بسم الله الرحمن الرحيم

فهرست‌نویسی پیش از انتشار کتابخانه ملی جمهوری اسلامی ایران

سرشناسه: درایتی، مصطفی، ۱۳۳۴ - ، گردآورنده
عنوان و نام‌پدیدآور: فهرستگان نسخه‌های خطی ایران (فنخا) / به کوشش مصطفی درایتی.
مشخصات نشر: تهران: سازمان اسناد و کتابخانه ملی جمهوری اسلامی ایران، ۱۳۹۱-
مشخصات ظاهری: ج.
فروست: نسخه شناسی؛۱
شابک: دوره: ۹-۲۷۱-۴۶۶-۹۶۴-۹۷۸ ؛ ج.۹: ۱-۲۸۰-۴۴۶-۹۶۴-۹۷۸
وضعیت‌فهرست‌نویسی: فیپا
مندرجات: ج.۹.تقسیمات-جامه.
موضوع: نسخه‌های خطی --ایران --فهرستگان‌ها
شناسه افزوده: سازمان اسناد و کتابخانه ملی جمهوری اسلامی ایران
رده‌بندی کنگره: ۱۳۹۱ ۳۶د۹الف/ Z۶۶۲۰
رده‌بندی دیویی: ۰۱۱/۳۱
شماره کتابشناسی ملی: ۲۵۹۶۷۰۸

فهرستگان

نسخه‌های خطی ایران (فنخا)

جلد نهم

تقسیمات - جامه

به کوشش:
مصطفی درایتی

نسخه‌شناسی/۱

فهرستگان نسخه‌های خطی ایران (فنخا)

مولف: مصطفی درایتی | Derayatimostafa@yahoo.com

ویراستار: دکتر مجتبی درایتی

چاپ اول: ۱۳۹۱

ناشر: سازمان اسناد و کتابخانه ملی جمهوری اسلامی ایران

شمارگان: ۱۰۰۰ نسخه

مدیریت هماهنگی: عباسعلی علیزاده یزدی

مدیریت فنی و کامپیوتر: مهندس امین رشیدی، مهندس محبوبه درایتی

آماده سازی اطلاعات: علی علیزاده یزدی، حسین متدین طوسی

تقی چیت‌ساز یزدی، ابراهیم ملکی، عباسعلی علیزاده یزدی

تایپ و تصحیح: طاهره موسوی فر، سمیرا عابد پور، ملیحه فولادی، ملیحه اسلامی

طرح روی جلد: برگرفته از جلد نسخه خطی کلیات سعدی دورهٔ صفوی

با شماره ثبت ۱۹۱۶۵ کتابخانه ملی

خوشنویسی روی جلد: مهدی فلاح

صفحه آرایی: مهندس محبوبه درایتی

ناظر چاپ: نصرت‌ا... امیرآبادی

چاپ و صحافی: قلم قم

نشانی: تهران بزرگراه شـهید حقانی (غرب به شرق)،
بعد از ایسـتگاه مترو، بلوار کتابخانه ملی

تلفن فروشگاه: ۸۱۶۲۳۳۱۸ - ۸۱۶۲۳۳۱۵-۸۸۹۴۱۹۴۶ دورنگار: ۸۸۹۴۷۴۹۶

وب‌گاه: www.nlai.ir | پست الکترونیک انتشارات: Publication@nlai.ir

الفهرس الموحّد
للمخطوطات الايرانية

المجلد التاسعة
تقسيمات - جامه

اعداد:
مصطفى الدرايتى

رموز و اختصارات

- **آتشی:** مجموعه آقای سید علی آتشی در یزد
- **آثار ملی:** کتابخانه آثار ملی کاشان
- **آغاز: برابر:** آغاز برابر نمونه کتاب
- **آغاز و انجام برابر:** آغاز و انجام برابر نمونه کتاب
- **احتمالاً غیر همانند:** در مورد نسـخه‌های فاقد مؤلف به کاررفته است که نام مشترک دارند و ما به احتمال آنها را متفاوت می‌دانیم
- **احتمالاً همانند:** در مورد نسخه‌های فاقد مؤلف به کار رفته که نام مشترک دارند ولی ما احتمال می‌دهیم برخی از آنها یک اثر است ولی مطمئن نیستیم.
- **احتمالا بعضا همانند:** در مورد نسخه‌هایی به کار رفته که نام مؤلف آنها معلوم نیست ولی نام مشترک دارند و تعدادی نسخه به این نام معرفی شده است و برخی از آنها احتمال می‌رود یک کتاب باشند ولی مطمئن نیستیم
- **ادبیات: با نام شهر تهران:** کتابخانه دانشکده ادبیات دانشگاه تهران؛ با نام شهر مشهد: کتابخانه دانشکده ادبیات دانشگاه فردوسی مشهد؛ با نام شهر اصفهان: دانشکده ادبیات دانشگاه اصفهان.
- **اصغر زاده:** مجموعه اصغر زاده
- **الفبائی:** فهرست الفبائی نسخه‌های خطی کتابخانه آستان‌قدس رضوی.
- **الهیات:** با نام شهر تهران: کتابخانه دانشکده الهیات دانشگاه تهران؛ با نام شهر مشهد: دانشکده الهیات دانشگاه‌فردوسی مشهد.
- **امام جمعه:** کتابخانه امام جمعه زنجان
- **امام صادق:** مدرسه امام صادق چالوس و مدرسه امام صادق قزوین و کتابخانه مؤسسه امام صادق قم و کتابخانه حوزه علمیه امام صادق اردکان یزد. که هر کدام با قرینه نام شهر قبل از آن قابل تشخیص است.
- **امام عصر:** کتابخانه مدرسه امام عصر شیراز
- **امام هادی:** کتابخانه عمومی امام هادی در مشهد
- **امیر کبیر:** کتابخانه امیر کبیر در باغشاه فین
- **امیرالمؤمنین:** کتابخانه‌امیر المؤمنین بشرویه
- **انجام برابر:** انجام برابر نمونه کتاب.
- **اندازه:** اندازه صفحه.
- **اوراق عتیق:** مجموعه ای به همین نام که به کوشش محمد حسین حکیم از طریق کتابخانه مجلس شورای اسلامی منتشر شده است.
- **اهدائی ف:** فهرست نسخه‌های خطی اهدائی رهبری به آستان قدس رضوی، تالیف رضا استادی
- **اهدائی رهبر:** مجموعه فهارس نسخه های خطی اهدائی رهبری به آستان قدس رضوی که چندین جلد آن منتشر شده است.
- **بی‌تا:** بدون تاریخ کتابت.
- **بی‌کا:** بدون کاتب.
- **پ:** پشت

- **تا:** تاریخ کتابت.
- **جا:** محل کتابت.
- **چهل ستون:** مدرسه چهل ستون تهران
- **حجتیه:** کتابخانه مدرسه حجتیه
- **حججی:** کتابخانه آیة الله حججی نجف آباد
- **حقوق:** دانشکده حقوق دانشگاه تهران
- **حوزه علمیه:** حوزه علمیه آشتیان
- **خاتم الانبیاء:** کتابخانه مدرسه خاتم الانبیاء (صدر) بابل
- **دائرۀ المعارف:** کتابخانه مرکز دائرۀ المعارف بزرگ سلامی
- **دار الحدیث:** کتابخانه مرکز دار الحدیث در قم
- **دانشگاه:** کتابخانه مرکزی دانشگاه تهران
- **د.ث:** به معنای دفتر ثبت کتابخانه مجلس شورای اسلامی است.
- **دهگان:** مجموعه ابراهیم دهگان اراک.
- **دیانی:** کتابخانه شیخ محمد علی دیانی بیرجند
- **ذکاء، یحیی:** مجموعه ذکاء یحیی
- **ر:** رو
- **رایانه:** رایانه کتابخانه ملی ایران و کتابخانه آستان قدس رضوی و در مواردی کتابخانه مسجد گوهرشاد. لازم به ذکر است که شماره بعد از آن در مورد کتابخانه ملی غیرقابل‌پیگیری است و منظور شماره صفحاتی است که متن پیاده شده فایل آن می‌باشد که در اختیار ماست و برای کنترل کار خود ما می‌باشد.
- **رضوی:** کتابخانه مرکزی آستان قدس رضوی
- **روضاتی:** مجموعه شخصی سید احمد روضاتی
- **سپهسالار:** کتابخانه مدرسه عالی شهید مطهری (سپهسالار)
- **سر یزدی:** کتابخانه مسجد حظیره (سر یزدی)
- **سعید نفیسی:** نسخه‌های خطی مرحوم سعید نفیسی
- **سم:** سانتیمتر
- **سنا ف:** فهرست نسخه‌های خطی کتابخانه مجلس سنا (که مجموعه آن به کتابخانه مجلس شورای اسلامی منتقل شده است.
- **سلطنتی:** کتابخانه کاخ گلستان (سلطنتی)
- **شاهچراغ:** کتابخانه آستانه حضرت شاهچراغ شیراز
- **شیخ علی حیدر:** مکتبه شیخ علی حیدر (مؤید)، این مجموعه شخصی که ظاهراً هنگام جنگ کویت توسط صاحب آن از کویت به ایران منتقل شده بود ابتدا در قم نگهداری می‌شد و بعد دچار مشکلاتی شد و معلوم نبود در چه محلی نگهداری می‌شود. آخرین اطلاع این است که این مجموعه به شهر مشهد و به آستان قدس رضوی انتقال یافته است و ضمن مجموعه اهدائی رهبری نگهداری می شود.
- **ص:** صفحه
- **صادقیه:** کتابخانه مدرسه فتحعلی بیگ (صادقیه) دامغان
- **طبسی:** کتابخانه طبسی حائری در قم
- **عبدالعظیم:** آستان مقدس حضرت عبدالعظیم در شهر ری

- **عکسی:** این تعبیر در دو جا به کار رفته است: یکی در کنار شماره برخی از نسخه‌ها که به معنای آن است که نسخه، عکسی است و باید برای یافتن نسخه در کتابخانه معرفی شده، به عکسی بودن توجه شود؛ و دوم در معرفی مأخذ است که منظور فهرست عکسی آن کتابخانه می‌باشد.
- **علامه طباطبائی:** کتابخانه علامه طباطبائی شیراز که نام شیراز در قبل از آن آمده است.
- **علامه طباطبائی:** مکتبه علامه طباطبائی قم که نام شهر قم در قبل از آن آمده است.
- **علوم پزشکی:** کتابخانه دانشگاه علوم پزشکی تهران
- **عمومی ساری:** کتابخانه عمومی ساری
- **عمومی:** با کلمه قبل سمنان: کتابخانه عمومی سمنان
- **عمومی:** با کلمه قبل مراغه: کتابخانه عمومی مراغه
- **غیر همانند:** در مورد نسخه‌هایی که نام آنها یکی است ولی نسخه‌ها متفاوت است و به دلیل صرفه‌جویی و جلوگیری از تکرار، نام مکرر آنها حذف شده است.
- **ف:** این رمز در مورد مأخذ به کار رفته است و هنگامی که برای یک کتابخانه فهرستی به نام همان کتابخانه به صورت مستقل منتشر شده باشد، نام مأخذ آن با رمز «ف:» به معنای فهرست، به کار رفته است و اگر نام مأخذ با نام کتابخانه متفاوت باشد، نام مأخذ ذکر شده است.
- **فاضل:** کتابخانه آیة‌الله فاضل خوانساری
- **فاضل قائینی:** کتابخانه فاضل قائینی قم
- **فرهاد معتمد:** مجموعه فرهاد معتمد
- **فرهنگ و هنر:** کتابخانه فرهنگ و هنر مشهد
- **فرهنگ و ارشاد:** کتابخانه فرهنگ و ارشاد اسلامی کاشان
- **فیاض:** مجموعه دکتر علی اکبر فیاض
- **فیضیه:** کتابخانه مدرسه فیضیه قم
- **فیلمها:** فهرست فیلم‌های کتابخانه مرکزی دانشگاه تهران
- **قاضی طباطبائی:** مجموعه محمد علی قاضی طباطبائی تبریز
- **قمر بنی هاشم:** کتابخانه قمر بنی هاشم دامغان
- **کا:** کاتب
- **کاتب = مؤلف:** نسخه به خط مؤلف است.
- **کاظمینی:** کتابخانه میرزا محمد کاظمینی
- **گ:** برگ.
- **گلپایگانی:** کتابخانه عمومی حضرت آیة الله العظمی گلپایگانی.
- **گوهرشاد:** کتابخانه مسجد جامع گوهرشاد.
- **مجلس:** کتابخانه، موزه و مرکز اسناد مجلس شورای اسلامی
- **محدث ارموی مخ:** فهرست مجموعه نسخه‌های خطی محدث ارموی، مخطوط
- **محمد هلال:** کتابخانه امامزاده محمد هلال آران کاشان، مخطوط.
- **مختصر ف:** فهرست مختصر نسخه‌های خطی مجلس شورای اسلامی که در سال ۱۳۸۷ منتشر شده است.
- **مخ:** به معنای مخطوط بودن فهرست می‌باشد.
- **مدارک فرهنگی:** سازمان مدارک فرهنگی انقلاب

- **مدرسه غرب:** کتابخانه مدرسه غرب همدان
- **مدرسی:** کتابخانه سید محمد مدرسی در یزد
- **مرعشی:** کتابخانه عمومی آیة الله العظمی مرعشی نجفی
- **مرکز احیاء:** مرکز احیاء میراث اسلامی، قم.
- **مرکز مطالعات:** کتابخانه پژوهشگاه علوم و تحقیقات اسلامی قم
- **مروی:** کتابخانه مدرسه مروی تهران
- **مسجد اعظم:** کتابخانه مسجد اعظم قم
- **مطالعات فرهنگی:** کتابخانه (پژوهشگاه) مؤسسه مطالعات و تحقیقات فرهنگی
- **معصومیه:** آستان مقدسه حضرت معصومه علیها سلام
- **مفتاح:** مجموعه محمد حسین مفتاح
- **ملک:** کتابخانه ملک
- **ملی:** با نام قبلی تهران: کتابخانه ملی ایران؛ با نام قبلی شیراز: کتابخانه ملی شیراز؛ با نام قبلی تبریز: کتابخانه ملی تبریز.
- **مهدوی:** مجموعه دکتر اصغر مهدوی
- **موزه ملی:** کتابخانه موزه ملی ایران (موزه ایران باستان)
- **مؤسسه آیة الله بروجردی:** مؤسسه حضرت آیة الله العظمی بروجردی.
- **مولوی:** عبد المجید مولوی (قسمتی از این مجموعه به کتابخانه دانشکده الهیات دانشگاه فردسی مشهد منتقل شده است.)
- **مینوی:** مجتبی مینوی
- **نجومی:** مجموعه سید مرتضی نجومی
- **نسخه‌پژوهی:** مجموعه‌ای با همین عنوان که چند شماره از آن از طرف کتابخانه مجلس شورای اسلامی و به کوشش ابوالفضل حافظیان منتشر شده است.
- **نشریه:** نشریه کتابخانه مرکزی دانشگاه تهران
- **نک:** این علامت به معنای «نگاه کنید» می‌باشد و در موارد ارجاع به کار رفته است. ارجاع دو گونه است: گاهی عنوان ارجاع داده شده کلاً در جای دیگری که راهنمائی شده، ثبت شده است و گاهی قسمتی از عنوان ارجاعی در محل دیگری ثبت شده است که در واقع به معنای «نیز نگاه کنید» می‌باشد.
- **نواب:** کتابخانه مدرسه نواب مشهد
- **نمازی:** کتابخانه مدرسه نمازی خوی
- **نوربخش:** کتابخانه نوربخش (خانقاه نعمت اللهی تهران)
- **وابسته به:** این اصطلاح در جایی به کار رفته که کتاب معرفی شده به اثری دیگر وابسته است و بیشتر در مورد شرح‌ها، حاشیه‌ها، تعلیقه‌ها، منتخب‌ها، مختصرها، گزیده‌ها، و ترجمه‌ها به کار رفته است و نام کامل اثر اصلی، همراه با نام مؤلف آن معرفی شده است و در صورت نیاز می‌توانید به اثر اصلی مراجعه کنید.
- **وزیری:** کتابخانه وزیری یزد
- **همانند:** این کلمه در جایی به کار رفته، که اثر معرفی شده فاقد نام مؤلف است و چند نسخه از آن در کشور وجود دارد و به معنای آن است که نسخه‌ها یک اثر است.

آوانگاری و اختصارات

در آوانگاری عناوین کتاب‌ها چند نکته هست که باید یادآوری شود:

۱–در آوانگاری فقط حروفی که تلفظ می‌شوند، ضبط می‌گردند. مثال: آداب الشریعه = ādāb-oš šarī'a

۲–عنوان کتاب‌های فارسی با تلفظ فارسی و عنوان کتاب‌های عربی با تلفظ عربی آوانگاری شده‌اند.
مثال: آداب صوفیه =ādāb-e sūfīye
آداب الصوفیه =ādāb-uṣ ṣūfīya

۳– کلمات و ترکیباتی که از زبان‌های دیگر (از جمله عربی) به فارسی وارد گردیده، با تلفظ متداول در فارسی ضبط شده است.
مثال: اسطرلاب = ostorlāb
ابواب الجنان =abvāb-ol jenān

۴–چون در آوانگاری مقصود فقط نشان دادن تلفظ کلمات است، حروف اول عناوین مانند دیگر حروف کوچک نوشته شده است.

۵–برای آوانگاری کلماتی که بارها تکرار شده‌اند، از اختصار استفاده شده است.

ترجمه	tarjuma(t) / tarjome	t.
دیوان	dīvān / dīwān	d.
رساله	risāla(t) / resāle	r.
شرح	šarh / šarḥ	š.
کتاب	ketāb / kitāb	k.
منتخب	montaxab / muntaxab	mn.
منظومه	manẓūma(t) / manzūme	mnz.
مختصر	moxtasar / muxtaṣar	mx.

الف – آوانگاری کلمات و ترکیبات فارسی:

۱. مصوت‌ها:

َ	در کلمه	زَن	a
ِ	در کلمه	دل	e
ُ	در کلمه	گُم	o
آ	در کلمه	راه	ā
او	در کلمه	سود	ū
ای	در کلمه	بیرون	ī

۲. صامت‌ها:

ء، همزه	'
ب	b
پ	p
ت،ط	t
ث، س، ص	s
ج	j
چ	č
ح، ه	h
خ	x
د	d
ذ، ز، ض، ظ	z
ر	r
ژ	ž
ش	š
ع	'
غ، ق	q
ف	f
ک	k
گ	g
ل	l
م	m
ن	n
و	v
ی	y

ب - آوانگاری کلمات و ترکیبات عربی:

۱. مصوت‌ها:

a	فتحه
i	کسره
u	ضمه
ā	آ
ū	او
ī	ای

۲. صامت‌ها:

ˋ	همزه
b	ب
t	ت
ṯ	ث
j	ج
ḥ	ح
x	خ
d	د
ḏ	ذ
r	ر
z	ز
s	س
š	ش
ṣ	ص

ḍ	ض
ṭ	ط
ẓ	ظ
ʼ	ع
ġ	غ
f	ف
q	ق
k	ك
l	ل
m	م
n	ن
h	ه
w	و
y	ی

● **تقسیمات زمین و شناخت قبله** / جغرافیا / فارسی
taqsīmāt-e zamīn va šenāxt-e qeble

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۷۵۴۷/۶
خط: نستعلیق، کا: ملا شکر الله بن ملا رضا قلی مازندرانی شاگرد اشرفی، بی‌تا؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج تریاکی، ۲۲گ (۱۷۱-۱۹۲)، ۲۰ سطر (۸/۵×۱۴)، اندازه: ۱۱×۱۷/۵سم [ف: ۱۶ - ۶۲۱]

● **تقسیمات ناس** / متفرقه / عربی
taqsīmāt-e nās
تقسیم ناس به اقسام زیر: طائع و عاصی و تقسیم عاصی به تائب و غیر تائب و تقسیم غیرتائب به مصر و غیرمصر و تقسیم مصر به مصر بر صغائر و مصر بر کبائر و تقسیم مصر بر کبائر به معتقد حلیت و غیر معتقد به حلیت.

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۲۰۲/۶۷-طباطبائی
آغاز: قال بعض المحققین الناس علی قسمین طائع و عاصی
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ ۱گ (۶۱ر) [ف: ۲۳ - ۷۳۴]

● **تقسیمات نبضیه** / طب / عربی
taqsīmāt-e nabzīye
ابن سینا، حسین بن عبدالله، ۳۷۰؟ - ۴۲۸ قمری
ebn-e sīnā, hoseyn ebn-e ‘abd-ol-lāh (981 - 1038)
رساله‌ای است پزشکی درباره عروق و نبض.

تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۴۴۵۲/۱۱
آغاز: بسمله. العروق الضوارب منها ما تدرک حرکتها حساً بمنزلة العروق التی فی الیدین و الرجلین، و منها ما لاتدرک حرکتها حساً؛ **انجام:** یکون صلباً متساویاً صغیراً، و اما ان ینقل مقدارها لا امتلا من الطعام او من الاخلاط.
بی‌کا، بی‌تا؛ کاغذ: ترمه، جلد: میشن قهوه‌ای، ۶گ (۱۰۸پ-۱۱۳پ)، ۱۸ سطر، اندازه: ۱۱×۱۹/۷سم [ف: ۷ - ۴۰۴]

● **تقسیم اجزاء صناعة المنطق للمبتدی** / منطق / عربی
taqsīm-u ajzā’-i ṣanā‘at-il manṭiq li-l-mubtadī
نصیرالدین طوسی، محمد بن محمد، ۵۹۷ - ۶۷۲ قمری
nasīr-od-dīn-e tūsī, mohammad ebn-e mohammad (1201 - 1274)
رساله بسیار مختصری است در تقسیم اجزاء صناعت منطق برای مبتدی. در منابع موجود نشانی از این اثر خواجه نصیرالدین طوسی نیافتیم.

تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۶۶۹۰
آغاز: بسمله، قال لما کان نظر صاحب الصناعه فی المعانی فکل معنی اما المفرد و اما مؤلف و کل مفرد اما کلی اما جزئی؛ **انجام:** و الی ما یعرف به المرکبات و هو الحد و الی ما یعرف به المرکبات و هو نفس البرهان و الله اعلم تمت
خط: نستعلیق، کا: محمد تقی نهاوندی، تا: ۱۳۰۲ق؛ مهر: «عبده محمد تقی» (بیضی)؛ کاغذ: فرنگی نخودی، جلد: تیماج زرشکی، ۲گ (۱۶پ-۱۷)، ۱۱سطر (۶/۵×۱۲/۵)، اندازه: ۱۱×۱۷/۵سم [رایانه]

← تقسیم اجسام زنده ← دانایی ذات

● **تقسیم ادویه** / طب / فارسی
taqsīm-e advīye
طبیب قاینی، میرزا عبد الله، ق۱۳ قمری
tabīb-e qāyenī, mīrzā ‘abd-o-llāh (- 19c)
تاریخ تألیف: ۵ ربیع الاول ۱۲۹۸ق
گویا از میرزا عبدالله طبیب قاینی.

تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۴۲۵۵
آغاز: در تقسیم ادویه بدان که ادویه بر ده قسم است؛ **انجام:** که بسیار خوب است برای نوبه و الشفا علی الله ... حجج الله.
خط: شکسته، نستعلیق، کاتب = مؤلف، تا: ۵ ربیع الاول ۱۲۹۸ق؛ کاغذ: فرنگی، جلد: میشن قرمز، ۷۱گ، ۱۷ سطر، اندازه: ۱۶/۸×۲۱/۸سم [ف: ۲ – ۱۶۱]

← تقسیم ارث ﴿ جامع عباسی (باب هجدهم)

● **تقسیم ارث = شرح منظومه در علم فرائض** / فقه / فارسی
taqsīm-e ers = š.-e mnz. dar ʻelm-e farā'ez
بهاءالدین بن یوسف
bahā'-od-dīn ben yūsof
شرحی بر منظومه در علم فرائض

شیراز؛ علامه طباطبائی؛ شماره نسخه:۲۵۱/۲
آغاز: بعد از سپاس بی قیاس زنده پاینده را که انعام عامش
کا: محمد میرولد سید نورالدین ساکن، بی‌تا؛ ۵۲گ (۶–۵۷)، اندازه: ۱۳/۵×۲۱/۵سم [نسخه پژوهی: ۳ – ۸۵]

● **تقسیم ارث** / فقه / عربی
taqsīm-e ers

تهران؛ نوربخش؛ شماره نسخه:۵۵۶/۴
آغاز: بسمله، المرتبة الاولی یأخذ المال کله، الام یأخذ المال کله ... الثلاث بالتسمیة، الباقی بالرد؛ **انجام:** بهما مثل ابن عم لاب و هو ابن خال لام.
طبقه اول تا طبقه سوم را دارد؛ خط: نسخ و نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ کاغذ: فرنگی، جلد: مقوایی، ۴۵ص (۱۰۵–۱۴۹)، اندازه: ۱۲×۱۸سم [ف: ۲ – ۲۰۱]

● **تقسیم الارث بین الورثة = المواریث** / فقه / فارسی
taqsīm-ol ers bayn-al varasa = al-mavārīs
عبدالعظیم بن محمد معصوم، ق۱۲ قمری
ʻabd-ol-ʻazīm ebn-e mohammad maʻsūm (- 18c)
رساله‌ای است در تقسیم ارث در یک «مقدمه»، چهار «باب» و یک «خاتمه» و هر باب دارای چند «فصل»: مقدمه: در بیان اموری که دانستن آن موجب سهولت است؛ باب ۱. احکام و ارثان نسبی؛ ۲. میراث زوج و زوجه در بیان احکام وارثان سببی؛ ۳. بیان مخارج سهام قرآنی؛ ۴. توابع و لواحق؛ خاتمه: در بیان مناسخات. مرحوم آقا بزرگ تهرانی در کرام البررة گوید: «رساله ارث او نشان از اطلاع و تبحر وی دارد و از علمای اعلام بوده‌اند و در تاریخ ۱۲۲۶ق از نگارش این رساله فارغ شده است»، ولی تاریخ مذکور مربوط به کتابت نسخه مورد اشاره بوده نه تألیف، زیرا کتابت نسخه موجود سال ۱۱۹۹ق می‌باشد که نشان می‌دهد، تألیف این رساله، حتی قبل از این تاریخ بوده است.
[الذریعة ۲۱۸/۲۳؛ طبقات أعلام الشیعة (قرن ۱۳) ۷۴۲/۲]

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۲۰۲۳/۱
آغاز: الحمد لوارث الأرض و من علیها و هو خیر الوارثین و الشکر لباعث الخلق ... أما بعد الراجی ... به عرض می‌رساند که چون جمعی از برادران دینی و خلان یقینی اظهار نمودند؛ **انجام:** چنانکه مذکور شد و همچنین اگر مناسخات بسیار اتفاق افتد به همین عمل باید کرد.
خط: نسخ، کا: محمد کاظم فرزند حسنعلی، بایات (بیات)، تا: ۲۰ ربیع الثانی ۱۱۹۹ق، جا: مشهد مقدس روستای طغان؛ مصحح؛ کاغذ:فرنگی، ۴۰گ(۱–۴۰)، ۱۹سطر،اندازه:۸×۱۴سم[ف:۳۰– ۳۷۵]

● **تقسیم ارث (جدول)** / فقه / عربی
taqsīm-e ers (jadval)
جداولی است در بیان کیفیت تقسیم ارث بین وراث به ضمیمه توضیحاتی در ذیل جدول‌ها، در ابتدا، سیزده جدول آمده که هر کدام برای مسأله‌ای است مانند: جدول ۱. دربیان ابوین و اولاد منفرد و مجتمع، ۲. در بیان میراث اجتماع الاولاد الاولاد بعضهم مع بعض و اجتماعهم مع الابوین، ... ۱۳. در بیان میراث صورت اجتماع اولاد الاعمام و العمات و اولاد الاخوال و الخالات بعضهم مع بعض و مع احد الزوجین و پس از آن چند جدول دیگر است که توضیحاتی در ذیل آنها ثبت شده است.

قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۶۳۰۲-۳۲/۲
آغاز: الجدول الاول فی بیان الابوین و الاولاد منفرد و مجتمعاً بعضهم علی بعض او مع احد الزوجین؛ **انجام:** فتضرب ثلاثة فی مأة و ثمانین تبلغ خمسمأة و اربعین منها تصح القسمة.
خط: نستعلیق، کا: محمد رفیع بن زین العابدین، تا: یک‌شنبه دهه آخر شعبان ۱۳۰۹ق؛ جدول است؛ جلد: مقوایی، ۸گ، اندازه: ۲۳×۳۵سم [ف: ۳ – ۱۱۵۴]

● **تقسیم اقالیم سبعه به کواکب سبعه** / هیئت / فارسی
taqsīm-e aqālīm-e sabʻe be kavākeb-e sabʻe

تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۳۳۰۶/۱
خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ ۱ص [ف: ۶ – ۳۶۵]

● **تقسیم الفاظ = الرسالة الحرفیة** / فلسفه / عربی

taqsīm-u alfāẓ = ar-r.-ul ḥarfīyya

جرجانی، علی بن محمد، ۷۴۰ - ۸۱۶ قمری
jorjānī, ‘alī ebn-e mohammad (1340 - 1414)

رساله‌ای است دقیق در شرح حقیقه لحاظ آلی و استقلالی و فرق بین معنی حرفی و اسمی. سید شریف در این رساله از شرح بعض محققین بر مختصر و نیز از ایضاح ابن حاجب یاد کرده و تحقیق خود را با تعریفی که از ابن حاجب برای ضمیر نقل کرده مطابقت داده است. میر سید شریف رساله‌ای دیگر نیز در این موضوع دارد.

آغاز: اعلم ان اللفظ المفرد ینقسم الی تام و ناقص و التام ان تجرد عن الدلالة علی وقوع معنی فی احد الازمنة الثلاثة اللاحقظ بحسب التعاریف اسم

انجام: و منشأ ذلک ان فهم المعنی منه فی حال یمتنع التفات العقل الیه فی تلک الحالة لمامر آنفا

چاپ: دارالسلطنه تبریز، سنگی، ۱۳۱۲ق، رحلی
[مکتبة امیرالمؤمنین ۵۲۸/۲]

۱. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۶۸۸/۲

آغاز و انجام: برابر

نام مؤلف به استناد نسخه مرکز مطالعات (ج ۱۶۴/۱) به دست آمد؛ خط: شکسته نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۵ رمضان ۹۳۰ق؛ کاغذ: ترمه، جلد: میشن یشمی، ۴گ (۳۶پ-۳۹پ)، اندازه: ۱۲/۸×۱۸/۴سم [ف: ۵ - ۱۴۷]

۲. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۱۴۶۳/۷

آغاز و انجام: برابر

نام مؤلف به استناد نسخه مرکز مطالعات (ج ۱۶۴/۱) به دست آمد؛خط:نستعلیق،کا:علاء الدین محمد بن حسین حافظ قاری، تا: شعبان۹۶۵ق؛۳گ (۶۹پ-۷۱ر)، اندازه: ۸/۵×۱۷سم [ف: ۴ - ۲۹۴]

۳. یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه:۲۳۷۷/۴

آغاز: برابر

نام مؤلف به استناد نسخه مرکز مطاعات (ج ۱۶۴/۱) به دست آمد؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۹۶۵ق؛ کاغذ: فرنگی، جلد: مقوایی روکش کاغذ عنابی، ۳گ (۴۶-۴۸)، اندازه: ۱۳×۱۹سم [ف: ۴ - ۱۲۶۹]

۴. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۶۸۲۹/۳

خط: نسخ، کا: محمد قاسم بن سعید، تا: چهارشنبه ۲۲ شوال ۱۲۲۷ق؛ جلد: تیماج قرمز، ۳گ (۷ر-۹ر)، ۱۷ سطر، اندازه: ۹/۵×۱۴/۵سم [ف: ۲۰ - ۲۹۱]

۵. قم؛ مرکز مطالعات؛ شماره نسخه:۱۹۴/۳

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: مقوایی، عطف تیماج، ۲گ (۱۷۷پ-۱۷۸پ)، اندازه: ۱۸×۲۴سم [ف: ۱ - ۱۶۴]

● **تقسیم امراض** / طب / فارسی

taqsīm-e amrāz

حکیم باشی، علیخان، ق۱۳ قمری
hakīm-bāšī, ‘alī-xān (- 19c)

ظاهراً از همان میرزا علی خان حکیمباشی در دو «مقاله»: ۱. امراض عمومی، مشتمل بر ۲۶ فصل؛ ۲. امراض مخصوصه هر آلات و عضوی فردا فردا، مشتمل بر سه «باب»: ۱) امراض نفسانی، ۲) امراض الات تغذیه، ۳) امراض الات تغذیه.

مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۵۱۶۱/۲

آغاز: بسمله حمدله اما بعد این رساله ایست در تقسیم امراض بدانکه قسمت امراض را؛ **انجام:** و صداع و اضطراب شدید

خط: نستعلیق خوش، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: انجام؛ کاغذ: نخودی آهار مهره، جلد: تیماج ماشی، ۱۸ سطر، اندازه: ۱۷×۲۴سم [ف: ۱۹ - ۵۲]

● **تقسیم بروج و تعیین بیوت** / هیئت / فارسی

taqsīm-e borūj va ta‘yīn-e boyūt

تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۱۵۱۷/۸

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳ [ف: ۵ - ۲۸۳]

● **تقسیم تار** / موسیقی / فارسی

taqsīm-e tār

رساله‌ای است وجیزه در بیان تقسیم تار برای استخراج نغمات موسیقی و مشتمل است بر «مقدمه» و دو «قسم» و «خاتمه».

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۳۱۸۹/۱۸-ف

بی‌کا، بی‌تا [فیلمها ف: ۲ - ۹۵]

● **تقسیم ترکه و میراث** / فقه / فارسی

taqsīm-e tarake va mīrās

مجلسی، محمد باقر بن محمد تقی، ۱۰۳۷-۱۱۱۰ قمری
majlesī, mohammad bāqer ebn-e mohammad taqī (1628 - 1699)

رساله‌ای است در مسائل مختلف به تقسیم میراث که مورد ابتلای مردم است، مشتمل بر چند «مطلب»، این رساله غیر از رساله ارثی است که در فهرست مرعشی ۱۸۸/۱۳ ش ۴۹۹۵ معرفی شده است.

بیدگل؛ مجتهد الزمان بیدگلی؛ شماره نسخه:۲۲/۲

آغاز: الحمدلله الذی جعل الارث حلالاً علی الناس و ذریاتهم ... اما بعد بر وافیه ارباب عقول مخفی نماناد که چون اکثر مردم را در باب قسمت کردم میراث؛ **انجام:** میراث نمی برند به اجماع، اما به

نسبت فاسد چون وطی شبهه میراث می‌برند.
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۲۴۰ق؛ جلد: تیماج مشکی، ۱۳گ (۳۸ر–۵۰پ)، اندازه: ۱۸×۲۲سم [ف: – ۳۳]

● **تقسیم الجوهر و العرض ؟** / فلسفه / عربی

taqsīm-ul jawhar wa-l ʻaraḍ

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۲۵۳/۷ط

آغاز: کل موجود فاما ان یکون مختصا بشیء ساریا فیه؛ **انجام:** و اثبت قوم الغنی عرضا قائما لا فی محل.
خط: نسخ، کا: سید محمد بن سید حسین موسوی حسینی، تا: ۱۲۴۴ق، جا: اصفهان؛ مهر: کاتب «عبده محمد بن حسین الموسوی»؛ مصحح؛ جلد: کاغذی، ۴ص (۲۱۴–۲۱۷)، ۱۹–۲۱ سطر، اندازه: ۸/۵×۱۵سم [ف: ۲۴/۳ – ۴۱]

● **تقسیم الحروف** / نحو / عربی

taqsīm-ul ḥurūf

غیر همانند:

۱. کاشان؛ عاطفی، افشین؛ شماره نسخه:۸۱/۳

آغاز: فصل فی بیان عن الألف ان الألفاف فی الکلام أحد عشر وجهاً ألف الأصل و ألف الوصل و الف الفصل؛ **انجام:** و یاء الندبة مثل یا زیداه و یاء التصغیر نحو الیاء فی رجیل ویاء البدل فی لیس ویاء العلامة نحو اضربی.
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ مصحح؛ فاقد جلد، ۳گ (۵پ–۸ر)، ۱۹سطر، اندازه: ۱۶/۵×۲۵سم [ف: – ۶۸]

۲. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۷۰۳۶/۵۱

آغاز: فصل فی البیان عن الألف، ان الألفات فی الکلام أحد عشر و جهاً الف الأصل و ألف الاستفهام؛ **انجام:** و یاء العلامة نحو اضربی
فصولی است در بیان اینکه هر حرفی از حروف بیست و هشت‌گانه عربی در چند مورد استعمال شده و خصوصیات هر مورد کدام است، از حرف الف تا یاء، و احتمالاً از کتابی جدا شده است؛ خط: نسخ و نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۲گ (۳۳۰ر–۳۳۰پ)، اندازه: ۱۸/۵×۳۰سم [ف: ۱۸ – ۲۰۸]

● **تقسیم حروف تهجی** / جفر / عربی

taqsīm-e horūf-e tahajjī

غیر همانند:

۱. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۳۴۲۴/۲۵

تقسیم حروف تهجی به شماره منازل قمر؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ ۱گ (۸۸ر) [ف: ۶ – ۴۰۹]

۲. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۳۴۲۴/۲۴

تقسیم حروف تهجی به انواع افلاک (نه‌گانه) و خواص آنها در جدول و جز آن؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ ۳گ (۸۷پ – ۸۹ر) [ف: ۶ – ۴۰۹]

● **تقسیم ربع الدائرة** / ریاضیات / عربی

taqsīm-u rubʻ-id dā'ira

خیام، عمر بن ابراهیم، – ۵۱۷ ؟ قمری

xayyām, ʻomar ebn-e ebrāhīm (- 1124)

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۷۵۱/۲ و ۳۳–ع ـ ۴۰–ع

آغاز: هذه رسالة لابی الفتح عمر بن ابراهیم الخیامی بسمله. و به نستوثق و علیه نستعین نریدان نقسیم ربع دایره ا ب من دایرة ا ج د بقسمین علی نقطة مثل ر؛ **انجام:** کنسبة خط ب ل الی ک ا (تمت الرسالة بحمدالله و منه و الصلوة علی النبی و آله).
خط: نسخ، کا: محمد بن اباتراب ابن احمد، تا: ۱۲۸۳ق؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج حنایی، ۶گ (۵۷پ–۶۲پ)، اندازه: ۱۴×۲۰/۵سم [ف: ۸ – ۲۷۴] و [فیلمها ف: ۱ – ۳۰۹ و ف: ۳ – ۲۲۰]

← تقسیم شریف للعمر ≻ مرآة الکمال

● **تقسیم طلب شارع به فعل و ترک و ترخیص** / اصول فقه / عربی

taqsīm-e talab-e šāreʻ be feʻl va tark va tarxīs

روزدری، علی، – ۱۲۹۰ قمری

rūzdarī, ʻalī (- 1873)

اراک؛ دهگان؛ شماره نسخه:۲۲/۹

آغاز: بسمله، اختلف الاصولیون فی ان الاحکام الوضعیة مجعولة ام لا علی اقوال احدها انحصار حکم الشرع فی التکلیف؛ **انجام:** و هذا غایة ... تحقیق الحال مع کثرة الاشتغال و ضیق البال و الحمدلله ... محمد حسین ابن ملا عبدالعلی گواری فی یوم الثلثا من شهور محرم الحرام ۱۳۰۰
بی‌کا، بی‌تا؛ کاغذ: نخودی، جلد: مقوایی با رویه پارچه گلدار، ۱۵گ (۲۵۷ر–۲۷۱ر)، اندازه: ۱۷×۲۱سم [ف: ۱ – ۳۷]

● **تقسیم العلم** / فلسفه / عربی

taqsīm-ul ʻilm

جرجانی، علی بن محمد، ۷۴۰ – ۸۱۶ قمری

jorjānī, ʻalī ebn-e mohammad (1340 - 1414)

در کشف الظنون و هدیة العارفین رساله‌ای با این نام به سید شریف نسبت داده شده است. در این رساله چهار «مسلک» و شیوه برای تقسیم علم به تصور و تصدیق ذکر می‌کند و خود

مسلک نخست را بر می‌گزیند: مذهب ۱. العلم اما تصور و اما تصدیق؛ ۲. ان العلم اما تصدیق و هو مجموع الادراکات الثلاث و الحکم و اما نصور و هو ادراک مغایر لذلک المجموع؛ ۳. العلم اما تصور ساذج و هو ادراک لیس معروضا للحکم و اما تصدیق و هو ادراک معروض للحکم؛ ۴. ان العلم اما تصور ای ادراک لیس معه حکم و اما تصور معه تصدیق ای حکم.
آغاز: بسمله و فی تقسیم العلم اربعة مذاهب الاول و هو ان العلم اما تصور و هو ادراک هذا تقسیم صحیح لاغبار علیه الا علی تقدیر ان یکون الحکم فعلا ...
انجام: فالمختار هو التقسیم الاول ... هذ ان المذهبان الثالث و الرابع یشترکان فی ان الحکم خارج عما هو قسم من العلم و یختلفان فی ان التصدیق هو الحکم علی الرابع و معروضه علی الثالث.

۱. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۲۵۹/۲–طباطبائی
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ تحریری، کاتب = مؤلف، تا: ۸۸۴ق؛ کاغذ: سمرقندی، جلد: تیماج عسلی، ۱۱۲گ، ۲۴ سطر، اندازه: ۱۳×۲۲سم [ف: ۲۴ – ۱۸۳] و [مختصر ف: – ۳۹۲]

۲. تهران؛ لغت نامه دهخدا؛ شماره نسخه:۲۸۸/۱۲
بی کا،تا:قرن ۱۰، جلد: تیماج قهوه‌ای، قطع: ربعی [نشریه: ۳– ۴۱۱]

۳. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۲۳۱/۲۲–طباطبائی
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، کا: شیخ محمد علی بن محمود تبریز، تا: قرن ۱۱؛ در ذیل رساله چند فقره حاشیه است درباره دلالت لفظی وضعی و درباره تعریف، جوهر به نقل از مولانا حسین محتسب و سید علی و با نشان «سماع»؛ کاغذ: اصفهانی نخودی رنگ، جلد: تیماج قهوه‌ای، ۲گ (۷۳پ–۷۴ر)، اندازه: ۱۹×۲۶سم [ف: ۲۳ – ۸۱۹]

۴. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۶۸۶۹/۷
خط:نستعلیق،کا:رجبعلی،تا:۱۰۸۴ق،جا:پتنه از بلاد هند؛جلد:تیماج مشکی، ۶گ (۹۳پ–۹۸ر)، اندازه: ۱۲×۱۹/۵سم [ف: ۱۸–۶۳]

● تقسیم العلم / منطق / عربی

taqsīm-ul ‘ilm

حنفی تبریزی، شمس الدین محمد، ق ۱۰ قمری
hanafī tabrīzī, šams-od-dīn mohammad (- 16c)

در این رساله مختصر اقوال چهارگانه در تقسیم علم را بیان کرده و قول صحیح را انتخاب می‌کند و به توضیح آن می‌پردازد. این رساله در فهرست ملک از حنفی تبریزی، در فهرست فاضل خوانساری از فخر رازی، در فهرست عکسی مرکز احیاء که همان نسخه فاضل خوانساری است از قطب الدین رازی و در فهرست مجلس از سید شریف دانسته شده است. فعلاً تا یافتن قرائن ما همه را به نام حنفی تبریزی آوردیم.

آغاز: اعلم أن فی تقسیم العلم مذاهب أربعة الاول للاوائل المحققین من المتأخرین، و هو العلم اما تصور ...
انجام: فیرتقی عدد التصدیقات الی سبعة أیضاً الا أن أحد السبعة هو مذهب الامام بخلاف السبعة السابقة.

۱. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۲۲۶۱/۱۸
آغاز و انجام: برابر
خط: شکسته نستعلیق، بی‌کا، تا: ۹۶۰ق؛ کاغذ: ترمه، جلد: میشن لائی قهوه‌ای سیر، ۳گ (۱۱۷پ–۱۱۹پ)، اندازه: ۱۲×۱۸سم [ف: ۵ – ۴۵۳]

۲. خوانسار؛ فاضل؛ شماره نسخه:۲۴۸/۳
آغاز: برابر
در فهرست از فخر رازی دانسته شده؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ مصحح؛ جلد: پلاستیکی قرمز، عطف پارچه‌ای، مختلف السطر، اندازه: ۱۱×۱۸سم [ف: ۱ – ۲۱۹]

قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۱۱۵/۳
در فهرست از قطب الدین رازی دانسته شده؛ نسخه اصل: همان نسخه بالا [عکسی ف: ۱ – ۱۳۷]

۳. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۵۵۳۶/۱۴
آغاز: برابر
در فهرست با عنوان «رسالة فی العلم» و از سید شریف دانسته شده؛ خط: نستعلیق، کا: محمد رضا بن حمید، تا: با تاریخ ۱۰۸۹ق؛ جلد: تیماج کرم، عطف تیماج قهوه‌ای، ۶ص (۱۴۶–۱۵۱)، ۱۴–۱۹ سطر، اندازه: ۱۵/۸×۲۰/۸سم [ف: ۴۳ – ۱۴۹]

۴. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۸۸۰/۱۱
آغاز و انجام: برابر
در فهرست ناشناس؛ خط: نستعلیق، کا: محمد بن محمد باقر کاشانی، تا: ۱۲۹۲ق؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۴گ (۱۴۳پ–۱۴۶پ)، ۱۵ سطر، اندازه: ۱۱/۵×۱۷سم [ف: ۳ – ۷۱]

● تقسیم العلماء الی المصوبة و المخطئة / متفرقه / عربی

taqsīm-ul ‘ulamā’ ila-l muṣawwaba wa-l muxaṭṭa’a

اخباری، محمد بن عبدالنبی، ۱۱۷۸ – ۱۲۳۲ ؟ قمری
axbārī, mohammad ebn-e ‘abd-on-nabī (1765 - 1817)

رساله کوتاهی است درباره تقسیم علما به مصوبه، مخطئة و غیر آن دو که از یکی از کتابهای مؤلف انتخاب شده است.
[أعیان الشیعة ۱۷۳/۹]

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۲۰۴۰/۳
آغاز: بسم الله تعالی و الحمدلله و الصلوة علی رسول الله ... اعلم أنه ذکر المیرزا ... فی بعض کتبه ما ملخصه؛ **انجام:** ان الحکم واحد و الاختلاف و التکثر و اختلاف الموضوعات و کل موضوع له حکم خاص.. لیهلک من هلک عن بینة و یحیی من حی عن بینة؛ انتهی

ما أردنا نقله.
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: اواخر قرن ۱۳؛ محشی؛ دارای قلم خوردگی؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج زیتونی، ۳گ (۱۴۳-۱۴۵)، ۲۱ سطر (۹×۱۶)، اندازه: ۱۱×۱۸سم [ف: ۳۰ - ۴۰۵]

← تقسیم العلم بالتصور و التصدیق > تحقیق العلم

● **تقسیم علم الکلام** / فلسفه / عربی

taqsīm-u ʻilm-il kalām

مؤید، عبدالرحمن بن علی، - ۹۲۰ قمری

mo'ayyed, ʻabd-or-rahmān ebn-e ʻalī (- 1515)

وابسته به: حاشیة لوامع الاسرار فی شرح مطالع الانوار = حاشیة شرح المطالع = الحاشیة علی شرح المطالع القطبیة؛ جرجانی، علی بن محمد (۷۴۰-۸۱۶ق)
اهداء به: بایزید بن سلطان محمد خان عثمانی
اشکالاتی است بر میر سید شریف گرگانی که در حاشیه شرح مطالع، درباره علم کلام و تقسیم آن به چهار بخش، بحث نموده است. مؤلف این رساله به آن اشکال‌ها پاسخ گفته است. این رساله روی برگ اول با تردید به ابن المويد یا مصلح الدین عذاری نسبت داده شده و باید تحقیق شود.

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۵۱۱۱/۳
آغاز: الحمد لله الذی عظمت نعمته و عمت و سبقت رحمته و تلت جعل العسر بین الیسرین مقصوراً مقهوراً؛ **انجام:** فیری بیوت العناکب و مهاد الدواد کالسبع الشداد، و الله الهادی الی سبیل الرشاد
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۰؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۶گ (۲۱۶پ-۲۲۲ر)، اندازه: ۱۳×۱۷سم [ف: ۱۳ - ۳۱۶]

● **تقسیم علوم** / فلسفه / فارسی

taqsīm-e ʻolūm

بابا افضل کاشانی، محمد بن حسین، - ۶۶۷ ؟ قمری

bābā afzal-e kāšānī, mohammad ebn-e hoseyn (- 1269)

رساله کوچکی در تقسیم علوم است که از طبقه‌بندی فلسفی استفاده کرده و ابتدا حکمت را به دو بخش نظری و عملی تقسیم کرده و بخش عملی را به سه شاخه اخلاق، تدبیر منزل و مدنی. در بخش نظری نیز علوم را در پنج بخش علم الهی، علم کلی، علم طبیعی، ریاضی و منطق قرار داده است و برای هر یک اصول و فروعی منظور نموده است. در آن از نظرات فلاسفه و قدما استفاده کرده و در متن رساله به نام افرادی چون کندی، ابوریحان، ابن‌سینا و حکمای هند اشاره دارد و به کرات به کتاب‌های ارسطو استناد کرده و در بحث علم ریاضی به نقل اعتراض صاحب مطارحات یعنی شیخ اشراق می‌پردازد. در اسناد آن به بابا افضل اختلاف است. منزوی آن را به بابا افضل نسبت می‌دهد. در دو نسخه موجود در دانشگاه اصفهان در میانه رسائل متعلق به بابا افضل آمده است. در نسخه مجلس پس از ده رساله از بابا افضل و پیش از رسائلی چند از افراد مختلف آمده بدون این‌که به نام مؤلف آن تصریح شود و در نسخه مرعشی در میان رسائلی آمده که هیچ یک متعلق به بابا افضل نیست. با این حساب محتمل‌تر آن است که از آن بابا افضل باشد.
آغاز: رساله در تقسیم علوم. بدانکه حکمت علمیست که بحث کرده می‌شود در وی از موجودات خارجیه بر وجهی که آن موجودات بر آن وجهست در نفس امر یعنی در حد ذات خود بی اعتبار معتبر و وضع واضع به مقدار طاقت بشری در بحث یا به حسب احاطه موجودات یا به حسب مطابقه ...
انجام: نهم جدلست و منطق را اگر از حکمت گیریم چنانچه مذهب بعضی است اقسام حکمت چهل و چهار می‌شود و اگر از اقسام حکمت نگیریم اقسام حکمت سی و پنج میشود و الحمد لله علی الاتمام ... تمت هذه الرساله
چاپ: به کوشش الهه روحی دل، در مجموعه رسائل خطی، دفتر ششم، بنیاد پژوهشهای آستان قدس رضوی، ۱۳۸۰ش
[نسخه‌های منزوی ۷۶۳/۲؛ فهرستواره منزوی ۱۱۰/۶]

۱. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۲۵۹۹/۸
آغاز: هیچ شک نیست در آنکه هر علمی را موضوعی هست که در آن علم بحث کنند از احوال آن موضوع و عوارضی که ذاتی باشد آن موضوع را؛ **انجام:** وهم مکارم اخلاق او را جمع کردند و بسعادت اخروی مطابعت حضرت الهی مستعد شود و السلم
رساله کوتاهی است در تقسیم علوم اولاً به علومی که تعلق به افعال انسان دارد و بخشی که به افعال انسانی تعلق ندارد که همان حکمت عملی و حکمت نظری است؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۸؛ افتادگی: آغاز؛ کاغذ: شرقی، ۳گ (۶۱پ-۶۳پ)، ۲۸ سطر، اندازه: ۷×۱۵سم [ف: ۳۱ - ۷۶۵]

۲. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۴۸۶۸/۱۱
آغاز و انجام: برابر
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ جلد: تیماج مشکی، ۶گ (۲۰۵پ- ۲۱۰ر)، ۲۷ سطر، اندازه: ۹/۵×۲۱/۵سم [ف: ۱۳ - ۳۱۱]

۳. اصفهان؛ دانشگاه اصفهان؛ شماره نسخه:۱۷۶/۴
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۲۵۱ق؛ جلد: تیماج مشکی، ۷گ (۲۹پ-۳۵پ)، اندازه: ۱۶×۲۴سم [ف: ۱ - ۱۲۶]

اصفهان؛ دانشگاه اصفهان؛ شماره نسخه:۳۶۶/۴
همان نسخه بالا [نشریه: ۱۱ - ۹۴۳]

۴. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۶۳۱۰
آغاز و انجام: برابر
خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ تملک: «من متملکات العبد الاقل امر الزاهدی ... من متملکات العبد الاقل الراجی عفو ربه الصمد علی

محمد بن محمد بن اسمعیل عفی عنهم»؛ به ضمیمه فایده عظیم النفع از خواجه کاشی و وصیت حکماء ایضا از مؤلف و هر کدام در دو برگ؛ اهدایی: بنیاد شهید تهران، فروردین ۱۳۷۸؛ کاغذ: نخودی، جلد: تیماج عنابی، ۱ص (۴)، ۲۵ سطر، اندازه: ۱۷/۵×۲۵سم [رایانه]

● **تقسیم العلوم** / عربی

taqsīm-ul ʻulūm

تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۳۵۵۰/۶

یک صفحه جدول است؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ ۱ص [ف: ۶ - ۴۸۲]

● **تقسیم العلوم و اثبات الحق و کشف المکنون** / کلام و اعتقادات / عربی

taqsīm-ul ʻulūm wa iṯbāt-ul ḥaqq wa kašf-ul maknūn

تمیمی، اسماعیل بن محمد، - ۴۲۰ قمری

tamīmī, esmāʻīl ebn-e mohammad (- 1030)

این کتاب اصول معتقدات فرقه معروف به دروز است و جوابی است بر کتاب «تقسیم العلوم و کشف المکنون»، که مؤلف به امر حمزة ابن علی بن احمد هادی المستجیبین نگاشته و علم را پنج قسم کرده: دو قسم علوم دینی، دو قسم علوم طبیعی و قسم پنجم اعظم علوم است و آن قسم حقیقی است، و سپس به روشی عرفانی مطابق عقاید دروزیان به بیان اقسام علم پرداخته است. درباره قسم پنجم می‌گوید: «هو اجلها و اعظمها قدرا و هو القسم الحقیقی الذی هو المراد و الیه الاشارات و من اجله قام الدار و ظهر ما بین اهلها امر مولانا الحاکم». علم دین را به ظاهر و باطن تقسیم کرده و پیغمبران اولوالعزم از نوح تا محمد بن عبدالله (ص) را ناطق (یعنی صاحب علم ظاهر) می‌داند که هر یک اساسی دارند و اساس ناطق پنجم علی بن ابی طالب (ع) است و تفاوت این اساس ناطق پنجم با اساسان پیشین در بقاء معنویت این اساس است تا دوره ظهور ناطق ششم یعنی محمد بن اسماعیل. پس از او نیز ظهور ناطق و اساس ادامه یافت تا دور احمد بن حسین بن محمد بن عبدالله بن میمون قداح رسید. مؤلف می‌گوید این همه ناطق و اساس که ظهور کردند همچون جسمی کامل اما بدون روح بودند زیرا معرفت توحید مولی «الحاکم بالله» نداشتند: «ان الناطق و الاساس و ان اقوی من جمیع من تقدم لم یعرفوا المولی جل ذکره و لو عرفوه لکان بین ایدیهم ظاهراً مکشوفا لکنه بحکمته احتجب عنهم ... فلما اوجبت الحکمه ذلک و قرب ظهور المولی جل ذکره بالصورة البشریه المکلیه - العالیه ... اوجب ظهور العقل الکلی و حجته لیشدوا امر الناطق غیر انهم لم یدخلوا تحت شریعته و لم یقبلو من دینه ... و انما کان محمد قد انتسب الیه بحد التربیه و کذلک الاساس انتسب الیه بحد التربیه و الالیس هو ابو الناطق الجسمانی و لا الاساس لان الناطق الجسمانی کان میلاده فی جبال الشام و تربی مع القوافل ... والاساس کان میلاده بمکه».

آغاز: الحمد لمعل علة العلل و ازل الازل الظاهر بلا تحدید فی القدم و لا بمحدث سبحانه و تعالی عن وصف الامم ...

۱. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۳۹۹۵/۲۲

آغاز: برابر؛ **انجام:** تم کتاب تقسیم العلوم و اثبات الحق و کشف المکنون و کان فراغه سلخ المحرم الثالث من سنین ظهور عبد مولانا و مملو که هادی المستجیبین المنتقم من المشرکین بسیف مولانا سبحانه استعین.

خط:نسخ،بی‌کا،تا:قرن ۱۰؛کاغذ:ضخیم فرنگی،جلد:تیماج مشکی، ۲۰ص(۱۲۶-۱۴۵)،۱۵سطر،اندازه:۲۱×۵۰سم[ف:۱۰-۲۲۱۰]

۲. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۱۰۹۴/۲۰

نسخه اصلی: کتابخانه واتیکان ـرم ۱۳۳۲؛ خط: نسخ معرب، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ مجدول؛ ۲۴ص (۱۵۸-۱۸۲) [عکسی ف:۳-۳۷۵]

۳. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۷۷۶/۲۰

نسخه اصل: کتابخانه واتیکان-رم ۱۳۴۸؛ خط: نسخ درشت، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ ۳۴گ (۲۳۰-۲۶۳) [عکسی ف: ۲ - ۴۵۷]

۴. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۹۶۵/۲۰

نسخه اصلی: کتابخانه واتیکان ـرم ۹۳۳؛ خط: نسخ معرب، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ ۱۹ص (۱۳۷-۱۵۵) [عکسی ف: ۳ - ۲۱۱]

۵. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۷۸۴/۲۰

نسخه اصل: کتابخانه واتیکان-رم ۹۱۰؛ خط: نسخ معرب، بی‌کا، تا: شنبه دهه پایانی ربیع الثانی ۱۱۰۹ق؛ ۲۶گ (۱۶۶-۱۹۱) [عکسی ف: ۲ - ۴۷۱]

۶. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۱۰۳۶/۲۰

نسخه اصلی: کتابخانه واتیکان ـرم ۱۳۳۷؛ خط: نسخ معرب، بی‌کا، تا: با تاریخ قرن ۱۳؛ ۲۲ص (۱۶۷-۱۸۹) [عکسی ف: ۳-۱۹۷]

۷. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۷۵۰/۱۸

آغاز: برابر

نسخه اصل: کتابخانه واتیکان-رم ۷۲۱؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳ یا ۱۴؛ ۱۴گ (۹۷-۱۱۰) [عکسی ف: ۲ - ۴۲۶]

۸. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۸۶۱۱/۲۲

خط: نسخ، کا: عبرت، تا: دوشنبه ۱۵ اردیبهشت جلالی ۱۳۱۳ق؛کاغذ: فرنگی، فاقد جلد، ۱۱ص (۸۴-۹۴)، ۱۸سطر (۱۵×۸) [ف: ۱۷ - ۱۷۶]

۹. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۳۵۳/۲۲-ف

نسخه اصل: کتابخانه اباعبدالله زنجانی؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: جمادی الاول ۱۳۵۲ق؛ از روی نسخه انستاس کرملی؛ ۱۹ سطر [فیلمها ف: ۱ - ۵۹۸]

● **تقسیم العلوم و احوال مصنفیها** / تراجم / عربی

taqsīm-ul ‘ulūm wa aḥwāl-u muṣannifī-hā
نخست اقسام علوم و سپس طبقات مؤلفان با تاریخ مرگ آنها و بسیار سودمند است و سال ۸۳۸ مرگ شاه نعمة الله در آن یاد شده است.

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۲۹۳۶/۱۵
آغاز: بسمله الحمد لمن جعل ارواحنا الواح المعارف ... هذه رسالة بهیة و مقالة شهیه فیها ما اشتهر من العلوم و العلماء؛ **انجام:** و علاء الدین علی بن ابی الحزم القرشی الدمشقی الطبیب بمصر توفی سنة سبع و ثمانین و ستمائه و لنختم بالخیر و الحمد الله رب العالمین و الصلوة علی محمد و عترته و اهل بیته اجمعین آمین.
خط: نستعلیق، کا: سلطان محمود بن علی طبسی، بی‌تا؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج قهوه‌ای، ۲۰گ (۳۴۱-۳۶۰)، ۲۱ سطر (۱۵×۸/۵)، اندازه: ۱۳×۱۹سم [ف: ۱۰ - ۱۸۱۲]

● **تقسیم علی رأی المتکلمین (رساله فی)** / کلام و اعتقادات / عربی

taqsīm ‘alā ra’y-il mutikallimīn (r.-un fī)
رساله‌ای کوتاه در تبیین معلوم و تقسیم‌بندی آن از نظرگاه متکلمان اسلامی است.

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۰۴۸۷/۴
آغاز: الحمدلله علی رشح البال بشرح مطالب الکمال و معرفة قدر النوال بالوار علی الفهم من اشرف المنال؛ **انجام:** فی القواعد الکلامیة علی النسق المذکور فی السیاقة الحکمیة و قد تیسر نخاز العرض بالاسعاد الالهی و ارفاده الامتناعی فله الحمد.
خط: نسخ جلی، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ با سرلوح، مجدول؛ مهر: «العبد المذنب محمدباقر ۱۱۰۸» (مربع)؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۴ص (۴۹۱-۴۹۴)، ۱۷سطر، اندازه: ۱۸×۲۲سم [ف: ۳۳/۱ - ۵۳]

← تقسیم القضیة بالحملیة و شرطیة > الوسائط

● **تقسیم کره به سطوح مستویه** / ریاضیات / فارسی
taqsīm-e kore be sotūh-e mostavīye
اصفهانی، علی محمد بن محمد حسین، - ۱۲۹۳ قمری
esfahānī, ‘alī mohammad ebn-e mohammad hoseyn (-1876)

اهدا به: ناصرالدین شاه و به دستور علی قلی میرزا
مؤلف می‌گوید پیش از من تنها ابوسهل کوهی در این باره کتابی دارد و پس از چهار «مقدمه» و چند «قاعده»، باقی کتاب را جدول‌ها تشکیل داده است. مؤلف از معاریف علمای ریاضی در نیمه دوم قرن سیزدهم و معلم ریاضیات مدرسه دارالفنون بوده است.

آغاز: بسمله. الحمدلله و السلام علی عباده الذین اصطفی ... اما بعد چون میل خاطر اشرف اعلی حضرت شاهنشاه ... به ترویج علوم و مصروف به نشر فضائل و ...
[نسخه‌های منزوی ص ۲۶۶؛ فهرستواره منزوی ۲۸۶۹/۴]

۱. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه:۶۹۳
آغاز: برابر
خط: نسخ، بی‌کا، تا: پایان قرن ۱۳؛ کاغذ: فرنگی سفید، جلد: تیماج مشکی، ۵۶گ، ۲۱ سطر، اندازه: ۱۴×۲۲سم [ف: ۳ - ۴۹۰]
۲. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۲۱۳۸
آغاز: برابر؛ **انجام:** ... ۶۸۴۸ و ۱۹۲ و هو المطلوب.
خط: نسخ خوب، بی‌کا، تا: ۱۲۷۴ق؛کاغذ: میشن خرمایی، ۱ص (۱۵)، ۱۸سطر، اندازه: ۱۴×۲۱سم [ف: ۶ - ۱۱۱]
۳. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۲۲۴
خط: نستعلیق، کا: میرزا عبدالله ریاضی، تا: دوشنبه ۳ رمضان ۱۲۷۶ق؛ کاغذ: سفید، جلد: تیماج سرخ، ۶۰گ، ۱۷ سطر (۷×۱۴)، اندازه: ۱۵×۲۱سم [سنا: ف: ۱ - ۱۰۴]
تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۳۳۹۱-ف
نسخه اصل: همان نسخه بالا [فیلمها ف: ۲ - ۱۳۴]

← تقسیم مردم از حیث عقل عملی و نظری > اصناف مردم

● **تقسیم ممالک آسیا** / جغرافیا / فارسی
taqsīm-e mamālek-e āsīyā
ترجمه از متنی فرنگی به روش پرسش و پاسخ که از حدود آسیا آغاز می‌شود.

تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۱۴۸۲/۱۰
خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ ۷گ (۱۱۹ر - ۱۲۵ر) [ف: ۵ - ۲۷۵]

● **تقسیم المنازل** / علوم غریبه / عربی
taqsīm-ul manāzil

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۱۷۸/۳۵
به نثر؛ بی کا، تا: قرن ۱۲؛ محشی و فهرست؛ کاغذ: سفید و برخی رنگین، جلد: تیماج مشکی، ۵۵ص (۳۴۸-۴۰۲) [سنا: ف: ۲ - ۱۵۸]

● **تقسیم موجودات = موجودات و اقسام آن** / فلسفه / فارسی
taqsīm-e mowjūdāt = mowjūdāt va aqsām-e ān
نصیرالدین طوسی، محمد بن محمد، ۵۹۷ - ۶۷۲ قمری
nasīr-od-dīn-e tūsī, mohammad ebn-e mohammad (1201 - 1274)

گفتاری فارسی و فلسفی است که به تقسیم موجودات پرداخته و عمده بحث آن در باره واجب و مباحث مربوط به آن است که مختصر و عالمانه به آن پرداخته است. رساله فاقد بخش‌بندی خاصی است. در پایان با عنوان «گفتی، گوئیم» برخی از اشکالات محتمل را مطرح و بدان پاسخ داده است. قسمت انتهای این رساله بحث درباره اثبات واجب به طریق مناظره است که در برخی نسخه‌های مجزا و با همین عنوان معرفی شده است و این قسمت از بحث در نسخ موجود در دنباله بحث تقسیم موجودات و مباحث دیگر آن آمده است و معلوم نیست آیا جدا تألیف شده و یا یک تألیف است. در آثار و احوال خواجه نیز مجزا معرفی شده با تذکر این که در دنباله اقسام موجودات هست.

آغاز: بسمله. قال مولانا سلطان الحکماء نصیرالملة ... اندر قسمت موجودات و اقسام آن به نزدیک علما از دو گونه بود یا اولی دارد یا ندارد. اول را محدث خوانند و دویم را قدیم. اما قدیم ذات خدایتعالی بود و صفات او و اشعریان گویند: هشت صفت با ذات او قدیم است: قدرت، علم، حیات، ...

آغاز قسمت دوم: مسئله در اثبات واجب الوجود بطریق مناظره. اگر واجبی نبود هیچ موجودی نبود. اما موجودی هست پس واجبی هست. بیان شرطیه آنست که موجود یا واجب بود یا ممکن و ممکن نتواند بود تا غیر او نبود ...

انجام: انجام قسمت اول: چرا باید که او در دو زمان قطع کند چه او خود برای جسمیت تنها در دو زمان قطع میکند برای خمس آن میل خمس هشت زمان با دو اصل اضافت کرد آن راست بود.

انجام قسمت دوم: گفتی چون همه اقسام باطل شد ثابت شد که واجب نبود. گوئیم اقسام منحصر نبود چه اگر وجود سلبی باشد خارج بود ازین قسمتها و بر تقدیر تسلیم صرف حصر فساد لازم نیاید و بالله العصمة و التوفیق.

چاپ: به کوشش آقای مدرس رضوی، در مجموعه مسائل خواجه، ۱۳۳۵ش

[نسخه‌های منزوی ۷۶۵/۲؛ خواجه طوسی مدرس رضوی ص ۲۶۱؛ فهرستواره منزوی ۱۱۱/۶]

۱. قم؛ فاضل قائینی؛ شماره نسخه:۱۳۸

آغاز: موجودات بنزدیک علما از دو گونه است، یا اولی دارد یا ندارد؛ **انجام:** برابر قسمت دوم

بی کا، تا: ۸۷۹ق [تراثنا: س۱۳ش۲و۳ - ۳۳۰]

۲. تهران؛ الهیات؛ شماره نسخه:۲۴۲/۲۱

خط: شکسته نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج سرخ، ۵گ (۷۸پ-۸۲پ)، ۲۴ تا ۳۳ سطر (۱۲×۲۲)، اندازه: ۱۷/۵×۲۷سم [ف: - ۱۴۵]

۳. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۱۵۴/۱-۱۵۴/۱

آغاز: برابر قسمت اول؛ **انجام:** برابر قسمت دوم

خط: نستعلیق، کا: محمدباقر، تا: ۲۰ ربیع الثانی ۱۰۱۸ق؛ ۱۶گ، ۱۹-۲۵ سطر، اندازه: ۱۳/۵×۱۹/۵سم [ف: ۲ - ۱۰۲۰]

۴. تهران؛ ادبیات؛ شماره نسخه:۲۴/۶ ـ ج

بی کا، تا: یک‌شنبه ۲۰ جمادی الثانی ۱۰۸۲ق، جا: شیراز؛ از روی نسخه نادرستی در شیراز؛ ۸گ (۵۶پ-۶۳ر) [ف: ۱ - ۳۸۴]

۵. تهران؛ الهیات؛ شماره نسخه:۶۵۹/۲

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج قهوه‌ای، ۱۴گ (۱۶۳پ-۱۷۶ر)، ابعاد متن: ۹×۱۶، اندازه: ۱۶×۲۰سم [ف: - ۳۵۱]

۶. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه:۲۹۱۲/۸۰

آغاز: برابر قسمت اول؛ **انجام:** برابر قسمت دوم

خط: نستعلیق، بی کا، تا: ۱۲۶۶ق؛ کاغذ: فرنگی سفید، جلد: تیماج حنایی،۶ص(۲۵۱-۲۵۶)، ۳۰ سطر، اندازه: ۲۱×۳۵سم [ف: ۳- ۴۹۱]

● تقسیم الموجودات / فلسفه / عربی

taqsīm-ul mawjūdāt

مختصری است در تقسیم موجودات به واجب و ممکن، و سپس فروع ممکن الوجود.

قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۱۵۸۸/۶

آغاز: یقول ان الموجود ینقسم الی قسمین احدهما ما یکون وجوده فی ذاته و الثانی ما یکون وجوده من غیره

نسخه اصل: کتابخانه واتیکان - رم ۱۳۹۸؛ خط: نسخ، کا: اقران بن حاجی الفیرشهری المحرر (؟)، بی‌تا؛ ۳ص (۴۰۲-۴۰۴) [عکسی ف: ۴ - ۴۵۵]

● تقسیم الموجودات علی رای الحکما (رسالة فی) / فلسفه، عرفان و تصوف / عربی

taqsīm-ul mawjūdāt ‘alā ra’y-il ḥukamā (r.-un fī)

ابن عربی، محمد بن علی، ۵۶۰ - ۶۳۸ قمری

ebn-e ‘arabī, mohammad ebn-e ‘alī (1166 - 1241)

موجودات را به روش فلسفی الهی و طبیعی تقسیم کرده است.

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۲۶۱۸/۱۵

آغاز: بسمله. الهم صل علی سیدنا محمد ... الحمدلله الذی جعل القلم سراج الظلم و معراج الحکم ... و بعد فمغزی رومی فی سیاقة هذه العجالة المختلسة من القواعد الحکمیة القیام بواجب الخدم لمن رغب الی ودا؛ **انجام:** و البیاض مثلا للجسم

خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج قهوه‌ای، ۳ص (۱۱۲-۱۱۴)، ۲۳ سطر (۱۱/۵×۲۲)، اندازه: ۱۷×۲۸سم [ف: ۹ - ۱۴۸۴]

● **تقسیم الموجودات علی طریق السیاقة** / فلسفه / عربی
taqsīm-ul mawjūdāt ʻalā ṭarīq-is siyāqa
موجودات را بنا بر قاعده حکما تقسیم نموده و آنها را به روش سیاق نویسان گرد آورده است.

قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۲۳۴۳/۳
آغاز: الحمد لله الذی دل علی سعة جوده ظهور المعلومات و نطق بدلائل وجوده السنة الموجودات ... و بعد فهذا مختصر فی تقسیم الموجودات
نسخه اصل: کتابخانه ملی بریتانیا -لندن ۵۳۲۱؛ بی‌کا، بی‌تا؛ مجدول، مصحح؛ ۱۳ص (۱۰۰-۱۱۲) [عکسی ف: ۶ - ۴۴۱]
تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۷۱۰/۱۰-ف
نسخه اصل: همان نسخه بالا [فیلمها ف: ۱ - ۵۲۶]

● **تقسیم موجودات (منظوم)** / شعر / فارسی
taqsīm-e mowjūdāt (manzūm)
نصیرالدین طوسی، محمد بن محمد، ۵۹۷ - ۶۷۲ قمری
nasīr-od-dīn-e tūsī, mohammad ebn-e mohammad (1201 - 1274)
این منظومه دارای ۷ بیت است و اقسام وجود در آن یاد شده است.
آغاز: موجود منقسم بدو قسم است نزد عقل ×× یا واجب الوجود یا ممکن الوجود / ممکن دو قسم گشت یعنی جوهر و عرض ×× جوهر به پنج نوع شد این ناظم عقود
انجام: پس واجب الوجود از اینها منزه است ×× کاو بود پیش از اینکه از اینها یکی نبود
[فهرستواره منزوی ۱۱۱/۶]

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۳۳۷۲/۳
آغاز و انجام: برابر
کا: محمد بن علی موسوی تهرانی شیرازی، بی‌تا؛ کاغذ: فرنگی شکری رنگ آهار، جلد: کالینگور قهوه‌ای با عطف تیماج قهوه‌ای، ۱ص (۵۳)، اندازه: ۱۶/۵×۲۵سم [ف: ۱۰ - ۱۲۱۸]

← تقسیم المیراث ≻ کیفیة قسمة المیراث

● **تقسیم نقوش الخلاف (رسالة فی)** / هیئت / عربی
taqsīm-u nuqūš-il xilāf (r.-un fī)
ابن قدامه بغدادی، علی بن قدامه
ebn-e qodāma baqdādī, ʻalī ebn-e qodāma

تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۶۴۰/۱۱
آغاز: بسمله. الله نعم النصیر یقول العبد الراجی عفو ربه و غفرانه ابوالحسن علی بن قدامة البغدادی هذه اوراق سطرت فیها اعزالله مولانا و ابقاه ما عندی فی التقسیم نقوش الخلاف (؟) و ان کال کل تحریر فی بحر قصاید مولانا و فضائله مغترفا و کل بلیغ بالتقصیر لدیه معترفا و لقد کان السکوت عن ذلک اولی بی لولا ما صدر من اشارته الشریفة ... و یباهی بالانتظام فی سلک تلامذته و غلمانه و ابن الثریا من ید المتناول، المشهور بین اکثر اهل الصناعة علی سبیل التناقل خمسیا علی (؟) و ان عشریا علی خمسة و خمسین و یزاد الحاصل علی الحمرة ای البهت السابق یوما یوما؛
انجام: و لان هذه الاوراق بین یدی مولانا نعرض فالزیادة علی هذا القدر نقصان فی الادب اذ کانت هذه مرتبة لم تم نصابها و علیه ختم بابها و لارایه اعزه الله فی اشبال ذیول الکرم و استار العفو علی زلات هذه الالفاظ واصلاح فاسدها انعاما و تربیة مزید العلو فی الاقتضاء ان شاء الله تعالی و الحمدلله رب العالمین و صلوته علی محمد و آله الطاهرین و سلامه.
خط: نسخ کهن، کا: محمد بن ابی طیب خادم گویا جوربدی، تا: قرن ۷؛ کاغذ: دولت آبادی، جلد: میشن قهوه‌ای، ۳گ (۱۴۹پ-۱۵۲ر)، ۲۱ سطر، اندازه: ۹×۱۵سم [ف: ۵ - ۱۲۷]

● **تقسیم و ترکیب ادارات و تکالیف وزارت امور خارجه = ترتیبات جدیده** / اسناد / فارسی
taqsīm va tarkīb-e edārāt va takālīf-e vezārat-e omūr-e xāreje = tartībāt-e jadīde
در دو «فصل»، با دستور صدیق الملک که او با اجزاء خود بدان عمل کنند، نام آنها هم در ص ع آمده است.

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۱۹۹
خط: شکسته نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۴؛کاغذ: سفید، جلد: تیماج حنایی، ۱۷گ، ۱۲ سطر (۱۰×۱۵)، اندازه: ۱۳×۲۰سم [سنا: ف: ۲ - ۱۶۶] و [نشریه: ۷ - ۱۲۳]

● **تقسیم وتر مفروضی** / ریاضیات / عربی
taqsīm-e vatar-e mafrūzī
در این رساله قصد یافتن کوچکترین اعدادی است که بتواند وتر مفروضی را به انقسامات مفروضه‌ای تقسیم کند به‌طوری‌که هر نسب مذکور در آن بدون کسر باشد. برای حل این مسأله و یافتن این عدد مؤلف ابتداء چند مسأله طرح و سپس به حل خود مسأله می‌پردازد.

تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۱۵۵۶/۲
آغاز: بسم اله تیمنا بذکره الجسیم و له الشکر علی جزیل نعمه و عطائه العمیم و الصلوة و السلام؛ **انجام:** اعنی نسبة المثل و التاسع تقریبا.
خط: نسخ، کا: عبدالعزیز احمد بن ابی الفضائل کاشی، تا: ۹۶۳ق،

جا: مدرسه مستنصریه؛ کاغذ: سمرقندی، جلد: میشن تریاکی، ۳ص (۱۴۲-۱۴۴)، ۱۷ سطر (۷/۵×۱۱)، اندازه: ۱۱/۵×۱۵/۵سم [ف: ۱۰ - ۷۹]

● **التقسیم و التشجیر = تقاسیم العلل فی الطب لعلاج الاعضاء** / طب / عربی

at-taqsīm wa-t tašjīr = taqāsīm-ul ‘ilal fī-ṭ ṭibb li-‘alāj-il a‘ḍā’

رازی، محمد بن زکریا، ۲۵۱ - ۳۱۳ قمری

rāzī, mohammad ebn-e zakaryīā (866 - 926)

فقط بندی از آن درباره نقرس. نجم آبادی از آن به نام «المشجر»یاد نموده است.

۱. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۴۴۹۵/۵

خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۸۶۳ق؛ کاغذ: ترمه، جلد: میشن قرمز، ۳۳ سطر، اندازه: ۱۳/۹×۲۶سم [ف: ۷ - ۴۱۱]

۲. همدان؛ مدرسه غرب؛ شماره نسخه:۴۵۹۳/۴

خط: نسخ و نستعلیق، کا: آقا محمد اسمعیل همدانی، تا: ۱۳۰۵ق؛ از روی نسخه ای که در ۹۹۹ نوشته شده؛ قطع: خشتی [رشت و همدان: ف: - ۱۵۰۳]

● **التقسیم و المقسم (رسالة فی معنی)** / منطق / عربی

at-taqsīm wa-l maqsam (r.-un fī ma‘nī)

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۰۹۴۲/۸

بی‌کا، بی‌تا [میراث شهاب: س۹ش۲ - ۳۳]

● **تقشیر** / تفسیر / عربی

taqšīr

غزنوی، علی بن ابراهیم، - ۵۸۲ قمری

qaznavī, ‘alī ebn-e ebrāhīm (- 1187)

تفسیری است مختصر و ممزوج.

مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۲۴۴

آغاز: رقه تعتری الطبع مهیجه علی ارادة؛ **انجام:** تم کتاب التقشیر فی التفسیر بحمدالله تعالی بمدینه جی ...

از آغاز قرآن است تا پایان آن و فقط یک برگ از آغاز آن که مربوط به مقدمه بوده افتاده است و از سوره «ق» به بعد نسبت به متن اصلی نونویس است؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۷؛ افتادگی: آغاز؛ جا: قریه جی؛ واقف: امیر جبرئیل از حیدرآباد از حیدرآباد دکن، ۱۰۳۷؛ کاغذ: نخودی آهار مهره، جلد: تیماج مشکی، ۱۷۴گ، ۳۰ سطر، اندازه: ۱۶×۲۴سم [ف: ۱ - ۴۵۸]

● **تقصارة النحور** / شعر / فارسی

teqsārat-on nohūr

فروغ اصفهانی، محمد مهدی بن باقر، ۱۲۲۳ق-۱۳ قمری

forūq-e esfahānī, mohammad mahdī ebn-e bāqer (1808 - 19c)

تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۳۶۹۸/۲

آغاز: پرده چو برداشت ز رخسار یار ×× عشق رخش کرد مرا پرده دار؛ **انجام:** هر که به یک مرحله محبوب شد ×× چون پسر حضرت یعقوب شد

خط: شکسته نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ کاغذ: آهار مهره فرنگی، جلد: میشن قهوه‌ای، اندازه: ۱۳×۲۰/۵سم [ف: ۷ - ۳۱]

● **تقصیر اهل مکة** / فقه / عربی

taqṣīr-u ahl-i makka

رساله‌ای است مختصر در وجوب تقصیر (کوتاه کردن مو) بر اهالی مکه هنگام خروج به سوی عرفات با بررسی استدلالی روایات این باب و اقوال فقهای شیعه.

قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۱۸۸۶

آغاز: فهذه الاحادیث کما تری قد اوجبت التقصیر علی اهل مکة فی خروجهم الی عرفات و شددت النکیر علیهم فی اتمام الصلاة؛ نسخه اصل: کتابخانه کاشف الغطاء-نجف اشرف؛ خط: نسخ، کاتب = مؤلف، بی‌تا؛ با خط خوردگی و اضافات مختصر؛ ۴۱ص [عکسی ف: ۵ - ۳۴۷]

● **تقطیر** / کیمیا / فارسی

taqtīr

رازی، محمد بن زکریا، ۲۵۱ - ۳۱۳ قمری

rāzī, mohammad ebn-e zakaryīā (866 - 926)

از قول محمد زکریا (گویا رازی).

۱. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۷۱۲۴

خط: نسخ خوش، کا: رجبعلی ابن عبدالله، تا: ۱۲۷۷ق؛ خریداری از امرالله صفری؛ کاغذ: فرنگی نخودی آهار مهره، جلد: مقوایی، روکش تیماج قهوه‌ای، ۱گ (۱۰۳)، ۱۷ سطر (۸×۱۴)، اندازه: ۱۷/۵×۲۲سم [رایانه]

۲. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۳۲۸۰/۴۵

آغاز: بسمله، گفت محمد زکریا بگیر مو را و پاکیزه کن و تقطیر کن آب و دهن او را پس؛ **انجام:** پس بدرستی که قایم می‌کند یکی ازو سیصد مثقال از هر جسدی که خواهی

خط: شکسته نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ در متن؛ کاغذ: فرنگی آبی،

جلد: میشن قهوه‌ای، ۱گ (۷۹ر)، ۱۶ سطر، اندازه: ۲۰/۸×۱۶/۳سم [ف: ۶ - ۳۵۸]

● **تقطیر** / کیمیا / فارسی

taqṭīr

تهران؛ مهدوی؛ شماره نسخه:۲۸۰/۹

بی کا، تا: قرن ۱۳ [نشریه: ۲ - ۱۰۳]

● **تقطیع الابیات** / عروض و قافیه، شعر / عربی

taqṭī'-ul abyāt

خزرجی، عبدالله بن محمد، - ۶۲۶ قمری

xazrajī, 'abd-ol-lāh ebn-e mohammad (- 1230)

در این رساله القاب ابیات مفصل آمده است. ظاهراً مطالب این قسمت تتمه قسمت اول یعنی بقیه قصیده رامزه می‌باشد ولی چون مطلب عوض می‌شود کتاب نام علیحده می‌گردد. در این رساله امور زیر مورد بحث است: زحاف منفرد، زحاف مزدوج، معاقبه، مراقبه، مکانفه، علل الاجزاء، ما جری من العلل مجری الزحاف الطویل، المدید، الوافر، الکامل، الهزج، الرجز، الرمل، السریع، المنسوخ، الخفیف.

تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۳۰۳/۲

آغاز: و قبل اجزا الصدر العروض و قبله ×× من العجز الضراب اعلم الفرق باعتنا؛ **انجام:** کیفت جهارا بالسحال الردی فان ×× قدرنا تجد فی امرنا خطب ذی حمی

خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۱۷۳ق؛ کاغذ: فرنگی، جلد: ابره کاغذی ابری، ۱۴ص (۱۲-۲۵)، ۱۹ سطر (۱۵/۵×۱۰)، اندازه: ۲۱/۵×۱۵/۵سم [ف: ۷ - ۲۷۰]

● **تقطیعات فضلی چلبی** / عروض و قافیه / ترکی

taqṭī'āt-e fazlī čalabī

قره فضلی، علی، - ۹۷۰؟ قمری

qara fazlī, 'alī (-1567)

از فضلی چلبی، به نثر و نظم ترکی.

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۷۴۲/۲

آغاز: ارباب معارفه معلوم اوله که وزن رباعی بحر هزجک متفرعاتی درو تغیر زحامات انده بسیار و اختلاف افاعیل و تفاعیل بی شمار در؛ **انجام:** از کتاب تیمور نامه است در صفت جنگ. زده تیغ و نیزه یلان بی دریغ ×× شده نیزه گلگون و گلنار تیغ / فتاده در آن پهن دشت درشت ×× سر نا تراشیده چون خارپشت

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۰؛ مهر: ابراهیم؛ کاغذ: سفید، جلد: پارچه سرمه‌ای، ۷ص (۱۶۵-۱۷۱)، ۱۵ سطر (۴×۱۰)، اندازه: ۱۱×۱۵سم [سنا: ف: ۲ - ۴۹]

تهران؛ مفتاح؛ شماره نسخه:۶۸۴/۲

همان نسخه بالا [نشریه: ۷ - ۲۵۲]

● **تقلیب المکائد** / کلام و اعتقادات / فارسی

taqlīb-ol makā'ed

کنتوری، محمد قلی بن محمد حامد، ۱۱۸۸ - ۱۲۶۰ قمری

kantūrī, mohammad qolī ebn-e mohammad hāmed (1774 - 1844)

وابسته به: تحفه اثنی عشریه = نصیحة المؤمنین و فضیحة الشیاطین؛ دهلوی، عبدالعزیز بن احمد (۱۱۵۹-۱۲۳۹)

ردی است بر باب دوم از کتاب «التحفة الاثنی عشریة » که در آن مکائدی را به شیعه نسبت داده است. مؤلف در این کتاب مکائد را به آنها برگردانده است. وی ردی بر باب دهم همان کتاب «تحفه» نوشته که به نام «تشیید المطاعن» به چاپ رسیده است. مؤلف این کتاب والد صاحب عبقات الانوار است.

آغاز: بسمله، فهرست مکائد حربیه مصنف تحفه اثنی عشریه که [الذریعة ۳۸۹/۴]

۱. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۱۸۳۴

آغاز: ذکرشان آیه کریمه نساءکم حرث لکم و بیان آنکه؛ **انجام:** برای شکستن وام مکاید این ناصبی از زبان قلم این ضعیف بر صفحه ظهور رسیده ... مطابق ...

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۲۱۸ق؛ افتادگی: انجام [رایانه]

۲. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۱۸۸۱

آغاز: در حج یکجانب افتادند با اتفاق و اختلاف کار نباید داشت؛ **انجام:** این ناصبی از زبان قلم این ضعیف

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۲۱۹ق [رایانه]

۳. قم؛ طبسی؛ شماره نسخه:۵۲۲

آغاز: اضعف العباد حسب همین حدیث آغاز درتألیف این کتاب کرده که دربحر فضایل امیر المؤمنین علی بن ابی طالب علیه السلام و فرزندان معصوم آنجناب و الا که سفینه نجات است؛ **انجام:** بحر آل عمران سیوم اهل اسلام را مفرنیست و آن آل عمران علی و اولاد طاهره اوست نه ابوبکر و عمر

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: آغاز؛ جلد: مقوا با عطف پارچه مشکی، ۷۰۰گ، ۱۷ سطر، اندازه: ۲۹×۱۹/۵سم [ف مخ: ۱ - ۱۳۸]

۴. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۱۷۹۱

آغاز: برابر؛ **انجام:** این ناصبی از زبان قلم این ضعیف بر صفحه ظهور رسیده تمام شد

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳ [رایانه]

۵. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۱۸۲۴

آغاز: برابر؛ **انجام:** که این ناصبی به اختراع این افترا بر شیعیان ضعف خود را بیاد ایشان داد
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳ [رایانه]
۶. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۱۶۴۴
آغاز: برابر؛ **انجام:** هستاد لیکن کتابی که ... منکر نیستند و مخاطب شیعه ...
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: انجام [رایانه]
۷. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۲۲۴۸
آغاز: بسمله، راقم گوید و بالله التوفیق؛ **انجام:** قائل شده‌اند که نزاع مابین متخاصمین لفظی است.
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳ [رایانه]

● **تقلید** / فقه / فارسی

taqlīd

طباطبائی، محمد بن علی، ۱۱۸۰؟ - ۱۲۴۲ قمری

tabātabā'ī, mohammad ebn-e 'alī (1767 - 1827)

وجیزه‌ای است در تقلید مطابق فتوای سید محمد مجاهد صاحب مناهل.

مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۳۷۰۱/۲
خط: نستعلیق زشت، بی‌کا، تا: ۱۲۹۸ق؛ کاغذ: حنایی، جلد: مقوا، ۸گ (۶-۱۳)، اندازه: ۱۰/۵×۱۷/۳سم [ف: ۱۲ - ۳۶۰]

● **التقلید** / اصول فقه / عربی

at-taqlīd

موسوی شفتی، اسدالله بن محمد باقر، ۱۲۲۷؟ - ۱۲۹۰ ؟ قمری

mūsavī šaftī, asad-ol-lāh ebn-e mohammad bāqer (1812 - 1873)

رساله‌ای است اصولی در مباحث تقلید شامل: تقلید اعلم، جواز تبعیض در تقلید و عدم جواز عدول.

اصفهان؛ شفتی، مهدی؛ شماره نسخه:۲۹/۲
آغاز: اعلم ان مسائل التقلید کثیرة و المقصود فی المقام مسائل عدیدة منه
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ جلد: تیماج مشکی، ۴۰گ (۶۹پ-۱۰۴پ)، ۱۱ سطر [سه کتابخانه اصفهان: ف: - ۱۷۷]

● **التقلید** / فقه / عربی

at-taqlīd

فیضی، احمد بن محمد محسن، ق۱۳ قمری

feyzī, ahmad ebn-e mohammad mohsen (- 19c)

مسائل مختلف مربوط به تقلید را در این رساله از کلام استادش شیخ مرتضی انصاری به تقریر در آورده است.

قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۲۲۲/۳
آغاز: الحمدلله رب العالمین ... فی التقلید و هو داخل تحت المسائل الفرعیة دون الأصولیة لانطباق موضوع الاول
نسخه اصلی: کتابخانه فاضل خوانساری-خوانسار ۲۱۷ [در فهرست خوانساری کل این مجموعه با عنوان «تقریرات الفقه» آمده است؛ خط: نستعلیق، کاتب = مؤلف، بی‌تا؛ مصحح، خط خوردگی دارد، ناتمام است؛ ۷۲ص (۳۷۶-۴۴۷) [عکسی ف: ۱ - ۲۴۶]

● **التقلید** / فقه / عربی

at-taqlīd

بافقی یزدی، محمد حسین بن علی، - ۱۳۱۳ قمری

bāfqī yazdī, mohammad hoseyn ebn-e 'alī (- 1896)

رساله استدلالی است با رد و ایراد و با عناوین «کهف» در یک «مقدمه» و ده «کنز»: المقدمه: فی معنی التقلی لغة و عرفا؛ کنز ۱. فی من یجوز له التقلید و من لا یجوز؛ ۲. التقلید فی اصول الدین؛ ۳. شرائط المفتی؛ ۴. فیما یعلم به اجتهاد المفتی؛ ۵. اختلاف المجتهد فی الفضل و العلم؛ ۶. جواز تقلید المیت و عدمه؛ ۷. هل یشترط العمل بقول المجتهد مشافهة ام لا؛ ۸. افتاء غیر المجتهد بمذهب المجتهد؛ ۹. رجوع المقلد الی فتوی غیر مقلده؛ ۱۰. معذوریة الجاهل و عدمها.

قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۱۳۸۵/۳
آغاز: کهف فی التقلید و فیه مقدمة و کنوز، اما المقدمة ففی بیان معناه لغة و عرفا، اما لغة ففی الصحاح القلادة بالکسر و تخفیف اللام علی زنة کتابة؛ **انجام:** لا یجوز له اختیار ما خالف مقتضی ظنه فیختار ما یوافق مظنونه و ان لم یحصل له الظن فحکمه التخییر لا غیر، فتدبر
خط: نسخ و نستعلیق، کاتب = مؤلف، بی‌تا؛ جلد: مقوایی عطف تیماج قرمز، ۸۰گ (۵۰۹-۵۸۸)، اندازه: ۱۵×۲۰/۵سم [ف: ۴-۲۱۴]

● **التقلید** / فقه / عربی

at-taqlīd

؟ کاشانی، حبیب الله بن علی مدد، ۱۲۶۲-۱۳۴۰ قمری

kāšānī, habīb-ol-lāh ebn-e 'alī madad (1846 - 1922)

مباحث تقلید را با تحقیقات فراوان و آوردن گفته‌های دیگران و رد و ایراد در این رساله گرد آورده است، گویا از ملا حبیب الله بن علی مدد ساوجی کاشانی باشد.

چاپ: ایران، سنگی، ۱۳۱۶-۱۳۲۱، خشتی، ۳۱۸ص

قم؛ معصومیه؛ شماره نسخه:۲۶۴
آغاز: الحمدلله رب العالمین ... فی التقلید و هو داخل تحت

المسائل الفرعية دون الاصولية العملية؛ **انجام:** و للتامل فی امثال هذه المسائل مجال واسع، الحمدلله اولا و آخرا و ظاهرا و باطنا.
خط: شکسته نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: تیماج مشکی، ۴۵گ، مختلف السطر، اندازه: ۱۴/۵×۱۹/۵سم [ف: ۱ - ۲۶۱]

● **تقلید** / اصول فقه / عربی

taqlīd

حجت کوه کمری، محمد بن علی، ۱۳۱۰-۱۳۷۲ قمری

hojjat-e kūh-kamarī, mohammad ebn-e ʻalī (1893 - 1953)

قم؛ حجت کوهکمری؛ شماره نسخه:۵۱/۱۱

خط: نستعلیق، کاتب = مؤلف، بی‌تا؛ مصحح [ف: - ۵۱]

● **التقلید** / فقه / عربی

at-taqlīd

گرجستانی، سعید

gorjestānī, saʻīd

رساله‌ای است در اینکه تقلید اعلم واجب نیست به روش اهل سنت. شاید از محمد سعید بن سعید محمد کاتب رساله باشد و این همان گرجستانی است که در چند جای این مجموعه نام خود را یاد کرده است.

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۵۴۱۱/۸

آغاز: بسمله. الحمدلله و سلام علی عباده الذین اصطفی. اعلم انه اذا تعدد المجتهد فللمقلد تقلید من شاء و ان تفاضلوا. و عن احمد بن ادریس یجب النظر فی الارجح
خط: نسخ، کاتب = مؤلف، بی‌تا؛ سپس احادیثی در حجامت (۷۹ر)؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج قهوه‌ای، ۳گ (۷۶پ-۷۸ر)، اندازه: ۱۵×۲۰/۵سم [ف: ۱۶ - ۳۱۸]

● **التقلید** / فقه / عربی

at-taqlīd

تاریخ تألیف: قرن ۱۳ هـ ق.
رساله نسبتاً مفصلی است درباره معنی تقلید و ادله تقلید و مسائل مربوط به تقلید اعلم و ...

مشهد؛ گوهرشاد؛ شماره نسخه:۱۴۵۸/۲

آغاز: بسمله اعلم ان مسائل التقلید کثیره و المقصود فی المقام مسائل عدیدة منه و الاولی ان نقدم مقدمة فی بیان معنا
خط: شکسته نستعلیق، کاتب = مؤلف، بی‌تا؛ جلد: تیماج مشکی، ۲۳ سطر (۱۲×۱۷)، اندازه: ۱۵/۵×۲۱/۵سم [ف: ۴ - ۲۰۲۸]

● **التقلید** / فقه / عربی

at-taqlīd

رساله مفصلی است در مسأله «تقلید» که به صورت استدلالی بیان شده و ایراد وجواب فراوان مشاهده می‌شود.

قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه:۲۶۶/۳

آغاز: الحمدلله ... فی التقلید. اختلفت عباراتهم فی تفسیر التقلید فقیل بانه هو العمل بقول الغیر من غیر حجة ملزمة و قیل بان التقلید عبارة عن قبول قول الغیر فی الاحکام الشرعیة؛ **انجام:** بل کان مخیرا فی اتباع من شاء فکذا فی سائر المسائل لعد الربط بینهما واستدل بعض الاصولیین لذلک بان لزوم الاقتصار علی مجتهد واحد فی جمیع المسائل مستلزم للحرج العظیم غالبا فلا یجب مطلقا.
خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ مصحح؛ جلد: گالینگور سبز عطف تیماج زرشکی، ۱۰۵گ، ۱۶ سطر، اندازه: ۱۷×۲۲سم [ف: ۱ - ۴۸۵]

● **تقلید** / فقه / فارسی

taqlīd

مشهد؛ الهیات؛ شماره نسخه:۶۸۸/۱۹

آغاز: بدانکه به ضرورت عقل و نقل و اجماع و ضرورت جمیع مسلمین بلکه جمیع ملیین ثابت می‌شود؛ **انجام:** یا صریحا یا بقرینه بر مراد الحمدلله اولا و آخرا
خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ کاغذ سفید فرنگی؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۹گ، ۱۶ سطر (۶/۵×۱۶)، اندازه: ۱۰×۲۱سم [ف:۱-۵۱۳]

● **تقلید از میت** / فقه / عربی - فارسی

taqlīd az meyyet

بارفروشی مازندرانی، محمد بن مقیم، ۱۱۹۶-۱۲۸۱ قمری

bārforūšī māzandarānī, mohammad ebn-e moqīm (1782 - 1865)

تاریخ تألیف: اواسط شعبان ۱۲۴۳ق
رساله استدلالی مفصلی است در بیان جواز و عدم تقلید میت با نقل آراء بسیاری از علما خصوصاً اساتیدش. در آغاز دارای چهارده مقدمه و چندین وارده در پایان. (سید احمد اشکوری)
آغاز: الحمدلله الاحد الواحد الحکیم الواجب علیه ارسال الرسل و هدایة السبل و الصلاة علی المصدق بالعقل الصحیح

۱. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۲۱۰۷

آغاز: برابر؛ **انجام:** از اول تا آخر ملاحظه نماید بنظر دقیق و انصاف و بعد از این باصلاح بکوشد یا عفو فرماید.
خط: نستعلیق، کاتب = مؤلف، بی‌تا؛ مصحح، با اضافات؛ دارای

وقف‌نامه به تاریخ ۱۱ محرم ۱۲۶۲؛ مهر: «عبده یعقوب» (بیضی)، «اللهم صل علی محمد و آل محمد» (بیضی)؛ جلد: مقوایی عطف تیماج مشکی، ۸۰گ، مختلف السطر، اندازه: ۱۴/۵×۲۱سم [ف: ۶ - ۱۲۱]

۲. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۰۶۸۷/۲

خط: نستعلیق، کا: یعقوب (حسین) بن مقیم درزی بارفروشی، تا: شعبان ۱۲۴۵ق، جا: بارفروش، مدرسه کاظمیه؛ جلد: تیماج مشکی، ۸۰گ (۷۷ر-۱۵۶ر)، اندازه: ۱۵×۲۱/۵سم [ف: ۲۷ - ۱۳۶]

۳. بابل؛ خاتم الانبیاء؛ شماره نسخه:۲۷۳/۱

آغاز: برابر

خط: نستعلیق، کا: یعقوب بن مقیم درزی بارفروشی (برادر مؤلف)، تا: رمضان ۱۲۶۰ق؛ کاتب اسم برادران، پدر و خواهرش را ذکرکرده؛ واقف: یعقوب بن مقیم، سلخ صفر ۱۲۶۱ق با مهر «عبده یعقوب» (بیضی)؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۲۰ سطر، اندازه: ۱۱×۱۸سم [ف: - ۱۹۵]

قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۱۷۹۱/۱

نسخه اصل: همان نسخه بالا [عکسی ف: ۵ - ۲۶۰]

● تقلید الاعلم / فقه / عربی

taqlīd-ul a'lam

فشارکی، محمد باقر بن محمد جعفر، ۱۲۵۲ - ۱۳۱۴ قمری

fešārakī, mohammad bāqer ebn-e mohammad ja'far (1837 - 1897)

رساله‌ای در اثبات لزوم تقلید اعلم در فروع دین.

[الذریعة ج ۱۱-۱۵۴؛ الفواید الرضویه ج ۲-۴۰۴؛ احسن الودیعه ج ۱:۱۵۸ اعلام الشیعه]

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۶/۶ خوئی

خط: نسخ، کا: سید محمد حسن بن سید احمد حسینی طباطبائی، تا: شنبه ۲۱ محرم ۱۲۹۵ق؛ کاغذ: فرنگی سفید، جلد: تیماج یشمی، ۲۳ص (۳۹۰-۴۱۲)، اندازه: ۱۷×۲۱سم [ف: ۷ - ۵۱]

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۳۲۵۳/۵-ف

نسخه اصل: همان نسخه بالا [فیلمها ف: ۲ - ۱۰۸]

● تقلید الاعلم / فقه / عربی

taqlīd-ul a'lam

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۷۸۱۸/۱

آغاز: و نقول ینبغی قبل الشروع فی تحقیق المسئلة من بیان معنی التقلید و هو فی اللغة کما ذکره فی الصحاح جعل القلادة فی العنق و منه قلدت المرئة ای جعلت القلادة فی عنقها و منه ایضا التقلید؛ **انجام:** لان جواز تقلید المیت فی الجملة عند فقدان الحی متفق علیه هذا تمام الکلام فی جواز تقلید المیت ابتداء و اما الکلام فی البقاء علی تقلیده.

خط: تحریری، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: انجام؛ بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: روغنی، ۴۰گ (۱پ-۴۰پ)، ۱۹ سطر، اندازه: ۱۴/۵×۲۰/۵سم [ف: ۲۶ - ۲۹۹]

● تقلید بنی جراح / متفرقه / عربی

taqlīd-u banī jarrāḥ

سموقی، علی بن احمد، ق۵ قمری

sammūqī, 'alī ebn-e ahmad (- 11c)

نامه ولایت امیر جابر و امیر زماخ، فرزندان جراح، می‌باشد.

قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۷۱۸/۹

آغاز: توکلت علی مولانا ... من العبد المقتنی الناصح لجمیع الانام.. الی الأمیرین السیدین الثقتین الدینین

نسخه اصلی: کتابخانه واتیکان-رم ۹۱۱؛ خط: نسخ معرب، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ ۷گ (۱۰۲-۱۰۸) [عکسی ف: ۲ - ۳۸۰]

← تقلید (رساله‌ای در) ⟩ اصول الفقه

● تقلید الرضا سفیر القدرة / نامه‌نگاری / عربی

taqlīd-ur riḍā safīr-ul qudra

هادی المستجیبین، حمزة بن علی، - ۴۳۳ قمری

hādī-yol-mostajībīn, hamzat-ebn-e 'alī (- 1042)

توقیع‌نامه‌ای است از حمزة بن علی به الشیخ الرضی ابوعبدالله محمد بن وهب القرشی الداعی و او را در این رساله به جای الشیخ المرتضی منصوب کرده و کتب توحیدی مرتضی را به او بخشیده و مرتبت او را برتر از همه داعیان و ماذونین و نقباء و مکاسران و مستجیبین خوانده مگر اسماعیل بن محمد تمیمی: «و جعلتک فوق جمیع الدعاة ... و لا فوقک احد اعلی منک غیر صفوة المستجیبین. اخی و صهری ابو ابراهیم اسماعیل بن محمد التمیمی». در پایان می‌گوید نامه‌ها و اخبار رسیده را به کنیزکی که برای این کار معین شده بسپارد او خود جواب آنها را به‌وسیله فرزندانم علی و حسین ــ که هر دو از مأذونان‌اند ــ می‌رساند.

۱. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۳۹۹۵/۷

آغاز: و یتلوه تقلید الرضی سفیر القدره الحمد لمولانا وحده لاشریک له. بسم الله الرحمان الرحیم حدود عبده الامام من عبد مولانا الحاکم ... و مملو که حمزة ابن علی بن احمد ... الی الشیخ الرضی سفیر القدره ... ابو عبدالله محمد بن وهب القرشی؛ **انجام:** پایان: و کتبت فی شهر شوال الثانی (۱) سنین عبد مولانا و مملو که حمزه ... و منه استمد و به استعین تم التقلید و الحمد لمولانا

وحده.
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۰؛ کاغذ: ضخیم فرنگی، جلد: تیماج مشکی عطف قرمز، ۵ص (۶۶-۷۰)، ۱۵ سطر، اندازه: ۲۱×۵۰سم [ف: ۱۰ - ۲۲۰۳]

۲. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۷۷۶/۷
نسخه اصل: کتابخانه واتیکان-رم ۱۳۴۸؛ خط: نسخ درشت، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ ۱۲گ (۱۲۰-۱۳۱) [عکسی ف: ۲ - ۴۵۷]

۳. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۱۰۹۴/۷
نسخه اصلی: کتابخانه واتیکان -رم ۱۳۳۲؛ خط: نسخ معرب، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ ۸ص (۸۸-۹۵) [عکسی ف: ۳ - ۳۷۴]

۴. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۷۵۱/۷
نسخه اصل: کتابخانه واتیکان-رم ۱۳۴۱؛ خط: نسخ درشت معرب کهن، بی‌کا، تا: قرن ۱۲ [عکسی ف: ۲ - ۴۲۸]

۵. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۹۶۵/۷
نسخه اصلی: کتابخانه واتیکان -رم ۹۳۳؛ خط: نسخ معرب، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ ۶ص (۷۴-۸۰) [عکسی ف: ۳ - ۲۰۹]

۶. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۷۸۴/۷
نسخه اصل: کتابخانه واتیکان-رم ۹۱۰؛ خط: نسخ معرب، بی‌کا، تا: شنبه دهه پایانی ربیع الثانی ۱۱۰۹ق؛ ۸گ (۸۶-۹۳) [عکسی ف: ۲ - ۴۷۰]

۷. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۱۰۳۶/۷
نسخه اصلی: کتابخانه واتیکان -رم۱۳۳۷؛ خط: نسخ معرب، بی‌کا، تا: با تاریخ قرن ۱۳؛ ۸ص (۸۹-۹۶) [عکسی ف: ۳ - ۲۹۷]

۸. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۷۵۰/۷
آغاز: الی الشیخ الرضی سفیر القدرة فخر الموحدین و بشیر المؤمنین.. السلام علیک فانی احمد الیک مولانا الرزاق؛
نسخه اصل: کتابخانه واتیکان-رم ۷۲۱؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳ یا ۱۴؛ ۵گ (۵۲-۵۶) [عکسی ف: ۲ - ۴۲۳]

۹. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۸۶۱۱/۷
خط: نسخ، کا: عبرت، تا: دوشنبه ۱۵ اردیبهشت جلالی ۱۳۱۳ق؛ کاغذ: فرنگی، جلد: فرنگی، ۴ص (۴۸-۵۱)، ۱۸ سطر (۸×۱۵) [ف: ۱۷ - ۱۷۵]

۱۰. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۳۵۳/۷-ف
نسخه اصل: کتابخانه اباعبدالله زنجانی؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: جمادی الاول ۱۳۵۲ق، از روی نسخه انستاس کرملی؛ ۱۹ سطر [فیلمها ف: ۱ - ۵۹۷]

● **تقلید سکین** / متفرقه / عربی
taqlīd-e sekkīn

سموقی، علی بن احمد، ق۵ قمری
sammūqī, ‘alī ebn-e ahmad (- 11c)
تاریخ تألیف: جمادی الثانی ۴۱۸ق (سال دهم ظهور)
نامه انتصاب شیخ مرتضی و ولایت وی در جزیره شام می‌باشد.

قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۷۱۸/۶
آغاز: توکلت علی المولی الاله الحاکم بالحق.. من العبد المقتنی بهاءالدین و لسان المؤمنین و سند الموحدین الجناح الایسر
نسخه اصلی: کتابخانه واتیکان-رم ۹۱۱؛ خط: نسخ معرب، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ ۹گ (۸۳-۹۱) [عکسی ف: ۲ - ۳۷۹]

● **تقلید سلسله نعمة اللهی** / عرفان و تصوف، اخلاق / فارسی
taqlīd-e selsele-ye ne‘mat-ol-lāhī

مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۹۳۹۴
آغاز: بسمله، الحمدله الذی انفذنا بالاعتصام؛ **انجام:** بهم و سیلتنا لدیک و اختم لنا بالسعاده ... در ارض اقدس تحریر شد.
خط: شکسته، کا: غلامحسین کریمانی، تا: ۱۳۱۴ق، جا: مشهد [الفبائی ف: - ۱۴۲]

● **تقلید الشیخ ابی الکتائب** / متفرقه / عربی
taqlīd-uš šayx abi-l katā’ib

سموقی، علی بن احمد، ق۵ قمری
sammūqī, ‘alī ebn-e ahmad (- 11c)
تقلید نامه ابی الکتائب است و تولیت وی در بیضاء و جمیع بلدان صعید، با سفارشاتی اخلاقی به وی.

قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۷۱۸/۷
آغاز: توکلت علی مولانا وحده.. من نشر دعوة الحق و اخذ المیثاق و انتدبتک للقیام به من سیارة ما امکنک
نسخه اصلی: کتابخانه واتیکان-رم ۹۱۱؛ خط: نسخ معرب، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ ۵گ (۹۲-۹۶) [عکسی ف: ۲ - ۳۷۹]

● **تقلید الشیخ معضاد** / متفرقه / عربی
taqlīd-uš šayx mi‘ḍād

سموقی، علی بن احمد، ق۵ قمری
sammūqī, ‘alī ebn-e ahmad (- 11c)
توقیع انتصاب امیر ذی المحامد کفیل الموحدین ابی الفوارس معضاد بن یوسف ساکن در فلجین می‌باشد.

قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۷۱۸/۸
آغاز: توکلت علی المولی الإله ... من العبد الطائع الخاضع رابع الاعداد و مملوک الامام القائم الهاد
نسخه اصلی: کتابخانه واتیکان-رم ۹۱۱؛ خط: نسخ معرب، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ ۶گ (۹۷-۱۰۲) [عکسی ف: ۲ - ۳۸۰]

← تقلید الضحی ﹤ تقلید المقتنی

● **التقلید عن اهل السنة** / فقه / عربی
at-taqlīd ‘an ahl-is sunna

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۶/۶۸۶-ف
نسخه آقای فقیه زاده؛بی‌کا،تا:قرن۱۱؛ ۲۱ سطر [فیلمها ف: ۱ – ۵۲۴]

● **تقلید القضاء لبعض الأجزاء** / متفرقه / عربی
taqlīd-ul qaḍā’ li-ba‘ḍ-il ’ajzā’
عهد الامام ابی العباس احمد الناصر لدین الله امیرالمومنین الی محمود بن ابی بکر بن حکمونه.

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۶۴۳/۱۲-ف
نسخه اصل: بغداد لی وهبی ش ۲۰۲۳؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ ۵گ (۸۲ر–۸۶ر) [فیلمها ف: ۱ – ۵۱۷]

● **تقلید لاحق** / متفرقه / عربی
taqlīd-e lāhiq
سموقی، علی بن احمد، ق۵ قمری
sammūqī, ‘alī ebn-e ahmad (- 11c)
تاریخ تألیف: محرم ۴۱۸ق
نامه انتصاب و ولایت شیخ مختار ابوالفوارس امیر بن شرف لاحق می‌باشد، با سفارشاتی به وی.

قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۷۱۸/۵
آغاز: توکلت علی مولانا البار ... من العبد المقتنی بهاء الدین و لسان المؤمنین و سند الموحدین الی الشیخ المختار
نسخه اصل: کتابخانه واتیکان–رم ۹۱۱؛ خط: نسخ معرب، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ ۷گ (۷۶–۸۲) [عکسی ف: ۲ – ۳۷۹]

● **تقلید المجتهد** / اصول فقه / عربی
taqlīd-ul mujtahid
نیشابوری، محمد علی بن محمد صادق، ق۱۲ قمری
neyšābūrī, mohammad ‘alī ebn-e mohammad sādeq (-18c)
ردی است بر کسانی که قائل به وجوب تقلید مجتهد هستند به صورت سؤال وجواب وبا استفاده از روایات و در حقیقت دفاع از اخباریین و رد بر اصولیین.

قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۲۵۷۸/۳
آغاز: ایراد علی الذی یقول بوجوب تقلید المجتهد علی من لم یجتهد یقال له هل اوجب العقل تقلیده؛ **انجام:** فلم یثق به فهو کافر ومن لم یبلغه فهو فی سعة حق یسمع.
خط: نسخ، بی‌کا، تا: در حیات مؤلف؛ مصحح، محشی؛ جلد: تیماج قرمز، ۱گ (۱۰۳ر۱۰۳پ)، ۲۳ سطر، اندازه: ۱۵/۵×۲۱سم [محدث ارموی مخ: ۱ – ۴۳۵]

● **تقلید المفتیین = جواب شیخ محمد کاظم** / اجتهاد و تقلید / عربی
taqlīd-ul muftīyayn = javāb-e šeyx mohammad kāzem
احسائی، احمد بن زین الدین، ۱۱۶۶ – ۱۲۴۱ ؟ قمری
ahsā‘ī, ahmad ebn-e zayn-od-dīn (1753 - 1826)
تاریخ تألیف: ۱۸ جمادی الثانی ۱۲۱۷ق
در مسأله تقلید مقلد در یک مسأله واحده از دو مفتی، شیخ در این رساله به سوال شیخ محمد کاظم بن محمد علی پاسخ گفته است.
آغاز: حمدله. صلاة. اما بعد فیقول العبد المسکین احمد بن زین الدین الاحسایی، انه قد وقع الی کلام من الشیخ العالم المنصف الشیخ محمد کاظم بن محمد علی فی الاعتراض علی مسألة ذکرها بعض العلماء و قال ... و هی ان المقلد یجوز ان یقلد کلا من المفتیین المتساوین فی مسألة واحدة ... مع اختلاف الحکمین فیها ...
انجام: تأمل. فان الغایة فی العلم فی الدنیا و الآخرة طلب الصواب. و الله الموفق له. و صلی الله علی محمد ... و کتب جامع الکلمات العبد المسکین احمد بن زین ادین الاحسایی فی الثامن عشر من جمادی الثانی سنة سبع عشرة بعد المأتین و الالف حامداً مستغفراً.
[فهرست کتب مشایخ، ۲۴۷ ردیف ۷۷؛ طبقات ۱۳/۸۸–۹۱]

۱. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۱۰/۱۹
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ کاغذ: آبی، جلد: تیماج سبز، ۲۰ص (۲۶۹–۲۸۸)، ۱۷ سطر (۹×۱۴)، اندازه: ۱۷×۲۲سم [سنا: ف: ۱– ۵۷]
۲. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۱۳۸۷/۱۹
آغاز: برابر
نسخه اصل: همان نسخه بالا؛ کاتب = مؤلف [عکسی ف: ۴ – ۲۴۲]
۳. تهران؛ الهیات؛ شماره نسخه:۶۳۷/۲۴
خط: نسخ و نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج قهوه‌ای، ۱۰گ (۲۲۸پ–۲۳۷ر)، ۲۱ سطر (۹×۱۴/۵)، اندازه: ۱۳/۵×۲۱سم [ف: – ۳۴۵]
۴. تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه:۲۱۱۱/۸-عکسی
آغاز و انجام: برابر
خط: نستعلیق شکسته تحریری، کا: احمد بن جمال الدین مراغه‌ای، تا: ۱۲۳۴ق؛ ۱۱ص (۴۰۹–۴۱۹) [عکسی ف: ۱ – ۸۳]
۵. مشهد؛ شیخ علی حیدر؛ شماره نسخه:۵۵۷/۹
آغاز و انجام: برابر
خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ ۷گ (۲۰۱ر–۲۰۷ر)، ۲۰ سطر، اندازه: ۱۵×۲۰سم [مؤید: ۲ – ۶۳]

● **تقلید المقتنی = تقلید الضحی** / نامه‌نگاری / عربی
taqlīd-ul muqtanī = taqlīd-uḍ ḍuḥā
هادی المستجیبین، حمزة بن علی، - ۴۳۳ قمری
hādī-yol-mostajībīn, hamzat-ebn-e ʻalī (- 1042)
تاریخ تألیف: جمعه ۱۳ شعبان ۴۱۱ق (سال سوم ظهور)
توقیعی است جهت شیخ مقتنی بهاءالدین ابوالحسن علی بن احمد سموقی داعی، معروف به ضیف نگاشته شده است. با این توقیع سموقی را به مرتبت «الجناح الایسر» ترفیع داده و می‌گوید: جناح ایمن سلامة بن عبدالوهاب است. در این توقیع اسرار برخی از رموز نیز مانند (هفت فریضه)، ۲۶ حرف و ۴ و ۹۹ داغی و ۱۶۱ حد و جواهر ثلاثه: الاراده و المشیه و الکمله) یاد شده است. همچنین از «کلمه»: محمد بن وهب و سفیر القدره و نقیب النقباء: حسن بن هبة الرفاء یاد گردیده است.
آغاز: و یتلوه نسخة تقلید المقتنی تقلیداً ضمن اعلم وفقک المولی و منحک سبیل الهدی ... التوقیع الی الشیخ المقتنی بهاء الدین ... ابوالحسن علی بن احمد السموقی المعروف بالضیف ...

۱. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۳۹۹۵/۸
آغاز: برابر؛ **انجام:** و کتب هادی المستجیبین ... الجمعه الثالث عشر خلت من شعبان الثالث من ظهور سنینه المبارک ... سبحانه وحده لاشریک له.
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۰؛ کاغذ: ضخیم فرنگی، جلد: تیماج مشکی عطف قرمز، ۷ص (۷۱-۷۷)، ۱۵ سطر، اندازه: ۲۱×۵۰سم [ف: ۱۰ - ۲۲۰۴]

۲. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۱۰۹۴/۸
نسخه اصل: کتابخانه واتیکان ـرم ۱۳۳۲؛ خط: نسخ معرب، بی‌کا، تا: قرن ۱۱، مجدول؛ ۸ص (۹۵-۱۰۲) [عکسی ف: ۳ - ۳۷۴]

۳. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۷۷۶/۸
نسخه اصل: کتابخانه واتیکان-رم ۱۳۴۸؛ خط: نسخ درشت، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ ۱۲گ (۱۳۱-۱۴۲) [عکسی ف: ۲ - ۴۵۷]

۴. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۹۶۵/۸
نسخه اصل: کتابخانه واتیکان ـرم ۹۳۳؛ خط: نسخ معرب، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ ۷ص (۸۰-۸۷) [عکسی ف: ۳ - ۲۱۰]

۵. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۷۵۱/۸
نسخه اصل: کتابخانه واتیکان-رم ۱۳۴۱؛ خط: نسخ درشت معرب کهن، بی‌کا، تا: قرن ۱۲ [عکسی ف: ۲ - ۴۲۸]

۶. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۷۸۴/۸
نسخه اصل: کتابخانه واتیکان-رم ۹۱۰؛ خط: نسخ معرب، بی‌کا، تا: شنبه دهه پایانی ربیع الثانی ۱۱۰۹ق؛ ۸گ (۹۳-۱۰۰) [عکسی ف: ۲ - ۴۷۱]

۷. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۱۰۳۶/۸
نسخه اصل: کتابخانه واتیکان ـرم۱۳۳۷؛ خط: نسخ معرب، بی‌کا، تا: با تاریخ قرن ۱۳؛ ۹ص (۹۶-۱۰۴) [عکسی ف: ۳ - ۲۹۷]

۸. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۷۵۰/۸
آغاز: برابر
نسخه اصل: کتابخانه واتیکان-رم ۷۲۱؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳ یا ۱۴؛ ۵گ (۵۶-۶۱) [عکسی ف: ۲ - ۴۲۴]

۹. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۸۶۱۱/۸
خط: نسخ، کا: عبرت، تا: دوشنبه ۱۵ اردیبهشت جلالی ۱۳۱۳ق؛ کاغذ: فرنگی، ۵ص (۵۱-۵۵)، ۱۸ سطر (۸×۱۵) [ف: ۱۷ - ۱۷۵]

۱۰. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۳۵۳/۸-ف
نسخه اصل: کتابخانه اباعبدالله زنجانی؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: جمادی الاول ۱۳۵۲ق؛ از روی نسخه انستاس کرملی؛ ۱۹ سطر [فیلمها ف: ۱ - ۵۹۷]

↜ تقلید المیت ⪢ تقلید از میت
↜ تقلید المیت ⪢ البقاء علی تقلید المیت
↜ تقلید المیت ⪢ تقلید و افتاء
↜ تقلید المیت ⪢ منبع الحیاة فی حجیة قول المجتهدین من الاموات
↜ تقلید المیت ⪢ التقلید
↜ تقلید المیت ⪢ عدم جواز تقلید المیت
↜ تقلید المیت ⪢ البقاء علی تقلید المیت
↜ تقلید المیت ⪢ الاجتهاد و التقلید
↜ تقلید المیت ⪢ وقایة الهدایة فی البقاء علی تقلید المیت
↜ تقلید المیت ⪢ الحیاة الطیبة علی تقلید المیت
↜ تقلید المیت ⪢ جواز البقاء علی تقلید المیت
↜ تقلید المیت ⪢ البقاء علی تقلید المیت
↜ تقلید المیت ⪢ المحاکمة بین الفاضلین
↜ تقلید المیت ⪢ احکام التقلید
↜ تقلید المیت ⪢ احیاء الاجتهاد لارشاد العباد

● **تقلید المیت = ذم التقلید = الاجتهاد** / فقه / عربی
taqlīd-ul mayyit = ḏam-ut taqlīd = al-ijtihād
شهید ثانی، زین الدین بن علی، ۹۱۱ - ۹۶۵ قمری
šahīd-e sānī, zayn-od-dīn ebn-e ʻalī (1506 - 1558)
تاریخ تألیف: ۵ شوال ۹۴۹ق
پس از پند و اندرز، دوازده دلیل بر عدم جواز تقلید میت اقامه می‌کند. در ابتدا به چند نصحیت دینی پرداخته و خاتمه را به تشویق بر تعلیم فقه اختصاص داده، گویند آن را برای سید حسین بن ابی الحسن موسوی عاملی نگاشته است.
کنتوری می‌گوید: شهید این کتاب را برای سید حسین بن ابی الحسن نگاشت و در دیباچه از او چنین یاد می‌کند: «فاعلم ایها الاخ الوفی، البر التقی نفعنی الله بک و نفعک بی ...» صاحب ذریعه می‌گوید: هنگامی که شهید رساله عدم جواز تقلید میت را نگاشت آن را برای سید فضل الله استرآبادی فرستاد پس

استرآبادی نیز کتابی به نام «تقلید میت» نگاشت که در آن می‌گوید: «و اما ذکر فی الکتابة الشریفة المرسلة الینا ...» که مقصود وی همین کتاب شهید دوم است. شهید در دیباچه این کتاب نام حسین را نیاورده بلکه در پاسخ به کسی که گله‌گزارانه خواستار تألیف آن کتاب شده می‌گوید: «ای برادر که خدا تو را برای من، و مرا برای تو سودآور سازد، همچنانکه تو در نامه خود به من نوشته‌ای؛ هرگاه ما برای یکدیگر سودمند نباشیم طرف ما حق دارد به رستخیز از ما نزد خدا دادخواهی کند. اینک من در این رساله یک مسأله را برای تو باز می‌گشایم تا گوشه‌ای از حق برادری که شما یادآوری کرده‌ای ادا کرده باشم. آدمی اندرز مستند به استدلال عقلی را نه تنها از دوست بلکه از دشمن نیز باید پذیرا باشد و شایسته نیست که کورکورانه از گذشتگان پیروی کند.»

آغاز: اللهم حببنا الی الحق و حببه الینا و جنبنا من الباطل و بغضه الینا ... و بعد فاعلم ایها البر التقی نفعنی الله بک و نفعک بی و جعل حبل اخائنا متصلا ... ان لکل منا علی الآخر حقوقا ... و قد اکد ذلک ما ذکره الاخ فی کتابه الینا ... انا ان کتمنا منفعتک طالبتنا یوم القیامة فنحن نذکرهنا وجها واحدا ... .

انجام: و اخرجنا عن عداد الجاهلین انه اکرمین الاکرمین ... و هِهنا نقطع الکلام ... و وفقه لمرضاته.

[الذریعة ۳۹۲/۴]

۱. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۶۷۳

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۰؛ مصحح، مقابله شده توسط ابوالقاسم مرعشی حسینی در پنج‌شنبه ۲۰ ذی‌حجه ۹۸۰؛ واقف: خواجه شیر احمد؛ کاغذ: نخودی آهار مهره، جلد: مقوا، رویه پارچه اخرا، ۳۷ص، ۱۷ سطر، اندازه: ۱۹×۱۲سم [ف: ۲۱ - ۶۳۹]

۲. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۲۵۶۴

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، کا: نورالدین بن شریف حسینی شوشتری، تا: ۹۸۲ق، جا: مشهد مقدس رضوی؛ اهدایی: رهبری، خرداد ۱۳۷۵؛ کاغذ: متن نخودی و حاشیه شکری، جلد: مقوا، رویه گالینگور، ۱۶گ، ۱۹ سطر، اندازه: ۱۸/۵×۲۶سم [اهدائی رهبر: ۳ - ۱۵۴]

۳. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۸۰۴/۸

خط: نسخ، کا: عطاء الله بن ابراهیم بن عداقه، تا: قرن ۱۱، برای پسر عمش شیخ احمد بن محمد بن بدرالدین عداقه؛ کاغذ: ترمه، جلد: رویه ابره، ۱۸گ (۹۰پ-۱۰۷ر)، ۱۷ سطر، اندازه: ۱۳×۱۹/۴سم [ف: ۵ - ۱۸۳]

۴. شیراز؛ امام عصر؛ شماره نسخه:۳۳۷/۱

کا: حبیب الله بن علی اکبر حسینی، تا: چهار شنبه ۱۸ ربیع الاول ۱۰۳۹ق؛ ۷گ (۱-۷)، اندازه: ۱۹×۲۵سم [ف: ۱ - ۱۱۷]

۵. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۰۶۷۱

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا: بهاءالدین محمد بن محمد باقر مختاری حسینی نایینی، تا: دهه دوم رمضان۱۱۰۰ق؛ اهدایی: رهبری، خرداد ۱۳۷۳؛ کاغذ: نخودی آهار مهره، جلد: مقوا عطف تیماج، ۱۴گ، ۲۷ سطر، اندازه: ۱۲×۲۴سم [اهدائی رهبر: ۳ - ۱۵۵]

۶. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۲۹۶۵/۶

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، تا: یک‌شنبه ۶۱ شعبان ۱۱۰۰ق، جا: اصفهان، منزل شاه محمود بیکا فرزند شاه مقصود بیکا؛ کاغذ: ترمه، جلد: میشن آلبالویی، ۱۴گ (۸۲پ-۹۵ر)، ۲۲ سطر، اندازه: ۱۳×۲۳/۴سم [ف: ۶ - ۱۷۴]

۷. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۴۹۰۳/۲-۲۴/۲۰۳

آغاز: و المتأخرین مع ان الناس لایتحاسون عن العمل بفتواهم کما لایخفی الوجه التاسع تنزلنا عن ذلک کله؛ **انجام:** فرغ من تسوید هذه الرساله الفقیر الی الله تعالی وغفر انه زین الدین بن علی بن احمد الشهیر بابن الحاجه تجاوز الله عن سیاته ... حامداً مصلیاً مسلماً مستغفراً.

خط: نسخ، کا: سیدعبدالکریم بن سید محمدجواد بن عبدالله بن نورالدین بن سید نعمت الله، تا: ۲۹ جمادی الاول ۱۱۰۷ق؛ افتادگی: آغاز؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۱۳گ، ۱۲ سطر، اندازه: ۱۰×۱۵سم [ف: ۲ - ۱۰۲۱]

۸. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۱۸۵۸/۹

خط: نسخ، کا: عبد الله بن محمد هادی بن سلطان محمد، تا: جمعه ۱۴ جمادی الثانی ۱۱۱۵ق؛ کاغذ: ترمه، جلد: میشن سیاه، ۱۶گ (۱۳۵پ-۱۵۰پ)، اندازه: ۱۲×۱۸سم [ف: ۵ - ۳۸۸]

۹. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۸۰۸۷/۴

خط: نسخ، کا: ابوالخیر بن عبدالله طالقانی، تا: ۱۱۵۰ق؛ جلد: مقوایی عطف تیماج قهوه‌ای، ۱۰گ (۱۷۰پ-۱۷۹پ)، اندازه: ۱۶×۲۲سم [ف: ۲۱ - ۸۹]

۱۰. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۲۹۷/۱۲ط

آغاز: برابر؛ **انجام:** فمن هدانا کان معنا فی الرحیق الاعلی و احمد لله تمت.

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ جلد: تیماج زرد، ۲۰ ص (۲۷۸-۲۹۷)، ۲۰ سطر، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۲۴/۳ - ۶۱]

۱۱. مشهد؛ رجائی مغزی (کتابخانه)؛ شماره نسخه:بدون شماره/۲

کا: محمد ابراهیم بن عباس علی، تا: ۱۲۱۵ق [تراثنا: س۵ش۳- ۱۰۲]

۱۲. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۱۶۶۰/۱

خط: نسخ، کا: رضا، تا: ۱۲۲۲ق؛ از روی نوشته روز سه‌شنبه ۱۳ ربیع الاول ۱۲۱۰؛کاغذ: پسته‌ای، جلد: میشن، ۱۹ سطر [ف: ۵-۳۲۱]

۱۳. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۰۸۷۰/۲

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۲۶۴ق؛ جلد: مقوایی عطف تیماج قهوه‌ای، ۱۴گ (۱۶ر-۲۹ر)، ۱۸ سطر، اندازه: ۱۲×۱۹سم [ف: ۲۷ - ۲۸۹]

۱۴. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۱۲۵/۲۷

آغاز و انجام: برابر؛ فرغ من تسوید هذه الرسالة الفقیر ... زین الدین علی بن احمد الشهیر بابن الحاجة ... و کان زمان تألیفها ... فی جزء یسیر من یوم قصیر هو خامس عشر شهر شوال ۹۴۹ حامداً ... و قد وقع الفراغ عن مشقها عصر یوم السابع عشر من شهر شوال سنه التاسع بعد الالف فی مشهد الحائر علی مشرفه ... بقلم الفقیر ... محمد بن حسام الجزائری ... تسلیما کثیرا برحمتک سنة ۱۲۷۰

کا: محمد بن حسام جزائری، تا: ۱۲۷۰ق؛ ۱۳ص (۳۵۴-۳۶۶) [ف: ۱۱ - ۳۴۸]

۱۵. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۲۱۳/۲۰-طباطبائی

آغاز و انجام: برابر؛ فرغ من تسوید الرسالة الفقیر ... زین الدین علی بن احمد الشهیر بابن الحاجه ... و کان زمان تألیفها من اوله الی آخره فی جزء یسیر من یوم قصیر و هو خامس عشر شهر شوال ۹۴۹ ... مسلما مستغفرا

خط: نستعلیق، کا: عبدالعظیم بن مشهدی رحیم آجرلو کهکی، تا: ۱۲۷۲ق، جا: بلوک بلده ساوج؛ کاغذ: فرنگی نباتی، جلد: تیماج قرمز، ۱۳گ (۱۸۴ر-۱۹۶پ)، ۱۴سطر، اندازه: ۱۵×۲۲سم [ف: ۲۳ - ۷۷۶]

۱۶. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۱۵۰۸

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا: محمد مهدی بن محمد هادی، تا: ۱۲۷۹ق؛ اهدایی: رهبری،خرداد۱۳۷۳؛کاغذ:شکری آهارمهره، جلد: تیماج قهوه‌ای، ۱۲گ، ۲۱ سطر، اندازه: ۱۴/۵×۲۱/۵سم [اهدائی رهبر: ۳-۱۵۵]

۱۷. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۲۲۷۷/۲

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: تیماج مشکی، ۱۷گ (۸۹پ-۱۰۶ر)، ۱۹ سطر، اندازه: ۱۲/۵×۱۸/۵سم[محدث ارموی مخ:۱-۴۳۶]

۱۸. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۲۵۹/۲

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا: غلام رضا بن محمد حسین اصفهانی، بی‌تا؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۱۰گ (۱۱پ-۲۰ر)، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۴-۶۰]

● **تقلید المیت** / فقه / عربی

taqlīd-ul mayyit

استرآبادی، امیر محمد بن ابی طالب، ق۱۰ قمری

estarābādī, amīr mohammad ebn-e abī tāleb (- 16c)

در آن می‌گوید که پس از محقق کرکی باید به گفته او عمل نمود.

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۵۳۹۷/۴

آغاز: بسمله. الحمدلله و السلام علی عباده الذین اصطفاهم ثم اقول ان الحکم لله العلی الکبیر و ان ما ذکره بعض الاخوان من ان الناس کیف یعملون بعد الشیخ المرحوم علی بن عبدالعالی اقول یعملون بمثل من کانوا یعلمون قبله فو الله ان الشریعة ما کانت قبله یعملونه فان العبادات فی الحالین لمقبولة و الدین قایم و الشرع دایم؛

انجام: و ان کانت شرعیة فلا تبطل بموت المجتهد و الله اعلم بالصواب هذه الرسالة تصنیف الفاضل المرحوم و الکامل المبرور مولانا محمد ابوطالب تغمده الله بغفرانه بحمد و آله.

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۰؛ در نسخه نامش ابوطالب محمد آمده، بندهای پراکنده عربی است در کلام و مسئله فقهی ناظر و منظور از کرکی از شیخ قواعد؛ کاغذ: سمرقندی، جلد: تیماج مشکی، ۱گ (۹۰ر-۹۱ر)، ۱۱ سطر (۷×۱۱)، اندازه: ۱۱×۱۷سم [ف: ۱۵ - ۴۲۳۹]

● **تقلید المیت** / فقه / عربی

taqlīd-ul mayyit

عاملی، عبداللطیف بن علی، - ۱۰۵۰ قمری

ʻāmelī, ʻabd-ol-latīf ebn-e ʻalī (- 1641)

مؤلف پس از آگاهی بر فتوای شیخ و استاد خود ــ شیخ حسن ابن شهید ثانی (صاحب معالم) ــ در مسئله تقلید میت مبنی بر عدم جواز تقلید میت و با مشاهده محدودیت و عسر و حرج مکلفین در عمل به آن فتوا، رساله حاضر را در تحقیق مسئله مذکور نگاشت و در آن ایرادات خود بر مباحث صاحب معالم در این مسئله را ذکر نمود. (حبیب الله عظیمی)

آغاز: اما بعد حمد الله علی نواله ... فیقول المفتقر الی عفو الله تعالی عبد اللطیف بن علی الجامعی ... وقفت علی کلام فی بحث التقلید لشیخنا ... الحسن بن زین الدین ... الشهید ... فاحببت ایراده مع ما یرد علیه ...

انجام: توضیح ذلک قوله تعالی: و ما کنا معذبین حتی نبعث رسولا. سواء کان المراد من الرسول هو الانسان او الاعم منه و قد اجیز بعقاب کل من خالف الحق و انعقه علیه الاجماع کما ذکر العلامة و الشهید و غیرهم. و الله الهادی ... تم ...

[ریحانة الادب ۴۴۳/۲؛ الذریعه ۳۹۱/۴ و ۳۹۲]

۱. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۵۰۰۸/۴

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق و شکسته، کا: علی اشرف، تا: قرن ۱۱؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: رویه تیماج مشکی، ۶گ (۱۲پ-۱۷ر)، بین ۴۱ و ۴۲ سطر، اندازه: ۱۵/۵×۲۵سم [ف: ۱۴ - ۳۰۷]

۲. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۶۰۵/۴

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ و نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ کاغذ: فرنگی و اصفهانی، جلد: تیماج مشکی، ۱۷گ (۹۴-۱۱۱پ)، ابعاد متن: ۵×۱۰، اندازه: ۵/۹×۱۷سم [ف: ۱۳ - ۱۲]

● **تقلید المیت** / فقه / عربی

taqlīd-ul mayyit

طریحی، فخرالدین بن محمد، ۹۷۹ - ۱۰۸۷ ؟ قمری

torayhī, faxr-od-dīn ebn-e mohammad (1572 - 1677)

رساله مختصری است در جواز تقلید میت و عدم جواز آن با اشاره مختصر به ادله آن.

قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۴۰۵۰/۱۷

آغاز: اما بعد الابتداء بحمده و الصلاة علی محمد عبده فیقول الواثق بذی اللطف الخفی فخرالدین بن طریح النجفی؛ **انجام:** فیعین الثانی لکن لا مطلقا بل موقوف علی محمد الضرورة کما أسلفناه و الله اعلم بمواقع

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ فاقد جلد، ۱گ (، ۶۸ر-۶۹ر)، اندازه: ۱۲/۵×۱۹سم [محدث ارموی مخ: ۱ - ۴۳۷]

● **تقلید المیت** / فقه / عربی

taqlīd-ul mayyit

محقق سبزواری، محمد باقر بن محمد مؤمن، ۱۰۱۷ - ۱۰۹۰ قمری

mohaqqeq-e sabzevārī, mohammad bāqer ebn-e mohammad mo'men (1609 - 1679)

حاشیه مانندی است بر مفاتیح.

تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۲۸۰۱/۱۱

خط: شکسته نستعلیق چلیپا، بی‌کا، تا: ۱۲۵۵ق؛ کاغذ: پسته‌ای، جلد: میشن قرمز، ۵گ (۲۳۶ر-۲۴۰پ)، ۱۷ سطر، اندازه: ۱۰×۱۶سم [ف: ۶ - ۱۰۸]

● **تقلید المیت** / فقه / عربی

taqlīd-ul mayyit

محمد صالح، ق۱۱ قمری

mohammad sāleh (- 17c)

رساله‌ای کوتاه درباره اینکه آیا پس از مرگ مجتهد مقلدینش می‌توانند همچنان از او تقلید کنند یا باید به مجتهد زنده‌ای مراجعه کنند مؤلف گفته که پدرش در تعلیقه بر شرایع قول دوم (عدم بقاء بر میت) را اختیارکرده ولی خودش قول اول (بقاء بر میت) را اختیار و دلایل آن را بیان نموده است.

قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه:۳۰۰۷/۶

آغاز: بسمله قال السید دام مجده فی رسالة بعد تحریر مسالة تقلید المیت وبسط القول فیه و ینبغی التنبیه لامور الاول اذا قلد المجتهد الحی علی الوجه المعتبر ثم مات ذلک المجتهد؛ **انجام:** فلذا لورجع المجتهد عما افتاه لم یجز للمقلد البقاء بل تجب علیه الرجوع والمجتهد اذا مات ذهب ما ظنه.

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ مصحح؛ در ادامه داستانهای مطایبه‌آمیز و فکاهی آمده؛ ۵گ، ۱۵ سطر، اندازه: ۱۰×۱۵سم [ف: ۱ - ۴۸۵]

● **تقلید المیت** / فقه / عربی

taqlīd-ul mayyit

آل عبدالجبار خطی، محمد بن عبد علی، - ۱۲۵۹ قمری

āl-e ‘abd-ol-jabbār-e xattī, mohammad ebn-e ‘abd-e ‘alī (- 1843)

رساله استدلالی در مسئله تقلید میت است که در آن اقوال فقهایی همچون علامه حلی، محقق حلی، شهید اول به نقل از کتاب‌های نهایة الاصول، مبادی الوصول و معتبر علامه، شرایع محقق، ذکری و قواعد شهید اول بیان و بررسی شده است. با توجه به آنکه اولاً، در ابتدای رساله حاضر، فتوای رکن الدین محمد جرجانی مبنی بر جواز تقلید میت در شرایط اضطرار ــ به نقل از شرح ایشان بر مبادی الوصول علامه حلی ــ بیان شده، و ثانیاً، به گفته الذریعة (۴: ۳۹۳) شیخ محمد بن عبد علی آل عبدالجبار در رساله تقلید میت خود چنین بیان داشته که رکن الدین محمد جرجانی در شرح مبادی الوصول علامه، قول جواز تقلید میت در شرایط اضطرار را اختیار کرده است؛ بنا بر دو وجه مذکور، احتمال دارد رساله حاضر همان رساله تقلید میت شیخ محمد بن عبد علی آل عبدالجبار باشد که خطبه آغازین آن با ابتدای «الحمدلله الاحد و صلی الله علی محمد و آله العمد» افتاده باشد.

تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۶۰۵/۳

آغاز: قال شارح المبادی ناقلاً عن بعض الشارحین للقواعد فی قوله «ره» ان المیت لا قول له، المراد به؛ **انجام:** هذه تسع آیات بینات فمن شاء اتخذ الی ربه سبیلا، ذلک تخفیف من ربکم و رحمة لمن اراد ابتغاء وجه ربه الاعلی

خط: نسخ و نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ کاغذ: فرنگی و اصفهانی، جلد: تیماج مشکی، ۲۳گ (۷۱پ-۹۳پ)، ابعاد متن: ۵×۱۰، اندازه: ۵/۹×۱۷سم [ف: ۱۳ - ۱۱]

● **تقلید المیت** / فقه / عربی

taqlīd-ul mayyit

کرباسی، محمد ابراهیم بن محمد حسن، ۱۱۸۰؟ - ۱۲۶۲ ؟ قمری

karbāsī, mohammad ebrāhīm ebn-e mohammad hasan (1767 - 1846)

تاریخ تألیف: یک‌شنبه ۲۶ ربیع الاول ۱۲۲۲ق

رساله‌ای است در تقلید میت که مؤلف در شرح کفایه‌اش

معروف به «شوارع الهدایه» به جمله «ولایکفی تقلید الاموات» که رسیده آن را جداگانه در این رساله آورده در یک «مقدمه» و دو «مصباح» و یک «خاتمه» تنظیم نموده است: المقدمة: فی بیان الاقوال و تحقیق الحال فی الموضوع؛ مصباح ۱. بیان ادلة المشهور؛ مصباح ۲. بیان ما وصل الینا من ادلة سایر الاقوال. الخاتمة: فی حکم الجاهل فی الفروع. در آن از سید صدرالدین آخوند ملا محمد طاهر قمی. محدث کاشانی یاد کرده است.

آغاز: بسمله الحمدلله الذی احیی الحق بالاسلام و امات الباطل و قواعده بخیر الانام ... و بعد انی لما وقفت لشرایع الهدایة فی شرح الکفایة و وصلت الی قول مصنفه العلامه و لا یکفی تقلید الاموات فشرحته علی ما یقتضیه الاوقات احببت ان افضل الکلام و احققه علی ما یناسب المقام و اجعله رسالة للاعتبار ...

انجام: اما حجة قول الرابع فیما لم یکن مقصرا وهو لزوم التکلیف بما لایطاق فیظهر جوابها مما مر. فلیکن هذا اخر ما اردنا ایراده ...

۱. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۸۰۰۱۳

کاتب = مؤلف، بی تا [د.ث. مجلس]

۲. اصفهان؛ مهدوی، مصلح الدین؛ شماره نسخه:۱۳۰/۳

خط: نسخ، کا: محمد حسن مجتهد موسوی، تا: قرن ۱۲؛ جلد: تیماج مشکی، ۵۳گ (۹۴-۱۴۶)، ۱۵ سطر، اندازه: ۱۰×۱۴/۵سم [ف: - ۱۲۹]

۳. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۴۳۵۷

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ مصحح؛ در برگ اول نام کتاب و مؤلف به خط شیخ آقا بزرگ تهرانی؛ مهر: مؤلف «عبده محمد ابراهیم بن محمد حسن» (بیضی)، «عبدالرجیم» (بیضی) به سال ۱۳۰۴؛ جلد: تیماج قرمز، ۳۵گ، ۱۹ سطر، اندازه: ۱۵×۲۱سم [محدث ارموی مخ: -]

۴. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۲۸۲۱/۸

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۲۲۶ق؛ مصحح؛ تملک «بان یوسف الحسینی» به تاریخ ۱۲۶۶ق؛ کاغذ: فرنگی آهار مهره، ۳۲ب (۳۱۰پ-۳۴۱ر)، ۱۷ سطر، اندازه: ۹/۵×۱۳/۵سم [ف: ۳۲ - ۵۵۸]

۵. بیرجند؛ دیانی؛ شماره نسخه:۱۷۰/۲

خط: نسخ زیبا، کا: محمد علی بن محمد بن علی اکبر بن میر میران بن ابوالبقاء طباطبائی حسنی حسینی، تا: جمعه ۵ شعبان ۱۲۳۳ق؛ جلد: تیماج قرمز، ۸۹گ (۲۳پ-۱۱۱ر)، ۱۳ سطر، اندازه: ۹/۵×۱۴/۵سم [ف: - ۱۲۹]

۶. زنجان؛ امام جمعه؛ شماره نسخه:۲مجموعه بدون شماره

آغاز و انجام: برابر

بی‌کا، بی‌تا [دلیل المخطوطات: ۱ - ۱۳۲]

۷. مشهد؛ گوهرشاد؛ شماره نسخه:۵۴۳/۴

آغاز و انجام: برابر

نام کتاب در فهرست «الاجتهاد و التقلید» آمده که به قرینه آغاز نسخه تغییر یافت و مؤلف تعیین گردید؛ خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ مهر: حاج سید سعید؛ کاغذ: فرنگی آهار مهره، جلد: تیماج مشکی، ۲۸گ (۱۴۰-۱۶۷)، ۲۱ سطر (۹×۱۵)، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۲ - ۶۴۸]

● تقلید المیت / فقه / عربی

taqlīd-ul mayyit

بارفروشی مازندرانی، محمد بن مقیم، ۱۱۹۶ - ۱۲۸۱ قمری

bārforūšī māzandarānī, mohammad ebn-e moqīm (1782 - 1865)

مؤلف سابقاً رساله‌ای در این موضوع نگاشته (نک: تقلید از میت)، ولی چون آن را از بیان اکثر مسائل خالی دیده، به تألیف رساله حاضر پرداخته و آن را در چندین وارده تنظیم نموده است.

بابل؛ خاتم الانبیاء؛ شماره نسخه:۲۷۲/۲

آغاز: الحمدلله الاحد الواحد الحکیم الواجب علیه ارسال الرسل و هدایة السبل و الصلاة علی المصدق بالعقل؛ **انجام:** از اول تا آخر ملاحظه نماید به نظر دقیق و انصاف و بعد از این باصلاح بکوشد یا عفو فرماید.

خط: تحریری، بی‌کا، کا: یعقوب بن مقیم درزی بارفروشی مازندرانی (برادر مؤلف)، تا: اول رمضان ۱۲۶۰ق؛ مصحح، با اضافات؛ واقف: یعقوب بن مقیم درزی بارفروشی مازندرانی (برادر مؤلف)، ۱۲۶۱؛ ۲۰۶ص (۲-۲۰۷)، ۲۴ سطر، اندازه: ۱۲×۱۹سم [ف: - ۱۹۳]

قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۱۷۹۲/۲

نسخه اصل: همان نسخه بالا [عکسی ف: ۵ - ۲۶۱]

● تقلید المیت / فقه / عربی

taqlīd-ul mayyit

اسفرجانی، محمد رضا بن محمد علی، ق۱۳ قمری

esfarjānī, mohammad rezā ebn-e mohammad ‘alī (-19c)

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۴۷۱۵/۱۱

خط: نسخ، کا: محمد حسن بن محمد اسماعیل گوگدی گلپایگانی، تا: قرن ۱۳؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۵گ (۱۸۷ر-۱۹۱پ)، ۲۶سطر، اندازه: ۱۵/۳×۲۶/۵سم [ف: ۴۱ - ۱۷]

● تقلید المیت / فقه / عربی - فارسی

taqlīd-ul mayyit

حسنی حسینی، ابو طالب بن محمد رضا، ق۱۳ قمری

hasanī-ye hoseynī, abū tāleb ebn-e mohammad rezā (-19c)

اهداء به: محمد شاه قاجار (۱۲۵۰-۱۲۶۴)

رساله‌ای در جواز تقلید میت (ابتداء) است و ادله مخالفین جواز را نقل و به رد آنها پرداخته و ادله خویش را هم بر جواز مطلق بیان نموده است. ترجمه فارسی این رساله با اصل عربی آن به یکدیگر پیوسته و نامی از مترجم آن در خود نسخه نیست، احتمال قوی دارد که از خود مؤلف باشد.

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۸۳۹

آغاز: رساله عربی: بسمله الحمد لمن یقضی بالحق و هو خیر الفاصلین ... لما رایت مسئلة تقلید المیت. رساله فارسی: بسمله الحمد لمن بالحق ... چونکه دیدم مسئله تقلید کردن میت را مسئله مهمه بادلائل محکمه بسیار فائده و منقح نبود الخ

خط: نسخ خوب، بی‌کا، تا: ۱۲۵۵ق؛ با سرلوحی زیبا، مجدول به طلا؛ کاغذ: ترمه، جلد: ساغری، ۳۹گ، ۱۲ سطر، اندازه: ۱۳×۱۹/۵سم [ف: ۳ - ۶۷]

● **تقلید المیت** / فقه / عربی

taqlīd-ul mayyit

سلطان، محمد بن غلامعلی، ق۱۳ قمری

soltān, mohammad ebn-e qolām ʻalī (- 19c)

رساله‌ای در تقلید میت از محمد بن حاج غلامعلی معروف به سلطان از فضلای امامیه نیمه دوم قرن ۱۳.

آغاز: بسمله، الحمدلله الذی تقدس بالاکمال عن مشابهة المخلوقات و تنزه بالعز و الجلال عن مشارکة ...

انجام: فمن اصبت فمن الله اخطئت فذلک من امثالی غیر عزیز و لکن ارجو منک العفو عن قصوری و الله علی ما نقول وکیل و الحمد لله اولا و آخرا.

[دنا ۲۵۵/۳]

۱. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۹۲۸۹

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ و نستعلیق، کا: محمد بن نعمت الله حسینی، تا: ۱۲۵۶ق؛ ضمیمه نسخه ش ۱۵۶۱۹؛ کاغذ: شکری فرنگی، جلد: تیماج مشکی کهنه، اندازه: ۱۴/۵×۲۱سم [ف: ۱۶ - ۴۱۵]

۲. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۵۴۵۰

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳ [رایانه]

● **تقلید المیت** / فقه / عربی

taqlīd-ul mayyit

تبریزی، محمد، ق۱۳ قمری

tabrīzī, mohammad (- 19c)

تاریخ تألیف: ۱۲۴۷ق؛ محل تألیف: شیراز

رساله‌ای است که طلبه‌ای به نام محمد تبریزی که در مدرسه خان شیراز اقامت داشته راجع به «مسئله تقلید المیت البدوی» است.

شیراز؛ شاهچراغ؛ شماره نسخه:۸۲۸/۳

آغاز: بسمله - الحمدلله رب العالمین ... و لما وقع الوجع و البلاء فی ارض کربلا قتشتت منها المجاورون و العلماء؛ **انجام:** پایان - و انا المذنب خادم العلماء ... محمد التبریزی المجاور و المحصل فی کربلا زادها الله شرفاً و حرر فی محروسة شیراز فی سنه ۱۲۴۷.

خط: نسخ، کاتب = مؤلف، تا: ۱۲۴۷ق، جا: شیراز؛کاغذ: نخودی کم رنگ، جلد: مقوا با تیماج مشکی، ۱۷ سطر (۸×۱۳/۵)، اندازه: ۱۵×۲۱/۵سم [ف: ۲ - ۲۳۲]

● **تقلید المیت** / فقه / عربی

taqlīd-ul mayyit

غیر همانند:

۱. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۲۶۲۱/۱۰

آغاز: بسمله. قال المحقق رحمه قدس الله روحه (فی متن رسالته الاصولیة فاعرف تفهم) فی المسئلة الرابعة لایجوز للعامی؛ **انجام:** بطریق الاجمال و الله اعلم بحقیقة الحال و الاحوال انتهی کلامه زاه اکرامه ... و الحمدلله وحده

خط: نسخ، کا: محمد بن عبدالحسین آل حسینی نجفی، تا: ۱۰۵۰ق؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج زرد، ۱۱ص (۱۹۲-۲۰۲)، ۱۹سطر (۶×۱۲/۵)، اندازه: ۱۳×۲۰سم [ف: ۹ - ۱۴۹۷]

۲. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۴۲۱۷/۲

آغاز: الحمدلله علی افضاله ... بعد فقد وصلت کتابة الأخ الفاضل المحقق الحاج حسین العالم العامل الحافظ لازال فی حفظ الحافظ؛ **انجام:** و بعضها یحتمل الأمرین و التفصیل یحتاج الی التطویل و الله الهادی الی سواء السبیل.

رساله مختصری است در جواز و عدم جواز تقلید میت با اشاره مختصر به ادله و رد و ایراد در آنها، و در حقیقت پاسخ پرسش سیدحسین [بن ابی الحسن] است که مقداری از کلام وی را به عنوان قوله آورده و سپس از آن پاسخ گفته است. شاید رساله حاضر تألیف شهید ثانی باشد که در همین موضوع و در جواب همین شخص نگاشته و به شماره ۲۲۷۷/۲ فهرست حاضر گذشت ولی در آغاز با یکدیگر متفاوتند، و یا تألیف سیدفضل الله استرآبادی است؛ خط: نسخ، کا: محمد بن بدوی جزائری عسکری، تا: ۲۰ صفر ۱۱۱۶ق؛ مصحح، روی برگ اول چندین سؤال و جواب از علامه حلی آمده؛ جلد: تیماج قهوه‌ای عطف تیماج مشکی، ۶گ (۴پ-۹ر)، ۱۹ سطر، اندازه: ۱۱/۵×۱۸سم [محدث ارموی مخ: ۱ - ۴۳۶]

۳. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:ض۱۴۲۰۹

در عدم جواز تقلید از میت؛ خط: مختلف، کا: قوام الدین خلخالی، تا: ۱۲۴۲ق [الفبائی ف: ۱۴۲]

۴. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۰۰۸۱/۲

آغاز: مسئلة هی یجوز تقلید المیت ام لافیه اقوال الاول عدم الجواز مطلقا

مسألة فی جواز تقلید المیت؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: رجب ۱۳۱۴ق؛ کاغذ: فرنگی حنایی، جلد: مقوا، عطف تیماج دارچینی، ۸گ، ۲۳ سطر، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۱۶ - ۳۳۴]

۵. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۵۳۴۴/۳

از شیخ علی بن شیخ جعفر؛ بی‌کا، بی‌تا؛ ۶گ (۱۷ر-۲۲ر) [ف: ۱۶ - ۲۵۶]

۶. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۰۹۷/۱

آغاز: بسملة. قال المحقق قدس الله روحه: المسالة الرابعة لایجوزللعامی ان یفتی بما ینقله عن حی او میت لأنه قول بما لا یعلم فکان حراما ... فیض الله فی الشرح الظاهر انه لاریب فی ان العامی لا یجوز له ان یفتی بما یحیکه عن المفتی کما قال المصنف لانه قول بما لا یعلم ... و کذا غیره من الائمة (ع) و غیرهم ممن له الحکم کانوا ینفذون الاحکام و ان کانوا غیر مجتهدین القبایل لابلاغ الاحکام ... فان روی و حکی عن المجتهد الحی یجب العمل بقوله ... لان الفتوی لایجوز الا للمجتهد الحی، لکن یظهر من الشرح ... قال فی شرح قول المصنف المذکور یجوز الافتاء للمجتهد و فاقا لمقلده ... و اختار فخرالدین الرازی و صاحب المنهاج جوازه و الحق الاول لان المیت لا قول له ... انتهی کلامه و الظاهر ان المذاهب الاربعة من الجمهور، فان علی مذهبنا لاخلاف فی عدم جواز افتاء المقلد ... (گ۵) ... و اکثر الادلة التی ذکرها فی الرسالة تدل ... الوجه الثانی عشرانا نستنزل ... ثم قال ربما تعلق بعضهم فی جواز تقلید الموتی بقول الشهید فی الذکری: ان بعض العلماء قال بجوازه (گ۵پ) ... رسالة لبعض معاصری الشهید الثانی کانه السید الفاضل السید فضل الله الاسترآبادی (ذریعه ۴ش۱۷۳۸) ... انتهی کلامه بعبارته فی تلک الرسالة فکان مراده انا لاسلم ان المثبت للاحکام ... ثم ذکر فی تلک الرسالة الوجه الثالث الذی اورده انه لوجاز العمل بقول الفقیه بعد موته امتنع ... وجوب تقلید الاعلم (گ۶) ... فالفرق تحکم. انتهی کلام الرسالة المذکورة ... و یؤید انها غیره مجمع علیها مارایته فی بعض المسائل المنسوبة الی الشیخ فخرالدین ولد العلامة ... فلیس الاجتهاد واجبا ... کما هو عند جماعة من اصحابنا مع ان الظاهرانه لاخلاف عند الاصحاب فی الوجوب الکفائی کما ذکره الشهید الثانی فی الرسالة ... علمائنا و فقهاء حلب، کابی الصلاح سلار و ابن حمزه (گ۶پ)

مؤلف که از علمای قرن ۱۱ یا ۱۲ شیعه است از رساله شهید ثانی در تقلید میت و رساله سید فضل الله استرآبادی درباره آن که هر دو در الذریعه (ج۴ص۳۹۲) معرفی شده‌اند یاد می‌کند؛ خط: نستعلیق متوسط، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: تیماج سرخ، ۲ص (۵-۶)، ابعاد متن: ۱۳×۲۲، اندازه: ۲۱×۳۱سم [ف: ۱۱ - ۲۷۷]

۷. قم؛ مؤسسه امام صادق؛ شماره نسخه:۲۹/۴

تقریر درس حاج میرزا حبیب الله رشتی و ناتمام است؛ خط: نسخ و نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۱۵گ (۵۱-۶۵)، اندازه:۱۶/۵×۲۰/۵سم [ف: - ۳۰]

● تقلید المیت / فقه / فارسی

taqlīd-ul mayyit

غیرهمانند

۱. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۲۶۱۱/۶

آغاز: بسمله. حمدله ... اما بعد چون یکی از اصدقا و اجلا ... خواهش فرموده در مسئله تقلید میت؛ **انجام:** اقرب بنجات است. تحریرا فی یوم یک‌شنبه ۱۴شهر ذی قعدة الحرام ۱۲۶۸ بید ... سید حسن بن ابی طالب الحسنی الحسینی ... تخمینا دویست و پنجاه بیت است

گویا از خود نویسنده نسخه و مورخ روز یک‌شنبه ۱۴ ذیقعده ۱۲۹۸ یا از مجلسی است؛ بی کا، تا: ۱۲۹۸ق؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج قهوه‌ای، ۱۱ص (۱۶۹-۱۷۹)، ۱۹ سطر (۶/۵×۱۳/۵)، اندازه: ۱۱×۱۸سم [ف: ۹ - ۱۴۷۰]

۲. همدان؛ مدرسه غرب؛ شماره نسخه:۱۰۰۷۶/۲

آغاز: المسالة الثانیة عشر، هر گاه کلام المیت کالمیت است، پس چه فایده دارد تدوین این همه کتب فقهیه؛ **انجام:** و ان لم یمکنه سقط فی حقه ملاحظة الترتیب و کان کتساوی المجتهدین.

خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: انجام؛ اندازه: ۲۰×۲۹سم [رشت و همدان: ف: - ۱۵۸۳]

● تقلید المیت الأعلم / فقه / عربی

taqlīd-ul mayyit-il a‘lam

فرجیان، احمد بن محمد رضا، - ۱۳۸۱ قمری

farajīyān, ahmad ebn-e mohammad rezā (- 1962)

گویا «میرزا علی اکبر اردبیلی» رساله‌ای در وجوب بقاء بر تقلید میت اعلم، بلکه وجوب تقلید ابتدایی بر میت نگاشته و رساله حاضر رد آن است.

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۲۴۴۹/۱

آغاز: الحمد لله الذی لایحصی مدحته القائلون و لا یحیط بآلائه الذاکرون و نصلی و نسلم علی نبیه نبی الرحمة؛ **انجام:** لیس بأهل المرجعیة فضلاً عن التعین لله الحمد ما علمنا و هدانا فی کل حال فلو لا ضیق المجالو اختلال البال

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۳۴۹ق؛ در برگ آغازین چنین آمده: «رد دلائل حجة الإسلام الآقا المیرزا علی أکبر الأردبیلی فی وجوب تقلید المیت فی صورة الأعلمیة»؛ کاغذ: خط دار معمولی،

۷گ (۱–۷)، ۱۹ سطر، اندازه: ۱۱×۱۸سم [ف: ۳۱ - ۴۴۱]

← تقلید المیت و الاعلم ≻ احکام التقلید

● **تقلید المیت و الاعلم** / اصول فقه / عربی

taqlīd-ul mayyit wa-l a'lam

رشتی، حبیب الله بن محمد علی، ۱۲۳۴ – ۱۳۱۲ قمری

raštī, habīb-ol-lāh ebn-e mohammad 'alī (1819 - 1895)

رساله نسبتاً مفصلی است از تقریرات درس استادش، شیخ مرتضی انصاری. مباحثی در باره تقلید از دیدگاه شیعه و تقلید از مجتهد میت و تقلید از مجتهد اعلم و غیره آورده و از علامه وحید بهبهانی مطالبی نقل کرده است. مسلم آن است که نوشته یکی از شاگردان برجسته اوست اما در نسبت مشخص آن اختلاف است. دو تقریر از آن معرفی شده که در پایان رساله تقلید در هر دو تقریر (تقریر کلانتر و تقریر شاگرد دیگر شیخ انصاری) تنبیه بر امور و مسائل مهمی درباره موضوع رساله نوشته شده با این تفاوت که در رساله کلانتر ۹ امر است و در تقریر دیگر در نسخه چاپی دو امر و در نسخه‌های خطی ۱۴ امر است. نسخه‌ای دیگر از این رساله جای سخن در مجموعه شماره ۱۱۴۸۶ کتابخانه مجلس شورا موجود است که اوراق پایان آن با این نسخه یکسان نیست و این هر دو رساله با نسخه چاپی متفاوت است و ده برگ بر آن افزونی دارد.

آغاز: الحمد لله رب العالمین ... . و بعد فقد اختلف العلماء بعد اتفاقهم علی جواز التقلید عند تعذر العلم عدا بعض فقهاء الحلب کابن زهره و جملة من المعتزله فی اشتراط حیوة المفتی فی الاستفتاء فالمعروف ... هو الاشتراط.

انجام: بان لا یبعد القول بان زیاده الورع فی هذا المقامات تقدم علی زیادة العلم عکس التقلید فلا تغفل و تدبر و الله الهادی.

چاپ: بانضمام مطارح الانظار به طبع رسیده است، [تهران]، سنگی، ۱۳۲۲، جیبی، ۱۰۴ص

[الذریعه ۳۹۳/۴؛ مکتبة امیر المومنین ۲۴/۱]

۱. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۸۸۴۸

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ محمد ابراهیم بن محمد بن محمد حسن رضوی - مالک نسخه - به تاریخ ۱۳۰۹ق نگاشته است: «هذه المسئلة ما قد تلقاه الفاضل قمقام قدوة باب التحقیق حجة الاسلام جناب المیرزا حبیب الله رشتی من العلامة شیخ مرتضی الانصاری قده»؛ کاغذ: فرنگی آهار مهره شکری، جلد: میشن عنابی عطف تیماج دارچینی، ۴۷گ، ۲۲ سطر، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۱۶ - ۲۳۱]

۲. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۴۹۲۷/۵

آغاز: برابر؛ **انجام:** و ذلک ان الاول قد تعارض بتقلید المیت، فیما یتناوله منذ حیا و هذا فی غایة الصراحة فی دخول الاستمراری ... ناتمام.

نام مؤلف باتوجه به آغاز و کتابشناسی معین گردید؛ خط: شکسته نستعلیق، کا: عبدالکریم بن مهدی گزی اصفهانی، تا: حدود قرن ۱۳، جا: نجف اشرف؛ افتادگی: انجام؛ کاغذ: فرنگی، ۶گ (۶۲ب–۶۷ر)، ۱۸ سطر، اندازه: ۱۰×۱۶سم [ف: ۳۷ - ۵۷۴]

۳. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۶۱۳/۸-طباطبائی

آغاز: برابر؛ **انجام:** تتمه و اعلم ان ثمرة البحث فی المسئلتین انما یظهر عند الاختلاف فی الفتوی فلو اتفق الحی و المیت الافضل و المفضول فی حکم المسئله فللمقلد العمل ... و ان کان مع ذلک آخذا بقول المیت الذی لایقع بحاله و هکذا الاخذ بقول الفاضل و المفضول و بالجمله عدم اشتراط تعیین المجتهد فی صحة العمل و ان کان (نسخه در اینجا ناتمام است).

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: انجام؛ کاغذ: فرنگی شکری آهار مهره، جلد: تیماج مشکی، ۴۱گ (۷۷ر–۱۱۷ر)، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۲۲ - ۳۲۳]

۴. همدان؛ مدرسه غرب؛ شماره نسخه:۱۰۱۷۲/۲

آغاز و انجام: برابر

در فهرست با عنوان «مباحثی در اصول فقه» و ناشناس آمده؛ خط: نسخ، کا: محمد بن ناصر سیرجانی کرمانی، تا: ۱۲۹۴ق، قطع: خشتی [رشت و همدان: ف: - ۱۵۹۲]

۵. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۵۳۱۳/۲

آغاز و انجام: برابر

نام مؤلف به قرینه آغاز نسخه تغییر یافت؛ خط: نسخ، کا: حسینی یزدی، مهدی بن حسین، تا: ۴ صفر ۱۲۹۷ق، جا: سامرا؛ ضمیمه: ضمن ۴۶ برگ ما بین مبحث برائت و استصحاب؛ کاغذ: فرنگی آهار مهره شکری، جلد: میشن زرشکی، ۴۶گ، ۲۰و۲۳ سطر، اندازه: ۱۵×۲۰سم [ف: ۱۶ - ۱۵۷]

۶. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۰۲۹/۴-طباطبائی

آغاز: بسمله الحمدلله رب العالمین ... و بعد فقد اختلف العلماء بعد اتفاقهم علی جواز التقلید فی اشتراط حیوة المفتی؛ **انجام:** پایان: و بالجمله الظاهر عدم اشتراط تعیین المجتهد فی صحة العمل و ان کان التعیین احوط و الله العالم بحقائق الامور ... قد وقع الفراغ من تنمبق هذه المسئله فی لیلة الاربعاء سنة سبع و ثلاث بعد الالف من الهجره

خط: نسخ، کا: شیخ هادی قائنی، تا: قرن ۱۴؛ از صفحه ۱۱۲ قلم متفاوت و به خط شیخ هادی قائنی است، بالای تلاش به صفحه چنین نوشته است: «از اینجا خط جناب آقا شیخ هادی قاینی است»؛ کاغذ: فرنگی آبی، جلد: تیماج قرمز، ۳ص (۱۴۶–۱۴۸)، ۲۰ سطر، اندازه: ۱۳/۵×۲۱/۵سم [ف: ۲۳ - ۳۱۹]

۷. مشهد؛ گوهرشاد؛ شماره نسخه:۱۹۳۴/۲

آغاز: برابر؛ **انجام:** و بالجملة الظاهر عدم اشتراط تعیین المجتهد فی صحة العمل و ان کان التعیین احوط.

نام مؤلف به قرینه آغاز نسخه تعیین شد؛ خط: شکسته نستعلیق خوش، بی‌کا، تا: قرن ۱۴؛ ۲۳ سطر، قطع: ربعی [چهار کتابخانه مشهد-ف: - ۲۴۲]

۸. قم؛ دارالحدیث؛ شماره نسخه:۱۹۷/۱

آغاز و انجام: برابر

نام کتاب و مؤلف به قرینه آغاز و انجام نسخه تعیین شد؛ خط: نسخ،کا:محمد بن علی موسوی خوئینی،تا:۱۳۰۹ق؛جلد:گالینگور، ۴۹گ (۱ر-۴۹پ)، ۲۰ سطر، اندازه: ۱۶×۲۲سم [ف: ۱۸۵]

۹. همدان؛ مدرسه غرب؛ شماره نسخه:۴۷۲۷/۴

آغاز و انجام: برابر

از یکی از شاگردان شیخ انصاری. نام مؤلف به قرینه آغاز نسخه تعیین شد؛ خط: شکسته نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ قطع: ربعی [رشت و همدان: ف: - ۱۵۳۵]

۱۰. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۹۹۳

آغاز: برابر؛ **انجام:** و ان کان الیقین احوط.

این نسخه بیش از مقدار چاپ شده است. نام مؤلف به قرینه آغاز نسخه تعیین شد؛ خط: شکسته نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ واقف: جواد شجیعی، فروردین ۱۳۱۵؛ ۴۹گ، ۱۹ سطر، اندازه: ۱۵×۲۰سم [ف: ۶ - ۴۶]

۱۱. قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه:۸۰۵/۱

آغاز: برابر؛ **انجام:** ولکن الاحتیاط مرعی علی کل حال ثم انه لایبعد القول بان زیادة الورع فی هذه المقامات تقدم علی زیادة العلم عکس التقلید فالتفت ولاتغفل

در فهرست ناشناس آمده؛ خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: تیماج زرشکی، ۴۸گ، ۲۱ سطر، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۱ - ۴۸۴]

۱۲. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۹۶۳۵

آغاز: برابر؛ **انجام:** و من المعلوم أنه لیس المراد

خط: نسخ و نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: انجام؛ چند برگ میانه نسخه به خط مؤلف و باقی آن به تصحیح وی می‌باشد؛ جلد: مقوایی عطف تیماج قرمز، ۹۰گ، مختلف السطر، اندازه: ۱۵/۵×۲۱سم [ف: ۲۵ - ۲۶]

● تقلید و اجتهاد / اجتهاد و تقلید / عربی

taqlīd va ejtehād

؟ اخباری، محمد بن عبدالنبی، ۱۱۷۸ - ۱۲۳۲ ؟ قمری

axbārī, mohammad ebn-e ‘abd-on-nabī (1765 - 1817)

تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۲۸۱۵/۷

بندی به عنوان «معضله» درباره اجتهاد و تقلید گویا از اخباری؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ ۲گ (۸۰پ - ۸۱پ) [ف: ۶ - ۱۱۴]

● تقلید و اجتهاد / اصول فقه / فارسی

taqlīd va ejtehād

طباطبائی، محمد بن علی، ۱۱۸۰؟ - ۱۲۴۲ قمری

tabātabā’ī, mohammad ebn-e ‘alī (1767 - 1827)

مؤلف نظر خود را درباره مسأله تقلید واجتهاد به طور بسیار مختصر بیان داشته است.

آغاز: الحمدلله رب العالمین والصلاة والسلام علی خیر خلقه محمد واله اجمعین اما بعد نظر به فتوای جناب آقا سید محمد طباطبائی باید که انسان یا مجتهد باشد یا مقلد سوای این دوطایفه ضال ومضل باشد ...

انجام: هرگاه آن اشخاص که این خبر فتوی را شنیدند و آن مجتهد را می‌شناسند و او را جامع الشرایط می‌دانند و خبردهنده را نیز عادل می‌دانند می‌توانند عمل به قول او کرد مطالب اجتهاد و تقلید تمام شد.

۱. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۶۳۵۴/۱

آغاز: برابر

خط: نستعلیق، کا: سید ابوالقاسم بن ابراهیم موسوی شیرازی الاصل، تا: پنج‌شنبه ۱۶ ربیع الاول ۱۲۴۲ق، جا: قریه قاسم آباد از قراء بلوک رامجرد؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ جلد: چرم قهوه‌ای، ۱۱ص (۱-۱۱)، ۱۷ سطر، اندازه: ۱۵/۵×۲۱سم [ف: ۴۵ - ۱۷۶]

۲. قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه:۹۳۵/۲

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: تیماج مشکی، ۹گ، ۱۱ سطر، اندازه: ۱۰×۱۵سم [ف: ۱ - ۴۸۵]

← التقلید و احکامه ⟵ احکام التقلید

● التقلید و احکامه / فقه / عربی

at-taqlīd wa aḥkām-u-h

بهاری همدانی، محمد باقر بن محمد جعفر، ۱۲۷۷ - ۱۳۳۳ قمری

bahārī hamadānī, mohammad bāqer ebn-e mohammad ja‘far (1861 - 1915)

این کتاب بر شش بخش تقسیم شده است: ۱. معنی تقلید؛ ۲. حکم آن؛ ۳. کفایت احتیاط؛ ۴. جواز برای مجتهد؛ ۵. شرایط مفتی؛ ۶. زنده بودن مجتهد.

[الذریعة ۳۸۹/۴]

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۲۳۰۷/۲

آغاز: الحمدلله رب العالمین و الصلوة و السلام علی محمد و اله الطاهرین ... و بعد فالکلام فی التقلید فی ضمن امور؛ **انجام:** یطبق فتوی المیت و هذا المبنی لم یثبت عندنا کما حررناه فی مسئلة الاجزاء فلیلاحظ

خط: نستعلیق، کاتب = مؤلف، تا: ۱۳۱۴ق؛ مصحح، محشی؛

کاغذ: فرنگی، جلد: کاغذی با مقوا، عطف تیماج مشکی، ۲۸گ (۹-۳۶)، ۱۷-۲۱ سطر (۶×۱۲)، اندازه: ۱۸×۱۱سم [ف: ۳۱ - ۱۷۸]

● **تقلید و افتاء** / فقه / عربی

taqlīd wa iftā'

شیروانی، محمد بن حسن، ۱۰۳۳ - ۱۰۹۸ قمری

šīrvānī, mohammad ebn-e hasan (1624 - 1687)

تقلید افتاء یا روا بودن آموختن حدیث و فقه از کسانی که خود آنها را فراگرفتند نه از شیخ و تقلید از کسی که مسایل را از مفتی شنیده و خود فقیه نباشد و نرفتن ولد الزنا به بهشت.

۱. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۷۰۰۸/۷

خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۱۰۷ق؛ از روی خط مؤلف؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج آلبالویی، ۳گ (۱۸ر-۲۰پ)، ۱۵ سطر (۸×۱۴)، اندازه: ۱۲×۲۹سم [ف: ۱۶ - ۴۲۶]

۲. قم؛ فیضیه؛ شماره نسخه:۱۶۶۵/۸

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ ۲۱ سطر، اندازه: ۱۲×۱۹سم [ف: ۳ - ۱۱۳]

● **تقلیدیة** / فقه / عربی

taqlīdīya

حائری، علی نقی بن حسن، - ۱۲۸۹ قمری

hā'erī, 'alī naqī ebn-e hasan (- 1872)

اهداء به: ناصرالدین شاه قاجار

رساله‌ای است مختصر در جمله‌ای از مهمات مسائل دینیه و احکام فرعیه که حسب خواهش جمعی از برادران ایمانی به تحریر و تألیف آن پرداخته است.

تهران؛ سلطنتی؛ شماره نسخه:۶۱۵

آغاز: بسم الله الرحمن الرحیم - الحمدلله رب العالمین و الصلوة و السلام علی الذین اصطفاهم علی العالمین محمد و اله الطاهرین؛

انجام: قد فرغ من تسوید هذه الرسالة الفروعیه الاسلامیه ... تماما من حیث الخط و الجدول و التذهیب الحقیر الفقیر المستکین الی رحمت الله الغنی الشیخ محمد جعفر الطهرانی الحائری المسکن فی شهر جمادی الاولی فی سنه ۱۲۸۱

خط:نسخ خوش،بی‌کا،بی‌تا؛ مجدول، کمندکشی زرین، با سرلوح و کتیبه مذهب؛ کاغذ: خانبالغ، جلد: مقوای روغنی بوم طلائی مذهب، ۱۴۸ص، ۱۱ سطر، اندازه: ۱۱/۵×۱۷سم [ف: ۱ - ۵۶۵]

● **تقوی** / شعر، اخلاق / ترکی

taqvā

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۷۹۵۰ ض

منظومه؛ بی کا، تا: ۱۱۸۰ق [د.ث. مجلس]

● **تقوی** / اخلاق / ترکی

taqvā

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۰۹۴۱/۱

از رومی افندی؛ بی کا، تا: اواخر قرن ۱۲، جا: ترکیه عثمانی؛ دارای اشکال زیبا؛ قطع: رقعی [میراث شهاب: س۹ش۲ - ۴۱]

← تقوية الایمان ⪢ جواب اعتراض به کتاب تقوية الایمان

← تقوية الباه ⪢ الباه

● **تقویت حافظه** / دعا / عربی

taqvīyat-e hāfeze

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۹۴۶۶/۱۴۵

به روایت از محمد بن یعقوب کلینی؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱، ۱ص (۳۱۳) [مختصر ف: - ۳۵۰]

← تقویم ⪢ بیست باب تقویم

← تقویم ⪢ معرفت تقویم

← تقویم ⪢ روزنامه

← تقویم ⪢ سالنامه

← تقویم ⪢ احکام تقویم

← تقویم ⪢ حل تقویم

● **تقویم** / تقویم / فارسی

taqvīm

؟ عبدالجلیل

'abd-ol-jalīl

گویا از عبدالجلیل که در آن از خود نام برده است، به نام بایزید خان پسر محمدخان، مورخ پنج‌شنبه ۱۴ جمادی الثانی ۹۰۰ (۳۰ تیرماه ۸۶۴=۱۲ آذار ۱۸۰۶ اسکندری فروردین جلالی ۴۱۶ ملک شاهی، شب شانزدهم ماه ترکی خطایی طاوشقن ییل به طالع قسطنطنیه) با پیش‌بینی احوال درباریان و مردم دیگر و حوادث زندگی و شهرهای جهان از قسطنطنیه تا بلغار و صقالبه و روس و اقصی روم و اطراف محیط تا به دریای مغارب، جدول‌های معرفت احکام طالع سال عالم و متوطنان بلدان و لوح غالب و لوح مغلوب و حیات و ممات و قوس و قزح و سکزیلدوز و اختیارات به فارسی جدول معرفت تعبیر خواب و احکام محبت و غالب و مغلوب علی بن ابی طالب و حوادث بروج و زجرالفال به قول ارسطالیس و ابو معشر بلخی و جدول آثار علوی و طالع سال ترکان و احکام و اعیاد و اختیارات و احکام سال و مواسم و اختیارات (ربیع الاول تا ذیقعده) که کامل نیست به ترکی.

تهران؛ مفتاح؛ شماره نسخه:۱۴۱۵

آغاز: جدول معرفت احکام طالع سال عالم فی الفصول الاربعة مجملا. الحمدلله الذی جعل الاحوال الجزویة فی عالم الکون و الفساد مربوطة بحرکات الفلکیة و اتصالات الکلیة ... اما بعد، بیت: افتتاح روز امن و انتظام و ملك و دین ×× باد میمون تا ابد بر خسرو روی زمین. از فواتح مواهب ربانی و صنایع میامن سبحانی و ورود وفور بهجت و شادمانی و ظهور دولت و کامرانی رسیدن مرکز جرم نیر اعظم به محاذات اول نقطه اعتدال ربیعی یعنی به اول حمل که مبدء سیر طولی کواکب است

خط: نسخ درشت، بی‌کا، بی‌تا؛ گویا اصل، مجدول؛ در روز دوشنبه ذیحجه ۱۳۳۵ به ۱۵ قران خریده شده است؛ کاغذ: استانبولی، فاقد جلد، ۲۹گ، ۲۱ سطر (۱۲×۱۸)، اندازه: ۱۶×۲۸سم [نشریه: ۷ - ۱۲۳]

● **تقویم** / تقویم / عربی

taqvīm

ثابتی زبیدی، محمد بن عبداللطیف

sābetī zobaydī, mohammad ebn-e ʻabd-ol-latīf

تقویم نجومی سال ۱۰۴۷ق است که مؤلف بر طبق عرض یمن تنظیم و استخراج نموده است.

قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۹۰۷۷/۶-۶۰/۱۷

آغاز: جدول الفقیه الفاضل المطلع العارف محمد بن عبداللطیف الثابتی

خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۱۲۵ق؛ ۹گ (۷۵-۸۳)، اندازه: ۱۴×۲۰سم [ف: ۲ - ۱۰۲۵]

● **التقویم** / تقویم / عربی

at-taqwīm

فیض کاشانی، محمد بن شاه مرتضی، ۱۰۰۶-۱۰۹۱ قمری

feyz-e kāšānī, mohammad ebn-e šāh morteza (1598 - 1680)

رساله کوتاهی در تقویم و سعد و نحس ایام است، برگرفته از روایات. جز تقویم المحسنین و جز غنیة الانام اوست.

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۳۴۳۰/۵

آغاز: الحمدلله رب العالمین ... و بعد فیقول راجی ... انی لما رأیت جمعاً کثیراً من الکرام فضلاً عن العوام یرجعون بملاحظة احوالات الساعات فی کثیر من الخطب الجسام الی التقویم الذی دونه المنجمون؛ **انجام:** لأن فی مثل هذه الافعال عزلاً للعقل عن تصرفه و صرفاً له عن محل انسه و هو المعین علی العقل جعلنا الله و ایاکم من المتقین بمحمد و آله الطاهرین انه جواد کریم

خط: نسخ و نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ مصحح، محشی؛ کاغذ: فرنگی، ۴گ (۹۹-۱۰۲)، ۲۳سطر، اندازه: ۷×۱۲سم [ف: ۳۴ - ۸۰]

● **تقویم (معرفت ...)** / تقویم / فارسی

taqvīm (maʻrefat-e ...)

حسینی آملی، نجم الدین اسکندر، ق۱۱ قمری

hoseynī āmolī, najm-od-dīn eskandar (- 17c)

در دوازده «مرآت»، تاریخ ۱۰۶۰ در آن یاد شده است.

[فهرستواره منزوی ۳۰۴۹/۴]

تهران؛ ادبیات؛ شماره نسخه:۲۷۷/۳

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱ [ف: ۳ - ۴۳]

● **تقویم** / تقویم / فارسی

taqvīm

قائنی، محمد کافی بن ابوالحسن، ق۱۱ قمری

qā’enī, mohammad kāfī ebn-e ab-ol-hasan (- 17c)

اهدا به: شاه سلیمان (شاید)

از محمد کافی بن ابوالحسن قائنی (دیباچه). آغاز نسخه افتاده است و از باقی مانده دیباچه بر می‌آید که برای یکی از شاهان صفوی که باید شاه سلیمان (۱۰۷۷-۱۱۰۵ق) باشد، استخراج شده است. با مقدمه‌ای در کلیات احوال سال با این عناوین: احوال نواب کامیاب اشرف، احوال پادشاه روم، احوال پادشاه هندوستان، احوال حاکم ماوراء النهر، احوال وزرا، امرا و حکام و داروغگان، اطبا و منجمان و نویسندگان، خوانین و خواجه‌سرایان و ساده‌رخان و زنان حرم، رعایا و احشام ... سپس جدول‌های تقویمی و عمدتاً سعد و نحس روزها برای آغاز به کارها.

تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه:۳۵۸/۱

آغاز: (در دیباچه افتاده): ... در آینه سپهر مینا رنگ؛ **انجام:** در این فصل زمستان خدمتی که به اصطبل یا شکار مناسبتی ... [جدول]

سال ۱۱۰۳؛ خط: نستعلیق مخلوط به شکسته، بی‌کا، تا: آغاز قرن ۱۲ و شاید همان سال ۱۱۰۳ق؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ آغاز قرن ۱۲ق؛ مجدول؛ (۱ر-۲۱پ) [ف: ۱ - ۶۲]

● **تقویم** / تقویم / فارسی

taqvīm

منجم، محمد اشرف بن محمد صادق، ق۱۱ قمری

monajjem, mohammad ašraf ebn-e mohammad sādeq (- 17c)

اهدا به: شاه سلیمان صفوی (۱۰۷۷-۱۱۰۵)

تقویم سالی است که از پنج‌شنبه غره رجب ۱۱۰۳ق/۱۰۶۱ یزدجردی، به افق دارالسلطنه اصفهان، آغاز می‌شود. نخست کلیاتی است در پیش بینی احوال نواب اشرف، پادشاه روم، پادشاه هند، والی ماوراءالنهر، والی قزاق و ترکستان، وزرا، سادات، علما، قضات، سپاهیان، مستوفیان و اهل قلم، اطبا، اهل تنجیم، تجار و مشایخ. سپس مطالبی است درباره سرما و گرما و بارندگی، بیماری، حرب و فتنه، آنگاه احوال بخش‌هایی از ایران را جداگانه بیان کرده است: شیراز، یزد، ابرقوه، تبریز، سلطانیه، ری، سمنان، دامغان، هرات، قرجستان، بلخ، بخارا، سمرقند، تاشکند، قسطنطنیه، بغداد. در نیمه دوم جدول‌های تقویمی، هر صفحه ۱۵ روز و کنار روزها برخی از رویدادهای تاریخی و بر فراز هر صفحه کلیات و پیش بینیها.

[کشف الظنون ۴۷۳/۱؛ الذریعه ۷۰/۶ و ۱۹۲و ۲۰۲ و ۲۱۴]

تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه:۳۵۸/۵

آغاز: بسمله. الحمدلله فاطر السماوات و الارض و جاعل الظلمات ... اما بعد، به نصرت و فیروزی و فرخی و بهروزی، تجدید سال میمون فال؛ **انجام:** به نظر مودت به مشتری که سعد اکبر است رادع تأثیرات ... از قوه به فعل نیاید ... عند فاطر الشمس و القمر

سال ۱۱۰۳؛ خط: نستعلیق تحریری، بی‌کا، تا: قرن ۱۲ (شاید همان سال استخراج)؛ ۳گ (۸۷پ-۱۰۹ر) [ف: ۱ - ۶۱]

● **تقویم (جدول)** / تقویم / فارسی

taqvīm (jadval)

یزدی، محمد باقر بن زین العابدین، ق۱۱ قمری

yazdī, mohammad bāqer ebn-e zayn-ol-'ābedīn (- 17c)

تاریخ تألیف: ۹ جمادی الاول ۱۰۳۲ق

جدول استخراج شده از زیج جدید گورکانی.

[فهرستواره منزوی ۲۹۰۳/۴]

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۷۰۲۴/۱

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج تریاکی، ۸گ (۵پ-۱۲ر)، ۲۰ سطر (۷×۱۳)، اندازه: ۱۳×۱۸سم [ف: ۱۶ - ۴۳۲]

یزد؛ علومی، شیخ علی؛ شماره نسخه:۵۲/۱

همان نسخه بالا [نشریه: ۴ - ۴۴۳]

● **تقویم** / تقویم / فارسی

taqvīm

منجم، محمد رحیم، ق۱۲ قمری

monajjem, mohammad rahīm (- 18c)

اهدا به: شاه سلطان حسین صفوی

تقویم سالی است که از یک‌شنبه ۲۹ رمضان ۱۱۱۱ق/۱۰۶۹ یزدجردی آغاز می‌گردد، به افق دارالسلطنه اصفهان. نخست کلیاتی در پیش‌بینی احوال نواب اشرف [شاه سلطان حسین]، سادات و صدور و علما و وزرا، سپهسالاران و امیران، مستوفیان و ارباب قلم، خواتین و خواجه سرایان حرم، رعایا و عوام الناس، اسعار، بارندگی، حروب و فتن، سپس جدولهای تقویمی عمدتاً سعد و نحس روزها. جدولهای هر پانزده روز در یک صفحه و بالای آن کلیات و پیش بینیها.

۱. تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه:۳۵۸/۴

آغاز: (در دیباچه افتاده): ... یا ایها الذین آمنوا صلوا ... اما بعد، به فتح و فیروزی و بهجت و بهروزی؛ **انجام:** و خطا در تدبیرات اطبا و احکام اهل تنجیم. و الله اعلم بالصواب ...

سال ۱۱۱۱؛ خط: نستعلیق پخته، بی‌کا، تا: قرن ۱۲ (شاید همان سال استخراج)؛ افتادگی: آغاز؛ رقم‌ها سیاق؛ هر چند تقویم از محمد رحیم است و به نام سلطان حسین، ولی غیر از شماره پیشین؛ ۲۴گ (۶۳ر-۸۶ر) [ف: ۱ - ۶۲]

۲. تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه:۳۵۸/۲

آغاز: (در دیباچه افتاده): ... البدع و الظلم حافظ بلاد العرب و العجم سلطان؛ **انجام:** آنچه صلاح دولت ابد پیوند بود ... از قوه به فعل آید. آمین ... [جدول]

تقویم سالی است که از یک‌شنبه ۲۹ رمضان ۱۱۱۱ق/۱۰۶۹ یزدجردی آغاز می‌گردد؛ خط: نستعلیق مخلوط به شکسته، بی‌کا، تا: آغاز قرن ۱۲ق (شاید همان سال استخراج)؛ افتادگی: آغاز؛ رقم‌ها بیشتر سیاق؛ ۸گ (۲۲ر-۳۹ر) [ف: ۱ - ۶۲]

● **تقویم** / تقویم / فارسی

taqvīm

منجم گنابادی، محمد حسین بن ابوالحسن، ق۱۲ قمری

monajjem-e gonābādī, mohammad hoseyn ebn-e ab-ol-hasan (- 18c)

اهدا به: شاه سلطان حسین صفوی

تقویم سالی است که از سه‌شنبه ۱۶ شعبان ۱۱۰۷ق/۱۰۶۵ یزدجردی، به افق دارالسلطنه اصفهان آغاز می‌گردد. نخست کلیاتی در پیش بینی احوال همان شاه، سپس پادشاه روم، پادشاه هندوستان، پادشاه ماوراءالنهر، سادات و وزرا و صدور و علما و قضات، امرا و سپاهیان و اتراک، حکما و ندما و مستوفیان و اطبا و اهل تنجیم، خواتین و عورات و اهل موسیقی و ارباب طرب و رعایا و عوام الناس. سپس مطالبی درباره سرما و گرما و بارندگی، بیماری، حرب و فتنه‌ها. آنگاه جدولهای تقویمی، هر پانزده روز در یک صفحه، و بر فراز صفحه ها کلیاتی درباره آن ۱۵ روز.

تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه:۳۵۸/۳

آغاز: (در دیباچه افتاده): ... فلك درگاه، ظل اله، مروج مذهب حق ائمه اثنا عشر؛ **انجام:** و آذربایجان سیما تبریز و نواحی آن. و الله اعلم بالصواب [جدول]
سال ۱۱۰۷؛خط:نستعلیق تحریری، بی‌کا، تا: قرن ۱۲ق (شاید همان سال استخراج)؛ افتادگی: آغاز؛ ۱۳گ (۴۰ر-۶۲پ) [ف: ۱ - ۶۲]

● **تقویم = استخراج اوساط کواکب** / هیئت / فارسی
taqvīm = estexrāj-e owsāt-e kavākeb

حسینی منجم، محمد حسن بن محمد حسین، - ۱۲۶۵ قمری

hoseynī monajjem, mohammad hasan ebn-e mohammad hoseyn (- 1849)

از محمد حسن منجم مشهدی حسینی که نام خود را در آغاز استخراج‌ها آورده است. مبدأ استخراج‌ها کرمانشاه، دزفول و تهران است و بیشتر کرمانشاه. سال‌های ۱۲۳۹، ۱۲۴۰ تا ۱۲۴۷ق را به افق کرمانشاه استخراج کرده است و در چهارشنبه ۱۷ محرم ۱۲۵۲ در شهر دزفول بوده است. در ۱۷ ذیحجه ۱۲۵۲ در دارالسلطنه تهران، در خدمت مصطفی قلیخان استخراج سال ۱۲۵۳ق را به افق تهران آغاز کرده است. سال‌های ۱۲۶۳ تا ۱۲۶۴ق را نیز به افق کرمانشاه استخراج کرده و در ۱۲۶۵ق در گذشته است، چه در هامش نسخه شماره ۳۱۹/۵ (برگ ۹۳پ) یادداشتی است از ابراهیم بن حسن حسینی کرمانشاهی [که بایستی فرزندش باشد] و در آن آمده است: در ۱۲۶۵ق مرحوم منجم باشی به رحمت ایزدی پیوست و این اقل در سن ۱۳ سالگی بودم ...
[فهرستواره منزوی ۲۸۷۵/۴]

۱. تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه:۳۲۲/۸
خط: نستعلیق تحریری، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ رقمها بیشتر به سیاق، جدول‌های تقویمی، استخراج اوساط کواکب و تحویل سال و خسوف و کسوف از ۲۰ رجب ۱۲۳۹ق/۱۰۹ محمد شاهی، به افق کرمانشاه؛ ۱۹گ (۱۵۵پ-۱۷۳پ) [ف: ۱ - ۶۰]

۲. تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه:۳۲۲/۹
خط: نستعلیق تحریری، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ استخراج اوساط کواکب و تحویل سال و خسوف و کسوف از غره شعبان ۱۲۴۰ق/۱۱۰ محمد شاهی، به افق دارالدوله [کرمانشاه]؛ ۲۱گ (۱۷۷پ-۱۹۷پ) [ف: ۱ - ۶۰]

۳. تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه:۲۶۳/۱
خط: نستعلیق تحریری، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ جدول‌های نجومی، رقمها بیشتر به سیاق، استخراج اوساط کواکب از نصف النهار سه‌شنبه ۲۲ شعبان ۱۲۴۲ق/۱۱۲ محمد شاهی به افق دارالدوله [کرمانشاه]؛ ۲۱گ (۲پ-۲۲ر) [ف: ۱ - ۶۰]

۴. تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه:۲۶۳/۲
خط:نستعلیق تحریری،بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ استخراج اوساط کواکب از نصف النهار جمعه ۶ رمضان ۱۲۴۳ق/۱۱۳ محمد شاهی به افق دارالدوله [کرمانشاه]؛ ۲۲گ (۲۲پ-۴۳ر) [ف: ۱ - ۶۰]

۵. تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه:۲۶۳/۳
خط: نستعلیق تحریری، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ استخراج اوساط کواکب از نصف النهار شنبه ۱۶ رمضان ۱۲۴۴ق/۱۱۴ محمد شاهی به افق کرمانشاه؛ ۱۹گ (۴۵پ-۶۳پ) [ف: ۱ - ۶۰]

۶. تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه:۲۶۳/۴
خط: نستعلیق تحریری، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ استخراج اوساط کواکب از ۲۷ رمضان ۱۲۴۵ق/۱۱۵ محمد شاهی به افق دارالدوله [کرمانشاه]؛ ۲۵گ (۶۷پ-۹۱پ) [ف: ۱ - ۶۰]

۷. تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه:۲۶۳/۵
خط: نستعلیق تحریری، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ استخراج اوساط کواکب از دوشنبه ۷ شوال ۱۲۴۶ق/۱۱۶ محمد شاهی به افق کرمانشاه؛ ۲۳گ (۹۳پ-۱۱۵پ) [ف: ۱ - ۶۰]

۸. تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه:۲۶۳/۶
خط: نستعلیق تحریری، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ استخراج اوساط کواکب از ۱۸ شوال ۱۲۴۷ق/۱۱۷ محمد شاهی به افق کرمانشاه؛ ۱۸گ (۱۱۶پ-۱۳۳ر) [ف: ۱ - ۶۰]

۹. تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه:۳۱۸/۱
خط: نستعلیق تحریری، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ جدول‌های نجومی، رقم‌ها بیشتر به سیاق، استخراج اوساط کواکب از یک‌شنبه ۳ ذیحجه ۱۲۵۱ق/۱۲۱ محمد شاهی به افق دارالدوله [کرمانشاه]؛ ۲۶گ (۲۲پ-۴۷ر) [ف: ۱ - ۶۰]

۱۰. تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه:۳۱۸/۲
خط: نستعلیق تحریری، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ استخراج اوساط کواکب از نصف النهار دوشنبه ۱۳ ذیحجه ۱۲۵۲ق/۱۲۲ محمد شاهی به افق کرمانشاه؛ ۲۴گ (۴۸پ-۷۱پ) [ف: ۱ - ۶۰]

۱۱. تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه:۳۱۸/۳
خط: نستعلیق تحریری، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ استخراج اوساط کواکب از نصف النهار چهارشنبه ۲۵ محرم ۱۲۵۳ق/۱۲۳ محمد شاهی به افق کرمانشاه؛ ۲۳گ (۷۳پ-۹۵پ) [ف: ۱ - ۶۰]

۱۲. تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه:۳۱۸/۴
خط: نستعلیق تحریری، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ استخراج اوساط کواکب از نصف النهار چهارشنبه ۴ محرم ۱۲۵۵ق/۱۲۴ محمد شاهی به افق کرمانشاه؛ ۲۳گ (۹۷پ-۱۱۹ر) [ف: ۱ - ۶۰]

۱۳. تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه:۳۱۸/۵
خط: نستعلیق تحریری، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ استخراج اوساط کواکب از نصف النهار جمعه ۱۶ محرم ۱۲۵۶ق/۱۲۵ محمد شاهی به افق کرمانشاه؛ ۲۴گ (۱۲۱پ-۱۴۴ر) [ف: ۱ - ۶۰]

۱۴. تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه:۳۱۸/۶
خط: نستعلیق تحریری، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ استخراج اوساط کواکب از نصف النهار شنبه ۲۷ محرم ۱۲۵۷ق/۱۲۶ محمد شاهی

به افق کرمانشاه؛ ۲۴گ (۱۴۵پ-۱۶۸ر) [ف: ۱ - ۶۰]

۱۵. تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه:۳۱۸/۷

خط: نستعلیق تحریری، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ استخراج اوساط کواکب، از نصف النهار یک‌شنبه ۸ صفر ۱۲۵۸ق/۱۲۷ محمد شاهی به افق کرمانشاه؛ ۲۴گ (۱۶۹پ-۱۹۲ر) [ف: ۱ - ۶۰]

۱۶. تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه:۳۱۸/۸

خط: نستعلیق تحریری، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ استخراج اوساط کواکب از نصف النهار دوشنبه ۱۹ صفر ۱۲۵۹ق/۱۲۸ محمد شاهی به افق کرمانشاه؛ ۲۳گ (۱۹۳پ-۲۱۵پ) [ف: ۱ - ۶۰]

۱۷. تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه:۳۱۸/۹

خط: نستعلیق تحریری، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ استخراج اوساط کواکب از نصف النهار چهارشنبه ۳۰ صفر ۱۲۶۰ق/۱۲۹ محمد شاهی به افق کرمانشاه؛ ۲۲گ (۲۱۷پ-۲۳۸پ) [ف: ۱ - ۶۰]

۱۸. تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه:۳۱۹/۱

خط: نستعلیق تحریری، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ نام مؤلف در این نسخه محمد حسین آمده که احتمالاً خطای کاتب است، جدول‌های نجومی، رقمها بیشتر به سیاق، استخراج اوساط کواکب از نصف النهار جمعه ۲۲ ربیع الاول ۱۲۶۲ق/۱۳۱ محمد شاهی به افق دارالدوله [کرمانشاه]؛ ۲۲گ (۱پ-۲۲ر) [ف: ۱ - ۶۱]

۱۹. تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه:۳۱۹/۲

خط: نستعلیق تحریری، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ جدول‌های نجومی، استخراج اوساط کواکب از نصف النهار شنبه ۳ ربیع الثانی ۱۲۶۳ق/۱۳۳ محمد شاهی به افق دارالدوله [کرمانشاه]؛ ۲۳گ (۲۳پ-۴۵ر) [ف: ۱ - ۶۱]

۲۰. تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه:۳۱۹/۳

خط: نستعلیق تحریری، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ استخراج اوساط کواکب از نصف النهار دوشنبه ۱۵ ربیع الثانی ۱۲۶۴ق/۱۳۴ محمد شاهی به افق کرمانشاه؛ ۲۳گ (۴۶پ-۶۸ر) [ف: ۱ - ۶۱]

۲۱. تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه:۳۱۹/۴

خط: نستعلیق تحریری، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ استخراج اوساط کواکب از نصف النهار شنبه ۲۶ ربیع الثانی ۱۲۶۵ق/۱۳۵ محمد شاهی به افق کرمانشاه؛ ۲۱گ (۶۹پ-۸۹ر) [ف: ۱ - ۶۱]

● تقویم = خلاصة التقویم / تقویم / فارسی

taqvīm = xolāsat-ot taqvīm

کرمانی، محمد کریم بن ابراهیم، ۱۲۲۵ - ۱۲۸۸ قمری

kermānī, mohammad karīm ebn-e ebrāhīm (1810 - 1871)

تاریخ تألیف: ذیقعده ۱۲۷۰ق

بیست و پنج (و برخی ۲۶) جدول است در اختیارات ایام و بروج شمسی و قمری و ساعات ایام و لیالی و معرفت طوالع و جز اینها، انتخاب شده از اخبار ائمه علیهم السلام و آنچه از قواعد منجمان به دست می‌آید. در دیباچه می‌گوید: این جداول مختصری است در اختیارات ایام و منازل بروج و ساعات و دانستن تقویم شمس و قمر و ساعات ایام و لیالی و معرفت طالع و غیره در ۲۵ جدول. فهرست جدول‌های بیست و پنج‌گانه در دیباچه آمده است: ۱. اختیارات ایام عربی؛ ۲. اختیارات منازل قمر؛ ۳. منسوبات کواکب؛ ۴. اختیارات قمر در بروج؛ ۵. در چند چیز از قمر؛ ... ۱۴-۲۵. جداول معرفت مواضع شمس و ساعات ایام صبح و شفق.

آغاز: الحمدلله رب العالمین ... این جداول مختصری است که ترتیب دادم آنها را برای اختیارات ایام و منازل و بروج ...

انجام: و این جدول از تسهیلات حقیر کریم بن ا براهیم است و طرفه و بدیع است (جدول کشیده شده است)

چاپ: چاپ شده است

[فهرست کتب شیخیه ۲۳۳/۲؛ نسخه‌های منزوی ۲۹۰/۱؛ فهرستواره منزوی ۲۹۱۷/۴]

۱. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۲۵۳۲/۲

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ مصحح، مجدول، محشی؛ جلد: تیماج زرشکی، ۱۷گ (۱۶پ-۳۳ر)، اندازه: ۱۳/۵×۲۰/۵سم [محدث ارموی مخ: ۲ - ۶۵۳]

۲. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۹۵۴/۱

آغاز: برابر؛ **انجام:** زیرا که زیاده از این از علم نجوم چندان برای عامه مردم و عامه امور ضرورت نیست و لا اتوکل الا علی الله و هو حسبنا و هم الوکیل.

خط: نستعلیق، کا: محمد باقر بن ابراهیم خراسانی، تا: ۱۲۷۰ق؛ با کمند لاجورد، مجدول؛ کاغذ: ترمه فستقی، جلد: مقوایی روکش کاغذی ابری، ۱۸ص (۲-۱۹)، ۲۰ سطر (۷۰×۱۴)، اندازه: ۱۳×۲۰/۵ سم [ف: ۱۴ - ۶۱]

۳. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۳۸۶

آغاز: برابر

خط: نستعلیق خوش، کا: عبدالحسین، تا: ذیقعده ۱۲۷۰ق، جا: قریه لنکر؛ سطرها چلیپا، مجدول؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۱۸گ، مختلف السطر، اندازه: ۱۳×۲۱سم [ف: ۱ - ۵۰۵]

۴. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۰۰۲۰/۱

خط: نستعلیق، کا: محمد باقر پسر ابراهیم خراسانی، تا: ۱۲۹۲ق؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تازه، ۱۷گ (۳پ-۱۹پ)، ۲۰ سطر (۸×۱۲)، اندازه: ۱۲×۱۸سم [ف: ۱۷ - ۵۲۶]

۵. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۴۹۲۶/۱

آغاز: برابر؛ **انجام:** جدولهای تقویمی است

در بیست و پنج جدول، فهرست ۲۵ جدول در دیباچه آمده است؛ خط: نستعلیق، کا: محمد باقر بن ابراهیم خراسانی، تا: ۷ شوال ۱۲۹۲ق، جا: قریه لنجر؛ با کمند، مجدول؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: مقوای ضخیم روغنی، ۱۸گ (۱پ-۱۸پ)، اندازه: ۱۲/۵×۲۰سم

[ف: ۱۴ - ۱۵۱]

۶. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۷۷۹۶/۱

آغاز: برابر

کا: عبدالحسین بن محمد خراسانی، تا: نوروز ۲۲ جمادی الاول ۱۳۰۲ق؛ مجدول؛ جلد: روغنی زرین با ترسیم آلات اسطرلات، ۱۸گ (۱پ-۱۸پ)، اندازه: ۱۴/۵×۲۱سم [ف: ۲۰ - ۱۵۳]

۷. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۳۴۳۱/۱

خط: نسخ و نستعلیق، کا: میرزا خلیل، تا: شنبه ۱۳ رمضان ۱۳۰۷ق؛ کاغذ: فرنگی آبی و سفید، جلد: رویه کاغذ، ۳گ (۲پ-۴ر)، ۲۰ سطر، اندازه: ۱۳×۲۱سم [ف: ۶ - ۴۱۲]

۸. تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه:۳/۳

آغاز: برابر**انجام:** احدی الطرفین فالملتقی الیوم المطلوب. و قد تم

خط: نستعلیق تحریری، کا: میرزا محمد بن میرزا محمد حسن شیخ الاسلام بهبهانی، تا: ۱۳۰۸ق، جا: شیراز؛ ۶گ (۲۲۲پ-۲۲۷ر) [ف: ۱ - ۶۱]

۹. قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه:۱۴۵۲/۱

آغاز: برابر؛ **انجام:** جدول مدخل ادوار السنین.

خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ صفحات مذهب و مجدول؛ جلد: گالینگور طلایی، ۱۸گ، اندازه: ۱۳×۱۸سم [ف: ۲ - ۸۳۵]

۱۰. تهران؛ مفتاح؛ شماره نسخه:۴۴۴/۱

بی‌کا، بی‌تا؛ تملک: ضیاء لشکر تقی دانش رئیس [نشریه: ۷ - ۲۴۰]

● **تقویم** / تقویم / فارسی

taqvīm

اسماعیل

esmāʻīl

تقویم سال ۱۲۵۵ به افق دارالخلافه تهران در اختیارات بروج، حوادث، اختیارت ایام (عربی و فارسی).

تهران، مدارک فرهنگی؛ شماره نسخه:۱۲۹

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ محشی، مجدول؛ کاغذ: فرنگی مایل به حنایی، فاقد جلد، ۱۶گ، ابعاد متن: ۱۲×۱۵/۵ [ف: ۱۲۰]

● **تقویم (رساله در معرفت ...)** / تقویم / فارسی

taqvīm (r. dar maʻrefat-e ...)

تهرانی، محمد اسماعیل، ق۱۳ قمری

tehrānī, mohammad esmāʻīl (- 19c)

در یک «مقدمه» و سه «باب» و «خاتمه».

۱. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۶۲۳۴

آغاز: بسمله، حمدله، و الصلوة و السلام خیر خلقه محمد ... اما بعد این مختصریست که این اقل ... محمد اسماعیل تهرانی در معرفت؛ **انجام:** جمع شد اوراق پریشانی من. تمت الکتاب بعون الملک الوهاب در یوم چهارشنبه ۲۱ شوال بارس ئیل ۱۲۸۳.

خط: نستعلیق، کاتب = مؤلف، تا: شوال ۱۲۸۳ق؛ با خط خوردگی‌ها، مجدول، با کمند مشکی؛ مهر: «عبده اسماعیل بن حسین» (بیضی) که گویا مهر مؤلف باشد؛ ۱۶گ، ۱۶ سطر، اندازه: ۱۳/۷×۲۲/۳سم [ف: ۲ - ۱۶۲]

۲. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۶۷۴۵/۱

خط:نستعلیق،بی‌کا، تا: چهارشنبه شوال ۱۲۸۲ق؛ مجدول؛ مصحح، محشی برخی با عناوین «خلیل بن فتح الله»؛ جلد: مقوایی با روکش ابر و باد، ۲۸گ (۱پ-۲۸ر)، اندازه: ۱۱×۱۷سم [ف: ۲۰ - ۲۳۲]

● **تقویم = استخراج اوساط کواکب** / هیئت / فارسی

taqvīm = estexrāj-e owsāt-e kavākeb

حسینی، محمد علی، ق۱۳ قمری

hoseynī, mohammad ʻalī (- 19c)

از محمد علی حسینی که ظاهراً در کرمانشاه می‌زیسته، چه استخراج‌های خود را به افق این شهر گرفته است. جدول‌های تقویمی است. نخستین استخراج او مورخ ۹ رجب ۱۲۳۸ق/۱۰۸ محمد شاهی است.

تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه:۳۲۲/۷

خط: نستعلیق تحریری، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ رقمها بیشتر به سیاق، استخراج اوساط کواکب و تحویل سال از نصف النهار جمعه ۹ رجب ۱۲۳۸ق/۱۰۸ محمد شاهی به افق کرمانشاه؛ ۲۱گ (۱۳۲پ-۱۵۲پ) [ف: ۱ - ۶۱]

● **تقویم = استخراج اوساط کواکب** / هیئت / فارسی

taqvīm = estexrāj-e owsāt-e kavākeb

حسینی کرمانشاهی، ابراهیم بن حسن، ۱۲۵۲-ق۱۳ قمری

hoseynī-ye kermānšāhī, ebrāhīm ebn-e hasan (1837 - 19c)

از ابراهیم بن حسن کرمانشاهی حسینی که بایستی فرزند محمد حسن منجم مشهدی ساکن کرمانشاه باشد. وی همه جا از پدر خود به حسن و نه محمد حسن یاد می‌کند. در هامش نسخه شماره ۳۱۹/۵ (برگ ۹۳پ) می‌نویسد: «در ۱۲۶۵ق مرحوم منجم باشی [که بایستی پدرش باشد] به رحمت ایزدی پیوست و این اقل در سن ۱۳ سالگی بودم. چندی مشغول به تحصیل شدم، بعد از ۲۱ سال تحصیل، دستورات مرحوم را ردیف کرده، در یک‌شنبه ۷ شعبان ۱۲۸۵ خود شروع به استخراج کردم». پس تقویم ۱۲۶۵ق کار پدرش و ترتیب او و دیگر تقویم‌ها کار خود اوست. نخستین استخراج او مورخ ۱۲۶۷ق و آخرین استخراج او در ۱۲۸۹ق است.

۱. تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه:۳۱۹/۵

خط: نستعلیق تحریری، بی‌کا، تا: ۱۲۸۵ق؛ جدول‌ها نجومی است، رقم‌ها بیشتر به سیاق، استخراج اوساط کواکب از نصف النهار پنج‌شنبه ۷ جمادی الاول ۱۲۶۶ق/۱۳۶ محمد شاهی. به افق دارالدوله [کرمانشاه]، در هامش صفحه یکم نسخه، تاریخ مرگ منجم باشی را که در واقع استخراج کننده اصلی است، ۱۲۶۵ ق ذکر کرده، و نوشته است که یادداشتهای او را، وی [ابراهیم] مرتب کرده؛ ۲۴گ (۹۳پ-۱۱۶پ) [ف: ۱ - ۵۹]

۲. تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه:۳۱۹/۶

خط:نستعلیق تحریری،بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ استخراج اوساط کواکب ۱۲۶۷ق، در این استخراج افق استخراج را نگفته است، ولی بایستی همان کرمانشاه باشد؛ ۱۱گ (۱۱۷پ-۱۳۷ر) [ف: ۱-۵۹]

۳. تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه:۳۱۹/۷

خط: نستعلیق تحریری، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ استخراج اوساط کواکب از نصف النهار یک‌شنبه ۳۰ جمادی الاول ۱۲۶۸ ق/۱۳۸ محمد شاهی، به طول دارالدوله [کرمانشاه]؛ ۲۲گ (۱۶۱پ-۱۸۲ر) [ف: ۱ - ۵۹]

۴. تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه:۳۱۹/۸

خط: نستعلیق تحریری، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ استخراج اوساط کواکب از نصف النهار یک‌شنبه ۱۱ جمادی الثانی ۱۲۶۹ق/۱۳۹ محمد شاهی، به طول دارالدوله [کرمانشاه]؛ ۲۲گ (۱۶۱پ-۱۸۲ر) [ف: ۱ - ۵۹]

۵. تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه:۳۱۹/۹

خط: نستعلیق تحریری، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ استخراج اوساط کواکب از نصف النهار سه‌شنبه ۲۲ جمادی الثانی ۱۲۷۰ق/۱۴۰ محمد شاهی به طول دارالدوله [کرمانشاه]؛ ۲۲گ (۱۸۴پ-۲۰۵ر) [ف: ۱ - ۵۹]

۶. تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه:۳۲۳/۱

خط: نستعلیق تحریری، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ رقم‌ها بیشتر به سیاق، جدول‌های تقویمی است، استخراج اوساط کواکب از نصف النهار سه‌شنبه ۲۴ شوال ۱۲۸۱ق/۱۵۱ محمد شاهی، به افق کرمانشاه؛ ۲۲گ (۱پ-۲۲ر) [ف: ۱ - ۵۹]

۷. تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه:۳۲۳/۲

خط: نستعلیق تحریری، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ استخراج اوساط کواکب و تحویل سال، از نصف النهار چهارشنبه ۳ ذیقعده ۱۲۸۲ق/۱۵۲ محمد شاهی، به افق دارالدوله [کرمانشاه]؛ ۲۲گ (۲۳پ-۴۴پ) [ف: ۱ - ۵۹]

۸. تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه:۳۲۳/۳

خط: نستعلیق تحریری، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ استخراج اوساط کواکب و کسوف از نصف النهار پنج‌شنبه ۱۵ ذیقعده ۱۲۸۳ق/۱۵۳ محمد شاهی، به طول دارالدوله [کرمانشاه]. تاریخ آغاز به استخراج را ۲۴ ربیع الاول ۱۲۸۲ یاد کرده است؛ ۲۲گ (۴۵پ-۶۶پ) [ف: ۱ - ۵۹]

۹. تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه:۳۲۳/۴

خط: نستعلیق تحریری، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ استخراج اوساط کواکب از نصف النهار جمعه ۲۷ ذیقعده ۱۲۸۴ق/۱۵۴ محمد شاهی؛ ۲۰گ (۶۹پ-۸۸پ) [ف: ۱ - ۵۹]

۱۰. تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه:۳۲۳/۵

خط: نستعلیق تحریری، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ استخراج اوساط کواکب از نصف النهار یک‌شنبه ۸ ذیحجه ۱۲۸۵ق/۱۵۵ محمد شاهی؛ ۲۳گ (۹۰پ-۱۱۲پ) [ف: ۱ - ۵۹]

۱۱. تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه:۳۲۳/۶

خط: نستعلیق تحریری، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ استخراج اوساط کواکب از نصف النهار دوشنبه ۱۹ ذیحجه ۱۲۸۶ق/۱۵۶ محمد شاهی؛ ۲۲گ (۱۱۴-۱۳۵ر) [ف: ۱ - ۵۹]

۱۲. تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه:۳۲۳/۷

خط: نستعلیق تحریری، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ استخراج اوساط کواکب از نصف النهار سه‌شنبه ۲۹ ذیحجه ۱۲۸۷ق/۱۵۷ محمد شاهی به طول دارالدوله [کرمانشاه]؛ ۲۲گ (۱۳۶پ-۱۵۷ر) [ف: ۱ - ۵۹]

۱۳. تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه:۳۲۳/۸

خط: نستعلیق تحریری، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ استخراج اوساط کواکب از نصف النهار چهارشنبه ۱۱ محرم ۱۲۸۹ق/۱۵۹ محمد شاهی، به طول دارالدوله [کرمانشاه]؛ ۲۲گ (۱۵۸پ-۱۷۹پ) [ف: ۱ - ۵۹]

● **تقویم = استخراج اوساط کواکب** / هیئت / فارسی

taqvīm = estexrāj-e owsāt-e kavākeb

حسینی مشهدی، باقر، ق۱۳ قمری

hoseynī-ye mašhadī, bāqer (- 19c)

از باقر حسینی مشهدی که ظاهراً در کرمانشاه می‌زیسته است، چه استخراج‌های خود را به افق این شهر گرفته است. جدول‌های تقویمی است، نخستین استخراج مورخ ۲۵ جمادی الثانی ۱۲۳۴ق/۱۰۴ محمد شاهی و آخرین آنها مورخ ۲۷ جمادی الثانی ۱۲۳۷ق/۱۰۷ محمد شاهی است.

۱. تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه:۳۲۲/۳

خط: نستعلیق تحریری، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ رقم‌ها بیشتر به سیاق است. استخراج اوساط کواکب و تحویل سال از نصف النهار یک‌شنبه ۲۵ جمادی الاول ۱۲۳۴ق/۱۰۴ محمد شاهی، به افق کرمانشاه؛ ۲۲گ (۴۶پ-۶۷ر) [ف: ۱ - ۵۹]

۲. تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه:۳۲۲/۴

خط: نستعلیق تحریری، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ استخراج اوساط کواکب و تحویل سال از نصف النهار دوشنبه ۶ جمادی الثانی ۱۲۳۵ق/۱۰۵ محمد شاهی، به افق کرمانشاه؛ ۲۲گ (۶۸پ-۸۹ر) [ف: ۱ - ۶۰]

۳. تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه:۳۲۲/۵

خط: نستعلیق تحریری، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ استخراج کواکب و تحویل سال از نصف النهار سه‌شنبه ۱۶ جمادی الثانی ۱۲۳۶ق/۱۰۶ محمد شاهی به افق کرمانشاه، نام استخراج کننده را ندارد؛ ۲۰گ (۹۰پ-۱۰۹ر) [ف: ۱ - ۶۰]

۴. تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه:۳۲۲/۶

خط: نستعلیق تحریری، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ استخراج اوساط کواکب و تحویل سال از نصف النهار چهارشنبه ۲۷ جمادی الثانی ۱۲۳۷ق/۱۰۷ محمد شاهی، نام استخراج کننده را ندارد، ولی بایستی از همو باشد؛ ۲۲گ (۱۱۰پ-۱۳۱ر) [ف: ۱ - ۶۰]

● **تقویم** / تقویم / فارسی

taqvīm

عاملی رشتی، محمد رضا بن محمد صالح، ق۱۳ قمری

ʻāmelī-ye raštī, mohammad rezā ben mohammad sāleh (- 19c)

در تقویم است و در این نسخه نام آن نیامده (زیرا آن‌جایی که باید نام آن آورده شود خالی است شاید به جهت کتابت با مرکب قرمز) مشتمل بر چهارده «حد» و هر حد بر چهار «فصل» و هر فصلی مشتمل بر سه «برج» و از هر برجی تعبیر به «بساط» می‌شود با هر یک مقدمه بدین شرح: مقدمه: در تعریف تقویم؛ فصل ۱. از جداول در سه بساط: در معرفه حساب در شناختن ایام و هفته و تواریخ و انتقالات قمر و بروج؛ فصل ۲. در حرکات کواکب؛ فصل ۳. در شناختن مزاجات و حالات قمر (از برگ ۴۲ تا ۶۳ جای عناوین و فصول کتاب خالی است ظاهراً نویسنده را قصد آن بوده که با مرکب قرمز آنها را نویسد)، در برگ ۶۵ بساط سیم در خانه‌های کوکب سیم آمده که معلوم نیست این بساط به چند فصل و آن فصل به چه حد می‌خورد در برگ ۶۸ بساط چهارم در خطوطات ؟؛ در ظهر برگ ۷۳ بساط دوم مراکز بحران در بعضی از تقاویم و در ظهر برگ ۷۵ بساط سیم در تقویم بعد از جدول ساعات بیست جدولی؛ از برگ ۸۲ اوقات سعد و نحس پاره ای از امور.

تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۹۲۲/۲

آغاز: بسمله و به نستعین، هو الذی جعل الشمس ضیاء و القمر نوراً قدره منازل؛ **انجام:** مریخ از طلسمات از عزایم و افسونها استعانت جویند

خط:نسخ و نستعلیق،بی‌کا،تا:محتملاً قرن۱۳؛کاغذ: فرنگی، ۶۲ص (۱۵-۷۶)، ۱۷ سطر (۹×۱۵/۵)، اندازه: ۱۵/۵×۲۱سم [ف: ۶ - ۶۴۶]

● **تقویم = استخراج اوساط کواکب** / هیئت / فارسی

taqvīm = estexrāj-e owsāt-e kavākeb

محمد مهدی

mohammad mahdī

از محمد مهدی که در کرمانشاه می‌زیسته، چه همه استخراج‌های خود را به افق این شهر به دست آورده است. جدولهای تقویمی است (ماه به ماه). نخستین استخراج او مورخ جمادی الاول ۱۲۳۲ق/۱۰۲ محمد شاهی و آخرین آن مورخ ۱۳ جمادی الاول ۱۲۳۳ق/۱۰۳ محمد شاهی است.

۱. تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه:۳۲۲/۱

خط: نستعلیق تحریری، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ رقمها بیشتر به سیاق، استخراج اوساط کواکب و تحویل سال از نصف النهار پنج‌شنبه ۳ جمادی الاول ۱۲۳۲ق/ ۱۰۲ محمد شاهی به افق کرمانشاه؛ ۲۳گ (۱پ-۲۳پ) [ف: ۱ - ۶۱]

۲. تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه:۳۲۲/۲

خط: نستعلیق تحریری، بی‌کا، بی‌تا؛ استخراج اوساط کواکب از نصف النهار جمعه ۱۳ جمادی الاول ۱۲۳۳ق/۱۰۳ محمد شاهی به افق کرمانشاه؛ ۲۲گ (۲۴پ-۴۵ر) [ف: ۱ - ۶۱]

● **تقویم** / پیشگویی / فارسی

taqvīm

منجم، دوست محمد، ق۱۳ قمری

monajjem, dūst mohammad (- 19c)

تاریخ تألیف: ۱۱۸۶ق

در آن سرگذشت پادشاهان و وزیران و سادات و صدور و عالمان و صاحبان منصب‌ها و امیران و مستوفیان و خاتونها و مشایخ و گوشه نشینان را از طالع نوروز که در ساعت روز شنبه ۳۶ ذیحجه ۱۱۸۶ بوده است به نام سلطان تیمور شاه دردرانی استخراج و پیش بینی کرده است.

تهران؛ الهیات؛ شماره نسخه:۵۴۹/۲

آغاز: بسمله. اجناس سپاس و انواع محامد بی قیاس حکیمی را ... که ... نه رواق معلق را بی قاعده و ستونی برافراشت؛ **انجام:** مشرف بر موت بوده باشد و الله اعلم بالصواب و الیه المرجع و المآب

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: پنج‌شنبه ۱۱ رمضان ۱۲۰۶ق، جا: کرمانشاه؛ سپس سه بند است: طریق استخراج کواکب از زیج محمد شاهی، در بیان تسییرات طالع و عاشر و تسییر مریخ و تحقیق اوج ماه به نظم فارسی؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج تریاکی، ۱گ (۳۹ر و پ)، ۲۰سطر(۷/۵×۱۳)،اندازه:۱۱/۵×۱۷سم[ف:-۳۲۴]

● **تقویم** / تقویم / فارسی

taqvīm

منجم مشهدی، هاشم، ق۱۳ قمری

monajjem-e mašhadī, hāšem (- 19c)

دفتریست شامل ۸ مجلد تقویم (بدون تصریح به نام مستخرج). استخراجات به افق شهر مشهد خراسان است.

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۶۱۸۶

سال ۱۲۶۸ تا ۱۲۷۶؛ بی‌کا، بی‌تا؛ مجدول؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج قهوه‌ای، ۲۸۵ص، اندازه: ۱۳×۱۹سم [ف: ۱۹ - ۱۷۷]

● **تقویم** / تقویم / فارسی

taqvīm

منشی، عبدالحسین بن محمود، ۱۲۵۰ - ۱۳۳۶ شمسی

monšī, ʻabd-ol-hoseyn ebn-e mahmūd (1871 - 1957)

استخراج عبدالحسین نصرت معروف به منشی باشی. این تقویم مربوط به سال ۱۲۸۶ قمری است در سعد و نحس ماه‌ها و ابعاد و عرض شمالی و جنوبی بروج و جدول معرفة رؤیة الاهله مع معرفة احکام النسة التکریة و طالع سال و توقیعات و جدول معرفت نظرات القمر مع الکواکب الستة واختیارات.

مشهد؛ ادبیات؛ شماره نسخه:۱۴۶ فرخ

خط: نسخ و نستعلیق، کا: ملامحمد مهدی منجم باشی خراسانی، بی‌تا؛ افتادگی: آغاز؛ مجدول مذهب؛ کاغذ ترمه؛ جلد: تیماج عنابی، ۱۵گ، قطع: جیبی، اندازه: ۱۳×۲۰سم [ف: - ۲۹]

● **تقویم** / هیأت / عربی

taqvīm

؟ بوشهری، عبدالله، ق۱۴ قمری

būšehrī , ʻabd-ol-lāh (- 20c)

مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۷۹۵۱

آغاز: بسمله و به نستعین سبحان من با هر وحدیه تجلی با بداع نور محمد (ص)؛ **انجام:** احد ۷۳۰ حمل اول شهر ثلث الساعه قبل الظهر

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۴ [رایانه]

● **تقویم** / تقویم / فارسی

taqvīm

تبریزی، جواد، قرن ۱۴ قمری

tabrīzī, javād (-20c)

تقویم سال ۱۳۰۲، تألیف سید جواد تبریزی دو تا یادداشت شده با تاریخ روز یک‌شنبه ۶ شوال ۱۳۴۵ برابر با ۲۲ ثور ۱۳۰۳ و ۱۱ می ۱۹۲۴.

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۹۴۱۹

بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: تازه بغلی [ف: ۱۷ - ۳۶۶]

● **تقویم** / تقویم / فارسی

taqvīm

تبریزی، محمد بن محمد باقر، ق۱۴ قمری

tabrīzī, mohammad ebn-e mohammad bāqer (- 20c)

تقویم سال ۱۲۹۷ق، سال ۱۳۰۰ق و سال ۱۳۰۲ قمری را در جداولی آورده است و اختیارات ایام را ذکر کرده و در آخر رساله درباره خسوف و کسوف سال اشاره دارد.

۱. قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه:۳۹۷۶

آغاز: الاختیارات البروج ملوك واکابر را دیدن، حاجت از اکابر خواستن، به حکومت وامارت نشستن؛ **انجام:** مدت تأثیرش در عالم کون و فساد مدت ۲ ماه ۲۰ روز خواهد بود. رؤیة اهله را از موضع قمر گیرند

تقویم سال ۱۲۹۷ق؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: شنبه محرم ۱۲۹۷ق، مجدول؛ مهر: «عبده الراجی محمد بن محمد باقر منجم» (بیضی)؛ فاقد جلد، ۱۰گ، مختلف السطر، اندازه: ۱۹×۲۷سم [ف: ۱ - ۴۸۷]

۲. قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه:۳۹۷۸

آغاز: الاختیارات، البروج، ملوك واکابر را دیدن، حاجت از اکابر خواستن، به حکومت و امارت نشستن؛ **انجام:** کسوف تحت الارض جزئی شب چهارشنبه بیست هشتم شهر ذی الحجة الحرام سنه ۱۳۰۰، خسوف تحت الارض جزئی روز یک‌شنبه چهاردهم جمادی الاخری.

تقویم سال ۱۳۰۰؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۳۰۰ق، جلد: مقوا، ۱۰گ، مختلف السطر، اندازه: ۲۱×۳۱سم [ف: ۱ - ۴۸۶]

۳. قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه:۳۹۷۷

آغاز: الاختیارات البروج ملوك و اکابر را دیدن، حاجت از اکابر خواستن، به حکومت و امارت نشستن؛ **انجام:** مدت تأثیرش در عالم کون و مکان و فساد و مدت ۳ ماه ۱۴روز خواهد بود

تقویم سال ۱۳۰۲ق؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۳۰۲ق، جلد: مقوا، ۱۰گ، مختلف السطر، اندازه: ۲۱×۳۱سم [ف: ۱ - ۴۸۷]

● **تقویم** / تقویم / فارسی

taqvīm

حسینی منجم، محمد بن محمد حسین، ق۱۴ قمری

hoseynī-ye monajjem, mohammad ebn-e mohammad hoseyn (- 20c)

اهدا به: فتح علی شاه قاجار(۱۲۱۲-۱۲۵۰ق)

تاریخ تألیف: ۱۳۴۲ق

تقویم نجومی است با جداول کامل تطبیق شهور و وقایع الایام.

تبریز؛ ملی تبریز؛ شماره نسخه:۳۴۹۶

آغاز: بسم الله الرحمن الرحیم و به ثقتی، حمد و سپاس و شکر بیقیاس ملك ذوالجلال و دایم بیزوال و خالق بدر و هلال را جل

جلاله؛ **انجام:** جدولی است و بالای آن عبارت آتی مسطور می‌باشد: بقیه جدول مراکز البحران و التأسیسات المسماة بزوایاء الثمانیه، تقاویم السبعة المنحوسة المسماة بثوانی النجوم، الموامرات ... الخ

خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۲۴۲ق؛ مجدول و مذهب؛ کاغذ: فرنگی، جلد: چرمی نرم، ۱۷برگ، مختلف السطر [ف: ۱ – ۲۹۵]

● **تقویم** / تقویم / فارسی

taqvīm

ماطاوس ملکیانس، قرن ۱۴ قمری

mātāvūs malekyānes (-20c)

اهداء به: مظفرالدین شاه

تاریخ تألیف: محتملاً ۱۳۱۸ق

مؤلف می‌گوید چون در زمان مظفرالدین شاه ابواب علم به روی ایرانیان گشاده و هر کس به ترجمت و تألیف کتابی مفید پرداخت، لهذا خانه زاد تقویمی به طرز جدید تألیف و ایام و اعیاد سال فارسی و فرانسه و روسی را مطابق نموده، اسامی تمام سلاطین و حکمرانها و وسعت خاک و عده نفوس با تاریخ تولد و جلوس و دخل و خرج دول معظمه و طول خطوط تلگراف و راه‌آهن و کشتی‌های جنگی دول و غیره‌ها به اضافه بعضی اطلاعات مفیده جغرافیایی و صنایع و تاریخ و نجوم و قیافه‌شناسی و عقاید و حکایات و نصایح مفیده.

آغاز: بسمله سپاس بی قیاس خداوندی را جل شانه سزاست که قامت انسان را به زیور عقل و علم بیار است چون در زمان دولت ... مظفر الدین شاه

۱. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۷۵۷

آغاز: برابر؛ **انجام:** گیر و انگه میادست با ۸۸ مثقال پوط روسی (۴۰ گیروانکه) پنجمین و نیم تبریز.

سال ۱۳۱۹؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۳۱۸ق، جا: تهران؛ کاغذ: فرنگی، جلد: مخمل آبی، که روی آن با گلابتون به خط فرانسه به اسم مظفرالدین شاه نوشته شده، ۱۸۴گ، ۱۱ سطر (۸×۱۲)، اندازه: ۱۱/۵×۱۸سم [ف: ۲ – ۲۷۸]

۲. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۷۱۹۵-۳۶/۱۹۵

آغاز: برابر؛ **انجام:** گیر و انگه میادست با ۸۸ مثقال پوط روس ۴۰ گیر وانکه پنجمن ونیم تبریز

سال ۱۳۱۹. از اول تا آخر؛ خط: نستعلیق، کا: خسرو خدا بخش پارسی، بی‌تا؛ مجدول؛ جلد: مقوا با روکش پارچه‌ای مخمل بنفش، ۱۸۶گ، ۸ سطر، اندازه: ۱۲×۱۸سم [ف: ۲ – ۱۰۲۷]

● **تقویم** / تقویم / فارسی

taqvīm

مخبرالسلطان، ق۱۴ قمری

moxber-os-soltān (- 20c)

شماره‌هایی از تقویم رقومی مجدول سال‌های ۱۳۴۰–۱۳۶۲ق می‌باشد که در یک جا جلد شده است.

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۸۳۴۸

خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ گویا به خط خود منجم و تصحیح وی، دارای جداول؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۲۲۹گ، مختلف السطر، اندازه: ۱۶×۲۱سم [ف: ۲۱ – ۳۰۷]

● **تقویم** / تقویم / فارسی

taqvīm

منجم، عبدالحمید، ق۱۴ قمری

monajjem, ‘abd-ol-hamīd (- 20c)

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۴۸۱۷

آغاز: لایعلم الغیب الاهو؛ **انجام:** و الله اعلم بحقایق الامور. خوب است نامه و رسول فرستادن را، نیک است خریدن دواب را. خوب است مباحثه و مجادله علوم دینیه را، خوب است دیدن وزرا را. خوب است بحث و مجادله را.

سال ۱۳۰۷ق، ۱۲۵۹ ش یزدجردی؛ خط: نسخ و نستعلیق، کا: شاید عبدالحمید نجم التولیه، تا: ۱۳۰۷ق، مجدول؛ کاغذ: فرنگی آهار مهره، جلد: تیماج، ۱۶گ، ۲۱ سطر [ف: ۱۳ – ۲۲۸]

● **تقویم** / هیئت / فارسی

taqvīm

منجم، میرزا احمد، ق۱۴ قمری

monajjem, mīrzā ahmad (- 20c)

جدول‌هایی که ساعت و روز و ماه و سال و کسوف و خسوف آینده را بشناساند و سعد و نحس را برساند پیشینیان دفتر سنه می‌گفتند چنانکه بیرونی و ابن یونس همین واژه را به کار بردند. کوشیار گیلی در مجمل الاصول از «تقاویم» یاد نمود (باب ۱، مقاله ۱، گ ۲ر ش ۴۷۹ مجمل این کتابخانه، ص ۲۱۰ گاهشماری) این تقویم استخراج میرزا احمد منجم است باقق شیراز برای یک سال خورشیدی که آغاز آن برابر بود با یک‌شنبه ۲۰ شعبان ۱۳۰۹ هجری = ۱ فرودین ۸۱۴ جلالی = ۸ آذر رومی ۲۲۰۳ اسکندر = ۶ آبان ۱۲۶۱ یزدگردی =۲۲ لوئی ئیل ترکی ۵۹۰ غازانی = ۲۱ شعبان ۱۷۹ محمد شاهی.

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۸۲۴

آغاز: آمد بهار و رفت خزان و رسید عید. سبحانك اللهم لاعلم لنا الاما علمتنا. بسم الله تعالی شانه العزیز. بمبارکی و مسرت و میمنت و اقبال درآمدن سال چهل و پنجم از جلوس میمنت مانوس؛ **انجام:** نشاید الا مباحثه و مجادله علمیه را.

خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ مجدول؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: مقوا، ۱۶گ، ۳۶ سطر (۱۶×۲۲)، اندازه: ۱۵×۳۰سم [ف: ۴ - ۸۶۶]

● **تقویم** / تقویم / فارسی

taqvīm

منجم شیرازی، احمد بن محمد، ق۱۴ قمری

monajjem-e šīrāzī, ahmad ebn-e mohammad (- 20c)

سال‌نمای ۱۳۱۰ هجری برابر با ۱۲۶۲ یزدگردی است بافق شیراز از حاجی میرزا احمد منجم شیرازی از روی زیج محمد شاهی.

[الذریعه ۴۰۲/۸]

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۴۵۲۱

خط:نسخ و نستعلیق،بی‌کا،تا:قرن۱۴؛ مجدول؛ کاغذ: فرنگی، جلد: مقوا،۱۶گ،۲۲ سطر (۱۳×۱۷)، اندازه: ۱۶×۲۲سم [ف: ۱۳ - ۳۴۷۲]

● **تقویم** / تقویم / فارسی

taqvīm

منجم قمی، میرزا محمود خان، ق۱۴ قمری

monajjem-e qomī, mīrzā mahmūd xān (- 20c)

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۱۳۴۹/۲

سال ۱۳۱۵ق؛ بی‌کا، بی‌تا [مختصر ف: - ۲۰۱]

● **تقویم** / ریاضیات / عربی

taqvīm

مهری محاسب، حسن بن موسی

mehrī mohāseb, hasan ebn-e mūsā

مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۹۲۴۵

آغاز: بسمله، هذا کتاب لطیف یریج لسالکه الفه الحسن بن موسی الهروی (کذا)؛ **انجام:** و لعله توجه نسخة آخر ای حتی اصحها بعون الله

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۴؛ ضمیمه نسخه ش ۵۵۰۵ [رایانه]

● **تقویم** / تقویم / فارسی

taqvīm

نگرانکار میرمجلس، محمد نذیرالدین، ق۱۴ قمری

negarānkār mīr-majles, mohammad nazīr-od-dīn (- 20c)

تقویم مجدول روزنامه است برای تاریخ‌های هجری قمری و شمسی و میلادی، به نام عالیجناب نواب ظهیریار جنگ بهادر امیر پایگاه و به سال ۱۳۶۵ در حیدر آباد ترتیب یافته است.

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۳۲۸۵

خط: نسخ زیبا، بی‌کا، بی‌تا؛ مجدول؛ ۸گ، ۱۶ سطر، اندازه: ۲۳×۳۳سم [ف: ۹ - ۶۹]

● **تقویم** / تقویم / ترکی

taqvīm

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۱۰۱۱

بی کا، تا: قرن ۱۰؛ نسخه کهن، مجدول و دارای جدول نجومی، قطع: رحلی [میراث شهاب: س۹ش۲ - ۱۰]

● **تقویم = دایره قمریه = غره نامه** / تقویم / ترکی

taqvīm = dāyere qamarīye = qorre nāme

تقویم اخترشناسی است که با جداول و دوایر بسیار زیبا ترسیم شده است.

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۴۴۰۲/۵

آغاز: بودائره دیرلر و غره نامه دخی دیرلر زیابزنده هرایک؛ **انجام:** وقت بادقبله جمزه ثالث فی البراب حرکت حشرات الأرض اول ایام برد العجوز

خط: نسخ و نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ مجدول، جدول ایام حجامت نیز در پایان آن آمده؛ کاغذ: فرنگی، ۸گ (۲۵-۳۲)، تقریباً ۳۱ سطر، اندازه: ۸/۵×۱۵سم [۳۶ - ۳۴۶]

● **التقویم** / تقویم / عربی

at-taqwīm

غیر همانند:

۱. **مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۲۳۲۰/۱**

آغاز: بسمله، یا من تلالات علی صفحات الکاینات آیات وجوب وجوده؛ **انجام:** وفتح له فتحا مبینا، امین

تقویم سال ۳۱-۱۰۳۰ هجری است که به نام سلطان عثمان (الثانی) بن احمد بن محمد بن مراد بن سلیم بن سلیمان استخراج شده و مستخرج از خود نام نبرده است؛ خط: مختلف، بی‌کا، بی‌تا؛ کاغذ: خانبالغ، جلد: تیماج، اندازه: ۲۰/۵×۲۹/۵۲سم [ف: ۱۰ - ۲۶۵]

۲. **قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۷/۹۰۷۷-۶۰/۱۷**

آغاز: بسمله الحمدلله الذی جعل الشمس والقمرآیة من آیات ملکه

از حسین بن زید بن علی بن حجاف، مؤلف گوید که قبل از ابومحمد الخاص تقویم قرن یازدهم را در بیان آغاز سالهای قمری نگاشته بود و چون ۱۱۰۱ سال رسید این تقویم مدتش به سر آمد و لذا او اقدام به تنظیم این جدول برای سده دوازدهم و اول هر

سال قمری را طبق سال‌های رومی بیان نموده است؛ خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ ۶گ (۸۵-۹۰)، اندازه: ۱۴×۲۰سم [ف: ۲ - ۱۰۲۸]

۳. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۲۲۹۲-۱۲/۱۸۲

آغاز: مشهد مولانا ابی عبدالله الحسین علیه و علی جده و ابیه و امه و اخیه و الائمة من بنیه؛ **انجام:** و لیرجع من اراد الزیادة علیه الی سائر مؤلفاتی المبسوطة و غیرها من الکتاب المبسوطة المؤلفة فی هذا الفن و الله تعالی ... و قد وجدت الی هنا تألیفه و ترقیمه مع کثرة الاشتغال و تفرق البال و وفور الملال و عدم حجیة الحواس و الحال ...

رساله مهمی است در تقویم در چند فصل که تألیف آن ناتمام مانده و همین بخش در اواخر ربیع الاول ۱۱۲۶ق تألیفش به پایان رسیده است. مؤلف در این رساله تفضیل مطالب را به تألیفات مفصل خود در این موضوع بدون بردن نام کتاب، حواله می‌دهد؛ خط: ثلث، کا: جعفربن محمد بن محمد حسین، تا: سه‌شنبه ۱۷ شوال ۱۳۰۸ق؛ افتادگی: آغاز؛ جلد: مقوایی، ۴۴گ، ۱۳ سطر، اندازه: ۱۱×۱۷سم [ف: ۲ - ۱۰۲۳]

۴. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۸۲۵/۵

آغاز: فی معرفة الیوم و الشهر الذی تدخل به الشمس فی برج الحمل من ایام السنة العربیه و طریقه ان تاخذ مازاد علی الف و مایه؛ **انجام:** فیکون الباقی ثماینة و تسعون سنه فلیطر حه ثماینة و عشرین مرة بعد مرة فیبقی اربعه عشره. و عمم العمل کما تقدم و عن سیدنا علی بن ابیطالب (ع) انجام: فی معرفة دخول الساعات بالاقدام ی ک می‌و ج ب یجمعها قولک مکیوجب و عکسه بجویکم.

چند شیوه و طریقه برای تعیین نخستین روز و ماه دخول شمس در برج حمل مطابق ماه و سال عربی و تعیین روز نوروز در ایام هفته در هر سال؛ خط: نسخ، کا: محمد جعفر پسر محمد حسین، تا: ۱۲۱۱ق؛ کاغذ: آهار مهره، جلد: پارچه سبز، ۴ص (۱۸-۲۱)، اندازه: ۱۰/۵×۱۵/۵سم [ف: ۹ - ۴۴۹]

۵. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۶۳۳

با جداولی نجومی؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: انجام؛ مجدول، با سرلوح زرین؛ کاغذ: سفید، جلد: گلابتون بنفش، ۲۰گ، ۱۶ سطر (۷×۹)، اندازه: ۱۰×۱۵سم [سنا: ف: ۱ - ۴۰۵]

۶. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۱۷۹۴۳

کتابی به عربی در تقویم؛ بی‌کا، بی‌تا؛ انتقالی از کتابخانه پهلوی - مجموعه نوازی؛ اندازه: ۱۵/۳×۲۰/۵سم [رایانه]

۷. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۰۷۸۵

با تصاویر (طومار)؛ بی‌کا، بی‌تا؛ خریداری از محمد مهدی ابراهیمی [رایانه]

● **تقویم** / تقویم / فارسی

taqvīm

غیر همانند:

۱. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۹۳۲۷

آغاز: چنین گوید حکمای بزرگ و ... که در آمدن؛ **انجام:** هل هص ص نعمت ولی جد در وجه (کذا)

تقویم رقومی است و نام استخراج کننده در آن نیامده؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۷۹۰ق [رایانه]

۲. رامسر؛ فرید تنکابنی، عبدالوهاب؛ شماره نسخه:۱۰

رقومی، از برای سال ۱۰۰۳ق استخراج گردیده؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۸۷۰ق؛ افتادگی: انجام؛ مجدول مذهب؛ کاغذ: ترمه، ۱۷گ، ۲۱ سطر (۱۰×۱۷/۵)، اندازه: ۱۶/۵×۲۱سم [نشریه: ۷- ۷۸۰]

۳. مشهد؛ شیخ علی حیدر؛ شماره نسخه:۸۲۶/۱

آغاز: الحمدلله رب العالمین و السلام علی خاتم الانبیاء و المرسلین محمد و آله الطاهرین؛ **انجام:** و این رساله بر لفظ سهولت و ... سمت اختتام یافت و علیه توکلی

کتابی مرتب در ۷۰ باب در علم تقویم، و از اواسط نسخه قعد از مقدمه تا باب ۱۴ حذف شده؛ خط: نسخ، کا: علی بن محمد کاظمی شیرازی، تا: ۱۰۸۸ق؛ جلد: چرم قرمز، ۳۱گ (۱پ-۳۱ر)، اندازه: ۹/۵×۱۵سم [مؤید: ۲ - ۲۶۶]

۴. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۳۸۲۱ و ۶۰۶۱-ف

آغاز: بسمله. در استخراج تقویم و این مشتمل است بر مقدمات مقدمه اول چون خواهد که تقویم یکساله آفتاب را استخراج کنند؛ **انجام:** و وقت معظم باثرش باشد ... (بریده شده دو سه کلمه) و بالله التوفیق و علیه التکلان.

عنوان‌های: «باب یکم در تقویم آفتاب، فصل در تقویم کواکب، باب در اعمال که بعد از استخراج کنند، فصل در طریق گرفتن بعد، فصل در مزاجات زحل، فصل در استخراج ساعات تحویل و انتقال آفتاب از برجی، فصل در حالات قمر فصل در ترتیب اعمال بر وفق جدول، فصل در عمل تقویم منازل، فصل در معرفت ساعات تحویل آفتاب، فصل در اعمال خسوف» در آن دیده می‌شود؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج مشکی، ۲۳گ، ۱۲ سطر (۸×۱۵)، اندازه: ۱۲×۱۹سم [ف: ۱۲ - ۲۷۹۹] و [فیلمها ف: ۳ - ۱۹۵]

۵. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۶۱۷۱

در اوراق نخستین پیشگویی‌ها و جدول اختیارات و سکزیلدوز و در ص آخر از خسوف کلی شب دوشنبه ۱۴ رجب ۱۰۲۹ و آثار آن یاد می‌کند ساعت تحویل در گریمارياد شده؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ مجدول؛ کاغذ: سمرقندی شکری، جلد: تیماج قرمز، ۳۸ص، مختلف السطر، اندازه: ۱۴×۲۱/۵سم [ف: ۱۹ - ۱۶۴]

۶. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۹۴۹۰

مورخ ذیحجه ۱۱۱۸ به نام شاه [سلطان حسین]؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ نستعلیق سیاه و سرخ؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: مقوا، ۱۸گ، ۲۵ سطر (۱۰/۵×۱۸/۵)، اندازه: ۱۳×۱۸/۵سم [ف:۱۷-۳۸۳]

۷. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۲۰۱۸

آغاز: جدول معرفة الاختیارات علی کون القمر فی البروج الاثنی عشر؛ **انجام:** نامه و قباله نوشتن، آب بزراعت گرفتن، خطبه کردن.
تقویم سال ۱۱۹۲ قمری است که در آن تحویل سال به افق اصفهان، روز جمعه ۲۰ ماه صفر بوده است. این تقویم در سرآغاز مفصل خود، دارای جداول اختیارات ایام بر وفق احکام نجوم است؛ خط: نسخ و نستعلیق و شکسته نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۱۹۲ق؛ دارای جداول نجومی؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج مشکی، ۱۸گ، ۱۸ سطر (۷/۵×۹)، اندازه: ۱۰×۱۵سم [ف: ۳۰ - ۳۷۱]

۸. تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه:۳۵۴/۲

آغاز: [جدول] به یمن دولت و نصرت، به عز و جاه و جلال / به خوشدلی و سعادت، به دولت و اقبال، تجدد سال عالم و رسیدن قدوم بجهت لزوم بهار خرم؛ **انجام:** [جدول] مهر ماه قدیم
از ناشناس. تقویم سالی است که از شب چهارشنبه ۲۱ رجب ۱۱۷۲ق/۱۱۲۸ یزدجردی آغاز می‌گردد. جدول‌های تقویمی است و کنار برخی از روزها، رویدادهای تاریخی، مذهبی و ملی را آورده است از آن میان قتل ابومسلم و عمدتاً پیش بینی گرما و سرما و باران و سعد و نحس روزها؛ بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ ۲۵گ (۳۸پ-۵۲ر) [ف: ۱ - ۶۲]

۹. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۲۱۵۳

آغاز: در آغاز جزو اول پس از بسمله آمده است: حمدا لک نور و اعبد بک و نستعین لک و صلی علی محمد و آله اجمعین اعلم ان أوفقک عن احتیاج السائلین و ینفعک الله عن اطلاب الدنیا و الدین و حفظ الله من آفات الظالمین المعاندین بدان علماء ممنال (کذ) اطباء ادوار و اعصاراند هر کس که از کیفیت معاملات دنیائی او دینی بپرسند نشان نمایند و پای اوقات کذاری اینها فال و دعوت است بنا بر آن فال نامه بقول علماء عربی و تقویم بقول علماء ترکی و هندی بیان کنم چون اصل این علم ابجد است و دیکر فرع ابجد؛ **انجام:** جدول‌های محاسباتی: «۲-۲۹-۳۶»
مجموعه شامل چندین جزو در مطالب نجومی و محاسبات و ارقام و جدول‌های تقویمی و اندکی در رشته رمل به فارسی و برخی موارد به زبان اردو که در هند تألیف و نگاشته و جمع و جلد شده است؛ خط: نستعلیق هندی، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ کاغذ: حنایی، جلد: مقوا عطف میشن آلبالویی، ۳۲۰گ، مختلف السطر، اندازه: ۱۰/۵×۱۷سم [ف: ۱۸ - ۴۰]

۱۰. تهران؛ موزه هنرهای تزئینی؛ شماره نسخه:۷۶۸۹

آغاز: الحمدلله ذی العز و العلاء ذی السلطنة و القدرة و البهاء؛ **انجام:** خسوفک احکامی بلاد مذکوره اوج ماه یکر مجاورت گون اولوب معظم تاثیر آلتمش آلتی گون مرورند نصکره واقع اوله و الله تعالی اعلم بحقیقة الحال و هو علیم بکل احوال.
به نام سلطان عبدالحمیدخان در ۱۲۰۰-۱۲۰۱ ساخته شده، «احکام کلیه طالع سال و ایام و مراسم و اختیارات» در آن آمده است؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۲۰۱ق، مجدول؛ ۱۴گ، ۲۴ سطر ۲۱/۴×۱۳/۴ [نشریه: ۳ - ۱۲۸]

۱۱. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۶۱۸۱

تقویم سال ۱۲۰۲، در آغاز این تقویم مقدمه‌ای است به نام حشمت الدوله به خط کاتب نسخه. نام استخراج کننده یاد نشده؛ بی‌کا، بی‌تا؛ مجدول؛ کاغذ: فرنگی، جلد: مقوا با روکش کاغذ قرمز، اندازه: ۱۳/۵×۲۱سم [ف: ۱۹ - ۱۷۵]

۱۲. شیراز؛ بغایری، عبدالرزاق؛ شماره نسخه:بدون شماره

در هشت جلد. سال‌های ۱۲۰۰ تا ۱۲۰۷؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا [میراث اسلامی: ۵ - ۵۶۷]

۱۳. شیراز؛ شاهچراغ؛ شماره نسخه:۸۵۷

خط: نستعلیق شکسته، بی‌کا، تا: ۱۲۱۰ و ۱۲۱۱ق؛ ۲۰برگ، اندازه: ۱۹/۵×۱۴سم [ف: ۳ - ۲۲]

۱۴. تبریز؛ ملی تبریز؛ شماره نسخه:۳۳۹۱

تقویم سال ۱۲۱۲، تقویمی است نجومی به علاوه مقدمه‌ای در طرز استخراج تقویم و وجه تسمیه بروج، مجدول در هفده برگ؛ بی‌کا، بی‌تا؛ در ضمیمه سی فصل صحافی شده؛ ۱۷گ[ف:۱-۲۹۴]

۱۵. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۵۸۹

آغاز: در مقال (کذا) سال عالم یافته (کذا) داراسلطنة العلیة العثمانیه؛ **انجام:** جدولی حاوی پاره‌ای از حروف و اشکال لایقرء
این تقویم که در دارالسلطنه عثمانیه تحریر یافته است تقویم ۱۲۱۵ق است و در آن جداولی وجود دارد که ضمن آن جداولی وضع کواکب و سعد و نحس ایام و اقدام و عدم اقدام امور مفصل آمده است و نیز در جداول دیگر پاره‌ای از اصطلاحات و محاسبات نجومی ضبط گردیده؛ خط: شکسته، بی‌کا، تا: محتملاً ۱۲۱۴ق، مجدول؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج قهوه‌ای، ۱۴گ، ابعاد متن: ۱۰×۱۵/۵ اندازه: ۱۳/۵×۲۱سم [ف: ۶ - ۱۲۲]

۱۶. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۶۸۶۸

تقویم سال‌های ۱۲۰۸ تا ۱۲۱۵ هـ در این کتاب گرد آمده است؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۲۰۸ تا ۱۲۱۵؛ مجدول؛ تملک: لطفعلی بن محمد کاظم به سال ۱۳۳۳ق؛ جلد: تیماج قرمز، ۱۲۸گ، مختلف السطر، اندازه: ۱۰/۵×۱۴سم [ف: ۲۰ - ۳۱۰]

۱۷. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۵۱۱۳/۲

سال ۱۲۲۲ق؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۲۲۲ش؛ ۹گ (۵۵پ-۶۴ر) [مختصر ف: - ۲۰۱]

۱۸. تهران؛ ادبیات؛ شماره نسخه:۳۵۶/۴

به نام محمد کریم خان در ۱۱۸۲ در یک «مقدمه» و بیست «فصل» و «خاتمه» ساخته است؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۲۶ محرم ۱۲۲۷ق [ف: ۳ - ۵۷]

۱۹. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۹۴۹۳

سال ۱۲۲۷ برابر با ۵۴۷ ملک شاهی و ۲۱۴۳ اسکندری به افق اصفهان از روی محاسبه زیج محمد شاهی، در آغاز آن جدول اختیارات است؛ خط: نسخ و نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ مجدول؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج تریاکی، ۱۶گ، ۳۱ سطر (۱۱×۱۵)، اندازه:

۱۵×۲۰سم [ف: ۱۷ - ۳۸۴]

۲۰. تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه:۶۴۹

آغاز: نهال عمر تو سر سبز باد و بدخواهت ×× به زیر خاک چو بیخ درخت ناپیدا. جهان آرایی زور بازوی خصم افکنی و دلبری؛ **انجام:** طفل به مکتب فرستادن ... خطبه کردن را ...

تقویم سال ۱۲۳۰ق، از ناشناس، که به نام فتحعلی شاه (۱۲۱۱-۱۲۵۰ق) و برای شاهزاده عبدالله میرزا قاجار ساخته است. پیش‌بینی رویدادها در بالای صفحه ها، جدول‌های تطبیق مطالع سیارات در زیر صفحه ها، و جدول معرفت خسوف و کسوف در پایان دفتر؛ خط: نستعلیق شکسته، بی‌کا، تا: ۱۲۲۹ق؛ مجدول، با سرلوح رنگی؛ کاغذ: فرنگی، جلد: مقوا پارچه گلدار پوشانده، ۱۵گ، ۳۳ سطر، اندازه: ۱۵×۲۶سم [ف: ۲ - ۵۵]

۲۱. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۱۴۹۱

آغاز: جمادی الثانیه روزیست مبارک خاصه بجهة تعلیم و کتابت؛ **انجام:** قمر در طریقه محترقه است.

سال ۱۲۳۰ق؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ اهداء به فتحعلی شاه؛ مجدول؛ کاغذ: فرنگی، جلد: مقوایی، ۱۵گ، ۲۸ سطر (۱۰/۵×۱۷)، اندازه: ۱۴×۲۱/۵سم [ف: ۳ - ۵۴۲]

۲۲. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۷۱۰۲/۱-۳۶/۱۰۲

آغاز: بمبارکی و فرحی و سعادت و اقبال و میمنت و مسرت و اجلال مجدد می‌شود سال عالم از قدوم بهجت لزوم بهار مسیحادم ... در شب جمعه دوم شهر جمادی الاول سنه ۱۲۳۲؛ **انجام:** جدول است

تقویم نجومی سال ۱۲۳۲ق با ترسیم جدول‌ها و ذکر مناسبت‌های ایام سال؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: آغاز؛ مجدول؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۳۰برگ، ۱۹ سطر، اندازه: ۱۶×۲۱سم [ف: ۲ - ۱۰۲۶]

۲۳. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۶۱۸۷

سال ۱۲۳۳. تقویم رقومی استخراج از زیج محمد شاهی هندی؛ خط: گوناگون، بی‌کا، بی‌تا؛ کاغذ: فرنگی، جلد: مقوا با روکش کاغذ قرمز، ۲۵ص، اندازه: ۱۶/۵×۲۵سم [ف: ۱۹ - ۱۷۷]

۲۴. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۷۳۸

آغاز: جدول معرفظ احکام التر کیه جدول معرفة الاهلة؛ **انجام:** پایان: هیجده روز باشد ذلک تقدیر العزیز العلیم السلام بر روی دختران جمیله ذیحجه

این نسخه سال ۱۲۳۳ هجری است که به سبک تقویم‌نویسی قدما حاوی پیشگویی‌ها و بیان حوادث سال آتی و نشان دادن وقایع و تعیین تاریخ آنهاست؛ خط: نسخ و نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۲۳۲ق؛ مجدول؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج مشکی، ۱۶برگ، ۲۱ سطر (۱۳/۳×۲۰/۵)، اندازه: ۱۶/۵×۲۲/۵سم [ف: ۶ - ۳۴۷]

۲۵. مشهد؛ شیخ علی حیدر؛ شماره نسخه:۸۳۰/۱

آغاز: رنج جدید خاقان شهید میرزا الق بیک بضبط آمده کواکب ثابتة؛ **انجام:** ولایخلو شیء منها عن حکمة و مصلحة و لمجرد عدم علمکم بها لا تعلموها

رساله فارسی در تقویم و بیان سعد و نحس مستفاد از آنها، مرتب در بیست فصل و خاتمه. از فصل هشت آغاز می‌شود؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۲ شوال۱۲۳۳ق؛ افتادگی: آغاز؛ جلد: چرم زرد، ۱۱گ (۱پ-۱۱پ)، اندازه: ۱۰×۱۴سم [مؤید: ۲ - ۲۷۲]

۲۶. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۵۳۹۵-۲۷/۶۵

آغاز: جدول؛ **انجام:** جدول

تقویم نجومی سال ۱۲۳۳ق است که از زیج محمدشاهی استخراج و به حروف ابجدی درجداولی تحریر شده است؛ خط: نستعلیق، بی‌کا،تا:۱۲۳۳ق،جلد:کاغذ،۱۴گ،اندازه:۱۴×۲۰سم[ف:۲- ۱۰۲۶]

۲۷. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۶۱۳۰-۳۱/۱۰

آغاز: جدول است؛ **انجام:** جدول است

جدولهایی است در تقویم نجومی سال ۱۲۳۴ به افق مشهد؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: گالینگور طوسی، ۱۸گ، سطور چلیپا، اندازه: ۲۱×۳۳سم [ف: ۲ - ۱۰۲۶]

۲۸. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۴۱۷۵

دفتر تقویم سال ۱۱۹۱ یزدگردی (۱۲۳۷ق) است بافق شیراز از روی زیج جدید محمد شاهی و به فارسی. جدول اختیارات و دیدن ماه است و تقویم دوازده ماه از فروردین تا اسفند ارمذ سپس جدول مسترقه و اختیارات؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ کاغذ: فرنگی، جلد: پارچه مقوایی، ۶۱گ، ۱۶ سطر (۹×۱۱)، اندازه: ۱۰×۱۴سم [ف: ۱۳ - ۳۱۴۲]

۲۹. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۱۴۷۹

آغاز: ای مهتر بنده پرور نکونام ... هوالله سبحانه از حکمت بالغه الهی؛ **انجام:** فراغت در امور اولی باشد نیست طرح دفتر و محاسبه کردنرا.

این تقویم به سبک تقویم‌نویسی پیشینیان نگارش یافته است یعنی مباحث مندرج در آن علاوه بر مسائل تقویمی واجد پاره‌ای از پیش‌گویی‌ها در سال مورد بحث است و علاوه بر آن حاول سعد و نحس ایام نیز می‌باشد؛ خط: شکسته نستعلیق و نسخ، بی‌کا، تا: ۱۲۴۳ق؛ با سر لوح مذهب، مجدول مذهب؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج مشکی، ۱۵گ، ۲۱ سطر (۹/۵×۱۷)، اندازه: ۱۴×۲۱/۵سم [ف: ۳ - ۵۳۳]

۳۰. شیراز؛ شاهچراغ؛ شماره نسخه:۲۰۵۷

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۲۴۶ و ۱۲۴۷ق؛ ۶۱گ، اندازه: ۱۶×۲۱سم [ف: ۳ - ۲۲]

۳۱. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۶۱۸۲

تقویم سال ۱۲۴۹.اختیارات در کنار جداول به تفصیل ثبت شده و نام استخراج کننده در نسخه نیامده؛بی‌کا،بی‌تا؛کاغذ:فرنگی، جلد: مقوا با روکش قرمز، ۳۲ص، اندازه: ۱۴/۵×۲۱سم [ف: ۱۹ - ۱۷۵]

۳۲. تهران؛ عبدالعظیم؛ شماره نسخه:۶۹۴/۱

تقویم نجومی سال ۱۲۵۶ق است به افق دارالسلطنه اصفهان و با محاسبه زیج جدید محمد شاهی؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛

آغاز جدول است؛ ۱۶گ، ۱۶ سطر، اندازه: ۱۱×۱۷سم[ف:۱-۱۴۷]

۳۳. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۵۵۳۶

سال ۱۲۵۷؛ خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ مجدول؛ کاغذ: فرنگی، فاقد جلد، ۳۶گ، ۲۹ سطر (۹×۱۸)، اندازه: ۱۴×۲۱سم [ف: ۱۶ - ۳۱]

۳۴. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۲۱۰۲

به فارسی و برای سال ۱۲۵۸ق = ۱۲۱۱ یزد گردی؛ خط: نستعلیق، کا: کلهر، بی‌تا؛ محشی، با دو سرلوح؛ کاغذ: فرنگی، جلد: مقوا، ۱۱گ، ۳۱ سطر (۱۳×۱۶/۵)، اندازه: ۱۲×۱۴/۵سم [ف: ۸ - ۷۳۰]

۳۵. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۹۲۷۰

آغاز: آغاز متن: بسمله، بالیمن و السعادة و الاقبال تجدد سال همایون فال ... آغاز هامش: چون اکثر از قاصر نظران معرفت بمؤثر حقیقی که مدبر نجومند ندارند؛ **انجام:** تمت تقویم فارسی پارس ئیل میمنت دلیل امید که مقبول آستان همایون گردد از باطن اولیا قدس الله سرهم. انجام هامش: و ادله ردیه مبدل بمستحسنه گردد. انه قادر علی ذلک و السلام

تقویم رقومی فارسی سال ۱۲۵۸ق است که برای محمد شاه قاجار (۱۲۵۰-۱۲۶۴ق) استخراج و تنظیم گردیده و مستخرج از خود نام نبرده است؛ خط: نستعلیق تحریری، بی‌کا (ظاهراً از خود مستخرج)، تا: قرن ۱۳؛ هامش ۱۶ سطر چلیپا؛ کاغذ: شکری فرنگی آهار مهره، جلد: مقوایی، ۱۹گ، ۱۹ سطر (۹/۳×۱۳/۸)، اندازه: ۱۲/۷×۲۱/۷سم [ف: ۸ - ۹۹]

۳۶. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۶۱۸۴

این دفتر شامل ۷ مجلد تقویم برای سال‌های ۱۲۳۵ تا ۱۲۶۲ با اختیارات؛ بی‌کا، بی‌تا؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج زرد، ۳۸۵ص، اندازه: ۱۴/۵×۱۹سم [ف: ۱۹ - ۱۷۶]

۳۷. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۶۱۸۸

سال ۱۲۶۲. این تقویم نیز رقومی است و استخراج کننده وافق استخراج مشخص نیست؛ خط: گوناگون، بی‌کا، بی‌تا؛ کاغذ: فرنگی راه راه سفید، جلد: مقوا با روکش قرمز، ۱۰ص، اندازه: ۱۸×۲۳/۵سم [ف: ۱۹ - ۱۷۷]

۳۸. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۳۹۱

آغاز: اختیارات البروج حمل، ثور، جوزا، سرطان، اسد، سنبله، میزان، عقرب، قوس، جدی، دلو، حوت؛ **انجام:** پس مدت تأثیرش در عالم کون و فساد مدت ۴ ماه ۲ روز اما وقوع منظم تأثیرش در عالم بعد از مضی مدت ۲ ماه ۸ روز خواهد بود

این نسخه تقویمی است که به سبک قدما تدوین یافته و مربوط است به سال ۱۲۶۳ق. که مطابق قول نویسنده آن تحویل آفتاب به برج حمل در روز یک‌شنبه ۸ ربیع الثانی سال ۱۲۶۳ق اتفاق خواهد افتاد. علاوه بر مطالب راجع به تقویم در آن از سعد و نحس ایام و وقایع جوی سال نو و انجام کارهایی که در بعضی از روزهای این سال صحیح است مطالبی آمده. استفاده از این نوع تقویم‌ها تا این اواخر بین خاندان‌ها معمول و مرسوم بوده و در آنها علاوه بر تعیین ایام، خرافاتی نیز وجود داشته است؛ خط: شکسته نستعلیق، بی‌کا، تا: محتملاً ۱۲۶۲ق، جا: شاید تهران؛ اهداء به محمد شاه قاجار؛ مجدول؛ کاغذ: فرنگی، جلد: کاغذ صورتی، ۱۸گ، ۲۲ سطر (۱۶×۱۹)، اندازه: ۱۷/۵×۲۲سم [ف: ۱ - ۳۷۶]

۳۹. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۲۲۳۱

دفتر سال ۱۲۶۲ است؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۲۶۳ق؛ مجدول، صفحات چلیپا؛ کاغذ: فرنگی، جلد: مقوا، ۴۴گ، ۱۴سطر (۹×۱۷)، اندازه: ۱۳/۵×۲۰سم [ف: ۹ - ۸۹۸]

۴۰. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۱۳۹۲

آغاز: جدول معرفة احکام السنة الترکیه مع جدول؛ **انجام:** یکساعت و نیم از طلوع آفتاب رفته زهره در طالع برای امور جزئیه مناسب است نیکن از امور کلیه فراغت بهتر است.

این تقویم به آیین تقویم‌نویسان قدیم تنظیم شده و حاوی جداولی از سعد و نحس کواکب و زمان است؛ خط: نسخ و نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۲۶۳ق، جا: طهران؛ مجدول؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج قرمز، ۱۴گ، ۳۱ سطر (۱۰×۱۷)، اندازه: ۱۳/۵×۲۱/۵سم [ف: ۳ - ۴۵۴]

۴۱. تهران؛ نوربخش؛ شماره نسخه:۴۸۲/۴

آغاز: الحمدلله رب العالمین ... اما بعد، این رساله ایست به غایت منقح و محدب و کثیر المعنی است؛ **انجام:** که از نحس منصرف بود هیچ کاری نشاید ... در شهر شعبان ... ۱۲۶۴ قلمی شد.

کتابی است دارای چهل فصل در معرفت تقویم و نظایر بسیار دارد؛ خط: نستعلیق، کا: میرزا محمد کاشانی، تا: ۱۲۶۴ق؛ کاغذ: ایرانی، جلد: تیماج نیلی، ۶۵ص (۱۰۴-۱۶۸)، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۲ - ۱۶۰]

۴۲. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۲۱۶۰

آغاز: بسمله، سپاس و ستایش فزون از حد حکیمی را سزا و قادری را رواست؛ **انجام:** مهمات ملکی و غرس اشجار یک ساعت و نیم از مطلع آفتاب گذشته خوب است.

تقویم رقومی سال ۱۲۶۴ق است که مستخرج آن را به نام میرزا محمد نبی خان صاحب اختیار دارالسلطنه اصفهان و عربستان استخراج کرده است؛ خط: شکسته نستعلیق ممتاز، بی‌کا، بی‌تا؛ مجدول مذهب؛ کاغذ: نباتی آهار مهره، جلد: تیماج ماشی، ۱۸گ، ۲۳ سطر، اندازه: ۱۸×۲۴/۵سم [ف: ۱۰ - ۳۳]

۴۳. اصفهان؛ دانشگاه اصفهان؛ شماره نسخه:۷۰۸

تقویم سال ۱۲۶۵؛ خط: نسخ و نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: بدون جلد، ۱۶گ، ۱۷سطر، اندازه: ۱۵/۵×۲۲سم [ف: ۲ - ۵۴۴]

۴۴. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۴۶۸۸

آغاز: هو الله سبحانه و تعالی، سپاس و ستایش فزون از حد قیاس حکیمی را سزاست که بمقتضای حکمت کامله و قدرت شامله مهندس اراده ازلیه اش بیواسطه اندازه و مقدار

تقویم سال ۱۲۶۶ق که به محاذات نقطه اعتدال ربیعی از اول حمل پس از انقضاء ۸ ساعت از شب پنج‌شنبه ۶ جمادی الاول ۱۲۶۶ ناقصه هجریه واقع می‌شود برای نظام العلماء تنظیم شده است. در

این تقویم خسوف شب شنبه ۱۵ ربیع الاول ۱۲۶۷ پیش‌بینی شده است؛ خط: شکسته نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ مجدول مذهب؛ مهر: «کتابخانه خصوصی داور ریاحی»؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۱۸گ، مختلف السطر، اندازه: ۱۵×۱۹/۷سم [ف: ۴۱ - ۱۵۹]

۴۵. قم؛ معصومیه؛ شماره نسخه:۲۹۵

تقویم سال ۱۲۶۶ می‌باشد که در جدولهای ظریف و منظم همانند تقویم‌های حبیب الله نجومی و مصباح و غیره. برخی از جداول بدین قرار است: جدول اختیارات و بروج، جدول معرفة الاهله مع جدول احکام السنة الترکیه، جدول معرفة طالع السنة و جز اینها. در این تقویم بیشتر، رمز به کار رفته حتی روزهای هفته و ماه با حروف است؛ خط: نسخ و نستعلیق زیبا، بی‌کا، بی‌تا؛ مجدول مذهب؛ جلد: کاغذی، ۱۵گ، مختلف السطر، اندازه: ۱۴×۱۹/۵سم [ف: ۱ - ۲۸۸]

۴۶. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۵۰۴۷

تقویمی است که دوازده ماه قمری را به سبک تقاویم آن روزگار هر ماه در دو صفحه آورده است یک صفحه جهت هلال ماه و صفحه دیگر در خصوصیات تحویل در آن ماه می‌باشد، تقویم در صفحه نخست از ماه جمادی الاول شروع و بماه جمادی الثانی ختم می‌شود. در صفحه سیم در یک ستون تحت عنوان جدول معرفه موامرة سنة العالم بالیمن و السعادة و الاقبال چنین شروع می‌شود: «تجدید سال عالم و قدوم بهجت لزوم بهار خرم ... یکساعت و پنجاه دقیقه از روز جمعه هفدهم هلالی و نوزدهم حسابی شهر جمادی الاول من شهور سنة ۱۲۶۷ هجریه ناقصه مطابق با روز نهم آذر ماه رومی سنه ۲۱۶۲ ناقصه اسکندریه مرادف با روز ۲۶ مهرماه قدیم سنه ۱۲۲۰ ناقصه یزد جردیه موافق با روز اول فروردینماه جلالی سنه ۷۷۲ ناقصه ملکشاهیه: ملا حق با روز نوزدهم ماه ترکی ۵۴۸ ناقصه غازانیه مصادف با روز نوزدهم حسابی شهر جمادی الاولی سنه ۱۳۸ ناقصه بافق دار الخلافه طهران و بمحاسبه زیج جدید محمد شاهی ... و بر جناب مستطاب اتابک اعظم صدر معظم دولت مدت ایران صانها الله تعالی عن طورق الحدثان مبارک و میمون باد»؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ در هامش هر صفحه سه ستون در دو طرف است عنوان سه ستون سمت راست: ۱. ایام الاسابیع، ۲. ایام ماه عربی، ۳. مواضع قمر. و عنوان سه ستون سمت چپ: ۱. نصف النهار، ۲. بین الطلوعین، ۳. مواضع سیاره و متن جهت کارهایی که در ساعات و ایام بایست انجام بگیرد اختصاص یافته است. دارای یک سرلوح بسیار زیبا، مجدول؛ ۱۵گ، ۲۸ سطر (۱۶/۵×۱۷/۵) [ف: ۱۵ - ۱۱]

۴۷. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۶۷۹۹

تقویم سال ۱۲۶۸، تقویم رقومی مجدولی است که گویا برای ناصر الدین شاه قاجار ساخته شده که نامش بر فراز صفحه‌ها امده است؛ خط: نسخ و نستعلیق زیبا، بی‌کا، بی‌تا؛ مجدول، نام ناصرالدین شاه بر فراز صفحه‌ها در طره‌ای به رنگ‌های مختلف با زر نوشته شده؛ جلد: تیماج مشکی، ۱۹گ، مختلف السطر، اندازه: ۲۱/۵×۲۳سم [ف: ۱۷ - ۳۳۵]

۴۸. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۶۲۲۱

سال ۱۲۶۹. این نسخه ج ۱۲ از مجلدات تقویم است؛ با اختیارات مطابق استخراجات زیج محمد شاهی هندی؛ خط: گوناگون، بی‌کا، بی‌تا؛ مجدول؛ کاغذ: فرنگی، جلد: مقوا با روکش کاغذ قرمز، ۳۲ص، اندازه: ۱۵×۲۲سم [ف: ۱۹ - ۲۰۰]

۴۹. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۱۰۳۸

تقویم سال ۱۲۷۰ق؛ بی‌کا، بی‌تا؛ خریداری از محمد سبکبار [رایانه]

۵۰. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۵۸۰۱-۲۹/۱۴۱

آغاز: بدانکه حکمای ترکستان متفقند بر اینکه چون سال نهنگ درآید که آن را به ترکی لوی ئیل گویند دلیل است بر آنکه؛

انجام: جداول است

جداولی است که در آن تقویم سال ۱۲۷۲ق و احکام روزها از زیج جدید محمد شاهی استخراج و نقل شده است؛ خط: نسخ و نستعلیق، کا: حاجی ملاصالح، تا: ۱۲۷۲ق؛ ۱۰گ، ۱۶ سطر، اندازه: ۱۱×۱۸سم [ف: ۲ - ۱۰۲۷]

۵۱. تهران، مدارک فرهنگی؛ شماره نسخه:۱۸۷

آغاز: اختیارات البروج و دیدن ملوک و اکابر؛ **انجام:** و جستن بادها و رعد و برق و موت زنان و کودکان و آمد و شد لشکر

سال ۱۲۷۳ به افق بارفروش -مازندران؛ دارای جدولهایی است در ماههای عربی و فارسی، اوضاع کواکب و سعد و نحس ایام و انتقالات بروج و خسوف و کسوف در رجب و محرم سال ۱۲۷۴؛ خط: شکسته نستعلیق متوسط، بی‌کا، بی‌تا؛ مجدول؛ مهر: «عبده الراجی میرزا محمد»؛ کاغذ: فرنگی حنایی، فاقد جلد، ۱۶گ [ف: - ۱۶۹]

۵۲. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۱۷۲۲

آغاز: بسم الله خیر الاسماء، عرض مختصر از احکام کلیه و بعضی از جزئیه؛ **انجام:** قمر در طریقه است مهمی را بشاید خاصه سفر را و خلوت و آسایش را خوب است

این نسخه حاوی تقویم سال ۱۲۷۴ق است و در آن بر سبک تقویم‌نویسان قدیم پیش‌بینی‌های حوادث سماوی و ارضی آتی شده است؛ خط: شکسته نستعلیق و نسخ، بی‌کا، تا: ۱۲۷۳ق؛ با سرلوح، مجدول؛ کاغذ: فرنگی، آبی، جلد: تیماج قرمز، ۱۵گ، ۱۷سطر (۱۵×۲۳)، اندازه: ۲۱/۵×۳۲سم [ف: ۴ - ۱۸۸]

۵۳. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۵۲۴۱-۲۶/۱۲۱

آغاز: بدانکه حکمای ترکستان متفقاند که چون گوسفند درآید که آنرا بترکی قوی ایل گویند دلیل است بر سردی زمستان؛

انجام: جداول

تقویم نجومی سال ۱۲۷۶ق است که در اصفهان تنظیم شده مشتمل بر جداولی که ارقام درآنها با حروف ابجدی تحریر شده است؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۲۷۵ق؛ افتادگی: انجام؛ مجدول؛

جلد: مقوا، ۱۵گ، ۲۴ سطر، اندازه: ۱۶×۲۱سم [ف: ۲ - ۱۰۲۷]

۵۴. قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه:۳۸۶۹

آغاز: بدان که حکمای خطا وایغور و ترک را دوریست که به دوازده جانور نسبت کنند و هر سالی را از طبیعت و خوی آن جانور دانند این سال خیر مال که به فرح واجلال نو می‌شود مدخلش مرغ است؛ **انجام:** کسوف کلی از قدرت کامله اله و حکمت بالغه خالق مهر و ماه ... از ابتداء تا انتهاء دو ساعت و ده دقیقه پس بعضی زمان در شب و بعضی در روز

این تقویم که به روش علمای گذشته استخراج شده نمایه ایام و شهور سنه ۱۲۷۷ می‌باشد و در آخر، درباره کسوف آورده است؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: مقوا، ۱۰گ، مختلف السطر، اندازه: ۱۷×۲۱سم [ف: ۱ - ۴۸۶]

۵۵. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۶۱۸۳

در این مجلد ۶ جلد تقویم گذارده شده متعلق به سال‌های ۱۲۶۸ تا ۱۲۷۸ استخراج کننده این تقاویم نیز معرفی نشده؛ خط: گوناگون، بی‌کا، بی‌تا؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج زرد، ۳۶۵ص، اندازه: ۱۳×۱۹/۵سم [ف: ۱۹ - ۱۷۶]

۵۶. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۶۲۵۲

سال ۱۲۸۴؛ خط: نسخ و نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ با یک سرلوح؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج قرمز سجاف عطف حواشی مشکی، ۳۰ص، اندازه: ۱۴/۵×۲۳/۵سم [ف: ۱۹ - ۲۲۴]

۵۷. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۶۱۸۳

سال ۱۲۶۸–۱۲۷۸؛ خط: گوناگون، بی‌کا، بی‌تا؛ مجدول؛ کاغذ: فرنگی،جلد:تیماج زرد،۳۶۵ص،اندازه:۱۳×۱۹/۵سم [ف: ۱۹–۱۷۶]

۵۸. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۶۲۱۹

سال ۱۲۵۶–۱۲۷۹. مجلد ۹ از تقویم است و نام استخراج کننده در نسخه ها نیست؛ خط: گوناگون، بی‌کا، بی‌تا؛ مجدول مذهب؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج یشمی رنگ، اندازه: ۱۷×۲۲سم [ف: ۱۹ - ۱۹۹]

۵۹. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۶۲۹۷-۳۱/۱۷۷

آغاز: وعزت واقتدار وازدیاد مملکت وسلطنت و جاه و جلال وقوت طالع خورشید مطالع مبارك بین؛ **انجام:** جدول نظرات القمر بالكواكب باقية ... (جدول است)

مطالبی است همراه با جدول‌های متعدد درترسیم تقویم نجومی سا ل۱۲۸۰ق و طالع‌نامه آن سال که برای پادشاهی نگاشته شده و درآن از زیج جدید محمد شاهی استفاده شده است؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۲۸۰ق؛ مجدول محرر مذهب؛ جلد: مقوایی با روکش پارچه‌ای، ۱۵گ، اندازه: ۱۳×۲۰سم [ف: ۲ - ۱۰۲۸]

۶۰. تهران؛ عبدالعظیم؛ شماره نسخه:۲۹۸

آغاز: هو العلیم بمبارکی و فرخی و فیروزی و سعادت و اقبال و خیرورزی و میمنت ... ذیقعدة الحرام ۱۲۸۲ ناقصه هجریه مطابق با شب نهم از مان رومی ۲۱۷۷ ... بیست و چهارم مهر ماه سنه ۱۲۳۵؛ **انجام:** ازدواج و بسیاری مناکحت و مواصلت و کثرت زهد.

تقویم نجومی سال ۱۲۸۲ ق مطابق با ۱۲۳۵ شمسی به افق دارالعلم شیراز است؛ خط: نسخ و نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۲۸۲ق، جا: شیراز؛ مجدول محرر مذهب؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۹گ، اندازه: ۱۵×۲۴/۵سم [ف: ۱ - ۱۴۶]

۶۱. قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه:۱۹۹۱

آغاز: سر سال قمر در روز سه‌شنبه دوم هلالی وچهارم حالی شهر ذی قعده الحرام ۱۲۸۲، جدول ... سرسال شمس در روز مزبور ۱۲۸۲؛ **انجام:** بسط عطارد آسکار سال ۱۲۴۲ جدول ...

مجموعه ای است ازتقویم سال‌های ۱۱۸۰، ۱۲۲۱، ۱۲۴۱و ۱۲۸۲ هجری قمری که درآن حالت قمر و شمس و سایر ستاره‌ها را در ایام سال تعیین کرده است؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۱۰۱گ، مختلف السطر، اندازه: ۱۷×۲۳سم [ف: ۵- ۱۹۳۶]

۶۲. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۵۰۵

آغاز: و با عامه ناس در مقام رأفت و مرحمت باشند و چون طالع سال فرخنده مآل؛ **انجام:** مطابق استخراج بافق ارض اقدس مشهد مقدس فیض قرین چنین اتفاق خواهد افتاد و الله اعلم بحقایق الامور و الاشیاء.

تقویمی است که بشکل تقویم نویسی قدماء تدوین یافته و حاوی پیش‌گویی‌هایی راجع به سال ۱۲۸۴ق است. ظاهراً این تقویم برای ناصرالدین شاه و درباریان او تحریر یافته است؛ خط: نسخ خوش و شکسته نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۲۸۳ق، جا: تهران؛ مجدول مذهب؛ کاغذ: فرنگی، جلد: مقوایی سیاه، ۱۵گ، ۱۹ سطر (۱۱×۱۹)، اندازه: ۱۵×سم [ف: ۲ - ۴]

۶۳. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۶۳۰۶

تقویم سال ۱۲۸۴، در آغاز این تقویم (بر خلاف متداول در بیشتر تقاویم) نخست دعاء رؤیت هلال (از صحیفه سجادیه) و دو صفحه جداول احکام و اختیارات بر حسب سیر ماه در بروج و یک صفحه جدول احکام اختلاجات اعضاء در اوقات مختلف است و پس از آن مدخل سال و تحویل آفتاب به برج حمل (به افق شوشتر) در ۱۲۸۴ ناقصه هجریه معادل با ۱۵۴ ناقصه محمد شاهی و ۷۸۹ جلالی ملکشاهی و ۸ آزار ۲۱۷۹ رومی اسکندری و آخر مهر ماه ۱۲۳۷ قدیم یزدجردی و ۲۰ مارچ ۱۸۶۸ مسیحی و ۲۶ لوی ئیل ۸۹۳ غازانی و ذکر طالع و زایجه سال به افق شوشتر؛ خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ کاغذ: فرنگی آهار مهره شکری، جلد: تیماج قرمز، ۳۴ص، ۱۹ سطر، اندازه: ۱۴×۲۱سم [ف: ۱۹ - ۲۸۷]

۶۴. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۹۰۹۴

آغاز: بسمله، بدان ایدك الله تعالی و اسعدك فی الاخرة که تقویم در لغت راست داشتن؛ **انجام:** و هر وقت که کف الخضیب در وسط السماء باشد هر که دعا کند به امر مجیب ادعوات به اجابة مقرون گردد سنه ۱۲۸۵

خط: نسخ، کا: تبریزی، محمد یوسف بن رسول، تا: ۱۲۸۵ق؛ ضمیمه نسخه ش ۱۸۰۷۳ [رایانه]

۶۵. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۸۱۲۵

تقویم سال ۱۲۸۵ق مطابق ۱۲۳۸ش است؛ خط: نستعلیق شکسته زیبا، بی‌کا، بی‌تا؛ مجدول؛ مهر: «عبدالعلی بن محمد تقی الحسینی» (بیضی)؛ جلد: مقوایی عطف تیماج مشکی، ۱۸گ، مختلف السطر، اندازه: ۱۳×۲۰سم [ف: ۲۱ - ۱۲۰]

۶۶. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۵۸۲۱-۲۹/۱۶۱

آغاز: (بعد از جدول) بدان که حکمای ترکستان متفقند که چون سال اسب که آن رابه ترکی یونیت ئیل گویند درآید دلیل است برفتنه وآشوب؛ **انجام:** جدول است

تقویم نجومی سال ۱۲۸۷ق است که از زیج (گویا زیج محمد شاهی) استخراج و در جداول تحریر شده است؛ خط: نسخ و نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۲۸۶ق؛ جلد: مقوای سفید، ۱۰گ، ۱۰ سطر (بجز جداول)، اندازه: ۱۱×۱۸سم [ف: ۲ - ۱۰۲۸]

۶۷. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۴۵۷۰-۲۳/۹۰

آغاز: (پس از دو صفحه جدول) حکمای ترکستان متفق‌اند که چون سال مرغ درآید تیرگی ... بالیمن و السعادة و الاقبال تجدد سال عالم و قدوم بهار خرم و رسیدن مرکز جرم نیر اعظم؛ **انجام:** بعطارد نیک است تعلیم و تعلم را ... نیک است طرح دفتر محاسبه را.

تقویم نجومی سال ۱۲۹۰ق که به افق اصفهان تنظیم و در جداول اختیارات ایام در این سال و درجه ستارگان به حساب ابجدی درج شده؛ خط: نسخ و نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۲۹۰ق؛ جلد: مقوای آبی روشن، ۱۶گ، ۱۶ سطر، اندازه: ۱۴×۲۱سم [ف: ۲ - ۱۰۲۸]

۶۸. اصفهان؛ دانشگاه اصفهان؛ شماره نسخه:۶۴۴

تقویم سال ۱۲۹۳ است که جهت ظل السلطان تنظیم شده است؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۲۹۳ق؛ مجدول؛ فاقد جلد، ۱۶گ، ۱۵سطر، اندازه: ۱۳×۲۲سم [ف: ۲ - ۴۹۶]

۶۹. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۱۶۱

تقویم سال ۱۲۹۵، تقویم رقومی است به نام ناصر الدین شاه قاجار؛ خط: نسخ و نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ مجدول، دارای سرلوح زرین؛ جلد: تیماج نیلی، ۱۵گ، مختلف السطر، اندازه: ۱۴×۲۳/۵سم [ف: ۱ - ۲۳۱]

۷۰. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۶۲۴۰

تقویم سال ۱۲۹۶، تقویم رقومی است و نام استخراج کننده در آن نیامده؛ خط: گوناگون، بی‌کا، بی‌تا؛ کاغذ: فرنگی شکری، جلد: گالینگور، ۵۲ص، ۲۲ سطر، اندازه: ۱۹/۵×۲۴سم [ف: ۱۹ - ۲۰۹]

۷۱. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۶۳

رقمی سال ۱۲۸۵-۱۲۸۹-۱۲۹۶ (هجری)؛ بی‌کا، بی‌تا؛ شماره (۱۲۰۱ و ۲۰۱ب و ۲۰۱ج)؛ مذهب و مجدول، اولی و سومی ۱۶ و دومی ۱۸ ورق [ف: ۲ - ۸۹]

۷۲. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۵۳۹۴-۲۷/۶۴

آغاز: جداول؛ **انجام:** جداول

تقویم نجومی یکی ازسال‌هاست که درآن حرکات ستارگان و درجات سیارگان در جداولی به حروف ابجدی نوشته شده است این درجات گویا از زیج محمد شاهی استخراج شده است؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ مجدول؛ ۸گ، ۱۷ سطر، اندازه: ۱۳×۲۲سم [ف: ۲ - ۱۰۲۱]

۷۳. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۳۳۵۲-۱۷/۱۳۲

آغاز: بسمله الحمدلله الذی خلق السماء بقدرته و جعل الکواکب زینته لها بحکمته و صیرها للعالمین علامة لعظمته و السلام و الصلاة علی اشرف؛ **انجام:** اهل بیت نبیک محتجزاً من کل قاصد لی الی اذبة بجدار حصین الاخلاص فی

مختصری است در معرفت تقویم مشتمل بر یک «مقدمه» و پنج «باب» و «خاتمه»؛ خط: تحریری، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: انجام؛ ۲۷گ، ۸-۱۶ سطر، اندازه: ۱۱×۱۷سم [ف: ۲ - ۱۰۲۲]

۷۴. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۵۵۷۱/۲-۲۷/۲۴۱

آغاز: بسمله الحمدلله الذی خلق السموات بقدرته و جعل الکواکب زینة لها بحکمة و صیرها للعالمین علامة لعظمته ... و بعد این مختصریست در معرفت شناختن تقویم؛ **انجام:** جمعه شنبه و این حساب در دعواها بتجربه رسیده است و تشکیکی در این نیست والله اعلم بالصواب.

رساله کوتاهی است در تقویم و معرفت آن شامل یک «مقدمه» و پنج «باب» و یک «خاتمه» و هر بابی در چند فصل؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ جلد: مقوا عطف تیماج، ۲۷گ، ۱۶ سطر، اندازه: ۱۲×۱۷سم [ف: ۲ - ۱۰۲۲] و [فهرستواره منزوی ۲۸۷۲/۴]

۷۵. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۵۸۶

آغاز: الحمل، در سلاح مصقول و آتش ملاحظه فرمائید بدانکه حکمای ختا و ایغور؛ **انجام:** و تحویل فصل دلیل بر حرارت است و الله یعلم.

زمان تألیف: ۱۸۵۱م. این تقویم که به ظاهر برای پادشاه وقت و به سبک تقویم‌نگاری قدیم نگاشته شده فاقد تاریخ هجری و شمسی است و تاریخ فوق نیز از آخر به دست تطابق سنین مذکور شده است؛ خط: نستعلیق و نسخ خوش، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ با سرلوح، مجدول؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج قهوه‌ای، ۱۴گ، ۲۵ سطر (۱۱×۲۰/۵)، اندازه: ۱۴×۲۴سم [ف: ۶ - ۱۱۸]

۷۶. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۴۸۲۹/۵

آغاز: اگر خواهی تقویم و کوکب بدانی بی رنج باید که چهار سال متوالی تقویم بیش از تقویم مطلوب حاصل کنی یعنی چهار تقویم سال ماضی تقویم آفتاب؛ **انجام:** نکته دیگر در کوکب مستولی بر تیر رجعت او ضرری ندارد و ناظر بودن کوکب مستولی نیز بنظر آن خمس حتی مقارنه که واقع در آن بیت باشد که قوی حال باشد نیز جایز است.

گفتاریست در معرفت تقویم؛ خط: نستعلیق شکسته، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛کاغذ:فرنگی،جلد:تیماج زرد،۲گ،اندازه:۱۷×۲۳[ف:۱۳-۲۴۷]

۷۷. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۳۹۳

آغاز: جدول معرفة السنین الترکیة الترک مع رؤیة الاهله؛ **انجام:** و عمارت و عقد و زفاف را مناسب

تقویمی است تحریر یافته برای سال ۱۳۰۱ق که در آن به سبک قدما حوادث سال و اوقات سعد و نحس برای اقدام به بعض امور آمده است؛ خط: شکسته نستعلیق خوش، بی‌کا، تا: محتملاً ۱۳۰۰ق، جا: تهران؛ اهداء به: شاید ناصرالدین شاه، با سرلوح مذهب، مجدول؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج قرمز، ۱۴گ، ۲۴ سطر (۱۰×۱۶)، اندازه: ۱۴×۲۱سم [ف: ۱ - ۳۷۸]

۷۸. ساری؛ عمومی؛ شماره نسخه:۱۵۳

مربوط به سال ۱۳۰۲ق با اشاره‌ای به طالع شاه و نایب السلطنه که در صفحات منقوش با جداول در هشت برگ؛ خط: نستعلیق شکسته زیبا، بی‌کا، بی‌تا؛ دارای یک کتیبه؛ جلد: مقوا با روکش کاغذ ابری، ۲۹ص، اندازه: ۱۰/۵×۱۷/۵سم [عمومی ساری و تنکابن: ف: - ۱۱۹]

۷۹. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۵۲۴

آغاز: بسمله. بمبارکی و سعادت و اقبال و میمنت و خرمی و اجلال در آمدن سال چهلم قمری از جلوس میمنت مأنوس؛ **انجام:** اختیار کارها در تقویم آینده ثبت و عرض می‌شود. انشاء الله تعالی.

تاریخ تألیف: ۱۳۰۳ق. این رساله تقویمی است تحریر شده از آن ناصرالدین شاه که مطالب آن به رسم تقویم‌نویسی قدیم تدوین گردیده است. در آن جداولی است حاوی نامهای ایام هفته و در آن جداول از سعد و نحس هر روز برای انجام پاره‌ای امور سخن رفته است. در آغاز این تقویم میان سالهای قمری و شمسی و جلالی و غیره سنجش و قیاسی شده است؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۳۰۴ق، جا: تهران؛ با سرلوح، مجدول؛ کاغذ: ترمه، جلد: تیماج قرمز، ۱۵گ، ۱۹ سطر (۱۱×۱۷)، اندازه: ۱۵×۲۲/۵سم [ف: ۲ - ۱۹]

۸۰. تهران، مدارک فرهنگی؛ شماره نسخه:۹۴

آغاز: بدانکه حکمای برک تا ... می‌گردد و هر سالی را به نام جانوری موسوم نموده اند

تقویم سال ۱۳۰۶ق-۱۲۵۸ش استخراج محمد مهدی فرزند آخوند ملا اسماعیل منجم مشهدی است در مورد حوادث و قایع هر ماه؛ خط: شکسته نستعلیق خوش، بی‌کا، بی‌تا؛ مجدول، با کمند؛ کاغذ: فرنگی حنایی، جلد: مقوایی صورتی، ۱۱گ، ابعاد متن: ۱۲×۱۹، اندازه: ۱۵/۵×۲۱سم [ف: - ۸۷]

۸۱. تهران، مدارک فرهنگی؛ شماره نسخه:۷۳

آغاز: به مبارکی و خرمی و سعادت و اقبال

تقویم سال ۱۳۰۶ق، ۱۲۵۹ ش به افق تهران در اختیارات ایام؛ خط: شکسته نستعلیق متوسط، بی‌کا، بی‌تا؛ احتمالاً در قرن ۱۳ تحریر یافته، مصحح، مجدول؛ کاغذ: فرنگی مایل به حنایی، جلد: بدون جلد، ۱۶برگ، اندازه: ۱۳×۱۸سم [ف: - ۶۶]

۸۲. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۰۴-فیروز

آغاز: هو العالم بحقایق الامور مجملی از دلائل هذه السنه اودئیل خیریت. دلیل ۱۲۰۶فی احوال الناس -چون ملاحظه حالت رعایا و صحت و سلامت؛ **انجام:** ختم السنه تحویل شمس به حل شب جمعه

تقویم سال ۱۳۰۶ با اختیارات و بنا بر نوشته‌ای بر یک برگ اضافی در اول نسخه این تقویم از عبدالغفار است؛ خط: نسخ و نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ دارای دو سرلوح بزرگ، محشی، مجدول؛ چند یادداشت کوچک از معتضد الدوله تاریخ ۱۳۲۳ و یادداشتی از حسن کرمانی؛ کاغذ: فرنگی، جلد: مقوا زرد عطف تیماج مشکی، ۳۲ص، اندازه: ۱۵/۵×۲۱/۵سم [ف: ۲۱ - ۵۴]

۸۳. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۱۴۷۵

آغاز: بسمه تعالی، عرض مجملی از مظنونات ادله مخصوصه اعلیحضرت قدر قدرت همایونی؛ **انجام:** ما بین پنجساعت ۱۷ دقیقه ۱۰ ساعت و ۲۸ دقیقه.

این نسخه تقویم سال ۱۳۰۸ق است که به رسم تقویم‌نویسان گذشته حوادث این سال قبل از وقوع پیش‌بینی گردیده و نیز برای سعد و نحس ایام مطالبی آمده و دستوراتی داده شده است و بعد تقویم به ناصر الدین شاه تقدیم گردیده؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۳۰۷ق؛ با سر لوح مذهب، مجدول؛ کاغذ: فرنگی، جلد: مقوایی، رنگ و روغن، ۱۵گ، ابعاد متن: ۱۴/۵×۱۷ اندازه: ۱۷×۲۳سم [ف: ۳ - ۵۳۱]

۸۴. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۶۸۸۹

تقویم سال ۱۳۰۸ق است با جداول مربوطه و پس از ۴۴ سال از جلوس سلطنت ناصرالدین شاه قاجار؛ خط: شکسته نستعلیق و رقاع و نسخ پخته و خوش، بی‌کا، تا: ۱۳۰۸ق؛ مجدول، محشی؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۱۶گ، مختلف السطر، اندازه: ۱۳×۱۲سم [ف: ۲۰ - ۳۲۳]

۸۵. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۸۱۴

آغاز: این سال فرخنده فال که سال ۴۲ ناقصه قمری از زمان ولادت با سعادت می‌گذرد؛ **انجام:** پنج‌شنبه ۲۲، ۲۱ دلو فراغت اولی است. ساعت تمام، ۱ ساعت و ۳۱ دقیقه نوروز سلطانی.

خط: شکسته نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۳۰۹ق؛ اهداء به ناصرالدین شاه، با سرلوح، مجدول؛ کاغذ: فرنگی، جلد: مقوایی، زمینه تریاکی گل و بوته دار، ۱۵گ، ۱۹ سطر (۱۱×۱۵/۵)، اندازه: ۱۳/۵×۲۰سم [ف: ۲ - ۳۴۹]

۸۶. تهران، مدارک فرهنگی؛ شماره نسخه:۶۴

آغاز: انشاء الله امید است که بر تشریف خیلی بزرگی از جانب اعلیحضرت ... همایون اعلی نایل شوند

تقویم سال ۱۳۱۰ق به جهت زیج جدید محمد شاه به افق دارالخلافه تهران جدول معرفت احکام و طالع وقایع روزها و ماه‌های سال؛ خط: نستعلیق خوب، بی‌کا، بی‌تا؛ مجدول؛ کاغذ: فرنگی حنایی، جلد: کاغذی آبی، ۱۶گ، مختلف السطر، اندازه: ۱۳/۵×۲۰/۵سم [ف: - ۵۹]

۸۷. یزد؛ کاظمینی؛ شماره نسخه:۹۹

تقویم سال ۱۳۱۰ است با بیان احکام و معرفت طالع و دیگر مسائل

متعلق به آن؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۳۱۰ق؛ مجدول؛ جلد: مقوایی عطف تیماج مشکی، ۱۶گ، ۱۸ سطر، اندازه: ۱۱×۱۵سم [ف: ۱ - ۹۸]

۸۸. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۶۰۹۶

آغاز: که قران سعدین در برج ثور که بیت دویم زمان ولادت و بیت شاعر؛ **انجام:** جدول: چهارشنبه، ۶ و ۱۴ و ۳، جوزا، نشاید.
دارای جداول و اختیارات و اتفاقات؛ خط: نسخ و نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۳۱۰ق؛ افتادگی: آغاز؛ نسخه فاقد دیباچه است؛ مجدول؛ کاغذ: فرنگی نباتی، جلد: تیماج تریاکی، ۲۸ص، ۲۰ سطر، اندازه: ۱۵×۲۲/۵سم [ف: ۱۹ - ۷۷]

۸۹. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۱۳۸۸

آغاز: جدول معرفة احکام السنة الترکیة مع جدول؛ **انجام:** قمر چندان ... ۶ ساعت ۱۰ دقیقه نوروز سلطانی.
سال ۱۳۱۳ق در این تقویم عید نوروز ۲۳ رمضان ۱۳۱۲ق معین شده است؛ خط: نسخ و نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۳۱۲ق، جا: طهران؛ مجدول؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج قرمز، ۱۴گ، ۱۳ سطر (۱۴×۸/۵)، اندازه: ۱۶×۲۲سم [ف: ۳ - ۴۵۱]

۹۰. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۸۸۹

آغاز: بالیمن و الاقبال عرض اجمالی در احکام کلیه هذه السنه پیچی ئیل خیریت دلیل هزار و سیصد و سیزده هجری چون امسال انتهاء جزو قران علویین ببرج اسد که و تد و بیت چهارم از برج قران است؛ **انجام:** شنبه ۱۶، ۲۰ میزان، ساعت ۶، ۱ساعت و ۳۲ دقیقه، نوروز سلطانی.
این رساله تقویم سال ۱۳۱۲ق است که به شیوه تقویم‌نویسی قدما تألیف شده است و از اوضاع جوی در فصول سال و پیشگوییهای سال آتی بحث می‌کند؛ خط: شکسته نستعلیق و نسخ، بی‌کا، تا: ۱۳۱۲ق، جا: طهران؛ مجدول؛ کاغذ: فرنگی، جلد: مخمل بنفش، ۱۵گ، ۲۲ سطر (۱۵/۵/۱۱)، اندازه: ۱۴×۲۰/۵سم [ف: ۲ - ۴۲۳]

۹۱. قم؛ مرکز مطالعات؛ شماره نسخه:۳۲۹

شامل تقویم رمضان ۱۳۱۲ تا آخر رمضان سال ۱۳۱۳. در آن برای هر روز کارهایی که انجام آن ها شایسته و خوب است ذکر گردیده است؛ خط: نسخ و نستعلیق و ثلث، بی‌کا، تا: ۱۳۱۳ق؛ مجدول؛ اهدایی: جواد کمالیان، ۱۳۵۴ش؛ جلد: مقوا، ۱۴گ، اندازه: ۱۷×۲۲سم [ف: ۱ - ۲۹۰]

۹۲. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۶۱۷۷

سال ۱۳۱۲. با جداول اختیارات؛ خط: نسخ و نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۴؛ مجدول؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج قهوه‌ای رنگ، ۳۲ص، اندازه: ۱۳×۳۱سم [ف: ۱۹ - ۱۷۰]

۹۳. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۲۹۴۷-۱۵/۱۸۷

آغاز: بسمه تعالی عرض مجملی از دلائل منظومه عمومیه هذه السنة یونت ئیل خیریت دلیل در حالات ناس چون مسئولی بر درجه طالع سال عطارد است و زهره و قمر شریک اوست؛ **انجام:**
[جدول نجومی-بقیه رمضان المبارک]
تقویم نجومی سال‌های ۱۳۱۱ و ۱۳۱۲ است در ابتدا برخی پیشگویی‌های این سالها ذکر و پس از آن در جداول دوازده خانه‌ای با عنوان‌های «الایام العربیة» الفرانسیه، مواضع القمر، موالید الائمه، وفات الائمه، موالید السلاطین، جلوی اسلاطین، نصف النهار، بین الطلوعین، وقایع مشهوره و وقایع مخصوصه» هر ماه در دو صفحه، تاریخ روزها و ماهها ذکر شده است؛ خط: شکسته، نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: انجام؛ جلد: مقوا سرخ عطف پارچه، ۱۶گ، ۱۸ سطر، اندازه: ۱۱×۱۷سم [ف: ۲ - ۱۰۲۹]

۹۴. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۴۶۲۵/۳-ف

سال ۱۲۷۵ خورشیدی برابر با ۱۳۱۳ قمری از معتمد السلطان میرزا محمود خان نجم الملک برادرزاده حاجی نجم الدوله با مهر «نجم الدوله ۱۳۴۰»؛ بی‌کا، بی‌تا [فیلمها ف: ۳ - ۸۱]

۹۵. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۲۱۶۴

آغاز: بعد الحمد والصلوة بمبارکی و خرمی و سعادت و اقبال مخدومی؛ **انجام:** نیک است برده خریدن را
تقویم رقومی سال ۱۳۱۶ق است و مستخرج نام خود را ذکر نکرده است؛ خط: شکسته، بی‌کا، بی‌تا؛ خانه ماه‌های ایرانی و توقیعات در جداول نجومی طلاپوش؛ کاغذ: فرنگی آهار مهره، جلد: تیماج جگری، ۱۶گ، اندازه: ۸×۱۲/۵سم [ف: ۱۰ - ۳۲]

۹۶. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۱۸۳۲

آغاز: عرض احکام اجمالی از دلایل طالع مبارک؛ **انجام:** روز مبارک و مسعود بجهه اکثر امور ثابته خوب است
در این نسخه تقویم سال ۱۳۱۸ قمری می‌آید که به سبک تقویم‌نویسان گذشته تدوین یافته و در آن اوضاع عالم و حوادث اتفاقیه و طالع پادشاه و تحویل سال ببرج حمل و نیز کیفیت تغییر ماههای قمری مطالب گوناگون دارد؛ خط: شکسته نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۳۱۷ق، جا: طهران؛ سرلوح زر، مجدول؛ کاغذ: فرنگی، جلد: کاغذی، عطف تیماج سبز، ۲۲ سطر (۱۴/۵×۱۹/۵)، اندازه: ۲۱×۲۳/۵سم [ف: ۴ - ۲۷۹]

۹۷. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۶۴۹

آغاز: با طالع دلیل کثرت میاه و طیب حال هوا و بارانهای شدید سریع الانقطاع است؛ **انجام:** شش ساعت و نیم از روز رفته با خروج الشعاع میشود.
این رساله تقویم سال ۱۳۱۷ق است به سبک قدیم که سعد و نحس ایام و شناخت اوضاع کواکب در آن آمده است؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۴، جا: تهران؛ مجدول؛ کاغذ: فرنگی شکری، جلد: مخمل سبز، ۱۵گ، ۲۱ سطر (۱۱×۱۶/۵)، اندازه: ۱۴×۲۰/۵سم [ف: ۲ - ۱۵۴]

۹۸. اصفهان؛ صارم الدوله (کتابخانه فرهنگ اصفهان)؛ شماره نسخه:۹۹۴

آغاز: ای کوکب طالع تو در اوج کمال ×× ساعات شب و روز تو با عز و جلال؛ **انجام:** به ماه محرم الحرام خاتمه می‌یابد
تقویمی است که به سال ۱۳۱۹ برای ظل السلطان راجع به حوادث

۱۳۲۰ ترتیب داده شده؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۳۱۹ق؛ این تقویم از لحاظ کادر بندی و تذهیب مقدمه که به نام ظل السلطان نوشته شده و نیز دو سرلوحه در صفحه ۵ و ۶ و تقسیم‌بندی صفحات و جدول کتاب قابل توجه است در بالای هر صفحه نام ظل السلطان با آب طلا نوشته شده و خود ظل السلطان هم در اول کتاب دستخط نموده: «نه شکوفه‌ام نه برگم نه ثمر نه سایه دارم ×× متحیرم که دهقان بچه کار کشت ما را»؛ کاغذ: فرنگی شمعی، جلد: مخمل سبز گلدار زری دوزی عطف میشن، ۳۱ص، ۹ سطر (۱۰×۱۶)، اندازه: ۱۴×۲۱سم [ف: - ۱۱۳]

۹۹. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۸۷

آغاز: بسمه تعالی، بمبارکی و میمنت و اقبال و خرمی و مسرت و اجلال در آمدن سال اول قمری از جلوس میمنت مأنوس اعلیحضرت شاهنشاه اسلام پناه محمد علی پاشا ادام الله تعالی ظله العالی؛ **انجام:** شنبه هیجدهم عقرب فرور دینماه جلالی نوروز سلطانی است تحویل شب شنبه نه ساعتی است

تألیف: ۱۳۲۴ق. تقویمی است حاوی پیشگویی حوادثی که در ظرف سال آتی اتفاق خواهد افتاد. در این تقویم تطابقی بین سال ۱۳۲۴ قمری با سال جلالی به عمل آمده و نگارش آن به رسم تقویم‌نگاری قدماست. این تقویم به دربار محمد علی شاه قاجار تقدیم گردیده است؛ خط: شکسته نستعلیق خوش، بی‌کا، تا: ۱۳۲۴ق، جا: تهران؛ با سرلوح مذهب، مجدول؛ کاغذ: فرنگی آبی، جلد: مخمل آبی گل و بته زر، ۱۵گ، ۳۱ سطر (۱۳/۵×۱۹/۵)، اندازه: ۲۰×۲۶سم [ف: ۱ - ۲۷۸]

۱۰۰. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۵۳

آغاز: بسمه تعالی. به مبارکی و میمنت و اقبال و خرمی و مسرت و اجلال در آمدن سال دوم قمری از جلوس میمنت مأنوس اعلیحضرت شاهنشاه اسلام پناه محمد علی پادشاه ادام الله تعالی ظله العالی علی مفارق الانام؛ **انجام:** و مدت کسوف دو ساعت است و در خود شهر دماغه این کسوف دیده می‌شود الله اعلم

تقویمی است که در سال دوم حکومت محمد علی شاه قاجار به روش قدما تدوین شده و در آن طبق معمول از حوادث آتی این سال پیشگویی شده است. در مقدمه بین ۴ ذیحجه ۱۳۲۴ق با سال جلالی نظیرش تطبیق شده است؛ خط: نسخ و نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۳۲۵ق، جا: تهران؛ با سرلوح مذهب، مجدول؛ کاغذ: فرنگی آبی، جلد: مخمل آبی، گل و بته زر، ۱۶گ، ۲۴ سطر (۱۳×۱۸/۵)، اندازه: ۲۰/۵×۲۶سم [ف: ۱ - ۲۵۲]

۱۰۱. تهران، مدارک فرهنگی؛ شماره نسخه:۱۳۴

آغاز: بمبارکی و میمنت و اقبال و خرمی و مسرت و اجلال و سلامتی وجود

تقویم سال ۱۳۲۷ (مستدرک ۱۳۲۸) یا اختیارات؛ خط: شکسته نستعلیق متوسط، بی‌کا، تا: قرن ۱۴؛ مجدول؛ کاغذ: فرنگی مایل به حنایی، فاقد جلد، ۱۲گ [ف: - ۱۲۴]

۱۰۲. تهران؛ مفتاح؛ شماره نسخه:۴۴۲

تقویم ۱۳۲۹؛ اهدا به: جلال الدوله؛ بی‌کا، بی‌تا؛ با سرلوح شنگرف و لاجورد، جدول شنگرف [نشریه: ۷ - ۱۲۴]

۱۰۳. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۱۵۸۸۸

آغاز: بمبارکی و خرمی و اقبال و میمنت و مسرت و اجلال ... میشود سال عالم از قدوم ... (برگ ۳)؛ **انجام:** جدول نجومی

تقویمی است شامل مباحث سعد و نحس ایام و پیش بینی حوادث سماوی و ارضی سال ۱۳۳۱ق که مطابق با سلطنت مظفرالدین شاه می‌باشد؛ خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ مجدول؛ انتقالی از سازمان مدارک فرهنگی انقلاب اسلامی؛ کاغذ: فرنگی نخودی، ۱۸گ، ۱۸ سطر (۱۵×۱۹/۸)، اندازه: ۱۷/۵×۲۲سم [رایانه]

۱۰۴. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۵۶۵

آغاز: هو العالم بحقایق الامور بالیمن و السعادة و الاقبال، چون باعتقاد بزرگان حکما مدار احکام کلیه در خصوص؛ **انجام:** روز مبارکی است بجهت بریدنی و پوشیدنی و سفر و صید و شکار را.

این نسخه تقویمی است که به سبک قدماء تحریر یافته و حاوی طالع و سعد و نحس ایام است. در این تقویم آنچه مهم است مقایسه مبداء سنوات آن می‌باشد؛ خط: شکسته نستعلیق خوش، بی‌کا،تا:۱۳۴۳ق،جا:محتملاً تهران؛با سرلوح،مجدول؛ کاغذ: ترمه، جلد: ابره کاغذی زر، ۱۶گ، اندازه: ۱۵/۵×۲۳/۵ [ف: ۲ - ۵۶]

۱۰۵. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۷۸۴

آغاز: عرض دلایل طالع مبارک اعلیحضرت قدر قدرت شاهنشاهی خلدالله ملکه و سلطانه در تقویم سنوات گذشته چاکری چه در آذربایجان و چه در دارالخلافه تهران مکرر بعرض مبارک معروض داشته؛ **انجام:** دوشنبه سیم ۲۱ شش ساعت تمام ۱ ساعت و ۲۹ دقیقه.

این جزوه تقویمی است که به سبک تقویم‌نویسی قدماء تحریر یافته و در جداول آن برخی از وقایع مشهور تاریخی یاد شده است؛ خط: نسخ و نستعلیق، کاتب = مؤلف، تا: قرن ۱۴، جا: محتملاً تهران؛ کاغذ: فرنگی، جلد: مخمل آبی مقوایی، ۱۷گ، ۲۱ سطر (۷×۱۴)، اندازه: ۱۱×۱۸/۵سم [ف: ۲ - ۳۰۹]

۱۰۶. قم؛ معصومیه؛ شماره نسخه:۱۷/۴

آغاز: بدانکه بست در تقویم که ذکر است دو نوع است، یکی بست موجه مرسوم است؛ **انجام:** برای سهولت تمام درجات مظلمه و نیره و سعادت افزا و مذکر و مونث و متممه و خالیه در جدولها نوشته شد.

احکام متفرقه تقویم: بست موجه و مستوی، معرفت بروج منقلبه و ثابته، در برجهای بهاری و تابستانی، نرو ماده، در معرفت کواکب، حالات قمر، خصوصیات کواکب، اسماء، الوان، سعد و نحس، املاک، اقالیم، ابنیه، ادوار، غایب شدن انسان یا حیوان در ایام هفته، اصطلاحات تقویمی، قیافه شناسی (۹۲ر)، دایره منبر المحبه ارسطاطالیس و جز اینها؛ خط: مختلف، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۱۴گ (۸۴پ-۹۷ر)، اندازه: ۱۷×۲۱/۵سم [ف: ۱ - ۳۱]

۱۰۷. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۶۱۶۱/۱

آغاز: بسمله، باب الاولی در معرفت تاریخ هجری، ما بجهت معرفت مدخل سال جدولی نهادیم که چون از سالهای ناقصه هجری دویست و ده و دویست و ده طرح کنند؛ **انجام:** و آنچه زیاده آید روزها بود، از ماه حاضر از تاریخ مطلوب

رساله در تطبیق سال‌ها و روزها بدین‌گونه: باب اول در معرفت تاریخ هجری، باب دوم در معرفت تاریخ رومی با جدول‌های مدخل سال‌ها و ماه‌ها؛ خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ دارای جداول نجومی؛ کاغذ: فستقی، جلد: میشن سیاه، ۷گ (۱پ–۷ر)، ۲۳ سطر، اندازه: ۱۶/۷×۲۲/۲سم [ف: ۹ – ۲۰۵]

۱۰۸. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۸/

آغاز: بسمله، حمد له؛ اما بعد این رساله مشتمل بر هفت فصل و خاتمه. فصل اول در بیان دائره

رساله کوتاهی است در چگونگی استخراج تقویم روز و ماه و بروج از زیجها؛کا: ناصر بن حسین طفلی، بی‌تا؛ ۳گ[ف:۲-۱۰۲۳]

۱۰۹. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۷۰۸۸

بی‌کا، بی‌تا [د.ث. مجلس]

۱۱۰. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۸۸۷۳

بی‌کا، بی‌تا [د.ث. مجلس]

۱۱۱. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۲۵۱۴/۱۱

آغاز: این طریق جدول طریقی است در بیرون آوردن زمانات ۳۶۰ گانه موافق ایام سال بدین طریق؛ **انجام:** و وضع هفتم خواجه ابوشمس مغربی نهاده راتبه ای آنهم براهطمفشذ کرده که آن حروف ابجد است.

جدولی است که از آن می‌توان ساعات را در ایام سال به دست آورد در این رساله طریقه به دست آوردن و استفاده از این جدول توضیح داده شده است؛ خط: شکسته نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۱۵گ (۵۸پ–۶۲ر)، ۱۴ سطر [ف: ۳۶ – ۲۶]

۱۱۲. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۱۷۰۳۳

بی‌کا، بی‌تا؛ خریداری از بیژن پاینده آزاد؛ اندازه: ۱۰/۵×۱۵/۳سم [رایانه]

۱۱۳. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۱۹۶۱۷

بی‌کا، بی‌تا؛ خریداری از محمد حسین علوی [رایانه]

۱۱۴. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۱۸۲۶۱

بی‌کا، بی‌تا؛ انتقالی از کتابخانه پهلوی – مجموعه نوازی؛ اندازه: ۱۶×۲۱/۵سم [رایانه]

۱۱۵. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۱۹۹۵۰

مجموعه‌ای در تقویم؛ بی‌کا، بی‌تا؛ خریداری از غلامرضا یزدی محمدی [رایانه]

۱۱۶. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۱۹۹۵۲

بی‌کا، بی‌تا؛ خریداری از امرالله صفری [رایانه]

۱۱۷. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۰۰۹۰

بی‌کا، بی‌تا؛ خریداری از مهردخت همایی [رایانه]

۱۱۸. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۰۰۹۴

بی‌کا، بی‌تا؛ خریداری از مهردخت همایی [رایانه]

۱۱۹. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۰۰۹۸

بی‌کا، بی‌تا؛ خریداری از مهردخت همایی [رایانه]

۱۲۰. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۸۳۰

آغاز: پس از ستایش یزدان پاک فرازنده آسمان و گسترده خاک و درود نامعدود بر درخشنده مهر سپهر لولاک

پس از اینکه مؤلف زیج الغ بیک را نزد میرزا عبدالعلی بن احمد تبریزی خواند، برآن شد که تقویمی استخراج کند و پس ازاینکه زیج مذکور و زیج محمد شاه هندی و کتاب تسهیل را تنقیح نمود، این تقویم را در سه باب و هر باب دارای چند فصل تنظیم کرد: باب اول در معرفت مدخل تاریخ هجری و هندی در هشت فصل، باب دوم در معرفت تقویم کوکب در غیر نصف النهار در پنج فصل، باب سوم در تعدیل بین السطرین و استخراج موضوعات نجومی در هشت فصل. پس از آن تقویم در جلد اول تنظیم شده است؛ خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ دارای جدول‌های تقویم؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۱۲۳گ، مختلف السطر، اندازه: ۲۰/۵×۳۴سم [ف: ۳ – ۲۹]

۱۲۱. رشت؛ جمعیت نشر فرهنگ؛ شماره نسخه:۵۹۲ت

آغاز: اما بعد تجدد سال فرخنده فال عالم و قدوم مسرت لزوم بهار خرم و وصول کوکبه نیر اعظم و عطیه بخش عالم به محاذات نقطه اعتدال ربیعی بوده از انقضاء ط ساعت و ف دقیقه و د دقیقه و ... ثالثه از روز دو شنبه نوزدهم شهر جمیدی الاول سنه ۱۲۰۰ ناقصه هجریه

خط: شکسته نستعلیق خوش، بی‌کا، بی‌تا؛ مجدول؛ ۵۰گ، قطع: رحلی [ف: – ۱۱۰۴]

۱۲۲. یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه:۲۱۸۳/۵

آغاز: بسمله و به نستعین بعد از حمد خدای عزوجل و صلوات بر پیغمبر مرسل اغنی محمد المبعوث و بر آل و بر اولاد آن حضرت

خط: نسخ، کا: شیخ عبد الرحمن، بی‌تا؛ اهدایی: شیخ مهدی طاهری؛ کاغذ: سمرقندی، جلد: تیماج عنابی، ۷گ (۸۸–۹۴)، ۱۵ سطر (۸×۱۳)، اندازه: ۱۲×۱۸/۵سم [ف: ۴ – ۱۱۹۴]

۱۲۳. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۱۸۷۴۲

بی‌کا، بی‌تا؛ انتقالی از کتابخانه پهلوی – مجموعه نوازی؛ ۲۴۷گ، اندازه: ۹/۸×۱۵/۸سم [رایانه]

۱۲۴. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:ض۸۸۴۷

خط: مختلف، کا: فرج الله، بی تا [الفبائی ف: – ۱۴۳]

۱۲۵. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۵۵۹۲/۴

رساله در روزهای ماه‌های عرب و روم و شناختن هلال بدون حساب؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ کاغذ: سمرقندی، جلد: تیماج سبز، ۴گ (۶۸پ–۷۲ر)، ۱۱سطر (۷×۱۴)، اندازه: ۱۲×۱۸سم [ف: ۱۶ – ۴۱]

۱۲۶. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۱۷۲۸۰

بی‌کا، بی‌تا؛ خریداری از محمد مهدی ابراهیمی؛ اندازه:

۲۰/۷×۱۴/۳سم [رایانه]

۱۲۷. تهران؛ شهشهانی ، حسین؛ شماره نسخه:بدون شماره

بی‌کا، بی‌تا [میراث اسلامی: ۵ - ۶۰۶]

۱۲۸. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۰۳۷۲

خط: نستعلیق زیبا، بی‌کا، بی‌تا؛ دارای اشکال نجومی با شنگرف؛ قطع: رحلی [میراث شهاب: س۸ش۴ - ۶۱]

۱۲۹. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۶۴۳/۱

تقویمی است مجدول به جهت ماههای عربی و رومی، و بر فراز صفحه ها رویدادهای هر ماه را می‌نویسد؛ خط: نستعلیق خوش، بی‌کا، بی‌تا؛ مجدول؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۱۲گ (۱ر-۱۲ر)، اندازه: ۱۱×۱۵سم [ف: ۲ - ۲۴۱]

● تقویم (جدول) / تقویم / فارسی

taqvīm (jadval)

جدول نیک و بد مطابق روزهای هفته و ماه فرس قدیم.

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۹/۹ خوئی

آغاز: بقیه جدول نیک و بد اشتغال و اعمال در پنج روز چهارم ماه فرس قدیم

بی‌کا، بی‌تا؛ ۷ص (۲۵۲-۲۵۸) [ف: ۷ - ۶۰]

● تقویم (مختصر) / تقویم / فارسی

taqvīm (mx.)

مختصری است درباره اتصالات کواکب و تحویل برج‌ها و خسوف و کسوف که از کتب مختلف مثل مجمل کوشیار و تفهیم ابوریحان و کفایة التعلیم و روضة المنجمین و اشجار و اثمار جمع نموده است.

مشهد؛ شیخ علی حیدر؛ شماره نسخه:۱۰۳۱

آغاز: حمد و ثنا آفریدگاری را که افلاک دوایر و نجوم سوایر بیافرید؛ **انجام:** لئیمان و جاسوسان خبرهای أراجیف بیاورند اما هیچ تشویشی نباشد و الله اعلم.

خط: نسخ و نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ مهر: «فخرالاطباء ۱۲۷۸» (بیضی)؛ جلد: معمولی، ۵۱گ، ۲۱ سطر، اندازه: ۱۶×۲۱/۵سم [مؤید: ۳ - ۴۳]

● تقویم (مختصر) / تقویم / فارسی

taqvīm (mx.)

مشتمل بر سه «قسم»

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۹۸۶۵/۳

آغاز: بعد از حمد و سپاس بی قیاس خداوند تبارک و تعالی و درود نامعدود بر رسول و آل و اصحاب او باد چنین گوید محمد یزدی که این مختصریست در تقویم مشتمل بر سه قسم؛ **انجام:** و آنچه تاریخست اینست تاریخ هجرت ۱۶۱ تاریخ یزدجردی ۱۲۷ ملک شاهی بن الب ارسلان سلجوقی المشهور بجلالی و ملکی ۵۰ تاریخ رومی ۱۶۹۱ اینست.

خط: نستعلیق، کا: محمد یزدی، تا: قرن ۱۲ و ۱۳؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج تریاکی، ۷گ (۴۶پ-۵۲پ)، ۱۵ سطر (۷×۱۴)، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۱۷ - ۴۹۷]

● تقویم آفتاب از اسطرلاب (فایده در) / اسطرلاب/فارسی

taqvīm-e āftāb az ostorlāb (fāyede dar)

تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۳۲۱۴/۲

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ ۲ص [ف: ۶ - ۳۰۲]

← تقویم الآیات ≻ جواهر القرآن

● تقویم الآیات (فی کشف الآیات القرآن) / علوم قرآن / عربی

taqwīm-ul āyāt (fī kašf-il āyāt-il qurān)

رساله‌ای است در دو «قسم» و هر قسم در چند باب در مورد یافتن آیات قرآن کریم که در کدام جزو قرار گرفته به عنوان مثال بعد از کلمه «أ أتخذ» که این شکل «کج ۱» نوشته‌اند شکل اول که کاف و جیم است علامت جزو است یعنی این آیه در جزو بیست و سوم است و شکل دوم که الف است علامت رکوع است یعنی در رکوع اول جزو بیست و سوم و علامت عدد که در بالای آن نوشته شده نیز علامت جزو است به واسطه تبیین نوشته‌اند و همه علامات از این قرار است این نسخه بسیار نفیس و نایاب می‌باشد دو قسم نسخه موجود در دو بخش مجزا با ترقیمه جداگانه کتابت گردیده است: القسم الاول فی أوائل الآی(۱پ-۱۲۴ر)؛ القسم الثانی فی أوایل الاجزاء و الرکوعات (۱۲۵پ-۱۳۴ر). مرحوم آغا بزرگ تهرانی درباره این اثر چنین آورده است: «تقویم الایات فی کشف آیات القران لبعض الاصحاب یوجد عند المیرزا محمد علی الاردوباری و هو مرتب علی اسلوب غیر مأنوس یصعب التناول منه».
[الذریعة ۳۹۴/۴]

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۳۸۴۵

آغاز: القسم الاول فی اوائل الایات باب الالف مع الالف: التاء أءتخذ، کج ۲۳، أ۱، الشین أء شفقه، کح۲۸، ب۲، اللام أ ألقی الذکر، کز ۲۷، ط۹، المیم أأمنتم من فی السماء، کط۲۹، ب۲؛ **انجام:** ۳۵ سورة النصر، إذا جاء نصر الله، ۳۶ سورة تبت، تبت یدا، ۳۷ سورة الاخلاص، قل هو الله، ۳۸ سورة الفلق، قل أعوذ برب الفلق، ۳۹ سورة الناس، قل أعوذ برب الناس.

خط: نسخ تحریری، کا: عبد الرشید بن محمد جعفر، تا: سه‌شنبه ۱۰ رمضان ۱۱۱۹ق؛ مصحح، مقابله شده با نشان‌های «بلغ» و «بلغ مقابلة بقدر الواسع»، در آغازین برگ نسخه نام اثر جواهر القران نامیده شده که اشتباه است به نام اثر در آغاز اثر و پایان نسخه تصریح گردیده است، در آغاز اثر در حاشیه مقدمه‌ای به فارسی افزوده شده که به نظر می‌رسد جزو متن نسخه نباشد و این افزایش از سوی کاتب نسخه صورت گرفته است بر فراز تمامی برگ‌ها عبارت «یا علی جعلت فداک» نگاشته شده؛ کاغذ: شرقی، جلد: تیماج قهوه‌ای، ۱۳۴گ، ۱۲ سطر (۱۴/۵×۷/۵)، اندازه: ۱۲×۱۸/۵سم [ف: ۳۵ - ۱۷۶]

← تقویم الابدان ← شافی الاوجاع

● **تقویم الابدان** / طب / فارسی

taqwīm-ul abdān

دستور درمان بیماری‌ها است از تب تا مفاصل و در آن سه گونه درمان برای بیماری‌ها آمده یکی پادشاهانه دیگری درویشانه سومی برای خواص و عوام.

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۴۵۶۲

آغاز: و تناول نمودن خیار و خیار شنگ؛ **انجام:** و دواهایی که بول براند استعمال نماید (تمام شد کتاب تقویم الابدان)

خط: نستعلیق، کا: میرزا محمد حسین کما نوند خرم آبادی دینانی، تا: دوشنبه ۲۱ محرم ۱۳۰۱ق؛ افتادگی: آغاز؛ کاغذ: فرنگی سفید و کبود، جلد: مقوا، ۲۱۴گ، ۱۲ سطر (۷×۹)، اندازه: ۱۱×۱۳سم [ف: ۱۳ - ۳۵۰۱]

● **تقویم الابدان** / طب / عربی

taqwīm-ul abdān

فائده طبی است که به عنوان خاتمه برای کتاب «تقویم الابدان» نوشته شده است و شاید «تقویم الابدان» ابن جزله باشد.

[الذریعة ۹۰/۴ و ۳۹۵۰]

تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه:۷۳۸۴/۳

خط: نسخ کهن، بی‌کا، بی‌تا؛ کاغذ: سپاهانی و سمرقندی، جلد: تیماج مشکی، ۱گ (۶۷ر-۶۷پ)، ۲۳ سطر، اندازه: ۱۸/۵×۲۶سم [ف: ۳ - ۴۹۲]

● **تقویم از زیج منتخب** / تقویم / فارسی

taqvīm az zīj-e montaxab

از منتخب (یا منتجب) یزدی زیجی منظوم در دست است (نسخه شماره ۴۴۶ دانشکده الهیات مشهد). درة الاخبار (ترجمه تتمه صوان الحکمه) نیز از نویسنده‌ای است معروف به منتخب (یا منتجب) یزدی و او مورخ بوده و شاید زیجی نیز نوشته است. شاعری خراسانی الاصل و متخلص به منتخب نیز می‌شناسیم که در قرن ۱۳ می‌زیست و چندی نیز در یزد اقامت کرد این شاعر با همین عنوان «منتخب یزدی» در تذکره دیوان بیگی (حدیقة الشعرا نسخه خطی مجلس: ۱۹۲) یاد شده است. کتاب حاضر دستور استخراج و تدوین دفترچه تقویم است از روی زیج منتخب و در یک‌جا که مؤلف تقویم از سال یزدگردی اوجات در زیج منتخب یاد می‌کند، جای رقم تاریخ در نسخه سفید است. عبارت رساله در اینجا چنین است: «و مواضع اوجات در هفتاد سال یکدرجه تفاوت کند و آن از دستور معلوم توان کرد و در سنه - یزدجردی (جای رقم در نسخه سفید است) که ابتدا از تاریخ منتخب کردیم مواضع اوجات چنین بود». این رساله دارای ده «فصل» و یک «مقدمه» است (اما مؤلف در دیباچه به این تقسیم و وجود این عنوان‌ها در رساله اشارت نمی‌کند). در مقدمه، دستور نوشتن جداول صفحات تقویم و توضیحاتی است در این باب؛ فصل ۱. استخراج تقویم قمر؛ ۲. تقویم کواکب متحیره؛ ۳. تکمیل تقویم؛ ۴. اجتماع و استقبال؛ ۵. چون خواهند که اتصالات کلیه حساب کنند؛ ۶. استخراج طالع؛ ۷. چون طالع سال در شهری معین استخراج کرده باشند و خواهند که در بلادی دیگر استخراج کنند؛ ۸. خسوف قمر؛ ۹. کسوف شمس؛ ۱۰. در تقویم رسمی این مقدار عمل کافی بود و چون خواهند که تقویم عام حساب کنند. در پایان فصل ۱۰ که تاریخ‌های قبط و ترک و یهود مذکور در تقاویم را برمی‌شمارد می‌گوید «چنانکه بعد از آن ذکر کرده شود انشاء ... تعالی ...» اما نسخه حاضر در همین فصل ۱۰ پایان یافته است.

[فهرستواره منزوی ۲۹۶۱/۴]

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۶۳۷۵/۳

آغاز: الحمدلله رب العالمین ... و اما بعد این رساله ایست در استخراج تقویم از زیج منتخب بدان ... که این زیج مبنی است بر تاریخ یزد جردی چون خواهی که تقویم از زیج منتخب بدان.. که این زیج مبنی است بر تاریخ یزدجردی چون خواهی که تقویم شمس استخراج کنی نگاه کن که اول سال شمسی کدام روز است از تاریخ یزدجردی آنچه برای آن سال نوشته باشد از مرکز و بعد ابعد بر لوح ثبت کنی بعد از آن آنچه برابر آن روز نوشته باشد از ماه ... در تحت آن بنویس؛ **انجام:** و بعضی از منجمان برا بزرگان زوائدی چند بنویسند از اختیارات و اختلاجات و تواریخ و احکام قوس و قزح و احکام ... زجر و فال جمیع اینها از از تقاویم کهنه نقل توان کرد ... و باید دانست که احکام امور مظنونه است و متیقن نباشد و اعمال که تعلق بحساب دارد یقینی بود و در وقوع آن شبهه نباشد مگر در عمل خلل واقع شد.

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ کاغذ: فرنگی آهار مهره، جلد:

تیماج قرمز، ۱۴ص (۲۶۱-۲۷۴)، ۱۷-۲۰ سطر، اندازه: ۱۷/۵×۲۷/۵سم [ف: ۱۹ - ۴۷۷]

● **تقویم الابدان فی تدبیر الانسان** / طب / عربی
taqwīm-ul abdān fī tadbir-il insān
ابن جزله، یحیی بن عیسی، - ۴۹۳ ؟ قمری
ebn-e jazla, yahyā ben ʻīsā (- 1101)

اهداء به: القائم بأمر الله عباسی
ابن جزله این کتاب را شبیه به کتاب‌های نجومی تقسیم‌بندی نموده است، هر بیماری را در دوازده خانه تقسیم نموده: ۱. نام بیماری؛ ۲. امزجه؛ ۳. اسنان؛ ۴. بادها؛ ۵. شهرها؛ ۶. بیماری سالم است یا مخوف؛ ۷. سبب آن بیماری؛ ۸. صلاحیت برای استفراغ دارد یا نه؛ ۹. با داروهای گرم یا سرد تداوی می‌شود، ۱۰. درمان با تدبیر ملکی؛ ۱۱. درمان با آسانترین داروها؛ ۱۲. درمان عمومی. پس از آن داروهای کشنده و علامت بیماری که آنها را خورده است ذکر می‌کند. مجموع بیماری‌ها که شرح آنها را داده است چهل و چهار نوع می‌باشد و هر نوعی در یک صفحه جدول‌بندی شده که دارای هشت شعبه می‌باشد و مجموع علت‌ها سیصد و پنجاه و دو نوع است.

آغاز: البسملة ... و به ثقتی. الحمدلله خلق فسوی، و قدر فهدی، و امرض و شفی، ... و لما تحقق مولانا و سیدنا الامام العادل المقتدی بامر الله امیر المومنین، ... احب العبد ان یخدم بهذه الجملة خزائن حکمته المقتدیة ... فانی وضعت بها القدر الضروری من علم الطب الذی یستغنی به عن کثیر من اطالة الاطباء و عن کتبهم المدونة فیه و هو العلم بتدبیر الامراض و معرفة الاسباب و الاعراض، و وضعته کوضع التقویم، و جعلت مواضع الاجتماع و الاستقبال قسمة الامراض، ... و بالله التوفیق.

انجام: و الکلام علیه و فساد طریقهم الیه و الله تعالی بعین علی العلم و یوفق للصواب و یرشد للهدایة فانه ولی التوفیق و هو حسبی و نعم الوکیل و نعم المعین.

چاپ: جلد اول در دمشق سال ۱۳۳۳ در ۱۰۰ ص قطع بزرگ چاپ شده، و دراستراسبور۱۵۳۲م

[عیون الانباء ۱-۲۵۵؛ کشف الظنون ۱-۴۶۷]

شرح و حواشی:

۱- تقویم الابدان فی تدبیر الانسان (ترجمه)؛ سپهسالار، علی بن عبدالله (-۷)

۲- تقویم الابدان فی تدبیر الانسان (ترجمه)؛ طبیب، محمد اشرف بن محمد (-۱۱)

۳- تقویم الابدان فی تدبیر الانسان (ترجمه)

۱. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۴۵۶۹

آغاز: برابر؛ **انجام:** و ابطل کل واحد منهما فعل صاحبه قیل بل قد یکون ...

خط: نسخ، بی‌کا، تا: احتمالاً اوایل قرن ۷؛ مجدول، یادداشت خریداری کتاب توسط عبدالواحد الدوی در سال ۶۷۱ق دیده می‌شود؛ جلد: تیماج مشکی، ۹۷گ، ۲۱ سطر، اندازه: ۲۴/۵×۳۲/۳سم [ف: ۴۱ - ۵۴]

۲. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۶۶۱۱

انجام: بل اذا زالت الحمی غذوه بمرورة بماء الحصرم و ما یقارب هذا.

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۸؛ افتادگی: انجام؛ مجدول، مصحح؛ یادداشت نظر کردن در کتاب از مومن بن ... داود ...، یادداشتی از محمد علی حکیم بن عبدالوهاب بن عبدالحسین بن ابوالفضل عبدالله بن کاظم بن عبدالله بن کمال الدین حسین شریف طبیب به سال ۱۲۸۸ق؛ تملک: مرتضی بن محمد علی به سال ۱۲۸۷ق؛ جلد: تیماج مشکی، ۵۰گ، مختلف السطر، اندازه: ۲۰×۲۶/۵سم [ف: ۲۰ - ۱۵۵]

۳. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۵۰۵۷

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا: سلیمان بن ابی مسلم بن سلیمان بیضاوی، تا: رجب ۷۳۱ق، جا: شیراز، مدرسه مبارکه القضویه الفراریه؛ به دنبال آن پنج صفحه جداول پزشکی است به زبان فارسی، صفحه بعد مربوط است به اوزان ادویه و اشربه به خط کاتب متن که چنین شروع می‌شود: «و ینبغی ان تعلم ایها المتعلم ایدک الله بالتوفیق و الهمک رشد الطریق ان جمیع ما ذکرناه من اوزان الادویة و الاشربة انما هی الخ»، انجام: «و بعضها من اقاویل المحدثین و بعضها فاحضرنی بتوفیق الله فی غرة شعبان سنة احدی و ثلثین و سبعمائة»؛ واقف: نادرشاه، ۱۱۴۵؛ کاغذ: نخودی، جلد: تیماج مشکی، ۱۰۰گ، مختلف السطر، اندازه: ۱۷×۲۸سم [ف: ۱۹ - ۱۲۳]

۴. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۴۵۵۹/۳

آغاز: هل هو سالم او مخوف، فان الفقهاء اعتبروا ذلک فی الاقرار فی المرض المخوف ... و جعل بیت السابع فیه سبب ذکر المرض، و فی الثامن علامته، و فی التاسع هل یصلح فیه الاستفراغ ... جعل فی البیت العاشر فی - المداواة ذلک المرض ... و جعل فی البیت الحادیعشر مایداوی به ذلک المرض ... و جعل فی البیت الثانی عشر التدبیر العام فی الصحة؛ **انجام:** و ینبغی ان نختم الکتاب بذکر فقر یستعان بها علی المداواة و العمل و الجودة (۶ صفحه بعد) ... انه لایصلح الاضمدة فلا یخلوان یقول ان الاطباء اخلفوا فی موضع الاضماد.

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۰؛ افتادگی: آغاز؛ کاغذ: پسته‌ای، جلد: میشن قهوه‌ای، ۹۶گ (۸۸ر-۱۸۳پ)، ۲۸ سطر، اندازه: ۲۳×۳۳سم [ف: ۷ - ۴۲۰]

۵. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۳۶۷/۱

آغاز: و قد جاء فی الاثر احرث لدنیاک کأنک تعیش ابداً و احرث لاخرتک تلقی ثوابه غداً؛ **انجام:** برابر

خط: نسخ، بی‌کا، تا: چهارشنبه ۲۷ جمادی الاول ۹۴۷ق؛ قسمتی

از مقدمه مؤلف را ندارد؛ مصحح، مقابله شده؛ ۹۷گ (۱پ-۹۷پ)، اندازه: ۲۸×۳۸سم [ف: ۱ - ۳۸۷]

۶. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۴۷۸۴/۱

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا: محمد بن شمس الدین بن حسن نجار استرآبادی، تا: ۱۲ صفر ۹۵۲ق، جا: دولت آباد؛ کاغذ: ترمه، جلد: میشن قرمز، ۲۳ سطر، اندازه: ۱۷/۸×۲۸/۸سم [ف: ۸ - ۸۸]

۷. مشهد؛ الهیات؛ شماره نسخه:۵۶۷/۲

آغاز: برابر؛ **انجام:** من الخطاء والنیسان وبالله التوفیق وعلیه التکلان ویعود به من الزیاده و النقصان وبالله المستعان ... وسلم تسلیما

خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۳ صفر ۱۰۸۶ق؛ مهر: «یا امام محمد باقر»؛ مورخه ۱۰۸۳ از کتب کتابخانه شاهزاده میرزا؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج ماشی، ۱۸-۲۱ سطر (۱۴/۵×۲۱)، اندازه: ۲۰×۲۹سم [ف: ۱ - ۲۸۳]

مشهد؛ مولوی، عبدالمجید؛ شماره نسخه:۵۶۷/۲

همان نسخه بالا [نشریه: ۵ - ۹۲]

۸. تهران؛ نوربخش؛ شماره نسخه:۳۴۷

آغاز: آغاز بخش اول: الانسان فی اکثر احواله شبیهة باحواله القمر.

آغاز بخش دوم: الحمدلله الذی خلق فسوی ... فصل من عرف ان الله رشحه بکماله الذی به صلاح؛ **انجام:** پایان بخش اول: لم ابق یغالب ظنی کتاباً صنف فیما انا بسبیله الاوقراءة عند تصنیفی هذا الکتاب ... منعم النصیر. پایان بخش دوم: و البلغم بارد، رطب.

آغاز بخش دوم نسخه مورد نظر با آغازی که در «کشف الظنون» (ج۱: ۳۱۹) نقل شده مطابقت دارد؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۲۵۳ق؛ یادداشتی است که از کتاب قدیم الصحة مختار بن حسن بن عبدون متطب نقل گردیده؛ کاغذ: آبی رنگ، جلد: تیماج سرخ، مقوایی، ۱۸۶ص، مختلف السطر، اندازه: ۲۰×۳۲/۵سم [ف: ۲ - ۷۸]

۹. تهران؛ فرهاد معتمد؛ شماره نسخه:۱۰۴

خط: نستعلیق، کا: ابن محمد شفیع، بی‌تا؛ تملک: احتشام الملوک؛ کاغذ: سمرقندی، جلد: مقوا مشکی، ۲۶ سطر ۱۷×۲۰، اندازه: ۲۱×۲۹سم [نشریه: ۳ - ۱۶۸]

۱۰. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۶۲۲۰

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ مجدول؛ تملک: فخرالاطباء که رضا قلی خان لله باشی ولیعهد بتاریخ ۲۴ رمضان ۱۲۸۳ هدیه فرستاده با مهر «فخر الاطبا» (بیضی)؛ جلد: تیماج مشکی، ۵۰گ، مختلف السطر، اندازه: ۲۱×۳۰/۵سم [ف: ۱۶ - ۲۱۴]

۱۱. همدان؛ دانشگاه بوعلی؛ شماره نسخه:۳

آغاز: برابر؛ **انجام:** و الله تعالی یعین علی العلم و یوق للصواب

خط: نسخ، کا: صاحب میرزا بن حکیم محمد اسماعیل خان بن آقا میرزا ساکن شاهجان آباد معروف بدهلی، تا: ۴ جمادی الاول؛ جلد: گالینگور قهوه‌ای، ۵۶گ، مختلف السطر (۴×۲۶) [ف: - ۸]

● **تقویم الابدان فی تدبیر الانسان (ترجمه)** / طب / فارسی

taqwīm-ul abdān fī tadbir-il insān (t.)

؟ سپهسالار، علی بن عبدالله، ق۷

sepahsālār , ‘alī-ye bn-e ‘abd-ol-lāh (- 7c)

وابسته به: تقویم الابدان فی تدبیر الانسان؛ ابن جزله، یحیی بن عیسی (-۴۹۳)

تاریخ تألیف: ۶۴۷ق

دانش پژوه معتقد است که به نام اسفهسالار امیر علی بن عبدالله در ۶۴۷ ترجمه شده است و از خود او نیست، اما در فهرستواره منزوی ازسپهسالار دانسته است.

آغاز: بسمله. سپاس و ستایش آفریدگاری را که انسان را به شرف نطق و مزیت عقل مشرف گردانید و اسباب علم و عمل او را مهیا کرده است

[الذریعه ج ۹۰/۴؛ کشف الظنون ج ۴۶۷۱؛ ریحانة الادب ج ۲۸۸/۵؛ فهرستواره کتابهای فارسی ۳۳۸۳/۵ ترجمه را از سپهسالار دانسته]

۱. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۴۹۷

آغاز: برابر

خط: نستعلیق، کا: محمد بن حاجی حسن، تا: ۸۷۴ق؛ مجدول؛ ۴۵گ، ۲۱ سطر، اندازه:۱۸/۵× ۲۶سم [ف: ۲ - ۲۹۱]

۲. یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه:۴۶۷

آغاز: برابر؛ **انجام:** تم الکتاب تقویم الابدان در تاریخ منتصف شهر محرم الحرام سنة سبع و عشرین [بع] الالف ...

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: اوایل قرن ۱۱؛ محشی؛ مهر: «عبده جمال الدین الحسینی»؛ اهدایی: وزیری؛ کاغذ: حنایی، جلد: تیماج تریاکی، ۵۷گ، مختلف السطر، اندازه: ۱۷/۵×۲۴سم [ف: ۱- ۴۱۱]

۳. تهران؛ مفتاح؛ شماره نسخه:۲۹۶

آغاز: برابر؛ **انجام:** ورق ۳۰ اسما خوردن اسفیداج رصاص ... و لطیف میسازد شیر بستدار

خط: نستعلیق، کا: حکیم صالح بن حاجی میر علی، تا: ۲۰ رجب ۱۳۰۵ق؛ مجدول؛ با فهرست در آغاز، نسخه تا ورق ۲۲ مقاله ۲ پایان می‌یابد، با ۱۱۱ برگشمار؛ قطع: ربعی [نشریه: ۷ - ۱۲۳]

۴. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۵۲

آغاز: برابر؛ **انجام:** از عادت طبیعی بگیرد و بیم مرض بود و الله اعلم بالصواب

در فهرست مترجم محمد اشرف بن شمس الدین محمد دانسته شده؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ مجدول؛ کاغذ: فرنگی فستقی، جلد: تیماج قرمز، ۱۱۲گ، ۳۰ سطر (۱۵×۲۶)، اندازه: ۱۹/۸×۳۰سم [ف: ۱ - ۳۹]

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۸۵۸-ف

نسخه اصل: همان نسخه بالا [فیلمها ف: ۱ - ۵۸]

● **تقویم الابدان فی تدبیر الانسان (ترجمه)** / طب / فارسی

taqwīm-ul abdān fī tadbir-il insān (t.)

طبیب، محمد اشرف بن محمد، ق۱۱ قمری

tabīb, mohammad ašraf ebn-e mohammad (- 17c)

وابسته به: تقویم الابدان فی تدبیر الانسان؛ ابن جزله، یحیی بن عیسی (-۴۹۳)

اهدا به: شاه سلیمان صفوی (۱۰۷۷-۱۱۰۵)

آغاز: سپاس بیقیاس حکیم درمان آفرینی را سزاست که باقتضای حکمت بالغه استخراج تقویم ابدان بشریه فرموده از جداول اعصاب و عروق جدول کشی اوراق بقانونی نموده و لقد خلقنا الانسان فی احسن تقویم ... اما بعد بر جلیسان محکمه شناسایی و نسخه نویسان مطب معرفت پوشیده نیست که کتاب تقویم الابدان تألیف یحیی ابن عیسی ین علی بن جزله که در باب تدبیر امراض و معرفت اسباب و اغراض سمت نگارش بنام فرمان فرمایی عصر مؤلف مقتدای بامرالله یافته

انجام: و بدرستی که خدای تعالی است و پس یاری دهنده بندگان در علم و عمل و نگاهدارند است از لغزش و زلل.

چاپ: در تهران چاپ سنگی شده.

[دنا ۲۶۵/۳؛ الذریعة ج ۹۰/۴؛ کشف الظنون ج ۴۶۷۱؛ ریحانة الادب ج ۲۸۸/۵؛ فهرستواره منزوی ۳۳۸۳/۵ و ۳۵۸۵/۵ ناشناس با عنوان «علاجات»]

۱. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۲۷۴۳/۳

آغاز: حرارت که متعلق بروح شود؛ **انجام:** از اغذیه و اشربه و از چیزی که احداث لحمه و فساد در معده کند احتراز نمایند و از جماع اجتناب کنند خصوصا بعد از امتلای طعام و شراب و از شربتهای نیزمحترز باشند مگر شکر و زرد آلو ومویز و ریاضت کشند و بعد از آن حمام روند و بدن ویرا بمالند وتدهین نمایند و استفراغ بدن را لازم دانند و گوشت‌های لطیف بدواها حسوی کرم و بتخمهای گرم مثل صغر و کر و یا وزیره کرمانی پرورده کرده تغذیه نمایند. سزاوار آن است که بیش از عروض مرض استفراغ بدن نمایند و بعد از آن تعدیل غذا بمثل طیهولیک و وشت بزغاله آب انار و غوره و سرکه نمایند و بعد از غذا استراحت و سکون را لازم دانند و بیش از غذا ریاضت کشند و بعد از آن بحمام روند و با روغن بیفشه بدن را بمالند و از شربتها و فواکه خصوصا که تر باشد احتراز نمایند و از عقب امتلا از جماع محترز باشند و بیضه بدن هی نمایند و ادرار بول را مریحی دارند که نافعست.

در فهرست با عنوان «علاجات» و ناشناس آمده، انجام و مباحث آن به تقویم الابدان می‌ماند؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۰؛ کاغذ: اصفهانی شکری، جلد: تیماج سیاه با عطف سرخ، ۹۸ص (۲۶۴-۳۶۱)، اندازه: ۱۹×۲۹/۵سم [ف: ۹ - ۹۵]

۲. کاشان؛ عاطفی، افشین؛ شماره نسخه:۹۸

آغاز: حرارت فم معده که با صفرا پیدا شود، برودت معده و رطوبت او، سردی معده که از بلغم باشد؛ **انجام:** امتلا از جماع محترز باشند ... و ادرار بول را مرعی دارند که نافع بود انشاءالله.

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: اوایل قرن ۱۱؛ مجدول؛ جلد: تیماج جگری، ۱۷۲گ، ۱۲ سطر، اندازه: ۱۲×۱۹/۵سم [ف: - ۸۱]

۳. تبریز؛ نخجوانی، حسین؛ شماره نسخه:۱۵

بی کا، تا: قرن ۱۱ و ۱۲ [نشریه: ۴ - ۳۳۸]

۴. مشهد؛ مدرسه آیة الله خوئی؛ شماره نسخه:۱۵۷

آغاز: برابر

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ مجدول، دارای سرلوح رنگین؛ تملک عبدالعلی کرباسی بیرجندی به تاریخ ربیع الاول ۱۲۹۲؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۷۴گ، ۱۸ سطر، اندازه: ۲۰×۳۳سم[ف: ۱۰۴]

قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۱۸۴۲

نسخه اصل: همان نسخه بالا [عکسی ف: ۵ - ۳۰۷]

۵. یزد؛ صدوقی یزدی؛ شماره نسخه:۹۸

خط: نستعلیق خوش، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ مجدول؛ جلد: روغنی مشکی، ۵۲گ، مختلف السطر، اندازه: ۲۰/۵×۲۹سم [ف: - ۷۸]

۶. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۶۶۰۲

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ جلد: گالینگور آبی عطف تیماج قهوه‌ای، ۹۴گ، مختلف السطر، اندازه: ۲۰×۳۳سم [ف: ۲۰ - ۱۴۷]

۷. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۴۴۶۲/۱

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ مجدول؛ جلد: گالینگور، قهوه‌ای، ۵۱گ (۱ر-۵۲ر)، اندازه: ۲۶/۵×۳۹سم [ف: ۳۸ - ۶۰۶]

۸. تهران؛ نوربخش؛ شماره نسخه:۲۲۹

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا: محمد قاسم بن شفیع بهبهانی، تا: دوشنبه ۱۲ جمادی الثانی ۱۲۰۳ق، مجدول؛ کاغذ: ایرانی، جلد: مقوایی، ۹۰۰ص، مختلف السطر، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۱ - ۲۱۲]

۹. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۸۲۷۰

بی کا، تا: ۱۲۱۹ق [د.ث. مجلس]

۱۰. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۹۸۴۵/۲

خط: نسخ، کا: محمد بن ابراهیم بن احمد عاملی مضری، تا: ۲ ربیع الاول ۱۲۳۴ق؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج مشکی، ۲۹گ (۹۰پ-۱۱۸ر)، ۲۳ سطر ۱۲×۲۳، اندازه: ۱۹×۳۱سم [ف: ۱۷-۴۹۴]

۱۱. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۴۲۶

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا: رضا بن قاسم، تا: شنبه ۲۶ ذیقعده ۱۲۳۴ق؛ مجدول؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج مشکی، ۵۰گ، ۲۹ سطر (۱۳×۲۱)، اندازه: ۲۰/۵×۲۱سم [ف: ۸ - ۹۹]

۱۲. همدان؛ دانشگاه بوعلی؛ شماره نسخه:۵۸

خط: نستعلیق، کا: ابوالحسن بن معلی خان قراکوزلو، تا: جمعه ۲۴ شوال ۱۲۴۶ق؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۵۲گ، مختلف السطر،

اندازه: ۲۱/۵×۳۰سم [ف: - ۳۶]

۱۳. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۶۸۷۱

آغاز: بیشتر است و کم حجم و پرفایده است و ساخته ام این کتاب را بصورت تقویم؛ **انجام:** کودکان پا در شکم و بغل

خط:نستعلیق مخلوط بشکسته کم اعجام،بی‌کا،تا: ۱۲۴۷ و۱۲۴۸ق؛ افتادگی: آغاز (یک صفحه)؛ مجدول؛ واقف: درة السلطنه ملک زاده کوثر، آبان ۱۳۲۶؛ کاغذ: شکری، جلد: مقوا با رویه پارچه، ۵۶گ، مختلف السطر، اندازه: ۲۰×۳۰سم [ف: ۱۹-۱۲۷]

۱۴. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۷۱۱۳

آغاز: برابر؛ **انجام:** درینوقت قابل علاج نیست پس ... باشد بر طبیب باد زودی متوجه بلعمی شود و الله العلیم الحکیم سنه ۱۲۵۰

خط: شکسته نستعلیق و نسخ، بی‌کا، تا: ۱۲۴۹، ۱۲۵۰ق؛ کاغذ: فرنگی، جلد: مقوایی، روکش کاغذ آبی، ۴۸گ، مختلف السطر، اندازه: ۲۱×۳۲سم [رایانه]

۱۵. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۵۱۶۷

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا: عبدالله بن محمد تقی، تا: ۱۲۵۵ق؛ مجدول؛ واقف: رضا نائینی، تاریخ وقف: مرداد ۱۳۱۱؛ کاغذ: شکری آهار مهره، جلد: مقوا رویه پارچه، ۵۰گ، مختلف السطر، اندازه: ۲۶/۲×۳۶سم [آسف: ۱۹ - ۱۲۵]

۱۶. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۰۵۴۵

آغاز: برابر؛ **انجام:** نعم المولی و ... شعبان المعظم سنه ۱۲۶۰

خط: نستعلیق مخلوط بشکسته کم اعجام، بی‌کا، تا: ۱۲۶۰ق؛ نسخه کامل و مذیل است به رساله تشریح در ده ورق به زبان فارسی، پس از آن تشخیص چهارم و پنجم است از کتاب تحفة المؤمنین تألیف محمد مؤمن حکیم و سپس منظومه مختصری است درباه از شریف نامی که منظومه دیگری دارد مقدم بر این منظومه به نام کنز الشفا؛ کاغذ: نخودی، جلد: تیماج قهوه‌ای، ۲۷۳گ، غالبا ۲۰ سطر، اندازه: ۲۱×۳۳سم [ف: ۱۹ - ۱۲۶]

۱۷. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۶۹۳۶

آغاز و انجام: برابر

کا: عبدالکریم بن حاجی ملاعلی، تا: ۱۲۷۰ق، جا: قصبه آستانه از محال کزاز از شهرستان اراک؛ مصحح، محشی؛کاغذ: فرنگی نخودی، جلد: تیماج قهوه‌ای، ۵۳گ، مختلف السطر (۱۷×۲۷)، اندازه: ۲۳/۵×۳۵/۵سم [رایانه]

۱۸. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۸۱

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ مجدول؛ جلد: تیماج مشکی، ۷۳گ، مختلف السطر، اندازه: ۱۵/۵×۲۱سم [ف: ۱ - ۱۹۵]

۱۹. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۳۶۷/۲

خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا، به دستور شاه نعمت الله ولی؛ ۶۳گ (۱۰۰پ-۱۶۳ر)، اندازه: ۲۸×۳۸سم [ف: ۱ - ۳۸۸]

۲۰. تهران، مدارک فرهنگی؛ شماره نسخه:۱۹۹/۱

آغاز و انجام: برابر

خط: شکسته نستعلیق خوب، بی‌کا، بی‌تا؛ مجدول، دارای کمند؛ کاغذ: فرنگی حنایی و مایل به حنایی، جلد: مقوایی روکش تیماج آجری، ۵۳گ (۲ب-۵۲ب)، اندازه: ۲۰/۵×۳۴/۵سم [ف: - ۱۸۰]

۲۱. قم؛ فیضیه؛ شماره نسخه:۲۹

خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ ۵۰گ، اندازه: ۲۳×۳۴سم [ف: ۲ - ۳۱]

● تقویم الابدان فی تدبیر الانسان (ترجمه) / طب / فارسی

taqwīm-ul abdān fī tadbir-il insān (t.)

وابسته به: تقویم الابدان فی تدبیر الانسان؛ ابن جزله، یحیی بن عیسی (-۴۹۳)

متن از ابن جزله است در دو «مقاله»: ۱. امراض عضوها در ۸۴ نوع مرض؛ ۲. امراض غیر عضوی در ۱۲۰ نوع مرض.

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۱۷۶

خط: نستعلیق، کا: حکیم صالح بن حاجی میرعلی، تا: ۲۰ رجب ۱۰۳۵ق؛ مجدول؛ کاغذ: سفید، جلد: تیماج سرخ، ۱۱۱گ، ۳۱-۱۹ سطر (۱۱×۱۶و ۱۳×۱۷)، اندازه: ۱۷×۲۴سم [سنا: ف: ۲ - ۱۵۶]

● تقویم الادویة / طب / عربی

taqwīm-ul adwīya

تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۴۷۸۴/۱۳

آغاز: بسمله ان اولی ما افتت به الح خطاب و احمد ما ابتدی به الکتاب التعظیم لذکر الله؛ **انجام:** و هذه صورتها و حسبی الله و نعم الوکیل.

به صورت جدول با عناوین الادویة، الماهیة، النوع، الاختیار، المزاج، القوة، منفعته فی اعضاء الرأس، منفعته فی آلات النفس، ... بدله، عدد الادویة. از اترج شروع و به غالیه ختم می‌شود. دارای دیباچه‌ای است که در انتهای جداول قرار گرفته است. شماره گذاری کراسه ها از چپ به راست است؛ خط: نسخ، کا: محمد بن شمس الدین بن حسن نجار استرآبادی، تا: ۱۲ صفر ۹۵۲ق، جا: دولت آباد؛ کاغذ: ترمه، جلد: میشن قرمز، ۲۳ سطر، اندازه: ۱۷/۸×۲۸/۸سم [ف: ۸ - ۹۰]

● تقویم الادویة / طب / فارسی

taqwīm-ul adwīya

شیراز؛ خانقاه احمدیه؛ شماره نسخه:۲۸۵

نباید از حبیش باشد، به فارسی در ۷ باب است: باب ۱. الادویة و الاغذیة المفردة در ۵ فصل، باب ۷. مراهم و ضمادات و ضرورات

و شمومات و عطوسات و سعوطات و حقن شیافات. خاتمه در علاج لسوع و طرد الحشرات؛ بی کا، تا: قرن ۱۱؛ مجدول [نشریه: ۵ – ۲۱۱]

● تقویم الادویة المفردة و کیفیة اخذها و صفاتها /

طب / عربی

taqwīm-ul adwīyat-il mufrada wa kayfīyyat-u axd̲-i-hā wa ṣifāt-u-hā

تفلیسی، حبیش بن ابراهیم، ق۷ قمری

taflīsī, hobayš ebn-e ebrāhīm (- 13c)

کتابی است در دو بخش: بخش ۱. مجدول در هفده ستون، سیزده ستون در صفحه یکم و چهارستون در صفحه روبه‌روی آن، بدین‌گونه: اسماء الادویة: بالعربیة، بالفارسیة، بالسریانیة، بالرومیة، بالیونانیة، بالترکیة، ماهیتها، مختارها، طبایعها، منافعها، مضرتها، اصلاحها، بدلها، و سپس در صفحه روبه‌رو چهار ستون: کیفیة استعمالها، مقدار الشربة، قوتها، ستون چهارم با عنوان اختیارات الاطباء فی خاصیتها. در این ستون نظر پزشکان از جالینوس و بقراط و ابیاسیوس و ابن سینا و جز آنها آورده شده است. بخش ۲. در چهارستون باعنوان حرف الالف من الکتاب الثانی که قرابادین است.

آغاز: الحمد لله مستحق الحمد و الثناء و مستوجب العباده ... قال ابوالفضل حبیش بن ابراهیم المتطبب التفلیسی لما قراءت کتاب جالینوس الستة التی هی اصول الطب و تصفحت ما دونه الاطباء المتقدمون و المحدثون فی – صناعة الطب و طالعت ما صنفوه فی الادویة المفردة و الاغذیة التی هی مادة الطب و بهایتم حفظ الصحة و شفاء الامراض و قدمت النظر فی کتاب دیسقوریوس الذی له ... فی معرفة الادویة و ... من النباتی و البری و البحی و السهلی و الجبلی و المبالغة فی تحقیق معرفتها فی سبعة مقالات و کذلک ذکره جالینوس فی کتابه فی الادویة المفردة و هی احدی عشر مقاله و ما ابتداریباسیوس و من اتی بعده مثل حنین بن اسحق و مانقله من ذلک و ما اوضحه محمد بن زکریا الرازی فی کتابه المعروف یابحاوی و ما القد من عبدان الا هو اذی فی کتابه الادویة المفردة و ما صنفه احمدبن العباس فی کتاب کامل الصناعة المعروف بالعقیدی و ما اختاره الشیخ ابو سهل المسحی فی کتابه المعروف بالمایة و ما اهتم به الشیخ ابو الحسن بن عبدون بن بطلان و ما حشمه و بوبه و اوضحه الشیخ الرئیس ابوعلی سینا فی کتابه المعروف بالقانون و کذلک من اتی بعده علی بن عیسی بن جز له بوجدت بعضهم قد اخل بماهیة الدواء و صورته و آخر قد کتب ...

انجام: واذ قد حققناه هذا کله و بیناه و اوضحناه و اختبرناه من اقاویل القدماء و بعضها من اقاویل المحدثین ... الطبیین الطاهرین تم.

[فهرستواره منزوی ۳۳۸۵/۵]

۱. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۵۰۵۹

آغاز: تقویم الصحه بالاسباب النیه التی لابد لکل؛ **انجام:** واجتهدت فی ذلک طلبا لرضاه و هذاخر

خط: نسخ، بی کا، تا: قرن ۹ [الفبائی ف: – ۱۴۳]

۲. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۴۵۵۹/۱

آغاز: ادا فعل فیها الحار الغریزی لم یتحلل بسرعة بل استحالة.؛ **انجام :** برابر

خط: نسخ، بی کا، تا: قرن ۱۰؛ افتادگی: آغاز؛ مجدول؛ کاغذ: پسته‌ای، جلد: میشن قهوه‌ای، ۸۵گ (۱ر–۸۵پ)، ۲۸ سطر، اندازه: ۲۳×۳۳سم [ف: ۷ – ۴۱۹]

۳. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۲۷۴۳/۲

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، بی کا، تا: قرن ۱۰، کاغذ: اصفهانی شکری، جلد: تیماج سیاه، ۱۱۳ص (۱۵۰–۲۶۲)، اندازه: ۱۹×۲۹/۵سم [ف: ۹-۹۴]

۴. تهران؛ علوم پزشکی؛ شماره نسخه:۱۲۲/۲

خط: نسخ، کا: سید برکات حسینی الفهائی، تا: ۹۱۵ق، ۱ص (۵۵۲)، ۳۰ سطر، اندازه: ۱۷/۵×۲۴/۵سم [نشریه: ۳ – ۳۲۶]

۵. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۴۷۸۴/۱۱

آغاز: برابر؛ **انجام:** غملول هو ... و هذا الاسم بالعربیة و قد سبق ذکر منفعته فی کتاب الاول علی التمام و الکمال ... جمیعه الفاً و اربع مائة و ستین (که در انتها می‌گوید در کتاب اول نام ۶۸۸ و در کتاب دوم ۷۷۲ چیز را آورده است، جمعاً ۱۴۰۶).

از نسخه حاضر، قسمتی از کتاب اول بعد از کلمه «قرط» افتاده و به اول حروف جیم کتاب دوم متصل می‌شود و در جدول به پنج زبان ادویه را نام برده است، در نسخه ۴۵۵۹ ترکی را اضافه دارد و شش زبان است؛ خط: نسخ، کا: محمد بن شمس الدین بن حسن نجار استرآبادی، تا: ۱۲ صفر ۹۵۲ق، جا: دولت آباد؛ کاغذ: ترمه، جلد: میشن قرمز، ۲۳ سطر، اندازه: ۱۷/۸×۲۸/۸سم [ف: ۸ – ۸۹]

۶. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۶۶۵۸/۱

خط: نستعلیق، کا: اسماعیل بن محمد کاظم اصفهانی، تا: ربیع الاول ۱۲۷۳ق؛ جلد: تیماج مشکی، ۴۷گ (۱پ–۴۷ر)، اندازه: ۱۵/۵×۲۱/۵سم [ف: ۲۰ – ۱۸۶]

● تقویم الادویة و الاغذیة / طب / عربی

taqwīm-ul adwīya wa-l aġd̲īya

اسفراینی، محمد بن علی، ق۸ قمری

esfarāyenī, mohammad ebn-e ʻalī (- 14c)

در داروهای ساده و مرکب، در دو «باب» است: ۱. مفردها (ساده‌ها) در پنج فصل می‌باشد و نخستین آن به حروف الفبا مرتب است؛ ۲. در داروهای مرکب. هفت «فصل»، و یک «خاتمه» دارد.

آغاز: بسمله. الحمدلله الذی اظهر آثار الحکمة فی المعادن و البقول و الاشجار و اودع انواع المنافع فی الاصول و الفروع و

الازهار، فیقول ... محمد بن علی الطبیب الاسفرائینی.
انجام: و لا یقرب من طبخ الخطمی و عصارة الخبازی و الزیت مجرب
[فهرستواره منزوی ۳۳۸۵/۵؛ خزانه مفتی ۱۶۴/۵]

۱. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۳۶۰/۷۴
خط: نستعلیق، کا: طبیب حموی، تا: ۱۰۰۸ق؛ افتادگی: انجام؛ داروها در جدول گذارده شده با نامهای عربی و یونانی و فارسی داروها و نیمی از کتاب در جدول نیست و به نثر است؛ کاغذ: سفید [سنا: ف: ۱ - ۱۹۳]
۲. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۸۳۸۷/۵
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، بی‌کا، تا: ذیقعده ۱۱۱۶ق؛ جلد: تیماج سبز، ۱۰۸گ (۱۵۶پ-۲۶۳پ)، ۲۵ سطر، اندازه: ۱۲×۲۴سم [ف: ۲۱ - ۳۵۷]
۳. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه:۷۹۸
آغاز و انجام: برابر
بی‌کا، بی‌تا؛ ۱۱۶گ (۱۶۷ر-۲۸۲ر) [ف: ۳ - ۴۹۲]
۴. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۴۶۵۶/۱
آغاز و انجام: برابر
خط:نستعلیق،بی‌کا،بی‌تا؛کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج مشکی، ۸۴ص (۲-۸۵)، ۱۸ سطر (۷×۱۴)، اندازه: ۱۰×۱۹سم [ف: ۱۴-۳۶۰۰]
۵. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۱۸۶۰۶
نسخه ای درباره خوراکیها؛ بی‌کا، بی‌تا؛ انتقالی از کتابخانه پهلوی - مجموعه نوازی؛ ۹۳گ، اندازه: ۱۱/۷×۱۸/۳سم [رایانه]
۶. شیراز؛ میر (دکتر)؛ شماره نسخه:۶
تا «الفصل السابع فی المراهم» در آن هست و از آن پس افتاده؛ بی‌کا، بی‌تا [نشریه: ۵ - ۲۸۲]
۷. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۶۲۹۳
بی‌کا، بی‌تا؛ خریداری از محمد ابراهیم شریعتی [رایانه]

● **تقویم الاذهان فی علم المیزان** / منطق / عربی
taqwīm-ul aḏhān fī ‘ilm-il mīzān
قواعد کلی علم منطق که برای شناخت حدود و چگونگی براهین، لازم می‌باشد در این رساله بسیار مختصر مشتمل بر یک «مقدمه» و چند «رکن» بیان شده است.

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۵۸۴۴/۲
آغاز: الحمدلله رب العالمین ... فهذا کتاب تقویم الاذهان فی علم المیزان مشتمل علی معرفة الحدود و البرهان؛ **انجام:** فلیس للسائل المکاوحة فی طلب توجیهها من العلل و العرف، و الحمدلله رب العالمین.
خط: نسخ، بی‌کا، تا: شاید قرن ۱۱؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۶گ (۷پ-۱۲پ)، اندازه: ۱۲/۵×۱۷/۵سم [ف: ۱۵ - ۲۲۶]

● **تقویم الایام و التواریخ** / تقویم / فارسی
taqvīm-ol ayyām va-t tavārīx
قائنی منجم، ملامحمد
qā’enī monajjem, mollāmohammad
جدول‌هایی است در تاریخ پیامبر اکرم و خلفاء و سلاطین و اختیارات ایام و غالب و مغلوب و دلایل رعود و احکام رؤیت هلال و منسوبات کواکب سبعه و معرفت طوالع و جز اینها. نام تقویم و مؤلف از یادداشتی است که حضرت آیة الله مرعشی روی برگ اول نوشته‌اند.

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۲۳۷۵
خط: نسخ و نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: مقوایی عطف تیماج مشکی، ۵۶گ، مختلف السطر، اندازه: ۱۴×۲۱/۵سم [ف: ۶ - ۳۵۹]

● **تقویم الایمان = تقویم الحکمة الایمانیة = تصحیح العقاید** / فلسفه / عربی
taqwīm-ul īmān = taqwīm-ul ḥikmat-il īmānīya = taṣḥīḥ-ul a‘qāyid
میرداماد، محمد باقر بن محمد، - ۱۰۴۱ ؟ قمری
mīrdāmād, mohammad bāqer ebn-e mohammad (-1632)
از متون موجز استدلالی حکمت الهی در مبحث اثبات واجب و مرتب بر «مقدمه» و پنج «فصل» است. در آن به دفع شبهه شرف الدین مسعودی (که خواجه در شرح اشارات در نمط ثالث و سابع آورده) پرداخته است. مطالب هر فصلی را در عنوان «تصحیح، تقویم» ذکر کرده است، به این جهت به نام «تصحیحات و تقویمات» نیز ضبط شده است. میر داماد در مبحث وحدت حقیقی و وحدت عددی چند گونه تقسیم در وحدت یاد می‌کند از آن‌جمله: وحدة قبل الدهر، و وحدة مع الدهر، وحدة بعدالدهر و وحدة قبل الزمان و وحدة مع الزمان.
آغاز: تقدست یا من الانوار ظلالک و تمجدت یا من الذوات افعالک سنت أشعة نور وجهک الکریم.
انجام: هی ظلال العلم الحق و فیوضات نوره و اشراقات أشعته أشبه
چاپ: تحقیق علی اوجبی، تهران، نشر میراث مکتوب، مؤسسه مطالعات اسلامی، ۱۳۷۶ش
[دنا ۲۶۷/۳؛ الذریعة ۳۹۶/۴؛ کشف الحجب: ۱۲۳ و ۱۳۷؛ بروکلمان ذیل ۵۷۹:۲]
شرح و حواشی:
۱- التصحیحات و التقویمات = حاشیة تقویم الایمان = معلقات تقویم الایمان؛ میرداماد، محمد باقر بن محمد (-۱۰۴۱)
۲- کشف الحقایق فی شرح تقویم الایمان؛ علوی عاملی، احمد بن زین العابدین (-۱۰۵۴)

۳- عرش الایقان فی شرح تقویم الایمان؛ حسینی علوی، محمد اشرف بن عبدالحسیب (-۱۱۴۵)

۱. تهران؛ الهیات؛ شماره نسخه:۸۱۶

آغاز: بسمله و الاستیفاق من العلیم الحکیم. یا من هو یا من هو الا هو الا هو یا فوق الفوق و یا وراء الوراء و یا عالیاً عن سمک الوصف و یا رفیعاً عن افق الثناء لا هو الا انت و لا انت الا انت ... بعد فاحوج المربوبین الی الرب الغنی محمد بن محمد یلقب باقر الداماد الحسینی ختم الله له بالحسنی یملی علی معاشر الاولاد المعنویة ... و لم شعث العلم و تقویم الحکمة الایمانیة الیمانیة؛ **انجام:** کما فی القرآن الحکیم انما امره اذا اراد شیئاً ان یقول له کن فیکون (الی هنا وجدت النسخ)

خط: نسخ، کاتب = مؤلف، تا: قرن ۱۱؛ افتادگی: وسط؛ محشی به خط خود داماد و حواشی لغوی و حاشیه «منه دام ظله»؛ تملک: میرزا محمد علی پسر میرزا عبدالله؛ کاغذ: اصفهانی، ۹۵گ، ۱۲ سطر (۵/۵×۱۰)، اندازه: ۱۲×۱۶سم [ف: - ۴۹۶]

۲. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۲۷۸۵/۱

آغاز: برابر؛ **انجام:** و أوضحا أن البسیط عنه و فیه فیه واحد و لذلک ...

خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۴ رمضان ۹۶۱ق؛ افتادگی: انجام؛ مصحح؛ تملک: محمد علی بن عباس بلاغی نجفی، میر محمد جعفر ساکن نجف اشرف، عباس بن حسن بن عباس بلاغی نجفی؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۷۰گ (۲پ-۷۱پ)، اندازه: ۱۳×۱۸/۵سم [ف: ۷ - ۳۴۷]

۳. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۳۶۰۶/۳

آغاز: برابر؛ **انجام:** این یجرد التام سبحانه عن المارة و علائقها و تقدسه عن ماهیة وراء الآنیة و کذلک.

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ افتادگی: انجام؛ مصحح، محشی با عناوین «منه دام ظله»؛ تملک: «نظام الدین احمد جیلانی»؛ ۱۲۶گ (۷پ-۱۳۲پ)، ۲۰ سطر، اندازه: ۱۱×۱۸سم [محدث ارموی مخ: ۱ - ۴۳۷]

۴. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۳۸۱۶

آغاز: برابر؛ **انجام:** و الذی شاء من قبل انما قال فی کتبه الشفاء و النجاة و المباحثات و التعلیقات و غیرها.

خط: نستعلیق خوب، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ مجدول مذهب، محشی به نقل از سلطان یا کتب لغت و نویسنده یا کتب لغت و نویسنده این یادداشت‌ها در ذیل یادداشت آخر نسخه (مورخ ۱۳۳۵) از حاج میر سید علی اخوی یاد می‌کند؛ کاغذ: خان بالغ، جلد: تیماج قهوه‌ای، ۱۹۳ص، ۱۷ سطر، اندازه: ۱۰×۱۹سم [ف: ۱۰ - ۱۸۳۴]

۵. قم؛ معصومیه؛ شماره نسخه:۸۳۳۹-۱/۱۲۶/۳

آغاز: برابر

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج مشکی، ۱۳۸ص (۶۰۳-۷۴۰)، ۱۹ سطر، قطع: ربعی [ف: - ۱۸۸]

قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۱۰۷۸/۲

نسخه اصل: همان نسخه بالا [عکسی ف: ۳ - ۳۵۸]

۶. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۹۱۱۱

بخش نخستین است و آغاز آن برابر با پایان برگ ۱پ ش ۲۷۹ تا می‌رسد به س ۱گ ۷۰ر سپس س ۱۰گ ۸۱ر تا س ۲ گ ۱۰۴ر سپس س ۶ گ ۷۰پ تا س ۸گ ۷۵پ همان شماره با عنوان‌های: التقدمة الیست النجاة مقصورة فی حدیث افتراق الامة علی فرقة واحدة، الرصد الاول و فیه تقومی ان فی الوجود من هو القیوم الواجب بالذات، تصحیح العلم الاعلی ای العلم الالهی، تصحیح البرهان و هو القیاس الیقینی المقدمات المنتج المنتج لعقد هو نسبة حدی النتیجة؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ محشی با نشان «دام فضله ان شاءالله»؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تازه، ۴۵گ، ۱۵ سطر (۴×۱۱/۵)، اندازه: ۱۰×۱۷سم [ف: ۱۷ - ۲۹۶]

۷. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۹۱۱۳

بخش دوم و برابر بابا برگ‌های ۱۲۳پ تا ۱۳۹پ ش ۲۷۹؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ افتادگی: آغاز؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تازه، ۳۶گ، ۱۵ سطر (۴×۱۲)، اندازه: ۱۰×۱۷سم [ف: ۱۷ - ۲۹۷]

۸. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۱۱۸۳

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ با تاریخ ۱۰۱۸ در پشت، در ص ع آمده «لهذا الکتاب اربعة اسماء: التصحیحات و التقویمات، التصحیح و التقویم، تصحیح العقائد، تقویم الایمان»؛ کاغذ: ترمه، جلد: میشن قهوه‌ای، ۹۹گ، ۱۵ سطر، اندازه: ۱۳/۲×۱۹/۵سم [ف: ۱-۱۶۲]

۹. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۷۵۱۷

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، کا: محمد حیدرآبادی، تا: ربیع الثانی ۱۰۶۱ق؛ مجدول، دارای پیشانی مذهب و منقش، محشی از مؤلف و حکیم نوری؛ کاغذ: آهار مهره حنایی، جلد: مقوا عطف پارچه مشکی، ۷۷گ، ۲۹ سطر، اندازه: ۱۴×۲۴سم [ف: ۱۱ - ۷۶]

۱۰. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۵۰۷۴/۷-ف

نسخه اصل: کتابخانه رایلند منچستر، ش P. 97 (۶۸۶)؛ خط: نستعلیق هندی، بی‌کا، تا: قرن ۱۲ [فیلمها ف: ۳ - ۱۳۱]

۱۱. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۲۹۱۳۴۰/۱

آغاز: برابر؛ **انجام:** علی المعنی الذی مضی فی کتاب النفس فهو کذلک یعقل الاشیاء دفعة واحدة من غیر ان یتکثر

خط: نسخ، بی‌کا، تا: نیمه رجب ۱۱۱۷ق؛ محشی؛ کاغذ: شرقی آهار مهره، ۶۱گ (۲۲۷- ۲۸۷)، ۱۷ سطر، اندازه: ۱۰/۵×۱۶سم [ف: ۲۸ - ۵۷۷]

۱۲. قزوین؛ امام صادق؛ شماره نسخه:۳۱۲/۱

آغاز: برابر؛ **انجام:** الا بعلة جاعلة واجبة بذاتها ثم شوهد وجوده فاستدل من سبیل الان من وجوده المعلوم ...

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۲۲ شعبان ۱۲۷۳ق؛ افتادگی: انجام؛ جلد: تیماج، ۱۰گ [ف: ۱ - ۳۱۱]

۱۳. یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه:۲۸۵۶

آغاز: بسمله و الاستيفاق من العليم الحكيم، يا هو يا من هو يا من لا هو الا هو يا فوق الفوق
خط: نستعلیق، کا: علی بن حسین امینی نجفی، بی‌تا؛ محشی با نشان «۱۲» و «منه دام ظله»؛ اهدایی: وزیری؛ کاغذ: آهار مهره اصفهانی، جلد: مقوایی روکش کاغذ آبی، ۱۳۰گ، ۱۴ سطر (۶×۱۴)، اندازه: ۱۴×۲۴سم [ف: ۴ - ۱۴۵۲]

۱۴. **تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۰۱۳۱/۱**
آغاز: المفتاقين الى الله الغنى محمد باقر الداماد الحسينى ... يقول معاشر رواد الحق؛ **انجام:** فهل انت ممن خص ضروب ...
خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ ۸۵ص (۱ — ۸۵)، ۱۷ سطر، اندازه: ۸/۵×۱۷/۵سم [ف: ۳۲ - ۱۶۳]

۱۵. **مشهد؛ شیخ علی حیدر؛ شماره نسخه:۳۰۰/۱**
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: چرم مشکی، ۶۳گ (۱پ-۶۳ر)، ۲۱ سطر، اندازه: ۱۳×۲۰/۵سم [مؤید: ۱ - ۲۶۵]

۱۶. **مشهد؛ شیخ علی حیدر؛ شماره نسخه:۱۷/۱**
آغاز: برابر؛ **انجام:** فجلس الرجل و قام إليه آخر فقال يا أميرالمؤمنين اخبرنا عن أول شجرة غرست
خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: انجام؛ مصحح، محشی با نشان «منه مدظله العالی»؛ جلد: چرم زرد، ۵۶گ (۲پ-۵۷ر)، ۱۷سطر، اندازه: ۱۴×۲۴سم [مؤید: ۳ - ۵۵۱]

۱۷. **تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۲۷۹/۲ و ۶۱۶۱/۲-ف**
آغاز: برابر؛ **انجام:** انما قال فى كتبه الشفا و النجاة و المباحثات و التعليقات و غيرها ... البسيط الذى عرفته فى كتاب النفس ... على المعنى الذى مضى فى كتاب النفس فهو لذلك يعقل الاشياء دفعة واحدة من غير ان يباكر
خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ محشی با نشان «منه دام ظله العالی» پایان می‌یابد؛ مهر: «محمد باقر داماد»؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: مقوای ته میشن، ۱۸-۲۰ سطر (۷×۱۶)، اندازه: ۱۳×۲۰سم [ف: ۳ - ۲۰۹] و [فیلمها ف: ۳ - ۲۰۴]

۱۸. **تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۳۷۲/۱**
انجام: المرصد الاول و فيه تقويم ان فى الوجود من هو القيوم.. و مبداء سلسلة الوجود.
خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ نسخه دو صفحه بیش نیست و خطبه و تقدمه و دو سطر از مرصد یکم را دارد و در برگ ۲ حاشیه‌ای از خود داماد نوشته شده که به «منه قدس سره» پایان می‌یابد؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج سبز ساده مقوایی تازه، ۱۰۵گ، ۱۷ سطر (۹×۱۵)، اندازه: ۱۶×۲۵سم [ف: ۳ - ۲۱۰]

● تقویم الایمان / تفسیر / فارسی

taqvīm-ol īmān

اردبیلی، حسین بن موسی، ق۱۱ قمری

ardabīlī, hoseyn-e bn-e mūsā (- 17c)

در تفسیر قل هو الله و سوره فاتحه و در آخر هم دوازده حدیث شرح شده که به نام «حسین خان» تألیف کرده است.

تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۲۳۲۴
آغاز: باشد می‌گذارد و نظام و نسق کارهای اقویا و ضعفا ... تعالی لله حکیم حکمت آموز ×× بهر حرفش هزاران نکته مرموز؛ **انجام:** به دعا ختم شد این نامه زهی لطف اله ×× ختم تاریخ بدان باوسط لطف الله (؟)
خط: نستعلیق، کاتب = مؤلف، تا: رجب ۱۰۴۹ق؛ افتادگی: آغاز (ورق اول)؛ کاغذ: ترمه سمرقندی، جلد: میشن آلبالویی، ۱۰۹گ، ۱۲ سطر، اندازه: ۱۱/۹×۲۰/۴سم [ف: ۲ - ۱۶۲]

● تقویم الایمان و تحقیق الایقان / کلام و اعتقادات / فارسی

taqvīm-ol īmān va tahqīq-ol īqān

خاتون آبادی، اسماعیل بن محمد باقر، ۱۰۳۱ - ۱۱۱۶ قمری

xātūn ābādī, esmā'īl ebn-e mohammad bāqer (1622 - 1705)

در دو جلد: ۱. بیان اثبات امامت حضرت علی (ع) و عقاید شیعه اثنی عشری است که معظم احادیث آن را از صحاح معروف عامه برگزیده است؛ ۲. تحقیق مراتب سیر و سلوک الی الله مشتمل بر «مقدمه» و سه «باب» و «خاتمه» است، مقدمه حاوی دوازده «فصل» : ۱) بیان هدف از تألیف، ۲) مراتب قرب، ۳) در بیان راه نجات و سلوک الی الله، ۴) بیان تحصیل طریق معرفت علم و تحقیق کشف و استدلال (باهمین فصل ختم شده).

مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۱۸۲۸
آغاز: بسمله سپاس و ستایش خالقیرا سزد که جواهر قدسیه نفوس انسانی؛ **انجام:** حقوق حق و خلقرا جمیعا جهت وسعت او برعایت جانبین.
جلد۱-۲؛ خط: نستعلیق، کا: محمد شفیع بن عبدالواحد فیروز آبادی، تا: پنج‌شنبه ۲۷ ذیقعده ۱۰۹۹ق؛ نسخه دارای ۱۰ ضمیمه است که اهم آنها بدین شرح است: ۱. رساله‌ای از همین مؤلف در رد شبهات اخباریان خراسان، ۲. رساله در جبر و اختیار (ناتمام) تحت شماره ۱۱۸۲۹، ۳. قطعه‌ای از مکارم الاخلاق، ۴. آداب المتعلمین به نقل از «طب النبی» تألیف ابوالعباس مستغفری در بیان آداب تعلیم و تعلم، ۵. اعتقاد شیخ صدوق و ناقص؛ کاغذ: نخودی آهارمهره، جلد: گالینگور، ۲۱۷گ، ۱۹ سطر، اندازه: ۱۰/۱×۱۹/۴سم [ف: ۱۴ - ۱۵۳]

● تقویم البلدان / جغرافیا / عربی

taqwīm-ul buldān

ابوالفداء، اسماعیل بن علی، ۶۷۲ - ۷۳۲ قمری

abolfedāe, esmā'īl ebn-e 'alī (1274 - 1332)
تاریخ تألیف: شعبان ۷۲۱ق
کتابی است معروف و مشهور در جغرافیا که در وضع و ترتیب مجدول آن به کتاب تقویم الابدان تألیف ابن جزله بغدادی (- ۴۹۳ق) نظر داشته است. قاضی محمد بن علی رومی حنفی مشهور به سپاهی زاده (- ۹۹۷ق) آن را در سال ۹۸۰ به ترتیب حروف مرتب کرده است با اضافاتی از خود و به نام «اوضح المسالک الی معرفة البلدان و الممالک» به سلطان مرادخان ثالث (۹۸۲-۱۰۰۳ق) تقدیم داشته و سپس همان را به ترکی ترجمه کرده و به نام محمد پاشای وزیر مصدر گردانیده است. عبد علی بن محمد بن حسین بیرجندی. (- ۹۳۴ق) آن را در ۹۲۷ق به فارسی ترجمه کرده است (الذریعة ۹۰/۴). یک سوم کتاب متن و نثر است و باقی آن جدول‌ها می‌باشد.
آغاز: الحمدلله حمدا یلیق بجلاله و صلی الله علی سیدنا.. و بعد فانی لما طالعت الکتب المؤلفة فی البلاد و نواحی الارض من الجبال و البحار و غیرها ...
چاپ: پاریس، ۵۳۹و۵۸، ۱۸۴۰م؛ فرانکفورت، مطبعة شتراوس، ۱۴۱۲ق؛ قاهره، مکتبة الثقافة الدینیة، چاپ ۱، ۱۴۲۷ق.
[دنا ۲۶۸/۳؛ کشف الظنون ۴۶۸/۱ و ۴۶۹]

شرح و حواشی:
۱- تقویم البلدان (ترجمه)؛ بیرجندی، عبدالعلی بن محمد (-۹۳۴)
۲- تقویم البلدان (ترجمه)؛ سلطان العلماء، حسین بن محمد (۱۰۰۱- ۱۰۶۴)

۱. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۷۳۵/۱
آغاز: برابر
نسخه اصل: کتابخانه واتیکان-رم ۲۶۶؛ خط: نسخ زیبا، بی‌کا، تا: قرن ۸؛ درون کتیبه و نام مؤلف و بعضی از اجداد وی و یادداشتی که نسخه را کاتب برای خزانه مولویه صاحبیه شرفیه نوشته، و یادداشتی در تاریخ تولد به سال ۷۳۶، مجدول؛ ۲۴۷گ (۱-۲۴۷) [عکسی ف: ۲ - ۴۰۷]

۲. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۳۸۲-ف
نسخه اصل: ایاصوفیا ش ۲۵۹۷؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۷۲۱ق؛ مقابله شده در رمضان ۸۲۸، در رجب ۸۲۸ از آن ابن حاقر ابراهیم بن محمد موقت جامع جاولی بعرد (؟) المحروسة بوده و او همه این کتاب را در ۲ رمضان ۸۶۸ خوانده است [فیلمها ف: ۱ - ۳۰۹]

تهران؛ کتابخانه (پژوهشگاه) مؤسسه مطالعات و تحقیقات فرهنگی؛ شماره نسخه:ع ۱۷۰
نسخه اصل: همان نسخه اصل بالا [فهرستواره مینوی: - ۱۶۹]

تهران؛ بنیاد فرهنگ ایران؛ شماره نسخه:ع ۱۷۰
همان نسخه بالا [نشریه: ۱۱ - ۹۹۴]

۳. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۹۵۲۲
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۹ و ۱۰؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ مجدول، در صفحه یکم شعر عربی شرف الدین حسین ریان است در ستایش از این کتاب و شعر عربی عیسی اربلی درباره چهار رود سپس افتاده و می‌رسد در صفحه ۲ به خود کتاب که آغازش افتاده؛ کاغذ: سمرقندی، جلد: تیماج زرد، ۱۰۵گ، ۲۳ سطر (۱۴×۲۰)، اندازه: ۱۸×۲۹سم [ف: ۱۷ - ۳۹۲]

۴. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۵۲۵
آغاز: برابر؛ **انجام:** ثم البحار فمن اعجبه ذلک اختره و الاتر که حتی یتعاجلو علی [دو کلمه ناخوانا]
خط: نسخ و نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۰؛ واقف: نادرشاه افشار، ۱۱۴۵؛از پنجم جمادی الاولی۱۱۰۵تا جمادی الاخره۱۳۱۲ دوازده بار داخل عرض شده؛ کاغذ: سمرقندی، جلد: تیماج جگری، ۱۶۲گ، ۱۷ سطر (۱۲×۱۷)، اندازه: ۲۰×۲۷/۲سم [ف: ۸ - ۴۶۳]

۵. تهران؛ فرهاد معتمد؛ شماره نسخه:۵۸
خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۹۸۲ق؛ با یک نقشه جغرافیای زرین در ص ع، با یادداشت‌های فرهاد میرزا درباره اشتباهات نقشه، نسخه را در شهر اصفهان در شوال ۱۲۶۷ عبدالحسین خان پسر حاجی محمد حسین خان صدر اصفهانی به او بخشیده بود؛ کاغذ: سمرقندی، جلد: تیماج قهوه‌ایی، ۲۱ سطر (۱۲×۱۸/۵)، اندازه: ۲۰×۳۰سم [نشریه: ۳ - ۱۶۸]

۶. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۱۲۳۵
خط: نسخ، بی‌کا، تا: شنبه ۷ رمضان ۱۰۰۷ق؛ مجدول؛ کاغذ: فستقی، جلد: میشن سرخ، ۱۱۷گ، ۲۴ سطر، اندازه: ۲۰/۸×۳۰سم [ف: ۱ - ۱۲۱]

۷. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۷۵۰
آغاز: برابر؛ **انجام:** و کان الفراغ فی شهر شعبان من سنة احدی و عشرین و سبعمائه ... و السلام و التحیة.
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ مجدول؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج سبز،۲۴گ،۲۴سطر (۱۲/۵×۲۰)، اندازه: ۲۰/۵×۲۱سم [ف: ۸-۲۷۳]

۸. تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه:۲۰۰۴/۳-عکسی
آغاز: برابر؛ **انجام:** (مشکوک): فی جهته و افعل به کما تفعل بالشمس، و قد تقدم ذلک. و لیکن هذا آخر الرسالة. و الحمدلله رب العالمین و صلی الله علی سیدنا و علی آله و صحبه اجمعین.
در فهرست ناشناس آمده؛ خط: نسخ تحریری، بی‌کا، تا: قرن ۱۲ و ۱۳؛ ۸ص (۶۸-۷۵) [عکسی ف: ۱ - ۸۳]

۹. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه:۲۹۰۴
آغاز: برابر؛ **انجام:** جدولا لاوصافه، و الاخبار العامة (و در پائین جدول دارد): والاتر که حتی یتفاصلوا علی الرضا.
خط: نسخ، کا: مسیح کاتب، تا: ۱۲۸۲ق؛ تملک: اعتضاد السلطنه در ۱۲۸۳ق؛ کاغذ: فرنگی سفید، جلد: تیماج سبز، ۱۱۰گ، ۲۳ سطر، اندازه: ۲۲×۳۶سم [ف: ۳ - ۴۹۳]

۱۰. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۸۰۵/۸۹
آغاز: و قد استدلو اعلی ان البحر غامر لثلثه ارباع الارض بان قالوا ان الله تعالی خلق کل عنصر بحاله لواستحال ارضا بکلیته؛ **انجام:** و

انقلب الامزجه عن میول کثیر مما اتفق علیه الاوایل فی معالجة الامراض الحارة کماتقدم
خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ کاغذ: فرنگی سفید، جلد: تیماج قرمز، ۳ص (۶۰۲-۶۰۴)، ۲۵ سطر، اندازه: ۲۱×۳۴سم [ف: ۹ - ۳۸۷]

۱۱. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۴۹۰۰/۱۱۹

آغاز: بسمله. و قد استدلوا علی ان البحر غامر لثلاثة ارباع الارض بان قالوا ان الله تعالی خلق کل عنصر بحالة لو استحال بکلیته الی العنصر الآخر بقدره؛ **انجام:** الکشی. بفتح الکاف و الشین المشددة من مدن ماوراء النهر، کاسان، بالسین المهملة بلدة وراء الشامن
رساله‌ای است منتخب از «تقویم البلدان» در دو بخش یکی دریاها و خشکی‌ها و دیگری نام شهرها و بخش‌های مسکون؛ خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج قهوه‌ای، ۲گ (۳۱۵پ-۳۱۶پ)، ۲۵ سطر (۱۵×۲۹)، اندازه: ۲۳×۳۵سم [ف: ۱۴ - ۱۰۹]

۱۲. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۵۲۵۱

آغاز: برابر؛ **انجام:** حتی یتعاجلوا علی و یسرهم تمت
خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا [رایانه]

۱۳. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۷۹۲۶

آغاز: برابر؛ **انجام:** وحد من بلادهم یتصل ببلاد الروم و هی آخر مدهم مما یلی المغازة
خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا [رایانه]

● **تقویم البلدان** / تقویم / ترکی

taqwīm-ul buldān

موقت، مصطفی بن علی، - ۹۷۹ قمری

movaqqet, mostafā ebn-e ‘alī (- 1572)

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۷۷۴۰

بی‌کا، بی‌تا [د.ث. مجلس]

● **تقویم البلدان** / تقویم / فارسی

taqwīm-ul buldān

فضل علی

fazl ‘alī

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۱۱۶/۹

خط:نستعلیق،بی‌کا،تا:۱۱۳۲ق،۲ص(۴۵۲-۴۵۳) [سنا: ف: ۲ - ۱۲۲]

● **تقویم البلدان (ترجمه)** / جغرافیا / فارسی

taqwīm-ul buldān (t.)

بیرجندی، عبدالعلی بن محمد، - ۹۳۴ قمری

bīrjandī, ‘abd-ol-‘alī ebn-e mohammad (- 1528)

وابسته به: تقویم البلدان؛ ابوالفداء، اسماعیل بن علی (۶۷۲-۷۳۲)
تاریخ تألیف: محرم ۹۲۷ق

ترجمه فارسی آن است و به‌طوری‌که در پایان نسخه مذکور داشته گزیده‌ای است از کتاب ابوالفدا با تجدید حساب مساحت اقالیم. بیرجندی این کتاب را بر یک «مقدمه» و دو «مقاله» ترتیب داده است: مقدمه در بیان طریق مساحت ارض و مسایلی که در آن به کار آید؛ مقاله ۱. معرفت اقالیم و مواضع مشهوره و آنچه به آن تعلق دارد، مشتمل بر نه «فصل»: ۱) معرفت آنچه مابین خط استوا و اقلیم اول است، ۲) معرفت اقلیم اول و مواضع مشهوره آن ...، ۹) معرفت آنچه داخل اقالیم نیست از جانب شمال؛ مقاله ۲. معرفت حدود ولایات و بحار و بحیرات و انهار و جبال مشهوره، مشتمل بر پنج «فصل»: ۱) تحدید ولایات، ۲) معرفت بحار عظیمه، ۳) معرفت بحیرات مشهوره، ۴) معرفت انهار مشهوره، ۵) ذکر جبال مشهوره.
آغاز: بسمله، اما بعد این مختصریست در معرفت مساحت ارض و تقسیم آن باقالیم و معرفت امکنه مشهوره در هر اقلیمی ...
انجام: جبل رهون، جبلیست در غایت بلندی در جزیره سرندیب بر خط استوا گویند که آن کوهیست که آدم علی نبینا و علیه الصلوة و السلام بران کوه فرود آمده و الله اعلم بالصواب و الیه المرجع و المآب

۱. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۵۵۳۲

آغاز و انجام: برابر
خط: نستعلیق خفی، کا: حافظ حسین کربلایی تبریزی، تا: ۹۸۶ق؛ از روی نسخه اصل که به خط بیرجندی بوده به دست یکی از عرفای دانشمند و بنام نیمه دوم قرن دهم هجری (حافظ حسین کربلایی تبریزی متخلص به خادم و متوفی ۹۹۷ صاحب کتاب روضات الجنان و جنات الجنان) استکتاب شده و از این جهت بسیار مغتنم است، محشی از کاتب؛ واقف: رضا نایینی، مرداد ۱۳۱۱؛ کاغذ: حنایی آهار مهره، جلد: پارچه‌ای، ۸۵گ، ۱۷ سطر (۶/۱×۱۲/۵)، اندازه: ۱۱×۱۸/۷سم [ف: ۸ - ۴۶۴]

۲. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۷۶۲

آغاز و انجام: برابر
این ترجمه در فهرست از گنجعلی فراهانی، ولی در فهرستواره ۱۸۴/۱ با آغاز موجود از عبدالعلی بیرجندی دانسته شده؛ خط: نستعلیق، کا: یوسیفای لیلانی، تا: قرن ۱۲؛ مجدول؛ نسخه در ۱۰ ربیع الثانی ۱۱۱۲ خریده شده؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: مقوایی عطف تیماج، ۱۰۹گ، ۱۲ سطر (۹×۱۲)، اندازه: ۱۰×۱۸/۵سم [ف: ۸ - ۲۹۰]

● **تقویم البلدان (ترجمه)** / جغرافیا / فارسی

taqwīm-ul buldān (t.)

سلطان العلماء، حسین بن محمد، ۱۰۰۱ - ۱۰۶۴ قمری

soltān-ol-‘olamā’, hoseyn ebn-e mohammad (1593 - 1654)

وابسته به: تقویم البلدان؛ ابوالفداء، اسماعیل بن علی (۶۷۲-۷۳۲)
به امر: شاه صفی
تاریخ تألیف: غره ۱۰۵۰ق
[الذریعة ۹۰/۴]

تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۱۰۲۷

آغاز: حمد و ستایش مر خداوند عالمیانرا حمدی سزاوار جلال او، و صلوة و سلام بر سید آدمیان و آل او؛ **انجام:** تمام شد آنچه قصد کرده بودیم که در این کتاب ایراد نمائیم، از احوال بلاد آنچه صحیح و ثابت بود نزد ما بقدر طاقت و وسع، و آن در تاریخ شعبان المعظم سنه احدی و عشرین و سبعمائه بود از هجرت نبوی علیه افضل الصلوة و التحیة ...

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ مصحح، دارای سرلوح، مجدول؛ تملک: فرهاد میرزا در ۱۲۸۰؛ کاغذ: ترمه سمرقندی، جلد: ساغری، ۲۱۲گ، ۲۳ سطر، اندازه: ۱۸/۷×۲۹/۳سم [ف: ۲ - ۱۲۹]

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۱۵عکسی

نسخه اصل: همان نسخه بالا [عکسی ف: ۱ - ۱۱۳]

● **تقویم البلدان (ترجمه)** / جغرافیا / فارسی

taqwīm-ul buldān (t.)

وابسته به: تقویم البلدان؛ ابوالفداء، اسماعیل بن علی (۶۷۲-۷۳۲)
ترجمه بخشی کوتاه از مقدمه و اوائل تقویم البلدان عمادالدین دمشقی است (بدون عنوان). باید با ترجمه عبدالعلی بیرجندی و خلیفه سلطان مطابقت کرد که از یکی از آنهاست یا از ترجمه‌ای دیگر.

تهران؛ نوربخش؛ شماره نسخه:۸۵۴/۴

آغاز: بسمله. بدان که فرسخ دو نوع است خطی و آن دوازده هزار ذراعست؛

خط: نسخ و نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۳۴۴ق؛ کاغذ: فرنگی آهار مهره سفید، جلد: روغنی متوسط، ۱۵گ (۲۰۵-۲۱۹)، ۱۳ سطر، اندازه: ۱۱×۱۵سم [نشریه: ۱۳ - ۲۲۰]

● **تقویم به سال الهی** / تقویم / فارسی

taqvīm be sāl-e elāhī

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۵۱۴۹/۲/۱-ف

بی‌کا، بی‌تا [فیلمها ف: ۳ - ۱۳۸]

● **تقویم پیغمبر (ترجمه)** / تقویم / فارسی

taqvīm-e peyqambar (t.)

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۹۹۷/۳

آغاز: بسمله این ترجمه تقویم است که حضرت سید کاینات ... محمد ... وضع کرده است ... روز اول هلال ... در آن روز آدم را خلق کرده است؛ **انجام:** و اگر در این روز کسی بیمار شود بعنایت الله تعالی زود چاق میشود این چند کلمه بتاریخ ۱۰۲ (= ۱۰۰۲) شهر جمادی الاول سمت تحریر یافت بید ... رضا علی موافق سنه ۱۰۸۳.

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: مقوا عطف میشن، ۳گ (۲۷ر-۲۹پ)، ۱۵ سطر (۹/۵×۱۷)، اندازه: ۱۵×۲۴/۵سم [ف: ۸ - ۶۰۵]

← تقویم التاریخ > تقویم التواریخ (ترجمه)
← تقویم تاریخ > تاریخ پادشاهان

● **تقویم تاریخ** / تاریخ / فارسی

taqvīm-e tārīx

تاریخ تألیف: ۷۴۰ق
رساله‌ای است که به نظر می‌رسد، خطبه و مقدمه آن حذف شده و نام مؤلف مشخص نیست. موضوع کتاب ذکر انواع تقویم متداول در آن زمان، در جهان است که در عام الفیل، حوادث را با ذکر تاریخ ماه به ماه و سال به سال تا فتنه مغول و انقراض خوارزمشاهیان و آنگاه بنی عباس تا زمان مؤلف (نیمه اول قرن ۸ق) به پایان برده است؛ سپس به ذکر تواریخ دیگر اقوام به این ترتیب می‌پردازد: [باب اول:] الاسکندریة السریانیة؛ الایغوریة الترکیة؛ الرومیة؛ الغبطیة بختنصریة؛ المعتضدیة؛ الهندیة؛ الیهودیة بنی اسرائیل. مؤلف رخدادهای مذهبی را طبق نظر علمای عامه تحریر نموده است.

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۱۲۲۴/۱۴

آغاز: تواریخی که در ایران، بدان عمل میکنند و آن شش تاریخ است؛ **انجام:** و تا زمان آتش ابراهیم بزعم ایشان ۳۳۴۰ تا زمان طوفان نوح ۴۴۴۳ و تا هبوط آدم ۶۶۸۵ سال

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ محشی به امضای اسماعیل بن جواد محلاتی که در سفر زیارت عتبات عالیات چند کرامت از مرقد مطهر امیر المؤمنین و سائر مشاهد نقل می‌کند؛ کاغذ: فرنگی، ۱۱گ (۶۲-۷۲)، ۲۹ سطر، اندازه: ۱۰×۲۱/۵سم [ف: ۲۸ - ۳۲۷]

● **تقویم تام** / تقویم / فارسی

taqvīm-e tām

رساله کوتاهی است در تقویم شامل یک «مقدمه» و دوازده «باب» و یک «خاتمه».
[نسخه‌های منزوی ۲۸۷۴/۴]

قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۲۸۵۴/۱-۱۵/۱۱۴

آغاز: بسمله وبه اتوسل وبه استعين اما بعد اين مختصرى است در معرفت تقويم تام مشتمل بر مقدمه و دوازده باب و يک خاتمه. مقدمه بدانكه تقويم در لغت به معنى؛ **انجام:** فصل سيم در معرفت اصولى كه در اختيارات به كار آيد.
تا اواسط باب نهم؛ خط: نستعليق شكسته، بى‌كا، بى‌تا؛ افتادگى: انجام؛ جلد: مقوا روكش پارچه عطف تيماج قهوه‌اى، ۱۱گ، ۲۰–۲۲ سطر، اندازه: ۱۶×۲۲سم [ف: ۲ – ۱۰۲۵]

● **تقويم التجويد** / تجويد / فارسى

taqvīm-ot tajvīd

شاه نورى، محمد رضا، ق۱۳ قمرى

šāh nūrī, mohammad rezā (- 19c)

اهداء به: فتحعليشاه قاجار

رساله مختصرى است درباره: معرفت حروف حلقى، معرفت حروف متضاده، معرفت احكام و اقسام مد، معرفت مد فواتح سور و استعاذه، معرفت تنوين و نون ساكن كه به حروف حلق و غيره برسند، معرفة هاء كنايه.

مشهد؛ رضوى؛ شماره نسخه:۲۳۶۴۱

آغاز: نحمدک يا من اظهر الجميل ... و ملهم الفرقان بجبرئيل و آمره التنزيل و التعليم علم الترتيل على حبيبک خليل بن محمد سيد الجزيل؛ **انجام:** منه اسمه و عليه الله هيچ قراء صله نكرده اند
خط: نستعليق و نسخ تحريرى، كاتب = مؤلف، بى‌تا؛ مجدول، كمند كشى شده، داراى كتيبه ساده، با اشكال هندسى؛ ضميمه نسخه ش ۲۳۶۳۵؛ واقف: شكرالله فقيه نيا، آذر ۱۳۷۵؛ كاغذ: شكرى آهار مهره فرنگى، ۹گ، اندازه: ۹×۱۵/۵سم [ف: ۲۳ – ۶۸]

● **تقويم تطبيقى بيزانس و روم (جداول)** / تقويم

taqvīm-e tatbīqī-ye bīzāns va rūm (jadāvel)

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۳۹۴۰-ف

Schram, Robert, Kalendariographische und Chronologische Tafeln, Leipzig, J. C. Hinrichs, sche Buchhandlung 1908. XXXVI, 368. Microfilm. Tehran, Majlis Library 1 reel. 35mm

بى‌كا، بى‌تا [فيلمها ف: ۲ – ۲۸۶]

● **تقويم تطبيقى ماههاى عربى و رومى** / تقويم

taqvīm-e tatbīqī-ye māh-hā-ye ‘arabī va rūmī

در جدول‌هاى اين تقويم روزهاى ماه‌هاى هجرى قمرى با ماه‌هاى رومى تطبيق شده و براى يافتن تاريخ‌هاى تطبيقى مهم است. اين جدول‌ها داراى سه بخش عمودى است: ۱. روزهاى هفته با حروف ابجدى؛ ۲. ماه‌هاى عربى با شماره‌هاى شنگرف؛ ۳. ماه‌هاى رومى با شماره‌هاى مشكى و جدول‌ها با روزهاى اين ماه‌ها شمارش شده است. اين جدول از چپ به راست در اين نسخه كه افتاده دارد از شعبان شروع شده و به شوال ۱۰۸۱ پايان مى‌يابد.

قم؛ مرعشى؛ شماره نسخه:۶۴۳۸

خط: نسخ، بى‌كا، بى‌تا؛ مجدول؛ روى برگ اول تاريخ يک‌شنبه ۲۰ ذيقعده ديده مى‌شود؛ جلد: مقوايى عطف تيماج قهوه‌اى، ۲۹۸گ، ۳۱ سطر، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۱۷ – ۴۶]

← تقويم التواريخ > تاريخ سياقى
← تقويم التواريخ > مجمل التواريخ

● **تقويم التواريخ = تاريخ سنواتى = تاريخ تقويمى** / تاريخ جهان / تركى

taqvīm-ot tavārīx = tārīx-e sanavātī = tārīx-e taqvīmī

حاجى خليفه، مصطفى بن عبدالله، ۱۰۰۴ – ۱۰۶۷ قمرى

hājī xalīfe, mostafā ebn-e ‘abd-ol-lāh (1596 - 1657)

تاريخ تأليف: ۱۰۵۸ق

تقويم مانند تواريخ و وقايع مشهوره را از هبوط آدم تا آخر ۱۰۶۰ق مضبوط داشته و ظهور و زوال خاندان‌ها و پادشاهان را در جدول تعيين نموده است. او خود در «كشف الظنون» (۱: ۴۶۹) مى‌گويد كه آن را در دو ماه از ۱۰۵۸ق ساخته است، همچنين در همانجا تقويم التواريخ را تأليفى تركى و فهرستواره‌اى براى كتب تاريخى، به ويژه كتاب «فذلكه» خود خوانده است. وى كتاب را در هجده جدول تنظيم كرده است: از آغاز آفرينش تا هجرت نبوى در هفت جدول و هر يک از قرون اسلامى در يک جدول. حاجى خليفه دو تحرير از اين كتاب انجام داده است و در تحرير دوم حجم مطالب هر صفحه را كم كرده است و جداول را كنار نهاده و بدون تغيير در محتواى كتاب، آن را در تحرير جديد در چهار بخش تنظيم نموده است. وى در تقويم التواريخ، تاريخ تأليف كتاب را ۱۰۶۰ق ذكر كرده كه ظاهراً تاريخ تجديد تأليف است. از تقويم التواريخ نسخه‌هايى در دست است كه درآنها متن تاريخ در جدول‌ها به فارسى و مقدمه و ضمائم به تركى است، كه آنها را در قسمت ترجمه‌هاى اثر معرفى كرده‌ايم.

چاپ: استانبول ۱۱۴۶ق/۱۷۳۳م

[معجم المطبوعات ۷۳۳؛ كشف الظنون ۴۶۹/۱؛ بلوشه ۲۲۹۳/۴؛ استورى ۱۲۸/۱ و ۱۲۴۲؛ برگل ۲: ۶۱۸؛ ريو ۱۳۷۱؛ فهرست نسخه‌هاى خطى تركى كتابخانه موزه طوپ قاپى سراى استانبول ۱۷۶/۱؛ دنا ۲۶۹/۳–۲۷۰؛ دانشنامه جهان اسلام ج۷: ۸۶۹]

شرح و حواشى:

۱- ملحقات تقویم التواریخ؛ طباطبائی، محمد حسن بن میرزا باقر (۱۲۴۹-۱۳۰۸)
۲- تقویم التواریخ (ترجمه)

۱. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۶۰۸
خط:نستعلیق،بی‌کا،تا:قرن۱۱؛مجدول؛ کاغذ: ترمه استانبولی، جلد: میشن سیاه، ۹۲گ، ۱۹ سطر، اندازه: ۱۳/۳×۲۲/۹سم [ف: ۱-۶۰۴]

۲. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۴۸۷۵
آغاز: بسمله، حمد و ثنا و شکر بی انتها اول مبدء اول جل و علایه ... و بعد چون فن جلیل القدر تاریخده فضل و شرف مقرر و مفضلات و قایعی ضبط و احاطه غیر متصور در بر وفق ما لایدرک کله لایترک کله؛ **انجام:** هر وزیر یا امیر که بر پادشاهی اجلاس ایده، اکثریا اونون النده مقتول در، و هر دولتده آلتنجی پادشاه غالبا خلع اولنوب کلمشدر هر چند که باب حکمت مفتوحدر اسرار حقایق ملکوتدن فایض اولان دقایق پر عبر غایته ... عنان قلنه، و الله اعلم بالصواب.
ترکی؛ خط: نسخ، کا: علی خان جوهری، تا: ۱۹ ربیع الاول ۱۱۰۵ق، حسب اشاره عبدالبر افندی نایب القضاة القضایا در بصره؛ مجدول، محشی از مؤلف با نشان «منه»؛ کاغذ: شرقی، جلد: تیماج مشکی، ۴۳گ، ۳۲ سطر (۱۱/۵×۱۸/۵)، اندازه: ۱۸×۲۸/۵سم [ف: ۳۷ - ۵۰۶]

۳. تهران؛ مهدوی؛ شماره نسخه:۳۰۴
خط: نستعلیق ترک، بی‌کا، تا: قرن ۱۲ [نشریه: ۲ - ۶۹]

۴. تهران؛ مهدوی؛ شماره نسخه:۲۹۸
خط: نستعلیق ترک، بی‌کا، تا: قرن ۱۲ و ۱۳؛ با یادداشت ۱۲۰۵ [نشریه: ۲ - ۶۹]

۵. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۹۶۶۹/۱
آغاز: نهاد جهابذو نقاد قلندی مکدرات عصر و مسامحه کتبه حوادث عصر و مسامحه کتبه حوادث دهره راجع قصور؛ **انجام:** یوز تألیفی کوروب نتیجه سن بومدخلدن ضبط ایده لر و السلام علی من اتبع الهدی
خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: آغاز؛ جلد: تیماج سرخ، ۱۰۹گ، ۱۹ سطر، اندازه: ۲۰×۳۱سم [ف: ۳۱ - ۴۲]

● تقویم التواریخ (ترجمه) = تاریخ سنواتی = تاریخ تقویمی / تاریخ جهان / فارسی و ترکی

taqvīm-ot tavārīx (t.) = tārīx-e sanavātī = tārīx-e taqvīmī

حاجی خلیفه، مصطفی بن عبدالله، ۱۰۰۴ - ۱۰۶۷ قمری
hājī xalīfe, mostafā ebn-e ʻabd-ol-lāh (1596 - 1657)

وابسته به: تقویم التواریخ = تاریخ سنواتی = تاریخ تقویمی؛ حاجی خلیفه، مصطفی بن عبدالله (۱۰۰۴-۱۰۶۷ق)
حاجی خلیفه در کشف الظنون زبان اثر خود را ترکی ذکر می‌کند، به این اعتبار می‌توان گفت همه نسخه‌هایی از آن که جزئاً یا کلاً فارسی است، ترجمه اثر اصلی می‌باشد. از آن جمله است نسخه‌های زیر که گفته شده در آنها مقدمه و خاتمه اثر ترکی و متن آن فارسی است و با این حال به خود حاجی خلیفه نسبت داده شده‌اند.
[فهرستواره منزوی ۵۹۸/۱؛ برگل ۲: ۶۱۷؛ دنا ۲۶۹/۳-۲۷۰]

۱. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۳۱۷۳
در این نسخه تا تاریخ ۱۰۷۷ هست در متن جدول که سفید گذارده شده و در هامش تا به سال ۱۱۳۵ هم رسیده است؛ خط: نستعلیق ترک، بی‌کا، تا: آغاز جمادی الثانی ۱۰۶۲ق؛ مجدول؛ کاغذ: استنبولی، جلد: مقوا رویه پارچه عطف تیماج حنایی، ۸۵گ، ۱۳ سطر (۸/۵×۵/۱۵)، اندازه: ۱۲×۲۰سم [ف: ۱۱ - ۲۱۳۶]

۲. تهران؛ ادبیات؛ شماره نسخه:۱۲۷ ـ ب
خط: نستعلیق ترک، کا: سید ابراهیم بن سید محمد وفایی حسینی، تا: ۱۰۷۱ق؛ مجدول؛ با یادداشت قزوینی؛ تملک: بهاء الدوله شمس میرزا پسر فتحعلی شاه قاجار در ۱۲۷۰ق؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج سرخ، ۷۹گ، مختلف السطر (۱۰×۲۲)، اندازه: ۱۹×۲۹سم [ف: ۱ - ۱۳۴]

۳. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۸۸۸۳
آغاز: انوز.۱.انقراض دولت ساسانیان بموصلی یزدجرد در مرو و فتح طالقان و بلخ و جرجان به دست عروه و توسیع حرم مدینه با فرمان عثمان؛ **انجام:** خاتمه. فن تاریخه متعلق امور کلیه و اکثریه قبیلندن بعض فواید ذکرنده درکه ... هر انسان حال صفر ده تربیه پدر و مادره محتاج اولدوغی.
نسخه ما چند افتادگی دارد: مقدمه و ۳۰ سال اول هجرت. بین برگ‌های ۶ و ۷ حوادث سال‌های ۱۵۰ تا ۳۸۰ و در پایان بخشی از خاتمه؛ خط: نسخ ترکی، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ پس از این جدول‌ها خاتمه‌ای به ترکی پایان بخش کتاب است، نسخه‌پردازی عثمانی، جدول‌کشی شده، محشی به امضای «منه»؛ کاغذ: تا برگ ۷ شرقی و پس از آن فرنگی نخودی آهار مهره، جلد: میشن عنابی، ۵۳گ، مختلف السطر (۹×۱۸)، اندازه: ۱۵/۳×۲۶/۷سم [ف: ۲۹/۱ - ۲۲۸]

● تقویم التواریخ (ترجمه) = تاریخ سنواتی = مختصر التواریخ / تاریخ جهان / فارسی

taqvīm-ot tavārīx (t.) = tārīx-e sanavātī = moxtasar-ot tavārīx

وابسته به: تقویم التواریخ = تاریخ سنواتی = تاریخ تقویمی؛ حاجی خلیفه، مصطفی بن عبدالله (۱۰۰۴-۱۰۶۷ق)
نویسنده در خطبه کتاب می‌گوید که در سال ۱۰۷۵ق به بغداد وارد شدم و کتابی در تاریخ یافتم به شکل تقویم که آن را یکی

از فضلای استانبول به ترکی برای استفاده دوستان خود نوشته بود، ابتدا آن را به عربی و بعد به فارسی ترجمه کردم و آن ترجمه این کتاب شد. مترجم علاوه بر تصحیح متن اصل کتاب تذیلی در ذکر برخی وقایع عصر صفوی بر آن افزوده است. در این ترجمه ذکر وقایع از زمان هبوط حضرت آدم آغاز می شود اما در نسخه‌ها در خصوص زمان پایان تاریخ اختلاف هست.

آغاز: حمد و ثنای که غایتی مر او را نیست بر پروردگاری که او را بدایتی نیست خالقی که ایقان صناعت فلک دوار و مجدد لیل و نهار بر نهجی نموده که حیران گشته در وی عمیقات افکار ...

چاپ: تصحیح میرهاشم محدث، تهران، میراث مکتوب، ۱۳۷۶ق (ترجمه تقویم التواریخ: سالشمار وقایع مهم جهان از آغاز آفرینش تا سال ۱۰۸۵ق، از مترجمی ناشناخته)

[فهرستواره منزوی ۵۹۸/۱؛ دنا ۲۶۹/۳-۲۷۰]

۱. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۹۳۶

در فهرست آمده است: «تا حوادث تاریخ ۱۲۰۰ را دارد و پیداست که دیگران افزوده‌اند و همه آن به فارسی است» ولی مشخص نیست که چگونه وقتی متن کتاب تا وقایع سال ۱۲۰۰ را دارد نسخه متعلق به قرن ۱۱ است (!)؛ خط: نسخ و نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ مجدول؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج تریاکی، ۷۶گ، ۱۰ سطر (۱۰×۱۷)، اندازه: ۱۴×۱۴/۵سم [ف: ۸ - ۵۵۳]

۲. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۲۶۶۶

ترجمه فارسی، تا وقایع ۱۰۸۵ را دارد؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ افتادگی: انجام؛ مجدول؛ کاغذ: فرنگی، جلد: مقوا، ۶۳گ، ۲۳ سطر(۱۳×۲۰)، اندازه: ۱۷×۲۴سم [ف: ۱۰ - ۱۵۶۲]

۳. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۶۸/۱

آغاز: برابر؛ **انجام:** و زدن طبل یاغیگری و کر نخستین از مقابله والد خود اورنگ زیب پادشاه در پنجم ماه محرم سنه ۱۰۹۲ق و ایام حکومت پانزده یوم بود

تا وقایع سال ۱۰۹۲ق؛ خط: نسخ و نستعلیق، کا: نصیر بن محمد صادق، تا: ۱۰ ربیع الاول ۱۲۱۴ق؛ با سر لوح مذهب؛ کاغذ: فرنگی فستقی، جلد: تیماج سیاه، ۱۵۵گ، ۱۷ سطر (۱۳/۵×۲۲)، اندازه: ۱۹/۲×۲۲/۵سم [ف: ۱ - ۵۸]

۴. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۲۰۳۳/۱

آغاز: برابر؛ **انجام:** شاه سلطان حسین بن شاه سلیمان ۸.۹: ۵.۱: ۱: ۱: ۴۰۴: ۱: ۳۰۱.۱ (=۱۰۸۹، ۱۱۰۵، ۱۱۴۴، ۳۱)

خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۲۳۷ق؛ در فهرست شماره بازیابی به اشتباه ۱۲۰۲۳ ثبت شده است؛ کاغذ: نباتی، جلد: تیماج، مختلف السطر، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۱۰ - ۱۹۱]

۵. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:ض۱۲۰۳۳

آغاز: برابر؛ **انجام:** و کیفیت هر یک بیان کنید بعون الله تعالی

خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۲۳۸ق [الفبائی ف: - ۱۴۴]

۶. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۴۷۷۲

آغاز: برابر؛ **انجام:** الحمدلله رب العالمین در بلده طیبه ... در سنه هزار و نود و یک هجری مطابق سنه بیست و چهارم جلوس ... اورنگ زیب پادشاه ... قلمی نمود.

تا وقایع سال ۱۰۹۱ق؛ خط: نستعلیق، کا: محمد سعید قاجار، تا: رجب ۱۲۳۹ق، جا: تهران؛ مجدول، محشی؛ مهر: «حاج سید نصرالله تقوی»؛ کاغذ: ترمه اصفهانی، جلد: میشن قهوه‌ایی، ۱۰۴گ، اندازه: ۱۶×۲۶سم [ف: ۱۳ - ۱۷۰]

۷. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۹۴۵۰/۴

مترجم از قرن یازده است؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ تاریخ مقابله،۱۸ذیحجه۱۲۹۵ است؛ ۱۵۶ص (۴۴-۱۹۹) [مختصر ف: ۱۶۰]

۸. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۶۵۰۱/۳

آغاز: و عدد دول و ابتدای ظهور دولت و انتها و انقراض و عدد ملوک هر دولت را در آن الواح منضبط گردانیده چون خطبه و مقدمه آن مؤلف و خاتمه بل اکثر شرح اخبار به زبان ترکی بوده و بر بعضی انتفاع از آن؛ **انجام:** فتح ملوک ... به دست کرک احمد پاشا و اطاعت منکل کیران آل عثمان و انهزام کفار ... و هزیمت سلیمان پاشا از حرب.

تا سلطنت اوزون حسن را داراست؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ با اشکال هندسی و جدول‌ها، مصحح؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۶۷گ (۶۳ر-۱۲۹ر)، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۲۰ - ۸۱]

۹. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۵۹۵۲

آغاز: برابر

تا وقایع سال ۱۰۸۳ق. فهرست‌نگار گمان دارد که همان باشد که اصل ترکیش به نام «تحفه سلیمانی» به فارسی ترجمه شده؛ خط: نسخ زیبا، بی‌کا، بی‌تا؛ مجدول؛ تملک: عباس بن مرتضی همدانی، محمد صالح بن دخیل علی نجفی با مهر «یا صالح المؤمنین» (مربع)، حسینخان مستوفی معمار خانه آشتیانی به تاریخ ذیحجه ۱۳۰۷؛ جلد: تیماج مشکی، ۹۰گ، مختلف السطر، اندازه: ۱۵/۵×۲۴سم [ف: ۱۵ - ۳۳۴]

۱۰. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۲۴۷

آغاز: برابر

تا وقایع سال ۱۰۶۰ق، تاریخ کتابت نسخه اصل ۱۰۹۱ق بوده است، در فهرست آمده است که «موسوم به حقه نمکدان»؛ خط: نستعلیق شکسته، بی‌کا، بی‌تا؛ کاغذ: ترمه، ۸۷گ، ۱۹ سطر، اندازه: ۱۷×۲۸سم [ف: ۲ - ۱۳۷]

۱۱. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۱۰۲۰/۳

ساخته ۱۰۶۰؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا [ف: ۵ - ۲۲۳]

● تقویم التواریخ (ترجمه) = تقویم التاریخ = تاریخ سنواتی = تاریخ تقویمی / تاریخ جهان / عربی

taqwīm-ut tawārīx (t.) = taqwīm-ut tārīx = tārīx-e sanavātī = tārīx-e taqvīmī

وابسته به: تقویم التواریخ = تاریخ سنواتی = تاریخ تقویمی؛ حاجی خلیفه، مصطفی بن عبدالله (۱۰۰۴-۱۰۶۷ق)
تاریخ تألیف: ۱۰۷۵ق
ترجمه کتاب از ترکی به عربی است و برای اصلاح آن از تاریخ المختصر فی اخبار البشر ایوبی و روح التواریخ و روح الارواح استفاده شده است.
[معجم المطبوعات ۷۳۳]

۲. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۸۶
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱ و ۱۲؛ مجدول؛ کاغذ: سفید، جلد: تیماج زرد، ۷۴گ، ۲۵ سطر (۱۱×۲۰)، اندازه: ۱۹×۳۰سم [سنا: ف: ۱ - ۴۵]

۳. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۴۱۰۵
در ۱۰۷۵ ترجمه شده ولی تا حوادث ۱۰۸۰ را هم دارد؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ مجدول؛ با حواشی فارسی؛ کاغذ: فستقی، جلد: میشن تریاکی، ۱۲۹گ، ۲۴ سطر، اندازه: ۲۰/۱×۲۹/۲سم [ف: ۱ - ۱۲۲]

● **تقویم جدید** / تقویم / فارسی

taqvīm-e jadīd

ماطاوس ملکیانس، قرن ۱۴ قمری

mātāvūs malekyānes (-20c)

اهداء به: میرزا علی اصغر خان اتابک اعظم
تقویم سال ۱۳۲۱ق است که با ماه‌های فرانسوی و روسی سال ۱۹۰۳-۱۹۰۴ میلادی تطبیق شده و روزهای تاریخی و اعیاد ملی و ولادت و وفات بزرگان اسلامی و غیره و جلوس پادشاهان در آن ثبت گردیده است. بعد از تقویم سال مندرجات آن با عناوین هر یک بدین شرح است: مقیاس‌های خارجه با داخله، نقشه ایران، ممالک محروسه ایران، تقسیمات ایران با شهرهای معروف وعده نفوس آنها، رودخانه ها و کوه‌های معروف ایران، سفرا و مأمورین محترم دولت علیه ایران در دربارهای خارجه، سفرا و صاحب منصبان دول خارجه در دربار دولت علیه ایران. اروپا: دولت آلمان، دولت اطریش و مجارستان، دولت انگلیس یا بریطانیای کبیر، دولت ایطالیا، دولت اسپانیول، بلقارستان، دولت بلژیک، دولت پرتقال، دولت دانمارک، دولت روسیه، دولت رومانیا، دولت سوود و نروژ، دولت سربی، دولت سوویس، دولت عثمانی، دولت فرانسه، دولت من تنکرو، دولت هلند، دولت یونان، نقشه اروپا. آسیا: افغانستان، دولت چین، دولت ژاپون، دولت سیام، دولت کره، نقشه آسیا. آفریقا: دولت آبی سینی، جمهوری ارانژ، جمهوری لی بریا، جمهوری ترانسوال، مملکت کنگو (ممالک آزاد)، مملکت مصر، دولت مارک، نقشه آفریقا. ممالک آمریک شمالی و جنوبی: جمهوری اتازونی، جمهوری آرژانتین، جمهوی اورو کوه، جمهوری اکواطور، نقشه آمریکای شمالی. جمهوری برازیل، جمهوری بولی وی، جمهوری پاراگوه، جمهوری پرو، جمهوری سال وادر، جمهوری سان دومینگ، جمهوری شیلی، جمهوری کولمبی، جمهوری گواطه مالا، جمهوری گسطاریکا، جمهوری مکزیک، جمهوری نیکاراگوا، جمهوری ون زولا، جمهوری هائی تی، جمهوری هندوراس، نقشه آمریکای جنوبی. اوسه آنی (= اقیانوسیه) نقشه اقیانوسیه. اطلاعات کره ارض، نفوس عالم تقسیم به مذاهب، طول اعمار اصناف انسان، محصولات معدنی و رستنی عالم، تعداد ستاره‌ها، مرتفع‌ترین کوه‌های روی زمین، بزرگترین جزایر روی زمین و وسعت آنها، بزرگترین دریاچه‌های روی زمین، وسعت اقیانوس‌ها با عمق آنها، بزرگترین شهرهای عالم با جمعیت آنها، اختلاف ساعات اماکن مختلفه، مسکوکات طلا و نقره دنیا، وقایع تاریخ اختراعات عظیمه عالم تا سنه ۱۳۲۱، خانواده‌های سلاطین روی زمین: سلطنت عظمی (مظفرالدین شاه قاجار) ابناء سلطنت، اخوان سلطنت، اعمام سلطنت، نواده‌های سلطنت، بنی اخوان ارشد سلطنت، سلطنت بلقارستان، سلطنت آلمان، سلطنت اطریش و مجارستان، سلطنت انگلیس، سلطنت ایطالیا، سلطنت اسپانیول، سلطنت بلژیک، سلطنت پرتوقال، سلطنت دانمارک، سلطنت روسیه، سلطنت رومانی، سلطنت سوود و نروژ، سلطنت سربستان، سلطنت عثمانی، سلطنت من تنکرو، سلطنت هلاند (پلی یا)، سلطنت یونان یا گرک. (احمد گلچین معانی)

مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۵۴۷۴
آغاز: بسمله، در اوانیکه مملکت ایران از پرتو الطاف شاهنشاه اسلامیان پناه؛ **انجام:** نوادها: ژرژ، الکساندر، هلن
خط: نستعلیق خوش، بی‌کا، بی‌تا؛ واقف: ناییني؛ کاغذ: فرنگی ضخیم، جلد: مخمل، ۹۷گ، ۱۲ سطر (۱۲/۵×۱۶/۵)، اندازه: ۱۸×۲۲/۲سم [ف: ۸ - ۱۰۲]

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۲۲۴۵-ف
نسخه اصل: همان نسخه بالا [فیلمها ف: ۱ - ۵۸]

● **تقویم حرکت ستارگان ثوابت** / تقویم / عربی

taqvīm-e harakat-e setāregān-e savābet

ستارگان ثابت در هر ۶۶ سال یک درجه حرکت می‌کنند و یک دوره کامل آن (چنانچه در رساله حاضر ذکر شده) در سال ۱۰۵۰ یزدجردی و ۱۰۹۱ قمری به پایان رسیده، ولی خورشید دو حرکت وضعی و انتقالی دارد. مؤلف در این رساله حرکت انتقالی خورشید را (بر فرض مرکزیت زمین) در منطقة البروج بیان نموده که فقط برگ اول این رساله در نسخه حاضر موجود است.

قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۹۰۷۷/۸-۶۰/۱۷

آغاز: بسمله الحمدلله الذی جعل الغراله لخدمته جاریة ومدلها فی الدیاجی شبکة الدراری

خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۱۲۵ق؛ ۱گ (۹۲)، اندازه: ۱۴×۲۰سم [ف: ۲-۱۰۲۵]

← تقویم الحکمة الایمانیة ⟵ تقویم الایمان

● تقویم الخطأ فی المناظر / طبیعیات / عربی

taqwīm-ul xaṭa' fī-l manāẓir

کندی، یعقوب بن اسحاق، ۱۸۵؟ - ۲۵۲ ؟ قمری

kendī, ya'qūb ebn-e eshāq (802 - 867)

وابسته به: مناظر و مرایا؛ اقلیدس (۳۰۶ق.م.-۲۸۳ق.م.)

مشکلات که در رساله «المناظر» اوقلیدس پیدا شده در این رساله حل می‌شود و اشتباهات آن گرفته شده با ترسیم اشکالی توضیحی در هر موضوع. در آغاز به کتاب مفصلی که کندی در این موضوع نوشته حوالت داده شده است.

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۷۵۸۰/۴

آغاز: صیرک الله سبباً لک نافعة و هادیاً الی کل خیر، سألت و فقک الله لدرک الحق برسم کتاب فی صناعة اقلیدس؛ **انجام:** و هذا فیما سألت کاف کفانا الله مبهمات الأمور و قال کل محذور.

بی کا، تا: جمعه ۲۸ محرم ۹۶۰ق؛ جلد: تیماج سبز، ۷۷گ (۲۶پ-۱۰۲پ)، اندازه: ۱۵×۲۰سم [ف: ۱۹ - ۳۹۰]

● تقویم الخط فی شرح رمح الخط / خط / عربی

taqwīm-ul xaṭ fī š.-i rumḥ-il xaṭ

قزوینی، محسن بن محمد طاهر، - ۱۱۵۰ قمری

qazvīnī, mohsen ebn-e mohammad tāher (- 1738)

وابسته به: رمح الخط فی نظم رسم الخط = قواعد الکتاب = ارجوزة الخط؛ حسینی سیفی، محمد بن محمد مهدی (-۱۱۵۰)

تاریخ تألیف: اواسط ذیحجه ۱۱۲۳ق؛ محل تألیف: قزوین

شرحی است بر منظومه «رمح الخط» میر سید قوام الدین سیفی که قسمت علم خط کتاب «الشافیة» ابن الحاجب را به نظم درآورده است. این گزارش را شارح به دستور استاد خود نوشته است.

آغاز: نحمدک اللهم علی ما أنعمت علینا من سوابغ الافضال و الانعام و نشکرک علی ما علمتنا الکتابة بالاقلام.

انجام: صیب الله تعالی علی ذنوب قطانها ذنوب العفو بمحمد و آله المیامین و الحمدلله أولا و آخراً

[دنا ۲۷۰/۳؛ الذریعه ۳۹۶/۴ و ۲۴۸/۱۱]

شرح و حواشی:

۱- حاشیة تقویم الخط فی شرح رمح الخط؛ قزوینی، محسن بن محمد طاهر (-۱۱۵۰)

۱. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۸۷۹۲/۱

خط: نستعلیق معرب، کاتب = مؤلف، تا: ذیحجه ۱۱۲۳ق؛ به خط مؤلف تصحیح شده، محشی به نقل از مؤلف و در برخی موارد به خط وی؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۳۷گ (۲ر - ۳۸ پ)، اندازه: ۱۵/۵×۲۱/۵سم [ف: ۲۸ - ۲۶۷]

۲. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۹۵۲۳

آغاز: برابر؛ **انجام:** و الصلوة علی نبیه المصطفی و اله الذین هم مصابیح الدجی و مفاتیح الهدی و لاحول و لاقوة الا بالله العلی العظیم

خط: نسخ معرب، کاتب = مؤلف، تا: ذیحجه ۱۱۲۳ق؛ مصحح، محشی به امضای «منه ایده الله»، در آخر نسخه آمده است: «قد تم کتابته و مقابلته و تصحیحه بید مؤلفه المسیء المدعو بمحسن بن محمد طاهر عفا الله تعالی عن جرائمهما و عن جمیع المومنین بمحمد و آله المیامین بدار السلطنة المزبورة»؛ جلد: تیماج زیتونی، ۷۰گ، ۱۶ سطر، اندازه: ۱۴×۲۱سم [ف: ۳۰ - ۱۹۳]

۳. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۱۲۷۰/۱

خط: نسخ، کا: علی عماد بن محمد بحرانی، تا: ۱۱۱۷ق؛ کاغذ: پسته‌ای، جلد: میشن قهوه‌ای [ف: ۵ - ۲۵۳]

۴. قزوین؛ فحول قزوینی؛ شماره نسخه:بدون شماره

کا:محسن بن حسین حسینی،تا:پنج‌شنبه ۳ ذیحجه ۱۲۶۰ق [ف: ۲۹]

۵. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۴۱۵۵/۸

آغاز: و یستخرج ما فیه من مطویات الرموز و الاسرار ... و سمیته تقویم الخط فی شرح رمح الخط. چ

متن: بسمله. قال قوام شاکر اللنعم ×× حمد المن علمنا بالقلم ... نظمت للکتاب رسم الخط ×× نظما رشیقا مثل رمح الخط؛ **انجام:** و الصدیقین و الشهداء و الصالحین بمنه و کرمه و صلی الله علی سیدنا محمد و اله الطیبین. گفته ناظم درباره تاریخ نظم. هذا کتاب حسنه جلی ×× فی نظمه و قدره علی / ارخته بصبح فیض منجلی (۱۱۲۳) ×× فقلت رمح الخط سمکه علی (۱۱۲۳). گفته او درباره این شرح و ستایش از آن: یا محسن احسنت بلوغ الارب ×× قومت بتقویمک خط العرب / فی شرحک قد شرحت صدر الادب ×× لازلت مرشحا لنیل الرتب. انجام متن: فهذه قواعد الکتاب ×× والآن وقت الختم للکتاب / فالتزم القصد بلا تخط ×× و قوم الخط برمح الخط. تم رمح الخط فی نظم رسم الخط ... بیمین ناظمه قوام الدین محمد الحسینی ... سنة ثلث و عشرین و مائة و الف بدار السلطنة اصبهان حفت بالعز و النصر و الامان.

کا: محمد اسمعیل بن محمد کاظم بن محمد باقر مازندرانی، تا: ۱۲۶۰ق؛ افتادگی: آغاز؛ ؛ محشی با نشان «منه، منه ایده الله، منه دام ظله»؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج قهوه‌ای، ۷گ (۱۱۶-۱۲۲)، ۱۷ سطر (۶×۱۲)، اندازه: ۱۱×۱۷سم [ف: ۱۳ - ۳۱۲۵]

۶. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۷۶۸

آغازو انجام: برابر
خط: نسخ، کا: ملا یوسف بن محمد علی طالقانی، بی‌تا؛ مصحح؛ جلد:تیماج مشکی،۸۸گ،۱۶سطر،اندازه:۱۴×۲۰/۵سم[ف:۲- ۳۷۷]

● **تقویم خطی** / تقویم / فارسی

taqvīm-e xattī

تقویمی است نجومی.

تبریز؛ ملی تبریز؛ شماره نسخه:۳۴۶۰
آغاز: بسمه تعالی مجملی از مظنونات دلایل مخصوصه مبارکه حضرت اقدس و الا روحی فداه و بعضی همراز دلایل عمومیه هذه السنه قوی ئیل خیریت دلیل، در ابتدای هذه السنه میمونه که سال ۴۳ قمری ناقصه است از زمان؛ **انجام:** الایام العربیه الفرنسیة مواضع القمر موالید الائمه وفات الائمه
کا: نستعلیق شکسته، تا: ۱۳۱۲-۱۳۱۳؛ مجدول مذهب، دارای سرلوح؛ کاغذ: فرنگی، جلد: مقوا ۵/۲۰×۵/۱۵، ۱۶گ، مختلف السطر [ف: ۱ - ۲۹۳]

● **تقویم خطی** / تقویم / فارسی

taqvīm-e xattī

تبریز؛ ملی تبریز؛ شماره نسخه:۳۴۶۵
تقویم نجومی مانند شماره ۳۴۶۰ و مجدول؛ بی‌کا، بی‌تا؛ ۱۹گ [ف: ۱ - ۲۹۴]

● **تقویم دائمی قمری** / تقویم / فارسی

taqvīm-e dā'imī-ye qamarī

فتحی میمندی، عبدالرحیم، ق۱۴ قمری

fathī meymandī, 'abd-or-rahīm (- 20c)

موضوع این رساله در مورد تبدیل سال‌های شمسی، قمری و میلادی به یکدیگر می‌باشد. در آغاز رساله آمده است: در اثر سعی و کوشش و نتیجه تجربیات دوره جوانی و بیست ساله اخیر از عمر خویش، سرانجام موفق به تنظیم تقویم دائمی قمری گردیدم.

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۱۷۶۰
آغاز: بتوفیق خداوند متعال و هدایت أئمه اطهار صلوات الله علیهم اجمعین و بعد در اثر سعی و کوشش و نتیجه تجربیات دوره جوانی و بیست ساله اخیر از عمر خویش؛ **انجام:** مانند قاعده سابق سال حقیقی قمری بدست خواهد آمد.
خط: نستعلیق تحریری، کاتب = مؤلف، تا: ۱۲ تیر ۱۳۳۱ مطابق با ۱۰ شوال ۱۳۷۱، جا: کرمان؛ کاغذ: فرنگی، دفتری خط دار، جلد: مشمعی قهوه‌ای با مقوا؛ عطف: تیماج مشکی، ۴گ، ۱۵ سطر (۹/۵×۱۳/۵)، اندازه: ۱۱×۱۸سم [ف: ۲۹ - ۵۵۴]

● **تقویم الدول و البلدان و الامم** / تاریخ / عربی

taqwīm-ud duwal wa-l buldān wa-l umam

ابن عربی، محمد بن علی، ۵۶۰ - ۶۳۸ قمری

ebn-e 'arabī, mohammad ebn-e 'alī (1166 - 1241)

۱. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۴۳۳۰
آغاز: بسمله، الا ان حزب الله هم الغالبون الحمدالله الذی علم بالقلم علم الانسان ما لم یعلم؛ **انجام:** اعلالن سیصد و تاریخ الاحساء ... و الله المؤفق
خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ ضمیمه نسخه ش ۲۴۳۲۴ [رایانه]
۲. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۳۰۶۹
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۴؛ از روی چاپ ۱۳۱۰ بغداد؛ کاغذ: فرنگی، جلد: رویه کاغذ سرخ، ۹گ، ۱۹ سطر، اندازه: ۱۳/۲×۲۱/۲سم [ف: ۱ - ۱۲۲]

● **تقویم الذهن فی المنطق** / منطق / عربی

taqwīm-uḏ ḏihn fī-l manṭiq

ابن ابی الصلت، امیة بن عبدالعزیز، ۴۶۰ - ۵۲۹ قمری

ebn-e abe-s-salt, omayye ebn-e 'abd-ol-'azīz (1069 - 1135)

چاپ: مجر یط، ترجمه اسپانیایی، ۱۹۱۵م.

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۲۸۰/۵-ف
نسخه اصل:اسماعیل صائب ش۱۸۳؛بی‌کا، بی‌تا [فیلمها ف: ۱-۴۵۰]

← تقویم (رساله در) ‹ استخراج و تعدیل نصف النهار

● **تقویم رقمی** / تقویم / فارسی

taqvīm-e raqamī

رجاء زفره‌ای، محمد علی، ۱۲۴۳ - ۱۳۲۰ شمسی

rajā'-e zefre'ī, mohammad 'alī (1864 - 1941)

تقویم سال ۱۳۰۱ش (۱۳۴۰-۱۳۴۱)، استخراج محمد علی رجای زفره‌ای (۱۲۸۱- ق). ظل سلطان به او لقب نجم الشعراء داده بوده است.

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۸۲۵۲
خط: نستعلیق، کاتب = مؤلف، بی‌تا؛ کاغذ: فرنگی، فاقد جلد، ۱۶گ، ۲۷ سطر ×۱۸، اندازه: ۱۶/۵×۲۰/۵سم [ف: ۱۷ - ۸۹]

● **تقویم رقومی** / تقویم / فارسی

taqvīm-e roqūmy

غیر همانند:

۱. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۵۸۹۹

آغاز: بر کافه انام اهل اسلام عموماً و خصوصاً بر بندگان عالی حضرت مهر سپهر ... سلطان حسین الموسوی؛ **انجام:** بعقده راس منخسف گردد، ذلک تقدیر العزیز العلیم، چون ابتدا گرفتن نماید گذشته باشد از شب ...

تقویم سال‌های ۱۱۳۰ و۱۱۳۱. جهت شاه سلطان حسین صفوی تنظیم شده، با یک دیباچه سه برگی سپس جدول‌های معمول در تقاویم سالیانه آمده؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۱۲۹ق؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ مجدول؛ کاغذ: ترمه، جلد: میشن سیاه، ۲۲گ، ۲۰ سطر، اندازه: ۱۸/۸×۲۶/۹سم [ف: ۲ – ۱۶۲]

۲. مشهد؛ فرهنگ و هنر؛ شماره نسخه:ب-۴۳

آغاز: جدول معرفة مداخل اقسام سنه الخطائیه مع معرفته الاختیارات؛ **انجام:** بجداول ختم می‌شود.

تقویم سال ۱۲۱۸ق؛ خط: نسخ و نستعلیق خوش و استادانه، بی‌کا، تا: ۱۲۱۹ق؛ کاغذ: کاهی صیقلی سفید، جلد: مقوای ابری، ۳۱ص، مختلف السطر (۹×۱۳/۵)، اندازه: ۱۲×۱۷/۵سم [ف: – ۶۲]

۳. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۳۱۴۰

تقاویم سالهای ۱۲۲۰، ۱۲۲۲، ۱۲۲۳، ۱۲۲۸، ۱۲۲۹، ۱۲۳۰، ۱۲۳۰، ۱۲۳۳، ۱۲۳۵ را در بردارد؛ خط: نسخ و نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ کاغذ: فستقی، جلد: میشن قهوه‌ای، ۱۲۷گ، مختلف السطر، اندازه: ۱۱/۷×۱۵/۸سم [ف: ۲ – ۱۶۳]

۴. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۳۱۰۷

آغاز: مجموعه مشتمل بر شش تقویم رقومی است، آغاز۱: «الاختیارات البروج بر تخت نشستن»، آغاز۲: «از قدرت کامله ربانی و حکمت بالغه سبحانی»، آغاز۳: «جدول معرفة الاختیارات علی کون القمر فی البروج الاثنی عشریة»، آغاز۴: «الاختیارات البروج»، آغاز۵: «جدول معرفة الاختیارات علی کون القمر فی البروج الاثنی عشریة»؛ **انجام:** فراغت در امور ادنی

بی‌کا، بی‌تا؛ تقویم دوم: دارای ۱۶ برگ؛ تقویم سوم: راجع به سال ۱۲۴۵ق دارای ۱۵ برگ؛ تقویم چهارم: راجع به سال ۱۲۲۹ق دارای ۱۵ برگ؛ تقویم پنجم: راجع به سال ۱۲۰۹ و ۱۲۱۰ق، دارای ۱۵برگ؛ تقویم ششم: راجع به سال ۱۲۱۶ و ۱۲۱۷ق دارای ۱۵ برگ، آغاز به مانند تقویم پنجم؛ واقف: حاج سیدعبدالباقی آیت اللهی شیرازی، اسفند ۱۳۷۴؛ جلد: تیماج تریاکی[ف:۱۸–۴۱]

۵. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۸۶۰۱

سال ۱۲۴۷ برابر با ۱۲۰۱ یزدگری؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تازه، ۱۶گ، ۲۰ سطر (۱۱×۱۷)، اندازه: ۱۳×۱۹سم [ف: ۱۷ – ۱۷۳]

۶. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۳۳۰۳

تقویم سال ۱۲۶۲؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۲۶۱ق؛ مجدول مذهب؛ کاغذ: ترمه، جلد: میشن قهوه‌ای، ۶۰گ، ۱۴ سطر، اندازه: ۱۳×۳۰سم [ف: ۲ – ۱۶۳]

۷. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۳۳۴۸

تقویم سال ۱۲۶۵ق؛ خط: نسخ و نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۲۶۴ق؛ مجدول؛ کاغذ: ترمه، جلد: رویه کاغذ ساغری فرنگی، عطف میشن، ۱۴گ، مختلف السطر، اندازه: ۱۴/۹×۲۵سم [ف: ۲ – ۱۶۳]

۸. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۳۱۷۱

مجموعه تقویم رقومی سالهای ۱۲۶۱، ۱۲۶۲، ۱۲۶۳، ۱۲۶۴، ۱۲۶۵، ۱۲۶۶، با چند یادداشت تاریخی مربوط به وفات رجال عصر قاجار به خط فرهاد میرزا؛ خط: نسخ و نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ تملک: فرهاد میرزا؛ کاغذ: آهار مهره، جلد: میشن سیاه، ۹۴گ، مختلف السطر، اندازه: ۱۴/۶×۲۳سم [ف: ۲ – ۱۶۳]

۹. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۷۸۵

تقویم سال ۱۲۶۷ق؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ مجدول؛ کاغذ: سفید، جلد: تیماج حنایی، ۳۰گ، ابعاد متن: (۱۲×۱۷)، اندازه: ۱۷×۲۴سم [سنا: ف: ۲ – ۶۰]

۱۰. تهران؛ مفتاح؛ شماره نسخه:۴۰۱

سال ۱۲۶۷؛ خط: نسخ و نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ جدول رنگارنگ [نشریه: ۷ – ۱۲۴]

۱۱. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۳۳۴۹

تقویم سال ۱۲۷۴ق؛ خط: نسخ و نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۲۷۳ق؛ کاغذ: فرنگی آهار مهره مغز پسته‌ای، جلد: میشن قرمز، ۱۶گ، مختلف السطر، اندازه: ۱۶/۴×۲۵/۸سم [ف: ۲–۱۶۳]

۱۲. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۱۷۹۹۸

بی کا، تا: ۱۲۷۶ق؛ انتقالی از کتابخانه پهلوی – مجموعه نوازی؛ ۱۶گ، اندازه: ۱۳/۴×۱۹/۳سم [رایانه]

۱۳. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۱۷۹۹۰

بی‌کا، تا: ۱۲۷۷ق؛ انتقالی از کتابخانه پهلوی – مجموعه نوازی؛ ۱۶گ، اندازه: ۱۴/۱×۱۹/۶سم [رایانه]

۱۴. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۵۶۷۰

آغاز: بسم الله خیر الاسماء، بمبارکی و خرمی و اقبال و میمنت و مسرت و اجلال در آمدن سال نوزدهم از جلوس ... شاهنشاه اسلام پناه ... و سال ششم از قران علویین در برج سنبله بطالع سیم درجه برج قوس که خانه مشتری و وجه عطارد است

تقویم سال ۱۲۸۳ق. پس از یک دیباچه در ستایش و پیش‌بینی‌های معمول در تقویم‌ها (در دو صفحه) جدول‌های تقویم آغاز می‌شود؛ خط: نسخ و نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۲۸۲ق؛ با سرلوح، مجدول، با کمند مشکی و اکلیل؛ ۱۶گ، مختلف السطر، اندازه: ۱۳/۲×۲۱/۷سم [ف: ۲ – ۱۶۴]

۱۵. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۷۴۹۲

تقویم سال ۱۲۴۴ یزدجردی موافق سال ۱۲۹۲ قمری بنا بر زیج محمد شاه هندوستانی؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۱۸گ، مختلف السطر، اندازه: ۲۱×۳۴سم [ف: ۱۹ – ۲۸۸]

۱۶. تهران؛ مفتاح؛ شماره نسخه:۳۷۹

مورخ ۱۸ ربیع الثانی ۱۲۹۵ به نام ناصرالدین شاه؛ بی‌کا، بی‌تا؛

آراسته به زر و رنگ‌های گوناگون، با سرلوح، قطع: ربعی [نشریه: ۷ - ۱۲۴]

۱۷. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۳۵۹۴

تقویم سال ۱۲۹۶ق؛ خط: نسخ و نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ مجدول مذهب، دارای سرلوح؛ تملک: علاء الدوله محمد رحیم خان؛ کاغذ: آبی فرنگی، ۱۷گ، مختلف السطر، اندازه: ۱۸/۶×۲۵/۵سم [ف: ۲ - ۱۶۴]

۱۸. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۳۴۲۹

تقویم سال ۱۳۰۳؛ خط: نسخ و نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ کاغذ: آهار مهره فرنگی، جلد: ساغری قرمز فرنگی، ۱۶گ، مختلف السطر، اندازه: ۱۵/۶×۲۱/۴سم [ف: ۲ - ۱۶۴]

۱۹. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۵۷۳۲

خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ کاغذ: فرنگی، فاقد جلد، ۲۴گ، ۱۴ سطر (۱۲×۱۵)، اندازه: ۱۶×۲۰سم [ف: ۱۶ - ۷۸]

۲۰. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۱۹۵۷۰

بی‌کا، بی‌تا؛ خریداری از فرید تنکابنی [رایانه]

۲۱. تهران؛ مفتاح؛ شماره نسخه:۴۵۳

بی‌کا، بی‌تا؛ جدول شنگرف، عنوان لاجورد [نشریه: ۷ - ۱۲۴]

۲۲. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۳۰۷۵

آغاز: جدول معرفة الاختیارات علی کون القمر فی البروج الاثنی عشریة؛ **انجام:** نیک است طرح دفتر و محاسبه کردن.

رساله مرتب است بر جدول هایی در اختیارات ایام و بیان سعد و نحس و خیر شر اوقات برای انواع کارها؛ خط: نسخ و نستعلیق تحریری، بی‌کا، بی‌تا؛ واقف: حاج سید عبدالباقی آیت اللهی شیرازی، اسفند ۱۳۷۴؛ کاغذ: شکری فرنگی، جلد: تیماج دارچینی، ۳۲گ، مختلف السطر، اندازه: ۱۰×۱۴سم [ف: ۱۸ - ۴۲]

● تقویم رمل / رمل / فارسی

taqvīm-e raml

اقلیدی، ابوبکر بن عمر

eqlīdī, ābūbakr ebn-e ʻomar

رساله مختصری است در قواعد و اصول شناخت علم رمل در ۶۰ فصل و در برخی ۶۷ فصل و در برخی ۹۵ فصل و ... . نسخه‌های یکسان نیست.

۱. تهران؛ مینوی؛ شماره نسخه:۲۶

آغاز: کتاب الرمل از تصنیف اقلیدی. بسمله. و به نستعین حمد و ثنا بر مبدع بی آلت و مخترع بی علت که وجود همه موجودات از جود وجود اوست؛ **انجام:** تا بر مبتدی آسان کردن ان شاء الله تعالی و الله اعلم و احکم.

خط: نستعلیق ترک، کا: سعد بن خلیل، تا: ۲۲ شعبان ۹۵۲ق، جا: قسطنطنیه؛ قطع: بغلی [نشریه: ۶ - ۶۴۸]

قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۲۷۸۲

نسخه اصل: همان نسخه بالا [عکسی ف: ۷ - ۳۷۲]

۲. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۳۷۹۰/۳

آغاز: بسمله حمد و ثنا بر مبدع بی آلت و مخترع بی بضاعت وجود موجودات آن خداوندی که گرد تغیر بر چهره جلال او ننشسته ... اما بعد بدانکه این ضعیف ابن ابوالعلاء اقلیدی ... این تقویم رمل ساخته و آن را بر صد و شانزده تسکین نهاده است شانزده در ظاهر و صد در باطن؛ **انجام:** و التسکین المذکور (سپس چهار جدول رمل است).

خط: نستعلیق، کا: محمد حسین بن محسن گیلانی، بی‌تا؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج قهوه‌ای، ۷۰ص (۷۴-۱۴۳)، ۲۰ سطر (۱۰×۱۵)، اندازه: ۱۸×۲۲سم [ف: ۱۲ - ۲۷۷۹]

۳. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۶۶۲۹/۱

آغاز: حمد و ثنا بر مبدع بی آلت و مخترع بی علت که وجود همه موجودات از جود وجود اوست؛ **انجام:** و هر کس این جدول را بداند در احکام بر هیچ نوع عاجز نگردد

خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۲۷گ (۱۶ر-۴۳ر)، اندازه: ۹×۱۷سم [ف: ۱۷ - ۱۹۸]

● تقویم الرمل / علوم غریبه / فارسی

taqvīm-or raml

نعیم لاهوری، اقلید بن میاجی

naʻīm-e lāhūrī, eqlīd ebn-e mīyāčī

مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۱۰۵۳

آغاز: بسمله حمد و ثنا آفریدگاری را که قرعه رمال؛ **انجام:** اول وتد مایل زایل اثنی و الف من الهجره

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۰۰۲ق [ف: ۲ - ۶۱۱]

● تقویم الرمل = عرائس الرمل / رمل / فارسی

taqvīm-or raml = ʻarā'es-or raml

در چند اصل و فصل و در آن از قول صفی الدین مغربی نیز نقل می‌کند با عناوین «بدان از عزیز».

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۱۳۸۶/۲

آغاز: در بیان استخراج اسم و کیفیت ان بدان ای عزیزم که در اسم مپه اکون چند اصول است؛ **انجام:** در این روز دلیل بود بر خوشی خواطر و یافتن مراد و بکام دل رسیدن

خط: شکسته نستعلیق و نسخ، کا: میرزا علی آقا بن محمد تقی، تا: حدود ۱۳۱۵ق؛ محشی؛ ۴ برگ جداول رمل به عنوان «تتمه احکام تقویم الرمل» در پایان نسخه آمده؛ کاغذ: فرنگی، ۱۵گ (۱۵-۲۹)، ۲۰ سطر، اندازه: ۱۱×۱۸سم [ف: ۲۸ - ۶۴۴]

● تقویم زمان ناصرالدین شاه / تقویم / فارسی

taqvīm-e zamān-e nāser-ed-dīn šāh

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۸۲۲۹

بی کا، تا: ۱۲۹۴ق [د.ث. مجلس]

● **تقویم سال** / پیشگویی / فارسی

taqvīm-e sāl

حسینی دامغانی، عبدالمطلب بن امیر فضل، ق۱۱ قمری

hoseynī dāmqānī, ‘abd-ol-mottaleb ebn-e amīr fazl (-17c)

در آن سرگذشت شاه سلیمان صفوی و قیصر روم و خسرو هند و پادشاه ترکستان و میرزا سعدالدین محمد و وزیران و صدور و دانشمندان و سادات و قاضیان و مدیران خزاین و توانگران و مستوفیان و نویسندگان و پزشکان و ستاره‌شناسان و دیوانیان و پیشه‌وران و مشایخ و پارسایان و دزداران و کوهستانیان و خاندان‌ها و حشم‌داران و حال بیماری و مرگ و میر و نرخ‌ها و درآمدهای شهرها و سرما و گرما و باران را برای نوروز که در ده ساعت و سی و دو دقیقه و هیجده ثانیه از شب سه‌شنبه ۱۴ ربیع الثانی ۱۰۹۶ بوده است استخراج و پیش بینی کرده است. (۱ فروردین ۶۰۸ ملکشاهی ۱۱ آذار رومی ۱۰۹۷ اسکندری ۱۶ شهریور ۱۰۵۵ یزدگردی).

تهران؛ الهیات؛ شماره نسخه:۵۴۹/۳

انجام: در صورت زایجه ثبت شد اللهم بارک علینا و علی ... خیر الانام

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۲۰۶ق؛ سپس زایجه و چهار جدول نجومی است در بیان عمل خسوف و کسوف با یاد کردن کسوف روز شنبه ۲۹ محرم ۱۰۴۸ بارس ئیل ترکی به عرض اصفهان و عمل طالع سال و نقل از زیج اشرفی و طول و عرض عالم و شهرها از زیج عمده ایلخانیه و استخراج انحراف قبله و طالع موالید. سپس دیباچه تقویم مورخ ۳ جمادی الثانی ۱۲۳۵ با ۱۸ جدول به فارسی (۴۱پ-۹۳پ)؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج تریاکی، ۶گ (۳۶ر-۴۱پ)، ۲۰ سطر (۷/۵×۱۳)، اندازه: ۱۱/۵×۱۷سم [ف: - ۳۲۴]

● **تقویم سال شصت ساله** / تقویم / فارسی

taqvīm-e sāl-e šast sāle

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۶۱۷۶

از قرن ۱۳ق؛ بی کا، تا: قرن ۱۳؛ کاغذ: سمرقندی، جلد: مقوا با روکش کاغذ قرمز، ۳۲ص، مختلف السطر، اندازه: ۱۱×۱۸سم [ف: ۱۹ - ۱۷۰]

← تقویم سالهای ۱۲۲۰-۱۲۲۱ ق ≻ طالع مولود

● **تقویم سال ۱۲۶۲ هجری قمری** / تقویم / فرانسوی

taqvīm-ot sāl-e 1262 hejrī qomrī

جدولی است در اختیارات دوازده برج و طالع و درجات آنها در هر برج با جدولی جداگانه و اتصالات قمر و غیره.

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۶۴۱۰

خط: نسخ و نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۲۶۲ق؛ جلد: چرم مشکی، ۳۲ص، مختلف السطر، اندازه: ۱۱/۲×۱۴/۷سم [ف: ۴۵ - ۲۱۷]

● **تقویم سال ۱۲۷۳** / تقویم / فارسی

taqvīm-e sāl-e 1273

منجم شوشتری، حسن، ق۱۳ قمری

monajjem-e šoštarī, hasan (- 19c)

در این تقویم خسوف سال ۱۲۷۳ هجری پیش بینی شده است.

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۴۸۳۹

آغاز: حمد و ستایش مر خداوندی را جل شأنه شایسته و سزاوار است که آفرید روز را نورانی

خط: نسخ زیبا، بی‌کا، تا: احتمالاً مقارن سال تقویم یعنی۱۲۷۳ق؛ مجدول، دارای سرلوح زرین، ابتدای هر صفحه با طلا نوشته: «الله یعلم»؛ جلد: چرم قهوه‌ای، ۴۲گ، ۲۱ سطر، اندازه: ۱۵/۵×۲۰/۵سم [ف: ۴۱ - ۲۳۹]

● **تقویم سال ۱۲۹۸** / تقویم / فارسی

taqvīm-e sāl-e 1298

تقویم سال ۱۲۹۸ق است با جداول مخصوص این علم.

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۶۸۴۷

خط: شکسته نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۲۹۸ق؛ مجدول، دارای دو کتیبه مرصع مذهب؛ جلد: تیماج قرمز، عطف تیماج مشکی، ۱۵گ، مختلف السطر، اندازه: ۱۳×۲۰/۵سم [ف: ۲۰ - ۳۰۱]

● **تقویم السر** / عرفان و تصوف / عربی

taqwīm-us sirr

حکیم ترمذی، محمد بن علی، - ۳۲۰ ؟ قمری

hakīm-e termezī, mohammad ebn-e ‘alī (- 933)

رساله مختصر و لطیفی است در ده باب، در اموری که ممکن است بر بعضی شناختش میسر نشود با بیان فرق آنها و مقابلشان. عناوین ابواب چنین است: الالهام من الوسوسة، الظن من الفراسة، تمیز الفناء، المداراة من المداهنة، مصلحة البدن من سعی البدن، التواضع لله من التواضع لغیر الله، الولایة و العداوة فی الله من

الولایة و العداوة لغیره، السخط لله من السخط لغیره، فعل الربوبیة من الفعل العبودیة، السنة و الجماعة من الهوی و البدعة.

زنجان؛ امام جمعه؛ شماره نسخه:۱۹۲/۱

آغاز: قال ابوعبدالله ... عشرة ابواب فی تقویم السر من لایعرفها فانه لایجد لذة علمه و لا حلاوة عبادته و لا صفاوة زهد و لا نور ورعه؛ **انجام:** و لا ان ینفی الوعد علی الایمان لاجل الکبایر کما فعلت الخوارج و المعتزلة و لا ان ینفی الوعید علی الذنوب لاجل التوحید کما فعلت المرجئة.

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۰ یا ۱۱؛ جلد: تیماج با روکش پارچه‌ای، ۲گ (۲ر-۳ر)، ۲۷سطر، اندازه: ۱۶×۲۳/۵سم [اوراق عتیق: ۱ - ۱۹۱]

قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۱۲۹/۱

نسخه اصل: همان نسخه بالا [عکسی ف: ۱ - ۱۴۸]

● **تقویم سعیدی = ترجمه تقویم الحسنین** / تقویم / فارسی

taqvīm-e sa'īdī = t.-ye taqvīm-ol hasanayn

ناسخ القاجار، عباس بن محمد، ق۱۱ قمری

nāsex-ol-qājār, 'abbās ebn-e mohammad (- 17c)

وابسته به: تقویم المحسنین = احسن التقویم؛ فیض کاشانی، محمد بن شاه مرتضی (۱۰۰۶-۱۰۹۱)

اهدا به: محمد سعیدی حاجی لطف علی

محل تألیف: کربلا

ترجمه کتاب تقویم المحسنین است. مشتمل بر یک «مقدمه» و یک «فصل» و چند «جدول»، یک «خاتمه»، یک «تکلمه» و یک «نصحیت».

آغاز: مقدمه مترجم: بسمله حمدی که منجمان حکمت ایجاد و مستخرجان احکام نجوم ذرات کائنات حساب عشری از اعشار آن را در جداول مسدس جهات وتقاویم مربع عنصریات ... آغاز ترجمه متن کتاب: بسمله حمد مرخدای را که آفریده ما را به احسن تقویم و هدایت فرمود ما را به نهج قویم

انجام: تامعلوم شود که هر روز کدام جهت تمکن دارد تا انسان از توجه به آن جهت درکارها لازم شمارد و این حکم غیر منصوص و به اهل نجوم مخصوص است.

[دنا ۳۷۱/۳؛ فهرستواره منزوی ۲۸۸۹/۴؛ الذریعة ۲۳۰/۲۶؛ فهرست‌های خودنوشت فیض کاشانی ص ۱۶۱]

۱. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۶۸۰۰

آغاز: بسمله، الحمدالله الذی خلقنا فی احسن التقویم؛ **انجام:** تمت الکتاب بعون النلک الوهاب

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۱۱۰ق [رایانه]

۲. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۵۹۰۴/۴

آغاز: برابر؛ **انجام:** و باز دیگر ارزانی یابد.

خط:نستعلیق،بی‌کا،تا:۱۱۱۲ق؛کاغذ:سپاهانی، جلد: تیماج تریاکی، ۴۹ص، ۱۷ سطر (۱۰×۱۸)، اندازه: ۱۸×۲۳سم [ف: ۱۶ - ۱۴۲]

۳. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۳۰۹۵/۱

آغاز: برابر؛ **انجام:** جدولی است: حدی در عمارات عالیه بیند، حوت در آب روان یا اشراف بیند ...

خط: شکسته نستعلیق، بی‌کا، تا: شب سه‌شنبه ۱۶ محرم ۱۱۲۷ق؛ افتادگی: انجام؛ جدول شنگرف؛ کاغذ: ترمه، جلد: میشن آلبالویی، ۴۰گ (۲پ-۴۱ر)، ۱۴ سطر، اندازه: ۱۰/۶×۱۴/۸سم [ف: ۶ - ۲۱۱]

۴. قم؛ طبسی؛ شماره نسخه:۱۰۸/۱

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، کا: حسن بخش، تا: قرن ۱۳؛ جلد: پارچه سبز، ۳۲برگ، ۲۱ سطر، اندازه: ۱۴×۲۲سم [ف مخ: ۱ - ۱۳۹]

۵. تهران، مدارک فرهنگی؛ شماره نسخه:۱۳۹

آغاز: برابر؛ **انجام:** هفت کم زاعداد پیشین ز شنبه شمار بهر جا رسد غره ماه دار

خط: شکسته نستعلیق متوسط، کا: محمد محسن، بی‌تا؛ مجدول؛ مهر: «عبده الراجی عباسعلی کل علی ... مع»؛ کاغذ: فرنگی نخودی، جلد: مقوایی روکش کاغذ زرشکی (پوست ماری)، ۹۱گ، مختلف السطر (۱۳×۲۰)، اندازه: ۱۶×۲۳سم [ف: - ۱۲۷]

← تقویم السیاسة الملوکیة و الاخلاق الاختیاریة ≻ الکلمات الافلاطونیة

● **تقویم شرع النبی** / متفرقه / عربی

taqwīm-u šar'-in nabī

۱. تهران؛ حقوق؛ شماره نسخه:۷۰/۱۶ - ج

آغاز: بسمله. هذا تقویم شرع النبی ص عمل به جمیع النجباء؛ **انجام:** و من ولد فیه یکون صالحا رفیعا مرضیا و من مرض فیه یبرأ سریعا انشاء الله تعالی

به روایت از پیامبر اسلام آنچه در سی روز ماه شده و شایسته است بشود آمده است؛ خط: نستعلیق چلیپا، بی‌کا، تا: پنج‌شنبه ۴ رمضان ۱۰۵۳ق؛ ۲گ (۷۶ر-۷۷ر) [ف: - ۳۰۳]

۲. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۸۸۸/۴

در اختیارات سی روز ماه است؛ خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ با سرلوح گل و بوته دار رنگین؛ کاغذ: ترمه سمرقندی، جلد: میشن مشکی، ۳گ (۱۲۶پ-۱۲۸ر)، ۱۸ سطر، اندازه: ۱۵/۸×۲۸سم [ف: ۵-۲۱۳]

← تقویم شرعی ≻ تقویم لطفی

● **تقویم شرعی** / تقویم / فارسی

taqvīm-e šar'ī

حسینی خاتون آبادی، محمد صالح بن عبدالواسع، ۱۰۵۸ - ۱۱۲۶ ؟ قمری

hoseynī xātūn-ābādī, mohammad sāleh ebn-e 'abd-ol-vāse' (1648 - 1714)

وابسته به: تقویم المؤمنین؛ حسینی خاتون آبادی، محمد صالح بن عبدالواسع (۱۰۵۸-۱۱۲۶)

تاریخ تألیف: ۱۱۱۰ق

تعیین سعد و نحس ساعات و ایام بر طبق اخبار تألیف امیر محمد صالح ابن عبدالواسع حسینی خاتون آبادی (- ۱۱۲۶) داماد مجلسی و جد خاندان امام جمعه اصفهان و مؤلف ذریعه النجاح و انوار مشرقه. این رساله مختصر کتاب «تقویم المؤمنین» اوست و تاریخ اتمام آن را مؤلف در این مصرع بیان نموده: «برآورد «جزوی = ۲۶» ز «تقویم شرعی = ۱۱۳۶» (۱۱۱۰) و ...». نام کتاب و نگارنده و تألیف دیگر او به نام «تقویم المؤمنین» که از آن گزیده‌ای است در نجوم در سعد و نحس روزها در کتاب آمده است.

آغاز: بسمله. حمدله. و الصلاة علی محمد و آله الاقدمین، اما بعد چنین گوید ... محمد صالح حسینی ... چون مراعات ساعات شرعی و ترک ملاحظه ساعات نجومی از لوازم ایمان ...

انجام: و در این زمان چاره بغیر از رجوع بآنچه اهل تنجیم در تقاویم ضبط نموده‌اند نیست. و الله اعلم. (سپس جدولها)

[الذریعة ۳۹۷/۴ و ۴۰۳؛ فوائد الرضویه ج ۲: ۵۴۶، فهرستواره منزوی ۲۸۹۰/۴]

۱. تهران؛ الهیات؛ شماره نسخه:۴۵۰/۲

خط: نسخ، کاتب = مؤلف، بی‌تا؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج سبز، ۳۰گ (۱۹۴پ-۲۲۳ر)، ۱۶ سطر (۷×۱۵/۵)، اندازه: ۱۳×۲۲سم [ف: - ۳۰۲]

۲. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۵۸۳۰/۴

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۱۲۷ق؛ رکابه‌دار؛ جلد: تیماج فرنگی، ۳۸(۵۸-۹۵)، ۲۱سطر، اندازه: ۱۴×۲۱سم [ف: ۴۴ - ۸۸]

۳. یزد؛ کاظمینی؛ شماره نسخه:۱۰۴/۳

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ذیحجه ۱۱۳۰ق، جلد: تیماج مشکی، ۲۸گ (۳۵پ-۶۲پ)، اندازه: ۱۴/۵×۲۱سم [ف: ۱ - ۱۰۱]

۴. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۵۷۴۲/۶

آغاز و انجام: برابر

بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ ۲۸گ (۹۹پ-۱۲۶ر) [ف: ۸ - ۴۹۳]

۵. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۹/۸ خوئی

آغاز: برابر؛ **انجام:** جدول معرفة نبک وبد اشغال، از مکانی بمکانی نقل نمودن

بی‌کا، بی‌تا؛ کاغذ: اصفهانی آهار مهره نازک، جلد: تیماج قرمز بدون مقوا، ۴۹ص (۲۱۰-۲۵۸)، ۱۷ سطر، اندازه: ۱۳×۱۹/۵سم [ف: ۷ - ۵۲]

۶. مشهد؛ الهیات؛ شماره نسخه:۲۱۷۳۴

آغاز: بسمله الحمدلله رب العالمین و الصلوة و السلام علی محمد آله الاکرمین اما بعد چنین گوید افقر العباد

خط: شکسته، نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ مجدول؛ مهر: «ماشاالله لا حول و لا قوة الا بالله العلی العظیم»، «عبده محمدرضا»؛ جلد: تیماج قهوه‌ای دار لایه ای، ۱۹ سطر (۸×۱۴/۵) [ف: ۲ - ۶۰۳]

۷. قم؛ مرکز مطالعات؛ شماره نسخه:۹۹۱/۲

آغاز: برابر؛ **انجام:** جدول، در حالتی که معده ممتلی باشد .

خط: نسخ، کا: میرزا محمد علی بن ملا علی مردان، بی‌تا؛ جلد: تیماج مشکی، ۴۱گ (۲۰۰پ-۲۴۰ر)، ۱۴ سطر، اندازه: ۱۰×۱۵/۵سم [ف: ۲ - ۲۵۵]

● تقویم شرعی / تقویم / فارسی

taqvīm-e šar'ī

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۲۳۹/۵-طباطبائی

آغاز: بسمله. این تقویم است شرعی که از امام همام امیر المومنین (ع) روایت است و عمل کرده‌اند به آن تمام ائمه (ع)

خط:نسخ و نستعلیق،کا:عبدالخالق خراسانی،تا:قرن۱۳؛جا:اصفهان، مدرسه چهار باغ؛ کاغذ: فرنگی سفید آهار مهره، جلد: تیماج قرمز، ۳گ (۹۶-۹۸)، ۱۸ سطر، اندازه: ۱۵×۲۲سم [ف: ۲۲ - ۸۰]

● تقویم شمس / تقویم / فارسی

taqvīm-e šams

فهرست مطالب: فصل ۱. تصحیح اوساط کواکب؛ ۲. تصحیح تعدیل کواکب؛ ۳. تصحیح تعدیل دوم و اختلاف کواکب سته؛ ۴. تصحیح تعدیل دوم شمس؛ ۵. تصحیح حصص عروض کواکب؛ ۶. تصحیح عرض قمر؛ ۷. تصحیح عروض کواکب؛ ۸. تصحیح جدول خسوف؛ ۹. تصحیح مطالع البروج هر عرض و عرض قبه و خط استوا؛ ۱۰. تصحیح جدول ساعات و نصف النهار؛ ۱۱. تصحیح مزاجاة (؟) قمر؛ ۱۲. تصحیح اتصالات کواکب سته؛ خاتمه در تصحیح باقی جداول غیر مذکور که در زیج میرزایی مستور است.

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۲۲۹۴/۳

آغاز: بسمله. تقویم شمس محیطی بر کسوف؛ **انجام:** قوسش این هاده (در ۱۸۸ر-۱۹۲ر محاسبات و جدول نجومی است و عمل کسوف و جدول کف الخضیب و استخراج بست)

خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج سبز، ۲گ (۱۸۷پ-۱۸۸ر)، ۱۷سطر (۱۱×۱۹)، اندازه: ۱۷×۲۵سم[ف:۹-۹۳۱]

← تقویم الصحة ﹤ نزهة الملوک

← تقویم الصحة ﹤ طب مجدول

← تقویم الصحة ≻ احیاء العلوم (منتخب)

● **تقویم الصحة بالاسباب الستة** / طب / عربی
taqwīm-uṣ ṣiḥḥa bi-l-asbāb-is sitta
ابن بطلان، مختار بن حسن، – ۴۵۸ ؟ قمری
ebn-e botlān, moxtār ebn-e hasan (- 1067)
از ابن بطلان ابوالحسنی یوانیس مختار بن الحسن بن عبدون بن بطلان بغدادی (–۴۵۵ق) پزشک منطقی ترسا است (قفطی ص ۱۹۲؛ خزرجی ۲۴۱/۱؛ چلبی ۳۲۱/۱) و چنان‌که ابوالصلت دانی اشبیلی (۴۶۰–۵۴۶) در دیباچه تقویم الذهن (چاپ مادرید) آورده است او پزشکی را که از علوم کیفی است به ساخت ریاضی در جداول نشان داده است و این همین روی بود که دانی در همین تقویم الذهن منطق را با جدول نمودار ساخت. پس از او گویا نخستین بار ابوعلی یحیی بن عیسی بن علی بن جزله بغدادی (–۴۹۳) به دستور مقتد بالله (۴۶۷–۴۸۷) به چنین کاری پرداخت و در تقویم الابدان خود همان کار ابن بطلان را کرده است و این تقویم الابدان را محمد اشرف بن شمس الدین محمد طبیب برای شاه سلیمان صفوی به فارسی برگرداند و این ترجمه در تهران به سال ۱۲۷۵ بچاپ سنگی در ۹۶ برگ خشتی رسید (چلبی ۳۱۹/۱؛ زرکلی ۱۱۵۳/۳؛ آستان قدس ۲۴۸/۳؛ الذریعه ۹۰/۴ و ۳۹۴). قفطی کتاب ابن بطلان را که اکنون می‌شناسیم «تقویم الصحة فی قوی الاغذیة و دفع مضارها» خوانده است و خود او در دیباچه آن می‌گوید: «نعمل جداول یتعلق بالاغذیه و الاشربه و سائر ما نعدده فی الزایرجة لیسهل علی الملوك النظر فیها لا نسهم بالتقاویم المشبهة لها ». (دانش پژوه)
آغاز: تقویم الصحة بالاسباب السته التی لابد لکل انسان یؤثر دوام صحته من تعدیلیها (و بعد از یک صفحه تقریبا) بسم الله الرحمن الرحیم نبتدی بعون الله و نعمل جداول تتعلق بالاغذیه و الاشربه و سایر ما یعدده فی الزایجه لیسهل علی الملوک النظر فیها لا نسهم بالنظر فی التقویمات المشبهة بها ...
انجام: فلیقم القاری لهذا الکتاب عذری و یترحم علی و علی معلمی رحما یقینا لننی لم اترک عند تألیفی هذا الکتاب کتابا فی الطب الا اطلعته و اجتهدت فی حقک طلبا لرضاه و هذا آخر الکتاب و الحمد لواهب العقل کما هو اهله و مستحقه.
شرح و حواشی:
۱– تقویم الصحة بالاسباب الستة (ترجمه)؛ سلماسی، حسن بن ابراهیم (–۶۲۴)
۲– تقویم الصحة بالاسباب الستة (ترجمه)

۱. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۵۰۵۹
آغازو انجام: برابر
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۶؛ واقف: ابن خاتون، ۱۰۶۷؛ کاغذ: نخودی، جلد: مقوا با رویه پارچه، ۴۳گ، مختلف السطر، اندازه: ۱۸×۲۵سم [ف: ۱۹ – ۱۲۸]
۲. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۷۳۵/۲
آغاز: برابر
نسخه اصل: کتابخانه واتیکان–رم ۲۶۶؛ خط: نسخ نازیبا، کا: احمد بن محمد بن ابیض حلبی، تا: شوال ۷۶۰ق؛ ۸۳گ (۲۴۸–۳۳۱) [عکسی ف: ۲ – ۴۰۷]
۳. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۴۷۸۴/۹
به صورت جداول؛خط: نسخ، کا: محمد بن شمس الدین بن حسن نجار استرآبادی، تا: ۱۲ صفر ۹۵۲ق، جا: دولت آباد؛ کاغذ: ترمه، جلد: میشن قرمز، ۲۳ سطر، اندازه: ۱۷/۸×۲۸/۸سم [ف: ۸ – ۸۹]
۴. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۲۳۹ و ۱۰۵۳–ف
خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ کاغذ: سمرقندی، جلد: تیماج حنایی، ۴۵گ، مختلف السطر (۱۸×۲۶)، اندازه: ۱۴×۲۱سم [ف: ۷– ۲۶۳۷] و [فیلمها ف: ۱ – ۳۰۹]
تهران؛ کتابخانه (پژوهشگاه) مؤسسه مطالعات و تحقیقات فرهنگی؛ شماره نسخه:ع۱۸۹
نسخه اصل: همان نسخه بالا [فهرستواره مینوی: – ۱۶۹]
تهران؛ بنیاد فرهنگ ایران؛ شماره نسخه:ع۱۸۹
همان نسخه بالا [نشریه: ۱۱ – ۹۹۴]

● **تقویم الصحة بالاسباب الستة (ترجمه)** / طب / فارسی
taqwīm-uṣ ṣiḥḥa bi-l-asbāb-is sitta (t.)
سلماسی، حسن بن ابراهیم، – ۶۲۴ ؟ قمری
salmāsī, hasan ebn-e ebrāhīm (- 1228)
وابسته به: تقویم الصحة بالاسباب الستة؛ ابن بطلان، مختار بن حسن (–۴۵۸)
در حفظ صحت
[دیباچه منطق ابن مقفع ۴۲؛ فهرستواره منزوی ۳۳۸۶/۵]

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۵۷/۳–ف
نسخه اصل: فاتح ش ۵۲۹۷؛ خط: نسخ، کاتب = مؤلف، بی‌تا؛ ۲۳ سطر [فیلمهای دانشگاه تهران–ف: ۱ – ۴۰۴]
تهران؛ کتابخانه (پژوهشگاه) مؤسسه مطالعات و تحقیقات فرهنگی؛ شماره نسخه:ع۱۸۸
نسخه اصل: همان نسخه بالا [فهرستواره مینوی: – ۱۶۶]
تهران؛ بنیاد فرهنگ ایران؛ شماره نسخه:ع۱۸۸
همان نسخه بالا [نشریه: ۱۱ – ۹۹۳]

● **تقویم الصحة بالاسباب الستة (ترجمه)** / طب / فارسی
taqwīm-uṣ ṣiḥḥa bi-l-asbāb-is sitta (t.)
وابسته به: تقویم الصحة بالاسباب الستة؛ ابن بطلان، مختار بن حسن (–۴۵۸)
ترجمه تقویم الصحه مختار بن حسن بن عبدون بن سعدون ابن

بطلان بغدادی است. این کتاب تا این زمان هنوز به نام مجعول «تقویم الادویه» معروف است و به همین جهت مصنفش را نیز در همه جا به اشتباه کمال الدین ابوالفضل حبیش بن ابراهیم بن محمد تفلیسی صاحب کتاب قانون الادب و کفایة الطب ضبط نموده‌اند. نام آن، «تقویم الصحة بالاسباب الستة» است که عبارت باشد از اصلاح هوا و تقدیر مآکل و مشارب و تعدیل حرکت و سکون و منع نفس از اغراق در خواب و بیداری و تقدیر استفراغ [سته ضروریه را در زبان انگلیسی Nonnaturals می‌گویند] و احتقان فضلات و اخذ نفس به قصد و اعتدال در فرح و جزع از ابن بطلان (-۴۵۸ق) از اصحاب ابوالفرج عبدالله بن الطیب و ابوالحسن ثابت بن ابراهیم بن زهرون الحرانی و از معاصرین علی بن رضوان مصری است که با این اخیر مدت‌ها بر سر مسائل علمی جدا مخالفت‌ها و مشاجرات قلمی داشته است و او را غیر از تقویم الصحة تألیفات دیگری نیز هست. اساس کتاب که علی الظاهر اقدم کتب در نوع خود به حساب می‌آید اصلاً مؤسس بر جداول و بیوت است (غالباً مانند تقاویم نجومی) بدین معنی که مؤلف پس از درج شماره ادویه در خانه اول در خانه دوم اسامی آنها و در سومی طباع و پس از آن در چهارمی عدد درجه را مذکور داشته و سپس در خانه پنجم نوع جید آنها و در خانه ششم منافع و در هفتم مضار و در هشتم کیفیت دفع مضار را ثبت نموده و بعد در خانه نهم اخلاط متولد از آنها و در چهارخانه بلافاصله بعد از آن موافقت آنها را به حسب مزاج‌ها و سنین عمر و زمانها و فصول سال و بلاد که شمالی است یا جنوبی، شرقی است یا غربی، حاره است یا بارده نوشته و سپس در خانه بعد یعنی چهاردهم آراء دیگران را مصدر به رموزی که خود وضع کرده آورده [از این قرار: ب=بقراط، ح=جالینوس، ر=روفس، د=دیسقوریدوس، فو=فولوس، ار=اریتاسیوس (کذا)، بیا=بباذوق (کذا) لو=یوحنا، ما=ماسرجوبه، ع=عیسی بن ماسویه، ش=شرک الهندی، الر=الرازی، م=مسیح، ح=حنین، اس=اسحق.] و در خانه پانزدهم که خانه آخر باشد اختیارات را مسطور داشته است. مترجم آن معلوم نشد و نسخه‌ها محتملاً یکی نیستند.

۱. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۸۶۹-ف

نسخه اصل: موزه بریتانیا Or. 6288؛ بی کا، تا: نزدیک به پایان محرم ۵۱۷ق [فیلمها ف: ۱ - ۵۸]

۲. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۸۶۸-ف

نسخه اصل: چستربیتی ش ۱۰۸، با یادداشت ۸۶۶؛ کا: حسین بن حسن بن محمد بن محمد واعظ، تا: ۴ ربیع الثانی ۷۳۲ق [فیلمها ف: ۱ - ۵۸]

تهران؛ مینوی؛ شماره نسخه:۱۱۹بخش۳

نسخه اصل: همان نسخه اصل بالا [فهرستواره مینوی: - ۱۰۹]

۳. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۴۲۱۸/۱۳

خط: نستعلیق، بی کا، تا: ربیع الاول ۸۴۶ق؛ کاغذ: ترمه و دولت آبادی، جلد: میشن یشمی، ۱۷ سطر، اندازه: ۱۲/۳×۱۶/۹سم [ف: ۷ - ۲۸۵]

۴. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۸۵۶/۲

آغاز: الحمدلله الذی خلق الافلاک و العناصر ... بدانکه بهترین چیزی که در علم طب یاد شود احوال غذا بود ... ما در این کتاب هر چه به آدمی نسبت دارد از ماکول و مشروب یاد کردیم ... و بر مثال تقویم الصحة نهادیم که ابن عبدون ساخته است؛ **انجام:** و نشاسته بکنند نافع باشد

جز آنها که در فهرست‌های استوری (۲۰۵/۲) و منزوی (۴۸۹) آمده. ترجمه دیگری را می‌ماند و جز چاپ بنیاد فرهنگ است در ۱۳۵۰؛ خط: نستعلیق، کا: عبدالوهاب بن محمد رفیع آهی، بی‌تا؛ کاغذ: فرنگی آهار و مهره، جلد: میشن قرمز [ف: ۵ - ۲۱۱]

۵. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۸۵۶/۲

آغاز: الحمدلله الذی خلق الافلاک و العناصر ... بدانکه بهترین چیزی که در علم طب یاد شود احوال غذا بود ... ما در این کتاب هر چه به آدمی نسبت دارد از ماکول و مشروب یاد کردیم ... و بر مثال تقویم الصحة نهادیم که ابن عبدون ساخته است؛ **انجام:** و نشاسته بکنند نافع باشد

خط:نستعلیق،کا:عبدالوهاب بن محمدرفیع آهی،بی‌تا؛کاغذ:فرنگی آهار و مهره، جلد: میشن قرمز ضربی مغزی سیاه [ف: ۵ - ۲۱۱]

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۶۱۸۰/۲-ف

نسخه اصل: همان نسخه بالا [فیلمها ف: ۳ - ۲۰۶]

● **تقویم الصلاة = مسائل ضروریه نماز** / فقه / فارسی

taqvīm-os salāt = masā'el-e zarūrīye-ye namāz

حسینی، محمد طاهر بن محمد، ق۱۲ قمری

hoseynī, mohammad tāher ebn-e mohammad (- 18c)

اهدا به: شاه سلطان حسین صفوی

مؤلف در دیباچه می‌گوید که چون اکثر کتب فقهیه به لغت عربی ترتیب یافته به خاطر فاتر ... که مسائل ضروریه نماز را به ترتیبی جدید در سلک تحریر آورد. چون در اکثر مسائل اختلاف میانه علمای دین واقع بوده مبنا را بر رای شهید اول و ثانی گذاشته و مشهوری علما را قدوه ساخته است. وی کتاب را در یک «مقدمه» و سه «باب» به پایان رسانیده است: مقدمه در باب وجوب و فضیلت نماز و بیان نجاسات و مطهرات: باب ۱. بیان مقدمات نماز؛ باب ۲. مقارنات نماز؛ باب ۳. بیان خللی که در نماز واقع شود.

آغاز: بعد از حمد مالک الملکی تعالی شانه ... مخفی نماناد که چون اکثر کتب فقهی که رقم زده.

انجام: و همچنین اگر زن خود را بجهت نماز مرد باجاره دهد بشرط آنکه اگر جهد کند نامحرم آواز او را نشنود. و این چهار مسئله موافق قول شیخ بهاءالدین محمد است.

[دنا ۲۷۳/۳ (۵ نسخه)]

۱. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۹۳۳/۲

آغاز و انجام: برابر

با عنوان «تقویم الصلاة»؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ کاغذ: فرنگی، جلد: مقوایی، رویه کاغذی عطف پارچه عنابی، ۲۱ص (۲۷–۴۷)، ۲۷ سطر (۱۳×۲۵)، اندازه: ۲۰×۳۳/۵سم [ف: ۶ – ۶۷۷]

۲. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۴۷۳۱

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، تا: محتملاً قرن ۱۲؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج سیاه، ۲۲گ، ۳۰ سطر [ف: ۱۳ – ۱۱۱]

۳. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۵۹۴۹

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا: علی محمد سبحانی، تا: ۱۲۳۷ق، مجدول؛کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج قرمز، ۴۴ص، مختلف السطر، اندازه: ۲۵×۳۶سم [ف: ۱۷ – ۳۳۵]

۴. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۲۰۴۹

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ خوب، کا: علیمحمد سبحانی، تا: ۱۲۳۷ق؛ مجدول، با سرلوح، مذهب؛ کاغذ: فرنگی آسمانی آهار مهره، جلد: میشن خرمائی، ۴۲ص، ۱۹–۳۹ سطر، اندازه: ۲۵×۳۵/۵سم [ف: ۶–۴۷]

۵. یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه:۲۶۳۷

آغاز: برابر

در فهرست با عنوان «رساله در فقه»؛ خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ مجدول؛ اهدایی: وزیری؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: تیماج مشکی، ۵۶گ، ۲۴ سطر (۸/۵×۱۴/۵)، اندازه: ۱۴/۵×۱۹/۵سم[ف:۴–۱۳۷۲]

● تقویم الطب (جداول) / طب / فارسی

taqvīm-ot tebb (jadāvel)

رساله‌ای در درمان بیماری‌ها با عنوان‌های بیماریها. ورق نخستین آنها بیان انواع صداع است و بازپسین آنها در بیان خوردن ادویه کشنده است.

[دنا ۲۷۳/۳؛ فهرستواره منزوی ۳۳۸۶/۵]

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۷۵/۴

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ کاغذ: سفید، جلد: تیماج قهوه‌ایی، ۲۹۹ص (۴۰۳–۷۰۱)، ۱۷ سطر (۷×۱۷)، اندازه: ۱۵×۲۶سم [سنا: ف: ۱ – ۸۶]

● تقویم علائی = دیباچه تقویم / تقویم / فارسی

taqvīm-e ʻalāʼī = dībāče-ye taqvīm

نصیرالدین طوسی، محمد بن محمد، ۵۹۷ – ۶۷۲ قمری

nasīr-od-dīn-e tūsī, mohammad ebn-e mohammad (1201 - 1274)

اهدا به: علاء الدین محمد پادشاه اسماعیلی

تاریخ تألیف: ۶۳۴ق؛ محل تألیف: میمون دژ

تقویمی است که در هنگام اقامت در میمون دژ ساخته است. مقدمه این تقویم در رسائل عکسی دانشگاه و نسخه‌ای در مجلس شورا موجود است. قاضی نورالله با استفاده از این تقویم نسب خلفاء اسماعیلی مصر را در مجالس المؤمنین ذکر کرده است. آغاز و انجام هر دو نسخه یکی است و متن این مقدمه با استفاده از نسخه عکسی دانشگاه در چاپ جدید احوال و آثار خواجه از مدرس رضوی چاپ شده است.

آغاز: این فصل دیباچه تقویمی است که صدر سعید مرحوم نصیر الدین طوسی جهت محمد بن اسحق بن محمد علی ذکره السلام نوشته و طالع آن بزمان استخراج کرده ... مقدمه جود سعود آسمانی و فاتحه ورود و فود شادمانی یعنی مقدم نوروز میمون که مفتح سال طبیعی و موسم رسیدن آفتاب بنقطه اعتدال ربیعی است

انجام: آن استان آسمان بناء ملحوظ گردد و کمترین بندگان محمد طوسی به مرادات دو جهان و سعادات جاودان محفوظ گردد ان شاء الله تعالی انه ولی التوفیق و مسهل الطریق لله الحمد علی نعمائه

چاپ: در چاپ جدید آثار و احوال خواجه، ص ۵۶۱ چاپ شده است.

[دنا ۲۷۳/۳ (۲ نسخه)؛ احوال و آثار خواجه، چاپ جدید، ص ۵۶۱ تا۵۶۳؛ فهرستواره منزوی ۲۸۹۰/۴]

۱. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۸۷۶۰

آغاز: دیباچه تقویمی که مولانا معظم سعید مغفور نصیر الحق و الدین؛ **انجام:** بعضها الی بعض وکل ثلثه امیال فرسخ و الله اعلم

خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۶۸۵ق، جا: اصفهان [رایانه]

۲. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۹۵/۱۴–ف

نسخه اصل: حمیدیه ش ۱۴۴۷؛ بی‌کا، تا: با تاریخ ۷۵۵ق [فیلمها ف: ۱ – ۴۲۳]

۳. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۵۱۳۸/۸۱

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ ۱گ ۲۵۴ [ف: ۱۵ – ۱۶۸]

● تقویم علی ابن ابی طالب / تقویم / عربی

taqwīm-u ʻalī ibn-i abī-ṭālib

منسوب به علی بن ابی طالب (ع)، امام اول، – ۴۰ قمری

(mansūb be) ʻalī ebn-e abī tāleb, emām-e avval (- 661)

این تقویم مذهبی از علی بن ابی طالب دانسته شده است.

تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه:۲۹۱۶/۱۵

آغاز: هذا تقویم شرع النبی ... عمل به جمیع النجباء..؛ **انجام:** مرتفعا و من مرض فیه یبرء سریعا.

بی‌کا، بی‌تا؛ کاغذ: نخودی سپاهانی، جلد: تیماج سرخ، ۲گ (۲۲۶ر-۲۲۷پ)، ۱۹ سطر، اندازه: ۱۸/۵×۲۹/۵سم [ف: ۳ - ۴۹۴]

● **تقویم کتابخانه سعادت** / تقویم / فارسی

taqvīm-e ketabxāne-ye sa'ādat

تقویمی است به شکل تقاویم روزانه دیواری به سال ۱۳۱۰ش برابر ۱۳۴۹ق در سیصد و شصت و پنج برگ با جلد مقوا در ذیل هر برگ اشعاری از همام و صائب و ناصر خسرو و دیگران و گفتارهایی از ویکتور هوگو و ارسطو نوشته شده، ظاهراً از روی تقویم چاپی استنساخ شده است.

[دنا ۲۷۳/۳]

تبریز؛ ملی تبریز؛ شماره نسخه:۳۴۱۹

بی کا، تا: ۱۳۴۹ق [ف: ۱ - ۲۹۴]

← تقویم الکواکب و السبعة و الجوزهر ← زیج شستکه (ترجمه)

← تقویم الکواکب و السبعة و الجوزهر ← زیج شکسته

← تقویم الکواکب و السبعة و الجوزهر ← انعکاس شعاع بصری

● **تقویم کواکب** / تقویم / فارسی

taqvīm-e kavākeb

تاریخ تألیف: ۹۵۶ق

در آن نمودار هرمس و زیج ایلخانی و زیج الغ بیگ و کتاب مولانا علی یکنواوی منقولاتی هست و از عمل خواجه نصیرالدین طوسی در بغداد و روش ملا عبدالعلی بیرجندی نیز یاد شده است. در فصل «طریق استخراج طالع بنمودار هرمس» از شب سه‌شنبه ۱۹ صفر سال ۹۵۶ موافق ۲۱ مرداد ماه قدیم سنه ۹۱۸ یزدگردی به عنوان سال جاری یاد شده است و در جای دیگر از روز شنبه ۱۳ رجب ۹۵۶ هجری موافق دیماه قدیم سنه ۹۱۸ یزدگردی، که زمان تألیف را می‌رساند.

[دنا ۲۷۳/۳]

مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۵۵۱۵

آغاز: پس دویم را در سیوم ضرب کنند و بر اول قسمت کنند ساعات و دقایق ازان فنجانات معلوم شود؛ **انجام:** جیب تمام بعدش از عاشر، تمت

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ افتادگی: آغاز؛ واقف: نایینی؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: چرمی خرمایی، ۱۱۰گ، ۱۵ سطر (۱۱/۵×۷)، اندازه: ۱۲/۵×۱۹سم [ف: ۸ - ۱۰۵]

● **تقویم کوچک ظل السلطان** / تقویم / فارسی

taqvīm-e kočak-e zell-os-soltān

[دنا ۲۷۴/۳]

اصفهان؛ عمومی اصفهان؛ شماره نسخه:۱۱۴۶۹

بی کا، بی تا [نشریه: ۵ - ۳۱۶]

● **تقویم اللسان** / ادبیات / عربی

taqwīm-ul lisān

ابن قتیبه، عبدالله بن مسلم، ۲۱۳ - ۲۷۶ قمری

ebn-e qotayba, 'abd-ol-lāh ebn-e moslem (829 - 890)

سومین کتاب ادب الکاتب و موضوع بحث در آن الفاظ و کلماتی است که تلفظ آنها متشابه و دارای معانی نزدیک به یکدیگر و متقارب می‌باشند مانند آنکه دو کلمه عربی که به واسطه اختلاف در حرکت یکی از حروف آن، یا اختلاف در بعضی حروف، دو معنای مختلف ولی نزدیک و متقارب پیدا می‌کند و از این رو مورد اشتباه شده و به‌جای یکدیگر استعمال می‌شوند، مانند میل مانند به سکون یاء و میل با فتحه یاء و همچنین جهد با ضم جیم و فتحه آن.

[دنا ۲۷۴/۳]

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۵۹۱

آغاز: باب الحرفین یتقاربان فی اللفظ و فی المعنی و یلتبسان فربما؛ **انجام:** ان بغ صنم و داد عطیة بالفارسیة کاعطیه الصنم.

بی‌کا، بی‌تا؛ ۶۱ص (۱۶۶-۲۲۶) [ف: ۴ - ۲۹۷]

● **تقویم اللسان (مختصر)** / ادبیات / عربی

taqwīm-ul lisān (mx.)

تقویم اللسان کتابی است چون درة الخواص حریری که موضوع آن تصحیح اغلاطی است که نویسندگان و گویندگان از خواص و عوام استفاده می‌کنند و مؤلف آن ابوالفرج ابن جوزی واعظ معروف بغداد (-۵۹۷ق) می‌باشد. مختصرکننده (که معلوم نشده که کیست) در مقدمه تصریح کرده است که این کتاب مختصر تقویم اللسان تألیف ابن جوزی است و به گفته خود او تنها کاری که کرده، این است که جمله‌هایی را از آن انداخته و مقدمه‌ای بر آن نگاشته ولی بدان چیزی نیفزوده است. وی در مقدمه چنین می‌گوید: «نگارنده چون کتاب تقویم اللسان ... جمال الدین ابوالفرج عبدالرحمن بن جوزی ... را نگارشی سودمند یافت و دید که در آن بسیاری از آنچه مردمان نادرست بر زبان یا خامه می‌آورند گرد آورده و بسیاری از نمونه‌های گفتار مردم را برای گواه خویش بر آن افزوده و در این پاره سودی چندان جز بدنامی آنانکه بر زبان رانند ندید، بر آن شد که آن را از این پاره تنک سازد و از آن بیندازد و بس آنچه که سودی در دانستن آن است بگذارد تا یادگیرنده‌اش به آسانی بر درستی و نادرستی در گفتار و نگارش آگاه شود.»

[نامه دانشوران ج ۱ ص ۲۷۴؛ روضات الجنات ص ۴۲۸؛ کشف الظنون ج۱ ص ۳۲۱؛ فهرست آصفیه ج۳ ص ۱۷۸۸]

۱. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه:۱۰۲

آغاز: بسمله الحمدلله رب العالمین ... باب الالف. تقول استهتر فلان بکذا بتائین الاولی منهما مضمومة والاخری مکسورة علی ما لم یسم فاعله الخ؛ **انجام:** والیوم فعلت ما دامت الشمس طالعة فاذا غربت فامس الاحذث (کذا) لان الیوم انقضی.

خط: نسخ خوب، بی‌کا، تا: قرن ۷، بسیار شبیه به خط یاقوت مستعصمی خطاط معروف نگارش یافته و توان گفت از میان بردن رقم کاتب و سال کتابت برای آن بوده که به نام یاقوت قلمداد نگردد، به هرحال چنین به نظر می‌رسد که از خطوط قرن هفتم هجری باشد؛ در مقدمه تصریح شده که این نسخه مختصر تقویم اللسان است، نه خود تقویم اللسان می‌باشد ولی کاتب پس از جمله «لان الیوم انقضی» که در مقابل انجام ذکر شد گوید: «نجز کتاب تقویم اللسان آخر نهار الخمیس الخامس من شهر شعبان المبارک من سنه. (تاریخ ندارد)»؛ واقف: سپهسالار، کاغذ: قدیمی حنایی، جلد: تیماج مذهب، ۳۸ص، ۱۱ سطر، اندازه: ۱۳×۱۸سم [ف: ۲ – ۸۴]

۲. تهران؛ ادبیات؛ شماره نسخه:۱۱۲/۱ ـ ب

آغاز: بسمله. حمدله، انی لما رأیت کتاب تقویم اللسان ا لذی الفه ... ابوالفرج عبدالرحمن الجوزی کتابا نافعاً جمع فیه کثیراً مما بغلط فیه العامة من الالفاظ لکنه اطاله بذکر الفاظ العامة مع انه لا فایدة فی ذکرها ... فاحببت تجریده عن حکایة تلک الالفاظ؛ **انجام:** لان الیوم انقضی

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج عنابی، ۷۸گ، ۲۰ سطر (۱۲×۱۸)، اندازه: ۲۲×۲۷سم [ف: ۱-۴۱۶]

● تقویم اللسان فی قراءة القرآن / تجوید / عربی

taqwīm-ul lisān fī qirā'at-il qur'ān

کرمانی، محمد کریم بن ابراهیم، ۱۲۲۵ – ۱۲۸۸ قمری

kermānī, mohammad karīm ebn-e ebrāhīm (1810 - 1871)

تاریخ تألیف: ذیحجه ۱۲۷۲ق

در قواعد تجوید و قرائت قرآن به درخواست شیخ محمد جعفر بن محمد تقی قزوینی و مشتمل بر یک «مقدمه» و ۱۰ «باب.

آغاز: الحمدلله الرحمن الذی علم القرآن خلق الانسان ... انه قدالتمسنی بل امرنی جناب الاکرام ...

انجام: و لاجل أن غیرها مما نحن معتنون به أهم منها فلنختم کتابنا هذا الی هنا ...

[دنا ۳/۲۷۴]

شرح و حواشی:

۱– تجوید اللسان؛ خراسانی، محمد باقر بن ابراهیم (–۱۳)

۱. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۳۸۷۸۵

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، تا: ذیحجه ۱۲۷۲ق؛ اهدایی: رهبری، مهر ۱۳۸۶؛ کاغذ: نخودی آهار مهره، جلد: تیماج یشمی [اهدائی رهبر: ۱علوم قرآن – ۳۲۳]

۲. تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه:۲۷۹

آغاز: برابر؛ **انجام:** الوقف فی موضع جوزوه ...

خط: نسخ پخته، بی‌کا، تا: ۱۲۸۹ق؛ افتادگی: انجام؛ تملک: قاسم بن کریم بن ابراهیم و مهر او «محمد قاسم بن محمد کریم» (بیضی)؛ جلد: تیماج زیتونی، ۷۱گ، ۱۶ سطر (۹/۵×۱۴)، اندازه: ۱۶×۲۰سم [ف: ۱ – ۶۲]

۳. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۴۸۱۶/۱

آغاز و انجام: برابر

خط:نسخ، کا: ابراهیم بن کریم کرمانی، بی‌تا؛ جلد: تیماج مشکی، ۵۲گ (۱پ–۵۲ر)، ۱۶ سطر، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۱۳–۱۷]

● تقویم اللسان / تجوید / فارسی

taqwīm-ul lisān

راینی کرمانی، ابوطالب بن عبدالله، ق۱۳ قمری

rāyenī kermānī, abū-tāleb ebn-e 'abd-ol-lāh (- 19c)

رساله مفصلی است در یک «مقدمه» و بیست و دو «باب» و یک «خاتمه» که به درخواست برخی دوستان ــ به دلیل زبان عربی کتاب تقویم اللسان حاج محمد کریم خان کرمانی قادر به مطالعه آن نبودند – نگاشته است: مقدمه در بیان فضیلت قران و ثواب تلاوت و قرائت آن؛ باب ۱. بیان اختلاف قراء و متابعت نمودن قراء؛ ۲. معرفت قراء سبعه و عشره؛ ۳. معرفت قلیلی از وجه حکمت احوال حروف؛ ۵. نام دندان‌ها؛ ۶. مخارج حروف؛ ۷. صفات حروف؛ ۸. بیان صفات عارضی حروف؛ ۹. بیان بعضی از احکام تجوید؛ ۱۰. ذکر همره؛ ۱۱. هاء کنایه؛ ۱۲. احکام مد و قصر؛ ۱۳. احکام رقف و وصل؛ ۱۴. سکت؛ ۱۵. رموز قران؛ ۱۶. رسوم خط؛ ۱۷. اماله؛ ۱۸. ادغام؛ ۱۹. احکام تنوین و نون ساکنه؛ ۲۰. بسمله؛ ۲۱. اختلافات قراء عشره در سوره اخلاص؛ خاتمه در لحن.

آغاز: بسمله الحمدلله الرحمن الذی انزل الفرقان علی عبده تنزیلا و فضله بما اوحی الیه علی جمیع الخلق تفضیلا فادی ما افترض علیه و صدع بما انزل علیه ... و بعد چنین گوید این ذره خاطی بیمقدار ...

انجام: اما اهمال آنست که توجه ندارد ... و قرائت میکند بزبان تنها نه بدل و خداوند سبحانه میفرماید افلا یتدبرون القران، ام علی قلوب اقفالها بل قلوبهم فی غمرة من هذا و لهم اعمال من دون ذالک هم لها عالمون ربنا لا تواخذنا ان نسینا او اخطانا و لا تعاملنا و اغفرلنا ما اسفنا و اعصمنا فیها استقبلنا انک علی کل شی قدیر و هذا آخر ما اردنا ذکره و الحمدلله علی اتمامه

[دنا ۳/۲۷۴]

مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۵۹۴۲
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ خوانا، بی‌کا، تا: شنبه ۱۸ ربیع الثانی ۱۲۷۵ق؛ کاغذ: نخودی فرنگی، جلد: تیماج تریاکی، ۸۵گ، ۱۴ سطر، اندازه: ۱۰/۸×۱۷/۲سم [ف: ۲۳ - ۶۸]

● **تقویم لطفی** / تقویم / فارسی
taqvīm-e lotfī
شیرازی، لطف الله بن حسین، قرن ۱۲ قمری
šīrāzī, lotf-ol-lāh ebn-e hoseyn
تاریخ تألیف: ۱۱۴۰ق (= غنی حسیب است تاریخ او)
رساله‌ای در تقویم شرعی با استناد به احادیث و روایات و اخبار، دارای یک «مقدمه» و دو «مقاله» و «خاتمه».
آغاز: به تقویم شرعی چو بردیم دست ×× تقاویم عرفی رقومش شکست / غنی و حسیب است تاریخ او (۱۱۴۰) ×× چنین گفته لطفا ز روز الست. شکر و سپاس مبدع حکیمی را که تقویم قویمش و احکام متین اش سرمایه بنیان دین و لیل راهنمایان راه یقین است.
[دنا ۲۷۴/۳؛ فهرستواره منزوی ۲۸۹۰/۴؛ الذریعه ۲۵۴/۲۱]

۱. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۶۲۱۷/۶
آغاز: برابر؛ **انجام:** و خط سیاه دلالت بر مغلوب و در تأدیات لفظ بلفظ نوشته شد الله اعلم بالصواب ... (جدول) ... طالب غالب.
خط: نسخ ممتاز، کا: عظیم بن عبدالله نیشابوری، تا: عرفه ۱۱۰۵ق؛ کاغذ: آبی یا نخودی، جلد: تیماج زرشکی، ۸۸ص (۱۳۴-۲۲۱)، ۳۴ سطر، اندازه: ۱۷×۳۰سم [ف: ۴۵ - ۸۹]
۲. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۱۸۱/۲
آغاز: برابر
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ کاغذ: سفید، جلد: تیماج تریاکی، ۱۰۰ص (۲۵۹-۳۵۸)، ۱۹ سطر [سنا: ف: ۲ - ۱۶۱] و [نشریه: ۷ - ۲۳۹]

● **تقویم المحسنین = احسن التقویم** / تقویم / عربی
taqwīm-ul muḥsinīn = ahsan-ut taqwīm
فیض کاشانی، محمد بن شاه مرتضی، ۱۰۰۶ - ۱۰۹۱ قمری
feyz-e kāšānī, mohammad ebn-e šāh morteza (1598 - 1680)
رساله‌ای است در شناخت نیک و بد ساعت و روز و هفته و ماه و سال‌ها؛ شامل یک «مقدمه» و یک فصل و جدول‌هایی و یک «خاتمه» و یک «تکمله» و «نصیحت»، در شناخت نیک و بد ساعات و ایام با استفاده از احادیث. مؤلف در این کتاب کوشیده است باورهای توده مردم را درباره خوب و بد یا سعد و نحس زمان‌ها، که کدام کار را شاید و کدام کار را نشاید، به دو بخش تقسیم کند و آنچه را به نظر او پشتیبان حدیثی داشت، شرعی و معتبر شمرد و آنچه را جز این دانست تخمین و حدسیات منجمان می‌نامد و باطل و پوچ و افسانه شمرد مؤلف در آغاز گوید: نخست آن را تقویم المحسنین و سپس «احسن تقویم» نامیدم.
آغاز: الحمدلله الذی جعل الانسان الکامل معلماً للملک و أدار بوجوده أجرام طبقات الفلک و خلقنا فی أحسن تقویم ... أما بعد فلما رأیت جمعاً کثیراً من خواص الأنام فضلاً عن غیرهم.
انجام: و لایخلو شیء منها عن حکمة و مصلحة و لمجرد عدم علمکم بها لاتحملوها و الله الموفق للرشد و الصواب و الیه المرجع فی کل الأمور و المآب؛ تم تقویم المحسنین.
چاپ: بمبئی، سنگی، ۱۳۰۲، خشتی، ۴۸ص؛ دارالسلطنه تبریز، سنگی، ۱۳۱۵، جیبی، ۶۸ص
[فهرستواره منزوی ۲۸۹۱/۴؛ الذریعة ۴۰۰/۴؛ کتاب‌شناسی فیض ۱۶۰/؛ نسخه‌های منزوی ۲۷۴/۱؛ ریحانة الأدب ۳۷۶/۴؛ دنا ۲۷۴/۳ (۲۱ نسخه)]
شرح و حواشی:
۱- تقویم المحسنین = احسن التقویم (ترجمه)
۲- تقویم سعیدی = ترجمه تقویم الحسنین؛ ناسخ القاجار، عباس بن محمد (-۱۱)

۱. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۶۵۴۳/۱۱
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ و نستعلیق، کا: کرم الله بن عطاء موسوی جزائری، تا: دوشنبه ۱۸ شوال ۱۰۸۳ق، جا: مکه؛ در هامش نسخه کتابت شده و در برگ ۱۰۰ تا ۱۰۳ این مجموعه تکرار شده؛ جلد: تیماج قرمز عطف تیماج سبز، ۳گ (۷۶پ-۷۹پ)، اندازه: ۲۳×۳۶/۵سم [ف: ۱۷ - ۱۲۵]
۲. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۶۸۸۴/۳
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، کا: محمد طاهر بن سید علی ابوالوفائی حسینی شیرازی، تا: ۱۰۸۵ق؛ مصحح، محشی؛ کاغذ: شرقی، جلد: تیماج قرمز، ۲۵گ (۱۰۳پ-۱۲۷ر)، اندازه: ۱۱×۱۸/۵سم [ف: ۱۸ - ۷۸]
۳. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۵۸۸۷/۴
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج تریاکی، ۳۶گ، ۱۱ سطر (۶×۱۱)، اندازه: ۹×۱۵سم [ف: ۱۶- ۱۳۲]
۴. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۱۸۶۶/۲
آغاز و انجام: برابر
خط: نستعلیق زیبا، بی‌کا، تا: اوایل قرن ۱۳؛ مصحح، محشی با نشان ۱۲؛ در پایان نسخه چنین آمده: «تقویم المحسنین ۱۷۵، تقویم چه سود دیدن و دانستن ×× در احسن تقویم نظر باید کرد»؛ مجدول مذهب؛ کاغذ: شرقی، جلد: تیماج قهوه‌ای، ۲۵گ (۲۰-۴۴)، میانگین ۱۶ سطر، اندازه: ۱۰×۱۹سم [ف: ۳۰ - ۱۳۳]

۵. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۱۶۰۲/۳

آغاز و انجام: برابر

بی کا، تا: ۱۲۱۹ق؛ کاغذ: فرنگی الوان، جلد: تیماج مشکی، ۳۷ ص (۱۰۴–۱۴۱)، ۲۰ سطر (۱۱×۱۴/۵)، اندازه: ۱۴/۵×۲۰/۵سم [ف: ۱۰ – ۱۳۴]

۶. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۹۶۶۴

آغاز: برابر؛ **انجام:** حدالی الطلوع الشمس ثم خ الزوال حد الی الضحی ثم ح الی العصر الزوال الی العصر ...

خط: نستعلیق، کا: سبزواری، محمد علی، تا: ۱۲۲۲ق؛ افتادگی: انجام؛ ضمیمه نسخه ش ۱۶۶۱۶، ذیلاً ۵ برگ از مدخل منظوم خواجه نصیر طوسی ضمیمه دارد [رایانه]

۷. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۳۶۴۸۶

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا: مراد طباطبایی بروجردی، تا: ۱۷ جمادی الثانی ۱۲۴۱ق، جا: تبریز؛ اهدایی: رهبری، مهر ۱۳۸۶؛ کاغذ: نخودی آهار مهره فرنگی، جلد: تیماج قهوه‌ای، ۲۳گ، ۱۵سطر، اندازه: ۹/۳×۱۴سم [اهدائی رهبر: ۲ اخبار۱ – ۲۰۴]

مشهد؛ شیخ علی حیدر؛ شماره نسخه:۸۳۰/۲

همان نسخه بالا [مؤید: ۲ – ۲۷۳]

۸. شیراز؛ ملی شیراز؛ شماره نسخه:۱۷–ت/۱۱۱

آغاز: برابر؛ **انجام:** تمت فی یوم السبت اثنین من شهر ذی الحجه الحرام من شهور سنه ۱۲۴۹ بخط اقل ... محمد حسن الجویمی مولدا و الشیرازی مسکنا و موطنا

خط: نسخ درشت، کا: محمد حسن جویمی (گویمی)، تا: ۱۲۴۹ق، جا: شیراز، برای میرزا محمد مهدی خلف حاجی میرزا محمد باقر شیرازی؛ کاغذ: آبی فرنگی شکری، جلد: تیماج مشکی، ۵۰گ، ۱۱ سطر (۷×۱۲)، اندازه: ۱۴×۲۰سم [ف: ۱ – ۹۶]

۹. زهان؛ مدرسه جعفریه زهان؛ شماره نسخه:۱۳۲/۱

خط: نسخ، بی‌کا، تا: شنبه ۱۹ رمضان ۱۲۷۵ق؛ ۴۴گ (۱پ–۴۴پ)، اندازه: ۱۱×۱۷/۵سم [ف: – ۱۰۲]

۱۰. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۳۶۴۴۴

آغاز: برابر

خط: نسخ خوش، کا: محمد حسین بن محمد باقر، تا: جمعه ۲۴ ربیع الثانی ۱۲۷۷ق؛ اهدایی: رهبری، مهر ۱۳۸۶؛ کاغذ: نخودی فرنگی، جلد: تیماج مشکی، ۱۱ سطر [اهدائی رهبر: ۲ اخبار۱ – ۲۰۵]

مشهد؛ شیخ علی حیدر؛ شماره نسخه:۱۴۳۹/۱

همان نسخه بالا، ۲۸گ (۱پ–۲۸پ)، اندازه: ۱۱×۱۷/۵سم [مؤید: ۳ – ۳۵۳]

۱۱. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۳۲۰۴۱

آغاز: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۲۹ صفر ۱۲۸۰ق؛ اهدایی: رهبری، بهمن ۱۳۸۳؛ کاغذ: حنایی آهار مهره فرنگی، جلد: میشن ماشی، ۱۷گ، ۱۸ سطر، اندازه: ۱۵/۵×۲۴/۳سم [اهدائی رهبر: ۲ اخبار۱ – ۲۰۵]

۱۲. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:ض۳۹۹۷۶

کا: میرزا محمد تقی غضنفری خوانساری فرزند سید هاشم موسوی، تا: ۱۳۵۲ق؛ قطع: رحلی [اهدائی به آستانقدس: ف: – ۲۶۵]

۱۳. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۶۵۸

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا [الفبائی ف: ۱۴۴]

۱۴. رشت؛ جمعیت نشر فرهنگ؛ شماره نسخه:۸۲/۱ت

بی‌کا، بی‌تا [رشت و همدان: ف: – ۱۱۹۶]

۱۵. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۰۳۸/۱

خط: نسخ خوش، کا: علی اکبر اصفهانی قهپایه‌ای، بی‌تا، جا: بندر سوره (=سورات ؟)؛ ۲۵گ (۱–۲۵) [ف: ۱۱ – ۱۳۱]

۱۶. قم؛ معصومیه؛ شماره نسخه:۴۸۷/۲

تقویم المحسنین؛ خط: تحریری، بی‌کا، بی‌تا؛ چاپ سنگی در بمبئی هند در سال ۱۳۰۲؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۱۹ سطر (۹×۱۶/۵)، اندازه: ۱۳×۲۰سم [ف: ۲ – ۹۸]

۱۷. قم؛ معصومیه؛ شماره نسخه:۴۸۷/۳

احسن التقویم فی معرفة الساعات و الایام و الاسبوع؛ خط: تحریری، بی‌کا، بی‌تا؛ چاپ سنگی در بمبئی هند در سال ۱۳۰۲؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۱۹ سطر (۹×۱۶/۵)، اندازه: ۱۳×۲۰سم [ف: ۲ – ۹۸]

۱۸. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۸۶۸۶/۲

خط: نسخ، کا: علی اصغر بن ابی الفتح حسینی مرعشی، بی‌تا؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج سرخ، ۲۰گ (۷۲ر–۹۱ر)، ۱۷ سطر (۸×۱۵/۵) [ف: ۱۷ – ۱۹۹]

۱۹. یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه:۴۳۹۳

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ ۲۴گ، اندازه: ۱۱×۱۷سم [نشریه: ۱۳–۳۹۶]

۲۰. خوانسار؛ فاضل؛ شماره نسخه:۲۵۹/۲

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: تیماج مشکی، اندازه: ۱۴×۲۰/۵سم [ف: ۱ – ۲۳۴]

۲۱. قم؛ طبسی؛ شماره نسخه:۲۷۴

آغاز: برابر؛ **انجام:** فنقول الدلو الحوت الحمل الثور الجوز افالقمر فی اثنی عشر درجة من برج السرطان

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ مجدول؛ جلد: مقوا، عطف تیماج قهوه‌ای، ۱۳گ، ۱۴ سطر، اندازه: ۱۰/۵×۱۶سم [ف مخ: ۱ – ۱۳۹]

● تقویم المحسنین (ترجمه) = احسن التقویم (ترجمه) / تقویم / فارسی

taqwīm-ul muḥsinīn (t.) = ahsan-ut taqwīm (t.)

وابسته به: تقویم المحسنین =احسن التقویم فیض کاشانی، محمد بن شاه مرتضی (۱۰۰۶–۱۰۹۱)

ترجمه از «تقویم المحسنین» فیض کاشانی که ظاهراً جز ترجمه موسوم به «تقویم سعیدی» است. ترجمه‌ها بعضا یکی نیستند.

[فهرستواره منزوی ۲۸۹۱/۴؛ الذریعة ۴۰۰/۴؛ کتابشناسی فیض ۱۶۰/]

۱. اراک؛ دهگان؛ شماره نسخه:۳۰

آغاز: بسمله، حمدی که منجمان حکمت ایجاد که مستخرجان احکام نجوم ذرات کائنات‌اند حساب عشری از اعشار آنرا در جداول مسدس جهات و تقاویم مربع عنصریات ثبت نتواند نمود ... اما بعد چون طینت نوع شریف انسانی ... خطبه: بسمله، حمد بیحد مر خدای را که آفرید ما را به احسن تقویم و هدایت فرمود ما را به نهج قویم و صراط مستقیم ... اما بعد چون دیدم؛ **انجام:** چون فهم شما را در ادراک آن مایه او ادراک شما را در ادراک آنها پایه نیست آنرا سهل مگذارید و سهل مشمارید و الله المستعان و علیه التکلان.

خط: نسخ معرب و نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۰۳۸ق؛ افتادگی: انجام؛ مجدول؛ مهر: «لا اله الا الله الملک الحق المبین نقد علی» (چهارگوش)؛تملک:حسین واعظ زاده؛کاغذ:نخودی،جلد: تیماج خردلی، ۷۴گ، مختلف السطر، اندازه: ۱۷×۲۴سم [ف: ۱ – ۴۴]

۲. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۷۱۰۰

آغاز: من المحسنین و نیست مزد من مگر بر خدای آسمان که ان الله لایضیع اجر المحسنین و رساله را بر یکمقدمه و یکفصل و چند جدول و یک خاتمه و یک تکمله و یک نصیحت؛ **انجام:** در کدام جهت تمکن دارد تا از توجه بآن جهت احتراز لازم شمارد

مترجم آن مشخص نیست؛ خط: نستعلیق تحریری، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: انجام؛ جلد: مقوایی با روکش کاغذ و ابر و باد، ۴۹ص، اندازه: ۱۳×۱۹سم [ف: ۴۷/۱ – ۲۲۳]

۳. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۶۳۶۷/۲

آغاز: الحمدلله الذی خلقنا فی احسن تقویم وهدانا للدین القویم ... اما بعد چون میدیدم که جمعی کثیراز خواص و عوام در اکثر مطالب و مهام ... ساعات و ایام و رجوع میکنند به تقویم منجمان و ملتفت نمی شوند به آنچه که مرویست ... بنابراین تصنیف کردم رساله‌ای که مشتمل باشد بر خلاصه آنجه وارد شده است از احادیث و روایات در این باب و متغیر نشود به تغییر سال و ماه که مثل منجمان هر سال احتیاج به تجدید داشته باشد و آنرا تقویم المحسنین و احسن التقویم نامیدم ... و مرتب ساختم تقویم را بر مقدمه و یک فصل و چند جدول و خاتمه و تکمله و نصیحت؛ **انجام:** و بسوی اوست در همه کاری مرجع و مآب تمام شد.

پیوسته به نسخه تقویم المحسنین با بیتی در سعد و نحس منسوب به علی (ع) و ترجمه منظوم ابیاتی از خواجه که «مترجم معیار الساعات در هشت بیت فارسی به نظم کشیده» سپس ابیات منسوب به خواجه نصیر درباره نوروز و آنگاه چند صفحه از اواخر رساله اختیارات (شماره یکم دفتر) تکرار شده و گویا کاتب این فقرات را جزء رساله اخیر و آن را نیز از مجلسی می‌دانسته. رقم کاتب در پایان این ضافات چنین است: تمام شد دو نسخه رساله در باب اختیارات ... ملا محمد باقر مجلسی، سنه ۱۱۹۵»؛ خط: شکسته نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۱۹۵ق؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج مشکی، ۵۲ص (۲۰۵–۲۵۶)، ۱۷ سطر، اندازه: ۱۴×۱۹/۵سم [ف: ۱۹ – ۴۴۲]

۴. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۳۵۹/۵–۲/۱۷۹

آغاز: بسمله الحمدلله الذی خلقنا فی احسن تقویم و هدانا للدین القویم و النهج المستقیم و ناظم السموات فوق الارضین ... اما بعد چنین میدیدم که جمعی از خواص و عوام در اکثر مطالبات و مهمات بواسطه؛ **انجام:** پس هرگاه که همچنین ببینید باید پناه برید به خدای تعالی و بازگشت کنید به سوی او

از اول تا «جدول خاتمه در اعمال و ادعیه که از ائمه علیهم السلام وارد شده از برای دفع نحوست ایام منحوسه»؛ خط: نسخ، کا: علی محمد بن کلعلی، تا: قرن ۱۲؛ افتادگی: انجام؛ مجدول؛ ۲۴گ، ۱۴ سطر، اندازه: ۱۱×۱۷/۵سم [ف: ۲ – ۱۰۲۴]

۵. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۵۸۸۷/۱

آغاز: سپاس و ستایش مختص خداوندی است که خلق [کرد] ما را در نیکو ترین خلقها و هدایت کرد ما را بر دین محکم؛ **انجام:** اهمال مکنید به عمل کردن باین احادیث و اخبار را والله الموفق المرشد و الصواب و الیه المرجع فی کل الامور و المآب.

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج تریاکی، ۴۶گ، ۱۱ سطر (۶×۱۱)، اندازه: ۹×۱۵سم [ف: ۱۶– ۱۳۲]

۶. قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه:۲۵۸۱/۳

آغاز: حمد بیحد خدای را که آفرید ما را باحسن تقویم و هدایت کرد ما را بنهج قویم و صراط مستقیم و شکر واهبی را که بخشید حیات بر عالمین و افراشت آسمان را بر بالای زمین تدبیر کننده اسباب و امور؛ **انجام:** یا اخیار یا افراد یا رجال یا قطب یا قوس البته ان کار بحسب دلخواه برآید و درین هیچ شکی نیست و معرفت جهات هر روزه بنوعی است که درین جذول مرقوم است

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۲۱۸ق؛ ۴۵برگ، ۱۵ سطر، اندازه: ۱۲×۱۵سم [مسجد اعظم–ف: ۱ – ۴۸۷]

۷. شیراز؛ علامه طباطبائی؛ شماره نسخه:۵۶۷/۱

خط: نستعلیق، کا: میرزا عبدالباقی بن حاج میرزا عباس، تا: دوشنبه ۱۴جمادی الاول۱۲۷۵ق،اندازه:۱۷×۲۱/۵سم [نسخه‌پژوهی: ۳–۱۰۷]

۸. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۶۳۶۸/۱

آغاز: در رمن الاحادیث و الروایات فی هذا المقام ... و سمیتها اولا بتقویم المحسنین فی معرفة الساعات ... و السنین و ثانیاً باحسن التقویم ... و جعلتها ناسخا؛ **انجام:** فافز عوا الی الله عزوجل ثم ارجعوا الیه.

بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج قهوه‌ای، ۴۴ص (۱–۴۴)، ۱۲ سطر، اندازه: ۱۱/۵×۲۱سم [ف: ۱۹ – ۴۵۳]

۹. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۴۶۶۶/۱

آغاز: بسمله. حمد و سپاس خداوندی را که آفرید ما را در احسن تقویم ... اما بعد مصنف رساله تقویم المحسنین گوید که چون دید جمعی کثیر را از خواص چه جای عوام که رجوع میگردند ... بتقویمی که آن را منجمان نوشته‌اند ... پس تألیف کردم رساله

کامل ... و آن رساله را تقویم المحسنین درخشنده است؛ **انجام:** چه این اخبار نورشان درخشنده است.
خط: نسخ و نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۲ و ۱۳؛ راسته چلیپا؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج سبز، ۱۷ص (۱–۱۷)، ۲۱ سطر (۸×۲۰)، اندازه: ۱۰×۲۲سم [ف: ۱۴ – ۳۶۱۳]

۱۰. تهران؛ نوربخش؛ شماره نسخه:۸۵۵/۱
آغاز: الحمدلله الذی خلقنا فی احسن تقویم ... اما بعد چون می‌دیدم جمع کثیر از خواص و عوام در اکثر مطالب ... رجوع می‌کنند به تقویم منجمان؛ **انجام:** و به سوی اوست در همه کاری مرجع و مآب
خط:نستعلیق،بی‌کا،تا:قرن ۱۲–۱۳؛ کاغذ: فرنگی آهار مهره، جلد: تیماج قرمز، ۱۹گ (۱–۱۹)، اندازه: ۱۵×۲۱/۶سم [نشریه: ۱۳ – ۲۲۱]

۱۱. مشهد؛ گوهرشاد؛ شماره نسخه:۷۱۶
آغاز: بسمله حمد و سپاس مر خدای را که آفرید ما را در احسن تقویم و هدایت کرد ما را ... اما بعد مصنف رساله تقویم المحسنین گوید که چون دیدم جمعی کثیر
خط: نسخ پست، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ کاغذ: فستقی و نخودی، جلد: تیماج عنابی، ۴۶گ، ۱۳ سطر (۱۳×۱۷/۵)، اندازه: ۱۷×۲۰/۵سم [ف: ۲ – ۸۲۱]

۱۲. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۱۹۸۸/۱۲
آغاز: الحمدلله الذی خلقنا فی أحسن التقویم ... أما بعد چون میدیدم که جمعی کثیر از خواص و عوام در اکثر مطالب و مهام بواسطه ملاحظه ساعات و ایام رجوع می‌کنند به تقویم منجمان؛ **انجام:** و بمجرد این که شما علم نداشته باشید بآنها نباید کرد ترک آنها و خدای تعالی توفیق دهنده است و ثواب است و به سوی اوست مرجع و آیات ...
خط: شکسته نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ کاغذ: فرنگی کلاسیک آهار مهره،۳۲گ(۹۲–۱۲۳)،۱۵ سطر، اندازه: ۶×۱۰/۵سم [ف: ۳۰–۳۲۱]

۱۳. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۴۶۷۵/۲–۲۳/۱۹۵
آغاز: الحمدلله الذی خلقنا فی احسن تقویم و هدانا للدین القویم و النهج المستقیم و الشکر لواهب حیاة العالمین؛ **انجام:** نصیحت ای برادران دینی بپرهیزید از این که حقیر شمارید عمل کردن ... توفیق دهنده است به راه راست و ثواب هست و به سوی اوست در همه کاری مرجع ومآب تمت.
بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: مقوای سرخ عطف تیماج، ۲۵گ، ۲۰ سطر، اندازه: ۱۱×۱۶سم [ف: ۲ – ۱۰۲۴]

۱۴. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۶۴۵۷/۱۱۱
آغاز: الحمدلله الذی خلقنا فی احسن تقویم و هدنا للدین ... اما بعد چون میدیدم که جمع کثیر از خواص و عوام در اکثر مطالب؛ **انجام:** و بد است از برای غیر این کارها. [پایان کتاب در آداب سفر گویا جزء همان کتاب باشد]
خط: شکسته نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ کاغذ: ترمه، جلد: میشن قرمز، ۱۹گ (۲۲۵ر–۲۴۳ر)، ۱۲ سطر، اندازه: ۱۴×۲۲سم [ف: ۹ – ۴۱۲]

۱۵. اراک؛ دهگان؛ شماره نسخه:۱۰۷/۲
بی‌کا، بی‌تا؛ کاغذ: نخودی، جلد: مقوای سفید، ۵۳گ (۱۵۳پ–۲۰۵پ)، اندازه: ۱۲×۱۹سم [دهگان، ابراهیم – ف: ۱ – ۱۲۲]

● تقویم المعرفة / تقویم / فارسی

taqvīm-ol ma‘refa

شوشتری، احمد بن حسین، ق۱۴ قمری

šūštarī, ahmad-e bn-e hoseyn (- 20c)

تاریخ تألیف: در ۱۳۰۹ق نوشته و ویرایش در ۱۳۱۸ق
در ۱ «مقدمه» و چند «فصل» و ۱ «خاتمه»، در معرفت تقویم.
آغاز: الحمد لله الذی جعل الشمس ضیاء و القمر نورا ...
[دنا ۲۷۵/۳ (بدون مؤلف)؛ فهرستواره منزوی ۲۸۹۱/۴]

مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۸۴۸۲
آغاز: برابر؛ **انجام:** الامن اتی الله بقلب سلیم جمادی الاولی ۱۳۲۲
خط: نسخ، کا: محمد کاظم جزائری، تا: ۱۳۳۲ق، جا: تهران [الفبائی ف: – ۱۴۴]

← تقویم المکاتیب ≻ صحیفه شاهی

● تقویم الملوک / هیئت / فارسی

taqvīm-ol molūk

سبزواری، محمد قاسم بن محمد حسن، ق۱۳ قمری

sabzevārī, mohammad qāsem ebn-e mohammad hasan (- 19c)

اهداء به: حسام السلطنه سلطان مراد میرزا
جدول اول در توحید، دوم در سبب تألیف کتاب، سوم کیفیت مسقط النطفه، چهارم تطبیق الانسان، پنجم قیافه، ششم موسیقی، هفتم هیأت، هشتم تقسیم ربع مسکون، نهم طول و عرض، دهم مسافات بلاد.
[دنا ۲۷۵/۳]

۱. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۳۳۵۰
آغاز: حمد و ثنای خارج از عد خداوندی را سزاست
خط: نسخ و نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ کاغذ: ترمه، جلد: رویه بیدزده با مغزی میشن قرمز، ۷۷گ، مختلف السطر، اندازه: ۱۴/۳×۲۶سم [ف: ۲ – ۱۶۵]

۲. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۳۵۰۸
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۲۶۷ق؛ با دو سرلوح، مجدول به طلا؛ کاغذ: ترمه اصفهانی، جلد: میشن قرمز، ۷۱گ، مختلف السطر، اندازه: ۱۴/۶×۲۵/۹سم [ف: ۲ – ۱۶۵]

● تقویم من الزیج / تقویم / ترکی

taqwīm min-az zīj

سلیمان المدرس

soleymān al-modares

تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۱۸۶۷۸

بی کا، تا: ۱۲۳۹ق؛ انتقالی از کتابخانه پهلوی - مجموعه نوازی؛ ۱۰۱گ، اندازه: ۱۴×۲۱سم [رایانه]

● **تقویم منظوم** / شعر، تقویم / فارسی

taqvīm-e manzūm

در طالع‌بینی از روی کواکب و ساعات لیل و نهار.

مشهد؛ شیخ علی حیدر؛ شماره نسخه:۱۴۴۱/۱۱

آغاز: بعد از این نظم دلپذیر کنم - وصف اشکال بی نظیر کنم؛

انجام: چون رسیده است وقت خواب دگر - تو مگو بیش از این سخن دیگر

خط: نسخ، کا: رضی بن رضا بن محمد علی حسینی قزوینی خیابانی حیدری، تا: با تاریخ ۱۲۹۴ق؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۶گ (۱۳۱ر-۱۳۶پ)، اندازه: ۱۰/۵×۱۶/۵سم [مؤید: ۳ - ۳۵۶]

● **تقویم منظوم** / شعر، تقویم / فارسی

taqvīm-e manzūm

رساله منظوم در دانستن تقویم و ...

تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۱۷۵۸۸

بی‌کا، بی‌تا؛ انتقالی از کتابخانه پهلوی - مجموعه نوازی؛ اندازه: ۱۴/۴×۲۵/۶سم [رایانه]

● **تقویم المؤمنین** / تقویم / فارسی

taqvīm-ol mo'menīn

حسینی خاتون آبادی، محمد صالح بن عبدالواسع، ۱۰۵۸ - ۱۱۲۶ ؟ قمری

hoseynī xātūn-ābādī, mohammad sāleh ebn-e ‘abd-ol-vāse‘ (1648 - 1714)

اهدا به: سلطان حسین صفوی (۱۱۰۵-۱۱۳۵ق)

تاریخ تألیف: جمادی الاول ۱۱۱۱ق

کتابی در سعد و نحس ساعات و ایام و احکام آن بنا به آنچه در روایات اهل بیت (ع) وارد شده، در یک «مقدمه» و چهارده «باب» و یک «خاتمه».

آغاز: حمدی که محاسب السنه و افهام بأسبحه شهور و اعوام عدد شمه از آن نتواند نمود.

چاپ: بمبئی، به کوشش ملک الکتاب، ۱۳۱۱ق، ۳۸ص، چاپ شده است.

[دنا ۲۷۶/۳ (۳ نسخه)؛ فهرستواره منزوی ۲۸۹۱/۴]

شرح و حواشی:

۱- تقویم شرعی؛ حسینی خاتون آبادی، محمد صالح بن عبدالواسع (۱۰۵۸-۱۱۲۶)

۱. تهران؛ الهیات؛ شماره نسخه:۴۵۰/۱

خط: نسخ، کاتب = مؤلف، تا: جمادی الاول ۱۱۱۱ق؛ محشی با نشان «منه عفی عنه»؛ تملک: حسن بن حسین حسینی؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج سبز، ۱۹۲گ (۲پ-۱۹۳ر)، ۱۶ سطر (۷×۱۵/۵)، اندازه: ۱۳×۲۲سم [ف: - ۳۰۱]

۲. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۴۱۲۷/۳

آغاز: برابر

خط: نستعلیق، کاتب = مؤلف، بی‌تا؛ جلد: مقوایی عطف تیماج قهوه‌ای، ۳۴گ (۲۹۶پ-۳۲۹پ)، اندازه: ۱۳×۱۹سم [ف:۱۱-۱۴۵]

۳. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۰۴۸۳

خط: نسخ، بی‌کا، تا: نزدیک عصر مؤلف؛ دارای سرلوح رنگین؛ تملکی بدون نام به تاریخ هشتم محرم ۱۳۲۶ با مهر «عبده ابوالفضل الحسینی» (بیضی)؛ مهر: «ابوالفضل بن محمد حسین الحسینی» (بیضی)؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۱۷۱گ، ۱۶ سطر، اندازه: ۱۳×۲۳سم [ف: ۲۶ - ۳۹۳]

● **تقویم المیراث فی تقسیم المیراث** / فقه / فارسی

taqvīm-ol mīrās fī taqsīm-el mīrās

حسینی نائینی، محمد بن محمد باقر، ۱۰۸۰؟ - ۱۱۴۰ ؟ قمری

hoseynī nā‘īnī, mohammad ebn-e mohammad bāqer (1670 - 1728)

تاریخ تألیف: ذیقعده ۱۱۳۱ق

مؤلف ابتدا کتابی به عربی به نام «لطائف المیراث فی لطایف الوراث» نوشته سپس کتابی فارسی به نام «قسام المواریث فی اقسام التواریث» که هر دو مطول بوده سپس به خواهش ابوالمهدی این مختصر را که مشتمل بر «مقدمه» و دوازده «باب» و «خاتمه» (مانند دو کتاب گذشته) است را تألیف کرده: مقدمه: در بعض قواعد حساب که احتیاج به آنها بود؛ باب ۱. موجبات ارث و درجات ورثه و سهام؛ ۲. موانع ارث؛ ۳. حجب و شروط حاجب و محجوب؛ ۴. میراث والدین و اولاد و حبوه؛ ۵. میراث اخوة و اخوات و اجداد و جدات؛ ۶. اعمام و عمات و اخوال و خالات؛ ۷. ازواج و زوجات؛ ۸ اقسام ولاء و احکام آنها؛ ۹. محاسبات سهام و ترکات؛ ۱۰. میراث خنثی و ممسوح و انسان دو سر؛ ۱۱. میراث جمعی که به غرق یا هدم بمیرند و ترتیب موت ایشان معلوم نباشد؛ ۱۲. میراث ولد زنا و مشکوک فیه و مجوس؛ خاتمه: در مناسخات.

آغاز: حمد بی حد و مدح سرمد وارثی را سزد که ظلمت شب و

نور صبح ...
[دنا ۲۷۶/۳؛ الذریعه ج ۴۴۸/۱، ۷۸/۱۷، ۳۲۳/۱۸؛ مقدمه زواهر الجواهر؛ ریحانة الادب ج ۱۸۷/۱؛ روضات الجناب ص ۶۲۳؛ مکتبة امیرالمؤمنین ۱۶۲/۱]

۱. قم؛ فیضیه؛ شماره نسخه:۱۴۱۷
آغاز: چون برادر عزیز و نخبه اهل فضل و تمییز بدر مراغه و شمس تبریز مولانا ابوالمهدی حفظه الله ... طلب نمود که انشاء نمایم رساله‌ای در میراث ... پس حقیر تألیف کرده بودم رساله عربیه مشتمله برادله اکثر مسائل و ذکر سوانح خاطر قاصر در نقض و ابرام دلائل مسماة به «لطائف المیراث لطائف الوراث» و «اقسام التواریث» و آن نیز در بعض ابواب منجر شدبه طول و اطناب ... پس ثالثاً عنان همت ... مصروف ساختم بر انشاء رساله فارسیه و کلام مختصر و جیز و جامع مذکورات بر وفق مسئول آن برادر عزیز ...
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۸ ربیع الثانی۱۱۳۳ق؛ با این یادداشت بر برگ نخست: «من تألیفات استادی و استنادی میر بهاء الدین محمد طاب ثراه فی المیراث محمد تقی بن عبدالصمد»؛ ۴۳گ، اندازه: ۱۳×۲۰سم [ف: ۲ – ۳۸]

۲. شیراز؛ شاهچراغ؛ شماره نسخه:۸۱۲/۴
آغاز: برابر
خط: نستعلیق شکسته، بی‌کا، تا: ۱۲۲۵ق؛ ۴۱گ (۴۶-۸۶ر)، اندازه: ۱۰/۵×۱۵/۵سم [ف: ۳ – ۱۱۸]

۳. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۹۵۰۷/۲
آغاز: برابر **انجام:** چنان که در مثال مذکور متوفی شود یک ابن اب از ابن و دو بنت فریضه وی
بی کا، تا: قرن ۱۳؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۶۵گ (۴۳پ – ۱۰۷)، ۱۶ سطر، اندازه: ۱۰/۵×۱۴/۵سم [ف: ۳۰ – ۱۸۰]

● تقویم المیزان / منطق / عربی

taqwīm-ul mīzān

ابن قطلوبغا، قاسم بن قطلوبغا، ۸۰۲ – ۸۷۹ قمری

ebn-o qotlūbaqā, qāsem ebn-e qotlūbaqā (1400 - 1475)

مؤلف ابتدا رساله مختصری در منطق به نام «المیزان» نگاشته و در رساله حاضر آن را به صورت مزجی شرح نموده است.
آغاز: الحمدلله الذی شرح صدورنا بالاقوال الشارحة للحقائق و الصلاة علی محمد رسوله و آله القاطعین للعلائق ...
انجام: و هی البدیهیات الست التی تنتهی الیها النظریات و الحمدلله رب العالمین ...
[دنا ۲۷۶/۳؛ کشف الظنون ۱۹۱۹/۲]

۱. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۲۸۰/۳
آغاز و انجام: برابر
نام مؤلف به استناد فهرست مجلس ج ۳۲/۲۲۲ ذکر شد؛ خط: نسخ، کا: محمد اکرم آصفی برای فرزندش محمد آقا ابوالعرب، تا: ۴ محرم ۱۱۲۲ق؛ جلد: تیماج مشکی، ۱۶گ (۸۵پ–۱۰۰پ)، اندازه: ۱۴×۲۰/۵سم [ف: ۱ – ۳۸۰]

۲. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۹۱۷۰/۱-۶۰/۱۱۰
آغاز: برابر
نام مؤلف به استناد فهرست مجلس ج ۳۲/۲۲۲ ذکر شد؛ خط: نسخ، بی کا، تا: دوشنبه شعبان ۱۱۶۴ق، ۱۴گ (۱-۱۴)، ۱۹ سطر، اندازه: ۱۲×۱۸سم [ف: ۲ – ۱۰۲۵]

۳. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۰۱۸۴/۲
آغاز و انجام: برابر
خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ مصحح، محشی؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۲۷ص (۲۳–۴۹)، ۱۹سطر، اندازه: ۱۱/۵×۱۷/۵سم [ف: ۳۲ – ۲۲۲]

۴. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۹۷۳۱/۳
آغاز و انجام: برابر
نام مؤلف به استناد فهرست مجلس ج ۳۲/۲۲۲ ذکر شد؛ خط: نسخ، کا: محمد تقی بن حجة الله بن خلیل الله بن نصر الله حسنی حسینی سلامی عریضی، بی‌تا؛ جلد: تیماج قرمز، ۲۵گ (۴۷ر–۷۱ر)، اندازه: ۱۱×۱۹/۵سم [ف: ۲۵ – ۸۴]

● تقویم میل آفتاب (جدول) / هیئت / فارسی

taqvīm-e meyl-e āftāb (jadval)

معرفت میل آفتاب و عرض کواکب در شمال و جنوب.
[دنا ۲۷۶/۳]

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۶۳۶۷/۳۱
خط:شکسته نستعلیق،بی‌کا،تا: ۱۱۹۵ق؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج مشکی، ۴۴۳ص، ۱۷ سطر، اندازه: ۱۴×۱۹/۵سم [ف: ۱۹–۴۴۹]

← تقویم ناسخ التواریخ ≻ مقویم

● تقویم ناصری / تقویم / فارسی

taqvīm-e nāserī

منجم قمی، میرزا محمود خان، ق۱۴ قمری

monajjem-e qomī, mīrzā mahmūd xān (- 20c)

در مقدمه می‌گوید: من از طریق اعتضاد السلطنه در دارالفنون هندسه آموختم و پس از دو سال تحصیل در آن جا که ریاستش با عبدالرسول خان سرهنگ بود، با چهل و یک نفر از نجیب زادگان به فرنگستان رفتم و در پاریس علم نجوم تحصیل کردم و پس از بازگشت از پاریس به بروکسل رفتم و چون به تهران آمدم نیکو یافتم که پاره‌ای از نتایج تحصیلی خود را ضمن این تقویم معروض دارم. بعد از این مقدمه او از تقویم‌های مختلف نام می‌برد و سپس ضمن ۱۱۳ جدول تقویم مفصلی تحریر

می‌کند و در صفحه آخر نیز از کسوف و خسوف آن سال (=سال تحریر این تقویم) مطالبی می‌آورد.
[فهرستواره منزوی ۲۸۹۲/۴]

تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۱۵۴
آغاز: بسمله، الحمدلله الذی اظهر من غیب قدرته کراتاً مشتملة علی الغرائب و مظهرة للنوادر و العجایب و حرکتها بحرکات مختلفه؛ **انجام:** مشخصات ۱۶ فروردین ماه جلالی نوشته شده است
خط: شکسته نستعلیق، کاتب = مؤلف (ظاهراً)، تا: ۱۲۸۲ق، جا: تهران؛ دارای جداول ایام و طول و عرض جغرافیایی و نصف النهار و ماههای جلالی و قمری و فرنگی، مجدول؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج مغز پسته‌ای، ۱۲ سطر (۱۱×۱۵/۵)، اندازه: ۱۷×۲۴/۵سم [ف: ۱ - ۱۶۰]

● تقویم نجومی / هیئت / فارسی

taqvīm-e nojūmī

منجم، عبدالحمید، ق۱۴ قمری

monajjem, ‘abd-ol-hamīd (- 20c)

تقویم نجومی ایام سال ۱۳۰۵ق است، با ذکر ساعات طلوع و غروب و ذکر اختیارات ایام از سعد و نحس و ذکر توقیعات که بنا به یادداشت نخستین برگ برای ناصرالدین شاه قاجار نگاشته شده است.
[دنا ۲۷۶/۳]

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۱۵۸۶/۴
آغاز: به مبارکی و خرمی و سعادت و اقبال مجرد میشود سال عالم که در بین این سال مجرد میشود سال چهل و یکم؛ **انجام:** توقف در امورات اولی است.
خط: شکسته، بی‌کا، تا: اوایل قرن ۱۴؛ مجدول، دارای خانه‌های منظم و اندازه‌های مختلف؛ کاغذ: فرنگی، آهار مهره، جلد: تیماج قهوه‌ای، ۱۵گ (۷۷-۹۱)، ۱۳ سطر (۱۰×۱۵/۵)، اندازه: ۱۲/۵×۲۰/۵سم [ف: ۲۹ - ۳۰۶]

● تقویم نگاری / هیئت / فارسی

taqvīm-negārī

توضیح چگونگی تقویم‌نگاری و رموز و اشاراتی که تقویم‌نگاران به کار می‌برند را به طور مختصر شرح کرده است. مؤلف آن شناخته نشده است.
آغاز: بدان که آن چه درتقویم نوشته می‌شود یا به حساب جمل است یا به حروف آخر چیزها اما آن چه به حساب جمل نوشته می‌شود علامات ایام هفته وعلامات ایام ماه عربی و قدیمی و ترکی ...
انجام: این است دستورالعملی از برای ناظر در تقویم قمری اگر چه مختصر است اما نافع و هر چند موجز است اما شافی اگر چنانچه زیاده از این خواهند در مطولات این فن رجوع نمایند.

۱. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۶۴۳/۴
آغاز و انجام: برابر
خط: نستعلیق، کا: تقی، تا: پنج‌شنبه ۲۵ جمادی الاول ۱۲۳۷ق؛ مجدول؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۸گ (۸۸ر-۹۵پ)، اندازه: ۱۱×۱۵سم [ف: ۲ - ۲۴۲]

۲. قم؛ فیضیه؛ شماره نسخه:۱۵۸۲/۲
آغاز: برابر
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۲۹۸ق؛ ۵گ، ۱۹ سطر، اندازه: ۱۷×۲۲سم [ف: ۳ - ۱۰۴]

۳. قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه:۳۷۰۶/۲
آغاز و انجام: برابر
خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ فوایدی در جدول نجومی و فالنامه امیرمؤمنان علیه السلام؛ جلد: تیماج مشکی، ۵گ، ۱۷ سطر، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۲ - ۸۸۱]

۴. یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه:۳۸۲۷/۳
آغاز: بسمله، حمدله، اما بعد بدانکه آنچه در تقویم نوشته می‌شود یا به حساب جمل است یا به حروف آخر چیزها؛ **انجام:** بمطولات این فن رجوع نمایند و الله الموفق و المعین
در فهرست باعنوان حل تقویم آمده است؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ تجربیات خواجه نصیر و اختیارات و غیره ضمیمه است؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: مقوایی روکش کاغذ ابری عطف تیماج قرمز، ۶ص (۱۴۱-۱۳۶)، ۱۵سطر (۹×۱۵/۵)، اندازه: ۱۵/۵×۲۲سم [ف: ۵ - ۱۸۱۲]

● تقویم النیرین / تقویم / عربی

taqwīm-un nayyirīn

وفائی، صفی الدین، ق۱۰ قمری

vafā’ī , safī-yed dīn (- 16c)

تقویم سال ۹۵۲ هجری قمری مطابق ۹۱۴ هجری شمسی و ۱۹۵۶ میلادی. مؤلف این تقویم رئیس مدرسه غوریه مصر بوده و این تقویم را با استفاده از زیج الغ بیک ساخته است.
[دنا ۲۷۶/۳]

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۳۵۸۲
آغاز: ذکر دخول العام الجدید و طالع العالم السعید فی مصر عند التحویل سنه ۹۵۲؛ **انجام:** و نفعهم من سلاطینم و قتل کبیر و الله اعلم.
خط: نسخ، کاتب = مؤلف (ظاهراً)، بی‌تا؛ دارای اشکال هندسی و نجومی؛ کاغذ: ترکی، جلد: مقوایی بنفش، ۱۱۰ص، ۳۴ سطر،

اندازه: ۱۶/۵×۲۱سم [ف: ۱۰ - ۱۵۵۳]

● **تقویم و احکام** / هیئت / فارسی
taqvīm va ahkām
گویا بخشی است از رساله ای. در آخر این بخش یک باب در شناختن ساعت و باب دیگر در احکام قوس و قزح و فصلی در تعلق هر ماه به برجی و بخشی است در «صورت منطقه البروج که صور بروج اثنا عشریه» است.
[دنا ۲۷۶/۳]

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۴۰۹/۵-طباطبائی
آغاز: بدان که ما نه فلک داریم که گرد یکدیگر در آمده چون تویهای پیاز؛ **انجام:** مخفی نماند که صور دوازده گانه به حرکت فلک ثامن محرکند چنان که سایر صور و السلام علی من اتبع الهدی.
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ در ذیل این بخش دو بیت درباره ساعات روز با رمز و نیز چند یادداشت درباره دوائر فلکی و دستور استخراج طالع مولود به خط کاتب نسخه؛ کاغذ: فرنگی آبی و زرد، جلد: تیماج سرمه‌ای، ۸گ (۱۵۵ر-۱۶۲ر)، ۱۴ سطر، اندازه: ۱۶×۲۱سم [ف: ۲۲ - ۱۶۴]

● **تقویم و احکام نجوم** / هیئت / فارسی
taqvīm va ahkām-e nojūm

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۸۶۵۴ ض
بی کا، تا: با تاریخ ۱۰۰۵ق [د.ث. مجلس]

● **تقویم و اختیارات ایام** / تقویم / فارسی
taqvīm va extīyārāt-e ayyām

تهران؛ شهشهانی ، حسین؛ شماره نسخه:بدون شماره
بی‌کا، بی‌تا؛ برای جلال الدوله [میراث اسلامی: ۵ - ۵۹۷]

● **تقویم و جدول احکام و اختیارات** / تقویم / فارسی
taqvīm va jadval-e ahkām va extīyārāt
این رساله که قسمت اول آن افتاده از اردیبهشت ماه جلالی بیان احکام می‌کند تا برگ ۲ در احکام اسفندار ماه جلالی؛ از پشت برگ ۲ تا برگ ۵ جداول زیر آمده: جدول معرفه اختیارات بر اتصالات قمر به کواکب سته؛ جدول معرفه رجال الغیب و قطب الاقطاب؛ جدول معرفه الاختیارات علی کون القمر فی البروج الاثنی عشر؛ بقیه همین جدول جدول معرفه رؤیه الاهلة مع جدول طالع السنه الترکیة، جدول معرقة طالع سنة العالم مع بقیه جدول رؤیه الاهلة. از برگ ۵ تا ۱۴ تقویم در جداول خاص.

[دنا ۲۷۷/۳]

تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۹۲۲/۱
خط: نسخ و نستعلیق، بی‌کا، تا: محتملاً قرن ۱۳؛ افتادگی: آغاز؛ کاغذ: فرنگی، ۱۴ص (۱-۱۴)، ۱۷ سطر (۹×۱۵/۵)، اندازه: ۱۵/۵×۲۱سم [ف: ۶ - ۶۴۶]

● **تقویم و حرکات افلاک** / هیئت / فارسی
taqvīm va harakāt-e aflāk
نصیرالدین طوسی، محمد بن محمد، ۵۹۷ - ۶۷۲ قمری
nasīr-od-dīn-e tūsī, mohammad ebn-e mohammad (1201 - 1274)
رساله‌ای است ناتمام در تنجیم و در حواشی آن فصولی منقول از رساله دیگرست در بیان وقت روا شدن حاجت و استخراج خبی و دلیل‌های طالع و مانند اینها. این رساله در احوال و آثار خواجه از خواجه نصیر دانسته شده به استناد آنچه در اول همین نسخه آمده است. نسبت آن به خواجه نامشخص است و در ضمن آثار او چنین نامی دیده نمی‌شود.
[فهرستواره منزوی ۲۸۹۲/۴؛ احوال و آثار خواجه ۵۶۸؛ الذریعه ۲۰/۲؛ استخراج تقویم و غیره» باستناد نسخه ای در استانبول حمیدیه]

مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۵۵۱۶
آغاز: بسمله، الحمدلله رب العالمین خالق الافلاک والنجوم والپروین (کذا) و مقلب حال السماء و الارضین، و الصلوة و السلام علی سیدالمرسلین صلی الله علیه وآله و سلم، چنین گوید مؤلف این کتاب که حکماء سلف فلک را بدوازده قسم کرده‌اند و هر قسمی را برجی خوانند و ازین برجها شش برج نر است و شش برج ماده؛ **انجام:** چون ماه اندر برجهای ثابت یا بی دلیل دیر ماندن بود و ماه اندر
خط: نستعلیق تحریری، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ واقف: نایینی؛ کاغذ: سفید فرنگی آهار مهره، جلد: پارچه‌ای، ۴۱گ، ۱۷ سطر (۷/۵×۱۴)، اندازه: ۱۲/۵×۱۹/۳سم [ف: ۸ - ۸]

● **تقویم و کیفیت استخراج آن** / تقویم / فارسی
taqvīm va keyfīyat-e estexrāj-e ān
مجموعه‌ای است در هفتاد برگ در موضوع طرز استخراج تقویم و وقایع الایام به زبان فارسی اول آخر افتاده و ناقص و بیشتر اوراق حاوی جداول نجومی است.

تبریز؛ ملی تبریز؛ شماره نسخه:۳۴۸۱
بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ با دو کتاب دیگر ریاضی به عربی در یک مجلد [ف: ۱ - ۲۹۵]

● **تقویم و نجوم** / هیأت / فارسی

taqvīm va nojūm

لطفی، لطفعلی، ق ۱۰ قمری

lotfī, lotf-'alī (- 16c)

این رساله در سی «باب» ترتیب داده شده است.

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۷۰۶۲/۹

آغاز: نموده و ابواب توحید و نعت و منقبت بر روی موحدان و مؤمنان و موالیان گشوده؛ **انجام:** این مجموع در صفحه شمسی مرقوم می‌شود و در صفحه قمری تحت الشعاع ...

خط: تحریری، کاتب = مؤلف، تا: ۹۲۶ -۹۲۹ق؛ مؤلف این مجموعه در ماده تاریخی که در حاشیه صفحه ۱۰۱ برای صد کلمه حضرت رسول نوشته خود را «لطفی» معرفی کرده و تاریخ ۹۲۶ را در پایان آن نوشته است: «شد نظم صد حدیث از اقوال مصطفا ×× لطفی امید هست که گردد قبول حق / چون نقل از کلام رسول است اَنسبست ×× تاریخ این کتاب «حدیث رسول حق» (۹۲۶)». مقومین این نسخه نیز آن را متعلق به «لطفعلی لطفی» معرفی کرده‌اند؛ مهر: «بنده شاه ولایت علیخان» (گرد) و این عبارت در حاشیه «علی الله فی کل الامور توکلی و بالخمس اصحاب العبا توسلی»؛ جلد: چرم قهوه‌ای، ۱۳ص (۱۴۶ – ۱۵۸)، ۲۷ سطر (۸×۱۶)، اندازه: ۱۳×۲۱سم [ف: ۴۷/۱ - ۱۹۹]

● **تقویم و نجوم** / تقویم / عربی - فارسی

taqvīm va nojūm

جداول تقویمی مانند شماره ۳۴۶۰ با دو رساله دیگر در استخراج تقویم و علم رمل به زبان فارسی و عربی در یک مجلد.

تبریز؛ ملی تبریز؛ شماره نسخه:۳۴۸۴

بی‌کا، بی‌تا؛ ۱۹گ [ف: ۱ - ۲۹۵]

● **تقویم و نجوم** / هیئت / فارسی

taqvīm va nojūm

تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۱۷۰۹۵

بی‌کا، بی‌تا؛ خریداری از محمد علی صفری دائم؛ اندازه: ۱۶/۸×۲۵/۱سم [رایانه]

● **تقویم و نجوم و اختیارات** / هیئت / فارسی

taqvīm va nojūm va extīyārāt

دارای چند رساله کوچک قدیم و جدید در تقویم و نجوم و اختیارات و فواید متفرقه.

تبریز؛ ملی تبریز؛ شماره نسخه:۳۴۲۰

آغاز: دانستن موضع سهم العادة تقویم شمس را از تقویم قمر کسر باید کرد؛ **انجام:** نسیل تهرخ هلدی مهحز ×× بشب رب دوم میدار بر شب. اهسیور جزخ داد- هیی وجه رذل. شرفهای کواکب. اوجهای کواکب - مثلثات اربع رب اللیل و رب النهار

خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ کاغذ: فرنگی، جلد: چرمی نرم، ۵۶گ، ۲۵-۱۲سطر، اندازه: ۱۰/۵×۱۵ سم [ف: ۲ - ۷۳۶]

← التقیة > تقریرات الفقه

● **التقیة** / فقه / عربی

at-taqīyya

محقق کرکی، علی بن حسین، ۸۹۰ - ۹۴۰ قمری

mohaqqeq-e karakī, 'alī ebn-e hoseyn (1486 - 1534)

رساله استدلالی مختصری است درباره حقیقت تقیه و موارد کاربرد آن است و معتقد است که در عبادات و معاملات کلاً جریان دارد، با استدلال به آیات و روایات وارده. در برخی نسخه ها این رساله از شهید ثانی دانسته شده است.

آغاز: بسمله، الحمدلله کما ینبغی و الصلاة علی محمد و آله اعلم ان التقیة جائزة و ربما وجبت و المراد بها اظهار موافقة اهل الخلاف فیما یدینون به ...

انجام: و هو دال علی المراد فی محل النزاع کاف لمن کان له ملاحظة الانصاف.

چاپ: این رساله ضمن «رسائل المحقق الکرکی»۲. ۵۰-۵۴ بچاپ رسیده است.

[الذریعة ۴۰۴/۴ شماره ۱۷۷۷ و ۳۹۹/۲۱؛ حیاة المحقق الکرکی و آثاره ۳۳۸/۲-۳۴۰؛ دنا ۲۷۷/۳ (۱۶ نسخه، تحت نام دو مؤلف)]

۱. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۸۲۵۶/۴

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا: علی بن احمد بن هلال، تا: ۹۳۶ق؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۲گ (۱۸پ- ۱۹پ)، ۲۳ سطر، اندازه: ۱۵×۲۲سم [ف: ۲۷/۲ - ۳۳]

۲. قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه:۳۰۵۱/۵

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، کا: لطف الله بن انوشروان، تا: سلخ رجب ۹۵۱ق؛ ۳گ، ۱۶ سطر، اندازه: ۱۰×۱۵سم [ف: ۱ - ۴۸۸]

۳. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۴۵۶۶/۱۰

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا: محمد بن علی مشهور به صفی الدین، تا: با تاریخ ۹۶۰ق؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج قهوه‌ای، ۱گ (۳۶پ)، اندازه: ۲۱×۱۵/۵سم [ف: ۱۲ - ۲۶۳]

۴. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۴۹۳۳/۶

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا: حسین بن عبدالرحیم رستمداری، تا: ۹۶۴ق؛ جلد: تیماج مشکی، ۳گ (۱۰۷ر–۱۰۹پ)، اندازه: ۱۳×۱۸/۵سم [ف: ۱۳ – ۱۲۹]

۵. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۶۴۵۸/۸-۳۳/۸

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، کا: افضل بن جمال الدین حسنی اصفهانی، تا: ۹۷۴ق؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۱گ، ۲۳ سطر، اندازه: ۱۹×۳۲سم [ف: ۲ – ۱۰۳۰]

۶. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۶۹۶۳/۸

آغاز و انجام: برابر

نسخه اصل: کتابخانه مرکزی دانشگاه تهران، شماره ۶۹۶۳؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۰؛ ۲ص (۱۰۹–۱۱۰)، ۱۹ سطر (۶×۱۳)، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۱۶ – ۴۱۳]

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۱۶۵/۱۲

نسخه اصل: همان نسخه بالا [عکسی ف: ۳ – ۳۵۸]

۷. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۵۸۰۶/۹

آغاز و انجام: برابر

در فهرست ناشناس؛ بی کا، تا: قرن ۱۰؛ کاغذ: ترمه، جلد: میشن یشمی سبز، ۴گ (۷۹ر–۸۲ر)، اندازه: ۱۳/۳×۱۹/۱سم [ف: ۹ – ۵۱]

۸. مشهد؛ الهیات؛ شماره نسخه:۲۳۷۲۵/۷

آغاز: برابر

در فهرست از شهید ثانی دانسته؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۰۰۶ق؛ کاغذ اصفهانی؛جلد: مقوا با روکش مشکی عطف پارچه‌ای، ۴گ (۱۳۴–۱۳۷)، ۱۵ سطر (۷×۱۲)، اندازه: ۱۲×۱۹سم [ف: ۳ – ۹۸۵]

۹. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۵۷۸۷/۸-۲۹/۱۲۷

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا: ابن قاسم حسینی عینائی، تا: ۱۰۵۹ق؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۳گ، ۱۹ سطر، اندازه: ۱۴×۲۱سم [ف: ۲ – ۱۰۲۹]

۱۰. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۷۸۲۹

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ کاغذ: نخودی آهار مهره، جلد: تیماج قهوه‌ای، ۶ص، ۱۶ سطر، اندازه: ۱۲×۱۹سم [ف: ۲۱ – ۲۸۸]

۱۱. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۳۳۶۷/۱۰

آغاز و انجام: برابر

در فهرست از شهید ثانی دانسته؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ مصحح؛ برخی مطالب قلم خوردگی دارد؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج قهوه‌ای، ۳گ (۱۳۳پ–۱۳۵ر)، ۱۷ سطر (۱۱×۱۴/۵)، اندازه: ۱۵/۵×۲۲سم [ف: ۳۳ – ۶۳۷]

۱۲. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۳۴۳۵

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ واقف: رضا نایینی، مرداد ۱۳۱۱؛ کاغذ: نخودی، جلد: تیماج قهوه‌ای، ۲ص، ۲۸ سطر، اندازه: ۱۸×۲۹سم [ف: ۲۱/۱ – ۲۸۹]

۱۳. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۴۲۱۷/۲۱

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۲گ (۲۱۹پ–۲۲۱پ)، اندازه: ۱۱/۵×۱۸سم [محدث ارموی مخ: ۱ – ۴۳۷]

۱۴. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۱۹۴/۱۰-طباطبائی

آغاز و انجام: برابر

بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ ۲گ (۹۶–۹۷) [ف: ۲۳ – ۶۹۴]

۱۵. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۹۸۷۴

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، کا: احمد بن محمد رضای حسینی، تا: ۱۳۳۳ق؛ اهدایی: رهبری، خرداد ۱۳۷۳؛ کاغذ: نخودی، جلد: مقوا، ۵ص، ۱۴ سطر، اندازه: ۱۰/۵×۱۷/۵سم [ف: ۲۱/۱ – ۲۸۸]

● **التقیة** / اصول فقه / عربی

at-taqīyya

وحید بهبهانی، محمد باقر بن محمد اکمل، ۱۱۱۸ – ۱۲۰۵ قمری

vahīd-e behbahānī, mohammad bāqer ebn-e mohammad akmal (1707 - 1791)

مؤلف دراین رساله بیان می‌کند که برای حمل یک روایت بر صادر شدن از جهت تقیه باید موافقت آن با یکی از فرقه‌های عامه اثبات شود. این رساله مختصر و در رد اخباری هاست.

آغاز: بسمله، حمدله، فیقول الاذل الاقل محمد باقر بن محمد اکمل ... انه اذا ظهر من فعل الشارع او قوله المطلق ان شیئا جزء لعبادته فالاصل کونه رکنا تبطل الصلاة به بترکه عمدا او سهوا او جهلا الا ان یثبت خلافه ... اعلم ان کون الحکم تقیة انما هو اذا کان موافقا لمذهب العامة کلهم او بعضهم ...

[دنا ۲۷۷/۳؛ الذریعة ۴۰۴/۴]

۱. مشهد؛ گوهرشاد؛ شماره نسخه:۱۹۶۴/۱

آغاز: برابر؛ **انجام:** و لا یجوز له العمل باجتهاده لما عرفت.

خط: نستعلیق، کا: محمد حسن بن عبدالباقی حسینی سماکی استرآبادی، تا: ربیع الثانی ۱۲۱۶ق؛ تملک: صدرالدین بن علی محمد استرآبادی در سه‌شنبه نوزدهم ۱۲۵۲؛ نسخه توسط سید سعید طباطبایی در سال ۱۳۳۲ به کتابخانه تحویل گردیده؛ واقف: صدر الدین بن علی محمد استرابادی؛ کاغذ: شکری آهار مهره، جلد: مقوا، رویه گالینگور، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۵ – ۳۴۸]

۲. قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه:۳۹۸۱/۳

آغاز: برابر؛ **انجام:** مع ان فرض من لایعرف الرجوع الی من یعرف کما مر سابقا و هذا العالم ممن لایعرف البتة لما عرفت و هذا المجتهد ممن یعرف البتة لما عرفت و مع ذلک غایة ما فی الباب ان یکون العالم فی خصوص هذه المسئلة یحتاطون

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: گالینگور سبز، عطف تیماج

زرشکی، ۲۳گ، ۳۶ سطر، اندازه: ۲۱×۳۴سم [ف: ۱ - ۴۸۸]

● **التقیة** / فقه / عربی

at-taqīyya

انصاری، مرتضی بن محمد امین، ۱۲۱۴ - ۱۲۸۱ قمری

ansārī, morteza ebn-e mohammad amīn (1800 - 1865)

رساله‌ای است استدلالی درباره تقیه و مفهوم آن، مشتمل بر مباحث: فی انقسام التقیة الی الأحکام الخمسة، فیما یتصور به الاذن من الشارع فی التقیة من الادلة، فی اعتبار المندوحة و عدم اعتبارها، فی اعتبار الأخبار الواردة فی التقیة و تفاسیرها، فی انه لو خاف التقیة فی محل وجوبها هل یبطل العمل ام لا، فی ترتب آثار الصحة علی العمل الصادر تقیة .

آغاز: بسمله وبه نستعین التقیة کالتقاة اسم لاتقی یتقی والتاء بدل من الواو کما فی تهمة وتخمة والمراد هنا التحفظ عن ضرر الغیر بموافقته فی قول او فعل

انجام: قلت اصبر فان ذلک فی الله قلیل قال علیه السلام یا میثم فاذا تکون معی فی درجتی الحدیث

چاپ: ایران، سنگی، بی ناشر، ۱۲۷۴ق، رحلی، ۳۸۷-۳۹۳صص؛ ۱۳۷۵ق، وزیری بزرگ (صص۳۲۰-۳۲۵)؛ تهران، ۱۲۹۹ق، ۴ص (صص۱۴۰-۱۴۳)؛ تهران، ۱۲۸۰ق (۷ص، صص۳۲۶-۳۳۲)؛ در پایان کتاب مکاسب بارها به چاپ رسیده است.

[الذریعة ۴۰۵/۴؛ دنا ۲۷۷/۳ (۱۱ نسخه)؛ مشار عربی ص ۴۵۴]

۱. قم؛ علامة طباطبائی قم (مکتبه)؛ شماره نسخه:بدون شماره

کاتب = مؤلف، بی تا [تراثنا: س۲ش۳ - ۱۵۸]

۲. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۶۹۵۶/۶

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج مشکی، ابعاد متن: ۹×۱۵، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۱۶ - ۴۱۱]

۳. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۸۵۴۲

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا: علی بن حسن قفطانی، تا: قرن ۱۳؛ کاغذ: نخودی آهار مهره، جلد: میشن زرشکی، ۶گ، ۲۷و ۲۸ سطر، اندازه: ۱۵×۲۱/۵سم [ف: ۲۱/۱ - ۲۸۷]

۴. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۶۱۳/۵-طباطبائی

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ کاغذ: فرنگی شکری رنگ آهار مهره، جلد: تیماج مشکی، ۱۲گ (۲۳پ-۳۵پ)، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۲۲ - ۳۲۳]

۵. قم؛ طبسی؛ شماره نسخه:۴۵۵/۱

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ کلمات نقطه گذاری نشده؛ ۱۰گ، ۱۸ سطر، اندازه: ۱۰/۵×۱۵/۵سم [ف مخ: ۱ - ۲۳۳]

۶. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۱۱۱۲/۱۷

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، کا: محمد حسین شریف بن محمد باقر بفروئی یزدی، تا: شنبه ۲۰ رمضان ۱۲۷۰ق؛ کاغذ: فرنگی، ۱۲گ (۱۸۸-۱۹۹)، ۱۸ سطر، اندازه: ۷×۱۴/۵سم [ف: ۲۸ - ۱۸۱]

۷. یزد؛ سریزدی(مسجدحظیره)؛ شماره نسخه:۵۹/۵

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا: محمد بن محمد صادق یزدی حائری، تا: ۲۷ شعبان ۱۲۷۱ق، جا: کربلا (مشهد حسینی)؛ در پایان علامت قرائتی نزد مؤلف کتاب در روز دوشنبه از دهه اول صفر ۱۲۷۵؛ جلد: تیماج مشکی عطف تیماج قرمز، ۹گ (۱۵۵پ-۱۶۳پ)، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۱ - ۵۲]

۸. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۳۱۶۰

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۲۷۴ق؛ کاغذ: نخودی آهار مهره، جلد: تیماج خرمایی، ۱۶ص، ۱۸ سطر، اندازه: ۱۴×۲۰سم [ف۲۱/۱-۲۸۶]

۹. مشهد؛ الهیات؛ شماره نسخه:۲۲۵۸۳/۵

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: انجام؛ کاغذ فرنگی آهار مهره، جلد: تیماج مشکی، ۷گ (۱۱۲-۱۱۸پ)، ۲۴ سطر، اندازه: ۱۵/۵×۲۱/۵سم [ف: ۳ - ۷۶۴]

۱۰. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۳۸۳۳/۱

خط: نسخ خوش، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ کاغذ: فرنگی نخودی، ۸گ (۱پ-۸ر)،۲۵سطر(۹×۱۵/۲)،اندازه: ۱۵/۸×۲۱/۶سم [ف: ۱۷ - ۶۷]

۱۱. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۶۱۲۲/۴-۳۱/۲

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ ۵گ، ۳۷ سطر، اندازه: ۲۴×۳۵سم [ف: ۲ - ۱۰۳۰]

● **التقیة** / فقه / عربی

at-taqīyya

کرمانی، محمد کریم بن ابراهیم، ۱۲۲۵ - ۱۲۸۸ قمری

kermānī, mohammad karīm ebn-e ebrāhīm (1810 - 1871)

[دنا ۲۷۸/۳]

شیراز؛ علامه طباطبائی؛ شماره نسخه:۱۷۱۷/۲

آغاز: الحمدلله و سلام علی عباده الذین اصطفی

خط: نسخ، کا: محمد باقر بن محمد حسین، تا: ۱۲۸۱ق؛ مصحح؛ ۲۰گ (۴۵-۶۴)، اندازه: ۱۱×۱۷/۵سم [نسخه پژوهی: ۳ - ۱۷۱]

● **التقیة** / فقه / عربی

at-taqīyya

هروی، محمد تقی بن حسینعلی، ۱۲۱۷ - ۱۲۹۹ قمری

heravī, mohammad taqī ebn-e hoseyn-ʻalī (1803 -

1882)

[دنا ۲۷۸/۳]

تهران؛ نوربخش؛ شماره نسخه:۵۹۹/۹

آغاز: الحمدلله ... اما بعد، التقیة کاتقاة اسم؛ **انجام:** پایان: قال یا میثم اذا تکون معی فی درجتی، الحدیث. تمت.

خط: نسخ، بی‌کا، تا: جمعه، جمادی الثانی ۱۲۷۳ق؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج مشکی، ۲۵ص (۱۸۹–۲۱۳)، ۱۷سطر، اندازه: ۱۰/۵×۱۵/۵سم [ف: ۲ – ۲۰۵]

● **التقیة** / فقه / عربی

at-taqīyya

غیر همانند:

۱. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۵۵۰۰/۱

آغاز: رب یسر. بسمله. التقیة کالتقاة اسم لا تقی یتقی و التاء بدل عن الواو کما فی التهمة و النخمة؛ **انجام:** فان ذلک فی الله قلیلا ... اذا تکون معنی فی درجتی الحدیث

در آن از معنی لغوی تقیه و معنی اصطلاحی آن گفتگو کرده سپس بذکر مستندات تقیة از احادیث می‌پردازد؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج مقوایی، ۸گ (۱ر–۸ر)، ۲۵سطر، اندازه: ۱۴/۵×۲۱سم [ف: ۱۶ – ۳۹۹]

۲. مشهد؛ مدرسه باقریه؛ شماره نسخه:۳۱۷/۶

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ کاغذ: فرنگی، اندازه: ۱۵×۲۱سم [تراثنا: س۶ش۴ – ۹۷]

● **التقیة** / فقه / عربی

at-taqīyya

رساله‌ای در تقیه است، مشتمل بر «مقدمه»، سه «فصل»، «توضیح» و «خاتمه»: مقدمه: فی تحریر ما لابد منه امام المقصود؛ فصل ۱. فی الاحادیث المطلقة الدالة علی وجوب التقیة و تحریرم الاذاعة؛ فصل ۲. فی ایراد الاحادیث الدالة علی ان لا یجب من التقیة بل لایجوز منها الا قدر ما [تسادی] به فی محل الضرورة؛ فصل ۳. فیما ورد النهی عن التقیة فیه؛ توضیح: فی وجه [الجمع] بین المطلق و المقید ...؛ خاتمه: فی تفصیل ما [اجملناه] و انتاج ما قدمناه. از شیخ طوسی، شیخ صدوق، شهید اول و ... نقل کرده و در مواردی از شهید ثانی با عبارت «و شیخنا الشهید طاب ثراه» یاد کرده است. در برگ ۵۱ نسخه، چنین آورده: «و قد جمع بینها شیخنا ایده الله فی التفصیل بتخصیص احادیث الاعتزال بمن لا یقدر علی ...».

همانند:

۱. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۳۵۶۰/۶

آغاز: الحمدلله (دو سطر بزیر وصالی رفته) و هم یتقون، اذلا مفر للموافق و المخالف من دقائق یوم الحساب، و الصلاة و السلام علی ... اما بعد، فلما کانت التقیه علی الشیعة من الاحکام التی تعم بها البلوی؛ **انجام:** و ثالثها ان کلام الاقسام العشرة موصوف بصفة ان وجدت ... الموجبة لمسببیها

خط: نسخ و نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ افتادگی: انجام (گویا یک برگ)؛ کاغذ: ترمه، جلد: رویه میشن زرد، ۱۶گ (۱۰۹پ–۱۲۴پ)، ۱۱ سطر، اندازه: ۱۲/۲×۱۷/۹سم [ف: ۶ – ۴۸۹]

۲. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۵۱۷۲/۴

آغاز: ... و هم یتقون اذ لا مفر للموافق و المخالف من دقایق یوم الحساب و الصلوة والسلام علی من نصب اعلام الهدی و اوضح سبیل ... اما بعد، فلما کانت التقیة علی الشیعة من الاحکام التی تعم بها البلوی؛ **انجام:** و ثالثاً ان کلاً من الاقسام العشرة موصوف بصفة انوجدت و احتیج الیها استحب الاختلاف الیها بل قد یجب لسب من الاسباب الموجبة لمسبباتها، فتأمل.

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: آغاز؛ کاغذ: فرنگی، ۱۵گ (۴۰–۵۴)، ۱۸ سطر، اندازه: ۸×۱۳سم [ف: ۳۸ – ۵۱۸]

← تقیه علی (ع) و خروج امام حسین (رساله در) ← در مکنون

● **التقیة من الاشرار و کتمان الاسرار** / فقه / فارسی

at-taqīyya men-al ašrār va ketmān-ol asrār

[دنا ۲۷۸/۳]

همدان؛ مدرسه غرب؛ شماره نسخه:۷۸۳/۳

آغاز: بعد الحمد و الصلوة بدانکه تقیه بنابر آنچه شیخ شهید رضوان الله علیه بیان فرموده عبارتست از اظهار موافقت اهل خلاف در اموری که ایشان بنای عقاید و معاملات خود را بر آن گذاشته‌اند بنا بر بیم از ضرر ایشان و محقق مدقق شیخ علی حلی علیه الرحمه تقیه را تعریف دیگر نموده؛ **انجام:** استر ذهبک و ذهابک و مذهبک حاصل آنکه مال خود را پوشیده باید داشت که اهل طمع بسیارند و سفر و قصد راهی که دارای مخفی باید داشت که اعدا بیشمارند و مذهب و معتقد خود را نهان باید داشت که مخالفان مذهب در ایذاء و اضراء بی باکند و این امر بتقیه است و نهی از افشای اسرار و پنهانیهای خلایق تم الباب الثانی عشر و یتلوه الثالث عشر انشاء الله تعالی.

خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ ۶۱ص (۴۱–۱۰۱)، قطع: ربعی [رشت و همدان: ف: – ۱۴۴۵]

● **التقیة المنطقیة** / منطق / عربی

at-taqīyyat-ul manṭiqīyya

موسوی، محمد بن ابی الحسن، ۹۶۳ – ۱۰۴۳ ؟ قمری

mūsavī, mohammad ebn-e abe-l-hasan (1556 - 1634)

وابسته به: کبری در منطق = الرسالة الکبری فی المنطق؛ جرجانی، علی بن محمد (۷۴۰-۸۱۶ق)

ترجمه عربی است از رساله «کبری فی المنطق» سید شریف جرجانی، با افزودگی هایی از مترجم، که برای تدریس منطق به فرزندش محمد تقی، این رساله را ساخته است. این رساله را مؤلف در دهه هشتم عمر خود در ۷۵ سالگی در سال ۱۰۰۱ق مطابق لفظ «راض» و «رضا» تألیف نموده است [این تاریخ با جمع تاریخ ولادت و سن مؤلف در هنگام تألیف تطبیق نمی‌کند]. مؤلف در آغاز این رساله می‌گوید که قبل از این رساله رساله شمسیه و صدریه را در علم نحو برای دیگر فرزندانش تألیف نموده است. نسخه‌ای دیگر از این کتاب در کتابخانه حسینیه کربلا موجود است. بروکلمان از این نسخه حسینیه کربلا یاد کرده اما درباره مؤلف آن دچار اشتباه شده و آن را تألیف سید محمد مهدی بن سید حسن بن سید احمد قزوینی حلی نجفی (م-۱۲۲۲-۱۳۰۰) دانسته است.

آغاز: بسمله حمدت الله بالمنطق الفصیح و شکرته بالتصدیق الصحیح ... اما بعد لما کانت الشفقه عی الطالبین من خصائص المؤمنین و سألنی الولد العزیز محمد تقی ابقا، الله تعالی و رزقه حلاوة علوم الدین حین ارادان یقرء رسالة فی المنطق و قد الفت لاخوانه رسالتی الشمسیه ... فحقیق ان نسیمها بالتقیه ... اعلم ان للانسان قوة دراکه ینتقش فیها صورالاشیاء کما فی المرآت لکن لاتحصل الابعض المحسوسات و تحصل فی قوة مدرکه الانسان صورالمحسوسات و المعقولات ...

انجام: و فیه فائدة اخری و هی التاریخ کما فی راضی و رضا و فرغت من تألیفه فی تاریخ اشرنا الیه فی ثلث کلمات و من کتابته فی اواخر الفصل فانی فی وسط عشر الثمانین مستعینا بفضل رب العالمین و انا الراجی ... معز الدین محمد بن ابی الحسن الموسوی وفقنی لما یرضاه و بشرنی فی حیوتی بقوله. و ادخلی جنتی.

[دنا ۲۷۸/۳؛ الذریعه ۴۰۵/۴]

۱. قم؛ مرکز مطالعات؛ شماره نسخه:۲۲۰/۱

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا: عبدالله بن حسن خوراسکانی اصفهانی، تا: غره رمضان ۱۳۲۵ق، جلد: مقوا، عطف تیماج، ۲۲گ (۱ر-۲۲ر)، ۲۳ سطر، اندازه: ۱۷×۲۲سم [ف: ۱ - ۱۹۰]

۲. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۳۳۷۲/۱

آغاز و انجام: برابر

کا: محمد بن علی موسوی تهرانی شیرازی، بی‌تا؛ کاغذ: فرنگی شکری رنگ آهار مهره، جلد: کالینگور قهوه‌ای با عطف تیماج قهوه‌ای، ۵۳ص (۱-۵۳)، اندازه: ۱۶/۵×۲۵سم [ف: ۱۰ - ۱۲۱۶]

● التقیة و اقسامها / فقه / عربی

at-taqīyya wa aqsām-u-hā

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۹۴۶۴/۱۳

م ز ی (علامت اختصاری)؛ خط: تحریری، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ ۱ص (۱۵۹) [مختصر ف: - ۷۷]

● التقییدات الشاذة من فوائد الاستعاذة / اخلاق / عربی

at-taqyīdāt-uš šāḏḏa min fawā'id-il isti'āḏa

ابن طولون، محمد بن علی، ۸۸۸؟ - ۹۵۳ قمری

ebn-e tūlūn, mohammad ebn-e 'alī (1484 - 1547)

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۳۴۴/۱۳عکسی

آغاز: بسمله الحمد لله الذی عصمنا بالاستعاذه من الشیطان الرجیم ... و بعد فهذا تعلیق سمیته تقییدات الشاذه من فواید الاستعاذة و حصرته فی أربعة و عشرین باباً فی ضمنها فصول ... الباب الأول فی الاستعاذة و أحکامها

نسخه اصل: کتابخانه چستربیتی ش ۳۸۴۷ (فهرس المخطوطات العربیة فیمکتبة تشستربیتی، ترجمه محمود شاکر سعید ۴۹۱/۱-۴۹۳)؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: از عصر مؤلف؛ گویا از نسخه مؤلف نقل شده است (اربری این مجموعه را به خط مؤلف دانسته است)؛ ۱۳۹ص (۱۲۰-۲۵۸)، ۲۳ سطر [عکسی ف: ۴ - ۹۱]

● التقیید علی الفاظ السراج / هیئت / عربی

at-taqyīd 'alā alfāẓ-is sirāj

تاریخ تألیف: سه‌شنبه ۶ ربیع الثانی ۱۰۱۶ق

در نجوم و ستاره‌شناسی است و متن آن به نظم و در مصیف در ذیقعده ۹۳۹ق و شرح به نثر و در نیمه روز سه‌شنبه ۶ ربیع الثانی ۱۰۱۶ق انجام یافته و هر دو به عربی است در آن از شیخ عبدالعزیز بن مسلم ابیاتی آمده است.

[دنا ۲۷۸/۳]

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۷۵۱۷

آغاز: فصل فی ترجیل الشمس علی المنازل. و ان ترد ترجیل الشمس فاعملا ×× علی المنازل فخذها محکما ... - ش ذکر رحمه الله فی هذا الفصل سیر الشمس فی المنازل الثمانیة ... - باب شرف الدراری و سقوطها ... ص باب الاعداء و الاصدقاء من الدراری البروج ... ش المراد بالعداو و الصداقة ... ص فصل فی الاعداء و الاصدقاء من البروج ... ش هذا هو القسم الثانی ... ص فصل فی قسمة البروج علی النواحی ... ش المراد بالنواحی الجهات؛ **انجام:** ص قد انتهی ما رمته محصله ×× و الحمد الله الذی قد اکمله / فان راه عارف فاستحسنه ×× فالعذر حق لابن عشرین سنة / فی شهر ذی القعدة فی المصیف ×× فراغنا من جملة التألیف / سنة تسع و ثلاثین مضت ×× من بعد تسع مائة قد انقضت. ش انتهی النهایة فی

الفراغ ... انتهى ما يسر الله من التقييد على الفاظ السراج ... و كان الفراغ من جمع هذا التقيد بعد الزوال يوم السادس من ... ربيع الثانى عام ستة عشر بعد الالف ... و الحمد الله رب العالمين..
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۰؛ افتادگی: آغاز؛ کاغذ: سپاهانی، جلد:مقوا،۲۱ سطر (۹×۱۵)، اندازه: ۱۲/۵×۱۴/۵سم [ف: ۱۶ - ۶۰۶]

● **التقييد و الايضاح لما اطلق و اغلق من كتاب ابن الصلاح** / درايه / عربى

at-taqyīd wa-l īḏāh li-mā aṭlaq-a wa aġlaq-a min k.-i ibn-iṣ ṣalāḥ

عراقى، عبدالرحيم بن حسين، ۷۲۵ - ۸۰۶ قمرى
(1326 - 1404)

شرحی تحقیقی با عناوین «قوله، قوله» بر کتاب «علوم الحدیث» ابو عمرو عثمان بن عبدالرحمن معروف به ابن صلاح شهرزوری شافعی دمشقی (۵۷۷-۶۴۳؟) است این کتاب از مهم‌ترین تألیفات در علم حدیث محسوب می‌شود و آن دارای شروح بسیاری است که بهترین آنها شرح عبدالرحیم عراقی می‌باشد. این شرح به دو هدف نگاشته شده: ۱. توضیح و بیان موارد مغلق و پیچیده آن؛ ۲. پاسخ به ایراداتی که از سوی علما بر آن شده است.
در پایان نسخه آستان قدس تاریخ تبییض کتاب یک‌شنبه ۲۱ ذیقعده ۷۸۲ق ذکر شده ولی در کشف الظنون این تاریخ را یک‌شنبه ۲۱ ذیقعده ۷۹۶ نوشته‌اند.
چاپ: مدينة، مكتبة السلفية، تحقيق عبدالرحمن محمد عثمان، ۱۳۸۹ق.
[دنا ۲۷۸/۳؛ معجم المؤلفين ۲۰۴/۵ كشف الظنون ۱۱۶۲/۲- ۱۱۶۲؛ دار صدام ص۹۳]

مشهد؛ رضوى؛ شماره نسخه:۲۲۲۴۴

آغاز: بسمله، الحمدلله الذى الهم الايضاح ما ابهم افهم الى الاصطلاح ولو شاء لم يفهم و ... (پارگی) الا الله الكاشف ... وبعد احسن ما صنف اهل الحديث فى معرفة الاصطلاح كتاب العلوم الحديث لابن الصطلاح؛ **انجام:** قال الشاعر به جمع الله القبايل من فهل و الحمد لله اولاً و آخراً ... اجمعين. و هذا آخر ما تيسر جمعه على كتاب علوم الحديث و لله تعالى ينتفع به جامعه و قاريه و من يطرفيه و يبلغنا من رحمته ما نؤ مله و نرتجيه انه على كلى شيء قدير و بالاجابة جدير.
خط: نسخ، بی‌کا، تا: جمعه ۷ جمادی الاول ۸۵۴ق؛ افتادگی: انجام؛ مصحح، با بلاغ مقابله، در صفحه پایانی تأکید شده که نسخه با نسخه اصل تصحیح و مقابله شده؛ تملک: سید مصطفی بن محمد حسینی در ۱۰۹۲ق، محمد بن اسماعیل در شوال ۱۱۵۵ق؛ اهدایی: رهبری، فروردین ۱۳۷۴؛ کاغذ: شامی نخودی، جلد: مقوا، رویه کاغذ ابرو باد، ۶۱گ، ۴۲ سطر، اندازه: ۱۸×۲۷سم [اهدائی رهبر: ۸ - ۱۸] و [ف: ۲۷-۲۸۹]

← التكاليف > معرفة التكاليف

● **التكاليف الرضوية المرتبة الحسنية** / متفرقه / عربى

at-takālīf-ur raḏawīyyat-ul murattabat-ul ḥasanīya

تاريخ تأليف: ربيع الاول ۱۲۶۱ق
المشتملة على بيان فساد اجناس الفرنجية الحربية بالحجج العقلية و النقلية.
[دنا ۲۷۸/۳]

اصفهان؛ دانشگاه اصفهان؛ شماره نسخه:۱۲۸/۵

بی‌کا، بی‌تا؛ کاغذ: سپاهانی [نشریه: ۱۱ - ۹۲۸]

● **التكبر و العجب** / اخلاق / عربى

at-takabbur wa-l ‘ujb

[دنا ۲۷۸/۳]

تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه:۵۸۰۸/۶

آغاز: بسمله. الحمدلله الخالق البارى المصور العزيز الجبار المتكبر؛ **انجام:** و نعوذ به من الاغترار بخيالات الجهال تم.
عرفانی است؛ بی‌کا، بی‌تا؛ کاغذ: سپاهانی نخودی، جلد: تیماج قهوه‌ای، ۱۵گ (۷۴پ-۸۸ر)، ۲۲ سطر، اندازه: ۱۲/۵×۱۹سم [ف: ۳ - ۴۹۴]

● **التكبير (رسالة فى) = رسالة فى علة تكبير المكيين من آخر و الضحى الى آخر القرآن** / قرائت / عربى

at-takbīr (r.-un fī) = r.-un fī ‘illat-i takbīr-il makīyīn min āxir-i wa-ḏ-ḏuḥā ilā āxir-il qur‘ān

رساله کوتاهی است در علم قرائت مشتمل بر دو پرسش و پاسخ که دو پرسش آن عینا نقل می‌گردد: «ان سأل سائل عن السبب الموجب فى مذهب المكيين من انهم يكبرون من آخر والضحى الى آخر القرآن و عن مذهب البزى عن اصحابه عن ابن كثير فى قرائة الحمدلله مع الختمة و اول البقرة الى قوله (و اولئك هم المفلحون)». در این رساله در ضمن پاسخ به سؤال دیگری با عنوان «ان قیل» در مورد انقطاع وحی مطرح و بدان پاسخ داده شده است.

قم؛ مرعشى؛ شماره نسخه:۱۴۱۳۰/۲

آغاز: مسئلة: ان سئل سائل عن السبب الموجب فى مذهب المكيين من انهم يكبرون من آخر والضحى الى آخر القرآن و عن مذهب البزى؛ **انجام:** و ان يسأل الله تعالى المعونة فى ذلك فهذا جواب ما سألت عنه و بالله التوفيق.

خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۹۹۳ق؛ کاغذ: فرنگی؛ جلد: تیماج مشکی عطف تیماج مشکی، ۲گ (۷۵ر-۷۶پ)، ۲۹ سطر(۹/۵×۱۳)، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۳۵ - ۶۹۶]

● **التکبیرات السبع** / فقه / عربی

at-takbīrāt-us sab'

شریف سبزواری، محمد جعفر بن محمد باقر، - ۱۱۳۵ ؟ قمری

šarīf sabzevārī, mohammad ja'far-e-bn mohammad bāqer (- 1723)

رساله‌ای در استحباب گفتن هفت تکبیر قبل از شروع در نماز و آنکه کدام یک آنها را تکبیرة الاحرام باید قرار داد.

[دنا ۲۷۸/۳]

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۴۷۸/۳

آغاز: الحمدلله الاکبر من کل شیء بعلمته و الصلاة علی أشرف العالمین محمد و آله و عترته؛ **انجام:** و مع اختیار کل منها یکون الجمیع فرداً للو اجب المخیر کما قیل فی تسبیحات الرکوع و السجود و لکن خلاف المشهور

خط: نسخ، کا: محمد جعفر بن ملا محمد شفیع نائینی، تا: رجب ۱۱۲۲ق؛ جلد: تیماج قرمز، ۵گ (۲۳پ-۲۷ر)، ۱۸ سطر، اندازه:۱۲×۱۸/۵سم [ف: ۲ - ۸۳]

● **تکبیرة الاحرام** / متفرقه / عربی

takbīrat-ul iḥrām

[دنا ۲۷۸/۳]

مشهد؛ الهیات؛ شماره نسخه:۴۹۳/۵

آغاز: الحمدلله الذی افتتح دار الایجاد بمفتاح العقول فاجرحت؛

انجام: اصالة عدم وجوب الاکمال - فنصرف الی کونه ذکرالله

خط: نسخ و نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ مهر: «لا اله الا الله الملک الحق المبین»؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج تریاکی، ۱۱گ، ۱۷ و ۲۱ سطر (۱۰×۱۷/۵)، اندازه: ۱۵×۲۴سم [ف: ۱ - ۴۶۴]

● **تکبیریه** / دعا / فارسی

takbīrīye

آرانی کاشانی، غلامرضا بن محمد علی، ۱۱۹۲ - ۱۲۶۵ قمری

ārānī-e kāšānī, qolām rezā ebn-e mohammad 'alī (1778 - 1849)

رساله‌ای در بیان معنای «الله اکبر»و ثواب قرائت آن، مشتمل بر چهار «مطلب».

قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۲۳۷۷/۴

آغاز: الحمد لله الذی لم یتخذ ولدا و لم یکن له شریک فی الملک و لم یکن له ولی من الذل و کبره تکبیرا

نسخه اصل: کتابخانه شخصی - کاشان؛ خط: نستعلیق، کاتب = مؤلف، بی‌تا؛ مصحح، با خط خوردگی و اضافات؛ یادداشتی از فرزند مؤلف حسین در تاریخ فوت مؤلف آمده؛ ۱۴ص (۲۷۹-۲۹۲) [عکسی ف: ۶ - ۴۷۴]

● **تکثیر اسماء** / عرفان و تصوف / فارسی

taksīr-e asmā'

نعمة الله ولی، نعمة الله بن عبدالله، ۷۳۰؟ - ۸۳۴ قمری

ne'mat-ol-lāh-e valī, ne'mat-ol-lāh ebn-e 'abd-ol-lāh (1330 - 1431)

[دنا ۲۷۸/۳، فهرستواره منزوی ۲۲۹/۷]

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۲۹۲۰/۱۶

خط: نسخ و نستعلیق، کا: محمود بن محمد حسینی، تا: قرن ۹؛ کاغذ: سمرقندی، جلد: تیماج قهوه‌ای، ۵گ (۱۳۳-۱۳۷)، ۲۳ سطر (۱۰/۵×۱۹)، اندازه: ۱۶×۲۴سم [ف: ۱۰ - ۱۷۷۷]

← تکثیر الفوائد و تیسیر العوائد ← شرح اثبات الجوهر المفارق

● **تکثیر حروف نورانیه به طریقه جفر جامع** / جفر/فارسی

taksīr-e horūf-e nūrānīye be tarīqe-ye jafr-e jāme'

تاریخ تألیف: اول رجب ۱۲۷۵ق

حروف مقطع اوایل سوره‌های قرآن کریم را پس از حذف مکررات، به روال جفر جامع تکثیر نموده و گویا ترتیب آنان را به همان ترتیب که در قرآن آمده، قرار داده است. مؤلف که نام خود را نیاورده، خواص عجیبی برای این مجموعه بیان کرده و تاریخ وضع این جداول را اول ماه رجب سال ۱۲۷۵ق نگاشته است. شایان یادآوری است که حروف اوایل سوره‌های مبارکه قرآنی را که ۱۴ حرف است، حروف نورانی گفته‌اند و بقیه را ظلمانی شمرده اند و آنها را با دوره گردش ماه که ۱۴ روز «زاید النور» و ۱۴ روز بقیه، در «انمحاق»است، قیاس نموده‌اند.

[دنا ۲۷۹/۳]

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۲۳۸۵

آغاز: الحمدلله رب العالمین ... و بعد، حروف را اسرار و آثاری است که همواره عالمان به آن، در پوشیدن آن کوشیده‌اند و به خطوط مرموزه و کلمات؛ **انجام:** ن ن ن ق- ن ن ن ن

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۴؛ مجدول مذهب، تقسیم جداول با خطوط قرمز در خانه‌های چهارده گانه؛ کاغذ: فرنگی، جلد: چرم نارنجی، ۹۹گ، ۱۴ سطر (۱۱/۵×۱۳/۵)، اندازه: ۱۴×۱۸/۵سم [ف:

[۲۹۶ - ۳۱

● **التکرار** / کیمیا / عربی

at-takrār

جابر بن حیان، ۱۲۰ - ۱۹۸ ؟ قمری

jāber ebn-e hayyān (739 - 814)

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۹۰۱۱/۵۳

آغاز: الحمدلله رب العالمین و صلی الله ... و سلم. قد سبق لنا قبل کتابنا هذا ثلثة و خمسون کتاباًفی جمیع الفنون و هذا الکتاب الرابع و الخمسون و هو قال لتلک الکتب فی فنها و انا ابدی بالکلام علی المنهاج ان شاءالله؛ **انجام:** اعد علیه العمل مذلک سبع مائةمرة و هو علی ما قاله سقراط و هو.

خط: نسخ، بی‌کا، تا: صفر ۱۲۸۸ق؛ افتادگی: انجام؛ کاغذ: فرنگی شکری آهار مهره، جلد: تیماج قهوه‌ای، ۲گ (۱۲۸پ - ۱۲۹پ)، ۱۹ سطر (۸/۵×۱۴/۵)، اندازه: ۱۳/۷×۲۲/۳سم [ف: ۲۹/۲ - ۶۱۹]

● **تکرار الامام صلاة الجماعة** / فقه / عربی

tikrār-ul imām ṣalāt-al jamā'a

حسینی میبدی، علی بن محمد علی، - ۱۳۱۳ قمری

hoseynī meybodī, 'alī ebn-e mohammad 'alī (- 1896)

رساله‌ای استدلالی در صحت تکرار امام جماعت نماز را به جماعت که در یک جا یا جاهای مختلف اقامه می‌شود و مؤلف خود چندی این گونه جماعت را انجام می‌داده است.

آغاز: الحمدلله رب العالمین ... هذه مسألة مهمة ابتلینا بها فی هذه الأیام لضیق المکان و تکاثر الاخوان

انجام: فیصح اعادة الظهرین و العشائین بعد اتیانهما معاً کما لا یخفی ...

[دنا ۲۷۹/۳]

۱. مشهد؛ میبدی؛ شماره نسخه:۱۵/۹

آغاز: برابر

خط: نسخ، کا: عبدالکریم بن محمد اسماعیل بروجردی کرمانشاهی، تا: پنج‌شنبه ۵ محرم ۱۳۰۱ق؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۸ص (۲۴۴-۲۵۱)، ۲۱ سطر، اندازه: ۲۱×۳۵/۵سم [ف: ۱ - ۴۶]

کرمانشاه؛ میبدی (خاندان)؛ شماره نسخه:۱۵/۸مشهد

همان نسخه بالا

قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۲۱۳۹/۹

نسخه اصل: همان نسخه بالا [عکسی ف: ۶ - ۱۸۴]

۲. مشهد؛ میبدی؛ شماره نسخه:۷/۴

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا: احمد، تا: ربیع الاول ۱۳۴۷ق، جا: کرمانشاه؛ جلد: تیماج مشکی، ۱۱ص (۱۶۲-۱۷۲)، اندازه: ۱۵×۲۵/۵سم[ف: ۱-۳۰]

کرمانشاه؛ میبدی (خاندان)؛ شماره نسخه:۷/۴مشهد

همان نسخه بالا [ف: - ۱۴۰]

قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۲۱۳۶/۴

نسخه اصل: همان نسخه بالا [عکسی ف: ۶ - ۱۷۶]

← تکسیر > حروف

● **تکسیر** / کیمیا / فارسی

taksīr

تنکلو شاه کبیر تبریزی

tanaklū šāh kabīr-e tabrīzī

رساله‌ای است در کیمیا به رمز که در آغاز به تنکلو شاه بابلی نسبت داده شده است. آثار تنکلو شاه در فهرست نسخه‌های خطی فارسی منزوی (۷۰۱/۱) و تاریخ التراث العربی سزگین (۱۱۲/۴-۱۱۶) معرفی شده است.

[دنا ۲۷۹/۳]

۱. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۲۵۴۱/۱۱-ف

نسخه اصل: برلین Or. 8066 (پرچ ش ۳۰۳ ص ۳۲۶)؛ بی کا، تا: ۱۰۶۳ق؛ ۲گ (۸۹پ-۹۱ر) [فیلمها ف: ۱ - ۷۱۴]

۲. قم؛ طبسی؛ شماره نسخه:۱۱۷/۲

آغاز: بسمله حمدله و الصلوة و السلام علی افضل خلق الله محمد رسول الله اما بعد بدانکه این در بیان عمل تکسیر تنکلوشاه است و این علم تکسیر سر الله؛ **انجام:** پس این حرفها را بسط کردیم این حروف حاصل شود الف خ م س م ا ی ه ا ر ب ء ی ن خ م س الف الف

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: انجام؛ ۱گ، ۲۰ سطر، اندازه: ۱۷×۲۳سم [ف مخ: ۱ - ۳۳۵]

● **تکسیر** / رمل / فارسی

taksīr

غیر همانند:

۱. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۳۴۶۶/۱۰

در چند فصل؛ خط: نسخ و نستعلیق، کا: شریف محمد بن احمد مهدی حسینی، تا: گویا قرن ۱۰ و ۱۱؛ ۲۴ص (۳۱۹ - ۳۴۲) [ف: ۶ - ۴۳۹]

۲. تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه:۱۶۰۱-عکسی

آغاز: بسمله. این رساله‌ای ست مختصر و مفید در علم تکسیر اسما و برج و اعراب اسماء طالب و مطلوب و حروف کواکب طالع ایشان. منقول است از کتاب بوعلی سینا و غیره از مشایخ این علم؛ **انجام:** و در آتش اندازد و طلسم کوکب و نعل این است ...

به نقل از نوشته‌های ابوعلی سینا و دیگر بزرگان و سربند «فصل».

بدانکه حکما حروف ابجد ار به چهار قسم کرده‌اند ... فصل هر چه در عالم اجسام متولد و متکون می‌شود او را طبع و اسم لازم باشد ... فصل در ترکیب اسما؛ خط: نستعلیق تحریری، بی‌کا، تا: ۱۲۴۰ق؛ ۲ص (۱۴۴-۱۴۵) [عکسی ف: ۱ - ۸۳]

۳. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۶۰۷/۲۱

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: چهارشنبه ۶ شوال ۱۲۷۷ق، جا: کربلا؛ کاغذ: سفید، جلد: تیماج آلبالویی، ۸۳ص (۴۷۰-۵۵۲)، ابعاد متن: ۱۰×۱۴، اندازه: ۱۴×۲۰سم [سنا: ف: ۱ - ۳۹۴]

● تکسیرات / علوم غریبه / فارسی

taksīrāt

مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۲۸۲۶

آغاز: اسخه بسمله، الحمدلله رب العالمین؛ **انجام:** نسخه در میان کار نوعی از

خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: انجام [الفبائی ف: - ۱۴۴]

● تکسیرات حروف و علم اعداد وفق / علوم غریبه / فارسی

taksīrāt-e horūf va ʻelm-e aʻdād-e vefq

منجم طوسی، ولی بن علیشاه

monajjem-e tūsī, valī ebn-e ʻalī-šāh

رساله مختصری است در بیان خواص اعداد وفق و تکسیر حروف مربع در شانزده «باب»: ۱. الحب الشدید؛ ۲. البغض و عقد اللسان؛ ۳. عقد النوم؛ ۴. عقد الذکر؛ ۵. عقد النظر؛ ۶. عقد الطریق؛ ۷. فتح الشغل و العمل؛ ۸ تسخیر السلطان؛ ۹. الحب؛ ۱۰. دفع الخصم و الضد؛ ۱۱. حل الرجال؛ ۱۲. عقد اللسان علی الخصمان؛ ۱۳. عقد النساء علی الرجال؛ ۱۴. محبة الخواتین؛ ۱۵. البغض و العداوة؛ ۱۶. صلح بین الزوج و الضد.

آغاز: بسمله. الحمدلله رب العالمین و العاقبة للمتقین و الصلوة و السلام علی محمد و آله اجمعین. اما بعد بدانکه علم تکسیرات حروف و علم اعداد وفق علمی شریف و بزرگست و امامین معصومین علیهما السلام و اولیاء الله رحمهم الله بسیار در این علوم اشتغال نموده‌اند ...

انجام: ۹ یکی بیفزاید تا خطا نباشد، والله اعلم بالصواب. تم بعون الملک الوهاب فی مدینة دارالسلام

[دنا ۲۷۹/۳ (با دو عنوان)]

۱. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۶۴۳/۴

آغاز و انجام: برابر

شانزده باب؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۰؛ کاغذ: ترمه میشن، جلد: قهوه‌ای، ۱۴گ (۲۷پ-۴۰ر)، ۱۷ سطر، اندازه: ۱۶/۱×۲۱/۱سم [ف: ۵ - ۱۲۸]

۲. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۱۵۸۲۷

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، کا: احمد تنکابنی، تا: قرن ۱۳؛ کاغذ: فرنگی نخودی، جلد: تیماج حنایی، ۸گ (۱۰۰-۱۰۷پ)، ۱۷ سطر (۹/۵×۱۵/۵)، اندازه: ۱۷×۲۲سم [رایانه]

۳. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه:۵۷۷/۴

آغاز و انجام: برابر

در فهرست بدون مؤلف و با عنوان «تکسیرات حروف مربع»؛ بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ کاغذ: فرنگی سفید، جلد: تیماج سرخ، ۳۱ص (۶۸-۹۸)، ۱۴ سطر، اندازه: ۱۱×۱۷/۵سم [ف: ۳ - ۴۹۴]

● تکسیرات مقلوبات کبیر / علوم غریبه / فارسی

taksīrāt-e maqlūbāt-e kabīr

فهرست آن چنین است: فصل در بیان هفت کلام، نکته: تسلیط المارج علی الفجار، فصل در حروف خارجه ابواب کبیر که به اعتبار باب مسنوب (گویا منسوب) و باب مقلوب، فصل (با همان عنوان) و فصل‌های دیگر بی‌عنوان است.

[دنا ۲۷۹/۳]

تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۶۴۳/۹

آغاز: بسمله و به نستعین، حمدله، اما بعد بدانکه این رساله ایست در بیان تکسیرات مقلوبات کبیر که زمامی فرض کند که ۲۹ درجه باشد و آن زمام را تکسیر کند که باب منصوب بود و چون همان مقلوت سازند؛ **انجام:** و در جمیع ابواب کبیر و صغیر و متصل موخر این معنی دارد و الله اعلم بحقائق الامور و الصلوة و السلام

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۰؛ کاغذ: ترمه میشن، جلد: قهوه‌ای، ۱۲ص (۱۴۸-۱۵۹)، ۱۷ سطر، اندازه: ۱۶/۱×۲۱/۱سم [ف: ۵- ۱۲۹]

← تکسیر حروف ≻ حروف

● تکسیر حروف / علوم غریبه / فارسی

taksīr-e horūf

غیر همانند:

۱. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۳۶۲۱/۴-ف

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۸ رمضان ۱۲۸۳ق، جا: کرمانشاه؛ قطع: خشتی [فیلمها ف: ۲ - ۲۰۰]

۲. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۸۳۱۱/۱

انجام: و سایر اسماء علی القیاس

رساله در تکسیر حروف و استخراج اسماء جنیان و اسماء ملائکه و دیگر اعمال جفریه و اگر هزار رساله به دست آوری از این رساله اوضح و اصرح و اتم نیابی ...، مشتمل است بر «مقدمه» در باین مداخل و مخارج اسماء، و دو «باب»: ۱. بیان اعمال و در این

باب هفت فصل است، ۲. بیان اعمال علی التفصیل و این باب مبنی است بر هفت فصل، «خاتمه» در بیان اعمالی که علی حده باید دانست». مؤلف شیعی است و در تبریز بوده است؛ بی‌کا، بی‌تا؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج تریاکی عطف حنایی، ۱۰گ (۱پ–۱۰پ)، ۱۴سطر (۵×۱۴) [ف: ۱۷ – ۱۰۴]

۳. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۹۵۲۰/۱۱

آغاز: بسمله. حمدله. و الصلوة و السلام علی خیر خلقه محمد و آله اجمعین فصل بدانکه از عملهایی که هست یکی علم تکسیر است و علم حروف

مؤلف در مقدمه می‌گوید: «هر بزرگی را درین باب قولیست صادق لیکن آنچه بدین ضعیف رسیده است از قول شیخ الکبیر المعظم محمد المغربی رحمة الله علیه و بخدمت ایشان از حضرت شیخ الشیوخ العالم قطب الاقطار شیخ ابومدین رسیده است بقول اصح»؛ خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۸گ (۲۸پ–۳۵پ)، ۱۵ سطر، اندازه: ۱۱/۵×۱۶سم [ف: ۳۰ – ۱۹۲]

● **تکسیر الدائرة** / ریاضیات / عربی

taksīr-ud dā’ira

ارشمیدس، ۲۸۷؟ – ۲۱۲ قبل میلاد

aršemīdes (-287 - -212)

۱. تهران؛ فرهاد معتمد؛ شماره نسخه:۱۲۰/۱۶

خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱ شوال ۷۰۰ق، جا: تبریز؛ کاغذ: ترمه، جلد: تیماج مشکی،۲۳سطر(۸×۱۵)، اندازه: ۱۴/۵×۲۳سم [نشریه: ۳–۲۲۹]

۲. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۹۲۹۲

آغاز: بسمله، مقاله ارشمیدس فی تکسیر الدائره و هی ثلاثه اشکال؛ **انجام:** و هذا تمام القول فی تکسیر الدائره و الحمدلله و صلی الله علی محمد و اله.

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۲۶۶ق؛ ضمیمه نسخه ش ۵۴۲۸ [رایانه]

● **تکسیر و مستحصلات و جداول و طلسمات** / جفر / فارسی

taksīr va mostahsalāt va jadāvel va telesmāt

با عنوان‌های تکسیر، ابتث کاشفی، ابجد قمری، ضابطه مستحصله، قاعدة التکسیر، عمل جلالی، عقد اللسان مریخ، باب التهیج، اعمال محمود، باب الفتوح، قاهده بسط سوال، علم الاخفاء، قاعده سوال و جواب بطریق جفر جامع، باب دوم در دانستن احوال کلی و جزوی.

[دنا ۳/۲۸۰]

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۳۲۷۵/۲

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج مشکی، ۲۵گ (۴۹ر–۷۳پ)، ۲۱ سطر (۸×۱۴)، اندازه: ۱۵×۲۰سم [ف: ۱۱ – ۲۲۳۴]

← التکعیب و الزیارج ⟵ الانوار الساطعات علی اشرف المربعات

● **تکفیر ابن فارض** / کلام و اعتقادات / عربی

takfīr-u ibn-i fāriḍ

مؤلف پس از تکفیر اشخاصی که از کلمات «ابن فارض» در ابیاتی از «نظم السلوك»، فساد عقیده ایشان را فهمیده و در ضمن سؤالات خود اشکالاتی را بر عقیده ایشان وارد نموده‌اند، از علماء مختلفی در این مورد سوال نموده و پاسخ برخی از آنها همچون شیخ زکریا، شیخ عبد الرحیم انباسی، شیخ جلال الدین بکری، شیخ شمس الدین جوهری و شیخ سراج عبادی را در رساله حاضر جمع آوری نموده است.

آغاز: بسمله. الحمدلله با جوابکم رضی الله عنکم فیمن یقول بتکفیر سیدی عمر بن الفارض زاعماً فساد عقیدته بناعلی فهمه من کلامه فی ابیات من تائیته المسماة بنظم السلوك و جمیع ما اشکل منها ضمن سؤال من مواضع متفرقة فرق شملها مقدماً مؤخرا ...

انجام: من قواعد الامام الشافعی رضی الله عنه بما یطول ذکره آخر ما وجدنا الاصل بلفظه و حروفه و الحمد لله وحده و صلی الله علی من لانبی بعده و علی آله و صحبه و سلم.

[دنا ۳/۲۸۰]

۱. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۵۹۸۲/۵۱

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ و نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۹ ربیع الاول ۱۳۰۲ یا ۱۳۲۰ق؛ جلد: تیماج فرنگی، ۶ص (۱۰۴۴–۱۰۴۹)، اندازه: ۱۱×۱۸سم [ف: ۴۴ – ۱۷۸]

۲. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۵۲۹/۴

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ کاغذ: فرنگی نخودی، ۳گ (۱۰–۱۲)، اندازه: ۹/۵×۱۵/۵سم [ف: ۱۲ – ۴۱۱]

● **التکفین** / فقه / عربی

at-takfīn

بلاغی، عباس بن حسن، ق۱۲ قمری

balāqī, ‘abbās ebn-e hasan (- 18c)

تاریخ تألیف: ۳۰ رمضان ۱۱۵۰ق؛ محل تألیف: نجف اشرف

رساله‌ای است در چگونگی کفن کردن مردگان و سنت‌های مذهبی آن و تعداد تکه‌های کفن، تألیف یکی از شاگردان دو استاد، احمد بن اسماعیل جزائری (– ۱۱۵۱ق) و صدرالدین رضوی (۱۱۰۰–۱۱۶۵ق) است که با دعای «ادام الله ایامهما» از ایشان یاد می‌کند.گویا مؤلف عباس بلاغی پسر حسن بن عباس

باشد که چند رساله این مجموعه به خامه اوست و احوالش در قرن دوازدهم طبقات (ص ۴۰۸-۴۱۰) آمده است. نام نویسنده نسخه پس از نام مؤلف آمده بود لیکن تراشیده شده است.
[دنا ۲۸۰/۳]

تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۳۸۰۸/۳۱
آغاز: بسمله، حمدله ... مساله، المشهور بین اصحابنا و جوب ا التکفین فی ثلاثه اثواب؛ **انجام:** الجمع بین القمیص و المئزر ... و بهذا نختم الکلام ... و کتب اقل الطلبه عباس بن حسن بن عباس البلاغی النجفی فی لیله ۳۰ رمضان سنه ۱۱۵۰
خط: نسخ، کاتب = مؤلف، تا: ۳۰ رمضان ۱۱۵۰ق، جا: مدرسه منوره غرویه؛ کاغذ: فرنگی نخودی، جلد: جلد مقوا رویه کاغذ زرد، ۸گ (۲۲۷-۲۳۴)، ۲۰ سطر (۸/۵×۱۵)، اندازه: ۱۵×۲۱/۳سم [ف: ۱۷ - ۳۱]

● تکلم الحسن و یزید بن معاویة عند ملك الروم /
تاریخ معصومین / عربی
takallum-ul ḥasan wa yazīd ibn-i mu'āwīya 'ind-a malik-ir rūm

تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۱۷۴۲/۱۰
به روایت سکینی؛بی‌کا،بی‌تا؛۳گ(۱۸۸پ- ۱۹۰پ) [ف: ۵ - ۳۵۵]

← تکلمة الروضة ← مخزن الاسرار

● التکلیس / کیمیا / عربی
at-taklīs

[دنا ۲۸۰/۳]

تهران؛ ادبیات؛ شماره نسخه:۲۴/۴ ـ د
آغاز: بسمله.اعلم ان ماء القلی المقطر اللطیف یکلس الفضة تکلیسا جیدا من غیز ضرر و لافساد؛ **انجام:** مثبتة لکل طائر فلاتسمع بهالا (ننوشته مانده)
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۱۰۰ق؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج مشکی، ۳گ (۳۲ر-۳۴ر)، ۲۳ سطر (۷×۱۴) [ف: ۱ - ۲۸۶]

● تکلیس الحجر و تدبیر الحجر و ارکان الحجر و تحمیر الاسرب / کیمیا / ترکی
taklīs-ul ḥajar wa tadbir-ul ḥajar wa arkān-ul ḥajar wa taḥmīr-ul usrub

تاریخ تألیف: ۱۰۸۶ق
رساله کوتاهی است در بیان روش تکلیس الحجر در علم کیمیا.
آغاز: بسمله بو کتاب تکلیس حجر و تدبیر حجر و ارکان حجر و تخمیر اسرب بالزاج ذکر ایدر باولدی تیم کلابی بر خوش فهم ایده بو جواهر لر ذکر ایدر ...
انجام: عقد اولمش اوله تعلیق حکما ده حجرک اثبات ایلمسه سنک شرطی بودر دو ذکر النودین التماس دعا دارم باید عفو کنید. تم
[دنا ۲۸۰/۳]

۱. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۷۳۷۸/۱
ساخته در ۱۰۸۶؛ خط: نستعلیق، کا: ابوالقاسم شیرازی، تا: پنج‌شنبه ۲ جمادی الثانی ۱۳۰۱ق؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج تریاکی، ۱۲۹گ (۱-۱۲۹)، ۱۷ سطر (۱۳×۱۹)، اندازه: ۱۹/۵×۲۷سم [ف: ۱۶ - ۵۲۸]

۲. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۴۵۴۱/۱۰-۲۳/۶۱
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: تیماج مشکی، ۵گ، ۲۴ سطر، اندازه: ۱۷×۲۲سم [ف: ۲ - ۱۰۳۰]

۳. خوی؛ نمازی؛ شماره نسخه:۵۴۶/۷
آغاز: برابر
خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: تیماج سرخ، ۱۰ص (۱۳۰-۱۳۹)، ۲۳ سطر، اندازه: ۱۴×۲۱سم [ف: - ۲۸۳]

قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۹۳۶/۶
نسخه اصل: همان نسخه بالا [عکسی ف: ۳ - ۱۴۸]

● تکلیف (رساله) / فقه / عربی
taklīf (r.)

ابن ادریس، محمد بن احمد، ۵۴۳ - ۵۹۸ قمری
ebn-e edrīs, mohammad ebn-e ahmad (1149 - 1202)

مؤلف تکلیف را به دو قسمت می‌کند یکی عقلی و دیگری سمعی. به عقیده او چون عقلی اصل در سمعی است پس ابتداء تکلیف عقلی را تعریف می‌کند و سپس بحث تکلیف سمعی را پیش می‌کشد.
[دنا ۲۸۰/۳]

تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۸۶۳/۲
آغاز: اعلم ان التکلیف ینقسم الی عقلی و نقلی و لما کان ینقسم الی ذلک؛ **انجام:** فصل فی النسخ و ما یتعلق به
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۹؛ افتادگی: انجام؛ از روی خط ابن ادریس نقل شده ولی به پایان نرفته است؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: تیماج تریاکی، ۵۹ص (۱۳-۷۱)، ۱۵ سطر (۹×۱۲)، اندازه: ۱۲/۵×۱۸/۵سم [ف: ۸ - ۳۶۷]

● تکلیف (رساله فی) / فلسفه / عربی
taklīf (r. fī)

مولوی، حبیب الله خان
mowlavī, habīb-ol lāh xān

مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۲۰۲۲
آغاز: بسمله، الحمدلله علی کرمه العمیم و الصلوة علی نبیه الکریم؛ **انجام:** حامل امکان فی المبدع و هو الماهیه
خط: نستعلیق شکسته، بی‌کا، تا: ۱۱۸۵ق، جا: احمدنگر؛ کاغذ: نخودی، جلد: مقوا [رایانه]

● **تکلیف اعتقاد اهل بیت صلوات الله علیهم** / کلام و اعتقادات / فارسی
taklīf-e e‘teqād-e ahl-e beyt salavāt-ol-lāh ‘alay-hem

اراک؛ دهگان؛ شماره نسخه:۱۳۵/۳۶
خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ کاغذ: نخودی آسمانی، جلد: تیماج مشکی، ۲ص (۷۶۰-۷۶۱)، اندازه: ۱۵×۲۲سم [ف: ۱ - ۱۶۳]

● **تکلیف الانام فی غیبة الامام** / کلام و اعتقادات / فارسی
taklīf-ol anām fī qeybat-el emām
صدرالاسلام، علی اکبر بن محمد، ۱۲۷۰؟-۱۳۲۵ قمری
sadr-ol-eslām, ‘alī akbar ebn-e mohammad (1854 - 1907)
در اعمالی است که مردم در عصر غیبت امام زمان (ع) موظف به انجام آن هستند.

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۸۵۰۵
نزدیک به ده هزار سطر، همراه با صورت اجازه حاج حسین نوری و سید محمد هندی نجفی به مؤلف؛ بی‌کا، تا: ۱۳۱۷ق [د.ث. مجلس]

● **تکلیف زمان غیبت حضرت مهدی - صلوات الله علیه** / کلام و اعتقادات / فارسی
taklīf-e zamān-e qeybat-e hazrat-e mahdī - salavāt-ol-lāh ‘alay-h
بحث کوتاهی در تکلیف زمان غیبت و بررسی برخی از علائم ظهور می‌باشد.
[دنا ۲۸۱/۳]

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۲۳۰۸/۳
آغاز: الحمدلله رب العالمین ... و بعد چون حضرت خاتم الانبیاء صلی الله علیه و آله و سلم در حق حضرت خاتم الاوصیاء؛ **انجام:** امیر المؤمنین (ع) فرموده است لایزال مردم گم می‌نمایند حتی خدا گفته نمی شود تا آخر خبر وفقنا الله تعالی
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۴؛ مصحح؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج مشکی، ۷گ (۹۳-۹۹)، ۱۶-۱۷ سطر (۶×۱۳)، اندازه: ۱۱×۱۸سم [ف: ۳۱ - ۱۸۰]

● **تکلیف العوام** / کلام و اعتقادات / فارسی
taklīf-ol ‘avām
بروجردی طهرانی، محمد حسین، ق۱۳ قمری
borūjerdī tehrānī, mohammad hoseyn (- 19c)
رساله‌ای مختصر در بیان اقل واجبات از اصول و فروع دین که دانستن آن بر مکلفان لازم است. وی رساله را به نام مرحوم سید علی طباطبائی صاحب ریاض مصدر و معنون داشته است.
[دنا ۲۸۰/۳]

مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۳۸۳۵۲
آغاز: بسمله. حمدله. بدانکه بر هر یک از مکلفین از مرد و زن و سیاه و سفید، مرد بعد از پانزده سالگی و زن بعد از اتمام نه سالگی؛ **انجام:** دوستی اهل بیت اطهار و محبت علی بن ابیطالب و اولاد او و عدوات عدو ایشان است اللهم العن اعدائهم و اتباع اعدائهم الی یوم القیامة.
خط: نسخ، کا: محمد بن حجی عبدالعلی، تا: قرن ۱۳؛ جهت آخوند ملاعبدالله حکم آبادی؛ اهدایی: رهبری، مهر ۱۳۸۶؛ کاغذ: نخودی آهار مهره فرنگی، جلد: تیماج مشکی، ۱۲گ، ۱۳سطر، اندازه: ۱۱×۱۵سم [اهدائی رهبر: ۳ - ۱۵۷]
مشهد؛ شیخ علی حیدر؛ شماره نسخه:۶۱۳/۸
همان نسخه بالا [مؤید: ۲ - ۱۲۲]

● **تکلیف العوام** / فقه / فارسی
taklīf-ol ‘avām
در احکام تقلید و نماز و روزه و بعضی از معاملات گرفته شده از شرح صغیر و ریاض المسائل سید علی طباطبائی حائری مشتمل بر یک «مقدمه» و چند «باب» و یک «خاتمه».
[دنا ۲۸۰/۳]

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۷۸۸۳/۲
آغاز: الحمد لله رب العالمین ... بانکه این مختصری است در بیان واجبات و مندوبات و محرمات و مکروهات و مباحات نماز؛ **انجام:** بحول لله تعالی و قوته یعنی بگردانیدن خدای تعالی و قوه او اقوم و اقعد و ارکع و اسجد می‌نشینم ...
در نسخه حاضر قطعه‌ای از آغاز رساله آمده؛ خط: نسخ، کا: عبدالمهدی، تا: ربیع الاول ۱۲۲۴ق؛ افتادگی: انجام؛ ۱۳گ (۹۹پ-۱۱۱پ)، ۱۵ سطر، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۲۰ - ۲۱۸]

● **التکلیف فی زمن الغیبة** / فقه / عربی

at-taklīf fī zaman-il ġayba

شوشتری، عبد الواحد بن علی، ق ۱۰ قمری

šoštarī, 'abd-ol-vāhed ebn-e 'alī (- 16c)

حاشیه‌ای است بر رساله یکی از علما که از او با رمز «ادهم» یاد شده است. در آن در باره بقاء تکالیف در زمان غیبت بحث شده است و در پایان آن نوشته شده: «من فوائد ملانا عبدالواحد شوشتری علی رساله - مولانا ادهم رحمه»

قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۲۵/۱۰۸-۵۰۱۸/۶

آغاز: قوله بان التکلیف فی زمان الغیبة لایسقط بالاجماع اه فیه تأمل لان المراد من قوله التکلیف اه ان کان هو المعنی الظاهری؛ **انجام:** والاعتراف بفضله ولایخفی ان الدلیل والحق ان المذکورین فی المتن مما نقلناه من الدلیل والجواب.

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱، جلد: مقوا با روکش کاغذ نارنجی، ۳گ، ۲۲ سطر، اندازه: ۱۴×۲۰سم [ف: ۲ - ۱۰۳۰]

● **تکلیف الکفار بالفروع** / کلام و اعتقادات / عربی

taklīf-ul kuffār bi-l-furū'

بهاری همدانی، محمد باقر بن محمد جعفر، ۱۲۷۷ - ۱۳۳۳ قمری

bahārī hamadānī, mohammad bāqer ebn-e mohammad ja'far (1861 - 1915)

بحثی است فقهی در اینکه آیا کفار، همچون مسلمین مکلف به فروع دین هستند یا نه؟ مؤلف می‌نویسد: هیچ یک از گذشتگان از فقها مخالفت نکرده‌اند در این‌که آنها هم مکلفند، جز ابوحنیفه که گفته: کفار مکلف به فروع نیستند.

آغاز: الحمدلله رب العالمین ... و بعد فالکلام من ان الکفار مکلفون بالفروع کالمسلمین لم یخالف فی السلف فی ذلک غیر ابی حنیفة ...

انجام: و خصوص الخطاب لا یقتضی خصوص الحکم باتفاق الفریقین علی ذلک فالایجاز أولی

[دنا ۲۸۱/۳؛ معجم المؤلفین ۹۲/۹؛ الذریعة ۴۰۷/۴]

۱. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۲۲۸۲/۶

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، کاتب = مؤلف، تا: ۲۰ رمضان ۱۳۲۹ق؛ مصحح؛ محشی؛ با خط‌خوردگی‌هایی در متن؛ کاغذ: فرنگی، ۱۸گ (۲۳-۴۱)، ۱۴-۱۶ سطر، اندازه: ۶/۵×۱۲سم [ف: ۳۱ - ۱۳۸]

۲. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۲۳۳۵/۶

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، کاتب = مؤلف، تا: ۲۸ رمضان ۱۳۲۹ق؛ در نهم ماه شوال سال ۱۳۲۹ق مبیضه گردیده؛ کاغذ: فرنگی، ۱۸گ (۲۴-۴۱)، ۱۵-۱۶ سطر، اندازه: ۶/۵×۱۱/۵سم [ف: ۳۱ - ۲۲۱]

● **التکلیف و الخروج عن عهدته** / اصول فقه / عربی

at-taklīf wa-l xurūj 'an 'uhdat-i-h

با مقدمه در دو «فصل»، از متاخران.

[دنا ۲۸۱/۳]

تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۲۹۱۲

آغاز: بسمله، حمدله، مقدمة و فیه فصلان الاول فی کیفیة الخروج عن عهدة التکلیف و یجب علی المکلف الخروج عن عهدة التکلیف باتفاق جمیع العقلاء من الملیین؛ **انجام:** قال الظاهر فی الجواب ان یقول ع: و لا باس به، و امثال ذلک او اقتصر.

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ محشی با نشان «منه دام ظله»؛ کاغذ: فستقی، جلد: میشن قهوه‌ای، ۵۹گ (۲پ-۶۰پ)، ۱۹ سطر، اندازه: ۱۵×۲۱/۲سم [ف: ۱ - ۱۲۲]

● **تکلیف و مکلف** / کلام و اعتقادات / فارسی

taklīf va mokallaf

اخباری، محمد بن عبدالنبی، ۱۱۷۸ - ۱۲۳۲ ؟ قمری

axbārī, mohammad ebn-e 'abd-on-nabī (1765 - 1817)

[دنا ۲۸۱/۳]

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۹۲۲/۹

آغاز: بدانکه امور دنیوی و اخروی خالی از دو چیز نیست یکی موضوع و دیگری نفس حکم؛ **انجام:** و کثرت و قلت روات و ناقلین و وثوق و عدم آن. و الله المستعان.

خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ جدولی هم در آن هست؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج زرد، ۲گ (۱۳۳ر-۱۳۴ر)، ۱۷ سطر (۹×۱۴)، اندازه: ۱۵×۲۱/۵سم [ف: ۵ - ۱۶۸۹]

● **التکلیفیة = المقالة التکلیفیة** / کلام و اعتقادات / عربی

at-taklīfīya = al-maqālat-it taklīfīya

شهید اول، محمد بن مکی، ۷۳۴ - ۷۸۶ قمری

šahīd-e avval, mohammad ebn-e makkī (1334 - 1385)

تاریخ تألیف: شب سه‌شنبه ۲۱ جمادی الاول ۷۶۹ق

رساله استدلالی مختصری است در موضوع چگونگی تکلیف و مکلف، که بحث را به روش منطقی «ما، هل، من، کیف و لم» پیش برده، در پنج «فصل»: ۱. ماهیة التکلیف و توابعها؛ فصل ۲. متعلق التکلیف؛ ۳. غایة التکلیف؛ ۴. الترغیب؛ ۵. الترهیب.

آغاز: بسمله الحمدلله لذی لم یخلق الخلق عبثاً و لم یدعهم هملاً ... و بعد فهذه المقالة التکلیفیة مرتبة علی خمسة فصول سنیة ...

انجام: و یسألون فکاک رقابهم من النار و الله لقد رأیتهم مع هذا و هم خائفون مشفقون

چاپ: همراه با شرحش موسوم به الرسالة الیونسیة، ضمن اربع رسائل کلامیة، فی مرکز الابحاث و الدراسات الاسلامیة،

۱۴۲۲ق؛ ضمن رسائل الشهید الاول، سنة ۱۴۲۳ق؛ ضمن موسوعة الشهید الاول، الجزء الثامن عشر، صص۵- ۵۷، اعداد مرکز العلوم و الثقافة الاسلامیة، الطبعة الاولی، ۱۴۳۰ق، قم
[الذریعة ۴۰۸/۴ رقم ۱۷۹۹؛ الشهید الاول حیاته و آثاره ص۲۱۶-۲۱۹؛ دنا ۲۸۱/۳]

شرح و حواشی:
۱- الیونسیة = الرسالة الیونسیة فی شرح المقالة التکلیفیة؛ بیاضی، علی بن محمد (۷۹۱-۸۷۷)

۱. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۰۰۷۰/۱
آغاز: برابر؛ **انجام:** فانها دفینة یعسر علی العوام ... بها نوع عسر و الله الموفق. تمت الفصول الثلاثة من الفصول الخمسة للرسالة التکلیفیة.
در این نسخه سه فصل آمده؛ خط: تعلیق، کا: عطاء الله بن مسیح بن ابراهیم بن حسن بن کرم الله آملی، تا: ۹۳۳-۹۴۵ق؛ جلد: چرمی، ۴ص (۱ -۴)، اندازه: ۱۲×۱۶سم [ف: ۳۲ - ۹۰]

۲. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۹۵۸۴
آغاز: برابر؛ **انجام:** اللهم اصلح احوالنا و احوال ... برحمتک یا ارحم الراحمین.
خط: نستعلیق، کا: استرآبادی، ابوالحسن بن عبدالله، تا: ۹۶۶ق؛ اهدایی: رهبری، خرداد ۱۳۷۳؛ کاغذ: نخودی، جلد: روغنی، ۴۶گ، ۱۷ سطر [رایانه]

۳. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۸۲۸۹
آغاز: برابر؛ **انجام:** سنه سبع و ستین و سبعمائه.
خط: نستعلیق، کا: تاج الدین حسین صاعد، تا: پنج‌شنبه ۲۸ ربیع الاول ۹۸۶ق، جا: اصفهان؛ ۱۸گ، ۲۳ سطر، اندازه: ۹×۲۱سم [ف: ۶ - ۴۰۲]

۴. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۹۰۸۷/۸۳
انجام: انجامه: کتبه داعیه محمدصالح عفی عنه.
بخش کوتاهی از کتاب است؛ خط: نسخ کهن معرب، بی‌کا، تا: با تاریخ قرن ۱۱؛ کاغذ: الوان آهار مهره، جلد: تیماج قهوه‌ای، ۱ص (۱۷۸ پ)، اندازه: ۱۵/۱×۲۸/۴سم [ف: ۲۹/۲ - ۷۳۸]

۵. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۴۳۸ ط
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱ [مختصر ف: - ۲۰۲]

۶. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۴۳۸-طباطبائی
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱-۱۲؛ در حاشیه پایان آمده: «نقلت من نسخه کتبت فی آخرها: بلغت مقابلة هذه التکلیفیة من اولها الی آخرها بنسخة الشیخ عزالدین بن فضل بن حمزه بحسب الطاقة فصحت ان شاء الله و الحمدلله وحده و صلوته علی محمد و اله الطاهرین»؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: تیماج مشکی، ۲۷گ، ۱۶سطر، اندازه: ۱۲×۱۸/۵سم [ف: ۲۴ - ۲۸۹]

۷. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۳۵۷۱/۳
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، بی‌کا، تا: صفر ۱۰۹۰ق؛ مصحح؛ ۱۰گ (۹۸پ-۱۰۷پ)، ۲۵ سطر، اندازه: ۱۹×۳۱سم [محدث ارموی مخ: ۱ - ۴۳۸]

۸. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۱۷۶/۲
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، کا: منصور نطنزی، تا: محرم ۱۳۰۶ق؛ مصحح؛ جلد: مقوایی، ۳۴گ (۱۷پ-۵۰ر)، اندازه: ۱۹×۲۶سم [ف: ۳ - ۳۴۷]

● تکلیم الخبیر فی تعلیم الصغیر / قرائت / عربی

taklīm-ul xabīr fī ta‘līm-iṣ ṣağīr

بقاعی، ابراهیم بن عمر، ۸۰۹؟ - ۸۸۵ قمری

beqā‘ī, ebrāhīm ebn-e ‘omar (1407 - 1481)

در آن از شمس الدین جزری و برهان الدین ابراهیم جعبری و مکی بن ابی طالب قیروانی یاد شده است.
[دنا ۲۸۱/۳]

تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۸۰۱/۲
آغاز: بسمله و به استعین قال ... ابوالحسن ابراهیم بن عمر بن حسین الرباط بن علی بن ابی بکر البقاعی الشافعی ... الحمدلله الذی انزل القرآن کلامه و اجزل الاجر لمن تلاه بلحون العرب فاقامه ... فهذه نبذة سمیتها تکلیم الخبیر فی تعلیم الصغیر؛ **انجام:** و حسبنا الله و نعم الوکیل
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۸؛ کاغذ: دولت آبادی، جلد: رویه کاغذ کهن، ۱۳ سطر [ف: ۵ - ۱۷۹]

← تکمله > قرابادین جلالی

● تکملة / عربی

takmila

ابن فارض، عمر بن علی، ۵۷۶ - ۶۳۲ قمری

ebn-e fārez, ‘omar ebn-e ‘alī (1181 - 1235)

[دنا ۲۸۱/۳]

تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۱۷۰۷۱
بی‌کا، بی‌تا؛ خریداری از مصطفی حسینی؛ اندازه: ۱۳×۱۹/۳سم [رایانه]

● تکملة الاخبار / تاریخ جهان / فارسی

takmelat-ol axbār

نویدی شیرازی، زین العابدین بن عبدالمؤمن، ۹۲۲ - ۹۸۸ قمری

navīdī šīrāzī, zayn-ol-‘ābedīn ebn-e ‘abd-ol-mo’men (1517 - 1581)

اهدا به: شاه طهماسب ۹۳۰-۹۸۴ و دخترش پریخان خانم
تاریخ تألیف: ۹۶۷ق
تاریخ جهان است با توجه ویژه به ایران و صفویان، در یک «مقدمه» و چهار «باب» و یک «خاتمه» و سه «صحیفه»: مقدمه، در معنی تاریخ و ذکر وجود و آغاز آفرینش؛ باب ۱. جهان از هبوط تا طوفان نوح؛ ۲. از طوفان تا پیامبر اسلام؛ ۳. روزگار پیامبر و سرگذشت او؛ ۴. پس از پیامبر تا این دم، در دو «مقاله»: ۱) از مرگ تا غیبت صغری، ۲) غیبت کبری، در سه «صحیفه»: ۱) پادشاهان همروزگار عباسیان، ۲) پادشاهان پس از عباسی، ۳) صفویان، به‌ویژه اسماعیل و تهماسب. نسخه‌هایش در بخش‌بندی کمی جدایی دارد. (احمد منزوی)

آغاز: الله الذی رفع السموات بغیر عمد ترونها ثم استوی علی العرش و سخر الشمس و القمر کل یجری لاجل مسمی یدبر الامر یفصل الایات لعلکم بلقاء ربکم یوقنون ... آغاز تکمله بلاغت انجام بنام مکملی بی نیاز که همچنانکه فاتحه آفرینش را بنور مقدس محمدی مطرز فرمود

[دنا ۲۸۱/۳ (۶ نسخه)؛ استوری ۱۲۳۹/۱؛ دانشمندان آذربایجان ص ۷۶؛ فرهنگ سخنوران ص ۶۲۱؛ الذریعة ۷۰۴/۹ و ۴۱۰/۴؛ تاریخ خوزستان کسروی ص ۳۳؛ فهرستواره منزوی ۹۳۲/۲؛ نسخه‌ها منزوی ۴۱۳۱/۶ (۱ نسخه)؛ مشترک پاکستان ۱۵۱۳/۱۱]

۱. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۸۴۰۱

در ۵ مجلد؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: دهه اول صفر ۱۰۴۲ق؛ یادداشتی درباره کتاب و مؤلف به خط سعید نفیسی آمده، یادداشتی از عبدالجواد بن محمدعلی بن محمدرضا حسینی دامغانی «در طوفان باد شدید به سال ۱۲۶۶ در دامغان و هنگام سلطنت ناصرالدین شاه قاجار» با مهر «عبده الراجی عبدالجواد الحسینی» (بیضی)؛ تملک: عبدالرحیم به سال ۱۱۷۶ق؛ مهر: «عبده الراجی عبدالجواد الحسینی» (بیضی)، «یا فتح الله» (بیضی)؛ جلد: تیماج مشکی، ۲۹۰گ، ۲۰سطر، اندازه: ۱۴×۲۶/۵سم [ف: ۲۸ - ۹]

تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه:۴۳۳-عکسی

اصل نسخه: همان نسخه بالا [عکسی ف: ۲ - ۷۱]

۲. تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه:۲۴۲-عکسی

انجام: و حال به سیاق کلام در آورد و این کتاب را به همین ختم نموده. کرایم آثار به تاریخ نگاشت. اللهم ارزقه لقاء صاحب الزمان ...

نسخه اصل: مجلس ش ۸۴۰۱ در ۳ مجلد؛ خط: نستعلیق پخته، بی‌کا، تا: دهه اول صفر ۱۰۴۲ق؛ ۲۸۶گ (۱- (۱-۹۵)، ۲- (۹۶-۱۹۴)، ۳- (۱۹۵-۲۸۶)) [عکسی ف: ۲ - ۷۱]

۳. تهران؛ سلطنتی؛ شماره نسخه:۵۰۴

آغاز: برابر؛ **انجام:** کاتبه العبد الحقیر ابن محمد یحیی محمد هاشم فی سنه ۱۰۹۹

خط: نستعلیق خوش، کا: محمد هاشم بن محمد یحیی، تا: ۱۰۹۹ق؛ مجدول، مذهب، یک سرلوح مذهب مرصع ممتاز؛ مهر: مشیرالسلطنه، حسین بن هدایت الله، محمد رضا الحسینی، ناصرالدین شاه قاجار؛ کاغذ: دولت آبادی، جلد: مقوای روکش چرم قهوه‌ای، ۷۰۰ص، ۱۹ سطر، اندازه: ۱۹×۳۱سم [ف: ۱ - ۲۲۹]

۴. تهران؛ سلطنتی؛ شماره نسخه:۵۰۴

آغاز: نحن نقص علیک احسن القصص. بوکتاب مستطاب فرخ فال- بو نسخه مشکین نقاب مبارکه مال عتبه خلافت رتبه سی شفاه قیاصره قبله گاهی اولن و سده ولایت مرتبه سی جباه اکاسره سجدکاهی کلن افراد کاییات و آحاد ممکناته بنده لک لری عین فرض حق تعلی دن خطا بلری انا جعلناک خلیفة فی الارض؛

انجام: خاتمه در ذکر بعضی خصوصیات که نواب قدسی ... اعلیحضرت طهماسب شاهی ظل الهی ... از دیگر سلاطین ماضی و حال ممتازند ... الی آخر ... قد فرغنا عن التسوید فی سلخ شهر جمادی الاول سنه خمس و تسعین و تسعمائه. کاتبه العبد الحقیر ابن محمد یحیی محمد هاشم فی سنه ۱۰۹۹ .

خط: ثلث، نسخ و نستعلیق، کا: محمد هاشم ابن محمد یحیی، تا: ۱۰۹۹ق؛ مجدول، مذهب، با سرلوح؛ جلد: مقوای روکش چرم قهوه‌ای، ۷۰۰ص، ۱۹ سطر، اندازه: ۱۹×۳۱سم [ف: ۵ - ۵۱]

۵. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۳۸۹۰

آغاز: برابر

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ کاغذ: ترمه اصفهانی، جلد: میشن یشمی، ۳۴۷گ، ۱۹ سطر، اندازه: ۱۴×۲۴سم [ف: ۲ - ۱۶۵]

تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه:۶۱-عکسی

اصل نسخه: همان نسخه بالا [عکسی ف: ۲ - ۷۱]

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۹۸۱-ف

نسخه اصل: همان نسخه بالا[فیلمها ف: ۱ - ۵۸]

۶. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۷۶۲۶

بی‌کا، بی‌تا [د.ث. مجلس]

← تکمله اصول دین ⟩ امامت

● تکملة امالی المرتضی = تکملة الغرر و الدرر / حدیث / عربی

takmilat-ul amāli-l murtaḍā = takmilat-ul ġurar wa-d durar

علم الهدی، علی بن حسین، ۳۵۵ - ۴۳۶ قمری

ʻalam-ol-hodā, ʻalī ebn-e hoseyn (967 - 1045)

وابسته به: غرر الفرائد (الفوائد) و دررالقلائد = امالی سید مرتضی = الغرر و الدرر؛ علم الهدی، علی بن حسین (۳۵۵-۴۳۶)

با عنوان‌های «مسأله».

چاپ: در پایان چاپ ۱۲۷۳ تهران و چاپ ۱۳۷۳ قاهره نشر شده

[دنا ۲۸۱/۳؛ ادب المرتضی ۱۵۹]

۱. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۶۳۵۷/۲

خط: نسخ، کا: صالح بن ثامن بن عبدالله ابن ثامن اوالی بحرانی، تا: شب ۷ رمضان ۹۹۶ق؛ کاغذ: سمرقندی، جلد: تیماج تریاکی، ۶۰ص (، ۴۰۵-۴۶۵)، ۲۸ سطر (۱۱×۱۷)، اندازه: ۱۷×۲۸سم [ف: ۱۶ - ۲۴۸]

۲. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۶۶۸۸/۲

خط: نسخ، کا: سعد الدین محمد جزایری، بی‌تا؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج قهوه‌ای، ۴۶گ (۳۱۴پ-۳۶۰ر)، ۲۱ سطر (۹×۱۸)، اندازه: ۱۷×۲۷سم [ف: ۱۶ - ۳۳۴]

● تکملة امل الآمل / تراجم / عربی

takmilat-u amal-il āmil

صدر، حسن بن هادی، ۱۲۷۲ - ۱۳۵۴ قمری

sadr, hasan ebn-e hādī (1856 - 1935)

وابسته به: امل الآمل فی (تراجم) علماء جبل عامل = تذکرة المتبحرین فی (ترجمه) العلماء المتأخرین؛ حر عاملی، محمد بن حسن (۱۰۳۳-۱۱۰۴)

تاریخ تألیف: شب پنجشبنه ۱۸ صفر ۱۳۳۵ق

کتابی است ارزشمند، که مؤلف، آن را به عنوان مستدرک بر «امل الآمل» محمد بن حسن حر عاملی نوشته است. «تکملة امل الامل»، مانند اصل آن، در دو قسمت تألیف شده: ۱. شرح حال علماء جبل عامل؛ ۲. احوال علماء بلاد دیگر.

در دیباچه امل الامل چاپ نجف (۵۹/۱ و ۶۰) از چندین دانشمند که بر آن حاشیه نوشته یا ذیلی برای آن ساخته یاد شده است که چند تایی از تتمیم یا تکملة آن در این جا نام برده می‌شود: ۱. محمد ابراهیم حسینی تبریزی قزوینی (-۱۱۴۵ق) که گویا نسخه ذیل او را نگارنده روضات داشته است؛ ۲. محمد بن علی بحرانی که در ۱۱۷۱ق ذیلی ساخته و نسخه آن را کاشف الغطاء و قطیفی و بحرانی داشته‌اند و نسخه‌ای از آن اکنون در کتابخانه حکیم در نجف هست؛ ۳. عبدالنبی بن محمد تقی قزوینی یزدی که به دستور بحرالعلوم بروجردی در ۱۱۹۱ق ذیلی بر آن به روش سلافة العصر ساخته است و بروجردی بر این ستایش‌نامه‌ای دارد. نسخه آن ناقص و اکنون در نجف هست؛ ۴. عبدعلی طباطبائی حایری هم زمان شریف العلماء مازندرانی (-۱۲۴۵ یا ۱۲۴۶ق) که ذیلی بر آن دارد (نسخه عبدالحسین تهرانی در نجف و نسخه هند)؛ ۵. سید حسن صدر اصفهانی (همین کتاب مورد بحث) که تکمله او ساخته شب پنج‌شنبه ۱۸ صفر ۱۳۳۵ در پایان بخش یکم و خود کتاب سه مجلد باید باشد. تهرانی در الذریعه از همین نسخه نوشته شوشتری یاد کرده است. در الذریعه (۳۳۷/۳ یا ۳۳۹ و ۴۱۱/۴) و مصفی المقال (۱۱ و ۱۳۱و ۲۵۳ و ۴۳۲) درباره این ذیل‌ها به تفصیل سخن به میان آمده است.

چاپ: این قسمت از تکملة بر اساس نسخه عکسی کتابخانه مرعشی، به سال ۱۴۰۶ق به اهتمام کتابخانه آیة الله مرعشی در قم برای اولین بار طبع گردید.

[دنا ۲۸۱/۳؛ اعیان الشیعه ۳۲۶/۵؛ ذریعه ۴۱۱/۴؛ ریحانة الادب ۴۲۵/۳]

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۹۹عکسی و ۹۵۸عکسی

آغاز: الحمد لله الذی رفع قدر العلماء ... هذا هو المجلد الاول من کتاب (تکملة امل الامل) الذی الفه الشیخ الجلیل محمد بن الحسن الحر العاملی فی احوال العلماء المتاخرین؛ **انجام:** تم بحمد الله سبحانه الجزء الاول من کتاب «تکملة الامل » ... بید مؤلفه العبد الاحقر ابن السید هادی (حسن) صدر الدین موسوی الکاظمی غفر الله ذنوبه و ستر عیوبه

مشتمل است بر قسمت اول؛ خط: نسخ، کا: سید احمد بن سلطان علی حسینی مرعشی تستری، تا: جمعه ۹ ربیع الثانی ۱۳۵۸ق؛ از نسخه اصل به خط مؤلف؛ ۱۲۰گ، ۲۵ سطر [عکسی ف: ۱-۱۰۲ و ۲-۴۳۹]

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۶۲۷۰-عکس

همان نسخه بالا [فیلمها ف: ۳ - ۲۴۷]

● تکملة البحر الرائق / فقه / عربی

takmilat-ul baḥr-ir rā'iq

طوری، محمد بن حسین، - ۱۱۳۸ قمری

tūrī, mohammad ebn-e hoseyn (- 1726)

وابسته به: کنز الدقائق؛ نسفی، عبدالله بن احمد (-۷۱۰ق)

شرح مزجی استدلالی است بر «کنز الدقائق» ابی البرکات عبدالله بن احمد معروف به حافظ الدین نسفی (۷۱۰ق).

شرح و حواشی:

۱- شرح تکملة البحر الرائق

مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۳۵۷۹۶

آغاز: بالدار لها کما اختلف الزوجان فی دار فی ایدیهما؛ **انجام:** و قال محمد ان انتصب القصار لقبول ذلک من الناس بالاجر کما هو المعتاد یجب والا فلا قال فی الخلاصة معز یا الی صدر الشهید

موجودی از باب ربا است تا اواخر باب الرجوع فی الهبة؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ اهدایی: رهبری، اردیبهشت ۱۳۸۶؛ کاغذ: نخودی آهار مهره، جلد: تیماج فرنگی قهوه‌ای، ۳۹گ (۵۸-۹۷)، ۲۷ سطر، اندازه: ۱۵×۲۷سم [اهدائی رهبر: ۳ - ۱۵۷]

● تکملة بغیة الطالب / فقه / عربی

takmilat-u buġyat-iṭ ṭālib

آل کاشف الغطاء، حسن بن جعفر، ۱۲۰۱-۱۲۶۲ قمری

āl-e kāšef-ol-qatā', hasan ebn-e ja'far (1787 - 1846)

وابسته به: بغیة الطالب فی معرفة المفروض و الواجب؛ کاشف

الغطاء، جعفر بن خضر (۱۱۵۴-۱۲۲۸)
این کتاب در احکام صوم و اعتکاف است که بر «بغية الطالب» افزوده شده و شامل مسائل مبتلا به روزه می‌باشد. مؤلف در آغاز به فضیلت و ثواب روزه پرداخته و برخی از روایات مربوطه را نیز آورده است.
آغاز: الحمدلله الذی خلق الانام و اوضح لهم مبهمات الاحکام و میز لهم الحلال من الحرام ... کتاب الصوم و فیه مباحث ...
[دنا ۲۸۲/۳]

۱. مشهد؛ گوهرشاد؛ شماره نسخه:۱۶۸۷/۳
آغاز: برابر؛ **انجام:** او یمنعه المرض عن اکله المعتاد او سلم الملبوس الی من لا یجوز لبسه لیلبسه فالظاهر عدم الاجزاء و الله ولی التوفیق.
خط: نستعلیق مخلوط به شکسته، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ واقف: سید سعید طباطبایی، ۱۳۳۲؛ کاغذ: شکری آهار مهره، جلد: تیماج قهوه‌ای، ۲۷گ، ۲۰ سطر، اندازه: ۱۰×۱۵سم [ف: ۵ - ۱۰۴]
۲. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۶۰۲/۵
آغاز: برابر؛ **انجام:** و هکذا الحال بالنسبة الی جمیع ما فیه قیل و قال و قد مرت الاشارة الیه بالتفضیل و هو حسبی و نعم الوکیل
خط: نسخ، کا: حسین حسینی، تا: ۱۲۲۱ق؛ مقابله شده توسط محمد علی بن محمد محسن بن محمد باقر بن محمد مهدی هرندی اصفهانی به تاریخ ۱۲۲۸ در نجف، و نیز محمد علی بن محمد ... بن محمد مهدی ... به تاریخ ۱۴ربیع الاول ۱۲۲۸ در نجف؛ جلد: تیماج قرمز، ۶۱گ (۱۱۱پ-۱۷۱ر)، اندازه: ۱۰×۱۴سم [ف: ۲ - ۱۹۶]

● **تكملة التبصرة** / فقه / عربی

takmilat-ut tabṣira

آخوند خراسانی، محمد کاظم بن حسین، ۱۲۵۵ - ۱۳۲۹ قمری

āxūnd-e xorāsānī, mohammad kāzem ebn-e hoseyn (1839 - 1911)

وابسته به: تبصرة المتعلمين فی احكام الدين؛ علامه حلی، حسن بن یوسف (۶۴۸-۷۲۶ق)
وی در این رساله، تبصره علامه حلی را با فتوای خود تطبیق داده است.
[دنا ۲۸۲/۳؛ الذریعه ۴: ۴۱۲]

شرح و حواشی:
۱- اللمعات النيرة فی شرح تكملة التبصرة؛ آخوند خراسانی، محمد کاظم بن حسین (۱۲۵۵-۱۳۲۹)
۲- مکملة التكملة = مکملة تكملة التبصرة = الصلاة = شرح تكملة التبصرة؛ امام جمعه خوئی، محمد امین بن یحیی (-۱۳۶۷)

تهران؛ نوربخش؛ شماره نسخه:۴۸۵/۱
آغاز: کتاب الطهارة و فیه ابواب، الباب الاول فی المیاه؛ **انجام:** پایان: و لو کان خطاء فالدیة علی العاقلة ... علی صراطه المستوی.
خط: نسخ مختلف، بی‌کا، تا: اوایل قرن ۱۴؛ کاغذ: فرنگی و ایرانی، جلد: مقوایی، ۱۳۶ص (۲-۱۳۷)، ۱۹ و ۲۰سطر، اندازه: ۱۵×۲۰سم [ف: ۲ - ۱۶۳]

● **تكملة تبصرة المبتدی و تذكرة المنتهی = ملحق تبصرة المبتدی و تذكرة المنتهی** / علوم قرآن، آداب و سنن / عربی

takmilat-u tabṣirat-il mubtadī wa taḏkirat-il muntahī = mulḥaq-u tabṣirat-il mubtadī wa taḏkirat-il muntahī

موصلی، ابراهیم بن مصطفی، - ۱۱۵۹ قمری

mūselī, ebrāhīm ebn-e mostafā (- 1746)

وابسته به: تبصرة المبتدی و تذكرة المنتهی؛ موصلی، ابراهیم بن مصطفی (-۱۱۵۹)
فایده‌ای است در فضل و آداب تکبیر در آخر قرآن کریم و پس از قرائت و رسم سور قرآن کریم.
آغاز: الحمد الله علی ما انعم و له الشکر علی ما اسدی و اکرم و ... اما بعد فانی بعد مدة مدیدة حرکنی الوارد الرحمنی ان الحق برسالتی التی جمعتها للبدور السبعة.
انجام: اللهم هیء لنا من امرنا رشدا و علمنا ما ینفعنا و انفعنا بما علمتنا انک انت العلیم الحکیم و علی کل شیء قدیر و لا حول و لا قوة الا بالله العلی العظیم.
[دنا ۲۸۲/۳؛کتابنامه قرآن کریم ۱۲۴۵/۴؛ مخطوطات اوقاف موصل ۳۱۵/۶]

۱. قم؛ مرکز مطالعات؛ شماره نسخه:۱۰۴۷/۲-عکسی
آغاز و انجام: برابر
نسخه اصل: کتابخانه ظاهریه دمشق، ۶۱۷۱؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ جلد: گالینگور مشکی، ۱۷ سطر، اندازه: ۱۸×۲۲سم[قم: ف:۲-۲۹۹]
قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه: ۲۲۹عکسی
همان نسخه بالا [عکسی ف: ۱-۲۲۹]
۲. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۱۹۹/۳
آغاز: برابر؛ **انجام:** و الحمدلله رب العالمین وجد علی خط المصنف الذی کتب هذه النسخه علیه و کان الفراغ غره ذی الحجه ۱۲۱۳ علی ید احمد بن ملامحمد البغدادی
در فهرست بدون نام مؤلف است و نام مؤلف به استناد فهرست مرکز مطالعات تعیین شد؛ خط: نسخ، کا: احمد بن ملا محمد بغدادی، تا: غره ذیحجه ۱۲۱۳ق؛ کاغذ: فستقی، جلد: میشن قرمز، ۱۱گ(۱۵۸-۱۶۸)،۲۳و۱۷سطر،اندازه: ۱۵/۲×۳۱/۳سم [ف: ۵ - ۸]

● **تكمله تذكره نجوم السماء** / تراجم / فارسی

takmele-ye tazkere-ye nojūm-os samā’

کشمیری، مهدی بن محمد علی، - ۱۳۶۰ قمری

kešmīrī, mahdī ebn-e mohammad ‘alī (- 1941)

«تذکره نجوم السماء»، تألیف محمد علی کشمیری (- ۱۳۰۹ق) پدر مؤلف، در احوال علماء و بزرگان و فضلائی که بعد از سال هزار هجری زیسته‌اند می‌باشد، لکن مشتمل است بر احوال علماء تا اواسط قرن سیزدهم هجری. مؤلف، کتاب پدر را تکمیل نموده و آن را «تکمله تذکره نجوم السماء» نامیده است. کتاب در نوع خود مخصوصاً در شناخت علماء شبه قاره هند ارزنده است. آیة الله مرعشی نجفی، دو رساله یکی به نام «نبراس النور و الضیاء فی ترجمة مؤلف نجوم السماء» و دیگری به نام «التبصره فی ترجمة صاحب التکمله» تألیف نموده که اولی در اول نجوم السماء و دومی در اول تکمله چاپ قم درج گردیده است.

آغاز: الحمد لله رب العالمین ... اما بعد میگوید خادم الاطباء مرزا محمد مهدی بن مولانا محمد علی ... که جناب والد ماجد مرحوم ف کتاب نجوم السماء را در احال علماء و فضلائیکه بعد الالف من الهجره گذشته‌اند بقالب تصنیف در آورده بودند.

چاپ: قم، ۱۳۹۴ق، نجوم السماء به انضمام تکمله در سه مجلد چاپ شده است

[دنا ۲۸۲/۳؛ فهرستواره منزوی ۲۳۱۶/۳]

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۲۶۲عکسی

آغاز: برابر؛ **انجام:** و عنان همت خود همیشه بسوی تحصیل و فضل و کمال معطوف داشته و بخدمت

نسخه اصل: مکتبة الحسینیه - لکنهو. قسمت اول. تمام تکلمه است که در فهرست مرعشی در سه قسمت و طی سه شماره معرفی شده؛ خط: نسخ، کاتب = مؤلف، بی‌تا؛ مصحح؛ ۱۶۰گ، ۱۹ سطر[عکسی ف: ۱ - ۲۳۸]

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۲۶۳عکسی

آغاز: جناب مفاخر نصاب، معالی آداب زین العلم و الادب ... مولانا عصمة الله قدس سره؛ **انجام:** و اسم این حاشیه «هدایة المسترشدین فی شرح معالم الدین» که در تهران طبع شده و هم در این دیار شایع است. اسم گرامی پسر شیخ موصوف، مولانا الحاج الشیخ محمد باقر المتوفی سنه ۱۳۰۱

نسخه اصل: کتابخانه حسینیه - لکنهو - هند. قسمت دوم؛ خط: نسخ، کاتب = مؤلف، بی‌تا؛ مصحح؛ ۹۶گ، ۱۹ سطر [عکسی ف: ۱ - ۲۳۹]

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۲۶۴عکسی

آغاز: الحمد لله و کفی ... پس این نجم چهارم از تذکره تکلمه نجوم السماء فی تراجم العلماء، در ذکر برخی از افاضل و اعیان و علماء و فقهاء و محدثین و مفسرین و نبذی از حالات مستعدین و مشتغلین علوم مایه رابع عشر است؛ **انجام:** اینهمه که رقم گردید رشحه ایست از بحر عجاج نامنتاهیش ... تا دعای داعیان بسط ظل وجودش را استدامت و دوام خواهد

نسخه اصل: کتابخانه حسینیه- لکنهو - هند. قسمت سوم؛ خط: نسخ و نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ مصحح، محشی؛ ۱۷۴گ، مختلف السطر [عکسی ف: ۱ - ۲۴۰]

● تکملة التصریف / صرف / عربی

takmilat-ut taṣrīf

ابن ملاغرای، محمود

ebn-e mollā-qarāy, mahmūd

تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۱۸۴۵۶

کا: حسین بن شیخ، تا: ۱۲۲۵ق؛ انتقالی از کتابخانه پهلوی - مجموعه نوازی؛ اندازه: ۱۵×۲۱/۳سم [رایانه]

● تکملة التصریف (مختصر) / صرف / عربی

takmilat-ut taṣrīf (mx.)

در چگونگی و قواعد کلی صرف افعال. مؤلف گوید پس از اطلاع مبتدیان بر شرح اعلال تصریف که توسط اینجانب صورت گرفته، از من درخواست نمودند که ابواب کتاب تکمله التصریف را که توسط شیخ ابراهیم شهرانی (-۱۱۰۱ق) گردآوری شده است مختصر سازم که نتیجه کار این رساله مختصر شده است. این کتاب در فهرست سلیمانیه (ج ۲ / ۲۶۸) به برهان الدین شهرانی صاحب «تکملة التصریف» نسبت داده شده که خطا است. چون مؤلف در آغاز به نام تکمله و مؤلف آن اشاره می کند.

آغاز: بسمله، الحمدلله الذی هدانا و ما کنا لنهتدی ... اما بعد لما اطلع المبتدوون علی اعلال التصریف الذی شرحته تکلفوا و ترددوا فی ان اختصر ابواب تکملة التصریف الذی جمعها الجامع الشیخ ابراهیم الشهریاری ...

۱. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۳۴۲۶/۳

آغاز: برابر؛ **انجام:** اسوتان اسوتین استوات اسایا و فی المفعول بمعنی الفاعل اسو اسوان اسوین اساء اسی و المفعول کالناقص

خط: نسخ، کا: سلیم بن محمد صالح تختی، تا: ۱۰۲۳ق؛ کاغذ: فرنگی نخودی، جلد: تیماج تریاکی، ۱۱۱گ، ۱۷ سطر (۶/۵×۱۱/۵)، اندازه: ۱۵/۵×۱۱سم [ف: ۱۵ - ۲۴۱]

۲. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۰۸۲۲/۴

آغاز: برابر؛ **انجام:** تمت بالخیر تسهیلا للمتعلم سهل لنا دار المقامة بفضله آمین

در فهرست به نام التصریف آمده؛ خط: نسخ، کا: سید محمد بن شیخ عبدالکریم حسینی بلخی نقشبندی، تا: قرن ۱۲؛ مجدول؛ جلد: تیماج مشکی، ۱۴گ (۳۱ر-۴۴پ)، ۲۵ سطر، اندازه: ۱۰×۱۵/۵سم [ف: ۲۷ - ۲۴۲]

۳. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۲۱۰۴/۲
آغاز: برابر؛ **انجام:** أسوين أسی و اللفيفان كالناقص؛ تمت بالخير تسهيلاً للمتعلم.
خط: نستعلیق، کا: اسدالله، تا: ۱۲۴۰ق؛ مصحح، محشی، با قلم خوردگی؛ کاغذ: فرنگی، ۱۴گ (۵۱-۶۴)، ۱۶ سطر، اندازه: ۱۰×۱۵سم [ف: ۳۰ - ۵۳۹]

۴. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۷۱۳۰/۳-۳۶/۱۳۰
آغاز:برابر؛ **انجام:** وفی الفعول بمعنی الفاعل السواء السوان السوين اسا اس واللفيف كالنا قص تمت الكتاب.
خط: نسخ، کا: حاجی خوش بن رسول، تا: ۱۲۵۸ق؛ جلد: تیماج مشکی، ۱۳برگ، ۱۸ سطر، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۷ - ۴۲۲۱]

۵. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه:۷۵۲۲/۵
آغاز: برابر؛ **انجام:** واللطیفان کالناقص.
خط: نسخ، کا: عبدالحکیم، تا: ۱۲۷۱ق؛ افتادگی: انجام؛ جا: سیرجان؛ ۱۱گ (۷۰پ-۸۰پ) [ف: ۵ - ۵۲۷]

۶. مشهد؛ شیخ علی حیدر؛ شماره نسخه:۶۰۴/۲
آغاز: برابر
خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ ۱۹گ (۷۵ر-۹۳ر)، ۱۵ سطر، اندازه: ۱۰×۱۵سم [مؤید: ۲ - ۱۱۳]

۷. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۷ /۷۷۵۳-۵۲/۹۳
آغاز: برابر
خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ ۲۵گ، ۱۵ سطر، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۷ - ۴۲۲۱]

۸. قم؛ مرکز مطالعات؛ شماره نسخه:۸۷۵/۴
آغاز: برابر
چند برگ از آغاز کتاب است؛ خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: گالینگور سبز، ۳گ (۳۹ر-۴۱پ)، اندازه: ۱۲×۱۸سم [ف: ۲-۱۳۲]

۹. قم؛ فیضیه؛ شماره نسخه:۱۹۴۴/۵
آغاز: برابر
بی‌کا، بی‌تا؛ ۴۴گ (۶۷-۱۱۰)، اندازه: ۱۱×۱۷سم [ف: ۳ - ۱۵۵]

← تکمله جامع عباسی ⩤ تتمیم جامع عباسی
← تکمله حمله حیدری ⩤ حمله حیدری

● تکمله حمله حیدری / تاریخ معصومین / فارسی

takmele-ye hamle-ye heydarī

وابسته به: حمله حیدری؛ باذل، محمد رفیع بن محمود (-۱۱۲۳)
تاریخ تألیف: ۱۱۳۵ق
منظومه‌ای است از نجف نامی که در آغازش می‌گوید که «محمد رفیع حمله حیدری را در غزای علی (ع) سروده و خود درگذشت و نسخه آن ناقص ماند. من خواستم که این کتاب کامل باشد تا اینکه به تتمه آن از فندرسکی بر خوردم و بدان ملحق ساختم». این منظومه چند بیتی است از همین نجف و دیباچه‌مانندی است بر بخش دوم و دو بخش را به یکدیگر می‌پیوند.
چاپ: در هند و ایران چاپ شده به همراه کار باذل و فندرسکی
[دنا ۲۸۲/۳؛ فهرستواره منزوی ۱۶۳۰/۳]

تهران؛ مفتاح؛ شماره نسخه:۷۳۸/۳
کا: محمد امین الدین حسین بن مسیح الزمان خان اصفهانی، تا: ۲ شعبان ۱۱۹۲ق، جا: خداآباد جدید [نشریه: ۷ - ۱۴۷]

● تکمله حمله حیدری / شعر، تاریخ معصومین / فارسی

takmele-ye hamle-ye heydarī

وابسته به: حمله حیدری؛ باذل، محمد رفیع بن محمود (-۱۱۲۳)

قم؛ طبسی؛ شماره نسخه:۷۹۶
آغاز: آغاز قصه پرغصه رحلت حضرت سیدالمرسلین صلی الله علیه و آله و سلم از این جهان فانی بسرای جاویدان ... بسمله چنین خواست پس قادر بی نیاز ×× که ازوصل خود سازدش سرفراز؛
انجام: دویم بار بهر وصایت فکند ×× نظر بر همه کرد او را پسند / وپس از من بغدر و بعز و بجاه ×× نباشد چو خصت بر داله
خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: انجام؛ جلد: تیماج سرخ، ۱۷۵گ، ۱۷ سطر، اندازه: ۱۷×۲۵سم [(مخطوط): ۱ - ۱۴۰]

← تکمله حمله حیدری باذل ⩤ حمله حیدری
← تکملة حیات القلوب ⩤ منهج الیقین و صحیفة المتقین

● تكملة الدروس الشرعية / فقه / عربی

takmilat-ud durūs-iš šar'īyya

ملحوس، جعفر بن احمد، ق۹ قمری

malhūs, ja'far ebn-e ahmad (- 15c)

وابسته به: الدروس الشرعية فی فقه الامامية؛ شهید اول، محمد بن مکی (۷۳۴-۷۸۶)
تاریخ تألیف: ۲۶ رجب ۸۳۶ق
چون کتاب الدروس به علت شهادت شهید اول ناتمام ماند و از سوی دیگر بسیار مورد توجه فقها بود مؤلف نامبرده به اتمام و تکمیل آن همت گمارد و با همان روش اصل با عناوین «درس، درس» ادامه داد.
آغاز: قال الفاضل العالم ... انتهی الینا مادونه الشهید انموذج العلماء العاملین علم العلماء علامة الفقهاء فرأيت أن كتابه الموسوم بالدروس
انجام: القادة القماقم الفخام اللیوث الابطال عصمة لمن اعتصم و سلم تسلیماً - و الحمدلله رب العالمین
[دنا ۲۸۳/۳]

۱. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:ض۱۴۱۳۳

آغاز: و یقدم قول الراهن لوادعی دخول الشجر فی رهن الأرض اذا انکر الدخول؛ **انجام:** وافق الفراغ من جمعه و کتابته اخر نهار العصر سادس عشرین شهر رجب الاصب المبارک سنه ستة و ثلثین و ثمانمائة هجریة نبویة علی ید العبد الضعیف جعفر بن احمد الملحوس الحسنی ... و الحمدلله رب العالمین.

از کتاب الحجر تا انتهای دیات؛ خط: نسخ، کاتب = مؤلف، تا: قرن ۹؛ پشت برگ اول دستخط فرزند شهید اول ابوطالب محمد؛ واقف: فاضلخان، ۱۰۶۵ق؛ کاغذ: نخودی، جلد: تیماج قهوه‌ای، ۱۶۷گ، ۲۵ سطر، اندازه: ۱۳×۱۸سم [ف: ۲۰ - ۹۶]

۲. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۸۳۹۵

بی کا، تا: اوایل قرن ۱۱؛ تملک: فاضل هندی [د.ث. مجلس: -]

۳. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۳۱۵۶/۱

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، کا: محمد باقر، تا: سه‌شنبه ۱۶ شعبان ۱۱۷۹ق؛ مصحح؛ جلد: تیماج سبز، ۱۵۳گ (۱پ-۱۵۳ر)، ۱۷ سطر، اندازه: ۱۶×۲۱سم [ف: ۸ - ۳۸۸]

● تکملة الدعوة الحسینیة الی مواهب الله السنیة = ذیل کتاب الدعوة الحسینیة / کلام و اعتقادات / عربی

takmilat-ud da‘wat-il ḥusaynīyya ilā mawāhib-il lāh-is sanīyya = d̲ayl-u k.-id da‘wat-il ḥusaynīyya

بهاری همدانی، محمد باقر بن محمد جعفر، ۱۲۷۷ - ۱۳۳۳ قمری

bahārī hamadānī, mohammad bāqer ebn-e mohammad ja‘far (1861 - 1915)

وابسته به: الدعوة الحسینیة الی مواهب الله السنیة؛ بهاری همدانی، محمد باقر بن محمد جعفر (۱۲۷۷-۱۳۳۳)

تاریخ تألیف: صفر ۱۳۱۳ق

مؤلف، پس از نگارش کتاب «الدعوة الحسینیة» روایاتی را که از کتاب المناقب تألیف موفق بن احمد خوارزمی (- ۵۶۸ق) به دست آورده است، به این کتاب افزوده و در دو «قسم» می‌باشد: ۱. کسی که پس از وقوع حادثه کربلا برای امام حسین گریه کرده؛ ۲. کسی که بعد از آن گریه کند.

آغاز: الحمدلله رب العالمین ... و بعد فیقول العبد الفاتر الی رحمة ربه الغافر ... انه بعد فراغی من کتابی الدعوة الحسینیة ...

انجام: و من اراد استحسانه لفهم فلیراجع تلک الابیات و اصل الکتاب ان رزقه فلیکن هذا آخر مانورده

[دنا ۲۸۳/۳؛ الذریعة ۳۱۵/۲۲ سطر ۲۱]

۱. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۲۳۲۳/۲

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کاتب = مؤلف، تا: صفر ۱۳۱۳ق؛ مصحح؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج زرشکی، ۸گ (۴۹-۵۶)، ۱۹ سطر(۱۰×۱۵)، اندازه: ۱۷×۲۲سم [ف: ۳۱ - ۱۹۹]

۲. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۲۳۲۴/۳

آغاز و انجام: برابر

خط: شکسته نستعلیق، کاتب = مؤلف، تا: صفر ۱۳۱۳ق؛ مصحح، محشی؛ کاغذ: فرنگی، ۶گ (۴۱-۴۶)، ۲۱-۲۶ سطر، اندازه: ۹×۱۶سم [ف: ۳۱ - ۲۰۱]

← تکملة الروضة ⟵ مخزن الأسرار الفقهیة فی حاشیة الروضة البهیة

← تکملة روضة الصفا ⟵ خاتمه روضة الصفا

● تکملة زبدة البیان فی شرح آیات قصص القرآن / تفسیر / عربی

takmilat-u zubdat-il bayān fī š.-i āyāt-i qiṣaṣ-il qur‘ān

طبسی، محمد بن محمود، ق۱۱ قمری

tabasī, mohammad ebn-e mahmūd (- 17c)

وابسته به: زبدة البیان فی شرح قصص القرآن؛ طبسی، محمد بن محمود (-۱۱)

تاریخ تألیف: نیمه ذیحجه ۱۰۸۳ق

مؤلف پس زبدة البیان کتاب حاضر را در حالات و زندگی حضرت پیامبر (ص) و ائمه معصومین (ع) در چهارده «باب» به عنوان تکمله‌ای برای آن کتاب تألیف کرده است. او در این کتاب از شرح و تفسیر آیات نازله در شأن اهل بیت (ع) خودداری نموده و فقط مختصری از حالات هر امام را ذکر کرده است. فهرست ابواب آن: ۱. ذکر نبذ من احوال نبینا (ص)؛ ۲. نبذ من احوال امیرالمؤمنین (ع)؛ ۳. نبذ من احوال فاطمة و هی بنت رسول الله (ص)؛ ۴. امامة الحسن بن علی (ع)؛ ۵. امامة ابی عبدالله الحسین (ع) و نبذ من احواله؛ ۶. ذکر نبذ من احوال الامام الرابع سید العابدین (ع) و فیه فصول؛ ۷. ذکر الامام محمد الباقر و النور الباهر ابی جعفر محمد بن علی (ع)؛ ۸. ذکر الامام الصادق و العلم الناطق ابی عبدالله جعفر بن محمد (ع)؛ ۹. نبذ من احوال الامام العالم ابی ابراهیم موسی بن جعفر الکاظم (ع)؛ ۱۰. ذکر نبذ من احوال الامام المرتضی ابی الحسن المرتضی ابی الحسن علی بن موسی الرضا (ع)؛ ۱۱. نبذ من احوال الامام التقی ابی جعفر محمد بن علی (ع)؛ ۱۲. ذکر الامام النقی ابی الحسن علی بن محمد بن علی (ع)؛ ۱۳. (در نسخه مجلس موجود نیست)؛ ۱۴. ذکر نبذ من احوال القائم (ع) و تاریخ مولده و دلائل امامته و ذکر طرف من اخباره و غیبته و سیرته عند قیامه و مدة دولته. (صدرائی خوئی)

آغاز: الحمدلله و کفی و الصلاة علی عباده الذین اصطفی محمد و آله المعصومین صلوات الله علیهم اجمعین و بعد فیقول العبد الفقیر الی الله الغنی ... محمد بن محمود الطبسی ... لما فرغت من

کتاب زبدة البیان فی شرح آیات قصص القرآن ... اردت ان اشرع فی ذکر نبذ من احوال نبینا ...
[دنا ۲۸۳/۳؛ الذریعه ۲۲/۱۲ شماره ۱۲۹؛ اعیان الشیعه ۵۵/۱۰؛ نشریه ۴۱۱/۵؛ مکتبة امیر المومنین ۲۵۰/۱ و ۶۲۹/۲ ؛ الاوقاف العامة بغداد ۱۲۶/۱]

۱. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۲۱۱۴
آغاز: برابر؛ **انجام:** و الحمدلله اولاً و آخراً و ظاهراً و باطناً و الصلوة علی سیدنا محمد صلی الله علیه و آله الطاهرین و سلم تسلیماً تم.
خط: نسخ، کاتب = مؤلف، تا: ۱۰۸۲ق؛ تملک: عبدالله بن مبارک بن علی بن عبدالله بن ناصر آل حمید احسائی اصلاً شوال ۱۲۳۴، حسین بن ابراهیم حسینی موسوی بحرانی المصلوی، محمد مقیم بن محمد هاشم طغائی؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۱۱۳گ، ۱۶سطر، اندازه: ۱۲/۵×۱۹سم [ف: ۳۵ - ۱۱۹]

۲. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه:ندارد
آغاز: برابر؛ **انجام:** سنة واحدة و اشهر قلائل.
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ ۳۱گ (۱۰۰پ-۱۳۰ر)، ۲۴ سطر (۱۲/۵×۱۹) [ف: ۵ - ۸۵]

۳. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه:۵۱۳۸
آغاز: برابر؛ **انجام:** علی ذم اعدائهم قد تم ذلک علی ید ... محمد بن محمود بن مولانا علی الطبسی فی اوایل ذیقعدة الحرام فی سنة ۱۰۸۵ من الهجرة ... و الحمدلله رب ...
خط: نسخ، کا: محمد علی کرمانشاهی، تا: ۱۲۸۱ق، جا: مدرسه سپهسالار؛ کاغذ: فرنگی سفید، جلد: تیماج زرد، ۸۸گ، ۱۱ سطر، اندازه: ۱۰×۱۷سم [ف: ۳ - ۴۹۶]

● تکمله زینة المدایح / شعر / فارسی

takmele-ye zīnat-ol madāyeh

همای مروزی، محمد صادق، ق۱۳ قمری

homā-ye marvazī, mohammad sādeq (- 19c)

وابسته به: زینة المدایح = تذکره مآثر خاقان؛ همای مروزی، محمد صادق (-۱۳)
تاریخ تألیف: ۱۲۲۳ق
تکمله زینة المدایح شامل اشعاری است که پس از سال هفتم سطنت فتحعلی شاه سروده شده (بعضاً شاعران مذکور در آن همان موارد نامبرده در زینة المدایح است) و در یک «مینو»، یک «غرفه»، دو «روضه» (کلاً ۱۳ شاعر) و یک «حدیقه» تنظیم شده است. مینو در ذکر فتحعلی شاه، غرفه در ذکر محمد علی میرزا متخلص به دولت، روضه ۱ در ۷ «گلبن» هر یک درباره یک تن از سرایندگان دربار، روضه ۲ در ۶ «گلبن» هر یک درباره یک تن از سرایندگان روز، حدیقه درباره خود نگارنده.
آغاز: بسمله، تا نام تو در مدیح لایح باشد ×× دفتر همه عنبرین روایح باشد / سردفتر زینت المدایح کردم ×× آن نام که زینت المدایح باشد. الحمد لمن حمده زین المحامد و مدحه زینت المدایح و الصلوة علی من بعث ...
[الذریعه ۹۵/۱۲ «زینة المدایح» و ۲۴۳/۲۰ «مدایح الخاقان؛ زینة المدایح»؛ فهرستواره منزوی ۱۹۱۴/۳ «زینت المدایح» تکمله؛ مشترک پاکستان ۶۳۶/۵ «دیباچه زینة المدایح» و ۲۰۹۸/۱۲ برای منابع و نسخه‌های دیگر]

۱. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۴۷۱۵
آغاز: برابر؛ **انجام:** و این غلام عقیدت فرجام ... و هو نعم النصیر. قد حصل الفراغ من التألیف ... سنه [۱۲۲۳ق]
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ مجدول؛ کاغذ: فستقی، جلد: روغنی زمینه مرغش ترنج دار با گل و بوته، ۲۲۶گ، ۱۵ سطر [ف: ۳-۴۴۲]

تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه:۳۰۰-عکسی
اصل نسخه: همان نسخه بالا [عکسی ف: ۲ - ۱۵۴]

۲. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۶
آغاز: برابر؛ **انجام:** این غلام عقیدت فرجام را برو دوش اعتبار به تشریف تحسین مشرف، منه المبدا و الیه المصیر و هو نعم المولی و نعم النصیر
جلد دوم؛ خط: نستعلیق خوش، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ جا: تهران؛ با سرلوح، مجدول؛ کاغذ: فرنگی فستقی، جلد: تیماج قرمز، ۲۲۱گ، ۱۵ سطر (۱۰×۱۹)، اندازه: ۱۸/۵×۲۸سم [ف: ۱ - ۱۹]

۳. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۸۱۲۵
آغاز: برابر؛ **انجام:** و امید صادق است که شاهنشاه جم جاه بعد از امعان نظر مقبول خاطر اشرف آید و این غلام عقیدت فرجام را بر و دوش اعتنا بتشریف تحسین ... [رقم:] این کتاب خجسته مآب حسب الاشاره لازم البشاره ملازمان صاحبی ام ابوالحسن بیک سمت ترقیم پذیرفت علی ید الحقیر الفقیر المذنب الواثق برحمة الله اقل عباد‌الله ابوالحسن. اختتامه من یوم الجمعه عشرین و خمس فی شهور الربیع الثانیه الف و مأتین ثلاث و ثلاثین سنه مضی من الهجرت [کذا] النبویة صلی الله علیه و آله و صحبه و سلم. امید که انشاء الله تعالی با کمال عمر و دولت و عزت و ... در کنف حمایت ایزد متعال الی مدید الحال باستشواق ... مطالعه نمایاد بحق محمد و آله الامجاد.
خط: نستعلیق نازیبا، کا: ابوالحسن، تا: ۲۵ ربیع الثانی ۱۲۳۳ق، به اشاره (فرمان) ابوالحسن بیک؛ مجدول؛ جلد: مقوایی با روکش تیماج مشکی، ۲۱۶گ، ۱۵ سطر، اندازه: ۱۳/۸×۲۰/۵سم [ف: ۲۷/۱ - ۲۳۹]

● تکملة شرح لغز خزائن نراقی / ادبیات / عربی

takmalat-u š.-i luġaz-i xazā'in-i narāqī

دیزجی زنجانی، اسمعیل بن ابراهیم، ۱۳۰۹ - ۱۳۷۸ قمری

dīzajī zanjānī, esmā'īl ebn-e ebrāhīm (1892 - 1959)

وابسته به: خزائن؛ نراقی، احمد بن محمد مهدی (۱۱۸۵-۱۲۴۵ق)
مؤلف شرح لغز کتاب خزائن نراقی ملا علی اکبر زنجانی را با فزودن لغزهای دیگر از همان کتاب تکمیل کرده است.
[دنا ۲۸۳/۳؛ الذریعة ۴۵/۱۴؛ اختران فروزان ری و طهران ص ۳۴۰]

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۱۰۸۵/۹

آغاز: الحمد الله المتعال عن صفات المخلوقین ... بعد: یقول اسماعیل بن ابراهیم الزنجانی اتفق لی المرور الی خزائن قدس الله روحه؛ **انجام:** صرح فی خزائنه بانه تشرف مع والده لزیارة العتبات فی سنة الف و مائتین و خمس من هجرة النبی

خط: نستعلیق، کاتب = مؤلف، تا: جمعه ۲۰ جمادی الاول ۱۳۲۹ق؛ جلد: تیماج مشکی، ۹گ (۱۹۵-۲۰۳)، ۱۵ سطر(۶/۵×۱۳)، اندازه: ۱۰/۵×۱۷/۵سم [ف: ۲۸ - ۱۳۰]

● **تکملة الشعراء جام جمشید** / تراجم / فارسی

takmelat-oš šo'arā' jām-e jamšīd

گوپاموی، محمد قدرت الله، ۱۱۹۹ - ۱۲۸۰ قمری

gūpāmoy, mohammad qodrat-ol-lāh (1785 - 1864)

شرح حال شاعران فارسی گوی شبه قاره هند.

[دنا ۲۸۳/۳؛ تاریخ تذکره‌های فارسی ۴۱۱/۱؛ استوری ۸۷۷/۱؛ الذریعة ۸۷۷/۹]

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۵۵۰۹-ف

نسخه اصل: کتابخانه رضا در رامپور ۲۴۱۳؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۲۱۸ق؛ ۳۶۲گ [فیلمها ف: ۳ - ۱۶۴]

تهران؛ مرکز فرهنگی خراسان؛ شماره نسخه:۴۵عکسی

همان نسخه بالا [جنگ: ۱ - ۴۵۵]

← تکملة طرائف المتعال ﴿ مستدرک طرائف المقال

● **تکملة عقود الجمان فی اخبار اهل الزمان** / تاریخ / عربی

takmilat-u 'uqūd-il jumān fī axbār-i ahl-iz zamān

مصری، احمد بن عبدالرحمن، ق۱۲ قمری

mesrī, ahmad ebn-e 'abd-or-rahmān (- 18c)

مؤلف گوید: چون کتاب عقود الجمان فی أخبار أهل الزمان را دیدم، تصمیم گرفتم که آن را تکمیل کنم و با استفاده از کتاب‌های تاریخی همچون تاریخ طبری، مروج الذهب و تاریخ صاحب البرهان، تاریخ جهان پیش از خلقت حضرت آدم تا حضرت ابراهیم و پس از آن تا رسول گرامی اسلام را، بر آن بیفزایم. نسخه حاضر، جلد اول از این تکمله را در بر دارد و در پایان آن آمده است: «فقد تم هذا الجزء المبارک و ما فیه من الفواید و الزیادات من الکتب المذکورة و جعلناه مبدا و تکملة لتاریخ عقود الجمان فی أخبار أهل الزمان و قد فصلنا فی هذا الجزء المبارک تعریف الزمان ما هو و ما بینا علیه مما قدره الله تعالی فی الازل و احوال اللیل و النهار و الشمس و القمر و ما کان فی الارض من السکان قبل خلق آدم (ع) و نبذة من احوال بعض البلاد و الاقالیم السبعة و حدودها و طبایعها ...». مؤلف در ادامه وعده می‌دهد که در جلد دوم این مباحث را مطرح نماید: «و یلیه فی الجزء الثانی الذی هو أوله من مولد سیدنا ابراهیم الخلیل - علیه و علی نبینا أفضل الصلاة و السلام - و أنساب الأمم الماضیة و الدول و ملوک الطوایف من الفرس و الیونان و الکلدانیین و الافرنج و القبط و غیر هم مذکورین فی الجزء الثانی، بعد ذکر قصص الانبیاء (ع) الی غامور نسبه صلی الله تعالی علیه و سلم و سایر قبایل العرب و أنسابها و ...». مؤلف می‌گوید هنگامی به تألیف این کتاب اشتغال داشته که قاضی ولایت بنی سویق از اقطاع مصر بوده است. تألیف جلد اول آن در ۱۱۴۵ق شروع شده و در ۱۱۴۹ق به پایان رسیده است. اما اینکه عقود الجمان فی أخبار أهل الزمان از کیست، از متن تکمله اطلاعی به دست نیامد. در ایضاح المکنون کتابی بدین عنوان، از احمد بن محمد زملکانی معرفی شده که نسخه‌ای در ایاصوفیه دارد. در فهرس المخطوطات المصورة، عقود الجمان فی تاریخ الزمان از محمد بن احمد بن محمد زملکانی انصاری شافعی، معرفی شده که نسخه خط مؤلف آن در کتابخانه ایاصوفیا به شماره ۳۳۱۰ موجود است. کتاب دیگری به عنوان عقد الجمان فی تاریخ اهل الزمان از بدرالدین ابی محمد محمود بن احمد بن موسی عینی (۷۶۲- ۸۵۵ق) نیز معرفی شده است که چندین نسخه از آن در ایران شناخته شده است.(حافظیان)

[دنا ۲۸۳/۳]

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۲۵۰عکسی

آغاز: الحمدلله الأول و الآخر، الباطن الظاهر، الذی هو بکل شیء علیم ... اما بعد فیقول العبد الفقیر الراجی عفو ربه القدیر الحافظ احمد بن عبدالرحمن این لما اطلعت علی کتاب التاریخ المسمی عقود الجمان فی تاریخ اهل الزمان؛ **انجام:** فجاء الله تعالی مفیداً و مغنیاً عن غیره من أکثر التواریخ و صلی الله علی سیدنا محمد و علی آله و صحبه و سلم.

نسخه اصل: کتابخانه ایاصوفیا در ترکیه. جلد اول؛ خط: نسخ، کاتب = مؤلف، تا: غره جمادی الثانی ۱۱۴۹ق؛ مصحح؛ نام کتاب و مؤلف در صفحه عنوان به خط مؤلف چنین ثبت شده: «کتاب تکملة لتاریخ عقود الجمان فی اخبار اهل الزمان، قد ألفه و جمعه و کمله العبد الفقیر الی ربه و عفوه هو حافظ احمد القاضی بینی سویق حالاً فی سنة ۱۱۴۵، صح»؛ مهر: مؤلف؛ ۱۹۷ص، ۲۵ سطر [عکسی ف: ۳ - ۵۶۲]

● **تکملة العوالی** / حدیث / فارسی

takmelat-ol ʻavālī

وابسته به: الامالی = المجالس = امالی صدوق = عرض المجالس؛ شیخ صدوق، محمد بن علی (۳۱۱-۳۸۱)

ترجمه امالی ابن بابویه است از مجلس ۵۲ تا ۹۷. از مجلس یک تا پنجاه و دو آن را سید محمد سید امین به نام «عوالی اللئالی» ترجمه کرده است.

[دنا ۲۸۳/۳]

یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه:۳۱۰۹

آغاز: بسمله و به ثقتی، تحف ثنائی که عقول ناقصه تمام سلسله بنی آدم از دریافتن آن حیران ... لایق بارگاه عزت و جلال و مکرمت و اجلال پروردگاری است ودود

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ مهر: «المتوکل علی الله عبده محمد علی»؛ اهدایی: ورثه شیخ مرتضی بن مجد العلماء؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: مقوایی با تیماج زرد، ۲۰۳گ، ۱۹ سطر (۹×۱۵)، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۵ - ۱۵۳۵]

● **تکملة العیون** / ریاضیات / عربی

takmilat-ul ʻuyūn

اصفهانی، علی محمد بن محمد حسین، - ۱۲۹۳ قمری

esfahānī, ʻalī mohammad ebn-e mohammad hoseyn (-1876)

در استخراج و حل ۲۵ مسألة جبری است.

[دنا ۲۸۳/۳]

۱. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۳۵۵۲/۱-ف

نسخه اصل: نسخه آقای حسن نراقی؛ خط: نستعلیق، کاتب = مؤلف، تا: قرن ۱۳؛ ۱۶گ [فیلمها ف: ۲ - ۱۷۷]

۲. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه:۶۲۳

آغاز: بسمله. حمدله ... اما بعد؛ فیقول المحتاج الی رحمة ربه، العبد الفانی علی محمد بن محمد حسین الاصفهانی: ان هذه رسالة مسماة بتکملة العیون فی استخراج خمسة و عشرین مسئلة؛ **انجام:** و استقرئنا المسائل حتی علمنا أنه ثلثمایة. ثم طلبنا عشراته و آحاده و صورة العمل فی الظهر.

خط: شکسته نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج زرد، ۱۶گ، ۱۸ سطر، اندازه: ۱۵/۵×۲۱/۵سم [ف: ۳ - ۴۹۶]

← تکملة الغرر و الدرر ← تکملة امالی المرتضی
← تکمله فرهاد و شیرین ← فرهاد و شیرین

● **التکملة فی شرح التبصرة = شرح تبصرة المتعلمین** / فقه / عربی

at-takmila fī š.-it tabṣira = š.-u tabṣirat-il mutaʻallimīn

بهبهانی، محمد جعفر بن محمد علی، ۱۱۷۸ - ۱۲۵۹ قمری

behbahānī, mohammad jaʻfar ebn-e mohammad ʻalī (1765 - 1843)

وابسته به: تبصرة المتعلمین فی احکام الدین؛ علامه حلی، حسن بن یوسف (۶۴۸-۷۲۶)

شرح مزجی مفصلی است بر کتاب «تبصرة المتعلمین» علامه حلی در چند جلد، دارای مقدمه‌ای در ۸ «فائده» در قواعد عامه‌ای است که در استنباط فقهی به کار آید، احکام اوانی را در دهه آخر ذیقعده سال ۱۲۳۳ق به پایان برده است و تألیف قسمت طهارت آن در تاریخ رجب ۱۲۳۹ق به پایان رسیده است. آغاز: بسمله. الحمدلله علی نعمائه وصلی الله علی سید رسله و ... اما بعد فیقول العبد الجانی محمدجعفر بن محمد علی بن محمد باقر الحایری ... انی لما رأیت وجیزة مهذبه موسومة بالتبصرة

[اعیان الشیعة ۲۰۲/۹؛ دنا ۴/۲/۳ (۲۱ نسخه)]

۱. تهران؛ الهیات؛ شماره نسخه:۱۲۶/۵

آغاز: بسمله. الحمدلله الذی تقرب الی جناب حضرته المتقربون بالقربات و توسل الی سبل سحاب رحمة المتوسلون؛ **انجام:** الی ما کان مخالفا للشریعة و الله العالم بحقایق الاحکام

هبات؛ خط: نستعلیق، کاتب = مؤلف، تا: قرن ۱۳؛ کاغذ: فرنگی، ۱۸ سطر (۷×۱۵) [ف: - ۷۵۷]

۲. تهران؛ الهیات؛ شماره نسخه:۱۲۶/۹

آغاز: بسمله. الحمدلله ذی الجلال و الاکرام و الفضل و الانعام و الصلاة و السلام؛ **انجام:** فیرتب الضمان لوتوقف و بال (؟) فی حل التوقف

قضاء و شهادات؛ خط: نسخ و نستعلیق، کاتب = مؤلف، تا: قرن ۱۳؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج قهوه‌ای، ۱۸ سطر (۷×۱۴/۵) [ف: - ۷۵۸]

۳. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۰۲۱۵

خط: نسخ و نستعلیق تحریری، کاتب = مؤلف، تا: ۱۲۳۳ق؛ مصحح از سوی مؤلف؛ قطع: وزیری [میراث شهاب: س۸ش۴ - ۶۵]

۴. تهران؛ الهیات؛ شماره نسخه:۱۲۶/۲

آغاز: برابر؛ **انجام:** نعم یجب غسلها للاخبار الواردة من غیر تقیة و الخروج من الخلاف فتدبر

طهارت؛ خط: نسخ و نستعلیق، کاتب = مؤلف، تا: دهه سوم ذیقعده ۱۲۳۳ق؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج سرخ، ۲۶ سطر (۸×۱۵) [ف: - ۷۵۶]

۵. تهران؛ الهیات؛ شماره نسخه:۱۲۶/۶

آغاز: بسمله. الحمدلله الذی احل النکاح و ندب الیه و حرم الزنا و السفاح و توعد علیه و الصلاة و السلام علی من اوحی الیه

خط: نستعلیق، کاتب = مؤلف، تا: شب دوشنبه ۱۷ جمادی الاول

۱۲۳۵ تا دهه سوم ذیحجه ۱۲۳۷؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج قهوه‌ای، ۱۸ سطر (۷×۱۴/۵) [ف: – ۷۵۷]

۶. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۵۶۹۹

کتاب متاجر؛ خط: نستعلیق، کاتب = مؤلف، بی‌تا؛ تملک: ریحان الله بن جعفر موسوی به تاریخ ۲۲ ربیع الثانی ۱۳۱۷ با مهر «ریحان الله الموسوی» (بیضی)؛ جلد: تیماج مشکی، ۱۶۰گ، ۱۵ سطر، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۱۵ – ۱۰۲]

۷. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۳۷۲۲

آغاز: الحمدلله الذی تفضل علی عباده بعبادته و أرشدهم الی التقرب الیه بالندب الی طاعته

خط: نسخ، کاتب = مؤلف، بی‌تا؛ سه‌شنبه ۶ ربیع الثانی ۱۲۳۵ق (آغاز آن)؛ اضافات گویا به خط مؤلف؛ تملک: علی نقی بن حسن طباطبائی و مهر «علی نقی بن حسن الطباطبائی» (بیضی)؛ جلد: تیماج مشکی، ۱۲۱گ، ۱۸ سطر، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۱۰ – ۱۲۱]

۸. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۴۱۶۰

کتاب الدیون؛ خط: نستعلیق، کاتب = مؤلف، بی‌تا؛ مصحح؛ تملک: محمد تقی ابن محمد جعفر و مهر «عبده محمد تقی بن محمد جعفر ابن محمد علی» (بیضی)؛ وقف‌نامه کتاب به تاریخ جمادی الثانی ۱۲۹۹ و مهر «علی اکبر بن محمد تقی» (بیضی)؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۱۴۲گ، ۱۵ سطر، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۱۱ – ۱۷۴]

۹. تهران؛ الهیات؛ شماره نسخه:۱۲۶/۳

آغاز: بسمله. الحمدلله وحده و الصلاة علی من لانبی بعده ... اما بعد فیقول. ان هذا هو؛ **انجام:** وفقنا الله و ایاکم لمرضاه و جعلنا ممن ملک هواه و اطاع مولاه بحق محمد و آله و کرام اصحابه

صلاة؛ خط: نسخ و نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج سرخ، ۱۷ سطر (۷×۱۴) [ف: – ۷۵۷]

۱۰. گلپایگان؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۶۵

آغاز: الحمدلله الذی تفضل علی عباده بعبادته و ارشدهم الی التقرب الیه الی طاعته و امتثال اوامره؛ **انجام:** لاشتراط جواز التصرف فی الحقوق الواجبة کالزکاة و نحوها

کتاب المتاجر؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: انجام؛ مصحح؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۱۲۵گ، ۱۶سطر، اندازه: ۱۵/۵×۲۱/۵سم [کتابخانه‌های گلپایگان: ف: – ۵۲]

۱۱. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۱۵۹۵

آغاز: الحمدلله الذی تفضل علی عباده بعبادته، و أرشدهم إلی التقرب إلیه بالندب إلی طاعته؛ **انجام:** و هی مندفعة بمثلها، و الجواب أن المانع نفس و هل تزداد بانضیاف مثلها فکیف تندفع بها فتدبر.

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ مصحح، محشی؛ مهر: «عبده محمد جعفر بن محمدعلی» (بیضی)، با توجه به نام مؤلف احتمالاً مهر، مهر مؤلف باشد؛ کاغذ: فرنگی، جلد: میشن مشکی، ۱۲۸گ، ۱۹ سطر (۸/۵×۱۵)، اندازه: ۱۵×۲۱/۵سم [ف: ۲۹ – ۳۲۱]

۱۲. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۲۸۸-۲/۱۰۸

آغاز: برابر؛ **انجام:** نعم یستحب غسلها للاخبار الواردة من غیر التقیید والخروج من الخلاف فتدبر. قد تم الجزء الاول

جزء اول، کتاب الطهارة؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ مصحح؛ دارای مهر مؤلف؛ جلد: تیماج مشکی، ۱۸۲گ، مختلف السطر، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۲ – ۱۰۳۱]

۱۳. تهران؛ الهیات؛ شماره نسخه:۱۲۶/۸

آغاز: بسمله. الحمدلله الاحد الدائم الابدی و الصمد القائم السرمدی الواحد الذی لیس بعدد؛ **انجام:** علی قول لشیخ و الفضل و لاترث علی قول یونس ولکنه له فی معنی هذه العبارة تامل.

مواریث؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: انجام؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج قهوه‌ای، ۱۸ سطر (۷×۱۴/۵) [ف: – ۷۵۸]

۱۴. تهران؛ الهیات؛ شماره نسخه:۱۲۷

میراث؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ کاغذ: فرنگی، ۱۷ سطر (۷×۱۳/۵) [ف: – ۷۵۹]

۱۵. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۰۸۷۹

آغاز: الحمدلله رب العالمین و صلی الله علی خیر خلقه محمد و آله الطاهرین. کتاب الطهارة و ارکانه اربعة ... و هو ما یستحق اطلاق الاسم من غیر اضافة فهو طاهر فی نفسه؛ **انجام:** و هما و لاسیما الثانی ضعیفان جداً و الحمدلله تعالی و الصلوة علی محمد و آله علیهم السلام

جلد دوم شامل کتاب طهارت. به نظر می‌رسد از پایان ناقص رها شده؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ مصحح؛ اهدایی: دکتر وصال، دی ۱۳۷۳؛ واقف: آقا اسد الله امام جمعه سلطان العلماء، جمادی الثانی ۱۳۰۳ق؛ جلد: گالینگور قهوه‌ای، ۲۱۶گ، ۱۵ سطر (۹/۵×۱۶)، اندازه: ۱۵/۵×۲۲سم [ف: ۲۰ – ۴۵۶]

۱۶. تهران؛ الهیات؛ شماره نسخه:۱۲۶/۷

آغاز: بسمله. حمدله. اما بعد فیقول العبد الجانی محمد جعفر بن محمد علی؛ **انجام:** وانه لایزول الارث الذی قد ثبت بالموت و الله اعلم بحقایق الاحکام. تم کتاب الفراق من التکملة و یتلوه شرح کتاب العتق ان شاء الله

فراق یا طلاق؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۲۳۷ق؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج قهوه‌ای، ۱۸ سطر (۷×۱۲/۵) [ف: – ۷۵۸]

۱۷. تهران؛ الهیات؛ شماره نسخه:۱۲۶/۱۰

آغاز: بسمله. الحمدلله الذی شرفنا لخیر الادیان و اوضح حجتنا ببیان اهل العصمة و تبیان الفرقان؛ **انجام:** و حیث انتهی الکلام فی الکتاب بعون الملک الوهاب الی هنا قال الماتن وهوایة الله فی العالمین الحسن بن یوسف ... و الحمدلله اولا و آخرا والصلوة و السلام

قصاص و حدود و دیات؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: شنبه ۲۰ شعبان ۱۲۵۶ق؛ کاغذ: فرنگی، ۱۸ سطر (۷×۱۴/۵) [ف: – ۷۵۸]

۱۸. تهران؛ الهیات؛ شماره نسخه:۱۲۶/۴

آغاز: بسمله: الحمدلله الذی تفضل علی عباده بعبادته و ارشدهم الی التقرب الیه بالندب الی طاعته و امتثال او امره؛ **انجام:** و الاشکال غیر واضح و السقوط فی الجمیع اشبه و الله اعلم. تم الجزء الاول من معاملات التکملة

متاجر یا معاملات؛ خط: نسخ و نستعلیق، بی‌کا، تا: جمادی الاول ۱۲۵۹ق؛ افتادگی: آغاز؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج قهوه‌ای، ۱۹ سطر (۱۴/۵×۸/۵) [ف: - ۷۵۷]

۱۹. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۲۷۲

آغاز: الحمدلله علی نعمائه ... فیقول العبد الجانی محمد جعفر بن محمد علی بن محمد باقر الحائری القرمیسینی

نسخه اصل: کتابخانه سید مرتضی نجومی ـ کرمانشاه. تا فصل هفتم (فی بیان الأغسال المسنونة)؛ خط: نسخ، کا: شاید به خط مؤلف، بی‌تا؛ ۲۲۲ص [عکسی ف: ۱ - ۳۱۶]

۲۰. مشهد؛ میبدی؛ شماره نسخه:۱۸۹/۳

آغاز: الحمدلله الذی تقرب الی جناب حضرته المتقربون بالقربات و توسل الی نیل سحاب رحمته المتوسلون

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: انجام؛ از عصر مؤلف و گویا به خط وی تصحیح شده؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۵۶گ (۵۲پ-۱۰۷پ)، اندازه: ۱۵/۵×۲۱/۵سم [ف: ۱ - ۱۵۰]

۲۱. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۶۱۶۷

کتاب طهارت؛ خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: آغاز (برگ اول)؛ جلد: مقوایی عطف تیماج قهوه‌ای، ۲۶۵گ، ۲۰ سطر، اندازه: ۱۴/۵×۲۱سم [ف: ۱۶ - ۱۶۶]

۲۲. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۷۸۲۰

جلد اول؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: از عصر مؤلف؛ افتادگی: آغاز؛ مصحح؛ مهر: «عبده الراجی غلامعلی» (بیضی)، «عبده یعقوب» (بیضی)، «اللهم صلی علی محمد و آل محمد» (بیضی)؛ جلد: مقوایی عطف تیماج قهوه‌ای، ۳۲۲گ، ۱۸ سطر، اندازه: ۱۴/۵×۲۱سم [ف: ۲۰ - ۱۷۴]

● التکملة فی شرح التذکرة = شرح التذکرة النصیریة

/ هیئت / عربی

at-takmila fī š.-it taḏkira = š.-ut taḏkirat-in naṣīrīya

خفری، محمد بن احمد، - ۹۵۷ ؟ قمری

xafrī, mohammad ebn-e ahmad (- 1550)

وابسته به: التذکرة النصیریة = تذکره نصیریه؛ نصیرالدین طوسی، محمد بن محمد (۵۹۷-۶۷۲)

تاریخ تألیف: دوشنبه ۴ محرم ۹۳۲ق

متن تذکره در هیئت از خواجه نصیر طوسی که به سال ۶۵۷ق در رصد خانه مراغه آن را به پایان برده است و چون آن را پس از تحریر مجسطی نگاشت و به آن می‌نگریست، آن را شرح تحریر مجسطی نیز گفته‌اند. از اهمیت این کتاب آنکه جمشید کاشانی ریاضی‌دان بزرگ (-۸۳۲ق) آن را به خامه خود رونویس کرد و صاحب الذریعه این رونویس را دیده است (الذریعه ۴ش۲۰۳). تذکره خواجه در چهار «باب» است: باب ۱. مقدمات، در دو فصل: ۱) هندسیات، ۲) طبیعیات؛ باب ۲. هیئت اجرام علوی، در چهارده «فصل»: ۱) استدارة السماء، ۲) ترتیب جرمها، ۳) دوائر عظمی، ۴) اوضاع، ۵) ... ، ۶) افلاک خورشید، ۷) فلک‌های قمر، ۸) فلکهای عطارد، ۹) فلکهای دیگر ستارگان، ۱۰) عرض ستارگان پنجگانه، ۱۱) گشودن برخی مشکلات، ۱۲) اختلاف مناظر، ۱۳) اختلاف نورماه، ۱۴) نطاق‌ها؛ باب ۳. هیئت زمین، در دوازده «فصل»: ۱) مجملات و اقلیم‌های هفتگانه، ۱۲) خط استوا، ۳) عرض کمتر از ۹۰ درجه، ۴) عرض برای شب و روز، ۵) عرض بیش از میل کلی، ۶) عرض ۹۰ درجه، ۷) مطلع برجها، ۸) اندازه شبانه روز، ۹) بامدادان، شفق، ۱۰) اندازه ساعت، ۱۱) درجه گذرگاه ستارگان، ۱۲) خط نصف النهار؛ باب ۴. ابعاد اجرام = فاصله ستارگان در هفت «فصل»: ۱) مساحت کره زمین، ۲) فاصله‌های ماه، ۳) اندازه قطرهای ماه، ۴) قطر خورشید، ۵) دیگر فاصله‌های ستارگان زیرین، ۶) فاصله ستارگان فرازین و جرم آنها، ۷) فاصله ستارگان ثابت. این کتاب شروح بسیاری دارد یکی از آنها که جای گفتگوی ما است شرح محمد خفری است و «تکمله» نام دارد. شرحی است مزجی که حاوی گزارش میر سید شریف جرجانی (-۸۱۶ق) می‌باشد و به حل مشکلات متن می‌پردازد. شارح در ابتدا می‌گوید: از آنجا که به‌واسطه علم هیئت اسرار مبدعات کشف و احوال مصنوعات واضح و روشن می‌شود و بندگان به‌واسطه قول خداوند «افلم ینظروا الی السماء فوقهم کیف بنیناها» تشویق به تأمل در آن شده‌اند و کتاب تذکره محتوی بر امهات مسائل علم هیئت است، شرحی در آن پرداختم تا در تحقیق مقاصد آن وافی و در حل معاقد و مشکلات آن کافی باشد و در آن استنباطات خود از کتاب‌های علماء قوم در این فن را اضافه نمودم. تکمله خفری مدتها به عنوان یک کتاب کلاسیک در هیئت تدریس می‌شد و مدرسان حاشیه‌ها بر آن نگاشته‌اند.

آغاز: تعالیت یا ذا العرش الاعلی و ما اعظم شانک و تبارکت یا مبدع السماوات العلی ... اما بعد فیقول الفقیر الی الله الغنی محمد ... کان اجلی العلوم بیانا و اوثقها تبیانا هو علم الهیئة الذی

انجام: و قد وقع الفراق عن الشرح تذکرة للاحباب و تبصرة لاولی الالباب علی حسب اقتضاء الحال مع تزاحم الاشغال و تطرق البال یوم الاثنین رابع شهر محرم الحرام سنة ۹۳۲ الهجریة فالحمدلله علی افضاله و الصلوة علی محمد و آله

چاپ: این کتاب به گفته الذریعه و مشار چاپ شده است

[دنا ۲۸۴/۳ (۸۰ نسخه)؛ الذریعة ۴۰۹/۴ و ۵۰/۴-۵۱ و ۳۸/۶-۳۹؛ کشف الظنون ۳۹۲/۱؛ آثار و احوال خواجه از مدرس رضوی: ۲۳۰؛ کشف الحجب ۱۳۸؛ فارس شناسی ص ۱۷؛ معجم المؤلفین ۲۵۴/۸-۲۵۵]

شرح و حواشی:

۱- حاشیة التکملة فی شرح التذکرة النصیریة؛ شیخ بهائی، محمد بن

۲- حسین (۹۵۳-۱۰۳۰)

۱. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۱۵۰۲

آغاز و انجام: برابر

خط: شکسته تعلیق، بی‌کا، تا: ۹۳۶ق؛ اهدایی: رهبری، خرداد ۱۳۷۳؛ کاغذ: نخودی، جلد: تیماج، ۲۶۸گ، ۲۱ سطر [رایانه]

۲. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۵۵۷۰

آغاز: هو غایة لایجوز له ترک الفعل؛ **انجام:** برابر

خط: نستعلیق تحریری، کا: ابوالحسن بن علی طاهر استرابادی، تا: ۱۴ شوال ۹۳۸ق، جا: کاشان؛ افتادگی: آغاز (یک صفحه)؛ محشی به عبارت: «منه مدظله»؛ واقف: حاج عماد فهرستی؛ ۲۲۷گ، ۲۶ سطر (۱۵/۷×۷/۵)، اندازه: ۱۳×۲۳/۵سم [ف: ۸ - ۱۰۶]

۳. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۶۵

خط: نستعلیق و شکسته، بی‌کا، تا: ۹۷۵ق؛ ۳۱۷گ، ۱۹ سطر، اندازه: ۸×۱۴سم [ف: ۲ - ۸۹]

۴. قم؛ مرکز مطالعات؛ شماره نسخه:۲۵۲

آغاز: برابر؛ **انجام:** و فی بعض النسخ و لنختم الکتاب ههنا حامدین الله تعالی و مصلین علی نبیه المصطفی و علی آله الطیبین الطاهرین و حسبنا الله و نعم الوکیل

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: غره رجب ۹۷۸ق (نیمه اول کتاب نونویس است)؛ جلد: تیماج سرخ، ۲۹۰گ، ۲۱ سطر، اندازه: ۱۳×۲۲سم [ف: ۱ - ۲۲۲]

۵. خوی؛ نمازی؛ شماره نسخه:۵۴۵

خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۹۷۹ق؛ آخرش ولادت زینب خاتون ۹۸۶ و محمد باقر ۹۸۷ و محمد حسین ۹۹۰ و محمد علی ۹۹۷ همه در هندوستان در بلده بیجابور و همه فرزندان یک نفر؛ مهر: «حسین ۱۱۹۰» (بیضی)؛ وقف شهید نمره کتابخانه وی ۹۲؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۲۰ سطر، اندازه: ۱۳×۲۱سم [ف: ۲۸۱]

۶. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۷۴۹-۵/۳۹

آغاز: برابر؛ **انجام:** واما بعد محدب الفلک الاعظم فلا یعلمه الا الله سبحانه و تعالی و فی بعض النسخ و لنختم الکتاب ههنا حامدین. لله تعالی و مصلین علی نبیه المصطفی و علی آله الطیبین الطاهرین ... وحسبنا الله و نعم الوکیل

خط: نستعلیق، کا: علی بن موسی ملتانی، تا: دوشنبه ۱۲ شوال ۹۸۵ق، جا: احمد نگر از بلاد دکن؛ مصحح، محشی به خط سید محمدعلی قاینی که از ریاضی دانان بوده و کتاب شفق و فلق از تألیفات اوست؛ مهر: «خاک ره اهل حق عبدالرحیم ۹۹۸» (کروی)؛ جلد: تیماج زیتونی، ۲۶۵گ، ۲۳ سطر، اندازه: ۱۳/۵×۲۵/۵سم [ف: ۲ - ۱۰۳۲]

۷. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۷۹۷

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۹۹۷ق؛ با اشکال هندسی؛کاغذ: اصفهانی شکری، جلد: تیماج یشمی، ۲۸۲گ، ۲۱سطر(۵×۱۵)، اندازه: ۱۵×۲۳سم [ف: ۸ - ۲۹۸]

۸. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۵۴۷۶

آغاز: برابر؛ **انجام:** و حسبنا الله و نعم الوکیل

بی کا، تا: قرن ۱۰؛ کتابت به دو سه خط، محشی از شرح بیرجندی؛ واقف: نایینی؛ کاغذ: حنایی آهار مهره، جلد: چرمی عنابی، ۲۱۹گ، ۲۶ سطر ۵/۷×۵/۱۵ سطر، اندازه: ۱۴/۵×۲۵سم [ف: ۸ - ۱۰۶]

۹. مشهد؛ گوهرشاد؛ شماره نسخه:۱۸۶

آغاز: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۰؛ محشی به خط شیخ بهائی و حواشی ملا محمد باقر یزدی، مصحح، مقابله شده، یادداشت وقفی به خط محمد علی مازندرانی، دارای دوائر نجومی؛ مهر: حاج سید سعید؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: تیماج عنابی، ۵۱۷گ، ۱۴ سطر (۸/۵×۱۷)، اندازه: ۱۶/۵×۲۶سم [ف: ۱ - ۱۵۹]

۱۰. اصفهان؛ دانشگاه اصفهان؛ شماره نسخه:۱۷۴

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ با اشکال هندسی، مصحح، محشی؛ مهر: «المهدی من اهتدیت» (مربع)؛ جلد: تیماج مشکی، ۲۸۷گ، مختلف السطر، اندازه: ۱۳/۵×۲۵سم [ف: ۱ - ۱۲۵]

اصفهان؛ دانشگاه اصفهان؛ شماره نسخه:۴۰۳

همان نسخه بالا [نشریه: ۱۱ - ۸۸۸]

۱۱. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۳۳۸۶

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ کاغذ: ترمه، جلد: ساغری سیاه، ۲۰۲گ، ۲۵ سطر، اندازه: ۱۴/۶×۲۵/۵سم [ف: ۱ - ۱۲۳]

۱۲. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۳۵۸۲

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ تملک: محمد اشرف بن محمد صادق منجم با مهر مورخ ۱۰۹۱؛ کاغذ: ترمه، جلد: میشن سرخ، ۳۹۵گ، ۱۷ سطر، اندازه: ۱۷/۷×۲۴/۹سم [ف: ۱ - ۱۲۳]

۱۳. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۷۲۰۹

بی کا، تا: قرن ۱۱؛ با حواشی آقا رفیع یزدی، محمد مهدی حسینی، فتح الله [د.ث. مجلس]

۱۴. تهران؛ لغت نامه دهخدا؛ شماره نسخه:۲۵۴/۱

آغاز: بسمله. الحمدلله مفیض الخیر الفیض فی اللغة سیلان الماء الناشیء من الکثرة؛ **انجام:** و یضم الیها المسائل الهندسیة (در شش صفحه) «عنوان الباب الثانی فی هیئة الاجرام العلویة، قدم مباحثها لانها اشرف و اعلی و هی المقصد الاقصی فی هذالفن و اورد فیه عشر فصلا» و «الفصل الاول فی بیان استدارة السماء» در نسخه هست، «الفصل الثانی فی ترتیب الاجرام»

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ افتادگی: انجام؛ سپس بندی دیگر است در سه صفحه گویا دنباله حاشیه باشد بدین‌گونه: آغاز: «فی ذکر ما یحتاج فی هذا العلم الی تسلیمه ای تسلمه کما فی بعض النسخ من الطبیعیات سواء کان من مسائلها او مبادیها. الجسم ای الطبیعی»، انجام: «فمکانه تلک»، آنگاه خود شرح خفری می‌آید؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، قطع: ربعی [نشریه: ۳ - ۴۰۴]

۱۵. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۳۰۵۶/۱
اندکی از نیمه نخستین کتاب است؛ خط: نستعلیق ریز، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج قهوه‌ای، ۱۴گ (۲پ-۱۶پ)، ۲۸ سطر (۹×۱۸/۵)، اندازه: ۱۳×۲۳/۵سم [ف: ۱۰ - ۱۹۹۷]

۱۶. تهران؛ الهیات؛ شماره نسخه:۲۷۶
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ محشی با نشانه «منه س، شرح بیرجندی، محمد باقر یزدی، ص ر رحمه الله، مرصدی، م ل ی مد ظله، ا ح مدظله، میرزا قاسم مدظله، شرح هیاکل، سید شریف»؛ تملک: ضیاء الدین دری در ۱۳۱۵ش، از همین دری شرحی درباره مؤلف و کتاب او با تاریخ ۱۳۶۳ ق دیده می‌شود؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج سبز، ۳۸۵گ، ۲۰ سطر (۷×۱۵/۵)، اندازه: ۱۶×۲۴سم [ف: - ۴۹۶]

۱۷. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۳۸۵۳
آغاز و انجام: برابر
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ کاغذ: اصفهانی نخودی، جلد: مقوا رویه چرم مشکی، ۲۷۲گ، ۲۵ سطر (۸×۱۸/۲)، اندازه: ۱۳×۲۵سم [ف: ۱۷ - ۸۸]

۱۸. تهران؛ ادبیات؛ شماره نسخه:۲۴۰
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۰ و ۱۱ [ف: ۳ - ۸۰]

۱۹. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۴۱۲
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۰ و ۱۱؛ محشی، مجدول؛ تملک: حسن علی ابن غلام رضا در ۱۳۳۲؛ مهر: مصطفی ابن محمد علی؛ کاغذ: سفید، جلد: تیماج زرد، ۲۲۳گ، ۲۷ سطر (۷×۱۶)، اندازه: ۱۴×۲۴سم [سنا: ف: ۱ - ۲۴۷]

۲۰. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۶۵۰۹
آغاز: برابر؛ **انجام:** و اما بعد محدب الفلک الاعظم فلا یعلم الا الله سبحانه و تعالی
خط: نسخ و نستعلیق، کا: علی بن حاجی محمد گرگانی قمی، تا: ربیع الاول ۱۰۰۶ق؛ مصحح، محشی؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۳۰۰گ، مختلف السطر، اندازه: ۱۲/۵×۲۵سم [ف: ۱۷ - ۹۵]

۲۱. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۲۰۲۶
آغاز: برابر؛ **انجام:** فالحمدلله علی افضاله والصلوة علی محمد وآله
خط: نسخ و نستعلیق، کا: عبد بن امر خلف نخجوانی، تا: سه‌شنبه ۹ ربیع الاول ۱۰۲۷ق؛ کاغذ: حنایی آهار مهره، جلد: تیماج، ۲۶۷گ، ۲۲ سطر، اندازه: ۱۷/۵×۲۶سم [ف: ۱۰ - ۳۴]

۲۲. یزد؛ کاظمینی؛ شماره نسخه:۶۳
آغاز: غایة و لاحاجة له فی الفعل الی تکمیل الذات فی حیث هو فاعل جاز ان لایفعل
خط: نستعلیق، کا: محمد ... بن علی غفاری قاسانی، تا: پنج‌شنبه ۶ شوال ۱۰۲۷ق، جا: مزرعه ... قران از روستاهای مسمی به اندل؛ افتادگی: آغاز؛ با اشکال هندسی، محشی بعضا با عناوین «م ح ق مدظله» و «بهاء سلمه الله»؛ مهر: «یا مظهر العجایب یا مرتضی علی یا قاهر العدو یا اولی الولی»؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۲۵۲گ، ۲۳ سطر، اندازه: ۱۳×۲۳/۵سم [ف: ۱ - ۶۸]

۲۳. همدان؛ کمالی؛ شماره نسخه:۲
خط:نستعلیق،کا:ملک محمود،تا:ربیع الاول۱۰۲۸ق[نشریه:۵- ۳۸۵]

۲۴. مشهد؛ الهیات؛ شماره نسخه:۲۷۵
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۰۳۲ق؛ جلد: مقوا، ۲۳۹گ، ۲۵ سطر (۶×۱۷)، اندازه: ۱۴/۵×۲۶سم [ف: ۱ - ۱۵۸]

مشهد؛ مولوی، عبدالمجید؛ شماره نسخه:۲۷۵
همان نسخه بالا [نشریه: ۵ - ۳۸]

۲۵. اصفهان؛ دانشگاه اصفهان؛ شماره نسخه:۹۷
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: دوشنبه ۹ رجب ۱۰۳۹ق؛ کاغذ: سپاهانی [نشریه: ۱۱ - ۸۸۸]

۲۶. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۸۱۷
آغاز و انجام: برابر
خط: نستعلیق، کا: ابوالفتح میر میران فرزند ابی القاسم حسینی استرآبادی، تا: شنبه ۲۷ رجب ۱۰۴۳ق، جا: سپاهان؛ تملک: عبدالرحیم مازندرانی در ۱۲۴۴؛ کاغذ: سمرقندی، جلد: تیماج سرخ، ۲۲۴گ، ۲۱ سطر (۷/۵×۱۹)، اندازه: ۱۴×۲۵سم[ف:۴-۹۱۰]

۲۷. یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه:۳۹۲
آغاز: برابر؛ **انجام:** و اما بعد محدث الفلک الاعظم فلا یعلم الا الله سبحانه و تعالی و فی بعض النسخ و لنختم الکتاب هیهنا ...
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۰۵۱ق؛ اهدایی: وزیری؛ کاغذ: نخودی، جلد: مقوایی با کاغذ مشکی، ۲۵۶گ، ۲۵ سطر (۸/۵×۲۰)، اندازه: ۱۴×۱۵سم [ف: ۱ - ۳۵۴]

۲۸. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۳۴۰۸
خط: نسخ، بی‌کا، تا: چهارشنبه ۲۷ محرم ۱۰۵۹ق؛ کاغذ: ترمه، جلد: رویه پارچه مغزی میشن سرخ، ۳۰۲گ، ۲۴ سطر، اندازه: ۱۲/۵×۲۴/۲سم [ف: ۱ - ۱۲۳]

۲۹. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه:۸۳۰۶
خط: نستعلیق، کا: شجاع بن محمد علی رضوی، تا: شنبه ربیع الاول ۱۰۶۷ق، جا: سپاهان؛ کاغذ: سپاهانی نخودی، جلد: تیماج سرخ، ۱۹۵گ، ۲۱ سطر، اندازه: ۱۶/۵×۲۵/۵سم [ف: ۳ - ۴۹۵]

۳۰. اصفهان؛ مکتبة الزهراء؛ شماره نسخه:۱۰۱
آغاز: الذی بین الخطین المتلاقیین علی نقطه امتدادان متقاطعان ...
خط:نستعلیق،بی‌کا،تا:شنبه۲محرم ۱۰۶۷ق؛ افتادگی: آغاز؛ محشی از محمد صادق؛ ۲۸۲گ، ۱۹سطر، اندازه: ۱۵×۲۳سم [ف: - ۶۹]

۳۱. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۲۲۴۵
آغاز و انجام: برابر
خط: نستعلیق شکسته، کا: شمس الدین محمد، تا: رجب ۱۰۷۱ق؛ محشی از آخوند ملامحمد باقر یزدی عالم ریاضی عصر صفوی و شرح بیرجندی؛ کاغذ: حنایی آهار مهره، جلد: تیماج، ۲۳۹گ، ۲۱ سطر، اندازه: ۱۵/۲×۲۰/۵۳سم [ف: ۱۰ - ۳۴]

۳۲. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۴۷۰۹

آغاز: برابر؛ **انجام:** هذا منتهی الابعاد المعلومة المقادیر و اما بعد محدب الفلك الاعظم فلا یعلم ... کتبه العبد محمد صادق بن محمد کاظم الحسینی یوم الخمیس ۲۶ شهر شعبان ۱۰۷۳.

خط: نستعلیق، کا: محمد صادق بن محمد کاظم حسینی، تا: شعبان۱۰۷۳ق؛ با اشکال هندسی؛ مهر: «محمد جعفر»؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج مشکی، ۳۰۳گ، ۱۹ سطر (۸×۱۷)، اندازه: ۱۴×۲۵سم [ف: ۱۳ – ۹۱]

۳۳. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۴۶۴

خط: نسخ، کا: محمد مسیح حسینی شیرازی، تا: دوم هفته چهارم ماه یازدهم ۱۰۷۴ق، جا: اصفهان؛ محشی از عبدالعلی بیرجندی و محمد باقر منجم یزدی و محمد سمیع و نظام نیشابوری و اسمعیل ملامظفر گونابادی و سید شریف و علی رضای منجم و خ ل؛ تملك: ابوالقاسم حسینی، محمدرضا حسینی؛ کاغذ: سفید، جلد: تیماج تریاکی، ۱۴۷برگ، ۲۳ سطر (۷×۱۵)، اندازه: ۱۴×۲۴سم [سنا: ف: ۱ – ۲۶۸]

۳۴. اصفهان؛ مکتبة الزهراء؛ شماره نسخه:۲۰۱

خط: نستعلیق شکسته، کا: محمدرضا بن الحسین حسینی مازندرانی، تا: ۱۰۷۵ق؛ ۱۲۱گ، مختلف السطر، اندازه: ۱۹×۳۰سم [ف: – ۱۲۶]

۳۵. تهران؛ مروی؛ شماره نسخه:۴۷۱

کا: محمد صالح بن حاج میرزا علی گوگدی من توابع جرفادقان، تا: ۱۰۷۷ق؛ قطع: وزیری [ف: – ۱۵۵]

۳۶. تهران؛ مروی؛ شماره نسخه:۷۶۷

کا: سلیمان فیروزآبادی، تا: ۱۰۷۹ق؛ قطع: خشتی [ف: – ۱۵۵]

۳۷. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۶۱۲۴

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، کا: محمد سلمان بن عبدالباقی گلپایگانی، تا: ۷ ذیحجه ۱۰۸۵ق؛ مجدول مذهب، دارای اشکال هندسی، محشی از بیرجندی؛ مهر: «لا اله الا الله الملك الحق المبین محمد حسین بن ابوالقاسم» (مستطیل)، «محمد حسین بن ابوالقاسم امامی» (بیضی)؛ تملك: «هذا منی و انا من الله»، عبدالواسع الداحی در صفر ۱۱۷۳ق؛ جلد: تیماج مشکی، ۵۰۳ص، ۲۲ سطر، اندازه: ۱۲×۲۴/۵سم [ف: ۴۵ – ۲۳]

۳۸. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۳۳۷

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، کا: محمد تقی ابن خواجه محمود جیلی، تا: ۱۰۹۳ق، جا: اصفهان؛ محشی از بیرجندی؛ مهر: «حیدر قلی»؛ کاغذ: اصفهانی و فرنگی نخودی، جلد: تیماج مشکی، ۳۵۰گ، ۱۹–۲۴ سطر (۶×۱۶)، اندازه: ۱۲×۲۴/۵سم [ف: ۱۲ – ۷۹]

تهران؛ مفتاح؛ شماره نسخه:۳۷۱

همان نسخه بالا [نشریه: ۷ – ۱۲۴]

۳۹. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۴۷۷

خط: نستعلیق، کا: محمد کاظم بن ملا محمد کلاجای، تا: ۱۰۹۶ق؛ محشی با امضای «عبد العلی»و «بیرجندی»و «منه» ، مصحح؛کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج زرشکی، مقوایی ۱۴۰×۲۶۰، ۲۷۰گ، ۲۰– ۳۵، اندازه: ۷×۱۷سم [ف: ۱۲ – ۳۳۲]

تهران؛ مفتاح؛ شماره نسخه:۱۴۵۵

همان نسخه بالا [نشریه: ۷ – ۱۲۴]

۴۰. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه:۵۸۸

خط: نستعلیق، کا: محمد مسعود بن محمد امین سمنانی، تا: ۲۵ ذیقعده ۱۰۹۷ق، جا: سپاهان؛ کاغذ: سمرقندی، جلد: تیماج نیلی، ۱۸۱گ، ۲۷ سطر، اندازه: ۱۲×۲۵سم [ف: ۳ – ۴۹۶]

۴۱. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۴۰۲ ط

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۰۹۸ق [مختصر ف: – ۲۰۲]

۴۲. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۴۰۲-طباطبائی

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۰۹۸ق؛ تملك: سید محمد طباطبایی مورخ ۱۲۸۶ که در آن تخلص خود را سهیل ذکر کرده و برگ الحاقی نسخه، غزلی از همو با تخلص سهیل به خط خودش، با این مطلع: «مرا نمانده دلی ز احتمال بار غمت ×× که در کف آرم و سازم نثار بر قدمت»؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: تیماج عسلی، ۲۳۱گ، ۲۱سطر، اندازه: ۱۵×۲۵سم [ف: ۲۴ – ۲۷۰]

۴۳. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۸۲۸۹

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ افتادگی: آغاز؛ مجدول؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج قهوه‌ای، ۱۳۱گ، ۲۱ سطر (۷/۵×۱۳/۵)، اندازه: ۱۳×۱۹سم [ف: ۱۷ – ۹۹]

۴۴. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۹۰۸۱

آغاز: برابر؛ **انجام:** من مرکز الارض اعنی البعد الابعد لزحل و کان خمسة و عشرین ...

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ افتادگی: انجام [رایانه]

۴۵. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۶۶۲/۱

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ افتادگی: انجام؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج مشکی، ۶۳گ (۳پ–۶۵پ)، ۳۳ سطر (۷×۱۷)، اندازه: ۱۳×۲۴سم [ف: ۸ – ۲۳۱]

۴۶. تهران؛ ادبیات؛ شماره نسخه:۳۸/۱ ـ د

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ محشی؛ در صفحه عنوان آمده که در آدینه شوال ۱۱۹۰ نوشتن آن آغاز شده؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج مشکی، ۲۱۹گ، ۱۲ سطر (۷/۵×۱۳)، اندازه: ۱۴×۲۰سم [ف: ۱ – ۱۳۵]

۴۷. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۷۸۷/۱

آغاز: برابر؛ **انجام:** هذا منتهی الابعاد المعلومة المقادیر واما محدب الفلك الاعظم فلا یعلمه الا الله سبحانه ...

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ تاریخ وقف: ۲۴محرم ۱۲۳۲؛ جلد: تیماج مشکی، ۱۹۴گ (۱پ–۱۹۴ر)، اندازه: ۱۵×۲۶سم [ف: ۲ – ۴۴۳]

۴۸. قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه:۲۳۵۱

آغاز: الباب الاول فیما یجب تقدیمه علی العلم لتسهیل التعلم وازدیاد البصیرة فیه لکل علم من العلوم المدونة موضوع یبحث فی ذلک العلم عنه ای عن اعراضه الذاتیة اللاحقة له؛ **انجام:** برابر
خط: نستعلیق، کا: میر محمد بن میر افضل حسینی لاهیجی جیلانی، تا: شوال ۱۱۰۱ق، جا: دارالسلطنه اصفهان؛ افتادگی: آغاز (یک برگ)؛ مجدول، مصحح، محشی؛ تملک: میرزا میر مرتضی بن مهدی قاضی؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۲۸۴گ، ۲۱ سطر، اندازه: ۱۳×۲۱سم [ف: ۱ - ۴۸۹]

۴۹. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۱۴۵۰
آغاز: برابر؛ **انجام:** فالحمدلله علی افضاله و الصلوة علی محمد و آله.
خط: نستعلیق، کا: محمد بیک بن عبدالغنی، تا: ۱۱۰۲ق، جا: اصفهان(مدرسه محرمیه)؛کاغذ:فرنگی، جلد: عطف تیماج یشمی، ۲۹۷گ، ۲۱ سطر (۵×۱۳/۵)، اندازه: ۱۲×۱۹سم [ف: ۹-۴۸۰]

۵۰. شیراز؛ بنیاد فارس‌شناسی؛ شماره نسخه:۵
آغاز و انجام: برابر
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۶ ربیع الثانی ۱۱۰۴ق؛ تملک: علی بن عبدالله بن احمد الحسینی ساکن بلده کازرون در جمادی الثانی ۱۱۷۸؛ جلد: تیماج مشکی، ۵۷گ، ۴۵ سطر (۱۰×۲۱)، اندازه: ۲۰/۵×۳۲سم [ف: - ۱۷]

۵۱. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۲۴۹-۲/۶۹
آغاز و انجام: برابر
از اول تا آخر؛ خط: نستعلیق، کا: محمدحسین تنکابنی، تا: ۱۱۰۸ق، جا: اصفهان؛ مصحح، محشی به امضاء «سید» و «م ع» و «منه» و «بیرجندی» و «مولانا نظام الدین نیشابوری» و دیگر حواشی؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۲۸۸گ، ۱۹ سطر، اندازه: ۱۲/۵×۲۲سم [ف: ۲ - ۱۰۳۲]

۵۲. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۳۰۸۰
خط: شکسته، نستعلیق، کا: بهاءالدین محمد بن عبدالله گیلی، تا: ۱۲ محرم ۱۱۱۲ق؛ کاغذ: ترمه، جلد: میشن سیاه، ۳۱۲گ، ۲۱ سطر، اندازه: ۱۲/۲×۱۸/۷سم [ف: ۱ - ۱۲۲]

۵۳. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۸۱۹۲
خط: نسخ، کا: عبدالعظیم بن علی موسوی، تا: دوشنبه ۱۹ رمضان ۱۱۱۲ق؛ مصحح، محشی از محمد باقر و به خط وی؛ تملک: عبدالله بن عماد با مهر «لا اله الا الله الملک الحق المبین» (مربع)؛ جلد: تیماج مشکی، ۱۸۱گ، ۲۶ سطر، اندازه: ۱۸×۲۶/۵سم [ف: ۲۱ - ۱۶۷]

۵۴. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۶۱۰۵
کا: محمد رضا بن محمد معصوم حسینی رضوی، تا: ۱۱۱۶ق؛ محشی از شرح بیرجندی با نشان «عب» یا بیرجندی و از مولانا محمد باقر و از مؤلف، دارای یک سرلوح، حواشی مذهب با گل و بوته، مجدول؛ کاغذ: دولت آبادی آهار مهره شکری، جلد: تیماج، ۵۷۷ص، ۲۲ سطر، اندازه: ۱۵/۵×۲۴/۵سم [ف: ۱۹ - ۸۹]

۵۵. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۴۳۹۵
آغاز و انجام: برابر
خط:نستعلیق و شکسته،بی‌کا،تا:شنبه۵رجب۱۱۱۷ق؛ جلد: مقوایی، ۳۰۸گ، ۲۰ سطر (۷×۱۶)، اندازه: ۱۸×۲۵سم [ف: ۱۲-۱۰۰]

۵۶. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۳۳۳۶
آغاز: و الخیر ما یوثر و یختار ... ملهم الصواب ای ملقی الصور العلمیة المطابقة لما فی نفس الامر؛ **انجام:** و قد وقع الفراغ عن الشرح ... یوم الجمعة رابع شهر ذی القعدة سنة ۱۰۰۱ الهجریة فالحمدلله علی افضاله ... و آله
خط: نستعلیق، کا: محمد علی بن محمد حسین، تا: جمادی الاول ۱۱۲۰ق، جا: شیراز؛ افتادگی: آغاز؛ از روی نسخه نوشته روز جمعه ۴ ذیقعده ۱۰۰۱، محشی؛ کاغذ: ترمه، جلد: میشن سرخ، ۱۷۷گ، ۲۲ سطر، اندازه: ۱۲/۶×۲۴/۹سم [ف: ۱ - ۱۲۳]

۵۷. اراک؛ دهگان؛ شماره نسخه:۹
خط: نسخ، کا: محمد مهدی بن محمد طالب، تا: ۱۱۲۱ق [نشریه: ۶ - ۵۹۰]

۵۸. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۴۳۵۴
آغاز: برابر؛ **انجام:** فح یکون عدد افلاک القمر سبعة و ذلک فی غایة الدقة و اللطافة و الحمدلله علی إفضاله و الصلوة و السلام علی محمد و آله
خط: نسخ زیبا، بی‌کا، تا: ۱۱۳۰ق؛ یک سر لوح مرصع، مجدول مذهب، با اشکال هندسی دقیق، محشی، مصحح، دارای کمند دو خطی؛ کاغذ: کاهی، جلد: چرمی عنابی با مغزی سبز، ۱۴۷گ، ۱۹ سطر (۷/۵×۱۴)، اندازه: ۱۲×۱۸/۵سم [ف: ۳۶ - ۲۵۴]

۵۹. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۰۵۷۳
آغاز و انجام: برابر
خط: نستعلیق کم نقطه، کا: محمد باقر بن حیدر علی حسینی مناسر [؟] آبادی الاصل طهرانی المسکن، تا: سه‌شنبه ۲۳ ذیقعده ۱۱۳۳ق، جا: تهران، مدرسه هاشمیه؛ مصحح؛ مهر: «... حسین ... رضی محمد» (بیضی)؛ تملک و وقف بر اولاد از حاجی سید محمد صدر صدوری خاک؛ انتقالی از مدرسه آیت الله بروجردی شهر ری در اردیبهشت ۱۳۷۰؛ جلد: گالینگور مشکی عطف تیماج قهوه‌ای، ۱۴۳گ، ۲۵ سطر (۸×۹)، اندازه: ۱۵/۵×۲۰/۵سم [ف: ۲۰ - ۳۴]

۶۰. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۵۸۲۴-۲۹/۱۶۴
آغاز: برابر؛ **انجام:** اشار الیه بقوله: وینبغی ان یقسم هذا القدر الذی هو اوسط القدر الاول ... السدس ای سدس هذا القدر التفاضل من اوسط کل قدر و اوسط القدر
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: انجام؛ ۲۹۴گ، ۲۱ سطر، اندازه: ۱۲×۱۷سم [ف: ۲ - ۱۰۳۲]

۶۱. قم؛ حجتیه؛ شماره نسخه:۴۵۹
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳ [ف: - ۴۳]

۶۲. یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه:۱۰۱۴/۲

آغاز و انجام: برابر
خط: نستعلیق، کا: محمد جعفر تبریزی، تا: ۲ ربیع الثانی ۱۲۳۰ق؛ جلد: مقوایی مشکی، ۲۶۳گ (۱۵۸-۴۲۰)، ۲۳ سطر (۷×۱۵)، اندازه: ۱۴×۲۰سم [ف: ۳ - ۸۲۲]

۶۳. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۶۰۵۵
آغاز و انجام: برابر
خط: شکسته نستعلیق، کا: حسین بن محمد باقره، تا: ۱۲۳۵ق؛ محشی؛ کاغذ: فرنگی سفید، جلد: تیماج مشکی، ۲۳۹ص، ۲۶ سطر، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۱۹ - ۴۷]

۶۴. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۹۰۳
آغاز و انجام: برابر
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۲۳۹ق؛ با اشکال هندسی؛ کاغذ: فرنگی فستقی، جلد: تیماج مشکی، ۱۷۱گ، ۱۹ سطر(۱۳/۵×۲۲/۵)، اندازه: ۲۰×۲۹سم [ف: ۸ - ۴۰۸]

۶۵. تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه:۱۱۰
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ پخته، کا: محمد باقر بن ملا محمد کاظم قاینی، تا: دوشنبه دهه پایانی ربیع الاول ۱۲۴۸ق، جا: مشهد؛ کاغذ: آبی فرنگی آهار مهره، جلد: تیماج قهوه‌ای، ۲۸۰گ، ۲۲ سطر (۵×۱۵/۵) اندازه: ۱۱×۲۲سم [ف: ۱ - ۶۳]

۶۶. تبریز؛ ملی تبریز؛ شماره نسخه:۳ر۳۴۶۲
آغاز: برابر؛ **انجام:** از آخر ناقص و برگ آخر با عبارات « ... یمکن ان یبلغ الکواکب غایة الارتفاع کبلوغ الشمس رأس السرطان الذی هو ...
خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: انجام؛ با اشکال؛ یادداشت «انتقل الی بالبیع الصحیح الشرعی من وراث مرحوم حاجی میرزا تقی منجم فی عوض الارثیه فی سنه ۱۲۹۰»؛ مهر: «عبده الراجی محمد تقی»؛ جلد: چرمی سیاه نرم، ۵۳گ، ۱۹سطر، اندازه: ۱۵×۲۱ [ف: ۱ - ۲۹۶]

۶۷. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۲۷۰۴
آغاز و انجام: برابر
خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ محشی از کنز و مجمل و با نشانی‌های «اس م، ع و ق»؛ مهر: «غلام شه دین محمد امین» (بیضی)؛ کاغذ: اصفهانی ضخیم، جلد: تیماج عنابی، ۲۸۶ص، ۲۴ سطر، قطع: خشتی [ف: ۹ - ۶]

۶۸. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۰۶۷۸
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: نزدیک عصر مؤلف؛ مصحح، محشی؛ جلد: تیماج قرمز، ۲۱۶گ، مختلف السطر، اندازه: ۱۲×۲۴سم [ف: ۲۷ - ۱۲۹]

۶۹. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۶۴
آغاز: برابر
خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ ۲۲۷گ، ۲۱ سطر، اندازه: ۱۲×۱۲/۵سم [ف: ۲ - ۸۹]

۷۰. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۱۹۹۹/۲
آغاز و انجام: برابر
بی‌کا، بی‌تا؛ ۸۰گ (۱۱۴-۱۹۳) [ف: ۱۱ - ۶۲]

۷۱. خوی؛ نمازی؛ شماره نسخه:۶۵۸
خط: نستعلیق شکسته، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ مصور به اشکال هندسی؛ جلد: تیماج روغنی پوسیده، ۲۲ سطر، اندازه: ۱۱×۲۰سم [ف: - ۳۵۶]

۷۲. مشهد؛ الهیات؛ شماره نسخه:۲۲۵۰۹/۲
خط: شکسته، نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: انجام؛ کاغذ آهار مهره، جلد: تیماج عنابی، ۱۹ سطر (۸×۱۵)، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۲ - ۷۰۷]

۷۳. مشهد؛ شیخ علی حیدر؛ شماره نسخه:۲۲۶/۱
آغاز: برابر؛ **انجام:** کان موضعاً من ۵ منطقی الممثل و المائل و احداً کما فی ...
خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: انجام؛ جلد: چرم قرمز مایل به سیاه، ۱۷۱گ (۱پ-۱۷۱ر)، اندازه: ۱۴×۲۷سم [مؤید: ۱ - ۲۱۱]

۷۴. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۱۸۱۶۴
بی‌کا، بی‌تا؛ انتقالی از کتابخانه پهلوی - مجموعه نوازی؛ ۲۱۲گ، اندازه: ۱۵/۵×۲۴/۷سم [رایانه]

۷۵. تبریز؛ ثقة الاسلام؛ شماره نسخه:بدون شماره
بی‌کا، بی‌تا [نشریه: ۷ - ۵۳۳]

۷۶. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۷۲۲۲
بی‌کا، بی‌تا [د.ث. مجلس]

۷۷. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۸۰۶۷
بی‌کا، بی‌تا [د.ث. مجلس]

۷۸. شیراز؛ سیفی؛ شماره نسخه:۲
بی‌کا، بی‌تا؛ نسخه آقای سیفی [نشریه: ۵ - ۲۹۵]

۷۹. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۳۸۸۷/۱
خط: نستعلیق، کا: میر نصیر مازندرانی، بی‌تا، جا: اصفهان، مدرسه محمد شفیع؛ کاغذ: فرنگی آهار مهره، جلد: تیماج قرمز، ۴۶۰ص (۱۷-۴۷۶دفتر)، ۱۵ سطر، اندازه: ۱۰/۵×۲۶/۵سم [ف: ۱۰ - ۱۹۱۳]

● التکملة فی علم الحساب / ریاضیات / عربی
at-takmila fī ʻilm-il ḥisāb

بغدادی، عبدالقاهر بن طاهر، - ۴۲۹ قمری
baqdādī, ʻabdolqāher ebn-e tāher (- 1038)

در هفت نوع
چاپ: کویت، محقق: احمد سلیم سعیدان، معهد مخطوطات العربیة، ۱۴۰۶ق.
[بروکلمان ذیل ۶۶۷/۱؛ کحاله ۳۰۹/۵؛ دنا ۲۸۶/۳]

۱. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۶۹۱۱/۴
خط: نسخ، کا: قاسم کردرانی، تا: چهارشنبه پایان ذیقعده ۶۶۰ق؛

کاغذ: سمرقندی، جلد: تیماج تریاکی، ۸۶گ (۲۰پ-۱۰۶پ)، ۱۷ سطر (۱۰×۱۴)، اندازه: ۱۵×۱۹سم [ف: ۱۶ - ۳۹۷]

۲. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۳۵۱۴/۱

آغاز: الحمدلله الذی عرفنا حمده و رغبنا فیما عنده حمداً لا یبلغ بداه ... اما بعد فانی نظرت فی الکتب الحسابیة فوجدتها نوعین؛ **انجام:** و خاتمک فی یساره. و الله اعلم

خط: نستعلیق، کا: ملا مؤمن بن محمد قاسم رشتی، تا: جمادی الثانی ۱۰۹۹ق؛ کاغذ: ترمه رنگارنگ، جلد: میشن، ۲۱ سطر، اندازه: ۱۳/۷×۲۳/۱سم [ف: ۶ - ۴۶۲]

● **التکملة فیما تلحن فیه العامة** / ادبیات / عربی

at-takmila fīmā tulḥina fī-hi-l ʻāmma

جوالیقی، موهوب بن احمد، ۴۶۶ - ۵۳۹ قمری

javālīqī, mawhūb ebn-e ahmad (1074 - 1145)

چاپ: در آلمان به چاپ رسید

[دنا ۲۸۷/۳؛ معجم المطبوعات ۷۱۹]

تهران؛ حقوق؛ شماره نسخه:۶۶ - د

آغاز: بسمله. قال الشیخ الاجل الامام ابو منصور موهوب بن احمد بن محمد بن الخضر الجوالیقی ادام الله عزه و تاییده هذه حروف الفیت العامة تخطی فیها فاحببت التنبیه علیها لانی لم ارها او اکثرها فی الکتب المؤلفة فیما تلحن فیه العامة؛ **انجام:** و لا تقل زرته و قد افاق من علته فهذا ما تیسر اثباته من مغفل خطئهم

خط: نسخ معرب، کا: خلف بن یوسف نجفی، تا: سه‌شنبه ۱۵ ذیحجه ۱۱۰۴ق؛ محمد باقر بن محمد تقی مجلسی این نسخه را که از محل در آمد گرمابه زمین‌های نقش‌جهان سپاهان شایسته سپاهان برگزار کرده؛ واقف: محمد باقر بن محمد تقی مجلسی؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج زرد، ۴۶گ، ۱۲سطر (۴×۱۰)، اندازه: ۱۰×۱۴/۵سم [ف: - ۳۰۳]

● **تکملة القواعد الدینیة = شرح قواعد علامه = الکواکب الباهرة** / فقه / عربی

takmilat-ul qawāʻid-id dīnīya = š.-u qawāʻid-i ʻallāma = al-kawākib-ul bāhira

هزار جریبی، محمد علی بن محمد باقر، ۱۱۸۸ - ۱۲۴۵ قمری

hezār-jarībī, mohammad ʻalī ebn-e mohammad bāqer (1774 - 1830)

وابسته به: قواعد الاحکام فی معرفة (مسائل) الحلال و الحرام؛ علامه حلی، حسن بن یوسف (۶۴۸-۷۲۶)

حاشیه بر کتاب «قواعد الاحکام» علامه حلی است. مؤلف این حواشی را با عنوان «قوله» و به طور تعلیق بر نسخه قواعد نوشته بوده که فرزندش شیخ محمد حسین جمع و افراد در تدوین نموده و مصدر به دیباچه داشته و بدین نام نامیده است. طبق نوشته محمد حسین فرزند فاضل مؤلف، پدرش برخی از این حاشیه را بر کتب زکات، متاجر تا سبق و رمایه و نیز طلاق و قضا مرتب می‌نویسد و برخی دیگر از ابواب طهارت، صلاة و همچنین از اول اقاریر تا نکاح و از حدود تا پایان دیات را در هنگام مطالعه کتاب قواعد، در حواشی و بین سطور به طور نامرتب و مغشوش می‌نگارد، آنگاه محمد حسین آنها را مرتب نموده و آن را که پدر موفق به تدوین آن نشده تکمیل می‌نماید و در این مورد چنین می‌نویسد: «... اذا وفقنی الله سبحانه لتنقیح مصنفانه ره و ابرازها و نشرها و ترویجها بعد مضی سنین من مماته ... و کان ما الحقناه الی الکتاب قریب ثلث الکتاب و ما دونه المصنف (ره) قریب ثلثیه و لما کانت تلک التعلیقة البهیة فی الحقیقة مکملة للقواعد سمیناها بتکملة القواعد». همچنین در مقدمه می‌گوید: «اعلم ان مادونه المصنف (ره) کان علی زکاة القواعد و علی متاجرها الی السبق و الرمی و علی طلاقها و علی قضاها قد اضفت علیها ماعداها و هو قلیل فی الطهارة و الصلوة و من الاقاریر الی النکاح و من الحدود الی آخر الکتاب». کتاب مشتمل است بر: کتاب الطهارة، کتاب الصلاة، کتاب الزکاة، قرض، رهن، ضمان، کفالة، صلح، ودیعه، عاریه، لقطه، کتاب الغصب با شفعه و احیاء الموات، کتاب الاجارة با مباحث مزارعه، مساقات، شرکة، مضاربه، وکالة، اقرار و وصایا، کتاب الفراق، کتاب قضاء القواعد، کتاب الحدود، کتاب الجنایات، فی الدیات. گردآوری این حواشی در سال ۱۳۶۰ شروع و ختم شده است. در پایان، فرزند مؤلف، ترجمه و شرح حال پدرش را با صورت اجازه صاحب قوانین، ملا احمد نراقی و آقا سید جواد عاملی برای ایشان با برخی از مکاتبات علما آورده است.

[دنا ۲۸۷/۳]

۱. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۹۵۸۲

آغاز: بسمله. الحمدلله المودع فی الاصلاب من الصدور شفاء و المقر المصور فی الارحام کیف یشاء؛ **انجام:** کانت مشهورة بالحریة انما کان فردا خفیا نظرا الی ان الغالب فی وطن الحرة هو النکاح و لو متعة

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ مصحح، رکابه‌دار؛ تملک: جعفر بن محمد آل بحرالعلوم طباطبایی در ۱۳۲۷؛ جلد: تیماج زرد، ۳۰۲گ، ۱۹ سطر، اندازه: ۱۵×۲۲سم [ف: ۳۰ - ۲۳۵]

۲. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۸۹۰۲

آغاز: الحمدالله الذی وقفنا لتنقیح حواشی قواعد الملة و الدین و ایدنا لتشریح غوالی فواید الحقیقة و الیقین ... اما بعد فیقول المتزود من انوار بحار العلوم و الحقایق؛ **انجام:** قوله ره لان الغرض منها الدعاء له. قال ره ای للمیت. قد شرعت فی تألیف الرسالة و جمع هذه الحواشی الشریفة طالبا لطریق الحق و الرشاد باذلا لتمام الجد و الاجتهاد قبل المحرم و فرغت منه فی السادس عشر من ربیع

المولود من شهور سنه ۱۲۵۹ تسعة و خمسین و مأتین بعد الالف مع مشاق کثیرة و متاعب عظیمة غیر یسیره و قوبلت الاصل ایضا مع الاصل الاصیل خط المصنف الوالد العلامة علیه الرحمة والله یهدی من یشاء الی صراط مستقیم فخذها و کن من الشاکرین و لمثل ذلک فلیعمل العاملون ذلک فضل الله یوتیه من یشاء.
گزارش یک سوم ابتدای القواعد و الفوائد شهید اول است؛ خط: نسخ، کا: محمد حسین بن محمد علی هزار جریبی، تا: ۱۶ ربیع الاول ۱۲۵۹ق؛ این نسخه پیوست دارد: ۱- فهرست الحاقات کتاب (۱ر-۲ر)، ۲- فهرست مطالب کتاب (۳ر-۷ر)، از مؤلف و پسرش حاشیه‌نویسی دارد؛ کتابخانه مجدالدین نصیر به شماره ۱۲۴۹؛ مهر: پسر مؤلف: «الواثق بالله الغنی محمد حسین بن محمد علی» (چهارگوش)؛ در برگ آخر نسخه نوشته شده: «این نسخه سیزده جزو و یک ورق است و تقریبا سه هزار بیت می‌شود»؛ کاغذ: فرنگی شکری آهار مهره، جلد: تیماج مشکی، ۸۲گ (۱-۸۲)، ۱۷ سطر (۹×۱۶)، اندازه: ۱۴/۶×۲۱/۶سم [ف: ۲۹/۱ – ۲۷۰]

۳. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۴۳۰۶

آغاز: بسمله، الحمدلله الذی اودع انهار بدایع الاسرار و سطح بحار لوامع الانوار؛ **انجام:** قوله والا فلا کفارة فیه قال فربما وجب کفارتان و قد یجب ثلث کفارات.
خط: نسخ، کا: حسن بن علی بن اسماعیل، تا: ۱۰ ذیحجه ۱۲۷۳ق؛ واقف: سید محمد باقر سبزواری، محرم ۱۴۰۵؛ کاغذ: نخودی آهارمهره، جلد: تیماج مشکی، ۲۴۱گ، ۳۰ سطر، اندازه: ۲۰/۵×۳۰/۵سم [ف: ۲۰ – ۹۸]

۴. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۶۴۸۷

آغاز: الحمدلله المودع فی الاصلاب من المصدور شفاء؛ **انجام:** فلابد من المصالحة وه
از باب طهارت تا اوایل باب وصیت؛ خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: انجام؛ کاغذ: شکری، جلد: مقوا با روکش پارچه، ۲۱۶گ، ۲۳ سطر، اندازه: ۱۵×۲۲سم [ف: ۵ – ۴۲۷]

۵. خوی؛ نمازی؛ شماره نسخه:۳۷۵

آغاز: ان بعض تلک التعلیقة کان بخطه الشریف المصنف محرراً علی هوامش کتاب القواعد و بین سطورها من دون تعرض للفقرة المعلقة و انا انما تصدینا لتعینها و تحقیقها بالمناسبة ... و اعلم ان مادونه المصنف کان علی زکاة القواعد و علی متاجرها الی السبق و الرمی و علی قضاها و علی قضاها و علی طلاقها قد اضفت علیها ماعداها و هو قلیل فی الطهارة و الصلاة و آخر الکتاب و لما کانت تلک التعلیقة فی الحقیقة مکملة للقواعد سمینا بتکملة القواعد ...
آغاز شرح بعد از خطبه: من المعتاد، اعلم ان هنا ثلثة اموراً الاول اعتبار الموضع المعتاد فی نقض الطهارةالثانی اعتباره فی الحکم بالنجاسه؛ **انجام:** و هی معنی صحیح لاغبار علیه ورد علی الشارح انالانسلم و جوب الضمان مع تقوم المنفعة لان الضمان انما هو فی المنافع الغالبة للعین.
در فهرست مؤلف ناشناس. کتاب طهارة و صلاة و زکاة و خمس تا آخر بیع که از اول تا خمس خیلی مختصر لکن بیع مفصل می‌باشد؛ خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: آغاز (یک ورق)؛ جلد: تیماج نارنجی، ۲۳ سطر، اندازه: ۱۵×۲۲سم [ف: – ۱۹۱]

← تکملة کتاب العلائم ← ذیل کتاب العلائم لاهتداء الهوائم
← تکملة اللطائف و نزهة الظرایف ← قصص الانبیاء
← التکملة لمختصر وقفی الهلال و الخصاف ← الوقف الخصاف (مختصر)

● تکملة المتألمین فی شرح تبصرة المتعلمین / فقه / عربی

takmilat-ul muta'allimīn fī š.-i tabṣirat-il muta'allimīn

اردبیلی، احمد بن کربلائی بابا، ۱۲۹۴ – ۱۳۵۰ قمری

ardabīlī, ahmad ebn-e karbalāīī bābā (1877 - 1932)

وابسته به: تبصرة المتعلمین فی احکام الدین؛ علامه حلی، حسن بن یوسف (۶۴۸-۷۲۶)

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۱۴۴۹

آغاز: الحمد الله الذی انعمنا من عظیم النعماء و الکر له علی ما اعطانا من جزیل الالاء بان جعلنا من انه افضل المرسلین و الانبیاء؛ **انجام:** فمحموله علی ماذا علم تنجسه لما سمعت من الاتفاق و الاجناع منهم رضی الله عنهم و جزاهم الله عن الاسلام و اهله افضل الجزاء.
جلد اول، شامل کتاب‌های طهارت و صلاه؛ خط: نستعلیق، کاتب = مؤلف، تا: ۴ محرم ۱۳۲۶ق، جا: نجف اشرف؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۲۸۰گ، ۱۶ سطر، اندازه: ۱۷×۲۵سم [ف: ۲/۳۳ – ۱۳۳]

● تکملة المجسطی / هیئت / عربی

takmilat-ul majasṭī

دشتکی شیرازی، منصور بن صدرالدین محمد، – ۹۴۸ قمری

daštakī šīrāzī, mansūr ebn-e sadr-od-dīn mohammad (- 1542)

وابسته به: المجسطی؛ بطلمیوس، کلاودیوس، ش (۱۰۰-۱۷۸)
مختصر کتاب مجسطی تألیف بطلیموس است و مؤلف می‌گوید: «فاقول الرسالة و هی النظر الثالث من الرکن الثالث من کتاب ریاض الرضوان و هی خلاصة المجسطی و قد سمیته بتکملة المجسطی»
[دنا ۲۸۷/۳]

مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۵۲۶۳

آغاز: اسبح الله نور الانوار و مظهر بدایع الاسرار هو الذی انشأ بنوره ظلام الاجرام فنورها

و گوید: فاقول الرساله و هی النظر الثالث من الرکن الثالث من کتاب ریاض الرضوان و هی خلاصة المجسطی و قد سمیته بتکملة المجسطی؛ **انجام:** و نرسم قوس حـ ک من العظمی جنبین
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ افتادگی: انجام؛ روی برگ اول مسطور است: «تکملة المجسطی لغیاث الملة و الدین امیر غیاث الدین منصور رحمه الله تعالی لراصد الفیض القدوسی العبد صدرالدین محمد بن محب علی التبریزی»؛ مهر: «رب اشرح لی صدری و یسرلی امری ۱۰۰۸» (بیضی)؛ واقف: نادرشاه افشار، ۱۱۴۵؛ کاغذ: سفید و زرد، جلد: مقوایی، ۷۰گ، ۱۵ سطر (۱۲/۳×۱۷/۳)، اندازه: ۱۲/۸×۱۹/۸سم [ف: ۸ - ۱۰۷]

● تکملة المجلی / عرفان و تصوف / عربی

takmilat-ul majlā

دشتکی شیرازی، منصور بن صدرالدین محمد، - ۹۴۸ قمری

daštakī šīrāzī, mansūr ebn-e sadr-od-dīn mohammad (- 1542)

وابسته به: مرآة الحقایق و مجلی الدقایق = رساله مجلی؛ دشتکی شیرازی، منصور بن صدرالدین محمد (-۹۴۸ق)

ذیلی است که مؤلف بر «مرآت الحقایق و مجلی الدقایق» خود در چهل بخش کوتاه نگاشته است. وی در آغاز رساله تکمله و بند پنجم آن می‌گوید: هنگامی که من «مجلی» را نگاشتم گروهی از ایرانیان و یکی از اعراب را خوش نیامد و من ناگزیر شدم به سال نهصد هجری یک «مجلی» بر آن افزودم و این کار پنج سال بعد از تألیف اصل کتاب رخ داد، اکنون برخی مطالب را که من در آنجا نیاورده و در «شرح هیاکل» آورده‌ام در اینجا می‌آورم و بدین ترتیب تاریخ تألیف هیاکول نیز معلوم می‌شود. در بخش اول این چهل بخش مانند پوزش در حال دفاع می‌گوید: «من قبلاً نیز قائل به امکان معاد جسمانی بوده‌ام» و این نشانه فشارها است که از طرف قشرگرایان مهاجر از عثمانی به وسیله دولت صفوی بر این فیلسوف وارد می‌شده است.
[دنا ۲۸۷/۳]

تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۳۹۳۶/۳

آغاز: تکلمه المجلی: لا یخفی علی العرفاء انی خالفت فی کثیر من مقاصد هذه الرساله کثیرا من العلماء و ما اشرت الی الطریقه بما عدلت؛ **انجام:** الاربعون: انی عله العدم کعله الوجود قد تکون ذاتیه و قد تکون عرضیه ... و لایکون الوجود عله ذاتیه للعدم. تمت یوم الاحد سلخ شعبان اودئیل ۱۲۹۴
خط: نسخ تحریری، بی‌کا، تا: ۱۲۹۴ق، کاتب نسخه در برگ ۹۵ر بالای سمت راست صفحه نوشته: «در برخی نسخه ها دیدم که این تکلمه پس از مجلی پنجم» (برگ ۹۵ر)؛ کاغذ: اصفهانی نخودی، جلد: مقوا رویه تیماج سرخ، ۶گ (۹۵ر-۱۰۰ر)، ۱۷ سطر (۷/۵×۱۵)، اندازه: ۱۵/۵×۲۱/۵سم [ف: ۱۷ - ۲۰۱]

● تکملة المحصلین = شرح تبصرة المتعلمین / فقه / عربی

takmilat-ul muḥaṣṣilīn = š.-u tabṣirat-il muta‘allimīn

کرباسی، محمد جعفر بن محمد ابراهیم، - ۱۲۹۲ قمری

karbāsī, mohammad ja‘far ebn-e mohammad ebrāhīm (- 1875)

وابسته به: تبصرة المتعلمین فی احکام الدین؛ علامه حلی، حسن بن یوسف (۶۴۸-۷۲۶)

شرحی است بر کتاب «تبصرة المتعلمین فی احکام الدین»، که آن را به خاطر موعظه و صواب‌دید پدرش شیخ محمد ابراهیم کلباسی نگاشته است. قسمت اعظم این شرح بر کتاب طهارت است از اول تا بیان حکم اوانی مشرکین و پس از آن باب پنجم در اعتکاف است از کتاب صوم (از برگ ۱۳۳-۱۳۸)، پس از آن شش برگ از کتاب صوم را دارد که این گزارش را ناتمام رها کرده است و بعد از آن «الفصل الثالث فی بیان ماهیت الجعاله» در پنج برگ و سپس «الفصل الرابع فی السبق و الرمایه» در یک برگ که آن را ناتمام گذاشته است.
[دنا ۲۸۷/۳]

مشهد؛ گوهرشاد؛ شماره نسخه:۱۵۱۵

آغاز: بسمله الحمدلله القادر المتعال المتوحد بالجلال و الجمال المتفرد بالقدم و الکمال المتنزه بکمال قدرته عن الامثال ... و بعد فانی لما کنت فی سالف الایام و ما مضف من الاعوام ... حتی ذرف سنی سته عشر فوفقنی الله تعالی لذلک فاردت ان احرر فیه ما ینضبط به الفروع الفقهیه محتویاً علی الادلة الوافیة مع قلة البضاعة استماعاً لموعظه والدی؛ **انجام:** و لابد فیهما من ایجاب و قبول (نیمی از صفحه نانویس است) الاخیار الابرار و اسأل الله تعالی ان یوفقنی لفهم سایر احکام الشریعه علی احسن الطریقة انه خیر معین فی کل حین.
خط: نسخ، کاتب = مؤلف، بی‌تا؛ محشی با امضای «منه عفی عنه»؛ در میان چند تاریخ تولد از ۶۴-۱۲۵۴ق؛ کاغذ: صیقلی، جلد: تیماج زرد، ۱۹ سطر (۸/۵×۱۴)، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۴ - ۲۰۷۶]

● تکملة الموجز / طب / عربی

takmilat-ul mūjaz

کازرونی، محمد بن مسعود، - ۷۵۸ قمری

kāzeronī, mohammad ebn-e mas‘ūd (- 1358)

وابسته به: المغنی فی شرح الموجز = شرح موجز القانون = شرح سدیدی؛ کازرونی، محمد بن مسعود (-۷۵۸)

تکمله‌ای بر فن هشتم است بر فن اول از فنون چهارگانه کتاب الموجز تألیف علاءالدین علی بن ابی الحزم القرشی معروف به

ابن النفیس (-۶۸۷).

مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۵۲۲۷

آغاز: اسباب الورم بعضها من کثرة المادة؛ **انجام:** خوفا من الوجع المحلل للقوة و الروح

خط: نسخ، کا: محمد بن سدید طبیب کازرونی، تا: پنج‌شنبه ۱۳ رجب ۷۷۵ق؛ افتادگی: آغاز؛ واقف: رضا نائینی، مرداد ۱۳۱۱؛ کاغذ: نخودی پنبه‌ای، جلد: مقوا با رویه پارچه، ۱۲گ، ۲۷ سطر (۱۸/۵×۷/۵)، اندازه: ۱۰×۲۲سم [ف: ۱۹ - ۱۳۱]

● **تکمله نفحات الانس = زندگانی جامی** / تراجم / فارسی

takmele-ye nafahāt-ol ons = zendegānī-ye jāmī

لاری، رضی الدین عبدالغفور، - ۹۱۲ ؟ قمری

lārī, razī-od-dīn ʻabd-ol-qafūr (- 1507)

وابسته به: نفحات الانس من حضرات القدس؛ جامی، عبدالرحمن بن احمد (۸۱۷-۸۹۸)

مؤلف که از شاگردان بنام مولانا عبدالرحمن جامی بوده شرحی بر مشکلات کتاب «نفحات الانس من حضرات القدس» برای ضیاءالدین یوسف فرزند جامی نوشته است که به «حاشیه نفحات» معروف است و در پایان شرح مزبور ترجمه احوال جامی را به تفصیل به قلم آورده که این شرح حال همان است و آن را از آخر شرح نفحات الانس جدا کرده‌اند. در دیباچه می‌گوید: «چون تسوید اوراق [نفحات الانس یا حاشیه خود بر نفحات] به پایان رسید بدین کار پرداختم». در پایان فهرست نام کارهای پیر خود را آورده است.

آغاز: تیمناً بذکره الاعلی و حمداً الله تبارک و تعالی ... و بعد چون تسوید اوراق بتوفیق علیم خلاق به سر حد اتمام رسید و ذکر طوایف اولیا

انجام: و بعد از ان حضرت امیر عمارت عالی بر قبله قبر حضرت ایشان بنیاد نهادند و جمعی از حفاظ تعیین فرمودند و فقه الله لمزید الکرام و بدعائه بختم الکلام.

چاپ: مایل هروی چاپ کرده

[کشف الظنون: ۱۹۶۷/۲؛ فهرستواره منزوی ۲۳۲۸/۳ و ۲۳۲۵/۳؛ مشترک پاکستان ۸۲۸/۱۱ (۱۰ نسخه)؛ دنا ۲۸۷/۳ (۷ نسخه)]

۱. تهران؛ مهدوی؛ شماره نسخه:۱۰۶/۲

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۰؛ ابوبکر کوبنانی در ۹۰۷ در تبریز در مسجد عتیق آن را خوانده و با دو نسخه مقابله نموده؛ کاغذ: هندی [نشریه: ۲ - ۹۵]

۲. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۴۰۵۶/۱۳

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۹۴۰ق؛ کاغذ: ترمه، جلد: رویه میشن، ۲۴گ (۲۰۲پ-۲۲۵پ)، ۲۵ سطر، اندازه: ۱۵×۲۳سم [ف: ۷-۱۷۶]

۳. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۳۷۳۶۷

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ مجدول، مصحح؛ دو برگ پایانی کتاب منقولاتی از خواجه پارسا درباره خواجه بهاء الحق و الدین نقش بند؛ اهدایی: رهبری، مهر ۱۳۸۶؛ کاغذ: کشمیری خوب نخودی آهار مهره، جلد: تیماج یشمی، ۲۳گ (۲پ-۲۴ر)، ۲۳ سطر، اندازه: ۱۲/۵×۲۰سم [اهدائی رهبر: ۸ - ۱۹۱]

۴. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۴۲۴۱

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۸ ذیقعده ۱۰۱۵ق؛ واقف: ابن خاتون، ۱۰۶۷ق؛ کاغذ: نخودی، جلد: پارچه‌ای، ۳۳گ، ۱۴ سطر (۱۴/۵×۸/۵)، اندازه: ۱۵/۵×۲۴/۵سم [ف: ۷ - ۱۱۷]

۵. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۴۰۰۵/۱

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ افتادگی: انجام؛ کاغذ: پسته‌ای، جلد: میشن قهوه‌ای، اندازه: ۱۲/۸×۱۹/۳سم [ف: ۷ - ۱۴۰]

۶. تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه:۲۳۱/۳-عکسی

آغاز و انجام: برابر

اصل نسخه: گنج بخش، ش ۶۱۳ (گنج ۲۱۵۳/۴)؛ خط: نستعلیق تحریری،بی‌کا،تا:قرن۱۱-۱۲؛ ۲۸گ (۸۱-۱۰۸) [عکسی ف: ۲-۷۲]

۷. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۴۴۸۸/۳

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ کاغذ: فرنگی، ۱۵گ (۳۳۱-۳۴۵)، ۲۹ سطر، اندازه: ۱۰×۲۲/۵سم [ف: ۳۶ - ۴۷۹]

۸. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۱۹۹۰

آغاز: به حقیقت ثمره غیرت ملک غیور است جل و جلاله؛ **انجام:** تاریخ من دخل کان آمنا ... و صلی الله علی محمد و آله اجمعین.

خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا [الفبائی ف: - ۱۴۵]

۹. مشهد؛ شیخ علی حیدر؛ شماره نسخه:۴/۱

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ و نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ مجدول، مصحح؛ ۲۱گ (۲پ-۲۲ر)، اندازه: ۱۲/۵×۲۰سم [مؤید: ۳ - ۵۲۶]

● **تکملة نقد الرجال** / رجال / عربی

takmilat-u naqd-ir rijāl

کاظمی، عبدالنبی بن علی، - ۱۲۵۶ قمری

kāzemī, ʻabd-on-nabī ebn-e ʻalī (- 1840)

وابسته به: نقد الرجال = رجال؛ میر مصطفی تفرشی، مصطفی بن حسین (-۱۰۱۵)

تاریخ تألیف: سه‌شنبه ربیع الاول ۱۲۴۰ق

حاشیه و اضافاتی است با عنوان «قوله، قوله» بر کتاب «نقد الرجال» میر مصطفی تفریشی و در مقدمه کتاب مصادر را نام آورده و چند مسأله راجع به مقدماتی رجالی ذکر می‌کند. بر

«نقد الرجال» چند حاشیه و شرح‌ها نگاشته شده که هفت تای آنها در (الذریعه ۶: ۲۲۷–۲۲۸) آمده است.
آغاز: الحمدلله الذی رفع قدر العلماء و فضل مدادهم علی دماء الشهداء ... و بعد فیقول العبد الجانی ... لایخفی ان من اجل العلوم ...
انجام: الا ان ابراهیم ما صرح بتوفیقه. و خبره قد یسمی بالصحیح و یمکن تصحیحه من «ست» بطریق آخر فافهم. و هذا ما یسرلنا جل جلاله ... و نساله ان یجعله خالصا لوجهه ... والحمدلله رب العالمین و له الشکر دائما ابدا و الحمدلله اولا و آخرا
[دنا ۲۸۸/۳]

۱. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۸۶۴ ط
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، کاتب = مؤلف، تا: قرن ۱۳؛ حواشی مؤلف بر این کتاب با علامت «منه قدس سره» در اکثر صفحات، در حاشیه ص ۲۴ تعلیقه‌ای به خط از محمد مهدی گلستانه به خط وی از قرن ۱۳؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج قرمز، ۲۳۹گ، ۲۱ سطر، اندازه: ۱۵/۵×۲۲سم [ف: ۲۴/۲ – ۵۱]
۲. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۹۸۳
آغاز: علیه و توقف الاستدلال لدیه و قد جمعت احوالهم و اعوبت؛ **انجام:** برابر
خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۳ جمادی الاول ۱۲۴۱ق؛ افتادگی: آغاز (مقداری از دیباچه آن افتاده)، افتادگی‌ها در کرانه بخامه دیگری نوشته شده؛ کاغذ: فرنگی سفید آهار مهره، جلد: تیماج مشکی، ۲۳۲گ، ۲۲ سطر، اندازه: ۱۵×۲۰/۵سم [ف: ۲ – ۵۴۷]
قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۵۰عکسی و ۵۱عکسی
نسخه اصل: همان نسخه بالا، در دو قسمت [عکسی ف: ۱–۵۳ و ۵۴]
۳. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۵۲۴۴
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۴؛ مهر: میرزا ابوالفضل تهرانی (مقرنص)؛ جلد: تیماج قرمز، ۴۱۲گ، ۱۴ سطر، اندازه: ۱۲/۵×۲۱سم [ف: ۱۴ – ۴۱]
۴. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۲۹۳۱/۱
خط: نسخ، کا: عبدالله موسوی اشتهاردی، تا: ۱۳۶۲ق؛ جلد: مقوایی عطف تیماج قرمز، ۲۶۶گ (۱پ–۲۶۶پ)، ۱۷ سطر، اندازه: ۱۸/۵×۲۳سم [ف: ۸ – ۱۲۵]
۵. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۴۳۸
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ مصحح؛ تملک: ریحان الله بن جعفر موسوی به تاریخ ۲۸ محرم ۱۳۲۸، حسن بن هادی موسوی (سید حسن صدر کاظمی) به تاریخ ۱۲۹۸؛ مهر: «العبد ریحان الله الموسوی» (بیضی)؛ دارای خط میرزا حسین نوری که کتاب را به طهران به جهت شیخ فضل الله نوری فرستاده؛ جلد: تیماج قرمز، ۲۴۰گ، ۲۱ سطر، اندازه: ۱۵×۲۰/۵سم [ف: ۲ – ۴۰]
۶. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۳۱۵۸/۲
خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ مصحح، با علامت بلاغ؛ جلد: تیماج قرمز، ۱۹۵گ (۷۶پ–۲۷۰ر)، اندازه: ۱۵×۲۰/۵سم [ف: ۸ – ۳۹۰]

● التکملة و الاتمام لکتاب التعریف و الاعلام / تفسیر / عربی

at-takmila wa-l itmām li-k.-it ta‘rīf wa-l i‘lām

ابن عسکر، محمد بن علی، – ۶۳۶ قمری

ebn-e ‘askar, mohammad ebn-e ‘alī (- 1239)

وابسته به: التعریف و الأعلام فی ما أبهم فی القرآن من الأسماء الأعلام؛ سهیلی، عبدالرحمان بن عبدالله (۵۰۸–۵۸۱)
این کتاب تکمله و ذیلی است بر کتاب «التعریف و الاعلام» سهیلی استاد خود با عناوین «قال ح، اقول، قال المؤلف» و با ذکر بعضی از ماخذها در آخر به انجام رسیده است.
چاپ: بیروت، محقق: حسن اسماعیل مروة، دارافکر المعاصر، و دمشق، دارالفکر، ۱۴۱۸ق.
[کشف الظنون ۴۲۱/۱–۴۲۲؛ هدیة العارفین ۱۱۳/۲؛ معجم المؤلفین ۷/۱۱؛ بروکلمان ۴۱۳/۱؛ دنا ۲۸۸/۳]

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۲۰/۲عکسی و ۲۳۱/۲عکسی
آغاز: الحمد لله متمم النعم و الاحسان و معلم الحکم للانسان، المطلق من عقال الجهل و المنطق بالمقال الصعب و السهل؛ **انجام:** و کان جمعی لذلک من جملة من الکتب من توالیف الحدیث ککتابی مسلم و البخاری ... و غیر دلک و اقتصرت علی ذکر الاقوال فی الاکثر من غیر اسناد جریا علی مذهب الشیخ فی کتابه، و الحمد لله رب العالمین
نسخه اصل: ظاهریه – دمشق به شماره عمومی ۵۱۹/ تفسیر ۱۲۴؛ خط: نسخ مشکول، کا: محمد بن عمر بزاز، تا: ۱۳ رمضان ۷۳۷ق؛ ۱۰۱گ (۷۲–۱۷۲)، ۱۷ سطر [عکسی ف: ۱ – ۱۹ و ۲۱۲]
قم؛ مرکز مطالعات؛ شماره نسخه:۱۰۳۷/۲-عکسی
نسخه اصل: همان نسخه بالا [ف: ۲ – ۲۸۹]

● تکمله هندی / طب / فارسی

takmele-ye hendī

دهلوی، اهل الله بن عبد الرحیم، – ۱۱۹۳ قمری

dehlavī, ahl-o-llāh ebn-e ‘abd-or-rahīm (- 1779)

مؤلف می‌گوید: بعد از فراغ از ترجمه موجز القانون به خاطرم رسید که برخی از فوائد علم طب هندی و بعضی از ادویه مجربه خویش را در اوراقی چند ارقام نمایم تا در اکثر قریات که ادویه مستعمله اهل یونان میسر نمی‌آید بدین عمل توانند کرد. این کتاب به ترتیب حروف الفبا تنظیم شده و بعد به امراض اعضاء بدن و درمان آنها اشاره می‌کند.
آغاز: بسمله و حمدله ... اما بعد می‌گوید فقیر مفتقر الی رحمة الله

الکریم اهل الله ابن شیخ عبدالرحیم ...
[دنا ۲۸۸/۳؛ نسخه‌های منزوی ۵۱۱/۱]

خوانسار؛ فاضل؛ شماره نسخه:۳۶۰
آغاز: بسمله و حمدله ... اما بعد می‌گوید فقیر مفتقر الی رحمة الله الکریم اهل الله ابن شیخ عبدالرحیم
خط:نستعلیق هندی،بی‌کا،تا:قرن ۱۱؛ محشی؛ جلد: مقوایی، عطف پارچه‌ای، ۸۱گ، ۱۵ سطر، اندازه: ۱۳/۵×۲۱/۵سم [ف: ۲- ۵۶]
قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۵۰۰
نسخه اصل: همان نسخه بالا [عکسی ف: ۲ - ۹۷]

● **التکمید بالجاورس** / طب / عربی
at-takmīd bi-l-jāwars
ابن مندویه، احمد بن عبدالرحمن، - ۴۱۰ قمری
ebn-e mandūye, ahmad ebn-e ʻabd-or-rahmān (- 1020)
[دنا ۲۸۸/۳]

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۹۵/۱۵۰-ف
نسخه اصل: حمدیه ش ۱۴۴۷؛ بی کا، تا: با تاریخ ۷۵۵ق؛ درهامش است [فیلمها ف: ۱ - ۴۳۱]

← تکمیل اختیارات بدیعی > قرابادین جلالی

● **تکمیل الایمان** / کیمیا / فارسی
takmīl-ul īmān
سید قاسم مجتهد
seyyed qāsem-e mojtahed
[دنا ۲۸۸/۳]

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۷۷۸۹/۸
خط: نستعلیق هندی، کا: ابوالشرف سید عیسی حاجی میان، تا: ۲۵ ذیقعده ۱۳۴۳ق، جا: محله چنچل کوره حیدرآباد دکن؛ کاغذ: هندی، جلد: مقوا، ۲۱ سطر (۱۶×۲۶)، اندازه: ۲۰×۳۲سم [ف: ۱۶-۶۹۹]

● **تکمیل الایمان و تقویة الایقان** / کلام و اعتقادات / فارسی
takmīl-ol īmān va taqvīyat-ol īqān
عبدالحق دهلوی، عبدالحق بن سیف الدین، ۹۵۸ - ۱۰۵۲ قمری
ʻabd-ol-haqq-e dehlavī, ʻabd-ol-haqq ebn-e sayf-od-dīn (1551 - 1643)
ترجمه و شرح متنی است به عربی که متن این کتاب نیز ممکن است از محدث دهلوی باشد. البته به عقاید نسفیه و بدایة العقول او نزدیک است لیکن نمی‌تواند آن باشد، هر چند آقای منزوی در فهرستواره آن را از نسفی دانسته است. برخی متن را به غزالی نسبت داده‌اند که بر آن نیز وجهی نیافتیم. در این رساله بنا به گفته مؤلف عقائد صحیح اهل سنت و جماعت بازگو می‌شود و جز به بیان قول صحیح تعرض نکرده و اقوال باطله را نمی‌آورد.
آغاز: بسمله و الحمد لله رب العالمین و الصلوة و السلام علی سید المرسلین و امام المتقین و خاتم النبیین محمد ... اما بعد می‌گوید ... عبد الحق بن سیف الدین الترک الدهلوی البخاری که این رساله‌ایست مسمی به تکمیل الایمان و تقویة الایقان در بیان عقاید اسلام و قواعه ملت بر طریقه سنیه اهل سنت و جماعت.
انجام: ختم رساله بر رجاء و مغفرت و رحمت آمد ... در این رساله در نوشتن لفظ عربی از عقاید دو غرض بود یکی تبرک و تیمن لفظ مشایخ ... دیگر ضبط و اختصار ... تا آن لفظ را به جنس یاد گیرند و ورد سازند ... و چون در امتزاج و اختلاط ان به بعضی عبارات عربی کتاب احتمال ابهام و امکان اشتباه داشت آن را در اخر رساله جدا نوشتم
چاپ: مشار فارسی، ج۱، ص۱۴۱۳، مدارس، سنگی، ۱۲۸۹ق، وزیری، ۱۱۹ص
[ایضاح المکنون: ج ۱ص۳۱۶؛ نسخه‌های منزوی ۹۲۵/۲؛ دنا ۲۸۸/۳؛ فهرستواره منزوی ۲۲۷/۹]

۱. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۸۹۵۳
آغاز: برابر؛ **انجام:** و همین است معنی این حدیث ... البه فطری محض
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱ [رایانه]
۲. تهران؛ نوربخش؛ شماره نسخه:۶۸۱
آغاز و انجام: برابر
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ مجدول مذهب؛ کاغذ: فرنگی، جلد: عطف پارچه سبز، ۱۰۳گ، ۱۱ سطر، اندازه: ۱۵/۵×۲۱سم [نشریه: ۱۳ - ۶۲]
۳. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۵۱۰۸/۵
آغاز: برابر؛ **انجام:** و ایمن بودن از مکر وی کفر است و سلامتی ایمان در میان امید و بیم است.
متن و ترجمه فارسی آن به صورت مستقل نیز در پایان این نسخه آمده؛ خط: نستعلیق، کا: یدالله، تا: ۲۷ رجب ۱۱۰۸ق؛ مصحح، محشی با نشان «۱۲»؛ مهر: «محمد خورشید ابن فتح محمد» (بیضی)، «دارد امید شفاعت ز محمد مهدی ۱۱۱۲» (دایره)، «در طریق زیر فرمانم بزم عرفان باسم احسانم» (بیضی)، «... مصطفی است ... حضرت ... فرمان ... خطاست» (بیضی)؛ کاغذ: شرقی، جلد: مشمع مشکی، ۹۰گ (۴۷-۱۳۶)، ۱۵ سطر (۶×۱۲)، اندازه: ۱۲×۲۰سم [ف: ۳۸ - ۲۷۹]
۴. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۰۱۱۵
خط: نستعلیق، کا: حسن بن محمد کیلابی، تا: ۲۱ رمضان

۱۱۳۰ق، جا: کابل؛ جلد: تیماج قرمز، ۱۰۹گ، ۱۵ سطر، اندازه: ۱۱×۱۶سم [ف: ۲۶ - ۸۲]

۵. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۱۱۱۹

بی کا، تا: قرن ۱۳؛ خریداری از رضا شیخان [رایانه]

۶. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۲۱۳۶

آغاز: برابر؛ **انجام:** گر خطای رود زنوک قلم بصلاح آورند اهل کرم.

خط: نستعلیق، کا: ابومحمد متخلص به عیش بن نورالهدی فاروقی جاجموی،تا:چهارشنبه۲رجب۱۲۷۴ق؛مجدول؛جلد:مقوایی عطف تیماج قهوه‌ای، ۸۷گ، ۱۵ سطر، اندازه: ۱۵×۲۴سم [ف: ۶ - ۱۴۷]

۷. مشهد؛ شیخ علی حیدر؛ شماره نسخه:۱۳۲۵/۲

آغاز: برابر؛ **انجام:** اگر مقدار ملحه باشد بعد از آن باقی مانند و هرگز فنا پذیر نشود

فقط دو برگ اول کتاب است؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: انجام؛ جلد: تیماج سبز، ۲گ (۶۴ر-۶۵ر)، ۱۷ سطر، اندازه: ۱۱×۲۰سم [مؤید: ۳ - ۲۷۰]

۸. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۲۹۹

آغاز: برابر؛ **انجام:** و ایمن بودن از مکر وی کفر است و سلامتی ایمان در میان امید و بیم است (تمام شد)

خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج سرخ، ۷۱گ، ۱۷ سطر (۱۲×۲۲)، اندازه: ۸×۱۸سم [ف: ۷ - ۲۶۳۸]

۹. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۷۹۰۷

آغاز: برابر؛ **انجام:** کافر نگردد و راست گو دانستن منجمان ... و نومیدی از رحمت خدای کفر است ... سلامتی ایمان در میان همه

خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: انجام [رایانه]

۱۰. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۷۸۹۹

بی‌کا، بی‌تا [د.ث. مجلس]

● تکمیل البیان فی معرفة القرآن / علوم قرآن / فارسی

takmīl-ol bayān fī maʻrefat-el qorʼān

شیرعلی مهمان

šīrʻalī-ye mehmān

به دستور: نواب عمدة الملک محمد رفیع الدین خان

ترجمه آیات ناسخ و منسوخ قرآن است، با مقدمه‌ای درباره معنی نسخ و انواع آن، بیشتر آیات را اول ترجمه بعداً توضیح می‌دهد.

[دنا ۲۸۹/۳]

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۲۱۰۴

آغاز: محامد بی قیاس و اثنیه قدسی اساس مر حضرت پادشاه خالق الجن و الناس را که بعض احکام خویش را؛ **انجام:** ناتمام: سوره غاشیه مکیه ۲۶ کلمات ۹۲ حروف ۳۸۱ در این سوره حکم واحد منسوخ است.

خط: نستعلیق، آیات نسخ معرب، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: مقوایی عطف تیماج مشکی، ۶۵گ، ۱۱ سطر، اندازه: ۱۳×۲۱سم [ف: ۶ - ۱۱۸]

● تکمیل الصناعة (منتخب) = قافیه = منتخب مقطع تکمیل الصناعة = علم قوافی = فن قوافی / عروض و قافیه / فارسی

takmīl-os senāʻa (mn.) = qāfīye = montaxab-e maqtaʻ-e takmīl-os senāʻa = ʻelm-e qavāfī = fann-e qavāfī

حسینی، عطاء الله بن محمود، - ۹۱۹ قمری

hoseynī, ʻatāʼ-o-llāh ebn-e mahmūd (- 1514)

به دستور: امیر علیشیر نوائی، برای رکن السلطنه میر علی سیرت

تاریخ تألیف: غره رمضان ۸۹۲ق

رساله‌ای مختصر در علم قافیه که از «تکمیل الصناعة» تألیف خود برگزیده که بخش پایانی یا «مقطع» کتاب تکمیل الصناعه است و با تغییرات و افزودن مقدمه و موخره و در نه «حرف» تنظیم نموده: ۱. تعریف قافیه؛ ۲. تعداد حروف قافیه و بیان حروف روی؛ ۳. بیان حروفی که بعد از دویست؛ ۴. بیان حرکات قافیه؛ ۵. بیان انواع روی و اوصاف این انواع و القاب قافیه به اعتبار اوصاف؛ ۶. بیان انواع قافیه به اعتبار تقطیع؛ ۷. بیان عیوب ملقبه قافیه؛ ۸. بیان عیوب غیر مقلبه قافیه؛ ۹. تحقیق حاجب و ردیف. وی نخست کتاب بدایع الصنایع را در عروض و بدیع به نام امیر علیشیر نوائی نوشت و در آن از «تکمیل الصناعة» خود که قصد داشت پس از «بدایع الصنایع» تألیف نماید یاد نمود. پس از اینکه «تکمیل الصناعه» را تألیف کرد آن را بار دیگر منتخب ساخت و در مقدمه آن از امیر علی و منتخب خود یاد کرد. تا کنون به جز این گزیده بخش‌های دیگر تکمیل الصناعة به دست نیامده و محتمل است تألیف آن اصلاً تمام نشده باشد چه عطایی در آغاز و انجام بدایع الصنایع آرزو می‌کند تکمیل الصناعة را به بیاض آورد.

آغاز: بسمله سپاس بی قیاس صانعی را که تأسیس بدایع مصنوعات و نظم سلسله موجودات ... این رساله‌ای است درعلم قوافی به عرف شعرای عجم منتخب از مقطع کتاب تکمیل الصناعة که آن را این حقیر فقیر عطاء الله بن محمود الحسینی درفن شعر تحریر نموده باشارت. بندگان عالی حضرت صاحب قران مقرب الحضرة السلطانی ... رساله مشتمل است بر نه حرف بعدد حروف قافیه حرف اول درتعریف قافیه ... حرف نهم در تحقیق حاجب و ردیف ...

انجام: مشابه حال آن کس بود او را ردیف نام کردند. رباعی: قد تم رسالتی بعون الملک الوهاب ×× امید که باشد همگی صدق و صواب / ور سهو و خطائی شده باشد واقع ×× رب الغفر لی انک انت الوهاب

چاپ: با تصحیح بهروز ایمانی، در گنجینه بهارستان، بخش ادبیات، جلد اول، ۱۳۸۰ش، کتابخانه مجلس شورای اسلامی،

صص ۱۳-۴۲
[الذریعة ۱۴/۱۷، ۱۳، ۱۹۷ و ۲۵۹/۱۵ و ۴۱۹/۴ و ۱۹/۴: تکمیل الصناعة؛ کشف الظنون ۴۷۱/۳۰ و ۸۸۱/۱؛ نسخه‌های منزوی ۲۱۶۸/۳: نشانی ۳۰ نسخه؛ مکتبة امیرالمؤمنین ۳۵۰/۱؛ شورا ۲۹/۱: ۱۵۵؛ دنا، ج۳، ص۲۸۹-۲۹۱ (با دو عنوان پی در پی و جمعاً ۸۱ نسخه)]

۱. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۱۸۰۴/۱
خط: نستعلیق، کا: محمد شفیع بن ابی طالب غیاث الدین علی بن شمس الدین محمد حسین، تا: قرن ۱۰؛ افتادگی: آغاز؛ کاغذ: ترمه، جلد: میشن آلبالویی سیر، ۱۵ سطر [ف: ۵ - ۳۶۷]

۲. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۷۱۴۰/۴
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۰؛ کاغذ: سمرقندی، جلد: تیماج سرخ، ۱۵گ (۱۹پ-۳۳ر)، ۱۹ سطر (۷/۵×۱۲/۵)، اندازه: ۱۲/۵×۱۸سم [ف: ۱۶ - ۴۶۴]

۳. اصفهان؛ روضاتی، سید محمد علی؛ شماره نسخه:۲/۱۲
آغاز و انجام: برابر
خط: نستعلیق زیبا، کا: ابوالقاسم کمال آزادی مشهدی مرادی، تا: ۳ جمادی الثانی ۹۳۱ق؛ ۲۲گ (۱۲۸-۱۴۹پ)، اندازه: ۱۲×۱۷سم [نشریه: ۵ - ۱۳۸]

۴. تهران؛ مفتاح؛ شماره نسخه:۱۲۰۵/۵
خط: نستعلیق، کا: میرویس تونی، تا: ۱۵ ذیحجه ۹۳۲ق؛ قطع: ربعی [نشریه: ۷ - ۲۶۹]

۵. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۲۹۵۵
آغاز و انجام: برابر
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۹۳۸ق، جا: تبریز؛ واقف: شیخ عبدالله مجتهدپور، ۱۳۶۲ش؛ کاغذ: شکری و نخودی، جلد: مقوایی، ۸۴گ، ۱۲ و ۱۷ سطر، اندازه: ۱۲×۱۸/۵سم [ف: ۱۷ - ۳۲۹]

۶. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۴۸۳/۳
آغاز: برابر
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۹۵۰ق؛ از این رساله دو ورق اول به خط نستعلیق و بقیه به خط جدیدتر قرن یازدهم است؛ کاغذ: ترمه، جلد: میشن لائی قهوه‌ای، ۲۰ سطر [ف: ۵ - ۳۶]

۷. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۶۴۵۰/۲
آغاز: نیکوست که دل زبنده برداشته - ×× دشمن چو شنیدی می‌نگنجد ز نشاط؛ **انجام:** فتح را و تشدید دال و در شعر مقفی از اواخر حرف اول تا اواخر حرف نهم؛ خط: نستعلیق خوب، بی‌کا، تا: ۹۶۰ق؛ محشی؛ واگذاری بنیاد مستضعفان و جانب ازان تهران در شهریور ۱۳۶۷؛ کاغذ: نخودی آهار مهره سمرقندی، جلد: تیماج مشکی، ۲۲گ، ۱۵ سطر، اندازه: ۱۰/۴×۱۸سم [ف: ۲۳ - ۲۸]

۸. تهران؛ الهیات؛ شماره نسخه:۴۷۱/۳
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: اوایل شوال ۹۶۰ق، جا: جونیز؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: تیماج سبز، ۱۵گ (۴۵پ-۵۹ر)، ۱۹ سطر (۶×۱۴)، اندازه: ۱۰/۵×۲۰/۵سم [ف: - ۳۰۷]

۹. مشهد؛ الهیات؛ شماره نسخه:۲۱۲
آغاز و انجام: برابر
خط: نستعلیق، کا: میرعلی بن حاجی محمد الجامی، تا: ۱۱ ربیع الاول ۹۶۳ق؛ محشی با رمز «منه»؛ مهر: «انه لقرآن کریم»؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۳۳گ، ۱۴ سطر (۵/۵×۱۱/۵)، اندازه: ۱۱×۱۷/۵سم [ف: ۱ - ۵۸۰]

مشهد؛ مولوی، عبدالمجید؛ شماره نسخه:۲۱۲
همان نسخه بالا [نشریه: ۵ - ۳۱]

۱۰. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۴۵۱۵/۴
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۹۸۱ق؛ محشی با نشان «منه»؛ کاغذ: سمرقندی، جلد: تیماج عنابی، ۳۲گ (۷۱-۱۰۲)، ۱۵ سطر (۷×۱۱)، اندازه: ۱۲×۱۶سم [ف: ۱۳ - ۳۴۶۷]

۱۱. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۲۶۵۴/۳
خط: نستعلیق، کا: عبدالصمد طبیب، تا: ۲۴ ربیع الاول ۹۸۵ق، جا: دامغان؛ محشی با نشان «منه رحمه الله»؛ کاغذ: ترمه، جلد: میشن قهوه‌ای،۱۶گ(۱۴پ-۲۹ر)،۱۵سطر،اندازه:۱۲×۱۷سم[ف: ۶ - ۸۴]

۱۲. تبریز؛ ملی تبریز؛ شماره نسخه:۳۰۳۱
آغاز و انجام: برابر
خط: نستعلیق، کا: خواجه مر بن حسن گیلانی، تا: ۹۹۷ق؛ کاغذ: سمرقندی، جلد: چرمی، ۲۵گ، ۱۵سطر، اندازه: ۹×۱۵سم [ف: ۲ - ۷۵۱]

۱۳. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۶۱۰۲/۱
آغاز و انجام: برابر
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ کاغذ: هندی، جلد: تیماج مشکی عطف تیماج قهوه‌ای، ۳۸ص (۲-۳۹)، اندازه: ۱۲/۵×۱۹/۵سم [ف: ۱۹ - ۸۵]

۱۴. تهران؛ ادبیات؛ شماره نسخه:۴۷/۱ ـ د
آغاز و انجام: برابر
پایان در حرف نهم (حرکت قافیه) افتاده؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج مشکی، ۷۳گ، ۱۷ سطر (۵×۱۳)، اندازه: ۱۰/۵×۱۷سم [ف: ۱ - ۴۴۱]

۱۵. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۸۰۰/۲
در نه حرف؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۰ و ۱۱؛ کاغذ: ترمه، جلد: میشن سیاه، ۱۸گ (۱۴۹پ-۱۶۶ر)، ۱۹ سطر، اندازه: ۱۰/۸×۲۰/۳سم [ف: ۵ - ۱۷۹]

۱۶. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۱۴۹۸/۲
آغاز: برابر؛ **انجام:** با وجود آنکه قافیه معمول است ...
خط: نستعلیق خفی، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ افتادگی: انجام؛ محشی؛ کاغذ: شرقی، جلد: تیماج مشکی، ۵گ (۵۵-۵۹)، ۲۶ سطر (۸/۵×۱۴)، اندازه: ۱۲×۱۷سم [ف: ۲۹ - ۱۲۶]

۱۷. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۹۶۰۱
آغاز: نیکوست که دل زینده برداشته دشمن جوشیدند می‌تکنجد

نشاط؛ **انجام:** می‌گوید بفتح راء تشدید و ال و در شعر مقفی ...
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ کاغذ: نخودی، جلد: تیماج [رایانه]

۱۸. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۹۲۶۹/۱
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ جلد: مقوا عطف تیماج قهوه‌ای، ۲۶ص (۱پ-۲۶ر)، ۱۳ سطر، اندازه: ۱۰×۱۶/۵سم [ف: ۳۰ - ۴۴]

۱۹. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۲۵۷۲/۲
آغاز و انجام: برابر
خط: نستعلیق، کا: محمد صادق بن محمد تقی تفرشی ظهیری بیانی، تا: قرن ۱۱؛ در نزدیک به پایان دهه میانی ماه رمضان ۱۰۸۷ (سال بیست عالمگیری) در شاه جهان آباد به دست همان تفرشی مقابله شده؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج مشکی، ۲۲گ (۴۹پ-۷۰پ)،۱۴سطر(۷/۵×۱۵/۵)، اندازه: ۱۳/۵×۳۲/۵سم [ف: ۹- ۱۳۶۸]

۲۰. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۵۲۵۱/۲
خط:نستعلیق تحریری،کا:محمد جعفر بن هیبت الله حسینی سمنانی اعرجی، تا: قرن ۱۱؛ ۱۸گ (۱۰۸پ-۱۲۵ر) [مختصر ف: ۶۰۵]

۲۱. اصفهان؛ دانشگاه اصفهان؛ شماره نسخه:۱۳۷
انجام: و مع ذلک اولی آن است که این نوع قوافی را پهلوی یکدیگر نیارند و ...
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ افتادگی: انجام؛ مصحح، محشی به نقل از مؤلف؛ جلد: بدون جلد، ۱۷گ، ۱۶سطر، اندازه: ۱۰×۱۷سم [ف: ۱ - ۹۹]

اصفهان؛ دانشگاه اصفهان؛ شماره نسخه:۵۷۴
همان نسخه بالا [نشریه: ۱۱ - ۹۱۸]

۲۲. قم؛ مرکز مطالعات؛ شماره نسخه:۸۴۱
آغاز: برابر؛ **انجام:** خامس آنکه تا ممکن باشد قافیه را مکرر نسازند تا حمل بر عجز نشود.
خط: نستعلیق، کا: جمال الدین احمد، تا: جمادی الاول ۱۰۳۱ق؛ مصحح، محشی به امضاء «منه همه»؛ اهدایی: جواد کمالیان، ۱۳۵۴؛ جلد: تیماج زیتونی، ۸۰گ، ۱۶ سطر، اندازه: ۹×۱۹سم [ف: ۲ - ۱۰۹]

۲۳. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۳۶۲۲/۲
آغاز و انجام: برابر
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: اواسط جمادی الثانی۱۰۷۸ق؛ مصحح، محشی، در دو برگ آخر یادداشتی در خواص آیة الکرسی به خط عبدالمطلب علائی به تاریخ سلخ جمادی الثانی ۱۰۷۸ آمده؛ ۲۸گ (۳۴-۵۱پ)، اندازه: ۱۰/۵×۱۷سم [محدث ارموی مخ: ۳-۱۵۵۳]

۲۴. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۲۰۲۹/۱
آغاز و انجام: برابر
خط: نستعلیق خوش، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ محشی؛ کاغذ: فرنگی آهار مهره، ۱۴گ (۱-۱۴)، ۱۸ سطر، اندازه: ۶/۵×۱۲/۵سم [ف: ۳۰ - ۳۸۷]

۲۵. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۹۴۶۱/۲
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ جلد: تیماج مشکی، ۲۲گ (۶۸پ-۸۹پ)، ۱۴ سطر، اندازه: ۱۰×۱۴/۵سم [ف: ۲۴ - ۲۲۶]

۲۶. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۲۶۷۰/۲
خط:نسخ،بی‌کا،تا:قرن۱۲؛کاغذ:پسته‌ای،جلد: رویه میشن قهوه‌ای، ۱۶گ (۳۹پ-۵۴ر)، ۱۷ سطر، اندازه: ۱۵×۲۲سم [ف: ۶ - ۸۹]

۲۷. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۷۷۰/۱۹-طباطبائی
بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ کاغذ: فرنگی سفید آهار مهره، جلد: تیماج مشکی، ۴۲ص (۱۲۱-۱۶۲)، ۱۹و۲۰و ۲۷سطر، اندازه: ۱۰×۲۱سم [ف: ۲۳ - ۶۵]

۲۸. همدان؛ برنا، قاسم؛ شماره نسخه:۵۰
بی کا، تا: قرن ۱۲ [نشریه: ۵ - ۳۷۹]

۲۹. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۹۲۳۷/۲
خط: نستعلیق، کا: محمد حسین بن محمد معصوم، تا: پنج‌شنبه ۲۰ جمادی الاول ۱۱۲۰ق؛ جلد: تیماج مشکی، ۱۰گ (۸۰پ-۸۹پ) ۲۳ سطر، اندازه: ۱۵/۵×۲۱سم [ف: ۳۰ - ۲۸]

۳۰. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۹۸۳/۱-طباطبائی
بی کا، تا: قرن ۱۳؛ کاغذ: فرنگی آهار مهره، جلد: تیماج مشکی، ۱۳ص (۱-۱۳)، اندازه: ۱۶×۲۱سم [ف: ۲۳ - ۲۶۱]

۳۱. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۸۴/۱-طباطبائی
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ کاغذ: فرنگی سفید آهار مهره، جلد: تیماج مشکی، ۴۰گ (۱-۴۰)، ۱۰و ۲۰ سطر، اندازه: ۱۴/۵×۲۰/۵سم [ف: ۲۲ - ۱۲]

۳۲. قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه:۲۴۹۱/۴
آغاز: برابر؛ **انجام:** میتواند گفت که چون این حروف در قوافی اشعار اکثرآن است که در کنار قافیه واقع
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: انجام؛ ۲۱گ، ۱۳ سطر، اندازه: ۱۳×۲۱سم [ف: ۵ - ۲۱۴۱]

۳۳. تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه:۴۲۷/۴
آغاز و انجام: برابر
خط: نستعلیق تحریری، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ ۱۴گ (۳۷پ-۵۲) [ف: ۱ - ۱۹۳]

۳۴. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۶۳۲/۳
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج، ۷۰ص (۱۸۵-۲۵۴)، ۱۲سطر(۶×۱۳)، اندازه: ۱۱×۱۸سم [ف: ۶ - ۱۸۷]

۳۵. تهران؛ مؤسسه مطالعات اسلامی؛ شماره نسخه:۲۳/۲
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ ریز، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ کاغذ: نازک آهار زده، جلد: تیماج نرم مشکی، ۱۵گ (۱۶پ-۳۰)، ۱۷ سطر (۸/۵×۱۵)، اندازه: ۱۵/۵×۲۰/۵سم [ف: - ۲۰]

۳۶. تهران؛ نوربخش؛ شماره نسخه:۸۲۴
آغاز: برابر

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ کاغذ: فرنگی سفید، جلد: تیماج قرمز عطف تیماج قرمز روشن، ۱۸گ، ۱۵ سطر، اندازه: ۱۳/۵×۱۹سم [نشریه: ۱۳ – ۱۹۵]

۳۷. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۸۸۲۷/۱

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: اواخر ماه شوال قرن ۱۳؛ مصحح، رکابه‌دار؛ خریداری از اشتری؛ کاغذ: فرنگی شکری آهار مهره، جلد: میشن قهوه‌ای، ۴۳ص (۱– ۴۳)، ۱۱ سطر (۷×۱۴)، اندازه: ۱۲/۵×۱۹/۹سم [ف: ۲۹/۱ – ۶۴]

۳۸. قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه:۳۰۵۸/۲

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، کا: محمد دهنوی (ساکن مدرسه کاسه گران)، تا: ۱۲۱۷ق؛ مصحح، محشی از مؤلف؛ ۱۹گ، ۱۶ سطر، اندازه: ۱۰×۱۵سم [ف: ۵ – ۲۱۴۱]

۳۹. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۰۷۴۳/۲

آغاز و انجام: برابر؛ چونکه بدین پایه رساندم کلام ×× ختم کنم ذکر سخن والسلام

نام مؤلف به قرینه آغاز نسخه تعیین شد؛ خط: نستعلیق تحریری، کا: محمد علی بن محمد مهدی، تا: ۱۲۲۴ق؛ واقف: ایرانی مجرد، بهمن ۱۳۵۰؛ کاغذ: نباتی آهار مهره، جلد: میشن مشکی، ۱۶ سطر، اندازه: ۱۵×۲۰/۵سم [ف: ۹ – ۲۵۵]

۴۰. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۵۹۲۸/۲

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۲۲۶ق؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج سیاه، ۱۱گ (۲۳پ–۳۳پ)، ۲۱ سطر (۸×۱۶)، اندازه: ۱۵×۲۴سم [ف: ۱۶ – ۱۵۸]

۴۱. اصفهان؛ مدرسه صدر بازار؛ شماره نسخه:۴۷۴/۵

خط: نستعلیق، کا: محمد علی بن علی اصغر اصفهانی، تا: ۱۲۲۷ق؛ جلد: تیماج مشکی، ۲۲گ (۴۱پ–۶۲ر)، اندازه: ۱۰/۵×۱۷/۵سم [ف: ۲ – ۳۳۸]

۴۲. مشهد؛ گوهرشاد؛ شماره نسخه:۱۱۶۰/۱

آغاز و انجام: برابر

خط: شکسته نستعلیق، بی‌کا، تا: محرم ۱۲۲۸ق؛ مهر: حاج سید سعید؛ کاغذ: فستقی، جلد: تیماج مشکی، ۲۰گ (۱–۲۰)، ۱۷–۱۴ سطر (۷/۵×۱۳)، اندازه: ۱۱×۱۶/۵سم [ف: ۳ – ۱۶۱۵]

۴۳. مشهد؛ گوهرشاد؛ شماره نسخه:۱۷۳۵/۲

خط:شکسته نستعلیق،کا:محمد نبی حسنی حسینی،تا:۱۶ ربیع الاول ۱۲۴۶ق؛ واقف: سید سعید طباطبایی، ۱۳۳۲؛ کاغذ: شکری آهار مهره، جلد: تیماج مشکی، ۱۴گ، اندازه: ۱۱×۲۳سم [ف: ۵ – ۱۵۳]

۴۴. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۸۹۰۳/۳۵

آغاز و انجام: برابر

کامل؛ خط: نسخ و نستعلیق، بی‌کا، تا: ۲۲ محرم ۱۲۴۹ق، جا: دارالسلطنه تبریز؛ کاغذ: فرنگی نخودی و حنایی آهار مهره، جلد: تیماج مشکی، ۲۵ص (۴۶۶–۴۸۳ و ۴۹۴–۵۰۰)، اندازه: ۱۴/۳×۲۰/۱سم [ف: ۲۹/۱ – ۲۷۷]

۴۵. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۰۳۸/۳

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۷ محرم ۱۲۴۹ق؛ مصحح، محشی؛ جلد: مقوایی عطف تیماج قهوه‌ای، ۱۷گ (۳۰پ–۴۶پ)، اندازه: ۱۲×۲۴سم [ف: ۳ – ۲۳۰]

۴۶. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۳۰۱۳/۱

آغاز: برابر؛ **انجام:** و کان اتمام تألیفها فی عره رمضان المبارک سنه اثین و تسعین و ثمانمائه

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۲۴۹ق؛ کاغذ: فرنگی، جلد: مقوایی، عطف میشن مشکی، ۱۱ص (۱–۱۱)، ۲۳ سطر (۱۳×۱۷)، اندازه: ۱۷×۲۱سم [ف: ۶ – ۷۷۸]

۴۷. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۱۳۳/۵

آغاز: برابر؛ **انجام:** در شعر پارسی ... هم نفاد خوانند و السلام تمام شد

نام مؤلف به قرینه آغاز نسخه تعیین شد؛ خط: نستعلیق، کا: محمد بن حسن، تا: ۱۲۵۲ق، جا: طهران؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج قرمز، ۴۴ص، ۱۴ سطر (۶×۱۲)، اندازه: ۱۱×۱۸سم [ف: ۵ – ۱۸۸]

۴۸. تهران؛ مفتاح؛ شماره نسخه:۸۳۰/۲

خط: نستعلیق، کا: علی محمد شیرازی، تا: جمعه صفر ۱۲۵۵ق، قطع: بیاضی ربعی [نشریه: ۷ – ۲۵۹]

۴۹. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۸۸۵۷/۱

آغاز و انجام: برابر

کامل؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۲۵۹ق؛ یادداشت خریداری علی مدری با مهر او «هوالعلی۱۲۶۷» (بیضی)؛ خریداری از حاج شرف الملک فلسفی؛ کاغذ: فرنگی شکری آهار مهره، جلد: تیماج مشکی، ۳۲ص (۱–۳۲)، ۱۸ سطر (۷×۱۴)، اندازه: ۱۴/۱×۲۱/۹سم [ف: ۲۹/۱ – ۱۵۵]

۵۰. قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه:۲۱۴۸

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۲۶۰ق؛ فاقد جلد، ۲۱گ، ۱۷ سطر، اندازه: ۱۳×۲۱سم [ف: ۳ – ۱۳۹۵]

۵۱. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۸۲۰/۲

آغاز: برابر؛ **انجام:** و کان اتمام تألیفها فی غره رمضان المبارک سنه اثنین و سبعین و ثمانمائه الحمدلله اولا و آخراً.

خط: نسخ، بی‌کا، تا: محرم ۱۲۶۱ق؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج مشکی، ۱۲ص (۲۹–۴۰)، ابعاد متن: ۸×۱۴، اندازه: ۱۴×۲۱سم [ف: ۶ – ۴۵۶]

۵۲. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۱۸۵۷

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: رجب ۱۲۶۱ق؛ محشی؛ واقف: تقی مدرس رضوی؛ کاغذ: فرنگی نخودی رنگ، جلد: تیماج مشکی، ۱۶گ، مختلف السطر، اندازه: ۱۵×۲۱/۵سم [ف: ۹ – ۱۷۸]

۵۳. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۹۰۳۳/۲

انجام: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۲۶۴ق؛ جلد: تیماج مشکی، ۱۷گ (۱۹پ-۳۵پ)، ۲۰ سطر، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۲۳ - ۱۹۱]

۵۴. قم؛ فیضیه؛ شماره نسخه:۱۷۳۸/۳

آغاز: برابر

خط: نستعلیق، کا: علی بن احمد، تا: ۱۲۶۶ق؛ ۱۷گ، ۱۶سطر، اندازه: ۱۰×۱۵سم [ف: ۳ - ۱۲۵]

۵۵. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۱۹۸۶/۲

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ و نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۲۶۷ق؛ جلد: مقوایی عطف تیماج قهوه‌ای، ۱۲گ (۳۶پ-۴۷پ)، ۱۶ سطر، اندازه: ۱۵×۲۲سم [ف: ۵ - ۴۱۷]

۵۶. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه:۷۱۵۸

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا: محمد حسن بن محمد باقر حسنی حسینی جهانشاهی، تا: ذیقعده ۱۲۶۷ق؛ کاغذ: فرنگی سفید، جلد: تیماج مشکی، ۱۴گ، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۵ - ۶۵۹]

۵۷. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۴۲۷۷/۳

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، کا: اسحاق حسینی، تا: ۲۳ ربیع الاول ۱۲۶۷ق؛ کاغذ: نباتی، جلد: پارچه‌ای عطف تیماج قهوه‌ای، ۳۸ص (۱۶۰-۱۹۷)، اندازه: ۱۴/۷×۲۱سم [ف: ۱۷ - ۴۵۱]

۵۸. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۸۵۶۸/۱

خط: نستعلیق، کا: محمد باقر بن ملا ابراهیم زنوزی تبریزی، تا: دوشنبه رجب ۱۲۶۷ق؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج تریاکی، ۱۸گ (۲پ-۱۹ر)، ۱۸سطر (۴×۷) [ف: ۱۷ - ۱۶۲]

۵۹. مشهد؛ الهیات؛ شماره نسخه:۲۰۹۴۴/۲

آغاز: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۲۶۷ق؛ جلد: تیماج مشکی، ۲۰ سطر (۷/۵×۱۵)، اندازه: ۱۴×۲۲سم [ف: ۲ - ۵۲۳]

۶۰. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۵۱۹۳/۴

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ زیبا، کا: حاجی آقا بن عبدالله تبریزی، تا: ۱۲۶۷ق؛ مصحح، محشی؛ مهر: «الواثق بالله الغنی احمد الحسنی الحسینی الجهانشاهی» (مستطیل)؛ کاغذ: فرنگی، ۲۶گ (۷۱-۹۶)، ۱۴ سطر، اندازه: ۶×۱۳سم [ف: ۳۸ - ۵۸۱]

۶۱. اصفهان؛ دانشگاه اصفهان؛ شماره نسخه:۲۳/۲

خط: نسخ، کا: حاجی آقا بن عبدالله تبریزی، تا: ۱۲۶۷ق؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۲۰سطر، اندازه: ۱۵×۲۱/۵سم [ف: ۱ - ۳۱]

اصفهان؛ دانشگاه اصفهان؛ شماره نسخه:۳۹۲/۲

همان نسخه بالا [نشریه: ۱۱ - ۹۴۵]

۶۲. تهران؛ ادبیات؛ شماره نسخه:۲۴۷ حکمت

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: یکشنبه ۲۰ صفر ۱۲۶۹ق؛ جلد: مقوا عطف تیماج، قطع: بغلی [ف: ۲ - ۶۴]

۶۳. تبریز؛ ملی تبریز؛ شماره نسخه:۲۶۴۱/۳

آغاز و انجام: برابر

خط: شکسته تعلیق، بی‌کا، تا: ۱۲۶۹ق؛ کاغذ: فرنگی، جلد: چرمی نرم، ۱۵گ، ۱۵ سطر، اندازه: ۱۳×۱۹/۵ [ف: ۳ - ۹۶۵]

۶۴. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۶۹۰۷/۱-۳۵/۸۷

آغاز و انجام: برابر

خط: شکسته، نستعلیق، بی‌کا، تا: ۹ محرم ۱۲۷۸ق؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۱۲گ، ۱۹ سطر، اندازه: ۱۷×۲۳سم [ف: ۸ - ۴۶۰۳]

۶۵. تهران؛ نوربخش؛ شماره نسخه:۵۶۰/۲

آغاز و انجام:برابر

خط: نستعلیق، کا: ابوالحسن بن عبدالله حسینی، تا: ۱۳ ربیع الاول ۱۲۷۸ق؛ کاغذ: فرنگی آبی، جلد: تیماج مشکی، ۷۰ص (۲۴۵-۳۱۴)، ۹سطر، اندازه: ۱۰×۱۶سم [ف: ۲ - ۲۰۶]

۶۶. تهران؛ مفتاح؛ شماره نسخه:۸۰۶/۳

خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۲۷۹ق [نشریه: ۷ - ۲۵۸]

۶۷. تهران؛ مفتاح؛ شماره نسخه:۵۵۲/۳

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱ رمضان ۱۲۷۹ق [نشریه: ۷ - ۲۴۷]

۶۸. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۶۴۴۸/۱

آغاز و انجام: برابر

خط: شکسته نستعلیق، بی‌کا، تا: ۲۰ جمادی الثانی۱۲۸۳ق، جا: تبریز در خانه مطاعی میرزا مهدی جرس؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۳۴ص (۳-۳۶)، ۱۲ سطر، اندازه: ۱۴/۳×۲۱/۶سم [ف: ۴۵ - ۲۴۳]

۶۹. تبریز؛ ملی تبریز؛ شماره نسخه:۳ر۲۸۲۱

آغاز: برابر

خط: نسخ، کا: محمد مهدی بن علی بن یوسف حسنی حسینی، تا: چهارشنبه ۶ ذیقعده ۱۲۸۳ق؛ کاغذ: فرنگی، جلد: چرمی، ۲۷گ، ۱۶ سطر، اندازه: ۱۵×۲۲سم [ف: ۱ - ۲۹۷]

۷۰. تهران؛ ادبیات؛ شماره نسخه:۱۱۵/۱ ـ د

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۲۸۳ق؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج مشکی، ۷۴گ، ۱۷ سطر (۵×۱۳)، اندازه: ۱۰/۵×۱۷سم[ف:۱-۴۴۱]

۷۱. تهران؛ مفتاح؛ شماره نسخه:۱۴۲۵/۷

بی کا، تا: شوال۱۲۹۴ق؛ قطع: ربعی [نشریه: ۷ - ۲۸۰]

۷۲. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۵۶۱۱

خط: نستعلیق، کا: میر حبیب الله، تا: ۱۲۹۷ق؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج تریاکی، ۵۶گ، ۱۱ سطر (۷×۱۴)، اندازه: ۱۰×۱۸سم [ف: ۱۶ - ۴۶]

۷۳. همدان؛ دانشگاه بوعلی؛ شماره نسخه:۲۵۵

خط: نسخ، بی‌کا، تا: آغاز قرن ۱۴؛ جلد: تیماج سفید عطف تیماج قرمز، ۱۲گ، ۱۸ سطر، اندازه: ۱۳×۱۹سم [ف: - ۱۳۷]

۷۴. تهران؛ نوربخش؛ شماره نسخه:۷۸۷

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق متوسط، بی‌کا، تا: قرن ۱۳-۱۴؛ مصحح، محشی از مؤلف؛ کاغذ: فرنگی آبی، جلد: تیماج مشکی، ۲۴گ، ۱۱ و ۱۳ سطر، اندازه: ۱۰×۱۶سم [نشریه: ۱۳ - ۱۶۶]

۷۵. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۶۰۴/۱

آغاز: برابر

خط: شکسته، بی‌کا، بی‌تا؛ اندازه: ۱۸×۲۲سم [ف: ۲ - ۳۶۰]

۷۶. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۵۷۶۵/۱

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، کا: شمس الشعراء مهدی عراقی کواری، بی‌تا؛ جلد: مقوایی عطف تیماج قهوه‌ای، ۱۹گ (۱پ-۱۹ر)، ۱۷ سطر، اندازه: ۸×۱۳/۵سم [ف: ۱۵ - ۱۵۳]

۷۷. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۵۷۶۵/۳

آغاز: برابر؛ **انجام:** و سیم دار نشاید الا که معانی مختلف باشند چنانکه انوری گفته ...

نام مؤلف به قرینه آغاز نسخه تعیین شد؛ خط: نستعلیق، کا: شمس الشعراء مهدی عراقی کواری، بی‌تا؛ افتادگی: انجام؛ جلد: مقوایی عطف تیماج قهوه‌ای، ۸گ (۵۱پ-۵۸پ)، ۱۷ سطر، اندازه: ۸×۱۳/۵سم [ف: ۱۵ - ۱۵۴]

۷۸. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۶۶۲۲/۱

خط: نستعلیق، کا: سید احمد حسینی، بی‌تا؛ جلد: تیماج زرد، ۱۶گ (۳پ-۱۸ر)، اندازه: ۱۱×۱۷سم [ف: ۱۷ - ۱۹۰]

۷۹. تهران؛ ادبیات؛ شماره نسخه:۱۳۱/۲ ـ د

آغاز و انجام: برابر

بی‌کا، بی‌تا؛ ۱۲گ (۸۸پ-۹۹ر) [ف: ۱ - ۴۴۲]

۸۰. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۴۳۱/۲-طباطبائی

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق متوسط، کا: سید رضا حسین ذاکر، بی‌تا؛ در نسخه حاضر کاتب نسخه به قصد تصحیح و توضیح در متن و حاشیه تصرفاتی ناروا کرده از آن جمله در توضیح این بیت که ایهام به نام میر علی شیر دارد: «حامی دین نبی میر علی سیرت که او ×× در فواضل شد مثل و اندر فضائل بی مثال»، کاتب در حاشیه می‌آورد: «میر علی نام و سیرت تخلص است»؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج قرمز، ۱۶گ (۴۳-۵۸ر)، ۱۷ سطر، اندازه: ۱۲×۱۹/۵سم [ف: ۲۲ - ۱۶۶]

۸۱. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۸۳۵/۲-طباطبائی

خط: نستعلیق خوانا، بی‌کا، بی‌تا؛ کاغذ: فرنگی آهار مهره شکری، جلد: تیماج سبز، ۱۲ص (۲۷-۳۸)، ۱۷سطر، اندازه: ۱۷/۵×۳۱سم [ف: ۲۳ - ۱۲۳]

۸۲. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۱۵۹/۶-طباطبائی

بی‌کا، بی‌تا؛ ۲۷گ (۲۸۹-۳۱۵) [ف: ۲۳ - ۶۳۳]

۸۳. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۸۲۸۶/۱-۵۶/۱۳۶

آغاز: برابر

خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ ۴۴گ (۱-۱۶)، ۱۳-۱۶ سطر، اندازه: ۱۶×۲۰سم [ف: ۶ - ۳۲۴۴]

۸۴. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۲۵۶۸/۲

انجام: مانند ش ۲۵۷۲/۲

خط:نستعلیق،بی‌کا، بی‌تا؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج سرخ، ۲۶ص (۲۴۳-۲۶۸)، ۱۹ سطر (۷×۱۴)، اندازه: ۱۱×۲۱سم [ف: ۹ - ۱۳۵۹]

۸۵. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۴۶۲۳/۲

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ مصحح، محشی؛ جلد: تیماج قهوه‌ای تریاکی، ۱۷گ (۲۹پ-۴۵ر)، ۱۷سطر، اندازه: ۹/۵×۱۵/۲سم [ف: ۴۱ - ۱۳۰]

۸۶. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۸۵۳۶/۲

خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: تیماج سبز، ۱۴ص (۵۲-۶۵)، اندازه: ۱۴×۲۳سم [ف: ۲۸ - ۹۴]

۸۷. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۲۳۱/۳-ف

نسخه اصل: بادلیان Ouseley Add. 4 (۱۴۰۲)؛ بی‌کا، بی‌تا؛ ۱۹ سطر [فیلمها ف: ۱ - ۵۸۲]

● تکمیل العرفان (رساله) / فلسفه / فارسی

takmīl-ol ʻerfān (r.)

رضوی، محمد ماه

razavī , mohammad māh

مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۴۴

آغاز: بسمله، بعد از سپاس بی قیلس پروردگار و ستایش رسول مختار و مودت اولاد اطهار و تعظیم اصحاب کبار این کلمه چند است مأخذ از؛ **انجام:** در حضرت احدیت و هم اوست که در مظاهر ... بصور مختلفه ظهور کزده اعیان همه شیشه‌های گوناگون یود, کافتاد بران پرتو خورشید وجود، هر شیشه که بود زرد یا سرخ و کبود، خورشید در آن هم بهمان رنگ نمود ... سنه ۱۱۹۹ق

خط: نستعلیق تحریری، بی‌کا، تا: ۱۱۹۹ق؛ کاغذ: حنایی، جلد: تیماج [رایانه]

● التکمیل فی بیان الترتیل / تجوید / فارسی

at-takmīl fī bayān-it tartīl

محمد بن حسین بن علی، - ۸۶۶ قمری

mohammad ebn-e hoseyn ebn-e ʻalī (- 1462)

اهداء به: عثمان بن محمد بن شاه محمد مسلمان غزنوی مروی (استادش)

رساله‌ای در قواعد تجوید، دارای یک «مقدمه» و ده «باب» و یک «خاتمه»: مقدمه: در اسامی قراء سبعه وراویان ایشان؛ باب ۱. شماره حروف تهجی؛ ۲. صفات حروف؛ ۳. بیان استعاذه؛ ۴. بیان بسمله؛ ۵. احکام نون ساکنه و تنوین؛ ۶. بیان مد و قصر؛ ۷.

بیان‌های کنایت؛ ۸. احکام راءات؛ ۹. بیان محاسن قرائت؛ ۱۰. بیان وقف برسم مصاحف؛ خاتمه: در بیان رموز وقف و وصل.
آغاز: بسمله، أما بعد حمد الله علی نواله والصلاة علی النبی محمد و آله می‌گوید بنده گنه کار امیداور برحمت پروردگار الموثق بالولی محمد ابن حسین بن علی.
انجام: و چون میان کوفی و بصری روایت اختلاف شود علامت آیت بصری تب است و آنچه آیت بصری نباشد لباست. والله اعلم بالصواب
[دنا ۲۹۱/۳ (ذیل دو عنوان)؛ الذریعه: ۴/ ۴۱۸/ ش۱۸۳۸]

۱. شیراز؛ علامه طباطبائی؛ شماره نسخه:۱۶۴۷/۴
نام مؤلف در این نسخه «محمد بن حسین بن علی» است؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۹؛ افتادگی: انجام؛ ۲۳گ (۶۹-۹۱)، اندازه: ۱۱/۵×۱۵سم [نسخه پژوهی: ۱ - ۳۴]

۲. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۷۳۴۳/۲
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، کا: وجیه الدین بن اسماعیل بن عباس معلم شهرستانی، تا: ۲۴ محرم ۱۰۰۲ق؛ جلد: تیماج مشکی، ۱۸گ (۱۶پ-۳۳ر)، ۱۷ سطر، اندازه: ۱۴×۲۰سم [ف: ۱۹ - ۱۴۰]

۳. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۳۸۴۳/۳-۱۹/۱۷۳
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۴؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۲۵گ، ۱۴ سطر، اندازه: ۱۱/۵×۱۸سم [ف: ۲ - ۱۰۳۳]

۴. شیراز؛ علامه طباطبائی؛ شماره نسخه:۱۶۴۷/۴
خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: انجام؛ ۲۳گ (۶۹-۹۱)، اندازه: ۱۱/۵×۱۵سم [نسخه پژوهی: ۳ - ۱۶۲]

۵. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۳۴/۱
در فهرست با عنوان «التکمیل فی معرفة الترتیل» آمده؛ بی‌کا، بی‌تا؛ کاغذ: سفید، جلد: تیماج قهوه‌ای، ۴۰ص (۱-۴۰)، ۱۲ سطر (۷×۱۳)، اندازه: ۱۲×۱۸سم [سنا: ف: ۱-۶۸]

● التکمیل فی شرح آداب البحث / منطق / عربی

at-takmīl fī š.-i ādāb-il baḥṯ

حسینی یزدی، مجتبی بن مرتضی

hoseynī-ye yazdī, mojtabā ebn-e morteżā

وابسته به: آداب البحث و المناظرة؛ سمرقندی، محمد بن اشرف (قرن ۷)
شرح مزجی توضیحی مختصری است بر رساله «آداب البحث» شمس الدین سمرقندی با نقل بعضی گفته‌ها و رد و ایراد با بعضی شارحین رساله.
[دنا ۲۹۱/۳]

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۰۹۸۷/۲
آغاز: الحمد لله الذی خلق الدلائل الدلالة علی وحدانیته و نصب البراهین القاطعة المشیرة الی حکمته و علمنا ترکیب الجدل من القضایا؛ **انجام:** و بها ای و بالعلیة یحصل المقصود و هو ان احدی الولایتین ثابتة کما مر قبل ذلک
خط: نسخ، کا: محمود بن علی بن ابی بکر عطار، تا: ذیحجه ۷۶۷ق؛ تملک: صدر الدین علی بن مولانا رکن الدین مسعود؛ جلد: تیماج مشکی، ۱۷گ (۶۰پ-۷۶پ)، ۲۱ سطر، اندازه: ۱۵×۲۰سم [ف: ۲۷ - ۳۹۸]

● تکمیل گزارشات شریف الدوله والی بروجرد، لرستان و خوزستان = منظومه در غائله لرستان و خوزستان / تاریخ ایران / فارسی

takmīl-e gozārešāt-e šarīf-od-dowle vālī-ye borūjerd, lorestān va xūzestān

شریف الدوله، والی لرستان و خوزستان، ق۱۴ قمری

šarīf-od-dowle, vālī-ye lorestān va xūzestān (- 20c)

شریف الدوله گزارش‌های اوضاع لرستان و خوزستان را در این جزوه به نظم کشیده است: چه ایرن خراب آباد و سازند ×× شمال و مرکزش جمع امیران / بد زقول گشتیم با جمله شاد ×× رضا خان سردار پاینده باد
[دنا ۲۹۱/۳]

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۱۷۷۵
خط:نستعلیق،بی‌کا،تا:۱۳۰۳ق،۷گ،اندازه:۱۴×۲۱سم[ف: ۳۴ - ۶۵]

● التکمیل المختصر من شرح التسهیل / نحو / عربی

at-takmīl-ul muxtaṣar min š.-it tashīl

هادوی، عبدالله بن محمد

hādavī, ‘abd-ol-lāh ebn-e mohammad

وابسته به: شرح التسهیل؛ ابوحیان، محمد بن یوسف (۶۵۴-۷۴۵)
گزیده شرح تسهیل ابوحیان محمد بن یوسف بن علی بن یوسف بن حیان نفری اندلسی غرناطی به نام التنزیل است برای الهادی الناصر بن محمد بن ناصر بن احمد متوکل علی الله مطهر بن یحیی بن مرتضی ... بن امام هادی.
[دنا ۲۹۱/۳]

تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۱۱۵۳
آغاز: الحمدلله الذی شرح صدورنا لمعرفة ما علمنا من العلم الجلیل ... و اما بعد فان علم العربیة عظیم المقدار؛ **انجام:** و حاص باص لغة فی حیص بیص. وجدت بخط المصنف هنا ما مثاله انتهی المنقول من الجزء الثالث ... لتسع خلون من شهر رمضان الکریم من سنة (۸۳۰) ... و بعده ایضاً بخطه و هذا المنقول من الرابع ... و شرعت فی النقل منه لنصف شوال سنه ثلاثین ... (پاره شده)

درهامش آمده به شنگرف: «نقله من خط مؤلفه من فاتحتة الی خاتمته ... علی بن محمد بن الشعبی ... بتاریخ ۸۵۳ ...
خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۸۳۵–۸۴۳؛ کاغذ: دولت آبادی، جلد: میشن سرخ، ۲۳۲گ، ۲۷ سطر، اندازه: ۱۷/۶×۲۶/۳سم [ف: ۱ - ۱۲۴]

● تکمیل المعرب و الدر المعجب / نحو / عربی

takmīl-ul mu‘rab wa-d durr-ul mu‘jib

محلاتی، محمد مهدی بن محمد باقر، ق۱۳ قمری

mahallātī, mohammad mahdī ebn-e mohammad bāqer (- 19c)

محل تألیف: نجف اشرف
مؤلف کتاب را هنگامی که در نجف اشرف بوده و دیده است که بعضی از مسائل نحویه و قواعد عربیه در کتب متداوله نوشته نشده است و برخی از آنها که نیاز به توضیح و تبیین دارند، شرح داده نشده‌اند و از طرفی نیاز به آنها در کتاب و سنت فراوان است، در دو «باب» ساخته است: ۱. بیان احکام مفردات و حروف و آنچه مربوط به آن است از اسماء و ظروف، به ترتیب حروف تهجی، شامل بیست فصل. اما از تورق در کتاب معلوم گردید که شامل هشت باب است: ۱) حرف همزه، ۲) احوال کلام و جمله‌ها، ۳) احکام شبه جمله‌ها، مانند ظرف و جار و مجرور، ۴) ذکر احکامی که میان ادبا شایع است و ندانستن آنها بر ادیب، نقص است، ۵) ذکر اموری که بر هر ادیبی عیب است، ۶) بیان غلطهای شایع که باید از آنها اعراض کرد، ۷) کیفیت اعراب، ۸) بیان یازده قاعده از قواعد ادب.
آغاز: بسمله الحمدلله الذی فتح عیون قلوبنا بنحو جمیل جماله و جعل عقول رؤسنا محو حسنه ... اما بعد فیقول ...
انجام: فی معناه لجاء من ذلک امثلة کثیرة. قد تم.
[دنا ۲۹۱/۳]

۱. مشهد؛ گوهرشاد؛ شماره نسخه:۱۴۶۰
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، کاتب = مؤلف، تا: ۲۸ ذیحجه ۱۲۴۱ق؛ مصحح در متن و حاشیه از مؤلف؛ کاغذ: آهار مهره، جلد: تیماج مشکی، ۸۰گ، ۲۸ سطر (۱۰×۱۷)، اندازه: ۱۶×۲۲سم [ف: ۴ - ۲۰۳۱]
۲. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۲۹۰۵
آغاز: برابر؛ **انجام:** لا یرفع الظاهر و قد مر ذلک
خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا [الفبائی ف: - ۱۴۵]

● تکمیل مفتاح الکنوز / رمل / فارسی

takmīl-e meftāh-ol konūz

حسینی، محمد جلال بن عبدالله

hoseynī, mohammad jalāl ebn-e ‘abd-ol-lāh

وابسته به: مفتاح الکنوز فی الرموز؛ طبسی، حسن بن عمر (–۸)

مشتمل بر دو «ضابطه» و هر ضابطه مشتمل بر شش «باب» و هر باب چند «فصل».
[دنا ۲۹۱/۳]

یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه:۳۷۳۵/۲
آغاز: بسمله و به نستعین، افتتاح کلام بنام بتقدیم حمد واجب الاکرام پادشاهی است که ... بعدها معروض میدارد ... چون نسخه مفتاح الکنوز که از تصانیف ... حاجی حسن طبسی است نسخه ایست بس مجرب و معتبر ... واجب دید تکمیل آن کتاب بخطبه و بعد از آن عبارات مصنف بالمصدر نقل نموده معروض مجلس بهشت آئین داشت
خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ کاغذ: فرنگی، جلد: مقوایی روکش گالینگور مشکی، ۳۹ص (۶۳–۱۰۱)، ۲۰ سطر (۱۴×۲۲)، اندازه: ۲۱×۲۹سم [ف: ۵ - ۱۷۷۲]

● تکمیل المیزان لتعلیم الصبیان / صرف / عربی

takmīl-ul mīzān li-ta‘līm-iṣ ṣibyān

کنتوری، محمد قلی بن محمد حامد، ۱۱۸۸–۱۲۶۰ قمری

kantūrī, mohammad qolī ebn-e mohammad hāmed (1774 - 1844)

آغاز: بسمله، سبحان من رفع بنیان العقل و وضع میزان

۱. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۹۰۵۴
آغاز: برابر؛ **انجام:** ایدیکم الی المرافق و امسحوا بروسکم و ارجلکم الی الکعبین
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۴؛ کاغذ: نخودی، جلد: مقوا با عطف و گوشه تیماج [رایانه]
۲. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۹۰۵۵
آغاز: برابر؛ **انجام:** اللهم من ... التصحیف و احرسه من ان ... ایدی اهل
خط: نستعلیق شکسته، بی‌کا، بی‌تا؛ کاغذ: نخودی [رایانه]

● تکون حیوان / حیوان شناسی / عربی

takavvon-e heyvān

کرمانی، محمد کریم بن ابراهیم، ۱۲۲۵ – ۱۲۸۸ قمری

kermānī, mohammad karīm ebn-e ebrāhīm (1810 - 1871)

[دنا ۲۹۱/۳]

مشهد؛ الهیات؛ شماره نسخه:۴۷۲/۱
خط: نسخ، کا: محمد شریف، تا: جمعه ۲۷ ذیقعده ۱۲۶۹ق، جا: دیه لنگر؛ در ته عطف به خط مغایر «ضیاء البصائر» نوشته شده

گمان می‌رود از تألیفات حاج محمد کریم خان کرمانی است، تاریخ ختم تألیف ۳ ذیقعده ۱۲۶۸؛ جلد: مقوا عطف میشن، ۱۸ سطر (۹/۵×۱۶)، اندازه: ۱۵×۲۲سم [ف: ۱ - ۴۰۰]

مشهد؛ مولوی، عبدالمجید؛ شماره نسخه:۴۷۲/۱

همان نسخه بالا [نشریه: ۵ - ۶۷]

← تکون العالم ﴿ تکوین العالم (رسالة فی ...)

● **تکوین العالم (رسالة فی ...) = تکون العالم** / فلسفه / عربی

takwīn-ul ʻālam (r.-un fī) = takawwun-ul ʻālam

افلاطون، ۴۲۷؟ - ۳۴۷ ؟ قبل میلاد

aflātūn (-427 - -347)

رساله‌ای مختصر درکیفیت خلقت عالم و سبب خلقت خلایق که مطابق مشرب حکما (اینکه خداوند فیاض وجود است و مقتضای آن خلقت و کون عالم است) پاسخ داده شده است. با عنوان: «فان قیل، فجوابه، فان قیل، فجوابه». اصل این کتاب به زبانی یونانی بوده و به عربی ترجمه و تحریر یافته و مترجم آن ناشناخته است.

آغاز: هذه الرسالة مشتملة علی مسائل غامضة و أشیاء مغلقة ترکب فیها أقاویل العلماء و لم یخرج بعد لأحد من الظلماء و نحن فی إخراجها من الظلام ...

انجام: و هی یتضمن من الإشارات ما یکفی عنهم و یقوم مقام الدلالات و الاحتجاجات و من هذا المکان یمکن تحقیق المعاد و توقف علی صحته و إن لم أصرح القول به اکتفاء بما ضمته و لواهب العقل الحمد علی فایض نعمه

۱. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۰۳۰/۲۴-ف

نسخه اصل: بادلیان ش ۹۵ اوزلی (۱۴۲۲)؛ بی کا، تا: ۱۰۴۲ق [فیلمها ف: ۱ - ۵۵۸]

۲. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۲۵۸۹/۲۳

آغاز و انجام: برابر

خط: شکسته نستعلیق، بی‌کا، تا: غره ذیقعده ۱۰۷۰ق، جا: اجین؛ اختلاف نسخه‌ها در حاشیه آمده، علامت «وقفاً عاماً» در آغاز آمده؛ کاغذ: شرقی، ۱گ (۶۳پ-۶۳پ)، سطور چلیپایی، اندازه: ۱۴/۵×۲۸/۵سم [ف: ۳۱ - ۶۹۲]

۳. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۵۲۸۳/۹

آغاز: برابر

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ذیحجه ۱۰۷۸ق [ف: ۱۶ - ۱۸۲]

۴. تهران؛ الهیات؛ شماره نسخه:۲۹۳/۵

آغاز: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج سبز، ۳گ (۴۴پ-۴۶ر)، ۲۴سطر (۱۲/۵×۱۸/۵)، اندازه: ۱۸/۵×۲۴سم [ف: - ۱۹۹]

۵. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۴۶۵۵/۳۵

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، کا: کرمعلی خراسانی، تا: قرن ۱۳؛ کاغذ: فستقی آبی، ۳گ (۱۹۳پ-۱۹۵ر)، ۲۲ سطر، اندازه: ۱۴/۶×۱۸/۵سم [ف: ۷ - ۴۶۱]

۶. قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه:۲۶۳۴/۳

آغاز و انجام: برابر

خط:نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ ۵گ، ۱۶ سطر، اندازه: ۱۲×۱۷سم [ف: ۲ - ۸۴۹]

● **تکوین النبات** / طبیعیات / عربی

takwīn-un nabāt

هرمس

hermes

[دنا ۲۹۲/۳]

تهران؛ سعید نفیسی؛ شماره نسخه:۲۲/۱۱

بی‌کا، بی‌تا [نشریه: ۷ - ۶۸۷]

● **تکوین و تشریح** / متفرقه / فارسی

takvīn va tašrīh

میرزا آقا خان کرمانی، عبدالحسین، ۱۲۷۰ - ۱۳۱۴ ؟ قمری

mīrzā āqā xān-e kermānī, ʻabd-ol-hoseyn (1854 - 1897)

کتابی است در باب خلق و لوازم زندگی و ادیان و مشتمل بر نوزده «فروغ».

[دنا ۲۹۲/۳؛ فهرستواره منزوی ۳۸۰۸/۵]

شیراز؛ ملی شیراز؛ شماره نسخه:۷۲۵

آغاز: وتر دوم - در بیان حالت انسان در بدو آفرینش و چگونگی پیدایش لوازم زندگی - مشتمل است بر نوزده فروغ - فروغ نخستین - در بیان حالت ضعف و ناتوانی انسان؛ **انجام:** که ثمره و میوه آن برای امپراطوری شما مسموم و بس خطرناک خواهد بود.

خط: نستعلیق، کا: رحمت الله بدیعی لاری، تا: دی ۱۳۲۴ق، جا: لار؛ کاغذ: فرنگی خطدار، جلد: مقوا با تیماج جگری، ۱۲۴گ، ۱۱ سطر (۵/۵×۱۱/۵)، اندازه: ۹/۵×۱۵/۵سم [ف: ۲ - ۳۱۷]

● **تلازم الشرطیات** / منطق / عربی

talāzum-uš šarṭīyāt

بلغاری، ابراهیم بن یوسف، ق۸ قمری

bolqārī, ebrāhīm ebn-e yūsof (- 14c)

تاریخ تألیف: اوایل جمادی الاول ۷۵۹ق

رساله مختصری است در تلازم شرطیات و احکام آن.

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۶۶۰۱/۱

آغاز: اما بعد حمد من اضاء محجة الحق و انار منهجه و الصلاة علی رسوله الذی ینتهی الی سبیله و ابان حججه فهذه رسالة فی ضبط اقسام تلازم الشرطیات و تحقیق احکامها باوجز العبارات؛ **انجام:** او ارتفع نقیض الملزوم مع الآخر و ان لم یتعاکسا عاند نقیض الملزوم غیر اللازم عناد الخلق و نقیض اللازم غیر الملزود عناد الجمع و الالجار صدق الملزوم بدون اللازم هذا خلف.
خط: نسخ نازیبا، کاتب = مؤلف، بی‌تا؛ مصحح، محشی برخی با عنوان «محمد حکیم بن رشیدالدین طبیب» یا «حکیم غفر له»؛ تملک: محمد علی طبیب به سال ۱۱۳۵، احمد بن حبیب الله طبیب به سال ۱۱۹ق، احمد بن حسین بن احمد حکیم تنکابنی به سال ۱۲۹۰ق، محمد ... طبرسی به سال ۱۳۴۳ق؛ جلد: تیماج قرمز، ۶گ (۲پ–۷ر)، اندازه: ۲۲×۲۸/۵سم [ف: ۲۰ - ۱۴۶]

● التلازم و التنافی و الدور / فلسفه / عربی

at-talāzum wa-t tanāfī wa-d dawr

در سه «مبحث»: ۱. تلازم؛ ۲. تنافی؛ ۳. دور، هر یک در چند «فصل».
[دنا ۲۹۲/۳]

تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۶۳۴۶/۲

آغاز: حمدله. و الصلاة علی رسوله محمد و اله اجمعین. البحث الاول فی التلازم بین الشیئین ... و هو عبارة عن؛ **انجام:** فحینئذ بتحقق عدم الدائر فی الواقع لما قررنا
خط: نسخ درشت، بی‌کا، بی‌تا؛ کاغذ: ترمه، ۳۲گ (۱۵پ–۴۶ر)، اندازه: ۱۳×۱۹/۲سم [ف: ۹ - ۳۴۶]

← التلاوة ⪢ احکام التلاوة املاء البهاء

● تلاوة القرآن من إحیاء العلوم / حدیث / عربی

tilāwat-ul qur'ān min iḥyā'-il 'ulūm

غزالی، محمد بن محمد، ۴۵۰ - ۵۰۵ قمری

qazzālī, mohammad ebn-e mohammad (1059 - 1112)

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۱۹۴۷/۵

آغاز: بسمله. الحمدلله الذی امتن علی عباده بنبیه المرسل و کتابه المنزل ... و ذلک لابد من بیانه و تفصیله و تنکشف مقاصده فی اربعة ابواب الباب الاول فی فضیلة القرآن و فضیلة اهله؛ **انجام:** و لیس مناقضه لظاهر التفسیر بل هو استکمال له و وصول ای لبابه عن ظاهره فهذا ما یریده لفهم المعانی الباطنه لاتناقض المعانی الظاهرة قسمتی از احیاء العلوم غزالی است؛ خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ رکابه‌دار؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۲۹گ (۲۲۱ر– ۲۴۹پ)، ابعاد متن: ۱۰×۱۵، اندازه: ۱۵/۵×۲۱سم [ف: ۳۴ - ۹۳]

← تلاوت القرآن ⪢ آداب قرائة القرآن
← تلاوت قرآن ⪢ آداب تلاوت القرآن

● تلاوت و آداب قرائت قرآن مجید / تجوید / فارسی

telāvat va ādāb-e qerā'at-e qor'ān-e majīd

مؤلف پس از بیان فضیلت علم قرآن به ذکر قرائت قرآن پرداخته، می‌گوید: بدانکه تجوید دوازده قسم است: ۱. سکته؛ ۲. وقف لازم؛ ۳. وقف غفران؛ ۴ و ۵. ادغام؛ ۶. قلب؛ ۷. اخفا؛ ۸. اظهار؛ ۹. مد؛ ۱۰. تفخیم؛ ۱۱. ترقیق؛ ۱۲. بوف. سپس به رموز وقف شیخ سجاوندی که شش است اشاره کرده و بعد از آن، مخارج حروف را بیان نموده و ختم احزاب آخرین بخش این رساله است.
[دنا ۲۹۲/۳]

مشهد؛ الهیات؛ شماره نسخه:۶۸۸/۷

آغاز: بسمله بعد الحمد والصلوة والسلام علی مستحقیها بدانکه بر اذهان صافیه و افکار؛ **انجام:** که برای خیر دنیا و آخرت خواننده خوب است والله اعلم بالصواب
خط: نستعلیق، بی کا، بی‌تا؛ کاغذ: سفید فرنگی، جلد: تیماج قهوه‌ای، ۵گ، ۱۳ سطر (۶×۱۴/۵)، اندازه: ۱۰×۲۱سم [ف:۱-۵۰۹]

● تلبیس ابلیس / مواعظ / عربی

talbīs-u iblīs

ابن جوزی، عبدالرحمن بن علی، ۵۰۸؟ - ۵۹۷ قمری

ebn-e jawzī, 'abd-or-rahmān ebn-e 'alī (1115 - 1201)

کتابی است در بیان دسائس ابلیس، که برای گمراه نمودن انسان‌ها به‌کار می‌رود و کیفیت مبارزه با شیطان. مؤلف کتاب را بر سیزده «باب» تقسیم نموده و در هر بابی نحوه وسوسه‌های ابلیس را نسبت بطبقه خاصی بیان می‌کند.
آغاز: الحمد لله الذی سلم میزان العدل الی اکف ذوی الالباب و ارسل الرسل مبشرین و منذرین بالثواب و العقاب ... اما بعد، فان اعظم النعم علی الانسان العقل، لانه الآلة فی معرفة الاله سبحانه
انجام: نحن نسأل الله عز و جل السلامة من کید العدو و فتن الشیطان و شر النفوس و الدنیا انه قریب مجیب جعلنا الله من اولئک المومنین
چاپ: به تصحیح بعض علماء الازهر، بیروت، عالم الکتب: ۱۳۶۸ق؛ به تحقیق السید الجمیلی، بیروت، دار الکتاب العربی: ۱۴۰۷ق؛ نشر فی القاهرة ۱۹۲۸/۱۳۴۰، ۱۹۲۱ و فی بیروت بدون تاریخ و فی بیروت مصورة عن طبعة القاهرة ۱۳۴۰
[دنا ۲۹۲/۳؛ کشف الظنون ۴۷۱/۱؛ هدیه العارفین ۵۲۱/۱؛ بروکلمان ۱/(۵۰۴)۶۶۳]

۱. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۳۸۵عکسی
آغاز: قال الشیخ الامام العالم جمال الدین ابو الفرج عبد الرحمن بن علی بن محمد بن علی بن الجوزی القرشی؛ **انجام:** برابر
نسخه اصل:ایاصوفیا–استانبول ش ۱۷۳۹؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: نیمه اول قرن۸؛مصحح؛وقف‌نامه کتاب به خط احمد شیخ زاده مفتش اوقاف حرمین شریفین؛ ۱۸۹گ، ۲۳ سطر [عکسی ف: ۱–۳۳۸]

۲. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۸۶۷۸
آغاز: برابر؛ **انجام:** اخرجاه فی الصحیحین قال ابوبکر الانباری
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۸؛ افتادگی: انجام؛ اهدایی: رهبری، فروردین ۱۳۷۲؛ کاغذ: نخودی آهار مهره دولت آبادی، جلد: مقوا با عطف پارچه، ۲۱۴گ، ۱۷سطر، اندازه: ۱۶/۵×۲۴سم [اهدائی رهبر: ۲ اخبار۱ – ۲۰۵]

۳. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۳۹۶عکسی
آغاز: قال الشیخ جمال الدین عبد الرحمن بن الجوزی؛ **انجام:** برابر
نسخه اصل: اسعد افندی منتقله به سلیمانیه – استانبول ش ۱۶۴۱؛ خط: نسخ، کا: عبد الله بن نبی، تا: ۱۰۸۳ق؛ مصحح، محشی؛ در پایان چندین برگ مشتمل بر وصایایی از ابوحفص عمر بن عبد الله سهروردی و ابوحنیفه و حسن بصری و دیگری است؛ ۲۱۰گ، ۲۳ سطر [عکسی ف: ۱ – ۳۴۸]

۴. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۸۶۷۹
آغاز: بسمله، الحمدالله علی علمنا مالم نعلم و نصلی علی خیر المرسلین؛ **انجام:** ترهات مشار الیه و رای تبین بعض مطالب حقه باسفها دارم قد تمت الجز سنه ۱۲۶۱
خط: نستعلیق شکسته، بی‌کا، تا: قرن ۱۳ [رایانه]

● تلبیس ابلیس / تاریخ اسلام / فارسی

talbīs-e eblīs

سپهر کاشانی، عباسقلی بن محمد تقی، ۱۲۶۸ – ۱۳۴۲ قمری

sepehr-e kāšānī, ‘abbās-qolī ebn-e mohammad taqī (1852 - 1924)

در آغاز حال ابلیس، ترتیب آفرینش و چگونگی خلق انسان و اشیاء، خلقت حضرت آدم (ع)، خلقت افلاک، عرش، ملائکه و آفرینش پیامبر اسلام و ائمه و عالم نور و عالم ذر و شبهه‌های ابلیس و ...
[دنا ۲۹۲/۳]

مشهد؛ گوهرشاد؛ شماره نسخه:۷
آغاز: بسمله اعوذ بالله السمیع العلیم من الشیطان الرجیم و صلی الله تعالی علی سیدنا و مولی الکونین ... بنده یگانه یزدان، امت صادر اول و آخر پیغمبران ... وزیر تواریخ و تألیفات، مشیر افخم سپهر ثانی عباسقلی کاشانی
خط: شکسته نستعلیق، کاتب = مؤلف، بی‌تا؛ مصحح، با افزودگی و قلم‌خوردگی‌ها از او در هامش و متن؛ مهر: مؤلف «مشیر افخم عباسقلی سپهر» (بیضی) و در اطراف آن «ابن محمد تقی لسان الملک بن محمد علی بن رفیع الدولة بن محمد علی بن محمد رضا عضد الدوله الشریف»؛ جلد: مقوا روکش پارچه، ۳۱۴ص، ۲۵ سطر (۱۳×۲۵)، اندازه: ۲۲×۳۶سم [ف: ۱ – ۵]

● تلبیه در اثنای احرام / دعا / عربی

talbīye dar esnā-ye ehrām

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۲۸۵/۲
نسخه اصل: کتابخانه واتیکان، رم، ایتالیا، ش ۱۷۶۰. تلبیه در اثنای احرام از افادات ملا احمد اردبیلی؛ خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ ۲ص (۹–۱۰)، ۱۷ سطر [عکسی ف: ۳ – ۶۴۰]

← تلخص الجامع ≻ شرح ترتیب الجامع الصغیر

● التلخیص / کیمیا / عربی

at-talxīṣ

جابر بن حیان، ۱۲۰ – ۱۹۸ ؟ قمری

jāber ebn-e hayyān (739 - 814)

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۹۰۱۱/۴۲
آغاز: الحمدلله رب العالمین و صلی ... للمتقین و سلم. قد تقدم لنا قبل هذین الکتابین اربعون جزواً فی الثلاثة الاجناس و ما قد ذکرناه فی کتابنا الذی قبل هذا هو شیء من امر الماء و عرفنا لعلة فی الماء بما قد مضی فیه؛ **انجام:** فإذا بلغ ذلک فهو منتهی ما فی الماء للمرتبة الثالثة لانه قد وجب من طول ما.
خط: نسخ، بی‌کا، تا: صفر ۱۲۸۸ق؛ افتادگی: انجام؛ کاغذ: فرنگی شکری آهار مهره، جلد: تیماج قهوه‌ای، ۴گ (۱۰۳پ–۱۰۶ر)، ۱۹ سطر (۸/۵×۱۴/۵)، اندازه: ۱۳/۷×۲۲/۳سم [ف: ۲۹/۲ – ۶۱۷]

● تلخیص الآثار العلویة / فلسفه / عربی

talxīṣ-u āṯār-il ‘ulwīya

ابن رشد، محمد بن احمد، ۵۲۰ – ۵۹۵ قمری

ebn-e rošd, mohammad-e-bn-e ahmad (1127 - 1199)

وابسته به: الآثار العلویة = کتاب الآثار العلویة؛ ارسطو (۳۸۴–۳۲۲)
تاریخ تألیف: دوشنبه ۱۶ ربیع الاول ۵۵۴ق
چاپ: در رسائل ابن رشد (هند، مطبعة دارالمعارف: ۱۳۶۶ق)

۱. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۵۴۹۷/۴
آغاز: بسمله. ابتدا اولا فی هذا الکتاب بذکر غرض کتاب؛ **انجام:**

تمت بعون الله و حسن توفیقه ... بالنبی و الوصی
خط: نستعلیق، کا: عبدالحسین بن محمد علی الحسنی اصفهانی، تا: ۲۱ محرم ۱۰۵۲ق؛ کاغذ: دولت آبادی، جلد: تیماج ماشی، ۷۱گ (۱۰۳پ - ۱۷۳ر) [ف: ۱۶ - ۳۹۳]

۲. یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه:۳۱۵۶/۴
خط:نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ کاغذ: سمرقندی، جلد: مقوایی روکش تیماج زرد، ۳۱ص (۶۵-۹۵)، اندازه: ۱۲×۱۹سم [ف: ۵ - ۱۵۵۲]

۳. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۲۸/۴
آغاز: و لما تم له هذا النظر شرع فی هذا الکتاب لیفحص عن الاشیاء التی توجد فی الاسطقات
خط: نستعلیق شکسته، بی‌کا، بی‌تا؛ ۲۵ سطر،اندازه: ۸×۲۰سم [ف: ۲ - ۶۷]

● **تلخیص الآثار فی اختراق الاقطار** / جغرافیا / عربی
talxīṣ-ul āṯār fī ixtirāq-il aqṭār

باکوئی، عبدالرشید بن صالح، ق۹ قمری
bākū'ī, 'abd-or-rašīd ben sāleh (- 15c)

در آن موقعیت جغرافیایی شهرها و جزیره‌ها و مناطق مختلف صحرایی و دریایی گزارش شده و مؤلف سعی کرده تا شگفتی‌های این مناطق را بازگو کند. این کتاب به حسب اقالیم هفت‌گانه تنظیم شده و در هر اقلیم نام جاها را به ترتیب حروف آورده است، با مقدمه‌ای دارای چند فصل در لزوم این فن و حصول موالید و تقسیم اقالیم.
[دنا ۲۹۴/۳]

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۵۵۹۷/۱
آغاز: الحمدلله ذی العظمة و الکبریاء و القدرة و البقاء و العزة و العلاء و الصلاة علی محمد خیر البریة؛ **انجام:** و اذا لم یکن فی البحر من تلک السیوف لم تخرج لهم السمکة فیجوعون لان قوتهم من هذه السمکة ...
خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۸۲گ (۱پ-۸۲پ)، ۱۷ سطر، اندازه: ۱۳/۵×۱۸/۵سم [ف: ۱۴ - ۳۶۴]

● **التلخیص الاحری فی حکم الطلاق المعلق بالابرا** / فقه / عربی
at-talxīṣ-ul aḥrā fī ḥukm-iṭ ṭalāq-il mu'allaq bi-l-abrā

ابن حجر هیثمی، احمد بن محمد، ۹۰۹ - ۹۷۳ ؟ قمری
ebn-e hajar-e haysamī, ahmad-e-bn-e mohammad (1504 - 1566)

تلخیص کتاب الطلاق از کتاب «المحرر من الآراء» سمهودی است با تصریح به آراء خودش.

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۴۷۱۳/۴
آغاز: الحمد لله الواحد الاحد المنزه عن الشریک و الزوجة و الولد؛ **انجام:** فیکون کقوله انت طالق ان ابرأتنی من صداقک.
خط: نسخ، کا: رسول بن محمد بن شیخه بن ایوب بن احمد شرفکندی شافعی، تا: ۱۲۶۲ق؛ جلد: چرم مشکی، ۲۱گ (۸۶پ-۹۶پ)، ۲۵ سطر، اندازه: ۲۲×۳۵/۳سم [ف: ۴۱ - ۱۷۲]

● **تلخیص الاحزان** / تاریخ معصومین / فارسی
talxīs-ol ahzān

رشتی، قاسم
raštī, qāsem

مؤلف کتاب احتمال می رود که ملا قاسم رشتی باشد ولی به‌طور یقین مشخص نیست. کتاب دارای ۶۱ «مقدمه» در اخبار شهادت حضرت سید الشهداء (ع)، اسم، کنیه و القاب و شمایل آن حضرت، شفقت و جمیع فضایل اخلاقی و معجزات، علم و عبادت انسان با استناد به کتبی از جمله مناقب شهر آشوب و عیون المعجزات، کشف الغمة و غیره و ۸۱ «مجلس» که از مهاجرت حضرت از مدینه شروع شده و توصیف جریانات تا روز عاشورا (شهادت مسلم بن عقیل و فرزندانش) آنچه در شب عاشورا واقع شد، شهادت یاران، اصحاب و فرزندان امام و آخرین مجلس پرداخته به کیفیت جدا نمودن سر حضرت به دست شمر.
[دنا ۲۹۴/۳]

تهران؛ مدارک فرهنگی؛ شماره نسخه:۱۹۴
آغاز: مقدمه اولی در اسباب عداوت و ضدیت است؛ **انجام:** ملائکه نیز زیارت آن صورت را می کردند تا وقتی که ابن ملجم
خط: نستعلیق نازیبا، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ مصحح؛ یادداشتی مبنی بر تصنیف کتاب توسط «آخوند ملا قاسم» توسط «ح ل»؛ مهر تملک: «مهدی حسینی»، «حسین الراشی الایروانی»، «... ؟ عبدالغفار»؛ کاغذ: فرنگی نخودی، جلد: مقوایی روکش تیماج زرشکی، ۳۵۵گ، ۱۹ سطر (۱۵×۲۵)، اندازه: ۲۰/۵×۳۴سم [ف: - ۱۷۵]

● **تلخیص الاحکام در شرایع الاسلام** / فقه / فارسی
talxīs-ol ahkām dar šarāye'-ol eslām

یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه:۳۹۵۱
بی‌کا، بی‌تا [نشریه: ۱۳ - ۳۵۰]

● **تلخیص اعمال الحساب** / ریاضیات / عربی
talxīṣ-u a'māl-il ḥisāb

ابن بناء، احمد بن محمد، ۶۵۴؟ - ۷۲۱ ؟ قمری
ebn-e bannā', ahmad ebn-e mohammad (1257 - 1322)

در ۲ جزو: ۱. سه قسم؛ ۲. دو قسم.
چاپ: تونس، منشورات الجامعة التونسية، تحقيق محمد سويسى، الطبعة الاولى، ۱۹۶۹م، متن ۷۷ص، ۷۹ ص الترجمة بالفرنسية
[دنا ۲۹۴/۳]

شرح و حواشی:
۱- شرح القانون = شرح التلخيص؛ هوارى، عبدالعزيز بن على (-۸)

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۲۶/۱
خط:نسخ،بی‌کا،تا:قرن ۸؛ کاغذ: سفید، جلد: تیماج مشکی، ۲۰ص (۱-۲۰)، ۲۳ سطر (۱۰×۱۵)، اندازه: ۱۵×۲۰سم [سنا: ف: ۱ - ۱۲]

← تلخيص اقليدس ⟵ الاصول (مختصر)
← تلخيص الاقبال ⟵ الاقبال الاعمال (مختصر)
← تلخيص الاقوال فى تحقيق احوال الرجال ⟵ تلخيص المقال فى تحقيق احوال الرجال

● تلخيص الاقوال فى تحقيق الاحوال / رجال / عربی

talxīṣ-ul aqwāl fī taḥqīq-il aḥwāl

تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۵۸۶۹
بی‌کا، بی‌تا؛ خریداری از حوزه علمیه ولی عصر کرمان [رایانه]

← تلخيص انيس العشاق ⟵ انيس العشاق (منتخب)

● تلخيص البيان فى ذكر فرق اهل الاديان / ادیان و مذاهب / عربی

talxīṣ-ul bayān fī ḏikr-i firaq-i ahl-il adyān

فخری، علی بن محمد، ق۹

faxrī, 'alī-ye-bn-e mohammad (- 9c)

اهداء به: الملك الظاهر الله يحيى رسولى (۸۲۱-۸۴۲ق)
از روی نوشته‌های محمد غزالی و امام رازی و عبدالعزیز عبدالسلام؛ در یک «مقدمه» و دو «قسم»: نخستین در ده «باب»: اهل السنة، الخوارج، المعتزله، الشيعة المرجئة، اليهود، النصارى، المجوس، الفلاسفة، البراهمة؛ قسم دوم در ده باب: عبده الملائكة، الشمس، القمر، الزحل الزهرة، الشعراء، العبور، الماء، النار الاصنام و الاوتان و البقر، و الشجر، البشر.
چاپ: اندن، محقق: رشيد البندر، دار الحكمة، چاپ ۱، ۲۹۴ص، ۱۴۱۵ق.
[دنا ۲۹۴/۳]

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۴۱۹۸/۱-ف
نسخه اصل: لنینگراد B 626؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۱۲۵ق؛ از آن کنسول فرانسوی لوئیس روسو بوده است. [فیلمها ف: ۳ - ۲۹]

● تلخيص البيان فى علامات مهدى آخر الزمان / کلام و اعتقادات / عربی

talxīṣ-ul bayān fī 'alāmāt-i mahdī āxir-iz zamān

متقی، علی بن حسام الدین، ۸۸۸ - ۹۷۵ قمری

mottaqī, 'alī ebn-e hesām-od-dīn (1484 - 1568)

رساله مختصری است در علامت‌های مهدی آخر الزمان (ع) بر اساس بیش از هفتاد حدیث که مؤلف آنها را از رساله «العرف الوری فی اخبار المهدی» جلال الدین سیوطی و کتاب «معقد الدرر فی الاخبار المنتظر» یوسف بن یحیی بن علی مقدسی شافعی و «القول المختصر فی علامات المهدی المنتظر» شهاب الدین بن حجر هیتمی شافعی مکی، استخراج نموده است. در چهار «فصل»: ۱. نسبه و حليته؛ ۲. كرامات خصه الله تعالى بها؛ ۳. علامات قبل خروجه؛ ۴. امور تقع من ابتداء خروجه الى موته.
آغاز: بسمله الحمدلله رب العالمين و السلام على سيدنا محمد و آله و سلم اما بعد فهذه نبذة من علامات المهدى نحو سبعين حديثاً فصاعداً محذوفة الاسانيد ...
انجام: من الحبشة ثم تقوم القيمة و العلم عندالله تعالى و الحمدلله رب العالمين و صلى الله على سيدنا محمد و آله و سلم تسليماً كثيراً ...
چاپ: در ضمن مجله الهادی (سال هفتم، شماره دوم)، به همت دارالتبلیغ قم
[دنا ۲۹۴/۳؛ هدية العارفين ۷۴۶/۱؛ ايضاح المكنون ۳۱۸/۱؛ اهل البيت فى المكتبة العربية: ۹۹-۱۰۲؛ كشف الظنون: ۳۱۸/۱؛ الفهرس الشامل للتراث العربى الاسلامى المخطوط، الحديث النبوى و علومه: ۴۰۶/۱؛ الاوقاف العامة موصل ۲۳۱/۲؛ فهرست المخطوطات العربية بالمكتبة الملكية فى برلين، و ليم الورد: ۶۰۸/۹]

شرح و حواشی:
۱- احوال مهدى آخر الزمان؛ متقى، على بن حسام الدين (۸۸۸-۹۷۵)

۱. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۳۱۱/۱عکسی
آغاز: برابر
خط:نسخ،بی‌کا،تا:قرن۱۲؛۶ص(۲-۷)،۱۹ سطر [عکسی ف: ۴ - ۲۳]

۲. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۰۴۲عکسی
آغاز و انجام: برابر
نسخه اصل: کتابخانه ملی برلین، آلمان، ش ۱۰۳۴۷؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: احتمالاً قرن ۱۲؛ مجدول، مصحح، در صفحه عنوان نام کتاب و مؤلف درج شده و این کتاب از عبدالرحمن بن ابی بکر اسیوطی دانسته شده و در فهرست کتابخانه برلین نیز این اشتباه راه یافته است؛ ۹ص، ۱۸سطر [عکسی ف: ۳ - ۹۴]

۳. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۴۳۱
نسخه اصل: کتابخانه ملی برلین، آلمان: ۲۷۲۹ (فهرست المخطوطات العربية بالمكتبة الملكية فى برلين، وليم الوارد ۶۶۰/۲)؛ خط: نسخ، کا: احمد بن محمد، تا: ربیع الثانی ۱۱۱۷ق؛

این رساله در نسخه اصل ضمن مجموعه‌ای قرار گرفته؛ ۵ص، ۲۳ سطر [عکسی ف: ۴ – ۲۵۹]

۴. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۰۹۴۳/۲

در فهرست ناشناس آمده است؛ کا: ابراهیم بن علی حفید بکلی افندی، تا: قرن ۱۳، جا: ترکیه عثمانی؛ قطع: رقعی بزرگ [میراث شهاب: س۹ش۲ – ۳۶]

۵. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۵۵۹عکسی

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ ۲ص، ۲۵ سطر [عکسی ف: ۴ – ۴۹۴]

۶. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۱۸عکسی

آغاز و انجام: برابر

نسخه اصل: کتابخانه ملی برلین؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ ۲گ، ۲۳ سطر [عکسی ف: ۱ – ۱۱۵]

۷. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۷۰۲/۱

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق نامرتب، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: تیماج قرمز، ۳گ (۲۸ر–۳۰پ)، اندازه: ۱۰×۱۵/۵سم [ف: ۲ – ۲۹۶]

۸. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۱۲۷عکسی

نسخه اصل: کتابخانه سلطنتی برلین در آلمان (فهرست المخطوطات العربیة بالمکتبة الملکیة فی برلین: ۶۵۹/۲–۶۶۰ و ۶۰۸/۹)؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ این رساله در حاشیه صفحات کتابت شده و در متن بخشی از رساله‌ای عرفانی است، پس از اتمام رساله توضیحی درباره خبر «المهدی من ولد العباس» درج شده است؛ ۶ص، سطور چلیپا [عکسی ف: ۳ – ۲۶۳]

● تلخیص البیان فی مجاز القرآن = مجازات القرآن / علوم قرآن / عربی

talxīṣ-ul bayān fī majāz-il qur'ān = majāzāt-ul qur'ān

شریف الرضی، محمد بن حسین، ۳۵۹ – ۴۰۶ قمری

šarīf-or-razī, mohammad ebn-e hoseyn (971 - 1016)

تاریخ تألیف: از پنج‌شنبه ۲۰ شعبان تا یک‌شنبه ۱۳ شوال ۴۰۱ق

در تفسیر آیاتی از قرآن است که واژه‌های مجازی و جمله‌های کنایه و استعاره در آنها هست؛ به ترتیب سوره‌های کتاب مجید جمع‌آوری کرده و در ضمن مطالب ادبی و لغوی مهمی را بیان کرده است. این کتاب که فقط نامی از آن در زبان‌ها و کتب باقی بود به «مجازات القرآن» معروف است، ابن خلکان گوید: «در متانت بی‌مانند است»، صاحب الذریعه از استادش صاحب «تکمله امل الآمل» نقل کرده که حاجی نوری اوراقی از آن را دیده است.

چاپ: ایران، مجلس شورا، ۱۳۷۲ق؛ محقق: محمد عبدالمغنی حسن، قاهره، دار احیاء الکتب العربیة، ۴۶۳ص، ۱۳۷۴ق.

[دنا ۲۹۴/۳]

۱. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۵۴۷۰/۳ و ف۲۲۷۹/۳

آغاز: اما بعد فان بعض الاخوان جارانی و ذکر ما یشمل علیه القرآن من عجائب الاستعارات و غرائب المجازات ...

خط: نسخ، کا: محمد بن حسن بن محمد بن احمد حافظ رهقی، تا: جمعه ۲۹ رجب ۵۴۷ق؛ کاتب این نسخه را با اصل آن که از ضیاء الدین تاج الاسلام ابی الرضا فضل الله بن علی بن عبدالله حسن راوندی بوده مقابله کرده در شهر «راوند» از توابع کاشان در سلخ جمادی الثانی ۵۶۴؛ خریداری شده از کتابخانه حاج شیخ علی علومی؛ تملک: مطهر بن اسحاق بن موفق شریف بن محمد حموی، فضل الله حسینی در ۹۸۷؛ جلد: تیماج تریاکی، ۹۸ص (۳۰۳–۴۰۰)، ۳۲ سطر (۳×۲۲)، اندازه: ۸×۲۶سم [ف: ۱۶ – ۱۷] و [فیلمها ف: ۱ – ۶۶۸]

قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۱۵۱/۳

نسخه اصل: همان نسخه بالا [عکسی ف: ۱ – ۱۷۰]

۲. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۰۳۴

خط: نسخ نزدیک به ثلث، بی‌کا، تا: قرن ۸؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ کاغذ: زرد نوعی دولت آبادی، جلد: تیماج مشکی، ۲۳۴گ، ۱۷ سطر (۱۰/۵×۱۵)، اندازه: ۱۴/۵×۲۰/۵سم [ف: ۱– ۶۷]

← تلخیص تحریر اقلیدس ⟵ ملخص تحریر اقلیدس
← تلخیص التذکرة ⟵ التذکرة المفیدة (مختصر)

● تلخیص ترجمة ابراهیم بن هاشم / رجال / عربی

talxīṣ-u t.-i ibrāhīm ibn-i hāšim

شریف نائینی، محمد بن محمد هادی، – ۱۳۰۵ قمری

šarīf-e nā'īnī, mohammad ebn-e mohammad hādī (-1888)

مشهد؛ مرتضوی؛ شماره نسخه:بدون شماره

خط: نستعلیق، کاتب = مؤلف، تا: ۲۵ جمادی الاول ۱۲۶۵ق؛ ۵ص (۵۹–۶۳) [ف: – ۱۷]

قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۲۵۸۲/۹

نسخه اصل: همان نسخه بالا [عکسی ف: ۷ – ۱۷۱]

● تلخیص ترجمة حماد بن عیسی / رجال / عربی

talxīṣ-u t.-i ḥammād ibn-i 'īsā

شریف نائینی، محمد بن محمد هادی، – ۱۳۰۵ قمری

šarīf-e nā'īnī, mohammad ebn-e mohammad hādī (-1888)

مشهد؛ مرتضوی؛ شماره نسخه:بدون شماره

خط: نستعلیق، کاتب = مؤلف، تا: ۲۵جمادی الاول ۱۲۶۵ق، جا: اصفهان؛ ۵ص (۶۷–۷۱) [ف: – ۱۷]

قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۲۵۸۲/۱۱

نسخه اصل: همان نسخه بالا [عکسی ف: ۷ - ۱۷۲]

← تلخیص تفسیر الجالینوس لفصول بقراط ﹤ شرح فصول بقراط (مختصر)
← تلخیص تفسیر علی بن ابراهیم ﹤ تفسیر القرآن الکریم (مختصر)
← تلخیص التواریخ ﹤ اشراق التواریخ

● **تلخیص جوامع نوامیس افلاطون** / فلسفه / عربی
talxīṣ-u jawāmi'-i nawāmīs-i aflāṭūn
فارابی، محمد بن محمد، ۲۶۰؟ - ۳۳۹ قمری
fārābī, mohammad ebn-e mohammad (875 - 951)
وابسته به: النوامیس = جوامع المقالات الثلث فی النوامیس = النبوات؛ افلاطون (۴۲۷ق.م-۳۴۷ق.م.)
مشتمل بر یک «مقدمه» و ملخصی از ده کتاب نوامیس افلاطون است. ابتدا فارابی روش افلاطون را شرح می دهد و به توضیح درباره روش تلخیص خود و فایده کتاب می پردازد. سپس تحقیقات افلاطون را درباره قوانین الهی یونانی به ایجاز و اختصار تفسیر و بیان می‌کند. آن‌چنان‌که در پایان نسخه آمده است، در ۹ «مقاله» و همین جا آمده است. نسخه هایی از آن در ۱۰ و ۱۴ مقاله روایت شده است: مقاله ۱. سأل سائل عن السبب فی وضع النوامیس؛ ۲. فی هذه المقالة ان فی الانسان اشیاء طبیعیة هی اسباب لاخلاقة و افعالة؛ ۳. ابتداً نبین ان وضع النوامیس و دروسها و تجدیدها لیس هو شیئاً ممداً فی هذا الزمان ...؛ ۵. نبین فی هذه المقالة ان اولی ما ینبغی به امر النفس اذ هی اشرف الاشیاء هی رتبة الالهیة؛ ۶. قد عزم فی هذه المقالة علی ان یتبیین ان المدینة الفاضلة هی التی یکون رؤساها و یاستها مرتباً ترتیبا حسنا ...؛ ۹. الی هذا المنهج تکلم فی اصول النوامیس و ما یجب علی صاحب الناموس.
آغاز: بسملة، لما کان الشیء الذی به یفضل الانسان علی سائر الحیوان هو القوة التی بها یمیز بین الأسباب و الأمور التی یتصرف فیها
انجام: ثم بین القعوبات و قسمها علی أنواع الجرائم بحسب ما کانت مشهورة عندهم فی تلک الأزمنة ... و قد اختلف فی عدد مقالات هذا الکتاب: فزعم بعضهم أنها عشر، و بعضهم زعم أنها أربع عشرة. و لم یقع إلینا منها سوی المقالات التی تکلمنا فیها.
چاپ: به تحقیق عبدالرحمن بدوی، در افلاطون فی الاسلام (بیروت، دارالاندلس: ۱۴۱۸ق)
[مجله معهد المخطوطات ۱/۲ ص ۲۵؛ الذریعه ۳۵۱/۲۴؛ دنا ۲۹۴/۳]

تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه:۳۳۸/۱-عکسی
آغاز و انجام: برابر؛ و هذا آخر کتاب النوامیس العظیم الکبیر الالهی افلاطن علیه الفضل السلام تلخیص الشیخ المعلم الثانی ابی نصر محمدبن محمد بن طرخان قدس الله روحه ...
اصل نسخه: لیدن ش ۱۳۳ شرقی گولیوس A 1429؛ خط: نسخ کهن، کا: ابن غلام قونوی، تا: ۶۹۲ق، ۱۴گ (۵-۱۸) [عکسی ف: ۲ - ۷۲]

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۹۵۸/۱-ف و ۶۰۱۰/۶-عکس
نسخه اصل: همان نسخه بالا [فیلمها ف: ۱ - ۵۵۶ و ۳ - ۲۳۶]

● **تلخیص جواهر الألواح** / علوم غریبه / عربی
talxīṣ-u jawāhir-il alwāḥ
جابر بن حیان، ۱۲۰ - ۱۹۸ ؟ قمری
jāber ebn-e hayyān (739 - 814)
وابسته به: الواح الجواهر = جواهر الالواح؛ افلاطون (۴۲۷ق.م-۳۴۷ق.م)
رساله بسیار کوتاهی است در علم حروف ۲۸ گانه و تقسیم آنان به چهار قسمت؛ ناری، ارضی، هوائی و مائی و ذکر خواص و آثار آنان. اصل کتاب، به افلاطون حکیم، نسبت داده شده است.

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۴۳۲۲/۶
آغاز: من جواهر الأواح لأفلاطون الحکیم، إعلم أن الإسم الأعظم فی نفس ۲۸ حرفاً؛ **انجام:** و کل سبعة أحرف لها قوة طبیعة تعریف بالجدول و هی هذه فتبصر و تأمل
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ کاغذ: فرنگی، ۲گ (۳۰-۳۱)، ۱۵ سطر، اندازه: ۶×۱۱/۵سم [ف: ۳۶ - ۱۸۹]

● **تلخیص جواهر العقود** / فقه / عربی
talxīṣ-u jawāhir-il 'uqūd
این کتاب بنابر آنچه با متن چاپی مقابله شد، تعدادی از فصول آن حتی در عبارات بدون تغییر با «جواهر العقود» شمس الدین محمد منهاج السیوطی تطابق دارد و به احتمال قریب به یقین تلخیص آن کتاب بوده و برخی فصول از کتاب دیگری به آن افزوده شده است.

مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۳۸۳۲۶
آغاز: بسمله. باب النجاسة اجمع الائمة علی نجاسة الخمر؛ **انجام:** سوائاً کان اللبن مستهلکاً او غالبا تمت شد
خط: نسخ، کا: محمد سعید، تا: ۱۲۲۴ق، جا: سنندج؛ اهدایی: رهبری،مهر۱۳۸۶؛ کاغذ: نخودی آهار مهره، جلد: تیماج قهوه‌ای، ۲۸گ، ۱۲سطر، اندازه: ۱۰/۵×۱۵/۵سم [اهدائی رهبر: ۳- ۱۵۸]

● **تلخیص حج نامه** / فلسفه احکام / فارسی
haj-nāme
کیوان قزوینی، عباسعلی، ۱۲۴۰ - ۱۳۱۷ شمسی
keyvān-e qazvīnī, 'abbās-'alī (1861 - 1938)

وابسته به: حج نامه؛ کیوان قزوینی، عباسعلی (۱۲۴۰-۱۳۱۷ش)
تلخیصی است از حج نامه عباس کیوان قزوینی.
[«احوال کیوان قزوینی به قلم خود او». در راهنمای کتاب، س۱۳۴۶، ۱۰ش،ص۴۷۶-۴۸۵-و۶۴۲-۶۵۰]

۱. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۸۸۴۸

آغاز: اسرار عرفانی حج، صورت همه عبادات نماینده مراتب باطنه انسانیت خصوصا حج و انسان با آن یکی است چندین هزار است در تحت دو عنوان؛ **انجام:** هر کاری وقتی دارد که همان کار را می‌شاید و بس. نامردان را فریاد باید و کامروایان را خموشی و التذاذ و قدرانی. کیوان قزوینی.

خط: نستعلیق، کا: نورالدین مدرسی چهاردهی، تا: ۱۳۵۱/۱۰/۲۱ق؛ آغاز نسخه عکسی از مؤلف ضمیمه شده، در صفحه عنوان دو یادداشت آمده: یکی در معرفی کتاب: «کیوان قزوینی، اسرار عرفانی حج. نقل از کتاب حج نامه، صفحه ۹ الی صفحه ۲۳. کاتب سرهنگ نورالدین مدرسی چهاردهی ۵۱/۱۰/۲۱». و دیگری در ۵۲/۶/۲۳ مبنی بر تقدیم کتاب تلخیص حج نامه به کتابخانه مجلس شورای ملی؛ در صفحات ۱۶ و ۱۷ زندگی و تألیفات چاپ نشده و چاپ شده مؤلف به قلم نورالدین مدرسی چهاردهی آمده. امضای او در پایان چنین است: «بنده آستان کیوان نورالدین مدرسی چهاردهی مدرسی»؛ اهدایی: نور الدین مدرسی چهاردهی، شهریور ۱۳۵۲ش؛ کاغذ: خطدار جدید سفید، جلد: گالینکور آبی عطف پارچه‌ای توسی، ۶۴گ، ۲۵ سطر (۱۱×۲۲)، اندازه: ۱۲/۶×۲۳/۹سم [ف: ۲۹/۱ - ۱۱۹]

● **تلخیص الحکمة** / فلسفه / فارسی

talxīs-ol hekma

کاشف یزدی، قاضی بن کاشف الدین محمد، - ۱۰۷۵ قمری

kāšef-e yazdī, qāzī ebn-e kāšef-od-dīn mohammad (- 1665)

رساله مختصری است در مبداء و معاد و با اینکه مؤلف آن ذکر نشده، ولی گویا نوشته میرزا قاضی بن کاشف الدین محمد یزدی می‌باشد.
[دنا ۲۹۵/۳]

شیراز؛ شاهچراغ؛ شماره نسخه:۷۹۲/۳

آغاز: بسمله - الحمدلله رب العالمین ... و بعد از این رساله ایست مشتمل بر تلخیص حکمت که حسب الاستدعاء حکیمی بتحریر آمده و در دو باب است؛ **انجام:** پس معاد روحانی و جسمانی هر دو از راه عقل و نقل ثابت شده و الله ولی التوفیق و هو خیر رفیق، تمت الرساله بعون الله الملک الوهاب.

خط: نسخ ریز عالی، بی‌کا، بی‌تا؛ کاغذ: نخودی، جلد: مقوا با پارچه سبز و نایلون، ۳ص، ابعاد متن: ۸/۵×۱۶، اندازه: ۱۴×۲۳سم [ف: ۲ - ۳۹۷]

← تلخیص الحنفیة ⟩ شرح منهاج الوصول الی علم الاصول
← تلخیص الخالصة ⟩ اخلص خالصة الحقائق
← تلخیص الخلاف و خلاصة الاختلاف ⟩ مسائل الخلاف (مختصر)

● **تلخیص رسالة الجواهر** / ریاضیات / عربی

talxīṣ-u r.-il jawāhir

ابوالوفای بوزجانی، محمد بن محمد، ۳۲۸ - ۳۸۸ ؟ قمری

ab-ol-vafā-ye būzajānī, mohammad ebn-e mohammad (941 - 999)

وابسته به: الجماهر فی معرفة الجواهر؛ ابوریحان بیرونی، محمد بن احمد (۳۶۲-۴۴۰ق)
از تلخیص‌کننده ذکری نرفته است، شاید از بوزجانی باشد.
آغاز: هذا تلخیص کلام ذکره ابوالریحان فی رسالة له فی نسبت الفلزات و الجواهر فی الحجم و الوزن ...
[دنا ۲۹۵/۳]

مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۹۳۰۴

آغاز: برابر؛ **انجام:** ذلک و اودعناه هذا الجدول

خط: نسخ و نستعلیق بی نقطه، بی‌کا، تا: ۸۶۷ق؛ کاغذ: حنایی آهار مهره، جلد: پارچه‌ای، ۴ص (۱۴-۱۷)، ۲۷ سطر (۷/۵×۱۶/۵)، اندازه: ۱۳/۳×۲۳/۷سم [ف: ۸ - ۳۴۹]

← تلخیص رساله اشتراک وجود ⟩ اثبات الواجب (مختصر)
← تلخیص رسائل حجة الاسلام شفتی ⟩ الرسائل الرجالیة (مختصر)
← تلخیص ریاض السالکین ⟩ شرح الصحیفة السجادیة

● **تلخیص السماء و العالم** / فلسفه / عربی

talxīṣ-us samā' wa-l 'ālam

ابن رشد، محمد بن احمد، ۵۲۰ - ۵۹۵ قمری

ebn-e rošd, mohammad ebn-e ahmad (1127 - 1199)

وابسته به: السماء و العالم؛ ارسطو (۳۸۴-۳۲۲)
در این کتاب از اجسام بسیطه اولی که اجزاء عالم بیشمارند بحث کرده است.
آغاز: بسمله. و به نستعین. غرضه فی هذا الکتاب المترجم بکتاب السماء و العالم ...
انجام: انقضی القول فی هذا الکتاب و هو المترجم بکتاب السماء و العالم و الحمدلله وحده

چاپ: در رسائل ابن رشد (هند، مطبعة دارالمعارف: ۱۳۶۶ق)

۱. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۲۸/۲
آغاز: برابر
خط: نستعلیق شکسته، بی‌کا، بی‌تا؛ ۲۵ سطر، اندازه: ۸×۲۰سم [ف: ۲ - ۶۶]

۲. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۵۴۹۷/۲
آغاز و انجام: برابر
خط: نستعلیق، کا: عبدالحسین بن محمد علی حسنی اصفهانی، بی‌تا؛ کاغذ: دولت آبادی، جلد: تیماج ماشی، ۵گ (۳۸پ-۴۲پ) [ف: ۱۶ - ۳۹۲]

۳. یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه:۳۱۵۶/۲
خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ کاغذ: سمرقندی، جلد: مقوایی زرد، ۲۳ص (۳۶-۵۸)، اندازه: ۱۲×۱۹سم [ف: ۵ - ۱۵۵۲]

● تلخیص السماع الطبیعی / فلسفه / عربی
talxīṣ-us samā‘-iṭ ṭabī‘ī
ابن رشد، محمد بن احمد، ۵۲۰ - ۵۹۵ قمری
ebn-e rošd, mohammad ebn-e ahmad (1127 - 1199)
وابسته به: السماع الطبیعی؛ ارسطو (۳۸۴-۳۲۲)
اولین کتاب ارسطو به نام سماع طبیعی را در این رساله ملخصاً مورد بحث قرار داده تا به قول او امثال امام محمد غزالی در شبهه واقع نشوند. مشتمل بر هشت «مقاله».
چاپ: در رسائل ابن رشد (هند، مطبعة دارالمعارف: ۱۳۶۶ق)

۱. یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه:۳۱۵۶/۱
خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ کاغذ: سمرقندی، جلد: مقوایی زرد، ۳۶ص (۱-۳۶)، اندازه: ۱۲×۱۹سم [ف: ۵ - ۱۵۵۲]

۲. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۵۴۹۷/۱
آغاز: بسمله. و به نستعین. قال الفقیه القاضی ابوالولید؛ **انجام:** انتهت جوامع کلام ارسطو فی السماع الطبیعی ... المعصومین
خط: نستعلیق، کا: عبدالحسین بن محمد علی الحسنی اصفهانی، بی‌تا؛ کاغذ: دولت آبادی، جلد: تیماج ماشی، ۳۸گ (۱پ-۳۸پ) [ف: ۱۶ - ۳۹۲]

۳. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۲۸/۱
آغاز: لما کان العلم الیقینی و المعرفة التامة
خط: نستعلیق شکسته، بی‌کا، بی‌تا؛ ۲۵ سطر، اندازه: ۸×۲۰سم [ف: ۲ - ۶۶]

← تلخیص الشافی ⋖ الشافی (مختصر)
← تلخیص الشافی ⋖ ارتشاف الصافی من سلاف الشافی
← تلخیص شجره ⋖ رموز و اصطلاحات کتابهای شهید ثانی
← تلخیص شجره ⋖ ثمره شجره الهیه
← تلخیص الشفاء ⋖ عون اخوان الصفا علی فهم کتاب الشفاء
← تلخیص الشفاء ⋖ الشفاء (مختصر)

● تلخیص العقائد / کلام و اعتقادات / عربی
talxīṣ-ul ‘aqā’id
بحرانی، سلیمان بن عبدالله، ۱۰۷۵؟ - ۱۱۲۱ قمری
bahrānī, soleymān ebn-e ‘abd-ol-lāh (1665 - 1710)
رساله‌ای در خلاصه اعتقادات شیعیان و اصول دینی آنها که به درخواست یکی از برادران در پنج «فصل» نگاشته است: ۱. معرفة ذات و صفات خدا؛ ۲. افعال خدا؛ ۳. نبوت؛ ۴. امانت؛ ۵. معاد؛.
[دنا ۳/۲۹۵]

تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۱۵۳۹/۶
آغاز: بسمله، الحمد لله علی نعمائه و الصلوة علی خیر سفرائه محمد و آله و خلفائه؛ **انجام:** و الحمد لله وحده و صلی الله علی سیدنا محمد و آله القائمین بالا مربعده.
بی کا، تا: قرن ۱۳؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج مشکی، ۱۱ص (۱۴۷-۱۵۷)، ۱۸ سطر (۱۳/۵×۷/۵)، اندازه: ۱۴×۲۱سم[ف:۱۰-۳۷]

← تلخیص العمدة فی شرح الزبدة ⋖ زبدة الاصول

● تلخیص عین الحیاة / اخلاق / عربی
talxīṣ-u ‘ayn-il ḥayāt
وابسته به: عین الحیات = شرح وصایای پیامبر (ص) به ابوذر؛ مجلسی، محمد باقر بن محمد تقی (۱۰۳۷-۱۱۱۰ق)
تلخیصی از عین الحیاة علامه محمد باقر بن محمد تقی مجلسی (۱۱۱۰) است، در فضایح دنیا و قبایح فریب خوردگان آن.

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۵۳۶۷/۷
آغاز: الحمد لله رب العالمین ... اما بعد این کلمه چند است مشتمل بر فضایح دنیا و قبایح فریب خوردگان این غداره بیوفا
خط: شکسته نستعلیق، کا: محمد طاهر بن حسن (بابا حسن بیک) اراسنجی قزوینی، تا: رجب ۱۰۸۴ق، جا: قندهار؛ مطلب عیون الاخبار (۱۴۷پ) از بیاض برادر اعز اکرم میرزا محمد معصوم نقل و مسوده شده در غره ربیع الاول ۱۰۸۵ در قندهار؛ کاغذ: الوان، جلد: تیماج قهوه‌ای، ۴۷گ (۸۹پ-۱۳۵پ)، اندازه: ۱۵/۲×۲۷/۵سم [ف: ۴۳ - ۵۱]

← تلخیص الغیث الذی انسجم فی شرح لامیّة العجم ⋖ الغیث الذی انسجم فی شرح لامیة العجم (مختصر)

● تلخیص الفتاوی و المسائل / فقه / عربی

talxīṣ-ul fatāwā wa-l masā'il

نراقی، مهدی بن ابی ذر، ۱۱۲۸ – ۱۲۰۹ قمری
narāqī, mahdī ebn-e abī-zar (1716 - 1795)

[دنا ۲۹۵/۳]

کاشان؛ عاطفی، افشین؛ شماره نسخه:۱۱۰

آغاز: الحمدلله الذی اولدنا علی الفطرة و ایدنا لاستنباط احکام العترة، و الصلاة علی نبینا الذی بعث فی زمن الفترة لرد الناس الی الوحدة من الكثرة؛ **انجام:** و الجهر لها للامام و الاسرار للمأموم و للمنفرد و التخییر بینهما و استشعار عظمة الله و استصغار ...

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: انجام؛ محشی؛ ۵۳گ، ۱۴سطر، اندازه: ۱۰×۱۸سم [ف: – ۹۷]

← تلخیص فتوح الغیب فی الکشف عن قناع الریب ⟵ حاشیة الکشاف

← تلخیص فرحة الغری ⟵ الدلائل البرهانیة فی تصحیح الحضرة الغرویة

● **تلخیص الفلسفة فی ازاحة الجهل بالسفسطة** / فلسفه / عربی

talxīṣ-ul falsafa fī izāḥat-il jahl bi-s-safsaṭa

شریعتمدار، رضاقلی بن حسن، ق۱۴ قمری
šarī'atmadār, rezāqolī ebn-e hasan (- 20c)

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۱۰۱۵

در ۳ فن؛ خط: نسخ و نستعلیق تحریری، کا: محمدرضا تهرانی ابن شیخ محمد صادق واعظ محلاتی مشهور به فاضل، تا: قرن ۱۴، مقیم تهران؛ مصحح، با سرلوح؛ قطع: وزیری [میراث شهاب: س۹ش۲ – ۱۰]

● **تلخیص الفلسفة فی إزاحة الجهل و السفسطة** / فلسفه / عربی

talxīṣ-ul falsafa fī izāḥat-il jahl va-s-safsaṭa

نوری سنگلجی، رضا قلی بن حسن، – ۱۳۶۳ قمری
nūrī sangelajī , rezā qolī ben hasan (- 1944)

دارای «مقدمه» و دو «مقاله» و سه «فن» و یا بر اساس تعریف مؤلف، در شش «مقام» به این ترتیب: ۱. امور عامه؛ ۲. جواهر و اعراض؛ ۳. الهیات بمعنی الاخص؛ ۴. فلسفه طبیعی؛ ۵. نبوات و منافات؛ ۶. معاد. مؤلف، بخش اول و دوم کتاب را (امور عامه و جواهر و اعراض) در سال ۱۳۴۹ق به پایان برده و نیز دعای صحیفه مبارکه سجادیه (و کان من دعائه علیه السلام بخواتیم الخیر) را تیمناً و تبرکاً پایان کتاب خویش قرار داده است.

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۴۴۳۳/۱

آغاز: الحمدلله الذی خلق العقل أشرف المخلوقات و جعله سلماً للترقی أرفع الدرجات؛ **انجام:** و ما روی أن فی جبل أروند عيناً من عيون الجنة و الريات فيها كثرة متخالفة و الله العالم بالصواب

خط: نسخ، کا: محمدرضا طهرانی ابن محمد صادق واعظ محلاتی، تا: ۱۳۵۳ق؛ مقدمه کتاب در حاشیه آمده است؛ پس از پایان نسخه فوایدی در تعلیم و تربیت آمده؛ کاغذ: فرنگی، ۸۲گ (۱–۸۲)، ۲۴ سطر، اندازه: ۱۱/۵×۱۸سم [ف: ۳۶ – ۴۰۰]

● **تلخیص الفوائد و تقریب المباعد فی شرح عقیلة اتراب القصائد** / علوم قرآن / عربی

talxīṣ-ul fawā'id wa taqrīb-ul mabā'id fī š.-i 'aqīlat-i atrāb-il qaṣā'd

ابن قاصح، علی بن عثمان، ۷۱۶ – ۸۰۱ قمری
ebn-o qāseh, 'alī ebn-e o'smān (1317 - 1399)

وابسته به: عقیلة اتراب القصائد فی اسنی المقاصد = شاطبیه رائیة؛ شاطبی، قاسم بن فیره (۵۳۸–۵۹۰)

شرحی است با عناوین «قوله» بر منظومه رائیه عقیلة اتراب القصائد فی اسنی المقاصد، که به درخواست برخی از یاران با اختصار و عدم تعرض به اختلاف قراءآت نگاشته شده است.

چاپ: مصر، ۱۳۶۸ق

[دنا ۲۹۵/۳؛ کشف الظنون: ۱۱۵۹/۲؛ معجم المؤلفین: ۱۴۸/۷؛ هدیة العارفین: ۷۲۷/۱]

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۲۷۷۴/۱

آغاز: قال ابو العباس علی بن عثمان بن محمد ... الحمد لله حمداً كثيراً ينجينى من عذابه ... امات بعد فإن القصيدة الرائية التى نظمها الامام ابو محمد ... فی معرفة رسم المصاحف العثمانية قد سألنی بعض اصحابی؛ **انجام:** يقال ما اطيب عرفه و الآصال جمع اصل و هو العشی و البكر اجمع بكرة و هی الغدادة و هذا آخر ما يسر الله تعالی فی شرح ... فله الحمد و المنة و الشكر علی كل نعمة و صلی الله علی سیدنا محمد و آله و صحبه و سلم

خط: نسخ، کا: اسماعیل تبریزی، تا: ربیع الاول ۱۱۶۰ق؛ مصحح، محشی، مقابله شده با نشان «بلغ مقابلة» و «بلغ»؛ تملک: زین العابدین بن ملا محسن رشتی همراه مهر «یا امام زین العابدین» (مربع)؛ مهر: «محمد رضا» (بیضی)؛ کاغذ: فرنگی، ۵۴گ (۱–۵۴)، ۱۷ سطر، اندازه: ۱۰×۱۶سم [ف: ۳۲ – ۴۵۱]

● **تلخیص الفهرست للرازی** / رجال / عربی

talxīṣ-ul fihrist li-r-rāzī

جباعی حارثی، محمد بن علی، – ۸۸۶ قمری
jobā'ī hāresī, mohammad ebn-e 'alī (- 1482)

وابسته به: الفهرست = فهرست اسماء علماء الشیعة و مصنفیهم =

فهرست منتجب الدین؛ منتجب الدین رازی، علی بن عبیدالله (۵۰۴-۶۰۰ق)

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۳۱۱۲/۶

آغاز: بسملة. هؤلاء جماعة من مشايخ الشيعة و مصنفيهم، الذين تأخر زمانهم عن زمان الشيخ أبي جعفر محمد بن الحسن بن علي الطوسي - رحمه الله و رفع منزلته - الشيخ الثقة أبوبكر أحمد بن الحسن بن أحمد النيسابوري الخزاعي، نزيل الري والد الشيخ الحافظ عبد الرحمن عدل عين؛ **انجام:** الشيخ نجيب الدين أبو طالب يحيى بن علي بن محمد المقرى الاسترآبادي، عالم متبحر حافظ، له كتاب الافادة، كتاب القراءة. يقول محمد بن علي الجباعي - عفى الله عنه -: إني أخذت البعض و تركت الأكثر طلباً للاختصار و لم أكتب إلا من له تصنيف أو نظم أو ذكر مشهور ... و إني عارضته بها، مع نفسي بتاريخ الكتابة و الحمد لله رب العالمين.

نام کتاب و مؤلف به استناد فهرست عکسی مرعشی ج ۴ ص ۲۰۷ تغییر یافت؛ خط: نستعلیق بدون نقطه، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ از روی خط مؤلف (محمد بن علی جباعی) کتابت شده و جباعی فهرست منتجب الدین را از روی نسخه شهید اول استنساخ کرده و شهید اول در تاریخ ربیع الثانی ۷۷۶ نسخه خود را از روی نسخه محمد بن محمد بن علی حمدانی قزوینی نوشته که تاریخ نسخه حمدانی اواسط رجب ۶۱۳ بوده است، مصحح، در اول رساله نام مؤلف فهرست چنین آمده: «مصنفها علی بن عبید الله بن الحسن بن الحسین بن بابویه - رحمه الله - کان هو و ابوه وجده علماء فضلاء و کان موجوداً فی زمان سدید الدین محمود الحمصی و حضر مجلس درسه سنین فی زمان ورام الحلی و فی زمان الخلیفة احمد الناصر»؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۹گ (۲۴۹پ-۲۵۷ر)، اندازه: ۱۴×۲۰سم [ف: ۸ - ۳۳۸]

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۴۰۴عکسی

نسخه اصل: همان نسخه بالا [عکسی ف: ۴ - ۲۰۷]

● تلخیص الفهرست للطوسی / رجال / عربی

talxīṣ-ul fihrist li-ṭ-ṭūsī

محقق حلی، جعفر بن حسن، ۶۰۲ - ۶۷۶ قمری

mohaqqeq-e hellī, ja'far ebn-e hasan (1206 - 1278)

وابسته به: الفهرست = فهرست شیخ طوسی = فهرس شیخ الطائفه = الفهرست من اسماء مصنّفی اهل البیت = فهرست کتب الشیعة و اصولهم؛ شیخ طوسی، محمد بن حسن (۳۸۵-۴۶۰)

شیخ طوسی در «الفهرست» حدود ۸۸۸ نفر از مصنفین را با ذکر تصنیفاتشان نام برده که در بین آنها ثقه، غیرثقه، مشکوک و مسکوت ... دیده می‌شود. محقق حلی در این تلخیص به ذکر اسامی ۱۵۸ نفر از مصنفین می‌پردازد که شیخ تصریح به توثیق یا جرح آنها کرده است و از آوردن نام کتاب‌هایشان - به جز در موارد اندک - صرف نظر می‌کند و اسناد شیخ را حذف کرده و بیانات شیخ را نیز تا جایی که توانسته تلخیص نموده است.

آغاز: بسمله. تلخيص كتاب فهرست المصنفين تأليف الشيخ نجم الدين ابي القاسم جعفربن الحسن بن سعيد ره. الالف ابراهيم بن صالح الأنماطي كوفي يكنى ابا اسحاق ثقة. ذكر أصحابنا ان كتبه انقرضت و الذي عرف من كتبه كتاب الغيبة ...

انجام: على مذهب البغداديين و يخالفها أبوالطيب الرازي و كان و يقول بالارجاء ولابن عبدك كتب كثيرة.تم المنتخب من الفهرست.

چاپ: در جلد دوم میراث ماندگار به چاپ رسیده

[الذریعة ۴۲۵/۴؛ دنا ۲۹۵/۳؛ میراث ماندگار ۴۲۱/۲-۴۶۷]

۱. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۲۱۵۱/۲

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا: جعفر علی بن جلال، تا: جمعه ۲۴ رمضان ۱۰۱۴ق؛ جلد: تیماج قرمز، ۱۳گ (۱۷۵پ-۱۸۷پ)، ۱۷ سطر، اندازه: ۱۰×۱۸سم [محدث ارموی مخ: ۱ - ۴۴۲]

۲. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۶۰۶۲/۱۵ و عکسی ۱۸۷۳

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، کا: میرزا عبدالله افندی تبریزی، بی‌تا؛ مصحح، محشی؛ ۱۰گ (۱۲۴پ - ۱۳۳پ)، ۱۵ سطر [ف: ۱۶ - ۶۴] و [عکسی ف: ۵ - ۲۹۹]

● تلخیص الفهرست للطوسی / رجال / عربی

talxīṣ-ul fihrist li-ṭ-ṭūsī

انصاری لاری، عبدالغفور بن عبدالنبی، ق۱۳ قمری

ansārī-ye lārī, 'abd-ol-qafūr ebn-e 'abd-on-nabī (- 19c)

وابسته به: الفهرست = فهرست شیخ طوسی = فهرس شیخ الطائفه = الفهرست من اسماء مصنّفی اهل البیت = فهرست کتب الشیعة و اصولهم؛ شیخ طوسی، محمد بن حسن (۳۸۵-۴۶۰)

وی پس از مطالعه فوائد صحیفة الصفا خود را نیازمند به فهرست طوسی دانسته و آن را تلخیص کرده و به شیوه صحیفة الصفا (فائده ۱۱ مقدمه صحیفه که در اسناد روایت شیخ طوسی است) ترتیب الفبائی داده است. در این تلخیص (بر خلاف تلخیص هذلی) مؤلفات رجال یاد شده (یا حذف اسانید) و ترتیب آن بر حسب اسماء و کنی القاب است.

[دنا ۲۹۵/۳؛ الذریعه ۳۸۴/۱۶]

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۳۳۶۸/۵

آغاز: بسمله، الحمدلله على اصفياء الله اما بعد فيقول الخاطى عبدالغفور انى لماقرات فوائد الصحيفه احتجت الى تلخيص فهرست الشيخ فلخصتها مراعياالترتيب الصحيفه على اسلوب و جيز بتغيير المباني و حفظ المعاني و من الله التوفيق قال الشيخ بسم الله ...

الحمدلله ولی الحمد؛ **انجام:** المسعودی له کتاب رویناه عن موسی بن حسان عن المسعودی و الحمدلله اولا و آخر او ظاهراً و باطنا
خط: نسخ، کا: عبدالغفور بن عبدالنبی انصاری، تا: ۱۲۱۲ق؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج قرمز، ۲۷ص (۴۷۲-۴۹۸)، ۲۵ سطر، اندازه: ۱۵/۵×۲۲سم [ف: ۱۰ - ۱۲۱۱]

● **التلخیص فی التفسیر = تفسیر الکواشی** / تفسیر / عربی
at-talxīṣ fi-t tafsīr = tafsīr-ul kawāšī
کواشی، احمد بن یوسف، ۵۹۱ - ۶۸۰ قمری
kavāšī, ahmad ebn-e yūsof (1196 - 1282)
تاریخ تألیف: ۲۳ ربیع الثانی ۶۴۹ق
تفسیر متوسطی است که به صورت مزجی ترتیب یافته و بیشتر به قرائت‌ها می‌پردازد و رموزی به جهت اختصار وضع نموده است. این تفسیر که پس از اتمام تفسیر مفصل مؤلف «التبصرة فی التفسیر» نگاشته شده، بیشتر در جهت کمک کسانی که با تفسیر می‌خواهند آشنا شوند. چلبی در دو عنوان «تفسیر کواشی» و «تبصرة» در کشف الظنون می‌گوید: وی دو تفسیر دارد یکی بزرگ به نام «تبصرة» و دیگر کوچک به نام «تلخیص» و در زیر عنوان «تلخیص» می‌گوید: به تاریخ ربیع الثانی ۶۴۹ از آن پایان یافته، و نیز می‌گوید: در این کتاب سه رمز استعمال نموده «تا = تام» و «کا =کافی» و «حسن = وقف حسن». و نیز می‌گوید: در این کتاب از قرائت نیز گفتگو کرده است. همچنین چلبی در عنوان «کشف الحقایق» می‌گوید: نگارش احمد کواشی می‌باشد لیکن گویا در اینجا اشتباه کرده و «کشف الحقایق» بنا به گفته فهرست رضوی نگارش برهان الدین نسفی باشد.
آغاز: الحمدلله حق حمده و أشهد أن لا اله الا الله وحده لا شریک له ... و بعد فلما رأیت الکتاب العزیز فی غایة الاعجاز و نهایة الایجاز ...
انجام: من الجنة بدل من شرّ او من ذی الوسواس او الناس الآخر عطف علی ذی الوسواس و المراد من بالناس الناسی فحذفت الیاء تخفیفا و المراد الثقلان لان النسیان تعرض لهما. تمت.
چاپ: دراسة و تحقیق محیی هلال السرحان، بغداد، مرکز البحوث و الدراسات الاسلامیة، ۱۳۸۵ق، ۳ مجلد
[دنا ۲۹۵/۳ (۲۲ نسخه)؛ کشف الظنون ۴۸۰/۱ و ۴۷۹/۱؛ الفهرس الشامل للتراث العربی الاسلامی، علوم قرآن ۲۷۷/۱ -۲۷۹؛ معجم المفسرین ۸۳/۱؛ کحاله ۲۰۹/۲؛ زرکلی ۲۷۴/۱ خطی آن را روایت کرده است؛ الاوقاف العامة موصل ۲۰/۴]

۱. تهران؛ باقرزاده (آقای)؛ شماره نسخه:۱۸
بی‌کا، تا: با تاریخ ۶۷۶ق؛ با بلاغ قرائت مورخ ۶۷۶ چندین بار که فقط جلد اول آن کتاب است و در تابستان ۱۳۴۵ مالک محترم آن را به اینجانب نشان داد. [نشریه: ۵ - ۱۱۲]
۲. مشهد؛ نواب؛ شماره نسخه:۱۰۴
آغاز: سورة العنکبوت مکیة او مدینة او الی عشر منها مکی و باقیها مدنی او بالعکس و هی تسع و ستون او سبعون آیه، بسمله و نزل فیمن او ذی او هلک فی الله الم نا احسب الناس. الآیات؛ **انجام:** بین یدی الله و رسوله. کا. و هذا مجاز و المراد بین یدی امرهما یقال: جلس بین یدی فلان ای بمکان یحاذی یدیه قریبا.
این از اول سوره عنکبوت تا آیه نخست از سوره حجرات؛ خط: نسخ معرب درشت، بی‌کا، تا: قرن ۸؛ مصحح، محشی منقول از کشاف؛ تملک: محمد بن محمد بن ابی طالب طبیب در رجب ۷۸۲ق، حسین بن محمد بن علی بن حسین بن ابی الحسن حسینی موسوی، یادداشت خرید این نسخه از محمد ابراهیم بن محمد یعقوب با مهر «سلام علی ابراهیم» (چهارگوش)؛ یادداشتی از ابوالحسین آمده مبنی بر این که این نسخه جزو موقوفات مدرسه نواب است؛ کاغذ: دولت آبادی، جلد: تیماج سرخ، ۱۸۴گ، ابعاد متن: ۱۳/۵×۱۹/۵، اندازه: ۲۱×۲۹سم [ف: - ۱۰۶]
۳. شیراز؛ علامه طباطبائی؛ شماره نسخه:۱۳۸۲
از آغاز سوره مریم تا آخر قرآن؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۸؛ محشی؛ اندازه: ۱۹×۲۷/۵سم [نسخه‌پژوهی: ۲ - ۱۳۱]
۴. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۶۲۳۳
از آیه «و کل شیء أحصیناه فی کتاب مبین» (سوره یس ۱۲) تا سوره توحید؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۸ (شاید)؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ نسخه قدیم، مصحح، محشی؛ جلد: مقوایی عطف تیماج قهوه‌ای، ۲۰۶گ، ۱۹ سطر، اندازه: ۱۶/۵×۲۴سم [ف: ۱۶ - ۲۲۱]
۵. تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه:۸۲۰
آغاز: آغاز جلد ۲: سورة مریم. مکیة او الا سجدتها فانها مدنیة او الا ... بسمله. کهیعص تا و هو قسم اقسم تعالی به، او هو من اسمایه العظمی امالة الهاء و الیاء و بفتحهما؛ **انجام:** برابر
جلد دوم، از سوره «کهیعص» تا پایان قرآن؛ خط: نسخ تحریری، بی‌کا، تا: قرن ۷ -۸ق؛ تملک: عبد (عبید) الله النوری الشهابی در سال ۱۰۶۱ق؛ کاغذ: نخودی کلفت، جلد: مقوایی پلاستیک مشکی پوشانیده، ۲۵۰گ، ۲۳ سطر (۱۲×۱۸)، اندازه: ۱۷×۲۴/۵سم [ف: ۲ - ۳۷]
۶. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۶۴۵۵
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۸؛ مصحح؛ جلد: مقوایی عطف تیماج قهوه‌ای، ۱۵۹گ، مختلف السطر، اندازه: ۱۶×۲۴سم [ف: ۱۷ - ۵۶]
۷. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۲۴۹۴
آغاز: (لعله یتذکر) یتعظ (أو یخشی) کاالله قالوا و تذکر فرعون و خشی ... (أن یفرط علینا) بضم الداء؛ **انجام:** سورة البروج مکیة و هی ... (و الله من ورائهم محیط) کا ... (قرآن مجید) صفة قرآن أی عظیم القدر و قری (... مجید) أی قرآن
تفسیر آیه ۴۴ سوره طه تا پایان سوره بروج؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۸؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ محشی؛ تملک: «میرزا محمود طباطبایی» با مهر «محمود الطباطبائی ۱۲۵۶» (بیضی)؛ مهر: «هبة الله الطباطبایی ۱۲۴۶» (بیضی)؛ کاغذ: شرقی، جلد: تیماج حنایی،

۲۰۰گ، ۲۵ سطر (۱۲/۵×۲۰)، اندازه: ۱۷×۲۴/۵سم [ف: ۳۱- ۵۳۵]

۸. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۴۹۲۵

آغاز: فتصبح صعیدا زلفا، مصدر و صفت ای ارضا لمساء لا یثبت علیها قدم او یصبح ماوها غورا، مصدر و صفت ای غائرا اسم فاعل ای ذاهبا لا سبیل الیه؛ **انجام:** و لم یکن له کفوا احد، نفی ان یماثله شیء او یماثل شیئا و لمعرفة الله تعالی اذ هی المطلوب حقیقة فضلت هذه السورة علی غیرها، فقال (ع) و الذی نفسی بیده، انها تعدل ثلث القرآن ...

از تفسیر آیه ۴۰ سوره کهف تا پایان سوره اخلاص؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: نیمه نخست قرن ۸؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ مصحح، محشی با نشان «هی، هی»؛ کاغذ: شرقی، جلد: تیماج قهوه‌ای، ۸۷گ، ۲۰ سطر (۱۱×۱۸)، اندازه: ۱۷/۵×۲۵سم [ف: ۳۷ – ۵۶۸]

۹. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۵

انجام: جزء اول: تکبیرا – تا – قال رسول الله (ص) افضل الدعاء الحمد، و افضل الذکر: لا اله الا الله و کان (ص) یعلم الصغیر من اهل بیته قل ادعوالله ... الآیة نجد الجزء الاول من تفسیر الکواشی بحمد لله ... جزء دوم: و المراد الثقلان لان النسیان یعرض لها. تمت التلخیص.

نسخه جلد نخست از آغاز قرآن تا انجام سوره اسری؛ خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: آغاز؛ صفحه اول که تفسیر سوره فاتحه در آن شروع می‌شود با این جمله آغاز می‌شود: «القول فی الاستعاذة ... و معنی اعوذ استجیر و امتنع من عاذ یعوذ اذامتنع و الشیطان من شطن بعد من رحمة الله»، نسخه این کتابخانه در دو مجلد می‌باشد یکی از اول قرآن تا آخر سوره اسری و دیگری که آغازش افتاده از تفسیر سوره کهیعص تا آخر قرآن، جلد نخست بی تاریخ است و جلد دوم در ۷۱۳ نوشته شده در پشت نخستین صفحه جلد دوم و نیز در صفحه آخر آن نام کتاب را «تلخیص» گذارده‌اند و علامت‌هایی که در کشف الظنون یاد شده در هر دو جلد آمده است لیکن یک اشکال به نظر می‌رسد و آن این است که مطالب جلد نخست کمتر و در حدود دو سوم مطالب جلد دوم است. پس باید از روی گفت: جلد نخست تفسیر کوچک و جلد دوم تفسیر بزرگ کواشی باشد ولی این حدس بر خلاف گفته نویسنده در جلد دوم است که آن را تلخیص نامیده؛ کاغذ: فستقی، جلد: میشن مشکی، ۳۷۸گ، ۲۱ سطر (۱۰/۱×۱۹/۴)، اندازه: ۱۵/۵×۲۱/۵سم [ف: ۱ – ۶۳]

۱۰. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۶

جلد دوم، از تفسیر «فاجائها المخاض الی جذع النخلة» (آیه ۳ سوره کهیعص) تا انجام قرآن؛ خط: نسخ، کا: محمد بن علی بن یعقوب جیلی نا ... دی، تا: ۵ شوال ۷۱۳ق، جا: مدرسه نظامیه؛ افتادگی: آغاز؛ کاغذ: دولت آبادی، جلد: مقوای رویه پارچه چرم، ۲۱۲گ، اندازه: ۱۸×۲۵سم [ف: ۱ – ۶۴]

۱۱. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۴۰۱۵

نیمه دوم تفسیر؛ خط: نسخ، کا: علی بن محمد حسینی (العررمسی؟)، تا: ۸ ربیع الثانی ۷۱۵ق؛ مصحح، محشی؛ جلد: مقوایی عطف تیماج قهوه‌ای، ۱۸۴گ، ۳۰ سطر، اندازه: ۱۶×۲۴سم [ف: ۱۱ – ۲۰]

۱۲. آران کاشان؛ محمد هلال؛ شماره نسخه:۱۸

آغاز: عند طلوعها و یظهرون منها عند ارتفاعها، روی انه وصل الیهم رحل فرای انا سا یفرش احدهم اذنه و یلبس احزی قال فبینا انا عندهم اذا سمعت شیئا کالصلصلة فغش علی فافقت؛ **انجام:** برابر

از اواسط سوره مریم تا آخر تفسیر؛ خط: نسخ کهن، کا: الحاقط شیخ بن محمد بن نسائی، تا: ۲۱ رمضان ۷۱۵ق، جا: فرموید مدرسه عمادیه؛ افتادگی: آغاز؛ محشی، حواشی فارسی از مصابیح مولانا حسن شیعی سبزواری؛ جلد: گالینگور قهوه‌ای، ۱۴۱گ، ۳۲ سطر، اندازه: ۱۷×۲۴/۵سم [ف مخ: – ۳۲]

قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۸۴

نسخه اصل: همان نسخه بالا [عکسی ف: ۱ – ۱۰۶]

۱۳. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۲۷۳۱

نسخه اصل: کتابخانه‌ای در نجف اشرف. نیمه اول کتاب؛ خط: نسخ، کا: عبدالرحمن (الرحیم) بن محمد بن علی، تا: ۶ جمادی الاول ۷۲۰ق؛ مصحح؛ تملک: ابوبکر بن عبدالله بن ... یمانی؛ ۷۸۱ص [عکسی ف: ۷ – ۳۲۷]

۱۴. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۵۵۰

نیمه دوم کتاب، از سوره انفال تا پایان قرآن؛ خط: نسخ، کا: تاج الدین ابوالحسن علی بن سیف الدین اعلیک بن عبدالله موصلی، تا: سه‌شنبه ۸ ربیع الاول ۷۲۹ق؛ تملک: علی بالشری به تاریخ ۱۱۲۲ و مهر «منتظر فیض خدا عبدالله» (بیضی)، ابراهیم بن فقیه سلیمان بن فقیه بکرالناوجی البخاری، محمد المفتی و مهر «محمد از خدا خواهد عنایت» (بیضی)، شمس الدین بن عطاء الله؛ در صفحه آخر اجازه‌ای است که علی بن الحسین ابن ابی القاسم بن شیخ العوینه موصلی به تاریخ هشتم رجب ۷۲۹ به جهت کاتب نوشته و در آن تصریح می‌کند که این نسخه با نسخه مؤلف مقابله شده؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۳۱۵گ، ۱۷ سطر، اندازه: ۱۶×۲۳/۵سم [ف: ۴ – ۳۵۱]

۱۵. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۲۶۴۸

نیمه دوم تفسیر؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: جمعه ۲۵ ذیقعده ۷۷۶ق؛ مصحح؛ تملک: شمس الدین حنفی مشهور به ابن المنقار، سلیمان بن محمد ترجمان، علی بن سلامة بن عمر عزیزی، محمد بن علی حصبی شافعی، احمد القانونی به تاریخ اوایل شعبان ۱۱۰۹؛ جلد: تیماج مشکی، ۲۹۰گ، ۲۱ سطر، اندازه: ۱۶×۲۳سم [ف: ۷ – ۲۳۱]

۱۶. شیراز؛ علامه طباطبائی؛ شماره نسخه:۱۳۸۲

آغاز سوره مریم تا آخر قرآن؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۸ یا ۹؛ محشی؛ اندازه: ۱۹×۲۷/۵سم [نسخه‌پژوهی: ۱ – ۲۰]

۱۷. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۲۱۴

آغاز: برابر

نیمه اول کتاب، تا پایان سوره اسرا؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: اوایل قرن ۹؛ مصحح؛ تملک: سلیمان بلوکباشی ابن محمد الترجمان؛ در صفحه آخر تصریح شده است که با نسخه‌ای که نزد مؤلف خوانده شده بود به تاریخ چهارم ذیقعده سال هشتصد ... و سه مقابله شده؛ پشت برگ آخر نشانی مطالعه محمد بن ابراهیم بن عبدالرحمن الوزعی الشافعی معروف به قاضی عجلون به تاریخ ۱۳ ربیع الثانی ۸۴۰، شمس الدین محمد بن جلال الدین بن علاء الدین البصروی الشافعی؛ پانزده بیت شعر از محمود بن ابی بکر ازهری شهیر به مجتهد که به خط خودش نوشته؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۲۳۰گ، ۲۷ سطر، اندازه: ۱۸×۲۷سم [ف: ۴ - ۱۱]

۱۸. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۱۵۹۱

آغاز: برابر؛ **انجام:** و لا شجرا ... فیها عنه

خط: نسخ کهن، بی‌کا، تا: محتملاً قرن ۹؛ حواشی به عربی و فارسی آیات قرآنی توضیح داده شده و توضیح آیات به فارسی به امضای علی است؛ کاغذ: سمرقندی، جلد: مقوایی تیماج مشکی، ۱۵۴گ،۳۱سطر(۱۱/۵×۱۷/۵)، اندازه: ۱۶×۲۳/۵سم [ف: ۱۰-۱۱۸]

۱۹. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۲۱۵

قسمت دوم کتاب، از سوره مریم تا آخر قرآن؛ خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ مصحح؛ تملک: عبدالله بن قاسم؛ تملک و وقفنامه کتاب که محمد آغا بن احمد مشهور به جلبی زاده به تاریخ ۱۰۴۷ق نوشته؛ جلد:تیماج مشکی،۲۹۱گ،۲۱سطر، اندازه: ۱۸×۲۵سم [ف: ۴-۱۲]

۲۰. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۲۱۸۶

آغاز: برابر؛ **انجام:** فقالوا انا سمعنا قراناً عجباً مصدر واقع موقع عجبت لانهم.

از سوره حمد تا آخر سوره جن؛ خط: نسخ تحریری، بی‌کا، بی‌تا؛ تملک: ملا عبدالله القم، مولانا محمد افضل، ملانور بخاری؛ در صفحه آخر فائده کوتاهی منقول از تفسیر ولی الله عبدالرحمن ثعالبی درباره اینکه آیا الفاظ عجمی در قرآن وجود دارد. یا نه؟؛ جلد: تیماج خرمایی، ۲۱۷گ، ۳۹سطر، اندازه: ۱۶×۲۴سم [ف: ۳۵ - ۱۹۰]

۲۱. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۲۹۵

آغاز: اکثرهم روی عن ابن عمر و ابن عباس او یجوز أن یصومها بعد الفراغ من اعمال الحج و هو المراد من الرجوع المذکور؛ **انجام:** و الله عنده حسن المآب، أی المرجع یقوله تزهیداً و ترغیباً فی الاخرة.

از آیه «تلک عشرة کاملة» (البقرة: ۱۹۶) تا آیه «و الله عنده حسن المآب» (آل عمران: ۱۴)؛ خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ نسخه بسیار قدیم؛ جلد: تیماج مشکی، ۱۸۴گ، ۱۴ سطر، اندازه: ۱۸×۲۷سم [ف: ۴ - ۹۰]

● **تلخیص فی تاریخ اللغة العربیة** / تاریخ / عربی

talxīṣ fī tārīx-el luġa-til ‘arabīyya

حکمت، علی اصغر، ۱۲۷۱ - ۱۳۵۹ شمسی

hekmat, ‘alī asqar (1892 - 1980)

مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۸۹۸۵/۱۰

آغاز: تلخیص فی تاریخ اللغة العربیه لما فحص العلامة المستشرق؛ **انجام:** و هذا الاخیره متمایزة کتیرا و من لهجات اخوانها الاسیائیه و المصریه انتهی

خط: نسخ، بی‌کا، بی تا [رایانه]

← تلخیص فی علم الکلام ≻ نقد المحصّل

● **تلخیص القواعد** / اصول فقه / عربی

talxīṣ-ul qawā‘id

همدانی، حسین بن محمد حسن، ق۱۴ قمری

hamadānī, hoseyn ebn-e mohammad hasan (- 20c)

مؤلف چند کتاب مفصل و مختصر و متوسط در اصول نگاشته و این کتاب را در مسائل عمده اصولی که اجتهاد مبتنی بر آن است شامل چند «هدایه» و «تبصره» تألیف نموده و از اقوال نظرات اساتید خود بهره برده است و در پایان شرح حال خود و اسامی اساتیدش را آورده است. مؤلف از جدش مولی مؤمن ادیب و کتاب «الجلوات فی الاصول» او نام می‌برد.

قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۶۰۸-۴/۷۸

آغاز: بسمله، اللهم کیف احمدک بمجدک و جلیل صفاتک و هما غیر متناهیان ... و بعد فیقول و لما اشتد الظلم و الطغیان فی قریة اصفهان ... فاشتغلت بهذه الحالة بتصنیف هذا الکتاب و سمیته بتلخیص القواعد ... فنقول هدایة فی الاجماع؛ **انجام:** فعلی تقدیر کونه ناظراً الی الواقع لایعارضه القاعده العملیة الحمدلله الذی انعم علینا بمزید احسانه ... و لاداعی لانشائها لاصحاب الطبیعه و عبید البطن الذین لایعلمون الا انفسهم الا و صلی الله علی محمد و آله.

خط: نستعلیق، کاتب = مؤلف، تا: ابتدای محرم؛ مصحح؛ وقف‌نامه از مؤلف در سال ۱۳۲۴؛ جلد: مقوایی عطف تیماج قهوه‌ای، ۲۶۷گ، ۲۳-۲۴ سطر، اندازه: ۱۴/۵×۲۲سم [ف:۲-۱۰۳۶]

● **تلخیص کتاب البرهان** / منطق / عربی

talxīṣ-u k.-il burhān

ابن رشد، محمد بن احمد، ۵۲۰ - ۵۹۵ قمری

ebn-e rošd, mohammad ebn-e ahmad (1127 - 1199)

وابسته به: البرهان؛ ارسطو (۳۸۴-۳۲۲)

گزیده‌ای است از کتاب برهان در منطق، تألیف ارسطو حکیم یونانی. ابن رشد، از بزرگترین شارحان و مفسران آثار ارسطو است، در نسخه مرعشی، با خطی غیراصلی با عنوان تفسیر فرفوریوس (صوری) و مترجم آن، یحیی بن عدی بن حمید منطقی (-۳۶۴ق) دانسته شده. البته، فرفوریوس صوری، شاگرد

افلوطین و از مفسران کتب ارسطو بوده و ممکن است در تحریر و تفسیر برهان ارسطو نیز نقش داشته و سپس ابن رشد، آن را تلخیص کرده و یحیی بن عدی نیز از مترجمان بزرگ کتاب منطقی قرن چهارم بوده و ممکن است مترجم این کتاب نیز بوده باشد. (سید محمود مرعشی نجفی)

آغاز: المقالة الاولی من البرهان، قال: کل تعلم و تعلیم فکری ذهنی و هو موافق کلام ارسطو حتی یصدق علی الحدسیات فانما یکون بمعرفة متقدمة للمتعلم و الا لم یمکنه ان یتعلم شیئاً ...

چاپ: این گزیده، در سال ۱۴۰۵ هـ همراه شرح البرهان او، در کویت بچاپ رسیده؛ تحقیق محمود قاسم (قاهرة، الهیئة المصریة العامة للکتاب: ۱۹۸۲م)

[حرکة الترجمة فی المشرق الاسلامی ۳۲۲؛ دائرة المعارف بزرگ اسلامی ۵۵۶/۳؛ شرح البرهان و تلخیص البرهان لارسطو، چاپ کویت؛ لغت نامه دهخدا ۱۷۰۹۰/۱۱]

۱. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۳۴۱۰

آغاز: برابر؛ **انجام:** فاذا وجدناه تحت احدهما نظرنا هل مجموع ذلک الفصل و الجنس هو مساو لذلک المحدود او ما هو

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ افتادگی: انجام (اندکی از انجام مقاله دوم)؛ مصحح؛ تملک: عبدالباقی بن صدرالدین محمد بن ابوتراب، فیضی کاشانی (- ۱۲۶۶ق) با مهر «عبدالباقی الفیضی» (مربع) و «عبدالباقی بن صدرالدین محمد الفیضی» (بیضی)، علامه فیضی، محمد جعفر بن محمد ابراهیم کاشانی (- ۱۳۷۸ق) که هر دو از نوادگان فیض کاشانی هستند؛ کاغذ: شرقی، جلد: تیماج سبز، ۶۴گ، ۱۷سطر (۵×۱۰)، اندازه: ۱۰×۱۵/۵سم [ف: ۳۴ - ۳۲]

۲. شیراز؛ علامه طباطبائی؛ شماره نسخه:۱۷۵۵/۲

آغاز: برابر؛ **انجام:** اعنی قوة العلم للمعلوم و قوة العقل للمبادی، انقضی و ثم تم تلخیص المقالة الثانیة من کتاب البرهان و الله یهدی من یشاء الی صراط المستقیم

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ ۶۹گ (۱۷۷-۲۴۵)، اندازه: ۱۲×۲۰سم [نسخه‌پژوهی: ۳ - ۱۷۶]

● تلخیص کتاب النفس / فلسفه / عربی

talxīṣ-u k.-in nafs

ابن رشد، محمد بن احمد، ۵۲۰ - ۵۹۵ قمری

ebn-e rošd, mohammad ebn-e ahmad (1127 - 1199)

وابسته به: النفس؛ ارسطو (۳۸۴-۳۲۲)

ابن رشد اندلسی بسیاری از کتاب‌های فلسفی ارسطو را گزین نموده که به نام شرح کوچک یا جامع یاد می‌گردد؛ این رساله تلخیص کتاب النفس است.

چاپ: در رسائل ابن رشد (هند، مطبعة دارالمعارف: ۱۳۶۶ق)؛ محقق: احمد فؤاد الاهوانی، قاهره، مکتبة النهضة المصریة ۱۸۸ص، ۱۹۵۰م.

[بغدادی، هدیه ۸۵/۲]

۱. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه:۲۹۱۲/۴۸

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۲۶۶ق؛ کاغذ: فرنگی سفید، جلد: تیماج حنایی،۱۷گ(۱۴۵ر-۱۶۱ر)، ۳۰سطر،اندازه:۲۱×۳۵سم[ف:۳-۴۹۷]

۲. یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه:۳۱۵۶/۵

خط:نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ کاغذ: سمرقندی، جلد: مقوایی روکش تیماج زرد، ۲۵ص (۹۶-۱۲۰)، اندازه: ۱۲×۱۹سم [ف: ۵ - ۱۵۵۲]

← تلخیص کفایة الطلاب ≻ ضوابط الحساب

● تلخیص الکلام فی تنقیح الاحلام / علوم غریبه / عربی

talxīṣ-ul kalām fī tanqīḥ-il aḥlām

امام الحکما، علویخان

emām-ol hokamā, ʻalavīxān

چاپ: حیدر آباد، سنگی، بدون تاریخ، رقعی، ۲۰ص

مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۶۳۷۴

خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۳۰۴ق [الفبائی: - ۱۴۵]

← تلخیص الکلیات ≻ الاسباب و العلامات

● تلخیص الکون و الفساد و النمو و الاضمحلال / فلسفه / عربی

talxīṣ-ul kawn wa-l fasād wa-n nimuw wa-l iḍmiḥlāl

ابن رشد، محمد بن احمد، ۵۲۰ - ۵۹۵ قمری

ebn-e rošd, mohammad ebn-e ahmad (1127 - 1199)

در این آن از تغییرات سه‌گانه: فساد و نمو و اضمحلال و استحاله که ارسطو آنها را مطرح ساخته بحث به میان آورده و به شرح و تعیین آنها پرداخته است.

آغاز: بسمله. غرضه فی هذا الکتاب التکلم فی التغایر الثلاثة ...

انجام: انقضی القول فی هذا الکتاب بحمدالله و عونه

چاپ: در رسائل ابن رشد (هند، مطبعة دارالمعارف: ۱۳۶۶ق)

۱. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۵۴۹۷/۳

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، کا: عبدالحسین بن محمد علی الحسنی اصفهانی، بی‌تا؛ کاغذ: دولت آبادی، جلد: تیماج ماشی، ۱۱گ (۶۳پ-۷۳ر) [ف: ۱۶ - ۳۹۲]

۲. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۲۸/۳

آغاز: برابر

خط: نستعلیق شکسته، بی‌کا، بی‌تا؛ ۲۵ سطر، اندازه: ۸×۲۰سم [ف: ۲ - ۶۷]

۳. یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه:۳۱۵۶/۳
خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ کاغذ: سمرقندی، جلد: تیماج مشکی، ۱۰ص (۵۸-۶۷)، اندازه: ۱۱/۵×۱۸سم [ف: ۵ - ۱۵۵۲]

← تلخیص کیفیة الرصد المحقق و الآلة المغنیة عن ذات الحلق ≻ الهیئة

● تلخیص مابعدالطبیعة / فلسفه / عربی

talxīṣ-u mā-ba‘d-aṭ-ṭabī‘a

ابن رشد، محمد بن احمد، ۵۲۰ - ۵۹۵ قمری

ebn-e rošd, mohammad ebn-e ahmad (1127 - 1199)

شرح متوسطی بر «ما بعد الطبیعة» ارسطو است، در ۵ «مقاله»: ۱. فی الاسماء المستعملة فی هذه الصناعة (ما بعد الطبیعة)؛ ۲. فی الامور التی تنزل من الجزء الاول من هذه الصناعة منزلة الانواع؛ ۳. فی اللواحق العامة لها؛ ۴. یتضمن القول فیما یشتمل علیه الجزء الثانی من هذا العلم؛ ۵. یحتوی علی ما تضمنه الجزء الثالث من هذه الصناعة.

آغاز: قصدنا فی هذا القول ان نلتقط الاقاویل العلمیة من مقالات ارسطو الموضوعة فی علم ما بعد الطبیعة علی نحو ماجرت به عادتنا فی الکتب المتقدمة ...

انجام: و هذه کلها آراء شبهته باراء فروطاغورس و سیفرغ لبیان ما تلحقها من الشناعة فی المقالة التی یلی هذا ان شاءالله تعالی و ههنا، انقضی القول فی الجزء الثانی من هذا العلم و هی المقالة الرابعة من کتابنا هذا.

چاپ: در رسائل ابن رشد (هند، مطبعة دارالمعارف: ۱۳۶۶ق)؛ قاهره، ۱۹۵۸م، مطبعة مصطفی البابی، نشره: الدکتور عثمان امین؛ [مشار عربی ۷۷۶ «ما بعد الطبیعة» که نشانی ۳ چاپ آن را داده؛ شیروانی ۱۵۵۲/۵ «ما بعد الطبیعة»]

۱. آران کاشان؛ محمد هلال؛ شماره نسخه:۲۰۲/۵
آغاز و انجام: برابر
در فهرست با عنوان «کتاب الالهیات» آمده و از ارسطو دانسته شده. کامل است؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ نسخه وقف اولاد ذکور ملاغلامرضا آرانی است؛ جلد: تیماج قرمز با عطف پارچه، ۳۶گ، ۲۲ سطر، اندازه: ۱۶×۲۷سم [ف مخ: - ۱۲۴]

۲. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۴۵۵۱
آغاز: برابر؛ **انجام:** فی المقالة التیتلی هذا انشاء الله تبارک و تعالی و ههنا انقضی القول ...
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: انجام؛ نکته قابل توجه آن‌که نسخه به ظاهر کامل است ولی با توجه به رکابه برگ ما قبل آخر، مشخص می‌شود که برگ پایانی مربوط به رساله حاضر نیست بلکه صفحه پایانی کتاب النفس (کتاب پنجم از همین مجموعه) بوده و قبل از «ما بعد الطبیعة» قرار داشته که در صحافی در پایان کتاب چسبانده شده، آغاز این صفحه (برگ ۶۴ر) «من جهة ما یتخیلها» و پایان آن «انتهی کتاب النفس و یتلوه مابعدالطبیعة ان شاء الله تعالی»، بنابراین به نظر می‌رسد کتابت نسخه اصل کامل بوده و از آن فقط رساله ما بعدالطبیعة- ناقص الآخر و برگ پایانی کتاب النفس باقی مانده است، مصحح، محشی به زبان فارسی با خط شکسته نستعلیق، با نشانی بلاغ؛ جلد: مقوایی با روکش کاغذی کرم، ۶۴گ، ۲۰سطر، اندازه: ۱۳/۷×۲۱سم [ف: ۴۱ - ۴۵]

۳. تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه:۱۲۲۵/۶
آغاز و انجام: برابر
خط: نستعلیق شکسته خوش، کا: یدالله کجوری (پاک نظر)، تا: ۱۳۵۶ق؛ ۱۳۱ص (۳۳۰-۴۶۰) [ف: ۲ - ۲۱۸]

۴. یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه:۳۱۵۶/۶
خط:نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ کاغذ: سمرقندی، جلد: مقوایی روکش تیماج زرد، ۴۳ص (۱۲۰-۱۶۲)، اندازه: ۱۲×۱۹سم [ف: ۵ - ۱۵۵۲]

۵. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۲۸/۶
آغاز: برابر
خط: نستعلیق شکسته، بی‌کا، بی‌تا؛ ۲۵ سطر، اندازه: ۸×۲۰سم [ف: ۲ - ۶۷]

● تلخیص المباحثات / اصول فقه / عربی

talxīṣ-ul mubāḥiṯāt

ظهیرا، ظهیرالدین بن مراد، ق۱۲ قمری

zahīrā, zahīr-od-dīn ebn-e morād (- 18c)

تاریخ تألیف: ۱۱۰۱ق
تلخیص مباحثات صورت گرفته بین مؤلف و میرزا محمد محسن قاضی معزی در مورد «الشبهة الموردة علی قاعدة تابعیة الظن للاعم الاغلب بتقریرین جدیدین قرر بهما المولی الاستاد آقا حسین» که در سال ۱۱۰۱ق صورت گرفته است. یازده مباحثه است و فهرست آنها در دیباچه هست.
[دنا ۲۹۶/۳]

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۷۰۱۱
خط: نسخ، کا: اصل مؤلف باید باشد بگواهی ص ع، تا: قرن ۱۲؛ محشی با نشان «منه»؛ مهر: عبدالجلیل، محمد تقی بن محمد باقر شریف یزدی؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج مشکی، ۱۱۴گ، ۱۷ سطر (۷×۱۴)، اندازه: ۱۳×۲۱سم [ف: ۱۶ - ۴۲۸]

● تلخیص المباحثات / اصول فقه / عربی

talxīṣ-ul mubāḥiṯāt

در دیباچه از گفتگوهای که میان مؤلف و دانشمندان شده و رساله‌ای که وزیر فارس در این باره نوشته و پاسخی که نگارنده رساله آصفیه به او داده و از سخنان استاد مؤلف یادشده است.

این رساله درباره دو شبهه «تابعیة الظن للاعم الاغلب، شبهة عدم المرکب» است و به درخواست المعی زاد ساخته شده و یازده مباحثه‌ای که میان مؤلف و آن دانشمندان رخ داده است در آن آمده است.

[دنا ۲۹۶/۳]

تهران؛ ادبیات؛ شماره نسخه:۴۴/۲ ـ د

آغاز: بسمله. الحد لله ولی کل ثناء و تحمید ... فالذی نحن بصدره فی هذه الرساله الموسومة بتلخیص المباحثات یستدعی تقدیم الحکایة عماجری بیننا و بین احمد من الاخلاء؛ **انجام:** لکنها لم یکن شیئ منها واردا فلله الحمد ... القادة و الائمه

بی‌کا، بی‌تا؛ ۸۵گ (۲۲پ-۱۰۶پ) [ف: ۱ - ۱۳۶]

● تلخیص المتشابه / رجال / عربی

talxīṣ-ul mutašābih

خطیب بغدادی، احمد بن علی، ۳۹۲؟ - ۴۶۳ قمری

xatīb-e baqdādī, ahmad ebn-e ʻalī (1003 - 1071)

اسماء و انساب محدثین و راویات حدیث که در کتابت شبیه یکدیگر بوده ولی در تلفظ فرق دارند در چند جزء با ضبط آنها بیان کرده، همراه با شرح حال مختصری درباره راویان و طرق روایی آنها.

چاپ: محقق: سکینة الشهابی، دمشق، دار طلاس للدراسات و الترجمة و النشر، ۱۹۸۵م.

[دنا ۲۹۷/۳؛ کشف الظنون ۴۷۳/۱]

۱. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۷۲۷

آغاز: الحمدلله الذی بفضله و نعمته تثمر الصالحات و لا اله الا الله المحیط علما بکل المعلومات

نسخه اصل: کتابخانه دارالکتب الظاهریة-دمشق ۱۱۸۰۱. از آغاز تا علی بن میثم و علی بن متیم (جزء پنجم). فی الرسم و حمایة ما اشکل منه من نوادر التصحیف و الوهم: گویا جز آنکه در فهرست منتخب مخطوطات الحدیث ص۲۶۷ آمده است؛ خط: نسخ کم نقطه، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: انجام؛ تا پایان جزء چهارم (ص ۲۳۴) به یک خط و با نشان مقابله، از جزء پنجم بخط دیگر؛ تملک: علی بن ابراهیم بن مسلم انصاری، نسخه زمانی در حماة بوده؛ ۲۴۲ص [عکسی ف: ۲ - ۳۹۹]

۲. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۵۶۰۵/۵-ف

نسخه اصل: از ظاهریه دمشق؛ بی‌کا، بی‌تا [فیلمها ف: ۳ - ۱۷۰]

● تلخیص مجمع الآداب فی معجم الالقاب / تراجم / عربی

talxīṣ-u majmaʻ-il ādāb fī muʻjam-il alqāb

ابن فوطی، عبدالرزاق بن احمد، ۶۴۲ - ۷۲۳ قمری

ebn-e fovatī, ʻabd-or-razzāq-e bn-e ahmad (1245 - 1324)

کتابی است در تراجم الرجال و گفته شده که در پنجاه جلد است و مؤلف آن را بر حسب حروف هجاء مرتب کرده و هر حرفی را در کتابی قرار داده است.

چاپ: دمشق، وزارة الثقافة و الارشاد، نشره مصطفی جواد، الجزء الرابع. صدر منه ثلاثة اقسام، ۱۹۶۲- ۱۹۶۳-۱۹۶۵م، القسم الرابع من الجزء الرابع، ۱۹۶۷م؛ پاکستان، سنگی، بی ناشر، ۱۳۵۸ق/۱۹۳۹م.، جیبی، ۳۸۲+۱+۹۲ص؛ لاهور، ۱۳۵۹ق./۱۹۴۰م.، جیبی، ۸۸۰ص، محمد عبداقدوس قاسمی در ۱۳۵۹ (۱۹۴۵۰).

[التاریخ و التراجم ص ۳۵۲؛ دنا ۲۹۷/۳]

۱. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۱۶۵-ف

نسخه اصل: جزو چهارم کتابخانه ظاهریه دمشق؛ بی‌کا، بی‌تا [فیلمها ف: ۱ - ۳۱۰]

۲. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۱۶۶-ف

نسخه اصل: جزوه چاپ محمد عبدالقدوس قاسمی در ۱۳۳۹-۱۹۴۷ در لاهور پیوست مجله دانشکده خاوری (اورینتل کالج میگزین)؛ بی‌کا، بی‌تا [فیلمها ف: ۱ - ۳۱۰]

۳. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۶۰۱۳-ف

بی‌کا، بی‌تا [فیلمها ف: ۳ - ۱۹۰]

← تلخیص المحصل ⟵ نقد المحصل

← تلخیص المرام فی فقه حج بیت الله الحرام ⟵ مناسک الحج

● تلخیص المرام فی معرفة الاحکام / فقه / عربی

talxīṣ-ul marām fī maʻrifat-il aḥkām

علامه حلی، حسن بن یوسف، ۶۴۸ - ۷۲۶ قمری

ʻallāme-ye hellī, hasan ebn-e yūsof (1251 - 1326)

احکام فقهی را بطور مختصر فتوایی از طهارت تا دیات تنظیم نموده و گاهی اشاره به ادله می‌نماید.

آغاز: الحمد لله المتفرد بالقدم و الازلیة المتوحد بالبقاء و الابدیة العالم بالامور الظاهرة و الخفیة القادر علی فعل ما یشاء من غیر فکر و رویة.

انجام: و لو کان اسیراً قیل یضمن الدیة و الکفارة و المشترکون تتعدد علیهم الکفارة

[الذریعه ۴۲۷/۴؛ کشف الحجب ۱۴۰؛ دنا ۲۹۷/۳]

شرح و حواشی:

۱- کاشف الحقایق فی شرح تلخیص المرام؛ محمد بن بهرام (-۱۰)

۲- خزائن الاحکام فی شرح تلخیص المرام تهرانی، علی بن خلیل (-۱۲۹۶)

۳- الناصریة حسامی، زیب العلما بن حسام (-۱۴)

۱. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۲۷۵
آغاز: برابر؛ **انجام:** التی یخرج الی نقل العظم و فیها.
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۸، افتادگی: انجام؛ مصحح، مقابله شده، دارای بلاغ؛واقف: ابن خاتون، ۱۰۶۷؛ کاغذ: نخودی، جلد: تیماج مشکی، ۱۲۳گ، ۲۱ سطر، اندازه: ۱۳×۱۸سم [ف: ۲۱/۱-۲۸۹]

۲. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۴۲۵۳
آغاز: برابر
کتابهای: طهارت، صلات، زکات، صوم، حج، جهاد، متاجر، دیون، اجارة، هبات، غصب، شفعه، احیاء موات، نکاح، فراق، عتق، ایمان، صید، مواریث، قضایا و شهادات، حدود، جراح و دیات؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۸؛ از روی نسخه خط شیخ شهید نوشته شده و شهید در برگ نخست آن گواهی داده بوده است که آن را مقابله و تصحیح نموده در صفر ۷۵۵ق، محشی؛ تملک: «جعفر بن فخرالدین بن احمد بن محمد بن جعفر»، «احمد بن محمد بن ... بن علی بن خلف الدستانی»، «حسین بن صالح بن عبدالکریم البحرانی»؛ مهر: «صفدر علی تقوی»، «حاج سید نصرالله تقوی»؛ کاغذ: سمرقندی، جلد: چرم زنگاری تیره، ۳۰۴ص، ۱۵ سطر (۷/۵×۱۰)، اندازه: ۱۴×۱۹/۵سم [ف: ۱۱ - ۲۶۸]

۳. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۵۳۱۴
آغاز و انجام: برابر؛ تم الکتاب بعون الملک ... اواسط نهار الثلاثاء من العشر الاخر من شهور سنة خمسة و ثلاثین و سبعمایة بقلم ... محمد بن حسن بن حسان ...
کاتب: محمد بن حسن بن حسان، تا: ۷۳۵ق؛ از کتاب‌های آقای مشکاة بوده؛ کاغذ: سمرقندی، جلد: تیماج مشکی، ۲۱ سطر (۱۰×۱۳/۵)، اندازه: ۱۲/۵×۱۸سم [ف: ۱۶ - ۲۲۸]

۴. مشهد؛ مدرسه آیة الله خوئی؛ شماره نسخه:۲۶۲
بی کا، تا: قرن ۱۱ [اوراق عتیق: ۱ - ۲۴۳]

۵. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۲۷۴
آغاز: برابر؛ **انجام:** و کذا التحمل علی الاصح و تقبل الشهادة علی الشهادة ...
مشتمل بر ۳۵ کتاب: کتاب الطهارة، صلاة، زکاة، صوم، حج، جهاد، بیع، قرض، رهن، ضمان، صلح، وکالة، حجر، اجارة، مزارعه و مساقاة، شرکة، ودیعة، مسابقة، هبة، وقف، وصیت، اقرار، غصب، شفعه، احیاء الموات، نکاح، طلاق، عتق، یمین، نذر، ظهار، صید و ذباحه، ارث، قضا و شهادت؛ خط: نستعلیق خوش، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ افتادگی: انجام؛ واقف: نادرشاه افشار، ۱۱۴۵ق؛ کاغذ: نخودی آهارمهره، جلد: تیماج مشکی، ۱۸۴گ، ۱۵ سطر، اندازه: ۱۴×۲۵سم [ف: ۲۰ - ۱۰۰]

۶. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۲۲۴۸
آغاز: برابر
نسخه اصل: کتابخانه کاشف الغطاء - نجف اشرف؛ خط: نستعلیق، کا: نورالدین علی بن سراج لاری، تا: دوشنبه ۱۱ رمضان ۱۰۸۸ق؛ مصحح؛ اشعاری عربی از شیخ صالح جحی در تاریخ تولد محمد مهدی به سال ۱۲۶۰ و تاریخ ولادت عبدالحسین به سال ۱۲۶۳؛ تملک: شمس الدین بن محمد امین فسائی، هادی بن عباس آل کاشف الغطاء، حسن بن یوسف موسوی زنجانی؛ ۲۴۴ص [عکسی ف: ۶ - ۲۹۶]

۷. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۴۸۱۸
آغاز: برابر؛ **انجام:** و بهما علی الثالث و یرجع الثانی علی الثالث بثلثین و علی الرابع علی الاول.
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ در سال ۱۱۷۹ یعنی در دوره زندیه در تصرف شخصی به نام سید محمد بن السید شرف الدین بن علامه سید ابراهیم بن سید یحیی السدید الحسینی با تاریخ ۱۳ رجب ۱۱۷۹ و در سال ۱۲۳۷ در تصرف شخصی به نام احمد بن صالح بن سالم بوده؛ با اشعاری از ابن حسام به خط و امضای او هست که در ۱۲۰۲ نوشته شده؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: تیماج سبز، ۳۰۰گ، ۱۶ سطر (۹×۱۵)، اندازه: ۱۸×۲۴سم [ف: ۱۳ - ۲۲۹]

۸. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۴۷۲
آغاز: الی المحاذی علی رأی و ما اشتمل علیه الابهام و الوسطی لا اللحیة؛ **انجام:** برابر
خط: نسخ نازیبا، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: آغاز؛ شاید از عصر مؤلف باشد، مصحح، با علامت بلاغ، شانزده برگ آخر مخالف با اصل و به خط سید علی بن یوسف حسینی؛ جلد: تیماج مشکی، ۱۸۳گ، ۲۳ سطر، اندازه: ۱۱/۵×۱۹سم [ف: ۲ - ۷۷]

← تلخیص المرشد ⟵ مرشد العوام (مختصر)

● تلخیص المصائب / تاریخ معصومین / فارسی

talxīs-ol masā’eb

شریف، علی بن محمد، ق۱۲ قمری

šarīf, ‘alī ebn-e mohammad (- 18c)

تاریخ تألیف: یکشنبه ۲۴ ربیع الاول ۱۲۰۱ق
دارای ۱۲۴ «مجلس» در بیان عالم ذر و زندگانی و مصائب حضرات معصومین (ع) به ویژه وقایع و حوادث غمبار کربلا و مذیل است به فهرست مطالب و جدول اسماء، کنی، القاب، ولادت و شهادت معصومین (ع).
[دنا ۲۹۷/۳]

مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۷۰۷۸
آغاز: بسمله، ایختم پیمبران مرسل ×× حلوای پسین ملح اول؛
انجام: ثکلی لثکلی و مأثور لمأثور.
خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۳۲۱ق؛ کاغذ: نخودی، جلد: مقوا رویه پارچه، ۲۷۵گ، ۱۵ سطر، اندازه: ۱۱/۶×۱۹سم [ف: ۱۴ - ۱۵۴]

● تلخیص المعانی / منطق / عربی

talxīṣ-ul ma‘ānī

نویسنده می‌گوید مرا سر آن است که در این کتاب خلاصه مطالبی که در منطق ارسطو آمده درج کنم و برای این منظور همه کتب او را که در زمینه منطق نوشته بر حسب قدرت و طاقت خود مورد دقت قرار دادم، ابتداء در کتاب مقولات دقت کردم و این کتاب را به سه «جزء» دانستم: جزء اول به منزل سینه و صدر آن شکل مطالبی است که به منزله اصول موضوعه می‌باشد، جزء دوم که به عنوان مقولات عشر است حد و رسم یکایک این مقولات را می‌گوید و جزء ثالث به ملحقات عامه و اعراض مشترکه که ملحق بر مقولات دهگانه می‌شود می‌پردازد. این سه جزء از صفحه یک تا ۴۲ می‌آید از ۴۵ باب قیاسات شروع می‌شود و پس از شرح انواع مختلف قیاسات و خواص اشکال قیاس و غور در مباحث قیاس و طرز استدلال و قیاس منتج باب قیاسات را به پایان می‌برد و از صفحه ۳۳۷ مطالب اساسی در پرسش از اشیاء را مطرح می‌کند و شش مطلب را که عبارت است از «ما شارحه» و «ما حقیقیه» و «هل بسیطه» و «هل مرکبه» و «لم اثباتی» و «لم بثوتی» دقیقاً شرح می‌دهد.
[دنا ۲۹۷/۳]

تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۱۳۹۶

آغاز: بسمله، الفرض فی هذا القول تلخیص المعانی تصمنتها؛ **انجام:** هی قوته علیه هی علی مثال واحد اعنی قوة العلم للمعلوم و قوة العقل للمبادی.

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: محتملاً قرن ۱۱؛ با یادداشت: «هو کتاب منطق ارسطو بتاریخ شهر ربیع الثانیه ۱۱۲۳ مطابق توشقان ئیل ترکی بمبلغ یکتومان و پانصد دینار تبریزی در دار السلطنه اصفهان ابتیاع شد العبد الفقیر (اسم پاک شده) المذنب افراسیات زنگنه»؛ کاغذ: فرنگی، جلد: مقوایی میشن عنابی، ۱۸۸گ، ۱۷ سطر (۶×۱۳/۵)، اندازه: ۱۲×۲۲سم [ف: ۹ - ۴۱۲]

← تلخیص المفتاح ⟵ مفتاح الحساب (مختصر)

● **تلخیص المفتاح** / معانی بیان / عربی

talxīṣ-ul miftāḥ

سکاکی، یوسف بن ابی بکر، ۵۵۵ - ۶۲۶ قمری

sakkākī, yūsof ebn-e abī-bakr (1161 - 1230)

شرح و حواشی:

۱- حاشیة تلخیص المفتاح

مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۹۸۰۵

آغاز: بسمله، الحمدلله علی ما انعم و علم من البیان ما لم یعلم و الصلوه علی سیدنا محمد خیر من نطق بالصواب؛ **انجام:** علی احسن الوجوه و الملها و هذا معنی قوله یظهر که بالتامل مع التذکر لما تقدم تم

خط: نسخ، کا: هادی بن محمد بن عبدالرحمن، تا: قرن ۱۴؛ ضمیمه نسخه ش ۱۷۷۱۵ [رایانه]

● **تلخیص المفتاح** / عروض و قافیه / عربی

talxīṣ-ul miftāḥ

هروی حائری، غلامعلی بن محمد، ق۱۳ قمری

heravī hā’erī, qolām ‘alī ebn-e mohammad (- 19c)

به عربی در عروض و قافیه فارسی با شواهد شعری فارسی در یک «مقدمه» و چند «فصل» و «خاتمه» و نخست از قافیه و سپس از عروض در آن بحث شده است (دیباچه).
[دنا ۳۰۰/۳]

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۳۳۸۴

آغاز: بسمله. لک الحمد یا من لا فرار الا الیک و لا ملجا الابک و شکرا لک ثم شکرا لک علی مالم تمنعه عنی من العروض و الانعام؛ **انجام:** فی بیان العیوب المعتبرة عند العرب فی صدرالکتاب.

خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۲۲ رمضان ۱۲۷۳ق؛ محشی با نشان «منه» و دیگری به نام محمد باقر غریق پسر محمد حسین پسر محمد رحیم مورخ ۱۳۱۳ و یادداشت او مورخ ۱۲۷۷ توشقان ئیل، یادداشت علی نقی طباطبائی حایری؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج عنابی، ۱۱۷گ، ۱۱ سطر (۴/۵×۱۰/۵)، اندازه: ۹×۱۴سم [ف: ۱۱ - ۲۳۸۳]

● **تلخیص المفتاح** / نحو / عربی

talxīṣ-ul miftāḥ

[دنا ۳۰۰/۳]

تهران؛ وزارت امور خارجه؛ شماره نسخه:۲/۵-۳۸

خط: نستعلیق، کا: میرزا محمد نظام ابن میرزا محمد شفیع بخاری، بی‌تا؛ جلد: تیماج، ۴۳گ، اندازه: ۱۴×۲۴سم [ف: - ۲۰]

● **تلخیص المفتاح** / حساب / عربی

talxīṣ-ul miftāḥ

تهران؛ شهشهانی، حسین؛ شماره نسخه:بدون شماره

بی‌کا، بی‌تا [میراث اسلامی: ۵ - ۶۰۶]

● **تلخیص المفتاح** / عربی

talxīṣ-ul miftāḥ

تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۱۸۶۰۹

بی‌کا، بی‌تا؛ انتقالی از کتابخانه پهلوی - مجموعه نوازی؛ اندازه: ۱۲×۱۹/۷سم [رایانه]

← تلخیص المفتاح (ترجمه) ⟵ مفتاح الحساب (مختصر)

● **تلخیص المفتاح فی المعانی و البیان** / بلاغت / عربی
talxīṣ-ul miftāḥ fī-l ma‘ānī wa-l bayān
خطیب قزوینی، محمد بن عبدالرحمن، ۶۶۶-۷۳۹ قمری
xatīb-e qazvīnī, mohammad ebn-e ‘abd-or-rahmān (1268 - 1339)
وابسته به: مفتاح العلوم؛ سکاکی، یوسف بن ابی بکر (۵۵۵-۶۲۶ق)
اهدا به: سلطان خواجه احمد
تاریخ تألیف: گویا صفر ۷۳۱ق
سراج الدین ابی یعقوب یوسف بن ابی بکر بن محمد سکاکی کتاب جامعی در انواع ادب به جز لغت نگاشته به نام «مفتاح العلوم» در سه قسم: ۱. صرف؛ ۲. نحو؛ ۳. معانی و بیان. سکاکی با اینکه عجمی‌نژاد بوده علوم یاد شده را با کمال استادی و استواری نگاشته که توجه دانشمندان ادب عربی را به آن جلب کرده و شروح و حواشی بسیاری بر آن نگاشته‌اند. قسم سوم این کتاب را خطیب قزوینی خلاصه کرده است و به نام «تلخیص المفتاح» موسوم داشته است؛ در یک «مقدمه» و سه «فن»: فن ۱. علم معانی مشتمل بر هشت «باب»: ۱) احوال اسناد خبری، ۲) احوال مسندالیه، ۳) احوال مسند، ۴) احوال متعلقات فعل، ۵) قصر، ۶) انشاء، ۷) فصل و وصل، ۸) ایجاز و اطناب و مساوات؛ فن ۲. علم بیان که در آن اقسام تشبیه و استعاره و کنایه را توضیح داده؛ فن ۳. علم بدیع و هنرهای لفظی و معنوی شعر و نثر. چلبی در «حرف-ت» کشف الظنون و الذریعه (ج۶) شارحان و کوتاه‌کنندگان تلخیص را برشمرده‌اند و ما نیز به برخی از آنها که در ایران نسخه‌ای معرفی شده را برشمرده‌ایم.
آغاز: بسمله، الحمد لله علی ما انعم و علم من البیان ما لم نعلم و الصلاة علی سیدنا محمد خیر من نطق بالصواب
انجام: و جمیع فواتح السور و خواتمها واردة علی احسن الوجوه و اکملها یظهر ذلک مع التذکر لما تقدم من الاصول المذکورة فی الفنون الثلاثة.
چاپ: هند، کلکته، ۱۸۱۵م؛ قاهره، چاپ سنگی، ۱۲۷۶و ۱۲۸۰ق؛ مطبعة مصطفی البابی الحلبی واولاده، ۱۳۸۵ق.
[کشف الظنون ۱۷۶۴/۲ و ۳۸۴/۱ و ۴۷۳/۱؛ ریحانة الأدب ۱۴۸/۲؛ الاوقاف العامة موصل ۶۹/۲ و ۱۲۹/۴؛ دنا ۲۹۷/۳-۳۰۰ (۹۴ نسخه)]

شرح و حواشی:
۱- مفتاح تلخیص المفتاح؛ خلخالی، محمد بن مظفرالدین (-۷۴۵)
۲- مختصر المعانی = المختصر فی شرح تلخیص المفتاح = شرح تلخیص المفتاح = المختصر فی شرح التلخیص؛ تفتازانی، مسعود بن عمر (۷۲۲-۷۹۲)
۳- المطول فی شرح تلخیص المفتاح = مطول؛ تفتازانی، مسعود بن عمر (۷۲۲-۷۹۲)
۴- حاشیة المطول؛ هروی، ملاعلی (-۹)
۵- شرح شواهد المطول؛ سمرقندی، نصرالله بن عبدالمؤمن (-۹)
۶- الفلاح مختصر من تلخیص المفتاح؛ هروی، عثمان بن محمد (-۹)
۷- حاشیة حاشیة الخطائی علی مختصر المعانی؛ نظامی بسطامی، فصیح بن عبدالکریم (-۹)
۸- حاشیة المطول = حاشیة شرح تلخیص المفتاح = حاشیه میر بر مطول؛ جرجانی، علی بن محمد (۷۴۰-۸۱۶)
۹- حاشیة المطول؛ سیرامی، یحیی بن سیف (-۸۳۳)
۱۰- حاشیة مختصر المعانی؛ اوبهی، جلال الدین یوسف (-۸۳۳)
۱۱- حاشیة المطول؛ حلبی، محمد بن عمر (-۸۵۰)
۱۲- الحاشیة علی مسألة «ما أنا قلت» = حاشیة حاشیة الشریف علی المطول؛ قوشچی، علی بن محمد (-۸۷۹)
۱۳- حاشیة المطول؛ ملا خسرو، محمد بن فرامرز (-۸۸۵)
۱۴- حاشیة مختصر المعانی؛ ابن فناری، حسن بن محمد شاه (۸۴۰-۸۸۶)
۱۵- حاشیة المطول؛ ابن فناری، حسن بن محمد شاه (۸۴۰-۸۸۶)
۱۶- حاشیة دیباچة المطول؛ ابن فناری، حسن بن محمد شاه (۸۴۰-۸۸۶)
۱۷- حاشیة المطول = حاشیة شرح تلخیص المفتاح؛ لیثی سمرقندی، ابوالقاسم بن ابی بکر (-۸۸۸)
۱۸- حاشیة حاشیة الخطائی علی مختصر المعانی؛ غفاری، حامد بن برهان (-۱۰)
۱۹- حاشیة مختصر المعانی = حاشیة مختصر تلخیص المفتاح = حاشیه مختصر خطائی؛ خطایی، عثمان بن عبدالله (-۹۰۱)
۲۰- حاشیة المطول = حاشیة خطائی علی تلخیص المفتاح؛ خطایی، عثمان بن عبدالله (-۹۰۱)
۲۱- عقود الجمان فی المعانی و البیان = منظومة فی المعانی و البیان؛ سیوطی، عبدالرحمن بن ابی بکر (۸۴۹-۹۱۱)
۲۲- شرح عقود الجمان فی علم المعانی و البیان = حل عقود الجمان؛ سیوطی، عبدالرحمن بن ابی بکر (۸۴۹-۹۱۱)
۲۳- حاشیة مختصر المعانی = حاشیة الحفید؛ حفید تفتازانی، احمد بن یحیی (-۹۱۶)
۲۴- حاشیة المطول؛ حفید تفتازانی، احمد بن یحیی (-۹۱۶)
۲۵- حاشیة تلخیص المفتاح؛ حفید تفتازانی، احمد بن یحیی (-۹۱۶)
۲۶- الاطول = شرح تلخیص المفتاح؛ عصام الدین اسفراینی، ابراهیم بن محمد (۸۷۳-۹۵۱)
۲۷- حاشیة مبحث تقدیم المسند الیه من المطول؛ عصام الدین اسفراینی، ابراهیم بن محمد (۸۷۳-۹۵۱)
۲۸- معاهد التنصیص علی شواهد التلخیص؛ عباسی، عبدالرحیم بن عبدالرحمن (۸۶۶-۹۶۳)
۲۹- شرح خطبة المطول؛ ملا عبدالله بن حسین یزدی (-۹۸۱)
۳۰- حاشیة حاشیة المطول؛ ملا عبدالله بن حسین یزدی (-۹۸۱)
۳۱- حاشیة حاشیة الخطائی علی مختصر المعانی = حاشیه ملا عبدالله

یزدی بر حاشیه خطایی؛ ملا عبدالله بن حسین یزدی (-۹۸۱)
۳۲- الجوهر المکنون فی صدف ثلثة فنون؛ اخضری، عبدالرحمن بن محمد (۹۱۸-۹۸۳)
۳۳- حاشیة حاشیة المطول = حاشیه میرزا جان بر مطول؛ میرزا جان باغنوی، حبیب الله (-۹۹۴)
۳۴- حاشیة حاشیة الخطائی علی مختصر المعانی؛ میرزا جان باغنوی، حبیب الله (-۹۹۴)
۳۵- شرح دیباجة مختصرالمعانی؛ رومی، عضدالدین بن عبدالسعاد (-۱۱)
۳۶- شرح المطول = حاشیة المطول؛ محمد هاشم (-۱۱)
۳۷- حاشیة حاشیة الخطائی علی مختصر المعانی؛ شیخ بهائی، محمد بن حسین (۹۵۳-۱۰۳۰)
۳۸- المعول فی شرح شواهد المطول؛ حویزی، عبد علی بن ناصر (-۱۰۵۳)
۳۹- حاشیة مختصر المعانی؛ علیمی، یاسین بن رین الدین (-۱۰۶۱)
۴۰- حاشیة المطول؛ سلطان العلماء، حسین بن محمد (۱۰۰۱-۱۰۶۴)
۴۱- حاشیة المطول؛ سیالکوتی، عبدالحکیم بن شمس الدین (-۱۰۶۷)
۴۲- حاشیة المطول؛ محقق خوانساری، حسین بن محمد (۱۰۱۶-۱۰۹۹)
۴۳- انوار البلاغة = ترجمه مختصر المعانی؛ مازندرانی، محمد هادی بن محمد صالح (-۱۱۲۰)
۴۴- شرح شواهد المطول؛ فارسی، محمد بن محمد (-۱۱۳۴)
۴۵- تمحیص التلخیص = ملخص التلخیص؛ فاضل هندی، محمد بن حسن (۱۰۶۲-۱۱۳۷)
۴۶- منیة الحریص علی فهم ملخص التلخیص؛ فاضل هندی، محمد بن حسن (۱۰۶۲-۱۱۳۷)
۴۷- التنصیص علی معانی التمحیص = سر التمحیص؛ فاضل هندی، محمد بن حسن (۱۰۶۲-۱۱۳۷)
۴۸- منظومة البیان = ملخص التلخیص؛ حسینی سیفی، محمد بن محمد مهدی (-۱۱۵۰)
۴۹- مطول (ترجمه)؛ محمد علی بن محمد باقر (-۱۳)
۵۰- حاشیة المطول؛ استرآبادی، محمد مهدی بن محمد شفیع (-۱۲۵۹)
۵۱- حاشیة المطول؛ تنکابنی، محمد بن سلیمان (۱۲۳۴-۱۳۰۲)
۵۲- شواهد المطول؛ تنکابنی، محمد بن سلیمان (۱۲۳۴-۱۳۰۲)
۵۳- حاشیة مختصر المعانی؛ خوئی، علی بن علیرضا (۱۲۹۲-۱۳۵۰)
۵۴- شرح المطول؛ تقوی بهبهانی، ضیاء الدین (۱۳۲۰-۱۳۸۸)
۵۵- شرح شواهد المطول؛ کاشانی بیدگلی، محمد بن عبدالوهاب
۵۶- شواهد مختصر المعانی؛ رضوی، محمد مهدی بن غیاث الدین
۵۷- حاشیة حاشیة المطول؛ عبدالرحمن بن لطف الله
۵۸- نظم الوشاح علی شواهد تلخیص المفتاح؛ عباسی
۵۹- حاشیة المطول؛ عبدالکریم
۶۰- حاشیة حاشیة الخطائی علی مختصر المعانی؛ مازندرانی، محمد بن شمس الدین محمد
۶۱- حاشیة مختصر المعانی؛ چلبی، ابراهیم بن احمد
۶۲- شرح شواهد المطول؛ بیدگلی کاشانی، محمد بن عبدالوهاب
۶۳- تعلیقات قادریه = حاشیة حاشیة المطول؛ مولوی قادر بخش
۶۴- حاشیة المطول؛ مازندرانی، حسین
۶۵- تحریری از تلخیص المفتاح
۶۶- حاشیة المطول (۳۴ عنوان مختلف)
۶۷- حاشیة المطول و حاشیة المختصر (۲ عنوان مختلف)
۶۸- حاشیة تلخیص المفتاح
۶۹- حاشیة حاشیة الجرجانی علی المطول
۷۰- حاشیة حاشیة الچلبی علی المطول
۷۱- حاشیة حاشیة الخطائی علی مختصر المعانی (۲ عنوان مختلف)
۷۲- حاشیة حاشیة المطول
۷۳- حاشیة حاشیة مختصر المعانی (۲ عنوان مختلف)
۷۴- حاشیة خطبة المطول
۷۵- حاشیة دیباچة المطول
۷۶- حاشیة شرح تلخیص المفتاح (۲عنوان مختلف)
۷۷- حاشیة شرح تلخیص المفتاح (۵ عنوان مختلف)
۷۸- حاشیة مختصر المعانی (۸ عنوان مختلف)
۷۹- شرح المطول
۸۰- شرح تلخیص المفتاح (۱۱ عنوان مختلف)
۸۱- شرح خطبة المطول (۲ عنوان مختلف)
۸۲- شرح شواهد المطول (۲ عنوان مختلف)
۸۳- شرح شواهد المطول (۲ عنوان مختلف)
۸۴- شرح شواهد مختصر المعانی
۸۵- شرح مختصر التلخیص
۸۶- شرح مختصر المعانی (۲ عنوان مختلف)
۸۷- شواهد المطول
۸۸- شواهد مختصر المعانی
۸۹- المجمع الثالث فی خلاصة علم البدیع
۹۰- مطول (ترجمه)

۱. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۶۳۰۱

آغاز: و انجام: برابر

خط: نسخ ترکستانی، بی‌کا، تا: قرن ۷؛ در آن نوشته چنین آمده: «ابتیاع نمود در بلده احمد آباد ... روپیه به تاریخ شهر رمضان المبارک سنه ۶۹۳ العبد الضعیف الراجی برحمة الله تعالی»؛ مجدول، محشی؛ کاغذ: نخودی، جلد: میشین ماشی، ۲۸۹گ، ۷ سطر(۱۴/۵×۷/۵)، اندازه: ۱۵×۲۴/۵سم [ف: ۲۵ - ۲۶]

۲. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۲۸۳۸/۳

نیمه دوم کتاب؛ خط: نسخ، کا: محمد بن حسین گرگین، تا: ۷۱۴ق؛ محشی با نشان «م»؛ کاغذ: سمرقندی، جلد: تیماج، ۵۷ص (۶۵-۱۲۱) [ف: ۱۰ - ۱۶۸۱]

۳. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۵۹۲۶/۱

خط: نسخ، کا: علی بن شاه اللباد نیشابوری، تا: ۱۰ صفر ۷۳۷ق؛ محشی؛ کاغذ: سمرقندی، جلد: تیماج سرخ، ۱۴۳ص (۱-۱۴۳)، ۱۵ سطر (۸×۱۴)،اندازه: ۱۲×۲۴سم [ف: ۱۶ - ۱۵۶]

۴. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۴۰۴۵

آغاز: و طلبا لتسهیل فهمه علی طالبیه و اضفت الی ذلک فواید؛ **انجام:** برابر

خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۷۴۷ق؛ افتادگی: آغاز (یک برگ)؛ محشی، چند یادداشت خرید نسخه توسط آقا باقر مدرسی در ۱۳۲۱ق؛ واقف: رضا نائینی، مرداد ۱۳۱۱؛ کاغذ: نخودی آهار مهره، جلد: مقوا رویه پارچه، ۴۳گ، ۱۵ و ۱۷ سطر، اندازه: ۱۴×۱۸سم [ف: ۲۵ - ۳۱]

۵. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۳۹۸۸

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا: مبارکشاه، تا: ۷۵۳ق [الفبائی: ۱۴۶]

۶. قم؛ فاضل قائینی؛ شماره نسخه:بدون شماره

کا: اسحاق بن مسعود بن علی محمد، تا: ۷۵۳ق؛ تملک: شیخ بهاءالدین العاملی [تراثنا: س۱۳ش۱ - ۱۵۲]

۷. شیراز؛ ملی؛ شماره نسخه:۶۳-ت/۶۵۲

آغاز و انجام: برابر؛ فرغ من تحریره مسعود بن ابی بکر بن علی الحسنی فی صفر سنه اربع و خمسین و سبعمائه.

خط: نسخ، کا: مسعود بن ابی بکر بن علی حسنی، تا: صفر ۷۵۴ق؛ محشی؛ کاغذ: نخودی کلفت، جلد: مقوا با تیماج قهوه‌ای سیر، ۹۶گ، ۹ سطر (۶×۹/۵)، اندازه: ۱۱/۵×۱۶/۵سم [ف: ۲ - ۲۳۷]

۸. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۲۶۳۶ و ۱۵۲۲عکسی

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا: عبدالکریم بن عماد، تا: ۲۰ رمضان ۷۶۷ق؛ مصحح، محشی، رکابه‌دار؛ تملک: احمد بن صفی الدین حسینی؛ کاغذ: شرقی، ۹۹گ، ۱۳ سطر (۵×۱۳)، اندازه: ۸×۱۹سم [ف: ۳۲ - ۱۱۷] و [عکسی ف: ۴ - ۴۳۷]

۹. گلپایگان؛ امام جمعه، محمد حسن؛ شماره نسخه:۶۳

خط: نسخ، کا: محمد بن حسین بن محمد بن حسن نجدی، تا: چهارشنبه نیمه ذیقعده ۷۷۶ق؛ مصحح، محشی، یادداشتی در مباحثه کتاب به سال ۷۸۱؛ تملکی با مهر «المستضی ء بنورالله الباهر عبده محمد باقر» (بیضی) که کتاب را «محمد مقیم تویسرکانی» در ۱۲ ربیع الثانی ۱۰۴۰ در بلده برهانپور دکن به وی داده؛ جلد: تیماج قرمز، ۱۲۴گ، ۷ سطر، اندازه: ۱۲/۵×۱۶سم [کتابخانه‌های گلپایگان: ف: - ۱۷۳]

۱۰. همدان؛ مدرسه غرب؛ شماره نسخه:۱۱۷

خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱ شعبان ۷۸۲ق [که گویا تاریخ نسخه اصل باشد]؛ قطع: ربعی [رشت و همدان: ف: - ۱۳۰۰]

۱۱. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۱۷۴۷

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا: حمزه فرزند محمد فرزند حمزه تبریزی یا (نیریزی)، تا: دوشنبه ذیحجه ۷۹۵ق؛ مصحح، محشی؛ تملک: محمد فرزند عماد فرزند محمد ابوالفتح نیریزی، خزاعی به سال ۸۲۲ق؛ کاغذ: خانبالغ، جلد: مشمعی مشکی عطف تیماج مشکی، ۱۰۹گ، ۸ سطر (۵×۹)، اندازه: ۱۰×۱۴سم [ف: ۲۹ - ۵۲۸]

۱۲. یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه:۳۱۱۳

آغاز: بجعل الذریعه الی التحقیر کمایقال ذلک اللعین فعل کذا

خط: نسخ، کا: شمس بن بهاءالدین، تا: رمضان ۷۹۷ق؛ افتادگی: آغاز؛ اهدایی: حسن صدر؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: مقوایی روکش تیماج تریاکی، ۱۴۴گ، ۱۹ سطر (۸×۱۴)، اندازه: ۱۳/۵×۲۰سم [ف: ۵ - ۱۵۳۶]

۱۳. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۷۱۳۴/۱

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۹؛ افتادگی: آغاز؛ کاغذ: سمرقندی، جلد: تیماج مشکی، ۱۷ سطر (۵/۵×۲۰/۵)، قطع: بغلی، اندازه: ۹×۱۵سم [ف: ۱۶ - ۴۶۳]

۱۴. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۴۰۷۵/۳

آغاز: و یقع هل البسیطه فی الترتیب بینهما و بمن عن العارض المشخص لدی العلم کقولنا من فی الدار؛ **انجام:** برابر

نیمی از نسخه موجود از فن اول افتاده است؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۹؛ افتادگی: آغاز؛ مصحح، مجدول؛ کاغذ: شرقی، ۳۹گ (۳۷ر-۷۵پ)، ۱۵ سطر، اندازه: ۶/۵×۱۳سم [ف: ۳۵ - ۵۷۶]

۱۵. کرمانشاه؛ جلیلی؛ شماره نسخه:۱۱۱

آغاز: برابر؛ **انجام:** لعدم الاعتداد بغیر المذکور فالاول من غیر

خط: نسخ معرب، بی‌کا، تا: قرن ۹؛ افتادگی: انجام؛ محشی؛ کاغذ: نخودی آهار مهره، جلد: تیماج خرمایی، ۴۳گ، ۱۵ سطر، اندازه: ۱۴×۲۲سم [ف: - ۵۸]

۱۶. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۶۷۲

آغاز: برابر؛ **انجام:** و منها انما کقولک فی قصره ... لقول المفسرین انما حرم علیکم المیتة بالنصب معناه ما حرم علیکم

خط: نسخ و نستعلیق، بی‌کا، تا: ۸۲۴ق؛ افتادگی: انجام (یکی دو برگ)؛ مصحح، محشی با استفاده از کتاب مختصر؛ کاغذ: سمرقندی نخودی، جلد: مقوا با روکش کاغذی، ۶۱گ، ۹ سطر (۸×۱۰)، اندازه: ۱۳/۵×۱۸سم [ف: ۱۳ - ۹۶]

۱۷. یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه:۱۹۸۷

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا: حسن بن محمد جوینی، تا: شعبان ۸۲۹ق؛ اهدایی: میرزا سید علی افصح زاده؛ کاغذ: سمرقندی، جلد: تیماج مشکی، ۱۲گ، ۱۱ سطر (۷×۱۰)، اندازه: ۱۲×۱۸سم [ف: ۳ - ۱۱۱۸]

۱۸. مشهد؛ گوهرشاد؛ شماره نسخه:۲۱۳۶/۱

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا: ابن علی بن نصیر حسینی، تا: اوایل شوال ۸۳۵ق؛ کاغذ: حنایی و نخودی آهار مهره، جلد: میشن زرشکی، ۱۲ سطر، اندازه: ۸/۵×۱۳سم [ف: ۵ - ۵۱۶]

۱۹. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۲۷۷۶

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۸۸۳ق؛ محشی با نشان «منه»، «مطول»، «مختصر»، «م، م، ح»، مصحح؛ تملک: محمد صبی بن احمد الدین، محمد تقی بن عبدالهایدی دورقی، عبدالسلام طباطبائی، محمدلی علی؛ کاغذ: شرقی، جلد: تیماج قهوه‌ای، ۱۱۱گ، ۷ سطر (۹×۱۲)، اندازه: ۱۶/۵×۲۱سم [ف: ۳۲ - ۴۵۶]

۲۰. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۹۴۵۵/۳

انجام: و انما أوله نطفة و آخره جيفة و أما الحل فهوان ...

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۰؛ افتادگی: انجام؛ مصحح؛ جلد: مقوایی عطف تیماج قهوه‌ای، ۳۳گ (۶۸پ-۱۰۰پ)، اندازه: ۱۱×۱۵سم [ف: ۲۴ - ۲۲۰]

۲۱. اصفهان؛ مدرسه صدر بازار؛ شماره نسخه:۱۰۱

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۰؛ مصحح، محشی؛ یادداشت خرید کتاب در بازار پیشاور؛ اهدایی: سید علی نجف آبادی؛ جلد: تیماج زرشکی،۴۹گ،۱۷ سطر، اندازه: ۱۲/۵×۲۱/۵سم [ف: ۱-۷۷]

۲۲. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۸۹۸۷

آغاز: العلامة ابويعقوب يوسف السكاكی اعظم ما صنف فيه من الكتب

خط:نسخ معرب، بی‌کا، تا: قرن ۱۰؛ افتادگی: آغاز؛ مصحح؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۶۸گ، ۱۱ سطر، اندازه: ۱۲×۱۷سم [ف: ۲۳ - ۱۵۱]

۲۳. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۶۸۱۶

خط: نسخ معرب، بی‌کا، تا: ۲۷ رمضان ۹۳۶ق؛ مصحح، محشی، مجدول؛ تملک: محمد حسین خادم، فضل الله حسنی حسینی بهبهانی؛ جلد: تیماج مشکی، ۸۵گ، ۱۰ سطر، اندازه: ۹/۵×۱۴سم [ف: ۱۸ - ۱۳]

۲۴. شیراز؛ علامه طباطبائی؛ شماره نسخه:۹۷۱/۱

خط: نسخ، کا: عبدالحسین بن مقصود، تا: رجب ۹۵۵ق؛ مصحح؛ اندازه: ۱۲/۵×۱۸سم [نسخه‌پژوهی: ۳ - ۱۲۷]

۲۵. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۳۵۱۲/۱

خط: نسخ کهن، کا: میر محمد بن عبدالله، تا: ۹۶۱ق، جا: شیراز، روضه سلطان خواجه احمد؛ مصحح، محشی؛ مهر: «صراط علی حق نمسکه» (بیضی)؛ کاغذ: اصفهانی نخودی، جلد: تیماج قهوه‌ای، ۹۵گ (۴پ-۹۸)، ۱۱-۱۹ سطر (۶/۵×۱۳، ۷/۵×۱۱/۵)، اندازه: ۱۳×۱۹سم [ف: ۱۶ - ۲۱]

تهران؛ مفتاح؛ شماره نسخه:۲۱۰/۱

همان نسخه بالا [نشریه: ۷ - ۲۲۸]

۲۶. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۵۱۲۳/۶

خط: نسخ، کا: ابوالحسن بن عبدالله استرابادی، تا: ۹۶۵ق، جا: دمشق؛ جلد: مقوایی عطف تیماج قهوه‌ای، ۵۲گ (۸۳پ-۱۳۴پ)، ۱۵ سطر، اندازه: ۹/۵×۱۵/۵سم [ف: ۱۳ - ۳۲۷]

۲۷. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۳۹۸۹

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا: محمد، تا: ۹۶۷ق [الفبائی: ۱۴۶]

۲۸. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۷۴۹۱

خط: نسخ، کا: محمود بن الحاجی نبی، تا: پنج‌شنبه ۷ جمادی الثانی ۹۷۱ق، جا: ازنیق مدرسه غازی سلیمان باشا؛ مجدول محرر؛ جلد: تیماج زرد، ۶۴گ (۲۶پ-۹۹ر)، ۱۳ سطر، اندازه: ۱۳×۲۰/۵سم [ف: ۲۵ - ۴۵۹]

۲۹. اصفهان؛ مهدوی، مصلح الدین؛ شماره نسخه:۸۲

خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۹۸۰ق؛ محشی؛ جلد: تیماج مشکی، ۸۷گ، ۷ سطر، اندازه: ۹/۵×۱۶/۵سم [ف: - ۸۷]

۳۰. دامغان؛ صادقیه؛ شماره نسخه:۲۵۴

آغاز: و لا سواده و لا بياضه و ما شاكل ذلك و انما النزاع فی كونه شاعراً و منجماً؛ **انجام:** و حين انتصبنا لا فادته لزمنا أن لا نظن شیء هو من جملته و أن نستمد الله التوفيق

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ افتادگی: آغاز؛ مصحح، محشی؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۴۱گ، ۱۸ سطر، اندازه: ۱۲×۲۱/۵سم[ف:۴۷]

۳۱. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۷۱۴۹

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۰ و ۱۱؛ مهر: محمد تقی شریف یزدی؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج تریاکی، ۱۰۲گ، ۹ سطر (۶×۱۰/۵)، اندازه: ۱۲×۱۷سم [ف: ۱۶ - ۴۶۶]

۳۲. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۳۰۶۹

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ واقف: سید عبدالباقی آیة اللهی شیرازی، اسفند ۱۳۷۴؛ کاغذ: حنایی آهار مهره، جلد: مقوا رویه پارچه، ۹۲گ، ۱۱ سطر، اندازه: ۱۰×۱۶سم [ف: ۲۵ - ۳۰]

۳۳. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۲۸۱۵

آغاز: برابر؛ **انجام:** و قول ابی الطيب اعدی الزمان سخاوه فسحابه (كذا) و لقد يكون به الزمان.

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ افتادگی: انجام؛ محشی؛ واقف: سید عبد الباقی آیة اللهی شیرازی، اسفند ۱۳۷۴؛ کاغذ: نخودی آهار مهره، جلد: میشن مشکی، ۱۲۵گ، ۸ - ۱۵ سطر، اندازه: ۱۱×۲۲/۴سم [ف: ۲۵ - ۳۰]

۳۴. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۹۵۳۷

آغاز: اصله بلفظ مساوله او ناقص عنه واف او زايد عليه لفايدة؛ **انجام:** و قول ابن عباد قال لی اتی (كذا) رقيبی سیء الخلق.

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ اهدایی: رهبری، خرداد ۱۳۷۳؛ کاغذ: نخودی، جلد: مقوا، ۴۷گ، ۱۱ سطر، اندازه: ۱۲/۵×۱۸/۵سم [ف: ۲۵ - ۲۸]

۳۵. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۷۱۸۵

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا: مهدی بن محمد مهلا، تا: ۲۶ شعبان ۱۰۴۶ق؛ مجدول؛ جلد: تیماج زیتونی، ۶۰گ، ۱۳ سطر، اندازه: ۱۴×۱۹سم [ف: ۲۵ - ۱۸۶]

۳۶. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۱۲۱۵/۲

آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، بی‌کا، تا: شنبه ۱۰ ربیع الثانی ۱۰۵۳ق؛ مصحح، محشی احتمالا از اشمونی؛ کاغذ: فرنگی، جلد: ساغری مشکی، ۶۳گ (۷ – ۶۹)، ۱۴ سطر (۱۱/۵×۲۰)، اندازه: ۲۰/۵×۳۰سم [ف: ۲۸ – ۳۰۹]

۳۷. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۳۶۲
خط: نسخ، کا: ابراهیم بن یوسف بن مسعود، تا: با تاریخ ۱۰۶۷ق؛ مصحح، محشی، تاریخ شروع خواندن کتاب ۱۱ صفر ۱۰۶۷ دیده می‌شود؛ تملک: محمد بن اسحاق از ترکه مرحوم اسحاق افندی، محمد مشهور به افطس، احمد بن اسحاق توتوی؛ جلد: تیماج مشکی، ۸۹گ، ۱۱ سطر، اندازه: ۱۳×۱۸سم [ف: ۴ – ۱۳۶]

۳۸. همدان؛ مدرسه غرب؛ شماره نسخه:۲۶۲۴
خط: نسخ، کا: عبد الحی حسنی، تا: رمضان ۱۰۶۹ق؛ قطع: ربعی [رشت و همدان: ف: – ۱۳۰۰]

۳۹. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه:۶۸۳۴
خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۰۸۹ق؛ افتادگی: آغاز؛ مجدول، محشی؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج سرخ، ۶۰گ، ۱۵ سطر، اندازه: ۱۵×۲۴سم [ف: ۳ – ۴۹۹]

۴۰. تهران؛ مروی؛ شماره نسخه:۸۱۹/۳
بی‌کا، تا: ۱۰۹۲ق؛ قطع: رقعی [ف: – ۳۱۱]

۴۱. مشهد؛ گوهرشاد؛ شماره نسخه:۹۷۰/۱
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۰۹۶ق؛ تملک: شیخ حرعاملی با مهر «العبد محمد الحر» (بادامی‌شکل)؛ مهر: حاج سید سعید؛ جلد: تیماج عنابی، ۴۱گ (۱–۴۱)، ۱۸ سطر (۶/۵×۱۱/۵)، اندازه: ۱۲×۱۹سم [ف: ۳ – ۱۳۳۰]

۴۲. مشهد؛ گوهرشاد؛ شماره نسخه:۹۲۳
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ مهر: حاج سید سعید؛ کاغذ: آهار مهره، جلد: گالینگور لاجوردی، ۷ سطر (۷/۵×۱۲/۵)[ف:۳–۱۲۶۱]

۴۳. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۷۴۷۵/۱
با ترجمه لغت‌ها و شرح و توضیحات؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج آلبالویی، ۷۹گ (۱–۷۹)، ۲۵ سطر (۴/۵×۸)،اندازه: ۱۲/۵×۲۲سم [ف: ۱۶ – ۵۸۴]

۴۴. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۸۴۷۲
آغاز: برابر؛ **انجام:** کقوله تعالی ذلک یوم مجموع له الناس.
خط: نسخ، بی‌کا، تا: اواخر قرن ۱۲؛ افتادگی: انجام (موجودی هشت برگ)؛ کاغذ: شکری، جلد: تیماج مشکی، ۸گ، ۲۰ سطر، اندازه: ۱۵/۵×۲۱/۵سم [ف: ۲۵ – ۲۹]

۴۵. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۲۰۸۰/۱
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ کاغذ: ترمه، جلد: میشن قهوه‌ای، ۱۵سطر، اندازه: ۹×۱۶سم [ف: ۵ – ۴۲۰]

۴۶. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۸۱۲۳
آغاز: برابر؛ **انجام:** و یسمی ذلک الامر للمشبه استعارة تخلییلیة کما فی قوله
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱ و ۱۲؛ افتادگی: وسط و انجام؛ محشی؛ اهدایی: رهبری، دی ۱۳۸۰؛ کاغذ: نخودی آهار مهره، جلد: مقوا عطف تیماج فرنگی، ۸۱گ، ۸ سطر، اندازه: ۱۲/۳×۲۳سم [ف: ۲۵ – ۳۱]

۴۷. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۲۰۵۴/۳
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ خوش و نستعلیق کتابتی، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ مصحح، محشی با نشان «سلم سلمه الله و ص»؛ کاغذ: شرقی آهار مهره، جلد: تیماج زرشکی، ۶۸گ (۲۵–۹۲)، ۱۴ سطر (۷/۵×۱۳)، اندازه: ۱۳×۱۹سم [ف: ۳۰ – ۴۳۹]

۴۸. مشهد؛ الهیات؛ شماره نسخه:۲۱۷۳۵/۲
آغاز: بسمله نحمدک و نصلی علی نبیک و بعد فیقول
خط: نسخ، کا: محمد صفی بن بدیع رضوی، تا: جمادی الثانی ۱۱۰۲ق، جلد: تیماج عنابی، ۱۳ و ۱۶ سطر، اندازه: ۱۲/۵×۱۸/۵سم [ف: ۲ – ۶۰۴]

۴۹. اصفهان؛ مدرسه صدر بازار؛ شماره نسخه:۳۰/۱
آغاز: نحو جاء شقیق عارضا رمحه ان بنی عمک فیهم رماح و المنکر کغیر المنکر اذا کان معه ما اذا تامله ارتدع نحو لا ریب فیه
خط: نسخ، کا: محمد خبیر (خیبر) بن سلطان حیدر حسنی حسینی طباطبائی میبدی، تا: چهارشنبه سلخ محرم ۱۱۰۲ق؛ افتادگی: آغاز؛ ۸۳گ (۱ر–۸۳پ)، ۹ سطر، اندازه: ۱۰/۵×۱۵سم [ف:۱–۳۵]

۵۰. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۴۸/۱
خط: نسخ، کا: موسی پسر رضا مشهدی، تا: ۲۹ صفر ۱۱۰۴ق؛ کاغذ: سمرقندی نخودی، جلد: تیماج سرخ، ۶۰گ، ۱۳ سطر (۷×۱۴)، اندازه: ۱۲×۱۷سم [ف: ۲ – ۳۵۰]

۵۱. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۲۷۸۰
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ جلی، کا: محمد باقر بن ابو طالب شریف، تا: ۱۱۱۲ق؛ محشی؛ واقف: عبدالباقی آیة اللهی، اسفند ۱۳۷۴؛ کاغذ: نخودی آهار مهره، جلد: تیماج قهوه‌ای، ۱۳۱گ، ۹ سطر، اندازه: ۱۴×۱۹/۵سم [ف: ۲۵ – ۲۷]

۵۲. مشهد؛ گوهرشاد؛ شماره نسخه:۷۳۱/۳
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، کا: احمد بن محمود قمی، تا: از سه‌شنبه ۲۷ ذیقعده ۱۱۱۳ق تا دوشنبه ۲۵ ربیع الثانی ۱۱۱۴ق؛ مصحح، محشی؛ مهر: حاج سید سعید؛ کاغذ: آهار مهره، جلد: تیماج قهوه‌ای، ۹–۱۸ سطر، اندازه: ۱۵×۲۰/۵سم [ف: ۲ – ۸۳۹]

۵۳. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۸۸۳۷
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، کا: محمد علی بن امیر علی بن نظام فوز تجری، تا: ذیحجه ۱۱۱۶ق؛ واقف: سید مهدی قدمی، بهمن ۱۳۸۱؛ کاغذ: نخودی و شکری آهار مهره، جلد: تیماج قهوه‌ای، ۱۳۴گ، ۹

سطر، اندازه: ۱۵×۲۰/۵سم [ف: ۲۵ – ۳۱]

۵۴. تهران؛ ادبیات؛ شماره نسخه:۳۲۵/۲ حکمت

خط: نستعلیق، کا: محمد علی بن ابی تراب حسینی، تا: چهارشنبه ۲۵ شوال ۱۱۱۷ق، جا: مشهد؛ جلد: تیماج مشکی، قطع: ربعی [ف: ۲ – ۶۰]

۵۵. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۳۶۲۱/۱

خط: نسخ، کا: عبدالرحیم بن حاجی محمد شریف نهاوندی، تا: سه‌شنبه ۲ رجب ۱۱۳۱ق، جا: نهاوند مدرسه مؤمنیه؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج مشکی، ۷۹ص (۱–۷۹)، ۱۷ سطر (۹×۱۴)، اندازه: ۱۵×۲۰سم [ف: ۱۲ – ۲۶۲۳]

۵۶. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۲۵۵۱/۱۴

آغاز: برابر؛ **انجام:** و جمیع فواتح السور و خواتمها واردة علی أحسن الوجوه و أکملها

خط: نسخ، بی‌کا، تا: دوشنبه ۱ ربیع الثانی ۱۱۳۴ق؛ مصحح؛ کاغذ: فرنگی،۳۳ص(۲۱۱–۲۴۳)،۱۷سطر،اندازه:۸×۱۳سم [ف: ۳۱ – ۶۲۷]

۵۷. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۷۵۵/۲

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ زیبا، کا: ابراهیم ادهمی، تا: صفر ۱۱۷۹ق؛ جلد: روغنی مشکی،۷۴گ(۲۶پ–۹۹ر)،۲۱سطر،اندازه:۱۳×۲۰سم[ف:۲ – ۳۶۱]

۵۸. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۵۳۶۷/۱

آغاز: بسمله. حمدله ... اما بعد فلما کان علم البلاغة و توابعهما من اجل العلوم قدرا و ادقها سرا؛ **انجام:** والله تعالی الموفق بمنه و فضله. تم تلخیص المفتاح

خط: نسخ، کا: علیرضا بن قربانعلی، تا: جمعه ۴ صفر ۱۱۸۰ق؛ جلد: میشن تریاکی، ۱۶ سطر [ف: ۱۶ – ۲۷۵]

۵۹. قم؛ فیضیه؛ شماره نسخه:۲۰۲۶

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ ۱۱۵گ، ۱۰ سطر، اندازه: ۵×۸سم [ف: ۱ – ۵۰]

۶۰. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۵۸۲۵/۵

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: انجام؛ کاغذ: فرنگی، جلد: مقوا، ۱۴ سطر (۷×۱۳)،اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۱۶ – ۹۹]

۶۱. اردکان یزد؛ امام صادق؛ شماره نسخه:۳۸۸

خط: نسخ، کا: سید محمد بن جعفر بن محمد قافله باشی، تا: قرن ۱۳؛ جلد: تیماج مشکی، ۷۴گ، ۱۱ سطر، اندازه: ۱۳/۵×۲۰سم [ف: ۲ – ۱۱۷]

۶۲. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۹۱۳/۱

خط: نستعلیق، کا: سلیمان هاشمی، تا: قرن ۱۳؛ محشی با نشان «مختصر»؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج تریاکی، ۷۵گ (۳پ–۷۷ر)، اندازه: ۱۰/۵×۱۸/۵سم [ف: ۸ – ۵۲۸]

۶۳. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۴۰۴۲

آغاز: برابر؛ **انجام:** کقوله تعالی ذلک یوم مجموع له الناس.

خط: نستعلیق تحریری، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ واقف: نادر شاه، ۱۱۴۵ق؛ مذیل به مطالب متفرقه هندسی و ریاضی و تفسیر قول امیر مؤمنان (ع) «من عرف نفسه فقد عرف ربه» از عز الدین مقدسی؛ کاغذ: شکری آهار مهره، جلد: مقوا رویه پارچه اخرا، ۴۱گ، ۱۹ – ۲۱ سطر، اندازه: ۲۰×۲۹سم [ف: ۲۵ – ۲۹]

۶۴. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۴۰۴۳

آغاز: برابر؛ **انجام:** کقوله تعالی ذلک یوم مجموع له الناس.

خط: نسخ خوش، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ دارای سرلوح مزدوج منقش؛ واقف: رضا نائینی، مرداد ۱۳۱۱؛ کاغذ: نخودی آهار مهره، جلد: تیماج عنابی، ۷۶گ، ۱۵ سطر، اندازه: ۱۴×۲۳سم [ف: ۲۵ – ۲۹]

۶۵. مشهد؛ شیخ علی حیدر؛ شماره نسخه:۶۳۱/۲

آغاز: برابر؛ **انجام:** علی ان اسناد میز «فی قول ابی النجم»میز عنه قزعا عن قنزع ...

فقط چند ورق از ابتداست؛ خط: نسخ، کا: عبدالله بن عیسی الطائی، تا: ۱۲۳۸ق؛ افتادگی: انجام؛ محشی؛ جلد: چرم قرمز، ۴گ (۶۲پ–۶۵ر)، مختلف السطر، اندازه: ۱۰/۵×۲۰/۵سم [مؤید: ۲ – ۱۴۱]

۶۶. اصفهان؛ مهدوی، مصلح الدین؛ شماره نسخه:۱۳

خط: نستعلیق، کا: میرزا جعفر بن میرزا سید محمد، تا: ۲۵ شعبان ۱۲۵۷ق؛ جلد: تیماج مشکی، ۷۳گ، ۹ سطر، اندازه: ۱۰×۱۴سم [ف: – ۲۴]

۶۷. یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه:۱۱۶۹

خط: نسخ، کا: محمد تقی بن محمد حسین، تا: ۱۲۶۱ق؛ تملک: محمد حسین بن محمد تقی؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج آلبالویی، ۱۰۴گ، ۱۱ سطر (۵/۵×۱۱)، اندازه: ۱۰×۱۷سم [ف: ۳ – ۸۸۰]

۶۸. مشهد؛ الهیات؛ شماره نسخه:۵۱۶/۱

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۲۶۸ق؛ کاغذ فرنگی؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۱۰ سطر (۴×۱۰/۵)، اندازه: ۱۰×۱۵سم [ف: ۱ – ۲۶۰]

مشهد؛ مولوی؛ شماره نسخه:۵۱۶/۱

همان نسخه بالا [نشریه: ۵ – ۷۶]

۶۹. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۴۰۴۴

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ خوش، کا: محمد بن عبد الله، تا: ذیقعده ۱۲۸۵ق، جا: همدان؛ با کمند، مجدول؛ تملک: سید محمد باقر بن سید مهدی حسینی؛ واقف: رضا نائینی، مرداد ۱۳۱۱؛ کاغذ: نخودی آهار مهره، جلد: تیماج عنابی، ۵۸گ، ۱۶ سطر(۷×۱۴/۵)، اندازه: ۱۱×۲۱سم [ف: ۲۵ – ۲۸]

۷۰. تهران؛ الهیات؛ شماره نسخه:۷۵۱

خط:نسخ،کا:نجم الدین،تا:۱۲۹۳ق؛کاغذ:فرنگی،جلد: تیماج سبز، ۱۰۳گ،۱۱ سطر (۶/۵×۱۳/۵)، اندازه: ۱۱/۵×۱۸/۵سم [ف: – ۴۹۸]

۷۱. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۹۷۰۷

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۴، مجدول؛ واقف: خان بابا مشار، اردیبهشت ۱۳۴۶؛ کاغذ: شکری، جلد: مقوا عطف پارچه، ۵۴گ، ۱۸ سطر(۱۰/۵×۱۷/۳)، اندازه: ۱۳×۲۰سم [ف: ۲۵ – ۲۸]

۷۲. **تهران؛ عبدالعظیم؛ شماره نسخه:۳۹۰**
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۴؛ مجدول، مصحح؛ واقف: حسنعلی شاهرخی، ۱۳۳۴؛ جلد: تیماج مشکی، ۱۵۶گ، ۷ سطر، اندازه: ۸×۱۲سم [ف: ۱ - ۱۴۷]
۷۳. **مشهد؛ ادبیات؛ شماره نسخه:۲۲۷/۴ فرخ**
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۲۲ جمادی الاول ۱۳۰۰ق؛ کاغذ: الوان، جلد: تیماج قهوه‌ای، ۱۶۵ص (۱۱۸-۲۸۲)، اندازه: ۹×۱۴/۵سم [ف: - ۱۹۰]
۷۴. **قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۰۰۱۷/۵**
انجام: أی لیس الذی طلبت امرأة عمران کالتی و هبت لها او الی نفس الحقیقة ...
خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۲۴ شعبان ۱۳۱۳ق؛ افتادگی: انجام؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۸گ (۱۱۷پ-۱۲۴پ)،مختلف السطر، اندازه: ۱۴/۵×۲۰/۵سم [ف: ۲۶ - ۱۵]
۷۵. **قم؛ طبسی؛ شماره نسخه:۶۷۳/۲**
آغاز: بسمله الفصاحة یوصف بها المفرد و الکلام و المتکلم و البلاغة یوصف بها لاخیرات فقط فالفصاحة فی خلوصه من تنافر الحروف و الغرابه و مخالفة القیاس؛ **انجام:** حسن الوجوه من البلاغة و اکملها کیف لاوکلام الله فی الطرف الاعلی من ... و الغایة القصوی من الفصاحة و قد اعجز مصاقع البلغاء وافرش شقائق الفصحاء
خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۹ ربیع الاول ۱۳۲۵ق؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۲۰گ، ۲۱ سطر، اندازه: ۱۴×۲۱سم [ف مخ: ۱ - ۱۴۱]
۷۶. **قم؛ زنجانی (آیة الله)؛ شماره نسخه:۱۱۵**
خط: نسخ، کا: مرحوم آیت الله زنجانی، تا: جمعه ۲۳ محرم ۱۳۲۸ق؛ افتادگی: انجام؛ ۲۴گ، ۱۵ سطر، قطع: بیاض رقعی [چند نسخه-ف: - ۲۴۰]
۷۷. **قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۱۳۸۸/۹**
آغاز: مقدمه الفصاحة، یوصف بها المفرد و الکلام و المتکلم و البلاغة یوصف بها الاخیران؛ **انجام:** ان آثارنا تدل علینا ×× فانظروا بعدنا الی الآثار
خط: نسخ، کا: محمد امین بن علی محمد، موسوی جزائری شوشتری،تا:۱۳۶۰ق؛افتادگی:آغاز؛مصحح،محشی؛ کاغذ: فرنگی، ۴۰گ (۱۰۴ - ۱۴۳)، ۱۶ سطر، اندازه: ۱۱×۱۵سم [ف: ۲۸ - ۶۵۰]
۷۸. **تهران؛ الهیات؛ شماره نسخه:۵۵۶/۱**
خط: نسخ، کا: محمد حسین بن محمد تقی همدانی، بی‌تا؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج سرخ، ۱۱۳گ (۲پ-۱۱۴ر)، ۱۲ سطر (۶/۵×۱۳/۵)، اندازه: ۱۰×۱۶/۵سم [ف: - ۳۲۷]
۷۹. **مشهد؛ الهیات؛ شماره نسخه:۹۴**
خط: نسخ، کا: غلامرضا حیران، بی‌تا؛ جلد: تیماج مشکی، ۹ سطر، قطع: ربعی [ف: ۱ - ۵۸]
مشهد؛ مولوی؛ شماره نسخه:۹۴
همان نسخه بالا [نشریه: ۵ - ۱۸]
۸۰. **قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۳۸۱۱/۱-۱۹/۱۴۱**
آغاز: برابر؛ **انجام:** کحسن الطلعة و نباهة الشأن فی تشبیه انسان بالشمس و اعلم انه قد ینتزع الشبه ... و هذه الاربعة یقتضی ان یکون
خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: انجام؛ جلد: تیماج مشکی، ۷۷گ، ۹ سطر، اندازه: ۱۱×۲۰سم [ف: ۲ - ۱۰۳۸]
۸۱. **قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۴۱۷۵/۲-۲۱/۹۵**
آغاز: برابر؛ **انجام:** فصل ینبغی للمتکلم ان یتانق فی ثلاثة مواضع من کلامه ... و منه ما یقرب من التخلص کقولک بعد حمد الله اما بعد و قیل هو فصل اطناب
خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: انجام؛ جلد: مقوا عطف تیماج مشکی، ۷۰گ، ۸ سطر، اندازه: ۱۴×۲۱سم [ف: ۲ - ۱۰۳۸]
۸۲. **همدان؛ مدرسه غرب؛ شماره نسخه:۱۴۸**
خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: وسط و انجام؛ کاغذ: ابریشمی، قطع: ربعی [رشت و همدان: ف: - ۱۳۰۰]
۸۳. **یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه:۲۵۸۲**
آغاز: کالمنکر اذا لاح علیه شیئ من امارات الانکار؛ **انجام:** امطلع الشمس تبغی ان توم بنا.
خط:نسخ،بی‌کا،بی‌تا؛افتادگی:آغاز و انجام؛اهدایی:وزیری؛ کاغذ: مختلف،۱۵۷گ، ۸ سطر (۳×۵/۵)، اندازه: ۶×۹سم [ف: ۴ - ۱۳۵۲]
۸۴. **یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه:۱۴۴۱/۳**
خط: نسخ، کا: ابوجعفر حیران بن اسمعیل یزدی، بی‌تا؛ کاغذ: فرنگی آهار مهره، جلد: تیماج تریاکی، ۲۳گ (۱۰۱-۱۲۳)، ۱۱ سطر (۵×۹/۵)، اندازه: ۱۰×۱۵سم [ف: ۳ - ۹۶۰]
۸۵. **یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه:۸۱۸/۷**
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ اهدایی: وزیری؛ جلد: مقوایی ابری مشکی عطف تیماج قرمز، ۳۳گ، ۱۸ سطر، اندازه: ۱۵×۲۲/۵سم [ف: ۲ - ۶۹۴]
۸۶. **تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۶۰۰۹**
بی‌کا، بی‌تا؛ خریداری از حوزه علمیه ولی عصر کرمان [رایانه]
۸۷. **تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۱۹۸۹۰**
بی‌کا، بی‌تا؛ خریداری از مصطفی حسینی [رایانه]
۸۸. **تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۱۹۵۹۰**
بی‌کا، بی‌تا؛ خریداری از محمد حسین علوی [رایانه]
۸۹. **تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۳۵۸**
آغاز و انجام: برابر
بی‌کا، بی‌تا [ف: ۴ - ۳۳۰]
۹۰. **مشهد؛ مدرسه باقریه؛ شماره نسخه:۳۲۱/۱۱**
بی‌کا، بی‌تا [تراثنا: س۶ش۴ - ۱۰۲]
۹۱. **یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه:۲۳۷۲**
آغاز: للثبوت لان هل ادعی للفعل من الهمزه

خط: نستعلیق، کا: محمود بن محمد بن محمود کلیبولی، بی‌تا؛ افتادگی:آغاز؛ محشی؛ اهدایی: حاج صدر؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: مقوا، ۴۳گ، ۷ سطر (۵/۵×۱۱)، اندازه: ۱۱×۲۰سم [ف: ۴ - ۱۲۶۷]

۹۲. تهران؛ سلطنتی؛ شماره نسخه:۱۳۳۲

آغاز: القسم الثالث من الكتاب فی علمی المعانی و البیان و فیه مقدمه لبیان حدی العلمین و انعرض فیهما و فصلان بصنط معاقد هما و الكلام فیهما المقدمه اعلم ان علم المعانی هو تتسبع خواص تراكیب الكلام فی الافادة و ما یتصل بها من الاستحسان ... الی آخر؛ **انجام:** صاحب علم المعانی و البیان و حسن انتصبنا لافادته لزمنا ان لافضن بنتی مومن جملته و ان نستمدالله التوفیق فی تكملته و الله اعلم بالصواب و الیه المرجع و المآب.

خط: نسخ و نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۰ (احتمالاً) ؛ مجدول، یک سرلوح مذهب منقش خوب؛ تملک: عثمان نامی با مهر «لطف خواهد از خدا عثمان»؛ مهر: «محمد از در مولی صفای سرمدی خواهد ۱۰۸۴»، ناصرالدین شاه قاجار؛ کاغذ: دولت آبادی کاهی رنگ، جلد: مقوای روکش چرم قهوه‌ای، ۴۵۴ص، ۱۵ سطر،اندازه: ۱۰/۵×۱۷/۸سم [ف: ۷ - ۵۴۸]

● تلخیص المقاصد فی شرح قواعد العقائد / کلام و اعتقادات / عربی

talxīṣ-ul maqāṣid fī š.-i qawā'id-il 'aqā'id

وابسته به: قواعد العقائد = رساله اعتقادیة = مقاله نصیریة؛ نصیرالدین طوسی، محمد بن محمد (۵۹۷-۶۷۲)

شرحی است مختصر با عناوین «قال - أقول» بر رساله بسیار مختصر «قواعد العقائد» طوسی. شارح در این شرح می‌خواهد حل رموز و تفصیل مجملات اصل را بیان کند و به مباحث مفصل دیگر نمی‌پردازد.

[دنا ۳/۳۰۰]

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۳۲۱۲/۱

آغاز: اما بعد حمد من وجب له من ذاته الكمال و احتجب بحقیقته فلا یدركه العقل و لا یمثله الخیال؛ **انجام:** و تكون لذاتها ضعیفة بحسب ادراكها لذاتها و لما لابد من ادراكه فهذا ما اردنا ایراده فی شرح هذه الرسالة ...

خط: نسخ، کا: علی رضا بن سلیمان ساكن آوه الموت، تا: پنج‌شنبه ۲۳ صفر ۱۰۷۵ق؛ جلد: تیماج سفید، ۸۳گ (۱پ-۸۳ر)، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۹ - ۱۵]

● تلخیص مقالات ارسطو = شرح جوامع ارسطو / فلسفه / عربی

talxīṣ-u maqālāt-i arasṭū = š.-u jawāmi'-i arasṭū

ابن رشد، محمد بن احمد، ۵۲۰ - ۵۹۵ قمری

ebn-e rošd, mohammad ebn-e ahmad (1127 - 1199)

ابن رشد اندلسی بسیاری از کتاب‌های فلسفی ارسطو را گزین نموده و اقوال علمیه را که با طریقه فلسفی ارسطو موافقت داشته و محل وثوق بوده از کتب وی برگزیده و مذاهب دیگران را حذف کرده است. شامل شش کتاب است: ۱. السماع الطبیعی مشتمل بر هشت مقاله؛ ۲. السماء و العالم؛ ۳. الكون و الفساد؛ ۴. الآثار العلویة؛ ۵. كتاب النفس؛ ۶. ما بعد الطبیعة. چهار کتاب نخستین را ابن رشد در روز دوشنبه ۱۶ ربیع الاول ۵۵۴ق به انجام رسانیده است (پایان آثار علوی). مابعد الطبیعه او چهار گفتار بیش نیست و گفتار پنجم را که مبادی علوم بایستی در آن گزین شود و خود او هم نوشتن آن را نوید داده بود چون ناگزیر ندانست به نگارش در نیاورد (پایان چاپ هند). ابن رشد در برابر کسانی که بر کتاب‌های ارسطو رد نوشتند یا اینکه مانند غزالی در مقاصد نتوانستند به خوبی آراء ارسطو را آشکار سازند، این کتاب‌های را گزین نموده و سفارش می‌کند که پیش از آن کتاب‌های منطقی فارابی یا «مختصر سفیر» خود او را ببینند (آغاز طبیعی).

آغاز: ۱: السماع الطبیعی: اما بعد حمدالله بجمیع محامده و الصلوة علی المنبعث بالصدق و الهدی فان قصدنا فی هذا القول ان نعمدا الی كتب ارسطو فنجرد منها الا قاویل العلمیة التی مذهبه اعنی او ثقها ...

۲: السماء و العالم: بسمله غرضه فی هذا الكتاب المترجم لكتاب السماء و العالم التكلم فی الاجسام البسیطة الاول التی هی اجزاء العالم اولا و ینقسم فی اللواحق و الاعراض التی توجد لها و للعالم باسرة مثل انه واحد او كثیر ...

۳: الكون و الفساد: بسمله كتاب الكون و الفساد غرضه فی هذا الكتاب التكلم فی التغایر الثلاثة التی هی الكون و الفساد و النمو و الاضمحلال و الاستحالة ...

۴: الآثار العلویة: ابتداء اولا فی هذا الكتاب بذكر غرض كتاب كتاب من الكتب التی سلفت و یشیر الی موضعة فی المرتبة ثم یعرف هذا الكتاب و ما بقی علیه ...

۵: كتاب النفس: الغرض ههنا ان نثبت من اقاویل المفسرین فی علم النفس ما نری انه اشد مطابقة لما تبین فی العلم الطبیعی و الیق بفروض ارسطو

۶: ما بعد الطبیعة: هذا كتاب ما بعد الطبیعة لارسطو اثنی عشر مقالات كما صحح فارابی فی رسالته. بسمله مابعد الطبیعة قصدنا فی هذا القول ان نلتقط الاقاویل العلمیة من مقالات ارسطو الموضوعة فی علم ما بعد الطبیعة علی نحو ما جرت به عادتنا فی الكتب المتقدمة فنبتدی اولا فنتخیر بغرض هذا العلم و منفعته ...

چاپ: در رسائل ابن رشد (هند، مطبعة دارالمعارف: ۱۳۶۶ق)

[دنا ۳/۳۰۰]

۱. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۲۷۵

شامل: سماع طبیعی، سماء و عالم، کون و فساد، آثار علوی، الهی،

فاقد کتاب نفس؛ خط: تعلیق، کا: فریدون بن محمد، تا: یک‌شنبه ۲۹ جمادی الثانی ۱۰۶۱ق؛ تملک: کتابخانه صنیع الدوله؛ نسخه را فریدون مقابله نمود؛ جلد: تیماج، ۱۲۵گ، ۲۲ سطر (۹×۱۹)، اندازه: ۱۳×۲۵/۵سم [ف: ۳ - ۲۲۴]

۲. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۰۰۶۲/۳

آغاز: قوله لتعرفان احدهما ما؟ ... اما الاول فعدمین افتقاره؛ **انجام:** و هی غیر القرینة الدالة علی تعیین المراد و الحمد لله رب العالمین

برخی از عناوین در این نسخه عبارت است از: کتاب السماء و العالم، کتاب الکون و الفساد، کتاب النفس، کتاب الآثار العلویه و ... برخی مطالب ذیل عناوین «فصل» و «مقاله» آمده و نیاز به تحقیق بیشتری دارد؛ خط: نستعلیق تحریری، کا: محمد طاهر وحید شریف (شاید وحید قزوینی)، تا: ۲۰ رمضان ۱۰۹۵ق؛ ۱۲۹گ (۱۲۶ر- ۲۵۴پ)، اندازه: ۱۲/۵×۲۳سم [ف: ۳۲ - ۸۵]

۳. تهران؛ الهیات؛ شماره نسخه:۷۴۷

دارای السماع الطبیعی، السماء و العالم، الکون و الفساد، الاثار العلویة، علم النفس و مابعدالطبیعة؛ خط: نستعلیق، کا: محمد محسن رشتی، تا: یک‌شنبه ۸ صفر ۱۰۹۶ق؛ محشی با نشان «کنز، صالح، لکاتبه» و برخی از حواشی به خط فاضل تونی است؛ تملک: محمد صالح خلخالی، محمد سعید؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: تیماج قهوه‌ای، ۲۳۰گ، ۱۶- ۱۹ سطر (۷ - ۸/۵ ×۱۲/۵ - ۱۴/۵)، اندازه: ۱۲×۱۸سم [ف: - ۴۹۷]

۴. شیراز؛ علامه طباطبائی؛ شماره نسخه:۱۷۵۵

۱- التخلیص ۲- تلخیص کتاب البرهان ارسطو؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ اندازه: ۱۲×۲۰سم [نسخه‌پژوهی: ۳ - ۱۷۶]

۵. شیراز؛ محلاتی، صدرالدین؛ شماره نسخه:۷

دارای طبیعی و آثار علوی تا پایان مقاله چهارم؛ بی‌کا، تا: قرن ۱۱ [نشریه: ۵ - ۲۷۲]

۶. تهران؛ الهیات؛ شماره نسخه:۲۴۲/۸۱

کتاب النفس؛ خط: شکسته نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج سرخ، ۱۹گ (۳۵۱پ-۳۶۹ر)، ۲۴ - ۳۳ سطر (۱۲×۲۲)، اندازه: ۱۷/۵×۲۷سم [ف: - ۱۴۹]

۷. تهران؛ الهیات؛ شماره نسخه:۲۷۱

دارای السماع الطبیعی، السماع و العالم، الاثار العلویة، الکون و الفساد؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۰ و ۱۱؛ محشی با نشان «ضیاءالدین دری»؛ تملک نسخه با تاریخ ۱۳۴۷؛ در برگ ۱۳۱پ پاسخ پرسشی است از علی (ع) درباره کیمیا و گفتاری از ارسطو درباره عالم محسوس؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: تیماج سرخ، ۱۲۲گ، ۲۲ سطر (۸×۱۷/۵)، اندازه: ۱۲/۵×۲۴سم [ف: - ۴۹۷]

۸. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۲۸

آغاز: اما بعد حمدالله بجمیع محامده و الصلوة علی المنبعث بالصدق و الهدی فان قصدنا فی هذا القول ان نعمدا الی کتب ارسطو فنجرد منها الاقاویل العلمیة التی مذهبه اعنی او ثقها

خط: نستعلیق شکسته، بی‌کا، بی‌تا؛ در آخر الاثار العلویة چنین ملاحظه می‌شود: «و هیهنا انقضی القول من تجرید الاقاویل البرهانیة من الکتب الاربعة من کتب ارسطو ... و کان فرانا بحمدالله ... فی وسط شهر محرم الحرام تنقد (۵۵۴)»؛ ۱۷۲گ، ۲۵ سطر، اندازه: ۸×۲۰سم [ف: ۲ - ۶۶]

۹. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۲۸/۵

آغاز: الغرض هنهنا ان نثبت من اقاویل المفسرین فی علم النفس مانری انه اشد مطابقة

کتاب النفس؛ خط: نستعلیق متوسط، بی‌کا، بی‌تا؛ ۲۵ سطر، اندازه: ۸×۲۰سم [ف: ۲ - ۶۷]

۱۰. یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه:۳۱۵۶

شامل: ۱-السماع الطبیعی، ۲-السماء و العالم، ۳- الکون و الفساد، ۴-آثار العلویة، ۵-کتاب النفس، ۵-کتاب النفس، ۶- مابعد الطبیعة؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ مهر تملک: «محمد صادق ...»؛ اهدایی: آثاری؛ کاغذ: سمرقندی، جلد: مقوایی روکش تیماج زرد، ۱۶۲گ، ۱۹ سطر (۱۳×۱۷/۵) و ۲۰ سطر (۱۰×۱۴)، اندازه: ۱۲×۱۹سم [ف: ۵ - ۱۵۵۲]

← تلخیص مقالات زینون و الشیخ الیونانی ≻ شرح رسالة الزینون الکبیر

● تلخیص المقال فی تحقیق احوال الرجال = رجال وسیط / رجال / عربی

talxīṣ-ul maqāl fī taḥqīq-i aḥwāl-ir rijāl = rijāl-i wasīṭ

استرآبادی، محمد بن علی، - ۱۰۲۸ قمری

estarābādī, mohammad ebn-e ʻalī (- 1619)

تاریخ تألیف: ۱۰ جمادی الثانی ۹۸۸ق؛ محل تألیف: مکه

مؤلف سه رساله در رجال دارد: ۱. توضیح المقال مشهور به وجیزه؛ ۲. تلخیص المقال مشهور به رجال وسیط؛ ۳. منهج المقال مشهور به رجال کبیر. کتاب حاضر رجال وسیط استرآبادی است که تمام مطالب آن در جامع الرواة اردبیلی نقل شده است. اسماء رجال در این کتاب به ترتیب حروف آغاز آنها آمده با اختصار در نقل‌ها و ذکر رموزی برای منابع، و در پایان کتاب بخش‌هایی برای کنیه‌ها و لقب‌ها و خاتمه‌ای در ده فائده ساخته است. این کتاب را مؤلف بعد از منهج المقال معروف به «الرجال الکبیر» خود نگاشته است. نشانه‌هایی که وی در این کتاب به کار برده در دیباچه چنین یاد شده است: صه = خلاصة الاقوال علامه حلی؛ جش = رجال نجاشی؛ ست = فهرست طوسی (م۴۶۰ق)؛ کش = اختیار الرجال کشی؛ جخ = رجال شیخ طوسی؛ ل = باب یاران رسول از رجال شیخ؛ ی = یاران علی از آن کتاب؛ ن = یاران حسن؛ سین = یاران حسین؛ ین = یاران علی بن الحسین؛ قر = یاران باقر؛ ق = یاران صادق؛ ظم = یاران موسی کاظم؛ ضا = یاران علی بن موسی الرضا؛ ج = یاران جواد؛ دی = یاران هادی؛ ری = یاران عسکری؛ لم = کسانی که روایتی ندارند؛ قی =

کتاب رقی؛ د = رجال ابن داود؛ م = ابن شهر آشوب؛ عق = رجال عقیقی؛ غض = رجال ابن غضائری؛ ضح = ایضاح الاشتباه علامه؛ یه = من لا یحضره الفقیه.

آغاز: الحمد لله و سلام علی عباده الذین اصطفی اما بعد فهذا کتاب تلخیص الاقوال فی تحقیق احوال الرجال قد اثبت فیه الاسماء علی ترتیب الحروف ...

انجام: و عنه علی ما ذکره الی المشایخ قدس الله ارواحهم و جزاهم و اهله خیر الجزاء بمحمد و آله الطیبین الطاهرین المعصومین و الحمدلله رب العالمین

[الذریعة ۴۲۰/۴، ۷۳/۲۵؛ فهرستگان نسخه‌های خطی حدیث و علوم حدیث شیعه ۲۱۴/۱-۲۲۸؛ فارس شناسی ص ۴۵؛ مأخذشناسی رجال شیعه ۹۳-۹۴؛ دنا، ج۳، ص ۳۰۰-۳۰۵ (۱۸۳ نسخه)؛ مخطوطات التاریخ و السیر و التراجم فی المتحف العراقی، ص۱۲۵-۱۲۸]

شرح و حواشی:

۱- حاشیة تلخیص المقال؛ سبط الشهید، محمد بن حسن (۹۸۰-۱۰۳۰)
۲- رجال وسیط (ترجمه)؛ حسینی یزدی، ابوالحسن بن حیدر (-۱۳)

۱. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۸۰۱

نسخه اصلی: کتابخانه سید محمد علی روضاتی ـ اصفهان؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۰؛ مصحح، با نشان بلاغ، محشی، مجدول؛ ۶۴۲ص [عکسی مرکز احیاء: ف: ۳ - ۵]

۲. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه:۲۶۸۳

انجام: الفائدة السادسة؛ قال الشیخ الطوسی رحمه الله، و قد کان فی زمان السفراء المحمود بن اقوام ثقات ترد علیهم التوقیعات.
از «ابراهیم بن میمون الکوفی ... بن میمون بیاع هروی ...» آغاز می‌شود؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ محشی با نشان «منه ره» و جز آن؛ کاغذ: سپاهانی سفید، جلد: تیماج سرخ، ۳۰۰گ، ۲۱ سطر، اندازه: ۱۵×۲۶سم [ف: ۳ - ۵۰۰]

۳. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۶۹

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ مجدول، با سرلوح؛ تملک: محمد مهدی بن علی بن یوسف حسنی حسینی طباطبائی در روز شنبه ۲۲ ذیحجه ۱۳۱۸؛ کاغذ: سفید، جلد: تیماج مشکی، ۲۵۲گ، ۲۱ سطر (۷×۱۳)، اندازه: ۱۲×۲۰سم [سنا: ف: ۱ - ۳۷]

۴. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۳۵۷۰

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ افتادگی: انجام؛ تملک: محمد رضا بن میر کمال الدین حسینی، محمد حسین بن مراد علی شیرازی در جمادی الاول ۱۱۴۱، علی بیک حسینی تونی از عبدالرشید جنابدی؛ کاغذ: کاغذ ترمه، جلد: میشن سیاه، ۲۲۷گ، ۲۳ سطر، اندازه: ۱۲/۸×۲۴/۴سم [ف: ۱ - ۱۲۵]

۵. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۱۶۶۸

آغاز: برابر؛ **انجام:** اقول و لی طرق الی العلامة اقصر الشیخ السعید ابراهیم بن علی بن عبدالعالی المیسی عن والده الشیخ نورالین.
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ افتادگی: انجام (برگ آخر با چهار سطر ساقط است)؛ محشی به لفظ «منه مد ظله» و «منه سلمه الله»، دارای توضیحاتی درباره کنی و القاب امامان از نعمة الله بن علی بن احمد بن محمد بن علی بن محمد بن خاتون عاملی؛ یادداشت تملک در ذیحجه ۱۱۲۵؛ واقف: سید کاظم عصار، دی ۱۳۵۴؛ کاغذ: نخودی آهار مهره، جلد: میشن قهوه‌ای، ۲۵۵گ، ۲۰ سطر، اندازه: ۱۵×۲۳سم [ف: ۲۷ - ۱۱۴]

۶. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۲۶۰۶

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ مصحح، محشی؛ مهر: «لا اله الا الله محمد رسول الله علی ولی الله الفقیر المذنب علی اصغر» (بیضی)؛ جلد: تیماج قرمز، ۱۴۹گ، مختلف السطر، اندازه: ۱۵/۵×۲۷/۵سم [محدث ارموی مخ: ۱ - ۴۳۹]

۷. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۳۶۰۱

آغاز: برابر؛ **انجام:** قال العلامة و هو یعطی ان الواسطی هو ابن اخی عبدالرحمن و اظنه.
از ابتدای کتاب تا اواخر هشتمین فایده است (رموز کتب و اندکی از مقدمه را نیز فاقد می‌باشد)؛ خط: نستعلیق خفی، بی‌کا، تا: اوایل قرن ۱۱؛ افتادگی: انجام، محشی به لفظ «منه سلمه الله تعالی»؛ وقف‌نامه علامه سید محمد زمان بن سید اسماعیل حسینی اعرجی سمنانی در ۱۰۲۴ق؛ واقف: سید محمد زمان، ۱۰۲۴ق؛ کاغذ: نخودی آهار مهره، جلد: میشن، ۲۸۳گ، ۱۹سطر، اندازه: ۱۵×۲۴سم [ف: ۲۷ - ۱۱۹]

۸. قزوین؛ امام صادق؛ شماره نسخه:۴۹۴

آغاز و انجام: برابر
کامل؛ خط: نسخ جلی، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ مصحح، محشی؛ تملک: حسین بن شیخ عباس، عباس البلاغی؛ واقف: حاج ملا عبد الوهاب قزوینی، رجب ۱۲۴۹ق؛ جلد: گالینگور، ۳۸۵گ، ۲۴ سطر [ف: ۱ - ۶۵]

۹. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۴۸۷۴

آغاز: برابر؛ **انجام:** و عنه علی ما ذکره الی المشایخ ... فرغ منه مؤلفه ... محمد بن علی عاشر شهر جمادی الاخر سنة تسع مائة و ثمان و ثمانین.
خط: نستعلیق شکسته، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ محشی؛ مهر: «نصرالله تقوی» (بیضی)، «ذوالجلال و الاکرام» (مربع)، «الواثق احمد بن محمد علی الموسوی» (مستطیل)؛ کاغذ: سمرقندی، جلد: تیماج قرمز، ۲۱۹گ، ۲۱سطر، اندازه: ۱۴×۲۳/۵سم [ف: ۱۴ - ۱۴]

۱۰. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۴۱۲۶/۳

آغاز: ... المختار بن ابی عبید [ه] روی ابن عقده ان الصادق علیه السلام ترحم علیه و روی الکشی عن حمدویه عن یعقوب؛ **انجام:** برابر
چند برگ از نسخه پراکندگی دارد لیکن از خاتمه تا پایان کتاب کامل می‌باشد؛ خط: نستعلیق زیبا، کا: عزیز الله بن محمد مومن حسینی، تا: قرن ۱۱؛ مصحح؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج مشکی، ۱۱گ (۱۳۳ر-۱۴۳پ)، اندازه: ۱۴/۵×۲۰سم [ف: ۳۵ - ۶۹۲]

۱۱. اصفهان؛ شفتی، مهدی؛ شماره نسخه:۳۳

خط: نسخ، کا: موسی بن یوسف نصرالله مازندرانی، تا: ۱۴ جمادی الاول قرن ۱۱، جا: مکه مکرمه؛ دارای سرلوح زرین، مجدول، مصحح، محشی با نشان «منه مدظله العالی و سلمه الله تعالی»؛ یادداشتی از سید اسدالله شفتی مبنی بر خرید کتاب از شیخ محمد کتاب فروش؛ تملک: سلمان بن شیخ محمد علی اعسم؛ جلد: تیماج مشکی، ۲۲۳گ، ۲۱سطر [سه کتابخانه اصفهان: ف: – ۱۷۹]

۱۲. اصفهان؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۲۱۰

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ افتادگی: انجام؛ محشی با نشان «منه مدظله العالی»؛ کاغذ: رنگارنگ [نشریه: ۱۱ – ۸۸۸]

۱۳. اصفهان؛ مدرسه صدر خواجو؛ شماره نسخه:۸۶

انجام: عیسی بن هشام له کتاب یرویه محمد بن الحسین عنه جش عیسی بن یونس ق ... له کتاب ظم ...

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ افتادگی: انجام؛ مصحح، محشی؛ ۱۵۰گ، ۲۱ سطر، اندازه: ۱۸×۲۵سم [ف: – ۶۸]

۱۴. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۶۹۲۸/۱

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ افتادگی: انجام؛ کاغذ: فرنگی، جلد: مقوا عطف تیماج تریاکی، ۲۱ سطر (۱۰×۱۶)،اندازه: ۱۴×۲۱سم [ف: ۱۶ – ۴۰۳]

۱۵. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۱۸۳۴

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ کاغذ: فرنگی، جلد: مقوایی رویه میشن عنابی، ۲۶۴گ، ۲۴ سطر (۷×۱۸)، اندازه: ۱۳×۲۵سم [ف: ۱۰ – ۴۱۵]

۱۶. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۳۶۰۲

آغاز: برابر؛ **انجام:** ابوعلی احمد بن علی السلولی المعروف بشقران قال حدثنا الحسین بن عبدالله.

از ابتدای کتاب تا اواخر حرف میم؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: اوایل قرن ۱۱؛ افتادگی: انجام؛ محشی به لفظ «منه دام ظله»؛ واقف: محمد جعفر تونی، ۱۰۲۴ق؛ کاغذ: حنایی آهار مهره، جلد: تیماج عنابی، ۳۸۳گ، ۱۹ و ۲۰ سطر، اندازه: ۱۳×۲۳سم [ف: ۲۷ – ۱۲۰]

۱۷. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۷۷۶۶

آغاز: برابر؛ **انجام:** قلت جعلت فداك انیس ینتحلون حبکم و یقولون و یتبرؤون من عدوکم.

تا اواخر نهمین فایده است؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ افتادگی: انجام؛ محشی اغلب به لفظ «منه رحمه الله تعالی»، مصحح، مقابله شده؛ واگذاری سازمان حج و اوقاف موقوفه آل عصفور در آبان ۱۳۶۹؛ کاغذ: نخودی آهار مهره، ۲۶۳گ، ۲۱سطر، اندازه: ۱۷×۲۵/۵سم [ف: ۲۷ – ۱۱۵]

۱۸. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۱۶۶۰

آغاز: برابر؛ **انجام:** عمر بن الأشعب التمیمی مولاهم کوفی ق الظ انه عمرو.

از آغاز تا حرف «ع»، تا اواسط اسامی «عمر» است؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ افتادگی: انجام؛ محشی با امضای «منه مدظله»؛ اهدایی: رهبری، خرداد ۱۳۷۲؛ کاغذ: نخودی کشمیری، جلد: مقوا، رویه گالینگور آبی، ۱۵۰گ، ۲۴سطر، اندازه: ۱۲/۵×۲۵سم [اهدائی رهبر: ۸ – ۸۴] و [ف: ۲۷–۱۱۵]

۱۹. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۷۳۸۹

آغاز: بسمله، باب المیم مازن بن حنظلة بن مازن القلانسی کوفی؛ **انجام:** برابر

از ابتدای کتاب تا «باب المیم» و از «یونس بن ظبیان» تا اواخر «الفایدة السابعة» ساقط است؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ افتادگی: آغاز و وسط؛ محشی به لفظ «منه دام ظله»؛ کاغذ: نخودی آهار مهره، جلد: مقوا، ۲۵۹گ، ۱۱سطر، اندازه: ۱۳×۱۹/۲سم [ف: ۲۷ – ۱۱۶]

۲۰. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۴۹۴

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ محشی به لفظ «منه»؛ واقف: محمد بن رمضان علی؛ مهر: محمد مؤمن، محمد کاظم، محمد قاسم؛ کاغذ: سفید، جلد: تیماج سرخ، ۲۳۵گ، ۲۳ سطر (۷×۱۴)، اندازه: ۱۳×۲۳سم [سنا: ف: ۱ – ۲۸۸]

۲۱. دامغان؛ صادقیه؛ شماره نسخه:۱۱۳

آغاز: الشیخ لکن بعد قی فما لکتاب الشیخ یقدم ان کان و لابن داود و لمحمد بن شهر آشوب؛ **انجام:** حامداً لله مصلیاً علی رسول الله و آله الکرام مستغفراً تائباً الی الله و الحمدلله رب العالمین .

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ افتادگی: آغاز؛ مصحح، محشی، با علامت بلاغ؛ تملک: حسین بن محمد قاینی بیرجندی؛ واقف: شیخ محمد رضا خدایی؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۲۳۳گ، ۱۷ سطر، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: – ۴۷]

۲۲. تهران؛ عبدالعظیم؛ شماره نسخه:۱۴۹

آغاز: برابر؛ **انجام:** الفائدة التاسعة روایات مستخرجة ... عن اسماعیل بن بزیع عن أبی الجاورد ...

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ افتادگی: انجام؛ بلاغ سماع، محشی به لفظ «منه مد ظله» و «ق»؛ در اول نسخه کلمه «یا کبیکج» ثبت شده؛ تملک: حسن بن یوسف موسوی زنجانی شیرازی به تاریخ ۱۲۱۴ق؛ واقف: شیخ هادی اسکویی حائری، شوال ۱۳۷۲؛ جلد: تیماج قهوه‌ای،۱۸۴گ،۱۹سطر،اندازه:۱۴/۵×۲۴/۵سم[ف:۱– ۱۴۸]

۲۳. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۷۷۹۲

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۰ و ۱۱؛ محشی؛ تملک: محمد باقر تبریزی در ۱۰۰۶ق که مؤلف در مکه هنگام مقابله تهذیب با او بدو داده بود، عبدالله بن مبارک بن علی بن عبدالله بن ناصر بن حمیدان احسائی خطی نزدیک ۱۱۹۲ و در ۵ شوال ۱۲۳۴ که پس از مرگش در همین سال به پسرش عبدالله رسیده بود؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج تریاکی، ۲۵۰گ، ۲۱ سطر (۹×۱۸)، اندازه: ۱۴×۲۴سم [ف: ۱۶ – ۷۰۳]

۲۴. مشهد؛ نواب؛ شماره نسخه:۳۱۲

آغاز: آدم بن عبدالله القمی ق بن سعد الاشعری قمی. قی بن

عیینیه؛ **انجام:** برابر
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ افتادگی: آغاز؛ محشی به لفظ «ق، منه»؛ در آن آمده که این کتاب امانت شیخ محمود بن احمد بن بدران کعبی است در محمره؛ واقف: حاج ملا حسین بیاری، ۱۲۸۸ق؛ کاغذ: نخودی، جلد: تیماج قهوه‌ای، ۳۳۶گ، ۲۱ سطر (۸×۱۶)، اندازه: ۱۴×۲۵/۵سم [ف: - ۲۶۸]

۲۵. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۲۶۱۹
انجام: ابراهیم بن علی بن عبدالعالی المیسی والده الشیخ نورالدین علی بن عبدالعالی
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ افتادگی: انجام؛ مصحح، با امضای بلاغ، محشی؛ یادداشتی از «ماطر بن حسن» در عاریه کتاب نزد وی از «مسالم بن حسین» به سال ۱۲۴۵ آمده؛ جلد: تیماج زرشکی، ۲۳۵گ، ۲۱ سطر، اندازه: ۱۷×۲۴/۵سم [محدث ارموی مخ: ۱ - ۴۴۰]

۲۶. تهران؛ ادبیات؛ شماره نسخه:۱۷۹ حکمت
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱ و ۱۲؛ جلد: تیماج مشکی، قطع: ربعی [ف: ۲ - ۷۶]

۲۷. تهران؛ الهیات؛ شماره نسخه:۱۹۷
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ تملک: شیخ عبدالعزیز ابوالبقاء؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج سرخ، ۳۴۳گ، ۱۷سطر (۸×۱۳)، اندازه: ۱۵×۲۰سم [ف: - ۴۹۷]

۲۸. تهران؛ الهیات؛ شماره نسخه:۷۳
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ محشی با نشان «مرق، منه رحمه الله، مغرب، من اصول الاعشی، نهایه»؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: تیماج قهوه‌ای، ۲۳ سطر (۱۰/۵×۱۷/۵) [ف: - ۷۵۹]

۲۹. قم؛ فیضیه؛ شماره نسخه:۱۲۶۲
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱، ۳۹۰گ، ۱۹ سطر، اندازه: ۱۴×۲۵سم [ف: ۱ - ۵۰]

۳۰. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۸۰۰۴/۵
آغاز و انجام: برابر؛فرغ منه مؤلفه الراجی عفو ربه الهادی محمد بن علی سنه ۹۸۸ حامدا لله مصلیا علی رسول الله صل الله علیه و علی آله الکرام مستغفرا تائبا الی الله الحمدلله رب العالمین.
خط: نسخ، کا: علی بن حیدر مشهدی، تا: قرن ۱۱؛ مصحح، با خط اصل مقابله شده، با علائم بلاغ، با امضای «بلغ» و «بلغ ایده الله فی الدارین» که احتمالاً بلاغ مؤلف باشد، یادداشت گواهی مقابله توسط کاتب در مدینه منوره؛ تملک: محمد بن اسماعیل؛ جلد: مقوایی با روکش تیماج حنایی، ۱۹۷گ (۵۰پ-۲۴۶ر)، ۲۳ سطر، اندازه: ۱۸/۹×۲۵/۵سم [ف: ۲۷/۱ - ۱۵]

۳۱. تبریز؛ ملی؛ شماره نسخه:۳۱۲۲
آغاز و انجام: برابر
خط: نستعلیق، کا: شمس الدین محمد بن حاجی علی، تا: ۱۰۰۹ق، جا: مکه مکرمه؛ مؤلف با خط خود در حواشی و ذیل برگ آخر یادداشت‌هایی نوشته است آخرین یادداشت وی: «فرغ منه مؤلفه الراجی عفو ربه الهادی محمد بن علی الاسترآبادی عاشر شهر جمادی الاخر سنه ۹۸۸ حامداً لله و مصلیاً علی رسول الله صلی الله علیه و آله الکرام مستغفراً تائباً الی الله الحمدلله تمت» نقل شد؛ جلد: چرمی تریاکی، ۱۹۲گ، ۲۵ سطر، اندازه: ۱۵/۵×۲۷/۵سم [ف: ۱ - ۲۹۹]

۳۲. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۸۴۳
خط: نسخ، کا: عبدالله بن حسینی، تا: جمعه ۱۶ رمضان ۱۰۱۱ق؛ محشی با نشان «منه دام ظله، منه سلمه الله، منه»، مقابله شده؛ تملک: عبدالرزاق بن محمد یوسف در ۱۰۷۰ق؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج قهوه‌ای، ۲۲۰گ، ۲۶ سطر (۷×۱۵/۵)، اندازه: ۱۳×۲۴سم [ف: ۸ - ۴۴۱]

۳۳. شیراز؛ علامه طباطبائی؛ شماره نسخه:۶۵۴
خط: نسخ، کا: مومن بن حیدر بن ابراهیم بن مرشد مکی، تا: ۸ جمادی الثانی ۱۰۱۲ق؛ افتادگی: آغاز؛ مصحح؛ اندازه: ۱۲/۵×۱۸/۵سم [نسخه‌پژوهی: ۲ - ۱۳۲]

۳۴. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه:۲۷۰۶
خط: نسخ، کا: محمد بن احمد بن اسماعیل شامی جبیلی جبل عاملی، تا: پنج‌شنبه ۶ شعبان ۱۰۱۲ق، جا: مکه مکرمه، برای مولانا آقا حبیب زنجانی؛ محشی با نشان «منه»، در پشت صفحه عنوان نوشته: «من با اطلاع ملا محمود و ملا حمزة در قزوین در مدرسه حاج ملا محمد تقی در شنبه ۲۳ محرم ۱۲۴۲ق این کتاب را خریدم» و گویا همو است که نام مهدی الیه را در پایان کتاب تراشیده و نام خود را به جای آن نوشته؛ کاغذ: سپاهانی نخودی، جلد:تیماج قهوه‌ای، ۲۱۰گ، ۲۶سطر، اندازه:۱۴×۲۵سم[ف:۳- ۵۰۰]

۳۵. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۶۷۱۳
با مشیخه ابن بابویه؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: ربیع الاول ۱۰۱۴ق، نویسانده مالک آن حسین بن حیدر حسینی کرکی عاملی؛ افتادگی:آغاز و انجام؛محشی با نشان«منه سلمه الله»؛کاغذ:سپاهانی، ۲۵۶گ، ۲۱ سطر (۱۳×۱۸)، اندازه: ۲۰×۲۶سم [ف: ۱۶- ۳۴۳]

۳۶. شیراز؛ بنیاد فارس‌شناسی؛ شماره نسخه:۲۷
آغاز: برابر
خط: نسخ، کا: تقی الدین محمد بن محسن حسینی قمی، تا: ۹ محرم ۱۰۱۷ق، محشی با نشان «منه»؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۲۰۶گ، ۲۵ سطر (۱۱×۱۷)، اندازه: ۱۸×۲۵سم [ف: - ۴۵]

۳۷. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۳۱۷۴
خط: نسخ، کا: حافظ محمد صالح بن محمد حسین مشهدی، تا: پنج‌شنبه ۴ شعبان ۱۰۲۱ق؛ مصحح، محشی؛ تملک: یحیی بن محمد شفیع اصفهانی به تاریخ ۱۳۰۵ و مهر «شفیع یحیی فی الاخرة محمد و العترة الطاهرة» (بیضی)؛ مهر: «عبده محمد کاظم» (مربع)؛ جلد: تیماج قرمز، ۲۴۹گ، ۲۳ سطر، اندازه: ۱۳×۲۵سم [ف: ۸ - ۴۰۰]

۳۸. قم؛ مؤسسه آیة الله بروجردی؛ شماره نسخه:۸۳
خط: نستعلیق، کا: عزالدین محمد انصاری استرابادی، تا: جمعه ۲۳

شعبان ۱۰۲۱ق، جا: مکه مکرمه؛ مصحح، محشی از مؤلف و دیگران؛ تملک: محمد مهدی بن محمد؛ مهر: کتابخانه ضیاء الدین نوری؛ جلد: تیماج قرمز، ۳۶۵گ، ۱۶ سطر، اندازه: ۱۴×۲۱/۵سم [ف: ۱ - ۵۵]

۳۹. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۶۰۰

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا: امین الدین محمد بن روزبهان شریف، تا: ۱۰۲۴ق؛ مصحح، با امضای «بعون الله تعالی بلغ تصحیحا»، محشی با امضای «منه سلمه الله» و «منه مد ظله» و «منه رحمه الله»؛ تملک: محمد بن حمدان جزائری، سعید بن محمد؛ کاغذ: اصفهانی نخودی، جلد: تیماج تریاکی، ۲۸۵گ، ۲۰ سطر (۸×۱۵)، اندازه: ۱۷×۲۶سم [ف: ۱۲ - ۵۵۹]

۴۰. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۹۴۵۰

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا: احمد بن علی مکی شیرازی، تا: شنبه ۸ رجب ۱۰۲۵ق؛ محشی به لفظ «منه دام ظله» و «منه سلمه الله»؛ مهر: «یا قاضی الحاجات»، «العبد معزالدین محمد حسنی»؛ واقف: خان بابا مشار، خرداد ۱۳۴۵؛ کاغذ: حنایی آهار مهره، جلد: تیماج مشکی، ۳۴۱گ، ۱۸سطر، اندازه: ۱۶×۲۵سم [ف: ۲۷ - ۱۱۲]

۴۱. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۹۷۷

آغاز: اسعد بن یزید الفا که ل

خط: نسخ، کا: جمال الدین محمد بن شیخ محمد جهرمی، تا: ۲۰ شعبان ۱۰۲۵ق؛ افتادگی: آغاز؛ مصحح، محشی، مقابله شده توسط کاتب به تاریخ دوشنبه ۲۴ ربیع الاول ۱۰۳۰ق؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۳۴۵گ، ۲۱ سطر، اندازه: ۱۲/۵×۲۰سم [ف: ۳ - ۱۷۰]

۴۲. مشهد؛ مدرسه سلیمانیه؛ شماره نسخه:۲۸/۱

خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۰۲۵ق؛ قطع: خشتی [چهار کتابخانه مشهد- ف: - ۱۷]

۴۳. خوانسار؛ فاضل؛ شماره نسخه:۷

آغاز: برابر

خط: نستعلیق، کا: شیخ صفی بن امیر شیخ، تا: ۲۱ رجب ۱۰۲۵ق؛ محشی با عبارات: «منه دام ظله»، «نسیمی عفی عنه»، «محمد اسمعیل ۱۲۲۸»، «بخطه مد ظله»، با علامت بلاغ؛ تملک: ابن نورالله اسمعیل الرکنی، سمیع بن غلام علی القمی با مهر «یا سمیع الدعاء» (شش گوش)؛ جلد: تیماج، ۲۸۶گ، ۲۱ سطر، اندازه: ۱۴×۲۳/۵سم [ف: ۱ - ۱۰]

قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۷۵

نسخه اصل: همان نسخه بالا [عکسی ف: ۱ - ۹۵]

۴۴. شیراز؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۰-ت/۱۵۳

آغاز: برابر؛ **انجام:** فرغ منه مؤلفه الراجی عفور به الهادی محمد بن علی الاسترآبادی عاشر شهر جمادی الاخر سنه ۹۸۸ ... فرغ من کتابته فی شهور سنه ۱۰۲۶ و انا اقل خلق الله عنایت الله عفی الله

خط: نستعلیق، کا: عنایت الله، تا: ۱۰۲۶ق؛ کاغذ: دولت آبادی نخودی، جلد: مقوا با تیماج قهوه‌ای، ۲۹۵گ، ۲۱ سطر (۶×۱۶/۵)، اندازه: ۱۲/۵×۲۴سم [ملی فارس: ۱ - ۱۳۲]

۴۵. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۲۹۳۳

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: رجب ۱۰۲۸ق؛ مصحح، محشی؛ مهر: «عبده ابوالفضل» (بیضی)؛ تملک: «میرزا ابراهیم مقدسی»؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۲۷۲گ، ۲۶ سطر، اندازه: ۱۳×۲۵/۵سم [محدث ارموی مخ: ۱ - ۴۳۹]

۴۶. کرمانشاه؛ جلیلی؛ شماره نسخه:۱۴۶

آغاز و انجام: برابر؛ هو المطلع علی النیات و الموفق لاکتساب الدرجات صورة خط المصنف رحمة الله ... بواسطه واحدة فرغ مؤلفه ... ۱۰۱۶ فی حرم ربه

خط: نسخ، کا: محمد سلمان بن شیخشاه شریف اردبیلی، تا: ۱۱ شوال ۱۰۲۸ق، جا: مکه مکرمه؛ مصحح، مقابله شده؛ کاغذ: حنایی روشن آهار مهره، جلد: تیماج عنابی، ۳۳۵گ، ۱۹ سطر، اندازه: ۱۴/۵×۲۱سم [ف: - ۵۷]

۴۷. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۵۹۹۵

خط: نسخ، کا: ابراهیم بن احمد خواندی حسینی سمنانی، تا: شنبه ۲ رمضان ۱۰۲۹ق، جا: مکه مکرمه کوه قراره؛ مصحح، محشی از مؤلف؛ تملک: علی بن محمد بن الحسن بن زین الدین عاملی (نوه شهید دوم)؛ مهر: «الحسن الظن بربه العلی عبد محمد و آله علی» (بیضی)، «عبدهم علی بن محمد» (بیضی)، «محمد امین بن محمد مهدی الحسینی» (بیضی)؛ جلد: تیماج قرمز، ۳۶۲گ، ۱۹ سطر، اندازه: ۱۷×۲۶/۵سم [ف: ۱۵ - ۳۶۷]

۴۸. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۶۸۴۸

خط: نسخ، کا: حسین بن سعد الدین محمد غفاری، تا: دوشنبه ۳ ذیقعده ۱۰۳۳ق، جا: قمصر کاشان؛ محشی با نشان «منه رحمه الله، منه»؛ مهر: محمد تقی یزدی، عبدالجلیل؛ تملک: محمد شریف طبیب، محمد مهدی بن محمد قاسم؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج حنایی، ۲۷۲گ، ۲۲ سطر (۸×۱۴)، اندازه: ۱۳×۲۰سم[ف:۱۶-۳۸۱]

۴۹. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۳۸۵۶

خط: نسخ، کا: محمد بن محمود بن علی طبسی، تا: سه‌شنبه ۲۵ ربیع الثانی ۱۰۳۴ق، جا: شیراز، مدرسه میرزا لطفی؛ مصحح، محشی، با علامت بلاغ؛ تملک: صدرالدین محمد رضوی به سال ۱۱۴۹ در نجف اشرف، عبدالله بن حاج علی خان افشار قزوینی با مهر «یا ابا عبدالله» (بیضی)؛ جلد: تیماج قرمز جگری، ۲۲۴گ، ۲۴ سطر، اندازه: ۱۹/۵×۲۵/۵سم [محدث ارموی مخ: ۱ - ۴۴۰]

۵۰. شیراز؛ علامه طباطبائی؛ شماره نسخه:۱۵۱۲

خط: نسخ، کا: محمد حسین بن محمد شاه حسینی شوشتری، تا: جمادی الثانی ۱۰۳۶ق؛ افتادگی: آغاز؛ از روی نسخه سید عبدالهادی بن قطب الدین حسینی شوشتری که در ۱۲ رمضان ۱۰۲۳ از نسخه خط مؤلف نوشته، تاریخ فراغت مؤلف ۲ شوال ۱۰۱۶ در خانه خدا آمده؛ مصحح، محشی «منه»، صورت اجازه مؤلف: «قد اجزت للسید السند الموفق الورع السدی عبدالهادی بن

السید السند قطب الدین محمد روایة الکتب المذکورة عن العبد علی الوجه المفهوم من ذکر هذه الطرق و العمل بها و اسال الله له و لنا التوفیق لما یجب و یرضی و کتب ذلک العبد محمد الاسترآبادی عفی عنه»؛ اندازه: ۱۷×۲۴/۵سم [نسخه‌پژوهی: ۲- ۱۳۲]

۵۱. چالوس؛ امام صادق؛ شماره نسخه:۴۷۵/۱

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ جلی، کا: محمد باقر بن محمد بن خواجه علی، تا: ۲۵ محرم ۱۰۳۸ق؛ مصحح، محشی، مقابله شده به تاریخ سوم شعبان ۱۰۳۸ق؛ تملک: حافظ حسن بن محمد حسین مارتجان با مهر «بنده شاه ولایت حسن ۱۰۳۶» (بیضی)؛ مهر: «... محمد رفیع شریف الحسنی ۱۱۱۷» (بیضی)؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، اندازه: ۱۳×۲۰سم [ف: - ۲۵۸]

۵۲. تهران؛ مفتاح؛ شماره نسخه:۱۱۳۴

خط: نسخ، کا: حسن بن علی کربلایی، تا: پنج‌شنبه ۲۵ جمادی الاول ۱۰۳۹ق؛ افتادگی: آغاز؛ مصحح، مقابله شده؛ قطع: خشتی [نشریه: ۷ - ۱۲۴]

۵۳. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۰۲۵۰

خط: نسخ، کا: محمود بن غلام علی، تا: سه‌شنبه ۸ جمادی الثانی ۱۰۳۹ق؛ محشی با نشانی و خط «محمد اسماعیل» که احتمالاً خواجوئی مازندرانی باشد، در پایان نسخه مشیخه من لا یحضره الفقیه افزوده شده؛ جلد: تیماج قرمز، ۳۳۲گ، ۱۶ سطر، اندازه: ۱۸/۵×۲۵سم [ف: ۲۶ - ۲۱۱]

۵۴. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۱۲۱۸

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا: محمد صلح بن احمد مازندرانی، تا: یک‌شنبه دهه اول جمادی الثانی ۱۰۴۴ق؛ مصحح، با علامت بلاغ، محشی به امضای «منه ره» و «منه تغمده الله» و «رجال میر مصطفی» و «مص»؛ تملک: مصطفی صفایی خوانساری در ۱۳۶۰ق و پدرش احمد در ۱۳۲۶ق، سید حسن موسوی؛ مهر: «اما ویردی» (بیضی)؛ بخش خاتمه نقد الرجال تفرشی به خط ابراهیم بن محمد اسماعیل اصفهانی در قرن ۱۲ق نوشته شده است، آغاز: «نقل من رجال میر مصطفی. الخاتمة. تشتمل علی فوائد. الاولی اذا ورد فی الروایة عن ابی جعفر فالظاهر منه الباقر»، انجام: «عن الشیخ الامام العلامة جمال الدین الحسن بن یوسف بن المطهر الحلی و الحمدلله وحده»؛ اهدایی: رهبری، خرداد ۱۳۷۳؛ کاغذ: نخودی آهار مهره، جلد: تیماج قهوه‌ای، ۱۵۳گ، ۲۵سطر، اندازه: ۱۹/۵×۲۵/۵سم [اهدائی رهبر: ۸ - ۸۲] و [ف: ۲۷-۱۱۷]

مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۴۳۹

همان نسخه بالا [اهدائی ف: ۸۰]

۵۵. شیراز؛ علامه طباطبائی؛ شماره نسخه:۶۴۳

خط: نسخ، کا: محسن بن حسین حائری حسینی، تا: جمعه ۶ محرم ۱۰۴۴ق؛ مصحح، محشی با نشان «منه رحمه الله»؛ تملک: حسن بن محمد باقر تمامی امامی جزائری؛ اندازه: ۱۹/۵×۲۵/۵سم [نسخه‌پژوهی: ۲ - ۱۳۲]

۵۶. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۱۳۰۵

آغاز: غض و للایضاح ضح و لکتاب من لایحضره الفقیه یه؛

انجام: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۹ شوال ۱۰۴۷ق؛ افتادگی: آغاز (یک برگ)؛ محشی به لفظ «منه رحمه الله»، «زین» و همچنین حواشی «محمد جعفر فارسی»، مصحح، مقابله شده، دارای چندین بلاغ با جمله «ثم بلغ سماعا عنی ایده الله تعالی»؛ واقف: شیخ محمد صالح علامه حائری، مرداد ۱۳۵۱؛ کاغذ: نخودی آهار مهره، جلد: میشن قهوه‌ای، ۳۵۹گ، ۲۰سطر، اندازه: ۱۲×۲۲سم [ف: ۲۷ - ۱۱۹]

۵۷. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۳۶۳۱

خط: نسخ، کا: محمد قاسم شیرازی، تا: ۲۱ ذیقعده ۱۰۴۷ق؛کاغذ: ترمه، جلد: میشن قهوه‌ای، ۲۲۶گ، ۲۱ سطر، اندازه: ۲۰/۸×۳۱سم [ف: ۱ - ۱۲۵]

۵۸. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۹۱۹۱

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، تا: اواخر ربیع الاول ۱۰۴۹ق؛ مصحح، محشی به امضای «منه»؛ یک برگ در پایان نسخه (۴۰۱ر-۴۰۱پ) فایده‌ای درباره اشتباهاتی که برای بعضی در اسانید کتب اربعه رخ داده، آغاز «فایدة. قد وردت فی اسانید الکتب الاربعة ما یوجب الاشتباه علی بعض الناس فحکم بعدم صحة الحدیث و کثرة الممارسة یکشف فی الاغلب عن حقیقة الحال فمن ذلک عبدالله بن مسکان عن ابی بصیر»، انجام: «و یؤیده حکم کثیر من اصحابنا بصحة احادیثهم و هو ظاهر لمن تتبع کتب استدلال اصحابنا رضوان الله علیهم اجمعین والحمد لله رب العالمین»، ۳ بیت شعر از محمد فرج الدین حویزی؛ تملک: جعفر طباطبایی، محمد حسین بن علی اکبر ملقب به محیط کرمانی با مهر «یا محیط ۱۲۴۴» (بیضی)، شیخ عبدالله بن حسین بن جمال بحرانی، اسد الله موسوی خارقانی در محرم ۱۳۲۰ق در نجف اشرف، میرزا معز الدین محمدا، محمد بن عبدالله بن احمد درازی بحرانی در صفر ۱۳۰۹ق با مهر «و ما محمد الا رسول» (مستطیل)؛ مهر: «آمنه سلطان همایون ۱۱۷»(؟) (مستطیل)، «عبده صفی ...» (هشت ضلعی)، «الواثق بالله الولی عبده حسن بن علی» (مستطیل)، کتابخانه جعفر سلطان القرایی؛ یادداشت استعاره نسخه از سیدنا الاشرف میرزا مهدی سلمه الله تعالی نوشته یاسین بن صلاح الدین، یادداشت اعاره کتاب از صاحبش شیخ عبدالله بن المقدس شیخ علی ماحوزی به دست حسین بن عبدالله ماحوزی با مهر او «الواثق بالله عبده حسین بن عبدالله» (بیضی)؛ اهدایی: جعفر سلطان القرایی، آذر ۱۳۴۸ش؛ کاغذ: نخودی آهار مهره، جلد: تیماج عنابی، ۴۰۱گ، ۲۱ سطر (۹/۵×۱۷)، اندازه: ۱۶/۳×۲۵/۲سم [ف: ۲۹/۲ - ۸۵۳]

۵۹. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۳۰۴۳

خط: نستعلیق، کا: شمس الدین حسین بن محمد شیرازی، تا:

۱۰۴۹ق، جا: حجاز؛ محشی با نشان «منه»، در پایان نسخه طبقات روات شیعی است و وفیات دانشمندان و برخی از فوائد ادبی و بسیار سودمند است؛ تملک: بهاءالدین محمد اصفهانی مورخ ۱۰۷۸ق؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج زرد، ۲۷۴گ، ۱۹ سطر (۹×۱۷)، اندازه: ۱۴/۵×۲۹سم [ف: ۱۰ – ۱۹۸۸]

۶۰. تهران؛ فرهاد معتمد؛ شماره نسخه:۴۱

خط: نستعلیق، کا: لطف الله بن عبدالله بن لطف الله شریف سبزواری، تا: ربیع الاول ۱۰۵۰ق؛ تملک: فرهاد میرزا؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج سرخ، ۱۸ سطر (×۱۶)، اندازه: ۱۴×۲۵سم [نشریه: ۳ – ۱۶۸]

۶۱. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۴۷۵۶/۱

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ و نستعلیق، کا: جلال الدین محمد بن رفیع الدین محمد فرتومانی، تا: ۱۰۵۰ق؛ مصحح، با عبارت «بلغ» مقابله شده، محشی با نشان «م د، م ص، منه»؛ کاغذ: شرقی، ۱۸۸گ (۱پ–۱۸۸ر)، ۲۳ سطر، اندازه: ۱۰×۱۶/۵سم [ف: ۳۷ – ۳۴۸]

۶۲. قم؛ مرکز مطالعات؛ شماره نسخه:۱۷۷

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا: نعمت الله بن عبدالله ایوانکیفی، تا: غره رجب ۱۰۵۱ق، جا: اصفهان؛ مصحح، مقابله شده؛ تملک: محمد امین بن حسن بن علی طالقانی و مهر «الواثق بالله الغنی عبده محمد علی ۱۱۲۳» (مربع)؛ اهدایی: آیت الله شریعتمداری، ۱۳۵۲؛ جلد: تیماج، قهوه‌ای، ۲۴۵گ، ۱۹ سطر، اندازه: ۱۹×۲۵سم [ف: ۱–۱۴۷]

۶۳. همدان؛ مدرسه غرب؛ شماره نسخه:۱۰۱۸۸

خط: نسخ، کا: خلیفة بن علی، تا: جمادی الثانی ۱۰۵۲ق؛ افتادگی: آغاز؛ اندازه: ۱۷×۲۲سم [رشت و همدان: ف: – ۱۶۰۷]

۶۴. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۷۹۷۱–۵۴/۶۱

آغاز: برابر

خط: نسخ، کا: محمد مهدی حسینی اصفهانی، تا: سه‌شنبه ۱۶ ذیقعده ۱۰۵۳ق؛ تملک: محمد تقی بن محمد علی مراغی در ۲۴ رجب ۱۲۵۰، گنجعلی بن محمد علی اصفهانی، ابوالمعالی؛ ۲۰۴گ، ۲۷ سطر، اندازه: ۱۳×۲۴سم [ف: ۲ – ۱۰۳۴]

۶۵. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۹۴۴۹

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا: ابوالفتح بن محمد حسینی، تا: ۱۶ شوال ۱۰۵۳ق؛ محشی با رموز مختلف از جمله «منه رحمه الله تعالی»، مصحح، مقابله شده توسط ابوالقاسم جرفادقانی؛ واقف: خان بابا مشار، خرداد ۱۳۴۵؛ کاغذ: نخودی آهار مهره، جلد: تیماج قهوه‌ای، ۱۹۱گ، ۲۲ سطر، اندازه: ۱۷/۵×۲۵سم [ف: ۲۷ – ۱۱۴]

۶۶. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۳۳۲۲

آغاز و انجام: برابر

کامل؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۰۵۳ق؛ مصحح، محشی با نشان «منه»؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج زرشکی، ۲۵۷گ، ۲۱ سطر (۱۰×۱۹)، اندازه: ۲۰×۲۹سم [ف: ۳۳ – ۵۵۸]

۶۷. اصفهان؛ مدرسه صدر بازار؛ شماره نسخه:۸۸۰

خط: نسخ، کا: ابوالقاسم بن ابراهیم مسیبی، تا: دوشنبه ۸ صفر ۱۰۵۳ق؛ مصحح، محشی؛ مهر: «لا اله الا الله الملک الحق المبین تقی بن حسین» (بیضی)؛ واقف: میرزا محمد تقی لاهجانی، ۱۱۸۹ق؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۳۸۰گ، ۱۹سطر، اندازه: ۱۳×۲۶سم [ف: ۳ – ۶۵۸]

۶۸. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۲۳۵۹/۱

خط: نسخ، کا: حسین کمره‌ای، تا: غدیر خم ذیحجه ۱۰۵۳ق؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج مشکی، ۱۳۰گ (۵پ–۱۳۴پ)، ۳۳ سطر (۱۰/۵×۱۹/۵)، اندازه: ۱۸×۲۷/۵سم [ف: ۹ – ۹۶۴]

۶۹. مشهد؛ نواب؛ شماره نسخه:۶۲

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق زیبا، کا: عنایت الله بن معین الدین علی فیروزآبادی، تا: اوایل جمادی الاول ۱۰۵۳ق، محشی با امضاء«منه، بخطه، صح، ق، س، نهایه، منه بخطه، منه رحمه الله، مغرب، رجال کبیر و ...»؛ مهر: «العبد ابوصالح الرضوی» (بیضی)؛ واقف: ابوصالح الرضوی، ۸ رجب ۱۰۸۳ق؛ جلد: تیماج عنابی، ۱۹۰گ، ۲۵ سطر (۸×۱۹)، اندازه: ۱۷×۲۷سم [ف: – ۷۲]

۷۰. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۵۲ خوئی

خط: نسخ، کا: محمد بن علوان بن عسکر خاقانی جزائری، تا: ۱۰۵۴ق؛ محشی با نشان «منه»؛ کاغذ: آهار مهره نخودی، جلد: تیماج قهوه‌ای، ۴۴۲ص، ۲۱ سطر، اندازه: ۲۰×۲۵سم [ف: ۷ – ۵۳]

۷۱. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۷۸۵۱

خط: نسخ، کا: محمد مؤمن بن قطب الدین حیدر جرپادقانی، تا: جمعه ۱۵ ذیقعده ۱۰۵۵ق؛ محشی از مؤلف؛ تملک: سید محمد بن سید عبدالله بن سید هاشم بن سید علوی سلمابادی البحرانی به تاریخ ۱۱۴۹؛ جلد: تیماج سرخ، ۱۴۸گ، ۲۹ سطر، اندازه: ۲۰×۲۵/۵سم [ف: ۲۶ – ۳۳۲]

۷۲. تهران؛ لغت نامه دهخدا؛ شماره نسخه:۶۵

خط: نسخ، کا: حسین بن علی بن زین الدین بن علی بن عبدالمهدی بن صالح بن سبت بن جعفر بن ابراهیم بن زریب اوالی بلادی، تا: جمعه ۱۹ جمادی الاول ۱۰۵۵ق؛ جلد: تیماج حنایی، قطع: ربعی [نشریه: ۳ – ۵۲]

۷۳. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۲۱۷۰

آغاز و انجام: برابر

کامل و باب الکنی و القاب را نیز در بردارد؛ خط: نسخ، کا: ابن محمد حسینی، تا: ۱۷ رجب ۱۰۵۶ق؛ مصحح، محشی با نشان «منه رحمه الله »و «مصطفی»؛ یک تملک محو شده با عبارت: «شریف الدین بن محمد رشید»؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج زرشکی، ۲۵۱گ، ۲۰ سطر (۹×۱۶)، اندازه: ۱۷×۲۵سم [ف: ۳۰ – ۶۷۰]

۷۴. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۷۹۲۴

آغاز: روایة بن (کذا) فضال احمد بن ثابت الحنفی الکوفی و یقال

الهمدانی ق احمد بن جابر الکوفی اخوزید القتات؛ **انجام:** برابر
خط: نسخ، کا: محمد بن سلیمان بحرانی، تا: پنج‌شنبه ۳ شعبان ۱۰۵۶ق؛ افتادگی: آغاز؛ واگذاری سازمان حج و اوقاف موقوفه آل عصفور، در آبان ۱۳۶۹؛ کاغذ: نخودی، ۲۸گ، ۲۵و۲۶سطر، اندازه: ۱۸×۲۴/۵سم [ف: ۲۷ - ۱۱۶]

۷۵. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۳۶۲۸

آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، کا: محمد باقر بن فخرالدین علی بناء اصفهانی، تا: ۲۵ شعبان ۱۰۵۶ق؛ مصحح، محشی از مؤلف؛ واقف: نائینی؛ ۲۶۸گ، ۲۰ سطر، اندازه: ۲۶×۴۱سم [ف: ۶ - ۵۹۶]

۷۶. تهران؛ مدرسه معمارباشی؛ شماره نسخه:۸۰

آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، کا: تقی بن حاجی جشوقانی، تا: محرم ۱۰۵۷ق، جا: مدرسه ملا عبدالله؛ مصحح، محشی با علامت «منه» و «منه رحمه الله»، «منه ره» و «ق» و «محمد تقی الحسینی» و «محمد القاینی الخراسانی»، با این عبارت: «بلغ من اوله الی آخره قدر الوسع و الاستطاعة و الحمد علی ذلک» نشان بلاغ دارد؛ تملک: حاجی حسین طهرانی، ابوالقاسم بن حاج محمد علی طهرانی؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۳۱۲گ، ۲۱سطر [ف: - ۸۹]

۷۷. قم؛ مؤسسه آیة الله بروجردی؛ شماره نسخه:۵۹۵

خط: نسخ، کا: مرید علی بن نورالله، تا: ۱۸ صفر ۱۰۵۹ق؛ مصحح، محشی از مؤلف؛ تملک: محمد بن علی تنکابنی؛ جلد: تیماج قرمز، ۲۷۹گ، ۲۴ سطر، اندازه: ۱۳/۵×۲۴/۵سم [ف: ۲ - ۳۷۴]

۷۸. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۱۳۵۹-۸/۶۹

آغاز و انجام: برابر
کامل؛ خط: نسخ، کا: احمد بن حسن مازندرانی مظاهری اسدی، تا: شنبه ۱۲ ربیع الثانی ۱۰۶۱ق؛ محشی با نشان «منه ره» و «شیخ حسن ره» و حواشی دیگر؛ جلد: تیماج با روکش گالینگور بنفش، ۲۳۴گ، ۲۳ سطر، اندازه: ۱۲/۵×۲۴/۵سم [ف: ۲ - ۱۰۳۴]

۷۹. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۶۴۲۹-۳۲/۱۲۹

آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، کا: موسی بن حسن حسینی، تا: ۱۰۶۲ق؛ مصحح، محشی با نشان «منه»؛ جلد: تیماج سرخ، ۲۵۸گ، ۲۱ سطر، اندازه: ۱۸×۳۰سم [ف: ۲ - ۱۰۳۴]

۸۰. مشهد؛ الهیات؛ شماره نسخه:۱۴۸۰۴

خط:نسخ،کا:محمد طاهر حسینی،تا:ربیع الثانی۱۰۶۳ق؛جلد: تیماج عنابی، ۳۷۱گ، ۱۷ سطر (۷×۱۴)،اندازه: ۱۴×۲۲سم [ف: ۲ - ۱۰۳]

۸۱. قم؛ استادی، رضا؛ شماره نسخه:نامعلوم

خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۰۶۵ق؛ مقابله شده، با حواشی «منه»؛ ۲۴۷گ، ۲۴ سطر، اندازه: ۱۸×۲۶سم [صد و شصت نسخه: ۹]

۸۲. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۰۶۰۵

آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، کا: محمد کریم، تا: محرم۱۰۶۵ق؛ مصحح، محشی به امضای «منه» و «سید ماجد رحمه الله»؛ وقف‌نامه حاج علی تاجر خوی فرزند ملا حسینعلی که این نسخه را همراه با چهل و نه جلد دیگر بر علمای امامیه وقف کرده و تولیت آن را به خود و حاجی میرزا لطفعلی تبریزی سپرده است در محرم ۱۲۴۸ق در دارالسلطنه تبریز با مهر «ادرکنی یا علی ۱۲۲۳» (بیضی) و فهرست کتبی که نزد میرزا محمد حسن بوده؛ تملک: محمد باقر اردبیلی در ۱۰۶۵ق، مصطفی صفائی خوانساری؛ مهر: «و ان من شیعته لابراهیم ۱۱۵۲» (مستطیل)؛ اهدایی: رهبری، خرداد ۱۳۷۳؛ کاغذ: نخودی و حنایی آهار مهره فرنگی، جلد: تیماج زیتونی، ۱۸۹گ، ۲۶سطر، اندازه: ۱۵×۲۷سم [اهدائی رهبر: ۸ - ۸۴] و [ف: ۲۷-۱۱۷]

مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۳۴۲

همان نسخه بالا [اهدائی ف: - ۸۰]

۸۳. تهران؛ ادبیات؛ شماره نسخه:۴۵۲/۱

خط: نسخ، کا: احمد بن صالح بن سعید بن السجیل الحجری، تا: ۷ جمادی الثانی ۱۰۶۶ق، برای خزانه شیخ محمد بن یوسف خطی؛ مصحح در روز شنبه ۵ ذیقعده ۱۰۶۶ [ف: ۳ - ۶۲]

۸۴. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۷۰۷/۱-طباطبائی

آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، کا: حاتم بن علی بحرانی، تا: ۱۰۶۷ق؛ مصحح و مقابله شده به دست میرزا محمد اخباری و احسائی، محشی و تعلیقات اصلاحی بسیار با امضاء محمد و محمد بن عبدالنبی (=اخباری) و غیره و نیز نقلی از جامع الفنون ابن شبیب حنبلی و نیز حواشی از مؤلف با نشان «منه»، یادداشتی در ۶ سطر از مصحح نسخه مبنی بر مقابله و تصحیح آن به تاریخ ۱۰۶۸؛ تملک: شیخ احسائی؛ کاغذ: اصفهانی و فرنگی، جلد: تیماج آبی، ۲۹۱ص (۱-۲۹۱)، ۲۲و ۲۳سطر، اندازه: ۱۴/۵×۲۴/۵سم [ف: ۲۳ - ۲۲]

۸۵. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۵۲۷۲

آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، کا: محمد شریف بن درویش علی مشهدی، تا: سه‌شنبه ۲۳ رمضان۱۰۶۸ق؛ محشی به لفظ «منه رحمه الله»؛ واقف: حاج احمد فاضل، اسفند ۱۳۶۵؛ کاغذ: نخودی آهار مهره، جلد: میشن عنابی، ۳۸۳گ، ۲۱سطر، اندازه: ۱۲/۵×۲۴/۵سم [ف: ۲۷ - ۱۱۳]

۸۶. تهران؛ نوربخش؛ شماره نسخه:۴۲۶

آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، کا: خواجه کلان بن محمد محسن فندرسکی، تا: شنبه ۷ شوال ۱۰۶۹ق، جا: اصفهان، مدرسه جده؛ محشی به لفظ «منه»؛ کاغذ: ایرانی، جلد: تیماج تریاکی، ۵۰۰ص، ۱۹سطر، اندازه: ۱۳×۲۴/۵سم [ف: ۲ - ۱۲۶]

۸۷. قم؛ فیضیه؛ شماره نسخه:۱۰۲۷

خط: نسخ، کا: محمد ربیع اصفهانی، تا: ۱۰۶۹ق؛ ۳۷۷گ، ۱۹ سطر، اندازه: ۱۲×۲۴سم [ف: ۱ - ۵۰]

۸۸. بشرویه؛ امیرالمؤمنین؛ شماره نسخه:۶۸

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا: عبدالله بن راشد بن ابراهیم بن محمد، تا: جمادی الاول ۱۰۶۹ق، جا: بحرین؛ جلد: مقوا عطف تیماج قرمز، ۲۶۲گ، ۲۲ سطر، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف مخ]

۸۹. تهران؛ حقوق؛ شماره نسخه:۳۱۱ - ج

آغاز و انجام: برابر

حواشی دارد؛ خط: نسخ، کا: جعفر بن علی بن سلیمان بحرانی، تا: ۵ رجب ۱۰۷۰ق؛ تملک: زین العابدین بن محمد مهدی در جمادی الثانی ۱۲۴۳؛ کاغذ: سپاهانی نخودی، جلد: تیماج سرخ، ۲۷۷گ، ۲۰ سطر (۸×۱۵)، اندازه: ۱۲/۵×۱۹سم [ف: - ۳۰۴]

۹۰. قم؛ مؤسسه آیة الله بروجردی؛ شماره نسخه:۵۸۴

خط: نسخ، بی‌کا، تا: سه‌شنبه ۲۰ ذیحجه ۱۰۷۱ق؛ مصحح، محشی از مؤلف و دیگران؛ تملک: غیاث الدین بن عماد الدین حسینی طالقانی، صادق بن محمد باقر بروجردی به تاریخ ۱۲۱۵، عبدالحسین صاحب الداری به تاریخ رجب ۱۳۶۱؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۲۴۴گ، ۲۱سطر، اندازه: ۱۷×۲۴سم [ف: ۲ - ۳۶۸]

۹۱. مشهد؛ مدرسه باقریه؛ شماره نسخه:۶۸

خط: نسخ، کا: محمد یوسف طالقانی، تا: جمادی الثانی ۱۰۷۲ق؛ کاغذ: سپاهانی، ۱۶ سطر (۶/۵×۱۶/۵) [تراثنا: س۶ش۱ - ۹۱]

۹۲. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۷۱۶۵

آغاز و انجام: برابر

کامل؛ خط: نسخ، کا: محمد یوسف بن شعیب طالقانی، تا: آخر جمادی الثانی ۱۰۷۲ق؛ محشی به لفظ «منه» و بعضاً «منه مد ظله»؛ کاغذ: نخودی آهار مهره، جلد: تیماج عنابی، ۲۴۵گ، ۱۶سطر، اندازه: ۱۴×۲۰/۵سم [ف: ۲۷ - ۱۱۳]

۹۳. یزد؛ مدرسه خان؛ شماره نسخه:۴۴

خط: نستعلیق، کا: عبدالغفور بن عنایة الله رویدشتی، تا: سه‌شنبه ۷ شعبان ۱۰۷۲ق؛ مصحح، محشی از مؤلف؛ تاریخ وقف: ۱۲۳۰؛ جلد: مقوایی عطف تیماج قرمز، ۳۰۴گ، ۱۹ سطر، اندازه: ۱۳/۵×۲۵/۵سم [ف: - ۳۱]

۹۴. قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه:۱۸۳۶

آغاز: برابر؛ **انجام:** فلایمکن سماعه منه وروایته اقول ولی طرق الی العلامة اقصرها اعنی الشیخ السعید ابراهیم ابن علی ... والشیخ فخرالدین بن العلامة حسن بن یوسف عنه قدس الله روحه ونور ضریحه

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: چهارشنبه ۲۰ جمادی الاول ۱۰۷۲ق؛ مهر: «افوض امری الی الله عبده محمد صادق» (بیضی)؛ جلد: مقوا عطف تیماج قهوه‌ای، ۳۲۲گ، ۲۳ سطر، اندازه: ۱۳×۲۴سم [ف مخ: ۱ - ۴۹۲]

۹۵. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۸۵۳۴

خط: نسخ، کا: ابراهیم بن فرج الله عباسی، تا: دوشنبه ۱۱ صفر ۱۰۷۳ق، جا: مدرسه منصوریه؛ افتادگی: آغاز (آغاز افتاده در آدم)؛ کاغذ: سپاهانی، فاقد جلد، ۱۹۷گ، ۲۶ سطر (۱۷×۱۷)، اندازه: ۱۴×۲۴سم [ف: ۱۷ - ۱۵۶]

۹۶. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۴۱۰

خط: نسخ، کا: محمد امین بن علی اکبر ابهری، تا: صفر ۱۰۷۳ق؛ مصحح، محشی؛ تملک: شیخ عبدالباقی قراباتی و مهر «افوض امری الی الله المذنب عبدالباقی» (بیضی)، محمد بقا بن حاجی شکری و مهر «یا ذا ...» (بیضی)، شیخ ابوالقاسم اصفهانی به تاریخ ۱۳۴۷ق؛ مهر: «الراجی فضل الله الحسینی» (بیضی)، «العبد المذنب عبدالکریم» (مربع)؛ جلد: تیماج قرمز، ۲۷۳گ، ۲۱ سطر، اندازه: ۱۳×۲۶سم [ف: ۴ - ۱۹۴]

۹۷. مشهد؛ الهیات؛ شماره نسخه:۹۳

خط: نسخ، بی‌کا، تا: شنبه ۲۰ شوال ۱۰۷۴ق؛ محشی با رمز «منه»نسخه، مصحح به وسیله فرج الله بن محمد؛ در صفحه عنوان دارد «بسمله، قداشتریته لنفسی الفنیه وانا العبد الجانی الشیخ جعفر الطهرانی»؛ کاغذ: شکری، جلد: میشن، ۱۷۲گ، ۲۷ سطر (۱۳/۵×۲۱/۵)، اندازه: ۲۰×۳۰سم [ف: ۱ - ۵۷]

مشهد؛ مولوی؛ شماره نسخه:۹۳

همان نسخه بالا [نشریه: ۵ - ۱۸]

۹۸. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۱۴۱۸

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا: سلیمان فرزند محمود فرزند عبدالسلام، تا: پنج‌شنبه ۲۵ محرم ۱۰۷۶ق؛ مصحح، محشی؛ تملک: «علی بن مسلم یحیی بن سعید بن حسین بن ابراهیم کورکائی بلادی» به سال ۱۰۷۶ق؛ کاغذ: فرنگی، آهار مهره، جلد: مشمعی قهوه‌ای، ۱۵۷گ، ۲۷ سطر(۱۳×۲۱)، اندازه: ۲۲×۳۰سم [ف: ۲۹ - ۲۶]

۹۹. مشهد؛ الهیات؛ شماره نسخه:۲۱۶۹۲

آغاز: آدم بن اسحق بن آدم بن عبدالله بن سعد الاشعری

خط: نسخ، بی‌کا، تا: یک‌شنبه ۱۷ ربیع الثانی ۱۰۷۷ق؛ افتادگی: آغاز؛ محشی؛ مهر: ماشاء الله (لا حول و لا قوة الا بالله العلی العظیم)؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: تیماج عنابی، ۱۹ سطر (۷×۱۲)، اندازه: ۱۴×۱۹سم [ف: ۲ - ۵۶۰]

۱۰۰. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۳۹۲۰

خط: نسخ، کا: محمد علی بن محمد شفیع حسینی سبزواری، تا: شوال ۱۰۷۹ق؛ با علامت بلاغ، محشی با نشان «س ع، منه»، با اجازه انهاء و روایت مورخ روز ۲۱ ع ۱۰۸۲/۱ برای مولانا احمد و نام مجیز درست خوانده نشده و گویا صالح بن عبدالائمه انجدانی است؛ کاغذ: هندی، جلد: تیماج قهوه‌ای، ۲۸۷گ، ۲۰ سطر (۹×۱۸)، اندازه: ۱۵×۲۶سم [ف: ۱۲ - ۲۹۰۸]

۱۰۱. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۶۲۲۹

خط: نسخ، کا: صلاح بن ابراهیم بن محمد بحرانی، تا: ۲ شعبان ۱۰۸۰ق؛ تملک: یوسف بن مقدس بن علی حموی بحرانی، عبدالله بن علوی بن عیسی عتیق الحسین حسینی، قیدار بن علی ابن عشرة تاروتی؛ با یادداشت محمد بن عبدالله و یاسین بن صلاح؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج قهوه‌ای عطف تریاکی، ۲۲۰گ، ۲۴ سطر (۶×۱۴)،اندازه: ۱۴×۲۰سم [ف: ۱۶ - ۲۲۲]

۱۰۲. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۴۰۰ط

آغاز: برابر

خط: نسخ، کا: ابراهیم هزار جریبی، تا: ذیحجه ۱۰۸۰ق؛ مصحح، محشی به نشان «منه»؛ مهر: «عبده عبدالله»؛ یادداشت علی بن احمد بن علی بحرانی و مهر وی؛ جلد: تیماج مشکی، ۶۰۹ص، ۲۱ سطر، اندازه: ۱۳/۵×۲۵سم [ف: ۲۴/۳ – ۱۱۰]

۱۰۳. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۴۴۹۲

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، تا: محرم۱۰۸۰ق؛ یادداشت‌هایی در معرفی کتاب و مؤلف به خط محمد علم الهدی پسر فیض، نیز داستان شگفت نامگذاری «سید مرتضی» به «علم الهدی» نوشته آمده؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: مقوایی میشن، ۱۸۹گ، ۲۳ سطر، اندازه: ۱۹×۲۹سم [ف: ۱۲ – ۱۶۹]

۱۰۴. مشهد؛ نواب؛ شماره نسخه:۷۴

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا: ابن محمد صادق، تا: چهارشنبه ۱۲ محرم ۱۰۸۰ق؛ محشی با امضای: «منه، خ، ل، ق، تعریب، ضح، بخطه ره»؛ مهر: کاتب «العبد محمد صادق» (بیضی)؛ جلد: تیماج عنابی عطف میشن قهوه‌ای، ۲۳۱گ، ۲۴ سطر (۷×۱۸)، اندازه: ۱۲/۵×۲۵سم [ف: – ۸۵]

۱۰۵. قم؛ معصومیه؛ شماره نسخه:۶/۳-۶۱۷۷

خط: نسخ، کا: عبدالغفور بن عنایة الله روی دشتی، تا: یک‌شنبه ۶ صفر ۱۰۸۱ق؛ مهر: محمد بن احمد؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تازه مشکی، ۱۶۵گ، ۲۱ سطر، قطع: وزیری [آستانه قم: – ۹۳]

۱۰۶. تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه:۱۵۴۸/۲-عکسی

آغاز: برابر

خط: نسخ خوب، کا: احمد بن کمال بن احمد، تا: پنج‌شنبه ۱۶ رجب ۱۰۸۲ق [عکسی ف: ۱ – ۸۳]

۱۰۷. تهران؛ ادبیات؛ شماره نسخه:۷۹ ـ ب

خط: نسخ، کا: محمد مهدی بن نظام، تا: پنج‌شنبه ۱۰۸۴ق؛ محشی با نشان «منه»؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج سرخ، ۲۰۶گ، ۲۴ سطر (۱۰×۱۸)، اندازه: ۲۰×۲۹سم [ف: ۱ – ۱۳۶]

۱۰۸. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۷۲۲۴

خط: نسخ، کا: درویش محمد بن ادریس، تا: جمعه ۱۲ جمادی الاول ۱۰۸۷ق؛ مصحح، محشی از مؤلف؛ تملک: حسام الدین نراقی؛ مهر: «عبده علی اکبر بن ابی الحسن» (بیضی)، «ابوالقاسم بن علی اکبر» (بیضی)؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۳۴۹گ، ۲۳ سطر، اندازه: ۱۴×۲۴سم [ف: ۱۹ – ۳۱]

۱۰۹. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۴۲۸۹/۱

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا: محمد رفیع حسنی لاریجانی، تا: ۲ محرم ۱۰۸۷ق؛ مصحح، محشی به امضاء «منه رحمه الله» و دیگران؛ جلد: تیماج سرخ، ۲۲۸گ (۱پ–۲۲۸ر)، ۲۱ سطر، اندازه: ۱۵×۲۵سم [ف: ۳۸ – ۴۱۴]

۱۱۰. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۹۲۱۳/۱

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا: محمد سعید، تا: با تاریخ ۱۰۸۸ق؛ مصحح، محشی با نشانی «منه ره»، یادداشت مقابله از یوسف نجفی در سه‌شنبه ۱۸ شوال ۱۰۸۸ق در کرمان که با دو نسخه صحیح کتاب را مقابله کرده؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۲۲۷گ (۱پ– ۲۲۷ر)، ۲۳ سطر، اندازه: ۱۶×۲۵سم [ف: ۳۰ – ۱۵]

۱۱۱. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۲۵۰۶

انجام: برابر

خط: نسخ، کا: محمد کریم بن محمد رحیم همدانی، تا: ۱۷ ذیقعده ۱۰۸۸ق؛ مصحح؛ تملک: «محمد بن رحمت الله»؛ جلد: تیماج زرشکی، ۲۰۶گ، ۲۱ سطر، اندازه: ۱۹/۵×۲۸/۵سم [محدث ارموی مخ: ۱ – ۴۴۰]

۱۱۲. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۹۹۱

خط: نسخ، کا: محمد حسین پسر قطب الدین، تا: ۸ رجب ۱۰۸۹ق؛ مصحح، محشی با نشان «منه»؛ تملک: امامقلی مازندرانی ذاکر الحسین؛کاغذ: ترمه اصفهانی، جلد: مقوایی ته تیماج مشکی، ۴۲۰گ، ۱۷ سطر (۷×۱۲/۵)، اندازه: ۱۲×۱۸سم [ف: ۲-۵۴۹]

۱۱۳. زنجان؛ امام جمعه؛ شماره نسخه:۱۸۴

خط: نستعلیق، کا: ابوالقاسم بن خسرو شولستانی، تا: پنج‌شنبه ۳ محرم ۱۰۸۹ق؛ مصحح، محشی به نقل از مؤلف؛ تملک: زین العابدین همدانی در ۱۱۴۲ق، محمد بن امیر احمد در ۱۲۰۹ق، محمد بن امیر احمد در ۱۲۰۹ق، تملکی به سال ۱۲۳۶ق با مهر «محمد بن قاسم الحسینی» (مربع) که کتاب را از حاج علی خویی خریده؛ مهر دایری وقف کتاب بر خزانه مجتهدیه؛ جلد: تیماج مشکی،۲۸۹گ،۲۱سطر،اندازه:۱۲/۵×۲۳/۵سم[اوراق عتیق: ۱-۱۸۹]

۱۱۴. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۳۶۰۰

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ خوش، کا: حسین بن مطر خادم شاهوردی خان، تا: ۷ ربیع الاول ۱۰۹۰ق؛ مهر: «وقف سرکار فیض آثار حضرت ثامن الأئمه سلام الله علیه»، «آستانه مقدسه مولی نامتولی ابوالفتح مؤید الدوله ۱۳۱۱»، «انا عبد من عبید محمد»؛ واقف: نادرشاه افشار، ۱۱۴۵ق؛ کاغذ: نخودی آهار مهره، جلد: تیماج مشکی، ۲۳۹گ، ۱۹سطر، اندازه: ۱۷×۲۴سم [ف: ۲۷ – ۱۲۰]

۱۱۵. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۳۶۳

نسخه اصلی: کتابخانه شیخ محیی الدین مامقانی–قم؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: شنبه ۸ ذیحجه ۱۰۹۲ق، مصحح، محشی از مصنف، با نشانی‌های بلاغ؛ ۳۱۳ص [عکسی ف: ۱ – ۴۲۴]

۱۱۶. مشهد؛ گوهرشاد؛ شماره نسخه:۲۲۳۶

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا: محمد نقی بن محمد مقیم یزدی، تا: ۲۷ صفر ۱۰۹۲ق؛ کاغذ: نخودی آهار مهره، جلد: تیماج مشکی، ۱۹۹گ،

۲۱ سطر، اندازه: ۱۷×۲۴سم [ف: ۵ - ۶۰۶]

۱۱۷. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۲۶۱۸/۲ و عکسی۲۳۷۸

آغاز: برابر

خط: نسخ، کا: خلیل بن سید امیر رکن الدین مسعود بن محمد تقی حسینی کاشانی، تا: سه‌شنبه ۲۹ ربیع الثانی ۱۰۹۳ق؛ مصحح، محشی، چند حدیث وچند یادداشت رجالی با عناوین «نقل من خط عمی دام ظله» و «جد دام مجده» به خط محمد بن مرتضی المدعو به نور الدین به سال ۱۰۸۵؛ تملک: «محمد بن عباس»؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۲۲۹گ (۴پ-۲۳۲ر)، ۲۳ سطر، اندازه: ۱۷/۵×۲۵سم [محدث ارموی مخ: - ۴۳۹] و [عکسی ف: ۶ - ۴۷۵]

۱۱۸. تهران؛ ادبیات؛ شماره نسخه:۷۷ حکمت

خط: نسخ، کا: صالح خلف آبادی، تا: ۱۴ صفر ۱۰۹۳ق؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج سرخ، قطع: وزیری [ف: ۲ - ۷۶]

۱۱۹. بابل؛ خاتم الانبیاء؛ شماره نسخه:۱۲۹

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، کا: محمد بن میرزا احمد دانیانی، تا: رمضان ۱۰۹۳ق؛ از روی نسخه مؤلف؛ تملک: و علی بن فضل الله حائری با مهر «و رفعناه مکانا علیا ۱۲۸۸» (بیضی)، تملکی با این عبارت «هو حسبی وقع التصرف فیه بالهبة الصحیحه الشرعیة فی شهر الله المبارک من شهور سنة خمسین و مائة و الف من عند سید الوری علیه افضل الصلوة و الثناء و کتب ذالمفتقر الی الله محمد المدعو بعلم الهدی عفی عنه» با مهر «علم الهدی ۱۰۷۲ ه» (بیضی)؛ مهر: «موبد بوصیه علم الهدی» (مربع) که ظاهراً بعد از وفات مرحوم علم الهدی ضرب شده؛ جلد: تیماج مشکی، ۲۵۴گ، ۲۲ سطر، اندازه: ۱۶×۲۸سم [ف: - ۸۹]

قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۱۲۳۵

نسخه اصل: همان نسخه بالا [عکسی ف: ۴ - ۵۹]

۱۲۰. قائن؛ مدرسه جعفریه؛ شماره نسخه:۸۴

آغاز: جش له کتاب عنه أحمد بن عبدالله ست جش ومحمد بن عبدالجبار جش وفی دلم؛ **انجام:** برابر

خط: نسخ، کا: محمد باقر بن محمد مهدی مشهدی، تا: شوال ۱۰۹۵ق؛ افتادگی: آغاز؛ مصحح، محشی؛ ۳۲۸گ، ۲۲ سطر، اندازه: ۱۳×۲۵سم [کتابخانه‌های قائن: ف: - ۷۴]

۱۲۱. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۴۳۷۵-۲۲/۹۵

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ تملک: سید ابوالقاسم دهکردی؛ جلد: مقوایی اسلیمی عطف تیماج قهوه‌ای، ۲۹۵گ، ۱۸ سطر، اندازه: ۱۷×۲۲سم [ف: ۲ - ۱۰۳۴]

۱۲۲. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۳۴۹۶

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ مجدول؛ کاغذ: فستقی استانبولی، جلد: میشن قهوه‌ای، ۱۰۹گ، ۲۹ سطر، اندازه: ۱۵/۶×۲۱/۱سم [ف: ۱ - ۱۲۴]

۱۲۳. اردکان یزد؛ امام صادق؛ شماره نسخه:۲۱

انجام: قال حدثنی ابوعلی قال حکی منصور عن الصادق محمد بن علی الرضا ان الزیدیة و الواقفة و النصاب

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ افتادگی: انجام؛ مصحح، محشی؛ اهدایی: ورثه سلطان العلماء؛ جلد: تیماج مشکی، ۲۳۹گ، ۲۴ سطر، اندازه: ۱۷×۲۸سم [ف: ۱ - ۲۴]

۱۲۴. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۳۴۸۷

خط: نسخ، کا: علی بن فتاح بن علی بن عماد الدین حسینی، تا: قرن ۱۲؛ منقول از نسخه مؤلف، با تاریخ ۲۱ محرم ۱۰۷۷ق؛ کاغذ: ترمه، جلد: رویه پارچه الوان، ۱۹۵گ، ۲۳ سطر، اندازه: ۱۶/۲×۲۴/۲سم [ف: ۱ - ۱۲۴]

۱۲۵. تهران؛ مروی؛ شماره نسخه:۷۱۲

بی‌کا، تا: قرن ۱۱ و ۱۲؛ افتادگی: آغاز؛ قطع: خشتی [ف: - ۱۳۷]

۱۲۶. زهان؛ مدرسه جعفریه زهان؛ شماره نسخه:۱۳

انجام: ثابت بن بدالله بن الزبیر بن العوام بن اسد بن خویلد بن عبدالعزی ...

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ افتادگی: انجام؛ مصحح، محشی؛ مقداری از حاشیه کشاف زمخشری آمده؛ جلد: گالینگور مشکی، ۹۷گ، ۱۷ سطر، اندازه: ۱۶×۲۱/۵سم [ف: - ۱۶]

۱۲۷. مشهد؛ الهیات؛ شماره نسخه:۲۱۷۵۱

آغاز: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ افتادگی: انجام (برگ آخر)؛ مهر: «ماشاالله لا حول و لا قوة الابالله العلی العظیم»؛ جلد: مقوا، عطف پارچه مشکی، ۱۸ سطر (۱۴/۵×۸/۵)، اندازه: ۱۵×۲۰/۵سم [ف: ۲ - ۶۱۸]

۱۲۸. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۱۲۹۲

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ مصحح؛ تملک: احمد بن محمود بن حسن بصری، احمد بن محمد امین حسینی عاملی در ۱۲۲۶ق، مصطفی صفائی خوانساری در ابتدای محرم ۱۳۷۰ق؛ اهدایی: رهبری، خرداد ۱۳۷۳؛ کاغذ: فرنگی نباتی آهار مهره، جلد: تیماج زرشکی، ۲۰۹گ، ۲۲ سطر، اندازه: ۱۵/۵×۲۰/۵سم [اهدائی رهبر: ۸ - ۸۵] و [ف: ۲۷-۱۱۶]

مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۰۷۲

همان نسخه بالا [اهدائی ف: - ۸۰]

۱۲۹. نجف آباد؛ حججی؛ شماره نسخه:۱۱۷

آغاز: النظر الکوفی ق حمزه و الیسع ابنا الیسع ثم حمزه بن الیسع القمی ق؛ **انجام:** الفایدة الثامنة قال العلامة اعلم ان الشیخ الطوسی ذکر أحادیث فی کتابی التهذیب و الاستبصار عن رجال ... و الی زید بن علی بن الحسین ضعیف بحسین بن علوان و عمرو بن خالد والی

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ تملک: مصطفی بن محمد هاشم حسینی؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۲۱۷گ، ۱۹ سطر، اندازه: ۱۴×۲۲سم [ف: ۱۷۰]

۱۳۰. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۶۳۵۳/۴

آغاز و انجام: برابر

بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ مصحح، محشی؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۵۰۲ص (۱۶–۵۱۷)، ۲۱ سطر، اندازه: ۱۸×۲۴/۸سم [ف: ۴۵ – ۱۷۵]

۱۳۱. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۴۴۶۰

انجام: عن علی بن عبدالعالی المیسیء عن والده الشیخ نورالدین علی بن عبدالعالی المیسی عن الشیخ شمس الدین محمد بن ...

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ افتادگی: انجام؛ مصحح، با امضای بلاغ؛ تملکی به سال ۱۲۰۷ (یا ۱۲۷۰)؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۲۲۱گ، ۲۲ سطر، اندازه: ۱۴×۲۳سم [محدث ارموی مخ: ۱ – ۴۴۰]

۱۳۲. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۲۵۰۱

آغاز: برابر؛ **انجام:** علی وکالة ابی جعفر محمد بن عثمان العمری بنص الحسن العسکری علیه السلام فی حیاته علیه فلما مضی.

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ مصحح؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۱۹۳گ، ۲۳ سطر، اندازه: ۱۹/۵×۲۹سم [محدث ارموی مخ: ۱–۴۳۹]

۱۳۳. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۶۴۷۱

خط: نسخ، کا: سیف الدین محمود بن محمد ابراهیم، تا: سه‌شنبه ۱ رمضان ۱۱۰۲ق؛ مصحح، محشی؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۲۹۰گ، ۲۳ سطر، اندازه: ۱۶×۲۴/۵سم [ف: ۱۷ – ۶۶]

۱۳۴. تهران؛ ادبیات؛ شماره نسخه:۲۳۲ حکمت

خط: نسخ، کا: حبیب الله بن میر فاضل طالقانی، تا: ۹ شوال ۱۱۰۵ق؛ بندی است درباره «الاجماع علی تصحیح ما یصح عنهم» از روی نوشته سید حسن از روی نوشته استادش شیخ محمد بن حسن پسر شهید دوم؛ جلد: تیماج زرد، قطع: وزیری [ف: ۲ – ۷۶]

۱۳۵. مشهد؛ گوهرشاد؛ شماره نسخه:۲۹۶

خط: نسخ، کا: سید رضا بن میر محمد یوسف حسینی، تا: ۲۹ ذیحجه ۱۱۱۱ق؛ با تاریخ تولد مورخ ۱۱۸۳ق؛ مهر: حاج سید سعید؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: تیماج عنابی، ۲۷۷گ، ۱۹ و ۲۰ سطر (۱۱×۱۶)، اندازه: ۱۷/۵×۲۴/۵سم [ف: ۱ – ۲۵۲]

۱۳۶. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۳۷۷۸۵

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، کا: محمد بن سعید سعدی، تا: یک‌شنبه ۲۲ شعبان ۱۱۱۳ق، جا: غبوق؛ مصحح، محشی با نشان «منه ره»؛ تملک: محمد جعفر بن حاجی غلامعلی نجف آبادی با مهر «عبده محمد جعفر بن غلام علی» (بیضی)، میرزا رضی مستوفی، امانت جناب آقای حاجی سید محمد علی؛ مهر: «محمد مهدی الموسوی ۱۲۱۶» (بیضی)، «... محمد بن یحیی ۱۱۱۲» (مستطیل)؛ اهدایی: رهبری، مهر ۱۳۸۶؛ کاغذ: خراسانی نباتی آهار مهره، جلد: مقوا رویه کاغذ ابر و باد، ۲۰۳گ، ۱۹ سطر، اندازه: ۱۹×۲۵سم [اهدائی رهبر: ۸ – ۸۴]

مشهد؛ شیخ علی حیدر؛ شماره نسخه:۴۶

همان نسخه بالا [مؤید: ۱ – ۷۶]

۱۳۷. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۷۲۱۱

خط: نسخ، کا: حسن بن عبدالله جزائری در عمان، تا: شنبه ۱۹ محرم ۱۱۱۶ق؛ تملک: کاتب؛ نشانی عاریت اسدالله بن اسماعیل از شیخ عبدالحسین حویزاوی؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۳۳۷گ، ۱۹ سطر، اندازه: ۱۴×۲۴/۵سم [مرعشی: ف: ۱۹ – ۲۰]

۱۳۸. کرمانشاه؛ جلیلی؛ شماره نسخه:۶۵

آغاز: و ظاهر کتابی الشیخ عدم اعتقاده ... ادم بن محمد القلانسی؛

انجام: برابر

خط: نستعلیق مایل به نسخ، کا: محمد حسین بن نورالدین کرمانی، تا: ۱۳ شوال ۱۱۲۳ق؛ مصحح، محشی از مؤلف و بهاء الدین؛ افتادگی: آغاز؛ نسخه در ۱۲۸۹ توسط عبدالرحیم جلیلی کرمانشاهی خریداری و وقف اولاد شده؛ کاغذ: نخودی آهار مهره، جلد: تیماج مشکی، ۲۳۷گ، ۲۲ سطر، اندازه: ۱۴/۵×۲۴سم [ف: – ۵۸]

۱۳۹. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۸۵۷۶

خط: نسخ، کا: ابوالحسن بن محمد صادق بن حاج کافی رکن آبادی یزدی، تا: پنج‌شنبه ۱۳ صفر ۱۱۲۴ق؛ تملک: علی اکبر بن محمد حسن بن عباسعلی کشکوئی رفسنجانی کرمانی به تاریخ دوم جمادی الاول ۱۳۴۰ق، حسن ناطقی به تاریخ ۱۳۴۶ش؛ جلد: مقوایی عطف تیماج قهوه‌ای، ۲۲۱گ، ۲۳ سطر، اندازه: ۱۵×۲۰/۵سم [ف: ۲۲ – ۱۵۲]

۱۴۰. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۳۴۹۰

خط: نسخ، کا: محمد رفیع بن محمد اسماعیل دامغانی، تا: جمعه ۲۱ ربیع الاول ۱۱۹۰ق؛ کاغذ: ترمه، جلد: میشن سیاه، ۲۵۷گ، ۱۹ سطر، اندازه: ۱۷/۲×۲۱/۳سم [ف: ۱ – ۱۲۴]

۱۴۱. قم؛ دارالحدیث؛ شماره نسخه:۱۸۲

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ محشی به امضای «ق»، «منه»، «ص»، «نهایة»، «تقریب»، «مختصر الذهبی»، «محمد مقیم و فقه الله»؛ جلد: تیماج قرمز، ۲۰۱گ، ۲۲ سطر، اندازه: ۱۵×۲۵سم [ف: – ۴۲]

۱۴۲. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۶۲۴۸–۳۰/۱۲۸

آغاز: برابر؛**انجام:** بن عبدالرحمن الذهلی البصری اسند عنه مات از اول تا «ابن عبدالرحمن ذهلی بصری»؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: انجام؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۱۸۲گ، ۲۱ سطر، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۲ – ۱۰۳۵]

۱۴۳. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۷۹۵۸

آغاز: برابر؛ **انجام:** ابوعلی الاشعری محمد بن عیسی بن عبدالله بن سعد بن مالک شیخ القمیین صه ابوعلی الجریری الکوفی ق.

خط: نسخ خفی، بی‌کا، تا: اوایل قرن ۱۳؛ افتادگی: انجام؛ محشی با رمز «س ع عفی عنه»؛ واگذاری سازمان حج و اوقاف، موقوفه آل عصفور در آبان ۱۳۶۹؛ کاغذ: نخودی آهار مهره، جلد: مقوا عطف میشن قهوه‌ای، ۱۴۰گ، ۱۷ سطر، اندازه: ۱۳×۱۹/۶سم [ف: ۲۷ – ۱۱۸]

۱۴۴. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۳۵۵۹-۱۸/۷۹

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، تا: جمعه ۱۰ جمادی الاول ۱۲۰۷ق؛ مصحح، محشی از مؤلف و دیگران؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۲۶۷گ، ۲۱ سطر، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۲ - ۱۰۳۴]

۱۴۵. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۳۵۱۳-۱۸/۳۳

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ زیبا، بی‌کا، بی‌تا؛ مصحح، محشی؛ تملک: محمد بن رضی الدین هروی و مهر «یقینی بالله یقینی عبده محمد مهدی» (مربع)، تملکی به تاریخ ۱۲۰۷ با مهر «اللهم صل علی محمد و آل محمد» (بیضی) و «ابوالقاسم بن محمد الشریف»؛ مهر: «یا محمد» (مربع)؛ جلد: تیماج قرمز، ۲۲۷گ، ۲۷ سطر، اندازه: ۱۳/۵×۲۶سم [ف: ۲ - ۱۰۳۴]

۱۴۶. اصفهان؛ کتابخانه‌های اصفهان؛ شماره نسخه:۳۳

انجام: أحسائی در پایان این نسخه نوشته است: [و قد فرغ من تتمیم هذا الکتاب بهذه الاوراق العبد الفقیر المسکین أحمد بن زین الدین بن ابراهیم بن صقر بن ابراهیم بن داغر، الساکن قریة «المطیر فی» متأصلاً، غفرالله لهم اجمعین، ضحی الخمیس الثامن و العشرین من ربیع الثانی سنة ۱۱۹۹ من الهجرة النبویة، علیه و آله السلام، ذاکراً حامداً مصلیاً مستغفراً راجیاً خائفاً من الجواد الکریم].

خط: نسخ، بی‌کا، تا: غره ربیع الثانی ۱۲۱۷ق؛ از برگ ۲۵۱ تا آخر نونویس و به خط عالم شهیر شیخ احمد احسائی است و بقیه گویا در زمان مؤلف نوشته که بعضی از حاشیه‌ها دارای توقیع «منه دام ظله، یا منه مدظله» می باشد، مقابله شده، مصحح، محشی در چند موضع با امضای «محمد بن محمد باقر الخراسانی، عفی عنه»؛ تملک «أبو جعفر ...» بتاریخ غره ربیع الثانی ۱۲۱۷؛ مهر: «لا اله الا الله الملک الحق المبین. عبده ...»؛ کاغذ: زاغی شکری، جلد: تیماج قهوه‌ای، ۲۵۶گ، ۲۵ سطر (۷×۱۸)، اندازه: ۱۳×۲۴سم [فهرست روضاتی: ۱۱۳]

۱۴۷. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۷۱۰۰

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا: ابوطالب بن احمد کرمانی، تا: سه‌شنبه ۵ ذیحجه ۱۲۳۰ق؛ جلد: تیماج مشکی، ۲۰۳گ، ۲۴ سطر، اندازه: ۱۶×۲۱سم [ف: ۲۵ - ۱۱۲]

۱۴۸. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۱۱۵۶-۷/۵۶

آغاز و انجام: برابر

خط:نستعلیق،کا:عبدالله بن محمد جواد موسوی تستری (نونویس)، تا: ۲۱ جمادی الثانی۱۲۳۲ق؛ مصحح، محشی به امضاء «منه سلم الله» و «منه ادام الله ظلاله»؛ جلد: مقوای سرخ عطف تیماج قهوه‌ای، ۲۹۲گ، ۱۹ سطر، اندازه: ۱۳/۵×۲۴سم [ف: ۲-۱۰۳۴]

۱۴۹. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۵۷۰۲

آغاز و انجام: برابر

کامل؛ خط: نستعلیق، کا: علی صوفی رستمرودی، تا: ۱۲۴۵ق، حسب الامر علامه محمد شریف نوری؛ واقف: زین الدین جعفر زاهدی، دی ۱۳۷۷؛ کاغذ: نخودی و آبی آهار مهره، جلد: میشن قهوه‌ای، ۲۶۴گ، ۱۸سطر، اندازه: ۱۶/۵×۲۱سم [ف: ۲۷ - ۱۱۸]

۱۵۰. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۹۴۶

آغاز: برابر **انجام:** اقول ولی طرق الی لعلامه اقصرها عن الشیخ السعید ابراهیم بن علی بن عبدالعال المیثمی ... عن السید عمید الدین عبدالمطلب و الشیخ فخرالدین بن العلامه حسن بن یوسف.

خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۲۴۶ق؛ مصحح؛ کاغذ: فرنگی نخودی، جلد: تیماج مشکی، ۲۴۶گ، ۱۹ سطر (۹×۱۴)، اندازه: ۱۴×۱۹/۵سم [ف: ۱۴ - ۵۰]

۱۵۱. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۶۰۳

آغاز: برابر؛ **انجام:** فرغ منه مؤلفه الراجی عفو ربه الهادی محمد بن علی.

خط: نسخ، کا: محمد بن ابوالقاسم موسوی، تا: ۱۲۴۹ق؛ محشی از مصنف و یکی از اساتیدش که به نام سید استاد از وی یاد کرده؛ مجدول؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج قرمز، ۷۶۷ص، ۲۴ سطر، اندازه: ۲۰×۳۲سم [ف: ۴ - ۳۰۳]

۱۵۲. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۵۲۲۶

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: در عصر مؤلف؛ از روی نسخه مؤلف، مصحح، محشی از مؤلف و سید محمد باقر موسوی بخط یکی از شاگردانش؛ تملکی به تاریخ ۱۲۵۱ با مهر «الواثق بالله الغنی جعفر بن یوسف الحسینی» (بیضی)؛ مهر: «یا رفیع الدرجات» (مربع)؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۲۸۶گ، ۲۱ سطر، اندازه: ۱۹×۲۵/۵سم [ف: ۱۴ - ۲۵]

۱۵۳. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۱۱۷۰

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا: عبدالکریم بن معصوم قزوینی، تا: ۱۲۶۰ق؛ کاغذ: فرنگی، جلد: چرمی مقوایی، ۳۰۲گ، ۱۹سطر (۹×۱۴)، اندازه: ۱۴×۲۰/۵سم [ف: ۹ - ۱۵۵]

۱۵۴. مشهد؛ گوهرشاد؛ شماره نسخه:۲۶۷

آغاز: برابر

خط: نسخ، کا: محمد حسین بن احمد محمدیه نائینی، تا: ۱۲۶۴ق؛ پشت صفحه اول قطعه شعری به عربی از سید احمد عطار بغدادی با مطلع: «فمضی الی قبرالبنی مودعا ...» و فوائد رجالی، مصحح، سه برگ از اول و دو برگ از آخر، نونویسی شده است وسیله کاتب فوق الذکر در تاریخ مزبور و اصل نسخه، قدیمی‌تر است، کاتب نسخه احتمال داده که این کتاب رجال صغیر استرآبادی باشد که طبعاً نام آن باید «توضیح المقال» باشد لکن چند برگ اول و آخر را از روی رجال وسیط نونویسی کرده؛ جلد: تیماج قهوه‌ای عطف میشن مشکی، ۱۷۰گ، ۲۳ سطر (۹×۱۷/۵)، اندازه: ۱۶/۵×۲۴/۵سم [ف: ۱ - ۲۳۲]

۱۵۵. خوانسار؛ فاضل؛ شماره نسخه:۴۱

خط: نستعلیق، کا: میرزا محمد بن سلطان محمد، تا: چهارشنبه ۱۴

جمادی الاول ۱۲۶۴ق، به امر سید مهدی حسینی؛ محشی با عبارات «منه ره ن، «نسیمی»، «زین»، «محمد اسمعیل الفدائی ره»، «میرزا محمد در سنه ۱۲۶۴»؛ جلد: مقوایی قرمز عطف تیماج مشکی، ۲۸۶گ، ۲۱ سطر، اندازه: ۱۲×۲۲/۳سم [ف: ۱ - ۳۴]

۱۵۶. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۱۲۶۶-۷/۱۶۶

آغاز: برابر؛ **انجام:** الفائدة العاشرة قال العلامه فی صه لنا طرق متعددة الی الشیخ ... فرغ منه مؤلفه الراجی عفو ربه الهادی محمد بن علی الاسترآبادی عاشر شهر جمادی الاخر منه ثمان و ثمانین و تسعمائه حامداً لله و مصلیا علی رسول الله صلی الله علیه و اله و سلم

خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ مصحح؛ جلد: مقوایی صورتی عطف پارچه سبز، ۲۶۱گ، ۱۳-۲۰ سطر، اندازه: ۱۴/۵×۲۰/۵سم [ف: ۲ - ۱۰۳۵]

۱۵۷. شیراز؛ علامه طباطبائی؛ شماره نسخه:۶۵۸/۱

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: در زمان حیات مؤلف؛ محشی با نشان «منه دام ظله»؛ اندازه: ۱۹×۲۸سم [نسخه‌پژوهی: ۳ - ۱۱۲]

۱۵۸. اصفهان؛ کتابخانه‌های اصفهان؛ شماره نسخه:۱۳

آغاز: برابر

خط: نستعلیق، کا: آیة الله آقا میرزا سید محمد باقر چهارسویی، بی‌تا، جا: اصفهان؛ برگ اول و برگ آخر آن نونویس و به خط آیة الله آقا میرزا سید محمد باقر چهارسویی صاجب «روضات الجنات» می‌باشد و بقیه در زمان خود مؤلف نوشته شده، محشی با توقیع «منه سلمه الله» و «منه دام ظله» و «منه مدظله العالی» است و نسخه در نهایت صحت است؛ مقابله شده؛ کاغذ: دولت آبادی، ۳۲۳گ، ۱۹ سطر، اندازه: ۱۲/۵×۲۵سم [فهرست روضاتی: - ۳۷]

۱۵۹. همدان؛ مدرسه غرب؛ شماره نسخه:۲۶۱

خط: نسخ خوش، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: انجام؛ قطع: خشتی [رشت و همدان: ف: - ۱۳۰۰]

۱۶۰. همدان؛ مدرسه غرب؛ شماره نسخه:۴۸۲۳

خط: شکسته نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ اندازه: ۱۷×۲۹سم [رشت و همدان: ف: - ۱۶۰۷]

۱۶۱. تهران؛ ادبیات؛ شماره نسخه:۴۴۶

با حواشی منه ره؛ خط: نسخ ریز، بی‌کا، بی‌تا [ف: ۳ - ۸۰]

۱۶۲. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۲۰

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا: احمد بن علی ساروی مازندرانی، بی‌تا؛ تملک: عبدالله بن حسین الموسوی، محمد علی؛ مهر: «صراط محمد و علی حق نمسکه» (مربع)؛ جلد: مقوایی عطف پارچه، ۶۸گ، ۲۰ سطر، اندازه: ۱۵×۲۰سم [ف: ۱ - ۱۴۴]

۱۶۳. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۲۱۰۱

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ مصحح، محشی، با علامات بلاغ؛ تملک: عبدالغنی، سلطان محمود؛ جلد: تیماج قرمز عطف تیماج قهوه‌ای، ۳۱۱گ، ۲۱ سطر، اندازه: ۱۳×۲۳/۵سم [ف: ۶ - ۱۱۴]

۱۶۴. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۵۷۲

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ مصحح، محشی از مؤلف؛ تملک: ابن عبدالحی؛ مهر: «عبده محمد باقر» (بیضی)، «لا اله الا الله عبده محمد باقر سنة ۱۱۰۹» (مربع)، «الراجی الی الله محمد حسین بن محمد رضا» (مربع)؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۲۱۷گ، ۲۷ سطر، اندازه: ۱۲/۵×۲۵سم [ف: ۲ - ۱۶۹]

۱۶۵. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۷۴۹۱

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ در این نسخه نام کتاب «تخلیص الاقوال» ضبط شده، محشی از مؤلف؛ ۲۳۷گ، ۱۵ و ۲۶ سطر، اندازه: ۱۷×۲۸سم [ف: ۶ - ۵۹۶]

۱۶۶. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۹۳۳۶

خط: نسخ، بی‌کا، تا: نزدیک عصر مؤلف؛ مجدول، مصحح، محشی، با نشانی بلاغ؛ واقف: محمد سعید بیک خان با مهر «افوض امری الی الله عبده ابو القاسم» (بیضی)؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۲۷۸گ، ۲۰ سطر، اندازه: ۱۳×۲۳سم [ف: ۲۴ - ۱۲۸]

۱۶۷. قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه:۱۰۷۶

آغاز: برابر؛ **انجام:** عن السید فضل الله بن علی الحسینی الراوندی عن عماد الدین ابی الصمصام ذوالفقار بن معبد الحسینی عن ابی جعفر الطوسی

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: انجام؛ جلد: تیماج زرشکی، ۳۲۹گ، ۱۵ سطر، اندازه: ۱۶×۲۵سم [ف مخ: ۱ - ۴۹۲]

۱۶۸. قم؛ فیضیه؛ شماره نسخه:۱۵۷۴

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: انجام؛ ۵۳گ، ۲۴سطر، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۱ - ۵۰]

۱۶۹. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۵۱ خوئی

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا: سید احمد میر شاهمیر طباطبائی، بی‌تا؛ محشی با نشان «منه» و از محمد صادق منجم؛ کاغذ: اصفهانی نخودی، جلد: تیماج قرمز، ۴۳۸ص، ۲۱ سطر، اندازه: ۱۸×۲۵سم [ف:۷-۵۳]

۱۷۰. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۴۰۷۱

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا: محمد علی بن نورالدین واعظ کاشانی مشهور به خطیب، بی‌تا؛ مصحح، محشی با نشانه‌هایی همچون «منه» و «منه رحمه الله»؛ تملک: محمد حسین بن محمد رضا حسینی کاشانی، موسوی زنجانی به سال ۱۳۵۶ق در شهر قم؛ یادداشت محمد ابراهیم حسینی؛ کاغذ: اصفهانی نخودی، جلد: تیماج عنابی، ۳۷۵گ، ۲۰ سطر (۶/۵×۱۴/۵)، اندازه: ۱۲/۵×۲۱سم [ف:۱۷-۳۹۸]

۱۷۱. تبریز؛ ملی؛ شماره نسخه:۳۱۲۴

آغاز: برابر؛ **انجام:** الی ابی جعفر الثانی علیه السلام لکنه لم یرو عن الرضا علیه السلام

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: مقوا با ته چرمی، ۱۷۷گ، ۲۵سطر، اندازه: ۱۹/۵×۲۶/۵سم [ف: ۱ - ۳۰۱]

۱۷۲. تبریز؛ قاضی طباطبائی؛ شماره نسخه:بدون شماره

بی‌کا، بی‌تا [نشریه: ۷ - ۵۱۳]

● تلخیص المقال فیما له دخل فی علم الدرایة و الرجال / درایه / عربی

talxīṣ-ul maqāl fīmā la-hū daxl-un fī ʻilm-id dirāya wa-r rijāl

حسینی، فتاح بن اسماعیل، ق۱۴ قمری

hoseynī, fattāh ebn-e esmāʻīl (- 20c)

وابسته به: منتهی المقال فی احوال الرجال = رجال أبی علی الحائری؛ مازندرانی حائری، محمد بن اسماعیل (۱۱۵۹-۱۲۱۶)

تاریخ تألیف: ربیع الاول ۱۳۰۱ق

تلخیص پنج مقدمه‌ای است که در آغاز منتهی المقال آمده به اضافه آنچه که به نظر مؤلف اضافه آن لازم می‌آمد؛ عناوین مقدمات پنج‌گانه چنین است: ۱. تواریخ موالید الائمة و وفیاتهم؛ ۲. ذکر جماعة راوا القائم علیه السلام؛ ۳. کنی الائمة و القابهم؛ ۴. اسامی الرجال یحصل فیهم الاشتباه عند الاطلاق؛ ۵. فوائد تتعلق بالرجال.

آغاز: الحمدلله رب العالمین ... اما بعد فانی لما رایت ان الکلام فی علم الرجال علی وجه الاستعجال مما لابد من رسم امور

انجام: الا انه لاسقاطه المجاهیل بزعم عدم الحاجة لم یقف غیره و الا فلا عیب

[دنا ۳/۳۰۶]

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۰۸۶۷/۳

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کاتب = مؤلف، بی‌تا؛ محشی؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۴۴گ (۶۶ر-۱۰۹ر)، اندازه: ۱۰/۵×۱۸سم [ف: ۲۷ - ۲۸۶]

← تلخیص مقدمة ابن صلاح ⪢ اختصار علوم الحدیث

← تلخیص المقولات ⪢ تلخیص المنطق

● تلخیص المنطق = منطق ابن رشد = تلخیص المقولات / منطق / عربی

talxīṣ-ul manṭiq = manṭiq-i ibn-i rušd = talxīṣ-ul maqūlāt

ابن رشد، محمد بن احمد، ۵۲۰ - ۵۹۵ قمری

ebn-e rošd, mohammad ebn-e ahmad (1127 - 1199)

ابن رشد فلسفه ارسطو را کاملاً تتبع کرده در نتیجه یک سلسله کتب مفیده در تلخیص و توضیح آن تألیف نموده که این کتاب یکی از همان مؤلفات است. این کتاب مشتمل است بر چهار قسمت از نه قسمت منطق بدین ترتیب: ۱. کتاب المقولات (قاطیغوریاس)؛ ۲. کتاب العبارات (باریرمینیاس)؛ ۳. کتاب القیاس (انالوطیقاالاولی)؛ ۴. کتاب البرهان (انالوطیقا الثانیه، افوذوطیقی).

آغاز: (مقولات:) الغرض فی هذا القول تلخیص المعانی التی تضمنتها کتب أرسطو فی صناعة المنطق و تحصیلها بحسب طاقتنا و ذلک علی عادتنا فی سائر کتبه، و لنبدأ بأول کتاب من کتبه فی هذه الصناعة و هو کتاب المقولات، فنقول: ان هذا الکتاب بالجملة ینقسم الی ثلاثة اجزاء، الجزء الاول بمنزلة الصدر لما یرید ان یقوله فی هذا الکتاب.. الجزء الثانی یذکر فیه المقولات العشر ... الجزء الثالث یعرف فیه اللواحق العامة و العوارض المشترکة التی تلحق جمیع المقولات او اکثرها بما هی مقولات

[عبارات: الفصل الاول قال و ینبغی ان نقول ما هو الاسم و ما هی الکلمه.

قیاس: المقاله الاولی ینبغی ان نبتدی او لا فنخبر ما هو الشی الذی عنه الفحص فی هذالکتاب

برهان: المقالة الاولی من البرهان قال کل تعلیم و کل تعلم فکری فانما یکون بمعرفة متقدمه للمتعلم]

انجام: [مقولات: و هی بحسب هذه الجهة مستوفاة انقضی تلخیص کتاب المقولات و الحمد لوهب العقل یتلوه ... تلخیص کتاب بارارمنیاس ای العباره

عبارات: اذا کان لایتعری الموضوع منها و هنا انقضی تلخیص المعانی التی تضمنها هذا الکتاب بانقضاء المعانی التی تضمنها هذا الکتاب یتلوه کتاب انالوطیقی و هو کتاب القیاس

قیاس: لم یکن عظیم الاطراف علامة خاصة بالشجاعة و هنا انقضی تلخیص معانی هذا الکتاب و هو القیاس]

(برهان:) اعنی قوة العلم للمعلوم و قوة العقل للمبادی تم تلخیص المقالة الثانیة من معانی کتاب البرهان لارسطوطالیس.

چاپ: هند، ۱۳۶۶ ق.

[دنا ۳/۲۹۲ (۴۴ نسخه)؛ ابن رشد تألیف ماجد فاخوری ص ۱۲-۱۳]

شرح و حواشی:

۱- حاشیة تلخیص مقالات ارسطو؛ وحید قزوینی، محمد طاهر بن حسین (۱۰۱۵-۱۱۱۲)

۱. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۲۷۷۸-ف

نسخه اصل: فیرنتسه لورانزیانو در ایتالیا CLXXX/54. دوره کامل؛ بی‌کا، تا: قرن ۸ [فیلمها ف: ۱ - ۳۱۰]

۲. قزوین؛ میر حسینا قزوینی؛ شماره نسخه:۱۰۴

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۰؛ واقف: سید مهدی بن سید ابراهیم قزوینی، ۱۱۶۳ق [نشریه: ۶ - ۳۴۱]

۳. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه:۱۳۱۸

شش تلخیص؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۰؛ مصحح؛ تملک: علی قلی میرزا (اعتضاد) در ۱۲۸۹ ق؛ واقف: سپهسالار، ۱۲۹۷ق؛ کاغذ: سمرقندی زرد، جلد: تیماج زرد، ۲۲۳گ، ۲۱ سطر، اندازه: ۱۲×۲۲سم [ف: ۳ - ۴۹۷]

۴. شیراز؛ علامه طباطبائی؛ شماره نسخه:۱۷۵۵/۱

آغاز: برابر
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ ۱۷۳گ (۱-۱۷۳)، اندازه: ۱۲×۲۰سم [نسخه‌پژوهی: ۳ - ۱۷۶]

۵. تهران؛ الهیات؛ شماره نسخه:۳۱۰
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ افتادگی: انجام؛ محشی به خط فاضل تونی؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: مقوا عطف میشن، ۱۸۰گ، ۱۹و ۲۰ سطر (۸×۱۷-۱۸/۵)، اندازه: ۱۲/۵×۲۲/۵سم [ف: - ۴۹۷]

۶. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۴۴۸
«الفصل الرابع من القسم الثالث من المقولات» تا مبحث برهان «المقالة الثانیة»؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۰ و ۱۱؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ کاغذ: سفید، جلد: تیماج آلبالویی مقوایی، ۱۵۵گ، ۲۳ سطر (۷×۱۷)، اندازه: ۱۳×۲۵سم [سنا: ف: ۱ - ۲۶۲]

۷. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۹۷۳ ط
آغاز: برابر؛ **انجام:** و الممکن من مقدمات ممکنه فاما المقاییس التی تألف.
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ افتادگی: انجام؛ تملک: عبدالوهاب بن صفی الدین محمد حسنی قمی مورخ ۱۱۵۱ق؛ تعلیقاتی با علامت «۵ و ۱۲» در حواشی؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: تیماج قرمز، ۱۰۶گ، ۱۷ سطر، اندازه: ۱۲/۵×۱۹/۵سم [ف: ۲۴/۲ - ۹۱]

۸. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۹۸۱
مقاله دوم از قیاس ناقص است، پایان مقاله ۲ قیاس (ص ۲۴۵): «هو قولنا آفی بعض ب و ذلك ما قصد بیانه و امامتی اخذت المقدمه الصادقة من ناحیه فانه (از شرح القول فی قیاس الخلف)»؛ خط: شکسته نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ مصحح؛ کاغذ: اصفهانی آهار مهره شکری، ۳۵۲ص، ۱۹ سطر، اندازه: ۱۳×۱۹سم [ف: ۵ - ۴۷۸]

۹. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۱۲۲
آغاز و انجام: برابر
خط: نستعلیق تحریری، کا: محمد شفیع بن ملا درویش علی، تا: قرن ۱۱؛ واقف: نادرشاه افشار، ۱۱۴۵؛ کاغذ: استانبولی حنایی آهار مهره، جلد: تیماج قهوه‌ای، ۱۹۳گ، ۱۸ سطر، اندازه: ۱۳×۲۰سم [ف: ۱ - ۳۸۹]

۱۰. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۷۶
دارای سه بخش: ۱. قضایا یا عبارات، ۲. قیاس یا انالوطیقی، ۳. مقولات؛ خط: نسخ و نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ کاغذ: سفید، جلد: تیماج تریاکی، ۱۰۷گ، ۲۰ سطر (۵×۱۱)، اندازه: ۱۰×۱۷سم [سنا: ف: ۱ - ۸۶]

۱۱. مشهد؛ الهیات؛ شماره نسخه:۲۳۷۰۹
آغاز و انجام: برابر
در فهرست ناشناس مانده. شامل: مقولات بارارمیناس (عباره) قیاس (انالوطیقی) که مشتمل بر دو مقاله است، برهان که این نیز در دو مقاله می‌باشد؛ خط: نستعلیق، کا: محمد شفیع حسینی، تا: غره شوال۱۰۳۲ق؛ مصحح؛ یادداشت مورخ ۱۰۹۹ق؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: تیماج عنابی، ۲۶۴گ، ۱۷ سطر (۵×۱۲)، اندازه: ۱۲/۵×۱۹سم [ف: ۳ - ۹۷۵]

۱۲. یزد؛ علومی، شیخ علی؛ شماره نسخه:۱۵
دارای منطق مورخ ربیع الاول ۱۰۵۲ و الهی و طبیعی و نفس مورخ نزدیک به پایان شوال ۱۰۵۱؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۰۵۲ق؛ جا: اصفهان [نشریه: ۴ - ۴۳۸]

۱۳. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۵۱۱۹
آغاز و انجام: برابر
خط: شکسته نستعلیق، کا: محمد بن ابی الفتح تنکابنی، تا: اواخر ذیحجه ۱۰۷۱ق؛ مصحح، محشی با نشان «۱۲»، این حواشی از مالك سابق نسخه، محمد جعفر غیرت می‌باشد، یك برگ مطالب منطقی به خط محشی و امضای وی و مهر «عبده محمد جعفر بن ابراهیم الموسوی» (بیضی) یا «عبده جعفر بن محمد ابراهیم الموسوی»؛ تملك: ابوطالب، مهدی بن عبدالکریم همراه مهر «افوض امری الی الله عبده ابوطالب» (مستطیل)، محمد جعفر غیرت؛ کاغذ: شرقی، جلد: تیماج زیتونی، ۱۶۷گ، ۲۲ سطر (۶/۵×۱۴)، اندازه: ۱۳×۲۰سم [ف: ۳۸ - ۳۳۵]

۱۴. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۵۴۹۶
قسمت مقولات تا آخر برهان؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۴ رمضان ۱۰۷۲ق؛کاغذ: اصفهانی، جلد: تیماج ماشی، ۲۲۵گ، ۲۲سطر، اندازه: ۱۱×۲۳سم [ف: ۱۶ - ۳۹۱]

۱۵. تهران؛ ملك؛ شماره نسخه:۵۳۳
از مقولات تا برهان؛ خط: نستعلیق، کا: باقر بن سید علی حسینی، تا: رجب ۱۰۷۳ق، جا: اصفهان؛ کاغذ: ترمه، جلد: میشن تریاکی، ۱۹۸گ، ۲۰ سطر، اندازه: ۱۱×۱۹/۶سم [ف: ۱ - ۱۲۵]

۱۶. تهران؛ ملك؛ شماره نسخه:۱۲۸۴
خط: نسخ، کا: گدا علی مشهدی، تا: پنج‌شنبه ۱۲ جمادی الاول ۱۰۷۴ق، جا: اصفهان، مدرسه شیخ لطف الله؛ کاغذ: ترمه، جلد: میشن قهوه‌ای، ۳۵۳گ، ۲۵ سطر، اندازه: ۱۴×۲۳/۵سم [ف:۱-۱۲۵]

تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه:۲۴۳-عکسی
اصل نسخه: همان نسخه بالا [عکسی ف: ۲ - ۷۲]

۱۷. تهران؛ ملك؛ شماره نسخه:۵۸۸۶
از آغاز مقولات تا آخر برهان؛ خط: شکسته، نستعلیق، کا: محمد قاسم بن ناصرالدین گیلانی رونکوهی مرداسبه یی پلورودباری، تا: نیمه‌های شوال ۱۰۷۴ق، جا: اصفهان؛ در ص ع فهرست کتاب‌های منطقی ارسطو: ایساغوجی مقولات، قضایا، قیاس، برهان، جدل، خطابه، شعر و مغالطه دیده می‌شود، در انجام سطرهای آخر حاشیه‌ای است گویا حاشیه محاکمات خوانساری باغنوی به خط همو در ۸ شعبان ۱۰۷۱ با مهر او مورخ ۱۰۳۹؛ تملك: عبدالله بن سید محمد رضا شیرازی؛ کاغذ: فرنگی، جلد: رویه کاغذ، ۱۰۲گ، ۱۷ سطر، اندازه: ۱۳/۳×۲۵/۴سم [ف: ۱ - ۱۲۵]

۱۸. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۹۷۸
آغاز و انجام: برابر
خط: نستعلیق، کا: محمد صالح قمی، تا: ۱۰۷۶ق؛ نوشته محمد

علی نوری مورخ ۱۲۸۶؛ کاغذ: شکری رنگ، جلد: تیماج قرمز، ۲۹۰ص، ۲۷ سطر، اندازه: ۱۳/۵×۲۵سم [شورا: ف: ۵ – ۴۷۶]

۱۹. تهران؛ الهیات؛ شماره نسخه:۴۱۵/۱

دو مقاله برهان؛ خط: نسخ، کا: محمد قاسم بن محمد مؤمن، تا: چهارشنبه دهه نخستین شوال ۱۰۷۹ق؛ افتادگی: آغاز؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: تیماج مشکی، ۵۳گ (۱ر–۵۳ر)، ۱۸– ۲۱ سطر (۵/۵و ۶/۵×۱۲و ۱۴)، اندازه: ۹/۵×۱۶/۵سم [ف: – ۲۹۵]

۲۰. یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه:۲۰۰۳

آغاز و انجام: برابر

در فهرست ناشناس مانده؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ذیقعده ۱۰۸۳ق؛ اهدایی: وزیری؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: مقوایی یا تیماج زرد، ۳۳۶گ، ۱۸ سطر (۷×۱۳)، اندازه: ۱۲×۱۹سم [ف: ۴ – ۱۱۲۳]

۲۱. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۳۰۱۹

آغاز: بسمله قال و اذ قد بینا فی کم شکل یکون الاقاویل القیاسیة و بای صنف من اصناف المقدمات یکون و هی المقدمات التی فیها معنی القول علی الکل؛ **انجام:** برابر

خط: نسخ و نستعلیق، کا: عبدالعزیز ابهری، تا: ۱۰۸۴ق؛ افتادگی: آغاز و وسط؛ واقف: شیخ عبدالله مجتهدپور، مرداد ۱۳۶۲؛ کاغذ: نخودی آهار مهره، جلد: میشن قهوه‌ای، ۱۴۰گ، ۲۰–۲۲ سطر، اندازه: ۱۲/۵×۲۴/۵سم [ف: ۲۴ – ۲۷۰]

۲۲. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۱۹۷۹/۳

خط: نسخ، بی‌کا، تا: با تاریخ ۱۰۸۸ق؛ افتادگی: انجام؛ کاغذ: ترمه، جلد: میشن سبز ضربی، ۲۰ سطر [ف: ۵ – ۴۰۲]

۲۳. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۳۹۸۰

از قاطیغوریاس تا مقاله دوم برهان؛ خط: شکسته، نستعلیق، کا: محمد شریف بن محمد رضای لاهیجی، تا: شنبه ۱۵ ربیع الاول ۱۰۹۲ق، جا: اصفهان؛ کاغذ: ترمه، جلد: میشن یشمی، عطف میشن سرخ، ۱۴۵گ، ۲۳ سطر، اندازه: ۱۲/۷×۲۲/۸سم [ف:۱–۱۲۵]

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۲۸۴۲–ف

نسخه اصل: همان نسخه بالا [فیلمها ف: ۱ – ۳۱۰]

۲۴. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه:۳۰۰۱

خط: نستعلیق، کا: محمد زمان ابن حاجی مرادخان تنکابنی دیلمی، تا: سه‌شنبه ۱۹ جمادی الثانی۱۰۹۴ق؛ محشی با نشان «صح دام ظله» و «منه»؛ تملک: اعتضاد السلطنه ۱۲۷۵ق؛ واقف: سپهسالار، ۱۲۹۷ ق؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج سرخ، ۱۸۵گ، ۱۹ سطر، اندازه: ۱۳×۲۳سم [ف: ۳ – ۵۰۱]

۲۵. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه:۷۵۱۰/۴

از پایان مقولات تا پایان برهان؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ افتادگی: آغاز؛ کاغذ: فرنگی، جلد: مقوا، ۳۱ص (۸۳–۱۱۳ر)، ۲۱ سطر، اندازه: ۱۳×۲۰سم [ف: ۳ – ۵۰۱]

۲۶. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۹۸۰

انجام: من قال ان القطر لا یشارك الضلع لا انه ان شارکه و کان (مربوط به شرح این فقره «قال اما اذا انتج علی المجیب الکذب فی وصفه ... »)

خط: نسخ ثلث، بی‌کا، تا: حدود قرن ۱۲؛ افتادگی: وسط و انجام (تلخیص مقاله برهان را ندارد و قسمتی از پایان مقاله دوم قیاس نیز از نسخه افتاده. عنوان این فصل این است: «القول فی اخذ ما لیس سبب للنتیجة الکاذبه علی انه سبب»)؛ کاغذ: اصفهانی نازك نخودی، جلد: تیماج قهوه‌ای، ۲۰۶ص، ۲۵ سطر، اندازه: ۱۲×۱۸سم [ف: ۵ – ۴۷۸]

۲۷. تهران؛ نوربخش؛ شماره نسخه:۴۸۶

آغاز و انجام: برابر

از کتاب مقولات تا کتاب برهان؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۱۰۸ق؛ کاغذ: ایرانی، جلد: تیماج سرخ، ۲۶۲ص، ۱۷سطر، اندازه: ۱۳×۲۰سم [ف: ۲ – ۱۶۵]

۲۸. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۹۷۹

خط: نسخ، کا: محمد رضا تهرانی، تا: ۱۱۷۲ق؛ مصحح، آخر نسخه نام محمد رفیع زاهدی نوشته شده و در برگ اخیر در کنار نام محمد رفیع زاهدی این عبارت دیده می‌شود: «اجداد فقیر محمد رضا بن عبدالرشید بن شیخ میرزا بیك بن شیخ نعمة الله بن شیخ حاجی محمد بن ملك طیفور بن شیخ سلطان محمود بن شیخ برهان الدین بن شیخ جمال الدین بن سلطان شیخ زاهد»؛ کاغذ: اصفهانی شکری، جلد: تیماج قرمز، ۴۰۲ص، ۲۰ سطر، اندازه: ۱۲/۵×۲۰سم [ف: ۵ – ۴۷۷]

۲۹. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۷۱۹۹

آغاز: برابر؛ **انجام:** و موضوعها هو بعینه محمول السالبة و موضوعها انقضت المقاله الاولی من القیاس.

شامل خلاصه تعلیمات ارسطو در این فن است. کامل نیست؛ خط: نستعلیق مخلوط به شکسته، بی‌کا، تا: حدود قرن ۱۳؛ کاغذ: حنایی، جلد: مقوا با روپوش پارچه، ۶۵گ، ۲۱ سطر، اندازه: ۱۲×۱۹سم [ف: ۱۱ – ۵۰۴]

۳۰. تهران؛ عبدالعظیم؛ شماره نسخه:۶۲۰

آغاز و انجام: برابر

تلخیص کتاب المقولات تا آخر تلخیص کتاب البرهان،؛ خط: شکسته نستعلیق، کا: ید الله کجوری نظر پاك، تا: یك‌شنبه ۲۷ جمادی الثانی ۱۳۵۳ق؛ مهر: کاتب «یدالله ۱۳۲۸» (بیضی)؛ ۲۰۵گ، ۱۲ سطر، اندازه: ۱۷×۲۲/۵سم [ف: ۱ – ۱۴۹]

۳۱. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۷۱۳۵–۳۶/۱۳۵

آغاز: برابر؛ **انجام:** برابر با مقولات

نام کتاب و مؤلف به قرینه آغاز تعیین شد؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ مصحح؛ ۱۲گ، ۲۰ سطر، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۲ – ۱۰۳۹]

۳۲. یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه:۳۰۱۰

آغاز: برابر

خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ مهر تملك: «ادرکنی یا ابا القاسم»؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: مقوایی با تیماج ترياکی، ۱۸۱گ، ۲۳ سطر (۶×۱۵)، اندازه: ۱۲/۵×۲۲/۵سم [ف: ۵ – ۱۵۰۴]

۳۳. مشهد؛ شیخ علی حیدر؛ شماره نسخه:۶/۲
آغاز: برابر؛ **انجام:** برابر با مقولات
نام کتاب و مؤلف به قرینه آغاز برگزیده شد؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: عادی، ۲۳گ (۱۰۶پ-۱۲۸ر)، ۲۱ سطر، اندازه: ۱۲/۵×۲۰سم [مؤید: ۱ - ۴۵]

۳۴. تهران؛ مهدوی؛ شماره نسخه:۴۷۸
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۰ و ۱۱ [نشریه: ۲ - ۱۴۶]

۳۵. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۳۱۰۷
آغاز: برابر؛ **انجام:** لیس له حقیقه کما ادعاه الشیخ و بطل ما تکلفه السکاکی من ان الفاعل للاقدام هو النفسی ای اقدمنی نفسی و ان فاعل السرور و الضروره ...
خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: انجام؛ مصحح؛ کاغذ: اصفهانی و فرنگی نخودی، جلد: تیماج تریاکی، ۱۲۲گ، ۱۶- ۲۱سطر (۱۳×۷۵ و ۱۳×۶۵)، اندازه: ۱۲/۵×۲۰سم [ف: ۱۴ - ۲۳۲]

۳۶. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۱۳
آغاز: برابر
در منطق ارسطو، شامل سه جزء، جزء اول به‌منزله مقدمه کتاب است، جزء دوم در مقولات عشره و تقسیم آنها به انواع مشهوره و ذکر خواص انواع، جزء سوم در لواحق عامه و اعراض مشترکه؛ خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ ۳۵گ، ۱۷ سطر، اندازه: ۸×۱۴سم [ف: ۲ - ۵۷]

۳۷. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۳۷۵
آغاز و انجام: برابر
شامل: مقولات، عبارات، قیاس، برهان؛ خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ کاغذ: ترمه سپاهانی، جلد: تیماج، ۱۷۰گ، ۲۱ سطر (۱۲×۱۸/۵)، اندازه: ۱۵×۲۲/۵سم [ف: ۳ - ۲۷]

۳۸. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۲۷۵۱-ف
کامل؛ نسخه اصل: دانشگاه لیدن در لاهه ش ۱۶۹۱؛ بی‌کا، بی‌تا [فیلمها ف: ۱ - ۳۱۰]

۳۹. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه:۳۰۱۲/۲
تنها بخش قاطیقوریاس (مقولات عشر) است؛ بی‌کا، بی‌تا؛کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج حنایی، ۲۰گ (۵۱پ-۷۰ر)، ۱۷ سطر، اندازه: ۱۲×۱۸/۵سم [ف: ۳ - ۵۰۱]

● تلخیص نزهة الطلاب فی مناقب الأصحاب = ملحق طبقات الشافعیة / تراجم / عربی

talxīṣ-u nuzhat-iṭ ṭullāb fī manāqib-il aṣḥāb = mulḥaq-u ṭabaqāt-iš šāfi'īya

مظفری، عفیف الدین بن جمال الدین
mozaffarī, 'afīf-od-dīn ebn-e jamāl-od-dīn

وابسته به: طبقات الشافعیة الکبری؛ سبکی، عبدالوهاب بن علی (۷۲۷-۷۷۱)
ملحقی است بر طبقات الفقهاء الشافعیین ابن کثیر که به گفته آربری، گردآورده مظفری است از کتاب «نزهة الطلاب فی مناقب الأصحاب» محیی الدین سلیمان بن جعفر اسنائی. در ابتدای نسخه تعداد ترجمه‌های این ملحق، ۲۲۰ تن شمارش شده است.
[دنا ۳/۳۰۶]

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۱۱۲/۲
آغاز: بسمله. و صلی الله علی سیدنا محمد و آله و صحبه و سلم قال صاحبنا الفقیه المصنف العالم محیی الدین ابوالفضل سلیمان ابن جعفر ابن الحسن الاسنائی الشافعی المصری فی تألیفه المسمی نزهة الطلاب فی مناقب الاصحاب. محمد بن موسی بن عمران ابن عبدالعزیز
نسخه اصل: کتابخانه چستربیتی ش ۳۳۹۰؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: با تاریخ ۷۴۹ق؛ ۲۷ص (۱۲۰-۱۴۶)، ۲۶ سطر [عکسی ف: ۳ - ۲۳۳]

● تلخیص النشر فی القرآت العشر / تجوید / عربی

talxīṣ-un našr fī-l qirā'āt-il 'ašar

قاری، علی بن شمس الدین
qārī, 'alī ebn-e šams-od-dīn

وابسته به: النشر فی القراءات العشر؛ ابن جزری، محمد بن محمد (۷۵۱-۸۳۳ق)
تلخیصی از کار محمد بن محمد جزری است و جز آن دو گزیده‌ای است که چلبی یاد کرده است.
[دنا ۳/۳۰۶]

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۳۳۲
خط: نسخ، کا: محمد استادی، تا: در ۷ ذیحجه ۹۳۰ق؛ افتادگی: آغاز؛ بخشش ذبیح الله بهروز به شادروان بیانی در ۱۳۲۸/۶/۲۰ش؛ تملک: جعفر قلی بن رضاقلی مازندرانی در کلاردشت در ربیع الاول ۱۲۳۹؛ کاغذ: سفید، جلد: تیماج حنایی، ۱۵۹گ، ۱۹ سطر (۹×۱۵)، اندازه: ۱۵×۲۲سم [سنا: ف: ۱ - ۱۶۹]

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۳۴۱۶-ف
نسخه اصل: همان نسخه بالا [فیلمها ف: ۲ - ۱۳۷]

● تلخیص النظر فی اثبات امامة الائمة الاثنی عشر / کلام و اعتقادات / عربی

talxīṣ-un naẓar fī iṯbāt-i imāmat-il a'immat-il iṯnā 'ašar

کاشانی، محمد مؤمن بن شاه مرتضی، - ۱۰۶۰ قمری
kāšānī, mohammad mo'men ebn-e šāh morteza (-1650)

مؤلف که از افاضل روزگار و برادر فیض کاشانی (۱۰۹۱ق) است این رساله را در بیان معتقدات امامیه و اثبات حقانیت ولایت امامان معصوم شیعه نگاشته است، در یک «مقدمه» و سه

«فصل» و یک «خاتمه»: المقدمة فی حقیقة الامامة؛ فصل ۱. الشرایط المعتبرة فی الامام؛ ۲. تعیین الامام (یک مقدمه و دو بحث)؛ ۳. تعیین باقی الائمة؛ الخاتمة فی ذکر بعض قضایا یا امیرالمؤمنین (ع).
[دنا ۳۰۶/۳]

۱. چالوس؛ امام صادق؛ شماره نسخه:۴۲۱/۲
کا: قنبر بن حسین دینائی نوری، تا: ۱۲۸۱ق؛ مصحح؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، اندازه: ۱۳×۲۱سم [ف: - ۲۳۴]
۲. چالوس؛ امام صادق؛ شماره نسخه:۴۲۷/۴
کا: عبدالرحیم بن عزیز دونائی نوری، بی‌تا؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۷گ [ف: - ۲۴۱]

← التلعکبریة ⟵ اجوبة المسائل السرویة
← التلعکبریة ⟵ اجوبة المسائل العکبریة

● **تلفظ نامه** / ادبیات / فارسی
talaffoz-nāme
ملا دوپیازه، ق۱۲ قمری
mollā dopīyāze (- 18c)
مقالات ملادوپیازه است.
[دنا ۳۰۶/۳]

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۲۳۶/۱۷-ف و ۱۳۳۸/۱۷-ف
نسخه اصل: بادلیان Add. 69 اوزلی (ش ۱۲۴۱)؛ بی‌کا، بی‌تا
[فیلمها ف: ۱ - ۵۸۳]

● **التلفیق بین الحدیثین** / شرح حدیث / عربی
at-talfīq bayn-al ḥadīṯayn
عبدالرزاق کاشی، عبدالرزاق بن احمد، - ۷۳۶ ؟ قمری
'abd-or-razzāq-e kāšī, 'abd-or-razzāq ebn-e ahmad (- 1336)
فایده‌ای است در جمع بین حدیث نبوی با حدیث علوی که در ظاهر با هم تنافی دارند. متن حدیث چنین است: «ان الله یحب العبد و یبغض عمله و یحب العمل و یبغ بدنه» و درحدیث علوی آمده است: «ما طاب ظاهره طاب باطنه و ما خبث ظاهر خبث باطنه». در عنوان نسخه مجلس آمده: «من فوائد المولی الاعظم کمال الملة و الدین یدیم الله معالیه» و ظاهراً (به گواهی قرائن) از فوائد کمال الدین عبدالرزاق کاشی است که چند اثر دیگر نیز از او در این مجموعه با همین عنوان وجود دارد و نیز این عنوان گواه است که نسخه در زندگی او نوشته شده است.
آغاز: (پس از عنوان): قال النبی (ص) ان الله یحب العبد ... طرفا کل واحدة من القضیتین فی قول امیر المومنین (ع) لایتوافقان فی الجهه بل یتناقضان لان معناهما ما طاب ظاهره غالبا طاب باطنه دائما
انجام: و یلزمه لیس بعض ما خبث ظاهره خبث باطنه و لیس بعض ما طاب ظاهره طاب باطنه.
[دنا ۳۰۶/۳]

۱. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۵۰/۴-طباطبائی
آغاز و انجام: برابر
خط: تعلیق، کا: یوسف بن حسن بن علی بن احمد جاستی، تا: قرن ۸ (در زندگی عبد الرزاق کاشی نوشته شده)؛ مجدول؛ کاغذ: سمرقندی شکری ضخیم، جلد: تیماج قهوه‌ای، ۱گ (۱۸۸)، ۱۸ سطر، اندازه: ۱۶×۲۴سم [ف: ۲۲ - ۳۶]
۲. تهران؛ عبدالعظیم؛ شماره نسخه:۶۴۹/۸
آغاز: برابر؛ **انجام:** و التوبة فیظهر الطیب الطاهر فی العاقبة و المبغوض بالعکس و الله أعلم.
خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ ۳گ، ۱۶ سطر، اندازه: ۱۱/۵×۱۸/۵سم [ف: ۱ - ۱۵۰]

● **تلفیق الشتات** / متفرقه / فارسی
talfīq-oš šatāt
موحدی قمی، محمد بن عبدالله، ق۱۴ قمری
movahhedī qomī, mohammad ebn-e 'abd-ol-lāh (- 20c)
مشتمل بر مطالب تاریخی و اخلاقی و مسائلی که از آیة الله بروجردی در ابواب مختلف فقه سؤال شده و پاسخ فتوایی آنها و احادیث و تفسیر بعضی آیات و منتخباتی از اشعار فارسی که بیشتر آنها از خود مؤلف می‌باشد.
[دنا ۳۰۶/۳]

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۹۱۱۳
آغاز: الحمدلله الذی امرنا بالتجمع و التلفیق و نهانا عن التشتت و التفریق ... و بعد چنین گوید این عبد مقصر
خط: نستعلیق، کاتب = مؤلف، بی‌تا؛ جلد: مقوایی عطف تیماج قهوه‌ای،۳۰۴گ،مختلف السطر،اندازه:۱۶/۵×۲۱سم[ف: ۲۳ - ۲۵۶]

● **تلق وحی الالهام** / فلسفه / عربی
tilq-u waḥy-il ilhām
رساله‌ای است فلسفی موجز و مرموز.
[دنا ۳۰۶/۳]

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۴۶۵۴/۳
آغاز: و صورته شکلی و انظر فی فیک تجدنی یا غریب المثال ... فنمقت اشاراته فرایده فریدة و رقمت عباراته فواید عذبة مفیده و سمیتها تلق وحی الالهام (؟) علی لسان الجماد و سر امداد الایجاد

فی عالم الکون و الفساد؛ **انجام:** و آدم من ماء و طین تم خلق.
خط: نسخ معرب، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ کاغذ: سمرقندی، جلد: تیماج مشکی، ۹ص (۶۰-۶۸)، ۲۵ سطر (۹×۱۲)، اندازه: ۱۲×۱۷سم [ف: ۱۴ - ۳۵۹۹]

● **تلقیح** / فقه / فارسی
talqīh
نظرات علمای اسلام درباره تلقیح.

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۷۴۷۲
نسخه جدید؛ بی‌کا، بی‌تا [د.ث. مجلس]

● **تلقیح الاذهان** / عرفان و تصوف / عربی
talqīḥ-ul aḏhān
ابن عربی، محمد بن علی، ۵۶۰ - ۶۳۸ قمری
ebn-e ‘arabī, mohammad ebn-e ‘alī (1166 - 1241)
[دنا ۳۰۶/۳؛ کشف الظنون:۴۸۰؛ فهرست مصنفات ابن العربی با تحقیق گورکیس عواد در مجله مجمع العلمی العربی دمشق سال ۲۷۲:۳۰]

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۳۹۲۰/۱۵
آغاز: الباب الثالث اعلم ان بین الارواح العالیه و بین قوی الانسان المزاجیه مناسبة لایطلع علیها الاالقلیل من عبادالله السار الیهم بقوله ربی اعلم بعدتهم لم یعلمهم الاقلیل قال ابن عباس و انا من القلیل الذی یعلمونهم و بهذه المناسبه تحصل بینهم انتقالات تشبه الاستحالات؛ **انجام:** و اعلم ان ما یبدولک فی ذلک هو نتائج اخلاقک ههنا و اقوالک و افعالک لاغیر ذلک ولککن قوما محجوبین اعتقد و االنار شیئنا یاتیک من خارجک لما لم تطع الله تعالی عن ذلک بل هی اوصافک عادت الیک ... و رجال الله عزوجل لیس فی انفسهم شوق الی شی و لا تقید بحال و لایرون غیر مراده ... و لا تسعهم جنة و لانار و لایخلو منهم جنة و لا نار و لیستا فی حقهم بجنة و لانار ... هذا هو علم القطب و الحضرة حضرته و الوصف وصفه فهی من حیث هی تمتع من الکلام ... فاقنع بما قدر لک و اطلب تجدو علی الله قصد السبیل و الحمد لله وحده و الصلوة و السلام علی من لانبی بعده تم فی المدینة المنوره سنه ۱۰۹۹ ... هذا الباب الثالث من تلقیح الذهان و مفتاح معرفةالانسان للشیخ الاکبر.
این نسخه باب ۳ است از کتاب تلقیح الاذهان در اسرار نبوت و ولایت و شرایع و ادیان؛ بی‌کا، تا: ۱۰۹۹ق، جا: مدینه منوره؛ افتادگی: آغاز؛ کاغذ: بخش کهن آهار مهره شکری بخش تازه‌تر فرنگی، جلد: تیماج قهوه‌ای، ۶۱ص (۶۳۸-۶۹۸)، اندازه: ۱۳/۵×۲۱سم [ف: ۱۰ - ۱۹۶۴]

● **تلقیح الافهام فی وصایا خیر الانام = الأربعون حدیثاً** / حدیث / عربی
talqīḥ-ul afhām fī waṣāyā xayr-il anām = al-arba‘ūn-a ḥadīṯ-ā
ابن اهدل، عبدالرحمن بن سلیمان، ۱۱۷۹ - ۱۲۵۰ قمری
ebn-e ahdal, ‘abd-or-rahmān ebn-e soleymān (1766 - 1835)
چهل حدیث پیامبر اکرم از طرق اهل سنت است که به عنوان وصیت و توصیه در اعمال مختلف به افراد صادر شده است.

مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۳۲۹۵۴
آغاز: بسمله. حمدله و بعد فیقول الفقیر الی عفو الله و کرمه عبدالرحمن بن سلیمان بن یحیی؛ **انجام:** ولیکن هذا آخر ما اردت جمعه من الوصایا النبویة علی قائلها افضل الصلوات و السلام
خط: نستعلیق، کا: عیسی کابلی، تا: قرن ۱۳؛ اهدایی: رهبری، بهمن ۱۳۸۴؛ کاغذ: نخودی آهار مهره فرنگی، جلد: میشن ماشی، ۶گ، ۲۱ سطر، اندازه: ۱۷/۵×۲۴سم [اهدائی رهبر: ۲ اخبار۱ - ۲۰۶]

● **تلقیح الالباب فی شرح ابیات اللباب** / کلام و اعتقادات / عربی
talqīḥ-ul albāb fī š.-i abyāt-il lubāb
وزیر، هادی بن ابراهیم، ۷۵۸ - ۸۲۲ قمری
vazīr, hādī ebn-e ebrāhīm (1358 - 1420)
تاریخ تألیف: ۸۰۴ق
در گزارش «لباب المصاصة فی نظم مسائل الخلاصة» که آن هم تألیف خودش است که در جوانی مسائل الخلاصة احمد بن حسن الرصاص را در آن برای پدرش به نظم درآورده است. در پایان آن سرگذشت خود او هست و می‌گوید که شیخ و استادم عمادالدین عبدالله بن حسن الدواری است و من خلاصه را در مسجد هادی در صعده بر او خوانده‌ام و او در ۷۱۵ زاده و در ۶ صفر ۸۰۰ درگذشته است.
[دنا ۳۰۶/۳]

تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۱۲۸۸/۱
آغاز: بسمله ... الحمدلله الذی اوضح سبیل العلم بتعلیم الاصول و اتضح دلیل الفهم بتحکیم العقول؛ **انجام:** و صلواته علی سیدنا ... تسلیما کثیرا
خط: نسخ، کا: جعفر بن عبدالله بن عاصر بن علی برای عبدالرحمن بن امیرالمومنین المهدی لدین الله بن امیرالمومنین بن الحسن بن امیرالمومنین القاسم بن محمد بن علی، تا: شعبان ۱۱۳۸ق؛ کاغذ: پسته ای استانبولی، جلد: میشن قهوه‌ای، ۲۹ سطر [ف: ۵ - ۲۵۷]

● **تلقیح فهوم اهل الاثر فی عیون التاریخ و السیر** /

تاریخ پیامبران / عربی
talqīh-u fuhūm-i ahl-il aṯar fī ‘uyūn-it tārīx-i wa siyar
ابن جوزی، عبدالرحمن بن علی، ۵۰۸؟ – ۵۹۷ قمری
ebn-e jawzī, ‘abd-or-rahmān ebn-e ‘alī (1115 - 1201)
کتابی است تاریخی، مختصر و فهرست‌وار، که چند صفحه اول کتاب را به ذکر حضرت آدم (ع) و ذکر تعداد انبیاء و رسل و ترتیب و فاصله زمانی بین آنان اختصاص داده و پس از آن به تاریخ زندگانی پیامبر گرامی اسلام (ص) پرداخته است. مؤلف پس از ذکر تاریخ حیات پیامبر اسلام (ص) و ذریه و اهل و أزواج و غزوات آن حضرت به طور مختصر، به ذکر صحابه آن حضرت از مردان و زنان و تابعین و بعد از تابعین، حفاظ قرآن و رواث حدیث، حتی آنان که یک حدیث روایت کرده‌اند پرداخته است. خلاصه این‌که، کتاب مجموعه‌ای است در تاریخ، رجال و تراجم، حدیث، انساب و غیر آن. نام کتاب، بنا بر آنچه در اکثر مصادر آمده با اندک اختلافی «تلقیح فهوم اهل الأثر فی عیون التاریخ و السیر» ذکر شده است.
آغاز: قال الشیخ الامام ... ابوالفرج عبد الرحمن ... هذا کتاب ذکرت فیه من التواریخ و السیر فنوناً و من علوم الحدیث عیوناً
چاپ: قطعه‌ای از این کتاب، در ۳ و ۱۸۹۲ م به اهتمام بروکلمان آلمانی در براسلاو؛ تمام آن در دهلی در ۱۹۲۷م؛ القاهرة ۱۹۷۵
[معجم المطبوعات ۶۷؛ مؤلفات ابن جوزی تألیف عبد المجید العلوچی ص ۲۰۴؛ کشف الظنون ۱: ۳۲۸؛ بروکلمان ۱ص/۶۶۲؛ مؤلفات ابن الجوزی /۸۶؛ دنا ۳۰۶/۳]
شرح و حواشی:
۱– تلقیح فهوم الاثر فی التاریخ و السیر (منتخب)

۱. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۶۶۷عکسی
آغاز: برابر **انجام:** ذکر من ولد بالحبشه للمسلمین ... فوجدوا رسول الله (ص) قد فتح خیبر و کلم المسلمین ان یدخلوهم فی سهامهم ففعلوا.
نسخه اصل: چستربیتی، ش ۳۳۲۳ (اربری، فهرست خطی عربی ۳۵/۲). از آغاز کتاب، تا «تسمیة أهل العقبة» را در بر دارد که ظاهراً جزء اول کتاب است؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۶، سه برگ پایانی بخط دیگری است که در پنجم جمادی الثانی ۸۱۳ نوشته شده؛ مصحح؛ تملک: عبدالسلام شطی جنبلی قادری به تاریخ ۱۲۸۱ق؛ ۱۷۰گ، ۲۰سطر [عکسی ف: ۲ – ۱۴۸]
۲. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۸۵۹۰
آغاز: قال قتاده الارض عشرون الف فرسخ؛ **انجام:** محمد بن حبیب الهاشی فی تاریچه و ذلک فی زمن المتوکل
خط: نسخ، کا: ابن دیباج، محمد بن عبدالله، تا: ۱۰۸۱ق، جا: انگهشت [رایانه]
۳. تبریز؛ ملی؛ شماره نسخه:۳۵۸۶
آغاز: الف فرسخ اثنی عشر السودان و ثمانیة الروم و ثلاثة للفارس و الف للعرب و قال ابن کثیر خلق الله الف امة فاسکن ستمائة البحر و اربعمائة البر؛ **انجام:** الطبقة الثانیة کان الخلیفة عند رأس الثمانین و عبدالملک بن مروان و الفقیه سعید بن المسیب و المحدس انس بن مالک و المقری مجاهد بن جبیر و الزاهد الحسن البصری الطبقة ... الخ
خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی:آغاز و انجام؛ کاغذ: فرنگی، جلد: مقوا با ته چرمی، ۳۳۱گ، ۱۷سطر، اندازه: ۲۵/۵×۳۳سم [ف: ۱ – ۳۰۱]

● تلقیح فهوم الاثر فی التاریخ و السیر (منتخب) /

تاریخ / عربی
talqīḥ-u fuhūm-il aṯar fi-t tārīx wa-s sayr (mn.)
وابسته به: تلقیح فهوم الاثر فی عیون التاریخ و السیر؛ ابن جوزی، عبدالرحمن بن علی (۵۰۸–۵۹۷)
[دنا ۳۰۷/۳؛کشف الظنون: تلقیح فهوم]

۱. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۳۴۷۱/۱
آغاز: بسمله. هذه منتخبات من کتاب تلقیح فهوم الاثر ... تألیف ابوالفرج عبدالرحمن بن علی الجوزی. قال فناده (؟) الارض عشرون الف؛ **انجام:** احب الکذب فی الصلاح و ابغض الصدوق فی الفساد
این نسخه گزیده‌ای است از آن در سرگذشت پیامبر، در دو ستون؛ خط: نستعلیق ریز، بی‌کا، تا: نزدیک ۱۲۸۹ق؛ کاغذ: آبی فرنگی، جلد: رویه میشن قهوه‌ای، ۷گ (۱پ–۷پ)، اندازه: ۱۳/۴×۲۰/۸سم [ف: ۶ – ۴۵۴]
۲. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۴۹۰۰/۸۲
آغاز: بسمله. قال قتادة الارض عشرون الف فرسخ اثنا عشر الفا عمران و البقیة خراب. قال ابو الجلد الارض اربعة و عشرون الف فرسخ؛ **انجام:** ذکر ابن ابی الوضاح ... ان الله قد غفر لهذا المیت و لمن شهده، ذکر جمیع ذلک محمد بن حبیب الهاشمی فی تاریخه و ذلک فی زمن المتوکل
گزیده‌ای است از آن؛ خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج قهوه‌ای، ۹گ (۲۰۸پ–۲۱۶ر)، ۲۵ سطر (۱۵×۲۹)، اندازه: ۲۳×۳۵سم [ف: ۱۴ – ۹۳]
۳. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۸۰۵/۶۶
آغاز: بسمله. قال قتاده الارض عشرون الف فرسخ اثنا عشر الف عمران و البقی خراب قال ابوالجلد الارض اربع وعشرون الف و فرسخ؛ **انجام:** الجمل فی سم الخیاط ثمانیه منهم یکفیکهم الدبیله واربعه لم احفظ ما قال شعبه منهم انتهی
خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ کاغذ: فرنگی سفید، جلد: تیماج قرمز، ۱۴ص (۴۰۱–۴۱۴)، ۲۵ سطر، اندازه: ۲۱×۳۴سم [ف: ۹ – ۳۷۵]
قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۲۳۳۷/۵۶
نسخه اصل: همان نسخه بالا [عکسی ف: ۶ – ۴۱۸]

← تلقیحیه > تعلیم نامه

● **تلقین اولاد المؤمنین** / کلام و اعتقادات / عربی
talqīn-u awlād-il mu'minīn
آوی، عبدالرحمن بن احمد
āvī ،'abd-or-rahmān ben ahmad

رساله‌ای در این که اولاد شیعیان را هنگام مرگ به چه مطالبی باید تلقین نمود، در واقع چکیده‌ای از اعتقادات خالص شیعی است. این کتاب را ابن شهر آشوب سروی مازندرانی در آخر معالم العلماء ص ۱۸۰ جزء کتاب‌های مجهول المؤلف عنوان کرده است (نیز بنگرید به: امل الآمل ۳۶۴/۲). در حاشیه الفوائد الرجالیة سید بحر العلوم (۳۰۴/۳) و الاعلام زرکلی (۲۷۶/۶) از ابوالفتح محمد بن علی کراجکی (۴۴۹هـ) دانسته شده است. شاگرد آوی همین رساله را به نظم آورده است.

شرح و حواشی:
۱– نظم تلقین اولاد المؤمنین

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۵۴۴۱/۴

آغاز: نعتقدان العالم بأسره محدث و ان الله سبحانه هو محدثه و خالقه و مدبره و انه قدیم بمعنی انه موجود یجب له الوجود لذاته لا عن عدم سبقه؛ **انجام:** ما یشترط فی الامام من الصفات فهذا اعتقادنا الذی شهدت بصحته العقول و ورد به الثبت المنقول.
خط: نسخ کهن، کا: محمد بن خلیل بن (شیخ؟)، تا: شنبه ۴ ربیع الاول ۸۲۲ق؛ جلد: چرمی قهوه‌ای، ۵ص (۱۴۷–۱۵۱)، اندازه: ۱۴/۳×۱۸/۷سم [ف: ۴۳ – ۹۲]

● **تلقین ذکر «لا اله الا الله»** / عرفان و تصوف / عربی
talqīn-u ḏikr-i «lā ilāh-a illa-l lāh»
سهروردی، عمر بن محمد، ۵۴۲ – ۶۲۲ ؟ قمری
sohravardī, 'omar ebn-e mohammad (1148 - 1226)
[دنا ۳۰۷/۳]

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۵۴۷۸/۱۰/۵–ف

نسخه اصل: السیر و الطیر– مجدالدین بغدادی، محمد؛ کا: محمد بن ابی اللیث محمد بن علی سهروردی، تا: دوشنبه ۳۱ شوال ۷۴۴ق [فیلمها ف: ۳ – ۱۵۸]

● **تلقین ذکر «لا اله الا الله»** / عرفان و تصوف / عربی
talqīn-u ḏikr-i «lā ilāh-a illa-l lāh»
شیرازی، علی بن برغش، – ۶۷۸ قمری
šīrāzī, 'alī ebn-e barqaš (- 1280)
[دنا ۳۰۷/۳]

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۵۴۷۸/۱۰/۴–ف

نسخه اصل: السیر و الطیر–مجدالدین بغدادی، محمد؛ کاتب: محمد بن ابی اللیث محمد بن علی سهروردی، تا: دوشنبه ۳۱ شوال ۷۴۴ق [فیلمها ف: ۳ – ۱۵۸]

● **تلقین ذکر «لا اله الا الله»** / عرفان و تصوف / عربی
talqīn-u ḏikr-i «lā ilāh-a illa-l lāh»
اصفهانی، محمود بن سعدالله، ق۸ قمری
esfahānī, mahmūd ebn-e sa'dollāh (- 14c)
[دنا ۳۰۷/۳]

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۵۴۷۸/۱۰/۲–ف

نسخه اصل: السیر و الطیر–مجدالدین بغدادی، محمد؛ کا: محمد بن ابی اللیث محمد بن علی سهروردی، تا: دوشنبه ۳۱ شوال ۷۴۴ق [فیلمها ف: ۳ – ۱۵۸]

● **تلقین ذکر «لا اله الا الله»** / عرفان و تصوف / عربی
talqīn-u ḏikr-i «lā ilāh-a illa-l lāh»
عمادالدین عبدالصمد بن محمد بن تقی
'emād-od-dīn 'abd-os-samad ebn-e mohammad ebn-e taqī
[دنا ۳۰۷/۳]

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۵۴۷۸/۱۰/۱–ف

نسخه اصل: السیر و الطیر–مجدالدین بغدادی، محمد؛ کا: محمد بن ابی اللیث محمد بن علی سهروردی، تا: دوشنبه ۳۱ شوال ۷۴۴ق [فیلمها ف: ۳ – ۱۵۸]

● **تلقین ذکر «لا اله الا الله»** / عرفان و تصوف / عربی
talqīn-u ḏikr-i «lā ilāh-a illa-l lāh»
نطنزی، عبدالصمد
natanzī, 'abd-os-samad
[دنا ۳۰۷/۳]

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۵۴۷۸/۱۰/۳–ف

نسخه اصل: السیر و الطیر–مجدالدین بغدادی، محمد؛ کا: محمد بن ابی اللیث محمد بن علی سهروردی، تا: دوشنبه ۳۱ شوال ۷۴۴ق [فیلمها ف: ۳ – ۱۵۸]

● **تلقین طالبان** / عرفان و تصوف / فارسی
talqīn-e tālebān

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۰۱۲۱/۴

آغاز: بسمله الحمد لله رب العالمین ... اما بدان امر پیغمبر بجا آوردن است انبیاء را؛ **انجام:** یعنی پروردگار مشرق و مغرب حاضر می‌بینم و چون سر را ...
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: انجام، ۲۴ص (۳۲ - ۵۵)، اندازه: ۱۰×۱۷سم [ف: ۳۲ - ۱۵۳]

● **تلقین المیت** / دعا / عربی

talqīn-ul mayyit

مشهد؛ گوهرشاد؛ شماره نسخه:۱۶۵۱/۸
آغاز: بسمله، الحمدلله الذی لا یبقی الاوجهه؛ **انجام:** الا باذن الله تعالی.
خط: نسخ، بی‌کا، تا: رجب ۱۰۱۳ق؛ واقف: سید سعید طباطبایی، ۱۳۳۲؛ کاغذ: حنایی و نخودی، جلد: میشن مشکی [ف: ۵ - ۶۵]

● **تلقین نامه**/ عرفان و تصوف / فارسی

talqīn-nāme

قادری گیلانی، سلیمان

qāderī gīlānī, soleymān

[دنا ۳۰۷/۳]

شیراز؛ محلاتی، صدرالدین؛ شماره نسخه:۶
در یک قاب؛ خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا [نشریه: ۵ - ۲۷۲]

● **تلقینیه = آداب مبتدی** / سیر و سلوک / فارسی

talqīnīye = ādāb-e mobtadī

همدانی، علی بن محمد، ۷۱۴ - ۷۸۶ قمری

hamadānī, ʻalī ebn-e mohammad (1315 - 1385)

رساله عرفانی مختصری است در بیان آداب مبتدی و پویندگان وصول به مقصود و مطلوب حقیقی، که مؤلف به درخواست یکی از برادران دینی آن را نگاشته است.
آغاز: بسمله. الحمدلله الذی لقنی دقایق العرفان بترجمان اللسان، تلقیناً علمتنی ... اما بعد این رساله ایست موجز و عجاله ایست مختصر در بیان آداب مبتدی و طالبان حضرت صمدیت و کیفیت وصول
چاپ: به کوشش محمد ریاض، دانش، ش۱۶ (زمستان ۱۳۶۷): ۳-۳۵.
[نسخه‌های منزوی ۱۰۹۶/۲؛ احوال میر سید علی همدانی ص ۱۶۲-۱۶۴؛ دنا ۳۰۷/۳؛ فهرستواره منزوی ۲۳۰/۷]

۱. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۹۶۴/۹
آغاز: برابر
خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ ۱۴ص (۳۹۹-۴۱۲) [عکسی ف: ۳-۱۹۳]

۲. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۴۲۷۴/۲۵
آغاز: برابر **انجام:** بیک قدم همه شب بر بساط بزم شهود ×× چو شمع ذاتش عشق تو جان گدازانند. انه قریب، و الحمدلله وحده و السلام علی من اتبع الهدی
خط: نستعلیق هندی، بی‌کا، بی‌تا؛ کاغذ: نوعی ترمه، جلد: رویه میشن سرخ، ۶گ (۱۲۸پ-۱۳۳پ)، ۲۵ سطر، اندازه: ۱۴/۷×۲۵/۵سم [ف: ۷ - ۳۲۰]

● **تلک عشرة کاملة هندیة** / شعر / عربی

tilka ʻašarat-un kāmilat-un hindīya

بیجافوری، محمد باقر، ق۱۲ قمری

bījāfūrī, mohammad bāqer (- 18c)

ده قصیده عربی است در مدح و منقبت حضرت پیغمبر اکرم (ص) که شاعر با این قصیده‌ها با معلقات سبع معارضه می‌کند. هر کدام از این قصیده‌ها دارای نام مخصوص و به روش یکی از قصائد عرب می‌باشد بدین تفصیل:
۱- نفثة المصدور بمدح شفیع یوم النشور، قصیده دالیه‌ای است به روش معلقه امریء القیس.
۲- بثة المکظوم بامتداح النبی المعصوم، قصیده دالیه‌ای است به روش معلقه طرفة بن العبد.
۳- ترویح القلوب بوصف شمائل المحبوب، قصیده رائیه‌ای است به روش معلقه نابغه ذبیانی.
۴- استنزال السکینة بنعت صاحب المدینة، قصیده میمیه‌ای است به روش معلقه لبید بن ربیعة.
۵- بشری الکئیب بذکر خصائص الحبیب، قصیده میمیه‌ای است به روش معلقه زهیر بن ابی سلمی.
۶- تنفیس الکروب و الشجون بوصف صفوة الکاف و النون، قصیده نونیه‌ای است به روش معلقه عمرو بن کلثوم.
۷- تشویق المشوق الملتاع الی بدر ثنیات الوداع، قصیده همزیه‌ای است به روش معلقه حارث بن حلزة یشکری.
۸- نجح مأمول الضمیر فی الثناء علی البشیر النذیر، قصیده‌ای است نونیه.
۹- الزهر البسیم فی منقبة الرؤف الرحیم، قصیده‌ای است لامیه.
۱۰- عروة العفاة باطراء من هو رحمة مهداة، قصیده‌ای است هائیه.
پس از این قصیده‌ها چند قصیده دیگر و مقامه هست بدین قرار:
۱- قصیده نونیه در مدح و منقبت شیخ عبدالقادر گیلانی.
۲- قصیده هائیه در مدح شیخ عبدالقادر گیلانی.
۳- مقامه «الشمامة الکافوریه فی وصف المعاهد الایلوریة» در وصف ایلور از بلاد هندوستان.
۴- داستان «الخطفة العقابیة للفارة المسکیة»، داستان شخصی است که به سال ۱۱۹۱ق به هند رفته و ادعای دانش و علم بسیار می‌نموده و با مؤلف بحث کرده است.

۵- مقامه «الترشنافیله»، داستان پیری است که ادعای مقامات بزرگ می‌نمود.
۶- مقامه «الدرکانیة» داستان قاضی است که خطبه نکاح غرائی خوانده و دستوراتی به داماد می‌دهد.
۷- مقامه «الحیدرآبادیة»، داستان زن و شوهر جوانی است که به قاضی شکایت بردند و نزد وی گفتگوهایی داشتند.
پس از هر یک از این قصیده‌ها و مقامه ها مؤلف لغات مشکله را شرح داده و نکات ادبی را ذکر نموده است.
آغاز: رب یسرو تمم بالخیر - بسمله - سبحان من علق قنادیل السبع المثانی فی کعبه الفواد
انجام: فی المدح و الاثناء لان الوجود التی ذکرنا ظاهره جلیله عن هذه المحامل الخفیه - تمت

۱. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۴۲۲
آغاز: برابر؛ **انجام:** المیسم بالکسر اثر الحسن و مطلقه
خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۱۷۴ق، سال ۱۱۷۴ (آخر العشرة الکاملة)؛ مهر: «قاضی القضاة افصل العلماء محمد ارتضا علیخان بهادر» (مربع)، مهری به شکل کتاب باز در آن به فارسی و انگلیسی نوشته است: «کتب خانه کوشی نامپلی حیدر آباد»؛ جلد: مقوایی عطف تیماج قهوه‌ای، ۸۴گ، ۱۶ سطر، اندازه: ۱۴/۵×۲۲سم [ف: ۲ - ۲۶]

۲. شیراز؛ ملی؛ شماره نسخه:۱۵-ق/۱۴۱
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ کاغذ: فرنگی سفید، جلد: مقوا با تیماج مشکی،۵۹گ،۱۲سطر(۹×۱۴)،اندازه:۱۴/۵×۲۰/۵سم[ف: ۱ - ۱۲۰]

● تلگراف = قواعد تلگراف = ابعاد ما بین بلاد / جغرافیا / فارسی

telegrāf = qavāʻed-e telegrāf = abʻād-e mā beyn-e belād

نجم الدوله، عبدالغفار بن علی، ۱۲۵۹ - ۱۳۲۶ قمری
najm-od-dowle, ʻabd-ol-qaffār ebn-e ʻalī (1843 - 1908)
اهدا به: ناصرالدین شاه قاجار و به دستور اعتضاد السلطنه
تاریخ تألیف: پس از ۱۲۷۹ق؛ محل تألیف: تهران
مؤلف در مقدمه گوید این کتاب را به فرمان وزیر علوم و برای آنکه «... از برای اهالی تلگراف خانجات ایران دستوری باشد که هر وقت بخواهند رجوع به آن بتواند نمود» نوشته است. مؤلف پس از ذکر مقدمات ریاضی و هندسی که در تلگراف لازم است. از صحیفه ۲۸ تا پایان کتاب جدول‌هایی در عرض و طول جغرافیایی شهرهای ایران و فواصل مراکز تلگراف ایران به مقیاس‌های مختلف و اصول مقرر شده در کشورهای اروپا و ابعاد منطقه‌ها ترتیب داده و قسمت اعظم از کتاب مرکب از همان جدول‌ها است.
آغاز: الحمدلله و سلام علی عباده الذین اصطفی، و بعد چون رأی منیر دارای جهان.
انجام: عده منطقه ها - ابعاد منطقه ها - قران - شاهی - قران، شاهی (جدول).
[دنا ۳۰۷/۳؛ فهرستواره منزوی ۲۶۳۴/۴]

۱. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۴۲۴۸
آغاز: برابر
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ دارای یادداشتی از مؤلف و به خط وی؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۲۸گ، ۱۷ سطر، اندازه: ۱۳×۱۹سم [ف: ۱۱ - ۲۴۷]

۲. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه:۲۷۵۷
آغاز: برابر
خط: نسخ، بی‌کا، تا: پایان قرن ۱۳؛ کاغذ: فرنگی سفید، جلد: تیماج سرخ، ۱۴گ (۲ر-۱۶پ)، ۱۷ سطر، اندازه: ۱۳/۵×۲۰سم [ف: ۳ - ۵۰۲]

۳. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۷۶۵
آغاز: برابر
خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ ۲۷گ، ۱۷ سطر، اندازه: ۱۳/۵×۱۹/۵سم [ف: ۲ - ۴۸۱]

۴. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۲۱۵۰
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ متوسط، بی‌کا، بی‌تا؛ ۵۲ صحیفه هر صحیفه (بجز جدول‌ها) ۱۷ سطر، در قسمت ریاضی و هندسه حروفی که بکار رفته حروف کتابی و کتابتی خط لاتین است؛ جلد: تیماج خرمایی، ۵۲ص، ۱۷سطر، اندازه: ۱۳/۵×۲۰سم [ف: ۶ - ۱۱۸]

● تلگراف / جغرافیا / فارسی

telegrāf

رساله‌ای است درباره تلگراف و مربوط به پیمان میان دو دولت روس تزاری و ایران است. نصف آخر کتاب جدول کلمات است و برای ضمیمه شدن به یک قرارداد تلگرافی تهیه شده است.

تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه:۲۸۴۷
آغاز: هو الله تعالی شأنه. چون در معاهده تلغرافی دولتین علیتین ایران و روس در تعداد کلمات ... اقل بندگان عباس مأمور قفقاز
خط:نستعلیق شکسته، بی‌کا، تا: پایان قرن ۱۳؛ کاغذ: فرنگی سفید، جلد: مقوا، ۱۸گ، ۱۲ سطر، اندازه: ۱۳/۵×۲۱/۵سم [ف: ۳ - ۵۰۱]

● تلگرافات تحریم تنباکو / اسناد / فارسی

telegrāfāt-e tahrīm-e tanbākū

مجموعه برخی اسناد و تلگرافات مربوط به حوادث تحریم

تنباکو که در یک دفتر گردآوری شده است.

قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه:۲۵۷۴/۲

آغاز: و من جمله یکی از تعرضات مردم اینست که تنباکو و توتون بدست خارج مذهب ساخته میشود این خیال به کلی خارج از صحت است؛ **انجام:** و امیدواری و دعاگویی ذات اقدس همایونی اعلیحضرت شاهنشاه خلد الله ملکه گردید ان شاء الله به همت عاطفت ملوکانه دست خارجه بالمرة از ایران کوتاه خواهد شد محمد حسن الحسینی.

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۴؛ افتادگی: آغاز؛ ۲۳گ، ۱۱ سطر، اندازه: ۱۱×۱۷سم [ف مخ: ۱ - ۴۹۳]

● **تلگرافات حضوری** / اسناد / فارسی

telegrāfāt-e hozūrī

تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۱۸۰۵۷

بی‌کا، بی‌تا؛ انتقالی از کتابخانه پهلوی مجموعه نوازی؛ ۲۰گ، اندازه: ۱۶/۳×۲۱/۳سم [رایانه]

● **تلگرافات دبیر الملک** / اسناد / فارسی

telegrāfāt-e dabīr-ol-molk

بخشی از تلگرافات دبیر الملک است در موضوعات مختلف و به سال ۱۲۷۵ق.

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۸۴۱۵/۴

آغاز: نوشتجات و کتابچه شما که در باب سرخس و تصاحب و تصرف از روی کمال صداقت و غیرت و ظهور خدمت دین و دولت نوشته بودید ملحوظ نظر کیمیا اثر همایون گردید؛ **انجام:** انشاء الله تعالی در انجام فقرات مزبوره می‌باید آنچه لازمه کاردانی و کفایت است به کار برده دقیقه و آنی فرو گذاشت ننمائید.

خط: شکسته نستعلیق، بی‌کا، تا: جمادی الثانی ۱۲۷۵ق؛ مهر: «دبیر الملک» (بیضی)؛ جلد: گالینگور قهوه‌ای، ۵گ (۲۰پ-۲۴پ)، اندازه: ۱۶/۵×۲۱/۵سم [ف: ۲۸ - ۲۲]

● **تلگرافات دولتی** / نامه‌نگاری / فارسی

telegrāfāt-e dowlatī

مجموعه تلگرافاتی که مابین دوایر دولتی و دربار درسال‌های ۱۳۰۰ تا ۱۳۰۹ ق رد و بدل شده که در یک دفتر گردآوری شده است، بیشتر تلگرافات از حاکم شهرها با عنوان وزیر اعظم امین السلطان ارسال شده است.

قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه:۲۱۶۷

آغاز: بحضور مبارک حضرت مستطاب اجل اکرم افخم وزیر اعظم آقای امین السلطان عرض میشود در خصوص بختیاری که فرمایش رفته بود ... ازهیچ راهی دخل وتصرف نمیکند حسب الفرمایش؛ **انجام:** چندی قبل تلگراف مشروحی عرض شده تا کنون جواب نرسیده چون سال باقی رسیده مستدعی است درهر دو فقره ... وجنس مقرری را کما فی السابق بارکرده حواله نمایند رکن الدوله

خط: نستعلیق شکسته، بی‌کا، بی‌تا؛ ۱۴۷گ، مختلف السطر، اندازه: ۱۷×۲۲سم [ف مخ: ۱ - ۴۹۳]

● **تلگرافات رکن الدوله** / اسناد / فارسی

telegrāfāt-e rokn-od-dowle

مجموعه‌ای از تلگرافات شاهزاده علی نقی میرزا رکن الدوله (پسر هشتم فتحعلی شاه) به مناسبت‌های مختلف می‌باشد.

قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه:۱۱۴۵

آغاز: ثبت تلگراف ... میرزا خانلرخان که به خدمت حضرت اجل اشرف افخم بهادر اعظم دام اقباله؛ **انجام:** آن هم به توسط بنده نیست چنانگه عرض کرده تصریح لازم دارد. مؤتمن الملک.

خط: نستعلیق شکسته، بی‌کا، تا: ۱۲۹۶-۱۲۹۵ق؛ جلد: مقوا، ۹۵گ، مختلف السطر، اندازه: ۱۴×۲۱/۵سم [ف مخ: ۱ - ۴۹۳]

● **تلگرافات ظل السلطان** / اسناد / فارسی

telegrāfāt-e zell-os-soltān

ظل السلطان، مسعود میرزا بن ناصر، ۱۲۶۶-۱۳۳۶ قمری

zell-os-soltān, mas'ūd mīrzā ebn-e nāser (1850-1920)

صورت تلگرافاتی است که ظل السلطان در ربیع الثانی ۱۳۱۶ به اشخاصی مخابره کرده است با جواب آنها که این عناوین در آن دیده می‌شود: مشیرالدوله، سراج الملک، حضرت اشرف، فرمانفرما، حاجی میرزا حسن خان وزیر الملک، حاجی آقا محسن، صدر اعظم، بدیع الملک.

اصفهان؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۶۴۲

خط: شکسته نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۳۱۶ق؛ دارای کتیبه‌ای رنگین؛ ۱۷گ، ۱۲سطر، اندازه: ۲۱×۲۶سم [ف: ۲ - ۴۹۵]

● **تلگرافات ظهیرالدوله** / اسناد / فارسی

telegrāfāt-e zahīr-od-dowle

ظهیرالدوله، علی بن محمد ناصر، ۱۲۸۱-۱۳۴۲ قمری

zahīr-od-dowle, 'alī ebn-e mohammad nāser (1865-1926)

در سال ۱۳۲۸ و ۱۳۲۹ به نیر السلطان و دیگران: ۱. از بارفروش

به تهران ۱ عقرب ۱۳۲۸؛ ۲. از تهران به مازندران ۱۳ عقرب ۱۳۲۸؛ خطاب به نیر السلطان و امیر مکرم و اسماعیل خان امیر و شاه زاده حاج حبیب الله میرزا و ظهیرالدوله و عین الدوله وزیر داخله. در پایان می‌رسد به: «از سمنان به تهران ۳ سنبله ۱۳۲۹» و همچنین خطاب به نیر السلطان و ظهیر الدوله و رشید السلطان.

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۳۳۳۹-ف

نسخه اصل:از روی اصل؛ بی‌کا، بی‌تا؛ ۲۵۵گ [فیلمها ف: ۲ - ۱۲۶]

● **تلگرافات و مراسلات** / اسناد / فارسی

telegrāfāt va morāselāt

خلاصه تلگراف‌ها و نامه‌های داخل و خارج است که در ۱۳۱۹ به مظفر الدین شاه مخابره و عرض شده و پاسخ آنها است.

تهران؛ حقوق؛ شماره نسخه:۱۲۳ - ب

آغاز: هو الله تعالی شانه العزیز. کتابچه خلاصه احکام و مقررات مبارک ذات اقدس بندگان اعلی حضرت قدر قدرت شاهنشاهی ... در جواب تلگرافات و مطالب کتبی دایر بوزارت امور خارجه از تاریخ شهر جمیدی الاولی سنه اودئیل ۱۳۱۹؛ **انجام:** اقدامات لازمه بعمل بیاورید و تحقیق کرده احقاق حق نمائید.

خط: شکسته نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۴؛ کاغذ: فرنگی کبود، جلد: مقوا رویه مخمل سرخ، ۱۰۲گ، ۱۱ سطر (۲۲×۳۵/۵)، اندازه: ۱۵×۲۵سم [ف: - ۶۴]

● **تلگراف الکتریک** / فیزیک / فارسی

telegrāf-e elekterīk

در تلگراف و وسایلی که جهت برقراری ارتباط آن لازم است.

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۶۶۹۷/۱

آغاز: تلگراف الکتریک یک پیل و میزان کلونمتر دو خط تلگراف سه اسبابهای مختلفه چهار عمل تلگراف قسمت اول پیل به جهت خطوط تلگراف؛ **انجام:** و با دیانت در وصول قسمت اخبار و سرپوش در باب مطلب اخبار باشد و یک کتابچه دیگر سایر تکالیف را معین می کند

خط: شکسته نستعلیق، بی‌کا، تا: محرم ۱۲۸۱ق، جلد: تیماج قهوه‌ای، ۴۰گ (۶پ-۴۵پ)، ۱۲ سطر، اندازه: ۱۰/۵×۱۷سم [ف: ۲۰ - ۲۰۸]

● **تلگرافها** / اسناد / فارسی

telegrāf-hā

غیر همانند:

۱. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۶۹۱۷-عکس

با تاریخ ۱۳۰۵ و نمره ۷-۴۰ و نمره‌های دیگر خطاب به: میرزا فتح الله خان، آقا میرزا علی اکبر ... وکیل الدولة، معتمد السلطان بیگلربیگی؛ بی‌کا، بی‌تا [فیلمها ف: ۳ - ۲۶۵]

۲. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۲۸۰۰

آغاز: از طهران نمره ۴ بقزوین عمدة الامراء الغظام؛ **انجام:** شرفیاب شوند موید الدوله ۶ شعبان.

رونوشت مجموعه تلگراف‌هایی است که در میان امین السلطان صدراعظم ایران و امین الملک برادرش که وزیر مالیه بوده است و حکام و مأمورین عمده شهرهای آذربایجان و گیلان و قزوین و زنجان در ظرف قسمتی از سالهای ۱۳۰۷-۱۳۰۸ قمری مخابره شده و به ۲۶ شعبان ۱۳۰۸ منتهی می‌شود. تلگرام‌های مربوط به هر شهری را در قسمتی جداگانه به ترتیب تاریخ مخابره از تهران یا وصول به تهران در پی دیگر نسخه برداشته‌اند. این مجله شامل تلگرام‌های این چند شهر است: با قزوین (ص۱-۳۰)، بازنجان (ص۳۲-۸۰)، با تبریز و ساوجبلاغ و مراغه (ص ۸۴-۲۶۰)، با اروی (ص ۲۶۶-۲۷۲)، با خوی و ماکو (ص ۲۷۸-۲۸۸)، با اردبیل (ص ۲۹۴-۳۰۱)، با رشت (ص ۳۰۶-۳۸۶)؛ خط: تحریری، بی‌کا، تا: اوایل قرن ۱۴؛ کاغذ: فرنگی آبی، جلد: میشن خرمایی، ۳۷۶ص، ۱۷ سطر، اندازه: ۲۱×۳۳سم [ف: ۱۰ - ۷۸]

۳. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۳۳۶۵

آغاز: از طهران به قم جناب امیرالامراء العظام سپهدار دام مجده از قراریکه بعرض؛ **انجام:** باوبی احترامی نماید با حبس کند و این حرکات بیمعنی را نباید که مستحق توبیخ کامل شود چرا باید حاجی محمدرضاخان را حبس کند - امین السلطان

مجموعه‌ای است از متن مخابرات و تلگرافات این تلگرافات در سال‌های ۱۳۰۷ و ۱۳۰۸ق که مصادف با اواخر سلطنت ناصرالدین شاه قاجار است از طهران و از کاخ صاحبقرانیه و سلطنت آباد و باغ به ترتیب به: قم، اصفهان، شیراز، کاشان، یزد، بوشهر و توسط بندر بوشهر به (شوشتر، عربستان، بصره و محمره) و به کرمان به عناوین حکام ولایات محروسه ممالک ایران، فرماندهان لشکر، فرمان روایان و حکمرانان و ... شهرهای فوق الذکر مخابره شده که اکثر جواب دارد، تلگرافات بیشتر طهران از طرف شاه، امین السلطان، امین الملک، ظل السلطان مشیر الدوله، انیس الدوله، قوام الدوله و شهاب الملک صادر گردیده است. گیرندگان تلگرافات که نیز جواب تلگرافی داده‌اند به ترتیب عبارتند از: سپه دار، میرزا محمد، فخرالملوک (حاکمه شهرستان قم)، عباس میرزا (حاکم قم)، متولی باشی، امین الملک، امام جمعه، ظل السلطان (مسعود قاجار حاکم اصفهان)، حیدر قلی خان پسر مرحوم آصف الدوله، سعدالملک (حاکم بوشهر) رضا قلیخان، سراج الملک، معتمدالسلطان (نصرالله خان سرتیپ) معتمدالدوله، زنبور کچی باشی (نصرالله) میرزا همایون غفاری، معتمدالسلطان (محمد حسن خان سرتیپ) سهام السلطنه، کدخدا رجب، میرزا محمد وزیر، رئیس تلگرافخانه یزد، میرزا فتح الله مستوفی، جلال الدوله (حکمران یزد). نظام السلطنه (حسینقلی) معتمد السلطان (میرزا

کاظم خان)، سعدالملك (محمد حسن حام بنادر بوشهر) میرزا سلیمان مباشر بنائی، میرزا سلیمان خان، محمد مهدی خان سرتیپ، صمصام السلطنه، حاج امامقلیخان، معزالسلطنه، میرزا جوادخان حاجی ایلخانی، میرزا جوادخان، رئیس تلگرافخانه بوشهر، نظام السلطنه. فرج الله خان، فرمانفرما (حسن حاکم کرمان و بلوچستان). تعداد چندی از این تلگرافات با حروف رمز است که ترجمه آنرا در حاشیه نوشته اند متن این تلگرافات اغلب بر نظامت و اداره حیطه حکمرانی بر محل، و درخواست نرخ گندم و جو، درخواست وصول مالیات و صورت هزینه شهرها و ارسال وجوه مالیات به خزانه و فرستادن پول برای فوج توپخانه، و فرمان فرونشاندن طغیان سرکشان و یا مورد نفقد قرار دادن حکام از طرف شاه و راپرت ورود اشخاص مشکوک به بندر بوشهر (که به رمزاست)؛ خط: نستعلیق درشت خط، بی‌کا، تا: ۱۳۰۷-۱۳۰۸ق؛ کاغذ: فرنگی آبی آسمانی، جلد: تیماج سرخ، ۳۲۲ص، ۱۷-۱۸ سطر، اندازه: ۲۱×۳۳سم [ف: ۱۰ - ۱۲۰۱]

۴. تهران؛ حقوق؛ شماره نسخه:۱۲۹ - ب

تلگراف‌هایی است که از داخل و خارج به دربار ناصرالدین شاه شده است به فرانسه و به رمز و به فارسی و تاریخ‌های ۱۳۰۷ و ۱۳۰۸ و ۱۳۰۹ دارد؛ خط: شکسته نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۴؛ متن فرانسوی به حروف ایتالیایی؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج مشکی، ۶۸گ، اندازه: ۲۳×۲۳/۵سم [ف: - ۶۳]

۵. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۷۸۷۷

آغاز: راپورت بوشهر، حمدالله تاکنون از ناخوشی هندوستان و کراچی که شیوع دارد به سایر بنادر سرایت نکرده و سالم است ولی با وضع قرانتینه حالیه خداوند ترحم فرمایند. ۶ رمضان ۱۳۱۴؛

انجام: احمد خان شش بلوئی استعداد زیاد دارد و اگر بخواهند او را به قهر و غلبه دستگیر نمایند ...

تلگرافاتی است که از ۶ رمضان ۱۳۱۴ تا ۱۶ شعبان ۱۳۱۶ق از شهرهای مختلف ایران به تهران درباره رویدادها و تحولات شهرها مخابره شده است. اطلاعات مندرجه در آنها اغلب کوتاه و مربوط به جزئیات حوادث هر شهر می‌باشد؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۳۱۶ق، بی‌کا؛ تلگرافها در کاغذ آرم دار شیر و خورشید با عبارت «اداره تلگرافی دولت علیه ایران» نوشته شده و بعدا روی مقواهای سیاه چسبانده شده‌اند؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۶۹گ، مختلف السطر، اندازه: ۲۵×۳۶سم [ف: ۲۶ - ۳۵۳]

۶. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۷۱۲-ف

نسخه اصل:نسخه آقای دکتر حافظ فرمانفرمائیان.از شهرهای ایران به تبریز و تهران و از تهران به شهرستانها و خطاب در آنها به ثقة الاسلام است و مورخ ۷-۱۳۲۶ق؛ بی‌کا، بی‌تا [فیلمها ف: ۱-۵۹]

۷. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۹۱۶

دو مجلد آلبوم. مجموعه تلگرافات در ۲جلد. مجموعه تلگرافاتی است از رجال آذربایجان و دیگران با ستارخان درباره خلع محمد علی شاه و خرابی اوضاع ایران. فهرست زیرنویس تلگرافات جلد اول بدین‌گونه: ۱- تلگراف وکلای آذربایجان در مجلس شورای ملی به ستارخان سردار ملی در ۲۷ ذیقعده ۱۳۲۷، ۲- تلگراف حضرت نایب السلطنه عضدالملك به سردار ملی ستارخان در ۹ رجب ۱۳۲۷، ۳- تلگراف سردار اسعد بختیاری وزیر داخله به ستارخان سردار ملی در ۲۲ محرم ۱۳۲۸، ۴- تلگراف حضرت رئیس الوزراء به ستارخان سردار ملی در ۱۶ صفر ۱۳۲۸، ۵- تلگراف وزیر جنگ به ستارخان سردار ملی در ۱۰ ذیقعده ۱۳۲۷، ۶- تلگراف حضرت رئیس الوزراء به ستارخان سردار ملی در ۴ محرم ۱۳۲۸، ۷- تلگراف وزیر جنگ به ستارخان سردار ملی در ۲۲ ذیقعده ۱۳۲۷، ۸-تلگراف یکی از آزادیخواهان (عبدالحسین فرمانفرما) به ستارخان سردار ملی در ۶ ربیع الاول ۱۳۲۸، ۹- تلگراف سردار اسعد بختیاری وزیر داخله به ستارخان سردار ملی در ۱۲ صفر ۱۳۲۸، ۱۰- تلگراف سردار اسعد بختیاری وزیر داخله به ستارخان سردار ملی در ۱۶ صفر ۱۳۲۸، ۱۱- بقیه تلگراف وزیر داخله به ستارخان سردار ملی در ۱۲ صفر ۱۳۲۸، ۱۲- تلگراف رئیس مجلس (مستشار الدوله) به ستارخان سردار ملی در ۲۹ ذیحجه ۱۳۲۷، ۱۳- تلگراف سردار اسعد بختیاری وزیر داخله به ستارخان سردار ملی در ۲۸ محرم ۱۳۲۸، ۱۴- تلگراف رئیس مجلس شورای ملی (مستشار الدوله) به ستارخان سردار ملی در ۴ ربیع الاول ۱۳۲۸، ۱۵-تلگراف یفرم خان و سردار بهادر (جعفر قلی بختیاری) به ستارخان سردار ملی در ۱۲ ذیقعده ۱۳۲۷، ۱۶- تلگراف شجاع لشکر و حاج اسماعیل آقا توسط یار محمدخان کرمانشاهی به ستارخان سردار ملی در ۲ ربیع الاول ۱۳۲۸؛ ۱۷- تلگراف سردار بهادر (جعفر قلی) به ستارخان سردار ملی در ۵ محرم ۱۳۲۸، ۱۸- تلگراف حضرت رئیس الوزراء (سپهدار اعظم) به ستارخان سردار ملی در ۲۵ ذیحجه ۱۳۲۷، ۱۹- تلگراف سردار اسعد بختیاری وزیر داخله به ستارخان سردار ملی در ۲۵ صفر ۱۳۲۸، ۲۰- تلگراف رئیس مجلس شورای ملی (مستشارالدوله) به ستارخان سردار ملی در ۵ ربیع الاول ۱۳۲۸، ۲۱- تلگراف یکی از وکلای آذربایجان (هشترودی) به ستارخان سردار ملی در ۲۶ ذیقعده ۱۳۲۷، ۲۲-تلگراف سردار بهادر (جعفرقلی بختیاری) به سردار ملی ستارخان در پایان ذیقعده ۱۳۲۷، ۲۳-تلگراف رئیس مجلس شورای ملی (مستشارالدوله) به ستارخان سردار ملی در ذیقعده ۱۳۲۷. فهرست تلگرافهای جلد ۲: ۱- تلگراف سردار اسعد بختیاری در مورد اعلام پادشاهی سلطان احمد شاه قاجار در ۲ رجب ۱۳۲۷، ۲- تلگراف وزیر جنگ (سپهدار اعظم) در مورد برقراری نظم و مراقب اوضاع در ۲۸ جمادی الثانی ۱۳۷۲، ۳- تلگراف سردار اسعد بختیاری در مورد تعیین وکلای مجلس شورای ملی در ۲ رجب ۱۳۲۷، ۴-تلگراف انجمن ایالت تبریز به حکام و انجمن‌های ایالتی سایر شهرها در ۱۱ رجب ۱۳۲۷، ۵- تلگراف حضرت شرف سپهدار اعظم در مورد واگذاری وزارت خارجه داخله به سردار اسعد بختیاری در ۲۸ جمادی الثانی ۱۳۲۷، ۶-تلگراف حضرت رئیس الوزراء در مورد وگذاری ریاست کل

لشکر به وثوق السلطنه در ۲۸ جمادی الثانی ۱۳۲۷، ۷-تلگراف حضرت رئیس الوزراء و سردار اسعد بختیاری (وزیر داخله) در مورد منصوب شدن احمد شاه به شاهنشاهی ایران و حضرت عضدالملک به نیابت سلطنت در ۲۸ جمادی الثانی ۱۳۲۷، ۸-بقیه تلگراف ش ۷، ۹-تلگراف وزیر جنگ به ولایات و علماء اعلام در ۲۸ جمادی الثانی ۱۳۲۷، ۱۰-تلگراف هیئت وزرای عظام در مورد خارج شدن محمد علی شاه از ایران در ۲۷ شعبان ۱۳۲۷، ۱۱- تلگراف رئیس انجمن ولایتی در مورد فرار و پناهندگی محمد علی شاه به سفارت روس در ۲۸ جمادی ۱۳۲۷، ۱۲-بقیه تلگراف ش ۱۱، ۱۳-بقیه تلگراف ش ۱۱، ۱۴-تلگراف حضرت رئیس الوزراء و حضرت اشرف سردار اسعد در مورد خلع محمد علی شاه از سلطنت در ۲۸ جمادی الثانی ۱۳۲۷، ۱۵-بقیه تلگراف ش ۱۴، ۱۶-تلگراف صدر اعظم و سردار اسعد در مورد واگذاری وزارت عدلیه به فرمانفرما در ۲ رجب ۱۳۲۷؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ الصاق شده بر روی مقوای سیاه؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۴۳گ (ج ۱. ۲۳ گ و ج ۲. ۲۰گ) [سنا: ف: ۲ - ۹۱]

۸. **تهران؛ حقوق؛ شماره نسخه:۲۷۹ - ج**

آغاز: نمره کتاب ۸۲۵-صورت تلگرافاتی که بعنوان وزارت جلیله داخله در شهر ذی قعده سنه ۱۳۳۰ مخابره شده. از شیراز بطهران ۲۰ ذی قعده /۳۰ مقام محترم وزارت جلیله داخله دامت شو کته؛

انجام: ۳۴۷۱ از شیراز بطهران ۲۵ صفر /۳۱ جواب نمره ۴۵ دولتی ... منتظر جواب هستم نمره ۳۴۷۱ مهدی قلی

صورت تلگراف‌هایی است که از تاریخ ۲۰ ذیقعده ۱۳۳۰ تا ۲۵ صفر ۱۳۳۱ق از شیراز به تهران شده است؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۴؛ کاغذ: فرنگی، جلد: مقوا، ۳۸گ، ۱۸ سطر (۱۳×۱۷)، اندازه: ۱۶×۲۰سم [ف: - ۶۴]

۹. **تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۱۸۰۵۸**

بی‌کا، بی‌تا؛ انتقالی از کتابخانه پهلوی - مجموعه نوازی؛ ۱۴۱گ، اندازه: ۱۶/۳×۲۱/۳سم [رایانه]

● تلگرافهای رکن الدوله / اسناد / فارسی

telegrāf-hā-ye rokn-od-dowle

۱. **تهران؛ چهل ستون؛ شماره نسخه:۲۰۹**

رونوشت تلگرافهای رکن الدوله از فارس به طهران و غیره و تلگرافهای دیگران از قبیل امین السلطان، امین الملک، خانم شاهزاده، عین الملک به او. مجموعاً حدود صد تلگراف و تعدادی از آنها رمزی است و همه مربوط به سال ۱۳۱۰ می‌باشد و در دو جلد صحافی شده است؛ خط: شکسته نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۳۱۰ق؛ با این عنوان بر برگ نخست: «تلگرافهای رکن الدوله فرمان فرمای مملکت فارس»؛ ۳۹گ،۸-۹سطر[چند نسخه-ف: ۳۴۹]

۲. **تهران؛ چهل ستون؛ شماره نسخه:۲۱۰**

دنباله نسخه پیش؛ خط: شکسته نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ ۶۰گ، ۸-۹ سطر، قطع: رحلی [چند نسخه-ف: ۳۴۹]

● تلگرافهای سؤال و جواب / نامه‌نگاری / فارسی

telegrāf-hā-ye so’āl va javāb

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۹۲۲

از کرون باصفهان و از اصفهان به کرون؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۴؛ کاغذ: آبی، جلد: گالینگور، ۲۴گ، ۱۳ سطر (۸×۱۲)، اندازه: ۱۷×۲۱سم [سنا: ف: ۲ - ۹۴]

● تلگرافهای مشروطیت / اسناد / فارسی

telegrāf-hā-ye mašrūtīyat

غیر همانند:

۱. **تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۸۵۲۶**

بیشتر مربوط است به عین الدوله حکمران آذربایجان. جلد دوم؛ خط: شکسته نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۳۲۶ق، جلد: تیماج سرمه‌ای، ۳۲۲گ، مختلف السطر، اندازه: ۱۶/۵×۲۱سم [ف: ۲۸ - ۸۴]

۲. **تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۸۵۲۵**

مجموعه تلگرافات عین الدوله فرمانفرمای آذربایجان است که از شهرهای مختلف ایران در حوادث مشروطه به تبریز فرستاده شده یا از آنجا به تهران مخابره شده است و در ذیل اکثر آنها مهر «عباس بن حسین» (بیضی) دیده می‌شود؛ خط: شکسته نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۳۲۷ق، بر روی کاغذهای چاپ شده تلگرافات قدیم؛ جلد: تیماج سرمه‌ای، ۳۸۹گ، مختلف السطر، اندازه: ۱۶/۵×۲۰/۵سم [ف: ۲۸ - ۸۴]

● تلگرافهای معتمد السلطنه / اسناد / فارسی

telegrāf-hā-ye mo‘tamed-os-sāltane

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۹۹۹۸

چند پاکت، شامل تلگراف‌هایی است که برای معتمد السلطنه وزیر مالیه ارسال شده است، از جمله: تلگرافات بعد از ورود به تبریز، تلگرافات سال ۱۳۲۷، تلگرافات سال ۱۳۲۸، کاغذ نظام السلطنه در ۱۳۲۳ به معتمد السلطنه، کاغذ سعید الملک به معتمد السلطنه، کاغذ سردار افخم به معتمد السلطنه، فرمانی به محافظان راه طهران به گیلان درباره حفاظت از معتمد السلطنه و چند نامه و تلگراف دیگر از تبریز و ...؛ بی‌کا، بی‌تا [ف: ۳۱ - ۱۶۸]

● تلگرافهای والی مازندران به تهران و دیگر مناطق / متفرقه / فارسی

telegrāf-hā-ye vālī-ye māzandarān be tehrān va dīgar manāteq

صورت تلگراف‌هایی است که حاکم مازندران در بین

تاریخ‌های رجب ۱۲۹۷ تا شعبان ۱۲۹۸ به تهران و سایر ممالک محروسه ارسال کرده است. عنوان امضای پای تلگراف‌ها «محمد» و «والی» می‌باشد.

قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه:۳۷۲۹

آغاز: بارفروش به طهران. حضور مبارک حضرت والد تلگراف حضرت والد زیارت گردید در باب آن دونفر کودار که درراه لیوان تیر به چوب تلگراف انداخته بودند؛ **انجام:** ساری بار فروش. عالیجاه میرزا ابوطالب در باب طلب حاجی محمد حسن از هدایت خان چرا تعلل و اهمال می‌نمائید بگیرید و قبض بفرستید

خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ ۶۳گ، مختلف السطر، اندازه: ۱۷×۲۲سم [ف مخ: ۱ - ۴۹۴]

● تلگرافهای وزارت مالیه و کشف رمز آنها / اسناد / فارسی

telegrāf-hā-ye vezārat-e mālīye va kašf-e ramz-e ānhā

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۱۹۱۱

خط: شکسته نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۳۲۸ق؛ کاغذ: فرنگی، جلد: کلاسوری، ۷۵گ [ف: ۳۴ - ۸۴]

● تلگرافهای ولایات ایران به ناصرالدین شاه / اسناد / فارسی

telegrāf-hā-ye velāyāt-e īrān be nāser-ed-dīn šāh

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۸۲۱۶

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۴؛ جلد: تیماج یشمی، ۳۶۳گ، مختلف السطر، اندازه: ۲۰×۳۳سم [ف: ۲۷/۲ - ۱۵]

● تلماک (ترجمه) / داستان / فارسی

telmāk (t.)

میرزا آقاخان کرمانی، عبدالحسین، ۱۲۷۰-۱۳۱۴؟قمری

mīrzā āqā-xān-e kermānī, ʻabd-ol-hoseyn (1854-1897)

لوئی چهاردهم نبیره‌ای داشته که تحت نظر «فنلون» نامی تعلم و تلمذ می‌کرده است تندخویی و سبکسری آن شاهزاده سبب می‌شود که فنلون دست به تألیف این کتاب زند. در این کتاب فنلون ابتدا از دوره جوانی و عشق و غرور آن سخن می‌گوید و نشان می‌دهد که در این دوره چگونه هر جوانی خود را به مهلکه می‌اندازد. سپس سخن را به تهذیب اخلاق و تدبیر منزل می‌کشاند و بعد از سیاست و مدنیات گفتگو می‌کند به آخر بحث را به تصوف و ربوبیت منعطف می‌سازد و معانی فلسفی را به صورت اساطیر و افسانه جلوه می‌دهد. شاهزاده را این سخن‌پردازی فنلون خوش می‌آید و از این گفتارها پند و عبرت می‌گیرد. (انوار)

[دنا ۳۰۹/۳؛ فهرستواره منزوی ۳۸۲/۶]

تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۳۷۹

آغاز: بسمله، ترجمه تلماک. جهانجویا دیده جهان بگشای تا جهان را نقش نهان بینی و نهان را عین عیان. بیت: چشم دل باز کن که جان بینی ×× آنچه نادیدنی است آن بینی؛ **انجام:** مایه خرابی و خسارت خود و دیگران بلکه باعث انهدام بنیان امر معامله و تجارت و مرارت مردمانند

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: محتملاً قرن ۱۳، جا: استانبول (احتمالا)؛ آخر ناتمام؛ کاغذ: فرنگی نخودی، جلد: کاغذ قرمز، ۸۸گ، ۲۰ سطر (۷×۱۵)، اندازه: ۱۳/۵×۲۱/۵سم [ف: ۱ - ۳۶۷]

● تلماک (ترجمه) / داستان / فارسی

telmāk (t.)

ناظم العلوم، علی بن محمد قاسم، - ۱۳۱۷ ؟ قمری

nāzem-ol-ʻolūm, ʻalī ebn-e mohammad qāsem (- 1900)

اصل آن شامل هیجده فصل است ولی این ترجمه بیش از سه فصل را در بر ندارد.

چاپ: تهران، سنگی، ۱۳۰۴، خشتی، ۶۷۰ص

[دنا ۳۰۹/۳؛ فهرستواره منزوی ۳۸۲/۶]

تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۱۱۰۴

آغاز: آخرین سلاطین شهر ترواکه پریام نام داشت خواهری داشت هیزیون نام که هر کول رب النوع شجاعت او را فریفته؛ **انجام:** ولی تا هر چند که ممکن بود دیده حسرت بر یکدیگر داشتیم و تخمفراق در دل کاشتیم. پایان نسخه: ... و کان ذلک فی الثانی من العشر الثانی من الشهر العاشرین السنه الخامسة بعدالعشر من المأته الرابعه من الالف الثانی من الهجرة النبویه ... و ذلک فی ۱۲ شهر شوال المکرم سنه ۱۳۱۵.

خط: نستعلیق، کا: محمد صادق بن محمد علی منشی علی آبادی مازندرانی، تا: دوشنبه ۱۲ شوال ۱۳۱۵ق؛ با سرلوح مذهب؛ جلد: تیماج، قرمز، ۶۲گ، ۱۳ سطر (۶/۵×۱۱/۵)، اندازه: ۱۱/۵×۱۸سم [ف: ۳ - ۱۲۶]

● التلویحات / فلسفه / عربی

at-talwīḥāt

سهروردی، یحیی بن حبش، ۵۴۹؟ - ۵۸۷ ؟ قمری

sohravardī, yahyā ebn-e hebaš (1155 - 1192)

این کتاب مشتمل بر سه رساله «منطق التلویحات»، «تلویحات طبیعی» و «کتاب الهیات تلوحیات» می‌باشد:

۱- منطق التلویحات: مشتمل بر شش مرصد و هر «مرصد» مشتمل

بر چند «تلویح»: ۱. ایساغوجی مشتمل بر ده تلویح؛ ۲. قول شارح مشتمل بر سه تلویح؛ ۳. ترکیب جزئی مشتمل بر چهار تلویح؛ ۴. جهات قضایا و تصرفات در آنها مشتمل بر پنج تلویح؛ ۵. ترکیب الحجج مشتمل بر سه مطلع؛ ۶. برهان و احوال آن مشتمل بر شش تلویح. آغاز «بسمله. السبحات لجلالک اللهم یا قیوم افض علینا من غطایم برکاتک و یسرلنا العروج الی عروش قدسیاتک»، انجام: «فمثل هذاالدور ممکن و الله اعلم. تم قسم المنطق بحمدالله العلی الکبیر و الصلوة علی خیر خلقه محمد البشیر النذیر.»

۲- تلویحات طبیعی: مشتمل بر چهار «مرصد» و هر مرصد مشتمل بر چند «مورد» و هر مورد حاوی چند «تلویح»: ۱. امور عام مربوط به اجسام مشتمل بر سه مورد؛ ۲. بساط اجسام مشتمل بر سه تلویح؛ ۳. مزاج و ترکیب و آثار علویه مشتمل بر سه تلویح؛ ۴. نفوس مشتمل بر سه مورد. آغاز: «بسمله. نستعین بالله واهب العقل عز السلطانه فی تحریر الفن الثانی من کتاب التلویحات و هو الطبیعی حرسه الله من غیر اهله»، انجام: «و الفکر حرکة الذهن الی المبادی لینتقل منها الی المطالب و الحدس جودة هذه الحرکة الی اقتناص الحد الاوسط من غیر طلب کثیر و الذکاء شدة هذه القوه ... انه ولی التوفیق.»

۳- التلویحات اللوحیه و العرشیه: مشتمل بر «مقدمه» و سه «تلویح» و پنج «مورد» و یک «مرصاد». آغاز: «بسلمه. تبارکت ربنا خالق النور و مبدأ الوجود ارزقنا شوق لقائک و الصعود الی جناب کبریائک و اجعل ذواتنا ... هذا هو الشروع فی علم مابعدالطبیعه من التلویحات اللوحیه و العرشیه»، انجام: «واذکرنی فی صالح دعائک وفقنا الله و ایاک و ارحمنا و آوانا انه سیدنا و مولینا ... و صلواته علی النبی محمد و آله اجمعین». (اردلان)

آغاز: بسم الله الرحمن الرحیم ربنا آتنا فی هذه الدنیا حسنة و فی الآخرة حسنة تبارک ربنا خلاق النور ... هذا هو الشروع فی علم ما بعد الطبیعه من التلویحات اللوحیة و العرشیة لم التفت فیها الی المشهور من مذاهب المشائین بل انقح فیها

انجام: و لاتبذلن العلم و اسراره الا لاهله و اتق شر من احسنت الیه من اللئام فلقد اصابتنی منهم شداید، و اذکرنی فی صالح دعایک وقفنا الله و ایاک و رحمنا و آوانا انه سیدنا و مولانا و لواهب العقل حمد غیر متناه

چاپ: بخش سوم آن در مجموعه مصنفات شیخ اشراق، جلد اول، تصحیح هانری کربن (تهران، پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی: ۱۳۸۰ (چاپ سوم))؛ بخش یکم آن به‌وسیله مرحوم دکتر علی اکبر فیاض زیر عنوان «منطق التلویحات» در سال ۱۳۴۴ در دانشگاه تهران به چاپ رسیده

[مقدمه پروفسور کربن بر چاپ تلویحات (از انتشارات انستیتوی ایران و فرانسه). فارس شناسی ص ۱۳۷]

شرح و حواشی:

۱- شرح التلویحات؛ شهرزوری، محمد بن محمود (-۷)

۲- شرح التلویحات؛ ابن کمونه، سعد بن منصور (-۶۸۳)

۳- شرح التلویحات؛ لاهیجی، حسام الدین بن یحیی (-۱۱)

۱. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۱۴

آغاز: السبحات لجلالک اللهم یا قیوم افض علینا من عظائم برکاتک و یسر لنا العروج الی عروش قدسیاتک؛ **انجام:** برابر

خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۶۰۷ق، جا: ملاطیه روم؛ ۱۵۰گ، ۲۱ و ۲۲ سطر، اندازه: ۹×۱۴سم [ف: ۲ - ۵۸]

۲. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۹۳۵

خط: نسخ، کا: عبدالسلام بن عبدالسمیع بصری، تا: ۶۶۱ق؛ کاغذ: دولت آبادی، جلد: میشن قهوه‌ای، ۲۳۶گ، ۱۳ سطر، اندازه: ۱۲/۹×۱۷/۲سم [ف: ۱ - ۱۲۶]

۳. شیراز؛ بنیاد فارس‌شناسی؛ شماره نسخه:۱۰۱

آغاز: آغاز فن ثانی: بسمله رب تمم بالخیر، نستعین بالله واهب العقل عز سلطانه فی تحریر الفن الثانی من کتاب التلویحات و هو الضعبی حرسه الله من غیر اهله و الله تعالی خیر من اعان و ندکر ما نورد منه فی اربعه مراصد؛ آغاز فن ثالث: بسمله، اللهم باللطیف تبارکت ربنا خالق النور و مبدا الوجود ارزقنا شوق لقائک و الصعود الی جناب کبریائک و اجل ذواتنا؛ **انجام:** انجام فن اول: بالعدد غیر ما توقف علیه المطر بالعدد فمثل هذا الدور ممکن و الله اعلم؛ انجامه فن اول: تم الفن الاول من کتاب التلویحات و هو المنطق و یتلوه الفن الثانی و هو الطبیعی حرسه الله من غیراهله، علقه الفقیر المحتاج الی عفو ربه الغفور موسی بن عبدالله بن محمد الکاکلی الاردبیلی و الصلوة علی سیدنا محمد و آله اجمعین

خط: نسخ، کا: موسی بن عبدالله بن محمد دکاکلی اردبیلی، تا: قرن ۸؛ تملک: محمد معصوم بن محمد حسن قزوینی، آخوند ملاعبدالصمد مشهور به همدانی؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۱۰۳گ، ۱۷ سطر (۹×۱۱/۵)، اندازه: ۱۲×۱۶/۵سم [ف: - ۱۳۷]

۴. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۳۵۷۲/۳

آغاز: بسمله و به نستعین رب یسر و لاتعسر و اعن بکرمک یا کریم نستعین بالله و اهب العقل عن سلطانه فی تحریر الفن الثانی من کتاب التلویحات و هو الطبیعی؛ **انجام:** بیان النفس و نفیه کلام بالادراک الی العلم الاخیر میسراً کل عسیرانه ولی التوفیق.

خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۰۱۵ق؛ ۳ص (۳۷۲-۳۷۴) [ف: ۱۰ - ۱۵۴۰]

۵. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۳۵۷۲/۲

آغاز: بسمله، و به نستعین رب تمم یا کریم بمنک وجودک یا قاضی الحاجات. هذه ... تلویحات علی اصول من الحکمة ابنیته؛ **انجام:** و ایاک و رحمنا و اوانا انه سیدنا و مولانا و لواهب العقل حمد غیر مشاهین تمت فاحکم بیننا و بینهم بالخیرات عفی عنهم

خط: نسخ ریز، کا: محمد مقیم بن صفی الدین محمود شجاعی بن قاسم بن محمود بن شرف الدین سلیمان شیرازی، تا: ۱۰۱۵ق؛ جلد: تیماج تریاکی، ۱۳ص (۳۵۸-۳۷۰)، اندازه: ۱۹×۲۴/۶سم [ف: ۱۰ - ۱۵۴۰]

۶. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۵۳
آغاز: بسمله. السبحات لجلالک اللهم یا قیوم افض علینا من غطایم برکاتک و یسرلنا العروج الی عروش قدسیاتک؛ **انجام:** و اذکرنی فی صالح دعائک وفقنالله و ایاک و ارحمنا و آوانا انه سیدنا و مولینا ... و صلواته علی النبی محمد و آله اجمعین
خط: نسخ ریز و خوانا، کا: محمد صالح بن علی نقی بن محمد تقی بن ثانی، تا: ۱۰۹۰ق؛ در آغاز این کتاب، غزلی از صائب با مطلع: «عارفانی که از این رشته سری یافته‌اند ×× بیخبر گشته زخود تا خبری یافته‌اند» و مثنویی به بحر رمل احتمالا از رضاقلی خان هدایت در پنج صفحه به شیوه چلیپایی نگاشته شده است؛ واقف: تاج ماه بیگم، ۱۲۶۲ق؛ کاغذ: نخودی آهار مهره، جلد: مقوایی باروکش آبی پارچه‌ای، ۳۸گ، ۲۵ سطر، اندازه: ۱۸×۲۳سم [ف: ۱ - ۶۷]

۷. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۱۵
خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۳۲۱ق؛ ۴۶گ، ۲۶ سطر، اندازه: ۲۱×۲۳سم [ف: ۲ - ۵۹]

۸. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۴۹۰۰/۹۲
آغاز: من التلویحات فی ابطال الجزء، برهان آخر اذا ضربنا کرة علی بسیط جرمین فی الاعیان فرضاً لو کان هذا الجزء حقاً لجازان یلاقیه بغیر منقسم و هو محال؛ **انجام:** فیک غیوم الطبیعة یبدولک شرطاً فما کتم عند الحکماء
تنها بخشی از آن است: ابطال الجزء، تناهی امتدادات، قبول الجسم الانفصال الی غیر النهایة، ابطال الخلاء؛ خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج قهوه‌ای، ۳گ (۲۴۳پ-۲۴۵پ)، ۲۵ سطر (۱۵×۲۹)، اندازه: ۲۳×۳۵سم [ف: ۱۴ - ۹۸]

۹. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۳۵۷۲/۴
آغاز: بسمله و بنستعین رب یسر و لاتعسر و اعن بکرمک یا کریم نستعین بالله و اهب العقل عن سلطانه فی تحریر الفن الثانی من کتاب التلویحات و هو الطبیعی؛ **انجام:** بیان النفس و نفیه کلام بالادراک الی العلم الاخیر میسراً کل عسیرانه ولی التوفیق.
فن دوم از تلویحات که در طبیعی است و مشتمل بر چهار مقصد است و هر مقصد دارای فصولی است؛ خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: تیماج تریاکی، ۳۰ص (۳۷۶-۴۰۵)، اندازه: ۱۹×۲۴/۶سم [ف: ۱۰ - ۱۵۴۰]

● **تلویحات** / عرفان و تصوف / فارسی

talvīhāt

نوربخش خراسانی، محمد بن محمد، ۷۹۵- ۸۶۹ قمری
nūrbaxš-e xorāsānī, mohammad ebn-e mohammad (1393 - 1465)

در اثبات حالات و صفات بشری برای اولیا و انبیاء با عنوان «ای عزیز». مؤلف در این رساله از ریاضات جوکیان هندی و از معتقدات غلو آمیز عامه درباره اولیا و فرق میان کشف و تحقیق و تسخیرات و خوارق است سخن می‌گوید و از شیخ علی لالا یاد می‌کند.
[دنا ۳۰۹/۳]

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۳۹۳۹/۷
آغاز: و برورثه حقیقی وی از ائمه هدی ... اما بعد بدانکه اشرف موجودات ... طایفه و اصله انبیا و اولیاء الله آمد و وصول حقیقی به سرادقات جلال و سیات جمال.. بی واسطه هدایت و ولایت این طائفه ... متعذر است مگر بر سبیل ندرت؛ **انجام:** محققان عرصه توحید و مکاشفان خطه تفرید را به صحبت کاملان برساند بحرمته مظاهر ذاته و صفاته من الاقطاب و الافراد. تمت الرساله. تلویحات السید الاولیاء الغوث االاعظم حضرظ النور بخش قدس سره.
بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: آغاز؛ کاغذ: هندی نخودی، جلد: تیماج قرمز،۲۱ص(۹۷-۱۱۷)،۱۵سطر،اندازه:۱۵/۵×۲۶سم[ف: ۱۰- ۲۰۶۲]

● **التلویحات الصوفیة** / عرفان و تصوف / عربی
at-talwīḥāt-uṣ ṣūfīya

چهچهانی، صوفی بن جوهر
čahčahānī, sūfī ebn-e jowhar

اسرار و رموز صوفیان است درباره شناخت باری تعالی و صفات وی و تشخیص انسان کامل و ذکر روح و سر، ضمن ده تلویح کوتاه و مطالب با اشاره و اختصار بیان شده است.
[دنا ۳۰۹/۳]

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۵۶۵۷/۲۱
آغاز: الحمدلله الذی قام بوحدانیة ذاته و ظهر بتعدد صفاته لابل ظهر بذاته و صفاته عین ذاته؛ **انجام:** علی ما أشرنا الیه من التلویحات العشرة الکاملة، حامداً لله تعالی و مصلیاً علی نبینا محمد و آله و أصحابه الطاهرین.
خط: نسخ زیبا، بی‌کا، بی‌تا؛ تملک: معصومعلی بن علی عسکر به تاریخ ۱۱۸۷ق؛ جلد: مقوایی عطف تیماج قهوه‌ای، ۴گ (۲۵۶پ-۲۵۹پ)، ۲۴ سطر، اندازه: ۱۴×۲۲سم [ف: ۱۵ - ۵۹]

● **تلویح الاشارة فی تلخیص شرح الزیارة** / شرح دعا / عربی

talvīh-ul išāra fī talxīṣ-i š.-iz zīyāra

شهرستانی، محمد حسین بن محمد علی، ۱۲۵۵ - ۱۳۱۵ قمری
šahrestānī, mohammad hoseyn ebn-e mohammad ʻalī (1839 - 1898)

وابسته به: شرح الزیارة الجامعة الکبیرة؛ احسائی، احمد بن زین الدین (۱۱۶۶-۱۲۴۱)
خلاصه‌ای از «شرح الزیارة الجامعه» شیخ احمد احسائی است و

نظرات خود را در حاشیه نگاشته است. در دیباچه آورده است: «انی رأیت الفرقة الحقة مختلفة غایة الاختلاف فی حق الشیخ الجلیل المتین احمد بن زین الدین ره فمنهم الغالی فیه حتی یلحقه بدرجة العصمة و یساویه بسلمان و منهم الغالی له حتی یرمیه بالغلو و الطغیان و انی اری ان الفریقین قد اخطأ الوسط الحق و منشاءه عدم الغور فیما کتبه من المؤلفات لاشتما لها علی التطویل الممل بحیث لایزعب الناظر فی استیفائه کما هو حقه و له اصطلاحات مخصوصة مستنکره بظواهرهالغیر المرادة کما صرح بذلک فی غیر موضع من کتبه و لایخلو کلماته عن الخطاء و الاشتباه فی فهم الاخبار و کلمات العلمأء الابرار فهو عندی علی النمط الاوسط العلماء شدید الهمة فی نشر فضائل اهل البیت (ع) دقیق النظر فی معرفهتم لکنه یصیب و یخطی و ربما اخطاء فاحشایجل مثله عن مثله فلا ینبغی رمیه بالغلو لبرائته منه جداً و لاالغلوفیه و الاخذ منه تعبداً بلادلیل لظهور الخطاء منه کثیرا کل ذلک یظهر لمن تدبر فی کلماته و تعمق فی کتبه و مصنفاته و لما کان من اتقنها و اشرفها ما الفه فی شرح الزیارة الجامعة الکبیرة لاشتماله علی جمیع مطالبه و مقاصده و اسراره و مآربه رایت ان الخصه تلخیصانا فعا یشتمل علی لب المطالب بحذف المکررات و المستطردات لیسهل تناوله للناظرین و اشیر فی الهامش الی ما یشتمل علیه من المتشابهات و الاشتباهات لیظهر ما قررناه للمنصفین».

[دنا ۳۰۹/۳]

مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۷۵۱۹

آغاز: الحمدلله رب العالمین و العاقبة للمتقین؛ **انجام:** الذی علم الانسان ما لم یعلم و الحمدلله رب العالمین.

خط: نسخ، بی‌کا، تا: جمعه ۲۲ محرم ۱۲۹۲ق؛ متن زیارت جامعه در سر صفحه ها نوشته شده؛ ۴۹گ، ۱۹ سطر، اندازه: ۱۴×۲۲سم [ف: ۶ - ۲۲۴]

← التلویح الی اسرار التشریح > التلویح الی اسرار التنقیح

● التلویح الی اسرار التنقیح = التلویح الی اسرار التشریح / طب / عربی

at-talwīḥ ilā asrār-it tanqīḥ = at-talwīḥ ilā asrār-it tašrīḥ

خجندی، محمد بن عبداللطیف، - ۵۵۲ قمری

xojandī, mohammad ebn-e ʻabd-ol-latīf (- 1158)

وابسته به: تنقیح المکنون من مباحث القانون؛ خجندی، محمد بن عبداللطیف (-۵۵۲ق)

یکی از فضلاء کتاب «قانون» بوعلی در طب را مختصر نموده و آن را «المکنون» نام گذارده است. سپس خجندی کتاب «المکنون» را مختصر نموده و فواید غریبه‌ای را که شیخ الرئیس ذکر ننموده بر این مختصر افزوده آن را «تنقیح المکنون من مباحث القانون» نام گذارده است. پس از آن خجندی کتاب تنقیح خود را دیگر بار مختصر نمود و فواید عجیبه‌ای را بر آن افزود و آن را «تلویح الی اسرار التنقیح» نام گذارد که رساله حاضر باشد و به گفته صاحب کشف الظنون در این کتاب با وجود کمی حجم مسائلی عنوان شده که در اکثر مطولات چنین مسائلی بررسی نشده است. این کتاب در پنج «فن» و هر فن در چند فصل» است: ۱. تعریف طب و موضوعات و احوال امور طبیعی؛ ۲. امراض و اعراض کلی؛ ۳. حفظ صحت؛ ۴. وجوه معالجات به حسب امراض کلی؛ ۵. حمیات و بحارین. ظاهراً با دو دیباچه. لطف الله طبیب مصری شیفته آن بوده و گزارشی بر آن به نام «التصریح فی شرح التلویح» نوشته است که چند نسخه از آن در متحف عراقی معرفی شده است.

آغاز۱: بسمله، قال الشیخ الامام الفاضل ... محمد بن محمدبن ابی نصر الخجندی قدس الله روحه اما بعد حمدلله واهب العقل ومفیض الخیر والعدل والصلوة علی خیر خلقه ... فانی لماَ فرغت من تعلیق لطایف القانون ...

آغاز۲: بسمله. و به ثقتی. اما بعد حمد الله و الصلوة علی نبیه فهذا مختصر جمعته بالتماس بعض و جعلته خمسة فنون یشتمل کل منها علی فصول: الاول فی حد الطب و موضوعاته و احوال الامور الطبیعیة

چاپ: مطبوعات الجهادیه، ۱۲۵۰ق.

[کشف الظنون ۵۰۰/۱؛ معجم المطبوعات، سرکیس ۸۱۸/۱؛ فهرس المخطوطات الطبیة المصورة بقسم التراث العربی (کویت) ص ۶۱؛ نسخ خطی پزشکی ایران ص ۷۹ و۸۰؛ هدیة العارفین ۲-۹۲؛ معجم المؤلفین ۱۰-۱۹۲؛ بروکلمان ۱-۸۲۶؛ دنا ۳۳۱۰/۳]

شرح و حواشی:

۱- کشف التلویح الی اسرار التنقیح؛ طبیب، محمد بن جلال (-۱۱)

۲- التوضیح فی شرح التلویح

۱. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۲۹۶/۱-۲/۱۱۶

آغاز: برابر۱؛ انجام: فأما اوصال الجسد فهی الرأس و العنق و الکتفان ... و الساقان و القدمان و الله اعلم بالصواب.

خط: نسخ، کا: محب بن عاصم المنطبب، تا: جمادی الثانی ۹۰۹ق؛ مصحح، محشی؛ تملیکی به تاریخ ۱۱۶۳؛ ۹۹گ، ۲۱ سطر، اندازه: ۱۰/۵×۲۲سم [ف: ۲ - ۱۰۳۹]

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۹۹۷

نسخه اصل: همان نسخه بالا [عکسی ف: ۵ - ۴۰۹]

۲. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۱۱۷۹

خط: نسخ، کا: ابویزید بن احمد بن عوض، تا: ۹۸۹ق؛ کاغذ: دولت آبادی، جلد: رویه کاغذی، ۱۱۱گ، ۱۹ سطر، اندازه: ۱۵/۵×۲۳/۶سم [ف: ۱ - ۱۲۶]

۳. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۳۶۰/۱۷

آغاز: برابر۱؛ **انجام:** مع الاسهال الصفراوی مذموم و کذلک
خط: نستعلیق، کا: طبیب حموی، تا: دوشنبه ۱۲ رجب ۱۰۰۷ق، جا: اصفهان؛ افتادگی: انجام؛ کاغذ: سفید [سنا: ف: ۱ - ۱۸۷]

۴. تهران؛ علوم پزشکی؛ شماره نسخه:۷۵

آغاز: برابر۲؛ **انجام:** عجز القوة عن مقاومة المرض. هذا آخر ما قصدنا ذکره فی هذا المختصر فمن حفظوا حقق معانیه فهو حقیق بان یصیب فی الاعمال و جدیر بان یرزق التایید من الله و الله اعلم و احکم.
کا: محمد مؤمن بن سید مسلم بن محمد مؤمن بن عضدالدین بن دستغیب حسنی حسینی طبیب، تا: سه‌شنبه ۱۹ ذیحجه ۱۱۱۱ق [نشریه: ۳ - ۳۶۸]

۵. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۷۵۲۰

آغاز: برابر۱؛ **انجام:** مع الاسهال الصفراوی مذموم و کذلک
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: انجام؛ کاغذ: نخودی، جلد: تیماج خرمایی، ۳۴گ، مختلف السطر، اندازه: ۱۹×۲۸سم [ف: ۱۹ - ۱۳۶]

۶. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۸۰۴۸

بی‌کا، تا: ۱۲۸۹ق [د.ث. مجلس]

۷. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۸۰۵۱/۵

بی‌کا، بی‌تا؛ کاغذ: فرنگی، جلد: مقوا، ۲۵۴ص (۳۵۶-۶۰۹)، ۱۴ سطر (۹×۱۶/۵)، اندازه: ۱۵/۵×۲۴سم [ف: ۱۷ - ۱۷]

۸. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۴۷۸/۱

آغاز: برابر؛ **انجام:** عن مقاومة المرض و هذا آخر ما قصدنا ذکره فی هذا المختصر ... .. و الحمد لله علی کل حال.
خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ کاغذ: هندی، جلد: مقوا با روکش گالینگور سبز، ۱۲۸گ (۴پ-۱۳۱پ)، ۱۵ سطر (۹×۱۷)، اندازه: ۱۵/۵×۲۵/۵سم [ف: ۱۲ - ۳۳۳]

۹. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۴۳۸/۱

آغاز: برابر۱ و ۲ **انجام:** و مما یدل علی الموت من غیر بحران عجز القوة عن مقاومة المرض. هذا آخر ما قصدنا ذکره فی هذا المختصر و حقق معانیه فهو حقیق بان یصیب فی الاعمال و جدیر بان یرزق التایید من الله المتعال. و الله اعلم و احکم.
خط: تعلیق، کا: محمد امین شریف، تا: جمعه ۱۰ شوال ۱۰۸۳ق؛ تملک: محمد حسینی طبیب مازندرانی در ربیع الاول ۱۱۸۸ق؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج، ۲۲۷گ، ۱۹ س (۱۳/۵×۱۷)، اندازه: ۱۳×۱۹سم [ف: ۴ - ۷۴۲]

● التلویح الی کشف حقایق التنقیح / اصول فقه / عربی

at-talwīḥ ilā kašf-i ḥaqāyiq-it tanqīḥ

تفتازانی، مسعود بن عمر، ۷۲۲ - ۷۹۲ ؟ قمری

taftāzānī, mas'ūd ebn-e 'omar (1323 - 1390)

وابسته به: التوضیح فی حل غوامض التنقیح؛ صدرالشریعة الثانی، عبیدالله بن مسعود (-۷۵۰)

تاریخ تألیف: دوشنبه ۲۹ ذیقعده ۷۵۸ق؛ محل تألیف: ترکستان
تنقیح الاصول، کتابی است از صدرالشریعه عبیدالله بن مسعود محبوبی بخاری حنفی (-۷۴۷ق) که مؤلف در آن به اختصار به تبیین مباحث کتاب فخرالاسلام بزدودی پرداخته است. سپس خود بر آن شرحی موسوم به «التوضیح فی حل غوامض التنقیح» نوشته است. کتاب «توضیح» دارای شروح و حواشی زیادی است. اولین و مهمترین شرح آن «التلویخ فی کشف حقایق التنقیح» تفتازانی است. شارح این کتاب را با عنوان «قوله» مقاصد و مشکلات هر دو کتاب اصل و شرح را توضیح داده است. شارح در مقدمه درباره ویژگی‌های شرح آورده است: «ثم جمعت هذا الشرح ... مشتملاً علی تقدیر قواعد الفن و تحریر معاقده و تفسیر مقاصد الکتاب و تکثیر فوائده مع تنقیح لما آثر فیه المص بسط الکلام و توضیح لما اقتصر فیه علی ضبط المرام فی ضمن تقریرات تنقیح لورودها اصداف الاذان و تحقیقات تهتز لادراکها اعطاف الاذهان».

آغاز: الحمدلله الذی احکم بکتابه اصول الشریعة الغراء و رفع بخطابه فروع الحنیفیة المسحة البیضاء ... و بعد، فان علم الاصول الجامع بین المعقول و المنقول النافع فی الوصول ...

انجام: عصمنا الله [تعالی] بعونه الکریم عن اتباع الهوی و وفقنا بلطفه العمیم لسلوک طریق الهدی انه ولی العصمة والتوفیق و منه الهدایة الی سواء الطریق.

چاپ: استانبول، ۱۳۰۴ق؛ قاهره، ۱۳۲۷ق

[دنا ۳۱۰/۳ (۲۷ نسخه)؛ کشف الظنون ۴۹۶/۱؛ التراث العربیه ۱۲۶/۲؛ ذخائر التراث العربیة الاسلامی ۴۱۲/۱؛ مکتبة امیر المومنین ۲۶۷/۱؛ الاوقاف العامة موصل ۱۶۳/۲ و ۶۳/۴]

شرح و حواشی:

۱- حاشیة التلویح الی کشف حقائق التنقیح؛ طوسی، علی بن محمد (-۸۷۷)
۲- حاشیة التلویح الی کشف حقائق التنقیح؛ قوشچی، علی بن محمد (-۸۷۹)
۳- حاشیة التلویح الی کشف حقائق التنقیح؛ ابن فناری، حسن بن محمد شاه (۸۴۰-۸۸۶)
۴- حاشیة التلویح الی کشف حقائق التنقیح؛ ملا خسرو، محمد بن فرامرز (-۸۸۵)
۵- حاشیة التلویح الی کشف حقایق التنقیح؛ حفید تفتازانی، احمد بن یحیی (-۹۱۶)
۶- حاشیة التلویح الی کشف حقائق التنقیح؛ قاضی زاده، احمد بن محمود (-۹۸۸)
۷- التصریح بغوامض التلویح؛ سیالکوتی، عبدالله بن عبدالحکیم (-۱۱)
۸- حاشیة التلویح الی کشف حقائق التنقیح (دو حاشیه نا شناس)

۱. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۹۷۹۶

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، تا: اواخر قرن ۸؛ مصحح؛ واقف: خان بابا مشار، اردیبهشت ۱۳۴۶؛ کاغذ: حنایی سمرقندی، جلد: مقوا عطف میشن مشکی، ۲۳۹گ، ۲۷ سطر، اندازه: ۱۷×۲۷سم [ف: ۱۶ - ۹۲]

۲. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۴۲۳۹

آغاز: برابر؛ **انجام:** و منحه الجسام و الصلوة علی نبیه محمد و آله و أصحابه البررة الکرام، تم ...

خط: نسخ تعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۹؛ محشی؛ کاغذ: شرقی، جلد: چرم قرمز، ۲۱۷گ، ۲۷ سطر (۱۲×۲۰)، اندازه: ۱۸×۲۶/۵سم [ف: ۳۶ - ۴۶]

۳. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۹۱۴۷

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۹؛ تملک: صدر بن منصور حسینی در لاهیجان، عبدالسلام بن سراج الدین یعقوب انجو، حبیب الله مشهور به میرزا جان شیرازی، محمد بن یعقوب مشهور به میرزا جان لاهیجی؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۱۷۹گ، ۲۷ سطر، اندازه: ۱۹×۲۸سم [ف: ۲۳ - ۲۷۶]

۴. اصفهان؛ مدرسه صدر بازار؛ شماره نسخه:۱۸۰

خط: نسخ و نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۹؛ مصحح، محشی؛ تملک: عثمان استانبولی، ابن ابراهیم به سال ۱۰۱۸ در مکه، حاج ابراهیم مولنجلابه با مهر «نقش مهر عز و دولت نام ابراهیم باد» (بیضی)؛ جلد: تیماج زرشکی، ۲۵۹گ، مختلف السطر، اندازه: ۱۶/۵×۲۵/۵سم [ف: ۱ - ۱۲۹]

۵. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۵۲۷۵

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، کا: احمد بن محمد بن سعید، تا: صفر ۸۱۷ق، جا: کاشغر؛ کاغذ: شرقی، جلد: تیماج زرشکی، ۱۱۲گ، ۳۱ سطر (۱۰×۲۰)، اندازه: ۱۹×۲۷/۵سم [ف: ۳۸ - ۷۸۹]

۶. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه:۹۰۵

آغاز: برابر

خط: نستعلیق، کا: عبدالخالق بن مولانا زین الدین صقانی، تا: ۸۲۵ق؛ واقف: سپهسالار؛ کاغذ: سمرقندی، جلد: تیماج، ۲۵۳ص، ۲۹ سطر، اندازه: ۱۵×۲۵سم [ف: ۱ - ۵۶۱]

۷. تبریز؛ تربیت؛ شماره نسخه:۱۹۸

خط: نسخ و نستعلیق، کا: محمد بن کافی بن علی، تا: ۸۲۹ق، جا: هرات؛ کتاب آب افتاده که خط نصف صفحات از اول کتاب مغشوش و در بعضی صفحات محو شده. [ف: - ۲۹]

۸. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۴۴۵۰

آغاز: برابر؛ **انجام:** و الحمدلله علی نعمه العظام و منحه الجسام و الصلوه علی محمد وآله و اصحابه الکرام

خط: نسخ، کا: ایوب بن محمد الحصار السادمانی، تا: ۸۴۱ق؛ مصحح، مقابله شده به سال «۸۵۱»؛ مهر: «عبدالرحمن بن حسین» (بیضی)؛ دستخط «عمادالدین استر آبادی» و فتح الله بن محمد النصاری؛ کاغذ: شرقی، جلد: چرم زرشکی، ابعاد متن: ۱۱/۵×۲۰/۵، اندازه: ۱۷/۵×۲۵/۵سم [ف: ۳۶ - ۴۱۶]

۹. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۴۴۴۱

آغاز: برابر؛ **انجام:** رکبت مطایا الفکر فی ظماء الهواجر و اقتحمت له موارد السهر فی ظلم الدیاجی و ودعت ...

خط: نسخ، کا: محمد بن ادریس بن حاجی بن محمود نخجوانی، تا: ۸۵۵ق؛ محشی؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: مقوایی، ۲۵۹گ، ۲۵ سطر (۱۳×۲۰)، اندازه: ۱۳/۵×۲۸/۵سم [ف: ۱۲ - ۱۲۴]

۱۰. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۶۶۹۲ و ۲۵۳۱-ف

آغاز: برابر

خط: نسخ، کا: سعدالله بن مولانا مجد الدین، تا: ۸۵۶ق؛ مصحح، محشی، با یادداشت تولد سعدی علاء الدین بن یحیی بن علاء الدین حصنی شافعی در روز شنبه ۲۲ جمادی الثانی ۸۹۱ در پایان؛ مهر: اسدالله؛ تملک: احمد بن مصطفی؛ کاغذ: سمرقندی، جلد: مقوا، عطف تیماج مشکی، ۲۲۰گ، ۲۹ سطر (۱۲×۲۰)، اندازه: ۱۸×۲۷سم [ف: ۱۶ - ۳۳۴] و [فیلمها ف: ۱ - ۳۱۰]

قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۹۲۲

نسخه اصل: همان نسخه بالا [عکسی ف: ۳ - ۱۲۶]

۱۱. یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه:۳۰۹۶

آغاز: اثبات حقیقت الرأس

خط: نستعلیق تحریری، بی‌کا، تا: ۸۷۰ق؛ افتادگی: آغاز؛ محشی با نشان «رض» و «علامه»؛ اهدایی: احمد آثاری؛ جلد: مقوایی با تیماج مشکی، ۲۶۱گ، اندازه: ۱۳×۲۳سم [ف: ۵ - ۱۵۳۱]

۱۲. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۷۹۰۹

خط: نستعلیق، کا: محمد بن احمد، تا: ۸۷۳ق؛ مصحح، محشی؛ تملک: محمود بن مسلم بن امر الله بن محمد به تاریخ جمعه پنجم محرم ۹۶۲ در قسطنطنیه، محمد بن علی ابن امر الله و لطفعلی بن احمد به تاریخ ۱۲۳۵ با مهر «لا اله الا الله الملک الحق المبین عبده لطفعلی» (مربع)، احمد بن لطفعلی تبریزی با مهر «مبشراً برسول یأتی من بعدی اسمه احمد» (مربع)؛ جلد: تیماج مشکی، ۴۲۵گ، ۲۰ سطر، اندازه: ۱۳×۲۱/۵سم [ف: ۲۰ - ۲۴۰]

۱۳. قزوین؛ میر حسینا قزوینی؛ شماره نسخه:۱۰۵

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۰ [نشریه: ۶ - ۳۴۱]

۱۴. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۹۶۵۲

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۰؛ تملک: ولی افندی قاضی الاطاغ به گواهی عمر بن موسی خادم شرعی خطیب، محمد بن مصطفی، محمد بن حاج سنان، محمد قنوی امام زاده در ۱۰۸۵؛ کاغذ: استانبولی، جلد: تیماج تریاکی، ۲۵۰گ، ۲۳ سطر (۱۰×۱۷)، اندازه: ۱۷×۲۵سم [ف: ۱۷ - ۴۴۴]

۱۵. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۸۵۸

آغاز: بقوله و نوی الیمین ای مع نیة النذر؛ **انجام:** برابر

از مبحث استعاره تا آخر؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۰؛ افتادگی: آغاز (حدود ۵۰ برگ اول نسخه)؛ مصحح، محشی؛ کاغذ: نخودی کشمیری، جلد: تیماج مشکی، ۲۶۴گ، ۲۵ سطر، اندازه: ۱۴×۲۴سم [ف: ۱۶ - ۹۳]

۱۶. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۸۵۷

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا: عبدالقادر بن عبدالمهیمن، تا: سه‌شنبه ۲۳ رجب ۹۲۰ق؛ مصحح، در ذیل برگ آخر علامه تفتازانی اجازه روایت تألیفات خود را به علاءالدین بکری سمرقندی به تاریخ ربیع الثانی ۷۸۳ داده، صورت اجازه ظاهراً به خط شمس الدین محمد اصفهانی است؛ تملک: فرزند کاتب «محیی الدین محمد بن عبدالقادر بن عبدالمهیمن شیرازی باغنوی» به تاریخ محرم ۹۳۶؛ کاغذ: نخودی، جلد: تیماج مشکی، ۲۶۱گ، ۲۹ سطر، اندازه: ۱۳/۵×۲۳/۵سم [ف: ۱۶ - ۹۱]

۱۷. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۱۶۹۱

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ مصحح، محشی؛ کاغذ: سمرقندی و فرنگی آهار مهره، جلد: مشمعی قهوه‌ای، ۲۱۷گ، ۲۵ سطر (۱۰×۱۸/۵)، اندازه: ۱۸×۲۷سم [ف: ۲۹ - ۴۷۴]

۱۸. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۷۰۳۷

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، تا: صفر ۱۰۰۶ق، جا: سیالکوت؛ مصحح، محشی؛ نسخه وقف مدرسه باقریه و دارای چندین عرض دید مکتوب در قرن ۱۳ است؛ کاغذ: حنایی کشمیری، جلد: تیماج مشکی، ۳۷۷گ، ۱۹-۳۰ سطر، اندازه: ۱۵/۵×۲۶/۳سم [ف:۱۶-۹۲]

مشهد؛ مدرسه باقریه؛ شماره نسخه:۷۰

همان نسخه بالا [تراثنا: س۶ش۱ - ۹۲]

۱۹. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۵۶۲

خط: نسخ، کا: صالح بن جابر بن فاضل داود بن احمد عسکری، تا: ۲۸ جمادی الثانی ۱۰۱۶ق؛ تملک: بهاءالدین محمد حسینی در رجب ۱۱۱۷؛ مهر: محمد باقر محمد، مهدی بن محمد کاظم حسینی؛ کاغذ: سفید، جلد: تیماج مشکی، ۳۰۷گ، ۲۳ سطر (۱۰×۱۵)، اندازه: ۱۵×۲۱سم [سنا: ف: ۱ - ۳۵۳]

۲۰. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۷۸۱۱

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، تا: یک‌شنبه ۱۷ جمادی الاول ۱۱۱۲ق، بی‌کا؛ با سرلوح مزدوج مرصع، مجدول محرر مرصع مذهب با نقش گل و بوته؛ جلد: تیماج مشکی، ۲۴۱گ، ۱۵ سطر، اندازه: ۹/۵×۱۶/۵سم [ف: ۲۶ - ۲۹۳]

۲۱. مشهد؛ میبدی؛ شماره نسخه:۱۹۴

خط: نستعلیق، کا: ملا سلطان یاروربندی، تا: سه‌شنبه از صفر ۱۲۲۷ق؛ مصحح؛ جلد: تیماج مشکی، ۲۶۰گ، ۲۳ سطر، اندازه: ۱۴×۲۵سم [ف: ۱ - ۱۵۴]

۲۲. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۷۲۱

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ با نسخه‌ای که از روی نسخه مؤلف تصحیح شده بود مقابله شده، مصحح، محشی؛ تملک: سلیمان بن ویس به تاریخ ۱۱۲۹، سید عبدالرحیم الارزیجانی؟؛ جلد: مقوایی عطف تیماج مشکی، ۱۵۵گ، ۳۱ سطر، اندازه: ۱۷×۲۵/۵سم [ف: ۵ - ۱۰۹]

۲۳. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۶۲۶۹

خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ برگ‌هایی از آغاز و انجام به سال ۹۶۰ نوشته شده، مصحح، محشی؛ تملک: حاج محمد سعید مشهور به طور بازار خان مدرس با مهر «السید محمد سعید» (دایره)، محمد رفیع مدرس بروسه با مهر «محمد رفیع» (دایره)، محمد امین قولوی به تاریخ ۲۶ جمادی الاول ۱۲۲۵، تملکی بدون نام به تاریخ رجب ۱۳۰۹ با مهر «السید مصطفی بن عبدالله» (دایره)؛ جلد: تیماج مشکی، ۲۱۷گ، ۳۴ سطر، اندازه: ۱۷×۲۷سم [ف: ۱۶- ۲۴۷]

۲۴. مشهد؛ شیخ علی حیدر؛ شماره نسخه:۳۸۸

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۲۳۴ق؛ مصحح، دارای بلاغ؛ جلد: چرم زرد، ۲۸۱گ، ۲۱ سطر، اندازه: ۱۶/۵×۲۹/۵سم [مؤید: ۱ - ۳۱۹]

۲۵. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۷۹۷۸

آغاز: برابر؛ **انجام:** بحمد القدم السری فاحمدالله علی نعمه العظام و منحة الجسام و الصلوة علی نبیه محمد و اله و اصحابه البررة الکرام

خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ واقف: حامد حسین [رایانه]

۲۶. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۴۸۹۸

آغاز: بمبیع شرطاً لقبول المبیع کما فی بیع العبد مع الحر و تقریر الجواب؛ **انجام:** أنه من قبیل المشترک أو المتواطی أعنی ما وضع لمعنی واحد یستوی فیه الأخر أو ...

خط: نسخ کهن، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: آغاز و وسط (بین برگ‌های ۳۵-۳۶ و ۵۹-۶۰ و ۶۷-۶۸)؛ مصحح، محشی از شارح و عین المعانی و تفسیر قاضی؛ کاغذ: خانبالغ، جلد: مقوایی نخودی عطف تیماج قهوه‌ای، ۶۹گ، ۲۵ سطر (۹/۵×۱۴/۵)، اندازه: ۱۵/۵×۲۱سم [رایانه]

۲۷. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۸۹۰۸

بی‌کا، بی‌تا؛ با حواشی عبدالحکیم سیالکوتی، چلبی، موسوی و علی [د.ث. مجلس]

● تلویح الطب / طب / عربی

talvīh-uṭ ṭibb

کتاب تلویح الطب چنانکه از نظم و طبقه‌بندی آن پیداست احتمالاً در دوره‌های متأخر نگاشته شده است. در این کتاب نامی از مؤلف نیامده و در منابع موجود نیز نشانه‌ای از این اثر نبود. البته این کتاب، غیر از کتاب «التلویح الی اسرار التشریح» یا «اسرار التنقیح» اثر خجندی (قرن ۷) است، زیرا هم از نظر محتوا و هم از نظر طبقه‌بندی مطالب میان این دو کتاب اختلاف زیادی وجود دارد. در مقدمه کتاب آمده، نویسنده که را در دو مرحله نگاشته است: نخست بخش علمی آن و سپس بخش عملی آن:

بخش علمی مشتمل بر مطالب نظری و در نه «مقاله» به این ترتیب:۱. نبض، ۲. تنفس، ۳. نفسره، ۴. مدفوع، ۵. عرق، ۶. خلط، ۷. اسباب و اعراض، ۸. بهران، ۹. (گفتاری) درباره «تقدمه المعرفة»؛ بخش عملی آن که در تشریح اعضاء بدن است و از دو بخش تشکیل شده: ۱. تشریح کلیه اعضاء بدن؛ ۲. در معالجات: که در این بخش به ذکر کلیه بیماری‌ها و راه درمان آنها پرداخته است.

[دنا ۳۱۱/۳]

تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۳۰۰۱

آغاز: بسمله، اما بعد حمدالله سبحانه و تعالی.. فاعلم ان مبنی علم الطب و مدار امره علی معرفة حالتی الانسان من الصحة و المرض؛ **انجام:** یحدث منه وجع شدید یسکن بعد ساعة و ربما کفی فیه استعمال الملح مع الخل ...

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۲۸۳ق؛ کاغذ: هندی حنایی، جلد: تیماج تریاکی، ۳۰۳گ، ۹-۱۳ سطر (۱۰×۲۰ - ۱۲×۲۲)، اندازه: ۱۷×۲۹سم [ف: ۱۴ - ۱۰۸]

● **تلوین الخطاب (رسالة فی بیان)** / بلاغت / عربی

talvīn-ul xiṭāb (r. fī bayān

ابن کمال پاشا، احمد بن سلیمان، - ۹۴۰ قمری

ebn-e kamāl pāšā, ahmad ebn-e soleymān (- 1534)

آغاز: الحمد لله الذی انزل الکتاب تبیاناً و جعل الخطاب الواناً و صلوة علی محمد اولی من نطلق بالصواب ... و بعد فهذه رسالة مرتبة فی بیان تلوین الخطاب و تفصیل شعبه التی منها الالتفات الذی هو اسلوب متکائر الفواید متناثر الفراید و المراد فی الخطاب هنا توجیه الکلام نحو السامع. اعلم انهم کما یحسبون قری الاشباح فیخالفون فیه بین لون و لون بین طعم و طعم ...

انجام: اثنتی یوم یصقل عارضتها ×× بفرع بشامة سقی البشام. تمت بعون الله تعالی و حسن توفیقه و الحمد لله رب العالمین.

[کوپریلی، ج۲، ص۲۲۰]

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۸۹۳۱/۱۱۳

آغاز و انجام: برابر

کامل؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ کاغذ: فرنگی نخودی آهار مهره، جلد: میشن قهوه‌ای، ۵گ (۲۲۱پ-۲۲۵پ)، ابعاد متن: ۱۰/۵×۲۳، اندازه: ۱۳×۲۷/۷سم [ف: ۲۹/۱ - ۳۷۹]

● **تمام الشریعة (ترجمه)** / فلسفه و کلام / فارسی

tamām-uš šarī'a (t.)

شوشتری، رضی الدین محمد، ق۱۲ قمری

šoštarī, razī-od-dīn mohammad (- 18c)

وابسته به: اصول الدین = شرایع الدین = رسالة الرضا الی المامون = اتمام الشریعة = ما لا یسع جهله؛ علی بن موسی (ع)، امام هشتم (۱۵۳-۲۰۳)

اهدا به: شاه سلطان حسین صفوی

«رسالة الرضا الی المأمون» را در آن به فارسی درآورده است. شرح فارسی آن هم که باید از همین مترجم و جزو همین رساله باشد در هامش نسخه ما هست.

[دنا ۳۱۱/۳]

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۴۹۳۶

آغاز: در دیباچه: همچنین در فوق و تحت و قبل و بعد و شرق و غرب؛ **انجام:** و قسم دروغ بر امر گذشته و ...

خط: نسخ و نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱ و ۱۲؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ مجدول؛ کاغذ: سپاهانی متن و حاشیه، ۳۳گ، ۱۰ سطر (۶×۱۱)، اندازه: ۱۲/۵×۲۲/۵سم [ف: ۱۴ - ۴۰۴۹]

● **تمام العنایة فی الفرق بین صریح الطلاق و الکنایة** / کلام و اعتقادات / عربی

tamām-ul 'ināya fī-l farq bayn-a ṣarīḥ-iṭ ṭalāq w-al kināya

تتوی، محمد هاشم بن عبدالغفور، ۱۰۱۴ - ۱۱۷۴ قمری

tatavī, mohammad hāšem ben 'abd-ol-qafūr (1606 - 1761)

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۶۱۸۰/۵

آغاز: بسمله، الحمدلله وحده و الصلوة و السلام علی من لا نبی بعده ... و بعد یقول العبد؛ **انجام:** و تکررت الشهور و الاعوام و لاحول و لاقوة الا بالله العلی العظیم ...

خط: نستعلیق هندی، کا: غوث محیی الدین بن سید ابوالحسن قادری، تا: با تاریخ ۱۲۶۳ق؛ افتادگی: آغاز؛ جلد: چرم قهوه‌ای، ۴ ص (۷۱-۷۴)، ۱۳ سطر، اندازه: ۱۵/۵×۱۹سم [ف: ۴۵ - ۶۱]

● **تمام الفصیح = تمام فصیح الکلام** / لغت / عربی

tamām-ul faṣīḥ = tamām-u faṣīḥ-il kalām

رازی، احمد بن فارس، ۳۲۶؟ - ۳۹۵ ؟ قمری

rāzī, ahmad ebn-e fāres (939 - 1006)

وابسته به: الفصیح = اختیار فصیح الکلام؛ ثعلب، احمد بن یحیی (۲۰۰-۲۹۱)

تاریخ تألیف: رمضان ۳۹۳ق

کلمات فصیحه‌ای را که عرب استعمال کرده به ترتیب ابواب صرفی ذکر کرده و در پایان تصریح می‌کند: این کلمات را که ابوالعباس ثعلب (در فصیح خود) نیاورده، به جهت اختصار بوده نه اینکه از وی فوت شده باشد. بنابراین رساله حاضر در واقع تکمله‌ای بر فصیح ثعلب می‌باشد.

آغاز: بسمله. نقلت من خط ابی الحسین احمد بن فارس مصنف الکتاب، الحمد لله و به نستعین و صلی الله علی محمد و آله اجمعین. قال احمد بن فارس هذا کتاب تمام فصیح الکلام و اوله باب فعلت بفتح العین تقول عتبت ...

انجام: الفت فیه علی اختصاری له کتاباً جامعاً و قد شهر و بالله التوفیق و صلی الله علی محمد و علی آله اجمعین و کتب احمد بن فارس بن زکریا بخطه فی شهر رمضان سنة ثلاث و تسعین و ثلاث مائة بالمحمدیة.

چاپ: بغداد، ضمن رسائل فی النحو و اللغة، تحقیق مصطفی جواد و یوسف یعقوب مسکونی، الکتاب الخادی عشر، ۱۹۶۹م؛ در مجله المجمع العلمی العراق، جلد۲۱، محقق: ابراهیم السامرائی، ۱۶۰–۱۹۵صف ۱۳۹۰ق.

[کشف الظنون ۱۲۷۲/۲–۱۲۷۴؛ الاعلام زرکلی ۱۹۳/۱؛ ذخائر التراث العربی اسلامی ۱۹۹/۱؛ دنا ۳۱۱/۳]

۱. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۵۵۵/۲عکسی

آغاز و انجام: برابر

نسخه اصل: کتابخانه چستربیتی، ش ۳۹۹۹؛ خط: نسخ معرب، کا: یاقوت بن عبدالله حموی، تا: یک‌شنبه ۷ ربیع الثانی ۶۱۶ق، جا: مرو شاهجهان؛ ۱۰ص (۳۲–۴۱)، ۱۷ و ۲۲ سطر [عکسی ف:۴–۴۸۳]

۲. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۱۹۴۱/۲

آغاز: برابر

نسخه اصل: کتابخانه کاشف الغطاء –نجف اشرف؛ خط: نسخ زیبا، کا: محمد حسین قزوینی، تا: ۱۳۰۸ق؛ ۲۰ص (۴۷–۶۶) [عکسی ف: ۵ – ۴۰۳]

← تمام فصیح الکلام > تمام الفصیح

● تمام کتاب المخروطات / ریاضیات / عربی

tamām-u k.-il maxrūṭāt

ابن هیثم، حسن بن حسن، ۳۵۴ – ۴۳۰ قمری

ebn-e heysam, hasan ebn-e hasan (966 - 1039)

وابسته به: مخروطات؛ ابلونیوس نجار

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۶۷۰/۴–ف

نسخه اصل: مانیسا گنل ش ۱۷۰۶؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۶۹۹ق، جا: تبریز؛ ۲۵گ (۱پ–۲۵پ) [فیلمها ف: ۱ – ۵۲۱]

● تمام المتون فی شرح رسالة ابن زیدون / ادبیات / عربی

tamām-ul mutūn fī š.-i r.-i ibn-i zaydūn

صفدی، خلیل بن ایبک، ۶۹۶ – ۷۶۴ قمری

safadī, xalīl ebn-e ībak (1297 - 1363)

وابسته به: رسالة ابن زیدون الی ابن جهور = نامه ابن زیدون به ابن جمهور؛ ابن زیدون، احمد بن عبدالله (۳۹۴–۴۶۳)

رساله‌ای است از ابن زیدون خطاب به ابن جمهور (یکی از ملوک الطوایف اندلس) در رفع اتهاماتی که به وی نسبت داده بودند و طلب عفو و بخشایش از وی. این اثر توسط صلاح الدین صفدی که خود نیز از ادباء عرب بوده گردآوری شده است.

آغاز: بسمله. رب یسر. الحمد لله الذی شرح صدورنا بالاسلام و طرح بالاستغفار عناءاعباء الاثام ...

انجام: فهب الصفح لاعدمتک مولی ×× ذات بنان هام و بر عمیم

چاپ: دمشق، مطبوعات الولایه، ۳۲۱ص، ۱۳۲۷ق.

[کشف الظنون ۸۴۱/۱؛ مجعم المطبوعات ۱۲۱۲؛ بروکلمان ذیل ۴۸۵/۱؛ زرکلی ۱۵۸:۱ و ۳۱۵:۲؛ دنا ۳۱۱/۳؛ الاوقاف العامة موصل ۱۸۱/۲]

۱. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۲۸۱۰

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ تملک: سید مصطفی نظیف؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج مشکی، ۱۴۰گ، ۲۳ سطر (۸/۵×۱۴/۵)، اندازه: ۱۴×۲۱سم [ف: ۱۰ – ۱۶۵۳]

۲. شیراز؛ امام عصر؛ شماره نسخه:۳۴۷

خط: نسخ، بی‌کا، تا: ذیقعده ۱۰۵۶ق؛ مصحح؛ تملک: محمد بن علی بصری در سال ۱۱۱۳، محمد بن حسین بن علی افندی؛ ۱۶۸گ، اندازه: ۱۳/۵×۲۳/۵سم [ف: ۱ – ۲۳]

۳. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۶۸۹۵

آغاز: بسمله، کتب ابوالولید احمد بن زیدون رحمه الله تعالی الی ابن جمهور رحمه الله تعالی یا مولای و سیدی الذی و دادی له و اعتمادی علیه و اعتدادی به؛ **انجام:** و اشفع نعمة لتاتی الاحسان من جهاته و تسئلک الی الفضل طرفاته انشاءالله تعالی

خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۱۱۵ق؛ کاغذ: فرنگی نخودی، جلد: تیماج یشمی، ۷گ (۸۳پ–۸۹پ)، ۱۳ سطر (۶/۵×۱۱/۷)، اندازه: ۱۰×۱۵/۵سم [رایانه]

۴. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۷۵۲/۳

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا: عبدالله بن ابراهیم، تا: ۱۲۸۰ق؛ کاغذ: فرنگی آهار مهره، جلد: تیماج مشکی، ۲۳۹ص (۳۱۴–۵۵۲)، ۲۱ سطر (۸×۲۰/۵)، اندازه: ۱۷/۵×۳۰سم [ف: ۸ – ۲۱۰]

۵. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۶۷۵۲

بی‌کا، تا: قرن ۱۴ [د.ث. مجلس]

● تمام المشترک / منطق / عربی

tamām-ul muštarak

صیرامی، عبدالباقی بن محمد حاجی، ۹۲۷–۹۶۲ قمری

seyrāmī, ʻabd-ol-bāqī ebn-e mohammad hājī (1521 - 1555)

وابسته به:تحریر القواعد المنطقیة فی شرح رسالة الشمسیة = شرح شمسیه قطبی؛ قطب الدین رازی، محمد بن محمد (۶۹۴-۷۶۶ق)
اهداء به: ناصرالدین محمد همایون پادشاه هند (۹۲۷-۹۶۲)
حاشیه‌ای است بر حواشی شرح شمسیه قطبی. محشی در آن متعرض حواشی متعدده از شرح شمسیه در باب تمام مشترک کلیات خمس شده و به آنها پاسخ گفته است مانند حواشی صدرالدین محمد دشتکی شیرازی، داود، غیاث الدین محمد بحرآبادی، امیر نظام الدین عبدالحی بن عبدالوهاب الحسینی الاشرفی الجرجانی، احمد جندی، شمس الدین محمد الحنفی، جلال الدین محمد دوانی، مولاناحسن.
[دنا ۳۱۱/۳]

مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۰۵۶/۱
آغاز: بسمله. الحمد لمن لاشریک فی الارض و لا فی السماء و لا معارض له فی ایجاد الاشیاء و هو علیم بکلیات الامور و جزئیاتها؛ **انجام:** اللهم ارنا الحق حقاً و ارزقنا اتباعه و ارنا الباطل باطلاً و ارزقنا اجتنابه هذا آخر ما اوردنا فی هذا المقام تعلیقه و قصدنا بقدرالوسع تحقیقه. قد وقع الفراغ من کتابة هذه الرساله فی بلدة الکابل فی مدرسة الشریفه خواجه عبدالحق فی شهر ذی الحجه. تمت.
خط: نستعلیق تحریری، بی‌کا، تا: قرن ۱۰؛ این رساله دارای ضمیمه‌ای راجع به بحث تمام مشترک در سه صفحه است؛ واقف: ابن خاتون، ۱۰۶۷؛ کاغذ: حنایی آهار مهره، جلد: پارچه‌ای زرد اخری، ۲۹ص (۲-۳۰)، ۲۱ سطر، اندازه: ۱۲×۱۸سم [ف: ۱ - ۳۶۱]

● تمام المشترک = الحاشیة علی مبحث تمام المشترک / منطق / عربی

tamām-ul muštarak = al-ḥāšīya ʿalā mabḥaṯ-i tamām-il muštarak

حنفی تبریزی، شمس الدین محمد، ق ۱۰ قمری

hanafī tabrīzī, šams-od-dīn mohammad (- 16c)

رساله‌ای است بسیار موجز در مبحث تمام المشترک. در آن از شرح تجرید قوشچی یاد شده است. در فهرست کتابخانه «آستان قدس رضوی» با عنوان حاشیه بر شرح شمسیه آمده است، لیکن کلماتی که از شرح شمسیه در این رساله آمده باشد، نیافتیم.
آغاز: بسمله، الجزء المفرد للماهیة المحمولة علیها اما جنس او فصل مطلقان لانه ان کان تمام الذاتی المشترک بینهما و بین نوع ما مباین لها فهو الجنس و الا فهو الفصل سواء کان مختصا بالماهیة اولا اما اذا اختص بها فلانه عن الماهیة عن غیرها فی الجملة ...
انجام: و قد عرفت ماضیة مفصلا و یعلم منه ضعف ما ذکره المحقق الرازی من وجوده تدبر.
[دنا ۳۱۱/۳ (۶ نسخه)]

۱. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۴۴۰۸/۱۶
آغاز و انجام: برابر
خط: نستعلیق تحریری، بی‌کا، تا: قرن ۱۰؛ محشی؛ کاغذ: شرقی، ۲گ (۱۴۹-۱۵۰)، ۱۷ سطر، اندازه: ۹×۱۲سم [ف: ۳۶ - ۳۶۲]

۲. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۶۰۲/۲۳
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۰؛ افتادگی: انجام؛ کاغذ: سفید، جلد: تیماج قهوه‌ای، ۴ص (۳۵۳-۳۵۶)، ۲۶ سطر (۵×۱۲)، اندازه: ۹×۱۶سم [سنا: ف: ۱ - ۳۹۰]

۳. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:ض ۱۲۱۴۵
آغاز و انجام: برابر
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۰؛ محشی به لفظ «منه قدس سره»؛ واقف: سید جلال الدین تهرانی، مرداد ۱۳۶۱؛ کاغذ: نخودی آهارمهره، جلد: تیماج قهوه‌ای، ۵ص، اندازه: ۱۲×۱۹سم [ف: ۲۴ - ۶۰]

۴. تهران؛ موزه ملی؛ شماره نسخه:۴۳۳۸/۲
آغاز و انجام: برابر
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۰؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: مقوا عطف تیماج سرخ، ۴ص (۲۲۱-۲۲۴)، اندازه: ۱۳×۱۸/۷سم[نشریه:۲-۲۱۶]

۵. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۲۳۱/۲۷-طباطبائی
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، کا: شیخ محمد علی بن محمود تبریز، تا: قرن ۱۱؛ محشی با نشان منه و نیز چند فقره حاشیه از توفیقی؛ کاغذ: اصفهانی نخودی، جلد: تیماج قهوه‌ای، ۳گ (۷۹پ-۸۱ر)، اندازه: ۱۹×۲۶سم [ف: ۲۳ - ۸۲۲]

۶. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۲۱۴۵/۱۸
کا: اسماعیل بن حاجی محمد کریم شیرازی، تا: ۱۲۱۶ق، جا: سجاس؛ جلد: تیماج [ف: ۱۰ - ۲۲۴]

۷. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۰۹۷/۱۰-طباطبائی
آغاز و انجام: برابر
دارای ۴ بحث؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: تیماج مشکی، ۳گ (۱۰۰-۱۰۲)، اندازه: ۱۲×۱۸/۵سم [ف: ۲۳ - ۵۴۸]

● تمام المشترک / منطق / عربی

tamām-ul muštarak

غیر همانند:
۱. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۰۵۶/۲
آغاز: آغاز فایده اول: بسمله. توهم بعض الافاضل امکان دفع الاعتراض عن بناء تلک القاعده.آغاز فایده دوم: بسمله. و الاخفاء فی ان الجزء الذی هو بعض تمام مشترک؛ **انجام:** انجام فایده اول: و هذا التوهم ساقط؛ انجام فایده دوم: الانواع الثلاثه من خلاف المقدر مما لامحالاً للوهم علی خلافه. تمت.
این رساله مشتمل بر دو حاشیه مختصر، در سه صفحه راجع به

مبحث تمام مشترک و دفع اعتراضات در این باب از فواید مولانا حسن المعروف به قوترید است؛ خط: نستعلیق تحریری بدخط، بی‌کا، تا: قرن ۱۰؛ واقف: ابن خاتون، ۱۰۶۷ق؛ کاغذ: حنایی آهار مهره، جلد: پارچه‌ای زرد اخری، ۲۱ سطر، اندازه: ۱۲×۱۸سم [ف: ۱ - ۳۶۲]

۲. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۲۲۶۱/۱۲

آغاز: باسمک الابتداء یا فتاح، و اعلم انه اذا کان للماهیة جنسان و لم یکونا قریبین؛ **انجام:** مشترکابین الانواع الثلثة بلاتمام مشترک ثالث

خط: شکسته نستعلیق، بی‌کا، تا: ۹۵۹ق؛ کاغذ: ترمه، جلد: میشن قهوه‌ای، ۱ص (۹۳ر) [ف: ۵ - ۴۵۲]

۳. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۲۱۴۵/۱۷

کاتب: اسماعیل بن حاجی محمد کریم شیرازی، تا: ۱۲۱۶ق، جا: سجاس؛ جلد: تیماج [ف: ۱۰ - ۲۲۴]

۴. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۲۱۴۵/۸

آغاز: قال المحقق القوشچی و انت اذا تأملت علمت انه یمکن دفع الاعتراض؛ **انجام:** کلامنا فیه بعض الاشیاء حتی لزم جهله تعالی ببعض الاشیاء تمت

خط: نستعلیق تحریری و شکسته، کا: اسماعیل بن حاجی محمد کریم شیرزای، تا: ۱۲۱۶ق، جا: سجاس؛ جلد: تیماج، اندازه: ۱۴/۵×۲۰سم [ف: ۱۰ - ۲۲۳]

● تمثال / دعا / عربی

timṯāl

مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۴۲۲۲

آغاز: بناصیتها ربی علی صراط مستقیم؛ **انجام:** اجل الاکرم افخم آقای سهام الدوله سردار مفخم مد ظله العالی.

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲ [رایانه]

● تمثال نامه / شعر -

temsāl-nāme

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۲۹۴۶/۲-ف

نسخه اصل: بادلیان ۲۶۶۶، Pers 27 (فهرست ۴۶/۳)؛ بی‌کا، بی‌تا [فیلمها ف: ۱ - ۷۴۳]

● تمثل الشیطان فی الرؤیا = الشیطان و الرؤیا = شرح حدیث «ان الشیطان لم یکن ...» / شرح حدیث / عربی

tamaṯṯul-uš šayṭān fi-r ru'yā = aš-šayṭān wa-r ru'yā = š.-u hadīṯ-i "inna-š šayṭān-a lam-yakun ..."

احسائی، احمد بن زین الدین، ۱۱۶۶ - ۱۲۴۱ ؟ قمری

ahsā'ī, ahmad ebn-e zayn-od-dīn (1753 - 1826)

در پاسخ پرسش یکی از بزرگان و در شرح حدیث «ان الشیطان لم یکن له فی الرؤیا ان یمثل نفسه بصورة الانبیاء و الاولیاء» شیطان در خواب به صورت پیامبر و اولیا نمی توانند در آید. در فهرست کتب مشایخ آمده است.

آغاز: بسمله، حمدله، اما بعد فیقول العبد ... انه قد سألنی بعض السادة الاجلاء العارفین الطالبین ... فی الحدیث ان الشیطان لم یکن له فی الرؤیا ان یمثل نفسه بصورة الانبیاء و الاولیاء ...

انجام: اجوبة المسئلة فیما یحضرنی من الاعتراضات و الحمدلله رب العالمین و صلی الله علی محمد و آله الطاهرین.

چاپ: در «جوامع الکلم»، تبریز، ۱۲۷۳ق،

[فهرست کتب مشایخ، ۱۸۹ «رساله»؛ دنا ۳۱۲/۳ (۱۹ نسخه)؛ مکتبة امیر المومنین ۳۰/۱]

۱. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۶۶۰۰/۳

بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج مشکی مقوایی، ۲۹ سطر (۱۳×۲۲)، اندازه: ۲۱×۳۰سم [ف: ۱۶ - ۳۰۵]

۲. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۱۴۹۸/۹

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ کاغذ: فرنگی، جلد: فرنگی سازی، رویه کاغذی، ۴ص (۵۶-۵۹)، ۲۳ سطر (۱۰×۱۷)، اندازه: ۱۷×۲۵/۵سم [ف: ۹ - ۵۲۰]

۳. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۱۸۰۸/۸

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ کاغذ: پسته‌ای و سفید، جلد: میشن قهوه‌ای،۴گ(۵۰ر-۵۳ر)،۱۷سطر، اندازه: ۱۷×۲۱سم [ف: ۵-۳۷۲]

۴. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۶۲۲۹/۳

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ یا نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ ۵ص (۱۰-۱۴)، ۱۹ و ۲۳ سطر، اندازه: ۱۴/۸×۲۱/۳سم [ف: ۴۵ - ۹۶]

۵. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۷۴۲/۱۲

خط: نستعلیق، کا: محمد قلی بن عوض قراچه داغی، تا: قرن ۱۳؛ کاغذ: پسته‌ای، جلد: میشن مشکی، ۳گ (۵۷ر-۵۹ر)، ۲۳ سطر، اندازه: ۱۵/۲×۲۱/۶سم [ف: ۵ - ۱۶۳]

۶. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۶۸۲۹/۵

خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۲۳۲ق؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج مشکی، ۱۷ سطر (۶×۱۴)، اندازه: ۱۴×۲۱سم [ف: ۱۶ - ۳۷۲]

۷. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۳۶۲۲/۲۲

بی‌کا، تا: با تاریخ ۱۲۳۳ق، جا: قزوین؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج تریاکی، ۵ص (۲۲۷-۲۳۱)، ۱۸ سطر (۹×۱۵) [ف: ۱۲ - ۲۶۲۶]

۸. تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه:۱۸۲۶/۱۳-عکسی

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ تحریری، بی‌کا، تا: سه‌شنبه ربیع الاول ۱۲۳۸ق؛ ۶ص (۱۸۹-۱۹۴) [عکسی ف: ۱ - ۲۴۱]

۹. تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه:۱۹۹۶/۸-عکسی

آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ پخته، بی‌کا، تا: ۱۲۴۲ق؛ ۵ص (۱۰۵-۱۰۹) [عکسی ف: ۱ - ۲۴۱]

۱۰. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۴۲۶/۲
بی‌کا، تا: شنبه ۱۹ ربیع الاول ۱۲۴۲ق؛ کاغذ: فستقی، ۳۸ سطر [ف: ۵ - ۲۶]

۱۱. تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه:۱۹۹۸/۳-عکسی
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ پخته، بی‌کا، تا: شنبه رمضان ۱۲۴۸ق؛ ۸ص (۷۱-۷۸) [عکسی ف: ۱ - ۲۴۲]

۱۲. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۶۰۵۴/۲۰
آغاز و انجام: برابر
خط: نستعلیق، کا: غلام علی بروجردی، تا: ۱۲۵۶ق، جا: بروجرد؛ جلد: تیماج مشکی، ۴گ (۲۰۴پ-۲۰۷ر)، ۲۰ سطر، اندازه: ۱۵×۲۲/۵سم [ف: ۴۴ - ۲۲۰]

۱۳. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۸۲۸۵/۲
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، کا: محمد بن محمد مؤمن خوانساری، تا: اواخر شعبان ۱۲۶۳ق؛ جلد: تیماج سبز، ۴گ (۶۱پ-۶۴پ)، ۱۷ سطر، اندازه: ۱۳×۲۰سم [ف: ۲۱ - ۲۴۵]

۱۴. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه:۲۷۸۴/۹
کا: محمد رضای نجف آبادی اصفهانی، تا: ۳ ذیقعده ۱۲۶۶ق؛ ۳گ (۳۵پ-۳۷ر) [ف: ۵ - ۲۵]

۱۵. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۲۶۲۳/۶
خط: نستعلیق، کا: علی بن احمد موسوی، تا: ۱۲۹۹ق؛ کاغذ: فرنگی رنگین آهار مهره، جلد: تیماج آلبالویی، ۵گ (۶۲پ-۶۶پ)، ۱۷ سطر، اندازه: ۱۰×۱۶سم [ف: ۶ - ۷۴]

۱۶. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۶۳۳/۶
آغاز و انجام: برابر
خط: شکسته نستعلیق، کا: میرزا بابا سواد کوهی، بی‌تا؛ کاغذ: ترمه و پسته‌ای، جلد: میشن مشکی، ۳گ (۲۶ر-۲۸ر)، ۱۸ سطر، اندازه: ۱۵×۲۴/۴سم [ف: ۵ - ۱۱۹]

۱۷. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۳۰۹۲/۶
آغاز: برابر؛ **انجام:** و کتب احمد بن زین الدین.
خط: شکسته نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج مشکی، ۴گ (۵۳۴-۵۳۷)، ۲۳ سطر (۸/۵×۱۵)، اندازه: ۱۴/۵×۲۰سم [ف: ۱۱ - ۲۰۳۹]

۱۸. گلپایگان؛ کتابخانه حجة الاسلام گلپایگانی؛ شماره نسخه:۱۲۷/۸
کا:زین العابدین گلپایگانی،بی‌تا؛جلد:تیماج قهوه‌ای،۲گ (۱۵۰ر-۱۵۱پ)، اندازه: ۱۵×۲۱/۵سم [کتابخانه‌های گلپایگان: ف: - ۱۱۰]

۱۹. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۷۵۵/۱۴
آغاز و انجام: برابر
کا: عبدالرحیم بن ولی محمد اردبیلی، بی‌تا؛ کاغذ: فرنگی فستقی، جلد: تیماج مشکی، ۳ص (۲۳۱-۲۳۳)، ۳۰ سطر (۹/۵×۲۱)، اندازه: ۱۸×۲۹/۵سم [ف: ۸ - ۲۲۳]

۲۰. تهران؛ مروی؛ شماره نسخه:۱۷۳/۱۶
بی‌کا، بی‌تا؛ قطع: رحلی [ف: - ۲۷۶]

● تمثیل / ادبیات / فارسی

tamsīl

مترجم: قراچه داغی، محمد جعفر بن محمد باقر، - ۱۳۱۰ قمری

qarāče dāqī, mohammad ja‘far ebn-e mohammad bāqer (- 1893)

[دنا ۳۱۲/۳]

۱. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۳۶۲۴/۱-ف
ترجمه میرزا محمد جعفر قراچه‌داغی منشی تحقیق به نام ناصرالدین شاه. عنوان «کتاب تیاتر» و عنوان «کتاب تماشاخانه در علم تهذیب اخلاق» و تاریخ ۱۲۸۸ در دیباچه هست، اصل از میرزا فتح علی آخوند زاده است. سرگذشت وزیر لنکران است در چهار مجلس. چاپ: تهران، در کارخانه استاد کربلایی محمد حسین، ۱۳۹۱ق، ۹۴ص؛ خط: نستعلیق، کا: نصرالله تفرشی، بی تا [فیلمها ف: ۲ - ۲۰۱]

۲. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۳۶۲۴/۲-ف
در عشق و جوانی و معنی «من حقربئر الاخیه وقع فیه» حکایت خرس قولد و رباسان (در دانگی) در سه مجلس؛ خط: نستعلیق، کا: نصرالله تفرشی، بی تا [فیلمها ف: ۲ - ۲۰۱]

۳. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۳۶۲۴/۳-ف
در وخامت طمع یا سرگذشت مرد خسیس در پنج مجلس، چاپ ۱۲۹۱؛ خط: نستعلیق، کا: نصرالله تفرشی، بی‌تا؛ ۱۰۰ص [فیلمها ف: ۲ - ۲۰۱]

۴. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۳۶۲۴/۴-ف
در بصیرت و هوس بازی حاکمان و مامورین و مزوریت عمال یا حکایت وکلاء مرافعه، چاپ ۱۲۹۱ در ۸۱ص، اصل در سه مجلس است و تحریر ۱۴ جمادی الثانی ۱۲۹۱؛ خط: نستعلیق، کا: نصرالله تفرشی، بی تا [فیلمها ف: ۲ - ۲۰۱]

۵. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۳۶۲۴/۶-ف
در آداب جادوگری و اثر آن یا حکایت موسی ژوردان حکیم نباتات و مست علی شاه جادوگر در چهار مجلس، تحریر روز پنج‌شنبه ۱۷ جمادی الثانی ۱۲۸۹، چاپ ۲۱ ذیقعده ۱۲۸۸ در تهران در دارالطباعة در ۶۳ ص؛ خط: نستعلیق، کا: نصرالله تفرشی، بی تا [فیلمها ف: ۲ - ۲۰۲]

۶. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۳۶۲۴/۷-ف
در ذلت کیمیاگری ملاابراهیم خلیل کیمیاگر در چهار مجلس. تحریر ۲۱ ذیقعده ۱۲۸۸، چاپ ۱۲۸۸ در ۳۱ص؛ خط: نستعلیق،

کا: نصرالله تفرشی، بی تا [فیلمها ف: ۲ – ۲۰۲]

● **تمثیل** / مرقعات / فارسی
tamsīl

[دنا ۳۱۲/۳]

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۵۱۱۹

مرقعی است در ۲۲ صفحه با یک دیباچه و پنج موضوع به ترتیب زیر: ۱. در باب فتح و نصر، ۲. در باب اتحاد و اخلاص، ۳. نامه بیکی از یاران، ۴. مناسب حال قضاة، ۵. فی الجواب. در دیباچه پس از ذکر القاب نام محمد الموسوی آمده است در پایان نامه بیکی از دوستان نام الداعی حسین الخوارزمی آمده است؛ خط: تعلیق، کا: اختیار المنشی بن علی جنابدی، بی‌تا؛ مرقع متن و حاشیه است و متن در حاشیه‌های زرپاشی شده به رنگ‌های زرد روشن و سفید و ابی تیره و سبز الصاق شده؛ تملک: رضا قلی منصور علی به تاریخ ۱۳۱۴؛ کاغذ: سپاهانی ضخیم، جلد: رنگ روغنی، ۱۲گ، ۵ سطر (۹×۱۴) [ف: ۱۵ – ۷۶]

● **تمثیلات** / ادبیات / فارسی
tamsīlāt

آخوند زاده، فتحعلی بن محمد تقی، ۱۲۲۶؟ – ۱۲۹۵ قمری
āxūnd-zāde, fath-ʻalī ebn-e mohammad taqī (1811 - 1878)

بایستی جز «سرگذشت وزیرخان لنکران» باشد.
چاپ: تفلیس، ۱۲۷۳ق؛ تهران، ۱۲۹۱ق، سنگی
[دنا ۳۱۳/۳؛ فهرستواره منزوی ۳۹۹/۶]

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۲۶۲۴-ف

نسخه اصل: چاپ ۱۲۷۶ تفلیس از روی نسخه چاپی که مؤلف به فرهاد میرزا داده بوده است. (از آقای فرهاد معتمد)؛ بی‌کا، بی‌تا [فیلمها ف: ۲ – ۱۲]

تهران؛ مینوی؛ شماره نسخه:۳۶۰بخش۳

همان نسخه بالا [ف: – ۱۵۳]

● **تمثیلات (رساله در)** / اخلاق / فارسی
tamsīlāt

نهاوندی، محمد بن محمد حسین، – ۱۲۷۰ قمری
nahāvandī, mohammad ebn-e mohammad hoseyn (- 1854)

مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۶۰۴۳

آغاز: بسمله، حمد له ... و بعد چنین گوید کلب آستانه حجت خداوندی؛ **انجام:** و موجد بنی آدم باشد مقدمه سابعة ...
خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: انجام؛ ضمیمه نسخه ش ۲۶۰۴۲ [رایانه]

● **تمثیلات عبرت عبارات** / اخلاق / فارسی
tamsīlāt-e ʻebrat-e ʻebārāt

تهران؛ مهدوی؛ شماره نسخه:۵۴۱/۶

با عنوان «تمثیل»؛ خط: نستعلیق خوش، کا: عبدالعلی کرمانی، تا: شوال۱۳۰۱ق [نشریه: ۲ – ۱۲۱]

← تمثیل عروس و داماد ⟵ داستان عروس و داماد

● **تمثیل المذاهب و تعدیل المناسب** / کلام و اعتقادات / عربی
tamṯīl-ul maḏāhib wa taʻdīl-ul manāsib

بهبهانی غروی، حسین بن اسدالله، – ۱۳۵۶ قمری
behbahānī qaravī, hoseyn ebn-e asad-ol-lāh (- 1937)

رساله‌ای کلامی است با شیوه ای بدیع شامل چند تمثیل که هر تمثیل را با ذکر چند تعدیل به مسائل کلامی ارتباط می‌دهد و به رد و ایراد کلام مخالفین در مباحث توحید، نبوت و امامت می‌پردازد.

قم؛ طبسی؛ شماره نسخه:۱۴/۲

آغاز: بسمله نحمدک یا من هو بکل حمد اولی ×× وله المثل الاعلی فی الاخرة والاولی ... و بعد فیقول العبد الجانی حسین بن اسدالله بهبهانی ان الذی جذبنی الی السلوک ... ولما کان فی ضرب الامثال ملایمة للامیال؛ **انجام:** و یدل علیه صریحاً قوله تعالی فی بیان وجه تقدیم طالوت علی سایر بنی اسرائیل بالاعلمیة و الاشجعیة قال ان الله اصطفیه علیکم و زاده بسطة فی العلم و الجسم
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۴؛ مصحح؛ جلد: مقوا، عطف پارچه، ۱۹گ (۵۲پ–۷۰ر)، ۳۰ سطر، اندازه: ۲۱×۳۳سم [ف مخ: ۱– ۱۴۲]

● **التمثیل و المحاضرة** / ادبیات / عربی
at-tamṯīl wa-l muḥāḍira

ثعالبی، عبدالملک بن محمد، ۳۵۰ – ۴۲۹ قمری
saʻālebī, ʻabd-ol-malek ebn-e mohammad (962 - 1038)

به نام: امیر شمس المعالی
در امثال و کلمات قصار ادبی اخلاقی است، شامل چهار «فصل»: ۱. مدخل و نمونه کتاب؛ ۲. اقوال طبقات مردم و ارباب مراتب و صنایع مختلفه که مانند امثال تلقی شده و توصیف احوال و ذکر مساوی و مقابح آنان؛ ۳. چیزهایی که غالباً بآنها تمثل می‌شود؛ ۴.

فنون و اغراض دیگر. در مقدمه آمده است: «و بعد فلمو لانا الامیر شمس المعالی عبید ینتمون الی شرف خدمته ... و منهم هذا العبد الذی شعاره الاعتزاء الی جملته ... و دابه خدمة الآدب و منادمة الکتب»

آغاز: کتب ابو المنصور عبدالملک بن محمد بن اسماعیل الثعالبی الی حضرة الامیر شمس المعالی اما بعد علی اثر حمدالله تعالی و الثناء علیه الذی هو اول کتابه و آخر دعوی ...

چاپ: منتخباتی از آن تحت عنوان اربع رسائل منتخبة من مؤلفات العلامة ابی منصور الثعالبی؛ القاهرة، عیسی البانی الحلبی، تحقیق عبدالفتاح محمد الحلو، الطبعة الاولی، ۱۹۶۱م، ۶۰۰ص؛ طبعت منتخبات منه و طبع بتحقیق الدکتور عبدالفتاح الحلو (مجلة الوطن العرابی) للسنة السادسة عشرة عدد ۲۸۱ فی تموز ۱۹۸۲م. الأعلام ۱۶۳/۴.

[کشف الظنون ج ۱ ص ۴۸۳؛ معجم المطبوعات ۱: ۶۵۷؛ سرکیس ۶۵۷/۴ «منتخبات کتاب التمثیل و المحاضرة»؛ دنا ۳۱۳/۳]

۱. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۳۲۹-ف و ۲۳۳۵-ف

نسخه اصل: کتابخانه عمومی قونیه قسمت یوسف آغا ش ۴۹۰۲؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۲ صفر ۵۸۷ق؛ مقابله شده؛ ۱۳۵گ، ۱۹ سطر [فیلمها ف: ۱ - ۳۱۱]

تهران؛ مینوی؛ شماره نسخه:۲۸۶بخش۳

همان نسخه بالا [ف: - ۱۳۷]

۲. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۴۲۷/۱-ف

نسخه اصل: ایاصوفیا ش ۴۲۴۹؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۲۳ شوال ۸۵۹ق؛ مقابله شده با نسخه مورخ ۱۰ رمضان ۵۷۶؛ ۱۲۲گ (۱-۱۲۲)، ۱۷ سطر [فیلمها ف: ۱ - ۴۶۶]

۳. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۲۸۱

آغاز: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۰۲۰ق؛ دارای یک سر لوح، مجدول؛ ۱۷۴گ، ۱۵ سطر، اندازه: ۱۴×۱۹/۵سم [ف: ۲ - ۱۵۹]

۴. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۳۸۱۰/۴

آغاز: قال ابو شواعه: الحمدلله الذی لا یحمد علی المکروه غیره. قال عبدالملک؛ **انجام:** اربعه لایستحیا من الختم علیها: المال لنفی التهمه، و الجوهر لامر الابدال و الدواء للاحتیاط ... تم هذا الکتاب

خط: نسخ ریز، کا: اسماعیل نابلسی، تا: ۱۱۴۲ق؛ در کرانه صفحه‌های مجموعه نوشته شده؛ کاغذ: نخودی اصفهانی، جلد: مقوا رویه کاغذ گل و بوته ریز، ۱۱گ (۲۶۰-۲۷۰)، سطور چلیپا، اندازه: ۱۶/۵×۲۲سم [ف: ۱۷ - ۴۱]

۵. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۸۰-طباطبائی

آغاز: برابر؛ **انجام:** افضل المعروف نصرة الملهوف نبذة من الوعظ اجلس بحیث یوخذ بیدک و تبر لاحیث

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: انجام؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج مشکی، ۱۷۵گ، ۱۴سطر، اندازه: ۱۴×۲۲سم [ف: ۲۴ - ۷۷]

۶. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۷۳۵۰

آغاز: برابر؛ **انجام:** و الجوهر لا من الابدال و الدواء للاحتیاط و الطیب للصیانة.

خط: نسخ، کا: علی اکبر، تا: ۱۲۸۶ق، جا: تبریز، برای نادر میرزا؛ تملک: محمد طبرسی شعبان ۱۳۴۴، نادر میرزا با مهر وی «بدیع الزمان نادر»؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۱۶۸گ، ۱۵ سطر، اندازه: ۱۸×۲۶/۵سم [ف: ۲۵ - ۳۲۷]

● تمثیل و تنکیل = التوضیح و التنکیل = آزادی خواجه سرایان = تنکیل و تمثیل / فقه / فارسی

tamsīl va tankīl = at-towzīh va-t tankīl = āzādī-ye xāje sarāyān = tankīl va tamsīl

افندی، عبدالله بن عیسی بیگ، ۱۰۶۶ - ۱۱۳۰ ؟ قمری

afandī, ʻabd-ol-lāh ebn-e ʻīsā beyg (1656 - 1718)

موضوع رساله در تمثیل و تنکیل است که در فقه باعث آزاد شدن بنده می‌شود. در پاسخ سؤال یکی از پادشاهان نوشته شده که نامش در سر آغاز نیامده است. در یک «مقدمه» و سه «مقصد» و «خاتمه» است: مقدمه در معنی تنکیل و تمثیل؛ مقصد ۱. دلیل آزادی به علت تمثیل و تنکیل؛ مقصد ۲. در اینکه در آزادی قصد ضرر لازم است؛ مقصد ۳. در اینکه آیا خواجه گردیدن سبب آزادی می‌شود؛ خاتمه در خلاصه مراتب مزبوره.

آغاز: بعد از حمد حضرت اله و صلواة بر رسول حلیم اواه و بر آل و اهل بیت هادین مهدیین بعرض اقدس ارفع اعلی می‌رساند کمترین صوفی زادگان درگاه خلایق پناه عبدالله که در باب مساله آزادی خواجه سرایان به علت خواجه گردیدن که به مسامع عز و جلال حجاب بارگاه عرش اشتباه رسیده علمای شیعه را در این مساله سخنان چندی به جهات متعدده می‌باشد

انجام: بوسیله آن جماعت مستحقان عنایت گاهگاهی گوشه خاطر توجهی درباره این بنده مقصر نیز مرعی میشده باد بمحمد و آله السادة القادة الامجاد

چاپ: با تصحیح سید حمیدی سیدی از روی نسخه شماره ۱۸۵۳ کتابخانه ملک، با نام خواجه سرایان، در دفتر چهارم مجموعه رسایل فارسی، مشهد، بنیاد پژوهش‌های اسلامی آستان قدس رضوی، ۱۳۷۴ش

[دنا ۴۲۴/۳؛ مجموعه رسایل فارسی، دفتر چهارم، زمستان ۱۳۷۴، ص۲۵۹-۳۲۳]

۱. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۳۸۳۲

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۲۲صفر۱۱۰۸ق؛ تملک: نصرالله بن حسین حسینی مدرس، تملکی با مهر «عبده محمد سعید بن محمد مهدی الرضوی» (مربع)؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۴۵گ، ۱۵ سطر، اندازه: ۱۱×۱۷سم [ف: ۳۷ - ۳۸۴]

۲. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۱۸۵۳

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا: میرزا محمد شریف، تا: ۱۰ صفر ۱۱۰۹ق؛ مقابله شده با اصل، مجدول مذهب؛ کاغذ: کاغذ ترمه، جلد: میشن آلبالویی سیر، ۱۰۳گ، ۱۱ سطر، اندازه: ۱۱/۶×۱۸/۶سم [ف: ۲-۴]

۳. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۵۱۵۱/۳

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۱۱۶ق، جلد: مقوایی عطف تیماج قهوه‌ای، ۶۳گ (۴۳پ–۱۰۵ر)، ۱۵ سطر، اندازه: ۱۲×۱۸سم [ف: ۱۳ - ۳۵۶]

← التمجید ⪢ مناجات

← التمجید ⪢ الخطبة

← التمجید ⪢ الخطبة التوحیدیة

● تمجید از عبدالله خان طهماسبی / اسناد / فارسی

tamjīd az ʻabd-ol-lāh xān-e tahmāsbī

رساله کوچکی است که حاجی معتمد دفتر مستوفی برادر حاجی مشیر دفتر مرحوم به قلم خود خط شکسته بسیار خوب در تاریخ ۱۳۴۳ قمری نوشته و موضوع آن در قدردانی و تمجید از عبدالله خان طهماسبی امیر لشکر است که در آن تاریخ فرمانده لشکر آذربایجان بوده و در امنیت آذربایجان و تسطیح راه تهران وگردنه‌های شبلی و قافلانکوه و باز کردن خیابان‌ها در شهر تبریز جدیت کاملی داشته و شب و روز کار می‌کرده است و از اصلاحات مملکتی شاه فقید (رضا شاه پهلوی) که در آن زمان سردار سپه بود توصیفات و سپاسگزاری‌ها کرده است.

[دنا ۳/۳۱۳]

تبریز؛ تربیت؛ شماره نسخه:۳۲

خط: شکسته، بی‌کا، تا: ۱۳۴۳ق؛ با سرلوح، مذهب؛ جلد: مخملی خوب [ف: - ۲۶۰]

● تمحیص التلخیص = ملخص التلخیص / معانی بیان / عربی

tamḥīṣ-ut talxīṣ = mulaxxaṣ-ut talxīṣ

فاضل هندی، محمد بن حسن، ۱۰۶۲ – ۱۱۳۷ قمری

fāzel-e hendī, mohammad ebn-e hasan (1652 - 1725)

وابسته به: تلخیص المفتاح فی المعانی و البیان؛ خطیب قزوینی، محمد بن عبدالرحمن (۶۶۶–۷۳۹)

تاریخ تألیف: جمعه ۲۱ ربیع الثانی ۱۰۷۳ق

در معانی و بیان و بدیع در چهار «باب» که در ۱۱ سالگی بر اثر خوابی که میر سید شریف را دیده بود ساخته است. در روضات از آن یاد گردیده است. خود او شرحی بر آن دارد که با عنوان «التنصیص علی معانی التمحیص» شناخته می‌شود. اثری دیگر از او به نام «منیة الحریص علی فهم ملخص التلخیص» نیز معرفی شده که نسخه‌ای به خط خود مؤلف در کتابخانه شاهچراغ شیراز گزارش شده و در آن به همان خط آمده که آن را در پانزده سالگی تألیف کرده و به همین نام نامیده است. که با توجه به سال ولادت او باید در ۱۰۷۷ق تألیف شده باشد. سرآغاز هر سه رساله مشابه است و احتمال اشتباه بسیار.

آغاز: بسمله. الحمد لمن اودع روایح المعانی فی بدایع المبانی و دفن جواهر الخواص و المزایا فی معجزات الفاظ المثانی ... و بعد فیقول العبد الداخل فی اول العقد الثانی محمد بن حسن بن محمد الاصبهانی انی کتبت رسالة تمحیص التلخیص

انجام: و قلنا فی المتن هذا آخر ما اردنا فی علم المعانی و البیان و البدیع و الحمدلله علی التوفیق للختم و التتمیم و قد فرغ من تألیفه یوم الجمعة الحادی و العشرین من شهر ربیع الآخر من شهور سنة الف و ثلث و سبعین و انا ابن عشر سنین متوسطا فی لحادیة عشر و الحمدلله رب العالمین.

[دنا ۳/۳۱۳]

شرح و حواشی:

۱– منیة الحریص علی فهم ملخص التلخیص؛ فاضل هندی، محمد بن حسن (۱۰۶۲–۱۱۳۷)

۱. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۸۶۴/۴

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ محشی با نشانه «منه مدظله، منه دام ظله العالی»، پاره‌ای از حواشی باید از خود مؤلف باشد؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج سرخ، ۳۱گ (۱۶۳ر–۱۹۳پ)، ۲۰ سطر (۶/۵×۱۳/۵)، اندازه: ۱۳×۱۹سم [ف: ۸ - ۴۷۱]

۲. یزد؛ جامع کبیر؛ شماره نسخه:۱۵۸/۲

بی‌کا، بی‌تا؛ قطع: ربعی [نشریه: ۴ - ۴۰۱]

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۲۴۰۱/۲–ف

نسخه اصل: همان نسخه بالا [فیلمها ف: ۱ - ۶۷۹]

● التمحیص فی بیان موجبات تمحیص ذنوب المؤمنین / حدیث / عربی

at-tamḥīṣ fī bayān-i mawjibāt-i tamḥīṣ-i ḏunūb-il mu'minīn

ابن همام، محمد بن همام، – ۳۳۶ قمری

ebn-e hammām, mohammad ebn-e hammām (- 948)

در احادیث مرویه از اهل بیت است در تمحیص مؤمنین و امتحان آنها و وسائل غفران و آمرزش گناهان، در نه «باب»: ۱. باب سرعة البلاء الی المومن؛ ۲. باب تعجیل التمحیص عن المومن؛ ۳. باب التمحیص بالعلل و الامراض؛ ۴. باب التمحیص بالحزن و الهم؛ ۵. باب التمحیص بذهاب المال و مدح الفقر و ان الله اختار الاخرة للمومنین؛ ۶. باب و جوب الارزاق و الاجمال

فی الطلب؛ ۷. باب حسن اختیار الله للمومنین و نظره لهم و ان کانوا کارهین ؛ ۸. باب مدح الصبر و ترک الشکوی و الیقین و الرضی بالبلوی؛ ۹. باب فی اخلاق المومنین و علامات الموحدین. این کتاب به شیخ ابراهیم قطیفی و ابن شعبه حرانی نیز نسبت داده‌اند، و چون در آغاز بعضی از روایات به نام ابوعلی تصریح شده است نسبت آن به ابن همام را مرجح است.
آغاز: الحمدلله المتفرد بآلائه المتفضل بنعمائه العدل فی قضائه الذی محص بالاختبار عن أولیائه.
انجام: و لایعمل فی دینه برخصة یعطف علی اخیه بزلته و یرعی ما مضی من قدیم صحبته.
[الذریعه ۴۳۱/۴ - ۴۳۲ شماره ۱۹۱۳؛ التراث العربی ۱۲۸/۲؛ فهرستگان نسخه‌های خطی حدیث ۲۱۶/۳؛ التراث العربی ۱۲۸/۲]

شرح و حواشی:

۱- التمحیص (منتخب) حائری، محمد بن احمد بن حسین

۱. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۲۸۴۶/۲
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ مصحح؛ در برگ اول کاتب یادداشتی درباره کتاب و مؤلف نوشته و آن را به ابن شعبه نسبت داده ولی یادداشتی دیگری به نقل از علامه مجلسی درباره مؤلف آن آمده که وی را از ابن همام دانسته؛ جلد: تیماج مشکی، ۲۲گ (۱۸۷پ-۲۰۸ر)، ۱۷ سطر، اندازه: ۱۲/۵×۱۹/۵سم [محدث ارموی مخ: ۱ - ۴۴۳]

۲. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۶۸۵۳/۱
خط: نسخ، کا: قطب الدین محمد بن عبدالله، تا: دوشنبه ۱۲ محرم ۱۰۰۹ق، جا: قمصر؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۲۲گ (۲پ-۲۳ر)، اندازه: ۹/۵×۱۷/۵سم [ف: ۱۸ - ۴۴]

۳. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۸۸۳۹/۲۳ و ۱۱۸۶/۴۵ عکسی
آغاز و انجام: برابر؛ تم کتاب التمحیص تألیف ابی محمد الحسن بن علی بن الحسین بن شعبة الحرانی.
در نسخه حاضر به ابن شعبه حرانی منسوب شده است؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۱۰گ (۳۱۶پ-۳۲۵ر)، اندازه: ۱۵×۲۳سم [ف: ۲۳ - ۳۱] و [عکسی ف: ۳ - ۴۴۶]

۴. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۴۰۶۷/۱
خط: نسخ، بی‌کا، تا: آخر محرم ۱۲۷۶ق؛ مصحح؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۲۰گ (۱پ-۲۰پ)، اندازه: ۱۱×۱۷سم [ف: ۱۱ - ۷۲]

۵. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۰۶۳۹
آغاز و انجام: برابر
خط: نستعلیق، کا: سید مصطفی صفایی خوانساری، تا: محرم ۱۲۸۰ق، اهدایی: رهبری، خرداد ۱۳۷۳؛ کاغذ: نخودی فرنگی، جلد: مقوا با عطف تیماج، ۱۱گ، ۲۰سطر، اندازه: ۱۷×۲۱سم [اهدائی رهبر: ۲ اخبار۱ - ۲۰۷]

۶. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۵۸۹۷/۱-۲۹/۲۳۷
آغاز: ابوعلی محمد بن همام قال حدثنی عبدالله جعفر الحمیری قال حدثنا احمد و عبدالله ابنا محمد عن الحسن ... عن ابی عبدالله علیه السلام قال کان علی (ع) یقول ان البلاء اسرع الی شیعتنا من السیل الی قرار الوادی؛ **انجام:** برابر
خط: شکسته، نستعلیق، کا: محمد تقی بن احمد، تا: پنج‌شنبه ۷ جمادی الثانی ۱۲۹۹ق؛ افتادگی: آغاز؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۱۳گ، ۱۹ سطر، اندازه: ۹×۱۶سم [ف: ۲ - ۱۰۴۰]

۷. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۲۱۳۳/۳
آغاز: برابر
خط: نسخ، کا: سید حسن بن محمد مهدی بن علی بن یوسف بن عبد الوهاب حسنی طباطبائی فاطمی، تا: پنج‌شنبه ۲۴ جمادی الاول ۱۳۲۵ق؛ از روی نسخه پدرش که در روز سه‌شنبه ۵ ربیع الثانی ۱۳۱۹ نوشته بود، او نیز نسخه را از نسخه حسین بن محمد تقی نوری طبرسی (صاحب مستدرک الوسائل) که به تاریخ شنبه از ماه محرم ۱۲۸۰ نوشته کتابت کرده؛ کاغذ: فرنگی، جلد: مقوا، ۲۲ص(۱-۲۲)،۲۳سطر(۱۰×۱۹)،اندازه:۱۸×۲۵/۵سم [ف: ۹ - ۷۷۵]

قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۱۲۹۶
نسخه اصل: همان نسخه بالا [عکسی ف: ۴ - ۱۱۹]

۸. قم؛ فیضیه؛ شماره نسخه:۱۷۶۴/۸
بی‌کا، تا: ۱۳۶۵-۱۳۶۶ق؛ اندازه: ۷×۱۳سم [ف: ۳ - ۱۳۰]

۹. اراک؛ دهگان؛ شماره نسخه:۱۵۶/۳
کا:ملا محمد باقر گواری،بی‌تا؛کاغذ:نخودی آهار مهره،جلد:چرم مشکی، ۱۲گ (۱۴۵پ-۱۵۶پ)، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۱ - ۲۰۶]

۱۰. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۹۹۰/۲
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ مصحح؛ جلد: تیماج مشکی، ۲۰گ (۷۴پ-۹۳ر)، ۱۹ سطر، اندازه: ۱۳/۵×۲۳سم [ف: ۳ - ۱۸۳]

۱۱. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۰۲۵۴/۱
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ یادداشت ابتیاع از محمدباقر؛ جلد: تیماج جگری، ۱۵ص (۱-۱۵)، ۲۱ سطر، اندازه: ۱۱×۲۱سم [ف:۳۲-۲۸۵]

۱۲. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۵۹۲۳/۷
خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج سرخ، ۴۱ص (۲۰۰-۲۴۰)، ۱۷ سطر (۶×۱۸)، اندازه: ۱۶×۲۶سم [ف: ۱۶ - ۱۵۴]

۱۳. گلپایگان؛ مسجد جامع گلپایگان؛ شماره نسخه:۲۳/۴
خط: نستعلیق، کا: جواد بن رضا گلپایگانی، بی‌تا؛ مصحح، محشی؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۲۲گ (۲۲۵ر-۲۴۶پ)، اندازه: ۱۱/۵×۱۷/۵سم [کتابخانه‌های گلپایگان: ف: - ۲۰۲]

● **التمحیص (منتخب)** / حدیث / عربی

at-tamḥīṣ (mn.)

حائری، محمد بن احمد بن حسین

hā’erī, mohammad ebn-e ahmad ebn-e hoseyn

وابسته به: التمحیص فی بیان موجبات تمحیص ذنوب المؤمنین؛ ابن همام، محمد بن همام (-۳۳۶)
تلخیصی است از التمحیص منسوب به محمد بن ابی بکر بن همام بن سهیل.
[دنا ۳۱۴/۳]

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۵۸۲۵/۱۷
خط: نستعلیق تحریری، کا: قباد بن شهقباد مهرانی، تا: ۹۴۸ق؛ ۳گ (۲۷۳ر- ۲۷۵پ) [مختصر ف: - ۲۰۵]

● **تمدن اسلام** / قانون / فارسی
tamaddon-e eslām

مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۳۸۸۶
آغاز: بسمله، بدایع حمد و ثنا و جوامع شکر و سپاس در؛ **انجام:** امید که در نظر ارباب دانش و بینش مطبوع افتادنش سنه ۱۳۴۵ هجری (کذا)
خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا [رایانه]

← تمرنامه ⩾ تیمور نامه

● **تمرین الرائض فی حساب القیراط فی الفرائض** / فقه / عربی
tamrīn-ur rā'iḍ fī ḥisāb-il qīrāṭ fi-l farā'iḍ
ابن طولون، محمد بن علی، ۸۸۸؟ - ۹۵۳ قمری
ebn-e tūlūn, mohammad ebn-e 'alī (1484 - 1547)
رساله‌ای است در قوانین ارث.

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱/۱۳۴۴عکسی
آغاز: بسمله. الحمد لله الذی لا راد لما حکم و الصلوة علی سیدنا محمد و آله و صحبه و سلم و بعد فهذا تعلیق سمیته تمرین الرایض فی حساب القیراط فی الفرایض و هو اذا اردنا معرفة القیراط فی مسلئة؛ **انجام:** قیراطاً فالعمل صحیح و الا فاعده فالخطا منک لا من القاعدة.
نسخه اصل:کتابخانه چستربیتی ش ۳۸۴۷؛ خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ ۲۳ سطر [عکسی ف: ۴ - ۸۸]

● **تمرین الطلاب فی صناعة الاعراب = ترکیب خالد = ترکیب الالفیة** / نحو / عربی
tamrīn-uṭ ṭullāb fī ṣanā'at-il a'rāb = tarkīb-u xālid = tarkīb-ul alfīya
ازهری، خالد بن عبدالله، ۸۳۸ - ۹۰۵ قمری
azharī, xāled ebn-e 'abd-ol-lāh (1435 - 1500)

وابسته به: الخلاصة فی النحو = الفیة ابن مالک = الالفیة فی النحو؛ ابن مالک، محمد بن عبدالله (۶۰۰-۶۷۲)
تاریخ تألیف: دوشنبه ۲۷ رمضان ۸۸۶ق
تجزیه و ترکیب کردن متون معتبر جزو رسوم گذشته است و برای تمرین قواعد دستوری زبان به‌کار گرفته می‌شده است، در این کتاب «الفیه ابن مالک» تجزیه و ترکیب شده است و از این رو آن را «ترکیب خالد» نیز می‌نامند. به‌گفته مؤلف چون شارح الفیه ابن مالک نتوانسته به‌خوبی از عهده شرح الفیه بر بیاید وی این رساله را در بیان اعراب، شرح غرایب لغات و ضبط صحیح لغات مشکله الفیه تألیف کرده است.
آغاز: بسمله یقول العبد الفقیر الی عفو ربه الغنی خالد ابن عبدالله الازهری ... الحمدلله الذی رفع قدر من اعرب بالشهادتین و نصب الدلیل علی وجود ذاته ... فان معرفة الاعراب من الواجبات التی لا بد لکل طالب العلم
انجام: و لعله مثل برره و علی کل تقدیر فالخیرة نعت ثان لصحبه لا للمنتخبین خلافا للکمودی و هذا آخر ما اردنا جمعه فی هذا المختصر و الحمدلله علی اتمامه و وافق الفراغ منه فی یوم الاثنین المبارک السابع و العشرین من شهر رمضان المعظم قدره و حرمته سنة ست و ثمانین و ثمانمائة و من اعجب لی ... حین فرغت من مسودته قارن ذلک اذان المؤذن لصلاة الظهر فرجوت ان یکون مقبولا عندالله ...
چاپ: مصر، ۱۳۷۰ق؛ تهران، سنگی، بی‌ناشر، ۱۲۷۶ق؛ ایران، سنگی، ۱۲۶۴، جیبی
[دنا ۳۱۴/۳-۳۱۸ (۱۷۳ نسخه)؛ کشف الظنون ۱۵۴/۱ و ۴۸۳/۱؛ هدیة العارفین ۳۴۳/۵ و ۳۴۴؛ فهرست مخطوطات داالکتب قاهره، فؤاد سید: ۱۸۲/۱؛ معجم المطبوعات، سرکیس: ۸۱۲/۱؛ مکتبة امیر المومنین ۲۶۸/۱؛ مشار عربی ص ۱۸۲]

۱. همدان؛ بحرالفضائل؛ شماره نسخه:۲
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۰ یا ۱۱؛ محشی، یادداشت خرید و خط «خلیفه زاده مازندرانی محمد باقر»؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: مقوایی کرباس، ۲۱۹گ، ۱۷ سطر (۶/۵×۱۴)، اندازه: ۱۲×۱۸/۵سم [رشت و همدان: ف: - ۱۶۶۳]

۲. اصفهان؛ عمومی اصفهان (فرهنگ سابق)؛ شماره نسخه:۳۱۸۵
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۰؛ افتادگی: انجام (یک صفحه)؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: ساغری مشکی، ۴۱۰ص، ۱۸ سطر (۷×۱۴)، اندازه: ۱۲×۱۹سم [ف: ۱ - ۲۰۹]

۳. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۷۵۹۷
آغاز: برابر؛ **انجام:** لو لا ان هدانا الله الملک الوهاب و صلی الله علی سدنا محمد و آله و صحبه و سلم صلاة و سلاما دائمین الی یوم الدین.
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۰؛ در اول نسخه نوشته‌ای به تاریخ ۹۸۵ق؛ تملک: مصطفی شهیر به حسین، احمد عبدالقادر موصلی،

محمد بن محمد، محمد خطیب بن حاج امین افندی؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۲۳۵گ، ۱۷ سطر، اندازه: ۱۳/۵×۱۸/۵سم [ف: ۲۶ – ۹۶]

۴. قم؛ فیضیه؛ شماره نسخه:۶۶۵

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۰؛ ۲۱۹گ، ۱۹سطر، اندازه: ۱۴×۲۰سم [ف: ۱ – ۵۱]

۵. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۵۲۶۴-۲۶/۱۴۴

آغاز: برابر؛ **انجام:** و الکرام جمع کریم نعت ثان لإله و البررة جمع بار نعت ثالث لإله و صحبه معطوفاً علی آله قال الشاطبی و هو اسم جمع صاحب و لیس بجمع له علی القیاس علی مذهب سیبویه

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ افتادگی: انجام؛ جلد: تیماج مشکی، ۱۵۱گ، ۱۷ سطر، اندازه: ۱۴×۱۹سم [ف: ۲ – ۱۰۴۲]

۶. دامغان؛ صادقیه؛ شماره نسخه:۹۲

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ مصحح، محشی؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۱۱۸گ، ۲۱ سطر، اندازه: ۱۵×۲۴سم [ف: – ۴۸]

۷. یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه:۱۶۱۹

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ مهرهای تملک: «قاسم الشریف ۱۳۳۹»، «سید مرتضی الحسینی العریفی ۱۲۹۰»؛ اهدایی: حاج زین العابدین خمسه؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: مقوایی با تیماج زرد، ۱۵۰گ، ابعاد متن: ۱۲×۲۳/۵، اندازه: ۱۹×۲۷سم [ف: ۳ – ۱۰۰۴]

۸. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۳۷۱۲

آغاز: معط و معط مضاف الیه لاغیر و هو مبتداء یرجع الی ابن معط؛ **انجام:** فقد حکی الفراء قم خیرة بررة انتهی و لعله مثل بررة و علی کل تقدیر و الخیرة نعت ثان.

خط: نسخ، بی‌کا، تا: اوایل قرن ۱۱؛ افتادگی: آغاز و انجام (از ابتدا و انتها به قدر سه ورق کسر دارد)؛ واقف: محمد شفیع، اسفند ۱۳۶۲؛ کاغذ: حنایی آهار مهره، جلد: تیماج مشکی، ۲۲۶گ، ۱۸ سطر، اندازه: ۱۲×۱۹/۵سم [ف: ۱۲ – ۵۹]

۹. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۵۲۵۰

آغاز: برابر؛ **انجام:** اثر حرف مطبق و فی ادان بالدال المهملة و التشدید بمعنی اخذ الدین متعلق یبقی و ازدو بالزای.

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ افتادگی: انجام؛ کاغذ: حنایی، جلد: تیماج مشکی، ۱۳۱گ، ۲۶ سطر (۸/۶×۱۶/۸)، اندازه: ۱۱×۲۲/۵سم [ف: ۱۲ – ۵۹]

۱۰. قم؛ مدرسه رضویه؛ شماره نسخه:۱۰۰

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ ۲۰۰گ، قطع: خشتی [چند نسخه- ف: – ۶۱]

۱۱. اصفهان؛ روضاتی؛ شماره نسخه:۱۶۵

خط: نسخ و نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ یادداشتی به تاریخ ربیع الاول ۱۱۶۱ از محمد امین بن شیخ جعفر در پایان؛ مهر: محمد امین الله (بیضی)؛ ۱۸سطر، اندازه: ۱۳/۵×۲۰/۵سم [ف: – ۱۰۸]

۱۲. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه:۶۷۵۰

خط: نسخ و نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ کاغذ: سپاهانی و فرنگی، جلد:تیماج قهوه‌ای،۲۵۶گ،۱۶سطر،اندازه:۱۲×۱۹سم[ف:۳- ۵۰۵]

۱۳. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۶۶۷۴

آغاز: برابر؛ **انجام:** وقع الحللی حسین.. و صلی الله و السلم الی یوم الدین.

خط:نسخ،کا:ابن محمد شریف تبریزی، تا: شعبان ۱۰۱۱ق؛ واقف: سید ضیاءالدین تقوی بهبهانی شیرازی، دی ۱۳۶۷؛ جلد: تیماج عنابی، ۱۹۷گ، ۱۸ سطر، اندازه: ۱۳/۵×۱۹/۵سم [ف: ۱۲ – ۴۹۴]

۱۴. مشهد؛ الهیات؛ شماره نسخه:۲۱۶۸۹

خط: نسخ، بی‌کا، تا: سه‌شنبه ۱۱ جمادی الثانی ۱۰۱۹ق؛ با یادداشت مورخ ۱۰۶۲ق؛ تملک: محمد شافعی؛ مهر: «صراط علی حق نمسکه»، «ماشاء الله لا حول و لا قوة الا بالله العلی العظیم»؛ جلد: مقوا، عطف میشن مشکی، ۲۳ سطر (۱۰/۵×۱۵)، اندازه: ۱۵×۲۰/۵سم [ف: ۲ – ۵۵۶]

۱۵. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۵۶۹۵

آغاز: باب اسماء الافعال؛ **انجام:** برابر

از ابتدای باب اسماء افعال شروع می‌شود؛ خط: نسخ، کا: علی بن محمد حسن انصاری، تا: ۱۰۳۳ق؛ افتادگی: آغاز؛ کاغذ: نباتی، جلد: تیماج مشکی، ۸۰گ، ۱۵ سطر، اندازه: ۱۵/۵×۲۲/۵سم [ف: ۱۲ – ۵۷]

۱۶. کاشان؛ عاطفی، حسن؛ شماره نسخه:بدون شماره

خط: شکسته نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۶ محرم ۱۰۴۰ق؛ مهر: احمد بن عبدالرحیم (تبریزی کاشانی)؛ کاغذ: ایرانی، جلد: رنگ و روغنی مشکی، اندازه: ۱۲×۱۹سم [نشریه: ۷ – ۷۲۶]

۱۷. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۴۸۸۰

آغاز: الکلمه مبتداء و الکلام فیها لتعریف الجنس؛ **انجام:** ملحق الاخر لتاکید الفعل ... آمین یا رب العالمین

خط: نستعلیق، کا: حیدر، تا: ۱۰۴۲ق [رایانه]

۱۸. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۴۹۰۹

آغاز: [الحمدلله الذی رفع قدر من اعرب بالشهادتین ...] و لدنی بتخفیفها مبتدا و قل بفتح القاف فعل ماض و فاعله مستتر فیه و جملة قل خبر لدنی قل فی لدنی بالتخفیف، قل فی لدنی بالتشدید و فی قدنی متعلق بیفی او بالحذف ... العلم اسم مبتدا؛ **انجام:** برابر

خط: نسخ، کا: عصام الدین بن علی العصامی، تا: ذیقعده ۱۰۴۳ق؛ افتادگی:آغاز؛مصحح،محشی؛ کاغذ: شرقی، جلد: تیماج قهوه‌ای، ۱۰۰گ، ۲۵ سطر (۱۰×۱۷)، اندازه: ۱۵/۵×۲۲سم [ف: ۳۷ – ۵۵۱]

۱۹. مشهد؛ الهیات؛ شماره نسخه:۹۸

خط: نسخ، بی‌کا، تا: دوشنبه ۱۷ شوال ۱۰۵۸ق؛ مقابله شده در سال ۱۰۵۹؛ جلد: تیماج مشکی، ۱۴۳گ، ۲۵ سطر (۱۰×۱۵)، اندازه: ۱۴/۵×۲۱سم [ف: ۱ – ۴۵]

مشهد؛ مولوی؛ شماره نسخه:۹۸

همان نسخه بالا [نشریه: ۵ – ۱۸]

۲۰. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه:۶۷۵۲

خط: نسخ، بی‌کا، تا: شنبه آخر شوال ۱۰۷۰ق؛ افتادگی: آغاز (دیباچه را ندارد و خاتمه را دارد)؛ محشی با نشان «شرح»؛ کاغذ: سپاهانی سفید، جلد: تیماج قهوه‌ای، ۱۴۴گ، ۱۹ سطر، اندازه: ۱۶×۲۵سم [ف: ۳ - ۵۰۵]

۲۱. اصفهان؛ جابری انصاری؛ شماره نسخه:۳۳

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۰۷۱ق [نشریه: ۶ - ۵۹۶]

۲۲. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۵۴۹۶

خط: نسخ، کا: محمد جان بن استاد محمد قاینی، تا: ۲۲ صفر ۱۰۷۷ق؛کاغذ: ترمه، جلد: رویه کاغذ ابری، ۲۰۹گ، ۱۵ - ۲۴ سطر، اندازه: ۱۲/۹×۲۴/۶سم [ف: ۱ - ۱۲۷]

۲۳. اصفهان؛ عمومی اصفهان (فرهنگ سابق)؛ شماره نسخه:۵۴۳۴

خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۲۲ محرم ۱۰۷۹ق؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: تیماج مشکی، ۲۶۵ص، ۲۲ سطر (۹×۱۶)، اندازه: ۱۷×۲۳سم [ف: ۱ - ۲۰۹]

۲۴. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۵۲۲۹-۲۶/۱۰۹

آغاز: برابر؛ **انجام:** تری الفتی ینکر فضل الفتی ×× لوماً و خبثاً فاذا ذهب / لح به الحرص علی نکته ×× یکتبها عنه بماء الذهب و الحمدلله ...

کا: عبدالله بن حسین خاقانی، تا: شنبه ۱۰ جمادی الثانی ۱۰۸۱ق؛ تملک: کاتب با مهر «قال انی عبدالله» (بیضی)؛ جلد: تیماج سرخ، ۱۵۲گ، ۲۶ سطر، اندازه: ۱۲×۲۴سم [ف: ۲ - ۱۰۴۱]

۲۵. مشهد؛ فرهنگ و هنر؛ شماره نسخه:ب-۴۱

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۰۸۴ق، اهدایی: جواد شجیعی، مهر ۱۳۳۶؛ کاغذ: کاهی صیقلی سفید، جلد: مقوای چرمی، ۲۵۴ص، ۲۴ سطر (۹×۱۵)، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: - ۸۲]

۲۶. کرمانشاه؛ جلیلی؛ شماره نسخه:۲۳۵

آغاز: نزاع من اماکن السماع و فی مواضع هجر فیها؛ **انجام:** برابر

خط: نسخ، کا: محمد بن محمد مومن ابهری، تا: ۱۰۸۶ق؛ افتادگی: آغاز (برگ اول)؛ در رمضان ۱۲۴۰ توسط عبدالاحد کرمانشاهی وقف اولاد شده؛ کاغذ: حنایی آهار مهره، جلد: مقوا عطف تیماج مشکی، ۱۹۰گ، ۱۹ سطر، اندازه: ۱۱/۵×۱۷/۵سم [ف: ۵۹]

۲۷. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۵۸۰۱

آغاز: بسمله، اللهم صل علی سیدنا محمد و آله و صحبه و سلم؛ **انجام:** ان یکون مقبولا عندالله ... سنه ۱۰۸۶

خط: نسخ و نستعلیق، کا: استرآبادی، اسماعیل بن مراد، تا: ۱۰۸۶ق [رایانه]

۲۸. اصفهان؛ مدرسه صدر بازار؛ شماره نسخه:۷۱

خط: نسخ، کا: محمد بن ... عاملی، تا: ۱۲ جمادی الاول ۱۰۸۷ق؛ تملک: احمد بن میر عبدالوهاب حسینی به سال ۱۲۷۹ با مهر «عبده احمد بن عبدالوهاب الحسینی» (بیضی) و پدرش عبدالوهاب بن سید عسکر؛ جلد: تیماج روغنی زرافشان، ۱۸۸گ، ۲۱ سطر، اندازه: ۱۱/۵×۱۸/۵سم [ف: ۱ - ۵۹]

۲۹. قم؛ مرکز مطالعات؛ شماره نسخه:۲۸۷

آغاز: جواب الشرط علی حد قوله تعالی و ان مسه الشر فیؤس ای فهو یؤس و جملة الشرط و جوابه؛ **انجام:** قارن ذلک اذان المؤذن لصلوة الظهر فرجوت ان یکون مقبولاً عندالله و الصلوة علی سیدنا محمد و آله و صحبه و سلم

خط: نسخ، کا: محمد شفیع، تا: ۸ شوال ۱۰۸۸ق، جا: اصفهان، مدرسه صفویه؛ اهدایی: جواد کمالیان، ۱۳۵۴؛ ۱۸۷گ، ۲۰ سطر، اندازه: ۱۳×۱۹سم [ف: ۱ - ۲۵۶]

۳۰. اصفهان؛ مهدوی، مصلح الدین؛ شماره نسخه:۶

خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۰۸۹ق؛ جلد: تیماج مشکی، ۲۱۶گ، ۱۷ سطر، اندازه: ۱۲×۱۸سم [ف: - ۱۸]

۳۱. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه:۶۷۴۹

خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۰۸۹ق؛ کاغذ: سپاهانی سفید، جلد: زرد مقوایی، ۱۷۴گ، ۲۱ سطر، اندازه: ۱۲×۱۹سم [ف: ۳ - ۵۰۵]

۳۲. یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه:۵۱۹

آغاز: بسمله، بسم، جار و مجرور متعلق بمحذوف اتفاقا قدره البصریون ابتدائی و الکوفیون ابتداء؛ **انجام:** برابر

خط: نسخ، بی‌کا، تا: سه‌شنبه از ذیقعده ۱۰۹۳ق؛ مهر تملک: «الواثق بالله العلی محمدتقی»؛ کاغذ: حنایی، جلد: تیماج تریاکی، ۲۳۴گ، ۱۴ سطر (۷/۵×۱۵/۵)، اندازه: ۱۵×۲۳/۵سم [ف: ۲- ۴۵۳]

۳۳. شیراز؛ علامه طباطبائی؛ شماره نسخه:۷۳۰

خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۲۰ ربیع الاول ۱۰۹۳ق؛ افتادگی: انجام؛ اندازه: ۱۱/۵×۲۱/۵سم [نسخه‌پژوهی: ۲ - ۱۳۳]

۳۴. اصفهان؛ عمومی اصفهان (فرهنگ سابق)؛ شماره نسخه:۳۱۵۱

خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۷ ذیحجه ۱۰۹۴ق؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: تیماج آلبالویی، ۳۹۴ص، ۲۰ سطر (۶×۱۷)، اندازه: ۱۲×۲۵سم [ف: ۱ - ۲۰۹]

۳۵. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۶۲۶۶

آغاز: برابر؛ **انجام:** الذی صنفه الشیخ الامام ابوالعباس المستغفری فی کتابه المسمی بطب النبی یسجده (کذا و صحیح یجده) من یطلبه.

خط: نسخ، کا: عبدالعلی بن عبدالحسین، تا: ۱۰۹۵ق؛ نسخه مذیل است به رساله مشهور به آداب المتعلمین منسوب به خواجه نصیرالدین طوسی (۵۹۷-۶۷۲ق) در چهار ورق، که آغاز آن چنین است: «بسمله، حمدله، و بعد فان کثیرا من الطلاب العلم لا یحصل لهم التحصیل و ان اجتهدوا و لا ینفع من ثمراته و ان اشتغلوا»؛ کاغذ: حنایی، جلد: مقوا عطف تیماج، ۱۲۰گ، مختلف السطر، اندازه: ۱۴×۲۳/۸سم [ف: ۱۲ - ۵۷]

۳۶. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۳۴۸۹/۱

خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۰۹۷ق؛ کاغذ: فرنگی نخودی، جلد: تیماج قهوه‌ای، ۲۲۷گ، ۱۵ سطر (۷×۱۲)، اندازه: ۱۳/۵×۱۹/۵سم [ف: ۱۵ - ۲۹۸]

۳۷. شیراز؛ علامه طباطبائی؛ شماره نسخه:۱۱۷۲
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ ۲۶۵گ، اندازه: ۱۲×۱۸سم [نسخه‌پژوهی: ۲ – ۱۳۳]

۳۸. شیراز؛ علامه طباطبائی؛ شماره نسخه:۱۴۸۸
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ اندازه: ۱۲/۵×۲۴/۵سم [نسخه‌پژوهی: ۲ – ۱۳۳]

۳۹. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۴۰۱۱
آغاز: برابر **انجام:** و ان یرحمنا و کرمه و لاحوال و لا قوه الا بالله العلی العظیم
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛کاغذ: ترمه اصفهانی نخودی، جلد: مقوا، رویه تیماج سرخ، ۱۷۸گ، ۲۲ سطر (۱۱×۱۷)، اندازه: ۱۵/۵×۲۱/۵سم [ف: ۱۷ – ۳۰۶]

۴۰. خوانسار؛ فاضل؛ شماره نسخه:۳۴۱
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ با علامت بلاغ؛ مهر: «عبده محمد علی» (بیضی)، «المتوکل علی الله عبده محمد علی»؛ تملکی بدون نام به تاریخ شوال ۱۲۶۷ که کتاب از «ملا رجبعلی» خریداری شده؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۱۹۵گ، ۲۱ سطر، اندازه: ۱۴/۵×۲۰سم [ف: ۲ – ۴۵]

۴۱. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۳۷۸۹
آغاز: برابر؛ **انجام:** جواب الشرط و اول نایب فاعل صحح و عکس مبتدا و شرح الابتداء.
خط: نسخ، بی‌کا، تا: حدود قرن ۱۲؛ افتادگی: انجام؛ واقف: حاج سید محمد؛ کاغذ: حنایی، جلد: مقوا، ۱۰۶گ، مختلف السطر، اندازه: ۴/۵۱×۱۸/۵۲سم [ف: ۱۲ – ۵۸]

۴۲. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۵۷۳۰
آغاز: و محکی القول الکلام و ما یتالف منه الی آخره؛ **انجام:** و المعطوف علیه لتوکید النفی علی حد قوله تعالی و لا الضالین معطوف علی.
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ کاغذ: حنایی، ۳۰۰گ، ۱۴ سطر، اندازه: ۱۱/۵×۱۷سم [ف: ۱۲ – ۵۷]

۴۳. مشهد؛ مدرسه آیة الله خوئی؛ شماره نسخه:۱۶۸
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ افتادگی: انجام (برگ آخر)؛ تملک: احمد بن علی بن محمد صائب؛ تملکی بدون نام با مهر «عبداللطیف» (بیضی)؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۱۲۹گ، ۲۱ سطر، اندازه: ۱۵×۲۰/۵سم [ف: – ۱۲۰]

۴۴. مشهد؛ مدرسه آیة الله خوئی؛ شماره نسخه:۷۴
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ مهر: «الراجی حسن الحسینی» (مربع)؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۲۰۰گ، ۲۴ سطر، اندازه: ۱۲×۲۳سم [ف: – ۴۸]

۴۵. قائن؛ مدرسه جعفریه؛ شماره نسخه:۱۳۲
آغاز: بسم جار ومجرور متعلق بمحذوف اتفاقاً قدره البصریون ابتدائی و الکوفیون ابتداء، قیل ویلزم علی الاول أن یعمل المصدر محذوفاً؛ **انجام:** جمع جاس اسم فاعل من جنس الشیء إذا لمسه أومن جنس الخبر إن فحص عنه.
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ افتادگی: انجام؛ مهر: «عبده حبیب الله» (مستطیل)؛ واقف: علی قلی بن میرزا علی خزائی قائنی، ۱۱۹۸ق؛ جلد: مقوایی عطف پارچه‌ای، ۱۷۳گ، ۲۰ سطر، اندازه: ۱۴/۵×۲۰سم [کتابخانه‌های قائن: ف: – ۱۱۳]

۴۶. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۴۳۰۵
آغاز: برابر؛ **انجام:** و انتبذ مطاوع نبذ من النبذ و هو الطرح و السبیل الطریق و القصد العدل قال الشاطبی فکأنه ...
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ افتادگی: انجام؛ جلد: تیماج مشکی، ۹۸گ، ۱۹ سطر، اندازه: ۱۸×۲۳/۵سم [محدث ارموی مخ: ۱ – ۴۴۴]

۴۷. قم؛ معصومیه؛ شماره نسخه:۱۲۶/۳–۶۱۸۹
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج مشکی، ۱۵۰گ، ۱۷ سطر، قطع: ربعی [آستانه قم: ۹۳]

۴۸. تهران؛ الهیات؛ شماره نسخه:۳۱۹
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ افتادگی: انجام؛ تملک: میرزا ابوالقاسم؛ مهر: محمد رضا بن محمد؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج مشکی، ۲۵۶گ، ۱۶ سطر (۷و ۸×۱۲)، اندازه: ۱۲×۱۸سم[ف:۴۹۸]

۴۹. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۸۳۲۰–۵۶/۱۷۰
آغاز: برابر
از اول تا بحث «حروف ابدال»؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ افتادگی: انجام؛ ۱۱۸گ، ۲۰ سطر، اندازه: ۱۴×۱۹سم [ف:۲–۱۰۴۲]

۵۰. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۵۷۴۷
آغاز: برابر؛ **انجام:** علی مذهب سیبویه و الجمهور مثل راکب و
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ افتادگی: انجام (دو سه سطر)؛ ارسالی رایزنی فرهنگی ایران در دمشق در اول اردیبهشت ۱۳۶۷؛ کاغذ: شکری، جلد: تیماج مشکی، ۱۹۰گ، ۱۵ سطر، اندازه: ۱۳/۷×۱۹/۷سم [ف: ۱۲ – ۵۹]

۵۱. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۶۸۵۴
آغاز و انجام: برابر
کامل ؛ خط: نسخ و نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ واقف: درة السلطنه ملک زاده کوثر، آبان ۱۳۲۶؛ کاغذ: شکری آهار مهره، جلد: مقوا رویه پارچه، ۲۴۷گ، ۱۵ سطر، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۱۲ – ۵۸]

۵۲. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۲۷۲۸–۱۴/۱۷۸
آغاز و انجام: برابر
خط: شکسته، نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۲۰۰گ، ۲۰ سطر، اندازه: ۱۱×۱۸سم [ف: ۲ – ۱۰۴۱]

۵۳. اردکان یزد؛ امام صادق؛ شماره نسخه:۸۶
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱ تا ۱۲؛ مصحح؛ تملک: محمد حسن اردکانی به سال ۱۳۲۱؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۱۱۵گ، ۱۷ سطر، اندازه: ۱۲×۱۹سم [ف: ۱ – ۷۱]

۵۴. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۴۸۸۰–۲۴/۱۸۰
آغاز: برابر؛ **انجام:** و تخلص عن الشوائب و الخلاصه و النقادة

یرجعان الی شیء واحد و الخصاصة ضد الغنی فاحمد الله الفاء
خط: شکسته، نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ افتادگی: انجام؛ در حاشیه نسخه الفیه ابن مالك تحریر شده؛ جلد: تیماج زیتونی، ۲۱۳گ، ۱۴ سطر، اندازه: ۱۱×۱۷سم [ف: ۲ - ۱۰۴۲]

۵۵. تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه:۹۶۸

آغاز و انجام: برابر
خط: نستعلیق تحریری، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ جلد: مقوا روکش گالینگور زرکوب، ۱۶۷گ، ۱۸سطر (۹×۱۵)، اندازه: ۱۵×۲۲سم [ف: ۲ - ۵۵]

۵۶. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۵۳۳۰

بی‌کا، تا: ۱۱۰۳ق، خریداری از امرالله صفری [رایانه]

۵۷. قم؛ دارالحدیث؛ شماره نسخه:۲۶۴

آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، کا: محمد باقر بن مولانا لقمان تبریزی، تا: دهه اول ربیع الثانی ۱۱۰۵ق، جا: مدرسه حکیمیه؛ جلد: گالینگور، ۲۴۱گ، ۱۵ سطر، اندازه: ۱۲×۲۰سم [ف: - ۱۳۹]

۵۸. قم؛ فیضیه؛ شماره نسخه:۱۷۴۱

خط: نسخ، کا: اسماعیل بن محمد رحیم، تا: ۱۱۰۶ق؛ ۱۲۳گ، ۱۷ سطر، اندازه: ۱۲×۱۹سم [ف: ۱ - ۵۱]

۵۹. اصفهان؛ عمومی اصفهان (فرهنگ سابق)؛ شماره نسخه:۳۱۶۹

خط: نسخ، بی‌کا، تا: رجب ۱۱۱۰ق؛ افتادگی: آغاز (یک صفحه)؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج سیاه، ۳۹۲ص، ۱۷ سطر (۹×۱۴)، اندازه: ۱۴×۲۰سم [ف: ۱ - ۲۰۹]

۶۰. یزد؛ مدرسه خان؛ شماره نسخه:۷۴

خط: نسخ، کا: محمد باقر بن حسن قلی الموتی، تا: ۱۵ رمضان ۱۱۱۱ق؛ مصحح؛ جلد: مقوایی عطف تیماج قرمز، ۱۸۴گ، ۱۹سطر، اندازه: ۱۵×۲۲سم [ف: - ۵۲]

۶۱. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۶۲۴

آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۱۱۳ق؛ مصحح؛ کاغذ: اصفهانی آهار مهره و فرنگی نخودی، جلد: مقوا با روکش کاغذی الوان، ۳۸۹گ، ۱۴ سطر (۷×۱۲/۵)، اندازه: ۱۱/۵×۱۸/۵سم [ف: ۱۳ - ۳۸]

۶۲. یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه:۹۵۴

آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، کا: سید میر محمد قاسم محمد حسینی، تا: ۱۱۱۵ق؛ مهر: «محمد مهدی»؛ اهدایی: ملا مهدی کرباسی میدانی؛ کاغذ: فرنگی، جلد: مقوایی با تیماج تریاکی، ۱۹۹گ، ۱۷ سطر (۸×۱۳)، اندازه: ۱۲×۱۸سم [ف: ۲ - ۷۸۵]

۶۳. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه:۶۷۵۱

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۱۱۵ق؛ مهر: عبدالله به تاریخ ۱۲۴۶ ق؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج مشکی، ۲۳ سطر، اندازه: ۱۲×۲۴سم [ف: ۳ - ۵۰۵]

۶۴. مشهد؛ شیخ علی حیدر؛ شماره نسخه:۴۹۹

آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ و نستعلیق، بی‌کا، تا: جمعه ۱۴ جمادی الاول ۱۱۱۷ق؛ تملك: لطف الله، علی اکبر سرابی؛ جلد: چرم زرد، ۲۲۴گ، مختلف السطر، اندازه: ۱۱/۵×۱۸/۵سم [مؤید: ۱ - ۴۰۶]

۶۵. تهران؛ ملك؛ شماره نسخه:۲۹۵۳

خط: نسخ، بی‌کا، تا: ذیحجه ۱۱۱۹ق؛ کاغذ: ترمه، جلد: میشن سیاه، ۱۹۳گ، ۱۸ سطر، اندازه: ۱۲/۸×۲۳سم [ف: ۱ - ۱۲۶]

۶۶. تهران؛ مهدوی؛ شماره نسخه:۶۸۱

خط: نسخ، کا: عبدالحمید بن محمد مهدی اشتهاردی، تا: یك‌شنبه ۶ ربیع الاول ۱۱۲۰ق؛ کاغذ: سپاهانی [نشریه: ۲ - ۱۴۶]

۶۷. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۸۱۳۶/۱-۵۵/۱۰۶

آغاز: برابر
کامل؛ خط: نسخ، کا: ابراهیم ابن حاجی، تا: جمعه ربیع الثانی ۱۱۲۲ق، ۱۲۳گ، اندازه: ۱۷×۲۱سم [ف: ۲ - ۱۰۴۱]

۶۸. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۸۵۶۰

آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، کا: محمد علی ابن هبة الله، تا: جمادی الثانی ۱۱۲۷ق، به جهت فرزند خود محمد مهدی؛ واقف سید محمد داودی، مهر ۱۳۳۶؛ کاغذ: نخودی آهار مهره، جلد: مقوا رویه پارچه، ۱۹۹گ، ۱۹ سطر، اندازه: ۱۳×۱۹سم [ف: ۱۲ - ۵۶]

۶۹. مشهد؛ گوهرشاد؛ شماره نسخه:۷۷۹

آغاز: برابر
کامل؛ خط: نسخ، کا: علی اکبر، تا: ۱۱۲۷ق؛ مهر: حاج سید سعید؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: تیماج مشکی عطف میشن قهوه‌ای، ۱۸ سطر (۶/۵×۱۴)، اندازه: ۱۳×۲۰سم [ف: ۲ - ۸۸۹]

۷۰. مشهد؛ ادبیات؛ شماره نسخه:۶۳ فیاض

خط: نستعلیق، کا: محمد شفیع بن محمد صلاح هروی، تا: ۱۱۲۸ق؛ تیماج: مشکی، ۲۱ سطر (۵×۱۷/۵)، اندازه: ۱۰/۵×۲۳/۵سم [ف: - ۳۱]

تهران؛ فیاض؛ شماره نسخه:۱۵۰

همان نسخه بالا [نشریه: ۷ - ۶۹۵]

۷۱. مشهد؛ الهیات؛ شماره نسخه:۷۸

خط: نسخ، بی‌کا، تا: رجب ۱۱۳۳ق، جا: مدرسه الای بك؛ کاغذ: فستقی نخودی، جلد: تیماج قهوه‌ای، ۲۵ سطر (۸/۵×۱۷)، اندازه: ۱۹×۲۳سم [ف: ۱ - ۴۵]

مشهد؛ مولوی؛ شماره نسخه:۷۸

همان نسخه بالا [نشریه: ۵ - ۱۶]

۷۲. مشهد؛ الهیات؛ شماره نسخه:۲۰۴۰۱/۲

آغاز: برابر
خط: نسخ، بی‌کا، تا: پنج‌شنبه ۸ جمادی الاول ۱۱۴۷ق؛ در آن آمده «این کتاب مستطاب داخل کتابخانه جناب میرزا محمد خان مستوفی شد»؛ کاغذ: نوعی ترمه، جلد: تیماج عنابی، اندازه: ۱۸/۵×۲۹/۵سم [ف: ۲ - ۴۷۴]

۷۳. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۳۸۳۲
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ خوش، کا: محمد شریف بن فرهاد، تا: ۱۱۸۸ و ۱۱۹۱ق؛ محشی با نشان «خالد، ۱۲» که گویا یکی دیگر از تألیفات دستوری و نحوی همین خالد ازهری باشد که در نسخه‌های چاپی نیز آمده و در معجم المطبوعات سرکیس معرفی شده است؛ کاغذ: ترمه نخودی اصفهانی، جلد: مقوا رویه چرم مشکی،۱۵۲گ،۱۹سطر (۱۳×۲۲)، اندازه: ۱۹×۳۱سم [ف: ۱۷- ۶۶]

۷۴. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۵۹۸۸
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۱۹۱ق؛ کاغذ: اصفهانی نازک سفید، جلد: تیماج سبز، ۳۹۶ص، ۱۷ سطر، اندازه: ۱۲×۱۸سم [ف: ۱۷ - ۳۶۲]

۷۵. یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه:۲۰۷۸
خط: نسخ، کا: حسینی، تا: ۱۱۹۷ق؛ مهر: «العبد عبد الحسین»، «الراجی محمد شفیع بن عبد المحید»؛ کاغذ: سمرقندی، جلد: مقوایی با تیماج تریاکی، ۱۵۹گ، ۲۰ سطر (۷/۵×۱۶)، اندازه: ۱۱×۲۰سم [ف: ۴ - ۱۱۵۰]

۷۶. شیراز؛ علامه طباطبائی؛ شماره نسخه:۱۴۹۱/۱
خط: نسخ، بی‌کا، تا: جمعه ۲۸ جمادی الاول ۱۱۹۹ق؛ افتادگی: آغاز؛ مصحح؛ اندازه: ۱۴/۵×۲۰سم [نسخه‌پژوهی: ۳ - ۱۴۹]

۷۷. شیراز؛ مدرسه حکیم؛ شماره نسخه:بدون شماره
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: انجام؛ اندازه: ۱۴×۲۰/۵سم [نسخه‌پژوهی: ۱ - ۴۴]

۷۸. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۳۷۷۰/۴
آغاز: سمیته بتمرین الطلاب فی صناعه الاعراب و الله المسئول ان یتلقنی بالقبول و یکف عنه السنه الحاسدین و اقلام المفسرین انه علی ذلک قدیر. و قد انا اشرح فی المقصود فنقول؛ **انجام:** و جمله المبتدا و الخبر مقول لمدفول الکاف و التقدیر و ذلک کقولک الانات یرعن.
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: انجام؛ چند برگ از مباحث ابتدای کتاب در حواشی اوراق ۲۱۱-۲۲۰ نگاشته شده؛ کاغذ: فرنگی نخودی، جلد: تیماج تریاکی، ۱۰گ (۲۱۱پ-۲۲۰)، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۱۶ - ۴۰۸]

۷۹. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۶۲۴۸
آغاز: للاطلاق و لو جعلت لضمیرا ... کتابة و افتقار لصح و استغنی عن قوله بلا تاثر المسبوق؛ **انجام:** برابر
خط: نسخ، کا: عبدالحسین بن کاظم اصفهانی، تا: قرن ۱۳، جا: کاظمین؛ افتادگی: آغاز؛ مصحح؛ کاغذ: فرنگی شکری آهار مهره، جلد: تیماج مشکی، ۲۰۰گ، مختلف السطر (۸/۵×۱۴/۵ و ۱۰×۱۵/۵)، اندازه: ۱۵×۲۱/۴سم [رایانه]

۸۰. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۹۹۵۴
آغاز: بسمله، الحمدلله رب العالمین و الصلوة و السلام؛ **انجام:** موجود علی الاصح و فدخل ای هذه الحروف ح علی الانعام فان
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳ [رایانه]

۸۱. مشهد؛ گوهرشاد؛ شماره نسخه:۷۴۷/۱
آغاز: برابر
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: انجام؛ کاغذ: فرنگی، جلد: مقوا عطف میشن، ۲۰ سطر (۷×۱۴)، اندازه: ۱۲/۵×۲۰/۵سم [ف: ۲ - ۸۵۹]

۸۲. مشهد؛ مدرسه آیة الله خوئی؛ شماره نسخه:۱۰۵
آغاز: ان یتلقی بالقبول و یکف عنه السنة الحاسدین و اقلام المغترین انه علی ذلك قدیر وبالاجابة جدیر
خط: نسخ، کا: محمدبن علی سرچاهی، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: آغاز؛ مصحح، در صفحه آخر خط عبدالزکی بن ملامحمد سرچاهی و احمد بن ملاعلی سرچاهی؛ تملک: محمد صادق بن آخوند ملاعلی قوچانی به تاریخ ۱۳۳۰، عبدالله بن عیسی عرب به تاریخ ۱۲۸۵؛ جلد: مقوایی عطف تیماج مشکی، ۱۲۵گ، ۲۰ سطر، اندازه: ۱۶×۲۱سم [ف: - ۶۹]

۸۳. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۵۸۲۹
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: انجام؛ کاغذ: فرنگی، جلد: رویه میشن سبز،۱۷۲گ،۲۴سطر،اندازه:۱۷/۲×۲۱سم[ف: ۱ - ۱۲۷]

۸۴. قم؛ معصومیه؛ شماره نسخه:۴۳/۴-۵۷۹۴
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲ و ۱۳؛ مهر: محمد حسن؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تازه [آستانه قم: - ۹۴]

۸۵. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۴۲۰۲-۲۱/۱۲۲
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، کا: عشور علی استرآبادی، تا: ۳ جمادی الثانی ۱۲۰۰ق؛ جلد: تیماج مشکی عطف تیماج قهوه‌ای، ۱۵۸گ، ۲۲ سطر، اندازه: ۱۴×۲۰سم [ف: ۲ - ۱۰۴۱]

۸۶. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه:۶۷۴۸/۱
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: انجام؛ کاغذ: کبود فرنگی، جلد: تیماج زرد، ۷۸گ (۱پ-۷۸پ)، ۱۱ سطر (۷/۵×۱۲)، اندازه: ۱۶×۲۱سم [ف: ۳ - ۵۰۵]

۸۷. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۳۱۸۵
انجام: علی انه جمع خیر فقد حکی الفراء قوم خیرة بررة انتهی و لعله ...
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: انجام؛ مصحح؛ تملکی به سال ۱۲۴۲؛ جلد: تیماج مشکی، ۱۹۷گ، ۱۵ سطر، اندازه: ۱۲×۱۹سم [محدث ارموی مخ: ۱ - ۴۴۴]

۸۸. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۳۰
آغاز: برابر؛ **انجام:** و الذی عینت بجمعه قد کمل نظما مشتملا علی حل المسائل المهمات.
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: انجام؛ جلد: مقوایی عطف تیماج قرمز، ۱۵۷گ، ۲۴ سطر، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۱ - ۴۸]

۸۹. مشهد؛ گوهرشاد؛ شماره نسخه:۶۴۱/۲
آغاز: برابر

کامل؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ مهر: حاج سید سعید؛ کاغذ: آهار مهره، جلد: تیماج عنابی، ۲۰ سطر (۷×۱۵)، اندازه: ۱۲×۲۱سم [ف: ۲ - ۷۵۴]

۹۰. شیراز؛ امام عصر؛ شماره نسخه:۸۰

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: انجام؛ ۱۰۶گ، ۲۵ سطر (۸/۵×۱۶/۵)، اندازه: ۱۲/۵×۱۹/۵سم [ف: ۱ - ۲۳]

۹۱. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۳۱۷۱

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ مصحح؛ تملک: محمد بن محمد سعید رضوی به سال ۱۲۹۸؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۱۹۵گ، ۱۵ سطر، اندازه: ۱۶/۵×۲۱/۵سم [محدث ارموی مخ: ۱ - ۴۴۴]

۹۲. تهران؛ عبدالعظیم؛ شماره نسخه:۶۷۷/۱

آغاز: برابر؛ **انجام:** و کان فعل ماض و اسمه مستتر فیه عایدا

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: انجام؛ واقف: آیت الله مرعشی نجفی؛ ۱۱۹گ (۱پ-۱۱۹پ)، ۱۸سطر، اندازه: ۱۴/۵×۲۱سم [ف: ۱ - ۱۵۱]

۹۳. اصفهان؛ مدرسه صدر بازار؛ شماره نسخه:۷۶۵

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ در سه برگ پایانی یادداشت مفصلی درباره الف و لام تعریف و اقسام آن؛ تملک: موسی بن فضل الله حسینی، یادداشتی که کتاب از ملازین العابدین خریداری شده؛ اهدایی: سید علی نجف آبادی؛ ۱۶۹گ، ۱۷سطر، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۳ - ۵۷۱]

۹۴. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۲۵۱۵-۱۳/۱۹۵

آغاز: برابر؛ **انجام:** ما اسم موصول فی محل رفع اسم یکون وجملة حذف بالبناء للمفعول صلة ما مما ثلا خبر یکون و ان صلتها فی صیر باضافة شرط الیها. لما ...

خط: شکسته، نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: انجام؛ ۱۴۵گ، ۱۳-۱۶ سطر، اندازه: ۱۱×۱۶سم [ف: ۲ - ۱۰۴۲]

۹۵. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۹۱۵/۱

آغاز: برابر؛ **انجام:** خفض باضافه حیث الیها و جملة و اولیاء یا الغاء للمفر معطوفة علی جملة رفعا و الالف فی اولیا فی محل رفع علی النایب من الفاعل و هو مفعول اول فالفعل مفعوله الثانی.

خط: شکسته نستعلیق، کا: زین العابدین تاکری نوری، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: انجام؛ کاغذ: فرنگی متوسط، جلد: تیماج قرمز، ۱۴۰ص (۱-۱۴۰)، اندازه: ۱۵×۲۱/۵سم [ف: ۹ - ۵۶۷]

۹۶. تهران؛ مروی؛ شماره نسخه:۵۸۵

بی‌کا، تا: ۱۳؛ قطع: خشتی [ف: - ۸۷]

۹۷. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۱۶۱۱

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ درشت و نستعلیق ریز، بی‌کا، تا: ۱۶ شعبان ۱۲۰۲ق، جا: قزوین؛ واقف: میرزا علی دیلمانی اشکوری؛ جلد: تیماج مشکی، ۱۲۱گ، ۱۷ سطر (۱۱×۱۶)، اندازه: ۱۶×۲۱سم [ف: ۳۴ - ۱۵]

۹۸. قم؛ معصومیه؛ شماره نسخه:۲۵/۴-۶۲۰۹

خط: نسخ، کا: محمود بن عبدالله، تا: ذیحجه ۱۲۰۲ق؛ مهر: علی اصغر بن ابراهیم موسوی؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج مشکی، ۱۵۹گ، ۲۰ سطر، قطع: ربعی [آستانه قم: - ۹۳]

۹۹. شیراز؛ ملی؛ شماره نسخه:۸۷-ش/۲۶۵

آغاز: برابر؛ **انجام:** قد فرغت من تسوید هذه الصفحات فی دار العلم شیراز فی مدرسه المقیمیه ... محمد ابن عبدالله ابن محمد الگله داری فی سنه ماتین و ثلاث بعد الالف من الهجره

خط: نسخ، کا: محمد بن عبدالله بن محمد گله داری، تا: ۱۲۰۳ق، جا: شیراز، مدرسه مقیمیه؛ کاغذ: فرنگی سفید، جلد: مقوا با تیماج مشکی،۱۶۸گ، ۲۰سطر(۹×۱۵)، اندازه: ۱۴/۵×۲۰سم [ف: ۱-۲۴۵]

۱۰۰. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۲۶۷۰

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، تا: شوال ۱۲۰۴ق؛ محشی؛ واقف: حسین کی استوان، آبان ۱۳۴۸؛ کاغذ: حنایی آهار مهره، جلد: تیماج خرمایی، ۱۳۳گ، ۲۴ سطر، اندازه: ۱۵×۲۱/۵سم [ف: ۱۲ - ۵۶]

۱۰۱. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۲۲۵۵-۱۲/۱۴۵

آغاز: برابر؛ **انجام:** بلا خاصة متعلق بغنی وتقدیر البیتین والذی عذر. قدکمل نظما مشتملا علی جل المسائل المهمات محصبا الخلاصة من الکافیة اقتصر.

خط:نسخ،کا:حسن برای ملاحسن،تا:ربیع الثانی۱۲۰۹ق؛جلد:تیماج قهوه‌ای، ۳۰۰گ، ۱۴-۱۶ سطر، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۲ - ۱۰۴۱]

۱۰۲. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۶۳۵۹

خط: نسخ، کا: عبدالمؤمن بن محمد بن شعبان، تا: ذیقعده ۱۲۱۳ق؛ کاغذ: فستقی، جلد: میشن سبز، ۹۵گ، ۱۶ سطر، اندازه: ۱۶×۲۰/۸سم [ف: ۱ - ۱۲۷]

۱۰۳. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۳۷۸۸

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، تا: یکشنبه ۲۸ ذیقعده ۱۲۱۵ق؛ واقف: تاج ماه بیگم، ۱۲۶۲ هجری؛ کاغذ: شکری آهار مهره، جلد: تیماج قهوه‌ای، ۱۳۶گ، ۲۱ سطر (۸/۳×۱۹/۲)، اندازه: ۱۵/۲×۲۶/۱سم [ف: ۱۲ - ۵۵]

۱۰۴. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۸۸۴۸/۲-۵۹/۶۸

آغاز: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، تا: شنبه ۱ جمادی الاول ۱۲۱۷ق، جا: مشهد، مدرسه فاضلیه؛ ۱۰۲گ (۸۵-۱۸۶)، ۱۷ سطر، اندازه: ۱۲×۲۱سم [ف: ۲ - ۱۰۴۱]

۱۰۵. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۳۱۷۲

خط: نسخ، کا: خداداد بن محمد علی دهنوی، تا: ۱۲۱۹ق؛ مصحح، محشی با عناوین «عبدالکریم عفی عنه»؛ تملک ۱۲۴۲ با مهر «ابوالقاسم» (بیضی) و «عبده ابوالقاسم بن موسی»؛ جلد: تیماج مشکی، ۱۱۳گ، ۲۲ سطر، اندازه: ۱۴/۵×۲۰/۵سم [محدث ارموی مخ: ۱ - ۴۴۴]

۱۰۶. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۴۵۰۶

آغاز: بالقیاس مع انها بلا نزاع من اماکن السماع و فی مواضع؛ **انجام:** برابر
خط: نسخ بدخط، کا: حسن المدعو بالباقر مبارکه لنجان، تا: ۱۲۱۹ق؛ افتادگی: آغاز (یک برگ)؛ مصحح؛ کاغذ: فرنگی نخودی آهار مهره، جلد: تیماج یشمی، ۲۰۳گ، ۱۸ سطر (۹/۵×۱۶/۵)، اندازه: ۱۵/۲×۲۰/۵سم [ف: ۱۹ – ۱۳۰]

۱۰۷. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه:۳۱۹۹
آغاز: برابر
خط: شکسته نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۲۲۱ق؛ واقف: سپهسالار؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج، ۱۵۵ص، ۱۶ سطر، اندازه: ۱۵/۵×۲۰سم [ف: ۲ – ۳۱۴]

۱۰۸. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۴۴۳۷
آغاز: غریب لغاتها و اضبط ما اشکل من الفاظها یسهل تناولها علی حفاظها و احل معانیها؛ **انجام:** برابر
خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۲۲۲ق؛ افتادگی: آغاز (یکی دو برگ) و وسط (در اواخر نسخه افتادگی زیاد است)؛ مصحح؛ کاغذ: فرنگی نخودی، جلد: مقوایی با روکش کاغذی نخودی، ۱۲۷گ، ۱۵ سطر (۹×۱۵/۵)، اندازه: ۱۶×۲۰/۵سم [ف: ۱۹ – ۵۵]

۱۰۹. مراغه؛ عمومی؛ شماره نسخه:۱۴۲/۱
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، کا: محمدجعفر بن کربلایی آقای مراغی، تا: جمادی الاول ۱۲۲۲ق؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۲۲ سطر، اندازه: ۲۰×۳۰سم [ف: – ۲۰۰]

۱۱۰. سمنان؛ مدرسه صادقیه؛ شماره نسخه:۲۴
آغاز و انجام: برابر
خط: نستعلیق، کا: علی اصغر بن غلامعلی مازندرانی، تا: یک‌شنبه ۸ شعبان ۱۲۲۲ق؛ در برگ‌های اول و آخر نسخه مطالب متفرقه‌ای چون: معمای منظوم از میرداماد، تاریخ وفات ملا محمد شفیع استرآبادی امام جماعت مسجد جامع بارفروش (بابل) در دوشنبه ۱۸ جمادی الاول ۱۲۴۵ و تاریخ وفات حجة الاسلام ملا محمد اشرفی امام جماعت همان مسجد در دوشنبه غره ماه صیام ۱۳۱۵؛ واقف: ملا عبدالله نوری بر طلاب علوم دینیه، ۱۲۹۵ق؛ جلد: تیماج مشکی با روکش کاغذی، ۱۹۶گ، ۱۵ سطر، اندازه: ۱۶×۲۲سم [ف مخ]

۱۱۱. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۱۰۲۶
آغاز: بسمله، بسم جار و مجرور متعلق بمحذوف؛ **انجام:** برابر
خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۲۲۴ق؛ کاغذ: اصفهانی آبی و شکری، جلد: عطف تیماج تریاکی، ۲۳۵گ، ۱۴سطر (۷/۵×۱۶/۵)، اندازه: ۱۱/۵×۱۹/۵سم [ف: ۹ – ۲۵]

۱۱۲. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۳۰۳۷
آغاز: برابر؛ **انجام:** احمد بن محمد بن عبدالله یحیی بن عبدالله
خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۲۲۴ق؛ افتادگی: انجام [رایانه]

۱۱۳. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۵۳۴۴
خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۲۲۴ق [الفبائی: ۶۲۹]

۱۱۴. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۳۶۹
خط: نسخ، کا: عبدالکریم، تا: پنج‌شنبه از شعبان ۱۲۲۴ق؛ تملک شخصی که کتاب را از آن نویسنده آن به تاریخ ۲۵ رجب ۱۲۴۶ خریده؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۲۳۰گ، ۱۷ سطر، اندازه: ۱۵/۵×۲۰سم [ف: ۱ – ۴۸۰]

۱۱۵. قم؛ حجتیه؛ شماره نسخه:۲۶۱/۳
خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۲۲۵ق، قطع: خشتی [ف: – ۱۰۲]

۱۱۶. تهران؛ عبدالعظیم؛ شماره نسخه:۴۰۷
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۲۳۱ق؛ مصحح؛ در آخر نسخه روش استخاره با قرآن درج شده؛ واقف: یخ هادی اسکویی حائری، ۱۳۳۳؛ جلد: تیماج مشکی، ۱۹۲گ، ۱۷ سطر، اندازه: ۱۶×۲۲/۵سم [ف: ۱ – ۱۵۰]

۱۱۷. اصفهان؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۲۳۹
خط: نسخ، بی‌کا، تا: پنج‌شنبه شعبان ۱۲۳۲ق؛ کاغذ: فرنگی [نشریه: ۱۱ – ۸۸۸]

۱۱۸. اردکان یزد؛ امام صادق؛ شماره نسخه:۲۲۸
خط: نسخ مایل به نستعلیق، کا: محمد بن علی بن حسن بن علی بن عبدالله نعمه، تا: ۱۲۳۶ق؛ مصحح، محشی، یادداشتی از علی حسینی شریشی که کتاب از شیخ عبدالله عاملی نزد او عاریه است؛ تملک: «محمد بن محمد حسین بن عبدالنبی» به سال ۱۳۴۰؛ جلد: تیماج مشکی، ۱۷۳گ، ۱۷ سطر، اندازه: ۱۶×۲۱/۵سم [ف: ۱ – ۲۱۷]

۱۱۹. همدان؛ مدرسه غرب؛ شماره نسخه:۴۷۲۳
خط: نسخ، کا: حسن علی کزازی، تا: ۱۲۳۷ق؛ قطع: خشتی [رشت و همدان: ف: – ۱۳۰۰]

۱۲۰. ساری؛ عمومی؛ شماره نسخه:۱۲۱
آغاز و انجام: برابر
خط: نستعلیق، کا: اسحاق الحسینی ابن اسماعیل ساروی المسکن بار فروشی الاصل، تا: ربیع الثانی ۱۲۴۰ق؛ وقف نامه مورخ ۱۲۴۸ق؛ کاغذ: فستقی، جلد: مقوا با کاغذ ابری عطف تیماج، ۳۸۷ص، ۱۷ سطر (۸×۱۵/۵)، اندازه: ۱۴×۲۲سم [عمومی ساری و تنکابن: ف: – ۹۶]

۱۲۱. شیراز؛ شاهچراغ؛ شماره نسخه:۲۴۴۱
خط: نستعلیق، کا: محمد جعفر ابن حاجی مؤمن کازرونی ساکن شیراز، تا: ربیع الاول ۱۲۴۱ق؛ اندازه: ۱۵×۲۰/۵سم [ف: ۳ – ۲۲]

۱۲۲. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۷۰۱۰
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ و نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۲۴۱ق [رایانه]

۱۲۳. دامغان؛ صادقیه؛ شماره نسخه:۱۲۶
خط: نسخ، کا: کاظم بن صادق رازی، تا: ۲۶ رجب ۱۲۴۳ق؛ مصحح؛ یادداشتی به سال ۱۲۸۱؛ جلد: مقوایی عطف تیماج

قهوه‌ای، ۱۱۰گ، ۲۰ سطر، اندازه: ۱۷×۲۱/۵سم [ف: - ۴۸]

۱۲۴. مشهد؛ ادبیات؛ شماره نسخه:۲۸۰۳۲/۱۷ فیاض

خط: نسخ، بی‌کا، تا: سلخ ذیقعده ۱۲۴۴ق، کاغذ فستقی؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۲۱ سطر (۸/۵×۱۴)، قطع: پستی [ف: - ۳۱]

۱۲۵. تهران؛ فیاض؛ شماره نسخه:۹۴

خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۲۴۴ق [نشریه: ۷ - ۶۹۵]

۱۲۶. یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه:۱۲۵۶

کامل؛ خط: نسخ، کا: محمد باقر بن حاج شعبان، تا: محرم ۱۲۴۵ق؛ اهدایی: حاج غلامحسین صالح زاده؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: مقوایی با تیماج مشکی، ۲۸۱گ، ۱۵ سطر (۷×۱۳)، اندازه: ۱۲×۱۷/۵سم [ف: ۳ - ۹۰۷]

۱۲۷. مشهد؛ مدرسه باقریه؛ شماره نسخه:۴۱

خط:نسخ،بی‌کا،تا:یک‌شنبه ۱۱ذیقعده ۱۲۴۶ق؛ واقف: میرزا محمد رضوی، ۱۲۴۶ق؛ کاغذ: فرنگی، ۲۰سطر [تراثنا: س۶ش۱-۸۲]

۱۲۸. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۳۴۰۳

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا: عبدالغفار بن محمد العطار شیرازی، تا: ۱۲۴۸ق؛ تملک: محمد اسماعیل بن محمد کریم مورخ ۱۲۵۹؛ کاغذ: فرنگی شکری، جلد: تیماج قهوه‌ای، ۱۸۸گ، ۱۸ سطر (۱/۵×۸/۵)، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۱۵ - ۲۱۰]

۱۲۹. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۷۰۰۹

آغاز: الشرط و انما هی المجرد و الربط و لا ینبغی ان یسئلک؛ **انجام:** هدانا لهذا الاعراب و ما کنا لنهتدی الیه.

بی‌کا، تا: ۱۲۴۸ق؛ افتادگی: آغاز [رایانه]

۱۳۰. تهران؛ مدرسه معمارباشی؛ شماره نسخه:۶۲

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۲۴۹ق؛ تملک: موسوی عاملی در ۱۲۴۸ ق؛ جلد: تیماج قهوه‌ای با روکش پارچه‌ای سبز، ۳۲۰گ، ۲۰سطر [ف: - ۶۸]

۱۳۱. قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه:۵۵۶

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا: علی اکبر بن مهدی شیرازی، تا: ۲۸ ذیقعده ۱۲۵۰ق؛ مهر: «شعاع ۱۳۱۵» (بیضی)؛ جلد: تیماج مشکی، ۱۱۹گ، ۲۳ سطر، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف مخ: ۱ - ۴۹۵]

۱۳۲. مشهد؛ نواب؛ شماره نسخه:۴۱۳

آغاز: برابر؛ **انجام:** الحمدلله الذی هدانا لهذا و ما کنا لنهتدی لولا ان هدینا الله الملک الوهاب. تم ...

خط: نسخ، کا: مهدی بن حسن فنودی قاینی، تا: پنج‌شنبه ۲۴ جمادی الاول ۱۲۵۵ق، جا: مشهد رضوی؛ کاغذ: فستقی، جلد: تیماج قهوه‌ای، ۱۳۹گ، ۲۳ سطر (۹/۵×۱۷)، اندازه: ۱۴/۵×۲۲سم [ف: - ۳۴۲]

۱۳۳. تهران؛ نوربخش؛ شماره نسخه:۸۵۰

آغاز: برابر

خط: نستعلیق متوسط تحریری، بی‌کا، تا: ۱۲۵۵ق؛ کاغذ: فرنگی سفید، جلد: تیماج قرمز، ۱۴۴گ، ۲۲ سطر، اندازه: ۱۸×۲۲سم [نشریه: ۱۳ - ۲۱۷]

۱۳۴. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۱۷۲۱۲

کا: ابن مرحوم علی رضا محمد، تا: ۱۲۵۶ق؛ خریداری از علیرضا طاهری یزدی [رایانه]

۱۳۵. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۲۸۵۲

خط: نستعلیق، کا: محمد علی بن خلیل بن غفار، تا: ۱۵ ذیقعده ۱۲۵۷ق؛ افتادگی: آغاز؛ کاغذ: فستقی، جلد: میشن قهوه‌ای، ۱۳۵گ، ۱۹ سطر، اندازه: ۱۴/۳×۲۰/۷سم [ف: ۱ - ۱۲۶]

۱۳۶. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۰۰۰۲

آغاز: برابر؛ **انجام:** علی سیدنا محمد ص و علی آله و صحبه و سلم فرغت سنه ۱۲۵۹

خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۲۵۹ق [رایانه]

۱۳۷. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۷۰۷

خط: نستعلیق، کا: محمد حسن بن محمد تقی، تا: ذیقعده ۱۲۶۰ق؛ جلد: تیماج مشکی، ۲۲۱گ، ۱۷ سطر، اندازه: ۱۵/۵×۲۱/۵سم [ف: ۲ - ۳۶۵]

۱۳۸. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۹۹۵

آغاز: برابر؛ **انجام:** و مو آسات عبادالله بما انعم الله تعالی به علیک و ما استیسر امین به الیک من الترغیب و الترهیب

خط: نسخ، کا: محمد کاظم نوری، تا: ۱۲۶۰ق؛ کاغذ: فرنگی شکری، جلد: تیماج تریاکی، ۱۹۸گ، ۱۷ سطر (۸/۵×۱۵)، اندازه: ۱۵/۵×۲۱/۵سم [ف: ۱۴ - ۱۰۳]

۱۳۹. سمنان؛ مسجد اعظم شهمیرزاد؛ شماره نسخه:۲

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، تا: جمعه ربیع الثانی ۱۲۶۱ق؛ مصحح، محشی؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۱۶۷گ، ۱۹ سطر، اندازه: ۱۶×۲۲سم [ف مخ]

۱۴۰. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۶۲۷۳

آغاز: به انتهای و حدیث امکن غیر البدل فلاحاجة الیه علی هذا و اضعف من هذا قول من قال انه بدل بعد بدل؛ **انجام:** برابر

خط: نسخ، کا: علیرضا بن عوض علی دیزادیزی، تا: ۱۲۶۳ق؛ افتادگی: آغاز (در آغاز ۳ صفحه افتاده و پس از آن در اوراق ۲۱ و ۲۲ و ۲۶ چند برگ افتادگی دارد)؛ مصحح؛ کاغذ: فرنگی آبی، جلد: گالینگور یشمی، ۱۱۲گ (۱۷-۱۲۸)، ۲۰ سطر (۱۰/۳×۱۴/۸ و ۱۱/۷×۱۶)، اندازه: ۱۸×۲۲/۲سم [رایانه]

۱۴۱. یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه:۸۲۷

آغاز: برابر؛ **انجام:** جمع منتخب بمعنی المختار نعت لصحبه والخیرة ...

خط: نسخ، کا: محمد بن کربلایی حسن بیرجندی، تا: ۱۲۶۵ق؛ اهدایی: وزیری؛ کاغذ: نوعی ترمه، جلد: مقوایی با تیماج مشکی، ۱۸۵گ، ۱۷ سطر (۹/۵×۱۶)، اندازه: ۱۵×۲۲سم [ف: ۲ - ۷۰۰]

۱۴۲. یزد؛ سریزدی؛ شماره نسخه:۷۶

خط: نسخ، بی‌کا، تا: جمعه ۲۶ شعبان ۱۲۶۷ق؛ مصحح؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۲۳۱گ، ۱۸ سطر، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۱ - ۶۴]

۱۴۳. دامغان؛ قمر بنی هاشم؛ شماره نسخه:۷۷

آغاز: اللبیت و الاسم قد خصص بالخبر کتخصیص الفعل بالجزم؛ **انجام:** برابر

خط: نسخ، کا: احمد علی، تا: صفر ۱۲۷۰ق؛ افتادگی: آغاز؛ جلد: تیماج مشکی، ۱۸۵گ، ۱۷ سطر، اندازه: ۱۷×۲۱سم [ف مخ: - ۴۸]

۱۴۴. کرمانشاه؛ مدرسه آیة الله بروجردی؛ شماره نسخه:۶۶

خط: نسخ، کا: ملا نوروز علی کرمانشاهی، تا: ۱۱ شعبان ۱۲۷۰ق؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۲۴۰گ، ۱۵ سطر، اندازه: ۱۳/۵×۲۰/۵سم [ف: - ۵۱]

۱۴۵. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۱۳۶۳

آغاز: فنقول باسم جار و مجرور متعلق بمحذوف اتفاقا قدر البصریون ابتدائی و الکوفیون ابتداء

خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۲۷۲ق، برای آقا میرزا فضل الله؛ دیباچه کتاب در این نسخه نیامده؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۲۱۶گ، ۲۰ سطر، اندازه: ۱۴×۲۰سم [ف: ۴ - ۱۹۱]

۱۴۶. یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه:۳۸۹

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ تحریری، کا: سید حسین بن حاجی سید عبدالکریم ابرقویی، تا: ۱۲۷۹ق؛ اهدایی: سید نورالله مهدوی؛ کاغذ: فرنگی آهار مهره، جلد: مقوایی با تیماج مشکی، ۱۳۰گ، اندازه: ۱۸×۲۵/۵سم [ف: ۱ - ۳۵۳]

۱۴۷. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۰۹۴۵

آغاز و انجام: برابر

کامل؛ خط: نستعلیق شکسته، بی‌کا، تا: رمضان ۱۲۸۰ق، جا: مشهد رضوی؛ واقف: حاج محمد ایرانی مجرد، بهمن ۱۳۵۰؛ کاغذ: شکری آهار مهره، جلد: مقوا عطف چرم، ۱۲۸گ، مختلف السطر، اندازه: ۱۵×۲۱/۵سم [ف: ۱۲ - ۵۶]

۱۴۸. قزوین؛ امام صادق؛ شماره نسخه:۲۴۶

آغاز: برابر؛ **انجام:** الحیل بکسر الحاء المهملة وفتح الیاء آخر الحروف جملة جمع حیلة مضاف الیه من اضافة الصفة المشبهة ...

خط: نسخ جلی، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: انجام؛ مصحح؛ واقف: کربلائی بابا، سال ۱۲۷۰ق؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۱۲۰گ، ۱۷ سطر [ف: ۱ - ۶۶]

۱۴۹. خوانسار؛ فاضل؛ شماره نسخه:۴۵۲

انجام: ففیه و جهان رفع و نصب و رفع ینفی و ایها ای بنداءها بالقصر لاغیر حرف تنبیه لازم ای ...

خط: نسخ و نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳ و اوایل قرن ۱۴؛ افتادگی: انجام؛ مصحح، محشی؛ تملک: «رضا شیخ زاده زابلی» ساکن در قم مدرسه مهدیه، «میرزا محمد علی والد آقا عبدالرحیم» در جمادی الاول ۱۳۰۸؛ جلد: تیماج زرد، ۶۹گ، ۱۷ سطر، اندازه: ۱۷×۲۲سم [ف: ۲ - ۱۱۳]

۱۵۰. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۶۱۴۲

آغاز: برابر؛ **انجام:** و اللبن بکسر الباء الموحده جمع لبه مضاف الهیه و الحذف بالنصب مفعول مقدم با استحسنوا و هذا هو الرجح و یجوز ان یکون مبتداء و جمله استحسنوا ...

خط: نستعلیق تحریری، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: انجام؛ مصحح؛ کاغذ: فرنگی شکری آهار مهره، اصفهانی شکری آهار مهره، جلد: تریاکی، ۴۴گ، ۱۹ سطر (۷/۳×۱۴/۵)، اندازه: ۱۲×۱۸/۵سم [رایانه]

۱۵۱. مشهد؛ الهیات؛ شماره نسخه:۵۲۲/۶

خط: نسخ و نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: تیماج تریاکی، اندازه: ۱۳×۲۰سم [ف: ۱ - ۴۶۷]

۱۵۲. چالوس؛ امام صادق؛ شماره نسخه:۴۸۲

خط: نسخ و نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۱۲۱گ، ۱۸سطر، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: - ۵۴]

۱۵۳. آران کاشان؛ محمد هلال؛ شماره نسخه:۲۳۴

آغاز: برابر؛ **انجام:** و فی الاشارة متعلق بالمشهور و علی الاحتمال الثانی یاتی فیه الاحتمالان السابقان و امنع فعل امر و زیادة قال المکودی مفعول بامنع و بلا قید ...

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ مصحح، محشی؛ جلد: گالینگور سرخ، ۱۸۶گ، ۱۷ سطر، اندازه: ۱۲×۲۰سم [ف مخ: - ۳۳]

۱۵۴. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۱ /۷۸۶۶-۵۳/۷۶

آغاز: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: انجام؛ ۳۲گ، ۱۶-۲۱ سطر، اندازه: ۱۵×۲۰سم [ف: ۲ - ۱۰۴۲]

۱۵۵. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۷۰۰۷

آغاز: الصغری ماوقعت خبرا بالخبر متعلق بحصل؛ **انجام:** الجیم وضم الزای خبرا المبتدا و جمله

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: آغاز و انجام [رایانه]

۱۵۶. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۷۰۰۸

آغاز: برابر؛ **انجام:** قبولا عندالله و الصلوة علی سیدنا محمد و اله ... بعون الملک الوهاب علی ید اقل ...

خط: نسخ، کا: قوشخانه ای اکبر بن محمد نبی رازی، بی تا [رایانه]

۱۵۷. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۷۳۲۹

آغاز: برابر؛ **انجام:** محذوف لدلالة ما قبله علیه و التقدیر وصل افضل التفضیل ابدا

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: انجام؛ کاغذ: نباتی، جلد: تیماج ضربی [رایانه]

۱۵۸. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۷۰۱۱

آغاز: من ذلک الموصوف و ان بکسر الهمزه حرف شرط؛ **انجام:** موجود فک بفتح الفا مصدر مرفوع علی الفا ...

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: آغاز [رایانه]

۱۵۹. چالوس؛ امام صادق؛ شماره نسخه:۳۴۹

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ محشی؛ جلد: تیماج سیاه، ۱۴۵گ، ۱۹ سطر، اندازه: ۱۶×۲۲سم [ف: - ۵۴]

۱۶۰. نجف آباد؛ حججی؛ شماره نسخه:۴۱

آغاز: الفیة ابن مالک غیر ان شارحیها اتعبوا الفکر فی فهم معانیها؛ **انجام:** برابر

خط: نسخ، کا: ابراهیم بن محمد هزار جریبی، بی‌تا؛ افتادگی: آغاز؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۱۹۸گ، ۱۶ سطر، اندازه: ۱۳×۱۹سم [ف: - ۷۳]

۱۶۱. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۸۷۱۶/۱

خط: نسخ، کا: رضی الدین محمد حسینی، بی‌تا؛ افتادگی: آغاز؛ مصحح از محمد حسین موسوی، در پایان نسخه آمده در روز یک‌شنبه ۱۹ ربیع الثانی ۱۱۲۸ به انجام رسیده و باید تاریخ نوشتن نسخه‌ای باشد که این یکی از روی آن نوشته شده؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج مشکی، ۱۳۴گ (۱ر-۱۳۴پ)، ۲۱ سطر (۱۱×۲۱) [ف: ۱۷ - ۲۰۳]

۱۶۲. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۴۳۵۱/۲

آغاز: برابر؛ **انجام:** ثانیا اشعارا بجواز الامرین الا ان الاکثر ان یعود هما علی جمع الکثره و هن علی جمع القله و شرط مبتداء و ...

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: انجام (تنها ۶ برگ از آغاز این اثر را در بر دارد)؛ کاغذ: اصفهانی نخودی، جلد: تیماج تریاکی، ۶ص (۸۱-۸۶)، ۱۷و۲۱ سطر (۱۰/۵×۱۷، ۱۲×۱۷)، اندازه: ۱۵×۲۰/۵سم [ف: ۱۸ - ۳۲۱]

۱۶۳. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۳۶۶۰

آغاز: برابر؛ **انجام:** ثم قال و انما نسب الفاعلیه الی المعنی مجازا و مراده.

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: انجام؛ کاغذ: فرنگی الوان، جلد: مقوا با روکش کاغذی زنگاری، ۱۰۴گ، ۱۴ سطر (۸×۱۴)، اندازه: ۱۴×۲۱سم [ف: ۱۶ - ۲۵۸]

۱۶۴. مشهد؛ مدرسه باقریه؛ شماره نسخه:۴۲

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ ۲۲ سطر (۷/۵×۱۹/۵)، قطع: رقعی مستطیل [تراثنا: س۶ش۱ - ۸۲]

۱۶۵. مشهد؛ مدرسه باقریه؛ شماره نسخه:۴۰

خط: نسخ، کا: اکبر بن محمد بنی الرازی قوشخانه‌ای، بی‌تا؛ واقف: محمد حسن صدر الحفاظ، ذیحجه ۱۲۸۵ق؛ کاغذ: فرنگی، ۱۲ و ۱۵ سطر (۶/۵×۱۲)، اندازه: ۱۲×۱۸/۵سم [تراثنا: س۶ش۱ - ۸۲]

۱۶۶. همدان؛ مدرسه غرب؛ شماره نسخه:۲۴۹۰

خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ قطع: بیاض رقعی [رشت و همدان: ف: - ۱۳۰۰]

۱۶۷. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۶۸۱۷

آغاز: من و سم بیسم ادا یتشدید الام و بالنول متعلق بسم و فعل مفعول سم و الام مضاف الیه و ان و حرف شرط؛ **انجام:** برابر

خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: آغاز؛ کاغذ: فرنگی نخودی، جلد: تیماج مشکی، ۱۷۰گ، ۱۹ سطر (۷/۵×۱۴)، اندازه: ۱۵/۲×۲۱/۴سم [رایانه]

۱۶۸. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۲۴۴۶-۱۳/۱۲۶

آغاز: السین و سکون الخاء مضاف الیه و القیاس فتحمها و التقدیر و یقتضی رضی کائناً بغیر سخط ای خالصاً. و فائقة حال من الفیه او من ضمیر تقضی و الضمائر؛ **انجام:** فصل ذو بمعنی صاحب مبتدأ واللین مضاف الیه وفا بالقصر للضرورة ... و هو فعل ماضی مبنی للمفعول و فی رد ضمیر مستتر عاید الی تاء افتعال و یجوز.

خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: آغاز؛ جلد: تیماج سرخ، ۸۷گ، ۲۳ سطر، اندازه: ۱۴×۱۹سم [ف: ۲ - ۱۰۴۲]

۱۶۹. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۳۶۶۳

آغاز: ان اعرب جمیع ابیاتها و اشرح غریب لغاتها و اضبط ما اشکل من الفاظها؛ **انجام:** کمن الکاف لقول محذوف ... و القول و مقوله خبر المبتدا محذوف و من الداخله علیها.

خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ مصحح؛ کاغذ: فرنگی شکری، جلد: تیماج تریاکی، ۲۰۹گ، ۱۵سطر (۹×۱۴)، اندازه: ۱۴×۲۱سم [ف: ۱۶ - ۲۶۲]

۱۷۰. قم؛ حجتیه؛ شماره نسخه:۲۱۳

بی‌کا، تا: بی تاریخ [ف: - ۴۳]

۱۷۱. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه:۸۰۷۱/۲

بی‌کا، بی‌تا؛ در حاشیه، شرح ابن عقیل بر الفیه، به چلیپا نوشته شده. [ف: ۳ - ۵۰۶]

۱۷۲. قم؛ فیضیه؛ شماره نسخه:۱۵۱۹/۲

بی‌کا، بی‌تا [ف: ۳ - ۹۶]

۱۷۳. کرمانشاه؛ نجومی؛ شماره نسخه:بدون شماره

بی‌کا، بی‌تا [دلیل المخطوطات: ۱ - ۲۲۴]

۱۷۴. کرمانشاه؛ نجومی؛ شماره نسخه:بدون شماره

بی‌کا، تا: جمعه ذی القعده سنة ۶ ... ؟ [دلیل المخطوطات: ۱ - ۲۲۴]

۱۷۵. تبریز؛ تربیت؛ شماره نسخه:۱۳

بی‌کا، بی‌تا [ف: - ۲۳۹]

۱۷۶. تبریز؛ تربیت؛ شماره نسخه:۲۱۴

بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: انجام [ف: - ۲۴۰]

۱۷۷. تهران؛ خاکپور، اسدالله (خاندان)؛ شماره نسخه:۱۴

بی‌کا، بی‌تا [نشریه: ۷ - ۵۶۶]

۱۷۸. چالوس؛ امام صادق؛ شماره نسخه:۲۹۵/۱

آغاز: الحمدلله رب العالمین ... اما بعد فهذا مختصر مضبوط فی النحو

بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: تیماج سیاه، ۱۴۷گ، اندازه: ۱۷×۲۱سم[ف:۲۰۵]

● تمرین الطلاب فی قواعد التصریف و الاعراب /

ادبیات / عربی

tamrīn-uṭ ṭullāb fī qawā‘id-it taṣrīf wa-l a‘rāb

شرتونی، رشید، ۱۸۶۴ - ۱۹۰۶ قمری

šartūnī, rašīd (2430 - 2471)
کتاب درسی است در تعلیم زبان عربی از نویسنده کتاب مشهور «المنجد».
چاپ: مطبوعات الیسوعیین، ۲۹۳ص، ۱۸۸۶م و ۳۴۱ص، ۱۸۸۸م.

قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۷۵۳۹-۳۸/۱۵۹
آغاز: الحمدلله الذی انتصب المبروءات ممیزةً لوحدانیة ذاته.. وبعد فیقول عبدالفقیر الیه تعالی رشید الدین بن میخائیل بن الیاس بن یوسف ابن الخوری شاهین الرامی الشرتونی اللبنانی لما کان کل من علمی الصرف و النحو؛ **انجام:** کم هی اوزان الاسماء المجردة الرباعیة کم هی اوزان الحماسی.
جزء اول و ثانی از تمرینهای صرف؛ خط: نسخ، کا: ابوالقاسم، تا: جمعه ۲۳ ربیع الاول ۱۳۲۴ق؛ جلد: تیماج زرشکی، ۱۳۷گ، ۱۱ سطر، اندازه: ۱۱×۱۷سم [ف: ۲ - ۱۰۴۳]

● **التمسک بالأقطاب** / عرفان و تصوف / عربی
at-tamassuk bi-l-aqṭāb
شهرزوری، خالد بن حسین، ۱۱۹۳؟ - ۱۲۴۲ قمری
šahrazūrī, xāled ebn-e hoseyn (1779 - 1827)
کتابی که به بحث درباره مسائل عرفانی و اعتقادات صوفیه می‌پردازد.
[دنا ۳۱۹/۳]

مشهد؛ شیخ علی حیدر؛ شماره نسخه:۴۷۶/۱
آغاز: الحمدلله و سلام علی عباده الذین اصطفی. من العبد الفقیر المستهام؛ **انجام:** و السلام علیکم و رحمة الله و برکاته فی البدء و الختام و الحمدلله الملک العلام
خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۳۰۱ق، جلد: عادی، ۱۱گ (۱پ-۱۱ر)، اندازه: ۱۳×۲۱سم [مؤید: ۱ - ۳۸۳]

● **تمسک الصالحین** فارسی
tamassok-os sālehīn
محمد صالح بن محمد هادی
mohammad sāleh ebn-e mohammad hādī
[دنا ۳۱۸/۳]

یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه:۱۹۴۸/۲
آغاز: بسمله الحمدلله الذی متمسک باقواله افعالنا؛ **انجام:** کودک عالم امکان در مهد وجود نغنود
خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ کاغذ: فرنگی، جلد: مقوایی با تیماج مشکی، ۸ص (۳۲-۳۹)، اندازه: ۱۶×۲۱سم [ف: ۳ - ۱۱۰۳] و [نشریه: ۱۳ - ۳۸۲]

● **تملک العبید** / فقه / عربی
tamalluk-ul ‘abīd
بحرانی، علی بن عبدالله، - ۱۳۱۹ قمری
bahrānī, ‘alī ebn-e ‘abd-ol-lāh (- 1902)
تاریخ تألیف: ۱۲ محرم ۱۳۱۱ق
رساله‌ای استدلالی است بر جواز خرید و فروش برده و نگه‌داری آن به‌عنوان ملک، که در اثر منع انگلیسی‌ها آن را در بلاد اسلامی نگاشته با شواهدی از تورات و انجیل و قرآن و ۲ ربیع الاول ۱۲۹۵ مواد آن را فراهم آورده و ۱۲ محرم ۱۳۱۱ تحریر کرده است.
[دنا ۳۱۹/۳]

قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۱۴۶/۱۴
آغاز: الحمدلله الذی خلق الخلق بمشیئته و اتقن صنعهم بحکمته و جعلهم اجناسا و انواعا و اشکالا و اشباها بقدرته؛ **انجام:** و اسال الله ان یتقبل منی ما عملته و یمنحنی من لطفه و رحمته ما املته بحق النبی الامین و آله الطاهرین.
خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ نزدیک عصر مؤلف؛ جلد: مخمل نیلی، ۵گ (۱۰۳پ-۱۰۷پ)، ۱۷ سطر، اندازه: ۱۶×۲۵سم [ف: ۱ - ۲۰۵]

← التمویهیة ← صلاة الجمعة

● **تمهیدات = زبدة الحقایق فی کشف الدقایق** / عرفان و تصوف / فارسی
tamhīdāt = zobdat-ol haqāyeq fī kašf-ed daqāyeq
عین القضاة، عبدالله بن محمد، ۴۹۲ - ۵۲۵ قمری
‘ayn-ol-qozāt, ‘abd-ol-lāh ebn-e mohammad (1100 - 1132)
تاریخ تألیف: ۵۱۵ق
این کتاب که از معروف‌ترین آثار او است و به نام «تمهیدات» مشهور است در معارف و سلوک است و در خود رساله به نام «زبدة» نیز خوانده شده است. مؤلف آن را در ۲۴ سالگی تألیف کرده [برخی این زمان را، سال تألیف «زبدة الحقایق» او دانسته‌اند که دارای صد فصل و به عربی است] و دارای ده «تمهید» است: ۱. ظاهر و باطن؛ ۲. طلب؛ ۳. سه گونه خلق؛ ۴. معرفت؛ تمهید ۵. علم و اسلام و ایمان؛ ۶. عشق؛ ۷. روح قدسی و جسم؛ ۸ حقیقت قرآن؛ ۹. ایمان و کفر؛ ۱۰. عرض مقصود؛ غرض و مقصود کتاب «از تفسیر آیه نور و مقام و وصول» است که به عبارتی خوب و آمیخته به اشعاری صوفیانه نگاشته است. در خلال آن گوشه‌هایی از سرگذشتش به دست می‌آید. مؤلف درباره این کتاب در «تمهید اصول دهم» چنین گفته است: «دریغا چه دانی که در این تمهید چند هزار مقام‌های مختلف باز پس گذاشتیم و از هر عالمی زبده در کسوت رموز در عالمی کم

کتاب آوردیم تا بدید باشد که از آن عالم بااین عالم چه توان آوردن. جرعه از کاسه لابل کثیر اقطره من بحر لجی. لابل شعاع من الشمس. دریغا اگر چه خونم بخواهند ریختن اما دریغ ندارم».

باید دانست که این کتاب غیر از آن کتابی است که به نام «زبدة الحقائق» در کشف الظنون برای عین القضاة ضبط شده که حاوی صد فصل و شامل اصول سه‌گانه عبادات بوده و به عربی نگاشته است. چلبی می‌نویسد که زبدة الحقائق صد فصل دارد و به عربی است و چنین است آغاز آن «احمد لله سبحانه و تعالی علی نعم متواصلة» و در آن از سه اصل اعتقادات بحث شده است. بطوری‌که در مجله یاگار (ص ۶۷ ش ۴س۳) هم آمده آنکه صد فصل دارد عربی است. نسخه‌ای از آن که در ذیحجه ۵۹۶ق در مدرسه مجاهدیه مراغه نوشته شده و صد فصل دارد و به عربی است و در آن از رساله علائیه خود که درباره مذهب سلف نوشته است یاد نموده است. در دیباچه دارد «فهذه اللمعة موسومة بزبدة الحقائق ... و قد اودعتها مائة فصل». به عبارتی تمهیدات، باز تحریر فارسی همان «زبدة الحقایق» اوست با بیانی دیگر و مبسوط‌تر و شاعرانه‌تر؛ و از همین رو برخی آن را «زبده» خوانده و با رساله او خلط نموده‌اند. جامی در نفحات عبارتی از زبده یا تمهیدات آورده که در تمهید اصل ۹ (ص۳۸) دیده می‌شود ولی عبارت دیگر که درباره نگریستن به کتابهای حجة الاسلام در چهار سال سپس شاگردی او پس از یک سال نزد احمد غزالی در کمتر از بیست روز که او از زبده آورده است در عربی هست نه در فارسی (نیز طرائق الحقائق که گویا در این دو جا از جامی گرفته است)؛ در ریاض العارفین عبارتی از این کتاب که در پیش‌بینی از کشته شدن خود اوست و می‌گوید مرا هم «همین آش در کاسه است» آمده است و آن با اندکی جدایی در تمهیدات هست. شوشتری در سرگذشت طوسی از نگارش‌های او یک‌جا از «رساله زبده» یاد کرده و باز نوشته است: «و ترجمه کتاب زبدة الحقائق عین القضات همدانی و شرح مواضع مشکله آن به التماس و تکلیف امیر ناصر الدین محتشم که از داعیان طائفه اسماعیلیه بوده و کتاب اخلاق ناصری به اسم امیر ناصرالدین مذکور»؛ پیداست که خواجه نصیر طوسی زبده عربی را به فارسی در آورده است.

آغاز: بسم الله الرحمن الرحیم. سپاس آن خدائی را که آفرید عالم را نه از اصلی و نه بر مثالی و استعانت نکرد به آفریدگار معینی یعنی بیاری. و مراد وی از آفریدن عالم نه آن بود تا خود را منفعتی از آن حاصل کند یا مضرتی از خود دفع گرداند بلکه بآفریدن پیدا کردن قدرت را و اظهار کردن عظمت را تا عاقلان بتوفیق وی راه یابند و بدانند که او سبحانه و تعالی حی است و قدیم است و مرید است و سمیعست و بصیر است و متکلمست و حکیم است و قادر است و باقی یفعل الله ما یشاء و یحکم ما یرید. هر چه خواست کرد و هر چه خواهد کند. نه از طاعت مطیعان احدیت او را کمالی و آرایشی و نه از معصیت عاصیان صمدیت او را نقصانی و آلایشی. هر که طاعت کرد آن نثاری بود که بر سر خود کرد و هر که معصیت کرد آن تبری بود که بر پای خود زد. از تکاپوی آب و خا مقدس است جلال او از گفتگوی خلایق منزه است کمال او لم یلد و لم یولد و لم یکن له کفوا احد. و صد هزاران صلات و تحیات مبارکات بر کالبد شریف و روح لطیف و خاک پاک آن صدر نبوت و تاج فتوت و ختم رسالت محمد مصطفی صلی الله علیه و اله و سلم باد و بر خلفانی نامدار. و فرزندان وی که همه سادات ملت و مهتر ان شریعت اند و سلم تسلیما کثیرا اما بعد این کتاب را تمهیدات نام نهادیم و بده تمهید قسمت کردیم برای عارفان و ارباب تحقیق و واقفان معنی تا در این تاملی شافی کنند و تفکری صافی نمایند تا تذکری ایشان را حاصل گردد انشاءالله و تعالی

انجام: باش تا بعالم من رسی که زحمت بشریت در میان نباشد. بی خود (که خود) با تو بگویم آنچه گفتنی باشد. در عالم حروف بیش ازین عبارت نتوان آوردن. که (ولی) باشد که از ادبار خود برهیم و هنوز دور است و ارجو عن قریب میسر شود. «فان تولو فقل حسبی الله لا اله الا هو. علیه توکلت. و هو رب العرش العظیم »

چاپ: تهران، انتشارات دانشگاه تهران، تحقیق عفیف عسیران، چاپ اول، ۱۹۳۱م، ۲۰۳ص

[الذریعة ۲۸۳/۸ و ۲۳۴:۴ و ۲۴:۱۲ و ۳۰۲:۱۳ و ۴۳۴/۴؛ نسخه‌های منزوی: ۱۰۹۷/۲ «تمهیدات؛ زبدة الحقایق» (۴۰ نسخه)؛ فهرستواره منزوی ۲۳۱/۷؛ حاجی خلیفه ۹۱۵/۲ «زبدة الحقایق»؛ مشترک پاکستان ۱۳۶۰/۳ (۱۳ نسخه و منابع بیشتر)؛ دنا ۳۱۹/۳ (۷۱ نسخه)]

۱. تهران؛ مهدوی؛ شماره نسخه:۵۸۷/۴

خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۸ ذیحجه ۵۹۶ق؛ ۳۵گ (۶۲پ-۹۶پ) [نشریه: ۲ - ۱۲۴]

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۰۹۱/۴-ف

نسخه اصل: همان نسخه بالا [فیلمها ف: ۱ - ۵۶۳]

۲. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:عکسی بدون شماره

نسخه اصل: از باب مولوی خانه (ترکیه). قسمتی از آن؛ بی‌کا، تا: محتملاً از اواخر قرن ۷؛ افتادگی: آغاز و انجام [نشریه: ۳ - ۱۰۱]

۳. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۴۷۷/۱-ف

نسخه اصل: جارالله ش ۲۰۷۸؛ خط: نسخ، کا: مولانا ابی بکر بن صدقة بن ابی القاسم کازرونی، تا: ۶۶۹ق، جا: تبریز؛ افتادگی: انجام؛ مقابله شده، با بلاغ؛ ۸۳ص (۱-۸۳) [فیلمها ف: ۱ - ۴۸۸]

۴. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۹۹۲۶

آغاز: که فرأیت نفسی عنده کالجرة عند البحر العظیم، خود را نزد وی چنان دیدم که سبوئی نزد دریای عظیم

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۸؛ افتادگی: آغاز؛ خط میرزا جعفر سلطان القرائی تبریزی؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۸۰گ، ۲۷ سطر،

اندازه: ۱۱×۱۸/۵سم [ف: ۲۵ - ۲۱۱]

۵. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۶۲۳/۸-ف

نسخه اصل: شهید علی پاشا ش ۲۷۰۳؛ خط: نسخ، کا: عبدالمجید بن محمود بن محمد بن مسعود، تا: چهارشنبه ۱۲ ذیقعده ۷۳۲ق؛ ۱۰۱گ (۷۸ر-۱۷۸ر)، ۲۵ سطر [فیلمها ف: ۱ - ۵۱۵]

۶. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۷۴۹-ف

نسخه اصل: پاریس P. 36 (عسیران ش ۴)؛ بی‌کا، تا: جمعه ۳ شوال ۷۹۶ق؛ ۹۸گ، ۱۵ سطر [فیلمها ف: ۱ - ۶۰]

۷. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۲۸۱۹

خط: نسخ و نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۹؛ کاغذ: کاغذ ترمه، جلد: میشن قرمز، ۱۸۱گ، ۱۱ سطر، اندازه: ۱۴×۱۷/۹سم [ف: ۲ - ۱۶۶]

۸. تهران؛ شهشهانی، حسین؛ شماره نسخه:بدون شماره

بی‌کا، تا: ۸۶۶ق [میراث اسلامی: ۵ - ۵۹۷]

۹. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۰۷-ف

نسخه اصل: ایاصوفیا ش ۱۸۴۲؛ خط: نسخ، کا: ابوالمکارم ابن علی مرشدی، تا: ۸۶۷ق؛ واقف: سلطان محمود خان؛ ۳۲۰گ، ۹ سطر [فیلمها ف: ۱ - ۵۹]

۱۰. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۸۴۹/۱

نسخه اصل: پاریس S. P. 1356؛ خط: نسخ، کا: درویش علی بن ابی سعید، تا: جمعه ۲ شعبان ۸۷۷ق، ۱گ (۲پ)، ۱۷ سطر [فیلمها ف: ۱ - ۵۴۲]

۱۱. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۲۸۲-ف و ۱۲۸۳-ف و ۱۷۶۳-ع

نسخه اصل: پاریس S. P. 1851 (عسیران ش ۸)؛ خط: نسخ، کا: درویش علی بن ابی سعید، تا: جمعه ۲ شعبان ۸۷۷ق؛ ۲۰گ، ۱۷ سطر [فیلمها ف: ۱ - ۶۰]

۱۲. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۵۵۱۹

بی‌کا، تا: شاید در ۸۸۴ق؛ خریداری از میردادخان [رایانه]

۱۳. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۷۶۴-ع

نسخه اصل: آکادمی علوم شوروی در پترسبورگ. (عسیران ش ۹)؛ خط: نستعلیق، کا: سلطان علی یعقوبی، تا: شوال۸۸۴ق؛ واقف: شاه عباس برای آستانه شاه صفی، ۱۰۱۷؛ ۱۲۱گ، ۱۷ سطر [فیلمها ف: ۱ - ۶۰]

۱۴. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۵۳۱/۱

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۰؛ بی دیباچه‌ای که در چاپی آمده است و با چاپ شده جدایی‌ها دارد؛ کاغذ: سفید ترمه، جلد: مشکی مقوایی عطف تیماج قهوه‌ای، ۹۰ص (۱-۹۰)، ۲۳ سطر (۶×۹)، اندازه: ۱۷×۲۶/۵سم [سنا: ف: ۱ - ۳۳۵]

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۳۴۹۷/۱-ف

نسخه اصل: همان نسخه بالا [فیلمها ف: ۲ - ۱۵۳]

۱۵. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۹۲۸

آغاز: برابر؛ **انجام:** من غلام آنکه به بلای او مبتلاست، الهی اگر کاسنی تلخ است از بوستانست رهی اگر کس نیست ملازم دوستانست.

خط: نستعلیق بد، بی‌کا، تا: محتملاً قرن ۱۰، جا: مصر؛ کاغذ: فرنگی فستقی، جلد: تیماج مشکی، ۸۹گ، ۱۵ سطر (۶/۵×۱۲/۵)، اندازه: ۱۲×۲۰سم [ف: ۲ - ۴۶۰]

۱۶. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۹۶۵۴

خط: نستعلیق، کا: محمد بن مصطفی، تا: یک‌شنبه ربیع الاول ۹۵۵ق؛ کاغذ: استانبولی، جلد: تیماج قهوه‌ای، ۲۰۶گ، ۱۱ سطر (۶/۵×۱۲)، اندازه: ۱۱×۱۶سم [ف: ۱۷ - ۴۴۴]

۱۷. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۱۵۱-ف

نسخه اصل: بادلیان F. 3 (عسیران ش ۲۰)؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۹۶۸ق، ۱۶۵گ، ۱۵ سطر [فیلمها ف: ۱ - ۶۰]

۱۸. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۴۶۶۵

از آغاز از میانه تمهید یکم افتاده و می‌رسد به تمهید دهم و از پایان اندکی افتاده است؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۰ و ۱۱؛ افتادگی: آغاز و وسط و انجام؛ کاغذ: سمرقندی، جلد: تیماج سبز، ۹۲گ، ۱۷ سطر (۱۰×۱۱)، اندازه: ۱۲×۱۴سم [ف: ۱۴-۳۶۱۲]

۱۹. یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه:۱۳۸۱/۱

خط: نسخ، کا: محمد بن عبدالمطلب الحسینی، تا: قرن ۱۱؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: مقوایی با تیماج تریاکی، ۵۶گ، ۱۳ سطر (۵×۱۰)، اندازه: ۹×۱۵سم [ف: ۳ - ۹۴۴]

۲۰. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۲۶۶۳/۱۳

آغاز: برابر؛ **انجام:** و راه دیگر می‌باید آموخت و نیز ضرورت در این راه آلایی را ...

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ افتادگی: انجام؛ قسمتی از خطبه را کاتب ننوشته؛ کاغذ: سمرقندی، جلد: تیماج سبز، ۱۶۲گ (۴۶۲-۶۲۳)، ۲۳ سطر (۹×۱۵)، اندازه: ۱۳/۵×۲۱/۵سم[ف:۸-۴۱۵]

۲۱. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۹۷۲۶

خط:نستعلیق،بی‌کا،تا:قرن ۱۱؛ افتادگی: انجام؛ کاغذ: هندی، جلد: تازه، ۸۰گ، ۱۷ سطر (۱۰×۲۱)، اندازه: ۱۶×۲۶سم [ف: ۱۷ - ۴۶۶]

۲۲. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۰۶۱۸

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ چند یادداشت به خط زین العابدین بن اسکندر شیروانی نعمة اللهی ملقب به مست علی و به تاریخ ذیقعده ۱۲۳۵ در شیراز؛ جلد: مقوایی عطف تیماج مشکی، ۱۱۶گ، ۱۶ سطر، اندازه: ۱۳×۲۰/۵سم [ف: ۲۷ - ۸۶]

۲۳. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۰۲۳۱/۱

آغاز: برابر؛ **انجام:** گوئی که فایده این سخن چیست آنست که من رآنی فقد ...

خط: نسخ و نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ افتادگی: انجام؛ مصحح، مجدول زرین؛ مهر: کتابخانه باقر ترقی؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، مجدول، ۲۱سطر، اندازه: ۱۳/۵×۲۴/۵سم [ف: ۳۲ - ۲۶۶]

۲۴. تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه:۲۲۰-عکسی

آغاز و انجام: برابر

اصل نسخه: گنج بخش، ش ۶۵۲ (گنج ۵۸۳/۲)؛ خط: نسخ خوش، بی‌کا، تا: قرن ۱۰ یا ۱۱؛ ۱۳۰گ [عکسی ف: ۲ - ۷۳]

۲۵. تهران؛ چهل ستون؛ شماره نسخه:۳۱۹/۹
بی‌کا، تا: ۱۰۷۷ق؛ ۴۲گ، قطع: خشتی [چند نسخه-ف: - ۳۸۷]
۲۶. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۲۱۰۸
آغاز: الحمدلله رب العالمین؛ **انجام:** و علم تو به ذات و صفات.
خط: نسخ خوب، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ افتادگی: انجام؛ کاغذ: سفید آهار مهره فرنگی، جلد: میشن تریاکی، ۳۲۶ص، ۱۳سطر، اندازه: ۱۰×۱۵سم [ف: ۶ - ۹۲]
۲۷. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۹۷۹
خط: نستعلیق، کا: قاسم بن محمد شیرازی ذهبی، تا: ۱۱۹۹ق، جا: شیراز؛ کاغذ: فرنگی، جلد: مقوا، ۹۸گ، ۱۹ سطر (۸×۱۴)، اندازه: ۱۲/۵×۱۸سم [ف: ۸ - ۵۹۰]
۲۸. تهران؛ ادبیات؛ شماره نسخه:۳۴۲
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳ [ف: ۳ - ۱۳]
۲۹. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۲۲۹۳/۱-ف
نسخه اصل: مجلس تنکابنی ش ۲۶۰۱۳ قفسه ۴۰۴۹؛ خط: نسخ، کا: ابن کربلایی حسن خان سبزواری، تا: ۱۲۱۱ق؛ ۲۴۳گ (۱-۲۴۳) [فیلمها ف: ۱ - ۶۶۸]
۳۰. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۸۶۰۷ ض
بی‌کا، تا: ۱۲۲۲ق [د.ث. مجلس]
۳۱. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۸۹۴/۱
خط: نستعلیق، کا: عبدالله انجدانی، تا: ۱۲۲۲ق؛ با یادداشت محمد ابراهیم قزوینی در محرم ۱۲۴۱ در ستایش از آن در پایان، با عبارت «بلغ قبالا من اوله الی آخره»؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج تیره، ۴۷گ (۲پ-۴۸پ)، اندازه: ۱۵×۲۰سم [ف: ۸ - ۵۰۳]
۳۲. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۶۶۰
آغاز: برابر؛ **انجام:** غفرانک ربنا و الیک المصیر.
خط: نسخ، کا: عباس بن حاج محمد شیرازی نعمت اللهی، تا: ۱۲۲۴ق؛ واقف: نائینی؛ ۱۱۶گ، ۲۰ سطر، اندازه: ۱۲×۲۰سم [ف: ۶ - ۴۳۰]
۳۳. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۷۳۹۷
خط: نسخ و نستعلیق، کا: حاجی محمد سعید کرکوکی از بلد الشمس، تا: پنج‌شنبه ۱۴ جمادی الاول ۱۲۲۸ق؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج تریاکی، ۱۰۵گ، ۱۵ سطر (۹×۱۴)، اندازه: ۱۴×۲۱/۴سم [ف: ۱۶ - ۵۴۵]
۳۴. تهران؛ عبدالعظیم؛ شماره نسخه:۴۲۶
آغاز: برابر؛ **انجام:** ای سالکی که طالب راهی تو گوش دار ×× کاندر طریق سالک رهرو مضایق است / برخورد رو بکام دل و نوش کن مدام ×× زیرا بمردن عاشق عیار لایق است.
خط: نستعلیق، کا: لطفعلی بن عبدالله ساوجی، تا: ۱۲۳۳ق، جا: تهران؛ در آخر نسخه فواید عرفانی درج شده از جمله در شرح حدیث «من أخلص لله أربعین صباحاً ...» و حدیث قدسی «اذا کان الغالب علی قلب عبدی ذکری ...»؛ جلد: تیماج زیتونی، ۱۲۸گ، ۱۲ سطر، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۱ - ۲۹۴]
۳۵. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۶۹۳۲
آغاز: بسمله، الحمدلله رب العالمین؛ **انجام:** ربنا و الیک المصیر ... عباس حاجی محمد شیرازی
خط: نسخ، کا: عباس بن حاج محمد شیرازی نعمت اللهی، تا: پنج‌شنبه غره ربیع الثانی ۱۲۵۵ق؛ واقف: ملکزاده کوثر؛ ۱۱۵گ، ۲۰ سطر، اندازه: ۹×۱۹سم [ف: ۶ - ۴۳۱]
تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۲۰۹۶-ف
نسخه اصل: همان نسخه بالا [فیلمها ف: ۱ - ۶۰]
۳۶. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۵۵۱۵
خط: نسخ، کا: عباس بن حاجی محمد شیرازی، تا: ۱۲۶۱ق؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج، ۸۹گ، ۱۸ سطر (۸×۱۵)،اندازه: ۱۲/۵×۲۱سم [ف: ۱۶ - ۲۶]
۳۷. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۴۳۹۷
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۲۶۶ق [الفبائی: ۲۹۶]
۳۸. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۴۰۶-طباطبائی
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ آمیخته به نستعلیق، کا: سیدرضا فرزند ابوالمعالی حسینی همدانی، تا: ۱۲۸۶ق؛ در پایان نسخه چند بیت در مدح عین القضاة دیده می‌شود که با بیت زیر آغاز می‌شود: «هر چند ثنای او نه اندازه ماست ×× عین القضاة دیده اهل حقایق است»؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج عسلی، ۶۴گ، ۱۸ سطر، اندازه: ۱۴×۲۱/۵سم [ف: ۲۴ - ۲۷۱] و [مختصر ف: - ۲۰۶]
۳۹. مشهد؛ شیخ علی حیدر؛ شماره نسخه:۶۴
آغاز: برابر؛ **انجام:** گر حق کند آنچه ما خواسته ایم - ما آتش و لفظ و بوریا خواسته ایم
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۲ جمادی الاول ۱۲۹۲ق؛ مجدول، با سرلوح مذهب؛ جلد: تیماج قرمز، ۱۴۲گ، ۱۵سطر، اندازه: ۱۳/۵×۲۱/۵سم [مؤید: ۳ - ۶۱۲]
۴۰. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۹۵۳۴/۷
آغاز: برابر؛ **انجام:** تا پیش خدا برند عبدالله انصاری فرزندی نزدیک وی رفت و اررخت بر بستن
بی‌کا، تا: ۱۲۹۶ق؛ جلد: تیماج مشکی، ۱۳گ (۲۶۶پ-۲۷۸پ)، ۲۰ سطر، اندازه: ۱۵/۵×۲۱/۵سم [ف: ۳۰ - ۲۰۳]
۴۱. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۲۸۲۱/۱
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ ریز، کا: محمد موسوی شهیر بهندی، تا: ۱۲۹۶ق؛ کاغذ: فرنگی آهار مهره، جلد: تیماج ابری مشکی، ۲۴۲ص (۲-۲۴۳)، ۱۷سطر، اندازه: ۱۰×۱۵سم [ف: ۱۰ - ۱۳۷]
۴۲. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۸۰۷۶
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، کا: محمد حسین مشهور به آقا بزرگ فرزند ملا یونس همدانی، تا: قرن ۱۴؛ مصحح؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۱۳۸گ، ۱۴

سطر، اندازه: ۱۳×۲۰/۵سم [ف: ۲۱ – ۷۷]

۴۳. مشهد؛ الهیات؛ شماره نسخه:۴۸۶/۱

خط: نستعلیق، کا: عبدالحمید منجم، تا: شنبه ۲۱ شوال ۱۳۰۳ق؛ کاغذ: فرنگی آهار مهره، جلد: تیماج عنابی، ۱۵ سطر (۶/۵×۱۳)، اندازه: ۱۰/۵×۱۸سم [ف: ۱ – ۲۹۳]

مشهد؛ مولوی؛ شماره نسخه:۴۸۶/۱

همان نسخه بالا [نشریه: ۵ – ۷۰]

۴۴. تهران؛ ادبیات؛ شماره نسخه:۲۶۷/۲ حکمت

خط: نستعلیق، بی کا، تا: ۱۳۰۸ق، جا: اصفهان؛ جلد: مقوا عطف تیماج، قطع: ربعی [ف: ۲ – ۵۷]

۴۵. مشهد؛ شیخ علی حیدر؛ شماره نسخه:۱۱۶۱/۵

آغاز: بدانکه در حق صورت بنیان و ظاهر جویان با مصطفی صلی الله علیه و آله خطاب این آمد؛ **انجام:** نعم المولی و نعم النصیر سمعنا و اطعنا غفرانک ربنا و الیک المصیر

خط: نستعلیق، کا: احمد سقزی، تا: چهارشنبه ۱۳۱۴ق، جا: مسجد هاجره خاتون؛ ۹۸گ (۱۰۷پ-۲۰۴پ)، اندازه: ۱۲/۵×۲۰سم [مؤید: ۳ – ۱۴۰]

۴۶. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۸۸۸۳/۶

خط: نستعلیق، کا: عارف علی شاه تفرشی طرخورانی فرزند روحانی حاجی قاسم خان صامت علی شاه نعمة اللهی، تا: چهارشنبه رمضان ۱۳۱۵ق؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج سبز، ۱۱۷گ (۱۸۴پ-۳۰۰پ)، ۱۵ سطر (۶×) [ف: ۱۷ – ۲۴۳]

۴۷. شیراز؛ خانقاه احمدیه؛ شماره نسخه:۲۴۲/۱

بی کا، تا: ۱۸ جمادی الاول ۱۳۳۲ق [نشریه: ۵ – ۲۲۳]

۴۸. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۸۹۷/۱-ف

نسخه اصل: کتابخانه محمد نجیب ش ۳۰۱؛ بی کا، بی تا؛ ۷۵گ (۱پ-۷۵ر) [فیلمها ف: ۱ – ۶۳۰]

۴۹. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۷۶۵۳ ض

بی کا، بی تا [د.ث. مجلس]

۵۰. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه:۱۳۴۶/۴

آغاز و انجام: برابر

بی کا، بی تا؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج قهوه‌ای، ۱۴۶ص (۱۹۱-۳۳۶)، ۱۷ سطر، اندازه: ۱۷×۲۷/۵سم [ف: ۳ – ۵۰۷]

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۵۵۲۷/۴-ف و ۴۸۱۸/۴-ف

نسخه اصل: همان نسخه بالا [فیلمها ف:۳-۱۶۵]و[فیلمها ف: ۳ – ۱۱۰]

۵۱. شیراز؛ خانقاه احمدیه؛ شماره نسخه:۵/۱

بی کا، بی تا [نشریه: ۵ – ۲۱۸]

۵۲. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۷۶۳-عکس

نسخه اصل: پاریس SP1851؛ بی کا، بی تا [فیلمها ف: ۳-۲۲۳]

۵۳. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۷۶۴-عکس

نسخه اصل: عمومی لنینگراد CDXLI؛ بی کا، بی تا [فیلمها ف: ۳ – ۲۲۳]

۵۴. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۱۱-ف

نسخه اصل: ایاصوفیا، ش ۲۰۶۹ (عسیران ش ۶)؛ بی کا، بی تا؛ ۵۲گ، ۳۹ سطر [فیلمها ف: ۱ – ۵۹]

۵۵. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۲۶۱-ف

نسخه اصل: مغنیسا گنل ش ۱۰۸۶؛ کا: حاجی محمد تبریزی، بی تا [فیلمها ف: ۱ – ۵۹]

۵۶. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۱۹۱۲۰

بی کا، بی تا؛ انتقالی از کتابخانه پهلوی – مجموعه نوازی؛ اندازه: ۱۷/۸×۲۹سم [رایانه]

۵۷. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۶۰۹۶/۵۱

بخشی از آن در معنی قول «من عرف نفسه ...»؛ خط: نسخ، کا: یوسف نسیم، بی تا؛ جلد: میشن تریاکی، ۱۹گ (۱۴۴پ-۱۶۲ر)، ۲۳ سطر، اندازه: ۱۵/۵×۲۱سم [ف: ۹ – ۱۴۸]

۵۸. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۱۸۴-ف

نسخه اصل: توبینگن ش ۱۹۶۱؛ خط: نسخ، بی کا، بی تا؛ ۴۸گ، ۲۱ سطر [فیلمها ف: ۱ – ۶۰]

۵۹. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۲۱۷/۱

آغاز: بسمله و به نستعین. الحمد لله رب العالمین. و العاقبة للمتقین. و لا عدوان الاعلی الظالمین. و الصلوة و السلام علی خیر خلقه محمد و آله اجمعین الطیبین الطاهرین و علی اصحابه رضوان الله تعالی . اما بعد (تمهید الاصل اول) – بدانکه: در حق صورت بینان و ظاهر جویان. با مصطفی علیه السلام، خطاب این آمد: که «و تراهم ینظرون الیک و هو لا یبصرون» ای عزیز می گویم: که مگر این آیت در قرآن نخوانده ای و پا ندیده ای که: «قد جاءکم من الله نور و کتاب مبین» محمد را نور می‌خواند و قران را که کلام خدا (حق) است نور میخواند؛ **انجام:** برابر

خط: نسخ، بی کا، بی تا؛ کاغذ: سمرقندی، جلد: تیماج حنایی، ۱۶۸گ، ۱۵ سطر (۸×۱۲)، اندازه: ۱۳/۵×۱۸سم [ف: ۷ – ۲۶۴۶]

۶۰. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۶۴۳/۱-ف

خط: نستعلیق، بی کا، بی تا؛ ۳۶گ (۱پ-۳۶ر) [فیلمها ف: ۱ – ۵۱۷]

۶۱. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۹۲۹۴/۳

مطلبی به نقل از آن؛ خط: نستعلیق، بی کا، بی تا؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۱گ (۱۷ر)، اندازه: ۹/۵×۲۰سم [ف: ۳۰ – ۵۸]

۶۲. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۴۰۵۷/۱۱۰

نخبه‌ای از تمهیدات؛ خط: شکسته نستعلیق، کا: حاج محمد زمان بن کلبعلی متطبب خراسانی، بی تا؛ کاغذ: قورخانه، جلد: میشن قهوه‌ای،۱۵گ(۱۹۴پ-۲۰۸ر)، اندازه: ۱۹×۲۳/۵سم [ف: ۷- ۱۹۲]

۶۳. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۶۸۸۶

آغاز: بسمله، الحمدلله رب العالمین و الصلوه و السلم علی خیر خلقه؛ **انجام:** و تو در خانه نشسته غیر المغضوب علیهم پس معلوم

خط: نستعلیق شکسته، بی کا، بی تا؛ افتادگی: انجام [رایانه]

۶۴. تبریز؛ ملی؛ شماره نسخه:۳۲۲۹

آغاز: هو المفتاح، بسم الله الرحمن الرحیم و به نستعین، الحمدلله الذی فضل الانسان بالنطق علی جمیع الحیوان و اختصه تکریما و

تعظیما بتعلیم البیان؛ **انجام:** برابر
خط: نسخ و نستعلیق، کا: میرزا علی اردلان، بی‌تا؛ جلد: پارچه‌ای، ۱۴۵گ، ۱۵سطر، اندازه: ۱۴/۵×۲۰سم [ف: ۲ - ۴۹۹]

● **تمهیدات** / کلام و اعتقادات / فارسی
tamhīdāt
خواجگی شیرازی، محمد بن احمد، ق ۱۰ قمری
xājagī šīrāzī, mohammad ebn-e ahmad (- 16c)
تاریخ تألیف: ۹۵۳ق؛ محل تألیف: کلکنده دکن هند
از تألیفات محمد بن احمد خواجگی شیرازی از علمای قرن دهم هجری است «که ابتدا از اهل تسنن و شافعی مذهب بوده و بعد شیعه شده» و این کتاب و شرح فصول نصیریه را قبل از تشرف به مذهب تشیع در کلکنده دکن هند در سال ۹۵۳ق نوشته است.
[دنا ۳۲۱/۳؛ فهرستواره منزوی ۱۱۱/۶]

مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۹۶
آغاز: بسمله. الحمدلله رب العالمین ... تمهید بدانکه باتفاق انبیاء سلام الله تعالی علیهم و حکماء الهی سعادة آدمی در معرفة خدای تعالی است؛ **انجام:** چه ادله مذهب اهل سنة و امامیه نص قرآنست پس مخالف را عذابست والله اعلم.
خط: نستعلیق تحریری، کا: محمد عمادالدین نقیب، تا: ۱۰۰۰ق؛ محشی؛ واقف: ابن خاتون، ۱۰۶۷؛ کاغذ: نخودی آهار مهره، جلد: پارچه‌ای زرد اخری، ۲۶گ، ۱۹ سطر، اندازه: ۱۱×۲۰سم [ف: ۱ - ۶۹]

● **تمهیدات عالمگیرنامه** / تاریخ هند / فارسی
tamhīdāt-e ‘ālamgīr-nāme
[دنا ۳۲۱/۳]

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۴۲۱۵/۱۴
آغاز: تمهید در ذکر بدایع وقایع هنگام توجه موکب گیتی ستان
بی‌کا، بی‌تا؛ مجدول مرصع محرر؛ جلد: گالینگور سبز عطف تیماج مشکی، ۴گ (حاشیه ۴۷ر-۵۰ر)، اندازه: ۲۱×۳۰/۵سم [ف: ۳۸ - ۳۱۶]

← تمهید الاصول ← التمهید فی الاصول

● **تمهید البیان فی تجوید القرآن** / تجوید / فارسی
tamhīd-ol bayān fī tajvīd-el qor’ān
مردوخی، عمر بن محمد امین، ۱۳۰۲ - ۱۳۵۵ قمری
mardūxī, ‘omar ebn-e mohammad amīn (1885 - 1936)
شرح مزجی مختصری است بر منظومه ملا علی قزلچی در علم تجوید.

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۴۸۴۵/۲
آغاز: الحمدلله الذی انزل علی عبده الکتاب حمداً یدخلنا دار الثواب بلا عتاب ... هذه فرائد عجاب مؤداة بعبارة سهلة التناول للطلاب؛ **انجام:** الی یوم القیامة صلاة و سلاماً تکرم بهما مثواه و تبلغا بهما فیه مناه و رهناه و لقاه.
خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۲ صفر ۱۳۳۱ق، جلد: تیماج زرشکی، ۱۴گ (۲۳ر - ۳۶ر)، ۱۴سطر، اندازه: ۱۵/۷×۲۱/۵سم [ف: ۴۱ - ۲۴۱]

● **تمهید در بیان دایره هندسی و متعلقات آن** / هندسه / فارسی
tamhīd dar bayān-e dāyere-ye hendesī va mote‘alleqāt-e ān

تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۳۰۷۶/۴
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: با تاریخ ۸۴۰ق؛ ۷گ [ف: ۶ - ۲۰۰]

● **تمهید رد الوسواس** / متفرقه / عربی
tamhīd-u radd-il waswās
[دنا ۳۲۱/۳]

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۰۳۹/۴-ف
نسخه اصل: بادلیان Ind. inst. Arahb M. S. 20؛ خط: نستعلیق، کا: میرعلی نقی بن نورالدین محمد گیلانی، تا: ربیع الثانی ۱۰۸۵ق؛ ۲۳ سطر چلیپا [فیلمها ف: ۱ - ۵۶۱]

● **تمهید الفرش فی الخصال الموجبة لظل العرش** / عربی
tamhīd-ul farš fi-l xiṣāl-il mūjiba li-ẓill-il ‘arš
سیوطی، عبدالرحمن بن ابی بکر، ۸۴۹ - ۹۱۱ قمری
soyūtī, ‘abd-or-rahmān ebn-e abī-bakr (1446 - 1506)

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۴۷۰/۴عکسی
آغاز: بسمله ... الحمد لله العظیم الذی لا ظل الا ظله
نسخه اصل: کتابخانه اسکوریال در مادرید اسپانیا، شماره ۱۵۴۵؛ خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ رکابه‌دار؛ ۱۶ص (۴۳-۵۸)، ۲۳ سطر [عکسی ف: ۴ - ۳۳۲]

● **التمهید فی الاصول = تمهید الاصول = شرح جمل العلم** / اصول فقه / عربی
at-tamhīd fi-l usūl = tamhīd-ul usūl = š.-u jumal-il ‘ilm
شیخ طوسی، محمد بن حسن، ۳۸۵ - ۴۶۰ قمری
šayx-e tūsī, mohammad ebn-e hasan (996 - 1069)

وابسته به: جمل العلم و العمل؛ علم الهدی، علی بن حسین (۳۵۵-۴۳۶)

برای: ابویحیی عبدالقیس بن مزروع معروف به مؤمن

این کتاب شرحی است بر «جمل العلم و العمل» مرتضی علم الهدی از شیخ الطائفه طوسی که این کتاب را برای دوستش ابویحیی عبدالقیس بن مزروع معروف به مؤمن به رشته تحریر در آورده است و چون شیخ الطائفه فقط به شرح قسمت اصول این کتاب پرداخته است پس از او النجاشی (۳۷۲-۴۵۰ق) شرحی دیگر باز هم به نام «تمهید الاصول» نگاشته است. (الذریعه)

آغاز: بسمله الحمدلله کما هو اهله و مستحقه و صلی الله علی خیرته من خلقه ... بعد سألتم ایدکم الله املا شرح ما یتعلق بالاصول من جمل العلم و العمل ...

[دنا ۳۲۱/۳]

۱. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۵۴

آغاز: برابر؛ **انجام:** ضربت غلمانی الا سالما فی الدار فانه یعلم انه قدضرب کل من عدا سالما و کذلک

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۶؛ افتادگی: انجام؛ واقف: ابن خاتون، ۱۰۶۷؛ کاغذ: سمرقندی آهار مهره، جلد: تیماج خرمایی، ۲۲۷گ، مختلف السطر، اندازه: ۱۶×۲۴سم [ف: ۱ - ۷۰]

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۲۰۳۷-ف

نسخه اصل: همان نسخه بالا [فیلمها ف: ۱ - ۳۱۱]

۲. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۸۸۷۸

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ تملک: محمد باقر سبزواری؛ مهر: علی صدر و خط او که می‌نویسد «شرح بر تذکره سید مرتضی در علم کلام»؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج حنایی، ۳۰۴گ، ۱۸ سطر (۸×۱۵/۵)، اندازه: ۱۵×۲۴سم [ف: ۱۷ - ۲۴۱]

۳. مشهد؛ الهیات؛ شماره نسخه:۱۳۱۰۹ عکسی

آغاز: برابر

از اول تا اواخر فصل اما بلا فصل بعد از پیغمبر اکرم (ص)؛ خط: نسخ،بی‌کا،بی‌تا؛افتادگی:انجام؛ یادداشت مورخ ۱۲۸۱ق از کاتب؛ جلد:گالینگور مشکی، ۱۳۳گ (۱-۱۳۳)، ۱۸ سطر [ف: ۳ - ۱۲۹۵]

۴. مشهد؛ الهیات؛ شماره نسخه:۱۳۱۱۰ عکسی

قسمت دوم از نسخه پیشین است؛ خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: گالینگور مشکی، ۹۸گ (۱۳۴-۲۳۱)، ۱۸ سطر [ف: ۳ - ۱۲۹۵]

۵. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۶۶۲۷/۲

خط: نسخ، کا: ابوالقاسم ذاکر حسینی، بی‌تا؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج مشکی، ۱۸ سطر (۱۱×۱۹)، اندازه: ۱۹×۲۹سم [ف: ۱۶-۳۱۹]

● التمهید فی بیان التوحید / کلام و اعتقادات / عربی

at-tamhīd fī bayān-it tawḥīd

کشی سالمی، محمد بن عبدالسید

kašī sālemī, mohammad ebn-e ʻabd-os-seyyed

این کتاب را به درخواست برخی از دوستانش در اصول اعتقادات مشتمل بر دوازده «باب» نگاشته و هر باب مشتمل بر چند «قول» است: ۱. العقل؛ ۲. المحسوسات و المعلوم؛ ۳. إثبات الصانع؛ ۴. إثبات الصفات؛ ۵. الأسماء؛ ۶. إثبات الوحی علی الرسول علیه السلام؛ ۷. معرفة الإیمان؛ ۸. شرائط الإیمان؛ ۹. الدین و الشرایع؛ ۱۰. التکلیف و الطاقة؛ ۱۱. الخلافة و الإمارة؛ ۱۲. السنة و الجماعة و الرد علی البدعة. بعد از عنوان هر باب، نام مؤلف با عبارت «قال المهتدی» تکرار می‌شود. (طباطبائی بهبهانی)

آغاز: الحمدلله ذی المن و الالاء و العظمة و الکبریاء و العطاء و البهجة ... فالعلماء شهدوا بوحدانیة و الاولیاء اعتقدوا و اتفقوا علی فردانیة ...

انجام: و ما یقبل الحدث فهو المحدث و مخلوق الله تعالی اعلم بالصواب

[کشف الظنون ۱:۴۸۴؛ ذیل بروکلمان ۱:۷۴۴؛ فهرست برلین ۲:۵۷۲]

۱. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۶۸۵-طباطبائی

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ تحریری، کا: کرم الله، تا: ۱۱۴۲ق، جا: تمن؛ چند صفحه اضافی پایان نسخه، مطالبی را در شیوه ضرب اعداد ما فوق عشره و شیوه کشیدن جدول ضرب آن اعداد را به نقل از رساله فارسی حساب ملا علی قوشچی در بردارد؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: تیماج مشکی، ۱۳۶گ، ۱۷سطر، اندازه: ۱۶×۲۲سم [ف: ۲۴ - ۴۲۰] و [مختصر ف: - ۲۰۶]

۲. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۴۵۸۷

آغاز: برابر؛ **انجام:** بتصحیح مولوی مبارک الذی ... سنه.. ۱۲۶۹ اللهم اغفر المصنف هذا الکتاب و لکاتبه ...

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۲۶۳ق [رایانه]

۳. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۵۵۷۲

بی‌کا، بی‌تا؛ خریداری از امان الله [رایانه]

● التمهید فی التجوید / تجوید / عربی

at-tamhīd fi-t tajwīd

مستغفری، جعفر بن محمد، ۳۵۰ - ۴۳۲ قمری

mostaqferī, jaʻfar ebn-e mohammad (962 - 1041)

کتابی است درباره نحوه قرائت قرآن کریم. تقریباً نیمی از کتاب مشتمل است بر اخبار مسندی که در همین زمینه از پیامبر اکرم (ص) رسیده است، سپس مؤلف، مطالب مورد نظر را در ده «باب» تنظیم نموده و در هر باب برای اثبات مطالب به اخبار مسندی استدلال می‌کند. فهرست ابواب ده‌گانه کتاب، بدین ترتیب است: ۱. تفسیر الآیات التی مضت فی صدر الکتاب؛ ۲. فضل القراء الماهرین ...؛ ۳. ثواب اهل الترتیل و ما اعد الله لهم من الکرامة و التفضیل؛ ۴. وصف قراءة رسول الله (ص)؛ ۵.

وصف قراءة لقراء العشرة؛ ۶. حث قراء الکتاب علی الاجتهاد فی طلب الاعراب؛ ۷. القول علی الاعراب؛ ۸. معرفة مخارج الحروف و مدارجها؛ ۹. کیفیظ التلفظ بها؛ ۱۰. الحروف الآتیة فی فواتح السور. فهرست‌نگار چستربیتی نام کتاب را «التمهید فی التجوید» نوشته است لیکن اکثر ارباب تراجم و طبقات، کتابی بدین نام برای مؤلف، ننوشته‌اند. الا اینکه امثال ذهبی، داودی، صفدی، حاجی خلیفه، بغدادی و سزگین و کحاله کتابی به نام «فضائل القرآن» برای مؤلف، ثبت نموده‌اند (سیر اعلام النبلاء ۵۶۴/۱۷؛ طبقات المفسرین ۶/۱ و ۱۲۵؛ الوافی بالوفیات ۵۰/۱۱ و ۱۴۹؛ کشف الظنون ۱۲۷۷/۲؛ هدیة العارفین ۲۵۳/۱؛ تاریخ التراث العربی ۲/۱ و ۵۷۱؛ معجم المؤلفین ۱۵۰/۳)

[دنا ۳۲۱/۳؛ سیر اعلام النبلاء ۵۶۴/۱۷]

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۸۹۹عکسی

آغاز: حدثنا یزید بن هرون، اخبرنا زکریا بن ابی زایدة ... عن النعمان بن بشیر قال: سمعت رسول الله (ص)؛ **انجام:** فینبغی ان یکون علی مقدارها و قس ما لم اذکره علی ما ذکرته ... و الحمدلله رب العالمین ...

نسخه اصل: چستربیتی، ش ۳۹۵۴ (اربری، فهرست خطی عربی ۷۰/۴)؛ خط: نسخ، کا: ابو محمد عبدالله بن ... مانکدیم، تا: ۱۰ ربیع الاول ۶۱۳ق؛ افتادگی: آغاز؛ مصحح؛ ۱۵۹گ، ۱۹سطر

[عکسی ف: ۲ – ۳۷۹]

● **التمهید فی التجوید** / تجوید / عربی

at-tamhīd fi-t tajwīd

شاید التمهید جزری باشد.

شیراز؛ علامه طباطبائی؛ شماره نسخه:۴۵۴

آغاز: و لاباس بتقدیم فوائد لابد من معرفتها لمرید هذا العلم

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۴؛ ۸گ، اندازه: ۱۱/۵×۱۸سم

[نسخه‌پژوهی: ۲ – ۱۳۳]

● **التمهید فی تنزیل الفروع علی الاصول** / اصول فقه / عربی

at-tamhīd fī tanzīl-il furū‘ ‘ala-l usūl

اسنوی، عبدالرحیم بن حسن، ۷۰۴ – ۷۷۲ قمری

esnavī, ‘abd-or-rahīm ebn-e hasan (1305 - 1371)

تاریخ تألیف: ۷۶۸ق

در اصول فقه است و در دیباچه می‌گوید که نخستین کتاب اصول فقه رساله شافعی است که به درخواست عبدالرحمن بن مهدی از خراسان به مصر فرستاده بود. همچنین می‌نویسد که در این هنگام به نگارش الکواکب الدری در عربیت می‌پردازم. کتاب در بیان کیفیت استخراج فروع شافعی از قواعد اصولی است چنان که در آغاز کتاب آورده است: «صنفت فیه بحمدالله تعالی ما اجتمع فیه من قواعد هذا العلم و مسایله و مقاصده و مذاهب ایمته ما اظن انه لم یجتمع فی غیره مع صغر حجمه بالنسبة الی ما اشتمل علیه فان تطویل مبسوطاته و مسایله و مقاصده فمحصورة مضبوطة ... و هو کیفیة استخراج الفروع فاذکر اولا المسئله الاصولیه بجمیع اطرافها منقحة مهذبة ملخصة ثم اتبعها بذکر شئی مما یتفرع علیها لیکون ذلک تبینها علی ما لم اذکره و الذی اذکره علی اقسام فمنه ما یکون جواب اصحابنا فیه موافقا للقاعدة و منه ما یکون مخالفها لها و منه ما لم اقف فیه علی نقل بالکلیة فاذکر فیه ما تقتضیه قاعدتنا الاصولیه». ترتیب کتاب بر اساس موجودی نسخه رضوی عبارت است از یک «مقدمه» و پنج «باب»: مقدمه مشتمل بر دو «باب»: ۱) الحکم الشرعی و اقسامه، ۲) ارکان الحکم و هی الحاکم و المحکوم علیه و به؛ باب ۱. اللغات (در نه فصل)»: الکتاب، تقسیم الالفاظ، الاشتقاق، التاکید و الترادف؟، الاشتراک، الحقیقه و المجاز، تعارض ما بحل الفهم، تفسیر الحروف، کیفیة الاستدلال بالالفاظ؛ ۲. الاوامر و النواهی (در دو فصل و چندین مسئله)؛ ۳. العموم و الخصوص؛ ۴. المجمل و المبین؛ ۵. الناسخ و المنسوخ. (وفادار مرادی)

آغاز: الحمدلله مزیل اعذار المکلفین بارشاد العقول و تمهید الاصول مقیل عثار المجتهد منهم فی ما یعمل باجهاده ...

چاپ: محقق: محمد حسن هیتو، بیروت، مؤسسة الرسالة، چاپ اول، ۵۴۲ص، ۱۳۹۹ق.

[بروکلمان ۹۱/۲ ذیل ۱۰۷/۲؛ دنا ۳۲۱/۳]

۱. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۵۷۴۹

آغاز: برابر؛ **انجام:** لان الاصل بقا تصدق صاحبه وقت الخیار و الثانی بان الاصل بقا یتصرفه

تا کتاب پنجم (الکتاب الخامس فی دلایل) از باب ناسخ و منسوخ؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۹؛ افتادگی: انجام؛ مصحح؛ ارسالی رایزنی فرهنگی ایران در دمشق در اردیبهشت ۱۳۶۷؛ کاغذ: نخودی بغدادی، جلد: مقوا، ۹۱گ، ۲۲ سطر، اندازه: ۱۲/۵×۱۷/۷سم [ف: ۱۶ – ۹۳]

۲. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۲۲۸۳

آغاز: برابر؛**انجام:** سوی اشیاء الحقتها بعد ذلک نفع الله تعالی به مصنفه و کاتبه و قاریه من ناظر فیه ... العالمین.

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۰؛ با یادداشت محمد بن علی بن عبدالله در شعبان ۹۶۰؛ تملک: محمد بن عاملی؛ کاغذ: دولت آبادی، جلد: میشن قهوه‌ای، ۱۵۷گ، ۱۷ سطر، اندازه: ۱۳/۱×۱۸سم [ف: ۱ – ۱۲۷]

۳. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۴۳۵۳/۱

آغاز: برابر؛ **انجام:** کذا ذکره البرافعی فی کتاب القضاء و الله اعلم، قال شیخنا و سیدنا مصنفه فرغت من تحریره فی اواخر سنة

ثمان و ستین و سبعمائه سوی اشیاء الحقتها بعد ذلک ... و الحمد لله رب العالمین.
خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: مقوایی کاغذ ابری عطف چرم تریاکی،۲۱سطر(۷×۱۴)،اندازه:۵/۵×۲۱سم[ف:۱۲-۶۵]

● التمهید فی شرح قواعد التوحید = تمهید القواعد /

عرفان و تصوف / عربی

at-tamhīd fī š.-i qawā'id-it tawḥīd = tamhīd-ul qawā'id

ترکه اصفهانی، علی بن محمد، - ۸۳۶ ؟ قمری

torke esfahānī, 'alī ebn-e mohammad (- 1433)

وابسته به: قواعد التوحید؛ ترکه اصفهانی، افضل الدین محمد (قرن ۷)

متن از خواجه افضل الدین ترکه، گزارش از نواده او صاین الدین علی بن محمد بن افضل الدین ترکه، شرحی است مزجی به شیوه «قال اقول». درآن از مفاحص یاد شده است. در کتاب «القواعد التوحید» مباحث کلامی درباره توحید را به طریق استدلال و برهان مورد بحث قرار داده است. صائن الدین علی ترکه در شرح خود بر قواعد التوحید یافته‌های اهل شهود و کشف را بر استدلالات جدش افزوده و در ابتداء شرح مقدمه‌ای در بیان موضوع و مبادی و مسائل این علم و بیان مقاصد و قواعد رساله نگاشته است.

آغاز: اللهم اهدنا من عندک و أفض علینا من فضلک و انشر علینا من برکاتک، الحمدلله الذی جعل مکامن ظلال جلاله مجالی انوار جماله.

انجام: فلنکتف بهذا القدر فی هذه التعلیقات حامدین لله رب العالمین و مصلین علی نبیه محمد المصطفی و آله الطیبین الطاهرین.

چاپ: تهران، ۱۳۱۵

[الذریعه ۴۳۴/۴؛ مشار ۲۱۸؛ الذریعة ۴۳۴/۴؛ دنا ۳۲۱/۳]

شرح و حواشی:

۱- کتابشناسی تمهید القواعد؛ قاجار، بدیع الملک بن محمد علی (- ۱۴)

۲- حاشیة تمهید القواعد؛ قاجار، بدیع الملک بن محمد علی (-۱۴)

۱. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۰۱۹۶/۳۷

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۸۲۸-۸۴۱ق؛ مصحح؛ تملک: محمد حسین حسینی در تبریز سنه ۱۰۱۶ق؛ تاریخ تولد میرزا علی دوشنبه ۲۰ جمادی الاول ۸۹۲ق؛ مهر: عبده علی نوری ۱۱۹۶ هـ (بیضی)؛ جلد: تیماج مشکی، ۳۴ص (۱۸۹-۲۲۲)، ۲۳ سطر، اندازه: ۱۵×۲۳سم [ف: ۳۲ - ۲۴۱]

۲. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه:۲۹۳۰/۹

خط: نسخ، بی‌کا، تا: پنج‌شنبه ۲۹ ربیع الاول ۸۴۵ق، جا: ابرقوه؛ ۱۳۷گ (۱۴۱پ-۲۷۷) [ف: ۵ - ۱۹۳]

۳. مشهد؛ فرهنگ و هنر؛ شماره نسخه:الف-۳۲

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، کا: احمد بن علی البیهقی ثم الصد خروی، تا: ۸۵۲ق؛ اهدایی: محمد و حسینعلی؛ کاغذ: کاهی صیقلی سفید، جلد: مقوای ساغری مشکی، ۱۵۰ص، ۱۷ سطر (۶×۱۲)، اندازه: ۱۰/۵×۱۸سم [ف: - ۱۳]

۴. تهران؛ مفتاح؛ شماره نسخه:۴۱

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۹؛ افتادگی: انجام [نشریه: ۷ - ۱۲۴]

۵. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۳۶۵۰

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ تملک: حسن بن عبدالغنی اصفهانی به تاریخ رجب ۱۰۶۶، محمد وثوق مهندس کشاورزی به تاریخ ۳۱/۶/۸؛ جلد: پارچه‌ای، ۱۰۸گ، ۱۵ سطر، اندازه: ۱۳×۱۷سم [ف: ۱۰ - ۴۶]

۶. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۲۱۰۷

آغاز: و به نستعین و علیه نتوکل؛ **انجام:** برابر

خط:تحریری،بی‌کا،تا:۱۰۴۸ق؛کاغذ: اصفهانی شکری آهار مهره، جلد: میشن تریاکی، ۱۷ سطر، اندازه: ۱۲/۵×۲۰سم [ف: ۶- ۹۲]

۷. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۰۱۶۵/۱

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، تا: با تاریخ ۱۰۸۲ق، جلد: تیماج قرمز، ۱۱۳ص (۱ - ۱۱۳)، اندازه: ۱۲/۵×۲۰سم [ف: ۳۲ - ۱۹۸]

۸. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۶۹۶۰

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ یادداشتی از محمد رضا قمشه‌ای و تملکی بدون نام به تاریخ نهم محرم ۱۳۰۶ با مهر «علینقی» (بیضی)؛ جلد: مقوایی عطف تیماج قهوه‌ای، ۵۷گ، ۲۱ سطر، اندازه: ۱۶×۲۱سم [ف: ۱۸ - ۱۴۲]

۹. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۰۸۱۹/۶

خط: نسخ، کا: محمد حسن، تا: ۱۱۰۲ق؛ کاغذ: آهار مهره حنایی، جلد: تیماج عنابی، ۵ سطر، اندازه: ۱۲×۲۴/۵سم [ف: ۱۱ - ۳۲۳]

۱۰. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه:۶۴۰۰

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا: محمد علی کرمانشاهی، تا: ۱۲ ذیحجه ۱۳۰۱ق، جا: سپهسالار کهنه؛ با نسخه مورخ پنج‌شنبه ۲۹ ربیع الاول ۸۴۵ق مقابله شده؛ کاغذ: فرنگی سفید، جلد: تیماج سرخ، ۱۷۵گ، ۱۴ سطر [ف: ۳ - ۵۰۶]

۱۱. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۱۵۹۹

خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۳۰۴ق؛ کاغذ: فرنگی فلفل نمکی، جلد: میشن سرخ، ۱۴۶گ، ۱۵ سطر، اندازه: ۱۲/۱×۱۳/۴سم [ف:۱-۱۲۸]

۱۲. مشهد؛ الهیات؛ شماره نسخه:۳۰ عکسی

نسخه اصل: کتابخانه دانشکده الهیات تهران شماره ۱۴۳۱۷؛ خط: نسخ، کا: محمود شریف بن آقا بزرگ قمی، تا: ۵ ذیقعده ۱۳۰۴ق؛ محشی از کاتب و حواشی منقول از آقا محمد رضا

قمشه با امضاء «من الاستاد آقا محمد رضا قمشه ادم الله ظلاله المتعالیه علی مفارقنا»؛ مهر: «العبد الضعیف محمود الشریف» (چهارگوش)؛ یادداشت خریدی از فاضل تونی به مبلغ ۳۰ ریال؛ جلد: کالینگور سرخ عطف میشن، ۱۴۷گ، ۲۰ سطر، اندازه: ۱۹/۵×۲۸سم [ف: ۳ – ۱۲۹۶]

۱۳. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۰۳۲۴/۲

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، کا: محمد بن عبدالعلی درجزینی، تا: ۱۴ جمادی الاول ۱۳۰۴ق، به جهت میرزا عماد الدوله؛ مصحح؛ جلد: تیماج مشکی، ۱۸۱ص (۳–۱۸۳)، ۲۰ سطر، اندازه: ۱۰/۵×۱۶/۵سم [ف: ۳۲ – ۳۲۳]

۱۴. قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه:۳۷۰۸

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا: شهاب الدین بن نورالدین حسینی نیریزی، تا: رجب ۱۳۰۵ق، جا: تهران؛ کاتب این نسخه را برای استادش محمد رضا قمشه‌ای خوانده است. در پایان نوشته: «این رساله محض استنساخ است»؛ جلد: تیماج زرشکی، ۱۲۵گ، مختلف السطر، اندازه: ۱۵×۲۲سم [ف مخ: ۱ – ۴۹۵]

۱۵. قم؛ معصومیه؛ شماره نسخه:۷۵

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ خوب، کا: محمد بن عبد العلی در جزینی، تا: دوشنبه ۴ شعبان ۱۳۰۵ق، جا: تهران، هنگام اشتغال به تحصیل فلسفه؛ مصحح، محشی بعضاً حاشیه از میرزا محمد رضا، مجدول؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۱۱۰گ، ۱۷ سطر، اندازه: ۱۵/۵×۲۲سم [ف: ۱–۹۳]

۱۶. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۵۷۹۸

خط: نسخ، کا: محمد درجزینی، تا: ۱۰ ذیقعده ۱۳۰۸ق؛ یادداشتی است در معرفی کتاب از سید عبداللطیف حسینی کوهکمری به تاریخ رمضان ۱۴۰۵؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۹۰گ، ۲۱ سطر، اندازه: ۱۰×۱۷سم [ف: ۱۵ – ۱۸۶]

۱۷. تهران؛ لغت نامه دهخدا؛ شماره نسخه:۲۸۴

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۳۰۸ق، جلد: تیماج حنایی، قطع: ربعی [نشریه: ۳ – ۴۱۸]

۱۸. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۷۸۲۵

خط: نسخ، بی‌کا، تا: محرم ۱۳۱۲ق؛ جلد: تیماج قرمز، ۸۸گ، ۲۱ سطر، اندازه: ۱۴×۲۱سم [ف: ۲۰ – ۱۷۸]

۱۹. تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه:۳۹۷/۵

آغاز: برابر؛ **انجام:** لا یقال، انما یتم هذا لو کان الامکان

خط: نستعلیق مخلوط به شکسته، بی‌کا، تا: ۱۳۱۱–۱۳۱۳ق؛ ۶۵گ (۵۰پ–۱۱۴ر) [ف: ۱ – ۶۳]

۲۰. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۵۲۴۸/۱

خط: نستعلیق، کا: محمود حسینی ساوجی، تا: ۱۵ ذیقعده ۱۳۱۴ق؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج مشکی، ۱۱ سطر (۷×۱۲)، اندازه: ۱۳/۵×۲۲سم [ف: ۱۵ – ۴۱۷۸]

۲۱. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۴۱۳ و ۴۶۴۳/۲–ف و ۴۶۹۳–ف

آغاز و انجام: برابر

بی‌کا، بی‌تا؛ این نسخه همان چاپ تهران سال ۱۳۱۵ است که شادروان میرزا یدالله نظر پاک کجوری آن را تصحیح و حاشیه کرد. در این دفتر مفتاح مفاتیح الفصوص المسمی بالنصوص از صدرالدین محمد بن اسحاق قونوی (–۶۷۳ق) و رساله وحدت وجود حکیم آقا میرزا محمد رضا قمشه‌ای که به فصل نخستین شرح فصوص الحکم قیصری می‌پیوندد و اثنی عشریه منسوب به محیی الدین اعرابی (۵۶۰–۶۳۸ق) نیز به چاپ رسید در هامش رساله طریق التصوف محیی الدین است که به درخواست فخررازی نوشته و همچنین مفتاح الغیب (احدیة الغیب) قونوی. [ف: ۳ – ۴۲۳] و [فیلمها ف: ۳ – ۸۳ و ۸۸]

مشهد؛ الهیات؛ شماره نسخه:۳۱ عکسی

نسخه اصل: همان نسخه بالا؛ جلد: گالینگور سرخ عطف میشن، ۱۲۴گ، اندازه: ۲۰×۲۷/۵سم [ف: ۳ – ۱۲۹۷]

۲۲. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۳۲۳۱

خط: نسخ، کا: حسین علی بن فتح علی زنجانی، تا: پنج شنبه ۱۳۶۶ق، به دستور آقا زین الدین؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج سبز، ۶۸گ، ۲۳ سطر (۸/۵×۱۴/۵)، اندازه: ۱۳×۲۱/۵سم [ف: ۱۱–۲۱۸۸]

۲۳. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۵۲۷

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: مقوایی عطف تیماج سبز، ۹۴گ، ۱۹ سطر، اندازه: ۱۳/۵×۲۲سم [ف: ۴ – ۳۲۹]

۲۴. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۴۵۷۱/۱

آغاز و انجام: برابر

بی‌کا، بی‌تا؛ در پایان این رساله (تمهید) به خط نستعلیق شکسته دو صفحه ضمیمه شده؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج زرد، اندازه: ۱۷×۲۲سم [ف: ۱۲ – ۲۷۰]

۲۵. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۵۷۵۹/۱

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق ریز، کا: محمود بن ملاصالح بروجردی، بی‌تا؛ کاغذ: فرنگی، جلد: میشن لیمویی، ۲۱ سطر، اندازه: ۱۳/۶×۲۱/۸سم [ف: ۹ – ۲۳]

۲۶. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۴۶۸۸/۱

خط: نسخ و نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ مصحح، محشی با نشان «محمد رضا»؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۱۵۳گ (۱پ–۱۵۳ر)، اندازه: ۱۰/۵×۱۷سم [ف: ۱۲ – ۲۷۴]

۲۷. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۳۱۵

آغاز: برابر؛ **انجام:** ای العقل المطلق المنور بنور الاطلاق الذاتی القوی بالقوة الاصلیة الاحاطیة حتی.

خط: نسخ کهن، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: انجام؛ دارای سرلوح، مجدول، محشی؛ تملک: محمد شفیع بن محمد رفیع، محمد محسن؛ مهر: «لا اله الا الله الملک الحق المبین محمد رفیع»،

«صراط علی حق بمسئلة عبده شفیع»؛ کاغذ: اصفهانی نخودی، جلد: تیماج سرمه‌ای، ۱۲۱گ، ۱۷ سطر (۶×۱۱)، اندازه: ۱۰/۵×۱۶سم [ف: ۱۲ - ۲۴]

● **التمهید فی علم التجوید** / تجوید / عربی

at-tamhīd fī ʻilm-it tajwīd

ابن جزری، محمد بن محمد، ۷۵۱ - ۸۳۳ ؟ قمری

ebn-e jazarī, mohammad ebn-e mohammad (1351 - 1430)

تاریخ تألیف: شنبه ۵ ذیحجه ۷۶۹ق

رساله مختصری است در مباحث علم تجوید را که قاری به آن نیازمند می‌باشد در ده «باب» جمع آوری و توضیح داده است: فی صفة قراءة اهل زماننا؛ فی معنی التجوید و الترتیل؛ فی اصول القرائة؛ فی معنی اللحن ... ؛ فی الوقف و الابتداء.

آغاز: بسمله. الحمدلله الذی جعل القرآن العظیم مفتاح آلائه و مصباح قلوب اولیائه ...

انجام: انتهی ما اردت ذکره من الدعاء و هو کاف و اسئل الله تعالی ان ینفع به یجعله خالصاً لوجهه الکریم

چاپ: قاهره، ۸۸ص، ۱۳۲۶ق؛ هند، کلکتا، چاپ سنگی، بدون تاریخ.

[دنا ۳۲۲/۳؛ کشف الظنون ۴۸۴/۱؛ معجم مصنفات القرآن ۲۲۱/۱]

۱. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۳۷۰۶۴

آغاز و انجام: برابر؛ قال المؤلف رحمه الله فرغت من تحریره آخر ثلاث ساعة مضت بعد الزوال ... ستة و سبعین و تسعمائة (کذا) بالمدرسة الطاهریة من بین القصرین بالقاهرة المحروسة لازالت معمورة وسائر بلاد المسلمین و اجزت لجمیع المسلمین روایت عنی راجیاً ثواب الله تعالی و رحمته و مغفرته و الحمدلله ... و سلم علی سیدنا محمد خاتم النبین ».

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ اهدایی: رهبری، مهر ۱۳۸۶؛ کاغذ: نباتی آهار مهره فرنگی، جلد: تیماج قهوه‌ای، ۵۲گ، ۱۹ سطر، اندازه: ۱۳×۱۹/۲سم [اهدائی رهبر: ۱علوم قرآن - ۳۲۳]

مشهد؛ شیخ علی حیدر؛ شماره نسخه:۶۶۱/۲

همان نسخه بالا [مؤید: ۲ - ۱۶۶]

۲. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۲۱۵۳/۲

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: تیماج سرخ، ۶۵ص (۶۸-۱۳۲)، ۱۶ و ۱۷ سطر، اندازه: ۱۵×۲۲سم [ف: ۳۵ - ۱۵۱]

● **التمهید فی قواعد التوحید** / عرفان و تصوف / عربی

at-tamhīd fī qawāʻid-it tawḥīd

شریف قمی، محمود بن آقابزرگ، ق۱۴ قمری

šarīf qomī, mahmūd ebn-e āqābozorg (- 20c)

تقریر در درس استادش آقا محمد رضا قمشه‌ای است.

[دنا ۳۲۲/۳]

تهران؛ الهیات؛ شماره نسخه:۷۶۸

خط: نسخ، کاتب = مؤلف، تا: ۵ ذیقعده ۱۳۰۴ق، جا: تهران مدرسه مروی؛ محشی با نشان «المحقق آقا محمد رضا، لمحرره الضعیف محمود الشریف»؛ کاغذ: فرنگی سفید و آبی، جلد: تیماج مشکی، ۱۳۶گ، ۱۹ و ۲۰ سطر (۵×۱۲ و ۱۴)، اندازه: ۱۱×۱۸سم [ف: - ۴۹۸]

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۴۷۲۶-ف

نسخه اصل: همان نسخه بالا [فیلمها ف: ۳ - ۹۶]

↩ تمهید القواعد ≻ حاشیة معالم الاصول

↩ تمهید القواعد ≻ القواعد و الفوائد

↩ تمهید القواعد ≻ شرح الجعفریة

↩ تمهید القواعد ≻ تمهید القواعد الاصولیة و العربیة لتفریع الاحکام الشرعیة

↩ تمهید القواعد ≻ التمهید فی شرح قواعد التوحید

● **تمهید القواعد**/ عربی

tamhīd-ul qawāʻid

تهران؛ شهشهانی، حسین؛ شماره نسخه:بدون شماره

از شیخ حسن و حاشیه بر آن؛ بی‌کا، تا: ۱۰۸۹ق [میراث اسلامی: ۵ - ۵۹۷]

● **تمهید القواعد** / نحو / عربی

tamhīd-ul qawāʻid

وابسته به: شرح التسهیل؛ ابوحیان، محمد بن یوسف (۶۵۴-۷۴۵)

تلخیص و تهذیبی است از شرح اثیرالدین ابی حیان محمد بن یوسف اندلسی (۷۴۵ق) بر کتاب «تسهیل الفوائد و تکمیل المقاصد» جمال الدین ابی عبدالله محمد بن عبدالله معروف به ابن مالك نحوی (۶۷۲ ق) که آن را به نام یلنغا عمری اشرفی تألیف نموده است. ابوحیان اندلسی در شرح خود که آن را «التخییل الملخص من شرح التسهیل» نامیده شرح ابن مالك را که بر کتاب خود نوشته و فرزندش آن را تکمیل کرده، تلخیص نموده است.

[کشف الظنون ۴۰۵/۱]

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۴۱۱۱

آغاز: الحمدلله مطلق السنة الحامدین باحلی مقال و مقید کلام الراشدین عن التحریف من غیر اعتقال ... و بعد فان کتاب تسهیل الفواید و تکمیل المقاصد للعلامة؛ **انجام:** الرابع عشر کونها تالیة

لاحق بالظرف المختص و المراد بذلك الجار و المجرور المختص ... و الجملة المشتملة لا فايدة نحو قصدك غلامه رجل قال المصنف.
خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: انجام؛ بی‌کا، بی‌تا؛ تملک: سید محمد علی بن محمد هاشم موسوی روضاتی اصفهانی؛ جلد: تیماج مشکی، ۲۳۳گ، ۱۷ سطر، اندازه: ۲۰×۳۱سم [ف: ۳۸- ۱۴۷]

● **تمهيد القواعد الاصولية و العربية لتفريع الاحكام الشرعية = تمهيد القواعد** / نحو,اصول فقه / عربی
tamhīd-ul qawā'id-il uṣūlīya wa-l 'arabīyya li-tafrī'-il aḥkām-iš šar'īyya = tamhīd-ul qawā'id

شهید ثانی، زين الدين بن علی، ۹۱۱ – ۹۶۵ قمری
šahīd-e sānī, zayn-od-dīn ebn-e 'alī (1506 - 1558)

تاریخ تألیف: عصر جمعه اول محرم ۹۵۸ق
کتاب یکی از بهترین منابع استنباط احکام است و آن را از کتابهای ۱) التمهيد فی القواعد الاصوليه تألیف شده در ۷۶۸ق و ۲) الكواكب الدری در قواعد عربی تألیف اسنوی شافعی (-۷۷۲ق)، گزین کرده است. دارای یک‌صد قاعده در اصول فقه با آنچه از احکام از آنها استفاده می‌شود و یکصد قاعده در نحو با احکام مستفاد از آنها، به طور خلاصه در این کتاب گرد آورده شده است. این کتاب دارای دو قسم می‌باشد و هر قسم در چند باب تنظیم شده: ۱. تحقيق القواعد الاصوليه و تفريع ما يلزمها من الاحكام الفرعيه؛ ۲. تقرير مطالب العربيه و ترتيب ما يناسبها من الفروع الشريفه. مؤلف برای این کتاب خود فهرست مبسوطی ساخته است تا مراجعه به آن آسان باشد و موارد کاربرد این اصول را در فقه نشان داده است و آن را «كشف الفوائد فی فهرس تمهيد القواعد» نامیده و در انتهای بیشتر نسخه‌ها موجود است. تاریخ فراغت از تألیف در جمعه اول محرم ۹۵۸ق و تاریخ فراغت از فهرست کتاب سه‌شنبه ۸ رجب ۹۵۸ق می‌باشد.
آغاز: بسمله الحمدلله الذی وفقنا لتمهيد قواعد الاحكام الشرعية و تشييد اركانها ... اما بعد فان علم الفقه.
آغاز فهرست: بسمله الحمدلله رب العالمين و الصلوة علی سيد المرسلين ... اما بعد فلما كان كشف الفوائد من كتاب تمهيد القواعد ...
انجام: و اجرائه فی صحائف الحسنات و ان يغفر لنا ما اخطانا فيه سبيل الصواب انه غفور رحيم. فرغ من تأليفه عصر يوم الجمعة المفتتح للشهر الحرام محرم المفتتح لعام ثمان و خمسين و تسعماة مؤلفه الفقير الی عفو الله تعالی و رحمته زين الدين ابن علی بن احمد الشامی العاملی عامله الله بفضله و عفا عن سيئاته بكرمه حامدا مصليا مسلما مستغفرا.
انجام فهرست: و معنی الكاف فی قوله كذلك الله ربی قنه تم فهرست كتاب.
چاپ: چاپ تحقیقی آن از طرف دفتر تبلیغات مشهد، سال ۱۴۱۶ق، همراه کشف الفوائد منتشر شده؛ طهران، سنگی، ۱۲۷۱ق.، رحلی، بدون شماره صفحه؛
[مشار عربی ۲۱۷؛ الذريعة ۴۳۳/۴-۴۳۴ و ۴۲۲/۴ و ۱۵۳/۱۳؛ مكتبة امير المومنين ۲۶۹/۱؛ دنا ۳۲۲/۳- ۳۲۸ (۱۹۳ نسخه)]

شرح و حواشی:
۱- حاشية تمهيد القواعد؛ عاملی، علی بن زين الدين (-۱۱۰۴)
۲- تخليص القواعد؛ عصار، محمد بن محمود (۱۲۶۴-۱۳۵۶)
۳- تمهيد القواعد الاصولية و العربية (منتخب)

۱. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۲۸
آغاز و انجام: برابر
خط: نستعلیق، کاتب = مؤلف، تا: ۹۵۸ق؛ کاغذ: فرنگی آبی، جلد: تیماج مشکی، ۱۹۵گ، ۱۷ سطر (۹×۱۵/۵)، اندازه: ۱۴×۲۱/۵سم [ف: ۷ - ۱۹۸]

۲. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه:۵۹۲۵/۳
خط: نسخ، کا: یعقوب اشبیلی معرف، تا: قرن ۱۰، جا: غری؛ کاغذ: سپاهانی نخودی، جلد: تیماج سرخ، ۲۱۰گ (۳۱پ-۲۴۰پ)، ۱۹ سطر، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۳ - ۵۰۸]

۳. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۲۶۹۸/۲
آغاز: برابر؛ **انجام:** و حيث انتهی الغرض و تم العدد الذی قصدناه فنحمد الله تعالی علی تسهيله و توفيقه و نصلی علی سيد رسله محمد و آله و صحبه و نبتهل الی الله تعالی بهم عليهم السلام فی قبوله.
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۰؛ ظاهراً در همان سال تألیف کتابت شده؛ مصحح، محشی، رکابه‌دار، مقابله شده با نشان «بلغ»؛ کاغذ: شرقی، جلد: تیماج قهوه‌ای، ۱۸۳گ (۲۷-۲۰۹)، ۱۷ سطر (۸×۱۱)، اندازه: ۱۳×۱۷/۵سم [ف: ۳۲ - ۲۸۴]

۴. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۸۶۲
آغاز و انجام: برابر
با کشف الفوائد؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۰؛ توسط ولی الله الموسوی مقابله شده، در آن نگاشته شده: «كتاب تمهيد القواعد ... نورالله ضريحه مما وفقنی الله الكريم لاستكتابه و اساله التوفيق لمقابلة و الانتفاع به مع ساير طلبته حرره اقل عبادالله الغنی محمد فاضل بن محمد مهدی المشهدی»؛ واقف: محمد مهدی فراش حرم رضوی، رجب ۱۱۲۱؛ کاغذ: آهار مهره نخودی، جلد: تیماج عنابی، ۱۹۴گ، ۱۷ سطر، اندازه: ۱۳×۱۹سم [ف: ۱۶ - ۹۶]

۵. شیراز؛ شاهچراغ؛ شماره نسخه:۳۴۶
آغاز و انجام: برابر
با کشف الفوائد؛ خط: نستعلیق، کا: علی بن عبدالرحیم، تا: ۹۵۸ق؛ محشی؛ کاغذ: سفید کلفت.، جلد: مقوا با تیماج قهوه‌ای؛ ۲۹۸گ، ۱۵ سطر (۶/۵×۱۲)، اندازه: ۱۲/۵×۱۹سم [ف: ۲ - ۲۰]

۶. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۳۷۳۵
آغاز: ... الشرعيه و اخترنا من كل قسم منها ماه قاعده متفرقه من

ابوابه مضافا الی مقدمات و فواید و مسایل؛ **انجام:** شرعا فی الفاتحه. نسال الله حسن الخاتمه کما اصلح لنا الفاتحه انه جواد کریم. و حیث انتهی الغرض و تم العدد الذی قصدناه فنحمدالله علی تسهیله و توفیقه و نصلی.
بی‌کا، تا: ۹۵۸ق؛ افتادگی: آغاز (یک برگ از مطالب مقدمه)؛ مصحح؛ یادداشت محمد رضا گلپایگانی به سال ۱۳۲۹ و یادداشت علی نخعی گلپایگانی به سال ۱۳۴۸؛ جلد: تیماج پوست اناری، ۱۳۰گ، ۲۲سطر (۸×۱۳)، اندازه: ۱۳×۱۸/۵سم [ف: ۱۶–۳۵۵]

۷. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۷۳۳۴

آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، کا: محمد بن علی بن محمد موسوی، تا: جمعه ۲۴ ذیحجه ۹۶۸ق؛ رونویس شده از نسخه حسین بن مسلم بن حسین بن محمد عاملی که در سه‌شنبه سوم ذیحجه ۹۵۸ نوشته بوده و در همان تاریخ نزد مؤلف خوانده و در آن حضرت مقابله نموده، مصحح؛ واقف: شیخ محمد طاهر شبیری حویزی در دی ۱۳۲۹؛ ۱۹۲گ، ۱۹ سطر، اندازه: ۱۲×۱۸سم [ف: ۶ – ۱۷]

۸. تهران؛ عبدالعظیم؛ شماره نسخه:۳۹۱

آغاز: جمع معرف فیفید العوم و هو لایتم فی جمیع المجتهدین ... قاعده ۳ ینقسم الحکم الشرعی الی الخمسة المشهورة؛ **انجام:** برابر
خط: نسخ، کا: غانم بن عبدالله بن عبدعلی بنی تمیم، تا: ۲۰ صفر ۹۷۱ق، جا: قزوین؛ افتادگی: آغاز و وسط؛ مصحح؛ واقف: علی اصغر خان یمین، ۱۳۳۴؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۱۱۳گ، ۱۷ سطر، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۱ – ۱۵۱]

۹. خوانسار؛ فاضل؛ شماره نسخه:۱۵۶

آغاز: برابر
با فهرست کشف الفوائد؛ خط: نسخ، کا: امیر جان بن امیر احمد، تا: ذیقعده ۹۷۸ق؛ مصحح، محشی؛ تملک: «محمد سمعی به بهاء الدین محمد حسین خطیب کاشانی» با مهر «هادی الخطیب» (بیضی) و «عند الهادی علی عبدالهادی» (مربع)، عبدالغنی الثانی بن الحسن الحسینی بن عبدالغنی الماضی در سال ۱۱۰۷؛ مهر: «عبده شهاب» (بیضی)، «مهدی بن حسن الحسینی» (بیضی)؛ جلد: تیماج زرد شتری، ۲۰۲گ، ۱۷ سطر، اندازه: ۱۲/۵×۱۸/۵سم [ف: ۱ – ۱۱۸]

قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۲۷۳

نسخه اصلی: همان نسخه بالا [عکسی ف: ۱ – ۳۱۶]

۱۰. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۹۲۷۳

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: پنج‌شنبه ۱۵ جمادی الثانی ۹۸۰ق؛ در آغاز این نسخه فهرست کتاب نیز آمده است. فهرست سلخ صفر ۱۰۸۶؛ مصحح؛ تملک: محمد حسین حسینی با مهر «عبده محمد حسین الحسنی» (مربع)؛ مهر: «عبده الراجی محمد بن هادی الحسینی» (بیضی)؛ جلد: تیماج قرمز، ۱۶۴گ، ۱۹ سطر، اندازه: ۱۲/۵×۱۹سم [ف: ۲۴ – ۶۴]

۱۱. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۵۰۲

آغاز و انجام: برابر
با کشف الفوائد؛ خط: نسخ، کا: محمد بن شجاع بن غیاث بن قنبر بن حسن بن ولی الدین، تا: جمعه ۸ شوال ۹۸۲ق؛ مصحح؛ وقف‌نامه کتاب به تاریخ غره ربیع الثانی ۱۲۸۵؛ مهر: «و آمنوا بما انزل علی محمد» (بیضی)، «العبد محمد جعفر الحسینی الرضوی» (مربع)؛ جلد: مقوایی عطف تیماج مشکی، ۲۲۳گ، ۱۷ سطر، اندازه: ۱۵/۵×۲۱سم [ف: ۴ – ۳۰۶]

۱۲. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۳۸۵۶

آغاز و انجام: برابر
با کشف الفوائد؛ خط: نسخ، کا: حسین بن عیسی حوری اوالی، تا: شنبه ۹ جمادی الاول ۹۸۷ق؛ مصحح؛ وقفی مدرسه فاضلخان در ۱۳۶۳؛ کاغذ: حنایی، جلد: تیماج مشکی، ۲۰۲گ، ۱۹ سطر، اندازه: ۱۵×۲۳سم [ف: ۱۶ – ۹۴]

مشهد؛ مدرسه نواب؛ شماره نسخه:۱۱ فقه

همان نسخه بالا [دو کتابخانه مشهد: ف: – ۴۵۳]

۱۳. تهران؛ الهیات؛ شماره نسخه:۲۱۶

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ مقابله شده، محشی با نشانه «احمد الموسوی، مجمع البحرین»؛ در پایان تاریخچه مختصری درباره مأمون است از احمد موسوی؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج کبود، ۲۱۱گ، ۱۶ سطر (۶/۵×۱۲/۵)، اندازه: ۱۲×۱۹سم [ف: – ۴۹۹]

۱۴. یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه:۱۲۴۶

انجام: نسئل الله تعالی حسن الخاتمة کما اصلح لنا الفاتحة انه جواد کریم
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ افتادگی: انجام؛ اهدایی: شیخ احمد شریعت عقدایی؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: مقوایی با تیماج تریاکی، ۲۴۵گ، ۱۸ سطر (۶×۱۳)، اندازه: ۱۰×۱۹سم [ف: ۳ – ۹۰۵]

۱۵. بیرجند؛ دیانی؛ شماره نسخه:۱۴۹

انجام: و کذا قرائة ابن کثیر الا انه شدد نون هذان منه و ان کل نفس لما علیها حافظ
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ افتادگی: انجام؛ مصحح؛ جلد: تیماج مشکی، ۱۲۴گ، مختلف السطر، اندازه: ۱۰/۵×۱۷/۵سم [ف: – ۱۱۴]

۱۶. مشهد؛ مدیر شانه چی؛ شماره نسخه:۱۹

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ قطع: ربعی [نشریه: ۵ – ۵۹۲]

۱۷. تهران؛ الهیات؛ شماره نسخه:۳۰۰

با فهرست کتاب؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۰ و ۱۱؛ مهر: محمود شریف، نصرالله؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: تیماج سرخ، ۱۵۶گ، ۲۳ سطر (۸/۵×۱۶/۵)، اندازه: ۱۵×۲۳سم [ف: – ۴۹۸]

۱۸. قم؛ مدرسه رضویه؛ شماره نسخه:۷۴/۲

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ با چند برگ نونویس در میان و پایان به نستعلیق محمد مقیم بن محمد موسی الخطیب العبد العظیمی الرازی مورخ چهارشنبه ۵ ذیقعده یا ذیحجه ۱۱۸۷ از

روی نسخه‌ای مورد اعتماد؛ ۱۴۵گ (۱۹پ-۱۶۳پ)، قطع: ربعی [چند نسخه-ف: - ۵۰]

۱۹. تبریز؛ ثقة الاسلام؛ شماره نسخه:۸

بی‌کا، تا: قرن ۱۱ [نشریه: ۴ - ۳۲۵]

۲۰. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه:۶۲۷۴/۲

خط: نسخ و نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۰۰۱ق؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج سرخ، ۱۳۳گ (۷۰پ-۲۰۲ر)، ۱۶ سطر، اندازه: ۱۵×۲۱/۵سم [ف: ۳ - ۵۰۸]

۲۱. اصفهان؛ روضاتی؛ شماره نسخه:۹۴/۱

آغاز: احتج الموجبون لذكاته، أي يذكى مثل ذكاتها فحذف المضاف

خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۰۰۲ق؛ افتادگی: آغاز؛ مختلف السطر، اندازه: ۱۲/۵×۱۹سم [ف: - ۶۲]

۲۲. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۴۴۳/۱ کر

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا: علی بن طالب، تا: ۲۱ ربیع الاول ۱۰۱۰ق، جا: مدرسه ...؛ مصحح، محشی با نشان «ع ل»؛ کاغذ: فرنگی سفید نازک آهار مهره، جلد: میشن مشکی، ۷۹گ (۱پ-۷۹ر)، ۲۶ سطر (۱۰/۵×۱۵/۵)، اندازه: ۱۷/۵×۲۰/۵سم [ف: ۴۰/۲ - ۱۶۹]

۲۳. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۲۲۵۴

خط: نستعلیق، کا: سلطان علی بن محمد، تا: ۱۲ جمادی الثانی ۱۰۱۰ق؛ کاغذ: ترمه، جلد: میشن سرخ نو، ۱۸۱گ، ۱۹ سطر، اندازه: ۱۳/۳×۲۰/۱سم [ف: ۱ - ۱۲۸]

۲۴. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۲۶۷۰/۱

آغاز: برابر؛ **انجام:** و حيث النتهى الغرض و تم العدد الذى قصدناه فنحمد الله تعالى على تسهيله و توفيقه و نصلى على سيد رسله محمد و آله و صبحه و نبتهل الى الله تعالى بهم عليهم السلام فى قبوله ...

خط: نستعلیق، کا: محمد شریف بن میرزا جانی (خانی) تبریزی، تا: پایان ذیحجه ۱۰۱۸ق؛ مصحح، محشی، رکابه‌دار؛ تملک: حسن حسینی با مهر «حسن ظنی بالله» (بیضی) و یادداشتی مبنی بر اهدای نسخه به فرزندش عبدالغنی به سال ۱۱۴۸ق، رضی الدین محمد، سید حسین بن عبد الغنی حسینی به سال ۱۲۰۸ق با مهر «عبده حسین الحسینی» (بیضی)؛ کاغذ: شرقی، ۱۲۳گ (۱-۱۲۳)، ۲۱ سطر، اندازه: ۸×۱۴سم [ف: ۳۲ - ۱۸۴]

۲۵. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۵۸۱۸

با کشف الفوائد؛ خط: نسخ، کا: محمد بن جلال، تا: شنبه ۴ رجب ۱۰۱۸ق؛ محشی با نشان «عبدالجبار سلطان آبادی» به تاریخ‌های ۱۲۹۱-۱۲۹۹ق؛ تملک: محمد بن محسن بن مرتضی مدعو به علم الهدی (فرزند فیض کاشانی) با مهر «بمحمد علم الهدی علم الهدی علم الهدی» (بیضی)، عبدالجبار بن محمد علی سلطان آبادی کزازی به تاریخ ۱۲۹۰ با مهر «عبده عبدالجبار بن محمد علی» (بیضی)، عبدالمحسن با مهر «ان الله یحب المحسنین» (هشت‌گوشه)، تملکی بدون نام با مهر «المتوکل علی الله الغنی محمد رضا الحسینی»(مربع)؛ مهر: «یا محسن احسن بمحمد علم الهدی نصیرالدین سلیمان»(بیضی)،«عبده مرتضی الحسینی»؛ جلد:تیماج مشکی،۲۸۲گ،۱۵سطر،اندازه:۱۳×۱۹سم[ف:۱۵- ۲۰۵]

۲۶. قم؛ استادی، رضا؛ شماره نسخه:نامعلوم

خط: نسخ، کا: محمد بن جلال، تا: شنبه ۴ رجب ۱۰۱۸ق؛ از ۱۰۱۷ تا ۱۰۱۸، با حواشی عبدالجبار بن محمد علی کزازی سلطان آبادی در ۱۲۹۹؛ تملک: علم الهدی فرزند فیض کاشانی در ۱۰۷۰، عبدالمحسن؛ مهر: مرتضی الحسینی ۱۱۳۷؛ ۲۷۵گ (۲۵-۲۵۰)، ۱۵ سطر، اندازه: ۱۲×۱۸سم [صد و شصت نسخه: - ۱۰]

۲۷. تهران؛ ادبیات؛ شماره نسخه:۲۲۷

خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۰۱۹ق [ف: ۳ - ۸۰]

۲۸. همدان؛ دامغانی (آقای)؛ شماره نسخه:۱۵/۲

کا: ابرقویی، تا: دهه نخستین ذیحجه ۱۰۲۸ق، جا: اصفهان [نشریه: ۵ - ۳۸۴]

۲۹. شیراز؛ ملی؛ شماره نسخه:۶۹۹/۲

انجام: فهرست: فرغ من تعليقه و تسويده ... شهر رجب الاصب سنة ثمان و خمس و تسعمائة وافق الفراغ من كتابته ... شهر جمادى الاول سنة ثلثين بعد الف ... على يد ... حسن بن محمد الطالقانى تذكرة للسيد الفاضل الكامل ... امير حسين الرازى.

خط: نسخ، کا: حسن بن محمد طالقانی، تا: جمادل الاول ۱۰۳۰ق، برای امیر حسین رازی؛ کاغذ: فرنگی نخودی، جلد: مقوا با تیماج خرمایی، ۱۹ سطر (۸×۱۶)، اندازه: ۱۳/۵×۲۳/۵سم [ف: ۲ - ۲۸۹]

۳۰. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۰۷۶

آغاز و انجام: برابر

نسخه اصل: در کتابخانه شخصی فخرالدین نصیری امینی در تهران بوده؛ خط: نسخ، کا: آقا میر شریف بن میرزا علی جاسبی، تا: یک‌شنبه ۲۳ رجب ۱۰۳۵ق، جا: کاشان؛ مصحح؛ ۴۴۶ص، ۱۶سطر [عکسی ف: ۳ - ۱۵۴]

۳۱. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۷۲۴۴

آغاز و انجام: برابر

همراه با فهرست؛ خط: نسخ، کا: عبدالله نصار بن محمد حویزاوی، تا: شنبه ۱۰ جمادی الاول ۱۰۳۶ق؛ جلد: تیماج زیتونی، ۱۹۹گ، ۱۹ سطر، اندازه: ۱۲/۵×۲۲سم [ف: ۲۵ - ۲۴۴]

۳۲. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۷۵۱۵/۱

خط: نسخ، کا: میرزا صالح، تا: سه‌شنبه ۱۴ ربیع الاول ۱۰۳۷ق؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۱۴۰گ (۱پ-۱۴۰پ)، ۲۵ سطر، اندازه: ۱۳×۱۹/۵سم [ف: ۲۶ - ۲۰]

۳۳. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۳۴۸۳/۱

خط: نسخ، کا: عبدالمهدی بن حسین بن عبدالحسین بن ابی سمیط سمیطی بحرینی شیرازی، تا: چهارشنبه ۱۱ رجب ۱۰۳۸ق، جلد: تیماج قهوه‌ای، ۱۳۰گ (۱پ-۱۳۰پ)، اندازه: ۱۹×۲۵/۵سم [ف: ۹ - ۲۸۰]

۳۴. یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه:۲۰۲۳/۲

آغاز: برابر

خط: نسخ، کا: حاج محمد بن محمد حسین طبسی، تا: ۱۰۴۰ق؛ اهدایی: وزیری؛ کاغذ: سمرقندی، جلد: مقوایی با تیماج قرمز، ۱۵۹گ (۱۳۶-۲۹۴)، ۲۰ سطر (۸×۱۴) و ۱۸ سطر (۸×۱۳)، اندازه: ۱۲×۱۹سم [ف: ۴ – ۱۱۳۲]

۳۵. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۷۶۵

همراه با کشف الفوائد؛ خط: نسخ، کا: رکن الدین محمد بن معز الدین محمد حسینی هادی ادهمی گلناری، تا: پنج‌شنبه دهه سوم صفر ۱۰۴۰ق؛ مصحح، محشی؛ تملک: اسماعیل بیدلی به تاریخ ۱۲۴۳ با مهر «عبده الراجی اسماعیل» (مربع)؛ مهر: «رب نجنی بمحمد و علی» (بیضی)؛ جلد: تیماج قرمز، ۱۸۸گ، ۱۹ سطر، اندازه: ۱۳×۱۵سم [ف: ۲ – ۴۲۶]

۳۶. قم؛ فیضیه؛ شماره نسخه:۱۹۴۸

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۰۴۴ق؛ با این یادداشت بر برگ نخست: «این نسخه شریفه را ... در نجف اشرف ... خریداری نمودم به تاریخ سه‌شنبه ششم شهر صفر المظفر ۱۳۱۰ مطابق میلاد همایون اعلیحضرت شاهنشاه ایران ...»؛ ۱۴۸گ، ۱۷سطر، اندازه: ۱۷×۲۱سم [ف: ۱ – ۵۱]

۳۷. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۳۳۵۸/۱

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ تحریری، کا: سلطان مراد بن محمد جعفر بن دوست محمد بن علی دوست بجستانی، تا: ۱۰۴۴ق؛ کاغذ: اصفهانی شکری، جلد: تیماج قهوه‌ای، ۳۱۸ص (۱-۳۱۸ دفتر)، ۳۶۰ سطر [ف: ۱۰ – ۱۱۸۳]

۳۸. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۵۱۷۳

همراه با کشف الفوائد؛ خط: نستعلیق، کا: شمس الدین حسین بن محمد شیرازی، تا: ۳ ذیحجه ۱۰۵۵ق، جا: مکه مکرمه؛ جلد: تیماج قرمز، ۱۶۸گ، ۱۵ سطر، اندازه: ۱۵/۵×۲۱سم [ف: ۱۳– ۳۷۸]

۳۹. قم؛ موقوفه میرزا ابوطالب قمی؛ شماره نسخه:۲۱

خط: نسخ، کا: عوض بن حیدر موکئی، تا: ربیع الثانی ۱۰۵۷ق؛ مصحح؛ تملک: محمد تقی حسینی مکی، محمد اسماعیل حسینی مکی قمی؛ ۱۱۸گ، ۲۳ سطر [جنگ: ۱ – ۴۹۷]

۴۰. کرمانشاه؛ جلیلی؛ شماره نسخه:۱۲۵

انجام: شرعاً فی الفاتحه نسأل الله تعالی حسن

خط: نسخ، کا: قطب الدین محمد بن کمال الدین ابوالمعالی، تا: سه‌شنبه ۱۰ربیع الاول ۱۰۵۹ق؛ افتادگی: انجام؛ کاغذ: شکری آهار مهره فرنگی، جلد: تیماج مشکی، ۲۶۳گ، ۱۸ سطر، اندازه: ۱۵/۵×۲۰/۵سم [ف: – ۶۰]

۴۱. قم؛ حجتیه؛ شماره نسخه:۴۶۷

خط: نسخ، کا: محمد حسن نیسابوری، تا: ۱۰۶۳ق [ف: – ۴۳]

۴۲. مشهد؛ الهیات؛ شماره نسخه:۲۲۳۷۵

آغاز: برابر

خط: نسخ، کا: محمد تقی بن شمس الدین محمد، تا: سه‌شنبه ۲۲ شعبان ۱۰۶۴ق؛ نسخه در روز شنبه ۲۴ ذیحجه ۱۰۹۸ق به‌وسیله محمد امین بن محمد علی استرآبادی با نسخه صحیحه‌ای که بر شهید دوم قراءة شده و امضای او بوده است مقابله شده و به تقلید همان نسخه در بیشتر صفحات آمده «بلغ سماعاً، بلغ قراءة – بلغ مقابلة»؛ تملک: محمد امین شریف استرآبادی مورخ ۱۰۹۸ق؛ مهر: «برج هاشم را درخشان کوکبم»؛ جلد: تیماج عنابی، ۱۹ سطر (۷×۱۷)، اندازه: ۱۲/۵×۲۵/۵سم [ف: ۲ – ۲۳۱]

۴۳. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۳۵۸

آغاز و انجام: برابر

با کشف الفوائد؛ خط: نسخ، کا: محمد صالح، تا: ۱۰ رمضان ۱۰۶۵ق؛ مصحح، محشی؛ جلد: تیماج مشکی، ۲۲۵گ، ۱۸ سطر، اندازه: ۱۲/۵×۱۸سم [ف: ۱ – ۴۶۸]

۴۴. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه:۶۲۱۶/۱

خط: نسخ، کا: حسین بن احمد بحرانی سماهجی عرادی جدحفصی، تا: پنج‌شنبه ۹ ذیقعده ۱۰۷۴ق، جا: شیراز؛ کاغذ: سپاهانی نخودی، جلد: تیماج سرخ، ۱۹۰گ (۱-۱۹۰)، ۱۹ سطر، اندازه: ۱۳×۲۰سم [ف: ۳ – ۵۰۸]

۴۵. مشهد؛ الهیات؛ شماره نسخه:۲۲۷۸۲

آغاز: برابر

تمام کتاب تمهید و فهرست آن از آغاز تا یمین را شامل است؛ خط: نسخ، کا: محمد حسین بن اسماعیل نوری، تا: ۲ رجب ۱۰۷۵ق؛ افتادگی: انجام (فهرست ناقص الآخر است)؛ مصحح، کاغذ اصفهانی؛ جلد: تیماج مشکی، ۲۳۰گ، ۱۷ سطر (۸×۱۵)، اندازه: ۱۲×۱۹سم [ف: ۳ – ۹۱۰]

۴۶. مشهد؛ الهیات؛ شماره نسخه:۲۲۶۹۲

خط: شکسته، نستعلیق، کا: محمد امین بن محمد کاظم رازی، تا: دوشنبه ۲۵ ربیع الاول ۱۰۷۷ق، تاریخ کتابت فهرست این کتاب ۶ محرم ۱۰۷۵ق، به خط محمد صادق بن محمد کاظم ورامینی که گویا همان محمد امین بن محمد کاظم رازی باشد چون خط شبیه یکدیگر است؛ برگ اول فهرست ناقص است؛ کاغذ: هندی، جلد: تیماج قهوه‌ای، ۲۰۳گ، ۱۶ سطر (۷/۵×۱۶)، اندازه: ۱۳/۵×۲۴سم [ف: ۳ – ۸۳۹]

۴۷. تهران؛ الهیات؛ شماره نسخه:۶۹۳

از برگ ۱ر تا ۲۵ر فهرست کتاب؛ خط: نسخ و نستعلیق، کا: محمد سعید حسینی، تا: جمادی الاول ۱۰۷۸ق؛ صفحه آخر نونویس عباسعلی سبحانی در جمادی الاول ۱۲۶۸؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: تیماج مشکی، ۲۷۲گ، ۱۵ سطر (۶×۱۲/۵)، اندازه: ۱۲×۱۸/۵سم [ف: – ۴۹۹]

۴۸. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۳۳۹

آغاز و انجام: برابر

همراه با فهرست؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۰۸۱ق؛ مهر: «محمد طاهر رضوی»؛ کاغذ: کاهی نازک، جلد: تیماج لیموئی، ۳۵۲ص، ۱۸

سطر، اندازه: ۱۶×۲۴سم [ف: ۴ - ۱۰۶]

۴۹. اردکان یزد؛ امام صادق؛ شماره نسخه:۲۴۵

همراه با فهرست؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۲۵ شوال۱۰۸۲ق؛ مصحح؛ برخی از صفحات کتاب بازنویسی شده؛ اهدایی: ورثه سلطان العلماء؛ جلد: تیماج زرشکی، ۲۰۵گ، ۱۷ سطر، اندازه: ۱۲/۵×۱۹سم [ف: ۱ - ۲۳۰]

۵۰. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۸۰۷۵/۱

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا: علی بن زین الدین بن محمد بن حسن بن شهید الثانی (نوه مؤلف)، تا: ۹ صفر ۱۰۸۷ق؛ از روی خط مؤلف کتابت و با آن مقابله شده، دارای رکابه، مصحح، محشی با رمز «ع ل ر»، در پایان تمهید القواعد و نیز پایان کشف الفواید به مقابله آن با نسخه خط مؤلف تصریح شده؛ جلد: مقوایی با روکش تیماج قهوه‌ای، ۱۶۰گ (۱پ-۱۶۰ر)، ۲۰ سطر، اندازه: ۱۲/۲×۱۸/۳سم [ف: ۲۷/۱ - ۱۳۰]

۵۱. کرمانشاه؛ جلیلی؛ شماره نسخه:۹۵

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا: محمد جعفر بن سلطانعلی اهری، تا: سه‌شنبه ۷ جمادی الثانی۱۰۸۷ق؛ از خط مصنف؛ کاغذ: نخودی آهار مهره، جلد: تیماج عنابی، ۱۹۵گ، ۱۸ سطر، اندازه: ۱۲×۱۹سم [ف: ۶۰]

۵۲. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۶۱۱۸

آغاز: برابر؛ **انجام:** برابر فهرست

خط: نستعلیق، کا: حسینی تبریزی، غیاث الدین بن امیر جعفر، تا: ۱۰۹۰ق [رایانه]

۵۳. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۷۲۲۵

آغاز: کالحدیث و اصوله و اللغه و نحوهما من المقدمات المقررة فی موضوع یلیق بها من المصنفات؛ **انجام:** برابر فهرست

خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۰۹۱ق؛ افتادگی: آغاز [رایانه]

۵۴. یزد؛ صدوقی یزدی؛ شماره نسخه:۱۷۶

خط: نسخ، کا: محمد شریف بن محمد رضا لاهیجانی، تا: اواسط جمادی الاول ۱۰۹۲ق، جا: اصفهان؛ مصحح، محشی، با با نشانی‌های بلاغ؛ تملکی بدون نام به تاریخ ۱۳۲۰؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۱۶۰گ، ۲۳ سطر، اندازه: ۱۴×۲۲/۵سم [ف: - ۱۴۰]

۵۵. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۱۰۰ ط

آغاز و انجام: برابر

همراه با کشف الفوائد؛ خط: نستعلیق تحریری، کا: عبدالعظیم بن عاشور تبریزی، تا: ۱۰۹۲ق؛ کاتب فهرست: محمد تقی آملی، ۲۸ رجب ۱۱۶۵ق؛ تملک: رضی مازندرانی مورخ ۱۱۵۹ق؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج قرمز، ۱۶۶گ، ۱۸ و ۱۹ سطر، اندازه: ۱۳×۲۰سم [ف: ۲۴/۲ - ۱۳۹]

۵۶. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۷۷۳۴/۳

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج مشکی، ۳۰ سطر (۱۰×۱۶)،اندازه: ۱۷×۲۲سم [ف: ۱۶ - ۶۸۶]

۵۷. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۱۰۰۷

با کشف الفوائد؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ اجازه‌ای که سید میرزا مهدی شهرستانی برای سید عبدالله حسینی زنوزی به تاریخ اواخر ماه رمضان ۱۲۱۲ نوشته؛ جلد: تیماج مشکی، ۱۹۱گ، ۱۷ سطر، اندازه: ۱۳×۱۹سم [ف: ۳ - ۲۳۱]

۵۸. تهران؛ الهیات؛ شماره نسخه:۱۱۲

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج سرخ، ۱۶۰گ، ۱۷ سطر (۹/۵×۱۵/۵)، اندازه: ۱۴/۵×۲۰سم [ف: - ۴۹۹]

۵۹. دزفول؛ نبوی، سید محمد؛ شماره نسخه:بدون شماره

در ابتدا فهرست کتاب به نام کشف الفوائد آمده و در آخر برخی مسائل اصولیه گوناگون؛ بی‌کا، تا: قرن ۱۲ [مخطوطات دزفول: ۱۲]

۶۰. تهران؛ عبدالعظیم؛ شماره نسخه:۶۶۸/۲

آغاز و انجام: برابر

همراه با کشف الفوائد؛ خط: نسخ زیبا، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ مصحح، با بلاغ مقابله با نسخه مصحح به خط شیخ علی بن شیخ زین الدین بن شیخ حسن بن مصنف؛ ۱۳۵گ، ۱۹ سطر، اندازه: ۱۴/۵×۲۱سم [ف: ۱ - ۱۵۲]

۶۱. خوی؛ نمازی؛ شماره نسخه:۲۳

آغاز: برابر

خط: نسخ جلی، کا: علاء الدین حسین بن محمد حسینی، تا: ۱۱۰۵ق؛ مصحح، با علامت بلاغ؛ مهر: «علاءالدین بن محمد» (بیضی)، «سلام علی ابراهیم» (بیضی)؛ از موقوفات رمضانیه ۱۲۳۰، واقف: علی اکبر بن چورسی به تولیت عبد الرسول حسین تبریزی؛ جلد: عطف پارچه‌ای و زمینه سرخ متمایل به قهوه‌ای، ۲۲ سطر، اندازه: ۱۶×۲۴سم [ف: - ۳۰]

۶۲. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۹۵۴/۱

خط: نسخ، کا: قاسم بن حسین بن علی کلیدار نجفی، تا: ۱۵ جمادی الثانی ۱۱۰۵ق، جا: مکه؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج مشکی، ۱۵۱گ (۱پ-۱۵۱ر)، ۱۹ سطر (۱۰×۱۴/۵)، اندازه: ۱۵×۲۰سم [ف: ۸ - ۵۶۹]

۶۳. مشهد؛ مرتضوی؛ شماره نسخه:بدون شماره

در آخر فهرست کتاب «کشف الفوائد» که ناتمام است؛ بی‌کا، تا: یک‌شنبه ۶ رجب ۱۱۱۷ق [ف: - ۱۰]

۶۴. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۵۳ خوئی

آغاز: فیحمل علی ما دل علیه و یتجدد الحکم بتجدده و یتغیر بتغیره؛ **انجام:** برابر

خط: نسخ، کا: شیخ عنایة الله حسینی، تا: ۱۱۱۸ق؛ افتادگی: آغاز؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۲۱ سطر، اندازه: ۱۶/۵×۲۳/۵سم [ف: ۷ - ۵۴]

۶۵. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۱۵۴۱

آغاز و انجام: برابر

با کشف الفوائد؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: رمضان ۱۱۲۲ق؛ اهدایی: رهبری، خرداد ۱۳۷۳؛ کاغذ: نباتی آهار مهره، جلد: تیماج مشکی ضربی، ۱۸ سطر، اندازه: ۱۳×۲۰سم [ف: ۱۶ - ۹۶]

۶۶. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۱۷۲۳

آغاز و انجام: برابر

با کشف الفوائد؛ خط: نستعلیق، کا: محمد هادی بن محمد کافی، تا: غره شوال۱۱۲۴ق، جا: شاه جهان آباد؛ مصحح؛ اهدایی: رهبری، خرداد ۱۳۷۳؛ کاغذ: حنایی، جلد: مقوا، عطف گالینگور، ۱۸۴گ، ۱۶ سطر، اندازه: ۱۴/۵×۲۱سم [ف: ۱۶ - ۹۷]

۶۷. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۶۴۹۳-۳۳/۴۳

آغاز: علیه دونهما ومعه یکفی الرجوع فیه الی الاصول المصححة فی ذلك الشأن ... واعلم ان الغرض؛ **انجام:** برابر

به ضمیمه کشف الفواید؛ خط: نسخ، کا: محمد ربیع بن محمد مرسل خسرو شاهی، تا: ۱۴رجب ۱۱۲۵ق؛ افتادگی: آغاز؛ مصحح، محشی با نشان «ام ن رحمه الله تعالی» و «مولانا شاه وردی ره»؛ جلد: تیماج زیتونی، ۱۹۳گ، ۱۹ سطر، اندازه: ۱۴×۲۴سم [ف: ۲ - ۱۰۴۴]

۶۸. شیراز؛ علامه طباطبائی؛ شماره نسخه:۲۶۹/۱

خط: نسخ، کا: ملك محمد بن نصرالله کازرونی شیرازی، تا: جمعه ۱۹ شعبان ۱۱۲۷ق؛ ۱۱۶گ (۱-۱۱۶)، اندازه: ۱۴×۲۰/۵سم [نسخه‌پژوهی: ۳ - ۸۷]

۶۹. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۵۸۵۳/۳

خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۱۴۷ق؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج، ۱۵ سطر، اندازه: ۱۵/۵×۱۹سم [ف: ۱۷ - ۲۶۴]

۷۰. تبریز؛ ملی؛ شماره نسخه:۳۳۷۳

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ و نستعلیق، کا: مرتضی حسینی، تا: با تاریخ ۱۱۷۳ق؛ مهر: «من ولد ابی عبدالله الشریف محمد بن مکی العاملی الشهید»؛ یادداشتی به شرح «قد وهبت هذا الکتاب الی ولدی محمد بهاء الدین ابی المعالی بلغنی الله فیه آمالی و کتب بیده شرف الدین بن محمد مکی الشهیدی سنه ۱۱۷۳»؛ جلد: چرمی، ۲۳۶گ، ۱۵ سطر، اندازه: ۱۳×۲۰سم [ف: ۱ - ۳۰۲]

۷۱. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۱ /۷۷۴۹-۵۲/۸۹

آغاز: برابر

خط:نستعلیق،کا: محمد باقر بن خادمعلی شهرنوی از توابع همدان، تا: ۱۱۷۴ق؛ ۸۳گ، ۲۴ سطر، اندازه: ۱۶×۲۲سم [ف: ۲ - ۱۰۴۴]

۷۲. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۳۴۴۵

آغاز: بسمله: الحمدلله رب ا لعالمین ... لما کان بعض المسائل المطبوعه فی اوایل الکتاب مذکوره فی اواخرها؛ **انجام:** فی المخرج و عدم ظهور اصاله و اما اصحابنا فاطلقوا القول بالبطلان با بدال.. فرغ من تألیفه ... ثمانیة و خمسین و سبع مائه (کذا ...) و کتب بیده الجانیه ... ولد محمد علی فرج الله الجزائری.

خط: نستعلیق، کا: فرج الله بن محمد علی کاظمی جزائری، تا: قرن ۱۳؛ تملك: صاحب روضات؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج، ۵۲۷ص، ۱۵ سطر، اندازه: ۱۲/۵×۱۹سم [ف: ۱۰ - ۱۳۰۴]

۷۳. مشهد؛ گوهرشاد؛ شماره نسخه:۱۵۲۶

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ تملك مورخ ۱۲۲۸ق؛ کاغذ: صیقلی، جلد: تیماج مشکی، ۱۹ سطر (۸/۵×۱۳/۵)، اندازه: ۱۴/۵×۲۰/۵سم [ف: ۴ - ۲۰۸۵]

۷۴. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۷۷۱۱

آغاز: ما یناسبها من الفروع الشرعیه؛ **انجام:** و ان قلنا بعوده الی الجملتین فمنهم من اعاده

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: آغاز (برگ اول) و انجام؛ واقف: شیخ حسن خندق آبادی، مهر ۱۳۶۹؛ کاغذ: شکری فرنگی، جلد: مقوا با روکش پارچه، ۱۳۴گ، ۱۶ سطر، اندازه: ۱۴/۵×۲۰/۵سم [ف: ۱۶ - ۱۰۱]

۷۵. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۱۲۵۱/۱

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ جلد: تیماج قرمز، ۱۳۰گ (۱پ-۱۳۰پ)، ۲۳ سطر، اندازه: ۱۵/۵×۲۱/۵سم [ف: ۴ - ۶۰]

۷۶. قم؛ مؤسسه آیة الله بروجردی؛ شماره نسخه:۳۴۲/۱

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ ۱۱۷گ (۱پ-۱۱۷ر)، ۲۰ سطر، اندازه: ۱۸×۲۱/۵سم [ف: ۱ - ۲۰۱]

۷۷. بیرجند؛ دیانی؛ شماره نسخه:۱۳۱

انجام: وهی الصیف و الخریف و الشتاء والربیع و یجوز ان یکون العمل فی الجمیع و البعض ...

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: انجام؛ متفرقات بسیاری برخی به خط محمد بن علی اصغر بیرجندی به سال ۱۲۵۳؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۹۰گ، ۲۴ سطر، اندازه: ۱۴×۲۱سم [ف: - ۱۰۳]

۷۸. اصفهان؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۵۵۹

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛کاغذ: فرنگی آبی [نشریه: ۱۱ - ۸۸۹]

۷۹. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۴۶۵۷/۱۱

آغاز: قاعدة شریفة، تختم بها باب التعارض، اذا تعارض الاصل و الظاهر، فان کان الظاهر حجة، یجب قبولها شرعا، کالشهادة و الروایة و الاخبار؛ **انجام:** یمکن رده الی تعارض الاصلین بناء علی ان الاصل فی الناس الحریة و یکون الظاهر عاضدا له و هذا هو اقوی و لکن یعزر القاذف مطلقا ...

بخش اندکی از کتاب است که به بحث تعارض اصل و ظاهر پرداخته است؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: حدود قرن ۱۳؛ افتادگی: انجام؛ مصحح؛ کاغذ: فرنگی، ۴گ (۵۲پ-۵۵پ)، ۳۱ سطر، اندازه: ۱۱/۵×۱۸سم [ف: ۳۷ - ۱۲۸]

۸۰. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۷۷۱۳

آغاز: فضله و جلالة قدره و نیله؛ **انجام:** برابر فهرست

با کشف الفوائد؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: آغاز (برگ اول)؛ مصحح، مقابله شده؛ واقف: شیخ حسن خندق آبادی، تیر ۱۳۶۹؛ کاغذ: فستقی فرنگی، جلد: تیماج مشکی، ۲۷۰گ، ۱۵ سطر، اندازه: ۱۱/۳×۲۱/۵سم [ف: ۱۶ - ۱۰۰]

۸۱. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۵۷۹۶

آغاز: یلیق بها من المصنفات فلا جرم رتبنا هذا الکتاب؛ **انجام:**

برابر
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: آغاز (برگ اول)؛ چهار برگ آخر توسط علی اکبر بن ملا حسین تربتی در شوال ۱۲۴۰ کسرنویسی شده؛ واقف: محمود شهابی، آبان ۱۳۶۶؛ کاغذ: شکری و نخودی فرنگی، جلد: تیماج مشکی، ۱۳۵گ، ۱۸ سطر، اندازه: ۱۰×۱۵سم [ف: ۱۶ - ۱۰۰]

۸۲. تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه:۹۱۵

آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ تحریری، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ با وقف‌نامه مورخ ۱۲۶۴ق؛ کاغذ: فستقی آبی، جلد: تیماج قهوه‌ای، ۲۶۱گ، ۱۹سطر (۱۰/۵×۱۶)، اندازه: ۱۶/۵×۲۲سم [ف: ۲ - ۵۵]

۸۳. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۷۴۳۰

آغاز: برابر؛ **انجام:** فروع منها المکره علی فعل ببطلان الصلوة
موجودی نسخه: تا قاعده ۱۷، ترتیب صحافی عبارت است از: از قاعده ۱۰ تا اواسط قاعده ۱۷ (ضمن ۶ برگ)، از ابتدا تا اول قاعده ۱۰ از قسم اول (ضمن ۹ برگ)؛ خط: نسخ و تحریری، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: انجام؛ ضمیمه: ضمن ۲۵ برگ آخر نسخه اوراقی ناقص در اصول (شرح بر بعضی مواضع تمهید القواعد در ضمیمه مشهود است)، آغاز: «و اما حمل الاحکام علی التصدیقات و ان کان یصح ارتباط العلم بها»، انجام: «فی العرف الخاص و العام و ان جمع الجمیع طبیعة واحدة ظاهراً»؛ کاغذ: فستقی فرنگی، جلد: تیماج مشکی، ۴۰گ، ۲۱ سطر، اندازه: ۱۵/۵×۲۱/۵سم [ف: ۱۶ - ۱۰۱]

۸۴. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۵۴۶۹

آغاز: برابر **انجام:** فلابد من الاتیان بالمطلوب شرعا فی الفاتحة نسال ا ... تعالی حسن الخاتمه
خط: نستعلیق، کا: فاضل بن حسنخان، تا: ۱۲۰۲ق [رایانه]

۸۵. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۵۷۷۲

آغاز و انجام: برابر
با کشف الفوائد؛ خط: نستعلیق تحریری، کا: آقا محمد بن محمد فصیح مراغی، تا: رجب ۱۲۰۴ق؛ ضمن یک برگ، حاشیه ملاصدرا بر مبحث اتحاد عاقل و معقول از کتاب «مشاعر»؛ مصحح؛ واقف: محمود شهابی، آبان ۱۳۶۶؛ کاغذ: شکری فرنگی آهار مهره، جلد: تیماج مشکی، ۱۶۵گ، ۲۱ سطر، اندازه: ۱۴/۵×۲۰/۴سم [ف: ۱۶ - ۹۷]

۸۶. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۳۳۱۷

آغاز و انجام: برابر
خط: نستعلیق، کا: احمد بن حسین، تا: جمادی الثانی ۱۲۰۵ق؛ مصحح، محشی؛ تملک: «علی بن حاجی قربان ایروانی مدعو به حاجی ملاپاشا» به سال ۱۲۶۷ و وقف‌نامه کتاب از همو در ۱۲ شعبان ۱۲۷۳؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۹۴گ، ۱۹ سطر، اندازه: ۱۶×۲۱/۵سم [محدث ارموی مخ: ۱ - ۴۴۵]

۸۷. همدان؛ مدرسه غرب؛ شماره نسخه:۴۶۹۴

خط: نسخ، کا: شیخ خلف بن عسگر کربلایی، تا: ۱ شعبان ۱۲۰۸ق؛ قطع: خشتی [رشت و همدان: ف: - ۱۳۰۰]

۸۸. اصفهان؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۴۱۷

خط: نستعلیق، کا: ابراهیم بن عبدالکریم موسوی وشتانی فیروز کوهی مازندرانی، تا: صفر ۱۲۰۹ق؛ کاغذ: فرنگی [نشریه: ۱۱-۸۸۹]

۸۹. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۵۱۷۴

آغاز و انجام: برابر
خط: نستعلیق، کا: محمد بن محمد رفیع نوری، تا: جمعه ۸ رمضان ۱۲۱۰ق، جا: تهران، هنگام مباحثه کتاب نزد استادش، شیخ محمد بحرینی؛ کاغذ: شکری فرنگی آهار مهره، جلد: تیماج خرمایی، ۱۳۸گ، ۱۶ سطر، اندازه: ۱۴/۷×۲۰/۷سم [ف: ۱۶ - ۹۸]

۹۰. شیراز؛ علامه طباطبائی؛ شماره نسخه:۹۰/۹

خط: نستعلیق شکسته، کا: عبدالعلی بن عبدالکریم زنجانی، تا: ۱۲۱۰ق، جا: کربلا؛ ۸۵گ (۲۲۳پ-۳۰۷ر)، اندازه: ۱۵×۲۱سم [نسخه‌پژوهی: ۳ - ۸۰]

۹۱. اراک؛ دهگان؛ شماره نسخه:۲۹۸/۱

خط: نستعلیق، کا: محمد بن میر علی محمد بن فخرالدین کزازی، تا: ۱۱ محرم ۱۲۱۱ق، جا: کرمانشاه، مدرسه حاجی علی خان؛ کاغذ: مایل به کرم، جلد: تیماج قهوه‌ای، ۲۲۳گ (۱پ-۲۲۳ر)، ۲۱سطر، اندازه: ۱۴×۲۱سم [ف: ۲ - ۳۹۲]

۹۲. خوی؛ نمازی؛ شماره نسخه:۳۱۳/۲

با کشف الفوائد؛ خط: نستعلیق، کا: صادق بن باقر، تا: ربیع الثانی ۱۲۱۵ق، جا: بروجرد؛ در حواشی مقابله و تصحیح شده؛ از موقوفات شهید؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۱۹ سطر، اندازه: ۱۵×۲۰سم [ف: - ۱۵۴]

۹۳. خوانسار؛ فاضل؛ شماره نسخه:۱۵۵

خط: نسخ، کا: زین العابدین بن کربلائی اسماعیل، تا: ۱۲۱۷ق؛ مصحح، محشی با عبارت «لمحرر محمد جعفر»؛ جلد: تیماج مشکی، ۹۷گ، ۲۱ سطر، اندازه: ۱۶×۲۰سم [ف: ۱ - ۱۱۷]

۹۴. همدان؛ مدرسه غرب؛ شماره نسخه:۴۷۱۷/۲

کا: محمد علی بن عبد الرحیم، تا: چهارشنبه شوال ۱۲۱۸ق؛ قطع: خشتی کوچک [رشت و همدان: ف: - ۱۵۳۳]

۹۵. قم؛ مهدوی (کتابخانه)؛ شماره نسخه:بدون شماره

کا: علی محمد لنجانی، تا: ۱۲۲۱ق [تراثنا: س۱۸ش۱و۲ - ۲۱۰]

۹۶. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۸۰۸۷/۱

آغاز و انجام: برابر
خط: شکسته نستعلیق، کا: عبدالله بن خان بابا، تا: ۱۲۲۴ق، جا: اصفهان؛ مصحح، محشی به عبارت «عفی عنه» و با رمز «مجمع» که نام منبعش بوده؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۹۷گ (۱پ-۹۷پ)، ۲۱ سطر، اندازه: ۱۴/۷×۲۱سم [ف: ۲۷/۱ - ۱۶۱]

۹۷. قائن؛ حسینی قهستانی؛ شماره نسخه:۲۹/۱

خط: نسخ، کا: محمد بن علی اکبر بهلجردی قائنی خراسانی، تا: ۱۲۲۵ق، جا: اصفهان، مدرسه کاسه گران؛ مصحح؛ جلد: تیماج

مشکی، ۱۴۵گ (۱پ-۱۴۵پ)، ۲۳ سطر، اندازه: ۱۵×۲۰/۵سم [مدرسه جعفریه زهان: ف: - ۱۳۹]

۹۸. قم؛ امام صادق؛ شماره نسخه:۲۲

خط: نسخ، کا: عبدالله بن ابی تراب بن عبدالفتاح حسنی، تا: سه‌شنبه ۱ محرم ۱۲۲۵ق؛ مصحح، محشی پاره‌ای از آنها با نشانی «عب» گویا رمز نام کاتب، با فهرست شهید؛ جلد: تیماج مشکی، ۱۷۶گ، ۱۹ سطر، اندازه: ۱۵×۲۱/۵سم [ف: - ۲۵]

۹۹. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۰۰۳۵

آغاز و انجام: برابر

با کشف الفوائد؛ خط: نسخ، کا: زین العابدین بن محمد الموسوی (سید زین العابدین خوانساری فرزند میرزا محمد باقر صاحب روضات)، تا: ۱۲۲۶ق؛ اهدایی: رهبری، خرداد ۱۳۷۳؛ کاغذ: شکری فرنگی آهار مهره، جلد: تیماج خرمایی، ۲۳ سطر، اندازه: ۱۴/۵×۲۰سم [ف: ۱۶ - ۹۸]

۱۰۰. تهران؛ ادبیات؛ شماره نسخه:۱۹۸

خط: نسخ، کا: محمد بن ملا فضل قاینی دشت بیاضی، تا: ۱۲۲۷ق، جا: اصفهان مدرسه کاسه گران [ف: ۳ - ۸۰]

۱۰۱. مشهد؛ مرتضوی؛ شماره نسخه:بدون شماره

کا: ابوالقاسم بن عباس موسوی لاهیجی، تا: سلخ رمضان ۱۲۲۷ق [ف: - ۱۰]

۱۰۲. اصفهان؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۳۴۱/۱

خط: نسخ، کا: علی اصغر بن علی مختار جرفادقانی مشهور به گلپایگانی، تا: جمعه ۲ ربیع الثانی ۱۲۲۹ق، جا: اصفهان، مدرسه مریم بیگم؛ مصحح؛ جلد: تیماج مشکی، ۸۵گ (۲پ-۸۶پ)، اندازه: ۱۶×۲۱/۵سم [ف: ۱ - ۲۴۶]

۱۰۳. قم؛ مفتی الشیعه؛ شماره نسخه:۲۵/۱

با کشف الفوائد؛ خط: نستعلیق، کا: میرزا بابا بن حسینقلی اردبیلی، تا: ۱۹ رمضان ۱۲۲۹ق، جا: نجف اشرف؛ جلد: تیماج مشکی، ۹۰گ (۱پ-۹۰پ)، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: - ۳۶]

۱۰۴. اصفهان؛ مدرسه صدر بازار؛ شماره نسخه:۳۲۷

خط: نستعلیق، کا: محمد علی، تا: جمعه از رجب ۱۲۳۱ق؛ مصحح؛ در هفت برگ آغازین برخی از مسائل کتاب حاضر به خط احمد بن علی محمد رشتی مشهور به خوشنویس و یادداشتی به نقل از شیخ عبدالنبی جزائری در شرح تهذیب علامه آمده؛ کاغذ: الوان، جلد: تیماج مشکی، ۲۰۰گ، ۱۵ سطر، اندازه: ۱۸×۲۷/۵سم [ف: ۱ - ۲۳۰]

۱۰۵. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۷۱۶۳/۲

خط: نسخ، کا: حسن بن ابو المعصوم گلپایگانی کوکدی، تا: ۱۲۳۱ق؛ جلد: تیماج مشکی، ۱۱۸گ (۸۸پ-۲۰۵ر)، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۱۸ - ۳۰۶]

۱۰۶. تهران؛ ادبیات؛ شماره نسخه:۲۰۸/۱

خط: نسخ، بی کا، تا: ۹ رمضان ۱۲۳۲ق [ف: ۳ - ۳۴]

۱۰۷. شیراز؛ موزه پارس؛ شماره نسخه:بدون شماره

خط: نستعلیق، کا: محمد لطیف بن عباس علی هاشمی، تا: ذیحجه ۱۲۳۲ق؛ افتادگی: آغاز؛ اندازه: ۱۴×۲۱سم [نسخه‌پژوهی: ۱ - ۵۹]

۱۰۸. گلپایگان؛ کتابخانه حجة الاسلام گلپایگانی؛ شماره نسخه:۶۱/۱

خط: نسخ، کا: محمد رفیع بن محمد رضا گلپایگانی، تا: پنج‌شنبه از جمادی الاول ۱۲۳۴ق؛ جلد: تیماج مشکی، ۱۲۵گ (۱پ-۱۲۵پ)، اندازه: ۱۵/۵×۲۱/۵سم [کتابخانه‌های گلپایگان: ف: - ۵۰]

۱۰۹. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۸۶۰۳

خط: نسخ، کا: محمد کریم بن مهدیقلی سرابی تبریزی، تا: یک‌شنبه ۳ جمادی الاول ۱۲۳۴ق، جا: کربلا؛ فهرست کتاب نیز آمده و فهرست روز جمعه پنجم ذی الحجه ۱۲۴۵ در تبریز نگاشته شده؛ مهر: «یا امام حسین ادرکنی» (مربع)، «اغفرلنا بمحمد یا کریم» (مربع)، «فاز کریم بحب آل محمد» (مربع)، «الواثق بالله الغنی ابوالحسن بن محمد الحسینی» (مربع)، «علی قلی» (دایره)؛ جلد: تیماج مشکی، ۱۳۱گ، ۲۳ سطر، اندازه: ۱۲×۲۰/۵سم [ف: ۲۲ - ۱۸۰]

۱۱۰. میبد؛ مخطوطات و اسناد میبد؛ شماره نسخه:۲۲

خط: نسخ مایل به نستعلیق، کا: محمد باقر بن حاجی محمد علی ندوشنی، تا: جمعه ۱۸ جمادی الثانی ۱۲۳۵ق؛ مهر: «عبده الراجی محمد بن عبدالکریم الطباطبائی» (بیضی)؛ جلد: مقوایی عطف تیماج قهوه‌ای، ۱۷۱گ، ۱۴سطر، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: - ۲۹]

۱۱۱. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۱۲۹۵

آغاز و انجام: برابر

با کشف الفوائد؛ خط: نستعلیق شکسته تحریری، کا: ابراهیم بن کریم، تا: جمعه سلخ محرم ۱۲۳۵ق؛ مصحح؛ اهدایی: رهبری، خرداد ۱۳۷۳؛ کاغذ: نباتی فرنگی آهار مهره، جلد: میشن عنابی، ۹۳گ، ۲۳ سطر، اندازه: ۱۵×۲۰/۵سم [ف: ۱۶ - ۹۸]

۱۱۲. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۴۰۴۲/۲

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ زیبا، کا: حاجی محمد بن عبدالکریم هروی، تا: ۱۲۳۶ق؛ دارای سر لوح، با کتیبه، مجدول، دارای کمند، مصحح، محشی؛ کاغذ: ترمه، جلد: تیماج تریاکی، ۲۴۸گ (۳۳پ-۲۸۰)، ۱۷ سطر (۵×۱۲)، اندازه: ۹×۱۷سم [ف: ۱۷ - ۳۴۲]

۱۱۳. قم؛ فیضیه؛ شماره نسخه:۱۵۱۷/۲

خط:نسخ،بی کا،تا:۱۲۳۶ق،۲۱سطر،اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۳ - ۹۶]

۱۱۴. یزد؛ مدرسه خان؛ شماره نسخه:۱۱۶/۲

با کشف الفوائد؛ خط: نسخ، کا: قاسم بن محمد نصرآبادی، تا: سه‌شنبه ۷ شعبان ۱۲۳۷ق؛ جلد: تیماج مشکی، ۲۳سطر، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: - ۹۴]

۱۱۵. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۹۰۱۰-۵۹/۲۳۰

آغاز: لو زاد علی الواجب المخیر کالتسبیح هل یجب اکمال شرع فیه زائد ام لا یب جلسة الاستراحة عبادة او عادة

خط: نسخ، کا: ابوطالب، تا: سه‌شنبه ۴ شوال ۱۲۳۷ق؛ افتادگی: آغاز؛ ۲۰۲گ، ۱۸ سطر، اندازه: ۱۰×۱۵سم [ف: ۲ - ۱۰۴۵]

۱۱۶. قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه:۴۵۱
آغاز و انجام: برابر
با فهرست کتاب؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۲۳۷ق؛ مصحح؛ مهر: «الواثق بالله الغنی جعفر بن یوسف الحسینی» (بیضی)؛ جلد: گالینگور سبز، ۹۳گ، ۲۴ سطر، اندازه: ۱۶×۲۲سم [ف مخ:۱-۴۹۶]

۱۱۷. قم؛ مرکز مطالعات؛ شماره نسخه:۶۷۰/۱
آغاز و انجام: برابر
با فهرست کتاب؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۲۳۹ق؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۱۳۳گ (۹پ-۱۴۱ر)، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۱ - ۵۷۴]

۱۱۸. مشهد؛ شیخ علی حیدر؛ شماره نسخه:۷۲۹
خط: نسخ، کا: علی بن حسین قمی، تا: شنبه ۲۵ رمضان ۱۲۴۰ق؛ مصحح، با بلاغ، محشی با نشان «منه» و «صادق القمی»؛ جلد: عادی، ۱۷۳گ، ۲۰ سطر، اندازه: ۱۴/۵×۲۱سم [مؤید: ۲ - ۲۱۳]

۱۱۹. قم؛ فاضل قائینی؛ شماره نسخه:بدون شماره
با فهرست کتاب؛ کا: یوسف بن محمد باقر، تا: ۱۲۴۰ق [تراثنا: س۱۳ش۱ - ۱۵۲]

۱۲۰. زنجان؛ امام جمعه؛ شماره نسخه:بدونشماره
با فهرست کتاب؛ بی‌کا، تا: ذیقعده ۱۲۴۱ق، جا: کربلا [دلیل المخطوطات: ۱ - ۹۹]

۱۲۱. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۲۵۸۴
خط: نسخ، کا: محمد حسین بن محمد بن معصوم رضوی مشهدی، تا: ماه هفتم ۱۲۴۱ق؛ کاغذ: فستقی، جلد: میشن سیاه، ۱۴۹گ، ۲۰ سطر، اندازه: ۱۵/۳×۲۱/۲سم [ف: ۱ - ۱۲۸]

۱۲۲. مشهد؛ گوهرشاد؛ شماره نسخه:۱۴۴۱/۳
آغاز و انجام: برابر
خط:نسخ شیرین،کا: محمد حسین بن محمد علی بن محمد حسین ساروی، تا: جمعه ۱۶ رجب ۱۲۴۱ق؛ کاغذ: صیقلی، جلد: تیماج قهوه‌ای، ۲۱ سطر (۸×۱۴/۵)، اندازه: ۱۵×۲۱/۵سم [ف: ۴ - ۲۰۱۷]

۱۲۳. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۲۹۳۴/۱-۱۵/۱۷۴
آغاز و انجام: برابر
با کشف الفوائد؛ خط: تحریری، کا: میرزا محمد بن اسماعیل کربلایی، تا: ۱۷رمضان ۱۲۴۲ق؛ جلد: مقوا با روکش مخمل سرخ، ۵۳گ، ۲۳ سطر، اندازه: ۱۵×۲۰سم [ف: ۲ - ۱۰۴۴]

۱۲۴. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۰۷۳۸
آغاز و انجام: برابر
با کشف الفوائد؛ خط: نسخ، کا: محمد علی بن ابو تراب ابن عبدالفتاح ابن جعفر حسینی (احتمالاً)، تا: ۱۲۴۲ق؛ مصحح؛ پشت صفحه اول فائده در تعیین فرقه ناجیه به حساب ابجد استخراج خواجه - نصیرالدین طوسی؛ اهدایی: رهبری، خرداد ۱۳۷۳؛ کاغذ: شکری فرنگی آهار مهره، ۱۵۵گ، ۲۰ سطر، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۱۶ - ۹۹]

۱۲۵. ساری؛ عمومی؛ شماره نسخه:۹۰
آغاز و انجام: برابر
با فهرست مطالب؛ خط: نسخ، کا: ابن محمد باقر خراسانی، تا: ذیقعده ۱۲۴۲ق، جا: کربلا؛ کاغذ: صیقلی، جلد: مقوا عطف میشن قهوه‌ای، ۲۱ سطر (۹×۱۵/۵)، اندازه: ۱۵×۲۱سم [عمومی ساری و تنکابن: ف: - ۷۰]

۱۲۶. بابل؛ خاتم الانبیاء؛ شماره نسخه:۲۹۵
خط: نسخ، کا: هادی استر آبادی، تا: ۱۲۴۳ق؛ واقفان: محمد باقر و محمد رضا، ۱۲۴۷؛ تملک: شیخ محمد حسین بن محمد مهدی؛ جلد: تیماج مشکی، ۱۹ سطر، اندازه: ۱۱×۱۶سم [ف: - ۲۱۰]

۱۲۷. شیراز؛ دستغیب، بدرالدین؛ شماره نسخه:بدون شماره
خط: نستعلیق، کا: عبدالله بن حیدر حسینی، تا: سه‌شنبه ۲۸ صفر ۱۲۴۴ق؛ افتادگی: آغاز و انجام [نسخه‌پژوهی: ۱ - ۶۱]

۱۲۸. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۷۳۲۰/۱
آغاز: یلزمه شیء لأنه غیر متعبد به شرعاً
خط: نستعلیق، کا: محمد بن میرزا ابوالقاسم بن ملا احمد بن ملا علی بن ملا دولتعلی بن علی انجوئی قراچه داغی، تا: ۱۲۴۵ق، جا: اصفهان؛ افتادگی: آغاز؛ جلد: تیماج مشکی، ۱۱۷گ (۱۴ر-۱۳۰ر)، اندازه: ۱۷×۲۱سم [ف: ۱۹ - ۱۱۳]

۱۲۹. تهران؛ عبدالعظیم؛ شماره نسخه:۶۶۷/۱
آغاز: القواعد الأصولية ما يلزمها من الأحكام الفرعية و الثاني في تقرير المطالب العربية ... القسم الأول في قواعد الأصول الفقهية و فيه مقاصد الأول في الحكم؛ **انجام:** برابر
خط: نستعلیق، کا: محمد ابراهیم بن بهرام خرقانی، تا: ۱۲۴۷ق؛ افتادگی: آغاز (نیمی از برگ اول)؛ مصحح، باعلامت بلاغ؛ ۶۴گ، ۲۶ سطر، اندازه: ۱۵/۵×۲۱/۵سم [ف: ۱ - ۱۵۲]

۱۳۰. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه:۲۲۲۰
آغاز: برابر
با فهرست مطالب؛ خط: نسخ خوب، کا: محمد رحیم بن محمد هادی نائینی، تا: ۱۲۵۰ق؛ در سال ۱۲۵۶ در بروجرد آن را با نسخه دیگر مقابله کرده‌اند؛ واقف: سپهسالار؛ کاغذ: فرنگی، جلد: روغنی عالی گل و بوته دورو زمینه لاکی، ۱۷۸ص، ۱۹ سطر، اندازه: ۱۴/۵×۲۱سم [ف: ۱ - ۳۷۷]

۱۳۱. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۳۵۳۴
آغاز: برابر؛ **انجام:** فلابد من الاتيان ... سنه ۱۲۵۳
خط: نستعلیق تحریری، بی‌کا، تا: ۱۲۵۳ق [رایانه]

۱۳۲. اصفهان؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۵۲
خط: نستعلیق، کا: سید ابراهیم بن محمد کریم موسوی وشتانی، تا: ذیقعده ۱۲۵۳ق، جا: آمل؛ مصحح، محشی با عناوین «لمحرره عفی عنه»؛ فهرست آن به خط ابراهیم بن عبدالکریم موسوی و شتانی فیروزکوهی مازندرانی در دهه سوم صفر ۱۲۵۹؛ در چهار برگ پایانی فائده‌ای به نقل از شیخ مفید و مناظره بحرالعلوم طباطبائی با جماعتی از یهود ناقصاً دیده می‌شود؛ جلد: تیماج مشکی، ۱۵۵گ، ۲۱سطر، اندازه: ۱۷×۲۲سم [ف: ۱ - ۱۰۹]

۱۳۳. اردکان یزد؛ امام صادق؛ شماره نسخه:۱۲۴

آغاز: الذی قد استخرنا الله تعالی علی جمعه وترتیبه علی قسمین احدهما فی تحقیق القواعد الاصولیة
خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۲۵۳ق؛ افتادگی: آغاز؛ ۱۷۷گ، ۲۰ سطر، اندازه: ۱۴×۲۰/۵سم [ف: ۱ – ۱۱۲]

۱۳۴. تهران؛ ادبیات؛ شماره نسخه:۹۸ ـ ج
خط: نسخ، کا: عبدالله بن کربلایی علی خبوشانی، تا: ۱۲۵۶ق؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج مشکی، ۱۶۴گ، ۲۲ سطر (۷/۵×۱۵)، اندازه: ۱۳×۲۲سم [ف: ۱ – ۱۳۷]

۱۳۵. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۷۳۶۲
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، کا: محمد رضا بن محمد شوشتری، تا: پنج‌شنبه صفر ۱۲۵۷ق؛ ۱۵۷گ، مختلف السطر، اندازه: ۱۲×۲۰سم [ف: ۶ – ۱۷]

۱۳۶. دامغان؛ قمر بنی هاشم؛ شماره نسخه:۳۲/۲
آغاز: برابر؛ **انجام:** و حیث انتهی الغرض و تم العدد الذی قصدناه فنحمد الله سبحانه و تعالی علی تسهیله و توفیقه.
خط: نسخ، کا: محمد بن ملا عبدالوهاب خوری، تا: ۲۷ رجب ۱۲۶۰ق؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۱۴۷گ، ۱۹ سطر، اندازه: ۱۸×۲۵/۵سم [ف مخ: – ۴۹]

۱۳۷. دامغان؛ قمر بنی هاشم؛ شماره نسخه:۳۲/۱
آغاز: الحمدلله رب العالمین ... اما بعد فلما کان کشف الفوائد من کتاب تمهید القواعد الذی ألفته عسراً؛ **انجام:** تم فهرست کتاب تمهید القواعد علی ید مصنفه.
خط: نسخ، کا: محمدبن ملا عبدالوهاب خوری، تا: غره رجب ۱۲۶۰ق؛ یادداشت تملکی به سا ل۱۲۹۹ با مهر «المتوکل علی الله عبده محمدرضا» (بیضی)؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۲۰گ، ۱۹ سطر، اندازه: ۱۸×۲۵/۵سم [ف مخ: – ۱۶۱]

۱۳۸. ساری؛ عمومی؛ شماره نسخه:۹۶/۱
آغاز: فلابد من الاتیان بالمطلوب شرعاً فی الفاتحة؛ **انجام:** برابر
کا: رمضان بن علی محمد، تا: ۱۲۶۰ق؛ کاغذ: آهار مهره، جلد: تیماج قهوه‌ای، ۲۰ سطر (۹×۱۴)، اندازه: ۱۴/۵×۲۰سم [عمومی ساری و تنکابن: ف: – ۷۸]

۱۳۹. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۱۹۱/۱
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، کا: محمد تقی بن محمد کاظم، تا: محرم ۱۲۶۱ق؛ محشی با نشان «منه رحمه الله» و «ام ن ره» و «امین»؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج مشکی مقوایی، ۸۵گ (۲پ-۸۶ر)، ۲۹ سطر (۹×۱۸)، اندازه: ۱۷×۲۸/۵سم [ف: ۶ – ۲۱۶۸]

۱۴۰. بابل؛ خاتم الانبیاء؛ شماره نسخه:۹/۱
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، کا: محمد علی بن میرزا حسن حسینی ایمن آبادی، تا: سه‌شنبه ربیع الاول ۱۲۶۲ق؛ جلد: تیماج مشکی، ۲۱ سطر، اندازه: ۲۲×۳۷سم [ف: – ۱۹]

۱۴۱. همدان؛ مدرسه غرب؛ شماره نسخه:۱۰۱۷۹
خط: شکسته نستعلیق، کا: نوروز علی بن محمد، تا: ۱۲۶۲ق؛ قطع: خشتی کوچک [رشت و همدان: ف: – ۱۶۰۸]

۱۴۲. همدان؛ مدرسه غرب؛ شماره نسخه:۱۰۰۲۵
با فهرست کتاب؛ خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ مقداری از کتاب به خط محمد علی شیرازی در شوال ۱۲۶۳ نونویس شده؛ اندازه: ۱۰×۱۴سم [رشت و همدان: ف: – ۱۶۰۸]

۱۴۳. خوی؛ نمازی؛ شماره نسخه:۳۷۶/۱
خط:نستعلیق،کا:محمد کاظم طسوجی، تا: ۱۲۶۴ق؛ با حواشی از عبدالنبی؛جلد:تیماج مشکی،۲۱سطر،اندازه:۱۵×۱۶سم [ف: – ۱۹۲]

۱۴۴. اردکان یزد؛ امام صادق؛ شماره نسخه:۵۷
خط: نستعلیق، کا: حسن بن محمد ابراهیم یزدی اردکانی، تا: جمعه اواخر ربیع الاول ۱۲۶۵ق؛ مصحح؛ تملک: کاتب به سال ۱۲۶۷؛ اهدایی: ورثه حاج محمد نصیری؛ جلد: تیماج مشکی، ۱۲۰گ، ۲۰ سطر، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۱ – ۴۹]

۱۴۵. قم؛ حجتیه؛ شماره نسخه:۴۵۸
خط: نسخ، کا: محمد کاظم بن عبدالعلی، تا: ۱۲۶۷ق [ف: – ۴۳]

۱۴۶. مشهد؛ شیخ علی حیدر؛ شماره نسخه:۱۴۱
آغاز: برابر؛ **انجام:** و لابد من الاتیان بالمطلوب شرعاً فی الفاتحة.
خط: نسخ، بی‌کا، تا: شنبه جمادی الاول ۱۲۶۸ق؛ جلد: چرم زرد، ۱۳۶گ، ۲۱ سطر، اندازه: ۱۵/۵×۲۱/۵سم [مؤید: ۱ – ۱۳۴]

۱۴۷. تهران؛ مروی؛ شماره نسخه:۷۹۷
کا: محمد جعفر ساوجی، تا: ۱۲۷۱ق، برای سید اعظم و فقیه اعلم میرزا محمد صالح؛ قطع: خشتی [ف: – ۹۲]

۱۴۸. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۸۲۴/۲-۵/۱۱۴
آغاز و انجام: برابر
با فهرست کتاب؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: سه‌شنبه دهه دوم صفر ۱۲۷۴ق؛ دارای علامات بلاغ، مصحح؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۱۱۶گ، ۲۲ سطر، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۲ – ۱۰۴۴]

۱۴۹. رامسر؛ فرید تنکابنی، عبدالوهاب؛ شماره نسخه:۶
خط: نستعلیق، کا: محمد شریف بن محمد نجف تنکابنی، تا: ۱۲۷۴ق؛ کاغذ: ایرانی و فرنگی، جلد: چرمی مقوایی، ۲۱ سطر (۶/۵×۱۵/۵)، اندازه: ۱۶/۵×۲۱/۵سم [نشریه: ۷ – ۷۸۰]

۱۵۰. تهران؛ نوربخش؛ شماره نسخه:۵۶
آغاز و انجام: برابر
خط: نستعلیق، کا: عبدالباقی بن محمد کاظم گیلانی، تا: رمضان ۱۲۸۰ق؛ محشی؛ این نسخه را آقای عبدالباقی امیر مستوفیان به کتابخانه خانقاه نعمت اللهی تهران هدیه نموده؛ کاغذ: اصفهانی، فاقد جلد، ۴۰۰ص، ۱۹ سطر، اندازه: ۱۵/۵×۲۱/۵سم [ف: ۱ – ۸۲]

۱۵۱. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۱۳۲۱
آغاز و انجام: برابر
با کشف الفوائد؛ خط: نستعلیق، کا: محمد بن کاظم مشهدی، تا: ۲۲ محرم ۱۲۸۱ق؛ واقف: شیخ محمد صالح علامه حائری، مرداد ۱۳۵۱؛ کاغذ: نخودی آهار مهره، جلد: تیماج قهوه‌ای، ۲۲۵گ،

۱۷ سطر، اندازه: ۱۶×۲۰سم [ف: ۱۶ – ۹۹]

۱۵۲. اصفهان؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۵۱

خط: نستعلیق، کا: سید هادی بن محمدتقی موسوی جیلانی، تا: پنج‌شنبه دهه سوم محرم ۱۲۸۱، جا: اصفهان، اوائل تحصیل؛ مصحح؛ واقف: حسین فرشید، ۱۳۳۵؛ جلد: تیماج مشکی، ۲۱۳گ، ۱۴سطر، اندازه: ۱۴×۲۱سم [ف: ۱ – ۵۱]

اصفهان؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۳

همان نسخه بالا [نشریه: ۱۱ – ۸۸۹]

اصفهان؛ ادبیات؛ شماره نسخه:۷

همان نسخه بالا [نشریه: ۴ – ۴۷۵]

۱۵۳. قم؛ فیضیه؛ شماره نسخه:۱۰۹۸

خط: نسخ، کا: محمد مهدی بن محمد علی بیدگلی کاشانی، تا: ۱۲۸۶–۱۲۸۷؛ ۱۴۸گ، ۱۷سطر، اندازه: ۱۷×۲۱سم [ف: ۱ – ۵۱]

۱۵۴. گلپایگان؛ مسجد جامع گلپایگان؛ شماره نسخه:۸/۱

خط: نستعلیق، کا: محمد جواد بن محمد رضا جرفادقانی، تا: جمعه ۲۳ محرم ۱۲۸۸ق؛ جلد: تیماج روغنی، ۹۰گ (۱پ–۹۰ر)، ۱۹ سطر، اندازه: ۱۷/۵×۲۲سم [کتابخانه‌های گلپایگان: ف: ۱۹۱]

۱۵۵. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۴۳۶۰/۱

آغاز و انجام: برابر

کا: سید نعمت الله و سید حسین بن عبدالله زنجانی، تا: ذیقعده ۱۲۹۸ق؛ مصحح؛ جلد: تیماج مشکی، ۱۳۶گ (۱پ–۱۳۶پ)، ۱۶ سطر، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۳۸ – ۴۸۹]

۱۵۶. کرمانشاه؛ فیض مهدوی (کتابخانه)؛ شماره نسخه:بدون شماره/۲

کا: محمد تقی بن ملا لطف الله کنکاوری مشهور به قاضی، تا: ۱۳۰۳ق [تراثنا: س۲ش۴ – ۴۲]

۱۵۷. تهران؛ عبدالعظیم؛ شماره نسخه:۶۹

آغاز: رتبنا هذا الکتاب الذی قد استخرنا الله تعالی فی جمعه و ترتیبه علی قسمین أحدهما فی تحقیق القواعد الأصولیة؛ **انجام:** خصوصاً فی لاضالین للفرق بین الکلم بالضاد و الظاء و لابد من الاتیان بالمطلوب شرعاً فی الفاتحة. تمت الکتاب.

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۳۰۴ق؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ مصحح؛ تملک: حسن جیلانی به تاریخ ۹ جمادی الثانی ۱۳۰۲؛ واقف: جواد مؤذنی، ۱۳۳۹؛ جلد: تیماج سرخ، ۲۰۲گ، ۱۷ سطر، اندازه: ۱۶/۵×۲۱/۵سم [ف: ۱ – ۱۵۲]

۱۵۸. قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه:۴۸۱

آغاز: برابر؛ **انجام:** و اما اصحابنا فاطلقوا القول بالبطلان بایدال الضاد ظاء و بالعکس مم لانه لحف خصوصا فی الضالین للفرق بین الکلمة بالضاد و الظاء فلابد من الاتیان بالمطلوب شرعا فی الفاتحه

خط: نسخ، کا: محمد حسین بن عبدالصمد الموسوی، تا: سه‌شنبه ۲۷ ربیع الثانی ۱۳۲۷ق، جا: کربلا معلی؛ تملک: «سید محمد جزائری»؛ جلد: مقوا عطف تیماج قهوه‌ای، ۱۳۸گ، ۲۰ سطر، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف مخ: ۱ – ۴۹۶]

۱۵۹. کرمانشاه؛ میبدی (خاندان)؛ شماره نسخه:۱۶

با فهرست کتاب؛ خط: نستعلیق، کا: احمد بن محمد رضا حسینی، تا: ۱۳ محرم ۱۳۴۲ق؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۱۰۸گ، ۲۳ سطر، اندازه: ۱۴/۵×۲۱سم [ف: – ۲۱]

۱۶۰. قم؛ فیضیه؛ شماره نسخه:۱۳۸۱/۲

خط: نستعلیق، کا: حسنعلی بن نظر محمد جیلانی، بی‌تا؛ اندازه: ۱۰×۱۴سم [ف: ۳ – ۸۷]

۱۶۱. قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه:۱۸۳۹

آغاز: اللهم انی احمدک والحمد علی نعمائک واشکرک والشکر من عطایک ... قاعدة الفقه لغة الفهم وشرعا العلم بالاحکام الشرعیة الفرعیة عن ادلتها التفصیلیة؛ **انجام:** من یتصدق علی هذا وفی روایة من یتجر علی هذا فقام رجل فصلی وراءه و ... الامام الموتم فی صلوة الخوف وهذا لوصف بالوجوب.

خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: تیماج مشکی، ۱۶۶گ، مختلف السطر، اندازه: ۱۳×۲۵سم [ف مخ: ۱ – ۴۹۶]

۱۶۲. قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه:۱۸۶۲/۱

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: مقوا، ۱۳۱گ، ۱۹ سطر، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف مخ: ۱ – ۴۹۷]

۱۶۳. شیراز؛ ملی؛ شماره نسخه:۷–ب/۶۵۱/۴

انجام: برابر

خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ بنظر می‌رسد که نسخه به خط مؤلف باشد؟؛کاغذ:فرنگی نخودی و شکری، جلد: مقوا با تیماج مشکی، ۲۰۰گ، ۲۰ سطر (۶×۱۰/۵)، اندازه: ۱۰×۱۵سم [ف: ۲ – ۲۳۵]

۱۶۴. مشهد؛ شیخ علی حیدر؛ شماره نسخه:۶۷۶/۱

خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: چرم مشکی، ۱۳۰گ (۱پ–۱۳۰پ)، ۱۹ سطر، اندازه: ۱۵×۲۰/۵سم [مؤید: ۲ – ۱۸۰]

۱۶۵. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۸۳۱۵–۵۶/۱۶۵

آغاز: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ ۱۵۰گ، ۱۹ و ۲۱ سطر، اندازه: ۱۴×۱۹سم [ف: ۲ – ۱۰۴۴]

۱۶۶. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۴۲۷۵

آغاز: برابر **انجام:** فانها مبطله مع امکان الایتان بالصحیح و للعامه خلاف فی ابدال ضار المغضوب و الضالین بالظاء و کذا فی غیرها

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: انجام (یک برگ)؛ مصحح، محشی با امضای «ع ک»؛ کاغذ: فرنگی نخودی، جلد: تیماج قهوه‌ای، ۱۸۰گ، ۱۵ سطر (۶×۱۱/۵)، اندازه: ۱۰/۵×۱۵/۵سم [ف: ۱۸ – ۲۳۸]

۱۶۷. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۱۳۸۴/۱

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ کاغذ: بخارائی، جلد: تیماج، ۳۱۸ص (۱–۳۱۸)، ۱۹ سطر (۷×۱۱)، اندازه: ۱۳×۱۹/۵سم [ف: ۹ – ۳۸۹]

۱۶۸. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۳۱۴۱

آغاز: برابر؛ **انجام:** السابع و الثامن ظرف الزمان و المكان كقوله اكرم زيداً اليوم ... و نحو ذلك كقوله لا اضرب اولا اسافر كذلك.
حدوداً تا پایان مبحث استثنا را در بردارد؛ خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: انجام؛ مصحح؛ با امضای محمد بن جواد بن علی حسینی میبدی؛ کاغذ: فرنگی شکری، جلد: تیماج تریاکی، ۸۷گ، ۱۷ سطر (۱۴/۵×۸/۳)، اندازه: ۲۱×۱۵/۵سم [ف: ۱۴ - ۲۵۷]

۱۶۹. قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه:۲۷۵
آغاز: الاصول المصححة فى ذلك الشأن كالحديث واصوله واللغة ونحوها من المقدمات المقررة فى موضع يليق بها من المصنفات فلاجرم رتبنا هذا الكتاب ... واعلم ان الغرض الذاتى من هذين؛ **انجام:** فانه مجمل اتفاقا اخرى انه يقال لا اكلم زيدا مادام عمر وقائما فمدلول ذلك هو الا.. من الكلام مدة دوام اتصاف عمر وبالقيام فلو قعد عمر وثم قام القطع
خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: آغاز (خطبه را ندارد) و انجام؛ مصحح؛ جلد: گالینگور سبز، ۱۲۶گ، ۲۲ سطر، اندازه: ۲۲×۱۷سم [ف مخ: ۱ - ۴۹۷]

۱۷۰. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۳۶۰۳/۲-۱۸/۱۲۳
آغاز: بسمله، قاعدة شريفة يختم بها باب التعارض اذا تعارض الاصل والظاهر فان كان الظاهر حجة يجب قبولها شرعاً كالشهادة والرواية والاخبار؛ **انجام:** ومنها لو قذف مجهول النسب وادعى رقه وانكر المقذوف فهل يحد فيه قولان ... وهذا هو الاقوى لكن يعزر القاذف مطلقا.
تنها قاعده ۹۹ را شامل است؛ خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: تیماج مشکی، ۵گ، ۲۶ سطر، اندازه: ۲۱/۵×۱۵سم [ف: ۲ - ۱۰۴۴]

۱۷۱. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۹۰۵۸
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، بی‌کا، بی تا [رایانه]

۱۷۲. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۸۱۱۶
آغاز: برابر **انجام:** شرعا فی الفاتحتم
خط:نسخ،بی‌کا،بی‌تا؛۹۲گ،۲۳سطر،اندازه:۱۹×۲۰سم[ف: ۶ - ۱۸]

۱۷۳. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۸۹۸۲
بافهرست کتاب؛خط:نسخ،بی‌کا،تا:نزدیک عصر مؤلف؛برگ‌های آخر نستعلیق به خط ابراهیم بن محمد؛ مصحح؛ جلد: تیماج مشکی، ۱۹۲گ، ۲۰ سطر، اندازه: ۱۸/۵×۱۲/۵سم [ف: ۲۳ - ۱۴۹]

۱۷۴. مشهد؛ شیخ علی حیدر؛ شماره نسخه:۶۸۳
خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: چرم قرمز، ۱۹۸گ، ۱۷ سطر، اندازه: ۲۱×۱۵سم [مؤید: ۲ - ۱۸۴]

۱۷۵. شیراز؛ ملی؛ شماره نسخه:ف۳۸۱/۲
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ ۱۸۴گ، ۱۸ سطر [ف: ۱ - ۲۵۸]

۱۷۶. اصفهان؛ مکتبة الزهراء؛ شماره نسخه:۱۹۰
خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ اهدایی: حاج آقا علاءالدین؛ ۱۷۵گ، ۱۵سطر، اندازه: ۲۱×۱۴/۵سم [ف: - ۱۲۲]

۱۷۷. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۱۷۲۲/۲
خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: تیماج قرمز، ۱۱۱گ (۱۲۴پ-۲۳۴پ)، اندازه: ۲۵/۵×۱۹سم [ف: ۵ - ۱۲۵]

۱۷۸. چالوس؛ امام صادق؛ شماره نسخه:۵۰۹/۳
آغاز: برابر
بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: انجام؛ مصحح، محشی؛ جلد: تیماج، ۱۱۵گ [ف: - ۱۷۸]

۱۷۹. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۶۵۱/۱
آغاز: الحمد لله الذی وفقنا لتمهید قواعد الاحکام
بی‌کا، بی‌تا؛ کاغذ: ترمه، جلد: مشکی، ۱۹ سطر [ف: ۵ - ۱۳۰]

۱۸۰. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۳۲۷۹/۶
بی‌کا، بی‌تا؛ حاشیه «ع ل»؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج تریاکی، ۱۲۸گ (۱۳۵پ-۲۶۲پ)، ۲۵ سطر (۱۷×۹/۵)، اندازه: ۲۰×۱۴سم [ف: ۱۱ - ۲۲۴۰]

۱۸۱. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۰۶۲۰
بی‌کا، بی‌تا؛ خریداری از مصطفی حسینی [رایانه]

۱۸۲. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۶۲۱۵
بی‌کا، بی‌تا؛ مجموعه آقا رفیع قزوینی استاد اخلاق و فلسفه امام خمینی، خریداری از منصوره تالهی معین الدین [رایانه]

۱۸۳. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۱۸۲۰۲
کا: حسین بن شیخ علی، بی‌تا؛ انتقالی از کتابخانه پهلوی - مجموعه نوازی؛ اندازه: ۲۱/۸×۱۷سم [رایانه]

۱۸۴. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۰۹۶۰
بی‌کا، بی‌تا؛ خریداری از امرالله صفری [رایانه]

۱۸۵. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۵۳۱۷
دو رساله (تمهید القواعد و کاشفة الحال)؛ بی‌کا، بی‌تا؛ خریداری از امرالله صفری [رایانه]

۱۸۶. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۵۹۵۵
بی‌کا، بی‌تا؛ خریداری از حوزه علمیه ولی عصر کرمان [رایانه]

۱۸۷. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه:۲۲۲۱
آغاز: برابر
کامل؛ خط: نسخ خوب، بی‌کا، بی‌تا؛ واقف: سپهسالار؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج، ۱۳۳ص، ۲۰ سطر، اندازه: ۲۱×۱۵/۵سم [ف: ۱ - ۳۷۷]

۱۸۸. قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه:۴۶۳
آغاز: الحمدلله رب العالمين والصلوة على سيد المرسلين واشرف الاولين والاخرين محمد وآله وصحبه اجمعين اما بعد ... فربما كان بعض المسايل المطبوعه فى اوايل الكتب مذكوره؛ **انجام:** واما اصحابنا فاطلقوا القول بالبطلان با بدال الضاد ظاء وبالعكس مطلقا لانه لحن خصوصا فى الضالين للفرق بين الكلمه بالضاد والظاء فلابد من الاتيان بالمطلوب شرعا فى الفاتحه
خط: نسخ زیبا، بی‌کا، بی‌تا؛ مصحح، مجدول؛ مهر: «یا ابا عبدالله»

(بیضی)؛ تملک: محمد نصیر الجیلانی ...، محمد امین نجل محمد حسین ... ۱۲۱۹؛ جلد: تیماج زرشکی، ۲۱۱گ، ۱۹ سطر، اندازه: ۱۲×۲۲سم [ف مخ: ۱ - ۴۹۶]

۱۸۹. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۸۲۴۴

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق متوسط، بی‌کا، بی‌تا؛ مصحح؛ خریداری از صبح روان؛ کاغذ: فرنگی نخودی، ۶۵گ، ۲۱ سطر (۸/۵×۱۴)، اندازه: ۱۵/۱×۲۱/۱سم [رایانه]

۱۹۰. تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه:۱۵۳۰-عکسی

آغاز و انجام: برابر

خط: ثلث، بی‌کا، بی‌تا؛ مقابله شده، مصحح؛ ۲۷۲ص، ۲۱ سطر (۱۴×۱۹/۵)، اندازه: ۲۱×۳۰سم [عکسی ف: ۱ - ۸۴]

● تمهید القواعد الاصولیة و العربیة (منتخب) / اصول فقه / عربی

tamhīd-ul qawā‘id-il uṣūlīya wa-l ‘arabīyya (mn.)

وابسته به: تمهید القواعد الاصولیة و العربیة لتفریع الاحکام الشرعیة = تمهید القواعد؛ شهید ثانی، زین الدین بن علی (۹۱۱-۹۶۵)

منتخبی است از کتاب فوق که تنها ۴۹ قاعده از قسم اول و ۲۷ قاعده از قسم دوم را در بر دارد.

[دنا ۳۲۸/۳]

تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۳۱۵۶/۱

آغاز: بسمله، حمدله، قاعده الحکم الشرعی خطاب الله تعالی او مدلول خطابه المتعلق به فعال الملکفین بالاقتضاء او التخییر؛ **انجام:** و اما اصحابنا فاطلقوا القول بالبطلا بایدال الضاد ظاء و بالعکس تم المنتخب من تمهید القواعد ...

خط: نسخ ریز، بی‌کا، تا: احتمالاً ۱۰۲۶ق؛ کاغذ: فرنگی نخودی، جلد: تیماج حنایی، ۱۱گ (۱-۱۱پ)، ۱۵ سطر (۱۰×۱۶)، اندازه: ۱۶/۵×۲۲/۲سم [ف: ۱۴ - ۲۷۳]

● تمهید القواعد فی شرح تسهیل الفوائد و تکمیل المقاصد / نحو / عربی

tamhīd-ul qawā‘id fī š.-i tashīl-il fawā’id wa takmīl-il maqāṣid

ابن مالک، محمد بن عبدالله، ۶۰۰ - ۶۷۲ قمری

ebn-e mālek, mohammad ebn-e ‘abd-ol-lāh (1204 - 1274)

وابسته به: تسهیل الفوائد و تکمیل المقاصد؛ ابن مالک، محمد بن عبدالله (۶۰۰-۶۷۲)

شارح در این کتاب به اعتراضات ابی حیان بر ابن مالک پاسخ داده است.

[دنا ۳۲۸/۳]

۱. اصفهان؛ مدرسه صدر بازار؛ شماره نسخه:۲۷۳

آغاز: لازمة مقصور فان کان باء لازمة تلی کسرة فمنقوص فان کان همزة تلی ألفا ممدوة

جزء اول؛ خط: نسخ، کا: محمد بن احمد یمنی مدنی رعوی معروف به علمی، تا: ۹ ربیع الثانی ۷۴۷ق؛ افتادگی: آغاز؛ مصحح، محشی؛ مهر: «محمد علی الموسوی» (بیضی)؛ جلد: تیماج مشکی، ۱۴۴گ، ۳۱ سطر، اندازه: ۱۹/۵×۲۷/۵سم [ف: ۱ - ۱۹۳]

۲. مشهد؛ الهیات؛ شماره نسخه:۱۱۰۳۴

آغاز: بسمله باب عوامل الجزم منها لام الطلب مکسورة و فتحها؛ **انجام:** فجاء جمعها علی واحدها القیاس و المهمل فی مثال الثانی الی هاهنا انتهی هذا الشرح المسمی ...

جلد ۶، از آغاز عوامل جزم است تا آخر کتاب؛ خط: نسخ، کا: عبدالخالق بن علی بن فرات، تا: ۱۰ ربیع الاول ۷۷۹ق؛ افتادگی: انجام؛ در روز جمعه شانزدهم ربیع الاول همان سال مقابله شده، محشی با رمز صح و «بلغ مقابلة علی نسخه مصنفه فسح الله تعالی فی مدته و نفع المسلمین بعلومه و برکته»؛ جلد: تیماج خرمایی، ۳۰۲گ، ۱۷ سطر (۱۴×۲۱)، اندازه: ۲۲×۳۱سم [ف: ۲ - ۳۰]

۳. مشهد؛ الهیات؛ شماره نسخه:۱۱۰۳۲

آغاز: بسمله ص باب حروف الجرسوی المستثنی بهاش لما انتهی الکلام علی المرفوعات و المنصوبات شرع فی الکلام علی المجرورات؛ **انجام:** یوشح اولاد العشار و یفصل.

جلد ۴، از اول مجرورات تا اواخر عطف نسق؛ خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: انجام؛ با نسخه اصل مقابله شده؛ تملک: یحیی شافعی مورخ ۸۵۹، عبدالکریم بن محمد تقی مورخ ۱۲۷۷؛ یادداشتی مورخ ۱۰۱۹ق؛ کاغذ: دولت آبادی، جلد: مقوا عطف تیماج آلبالویی، ۳۰۷گ، ۱۷ سطر (۱۴×۲۱)، اندازه: ۲۲×۳۱سم [ف: ۲ - ۲۹]

۴. مشهد؛ الهیات؛ شماره نسخه:۱۱۰۳۳

آغاز: ثم اعلم ان فی تمثیل المصنف لبیوت ... یا موسی ادع؛ **انجام:** هذا المسئلة فی باب حروف الجرو انما اعدت ذلک هنا لان هذا الموضع امس ذکره هذا آخر السفر الخامس من تمهید القواعد شرح تسهیل الفوائد و کمل فی العشرین من شهر ربیع الاول عام سبعة و سبعین و سبعمائه ... و یتلوه ان شاء الله تعالی فی السفر السادس من باب عوامل الجزم.

جلد ۵، از اوایل باب ندا تا آخر اعراب فعل و عوامل آن؛ خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: آغاز؛ ۳۱۶گ، ۱۷ سطر (۱۴×۲۱) [ف: ۲ - ۲۹]

● التمهید لاثبات التوحید / فلسفه / عربی

at-tamhīd li-iṯbāt-it tawḥīd

نظر پاک، میرزا یدالله، ق۱۴ قمری

nazar-pāk, mīrzā yad-ol-lāh (- 20c)
درباره امتناع صدور کثیر از واحد.
[دنا ۳۲۹/۳]

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۸۶۱۴
آغاز: التمهید لاثبات التوحید. بسمله. حمد و ستایش بی قیاس حضرت مالک ملکی را را سزا است؛ **انجام:** برید بنده اواه یدالله نظر پاک انجام پذیرفت.
خط: نستعلیق، کاتب = مؤلف، تا: ۱۴ خرداد ۱۳۱۴ق؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تازه، ۱۶گ، ۸ سطر (۷×۱۱)، اندازه: ۱۱×۱۸سم
[ف: ۱۷ - ۱۷۷]

● **التمهید لقواعد التوحید** / کلام و اعتقادات / عربی
at-tamhīd li-qawā'id-it tawḥīd
نسفی، میمون بن محمد، ۴۱۸ - ۵۰۸ قمری
nasafī, maymūn ebn-e mohammad (1028 - 1115)
در کلام و اعتقادات، دارای فصل فی اثبات الحقایق، فصل فی اثبات حدث العالم. در پایان آن از تبصیر الادلة یاد شده است.
آغاز: الحمدلله الذی لایحمد علی نعمه الا بنعمة عنه متجددة ... و بعد فقد طلب منی من فاز مع ارتقایه ذروة السیادة و الجلالة ... فصل فی اثبات الحقایق حقایق الاشیاء ثابتة و العلم بها متحقق ...
انجام: ذکرت بعضها فی کتاب تبصیر الادلة و کتابنا هنا یغنی عن ذکر ذلک و الله تعالی الموفق. تم کتاب التمهید
[دنا ۳۲۹/۳]

۱. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۴۴۱
آغاز: برابر؛ **انجام:** ثم ان ابابکر الصدیق رضی الله عنه استجمع مع کونه قرشیاً ... و تسویة امور شرعیه و غیر ذلک مما یحتاج الیه فی الامام و لهذا اختارته الصحابة رضوان الله علیهم اجمعین.
نام کتاب به قرینه آغاز تغییر یافت؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۶ و ۷؛ کاغذ: سفید، جلد: تیماج تریاکی، ۶۰گ، ۱۵ سطر (۱۰×۱۲)، اندازه: ۱۴×۱۸سم [سنا: ف: ۲ - ۲۵۵]

۲. تهران؛ مینوی؛ شماره نسخه:۲۶۷/۱بخش۳ و ۲۶۶/۱بخش۳ و ۹۰/۱بخش۲
آغاز و انجام: برابر
نسخه اصل:احمد ثالث۱۸۶۶؛کا:محمد بن احمد بن ابی بکر نجم المالقی،تا:شنبه ۲۰ شعبان ۶۵۲ق؛ ۲۳گ (۱پ-۲۳پ) [ف: - ۱۳۲]

● **التمهید لما فی الموطأ من المعانی و الاسانید** / حدیث / عربی
at-tamhīd limā fi-l mawṭa' min-al ma'ānī wa-l asānīd
ابن عبدالبر، یوسف بن عبدالله، ۳۶۸ - ۴۶۳ قمری
ebn-e 'abd-ol-berr, yūsof ebn-e 'abd-ol-lāh (979 - 1071)
وابسته به: الموطأ فی الحدیث؛ مالک بن انس (۹۳-۱۷۹)
کتاب «الموطا» در حدیث از مالک بن انس امام مالکیه می‌باشد. درباره این کتاب گفته‌اند: مالک آنچه خود صحیح می‌دانسته در این کتاب جمع نموده است مانند مراسیل و بلاغت. لذا بر او ایراد گرفته‌اند، که او احادیث صحیح به اصطلاح اهل حدیث را جمع ننموده است. ابن عبد البر «التمهید لما فی الموطا» را نوشته و در آن به تفصیل از کتاب موطا دفاع می‌کند و چون کتاب «التمهید» مفصل بوده و در بیش از ده سفر تألیف شده لذا خود ابن عبد البر، آن را مختصر کرده و «الاستذکار لمذاهب ائمه الامصار و فیما تضمنه الموطا من المعانی و الاثار» نامیده است.
آغاز: قال ... یوسف بن عبد الله بن محمد بن عبد البر ... اما بعد فانی رایت کل من قصد الی تخرج ما فی موطا مالک ابن انس
چاپ: الرباط، وزارة الاوقاف و الشئون الاسلامیة، نحقیق مصطفی بن احمد العلوی و محمد عبدالکبیر البکری، الجزء الاول، ۱۹۶۷م، ۴۶۲ص
[بروکلمان ذیل ۶۲۹/۸؛ کشف الظنون ۴۸۴/۱؛ معجم المؤلفین ۳۱۵/۱۳؛ دنا ۳۲۹/۳]

۱. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۴۶۶عکسی و ۴۶۷عکسی
آغاز: برابر؛ **انجام:** و بالله التوفیق تم السفر الاول من کتاب التمهید بحمدالله و عونه ...
نسخه اصل: کوپریلی - استانبول ش ۳۴۳ (فهرس مخطوطات مکتبه کوپریلی /۱۷۷)؛ خط: مغربی، بی‌کا، تا: قرن ۶؛ محشی، مقابله شده؛ تملک: ابو البرکات محمد ابن کمال شافعی به تاریخ ۸۸۹؛ ۱۹۰گ، ۲۵ سطر [عکسی ف: ۱ - ۴۱۵ و ۴۱۶]

۲. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۴۷۰عکسی
آغاز: حدیث ... عن نافع عن ابن عمر ان رسول الله (ص) قال: من شرب الخمر؛ **انجام:** و بالله العون لا شریک له تم السفر السابع بحمد الله و عونه ...
نسخه اصل: کوپریلی - استانبول ش ۳۴۷ (فهرس مخطوطات مکتبه کوپریلی ۱۷۸/۱). سفر هفتم؛ خط: مغربی، بی‌کا، تا: قرن ۶، مصحح، با نشانه بلاغ؛ ۱۷۹گ، ۲۵ سطر [عکسی ف: ۱ - ۴۱۸]

۳. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۴۷۱عکسی
آغاز: حدیث خامس و عشرین لمالک عن عبد الله بن دینار عن ابی صالح السنان و یقال الزیارات حدیثان؛ **انجام:** و کذلک ما سد به الشیء و السداد بالفتح القصد ... تم السفر الثامن من کتاب التمهید ... یتلوخ ان شاء الله فی اول التاسع حدیث رابع لعبد الله بن یزید شرکه فیه ابو النصر ...
نسخه اصل: کوپریلی - استانبول ش ۳۴۸ (فهرس مخطوطات مکتبه کوپریلی ۹/۱و ۱۷۸). سفر هشتم؛ خط: مغربی، بی‌کا، تا: قرن ۶؛ مصحح [عکسی ف: ۱ - ۴۱۸]

۴. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۴۷۲عکسی

آغاز: حدیث رابع لعبد الله بن یزید شرکه فیه ابو النصر مالک عن عبد الله بن یزید؛ **انجام:** و هذا اشهر عندهم من ان یحتاج فیه الی الا ستشهاد. تم السفر التاسع من کتاب التمهید ... یتلوه ان شاء الله فی اول العاشر حدیث سابع، لابی النضر، مالک عن محمد بن المنکدر

نسخه اصل: کوپریلی - استانبول ش ۳۴۹ (فهرس مخطوطات مکتبة کوپریلی ۱۷۹/۱). سفر نهم؛ خط: مغربی، بی‌کا، تا: قرن ۶، مصحح؛ تملک: سلیمان بن عبد الله بن سلیمان؛ ۱۷۸گ، ۲۵ سطر [عکسی ف: ۱ - ۴۱۹]

۵. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۴۷۳عکسی

آغاز: بسم الله الرحمن الرحیم ... حدیث سابع لابی النضر مالک عن محمد بن المنکدر و ابی النضر عن عامر بن سعد بن ابی و قاص عن اسامة بن زید ان رسول الله (ص) قال: الطاعون رجز ارسل علی طایفة من بنی اسرائیل؛ **انجام:** و الله الموفق للصواب، تم السفر العاشر من کتاب التمهید ... یتلوه ان شاء الله فی اول الحادی عشر حدیث ... لیحیی بن سعید

نسخه اصل:کوپریلی- استانبول ش۳۵۰ (فهرس مخطوطات مکتبة کوپریلی ۱۷۹/۱).سفر دهم؛خط:مغربی، بی‌کا، تا: قرن ۶؛ مصحح، با نشانه بلاغ و مقابله؛ ۱۷۱گ، ۲۵ سطر [عکسی ف: ۱ - ۴۲۰]

۶. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۴۷۴عکسی

آغاز: حدیث ثان و عشرین لیحیی بن سعید ... مالک عن یحیی بن سعید عن عدی بن ثابت الانصاری؛ **انجام:** فهذا جمیع ما فی الموطا من روایة یحیی بن یحیی الاندلسی ... و صلی الله علی محمد خاتم النبیین و علی اله الطیبین ... انتهی جمیع کتاب التنهید بحمد الله و حسن عونه ...

نسخه اصل: کوپریلی - استانبول ش ۳۵۱ (فهرس مخطوطات مکتبة کوپریلی ۱۷۹/۱)؛ خط: مغربی، بی‌کا، تا: شعبان ۵۷۰ق؛ احتمال دارد به استثناء سفر دوم و چهارم بقیه اجزاء کتاب که در این فهرست معرفی شد در همین تاریخ نوشته شده باشد؛ ۱۳۹گ، ۲۵ سطر [عکسی ف: ۱ - ۴۲۱]

۷. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۴۶۸عکسی و ۴۶۹عکسی

آغاز: ... ثنا عبید الله ... عن جعفر بن محمد عن ابیه عن جابر بن عبد الله: ان رسول الله (ص) قضی بالیمین مع الشاهد؛ **انجام:** و الطاعة و المناجاة جائز ... کمل السفر الثانی من کتاب التمهید ... و یتلوه ان شاء الله فی الذی یلیه حدیث حادی عشر لزید بن اسلم مسند تجری مجری المتصل ...

نسخه اصل: کوپریلی - استانبول ش ۳۴۴ (فهرس مخطوطات مکتبه کوپریلی ۱۷۷/۱). سفر دوم؛ خط: نسخ، کا: محمد بن اسماعیل بن محمد، تا: ۱۸ رجب ۷۶۰ق؛ افتادگی: آغاز، مقابله شده؛ ۲۱۵گ، ۱۹ سطر [عکسی ف: ۱ - ۴۱۷]

۸. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۸۰۵عکسی

آغاز: حدیث ثان لمحمد بن المنکدر. مالک عن محمد بن المنکدر عن أمیمة بنت رقیة؛ **انجام:** قال ابو عمر: حکم رسول الله (ص) ... انما حکم فی الیهودیین بحکم الله فی شریعته و کان ذلک موافقاً لما فی التوراة، و الحمدلله.

نسخه اصل: کوپریلی - استانبول، ش ۳۴۶ (فهرس مخطوطات کوپریلی ۱۷۸/۱). نسخه حاضر، سفر ششم از کتاب «التمهید» است؛ خط: مغربی، بی‌کا، تا: احتمالاً قرن ۱۰؛ مصحح؛ ۱۴۱گ، ۲۵سطر [عکسی ف: ۲ - ۲۸۱]

● تمیز المشرب / عرفان و تصوف / فارسی

tamīz-ol mašrab

حالی اردبیلی، محسن بن حسن علی، ۱۲۵۰؟ - ۱۳۳۳ ؟ شمسی

hālī ardabīlī, mohsen ebn-e hasan ‘alī (1871 - 1954)

تاریخ تألیف: ۱۳۱۵

شیراز؛ خانقاه احمدیه؛ شماره نسخه:۲۲۶/۱

کاتب = مؤلف، بی تا [نشریه: ۵ - ۲۲۲]

● تمیم انصاری / داستان / عربی

tamīm-e ansārī

در زمان حضرت رسول (ص) مردی به نام تمیم مفقود می‌شود و بعد از سال‌ها در زمان خلافت عمر به خانه باز می‌گردد، در حالی که عمر همان شب زن او را به جوانی داده است و تمیم حکایات شگفتی را که بر سر او آمده را نقل می‌کند.

آغاز: قال ابن عباس رضی الله عنه کان رسول الله صلی الله علیه وآله وسلم ذات یوم فی المسجد و یحدثهم باخبار السموات والارض والجنة والنار ثم قال فی اخر حدیثه ...

انجام: وقال بهذا اخبرنی رسول الله صلی الله علیه وآله وسلم ثم قال لعلی رضی الله عنه [علیه السلام] احکم بینها فقال علی رضی الله عنه [و علیه السلام] للمراة اتریدی جابر ام تمیم فقال ارید التمیم لانه ابن عمی فرجع التمیم الی منزله مع زوجته باذن الله تعالی و الله یحکم بکل امر به.

[فهرستواره منزوی ۳۰۳/۱]

۱. خوانسار؛ فاضل؛ شماره نسخه:۲۳۳/۳

خط:نسخ نازیبا،بی‌کا،تا:قرن۱۰؛جلد:مقوایی عطف تیماج قهوه‌ای، ۳گ (۷۱ر-۷۳ر)، ۱۵سطر، اندازه: ۱۴×۲۰/۵سم [ف: ۱ - ۱۹۴]

۲. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۴۰۳۷/۴

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: پنج‌شنبه ۲۱ شعبان ۱۲۳۶ق؛ کاغذ: فرنگی، جلد: مقوا عطف تیماج سرخ، ۳۸گ (۱۲۹ر-۱۶۶ر)، ۱۴ سطر (۹×۱۶)، اندازه: ۱۴×۲۰سم [ف: ۱۳ - ۳۰۲۶]

۳. قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه:۵۲۲/۳

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ این کتاب در حاشیه نوشته شده است؛

جلد: تیماج قهوه‌ای، ۸گ، مختلف السطر، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف مخ: ۲ - ۷۹۹]

● **تمیم انصاری** / داستان / فارسی

tamīm-e ansārī

در روزگار عمر خطاب روی داده، زن تمیم نزد عمر آمده و شکایت از شوهرش که گم شده، عمر او را با جوانی به زنی در می‌آورد در همان شب نخست زن به تمیم برمی‌خورد. این رساله حاولی شگفتی‌هایی که بر سر تمیم گذشته است. (احمد منزوی)
آغاز: روایت کنند که در عهد خلافت امیرالمؤمنین عمر (رض) روزی با جمع یاران در مسجد نشسته بود ...
[فهرستواره منزوی ۳۰۳/۱؛ مشترک پاکستان ۱۰۸۱/۶ (۸ نسخه)؛ الذریعه ۵۲/۷ «حکایت تمیم الداری الانصاری»]

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۲۳۶/۲۲-ف و ۱۳۳۸/۲۲-ف
نسخه اصل: بادلیان Add. 69 اوزلی (ش ۱۲۴۱)؛ بی‌کا، تا: با تاریخ ۱۲۰۰ق [فیلمها ف: ۱ - ۵۸۳]

← تمیم الحبیب ⟵ تمیم انصاری
← تمیم الداری ⟵ تمیم انصاری

● **التمییز** / ادبیات / فارسی و عربی

at-tamyīz

محاضراتی است به عربی و گاهی به فارسی. آیات و اخبار و کلمات قصار علما و حکما در آن گرد آمده است. عنوان‌ها: عقل، علم، احسان، حلم، حیاء، صبر، مشورة، شجاعت، ادب، صحت، فقر، غنی، قناعت، عزلت، عتاب، زیادت، جود، صیانت مال، تجارت، نساء، سفر، شیب، مرض، موت ... می‌باشد.
[دنا ۳۲۹/۳]

تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه:۲۹۳ صدر
آغاز: صار عقلا بالفعل و یتزید هذا العقل الذی بالفعل بازدیاد التجارب؛ **انجام:** و وفقنا للاقتداء بالاخیار بحرمة النبی المختار ص ... قال مؤلف هذا الکتاب: الحمدلله علی انعام ... وصنه من کل خطل.
خط: نسخ، بی‌کا، تا: اواسط ذیحجه ۱۱۰۱ق؛ افتادگی: آغاز؛ کاغذ: فرنگی آهار مهره سفید، جلد: تیماج قهوه‌ای، ۱۶۲گ، ۱۹ سطر، اندازه: ۱۷/۵×۲۷سم [ف: ۳ - ۵۰۸]

● **تمییز الاعداد** / صرف و نحو / عربی

tamyīz-ul a‘dād

محمد علی بن محمد نبی، ق۱۳ قمری

mohammad ‘alī ebn-e mohammad nabī (- 19c)

مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۸۴۸۱
آغاز: بسمله، الحمدلله و المتعالی عن مشابهه الجسمانیات؛ **انجام:** و تم بحمدالله حسن توفیقه ... محرم الحرام سنه ۱۲۷۷
خط: نستعلیق، کاتب = مؤلف، تا: ۱۲۷۷ق؛ کاغذ: آبی [رایانه]

● **التمییز بین مفاد الکلمات** / لغت / عربی

at-tamyīz bayn-a mufād-il kalamāt

وابسته به: فروق اللغات فی التمییز بین مفاد الکلمات = الفروق بین المتقارب؛ جزائری، نورالدین محمد بن نعمة الله (۱۰۸۸-۱۱۵۸)
گزیده‌ای است از فروق اللغات، با عنوان‌های «فصل».
[دنا ۳۳۰/۳]

تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۲۹۰۹/۷
خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: میشن آلبالویی، ۳۰گ (۶۷ر-۹۶پ)، اندازه: ۱۴/۸×۲۱/۳سم [ف: ۶ - ۱۶۱]

● **تمییز التصور عن التصدیق** / منطق / عربی

tamyīz-ut taṣawwur ‘an-it taṣdīq

جندی، احمد بن محمد، ق۹ قمری

jondī, ahmad ebn-e mohammad (- 15c)

[دنا ۳۳۰/۳]

تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۲۲۶۱/۲۰
آغاز: بسمله، قال قدس سره ولقد بالغ الشیخ فی تمییز التصدیق عن التصور عند اجتماع ... ای النسبة التی بین بین و ما یولف منه؛ **انجام:** و قد یکون بدونه کمن وقع علیه الضوء فعلم ان الشمس طالعة
خط: شکسته نستعلیق، بی‌کا، تا: ۹۶۰ق؛ کاغذ: ترمه، جلد: میشن قهوه‌ای، ۳گ (۱۲۱پ-۱۲۳پ)، اندازه: ۱۲×۱۸سم [ف: ۵ - ۴۵۴]

● **تمییز الحق من الباطل** / کلام و اعتقادات / فارسی

tamyīz-ol haqq men-al bātel

حسینی تبریزی، ابوالحسن بن یوسف

hoseynī-ye tabrīzī, ab-ol-hasan ebn-e yūsof

رساله‌ای است در موعظه و نصیحت و اعتراض به طایفه شیخیه و خانیه و در توحید و اثبات نبوت و امامت و در تعریف بهشت و جهنم ولی غالب روایات آن از روایت‌های ضعیف است.
[دنا ۳۳۰/۳]

تبریز؛ تربیت؛ شماره نسخه:۲۳۹
خط: نستعلیق شکسته، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: انجام؛ در متن کتاب از مؤلف و نام کتاب ذکری نشده در بالای صفحه اول بخطی غیر

از خط متن چنین نوشته شده: «هذا کتاب تمییز الحق من الباطل للسید الفاضل العالم ابوالحسن ابن یوسف الحسینی التبریزی» [ف: - ۸۳]

● تمییز الظاء و الضاء و الصاء و السین (ارجوزة) /

تجوید / عربی

tamyīz-uẓ ẓā’ wa-ḍ ḍā’ wa-ṣ ṣā’ wa-s sīn (urjūza)

حریری، قاسم بن علی، ۴۴۶ - ۵۱۶ قمری

harīrī, qāsem ebn-e ‘alī (1055 - 1123)

قطعه کوتاهی است به نظم که درآن ۱۹ بیت در فرق بین ظاء و ضاد و ۹ بیت فیما یشکل من ذات السین و الصاد و ۳ بیت فیما یصح بالصاد و السین تحریر شده است.

قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۵۲۷۷/۷-۲۶/۱۵۷

آغاز: ایها السایلی عن الضاد و الظاء ×× لئلا تضله الالفاظ / ان حفظ الظاءت یغنیک فاسمع ×× سردها سمع من له استیقاظ؛
انجام: الاسنان من ذوات الظلف ×× وقیل السالخ الذی قد انتهت / اسنانه من البقروالغنم وقیل هو ×× الذی له ست سنین و السقب والقرب

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۰؛ جلد: مقوا عطف تیماج، ۲گ، ۲۱ سطر، اندازه: ۱۳×۱۹سم [ف: ۱ - ۲۹۷]

← التمییز لما اودعه الزمخشری من الاعتزال فی تفسیر الکتاب العزیز ⟵ الرد لما اودعه الزمخشری فی الاعتزال فی الکشاف

● تمییز المکلفین / اخلاق / فارسی

tamyīz-ul mukallafīn

اخباری، محمد بن عبدالنبی، ۱۱۷۸ - ۱۲۳۲ ؟ قمری

axbārī, mohammad ebn-e ‘abd-on-nabī (1765 - 1817)

مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۵۷۲۹

آغاز: الابصار و لکن تعمی القلوب التی فی الصدور؛ **انجام:** طور سیوم چون ثمره محبت سالک ...

خط: نسخ و نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: آغاز و انجام [رایانه]

● تمییز الموحدین الطائعین من حزب العصاة الفسقة الناکثین / متفرقه / عربی

tamyīz-ul muwaḥḥidīn-aṭ ṭā’i‘īn min ḥizb-il ‘uṣāt-il fasaqat-in nākiṯīn

سموقی، علی بن احمد، ق۵ قمری

sammūqī, ‘alī ebn-e ahmad (- 11c)

رساله‌ای است دینی خطاب به موحدان ساکن در وادی ازهر، جبل سماق، بیضاء کدیه و نیز فاسقان و مرتدانی که در قاهره و وادی اخیب (وادی تیم) و فسطاط ساکن بوده‌اند و آن را حجتی بین خود و خدای خود قرار داده است.

[دنا ۳۳۰/۳]

قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۷۸۲/۱۱

آغاز: توکلت علی المولی الاله ... من العبد المقتنی الخاضع لطاعة الهادی الامام ... الی جمیع اهل التوحید و الرضا و التسلیم و الاقرار

نسخه اصل: کتابخانه واتیکان-رم ۹۱۲؛ خط: نسخ معرب، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ ۳۴گ (۱۳۸-۱۷۱) [عکسی ف: ۲ - ۴۶۸]

← تنازع الزوجین فی قدر المهر ⟵ اختلاف زوجین در مهر

● تنازع الزوجین فی متاع البیت / فقه / عربی

tanāzu‘-uz zawjayn fī matā‘-il bayt

میرزای قمی، ابوالقاسم بن محمد حسن، ۱۱۵۱ - ۱۲۳۱ قمری

mīrzā-ye qomī, ab-ol-qāsem ebn-e mohammad hasan (1739 - 1816)

تاریخ تألیف: ربیع الاول ۱۱۹۷ق؛ محل تألیف: قم

رساله‌ای است استدلالی در این که اگر زن و شوهر با وارثان آنها در اثاث خانه اختلاف داشته باشند و شاهدی درکار نباشد چه چیزی متعلق به زن یا شوهر می‌باشد.

آغاز: بسمله، حمدله ... و اصحابه امناءالله مسألة اختلف الاصحاب فی حکم متاع البیت اذا تنازع الزوجان فیه أو و رثتهما أو أحدهما مع ورثة الآخر

انجام: هذا ما اقتضاه الحال فی تحقیق هذه المسئلة مع اعترافی بقلة البضاعة و نذر الاستطاعة و الملتمس من الناظرین ان تلحظوه بعین الرأفة و لحظ الاصطلاح لابنظر العناد و اللجاج و الکفاح.

چاپ: در آخر«الغنائم» به چاپ رسیده است؛ دارالخلافه طهران، سنگی، بی ناشر، ۱۳۱۹ق، رحلی، ۶ص(جوامع الرسائل: صص ۷۴۱-۷۴۶)

[الذریعة ۱۵۶/۱۱؛ دنا ۳۳۰/۳ (۱۵ نسخه)]

۱. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۴۱۱/۹عکسی

آغاز و انجام: برابر

نسخه اصل: گویا در نزد ورثه میرزا ابوطالب قمی است؛ خط: نستعلیق شکسته، کاتب = مؤلف، تا: ۲ ربیع الاول ۱۱۹۷ق، جا: قم؛ مصحح به‌وسیله مؤلف در متن و حاشیه، خط خوردگی دارد، محشی از مؤلف؛ مهر وقف مرحوم میرزا ابوطالب قمی؛ ۴ص (۲۸-۳۱) [عکسی ف: ۴ - ۲۲۲]

۲. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۷۶۶۷/۱۱

آغاز: برابر؛ **و انجام:** و المسألة من المشکلات فلا یترک الاحتیاط

خط: نسخ و نستعلیق، کا: محمد علی رضوی، تا: قرن ۱۳؛ کاغذ:

شکری آهار مهره، جلد: تیماج ماشی، ۹ص، اندازه: ۱۴×۲۱سم [ف: ۲۱/۱ - ۶۶۴]

۳. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۲۱۵۸/۷

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ ۸گ (۷۲پ - ۷۹ر) [ف: ۵ - ۴۳۹]

۴. تهران؛ مروی؛ شماره نسخه:۶۶۹/۷

بی‌کا، تا: ۱۲۱۴ق، جا: مشهد؛ قطع: خشتی [ف: - ۲۹۱]

۵. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۰۲۰/۸

آغاز و انجام: برابر

کا: محمد حسین بن محمد مهدی همدانی، تا: ۱۲۲۶ق؛ ۷گ (۱۲۲پ-۱۲۸ر) [ف: ۵ - ۱۸۰۲]

۶. آران کاشان؛ محمد هلال؛ شماره نسخه:۳۷/۱۱

آغاز و انجام: برابر

کامل؛ خط: نسخ، کا: ابوطالب بن محمدحسن آرانی کاشانی، تا: با تاریخ ۱۲۲۸ق؛ مهر: «عبده غلامرضا بن محمدعلی» (بیضی)؛ جلد: گالینگور قرمز با عطف تیماج سرخ، ۶گ، ۲۲ سطر، اندازه: ۱۶×۲۲سم [ف مخ: - ۷۰]

قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۲۶۲/۱۱

نسخه اصلی: همان نسخه بالا [عکسی ف: ۱ - ۳۰۵]

۷. مشهد؛ الهیات؛ شماره نسخه:۲۲۵۳۹/۴

آغاز: برابر

در فهرست ناشناس آمده؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۲۴۵ق؛ جلد: تیماج عنابی، ۱۷ سطر (۹×۱۵/۵)، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۳ - ۷۳۳]

۸. کاشان؛ جعفری؛ شماره نسخه:۷۶/۵

آغاز: و انجام: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۲۴۹ق؛ جلد: تیماج قهوه‌ای با عطف گالینگور، ۴گ، ۲۵ سطر، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف مخ]

۹. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۹۲۴۸/۵

آغاز: برابر؛ **انجام:** تیمناً و حوسباً حساباً یسیرا فی ثانی اول الربیعین ...

خط: نسخ، کا: عبدالوهاب تربتی، تا: ۱۲۵۳ق؛ کاغذ: شکری فرنگی، جلد: تیماج مشکی، ۲۱سطر، اندازه: ۱۶×۲۱سم [ف: ۲۰ - ۲۰۹]

۱۰. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۶۷۴۵/۲-۳۴/۱۱۵

آغاز: برابر؛ **انجام:** فلا تترک الاحتیاط هذا ما اقتضاه الحال فی تحقیق هذه المسألة مع اعترافی بقلة البضاعة ونذر الاستطاعة ... تمت الرسالة

خط: نسخ، کا: علی رضا بن ازهیر قمی، تا: ۱۲۶۱ق، حسب الامر محمد صادق مجتهد؛ مصحح؛ جلد: تیماج مشکی، ۶گ، ۲۰ سطر، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۲ - ۱۰۴۶]

۱۱. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۴۲۹۰

آغاز: برابر؛ **انجام:** و المسألة من المشکلات فلا یترک الاحتیاط

خط: نستعلیق، کا: محمود بن نظر علی، تا: ۱۳۱۹ق؛ اهدایی: رهبری، خرداد ۱۳۷۳؛ کاغذ: نخودی، جلد: تیماج مشکی، ۸ص، ۲۷ سطر، اندازه: ۱۴/۵×۲۰/۵سم [اهدائی رهبر: ۳ - ۱۵۸]

۱۲. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۹۳۰۵/۱۰

خط: نسخ، بی‌کا، تا: از عصر مؤلف؛ جلد: تیماج مشکی، ۶گ (۱۱۰ر-۱۱۵پ)، ۲۱ سطر، اندازه: ۱۵×۲۰سم [ف: ۲۴ - ۱۰۰]

۱۳. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۹۲۹۰/۱۰

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا: محمد حسن پودئی سمیری، تا: از عصر مؤلف؛ جلد: تیماج مشکی، ۶گ (۱۱۷ر-۱۲۲پ)، ۲۱ سطر، اندازه: ۱۵×۲۱/۵سم [ف: ۲۴ - ۷۸]

۱۴. قزوین؛ امام صادق؛ شماره نسخه:۵۰۴/۴

آغاز: برابر؛ **انجام:** ویظهر الثمرة علی المشهور فیما یصلح لهما فلا یعبد تقدیمها بناء علی اعتبار الید مطلقا والمسئلة من المشکلات فلا یترک الاحتیاط هذا ما اقتضاه المال فی تحقیق هذه المسئلة مع اعترافی بقلة البضاعة.

بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: تیماج سیاه، ۵گ [ف: ۱ - ۳۹۸]

۱۵. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:ض۱۹۹۹۸

تذکر: شماره بازیابی اصلاح شد؛ بی‌کا، بی‌تا؛ قطع: خشتی [اهدائی ف: - ۲۶۱]

● تنازع الزوجین فی متاع البیت / فقه / عربی

tanāzu‘-uz zawjayn fī matā‘-il bayt

تاریخ تألیف: ۲۳ محرم ۹۶۴ق

اگر زن و شوهری در اثاث خانه اختلاف داشته باشند و هر کدام ادعا کند که از آن اوست، اثاث از آن کدام یک خواهد بود. این رساله این مسئله را به طور استدلال بحث می‌کند. شاید این رساله تألیف کاتب آن سید حسین بن الحسن حسینی باشد که در ۲۳ محرم ۹۶۴ آن را نوشته است.

[دنا ۳۳۰/۳]

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۲۷۸۵/۳

آغاز: الحمدلله الهادی الی صوب الصواب المنقذ من شرک الشک و الارتیاب و الصلاة علی أفضل من أوتی الحکمة و فصل الخطاب.؛ **انجام:** فان فیه من غرر التصرفات مایشتد به العنایة، و الحمدلله وحده و صلی الله علی خیر خلقه محمد و آله.

خط: نسخ، کاتب = مؤلف، تا: ۲۳ محرم ۹۶۴ق؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۶گ (۸۴پ-۸۹ر)، اندازه: ۱۳×۱۸/۵سم [ف: ۷ - ۳۴۸]

● التنازع (مسألة من) = حذف الفاعل فی باب التنازع / نحو / عربی

at-tanāzu‘ (mas’alat-un min) = ḥaḏf-ul fā‘il fī bāb-it tanāzu‘

بحرانی، سلیمان بن عبدالله، ۱۰۷۵؟ - ۱۱۲۱ قمری

bahrānī, soleymān ebn-e ‘abd-ol-lāh (1665 - 1710)

در باره مسئله‌ای نحوی در مثال «ماضرب و اکرم الا أنا» بحث شده و این‌که تقدیر استثناء پس از ماضرب لازم است یا نه.
[دنا ۳/۳۳۰]

قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۱۹۴/۱۴ و عکسی ۷۱۳/۱۴

آغاز: مسالة اطبق النحویون علی حذف الفاعل فی نحو ما ضرب و اکرم الا انا و قالوا ان الاصل ما ضرب الا انا و الا اکرم الا انا؛ **انجام:** و الحق ان المثال المذکور من قبیل تشریک العاملین کما حققناه.

خط: نسخ، کا: محمود بن عبدالسلام المفتی بحرانی، تا: ۱۱۰۸ق؛ جلد: تیماج قرمز، ۳گ (۶۵پ-۶۷ر)، ۱۸ سطر، اندازه: ۱۱×۱۶سم [ف: ۱ - ۲۷۸] و [عکسی ف: ۲ - ۳۷۰]

← تناسب تألیفی > تألیفیه

● **تناسب جسمانیات و مجردات** / کلام و اعتقادات / فارسی

tanāsob-e jesmānīyyāt va mojarradāt

در این رساله مسائلی از قبیل معراج جسمانی و حشر و نشر قیامت و جبر و تفویض مطرح شده و مدار بحث بر سر تناسب جسم و روح است. گاهی بر شیخیه طعنه می‌زند.
[دنا ۳/۳۳۱]

مشهد؛ شیخ علی حیدر؛ شماره نسخه:۱۰۴۲/۵

آغاز: الحمدلله ... بدانکه از برای خداوند سه عالم است باعتباری؛ **انجام:** در درجه او سرد و تر است و در درجه سیم سرد و خشک است

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ ۱۱گ (۱۳۷ر-۱۴۷پ)، اندازه: ۱۷×۲۱سم [مؤید: ۳ - ۵۴]

● **التناسب و التألیف (القول فی)** / منطق / عربی

at-tanāsub wa-t ta'līf (al-qawl fī)

فارابی، محمد بن محمد، ۲۶۰؟ - ۳۳۹ قمری

fārābī, mohammad ebn-e mohammad (875 - 951)

آغاز: قول المعلم الثانی ابو نصر الفارابی، قدس الله نفسه: انه لما کان للنفس نظام متناسب، و ان لم یکن من طریق الکم، قد علم ذلک من عظیم میلها فی جمیع المحسوسات الی المرکتبا المناسبة دون البسائط

انجام: الشعر کلام مؤلف مخیل محصور فی ایقاع متفق دی جمل متساویة الایقاع متکررة متشابهة حروف الخواتیم. تم القول للمعلم الثانی

چاپ: به تحقیق دانش پژوه در المنطقیات للفارابی، جلد ۱ (قم، کتابخانه آیة الله مرعشی: ۱۴۰۸ق)
[دنا ۳/۳۳۱]

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۲۷۴/۵-ف

نسخه اصل: اسماعیل صائب ش ۴۶۰۵؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۶۹۶ق؛ ۱۹ سطر [فیلمها ف: ۱ - ۴۴۹]

← التناسخ > ابطال التناسخ

● **تناسخ = سخن اهل تناسخ** / عرفان و تصوف / فارسی

tanāsox = soxan-e ahl-e tanāsox

نسفی، عزیزالدین بن محمد، ق۷ قمری

nasafī, 'azīz-od-dīn ebn-e mohammad (- 13c)

دو تحریر از این رساله در کتابخانه دائرة المعارف بزرگ اسلامی هست، یکی مبوب و یا سربندهای فصل بسیار نزدیک به نسخه چاپی و تحریر دوم نامبوب و گزیده‌مانند است. در پنج «فصل» با این عناوین: ۱. بیان صراط؛ ۲. بیان عروج؛ ۳. بیان قیامت؛ ۴. بیان ادوار؛ ۵. بیان نسخ و مسخ.

آغاز: بسمله، حمدله، عاقبه صلات. اما بعد، چنین گوید اضعف ضعفا و خادم فقرا ... بدان که منزل پنجم تناسخ است و طریق تناسخ طریق قدیم است. چندین هزار سال است که در میان خلق است و بیشتر اهل عالم بر طریق تناسخ بوده اند و هستند ...

انجام: جمله را با خود به شیب برد «یوم نحشر المتقین الی الرحمن وفداً و نسوق المجرمین الی جهنم ورداً»، تمام شد منزل پنجم.

چاپ: در کتاب الانسان الکامل، به تصحیح ماریژان موله (تهران، طهوری: ۱۳۷۹ (چاپ پنجم))

[دنا ۳/۳۳۱؛ نسخه‌های منزوی ۲/۱۰۹۹؛ فهرستواره منزوی ۱۱۲/۶ و ۲۲۹/۹]

۱. تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه:۵۳۸/۴

آغاز: بسمله، حمدله، عاقبه صلات. بدان که منزل سیم تناسخ است و طریق تناسخ طریق قدیم است. چندین هزار سال است که در میان خلق است؛ **انجام:** و بازگشت به وی خواهد بود. معنی شفاعت این است ...

خط: نسخ و نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ گزیده‌مانند و نامبوب؛ ۸گ (۱۹ر-۲۶ر) [ف: ۱ - ۶۴]

۲. تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه:۵۳۳/۵

خط: نستعلیق تحریری، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ با سربندهای فصل، بی‌شماره؛ ۵گ (۵۸ر-۶۲ر) [ف: ۱ - ۶۴]

۳. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۴۰۵/۱۷

آغاز: برابر؛ **انجام:** ورد گرمی بسردی و سردی بگرمی ورد مکر بمکر ورد لشگر بلشگر توان کرد. تمت الرسالة

خط: تعلیق، کا: احمد بن عبدالعلی بیک بیوک ابادی همدانی، تا: زمستان۱۲۸۳ق؛ ۷گ (۱۲۹ر-۱۳۵ر) [ف: ۳ - ۴۴۶]

● **التناسخ** / کلام و اعتقادات / عربی

at-tanāsux

[دنا ۳۳۱/۳]

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۴۴۷۱/۳

آغاز: باب ابطال التناسخ - ن - تميم القرى عن ابيه عن احمد بن على الانصارى عن الحسن بن الجهم قال قال المامون ... يا ابا الحسن ما تقول فى القائلين بالتناسخ؛ **انجام:** و يتعلق و يتصرف فيه و بتسلط عليه فليثبت. بحار الانوار.

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ ۱ص (۷۵پ)، ۲۶ سطر، اندازه: ۱۹×۳۱سم [ف: ۱۲ - ۱۴۴]

● **تنافی الاخبار** / اصول فقه / عربی

tanāfi-l axbār

در رفع تنافی میان اخباری که از اهل بیت عصمت و طهارت علیهم السلام وارد شده است.

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۰۹۳۲/۳

خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۲۵ ذیقعده ۱۲۳۲ق؛ قطع: جیبی [میراث شهاب: س۹ش۲ - ۳۹]

← التناقض ≻ اثبات التناقض
← تناقض ≻ حل تناقض

● **تناقضات پیمان و پرچم** / حکومت و سیاست / فارسی

tanāqozāt-e peymān va parčam

توحیدی، محمد، ق۱۴ قمری

towhīdī, mohammad (- 20c)

تاریخ تألیف: ۱۳۲۳ش

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۴۷۵۲/۱۰-۴۷۵۴-ف

بی‌کا، بی‌تا [فیلمها ف: ۳ - ۱۰۲]

● **تناقضات (رساله در استدعای رفع بعض)** / فارسی

tanāqozāt (r. dar ested‘ā-ye raf‘-e ba‘z-e)

رفسنجانی، محمد علی بن زین العابدین، ق۱۳ قمری

rafsanjānī, mohammad ‘alī ebn-e zeyn-ol-‘ābedīn (- 19c)

یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه:۳۸۶۳/۱

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج مشکی، ۶۳ص (۱-۶۳)، ابعاد متن: ۶×۱۲/۵، اندازه: ۱۱×۱۷/۵سم [ف: ۵ - ۱۸۲۵]

● **تناقض‌گوییها و دروغ‌پردازیهای احمد کسروی** / تاریخ ایران / فارسی

tanāqozgūyī-hā va dorūq-pardāzī-hā-ye ahmad-e kasravī

توحیدی، محمد، ق۱۴ قمری

towhīdī, mohammad (- 20c)

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۴۷۵۲/۹-۴۷۵۴-ف

بی‌کا، بی‌تا [فیلمها ف: ۳ - ۱۰۲]

● **تناهی الابعاد** / فلسفه / عربی

tanāhi-l ab‘ād

[دنا ۳۳۱/۳]

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۴۹۴۲/۳۸

آغاز: ذکر شارح کتاب الالواح فی بیان تناهی الابعاد و ایضاً لو کان الامر کذالک و کانت الابعاد غیر متناهیة؛ **انجام:** و هذا لو تم لکان کافیاً فی تناهی الابعاد و تحدد الجهات ایضاً الا ان لنافیه نظرا دقیقاً له جواب کذالک

خط: شکسته نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ کاغذ: سپاهانی، ۱ص (۱۳۹ر)، اندازه: ۱۴×۲۴سم [ف: ۱۴ - ۱۸۸]

● **تناهی الابعاد الجسمانية** / فلسفه، ریاضیات / عربی

tanāhi-l ab‘ād-il jismānīya

سالار، علی بن فضل الله، ق۶ قمری

sālār, ‘alī ebn-e fazl-ol-lāh (- 12c)

[دنا ۳۳۱/۳]

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۲۷۴/۳-ف

نسخه اصل: اسماعیل صائب ش ۴۶۰۵؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۶۹۶ق؛ ۱۹ سطر [فیلمها ف: ۱ - ۴۴۸]

● **تناهی الابعاد (رسالة) = توافق برهان تناهی الابعاد (رسالة)** / فلسفه / عربی

tanāhi-l ab‘ād (r.) = tawāfuq-u burhān-i tanāhi-l ab‘ād (r.)

میرزا بابا شیرازی، ابوالقاسم بن عبد النبی، ۱۲۱۲؟ - ۱۲۸۶ قمری

mīrzā bābā šīrāzī, ab-ol-qāsem ebn-e ‘abd-on-nabī (1798 - 1870)

رساله‌ای است در مسئله توافق برهان تناهی ابعاد و عدم تناهی عوالم جسمانی.

آغاز: بسمله، الحمدلله و سلام علی عباده الذین اصطفی محمد و آله اولی الولایة و الاصطفاء، اما بعد اعلم ایها الولد الحسیب ...

۱. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۸۳۷۷

آغاز: برابر؛ **انجام:** فی عیشهم السلیم فی دارالدنیا و دارالنعیم

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۴؛ واقف: رضا نائینی، مرداد ۱۳۱۱؛ کاغذ: حنایی، جلد: مقوا، ۲۹گ، ۱۷ سطر [رایانه]

۲. اراک؛ دهگان؛ شماره نسخه:۱۲۷/۴

آغاز: برابر؛ **انجام:** ذلک بل البرهان فی عدم تناهی الابعاد و ان تم فتم المطلوب و الا فلا تمت الایرادات والاسؤلة.

خط: نسخ و نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۳۴۰ق؛ کاغذ: کرم، جلد: کرم، ۵۰گ (۳۸ر-۸۷ر)، اندازه: ۱۳×۲۱سم [ف: ۱ - ۱۴۰]

← تناهی الاجسام ≻ علة قیام الارض فی حیزها

● تناهی اجسام / فلسفه / فارسی

tanāhī-ye ajsām

بابا افضل کاشانی، محمد بن حسین، - ۶۶۷ ؟ قمری

bābā afzal-e kāšānī, mohammad ebn-e hoseyn (- 1269)

فایده‌ای در این‌که هر جسمی نهایتی دارد و کل عالم نیز که جسم است متناهی است.

آغاز: بباید دانست که کنار و نهایت هر چیز آنست که جدائی افکند میان آن چیز و آنچه جز ازو بود

انجام: چنانکه روشن شده است بر علماء و مردم و بگفته و بنموده. تمام شد سخن در بیان [تناهی اجسام] بفضل باری تعالی و هدایتش، و بالله التوفیق فی ای حال کان.

چاپ: مصنفات افضل الدین محمد مرقی کاشانی، به تصحیح مجتبی مینوی و یحیی مهدوی (تهران، خوارزمی: ۱۳۶۶ (چاپ دوم)) (صص ۶۳۱-۶۲۷)

[دنا ۳۳۱/۳؛ فهرستواره منزوی ۸۸/۶]

۱. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۳۴۵۶/۹

آغاز و انجام: برابر

بی‌کا، تا: قرن ۱۰؛ کاغذ: سمرقندی نباتی رنگ، جلد: مقوایی آبی، ۶ص (۱۸۹-۱۹۴)، اندازه: ۱۳×۲۳سم [ف: ۱۰ - ۱۳۸۸]

۲. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۳۹۸۲/۱۴

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ کاغذ: اصفهان شکری آهار مهره، جلد: تیماج قرمز، ۷ص (۳۱۱-۳۱۷)، ۱۶ سطر، اندازه: ۱۰×۱۹سم [ف: ۱۰ - ۲۱۴۷]

۳. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۴۹۴۲/۶

آغاز و انجام: برابر

خط: شکسته نستعلیق چلیپا، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج کبود، ۲گ (۲۳پ-۲۴ر)، اندازه: ۱۴×۲۴سم [ف: ۱۴ - ۱۷۴]

۴. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۲۴۴۲

آغاز: برابر؛ **انجام:** تمام همچنین در این میان بمنه و جوده و کرمه.

خط: شکسته نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۲۷۳ق؛ ضمیمه نسخه ش ۶۲۴۳ [رایانه]

۵. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۶۲۳/۸

بی‌کا، بی‌تا؛ ۱۲ سطر، اندازه: ۱۴/۵×۲۲سم [ف: ۲ - ۳۸۳]

۶. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۴۳۱/۸

آغاز و انجام: برابر

بی‌کا، بی‌تا؛ در گ ۱۳۲ب-۱۳۵ب. [ف: ۳ - ۳۲۹]

۷. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۰/۹۰/۳ طباطبائی

بی‌کا، بی‌تا؛ ۳ص (۱۵۵-۱۵۷) [ف: ۲۲ - ۱۸]

● تناهی جرم العالم = ایضاح تناهی جرم العالم / فلسفه / عربی

tanāhī jirm-il ‘ālam = īḍāḥ-u tanāhī jirm-il ‘ālam

کندی، یعقوب بن اسحاق، ۱۸۵؟ - ۲۵۲ ؟ قمری

kendī, ya‘qūb ebn-e eshāq (802 - 867)

چاپ: در رسائل الکندی الفلسفیة، جلد اول (قاهره، دارالفکر العربی: ۱۳۶۹ق)، به تصحیح محمد عبدالهادی ابوریده

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۴۳۷/۳۸-ف

نسخه اصل: ایاصوفیا ش ۴۸۳۲. رسالة الی احمد بن محمد الخراسانی فی ایضاح تناهی جرم العالم؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۷؛ ۲گ (۱۶۱-۱۶۲) [فیلمها ف: ۱ - ۴۷۰]

● التناهی فی الابعاد / فلسفه / عربی

at-tanāhī fi-l ab‘ād

نصیرالدین طوسی، محمد بن محمد، ۵۹۷ - ۶۷۲ قمری

nasīr-od-dīn-e tūsī, mohammad ebn-e mohammad (1201 - 1274)

در نقض کلام ابی البرکات، در پایان آن از حسام الدین علی سالار یاد شده است.

[دنا ۳۳۱/۳]

۱. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۲۲۷/۲۵-ف

نسخه اصل: روان کوشکو، ش ۲۰۴۲؛ کا: عبدالرحمن بن علی بن مؤید، تا: ربیع الاول و الثانی ۸۸۸ق، جا: شیراز [فیلمها ف: ۱ - ۴۳۷]

۲. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۵۹۰۶/۸

بی‌کا، تا: ۱۰۶۷ق؛ جلد: میشن مشکی، ۱ص (۱۴پ)، ۳۳ سطر [ف: ۹ - ۱۰۰]

← التناهی و اللاتناهی ≻ الحکومة فی حجج المثبتین للماضی مبدأ زمانیاً

● **التنباک (رسالة فی)** / فقه / عربی

at-tanbāk (r.-un fī)

عمودی، احمد بن عبدالرحیم، ق۱۱ قمری

ʻamūdī , ahmad-e bn-e ʻabd-or-rahīm (- 17c)

رساله مختصری در حکم تنباکو است که مؤلف در پاسخ سؤالی نوشته و در آن اقوال برخی علما و ابوحنیفه و امام شافعی را ذکر نموده است.

مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۸۵۷۱

آغاز: بسمله. الحمدلله وحده و صلی الله علی سیدنا ... سألت رحمک الله تعالی عن حکم تناول؛ **انجام:** و قد ستر و البیان بالطغیان عاملهم الله تعالی بعدله و الله تعالی اعلم قال الفقیر ... و صلی الله علی سیدنا محمد و آله و صحبه و سلم تسلیما کثیرا

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ از روی نسخه‌ای که از نسخه اصل استنساخ شده نوشته است؛ اهدایی: رهبری، تیر ۱۳۸۱؛ جلد: تیماج، ۲گ، ۲۱ سطر، اندازه: ۱۵×۲۰سم [اهدائی رهبر: ۳ - ۱۵۹]

← تنباکو ⪢ تحریم تنباکو

← تنباکو ⪢ حساب توتون و تنباکو

← تنباکو ⪢ وصف تنباکو

← تنباکو ⪢ حرمة التنباک و القهوة

← تنباکو ⪢ تلگرافات تحریم تنباکو

← تنباکو ⪢ رفع الالتباک فی حکم تعاطی شجرة التنباک و حکم مائها

← تنباکو ⪢ دو تلگراف در قضیه تنباکو

● **تنباکو (رساله)** / متفرقه / فارسی

tanbākū (r.)

ذوالشرفین، محمد ابراهیم، ق۱۱ قمری

zo-š-šarafayn, mohammad ebrāhīm (- 17c)

اهدا به: شاه صفی (۱۰۳۸-۱۰۵۲ق)

در یک «مقدمه» در بیان تعریف و وجه تسمیه تنباکو و پنج «فصل»: اقسام آن، موجبات آن، مستحبات آن، مکروهات آن، و خاتمه در محرمات آن. در دیباچه یاد شده از منع خوردن شراب و امر به کشیدن تنباکو از طرف شاه صفی و تاریخ جلوس او در ۱۰۳۸ (انه ظل الله، ظل حق) و نوشتن این رساله در هنگام همین نهی و امر به نام «رساله در بیان تعریف تنباکو و اقسامش و موجباتش و واجباتش و مستحباتش و مکروهاتش و محرماتش» شعر خود او و شاعری ملک نام در آن هست.

[دنا ۳۳۱/۳؛ فهرستواره منزوی ۳۸۰۹/۵]

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۴۵۱۹/۲

آغاز: بسمله. و به ثقتی. حمد بی حد و ثنای بی عد معبودی را سزد که فهم صاحب خردان بکنه کمالش نرسد؛ **انجام:** و بی تابانه بعرض حال و اظهار ما فی البال می‌پردازد.

خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج قهوه‌ای، ۱۷گ (۲۲۷-۲۴۳)، ۱۸ سطر (۸×۱۴)، اندازه: ۱۲×۱۸سم [ف: ۱۳ - ۳۴۷۰]

● **تنباکو (رساله‌ای درباره)** / کشاورزی / فارسی

tanbākū (r.-ī darbāre-ye)

ماچینی، حسام الدین، ق۱۱ قمری

māčīnī, hesām-od-dīn (- 17c)

در یک «مقدمه» و دو «مقاله» و یک «خاتمه»: مقدمه در بیان سبب استعمال تنباکو؛ مقاله ۱. بیان یکی از هزار منافع تنباکو؛ مقاله ۲. بیان مضار تنباکو؛ خاتمه در آثار تنباکو که به من ظاهر شده است.

[الذریعة ۴۳۶/۴؛ دنا ۳۳۲/۳]

۱. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۶۶۵۳/۴

خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ بین این رساله و رساله پنجم مجموعه صورت چند انشاء از شاه طهماسب به خواجه امیر بیک و رقعه ملا لطفعلی گیلانی به هند و نامه میرزا یحیی به میرزا محمد طاهر و چندین رقعه دیگر بدون عنوان دیده می‌شود؛ جلد: تیماج مشکی، ۵گ (۸۹ر-۹۳پ)، اندازه: ۱۳×۲۰/۵سم [ف: ۲۰ - ۱۸۱]

۲. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۵۴۴۵/۴۲

آغاز: بهر دفع غم تو تنباکو بکش ×× گلرخی پیدا بکن و با او بکش. بسمله. الحمدلله الحامد بمجد حمده الاولی الماجد مجده الازلی ... اما بعد چون تنباکو در این جزو از زمان از پرده خفا بعرصه استشهاد جلوه گر گردیده؛ **انجام:** اما مخفی نماند که آنچه از منافع و مضار در این مختصر تحریر افتاد موقوف بموافقت طبیعتست که خود درک کند. و الله اعلم.

خط: نستعلیق، کا: محمد شاه قاضی، بی‌تا؛ کاتب می‌نویسد که آن را از جنگ ملا سروری که به خط ملای مذکور بود استنساخ کرده است. سپس می‌نویسد: ملا سروری به خط خود در جنگ خود نوشته است: «به عرض مطالعه کننده میرساند که در بندر سورت در حین توجه بزیارت حرمین، حدیقه خط قدیم که چهارصد و سی سال بود که نوشته بود و بر پشت آن مهر پادشاه دین پناه نظام شاه بود و نقش مهر این عبارت بود: قال النبی صلی الله علیه و آله و سلم علی خیر البشر. من انی فقد کفر، المعتصم بنص من کنت مولاه فعلی مولاه عبده نظام شاه، و نقش نگین پادشاه مغفور محمد قلی قطبشاه این بود: علی ولی شد بلطف آله - پناه محمد قلی قطب شاه»؛ مجدول؛ جلد: میشن تریاکی، ۴گ (۴۱ر-۴۴ر)، ۲۵ سطر، اندازه: ۱۴/۸×۲۶/۱سم [ف: ۸ - ۳۸۶]

● **تنبلی در کودکان** / اخلاق / فارسی

tanbalī dar kūdakān

فریدون بیک

fereydūn beyk

رساله کوتاهی است در خصوص تنبلی کودکان در آن به عوامل تنبلی و عوارض آن اشاره شده، این رساله از «روزنامه اختر» نقل شده و نخست به زبان روسی بوده، سپس به ترکی ترجمه شده، و سرانجام برای چاپ در روزنامه اختر به فارسی برگردانده شده است.

[دنا ۳۳۲/۳]

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۳۳۷۱/۱

آغاز: هر گاه از مردم بپرسیم که آیا در میان اطفال بالفطره تنبلها پیدا می‌شود، بدون هیچ شک و شبه در پاسخ خواهند گفت البته؛ **انجام:** لهذا می‌توان گفت هر گاه تنبلی باشد، در میان بزرگان است نه اطفال چنانکه آتش سرد و یخ گرم نتواند شد همچنان طفل نیز تنبل نمی شود زیرا که در آب و گل آنان تنبلی از گران جانی موجود نیست.

خط: شکسته نستعلیق، کا: یزدان بخش بن آزاده بخت بن سلطان سلیم بن فتحعلی شاه،تا:ربیع الثانی۱۳۱۳ق؛مصحح؛ کاغذ: فرنگی، ۸گ (۱ر- ۸پ)، ۱۷ سطر، اندازه: ۸/۵×۱۶سم [ف: ۳۳ - ۶۴۲]

← تنبیة ذوی الهمم ﴿ شرح الحکم العطائیة

● **تنبیه** / اخلاق / فارسی

tanbīh

نویسنده که خود را «فقیر حقیر کم بضاعت» معرفی می‌کند می‌گوید از جوانی به مسائل اخلاقی توجه داشتم و کتب بزرگان اخلاق به‌خصوص خواجه نصیر الدین طوسی را مطالعه بسیار کردم و بعد بر آن شدم که کتابی کوچک در اخلاق بپردازم تا هم خواست غالب متقاضیان در این باب را فراهم آورم و هم رساله‌ای باشد برای فرزندم ابوالفضل پس این رساله اخلاق را در دو «باب» پرداختم که خود ابواب نیز به فصولی تقسیم می‌شوند: باب اول: در شناختن حقوق والدین و تدبیر اهل و اولاد و متعلقان حاوی چند «فصل» و یک «خاتمه»؛ باب دوم: در فضیلت محبت و کیفیت معاشرت با اصناف مردم در دو «فصل».

[دنا ۳۳۲/۳]

تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۹۵۵/۲

آغاز: بسمله و به نستعین، سپاس بی قیاس حضرت معبودی را جل جلاله؛ **انجام:** و یطلب الاتوفیق من الواحد الصمد انه الواهب اللطیف المجیب الاحد و صلی الله علی محمد و آله اجمعین برحمتک یا ارحم الراحمین.

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: محتملاً قرن ۱۱؛ کاغذ: فرنگی، جلد: مقوایی تیماج تریاکی، ۱۲ص (۲۵-۳۶)، ۲۱سطرکامل (۸×۱۶)، اندازه: ۱۱/۵×۱۹سم [ف: ۶ - ۷۰۴]

● **تنبیهات** / اصول فقه / فارسی

tanbīhāt

بسمل شیرازی، علی اکبر بن علی، ۱۱۸۷-۱۲۶۳ قمری

besmel-e šīrāzī, ʻalī akbar ebn-e ʻalī (1774 - 1847)

تاریخ تألیف: رمضان ۱۲۵۷ق

در قواعد مختصر اصولی طبق نظریات خود مؤلف و بدون نقل اقوال و ذکر دلایل، به‌جهت فرزندش میرزا علی در شب‌های ماه مبارک رمضان ۱۲۵۷ از شب ۲ تا ۱۸ آن ماه تألیف نموده است. این کتاب در یک «مقدمه» و پنج «باب» است که مشتمل بر ده «مقصد» و هشتاد «تنبیه»: مقدمه: در تعریف اصول فقه و موضوع و غایت آن؛ باب ۱. مباحث الفاظ؛ ۲. ادله شرعیه؛ ۳. نسخ؛ ۴. ادله عقلیه؛ ۵. اجتهاد و تقلید.

آغاز: الحمدلله رب العالمین ... أمابعد چنین گوید أقل طلاب ... که این کلمه ایست چند در معرفت اصول فقه که در کمال اجمال و اختصار در شبهای ...

انجام: و توانند نان جوی از مزارع خود تحصیل و به تحصیل علوم و نشر مسائل مشغول گردند و نعم ما قال: من این دلق ملمع را بخواهم سوختن روزی ...

[دنا ۳۳۲/۳]

۱. شیراز؛ شاهچراغ؛ شماره نسخه:۵۶۸

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کاتب = مؤلف، بی‌تا؛ جا: شیراز؛ کاغذ: سفید، جلد: تیماج مشکی، ۷۳گ، ۱۱ سطر (۵/۵×۹)، اندازه: ۱۰/۵×۱۵/۵سم [ف: ۲ - ۲۱]

۲. شیراز؛ ملی؛ شماره نسخه:۴۵-ر/۲/۴۶۴

آغاز و انجام: برابر؛ من این دلق ملمع را بخواهم سوختن روزی ×× که پیر می‌فروشانش بجامی می‌نمیگیرد

بی‌کا، تا: جمادی الاول ۱۲۵۹ق، جا: شیراز؛ ۵۳ص، ۱۴ سطر [ف: ۲ - ۵۵]

۳. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۴۳۲۰

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ مصحح؛ کاغذ: فرنگی آهار مهره، جلد: چرم مشکی، ۶۹گ، ۱۲ سطر (۵/۵×۱۰)، اندازه: ۱۰/۵×۱۵/۵سم [ف: ۳۶ - ۱۸۰]

۴. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۳۳۱۰

آغاز: برابر؛ **انجام:** من این دلق ملمع را نخواهم سوختن روزی ×× که پیر می‌فروشانش بجامی بر نمی گیرد

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: تیماج قرمز، ۶۹گ، ۱۲ سطر، اندازه: ۱۱×۱۵سم [ف: ۹ - ۹۱]

● **التنبیهات**/ عربی
at-tanbīhāt

بجنورد؛ شمس، بهروز؛ شماره نسخه:بدون شماره
کا: محمد باقر خدای وردی، تا: قرن ۱۱؛ جا: مشهد، مدرسه فاضلیه؛ ساکن مدرسه فاضلیه مشهد [میراث اسلامی: ۵ - ۶۲۶]

● **التنبیهات** / فقه / عربی
at-tanbīhāt
در بیان شناخت عبادات، عقود و ایقاعات، احکام واجبه و مستحبه و بیان مختصری از اسرار وضع عبادات، با استشهاد به آیات و روایات، این کتاب غیر از «التنبیهات العلیه» مرحوم شهید ثانی است. عناوین کتاب «تنبیه- تنبیه» می‌باشد.

قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۳۸۱۰
آغاز: الحمدلله الذی له فی کل شیء شاهد بانه اله حکیم واحد کل شی بحمده مسبح و بانه القدیم القادر مصرح؛ **انجام:** هذا ما وعدنا به من تفسیر السور المذکورة فی اول الکتاب و الله المعین و الیه المرجع و المآب.
خط: نسخ، کا: حسین بن محمد بن علی بن محمد بن احمد حسینی، تا: ۱۷ صفر ۱۰۱۴ق؛ مصحح، با امضای بلاغ؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۱۶۲گ، ۱۳ سطر، اندازه: ۱۳×۱۸/۵سم [محدث ارموی مخ: ۱ - ۴۴۶]

● **تنبیهات** = **فتوت نامه** = **رساله عرفانی** / عرفان و تصوف / فارسی
tanbīhāt = fotovvat-nāme = r.-ye ‘erfānī
ناشناخته. در مجموعه رساله‌های عزیزالدین نسفی. با سربندهای «تنبیه، ای اخی و ای عزیز». نسخه تا تنبیه ۳۲ را دارد: ۱. [آغاز افتاده]؛ ۲. ای اخی از عرفان بویی به مشامت نرسیده؛ ۳. ای اخی ندانم که چه فهم کردی؛ ۴. ای اخی بدان که محبت دنیا شخص را از مراد دور سازد؛ ۵. ای اخی یک لحظه گوش محبت پیش آر تا بدانی؛ ... ۱۰. ربنا لا تزغ قلوبنا ... و ما علمناه الشعر و ما ینبغی له؛ ... ۱۵. هر که غنی گردد؛ ... ۲۰. می‌خواهم که دل تو نگاه دارم که از اهل فتوت گردی؛ ... ۲۵. نمی‌دانم که تو بت‌پرستی یا خودپرست؛ ... ۳۰. اگر عارفی و ترا آرزو از دل سر بر زده است که از عرفان بهره یابی ...
مؤلف تنها از متقدمان یاد می‌کند: جنید، ابو سعید ابوالخیر، بسطامی، شبلی ... عطار، ابن عربی و از کسانی متأخرتر از اینان نام نبرده است.

تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه:۵۳۳/۱
آغاز: همانا که تو می‌گویی و چنان می‌پنداری که چنین است، و لیکن من طاقت رنج ندارم؛ **انجام:** دانستم که این از آن لقمه صورت بسته است. تنبیه ۳۲. ای اخی ...
خط: نستعلیق تحریری، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ ۵۰گ (۱ر-۵۰پ) [ف: ۱ - ۱۲۱]

● **التنبیهات الجلیة** / فقه، اصول فقه / عربی
at-tanbīhāt-ul jalīyya
تربتی، احمد بن علی اکبر، ق۱۳ قمری
torbatī, ahmad ebn-e ‘alī akbar (- 19c)
رساله مختصری است در فقه و اصول به صورت استدلالی و با استفاده از روایات مستند و بنا به درخواست برخی از دوستان مؤلف نگاشته شده، بر اساس نسخه‌ای از اجازه الحدیث که در فهرست نسخه‌های خطی کتابخانه آیت الله گلپایگانی (۸۸/۱) معرفی گردیده، مؤلف از شاگردان مرحوم حجت الاسلام محمد باقر بن محمد تقی شفتی اصفهانی (- ۱۲۰۶ق) است و از او اجازه دریافت نموده و خود نیز اجازه مفصلی به سال ۱۲۷۳ق به سید اسد الله بن حجت الاسلام شفتی داده است و نسخه‌ای از آن در آن کتابخانه موجود می‌باشد.
[دنا ۳۳۲/۳]

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۲۷۰۵
آغاز: الحمد لله دائماً بدوام ربوبیته و الصلاة علی اشرف خلقه ... انی کنت منذ سنین من واسط التحصیل الی الآن شائقاً الی ان احرر شیئاً فی الفقه و ما تعلق به؛ **انجام:** فلا یبعد المصیر الی الثانی و خصوصاً فی مقا الاستجاب کما ذهب الیه جمع من الاصحاب.
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ محشی با نشان «منه ایده الله تعالی»، مصحح؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج قهوه‌ای، ۲۸گ، (۲۰-۲۱) سطر (۸×۱۴)، اندازه: ۱۶×۲۲سم [ف: ۳۲ - ۲۹۳]

● **التنبیهات السنیة فی مصطلحات الرجالیة** / رجال / عربی
at-tanbīhāt-us sanīyya fī muṣṭalaḥāt-ir rijālīya
حائری، محمد علی بن قاسم، ق۱۳ قمری
hā’erī, mohammad ‘alī ebn-e qāsem (- 19c)
رساله مختصری است در توضیح و بیان برخی از اصطلاحات رجالی که به گفته مؤلف شخصیت‌های علمی دیگر کمتر به این موضوع پرداخته یا اصلاً متوجه برخی از نکات نشده‌اند. او این مبحث را در سه «تنبیه» مطرح کرده و بیشترین توجهش به کتاب «منتهی المقال» شیخ ابوعلی محمد بن اسماعیل حائری است.
آغاز: بسمله، حمدله و بعد فیقول الراجی رحمته المأمول محمد علی آل کشکول انی لما صرفت بعض الاوقات فی مذاکرة احوال الرواة تنبهت الی بعض تنبیهات سنیة لم ار متنبها لها من الامامیة و ینبغی ان تسمی بالتنبیهات السنیة فی مصطلحات الرجالیة ...

انجام: و هذا الرجال و ان كان مجهولا لكنا ذكرناه لمكان الفائدة المزبورة انتهى كلامه زيد اكرامه و فيه الكفاية و الله العالم بحقيقة الحال ختم ختم الله اعماركم و اعمارنا باحسن الاعمال بحق محمد و الآل.

[دنا ۳۳۲/۳؛ مصفی المقال ۳۰۵]

۱. تهران؛ الهیات؛ شماره نسخه:۴۰۷/۱

خط: نسخ، کاتب = مؤلف، تا: قرن ۱۳؛ محمد تقی و محمد علی موسوی و علی کتاب را خوانده و بر آن تقریظ نوشته‌اند؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج مشکی، ۱۸گ (۱پ-۱۸پ)، ۱۵ سطر (۶/۵×۱۰ و ۱۱ سطر)، اندازه: ۱۱/۵×۱۴/۵سم [ف: - ۲۹۵]

۲. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:ض ۱۱۴۳۷

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق تحریری، کا: شفیع بن عبدالمجید مازندرانی، تا: چهارشنبه ۱۰ صفر ۱۲۴۷ق؛ محشی به لفظ «منه» و «منه عفی عنه»؛ واقف: شیخ محمد صالح علامه حائری، مرداد ۱۳۵۱؛ کاغذ: شکری آهار مهره، جلد: تیماج مشکی، ۶گ، ۲۶سطر، اندازه: ۱۴/۵×۲۰/۵سم [ف: ۲۷ - ۱۲۱]

● **تنبیهات عبرت اشارات** / اخلاق / فارسی

tanbīhāt-e ʻebrat-e ešārāt

تهران؛ مهدوی؛ شماره نسخه:۵۴۱/۵

با عنوان «تنبیه» در پند و اندرز؛ خط: نستعلیق خوش، کا: عبدالعلی کرمانی، تا: شوال ۱۳۰۱ق [نشریه: ۲ - ۱۲۱]

● **التنبيهات العلية على وظائف الصلاة القلبية = اسرار الصلاة** / فلسفه احکام / عربی

at-tanbīhāt-ul ʻillīya ʻalā waẓā'if-iṣ ṣalāt-il qalbīya = asrār-uṣ ṣalāt

شهید ثانی، زین الدین بن علی، ۹۱۱ – ۹۶۵ قمری

šahīd-e sānī, zayn-od-dīn ebn-e ʻalī (1506 - 1558)

تاریخ تألیف: شنبه ۹ ذیحجه ۹۵۱ق

در بیان اسرار و نکات و آداب نماز است با استفاده از احادیث؛ در یک «مقدمه» و سه «فصل» و «خاتمه: مقدمه مشتمل است بر سه «مطلب»: ۱) معنی قلبی که حضورش در نماز لازم است، ۲) استشهاد بر احضار قلب در حال عبادت؛ ۳) بیان دواعی نافعی که در حضور قلب لازم است؛ فصل ۱. مقدمات؛ فصل ۲. متعارفات؛ فصل ۳. مافیات؛ خاتمه: خاتمه در دو مبحث است: ۱) جبر و خللی که در نماز واقع می‌شود، ۲) خصوصیات باقی نماز. چندین ترجمه از آن معرفی شده است.

آغاز: الحمدلله مطلع من اختاره من عباده الابرار على حقائق الاسرار ... اما بعد، فان روح السعادة و بهجتها و روح العبادة و مهجتها

انجام: و هو حسبنا و نعم الوكيل و هاهنا نقطع الكلام فى هذه الرسالة حامدين لله تعالى على كل حالة و فرغ منها مؤلفها العبد المفتقر الى عفو له تعالى و كرمه و رحمته زين الدين بن على بن احمد الشامى العاملى عامله الله بفضله يوم السبت تاسع شهر ذى الحجة الحرام و هو اليوم المبارك يوم عرفه سنه احدى و خمسين و تسعمئه حامدا مصليا مسلما مستغفرا من ذلته و حسبنا الله و نعم الوكيل.

چاپ: مکرر چاپ شده است؛ تهران، سنگی، بی ناشر، ۱۳۱۲ق، وزیری، ۵۷ص(صص ۱۷۰-۲۲۶)؛ دارالخلافه طهران، ۱۳۰۵ق، ۵۸ص، وزیری؛ ایران، سنگی، ۱۳۱۳، خشتی، ۶۷ص؛ دارالخلافه طهران، سنگی، ۱۳۰۰، جیبی؛ ایران، سنگی، ۱۲۹۶، جیبی، ۷۵ص

[مشار عربی ۲۲۱؛ الذریعة ۴۵۲/۴؛ أعیان الشیعة ۱۵۵/۷؛ ریحانة الأدب ۲۸۲/۳ و ۲۸۰/۳؛ مکتبة امیر المومنین ۲۷۱/۱؛ دنا ۳۳۲/۳ (۲۱۶ نسخه)]

شرح و حواشی:

۱- اسرار الصلاة (ترجمه)؛ سرکانی، محمد صادق بن محمد علی (-۱۱)

۲- التنبيهات العلية على وظائف الصلاة القلبية (ترجمه)؛ تنکابنی، محمد زمان (-۱۱)

۳- التنبيهات العلية على وظائف الصلاة القلبية (ترجمه)؛ هادی الحسینی، محمد بن محمد (-۱۱)

۴- التنبيهات العلية على وظايف الصلوة القلبية (ترجمه)؛ مدرس خادم، محمد جعفر بن محمد (-۱۲)

۵- التنبيهات العلية على وظائف الصلاة القلبية (ترجمه) = ترجمه موسویه؛ محمد مؤمن بن علی نقی (-۱۲)

۶- التنبيهات العلية على وظايف الصلوة القلبية (ترجمه)؛ واعظ، محمد صالح بن محمد صادق (-۱۲)

۷- التنبيهات العلية على وظائف الصلاة القلبية (ترجمه)؛ محمد صالح بن محمد صادق (-۱۲)

۸- ترجمة الصلاة = رساله نماز؛ میرلوحی سبزواری، محمد هادی بن محمد (-۱۱۱۳)

۹- التنبيهات العلية على وظائف الصلاة القلبية (ترجمه)؛ حسینی، محمد هادی بن محمد حسین (-۱۳)

۱۰- التنبيهات العلية على وظائف الصلاة القلبية (ترجمه)؛ حسینی موسوی، علی بن محمد صادق (-۱۳)

۱۱- التنبيهات العلية على وظائف الصلاة القلبية (ترجمه)؛ رامجردی، نجفعلی بن محمد تقی (-۱۳)

۱۲- التنبيهات العلية على وظائف الصلاة القلبية (ترجمه)؛ موسوی قزوینی، علی اکبر بن عبدالکریم (-۱۳)

۱۳- التنبيهات العلية على وظائف الصلاة القلبية (ترجمه)؛ کشفی، جعفر بن ابی اسحاق (۱۱۸۹-۱۲۶۷)

۱۴- التنبيهات العلية على وظائف الصلاة القلبية (ترجمه)

۱۵- اسرار الصلاة (ترجمه)

۱. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۸۱۷۲/۲
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ تحریری، کاتب = مؤلف، تا: شنبه ۹ ذیحجه مطابق با روز عرفه ۹۵۱ق؛ دارای رکابه؛ جلد: مقوایی با روکش تیماج سرخ، ۲۶گ (۱۲۱پ-۱۴۶ر)، ۱۵ - ۱۷ سطر، اندازه: ۱۳/۳×۱۸/۲سم [ف: ۲۷/۱ - ۳۱۶]

۲. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۲۴۳۷/۱
خط: نسخ و نستعلیق، کاتب = مؤلف، بی‌تا؛ محشی؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۱۳گ (۳۰ر-۴۲پ)، اندازه: ۲۱×۳۳سم [ف: ۷ - ۳۱]

۳. مشهد؛ فرهنگ و هنر؛ شماره نسخه:الف-۱۶
خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۹۵۱ق؛ اهدایی: محمد و حسینعلی الهی؛ کاغذ: کاهی صیقلی سفید تیره، جلد: مقوای ساغری مشکی، ۸۸ص، ۱۹ سطر (۷×۱۲/۵)، اندازه: ۱۳×۱۹سم [ف: - ۱۴]

۴. خوی؛ نمازی؛ شماره نسخه:۸۹۶/۵
آغاز: برابر
خط: نسخ، کا: نجم الدین بی رمضان آل سلیمان، تا: پنج‌شنبه ذیحجه ۹۵۵ق، جا: نجف اشرف؛ جلد: مقوایی با عطف تیماج، ۳۴گ (۸۵ر - ۱۱۸ر)، اندازه: ۱۴×۲۰/۵سم [میراث اسلامی: دفتر دهم - ۷۷۳]

۵. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۵۸۲/۴
خط: نسخ، کا: موسی بن وحله بریهی، تا: ۹۵۹ق؛ کاغذ: اصفهانی نخودی، جلد: تیماج حنایی، ۴۰گ (۳۸پ-۷۷)، اندازه: ۱۳×۱۸/۵سم [ف: ۱۲ - ۵۲۵]

۶. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۰۱۱۵/۱
آغاز و انجام: برابر
خط: نستعلیق، کا: تاج الدین حسین مشهور به صاعد، تا: ۹۷۲ق؛ ۱۰۳ص (۱ - ۱۰۳)، ۱۹ سطر، اندازه: ۱۰/۵×۱۹سم [ف: ۳۲ - ۱۳۵]

۷. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۴۰۷۲/۲
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، کا: ضیاءالدین محمد بن نظام الدین احمد، تا: ۹۷۴ق؛ مصحح، محشی با نشان «۱۲»و «ق»؛ مهر: «یا محمد ۱۱۴» (هشت ضلعی)؛کاغذ: شرقی؛ نوع جلد: تیماج قهوه‌ای، ۵۶گ (۲۲ر-۷۷پ)، ۱۵ سطر (۶×۱۱/۵)، اندازه: ۱۲×۱۸سم [ف: ۳۵ - ۵۷۰]

۸. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۱۶۲۹
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، کا: محمد بن محمود بن علاء الدین، تا: ۱۵ شوال ۹۸۱ق؛ مصحح؛ تملک: ابوالفقراء محمد باقر بن محمد تقی جزی اصفهانی به تاریخ جمادی الثانی ۱۲۸۲ با مهر «محمد باقر العلوم» (بیضی)؛ جلد: مقوایی عطف تیماج مشکی، ۴۵گ، ۱۵ سطر، اندازه: ۱۲/۵×۱۸سم [ف: ۵ - ۳۶]

۹. قم؛ مهدوی (کتابخانه)؛ شماره نسخه:بدون شماره
کا: محمد بن محمود بن علاء الدین، تا: ۱۵ شوال۹۸۱ق [تراثنا: س۱۸ش۱و۲ - ۲۱۰]

۱۰. تهران؛ حقوق؛ شماره نسخه:۵۰/۳ - د
خط: نسخ، کا: علی بن علی فقیه شامی عاملی فرزلی، تا: ۲۰ ربیع الثانی ۹۸۳ق، جا: توس؛ ۵۵گ (۹۹پ-۱۵۳ر) [ف: - ۳۰۵]

۱۱. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۷۲۰۳/۷
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: یک‌شنبه ۲۶ جمادی الثانی ۹۸۳ق؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج تریاکی، ۱۵ سطر (۷×۱۲)،اندازه: ۱۲×۱۷سم [ف: ۱۶ - ۴۸۶]

۱۲. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۹۵۴/۳
آغاز: برابر؛ **انجام:** فاءن ابواب الفیض مفتوحه و انوار الجود هابطه مبذوله و اصله الی النفوس الانسانیه علی قدر استعدادها.
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۹۸۴ق، جا: قزوین؛ کاغذ: اصفهانی نخودی، ۳۵ص (۳۷-۷۱)، ۱۸ سطر (۸×۱۲) [ف: ۱۴ - ۶۲]

۱۳. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۹۳۱۹/۱
آغاز: برابر
خط: نسخ، کا: تاج الدین علی بن محسن حسینی، تا: اواخر صفر ۹۸۶ق، جلد: مقوا با رویه پارچه، ۳۰گ (۱پ-۳۰پ)، ۲۳ سطر، اندازه: ۱۲/۵×۲۱سم [ف: ۳۰ - ۷۱]

۱۴. تهران؛ الهیات؛ شماره نسخه:۳۴۹/۱
خط: نستعلیق، کا: صالح بن مختار، تا: قرن ۹ و ۱۰؛ کاغذ: سمرقندی و فرنگی، جلد: تیماج مشکی، ۴۸گ (۳پ-۵۰پ)، ۱۴ سطر (۷×۱۳/۵)، اندازه: ۱۰/۵×۱۷سم [ف: - ۲۸۴]

۱۵. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۸۲۰
خط:نسخ ریز،بی‌کا،تا: قرن ۱۰؛ کاغذ: سمرقندی، جلد: پارچه‌ای، ۸۰گ، ۱۵ سطر (۵/۵×۱۱/۵)، اندازه: ۱۱×۱۷سم [ف: ۸ - ۴۱۴]

۱۶. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۸۱۷۶/۲
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۰؛ دارای رکابه؛ تملکی و مهری به این شرح: «هو- قد دخل فی نوبتی و انا الاقل [کذا] الخلیقة بل لا شی فی الحقیقة العبد المذنب الآثم ابراهیم ابن ابوالحسن الموسوی الرشتی»؛ جلد: مقوایی با روکش تیماج مشکی، ۶۳گ (۱۵۴پ-۲۱۶پ)، ۱۵ سطر، اندازه: ۱۲×۱۸/۳سم [ف: ۲۷/۱ - ۴۰۱]

۱۷. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۴۲۳۹/۱
خط:نستعلیق،کا:محمد مقیم بن محمدعلی،تا:۱۰۰۵ق؛ جلد: تیماج قرمز، ۴۵گ (۱پ-۴۵پ)، اندازه: ۱۱/۵×۱۹سم [ف: ۱۱ - ۲۳۶]

۱۸. شیراز؛ ملی؛ شماره نسخه:ف۳۳۴/۳
آغاز و انجام: برابر
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: با تاریخ ۱۰۱۶ق؛ کاغذ: فرنگی سفید و نخودی، ۶۸گ، ۱۲ سطر، اندازه: ۷×۱۲/۵سم [ف: ۱ - ۳۱۴]

۱۹. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۹۸۸/۲-ف
خط: نسخ، کا: عبدالرحیم بن گودرز ابوالحسین، تا: شوال ۱۰۱۸ق [فیلمها ف: ۱ - ۶۳۳]

۲۰. تهران؛ ادبیات؛ شماره نسخه:۳۰۵/۲

خط: نسخ، کا: نورالله بن شمس الدین جراح شیرازی، تا: پنج‌شنبه ۸ جمادی الاول ۱۰۱۹ق [ف: ۳ - ۴۵]

۲۱. قوچان؛ مدرسه عوضیه؛ شماره نسخه:۷۵/۱

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا: ابوالقاسم بن عنایت الله، تا: با تاریخ ۱۰۲۰ق؛ جلد: تیماج مشکی، ۵۴گ (۱پ-۵۴پ)، ۲۱ سطر، اندازه: ۱۰×۱۸سم [ف مخ]

۲۲. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۶۷۵/۱

خط: نستعلیق، کا: محمد باقی، تا: رمضان ۱۰۲۵ق؛ محشی با نشان «صحاح، کنز، مجمع البیان، نیسابوری، ح و حواشی لغوی دیگر»؛ کاغذ: ترمه، جلد: میشن مشکی، ۱۱۷ص (۲-۱۱۸)، اندازه: ۱۰/۵×۱۹سم [ف: ۵ - ۱۴۱]

۲۳. قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه:۷۶۹/۲

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا: فتح الله بن محمد علی واعظ تبریزی، تا: ۱۲ ذیقعده ۱۰۲۶ق؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۴۷گ، اندازه: ۱۲×۱۸سم [ف مخ: ۱ - ۴۹۹]

۲۴. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۹۴۶۶/۵۵

بخشی از آن؛ خط: نستعلیق، کا: نظام الدین احمد غفاری، تا: ۱۰۲۸ق؛ ۹ص (۱۱۸-۱۲۶) [مختصر ف: - ۵۴]

۲۵. تهران؛ ادبیات؛ شماره نسخه:۲۴۶/۴

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۲۵ شعبان ۱۰۲۸ق [ف: ۳ - ۳۹]

۲۶. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۱۷۲۲/۴

انجام: و اجتماعهم فی تلك العرصة و خوفهم من الأخذ و النکال

خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۰۲۸ق؛ افتادگی: انجام؛ جلد: تیماج قرمز، ۲۱گ (۲۵۵پ-۲۷۵پ)، اندازه: ۱۹×۲۵/۵سم [ف: ۵ - ۱۲۶]

۲۷. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۷۰۳۶/۳۲

خط: نسخ و نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۱ صفر ۱۰۲۹ق؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۱۹گ (۲۱۷ر-۲۳۵ر)، اندازه: ۱۸/۵×۳۰سم [ف: ۱۸-۲۰۳]

۲۸. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۷۰۶۵/۲

خط: نسخ تحریری، کا: محمد مومن بفرویی، تا: با تاریخ ۱۰۳۳ق؛ مقابله شده در آغاز ذیحجه ۱۰۳۳؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: مقوا عطف تیماج مشکی، ۵۳گ (۲۵پ-۷۷پ)، ۱۵ سطر (۷×۱۱)، اندازه: ۱۳×۲۰سم [ف: ۱۶ - ۴۴۳]

۲۹. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۰۴۴۲/۵

خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۰۳۹ق؛ مجدول؛ جلد: تیماج مشکی، ۶۲گ (۱۲۵پ-۱۸۶ر)، ۱۵ سطر، اندازه: ۱۳×۲۲سم [ف: ۲۶-۳۶۱]

۳۰. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۸۴۴۰

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، کا: عبدالله بن محمد معصوم رضوی قاینی، تا: جمعه ۹ صفر ۱۰۴۴ق؛ کاغذ: نخودی، جلد: میشن مشکی، ۵۴گ، ۱۶ سطر، اندازه: ۱۲/۷×۱۹/۵سم [ف: ۲۱/۱ - ۲۹۱]

۳۱. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه:۷۴۶۱/۳

کا: حسن بن علی، تا: دوشنبه ۲۷ جمادی الثانی ۱۰۴۷ق، جا: کاظمین؛ بی جلد؛ کاغذ: فرنگی نخودی، ۳۶گ (۹۴پ-۱۲۹ر)، ۱۷ سطر، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۳ - ۵۱۰]

۳۲. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۳۹۷۳/۲

خط: نستعلیق، کا: محمد حسن بن حاجی اویس، تا: با تاریخ ۱۰۴۷ق؛ کاغذ: ترمه، جلد: میشن آلبالویی، ۱۷ سطر، اندازه: ۱۲×۲۱سم [ف: ۷ - ۱۲۴]

۳۳. اصفهان؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۲۴/۱

خط: نستعلیق، کا: رفیع الدین محمد بن محمد امین، تا: نزدیك به پایان ذیقعده ۱۰۵۳ق؛ کاغذ: سپاهانی [نشریه: ۱۱ - ۹۲۷]

۳۴. کرمانشاه؛ جلیلی؛ شماره نسخه:۳۰۵/۲

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، تا: اواخر شعبان ۱۰۵۴ق؛ ۷۸ص (۱۶-۹۳)، ۱۵ سطر [ف: - ۲۵۳]

۳۵. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۹۹۵۱/۳

خط: نسخ و نستعلیق، کا: سبحانعلی حافظ تبریزی، تا: ۱۰۵۵ق؛ جلد: تیماج سبز، ۶۱گ (۴۸پ-۱۰۸ر)، اندازه: ۱۲/۵×۱۹سم [ف: ۲۵ - ۲۲۸]

۳۶. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۳۸۲۷/۲-۱۹/۱۵۷

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، تا: پنج شنبه اواخر ذیقعده ۱۰۵۹ق؛ مصحح، با علامت بلاغ، مقابله شده؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۶۵گ، ۱۵ سطر، اندازه: ۱۲×۱۹سم [ف: ۲ - ۱۰۵۴]

۳۷. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۸۷۹۴/۱

خط: نستعلیق، کا: محمد محسن استرآبادی، تا: رمضان ۱۰۵۹ق، جا: اصفهان؛ مصحح، با امضای بلاغ؛ جلد: تیماج سبز، ۳۰گ (۲پ-۳۱پ)، اندازه: ۱۴/۵×۲۴/۵سم [ف: ۲۸ - ۲۷۰]

۳۸. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۴۹۶۷

آغاز: برابر؛ **انجام:** و علی اجداده اکمل التحیات ... آمین رب العالمین

خط: نسخ، کا: کاظمی حمزه بن هادی، تا: ۱۰۶۰ق [رایانه]

۳۹. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۱۰۲۳/۲

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا: محمد صالح فرزند خان احمد نهاری، تا: ۱۰۶۲ق، جا: تومان مشکین اهر؛ مصحح، مقابله شده، محشی، با علامت بلاغ (مقابله)؛ کاغذ: سمرقندی، آهار مهره، ۹گ (۲۳۲-۲۴۰)، ۲۶ سطر، اندازه: ۱۲×۱۹/۵سم [ف: ۲۸ - ۴۷]

۴۰. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۲۰۲۳/۲

خط: نسخ، کا: رضا بن علی محمد مازندرانی، تا: ۱۰۶۲ق؛ کاغذ: سمرقندی، جلد: تیماج تریاکی، ۵۱گ (۱۵۸پ-۲۰۸ر)، ۱۸ سطر (۷/۵×۱۵/۵)، اندازه: ۱۴×۲۵/۵سم [ف: ۸ - ۶۴۱]

۴۱. تهران؛ مهدوی؛ شماره نسخه:۵۸۶/۵

خط: نسخ، کا: محمد بن حسن حر عاملی، تا: ۲۰ ذیحجه ۱۰۶۳ق؛

جلد: تیماج مشکی، قطع: جیبی [نشریه: ۲ - ۱۲۳]

۴۲. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۷۲۰۶/۲

خط: نسخ، کا: میر محمد مؤمن حسینی، تا: ۱۰۶۷ق؛ مصحح؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۳۹گ (۳۳ر-۷۱پ)، ۲۰ سطر، اندازه: ۱۲/۵×۲۴سم [ف: ۱۹ - ۱۴]

۴۳. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۳۶۴۵/۱

خط: نستعلیق، کا: محمد کاظم، تا: ۱۰۶۷ق؛ مصحح، مقابله شده؛ مهر: «عبده محمد باقر الحسنی الحسینی» (بیضی) و «عبده سید علی الحسنی الحسینی، ۱۱۶۲»؛ کاغذ: فرنگی الوان، جلد: تیماج تریاکی، ۶۰گ (۲پ-۶۱)، ۱۲ سطر (۶×۱۳)، اندازه: ۱۰/۵×۱۹/۵سم [ف: ۱۶ - ۲۳۷]

۴۴. شیراز؛ علامه طباطبائی؛ شماره نسخه:۵۱۴

خط: نسخ، بی‌کا، تا: محرم ۱۰۷۲ق؛ مصحح؛ اندازه: ۱۱×۱۶سم [نسخه‌پژوهی: ۲ - ۱۳۳]

۴۵. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۷۴۴/۱

خط: نسخ، کا: حسین بن عبدالسید بن خلیفه بن احمد بن منصور، تا: ۱۰۷۲ق؛ با نسخه اصل مقابله شده؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۵۱گ (۱پ-۵۱پ)، اندازه: ۱۴/۵×۲۱سم [ف: ۲ - ۳۴۴]

۴۶. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۹۷۴۶/۵

خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۰۷۳ق؛ جلد: تیماج قرمز، ۲۹گ (۱۱۰پ-۱۳۸پ)، اندازه: ۱۲/۵×۱۹سم [ف: ۲۵ - ۹۶]

۴۷. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۸۹۶۵/۱

خط: نسخ و نستعلیق، کا: محمد حسین بن محمد زمان اردکانی، تا: ۱۰۷۴ق؛ مجدول، مصحح، محشی؛ جلد: تیماج مشکی، ۷۲گ (۱پ-۷۲ر)، اندازه: ۱۰×۱۶/۵سم [ف: ۲۳ - ۱۳۳]

۴۸. مشهد؛ گوهرشاد؛ شماره نسخه:۱۰۱۳/۵

آغاز و انجام: برابر

کا: تقی الدین محمدتقی بن نظام الدین محمود شیرازی انصاری، تا: جمعه ۲۵ ربیع الثانی ۱۰۷۵ق؛ مهر: حاج سید سعید؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: تیماج عنابی، ۶۶گ (۱۱۳پ-۱۷۸)، ۱۱-۱۵ سطر (۷×۱۱/۵)، اندازه: ۱۲×۱۸سم [ف: ۳ - ۱۳۸۴]

۴۹. شیراز؛ ملی؛ شماره نسخه:ف۲۷۶/۲

آغاز: یدی رب الارباب و تاره تجدید عهد بکلمه التوحید؛ **انجام:** بمافی هذا الکتاب الابخافلم یزل عبد الله النجاشی یعمل به ایام حیاته انتهی

خط: نسخ، کا: درویش علی بن شمس الدین کاظمی، تا: ۱۰۷۶ق؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ ۴۴گ، ۱۷ سطر، اندازه: ۱۰×۱۶سم [ف: ۱ - ۲۵۶]

۵۰. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۹۳/۱

خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۰۷۷ق، جا: مشهد؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۷۵گ (۱پ-۷۵پ)، ۱۵ سطر، اندازه: ۱۱×۱۸سم [ف: ۱ - ۱۱۱]

۵۱. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۵۲۳۶/۲

خط: نسخ، کا: مولا فتح الله، تا: ۱۲ ربیع الاول ۱۰۷۸ق؛ ۳۲گ (۳۴۴ر- ۳۷۵ر) [مختصر ف: - ۲۰۷]

۵۲. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۷۵۲۵

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، کا: محمد مقیم بن ابی البعاریف، تا: پنج‌شنبه ۱ صفر ۱۰۸۱ق؛ مصحح، با یک واسطه با نسخه اصل مقابله شده؛ کاغذ: نخودی، جلد: تیماج قهوه‌ای، ۳۴گ، ۱۸ سطر، اندازه: ۹/۵×۱۷سم [ف: ۲۱/۱ - ۲۹۴]

۵۳. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۲۰۶۰/۲

آغاز: عن ذلک فقال و یحک أتدری بین یدی من کنت أن العبد لاتقبل منه صلاة الا ما أقبل فیها بقلبه؛ **انجام:** برابر

خط: نسخ و نستعلیق، کا: محمد فرزند شمس الدین محمد فرزند محمد فرزند عبدالرحمن، رودسری، تا: ۱۰۸۲ق، جا: کاظمین؛ افتادگی: آغاز و وسط؛ مصحح؛ کاغذ: شرقی، ۳۹گ (۶-۴۴)، ۱۸ سطر، اندازه: ۶×۱۳سم [ف: ۳۰ - ۴۵۰]

۵۴. قم؛ معصومیه؛ شماره نسخه:۶۶۱

خط: ثلث زیبا، کا: طهماسب بن محمد بن حسن جزایری، تا: دوشنبه ۲۵ شوال ۱۰۸۳ق؛ افتادگی: آغاز (یک برگ)؛ مصحح، مجدول مذهب مرصع؛ مهر: «الواثق بالله الغنی عبده ملک علی» (بیضی)؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۸۲گ، ۱۴ سطر (۵/۵×۱۱)، اندازه: ۹×۱۶سم [ف: ۲ - ۲۹۶]

۵۵. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۵۳۹۸/۳

خط:نستعلیق،کا:محمد حسن بن محمد حسین خاتون آبادی،تا:۱۱ جمادی الثانی ۱۰۸۳ق؛کاغذ:سپاهانی،جلد: تیماج، ۵۱گ (۶۷پ-۱۱۷پ)، ۱۵ سطر (۶×۱۳)، اندازه: ۱۱×۱۸سم [ف: ۱۵-۴۲۴۱]

۵۶. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۷۴۲۵/۲

خط: نستعلیق، کا: محمد معصوم بن محمد شریف سرکانی، تا: سه‌شنبه ۵ ذیحجه ۱۰۸۴ق، جا: قندهار؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج تریاکی، ۷۹گ (۴۳-۱۲۱)، ابعاد متن: ۷×۱۲، اندازه: ۹/۵×۱۶سم [ف: ۱۶ - ۵۵۷]

۵۷. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۵۰۳۵/۹

آغاز: الحمدلله مطلع من اختاره من عباده الابرار علی خفایا الاسرار؛ **انجام:** وههنا نقطع الکلام فی هذه الرسالة حامدین لله تعالی علی کل حال و فرغ منها مؤلفهما

خط: نستعلیق، کا: مهدی بن حسین عاملی، تا: ۱۰۸۴ق؛ مصحح؛ کاغذ: شرقی، ۴۸گ (۱۲۵-۱۷۲)، ۱۸ سطر، اندازه: ۵×۱۲سم [ف: ۳۸ - ۸۹]

۵۸. اصفهان؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۳۳/۶

خط: نستعلیق، کا: حسین بن ضیاء الدین یوسف طبیب قمی، تا: ۱۰۸۵ق؛ کاغذ: سپاهانی [نشریه: ۱۱ - ۹۲۹]

۵۹. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۴۴۴/۶

خط: نسخ، کا: صفر کرمانی، تا: دوشنبه ۲۷ ذیقعده ۱۰۸۷ق؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۵۴گ (۲۶۰پ-۳۱۳پ)، ۱۷ سطر، اندازه: ۱۰/۵×۲۰/۵سم [ف: ۲ - ۴۹]

۶۰. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۰۸۱۷
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، کا: جمشید بن اسکندر، تا: ۱۲ جمادی الاول ۱۰۸۸ق؛ مصحح، مقابله شده، برخی از لغات مترجم به فارسی،؛ اهدایی: رهبری،خرداد۱۳۷۳؛کاغذ:نخودی آهار مهره،جلد:تیماج خرمایی، ۵۵گ، ۱۷ سطر، اندازه: ۱۲×۱۸/۵سم [اهدائی رهبر: ۳ - ۱۶۱]

۶۱. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۷۳۵۱-۳۷/۱۴۱
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، بی‌کا، تا: پنج شنبه ۴ ذیقعده ۱۰۸۸ق؛ مصحح؛ تملک: جمال الدین بن محمد قاسم بن یوسف عاملی؛ مهر: «یا من له العزة و الجمال ۱۰۹۹» (بیضی)؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۸۱گ، ۱۴ سطر، اندازه: ۱۲×۱۸سم [ف: ۲ - ۱۰۵۴]

۶۲. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۱۴۶۳/۱
آغاز: برابر؛ **انجام:** رحمهم الله تعالی بغفرانه و اسکنهم بمنه و کرمه بحبوحة جنانه.
خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۰۸۸ق؛ کاغذ: دولت آبادی، جلد: تیماج تریاکی، ۹۴ص (۱-۹۴)، ۲۲سطر (۶×۱۴/۵)، اندازه: ۱۳×۲۲سم [ف: ۹ - ۴۹۰]

۶۳. تهران؛ عبدالعظیم؛ شماره نسخه:۳۳۱
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، کا: معین بن حسین رشتی، تا: صفر ۱۰۸۸ق؛ مصحح؛ واقف: احمد طاهری، ۱۳۴۹؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۶۹گ، ۱۵ سطر، اندازه: ۱۲×۱۸/۵سم [ف: ۱ - ۱۵۴]

۶۴. مشهد؛ نواب؛ شماره نسخه:۵۴۹
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، کا: محمد تقی بن محمد صادق موسوی قاینی، تا: ۱۰۸۸ق؛ مصحح؛ تملک: کاتب؛ واقف: کاتب، رمضان ۱۱۱۹ق؛ جلد: تیماج عنابی، ۸۶گ، ۱۵ سطر (۴×۱۰)، اندازه: ۹/۵×۱۵/۵سم [ف: - ۴۵۰]

۶۵. مشهد؛ الهیات؛ شماره نسخه:۹۹
خط: نسخ، کا: فضل علی بن حاج محمد نبیلی، تا: ۱۰۸۹ق، جا: مشهد؛ کاغذ: ترمه، جلد: تیماج قهوه‌ای، ۷۸گ، ۱۵ سطر (۶/۳×۱۳/۵)،اندازه: ۱۲×۱۷/۵سم [ف: ۱ - ۵۹]

مشهد؛ مولوی؛ شماره نسخه:۹۹
همان نسخه بالا [نشریه: ۵ - ۱۸]

۶۶. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۹۴۶۹/۱۲۳
خط: نستعلیق، کا: محمد طاهر اراسنجی قزوینی، تا: ۱۸ جمادی الاول ۱۰۸۹ق؛ ۶۰گ (۲۴۳ - ۳۰۲) [مختصر ف: - ۲۰۷]

۶۷. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۴۳۷۱/۲
بی‌کا، تا: ۱۸ صفر ۱۰۹۴ق؛ جلد: تیماج عنابی، ۲۳گ (۱۹ر-۴۱ر)، ۲۹ سطر (۷×۱۶)، اندازه: ۹×۱۹سم [ف: ۱۳ - ۳۳۳۹]

۶۸. خوی؛ نمازی؛ شماره نسخه:۸۴۵/۱
آغاز: برابر
خط: نسخ، کا: محمد رحیم بن ساروخان ترکمان، تا: چهارشنبه ۲۰ شعبان ۱۰۹۵ق؛ تملک: محمد حسن زنوزی صاحب ریاض الجنة با امضاء «حسن الطسوجی»؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۱۰۳گ (۱پ-۱۰۳ر)، ۹ سطر، اندازه: ۱۱/۵×۱۸سم [میراث اسلامی: دفتر نهم - ۹۶]

۶۹. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۵۳۳۸
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، کا: محمد کریم، تا: آخر محرم ۱۰۹۵ق؛ واقف: حاج احمد فاضل، اسفند ۱۳۶۸؛ کاغذ: نخودی، جلد: تیماج عنابی، ۷۹گ، ۱۶ سطر، اندازه: ۹/۷×۱۷سم [ف: ۲۱/۱ - ۲۹۰]

۷۰. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:ض۹۸۰۸
خط: نسخ، کا: محمد جعفر، تا: ۱۰۹۵ق [الفبائی: ۴۷]

۷۱. مشهد؛ الهیات؛ شماره نسخه:۲۱۷۰۰/۲
خط: نسخ معرب، بی‌کا، تا: با تاریخ ۱۰۹۶ق؛ کاغذ نوعی ترمه؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۲۵ سطر، اندازه: ۱۱/۵×۱۹سم [ف: ۲ - ۵۶۸]

۷۲. تهران؛ ادبیات؛ شماره نسخه:۱۰۸
خط: نستعلیق، کا: کریم بن شریف، تا: پایان رمضان ۱۰۹۶ق [ف: ۳ - ۸۰]

۷۳. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۴۳۵۱/۱
آغاز: و علی الفرش المزینة و لذلک کان المتعبدون یتعبدون فی بیت صغیر مظلم سعته بقدر ما یمکن الصلوة فیه لیکون ذلک اجمع للهم؛ **انجام:** اشرکنا فی ثواب من وافدناه فان ذلک منه و به وله و حسبنا الله و ...
خط: نسخ، کا: فقیر اسمعیل، تا: ۱۰۹۷ق، جا: کشمیر؛ مجدول؛ جلد: پارچه‌ای سرخ، ۸۳گ (۱ر-۸۳ر)، ۱۲ سطر، اندازه: ۱۱×۱۷سم [ف: ۳۸ - ۴۷۸]

۷۴. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۱۰۳۰/۴-۶/۱۲۰
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۹ جمادی الثانی ۱۰۹۸ق؛ ۶۰گ، ۱۵ سطر، اندازه: ۱۲×۱۸/۵سم [ف: ۲ - ۱۰۵۴]

۷۵. قم؛ امام صادق؛ شماره نسخه:۴۳/۱
خط: نسخ، کا: یحیی بن محسن رکن آبادی، تا: قرن ۱۱؛ مصحح؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۸۰گ (۱پ-۸۰پ)، ۱۲ سطر، اندازه: ۹/۵×۱۶/۵سم [ف: - ۴۸]

۷۶. قم؛ فیضیه؛ شماره نسخه:۱۳۱۹/۱
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ اندازه: ۱۳×۲۵سم [ف: ۳ - ۷۹]

۷۷. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۴۳۷۶/۱
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ مصحح، محشی؛ تملکی به سال ۱۲۴۸؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۵۵گ (۱پ-۵۵ر)، ۱۴ سطر، اندازه: ۱۲/۵×۱۹سم [محدث ارموی مخ: ۱ - ۴۴۷]

۷۸. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۸۰۴/۱
خط: نسخ، کا: حاجی منصور لحسائی، تا: قرن ۱۱؛ مقابله شده؛

کاغذ: ترمه، جلد: رویه ابره، ۴۶گ (۲پ–۴۷ر)، ۱۷ سطر، اندازه: ۱۳×۱۹/۴سم [ف: ۵ – ۱۸۲]

۷۹. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۱۸۴۸/۱

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ کاغذ: ترمه، جلد: میشن قهوه‌ای، ۶۹گ (۲پ–۷۰ر)، ۱۵ سطر، اندازه: ۱۰×۱۸سم [ف: ۵ – ۳۸۴]

۸۰. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۳۴۶۵/۱

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج عنابی، ۴۴گ (۱پ–۴۴ر)، ۱۵ سطر (۷×۱۲)، اندازه: ۱۲×۱۹سم [ف: ۱۱ – ۲۴۷۲]

۸۱. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۴۲۴۲

آغاز: البصائر ففهمت الاشارات و رفعت الاستار فدهشت فی مبادی اشراق نوره الاحداق و الأنظار؛ **انجام:** برابر

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ افتادگی: آغاز؛ مصحح، با بلاغ، محشی، در اوراق پایانی کتاب نامه امام صادق (ع) به بعضی از بنی اعمامش کتابت شوال ۱۰۴۳، ادعیه متفرقه، زیارت امام رضا (ع)، فصل پنجم از کتاب مزاری در زیارت موسی بن جعفر (ع)، زیارت امام حسین (ع)، فضل زیارت امام حسین (ع) به نقل ازکافی و به خط بنیاد الخادم مالک کتاب در رمضان ۱۰۴۵، زیارت وداع برخی از ائمه (ع)؛ جلد: تیماج مشکی، ۱۳۱گ، ۱۲ سطر، اندازه: ۱۰×۱۶/۵سم [محدث ارموی مخ: ۱ – ۴۴۸]

۸۲. تهران؛ مفتاح؛ شماره نسخه:۱۰۵۴/۲

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ قطع: بغلی [نشریه: ۷ – ۲۶۷]

۸۳. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۴۳۸۵/۱

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا: محمد صایم، تا: پنج‌شنبه ۲۷ شعبان ۱۱۰۰ق؛ مصحح با یک واسطه از نسخه اصل، محشی؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۴۶گ (۲پ–۴۷ر)، ۱۸ سطر، اندازه: ۱۲×۱۸/۵سم [محدث ارموی مخ: ۱ – ۴۴۸]

۸۴. قم؛ دارالحدیث؛ شماره نسخه:۵۳

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا: محمد نقی بن محمد، تا: ۱۱۰۰ق؛ مصحح؛ جلد: مقوا، ۷۵گ، ۱۵سطر، اندازه: ۱۲×۱۹سم [ف: – ۴۳]

۸۵. قم؛ معصومیه؛ شماره نسخه:۵۳۰/۳

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، تا: جمعه ۲۲ ربیع الاول ۱۱۰۰ق؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۴۱گ (۸۱پ–۱۲۱ر)، ۱۹ سطر (۶×۱۲)، اندازه: ۱۲×۱۸سم [ف: ۲ – ۱۴۹]

۸۶. مشهد؛ گوهرشاد؛ شماره نسخه:۹۳۳/۴

آغاز: من دقایق الحقایق التی تظهر للمصلی بفکره الدارق و من ثم کانت الصلوة ... و قد ذکرنا فی هذه الرسالة؛ **انجام:** برابر

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ افتادگی: آغاز؛ مهر: «الواثق بالله القوی محمد شفیع الموسوی» (چهارگوش)، حاج سید سعید؛ جلد: تیماج عنابی، ۴۶گ (۹۳–۱۳۸)، ۱۸ سطر (۵/۵×۱۳/۵)، اندازه: ۱۰×۱۸/۵سم [ف: ۳ – ۱۲۸۰]

۸۷. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۵۳۸۷/۴

خط: نسخ، کا: محمد مؤمن بن داراب حسینی ساروی، تا: قرن ۱۲؛ ناقص؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج، ۲۵گ (۱۰۵ر–۱۲۹پ)، ۱۷ سطر (۱۰×۱۴)، اندازه: ۱۱×۱۸سم [ف: ۱۵ – ۴۲۳۲]

۸۸. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۳۱۶۰۱

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ اهدایی: رهبری، بهمن ۱۳۸۳؛ جلد: تیماج فرنگی ماشی، ۵۸گ، ۱۶سطر، اندازه: ۱۴×۲۲سم [اهدائی رهبر: ۳ – ۱۶۰]

۸۹. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۸۱۶۰

آغاز: برابر؛ **انجام:** و ابی عبدالله علیهم السلام انهما قالا ان مالک من صلوتک الا ما اقبلت علیه فیها ... کلها

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ ضمیمه نسخه ش ۲۸۱۵۸ [رایانه]

۹۰. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۹۷۴۸

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ ضمیمه نسخه ش ۱۷۱۶۷ [رایانه]

۹۱. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۹۹۱۳

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ مصحح، مقابله شده؛ اهدایی: رهبری،خرداد۱۳۷۲؛کاغذ:نخودی آهار مهره،جلد:تیماج قهوه‌ای، ۵۵گ، ۱۵ سطر، اندازه: ۱۲/۵×۱۹/۵سم [اهدائی رهبر: ۳ – ۱۶۰]

۹۲. اصفهان؛ مدرسه صدر بازار؛ شماره نسخه:۶۲۰/۱

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ جلد: تیماج زرشکی، ۴۰گ (۱پ–۴۰ر)، ۱۸ سطر، اندازه: ۱۲/۵×۱۹سم [ف: ۲ – ۴۵۳]

۹۳. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۳۹۸۴/۴

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ مصحح، محشی؛ ۳۲گ (۱۵۴پ–۱۸۵ر)، ۱۹ سطر، اندازه: ۱۴/۵×۲۳سم [محدث ارموی مخ: ۱ – ۴۴۸]

۹۴. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۱۶۲۰/۳

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ افتادگی: انجام؛ کاغذ: ترمه، جلد: میشن سیاه، ۱۸ سطر [ف: ۵ – ۳۰۹]

۹۵. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه:۵۸۸۹

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ افتادگی: آغاز (از آغاز تا مبحث ازاله نجاست افتاده)؛کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج سرخ، ۸۰گ، ۱۲ سطر، اندازه: ۱۱×۱۸سم [ف: ۳ – ۵۰۹]

۹۶. شاهرود؛ مدرسه اسماعیلیه؛ شماره نسخه:۶۴/۱

بی‌کا، تا: قرن ۱۲ [ف: – ۲۵]

۹۷. خوانسار؛ فاضل؛ شماره نسخه:۱۵۱/۴

کا: محمد شریف قهپائی، تا: قرن ۱۲؛ مصحح، مجدول؛ جلد: تیماج زرد، اندازه: ۱۸×۲۵سم [ف: ۱ – ۱۱۱]

۹۸. مشهد؛ گوهرشاد؛ شماره نسخه:۸۳۲/۱

آغاز: برابر

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ مهر: حاج سید سعید؛ کاغذ: فرنگی، جلد: لاجوردی رنگ عطف پارچه سرخ، ۱۲ سطر

(۵×۱۲)، اندازه: ۹/۵×۱۹/۵سم [ف: ۳ - ۱۱۲۸]

۹۹. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۴۷۹۷

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱ و ۱۲؛ کاغذ: فرنگی و سپاهانی، ۶۳گ، ابعاد متن: ۸×۱۴ و ۷×۱۵، اندازه: ۱۳×۱۹سم[ف:۱۴-۳۸۳۷]

۱۰۰. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:ض۱۳۶۸۰

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ کاغذ: نخودی آهار مهره، جلد: تیماج قهوه‌ای، ۳۰گ، ۲۰ سطر، اندازه: ۱۱/۸×۱۸/۳سم [ف: ۲۱/۱ - ۲۹۴]

۱۰۱. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۲۴۳

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ مذیل است به رساله اعتقادات علامه مجلسی؛ واقف: تاج ماه بیگم، ۱۲۶۲؛ کاغذ: آهار مهره شکری، جلد: مقوا رویه پارچه، ۶۴گ، ۱۷ سطر، اندازه: ۱۳×۲۱سم [ف: ۲۱/۱ - ۲۹۲]

۱۰۲. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۲۴۵

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ و نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ واقف: سید محمد شوشتری، ۱۳۰۹؛ کاغذ: نخودی آهار مهره، جلد: مقوا رویه پارچه، ۶۰گ، ۱۴-۱۷ سطر، اندازه: ۱۰×۱۵سم [ف: ۲۱/۱ - ۲۹۲]

۱۰۳. مشهد؛ گوهرشاد؛ شماره نسخه:۸۶۵/۴

آغاز: برابر

خط: نسخ خوش، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ مجدول مذهب؛ مهر: حاج سید سعید؛ جلد: تیماج عنابی، ۶۴گ (۴۶ر-۱۰۹)، ۱۶ سطر (۵/۵×۱۲/۵)، اندازه: ۱۱×۱۸/۵سم [ف: ۳ - ۱۱۷۰]

۱۰۴. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۱۷۹۵/۱

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ خوش، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ مصحح؛ کاغذ: فرنگی آهار مهره، ۴۶گ (۱-۴۶)، ۱۸ سطر، اندازه: ۸×۱۳سم [ف: ۲۹ - ۶۱۰]

۱۰۵. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:ض۱۳۳۶۰

آغاز: انما یتم بالاقبال بالقلب فی افعالها و حرکاتها و سکناتها علی الله تعالی؛ **انجام:** و اشرکنا فی ثواب من افدنا فان ذلک منه و به و له و هو حسبنا و نعم الوکیل ...

خط: نسخ، کا: علی بن زین الدین بن محمد بن الحسن بن المصنف، تا: ۱۱۰۴ق؛ افتادگی: آغاز (یک برگ)؛ واقف: عباس فخیمی، آذر ۱۳۶۲؛ کاغذ: نخودی آهار مهره، جلد: مقوا، ۵۷گ، ۱۷ سطر، اندازه: ۱۳×۲۱سم [ف: ۲۱/۱ - ۲۹۵]

۱۰۶. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۰۹۱۴

خط: نسخ، کا: علی نقی بن محمد کاظم، تا: پنج‌شنبه غره ذیقعده ۱۱۰۵ق؛ مصحح؛ وقف‌نامه کتاب به تاریخ رمضان ۱۲۱۷ با مهر؛ جلد: گالینگور نیلی، ۶۴گ، ۱۷ سطر، اندازه: ۱۴/۵×۲۱سم [ف: ۲۷ - ۳۲۸]

۱۰۷. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۱۲۵۹/۲

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا: غیاث الدین محمد بن عبدالمطلب، تا: ۱۱۰۵ق؛ کاغذ: ترمه اصفهانی، جلد: تیماج تریاکی، ۱۲۹ص (۶۲-۱۹۰)، ۱۵ سطر (۷×۱۴)، اندازه: ۱۱/۵×۱۸سم [ف: ۹ - ۲۴۶]

۱۰۸. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۶۱۹۱/۱

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا: عزالدین محمد بن عنایت الله شیرازی اصطهباناتی، تا: ۲۰ محرم ۱۱۰۶ق؛ کاغذ: فستقی، جلد: میشن آبی، ۳۳گ (۱پ-۳۳پ)، ۲۴ سطر، اندازه: ۱۵×۲۱/۲سم [ف: ۹ - ۲۰۶]

۱۰۹. تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه:۸۷۳/۱

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ خوش، کا: محمد مهدی بن حاج محمد علیا نیل فروش اصفهانی،تا:سه‌شنبه۱رجب۱۱۰۶ق؛۵۸گ(۱پ-۵۸پ)[ف:۲- ۵۵]

۱۱۰. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۴۶۷/۵

خط: نسخ و نستعلیق، کا: محمد باقر بن ملا ولی استرآبادی، تا: رجب ۱۱۰۶ق؛ محشی؛ جلد: تیماج قرمز، ۳۵گ (۱۰۷پ-۱۴۱ر)، ۱۵ سطر، اندازه: ۱۳×۲۲/۵سم [ف: ۴ - ۲۵۹]

۱۱۱. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۵۷۰۴

آغاز: لغرضه لان غرضه الاقصی ترک العمل و انما یعدل بک الی قصد الریاء و غیره؛ **انجام:** برابر

خط: نسخ، بی‌کا، تا: سه‌شنبه ۵ ذیحجه ۱۱۰۸ق؛ افتادگی: آغاز؛ محشی؛ واقف: محمد بن عبدالفتاح به وسیله آقا تقی مدرس، شهریور ۱۳۱۷؛ کاغذ: نخودی آهار مهره، جلد: مقوا رویه پارچه، ۲۵ص، ۱۹ سطر، اندازه: ۱۲×۱۸/۵سم [ف: ۲۱/۱ - ۲۹۶]

۱۱۲. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۴۳۸

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا: محمد قاسم بیرجندی قائنی، تا: ۱۱۰۹ق؛ محشی؛ تملک: «محمد صادق بن ملا محمد»؛ کاغذ: اصفهانی نخودی، جلد: تیماج سرمه‌ای، ۵۴گ، ۱۵ سطر (۷×۱۲)، اندازه: ۱۲×۱۸/۵سم [ف: ۱۲ - ۲۴۷]

۱۱۳. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۳۶۱۵/۲

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا: محمد بن علی بن ناصرحسینی، تا: سه‌شنبه ۲ صفر ۱۱۰۹ق؛ مصحح، محشی؛ ۴۹گ (۱۸پ-۶۶پ)، ۱۵ سطر، اندازه: ۱۲×۱۸سم [محدث ارموی مخ: ۱ - ۴۴۷]

۱۱۴. قم؛ فیضیه؛ شماره نسخه:۲۰۳۵

خط: نسخ، کا: محمد نصیر بن محمد معین گنابادی، تا: ۱۱۱۴ق؛ ۸۲گ، ۱۵سطر، اندازه: ۱۰×۱۸سم [ف: ۱ - ۵۲]

۱۱۵. مشهد؛ الهیات؛ شماره نسخه:۲۳۷۵۱

خط: نستعلیق، کا: حبیب الله بن میرزا محمد محسن حسینی قاضی اصفهانی، تا: دوشنبه ۹ صفر ۱۱۱۴ق؛ افتادگی: آغاز (برگ اول)؛ مجدول؛ جلد: میشن قرمز، ۵۲گ، ۱۷ سطر (۶×۱۵/۵)، اندازه: ۱۰×۲۳سم [ف: ۳ - ۱۰۱۲]

۱۱۶. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۶۴

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۸ رجب ۱۱۱۶ق؛ در حاشیه بعضی لغات به فارسی ترجمه شده؛ مهر: «من أحب الحسین احب الله» (بیضی)؛ وقف‌نامه کتاب به تاریخ محرم ۱۲۵۲؛ تملک: محمد هاشم بن محمد؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۱۰۳گ، ۹ سطر، اندازه: ۱۲/۵×۱۸سم [ف: ۱ - ۷۵]

۱۱۷. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۲۳۹۵/۱۴

خط: نسخ، بی‌کا، تا: ذیحجه ۱۱۱۸ق؛ کاغذ: ترمه، جلد: میشن قهوه‌ای،۲۳گ(۸۲ر-۱۰۴ر)،۲۵سطر،اندازه: ۱۸×۲۴سم [ف: ۶ - ۸]

۱۱۸. قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه:۷۶۷/۲

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا: محمد حسین بن یحیی نوری، تا: پنج‌شنبه ۲۲ جمادی الثانی ۱۱۱۸ق؛ جلد: تیماج مشکی، عطف گالینگور، ۳۰گ، ۲۵ سطر، اندازه: ۱۱×۱۷سم [ف مخ: ۱ - ۴۹۸]

۱۱۹. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۴۹۰۳/۱

آغاز: و اکثرها قدوردت به النصوص عن اهل الخصوص علیهم افضل الصلوات و اکمل التحیات؛ **انجام:** برابر

خط: نستعلیق، کا: محمد مؤمن بن علی نقی، تا: ۲۴ رجب ۱۱۱۸ق؛ افتادگی: آغاز (در دیباچه افتاده)؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج سرخ، ۲۰گ (۱ر-۲۰پ)، ۴۸ سطر (۹×۲۳)، اندازه: ۱۴/۵×۳۰سم [ف: ۱۴ - ۱۱۵]

۱۲۰. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۶۷۳۱

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، کا: محمد معصوم بن حسن، تا: یک‌شنبه ۱۹ ذیقعده ۱۱۱۹ق، جا: کربلاء؛ کاغذ: نخودی، جلد: تیماج عنابی، ۶۰گ، ۱۵ سطر، اندازه: ۱۴×۲۵سم [ف: ۵ - ۳۸۶]

۱۲۱. تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه:۱۹۲۸/۲-عکسی

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق شکسته، کا: عطاء الله حسینی، تا: ۱۱۱۹ق، به سفارش حاجی مصور علی [عکسی ف: ۱ - ۸۴]

۱۲۲. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۵۸۲۴/۱

آغاز و انجام: برابر

کا: ابوطالب بن محمد حسن، تا: ۱۱۲۲ق؛ جلد: میشن آلبالویی، ۴۱گ (۱پ-۴۱پ)، ۱۵ سطر، اندازه: ۱۰/۹×۱۵/۶سم [ف: ۹- ۵۸]

۱۲۳. مشهد؛ الهیات؛ شماره نسخه:۱۰۰

خط: نسخ، کا: اسماعیل بن محمدرفیع دیهوکی طبسی گیلکی خراسانی، تا: غره شعبان ۱۱۲۳ق؛ کاغذ سپاهانی؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۶۵گ، ۱۴ سطر (۸/۶×۱۲/۵)، اندازه: ۱۳×۱۸/۵سم [ف: ۱ - ۵۹]

مشهد؛ مولوی؛ شماره نسخه:۱۰۰

همان نسخه بالا [نشریه: ۵ - ۱۹]

۱۲۴. قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه:۱۷۳۲/۳

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۱۲۷ق؛ جلد: تیماج مشکی، ۴۲گ، ۲۰ سطر، اندازه: ۱۲×۲۴سم [ف مخ: ۱ - ۴۹۸]

۱۲۵. تهران؛ ادبیات؛ شماره نسخه:۵۹/۳

خط: نسخ، کا: عبداللطیف بن عبدالرحیم اصفهانی، تا: چهارشنبه محرم ۱۱۲۸ق [ف: ۳ - ۲۵]

۱۲۶. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۱۵۲۳/۲

آغاز و انجام: برابر

خط: شکسته نستعلیق خوش، کا: محمد فرزند محمد قاسم، حسینی، تا: شنبه ۲۱ جمادی الثانی ۱۱۳۰ق؛ مصحح، اندکی از زندگانی و شهادت شهید ثانی در پایان این نسخه در چند سطر آمده؛ کاغذ: شرقی، ۲۳گ (۳۱-۵۳)، سطور چلیپا، اندازه: ۸×۱۵سم [ف: ۲۹ - ۱۷۵]

۱۲۷. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۰۱۴۸/۸

آغاز: برابر

خط: نسخ و نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۱۳۱ق؛ جلد: تیماج سبز، ۶۲ص (۱۱۱-۱۷۲)، ۱۸ - ۱۹ سطر، اندازه: ۱۲/۵×۱۸/۵سم [ف: ۳۲- ۱۸۴]

۱۲۸. بشرویه؛ اسدی مقدم، مهدی؛ شماره نسخه:۲/۱

آغاز: انما یتم بالاقبال بالقلب فی افعالها و حرکاتها و سکنتها علی الله و التفکر فی اسرارها و تقلب النفس فی حالاتها حسب اختلاف اوضاعها؛ **انجام:** و استعملنا بما عاملناه و اشرکنا فی ثواب من افدناه فان ذلک منه و به وله و هو حسبنا و نعم الوکیل

این رساله غیر از «اسرار الصلاة» اوست بلکه ازآن مختصرتر است که به برخی از آداب و ادعیه و تعقیبات نماز پرداخته است؛ خط: نسخ، کا: اسماعیل بن حاجی ابراهیم قاری سبزواری، تا: غره ذیقعده ۱۱۳۱ق؛ افتادگی: آغاز؛ جلد: تیماج مشکی، ۲۵گ (۱-۲۵)، ۲۰ سطر، اندازه: ۱۲×۱۹سم [ف مخ]

۱۲۹. مشهد؛ الهیات؛ شماره نسخه:۵۲۹/۱

خط: نستعلیق، کا: جمال الدین موسوی عاملی، تا: ۱۲ محرم ۱۱۳۱ق؛ کاغذ اصفهان؛ ۸۴گ، ۱۴ سطر (۴/۵×۱۲)، اندازه: ۱۱×۱۸سم [ف: ۱ - ۲۷۸]

مشهد؛ مولوی؛ شماره نسخه:۵۲۹/۱

همان نسخه بالا [نشریه: ۵ - ۷۹]

۱۳۰. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۷۷۷/۷-طباطبائی

خط: نسخ، کا: محمد باقر بن محمد هاشم اصفهانی، تا: دوشنبه ۹ رجب ۱۱۳۹ق؛ کاغذ: اصفهانی شکری آهار مهره، جلد: تیماج قرمز، ۴۸ص (۱۸۸-۲۳۵)، ۱۹ سطر، اندازه: ۱۳×۲۰سم [ف:۲۳-۸۵]

۱۳۱. کرمانشاه؛ فیض مهدوی (کتابخانه)؛ شماره نسخه:بدون شماره/۳

کا: فرج الله بن عبدالحاکم، تا: ۱۱۴۰ق، جا: مشهد رضوی [تراثنا: س۲ش۴ - ۴۵]

۱۳۲. تبریز؛ ثقة الاسلام؛ شماره نسخه:بدون شماره/۱

بی‌کا، تا: ۱۱۴۱ق [نشریه: ۷ - ۵۴۰]

۱۳۳. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۱۷۱۲/۱

خط: نسخ، کا: علی اکبر بن محمد رضا، تا: با تاریخ ۱۱۴۲ق؛ کاغذ: ترمه، جلد: میشن قهوه‌ای، ۳۷گ (۲پ-۳۸پ)، ۱۸ سطر، اندازه: ۱۱×۱۷سم [ف: ۵ - ۳۴۴]

۱۳۴. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۳۷۳۳/۸

خط: نسخ، بی‌کا، تا: با تاریخ ۱۱۵۰ق؛ جلد: تیماج قرمز، ۴۳گ (۲۵۵پ-۲۹۷ر)، ۲۱ سطر، اندازه: ۱۳×۲۳سم [ف: ۱۰ - ۱۳۱]

۱۳۵. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۶۲۰۷/۹

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا: محمد علی بن محمد صادق قمی، تا: ۱۱۷۷ق؛ جلد: میشن قهوه‌ای، ۳۵ سطر [ف: ۹ - ۲۶۵]

۱۳۶. مراغه؛ عمومی؛ شماره نسخه:۹۱/۳

آغاز و انجام: برابر

کامل؛خط:نستعلیق،بی‌کا،تا: ۷ جمادی الثانی ۱۱۹۹ق؛ جلد: تیماج سیاه، ۳۰گ (۶۵ر-۹۴ر)، ۱۸ سطر، اندازه: ۱۱×۱۶سم [ف: - ۲۰۷]

۱۳۷. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۴۲۴۸/۲

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ مصحح، محشی، در دو برگ آغاز این رساله خطبة البیان امیرمؤمنان علی علیه السلام به خط شخصی جهت استادش مولانا آمده است؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۳۶گ (۵۴پ-۸۹ر)، ۱۵ سطر، اندازه: ۱۴/۵×۲۲سم [محدث ارموی مخ: ۱ - ۴۴۸]

۱۳۸. اصفهان؛ مدرسه صدر بازار؛ شماره نسخه:۲۸۱/۱

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ جلد: تیماج قرمز، ۲۵گ (۱پ-۲۵ر)، اندازه: ۱۵×۲۰/۵سم [ف: ۱ - ۲۰۰]

۱۳۹. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۳۰۹۶/۸

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، کا: ابوالقاسم حسینی فرزند میرزا عزیز، تا: قرن ۱۳؛ محشی؛ کاغذ: فرنگی آهار مهره، ۱۴گ (۴۴پ-۵۷پ)، ۳۳ سطر، اندازه: ۱۵×۲۷سم [ف: ۳۳ - ۱۷۲]

۱۴۰. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۵۱۸/۶

خط: نستعلیق، کا: محمد تقی بن محمدرضای کوکدی گلپایگانی، تا: قرن ۱۳، جا: اصفهان؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج مشکی، ۱۵ سطر (۵/۵×۱۱)، اندازه: ۱۱×۱۸سم [ف: ۸ - ۱۵۲]

۱۴۱. خوی؛ ملا علی خوئی (شریف)؛ شماره نسخه:۴۶/۱

آغاز: برابر؛ **انجام:** وخرجت من ظلمات الشبهات الی نور العلم والله ولی الذین آمنوا ... والحمدلله رب العالمین والصلوة علی محمد وآله

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ جلد: تیماج سرخ، ۴۵گ (۱-۴۵)، ۲۳ سطر، اندازه: ۱۳×۲۰سم [اوراق عتیق: ۱ - ۱۳۵]

۱۴۲. قم؛ طبسی؛ شماره نسخه:۴۴۵/۱

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۹۰گ (۱پ-۹۰ر)، ۱۲ سطر، اندازه: ۹/۵×۱۵/۵سم [ف مخ: ۱ - ۱۴۳]

۱۴۳. قم؛ مؤسسه آیة الله بروجردی؛ شماره نسخه:۳۴۲/۲

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ ۳۱گ (۱۱۸ر-۱۴۸پ)، ۲۰ سطر، اندازه: ۱۸×۲۱/۵سم [ف: ۱ - ۲۰۱]

۱۴۴. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۳۴۴/۶-طباطبائی

آغاز: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج قرمز، ۳۸گ (۲۳۸پ-۲۷۵)، اندازه: ۱۵×۲۰سم [ف: ۲۲ - ۱۱۶]

۱۴۵. مشهد؛ گوهرشاد؛ شماره نسخه:۱۱۷۵

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ مهر: حاج سید سعید؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۱۴ سطر (۵×۱۱/۵)، اندازه: ۹/۵×۱۷سم [ف: ۳ - ۱۶۳۱]

۱۴۶. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۵۶۵۹/۲

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ جلد: تیماج مشکی، ۵۰گ (۱۰۳پ-۱۵۲پ)، اندازه: ۱۵×۲۱/۵سم [ف: ۱۵ - ۶۰]

۱۴۷. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۱۹۴۱/۳

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ و نستعلیق، کا: محتملا میرزا رجبعلی، تا: قرن ۱۳؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج قرمز، ۵۳ص (۴۰۱ -۴۵۳)، ۱۴ سطر (۱۰×۱۴)، اندازه: ۱۶×۲۲سم [ف: ۴ - ۴۰۶]

۱۴۸. مشهد؛ گوهرشاد؛ شماره نسخه:۷۶۷/۵

آغاز: برابر

خط: نسخ، کا: سید محمد بن محمد زمان موسوی، تا: ۱۲۰۳ق؛ افتادگی: انجام (برگ آخر)؛ مهر: حاج سید سعید؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: تیماج عنابی، ۴۷گ (۱۲۳-۱۶۹)، ۱۴ و۱۶ سطر (۸/۵×۱۵)، اندازه: ۱۴×۲۰سم [ف: ۲ - ۸۷۹]

۱۴۹. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۲۸۲

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، کا: حسن بن علی بارفروشی مازندرانی، تا: محرم ۱۲۰۸ق؛ مذیل است به اسرار الزکاة و الصوم و الحج از جواهر القرآن غزالی؛ واقف: عضدالملک، ۱۲۷۶؛ کاغذ: الوان، جلد: مقوا، رویه پارچه عطف تیماج مشکی، ۳۴گ، ۱۸و۱۹ سطر، اندازه: ۱۴×۲۲سم [ف: ۲۱/۱ - ۲۹۶]

۱۵۰. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۰۱۶۹/۱۰

خط: نسخ، کا: ابراهیم بن یوسف ایروانی، تا: ۱۲۱۶ق؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۳۴گ (۹۸پ-۱۳۱پ)، اندازه: ۱۶×۲۰/۵سم [ف: ۲۶ - ۱۲۵]

۱۵۱. یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه:۲۵۱۶/۱

انجام:و الرغبة فی القیام

خط: نسخ، کا: محمد، تا: ۱۲۲۰ق؛ افتادگی: انجام؛ اهدایی: حاج صدر؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: تیماج تریاکی، ۵۳گ (۱-۵۳)، ۲۱ سطر (۶×۱۳/۵)، اندازه: ۱۱×۱۹سم [ف: ۴ - ۱۳۲۵]

۱۵۲. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۰۳۳۷/۱

خط: نسخ و نستعلیق، بی‌کا، تا: یک‌شنبه ۲۸ ذیحجه ۱۲۲۱ق؛

جلد: تیماج مشکی، ۵۱گ (۱پ-۵۱پ)، اندازه: ۱۰/۵×۱۵سم [ف: ۲۶ - ۲۷۹]

۱۵۳. اردکان یزد؛ امام صادق؛ شماره نسخه:۳۷۸/۱

خط: نسخ، کا: سید مهدی موسوی، تا: دوشنبه ۱۹ جمادی الثانی ۱۲۲۷ق؛ جلد: تیماج مشکی، ۳۴گ (۱پ-۳۴ر)، اندازه: ۱۴/۵×۲۰سم [ف: ۲ - ۱۰۹]

۱۵۴. قم؛ مرکز مطالعات؛ شماره نسخه:۹۱۳/۳

آغاز: برابر؛ **انجام:** فکن عبدا ذکرا فی القول الا ... صدق لسانک

خط: نستعلیق، کا: عبدالحمید بن محمد رضا تفرشی، تا: ۱۲۲۷ق؛ جلد: تیماج مشکی، ۱۷ سطر، اندازه: ۱۰×۱۷سم [ف: ۲ - ۱۸۰]

۱۵۵. همدان؛ دانشگاه بوعلی؛ شماره نسخه:۱۶۲

خط: نسخ، کا: محمد رضا بن حاجی صادق تبریزی، تا: سه‌شنبه سلخ ذیحجه ۱۲۲۹ق؛ تملک: محمد علی قراچه داغی؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۳۸گ، ۱۵ سطر، اندازه: ۱۵×۲۰سم [ف: - ۸۱]

۱۵۶. مشهد؛ گوهرشاد؛ شماره نسخه:۲۲۴۷/۱

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا: آدینه محمد، تا: پنج‌شنبه ۱۳ رمضان ۱۲۳۱ق؛ جلد: تیماج عنابی، ۷۲گ، ۱۵ سطر، اندازه: ۹×۱۷/۵سم [ف: ۵ - ۶۲۱]

۱۵۷. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:ض۱۲۹۰۰

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، کا: محمد علی بن رضا بن مرتضی حسینی، تا: ۱۲۳۸ق؛ واقف: حسین کی استوان، آبان ۱۳۴۸؛ کاغذ: فستقی، جلد: تیماج قهوه‌ای، ۸۱ص، ۱۵ سطر، اندازه: ۱۰/۵×۱۶/۵سم [ف: ۲۱/۱ - ۲۹۳]

۱۵۸. کرمانشاه؛ میبدی (خاندان)؛ شماره نسخه:۹۸/۲

آغاز: و اما انا فأذکر لک ما یعرض النجاة فی الدنیا و یوصل الی رضوان رب العالمین

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: چهارشنبه ۱۳ شوال ۱۲۳۸ق؛ افتادگی: آغاز؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۶۲گ (۳۱ر-۹۲پ)، اندازه: ۹×۱۴/۵سم [ف: - ۷۴]

۱۵۹. تهران؛ الهیات؛ شماره نسخه:۲۹۵/۲

خط: نسخ، کا: حسین تربتی، تا: صفر ۱۲۴۰ق؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج مشکی، ۵۹گ (۶۵ر-۱۲۳ر)، ۱۵ سطر (۶/۵×۱۱/۵)، اندازه: ۱۰/۵×۱۵سم [ف: - ۲۹۲]

۱۶۰. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۴۱۹۶

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا: محمد محسن بن محمد حسین واعظ، تا: شعبان ۱۲۴۲ق؛ واقف: سید محمد باقر سبزواری، محرم ۱۴۰۵؛ کاغذ: آبی، جلد: تیماج مشکی، ۴۰گ، ۱۸ سطر، اندازه: ۱۴/۸×۲۱/۵سم [ف: ۲۱/۱ - ۲۹۵]

۱۶۱. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۲۳۷۱/۲-۱۳/۵۱

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا: محمد حسین کرمانی، تا: ۱۲۴۳ق؛ جلد: تیماج سرخ، ۲۴گ، ۲۴ سطر، اندازه: ۱۵×۲۰سم [ف: ۲ - ۱۰۵۴]

۱۶۲. قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه:۷۶۰/۳

آغاز: امره بالصلوة واتمامها والکف عن نواقضها و مفسداتها و اخلاص جمیع ذلک لوجه الله تعالی رجاء ثوابه و طلب القربه منه ان عجزت عن مرتبه عبادته؛ **انجام:** برابر

خط: نسخ، کا: محمد بن ملا ابی طالب شوشتری، تا: جمعه ربیع الثانی ۱۲۴۳ق؛ افتادگی: آغاز؛ مجدول؛ جلد: مقوا، عطف تیماج زرشکی، ۲۰گ، ۱۸ سطر، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف مخ: ۱ - ۴۹۹]

۱۶۳. خوی؛ نمازی؛ شماره نسخه:۴۱۹/۱

خط: نسخ، کا: سلیمان بن ملا عبدالله، تا: ۱۲۴۷ق؛ مهر: «و رفعناه مکانا علیا» (مربع)؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۱۶ سطر، اندازه: ۱۵×۲۰سم [ف: - ۲۰۹]

۱۶۴. گلپایگان؛ کتابخانه حجة الاسلام گلپایگانی؛ شماره نسخه:۱۲۷/۱۶

کا: زین العابدین گلپایگانی، تا: ۱۲۴۸ق؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۱۰گ (۱۸۵ر-۱۹۴پ)، اندازه: ۱۵×۲۱/۵سم [کتابخانه‌های گلپایگان: ف: - ۱۱۱]

۱۶۵. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۸۹۶۲/۱

خط: نسخ، کا: محمد بن محمد علی بن محمد خراسانی قائنی سرچاهی مشهدی، تا: ۲۱ رمضان ۱۲۵۰ق؛ مجدول؛ جلد: تیماج مشکی،۳۷گ(۱پ-۳۷پ)،۲۶سطر،اندازه:۱۰×۱۵سم[ف:۲۳-۱۳۱]

۱۶۶. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۳۲

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ تملک: باقر بن سلمان، محمد بن ابراهیم؛ وقف‌نامه کتاب به تاریخ محرم ۱۲۵۲؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۹۵گ، ۱۲ سطر، اندازه: ۹×۱۶سم [ف: ۱ - ۴۴]

۱۶۷. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۳۸۱۷۳

خط: نستعلیق شکسته، کا: لطفعلی بن مراد بن محمد باقر، تا: ۱۲۵۹ق؛ محشی؛ اهدایی: رهبری، ۱۳۸۶؛ کاغذ: نخودی فرنگی، جلد: میشن زرشکی، ۴۴گ، ۱۷سطر، اندازه: ۱۷×۲۱/۵سم [اهدائی رهبر: ۳ - ۱۶۱]

۱۶۸. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۶۴۵۵/۱

کا: علی اصغر بن علی اکبر بن مهدی بن زین الدین بن شیخ محمد طالقانی، تا: ۱۲۶۱ق؛ مجدول؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج مشکی، ۲۰ سطر (۶×۱۲)،اندازه: ۱۰×۱۷سم [ف: ۱۶ - ۲۷۰]

۱۶۹. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۲۰۶۷/۱

خط: شکسته نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۲۶۲ق؛ افتادگی: آغاز؛ کاغذ: پسته ای، جلد: میشن سیاه، ۴۷گ (۱ر-۴۷ر)، ۱۳و ۱۴سطر، اندازه: ۱۱×۱۸سم [ف: ۵ - ۴۱۹]

۱۷۰. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه:۸۱۷۵/۲

خط: نستعلیق، کا: اردشیر بن اسماعیل، تا: یک‌شنبه ۲۶ شوال ۱۲۶۳ق؛ ۲۳گ (۱۰۴پ-۱۲۶ر) [ف: ۳ - ۵۱۰]

۱۷۱. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۴۸۸۳-۱۸۳/۲۴

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا: حسین بن محمد حسن موسوی، تا: دوشنبه ۵ شوال ۱۲۶۹ق؛ جلد: تیماج مشکی، ۳۲گ، ۱۹ سطر، اندازه: ۱۰×۱۶سم [ف: ۲ - ۱۰۵۴]

۱۷۲. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه:۷۵۶۴/۲

خط: نسخ، کا: مجید بن عبدالله بن مجید حسینی تنکابنی، تا: ۱۲۶۹ق، جا: قزوین، مدرسه جامعه صغیره؛ کاغذ: فرنگی سفید و کبود، جلد: تیماج حنایی، ۴۹گ (۴۰پ-۸۸پ ر)، ۱۴ سطر، اندازه: ۱۷×۲۲سم [ف: ۳ - ۵۱۰]

۱۷۳. تهران؛ الهیات؛ شماره نسخه:۱۰۴/۴

خط: نسخ و نستعلیق، کا: حبیب الله بن محمد حسن گلپایگانی، تا: ۱۲۷۲ق؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج قهوه‌ای، ۳۷گ (۱۹۰ر-۲۲۶ر)، اندازه: ۱۶×۲۳سم [ف: - ۱۵۵]

۱۷۴. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۲۳۸۸/۱

خط: نسخ زیبا، کا: نجم الدین ابوالقاسم بن محمد تقی جرفادقانی، تا: جمعه ۵ جمادی الثانی ۱۲۷۶ق؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۳۶گ (۱پ-۳۶ر)، اندازه: ۱۳×۲۱سم [ف: ۶ - ۳۶۹]

۱۷۵. قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه:۱۳۰۲/۲

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا: محمد بن کربلائی حسین بیرجندی، تا: ۲۶ ربیع الثانی ۱۲۷۸ق؛ جلد: تیماج مشکی، ۲۱ سطر، اندازه: ۱۵/۵×۲۲سم [ف مخ: ۱ - ۴۹۸]

۱۷۶. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۴۲۲۸

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا: محمد حسین بن محمد گلپایگانی، تا: دوشنبه ۱۹ ذیحجه ۱۲۷۹ق؛ واقف: سید محمد باقر سبزواری، محرم ۱۴۰۵؛ کاغذ: حنایی، جلد: میشن قهوه‌ای، ۳۱گ، ۲۱ سطر، اندازه: ۱۴/۶×۲۱/۶سم [ف: ۲۱/۱ - ۲۹۴]

۱۷۷. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۵۵۴۷

آغاز: برابر؛ **انجام:** واصلة الی النفوس الانسانیة ... سنه ۱۲۸۱

خط: نسخ خفی، کا: طبسی، علی بن محمد، تا: ۱۲۸۱ق [رایانه]

۱۷۸. تهران؛ مروی؛ شماره نسخه:۷۲۰/۶

کا: محسن جرفادقانی، تا: ۱۲۸۳ق؛ قطع: خشتی [ف: - ۳۰۳]

۱۷۹. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۳۸۰ ط

خط: نستعلیق، کا: اسدالله رضوی، تا: ۱۲۸۶ق [مختصر ف: - ۲۰۶]

۱۸۰. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۳۸۰-طباطبائی

آغاز و انجام: برابر

خط:نستعلیق،کا:اسدالله رضوی، تا: ۱۲۸۶ق؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج سورمه‌ای،۶۴گ،۱۹سطر، اندازه: ۱۱×۱۸سم [ف: ۲۴ - ۲۵۸]

۱۸۱. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۹۵۳۱

خط: نسخ، کا: محمد تقی بن عبد الرزاق ساوه‌ای، تا: ۱۰ ربیع الثانی ۱۲۸۸ق؛ جلد: مقوایی عطف پارچه، ۸۱گ، ۱۲ سطر، اندازه: ۱۱×۱۷سم [ف: ۲۴ - ۲۸۱]

۱۸۲. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه:۷۴۵۲

خط: نسخ، کا: مجتبی بن محمد باقر، تا: دوشنبه ۱۱ رجب ۱۲۸۸ق؛ ۲۲گ (۱۲۲پ-۱۴۳پ) [ف: ۳ - ۵۱۰]

۱۸۳. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۳۶۶۰/۳

خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۲۹۲ق؛ مصحح؛ ۲۱گ (۲۸۶پ-۳۰۶پ)، ۲۴ سطر، اندازه: ۱۵×۲۲سم [محدث ارموی مخ: ۱ - ۴۴۸]

۱۸۴. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۳۶۳۴۰

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا: محمد علی تبریزی، تا: ۱۲۹۳ق، جا: کرمانشاه؛ کاغذ: نخودی ماشینی، جلد: مقوا با روکش مشمع مشکی، ۶۳گ، ۱۵سطر، اندازه: ۱۴×۲۲سم [اهدائی رهبر: ۳ - ۱۶۱]

مشهد؛ شیخ علی حیدر؛ شماره نسخه:۳۰۳

همان نسخه بالا [مؤید: ۱ - ۲۶۷]

۱۸۵. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۷۵۷۶/۶-۳۸/۱۹۶

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، کا: محمد علی بن حاجی ملا علی محمد سنگسری، تا: ۱۲۹۵ق، جا: سمنان، مدرسه صادقیه؛ جلد: مقوا عطف گالینگور قهوه‌ای، ۳۹گ، ۲۲ سطر، اندازه: ۱۲×۱۸سم [ف: ۲ - ۱۰۵۴]

۱۸۶. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه:۷۵۲۴/۵

کا: محمد علی، تا: ۱۲۹۷ق؛ کاغذ: فرنگی سفید، جلد: تیماج سبز، ۷۸گ (۱۵۵پ-۲۳۲ر)، ۱۵ سطر، اندازه: ۱۱×۱۸سم [ف: ۳ - ۵۱۰]

۱۸۷. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۳۴۹۷/۱

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ زیبا، کا: علی نقی بن محمد حسن رضوی، تا: جمعه ۲۸ ربیع الاول ۱۲۹۹ق؛ محشی، اندکی در شرح حدیث من عرف نفسه فقد عرف ربه و مطالبی درباره شرح حدیث «خلق الله المشیة قبل الاشیاء ثم خلق الاشیاء بالمشیة» در چند برگ قبل از آغاز نسخه آمده؛ کاغذ: فرنگی، ۴۶گ (۱-۴۶)، ۱۴سطر، اندازه: ۶×۱۴سم [ف: ۳۴ - ۲۳۱]

۱۸۸. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۳۵۶۸/۸

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، تا: با تاریخ ۱۳۰۰ق؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۷۷ص، اندازه: ۱۴/۵×۲۳/۵سم [ف: ۳۷ - ۶۵]

۱۸۹. مشهد؛ گوهرشاد؛ شماره نسخه:۸۷۹/۱

آغاز: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۳۰۱ق؛ از روی نسخه‌ای که به خط مصنف بوده؛ مهر: «زین الدین علی الشریف الموسوی» (بیضی) مورخ ۱۱۵۱ق، کتابخانه مجدالدین؛ جلد: گالینگور لاجوردی عطف پارچه سرخ، ۵۱گ (۱-۵۱)، ۱۷ سطر (۷×۱۳/۵)، اندازه: ۱۲/۵×۱۸/۵سم [ف: ۳ - ۱۱۹۲]

۱۹۰. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۳۵۲۴/۴

آغاز: برابر؛ **انجام:** و قل السلام علیك ایها النبی (ص) و رحمة الله و برکاته الی آخر التسلیم المستحب هذا آخر ما کان فی

الرسالة فی آداب الصلاة
از آغاز کتاب تا نیمه‌های فصل دوم در مقارنات نماز را دارد و بنا بر تصریح کاتب، چون به بقیه آن نیاز نبوده، کتابت نشده است؛
خط: شکسته نستعلیق، کا: محمد ابراهیم بن صدرالدین محمد ثانی إبن محمد فیضی کاشانی، تا: دوشنبه ۲۱ جمادی الاول ۱۳۰۲ق؛ مصحح، محشی؛ کاغذ: فرنگی، ۱۱گ (۱۸–۲۸)، ۱۹–۲۰ سطر، اندازه: ۱۱×۱۵سم [ف: ۳۴ – ۳۱۵]

۱۹۱. رشت؛ جمعیت نشر فرهنگ؛ شماره نسخه:۳۰/۳ر
بی‌کا، تا: در دهه دوم محرم ۱۳۰۴ق؛ اندازه: ۱۱×۱۷/۵سم [رشت و همدان: ف: – ۱۱۹۲]

۱۹۲. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۹۲۱۸/۱
خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۳۰۷ق؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۶۵گ (۱پ–۶۵پ)، اندازه: ۱۰/۵×۱۵/۵سم [ف: ۲۴ – ۱۹]

۱۹۳. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:ض۱۲۸۱۰
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، کا: ابوالقاسم بن اسماعیل خوانساری، تا: ۱۶ شعبان ۱۳۱۴ق؛ واقف: حسین کی استوان، آبان ۱۳۴۸؛ کاغذ: نخودی، جلد: مقوا رویه گالینگور، ۴۴گ، ۱۸ سطر، اندازه: ۱۰/۲×۱۶/۶سم [ف: ۲۱/۱ – ۲۹۳]

۱۹۴. قم؛ مؤسسه آیة الله بروجردی؛ شماره نسخه:۲۴۷/۷
خط: نسخ، کا: حسن نوری همدانی، تا: ۱۳۷۸ق، به دستور آیة الله بروجردی؛ جلد: تیماج قهوه‌ای سیر، ۳۰گ (۱۴۴پ–۱۷۳ر)، اندازه: ۱۸×۲۲سم [ف: ۱ – ۱۴۸]

۱۹۵. مشهد؛ الهیات؛ شماره نسخه:۲۲۵۰۷/۲
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳ و ۱۴؛ افتادگی: انجام؛ کاغذ: آهار مهره، جلد: تیماج مشکی، ۲۱ سطر (۸×۱۴/۵)، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۲ – ۷۰۵]

۱۹۶. قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه:۴۹۸/۲
آغاز: برابر؛ **انجام:** فاجعل هذا الیوم خاصه من الاسبوع لاخرتک فعساه ان یکون کفاره واستدراکا لبقیة الاسبوع ویکفیک فی الاهتمام بالجمعه وظایفها ان الله سبحانه جعلها افضل اعمال بنی آدم بعد الایمان ... وان الیومیه افضل من غیرها من الصلوات
خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: انجام؛ مصحح؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۵۱گ، ۱۶ سطر، اندازه: ۱۲×۱۹سم [ف مخ: ۱ – ۴۹۹]

۱۹۷. قم؛ معصومیه؛ شماره نسخه:۹۲/۴
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، کا: علی بن محمد رضی تفرشی، بی‌تا، جا: تفرش از محال قم؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۵۳گ (۹۲پ–۱۴۴ر)، اندازه: ۱۱/۵×۱۷/۵سم [ف: ۱ – ۱۱۴]

۱۹۸. قم؛ معصومیه؛ شماره نسخه:۹۶/۱
خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۴۹گ (۱پ–۴۹پ)، ۱۸ سطر، اندازه: ۱۱×۱۷سم [ف: ۱ – ۱۱۸]

۱۹۹. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۳۴۱۳/۳
آغاز: برابر؛ **انجام:** و الندامه بعد الموت غیر نافعه فهذا الفکر و امثاله یحصل قصر الامل و الاستعداد
خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: انجام؛ کاغذ: فرنگی نخودی و شکری، ۱۰۰گ، ۱۴سطر (۶×۱۱)، اندازه: ۱۰/۵×۱۵سم [ف: ۱۵– ۲۲۷]

۲۰۰. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۶۷۰۵/۱-۳۴/۷۵
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ محشی با امضای «ص» و «رومی» و «قاضی»؛ جلد: تیماج مشکی، ۳۵گ، ۱۸ سطر، اندازه: ۱۴×۲۱سم [ف: ۲ – ۱۰۵۴]

۲۰۱. خوی؛ نمازی؛ شماره نسخه:۴۹۳/۲
خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ واقف: حسن صدرزاده خوئی، ۱۳۴۷ش؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۲۵ سطر، اندازه: ۱۲/۵×۱۹/۵سم [ف: – ۲۵۵]

۲۰۲. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۷۰۸/۱-۴/۱۷۸
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ ۵۲گ، ۱۵–۱۶ سطر [ف: ۲ – ۱۰۵۳]

۲۰۳. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۲۳۹۹
خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ مصحح، محشی از شیخ محمد بن احمد جیلی؛ مهر: «اللهم صل علی محمد و آل محمد» (مربع)، «العبد المذنب حبیب الله» (مربع)؛ جلد: مقوایی عطف پارچه، ۷۹گ، ۱۵ سطر، اندازه: ۱۲/۵×۱۹سم [ف: ۶ – ۳۷۹]

۲۰۴. قم؛ حجتیه؛ شماره نسخه:۴۴۸
بی‌کا، بی‌تا؛ ناتمام [ف: – ۴۴]

۲۰۵. کاشان؛ عاطفی، حسن؛ شماره نسخه:بدون شماره/۳
بی‌کا، بی‌تا؛ اندازه: ۱۵×۲۰/۵سم [نشریه: ۷ – ۷۴۹]

۲۰۶. قزوین؛ فحول قزوینی؛ شماره نسخه:بدون شماره
بی‌کا، بی‌تا [ف: – ۲۶]

۲۰۷. تهران؛ مروی؛ شماره نسخه:۶۲۶/۱
کا: میرزا محمد علی بن میرزا احمد اصفهانی شهیر به عقدائی، بی‌تا، به امر فقیه نبیل حاج شیخ محمد؛ قطع: خشتی [ف: – ۲۸۸]

۲۰۸. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۱۷۵۲۵
بی‌کا، بی‌تا؛ انتقالی از کتابخانه پهلوی – مجموعه نوازی؛ ۲۱۵گ، اندازه: ۱۴/۵×۲۰/۵سم [رایانه]

۲۰۹. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۵۵۵۷
تنبیهات العلیه و معرفة الوقت و ... ۱ج؛ بی‌کا، بی‌تا؛ خریداری از حسن بقایی [رایانه]

۲۱۰. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۵۳۲۱
بی‌کا، بی‌تا؛ خریداری از امرالله صفری [رایانه]

۲۱۱. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۸۸۴۲/۳-۵۹/۶۲
آغاز: برابر
خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ ۱۳۰گ (۱۲۴–۲۵۳)، ۱۹ سطر، اندازه: ۱۴×۲۱سم [ف: ۲ – ۱۰۵۴]

۲۱۲. قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه:۴۹۰/۱
آغاز: برابر؛ **انجام:** فلا یجعل نظرالله سبحانه دون عبده فان ذلک

عنوان النفاق وانموذج الشرک وهکذا یلاحظ وظیفة کل صلوة ... فان ابواب الفیض مفتوحه وانوار الجود بسعة مبذوله ... وادر جنافی اعداد عباده الابرار
خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: تیماج مشکی، ۲۵گ، ۲۳ سطر، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف مخ: ۱ - ۴۹۸]

۲۱۳. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۶۰۷۲
آغاز و انجام: برابر
خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ به طور چلیپا در سه ستون، مجدول؛ واقف: نائینی، مرداد ۱۳۱۱؛ کاغذ: نباتی، جلد: مقوا، ۷گ، اندازه: ۲۶×۴۳سم [ف: ۵ - ۳۸۷]

۲۱۴. قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه:۷۶۸/۱
آغاز: برابر؛ **انجام:** الا صفرا من الحسنات مملوة بالمعاصی و السیئات وجودک اوسع و اکمل من ان یضیق عن من التجی الیک و اعتمد بفضلک و رحمتک علیک و انت دللتنا علی جودک
خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: انجام؛ مهر: «افوض امری الی الله الغنی شرف الدین بن علی الطباطبائی» (بیضی)؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۳۰گ، ۱۹ سطر، اندازه: ۱۲×۱۸سم [ف مخ: ۱ - ۴۹۸]

۲۱۵. قم؛ مؤسسه آیة الله بروجردی؛ شماره نسخه:۱۱۶/۱
خط: نستعلیق، کا: عبدالوهاب بن محمد علی قزوینی، بی‌تا؛ جا: کربلا حائر حسینی؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۳۲گ (۳پ-۳۴ر)، اندازه: ۱۵×۲۰/۵سم [ف: ۱ - ۷۸]

۲۱۶. شیراز؛ ملی؛ شماره نسخه:۶۱-ش/۵۳۹
آغاز: برابر؛ **انجام:** فما قدمت علیک ایدینا الاصغرا من الحسنات مملوة بالمعاصی و السیآت وجودت ...
خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: انجام؛ کاغذ: فرنگی شکری، جلد: مقوا با تیماج مشکی، ۳۲گ، ۲۱ سطر (۷×۱۵)، اندازه: ۱۲×۲۰/۵سم [ف: ۲ - ۱۳۴]

۲۱۷. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۳۳۰۸/۲
خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ کاغذ: اصفهانی نخودی، جلد: تیماج زرشکی، ۸۱گ، ۱۹ سطر (۵/۵×۱۲/۵)، اندازه: ۱۰×۱۷/۵سم [ف: ۱۵ - ۱۲۰]

۲۱۸. خوی؛ نمازی؛ شماره نسخه:۵۵۷/۳
خط: سیاق، کا: عبد المحمد بن محمد حسین، بی‌تا؛ جا: کرمانشاهان؛ در حضور مصنف مقابله شده با مهری با مؤلف حسن بن محمد؛ جلد: تیماج مشکی، ۱۹ سطر، اندازه: ۱۳×۲۱سم [ف: - ۲۹۲]

۲۱۹. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۶۱۸۱
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ شکسته، بی‌کا، بی‌تا؛ واقف: فهرستی، تیر ۱۳۱۰؛ کاغذ: نخودی و حنایی، جلد: مقوا با روکش پارچه، ۵۰گ، ۱۹ سطر، اندازه: ۱۴×۲۵سم [ف: ۵ - ۳۸۷]

● التنبیهات العلیة علی وظائف الصلاة القلبیة (ترجمه)

/ فلسفه احکام / فارسی
at-tanbīhāt-ul ʻillīya ʻalā waẓā'if-iṣ ṣalāt-il qalbīya (t.)
تنکابنی، محمد زمان، ق۱۱ قمری
tonekābonī, mohammad zamān (- 17c)
وابسته به: التنبیهات العلیة علی وظائف الصلاة القلبیة = اسرار الصلاة؛ شهید ثانی، زین الدین بن علی (۹۱۱-۹۶۵)
به دستور: سلطان حسین صفوی (۱۱۰۶-۱۱۳۵ق)
ترجمه و شرحی است روان بر تنبیهات العلیه شهید ثانی. مترجم درباره این ترجمه چنین می‌نویسد: «... رساله تنبیهات مشهوره به اسرار الصلاة از مؤلفات قدوة المحققین ... الملقب بالشهید الثانی که در این باب مشتمل است بر اشارات کافی و تنبیهات وافی لیکن با وجود وفور فواید و شمول منابع به علت عربیت آن اکثر برادران دینی و خلان یقینی را اطلاع بر رموز و دقایق آن کما هو حقه متعذر و متعسر بود لهذا این فقیر بی بضاعت از توفیقات الهی استمداد جسته خلاصه (ای) از فواید آن را با بعضی نکات غریبه که متفرقه دیده و شنیده شده بود به فارسی ترجمه و ایراد نمود ...».
آغاز: زیباتر کلمه که ترجمه آن تذکره ارباب عقول و أفهام تواند بود
انجام: و ما را و ایشان (را) بر راه و جاده سید ابرار و آل اخیار آن حضرت صلی الله علیه و آله و سلم و از نصایح و مواعظش بهره مند گردند ... برحمتک یا ارحم الراحمین
[دنا ۳/ ۳۴۰]

۱. ساری؛ عمومی؛ شماره نسخه:۹۵/۲
آغاز: برابر؛ **انجام:** پس می‌گوید: ایاک نعبد.
خط: نستعلیق، کا: محمد سمیع، تا: صفر ۱۱۳۰ق؛ افتادگی: انجام؛ کاغذ: هندی، جلد: مقوا با روکش پارچه، ۱۵ سطر (۱۰×۱۷)، اندازه: ۱۶×۲۳/۵سم [عمومی ساری و تنکابن: ف: - ۷۸]

۲. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۴۱۵۶
آغاز و انجام: برابر
خط: نستعلیق، کا: محمد نقی بن محمد سبزواری، تا: ۱۶ شوال ۱۱۸۴ق؛ کاغذ: نخودی، جلد: تیماج مشکی، ۱۴۶گ، ۱۵ سطر، اندازه: ۱۱/۸×۱۷/۸سم [ف: ۲۱/۱ - ۲۶۵]

● التنبیهات العلیة علی وظائف الصلاة القلبیة (ترجمه)

/ فلسفه احکام / فارسی
at-tanbīhāt-ul ʻillīya ʻalā waẓā'if-iṣ ṣalāt-il qalbīya (t.)
هادی الحسینی، محمد بن محمد، ق۱۱ قمری
hāde-l hoseynī, mohammad-e bn-e mohammad (- 17c)
وابسته به: التنبیهات العلیة علی وظائف الصلاة القلبیة = اسرار الصلاة؛ شهید ثانی، زین الدین بن علی (۹۱۱-۹۶۵)
تاریخ تألیف: سه‌شنبه ۱۸ جمادی الاول ۱۰۹۶ق

● التنبیهات العلیة علی وظائف الصلاة القلبیة (ترجمه)

متن از شهید دوم، ترجمه از محمد بن محمد المدعو بهادی الحسینی. شامل: فصل ۱. تحقیق معنی دل؛ فصل ۲. ذکر مرغباتی که باعث حضور قلب تواند شد؛ فصل ۳. بیان ... چند عملی که در باب حضور قلب اثری تواند داشت ...
[دنا ۳۴۱/۳]

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۵۳۷۲/۱

آغاز: بسمله. زیباتر کلمه ای که ترجمه آن تذکره ارباب عقول و افهام تواند بود و بهتر وسیله ای که تمسک بآن حجاب شبهت ... اما بعد بر ضمایر صافیه ارباب بصایر مخفی نیست که؛ **انجام:** اولئک لهم عذاب الیم و ما لهم من ناصرین ... و قد اتفق افراغ منها ببلدة قندهار ...

خط:نسخ، بی‌کا، تا: ۱۱۹۵ق، جا: قندهار؛ جلد: میشن سیاه، ۷۴گ (۱ر-۷۴پ)، ۱۵ و ۱۶ سطر، اندازه: ۱۰/۲×۱۵سم [ف: ۱۶-۲۷۸]

● التنبیهات العلیة علی وظائف الصلاة القلبیة (ترجمه)

/ فلسفه احکام / فارسی

at-tanbīhāt-ul ʻillīya ʻalā waẓā'if-iṣ ṣalāt-il qalbīya (t.)

محمد صالح بن محمد صادق، ق۱۲ قمری

mohammad sāleh ebn-e mohammad sādeq (- 18c)

وابسته به: التنبیهات العلیة علی وظائف الصلاة القلبیة = اسرار الصلاة؛ شهید ثانی، زین الدین بن علی (۹۱۱-۹۶۵)

اهدا به: شاه سلطان حسین صفوی

در ترجمه اسرار الصلاة شهید ثانی و بعد خاتمه اسرار الحج وی را نیز ترجمه نموده و در پایان بعضی آیات و روایات در مواعظ را نیز ترجمه و به آن اضافه نموده که ترجمه چهل سوره امیر مؤمنان علیه السلام نیز جزء آنهاست.

قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۲۹۴۳

آغاز: هرچند آراء و عقول دانشوران کستور کمال و وهم و خیال مهندسان بی شبه و مثال در بحر تفکر و اندیشه غوص نمایند؛ **انجام:** مردمان از روی عذاب در روز قیامت زیاد می‌کنیم ایشانرا عذابی از بالای عذاب.

بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ مصحح، مجدول، دارای سرلوح زرین؛ تملکی به سال ۱۲۷۰با مهر«العبد المذنب محمد» (مربع) و مهر «عبدالوهاب بن محمد مهدی الموسوی» (بیضی)؛ جلد: تیماج مشکی، ۱۵۷گ، ۱۴ سطر، اندازه: ۱۵×۲۵سم [محدث ارموی مخ: ۱ - ۳۵۶]

● التنبیهات العلیة علی وظائف الصلوة القلبیة (ترجمه)

/ فلسفه احکام / فارسی

at-tanbīhāt-ul ʻillīya ʻalā waẓā'if-iṣ ṣalāt-il qalbīya (t.)

مدرس خادم، محمد جعفر بن محمد، ق۱۲ قمری

modarres-e xādem, mohammad ja'far ebn-e mohammad (- 18c)

وابسته به: التنبیهات العلیة علی وظائف الصلاة القلبیة = اسرار الصلاة؛ شهید ثانی، زین الدین بن علی (۹۱۱-۹۶۵)

اهداء به: شاه سلطان حسین صفوی

ترجمه روان و نیکویی است از کتاب «التنبیهات العلیة» شهید دوم معروف به اسرار الصلاة، بدون افزودن مطلبی از مترجم.
[فهرستواره منزوی ۶۵/۷]

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۶۳۹۵

آغاز: فرایض سپاس بیرون از قیاس و نوافل ستایش مقرون بنیایش شایسته سجاده ثنای معبودی است؛ **انجام:** اگر در این ترجمه بر سهوی یا خطائی واقف شوند بقلم عفو اصلاح آن نمایند، لیس للانسان الاماسعی

خط: نسخ، کا: محمد صادق بن محمد صالح دشتبیاضی، تا: ۱۰۳۳ق؛ تملک: علی اکبر حسینی معروف به شمس العلماء به تاریخ ۱۳۱۳ با مهر «شمس العلماء» (بیضی)؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۱۷۱گ، ۱۵ سطر، اندازه: ۱۳/۵×۲۰/۵سم [ف: ۱۶ - ۳۵۱]

● التنبیهات العلیة علی وظائف الصلوة القلبیة (ترجمه)

/ فلسفه احکام / فارسی

at-tanbīhāt-ul ʻillīya ʻalā waẓā'if-iṣ ṣalāt-il qalbīya (t.)

واعظ، محمد صالح بن محمد صادق، ق۱۲ قمری

vā'ez , mohammad sāleh ben mohammad sādeq (- 18c)

وابسته به: التنبیهات العلیة علی وظائف الصلاة القلبیة = اسرار الصلاة شهید ثانی، زین الدین بن علی (۹۱۱-۹۶۵)

ترجمه نسبتاً روان و ساده‌ای است از رساله «التنبیهات العلیه فی وظائف الصلواة القلبیه» شهید دوم.

قم؛ معصومیه؛ شماره نسخه:۱۷۴

آغاز: انوار رحمت از جناب پروردگار عالمیان، و دانای آشکار و نهان بهم رساند، و بعمل قلیل مستوجب ثواب جزیل گردد؛ **انجام:** زیرا که اینها همه از لطف او و به توفیق او، و از برای رضای اوست و هو حسبنا و نعم الوکیل.

خط: نستعلیق، کا: احمد بن محمد رضائی(ظ)، تا: ۱۱ ذیحجه ۱۲۸۸(ظ)ق؛ افتادگی: آغاز؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۱۰۴گ، ۱۷ سطر، اندازه: ۱۳×۲۱/۵سم [ف: ۱ - ۱۹۴]

● التنبیهات العلیة علی وظائف الصلاة القلبیة (ترجمه)

= **ترجمه موسویه** / فلسفه احکام / فارسی

at-tanbīhāt-ul ʻillīya ʻalā waẓā'if-iṣ ṣalāt-il qalbīya (t.)
= t.-ye mūsavīye

محمد مؤمن بن علی نقی، ق۱۲ قمری

mohammad mo’men ebn-e ‘alī naqī (- 18c)
وابسته به: التنبیهات العلیة علی وظائف الصلاة القلبیة = اسرار الصلاة شهید ثانی، زین الدین بن علی (۹۱۱-۹۶۵)
اهداء به: امیر نواب موسی خان
رساله‌ای کوتاه در ترجمه کتاب التنبیهات شهید ثانی.
[دنا ۳۴۱/۳؛ اعیان الشیعة: ۴۵/۱۰؛ الذریعة ۴۵۲/۴ -۴۸/۲]

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۲۶۶۶/۵
آغاز: الحمد لله الذی جعل الصلاة ذریعة و وسیلة الی رفع الدرجات ... اما بعد چنین گوید منزوی زاویه خاکساری ... که بر ضمایر ارباب بصایر مخفی نیست؛ **انجام:** و بس است ما را خدا و نیکو وکیل است تا اینجا بود کلام مصنف قدس الله روحه و رفع فی اعلی علیین درجته و مرتبته بمحمد و آله الطیبین الطاهرین ...
خط: نستعلیق، کا: = مؤلف، تا: اوایل قرن ۱۲؛ مصحح، محشی، یادداشتی مبنی بر مطالعه کتاب به سال ۱۲۶۳؛ کاغذ: شرقی، ۵۰گ (۱۶۱-۲۱۰)، ۱۴-۲۲ سطر، اندازه: ۹×۱۶سم [ف: ۳۲ - ۱۷۹]

● التنبیهات العلیة علی وظائف الصلاة القلبیة (ترجمه)

/ فلسفه احکام / فارسی
at-tanbīhāt-ul ‘illīya ‘alā waẓā’if-iṣ ṣalāt-il qalbīya (t.)
کشفی، جعفر بن ابی اسحاق، ۱۱۸۹ - ۱۲۶۷ قمری
kašfī, ja‘far ebn-e abī-eshāq (1775 - 1851)
وابسته به: التنبیهات العلیة علی وظائف الصلاة القلبیة = اسرار الصلاة شهید ثانی، زین الدین بن علی (۹۱۱-۹۶۵)
به دستور: محمد ولی میرزا
ترجمه تحت اللفظی روان و توضیح عبارات می‌باشد. این ترجمه به جز چهار صفحه مقدمه کلاً زیر سطور نوشته شده است.
[فهرستواره منزوی ۶۵/۷ (۱نسخه)]

مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۸۳۲۴
آغاز: بسمله، الحمدلله الذی جعل الصلاة للمؤمنین میزاناً و معراجاً و لو صولهم الی اسرار ملکوت المعبودیة قرباناً و منهاجاً؛ **انجام:** در روز شنبه نهم شهر ذی حجة الحرام و آن اول.
خط: نسخ و نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: انجام (چند کلمه)؛ محشی به لفظ «منه دام عمره»و «منه زید عمره»؛ کاغذ: نخودی آهار مهره، جلد: تیماج زرشکی، ۱۱۰گ، ۱۶ سطر، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۲۱/۱ - ۲۶۶]

● التنبیهات العلیة علی وظائف الصلاة القلبیة (ترجمه)

/ فلسفه احکام / فارسی
at-tanbīhāt-ul ‘illīya ‘alā waẓā’if-iṣ ṣalāt-il qalbīya (t.)
حسینی، محمد هادی بن محمد حسین، ق۱۳ قمری
hoseynī, mohammad hādī ebn-e mohammad hoseyn (- 19c)
وابسته به: التنبیهات العلیة علی وظائف الصلاة القلبیة = اسرار الصلاة شهید ثانی، زین الدین بن علی (۹۱۱-۹۶۵)
جز ترجمه‌های نجف علی رامجردی و محمد زمان تنکابنی است.
[دنا ۳۴۱/۳]

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۵۸۵۷/۱
خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج مشکی، ۱۶ سطر (۹×۱۰)، اندازه: ۱۰×۱۵سم [ف: ۱۶ - ۱۰۹]

● التنبیهات العلیة علی وظائف الصلاة القلبیة (ترجمه)

/ فلسفه احکام / فارسی
at-tanbīhāt-ul ‘illīya ‘alā waẓā’if-iṣ ṣalāt-il qalbīya (t.)
حسینی موسوی، علی بن محمد صادق، ق۱۳ قمری
hoseynī-ye mosavī, ‘alī ebn-e mohammad sādeq (- 19c)
وابسته به: التنبیهات العلیة علی وظائف الصلاة القلبیة = اسرار الصلاة شهید ثانی، زین الدین بن علی (۹۱۱-۹۶۵)
برای: حاجی میرزا علی نقی اصفهانی
در آن آمده است: شعر لمترجمه: اگر آن شوخ بازاری نبودی ×× کسی را با کسی کاری نبودی.
[دنا ۳۴۱/۳]

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۷۴۲۸
آغاز: بسمله. حمد له ... اما مقدمه پس آن مشتمل است بر سه مطلب، مطلب اول در تحقیق معنی قلب؛ **انجام:** اشرف الحاج میرزا علی نقی الاصفهانی.
گویا از خود مترجم؛ خط: نستعلیق، کاتب = مؤلف، تا: قرن ۱۳؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج تریاکی، ۱۲۳گ، ۱۵ سطر (۵/۵×۱۱)، اندازه: ۱۰/۵×۱۷سم [ف: ۱۶ - ۵۵۷]

● التنبیهات العلیة علی وظائف الصلاة القلبیة (ترجمه)

/ فلسفه احکام، فقه / فارسی
at-tanbīhāt-ul ‘illīya ‘alā waẓā’if-iṣ ṣalāt-il qalbīya (t.)
رامجردی، نجفعلی بن محمد تقی، ق۱۳ قمری
rāmjardī, najaf‘alī ebn-e mohammad taqī (- 19c)
وابسته به: التنبیهات العلیة علی وظائف الصلاة القلبیة = اسرار الصلاة شهید ثانی، زین الدین بن علی (۹۱۱-۹۶۵)
تاریخ تألیف: ۲۰ شعبان ۱۲۲۹ق؛ محل تألیف: شیراز
[دنا ۳۴۱/۳]

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۳۱۷/۱

آغاز: زیباتر کلمه ای که ترجمه آن تذکره ارباب قلوب و افهام تواند بود ... حمد واجب الوجودیست ... اما بعد بر ضمایر صافیه ارباب بصایر مخفی نیست که ... و رساله تنبیهات مشهوره باسرار الصلوة از مؤلفات ... الشهید الثانی ... خلاصه ای از فواید آن را با بعضی نکات غریبه ... بفارسی ترجمه و ایراد نمود ... و ترتیب آن بر مقدمه و سه مطلب و خاتمه اتفاق افتاد؛ **انجام:** هذا آخر ما اتفق ایراده فی هذه الرسالة ... ببلدة شیراز ... و کان یوم الاحد عشرین من شهر شعبان المعظم سنة ۱۲۲۹ ... و انا مؤلفه ... نجفعلی ابن المرحوم محمد تقی رامجردی هداه الله ... بلطفه عن الخزی ... عند مواقف الاشهاد بمحمد و آله الطیبین الامجاد قد تم یا ارحم الراحمین بتاریخ ۲۰ شعر شعبان المعظم من شهور سنه ۱۲۲۹.

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج مشکی، ۱۴۸گ، ۱۶ سطر (۱۰×۱۵)، اندازه: ۷×۱۱سم [ف: ۷ - ۲۶۲۷]

● التنبیهات العلیة علی وظائف الصلاة القلبیة (ترجمه)

/ فلسفه احکام / فارسی

at-tanbīhāt-ul ʻillīya ʻalā waẓā'if-iṣ ṣalāt-il qalbīya (t.)

موسوی قزوینی، علی اکبر بن عبدالکریم، ق۱۳ قمری

mūsavī qazvīnī, ʻalī akbar ebn-e ʻabd-ol-karīm (- 19c)

وابسته به: التنبیهات العلیة علی وظائف الصلاة القلبیة = اسرار الصلاة شهید ثانی، زین الدین بن علی (۹۱۱-۹۶۵)

تاریخ تألیف: اول ذیحجه ۱۲۵۴ق

ترجمه لفظی التنبیهات العلیه شهید ثانی است که معروف به اسرار الصلاة است. مترجم به درخواست برخی مومنین آن را ترجمه کرده است.

قزوین؛ فحول قزوینی؛ شماره نسخه:بدون شماره

آغاز: الحمد لله رب العالمین ... اما بعد بدان بدرستی که روح عبادت رب الارباب؛ **انجام:** و چنانچه مطلع شوند بر غلطی و سهوی در آن آنرا باخلاق حسنه خود صحیح و درست باصلاح آورند باعث بر اجر دارین شود.

کاتب = مؤلف، تا: ۱ ذیحجه ۱۲۵۴ق [ف: - ۸]

● التنبیهات العلیة علی وظائف الصلاة القلبیة (ترجمه)

/ فلسفه احکام / فارسی

at-tanbīhāt-ul ʻillīya ʻalā waẓā'if-iṣ ṣalāt-il qalbīya (t.)

وابسته به: التنبیهات العلیة علی وظائف الصلاة القلبیة = اسرار الصلاة؛ شهید ثانی، زین الدین بن علی (۹۱۱-۹۶۵)

یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه:۱۸۸۵/۲

آغاز: معبود در نظر عقل مشاهده گردد و گویا او را می‌بیند؛ **انجام:** و هرگاه بایستی متوجه شوی بگفتن تکبیرات افتتاحیه نماز

بی‌کا، تا: اوایل قرن ۱۳؛کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج تریاکی، ۲۲ص(۹۰-۱۱۱)،۱۹سطر(۷/۵×۱۴)،اندازه:۱۳×۲۱سم[ف:۳-۱۰۸۵]

● التنبیهات علی خفی الدلالات من شرح الآیات /

تفسیر / عربی

at-tanbīhāt ʻalā xafī-yid dilālāt min š.-il āyāt

سیلان، حسن بن یحیی، - ۱۱۱۰ قمری

sīlān, hasan ebn-e yahyā (- 1699)

وابسته به: شفاء العلیل فی شرح خمسمایة آیة من التنزیل؛ نجری، عبدالله بن محمد (۸۲۵-۸۷۷)

حاشیه‌ای است با عناوین «قوله، قوله» بر کتاب «شفاء العلیل» نجری.

[البدر الطالع ۲۱۳/۱؛ معجم المؤلفین ۳۰۲/۳]

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۸۴/۲عکسی

آغاز: بسم الله الرحمن الرحیم، اللهم صل علی رسولك محمد و اله قوله: الآیه دلت اشارة مع قوله: لتنذر قوما ما انذر آباوهم؛ **انجام:** و هذا تمام ما اردت نقله من التنبیهات علی خفی الدلالات من شرح الآیات، و الحمد لله الذی هدانا لهذا و ما کنا لنهتدی لولا ان هدانا الله، و صلی الله علی سید نا محمد و اله و سلم

نسخه اصل: ظاهریه - دمشق ش ۸۱۵۴؛ خط: تعلیق، کاتب = مؤلف، تا: ۱۶ ذیقعده ۱۱۰۴ق؛ محشی؛ ۴۳گ (۱۹۷-۲۳۹)، ۲۶ سطر [عکسی ف: ۱ - ۸۹]

● التنبیهات علی معانی السبع العلویات = شرح القصائد السبع العلویات / ادبیات / عربی

at-tanbīhāt ʻalā maʻāni-s sab'-il ʻalawīyyāt = š.-ul qaṣā'id-is sab'-il ʻalawīyyāt

راوندی، محمد بن حسن، ق۸ قمری

rāvandī, mohammad ebn-e hasan (- 14c)

وابسته به: القصائد السبع العلویات = قصاید سبعه علویه؛ ابن ابی الحدید، عبدالحمید بن هبة الله (۵۸۶-۶۵۵)

شرح معروفی است بر «القصاید السبع العلویات» که ابن ابی الحدید در مدح امیرالمؤمنین علی بن ابی طالب (ع) سروده است. شارح بیشتر به جهات ادبی و لغوی اشعار پرداخته است. در دیباچه می‌گوید من این قصاید را نزد استادم شمس الدین ابی محمد محفوظ بن و شاح در خانه‌اش در حله در صفر ۶۸۰ق خوانده‌ام و آنها را از سراینده آنها برایم روایت کرده است. برخی اشتباهاً آن را به سید محمد عاملی صاحب مدارك نسبت داده‌اند.

آغاز: بسمله بواجب الوجوب استعین و بارشاده سبیل الحق استبین و اصلی و اسلم علی محمد وآله الطیبین الطاهرین الذین هم حبل الله المتین ... اما بعد فان القصائد السبع العلویات نظم الشیخ

انجام: هی دون مدح الله جل و فوق ما ×× مدح الوری و علاک منها افضل. ولقد اجاد حشره الله مع من تولاهم. قد تمت هذه الابیات
چاپ: به نام راوندی، ایران، ۱۳۰۴؛ صیدا، ۱۳۴۱
[الذریعة ۳۹۲/۱۳ و۴۵۰/۴ و ۳۹۱/۱۳؛ کشف الظنون ۹۷۷/۲؛ امل الآمل ۲۵۴/۲؛ ریحانة الادب ۲۱۸/۵؛ دنا ۳۳۲/۳-۳۳۴ (۶۳ نسخه)؛ التراث العربی المخطوط ۴۸۸/۳-۴۸۹؛ معجم الآثار المخطوطة حول الامام علی بن ابی طالبص ۹۷ و ۲۰۱-۲۰۲؛ در دانشگاه تهران ۷۱/۸ مؤلف این کتاب را سید محمد عاملی صاحب مدارك یا ابن وشاح دانسته‌اند که هر دوی آنها نادرست است]

۱. شیراز؛ علامه طباطبائی؛ شماره نسخه:۱۶۹۰/۴
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۹؛ ۶۶گ (۱۰۷پ-۱۷۲پ)، اندازه: ۱۵/۵×۲۱سم [نسخه‌پژوهی: ۳ - ۱۶۶]

۲. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۴۸۴۶
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۰؛ واقف: نایینی؛ کاغذ: نخودی، جلد: پارچه‌ای، ۱۳گ، ۲۷ سطر (۱۷×۲۴/۵)، اندازه: ۲۴/۳×۳۵/۵سم [ف: ۷ - ۶۱۹]

۳. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۲۴۴۱/۲
آغاز: برابر؛ **انجام:** قال رسوله ألا من مات علی حب آل محمد مات شهیداً ألا و من
خط: نسخ و نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ افتادگی: انجام؛ مصحح؛ کاغذ: شرقی، ۳۶گ (۳۰-۶۵)، ۱۷-۱۹ سطر، اندازه: ۷×۱۴سم [ف: ۳۱ - ۴۲۷]

۴. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۴۳۶۴
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۰۰۲ق [الفبائی: ۳۵۱]

۵. قم؛ طبسی؛ شماره نسخه:۶۱۹
آغاز و انجام: برابر
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: پنج شنبه رجب ۱۰۲۲ق؛ مصحح، محشی، با بلاغ؛ ۸۵گ، ۱۵ سطر، اندازه: ۱۳/۵×۲۱/۵سم [ف مخ: ۱ - ۱۴۲]

۶. تبریز؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۶۱۸
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، کا: محمد بن علی محمد تبریزی، تا: ۱۰۳۲ق؛ کاغذ: فرنگی، جلد: چرمی، ۷۳گ، ۱۵ سطر، اندازه: ۱۳/۵×۲۱/۵سم [ف: ۲ - ۸۲۰]

۷. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۸۱۷/۷
آغاز: و أما کون زیارة قبره علیه السلام علی المشاعر فلان فضل أمیر المؤمنین علیه السلام بالذات و العرض؛ **انجام:** برابر
خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۰۷۱ق؛ افتادگی: آغاز؛ جلد: تیماج سبز، ۱۹گ (۴۲۹ر-۴۴۷ر)، اندازه: ۱۸/۵×۲۵سم [ف: ۳ - ۱۷]

۸. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۸۹۰۴/۱۱۰
آغاز و انجام: برابر
کامل؛ خط: نسخ و نستعلیق و تحریری، کا: علیخان بن حمزه بن نجم کاظمی جوهری، تا: ۱۰۷۸ق؛ مصحح، با ۴ سرلوح، مجدول؛ تملك: محمد حسینی رضوی و مهر «الواثق بالله العلی العظیم ابن حسین الرضوی محمد ابراهیم» (بیضی)؛ وقف‌نامه نسخه از طرف میر محمد تقی رضوی همراه با ۵۹ جلد کتاب دیگر که تولیت آنها به فرزند او میرمحمد علی و نظارت شرعی آنها عبدالرزاق حسینی حسنی سمنانی و اولاد ایشان واگذار شده، با مهر «کلب عتبه نبوی محمد تقی رضوی ۱۱۳۹» (بیضی)؛ واقف: میر محمد تقی رضوی؛کاغذ:نخودی نازك آهار مهره، جلد: تیماج قهوه‌ای، ۴۵گ (۸۷پ-۱۳۱ر)، اندازه: ۱۴/۹×۲۵/۳سم [ف: ۲۹/۱ - ۲۸۷]

۹. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۳۱۶۵/۳
آغاز: توکلت علی الله ربی و ربکم بواجب الوجود ... و بعد فان القصائد السبع العلویات نظم الشیخ العالم عزالدین عبدالحمید بن ابی الحدید رحمه الله؛ **انجام:** یقول هذا الذی ذکرت عذری فان لم ینفعنی تحیرت و لم اهتد لوجه یخرجنی عن غضبك و وعیدك ایای.
خط: نسخ، کا: احمد بن محمد علی جزایری صیمری، تا: ۱۰۹۲ق؛ محشی؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۴۱گ (۲۷ر-۶۷ر)، ۲۳ سطر [ف: ۳۶ - ۲۵۳]

۱۰. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۷۵۹۱
آغاز: برابر
خط: نسخ، کا: دخیل علی بن خمیس الخادم فی حضرة الحسین (ع)، تا: با تاریخ ۱۱۹۱ق؛ تملکی به تاریخ یوم الغدیر ۱۱۹۱ با مهر «الراجی الی الله عبده الخلیل ۱۱۸۹» (بیضی)؛ جلد: تیماج قرمز، ۱۰۷گ، ۱۲ سطر، اندازه: ۱۲×۱۹سم [ف: ۲۶ - ۹۰]

۱۱. اصفهان؛ مدرسه صدر بازار؛ شماره نسخه:۲۲۵
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ تملك: محمد حسین بن محمد صادق حسینی خاتون آبادی؛ جلد: تیماج مشکی، ۵۳گ، ۱۶ سطر، اندازه: ۱۵/۵×۲۱/۵سم [ف: ۱ - ۱۵۹]

۱۲. شیراز؛ علامه طباطبائی؛ شماره نسخه:۱۷۴۸
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: آغاز؛ اندازه: ۱۴×۲۰سم [نسخه‌پژوهی: ۲ - ۱۳۳]

۱۳. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه:۷۰۶۸
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ کاغذ: فرنگی سفید، ۷۷گ، ۱۴ سطر (۹×۱۶/۴)، اندازه: ۱۳/۵×۲۲سم [ف: ۵ - ۱۹۹]

۱۴. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۵۴۹۰-۲۷/۱۶۰
آغاز و انجام: برابر
نام مؤلف به قرینه آغاز نسخه تعیین شد؛ خط: نسخ، کا: محمدکاظم بن عبدالعلی تبریزی، تا: ۲۴ رجب (سال تحریر نشده است) قرن ۱۳؛ مجدول؛ واقف: از طرف حاجی بلال غلام مستوفی الممالک با تولیت ملا علی اکبر قمی؛ جلد: گالینگور مشکی، ۵۶گ، ۱۴ سطر، اندازه: ۱۴×۲۱سم [ف: ۵ - ۲۶۲۹]

۱۵. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۴۸۴۷
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ واقف: نایینی؛ کاغذ: سفید فرنگی آهار مهره، جلد: پارچه‌ای، ۳۹گ، ۱۹ سطر (۱۵/۲×۷/۵)، اندازه: ۱۳×۲۱/۸سم [ف: ۷ - ۶۲۰]

۱۶. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۴۵۰۴
خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ مصحح در سال ۱۲۰۶، محشی؛ جلد: تیماج مشکی، ۵۰گ، اندازه: ۱۴/۵×۲۱سم [ف: ۱۲ - ۸۰]

۱۷. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۱۷۶۹/۲
خط:نسخ،بی‌کا،تا:۱۴صفر۱۲۱۴ق؛کاغذ:پسته‌ای،جلد:عطف میشن رویه ابری فرنگی، ۱۷ سطر، اندازه: ۱۵×۲۰سم [ف: ۵ - ۳۶۱]

۱۸. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۶۲۹۶/۱-۳۱/۱۷۶
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، کا: محمدباقر بن قربانعلی مازندرانی، تا: یک‌شنبه ۱۰ جمادی الثانی ۱۲۴۰ق؛ مصحح، محشی؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۸۶گ، ۱۵ سطر، اندازه: ۱۱×۲۰سم [ف: ۲ - ۱۰۵۶]

۱۹. مشهد؛ گوهرشاد؛ شماره نسخه:۱۷۴۹
آغاز و انجام: برابر
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۲۴۰ق، واقف: سید سعید طباطبایی، ۱۳۳۲؛ کاغذ: فستقی آهار مهره، جلد: تیماج عنابی، ۶۸گ، ۱۲ سطر، اندازه: ۸×۱۵/۵سم [ف: ۵ - ۱۶۷]

۲۰. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه:۷۱۴۷/۱
خط: نسخ، بی‌کا، تا: صفر ۱۲۴۵ق؛ پیش از این در هفده برگ شعرهای عربی شیخ حسین نجفی است در ستایش امامان؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج مشکی مقوایی، ۱۴۸گ، ۱۵ سطر (۸×۱۴/۵)، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۵ - ۱۹۹]

۲۱. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۴۲۹۱
آغاز: توکلت علی الله ربی و ربکم بواجب الوجود ... و بعد فان القصائد السبع العلویات نظم الشیخ العالم عزالدین عبدالحمید بن ابی الحدید رحمه الله؛ **انجام:** برابر
خط: نسخ، کا: محمد کاظم بن عبدالعلی، تا: ۳ رمضان ۱۲۴۶ق، جهت تحفه به احمد میرزا؛ مجدول زرین و لاجوردی و محرر؛ جلد: تیماج، قهوه‌ای، ۵۶گ، ۱۵ سطر، اندازه: ۹/۵×۱۵/۵سم [ف: ۳۸ - ۴۱۵]

۲۲. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۸۱۹
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، بی‌کا، تا: سه‌شنبه شوال ۱۲۴۷ق، جا: قزوین مدرسه طالبیه؛ کاغذ: فستقی، جلد: میشن سیاه، ۴۴گ، ۱۷ سطر، اندازه: ۱۵/۲×۲۱/۲سم [ف: ۱ - ۳۱۱]

قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۲۵۹
همان نسخه بالا [عکسی ف: ۱ - ۲۹۶]

۲۳. قم؛ مرکز مطالعات؛ شماره نسخه:۴۷۱/۵
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ و نستعلیق، بی‌کا، تا: ۳ جمادی الثانی ۱۲۴۷ق؛ جلد: تیماج، قهوه‌ای، ۳۴گ (۲۸ر-۶۱پ)، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۱ - ۳۹۶]

۲۴. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:ض۹۸۸۸
آغاز و انجام: برابر
در فهرست از سید محمد عاملی دانسته؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۲۴۸ق [الفبائی: ۳۵۱]

۲۵. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه:۸۰۹۰/۲
بی‌کا، تا: با تاریخ ۱۲۴۸ق؛ دیباچه را ندارد و از پایان ناقص مانده؛ ۲۶گ (۹۰ر-۱۱۵ر) [ف: ۵ - ۲۰۰]

۲۶. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۶۲۸۸/۸-۳۱/۱۶۸
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۲۴۸ق؛ جلد: تیماج مشکی، ۴۴گ، ۱۵ سطر، اندازه: ۱۵×۲۰سم [ف: ۲ - ۱۰۵۷]

۲۷. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۸۱۱۶/۵
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، کا: ابن ملا محمد باقر بن آخوند ملا محمد شیخ الاسلام اوردوبادی، تا: شنبه ۱ ربیع الثانی ۱۲۵۰ق، جا: مدرسه حسن پادشاه؛ دارای رکابه، محشی فراوان بیت سطور، نسخه فواید متفرقه نیز دارد؛ مهر: «یا محمد بن عبدالله» (به شکل پرنده)، دارای تاریخ احتمالی ۱۲۵۵ که روی پای پرنده حک است؛ جلد: تیماج مشکی، ۴۹گ (۷پ- ۵۵ر)، ۱۸ سطر، اندازه: ۱۳/۶×۲۱/۱سم [ف: ۲۷/۱ - ۲۰۹]

۲۸. خوی؛ نمازی؛ شماره نسخه:۵۷۲/۱
آغاز: هذه القصائد السبع العلویات نظمها ... ابن ابی الحدید ... قداحتوت علی فضائل کثیرة فی محاسن نکتة اثیرة و ماذا لک الا لجلال قدر الممدوح و عزازة علم المادح القصیدة: الا ان نجد المجد ابیض ملحوب ×× ولکنه جم المهالک مرهوب
خط: نسخ، کا: علی بن ملاپیر محمد ایواغلی، تا: جمادی الاول ۱۲۵۰ق؛ مهر: «یا علی ادرکنی» (کروی)، «علی بن محمد» (مربع)، «الحق مع العلی» (مربع)؛ واقف: واقف علی بن ملاپیر محمد ایواغلی، سال ۱۲۵۹؛ جلد: تیماج مشکی، ۱۲ سطر، اندازه: ۱۵×۲۰سم [ف: - ۳۰۰]

۲۹. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۶۰۳۱
آغاز و انجام: برابر
از سید محمدعاملی دانسته؛ خط: نسخ، کا: حکم بادی، عبدالجبار، تا: ۱۲۵۰ق [رایانه]

۳۰. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۷۸۹۹/۱
آغاز و انجام: برابر
بی‌کا، تا: پنج‌شنبه ۷ محرم ۱۲۵۰ق؛ ۹۲گ (۲-۹۳) [ف: ۲۶ - ۳۷۶]

۳۱. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۲۸۴۸/۷-۱۵/۸۸
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۲۵۲ق؛ جلد: گالینگور، ۱۷گ، ۱۸ سطر،

اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۲ – ۱۰۵۶]

۳۲. تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه:۶۱۱

انجام: انموذج وافیه للتنبیه علی درک معانیه. و رحم الله امرءاً نظر الیه العنایة. فانی عن العیوب غیر معصوم. تمام شد.

خط: نسخ پخته، بی‌کا، تا: ۱۲۵۲ق؛ مهر: «احمد بن محمد ۱۲۵۸» (بیضی)؛کاغذ:فستقی ماشینی،جلد: تیماج مشکی، ۵۵گ، ۱۷ سطر (۱۴/۵×۸/۵)و۱۵ سطر (۷×۱۳)، اندازه: ۱۵×۲۰/۵سم [ف: ۲ – ۱۵۹]

۳۳. تبریز؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۸۵۶

آغاز و انجام: برابر

خط:نسخ،بی‌کا،تا:پنج‌شنبه ۲۷ ذیحجه ۱۲۵۴ق، جا: مدرسه طالبیه؛ جلد: چرمی، ۵۱گ، ۱۷سطر، اندازه: ۱۵/۵×۲۱سم [ف: ۲ – ۸۸۴]

۳۴. شیراز؛ شاهچراغ؛ شماره نسخه:۵۳۹/۱

خط: نسخ، کا: اسدالله بن محمد حسین تبریزی، تا: ۱۲۵۵ق؛ مجدول؛ ۵۶گ (۵–۶۰)، اندازه: ۱۴×۲۳/۵سم [ف: ۳ – ۱۰۶]

۳۵. مشهد؛ شیخ علی حیدر؛ شماره نسخه:۵۴۵/۳

آغاز و انجام: برابر

نام مؤلف در فهرست نیامده است؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۲۵۵ق؛ جلد: چرم زرد، ۶۴گ (۶۵پ–۱۲۸ر)، اندازه: ۱۵×۲۱سم [مؤید: ۲ – ۴۴]

۳۶. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه:۶۷۴۷/۱

خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۲۵۵ق؛ کاغذ: فرنگی نخودی و سبز، جلد: تیماج قهوه‌ای، ۷۶گ (۱پ–۷۶پ)، ۱۹ سطر (۱۴/۵×۸/۵)، اندازه: ۱۴/۵×۲۰سم [ف: ۵ – ۱۹۹]

۳۷. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۸۹۰۳/۲۲

آغاز و انجام: برابر

کامل؛ خط: نسخ و نستعلیق، بی‌کا، تا: جمعه ۱۳ شوال ۱۲۵۵ق، جا: تبریز؛ کاغذ: فرنگی نخودی و حنایی آهار مهره، جلد: تیماج مشکی، ۷۸ص (۲۸۶–۳۶۳)، اندازه: ۱۴/۳×۲۰/۱سم[ف:۲۹/۱–۲۷۴]

۳۸. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه:۳۲۹۴/۴

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: یکشنبه ۲۹ شوال ۱۲۵۵ق؛ محشی؛ ۵۲گ (۱۰۰پ–۱۵۱پ) [ف: ۵ – ۱۹۹]

۳۹. قم؛ معصومیه؛ شماره نسخه:۵۸۳۲-۳/۹۴/۵

خط: نسخ، کا: محمد مراغی، تا: ۱۸ ربیع الاول ۱۲۵۶ق؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج مشکی، ۱۵ سطر، قطع: ربعی [ف: ۱۹۹]

۴۰. شیراز؛ ملی؛ شماره نسخه:۹-ق/۳۵۶

خط: نسخ، کا: نصرالله ابن حاجی عبدالحسین، تا: رجب ۱۲۵۷ق؛ محشی؛ کاغذ: فرنگی نخودی، جلد: مقوا با تیماج قهوه‌ای، ۷۵گ، ۱۵ سطر (۶/۵×۱۲)، اندازه: ۱۱/۵×۱۸/۵سم [ف: ۱ – ۳۳۷]

۴۱. تبریز؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۷۰۵

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا: علی بن احمد بن محمد بن اکبر، تا: ۱۲۵۷ق؛ در خاتمه شرح قصاید «یا خلی البال قد بلبلت بالبلبال بال ...» و «مقسط أضحی و منه منهل الانصاف صاف ...»؛ کاغذ: فرنگی، جلد: مقوا، ۵۰گ، ۱۸سطر، اندازه: ۱۵/۵×۲۱سم [ف: ۲ – ۸۹۲]

۴۲. مراغه؛ عمومی؛ شماره نسخه:۷۴/۲

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ جلی، بی‌کا، تا: شعبان ۱۲۵۷ق، جلد: تیماج سیاه، ۵۳گ، ۱۳ سطر، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: – ۱۸۰]

۴۳. قم؛ دارالحدیث؛ شماره نسخه:۳۷۶

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ معرب و نستعلیق، بی‌کا، تا: جمعه ۲۸ شهر ۱۲۶۰ق؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۶۷گ، ۱۶سطر، اندازه: ۱۱×۲۱سم [ف: ۱۱۶]

۴۴. خوی؛ نمازی؛ شماره نسخه:۹۱۶/۱

آغاز و انجام: برابر

در چند صفحه اول شرح تحریر شده و در باقی صفحات، قصاید در متن و شرح در حواشی تحریر شده؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: اواخر محرم ۱۲۶۰ق، جلد: تیماج مشکی، ۴۲گ (۱پ – ۴۲ر)، ۱۲ سطر، اندازه: ۷×۱۵سم [میراث اسلامی: دفتر دهم – ۷۷۸]

۴۵. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۸۴۳۴

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا: محمد بن محمد علی، تا: ۱۰ شعبان ۱۲۶۱ق؛ واقف: محمدعلی صفوت تبریزی، مرداد ۱۳۳۲؛ کاغذ: سفید فرنگی آهار مهره، جلد: تیماج مشکی، ۶۳گ، ۱۷ سطر (۷×۱۴/۵)، اندازه: ۱۶×۲۶سم [ف: ۷ – ۶۲۰]

۴۶. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۴۷۶۶

آغاز: بسمله. توکلت علی الله ربی و ربکم؛ **انجام:** فانه شهد غنائم هذا الیوم ... و اله الطیبین الطاهرین

خط: نستعلیق، کا: ولی محمد، تا: ۱۲۶۲ق [الفبائی: ۳۵۱]

۴۷. تبریز؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۷۷۵/۵

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۲۶۳ق؛ کاغذ: فرنگی، جلد: چرمی، ۹۴گ، ۱۱ سطر، اندازه: ۱۵/۵×۲۲سم [ف: ۲ – ۸۸۳]

۴۸. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۱۲۱ ط

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا: محمد کاظم بن عبدالعلی، تا: صفر ۱۲۶۳ق؛ دارای سرلوح مرصع و مذهب، مجدول، محشی؛ مهر: «احتشام الملک» مورخ ۱۳۰۶ق؛ کاغذ: فرنگی، جلد: روغنی، ۵۶گ، ۱۶سطر، اندازه: ۱۳/۵×۲۲سم [ف: ۲۴/۲ – ۱۴۷]

۴۹. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۶۶۸۶/۴-۳۴/۵۶

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا: عبدالجلیل، تا: دوشنبه ۲۱ جمادی الثانی ۱۲۶۴ق؛ مصحح؛ جلد: تیماج مشکی، ۴۳گ، ۱۸ سطر، اندازه: ۱۵×۲۲سم [ف: ۲ – ۱۰۵۶]

۵۰. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۷۳۵۱/۴

کا: نصیر بن میرزا باقر رشتی مشهور به ملاآقا بزرگ، تا: ۱۲۶۵ق؛ جلد: تیماج مشکی، ۳۳گ (۴۵پ–۷۷پ) [ف: ۱۹ – ۱۵۰]

۵۱. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۵۹۲۰/۲
آغاز: برابر
خط: نستعلیق، کا: عبدالجبار، تا: ۱۲۶۵ق؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج زرد، ۴۲ص (۲۴۰-۲۸۱)، ۵ سطر، اندازه: ۱۳×۲۱/۵سم [ف: ۱۷ - ۳۰۷]

۵۲. مشهد؛ الهیات؛ شماره نسخه:۳۳۰/۲
خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ تملك با مهر بهرام مورخ ۱۲۶۶؛ کاغذ: نخودی؛ جلد: تیماج عنابی، ۳۵گ، ۲۶ سطر (۹×۲۰)، اندازه: ۱۷×۲۹/۵سم [ف: ۱ - ۲۱۳]

۵۳. اصفهان؛ عمومی اصفهان (فرهنگ سابق)؛ شماره نسخه:۳۲۶۸/۳
آغاز و انجام: برابر
نام مؤلف به قرینه آغاز تغییر یافت؛ خط: نسخ، کا: علی محمد بن محمد حسین، تا: جمعه رجب ۱۲۶۶ق؛ کاغذ: فرنگی، جلد: ساغری مشکی، ۵۹ص، ۱۷ سطر، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۱ - ۳۳۷]

۵۴. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۵۲۰۴/۵
آغاز و انجام: برابر
نام مؤلف به قرینه آغاز تعیین شد؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: چهارشنبه غره محرم ۱۲۶۷ق؛ محشی به نشان «مجمع البحرین. صحاح»؛ ۳۴گ (۶۸پ-۱۰۱پ)، ۲۰ سطر [ف: ۱۶ - ۳۶]

۵۵. شیراز؛ علامه طباطبائی؛ شماره نسخه:۱۷۴۷
خط: نسخ، کا: حسین بن ابراهیم موسوی، تا: جمعه ۲۰ شعبان ۱۲۶۷ق، برای شیخ محمد جعفر؛ مصحح، مقابله شده در ۲۷ ذیحجه ۱۲۷۳؛ اندازه: ۱۲/۵×۲۱سم [نسخه‌پژوهی: ۲ - ۱۳۳]

۵۶. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۹۶۲۲/۱۰
خط: نسخ، کا: شکرالله زنجانی، تا: ۱۲۶۸ق؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۵۹گ(۵۴پ-۱۱۲ر)، ۱۵ سطر، اندازه: ۱۵/۵×۲۱سم [ف: ۳۱ - ۲۰]

۵۷. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۴۴۶۷/۲
بخش کوتاهی؛ خط: نسخ زیبا، بی‌کا، تا: با تاریخ ۱۲۶۸ق؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۲گ (۶۲ر-۶۳ر)، ۲۵ سطر، اندازه: ۱۵×۲۳سم [ف: ۳۸ - ۶۱۳]

۵۸. رشت؛ جمعیت نشر فرهنگ؛ شماره نسخه:۱/۲ش
آغاز: برابر
نام مؤلف به قرینه آغاز نسخه تعیین شد؛ خط: نستعلیق، کا: محمد حسن بن محمد باقر حسنی حسینی جهان شاهی، تا: پنج‌شنبه ۹ محرم ۱۲۶۹ق؛ اندازه: ۱۲/۵×۲۰۵سم [رشت و همدان: ف: - ۱۱۸۶]

۵۹. قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه:۳۳۸۸
آغاز و انجام: برابر
خط: نستعلیق شکسته، کا: عبدالرحیم بن محمدرضا خلخالی، تا: شوال ۱۲۶۹ق؛ مصحح؛ مهر: «عبده الراجی حسین ۱۲۹۸» (بیضی)؛ ۹۵گ، ۱۳ سطر، اندازه: ۱۰×۱۷سم [ف مخ: ۱ - ۴۹۷]

۶۰. تبریز؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۸۲۱/۶
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، کا: محمد مهدی ابن علی ابن یوسف حسنی حسینی، تا: ۱۴ صفر ۱۲۸۴ق؛ مجدول؛ کاغذ: آهار مهره فرنگی، جلد: چرمی، ۷۶گ، ۱۴سطر، اندازه: ۱۵/۵×۲۲سم [ف: ۲ - ۸۸۴]

۶۱. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۶۹۷۹/۳-۳۵/۱۵۹
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، کا: محمد بن محمد یوسف حسنی حسینی طباطبایی تبریزی، تا: ۱۳ جمادی الثانی ۱۳۰۳ق؛ در این نسخه مؤلف کتاب سید محمد علی صاحب مدارك دانسته شده؛ ۶۱گ، ۱۳ سطر، اندازه: ۱۱×۱۷سم [ف: ۲ - ۱۰۵۷]

۶۲. قم؛ فاضل قائینی؛ شماره نسخه:۲۰۳
آغاز: برابر
بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ محشی از فتح علی بن محمد سنة ۱۳۴۲؛ و فی شرح: «و رأیت دین الاعتزال و اننی»، قال: و الذی سمعته من الشیخ الصدوق فخرالدین علی بن محمد البرقی. [تراثنا: س۱۳ش۲و۳ - ۳۵۷]

۶۳. یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه:۲۷۶۱
آغاز: برابر
از سید محمد عاملی دانسته شده؛ خط: نسخ، کا: حاج سید علی محمد علاقبند، تا: جمادی الثانی ۱۳۸۷ق؛ اهدایی: وزیری؛ کاغذ: فرنگی، جلد: مقوایی با تیماج قرمز، ۵۴گ، ۱۵ سطر (۶/۵×۱۰)، اندازه: ۱۱/۵×۱۸/۵سم [ف: ۴ - ۱۴۱۷]

۶۴. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۴۰۷۸/۱
خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ این نسخه دیباچه‌ای ندارد؛ کاغذ: استنبولی، جلد: تیماج مشکی، ۳۳گ (۲ر-۳۴پ)، ابعاد متن: ۱۱×۱۵، اندازه: ۱۵×۲۰سم [ف: ۱۳ - ۳۰۵۸]

۶۵. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۲۹۲۳
آغاز: نسخه بسمله، الحمد لله بکره و اصیلا ... آغاز شرح بسمله، توکلت علی الله ربی و ربکم بواجب الو؛ **انجام:** شرح فحمدالله و اثنی علیه و ذکر النبی (ص) فصلی علیه و نزعن المنبر ... انجام نسخه ما اهتز غصن
خط: نسخ، بی‌کا، بی تا [رایانه]

۶۶. مشهد؛ الهیات؛ شماره نسخه:۳۰۰
خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: تیماج سبز، ۶۰گ، ۲۱ سطر (۷×۱۸)، اندازه: ۱۲/۵×۲۲سم [ف: ۱ - ۱۷۳]

۶۷. یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه:۲۱۷۰/۱
آغاز: برابر
نام مؤلف به قرینه آغاز نسخه تعیین شد؛ خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: تیماج زرد، ۷۵گ (۱-۷۵)، ۱۵سطر (۶×۱۳)، اندازه: ۱۰/۵×۱۹سم [ف: ۴ - ۱۱۸۸]

۶۸. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۷۲۰۴/۴
آغاز: برابر؛ **انجام:** یقول هذا الذی ذکرت عذری فان لم ینفعنی تحیرت و لم اهتد لوجه یخرجنی عن غضبک و وعیدك ایای.
خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۸۹گ (۱۳۵پ-۲۲۳ر)، ۲۰ سطر [ف: ۲۵ - ۲۰۴]

۶۹. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۷۵۰۴
خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ تملک: علی فیاض کاظمی؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۶۱گ، ۱۷ سطر، اندازه: ۱۴×۲۱سم [ف: ۲۶ - ۱۴]

۷۰. اصفهان؛ مدرسه صدر بازار؛ شماره نسخه:۸۱۵/۲
انجام: و بشر بن ابی حازم شاعر معروف و جرول اسم الحطیة الشاعر و سمی الحطیة لقصره الر من الفاظها
خط: نسخ، کا: محسن بن محمد حسین، بی‌تا؛ افتادگی: انجام؛ محشی؛ ۴۲گ (۷۸پ-۱۱۹پ)، ۲۰ سطر، اندازه: ۱۶×۲۰سم [ف: ۳ - ۶۰۸]

۷۱. قم؛ فیضیه؛ شماره نسخه:۸۶۵
خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ ۵۹گ، ۱۷سطر، اندازه: ۱۶×۲۶سم [ف: ۱ - ۵۲]

۷۲. شیراز؛ ملی؛ شماره نسخه:۸۴-ش/۲۶۰
آغاز: بسمله و به نستعین - الان نجد المجد ابیض ملحوب ×× ولکنه جم المالک مرعوب؛ **انجام:** کتبه العبد الجانی و الاسیر الفانی محمد علی ابن محمد حسین الکرمانی اللهم اغفرلهما بجاه محمد و آله اجمعین
خط: نسخ، کا: محمد علی ابن محمد حسین کرمانی، بی‌تا؛ کاغذ: فرنگی، جلد: مقوا با تیماج مشکی، ۹۲گ، ۱۲ سطر (۷×۱۳/۵)، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۱ - ۲۳۸]

۷۳. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۷۷۳۴/۳-۵۲/۷۴
آغاز: برابر
خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: انجام؛ ۵۱گ، ۲۰ سطر، اندازه: ۱۳×۲۴سم [ف: ۲ - ۱۰۵۷]

۷۴. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۶۳۵۲-۳۲/۵۲
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ این نسخه عکسی است؛ جلد: گالینگور قهوه‌ای، ۱۵۰گ، ۱۲ سطر، اندازه: ۲۱×۳۰سم [ف: ۲ - ۱۰۵۶]

۷۵. قم؛ حجتیه؛ شماره نسخه:۴۷۵/۱
خط: نستعلیق، بی‌کا، بی تا [ف: - ۱۰۹]

۷۶. تبریز؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۷۰۲
آغاز و انجام: برابر
خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ کاغذ: فرنگی، جلد: چرمی، ۶۳گ، ۱۴سطر، اندازه: ۱۴/۵×۲۱/۵سم [ف: ۲ - ۸۹۲]

۷۷. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۴۲۰۲/۴
آغاز: برابر؛ **انجام:** قوله عزوجل فی حق امیرالمؤمنین (ع) انما ولیکم الله و رسوله و الذین امنوا و الولی هنا بمعنی ...
خط: نسخ و نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: انجام؛ محشی، مصحح؛ کاغذ: فرنگی نخودی، جلد: مقوایی با روکش کاغذی، ۳۵ص (۸۶-۱۲۰)، ۱۷-۲۱ سطر (۹/۵×۱۴/۵و ۹/۵×۱۶)، اندازه: ۱۶/۵×۲۲سم [ف: ۱۸ - ۱۵۱]

۷۸. تبریز؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۵۳۵
آغاز: الا ان نجد المجد ابیض ملحوب ... النجد الطریق المرتفع؛ **انجام:** لا حتوائه علی الرجال الذین هم فیه کالاسود و کون طریقه سحبا لکثرة وطئه و سلوکه
خط: نسخ و نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ کاغذ: آهار مهره فرنگی، جلد: زرافشان، ۲۲گ، ۱۹سطر، اندازه: ۲۰×۳۰سم [ف: ۲ - ۸۸۵]

۷۹. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۷۳۱۲
آغاز و انجام: برابر
کا: اسدالله بن محمد باقر بن سلیمان بن اسدالله، بی‌تا؛ محشی با نشان «ص»؛ کاغذ: فرنگی شکری آهار مهره، جلد: مقوایی با روکش تیماج تریاکی، ۳۷گ (۱۰۹پ-۱۴۵پ)، ۲۳ سطر (۸×۱۴/۷)، اندازه: ۱۴/۵×۲۱سم [رایانه]

● تنبیهات الغافلین / اخلاق / فارسی

tanbīhāt-ol qāfelīn

کاشانی، حبیب الله بن علی مدد، ۱۲۶۲ - ۱۳۴۰ قمری
kāšānī, habīb-ol-lāh ebn-e ʻalī madad (1846 - 1922)

در ۱۲ «تنبیه» با دیباچه‌ای به نثر.
چاپ: چاپ شده در تهران
[فهرستواره منزوی ۶۴۳/۱۰]

همدان؛ کتابخانه خرد؛ شماره نسخه:۳
آغاز: بسمله، الحمد لله، اما بعد چنین گوید که حضرت رسول (ص) ... در یک مقدمه و نه باب و خاتمه؛ **انجام:** و این حکایت از ایشان یادگار بماند هر کس خویش را شناسد بجا آورد.
خط: نسخ و نستعلیق، کا: محمد هادی ولد حاجی زین العابدین کلاه دوز همدانی، تا: رجب ۱۲۷۰ق؛ کاغذ: فرنگی، ۳۳گ، ۱۴ سطر (۱۵×۲۲) [رشت و همدان: ف: - ۱۷۰۴]

● التنبیهات فی شرح اللمعات / عرفان و تصوف / فارسی

at-tanbīhāt fī š.-el lomaʻāt

وابسته به: لمعات؛ عراقی، ابراهیم بن بزرگمهر (۶۱۰-۶۸۸)
اهدا به: امیر عبدالخالق
تاریخ تألیف: شب پنج‌شنبه ذیحجه ۸۶۴ق
در شب پنج‌شنبه ذیحجه ۸۶۴ «در وقت سحر بر سر مزار متبرک سلطان الاولیاء برهان الاصفیاء شیخ رحمه الله» آغاز شده و متن آن از عراقی است. مقدمه‌ای دارد ودر آن از فخر رازی و نجم الدین کبری و عطار و محمود شبستری و سلطان سنجان یاد شده و در آن آمده که در این شرح از شیخ کامل مکمل: ابن العربی و از شیخ کامل فیاض: صدر الدین محمد قونیوی، و از شیخ مطلق: اوحدالدین حامد کرمانی و از خواجه مولانا و حکیم و عارف و قاسم الانوار: فرید الدین محمد عطار نیشابوری و جلال الدین محمد رومی و سنائی غزنوی و کمال الدین محمود جبستر و قاسم انوار میر سید قاسم تبریزی خواسته شده است.
[دنا ۳۴۱/۳؛ نسخه‌های منزوی ص ۱۰۹۹؛ فهرستواره منزوی ۲۳۳/۷]

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۷۱۵۳ و ۲۴۸۶-ف

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۰؛ افتادگی: آغاز؛ کاغذ: سمرقندی، جلد: تیماج مشکی، ۵۹گ، ۱۷ سطر (۸×۱۲)، اندازه: ۱۲×۱۶سم [ف: ۱۶ - ۴۶۷] و [فیلمها ف: ۱ - ۶۰]

یزد؛ علومی، شیخ علی؛ شماره نسخه:۱۶

همان نسخه بالا [نشریه: ۴ - ۴۳۸]

● **التنبیهات فیما یحتاج المکلف من العبادات** / فقه / عربی

at-tanbīhāt fīmā yaḥtāj-ul mukallaf min-al ʻibādāt

[دنا ۳/۳۴۲]

یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه:۲۰۹۲/۳

آغاز: بسمله الحمد لله الذی له کل شیئی شاهد بانه اله حکیم واحد ... و بعد فهذه تنبیهات فیما یحتاج المکلف الی معرفته من العبادات و العقود و الایقاعات و الاحکام من الواجبات و المسنونات؛

انجام: فلذلک سموا الطلقاء و قیل ان علیا (ع) کان یقول.

بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: انجام؛ اهدایی: حاج شیخ احمد شریعت عقدایی؛ کاغذ: فرنگی، جلد: مقوایی با تیماج تریاکی، ۹۶گ (۵۷-۱۵۲)، اندازه: ۱۱/۵×۱۹سم [ف: ۴ - ۱۱۶۲]

● **تنبیهات المعادیه** / کلام و اعتقادات / فارسی

tanbīhāt-ol maʻādīya

حسینی تفرشی، علیرضا بن علی، ق۱۴ قمری

hoseynī tafrešī, ʻalī-rezā ebn-e ʻalī (- 20c)

مؤلف (که نسب خود را با سی و یک واسطه به حسن الافطس بن علی الاصغر بن السید السجاد (ع) می‌رساند) در پایان مقدمه می‌گوید: «بعضی تنبیهات که خود را در آن حاضر نموده و استغفار از حضور این مردم چند روزه را نموده است بر سبیل رساله و یادگار همین کار و این رساله را، نامش تنبیهات المعادیه می‌گذارد تا به دست هر یک از معقولین قوم افتد مطالعه نموده و حقیر ر ایاد نمایند و این رساله مشتمل بر چند باب است»: ۱. سلسله نسب مؤلف؛ ۲. توحید و اصول دین، در این باب تحول روحی و بیداری معنوی خود را در ۱۳۰۲ شرح داده است و در پایان آن گوید «این اشعار را محض تنبیهات بر لوح دل نقش و به تجریر می‌آورد و در واقع مذهب و اعتقاد و اصل و فرع مذهب من این است ۱۳۱۶». در دنبال این سخن اشعار اوست شامل بخشهای: مثنوی (در پایان مثنوی تاریخ ۱۳۱۶ تکرار شده) غزلیات و مقطعات. غزلیات از الف تا یاء است و در عنوان پاره‌ای از آنها آمده که در رقم و یا در تفرش سروده شده است.

[دنا ۳/۳۴۲]

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۲۹۹-فیروز

آغاز: بر رای مهر ضیای منیر قمر اعتلای صاحبان عقل و ذکا این معنی پوشیده نماند

خط: شکسته نستعلیق، کا: محمد رحیم بن محمد حسن تفرشی، تا: ۱۳۱۶ق، به امیر مظفر الدین؛ کاغذ: فرنگی آبی، جلد: مخمل سبز با عطف چرمی، ۱۸۶ص، ۱۲ سطر، اندازه: ۱۳×۲۰/۵سم [ف: ۲۱ - ۵۵]

● **تنبیهات المنجمین** / هیئت / فارسی

tanbīhāt-ol monajjemīn

گنابادی، مظفر بن محمد قاسم، ۹۷۰؟ - ۱۰۳۱ ؟ قمری

gonābādī, mozaffar ebn-e mohammad qāsem (1563 - 1622)

اهدا به: شاه عباس اول(۹۹۵-۱۰۳۷ ق)

تاریخ تألیف: ۱۰۲۴ق

کتاب مفصلی است در نجوم دریک «مقدمه» و شش «باب» و یک «خاتمه»: مقدمه در شرایط استخراج احکام؛ باب ۱. احکام قرانات کواکب، در شش فصل؛ ۲. احکام نظرات کواکب هفتگانه، در هفت فصل؛ ۳. احکام تحویلات کواکب در بروج دوازده‌گانه، در نه فصل؛ ۴. رجعت و استقامت و ظهور و خفاء و تشریق و تغریب کواکب متحیره، در سه فصل؛ ۵. احکام شرف و هبوط کواکب، در سه فصل؛ ۶. احکام اشیاء متفرقه، در پنج فصل: سهم الحوادث، طلوع شعرای یمانی احکام آثار، احکام هاله و قوس و قزح و آثاری که از دخان متکون می‌شود، احکام و آثار ذوات الاذناب، تجارب متقدمین و متاخرین، زجریات و تفألات؛ خاتمه در ذکر اسامی قدمای این فن. گنابادی در این کتاب از جمعی از منجمان مانند محمد بن نجیب الدین طوسی، محیی الدین اناری، تاج الدین اکرم و ابومعشر و جز اینان یاد می‌کند و در خاتمه فهرست اسامی آنان «که این کتاب از اقوال ایشان تألیف یافته» می آورد و از آن جمله است: مؤلف کتاب ما راهی هندوان، عبدوسی، ابومسلم نقاش، ابراهیم حاسب مکی و بستهام هندی، تاج الدین اکرم نخجوانی صاحب کتاب ما لابد منه، حکیم شهمردان رازی صاحب روضة المنجمین و احمد بن محمد ملقب به اختیار. ترجمه ترکی آن نیز گزارش شده است.

آغاز: بسمله. سپاس و ستایش مالک الملکی را که به نظر شفقت ومرحمت سیاحان عالم خاک را ... اما بعد چنین گوید ذره احقر وبنده کمتر اعنی ابن محمد قاسم منجم مظفر که چون همیشه خاطر فیض مآثر

انجام: خاتمه درذکر اسامی قدمای محدثین این قسمت که این کتا ب از اقوال ایشان تألیف یافته ... مولانا محقق عبدالعلی بیرجندی سید محمد لاهیجی احمد بن محمد الملقب بالاختیار. تمت الاخبار الکتاب

چاپ: ایران، بی ناشر، خشتی، ۳۰۱+۲صص؛ ایران، سنگی، ۱۲۸۴، خشتی، ۳۰۱+۲صص

[الذريعة ۴۵۲/۴و ۲۵۲/۴؛ نسخه‌های منزوی ۲۷۵/۱؛ مشار فارسی ۱۴۳۳/۱؛ فهرستواره منزوی ۲۸۹۳/۴ و ۲۷۶؛ مکتبة امیرالمؤمنین ۱۶۳/۱؛ دنا ۳۴۲/۳ (۱۰۲ نسخه)]

۱. رشت؛ جمعیت نشر فرهنگ؛ شماره نسخه:۸۳۲ ت

خط: نستعلیق خوش، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ مجدول مذهب، آغاز در دیباچه افتاده، انجام اندکی ندارد؛ جلد: چرمی، ۲۹۰گ، ۱۵ سطر، قطع: نیم خشتی باریک [رشت و همدان: ف: - ۱۱۰۴]

۲. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۵۸۸۵

انجام: ابی ریحان بیرونی ی ابو معشر بلخی ا ...

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ افتادگی: انجام؛ مصحح، محشی؛ جلد:تیماج مشکی،۱۷۸گ،۱۹سطر،اندازه:۱۵×۲۳سم[ف:۱۵- ۲۶۵]

۳. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۵۴۷۹

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ واقف: نایینی؛ کاغذ: حنایی آهار مهره، جلد: تیماج جگری، ۲۵۲گ، ۱۶ سطر (۷×۱۲/۵)، اندازه: ۱۳×۲۰/۳سم [ف: ۸ - ۱۰۹]

۴. تبریز؛ ثقة الاسلام؛ شماره نسخه:بدون شماره

بی‌کا، تا: قرن ۱۱ [نشریه: ۷ - ۵۳۳]

۵. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۳۴۸۰

خط: شکسته نستعلیق، بی‌کا، تا: شوال ۱۰۲۷ق؛ یادداشت محمد تقی منجم درباره یورش سلطان مراد بابران در ۱۰۴۵ و یادداشت ۱۰ آذرماه ۱۳۲۲ق؛ تملک ۱۴۴۲ق در ص ع؛ کاغذ: فرنگی، جلد: مقوا عطف تیماج مشکی، ۱۹۴گ، ۱۹ سطر (۸×۱۶)، اندازه: ۱۶×۲۱سم [ف: ۱۱ - ۲۴۸۷]

۶. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۵۴۷۷

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۵ شعبان ۱۰۶۳ق؛ واقف: نایینی؛ کاغذ: حنایی آهار مهره، جلد: تیماج بنفش، ۲۶۷گ، ۱۹۰ سطر (۶/۵×۱۴/۵)، اندازه: ۱۲×۲۲/۲سم [ف: ۸ - ۱۰۸]

۷. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۵۵۳۷-۲۷/۲۰۷

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا: محمد قلی، تا: جمعه ۱۷ ذیقعده ۱۰۸۳ق؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۲۷۴گ، ۱۴ سطر، اندازه: ۱۲×۱۸سم [ف: ۲-۱۰۵۵]

۸. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۷۵۲۶

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۲ جمادی الاول ۱۰۸۶ق؛ خط و امضاء و مهر ابوالحسن منجم جنابدی مورخ ۱۰۸۶و ۱۰۹۵؛ کاغذ: حنایی آهار مهره، جلد: چرمی عنابی، ۱۸۴گ، ۲۴ سطر (۷×۱۷/۵)، اندازه: ۱۲×۲۴سم [ف: ۸ - ۱۰۹]

۹. تهران؛ مفتاح؛ شماره نسخه:۳۸۸

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۹ جمادی الثانی ۱۰۹۱ق؛ قطع: ربعی [نشریه: ۷ - ۱۲۵]

۱۰. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه:۶۳۷/۱

آغاز و انجام: برابر

بی‌کا، تا: ۱۰۹۵ق؛ محشی با نشان «منه مد ظله العالی»؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج سرخ، ۱۷۱گ (۲پ-۱۷۲ر)، ۲۰ سطر، اندازه: ۱۳/۵×۲۳/۵سم [ف: ۳ - ۵۱۱]

۱۱. مشهد؛ گوهرشاد؛ شماره نسخه:۵۷۷

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ افتادگی: انجام؛ ۱۳ سطر، قطع: خشتی [چهار کتابخانه مشهد-ف: - ۹۴]

۱۲. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۶۱۶

آغاز: برابر؛ **انجام:** از اول دیباچه حاشیه کرده اند و انتها در همین کتاب

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ از صفحه اول تا ۶۴ مطالب در حاشیه نیز آمده؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج زرد، ۷۰گ، ۱۸ سطر (۸/۵×۱۵)، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۶ - ۱۶۴]

۱۳. یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه:۱۲۹۶/۱

آغاز: بعضی رسائل درین فن تألیف و ترقیم نموده؛ **انجام:** دلالت کند بر صدور انواع ظلم از آن پادشاه

خط: نستعلیق،بی‌کا،تا:قرن ۱۲؛ کاغذ: ترمه، جلد: مقوایی، ۱۳۷گ (۱-۱۳۷)، ۱۹ سطر (۹×۱۶)، اندازه: ۱۳×۲۰/۵سم [ف: ۳ - ۹۲۰]

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۲۵۱۴/۱-ف

نسخه اصل: همان نسخه بالا [فیلمها ف: ۱ - ۷۰۸]

۱۴. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۳۶۷۵

خط: نسخ، کا: (گویا از) محمد صادق منجم، تا: قرن ۱۱ و ۱۲، گویا از محمد صادق منجم که حاشیه‌ای در آن دارد؛ مهر: یحیی؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج تریاکی، ۱۴۷گ، ۱۵ سطر (۱۱×۱۶)، اندازه: ۱۵×۲۲سم [ف: ۱۲ - ۲۶۸۳]

۱۵. تهران؛ ادبیات؛ شماره نسخه:۲۵۴ ـ ج

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج مشکی، ۲۷۶گ، ابعاد متن: ۱۰×۱۵، اندازه: ۱۵×۲۲سم [ف: ۱ - ۱۳۸]

۱۶. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۰۵۵۴

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ کاغذ: نخودی آهار مهره، جلد: چرمی، ۲۴۵گ، ۱۹ سطر (۹/۴×۱۶/۴)، اندازه: ۱۶/۸×۲۲/۶سم [ف: ۸ - ۱۱۰]

۱۷. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۵۶۸۷

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ تاریخ جمعه نهم جمادی الاول ۱۲۳۲ روی برگ اول آمده؛ مهر: «الله اکبر» (مربع)؛ جلد: تیماج قرمز، ۲۰۲گ، ۱۷ سطر، اندازه: ۱۴×۲۰/۵سم [ف: ۱۵ - ۸۵]

۱۸. تهران؛ الهیات؛ شماره نسخه:۱۳۰

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ افتادگی: آغاز؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج قهوه‌ای، ۲۱۴گ، ۱۹ سطر (۷×۱۶)، اندازه: ۱۲/۵×۲۲سم

[ف: - ۳۵]

۱۹. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۸۲۳

آغاز: بنظر شفقت و مرحمت سیاحان عالم خاک؛ **انجام:** برابر
خط: نستعلیق خوش، بی‌کا، تا: محتملاً قرن ۱۲؛ افتادگی: آغاز؛ کاغذ: بخارائی، جلد: چرمی قهوه‌ای، ۱۸۱گ، ۱۹ سطر (۱۰×۱۶)، اندازه: ۱۶×۲۵سم [ف: ۶ - ۴۶۳]

۲۰. قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه:۲۰۶۴/۱

آغاز و انجام: برابر
خط: شکسته نستعلیق ممتاز، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ بین این رساله و رساله بعدی چهار ثمره از خوارزمی نقل شده؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۱۱۷گ، ۲۵ سطر، اندازه: ۱۵×۲۲سم [ف مخ: ۱ - ۴۹۹]

۲۱. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۹۰۰۹

آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ خوش، کا: محمد شفیع بن ملامحمد باقر نیشابوری، تا: شعبان ۱۱۰۲ق؛ واقف: ادیب بجنوردی؛ کاغذ: نخودی آهار مهره، جلد: چرمی، ۱۸۱گ، ۲۰ سطر (۹/۲×۱۶/۵)، اندازه: ۱۵/۷×۲۳سم [ف: ۸ - ۱۱۰]

۲۲. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۶۱۱۳

آغاز و انجام: برابر
خط: نستعلیق، کا: آقا محمد پسر مولا صالح مازندرانی، تا: ۱۱۰۴ق؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: روغنی، ۴۷۱ص، ۱۸سطر، اندازه: ۱۲/۵×۲۰/۵سم [ف: ۱۹ - ۱۰۴]

۲۳. مشهد؛ الهیات؛ شماره نسخه:۷۶۳

خط: نسخ، کا: عبدالله بن نعمت الله عاملی، تا: جمعه ۷ رجب ۱۱۲۰ق، جلد: تیماج خرمایی، ۱۵۶گ، ۲۰ سطر (۹/۵×۱۶/۵)، اندازه: ۱۶×۲۲سم [ف: ۱ - ۶۰]

۲۴. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۶۸۳۸

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: پنج‌شنبه اواخر شعبان ۱۱۲۲ق؛ مصحح، محشی به خط محمد علی معلم حبیب آبادی که به روز جمعه ۱۸ شوال ۱۳۳۴ق از کتابت آنها فارغ شده، تذکر اینکه حواشی به خط معلم حبیب آبادی می‌باشد به خط محمد حسن رجائی زفره‌ای به تاریخ ۴۶/۱۰/۸، یک بیت شعر فارسی به خط محمد حسن رجاء زفره ای پسر ملارجاء مذکور آمده؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۱۸۰گ، ۲۱ سطر، اندازه: ۱۵/۵×۲۴/۵سم [ف: ۲۰ - ۲۹۶]

۲۵. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه:۶۳۸

آغاز و انجام: برابر
خط: شکسته نستعلیق، بی‌کا، تا: چهارشنبه نزدیک پایان ذیحجه ۱۱۲۶ق، جا: اصفهان؛ مهر: رضا حسینی (شاید نویسنده نسخه باشد)؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج سرخ، ۲۱۶گ، ۱۶ سطر، اندازه: ۱۵×۲۵سم [ف: ۳ - ۵۱۱]

۲۶. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۶۲۵۸

خط: نسخ، کا: محمد، تا: ۱۱۳۴ق؛ مصحح؛ کاغذ: هندی، جلد: گالینگور عطف تیماج قرمز، ۲۶۳ص، ۲۵سطر، اندازه: ۱۸/۵×۲۵/۵سم [ف: ۱۹ - ۲۲۸]

۲۷. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۱۱۳۵

آغاز و انجام: برابر
خط: نستعلیق خوب، کا: عبد العلی، تا: ۱۱۳۹ق؛ دستخط محمد تقی منجم، در دو برگ ۱۶۰ و ۱۶۳ در حاشیه آمده احکام کوشیار؛ مقابله شده با اصل در تاریخ ربیع الثانی ۱۱۳۹ با این عبارت: «بلغ قبالا من خط مؤلفه - قدس سره - فی شهر ربیع الاول من شهور سنة ۱۱۳۹»، مصحح، دستخط «معز الدین محمد غفاری» و خط «میر ابراهیم قزوینی »؛ کاغذ: شرقی، جلد: تیماج قهوه‌ای، ۱۹۵گ، ۱۹ سطر (۷×۱۵/۵)، اندازه: ۱۲/۵×۲۲/۵سم [ف: ۲۸-۲۰۲]

۲۸. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۳۰۵۹-۱۶/۶۹

آغاز: شاهی لازم شبه بود و این مطلب در عقده تعویق و این مقصد در پرده توقیف محجوب و مستور ماند ... مقدمه در شرایط این نوع احکام عمده در این باب آن است که منجم در نوشتن احکام؛ **انجام:** برابر
خط: شکسته، نستعلیق، کا: حسین بن محمد علی منجم [بن] مظفر، تا: ۱۶ ربیع الثانی ۱۱۴۰ق؛ افتادگی: آغاز؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۱۴۱گ، ۲۰ سطر، اندازه: ۱۱×۲۱سم [ف: ۲ - ۱۰۵۵]

۲۹. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۳۸۱۲

نسخه هشت صفحه‌ای پیش از فصل دوم در قرانات کواکب با مشتری در مثلثات اربع و بروح اثنی عشر از باب یکم است؛ خط: نستعلیق ریز، کا: خلیل بن حاج محمد بن خلیل استانبولی منجم ثانی دولت عثمانی، تا: ۲۵ ربیع الثانی ۱۱۵۳ق؛ یادداشت محمد رضای منجم نجم الملک؛ کاغذ: استنبولی، جلد: تیماج تریاکی، ۲۳۶گ، ۲۱ سطر (۶×۱۱)، اندازه: ۱۱×۱۷سم [ف: ۱۲ - ۲۷۹۳]

۳۰. شیراز؛ شاهچراغ؛ شماره نسخه:۳۵۶

خط: نسخ، کا: احمد ابن محمد باقر شیرازی، تا: ۸ جمادی الاول ۱۱۵۹ق؛ اندازه: ۱۴×۱۹/۵سم [ف: ۳ - ۲۲]

۳۱. کاشان؛ عاطفی، حسن؛ شماره نسخه:بدون شماره

آغاز: برابر؛ **انجام:** در پایان کتاب رساله‌ای در ۹ صفحه به عربی درباره بروج آمده است.
خط: شکسته نسنعلیق، بی‌کا، تا: ۱۱۶۳ق؛ وقف‌نامه مهدی بن ابی‌ذر نراقی که آن را وقف اولاد ذکور خود و سپس وقف اعلم علمای عهد نموده؛ کاغذ: ایرانی، جلد: چرمی نرم، اندازه: ۱۲×۲۲سم [نشریه: ۷ - ۷۲۶]

۳۲. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۳۱۰۷

خط: نسخ، کا: حاج محمد ابوالشرف، تا: ۱۱۷۰ق؛ با سرلوح مذهب؛ کاغذ: کاغذ فستقی نازک، جلد: میشن آلبالویی، ۱۹۷گ، ۲۱ سطر، اندازه: ۱۳/۳×۱۹/۴سم [ف: ۲ - ۱۶۶]

۳۳. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه:۶۳۶

آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، کا: اسماعیل بن دین محمد، تا: ۱۱۷۲ق؛ کاغذ: فرنگی سفید کهن، جلد: تیماج سرخ، ۱۷۸گ، ۲۱ سطر، اندازه:

۱۴×۲۱سم [ف: ۳ - ۵۱۱]

۳۴. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۶۴۴۹

خط: نستعلیق، کا: ابوالحسن بن علی اکبر، تا: شنبه ۳ جمادی الثانی ۱۱۷۹ق؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج سرخ، ۱۶۵گ، ۲۰ سطر (۸×۱۷)،اندازه: ۱۳×۲۱سم [ف: ۱۶ - ۲۶۸]

۳۵. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۴۲۷۳-۲۱/۱۹۳

آغاز و انجام: برابر

خط:شکسته،نستعلیق،بی‌کا،تا:چهارشنبه ۱۱ رمضان ۱۱۸۵ق؛ جلد: تیماج مشکی، ۱۶۸گ، ۱۹ سطر، اندازه: ۱۰×۱۶سم [ف: ۲-۱۰۵۵]

۳۶. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۹۰۵

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق شکسته، کا: عبدالله دربندی، تا: ۱۱۸۷ق؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج مشکی، ۱۲۸گ، ۲۳ سطر (۷×۱۶)، اندازه: ۱۳×۲۰سم [ملی ایران: ف: ۶ - ۶۱۴]

۳۷. مشهد؛ الهیات؛ شماره نسخه:۱۰۱

خط: نستعلیق، کا: ابراهیم، تا: دوشنبه ۲۲ شعبان ۱۱۹۲ق، جا: شیراز؛ جلد: تیماج مشکی، ۲۱۵گ، ۲۱ سطر (۸/۵×۱۳/۵)، اندازه: ۱۵×۲۰سم [ف: ۱ - ۶۰]

مشهد؛ مولوی؛ شماره نسخه:۱۰۱

همان نسخه بالا [نشریه: ۵ - ۱۹]

۳۸. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۵۷۷/۱

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۲۰ محرم ۱۱۹۵ق؛ کاغذ: سفید، جلد: تیماج سبز، ۲۰۴ص (۱-۲۰۴)، ابعاد متن: ۱۱×۱۴، اندازه: ۱۵×۲۱سم [سنا: ف: ۱ - ۳۶۵]

۳۹. گلپایگان؛ امام جمعه، محمد حسن؛ شماره نسخه:۳۰

خط: نستعلیق، کا: محمد حسین بن محمد علی، تا: ۷ صفر ۱۱۹۶ق، جهت آقا عبدالکریم؛ جلد: تیماج قرمز، ۱۶۱گ، ۲۰ سطر، اندازه: ۱۵/۵×۲۱سم [کتابخانه‌های گلپایگان: ف: - ۱۴۱]

۴۰. تبریز؛ ملی؛ شماره نسخه:۲ر۳۳۹۰

آغاز و انجام: برابر

خط: شکسته نستعلیق، کا: مهر علی، تا: ۱۱۹۹ق؛ مهر: کاتب «عبده مهر علی» و «عبده المذنب مهر علی»؛ جلد: چرمی نرم، ۱۳۰گ، ۱۹ سطر، اندازه: ۱۵×۲۰سم [ف: ۱ - ۳۰۴]

تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه:۴۲۳/۴-عکسی

اصل نسخه: همان نسخه بالا [عکسی ف: ۲ - ۷۳]

تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه:۳۳۷/۳-عکسی

اصل نسخه: همان نسخه بالا [عکسی ف: ۲ - ۷۳]

۴۱. مشهد؛ گوهرشاد؛ شماره نسخه:۵۸۷

آغاز: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: انجام؛ جلد: مشمع مشکی، ۷۷گ، ۲۲ سطر (۹×۱۵/۵)، اندازه: ۱۵/۵×۲۲سم [ف: ۲ - ۷۰۳]

۴۲. تهران؛ مفتاح؛ شماره نسخه:۴۱۳

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲ و ۱۳؛ با تصحیح میرزا احمد به گواهی میرزا محمد علی مشیرالملک به خط نوه اش احمد؛ قطع: ربعی [نشریه: ۷ - ۱۲۵]

۴۳. مشهد؛ میبدی؛ شماره نسخه:۲۶۶

انجام: دوازدهم مولود خصومت ورز با دشمنان و آخر دوست او شوند ولی اندیشه ها

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: انجام؛ مصحح، محشی گویا بعضی از آنها به خط فرهاد میرزا؛ نشانی اهداء محمود پور مختار به تاریخ ۶۱/۶/۲۴؛ جلد: تیماج مشکی، ۲۵۰گ، ۱۵سطر، اندازه: ۱۷×۲۱سم [ف: ۲ - ۱۹]

۴۴. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۳۲۴

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ مهر: محمد تقی، زین العابدین؛ شعرهای شاه نعمة الله و خواجه نصیرطوسی؛ کاغذ: سفید، جلد: تیماج حنایی، ۱۸۴گ، ۱۸ سطر (۹×۱۵)، اندازه: ۱۳×۱۹سم [سنا: ف: ۱ - ۱۶۵]

۴۵. مشهد؛ الهیات؛ شماره نسخه:۱۰۲

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۲۰۰ق؛ افتادگی: آغاز (برگ اول)؛ جلد: تیماج مشکی، ۲۳۱گ، ۱۸ سطر (۷/۵×۱۴/۵)، اندازه: ۱۳×۲۱سم [ف: ۱ - ۶۰]

۴۶. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۸۳۳/۳-طباطبائی

آغاز: برابر؛ **انجام:** راصد محیی الدین مغربی

خط: نستعلیق، کا: محسن بن ملاعلی اکبر تویسر کانی، تا: قرن ۱۳؛ کاغذ: فرنگی آهار مهره سفید، جلد: تیماج مشکی، ۱۱۱ص (۳۴-۱۴۴)، ۲۸سطر، اندازه: ۲۰×۲۱سم [ف: ۲۳ - ۱۲۱]

۴۷. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۶۱۶۴

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ کاغذ: فرنگی سفید، جلد: تیماج یشمی، ۳۳۳ص، ۱۷سطر، اندازه: ۱۹×۲۳/۵سم [ف: ۱۹ - ۱۶۰]

۴۸. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۲۵۵-۲/۷۵

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ جلد: تیماج، قهوه‌ای، ۱۴۵گ، ۱۹ سطر، اندازه: ۱۴×۲۲سم [ف: ۲ - ۱۰۵۵]

۴۹. تهران؛ مفتاح؛ شماره نسخه:۴۲۲

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ کاغذ: کبود [نشریه: ۷ - ۱۲۵]

۵۰. شیراز؛ شاهچراغ؛ شماره نسخه:۲۴۵۹

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: انجام؛ تملک: محمد جعفر طبیب در ۱۲۴۴ با مهر «المذنب محمد جعفر» (چهارگوش)؛ اندازه: ۱۴/۵×۱۹/۵سم [ف: ۳ - ۲۲]

۵۱. اصفهان؛ مدرسه صدر بازار؛ شماره نسخه:۷۶۰

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ کاغذ: الوان، ۱۲۱گ، ۲۵سطر، اندازه: ۱۵×۲۲سم [ف: ۳ - ۵۶۸]

۵۲. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۷۹۲ ط

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق تحریری، بی‌کا، تا: ۱۲۰۱ق؛ مجدول؛ جلد: تیماج قرمز، ۲۳۸گ، ۱۵ سطر، اندازه: ۱۳×۲۰سم [ف: ۲۴/۲ - ۲۵]

۵۳. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۳۴۱۷
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۹ جمادی الثانی ۱۲۰۳ق؛ کاغذ: کاغذ فستقی، جلد: میشن قهوه‌ای، ۱۴۲گ، ۱۸ سطر، اندازه: ۱۳/۶×۲۲سم [ف: ۲ - ۱۶۷]

۵۴. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه:۷۳۹۹
آغاز و انجام: برابر
خط: نستعلیق، کا: محمد بن باقر خویی، تا: ۱۰ شعبان ۱۲۰۴ق؛ از روی نسخه موقوفه علی مردان بیک دنبلی که از روی نسخه مؤلف بوده، نوشته شده؛ کاغذ: فرنگی سفید، جلد: تیماج مشکی، ۲۶ سطر، اندازه: ۱۶×۲۱/۵سم [ف: ۳ - ۵۱۲]

۵۵. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۱۰۰۵
آغاز و انجام: برابر
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۲۵ شوال ۱۲۰۴ق؛ واقف: حاج آقا محمد ایرانی مجرد، بهمن ۱۳۵۰؛ کاغذ: فستقی فرنگی، جلد: تیماج خرمایی، ۲۷گ، ۱۵ سطر، اندازه: ۱۴/۵×۲۱/۵سم [ف: ۱۸ - ۴۳]

۵۶. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۳۴۶۱/۱
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۲۰۵ق؛ کاغذ: پسته‌ای، جلد: میشن سبز، ۱۷ سطر، اندازه: ۱۴/۹×۲۰/۷سم [ف: ۶ - ۴۳۵]

۵۷. مشهد؛ گوهرشاد؛ شماره نسخه:۷۰۵
آغاز: بسمله سپاس و ستایش مالك الملكی را سزاست که
خط: نسخ، بی‌کا، تا: دوشنبه ۸ ذیقعده ۱۲۰۵ق؛ مهر: حاج سید سعید؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج مشکی، ۲۰۶گ، ۱۷ سطر (۱۰×۱۶/۵)، اندازه: ۱۶×۲۱سم [ف: ۲ - ۸۱۳]

۵۸. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۵۶۳۰
آغاز و انجام: برابر
خط: نستعلیق تحریری، کا: میرزا موسی، تا: شوال ۱۲۰۹ق؛ برادر کاتب با مهر «علی بن محمد تقی» (بیضی) در سال ۱۲۱۰ به خط شکسته نستعلیق زیبا در انجامه افزوده که این نسخه عزیز الوجود را میرزا موسی امتثالا لأمر استاده میرزا ابوالحسن مراغه ای تحریر کرده، در کناره این یادداشت تاریخ فوت میرزا موسی کاتب نسخه در ۴ شوال ۱۲۲۲ و دفن او در مشهد مقدس، و تاریخ فوت میرزا ابوالحسن استادش در شوال ۱۲۱۹ ثبت شده و تاریخ وفات مادر یادداشت نویس به سال ۱۲۳۷ و انتقال نعش او به کربلای معلا؛ جلد: تیماج مشکی، ۱۷۹گ، ۱۹ سطر، اندازه: ۱۴×۲۰/۵سم [ف: ۴۳ - ۲۰۳]

۵۹. تهران؛ الهیات؛ شماره نسخه:۵۵۳
خط: شکسته نستعلیق، کا: دوست محمد خراسانی، تا: ۱۵ ربیع الثانی ۱۲۰۹ق؛ مجدول؛ کاغذ: فرنگی آبی، جلد: تیماج قهوه‌ای، ۲۲۶گ، ۱۷ سطر (۶/۵×۱۱/۵)، اندازه: ۱۰×۱۷سم [ف: - ۳۵]

۶۰. همدان؛ جواهری، حبیب؛ شماره نسخه:۹
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۲۱۰ق؛ کاغذ: فرنگی، جلد: میشن قهوه‌ای [رشت و همدان: ف: - ۱۶۷۴]

۶۱. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۷۴۱۵
خط: نستعلیق، کا: خیرالله بیک، تا: ۱۹ ذیحجه ۱۲۱۱ق؛ مصحح؛ وقف‌نامه کتاب به تاریخ سوم جمادی الثانی ۱۲۳۴؛ جلد: تیماج مشکی، ۲۳۰گ، ۱۵ سطر، اندازه: ۱۶×۲۳/۵سم [ف: ۱۹ - ۲۳۰]

۶۲. قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه:۲۲۵۲
آغاز و انجام: برابر
خط: نستعلیق ممتاز، بی‌کا، تا: ۱۳ جمادی الثانی ۱۲۱۴ق؛ مصحح، محشی؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۱۴۲گ، ۱۸ سطر، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف مخ: ۱ - ۵۰۰]

۶۳. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۶۹۷۵
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ خوش، کا: ابوالقاسم، تا: ۱۲۱۵ق؛ دارای یک کتیبه، مجدول، محشی؛ کاغذ: فرنگی نخودی، جلد: تیماج قهوه‌ای، ۹۰گ، ۲۳ سطر (۱۳/۵×۲۱/۵)، اندازه: ۲۰/۳×۲۹/۵سم [رایانه]

۶۴. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۴۹۹۲
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۲۱۵ق، حسب خواهش نصرالله خان خواجه نوری؛ مجدول مذهب؛ وقف‌نامه نسخه از میرزا هدایت الله نوری؛ واقف: میرزا هدایت الله نوری؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج مشکی، ۱۵۰گ، ۲۳ سطر (۹×۱۷)، اندازه: ۱۳×۲۱سم [ف: ۳۷ - ۶۸۰]

۶۵. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۶۶
آغاز: برابر
خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۲۱۷ق؛ ۲۰۰گ، ۱۸ سطر، اندازه: ۱۱/۵×۱۷/۵سم [ف: ۲ - ۹۰]

۶۶. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه:۶۲۴
آغاز و انجام: برابر
خط: نستعلیق، کا: محمد بن حسن مازندرانی، تا: جمادی الثانی ۱۲۱۷ق؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج مشکی، ۲۳ سطر، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۳ - ۵۱۰]

۶۷. تهران؛ نوربخش؛ شماره نسخه:۸۲۷
آغاز: برابر
خط: نستعلیق، کا: محمد محسن بن محمد حسین، تا: ۱۲۲۰ق؛ کاغذ: فرنگی سفید، جلد: تیماج قرمز، ۱۸۸گ، ۱۷ سطر، اندازه: ۱۶×۲۱/۳سم [نشریه: ۱۳ - ۱۹۸]

۶۸. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۹۰۵۵
خط: نسخ و نستعلیق، بی‌کا، تا: سه‌شنبه ۱۴ ربیع الثانی ۱۲۲۱ق؛ تملک: محمد حسن بن ابراهیم به تاریخ شوال ۱۲۵۴؛ جلد: تیماج مشکی، ۱۷۳گ، ۱۹ سطر، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۲۳ - ۲۱۲]

۶۹. قم؛ زنجانی (آیة الله)؛ شماره نسخه:۱۱
خط: نستعلیق، کا: محمد قاسم بن محمد رضا نهاوندی، تا: ۱۷ جمادی الاول ۱۲۲۳ق؛ مهر: «افوض امری الی الله عبده الله قلی»؛ قطع: ربعی [چند نسخه-ف: - ۱۹۴]

۷۰. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۶۳۶۰/۱
آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا: محمد رضا پسر محمد باقر خراسانی، تا: ۲۰ جمادی الثانی ۱۲۲۳ق؛ کاغذ: فرنگی سفید آهار مهره، جلد: تیماج قرمز، ۴۳۸ص (۱–۴۳۸)، ۱۹ سطر، اندازه: ۱۴/۵×۲۱سم [ف: ۱۹ – ۴۰۶]

۷۱. تهران؛ فرهاد معتمد؛ شماره نسخه:۱۱۵/۴

خط:نسخ،کا:کرمانشاهی، تا: ۱۲۲۳ق؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج مشکی، ۲۸ سطر (۹/۵×۱۵)، اندازه: ۱۴/۵×۱۹سم [نشریه: ۳ – ۲۲۶]

۷۲. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه:۷۴۰۰

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا: محمد بن محمد جعفر کرمانی، تا: ۱۲۲۴ق؛ تملک: ملا محمد مازندرانی در جمادی الاول ۱۲۷۹ق؛ کاغذ: فرنگی سفید، جلد: تیماج مشکی، ۲۲۴گ، ۱۹ سطر، اندازه: ۱۴×۲۱سم [ف: ۳ – ۵۱۲]

۷۳. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۳۴۴۹

خط: شکسته، نستعلیق، کا: احمد، تا: سه‌شنبه ۲۲ جمادی الثانی ۱۲۲۸ق، به فرموده آقا سید احمد؛ کاغذ: کاغذ فستقی، جلد: میشن سیاه، ۲۰۶گ، ۱۵ سطر، اندازه: ۱۵/۸×۲۱/۶سم [ف: ۲–۱۶۷]

۷۴. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۳۶۴۹

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۵ رجب ۱۲۲۹ق؛ جلد: میشن سیاه، ۲۶۲گ، ۱۷ سطر، اندازه: ۳۰/۱×۳۰/۴سم [ف: ۲ – ۱۶۷]

۷۵. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۴۶۶

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: شنبه ۱۶ جمادی الاول ۱۲۳۲ق؛ افتادگی: آغاز؛ از روی نسخه مورخ روز سه‌شنبه ۲۰ ذیقعده ۱۱۱۸؛ کاغذ: فرنگی کبود، ۶۶گ، ۲۳ سطر (۹/۵×۱۶)، اندازه: ۱۶×۲۱/۵سم [ف: ۸ – ۱۱۹]

۷۶. مشهد؛ گوهرشاد؛ شماره نسخه:۷۵۴

آغاز: برابر **انجام:** اما اول از همه نحس می‌باشد. این بود آخر ملحقات کتاب موسوم به..

خط: نستعلیق، کا: محمد مهدی ایروانی، تا: ایام التشرین ۱۲۳۴ق؛ مصحح؛ مهر: حاج سید سعید؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۱۸ سطر (۸×۱۴/۵)، اندازه: ۱۳/۵×۲۰سم [ف: ۲ – ۸۶۳]

۷۷. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه:۶۳۹/۱

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، کا: محمد بن مشرف، تا: سه‌شنبه ۲۷ محرم ۱۲۴۰ق؛ تملک: اعتضاد السلطنه در ۱۲۹۶ق؛ واقف: سپهسالار، ۱۲۹۷ق؛ کاغذ: فرنگی کهن، جلد: تیماج زرد، ۱۷۲گ (۲پ–۱۷۳ر)، ۱۸ سطر، اندازه: ۱۵×۲۲سم [ف: ۳ – ۵۱۲]

۷۸. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۳۶۵۱/۲

آغاز و انجام: برابر

بی‌کا، تا: شعبان ۱۲۴۰ق؛ مجدول؛ کاغذ: فستقی، جلد: رویه میشن قرمز، ۱۲۷گ (۶۵پ–۱۹۱ر)، ۲۰ سطر، اندازه: ۲۰/۹×۳۰سم [ف: ۷ – ۱۱]

۷۹. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۷۹۱۰

خط: نستعلیق، کا: زین العابدین، تا: سه‌شنبه ۲۶ ربیع الاول ۱۲۴۱ق؛ مهر: کتابخانه مهندس بغایری، نشانی خرید محمد حسین بن سید میرزا جهت میرزا ابوالحسن در کرمان به تاریخ ۲۶ صفر ۱۲۴۴ با مهر «عبده محمد حسین الحسینی» (بیضی)؛ جلد: تیماج قرمز، ۲۲۰گ، ۱۵ سطر، اندازه: ۱۴/۵×۲۱سم [ف: ۲۰ – ۲۴۱]

۸۰. تهران؛ مفتاح؛ شماره نسخه:۳۹۱/۱

خط: نستعلیق، کا: مهدی بن میرزا عنایة الله، تا: ربیع الثانی ۱۲۴۴ق؛ افتادگی: آغاز [نشریه: ۷ – ۲۳۷]

۸۱. گلپایگان؛ کتابخانه حجة الاسلام گلپایگانی؛ شماره نسخه:۱۱۰/۳

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: سلخ جمادی الاول ۱۲۵۱ق؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۱۸۲گ (۱۷۸پ–۳۵۹ر)، اندازه: ۱۲/۵×۱۹/۵سم [کتابخانه‌های گلپایگان: ف: – ۸۶]

۸۲. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۱۴۴۸

آغاز و انجام: برابر

خط: شکسته نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۲۵۶ق؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج قرمز، ۳۲۳گ، ۱۴ سطر (۶×۱۱/۵)، اندازه: ۱۰×۱۵/۵سم [ف: ۳ – ۵۰۵]

۸۳. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۸۸۳۷–۵۹/۵۷

آغاز: برابر

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: یک‌شنبه ۵ محرم ۱۲۵۹ق؛ ۱۷۵گ، ۱۶ سطر، اندازه: ۱۶×۲۱سم [ف: ۲ – ۱۰۵۵]

۸۴. تبریز؛ ملی؛ شماره نسخه:۳۴۶۷

آغاز: بسم الله الرحمن الرحیم و به نستعین و به ثقتی «سپاس و ستایش مالك الملکی را سزاست که بنظر شفقت و مرحمت سیاحان عالم خاك را بسیاحان محیط افلاك آشنا و مربوط ساخت؛ **انجام:** احمد بن محمد ملقب باختیار تمت الکتاب بعون الملك الوهاب در دارالخلافه تهران فی شهر محرم الحرام سنه ۱۲۶۰ مالفه مظفر المنظم الجنابندی غفرالله له

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: محرم ۱۲۶۰ق، جا: تهران؛ کاغذ: فرنگی، جلد: چرمی نرم سرخ، ۱۸۹گ، ۱۸سطر، اندازه: ۱۴/۵×۲۱سم [ف: ۱ – ۳۰۵]

۸۵. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۳۳۸۷

آغاز و انجام: برابر

خط:نستعلیق تحریری، کا: حسن بن رفیع حسینی خبوشانی، تا: ۲۴ رمضان ۱۲۶۴ق؛ واقف: اسدالله فاضلی، تیر ۱۳۶۲؛ کاغذ: شکری فرنگی، ۱۳۳گ، ۱۵ سطر، اندازه: ۱۴/۸×۲۱سم [ف: ۱۸ – ۴۴]

۸۶. مشهد؛ الهیات؛ شماره نسخه:۲۰۹۳۳

خط: نستعلیق، کا: محمد جعفر بن مصطفی اصفهانی مشهور بلکزی داغستانی، تا: پنج‌شنبه ۱۹ ربیع الثانی ۱۲۶۵ق؛ یادداشت تولد مورخ ۱۲۷۸ق؛ کاغذ فرنگی آهار مهره؛ جلد: تیماج مشکی، ۱۵ سطر (۷×۱۴/۵)، اندازه: ۱۵×۲۱/۵سم [ف: ۲ – ۵۱۱]

۸۷. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۴۱۶۲/۱

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، کا: علی محمد نوری، تا: چهارشنبه ۱۲ شعبان ۱۲۷۰ق، جا: تهران، مدرسه محمد خواجه؛ مصحح، محشی با نشان «منه»؛ کاغذ: فرنگی، ۱۶۳گ (۲پ-۱۶۴پ)، ۱۷ سطر، اندازه: ۱۰×۱۴سم [ف: ۳۵ - ۷۳۵]

۸۸. تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه:۴۷

آغاز: برابر؛ **انجام:** حکیم شه مردان رازی صاحب روضة المنجمین ... بخارایی صاحب کتاب ... بعون الملک الوهاب و حسن توفیقه. فی ...

خط: نستعلیق خوش، بی‌کا، تا: غره ربیع الاول ۱۲۷۱ق؛ کاغذ: نخودی فرنگی آهار مهره، جلد: تیماج مشکی، ۱۳۲گ، ۱۹ سطر (۸/۵×۱۵)، اندازه: ۱۵×۲۲سم [ف: ۱ - ۶۴]

۸۹. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۵۹۰۷

آغاز: برابر؛ **انجام:** امام ابوالقاسم بلخی امام ابوالحسن بیهقی ... سنه ۱۲۷۷

خط: نسخ و نستعلیق، کا: عطاره احمد بن محمد ابراهیم، تا: ۱۲۷۷ق [رایانه]

۹۰. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۶۲۲۰

خط: نستعلیق، کا: اسدالله بن محمد اسماعیل تهرانی، تا: ۱۲۷۸ق؛ یادداشت عباسقلی سپهر؛ کاغذ: فرنگی شکری رنگ، جلد: تیماج یشمی، ۳۳۵ص، ۲۲سطر، اندازه: ۱۵×۲۳سم [ف: ۱۹ - ۱۹۹]

۹۱. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۵۴۷۸

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ خوش، کا: محمد حسن کرمانشاهی، تا: ۸ رجب ۱۲۸۲ق؛ با سرلوح، مجدول؛ واقف: حاج قائم مقام؛ کاغذ: شکری فرنگی آهار مهره، جلد: پارچه‌ای [ف: ۸ - ۱۰۹]

۹۲. تهران؛ مفتاح؛ شماره نسخه:۴۴۱

خط: نستعلیق، کا: عبدالجواد بن مومن اردبیلی، تا: چهارشنبه ۱۹ ذیقعده ۱۲۸۵ق، جا: تبریز؛ مجدول، سپس چند جدول نجومی [نشریه: ۷ - ۱۲۵]

۹۳. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۸۳۵۴

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۵ رجب ۱۲۹۵ق، جا: تهران؛ واقف: سردار کل یار محمد خان افشار، ۲۵ خرداد ۱۳۳۲؛ کاغذ: سفید فرنگی آهار مهره، جلد: چرمی عنابی، ۱۴۹گ، ۱۷ سطر (۱۳×۱۸)، اندازه: ۱۷/۵×۲۲/۲سم [ف: ۸ - ۱۱۰]

۹۴. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه:۶۳۵/۱

آغاز و انجام: برابر

خط:نستعلیق شکسته،بی‌کا،تا: نیمه صفر ۱۲۹۷ق؛ مجدول، مصحح در ۱۲۹۷ ق؛ کاغذ: فرنگی آبی، جلد: روغنی گل و بوته، ۱۰۲گ (۲پ-۱۰۳ر)، ۲۲ سطر، اندازه: ۱۳/۵×۱۹/۵سم [ف: ۳- ۵۱۱]

۹۵. تهران؛ نوربخش؛ شماره نسخه:۷۹۹/۱

آغاز: بسمله. چنین گوید احقر و بنده کمتر اعنی ابن محمد قاسم منجم مظفر؛ **انجام:** برابر

دارای یک مقدمه، ۶ باب و خاتمه؛ خط: نستعلیق تحریری، بی‌کا، تا: قرن ۱۴؛ کاغذ: فرنگی نخودی، جلد: گالینگور قرمز، ۶۱گ (۱-۶۱)، ۲۶ سطر، اندازه: ۱۷×۲۲سم [نشریه: ۱۳ - ۱۷۵]

۹۶. مشهد؛ مولوی؛ شماره نسخه:۱۰۲

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۳۰۰ق؛ جلد: تیماج مشکی، ۱۷ سطر، قطع: خشتی [نشریه: ۵ - ۱۹]

۹۷. اراک؛ دهگان؛ شماره نسخه:۳۰۹

خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ این نسخه در فهرست مرعشی ج ۱۵، ص ۸۵ با ۵ باب آمده و باب ششم را خاتمه قلمداد نموده؛ مهر: «یا قطب المنجمین عفی علی» (بیضی)، «افوض امری الی الله عین محمدرضا» (چهارگوش)، «محمدرضا» (بیضی)؛ از کتاب‌های مرحوم ابراهیم دهگان؛ کاغذ: نخودی، جلد: مقوا با رویه نایلون به رنگ صورتی، ۱۴۲گ، ۱۹سطر، اندازه: ۱۵×۲۰سم [ف: ۲ - ۴۰۵]

۹۸. مشهد؛ شیخ علی حیدر؛ شماره نسخه:۱۱۴۲

آغاز: برابر؛ **انجام:** در تشریق دلالت کند بر بیماری و رنج بود و مرگ ...

خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: انجام؛ تملکی به تاریخ ۱۳۲۳؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۱۸۰گ، ۱۵ سطر، اندازه: ۱۴/۵×۲۱سم [مؤید: ۳ - ۱۲۵]

۹۹. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۳۵۵۰/۴

گزیده‌ای از آن؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، بی تا [ف: ۶ - ۴۸۲]

۱۰۰. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۸۳۱۸-۵۶/۱۶۸

آغاز: برابر

کامل؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ ۲۲۴گ، ۲۰ سطر، اندازه: ۹×۱۸سم [ف: ۲ - ۱۰۵۵]

۱۰۱. تبریز؛ تربیت؛ شماره نسخه:۷۲

بی‌کا، بی‌تا؛ مهر: «بسم الله الرحمن الرحیم» [ف: - ۲۱۷]

۱۰۲. قم؛ فاضل قائینی؛ شماره نسخه:بدون شماره

بی‌کا، بی‌تا [تراثنا: س۱۳ش۱ - ۱۵۳]

۱۰۳. یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه:۸۹۳/۳

آغاز: برابر؛ **انجام:** واگر در خانه قمر باشد در وقتش باران آید و فتح کارهای عوام الناس باشد و خیرها ...

خط: نسخ و نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ اهدایی: خاندان فرساد؛ جلد: مقوایی با تیماج مشکی، ۶۲گ، اندازه: ۱۴×۲۱سم [ف: ۲ - ۷۳۸]

● تنبیهات المنجمین (منتخب) / هیأت / فارسی

tanbīhāt-ol monajjemīn (mn.)

مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۶۱۲۰

آغاز: فصل چهارم در احکام اجتماعات و استقبالات؛ **انجام:** و باران استدلال نمایند انتخاب من تنبیهات المنجمین (کذا)

خط: نستعلیق، بی‌کا، بی تا [رایانه]

● **التنبیهات الموصلة الی التوحید** / کلام و اعتقادات / عربی
at-tanbīhāt-ul mūṣila ila-t tawḥīd
تنبیهات و یادداشت‌هایی درباره توحید است.
[دنا ۳/۳۴۴]

تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه:۶۳۳۲/۵
آغاز: بسمله. الحمدلله الذی تفردت ذاته بالمطلق من الکمال ... اما بعد فلما شرفنی ربی بمجاورة مدینة نبینا ... سنة ست و سبعین و سبعماة و وفقنی ... لادراکات ... الوصول الی جناب قطب الملة و الدین الحسینی ... فوقع فی خاطری ترتیب رسالة مشتملة علی التنبیهات الموصلة الی التوحید ... و رتبته علی مقدمة و اربع مقاصد و خاتمة؛ **انجام:** فقس معنی الحقیقی علیها و الله اعلم.
کا: محمد علی کرمانشاهی، بی‌تا؛ جا: تهران مدرسه سپهسالار؛ کاغذ: فرنگی سفید، جلد: تیماج سرخ، ۴۰گ (۱۰۰پ-۱۳۹ر)، ۱۲ سطر، اندازه: ۱۱×۱۷/۵سم [ف: ۳ - ۵۱۲]

● **التنبیهات الموصلة الی التوحید** / کلام و اعتقادات / عربی
at-tanbīhāt-ul mūṣila ila-t tawḥīd
اهدا به: قطب الدین حسینی
تاریخ تألیف: ۷۷۶ق؛ محل تألیف: مدینه منوره
در یک «مقدمه» و چهار «مقصد» و «خاتمه».
[دنا ۳/۳۴۵]

تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۱۰۳۷/۳
آغاز: الحمدلله الذی تفردت ذاته بالمطلق من الکمال؛ **انجام:** فی تایید سنة له ایضا ... و نفعنا به و المسلمین اجمعین ... رب العالمین.
بی‌کا، بی‌تا؛ کاغذ: پسته‌ای، جلد: میشن سیاه [ف: ۵ - ۲۲۵]

● **تنبیه الادباء فی علم الاملاء** / دستور زبان / فارسی
tanbīh-ol odabā' fī 'elm-el emlā'
کرمانی، محمد کریم بن ابراهیم، ۱۲۲۵ - ۱۲۸۸ قمری
kermānī, mohammad karīm ebn-e ebrāhīm (1810 - 1871)

تاریخ تألیف: نیمه محرم ۱۲۷۳ق
در قواعد املاء و آداب کتابت فارسی، برای پسر بزرگش حاج محمد رحیم خان نوشته و مشتمل است بر یک «مقدمه» در فضیلت و ارزش انسان به علم و دانش و چند «تنبیه» در قواعد املاء و صحیح نوشتن. وی این رساله را پس از کتاب دیگرش «تنبیه الکاتب» در قواعد املاء عربی نوشته است.
آغاز: بسمله. ستایش خداوند را سزاست که پرورنده جهانیان است و درود نامعدود ... و بعد، چنین گوید بنده اثیم کریم بن ... **انجام:** در آنچه که ذکر شد کفایت و بلاغ است. پس کتاب را به همین جا ختم می‌کنم.
[دنا ۳/۳۴۵]
شرح و حواشی:
۱- تنبیه الادباء (منتخب)

۱. تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه:۱۹۷/۴
آغاز و انجام: برابر
خط: نستعلیق تحریری مخلوط به شکسته، بی‌کا، تا: پایان دهه میانی محرم ۱۲۷۳ق؛ مجدول؛ ۲۷گ (۱۳۸پ-۱۶۴ر) [ف: ۱- ۶۴]
۲. قم؛ مرکز مطالعات؛ شماره نسخه:۹۲۳
آغاز: نسخه: هیچ علمی از روز اول بطور کامل ضبط نشده مگر علمی که انبیا آوردند.؛ **انجام:** برابر
خط: نسخ، کا: محمد باقر رضوی، تا: دوشنبه ۵ جمادی الاول ۱۲۸۰ق؛ مصحح، با علامات بلاغ؛ فاقد جلد، ۲۷گ، ۱۴ سطر، اندازه: ۱۱×۱۷/۵سم [ف: ۲ - ۱۹۰]
۳. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۸۴۱۵ ض
کا: علی اکبر صدر الاسلام همدانی، تا: با تاریخ ۱۲۹۷ق [د.ث. مجلس]
۴. قائن؛ حسینی قهستانی؛ شماره نسخه:۳۲/۱
آغاز: برابر
خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ مصحح؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۱۹گ (۱پ-۱۹پ)، ۱۶ سطر، اندازه: ۱۱×۱۷/۵سم [مدرسه جعفریه زهان: ف: - ۱۴۱]

● **تنبیه الادباء (منتخب)** / ادبیات / فارسی
tanbīh-ol odabā' (mn.)
وابسته به: تنبیه الادباء فی علم الاملاء؛ کرمانی، محمد کریم بن ابراهیم (۱۲۲۵-۱۲۸۸)

یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه:۴۳۹۶
آغاز: بدانکه در خط اسلام از قدیم الی الآن قرار به این است؛ **انجام:** لا خوف علیهمو لا هم یحزنون.
خط: نستعلیق تحریری، کا: محمد علی زاهدی، تا: ۱۳۸۱ق؛ ۹گ، اندازه: ۱۱×۱۷سم [نشریه: ۱۳ - ۳۹۶]

● **تنبیه الأدیب علی ما فی شعر أبی الطیب من الحسن و المعیب** / ادبیات / عربی
tanbīh-ul adīb 'alā mā fī ši'r-i 'abi-ṭ-ṭīb min-al ḥasan-i wa-l ma'īb
باکثیر، عبدالرحمن بن عبدالله، - ۹۷۵ قمری
bākasīr , 'abd-or-rahmān ben 'abd-ol-lāh (- 1568)
چاپ: محقق: رشید عبدالرحمان العبیدی، بغداد، وزارة الاعلام، ج ۱: ۷۰ص، ج ۲: ۳۶۲ص، ۱۹۳۶م.

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۳۸۶/۳عکسی

آغاز: بسمله. و به ثقتی حمداً لم أرشدنا اتباع أدب نبیه ابی الطیب و وفقنا لفهم کلماته؛ **انجام:** کلامه مسک الختام والحمد لله و سلامه علی عباده الذین اصطفی.

نسخه اصل:کتابخانه اسکوریال در اسپانیا، شماره ۱۷۰۲؛ خط: نسخ، کا: شیخ محمد بن شیخ عبداللطیف مکی، تا: ۲۷ رمضان ۹۹۶ق؛ مجدول و رکابه‌دار؛ ۷۹ص (۱۷۳–۲۵۱)[عکسی ف:۴-۱۷۶]

● تنبیه الاریب و تذکرة اللبیب فی ایضاح رجال التهذیب / رجال / عربی

tanbīh-ul arīb wa taḏkirat-ul labīb fī īḍāḥ-i rijāl-it tahḏīb

؟ بحرانی، هاشم بن سلیمان، – ۱۱۰۷ ؟ قمری

bahrānī, hāšem ebn-e soleymān (- 1696)

وابسته به: تهذیب الاحکام فی معرفة الحلال و الحرام؛ شیخ طوسی، محمد بن حسن (۳۸۵–۴۶۰)

شرح و ایضاح رجال اسناد اخبار کتاب تهذیب شیخ طوسی است و به‌طوری که در دیباچه آن ذکر شده منظور مؤلف روشن ساختن حال رجالی است که کمتر نام آنها در کتب تذکره و رجال ضبط شده و یا اصولاً از ایشان یاد نشده است. یکایک اسناد را با کلمه «قوله» نقل و شرح خویش را با «اقول» شروع کرده و در آن اغلاط و اشتباهات بسیاری را که شیخ در اسانید مرتکب شده، خاطرنشان کرده و شامل کتاب الطهارة تا کتاب الدیات (پایان کتاب تهذیب) می‌باشد. (عبدالحسین حائری)

آغاز: الحمدلله رب العالمین الهادی من یشاء الی صراط مستقیم ومختصهم برحمته وموتیهم من فضله العظیم ...

انجام: «وفی باب العباس بن معروف عن علی عن فضاله عن ابی المغوا عن لیث المرادی عن ابی عبدالله علیه السلام»

[الذریعة ۴۴۰/۴ تنبیه الاریب؛ دنا ۳۴۵/۳ (۱۰ نسخه)]

شرح و حواشی:

۱– انتخاب الجید من تنبیهات السید؛ دمستانی، حسن بن محمد (– ۱۱۹۱)

۱. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۲۴۷۷

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲، در عصر مؤلف؛ مصحح، با علامت بلاغ؛ تملک: «نصرالله بن الحسین الحسینی المدرس» در کربلا، «یوسف بن احمد الدرازی البحرانی»؛ مهر: «الراجی عفو ربه الغفور محمد باقر بن محمد علی آل عصفور» (مربع)؛ جلد: تیماج مشکی، ۳۸۱گ، ۲۵ سطر، اندازه: ۱۶/۵×۲۷سم [محدث ارموی مخ: ۱ – ۴۴۶]

۲. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۳۱۵۱

آغاز: الحسین بن سعید عن حماد عن عمر بن اذنیه و حریز عن زرارة؛ **انجام:** قوله عنه یعنی احمد بن محمد عن محمد بن یحیی عن یحیی حجاج عن خالد بن الحجاج اقول ...

از طهارت تا تجارت؛ خط: نسخ و نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ اهدایی: کاظم مدیر شانه چی، آبان ۱۳۶۲؛ کاغذ: نخودی، جلد: ساغری عنابی، ۱۸۲گ، مختلف السطر، اندازه: ۱۵/۷×۲۱/۲سم [ف: ۱۴ – ۱۵۵]

۳. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۶۰۵

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ متوسط، بی‌کا، تا: ۱۱۶۶ق؛ کاغذ: ترمه نازک، جلد: تیماج قرمز، ۷۳۴ص، ۲۵ سطر، اندازه: ۱۹×۲۶سم [ف: ۴ – ۳۰۴]

۴. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۱۵۲۱

آغاز: هذا الکتاب و أسأله سبحانه الهام الصواب و ترک الشک و الارتیاب انه تعالی خیر من دعی فأجاب

جزء اول کتاب و تا «باب الامر بالمعروف» را دارد و بیست و دوم ماه صفر ۱۰۸۱ به پایان رسیده؛ خط: نسخ، کا: محمد بن علی بوشهری، تا: ۱۱۷۲ق؛ افتادگی: آغاز (یک برگ)؛ مصحح، محشی؛ یادداشتی به تاریخ ۵ صفر ۱۳۵۱؛ جلد: تیماج مشکی، ۲۴۶گ، مختلف السطر، اندازه: ۱۶/۵×۲۲/۵سم [ف: ۴ – ۳۶۹]

۵. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۹۷۲۵

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا: عبدالمیر بن ناصر بن محمود، تا: ۳ صفر ۱۲۰۳ق؛ رکابه‌دار؛ تملک: علی بن شیخ احمد بن زین الدین؛ جلد: تیماج سرخ، ۱۶۰گ، ۴۳ سطر، اندازه: ۱۶/۵×۲۷سم [ف: ۳۱ – ۶۷]

۶. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۷۵۲۳

آغاز: باب وجوب الحج قوله محمد بن یعقوب عن عدة من اصحابنا؛ **انجام:** عن احمد بن الحسین بن عبدالملک الاودی.

جلد۲، کتابهای حج و مزار؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: یک‌شنبه ۲۶ رمضان ۱۳۴۱ق؛ کاغذ: پستی خط دار، ۱۵۸گ، ۱۷ سطر، اندازه: ۱۲×۲۱سم [ف: ۶ – ۵۹۷]

۷. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۷۵۲۴

آغاز: کتاب الجهاد باب فضل الجهاد قوله محمد بن احمد بن یحیی عن ابی جعفر؛ **انجام:** و فی ابواب الاربع من کتاب الخصال الحسن بن علی بن عبدالله بن المغیرة الکوفی عن جده عبدالله بن المغیرة عن اسمعیل.

جلد۳، باب جهاد تا آخر ابواب «تهذیب»؛ خط: نسخ، کا: محمد حسن بن حبیب الله تویسرکانی، تا: شعبان ۱۳۴۱ق؛ تاریخ ختم مقابله: سه‌شنبه ۲۱ رمضان ۱۳۴۱؛ کاغذ: پستی خط دار، ۳۳۱گ، ۱۷ سطر، اندازه: ۱۳×۲۱سم [ف: ۶ – ۵۹۷]

۸. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۷۵۲۲

آغاز: برابر؛ **انجام:** اقول قد تکلمنا علی هذاالسند فی باب کمیة زکوة الفطرة من کتاب الزکوة.

جلد۱. از اول کتاب طهارت تا آخر صوم؛ خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ رونویس شده از نسخه مغلوط و مصحف، شادروان حاج شیخ

علی قمی نسخه را مقابله کرده؛ کاغذ: خطدار پستی، ۴۰۹گ، ۱۷ سطر، اندازه: ۱۲×۲۱سم [ف: ۶ - ۵۹۷]

۹. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۳۹۶۷

آغاز: کتاب الطهارة باب الاحداث الموجبة للطهارة الحسین بن سعید عن حماد عن عمر بن اذینه و حریز عن زرارة أقول فی باب مستحق الزکاة الحسین بن سعید؛ **انجام:** قوله عنه یعنی احمد بن محمد عن محمد بن یحیی عن یحیی بن حجاج عن خالد بن الحجاج أقول فی سندکا أحمد بن محمد بن عیسی عن ...

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲ یا ۱۳؛ افتادگی: انجام؛ مصحح؛ جلد: تیماج قرمز، ۲۴۰گ، ۲۴ سطر، اندازه: ۱۴×۲۵سم [محدث ارموی مخ: ۱ - ۴۴۶]

۱۰. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:بدون شماره

در فهرست ناشناس آمده؛ بی‌کا، بی‌تا [مختصر ف: - ۲۱۶]

← تنبیه الاشرار ≻ دیوان جلالی

● تنبیه الامة و تنزیه الملة فی لزوم مشروطیة الدولة /

تاریخ ایران / فارسی

tanbīh-ol omma va tanzīh-ol mella fī lozūm-e mašrūtīyat-ed dole

نائینی، محمد حسین بن عبدالرحیم،۱۲۳۹-۱۳۱۵شمسی

nā'īnī, mohammad hoseyn ebn-e 'abd-or-rahīm (1860 - 1936)

تاریخ تألیف: پس از ۱۳۰۴ق

تنبیهاتی است بر ضروریات شریعت حقه و تنزیهاتی است از پیروی زندقه و کفر و الحاد و تشریح معانی سیاسی چون: حقیقت استبداد و مشروطیت و قانون اساسی و مجلس شورای ملی و حریت و مساوات، مشتمل بر یک «مقدمه» و پنج «فصل» و یک «خاتمه».

آغاز: الحمد لله رب العالمین... و بعد مطلعین بر تواریخ عالم دانسته اند که ملل مسیحیه و اروپائیان قبل از جنگ صلیب از تمام شعب حکمت علمیه بی نصیب بودند ...

چاپ: بغداد، ۱۳۲۷ق، با تقریظ آخوند خراسانی و شیخ عبدالله مازندرانی، سنگی؛ تهران، ۱۳۲۸، سنگی، با پیشگفتار سید محمود طالقانی، سربی

[الذریعه ۴۴۰/۴ ش ۱۹۶۰؛ مشار عربی ۱۴۲۹/۱؛ دنا ۳۴۵/۳؛ فهرستواره منزوی ۳۹۹/۶]

۱. تهران؛ الهیات؛ شماره نسخه:۱۵۰

خط: نستعلیق، کا: محمد حسین بن محمد علی گلپایگانی، تا: ۱۳۲۸ق؛ در آغاز تقریظ شیخ محمد کاظم خراسانی و شیخ عبدالله مازندرانی و مقابله کتاب و یادداشتهای مربوط به آن دیده می‌شود؛ کاغذ: فرنگی، جلد: مقوا، ۴۸گ، ۱۶ سطر (۱۴/۵×۱۷)، اندازه: ۱۷×۲۰/۵سم [ف: - ۴۹۹]

۲. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۱۸۸۸

آغاز: برابر

نسخه اصل: کتابخانه کاشف الغطاء - نجف اشرف؛ خط: نسخ زیبا، کا: محمد حسن بن محمد علی گلپایگانی، تا: ۱۳۲۸ق؛ نسخه را محمد حسین شیرازی با ناظم الشریعه نائینی پس از مراجعت از زیارت ثامن الائمه علیه السلام مقابله کرده، نسخه جهت چاپ در دار الخلافه طهران در کارخانه مشهدی خداداد باسمه‌چی آماده شده و در صفر ۱۳۲۸ به خواهش آقا شیخ علی کتابفروش؛ تملک: «سید محمد صفوی» در رمضان ۱۳۴۱؛ ۹۶ص [عکسی ف: ۵ - ۳۴۸]

۳. یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه:۱۲۰۲

آغاز: برابر

خط: نسخ، کا: محمد علی گمتیان، تا: ۱۳۳۲ق؛ اهدایی: محمد علی گمتیان؛ کاغذ: خطی فرنگی، جلد: مقوایی کاغذ ابری عطف پارچه آبی، ۹۳گ، ۱۸ سطر (۱۱×۱۷)، اندازه: ۱۵×۲۰سم [ف: ۳ - ۸۹۴]

۴. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۴۴۵۷/۲

بندی است از این کتاب نه همه آن؛ خط: شکسته نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۴؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج سبز، ۱۳گ (۱۸-۳۰)، ۱۱ سطر (۷×۱۴)، اندازه: ۱۱×۱۸سم [ف: ۱۳ - ۳۴۱۴]

۵. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۲۴۵۷

نسخه اصل: کتابخانه شخصی حکمت - نجف اشرف ۳۸؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۴؛ در برگ اول صورت تقریظ آخوند خراسانی و شیخ عبدالله مازندرانی بر کتاب؛ تملک: علی فاضل نجفی به سال ۱۳۸۴ در نجف اشرف؛ ۱۰۰ص [عکسی ف: ۷ - ۷۱]

● تنبیه الانام علی مفاسد ارشاد العوام / کلام و اعتقادات / فارسی

tanbīh-ol anām 'alā mafāsed-e eršād-el 'avām

شهرستانی، محمد حسین بن محمد علی، ۱۲۵۵ - ۱۳۱۵ قمری

šahrestānī, mohammad hoseyn ebn-e mohammad 'alī (1839 - 1898)

وابسته به: ارشاد العوام؛ کرمانی، محمد کریم بن ابراهیم (۱۲۲۵-۱۲۸۸)

تاریخ تألیف: یک‌شنبه ۲۲ رجب ۱۲۸۵ق؛ محل تألیف: کربلا

مؤلف کتاب ارشاد العوام کریم خان کرمانی را که در آن اعتقادات شیخیه بیان شده، به‌دقت خوانده و پاره‌ای از مطالب را موافق کتاب و سنت ندیده است. این رساله پاسخ پاره‌ای از گفته‌های آن کتاب می‌باشد و در این کتاب یکصد فراز از «ارشاد العوام» نقل شده و با عناوین «قاصر گوید» آنها را با استناد به ادله عقلی و کتاب و سنت رد می‌کند و گاهی در حواشی

توضیحاتی می‌افزاید.
آغاز: الحمدلله رب العالمین ... و بعد برکافه اخوان دین و قاطبه محبین ظاهر بلکه اظهر من الشمس است ...
انجام: باقی دوستان انقیاد و تسلیم از علما کند شاید نجات یابد و همین قدر کافیست.
[الذریعة ۴۴۱/۴ رقم ۱۹۶۲؛ ریحانة الادب ۳۶۲/۲؛ دنا ۳۴۵/۳؛ فهرستواره منزوی ۲۲۹/۹]

۱. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۲۱۴۶
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، کا: علی بن عباس یزدی، تا: ۱۸ رجب ۱۲۸۷ق؛ مصحح، محشی؛ مهر: «علم الهدی» (بیضی)؛ جلد: تیماج قرمز، ۸۹گ، ۱۳ سطر، اندازه: ۱۲×۱۹سم [محدث ارموی مخ: ۱ - ۴۴۹]
۲. مشهد؛ فرهنگ و هنر؛ شماره نسخه:ب-۱۷
آغاز: برابر **انجام:** بحق ائمه و ساداته فی بلدة کربلا المشرفه علی مشرفها السلام و التحیة.
خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۲۹۳ق؛ اهدایی: محمد و حسینعلی الهی؛ کاغذ: کاهی سفید تیره، جلد: مقوای چرمی، ۱۵۸ص، ۱۶ سطر (۷×۱۵)، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: - ۴۴]
۳. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۷۵۶۳/۱
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: پنج‌شنبه ربیع الثانی۱۲۹۵ق، جا: دولاب؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج حنایی، ۱۵ سطر (۸/۵×۱۲/۵)،اندازه: ۱۱/۵×۱۷/۵سم [ف: ۱۶ - ۶۲۹]
۴. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۵۸۴۵/۴
خط: نسخ، کا: عبدالهادی حسینی شهرستانی (عمو زاده مؤلف)، تا: پنج‌شنبه ۱۸ شوال ۱۳۰۵ق؛ جلد: تیماج قرمز، ۴۲گ (۹۳پ-۱۳۴ر)، اندازه: ۱۴/۵×۱۸/۵سم [ف: ۱۵ - ۲۲۸]
۵. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۳۱۱۷/۳
آغاز و انجام: برابر
خط: نستعلیق، کا: محمد بن آخوند ملا عبدالعظیم روضه خوان، تا: جمادی الاول ۱۳۱۵ق؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۲۷گ (۴۲پ-۶۸پ)، ۲۵ سطر، اندازه: ۱۷×۲۱سم [ف: ۸ - ۳۴۵]
۶. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۵۷۱۸
بی‌کا، بی‌تا؛ خریداری از میردادخان [رایانه]

● تنبیه الأنام فی بیان علو مقام نبینا محمد «صلی الله علیه و آله و سلم» / فضایل و مناقب / عربی

tanbīh-ul anām fī bayān-i ‘uluw-i maqām-i nabī-yi-nā muḥammad «ṣalla-l lāh-u ‘alay-hi wa āl-i-h wa sallam»

قیروانی، عبدالجلیل بن محمد، - ۹۶۰ قمری
qayravānī, ‘abd-ol-jalīl ebn-e mohammad (- 1553)

سیرت و سرگذشت پیامبر است در ضمن صلوات و بسیار شگفت کتابی است، در سی و هشت باب تنظیم شده و هر جمله با صلوات بر رسول خدا و آل اطهار ایشان آغاز گردیده و تعداد صلوات‌ها حدود ۵۰۳۲ مورد است. در این کتاب مؤلف کوشیده است، صلوات بر نبی اکرم را، همراه ذکر فضایل صلوات و محبت به آن حضرت گرد آوری نماید.
آغاز: باب فی فضل الصلاة علی النبی صلی الله علیه و سلم و شرف و کرم و مجد و عظم، اللهم صل و سلم علی سیدنا و مولانا محمد، الله عظم قدر جاه محمد و أناله فضلاً علیه عظیماً
انجام: اللهم صل و سلم علی محمد و علی آل سیدنا محمد و علی من استظل تحت لوائه و جنابه و دخل فی دین الله من بابه اللهم [صل و سلم علی سیدنا] محمد [و علی آل سیدنا] محمد، تمت. بحمدالله وقع الفراغ
[ایضاح المکنون ۳۲۴/۱؛ کشف الظنون ۴۸۶/۱؛ دنا ۳۴۶/۳]

۱. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۲۲۲۶
آغاز: باب فی فضل الصلاة علی النبی صلی الله علیه و سلم و شرف و کرم و مجد و عظم، اللهم صل و سلم علی سیدنا و مولانا محمد، الله عظم قدر جاه محمد و أناله فضلاً علیه عظیماً؛ **انجام:** اللهم صل و سلم علی محمد و علی آل سیدنا محمد و علی من استظل تحت لوائه و جنابه و دخل فی دین الله من بابه اللهم [صل و سلم علی سیدنا] محمد [و علی آل سیدنا] محمد، تمت. بحمدالله وقع الفراغ
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ فاقد مقدمه کتاب است، در برگ نخست نام کتاب و مؤلف آن آمده، محشی با رمز «ق»، «ق ه» و قاموس؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۱۷۴گ، ۱۹ سطر (۱۶×۲۸)، اندازه: ۲۵×۳۸سم [ف: ۳۱ - ۴۰]
۲. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۷۲۰۰
بی‌کا، تا: ۱۲۸۹ق [د.ث. مجلس]

● تنبیه الانام فی طهارة عرق الجنب من الحرام / فقه / عربی

tanbīh-ul anām fī ṭahārat-i ‘araq-il junub min-al ḥarām

بهبهانی، احمد بن محمد باقر، - ۱۳۱۱ شمسی
behbahānī, ahmad ebn-e mohammad bāqer (- 1932)

اهداء به: محمد علی میرزا ولیعهد
تاریخ تألیف: ۱۳۰۰ق؛ محل تألیف: کربلا
موضوع این رساله که موسوم به رسالهٔ «ایضاح المرام فی اثبات طهارة عرق الجنب من الحرام» نیز می‌باشد در باب مسئله طهارة عرق الجنب ضمن ۱۷ (۱۶)، فائده (باب) تنظیم شده است. نسخه سلطنتی تألیف آن را ۱۳۰۰ آورده و نسخه دانشگاه ۲ ربیع الثانی ۱۲۹۴ و یکی ۱۶ و دیگری ۱۷ فائده است و ممکن است دو تحریر باشد چون هر دو به خط مؤلف است.
[دنا ۳۴۶/۳]

۱. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۹۳۴

آغاز: و به نستعین. بسمله. الحمدلله رب العالمین و الصلوة و السلام علی محمد و آله الطاهرین اما بعد فیقول ... احمد ابن محمد باقر الموسوی البهبهانی هذه وجیزة فریدة مشتملة علی فروع دقیقة من مسائل شریفة فیما تحیرت فیها الافهام ... وی مسئلة طهارة عرق الجنب من الحرام و نجاسته؛ **انجام:** و لنعم ما قیل صحیح الاستدلال قلیله خیر من کثرة الاستدلال و نقل الاقوال و لقد فرغ من تصنیفه ... احمد ابن محمد باقر الموسوی البهبهانی فی کربلاء المشرفة فی یوم الاثنین الثانی من العشر الاول من الشهر الرابع من العام الرابع من العشر العاشر من المائة الثالثة من بعد الالف من الهجرة النبویة صلی الله علیه و آله ما اشرق صبح و دجی ظلام فی سنة ۱۲۹۴.

خط: نسخ، کاتب = مؤلف، تا: ۲ ربیع الثانی ۱۲۹۴ق؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج سرخ، ۲۸گ، ۱۴ سطر (۸×۱۵/۵)، اندازه: ۱۳×۲۱سم [ف: ۵ - ۱۸۳۴]

۲. تهران؛ سلطنتی؛ شماره نسخه:۱۲۶۶

آغاز: حسب الامر الصادر من جانب ستنی الجوانب المقدس و الطرف الاقدس ... فی العلم و العدل و السیاسته و التدبیر نظیر ثالث اردشیر و پطر کبیر الارفع الاشرف الامجد ... ولیعهد سلطان ایران؛ **انجام:** قد فرغ عن تصنیفه الراجی ... احمد بن محمد باقر الموسوی الکربلائی مولدا و البهبهانی شهره یوم الاثنین الثانی من العشر الاول من الشهر الرابع من العام الرابع من العشر العاشر من الماة الثالثة بعد الالف من الهجرة عند قبر الحسین علیه السلام ۱۳۰۰

خط: نسخ خوب، کاتب = مؤلف، تا: ۱۳۰۰ق؛ انتقالی از قصر بلور، مجدول، با کمند؛ کاغذ: ترمه آهار مهره، جلد: مقوای روکش تیماج مشکی ساده: ۱۳/۹×۲۱/۵سم [ف: ۱ - ۷۹]

● تنبیه اولی الالباب علی تنزیه ورثة الکتاب / کلام و اعتقادات / عربی

tanbīh-u uli-l albāb ʿalā tanzīh-i waraṯat-il kitāb

قاسمی، حمیدان بن یحیی، ق۶ قمری

qāsemī, hamīdān ebn-e yahyā (- 12c)

در بیان چگونگی استفاده از بیانات ائمه و بزرگان مذهب زیدی و جمع بین گفته‌های آنان که گاهی به‌ظاهر در آنها اختلاف دیده می‌شود، برای بیان تکلیف شیعیان آنان در مسائل اعتقادی و جز آن، در شش «فصل»: ۱. جملة من اصول الفقه المذکورة فی الکتاب و السنة و احکامها؛ ۲. الأصول التی یحتج بها فی الخلاف؛ ۳. جملة من اختلاف احوال الائمة؛ ۴. ضروب من أمثلة ما خولف فیه بین الائمة؛ ۵. صفة من یجوز له الاجتهاد؛ ۶. الفرق بین الشیعی و المتشیع.

[دنا ۳/۳۴۶]

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۷۴۰۷/۵

آغاز: اما بعد حمد من فطر العقول علی معرفة الأدلة و عرف المکلفین بجمیع حدود فرائض الملة؛ **انجام:** و لمعرفتهم بما یشکل من أقوال الأئمة علیهم السلام فی مسائل الشریعة و الحمدلله رب العالمین ...

خط: نسخ، کا: حسین بن قاسم بن حسین الداعی، تا: ۱۳۳۶ق؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۱۱گ (۱۰۳ر–۱۱۳ر)، اندازه: ۱۷×۲۵سم [ف: ۱۹ - ۲۰۴]

← تنبیه اهل الخوض ← منتهی الکلام

● التنبیه بالمعلوم من البرهان علی تنزیه المعصوم عن السهو و النسیان / کلام و اعتقادات / عربی

at-tanbīh bi-l-maʿlūm min-al burhān ʿalā tanzīh-il maʿṣūm ʿan-is sahw wa-n nisyān

حر عاملی، محمد بن حسن، ۱۰۳۳ - ۱۱۰۴ قمری

horr-e ʿāmelī, mohammad ebn-e hasan (1624 - 1693)

تاریخ تألیف: رمضان ۱۰۷۸ق

در نفی سهو و اشتباه کردن معصومان است که به‌خواهش بعضی از فضلا در دوازده «فصل» نگاشته: ۱. گفته‌های آنان که نفی سهو می‌نمایند؛ ۲. گفته‌های آنانکه جایز می‌دانند؛ ۳. آیه‌هایی که نفی می‌کنند؛ ۴. روایت‌هایی که نفی می‌کنند؛ ۵. ادله عقلیه بر نفی؛ ۶. مفاسد جایز دانستن سهو؛ ۷. شبهه‌های مجوزین؛ ۸. پاسخ آن شبهه‌ها؛ ۹. بطلان و اضطراب آن شبهه‌ها؛ ۱۰. تأویلات؛ ۱۱. پاسخ گفتار شیخ صدوق؛ ۱۲. روایت‌های شبیه به روایت‌های سهو و ضعف آنها. یک بار نیز مؤلف آن را مختصر کرده است.

آغاز: الحمدلله الذی اختار الانبیاء و الاوصیاء حفظة للایمان ... اما بعد فیقول الفقیر ... محمد بن حسن الحر العاملی ... هذه رساله فی نفی السهو عن اهل العصمه (ع)؛ **انجام:** و بالجمله فلیس ذلک بمحل شک و لاریب و لاتوقف و الله تعالی اعلم

۱. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۳۳۴۷/۴

آغاز و انجام: برابر؛ تمت الرساله الموسومه بالتنبیه ... بقلم مؤلفها العبد ... فی آخر شهر رمضان سنه ۱۰۷۸.

خط: نسخ، کا: محمد یوسف بن بابا محمد خبوشانی، تا: ۱۰۹۰ق؛ کاغذ: اصفهانی شکری، جلد: تیماج قرمز، ۷۳ص (۱۱۹–۱۹۱)، اندازه: ۱۳×۱۸سم [ف: ۱۰ - ۱۱۴۷]

۲. خوی؛ نمازی؛ شماره نسخه:۷۲۳/۱

آغاز: برابر

خط: نسخ، کا: ابراهیم بن عبدالوهاب احسائی، تا: ربیع الاول ۱۰۹۰ق؛ مصحح، مقابله شده، با نشان بلاغ؛ اولش «من موقوفات والدی المرحوم الحاج میرزا محمد حسن الرشتی اعلی الله مقامه

فی اعلی علیین ۱۲۴۷»؛ تملک: عبدالله بن احمد بن زین الدین احسائی در ۱۹ محرم ۱۲۴۱ با مهر «احمد بن عبدالله ۱۲۳۴» (مکعبی)؛ مهر: «الملک لله» (بیضی)، «محمد بن عبدالکریم الطباطبایی» (بیضی)؛ جلد: تیماج مشکی، ۱۱۶گ (۱-۱۱۶)، ۱۵ سطر، اندازه: ۱۲×۱۸سم [ف: - ۳۸۹]

قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۶۷۲/۱

نسخه اصل: همان نسخه بالا [عکسی ف: ۲ - ۳۰۳]

۳. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۵۱۹۴/۱

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۰۹۲ق؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج مشکی، ۵۳گ (۱پ-۵۳ر)، ۱۴ سطر (۷×۱۲/۵)، اندازه: ۱۲×۱۹سم [ف: ۱۶ - ۲۴]

۴. خوانسار؛ فاضل؛ شماره نسخه:۱۸۹/۱

آغاز: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ مصحح؛ جلد: تیماج مشکی، ۹۱ص (۲-۹۲)، ۱۵ سطر، اندازه: ۱۵/۵×۲۱سم [ف: ۱ - ۱۳۶]

قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۲۲۶/۱

نسخه اصل: همان نسخه بالا [عکسی ف: ۱ - ۲۵۰]

۵. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۹۵۵۳/۵

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲، جلد: مقوا رویه کاغذ ابر و باد، ۵۹گ (۷۴پ-۱۳۲پ)، ۱۶ سطر، اندازه: ۱۳×۱۹سم [ف: ۳۰-۲۱۷]

۶. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۳۱۴۷/۴

آغاز و انجام: برابر

خط: شکسته نستعلیق، کا: تقی بن محمد رضا موسوی، تا: ۱۱۱۱ق؛ در دیباچه این رساله مؤلف نامی برای این رساله یاد نکرده اما در پایان رساله بدان تصریح کرده و در پشت برگ نخست نسخه نیز کاتب آن را از خط مصنف نقل کرده؛ کاغذ: اصفهانی نخودی، جلد: تیماج قهوه‌ای، ۵۱ص (۱۹۱-۲۴۱)، ۲۰ سطر، اندازه: ۱۳×۲۰/۵سم [ف: ۱۰ - ۷۲۲]

۷. خوانسار؛ فاضل؛ شماره نسخه:۲۴۰/۶

خط: نسخ، کا: ابراهیم بن محمد علی عاملی، تا: ۱۱۲۱ق؛ جلد: تیماج شتری، ۲۰ سطر، اندازه: ۱۲/۵×۱۸سم [ف: ۱ - ۲۰۴]

۸. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۷۲۶/۱

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ و نستعلیق، کا: محمد بن حسین خراسانی، تا: ۲۰ شوال ۱۲۵۴ق؛ جلد: تیماج مشکی، ۳۶گ (۱پ-۳۶پ)، اندازه: ۱۵/۵×۲۱سم [ف: ۲ - ۳۲۰]

۹. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۱۱۱۸/۱

نسخه اصل: کتابخانه سید عزالدین حسینی ـ زنجان؛ بی‌کا، تا: دوشنبه ۶ شعبان ۱۲۶۶ق؛ ۱۲۴ص (۲-۱۲۵) [عکسی ف: ۳ - ۳۹۹]

۱۰. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه:۷۵۲۶

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا: محمد علی کرمانشاهی، تا: ۱۳۰۳ق، جا: تهران، مدرسه سپهسالار؛ کاغذ: فرنگی سفید، جلد: تیماج حنایی، ۷۳گ (۲پ-۷۴ر)، ۱۴ سطر، اندازه: ۱۱×۱۸سم [ف: ۳ - ۵۱۳]

۱۱. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۷۸۷۱/۱-۵۳/۸۱

آغاز: برابر

خط: نستعلیق، کا: غلامحسین، تا: ۳ جمادی الاول ۱۳۱۲ق؛ ۲۹گ، ۱۶-۱۹ سطر، اندازه: ۱۴×۲۱سم [ف: ۲ - ۱۰۵۲]

← تنبیه الخاطر و نزهة الناظر ≻ نزهة النواظر و تنبیه الخواطر

● تنبیه الخواص فی مقام الاخلاص / شعر / فارسی

tanbīh-ol xavās fī maqām-el exlās

موسوی حسینی، محمد، ق۱۳ قمری

mūsavī hoseynī, mohammad (- 19c)

مثنوی عرفانی است در داستان کلب و شغال و در انتقاد از صاحب منصبان عصر؛ که مالک قبلی کتاب نسخه طاهری در پشت صفحه اول آن را از سروده‌های شاهزاده اعتضاد السلطنه وزیر علوم دوره ناصری ثبت کرده است. مؤلف بعد از حمد باری تعالی حکایت کلب و شغال را به تفصیل بیان می‌کند و در ضمن آن اعتراضاتی دارد بر سیاست‌های حاکمان عصر خود با این عناوین: در طلب معرفت و عنوان مقاولات کلب و شغال ... حکایت‌های بدایت حال مجارستان و مجاورت روسیان در آن جا مراجعت به قصه شغال و سگان، حکایت در این که محال اردستان اصفهان چرا باج به شغال می‌دهند، در این که شاه چون خود بی‌زحمتی به سلطنت می‌رسد نقص‌ها در ملک روی می‌دهد، مطلع نمودن مر شاه را که بداند با چه اشخاصی مأنوس شود. روی هم این مثنوی ۸۱۰ بیت است.

آغاز: حمد بی حمد خدا راست روا ×× که بود حی و فرد و بی همتا / احدیت بذات او مخصوص ×× صمدیت بوحدتش منصوص / خلق دینا نمود و ما فیها ×× وز همه برگزید انسان را / امتیاز از تمام کن فیکون ×× داد این نوع را زکل شئون / کنت کنزا برای این فرمود ×× که شناسد عابدان معبود ...

[دنا ۳/۳۴۶]

۱. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۳۸۱۱/۲

آغاز: برابر **انجام:** ز حرمخانه دایه و ینگه ×× خواجه و کیس سفید یا لنگه / دگر اتباع با همه الباب ×× که سزد بهر ان بت نایاب / زرو زیور جواهر و اموال ×× و آنچه حامل بباید و احمال

خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: انجام؛ جلد: مقوا عطف گالینگور قهوه‌ای، ۲۴گ (۱۵۲پ-۱۷۵پ) [ف: ۳۷ - ۳۶۲]

۲. ساری؛ طاهری شهاب؛ شماره نسخه:۱۹۵

در فهرست بدون مؤلف است؛ بی‌کا، بی‌تا؛ کاغذ: نخودی، ۵۴ص، ۱۵ سطر (۱۱×۱۷) [نشریه: ۶ - ۶۱۷]

← تنبیه الراقدین ⟵ الزوراء

● **تنبيه الراقدين فی ايقاظ النفس بذكر الموت و الرحيل** / اخلاق / عربی

tanbīh-ur rāqidīn fī īqāẓ-in nafs bi-ḏikr-il mawt wa-r raḥīl

قمی، محمد طاهر بن محمد حسين، – ۱۰۹۸ قمری

qomī, mohammad tāher ebn-e mohammad hoseyn (-1687)

تاریخ تألیف: آغاز شب ۲۱/ ۱ /۱۰۶۶ق؛ محل تألیف: قم

رساله‌ای است کوتاه در بیان رذیلت‌های اخلاقی و امراض روحی و دستور معالجه آنها و بیان راه نجات از قساوت قلب و سنگدلی و پاره‌ای از رذایل نفسانی. خود او آن را به فارسی درآورده است.

آغاز: بسمله. الحمدلله الذی خلقنی فهو یهدین و الذی هو یطعمنی و یستعین و اذا مرضت فهو یشفین و الذی یمتنی ثم یحینی ... فاعلم رحمک الله ان القلوب تمرض کما تمرض الابدان ...

انجام: و اجعله باباً من ابواب مغفرتک و مفتاحاً من مفاتیح رحمتک امتنا مهتدین غیر ضالین ... یاضا من جزاء المحسنین و مصلح عمل المفسدین. تمت الرسالة الموسومة بتنبیه الراقدین.

چاپ: ۱۳۴۰ق، با محاسبة النفس ابن طاوس؛ [تهران]، سنگی، ۱۳۱۸، جانمازی، ۶۲+۱صص (صص۵۸–۱۱۹)

[الذریعه ۴۴۳/۴ و ۹۱؛ مشار، عربی ۲۱۸؛ دنا ۳۴۶/۳–۳۴۷]

شرح و حواشی:

۱– تنبیه الراقدین فی ایقاظ النفس بذکر الموت و الرحیل (ترجمه)؛ قمی، محمد طاهر بن محمد حسین (–۱۰۹۸)

۲– تنبیه الراقدین (منتخب)

۱. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۴۸۰۵/۲۱

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق چلیپا، کا: محمد محمد حبیب، تا: ۱۰۸۰ق؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج قرمز، ۳ص (۵۸–۶۰)، اندازه: ۱۶×۲۹سم [ف: ۱۳ – ۲۱۲]

۲. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۳۴۳۰/۲

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ مصحح، محشی؛ کاغذ: فرنگی، ۱۱گ (۱۰–۲۰)، ۲۱سطر، اندازه: ۷×۱۲سم [ف: ۳۴ – ۷۷]

۳. تهران؛ الهیات؛ شماره نسخه:۷۲

در مقدمه و فصول و خاتمه؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: رمضان ۱۱۱۴ق؛ تملک: ابوطالب بن محمد رضی؛ کاغذ: هندی، جلد: تیماج قهوه‌ای، ۶۴گ، ۱۱ سطر (۷×۱۶/۵)، اندازه: ۱۵×۲۴/۵سم [ف: – ۴۹۹]

۴. قم؛ دارالحدیث؛ شماره نسخه:۴۸/۱

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا: رسول بن میر هادی حسینی مرندی، تا: ۳ رجب ۱۱۳۴ق؛۲۱گ(۱پ–۲۱پ)،۱۲سطر، اندازه: ۱۵×۱۹سم [ف: ۲۲۲]

۵. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۸۹۰۳/۸

آغاز و انجام: برابر

کامل؛ خط: نسخ و نستعلیق، بی‌کا، تا: دوشنبه دهه دوم محرم ۱۲۶۰ق، جا: تبریز محله سرخاب؛ کاغذ: فرنگی نخودی و حنایی آهار مهره، جلد: تیماج مشکی، ۱۶ص (۲۰–۳۵)، اندازه: ۱۴/۳×۲۰/۱سم [ف: ۲۹/۱ – ۲۷۲]

۶. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۵۱۸/۴

خط: نستعلیق، کا: محمد تقی بن محمد رضای کوکدی گلپایگانی، تا: ۲۲ صفر ۱۲۶۴ق؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج مشکی، ۱۳ص (۹۷–۱۰۹)، ۱۵ سطر (۵/۵×۱۱)، اندازه: ۱۱×۱۸سم [ف: ۸ – ۱۵۲]

۷. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۹۸۶۹

آغاز: برابر؛ **انجام:** مع دخول مقابر و مشاهده المرضی هو الذی

خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۳۳۵ق؛ اهدایی: رهبری، ۱۳۷۳؛ کاغذ: نباتی، جلد: مقوا، ۱۶گ، ۱۴ سطر [رایانه]

۸. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۳۵۶۸/۲۴

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۲۵ص (۲۹۰–۳۱۴)، اندازه: ۱۴/۵×۲۳/۵سم [ف: ۳۷ – ۶۸]

۹. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۶۰۷۵/۳۲

آغاز و انجام: برابر

بی‌کا، بی‌تا؛ کاغذ: رنگارنگ سپاهانی، جلد: میشن قهوه‌ای، ۷گ (۱۰۸ر–۱۱۴پ)، اندازه: ۱۲/۸×۲۲/۶سم [ف: ۹ – ۱۳۷]

۱۰. مشهد؛ اصغر زاده (مجموعه)؛ شماره نسخه:۱۰

بی‌کا، بی‌تا [نشریه: ۷ – ۷۶۹]

۱۱. مشهد؛ الهیات؛ شماره نسخه:۱۸۸۴۹

خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: انجام؛ کاغذ فرنگی؛ جلد: مقوا با روکش کاغذی شکلاتی رنگ، ۳۲گ، ۲۲ سطر (۶×۱۵)، اندازه: ۱۴×۲۱سم [ف: ۲ – ۲۶۳]

۱۲. گلپایگان؛ مسجد جامع گلپایگان؛ شماره نسخه:۲۳/۳

خط: نستعلیق، کا: جواد بن رضا گلپایگانی، بی‌تا؛ مصحح، محشی؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۱۵گ (۲۰۹ر–۲۲۳ر)، اندازه: ۱۱/۵×۱۷/۵سم [کتابخانه‌های گلپایگان: ف: – ۲۰۲]

۱۳. شیراز؛ علامه طباطبائی؛ شماره نسخه:۵۱۶

خط: نستعلیق شکسته، کا: اسحاق بن محمد محمدی بهرام جردی، بی‌تا؛ مصحح؛ اندازه: ۸×۱۵/۵سم [نسخه‌پژوهی: ۲ – ۱۳۳]

۱۴. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۲۸۰

آغاز: الحمدلله الذی خلقنی فهو یهدین و الذی هو یطعمنی؛ **انجام:** یا ضامن المحسنین و مصلح المفسدین.

خط: نسخ متوسط، بی‌کا، بی‌تا؛ کاغذ: کاهی، جلد: تیماج قرمز، ۴۱۲ص، مختلف السطر، اندازه: ۱۲×۱۵سم [ف: ۴ - ۵۶]

۱۵. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۰۷۸۰/۲

خط: نسخ خوش، کا: محمد علی بن حسین تبریزی، بی‌تا؛ قطع: وزیری کوچک [میراث شهاب: س۹ش۲ - ۳۴]

● تنبیه الراقدین فی ایقاظ النفس بذکر الموت و الرحیل (ترجمه) / اخلاق / فارسی

tanbīh-ur rāqidīn fī īqāẓ-in nafs bi-ḏikr-il mawt wa-r raḥīl (t.)

قمی، محمد طاهر بن محمد حسین، - ۱۰۹۸ قمری

qomī, mohammad tāher ebn-e mohammad hoseyn (-1687)

وابسته به: تنبیه الراقدین فی ایقاظ النفس بذکر الموت و الرحیل؛ قمی، محمد طاهر بن محمد حسین (-۱۰۹۸)

در پند و اندرز ترجمه‌ای است همراه با متن که هر دو از خود مؤلف است و گاهی از حدود ترجمه خارج می‌گردد، با عنوان‌های: فصل فی موعظة موثرة، فصل فی موعظة کامله، خاتمة فی آداب ذکر الموت. همراه با رباعیاتی از مؤلف.

آغاز: الحمدلله رب العالمین ... اما بعد ای عزیز من بدان و آگاه باش که جمیع حیوانات با انسان در بدن و اعضا شریکند ...

انجام: و نه اصرار داشتگان ای ضامن جزای نیکو کاران و به اصلاح آورنده عمل مفسدان.

[نسخه‌های منزوی ۱۵۶۹/۲؛ ریحانة الادب: ۴۸۹/۴؛ الذریعة: ۹۱/۴ و ۴۴۳؛ دنا ۳۴۷/۳ (۶ نسخه)؛ فهرستواره منزوی ۴۰۰/۶ و ۲۳۰/۹]

شرح و حواشی:

۱- تنبیه الراقدین (منتخب)

۱. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۷۵۴۷

آغاز: یابد خوش راه شود و جاده را از دست ندهد و بسمت مقصد حرکت نماید و صاحبش را بزودی؛ **انجام:** آنکسانی که مستغنی نیستند از فضل او و دابهم لارتیاج الیه و الحسین ... وجیابهم ...

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ افتادگی: آغاز و انجام [رایانه]

۲. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۲۶۹۹/۱

آغاز: صاحب هوش نماید که خوش راه باشد و صاحبش را به زودی ... و اگر چنانکه راکب خود را مریض و بیهوش داند؛ **انجام:** بپریدند از من پس اگر جواب گفتم بر صواب بشارت دهند مر اورا که ... افتادند.

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ مصحح، رکابه‌دار؛ کاغذ: شرقی، ۴۵گ (۱-۴۵)، ۱۵ سطر، اندازه: ۶×۱۴سم [ف: ۳۲ - ۲۸۵]

۳. قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه:۳۰۸۹/۱

آغاز: و با زمره قدسیان هم پرواز گشته و بخطاب مستطاب ان اکرمکم عندالله اتقیکم سزاوار گشته بدانکه این دل بمنزله راکب است وبدن مرکب؛ **انجام:** برابر

خط: نستعلیق، کا: محمد علی بن ابراهیم بن سلطان حسین (جتوقانی الاصل ورزنه المولد و الموطن)، تا: ۱۷ ربیع الثانی ۱۰۸۷ق؛ افتادگی: آغاز (یکی دو برگ از مقدمه)؛ جلد: تیماج سیاه، ۶۱گ، ۱۴ سطر، اندازه: ۸×۱۰سم [ف مخ: ۱ - ۴۰۶]

۴. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۴۰۵۴

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۵۲گ، ۱۵ سطر، اندازه: ۱۱×۱۷/۵سم [محدث ارموی مخ: ۱ - ۳۶۱]

۵. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۵۲۳۶/۲

آغاز: ظاهر است که حال همچنین حاکمی در هنگام معزولی بدترین احوال خواهد بود و بهترین رساله که در این باب نوشته گشته رساله تنبیه الراقدین است که این کثیر التقصیر (نام پاک شده و درهامش عبدالکریم بن حیدر قاری یاد شده است) تألیف نمود؛ **انجام:** برابر

خط: نسخ و نستعلیق، کا: محمد محسن، تا: غره ذیقعده ۱۱۸۵ق؛ افتادگی: آغاز؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج، ۴۲گ (۶۸ر-۱۰۹ر)، ۱۶ سطر (۶/۲×۱۵)، اندازه: ۱۳/۵×۲۰سم [ف: ۱۶ - ۶۸]

۶. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۲۶۴۲/۲

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ و نستعلیق، کا: سید مبین حسینی قمی وفسی، تا: ۲۱ ذیحجه ۱۲۷۲ق؛ مصحح، رکابه‌دار؛ مهر: «عبده مبین الحسینی» (بیضی)، «مبین الحسینی ۱۲۸۸» (بیضی)؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج قهوه‌ای، ۵۰گ (۴۱-۹۰)، ۱۷ سطر، اندازه: ۷×۱۳سم [ف:۳۲-۱۲۳]

۷. اصفهان؛ مدرسه صدر بازار؛ شماره نسخه:۸۴۲/۷

آغاز: برابر

خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ ۱۸گ (۱۶۶پ-۱۸۳پ)، اندازه: ۱۵/۵×۲۱سم [ف: ۳ - ۶۳۰]

● تنبیه الراقدین (منتخب) / اخلاق / عربی

tanbīh-ur rāqidīn (mn.)

وابسته به: تنبیه الراقدین فی ایقاظ النفس بذکر الموت و الرحیل (ترجمه)؛ قمی، محمد طاهر بن محمد حسین (-۱۰۹۸)

منتخبی است از رساله تنبیه الراقدین محمد طاهر بن محمد حسین شیرازی قمی، درباره بیدار کردن نفس با ذکر مرگ و رحلت از این دار فانی، که از یک مقدمه و نه فصل و یک خاتمه تشکیل شده، دیباچه اثر و چندین رباعی به زبان فارسی و بقیه رساله به عربی است.

[دنا ۳۴۷/۳]

تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۳۴۱۳/۱
آغاز: بسمله، بدان ای سالک راه دین و طالب زلال عین الیقین؛
انجام: منها ارتکابه للذنوب فانه من اسباب تاخیر الاجابه ... فانه قدتعرض سخطی و استوجب الحرمان منی
بی‌کا، بی‌تا؛کاغذ: فرنگی نخودی، جلد: گالینگور با روکش کاغذی لاجوردی، ۱۰۰گ، ۱۵ سطر (۶×۱۰/۵)، اندازه: ۱۰/۵×۱۵/۵سم [ف: ۱۵ – ۲۲۵]

● **تنبیه الراقدین و جمال الوافدین** / عرفان و تصوف / فارسی

tanbīh-or rāqedīn va jamāl-ol vāfedīn

همدانی، حسین بن محمد تقی، ۱۲۸۰ – ۱۳۴۳ قمری

hamadānī, hoseyn ebn-e mohammad taqī (1864 - 1925)

تاریخ تألیف: ۱۳۲۷ق

در اخلاق و آداب نماز در یک «مقدمه» و هفت «جمال» و یک «خاتمه».

آغاز: بسمله. سپاس آفریدگاری را سزاست که قیاسش نتوان نمود.

انجام: بقدر وسع او را ترجمه نمودم و فراغ از تسوید این مختصر در شب ... غدیر از سال هزار و سیصد و بیست و هفت هجری واقع شد الحمد لله ... کما هو اهله و مستحقه.

چاپ: تهران، ۱۳۳۹ش، سربی، ضمن «شش رساله»

[دنا ۳۴۷/۳؛ الذریعه ۴۴۲/۴؛ فهرستواره منزوی ۴۰۰/۶ و ۲۳۳/۷]

۱. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۴۱۲۰
آغاز و انجام: برابر
خط: شکسته نستعلیق، کاتب = مؤلف، بی‌تا؛ مصحح؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج قهوه‌ای، ۱۳۰گ، ۲۴ سطر (۶×۱۳)، اندازه: ۱۱×۱۸سم [ف: ۱۳ – ۳۱۰۲]

۲. قم؛ حجتیه؛ شماره نسخه:۶۷۶
آغاز: برابر
کاتب = مؤلف (شاید)، بی‌تا [ف: – ۸]

● **تنبیه السلاطین = عدالة السلاطین** / عرفان و تصوف / فارسی

tanbīh-os salātīn = ‘edālat-os salātīn

خواجگی کاسانی، احمد بن جلال الدین، – ۹۴۹ قمری

xājegī kāsānī, ahmad ebn-e jalāl-od-dīn (- 1543)

رساله‌ای کوتاه در نصیحت و پند دادن به پادشاهان و حکمرانان و دعوت آنان به انجام عدل و داد و آباد ساختن دین و دنیای مردم همراه با ذکر شاهد مثال از آیات و اخبار و حکایات تاریخی است. با تفسیر و تأویل آیه «خلیفگی انسان» آغاز می‌کند و این‌که خداوند آدم را برای آین آفرید که جهان را آباد کند ... نیاز به همسر، آفرینش حوا، توسعه جامعه بشری با دیدی عارفانه و افسانه‌گونه، تا می‌رسد به امروز و پادشاهان و وظایف ایشان؛ با عناوین: «بدان ای طالب صادق» به نثر آمیخته به نظم. این جز «زبدة السالکین و تنبیه السلاطین» اوست.

آغاز: بسمله، حمدله، اما بعد فقد قال الله تبارک و تعالی «و اذ قال ربک للملائکة انی جاعل فی الارض خلیفة» بدان ای طالب صادق که حق سبحانه و تعالی دنیا را خلق کرد ... و بعد از آن خواست دنیا را معمور سازد آدم را خلق کرد ...

انجام: و دیگر آنکه اگر کسی در خود پنداری دارد فرو شکند و دعوی از سر او بیرون رود و نیک او بد نماید.

[فهرستواره منزوی ۴۰۰/۶؛ مشترک پاکستان ۱۲۱۱/۳ «آداب السالکین» ۲۲۸۰/۴ (۴نسخه)؛ دنا ۳۴۷/۳ (۱ نسخه)]

۱. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۰۵۶۰/۴
آغاز و انجام: برابر
خط: نستعلیق هندی، کا: بابا گلکار، تا: قرن ۱۰؛ مجدول؛ جلد: تیماج سرخ، ۱۳گ (۴۱پ–۵۳پ)، ۱۵ سطر، اندازه: ۱۶×۲۲سم [ف: ۳۳/۱ – ۹۸]

۲. تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه:۲۶۷/۱۱-عکسی
آغاز و انجام: برابر
اصل نسخه: گنج بخش، ش ۱۴۰۱؛ خط: نستعلیق تحریری، کا: محمد امین، تا: ۱۲۸۰ق؛ ۱۲گ (۱۳۰–۱۴۱) [عکسی ف: ۲ – ۷۳]

۳. یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه:۳۷۴۱/۱۰
آغاز: برابر؛ **انجام:** گرمی و جد معلم از صبی است
خط: نستعلیق، کا: میرک، بی‌تا؛ افتادگی: انجام؛ کاغذ: دولت آبادی، جلد: مقوایی با تیماج عنابی، ۱۲ص (۱۶۹–۱۸۰)، ابعاد متن: ۱۰×۱۸، اندازه: ۱۸×۲۵سم [ف: ۵ – ۱۷۷۷]

● **تنبیه الصالحین** / کلام و اعتقادات / فارسی

tanbīh-os sālehīn

سردرودی تبریزی، محمد حسن بن محمد حسین، ۱۳۰۶ – ۱۳۷۱ قمری

sardrūdī tabrīzī, mohammad hasan ebn-e mohammad hoseyn (1889 - 1952)

در آغاز مجلد دوم کتاب نام نگارنده و نام کامل کتاب «تنبیه الصالحین علی الاغراض المستورة فی کتاب هدی المنصفین» آمده است. «هدی المنصفین» از کتاب‌های رد شیخیان است (الذریعه ۳۰۳/۲۵) و این کتاب در رد آن است.

[الذریعه ۲۰۳/۲۵ «هدی المنصفین»؛ دنا ۳۴۷/۳]

تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه:۱۴۷۲-عکسی
آغاز: ج ۲: الحمدلله و سلام علی عباده الذین اصطفی. و بعد، چنین گوید بنده ... محمد حسن بن محمد حسین ... این جزو دوم

است از کتاب تنبیه الصالحین علی الاغراض المستورة فی کتاب هدی المنصفین؛ **انجام:** (بی انجامه، و یکباره سخن بریده می‌شود:) به صورت معدنی و صورت معدنی وقتی است که صورت خاکی به هم رسد ...
خط: نسخ خوب، بی‌کا، بی‌تا؛ محشی با نشان «منه»؛ ۹۰ص، ۲۴ سطر (۱۴×۱۹)، اندازه: ۲۰×۳۰سم [عکسی ف: ۱ - ۸۴]

● **تنبیه الطالب و ارشاد الدارس** / تاریخ / عربی
tanbīh-uṭ ṭālib wa iršād-ud dāris
نعیمی، عبدالقادر بن محمد، ۸۴۵ - ۹۲۷ قمری
na'īmī, 'abd-ol-qāder ebn-e mohammad (1442 - 1521)
کتابی است راجع به خصوصیات اماکن عام المنفعه دمشق، از دور قرآن، مسوده رها نموده سپس یکی از شاگردانش را موظف کرده تا آن را تبییض و تدوین نماید.
[دنا ۳۴۷/۳؛ بروکلمان، ذیل ۱۶۴/۲]

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۶۳۸عکسی
آغاز: الحمدلله اللطیف بخلقه و الشکر لله الکریم برزقه.؛ **انجام:** مسجد المؤیدی ... و فی جمادی الاولی فرغ من بناء المسجد ... و فی هذه السنة شرع فی عمارة المدرسة المؤیدیة بالقاهرة، انتهی.
نسخه اصل: چستربیتی ش ۳۴۳۱ (اربری، فهرست عربی همانجا ۷۹/۲)؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۰؛ مصحح، محشی، مقابله شده؛ ۲۰۶گ، ۲۵سطر [عکسی ف: ۲ - ۱۱۹]

● **تنبیه الطالبین** / صرف / فارسی
tanbīh-ot tālebīn
آرانی کاشانی، غلامرضا بن محمد علی، ۱۱۹۲-۱۲۶۵ قمری
ārānī-e kāšānī, qolām rezā ebn-e mohammad 'alī (1778 - 1849)
شرح‌مانندی است بر کتاب «مراح الارواح» احمد بن علی بن مسعود (قرن ۸ ق) با بعضی افزودگی‌ها و قواعدی که لازم بود، و در حقیقت کتابی است مستقل که بر پایه قواعد مذکور در مراح نوشته شده و طوری است که به کار اطفال آید.
[دنا ۳۴۷/۳]

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۵۳۵
آغاز: بعد از حمد خداوند صراف اعمال و صلاة بر میزان صحیح افعال محمد آمر بمحاسن و ناهی از نواقص فعال؛ **انجام:** و حرکات و سکنات و هیئات آنچه عارض او شود از زیادت و نقصان قلب و ابدال و غیر آن
خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: انجام؛ جلد: مقوایی عطف تیماج مشکی، ۶۰گ، ۱۴ سطر، اندازه: ۱۷×۲۱سم [ف: ۴ - ۳۳۵]

قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۷۵۶
نسخه اصل: همان نسخه بالا [عکسی ف: ۲ - ۴۳۱]

● **تنبیه العارفین** / عرفان و تصوف، شعر / فارسی
tanbīh-ol 'ārefīn
جمالی اردستانی، جمال الدین محمد،۸۱۴-۸۸۳؟قمری
jamālī ardestānī, jamāl-od-dīn mohammad (1412 - 1479)
تاریخ تألیف: ۸۶۵ق
رساله‌ای در قالب مثنوی که همانند مثنوی‌های دیگر پیرجمال هم به نظم و هم به نثر ترتیب داده شده است. موضوع اصلی آن هشدار دادن به عارفان، سالکان و حتی پیران است. رساله دیگر وی «محبوب الصدیقین» در شرح این رساله سروده شده و محتوایی همانند تنبیه العارفین دارد. (امید سروری)
آغاز: الذین اتیناهم الکتاب یعرفونه کما یعرفونه ابنائهم ... این فرزند! یک لحظه بنده وار بنشین و خاموش باش تا بزرگی حضرت سرور دانایان محمد مصطفی ــ صلی الله علیه و آله و سلم ــ بشنوی
انجام: تا می‌نشوی ز خویش خالی ×× چون سیر کنی ابا جمالی. تم الکتاب و الحمد لله رب العالمین و صلی الله علی خیر خلقه و مظهر لطفه محمد و آله و صحبه و عترته و سلم تسلیما
چاپ: در رسایل پیرجمال اردستانی، دفتر اول، تحقیق امید سروری (تهران، کتابخانه مجلس شورای اسلامی: ۱۳۸۹)
[دنا ۳۴۸/۳ ؛ فهرستواره ۶۴۳/۱۰]

۱. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۴۲۷۶/۶
بی‌کا، تا: قرن ۹؛ ۶۶گ (۲۲۳ر– ۲۸۸ر) [ف: ۱۱ - ۲۹۱]
۲. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۵۹۳۵/۴
آغاز و انجام: برابر
خط: نستعلیق خوش، بی‌کا، تا: قرن ۹؛ کاغذ: ترمه، جلد: میشن آلبالویی، ۲۳ سطر [ف: ۳ - ۶۴۰]
۳. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۵۰۵۲/۱۰
خط: نسخ، کا: محمد حمزوی موسوی، تا: یک‌شنبه ۲۴ شوال ۱۲۲۹ق؛ کاغذ: فرنگی، جلد: رویه کاغذ سیاه عطف میشن سرخ، ۳۱ سطر [ف: ۳ - ۶۳۵]
۴. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۱۳۲/۴
خط: نستعلیق، کا: علی اشرف بن علی، تا: ۱۲۳۵ق؛ ۴۵ص (۱۹۱- ۲۳۵) [ف: ۳ - ۳۹۰]
۵. شیراز؛ محلاتی، صدرالدین؛ شماره نسخه:۱۶/۱۱
خط: نسخ، کا: سید حمزوی، تا: ۱۲شعبان ۱۲۳۸ق [نشریه: ۵- ۲۷۳]

● **تنبیه العاقل لحکم الجاهل** / فقه / عربی
tanbīh-ul 'āqil li-ḥukm-il jāhil

جزائری، عبدالکریم بن محمد جواد، - ۱۲۱۵ قمری
jazā'erī, 'abd-ol-karīm ebn-e mohammad javād (-1801)

تاریخ تألیف: ۷ جمادی الاول ۱۱۷۵ق
رساله کوتاهی است در اینکه هر جاهلی در کسب معارف دینی معذور نیست و می‌باید دنبال یافتن حقایق برود.
[دنا ۳۴۸/۳]

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۶۱۲۶/۳

آغاز: الحمدلله العادل و الصلاة علی السید الکامل محمد و عترته الذین کل منهم فاضل؛ **انجام:** بصره الله بعیوب نفسه و جعل یومه خیراً من أمسه..

خط: نسخ و نستعلیق، کاتب = مؤلف، تا: ۷ جمادی الاول ۱۱۷۵ق؛ مصحح، محشی؛ جلد: مقوایی عطف تیماج قهوه‌ای، ۱ص (۹پ)، اندازه: ۱۵×۱۹سم [ف: ۱۶ - ۱۲۷]

← تنبیه العاقلین ⩾ تنبیه الغافلین

● **تنبیه العباد للتزود بخیر الزاد** / شرح حدیث / فارسی
tanbīh-ol 'ebād li-t-tazavvod be-xayr-ez zād

شوشتری، محمد جواد بن جعفر، ق۱۴ قمری
šoštarī, mohammad javād ebn-e ja'far (- 20c)

تاریخ تألیف: ۱۳۱۴ق
شرح خطبه همام است در صفات متقین دارای سه «مقدمه» و شرح خطبه و «خاتمه»: مقدمه ۱. اشاره اجمالیه به فضایل آن امام و وصف کلام معجز نظام؛ مقدمه ۲. شرح کلماتی معجز آیات و فرمایشاتی اعجاز دلالات از آن منبع فیوضات و مجمع کرامات؛ مقدمه ۳. معنی تقوی و ثمره آن و بعد از اینها شرح خطبه جلیله غرا؛ خاتمه: در بعض حکایات از متقیان.
[دنا ۳۴۸/۳]

تهران؛ مدارک فرهنگی؛ شماره نسخه:۱۱۵

آغاز: الحمدلله الذی خلق الخلق ... اما بعد چنین گوید تراب اقدام الطلاب الاقل الاذل افقر؛ **انجام:** زیرا که پرده پوشان پیشه ایشان و عیب جوئی کار بدطینتان و زشت کیشان است ... کتبه اسدالله آصفی الشوشتری

خط: نستعلیق خوب، کا: اسدالله آصفی شوشتری، تا: دوشنبه ذیقعده ۱۳۱۶ق؛ مجدول؛ مهر: «عبده علما محمد علی حسین»؛ تملک: جعفر موسوی جزائری، محمد الموسوی جزائری؛ کاغذ: دولت آبادی حنایی، جلد: مقوایی روکش تیماج قهوه‌ای، ۸۰گ، ۱۵ سطر (۷/۵×۱۵/۵)، اندازه: ۱۳/۵×۲۲سم [ف: - ۱۰۸]

● **تنبیه العقول فی اثبات اسلام آباء الرسول** / کلام و اعتقادات / فارسی
tanbīh-ol 'oqūl fī esbāt-e eslām-e ābā'-er rasūl

بهادر صفوی، ارتضا علی بن احمد، ۱۱۹۸-۱۲۵۱ قمری
bahādor safavī, artezā 'alī ebn-e ahmad (1784 - 1836)

رساله در اثبات این است که پدران پیغمبر اکرم (ص) همگی از شرک دور بوده و ایمان به خدا داشتند، دارای دو «مسلک»: ۱. دارای دوازده حدیث که دلالت بر مطلب دارند، ۲. گفته‌ها و ادله متفرقه بر موضوع و پاسخ اعتراضاتی که در این باره گفته شده است.

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۴۱۶/۲

آغاز: جائیکه تا جدار لولاک و شهر سرایر افلاک زبان فصاحت بیان بکلمه لا احصی گشاید از دست و زبان که بر آید؛ **انجام:** فان الشیطان للانسان عدو مبین و الحمدلله رب العالمین و الصلاة و السلام علی سید الخلق محمد و آله و صحبه اجمعین.

خط: نسخ، کا: احمد علیخان بن انور علیخان بهادر، تا: سه‌شنبه ۲۰ ذیقعده ۱۲۴۱ق؛ جلد: تیماج قرمز، ۱۴گ (۱۰ر-۲۳پ)، اندازه: ۱۳/۵×۲۲سم [ف: ۲ - ۱۷]

← تنبیه علما ⩾ مقاله در بیان تنبیه علما

● **تنبیه العلماء** / عرفان و تصوف / فارسی
tanbīh-ol 'olamā'

خواجگی کاسانی، احمد بن جلال الدین، - ۹۴۹ قمری
xājegī kāsānī, ahmad ebn-e jalāl-od-dīn (- 1543)

مؤلف در سبب نگارش می‌گوید: بعضی از فقیهان این روزگار که معرفتی به صوفیان ندارند: «مرغی که ندارد خبراز آب زلال ×× منقار در آب شور دارد همه سال» ... بنابر این به خاطر رسید که کلماتی چند از احوال و اوضاع ایشان نویسد: «ای بی خبر بکوش که صاحب خبر (نظر) شوی ...» خدا را بر آن بنده بخشایش است که از خلق از وجودش در آسایش است. العارف یکفیه الاشاره. (احمد منزوی)

آغاز: الحمد لله الذی جعلنا من امت محمد (ص) پیشوایانی که ره بین آمدند ... اما بعد سبب تألیف این نسخه آن بود ...
[دنا ۳۴۸/۳؛ فهرستواره منزوی ۴۰۱/۶]

تهران؛ فرهاد معتمد؛ شماره نسخه:۱۸۷/۱۵

در فهرست این رساله بدون نام مؤلف آمده؛ خط: نستعلیق، کا: حسن خان جوهر، تا: ۱۰۵۴ق؛ کاغذ: سپاهانی آهار مهره، جلد: تیماج مشکی، ۱۷سطر (۹/۵×۱۸/۵)، اندازه: ۱۶×۲۳سم [نشریه:۳-۲۳۲]

● **التنبیه علی اعمال القلوب (فصل من کتاب)** / اخلاق / عربی

at-tanbīh ʻalā aʻmāl-il qulūb (faṣl-un min k.)
حارث محاسبی، ۱۶۵ – ۲۴۳ قمری
hāres-e mohāsebī (782 - 858)

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۴۷۴/۴-ف
نسخه اصل: جارالله ش ۱۱۰۱. فصل من کتاب التنبیه علی اعمال القلوب؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۶؛ ۱گ (۳۰)، ۲۰ سطر [فیلمها ف: ۱ – ۴۸۸]

● التنبیه علی اللحن الخفی / قرائت / عربی
at-tanbīh ʻala-l laḥn-il xafī
حذاء، علی بن جعفر، ق۵ قمری
hazzā', ʻalī ebn-e jaʻfar (- 11c)

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۳۶۶/۳عکسی
آغاز: بسمله. و به استعین قال أخبرنا الشیخ الامام الفقیه الحافظ جمال الحفاظ ابو طاهر احمد بن محمد بن احمد بن ابراهیم السلفی الاصبهانی رضی الله عنه بالمدرسة العادلیة بثغر الاسکندریة ... بحمد الله نبتدی؛ **انجام:** و هذا باب حسن ... نجز الکتاب بحمد الله و منه ... و سلم تسلیماً کثیراً إلی یوم الدین.
نسخه اصل: کتابخانه چستربیتی، ش ۳۹۲۵ (فهرس المخطوطات العربیة فی مکتبة شستربیتی، ترجمه محمود شاکر سعید ۵۳۷/۱–۵۳۹)؛خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ جا: مدرسه حنفیه حماة؛ مقابله شده، مصحح، با نشانی بلاغ، یادداشت مطالعه و نظر از یحیی بن محمد ناصری انصاری؛ ۹ص (۱۲۵–۱۳۳)، ۱۷ سطر [عکسی ف: ۴ – ۱۳۴]

● التنبیه علی امر الکتب = التنبیه علی بعض ما فعل بالکتب / متفرقه / عربی
at-tanbīh ʻalā amr-il kutub = at-tanbīh ʻalā baʻḍ-i mā faʻal-a bi-l-kutub
بهاری همدانی، محمد باقر بن محمد جعفر، ۱۲۷۷ – ۱۳۳۳ قمری
bahārī hamadānī, mohammad bāqer ebn-e mohammad jaʻfar (1861 - 1915)
در شش «فصل»: ۱. فی جملة فیما صنعوا بکتاب الله؛ ۲. فیما صنعوا بکتاب رسول الله؛ ۳. فی جملة من المفاسد التی وقعت بعد منع ذلک الکتاب الواقی عن الضلال؛ ۴. فی جملة مما صنعوا بکتاب مکارم الاخلاق؛ ۵. فیما صنعوا بکتاب الکشکول لشیخنا البهائی؛ ۶. فیما فعل و لم یعم به البلوی.
چاپ: در گنجینه شهاب، جلد ۴، انتشارات کتابخانه مرعشی
[دنا ۳۴۸/۳؛ الذریعة ۴۳۸/۴]

۱. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۲۳۳۰
آغاز: الحمدلله رب العالمین ... اما بعد فیقول الراجی عفو ربه الغافر ... انی لما رأیت ظهور الفساد فی العباد و البلاد؛ **انجام:** و اعملوا ان مثل ذلک لم یزل و لایزال و کونوا علی بصیرة من امر کم کتب ذا مؤله الفقیر الی الله محمد المدعو بباقر
خط: نستعلیق، کاتب = مؤلف، تا: ۹ رمضان ۱۳۰۹ق، جا: نجف اشرف؛ نسخه مبیضه می‌باشد، محشی؛ جلد: تیماج قرمز، ۴۷گ، ۱۹ سطر (۱۰×۱۵/۵)، اندازه: ۱۷×۲۲سم [ف: ۳۱ – ۲۱۳]

۲. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۲۳۳۱
آغاز: الحمدلله رب العالمین ... اما بعد فیقول الراجی عفو ربه الغافرمحمد المدعو بباقر ابن الراجی عفو ربه الاکبر؛ **انجام:** و اعملوا ان مثل ذلک لم یزل و لا یزال و کونوا علی بصیرة من امر کم
خط: نستعلیق، کا: = مؤلف، تا: شب ۹ رمضان ۱۳۰۹ق، جا: نجف اشرف؛ نسخه مبیضه می‌باشد، محشی؛ جلد: تیماج قرمز، ۵۳گ، ۱۹ سطر (۱۰×۱۵)، اندازه: ۱۷×۲۲سم [ف: ۳۱ – ۲۱۴]

● التنبیه علی بعض الاسرار المودعة فی بعض سور القرآن / تفسیر / عربی
at-tanbīh ʻalā baʻḍ-il asrār-il mūdaʻa fī baʻḍ-i suwar-il qurʻān
فخر رازی، محمد بن عمر، ۵۴۴؟ – ۶۰۶ قمری
faxr-e rāzī, mohammad ebn-e ʻomar (1150 - 1210)
تفسیری است کلامی آمیخته با افکار عرفانی، در تفسیر چهار سوره از سوره‌های قرآن: توحید، اعلی، تین و عصر. در آغاز آن می‌گوید: در این کتاب مطالبی را که به فکر باقی مفسران نرسیده خواهم گفت و رازهایی از قرآن را باز خواهم کرد که دیگران باز نکرده‌اند. آن را بر چهار «فصل» مرتب کرده: ۱. الهیات و مسائل آن را از تفسیر سوره توحید (اخلاص) بیرون آورده؛ ۲. نبوت و آن را از تفسیر سوره «اعلی» درآورده؛ ۳. مسائل (معاد) از تفسیر سوره «تین»؛ ۴. در ضبط اعمال و تفسیر سوره «عصر». مطالب فصل چهارم تقریباً همان مطالب تفسیر سوره عصر منسوب به خواجه نصیر طوسی است.
آغاز: بسمله الحمدلله الذی ضاقت سرادقات العرش عن قبات جلاله ... قال مولانا ... محمد بن عمر بن الحسن بن الحسین الرازی رحمة الله علیه هذه الرسالة عملتها فی التنبیه علی بعض الاسرار المودعة فی بعض سور القرآن العظیم و الفرقان الکریم تنبیهاً علی ان اکثر المفسرین کانوا محرومین عن الفوز بالمقصد القویم غیر واصلین الی صراط المستقیم ... و رتبت هذه الرساله علی فصول اربعه الفصل الاول فی الالهیات اعلم ان غایات عقول العلماء ... ما تجاوزت عن الاسرار المودعه فی سورة الاخلاص
انجام: فثبت بالبرهان العقلی ان الاصل فی الانسان الخسران ... فصار هذه السوره منطبقا علی البرهان ... و انها مع کونها مختصره محتویه علی اقصی ما یمکن ان یقال فی هذا الباب. قال الامام

المفسر ... قد ذکرت لک تفسیر هذه السور الاربع فی هذه المطالب الاربعه لتعرف ان فی هذا الکتاب الکریم اسرار عالیه غفل عنها الاکثرون و اذا انتهیت لهذا السوره فربما جذبک التوفیق الی ما فیه من الغرائب و العجائب ... و الحمد لله علی کل حال. تمت.
چاپ: به تصحیح محمود فاضل یزدی مطلق، سیمرغ (ت)، ش۶ (تیر ۱۳۶۹): ۴۵-۶۴.
[کشاف الفهارس، حجتی ۴۲۷/۳؛ کشف الظنون ۸۳/۱؛ دنا ۳۴۸/۳ (۱۵ نسخه)]

۱. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۹۳۲۵/۱۰
آغاز و انجام: برابر
خط:نستعلیق،کاتب=مؤلف،بی‌تا؛سطرها چلیپا و راسته؛جلد: تیماج قهوه‌ای، ۵گ (۱۶۳ر-۱۶۷ر)، اندازه: ۱۳×۲۲سم [ف: ۲۴ - ۱۱۸]
۲. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۴۵۹۰/۸۲
آغاز: برابر
خط: نسخ، بی‌کا، تا: شنبه ۴ ربیع الاول ۷۲۳ق؛ جلد: تیماج کرم قهوه‌ای،۴ص (۳۴۸-۳۵۱)،۴۱سطر،اندازه: ۱۹×۳۲سم [ف: ۴۱ - ۸۷]
۳. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۴۵۹۰/۶۷
آغاز: المقصود من هذه السورة اثبات المعاد و الحشر و النشر
بخشی است از رساله در اثبات معاد از سوره و التین و الزیتون که در فهرست با عنوان «التنبیه علی حقیقة المعاد» آمده؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: یک‌شنبه ۲۰ صفر ۷۲۳ق، جلد: تیماج کرم قهوه‌ای، ۲ص (۳۰۲-۳۰۳)، ۴۱ سطر، اندازه: ۱۹×۳۲سم [ف: ۴۱ - ۸۴]
۴. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۰۲۲
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: با تاریخ ۷۶۱ق؛ افتادگی: آغاز؛ از برگ ۹۳ تا ۱۰۳ مجموعه گرانبهایی را گرفته که مشتمل بر رساله‌های گوناگون می‌باشد و برخی آنها (جز این رساله) به خط سید حیدرآملی صاحب «جامع الاسرار» است و از جمله پرسش و پاسخ‌هایی است که سید حیدر پرسش‌ها را با خط خود نوشته و فخر المحققین نیز پاسخ‌ها را با خط خود در ذیل آنها نوشته و در برگ ۶ این مجموعه اجازه فخرالمحققین به سید حیدر به خط اجازه دهنده موجود است و تاریخ آن آخر ربیع الثانی ۷۶۱ می‌باشد. تاریخ نوشتن این رساله و نام نویسنده دانسته نیست، ولی تاریخ خط‌های سید حیدر که در این مجموعه هست برخی تا ۷۶۲ می‌رسد؛ همه مجموعه۲۰۹برگ؛ جلد: تیماج سرخ با مقوا، ۱۱گ (۹۳-۱۰۳)، ابعاد متن: ۷/۳×۱۱، اندازه: ۱۲×۱۶/۵سم [ف: ۱ - ۷۰]
۵. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۰۷۰
آغاز: بسمله. الحمدلله حق حمده و الصلوة و السلام علی محمد و آله من بعده قال الامام الفاضل العلامه فخرالملة و الدین محمد بن عمر بن حسین الرازی؛ **انجام:** برابر
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۰؛ واقف: ابن خاتون، ۱۰۶۷؛ کاغذ: نخودی آهار مهره، جلد: تیماج مشکی، ۲۳ص (۷۹-۱۰۱)، ۱۹ سطر، اندازه: ۱۲×۱۸سم [ف: ۱ - ۳۷۴]
۶. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۶۵۹۰/۷-۳۳/۱۴۰
آغاز و انجام: برابر
خط: نستعلیق، کا: احمد حسینی، تا: ۵ ذیقعده ۹۹۹ق، جا: قزوین؛ جلد:تیماج مشکی،۳۹گ،۱۵سطر،اندازه: ۱۳×۱۸سم [ف: ۲-۱۰۵۳]
۷. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۷۲۰۸/۲۹
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج آلبالویی، ۱۴گ (۲۷۹ر-۲۹۲پ)، ابعاد متن: ۶×۱۲/۵، اندازه: ۱۲×۲۰سم [ف: ۱۶ - ۴۸۹]
۸. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۵۱۱/۲۱-طباطبائی
آغاز و انجام: برابر
بی‌کا، تا: ۱۰۸۵ یا ۱۰۶۵؛ کاغذ: اصفهانی آهار مهره نخودی، جلد: تیماج قهوه‌ای، ۹گ (۲۹۴ر-۳۰۲ر)، ۲۱ سطر، اندازه: ۱۴/۵×۱۹سم [ف: ۲۲ - ۲۱۶]
۹. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۶۷۱۰/۲۰ و ۲۲۳/۲۸-ف و ۲۸۳۰/۲۸-ف
آغاز: برابر
خط: نستعلیق ریز، کا: نصیرالدین محمد رضوی شاگرد آقا حسین خوانساری، تا: قرن ۱۱؛ مصحح، محشی؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج حنایی، ۳گ (۶۵پ-۶۷ر)، ۴۲ سطر (۱۳×۲۳)، اندازه: ۲۰×۳۱سم [ف: ۱۶ - ۳۳۹] و [فیلمها ف: ۱ - ۶۸۴]
قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۱۳۵۶/۱۹
نسخه اصل: همان نسخه بالا (۱۲۶-۱۲۹) [عکسی ف: ۴ - ۱۷۲]
۱۰. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۰۰۲۹/۲۸
آغاز: بسمله کتاب رتبته فی المعاد استملت علیها سورة و التین قال الامام؛ **انجام:** فظهر بما ذکرنا ان هذه السورة برهان قاطع قاهر فی اثبات المعاد
بخشی از التنبیه علی بعض الاسرار المودعه فی بعض سور القرآن مؤلف است؛ خط: نسخ و نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ مصحح؛ جلد: تیماج جگری، ۱ص (۹۲)، اندازه: ۱۲×۱۷سم [ف: ۳۲ - ۳۹]
۱۱. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۰۴۶
آغاز و انجام: برابر
خط: نستعلیق، کا: رجبعلی بن جواد علی مازندرانی، تا: رمضان ۱۰۶۱ق، نصف اول این مجموعه به خط محمد شریف بن محمد القائمی می‌باشد که در تاریخ ۱۰۴۰ تا ۱۰۵۹ آن را نوشته و نصف دوم مجموعه به خط رجبعلی بن جواد علی مازندرانی است که آن را از ۱۰۶۰ تا ۱۰۷۱ نوشته. این رساله در قسمت دوم می‌باشد؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۴گ، ۲۶ سطر (۹/۲×۱۸/۷)، اندازه: ۱۳×۲۴سم [ف: ۱ - ۶۷]
۱۲. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۳۱۹۰۵
آغاز و انجام: برابر
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۰۶۲ق؛ اهدایی: رهبری، بهمن ۱۳۸۲؛ کاغذ: نخودی آهار مهره، جلد: تیماج فرنگی، ۹گ، ۱۹ سطر، اندازه: ۱۲/۵×۱۸سم [اهدائی رهبر: ۱علوم قرآن - ۱۵۱]

۱۳. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۳۴۳۸
آغاز و انجام: برابر
مؤلف در فهرست شناخته نشده است که به قرینه آغاز نسخه تعیین شد؛ خط: نستعلیق، کا: محمد صادق بن تاج الدین علی کرمانی، تا: اواخر صفر۱۰۶۳ق؛ واقف: رضا نائینی، مرداد ۱۳۱۱؛ کاغذ: نخودی آهار مهره، جلد: تیماج قهوه‌ای، ۵ص، ۲۸ سطر، اندازه: ۱۸×۲۹سم [ف: ۲۲ – ۲۹]

۱۴. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۶۶۱۶/۷
خط: نسخ، کا: احمد سروی، تا: ۱۰۷۱ق؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج تریاکی، ۶گ (۸پ–۱۳ر)، ۲۷ سطر (۱۰×۲۱)، اندازه: ۱۸×۳۱سم [ف: ۱۶ – ۳۰۹]

۱۵. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۱۸۷۱/۷
آغاز و انجام: برابر
خط: نستعلیق، کا: کمال الدین محمد تویسرکانی، تا: ۱۰۸۴ق؛ جلد: مقوایی عطف تیماج قهوه‌ای، ۸گ (۱۰پ–۱۷ر)، ۱۹ سطر، اندازه: ۱۴/۵×۲۵/۵سم [ف: ۵ – ۲۹۶]

۱۶. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۱/۱۰۳۵/۴
خط: نسخ، کا: ناصر الدین محمد یا بهاء الدین علی، تا: با تاریخ ۱۰۹۷ق، جا: کرمان؛ محشی؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج مشکی، ۷ص (۱۴۱–۱۴۷)، ۳۰ سطر (۱۲×۲۱)، اندازه: ۱۵/۹×۲۴/۶سم [ف: ۱ – ۶۹]

۱۷. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۰۰۳۳/۶
آغاز: برابر؛ **انجام:** انما هو الاشتغال بالاحوال النباتیه و البهیمیه
خط: نسخ، کا: علی بن محمد بن علی واعظ حنفی، بی‌تا؛ افتادگی: انجام؛ تملک: ریحان الله الموسوی، شرف الدین محمد مکی بن محمد ضیاءالدین بن شمس الدین بن حسن بن زین الدین من ذریة الشریف ابی عبدالله الشهید شمس الدین محمد بن مکی مطلبی عاملی جزینی عاملی به تاریخ ۱۱۷۵ق؛ جلد: تیماج با روکش سبز، ۸ص (۱۰۲–۱۰۹)، ۱۹ سطر، اندازه: ۱۳×۱۸سم [ف: ۳۲ – ۴۸]

۱۸. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۵۹۹/۱–طباطبائی
خط: نستعلیق متوسط، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ کاغذ: فرنگی نخودی، جلد: تیماج مشکی، ۶گ (۱ر–۶پ)، ۱۸ سطر، اندازه: ۱۷×۲۲سم [ف: ۲۲ – ۲۹۶]

۱۹. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۵۳۵/۹–ف
نسخه اصل: اسعد افندی ۱۹۳۳؛ بی‌کا، بی‌تا [فیلمها ف: ۱ – ۴۹۶]

۲۰. مشهد؛ الهیات؛ شماره نسخه:۱۴۸۹۰/۱۰
آغاز: برابر
بی‌کا، بی‌تا؛ در آخر آن آمده «کتبه ملا محمد رفیع مشهدی»؛ جلد: تیماج خرمایی، ۱۶گ، اندازه: ۱۶×۲۳سم [ف: ۲ – ۲۰۱]

۲۱. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۶۴۳/۳۱–ف
خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ ۸گ (۱۷۱پ–۱۷۸ر)[فیلمها ف:۱–۵۱۹]

← التنبیه علی بعض ما فعل بالکتب ⟵ التنبیه علی امر الکتب

● التنبیه علی حدوث التصحیف = التنبیه علی حروف التصحیف / ادبیات / عربی

at-tanbīh ʻalā ḥudūṯ-it taṣḥīf = at-tanbīh ʻalā ḥurūf-it taṣḥīf

حمزه اصفهانی، حمزه بن حسن، ۲۸۰؟ – ۳۶۰؟ قمری
hamze-ye esfahānī, hamze bn-e hasan (894 - 972)

تصحیف آن است که کلمه و عبارتی به سبب تشابه حروف و نبودن نقطه بر خلاف آنچه نویسنده و گوینده اراده کرده یا به غیر آنچه مصطلح بوده خوانده شود و از این روی موجب تبدل معنی گردد. کتاب التصحیف ابو احمد حسن بن عبدالله بن سعید عسکری و کتاب التصحیف ابوالحسن علی بن عمر دار قطنی و کتاب التطریف فی التصحیف ابوالحسن علی بن عمر دار قطنی و کتاب التطریف فی التصحیف سیوطی نیز در این فن نوشته شده است.

مؤلف در پاسخ به مکتوبی ــ که کسی به او نوشته بود که مثال‌های بسیاری از تصحیفات واقعه در روایات و اخبار منسوبه به قضاة و علماء و کاتبان و امراء را جمع‌آوری نموده از وی خواهش کرده که سبب حدوث تصحیف را در خط عربی برای او بیان نماید ــ کتاب حاضر را نگاشته است. بنا به تحقیق مرحوم مینوی در آغاز نسخه ش۱۲۱ خود، این کتاب بین سال ۳۲۸ و ۳۶۰ تألیف شده است و مؤلف در آغاز کلام صاحب مکتوب را نقل کرده و سپس به بیان شواهد دیگری در تصحیف پرداخته و در آخر ملحقی مشتمل بر هفت «باب» بدان افزوده است: ۱. تصحیفات العلماء فی شعر القدماء و عددهم؛ ۲. ذکر ما اثاره العلماء من السهو و الزلل علی الشعراء؛ ۳. ذکر ابیات رویت مصحفة تصحیفاً فی اللغة ثم خرج لها العلماء تفاسیر مختلفة؛ ۴. ذکر اختلاف القرآن احتمل هجاؤها لفظین فمن أجل انه قری بها صارتا قراءتین؛ ۵. ذکر التصحیف نثراً المستعمل عمداً لا سهواً؛ ۶. ذکر التصحیف عمداً نظماً لانثراً؛ ۷. ذکر التصحیف فی معمیات.

آغاز: اطال الله بقائک فی العز و السرور و الامن و الحبور و ادام نعمتک معاناً علی ابتناء المکارم و اصطناع المحامد

چاپ: بغداد، المعارف، با دیباچه و تحقیق محمد حسن آل یاسین، در ۱۳۸۷ ق، ۳۳۸ص؛ دمشق، المجمع العلمی العربی، تحقیق محمد اسعد طلس، الطبعة الاولی، ۱۹۶۸م، ۳۰۴ص.

[دنا ۳۴۹/۳؛ الاعلام زرکلی ۲۷۷/۲؛ هدیة العارفین ۳۳۶/۱؛ معجم المؤلفین ۷۸/۴؛ ذخائر التراث العربی ۳۴۸/۱]

۱. تهران؛ مروی؛ شماره نسخه:۸۰۱
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۷ و ۸؛ تملک: نصرالله بن الحسین الحسینی المدرس، احمد ابن امین الدین در ۹۷۹، تملک دیگر

مورخ ۹۸۱، تملک دیگر مورخ ۸۴۰؛ مهر: «وقف محمد حسین علی المدرسة الفخریة بطهران»؛ ۱۰۲گ، قطع: خشتی [ف: - ۹۲]

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۸۲۴-ف و ۳۹-عکس

نسخه اصل: همان نسخه بالا [فیلمها ف: ۱ - ۳۱۱ و ۳ - ۲۲۰]

تهران؛ مطالعات فرهنگی؛ شماره نسخه:ع۱۵۵

همان نسخه بالا [فهرستواره مینوی: - ۱۶۹]

تهران؛ بنیاد فرهنگ ایران؛ شماره نسخه:ع۱۵۵

همان نسخه بالا [نشریه: ۱۱ - ۹۹۵]

۲. تهران؛ مؤسسه مطالعات اسلامی؛ شماره نسخه:۳۷

آغاز: برابر؛ **انجام:** فهذا امثلة ینبغی ان تقیس علیها ... والحمدلله وحده و صلواته علی محمد و آله و صحبه و سلم

درفهرست ناشناس آمده؛ خط: نسخ و نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۴؛ کاغذ: جدول دار جدید، جلد: گالینگور روی مقوا عطف پارچه‌ای،۱۱۵ص،۱۶ سطر(۶/۵×۲۱)،اندازه:۱۱/۵×۱۷سم[ف:- ۳۳]

۳. تهران؛ مینوی؛ شماره نسخه:۱۲۱

آغاز: برابر

خط: نسخ معرب، کا: آقای مینوی، تا: ۱۳۰۵ق؛ رونویس از روی تنها نسخه کتابخانه مروزی از روز چهارشنبه ۲۹ تیرماه تا روز چهارشنبه ۶ مهرماه ۱۳۰۵ در هفتاد روز روزی سه صفحه با دیباچه تحقیقی او به خط او، اصل. از قرن ۷ و ۸ است؛ ۱۰۲گ، ۱۱ سطر [نشریه: ۶ - ۶۴۱]

قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۲۷۹۰

نسخه اصل: همان نسخه بالا [عکسی ف: ۷ - ۳۸۷]

۴. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۲۸۲

آغاز: برابر

خط: نسخ، کا: عبرت، تا: دوشنبه ۱۶ ذیحجه ۱۳۴۶ق؛ ۱۰۷گ، ۱۵ سطر، اندازه: ۱۲×۱۸سم [ف: ۲ - ۱۶۰]

تهران؛ مطالعات فرهنگی؛ شماره نسخه:ع۱۵۶

نسخه اصل: همان نسخه بالا [فهرستواره مینوی: - ۱۶۹]

تهران؛ بنیاد فرهنگ ایران؛ شماره نسخه:ع۱۵۶

همان نسخه بالا [نشریه: ۱۱ - ۹۹۵]

← التنبیه علی حروف التصحیف < التنبیه علی حدوث التصحیف

● **التنبیه علی سبیل السعادة** / اخلاق / عربی

at-tanbīh ʻalā sabīl-is sʻāda

فارابی، محمد بن محمد، ۲۶۰؟ - ۳۳۹ قمری

fārābī, mohammad ebn-e mohammad (875 - 951)

بحث فلسفی مفصلی است از فارابی که در آن از سعادت و شقاوت و کردار نیک و بد و هنر فلسفی گفتگو نموده است.

آغاز: بسمله، اما ان السعادة هی غایة ما یتشوقها کل انسان و ان کل من ینحو بسعیه نحوها فانما ینحوها علی انها کمال ما فذلک ما لا یحتاج فی بیانه الی قول اذکان فی غایة الشهرة و کل کمال و کل غایة

انجام: فقد ینبغی ان یفتتح کتابا من کتب الاوائل به یسهل الشرایع فی هذه الصناعة تبعد من اصناف الالفاظ الدالة فیجب ان یبتدی به و یجعله تالیا لهذا الکتاب تم الرسالة الشریفة بمنه و فضله و الصلاة ... و آله الطاهرین

چاپ: در الأعمال الفلسفیة، الجزء الاول، تحقیق الدکتور جعفر آل یاسین (بیروت، دارالمناهل: ۱۴۱۳هـ)

[الذریعة ۴۳۷۴؛ دنا ۳۴۹/۳ (۱۲ نسخه)]

۱. تهران؛ الهیات؛ شماره نسخه:۶۸۷/۶

خط: نسخ و نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج مشکی، ۱۶گ (۱۲۳پ-۱۳۸ر)، ۱۹ سطر (۵/۵×۱۳)، اندازه: ۱۰/۵×۲۰سم [ف: - ۳۶۵]

۲. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۵۱۳۸/۲۱

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ نامبوب؛ ۴گ (۱۲۵-۱۲۸) [ف: ۱۵ - ۱۳۹]

۳. تهران؛ الهیات؛ شماره نسخه:۲۴۲/۳۷

خط: شکسته نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج سرخ، ۵گ (۱۴۰پ-۱۴۴ر)، ۲۴- ۳۳ سطر (۱۲×۲۲)، اندازه: ۱۷/۵×۲۷سم [ف: - ۱۴۶]

۴. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۴۶۹۴/۴۴

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق بی نقطه، کا: عبدالقادر اردوبادی، تا: ۱۰ ربیع الثانی ۱۰۲۲ق، جا: شیراز؛ کاغذ: نوعی ترمه، جلد: میشن سیاه، ۹گ (۲۸۵پ-۲۹۳پ)، ۲۳ سطر، اندازه: ۱۲×۲۲/۳سم [ف: ۸ - ۵۰]

۵. مشهد؛ الهیات؛ شماره نسخه:۲۰۹۲۶/۲

آغاز: برابر

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۰۶۳ق؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۱۸ سطر، اندازه: ۱۰×۱۹سم [ف: ۲ - ۵۰۴]

۶. تبریز؛ تربیت؛ شماره نسخه:۸۹/۱۰

این رساله هشت ورق است و باقی افتاده است؛ خط: نستعلیق شکسته، بی‌کا، تا: با تاریخ ۱۰۶۹ق [ف: - ۱۳۲]

۷. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۲۸۶/۹۲

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، کا: شاه مراد بن نقدعلی فراهانی ورامینی، تا: غره ذیحجه ۱۰۷۲ق؛ در فهرست (۱: ۳۳۰) با شماره ۲۸۶/۴۶ آمده؛ کاغذ: شرقی نخودی، جلد: تیماج مشکی، ۷گ (۴۱۴پ-۴۲۰ر)، ۲۷ سطر، اندازه: ۱۸×۲۷/۵سم [میراث شهاب: ۴۲ - ۱۵۸]

۸. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۲۵۵/۳۸

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، کا: محمد بن نعمت طبسی، تا: ۹ ربیع الثانی

۱۰۹۱ق؛ کاغذ: سفید، جلد: تیماج حنایی، ۱۷ص (۳۰۴-۳۲۰)، ۲۵ سطر [سنا: ف: ۲ - ۱۹۲]

۹. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه:۱۲۱۶/۳۹

بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج سرخ ، ۱۰ص (۲۰۴-۲۱۳) [ف: ۳ - ۵۱۳]

۱۰. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه:۲۹۱۲/۱۷

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۲۶۶ق؛ کاغذ: فرنگی سفید، جلد: تیماج حنایی،۴گ(۹۲ر-۹۵پ)، ۳۰سطر،اندازه: ۲۱×۳۵سم [ف: ۳ - ۵۱۴]

۱۱. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۲۴۰/۱۱

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ این نسخه مانند چاپ هند؛ ۸گ (۷۳پ-۸۰پ) [ف: ۳ - ۶۵۸]

۱۲. رشت؛ ملی؛ شماره نسخه:۶۵/۱۰ر

بی‌کا، بی‌تا [نشریه: ۵ - ۳۹]

● **التنبیه علی غرایب من لا یحضره الفقیه** / فقه / عربی

at-tanbīh ʻalā ġarāyib-i man lā-yaḥḍar-u-hu-l faqīh

صیمری، مفلح بن حسن، - ۹۰۰ ؟ قمری

saymarī, mofleh ebn-e hasan (- 1495)

وابسته به: کتاب من لایحضره الفقیه = من لایحضره الفقیه؛ شیخ صدوق، محمد بن علی (۳۱۱-۳۸۱)

[الذریعه ۴ص ۴۳۸؛ دنا ۳۵۰/۳]

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۲۷۶۱/۱۱

آغاز: (بسمله)، الحمد لله رب العالمین. و صلی الله علی محمد النبی و آله الطاهرین فیقول الفقیر الی الله الغنی بن حسن الصیمری قدس سره ان کتاب من لا یخضره الفقیه من تصانیف شیخنا الاقدم و اما منا الاعظم الشیخ الصدوق محمد بن بابویه القمی علیه رحمته و رضوانه و اسکنه؛ **انجام:** التقصیر و الافطار اوکلیهما غیر واضح اذلا دلیل علیه من الشرع فلا یساغ ذلک تمت المسائل و الله اعلم بحقایق الامور ... عیونه لا یعرف یمینه من شماله و لا شماله من یمینه و قیل ... مع المنافقین و لا حول و لا قوة الا بالله العلی العظیم ... بقلم العبد ... الجزایری

خط:نسخ،کا:محمد بن بدوی،تا:۱۱۱۷ق؛ کاغذ: اصفهانی شکری، جلد: تیماج زرشکی، ۱۵ سطر، اندازه: ۱۲×۱۹سم [ف: ۹ - ۱۶۱]

● **التنبیه علی غلط الجاهل و النبیه = سقطات العوام** / ادبیات / عربی

at-tanbīh ʻalā ġalaṭ-il jāhil wa-n nabīh = saqaṭāt-ul ʻawām

ابن کمال پاشا، احمد بن سلیمان، - ۹۴۰ قمری

ebn-e kamāl pāšā, ahmad ebn-e soleymān (- 1534)

این رساله در تصحیح الفاظی است که به صورت غلط بر سر زبان‌ها افتاده و رایج شده است. در مقدمه گوید: «ان اول ما یجب ان یعلم و اولی ان یبذل فیه الهمم اقامة اللسان و صونه عن الهذیان اذمن الألفاظ یستفاد المعانی و بها یظهر أسرار سبع المثانی بل کل علم مفتقر الیها و أهل کل فن معول علیها و قد شاع بین أصحابنا من السقطان اما لعدم الالتفات او لمیل النفوس الی العادات و لقلة الألفة باللغات ... فجمعت الأغلاط المتداولة الا ما لم یصل الی السمع أوغاب عن الخاطر وقت الجمع ... و ذکرت مراعیاً ترتیباً للحروف الأصلیة فی الأول و الثانی دون الآخر.» (حافظیان)

آغاز: الحمدلله الذی جعلنا من زمرة من علم و لم یجعلنا من الذین یحرفون الکلم ...

انجام: و اذا ضمت النون حذفت الألف و کثیر من الناس یضمون النون و یثبتون الألف.

چاپ: محقق: محمد سواعی، دمشق، المعهد العلمی الفرنسی للدراسات العربیة، چاپ۱، ۱۹۹۴م.

[بروکلمان ۴۵۲:۲ و ذیل ۶۷۱:۲؛ دنا ۳۵۰/۳؛ الاعلام، زرکلی ۱۳۳/۱؛ کشف الظنون ۴۸۸/۱]

۱. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۹۴۷۱/۳

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا: مصطفی قاضی غورت حصاری، تا: ذیحجه ۹۸۵ق؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: مقوا عطف تیماج تریاکی، ۱۹گ (۳۵ر-۵۳ر)، اندازه: ۸/۵×۱۷سم [ف: ۱۷ - ۳۷۸]

۲. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۱۳۵/۳

آغاز و انجام: برابر

بی‌کا، تا: ۱۰ رجب ۹۸۷ق؛ ۱۵ص (۱۴-۲۸) [عکسی ف: ۳ - ۲۷۷]

← تنبیه الغافلین ⪢ تنبیه الکاذبین

← تنبیه الغافلین ⪢ راحة القلوب

● **تنبیه الغافلین** / اخلاق / عربی

tanbīh-ul ġāfilīn

سمرقندی، نصر بن محمد، - ۳۷۵ قمری

samarqandī, nasr ebn-e mohammad (- 986)

در یک جلد و دارای ۹۴ باب است، ذهبی گفته است که دارای موضوعات زیادی است و محمدبن ابراهیم ترمذی به آن استناد کرده است: باب ۱. الاخلاص و ترک الریاء فی الطاعة؛ ۲. اهوال الموت و شدته؛ ۳. عذاب القبر و شدته؛ ۴. اهوال یوم القیامة و افزاعها؛ ۵. صفة النار و اهلها؛ ... ۱۰. التوبة؛ ... ۲۰. الزجر عن الکبر؛ ... ۹۴. الحکایات. این کتاب به ترکی و فارسی ترجمه شده است.

آغاز: بسمله الحمدلله الذی هدانا لکتابه و فضلنا علی سائر الامم باکرم انبیائه حمداً یستجلب المرغوب من رضائه و یستعطف المخزون من عطائه ... اما بعد قال الفقیه ابواللیث نصربن محمدبن

ابراهیم السمرقندی رضی الله عنه کما رایت الواجب علی من رزقه الله المعرفة فی الادب ... باب الاخلاص و ترک الریا
چاپ: جده، دار الشروق، محقق: عبد العزیز محمد الوکیل، چاپ جدید، دو جزء، ۱۳۹۸ق.
[کشف الظنون ۴۸۷/۱؛ الاوقاف العامة موصل ۲۷۴/۲؛ دنا ۳۵۰/۳ (۶ نسخه)]
شرح و حواشی:
۱- تنبیه الغافلین؛ ابواسحاق ابراهیم بن بدیل بن محمد

۱. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۲۷۶
آغاز: برابر؛ **انجام:** و صاحب یوسف صلوات الله علیه و سلامه و هو قول الله سبحانه و تعالی و شهد شاهد من أهلها.
در فهرست با عنوان «بستان العارفین» آمده که خطاست. حدود یک‌صد باب دارد؛ خط: نسخ معرب، کا: علی بن حاجی رومی، تا: سه‌شنبه شوال ۷۱۱ق؛ مصحح، محشی؛ جلد: تیماج مشکی، ۱۸۶گ، ۲۱ سطر، اندازه: ۱۸/۵×۲۶سم [ف: ۴ - ۷۷]

۲. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۶۱۵۹-۳۱/۳۹
آغاز: برابر؛ **انجام:** باب الرضا قال الفقیه ورضی الله عنه حدثنا العباس بن الفضل قال حدثنا موسی بن نصر الحنفی قال حدثنا محمدبن زیاد الکوفی ... کما انا فاذا هو قاعد علی بساط له وشاذ ... الحمدلله رب العالمین
خط: نسخ، کا: محمد بن عمر بن عبدالله بن حمید طبسی، تا: چهارشنبه ۱۷ ذیحجه ۸۷۸ق؛ جلد: مقوایی عطف تیماج، ۱۸۴گ، ۲۴ سطر، اندازه: ۱۸×۲۸سم [ف: ۲ - ۱۰۴۹]

۳. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۴۲۶۲
آغاز: برابر؛ **انجام:** و صاحب یوسف النبی صلی الله علیه و سفلم و هو قوله عزوجل شهد شاهد من أهلها.
خط: نسخ، کا: حاجی مراد علی، تا: قرن ۱۰؛ مصحح؛ مهر: «سید حسن شاه» (بیضی)؛ کاغذ: شرقی، جلد: عطف چرم قهوه‌ای با روکش مشمع مشکی، ۲۰ سطر (۱۲×۲۱)، اندازه: ۲۱×۳۰/۵سم [ف: ۳۶ - ۹۰]

۴. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۶۴۵
آغاز: برابر؛ **انجام:** و صاحب صریح الراهب، و الله اعلم تم کتاب تنبیه الغافلین ... و جمیع المسلمین
خط: نسخ، کا: محمد یمینی، تا: ۹۵۱ق [الفبائی: ۱۴۸]

۵. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۴۸۳۱
آغاز: برابر؛ **انجام:** و دفعت الیهما هذا الخاتم و اشیاء کثیرة و قلت اکتمی نفسک
خط: نسخ، بی‌کا، تا: ذیحجه ۱۱۱۴ق؛ اهدایی: رهبری، اسفند ۱۳۷۶؛ جلد: مقوا، عطف پارچه، ۲۴۴گ، ۲۸ سطر، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۲۶ - ۱۶۷]

۶. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۷۶۱۰
بی‌کا، بی‌تا [د.ث. مجلس]

۷. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۷۳۱۳
آغاز: برابر **انجام:** الی الله ن الله بصیر بالعباد لان الله تعالی قال فوقیه الله سیات مامکروا و عجبت لمن رغب فی الجنه کیف لایتول ماشاءالله ...
در منابع اشاره به ۹۴ باب بودن این اثر دارد که البته در نسخه‌های مختلف برخی باب‌ها پیش و پس آمده است. در ابتدای نسخه (برگ ۱ر) فهرست باب‌های این نسخه آمده که باب آخر آن «الخامس و التسعون فی الحکایات» می‌باشد که یک باب با سایر منابع اختلاف دارد. این نسخه دارای ۸۱ باب است و از باب ۸۲ تا ۹۵ افتادگی دارد. برخی از بابها آن به شرح ذیل است: ۱. الاخلاص و ترک الریاء، ۲. اهول الموة و شدته، ۳. عذاب القبر، ۴. اهوال القیامة، ... ۲۵. الحرص و طول الامل، ... ۳۰. فضل الوضو، ۴۰. عاشورا، ۵۰. خوف الله تعالی، ۶۰. الشکر، ۷۰. فضل الجهاد، ۸۰. الخشوع، ۸۱. الدعوة و التسبیحات؛ بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: انجام؛ محشی؛ ۱۶۱گ، ۱۹ سطر (۱۲/۱×۱۷/۷) (علائم راه دارد)، اندازه: ۱۷/۵×۲۵/۷سم [رایانه]

● تنبیه الغافلین = وسائل المحبین / اخلاق / فارسی

tanbīh-ol qāfelīn = vasā'el-ol mohebbīn

ترمدی، محمد ابراهیم بن محمد

tarmadī, mohammad ebrāhīm ebn-e mohammad

وابسته به: تنبیه الغافلین؛ سمرقندی، نصر بن محمد (-۳۷۵)
در نسخه‌ها با نام‌های بهاءالدین محمد ابراهیم بن محمد سرمدی، بهاءالدین محمد عاملی، یا رشدی، یا محمد ترمذی، یا محمد بن ابراهیم سمرقندی خوانده شده، دارای یک «مقدمه» و نه «باب» و یک «خاتمه»: مقدمه: در وجوب طلب علم؛ باب ۱. فضیلت علم و علما؛ ۲. فضیلت نماز و عقاب تارک آن؛ ۳. عذاب خمرخواره و مانع زکاة؛ ۴. عذاب خمر و بنگ و قمار و مزد و غیره؛ ۵. صفت بهشت و دوزخ؛ ۶. بعضی چیزها که خدای تعالی امر کرده؛ ۷. نواهی خدای تعالی؛ ۸. بیان عالم و متعلم؛ ۹. اکرام ضیف و جار و صدقه؛ خاتمه در معاصی. روایت‌ها را به عربی نقل می‌کند پس از آن آنها را به فارسی برمی‌گرداند و گاهی نیز شرح می‌نماید.
آغاز: بسمله و به نستعین الحمدلله الذی امرنا بالعلم و الطاعة و نهانا عن الجهل و الضلال و صلی الله علی محمد و آله اجمعین اما بعد چنین گوید مؤلف این رساله و محرر این مقاله الفقیر الحقیر الواصل بالفضل الصمدی بهاء الدین محمد بن ابراهیم سمرقندی که عزیزی از برادران دینی و فرزندان طریقی که همگی همت خود بر کسب سعادت علوم دینی مصروف داشت و خبر خلوص و عقیده باین کمینه داشت از کمال اخلاص و فوز اختصاص از ضعیف التماس نمود که از برای بنده مستمند نسخه ای تحریر کن که بوسیله آن در طاعت و عبادت بیفزائیم و از جهل و عصیان بپرهیزیم ...
انجام: گربندی اسب تازی را زمانی پیش خر ×× رنگشان

همگون نگردد طبعشان همگون شود
چاپ: چند بار به چاپ رسیده است؛ طهران، سنگی، ۱۳۲۹ق.، رقعی، ۵۵ص؛ ۱۳۰۷ش./۱۳۴۷ق.، خشتی، ۸۰ص؛ ایران، سنگی، ۱۳۳۳، رقعی/خشتی، ۸۰ص؛ ایران، سنگی، ۱۳۱۵، جیبی
[أعیان الشیعة ۶۰/۹؛ الذریعه ۴۴۴/۴: نام نگارنده را بهاءالدین محمد ابراهیم بن محمد السرمدی آورده؛ اعلام ۳۷/۱ ابراهیم السرمدی؛ نسخه‌های منزوی ۱۵۸۵/۲ که نام و نسب نگارنده را بر حسب نسخه‌ها گوناگون نشان داده است ...؛ مشار فارسی ۱۴۳۱/۱: نشانی ۴چ و نام نگارنده به مانند الذریعه، ولی نسبت ترمذی است؛ حاجی خلیفه ۴۸۸/۱ که نام نگارنده را بهاءالدین محمد بن محمد بخارایی (د ۷۹۱ق) آورده است؛ فهرستواره منزوی ۴۰۲/۶؛ دنا ۳۵۳-۳۵۰/۳ (۹۰ نسخه)]

۱. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۹۱۲-ف
نسخه اصل: پاریس S. P. 1368 (بلوشه ۷۳۶)؛ خط: نسخ، کا: محمد بن مسعود بن محمد، تا: پنج‌شنبه ۸ شعبان ۶۶۲ق؛ ۵۰۷گ، ۱۴ سطر [فیلمها ف: ۱ - ۶۰]
۲. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۵۲۲-ف
نسخه اصل: اسعد افندی ش ۱۳۹۶؛ خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ با یادداشت آغاز ماه رجب ۷۸۷ و ۹۸۳ در پایان نسخه؛ ۲۵۰گ، ۲۱ سطر [فیلمها ف: ۱ - ۶۰]
۳. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:بدون شماره/۳
بی‌کا، تا: غره ذیحجه ۹۵۰ق [میراث شهاب: س۶ش۱ - ۱۱۲]
۴. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۰۸۱۹/۲
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: محرم ۹۵۴ق؛ سطرها چلیپا، مجدول؛ ۲۷گ (۱۴ر-۴۰ر)، ۱۸ سطر، اندازه: ۹×۱۵/۵سم [ف: ۲۷ - ۲۴۰]
۵. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۴۳۸۰/۲
آغاز و انجام: برابر
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: دوشنبه ۲۶ ربیع الاول ۹۸۱ق؛ از روی نسخه‌ای پر غلط، مصحح، محشی، اشعاری به فارسی از ابن غیاث و ابن حسام در مدح مولای متقیان و اشعاری از سلیمان کولکا سرای و چندین تاریخ تولد و وفات به خط کاتب لطف الله بن نصرالله خالدی از قرن دهم آمده، یادداشتی به سال۱۱۸۸ و تاریخ ولادتی به سال ۱۰۰۲ به خط علی بن فتح الله که ظاهراً فرزند کاتب است؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۱۷گ (۲۶پ-۴۲ر)، اندازه: ۱۲/۵×۱۸/۵سم [محدث ارموی مخ: ۱ - ۴۵۱]
۶. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۷۶۰۲
آغاز: بسمله. و وفور اختصاص از ضعیف التماس نمودند که از برای بنده؛ **انجام:** طلب و الحلال فریضیة یعنی طب لقمه حلال و کوشش کردن فریضه است توکل بخدا کردن تمت و الله بالصواب. انجامه: ... تا زمان عیسی نه صد و نه سال بود و از عیسی تا تولد رسول اله صلی اله علیه وسلم پانصد و هفتاد هشت سال است و سلام.
در فهرست ناشناس است ولی فصول و مباحث کتاب با تنبیه الغافلین ترمذی هماهنگ است؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۳۰۲ یا ۱۰۳۲ق؛ یادداشتی مربوط به تاریخ جهان با تاریخ ۱۳۵۶ و ۱۳۱۶؛ کاغذ: فرنگی نخودی، جلد: تیماج، ۵۸ص (۱-۵۸)، ۱۱-۱۲ سطر (۹×۱۴)، اندازه: ۱۱×۱۷سم [رایانه]
۷. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۱۵۱۳
آغاز: برابر؛ **انجام:** که جبرئیل علیه السلام مرا وصیت کرده است چنانکه تو را گفتیم نیکو حفظ کن و نیکو دار ...
خط: نستعلیق، کا: صالح فرزند شمس الدین، کرچوانی، تا: ۱۰۶۳ق؛ افتادگی: آغاز؛ کاغذ: سمرقندی، جلد: کاغذی با مقوا؛ عطف: پارچه مشکی، ۶۶گ، ۱۵ سطر (۱۳/۵×۸/۵)، اندازه: ۱۲×۱۸سم [ف: ۲۹ - ۱۵۴]
۸. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۵۶۵۱/۱
خط: نسخ معرب، بی‌کا، تا: ۱۰۶۸ق، جلد: تیماج قرمز، ۶۲گ (۲ر-۶۳پ)، ۱۴ سطر، اندازه: ۱۳×۲۲/۵سم [ف: ۱۵ - ۴۷]
۹. زهان؛ مدرسه جعفریه زهان؛ شماره نسخه:۴۰/۱
خط: نستعلیق، کا: محمد صادق بن عزیز الله بن لطف الله بن قاضی محمد، تا: ۱۰۸۳ق؛ جلد: گالینگور قرمز، ۷۰گ (۱پ-۷۰ر)، اندازه: ۱۹/۵×۲۴/۵سم [ف: - ۳۵]
۱۰. یزد؛ جامع کبیر؛ شماره نسخه:۱۵۵/۲
خط:نستعلیق،بی‌کا،تا:۵شعبان ۱۰۸۶ق؛ قطع: ربعی [نشریه: ۴ - ۴۰۰]
۱۱. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۳۷۱۸/۲
آغاز: برابر
این کتاب در این فهرست به نام عبدالوهاب قدپی طوسی ثبت شده است؛ خط: نستعلیق، کا: احمد، تا: ۳ جمادی الثانی ۱۰۹۱ق؛ جلد: روغنی سوخت زمینه زرین، ۲۱گ (۳۹پ-۵۹پ)، ۱۷سطر [ف: ۳۷ - ۲۴۵]
۱۲. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۲۲۱۶/۱
آغاز: برابر؛ **انجام:** یا شصت مسکین را طعام دادن هر مسکینی را مدتی (تم الکتاب)
خط: نستعلیق، کا: محمد سعید بن ملا احمد، تا: قرن ۱۱؛ کاغذ: فرنگی، جلد: مقوایی، ۵۳گ (۱پ-۵۳پ)، ۱۷ سطر (۱۴/۵×۸/۵)، اندازه: ۱۳×۲۰سم [ف: ۹ - ۸۹۱]
۱۳. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۹۱۵۹/۱-۶۰/۹۹
آغاز: مسلمات قاطع باشد هر چند این گنهکار خود را در آن مرتبه و حد نمی آید که بدین جرات و اقدام نماید
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ ۳۷گ (۱-۳۷)، ۱۲ سطر، اندازه: ۱۳×۱۸سم [ف: ۲ - ۱۰۴۹]
۱۴. یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه:۱۱۱۲/۲
آغاز و انجام: برابر
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: اواخر قرن ۱۱؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج مشکی، ۴۵ص (۱۰-۵۴)، ۱۵ سطر (۷×۱۴/۵)، اندازه: ۱۲×۲۰سم [ف: ۳ - ۸۶۲]
۱۵. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۴۲۸۲/۱

آغاز: برابر؛ **انجام:** گرامی بدارید همسایه را ×× که تا یابی از حق توجنات را
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ مصحح، محشی؛ مهر: «علی محمد بن محمد علی کلباسی» (بیضی)؛ تملک: مهدی بن محمد زکی با مهر «عبده الراجی محمد مهدی» (بیضی)؛ جلد: تیماج مشکی، ۲۴گ (۱پ-۲۴پ)، ۱۵ سطر، اندازه: ۱۲/۵×۱۹سم [محدث ارموی مخ: ۱ - ۴۵۱]

۱۶. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۴۳۳۴/۵
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۱۱۷ق؛ تملک و مهر «صدرالمحدثین» واعظ؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج قهوه‌ای، ۱۹ سطر (۶/۵×۱۴)، اندازه: ۱۲/۵×۲۰سم [ف: ۱۲ - ۲۶]

۱۷. قم؛ معصومیه؛ شماره نسخه:۵۶۴/۱۹
خط: نستعلیق، کا: شمس الدین محمد حسین بن میر محمد یوسف، تا: ۱۱۳۰ق؛ جلد: تیماج مشکی، ۴۱ص (۵۲۱-۵۶۱)، ۱۹ سطر (۱۲/۵×۲۰)، اندازه: ۱۹/۵×۲۸/۵سم [ف: ۲ - ۲۰۲]

۱۸. مشهد؛ نواب؛ شماره نسخه:۴۰/۲
آغاز و انجام: برابر
خط: نستعلیق، کا: حسین بن حاج محمد شفیع کاشانی، تا: رمضان ۱۱۹۹ق؛ کاغذ: کاهی، جلد: تیماج قهوه‌ای، ۱۵ سطر (۶/۵×۱۲/۵)، اندازه: ۱۱×۱۷/۵سم [ف: - ۵۷]

۱۹. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۳۷۰۱/۱
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ کاغذ: فرنگی، ۳۱گ (۱-۳۱)، ۱۸سطر، اندازه: ۹×۱۵سم [ف: ۳۴ - ۶۱۹]

۲۰. تهران؛ ادبیات؛ شماره نسخه:۲۰۵/۴
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳ [ف: ۳ - ۳۴]

۲۱. مشهد؛ گوهرشاد؛ شماره نسخه:۲۰۴۷/۲
آغاز و انجام: برابر
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ نسخه پرغلط؛ کاغذ: نخودی، ۱۲ سطر، اندازه: ۱۱×۱۸سم [ف: ۵ - ۴۲۵]

۲۲. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۵۲۳۹/۲-۲۶/۱۱۹
آغاز: بسمله و رسول صلی الله علیه فرموده که سجده کردن آدم را بتعظیم علم بود که خدای تعالی بیاموخت ویرا؛ **انجام:** و آنچه نزد شما است فانیست دیگر رسول (ص) می‌فرماید که ان صدقة السر تطفی غضب الرب
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: انجام؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۲۹گ، ۱۱ سطر، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۲ - ۱۰۴۹]

۲۳. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۴۵۵۳/۴
آغاز: یعنی آن کس که عمل می‌کند بی علم چون خری بود که در آسیاب سرگردان باشد و این زمان مردمان به جهالت خو کرده اند و به طلب علم کمتر رجوع می‌کنند و این سبب سیاهی و مردگی دل ایشان است؛ **انجام:** و الجاهل السخی أحب الی الله من عابد بخیل، یعنی سخی نزدیک به خدای تعالی و نزدیک است به بهشت و نزدیک است بر مردمان و دور است از آتش دوزخ و نادان با سخاوت دوستتر بود به خدا ...
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ کاغذ: شرقی، ۱۸گ (۸۰ر-۹۷پ)، ۲۴ سطر، اندازه: ۷/۵×۱۴/۵سم [ف: ۳۶ - ۵۶۸]

۲۴. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۴۰۶۴/۲
خط: نستعلیق، کا: محمد صالح بن محمد کریم، تا: قرن ۱۳؛ کاغذ: فرنگی سفید و کبود، جلد: تیماج تریاکی، ۲۵گ (۸۳پ-۱۰۷ر)، ۱۵ سطر (۷×۱۲)، اندازه: ۱۲×۱۸سم [ف: ۱۳ - ۳۰۴۷]

۲۵. تهران؛ عبدالعظیم؛ شماره نسخه:۵۹۵/۲
آغاز: برابر؛ **انجام:** پس خوشا به حال آن فرزندی که پدر و مادر ازو رضا باشد و بدا به حال آن فرزندی که پدر و مادر ازو نارضا باشند و الله اعلم بالصواب.
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ ۵گ، سطور چلیپا، اندازه: ۲۱/۵×۳۴سم [ف: ۱ - ۱۵۳]

۲۶. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۷۰۳۸
آغاز: برابر؛ **انجام:** دشمن عاقل بهتر بود از دوست نادان احمق دویم باید که نیکو خوی بود (ورق آخر ناتمام است)
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ مذیل بر رساله‌ای است حاوی احادیث و حکایات در همین موضوع و ... آغاز: «بسمله، امام جعفر صادق علیه السلام و فضائل آن حضرت بسیار است»، انجام: «رسول الله فرمود که واجب است بر من شفاعت انکس که زیارت کند قبر مرا بعد از من ...»؛ کاغذ: آبی، ۷۱گ، ۱۲ سطر، اندازه: ۱۶/۲×۲۱سم [ف: ۱۴ - ۱۵۶]

۲۷. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۸۶۰۸
آغاز و انجام: برابر
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ مذیل به ضمائم: ۱-ترجمه ۱۲ حدیث از احادیث قدسی، ۲- منظومه مولانا سلیمان مشتمل بر ۵۷ بیت در اصول و فروع دین. آغاز: «ابتدا کردم بنام قادر قدرت نما ×× عادل وحی سمیع و خالق ارض و سما»، ۲- وقف‌های لازم؛ ۳- مقایسه انفس با آفاق به حکم کریمه «و آیا تنافی الآفاق و فی انفسهم»، ۵- سؤالات اعرابی از نبی اکرم (ص) درباره تکالیف و وظایف دینی خود، ۶- در معرفت حضرت باری تعالی؛ کاغذ: نخودی، جلد: مقوا، رویه پارچه مشگی، ۴۸گ، ۱۷ سطر، اندازه: ۱۰/۸×۲۰/۹سم [ف: ۱۴ - ۱۵۷]

۲۸. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:ض۲۷۰۱۳
آغاز و انجام: برابر
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ کاغذ: فستقی آهار مهره، ۳۱گ، ۱۷ سطر، اندازه: ۱۱×۱۸سم [ف: ۲۶ - ۱۶۷]

۲۹. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۷۷۶۴-۵۲/۱۰۴
آغاز: برابر
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: انجام؛ ۳۷گ، ۱۵ سطر،

اندازه: ۱۶×۲۱سم [ف: ۲ - ۱۰۴۸]

۳۰. قوچان؛ مدرسه عوضیه؛ شماره نسخه:۴۲/۱

آغاز: برابر؛ **انجام:** آن جواب بسبب ترک خواهشها بتمام خواهش ها رسید و الله اعلم بالصواب

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ جلد: تیماج مشکی، ۱۲گ (۱پ-۱۲پ)، ۱۴ سطر، اندازه: ۲۰×۲۴سم [ف مخ]

۳۱. خوانسار؛ فاضل؛ شماره نسخه:۳۸۱

آغاز: طاعت و عبادت بیفزاید و از جرم و خطا و عصیان بپرهیزیم و سبب ترغیب طاعت ما شود؛ **انجام:** و بروایت دیگر غلات مصر و حبشه و شام کم بعمل آید و گرانی در بلاد مغرب ...

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ مصحح، جلد: تیماج مشکی، ۷۴گ، ۱۴ سطر، اندازه: ۱۱/۵×۱۷/۵سم [ف: ۲ - ۶۷]

۳۲. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۵۱۶/۱

بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ کاغذ: سفید، جلد: تیماج مشکی، ۵۰ص (۱-۵۰) [سنا: ف: ۲ - ۳۱۱]

۳۳. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۳۳۳۶/۲

آغاز: برابر؛ **انجام:** رسول خدا رو می‌کند با علی که یا علی برو فاطمه را حاضر گردان تا زنان امت شفاعت کند ... ناتمام.

خط: نستعلیق و نسخ تحریری، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: انجام؛ مصحح، محشی؛ کاغذ: فرنگی، ۲۸گ (۵۸پ-۸۵پ)، ۱۹ سطر، اندازه: ۷/۵×۱۴/۵سم [ف: ۳۳ - ۵۷۶]

۳۴. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۲۱۰۰/۲

آغاز: برابر؛ **انجام:** و دیگر فرمود و اذا قلتم فاعدلوا یعنی چون سخن گوئید راست ...

خط: شکسته نستعلیق، کا: محمد علی فرزند آقا صمد (محمد) جامه چی، تا: اوایل قرن ۱۳؛ افتادگی: انجام؛ مصحح؛ کاغذ: فرنگی ضخیم آهار مهره، جلد: تیماج قهوه‌ای، ۱۹گ (۷۸-۹۶)، ۱۳ سطر (۱۰×۱۵)، اندازه: ۱۶×۲۰سم [ف: ۳۰ - ۵۲۷]

۳۵. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۱۶۳۲

آغاز: برابر؛ **انجام:** در حال مستی با مادر جماع، از وی اولاد دختر حاصل شد و چون بزرگ شد ...

خط: نسخ و شکسته نستعلیق خوش، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: انجام؛ کاغذ: فرنگی،آهار مهره، جلد: کاغذی شطرنجی با مقوا، عطف پارچه، ۵۶گ، ۱۴ سطر (۹/۵×۱۶)، اندازه: ۱۴/۵×۲۲سم [ف: ۲۹ - ۳۹۸]

۳۶. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۳۳۵۵/۲-۱۷/۱۳۵

آغاز: فصل دویم دربیان فضیلت علما خدای تعالی می‌فرماید که والذین اوتو العلم درجات یعنی چه خداوند؛ **انجام:** برابر

خط: نسخ و نستعلیق شکسته، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۱۸گ، ۲۱-۲۴ سطر، اندازه: ۱۱×۱۷سم [ف: ۲ - ۱۰۴۸]

۳۷. دامغان؛ صادقیه؛ شماره نسخه:۲۵۱/۳

آغاز: برابر؛ **انجام:** هر که کوه و کمر در خواب ببیند غوغا در آن لشکر پیدا شود .

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ کاغذ: الوان، ۵۷گ، اندازه: ۱۷×۲۰/۵سم [ف: - ۴۹]

۳۸. خوی؛ نمازی؛ شماره نسخه:۷۶۰/۱

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ جلد: تیماج مشکی، ۱۶ سطر، اندازه: ۱۵×۲۰سم [ف: - ۴۰۹]

۳۹. کاشان؛ مدرسه سلطانی؛ شماره نسخه:۲۱۲/۴

آغاز: بسمله و اماچون حضرت رسالت پناه فرمود که من سال عن علم فلم یعلمه الحمدالله بلجام من النار نخواست که در زمره آن طایفه باشد که این حدیث خبر می‌دهد از حال ایشان؛ **انجام:** برابر

کامل و خطبه اول آن نیامده است؛خط:نستعلیق،بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ جلد: تیماج مشکی، ۲۲گ، ۱۹ سطر، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف مخ]

۴۰. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۸۲۰۲/۳

آغاز: هذا تنبیه الغافلین مقدمه در طلب علم باب در بیان فضیلت علم و علما؛ **انجام:** که خلاف این بهتر است و در پیش وی به

خط: مختلف، کا: علی اکبر، تا: قرن ۱۳؛ واقف: بیگم عقیلی، خرداد ۱۳۷۱؛ کاغذ: شکری و فستقی فرنگی، ۲۷گ، اندازه: ۱۰/۵×۱۷سم [ف: ۲۳ - ۳۳]

۴۱. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۹۸۰۸/۲

خط: نستعلیق، کا: میرزا بن مقصود زیتون رودباری، تا: ۷ رجب ۱۲۲۱ق، جلد: تیماج قهوه‌ای، ۳۰گ (۴۳پ-۷۲ر)، ۱۵ سطر، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۲۵ - ۱۳۷]

۴۲. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۱۸۳۳/۳-۱۰/۱۴۳

آغاز: بسمله بدانکه رساله که مسمی به تنبیه الغافلین است شروع کرد ومرتب گردانید بر مقدمه نه باب وخاتمه ... مقدمه درطلب علم ... باب اول دربیان فضل علم وعلما وغیر آن باب دویم دربیان عقاب تارک آن ... مقدمه: بدانکه خدای تعالی؛ **انجام:** برابر

خط: نستعلیق، کا: حسین بن علی گلپایگانی، تا: ۱۲۲۴ق؛ پس از اتمام رساله معمایی فقهی درج شده که پدری از پسرش پرسیده و جواب پسر نیز درج شده با نامهای بهاءالدین محمد که شیخ بهایی است؛ جلد: تیماج مشکی، ۲۰گ، ۲۰ سطر، اندازه: ۱۵/۵×۲۱سم [ف: ۲ - ۱۰۴۸]

۴۳. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۳۳۲۰/۲

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۲۱ ذیحجه ۱۲۲۵ق، جهت فرزندش غلامعلی؛ ۳۸گ (۶۰پ-۹۷ر)، ۱۵ سطر، اندازه: ۱۵×۲۰سم [محدث ارموی مخ: ۱ - ۴۵۱]

۴۴. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۲۳۸۱/۱-۱۳/۶۱

آغاز: برابر؛ **انجام:** گر نباشی دستگیرم یا اله العالمین ×× در میان ظالمان زا رم فتادم چون شود.تمام شد رساله شریفه ... واشرف الاولین والإخرین والائمة المعصومین صلوات الله علیهم اجمعین.

خط: نسخ، کا: عبدالله بن ابراهیم مرندی، تا: ۱۲۲۷ق؛ جلد: تیماج

قهوه‌ای، ۳۲گ، ۱۹ سطر، اندازه: ۱۶×۲۱سم [ف: ۲ - ۱۰۴۸]

۴۵. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۴۷۶/۲ط

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۲۳۱ق، جلد: تیماج قهوه‌ای، ۷۵ص (۱۲۲-۱۹۶)، ۱۷ سطر، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۲۴/۳ - ۱۹]

۴۶. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۸۲۹۳

آغاز و انجام: برابر

کامل؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: سه‌شنبه ۲۰ ذیحجه ۱۲۳۵ق؛ مذیل است به چند بیت از ملامحمد حسین اردوبادی با این مطلع: «گر نباشی دستگیرم یا اله العالمین ×× در میان ظالمان احوال زارم چون شود»؛ واقف: سید علاء حضری، دیماه ۱۳۷۱؛ کاغذ: نخودی، جلد: مقوا رویه گالینگور عطف تیماج قهوه‌ای، ۶۹گ، ۱۲ سطر، اندازه: ۱۰/۵×۱۵سم [ف: ۲۶ - ۱۶۹]

۴۷. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۶۴۵

آغاز: برابر؛ **انجام:** هرکه با دونان نشیند همچو دونان دون شود ×× با خردمندان نشین تا عقل تو افزون شود

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۵ جمادی الثانی۱۲۳۵ق، جا: کربلا، صحن امام حسین؛ مصحح، در متن قلم خوردگی دارد؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۴۲گ، ۱۵ سطر، اندازه: ۱۰×۱۵سم [ف: ۲ - ۲۴۴]

۴۸. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۳۳۳۰

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا: الله قلی بن میرزا محمد اسکوی، تا: ۱۲۴۰ق؛ مذیل است به رساله‌ای در اصول دین، آغاز: «بدانکه ارکان ایمان که آنرا اصول دین خوانند پنج است»، انجام: «پس معاد حق باشد تا حق بمستحق رسد»؛ واقف: عباس فخیمی، ۱۳۶۲؛ کاغذ: نخودی آهاری، ۵۶گ، ۱۶ سطر، اندازه: ۱۴/۶×۲۰/۵سم [ف: ۱۴ - ۱۵۵]

۴۹. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۱۸۳۲۰

بی‌کا، تا: ۱۲۴۰ق؛ انتقالی از کتابخانه پهلوی - مجموعه نوازی؛ ۱۲۵گ، اندازه: ۲۰/۹×۲۹/۳سم [رایانه]

۵۰. قم؛ معصومیه؛ شماره نسخه:۴۱۶/۵

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا: محمد جعفر بن مشهدی ابوالقاسم تبریزی، تا: ۱۲۴۱ق؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۴۳گ (۴۸پ-۹۰ر)، ۱۵-۱۷ سطر (۹/۵×۱۴/۵)، اندازه: ۱۵/۵×۲۱/۵سم [ف: ۲ - ۲۶]

۵۱. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۹۷۳۱

آغاز: بسمله اختصاص از این ضعیف التماس نمود که از برای این بنده مستمند؛ **انجام:** برابر

خط: نستعلیق، کا: نقی بن محمد حسن فهد ریحانی، تا: ۱ رمضان ۱۲۴۲ق، واقف: خان بابا مشار، اردیبهشت ۱۳۴۶؛ کاغذ: آبی، ۷۷گ، ۱۲ سطر، اندازه: ۱۰/۶×۱۷/۸سم [ف: ۱۴ - ۱۵۶]

۵۲. تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه:۵۸۲/۱

آغاز: برابر؛ **انجام:** کسی به فریاد ایشان نرسد، مگر عمل صالح ...

خط: تحریری، کا: نوروز علی بن غلام علی، تا: ۱۰ شعبان ۱۲۴۲ق؛ افتادگی: انجام؛ سربندها فصل است نه باب و ترتیبی جدا، و فهرست آنها در دیباچه آمده است. فصل ۱. فضیلت علم و علما،۲. زکاة، ۳. خمر و قمار، ۴. بهشت و دوزخ، ۵. چیزها که امر کرده، ۶. چیزهایی که نهی کرده، ۷. آداب علم و متعلم، ۸. اکرام ضیف و جار،۹. سربندها شنگرف؛ جلد: مقوایی تیماج مشکی، ۷۹گ (۱پ-۷۹ر)، ۱۲ سطر، اندازه: ۱۶×۲۰/۵سم [ف: ۲ - ۵۶]

۵۳. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۱۶۹۳/۵-۱۰/۳

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، کا: عوض علی روشنابدری طالقانی، تا: سلخ محرم ۱۲۴۳ق؛ جلد: مقوا عطف تیماج قهوه‌ای، ۱۹گ، ۲۰ سطر، اندازه: ۲۱/۵×۳۵سم [ف: ۲ - ۱۰۴۷]

۵۴. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:ض۸۳۸۴

کامل؛ خط: نسخ، کا: طهماس بن عمو رضا، تا: ۱۲۴۴ق؛ واقف: یار محمد خان، مرداد ۱۳۳۲؛ کاغذ: آبی، جلد: مقوا، ۲۸گ، ۱۷ سطر، اندازه: ۱۶/۸×۲۱/۵سم [ف: ۱۴ - ۱۵۸]

۵۵. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۳۹۶۷

آغاز: برابر؛ **انجام:** شاه نجف از میانه برخواست که من از لطف الله

خط: نسخ و نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۲۴۴ق [رایانه]

۵۶. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۶۵۵۰

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۲۴۶ق [د.ث. مجلس]

۵۷. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۵۵۶۸

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، کا: محمد قاسم بن علی اکبر، تا: چهارشنبه ۱۵ صفر ۱۲۴۶ق؛ مصدر و مذیل به سؤال و جواب از سید محمد باقر و سید هادی قزوینی و هزار مساله و غیره؛ کاغذ: فستقی آهار مهره، جلد: مقوا، رویه گالینگور عطف تیماج قهوه‌ای، ۲۷گ، ۱۴ سطر، اندازه: ۱۶×۲۱/۵سم [ف: ۲۶ - ۱۶۸]

۵۸. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۳۴۰۸

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۷ شوال ۱۲۴۷ق؛ اهدایی: حجة الاسلام محمدی گلپایگانی، مهر ۱۳۷۵؛ کاغذ: نخودی آهار مهره، جلد: تیماج مشکی، ۴۸گ، ۱۳ سطر، اندازه: ۱۵×۹/۸سم [ف: ۲۶ - ۱۶۹]

۵۹. اصفهان؛ مدرسه صدر خواجو؛ شماره نسخه:۱۰۱

خط: نسخ، بی‌کا، تا: شنبه ۱۸ ربیع الاول ۱۲۴۷ق؛ مصحح؛ ۶۰گ، ۱۴ سطر، اندازه: ۱۰×۱۴/۵سم [ف: - ۷۷]

۶۰. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۱۵۴۳/۱

بی‌کا، تا: شوال ۱۲۴۷ق؛کاغذ: پسته‌ای، جلد: میشن قرمز، ۱۷ سطر [ف: ۵ - ۲۸۷]

۶۱. قم؛ طبسی؛ شماره نسخه:۳۵۴/۱

آغاز: که من سئل عن علم یعلمه فکتمه الجمه الله تعالی بلجام من النار یعنی کسی که از علم ... این رساله شریفه که موسومست به تنبیه الغافلین شروع کرد و مرتب گردانید بر مقدمه و نه باب و

خاتمه ... مقدمه درطلب علم اول دربیان فضیلت علم؛ **انجام:** برابر
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: چهارشنبه شعبان ۱۲۴۸ق؛ افتادگی: آغاز؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۳۵گ، ۱۵ سطر، اندازه: ۱۴/۵×۲۰/۵سم [ف مخ: ۱ - ۱۴۳]

۶۲. یزد؛ کاظمینی؛ شماره نسخه:۴۱/۱
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۲۵۱ق؛ جلد: تیماج مشکی، ۴۹گ (۲ر-۵۰پ)، اندازه: ۱۱×۱۶سم [ف: ۱ - ۴۹]

۶۳. رشت؛ جمعیت نشر فرهنگ؛ شماره نسخه:۲۹۱ت
خط: نسخ و نستعلیق، بی‌کا، تا: شعبان ۱۲۵۱ق؛ در ص ۱ آمده «بدان که نسخه‌ای از این رساله به خط والد پیله فقیه گیلانی خالکسری در دست دارم که در عبارت اختلافات زیاد دارد این اختلافات معلوم نشد از کجا است»؛ ۵۳ص، ۱۲ و ۱۳ سطر، قطع: ربعی [رشت و همدان: ف: - ۱۱۰۴]

۶۴. ساری؛ طاهری شهاب؛ شماره نسخه:۲۲۳/۱
خط: نسخ، کا: عبدالله بن آقا رضای مرندی، تا: یک‌شنبه ۱ صفر ۱۲۵۳ق؛ ۲۴ص، ۲۴ سطر (۱۶×۲۰) [نشریه: ۶ - ۶۳۰]

۶۵. خوی؛ نمازی؛ شماره نسخه:۷۶۱/۲
خط:ثلث،کا:ملامحمدتقی بن کربلای اسماعیل،تا:شعبان ۱۲۵۶ق؛ جلد: تیماج مشکی، ۱۵ سطر، اندازه: ۲۰×۱۵سم [ف: - ۴۱۰]

۶۶. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۳۱۵۴/۱-۱۶/۱۶۴
آغاز: یک عالم بزرگتر است پیش خدای تعالی از ده هزار شهید از آنکه اقتداء علما به انبیاء است و اقتداء شهداء به علما؛ **انجام:** هرکه با اهل دنیا نشیند دنیا بر دل وی شیرین گردد وزود در فساد افتد که طبع آدم چنین است ونیز اگر دوستور را بر یک آخُر بندی اگر هم رنگ نشوند هم خو شوند.تمت
خط: نسخ و نستعلیق، کا: اسماعیل بن شیخ قاسم، تا: ۲۰ رمضان ۱۲۵۸ق؛ افتادگی: آغاز؛ جلد: مقوا عطف پارچه، ۳۶گ، ۱۳-۱۵ سطر، اندازه: ۱۱×۱۶سم [ف: ۲ - ۱۰۴۹]

۶۷. مشهد؛ شیخ علی حیدر؛ شماره نسخه:۱۳۲۳/۳
خط: نستعلیق، کا: محمد بن مهدی موسوی خویی، تا: دوشنبه ۱۳ رجب ۱۲۵۸ق؛ جلد: تیماج مشکی، ۳۴گ (۷۲پ-۱۰۵پ)، اندازه: ۱۵/۵×۲۰/۵سم [مؤید: ۳ - ۲۶۹]

۶۸. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۳۹۷۰/۲
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: محرم ۱۲۵۸ق؛ در این نسخه مترجم بهاءالدین بن ابراهیم تربتی خوانده شده؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج قهوه‌ای، ۵۷ص (۱۳۷-۱۹۳)، ۱۴ سطر (۹×۱۵)، اندازه: ۱۴×۲۲سم [ف: ۱۲ - ۲۹۶۷]

۶۹. مشهد؛ شیخ علی حیدر؛ شماره نسخه:۱۱۵۹/۱
آغاز و انجام: برابر
خط: نستعلیق، کا: حاجی ابراهیم بن محمد، تا: جمادی الاول ۱۲۶۰ق؛ جلد: تیماج مشکی، ۱۶سطر، اندازه: ۱۴/۵×۲۰/۵سم [مؤید: ۳ - ۱۳۶]

۷۰. خوی؛ نمازی؛ شماره نسخه:۴۵۷/۲
خط: نستعلیق، کا: محمد حسن، تا: ۲۰ رجب ۱۲۶۰ق، جلد: تیماج مشکی، ۱۵ سطر، اندازه: ۱۶×۲۰سم [ف: - ۲۲۹]

۷۱. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۲۹۸۱/۱
آغاز: برابر؛ **انجام:** انتقام من بکش از ظالمان بیحیا ×× پیش از آنکه کار من از دست من بیرون شود
خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۲۶۰ق؛ مصحح؛ بخشی از دوازده امام شیخ بهاء الدین (شاید شیخ بهائی) و نیز ابیاتی در مدح حضرت امام علی آمده؛ کاغذ: فرنگی، ۲۸گ (۲پ-۲۹ر)، ۱۹ سطر (۷/۵×۱۶)، اندازه: ۱۵/۵×۲۱سم [ف: ۳۲ - ۹۲۲]

۷۲. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۷۷۵۰/۱-۵۲/۹۰
آغاز: برابر
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۲۶۱ق؛ ۵۵ص، ۱۶ سطر، اندازه: ۱۶×۲۱سم [ف: ۲ - ۱۰۴۸]

۷۳. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۲۰۵۶/۶
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، کا: عزیز الله بن میرزا اسماعیل خرقانی، تا: ۱۵ شعبان ۱۲۶۳ق؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۲۳گ (۱۹۴پ-۲۱۶پ)، ۲۱ سطر، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۶ - ۶۶]

۷۴. خوی؛ نمازی؛ شماره نسخه:۴۵۴/۱
خط: نستعلیق، کا: علی اصغر بن محمد، تا: ۱۲۶۳ق؛ جلد: مقوایی، ۱۲ سطر، اندازه: ۱۶×۲۱سم [ف: - ۲۲۸]

۷۵. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۷۳۵۸/۱
خط: نستعلیق، کا: ملاملك بن رسول سیاهدهی، تا: ۱۲۶۴ق، برای ملایعقوب؛ جلد: تیماج مشکی، ۲۹گ (۱پ-۲۹پ)، اندازه: ۱۷×۲۲سم [ف: ۱۹ - ۱۵۸]

۷۶. اصفهان؛ مدرسه صدر خواجو؛ شماره نسخه:۹۹/۳
خط: نسخ، کا: رمضان علی بن مشهدی تقی سدهی لنجانی، تا: ۱۲۶۶ق؛ جلد: تیماج مشکی، ۳۱گ (۱۸ر-۴۸پ)، اندازه: ۱۱×۱۵سم [ف: - ۷۵]

۷۷. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۸۹۲۴/۳
خط: نستعلیق، کا: احمد بن فتاح ایروانی قزوینی، تا: ۱۲۶۷ق، به‌دستور ولی اسدالله خان بن نجفقلی خان ایروانی؛ افتادگی: آغاز؛ جلد: تیماج مشکی، ۱۹گ (۴۶پ-۶۴پ)، ۲۱ سطر، اندازه: ۲۱×۳۵سم [ف: ۲۳ - ۱۰۰]

۷۸. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۵۴۰۵/۳
خط: نستعلیق، کا: ملا محمد مکبر مجتهد العصر سید محمد تقی، تا: ۱۱ محرم ۱۲۶۸ق؛ جلد: مقوایی عطف تیماج قهوه‌ای، ۲۴گ (۸۸ر-۱۱۱پ)، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۱۴ - ۱۹۵]

۷۹. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۵۹۰۰/۱
آغاز: حجت قاطع باشد هر چند که این بنده گنه کار خود ... این رساله شریفه را که موسوم است به تنبه الغافلین شروع کرد و ترتیب داد بر یک مقدمه و نه باب و خاتمه؛ **انجام:** برابر

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: شنبه ۳ جمادی الاول ۱۲۶۹ق؛ افتادگی: آغاز (یک صفحه)؛ مهر: «ابراهیم الحسینی» (بیضی)، «عبده جلال الدین محمد الحسینی»؛ جلد: تیماج زرد، ۳۰گ (۱ر-۳۰ر)، ۱۵ سطر، اندازه: ۱۸×۲۲سم [ف: ۴۴ - ۱۲۱]

۸۰. یزد؛ کاظمینی؛ شماره نسخه:۳۰۷/۳

خط: نستعلیق نازیبا، کا: ملا دادرش بن ملا محمد، تا: جمعه جمادی الثانی ۱۲۷۱ق،جا:مدرسه طالبیه؛افتادگی:آغاز؛ جلد: تیماج مشکی، ۴۷گ (۳۲ر-۷۸ر)، اندازه: ۱۶/۵×۲۱سم [ف: ۲ - ۲۸]

۸۱. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۸۸۲۶-۵۹/۴۶

آغاز: برابر

خط: نسخ، کا: علی اصغر، تا: ۱۲۷۴ق؛ ۴۱گ، ۱۶ سطر، اندازه: ۱۳×۲۰سم [ف: ۲ - ۱۰۴۸]

۸۲. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۹۸۸۱

خط: نسخ، کا: محمد باقر بن محمد حسن کندی، تا: ۳ صفر ۱۲۷۶ق، جا: شادیاب، برای آقا سید حسن؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج مشکی، ۷۰گ، ۱۳ سطر (۶/۵×۱۲/۵)، اندازه: ۱۰/۵×۱۷سم [ف: ۱۷ - ۵۰۰]

۸۳. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:ض۱۱۲۹۷

آغاز: برابر؛ **انجام:** ابراهیم ملا ابن مرحوم رجبعلی کنف کورابی من شهور ۱۲۸۲ تمام شد.

خط: نستعلیق، کا: ابراهیم، تا: ۱۲۸۲ق [الفبائی: ۱۴۸]

۸۴. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۶۳۱/۲

خط: شکسته نستعلیق، کا: اسماعیل منشی، تا: جمادی الاول ۱۲۹۴ق؛ کاغذ: ترمه، جلد: میشن لاجوردی، ۱۴ سطر [ف: ۵-۱۱۷]

۸۵. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۲۱۴۶/۳

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ خوش و شکسته نستعلیق، کا: فرج الله فرزند ملا عبدالله، تا: دوشنبه ۲۱ ربیع الاول ۱۲۹۸ق؛کاغذ: فرنگی، ۳۶گ (۱۰۲-۱۳۷)، ۱۶ سطر، اندازه: ۸×۱۴/۵سم [ف: ۳۰ - ۶۲۶]

۸۶. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۱۷۸۸/۱-۱۰/۹۸

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا: محمد حسین بن ملا مصطفی قزوینی، تا: ۱۳۱۳ق؛ جلد: تیماج مشکی، ۳۳گ، ۱۷-۲۱ سطر، اندازه: ۱۷/۵×۲۱/۵سم [ف: ۲ - ۱۰۴۷]

۸۷. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۶۷۵۲

آغاز و انجام: برابر

کامل؛ خط: نسخ، کا: فضل الله بن محمد باقر سرچاهی، تا: جمعه غره ربیع الاول ۱۳۱۸ق؛ کاغذ: نخودی آهار مهره، جلد: تیماج قهوه‌ای، ۳۷گ، ۲۰ سطر، اندازه: ۱۱×۱۷/۷سم [ف: ۲۶ - ۱۶۸]

۸۸. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۹۴۰۷

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، کا: فتح الله، تا: ۱۳۲۳ق؛ ضمیمه نسخه ش ۱۶۱۰۰ [رایانه]

۸۹. قم؛ مرکز مطالعات؛ شماره نسخه:۱۰۲۶/۲

آغاز: برابر؛ **انجام:** الغیبة اشد من الزنا یعنی غیبت از زنا بدتر است.

خط:نستعلیق،کا:علی محمد بن محمد رحیم، تا: سه‌شنبه ۴ رمضان؛ ۱۴۲گ (۳۸ر-۱۷۹ر)، ۱۶ سطر، اندازه: ۱۷×۲۱سم [ف: ۲ - ۲۸۰]

۹۰. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۸۹۳۴/۲-۵۹/۱۵۴

آغاز: بسمله، اما چنین گوید محمد ابن فعاله و مؤلف این رساله ... بهاء الدین محمد بن ابراهیم التبریزی که برادران از برادر دینی از اول تا «دربیان معاصی اندام ...»؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: انجام؛ ۶۰گ (۲۸-۸۷)، ۱۲-۱۵ سطر، اندازه: ۱۱×۱۷سم [ف: ۲ - ۱۰۴۸]

۹۱. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۳۲۰۶

آغاز: برابر؛ **انجام:** آب را بر گوسفندان بپاشند که

خط: نسخ، بی‌کا، بی تا [الفبائی: ۱۴۸]

۹۲. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۹۲۴۳

آغاز: برابر؛ **انجام:** پنجم آنکه دعای او هرگز در محل قبول نیفتد ششم آنکه او را وردها ...

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: انجام، افتادگی اوراق؛ [رایانه]

۹۳. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۲۲۴۳/۱

آغاز: باب پنجم در بیان نرد و شطرنج رسول صلی الله علیه می‌فرماید که من لعب بالنرد و الشطرنج ... غمس یده فی دم الخنزیر؛ **انجام:** برابر

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: آغاز؛ جلد: مقوا، ۱۴ص (۲-۱۵)، ۱۸سطر، اندازه: ۱۰/۵×۱۹سم [ف: ۳۵ - ۲۳۷]

۹۴. قم؛ فیضیه؛ شماره نسخه:۲۰۴۴

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ ۳۸گ، ۱۵سطر، اندازه: ۱۱×۱۷سم [ف: ۲ - ۳۹]

۹۵. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۷۵۴۰

بی‌کا، بی‌تا [د.ث. مجلس]

۹۶. تهران؛ انجمن اسلامی؛ شماره نسخه:۵

بی‌کا، بی‌تا [نشریه: ۱۱ - ۱۰۲۴]

۹۷. قم؛ مرکز مطالعات؛ شماره نسخه:۹۰۴/۳

آغاز: برابر **انجام:** دیگر رسول ص فرمود که کذب المنجمون برب الکعبة یعنی سوگند یاد می‌کنم به پروردگار کعبه.

بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: گالینگور قهوه‌ای، ۱۳گ (۱۰۱ر-۱۱۳پ)، اندازه: ۱۱×۱۷سم [ف: ۲ - ۱۶۷]

۹۸. مشهد؛ مدیر شانه چی؛ شماره نسخه:۴

خط: نسخ خوانا، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: انجام؛ قطع: ربعی [نشریه: ۵ - ۵۸۴]

۹۹. قم؛ حجتیه؛ شماره نسخه:۴۸۴/۳

خط: نسخ و نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ راسته و چلیپا؛ قطع: خشتی [ف: - ۱۱۰]

۱۰۰. قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه:۱۵۵۷/۴

آغاز: برابر؛ **انجام:** پس واجب ولازم بود طلب کردن تا ... دنیا و آخرة بهره‌ای حاصل کند و از بدی دنیا و آخرت خلاص یابد و دیگر فرمود که معنی حدیث.
خط: نسخ و نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: انجام؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۳گ، اندازه: ۹×۱۹سم [ف مخ: ۱ - ۵۰۰]

● **تنبیه الغافلین** / عرفان و تصوف، شعر / فارسی

tanbīh-ul ġāfilīn

جمالی اردستانی، جمال الدین محمد، ۸۱۴ - ۸۸۳ ؟ قمری

jamālī ardestānī, jamāl-od-dīn mohammad (1412 - 1479)

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۹۳۲۶/۶

خط: نستعلیق، کا: محمد کریم بن محمد زمان، تا: قرن ۱۳؛ جلد: تیماج سبز [ف: ۳۰ - ۷۴]

● **تنبیه الغافلین** / اخلاق / فارسی

tanbīh-ul ġāfilīn

هزار جریبی، محمد کاظم بن محمد شفیع، - ۱۲۳۴ ؟ قمری

hezār-jarībī, mohammad kāzem ebn-e mohammad šafī‘ (- 1819)

در چند «باب» در موعظه مذهبی به فارسی.
[دنا ۳/۳۵۳]

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۶۳۵۸/۴

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج قهوه‌ای، ۱۳گ (۵۱ر-۶۳ر)، ۲۰ سطر (۱۱×۱۸)، اندازه: ۱۹×۲۵سم [ف: ۱۶ - ۲۴۹]

● **تنبیه الغافلین** / حدیث / فارسی

tanbīh-ul ġāfilīn

بهبهانی، احمد بن محمد علی، ۱۱۹۱ - ۱۲۳۵ ؟ قمری

behbahānī, ahmad ebn-e mohammad ‘alī (1777 - 1820)

مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۱۹۲۶

آغاز: بسمله، احمد من کتب البلاء علی الاتقیاء. و اشکر من المتحن به قلوب الاولیاء؛ **انجام:** و اختلال الاحوال و الحمدلله و الصلوة عل یمحمد و آله اجمعین
خط: نستعلیق، کا: کشمیری محمد علی بن محمد صادق، تا: ۱۲۶۸ق [رایانه]

● **تنبیه الغافلین** / شعر / فارسی

tanbīh-ul ġāfilīn

استرآبادی، محمد جعفر بن سیف الدین، ۱۱۹۸ - ۱۲۶۳ قمری

estarābādī, mohammad ja‘far ebn-e sayf-od-dīn (1784 - 1847)

مثنوی است در هفتاد و یک بیت در پند و اندرز.
[دنا ۳/۳۵۳؛ فهرستواره ۱۰/۶۴۴]

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۳۸۵۱/۴

آغاز: حمد بیرون از حساب و از شمار ×× از برای فاعل لیل و نهار؛ **انجام:** صاف شو از زنگ خود بینی همی ×× تا خدا بینی شود روزی دمی
خط: نسخ، کاتب = مؤلف، بی‌تا؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۲گ (۴۵ر-۴۶ر)، اندازه: ۱۱×۱۸سم [ف: ۱۰ - ۲۳۸]

● **تنبیه الغافلین** / اخلاق / فارسی

tanbīh-ul ġāfilīn

احمد، ق۱۳ قمری

ahmad (- 19c)

مؤلف در مقدمه می‌گوید: «پس این تذکریست جلیل غافلان آخرت و مؤثران دنیا را که حب دنیا بر دلهای ایشان مستولی گشته، آخرت را فراموش ساخته آثار آن بر ایشان پدیدار نموده، احکام شرعیه را برای منافع دنیویه می‌گذارند ...».

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۶۱۷۸/۱

آغاز: بسمله، حمد بیحد مر منعمی را جلت نعماؤه که انعام عام او ... اما بعد پس این تذکیریست جلیل غافلان آخرت؛ **انجام:** خود را آماده جهنم سازد آن ارحم الراحمین همه مومنین را از نامرضیات محفوظ داشته بمرضیان خود مصروف دارد آمین.
خط: نستعلیق هندی، کا: عبدالقادر، تا: ۱۴ محرم ۱۲۵۱ق، جا: حیدرآباد مطابق چهانپه کلکته؛ با نشان بلاغ، مجدول؛ جلد: تیماج زرشکی معرق، ۴۹ص، ۱۱ سطر، اندازه: ۱۴×۲۱سم [ف: ۴۵ - ۵۹]

● **تنبیه الغافلین** / مراثی، شعر / فارسی

tanbīh-ul ġāfilīn

رضا، ق۱۳ قمری

rezā (- 19c)

مثنوی است نزدیک هزار و چهارصد بیت در نکوهش دنیا و تشویق به روی گردانی از آن و توجه به اعمال نیکو، و در نیمه دوم آن واقعه طف و شهادت و مصائب حضرت امام حسین علیه السلام به نظم کشیده شده است.
[دنا ۳/۳۵۳؛ فهرستواره ۱۰/۶۴۴]

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۷۰۹۷

آغاز: بعد حمد کردگار لایزال ×× خالق اکبر خدای ذو الجلال / گوش کن ای شیعه نیک اعتقاد ×× نیک بخت و نیک نام و نیک زاد؛ **انجام:** فارغم ساز از همه رنج و محن ×× ای طبیب جمله علتهای من

خط: نستعلیق، کاتب = مؤلف، بی‌تا؛ جلد: تیماج مشکی، ۵۶گ، مختلف السطر، اندازه: ۱۱×۱۷سم [ف: ۱۸ – ۲۵۱]

● **تنبیه الغافلین** / کلام و اعتقادات / فارسی

tanbīh-ul ġāfilīn

یزدی، حسین بن حسن، ق۱۳ قمری

yazdī , hoseyn-e bn-e hasan (- 19c)

تاریخ تألیف: ۱۲۳۵ق؛ محل تألیف: کرمان

مؤلف که درسال ۱۲۳۵ ق به شهر کرمان رفته بود در مدرسه‌ای که شاهزاده محمد ابراهیم خان احداث کرده بود اقامت نمود و به خواهش مؤمنین رساله‌ای در شش «فصل» و یک «خاتمه» در اصول دین نگاشت: ۱. اثبات صانع؛ ۲. توحید؛ ۳. صفات ثبوتیه و سلبیه؛ ۴. نبوت و امامت؛ ۵. عدل خدا؛ ۶. معاد؛ خاتمه در بهشت و جهنم و میزان و صراط و حوض کوثر.

[دنا ۳۵۳/۳؛ فهرستواره منزوی ۲۳۱/۹]

قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه:۲۳۸۹/۲

آغاز: الحمدلله الذی جعل المعرفة وسیلة للعباد و جعل العبادة لنیل السعادة ... اما بعد این تراب نعال محصلین ... بر الواح ارواح صافیه برادران ایمانی واخلاء روحانی می‌نگارد که چون بدلایل عقلیه و نقلیه؛ **انجام:** « ... پس لعن نمائید اول و ثانی و ثالث و رابع را که ثواب بسیار دارد الالعنة الله علی الظالمین الذین یصدون عن سبیل الله ویبغونها عوجاً و هم بالاخرة هم کافرون فانالله وانا الیه راجعون وانا الیه منقلبون.

خط: نسخ، کاتب = مؤلف، تا: ۷ ذیقعده ۱۲۳۵ق؛ ۳۸گ، ۱۷ سطر، اندازه: ۱۳×۱۹سم [ف مخ: ۱ – ۵۰۱]

● **تنبیه الغافلین** / اخلاق / فارسی

tanbīh-ul ġāfilīn

کاتب، محمد تقی بن ملا جمال

kāteb ،mohammad taqī ben mollā jamāl

به نظم و نثر

تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۶۱۸۶/۱۹

آغاز: اختلاط ساخته داد از شما ... ×× صحبت ناجنس فریاد از شما ... ای عزیز با توان تا توانی در رمضان با سالکان ناتوانی شبی بروز و روزی بشب آر

خط: شکسته نستعلیق، کا: محمد تقی بن ملاجلال، تا: قرن ۱۳؛ کاغذ: فستقی، جلد: میشن مشکی، قطع: بیاض رقعی [ف: ۹ – ۲۲۱]

● **تنبیه الغافلین** / کلام و اعتقادات / فارسی

tanbīh-ul ġāfilīn

کاشانی، ابوالقاسم بن محمدرضا، – ۱۳۵۵ قمری

kāšānī, ab-ol-qāsem ebn-e mohammad-rezā (- 1936)

رساله‌ای در اصول دین و اصول ایمان بر پایه اعتقادات شیعه امامیه، که به ترتیب مجالس برای واعظان و اهل منبر که به ارشاد اشتغال دارند، نوشته و در آغاز هر مجلس خطبه‌ای عربی و آیه‌ای عنوان می‌شود و درباره بخشی از مسائل اعتقادی بحث می‌کند با ذکر داستان‌هایی تاریخی مناسب موضوعات.

[دنا ۳۵۳/۳]

قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۱۸۶۸

آغاز: الحمدلله الذی دل علی ذاته و تنزه عن مشابهة مخلوقاته ... اما بعد چنین گوید بنده جانی فانی

خط: نسخ، کاتب = مؤلف، بی‌تا؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۳۱۹گ، مختلف السطر، اندازه: ۱۸×۲۲/۵سم [ف: ۵ – ۲۹۳]

● **تنبیه الغافلین** / متفرقه / فارسی

tanbīh-ul ġāfilīn

مشک آبادی، محمد حسن بن ابراهیم، ۱۲۷۳ – ۱۳۶۳ قمری

mošk-ābādī, mohammad hasan ebn-e ebrāhīm (1857 - 1944)

تاریخ تألیف: ۴ جمادی الاول ۱۳۵۰ق

کتابی در اهمیت منبر و شرایطی که باید واعظان واجد آنها باشند تا بتوانند رسالت دینی خود را بطور صحیح انجام دهند، مختصر با استفاده از آیات و احادیث اهل بیت علیهم السلام؛ دارای یک «مقدمه» و چهار «باب»: مقدمه: در اینکه مجالس وعظ حکم مساجد را دارد؛ باب ۱. منبر و احترام آن؛ ۲. واردین بر منبر و شرایط آنها؛ ۳. شرایط گفتار و قول آنها؛ ۴. شرایط مستمعین اهل مجلس. محتملاً دارای دو تحریر متفاوت است.

[دنا ۳۵۳/۳؛ فهرستواره منزوی ۴۰۳/۶]

۱. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۴۶۷۴/۲

آغاز: بسمله، الحمد لله الذی جعلنا من المتمسکین بحبل الله المتین ... اما بعد، مخفی مباد بر اخوان دینیه و متوحدین به توحید الهیه و متدینین به شرایع مصطفویه و معتقدین؛ **انجام:** لکن مع ذلک علیک بالانصاف بالنظر علی الادلة و ما یرد علیها و ان کنت خاطئا ساهیا، اسئل منک العفو من الله تعالی و عن الائمة المغفرة و الرحمة.

خط: نستعلیق، کاتب = مؤلف، تا: حدود قرن ۱۴؛ با قلم

خوردگی؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج قهوه‌ای، ۲۲گ (۷۱ر–۹۲پ)، ۲۱ سطر (۹×۱۵/۵)، اندازه: ۱۷/۵×۲۲سم [ف: ۳۷ - ۱۶۱]

۲. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۰۴۵۸/۱

آغاز: الحمدلله الواحد الأحد لا امدله و لا عدد الحی القیوم السرمد ... اما بعد بر اخوان دینیه و معتقدین به احکام نبویه؛ **انجام:** اللهم اجعلنا من الموالین و المحبین لآل الله الطاهره صلوات الله علیهم اجمعین

خط: نستعلیق، کاتب = مؤلف، بی‌تا؛ جلد: مقوایی عطف تیماج قهوه‌ای، ۱۰گ (۱ر–۱۰پ)، اندازه: ۱۸×۲۳سم [ف: ۲۶ - ۳۷۶]

● **تنبیه الغافلین** / مواعظ / فارسی

tanbīh-ul ġāfilīn

محمود آبادی یزدی، علی، ق۱۴ قمری

mahmūd-ābādī yazdī, ‘alī (- 20c)

یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه:۴۰۶۱

بی‌کا، بی‌تا [نشریه: ۱۳ - ۳۶۰]

● **تنبیه الغافلین** / اخلاق / فارسی

tanbīh-ul ġāfilīn

حسینی، محمد بن احمد

hoseynī, mohammad ebn-e ahmad

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۷۶۵۵ ض

بی‌کا، بی‌تا [د.ث. مجلس]

● **تنبیه الغافلین** / اخلاق / عربی

tanbīh-ul ġāfilīn

نامعلوم و محتملاً غیر همانند:

۱. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۱۷۱۴۰

بی‌کا، تا: ۱۲۶۰ق؛ خریداری از امرالله صفری؛ اندازه: ۱۱/۵×۱۸/۲سم [رایانه]

۲. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۱۷۰۶۲

بی‌کا، بی‌تا؛ خریداری از مصطفی حسینی؛ اندازه: ۱۲×۱۸/۳سم [رایانه]

۳. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۰۸۱۰

بی‌کا، بی‌تا؛ خریداری از غلامرضا محمدی [رایانه]

● **تنبیه الغافلین = سراج الابرار و منهاج الانوار** / اخلاق / فارسی

tanbīh-ol qāfelīn = serāj-ol abrār va menhāj-ol anvār

رساله‌ای در طرح برخی مباحث اخلاقی، حدیثی، موعظه و اندرز که در شانزده «باب» تنظیم شده است: ۱. دوستی دنیا و ترک کردن آن؛ ۲. خوف و فزع قیامت و اهل آن؛ ۳. صفات دوزخ و اهل آن؛ ۴. بهشت و اهل آن؛ ۵. حق پدر و مادر؛ ۶. ربا دادن و خوردن؛ ۷. زکات و فضیلت صدقه دادن؛ ۸. حق زن و مرد بر یکدیگر؛ ۹. حق دروغ گفتن؛ ۱۰. غیبت و سخن چینی؛ ۱۱. منع کردن از ریا و حسد و بخل؛ ۱۲. کبر و کینه؛ ۱۳. خشم فرو بردن؛ ۱۴. مواعظ و نصیحت؛ ۱۵. قصه ابوشبهه. ۱۶. موعظت از گفتار شیخ فرید الدین عطار.

[دنا ۳/۳۵۳]

قزوین؛ امام صادق؛ شماره نسخه:۲۴۱

آغاز: الحمدلله ... بدانکه این مختصری است در بیان تذکر و وعظ و حکایت از احادیث صحیفه گزیده حضرت محمد مصطفی و از شیعیان و از سخنان علما و فضائل فضلا و مشایخ؛ **انجام:** جمع کردن مال از حرام وحلال مشغولند واز راه آخرت غافل، الهی به حرمت محمد مصطفی که جمیع شیعیان راهدایت داد.

خط: نستعلیق، کا: محمد حسن بن صفر علی نوروز آبادی، تا: ۱۲۶۲ق؛ واقف: بانو آسیه بنت قاسم آدم با تولیت عالیجناب آخوند ملا حسن نوروز آبادی ، ربیع الاول ۱۲۶۳ق؛ جلد: تیماج، ۱۰۲گ، ۱۵ سطر [ف: ۱ - ۶۷]

● **تنبیه الغافلین** / اخلاق / فارسی

tanbīh-ul ġāfilīn

غیر همانند:

۱. قم؛ فیضیه؛ شماره نسخه:۲۰۰/۱

خط:نستعلیق،کا: مصطفی علم شاهی، تا: سه‌شنبه ۱۵ جمادی الثانی ۱۱۰۳ق؛ افتادگی: وسط؛ ۲۴ سطر، اندازه: ۱۹×۲۸سم [ف: ۳ - ۷]

۲. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۳۹۸۲-۲۰/۱۰۲

آغاز: الحمدلله رب العالمین و الصلاة السلام علی خیر خلقه محمد وآله اجمعین اما بعد بدانکه این کتابی است مشتمل بر پند و نصیحت و تنبیه غافلان را؛ **انجام:** اما امید به کرمهای واسعه آن حضرت چنان است که مطلب اصلی نیز به ظهور آید بحرمته وحرمة آبائه و اجداده علیهم السلام آمین یا رب العالمین.

خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۲۴۰ق، جلد: تیماج مشکی، ۲۳۸گ، ۱۴ سطر، اندازه: ۱۴×۲۰سم [ف: ۲ - ۱۰۵۰]

۳. مراغه؛ عمومی؛ شماره نسخه:۳۲/۲

آغاز: این کتابی است مشهور به تنبیه الغافلین تا غافلان از خواب غفلت بیدار شوند و از سیاست حق سبحانه بترسند؛ **انجام:** هر که با زاهدان و عابدان نشیند، دنیا بر دلشان سرد شود و در طاعت حریض شوند و هر که با اهل دنیا نشیند دنیا بر دلشان ... گردد کامل است. مجموعه‌ای از پندها و اندرزهای اخلاقی که بدون ترتیب خاصی جمع‌آوری شده و بدین نام موسوم شده، با

کتاب‌هایی که «تنبیه الغافلین» نام دارند تطبیق شد، با هیچکدام تطابق نداشت؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۴ رمضان ۱۲۴۶ق، جلد: سوخت سیاه، ۹۸گ، ۱۴ سطر، اندازه: ۱۵×۲۰سم [ف: - ۲۱۴]

۴. قم؛ معصومیه؛ شماره نسخه:۳۰/۵

آغاز: بسمله، لقمان حکیم پسر خود را وصیت کرده است به این کلمات که هر که این کلمات را یاد گیرد، و بدان کار کند، خردمند و زیرک گردد؛ **انجام:** و سخت تر باشد عذاب ایشان در روز قیامت از عذاب دیگران، و زیاده گردد عذاب ایشان بر بالای عذاب.

متخصریست در پند و اندرز از زبان لقمان به فرزندش، و از قول خدای عز و جل به بندگان، تحت عناوین «خدای عز و جل می‌فرماید: ای فرزند آدم»، که ظاهراً احادیث قدسی باشد. برخی از رؤوس مطالب به قرار ذیل است: خدای عز و جل می‌فرماید که: ای فرزند آدم ! عجب دارم از کسی که عالم به زبانست و جاهل به دل؛ خدای عز و جل می‌فرماید که: نیست خدائی به غیر از من، و یگانه و بی شریکم، و گواهی می‌دهد نفس من بر من؛ خدای عز و جل می‌فرماید که: ای فرزند آدم ! هر کس قانع باشد بآنچه از من به آن رسد مستغنی خواهد بود؛ خدای عزو جل می‌فرماید که: ای فرزند آدم ! مباش از آن جماعتی که توبه را به عقب می‌اندازند. عنوان «تنبیه الغافلین» بر فراز صفحه آغازین آمده است؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: با تاریخ ۱۲۵۶ق، جلد: تیماج مشکی، ۲۳گ (۹۰پ-۱۱۲ر)، اندازه: ۱۰/۵×۱۵/۵سم [ف: ۱- ۴۹]

۵. قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه:۲۱۸۷

آغاز: الحمدلله رب العالمین ... اما بعد از حضرت سید الثقلین و طاوس حرمین و آفتاب رسالت و ماهتاب هدایت و معدن طریقت و مرکز جلالت آن سید یکه شمه از نعت اوست؛ **انجام:** صدقه کنید و فکر زاد قیامت نمائید که درویشی قیامت سخت مشکل است و بصدقه و دعا یاد مردگان خود کنید که ایشان از عمل بازماندگانند و اکنون محتاج شما گشته تمت

مجموعه مواعظ، پند و اندرزهای اخلاقی درباره عاقبت دنیا و چگونگی آخرت که با استفاده از آیات و روایات نوشته شده است؛ خط: نستعلیق، کا: مدد بن یعقوب بن سلیمان، تا: ۲۲ ربیع الاول ۱۲۶۳ق؛ جلد: تیماج سیاه، ۷۶گ، ۱۲ سطر، اندازه: ۱۶×۲۱سم [ف مخ: ۱ - ۵۰۱]

۶. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۰۶۸۹

آغاز: الحمد لله رب العالمین ... بدانکه کتابهائی جمع کرده‌ایم از علم تذکر ربانی ابتدا از کلام الهی و اخبار شریعت محمد المصطفی؛ **انجام:** و بعدد هر رکعتی ثواب پیغمبر بدهد و بعدد آیتی ثواب حج و عمره بنویسند

کتابی است در آداب و سنن اسلامی و دستورات عرفانی و اخلاقی گرفته شده از اخبار و احادیث مروی به طریق اهل سنت و گفتار اولیا و صوفیان و حکایات مشایخ آنان؛ خط: نستعلیق، کا: یار محمد بن علی مردانی از طایفه نوردوقلو، تا: دوشنبه ۱۵ شعبان ۱۲۶۴ق؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۱۱۶گ، ۱۵ سطر، اندازه: ۱۸×۲۲سم [ف: ۲۷ - ۱۳۷]

۷. یزد؛ کاظمینی؛ شماره نسخه:۹۸

آغاز: حمد و ستایش مرخداوندی را که متفرد است به صفت قدم و کمال و نیکوست به صفت جلال و جمال و پاکیزه است از مناسبت اشباه و امثال؛ **انجام:** و دیگر اینها تکالفی اند قلبیه یقینیه و واجباتی اند عینیه پس کفایت نمی کند لفظ و فهم معنی و اعتقاد است به علم نه به شک و مظنه و تقلید

رساله نسبتاً مفصلی است در اصول دین از توحید تا معاد و در آغاز روایاتی در فضل علم آورده و مطالب را در فصولی بیان کرده است؛خط:نستعلیق،کا:محمدصالح بن محمدعلی،تا:۱۲۷۱ق؛ ۱۴۵گ، راسته و چلیپا سطر، اندازه: ۱۰/۵×۱۵سم [ف: ۱ - ۹۷]

۸. قم؛ دارالحدیث؛ شماره نسخه:۳۰/۲

آغاز: هذا کتاب تنبیه الغافلین، بسمله. باید که ابتدای هر کاری بسم الله گفت و خداوند را یاد کرد که بسم الله نوزده حرف است و جهنم هم نوزده زبانه دارد بعد از آن که بسم الله گفتی نوزده زبانه جهنم به سوی تو بسته می‌شود؛ **انجام:** و ستایش ترا سزاست که از جهت نور ولایت مطلقه ما را نجات دادی از مذاهب فاسده و طرق باطله یهدی الله لنوره من یشاء ... إنه لحسرة علی الکافرین إنه لتذکرة للمتقین إنه لحق الیقین فسبح باسم ربک العظیم عم یتسائلون عن النبأ العظیم تم.

رساله مفصلی است در اعتقادات و اخلاق و آداب، که در آن مؤلف، آیات را در هر موضوع ذکر و به ترجمه و تفسیر کوتاه آن اکتفا نموده است. این رساله فاقد ابواب و فصول است؛ خط: تحریری، بی‌کا، تا: ربیع الاول ۱۲۸۱ق؛ ۱۱۳گ (۹ر-۱۲۱ر)، ۲۱سطر، اندازه: ۱۷×۲۲سم [ف: - ۴۳]

۹. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۲۷۷۶

آغاز: بسمله و به نستعین، عارفی گفت بمن دوش بآواز ملیح ×× غافلان را خبری نیست ز افعال قبیح؛ **انجام:** چه آشنایی داشت یک سربندی سر محله الو انجیر او میکرد تا واضح باشد و السلام.

رساله کوتاه و طنزگونه‌ای است از شخصی ناشناس در مورد خصوصیات روحی و جسمی افراد مختلف و علاج آن که با نام‌های غیر معمول و نامفهوم معرفی شده است. این رساله به چهار «فصل» و هر فصل به چند «باب» تقسیم شده، فصل اول در باب دبنکوز آل مغربی که خود به چهار قسم می‌شود اول در باب جرت قوز و حال وی، باب دوم در صفت قشنگ و حرکات او، باب سوم در حقیقت حال دبنکوز، باب چهارم در حقیقت حال دبنکوز آل مغربی و غیره، در خاتمه رساله دیگری با نثر مسجع و طنزگونه در دفاع از رفتار لوطیانه و فرد لوطی و دیگر مسائل ضمیمه می‌باشد؛ خط: نستعلیق شکسته، بی‌کا، تا: اواخر قرن ۱۳ و اوایل قرن ۱۴؛ واقف: حسین کی استوان، آبان ماه ۱۳۴۸؛ کاغذ: فرنگی حنایی، جلد: میشن عنابی، ۱۷گ، ۱۲ سطر، اندازه: ۱۰/۵×۱۶/۷سم [ف: ۱۷ - ۷۵]

● **تنبیه الغافلین علی مغالط المتوهمین** / کلام و اعتقادات / عربی

tanbīh-ul ġāfilīn ʻalā muġāliṭ-il mutawahhimīn

قاسمی، حمیدان بن یحیی، ق۶ قمری

qāsemī, hamīdān ebn-e yahyā (- 12c)

بیان مغالطه‌های چندی است که فلاسفه و اهل اصول کلامیه (مراد معتزله می‌باشند) درباره نفس و علم و دین اسلام نموده‌اند و پاسخ بر آنها طبق مذهب حق اهل بیت که مراد ائمه زیدیه می‌باشند، در پنج «فصل»: ۱. جملة مما ینبغی تقدیم معرفته؛ ۲. العقل و النفس؛ ۳. العلم؛ ۴. العالم؛ ۵. دین الاسلام.

[دنا ۳۵۴/۳]

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۷۴۰۷/۴

آغاز: أما بعد حمد ذی العزة و الطول و من به القوة و الحول و الصلاة علی محمد خاتم النبیین و علی وصیه امیرالمؤمنین؛ **انجام:** فهذه جملة ما قصدت به التنبیه للمتعلمین علی طلب العلم من اهله و معدنه، و الحمدلله رب العالمین.

خط: نسخ، کا: حسین بن قاسم بن حسین الداعی، تا: ۱۳۳۶ق؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۲۷گ (۷۶پ-۱۰۲پ)، اندازه: ۱۷×۲۵سم

[ف: ۱۹ - ۲۰۳]

● **تنبیه الغافلین عن فضائل الطالبیین** / فضایل و مناقب / عربی

tanbīh-ul ġāfilīn ʻan faḍā'il-iṭ ṭālibīyīn

ابن کرامه، محسن بن محمد، ۴۱۳ - ۴۹۴ قمری

ebn-e karāme, mohsen ebn-e mohammad (1023 - 1102)

کتابی است در ذکر آیات وارده در شأن امیر المومنین علی (ع) و اولاد آن حضرت، گفته شده که کتاب در ذکر این آیات بی‌نظیر است. در آغاز فصلی است در کلی فضایل پس از آیات به ترتیب سوره‌ها با روایاتی مناست آنها آمده است. به گفته مؤلف الذریعه این اثر تألیف یکی از قدماء اصحاب است و به سید مرتضی علم الهدی نیز نسبت داده شده است. این کتاب دارای جهات متعددی است: از سویی می‌توان آن را تفسیر قرآن به شمار آورد، همچنین می‌توان آن را در شمار کتاب‌های اسباب نزول آیات قرآن دانست و یا آن را از کتاب‌های «ما نزل فی اهل البیت (ع) من القرآن» شمرد و بالاخره می‌توان آن را از کتاب‌های فضایل اهل البیت (ع) دانست. مؤلف در این اثر، ۱۰۲ آیه از ۵۵ سوره قرآن کریم را، که همگی به‌گونه‌ای با امیر المؤمنین و اهل بیت (ع) مرتبطند، آورده است و در ذیل هر کدام نخست وجوه و احتمالاتی را که مفسرین و محدثین و سیره‌نگاران و مورخین و فقها و متکلمین درباره آن آیه آورده‌اند، ذکر می‌کند. آن‌گاه برای تایید نظر و رای مختار خود، به حدیث یا احادیثی تمسک کرده و بدان استشهاد می‌نماید. در مقدمه مؤلف آمده است: «و قد جمعت فی کتابی هذا ما نزل فیهم - آل البیت - من الآیات، مما ذکره اهل التفسیر و صحت بالروایات الصحیحة و الحق بکل آیة ما یویدها من الآثار بحذف الاسانید ... و سمیته: تنبیه الغافلین عن فضائل الطالبیین». مؤلف در سرتاسر کتاب به بیش از ۲۵۰ حدیث استدلال می‌کند که همگی آنها را با سلسله اسناد خود از ائمه حدیث اهل سنت و زیدیه و محدثین شیعه روایت کرده و تقریباً تمامی یا بخش عظیمی از آنها، از روایات و احادیث متواتره و مشهوره‌ای است که در منابع مورد اعتماد محدثین مسلمان اعم از شیعه و سنی آمده است. از این رو فقدان سلسله سند آسیبی به صحت روایات او نمی‌زند، علاوه بر این حاکم جشمی در این کتاب به نقل و گفتار و آرای گروهی از مفسرین اهل سنت اعتماد کرده است و در مواردی از تفسیر ابوالقاسم بلخی یاد می‌کند. مؤلف به هر مناستی اشاره به اعتقاد خود در حقانیت مذهب زیدیه و مطابقت اصول آن با دلالت آیات و روایات دارد.

آغاز: الحمدلله الذی لم یزل عالماً خبیراً و لایزال سمیعاً بصیراً جعل نبیه اشرف المخلوقات تعظیماً و توقیراً و اظهر نوره سراجاً و قمراً منیراً و الصلوة و السلام علی رسوله محمد المبعوث بالرسالة الی کافة الخلق و کان بشیراً و نذیراً و علی آله و عترته الطاهرین الذین طهرهم الله تطهیراً ... اما بعد فان فضائل اهل بیت النبی غنیة عن الدلیل مستغنیة عن التأویل فان نسبهم متصل الی ابراهیم الخلیل ... فقد جمعت فی کتابی هذا ما نزل فیهم من الآیات مما ذکرها اهل التفسیر او صحت بالروایات الصحیحة و الحقت بکل آیة ما یؤیدها من الآثار بحذف الاسانید طلباً للتخفیف و ایثار الایجاز و بینت فی کل آیة ما یتضمن من الدلالة علی الفضیلة و الامامة من غیر تطویل ... و سمیته تنبیه الغافلین عن فضائل الطالبین ...

انجام: فاما الکوثر قیل نهر فی الجنة و قیل الخیر الکثیر و قیل القرآنو قیل النبوة و قیل ... و یجب ان یحمل علی الکل لانه تعالی اعطاه جمیع و اتصل نسله الی یوم القیامة ... و اسأل الله تعالی ان یجعلنا فی شیعة آل محمد و ان یلحقنا بهم و یرزقنا شفاعتهم برحمته و منه و بالله التوفیق.

چاپ: تحقیق محمد رضا انصاری قمی، تهران، وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی، ۱۳۷۸ ش، ۲۱۱ صفحه وزیری. نام کتاب روی جلد چنین درج شده است: «فضائل الطالبیین»؛ تحقیق سید تحسین آل شبیب موسوی، قم، مرکز الغدیر للدراسات الاسلامیة، ۱۴۲۰ق. نام مؤلف کتاب در صفحه شناسنامه چنین آمده است: «شرف الاسلام ابن سعید المحسن بن کرامة» معرفی انتقادی این چاپ در مجله علوم الحدیث شماره ۷ صفحات ۲۴۱-۲۷۰ درج شده است؛ تحقیق ابراهیم یحیی درسی، یمن، صعدة، مرکز اهل البیت (ع) للدراسات الاسلامیة، ۱۴۲۱ق، ۲۷۲ صفحه وزیری.

[اعلام المؤلفین الزیدیة ۸۱۹–۸۲۳؛ اهل البیت فی المکتبة العربیة ۱۰۳-۱۰۴؛ فهرس مخطوطات بعض المکتبات الخاصة فی الیمن ۱۲۷؛ مؤلفات الزیدیة ۳۳۴/۱؛ مصادر التراث فی المکتبات الخاصة فی الیمن ۱۹۶/۱، ۳۵۷، ۵۷۰، ۷۰۴–۷۰۵ و ۹۷/۲و ۸۰۴؛ معجم ما کتب عن الرسول و اهل البیت ۴۱۴/۹–۴۱۵؛ معجم الآثار المخطوطة حول الامام علی بن ابی طالب (ع) ۴۵۰؛ معجم التراث الکلامی ۳۳۵/۲؛ الحاکم الجشمی و منهجة فی تفسیر القرآن، دکتر عدنان زرزور]

۱. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۳۹۳عکسی

آغاز: بسمله، و صلی الله علی سیدنا محمد و آله اخبرنا الشیخ الفقیه الاجل الزاهد [؟] احمد بن محمد بن قاسم الاکوع ... سنه اربع و اربعین و ستمئة ... الحمدلله رب العالمین و رازق الخلق اجمعین و خالق السموات و الارضین و مالک یوم الدین ... اما بعد، فان الله تعالی خلق عباده للرحمة و کلفهم بالعبادة ... فصل فی ذکرما یشهد بفضل اهل البیت علی طریق الجملة المروی عن ابن عباس، قال ما انزل الله تعالی فی القرآن یا ایها الذین آمنوا الا و علی امیرها و شریفها؛ **انجام:** برابر

نسخه اصل: کتابخانه شخصی آقای مدرسی طباطبایی؛ خط: نسخ نازیبا، بی‌کا، بی‌تا؛ در انجامه نسخه آمده است: «قال فی الام الذی نقل منها هذا الکتاب: تم کتاب تنبیه الغافلین عن فضائل الطالبین یوم ثالث عشر من شهر ربیع الآخر سنة اربعة و اربعین و ستمئة»؛ مصحح، طریق روایت کتاب در آغاز آن چنین آمده است: «اخبرنا الشیخ الفقیه الاجل الزاهد (؟) احمد بن محمد بن قاسم الاکوع الجوالی الحمیر فی العشر الاول من شهر الله الاصم رجب سنة اربع و اربعین و ستمئة حکایة و اجازة، قال اخبرنا الفقیه الاجل الحافظ تاج الدین ... محمد بن الحسن و اخبرنا القاضی الاجل تقی الدین ابومحمد عبدالله بن محمد بن عبدالله بن حمزة بن ابی النجم قاضی صعده... فی شهر جمادی الاول من شهور سنة اربع و اربعین و ستمئة قال اخبرنا الفقیه العالم تاج الدین ...»، نسخه مورد بحث ما، ظاهراً کهن‌ترین نسخه شناخته شده از این کتاب است که تفاوت‌هایی با نسخه‌های دیگر دارد و در ابتدای آن نام راویان و اجازه روایت کتاب درج شده؛۶۸ص،۲۷سطر[عکسی ف: ۴ - ۱۸۹]

۲. قم؛ مؤسسه آیة الله بروجردی؛ شماره نسخه:۴۸۶

آغاز: فقال صلی الله علیه و آله انی تارک فیکم الثقلین ما ان تمسکتم بهما لن تضلو

خط: نستعلیق، کا: حاجی حسن بن مظفر بن حاجی حسن الشریف، تا: سه‌شنبه سلخ محرم ۸۶۹ق؛ افتادگی: آغاز؛ مصحح؛ تملک: حاج میرزا حسین بن محمد تقی نوری طبرسی به تاریخ ۱۲۸۷؛ مهر: کتابخانه ضیاء الدین نوری؛ جلد: تیماج قرمز، ۶۹گ، ۱۵ سطر، اندازه: ۱۲/۵×۱۸سم [ف: ۲ - ۳۰۷]

۳. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۲۱۰۹/۱

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا: شیر علی بن شهاب الدین، تا: پنج‌شنبه رمضان ۹۶۰ق؛ در آخر نسخه حاضر تاریخ تألیف کتاب روز یک‌شنبه ۲۷ محرم ۵۱۱ ذکر شده؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۶۰ص (۱-۶۰)، ۱۵سطر، اندازه: ۱۲×۱۸/۵سم [ف: ۳۵ - ۱۱۴]

۴. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۵۷۳/۱عکسی

نسخه اصل: در یکی از کتابخانه‌های یمن؛ خط: نسخ، کا: سید علی بن قاسم بن هاشم مویدی، تا: شنبه ۱۵ ربیع الاول ۱۲۴۴ق؛ مصحح؛ رکابه‌دار؛ ۱۰۸ص، ۲۴ سطر [عکسی ف: ۴ - ۵۱۵]

۵. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۹۰

آغاز: الحمد لله رب العالمین و رازق الخلق اجمعین و خالق السماوات و الارضین و مالک یوم الدین

نسخه اصل: کتابخانه ای در یمن؛ خط: نسخ، کا: سید علی بن قاسم بن هاشم مویدی عنسی زیدی، تا: شنبه ۱۵ ربیع الاول ۱۲۹۹ق؛ ۱۰۷ص [عکسی ف: ۱ - ۱۱۳]

۶. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۴۲۵۵

آغاز و انجام: برابر

در فهرست به سید مرتضی نسبت داده؛ خط: نسخ خوش، بی‌کا، بی‌تا؛ یادداشتی تملیکی به تاریخ ۱۲۶۱ق؛ کاغذ: اصفهانی نخودی، جلد: تیماج زرد، ۶۳گ، ۱۴ سطر (۷×۱۳/۵)، اندازه: ۱۲/۳×۱۹/۳سم [ف: ۱۸ - ۲۱۶]

● تنبیه الغافلین فی بیان اصول العقائد و الدین / کلام و اعتقادات / فارسی

tanbīh-ol qāfelīn fī bayān-e osūl-el ‘aqā’ed va-d dīn

حسینی طهرانی، محمود بن محمد باقر، ق۱۴ قمری

hoseynī tehrānī , mahmūd-e bn-e mohammad bāqer (-20c)

کتابی متوسط در بیان اصول عقاید و اعتقادات شیعه که در ضمن یک «مقدمه» و ۱۴ «باب» و یک «خاتمه» تنظیم شده است.

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۰۵۸۵

آغاز: ستایش و سپاس یگانه ای را سزد که گوهر ذات پاکش با فرط ظهور در کمال خفاء و از لوث نیستی مبرا و پرتو او مظهر ما سواء؛ **انجام:** صفت شانزدهم از صفات رذیله مزاح، و بذله گویی و شوخی نمودن است ...

خط: شکسته نستعلیق، کاتب = مؤلف، بی‌تا؛ جلد: تیماج زرشکی، ۱۲۷گ، مختلف السطر، اندازه: ۱۸×۲۲سم [ف: ۳۳/۱ - ۱۱۸]

● تنبیه الغافلین فی توضیح معضلات القوانین / اصول فقه / عربی

tanbīh-ul ġāfilīn fī tawḍīḥ-i mu‘ḍalāt-il qawānīn

هزار جریبی، محمد باقر، - ۱۲۰۵ قمری

hezār-jarībī, mohammad bāqer (- 1791)

وابسته به: القوانین المحکمة فی الاصول = قوانین الاصول؛

میرزای قمی، ابوالقاسم بن محمد حسن (۱۱۵۱-۱۲۳۱ق)
حاشیه استدلالی مختصری است بعناوین «قوله - قوله» بر کتاب «قوانین الاصول» میرزای قمی. این حاشیه توضیحی است و به رد و ایرادهای مفصل کمتر می‌پردازد. نام کتاب بر فراز صفحه اول به خط کاتب دیده می‌شود و نام مؤلف روی برگ اول به خطی جز خط اصل نوشته شده و باید تحقیق شود.
[دنا ۳۵۴/۳]

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۳۶۷۵
آغاز: الحمدلله الفرد الوحید و الصلاة علی رسوله المجید ... قوله و أما المقدمة ففی بیان رسم هذا العلم و انما قال رسم؛ **انجام:** و حاصله انه لو فرض وجود صارف عن قبل الواجب و ترکه بسببه فلا ...
خط: نستعلیق، کاتب = مؤلف، بی‌تا؛ افتادگی: انجام؛ با خط خوردگی بسیار، در حاشیه اضافه شده، بیست و یک برگ اول به خط کاتبی پاک نویس شده و در صحافی اضافه شده و این قطعه در نسخه مکرر می‌باشد، چهار برگ آخر شرح مزجی است بر یکی از کتاب‌های فقهی که نام آقای حاجی میرزا عبدالحسین در صفحه اول آن به خطی جز خط اصل نوشته شده؛ جلد: تیماج مشکی، ۹۴گ، مختلف السطر، اندازه: ۱۶×۲۲سم [ف: ۱۰ - ۶۸]

● تنبیه الغافلین للصائمین / متفرقه / فارسی
tanbīh-ol qāfelīn le-s-sā’emīn

مجالس پراکنده‌ای است در مسائل اعتقادی و حدیثی و فقهی که ظاهراً مؤلف جهت ماه مبارک رمضان نگاشته است و در ضمن آن رساله‌ای ناتمام در اصول دین آمده است.
[دنا ۳۵۵/۳]

اصفهان؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۴۷۱
آغاز: الحمد لله الذی جعل الصوم جنة من العذاب و جعل ... زلفی و حسن مآب و صیره کفارة الذنوب و اماناً من
خط: نستعلیق، کاتب = مؤلف، تا: قرن ۱۴؛ توسط مؤلف تصحیح شده؛ جلد: جلد مقوایی، عطف پارچه قرمز، ۱۶۲گ، مختلف السطر، اندازه: ۱۲×۱۸/۵سم [ف: ۲ - ۳۷۴]

● تنبیه الغافلین و ایقاظ الراقدین / عرفان و تصوف / فارسی
tanbīh-ol qāfelīn va īqāz-or rāqedīn

بهبهانی، محمود بن محمد علی، ۱۲۰۰ - ۱۲۷۱ قمری
behbahānī, mahmūd ebn-e mohammad ‘alī (1786 - 1855)

تاریخ تألیف: شعبان ۱۲۲۸ق؛
رساله‌ای کوتاه در رد صوفیه وعقاید ونظرات آنان که در یک «مقدمه» و هفت «تنبیه» و یک «خاتمه» تنظیم است.

آغاز: ربنا لک الحمد علی ما هدیتنا الی الدین المبین و لک الشکر علی ارشدتنا الی ما هو حق الیقین ... چنین گوید ... که اگر چه فساد طریقه اهل عناد اعنی طائفه ضاله مضله متصوفه ...
انجام: به نحوی دواعی نفسانیه اخرویه و چه دنیویه محرک عبادات و طاعات او نباشد و هر چه صادر شود تحصیلا للرضا و شوقاً و حباً صادر شود ... تمت.
[الذریعة ۴۴۷/۴؛ دنا ۳۵۵/۳؛ فهرستواره منزوی ۲۳۳/۷]

۱. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۶۳۵/۱
آغاز: برابر؛ **انجام:** و اعمال مقدمه قرب برحمت ذی الجلال و دریافت نعم بی زوال است. من آنچه شرط بلاغست با تو میگویم ×× تو خواه از سخنم پند گیر و خواه ملال
خط: نستعلیق، کاتب = مؤلف، تا: شعبان ۱۲۲۸ق؛ بعضی جاها خط خورده؛ جلد: تیماج قرمز، ۳۶گ (۱پ-۳۶ر)، اندازه: ۱۰/۵×۱۵سم [ف: ۲ - ۲۳۴]

۲. قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه:۳۲۵۰
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، کاتب = مؤلف، تا: ۱۲۳۹ق؛ با خط خوردگی؛ مصحح؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۵۰گ، ۱۸ سطر، اندازه: ۱۵×۲۰سم [ف مخ: ۱ - ۵۰۱]

۳. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۵۴۴۷-۲۷/۱۱۷
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳، جلد: تیماج مشکی، ۶۴گ، ۱۱ سطر، اندازه: ۱۰×۱۸سم [ف: ۲ - ۱۰۵۰]

۴. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۲۳۹۰/۲
خط: نسخ، بی‌کا، تا: چهارشنبه ۲۰ جمادی الثانی ۱۲۳۹ق؛ جلد: تیماج مشکی، ۲۶گ (۱۵۳پ-۱۷۸ر)، ۱۷ سطر، اندازه: ۱۵×۲۰سم [ف: ۶ - ۳۷۲]

۵. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۳۱۹۴/۲
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۲۴۴ق؛ مجدول، دارای کمند؛ کاغذ: فرنگی آهار مهره، جلد: تیماج مشکی، ۲۲گ (۱۰۵پ-۱۲۶ر)، ۱۹ سطر (۸/۵×۱۵)، اندازه: ۱۶×۲۱/۵سم [ف: ۳۳ - ۳۶۳]

● تنبیه الغافلین و تأکید العاقلین / کلام و اعتقادات / ترکی
tanbīh-ol qāfelīn va ta’kīd-ol ‘āqelīn

لطفعلی بن عبدالحی
lotf-‘alī ebn-e ‘abd-ol-hay

به نام سلطان، در چهار «فصل»، در ایمان و اسلام، متن از ابواللیث سمرقندی است؛ نام او و کتاب در دیباچه آمده است. در گزارش: «ان تومن بالله و ملائکته و کتبه و رسله و الیوم الآخر ...»
[دنا ۳۵۵/۳]

تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه:۱۹۳۰/۲-عکسی

آغاز: حمد و سپاس حق جل و علا در کامنه کو حمد قلمغه توفیق و یرمک آنک آثار؛ **انجام:** و اوفیانی و دکلمه فی جمیع مومنین نکه یا رب العالمین برحمتک یا ارحم الراحمین.

خط: نستعلیق تحریری، بی‌کا، بی‌تا؛ با یادداشت خرید ۹۳۹ق، گویا در عثمانی؛ ۵ص (۳۸۲-۳۸۶) [عکسی ف: ۱ - ۸۵]

● **تنبیه الغافلین و تذکرة الجاهلین** / اخلاق / عربی

tanbīh-ul ġāfilīn wa taḏkirat-ul jāhilīn

لاری، علی اکبر بن محمد امین، ق۱۳ قمری

lārī, ʻalī akbar ebn-e mohammad amīn (- 19c)

پند و اندرزهایی است اخلاقی عرفانی با سجع و قافیه که در آنها قوانین حقه اصولیه و فروعیه از شریعت و طریقت و حقیقت بیان شده است.

[دنا ۳۵۵/۳]

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۴۰۸۶/۳

آغاز: الحمدلله الذی نور قلوب العارفین لتنبیه الغافلین و بصر اعین الجاهلین بارشاد العالمین؛ **انجام:** و بعد الصوم فعلیک بالحج ان استطعت الیه سبیلا و ظهر لک هادیاً و دلیلا.

خط: نستعلیق، کاتب = مؤلف، بی‌تا؛ جلد: تیماج مشکی، ۴۷گ (۱۱۹پ-۱۶۵ر)، اندازه: ۱۱/۵×۱۸سم [ف: ۱۱ - ۱۰۰]

● **تنبیه الغافلین و تذکرة العارفین = شرح نهج البلاغة**

/ شرح حدیث / فارسی

tanbīh-ol qāfelīn va tazkerat-ol ʻārefīn = š.-e nahj-ol balāqa

کاشانی، فتح الله بن شکرالله، - ۹۸۸ قمری

kāšānī, fath-o-llāh ebn-e šokr-ol-lāh (- 1581)

وابسته به: نهج البلاغة؛ شریف الرضی، محمد بن حسین (۳۵۹-۴۰۶)

تاریخ تألیف: ۹۵۵ق

ترجمه سلیس و روانی از «نهج البلاغة» است که با شرح و توضیح آمیخته است و بیشتر به حل غوامض و توضیح مشکلات عنایت شده است. چون کتاب «نهج البلاغه» شریف رضی دارای استعارات و تشبیهات و غرایب لغات بسیاری بوده که فهم آن برای برخی از طالبان مشکل می‌نموده است، لذا مؤلف با استفاده از شروح نهج البلاغه، نظیر شرح ابن میثم و غیره، به ترجمه و تبیین و تفسیر آن کوشیده و برخی از روایات و حکایات مناسب را بدان افزوده است. چنان که خود در مقدمه بدان تصریح کرده‌اند، نام این کتاب را «تنبیه الغافلین و تذکرة العارفین» نهاده و از ترجمه‌های بسیار مختصر نهج البلاغه می‌باشد. بعضی این ترجمه را شرح گفته‌اند، ولی از حد ترجمه تجاوز ننموده است.

آغاز: بسمله تیمنا بذکره العزیز الکریم، الحمدلله الذی هدانا لهذا ... و الصلوة علی من امر العباد بان یصلوا علیه و یسلموا ... اما بعد بر ذوی بصائر ثاقبه و خواطر باهره مخفی نیست که ترقی بمدارج قرب الهی

انجام: و الحمدلله و ستایش فراوان مر خداوند عالمیان راست ... و سلام و تحیت فرستاد بر او و سلامی بروجه تمام، تمت هذه الترجمة فی شهر ...

چاپ: تهران، ۱۳۱۳ق؛ تهران ۱۳۷۰ ش؛ تهران، سنگی، ۱۲۷۵ق، وزیری

[الذریعة ۴۴۷/۴ و ۱۴۳/۱۴ و ۴۴۶/۴؛ کشف الحجب ۱۴۳، هدیة العارفین ۸۱۵/۱؛ فهرستواره منزوی ۴۰۴/۶؛ مشار فارسی، ج۱ ص ۱۴۳۲؛ دنا ۳۵۵/۳ (۵۳ نسخه)]

۱. تبریز؛ قاضی طباطبائی؛ شماره نسخه:بدون شماره

بی‌کا، تا: قرن ۱۰؛ افتادگی: انجام [نشریه: ۷ - ۵۱۳]

۲. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۵۶۶۲

آغاز و انجام: برابر. تمت هذه الترجمه فی ۲۶ شهر شعبان سنه خمس و خمسین و تسعمایه من الهجرة النبویه.

خط: نستعلیق و متن کتاب نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۰؛ تملک: افضل مورخ ۹۹۹ و تملک مورخ ۱۱۹۹؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج ضربی، ۶۸ص، ۱۹ سطر، اندازه: ۱۸×۲۵/۵سم [ف: ۱۷ - ۱۱۵]

۳. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۲۱۶-ف

نسخه اصل: بادلیان D. 85؛ خط: نسخ، کا: محمد کاظم بن عبد محمد بن نجم الدین شوشتری، تا: ۱ ذیحجه ۹۸۱ق؛ ۵۷۰گ، ۲۲ سطر [فیلمها ف: ۱ - ۶۰]

۴. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۱۰۱۴

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ افتادگی: انجام؛ در متن کلام له و قد سأله ذعلب الیمانی است؛ کاغذ ترمه؛ جلد: میشن قهوه‌ای، ۲۴۲گ، ۲۲ سطر، اندازه: ۱۸/۲×۲۵/۱سم [ف]

۵. یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه:۱۴۲

آغاز: مجله، حمدله، صوات ببعد حمد المفضل الانعام ... هذا فهرست کتاب نهج البلاغة من کلام سید الاوصیاء؛ **انجام:** و قال علیه السلام ما کان الله لیفتح علی عبد باب الشکر، نیست که خدای تعالی بگشاید بر بنده.

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ افتادگی: انجام؛ کاغذ: حنایی، جلد: مقوایی تیماج مشکی، ۴۶۰گ، ۲۵ سطر (۱۰/۵×۲۴)، اندازه: ۱۸×۳۲سم [ف: ۱ - ۱۷۹]

۶. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه:۷۰۵۵

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ تملک: میرزا محمد فیاض در ۱۰۶۱ق؛ کاغذ: سپاهانی آهار مهره، جلد: تیماج قهوه‌ای، ۱۹۳گ، ۲۵ سطر، اندازه: ۱۹×۳۱سم [ف: ۳ - ۵۱۴]

۷. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۰۵۲۳

خط: نسخ، کا: فخر الدین بن حیدر حسینی، تا: قرن ۱۱؛ مصحح،

محشي؛ تملکی بدون نام به تاریخ ۱۲۳۶؛ جلد: تیماج قرمز، ۴۹۵گ، ۲۵ سطر، اندازه: ۱۶×۲۸/۵سم [ف: ۲۷ - ۱۵]

۸. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۰۵۵۷

آغاز و انجام: برابر

خط:نستعلیق،بی‌کا،تا: قرن ۱۱؛ کاغذ: نخودی آهاری، جلد: تیماج مشکی، ۵۱۳گ، ۲۱ سطر، اندازه: ۱۷×۲۸/۲سم [ف: ۱۴-۱۵۹]

۹. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۰۶۵۷

خط: نسخ عالی، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ مصحح؛ قطع: رحلی [میراث شهاب: س۹ش۲ - ۱۰]

۱۰. قم؛ معصومیه؛ شماره نسخه:۳۶/۲-۵۹۷۲

خط: نسخ، بی‌کا، تا: پایان شعبان۱۰۱۲ق؛ با بلاغ، مقابله و تصحیح علی بن زین العابدین صنعانی در روز پنج‌شنبه ۱۵ محرم ۱۰۲۵ق، شیخ صنعان خادم آن را به برادرش شیخ حسین بخشیده، محمد تقی بن ابی القاسم موسوی حسینی در ۱۱۸۳ آن را از بازماندگان ملا محمد علی عاشق آبادی خریده بوده، از آن میرزای قمی بوده با خط او و از او به ابوطالب حسینی قمی رسیده است (ص ع)، در پایان «وصية مولی الرومی لاصحابه» به نقل مسیح الزمان صدرالدین علی بن محمد طبیب از خط پدر خود در ۱۰۲۴ آمده؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج سرخ، ۴۷۶گ، ۲۵ سطر، قطع: رحلی [آستانه قم: - ۹۴]

۱۱. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه:۳۰۹۱

آغاز: برابر

کامل؛ خط: نستعلیق، کا: واعظ ملکی اصفهانی، تا: ۱۰۱۶ق؛ یادداشت‌هایی است که کهنه‌ترین آنها مورخ ۱۰۲۷ق می‌باشد و به خط عبدالواهب مشتهر به واعظ ملکی اصفهانی است؛ واقف: سپهسالار؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: چرمی روغنی، ۴۸۷ص، ۲۵ سطر، اندازه: ۱۸×۳۰سم [ف: ۲ - ۱۷]

۱۲. یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه:۳۹۱

آغاز و انجام: برابر

کامل،؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ذیقعده ۱۰۱۷ق؛ خطبه بی الف از حضرت امیرالمؤمنین علی (ع)؛ کاغذ: حنایی، جلد: مقوایی با تیماج تریاکی، ۲۱۰گ، ۳۰ سطر (۱۳×۲۰)، اندازه: ۱۷/۵×۲۴سم [ف: ۱ - ۳۵۴]

۱۳. تهران؛ مفتاح؛ شماره نسخه:۱۲۸

خط: نسخ، بی‌کا، تا: جمعه ۲ جمادی الاول ۱۰۲۲ق؛ قطع: وزیری [نشریه: ۷ - ۱۲۵]

۱۴. قم؛ مرکز مطالعات؛ شماره نسخه:۲۰۱

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: شوال۱۰۵۸ق؛ مصحح، محشي؛ واقف: محمد بن معز الدین محمد الحسینی، وقف بر صاحب الزمان؛ اهدایی خانم طباطبایی ۱۳۵۵ش؛ جلد: تیماج سرخ عطف مشکی، ۴۳۳گ، ۲۲ سطر، اندازه: ۱۷×۲۵سم [ف: ۱ - ۱۷۳]

۱۵. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۹۴۵۱

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ جلی، کا: محمد حسین بن محمد باقر بن محمد جعفر طالقانی، تا: ۹ جمادی الاول ۱۰۶۰ق؛ واقف: خان بابا مشار، خرداد ۱۳۴۵؛ کاغذ: حنایی آهارمهره، جلد: تیماج عنابی، ۵۱۴گ، ۱۹-۲۷ سطر، اندازه: ۱۷/۱×۲۹/۴سم [ف: ۱۴ - ۱۵۸]

۱۶. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۲۴

آغاز: برابر؛ **انجام:** علیه توکلنا بر او توکل و اعتماد می‌کنم و هو حسبنا و او بس است ما را در هر دو سرا و نعم الوکیل و نیکوکار گذاریست او سبحانه تعالی ذلک فی رجب

خط: نسخ، کا: ابن محمد شکرالله حسینی، تا: ۲۰ رمضان ۱۰۶۶ق؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: تیماج قرمز، ۴۸۱گ، ۲۰ سطر (۱۰×۱۷/۵)، اندازه: ۱۹×۲۵سم [ف: ۱ - ۲۱۶]

۱۷. کاشان؛ مدرسه سلطانی؛ شماره نسخه:۱۹۱

آغاز: ... انتفعوا ببیان الله و اتعظوا بمواعظ الله و اقبلوا نصیحة الله منتفع گردید ببیان خدا و پند پذیرید خدا حق تعالی و قبول نمایید نصیحت او را عزو علا فان الله قد اعذر الیکم؛ **انجام:** و ان رواة العلم کثیر و رعاته قلیل و رادیان علم بسیارند و پاس داران و رعایت کنندگان علم کمند ... گر به سخن کار میسر شدی ×× کار نظامی به فلک برشدی.

جلد سوم کتاب، تا پایان خطبه‌ها؛ خط: نسخ، کا: علیرضا بن سلیمان(ساکن طالقان)، تا: ۱۰۷۷ق؛ افتادگی: آغاز؛ مصحح؛ جلد: تیماج سرخ، ۱۹۰گ، ۱۷ سطر، اندازه: ۱۴/۵×۲۰/۵سم [ف مخ]

۱۸. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه:۳۰۷۳

آغاز: ببرابر

خط: نسخ خوب، کا: صالح بن سعید بحرانی، تا: ۱۰۷۸ق؛ تعلیقاتی به امضاء شیخ علی و بدون امضاء؛ واقف: سپهسالار؛ کاغذ: دولت آبادی، جلد: تیماج، ۳۳۷ص، ۲۷ سطر، اندازه: ۱۶×۲۷سم [ف: ۲ - ۱۷]

۱۹. تهران؛ سلطنتی؛ شماره نسخه:۲۱۷

آغاز: برابر؛ **انجام:** تم هذا النسخة الشریفه المیمونه فی وقت الظهر سلخ شهر محرم الحرام سنه اثنان و ثمانین بعد الالف من الهجرة النبویه علی افضل الصلوة و اکمل التحیاته بید الفقیر اقل عبادالله عبدالرحیم بن نصرالله بهبهانی غفرالله ولوالدیه و للمومنین و المومنات

خط: نسخ خوب، کا: عبدالرحیم بن نصرالله بهبهانی، تا: سلخ محرم ۱۰۸۲ق؛ مجدول، یک سرلوح مذهب به طرح گنبدی؛ مهر: مشیر السلطنه، حسین بن هدایت الله، رضا الحسینی، ناصرالدین شاه؛ کاغذ: اصفهانی شکری رنگ، جلد: مقوای روکش چرم مشکی، ۴۳۳ص، ۲۴ سطر، اندازه: ۱۶/۵×۲۹/۵سم [ف: ۱ - ۱۳۱]

۲۰. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۱۳۷۵-۸/۸۵

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ زیبا، کا: محمد مختار بن ملا حیدر علی قینانی، تا: چهارشنبه ۱۶ ربیع الثانی ۱۰۸۳ق؛ مجدول، با اول سرلوح زیبای

مزدوج؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۲۵۲گ، ۱۹ سطر، اندازه: ۱۷×۲۵سم [ف: ۲ - ۱۰۵۱]

۲۱. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۹۴۹

آغاز: باب المختار من کتب امیرالمؤمنین علیه السلام و رسائله الی اعدآئه و امراء بلاده این بابیست در آنچه برگزیده شده است؛ **انجام:** برابر

جلد دوم و از باب مختار از کتب و رسائل؛ خط: نسخ، کا: شیخ محمد مهدی بن شیخ ابوتراب سهندی کحجی، تا: ۵ رمضان ۱۰۹۷ق؛ مصحح، محشی؛ واقف: نادرشاه، ۱۱۴۵ق؛ کاغذ: آهار مهره نخودی، جلد: تیماج عنابی، ۱۵۸گ، ۲۵سطر، اندازه: ۱۹×۲۹سم [ف: ۵ - ۸۸]

۲۲. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۳۱۴۸۸

آغاز: برابر؛ **انجام:** لما عزم در حینی که عزم نمود علی لقاء القوم جلد ۱؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ افتادگی: انجام؛ مجدول، با کمند به لاجورد،؛ اهدایی: رهبری، بهمن ۱۳۸۳؛ کاغذ: نخودی آهار مهره، جلد: میشن مشکی، ۲۸۳ص، ۲۰سطر، اندازه: ۲۱×۳۲/۸سم [اهدائی رهبر: ۲ اخبار۱ - ۲۰۹]

۲۳. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۳۱۴۸۹

آغاز: بصفین ما ملاقات نمودن با قوم در موضع صفین فرمود که؛ **انجام:** برابر

جلد۲؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ نسخه ادامه نسخه قبلی (۳۱۴۸۸) است؛ مجدول، با کمند به لاجورد،؛ اهدایی: رهبری، بهمن ۱۳۸۲؛ کاغذ: نخودی آهار مهره، جلد: میشن عنابی، ۲۸۶گ، ۲۰سطر، اندازه: ۲۱×۳۲/۷سم [اهدائی رهبر: ۲ اخبار۱-۲۰۹]

۲۴. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۹۱۵۸

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ واقف: محمد هروی، آذر ۱۳۷۲؛ کاغذ: نخودی آهار مهره، جلد: تیماج عنابی، ۶۳۰گ، ۲۱ سطر، اندازه: ۱۷/۵×۲۶/۵سم [ف: ۲۶ - ۱۶۵]

۲۵. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۲۰۷

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ افتادگی: آغاز؛ کاغذ: ترمه، جلد: میشن قهوه‌ای، ۴۸۸گ، ۲۵ سطر، اندازه: ۱۸×۳۲سم [ف: ۲ - ۱۶۶]

۲۶. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۱۳۲۲

تا خطبه ارسله داعیاً الی الحق را دارد؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ کاغذ: فستقی، جلد: میشن سیاه، ۱۱۹گ، ۲۷ سطر، اندازه: ۲۱×۲۹/۳سم [ف: ۲ - ۱۶۶]

۲۷. یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه:۱۷۲۸

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ اهدایی: وزیری؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: مقوایی، ۲۲۰گ، ۲۵ سطر (۱۳/۵×۱۸)، اندازه: ۱۸×۲۵سم [ف: ۳ - ۱۰۳۸]

۲۸. یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه:۸۵۸

آغاز: برابر؛ **انجام:** ان یغسل بعض الاعضاء للوضوء و یمسح البعض

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ افتادگی: انجام؛ اهدایی: وزیری؛ کاغذ: ترمه اصفهانی، جلد: تیماج مشکی، ۱۳۷گ، ۲۵ سطر (۱۲/۵×۱۷)، اندازه: ۱۵/۵×۲۰/۵سم [ف: ۲ - ۷۱۸]

۲۹. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۵۱۴۱-۲۶/۲۱

آغاز: ما بتو قائم چه تو قائم بذات. ورحمان بمعنی بسیار بخشنده بر خلقان ... اما بعد حمد الله یعنی اما پس از سپاس و ستایش خدا وثنای حضرت کبریا الذی جعل الحمد؛ **انجام:** ویوماً انا جیکم وروزی که راز می‌گفتم با شما به نصیحت و مشورت درکار اعداء فلا أحرار صدق پس نیستید شما آزاد مردانی که صفت صدق داشته

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ افتادگی: انجام؛ جلد: تیماج مشکی، ۱۵۴گ، ۲۵ سطر، اندازه: ۱۴×۲۷سم [ف: ۲ - ۱۰۵۲]

۳۰. شیراز؛ علامه طباطبائی؛ شماره نسخه:۱۳۸۴

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ با سرلوح مذهب، مجدول مذهب؛ اندازه: ۱۹×۲۹سم [نسخه‌پژوهی: ۲ - ۱۳۲]

۳۱. مشهد؛ گوهرشاد؛ شماره نسخه:۱۱۹۲

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق زیبا، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ تملک: میرزا ابوالقاسم، ۲۸۰۰۰ بیت؛ کاغذ: صیقلی، جلد: تیماج مشکی، ۵۵۸گ، ۲۱ سطر (۱۰/۵×۲۱)، اندازه: ۱۹×۳۲سم [ف: ۳ - ۱۶۵۲]

۳۲. رشت؛ جمعیت نشر فرهنگ؛ شماره نسخه:۹۸۲ت

خط: نسخ خوش، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ افتادگی: آغاز؛ جلد: چرمی، ۴۰۳گ، قطع: رحلی [رشت و همدان: ف: - ۱۱۰۴]

۳۳. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۵۱۶۰

آغاز: عوضا از آخرت عوض باشد؛ **انجام:** حارث بن حوط آمد به نزد آن حضرت ...

خط: نسخ و نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ واقف: استاد جعفر زاهدی، دی ۱۳۷۷؛ کاغذ: نخودی آهار مهره، جلد: تیماج قهوه‌ای، ۲۵۴گ، ۲۳ سطر، اندازه: ۱۶×۲۸سم [ف]

۳۴. تهران؛ الهیات؛ شماره نسخه:۱۴۶

خط: نسخ و نستعلیق، کا: محمد رضا بن محمد محسن رضوی دلیجانی، تا: پنج‌شنبه ۱۴ رجب ۱۱۰۸ق؛ مهر: عباسعلی بن محمد؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: تیماج سرخ، ۳۵۳گ، ۲۱ سطر (۱۱×۱۷)، اندازه: ۱۸×۲۵سم [ف: - ۳۵]

۳۵. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۸۲۲۶

آغاز: برابر **انجام:** و العبادة استطاله علی الناس ... پس نزد آن رمان یکون.

خط: نستعلیق تحریری، بی‌کا، تا: قرن ۱۲ و ۱۳؛ جلد: تیماج سرخ، ۳۸۱گ، ۲۵ سطر، اندازه: ۲۰/۵×۳۲سم [ف: ۲۷/۲ - ۱۹]

۳۶. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۴۹۵۴-۲۵/۴۴

آغاز: و نبرد سخترست پیش مرد از شدت حر وبرد یا اشباه الرجال ای جماعت مانند بمردان بحسب ظاهر و لارجال؛ **انجام:** بخدا سوگند لابن ابی طالب هر آینه پسر ابی طالب انس بالموت

انس گیرنده است بمرگ من الطفل از انس طفل شیرخواره تبدی اُمه به
بخش خطب؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ جلد: مقوا عطف تیماج، ۱۰۷گ، ۲۵ سطر، اندازه: ۱۶×۲۴سم [ف: ۲ - ۱۰۵۲]

۳۷. مشهد؛ امام هادی؛ شماره نسخه:۵۵

آغاز: و سلامه علیه و آله که در نهایت بلاغت و فصاحت و در غایت جزالت و براعت است
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: آغاز؛ مصحح؛ جلد: تیماج مشکی، ۳۴۴گ، مختلف السطر، اندازه: ۱۸/۵×۳۰/۵سم [ف: ۴۴]

۳۸. شیراز؛ خدای خانه (مسجد جامع عتیق)؛ شماره نسخه:بدون شماره

خط: نستعلیق، کا: میر مقیم بن میر نورالدین نواده شیخ شهاب الدین سهروردی از هفشویه مهتاب اصفهان، تا: جمعه ۹ رمضان ۱۲۲۶ق [نشریه: ۵ - ۲۰۷]

۳۹. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۱۷۵۲

آغاز: برابر؛ **انجام:** قال شر الاخوان من تکلف له و قال اذا احتشم المومن اخاه فقد فارقه
خط: نسخ و نستعلیق شکسته، بی‌کا، تا: ۱۲۲۹ق؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج مشکی، ۲۱ سطر (۱۰/۵×۲۱)، اندازه: ۲۰×۳۰/۵سم [ف: ۴ - ۲۱۱]

۴۰. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۵۵۳۲

خط: نستعلیق، کا: شیخ امام بخش بن شیخ محمد پناه بن شیخ پیر محمد منوطی لکهنوی از شاگردان محمد نجات خوشنویس، تا: غره رجب ۱۲۳۳ق؛ وقف‌نامه کتاب به تاریخ ۳ جمادی الثانی ۱۲۳۴؛ پایان نسخه دارای خطبه بدون ألف حضرت امیرالمؤمنین علیه السلام که قاسمعلی خراسانی نوشته؛ جلد: تیماج مشکی، ۴۱۹گ، ۲۱ سطر، اندازه: ۲۱×۳۵سم [ف: ۱۴ - ۲۹۸]

۴۱. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۲۴۴۲

آغاز: برابر؛ **انجام:** و مراد بمحاربه خدا و رسول خدا محاربه مسلمانان است با دشمنان آنحضرت
خط:نسخ،بی‌کا،بی‌تا؛ افتادگی: انجام؛ مصحح؛ در آخر نسخه چند برگ است دارای چهل سوره مترجم از توراة به سال ۱۲۶۱؛ جلد: تیماج مشکی،۲۳۱گ، ۲۱ سطر، اندازه: ۱۹×۳۱/۵سم [ف: ۷ - ۴۲]

۴۲. اصفهان؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۳۴

آغاز: برابر؛ **انجام:** انجام جلد اول: «و اجسادهم فی العمل و جسدهای ایشان در این جهان در عمل کردن است و مشغول به عبادت حضرت خداوند رحمن».
خط: نسخ، کا: قربانعلی بن عبدالله جندقی، تا: پنج‌شنبه ۱۴ محرم ۱۲۷۲ق؛ تملک: عبدالله بن ... انصاری اصفهانی به سال ۱۳۱۳ در تهران با مهر «الراجی عبدالله الانصاری» (بیضی)؛ مهر: «مشیرالممالک» (بیضی)؛ جلد: تیماج قرمز، ۲۵۳گ، ۲۵سطر، اندازه: ۲۱×۳۱سم [ف: ۱ - ۳۷]

۴۳. اصفهان؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۴۴۵

خط: نسخ، کا: قربان علی پسر ملاعبدالله، تا: ۱۴ محرم ۱۲۷۲ق؛ کاغذ: فرنگی [نشریه: ۱۱ - ۹۰۶]

۴۴. شاهرود؛ مدرسه اسماعیلیه؛ شماره نسخه:۵۹

بی‌کا، تا: ۱۲۷۵ق؛ اکثر جزء دوم چاپ سنگی به خط علی اکبر بن محمد هادی خوانساری است که در نهم جمادی الاول ۱۲۷۵ آن را تمام کرده. [ف: - ۱۴]

۴۵. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۲۹۹۲/۱

خط: نسخ، کا: مجید، تا: شعبان ۱۲۷۹ق؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج سبز، ۳۵۸گ (۱پ-۳۵۸ر)، ۳۰ سطر (۱۱×۲۳)، اندازه: ۲۲×۳۲سم [ف: ۱۰ - ۱۹۱۷]

۴۶. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۳۳۱۲

آغاز: برابر؛**انجام:** منزجر میشوند باقی ماندگان از گناه کردن تحیذون مثالاً
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۴؛ افتادگی: انجام؛ اهدایی: رهبری، فروردین ۱۳۷۴؛ کاغذ: حنایی فرنگی آهار مهره، جلد: مقوا عطف تیماج قهوه‌ای، ۷۰گ، ۲۴ سطر، اندازه: ۲۱/۵×۳۱سم [اهدائی رهبر: ۲ اخبار۱ - ۲۱۰]

۴۷. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۲۳۱۲

آغاز: برابر؛ **انجام:** باقی ماندگان از گناه کردن تحیذون مثالا
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۴ [رایانه]

۴۸. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۷۷۳۶-۵۲/۷۶

آغاز:برابر
خطبه ها و نامه ها؛ خط: نسخ، کا: عباسقلی، تا: ۱۸ رجب ۱۳۱۶ق؛ ۳۰۲گ، ۱۴ سطر، اندازه: ۱۷×۲۲سم [ف: ۲ - ۱۰۵۱]

۴۹. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۲۱۵۹-۱۲/۴۹

آغاز: بسمله این باب دربیان آن چیزی است که برگزیده شده است از حکمتهای عالی مقدار و آداب تمام عیار حضرت امیرالمؤمنین علی بن ابی طالب تسلیمات الهی ... قال علیه السلام کن فی الفتنة کابن اللبون؛ **انجام:** من سنة اربعمائه از سال چهارصد از هجرت سید انبیا و الحمدلله و ستایش فراوان مر خداوند عالمیان راست و صلواته علی محمد و آله و سلم تسلیما کثیراً کثیراً.
باب المختار من الحکم؛ خط: نسخ و ثلث، کا: عباس قلی کبودرآهنگی، تا: ذیقعده ۱۳۱۶ق، جلد: مقوا عطف پارچه، ۱۵۸گ، ۱۴ سطر، اندازه: ۱۸×۲۲سم [ف: ۲ - ۱۰۵۱]

۵۰. همدان؛ دانشگاه بوعلی؛ شماره نسخه:۴۳

خط: نستعلیق و متن کتاب نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: انجام؛ تملک: محمد بن محمد علی شریف اصفهانی، محمد حسین بن سلطان حیدر حسین، جلال الدین الشرف به تاریخ اول ربیع الثانی ۱۳۳۲؛ چند بیت از علی محمد الشریف که به تاریخ ۱۲ صفر ۱۳۲۹ نوشته؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۳۵۹گ، ۲۷ سطر، اندازه: ۱۸×۳۱سم [ف: - ۲۹]

۵۱. تهران؛ نوربخش؛ شماره نسخه:۲۲۰

آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ و نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ ؛ مجدول؛ کاغذ: ایرانی، جلد: تیماج تریاکی، ۱۰۰۰ص، ۲۳ سطر، اندازه: ۱۶×۲۴سم [ف:۱-۲۰۷]
۵۲. قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه:۳۷۷
آغاز: برابر؛ **انجام:** کم نمی گردانند روزی را وهرچیزی که مقرب اجل وناقص رزق نباشد سزاوار نیست.
خط: نسخ و نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: انجام؛ اهدایی: میر محمد حسین حمله رشتی؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۱۸۹گ، ۲۳ سطر، اندازه: ۲۰×۲۴سم [ف مخ: ۱ - ۵۰۲]
۵۳. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۵۵۳۹
خط: نستعلیق زیبا، بی‌کا، بی‌تا؛ مجدول، مصحح، دارای سرلوح رنگین؛ جلد: تیماج مشکی، ۵۱۰گ، ۲۱ سطر، اندازه: ۱۸×۳۰سم [ف: ۱۴ - ۳۰۲]
۵۴. مشهد؛ ادبیات؛ شماره نسخه:۱۷۸ فرخ
خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ کتاب وسیله محمد تقی دزفولی استکتاب و به نام ناصر الدین شاه قاجار تحریر گردیده، مجدول مذهب؛ کاغذ: فرنگی؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۲۵۳گ، ۱۹ سطر (۱۳×۲۴/۵)، اندازه: ۲۱×۳۱سم [ف: - ۱۱۸]
۵۵. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۵۵۰۲
خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ مصحح، محشی؛ مهر: «لا اله الا الله الملک الحق المبین عبده علی اکبر» (مربع)؛ جلد: مقوایی عطف تیماج قهوه‌ای، ۴۴۷گ، ۲۳ سطر، اندازه: ۲۰×۲۹/۵سم [ف: ۱۴ - ۲۷۹]
۵۶. همدان؛ مدرسه غرب؛ شماره نسخه:۵۹۲
خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ قطع: وزیری [رشت و همدان: ف: - ۱۲۴۷]
۵۷. تهران؛ وزارت امور خارجه؛ شماره نسخه:۲-۱۴
بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: تیماج لاجوردی، ۳۵۷گ، اندازه: ۱۷×۲۲سم [ف: - ۵۹]

● تنبیه الغافلین و تذکرة العاقلین / فقه / عربی
tanbīh-ul ġāfilīn wa taḏkirat-ul ʻāqilīn
عاملی، علی بن محمد، ۱۰۱۳؟ - ۱۱۰۴ قمری
ʻāmelī, ʻalī ebn-e mohammad (1605 - 1693)
وابسته به: الغناء (رسالة فی تحریم ...)؛ محقق سبزواری، محمد باقر بن محمد مؤمن (۱۰۱۷-۱۰۹۰)
تاریخ تألیف: ۱۸ ربیع الثانی ۱۰۸۷ق
رساله‌ای فقهی و استدلالی مفصلی است بر حرمت غنا و رد بر آنان‌که آن را حلال دانسته‌اند که گویا مراد محقق سبزواری باشد که در عصرمؤلف زیسته و چنین فتوایی داشته است. او مؤلف «الدر المنثور من الخبر المأثور و غیر المأثور» است و در این رساله از آن یاد می‌کند همچنین از معالم نیای خود و از «رساله فی صلاة الجمعة» نیای دیگر خود شهید ثانی.
آغاز: الحمدلله علی جزیل نواله و جمیل نعمه و احسانه و افضاله ... و بعد فهذه کلمات خفیفة مشتملة علی فوائد منیفة سمیتها تنبیه الغافلین و تذکیر العاقلین طالبا من الله سبحانه بها الثواب و النجاة من الیم العذاب و مداقة الحساب یقبلها ثابت الایمان و یقلبها مستعاره میلا الی اهل الزیغ و الطغیان ... و الباعث علی تسطیر هذه الکلمات احداث بدعة ان مطلق الغناء غیر محرم و انه فی القرآن مستحب بل حکی عنه القول بانه واجب و فی غیره قد یکون کذلک ...
انجام: و اعلم ان بعض المطالب ربما یتکرر بعبارات مختلفة او متفقة و وجهه اقتضاء الحال و المقام تأکید ذلک بتکریره فی کل مقام بما یناسبه.
چاپ: با تصحیح حسین شفیعی، در مجموعه میراث فقهی غنا و موسیقی جلد اول، قم، مرکز تحقیق مدرسه ولی عصر، نشر مرصاد، ۱۳۷۶ش
[دنا ۳۵۷/۳]

۱. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۳۶۵۳/۱-ف
آغاز و انجام: برابر؛ و فرغ من هذه التعلیقة الفقیر الی الله تعالی علی بن محمد بن الحسن بن زین العابدین العاملی سامحه الله فی خامس شهر جمادی الاولی سنة ۱۰۸۷ حامدا الله و مصلیا علی رسوله و آله الطاهرین. رایت بعدما کتبت هذه الرسالة رسالة لمن جری البحث معه نقل فیها احادیث کثیرة تزید علی ما ذکرته و تتبع فیها الاحادیث الواردة الدالة علی تحریم الغناء مع الایات القرآنیة الدالة علی ذلک و شدد فیها الانکار علی من یذهب الی تحلیله. فالمأمول ممن رای هذه الرسالة ان ینظر فی رسالته لیری ما هو من العجب العجایب و لایغتر بدعوی ان المجتهد قد یتغیر اجتهاده فان الناقد البصیر یجد لهذا من غیر هذا القبیل و الله الهادی الی سواء السبیل
خط: نسخ، کاتب = مؤلف، تا: ۱۰۸۷ق؛ محشی با نشان «منه»؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج، ۲۴گ (۱پ-۲۴پ)، ۲۴ سطر، قطع: ربعی [فیلمها ف: ۲ - ۲۱۲]
۲. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۴۰۳۳/۴
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ از روی نسخه مؤلف؛ جلد: تیماج مشکی، ۱۳گ (۲۰۵پ-۲۱۷ر)، ۲۸ سطر، اندازه: ۲۰×۲۸/۵سم [ف: ۱۱ - ۳۸]
۳. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۳۱۴۴/۲
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، کا: محمد علی بن محمد مؤمن ابهری جی اصفهانی، تا: اواخر جمادی الاول ۱۰۸۷ق؛ مصحح، محشی با نشان «منه دام ظله»؛ تملک: محمد حسین بن محمد صالح حسینی؛ در برگ آخر دوازده امام مولانا محمدطاهر قمی آمده؛ ۴۲گ (۸۷پ-۱۲۸ر)، ۱۶ سطر، اندازه: ۹×۱۶سم [محدث ارموی مخ: ۱ - ۴۵۱]
۴. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۶۱۸۵/۲
خط: نسخ، کا: احمد بن عبد الوهاب اصفهانی لنجانی، تا: ۹ جمادی الثانی ۱۲۸۴ق؛ جلد: تیماج قرمز، ۲۵گ (۱۷۰پ-

۱۹۴پ)، ۱۸ سطر، اندازه: ۱۴×۲۱/۵سم [ف: ۱۶ - ۱۸۵]

● **تنبیه الغافلین و سرور الناظرین** / تراجم / عربی
tanbīh-ul ġāfilīn wa surūr-un nāẓirīn
موسوی هندی، محمد هادی بن محمد تقی، ق۱۴ قمری
mūsavī hendī, mohammad hādī ebn-e mohammad taqī (- 20c)

تاریخ تألیف: ۱۳۱۷ق؛ محل تألیف: کربلا
به دستور: شیخ عبدالحمید احسایی فرزند شیخ محمد بن شیخ حسین مشهور به ابی خمسین
کتابی است در احوال شیخ احمد بن زین الدین احسایی (- ۱۲۴۲ق) در هفت «باب»: ۱. نسب ایشان؛ ۲. احوال ایشان از کودکی تا جوانی؛ ۳. شکوفایی و خواب‌ها؛ ۴. گسترش دعوت و سفرهایش تا مرگ؛ ۵. پس از مرگ و کرامت‌ها؛ ۶. همسران و فرزندان؛ ۷. در نگارش‌های ایشان، که ۹۲ کار ایشان را گزارش کرده است.
[دنا ۳۵۷/۳]

تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه:۱۶۵۷-عکسی

آغاز: حمدله. صلاة ... فیقول العبد الجانی و الاسیر الفانی المقید بقید الآمال و الامانی محمد هادی؛ **انجام:** علی ید مؤلفه هادی بن محمد تقی الموسوی فی شهر رجب المرجب ۱۳۱۷ فی الحایر الحسینیه علی مشرفها السلام و التحیة. کتبه ...
خط: نسخ پخته، کا: حسین بن ابوالقاسم، تا: ۱۳۶۴ق، جا: کربلا؛ ۶۵ص، ۲۱ سطر (۱۴×۲۳)، اندازه: ۲۱×۳۰سم [عکسی ف: ۱ - ۸۵]

● **تنبیه الغافلین و عبرة الناظرین** / تاریخ ایران / فارسی
tanbīh-ol qāfelīn va ʻebrat-on nāzerīn
نجم اصفهانی، محمد، ق۱۴ قمری
najm-e esfahānī, mohammad (- 20c)

به درخواست: محمد علی موسوی
تاریخ تألیف: ذیحجه ۱۳۳۶ق
قبل از مؤلف کتابی به نام «عبرة الاخلاف» در مورد قحطی و گرانی سال ۱۲۸۸ق نوشته شده بود. مؤلف نیز در کتاب حاضر قحطی و گرانی سال ۱۳۳۶ق را گزارش کرده است. او در این کتاب به نظم و نثر حکایت‌های وحشت‌ناکی از قحطی آن سال در اصفهان ذکر می‌کند و همچنین از کمک و اعانت‌های افراد خیر در رفع مشکلات مردم یاد می‌کند. در اثنای آن اشعاری نیز به فارسی از خود می‌آورد.
[دنا ۳۵۷/۳]

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۳۷۰۲

آغاز: ستایش و حمد وشکر آرایش چهره عروس زیبای هر سخن است؛ **انجام:** شرح این دو قحط در دفتر به این عبرت است وعبرة للناظرین
خط: شکسته نستعلیق، کاتب = مؤلف، تا: ۱۳۳۶ق؛ جلد: تیماج سرخ، ۱۵گ، مختلف السطر، اندازه: ۱۳×۲۱سم [ف: ۳۷ - ۲۲۹]

● **تنبیه الغافلین و گنج گهر** / حدیث / فارسی
tanbīh-ol qāfelīn va ganj-e gohar
کتابی است در مواعظ که احادیث مربوطه را تحت عناوین «باب» آورده است. فهرست‌نگار مجموعه شیخ علی حیدرکتاب را مربوط به قرن ۹ دانسته که کمی بعید است.

ظاهرا همانند:
۱. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه:۵۷۸۹

آغاز: از حضرت رسول مرویست که فرمود: بترسید از خدای تعالی و طاعت باخلاص کنید؛ **انجام:** باب در صفت آفرینش.
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ افتادگی: انجام؛ کاغذ: فرنگی، جلد: مقوا، ۷۹گ، ۱۷ سطر، اندازه: ۱۴×۲۰/۵سم [ف: ۳ - ۵۱۵]

۲. مشهد؛ شیخ علی حیدر؛ شماره نسخه:۱۲۵۸/۲

آغاز: از حضرت رسول صلی الله علیه و آله مروی است که فرمود بترسید از خدای تعالی؛ **انجام:** فرشته ای را در قبر مونس او گرداند که او را علم بیاموزند تا قیامت
در فهرست با عنوان «تنبیه الغافلین و گنج البحر»آمده؛ کا: زین العابدین بن محمد حسین حسین آبادی، تا: سه‌شنبه ۸ شوال ۱۲۳۸ق؛ جلد: تیماج زرد، ۴۳گ (۱۲۸ر-۱۷۰پ)، ۲۳سطر، اندازه: ۱۹/۵×۲۹سم [مؤید: ۳ - ۲۱۶]

● **تنبیه الغبی فی تنزیه ابن العربی** / رجال، عرفان و تصوف / عربی
tanbīh-ul ġabī fī tanzīh-i ibn-il ʻarabī
سیوطی، عبدالرحمن بن ابی بکر، ۸۴۹ - ۹۱۱ قمری
soyūtī, ʻabd-or-rahmān ebn-e abī-bakr (1446 - 1506)
رساله موجزی در اثبات حقانیت و اعتقاد صحیح محی الدین عربی است. از آنان که به او نسبت کفر داده و بدتر و کافرتر از یهود و نصاری دانسته‌اند انتقاد کرده و آنها را سخت مورد نکوهش قرار داده و با استناد به اقوال دیگر دانشمندان گفته‌های مخالفین را باطل و دور از حق دانسته است. این رساله در واقع رد گفتار کسانی است که بر «الفصوص» ابن عربی ردیه نوشته‌اند.
[دنا ۳۵۷/۳]

مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۲۲۱۲

آغاز: بسمله، مسئلة فی ابن عربی و ما حاله و فی رجل امر باحراق

کتبه و قال انه اکفر من الیهود و النصاری؛ **انجام:** و لکن لیس یخلوا من حاسد انسان و الله تعالی اعلم بالصواب.
خط: نسخ، کا: زکریا بن محمد شافعی، تا: ۱۰۶۰ق؛ مجدول، با کمند به لاجورد؛ اهدایی: رهبری، فروردین ۱۳۷۴؛ کاغذ: حنایی آهار مهره، جلد: مقوا عطف گالینگور، ۶گ، ۲۳سطر، اندازه: ۱۶×۲۵سم [ف: ۲۷ - ۱۲۱]

● **التنبیه** [**الفئة**] **بمن یبعثه الله علی رأس کل مائة** / حدیث / عربی
at-tanbīh [al-fi'a] bi-man yab'aṯu-hu-l lāh 'alā ra's-i kull-i mi'a
سیوطی، عبدالرحمن بن ابی بکر، ۸۴۹ - ۹۱۱ قمری
soyūtī, 'abd-or-rahmān ebn-e abī-bakr (1446 - 1506)

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۵۳۲/۴عکسی
آغاز: بسمله ... الحمد لله الذی خص هذه الامة الشریفة بخصایص واضحة للمهتدین و بعث علی کل مایة سنة من یجدد لها أمر الدین
نسخه اصل: کتابخانه اسکوریال در مادرید اسپانیا، شماره ۱۵۴۴؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۰؛ ۱۹ص (۲۲-۴۰)، ۲۳ سطر [عکسی ف: ۴ - ۴۵۰]

● **تنبیه القران فی تصحیح کلمات القرآن** / علوم قرآن / عربی
tanbīh-ul qur'ān fī taṣḥīḥ-i kalamāt-il qur'ān
حسینی سبزواری، محمد جعفر، ق۱۳ قمری
hoseynī sabzevārī, mohammad ja'far (- 19c)
غلط‌های فاحش و روشن که در ادای کلمات قرآن از عوام و خواص شنیده از ابتدای قرآن تا آخر آن، سوره به سوره تعیین و تصحیح نموده است.
آغاز: بسمله، الحمدلله الذی انزل الفرقان علی عبده محکما سدیدا لم یجعل له عوجا قیما ... اما بعد حقیر سراپا تقصیر عاری علیل قاری کلام الله الصحیح الجلیل ...
[دنا ۳۵۷/۳]

۱. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۴۰۸۰/۶
آغاز: برابر؛ **انجام:** سوره القارعه، و ما ادریک ماهیه بسکون هاء و اکثر قرآنها به تاء مرفوع نوشته اند غلط است. رب وفقنی لاتمام
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛کاغذ: فرنگی شکری، جلد: تیماج سیاه، ۱۹گ (۱۱۴پ-۱۳۲)، ۱۸ سطر (۹×۱۵)، اندازه: ۱۴/۵×۲۱سم [ف: ۱۷ - ۴۱۶]

۲. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۹۳۳۹
آغاز: برابر؛ **انجام:** اکثر قران بتاء مرفوع نوشته اند و معلمها چنان تعلیم می‌دهند غلط است تمت.

خط: نستعلیق تحریری، کا: موسوی احمد، تا: ۱۲۷۸ق؛ ضمیمه نسخه ش ۱۵۸۳۳ [رایانه]

● **تنبیه الکاذبین = تنبیه الغافلین** / اخلاق / فارسی
tanbīh-ol kāzebīn = tanbīh-ol qāfelīn
کرمانی، اسماعیل بن ابراهیم، ق۱۳ قمری
kermānī, esmā'īl ebn-e ebrāhīm (- 19c)
اهدا به: مرتضی قلی خان وکیل الملک
رساله‌ای اخلاقی در یک «مقدمه» و دو «باب»: ۱. ستایش صدق و راستگاری و درست گفتاری در سه فصل؛ ۲. قبایح کذب در سه فصل و یک خاتمه. نام مؤلف و کتاب در دیباه هست.
[دنا ۳۵۷/۳؛ فهرستواره منزوی ۴۰۵/۶ با عنوان «تنبیه الغافلین»]]

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۳۲۵۵
آغاز: بسمله. منت وافر خدای کون و مکان را که خامه قدرتش صورت عدم را معنی وجود بخشید؛ **انجام:** پی نیکان گرفت مردم شد (بجهت امتحان قلم مسوده شد شهر صفر المظفر ۱۲۴۵)
خط: نسخ خوش، بی‌کا، تا: ۱۲۴۵ق؛ مجدول، با سرلوح زیبا؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج عنابی، ۶۴گ، ۷ سطر (۵×۹/۵)، اندازه: ۱۱×۱۷/۵سم [ف: ۱۱ - ۲۲۱۲]

● **التنبیه لبعض العلماء** / عرفان و تصوف / عربی
at-tanbīh li-ba'ḍ-il 'ulamā'
رشتی، کاظم بن قاسم، ۱۲۱۲ - ۱۲۵۹ قمری
raštī, kāzem ebn-e qāsem (1798 - 1843)
در «فهرست تصانیف سید ...» کار محیط کرمانی از آن چنین یاد شده است: «الرسالةالثالثة و الثلاثون فی التنبیه لبعض العلماء علی اشتباهه فی بعض المطالب». پاسخ پرسش‌هایی است از کسی که از وی نام نبرده ولی به بزرگی یاد کرده است. هر یک پرسش با «بسمله» آغاز می‌شود بی‌شماره. نخستین آنها درباره شواهد کتاب و سنت است. در پایان آن آمده: «اگر بیشتر خواهی پس به مقدمه ما بر اربعین به نام «احقاق الحق المبین» مراجعه کن».
[دنا ۳۵۷/۳]

تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه:۲۱۰۰/۳۸-عکسی
آغاز: حمدله. صلاة. اما بعد، فیقول الفقیر ... الرشتی، ان بعض العلماء الراشدین و الفضلاء المحققین، نادرة الزمان، و ذروة الاول قد ارسل الی بعض الکلمات و الاشارات و امرنی اذا وقفت علی شیئاً فی الحقایق ... قوله ادام الله توفیقه [...] ان شواهد الکتاب و السنة. الی ان قال تدل علی ان الحب الذاتی اقتضی الظهور و الکونی و العلمی للاکوان. اقول؛ **انجام:** فی مقدمتنا علی الاربعین المسمی باحقاق الحق المبین و ان اردت ذلک فاطلبه فانه کافیة شافیة. و الحمدلله رب العالمین.

خط: نسخ پخته، کا: محمد علی اصفهانی، تا: ۱۲۷۳ق؛ ۹ص (۴۵۳-۴۶۱) [عکسی ف: ۱ - ۸۵]

← تنبیه اللبیب فی شرح التهذیب ⪢ منیة اللبیب فی شرح التهذیب

● **تنبیه المبتدی** / تقویم / فارسی

tanbīh-ul mubtadī

ساروی، محمد مهدی

sāravī, mohammad mahdī

رساله مختصری است در معرفت تقویم شمسی و قمری برای برادر اعز ... همنام امام هشتم (ع) در دوازده «فصل» و یک «مسئله»: فصل ۱. حساب جمل؛ ۲. معرفت ایام هفته؛ ۳. بیان تواریخ چهارگانه: عرب، جلالی، قدیم، رومی؛ ۴. بیان ماه ترکی؛ ۵. بیان بروج؛ ۶. تقسیم بروج به چهار عناصر؛ ۷. منقلب و ثابت؛ ۸. فصول اربعه؛ ۹. طلوع و غروب برج؛ ۱۰. بیان نظرات کواکب؛ ۱۱. تعریف نظرات کواکب سبعه؛ ۱۲. بیان بست.

[دنا ۳۵۷/۳]

قم؛ معصومیه؛ شماره نسخه:۱۷/۲

آغاز: حمد و ثنا و ستایش بی قیاس مر خداوندی را سزاوار است که آفریننده نیرین است؛ **انجام:** و استدعای دیگر آنست که هر کس به این کتاب من منتفع شود ... که این حقیر بسیار زحمت کشیده.

خط: نستعلیق، کا: ملا محمد رضا بابل کناری بن ملا عبدالله، در سن ۱۲ سالگی، تا: چهارشنبه ۱۲۵۴ق؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۱۱گ (۹ر-۱۹پ)، اندازه: ۱۷×۲۱/۵سم [ف: ۱ - ۳۰]

● **تنبیه المبتدی** / ادبیات / عربی

tanbīh-ul mubtadī

[دنا ۳۵۷/۳]

مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۴۳۰۴

آغاز: سمیع علیم حلیم کریم؛ **انجام:** و حصلت البهجه ... فلیس له ثانی

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۷ [الفبائی: ۱۴۸]

← تنبیه المخلصین ⪢ تبصرة الصائمین

● **تنبیه المرشدین** / فقه

tanbīh-ul muršidīn

قزوینی، عبدالوهاب بن محمد علی، ق۱۳ قمری

qazvīnī, ‘abd-ol-vahhāb ebn-e mohammad ‘alī (- 19c)

در یک «مقدمه» در تنبیه به مدارک مسأله و سه «مطلب» در جواز بقاء در تقلید تفصیلی و تقلید میت در مساله اصولی و فروعات و «خاتمه» در معرفت اجتهاد و عدالت مجتهد (انجام پاره شده) مانند وقایة الروایة عربی خود اوست.

[دنا ۳۵۷/۳]

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۵۷۱۱/۱

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ کاغذ: فرنگی، جلد: مقوا، عطف میشن قهوه‌ای، ۳۳گ (۲پ-۳۴ر)، ۲۲ سطر (۹×۱۵)،اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۱۶ - ۷۳]

← تنبیه المرید ⪢ آداب المریدین

● **تنبیه المریدین** / فارسی

tanbīh-ol morīdīn

بخاری، احمد بن محمد، ق۵ قمری

boxārī, ahmad ebn-e mohammad (- 11c)

[دنا ۳۵۷/۳]

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۷۴۰/۱۵-ف

نسخه اصل: پاریس S. P. 125 (بلوشه ۱۵۱)؛ خط: نستعلیق هندی، بی‌کا، تا: ۱۰۵۲-۱۰۵۷ق [فیلمها ف: ۱ - ۵۳۳]

● **تنبیه المغترین فی احوال ابلیس اللعین** / مواعظ / فارسی

tanbīh-ol moqtarrīn fī ahvāl-e eblīs-el la‘īn

دولت آبادی مرندی، اسماعیل بن محمد جعفر، ۱۲۲۴ - ۱۳۱۲ قمری

dowlat-ābādī marandī, esmā‘īl ebn-e mohammad ja‘far (1809 - 1895)

در ۴۶ «مجلس»، پندهای دینی و حکایت‌های اخلاقی است

[دنا ۳۵۷/۳؛ فهرستواره منزوی ۴۰۵/۶]

قم؛ فیضیه؛ شماره نسخه:۳۳۸

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ ۱۱۱گ، ۲۶سطر، اندازه: ۱۶×۲۴سم [ف: ۲ - ۳۹]

● **تنبیه المغترین فی القرن العاشر علی ما خالفوا فیه سلفهم الطاهر** / عرفان و تصوف / عربی

tanbīh-ul muġtarrīn fi-l qarn-il ‘āšir ‘alā mā xālafū fī-hi salaf-a-hum aṭ-ṭāhir

شعرانی، عبدالوهاب بن احمد، ۸۹۸ - ۹۷۳ قمری

še‘rānī, ‘abd-ol-vahhāb ebn-e ahmad (1493 - 1566)

در بیان روش صحابه پیامبر اکرم و تابعین و علمای عاملین در هر عصر و زمان، و ترویج روش صوفیان و بیان مقام زهد و چگونگی سیر و سلوک آنان. در واقع پاسخ به گفته‌های مدعیان دروغین تصوف و کسانی‌است که با اقطاب و سالکین علاقه‌ای ندارند. این کتاب مجموعه داستانهایی است ساخته شده برای اقطاب و صوفیان معروف و بیان اخلاق و آداب آنان در ریاضت نفس.

چاپ: مصر، ۳۴۲ص، ۱۲۷۸ق؛ المیمنیه، ۱۳۶ص، ۱۳۱۰ق و ۱۳۲ص، ۱۳۱۵ق.

[دنا ۳۵۷/۳]

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۵۴۰۴

آغاز: الحمدلله رب العالمین ... و بعد فهذا کتاب نفیس صغیر الحجم کبیر القدر جمعت فیه نبذة صالحة من نقد طریق أهل الله؛ **انجام:** و هذا آخر الکتاب و الله أعلم بالصواب و الحمدلله رب العالمین ...

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ جلد: مقوایی، ۲۴۰گ، ۱۹ سطر، اندازه: ۱۵×۲۰سم [ف: ۱۴ - ۱۹۳]

● **تنبیه المغرورین** / اخلاق / فارسی

tanbīh-ol maqrūrīn

بروجردی، عبدالله بن نوروز علی، ق۱۳ قمری

borūjerdī, ‘abd-ol-lāh ebn-e nowrūz ‘alī (- 19c)

کتابی است در پند و اندرزهایی اخلاقی با استفاده از آیات قرآنی و احادیث اهل بیت علیهم السلام و ذکر حکایاتی تاریخی مناسب ابواب مختلف کتاب با اشعاری از مؤلف، در بیست و چهار (نسخه ملی؛ نسخه مرعشی بیست) «باب»: ۱. وجوب استعاذه به خدا از شیطان رجیم؛ ۲. مدح مخالفت نفس اماره؛ ۳. تحقیق معنی دنیای ممدوح و مذموم؛ ۴. مذمت دنیا و طالبان وی؛ ۵. صاحبان با بصیرت دنیا؛ ۶. مرگ و کوتاه گردانیدن آرزو؛ ۷. بعضی از عقوبات الهی و صفات جهنم؛ ۸. سوء عاقبت معصیت و کیفیت توبه؛ ۹. خوف و گریه به درگاه ذوالجلال؛ ۱۰. بعضی از اوصاف بهشت؛ ۱۱. بعضی مواعظ حق تعالی به حضرت موسی؛ ۱۲. بعضی مواعظ منتخب از تورات؛ ۱۳. حکمت‌های حضرت لقمان؛ ۱۴. وحی‌ها به حضرت داود؛ ۱۵. مواعظ حق تعالی به حضرت عیسی؛ ۱۶. مواعظ حضرت عیسی؛ ۱۷. مواعظ حضرت رسول به ابن مسعود؛ ۱۸. وصایای حضرت رسول به ابوذر؛ ۱۹. داستان کسانی که برای خدا متحمل مضار شدند؛ ۲۰. مذمت پادشاه که ظلم و جور کند؛ ۲۱. بیان خدمت پادشاهان ظالم؛ ۲۲. بیان جهتی چند که به خانه امراء و حکام می‌توان رفتن؛ ۲۳. بیان حقوق شاه به رعایا؛ ۲۴. ذکر حکایتی چند از ملوک ماضی.

آغاز: بسمله و به نستعین حمد و شکر بیحد و شمار حضرت آفریده گار یرا سزد که حیرت ...

[دنا ۳۵۷/۳ (۴ نسخه)؛ دانشمندان بروجرد ۲۶۰/۲؛ فهرستواره منزوی ۴۰۶/۶]

۱. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۱۱۴۰

آغاز: برابر؛ **انجام:** مردان گریبانها درند خاک گلی بر سر کنند ×× به سینه بر سر زنند با ناله فریادها

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: اواخر قرن ۱۳؛ افتادگی: انجام؛ کاغذ: فرنگی، جلد: مشمعی مشکی، ۴۵۴گ، ۸ سطر (۹/۵×۱۵)، اندازه: ۱۵/۵×۲۱سم [ف: ۲۸ - ۲۰۶]

۲. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۹۴۲

آغاز: برابر؛ **انجام:** که خریدند زندگانی دنیا را بآخرت پس عذاب ایشان هرگز تخفیف داده نخواهد شد.

خط: نستعلیق، کا: سید ابوالقاسم روضه خوان، تا: ۱۲۳۹ق؛ افتادگی: انجام؛ کاغذ: فرنگی، جلد: مقوایی تیماج مشکی، ۲۰۹گ، ۲۵ سطر (۱۵×۲۷)، اندازه: ۲۲×۳۴/۵سم [ف: ۶ - ۶۸۹]

۳. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۰۱۹۷

آغاز: علی بن ابی طالب صلوات الله علیه، رباعی: عالی تر از آنی که علی خوانندت ×× والاتر از آنی که ولی خوانندت؛ **انجام:** آرم بسویش التجا ×× یا رب بشاه اولیا / آن آفتاب انما ×× کز معصیت پاکم کنی

خط: نسخ، بی‌کا، تا: نزدیک عصر مؤلف؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ جلد:تیماج سبز،۳۰۳گ،۱۹سطر،اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۲۶ - ۱۶۲]

● **تنبیه المغرورین علی وساوس الشیاطین** / اخلاق / عربی

tanbīh-ul maġrūrīn ‘alā wasāwis-iš šayāṭīn

مشهدی، محمد بن ابی محمد

mašhadī, mohammad ebn-e abī mohammad

در اخلاق مذهبی و ممکن است ترجمه عربی همان «تنبیه المغرورین» او باشد.

[دنا ۳۵۸/۳؛ فهرستواره منزوی ۴۰۶/۶]

تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۱۹۸۵/۲

آغاز: الحمدلله الذی هدانا صراط مستقیم؛ **انجام:** ویزین لی حب الدنیا و یحول بینی و بین الطاعة و الزلفی

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ کاغذ: ترمه، جلد: میشن سبز، ۳۶گ (۱۶پ-۵۱ر)، ۱۸ سطر، اندازه: ۱۲×۱۸سم [ف: ۵ - ۴۰۴]

● **تنبیه النائم الغمر علی مواسم العمر** / اخلاق / عربی

tanbīh-un nā’im-il ġumr ‘alā mawāsim-il ‘umr

ابن جوزی، عبدالرحمن بن علی، ۵۰۸؟ - ۵۹۷ قمری

ebn-e jawzī, ‘abd-or-rahmān ebn-e ‘alī (1115 - 1201)

رساله‌ای است اخلاقی مربوط به وظایف مختلف انسان در طول حیات خود که در پنج «باب» بر اساس روزها و زمان عمر انسان

تنظیم گردیده است بدین ترتیب: ۱. از زمان ولادت تا بلوغ؛ ۲. ایام جوانی، ۳. زمان کهولت؛ ۴. زمان پیری؛ ۵. سنین باز پسین عمر. تعدادی از ابواب نیز دارای چند فصل می‌باشد.
چاپ: محقق: لجنة من المصححین، استانبول، مطبعة الجوانب، ۱۳۰۲ق

[دنا ۳۵۸/۳؛ هدیة العارفین ۵۲۰/۱–۵۲۳؛ تنبیه النائم الغمر علی مواسم العمر، چاپ: قاهره ۴۱–۱۰۸]

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۱۲۸۰/۸

آغاز: کتاب تنبیه النائم الغمر علی مواسم العمر تصنیف ... و هو خمسة مواسم نفع الله به المسلمین اذا المرء اعطی نفسه الحمدلله الذی جعل الاعمار مواسم یربح؛ **انجام:** بقیة من الشباب و للنفس فیه میل الی الشهوات و فیه جهاد حسن و ان کانت ...
خط: نسخ کهن، کا: محمد بن احمد بن علی، خطیب شافعی، تا: ۷۳۶ق؛ افتادگی: انجام؛ مصحح؛ کاغذ: خانبالغ، جلد: تیماج زرشکی، ۴گ (۵۶ – ۵۹)، ۱۷ سطر (۹×۱۳/۵)، اندازه: ۱۳×۱۸سم [ف: ۲۸ – ۴۲۶]

● تنبیه النائمین / بهائیت / فارسی

tanbīh-on nā’imīn

عبدالبهاء، عباس بن حسینعلی، ۱۲۶۰ – ۱۳۴۰ قمری

‘abd-ol-bahā’, ‘abbās ebn-e hoseyn-‘alī (1844 - 1922)

جمع و نشر یک نفر بابی ازلی است که نام او به دست نیامد. کتاب پس از دیباچه ناشر حاوی لوح و مکتوبی از عباس افندی در دعوت عمه‌اش به بهائیت و پاسخ عمه‌اش از آن لوح می‌باشد. گمان می‌رود که این کتاب همان کتابی است که نزد این فرقه معروف است به کتاب عمه. در سه جزء: ۱. نامه عبدالبهاء رهبر بهائیان به عمه خود «خانم بزرگ» در تهران؛ ۲. پاسخ او به عباس افندی؛ ۳. رساله ردیه حاج میرزا احمد کرمانی، از رهگذر ادب و زبان فارسی بی‌ارزش و زیانبخش ولی از رهگذر تاریخ ادیان بسیار سودمند است.
آغاز: حمد و ستایش معرا از ارایش اغراق و معلی از الایش اغلاق
انجام: ابدالاباد این اسم بنام نامی شما یادگار خواهد ماند
[فهرستواره منزوی ۲۳۲/۹]

۱. تهران؛ ادبیات؛ شماره نسخه:۳۱۰ حکمت

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳ و ۱۴؛ جلد: مقوا عطف تیماج، قطع: ربعی [ف: ۲ – ۹]

۲. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۳۹۲

آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ واقف: نائینی؛ ۱۰۳گ، ۱۷ سطر، اندازه: ۱۴×۲۱سم [ف: ۴ – ۵۴]

۳. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۳۶۸۶

آغاز: کتاب تنبیه النائمین فارسی خطی این کتاب خرد؛ **انجام:** ضمائرهم الرحمانیه فی شواهب الاوهام
خط: نستعلیق تحریری، بی‌کا، بی تا [رایانه]

● التنبیه و الاشراف / عربی

at-tanbīh wa-l ašrāf

مسعودی

mas‘ūdī

تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۱۸۳۹۲

کا: سید محمد ابن حاجی، تا: ۱۲۷۲ق؛ انتقالی از کتابخانه پهلوی – مجموعه نوازی؛ اندازه: ۲۱/۳×۳۴/۵سم [رایانه]

● التنبیه و الافصاح عما وقع فی کتاب الصحاح للجوهری / ادبیات / عربی

at-tanbīh wa-l ifṣāḥ ‘ammā waqa‘a fī k.-iṣ ṣiḥāḥ li-l-jawharī

ابن بری، عبدالله بن بری، ۴۴۹ – ۵۸۲ ؟ قمری

ebn-e barrī, ‘abd-ol-lāh ebn-e barrī (1058 - 1187)

املاء ابومحمد عبدالله بن بری نحوی مقدسی در مصر که از مسوده به بیاض آورده ولی کتاب را تمام کرده است
[دنا ۳۵۸/۳]

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۳۴۶-ف

نسخه اصل:عزت بک قویون ش ۱۲؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: جمادی الثانی ۵۹۴ق، جا: مصر؛ ۲۲۱گ، ۲۵ سطر [فیلمها ف: ۱–۳۱۱]

● تنبیه و تأدیب مقصران سرباز (ترجمه) / فنون نظامی / فارسی

tanbīh va ta’dīb-e moqasserān-e sarbāz (t.)

در این کتاب از تنبیه و تأدیب سربازان در زمان جنگ و صلح سخن رفته و ظاهراً آن ترجمه‌ای است از یکی از آئین نامه‌های انضباطی قشون فرانسه که به وسیله معلمان دارالفنون به فارسی برگردانده شده است.
[دنا ۳۵۸/۳]

تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۷۰۴

آغاز: ترجمه کتاب تنبیه و تأدیب مقصران سرباز در بیان تقصیراتی که صاحب تقصیر را باید کشت؛ **انجام:** در صورت اول رو بسر دسته می‌ایستد. تمام شد.
خط: شکسته نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳، جا: تهران؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج قرمز، ۲۸گ، ۱۰ سطر (۵×۱۰)، اندازه:

۱۰/۵×۱۵/۵سم [ف: ۲ - ۲۱۲]

● **التنبیه و التأنیب و التوبیخ و التوقیف** / کلام و اعتقادات / عربی

at-tanbīh wa-t ta'nīb wa-t tawbīx wa-t tawqīf

سموقی، علی بن احمد، ق۵ قمری

sammūqī, 'alī ebn-e ahmad (- 11c)

رساله‌ای است در هشدار و توبیخ معد بن محمد و پیروانش در قاهره که خروج کرده و عاصی شده‌اند.

[دنا ۳۵۸/۳]

قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۷۱۸/۲

آغاز: الحمد لولی النعمة و مولیها توکلت علی مولانا الحاکم وحده و شکرت قائم الحق عبده الحمدلله مرسی قواعد التوحید

نسخه اصل: کتابخانه واتیکان-رم ۹۱۱؛ خط: نسخ معرب، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ ۳۶گ (۲۶-۶۱) [عکسی ف: ۲ - ۳۷۸]

● **التنبیه و التحذیر من اسباب الردة و التکفیر** / کلام و اعتقادات / عربی

at-tanbīh wa-t taḥḏīr min asbāb-ir ridda wa-t takfīr

برامی ارزی، محمد صالح

berāmī-ye arzī, mohammad sāleh

در این رساله، کارها و اعتقاداتی که سبب کفر و بیرون رفتن از اسلام می‌باشد، ضمن دو بخش برشمرده می‌شود، کارهایی که مربوط به اعضا و جوارح انسانی است و کارهایی که مربوط به زبان و قلب است، پس از گفتگو در بخش اول بخش دوم دارای ده «فصل» است: ۱. بیان احکام الفاظ الکفر؛ ۲. فیما یقال فی ذات الله و صفاته تعالی؛ ۳. فیما یتعلق بکلام الله و الأذکار؛ ۴. فیما یتعلق بالأنبیاء و العلماء و الصلحاء؛ ۵. فیما یتعلق بالکفر و الایمان؛ ۶. فیما یتعلق بأحکام الشرع؛ ۷. فیما یتعلق بأمور الآخرة و الغیب؛ ۸. فیما یتعلق بالسلاطین؛ ۹. فیما یتعلق بکلام الفسقة و الظلمة؛ ۱۰. فیما یتعلق عند التعزیة.

[دنا ۳۵۸/۳]

قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۱۰۴۸

آغاز: الحمدلله ... اعلم ان کثیراً من الناس و انا منهم یعتقدون ان من آمن بالله و برسوله مخلصاً من قلبه؛ **انجام:** ولی حق علی من نظر فی هذا الکتاب أن یدعو لی خالصاً بقلبه بالمغفرة و الرحمة.

خط: مغربی، کا: احمد بن محمد بن محیی الدین، تا: چهارشنبه ۲۴ صفر ۱۳۱۵ق؛ جلد: مقوایی عطف تیماج قهوه‌ای، ۹گ، ۲۲ سطر، اندازه: ۱۶/۵×۲۲/۵سم [ف: ۳ - ۲۸۲]

● **تنبیه الهادی و المستهدی** / کلام و اعتقادات / عربی

tanbīh-ul hādī va-l mustahdī

کرمانی، احمد بن عبدالله، - ۴۱۲ ؟ قمری

kermānī, ahmad ebn-e 'abd-ol-lāh (- 1022)

در بیست و هشت «باب» و دارای یکصد و شصت و نه «فصل» در پند و اندرز و واجبات شرعی و اعتقادات حقه به روش باطنی‌های اسماعیلی و برای تبلیغ مذهب آنان.

[دنا ۳۵۸/۳؛ فهرست مجدوع ص ۴۸ و ۲۹۰؛ ایوانف ش ۱۲۷؛ فهرست فیضی ش ۵۷ و ۵۸؛ (ف ۳۱۲۶)]

۱. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۳۴۰۲

خط: نسخ، کا: منصور بن محمد ناصر علی مکرم حرازی یعبری، تا: ۵ شنبه ۲۳ ذیحجه ۱۳۱۳ق، جا: ادیبور هند؛ مصحح؛ جلد: تیماج قرمز، ۱۲۶گ، ۱۸ سطر، اندازه: ۱۳×۲۱/۵سم [ف: ۹ - ۱۸۶]

۲. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۲۳۱۶

آغاز: الحمدلله خالق اللیل و النهار و مؤید الرسل و الائمة الابرار الذی امتنع بخفاء فردانیته عن رویة الابصار؛ **انجام:** و اذ قد أتینا علی ما وعدنا فی أول الکتاب علی ایجاز فنختمه بالحمدلله الذی لا اله الا هو.

خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۲۲ صفر ۱۳۴۶ق، در عصر ابی محمد طاهر سیف الدین؛ مصحح، مجدول؛ جلد: پارچه قرمز، ۱۵۷گ، ۱۵ سطر، اندازه: ۱۴×۲۲سم [ف: ۶ - ۲۹۶]

۳. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۳۲۴۳-ف

نسخه اصل: انجمن اسماعیلی ش ۵۰. در ۲۸ باب و ۱۹۶ فصل؛ خط: نسخ، کا: علی احسن عبدالله السان، تا: ۲۵ ذیحجه ۱۳۴۹ق؛ ۳۱۶ص [فیلمها ف: ۲ - ۱۰۶]

۴. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۳۱۲۶-ف

نسخه اصل: انجمن اسماعیلی بمبئی ش ۵۱؛ خط: نسخ تحریری، بی‌کا، بی تا [فیلمها ف: ۲ - ۸۲]

● **تنبیهیه مهدویه شخصیه** / عرفان و تصوف / فارسی

tanbīhīye-ye mahdavīye-ye šaxsīye

عاصی ارومیه ای، حسن، - ۱۳۲۶ قمری

'āsī orūmīye-ī, hasan (- 1908)

تاریخ تألیف: ۱۳۲۰ق

در اثبات وجود شخصی حضرت حجت علیه السلام و این‌که امکان دارد اهل معنی و صفا خدمت آن حضرت برسند و نیز دعوی مهدویت نوعی و نکوهش فراوان از غیر صوفیان و تمجید بسیار از سلسله ذهبی و این‌که اینان سرامد همه سلاسل صوفیه‌اند، و این‌که کمیلیه و شطاریه و نقشبندیه از صوفیان شیعه می‌باشند با نثر مسجع و اشعاری گویا از خود مؤلف. در پایان جلال الدین مجد الأشراف را ستوده و تصریح می‌کند که بیست و یک سال است به او ارادت ورزیده است.

آغاز: الحمدلله الفیاض المطلق الازلی الابدی بلا طفرة و لا تعطیل

و الصلاة و السلام علی المفاض الالیق الاول ...
انجام: سائلم از قارئین و سامعین ×× رحمتی آرند بهر این حزین
[دنا ۳۵۸/۳؛ فهرستواره منزوی ۲۳۴/۷]

۱. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۳۷۱۵
آغاز و انجام: برابر
خط:نستعلیق،کا: شکر الله بن محمود، تا: رمضان ۱۳۲۰ق؛ مصحح؛ در پایان نسخه نامه مجد الاشراف به مؤلف نیز آمده؛ جلد: مخمل نیلی، ۶۶گ، ۱۴ سطر، اندازه: ۱۴×۲۱سم [ف: ۱۰-۱۱۳]
۲. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۳۰۱۶ و ۴۷۸۶-ف و ۵۰۵۳-ف
آغاز و انجام: برابر
خط: نستعلیق، کا: اسماعیل داروغة الفقرا، تا: ذیقعده ۱۳۲۰ق؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج سرخ، ۵۶گ، ۱۶ سطر (۸×۱۶)، اندازه: ۱۳×۳۰سم [ف: ۱۰ - ۱۹۵۶] و [فیلمها ف: ۳ - ۱۰۶ و ۱۲۹]

● **تنجز حق الدیان فیما یأخذه الوارث من الغریم** / فقه / عربی
tanajjuz-u ḥaqq-id dayyān fīmā ya'xuḏu-hu-l wāriṯ min-al ġarīm

بهبهانی، عبدالله بن اسماعیل، ۱۲۶۲ - ۱۳۲۸ قمری
behbahānī, 'abd-ol-lāh ebn-e esmā'īl (1846 - 1910)

تحقیق تنجز حق الدیان فی ما یأخذه الوارث بالیمین المردودة أو الشاهد و الیمین من غرماء المیت و ان سقط حق الدیان فی المطالبة بتحلیفهم للغرماء.

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۸۷۲۰/۶
آغاز: فائدة أخری اجمع الاصحاب ظاهراً علی انه لو مات المورث فمحاکمه حقوقه و مطالباته لوارثه و ان کان المورث مدیوناً لغیر من علیه حقوقه بدین؛ **انجام:** فیها نظیر سایر الاعیان التی فی یدر الوارث و ان کان الوارث لم یستوفها بعد الثبوت فلیتأمل جیداً.
خط: نسخ، کا: اسدالله آصفی شوشتری، تا: جمادی الاول ۱۳۰۹ق، جا: تهران؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۳گ (۱۲۶پ-۱۲۸ر)، ۱۷سطر، اندازه: ۱۷×۲۲سم [ف: ۲۸ - ۲۲۴]

● **تنجیس المتنجس** / فقه / عربی
tanjīs-ul mutanajjis

قزوینی، حسین بن محمد ابراهیم، ۱۱۲۶؟-۱۲۰۸ قمری
qazvīnī, hoseyn ebn-e mohammad ebrāhīm (1714 - 1794)

[دنا ۳۵۹/۳]

قم؛ زنجانی (آیة الله)؛ شماره نسخه:۷۶/۵
آغاز: الحمدلله العلی و الصلاة و السلام علی النبی الرضی و الوصی

خط: نستعلیق، کا: باقر بن حاج امین کاشانی، بی‌تا؛ ۳گ (۱۵۱ر-۱۵۳ر)، قطع: خشتی [چند نسخه-ف: - ۲۲۱]

← التنجیم ⟵ مقالة فی التنجیم

● **تنزلات سته** / عرفان و تصوف / فارسی
tanazzolāt-e sette

عبدالعلی بن واقف علی
'abd-ol-'alī ebn-e vāqef 'alī

[دنا ۳۵۹/۳]

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۸۰۰۴/۹
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۴ ذیحجه ۱۳۰۱ق؛ کاغذ: فرنگی، جلد: مقوایی، ۴۸گ (۱-۴۸)، ۱۵ سطر (۱۰/۵×۱۴/۵)، اندازه: ۱۵×۱۸سم [ف: ۱۷ - ۵]

● **تنزلات سته خلیلی** / عرفان و تصوف / فارسی
tanazzolāt-e sette-ye xalīlī

در فهرست ایوانف سته عبدالعلی بن نظام الدین محمد انصاری به نام انورالدین خان بهادر (ناب کرناتی) (- ۱۱۶۲) یادشده که به دستور او آن را از رساله عربی خود به فارسی درآورده است.
[دنا ۳۵۹/۳]

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۸۰۸۱/۱
آغاز: منبع اسرار ظهور وجود و مطلع انوار شموش وید و ربود و نمود سر همه حضرت اول است که بهر وجود موجود است و به هر مسعود معهود؛ **انجام:** بلکه بنابر عدم تصدیق و تحقیق است و من الله الهدایة و العنایة فی البدایة و النهایة.
خط: نستعلیق، کا: سید جلیل بن سید حسن عمروی لدر میانی در حیدرآباد، تا: پنج‌شنبه ۲۵ شوال۱۳۲۰ق؛ کاغذ: هندی، جلد: مقوا عطف تیماج تریاکی، ۲۱۶ص (۱-۲۱۶)، ۱۵ سطر (۱۴×۲۷)، اندازه: ۲۱/۵×۳۴سم [ف: ۱۷ - ۲۵]

● **التنزلات من الوحدة الی النبات** / فلسفه / عربی
at-tanazzulāt min-al waḥda ila-n nabāt

[دنا ۳۵۹/۳]

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۲۷۱/۴
آغاز: ... فانظر الی حکمة یجری سریع و ما کان له الاالحکم الکبیر فبقیض بعد فیبسط قبل قبضة لمن ذا هذا فالباسط باسط نفسه فلا تحجب و القابض قابض عینه؛ **انجام:** النظر فیها فتنفع بها فی الدنیا و الاخرة التعین و لا التعین و کذلک جعلنا صفة واصلة متعلقة لذات مطلقة مقیدة عن المربوب الی المربوب فانظر فافهم

فما ذا بعد الحق الا الضلال.

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ کاغذ: سفید، جلد: مقوایی عطف تیماج قهوه‌ای، ۸۱ص (۱۴۸-۲۲۸)، ۱۵ سطر [سنا: ف: ۲ - ۲۰۲]

● **تنزل الاملاک للاملاک فی حرکات الافلاک** / عرفان و تصوف / عربی

tanazzul-ul amlāk li-l-amlāk fī ḥarakāt-il aflāk

ابن عربی، محمد بن علی، ۵۶۰ - ۶۳۸ قمری

ebn-e ʻarabī, mohammad ebn-e ʻalī (1166 - 1241)

تاریخ تألیف: ۶۰۱ق؛ محل تألیف: موصل

کتابی متوسط در توضیح و تشریح روایات با صیغه عرفانی، اصطلاحات رایج در بین صوفیان، اسرار عبادات (وضو، غسل و نماز) و تفسیر برخی آیات قرآنی، که مطابق مشرب عرفانی مؤلف تدوین شده است؛ شامل پنجاه و پنج «باب»: باب اول در بیان نام این کتاب، ۱. تنزلات املاک بر قلوب اولیاء؛ ۲. معرفت مکلف؛ ۳. معرفت تکلیف؛ ۴. معرفة وضع شریعت در عالم؛ ۵. در اینکه رسول از جنس مرسول الیه است؛ ... ۱۰. در اینکه چرا در این کتاب تنها به بیان نمازهای پنج‌گانه پرداخته است؛ ... ۱۶. معرفت نیت و فرق آن با قصد و اراده و همت و عزم؛ ... ۲۱. معرفت اسرار مضمضه؛ ... ۳۰. معرفت اسرار طهارت جامه و جایگاه نماز؛ ... ۵۵. معنی قول خدای تعالی و الذین هم علی صلاتهم دائمون.

آغاز: الحمدلله الذی وصف الانسان بما واصف به نفسه و صنعت الحقیقة الکیفیة فطرة علی الصورتین ...

انجام: و منهم من شهده من وراء النعماء و الالآء و هم اهل حق الیقین یعنی انهم یشهدونه قبل ذلک کله و لا یحجبهم عنه شیء تم

[دنا ۳۵۹/۳؛ کشف الظنون ۴۹۴/۱]

۱. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۰۴۸۵

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا: علی بن داود بن صالح بن محمد بت احمد العرب، تا: صفر ۹۹۳ق؛ جلد: تیماج بنفش، ۷۳گ، ۲۱سطر، اندازه: ۱۶×۲۱سم [ف: ۳۳/۱ - ۵۱]

۲. مشهد؛ الهیات؛ شماره نسخه:۲۰۹۵۶/۱۲

آغاز: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ جلد: مقوا، ۴۹گ (۶۲پ-۱۱۰ر)، ۲۵ سطر (۱۲/۵×۲۱/۵)، اندازه: ۱۱/۵×۲۸سم [ف: ۲ - ۵۳۶]

۳. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۳۸

آغاز: برابر

پنجاه باب؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۳۱۴ق، ۴۸گ، ۲۱ سطر، اندازه: ۱۱×۱۷/۵سم [ف: ۲ - ۱۸]

● **تنزل السکینة علی قنادیل المدینة** / فقه / عربی

tanazzul-us sakīna ʻalā qanādīl-il madīna

سبکی، علی بن عبدالکافی، ۶۸۳ - ۷۵۶ قمری

sobkī, ʻalī ebn-e ʻabd-ol-kāfī (1285 - 1356)

تاریخ تألیف: ۲۴ رجب ۷۵۴ق؛ محل تألیف: دمشق

رساله‌ای است در حرمت فروش قندیل‌های طلای روضه منوره حضرت پیغمبر (ص)، برای صرف در تعمیرات روضه مطهره.

[دنا ۳۵۹/۳]

مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۶۱۸۶

آغاز: پس از نام مؤلف: الحمدلله الذی اسعدنا بنبیه محمد صلی الله علیه و سلم سعادة لاتبید و اشهد ان لا اله الا الله وحده لا شریک له الولی الحمید؛ **انجام:** و امتضی العرف صرمه فی جهة من جهاتها صرف النها و احصب به و الله اعلم

خط: نسخ، کا: شیخ عزالدین عبدالعزیز بن شیخ شهاب الدین احمد بن محمد العماد الفیومی، تا: پنج‌شنبه ۶ ذیقعده ۸۶۰ق؛ این نسخه را از روی نسخه اصل نوشته و آن را بر شیخ محمد ابوالفرج بن ابی بکر بن الحسین العثمانی در دو مجلس خوانده، مجلس دوم دوشنبه ۱۰ ذیقعده ۸۶۰ بوده، شیخ مذکور در آخر رساله گواهی قرائت و اجازه عامه برای او قلمی نموده، پس از این ضمن ۱۱ صفحه، قصیده تائیه در نعت حضرت پیغمبر (ص) موسوم به «هدیة المسافر الی النور السافر»اثر طبع بهاءالدین ابو حامد شیخ احمد سبکی [فرزند مؤلف «تنزل السکینه»، متولد در جمادی الثانی ۷۱۹، متوفی در مکه بتاریخ ۷۷۳ (حسن المحاضره، ج ۱)] است که در حرم مطهر نبوی در روز یک‌شنبه سلخ ربیع الثانی ۷۷۳، انشاد نموده. مطلع قصیده: «تیقض لنفس عن هو اهاتولت ×× و نادر و عی التاخیر اعظم خشیه» این قصیده در آخر نسخه اصلی رساله «تنزل السکینه» نوشته شده بوده و کاتب این رساله آن را استنساخ نموده و بر شیخ محمد عثمانی مذکور در روضه منوره نبوی به تاریخ دوشنبه ۱۰ ذیقعده ۸۶۰ خوانده و شیخ مذکور مجدداً اجازه‌ای برای کاتب نوشته؛ واقف: ابن خاتون، ۱۰۶۷؛ کاغذ: نخودی روشن، جلد: تیماج قهوه‌ای، ۱۷گ، مختلف السطر، اندازه: ۱۴×۱۸سم [ف: ۵ - ۴۲۸]

● **تنزیل الآیات المنزلة فی مناقب اهل البیت** / فضایل و مناقب / عربی

tanzīl-ul āyāt-il munzala fī manāqib-i ahl-il bayt

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:بدون شماره

بی‌کا، تا: قرن ۷ [میراث شهاب: س۵ش۱ - ۲۰۳]

● **تنزیل الافکار فی تعدیل الاسرار** / منطق / عربی

tanzīl-ul afkār fī taʻdīl-il asrār

اثیرالدین ابهری، مفضل بن عمر، - ۶۶۰ ؟ قمری
asīr-od-dīn-e abharī, mofazzal ebn-e ‘omar (- 1262)

آغاز: بسمله. الحمدلله العلی شأنه الجلی برهانه الدائم سلطانه و الصلوة و السلام علی نبیه المصطفی و رسوله المجتبی.
انجام: و الحمدلله علی سبوغ انعامه و له الشکر علی جزیل نواله و الصلوة و السلام علی سیدنا و مولانا محمد و آله الطاهرین.
[دنا ۳/۳۵۹]

شرح و حواشی:
۱- تعدیل المعیار فی نقد تنزیل الافکار؛ نصیرالدین طوسی، محمد بن محمد (۵۹۷-۶۷۲)

۱. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۹۷۳
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، کا: محمد طاهر بن علی اکبر تبریزی، تا: ۲۹ ذیقعده ۱۱۰۷ق؛ واقف: نادرشاه افشار، ۱۱۴۵؛ کاغذ: استانبولی نباتی آهار مهره، جلد: پارچه‌ای زرد اخری، ۴۰گ، ۱۶ سطر، اندازه: ۱۵×۲۳سم [ف: ۱ - ۲۷۶]
تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۲۰۳۹-ف
نسخه اصل: همان نسخه بالا [فیلمها ف: ۱ - ۳۱۱]
۲. مشهد؛ الهیات؛ شماره نسخه:۶۸۶/۶
بی‌کا، تا: ۱۲۵۹ق؛ کاغذ نخودی؛ جلد: تیماج مشکی، اندازه: ۱۹/۵×۲۹/۵سم [ف: ۱ - ۵۱۶]

● **تنزیل ربانی = تفسیر «الرحمن علم القرآن»** / عرفان و تصوف / عربی
tenzīl- u rabbānī = tafsīr-u «ar-raḥmān ‘allam-al qurān«

کازرونی، بهاء الدین
kāzerūnī, bahā’-od-dīn

تأویل عرفانی است بر اساس چند کلمه آغازین از سوره مبارکه «الرحمن» که اشاره به مراحل و مراتب خلقت و کمال انسان دارد و کمال نهایی را وجود مبارک نبوی می‌داند. نام مؤلف، چنانکه در آغاز نسخه صحیح، یاد کردیم؛ لکن از خصوصیات وی بر اساس منابع موجود، اطلاعی نداریم و شاید همان باشد که در «ضوء اللامع» به عنوان «محمد بن عبد الله بن محمد مظفرالدین ... کازرونی» یاد شده، گوید در هند مسموماً درگذشته است.
[الضوءاللامع: ۸/۱۱۴]

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۴۳۹۳/۳
آغاز: بسمله ... و صلی الله علی محمدو آله تیزل ربانی و إشارة لطیفة رحمانیة قال الله تعالی «الرحمن علم القرآن خلق الإنسان علمه البیان» إیجاز البیان؛ **انجام:** فهنیأ له و طوبی فإن الآمر لیس بالکسب و السعی ... و صلی الله علی محمد و آله اجمعین
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۹؛ کاغذ: شرقی، ۲گ (۵۵-۵۶)، ۱۸ سطر، اندازه: ۱۰×۱۴سم [ف: ۳۶ - ۳۲۸]

● **التنزیل فی هجاء المصاحف** / علوم قرآن / عربی
at-tanzīl fī hajā’-il maṣāḥif

اموی، سلیمان بن نجاح، ۴۱۳ - ۴۹۶ قمری
omavī, soleymān ebn-e najāh (1023 - 1103)

مؤلف قبلا کتابی به نام «التبیین لهجاء التنزیل» در شش مجلد تألیف نموده است، سپس به درخواست جمعی آن را در دو جزء تلخیص نموده و «التنزیل فی هجاء المصاحف» نامیده است.
[دنا ۳/۳۵۹]

۱. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۲۲۶عکسی
آغاز: قال ابراهیم بن سهل العبدی ... قرات علی الفقیه المقریء ابی داود سلیمان بن نجاح الاموی فی سنة تسع و تسعین و اربعمایه؛ **انجام:** فلیعمل عملا صالحا و لا یشرک بعبادة ربه احدا ... و صلی الله علی سیدنا محمد و علی اله ...
نسخه اصل: ظاهریه دمشق ش ۵۹۶۴ (الخیمی فهرس الظاهریه علوم القرآن ۵۹/۲). قسمت اول = جزء اول؛ خط: مغربی، کا: محمد السعید بن عبد الرحمن معروف به ابن عربی، تا: یک‌شنبه ۱۸ شعبان ۱۱۷۵ق، برای سید محمد بن علی بن یحیی شریفی؛ ۱۵۲گ، ۲۱ سطر، اندازه: ۱۸×۲۳سم [عکسی ف: ۱ - ۲۰۷]
قم؛ مرکز مطالعات؛ شماره نسخه:۱۰۷۳-عکسی
نسخه اصل: همان نسخه اصل بالا؛ اهدایی: حاج محمد کلاهی [ف: ۲ - ۳۱۳]
۲. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۲۲۷عکسی
آغاز: سورة مریم علیها السلام، مکیة و هی تسعة و تسعون آیة؛ **انجام:** سورة الخناس ... کمل الکتاب الثانی من کتاب التنزیل ...
نسخه اصل: ظاهریه - دمشق ش ۵۹۶۴ (الخیمی فهرس الظاهریه علوم القرآن ۹۵/۲). قسمت دوم = جزء دوم؛ خط: مغربی، کا: محمد بن قاسم بن محمد بن طالب، تا: جمعه ۱۲ ذیحجه ۱۲۲۴ق؛ محشی؛ ۱۳۲گ، ۱۳ سطر، اندازه: ۱۸×۲۳سم [عکسی ف: ۱ - ۲۰۸]
۳. قم؛ مرکز مطالعات؛ شماره نسخه:۱۰۷۴-عکسی
نسخه اصل: همان نسخه اصل بالا اهدایی: حاج محمد کلاهی [ف: ۲ - ۳۱۳]

● **التنزیل و التحریف = القرائات** / قرائت / عربی
at-tanzīl wa-t taḥrīf = al-qirā’āt

سیاری، احمد بن محمد، - ۳۶۸ قمری
sayyārī, ahmad ebn-e mohammad (- 979)

تحریف قرآن، مدت‌ها اسباب گفتگو و ستیز و تکفیر بوده است و کتاب‌ها در نفی و اثبات آن نگاشته شده؛ دسته‌ای از غالیان

معروف به حشویه در قرن سوم و پس از آن برای اثبات شایستگی بیشتر خاندان پیغمبر در جانشینی او، از این گفتگوها استفاده نموده، آنچه در اخبار از ناسازگاری نسخه‌های قرآن یافتند و آنچه در تاریخ‌ها از فشار عثمان بر مخالفان خود و کوشش او در نابود کردن قرآن‌ها نوشته بود، همه را گرد کرده، کتاب‌ها ساختند که به نام‌های «التبدیل و التحریف» و «التحریف و التبدیل» و «التنزیل و التحریف» و جز آن معروف است و چند شماره از آنها در الذریعه آمده است. ابن ندیم در «الفهرس» زیر عنوان «الکتب المؤلفة فی اختلاف المصاحف» این کتاب‌ها را نام برده است: ۱. «کتاب اختلاف مصاحف اهل المدینة و اهل الکوفة و اهل البصرة» از کسائی (- ۱۸۶ق)؛ ۲. «اختلاف المصاحف» از خلف بن هشام (-۲۲۹ق)؛ ۳. «اختلاف اهل البصرة و الکوفة و الشام» از فراء (-۲۰۷ق)؛ ۴. «اختلاف المصاحف» از ابو داود سجستانی - شاید: ابوبکر بن ابی داود (-۳۱۶ق) باشد؛ ۵. «اختلاف المصاحف و القراآت» از مدائنی (-۲۳۱)؛ ۶. «اختلاف مصاحف الشام و الحجاز و العراق» از ابن عامر یحصبی (-۱۱۸ق)؛ ۷. «اختلاف المصاحف» از محمد بن عبدالرحمان اصفهانی - شاید محمد بن عیسی اصفهانی (-۲۵۳ق) باشد. از همه آن کتاب‌ها فقط کتاب «المصاحف» از ابن ابی داود سجستانی سال (۱۹۳۷ م) در پنج جز در یک مجلد با یک سر آغاز و حاشیه‌ها و فهرست‌های منظم به کوشش آقای جفری چاپ شده، و وی در آن سر آغاز کتاب‌های زیر را بر فهرست ابن ندیم افزوده: «اختلاف المصاحف» از ابو حاتم (-۲۴۸ق)؛ «المصاحف» از ابن انباری (-۳۲۷ق)؛ «المصاحف» از ابن اشته اصفهانی (-۳۶۰ق). ابن ندیم در فن دوم از مقاله نخست از فهرس خود مطالب مهمی درباره تاریخ قرآن یاد کرده که بایستی درست بررسی شود. حشویه مدعی بودند عثمان در قرآن دست برد، افزود، کاست، تغییر داد و غیره. و چون این مسئله برای مسیحیان و یهود که رقبای مسلمانان بودند به صورت پایگاهی در آمد، از همان اول مورد اعتراض شدید مخالفین و مسلمانان متعصب قرار گرفت، به طوری‌که عده‌ای از علمای شیعه نیز مانند سید مرتضی (-۴۳۶ق) و جز او با آن مخالفت ورزیدند و در صدد جمع بین اقوال بر آمدند و گفتند گفتگو بر سر این قرآن موجود نیست، و ما می‌دانیم که این قرآن تماماً آسمانی است، صحبت در این است که آیا غیر از این چیزی بوده و اسقاط شده یا نه؟ و این قول شیخ مفید (-۴۱۳ق) بوده است. قرن‌ها گذشت و این مسئله علمی مانند سائر مسائل در حال رکود و خموشی ماند تا اینکه حاجی میرزا حسین نوری (-۱۳۲۰ق) که مردی کنجکاو بود چند کتاب از قدما از جمله همین کتاب مورد گفتگو را به دست آورد و کتابی به نام «فصل الخطاب فی تحریف الکتاب» نگاشته و چاپ کرد. این کتاب نیز مورد گفتگو و رد واقع شد، و عده‌ای بدون بررسی آن را رد و نگارنده آن را تکفیر کردند. سپس صاحب الذریعه شاگرد باوفای حاجی نوری کتابی در دفاع از وی نوشت و او را از قائل بودن به تحریف تبرئه نمود و از طرفی ناقص بودن قرآن را پذیرفته اثبات نمود ولیکن نام کتاب خود را «النقد اللطیف فی نفی التحریف» نهاد. وی می‌گوید: همه اشتباه حاجی نوری در این نامی است که برای کتاب خود انتخاب نموده وگرنه چه کسی می‌تواند ادعا کند که یک عده دشمن اهل بیت از علم و دین بی‌خبر در آن بادیه خواستند و توانستند قرآن را کاملاً جمع کنند. جفری می‌گوید: «نولدکه آلمانی اولین کسی است که درباره تاریخ قرآن روش استفاده از متن را بر روش جستجو در اسانید نقلی و زنجیره‌های روایتی ترجیح داده و کتاب خود را به سال ۱۸۶۰م منتشر ساخت و پس از وی شاگردش (شوالی) تحقیقات جدید خود را بر آن افزود و در اثنای کار بمرد، پس برجشتراسر کار او را دنبال نمود، و پس از مرگ وی شاگرد او، پرتزل کار او را پیش گرفت». اکنون آرتور جفری به این مسئله مهم پرداخته و کتاب المصاحف سجستانی را به‌بهترین صورتی چاپ و منتشر کرد. ایشان در پژوهش‌های خود تاریخ قرآن را به شش دوره تقسیم کرده اند: ۱. دوره مصحف‌های قدیم (قطعات قرآن قبل از جمع عثمان)؛ ۲. دوره مصحف بی نقطه و اعراب عثمان که آن را به شهرها فرستاد؛ ۳. دوره آزادی قرائت بر این مصحف بی‌اعراب عثمانی؛ ۴. دوره انحصار قرائت‌ها به هفت یا ده؛ ۵. دوره آزادی قبول هر روایت از روایت‌های هر یک از قراء ده‌گانه؛ ۶. دوره انحصار به روایت حفص که مطابق نسخه‌های چاپی امروز است.

اما این کتاب مورد گفتگوی ما، قرائت‌های گوناگون و نسخه بدل‌های واژه‌ها و جمله‌های انداخته شده از قرآن را که به عقیده نگارنده آن جمع‌کنندگان قرآن یعنی عثمان و یارانش آنها را نخواسته و کاسته‌اند، گرد آورده است و برای هر اختلاف خبری آورده و همه خبرها را با زنجیره سند یاد کرده است. نگارنده ابوعبدالله احمد بن محمد سیاری استاد کلینی، صاحب کافی (-۳۲۹ق) است. بنا به گفته الذریعه نام «التنزیل و التحریف» را حسن بن سلیمان حلی در کتاب «مختصر البصائر» بدین کتاب داده و نجاشی (-۴۵۰ق) و شیخ طوسی (-۴۶۰ق) آن را «کتاب القراآت» خوانده‌اند. آن به ترتیب سوره‌های قرآن از «فاتحه» تا «ناس» مرتب شده، و در هر آیه واژه‌هایی را که مدعی است تبدیل یافته و یا کاسته شده یاد نموده است. (علینقی منزوی)

روایات این کتاب جنبه تفسیری نیز دارد ولی بیشتر دانشمندان علم حدیث بر سیاری اعتماد ننموده و گفته‌های او را درست نمی‌دانند. غضائری درباره‌اش می‌گوید «ضعیف، متهالک، غال، منحرف»؛ علامه (ره) می‌فرماید «ضعیف الحدیث، فاسد المذهب، مجفو الروایة، کثیر المراسیل»؛ لکن مرحوم محدث نوری (ره) در خاتمه مستدرک او را توثیق نموده است.

آغاز: ابو عبدالله احمد بن محمد السیاری قال حدثنا البرقی و غیره عن ابن ابی عمیر و صفوان بن یحیی ... قال القرآن واحد نزل من

عند واحد ...
انجام: عن ابی عبد الله علیه السلام من شر الوسواس الخناس هو ما یوسوس بالشیاطین من الجنة و الناس و قال زفر من الجن من الناس.
[الذریعة: ۵۲/۱۷؛ فهرست کتب الشیعة: ۵۷؛ اعیان الشیعة:۱۱۶/۳، بیروت ۱۴۰۳ه؛ معجم المؤلفین ۱۰۹/۲؛ دنا ۳۵۹/۳]

۱. تهران؛ چهل ستون؛ شماره نسخه:۲۹۶/۱
آغاز: برابر
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ مهر: سید اسدالله فرزند حجة الاسلام شفتی؛ ۴۶گ، قطع: خشتی [چند نسخه-ف: - ۳۷۵]
۲. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۶۱۴۰-عکس
خط: نسخ، کا: محمد صالح بن عبدالرحیم یزدی، تا: ۲۳ شعبان ۱۰۷۶؛ مقابله کرده عبدالحسین خاتون آبادی در دهه سوم رمضان۱۰۷۶با اصل مورخ روز۳ جمادی الثانی ۴۵۴ نوشته از روی اصل مورخ ذیقعده ۳۲۸؛ وقف محرم ۱۲۵۲ [فیلمها ف: ۳ - ۲۴۱]
۳. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۴۵۵
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، کا: محمد صالح بن عبد الرحیم یزدی، تا: ۲۳ شعبان ۱۰۷۶ق؛ از روی نسخه‌ای که به تاریخ سوم جمادی الثانی ۴۵۳، از روی نسخه‌ای که در ذیقعده ۳۲۸ نوشته شده بود، با علامت بلاغ و مقابله که عبد الحسین حسینی خواتون آبادی نوشته و دنباله آن تاریخ ۲۳ رمضان ۱۰۷۶ افزوده شده؛ وقف‌نامه کتاب به تاریخ محرم ۱۲۵۲؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۷۳گ، ۱۵ سطر، اندازه: ۱۲/۵×۱۹سم [ف: ۴ - ۲۴۳]
۴. قم؛ فیضیه؛ شماره نسخه:۶۸/۲
آغاز: برابر؛ **انجام:** وقع الفراغ من کتابته علی ید الفقیر الی عفو الله جل جلاله، محمد الموسوی الخونساری فی جوار امیرالمؤمنین صلوات الله علیه و آله الطاهرین فی شهر ربیع الثانی من شهور سنة اثنین و ثمانین و مأتین بعد الالف من هجرة سید الثقلین المصطفین ملتمساً من الناظرین الدعاء، غفرالله لمن دعی لکاتبه، الحمدلله رب العالمین)
خط: نسخ، کا: محمد موسوی خونساری، تا: ۱۲۸۲ق، جا: نجف اشرف؛ کاغذ: سفید آهاری، جلد: تیماج مشکی، ۹۲ص، ۱۸سطر [فهرست عراقی: ۱ - ۳۶]
۵. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۲۳۴۱
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، کا: محمد باقر فرزند محمد جعفر فرزند محمد کافی بهاری همدانی، تا: ۱۳۱۱ق؛ محشی، مصحح، از روی نسخه‌ای که به خط محمد موسوی خوانساری بوده کتابت شده؛ تملک: برادر کاتب به نام محمد رضا بن محمد جعفر؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج قرمز،۶۶گ،۱۷سطر(۶×۱۲)،اندازه:۱۱×۱۷سم[ف:۳۱- ۲۳۰]
۶. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۹۷۶۱
آغاز و انجام: برابر
خط: نستعلیق، کا: احمد بن محمد رضا حسینی خوانساری، تا: یک‌شنبه ۲۰ محرم۱۳۲۶ق، اهدایی: رهبری، خرداد ۱۳۷۳؛ کاغذ: شکری و نخودی، جلد: میشن مشکی، ۲۱ - ۲۵ سطر، اندازه: ۱۷×۲۱/۵سم [اهدائی رهبر: ۱علوم قرآن - ۳۴۶] و [ف: ۲۳-۴۲۳]
مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۵۰۲/۲
همان نسخه بالا [اهدائی ف: - ۲۶۴]
۷. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۸۴۲
آغاز: برابر **انجام:** قوله جل و عز: من شر الوسواس. هو ما یوسوس بالشیاطین من الجنة و الناس. قال فهو: من الجن و الناس. تم.
خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ نام نویسنده ندارد، لیکن بر پشت برگ نخست نوشته شده: «استکتبتها لنفسی و انا ... حسین بن محمد تقی الطبرسی فی (۱۲۸۲)»، پس حاجی نوری آن را در آن سال برای خود نویسانده، مصحح، محشی همه به خط حاجی نوری، شاید این نسخه در نوشتن «فصل الخطاب» کمک موثر بوده؛ کاغذ: فستقی، جلد: تیماج سرخ، ۵۴گ، ۱۶ سطر (۸/۸×۱۴/۸)، اندازه: ۱۵×۲۱/۵سم [ف: ۱ - ۷۰]

● التنزیه الی جماعة الموحدین / کلام و اعتقادات / عربی
at-tanzīh ilā jamā'at-il muwaḥḥidīn

هادی المستجیبین، حمزة بن علی، - ۴۳۳ قمری
hādī-yol-mostajībīn, hamzat-ebn-e 'alī (- 1042)

رساله‌ای است در تنزیه خداوند و باطل نمودن قول کسانی که گفته‌اند مولا همان ناطق یا اساس یا امام است. سپس به بیان این سه واژه و واژه‌های سابق، تالی، جد، فتح و خیال پرداخته و آن‌گاه عبدالرحیم بن الیاس را ناطق که همان محمد بن عبدالله است معرفی کرده و عباس بن شعیب را اساس که همان علی بن عبد مناف است. داعی (ابوبکر) و لاحق (جعفر ضریر که عمر بن الخطاب است) و در مرتبه بعد احمد بن العوام (عثمان بن عفان) این سه تن با ناطق و اساس پنج شخصیت جسمانی هستند که هر یک امام پیروانشان می‌باشند، و داعی به تلحید و شرکند، برای این پنج تن، پنج شخصیت روحانی جهت دعوت به توحید موجودند که اول و اعظم آنها ذومعه و سپس ذومصه و بعد کلمه و جناحان (سابق و تالی روحانی غیر جسمانی) می‌باشند. در پایان رساله نیز می‌گوید: «و مولانا منزه عن حدود الدین و الدنیا لایدخل فی الاوهام ...»؛ از سلمان چنین یاد می‌کند «قال سلمان الفارسی صلوات مولانا علیه للناطق و الاساس و اصحابهما: ... تفسیرها بالعربیه عملتهم فعملتهم حتی قلبتم صاحب الامر و تشبهتم باولیائه و ادعیتم ما لیس لکم بحق ».
آغاز: رسالة التنزیه الی جماعة الموحدین و رفعت الی الحضرة اللاهوتیه و اطلقت توکلت علی مولانا البار ... بسم الله الرحمان الرحیم دعاة عبدالامام من عبد عرف مولانا ... الهادی الی التوحید و الایمان ... مملوک مولانا سبحان قدرة مولانا و تعالی

مجده حمزة بن علی بناحمد هادی المستجيبين ...
انجام: و کتبت مسودتها فی شهر جمادی من سنة عبد مولانا جل ذکره حمزة بن علی بسيف مولانا وشدة سلطانه وحده لا شريک له.
[دنا ۳۶۰/۳]

۱. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۳۹۹۵/۳
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۰؛ کاغذ: ضخیم فرنگی، جلد: تیماج مشکی، ۱۰ص(۳۳-۴۲)، ۱۵سطر، اندازه: ۲۱×۵۰سم [ف: ۱۰-۲۲۰۰]
۲. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۱۰۹۴/۳
نسخه اصل: کتابخانه واتیکان ـرم ۱۳۳۲؛ خط: نسخ معرب، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ مجدول؛ ۲۲ص (۴۶-۶۷) [عکسی ف: ۳ - ۳۷۴]
۳. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۷۷۶/۳
نسخه اصل: کتابخانه واتیکان-رم ۱۳۴۸؛ خط: نسخ درشت، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ ۲۸گ (۶۰-۸۷) [عکسی ف: ۲ - ۴۵۷]
۴. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۹۶۵/۳
نسخه اصل: کتابخانه واتیکان ـرم ۹۳۳؛ خط: نسخ معرب، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ ۱۸ص (۳۸-۵۵) [عکسی ف: ۳ - ۲۰۹]
۵. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۷۵۱/۳
نسخه اصل: کتابخانه واتیکان-رم ۱۳۴۱؛ خط: نسخ درشت معرب کهن، بی‌کا، تا: قرن ۱۲ [عکسی ف: ۲ - ۴۲۸]
۶. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۷۸۴/۳
نسخه اصل: کتابخانه واتیکان-رم ۹۱۰؛ خط: نسخ معرب، بی‌کا، تا: شنبه دهه پایانی ربیع الثانی ۱۱۰۹ق؛ ۱۹گ (۴۲-۶۰) [عکسی ف: ۲ - ۴۷۰]
۷. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۱۰۳۶/۳
نسخه اصل: کتابخانه واتیکان ـرم۱۳۳۷؛ خط: نسخ معرب، بی‌کا، تا: با تاریخ قرن ۱۳؛ ۲۱ص (۴۳-۶۳) [عکسی ف: ۳ - ۲۹۶]
۸. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۷۵۰/۳
آغاز: برابر
نسخه اصل: کتابخانه واتیکان-رم ۷۲۱؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۳ یا قرن ۱۴؛ ۱۲گ (۲۶-۳۷) [عکسی ف: ۲ - ۴۲۲]
۹. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۸۶۱۱/۳
خط: نسخ، کا: عبرت، تا: دوشنبه ۱۵ اردیبهشت جلالی۱۳۱۳ق؛ کاغذ: فرنگی، فاقد جلد، ۱۰ص (۲۷-۳۶)، ۱۸سطر (۸×۱۵) [ف: ۱۷ - ۱۷۵]
۱۰. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۳۵۳/۳-ف
نسخه اصل: کتابخانه اباعبدالله زنجانی؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: جمادی الاول ۱۳۵۲ق؛ از روی نسخه انستاس کرملی؛ ۱۹ سطر [فیلمها ف: ۱ - ۵۹۷]
۱۱. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۱۴۶۲/۵
نسخه اصل: کتابخانه واتیکان - رم ۱۳۳۸؛ خط: نسخ معرب درشت، بی‌کا، بی‌تا؛ ۳۵ص (۱۳۵-۱۶۹) [عکسی ف: ۴ - ۲۸۸]

● **تنزيه الأنبياء عن تسفيه الأغنياء** / کلام و اعتقادات / عربی
tanzīh-ul 'anbīyā' 'an tasfīh-il aġnīyā'
سیوطی، عبدالرحمن بن ابی بکر، ۸۴۹ - ۹۱۱ قمری
soyūtī, 'abd-or-rahmān ebn-e abī-bakr (1446 - 1506)
چاپ: حید آباد، چاپ اول، مطبعة مجلس دائرة المعارف النظامية، ۱۹ص، ۱۳۱۶ق وچاپ دوم، ۲۰ص، ۱۳۳۴ق.

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۴۷۰/۳عکسی
آغاز: بسمله. أما بعد حمد الله غافر الذلات و مقيل العثرات
نسخه اصل: کتابخانه اسکوریال در مادرید اسپانیا، شماره ۱۵۴۵؛ خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ رکابه‌دار؛ ۸ص (۳۴-۴۱)، ۲۳ سطر [عکسی ف: ۴ - ۳۳۱]

● **تنزيه الانبياء و الائمة** / کلام و اعتقادات / عربی
tanzīh-ul anbīyā' wa-l a'imma
علم الهدی، علی بن حسین، ۳۵۵ - ۴۳۶ قمری
'alam-ol-hodā, 'alī ebn-e hoseyn (967 - 1045)
شریف مرتضی در این کتاب نسبت گناه را از پیغمبران و امامان علیهم السلام، رد کرده و تفسیر و تأویل صحیح برای آیاتی که ظاهراً دلالت بر گناه آنان می‌کند، را آورده و دلایل عقلی و نقلی بر معصوم بودن آنان ذکر نموده است. در آغاز کتاب بحث مفصلی درباره عصمت پیامبران و امامان علیه السلام نموده سپس آیاتی که مربوط به هریک از پیامبران می‌شود آورده و تأویل و تفسیر می‌نماید و پس از آن راجع به امامان علیه السلام مطالبی ذکر می‌کند.
آغاز: الحمد لله كما هو أهله و مستحقه و صلى الله على خيرته و حجته فى عباده محمد و آله الأبرار الطاهرين ... سألت أحسن الله توفيقك إملاء الكلام فى تنزيه الأنبياء و الأئمة عليهم السلام عن الذنوب كلها ...
انجام: و لعلنا ان نستقصی الکلام فيه و ناتی علی ما لعله لم نورده فی کتاب الامامة فی موضع نفرده له ان اخرالله تعالی فی المدة و تفضل بالتاييد و المعونة و هو المسئول ذلک و المامول لکل فضل و خير قربا من ثوابه و بعد امن عقابه و الحمدلله رب العالمين و صلی الله علی سيدنا محمد النبی و آله الطاهرين.
چاپ: نجف، ۱۳۵۲ق؛ تبریز، سنگی، ۱۲۹۰ق.، خشتی، ۱۸۹ص
[الذريعة ۴۵۶/۴ و۴۵۷/۴؛ ریحانة الأدب ۱۸۶/۴؛ هدية العارفين ۶۸۸/۱؛ كشف الحجب و الاستار ۱۴۴؛ مکتبة امير المومنين ۲۷۳/۱؛ دنا ۳۶۰/۳-۳۶۲ (۸۳ نسخه)؛ مشار عربی ص ۲۲۲]
شرح و حواشی:
۱- تنزیه الانبیاء؛ حسینی استرآبادی، عبدالوهاب بن علی (قرن ۹)
۲- انوار الهدی فی تحریر کلام المرتضی؛ بایزید ثانی بسطامی، علی

بن عنایت الله (-۱۱)

۱. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه:۱۷۸۲

خط: نسخ، بی‌کا، تا: آغاز قرن ۶؛ با اجازه قرائت: «قراء علی کتاب تنزیه الانبیاء و الائمة علیهم السلام من اوله الی آخره قرائة فهم و ... و درایة؛ النقیب الاجل السید العالم الاوحد تاج الدین شمس الشرف ابوالحسن علی بن محمد بن احمد بن ابی الفضل العلوی الحسینی احسن الله توفیقه و تسدیده. و اجزت له ان یروی ذلک عنی عن شیخی الاجل العالم ابی نصر عبدالجبار بن ابی القاسم الرازی، عن الشیخ المفید ابی علی، عن والده الشیخ السعید ابی جعفر بن الحسن الطوسی، عن السید المرتضی علم الهدی نفعنا الله به و جمیع المؤمنین. و الحمدلله رب العالمین. و صلواته علی سیدنا محمد النبی و آله الطاهرین و سلامه. و حسبنا الله و نعم الوکیل. و اخبرنی أیضاً شیخی السید الاجل العالم ابو نصر عبدالجبار بن ابی القاسم الرازی؛ انه قرأه علی الشیخ الاجل السعید عبدالجبار ابی الوفاء ابن عبدالله الرازی، و اخبره انه قرأه علی الشیخ السعید ابی جعفر محمد بن الحسن الطوسی. و رواه الشیخ ابو جعفر عن السید علم الهدی المرتضی رحمه الله. کتبه علی بن فرج بن علی فی التاریخ المذکور»؛ تملک: عماد الدین علی استرآبادی؛ کاغذ: سمرقندی نخودی، جلد: تیماج سرخ، ۱۶۶گ، ۱۶ سطر، اندازه: ۱۵/۵×۲۲سم [ف: ۳ - ۵۱۵]

۲. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۸۲۸۲

آغاز: و نذیرا لتؤمنوا بالله و رسوله؛ **انجام:** و اخراج بعضها الی مستحقها من المسلمین و قد کان علیه السلام.

بی‌کا، تا: احتمالاًقرن ۷؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ واقف: محمد حسن بن محمد قاسم مشهدی؛ کاغذ: آهاری نخودی، جلد: میشن خرمایی، ۷۷گ، اندازه: ۱۳×۱۹سم [ف: ۱۱ - ۷۸]

۳. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۲۵۹۴

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا: یوسف بن اسماعیل، تا: شوال۷۴۰ق؛ مصحح؛ تملک: «ناصر بن یحیی أبی عجلی» به تاریخ ۸۹۹، ابن محمد حسن بن مهر «أقل خلق الله ابن محمد حسن» (دایره)، تملکی با مهر «محمد بیرم بن عبدالرحیم ۹۹۱» (دایره)؛ مهر: «صدر الدین محمد بن محمد باقر الرضوی» (بیضی) (م۱۱۶۰) صاحب حاشیه بر وافیه و از شاگردان آقا جمال خوانساری؛ کاغذ: شرقی، جلد: تیماج قهوه‌ای، ۴۵گ، ۳۱ سطر (۱۰×۱۳/۵)، اندازه: ۱۲×۱۵/۵سم [ف: ۳۱ - ۷۴۹]

۴. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۳۹۳

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۶ محرم ۷۸۷ق؛ واقف: نائینی؛ ۲۷گ، ۳۷ سطر، اندازه: ۲۵×۳۵سم [ف: ۴ - ۵۴]

قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۵۱

نسخه اصل: همان نسخه بالا [عکسی ف: ۱ - ۶۵]

۵. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۷۰۳۱

خط: نسخ، کا: علی نقی بن محمد حسین اصفهانی، تا: ۱۱ شعبان ۸۹۱ق؛ با بلاغ مقابله؛ مهر: محمد تقی بن محمد باقر شریف یزدی، تملک: حسن بن محمد باقر قاینی جزایری؛ کاغذ: سمرقندی، جلد: تیماج مشکی، ۱۴۹گ، ۱۴ سطر (۷×۱۳)، اندازه: ۱۲×۱۹سم [ف: ۱۶ - ۴۳۴]

۶. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۳۵۷۴-۱۸/۹۴

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا: حسب الله بن ناصر موسوی حسینی، تا: دوشنبه ۲ ربیع الثانی ۹۵۶ق؛ مصحح؛ تملک: محمد اسماعیل به تاریخ ۱۲۴۶ که در تهران از ملا علی بن حاجی جعفر خریده؛ مهر: «لا اله الله الملک الحق المبین عبده محمد اسماعیل» (مربع)، «بود نور چشم محمد حسین» (بیضی)؛ جلد: تیماج مشکی، ۱۰۷گ، ۱۹ سطر، اندازه: ۱۵/۵×۲۱سم [ف: ۲ - ۱۰۵۸]

۷. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:بدون شماره/۱

بی‌کا، تا: ۹۵۷ق [میراث شهاب: س۵ش۱ - ۲۰۴]

۸. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۲۷۵۶/۲

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا: محمد فرزند علی بن هارون مظاهری، تا: ۲ جمادی الثانی ۹۶۰ق؛ کاغذ: سفید، جلد: تیماج سرخ، ۹۰ص (۳۱-۱۲۰)، ۲۰-۲۱ سطر، اندازه: ۱۵×۲۰سم [ف: ۹ - ۱۴۵]

۹. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۷۵۷

آغاز: برابر

در فهرست ناشناس آمده؛ خط: نسخ، کا: علاء الدین احمد خفری، تا: ۹۶۴ق؛ ۸۴گ، ۲۱ سطر، اندازه: ۱۶×۲۵سم [ف:۲-۴۷۸]

۱۰. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۲۴۵/۱

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا: حسن بن علی بن حسن بن علی بن حسین حسینی بحرانی توبلی تنکانی، تا: یک‌شنبه ۸ ذیقعده ۹۷۱ق، جا: جزیره جرون؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۹۵گ (۱پ-۹۵پ)، ۱۹ سطر، اندازه: ۱۷×۲۴سم [ف: ۱ - ۲۷۱]

۱۱. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۵۸۲۵/۶

خط: نستعلیق تحریری، کا: قباد بن شهقباد مهرانی، تا: ۹۸۴ق؛ ۷گ (۲۴۶ر- ۲۵۲پ) [مختصر ف: - ۲۰۸]

۱۲. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۳۶۱۰

آغاز: الامع التقلید؛ **انجام:** هو حسبنا و نعم المعین ... خمس و ثمانین و تسعمائه ... و صلی الله علیه و آله.

خط: نسخ، کا: موسی مازندرانی، تا: ۹۸۵ق؛ افتادگی: آغاز [الفبائی: ۱۴۸]

۱۳. دامغان؛ صادقیه؛ شماره نسخه:۱۹۵

آغاز: عن الکبایر و الصغایر قبل الامامة و بعدها لان الحال واحدة و اذ قدمنا ما أوردنا تقدیمه فی هذا الباب فنحن فبتدی بذکر الکلام علی ما تعلقوا به؛ **انجام:** و عیاله إلی الکوفة و المستولی..

فیه قبل یزید اللعین تسلط الامر
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ مصحح، با علامت بلاغ؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۱۲۷گ، مختلف السطر، اندازه: ۱۳×۱۹/۵سم [ف: - ۴۹]

۱۴. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۶۰۷

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ افتادگی: انجام؛ با یادداشت ملا محمد حسین در ۱۲۹۳؛ کاغذ: ترمه، جلد: میشن قهوه‌ای، ۱۹۳گ، ۱۴ سطر، اندازه: ۱۰/۵×۱۷/۳سم [ف: ۱ - ۱۲۹]

۱۵. اصفهان؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۰۶/۱

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ کاغذ: سپاهانی [نشریه: ۱۱ - ۹۲۵]

۱۶. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۴۴۳۰

آغاز: لم یبق الا ان تدلوا علی ان تجویز الکبائر یقدح فیما هو الغرض بالبعثة من القبول و الامتثال؛ **انجام:** و علة استتاره من الاولیاء لایمتنع ان یکون لئلا یشیعوا خبره و یتحدثوا عنه ما یودی الی خوفه و ان کانوا ...

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ مصحح، با امضای بلاغ شیخ صالح بحرانی، محشی؛ جلد: تیماج قرمز، ۱۰۸گ، ۱۸ سطر، اندازه: ۱۲/۵×۲۱سم [محدث ارموی مخ: ۱-۴۵۲]

۱۷. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۱۵۱۱

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ مقابله شده با عبارت: «بلغ بعون الله تعالی»، محشی، مصحح؛ مهر: «این کتاب از متکلمات و جزء کتابخانه احقر محسن الحسینی است» (مربع)؛ ساغری قهوه‌ای، ۱۴۷گ، ۱۵ سطر (۷/۵×۱۲/۵)، اندازه: ۱۲/۵×۱۹سم [ف: ۲۹-۱۵۲]

۱۸. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۵۳۹۶/۶

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج قهوه‌ای، ۹گ (۲۱۳پ-۲۲۱پ)، ۱۸ سطر (۷×۱۳)، اندازه: ۱۴×۲۰سم [ف: ۱۵ - ۴۲۳۸]

۱۹. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۷۲۴۳/۸

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: تازه، ۱۸ سطر (۷×۱۲)، اندازه: ۱۳×۱۹/۵سم [ف: ۱۶ - ۴۹۸]

۲۰. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۳۸۴۰

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ محمد داود علامی نسخه را در ۱۰۴۰ خوانده؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج مشکی، ۱۲۸گ، ۱۹ سطر (۸×۱۴)، اندازه: ۱۲×۲۱سم [ف: ۱۲ - ۲۸۲۳]

۲۱. مشهد؛ نواب؛ شماره نسخه:۶۱۲

آغاز: بسمله امیرالمومنین علی بن ابی طالب علیه الصلوة و السلام ان قال قائل اذا کان؛ **انجام:** و اکثر ما یدعی علیه من ذلک هذا الخبر الذی نحن فی الکلام علیه و قوله ما حدثنی احد عن رسول الله (ص)

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ افتادگی: انجام؛ جلد: مقوا با روکش کاغذ شطرنجی، ۱۶گ، ۱۵ سطر (۱۲×۱۷/۵)، اندازه: ۱۵×۱۸/۵سم [ف: - ۴۹۳]

۲۲. قم؛ معصومیه؛ شماره نسخه:۴/۵۸/۲-۶۰۴۵

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تازه، ۱۱ سطر، قطع: ربعی [آستانه قم: - ۲۰۹]

۲۳. مشهد؛ امام هادی؛ شماره نسخه:۴۲

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ ۱۹۰گ، ۱۱ سطر، اندازه: ۱۴×۲۶سم [ف: - ۳۶]

۲۴. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۶۸۹/۱

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، تا: رمضان ۱۰۰۸ق؛ دانشمند محمد بن عبدالنبی نیشابوری می‌نویسد که در دهه دوم جمادی الثانی سال ۱۲۰۵ آن را خوانده‌ام، وی چند جا حاشیه نوشته، صالح بن عبدالکریم کرزگانی بحرانی شیرازی محدث فقیه در ۱۰۸۰ می‌نویسد که محمد کریم شوشتری آن را نزد من خوانده و به پایان رساند و به او اجازه می‌دهد و چند جا نشانه بلاغ او هست؛ تملک: حاجی میرزا حسین بن محمد تقی نوری؛ مهر: ابوالحسن، محمد رضا، بهرام، ابراهیم خان، شرف الدین، محمد اشرف؛ ۱۴۷گ (۱پ-۱۴۷ر) [ف: ۳ - ۵۷۰]

۲۵. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۹۲۱۲/۳

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا: حسن بن محمد حسینی احسائی، تا: ۲۲ محرم ۱۰۴۱ق، جا: بندر سورت؛ مصحح، با علامت بلاغ در سه‌شنبه ۴ رجب ۱۰۷۲ در شیراز؛ جلد: تیماج سرخ، ۹۳گ (۳۳پ-۱۲۵پ)، ۱۹ سطر، اندازه: ۱۴×۲۴سم [ف: ۳۰ - ۱۵]

قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۵۶۲

نسخه اصل: همان نسخه بالا [عکسی ف: ۲ - ۱۵۱]

۲۶. تهران؛ عبدالعظیم؛ شماره نسخه:۶۸۱/۲

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، کا: صالح بن عبدالکریم بحرانی، تا: ۱۹ شعبان ۱۰۴۶ق، در محروسه نعیم از نقاط بحرین؛ مصحح؛ ۹۱گ، ۱۷ سطر، اندازه: ۱۲×۱۹سم [ف: ۱ - ۱۵۴]

۲۷. قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه:۲۴۶/۳

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا: قاسم بن اسماعیل حسینی، تا: صفر ۱۰۴۷ق؛ جلد: تیماج زرشکی، ۷۱گ، ۲۵سطر، اندازه: ۱۱×۲۴سم [ف مخ: ۱-۵۰۲]

۲۸. اصفهان؛ علامه فانی (ضیاء الدین)؛ شماره نسخه:۵۵/۴

آغاز: لم یتناول من الشجرة فمتی تناول منها تغیرت الحال

بی‌کا، تا: ۲۴ شوال ۱۰۵۲ق؛ افتادگی: آغاز؛ جلد: مقوایی، ۱۰۹گ (۶۷ر-۱۷۵ر) [سه کتابخانه اصفهان: ف: - ۱۳۶]

۲۹. مشهد؛ شیخ علی حیدر؛ شماره نسخه:۳۳۲

خط: نسخ، بی‌کا، تا: شنبه ۱۰ شهر رمضان ۱۰۶۷ق؛ مصحح؛ تملک: عبدالمحسن فی ۷ ربیع الاول، عبدالغنی، علی بحرانی، ملا تقی بن محمد شریف، علی بن فرج بن عبدالنبی بن ابراهیم بن حسین نبوسانی بحرانی؛ جلد: چرم زرد، ۱۰۶گ، ۱۷ سطر، اندازه:

۱۶/۵×۲۲/۵سم [مؤید: ۱ - ۲۸۴]

۳۰. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۲۳۸۰

خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱ رجب ۱۰۷۲ق؛ تملک: محمد امین کاشانی در ۱۱۶۱ در طوس؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج عنابی، ۱۰۲گ، ۳۲ سطر (۷×۱۵/۵)، اندازه: ۱۳×۲۵سم [ف: ۹ - ۹۷۲]

۳۱. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۳۹۵

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا: حسین، تا: ۱۰۷۴ق؛ واقف: نائینی؛ ۷۵گ، ۲۴ سطر، اندازه: ۱۵×۲۰سم [ف: ۴ - ۵۴]

۳۲. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۸۲۳/۲

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا: محمود بن جلال فیروزآبادی، تا: ۱۰۷۴ق؛ کاغذ: اصفهانی نخودی، جلد: تیماج تریاکی، ۹۸گ (۱۶۹پ-۲۶۶پ)، ۲۵ سطر (۶/۵×۱۶)، اندازه: ۱۲/۵×۲۵سم [ف: ۱۳ - ۳۲۶]

۳۳. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۶۴۰۳/۱

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا: حسین تربتی، تا: جمعه ۶ ذیقعده ۱۰۷۵ق؛ جلد: تیماج قرمز، ۸۵گ (۱پ-۸۵پ)، ۲۵ سطر، اندازه: ۱۵×۲۰سم [ف: ۱۷ - ۴]

۳۴. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۵۳۰۳/۱

آغاز: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، تا: شوال ۱۰۸۰ق؛ مصحح، با امضای «بلغ سماعاً ایده الله تعالی»، نسخه را مالک کتاب آمیر محمد اسماعیل دست غیب حسینی در نزد شیخ صالح بن عبدالکریم بحرانی اعلی الله مقامه قرائت کرده و استاد در تاریخ ۲۰ شوال ۱۰۸۰ به وی اجازه داده، سپس اجازه دیگری به خط مبارک محدث بحرانی در چهار صفحه به وی تفصیلاً با تعبیر «ضیاءالدین محمد اسماعیل حسینی» و تصریح به اینکه حسینی طایفه‌ای از کتب احادیث را نزد او خوانده، در روز ۱۴ جمادی الثانی ۱۰۸۲، در آغاز نسخه خط شکسته نستعلیق زیبای منشی طبری است، شخیصی دیگر توضیح داده که وی مرحوم میرزا عبدالله منشی باشی طبرستانی است که ترجمه قاموس چاپ اول به تصحیح او بوده است و بعضی حواشی مفیده دارد؛ تملک: لطفعلی بن محمد کاظم در صفر ۱۳۱۲؛ جلد: تیماج زرشکی، ۱۵۳گ، ۱۷ سطر، اندازه: ۱۲/۳×۱۹/۵سم [مختصر ف: - ۲۰۸]

۳۵. کرمانشاه؛ نجومی؛ شماره نسخه:بدون شماره

بی‌کا، تا: شوال ۱۰۸۰ق؛ دارای انهاء به خط مولی عبد الرزاق به تاریخ ۲۰ شوال ۱۰۸۰ [دلیل المخطوطات: ۱ - ۲۲۴]

۳۶. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۳۹۲-طباطبائی

آغاز: یتعلق به تعلق شرط فی المصلحة و لذلک و صفه بانه مبدل لسواتهما؛ **انجام:** برابر

خط: نسخ، کا: سید نعمت الله بن سید حسن موسوی، تا: ۱۰۸۱ق؛ افتادگی: آغاز؛ کاغذ: ترکی بغدادی، جلد: مقوایی با روکش پارچه آبی، ۱۰۵گ، ۱۹سطر، اندازه: ۱۳/۵×۲۱سم [ف: ۲۴ - ۲۶۴]

۳۷. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۳۹۲ ط

خط: نسخ، کا: سید نعمة الله بن سید حسن موسوی، تا: ۱۰۸۱ق [مختصر ف: - ۲۰۸]

۳۸. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۱۹۵۱/۲

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا: محمد علی فرزند عبدالکریم، تا: ۱۷ ذیحجه ۱۰۸۲ق؛ مصحح، اندکی قلم‌خوردگی دارد؛ کاغذ: فرنگی و شرقی، جلد: مشمع قهوه‌ای، ۹۴گ (۹۷-۱۹۰)، ۱۷ سطر (۱۰×۱۸)، اندازه: ۱۸/۵×۳۱سم [ف: ۳۰ - ۲۴۷]

۳۹. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۶۵۹۷/۱

خط: نسخ، کا: عبدالکریم بن قرابیک، تا: پنج‌شنبه ۱۰ ربیع الثانی ۱۰۸۶ق، جا: اصفهان مدرسه باقریه؛ جلد: تیماج سبز، ۱۱۷گ (۱پ-۱۱۷پ)، اندازه: ۱۳×۱۹سم [ف: ۱۷ - ۱۷۱]

۴۰. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۳۹۱۲

آغاز: آخر لان الحسنی ... یقول بخلاف هذه؛ **انجام:** هذا الکتاب الشریف رابع عشر شهر محرم الحرام سنه ۱۰۸۶ فی ثلث و الف بقلم الفقیر ... الحسینی

خط: نسخ، کا: حسینی، تا: ۱۴ محرم ۱۰۸۶ق؛ افتادگی: آغاز [رایانه]

۴۱. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۳۶۰۲/۱

آغاز: نهیاً و قد یتداخل هذان الوصفان فی الشأن فیقول أحدنا قد أمرت فلاناً بأن لاتلقی الامیر؛ **انجام:** برابر

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: چهارشنبه ۲۱ ذیحجه ۱۰۹۰ق؛ افتادگی: آغاز؛ از روی نسخه‌ای که در آخر ذیقعده ۸۶۸ نوشته شده، مصحح، با علامت بلاغ؛ ۹۵گ (۱ر-۹۵ر)، ۱۵ سطر، اندازه: ۱۲/۵×۱۹سم [محدث ارموی مخ: ۱ - ۴۵۲]

۴۲. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۳۹۶

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا: مومن، تا: ۱۰۹۱ق، جا: مشهد، مدرسه سمیعیه؛ واقف: محمد شفیع، ۱۱۵۲؛ ۱۲۵گ، ۱۷ سطر، اندازه: ۱۴×۲۰سم [ف: ۴ - ۵۴]

۴۳. تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه:۳۷۹/۱

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ پخته، بی‌کا، تا: ربیع الاول ۱۰۹۳ق؛ ۸۸گ (۲پ-۸۹ر) [ف: ۱ - ۶۴]

۴۴. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۹۸۴۰/۲

خط: نسخ، کا: ملا صادق بروجردی، تا: ۱۰۹۳ق؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۸۳گ (۸پ-۹۰پ)، ۲۳ سطر، اندازه: ۱۲/۵×۲۵سم [ف: ۲۵ - ۱۶۱]

۴۵. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۳۰۱۵

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا: نوربخش عبدالله بن محمد امین، تا: ۱۰۹۸ق [رایانه]

۴۶. خوانسار؛ فاضل؛ شماره نسخه:۷۶
خط:نسخ،کا:محمد زمان،تا:قرن۱۲؛ مصحح؛ کاغذ مختلف؛ جلد: تيماج مشکی،۱۵۷گ، ۱۹ سطر، اندازه: ۱۲/۵×۱۵سم [ف: ۱ - ۵۸]

۴۷. دامغان؛ صادقيه؛ شماره نسخه:۲۳۰
آغاز: عن هجر زيد و انما معناه أمرتک بمواصلته فان قيل الاجعلتهم النهی منقسماً إلی منهی قبيح و منهی غير قبيح؛ **انجام:** الذی يقع عنده الطاعة لا محالة کما لابد أن يفعل ما يقوی الداعی الی الطاعات..
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱ يا ۱۲؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ مصحح؛ جلد: تيماج قهوه‌ای، ۱۴۴گ، ۱۸ سطر، اندازه: ۹/۵×۲۰/۵سم [ف: - ۵۰]

۴۸. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۵۲۱۵/۲
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ جلد: دو رو تيماج قهوه‌ای، ۱۱۰گ (۱۵۰پ-۲۵۹پ)، ۱۷ سطر، اندازه: ۱۴/۵×۲۵سم [ف: ۱۴ - ۱۴]

قم؛ مرکز احياء؛ شماره نسخه:۵۱۶/۲
نسخه اصل: همان نسخه بالا [عکسی ف: ۲ - ۱۰۹]

۴۹. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۴۹۵۱
خط: نسخ، کا: محمد سعيد بن حاجی باباخان التوی، تا: چهارشنبه شنبه ۲۵ رمضان ۱۱۰۰ق، جا: همدان؛ افتادگی: آغاز؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تيماج زرد، ۸۱گ، ۲۳ سطر (۶/۵×۱۴)،اندازه: ۱۳×۲۰سم [ف: ۱۵ - ۴۰۶۶]

۵۰. تهران؛ مفتاح؛ شماره نسخه:۱۶۷
خط: نستعليق، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ مجدول [نشريه: ۷ - ۱۲۵]

۵۱. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۰۸۱۹/۵
خط: نسخ و نستعليق، کا: محمد بن محمد سلمان، تا: ۶ رجب ۱۱۰۴ق؛ مصحح؛ قطع: جانمازی [ميراث شهاب: س۹ش۲ - ۴۰]

۵۲. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۷۵۹۸
آغاز: برابر؛ **انجام:** تم کتاب تعزيه الانبيا و الائمه ... محمد باقر سنه ۱۱۰۸تم
خط: نسخ، کا: محمد باقر، تا: ۱۱۰۸ق [رايانه]

۵۳. شيراز؛ علامه طباطبائی؛ شماره نسخه:۱۰۵۸
خط: نسخ، کا: محمد علی کربلايی، تا: ۱۱۱۲ق؛ اندازه: ۱۲×۲۴سم [نسخه‌پژوهی: ۲ - ۱۳۳]

۵۴. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۵۲۹۲
آغاز: برابر؛ **انجام:** لتفخيم فتعلقت المرج فی ذهنک لتحصيل التعظيم
خط: نسخ، کا: محمد ابراهيم بن ملانورا هزار جريبی، تا: ۱۱۱۲ق [الفبائی: ۶۳۰]

۵۵. مشهد؛ ادبيات؛ شماره نسخه:۱۵۰ فياض
خط: نستعليق، کا: ابوطالب بن شيخ عبدالله لاهيجی، تا: ۱۹ ربيع الاول ۱۱۱۹ق؛ کاغذ سپاهانی؛ جلد: تيماج عنابی، ۱۴ سطر (۶×۱۱/۵)، اندازه: ۱۲×۱۸سم [ف: - ۳۱]

۵۶. تهران؛ فياض؛ شماره نسخه:۱۲۶
خط: نستعليق، کا: شيخ ابوطالب بن شيخ عبدالله لاهيجی، تا: ۱۱۱۹ق [نشريه: ۷ - ۶۹۵]

۵۷. همدان؛ مدرسه غرب؛ شماره نسخه:۷۸۰
خط: نسخ، کا: علی نقی بن بهرام بگ، تا: ۱۱۲۵ق؛ قطع: بياض رقعی [رشت و همدان: ف: - ۱۳۰۰]

۵۸. ساری؛ عمومی؛ شماره نسخه:۹۵/۱
آغاز و انجام: برابر
خط: نستعليق، کا: محمد سميع، تا: صفر ۱۱۳۰ق؛ کاغذ: هندی، جلد: مقوا با روکش پارچه، ۱۵ سطر (۱۰×۱۷)، اندازه: ۱۶×۲۳/۵سم [عمومی ساری و تنکابن: ف: - ۷۷]

۵۹. قم؛ گلپايگانی؛ شماره نسخه:۶۶۱/۲-۴/۱۳۱
آغاز و انجام: برابر
کامل؛ بی‌کا، تا: دوشنبه دهه دوم شوال ۱۱۶۸ق؛ مصحح، مقابله نسخه در ۱۱۶۸؛ ۶۲گ، ۲۵ سطر [ف: ۲ - ۱۰۵۸]

۶۰. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۹۷۶۲/۱
خط: نسخ، بی‌کا، تا: شنبه سلخ ربيع الاول۱۱۹۳ق، جا: کربلا؛ مصحح؛ جلد: تيماج قهوه‌ای، ۸۸گ (۱پ-۸۸ر)، ۲۱ سطر، اندازه: ۱۵×۲۳/۵سم [ف: ۲۵ - ۱۰۵]

۶۱. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۵۵۵۸
آغاز: موقع التصديق لمدعی النبوه و الرساله جار مجراه
خط: نسخ، کا: شعيب، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: آغاز؛ کاغذ: فرنگی سفيد، جلد: مقوا با روکش کاغذ قرمز، ۲۹۰ص، ۱۵ سطر، اندازه: ۱۳×۱۹سم [ف: ۱۷ - ۲۴]

۶۲. قم؛ مؤسسه آية الله بروجردی؛ شماره نسخه:۵۶۰/۱
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ جلد: تيماج زرشکی، ۷۲گ (۱پ-۷۲ر)، ۲۱ سطر، اندازه: ۱۴×۲۴سم [ف: ۲ - ۳۵۱]

۶۳. تهران؛ ادبيات؛ شماره نسخه:۱۷۲
خط: نستعليق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: انجام [ف: ۳ - ۸۱]

۶۴. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۵۲۰۲/۳
آغاز: برابر؛ **انجام:** يوسوس اليه بالباطل و يحده بالمعاصی ... و يدعوه اليها و ان الله تعالی ينسخ ذلک و يبطله بما ير شده اليه من مخالفة ...
تا اوايل تنزيه حضرت محمد (ص) را دارد؛ خط: نستعليق، کا: محمد بن ابی القاسم ... بن مير شاهمير ملقب به شهاب الدين حسينی، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: انجام، محشی با نشان «ق»، «ص»، «۵»، «۱۲» و غير آن، مصحح؛ کاغذ: فرنگی، جلد: مشمع مشکی، ۳۰گ (۸۱-۱۱۰)، ۲۵ سطر (۱۰×۱۶)، اندازه: ۱۷/۵×۲۱/۵سم [ف: ۳۸ - ۶۰۰]

۶۵. تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه:۲۱۵۵/۱-عکسی
آغاز: برابر
خط:ثلث،بی‌کا،تا: قرن ۱۳؛ ۱۲۷ص (۲-۱۲۷) [عکسی ف: ۱ - ۸۵]

۶۶. قم؛ گلپايگانی؛ شماره نسخه:۵۹۰-۴/۶۰
آغاز و انجام: برابر

خط:نستعلیق،کا: محمدعلی اردبیلی، تا: قرن ۱۲ و ۱۳؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۱۴۴گ، ۱۴ سطر، اندازه: ۱۴×۲۳/۵سم [ف: ۲ – ۱۰۵۸]

۶۷. مشهد؛ شیخ علی حیدر؛ شماره نسخه:۳۶

آغاز: برابر؛ **انجام:** و بینا فی الاشارة و الحمدلله رب العالمین و صلی الله علی سیدنا محمد و آله الطاهرین برحمتک یا أرحم الراحمین.

خط: نسخ، کا: شیخ ایوب برکه سکران بن شیخ یاسین بن شیخ عبدالجزائری، تا: ۲۷ صفر۱۲۱۴ق؛ تملک: شیخ طه بن شیخ یاسین بن الشیخ حبیب بن شیخ یاسین بن شیخ عبدالجزائری عسکراوی در ۱۲۱۴، شیخ ایوب در ۱۲۲۲ با مهر «یا رحمن الرحیم برکه سکران» و «أیوب برکه سکران»؛ شیخ علی مدعو به عریض در ۱۲۲۸؛ مهر: «الله برکه عشق» (هشت ضلعی)؛ جلد: عادی، ۱۳۷گ، ۱۷ سطر، اندازه: ۱۶×۲۲سم [مؤید: ۱ – ۶۸]

۶۸. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۸۷۹۱/۱

آغاز: العقاب لان الاحباط باطل عندهم و اذا بطل الاحباط فلا معصیة إلا و یستحق فاعلها الذم و العقاب و اذا کان استحقاق الذم و العقاب منفیاً عن الانبیاء

خط: نسخ، کا: قاسم بن شیخ محمد بن عبدالفتاح بن ملا محمد رضا ابن عبدالعلیم، تا: ۱۲ شوال ۱۲۳۰ق؛ افتادگی: آغاز؛ مصحح، محشی؛ مهر: کتابخانه جعفر سلطان القرائی؛ یادداشتی از علی منصور با مهر «علی بن الحسین» (دایره)؛ جلد: تیماج مشکی، ۱۰۰گ (۲ر–۱۰۱ ر)، اندازه: ۱۴/۵×۲۰/۵سم [ف: ۲۸ – ۲۶۵]

۶۹. تهران؛ مروی؛ شماره نسخه:۳۲۶/۲

بی‌کا، تا: ۱۲۳۱ق؛ قطع: رحلی [ف: – ۲۷۹]

۷۰. رشت؛ جمعیت نشر فرهنگ؛ شماره نسخه:۶۹ت

خط: نسخ، کا: معصوم بن حسین، تا: ۱۲۴۱ق، جا: بروجرد؛ ۲۲۵ص [رشت و همدان: ف: – ۱۱۰۴]

۷۱. قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه:۴۸۰/۱

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۲۵۴ق؛ مصحح؛ جلد: تیماج سیاه روغنی، ۹۹گ، مختلف السطر، اندازه: ۱۴×۲۱سم [ف مخ: ۱–۵۰۳]

۷۲. مشهد؛ شیخ علی حیدر؛ شماره نسخه:۶۸۱

خط: نستعلیق، کا: محمد بن محمد حسن بروجنی، تا: غره محرم ۱۲۵۵ق؛ جلد: عادی، ۵۵گ، ۲۱ سطر، اندازه: ۱۵×۲۱سم [مؤید: ۲ – ۱۸۳]

۷۳. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۸۶۷۷

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۲۶۳ق [رایانه]

۷۴. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۸۶۸۹

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۲۸۱ق [رایانه]

۷۵. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۴۲۶۱/۲

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، کا: ملک محمد بن محمد حسن بروجنی، تا: چهارشنبه ۲۳ صفر ۱۲۸۷ق، از دهات چهار محال؛ کاغذ: نوعی ترمه، جلد: تیماج عنابی، ۵۵ص (۱۶–۷۰)، ۲۰ سطر (۹×۱۶)، اندازه: ۱۷×۲۴سم [ف: ۱۱ – ۲۷۷]

۷۶. دزفول؛ نبوی، سید محمد؛ شماره نسخه:بدون شماره

کا: محمد باقر بن سلیمان، تا: ربیع الثانی۱۲۸۹ق [مخطوطات دزفول: – ۱۲]

۷۷. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۱۱۴۵

آغاز: برابر؛ **انجام:** احدی عشر بعد الف و ثلاثه مائة من الهجره

خط: نسخ، کا: ابوطالب بن احمد موسوی، تا: ۱۳۰۷ق، اهدایی: رهبری، خرداد ۱۳۷۳؛ کاغذ: نخودی، جلد: تیماج، ۴۳گ، ۳۵ سطر، قطع: وزیری [رایانه]

۷۸. قم؛ استادی، رضا؛ شماره نسخه:نامعلوم/۵

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ محشی از علی محمد کرهرودی در نقد نظر شریف مرتضی درباره علم امام و فلسفه قیام حسینی؛ ۸۳گ (۱۸۳–۲۶۵)، ۲۰ سطر، اندازه: ۱۳×۱۵سم [صد و شصت نسخه: ۵۶]

۷۹. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۳۹۴

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ نسخه قدیمی است؛ واقف: قائم مقام، بهمن ۱۳۱۶؛ ۱۹۸گ، ۲۷ سطر، اندازه: ۲۰×۳۰سم [ف: ۴ – ۵۵]

۸۰. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۷۵۲۷

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ مجدول؛کاغذ: آهار مهره نخودی، جلد: مقوا، ۹۴گ، ۲۱ سطر، اندازه: ۱۳×۲۱سم [ف: ۱۱ – ۷۹]

۸۱. قم؛ معصومیه؛ شماره نسخه:۲۱۱

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا: سر الله بن حاج ملا محمد شیرازی، تا: ذیحجه؛ مهر: «و من یتوکل علی الله فهو حسبه محمد قاسم» (بیضی)؛ تملک: محمود الطباطبائی، غلامرضا در ۱۳۱۵؛ جلد: تیماج زرشکی، ۱۱۴گ، ۱۹ سطر، اندازه: ۱۴×۲۵سم [ف: ۱ – ۲۲۲]

۸۲. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۹۶۹۱

آغاز: برابر؛ **انجام:** و سلم تسلیما کثیرا کثیراً.

خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ واقف: خان بابا مشار؛ کاغذ: آهار مهره شکری، جلد: مقوا عطف تیماج مشکی، ۱۶۸گ، ۱۷ سطر، اندازه: ۹×۱۸سم [ف: ۱۱ – ۷۹]

۸۳. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۴۱۳۹

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ دارای یک سرلوح و کتیبه مذهب مرصع، مجدول؛ کاغذ: اصفهانی نخودی، جلد: روغن فستقی، ۸۱گ، ۱۸ سطر (۸/۸×۱۵/۵)، اندازه: ۱۴×۲۳/۸سم [ف: ۱۸ – ۵۶]

۸۴. یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه:۸۷۷/۱

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ اهدایی: علیرضا وثوق؛ کاغذ:

کشمیری، جلد: مقوایی با کاغذ ابری، ۷۵گ (۱-۷۵)، ۱۹ سطر (۱۰×۱۶)، اندازه: ۱۴×۲۲سم [ف: ۲ - ۷۲۹]

۸۵. همدان؛ مدرسه غرب؛ شماره نسخه:۷۷۶

خط: نستعلیق، بی کا، بی تا؛ قطع: بیاض رقعی [رشت و همدان: ف: - ۱۳۰۰]

۸۶. تهران؛ شهشهانی، حسین؛ شماره نسخه:بدون شماره

کا: محمد رضی بن محمود، بی تا [میراث اسلامی: ۵ - ۵۹۷]

۸۷. یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه:۲۲۵۷/۲

آغاز: برابر

بی کا، بی تا؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: مقوایی با تیماج قرمز، ۱۱۲گ (۱۷۴-۲۸۵)،۲۱سطر(۶/۵×۱۳/۵)،اندازه:۱۳×۲۰سم [ف: ۴ - ۱۲۲۱]

۸۸. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۴۶۱۰

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ و نستعلیق، بی کا، بی تا [الفبائی: ۱۴۸]

● تنزيه الانبياء / کلام و اعتقادات / عربی

tanzīh-ul anbīyā’

حسینی استرآبادی، عبدالوهاب بن علی، ق۹ قمری

hoseynī estarābādī, ‘abd-ol-vahhāb ebn-e ‘alī (- 15c)

وابسته به: تنزيه الانبياء؛ علم الهدی، علی بن حسين (۳۵۵-۴۳۶ق)

اهداء به: سلطان بدیع الزمان میرزا

مؤلف این کتاب را زبده و خلاصه و تتمیم و توضیح تنزیه الانبیاء شریف مرتضی قرار داده ولی مبحث تنزیه الائمه را ننگاشته است. سید خوانساری این کتاب را دیده و مظنوناً مؤلفش را امیر عبدالوهاب حسینی استرآبادی شارح فصول نصیریه و پدر امیر نظام الدین عبدالحی دانسته، مؤلف متصدی قضاء گرگان بوده و از مشایخ مفسر زواری است.

آغاز: الحمدلله الذی خلق الانسان علمه البیان و اوجد لهم ما یبصرهم من بدیع الزمان و عجیب الشان ... و بعد فیقول المفتقر الی الله الغنی عبد الوهاب بن علی الحسینی جعل الله عنده خیر

انجام: فاعمل به علی مقتضی الحدیث المروی عن النبی (ص) انه قال اذا جاءکم عنی حدیث فاعرضوه علی کتاب الله فما وافقه فاقبلوه و ما خالفه فاضربوا به عرض الحایط

[روضات الجنات ص ۳۵۱؛ الذريعة ۴۵۶/۴ رقم ۱۵۳۳؛ دنا ۳۶۲/۳]

۱. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۵۷۲

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، بی کا، تا: ۹۴۴ق؛ واقف: خواجه شیر احمد؛ ۵۲گ، ۱۷ سطر، اندازه: ۱۵×۲۲سم [ف: ۴ - ۵۵]

۲. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۹۸۶۷

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، بی کا، تا: ۹۷۱ق؛ واقف: حاج شیخ عباسقلی واعظ چرندابی؛ کاغذ: حنایی، جلد: تیماج خرمایی، ۳۷گ، مختلف السطر، اندازه: ۱۲×۱۸سم [ف: ۱۱ - ۸۱]

۳. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۶۱۵۸-عکس

نسخه اصل: نسخه چرند ابی در تبریز ش ۲۳؛ خط: نسخ، بی کا، تا: ۹۷۱ق، ۳۷گ [فیلمها ف: ۳ - ۲۴۳]

۴. فردوس؛ مدرسه حبیبیه؛ شماره نسخه:۷۳/۷

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، بی کا، بی تا؛ جلد: تیماج مشکی مجدول، ۳۴گ (۹۲پ-۱۲۵ر)، ۱۸ سطر، اندازه: ۱۴×۲۲سم [ف مخ]

۵. تبریز؛ واعظ چرندابی؛ شماره نسخه:۱

بی کا، بی تا [نشریه: ۴ - ۳۳۷]

● تنزيه الانبياء و الائمة / کلام و اعتقادات / عربی

tanzīh-ul anbīyā’ wa-l a’imma

بغدادی، فیض الله بن جعفر، ق۱۰ قمری

baqdādī, feyz-o-llāh ebn-e ja‘far (- 16c)

اهدا به: شاه طهماسب

تاریخ تألیف: پایان شعبان ۹۲۰ق؛

از مؤلفات مفصل تحقیقی دارای یک «مقدمه» (شامل دو بحث) و سه «مقصد» است.

آغاز: الحمدلله العالم بخفیات الضمائر القادر علی مدرکات الابصار و البصائر ... و بعد فیقول ... فیض الله بن جعفر البغدادی ... ان مسالة عصمة الانبیاء و الائمة من اعظم المسائل المهمة.

انجام: و مصلین علی نبیه خیر کافة الانام و آله المعصومین الا ماجد الکرام. قد تم علی ید مصنفه فی اواخر شهر شعبان المعظم من شهور عشرین و تسع مائة و مررت علیه اربع مرات بتوفیق الله تعالی و نعم الوکیل.

[دنا ۳۶۳/۳؛ الذريعه ۴۵۶/۴ از کشف الحجب]

۱. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۹۲۵۲

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کاتب = مؤلف، بی تا؛ نزدیک به پایان شعبان ۹۲۰؛ تملک: عبدالکریم تبریزی، مظفر علی حسینی با مهر ۱۰۳۸؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تازه، ۹۱گ، ۱۹ سطر (۱۱×۱۵)، اندازه: ۱۶×۲۲سم [ف: ۱۷ - ۳۳۱]

۲. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۶۶۴۴

آغاز: برابر؛ **انجام:** انتهی بعادته الشریفة.

خط: نسخ، کا: محمد تقی، تا: ۲۶ ذیقعده ۱۳۱۸ق؛ کاغذ: آهار مهره شکری، جلد: تیماج خرمایی، ۱۰۵گ، ۱۵ سطر، اندازه: ۱۲×۱۸سم [ف: ۱۱ - ۸۰]

۳. قم؛ لاجوردی، سید مهدی؛ شماره نسخه:۱۰

بی کا، بی تا [چند نسخه-ف: - ۱۰۶]

● **تنزیه العلل من احکام الخلل** / اصول فقه / عربی
tanzīh-ul ʻilal min aḥkām-il xilal
اردبیلی، احمد بن کربلائی بابا، ۱۲۹۴ – ۱۳۵۰ قمری
ardabīlī, ahmad ebn-e karbalāīī bābā (1877 - 1932)

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۱۴۴۸
آغاز: حمدله ... اما بعد فیقول النذب الفقیر ... هذه رساله نتعلقه باحکام الخلل الواقع فی الصلاه قد کتبها فی زمان الاشتغال بتحصیل الاحکام الشرعیه؛ **انجام:** شکوت الی ابی عبدالله علیه السلام السهو فی المغرب فقال صلها بقل هو الله احد و قل یا ایها الکافرون ففعلت ذلک فذهب عنی.تمت.
خط: نستعلیق، کاتب = مؤلف، تا: ۱۶ ربیع الثانی ۱۳۲۵ق، جا: نجف اشرف؛ جلد: تیماج زرشکی، ۲۹۰گ، ۱۷ سطر، اندازه: ۱۷×۲۵سم [ف: ۳۳/۲ – ۱۳۲]

● **تنزیه القمیین** / رجال / عربی
tanzīh-ul qummīyīn
فتونی اصفهانی، ابوالحسن بن محمد طاهر، – ۱۱۳۸ قمری
fotūnī esfahānī, ab-ol-hasan ebn-e mohammad tāher (- 1726)

تاریخ تألیف: صفر ۱۱۰۵ق؛ محل تألیف: نجف اشرف
تاریخ گرایش‌های اصولی و اخباری در شیعه پیشینه‌ای طولانی دارد. در قرن دوم تشیع شهر قم، متکی بر اخبار بود و در بغداد افزون بر حدیث، متکی بر دانش‌های عقلی. در قرن چهارم این دو روش در بغداد به هم رسید و عکس‌العمل‌هایی را برانگیخت که آن را در دیدگاه شیخ مفید نسبت به شیخ صدوق و مواضع سید مرتضی درباره مکتب قم انعکاس یافته است. از آن جمله سخن سید مرتضی درباره تشیع قم است که آن را متهم به گرایش به تشبیه کرده و تنها شیخ صدوق را از آن مبرا دانسته است. عبارت سید مرتضی چنین است: «و ان القمیین کلهم اجمعین من غیر استثناء لاحد منهم الا اباجعفر بن بابویه رحمه الله بالامس کانوا مشبهة مجبرة و کتبهم و تصانیفهم تشهد بذلک». این سخن مؤلف را بر آن داشت تا رساله حاضر را در نقد سخن سید مرتضی بنگارد. او به قصد اثبات این نکته که محدثان قم اهل تشبیه و تجسیم نبوده‌اند، به احادیثی اشاره می‌کند که محدثان قمی آنها را در اثبات مسأله تنزیه روایت کرده‌اند. گرچه نمی توان وجود نقل روایات تشبیهی را در میان محدثان شیعی آن عصر منکر شد ولی قضاوت سید مرتضی نیز کمی افراطی به نظر می‌رسد. مؤلف با ارائه فهرستی از محدثان برجسته قم و احادیث آنها در زمینه توحید و نفی تشبیه به پاسخگویی سید مرتضی پرداخته است.
آغاز: نحمدک اللهم علی ما هدیتنا الی فصیح المقال لافادة صحیح الاحوال و نشکرک علی ما حفظتنا من تفضیح حال الرجال ... و بعد فانی لما رایت کلام الفاضل الشریف ... الملقب بعلم الهدی ...
انجام: تریدون أن تتکلموا، و لیکن هذا آخر ما أردنا ایراده فی هذا المقام و الحمدلله رب العالمین ...
چاپ: در میراث اسلامی ایران، دفتر ششم، به کوشش رسول جعفریان، ۱۳۷۶ش، قم، کتابخانه آیة الله مرعشی؛ در مجله تراثنا؛ با تعلیق و مقدمه محمد شریف رازی، مطبعه تابش، ۱۳۲۸ق، ۴۹ص.
[دنا ۳۶۳/۳]

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۵۴۵۹
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، کا: عبدالله موسوی اشتهاردی، تا: ۱۳۵۷ق؛ جلد: مقوایی عطف تیماج قهوه‌ای، ۱۷گ، ۱۷ سطر، اندازه: ۱۷×۲۲سم [ف: ۱۴ – ۲۴۰]

● **تنزیه المشاهد عن دخول الأباعد** / فقه / عربی
tanzīh-ul mašāhid ʻan duxūl-il abāʻid
بهاری همدانی، محمد باقر بن محمد جعفر، ۱۲۷۷ – ۱۳۳۳ قمری
bahārī hamadānī, mohammad bāqer ebn-e mohammad jaʻfar (1861 - 1915)

تاریخ تألیف: ۱۰ جمادی الثانی ۱۳۱۱ق
رساله‌ای است فقهی در اجتناب و دوری حائض و جنب از مشاهد متبرکه و اینکه آیا توقف و عبور درآن جایز است یا نه؟ که با استفاده از آیات و روایات فراوان و نقل اقوال بزرگان از فقهای امامیه در چند ین مبحث نگاشته شده است.
آغاز: الحمدلله رب العالمین ... و بعد فیقول العبد الفاتر الی رحمة ربه ... هذا تنزیه المشاهد فی دخول الاباعد ...
انجام: بالنسبة الی توقف جواز الدخول علی الاذن کما لا یخفی و لیکن هذا آخر ما نورده فی هذه الرسالة
[دنا ۳۶۳/۳؛ معجم المؤلفین ۹۲/۹؛ الذریعة ۴۵۷/۴]

۱. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۲۲۸۶/۲
آغاز و انجام: برابر
خط: نستعلیق، کاتب = مؤلف، تا: ۱۳۱۳ق؛ مصحح، محشی با عناوین «منه»، این نسخه مسوده و دارای قلم خوردگی‌های فراوانی است، بعد از برگ ۶۶گویا چند برگی افتاده است؛ کاغذ: فرنگی، ۱۴گ (۶۲–۷۵)،۱۷ و ۱۹ سطر، اندازه: ۶/۵×۱۱سم [ف: ۳۱ – ۱۴۶]
۲. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۲۳۲۷/۶
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۴؛ کاغذ: فرنگی، ۱۶گ (۱۴۰–۱۵۵)،

۱۸ سطر، اندازه: ۹×۱۶/۵سم [ف: ۳۱ - ۲۰۹]

↩ تنسخ نامه ⪢ تنسوقنامه ایلخانی
↩ تنسوق نامه ⪢ تنسوقنامه ایلخانی

● تنسوقنامه ایلخانی = جواهرنامه = تنسوق نامه = تنسخ نامه = جواهر نامه ایلخانی = کتاب الجواهر = صفات جواهر و خواص احجار = رساله جوهریه /

طبیعیات / فارسی

tansūq-nāme-ye īlxānī = javāher-nāme = tansūq-nāme = tansox-nāme

نصیرالدین طوسی، محمد بن محمد، ۵۹۷ - ۶۷۲ قمری

nasīr-od-dīn-e tūsī, mohammad ebn-e mohammad (1201 - 1274)

برای: هلاکوخان

نام این رساله را به صورت‌های دیگر نیز نوشته‌اند: از آن جمله است: کتاب الجواهر، رساله در صفات جواهر و خواص احجاز، و رساله جوهریه، رساله جوهر، تشوق نامه ایلخانی که صورت صحیح آن: تنسوق‌نامه یا تنسخ‌نامه ایلخانی است (تنسوق لغتی است تری به معنی چیز نادر و قیمتی و مورد علاقه کسی، معادل تحفه عربی. رک: تتمه یا ضمیمه فهرست ریو ص ۱۱۲؛ فهرست بلوشه ج ۲ ص ۹۱). مشتمل بر چهار «مقاله»: ۱. کیفیت مفرداتی که جمله معدنیات و غیر آن از مرکبات عالم سفلی از آن متركب شوند و علل معادن به طریق کلی، شامل چهار «فصل»؛ ۲. جواهری که از جمله حجر باشد و غیر آن و علل حدوث هر یک، شامل هشتاد و شش «فصل»؛ ۳. انواع فلزات سبعه و علت حدوث هر یک و خاصیت و منفعت و مضرت آن، شامل بیست و چهار «فصل»؛ ۴. انواع عطریات و آنچه مناسب این باشد، شامل ده «فصل». نسخه‌ها در مقدمه و خاتمه و ابواب و فصول متفاوت است و برخی مقدمه عربی را ندارند. بر این رساله شرحی نگاشته شده که ابوالحسن فراهانی در شرح دیوان انوری از آن نقل کرده و امیر صدرالدین دشتکی شیرازی آن را به عربی درآورده است. (مدرس رضوی)

آنچه از صدرالدین دشتکی شیرازی مانده رساله‌ای به فارسی در این باب است که آن هم در ابواب و فصول متفاوت است این که او رساله فارسی خواجه را تعریب کرده باشد در آثار مورد تفحص یافت نشد و به نظر می‌رسد که دشتکی از رساله خواجه در تألیف رساله خود بهره برده باشد و مدرس رضوی برای این ادعای خود نیز به شاهدی استناد نکرده است. (درایتی)

آغاز: الحمد لله فاطر السموات و مبدع البدايع و ملهم الخلايق و موضع الطريق الذى انشأ العلويات و جعلها مظهر الاعاجيب و خلق السفليات و صيرها مورد التحريك. چنین گوید محرر و مؤلف این کتاب نصیرالدین محمد بن محمد بن الحسن الطوسی تغمده الله برحمته که پادشاه جهان و ماده امن و امان از این ضعیف التماس کرد که تألیفی می‌باید پرداخت در معرفت انواع جواهر معدنی و غیر آن و کیفیت تولد و سبب حدوث آن و بهترین و بدترین و شبیه هر یک و خاصیت و قیمت آن و محافظانشان به شرحی تمام بنویس و بما عرضه دار. و این کتاب را تنسوق نامه ایلخانی نام نهادم چه هر چه بخدمت پادشاهان تنسوق آورند و در آنجا یاد کرده شود.

انجام: و ثلث دیگر مشک را سحق کنند بغایت و هم باوی بیامیزند و باین اعتبار مثلث کویند و بکار می‌دارند و الله اعلم بالصواب.

چاپ: توسط محمد تقی مدرس رضوی و با استفاده از پنج نسخه تصحیح و در سال ۱۳۴۸ش در مؤسسه مطالعات و تحقیقات فرهنگی چاپ شده ۵۴ + ۳۵۸ ص؛ در سال ۱۳۶۳ توسط مؤسسه اطلاعات مجددا افست شده

[نسخه‌های منزوی ۴۱۸/۱؛ احوال خواجه از مدرس رضوی ص ۲۹۰، ۳۴۵؛ ریحانة الادب: ۱۷۱/۲؛ الذریعة ۱۹۲/۴ و ۴۵۸ و ۴۵۸۴؛ کشف الظنون: ۴۱۰/۱ و ۴۹۵؛ فهرستواره منزوی ۳۸۱۸/۵؛ دنا ۳۶۴/۳ (۴۶ نسخه)]

شرح و حواشی:

۱- اکلیل ایلخانی؛ نصیرالدین طوسی، محمد بن محمد (۵۹۷-۶۷۲)
۲- تنسوقنامه ایلخانی (منتخب)

۱. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۴۰۴/۱-ف

نسخه اصل: ایاصوفیا ش ۳۶۰۵؛ خط: نسخ، کا: محمد بن حسین کازرونی، تا: چهارشنبه ۱۱ رجب ۷۴۸ق، جا: نصیبه قیصریه؛ ۱۰۲گ (۱-۱۰۲)، ۱۷ سطر [فیلمها ف: ۱ - ۴۶۵]

۲. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۹۵/۶-ف

نسخه اصل: حمیدیه ش ۱۴۴۷. در چهار باب در معرفت جواهر و فلزات و اطایب و نوادر است و نسبت به نسخه‌های دیگر مختصرتر می‌باشد. مقدمه و خاتمه آن به کلی با نسخه چاپ شده متفاوت است و ظاهراً نسخه اولی تنسوخ نامه باشد که خواجه بعداً در آن تغییراتی داده است و مطالبی بر آن افزوده است و مقدمه دیگری جایگزین مقدمه اول کرده است. مقدمه و خاتمه این نسخه را عیناً مدرس رضوی در مقدمه تنسوخ‌نامه آورده است؛ بی‌کا، تا: دهه اول جمادی الاول ۷۵۴ق [فیلمها ف: ۱ - ۴۲۲]

۳. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۴۸۸۶/۲

آغاز: بسمله، این کتاب ... که پادشاه جهان به صدر امام حکیم نصیرالحق و الدین محمد طوسی فرموده است در معرفت ... و معادل و قیمت و خاصیت؛ **انجام:** در زیر زنان که بچه مرده در شکم دارند، دود کنند بچه می‌اندازد ...

در حاشیه کتاب جواهرنامه کتابت شده، بخشی از عبارات بر اثر برش نابجا از میان رفته است؛ خط: نسخ، کا: محمد بن حسین حسینی آوی، تا: محرم ۷۸۱ق؛ کاغذ: شرقی، جلد: روغنی مشکی، ۷گ (۲ر-۸پ)، در حاشیه آمده، اندازه: ۱۷/۵×۲۸سم

[ف: ۳۷ - ۵۲۱]

۴. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۶۶۷۳/۲

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: با تاریخ ۷۸۱ق؛ تولدی به سال ۷۸۱ق؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۳۱گ (۷۶پ-۱۰۶ر)، ۱۱ سطر، اندازه: ۱۲×۱۷سم [ف: ۲۰ - ۱۹۴]

۵. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۴۶۵۰/۳۸

آغاز: بسمله. منت خدای تعالی را که همه جهان از آفتاب برآمد تا آفتاب خروشد بیادشاه روی زمین خلد الله ملکه و مهد عدله ... ابتداء سخن در سبب جمع این کتاب ... باب اول در جواهر و دیگر سنگ بارهای کانی و معمولی؛ **انجام:** اما جون استادان و دانایان یاد کرده بودند از قول ایشان باز کفتیم امیدست که بسندیده افتد ان شاء الله و السلام آخر کتاب تنکسوق نامه ایلخانی

خط: نستعلیق، کا: احمد بن محمود متطبب گیلانی، تا: ۸۴۶ق؛ کاغذ: شرقی نخودی ضخیم، جلد: مخمل قرمز، ۵۲گ (۲۸۰پ-۳۳۱ر)، ۱۳- ۱۵ سطر، اندازه: ۱۳/۵×۱۷سم [ف: ۱۲ - ۲۳۶]

۶. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۴۱۳۶/۳

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، تا: با تاریخ ۸۵۲ق؛ کاغذ: سمرقندی، جلد: تیماج قهوه‌ای، ۷۷گ (۲۶۰پ-۳۳۶پ)، ۱۵ سطر (۱۲×۱۷/۵)، اندازه: ۱۸×۲۹سم [ف: ۱۱ - ۱۳۴]

۷. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۲۶۲۴

آغاز: الحمد لله رب العالمین ... اما بعد بدانکه این مختصر یست که پادشاه جهان گشای هولاکوخان ... به مولانا ... نصیر الحق و الدین ... فرموده است در کیفیت جواهر و معادن و قیمت و خاصیت هر یک که از هر یک شرحی بنویس و عرضه بدار بحکم فرمان این مختصر ساخت و تنسق نامه ایلخانی نام نهاد؛ فصل اندر معرفت مروارید؛ **انجام:** اندر معرفت برنج ... و ازهمه کوهرهای کداختنی بعد از زر و نقره هیچ ازبرنج لطیف تر و فرمان بردار تر نیست. و الله اعلم بالصواب، تم الکتاب.

خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱ ربیع الثانی ۸۸۴ق؛ مصحح، رکابه‌دار؛ تملک: احمد بن حسین فکبور (فکبوی) با مهر «عز من قنع و ذل من طمع ...» (هشت ضلعی)، حاج حسن ترنبلی؛ کاغذ: شرقی، جلد: مقوایی عطف تیماج مشکی، ۱۹گ، ۱۵ سطر (۸×۱۳)، اندازه: ۱۴×۱۹سم [ف: ۳۲ - ۵۱]

۸. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۲۱۶۴

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: پنج‌شنبه ۱۵ جمادی الثانی ۸۸۴ق، جا: فارسک؛ مصحح؛ کاغذ: سمرقندی، جلد: مقوا، ۳۹گ، ۱۴ سطر (۸×۱۱/۵)، اندازه: ۱۳/۵×۱۸سم [ف: ۹ - ۸۵۸]

۹. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۸۲۴۵

خط: نستعلیق، کا: محمود، تا: ربیع الثانی ۹۱۳ق؛ کاغذ: سمرقندی، جلد: تیماج عنابی، ۱۳۰گ، ۱۲ سطر (۶×۱۱)، اندازه: ۱۱×۱۶/۵سم [ف: ۱۷ - ۸۴]

۱۰. اصفهان؛ روضاتی، سید محمد علی؛ شماره نسخه:۲/۶

آغاز: بسمله. الحمدلله رب العالمین و الصلوة علی نبیه محمد و آله اجمعین. اما بعد. این کتابی است که استاد جهان خواجه نصیرالدین طوسی نوشته است در معرفت جواهر و معادن و خاصیت و قیمت هر یک به موجب اشارت خاقان عالم هلاکو و تعلق به حضرت او داشته معرفت مروارید و انواع آن؛ **انجام:** خاصیت آن. در داروها به کار دارند و روغن او موی را زیادت کند و اگر در زیر زن آبستن دود کند زود فارغ شود، والله اعلم بالصواب

خط: نستعلیق زیبا، بی‌کا، تا: با تاریخ ۹۳۲ق؛ اندازه: ۱۲×۱۷سم [نشریه: ۵ - ۱۳۶]

۱۱. یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه:۸۰۴/۷

آغاز: بسمله و به نستعین. منت خدایرا ... بپادشاه روی زمین،خلد الله و مهد عدله، داده است که در معدلت و سیاست و جهانداری الخ؛ **انجام:** از قول ایشان باز گفتیم امید است که پسندیده افتد انشاءالله تعالی وحده العزیز.تم. تسویده فی یوم السبت اثنی عشرمن شهر ربیع الثانی تنگوزئیل ۹۸۲ هجریه.

خط: نسخ، کا: علی بن حسن تنکابنی، تا: ۹۸۲ق، جا: قزوین؛ کاغذ: فرنگی، جلد: مقوایی پارچه قهوه‌ای، ۵۳گ (۱۲۰-۱۷۲)، اندازه: ۱۶/۵×۲۳سم [ف: ۲ - ۶۷۸] و [نشریه: ۴ - ۳۹۶]

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۲۴۵۷/۷-ف

نسخه اصل: همان نسخه بالا [فیلمها ف: ۱ - ۶۹۶]

۱۲. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۵۶۷

کامل است جز یک ورق از اواخر نسخه «فصل مشک» که افتاده است؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۰؛ کاغذ: کاغذ ترمه، جلد: میشن مشکی، ۶۷گ، ۱۹ سطر، اندازه: ۹/۳×۱۴/۶سم [ف: ۲- ۱۶۷]

۱۳. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:عکسی بدون شماره

نسخه اصل: مؤسسه شرقی دانشگاه کیل؛ بی‌کا، تا: قرن ۱۰؛ اوراق ۲ و ۴ و ۱۶ تا ۲۸ ندارد [نشریه: ۳ - ۱۰۱]

۱۴. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۶۷۹۵/۴

خط: نستعلیق خوش، کا: تاج الدین بن یوسف کاتب، تا: قرن ۱۰؛ مجدول؛ جلد: تیماج مشکی، ۱۱گ (۱۱۹پ-۱۲۹ر)، ۹ سطر، اندازه: ۱۰×۱۶سم [ف: ۲۰ - ۲۶۴]

۱۵. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۹۶۴۱

آغاز: بسمله حمد له اما بعد این مختصریست منتخب از جواهر نامه اصل مشتمل بر داوازده باب، باب اول در؛ **انجام:** و حتی می‌گویند که تا مرجان تا قعر دریاست نرم است و چون ...

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۰۰۱ق؛ افتادگی: انجام؛ ضمیمه نسخه ش ۱۶۵۹۲ [رایانه]

۱۶. شیراز؛ علامه طباطبائی؛ شماره نسخه:۱۱۵۲/۱

خط: نستعلیق، کا: شیخ مصطفی بن خواجه حسن لاهیجی، تا: شوال و ذیحجه ۱۰۱۶ق، جا: رشت؛ ۷۵گ (۱-۷۵)، اندازه: ۱۱/۵×۱۷سم [نسخه‌پژوهی: ۳ - ۱۳۶]

۱۷. تهران؛ مفتاح؛ شماره نسخه:۱۴۱۹/۱

خط: نستعلیق، کا: حسن کاتب، تا: ۲۶ ذیحجه ۱۰۳۴ق؛ مجدول، با سه سرلوح [نشریه: ۷ - ۲۷۸]

۱۸. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۴۶۹۷/۴

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا: محمود بن علی طبسی، تا: آخر ربیع الاول ۱۰۵۹ق؛ مصحح؛ کاغذ: شرقی، ۹۳گ (۴۹پ-۱۴۱ر)، ۱۷ سطر، اندازه: ۶/۵×۱۵سم [ف: ۳۷ - ۲۰۹]

۱۹. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۸۱۵

آغاز و انجام: برابر

خط: تعلیق، بی‌کا، تا: ۲۳ رمضان ۱۰۶۷ق؛ کم دارد و از مقاله یکم چنین آغاز می‌شود: «که خیر عالم کون و فسادند و آن خاک است و آب و هوا و آتش ... در منفعت طبیعت چهار عنصر بحکم فائده علت غایت انسانی که صورت ایشان قابل تبدل باشد»؛ مهر: محمد هاشم؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تازه شده، ۷۹گ، ۱۴ سطر (۷/۵×۱۹)، اندازه: ۱۳×۲۳سم [ف: ۳ - ۲۱۰]

۲۰. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۴۱۹۰/۴

خط: نستعلیق، کا: محمد نصیر بن همایون وانشانی، تا: ربیع الاول ۱۰۷۱ق؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج سرخ، ۱۰۶گ (۲۷۸-۳۸۳)، ۱۵ سطر (۸×۱۴)، اندازه: ۱۴×۲۳سم [ف: ۱۳ - ۳۱۵۹]

۲۱. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۴۰۲/۵

بی‌کا، تا: با تاریخ ۱۰۷۷ق؛ افتادگی: انجام؛ کاغذ: ترمه، جلد: میشن آلبالویی، ۱۶ سطر، اندازه: ۱۳/۳×۲۲/۴سم [ف: ۵ - ۲۱]

۲۲. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۵۳۶۷/۱

آغاز: الحمد لله رب العالمین ... اما بعد بدانکه این مختصریست که مولانا السعید ملک الافاضل و الحکما نصیر الملة و الدین طاب ثراه أنشا فرموده است در معرفت جواهر و حجار و غرایب و نوادر

خط: شکسته نستعلیق، کا: محمد طاهر بن حسن (بابا حسن بیک) اراسنجی قزوینی، تا: ۱۰۷۹ق؛ کاغذ: الوان، جلد: تیماج قهوه‌ای، ۶گ (۲ر-۶ر و ۲۳ر-۲۳پ)، اندازه: ۱۵/۲×۲۷/۵سم [ف: ۴۳- ۵۰]

۲۳. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۷۵۶۹

آغاز: هو. بسم الله الرحمن الرحیم. از رساله جواهرنامه خواجه نصیر طوسی علیه الرحمه بیرون نوشته شده؛ **انجام:** و خاصیت دیگر آنکه خفقان (=تنگ نفس = آسم) را بکلی زایل میگرداند و گفته اند هر که همراه خود یشم داشته باشد از علت بواسیر خلاص باشد و رنگ او مدام سرخ باشد و دارنده او از برص (پیسی) و بهق (علتی شبیه پیسی که بیشتر بر جوانان عارض می‌شود. رک: بحر الجاهر و غیاث) در امان باشد و الله اعلم بالصواب. و الحمدلله رب العالمین و الصلوة و السلام علی خیر خلقه محمد و آله اجمعین برحمتک یا ارحم الراحمین.

قسمتی از این رساله به نام «جواهر نامه» باب هشتم در معرفت عنبر، باب نهم در معرفت لاجورد، باب دهم در معرفت مرجان، باب یازدهم در معرفت عقیق، باب دوازدهم در معرفت میثم؛ بی‌کا، تا: اواخر قرن ۱۱؛ تاریخ وقف: مهر ۱۳۲۹ش؛ مهر: «لا الله الا الله الحق المبین محمد رفیع الملک» (بیضی) [نشریه: ۲ - ۱۸۸] و [الفبائی: ۱۴۹]

۲۴. تهران؛ لغت نامه دهخدا؛ شماره نسخه:۲۰/۵

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ جلد: تیماج مشکی، اندازه: ۱۲×۱۸ سم [نشریه: ۳ - ۳۴]

۲۵. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۴۹۵۷/۵

بندی از آن؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱ [ف: ۸ - ۱۴۳]

۲۶. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۴۹۵۷/۱۴

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱ [ف: ۸ - ۱۴۵]

۲۷. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۷۶۸

آغاز: کند و سه صباح بخورد؛ **انجام:** ذهب صدست و سرب پنجه نه و آهن چهل.

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ کاغذ: ترمه، جلد: رویه کاغذی، ۲۵گ، ۱۴ سطر، اندازه: ۱۲/۳×۱۷/۸سم [ف: ۲ - ۱۶۷]

۲۸. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۰۷۹۹/۱۵

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ و نستعلیق، کا: محمد قاسم شهمیرزادی، تا: سه‌شنبه ۲۴ ربیع الثانی ۱۱۰۰ق، با چند خط؛ کاغذ: شرقی نخودی، جلد: تیماج مشکی، ۲۷گ (۲۶۲پ-۲۸۸پ)، ۲۴ سطر، اندازه: ۱۸/۵×۳۱سم [ف: ۲۷ - ۲۱۷]

۲۹. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۲/۵۳۲۶-۲۶/۲۰۶

آغاز: بسمله حمدله اما بعد چنین گوید مؤلف این کتاب ... که حسب الالتماس جمعی از دوستان صادق ویاران موافق که رساله؛ **انجام:** هرکه با او یشم باشد از علت بواسیر خلاص یابد وآنکه او مدام سرخ باشد و دارنده یشم از برص وبهق در امان باشد والله اعلم واحکم.

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ جلد: تیماج مشکی، ۱۷گ، ۱۵ سطر، اندازه: ۱۰×۱۵سم [ف: ۲ - ۱۰۵۸]

۳۰. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۲۴۳۴

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۲۰۷ق [الفبائی: ۱۴۹]

۳۱. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۳۰۰۰/۲

آغاز: الحمدلله رب العالمین ... اما بعد مؤلف این کتاب ... گوید که پادشاه تألیفی خواست در شناختن جواهر و خاصیت و قیمت او،؛ تعریف مروارید: مروارید بر شکل پیاز پوستها دارد؛ **انجام:** و پوستها بر هم پیچیده بود و زیاده بکار نیاید مگر عطاران با مشک دیگر بیامیزند و بکار دارند و الله اعلم بالصواب

خط: نستعلیق، کا: عبدالرحیم بن ملا امامعلی بادکوبه‌ای، تا: ۱۲۳۷ق، جا: زنجان؛ مجدول؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج قهوه‌ای، ۴گ (۲۹۸پ-۳۰۱ر)، ۲۵ سطر، اندازه: ۲۱×۳۴سم [ف: ۸ - ۱۷۳]

۳۲. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۵۰۷

آغاز: سپاس افزون از خواهش بیماران بشفا

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۲۴۴ق؛ در فهرست با عنوان زاد المسافرین معرفی شده است؛ ۱۳۸گ، ۱۴ سطر، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۲ - ۲۹۸]

۳۳. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه:۲۸۶۸

خط: نستعلیق، کا: میرزا امین بن میرزا جعفر لاهیجانی حاجی طرخانی،تا:۱۲۴۹ق،به دستور برخی از دوستان؛کاغذ:فرنگی،جلد: تیماج سرخ،۳۵گ،۱۳ سطر، اندازه: ۱۲/۵×۲۰/۵سم [ف: ۳ - ۵۱۶]

۳۴. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۴۵۸

خط: نستعلیق، کا: علی رضا قاجار دولو، تا: جمادی الثانی ۱۲۶۴ق؛ با یادداشت رمضان ۱۳۵۲؛ کاغذ: سفید، جلد: تیماج سرخ، ۵۳گ، ۱۵ سطر (۵×۱۲)، اندازه: ۱۰×۱۸سم [سنا: ف: ۱ - ۲۶۶]

۳۵. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۲۱۴۶

آغاز: بسمله، الحمدلله رب العالمین؛ **انجام:** سی و هفت مثقال و نیم باشد.. ذیقعده الحرام سنه ۱۲۷۶

خط: نستعلیق، کا: بیله فقیر، تا: ۱۲۷۶ق [الفبائی: ۱۴۹]

۳۶. تهران؛ ادبیات؛ شماره نسخه:۲۳۶ حکمت

در سیزده باب است: ۱. الماس، ۲. یاقوت، ۳. لعل، ۴. مروارید، ۵. فیروزه، ۶. فازهر، ۷. عنبر اشهب، ۸. لاجورد، ۹. مرجان، ۱۰. زمرد ۱۱. عقیق، ۱۲. یشم، ۱۳. کهربا؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳ و ۱۴؛ مجدول، با سرلوح زیبا؛ جلد: تیماج سبز [ف: ۲ - ۱۳]

۳۷. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۷۹۳/۱

خط: نستعلیق، کا: حسن کاتب، تا: ۲۶ ذیحجه ۱۳۰۴ق؛ مجدول زر و لاجورد؛ کاغذ: سفید، جلد: مشما و مقوایی، ۱۲ سطر، ابعاد متن: ۳/۵×۱۰، اندازه: ۱۱×۱۹سم [سنا: ف: ۲ - ۶۱]

۳۸. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۷۰۶

آغاز: برابر؛ **انجام:** و السلام علی من اتبع الهدی و هو اعلم بالصواب علیه توکلت و اناب. تمام شد کتاب تنسوخ نامه ایلخانی بحسن عنایة الله و توفیقه و الصلوة و السلام علی نبیه محمد و آله و صحبه.

کامل؛ خط: نسخ ریز، کا: عبرت نائینی مصاحبی، تا: ۱۳۴۲ق؛ از روی نسخه کتابخانه مرحوم حاج سید نصرالله تقوی؛ ۱۱۱گ، ۱۳ سطر،اندازه: ۱۱×۱۸سم [ف: ۲ - ۴۴۷]

۳۹. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:بدون شماره

آغاز: بسم الله الرحمن الرحیم ... اما بعد این رساله ایست منتخب از جواهر نامه اصلی مشتمل بر دوازده باب

خط: نستعلیق درشت خط، بی‌کا، بی‌تا؛ نسخه‌ای از نفائس الفنون آملی را خریداری کردم که رساله منتخب جواهرنامه را در پایان ضمیمه داشت؛ ۱۱ص، قطع: رحلی [نشریه: ۲ - ۱۹۷]

۴۰. مشهد؛ الهیات؛ شماره نسخه:۱۴۸۲۳/۱

گزینه‌ای است از مقاله دوم و سوم و چهارم تنسوخ نامه ایلخانی تألیف خواجه؛ خط: نسخ و نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: انجام؛ جلد: تیماج مشکی، ۱۶ و ۱۷ سطر، اندازه: ۱۳×۲۳سم [ف: ۲-۱۲۴]

۴۱. قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه:۴۰۹۱/۲

آغاز: الحمدلله ... اما بعد چنین گوید محمد بن محمد الطوسی تغمدالله بغفرانه که اشارت رسید این دعا گو را از حضرت متولی؛ **انجام:** واگر برحم مار مانند زرداب از وی بیرون آید وحون درانحا ساعتی بماند زهر سجود کشد ومهره از وی بیفتد. مهره که اصلی باشد عزیز الوجود است.

خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: گالینگور سبز عطف تیماج زرشکی، ۹گ (۹پ-۱۷ر)، ۱۱ سطر، اندازه: ۱۶×۲۱سم [ف مخ: ۲ - ۶۴۷]

۴۲. مشهد؛ شیخ علی حیدر؛ شماره نسخه:۱۴۵۴/۱

آغاز: الحمدلله رب العالمین و الصلاة و السلام علی سیدنا محمد و آله اجمعین الطیبین الطاهرین؛ **انجام:** و اگر بر زیر آبستن دود کنند بچه مرده بیفکند و بخیانت غیر کنند (؟)

خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ ۲۱گ (۱پ-۲۱پ)، اندازه: ۱۰/۵×۱۴/۵سم [مؤید: ۳ - ۳۶۵]

۴۳. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۲۸۰۹

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، بی تا [رایانه]

۴۴. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۶۸۱۳/۱۵

بخشی از رساله را داراست در شناخت مروارید، الماس، لعل، فیروزه، کهربا، جزع و یرقان؛ بی‌کا، بی‌تا؛ مصحح؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۳گ (۱۰۰پ-۱۰۲ر)، اندازه: ۱۱×۱۷/۵سم [ف: ۲۰-۲۷۹]

۴۵. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه:۲۸۶۹/۲

بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ کاغذ: فرنگی سفید، جلد: تیماج سبز، ۲۸گ (۶۶ر-۹۳پ)، ۱۲ سطر، اندازه: ۱۵×۲۲سم [ف: ۳ - ۵۱۶]

۴۶. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:الف-۴۷

تا قسمتی از باب نهم را دارد؛ بی‌کا، بی‌تا؛ اهدایی: محمد و حسینعلی الهی؛ ۳۰گ، قطع: جیبی [نشریه: ۲ - ۱۹۷]

۴۷. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۶۰۶۱-عکس

نسخه اصل: موزه بریتانیا Or. 2664؛ بی‌کا، بی‌تا [فیلمها ف: ۳-۲۳۹]

۴۸. تهران؛ لغت نامه دهخدا؛ شماره نسخه:۲۰/۵

بی‌کا، بی‌تا [نشریه: ۳ - ۹]

۴۹. تهران؛ مطالعات فرهنگی؛ شماره نسخه:ف۱۷/۱

بی‌کا، بی‌تا؛ موزه بریتانیا Or. 3277 (ذیل ریو ص ۱۱۲ ش ۱۵۸) [فهرستواره مینوی: - ۱۸۱]

● تنسوقنامه ایلخانی (منتخب) / طبیعیات / فارسی

tansūq-nāme-ye īlxānī (mn.)

وابسته به: تنسوقنامه ایلخانی = جواهرنامه = تنسوق نامه = تنسخ نامه = جواهر نامه ایلخانی = کتاب الجواهر = صفات جواهر و خواص احجار = رساله جوهریه؛ نصیرالدین طوسی، محمد بن محمد (۵۹۷-۶۷۲)

مشهد؛ مرتضوی؛ شماره نسخه:بدون شماره
آغاز: این منتخبی است از کتاب تنکسوق نامه ایلخانی تفصیل آنچه در این کتاب ذکر خواهد رفت این کتاب مشتمل است بر چهار باب ...
انتخاب در نسخه کامل نیست؛ کا: صدر الدین محمد بن محمد صادق حسینی، تا: با تاریخ۱۰۸۱ق؛ ۶ص (۱۹۲–۱۹۷) [ف مخ: ۳۸]
قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۲۶۰۹/۴
نسخه اصل: همان نسخه بالا [عکسی ف: ۷ – ۱۹۴]

● **تنسوق نامه ایلخانی (منقول از ...)** / طبیعیات / عربی
tansūq-nāme-ye īlxānī (manqūl az ...)

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۵۳۶/۲
خط: نستعلیق ریز کهن، بی‌کا، تا: با تاریخ ۸۷۷ق؛ کاغذ: سفید، جلد: تیماج زرد حنایی، ۱ص (۱)، ۲۵ سطر (۹×۱۲)، اندازه: ۱۵×۲۱سم [سنا: ف: ۱ – ۳۴۳]

● **تنشیر** / قرائت / فارسی و عربی
tanšīr

معلم شیرازی، احمد بن ناصر
mo‘allem-e šīrāzī, ahmad ebn-e nāser
کتابی است مفصل در قرائت و تجوید قرآن کریم به‌گونه‌ای که مؤلف، از استاد خود، «شیخ تاج الدین عبد الله» آموخته و به روش شاطبیه و دره و تیسیر و تحبیر می‌باشد. او ابتدا برای هر قاری رمزی قرار داده و سپس در سی «باب» کوتاه مطالب مختلف مربوط به تجوید را آورده: ۱. ذکر اسماء القراء العشرة و رواتهم؛ ۲. ذکر الرواة و اسناد القراء الی النبی صلی الله علیه و آله؛ ۳. ذکر الاستعاذة؛ ۴. ذکر البسمله؛ ۵. بیان ضمیر الجمع؛ ۶. ذکر الادغام الکبیر ذی المثلین؛ ۷. ذکر ادغام المتقاربین فی کلمة و کلمتین؛ ۸. ذکر هاء الکنایة؛ ۹. ذکر المد و القصر؛ ۱۰. ذکر الهمزتین من کلمة؛ ۱۱. ذکر الهمزتین من الکمتین؛ ۱۲. ذکر الهمز المفرد؛ ۱۳. ذکر ترک الهمزة فی مذهب ابوعمرو و ابوجعفر؛ ۱۴. نقل الهمزة فی مذهب ورش؛ ۱۵. السکت علی الساکن قبل الهمزة فی مذهب حمزة؛ ۱۶. وقف حمزة و هشام علی الهمزة؛ ۱۷. ذکر الاظهار و الادغام؛ ۱۸. ذکر اتفاق القراء علی ادغام ذال إذ و دال قدوتاء التأنیث الساکنة و لام صل و بل و قل؛ ۱۹. ادغام حروف قربت مخارجها؛ ۲۰. احکام النون الساکنة و التنوین؛ ۲۱. بیان الفتح و الامالة بین اللفظین؛ ۲۲. بیان امالة هاء التأنیث فی مذهب الکسائین علی الوقف؛ ۲۳. بیان مذاهبهم فی الراآت؛ ۲۴. تغلیظ اللامات و ترقیقها؛ ۲۵. الوقف علی اواخر الکلم؛ ۲۶. الوقف علی المرسوم الخط؛ ۲۷. مذاهبهم یاآت الاضافة؛ ۲۸. التکبیر علی قراءة ابن کثیر؛ ۳۰. مخارج الحروف و صفاتها.

آغاز: الحمد لله رب العالمین و الصلوة و السلام علی خیر خلقه محمد و آله اجمعین و بعد چنین گوید خاکسار بی مقدار بی بضاعت ضایع روزگار خدام اصحاب فرقان حمید و حفاظ قرآن مجید احمد بن ناصر بن محمد ...
انجام: بسیار در این حروف چهارگونه واقع می‌شود و این کلمات من اوله الی آخره بر سبیل اختصار گفته شد و الله اعلم بالصواب و الیه المرجع و المآب
[دنا ۳/۳۶۵]

۱. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۲۶۸۸
آغاز: برابر؛ **انجام:** فتنفعه بضم العین کل قرأ غیر عاصم و الباقون بالفتح، ن، الذکری، الستغنی بالامالة ج ح ف ر و ...
از آغاز تا سوره عبس؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: اواخر قرن ۹؛ افتادگی: انجام؛ مصحح، رکابه‌دار؛ وقف‌نامه ملا حسین روضه خوان ابن آخوند ملا میرزا محمد مؤذن و مهر وقف مرحوم آیت الله فقیه نیشابوری به سال ۱۳۹۴ق که این نسخه را به همراه ۳۶ نسخه دیگر بر این کتابخانه وقف کرده‌اند؛ مهر: «صراط علی حق نمسکه ...» (مستطیل)، «افوض امری الی الله عبده ابو الفتوح ۱۱۷۱» (مستطیل)؛ کاغذ: شرقی، جلد: تیماج زرشکی، ۲۱۹گ، ۱۲ سطر (۹×۱۳)، اندازه: ۱۳×۱۹سم [ف: ۳۲ – ۲۶۳]
۲. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۲۰۵۹/۲
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۸۵ص (۱۰–۹۴)، ۲۰سطر، اندازه: ۱۷×۲۳/۵سم [ف: ۳۵ – ۶۹]

● **التنصیص علی معانی التمحیص = سر التمحیص** / معانی بیان / عربی
at-tanṣīṣ ‘alā ma‘āni-t tamḥīṣ = sirr-ut tamḥīṣ
فاضل هندی، محمد بن حسن، ۱۰۶۲ – ۱۱۳۷ قمری
fāzel-e hendī, mohammad ebn-e hasan (1652 - 1725)
وابسته به: تلخیص المفتاح فی المعانی و البیان؛ خطیب قزوینی، محمد بن عبدالرحمن (۶۶۶–۷۳۹)
تاریخ تألیف: رجب ۱۰۷۳ق
شرح مزجی است بر رساله «التمحیص» خود مؤلف که «تلخیص المفتاح» خطیب قزوینی را در آن مختصر کرده است. کتاب «التمحیص» اولین مؤلفات فاضل هندی است که بنا بر تصریح خودش در سن دوازده سالگی نوشته و شرحی بر آن دارد که به نام «منبه الحریص» موسوم است، و گمان می‌رود که «التنصیص» غیر از آن شرح باشد. (سید احمد اشکوری)
آغاز: الحمد لمن أودع روائع المعانی فی بدائع المبانی و دفن جواهر الخواص و المزایا فی معجزات ألفاظ المثانی
[دنا ۳/۳۶۵]

۱. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۸۱۷/۵

آغاز: برابر؛ **انجام:** و قد وقع فراغی من الشرح فی شهر الله الاصم الاصب رجب المرجب من تلک السنة المذکورة حامداً مصلیاً

خط: نسخ، کا: محمد بن محمد کاظم، تا: قرن ۱۲؛ از روی نسخه مؤلف، مصحح، در صفحه اول شاگرد مؤلف «جعفر» نوشته است که مؤلف در سن شصت سالگی در این کتاب تجدید نظر نموده؛ جلد: تیماج سبز، ۱۸گ (۳۲۶پ-۳۴۳پ)، اندازه: ۱۸/۵×۲۵سم [ف: ۳ - ۱۶]

قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۲۳۹/۴

نسخه اصل: همان نسخه بالا [عکسی ف: ۱ - ۲۷۲]

۲. یزد؛ جامع کبیر؛ شماره نسخه:۱۵۸/۲

بی‌کا، بی‌تا؛ قطع: ربعی [نشریه: ۴ - ۴۰۱]

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۲۴۰۱/۳-ف

نسخه اصل: همان نسخه بالا [فیلمها ف: ۱ - ۶۷۹]

● تنضید ذهب اللآل فی تشیید مذهب الآل / کلام و اعتقادات / عربی

tanḍīd-u ḏahab-il la'āl fī tašyīd-i maḏhab-il āl

زیدی، عبدالله بن علی، ق۹ قمری

zeydī, 'abd-ol-lāh ebn-e 'alī (- 15c)

تاریخ تألیف: جمعه دهه پایانی جمادی الاول ۸۱۴ق؛ محل تألیف: جمیم از بلاد اذرع

رساله‌ای است در دفاع از مذهب اهل بیت علیهم السلام، مشتمل بر پاره‌ای مسائل کلامی بر طبق مذهب زیدی با استدلال به آیات و احادیث، و اینکه زیدیه بواسطه متابعت از اهل بیت (ع) بر حقند و چون به قرآن مجید و سنت طاهره نبویه عمل می‌کنند. هیچ یک از احکام دین اسلام را تبدیل نکرده‌اند. آن را برای یکی از علمای اهل سنت نوشته است.

آغاز: بسمله. و به نستعین یقول أفقر عبادالله تعالی الیه و أحوجهم الی لطفه و عطفه العاید لعطفه من عطفه ... و بعد فقد دعانی الی مکاتبته و ندبنی لمخاطبته المودة التی هی وصلة الاخوان و الجامعة بین ذوی الایمان و ان کانوا متباعدی البلدان.

انجام: وصلواته و سلامه علی خاتم رسله البشیر النذیر و علی عترته ... و قد سمیت هذه الرسالة تنضید ذهب اللآل فی تشیید مذهب الآل.

[دنا ۳۶۵/۳؛ اعلام المؤلفین الزیدیة: ۶۰۴-۶۰۵؛ فهرست مخطوطات مکتبة الجامع الکبیر صنعاء: ۵۷۷/۲؛ مؤلفات الزیدیة: ۳۳۵/۱ و ۲۱۵/۲ و ۳۰۱ و ۳۰۸]

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۲۱۶عکسی و ۴۹۸/۱-عکسی و ۸۷۴عکسی

آغاز و انجام: برابر؛ فرغ منها منشیها العبد الفقیر ... بین صلاتی الظهر و العصر یوم الجمعة فی العشر الاخریات من جمادی الاولی سنة ثمانمائة و اربع عشرة من الهجرة النبویة ...

نسخه اصل: کتابخانه جامع کبیر صنعا در یمن، نسخه شماره ۷۷۲ (فهرست مخطوطات مکتبة الجامع الکبیر صنعاء: ۵۷۷/۲)؛ خط: نسخ، کاتب = مؤلف، تا: جمعه دهه آخر جمادی الاول ۸۱۴ق، جا: جمیم از بلاد اذرع؛ مصحح، متن خط خوردگی دارد؛ در صفحه عنوان نام کتاب و مؤلف به خط مؤلف درج شده؛ مهر: کتابخانه عمومی متوکلیه؛ ۳۸ص، ۱۹سطر [عکسی ف: ۳ - ۵۰۳ و ۲ - ۷۳ و ۳۵۲]

● التنضید فی شرح سورة التوحید / تفسیر / عربی

at-tanḍīd fī š.-i sūrat-it tawḥīd

فاضل هندی، محمد بن حسن، ۱۰۶۲ - ۱۱۳۷ قمری

fāzel-e hendī, mohammad ebn-e hasan (1652 - 1725)

تاریخ تألیف: سه‌شنبه ۱۰ شوال ۱۰۷۷ق

تفسیر مختصری است بر سوره توحید که مؤلف گوید به وی الهام شده و در ظرف چند دقیقه آن را نگاشته و اظهار امید نموده که بعدها تفسیر مفصل‌تری بر سوره توحید بنویسد. در اول رساله آمده است: «هذه الرسالة للفاضل الحبر ... مولانا بهاءالدین محمد غفرالله له». مؤلف معتقد است که تمام مطالب الهی و هم چنین نبوت و امامت و معاد را می‌توان از سوره توحید به دست آورد. بهاءالدین محمدبن حسن فاضل هندی (۱۰۶۲-۱۱۳۵ق) تفسیر القرآن دارد (الذریعة ۴/۲۶۵) اما انتساب رساله حاضر به وی بعید است چون در زمان تألیف این رساله او پانزده ساله بوده است.

آغاز: بسمله اعلم ان جمیع المطالب الالهی من الکلام، یفهم من سورة التوحید جل من انزلها و کذا امهات النبوه و الامامه و المعاد و لذا کانت بازاء ثلث القرآن اما الوجوب فلقوله تعالی لم یولد فانه اعم من یکون ان بولادة او تولد

انجام: هذا مجمل ما خطر ببالی الهاما من الجناب الاقدس کتبه فی دقایق عدیده من لیلة الثلثاء العاشر من شهر شوال سنه الف و سبع و سبعین ... و سمیته بالتضید فی شرح سورة التوحید و اسال الله ان یوفق للبسط فیه بمنه و عونه انه خیر موفق و معین

چاپ: با تصحیح مهدی مروت، آفاق نور، شماره ۳، مؤسسه معارف اسلامی امام رضا، قم، بهار و تابستان ۱۳۸۵ش

[کشاف الفهارس، حجتی ۴۲۹/۳؛ دنا ۳۶۵/۳]

۱. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۵۹۳/۱۶

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، تا: حدود ۱۱۲۵ق؛ کاغذ: ترمه، جلد: میشن قهوه‌ای نو، ۳ص (۴۴۰-۴۴۲)، ۲۰ سطر، اندازه: ۱۳/۵×۲۱/۸سم [ف: ۵ - ۹۶]

۲. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۴۶۴۸/۱

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، تا: ذیحجه ۱۲۹۷ق؛ کاغذ: فرنگی، ۳گ (۱پ-۳ر)، ۱۶ سطر، اندازه: ۹/۵×۱۵/۵سم [ف: ۳۷ - ۱۰۶]

۳. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۱۳۱/۱۹-طباطبائی
آغاز و انجام: برابر
بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ ۲گ (۲۳۶-۲۳۷) [ف: ۲۳ - ۵۵۸]
۴. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۶۸۰۳/۳-۳۴/۱۷۳
آغاز و انجام: برابر
خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: تیماج مشکی، ۳گ، ۱۶ سطر، اندازه: ۱۱×۱۷سم [ف: ۲ - ۱۰۵۹]
۵. گلپایگان؛ امام جمعه، محمد حسن؛ شماره نسخه:۶۱/۴
آغاز: برابر
خط: نستعلیق، کا: محمد حسین، بی‌تا؛ جلد: مقوایی عطف تیماج قهوه‌ای، ۲گ (۲۳پ-۲۴پ)، اندازه: ۱۱×۱۷/۵سم [کتابخانه‌های گلپایگان: ف: - ۱۷۰]

● **التنضیدیة فی المسائل التجویدیة = التجوید** / تجوید / عربی

at-tanḍīdīya fi-l masā'il-it tajwīdīya = at-tajwīd

بصری، احمد بن عبدالرضا، ق۱۱ قمری

basrī, ahmad ebn-e ‘abd-or-rezā (- 17c)

رساله‌ای است دارای «مقدمه» و «تحفه» و ۱۱۴ «لؤلؤه و مرجانه»: المقدمة: فی فضیلة القرآن و قرائته؛ التحفة: فیها ثلث یواقیت: الیاقوتة الاولی: فی مخارج الحروف؛ الیاقوتة الثانیة: فی صفات الحروف؛ الیاقوتة الثالثة: فی الاحکام المرتبة علی الحروف التی هی نفس التجوید و المراد به معرفة قواعد لغة العرب من ترقیق و تفخیم و ادغام و اظهار و اخفاء و مد و قصر الی غیر ذلک. پس از آن ۱۱۴ لؤلؤه که در هر یک از آنها یک سوره قرآن به ترتیب مصحف آمده و محل نزول و عدد آیات و حروف و وقف تام و بعضی از فضایل و خواصش ذکر شده است: المرجانة: فلها فرعان: الفرع الاول: فی ما یوقف علیه مما رسم فی المصحف؛ الفرع الثانی: فی اسماء القراء و روائیهم.
[دنا ۳۶۵/۳]

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۸۹۲۲/۶
آغاز: الحمدلله الذی انزل علی عبده الکتاب فجعله هدی للمتقین اولی الالباب و الصلوة علی افصح من نطق بالضاد ... اما بعد فیقول ... لما فرغت من الاحمدیة فی توضیح الاشکال المنطقیة لذی المنزلة العلیة سنح لی ان اردفها له بالتنضیدیة فی المسایل التجویدیة و بعض الفواید الدریة؛ **انجام:** وقع الفراغ من تسطیر هذه الاحرف لیلة الاثنین الرابعة و العشرین من اللام التاسع من السنة الدال من الیاء الثامن بعد مضی عین معجمة من الهجرة النبویة ... الواقفین علی ساق لاداء شیء من حقوق نعمتک و اجعلنا فی اعلا مقام فی دارالسلام یا ذا الجلال و الاکرام.
خط: نسخ، کا: محمد بن ملک محمد مصعب بیگی، تا: قرن ۱۱؛ کاغذ: نخودی و حنایی آهار مهره، جلد: میشن مشکی، ۳۱گ (۱۸۵پ-۲۱۵ر)، ۲۵ سطر (۱۱/۷×۲۲/۷)، اندازه: ۱۸×۳۱/۷سم [ف: ۲۹/۱ - ۳۴۳]

● **تنظیمات** / عرفان و تصوف / فارسی

tanzīmāt

نعمة الله ولی، نعمة الله بن عبدالله، ۷۳۰؟ - ۸۳۴ قمری

ne‘mat-ol-lāh-e valī, ne‘mat-ol-lāh ebn-e ‘abd-ol-lāh (1330 - 1431)

تهران؛ ادبیات؛ شماره نسخه:۲۶۷/۵ حکمت
خط:نستعلیق،بی‌کا،تا: قرن ۱۴؛ جلد: مقوا عطف تیماج [ف: ۲-۵۸]

● **تنظیمات حسنه** / قانون / فارسی

tanzīmāt-e hasane

تاریخ تألیف: ۱۲۹۲ق

مجموعه ۴۷ ماده آئین‌نامه حکام دولت است که به روزگار ناصرالدین شاه قاجار در ۱۲۹۲ق تصویب شده و کاتب آن را به انجام نرسانیده است.
[دنا ۳۶۵/۳؛ فهرستواره منزوی ۴۰۶/۶]

مشهد؛ الهیات؛ شماره نسخه:۱۰۳
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ جلد: تیماج مشکی، ۱۰گ، مختلف السطر، اندازه: ۱۴×۲۲سم [ف: ۱ - ۶۱]
مشهد؛ مولوی؛ شماره نسخه:۱۰۳
همان نسخه بالا [نشریه: ۵ - ۱۹]

● **تنظیمات حسنه** / قانون / فارسی

tanzīmāt-e hasane

قوانین مختصری جهت اداره شهرها و دهات و وظایف و کارهای حاکم نگاشته شده است
[فهرستواره منزوی ۴۰۶/۶]

قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه:۸۹۲/۲
آغاز: اولاً این کتابچه تنظیمات حسنه است ... چون منظور نظر اقدس همایون شاهنشاهی ادام الله دولته و شوکته نشر معدلت و انصاف رفع جور و اعتساف و آسودگی نوکر و رعیت می‌باشد؛ **انجام:** این خانه ... متقبل اجرای احکام مقرره است که بعد از رسیدن مأمورین و مرتب شدن اعضای مجلس تحقق معمول می‌گردد
خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: مقوا، عطف پارچه قهوه‌ای، ۱۰گ، اندازه: ۱۳×۲۰سم [ف مخ: ۴ - ۱۵۶۴]

● **تنظیمات سپاه آلمان** / فنون نظامی / فارسی

tanzīmāt-e sepāh-e ālmān

مشیر حضور، فتح الله خان، ق۱۴ قمری

mošīr hozūr, fath-ol-lāh xān (- 20c)

تاریخ تألیف:۱۳۲۲ق (=۱۹۰۴م.)

نویسنده این رساله که وابسته نظامی سفارت ایران در اسلامبول بوده است در این رساله از وضع قشون آلمان و طرز تشکیل آن و آداب تعلیم قشون و انواع صفوف این قشون به تفصیل سخن می‌گوید، در ضمن مقایساتی و تطبیقاتی بین مقامات نظامی آلمان با مقامات لشکری کشور ایران می‌کند و نیز شامل جداولی است که حداکثر حقوق سالیانه افسران در این جدول‌ها نقل گردیده است.

[دنا ۳۶۵/۳]

تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۹۳۳

آغاز: سپاه آلمان بنام خداوند بخشنده مهربان خلاصه تاریخی: پس از جنگ (ینا) که ناپلئون خواست دولت پروس را از ترقی مانع گردد؛ **انجام:** جنگ ۵۱۸ و در قافله‌های خفیف ۱۲۱۸ و در تدارکات متقابله ۱۲۷۰ گلوله برای آنها نقل می‌گردد.

خط: شکسته نستعلیق، کا: شاید نویسنده، تا: ۱۳۲۲ق، جا: تهران (شاید)؛ کاغذ: فرنگی آبی، جلد: ابره کاغذی، ۴۶گ، ۱۲ سطر (۸×۱۶)، اندازه: ۱۳×۲۰/۵سم [ف: ۲ - ۴۷۲]

● **تنظیمات عسکریه** / حکومت و سیاست / فارسی

tanzīmāt-e ʻaskarīyye

ملکم، ۱۲۴۹ - ۱۳۲۶ قمری

malkam (1834 - 1908)

[دنا ۳۶۵/۳]

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۷۹۷۹/۴

آغاز: ما اهل ایران غریب سختی داریم اولیای دولت یا باید منکر تنظیمات دول فرنگ باشند

خط: تحریری، کا: محمد حسین تفرشی، تا: ۶ جمادی الاول ۱۳۴۱ق؛ مجدول؛ جلد: مقوا، ۳ص (۱۰۹-۱۱۱)، ۳۰ سطر، اندازه: ۲۲/۵×۳۴سم [ف: ۲۶ - ۴۶۵]

● **تنظیم لشکر و مجلس اداره = انتظام لشکر و مجلس انتظامات = مجلس تنظیمات** / حکومت و سیاست / فارسی

tanzīm-e laškar va majles-e edāre = entezām-e laškar va majles-e entezāmāt = majles-e tanzīmāt

ملکم، ۱۲۴۹ - ۱۳۲۶ قمری

malkam (1834 - 1908)

تاریخ تألیف: جمعه ۲۶ شعبان ۱۲۸۸ق

این رساله در انتقاد از وضع اداری ایران و عدم تطبیق آن با زمان نوشته شده است.

آغاز: پیش از بیان این دو مسئله یک نکته عرض می‌کنم که می‌توان گفت که اولین نقطه علم تنظیم است ...

انجام: هر قدر توسیع بدهم باز جسارت‌های بنده از حدود همت و غیره و اغماض و حق پرستی اعلیحضرت شاهنشاهی هرگز خارج نخواهد بود. و السلام.

چاپ: در کلیات او، به کوشش مرحوم محیط طباطبائی، ۱۳۲۵ش

[دنا ۳۶۶/۳ (۶ نسخه)؛ کلیات ملکم چاپ تهران ۱۶۸؛ مشار فارسی ۱۲۷۷؛ نسخه‌های منزوی ۱۵۸۳؛ الذریعة ۱۲/۲۰؛ رجال ایران ۲۵۳/۲ و ۱۳۹/۴؛ فهرستواره منزوی ۴۰۶/۶]

۱. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۸۶۷/۴

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ کاغذ: فرنگی، جلد: میشن قهوه‌ای، ۱۴ سطر [ف: ۵ - ۲۱۲]

۲. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۶۲۹۰

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، کا: میرزا آقا خان کرمانی، تا: ۱۲۸۸ق؛ کاغذ: فرنگی، جلد: رویه میشن بنفش سرخ، ۱۶گ، ۱۲ سطر، اندازه: ۱۵/۵×۲۱/۵سم [ف: ۴ - ۷۲۸]

۳. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۸۰۸۰/۶

آغاز و انجام: برابر؛ [رقم:] بتاریخ هیفدهم شهر محرم الحرام سنه ۱۲۹۰ در جنرال قونسولگری دولت علیه ایران مقیم تفلیس سمت استنساخ یافت.

خط: شکسته نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۷ محرم ۱۲۹۰ق؛ جلد: مقوایی محکم با روکش تیماج عنابی، ۱۷گ (۱۴۰پ-۱۵۶ر)، ۱۳ سطر، اندازه: ۱۲/۵×۱۹/۵سم [ف: ۲۷/۱ - ۱۴۴]

۴. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۸۲۴۱

آغاز: برابر **انجام:** این نقد بگیر و دست از آن نسیه بردار

خط:نستعلیق شکسته،بی‌کا،تا:۱۲ربیع الثانی۱۲۹۱ق؛جلد: گالینگور قرمز، ۴۷ص، ۱۵ سطر، اندازه: ۱۶/۵×۲۱/۵سم [ف: ۲۷/۲ - ۲۵]

۵. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۳۷۸۴/۹

خط: شکسته نستعلیق، کا: محمد علی منشی کوچک تفرشی، تا: ۱۲۹۷ق [ف: ۷ - ۳۹]

۶. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۸۲۳۰/۳

خط:نستعلیق،کا:میرزا هادی خان،تا:قرن ۱۴؛ جلد: گالینگور قرمز، ۱۳گ (۴۷-۵۹)، ۱۵ سطر، اندازه: ۱۴/۵×۲۲/۵سم [ف: ۲۷/۲ - ۲۰]

۷. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۱۵۳۹/۵

در فهرست بدون نام مؤلف است؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۴؛ کاغذ: فرنگی [ف: ۵ - ۲۸۶]

۸. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۵۱۵۴/۹

آغاز و انجام: برابر

خط: شکسته نستعلیق، بی‌کا، تا: ۲۹ صفر ۱۳۰۵ق؛ راسته و چلیپا؛

۶گ (۱۰۲پ-۱۰۷) [ف: ۱۵ - ۲۲۶]
۹. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۳۶۰۴/۳
آغاز: برابر
خط: شکسته، نستعلیق، کا: ابوالقاسم، تا: جمعه ۲۶ رجب ۱۳۰۶ق؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۹گ (۵۹پ-۶۷پ)، ۱۵سطر، اندازه: ۱۷×۲۲سم [ف: ۳۷ - ۱۱۸]
۱۰. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۲۴۵۵/۴
خط: نستعلیق، بی کا، تا: ۱۳۲۳ق [ف: ۶ - ۱۹]
۱۱. آشتیان؛ حوزه علمیه؛ شماره نسخه:۱۳/۷بخش یکم
آغاز و انجام: برابر
خط: نستعلیق، کا: مرتضی ابن مرحوم میرزا صادق، بی‌تا؛ کاغذ: خارجی، ۱۵گ (۱۲۹ر-۱۴۳ر)، اندازه: ۱۸×۳۳سم [ف: - ۴۲]
۱۲. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۳۲۵۷/۸
بی‌کا، بی‌تا؛ چاپ ایران؛ کاغذ: فرنگی، جلد: مقوا عطف تیماج تریاکی، ۲۱گ (۲۴۵-۲۶۵)، ۱۳ سطر (۹×۱۶/۵)، اندازه: ۱۵×۲۲/۵سم [ف: ۱۱ - ۲۲۱۴]

← تنعم و تألم اهل الآخره ⩾ جواب مسألتین فی عذاب القبر و ایمان فرعون
← تنعیم یا عذاب در عالم برزخ و آخرت ⩾ معادیه

● **تنفس و خواص آن** / طب / فارسی
tanaffos va xavas-e ān
رساله‌ای کوتاه درخواص و آثار مترتبه بر نفس و دم کشیدن از جانب‌های چپ و راست بینی که مطابق نظرات و طب قدیم نوشته شده است.

قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه:۲۸۸۳/۲
آغاز: آورده ی مردمان و بزرگان ما تقدم، در خواص نفس کشیدن میگویند که آفتاب و ماهتاب هر ... عالم کبیر دارند در عالم صغیر نیز راجع کرد و عالم صغیر سوراخ بینی آدمی است؛
انجام: سوراخ بینی چپ را محکم ببندد و بگیرد که نفس بیرون نرود یک شبانه روز برطرف شود اگر کسی خواهد که نفس قمر را شب در تصرف خود درآورد بدست و پهلوی راست بخوابد که نفس چپ جاری شود والله اعلم بالصواب
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳، مصحح؛ ۴گ، ۱۷ سطر، اندازه: ۱۱×۱۷سم [ف مخ: ۳ - ۱۳۹۳]

● **تنفیس الهموم** / عرفان و تصوف، شعر / فارسی
tanfīs-ol homūm
فیض کاشانی، محمد بن شاه مرتضی، ۱۰۰۶-۱۰۹۱ قمری
feyz-e kāšānī, mohammad ebn-e šāh morteza (1598 - 1680)
مثنوی عرفانی کوتاهی است که می‌باید آن را در اواخر عمر سروده باشد. چه فیض در آن از هشتاد سالگی خود سخن گفته است: عشر هشتم ز عمر شد آخر ×× بر جبین آن چه بود شد ظاهر. از سوی دیگر فیض از این مثنوی در فهرست دوم تألیفات خود (نوشته شده در ۱۰۸۹ق) یاد کرده است که زمان تقریبی سرایش آن را معلوم می‌کند. بنابراین این ابیات مربوط به زمانی است که شهرت فیض روزافزون بوده همان طور که خودش سروده: شعر و تصنیف من به هند رسید ×× شهرت کاذبم به سند رسید / صیت من رفت تا به خطه شام ×× سوی من رو نهاد خاص و عوام ... در اصول و فروع شرع شریف ×× کرده ام تا به قرب صد تصنیف / نثر و منظوم و فارسی عربی ×× کرده ام در افاده بوالعجبی.

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۹۰۰۲/۱۴
آغاز: می‌کنم حمد خالق یزدان ×× که دلم را گسست از دو جهان / می‌کنم بعد از آن درود نثار ×× بر نبی و وصی و اهل تبار؛
انجام: چون جواب سؤال شد معلوم ×× شد در ان هم زیاده زان مفهوم ... بس کن ای فیض از کلام و حدیث ×× حق نگهدارت ز خبث خبیث ... وان که پاک طینتش از عیب ×× در دل از عیب ناک نبود ریب / سخن ضیف یافت چون انجام ×× ختم شد و السلام و الاکرام
کامل، تاکنون نسخه دیگری از تنفیس الهموم پیدا نشده و نسخه حاضر منحصر به فرد است؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ مصحح؛ کاغذ: نخودی آهار مهره، جلد: تیماج قهوه‌ای، ۴گ (۱۹۲ر-۱۹۵پ)، اندازه: ۱۲/۵×۱۹/۴سم [ف: ۲۹/۲ - ۵۹۲]

● **تنقلات الطلبة** / متفرقه / عربی
tanaqqulāt-uṭ ṭalaba
نایینی، محمد حسن بن محمد حسین، قرن ۱۴ قمری
nāyīnī, mohammad hasan ebn-e mohammad hoseyn (-20c)
[دنا ۳/۳۶۶]

یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه:۳۷۹۹/۱
آغاز: بسمله یا ربنا الرحمن و الرحیما - حمداً و شکرا لک مستدیما؛ **انجام:** انفع من غناک الاستغناء اذ للمنی کلاً له امتلاء
کاتب = مؤلف، بی‌تا؛ افتادگی: انجام؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: مقوایی روکش کاغذ ابری، ۱۶ص (۱-۱۶)، اندازه: ۱۶×۲۲سم [ف: ۵ - ۱۸۰۰]

← التنقیة ⩾ التنقیح

● **التنقیح = اللمعات المشرقیة = تعلیقة فی المنطق = التنقیة = نقد المنطق** / منطق / عربی
at-tanqīḥ = al-luma'āt-ul mašriqīyya = ta'līqat-un fi-l manṭiq = at-tanqīya = naqd-ul manṭiq

صدرالدین شیرازی، محمد بن ابراهیم، ۹۷۹ - ۱۰۵۰ قمری
sadr-od-dīn-e šīrāzī, mohammad ebn-e ebrāhīm (1572 - 1641)

رساله‌ای کوتاه و مختصر در بیان اصول و قواعد منطقی؛ دارای نه «اشراق»: ۱. ایساغوجی، شامل یک مقدمه و چندین لمعه؛ ۲. اقوال شارحه (شامل دو لمعه و یک خاتمه)؛ ۳. باری ارمیناس (قضیه، شامل شش لمعه)؛ ۴. جهات قضایا (شامل هفت لمعه)؛ ۵. ترکیب دوم (= تشکیل قیاس و بیان اشکال، شامل هفت لمعه)؛ ۶. قیاس خلف (شامل سه لمعه)؛ ۷. اقسام مواد در قیاس؛ ۸. برهان (شامل یک «تمهید» و چهار لمعه)؛ ۹. مغالطه (سوفسطیقا شامل یک «تمهید» و یک لمعه). نام این کتاب در فهرست تألیفات ملا صدرا، یاد نشده و صاحب الذریعة در عنوان اللمعات المشرقیة که نام دیگر این کتاب است، در نسبت آن به مؤلف یاد شده، تردید نموده است. در این رساله هیچ یک از آثار ملاصدرا یاد نشده است. صدر المتالهین این رساله را به روشی خاص نزدیک به روش منطق حکمة الاشراق نگاشته و بر منطقیین خاصه متأخران اعتراضاتی دارد و آراء وی در این رساله خلاصه‌ای است از آراء او در تعلیقات منطق حکمة الاشراق و همان‌گونه که نام این رساله بر پشت یکی از نسخ این رساله نوشته شده می‌توان آن را «رساله‌ای در نقد منطق» به شمار آورد. ملاصدرا در این رساله قضیه سالبة المحمول را (که به گفته خود او در تعلیقات، از ابداعات متأخران است) از موجبه معدوله یا سالبه محصله جدا نمی‌داند. دیگر از آراء صدرا در این رساله که پیرو شیخ اشراق است الغاء جهات قضایا و برگردانیدن همه قضایای موجهه به موجبه کلیه حملیه ضروریه است. شیخ اشراق در این باره به اختصار سخن گفته و صدر المتالهین به توجیه و استدلال آن پرداخته است. سبزواری در منظومه این نظر شیخ اشراق را نقل کرده است: «و الشیخ الاشراقی ذو الفطانه ×× قد قصر القضیه فی البتانه». صدر المتالهین در این رساله، پس از بیان جهات قضایا بر طبق مشهور، نظر خود را در ذیل عنوان «لمعة اشراقیه» بیان داشته و در آغاز این لمعه چنین گوید: «الامتیاز بین القضایا بالعوارض دون الفصول» و این عبارت خود اشارت است به دلیلی برای اثبات نظر او.

آغاز: بسمله. الحمدلله الذی رفع سماء العقل الهادی الی اصول الرای و فروع النقل ... و بعد فانی مهد الیک و هادایاک من المنطق الی اصول منقحا فصولها من (ن ل: عن) فصول فان اخذت الفطانة بیدک سهل علیک السبیل الی البسط و التحقیق و البحث و التفصیل ...

انجام: و بعد مراعات ما ذکرناه سهل التحرز عن الاغالیط و لولا القصور و عدم التمییز لما تمت للمغالطه صناعة بل هی صناعة کاذبه ینتفع بالعرض بان صاحبها لایغلطه و لایغالط و یقدر ان یغالط المغالط و العصمة من الله فی کل الامور و من لم یجعل الله له نورا فما له من نور

۱. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۷۲۰/۱

خط: نسخ، کا: محمد باقر پسر اسماعیل، تا: ۱۰۹۱ق؛ تملک: مهدیقلی بیک نوه قرچقای خان سپهسالار ایران در زمان شاه عباس اول و مقتول در ۱۳۰۴ که رساله‌های این مجموعه و یا همه به جز رساله مرآة الآخرة برای وی نوشته شده؛ در صفحات نخستین مجموعه تاریخچه ولادت، زایچه، طالع و محل ولادت مهدیقلی بیگ و عده‌ای از فرزندان و اعضاء خانواده او نوشته شده و بیشتر به خط خود مهدیقلی بیک است؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: تیماج قهوه‌ای، ۱۲ص (۳۱۳-۳۲۴)، ۱۷ سطر، اندازه: ۱۱/۵×۱۹سم [ف: ۵ - ۷۴]

قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۲۳۳۹/۱

نسخه اصل: همان نسخه بالا [عکسی ف: ۶ - ۴۳۳]

۲. شیراز؛ علامه طباطبائی؛ شماره نسخه:۸۱۴/۱

آغاز: برابر

خط: نسخ، کا: عبدالمومن بن محمد باقر، تا: ۱۱۰۵ق؛ ۲۹گ (۱-۲۹)، اندازه: ۱۰×۱۸سم [نسخه‌پژوهی: ۳ - ۱۱۹]

۳. مشهد؛ شیخ علی حیدر؛ شماره نسخه:۵۸۳

آغاز و انجام: برابر

با توجه به آغاز و انجام نام کتاب و مؤلف معلوم گردید؛ خط: نسخ،کا:محسن صبا، تا: پنج‌شنبه ۲۵ تیر ۱۲۰۴ق؛ جلد: چرم قرمز، ۲۳گ(۱۶۹پ-۱۹۱ر)، ۱۴ سطر، اندازه: ۱۰×۱۷سم [مؤید: ۲ - ۸۸]

۴. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۷۱۹/۱۳

بی‌کا، تا: ۱۲ و ۱۳ق؛ این مجموعه متعلق به کتابخانه مرحوم تنکابنی بوده، در این فهرست، رساله مورد معرفی به نام «رساله نقد المنطق للصدر قدس سره» یاد شده، بالای نخستین برگ این رساله، به خطی که نظیر آن در بسیاری از نسخ متعلق به مرحوم تنکابنی دیده می‌شود نوشته شده «رسالة موجزة موسومة بالتنقیح لصدر المتالهین الشیرازی»، محشی از مؤلف و با امضاء «منه»، زیر بیشتر آنها نوشته شده «منه اعلی الله مقامه»، در آخر نسخه، پس از پایان عبارت مؤلف نوشته شده «تم الکتاب الشریف الموسوم بالتنقیح لصدر الافاضل» و دانشمندان پس از صدرا از وی بدین لقب «صدر الافاضل» نام می‌برند؛ شمار بازیابی این نسخه با توجه به شناسایی سایر کتاب‌ها در جلد ۹ و شمار صفحات آن تعیین شد؛ کاغذ: نازک اصفهانی، جلد: تیماج تریاکی، ۱۲ص (۳۲۳-۳۳۴)، ۲۳ سطر، اندازه: ۱۵/۵×۲۱سم [ف: ۵ - ۷۳]

قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۹۰۹/۱۳

نسخه اصل: همان نسخه بالا [عکسی ف: ۳ - ۱۱۵]

۵. تهران؛ الهیات؛ شماره نسخه:۷۷۶
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۴؛ تملک: فاضل تونی؛ کاغذ: فرنگی، جلد: گالینگور مقوایی، ۳۰گ، ۱۴ سطر (۶×۱۳/۵)، اندازه: ۱۰/۵×۱۶/۵سم [ف: – ۴۸۸]

۶. قائن؛ حسینی قهستانی؛ شماره نسخه:۸/۵
خط: نسخ، کا: معصوم بن رضی بن جحی بن معصوم بن ناصر حسینی قائنی خراسانی، تا: شب شنبه ۱۲ جمادی الاول ۱۳۴۲ق، جا: تهران؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۹گ (۶۵پ-۷۳ر)، اندازه: ۱۷×۲۱/۵سم [مدرسه جعفریه زهان: ف: – ۱۱۹]

۷. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۱۲۹۴/۶
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ و نستعلیق، کا: شیخ ضیاء الدین حدائقی ابن یوسف شیرازی، تا: سه‌شنبه ۱۳ صفر ۱۳۵۰ق، جا: تهران مدرسه سپهسالار؛ این نسخه را مرحوم آیت الله ابن یوسف حدائقی شیرازی از روی نسخه میرزا طاهر تنکابنی استنساخ نموده، نام کتاب در پایان رساله التنقیة آمده، محشی؛ کاغذ: دفتری خط دار، ۱۷گ (۲۰-۳۶)، ۱۸ سطر، اندازه: ۱۰/۵×۱۵/۵سم [ف: ۲۸ – ۴۴۶]

۸. آران کاشان؛ محمد هلال؛ شماره نسخه:۱۹۹/۳
آغاز: برابر؛ **انجام:** فظن ان کل متوهم متکلف او اخذ ما بالقوة مکان ما بالفعل وبالعکس او اخذ ما بالعرض مکان ما بالذات وبالعکس او اخذ الاعتبارات الذهنیة واقعة فی الاعیان کمن رای ان الانسان الکلی موجود فی الذهن ...
نام مؤلف به قرینه آغاز نسخه تعیین شد؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: انجام؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۳۵گ، ۱۵ سطر، اندازه: ۱۲×۱۸سم [ف مخ: – ۱۳]

۹. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۷۱۱/۲
آغاز و انجام: برابر
بی‌کا، بی‌تا؛ محشی با امضای «منه»، «کذا افاد» و چند حاشیه نیز با امضاء رمز «ش ح ن»، مصحح، مقابله شده، با علامت بلاغ؛ توجه: شماره این نسخه به قرینه توضیح انتهای صفحه ۷۲ فهرست و صفحه ۵۳ فهرست، ۱۷۱۱/۲ صحیح است و در فهرست باشماره ۱۷۱۹ معرفی شده؛ ۳۱ص (۷۳-۱۰۳) [ف: ۵ – ۷۰]

قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۸۸۴/۲
نسخه اصل: همان نسخه بالا [عکسی ف: ۳ – ۷۶]

● **تنقیح** / اصول فقه / عربی

tanqīḥ

انواع خبر را و نیز چهارده قسم فقه و غیره را مختصراً بیان کرده است.

قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه:۸۲۵/۱۲
آغاز: قال صاحب التنقیح فیه الرابع لما تشعبت الافواه و تفرقت الاراء التزمنا بمذهب اهل البیت الذین دل العقل علی امامتهم و عصمتهم و العقل علی الحکم بطهارتهم؛ **انجام:** ان الشرایع جائت لحفظ المقاصد الخمسة و هی الدین و النفس و المال و النسب و العقل ... و المال بالعقود و تحریم الغصب و السرته و العقل بتحریم المسکرات و ما فی معناها و ثبوت الحد و التعزیر علی ذلک و حفظ الجمیع بالقضاء و الشهادات و توابعها
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۲۳۵ق؛ جلد: تیماج زرشکی، ۱گ، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف مخ: ۱ – ۵۰۳]

● **التنقیح** / فقه / عربی

at-tanqīḥ

[دنا ۳/۳۶۶]

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۴۲۸۴/۱
آغاز: و به ثقتی. بسمله. مسئلتان: الاولی جواز الاستثناء فی الیمین بمشیة الله و هو اجماعی ... هل یشترط التلفظ بالاستثناء او یکتفی الاعتقاد و النیة فیه؛ **انجام:** و المراد هنا المرور بالحق. نقل عن التنقیح و السلام.
دو مسئله است از این کتاب؛ بی‌کا، بی‌تا؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج مشکی، ۲گ (۳پ-۴ر)، ۱۶ سطر (۶×۱۳)، اندازه: ۱۰×۱۷سم [ف: ۱۳ – ۳۲۵۴]

● **تنقیح الابحاث عن احکام النفقات الثلاث** / فقه / عربی

tanqīḥ-ul abḥās ʻan aḥkām-in nafaqāt-iṯ ṯalāṯ

محلاتی نجفی، اسماعیل بن محمد علی، ۱۲۶۹ – ۱۳۴۳ قمری

mahallātī najafī, esmā‘īl ebn-e mohammad ‘alī (1853 - 1925)

گفتاری استدلالی در احکام مخصوص به مصارف واجب بر زن و نزدیکان و برده‌ها و بیان اینکه با چه شرایطی واجب است انفاق بر اینان، با رد و ایراد در گفته‌های فقها.
[دنا ۳/۳۶۶]

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۹۵۸۷
آغاز: الحمد لله رب العالمین ... لما حداه قائد التوفیق الی الفحص عن احکام النفقات الثلاث و الغور فی مبانیها؛ **انجام:** لایفید الحکم بسقوطها ی مقابل الأولاد فأقرب الاحتمالات الی مفاد الأدلة هو الأخیر.
خط: نسخ، کا: محمود مجد زاده محلاتی، تا: عید غدیر ۱۲۶۲ق، برای سید محمد باقر رضوی محلاتی؛ در پایان نسخه بحثی در فرق بین رشوه و هدیه از کتاب «الدرر اللوامع» مؤلف نیز نوشته شده؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۱۰۵گ، ۱۷ سطر، اندازه: ۱۳×۲۰سم [ف: ۲۴ – ۳۲۱]

● **تنقیح الابحاث فی البحث عن الملل الثلاث** / ادیان و مذاهب / عربی

tanqīḥ-ul abḥās fi-l baḥt̲ ʻan-il milal-it̲ t̲alāt̲

ابن کمونه، سعد بن منصور، - ۶۸۳ قمری

ebn-o kamūne, saʻd ebn-e mansūr (- 1285)

در بیان نبوت‌ها و معتقدات یهود و نصاری و مسلمین و ادله آنان. این کتاب نمودار عقاید کلامی ابن کمونه است. اثری است که موجب شورش مردم و ایراد اتهام بر ابن کمونه گردید. شامل چهار «باب»: ۱. نبوت عامه؛ ۲. دین یهود؛ ۳. دین مسیحیت؛ ۴. دین اسلام است. در بخش یهودیت اعتراضات وارد بر آن را صورت گزیده و پاسخ آنها را مفصل بیان می‌کند، اما در سایر باب‌ها خلاف آن را عمل کرده است. بر این کتاب چند رد نوشته شده که از جمله رد تنقیح الملل الثلاث تألیف «مؤید الدین سموئیل»؛ الدر المنصور فی الرد علی فیلسوف الیهود تألیف «ابن ساعاتی» و نهوض حثیث النهود الید الید خوض حبیث الیهود تألیف «ملطی شافعی» را می‌توان نام برد.

آغاز: احمد الله علی ما ارشد و هدی و اتوسل الیه باسمائه الحسنی و بما اظهره علی لسان انبیائه و رسله من صفاته العلی ... و بعد فانه قد جرت مفاوضات اقتضت أن عملت هذه المقالة

انجام: قلنا الطریق الی تلك انکار صحة تواتر الیهود و النصاری ... و الحمد لله رب العالمین و صلواته علی انبیائه و اصفیانه الطیبین الطاهرین آمین.

چاپ: تحقیق موسی برلمان، لس آنجلس، دانشگاه کالیفورنیا، چاپ اول، ۱۹۶۷م؛ قاهره، دار الا نصار، بدون تاریخ.

[دنا ۳۶۷/۳ (۴ نسخه)]

شرح و حواشی:

۱- اثبات النبوة

۱. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۲۸۶۸/۴

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا: قطب الدین شیرازی، محمود بن مسعود، تا: ۶۸۵ق، جا: قونیه؛ مصحح، مجدول مذهب، افزودگی‌هایی شامل نصایح از کلام ارسطو، بزرگمهر حکیم، و اشعاری از خیام و دیگران در ۳ برگ؛ کاغذ: شرقی، ۷۱گ (۶۰ر-۱۳۰ر)، ۲۸ سطر، اندازه: ۵×۱۳/۵سم [ف: ۳۲ - ۶۴۰]

۲. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۵۹۳/۳

آغاز: برابر

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۰۶۰ق؛ ۱۹ سطر، اندازه: ۱۵/۵×۲۴/۵سم [ف: ۲ - ۳۵۰]

۳. شیراز؛ ملی؛ شماره نسخه:۵۳۸

آغاز: برابر؛ **انجام:** هذا الموضع اکثر من هذا لکنی امصرت علی هذا ... و الله اسال حسن الخاتمة و الرحمة انه ارحم الراحمین و صلی الله علی سیدنا محمد النبی و اله صحابه الطاهرین.

خط: نسخ درشت، بی‌کا، بی‌تا؛کاغذ: نخودی کلفت، جلد: مقوا با کاغذ ابری، ۸گ، ۱۹ سطر (۱۲×۱۸/۵)، اندازه: ۱۷/۵×۲۴سم [ف: ۲ - ۱۳۳]

۴. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۰۱۱۷/۴

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ این نسخه از روی نسخه مرعشی ش ۱۲۸۶۸ کتابت شده؛ ۱۳۸ص (۱۱۶-۲۵۳)، ۱۷ سطر، اندازه: ۱۲/۵×۱۹سم [ف: ۳۲ - ۱۴۳]

● **التنقیحات** / فلسفه / عربی

at-tanqīḥāt

در سه بخش: منطق و طبیعی و الهی، بنام ابوالحارث خضر بن ابراهیم بن ابی بکر بن قرا ارسلان بن داود بن سلیمان ارتق ناصر امیرالمومنین.

[دنا ۳۶۶/۳]

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۴۳۴۵/۲۰-ف

نسخه اصل: دانشگاه پرینستن شماره ۳۵۵۹؛ بی‌کا، تا: ۶۳۰ق؛ در ص ع آمده است: «فیها خط الطوسی»؛ ۲۱گ (۱۶۱پ-۱۸۱پ) [فیلمها ف: ۳ - ۴۹]

← التنقیحات فی شرح التلویحات ⪢ شرح التلویحات

● **تنقیح الاخبار** / تاریخ / فارسی

tanqīh-ol axbār

فلسفی دهلوی، - ۱۲۴۸ ؟ قمری

falsafī dehlavī (- 1833)

تاریخ جهان به ویژه هند از ۹۰۰ق در هفت «قسم»: ۱. بیان سلاطین که از سنه ۹۰۰ بر تمام هندیان و اقطاع آن حکمران بوده‌اند؛ ۲. بیان احوال تیموریه از بابر تا حضرت شاه عالم؛ ۳. تاریخ قتاد مغولستان و ماوراء النهر؛ ۴. تاریخ فارس؛ ۵. تاریخ بابل؛ ۶. تاریخ شام و مصر و جز آن؛ ۷. تاریخ فرنگستان. (احمد منزوی)

آغاز: سزوار ستایش بی نام و نشانی که به هر نام خواندنش روا

چاپ: چاپ شده

[مشترك پاکستان ۱۳۷/۱۰؛ فهرستواره منزوی ۶۰۰/۱]

تهران؛ مرکز فرهنگی خراسان؛ شماره نسخه:۱۳۶عکسی

بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: انجام؛ ۲۰۱گ [جنگ: ۱ - ۴۵۵]

● **تنقیح الادلة و العلل فی ترجمة کتاب الملل و النحل** / ادیان و مذاهب / فارسی

tanqīh-ol adella va-l ʻelal fī tarjomat-e k.-e al-melal va-

n nehal

ترکه اصفهانی، افضل الدین محمد، - ۸۵۰ قمری
torke esfahānī, afzal-od-dīn mohammad (- 1447)

وابسته به: الملل و النحل = ملل و نحل شهرستانی؛ شهرستانی، محمد بن عبدالکریم (۴۷۹-۵۴۸)
اهداء به: سلطان شاهرخ کورکانی
تاریخ تألیف: ۱۳ رجب ۸۴۳ق؛ محل تألیف: اصفهان (محله نیماورت)
ترجمه کتاب «ملل و نحل شهرستانی»است (به‌جز بخش آراء شیخ الرئیس که نسخه مترجم ناقص بوده) و بر آن مطالبی افزوده و به دفع شبهات ارباب ملل و اهواء پرداخته است.
آغاز: اللهم صل علی ناسخ الملل و ماسخ النحل و هادی السبل و افضل الرسل و مهدی السبل محامد حمد و سپاس که گلزارارم از بهجه اصطفاش شکفید
انجام: کرم فرمای ازین بسیارم افتد
[الذریعه ۲۳۸/۲۶؛ ریحانه ۱۶۵/۲؛ نسخه‌های منزوی ۱۷۲۵؛ دنا ۳۶۷/۳؛ مکتبة امیرالمؤمنین ۱۶۶/۱]

۱. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۱۶۴۰
آغاز: محامد حمد و سپاس که گلزار ارم ازبهجه اصطفاش شکفیده؛ **انجام:** مقالات حکیم کامل در منطق و الهی و طبیعی که صاحب اصل کتاب ایراد.
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: احتمالاً قرن ۱۰؛ افتادگی: انجام؛ واقف: حسن فرید محسنی؛ کاغذ: آهار مهره نباتی، جلد: تیماج خرمایی، ۴۲۳گ، ۱۵ سطر، اندازه: ۱۰×۲۰/۵سم [ف: ۱۱ - ۸۱]

۲. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۳۹۷
آغاز و انجام: برابر
خط: نستعلیق، کا: ابوالفتح بن ابوالمکارم حجازی، تا: ۲۶ صفر ۹۵۲ق؛ واقف: قائم مقام؛ ۳۴۵گ، ۱۶ سطر، اندازه: ۱۸×۲۶سم [ف: ۴ - ۵۶]

۳. قم؛ معصومیه؛ شماره نسخه:۱۴۰
آغاز: شدن مثل آن از مقدس صفات محال و باطل سزد. شعر: می‌مکن چندین قیاس ای حق شناس ×× زانکه کار حق نگنجد در قیاس؛ **انجام:** و اگر چه تصدی این شغل و تعرض این مهم را جمعیت خاطری و صفای وقتی فراخور ... و اوقات راقم این تعلیق.
خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: انجام؛ جلد: تیماج سوخته‌ای، ۲۳۲گ، ۱۶ سطر، اندازه: ۱۷/۵×۲۵/۵سم [ف: ۱ - ۱۶۲]

● **تنقیح الاصول** / اصول فقه / عربی
tanqīḥ-ul usūl

صدرالشریعة الثانی، عبیدالله بن مسعود، - ۷۵۰ ؟ قمری
sadr-oš-šarī'e as-sānī, 'obeyd-ol-lāh ebn-e mas'ūd (- 1350)

آغاز: بسمله الیه یصعد الکلم الطیب من محامد لاصولها من مشارع الشرع ماء و لفروعها ... فان العبد المتوسل الی الله تعالی باقوی الذریعة عبیدالله بن مسعود بن تاج الشریعة جده سعد و سعد جده ... لما رأیت فحول العلماء بین فی کل عهد و زمان علی مباحث اصول الفقه ... فخر الاسلام علی البرودی ... اردت تنقیحه و تنظیمه ... و سمیته بتنقیح الاصول
چاپ: دهلی، ۱۲۶۷ق؛ لکناو، ۱۲۸۱و۱۲۸۷ق؛ قازان، ۱۸۸۳م.
[معجم المطبوعات، سرکیس ۱۱۹۹/۲؛ دنا ۳۶۷/۳]

شرح و حواشی:
۱- التوضیح فی حل غوامض التنقیح؛ صدرالشریعة الثانی، عبیدالله بن مسعود (-۷۵۰)
۲- التلویح الی کشف حقایق التنقیح, تفتازانی، مسعود بن عمر (۷۲۲-۷۹۲)
۳- حاشیة التلویح الی کشف حقائق التنقیح؛ قوشچی، علی بن محمد (-۸۷۹)
۴- حاشیة التلویح الی کشف حقائق التنقیح؛ ملا خسرو، محمد بن فرامرز (-۸۸۵)
۵- حاشیة التلویح الی کشف حقائق التنقیح؛ ابن فناری، حسن بن محمد شاه (۸۴۰-۸۸۶)
۶- حاشیة التلویح الی کشف حقائق التنقیح؛ طوسی، علی بن محمد (-۸۷۷)
۷- حاشیة التلویح الی کشف حقایق التنقیح؛ حفید تفتازانی، احمد بن یحیی (-۹۱۶)
۸- شرح تغییر التنقیح؛ ابن کمال پاشا، احمد بن سلیمان (-۹۴۰)
۹- حاشیة التلویح الی کشف حقائق التنقیح؛ قاضی زاده، احمد بن محمود (-۹۸۸)
۱۰- التصریح بغوامض التلویح؛ سیالکوتی، عبدالله بن عبدالحکیم (-۱۱)
۱۱- ملخص تنقیح الاصول؛ انطاکی، محمود بن عبدالله (-۱۱۶۰)
۱۲- حاشیة التلویح الی کشف حقائق التنقیح (۲عنوان)
۱۳- حاشیة التوضیح فی حل غوامض التنقیح
۱۴- شرح تنقیح الاصول

۱. قم؛ طبسی؛ شماره نسخه:۲۸۰
آغاز: برابر؛ **انجام:** و حرمة تحمل السقوط بکنها لایسقط فهو حق الله تعالی و هو یوجب الضمان لوجود العصمة و الله ولی العصمة و التوفیق و الحمدلله وحده و صلی الله علی من لا نبی بعده
خط: نسخ، کا: عمر بن محمد بن سلطان حنفی، تا: اوایل ذیقعده ۹۷۲ق؛ مصحح، با علامات بلاغ؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۹۸گ، ۱۷ سطر، اندازه: ۱۵×۲۱/۵سم [ف مخ: ۱ - ۱۴۵]

۲. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۷۲۴۳/۱-۳۷/۳۳
آغاز: برابر؛ **انجام:** العلة کالقرائة والملک للعتق فاذا تأخر الملک

ثبت الحکم به حتی تصح نیة الکفارة
خط:نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: انجام؛ مجدول محرر؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۴۸گ، ۲۳ سطر، اندازه: ۱۶×۲۷سم [ف: ۲- ۱۰۵۹]

۳. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۴۴۱۰/۱
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۲۷۹ق؛ کاغذ: بخارائی، جلد: روغنی، ۲۲۳گ (۱-۲۲۳پ)، اندازه: ۱۶×۲۷سم [ف: ۱۲ - ۱۰۷]

۴. تهران؛ وزارت امور خارجه؛ شماره نسخه:۲/۴-۳۸
خط: نستعلیق، کا: میرزا محمد نظام ابن میرزا محمد شفیع بخاری، بی‌تا؛ جلد: تیماج، ۸۸گ، اندازه: ۱۴×۲۴سم [ف: - ۲۰]

۵. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۵۳۴۲
آغاز: برابر؛ **انجام:** الضمان لوجود العصمة ... تمت بعون الرحمن
خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ کاغذ: حنایی، جلد: تیماج [رایانه]

۶. مشهد؛ میبدی؛ شماره نسخه:۳۷۷/۴
خط: نستعلیق هندی، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: تیماج زرشکی، ۱۲۶گ (۱۲۰پ-۲۴۵ر)، اندازه: ۱۶/۵×۲۷سم [ف: ۲ - ۷۶]

● تنقیح الاصول / اصول فقه / عربی

tanqīḥ-ul usūl

نراقی، مهدی بن محمد مهدی، ۱۲۰۹ - ۱۲۸۰ ؟ قمری
narāqī , mahdī ben mohammad mahdī (1795 - 1864)

تاریخ تألیف: محرم ۱۲۵۱ق

کتاب مفصل و استدلالی است در علم اصول فقه، در دو جلد بزرگ و تا آخر تعادل و تراجیح؛ شامل یک «مقدمه» و چند «مقصد» و یک «خاتمه» با عناوین «تنقیح، تنقیح»: مقدمه: فی بیان رسم هذا العلم و موضوعه و ثمره و رتبته و مبادیه، المقصد الاول: فیما یتعلق باحوال الالفاظ و الاوضاع و الاستعمالات ...

آغاز: جلد اول: الحمدلله الذی خلق الخلق بقدرته و جعلهم آیة لربوبیة و ارشد هم الی معانی دینه ومناهج عرفانه ومن علیهم بارسال الانبیاء و الاصفیا الذینهم اعلام الهدی و مصابیح الدجی لیرغبونهم الی عظیم ثوابه ...

جلد دوم: فی الأدلة الشرعیة و فیه فصول الفصل الاول فی الکتاب و فیه مقدمه و تنقیحات اما المقدمة فی تقسیم اللفظ الی النص و الظاهر و المجمل و المأول

[الذریعة ۴۶۰/۴ رقم ۲۰۵۶؛ دنا ۳۶۵/۳ (۹ نسخه)؛ الکرام البررة ۵۷۵/۳]

۱. آران کاشان؛ محمد هلال؛ شماره نسخه:۱۲۴/۲
آغاز: ... و قد تمکن الجواب ایضا بمنع کون الوجوب فردا شایعا للطلب لا بحسب الوجود ... الثانی قوله تعالی فی سورة النور فیحرز الذین یخالفون عن امره ... وجه الاستدلال به اما ان المستفاد؛
انجام: تنقیح: مفهوم العلة عبارة عن انتفاء الحکم عند انتفاء العلة کما اذا ورد حرمة الخمر ... فلابد من تخصیص العموم بما کان بخلاف ما اذا کان التعلیل للتاسیس دون نفس الحکم و المسئلة لا یخلو عن اشکال.
از «الدلیل الثانی للمو جبین» تا مبحث «مفهوم علت»؛ خط: نستعلیق، کاتب = مؤلف، تا: محرم ۱۲۵۱ق؛ نسبتا خط خوردگی و قلم زدگی بسیار، مؤلف بارها با عناوین «قال الاخ العلامة طاب ثراه» و «والد العلامة طاب ثراه» از برادر و پدرش یاد و اقوال آنها را ذکر نموده؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۹۵گ، ۲۴ سطر، اندازه: ۱۵/۵×۲۲سم [ف مخ: - ۳۴]

قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۲۱۰۶/۲
نسخه اصل: همان نسخه بالا [عکسی ف: ۶ - ۱۳۳]

۲. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۴۳۵۲
آغاز: برابر جلد دوم؛ **انجام:** و بیان ان حجیة الأصل هل یأتی فی صورةالوهم أولا فقد مرضی موضعه فعلیک بالرجوع الیه هذا آخر ما اردناه من تألیفه.
جلد دوم، در مباحث الفاظ؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: محرم ۱۲۵۱ق؛ مصحح، محشی؛ جلد: تیماج مشکی، ۱۸۷گ، ۲۷ سطر، اندازه: ۲۱×۲۹/۵سم [محدث ارموی مخ: ۱ - ۴۵۳]

۳. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۴۰۰۳
آغاز: برابرجلد اول؛ **انجام:** و اذ لیس فی المسئلة فائدة کثیرة فلا حاجة الی اطناب الکلام فیها ازید من ذلک ... ان یتامل و یفهم ما هو التحقیق فیها و التدقیق.
خط: نستعلیق، کا: محمدعلی و فرج الله حسینی، تا: جمادی الاول ۱۲۵۱ق؛ مصحح؛ کاغذ: فرنگی، جلد: لاکی عطف تیماج مشکی، ۲۱۰گ، ۲۷ سطر (۱۲/۵×۲۱)، اندازه: ۲۰×۳۰سم [ف: ۳۵ - ۴۶۶]

۴. کاشان؛ مدرسه سلطانی؛ شماره نسخه:۵۳
آغاز: برابر جلد اول؛ **انجام:** لا اشکال فی جواز تاخیر البیان فی بعضها کما لا اشکال فی عدم الجواز الی بعض آخر منها و فی بعضها اشکال و اذلیس فی المسئلة کثیر فائدة فلا حاجة الی اطناب الکلام فیها ازید من ذلک، تم
جلد اول و کامل است؛ خط: نسخ، کا: محمدباقر بن عبدالعلی بیدگلی، تا: ۱۲۵۵ق؛ مهر: «الراجی محمدمهدی بن زین العابدین» (بیضی)؛ جلد: تیماج سیاه، ۲۱۸گ، ۳۰ سطر، اندازه: ۲۱×۳۰سم [ف مخ]

۵. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۸۷۳۲
آغاز: تنقیح ... اختلفوا فی حجیة خبر الواحد ولبیان المقام نقول ان الخبر الواحد اقسام؛ **انجام:** کلام ضعیف لا یلتفت الیه.
از اول مبحث (حجیة خبر واحد) تا اواخر مبحث (عمل معصوم)؛ خط: نسخ و نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۲۶۰ق؛ واقف: حاج قائم مقام؛ ضمیمه نسخه ش ۳۳۷؛ ۴۲گ، ۲۷ سطر، اندازه: ۱۶×۲۱سم [ف: ۶ - ۱۸]

۶. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۵۳۷۸
آغاز: برابر جلد اول؛ **انجام:** و یفهم ما هو تحقیق فیها و التدقیق ... سنه ۱۲۶۱
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۲۶۱ق [رایانه]

۷. کاشان؛ مدرسه سلطانی؛ شماره نسخه:۴۸

آغاز: برابر جلد اول؛ **انجام:** و بیان ان حجیة الاصل هل یاتی فی صورة الوهم اولا فقد مر فی موضعه فعلیک بالرجوع الیه هذا آخر ما اوردناه من تألیفه و الحمدلله علی اتمامه و الشکر علی احسانه وصلی الله علی محمد و آله.

جلد دوم و کامل است؛ خط: نسخ، کا: جفعر بن محمدحسین کاشانی، تا: دهه آخر شوال ۱۲۶۳ق؛ مصحح؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۲۳۳گ، ۲۹ سطر، اندازه: ۲۱×۳۰سم [ف مخ]

۸. کاشان؛ مدرسه سلطانی؛ شماره نسخه:۱۴

آغاز: برابر جلد دوم **انجام:** فیعمل لما لولاه کلان متبعاً و اما بیان حجیة الظن فی الموضوعات و عدمها و بیان ان حجیة الاصل هل تاتی فی صورة الوهم اولا فقد مر فی موضعه فعلیک بالرجوع الیه هذا آخر ما اردناه من تألیفه.

جلد دوم کامل و از بخش ادله شرعیة تا پایان؛ خط: نسخ، کا: جعفر بن محمدحسین کاشانی، تا: رجب ۱۲۶۹ق؛ عنوان‌های بحث درهامش نسخه آمده است؛ جلد: تیماج سیاه، ۱۶۵گ، ۳۲ سطر، اندازه: ۲۰×۳۳سم [ف مخ]

۹. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۹۱۸۳

جلد اول. در فهرست به نراقی، مهدی بن ابی‌ذر نسبت داده شده؛ خط: نسخ، کا: ابوتراب محلاتی، تا: سه‌شنبه ۸ شوال ۱۲۷۵ق؛جلد: تیماج مشکی، ۱۹۶گ، ۳۲ سطر، اندازه: ۲۱/۵×۳۶/۵سم [ف: ۲۳ - ۲۹۷]

۱۰. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۵۹۳۲-۳۰/۲

آغاز: برابر جلد دوم؛ **انجام:** اقول والحق فی المقام ان الظن فی الموضوعات ... هل تأتی فی صورة الوهم اولا فقدم فی موضعه فعلیک بالرجوع الیه هذا ما اردناه من تألیفه و الحمدلله علی اتمامه و الشکر ... خطاء ان یصلحه و یصحه.

از ادله شرعیه تا آخر؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۲۰۱گ، ۲۹ سطر، اندازه: ۲۲×۳۵سم [ف: ۲ - ۱۰۶۰]

۱۱. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۴۶۱۷

آغاز: علی عدم الاثم و لان القول بالتخطئة فی الحکم الظاهری یؤدی الی لزوم التکلیف؛ **انجام:** و رابعها ما رواه أیضاً باسناده عن محمد بن ...

جلد دوم کتاب و از بحث تخطئه و تصویب از مباحث اجتهاد و تقلید شروع می‌شود. در فهرست به نراقی، مهدی بن ابی ذر نسبت داده شده؛ خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ مصحح؛ جلد: مقوایی عطف تیماج نیلی، ۱۹۰گ، ۳۲ سطر، اندازه: ۲۱×۳۳سم [ف: ۱۲ - ۱۸۱]

● تنقیح الاعداد و ترفیه الاضداد / هیئت / فارسی

tanqīh-ol a‘dād va tarfīh-ol azdād

رزمی رومی، محمد یوسف، ق۱۱ قمری

razmī rūmī, mohammad yūsof (- 17c)

ماده تاریخ‌ها را در یک «مقدمه» و سه «فقره» و «خاتمه» جمع کرده است.

[دنا ۳۶۷/۳]

تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۸۷۳

آغاز: اول آله، اول الاولین لا اله الا الله حمدی چون زبر حروف کلمات ربانی الاحصاء؛ **انجام:** ابوطالب، جواد زکی

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱، بنام امیر شایسته خان؛ کاغذ: کاغذ ترمه،، جلد: میشن آلبالویی سیر، ۱۴۳گ، ۱۰ سطر، اندازه: ۱۲/۵×۲۳/۹سم [ف: ۲ - ۱۶۸]

● تنقیح الامل فی شرح ابیات الجمل / نحو / عربی

tanqīḥ-ul amal fī š.-i abyāt-il jumal

برهان الدین، ابراهیم بن حسن

borhān-od-dīn, ebrāhīm ebn-e hasan

«الجمل» منظومه‌ای است در هشت بیت. از حسن بن قاسم بن عبدالله مرادی معروف به ابن ام قاسم مصری (- ۷۴۹ ق) و شرح آن از برهان الدین ابراهیم بن حسن است.

[هدیة العارفین ۲۸۶/۱؛ دنا ۳۶۷/۳]

تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه:۶۷۰۸/۲

آغاز: بسمله. جمل اتت و لها محل تعرب ×× سبع لان حلت محل المفرد. آغاز شرح: قال الشیخ ... برهان الدین ابراهیم بن حسن ... الحمدلله الذی بسمه یبتدا کل کتاب؛ **انجام:** و کذک تابعة لشییء ماله ×× من موضع فاحفظه غیر مفند. انجام شرح: مستهم الباساء، لا محل لها.

خط: نسخ، کا: محمد علی کرمانشاهی، تا: ربیع الثانی۱۳۲۴ق، جا: تهران، مدرسه سپهسالار قدیم؛ شرح بیت هشتم افتاده بوده و کاتب آن را ننوشته است؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج زرد، ۱۴گ (۵۶پ-۶۹پ)، ۲۰ سطر، اندازه: ۱۱×۱۷سم [ف: ۳ - ۵۱۶]

● تنقیح البیان / فقه / عربی

tanqīḥ-ul bayān

حسینی استرآبادی، نصرالله بن حسن، ق۱۳ قمری

hoseynī estarābādī, nasr-ol-lāh ebn-e hasan (- 19c)

وابسته به: ارشاد الاذهان الی احکام الایمان؛ علامه حلی، حسن بن یوسف (۶۴۸-۷۲۶)

از شروح مفصله بر ارشاد الاذهان علامه حلی است و مشتمل بر اکثر اقوال در مسئله و قواعد اصولیه و آیات و اخبار وارده در آنها می‌باشد و گذشته از استدلالی بودن شرحی ادبی است. در سال ۱۲۳۶ از تألیف جلد اول آن فراغت یافته و به تألیف جلد دوم پرداخته است.

آغاز: جلد اول: بسمله الحمدلله الذی اناط زمام الارشاد بقواعد الاحکام الخ

جلد دوم: بسمله الحمدلله الذی طهرنا من دنس الکفر والطغیان وصیرنا من امة سیدالانس والجان ... فیقول ... نصر الله بن حسن الحسینی الاسترآبادی، هذا هو المجلد الثانی من کتاب تنقیح البیان فی شرح ارشاد الاذهان
[دنا ۳۶۷/۳؛ الذریعه ۵۱۰/۱ و ۴۶۲/۴]

۱. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه:۲۴۸۳

جلد اول؛ خط: نسخ متوسط، بی‌کا، بی‌تا؛ از قراین چنین بر می‌آید که خط مؤلف است بر بعضی از سطور صفحات خط کشیده شده و مطالب دیگری که انسب از مطالب اولیه بوده در حاشیه تحریر گردیده و این نیز مؤید آن است که خط مؤلف باشد، پشت صفحه اول شرحی عربی در سال ۱۲۵۵ به خط یکی از علماء که سجع مهرشان «تلک حجتنا اتیناها ابراهیم» می‌باشد در تقریظ این کتاب و تعریف از مؤلف آن نگاشته شده و می‌رساند که تا آن سال موفق به تألیف دیگر مجلدات آن نشده بوده‌اند؛ واقف: سپهسالار؛ کاغذ: فرنگی، جلد: مقوایی، ۲۷۱گ، ۲۳ سطر، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۱ - ۴۳۸]

۲. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۴۳۳۲/۲

آغاز: برابر جلد دوم

جلد دوم؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ تقریظی بر کتاب از سید صدرالدین محمد عاملی به تاریخ ۱۲۵۵ با مهر او «صدرالدین محمد الموسوی» مورخ ۱۲۵۰؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج قهوه‌ای، ۱۳۸گ (۳۵پ-۱۷۲پ)، ۲۳ سطر (۱۰×۱۵) [ف: ۱۲-۲۳]

۳. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه:۲۴۸۵

انجام: بخلاف العامه لایثبت الکراهه وان تمسک به فی یق نعم

جلد دوم؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: انجام؛ واقف سپهسالار؛ کاغذ: فرنگی مهره زده، جلد: تیماج، ۱۳۰ص، ۲۳ سطر، اندازه: ۱۵×۲۲سم [ف: ۱ - ۴۳۸]

۴. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه:۲۴۸۴

از ابتداء کتاب ارشاد تا آخر مقصد اول از نظر سوم از کتاب طهارت؛ خط: نستعلیق خوب، بی‌کا، بی‌تا؛ کاتب نامی از خود و سال کتابت نبرده و به آخرین عبارت شارح که حاکی از سال تألیف و نام ایشان است قناعت نموده. ظاهراً اولین نسخه‌ای است که از سواد به بیاض آمده است؛ واقف: سپهسالار؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج، ۲۸۹ص، ۲۳ سطر، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۱ - ۴۳۸]

● التنقیح الرائع فی شرح مختصر النافع / فقه / عربی

at-tanqīḥ-ur rā'i' fī š.-i muxtaṣar-in nāfi'

فاضل مقداد، مقداد بن عبدالله، - ۸۲۶ قمری

fāzel-e meqdād, meqdād ebn-e 'abd-ol-lāh (- 1423)

وابسته به: المختصر النافع = النافع فی مختصر الشرایع؛ محقق حلی، جعفر بن حسن (۶۰۲-۶۷۶)

تاریخ تألیف: ۹ ربیع الثانی ۸۱۸ق

شرح استدلالی است با عنوان «قوله» بر کتاب «مختصر نافع» محقق اول. اسلوب این شرح بر توضیح و تفصیل متن و بیان خلاف و وجه اصحیت و اظهریت و منشأ تردید و غیره است و در آن به مسائلی که محقق درباره آنها فتوا نداده یا احتیاج به توضیح لفظی یا معنوی دارد پرداخته است. شارح ابتدا به هفت «مقدمه» در تعریف و موضوع و فائده و ادله فقه و تقسیم مباحث و ابواب آن و مصطلحات حدیثی و اسلوب این شرح و طرق روایت شارح پرداخته است.

آغاز: الحمدلله العلی العظیم العزیز الحکیم الغفور الرحیم ذی العرش الکریم و الفضل الجسیم و الصلوة علی المبعوث من أکرم خیم و أشرف صمیم محمد الهادی الی الدین القویم و الداعی الی الحق ... اما بعد فان علم الفقه لایخفی بلوغه الغایة شرفاً و فضلاً ... و فیما صنف فیه کتاب النافع مختصر الشرایع لشیخنا الأعظم ...

چاپ: با تحقیق سید عبداللطیف حسینی کوهکمری، انتشارات کتابخانه مرعشی، ۱۴۰۴ق، ۴ جلد

[الذریعة ۴۶۳/۴؛ ایضاح المکنون ۳۳۱/۱؛ ریحانة الأدب ۲۸۳/۴؛ ریحانة الادب ۱۸۲/۳؛ مکتبة امیرالمومنین ۲۷۴/۱؛ دنا ۳۶۸/۳ (۸۱ نسخه)]

۱. شیراز؛ علامه طباطبائی؛ شماره نسخه:۳۳۱

آغاز: فان الاکثر و الاشهر هو ذلک و قال بعضهم ان الثور اشتباه حصل بالبعیر؛ **انجام:** و اما ما ادعاه فی لسانه فانه یضرب علی لسانه بالابرة ...

خط: نستعلیق کم نقطه، بی‌کا، تا: قرن ۹؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ مصحح، محشی؛ ۳۱۹گ، اندازه: ۱۸×۲۵سم [نسخه‌پژوهی: ۲- ۱۳۳]

قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۱۵۷۴

نسخه اصل: همان نسخه بالا [عکسی ف: ۴ - ۴۲۷]

۲. اصفهان؛ مدرسه صدر بازار؛ شماره نسخه:۱۷۰

انجام: لانه مکلف بتعبد بالغسل مع وجود الماء و المیت سقط عنه الفرض بالموت و کذا الحکم لو کان بذل ...

از آغاز کتاب الطهارة تا بحث تیمم؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۹؛ افتادگی: انجام؛ مصحح، با عبارت «بلغ ثانیا»؛ تملک: ملک علی بن محمد بن حیدر، محمد صادق بن محمد رضا بن رضی الدین محمد؛ مهر: «عبده الراجی احمد بن محمد» (بیضی)؛ ۶۸گ، ۲۹ سطر، اندازه: ۱۷×۲۶سم [ف: ۱ - ۱۲۳]

۳. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۱۳۰۲

خط: نسخ، کا: سلطان بن حسن حسینی قمی نجفی، تا: ۱ ربیع الاول ۸۳۴ق؛ محشی؛ در آغاز یک صفحه است با عنوان «المسائل التی سئل الشیخ علی بن عبدالعال فاجابها»؛ کاغذ: دولت آبادی، جلد: میشن سیاه، ۲۷۵گ، ۲۹ سطر، اندازه: ۱۷/۸×۲۶/۹سم [ف: ۱ - ۱۲۹]

۴. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۳۵۶۶

آغاز: برابر؛ **انجام:** قوله و أم ولد علی الأظهر ذلک وجه الأظهریة

کونها رقاً و الاجماع منعقد علی أنه لایعقل المولی عبداً ... و الأظهر بین الأصحاب خلاف ذلک، هذا و لنقطع الکلام حامدین لله علی آلائه شاکرین له علی جمیل بلائه مصلین علی سیدنا محمد صلعم و خلفائه و المسؤول من کرم الله سبحانه حیث وقف للختام ان ینفع به علی مدی الأیام و أن یحشرنا فی زمرة سید الأنام و ان ینیلنا بشفاعته عند اضطراب الأقدام ...

خط: نسخ، کا: حسین بن المرتضی بن ابراهیم حسینی ساروی، تا: پنج‌شنبه ۸ ربیع الثانی ۸۶۷ق؛ مصحح، علامت بلاغ، محشی، اجازه‌ای است که محمد بن احمد الشمیطاوی به جهت سید عز الدین حسین(کاتب نسخه) نوشته، در صفحه آخر همین شمیطاوی انهائی برای کاتب به تاریخ نیمه ماه رمضان ۸۶۹ نوشته؛ جلد: تیماج قرمز، ۲۸۵گ، ۳۱ سطر، اندازه: ۱۷/۵×۲۵سم [ف: ۹ – ۳۵۴]

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۲۶۵عکسی

نسخه اصل: همان نسخه بالا؛ نیمه اول [عکسی ف: ۳ – ۵۹۶]

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۲۶۶عکسی

نسخه اصل: همان نسخه بالا؛ نیمه دوم [عکسی ف: ۳ – ۵۹۸]

۵. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۲۲۳۵

نسخه اصل: کتابخانه کاشف الغطاء – نجف اشرف. جلد اول؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: سه‌شنبه ۳ ربیع الاول ۹۰۸ق؛ مصحح، محشی؛ تملک: هادی بن عباس آل کاشف الغطاء به سال ۱۳۳۱ و یادداشتی از همو که کتاب را در حراج نجف اشرف از کتاب‌های حاج علی آقا بن نظام الدوله به سال ۱۳۳۱ خریده؛ ۲۸۴ص [عکسی ف: ۶ – ۲۸۷]

۶. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۲۲۳۶

نسخه اصل:کتابخانه کاشف الغطاء– نجف اشرف. جلد دوم؛ خط: نسخ، کا: محمد بن احمد بن علی بن احمد بن ابی جامع، تا: جمعه ۲ ذیحجه ۹۰۹ق؛ مصحح، محشی؛ ۳۲۱ص [عکسی ف: ۶ – ۲۸۸]

۷. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۳۹۹۲

آغاز: برابر؛ **انجام:** و سیأتی فی المجلد الثانی کتاب النکاح ان شاء الله تعالی. و نسئل الله التوفیق لاتمامه و اکماله بحق محمد و آله.

جلد اول؛ کا: یوسف بن محمد بن علوی بن ناصرالدین بن عسکر دعفلی مالکی، تا: پنج‌شنبه ۶ رمضان ۹۱۷ق؛ مصحح؛ تملک: محمد صفی بن حسنی استر آبادی؛ کاغذ: فرنگی، جلد: مشمع قهوه‌ای، ۱۵۳ص، ۲۷ سطر (۱۳/۵×۲۱)، اندازه: ۱۹/۵×۲۹/۵سم [ف: ۳۵ – ۴۵۱]

۸. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۲۷۲

آغاز: برابر؛ **انجام:** انه خیر من سئل و أجود من اعطی و الله اعلم بالصواب

جلد ۱–۲؛ خط: نسخ، کا: عبدالله بن عبدالسمیع بن فیاض اسدی، تا: ۹۱۸ق؛ واقف: امیر جبرئیل، ۱۰۳۷؛ کاغذ: نخودی آهار مهره، جلد: تیماج مشکی، ۲۷۳گ، ۲۷ سطر، اندازه: ۱۷×۲۵سم [ف: ۲۱/۱ – ۲۹۹]

۹. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۷۵۰۳/۳–۳۸/۱۲۳

آغاز: برابر؛ **انجام:** انه خیر من سئل واجود من اعطی.

خط: نسخ، کا: علی بن محمد بن رستم، تا: سه‌شنبه ۱۱ جمادی الثانی۹۲۱ق؛ جلد: تیماج سرخ، ۳۲۲گ، ۲۷ سطر، اندازه: ۱۶×۲۴سم [ف: ۲ – ۱۰۶۱]

۱۰. تهران؛ الهیات؛ شماره نسخه:۹۵

کامل از طهارت تا دیات؛ خط: نسخ، کا: محمد صالح بن درگاه، تا: چهارشنبه ۵ ذیحجه ۹۲۷ق؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: تیماج قهوه‌ای، ۲۱ سطر (۱۱/۵×۱۸) [ف: – ۷۵۹]

۱۱. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۶۸۵۷

جلد ۲ النکاح تا آخر؛ خط: نسخ ریز، کا: عبدالله بن محمد بن محمدشریف، تا: چهارشنبه ۲۲ ربیع الثانی ۹۳۹ق؛ تملک: محمد جعفر بن محمد طاهر خراسانی، امین الدین محمد بن حبیب الله، محمد مومن بن عبدالرضا بفرویی خطیب، محمد مطیع موسوی در ۱۰۶۲؛ کاغذ: سمرقندی، جلد: تیماج آلبالویی، ۱۴۰گ، ۲۹ سطر (۱۲×۱۸)، اندازه: ۱۹×۲۴سم [ف: ۱۶ – ۳۸۳]

۱۲. تهران؛ مروی؛ شماره نسخه:۶۷۷

دوره؛ کا: عطاء الله بن مسیح بن ابراهیم بن حسن آملی، تا: ۹۴۴ق؛ قطع: خشتی [ف: – ۹۳]

۱۳. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۵۲۰۴

قسم عبادات؛ خط: نستعلیق، کا: محمد بن ابراهیم، تا: پنج‌شنبه ۱۴ رجب ۹۵۶ق، جا: یزد؛ مصحح، نشانی امانت ملا باقر رشتی مشهور به پستکی؛ مهر وقفی حاجی محمد علی طهرانی نوری؛ تقریظ کاتب که علی بن قاسم بن علی بن حسین حسینی جعفری به تاریخ ۹۵۶ در یزد نوشته؛ جلد: مقوایی عطف تیماج قهوه‌ای، ۹۳گ، ۲۷ سطر، اندازه: ۱۴×۲۴سم [ف: ۱۴ – ۵]

۱۴. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۳۵۶۷

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: اوایل جمادی الثانی۹۵۶ق؛ تملک: سید حسین به تاریخ صفر ۱۰۹۱؛ یادداشتی در پایان نسخه به تاریخ ۹۹۲ در مشهد مقدس؛ جلد: تیماج مشکی، ۱۶۹گ، ۲۱ سطر، اندازه: ۱۷×۲۵سم [ف: ۹ – ۳۵۴]

۱۵. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۵۵۰۹

آغاز: برابر؛ **انجام:** و الاظهر من الاصحاب خلاف ذلک، هذا و نقطع الکلام حامدین لله ...

خط: نستعلیق، کا: عبدالغفور کاتب، تا: دوشنبه ۲۱ ربیع الثانی ۹۶۲ق؛ مجدول، یادداشتی به تاریخ ۱۱۳۰ دارد که تاریخ مرگ سیوری را از نسخه‌ای به تاریخ ۹۹۹ چنین یاد می‌کند، در مشهد یک‌شنبه ۲۶ جمادی الثانی ۸۲۶؛ تملک: حسین بن حیدر حسینی، محمد تقی بن جمال الدین حسینی استرآبادی؛ مهر: سید حسین حسینی در ۱۲۵۰؛ کاغذ: سمرقندی، جلد: تیماج قهوه‌ای، ۲۹۸گ، ۲۵ سطر (۱۱×۱۴/۵)، اندازه: ۱۷/۵×۲۴سم [ف: ۱۶– ۴۰۹]

۱۶. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۳۸۵۷

آغاز: برابر؛ **انجام:** انه خیر من سئل و أجود من اعطی و الله اعلم بالصواب

جلد ۱-۲؛ خط: نسخ، کا: حسن بن جعفر، تا: ۹۶۷ق؛ مصحح؛ واقف: فاضلخان، ۱۰۶۵ق؛ کاغذ: نخودی آهار مهره، جلد: تیماج زرشکی، ۳۹۹گ، ۲۳ سطر، اندازه: ۱۸/۳×۲۵/۵سم[ف:۲۱/۱-۲۹۸]

۱۷. خوی؛ نمازی؛ شماره نسخه:۱۱۱

آغاز: برابر

خط: نسخ خفی، کا: محمدبن علی حلی اسدی، تا: ۹۶۷ق، جا: کرمان؛ جزء اول محمد بن علی اسدی حلی ۹۶۷ درکرمان با مهر «یثق بالعلی الوالی محمدبن علی الاسدی الحلی» (کروی)، جزء دوم علی حسینی مشهدی ۱۰۱۱؛ تملک: عبد الخالق اصفهانی با مهر «یا کافی المهات یا خالق البریات» (بیضی) و «المتوکل علی الله عبده الحقیر الخالق» (کروی)، عرب بن حاجی؛ واقف: ساجدی؛ فاقد جلد، ۲۳ سطر، اندازه: ۱۹×۲۵/۵سم [ف: - ۶۵]

۱۸. قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه:۱۰۸۲

آغاز: برابر؛ **انجام:** و الاجماع ینعقد علی انه لا یعقل المولی عبدوهو عام فی ام الولد و غیرها وفی روایة مسمع عن الصادق (ع) ان جنایتها فی حقوق الناس علی سیدها والاظهر بین الاصحاب خلاف ذلک.

کامل؛ خط: نسخ، کا: فیاض بن محمد بن ناصر، تا: ۹۷۱ق؛ مهر: «عبده الراجی محمد جواد» (بیضی)؛ جلد: تیماج زرشکی، ۳۹۹گ، ۲۵ سطر، اندازه: ۱۸×۲۴/۵سم [ف مخ: ۱ - ۵۰۴]

۱۹. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۱۸۸۳

آغاز: برابر؛ **انجام:** و لنقطع الکلام حامدین لله علی آلائه شاکرین له علی جزیل ثنائه مصلین علی سیدنا محمد و خلفائه المسئول من کرم الله سبحانه حیث وفق للختام.

خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۲۲ صفر ۹۷۵ق؛ مصحح، محشی، با عبارت «بلغ» مقابله شده؛ کاغذ: شرقی، جلد: تیماج قهوه‌ای، ۲۵۹گ، ۲۷ سطر (۱۱×۱۷)، اندازه: ۱۸×۲۵سم [ف: ۳۰ - ۱۶۰]

۲۰. مشهد؛ گوهرشاد؛ شماره نسخه:۲۶۹

آغاز: برابر

کامل، از آغاز تا آخر دیات؛ خط: نسخ، کا: ضیاء الدین محمد بن تاج الدین حسین حسینی، تا: جمعه ۲۶ شوال ۹۷۸ق؛ تملک: محمد مؤمن بن احمد عاملی حاریصی، محمد سعید بن قاسم طباطبائی، ابوطالب حسینی؛ مهر: حاج سید سعید؛ جلد: تیماج مشکی، ۲۷ سطر (۱۱/۵×۱۸/۵) [ف: ۱ - ۲۳۴]

۲۱. تهران؛ فرهاد معتمد؛ شماره نسخه:۳۸

خط: نسخ، کا: صفی الدین محمد حسین موسوی، تا: جمعه ۱۲ ذیحجه ۹۷۹ق، جا: شیراز؛ افتادگی: آغاز؛ مجدول؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج قهوه‌ای، ۲۷ سطر (۹×۱۶/۵)، اندازه: ۱۴×۲۴/۵سم [نشریه: ۳ - ۱۶۹]

۲۲. زنجان؛ امام جمعه؛ شماره نسخه:۱۶۲

خط: نسخ، کا: پیر پاشاه بن پاشاه نیساری (پایان جزء اول) و حسن بن مولانا آقای کاتب اردبیلی (پایان کتاب)، تا: ۱۰ جمادی الثانی ۹۸۲ (پایان جزء اول) و ۱۷ صفر ۹۸۳ق؛ مصحح؛ تملک: حکیم ولی بن علاء الدین متطبب جیلانی با مهر «و کان الله علیما حکیما» (بیضی)، احسن بن محمد، عبدالکریم بن محمد یحیی قزوینی با مهر «فبشره بمغفرة و اجر کریم» (بیضی)، محمد شریف بن خلیفه، محمد تقی خلیفه به سال ۱۱۳۱ق با مهر «ابن محمد باقر محمدتقی الحسینی» (مربع) با یادداشتی به خط سید شهاب الدین مرعشی که کاتب تملک را میرزا محمد تقی بن محمد باقر بن حسن بن علاء الدین حسین خلیفه سلطان معرفی نموده؛ تملکی با مهر «عبده محمد تقی الحسینی» (مربع) و «یا امام محمد تقی ادرکنی»، تملکی که کتاب به واسطه محمد صالح ساکن مدرسه خلیفه سلطان قزوین جهت عبدالکریم قزوینی خریداری شد، تملکی به سال ۱۲۳۱ق با مهر «محمد بن قاسم الحسینی» (بیضی)؛ مهر: «محمود الحسینی الموسوی» (مربع)، «ابن محمد باقر محمد تقی الحسینی» (مربع)؛ مهر دایری وقف کتاب بر خزانه مجتهدیه؛ جلد: پارچه‌ای عطف تیماج قرمز، ۲۶۸گ، ۲۷سطر، اندازه: ۱۶/۵×۲۵سم [اوراق عتیق: ۱ - ۱۸۴]

۲۳. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۵۰۸۹

آغاز: برابر؛ **انجام:** انه خیر من سئل و أجود من اعطی و الله اعلم بالصواب

جلد۱-۲، از ابتدای مقدمه تا انتهای دیات؛ خط: نسخ، کا: نصیر بن غلام علی خادم، تا: سه‌شنبه ربیع الاول ۹۸۵ق؛ تملک: محمد بن درویش حلی در سال ۱۱۹۷، جمال الدین کربلایی، محمد خلیل قزوینی در سال ۱۲۷۵، علی بن جمال الدین زین الدین؛ وقفی مکتبة أمیرالمؤمنین علیه السلام در اردیبهشت ۱۳۶۵؛ کاغذ: حنایی آهار مهره، جلد: تیماج مشکی، ۳۸۲گ، ۲۴ سطر، اندازه: ۱۸/۱×۲۵/۲سم [ف: ۲۱/۱ - ۲۹۷]

۲۴. قم؛ استادی، رضا؛ شماره نسخه:نامعلوم

خط: نسخ، کا: وجیه الدین بن اسماعیل لاری (ظ)، تا: جمعه ۱۸ جمادی الثانی ۹۹۲ق؛ مقابله شده؛ تملک: شمس الدین الخادم نسیب الشیخ شجاع و فرزندش محمد بن شمس الدین؛ با یادداشتی از حسام الدین بن عزالدین ابن عذاقه نزیل الغری و دیگری از محمد یوسف بن ابی الفتح تبریزی نجفی؛ ۴۲۰گ، ۲۱ سطر، اندازه: ۱۸×۲۳سم [صد و شصت نسخه: - ۱۰]

۲۵. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۶۷۷۰/۲

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۰؛ مصحح، محشی، نسخه را علی بن محمد بن اسماعیل جبیلی عاملی برای سید علی بن حسن بن شدقم حسینی مقابله کرده؛ جلد: تیماج مشکی، ۱۸۰گ (۱۶۸پ-۳۴۷ر)، ۳۳ سطر، اندازه: ۱۸×۲۶سم [ف: ۱۷ - ۳۱۶]

۲۶. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۲۷۱

آغاز: برابر؛ **انجام:** انه خیر من سئل و أجود من اعطی و الله اعلم بالصواب

جلد ۱-۲؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۰؛ از نسخه حسین بن محمد بن حسن حرمانی مویسی مکتوب در یک‌شنبه ۲۳ جمادی الاول ۸۱۹ استنساخ گردیده، مصحح، مقابله شده با نسخه اصل در ۲۲

محرم ۸۲۱؛ واقف: خواجه شیر احمد؛ کاغذ: نخودی، جلد: تیماج مشکی، ۳۲۷گ، ۲۱و۲۵ سطر، اندازه: ۱۹×۲۵سم [ف: ۲۱/۱– ۲۹۹]

۲۷. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۳۹۰

خط: نسخ، کا: سیوری، تا: قرن ۱۰؛ افتادگی: آغاز؛ نوشته از روی خط خود سیوری در ۹ ربیع الثانی ۸۱۸ با یک واسطه، دو بار مقابله شده با نسخه اصل در ۹۱۶ در تبریز و ۹۱۷ در قم، محشی، با بلاغ؛ تملک: محمد امین به گواهی سلیمان قزوینی؛ کاغذ: سفید، جلد: تیماج مشکی، ۲۷۲گ، ۲۹ سطر (۱۲×۱۸)، اندازه: ۱۷×۲۶سم [سنا: ف: ۲ – ۲۴۲]

۲۸. مشهد؛ گوهرشاد؛ شماره نسخه:۱۸۶۶

آغاز: برابر

جلد ۲–۱، از ابتدای مقدمه تا پایان دیات؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۰؛ مصحح، مقابله شده، محشی با رمز «م ح ق»؛ واقف: سید سعید طباطبایی، ۱۳۳۲؛ کاغذ: نخودی آهار مهره، جلد: میشن قهوه‌ای، ۳۳۲گ، ۲۵ سطر، اندازه: ۱۸×۲۷سم [ف: ۵ – ۲۶۷]

۲۹. شیراز؛ ثامنی، محمد رضا؛ شماره نسخه:۱۴

تمام کتاب؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۰؛ جلد: تیماج سرخ، ۳۲۸گ، قطع: وزیری [اوراق عتیق: ۱۴ – ۲۶۸]

۳۰. تهران؛ الهیات؛ شماره نسخه:۴۹

طهارت تا دیات؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: تیماج قهوه‌ای، ۲۲ سطر (۱۰/۵×۲۲) [ف: – ۷۵۹]

۳۱. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۰۵۶۸

آغاز: بسمله، کتاب النکاح قال الجوهری النکاح الوطی و قد یکون العقد بقول نکحتها و نکحت ای تزوجت؛ **انجام:** مصلین علی سیدنا محمد و خلفائه تمت

جلد ۲، از ابتدای نکاح تا انتهای دیات؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ اهدایی: رهبری، خرداد ۱۳۷۳؛ کاغذ: نخودی آهار مهره، جلد: تیماج مشکی، ۲۴۷گ، ۲۵ سطر، اندازه: ۱۵/۵×۲۸/۵سم [ف: ۲۱/۱ – ۳۰۱]

۳۲. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۲۴۵۸

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ از روی خط اصل شارح مورخ ۲۹ رمضان ۸۱۴ نوشته شده؛ کاغذ: ترمه، جلد: میشن سیاه، ۲۰۱گ، ۲۵ سطر، اندازه: ۱۵/۶×۲۵/۴سم [ف: ۱ – ۱۲۹]

۳۳. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۸۲۳۷

آغاز: برابر؛ **انجام:** انه خیر من سئل و اجود من اعطی تم کلامه

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۰ و ۱۱؛ برگ‌های نونویس (شش برگ اول و برگ آخر) به خط حسن نجل شیخ علی ثانی ملقب به قفطانی، به تاریخ ۱۵ رمضان ۱۲۸۵ق؛ مصحح، محشی؛ تملک: عبدالله بن سید اسماعیل موسوی بهبهانی به تاریخ بیست رجب ۱۲۸۵ق؛ جلد: تیماج قرمز، ۳۳۱گ، ۲۳ سطر، اندازه: ۱۸/۵×۲۳/۵سم [ف: ۲۷/۲ – ۲۳]

۳۴. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۳۱۷۳

انجام: اذا أقر الجانی بقتله خطأ لا یثبت بذلک شیء فی حق العاقلة و کذا لو اصطلح القاتل ...

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ افتادگی: انجام؛ مهر: «ضیاء الدین» (بیضی)، «عبده محمد خلیل الموسوی»؛ جلد: تیماج قرمز، ۳۶۱گ، ۲۳ سطر، اندازه: ۱۸×۲۴/۵سم [ف: ۸ – ۳۹۹]

۳۵. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۷۱۶۱

آغاز: بسمله، قال الجوهری النکاح هو الوطی ... یکون العقد تقول نکحتها و نکحت هی ای تزوجت ثم انه ورد فی اکتاب؛ **انجام:** و هو علم من امر الوالد و غیرها و فی روایة مسمع عن ص ان اخبائها فی حقوق الناس علی سیدها و الاظهر بین الصحاب خلاف ذلک هذا

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱، تملک: ملک العبد محمد علی القمی [رایانه]

۳۶. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۳۹۹۹

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ مصحح، با علامت بلاغ؛ تملک: حسام الدین بن عزالدین نزیل غری، محمد یوسف بن ابی الفتح البدری النجفی الحلی، شمس الدین خادم داماد شیخ شجاع که محمد بن فرج نوشته است؛ جلد: تیماج سبز، ۴۲۴گ، ۲۱ سطر، اندازه: ۱۹×۲۴سم [ف: ۱۰ – ۳۷۴]

۳۷. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۷۵۲۸

آغاز: برابر؛ **انجام:** انه خیر من سئل و أجود من اعطی و الله اعلم بالصواب

جلد ۱–۲؛ خط: نسخ، کا: محمد بن یحیی بن علی بن احمد حسینی ندیدی احساوی، تا: قرن ۱۱؛ مصحح؛ کاغذ: نخودی، جلد: میشن قهوه‌ای، ۳۳۸گ، ۲۸ سطر، اندازه: ۲۱×۲۹/۵سم [ف: ۲۱/۱ – ۲۹۹]

۳۸. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۷۰۳۹

آغاز: کقوله من رد عبدی فله خدمته مدة کذا؛ **انجام:** انه خیر من مسئله واجود من اعطی و الحمدلله وحده ... فی باب اعجاز القرآن.

جلد۱–۲، از اوایل کتاب الاجاره تا انتهای دیات؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ افتادگی: آغاز؛ کاغذ: نخودی آهار مهره، جلد: تیماج مشکی، ۱۹۴گ، ۲۳ سطر، اندازه: ۱۷/۸×۲۵/۲سم [ف: ۲۱/۱ – ۳۰۲]

۳۹. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۵۵ خوئی

آغاز: برابر؛ **انجام:** و هو ما اصاب احمد جانبی الفرض و منه الخاصره و الحاصل و هو المصیب.

خط: نستعلیق زیبا، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ ۴۴۲ص، ۱۸ سطر، اندازه: ۱۹/۵×۲۶سم [ف: ۷ – ۵۴]

۴۰. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۵۳۲۷

آغاز: برابر؛ **انجام:** لیست بالعقد الاول الذی لحقه حکم التحریم بالظهار بل بعقدثان لم یلحقه

جلد ۱، از طهارت تا اواخر طلاق؛ خط: نسخ و نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ افتادگی: انجام؛ مصحح، مقابله شده؛ واقف: زین الدین

زاهدی، ۱۳۷۷؛ کاغذ: نخودی آهار مهره، جلد: تیماج خرمایی، ۲۰ سطر، اندازه: ۱۹/۵×۲۵/۵سم [ف: ۲۱/۱ - ۳۰۰]

۴۱. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۹۶۱۱

آغاز: لطائفة المحقة و على التقديرين فهو حجة لدخول المعصوم فيهم و اما العقل فقد يكون ضروريا؛ **انجام:** و الاظهر بين الاصحاب خلاف ذلك هذا و لنقطع الكلام حامدين لله على آلايه شاكرين له على جميل بلايه مصلين على سيدنا محمد و خلفايه ...

خط: نسخ، بی‌کا، تا: چهارشنبه ۱۵ شوال ۱۰۰۱ق؛ افتادگی: آغاز؛ مصحح، مقابله شده، با بلاغ مقابله، رکابه‌دار، تصحیح به خط عبداللطیف بن نعمة الله بن خاتون در جمعه ۱۷ شوال ۱۰۰۱؛ جلد: تیماج سرخ،۲۸۸گ،۲۵سطر،اندازه: ۲۰/۵×۳۰/۵سم [ف: ۳۱ - ۱۴]

۴۲. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۷۷۵۷

آغاز: برابر؛ **انجام:** اذا اوصى بثلث ما به يستخرج بتقويم اجناسه.

جلد ۱-۲؛ خط: نستعلیق، کا: صالح بن جابر بن فاضل بن داوود بن احمد عکری، تا: جمعه ۱۳ رجب ۱۰۰۷ق؛ افتادگی: انجام؛ محشی با رمز «س ع ر ه»؛ تملک: جمله محمد بن احمد بن ابراهیم درازی، عبد علی بن احمد بن ابراهیم درازی؛ جلد: تیماج عنابی، ۱۶۹گ، ۳۱ سطر [ف: ۲۱/۱ - ۳۰۱]

۴۳. مشهد؛ الهیات؛ شماره نسخه:۲۲۸۳۰

جلد ۱، از اوایل کتاب تا فصل سوم از کتاب نکاح؛ خط: نسخ و نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۰۱۱ق؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ کاغذ: اصفهانی؛ جلد: گالینگور عطف سرخ، ۸۷گ، ۳۲-۳۵ سطر (۱۲/۵×۲۳)، اندازه: ۲۱×۳۰سم [ف: ۳ - ۹۴۸]

۴۴. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۲۷۳

آغاز: برابر؛ **انجام:** انه خير من سئل و أجود من اعطى و الله اعلم بالصواب

جلد ۱-۲؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: دوشنبه ۲۷ رجب ۱۰۱۸ق؛ مصحح، مقابله شده؛ واقف: امیر جعفر، ۱۰۲۴؛ کاغذ: نخودی آهار مهره، جلد: تیماج مشکی، ۳۴۷گ، ۲۵ سطر، اندازه: ۱۹×۲۵سم [ف: ۲۱/۱ - ۲۹۸]

۴۵. مشهد؛ الهیات؛ شماره نسخه:۱۸۷۱۵

خط: نستعلیق، کا: محمد امین بن حاجی محمد استرآبادی، تا: ربیع الثانی ۱۰۳۶ق؛ جلد: میشن مشکی، ۲۱-۲۷ سطر، اندازه: ۲۰×۲۶/۵سم [الهیات مشهد: ف: ۲ - ۸]

۴۶. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۴۸۸۶

خط: نسخ، کا: ملاخاك علی بن علی ابوالفارسی، تا: پنج‌شنبه ۲۰ ذیقعده ۱۰۴۶ق؛ محشی با نشان «صح»؛ مهر: ابوعبدالله بن محمد مهدی موسوی، محمدباقر بن محمد تقی موسوی، محمد باقر بن محمد تقی موسوی؛ تملک: علی بن نصر الله لیثی جزائری؛ بخشیده آقای مشکوة است در ۲۳ /۳۸/۹ش؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج تریاکی، ۳۹۲گ، ۲۷ سطر (۸/۵×۲۸)، اندازه: ۱۳×۲۵/۵سم [ف: ۱۴ - ۳۹۳۴]

۴۷. زهان؛ مدرسه جعفریه زهان؛ شماره نسخه:۱۸

جلد اول کتاب از آغاز تا پایان کتاب الوصایا؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۵ جمادی الثانی ۱۰۵۰ق؛ مصحح؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۱۷۶گ، ۲۴ سطر، اندازه: ۱۹/۵×۲۴/۵سم [ف: - ۱۹]

۴۸. تهران؛ مروی؛ شماره نسخه:۴۲۹

نکاح تا ارث؛ بی‌کا، تا: ۱۰۵۵ق؛ تملک: ابراهیم بن نورالدین موسوی نباطی عاملی؛ قطع: وزیری [ف: - ۹۳]

۴۹. قم؛ مؤسسه آیة الله بروجردی؛ شماره نسخه:۵۹۰

خط: نستعلیق، کا: محمد شفیع بن محمد مومن، تا: سه‌شنبه ۱۶ شوال ۱۰۵۵ق؛ مصحح، محشی؛ تملکی بدون نام به تاریخ ۲۶ جمادی الثانی ۱۲۹۲؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۲۵۳گ، مختلف السطر، اندازه: ۱۹×۲۵سم [ف: ۲ - ۳۷۲]

۵۰. قم؛ معصومیه؛ شماره نسخه:۴/۹۰-۵۷۹۲

آغاز: در نکاح افتاده؛ **انجام:** و الاظهر بين الاصحاب خلاف ذلك و نقطع الكلام حامدين لله على آلائه ... و المرافقة على تفريق الانام انه خير من سئل و اجود من اعطى و السلام من كتاب الرابع شرح مختصر الشرايع فى كنوز الفوائد.

خط: نسخ، کا: علی اکبر بن مولانا محمد مقیم تهرانی، تا: سه‌شنبه ۲۸ جمادی الثانی۱۰۶۵ق؛ افتادگی: آغاز؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج سبز، ۵۳۷گ، ۱۴ سطر، قطع: وزیری [آستانه قم: - ۹۴]

۵۱. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۱۴۸۰

آغاز: برابر؛ **انجام:** و فى روايه مسمع عن الصادق عليه السلام ان جنايتها فى حقوق الناس على سيدها و الاظهر من الاصحاب خلاف ذلك.

کامل؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: شنبه ۴ محرم ۱۰۸۱ق؛ جلد: تیماج زرشکی، ۳۱۰گ، ۲۲ سطر، اندازه: ۱۹×۲۶سم [ف: ۳۳/۲ - ۱۴۴]

۵۲. خوانسار؛ فاضل؛ شماره نسخه:۵۴

خط: نسخ نازیبا، کا: خمیس بن علی، تا: ۱۰۸۴ق؛ تملك: محمد حسین الحسینی و مهر «عبده محمد حسین الحسینی» (بیضی)؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۳۴۱گ، مختلف السطر، اندازه: ۱۹/۵×۲۹سم [ف: ۱ - ۴۲]

۵۳. قائن؛ مدرسه جعفریه؛ شماره نسخه:۱۷۳

انجام: ان قيل العره مقدرة فى صحيحة عبيدة بن زرارة عن الصادق ع بخمسين دينارا ...

از آغاز کتاب تا اواخر دیات؛ خط: نستعلیق، کا: الداعی المومنین ؟، تا: یک‌شنبه ۵ محرم ۱۰۸۸ق؛ افتادگی: انجام؛ مصحح؛ تملك: خاندان «سلطان محمود قائنی»، «محمد ابراهیم مدرس»؛ جلد: تیماج مشکی، ۳۵۰گ، ۲۳ سطر، اندازه: ۱۷/۵×۲۴سم [کتابخانه‌های قائن: ف: - ۱۴۹]

۵۴. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۶۴۲۵

آغاز:بها للنص على انها يحكم الزوجة فالمزوجة اولى وحدة الثلث؛ **انجام:** و لا الرواية يدل عليه فان عبارتها هكذا قيل له فان ماتت اقبل انقضاء العدة فقال ...

خط: نسخ، بی‌کا، تا: احتمالاً قرن ۱۲؛ افتادگی: آغاز؛ مصحح،

محشی؛ جلد: تیماج آلبالویی، ۳۵۰ص، ۲۳ سطر، اندازه: ۱۷/۵×۲۶/۵سم [ف: ۴۵ - ۲۲۷]

۵۵. شیراز؛ امام عصر؛ شماره نسخه:۱۳۳

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ افتادگی: انجام؛ ۳۷۷گ، ۲۳ سطر (۱۰×۲۰)، اندازه: ۱۷×۲۹سم [ف: ۱ - ۲۴]

۵۶. خوی؛ ملا علی خوئی (شریف)؛ شماره نسخه:۱۲

آغاز: برابر؛ **انجام:** کما علمت فی الثانیه بالنسبة الی الاولی من اعتبار التوافق و التباین ان لم ینقسم النصیب من السابقه علی اللاحقه

از آغاز کتاب تا پایان میراث؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ افتادگی: انجام؛ تملکی در سال ۱۲۷۸؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۱۴۵گ، ۲۵ سطر، اندازه: ۱۹×۳۰سم [اوراق عتیق: ۱ - ۱۲۵]

۵۷. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۷۱۴۵

آغاز: او فعلاً ام تقدیراً هذا فی البنویة و اما الأمیة فکذلک الا مع احتمال التقیة؛ **انجام:** و الاظهر بین الاصحاب خلاف ذلک. هذا و لنقطع الکلام ...

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ جلد اول محمد یوسف تنکابنی، ۲۸ جمادی الثانی ۱۱۲۸، جلد دوم علی اصغر قزوینی، ۱۶ محرم ۱۱۲۵؛ افتادگی: آغاز؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۴۹۸گ، ۱۹ سطر، اندازه: ۱۷×۲۴سم [ف: ۲۵ - ۱۵۶]

۵۸. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۱۴۴۴

آغاز: برابر؛ **انجام:** و یجوز حصول السبب المقتضی لثبوت الاستحقاق ولیکن هذا آخر الجزء الاول ... و کتب فی لیلة التاسع و العشرین من شهر رمضان من سنة اربع عشر و ثمانمائة علی ید مصنفه العبد المقداد بن عبدالله السیوری ...

از ابتدای مقدمه تا پایان وصایا؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ تملک: میر عبدالرحیم،؛ اهدایی: رهبری، خرداد ۱۳۷۳؛ کاغذ: نخودی آهار مهره، جلد: تیماج مشکی، ۲۴۷گ، ۱۵ سطر، اندازه: ۱۵/۵×۲۸/۵سم [اهدائی رهبر: ۳ - ۱۶۱]

۵۹. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۷۰۴۰

آغاز: برابر؛ **انجام:** انه خیر من سئل و أجود من اعطی و الله اعلم بالصواب

جلد۱-۲؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ مصحح؛ کاغذ: حنایی آهار مهره، جلد: تیماج مشکی، ۲۷۷گ، ۳۱ سطر، اندازه: ۱۸/۵×۳۲سم [ف: ۲۱/۱ - ۲۹۸]

۶۰. تهران؛ فیاض؛ شماره نسخه:۱۴۶

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۲ [نشریه: ۷ - ۶۹۵]

۶۱. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۳۱۷۸۲

آغاز: برابر؛ **انجام:** و ان بلغت ذلک المبلغ من لقاط (کذا) و تشمیس و جذاذ و نقل و حفظ الی

جلد ۲-۱. از مقدمه تا اواخر کتاب مزارعه؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ افتادگی: انجام؛ اهدایی: رهبری، بهمن ۱۳۸۲؛ کاغذ: نخودی، جلد: تیماج فرنگی سرمه‌ای، ۱۷۲گ، ۱۹ سطر، اندازه: ۱۷×۲۵/۵سم [اهدائی رهبر: ۳ - ۱۶۲]

۶۲. تهران؛ ادبیات؛ شماره نسخه:۴۶۱

جلد ۱؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۲ شوال۱۱۰۳ق [ف: ۳ - ۸۱]

۶۳. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۲۷۰۱

آغاز: عن داود الهی کیف اشکرک و شکری لک نعمة توجب علی شکراً

خط: نسخ، کا: علی بن احمد بن محمد بن خمیس بن حیصه احسائی، تا: ۸ صفر ۱۱۱۲ق؛ افتادگی: آغاز؛ مصحح؛ دو برگ آخر را احمد بن زین الدین (شیخ احمد احسائی) به تاریخ ۶ ذیقعده ۱۲۱۰ تکمیل کرده؛ جلد: مقوایی عطف تیماج قهوه‌ای، ۲۴۰گ، ۲۹ سطر، اندازه: ۲۰×۳۰سم [ف: ۷ - ۲۷۲]

۶۴. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۶۵۰۸-۳۳/۵۸

آغاز: برابر؛ **انجام:** فی حقوق الناس علی سیدها والاظهر بین الاصحاب خلاف ذلک ولنقطع الکلام حامدین لله ... والموافقة علی تفریق الایام انه خیر من سئل واجود من اعطی.

خط: نسخ، کا: درویش بن عمران عبادی، تا: دوشنبه جمادی الثانی ۱۱۵۷ق؛ مصحح؛ تملک: احمد بن مرتضی حسینی تبریزی میلانی؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۲۹۵گ، ۲۵ سطر، اندازه: ۱۷×۲۴سم [ف: ۲ - ۱۰۶۰]

۶۵. یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه:۱۷۸۲

آغاز: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: مقوایی با تیماج مشکی، ۳۶۶گ، ۲۵ سطر (۹×۱۵)، اندازه: ۱۴/۵×۱۵سم [ف: ۳ - ۱۰۵۳]

۶۶. تهران؛ مروی؛ شماره نسخه:۵۶۷

از طهارت تا وصیت؛ بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ قطع: وزیری [ف: - ۹۲]

۶۷. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۲۱۰۸

آغاز: فنصه و ظاهره و کذا السنة قولاً کانت أوفعلاً أو تقدیراً هذه فی النبویة و أما الامامیة فکذلک الا مع احتمال التقیة و أما قوله من کافة علماء الاسلام أو علماء الطائفة؛ **انجام:** من غیر معاودة و الاستغفار باللسان کاشف عن ذلک الندم و العزم المذکورین.

از آغاز تا کتاب ایلاء یعنی جلد اول به اضافه قسمتی از جلد دوم؛ خط: نسخ خوش، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: آغاز؛ مصحح؛ روی برگ آغاز وقف‌نامه‌ای چنین آمده: «این کتاب مستطاب از موقوفات مرحوم مغفور آقا سید محمد شهشهانی طاب ثراه است گویا ورقی که در آن وقف نامه مندرج بوده افتاده است معلوم باشد که کسی معامله ملک با او نکند، خداوند همه مؤمنین را از شر شیطان محفوظ دارد و أنا الحقیر اقل الطلاب و الواعظین ابن السید الجلیل العالم النبیل من سلالة ابراهیم الخلیل الحاج سید اسمعیل، محمد علی الموسوی، ذی الحجة الحرام ۱۳۲۹؛ کاغذ: فرنگی آهار مهره، جلد: تیماج زرشکی، ۲۶۹گ، ۲۱ سطر (۹×۱۵)، اندازه: ۱۵/۵×۲۱سم [ف: ۳۰ - ۵۴۸]

۶۸. قم؛ مؤسسه آیة الله بروجردی؛ شماره نسخه:۵۲

خط: نسخ، کا: معصوم بن حسین بروجردی، تا: دوشنبه ۲۱ رمضان ۱۲۴۳ق؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۲۳۱گ، ۲۹ سطر، اندازه: ۲۱×۳۰سم [ف: ۱ – ۳۸]

۶۹. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۰۴۱۰

آغاز: برابر؛ **انجام:** انه خیر من سئل و أجود من اعطی و الله اعلم بالصواب ... و یجوز حصول السبب المقتضی لثبوت الاستحقاق و لیکن هذا آخر الجزء الاول ... و کتب فی لیلة التاسع و العشرین من شهر رمضان من سنة اربع عشر و ثمانمائة علی ید مصنفه العبد المقداد بن عبدالله السیوری ...

جلد۱–۲؛ خط: نسخ، کا: عبدالرزاق شریف ازغندی، تا: شنبه سلخ جمادی الاول ۱۲۵۸ق؛ در سال ۱۲۶۱ نزد شیخ محمد تقی خراسانی تصحیح و مقابله شده؛ اهدایی: رهبری، خرداد ۱۳۷۳؛ کاغذ: شکری آهار مهره، جلد: تیماج مشکی، ۲۳۲گ، ۲۵ سطر، اندازه: ۲۱×۳۰/۵سم [ف: ۲۱/۱ – ۳۰۰]

۷۰. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۴۹۹–طباطبائی

آغاز: بتاره و شقوا عیاره و اقتدحوا ناره و فی الحقیقه کدحوا و حاموا حول حماة و انتهبوا و لم یستخرجوا السر الدفین من خبایاه؛ **انجام:** و فی روایة مسمع عن الصادق علیه السلام ان جنایتها فی حقوق الناس علی سیدها و الاظهر بین الاصحاب خلاف ذلک هذا و لنقطع الکلام حامدین لله علی آلائه ... أنه خیر من سئل و اجود من اعطی

خط: نسخ، کا: احمد بن شیخ یاسین، تا: ۱۲۸۷ق؛ افتادگی: آغاز؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج مشکی، ۳۱۲گ، ۲۵سطر، اندازه: ۲۰×۳۱/۵سم [ف: ۲۴ – ۳۲۹] و [مختصر ف: ۲۰۹]

۷۱. بابل؛ خاتم الانبیاء؛ شماره نسخه:۲۳۳

آغاز: کتاب النکاح مقدمات الاولی فی تعریفه و هو فی اللغة الوطی؛ **انجام:** و من امعن النظر فیما اشتمل علیه و دقق الفکر فیما اشارالیه

از اول کتاب نکاح تا آخر قصاص؛ خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۱۶ سطر، اندازه: ۱۲×۱۹سم [ف: – ۱۶۴]

۷۲. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۷۳۲۵

آغاز: و اصطلاحاً العلم بالاحکام الشرعیة الفرعیةالمکتسب من ادلتها تفصیلاً

جلد اول؛ خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: آغاز (احتمالاً یک برگ)؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۲۴۶گ، ۲۳ سطر، اندازه: ۱۳×۲۲سم [ف: ۲۵ – ۳۰۸]

۷۳. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۸۶۴۷/۳–۵۸/۹۷

آغاز: لما تشعبت الاهواء وتفرقت الاراء التزمنا بمذهب اهل البیت الذین دل العقل علی اصامتهم و عصمتهم ... قوله الحمدلله الذی صغرت فی ... الحمد لغة یفیض الدم واصطلاحا قیل هو الثناء علی الفعل

چند صفحه از آغاز شرح را دارد؛ خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ ۶گ (۱۰۲–۱۰۷)، ۱۵ سطر، اندازه: ۱۲×۱۸سم [ف: ۲ – ۱۰۶۱]

۷۴. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۶۶۴۵

آغاز: برابر؛ **انجام:** و الاظهر بین الاصحاب خلاف ذلک

کامل؛ خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛کاغذ: نخودی، جلد: تیماج عنابی، ۳۴۸گ، ۲۲ سطر، اندازه: ۱۷×۲۷سم [ف: ۵ – ۴۳۰]

۷۵. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۲۰۶۹

آغاز: برابر؛ **انجام:** ان جنایتها فی حقوق الناس علی سیدها و الاظهر بین الاصحاب خلاف ذلک و لنقطع الکلام حامدین لله.

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ مصحح، با علامت بلاغ؛ تملک: فضلعلی قمشه‌ای با مهر «المذنب فضلعلی» (مربع)، درویش محمد بن ابراهیم نجفی با مهر «عبده درویش محمد» (بیضی)، محمد شریف بن عبدالعظیم با مهر «عبده محمد شریف» (مربع)، زین العابدین محمد زکی حسنی و مهر «یا رافع الدرجات» (مربع)؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۲۶۰گ، ۲۵ سطر، اندازه: ۱۸/۵×۲۶سم [محدث ارموی مخ: ۱ – ۴۵۳]

۷۶. مشهد؛ مدرسه باقریه؛ شماره نسخه:۷۱

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ مصحح؛ واقف: ملا عبدالسمیع بر مدرسه سمیعیة؛ ۳۱ سطر،اندازه: ۱۰/۵×۲۲سم [تراثنا: س۶ش۱ – ۹۳]

۷۷. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۷۲۵

آغاز: برابر؛ **انجام:** فان فی طریقها سهل بن زیاد و قد عرفت ضعفه و محمد بن الحسن بن میمون و هو غال و عملا ...

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: انجام؛ مصحح، محشی با نشان «محمد امین»؛ تملک: محمد امین بن رحمة الله دولت آبادی، عبدالله بن حاجی هادی؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۳۱۷گ، مختلف السطر، اندازه: ۱۷×۲۵سم [ف: ۵ – ۱۱۳]

۷۸. شیراز؛ ملی؛ شماره نسخه:۷۰۲

آغاز: و ما رواه الرواة عن السیدین علیهما السلام قوله و اعادة الصلوة ان فرغ قبل الانجاد هذا اقوال؛ **انجام:** و اولوا الارحام بعضهم اولی ببعض ... و الاشبه الترتیب فی التوضیع وجه الاشبهیة انه کالمیراث و الاولاء فعلی یوخذ من الموالی مع.

مقداری از کتاب صلوة است تا اواخر کتاب دیات؛ بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ محشی؛ جلد: مقوا با تیماج قهوه‌ای، ۳۱۷گ، ۲۳ سطر (۱۰/۵×۱۵)، اندازه: ۱۵/۵×۲۲/۵سم [ف:۲–۲۹۱]

۷۹. مشهد؛ ادبیات؛ شماره نسخه:۵۶ فیاض

خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ تملک: عبدالمطلب بن نجم الدین علی اصفهانی، ملاعبدالرسول قندهاری؛ مهر: عبدالجواد حسینی، محمد بن عبدالجواد حسینی؛ کاغذ: حنایی، جلد: تیماج سرخ، ۲۵ سطر (۹×۲۰)، اندازه: ۱۶×۲۶سم [ف: – ۳۲]

۸۰. همدان؛ مدرسه غرب؛ شماره نسخه:۱۰۸۵/۲

از طهارت تا قدری از نکاح؛ خط: شکسته نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ قطع: وزیری [رشت و همدان: ف: – ۱۴۵۸]

● تنقیح الروایع / فقه / عربی

tanqīḥ-ur rawāyi‘

قطب الدین اردکانی، حیدر بن محمود، ق۱۱ قمری

qotb-od-dīn ārdakānī, heydar ebn-e mahmūd (- 17c)

شرحی بر روایع در فقه شیعی است در این نسخه آن کتاب از ابتدای باب نکاح تا آخر باب دیه یعنی احکام به معنای اخص عبارات متن با کلمه «قوله» آمده و در ذیل آن نظر شارح بیان گردیده است. ظاهراً از طهارت تا نکاح نصف اول و از نکاح تا دیه نصف ثانی می‌باشد.

[دنا ۳۷۰/۳]

تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۱۹۰۲

آغاز: بسمله وفق اللهم بمحمد و کرام آله علیه توکلی وثقتی، باب النکاح قال الجوهری النکاح الوطی و قدیکون العقد؛ **انجام:** بین الاصحاب خلاف ... حامدین لله علی آلائه شاکرین له علی جمیل بلائه ... من کرم الله سجانه.

خط: نسخ خوش، کا: اسماعیل بن یحیی مازندرانی، تا: ۱۲۳۰ق، جا: تهران؛ مقابله شده؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج مشکی، مقوایی، ۳۰۲گ، ۲۰ سطر، اندازه: ۱۵۰×۲۱۰سم [ف: ۱۰ - ۵۶۰]

● تنقیح الصحاح / لغت / عربی

tanqīḥ-uṣ ṣiḥāḥ

زنجانی، محمود بن احمد، - ۶۵۶ قمری

zanjānī, mahmūd ebn-e ahmad (- 1259)

وابسته به: صحاح اللغة = تاج اللغة و صحاح العربیة = الصحاح؛ جوهری، اسماعیل بن حماد (-۳۹۳)

مؤلف «صحاح اللغه» جوهری را که از کتب مهمه لغت می‌باشد بدواً از نظر گذرانیده و مطالب صرفی و نحوی و بعضی از مکررات و امثال و شواهد آن را که به مناسبت در آن ذکر شده بوده انداخته و آن را «ترویح الارواح فی تهذیب الصحاح» نامیده و پس از آن چون همت معاصرین را در حفظ و ضبط باقی کم دیده بقیه شواهد و امثال موجوده در آن را حذف کرده «تنقیح الصحاح» نام گذارده و در مقدمه این کتاب گوید که مختصر اول در حدود خمس اصل و این مختصر عشر صحاح و بیش از عشری هم از اصل لغات صحاح اللغه حذف نشده است.

آغاز: بسمله. الحمدلله حق حده والصلوة علی خیر خلقه محمدوآله وصحبه. اما بعد فانی لما فرغت من کتاب ترویح الارواح فی تهذیب الصحاح تألیف الاستاد اسماعیل بن خاد الجوهری رحمه الله تعالی و وقع حجمه موقع الخمس من کتابه

[کشف الظنون ۱۰۷۳/۲؛ دنا ۳۷۰/۳]

۱. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۱۲۹۱

آغاز: برابر

نسخه اصل: کتابخانه واتیکان - رم ۵۶۵؛ خط: نستعلیق، بی کا، تا: ۱۰ محرم ۸۹۴ق؛ ۴۴۸ص [عکسی ف: ۴ - ۱۲۹۱]

۲. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه:۹۴

آغاز: برابر؛ **انجام:** فی ما مضی واما الیوم فهی عشرة دراهم وخمسة اسباع درهم والجمع الاواقی.

خط: نسخ، بی کا، تا: قرن ۱۰؛ افتادگی: انجام؛ در سال ۱۲۸۷ داخل کتابخانه اعتضاد السلطنه شده؛ واقف: سپهسالار؛ کاغذ: سمرقندی، جلد: تیماج، ۱۱۷ص، ۲۱ سطر، اندازه: ۱۸×۲۶سم [ف: ۲ - ۱۶۶]

۳. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۲۹۵-۲/۱۱۵

آغاز: برابر؛ **انجام:** وانما فعلوا ذلک لیسلم اسلوب الذی بنی علیه الاثم. وقد وقع علی لفظ الاثم نختم کتابنا ونرجوا من الله أن یغفرلنا سیئاتنا وتجاوز عنا وعن آبائنا

خط: نسخ، کا: عثمان بن زین الدین، تا: قرن ۱۰ و ۱۱؛ در اول نسخه کتاب به عنوان «تجرید اللغة» معرفی شده؛ تملک: محمد افضل بن محمد علی به تاریخ ۱۰۶۴؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۱۲۵گ، ۱۹ سطر، اندازه: ۱۳/۵×۲۰/۵سم [ف: ۷ - ۴۲۰۲]

۴. مشهد؛ مدرسه آیة الله خوئی؛ شماره نسخه:۲۳۳

کا: مجدالدین خوراسکانی، تا: ۱۱۲۶ق [اوراق عتیق: ۱ - ۲۵۸]

● تنقیح العبارات فی توضیح الاستعارات / بلاغت / عربی

tanqīḥ-ul ‘ibārāt fī tawḍīḥ-il isti‘ārāt

نودهی، محمد معروف بن مصطفی،۱۱۶۶-۱۲۵۴ قمری

nowdehī, mohammad ma‘rūf ben mostafā (1753 - 1838)

حدود یکصد و هفتاد بیت است در علم بیان که از رساله ابوالقاسم در استعاره و متعلقات تلخیص نموده، مطالب مشکل آن را توضیح داده و فوائدی از خود افزوده است.

[هدیة العارفین ۳۶۹/۶؛ دنا ۳۷۰/۳]

۱. قم؛ معصومیه؛ شماره نسخه:۳۰۰/۳

آغاز: قال الفقیر المذنب الملهوف ×× آمل عفو ربه معروف؛ **انجام:** والحمدلله و صلی الباری ×× علی النبی احمدالمختار / و آله الهادین من ضلال ×× و صحبه الغر ذوی الکمال

خط: نسخ، کا: عبدالرحمن بن جامی بوریدری، تا: ۱۳۰۰ق؛ ۱۲گ (۸۰پ-۹۱ر)، اندازه: ۱۱×۱۸سم [ف: ۱ - ۲۹۳]

۲. خوانسار؛ فاضل؛ شماره نسخه:۴۱۴/۳

انجام: لأن اصل المبالغة فیه حاصلة بالاستعارة و الترشیح یحققها

خط: نسخ نازیبا، کا: عبد الله بانی سیاه کویزی، تا: ۱۳۳۱ق؛ افتادگی: انجام؛ مصحح؛ جلد: مقوایی، عطف تیماج زرد، اندازه: ۱۸×۲۳سم [ف: ۲ - ۹۰]

● تنقیح العقاید / کلام و اعتقادات / عربی

tanqīḥ-ul a‘qāyid

خاتون آبادی، اسماعیل بن محمد باقر، ۱۰۳۱ - ۱۱۱۶ قمری
xātūn ābādī, esmā'īl ebn-e mohammad bāqer (1622 - 1705)

در یک «مقدمه» و شش «مقصد».
[دنا ۳۷۱/۳]

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۴۴۲۸/۲

آغاز: الحمد لله رب العالمین و الصلوة علی محمد ... و بعد فانه لما و فقنی الله لتهذیب العقاید و تنقیح المقاصد من علم الکلام مع تشتت المقال و تشویش الاقوال من العلماء الاعلام؛ **انجام:** و الوجود من العوارض، هذا کلام المورد و لا یخفی ما فیه. الی هنا تقرر و تحرر و لو یتم الکلام و لم یصل الی نظر السلطان الاعظم الشاه سلطان حسین.

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج مشکی، ۱۶۸گ (۸۳-۲۵۰)، ۲۵ سطر (۱۰×۲۰)، اندازه: ۱۸×۲۸سم [ف: ۱۲ - ۱۱۷]

● **تنقیح الفوائد و نظم الفرائد** / اصول فقه / عربی
tanqīḥ-ul fawā'id wa naẓm-ul farā'id

قزوینی، محمد حسن بن محمد معصوم، - ۱۲۴۰ قمری
qazvīnī, mohammad hasan ebn-e mohammad ma'sūm (- 1825)

وابسته به: الفوائد الحائریة الاصولیة القدیمة = فوائد عتیقه؛ وحید بهبهانی، محمد باقر بن محمد اکمل (۱۱۱۸-۱۲۰۵ق)

مؤلف پس از تلخیص «فوائد حائریه» وحید بهبهانی در کتابی تحت عنوان «ملخص الفوائد السنیه و منتخب الفرائد الحسینیه»، اقدام به شرح و تهذیب آن نموده است و کتاب را در دیباچه چنین توصیف نموده است: «و لما کان الباعث لوضع کتاب الفوائد لاستادنا الاعظم و ملاذنا الافقه» تا آنجا که می‌گوید: «کانت عباراته غیر انیسة و لامأنوسة فکانت کاسیاف عالیة هی بالاخشاب ملبوسة و جواهر لئال هی فی ظلمات التعقید مطموسة و معلوم ان طباع المحصلین فی هذه الازمان لاترغب الا بالعبارات المسجعة المستحسنه الاثر ان اردت ان البسه بملابس سمه (کذ) و خلع فاخرة غیر ردیه مع مزید تنبیهات مقربة لطباع المحصلین و دقایق اشارات شافیه لاذهان الطالبین قصداً الی توجه الطلاب.»

آغاز: الحمد لله الذی هدینا لدین الاسلام و وفقنا لدرک الشرایع و الاحکام و مسائل الحلال و الحرام ...

انجام: یبین مناهج الضلاله و یریها فی اعین الناس مسالک النجاه ... وصلین علی سید الانام محمد و اله البرره الکرام

[دنا ۳۷۱/۳؛ طبقات اعلام الشیعه، قرن ۱۳ ص ۳۵۴؛ الذریعه ۴۶۵/۴]

۱. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۳۳۵۸/۳

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کاتب = مؤلف، بی‌تا؛ مصحح؛ کاغذ: فرنگی نخودی، جلد: تیماج زرشکی، ۲۹۵گ، ۲۰ سطر (۹×۱۵/۵)، اندازه: ۱۶×۲۳سم [ف: ۱۵ - ۱۷۰]

۲. تهران؛ مفتاح؛ شماره نسخه:۲۵۱/۳

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳ [نشریه: ۷ - ۲۳۱]

۳. تهران؛ الهیات؛ شماره نسخه:۲۳۰

آغاز: برابر؛ **انجام:** اهل الجدل و الحسد و الاعتساف و صلی الله علی ... (پاره شده) الحق والیقین و عترته الهادین المهدیین

در فهرست بدون مؤلف آمده؛ خط: نسخ و نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ کاغذ: فرنگی، ۱۴ سطر (۶/۵×۱۱) [ف: - ۷۵۹]

۴. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۶۰۴۷

آغاز: برابر؛ **انجام:** مع تشویش البال و تراکم البلبال و تفاقم الاحزان و اختلال الاحوال مصلیاً مسلماً مستغفراً.

خط: شکسته نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۲۰۵ق؛ واقف: نائینی؛ ۷۱گ، ۲۱ سطر، اندازه: ۱۴×۲۱سم [ف: ۶ - ۱۸]

● **تنقیح فی مسئلة التصحیح** / حدیث / عربی
tanqīḥ-un fī mas'ala-ti taṣḥīḥ

سیوطی، عبدالرحمن بن ابی بکر، ۸۴۹ - ۹۱۱ قمری
soyūtī, 'abd-or-rahmān ebn-e abī-bakr (1446 - 1506)

مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۲۱۸۵

آغاز: بسمله، قال شیخنا الامام العالم العالمه المحقق المدقق؛ **انجام:** لنفسی الاربعه فانه و ذلک لشغلی غرضه و کان بعلوالله فی لیله الست

خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۰۶۰ق [رایانه]

● **تنقیح القراء** / تجوید / فارسی
tanqīh-ol qorrā'

ملا محمد علی

mollā mohammad 'alī

چند فائده کوتاه است در قواعد تجوید و گاهی بعضی از مطالب به عربی و نامی که گفته شده و نام مؤلف بر فراز صفحه اول آمده است.

قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۳۸۷۶/۴-۱۹/۲۰۶

آغاز: بسمله فائده بدانکه موضوع این علم حروف تهجی است و فایده این علم حفظ حروف است؛ **انجام:** مگر کلمه بلی که اماله شود چون متضمن معنی جمله است لشباهته بالفعل

خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: مقوایی، عطف تیماج قهوه‌ای،

۷گ، ۲۱ سطر، اندازه: ۱۰×۱۷سم [ف: ۲ - ۱۰۶۱]

● **تنقیح الکبری** / منطق / عربی

tanqīḥ-ul kubrā

لنگرودی، حسن بن علی، ق۱۳ قمری

langarūdī, hasan ebn-e ʻalī (- 19c)

وابسته به: کبری در منطق = الرسالة الکبری فی المنطق؛ جرجانی، علی بن محمد (۷۴۰-۸۱۶)

شرحی است بر کتاب الکبری فی المنطق سید شریف جرجانی که گویا فقط بخشی از اول آن تألیف شده است.

قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۵۴۳۷/۲-۲۷/۱۰۷

آغاز: بسمله یا من افتقرت علی وجوب وجوده الممکنات و الموجودات و انتشرت ... اما بعد فیقول ... انی لما رایت کتاب الموسوم بالکبری المنسوب الی؛ **انجام:** اما ان یدل علی الثانی و الاول معاً فقد ثبت المدعی وان کان دون الاول فهو کما الاول فی البطلان

خط: تحریری، کاتب = مؤلف، تا: قرن ۱۳؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۵گ، ۱۳ سطر، اندازه: ۱۱×۱۸سم [ف: ۲ - ۱۰۶۱]

● **التنقیح لالفاظ الجامع الصحیح** / شرح حدیث / عربی

at-tanqīḥ li-alfāẓ-il jāmiʻ-iṣ ṣaḥīḥ

زرکشی، محمد بن بهادر، ۷۴۵ - ۷۹۴ قمری

zarkašī, mohammad ebn-e bahādor (1345 - 1392)

وابسته به: الجامع الصحیح = صحیح البخاری = صحیح بخاری؛ بخاری، محمد بن اسماعیل (۱۹۴-۲۵۶)

تاریخ تألیف: ۸ ذیقعده ۷۸۸ق

شرح مختصر مفیدی است بر کتاب «الجامع الصحیح» محمد بخاری که در آن مطالب پیچیده و مبهم توضیح داده شده و همچنین اعراب و ضبط کلمات، نسب صحیح رجال حدیث و انتخاب اصح اقوال با الفاظی موجز بیان گردیده و فوائدی نیز بر آن افزوده شده است. صاحب کشف الظنون می‌گوید: این شرح هر خردمندی را از مراجعه به دیگر شرح‌ها بی‌نیاز می‌کند چرا که اکثر کتاب به توضیح نیاز ندارد و در شرح‌های دیگر به بیان آنها پرداخته شده در حالی که این کتاب تنها به نکات ظریف و دقیق آن اشاره می‌نماید.

چاپ: قاهره، مطبعة المصریة، ۶جلد، ۱۳۵۱و۱۳۵۳ق.

[دنا ۳۷۱/۳؛ دار صدام ص۹۵ و ۹۶؛ معجم المؤلفین ۱۲۱/۹؛ کشف الظنون ۵۴۹/۱]

مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۱۷۸۶

آغاز: بسمله، اللهم صل و سلم علی سیدنا محمد و اله ... الحمدلله علی ما عم بالانعام و خص البیان و الافهام و الصلاة و السلام علی سیدنا محد خیر الانام؛ **انجام:** و سبحان الله العظیم و بحمده ملء المیزان و منتهی العلم و مبلغ الرضی و زنة العرش و انا اسئلک الله الکریم المنان ان یجعل جایزة

خط: نسخ، کا: عبدالحافظ بن علی بن عمر بن علی گجراتی، تا: سه‌شنبه ۱۰ رجب ۹۱۳ق؛ واقف: خرداد ۱۳۷۳؛ کاغذ: نخودی، ۳۳۵گ، ۲۳سطر، اندازه: ۱۴×۲۵سم [اهدائی رهبر: ۲ اخبار۱ - ۲۱۰]

● **تنقیح المرام** / عرفان و تصوف / فارسی

tanqīh-ol marām

حافظ عنایت الله، ق۱۲ قمری

hāfez ʻenāyat-ol lāh (- 18c)

تاریخ تألیف: ۱۱۱۰ق

رساله‌ای است عرفانی در بیان آراء و نظریات عرفای بزرگ همچون محی الدین ابن عربی و شاگردان وی درباره وحدت وجود و غیر آن، و رد آراء و افکار انحرافی. در مقدمه آمده است: «اعلم یا أخی ان هذه رسالة فی بیان نبذ من أحوال أخیار الأمه و مشارب أذواق أبرار البریة فی کل عصر من الزمان و فی کل وقت من الاوان الی یوم القیام و بیان وحدة شهودهم و وجودهم و بیان أنواعهم و اقسامهم و تنقیح مرامهم و تهذیب مقاصدهم بحیث یتباین کل واحد من آخر و لایشتبه حالهم علیك و یبین من تحریر عقائدهم و تقریر مسائلهم ما هو الحق من غیر نقصان و زیادة و تعسف و من غیر تعصب و تکلف». این رساله فاقد فصل و باب است ولی سربندهای «ای عزیز، ای عزیز» دارد. چنانکه مؤلف در جایی از رساله از گروهی منحرف یاد کرده و می‌گوید: «ای عزیز جماعتی پیدا شده‌اند در این زمانه که هزار و یکصد و ده است از سنه هجری و پیش از این قریب شصت سال کم و بیش منشأ ایشان ظاهر گردیده و الحال نشر شده‌اند و در قطار عالم شیوع پیدا کرده و خویش را از اهل وحدت وجود می‌شمارند و ادعای تحقیق دارند و عالم و فاضل جامع معقول و منقول می‌انگارند، مشرب ایشان آن است که حق تعالی را جل جلاله منحصر در معقول محض داند و واجب تعالی را جز مفهوم متنزع و مجرد از افراد عالم و خلف نمی‌شمارند ...». مؤلف، عقاید گروه مذکور را به تفصیل بیان کرده و می‌گوید: «... و این همه عقاید و مطالب را منسوب به حضرت شیخ کبیر قدس سره می‌نمایند و خویش را از مریدان ایشان می‌شمارند ... و از بعضی تصانیف شیخ خویش تمسک می‌گیرند علی الخصوص رساله تسویه و شرح او که از شیخ است ...». وی پس از نقل عقاید و افکار گروه مذکور، به رد آنها می‌پردازد و از تألیفات محی الدین ابن عربی، صدر الدین قونوی، عبدالرزاق کاشی، داود قیصری، جامی، سهرودی، مجم الدین کبری و ابوعلی سینا کمک می‌گیرد.

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۷۰۵

آغاز: بسمله. الحمدالله الذی هو موجود بذاته لذاته مطلق الوجود غیر مقید بغیره ... اعلم یا أخی ان هذه رسالة فی بیان نبذ من أحوال أخیار ... ای عزیز باید دانست که در هر عصر و زمان اخیار و افاضل و ابرار امت بوده اند و خواهند بود؛ **انجام:** و کتب و سیر و تواریخ مشحون است از این اقوال و عبارات، برای رفع تطویل اقتصار برین قدر کلام افتاد، تمت ...

نسخه اصل: کتابخانه ندوة العلماء، لکهنو، هند، شماره ۵۷ (ردیف ۱۷۴)؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۶ رجب ۱۱۶۱ق؛ مصحح، نام کتاب و مؤلف با دعای «سمله الله»آمده؛ تملکی به تاریخ ۲۱ ربیع الاول ۱۲۳۶؛ ۵۲ص، ۱۹ سطر [عکسی ف: ۵ - ۱۳۷]

● تنقیح المرام / صرف / فارسی

tanqīh-ol marām

مؤلف حاشیه‌ای بر صرف میر سید شریف گرگانی (صرف میر) نوشته بود ولی چون در آن فرصت جولان و تفصیل در مطالب نداشت، به تحریر این کتاب پرداخت تا بتواند مسائل صرف را با گسترش بیشتر گزارش کند. در این کتاب روش و تنظیم خاصی در نظر گرفته نشده و مطالب پی در پی به تناسب آورده می‌شود.

قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۳۲۸

آغاز: الحمدلله رب العالمین ... علم صرف ام العلوم است و موقوف علیه علوم متداوله است و از جمله مقدمات علم اخبار و حدیث و کلام و اجتهاد است؛ **انجام:** و فعاله بفتح از برای چیزی است که از آن چیز ساقط شود چون قلامه بمعنی خورده قلم و کناسه بمعنی خورده جارویی.

خط: نستعلیق، کاتب = مؤلف، بی‌تا؛ مصحح؛ جلد: تیماج مشکی، ۷۲گ، ۱۸ سطر، اندازه: ۱۱×۱۷سم [ف: ۱ - ۴۳۳]

● تنقیح المرام فی حاشیة شرح عدة الاصول / اصول فقه / عربی

tanqīḥ-ul marām fī ḥāšīyat-i š.-i ‘iddat-il usūl

قزوینی، علی اصغر بن محمد یوسف، - ۱۱۲۰ قمری

qazvīnī, ‘alī asqar ebn-e mohammad yūsof (- 1709)

وابسته به: حاشیة عدة الاصول = تعلیقات علی عدة الاصول = شرح عدة الاصول؛ قزوینی، خلیل بن غازی (۱۰۰۱-۱۰۸۹)

تاریخ تألیف: ۲۴ ربیع الثانی ۱۱۰۳ق

حاشیه مفصلی است با عنوان «قوله، قوله»، بر حواشی ملا خلیل قزوینی بر «عدة الاصول» شیخ طوسی. اکثر این حاشیه را در روزگار قزوینی نگاشته و بعضی را پس از وفات او. در مقدمه تصریح می‌کند که طولانی کردن مباحث جهت استفاده بیشتر استفاده کنندگان است.

آغاز: بسم ... الحمدلله رب العالمین ... و بعد، فیقول راجی رحمة ربه الغنی المعنی، ابن محمد یوسف: علی اصغر القزوینی ... لما رأیت تو فرد واعی المحصلین إلی تعلم الحواشی المعلقة علی «عدة الأصول» للمولی الفاضل المؤید، و الحبر الکامل المسدد، محیی العقائد الدینیة، مروج الأصول الیقینیة مظهر نکات الآیات و دقائقها، موضح لطائف الروایات و حقائها، معزالحق و معین الدین، عون الاسلام و ملجأ المسلمین، سمی خلیل الرحمن «کذا» خلیل العلم و ناصر ذوی الایمان - جزاه الله تعالی ... فانه کتاب عزیز مشتمل علی قواعد متقنة ... لکن أکثر متعاطیه قد حرموا توفیق الإهتداء الی ما فیه علی وجه الکمال، لاشتمال کثیر من مطالبه علی غموض و إشکال. فتعرضت لتوضیح مطالبه و حل مشکلاته، مع قلة البضاعة؛ و تصدیت لتنقیح مقاصده و تفصیل مجملاته مع فقد الاستطاعة. و ما تحرزت فیه عن الإطناب، إذ لیس الغرض فیه إلا تسهیل الصعاب. و سمیته «تنقیح المرام»، و علی الله تعالی التوکل و به الاعتصام ... قوله - أیده الله -: «من أهل زماننا». خص أهل زمانه بما نسب إلیهم، مع أنه مشترک بینهم و بین من تقدمهم، لاختصاص الصرف بهم ...

[الذریعة ۴۶۴/۴ و ۷۹/۶؛ امل الامل ش ۵۳۲؛ دنا ۳۷۱/۳]

۱. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۵۷۳۹

آغاز: برابر؛ **انجام:** وقت المشیة و وقت القدر و الوحدة لمفهومة من عده واحدة من الخصال.

قطعه‌ای از ابتدای کتاب است؛ خط: نستعلیق، کاتب = مؤلف، تا: قرن ۱۲؛ مصحح، متن خط خوردگی دارد، با حواشی و اضافات از مؤلف، رکابه‌دار؛ این نسخه را در شوال ۱۱۰۳ق مؤلف به فرزندش، محمد مهدی، بخشیده با مهر «پیرو شاه دین علی اصغر» (بیضی)؛ جلد: تیماج فرنگی، ۲۰گ، ۲۲سطر، اندازه: ۱۵×۲۲سم [ف: ۴۴ - ۳۶]

۲. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۴۱۷

آغاز: الخصال السبع لایبعد أن تحمل علی الوحدة النوعیة، اذ لایأبی العقل ان یکون المفید للشدة؛ **انجام:** و الاعتراض مندفع لان حجیته لیست ضروریة فالحاجة ماسة الی اثباتها لیترتب علیا قطیته.

خط: نستعلیق، کاتب = مؤلف، بی‌تا؛ افتادگی: آغاز؛ با خط خوردگی؛ در صفحه آخر مؤلف کتاب را به فرزندش محمد مهدی به تاریخ شوال ۱۱۰۳ بخشیده است و مهر وی «پیرو شاه دین علی اصغر» (بیضی)؛ جلد: تیماج قرمز، ۱۹۸گ، ۲۲ سطر، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۲ - ۲۱]

۳. تهران؛ حقوق؛ شماره نسخه:۲۲۹ - ج

آغاز: برابر؛ **انجام:** فالحاجة ماسة الی اثباتها لیترتب علیها قطعیته. تم بعون الله ... فی الرابع و العشرین من ربیع الثانی سنة ۱۱۰۳

این حاشیه را او چنانکه از نسخه ما برمی‌آید در ۲۴ ربیع الثانی ۱۱۰۳ به انجام رسانده است و روش فلسفی او در این رساله پیدا است؛ خط: نسخ، کاتب = مؤلف، بی‌تا؛ با خط خوردگی؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج مشکی، ۳۷۴گ، ۲۱ سطر (۹×۱۴/۵)، اندازه:

۱۴/۵×۲۰سم [ف: - ۳۰۶]

۴. قم؛ مؤسسه آیة الله بروجردی؛ شماره نسخه:۳۱۶/۱

انجام: و هلا لان علمنا بوجوب نصب الدلالة من الشارع علی ما یتوقف التکلیف به یوممنا الضرر عند ظن صدق المخبر، ثم ما ذکره منقوض بروایة ...

تا بحث قطع می‌باشد؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۲، از عصر مؤلف؛ افتادگی: انجام؛ مصحح، محشی از مؤلف و گویا بعضی از آنها به خط وی، شب جمعه ۲۲ شعبان ۱۱۱۹ مقابله این بخش به پایان رسیده؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۲۶۵گ، ۲۱ سطر، اندازه: ۱۵×۱۹/۵سم [ف: ۱ - ۱۸۵]

۵. قم؛ فیضیه؛ شماره نسخه:۸۴۸

آغاز: قوله قدس سره البدء کالمنع الانشاء یعنی ان المراد با لبدء هنا مطلق الانشاء؛ **انجام:** قوله او جعل البیع اعم من الاشتراء و حینئذ یراد به خطر تصرف المشتری کما هو الظاهر.

جلد دوم. معروف به حاشیه دوم ملا خلیل است؛ خط: نستعلیق، کا: محمد تقی بن محمد شریف نظام آبادی قزوینی، تا: ۱۱۱۴ق؛ از خط‌خوردگی‌ها و حواشی نسخه برمی‌آید که این نسخه در دست مؤلف بوده و در آن تجدید نظر کرده؛ تملک: ملا محسن بن محمد طاهر طالقان و فرزندش محمد بن محسن؛ ۱۲۵گ، ۲۰ سطر، اندازه: ۱۵×۲۰سم [ف: ۱ - ۵۳]

۶. قم؛ حجتیه؛ شماره نسخه:۶۵۱

آغاز: قوله «لاخراج ما انتظم من حرفین »ای ما انتظم من حرفین فصاعداً

جلد سوم، می‌رسد به مبحث مجمل و مبین؛ خط: نستعلیق، کا: تقی بن شریف نظام آبادی، تا: شنبه ۱۴ شوال ۱۱۱۴ق [ف: - ۴۴]

۷. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۵۵۹۲

آغاز: برابر؛ **انجام:** الی اثباتها لیترتب علیها قطعیته. تم بعون الله فی العشر الثالث من المحرم الحرام سنة سبعة عشر و مائة بعد الالف.

خط: نسخ، بی‌کا، تا: دهه سوم محرم ۱۱۱۷ق، گویا این رقم تاریخ تألیف باشد؛ با یادداشتی در اینکه نسخه ۴۱۵ برگ دارد و هریک ۵۵ بیت و روی هم ۲۲۸۷۰ است با مهر «عبده محمد یوسف» (بیضی) مورخ ۱۳۰۰؛ کاغذ: ترمه، جلد: میشن سرخ، ۴۱۶گ، ۲۰ سطر، اندازه: ۱۲/۵×۲۴/۸سم [ف: ۱ - ۱۳۰]

۸. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۷۴۱۲

جلد اول؛ خط: نسخ، کا: احمد بن محمد طاهر، تا: شب ۲۲ ربیع الاول ۱۱۲۰ق؛ تاریخ تألیف این جلد در نسخه حاضر به‌نقل از خط مؤلف ۲۴ ربیع الثانی ۱۱۱۳ می‌باشد و این تاریخ با آنچه در نسخه گذشته از خط مؤلف نقل شد درست نمی‌آید، گمان دارم تاریخ این نسخه مربوط به تحریر دوم کتاب باشد؛ مصحح، مقابله شده از روی نسخه مؤلف توسط کاتب یک‌شنبه ۱۷ ربیع الاول ۱۱۲۰؛ یادداشتی از محمد بدیع خادم مشهدی به سال ۱۱۲۰؛ جلد: تیماج قرمز، ۴۵۳گ، ۲۳ سطر، اندازه: ۱۲×۲۴سم [ف: ۱۹ - ۲۲۸]

۹. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۲۹۷۹

آغاز: برابر؛ **انجام:** فکذلک لا یحتاج صحة انتزاع الایجاد و نحوه عن العلة إلی شیء سوی المعلول [قوله] قدس سره مستلزماً لا نتقاء الواجب الخ؛ تمت الکتاب.

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۱۲۲ق؛ مصحح؛ تملک: آخوند ملا مؤمن و مهر «بنده آل محمد، مؤمن ۱۱۲۰» (بیضی) و فرزند وی عبدالجواد بن ملا مؤمن با مهر «عبده عبدالجواد بن ملا مؤمن» (مربع) در تاریخ ۱۲۵۵ق، یک تملک محو شده «خیر الحاج محمد حسن ...»؛ کاغذ: شرقی، جلد: تیماج قهوه‌ای، ۳۸۲گ، ۲۲ سطر (۷/۵×۱۸/۵)، اندازه: ۱۱×۲۳/۵سم [ف: ۳۲ - ۹۲۰]

۱۰. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۶۳۱۷

جلد سوم؛ خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: انجام؛ مصحح، محشی با نشانی «حسین»، با نشانی‌های بلاغ بعضی به تاریخ ۱۱۲۵-۱۱۲۶؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۲۷۸گ، ۱۵ سطر، اندازه: ۱۲×۱۸/۵سم [ف: ۱۶ - ۲۸۶]

۱۱. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۱۹۱۱-۱۱/۱۱

آغاز: الحمدلله رب العالمین و الصلوة علی نبینا محمد سید النبیین و وصیه افضل الوصیین ... و بعد فیقول راجی رحمة ربه الغنی المغنی ابن محمد ... عفی عنه و عن والدیه و اخوانه المؤمنین؛ **انجام:** قوله قدس سره لاعلی القطعیه ایضا یعنی لایلزم بمحض کون حجیة الاجماع مستلزماً لقطعیته ... و الاعتراض مندفع لان حجیة لیست ضروریة فالحاجة ما سته الی اثباتها لیترتب علیها قطعیة. تم ...

خط: شکسته، نستعلیق، بی‌کا، تا: دهه اول ذیقعده ۱۱۴۵ق؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۲۵۰گ، ۲۲ سطر، اندازه: ۲۰×۳۰سم [ف: ۲-۱۰۶۲]

۱۲. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۶۶۱۶-۳۳/۱۶۶

آغاز: برابر؛ **انجام:** ان کان الفرق بین العلم الاجمالی والتفصیلی باحد الوجوه الثلاثة یلزم ان لایکون العلم الاجمالی بشیء علما به اصلاً اما علی الاولین

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ مصحح، محشی؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۲۴۹گ، ۱۷ سطر، اندازه: ۱۰×۱۵سم [ف: ۲ - ۱۰۶۲]

۱۳. اصفهان؛ کتابخانه‌های اصفهان؛ شماره نسخه:۶۵

آغاز: برابر؛ **انجام:** قوله - قدس سره -:«لاعلی القطعیة أیضاً». یعنی لایلزم بمحض ... و الاعتراض مندفع لأن حجیته لیست ضروریة، فالحاجة ماسة إلی إثباتها لیترتب علیها قطعیة. تمت الکتاب فی یوم الجمعة، وقت الضحی ۱۳ جمادی الآخر من شهور سنة ۱۱۲۵

جلد اول که تمام این مجلد فقط گزارش حاشیه اولی از حواشی خلیلیه (مذکور درشماره قبل) می باشد؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ مصحح، محشی به رمز «منه» با «مه دام ظله»؛ مهر: عبدالحسین بن محمد کریم؛ مهر: «عبده محمد باقر»؛ کاغذ: چار بغل، جلد: تیماج زرد، ۲۷۶گ، ۲۳ سطر (۸/۵×۱۷)، اندازه: ۱۵×۲۴سم [فهرست روضاتی: - ۲۹۸]

← تنقیح المرام فی شرح تهذیب الاحکام > توضیح المرام فی شرح تهذیب الاحکام

● تنقیح المطالب المبهمة فی عمل الصور المجسمة /

فقه / عربی

tanqīḥ-ul maṭālib-il mubhama fī ‘amal-iṣ ṣuwar-il mujassama

حجت کوه کمری، محمد بن علی، ۱۳۱۰-۱۳۷۲ قمری

hojjat-e kūh-kamarī, mohammad ebn-e ‘alī (1893 - 1953)

رساله‌ای در بیان حکم مجسمه‌سازی که هنگام مباحثه کتاب «مکاسب» شیخ مرتضی انصاری ضمن چند مقام نگاشته شده و گویا ناتمام مانده است.

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۵۴۶۸/۴

آغاز: الحمدلله رب العالمین ... انی بعد ما صرفت برهة من زمانی فی تحصیل العلوم الدینیة؛ **انجام:** بل یتم علی ما قلنا من أن المحرم هو نفس ذلک الفعل المازجی المرکب کما لا یخفی، انتهی کلامه

خط: نستعلیق، کاتب = مؤلف، بی‌تا؛ جلد: مقوایی عطف تیماج قرمز، ۱۴گ (۷۰پ-۸۳ر)، اندازه: ۱۷/۵×۲۲سم [ف: ۱۴ - ۲۵۲]

● تنقیح المفتاح = شرح مفتاح العلوم / ادبیات / عربی

tanqīḥ-ul miftāḥ = š.-u miftāḥ-il ‘ulūm

تبریزی، تاج الدین ابوالحسن علی، ق۸ قمری

tabrīzī, tāj-od-dīn ab-ol-hasan ‘alī (- 14c)

وابسته به: مفتاح العلوم؛ سکاکی، یوسف بن ابی بکر (۵۵۵-۶۲۶)

شرح مزجی کوتاهی است بر قسم سوم «مفتاح العلوم» سکاکی در علم معانی و بیان و بدیع. شارح این قسم را نزد نظام الدین حسین بن محمود طوسی و او نزد شمس الدین محمد بن ابوالقاسم بن صالح مغربی و او نزد شهاب الدین خوافی و او نزد مصنف آن سکاکی، قرائت نموده است.

[دنا ۳/۳۷۲]

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۴۰۹۵

آغاز: الحمدلله الذی خص نوع الانسان من جنس الخلیقة بایضاح المعانی ... اما بعد یقول الفقیر الی الله ... انی لما قرأت قسمی المعانی و البیان من کتاب مفتاح العلوم؛ **انجام:** الاصل فی ذلک کله ما اوردناه مختصرا ولیکن علی ذلک منک ولیکن هذا آخر ما اردناه من التنقیح و الحمدلله ... غفر الله لمن قرأه و سمعه و کتبه و لوالدیه و لجمیع المسلمین.

خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۲ ربیع الاول ۷۳۰ق، بی کا؛ از روی نسخه به خط مصنف و در زمان حیات وی مقابله شده، مصحح، در آخر نسخه تاریخ وفات عبدالرحمن بن زین الدین پنج شنبه ۸۱۶ق؛ جلد: تیماج قهوه‌ای با ترنج، داخل ترنج «ای رسول خدا رسول خدا، نظری کن باین فقیر گدا»، ۱۱۱گ، ۱۵ سطر، اندازه: ۱۳/۵×۲۰سم [ف: ۳۸ - ۱۲۴]

● تنقیح المقاصد الاصولیة فی شرح ملخص الفوائد الحائریة = شرح تلخیص الفوائد السنیة و منتخب الفرائد الحسنیة / فقه / عربی

tanqīḥ-ul maqāṣid-il uṣūlīya fī š.-i mulaxxaṣ-il fawā’id-il ḥā’irīyya

قزوینی، محمد حسن بن محمد معصوم، - ۱۲۴۰ قمری

qazvīnī, mohammad hasan ebn-e mohammad ma‘sūm (- 1825)

وابسته به: ملخص الفوائد السنیة و منتخب الفرائد الحسینیة؛ قزوینی، محمد حسن بن محمد معصوم (-۱۲۴۰ق)

محمد حسن قزوینی، شاگرد وحید بهبهانی، ابتدا فواید قدیمه و جدیده وحید بهبهانی را تلخیص کرده و «ملخص الفوائد السنیه و منتخب الفرائد الحسینیه» (الذریعة ۲۲/۲۰۹) نامیده و پس از آن خود آن را شرح نموده و «تنقیح المقاصد» (الذریعة ۴/۴۶۵) نامیده است. این شرح شامل ۳۴ فایده است.

آغاز: الحمدلله الذی هدانا الی معرفته و معرفة نبیه و اولیائه و متابعة شریعة انبیائه و التمسک بالعروة الوثقی و الحبل المتین ... اما بعد فیقول ... انی لخصت رساله الاستاد المحقق ... فی الاصول المساة ... احدیهما بالفواید الحایریه و الاخری ملحقاتها ... فالتمس منی جمله من اخوانی ...

انجام: و عدم الاستیعاب للمسائل الاصولیة و المسئول من الطلاب ان ینظروا فیها بعین الانصاف و یتحرزوا عن اللجاج و الاعتساف و ان یمنوا علینا باصلاح الفساد و ترویج الکاسد ... و حشره مع موالیه الاخیار محمد و عترته الاطهار

[الذریعة ۲۲/۲۰۹ و ۴/۴۶۵]

۱. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۲۰۴۰/۳-۱۱/۱۴۰

آغاز: بسمله قال الشهید الثانی فی رسالة التی وضعها لوجوب صلوة الجمعة بلفظه اتفق الاصحاب علی وجوب صلوة الجمعة علینا مع حضور الامام اونائبه الخاص وانما اختلفوا فیه حال الغیبة؛ **انجام:** فشان المقصر الرجوع عما قصر فیه وشان غیر العمل بما اداه الیه اجتهاده فان کان خطأ فی نفس الامر لانه حکم الله الظاهری مع ان الادلة ...

خط: نسخ و نستعلیق شکسته، کاتب = مؤلف، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: انجام؛ جلد: ساغری مشکی، ۲۰۳گ، ۲۱-۲۲ سطر، اندازه: ۱۴×۲۰سم [ف: ۵ - ۲۶۲۸]

۲. تهران؛ ادبیات؛ شماره نسخه:۳۸۳/۴

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱ [این تاریخ که در فهرست آمده با

توجه به تاریخ حیات مؤلف نادرست است] [ف: ۳ - ۶۰]

۳. تهران؛ مفتاح؛ شماره نسخه:۱۰۴۱

بی‌کا، بی‌تا؛ گویا نسخ خود شارح؛ وقف خود او در ۱۲۳۸ [نشریه: ۷ - ۱۸۶]

۴. شیراز؛ ملی؛ شماره نسخه:ف/۱ ۲۸

آغاز: و غیره مما یحتاج الیه الاجماع و یکشف عند التتبع فی الاخبار قد عرفت حمل الکلام الشارع؛ **انجام:** و ذهب العلامه امار جحان قرار عاصم بطریق ابی بکر فهی اولی

خط: شکسته نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۴ ذیحجه ۱۰۷۷ق؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ ۴۸گ [ف: ۱ - ۳۱]

۵. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۵۳۷۸

آغاز: برابر؛ **انجام:** [الفائدة الثالثة و التسعون فی اقامة الدلیل علی اصالة الطهارة فی الاشیاء و دفع ما استشکل بعضی الفضلاء] من القواعد المسلمة عند الفقهاء اصالة الطهارة فی الاشیاء و ناقش فیها بعض المتاخرین کالمولی المحقق الاردبیلی و الفاضل الخراسانی ... لاینافی وجود الادلة الخارجة المخرجة عن العمومات او معارضة (ننوشته مانده و گویا اندکی ناقص باشد چه فایده آخر در فهرست هم همین باب است).

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج مشکی، ۲۱۴گ، ۲۱ سطر (۷×۱۳)، اندازه: ۱۴×۲۰سم [ف: ۱۵ - ۴۲۲۶]

۶. مشهد؛ الهیات؛ شماره نسخه:۲۲۴۸۳

آغاز: برابر

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: انجام (صفحه آخر)؛ تملک ۱۲۲۷ق؛ یادداشت وقف مورخ ۱۲۴۲ق؛ جلد: تیماج مشکی، ۲۴ سطر (۹×۱۶)، اندازه: ۱۴×۲۰سم [ف: ۲ - ۶۸۵]

۷. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۶۲۲۶-۳۱/۱۰۶

آغاز: الفن الماهرین المصطلعین واسانید العصر ... اعنی استادنا العلم الاعلم ... باقر علوم الدین ... سمینه بتنقیح المقاصد الاصولیة فی شرح ملخص الفوائد الحائریة؛ **انجام:** مکلف بقدر وسعه عذر عن الاختصار و عدم الاستیعاب للمسائل الاصولیة و المسئول من الطلاب ان ینظروا فیها بعین الانصاف ... و حشره مع موالیه الاخیار محمد و عترته الاطهار

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: آغاز؛ مصحح؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۲۰۸گ، ۲۱ سطر، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۲-۱۰۶۳]

۸. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه:۶۲۰۰

خط:نستعلیق،بی‌کا،تا:قرن۱۳؛کاغذ: فرنگی سفید آهار مهره، جلد: تیماج مشکی، ۱۸۵گ، ۲۱ سطر، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۳ - ۵۱۹]

۹. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۱۴۴۳/۲

آغاز: برابر؛ **انجام:** انجام الفائده الثمانون: ... من القواعد المسلمه ... قال المحقق الفاضل

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: انجام؛ تملک: محمد بن یحیی در سال ۱۳۲۹ق با مهر «المتوکل علی الله عبده ابن یحیی محمد» (مربع)؛ جلد: تیماج حنایی، ۲۱۰گ، ۲۲ سطر، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۳۳/۲ - ۱۳۱]

۱۰. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۴۶۶۵

آغاز: برابر؛ **انجام:** و لابد بعد ملاحظة ان الترجیح من غیر مرجح، مستحیل من ان یکون فی الشیء بحسب الواقع صفة اعتباریة او حقیقیة ...

خط: نسخ، بی‌کا، تا: حدود قرن ۱۳؛ مصحح، با نشان «بلغ مقابلة» مقابله شده؛ کاغذ: فرنگی آهار مهره، جلد: تیماج قهوه‌ای، ۲۲۴گ، ۲۱ سطر (۱۰/۵×۱۶)، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۳۷ - ۱۴۱]

۱۱. قم؛ استادی، رضا؛ شماره نسخه:نامعلوم

آغاز: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ از آغاز تا فائده ۳۶ و در ابتدای فائده سی و هفتم ناتمام می‌ماند؛ ۱۴۱گ، ۱۸ سطر، اندازه: ۱۴×۱۷سم [صد و شصت نسخه: - ۱۰]

۱۲. قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه:۱۳۴۸

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۲۴ جمادی الاول ۱۲۰۲ق؛ از موقوفات حاج محمد رمضانی؛ جلد: تیماج روغنی مشکی، ۳۰۰گ، ۲۳ سطر، اندازه: ۱۴×۱۹سم [ف مخ: ۱ - ۵۰۴]

۱۳. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۲۷۶۵

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، تا: یک‌شنبه ۲۳ ذیقعده ۱۲۱۲ق؛ مصحح و در رجب ۱۲۱۶ مقابله شده؛ واقف: سید عبدالباقی آیت اللهی شیرازی، اسفند ۱۳۷۴؛ کاغذ: فرنگی آهار مهره شکری، جلد: تیماج جگری، ۲۲۴گ، ۲۳ سطر، اندازه: ۱۴/۵×۲۰/۵سم [ف: ۱۶ - ۱۰۲]

۱۴. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۳۱۴۹

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۲۱۲ق؛ مصحح، محشی با امضای «منه اطال الله بقائه»، نسخه در زمان حیات مؤلف کتابت شده و وقفیه‌ای نیز به سال ۱۲۳۸ق از طرف مؤلف در پایان کتاب نوشته شده؛ کاغذ: فرنگی نخودی، جلد: تیماج تریاکی، ۲۱۲گ، ۲۵ سطر (۹/۵×۱۵/۵)، اندازه: ۱۴/۵×۲۰/۶سم [ف: ۱۴ - ۲۶۳]

۱۵. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۴۶۵۹

آغاز: برابر؛ **انجام:** فان وفقنا الله بعد ذلک لتألیف کتاب یحتوی علی جمیع المسائل، مع البسط فی نقل الاقوال و الدلائل، فهو غایة المراد، و الا یحصل التوفیق لذلک، فهذا الذی وفقنا الله لجمعه والمرء مکلف بقدر وسعه ...

خط: نسخ، بی‌کا، تا: ربیع الثانی ۱۲۱۵ق؛ مصحح، محشی؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج مشکی، ۲۵۳گ، ۲۰ سطر (۹/۵×۱۵)، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۳۷ - ۱۳۳]

۱۶. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۱۵۰۳/۱

آغاز: برابر؛ **انجام:** لا تمام شرحح و تنقیحه و الاهتمام فی تهذیبه و تصحیحه با قدر المقدور و النهج المیسور.

خط: نسخ، کا: محمد بن علی اکبر خراسانی، تا: ۱۵ صفر ۱۲۱۷ق؛ جلد: گالینگور سیاه، ۵۰۷ص (۲-۵۰۸)، ۲۵ سطر، اندازه: ۱۶×۲۲سم [ف: ۳۳/۲ - ۱۵۵]

۱۷. تهران؛ عبدالعظیم؛ شماره نسخه:۴۰۱

آغاز: فی النواهی هو طلب ترک الفعل بقول من العالی علی سبیل الاستعلاء و یدخل فیه التحرین ... الفائدة الأولی لا ریب فی توقف بقاء نوع الانسان علی محافظة النفوس و الفروج؛ **انجام:** و الاهتمام فی تهذیبه و تصحیحه بالقدر المقدور و النهج المیسور ... ان یجعله ذخراً لیوم لایسأل حمیم حمیما .

از المقصد الثانی فی النواهی فائده ۱ تا ۵۴ را شامل است؛ خط: نستعلیق، کا: محمد باقر، تا: ذیقعده ۱۲۱۷ق؛ مصحح؛ واقف: آیت الله مرعشی نجفی، ۱۳۳۹؛ جلد: تیماج مشکی، ۲۲۸گ، ۱۹ سطر، اندازه: ۱۵/۵×۲۱سم [ف: ۱ - ۱۵۵]

۱۸. کرمانشاه؛ مدرسه آیة الله بروجردی؛ شماره نسخه:۱۰۸

خط: نسخ، کا: محمد هاشم بن علینقی شولستانی فهلیانی، تا: جمعه ۲۰جمادی الثانی۱۲۱۸ق؛ تاریخ وقف: ۷ رجب ۱۳۱۷؛ جلد: تیماج مشکی، ۳۷۹گ، ۱۷ سطر، اندازه: ۱۰×۱۵/۵سم [ف: ۸۰]

۱۹. قم؛ معصومیه؛ شماره نسخه:۱۰۴/۳-۶۰۲۸

خط: نسخ، کا: حاجی بن صالح کازرونی، تا: ۱۱ جمادی الاول ۱۲۲۲ق؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تازه، ۲۳۹گ، ۲۰ سطر، قطع: ربعی [آستانه قم: - ۹۵]

۲۰. شیراز؛ شاهچراغ؛ شماره نسخه:۴۷۱/۱

آغاز و انجام: برابر

این رساله شامل یک مقدمه و فهرست فوائد است و سپس به متن کتاب می‌پردازد؛ خط: نسخ بدخط، بی‌کا، تا: ۱۲۲۴ق؛ کاغذ: سفید، جلد: مقوا با پارچه مشکی، ۲۴۰گ، ۲۴ سطر (۸/۵×۱۵/۵)، اندازه: ۱۶×۲۱/۵سم [ف: ۲ - ۱۶۷]

۲۱. شیراز؛ شاهچراغ؛ شماره نسخه:۴۷۶

آغاز و انجام: برابر

در فهرست با عنوان «شرح فرائد الاصول» آمده؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۲۲۵ق؛ کاغذ: سفید، جلد: مقوا با تیماج مشکی، ۲۹۹گ، ۱۹ سطر (۹×۱۴)، اندازه: ۱۵×۲۰/۵سم [ف: ۲ - ۸۵]

۲۲. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۴۹۶۴

خط: نستعلیق، کا: علی سمنانی، تا: دوشنبه دهه دوم ربیع الثانی ۱۲۲۶ق؛ تملک: محمد مهدی بن حسین گیلانی؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۱۸۳گ، ۲۵ سطر، اندازه: ۱۵×۲۰/۵سم [ف: ۱۳ - ۱۶۳]

۲۳. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۵۱۸۴

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۸ رجب ۱۲۳۰ق؛ مصحح؛ گویا برای «محمد جعفر بن غیاث الدین حسینی» کتابت شده و عبارت «استکتبته» همراه با مهر مستطیل وی در آغاز نسخه آمده؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج مشکی، ۲۶۲گ، ۲۳ سطر (۸/۵×۱۴/۵)، اندازه: ۱۴/۵×۲۱/۵سم [ف: ۳۸ - ۵۴۴]

۲۴. کرمانشاه؛ فیض مهدوی (کتابخانه)؛ شماره نسخه:بدون شماره

کا: عبدالحسین بن حاجی کاظم اصبهانی، تا: پنج‌شنبه ۱۲ شوال ۱۲۳۱ق، بری مولی محمد جعفر آذربایجانی [تراثنا: س۲ش۴ - ۲۷]

۲۵. شیراز؛ امام عصر؛ شماره نسخه:۲۲۸

خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۲۳۳ق؛ ۲۱۶گ، ۲۴ سطر (۸/۵×۱۵)، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۱ - ۲۴]

۲۶. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۷۳۹۲

خط: نسخ، کا: احمد بن ابوالفتح الشریف، تا: ۱۳ ذیحجه ۱۲۳۵ق، جا: دارالدوله؛ جلد: تیماج مشکی، ۳۱۴گ، ۱۹ سطر، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۱۹ - ۱۹۳]

۲۷. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۲۵۹۹

خط: نسخ، بی‌کا، تا: یک‌شنبه ۵ جمادی الثانی ۱۲۳۸ق؛ تملک: سید الحکماء سید یحیی حسنی بقائی لاریجانی؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۱۴۲گ، ۲۳ سطر، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۷ - ۱۸۴]

۲۸. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۲۰۵۱

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق نازیبا، کا: میرزا بن کلب حسین مشقطوی، تا: ۱۲۳۹ق؛ جلد: تیماج مشکی، ۲۰۱گ، ۱۹ سطر، اندازه: ۱۶×۲۱سم [ف: ۶ - ۶۱]

۲۹. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۷۰۴۱

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق تحریری، کا: اسماعیل بن قربانعلی اسفراینی، تا: ۱۲۴۴ق، جا: مشهد رضوی، مدرسه نواب؛ صورت وقف بر اقوام در صفر ۱۲۷۷ توسط قربانعلی بن علینقی آمده؛ کاغذ: فرنگی نباتی، جلد: تیماج مشکی، ۲۰۴گ، ۲۲ سطر، اندازه: ۱۷×۲۱/۵سم [ف: ۱۶ - ۱۰۳]

۳۰. شیراز؛ ملی؛ شماره نسخه:ف۲۸۰/۱

آغاز: برابر

خط: نسخ، کا: علی بن ملاحسن خراسانی، تا: ۱۲۴۴ق؛ ۱۵۲گ، ۲۲ سطر، اندازه: ۱۲/۵×۱۶/۵سم [ف: ۱ - ۲۶۲]

۳۱. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۳۱۵۷

خط: نستعلیق، کا: جعفر بن صفی (محمد جعفر بن محمد صفی آباده‌ای فارسی)، تا: پنج‌شنبه دهه دوم صفر۱۲۶۷ق؛ وقف‌نامه کتاب به تاریخ ۸ جمادی الثانی ۱۲۷۸؛ جلد: تیماج مشکی، ۲۱۷گ، ۲۰ سطر، اندازه: ۱۵/۵×۲۱/۵سم [ف: ۸ - ۳۸۹]

۳۲. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۶۶۴۶

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا: علیرضا یزدی مشهدی، تا: ۱۲۶۸ق؛ ۲۷۰گ، ۲۱ سطر، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۶ - ۱۹]

۳۳. مشهد؛ مدرسه باقریه؛ شماره نسخه:۷۲

خط: نستعلیق، کا: کربلائی قربان علی، تا: پنج‌شنبه ۱۴ صفر ۱۲۷۷ق؛ واقف: کربلائی قربان علی، یوم الخمیس ۱۴ صفر ۱۲۷۷ هـ؛ ۱۹و ۲۲سطر، اندازه: ۱۱/۵×۱۶/۵سم [تراثنا: س۶ش۱ - ۹۳]

۳۴. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه:۹۰۰

آغاز: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ ظاهراً از نسخ اولیه کتاب است؛ واقف: سپهسالار؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج، ۲۱۸ص، ۲۵ سطر، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۱ - ۵۶۲]

۳۵. تهران؛ نوربخش؛ شماره نسخه:۱۴۴

آغاز: برابر **انجام:** مع ان غاية ما يحصل لنا عدم الوجدان بعد الفحص و هو لا يدل.

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: انجام؛ کاغذ: ایرانی، جلد: تیماج مشکی، ۴۰۰ص، ۲۲ سطر، اندازه: ۱۴×۲۰سم [ف: ۱ - ۱۶۵]

۳۶. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۶۱۸۰

خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ مصحح، محشی از مؤلف؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۲۲۱گ، مختلف السطر، اندازه: ۱۷×۲۲سم [ف: ۱۶- ۱۸۱]

● **تنقیح المقاصد فی شرح الفرائد** / اصول فقه / عربی

tanqīḥ-ul maqāṣid fī š.-il farā'id

کرمانی راینی، عبدالله بن محمد علی، - ۱۳۲۷ قمری

kermānī rāyenī, 'abd-ol-lāh ebn-e mohammad 'alī (- 1909)

وابسته به: فرائد الاصول = الرسائل = رسائل شیخ انصاری؛ انصاری، مرتضی بن محمد امین (۱۲۱۴-۱۲۸۱)

تاریخ تألیف: ۱۳۰۸ق

تعلیقه‌ای متوسط بر فرائد الأصول شیخ مرتضی انصاری است مشتمل بر مباحث قطع و ظن و شک و بخشی از استصحاب و تراجیح با عناوین «قوله، أقول». شارح از شاگردان مبرز و برجسته شیخ انصاری بوده است.

[الذریعة ۴۶۵/۴؛ طبقات أعلام الشیعة (قرن ۱۴) ۱۲۰۹/۳؛ دنا ۳۷۳/۳]

۱. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۲۱۲۶

آغاز: الحمدلله رب العالمین ... و بعد فهذه تعلیقة وجیزة علی الفرائد و الرسائل ... قوله ان المکلف الخ، أقول: المراد من المکلف هنا بقرینة المقام البالغ درجة الاجتهاد و القادر علی رد الفروع الی الأصول لا مطلق المکلف؛ **انجام:** بعد أخذ النتیجة المذکورة أیضاً ما ذکرناه من الجمع الدلالة فتدبر ... و لمن نظر فیه الی یوم الدین.

خط: نستعلیق تحریری، کاتب = مؤلف، تا: سه‌شنبه رجب ۱۳۰۸ق؛ مصحح، با قلم خوردگی‌های فراوان که استدراکات را با عناوین «صح-صح» آورده است، یادداشتی از شارح آمده که این نسخه را به کسی اهداء نموده با عبارت «هدیة محقرة من المؤلف لهذه التعلیقة عبدالله بن محمد علی الکرمانی الی حضرتکم»؛ کاغذ: فرنگی معمولی، جلد: تیماج زرشکی، ۹۷گ، ۲۷ سطر (۱۰/۵×۱۷)، اندازه: ۱۵/۵×۲۲سم [ف: ۳۰ - ۵۷۴]

۲. مشهد؛ مدرسه آیة الله خوئی؛ شماره نسخه:۳۷۲

کاتب = مؤلف، بی‌تا [اوراق عتیق: ۱ - ۲۴۳]

● **تنقیح المقال فی کیفیة طریق الاستدلال** / درایه / عربی

tanqīḥ-ul maqāl fī kayfīyyat-i ṭarīq-il istidlal

بلاغی، حسن بن عباس، ق۱۲ قمری

balāqī, hasan ebn-e 'abbās (- 18c)

مؤلف پس از آنکه از نگاشتن کتاب «منتهی الوصول الی علم الاصول» خود فراغت یافت، بر آن شد که کتابی در شناخت علل و سقیم و صحیح و مستقیم از اخبار بنویسد تا دستوری قاطع برای عمل مجتهدین باشد. این کتاب که در پاره‌ای از قواعد علم الحدیث و چگونگی شناخت راویان اخبار می‌باشد، در واقع رد بر اخباریان است و دارای «مقدمه» و سیزده «باب»: المقدمة: فی معنی الحدیث؛ باب ۱. انقسام الحدیث و الخبر و السنة و الأثر؛ ۲. بیان احکام السنة؛ ۳. حکم المتواتر فی السنة؛ ۴. أخبار الاحاد؛ ۵. تحقیق ما ذهب الیه الأخباریون و المجتهدون؛ ۶. علة العدول عن مصطلح القدماء؛ ۷. فیما یشترط فی الراوی؛ ۸. معنی العدالة؛ ۹. جواز روایة الحدیث بالمعنی؛ ۱۰. التعادل و الترجیح بین الأخبار المتعارضة؛ ۱۱. بیان طریقة المحدثین؛ ۱۲. فیما یشترط للراوی فی تحمل الروایة؛ ۱۳. فوائد مهمة یستدعی المقام ذکرها.

آغاز: بسمله، انمی اصل فرعه معالم الدین و ابهی فرع ثمرته تهذیب اخلاق العارفین حمد من استدل علی وجوب وجوده بالأدلة القاطعة و البراهین.

انجام: و علی بن المسیب و علی بن الحسن علی ما ذکره البعض و حدیث یشتبه الامر یرجع الی الترجیح بالقراین او الوقف.

[دنا ۳۷۳/۳]

۱. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۶۳۲۲/۱

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۸۰گ (۱پ-۸۰پ)، اندازه: ۱۴/۵×۱۹سم [ف: ۱۶ - ۲۸۹]

۲. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۱۰۶۹

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا: حسینعلی بن محمد حسین، تا: شنبه ۱۹ ربیع الثانی ۱۳۵۷ق؛ مصحح؛ اهدایی: رهبری، خرداد ۱۳۷۳؛ کاغذ: فرنگی خط دار نخودی، جلد: مقوا با روکش کاغذی عطف تیماج مشکی، ۳۴گ (۱۲۰ر-۱۵۳پ)، ۲۶سطر، اندازه: ۱۷×۲۱/۵سم [اهدائی رهبر: ۸ - ۱۹] و [ف: ۲۷- ۲۹۰]

مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۳۶۴/۲

همان نسخه بالا [اهدائی ف: - ۳۶۷]

● **تنقیح مقالة ابن الهیثم فی الهالة و القوس** / ریاضیات / عربی

tanqīḥ-u mq.-i ibn-i hiyṯam fi-l hāla wa-l qaws
[دنا ۳۷۳/۳]

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۴۵۹/۲۶-ف
نسخه اصل: موزه بریتانیا ش Add. 23570؛ بی‌کا، تا: با تاریخ ۱۰۱۴ق؛ ۵گ (۱۰۶-۱۱۰) [فیلمها ف: ۱ - ۶۰۴]

● تنقیح مقاله در توضیح رساله = شرح هیأت قوشچی

/ هیئت / فارسی

tanqīh-e maqāle dar towzīh-e r. = š.-e hey'at-e qūščī

شاه میری شیرازی، هبة الله بن عطاء الله، - ۸۹۸ قمری
šāh-mīrī-ye šīrāzī, hebat-ol-lāh ebn-e 'atā'-ol-lāh (-1493)

وابسته به: فارسی هیئت = هیئت قوشچی؛ قوشچی، علی بن محمد (-۸۷۹)

متن «رساله تام المقاله» یا «هیئت فارسی» از قوشچی است و مؤلف آن را برای پسران خود از روی نهایة الادراک، تحفه شاهی، شرح تذکره، ملخص چغمینی شرح کرده است. مؤلف می‌گوید: دانستن قبله و شناختن ماه از واجبات است زیرا پاره‌ای از اعمال دینی به شناخت این دو بستگی دارد و از آنجا که آنچه در رساله قوشچی آمد وافی به مقصد نیست لذا این کتاب را در امهات مطالب هیوی از شرح چغمینی و دیگر رسائل هیئت فراهم می‌آورم که حاوی یازده باب است. در پایان جهت قبله میهن خویش شیراز را می‌شناساند و از محقق قیومی قاضی زاده رومی یاد می‌کند. می‌گوید که به هندوستان رفتم و نخست به گجرات رسیدم و به نزد ابوالفتح محمود شاه شدم و به درخواست او آغاز سال را در یکم سرطان که آغاز فرمانروایی و تخت نشینی او بود گذاردم تا در داد و ستد و کشاورزی و دریانوردی بر مردم دشوار نباشد. او از مجمل و از غایة الادراک اثیرالدین مفضل بن عمر ابهری (- ۶۶۳ق) و خواجه طوسی و محقق علامه و تذکره و تحفه و محقق نیشابوری و شرح تذکره او و سید المحققین در شرح تذکره و نهایه محقق علامه و شیخ صالح بغدادی و شیخ ابوعمران در بغداد و محمد بن ابی‌بکر حکیم یاد می‌کند.

آغاز: خوبترین هیئتی که مصور ناطقه عرایس کلام لطافت نظام را برآن وجه متصور سازد وخوش شکلی که مزین عاقله مفتاح شیرین بیان بدان صورت مطرز دارد حمد خدائی باشد که ... اما بعد فقیر ... هبة الله الحسنی الحسینی الشهیر ... در حیز املا و ربقه انشاء می‌آورد ...

انجام: اما رفع اعتراض و استشکال تصدی برهان و استدلال مانند قصور بی مثال درنهایت صعوبت و اشکال است. فحقق أن القوة بذلك المقالة بعون الله المنعم المفضال و قدتم المقالة الثانية من حيث اللفظ و المعنى بالفضل و الافضال بتوفيق الملك المتعال

چاپ: تهران، ۱۳۱۹ش، سنگی، با عنوان «حاشیه بر هیئت قوشچی»

[نسخه‌های منزوی ۲۷۶؛ الذریعه ۱۳۴/۱۱ «رساله تام المقاله»: که آن را در «ترصید جهت قبله» می‌داند، همانجا، ۳۷۷/۱۳ «شرح ...»؛ فهرستواره منزوی ۲۸۹۴/۴؛ مشترک پاکستان ۳۱۶/۱؛ دنا ۳۷۳/۳ (۳۳ نسخه)]

۱. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۳۵۰۴
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۰؛ دارای یک سرلوح، مجدول مذهب؛ کاغذ: ترمه، جلد: میشن قهوه‌ای، ۲۸۵گ، ۲۰ سطر، اندازه: ۱۳/۸×۲۱/۸سم [ف: ۲ - ۱۶۸]

۲. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۸۰۲ط
آغاز: برابر؛ **انجام:** و تقویم کوکب ماخوذ آن است یا زائد است یا ناقص و علی ای حال حرکه تقویمی یا مساوی
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۰؛ افتادگی: انجام؛ مجدول؛ تملک: مهدی بن ابی الحسن طباطبایی مورخ ۱۲۴۹، میرزا سید مرتضی؛ جلد: تیماج مشکی، ۲۰۶گ، ۱۹ سطر، اندازه: ۱۳×۲۰/۵سم [ف: ۲۴/۲ - ۲۸]

۳. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۷۹۲
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ کاغذ: سفید، جلد: تیماج مشکی، ۲۴۷گ، ۱۹ سطر (۵/۵×۱۱)، اندازه: ۱۳×۱۹سم [سنا: ف: ۲ - ۶۱]

۴. تهران؛ مفتاح؛ شماره نسخه:۳۸۶
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ با اشکال شنگرف [نشریه: ۷-۱۲۵]

۵. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۲۸۳۴
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ در ۸ برگ آخر مقام دوم در حساب اهل تنجیم است گویا از حساب فارسی قوشچی؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج تریاکی، ۳۱۶گ، ۱۷ سطر (۷×۱۵/۵)، اندازه: ۱۱/۵×۲۱سم [ف: ۱۰ - ۱۶۷۶]

۶. تهران؛ الهیات؛ شماره نسخه:۷۱۱
خط: نستعلیق، کا: سید قاسم بن سید جلال، تا: ۱۶ شوال ۱۰۰۵ق؛ تملک: دری؛ کاغذ: سمرقندی، ۱۷۱گ، ۲۵ سطر (۸×۱۴/۵)، اندازه: ۱۳×۲۱سم [ف: - ۸۸]

۷. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۸۸۲۰
خط: نستعلیق، کا: عبدالله اکبرآبادی، تا: ۱۷ محرم ۱۰۶۴ق؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج مشکی، ۲۱۱گ، ۲۱ سطر (۷/۵×۱۶)، اندازه: ۱۴×۲۶سم [ف: ۱۷ - ۲۲۷]

۸. قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه:۳۴۶۴
آغاز: برابر؛ **انجام:** و اگر بلد با مکه درطول متفق باشد حاجت به این اعمال نیست بلکه اخراج خط نصف النهار کافی است چنانچه گذشت واگر درعرض متفق باشد همین عمل بعینه جاری است چه هرگاه که ...
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ افتادگی: انجام؛ مصحح؛ مهر: «شعاع ۱۳۱۵» (بیضی)؛ جلد: تیماج سیاه، ۱۲۱گ، ۲۳ سطر،

اندازه: ۱۵×۲۰سم [ف مخ: ۱ - ۵۰۳]

۹. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۳۰۹۹

خط: نسخ، بی‌کا، تا: اواخر قرن ۱۲؛ جلد: میشن سیاه، ۱۷۲گ، ۲۱ سطر، اندازه: ۱۴/۹×۲۱/۲سم [ف: ۲ - ۱۶۸]

۱۰. تهران؛ نوربخش؛ شماره نسخه:۶۹

آغاز: ایجاد وجود باوجود و سخا و اظهار شریعت شریفه غرا؛ **انجام:** برابر

خط: نسخ، کا: محمد بن محمد حسین همدانی، تا: جمعه ۱۶ محرم ۱۱۱۳ق، به دستور میر غلام محمد نوشته؛ افتادگی: آغاز؛ محشی؛ کاغذ: ایرانی، جلد: تیماج سرخ، ۴۲۸ص، ۲۱ سطر، اندازه: ۱۲×۱۹سم [ف: ۱ - ۱۰۱]

۱۱. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۲۱۳۴

آغاز: برابر؛ **انجام:** و تصفح معلوم شد.

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: انجام؛ کاغذ: فرنگی سفید آهار مهره، جلد: میشن سربی، ۲۸۷ص، ۲۳سطر، اندازه: ۱۵×۲۰/۵سم [ف: ۶ - ۱۰۹]

۱۲. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۵۶۱۳

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲ و ۱۳؛ کاغذ: کبود فرنگی، جلد: مقوا عطف تیماج حنایی، ۱۱۴گ، ۱۸ سطر (۱۱×۱۶)، اندازه: ۱۷×۲۲سم [ف: ۱۶ - ۴۶]

۱۳. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه:۶۰۱

آغاز: برابر **انجام:** انجام: مقاله ثانی در بیان احوال ظل مستوی و معکوس ... بضوء اول روشنی است حاصل از مضیء لذاته.

خط:نستعلیق،بی‌کا،تا:قرن۱۳؛ افتادگی: انجام؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج مشکی، ۱۹۷گ، ۱۵ سطر، اندازه: ۱۴×۲۲سم [ف: ۳ - ۵۱۹]

۱۴. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۶۹۳۶

خط: شکسته نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۲ یا اوایل قرن ۱۳؛ با اشکال هندسی، مصحح، محشی، اشعاری فارسی از صحبت لاری کتابت ۲۳ جمادی الاول ۱۲۷۷ق و یادداشت اهدای کتاب به محمد حسن قنادان از طرف محمد علی زردتشت به سال ۱۳۶۰ش؛ تملک: علی اکبر بن کربلائی حسن ... به سال ۱۳۳۶ق؛ جلد: تیماج مشکی، ۱۴۰گ،۱۹سطر، اندازه: ۱۲×۲۰/۵سم [ف: ۲۰-۳۵۳]

۱۵. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۲۱۹۲

آغاز: بدان ای طالب که چون شروع بالبصیرة بل اصل من حیث الاصول؛ **انجام:** اعنی مجموع زاویه ا هـ فی الوجه الاول

خط: نستعلیق شکسته، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: انجام، مقدمه و دیباچه را از آن حذف کرده‌اند؛ جلد: تیماج مشکی، ۱۸۲گ، ۲۱ سطر، اندازه: ۱۳×۲۴/۵سم [ف: ۱۰ - ۳۶]

۱۶. اصفهان؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۲۰۷

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۲۰۹ق؛ کاغذ: فرنگی [نشریه: ۱۱ - ۹۰۶]

۱۷. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۲۸۶۸

آغاز: برابر؛ **انجام:** میرزا محمد باقر دام الله عمره و دولته.

خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۲۱۵ق [رایانه]

۱۸. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۳۲۸۷

خط: شکسته، نستعلیق، کا: کرمعلی بن فتح علی شاه خراسانی، تا: ۱۲۲۱ق؛ کاغذ: کاغذ فستقی آبی، جلد: رویه کاغذی ابری، ۱۲۷گ، ۲۱ سطر، اندازه: ۱۵/۲×۲۲/۴سم [ف: ۲ - ۱۶۸]

۱۹. تهران؛ حقوق؛ شماره نسخه:۲۲ - ج

آغاز و انجام: برابر

کامل؛ خط: نستعلیق، کا: نوری، تا: ۱۲۳۲ق؛ واقف: مهد علیا، برای مدرسه تازه ساز ارگ، ۱۸ ربیع الاول ۱۲۷۲؛ کاغذ: فرنگی کبود، جلد: تیماج مشکی، ۱۸۶گ، ۲۳ سطر (۱۰×۱۸)، اندازه: ۱۷×۲۶/۵سم [ف: - ۶۵]

۲۰. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه:۶۰۱ مکرر

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۲۳۴ق، جا: اصفهان؛ واقف: سپهسالار، ۱۲۹۷ ق؛ کاغذ: فرنگی سفید، جلد: تیماج زرد، ۱۹۹گ، ۱۸ سطر (۵/۵×۱۱)، اندازه: ۱۰×۱۶سم [ف: ۳ - ۵۲۰]

۲۱. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۶۹۷۲

آغاز: ریاضی کردار که بطغرای صدق فحوای کلام متعالی ادراک لولاک لما خلقت الافلاک

خط: نسخ، کا: محمد حسن بن عبدالله اصفهانی، تا: پنج‌شنبه ۱۰ شعبان ۱۲۴۰ق، به دستور میرزا محمد مهدی؛ افتادگی: آغاز؛ با اشکال هندسی؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۲۷۸گ، ۱۹ سطر، اندازه: ۱۴×۲۱سم [ف: ۱۸ - ۱۴۹]

۲۲. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۵۴۲۸

خط: شکسته نستعلیق، بی‌کا، تا: سه‌شنبه ذیحجه ۱۲۴۴، جا: اصفهان، برای میرزا حسن؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج سیاه، ۱۶۱گ، ۱۸سطر، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۱۶ - ۳۳۲]

۲۳. تهران؛ ادبیات؛ شماره نسخه:۱۷۶

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا: علی بن محمد زنجانی، تا: ۲۰ ذیقعده ۱۲۴۷ق [ف: ۳ - ۱۳]

۲۴. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۲۱۲۹

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۲۹ جمادی الثانی ۱۲۴۸ق؛ مصحح؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۲۵۲گ، ۱۶ سطر، اندازه: ۱۴×۲۱سم [ف: ۶ - ۱۴۱]

۲۵. تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه:۱۸۲۰-عکسی

آغاز و انجام: برابر

دو مقاله یکم و دوم را گزارش کرده؛ خط: نستعلیق شکسته، کا: حاجی محمد متخلص به جامع، تا: جمعه ۵ شعبان ۱۲۴۸ق؛ ۳۳۲ص،۱۶سطر (۱۴/۵×۲۲)، اندازه: ۲۱×۳۰سم [عکسی ف: ۱-۸۵]

۲۶. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۹۵۷۹

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: یک‌شنبه ۸ ربیع الثانی ۱۲۵۴ق؛ یادداشتی از محمد قندهاری به تاریخ ۱۲۵۸؛ جلد: مقوایی عطف پارچه، ۱۵۰گ، ۱۹ سطر، اندازه: ۱۵/۵×۲۱/۵سم [ف: ۲۴ - ۳۱۶]

۲۷. مشهد؛ شیخ علی حیدر؛ شماره نسخه:۱۱۸۸

آغاز: برابر؛ **انجام:** صلاة الکمال جارية الی یوم یعرض فیه الاعمال

خط:نسخ و نستعلیق،بی‌کا،تا:محرم ۱۲۶۹ق؛ مصحح، با بلاغ؛ جلد: تیماج مشکی، ۲۲۰گ، ۱۷سطر، اندازه: ۱۴×۲۱سم [مؤید: ۳ - ۱۶۱]

۲۸. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۳۲۵۱

خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۲۷۱ق؛ کاغذ: کاغذ آهار مهره فرنگی، جلد: میشن قهوه‌ای، ۱۴۶گ، ۲۶ سطر، اندازه: ۱۳/۲×۲۱/۷سم [ف: ۲ - ۱۶۸]

۲۹. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۲۲۱۲

آغاز: برابر؛ **انجام:** شامل جمیع اقسام وکافل رفع تمام سلوک و اوهام باشد والله المستعان و علیه التکلان

خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۲۷۶ق؛ با اشکال نجومی؛ کاغذ: نخودی فرنگی، جلد: تیماج، ۱۱۱گ، ۲۶ سطر، اندازه: ۱۴/۵×۲۱/۵۳سم [ف: ۱۰ - ۳۵]

۳۰. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۳۵۸

آغاز: برابر؛ **انجام:** صلوة الکمال صلوة جاریه یوم یعرض فیه الاعمال

خط: نسخ، کا: محمد بدیع بن سید مصطفی بن امیر عبدالحمید موسوی اصفهانی، تا: ۱۲۷۶ق، جا: اصفهان؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج، قرمز، ۱۶۵گ، ۲۱سطر (۷/۵×۱۴)، اندازه: ۱۶×۲۲سم [ف: ۵ - ۴۷۷]

۳۱. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۵۶۳۷

خط: شکسته نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۴؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج مشکی، ۵۶گ، ۱۴ سطر،اندازه: ۱۶×۲۲سم [ف: ۱۶ - ۵۱]

۳۲. رشت؛ جمعیت نشر فرهنگ؛ شماره نسخه:۷۳۲ت

خط: شکسته نستعلیق، کا: ابو تراب حبیب الله بن شکر الله، بی‌تا؛ جا: گجرات؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ کاغذ: آبی، جلد: چرمی، ۱۳۰گ، ابعاد متن: ۱۲/۵×۱۷، اندازه: ۱۷×۲۱سم [رشت و همدان: ف: - ۱۱۰۵]

۳۳. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۳۷۲۴-۱۹/۵۴

آغاز: برابر؛ **انجام:** وما ابریء نفسی و لاارکبها از این جهت دراین کتاب مستطاب اصابه صوت نموده واختیار این عمل.

خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: انجام؛ مصحح؛ جلد: تیماج مشکی، ۲۶۱گ، ۱۵ سطر، اندازه: ۱۷×۲۲/۵سم [ف: ۲ - ۱۰۶۳]

۳۴. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۸۳۳

آغاز: چه اگر وی را هیچ طرف وضعی نباشد هر آینه مقدار نیز متناهی باشد ... و (خط) با وجود اختلاف بسیار و انحاء بیشمار (یا مستقیم بود یا منحنی) (از بخش یکم مقدمه در مبادی ریاضی)؛ **انجام:** برابر

پاره‌ای از بخش یکم مقدمه و بخش دوم آن و دو مقاله را دارد و خاتمه را ندارد و مانا او گزارش ننمود؛ خط: نستعلیق، کا: محمد مؤمن بن غلامعلی کرمانی، بی‌تا؛ محشی از محمد هادی بن محمد علی منجم؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج سرخ، ۲۶۶گ، ۱۹ سطر (۶/۵×۱۴)، اندازه: ۱۱×۱۲سم [ف: ۴ - ۹۱۹]

۳۵. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۷۷۵۳

بی‌کا، بی‌تا [د.ث. مجلس]

● تنقیح المکنون من مباحث القانون / طب / عربی

tanqīḥ-ul maknūn min mabaḥiṯ-il qānūn

خجندی، محمد بن عبداللطیف، - ۵۵۲ قمری

xojandī, mohammad ebn-e ʻabd-ol-latīf (- 1158)

وابسته به: القانون فی الطب؛ ابن سینا، حسین بن عبدالله (۳۷۰-۴۲۸)

خجندی می‌گوید: «فقد التمس منی بعض من حسن ظنه لی ان اجمع له کتابا یشتمل علی ما علق المکنون من مباحث القانون»؛ ظاهراً کتاب قانون بوعلی سینا به‌وسیله یکی از افاضل مختصر می‌شود و نام مکنون می‌گیرد و بعد از خجندی خواسته می‌شود که این مکنون را تنقیح کند و در ضمن آن مطالبی می‌آورد که در قانون خود شیخ الرئیس نیامده است.

[دنا ۳/۳۷۴]

۱. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۱۸۳۸

آغاز: بسمله، عونک اللهم، اسال الله الاجابة فی العلم و العمل؛ **انجام:** من کلیات الطب علی سبیل الایجاز و لنتقل بعده العلوم الجزئیه ان شاء الله تعالی.

خط: نسخ، کا: الیاس بن بلحسن موسوی اصفهانی، تا: ۶۹۱ق؛ کاغذ: سمرقندی، جلد: مقوایی تیماج عنابی، ۱۶۶گ، ۱۶ سطر (۷/۵×۱۰/۵)، اندازه: ۱۳×۱۶/۵سم [ف: ۱۰ - ۴۱۸]

۲. تهران؛ علوم پزشکی؛ شماره نسخه:۷۶

بی‌کا، تا: قرن ۷ و ۸ [نشریه: ۳ - ۳۶۸]

۳. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۳۶۰/۲۱

تنها کلمات است؛ خط: نستعلیق، کا: طبیب حموی، تا: ۱۰۰۸ق، جا: اصفهان و بافق؛ کاغذ: سفید [سنا: ف: ۱ - ۱۸۷]

● تنقیح المناظر لاولی (لذوی) الابصار و البصائر / فیزیک / عربی

tanqīḥ-ul manāẓir li-uli-l (li-ḏawi-l) abṣār wa-l baṣā'ir

فارسی، حسن بن علی، ۶۶۸ - ۷۱۸ ؟ قمری

fārsī, hasan ebn-e ʻalī (1270 - 1319)

وابسته به: المناظر = مناظر ابن هیثم؛ ابن هیثم، حسن بن حسن (۳۵۴-۴۳۰)

تاریخ تألیف: ۷۱۸ق

اصل کتاب «المناظر» از اقلیدس صوری است که ابوعلی محمد بن حسین بن حسن بن سهل بن هیثم بصری (- ۴۳۰ق) به عربی

گزارش کرد و حسن فارسی به دستور استادش قطب الدین شیرازی (- ۷۱۰ق) آن را تهذیب و تنقیح نمود و «تنقیح المناظر» نامید و بر متن که در هفت «مقاله» بوده، دنباله و «خاتمه» در قوس و قزح افزوده است. سپس خود مؤلف، این تنقیح را کوتاه کرد و «البصائر فی اختصار تنقیح المناظر» نام داد.ترتیب مطالب چنین است: مقاله ۱. کیفیة الابصار بالجملة؛ ۲. تفصیل المعانی التی یدرکها البصر و عللها و کیفیة ادراکها؛ ۳. اغلاط البصر فیما یدرکه علی استقامة و عللها؛ ۴. کیفیة ادراک البصر بالانعکاس عن الاجسام الصقیلة؛ ۵. مواضع الخیالات و هی الصور التی یری فی الاجسام الصقیلة؛ ۶. اغلاط البصر فیما یدرکه بالانعکاس و عللها؛ ۷. کیفیة ادراک البصر بالانعطاف من وراء الاجسام؛ الخاتمة فی مباحث من الانعطاف تماما لما ذکر فی المقالة السابعة؛ الذیل فی اسباب القوس و الهالة؛ اللواحق فی تلخیص ثلاث مقالات لابن الهیثم (مقالة الافلاک، مقالة صورة الکسوف، مقالة الضوء).

آغاز: الحمدلله نور الانوار و مظهر عجائب الاسرار و واهب السمع و الابصار و مکور النهار علی اللیل و مکور اللیل علی النهار ...

انجام: فکل ذکل میامن و برکات فاضت من الحضرة العلیا و الموقف الارفع الاسنی لازالت الحکیم یحیی سقائه و مرایا العقول تحلی بصیاقل ارائه فلنخم الکتاب حامدین له سبحانه و تعالی اولا و اخرا و ظاهرا و باطنا کما یستحقه.

چاپ: حیدرآباد، مطبعة مجلس دائرة المعارف العثمانیة، چاپ ۱، ج۱، ۱۳۴۷ق، ج۲، ۱۳۴۸ق؛ قاهره، محقق: مصطفی حجازی و احمد فؤاد باشا.

[الذریعة ۴۶۷/۴؛ کشف الظنون ۵۰۰/۱؛ دنا ۳۷۴/۳ (۱۷ نسخه)؛ مکتبة امیرالمومنین ۲۷۵/۱]

شرح و حواشی:

۱- البصائر فی اختصار تنقیح المناظر؛ فارسی، حسن بن علی (۶۶۸-۷۱۸)

۱. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۳۷۸۲

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا: عبدالله بن محمد بن علی مشهور به نور الحداد، تا: پنج‌شنبه ۵ جمادی الاول ۸۹۰ق؛ با اشکال هندسی، مصحح؛ مهر: «زین العابدین الحسینی» (بیضی)؛ جلد: تیماج قرمز، ۲۴۶گ، ۳۱ سطر، اندازه: ۱۴×۲۴سم [ف: ۱۰ - ۱۶۶]

۲. تهران؛ مروی؛ شماره نسخه:۴۱۱

آغاز: برابر

کا: عبدالله بن محمد بن علی الحداد، تا: ۸۹۱ق؛ با سرلوح کوچک؛ تملک: ابن خواجه کلان محمد قاسم سرخاب استرآبادی [ف: - ۹۴]

۳. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه:۵۵۱

خط: نسخ، کا: حسن بن حمزه بن عبدالرحیم افغان لودی، تا: ۹۹۱ق؛ کاغذ: سمرقندی زرد، جلد: تیماج آبی، ۱۸۲گ، ۳۸ سطر، اندازه: ۱۶×۲۴سم [ف: ۳ - ۵۲۰]

۴. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۶۴۵۸

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ با اشکال هندسی، مصحح؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۱۸۰گ،۲۵سطر،اندازه:۱۵/۵×۲۳/۵سم[ف:۲۰- ۳۸]

۵. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۸۶۸۲

آغاز: فیه علی سمت ... و انعطفت فیه علی سمت؛ **انجام:** او شیعه الابرار و مسلیا تسلیما کثیرا قدتم هذا الکتاب المستطاب ... محمد قاسم النیشابوری

خط: شکسته نستعلیق، کا: نیشابوری، محمد قاسم، تا: ۱۰۰۹ق؛ افتادگی: آغاز [رایانه]

۶. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۵۵۲۴

خط: نستعلیق، کا: امیر بن علی بن حاجی حسن طبسی، تا: نیمه دوم ربیع الاول ۱۰۴۸ق؛ جلد: مقوایی عطف تیماج قهوه‌ای، ۴۵۳گ، ۲۱ سطر، اندازه: ۱۳×۲۶سم [ف: ۱۴ - ۲۹۳]

۷. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۳۳۴۳

خط: شکسته، نستعلیق، کا: امیر بن حاج علی بن حاجی حسن بن تاج الدین طبسی گیلکی، تا: محرم ۱۰۴۹ق؛ کاغذ: ترمه، جلد: میشن سیاه، ۲۵۷گ، ۲۳ سطر، اندازه: ۱۸/۸×۲۵سم [ف: ۱ - ۱۳۱]

۸. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۹۳۱۲

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: شعبان ۱۰۵۶ق؛ مهر: محمد رفیع، تملک: عبدالحی بن عبدالرزاق رضوی، عبدالعزیز رضوی؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج تریاکی، ۳۱۷گ، ۲۵ سطر (۶/۵×۱۷)، اندازه: ۱۵×۲۴سم [ف: ۱۷ - ۳۴۴]

۹. شیراز؛ علامه طباطبائی؛ شماره نسخه:۸۸۳

خط: نسخ، کا: بدیع الزمان بن مغفور محمد رضا یزدی، تا: ذیحجه ۱۰۶۲ق؛ مصحح؛ ۴۸۹گ، اندازه: ۱۲/۵×۲۵سم [نسخه‌پژوهی: ۲ - ۱۳۳]

۱۰. تهران؛ ادبیات؛ شماره نسخه:۹۵ ـ ب

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۹ ذیقعده ۱۰۶۷ق، به دستور حسام الدین خان؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج سرخ، ۴۰۹گ، ۱۷ سطر (۹/۵×۱۸)، اندازه: ۱۹×۲۷سم [ف: ۱ - ۱۳۸]

۱۱. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۵۴۸۰

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: محرم ۱۰۷۳ق؛ واقف: نایینی؛ کاغذ: شکری آهار مهره، جلد: تیماج جگری، ۲۷۸گ، ۲۱ سطر (۷/۵×۱۷/۵)، اندازه: ۱۳/۵×۲۶/۳سم [ف: ۸ - ۱۱۱]

۱۲. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۵۳۰۰

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا: علیرضا بن میرعبدالفتاح حسینی، تا: پنج‌شنبه ۲۳ ربیع الثانی ۱۰۹۶ق؛ مجدول؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: تیماج مشکی، ۲۶۵گ، ۲۷ سطر (۹×۱۷/۵)، اندازه: ۱۶×۲۴/۵سم [ف: ۱۶ - ۲۱۸]

۱۳. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه:۵۵۲

خط: نسخ، کا: میرزا محمد بن ابوالحسن اصفهانی، تا: شنبه ۵ جمادی الاول ۱۰۹۷ق؛ مجدول؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: روغنی زمینه صدفی، ۲۵۲گ، ۲۷ سطر، اندازه: ۱۱×۱۹سم [ف: ۳ - ۵۲۱]

۱۴. تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه:۱۶۸۳-عکسی

آغاز: برابر؛ **انجام:** و شیعته الابرار و المسلمین تسلیماً کثیراً کثیراً. م.م.م.م. به رسم کتابخانه سلالة الخواتین العظام و برهان الحکما الکرام ... و معینا بالتوجهات الشاهیة ... افتخار الحاج الحرمین الشریفین ... رستم خان دامت دولته و حشمته. قد فرغ من تحریر هذا النسخة ...

خط:نسخ خوش،بی‌کا، تا: شنبه ۲۲ شعبان ۱۱۰۰ق، برای کتابخانه رستم خان؛ با یادداشت «حاشیه‌ای از مرحوم آقای بزرگ آقا در ص ۲۳ وجود دارد»؛ با رسم‌های دقیق از انعکاس نور؛ ۵۲۷ص، ۲۷ سطر (۱۲/۵×۲۳)، اندازه: ۲۱×۳۰سم [عکسی ف: ۱-۸۶]

۱۵. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۶۷

آغاز: برابر

خط: شکسته، بی‌کا، تا: ۱۱۰۹ق؛ ۳۲۶گ، ۱۹ سطر، اندازه: ۱۳×۱۹/۵سم [ف: ۲ - ۹۰]

۱۶. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۱۲۶۳

خط: نسخ، کا: محمد قاسم بن محمد مهدی، تا: ۱۱۲۱ق؛ کاغذ: ترمه، جلد: میشن سیاه، ۲۹۴گ، ۲۴ سطر، اندازه: ۱۷/۵×۲۴/۸سم [ف: ۱ - ۱۳۰]

۱۷. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۷۰۱

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ مصحح، با اشکال هندسی؛ مهر: «کفی بربک هادیا»؛ کاغذ: اصفهانی نخودی، جلد: تیماج زرشکی، ۱۷۰گ، ۳۵ سطر (۸×۱۵/۵)، اندازه: ۱۳/۵×۲۲سم [ف: ۱۳ - ۱۶۱]

۱۸. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۴۵۹/۳۰-ف

نسخه اصل: موزه بریتانیا ش Add. 23570؛ بی‌کا، بی‌تا؛ ۲گ (۱۱۶-۱۱۷) [فیلمها ف: ۱ - ۶۰۴]

● تنقید خلفای ثلاثه / کلام و اعتقادات / اردو

tanqīd-e xolafā-ye salāse

مرهانی، حکیم محمد علی اکبر

marhānī, hakīm mohammad ʻalī akbar

مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۱۷۷۳

آغاز: بسمله، قال السید العلامه احله اللع فی دار الکرمه؛ **انجام:** ذکر کیا حیا ... که سیوطی له حقین کی ذکر کیا هی ذکر کیا ... که سیوطی نی حقمین احمد کی ذکر کیاهی

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۴؛ کاغذ: حنایی، جلد: اسقاطی [رایانه]

● تنقید فرقه اعتدالیون و یا اجتماعیون - اعتدالیون / حکومت و سیاست / فارسی

tanqīd-e ferqe-ye eʻtedālīyūn va yā ejtemāʻīyūn - eʻtedālīyūn

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۷۱۳۴-عکس

بی‌کا، بی‌تا [فیلمها ف: ۳ - ۲۷۸]

● تنکیس الاصنام = کتاب الاصنام / تاریخ / عربی

tankīs-ul aṣnām = k.-ul aṣnām

ابن کلبی، هشام بن محمد، - ۲۰۴ قمری

ebn-e kalbī, hešām ebn-e mohammad (- 820)

چاپ: ویراسته احمد زکی پاشا، قاهره، بی نا: ۱۹۱۴م

[دنا ۳/۳۷۵؛ تاریخ نگارشهای عربی، ۶۱، ص۳۸۹؛ معجم التاریخ التراث الاسلامی، ج۵، ص ۳۸۷۷]

۱. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۸۹۳۱/۷۷

آغاز: اخبرنا الشیخ ابوالحسین المبارک بن عبدالجبار بن احمد الصیرفی قری علیه و انا اسمع قال ابو جعفر محمد بن احمد بن المسلمة فی سنة ثلاثة و ستین و اربعمائة قال اخبرنا ابو عبید الله محمد بن عمران بن موسی المرزبانی اجازة قال حدثنی ابوبکر احمد بن موسی المرزبانی اجازة قال حدثنی ابوبکر احمد بن محد بن عبدالله الجوهری قال حدثنا ابو علی محمد بن عمران بن موسی المرزبانی اجازة قال حدثنی احمد بن محمد بن عبدالله الجوهری قال حدثنا ابو علی الحسین بن عبید العنزی قال حدثنا ابوالحسن علی ابن الصباح بن الفرات الکاتب قال قرأت علی هشام بن محمد الکلبی فی سنة احدی و مائتین قال حدثنا ابی و غیره و قد اثبت حدیثهم جمیعاً ان اسمعیل بن ابراهیم صلی الله علیهما لما سکن مکة و ولد لیدها اولاد کثیرة؛ **انجام:** باجر. قال ابن درید صنم کان للازد فی الجاهلیة و ن جاورهممن طی و قضاعة کانوا یعبدونه.بفتح الجیم و ربما قالوا باجر بکسر الجیم و الحمد لله رب العالمین و صلی الله علی سیدنا محمد و اله و صحبه اجمعین.

کامل؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ کاغذ: فرنگی نخودی آهار مهره، جلد: میشن قهوه‌ای، ۶گ (۱۳۶ر-۱۴۱پ)، ابعاد متن: ۱۰/۵×۲۳، اندازه: ۱۳×۲۷/۷سم [ف: ۲۹/۱ - ۳۷۲]

۲. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۳۳۲/۶-ف

نسخه اصل: یوسف آغا ش ۵۹۰۳/۴۸۷۹؛ بی‌کا، بی‌تا؛ ۹گ (۲۱-۲۹) [فیلمها ف: ۱ - ۴۵۵]

← تنکیل و تمثیل ≻ تمثیل و تنکیل
← تنگسوقنامه ≻ جواهرنامه

● تنگسوق نامه / طب / فارسی

tangsūq-nāme

رشید الدین فضل الله همدانی، ۶۴۸؟ - ۷۱۸ قمری

rašīd-od-dīn fazl-o-llāh-e hamadānī (1251 - 1319)

در پزشکی و تشریح، در چهار کتاب: ۱. قواعدی چند از علم طب و کیفیت نبض گرفتن؛ ۲. تشریح عروق دوازده گانه و سیر خون؛ ۳. ادویه، در دو فن؛ ۴. ختای و چگونگی سیاسات و تربیت امراض ایشان، در دو فن. (احمد منزوی)

آغاز: حمد بینهایت مر حضرت واجب الوجود را جل جلاله

[دنا ۳۷۵/۳؛ فهرستواره منزوی ۳۳۸۸/۵]

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۲۵-ف

نسخه اصل: ایاصوفیا ش ۳۵۹۶؛ خط: نسخ، کا: قوام کرمانی محمد بن محمود، تا: ۲۰ شعبان ۷۱۳ق؛ ۲۶۸گ، ۱۵ سطر [فیلمها ف: ۱ – ۶۱]

● تنویر الاذهان و الضمائر فی شرح الاشباه و النظائر /

فقه / عربی

tanwīr-ul aḏhān wa-ḍ ḍamā'ir fī š.-il ašbāh wa-n naẓā'ir

جلب مصلح الدین، مصطفی بن خیر الدین، ق۱۲ قمری

jalab mosleh-od-dīn, mostafā ebn-e xayr-od-dīn (- 18c)

وابسته به: الاشباه و النظائر الفقهیة علی مذهب الحنفیة = الاشباه و النظائر فی الفروع؛ ابن نجیم، زین الدین بن ابراهیم (-۹۷۰)

کتاب «الاشباه و النظائر» تألیف فاضل زین الدین بن ابراهیم معروف به ابن نجیم مصری حنفی (- ۹۷۰ق) است. مؤلف این کتاب را در هفت فن قرار داده است. (کشف الظنون۹۹/۱: فهرست فنون هفت گانه در آن مذکور است؛ سرکیس ۲۶۵/۲). فن ششم این کتاب در احکام فقه حنفی است.

[دنا ۳۷۵/۳؛ کشف الظنون ۹۹/۱؛ الاوقاف العامة موصل ۴۰۵/۱]

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۳۹۹۳/۱

آغاز: الحمد لله الذی تقدست عن الشباه و لنظائر ذاته وتنزهت عن مشابهة الاشیاء و التصاویر صفاته و دلت علی اتقان وحدانیته فی بادی النظر مصنوعاته؛ **انجام:** وحکی ذالک اصحاب احمد بن ابی الحارث و ابو عمرو الطبری انتهی ... الذی لایعزب عنه مثقال ذرة من الخفایا و السرائر

رساله حاضر شرحی است بر فن ششم آن رساله درباره مسائل فقه حنفی از کتاب طهارت تا کتاب فرایض؛ خط: نستعلیق، کا: عمر العینتانی، تا: غره ذیقعده ۱۰۹۵ق، جا: آمد مدرسه مسعودیه؛ جلد: تیماج مشکی، ۱۳۵ص (۱-۱۳۵پ) [ف: ۳۷ – ۵۸۹]

● تنویر بصائر المقلدین فی مناقب الائمة المجتهدین

/ تاریخ / عربی

tanwīr-u baṣā'ir-il muqallidīn fī manāqib-il a'immat-il mujtahidīn

کرمی، مرعی بن یوسف، - ۱۰۳۳ قمری

karamī, mar'ī ebn-e yūsof (- 1624)

تاریخ تألیف: جمادی الثانی ۱۰۲۶ق

کتابی است در شرح احوال و بیان فضایل و مناقب، و به طور کلی تاریخ زندگانی ائمه چهارگانه اهل سنت، ابوحنیفه، و مالک بن انس، و محمد بن ادریس، و احمد بن حنبل. در یک «مقدمه» و چهار« باب».

[دنا ۳۷۵/۳؛ هدیة العارفین ۷/۱-۴۲۶]

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۹۹۶عکسی

آغاز: الحمد لمن بعث النبیین مبشرین و منذرین، و انزل معهم الکتاب بالحق الواضح المبین ... و سمیته: تنویر بصائر المقلدین فی مناقب الائمة المجتهدین؛ **انجام:** قال مؤلفه ... فرغت من جمع هذه الفواید ... بمحمد النبی علیه افضل الصلاة و السلام، و ان ینفعنی بهؤلا الائمة المجتهدین و ان یمدنی بمدد علمهم و عملهم بجاه سید المرسلین.

نسخه اصل: چستربیتی، ش ۴۳۲۴ (اربری، فهرست خطی عربی ۱۰۲/۵)؛ خط: نسخ، کا: علی بن عمر السنوانی، تا: چهارشنبه ۲۱ محرم ۱۰۳۰ق؛ از روی نسخه مؤلف، مصحح؛ تملک: محمد بن عبد القادر افندی بغدادی؛ ۹۲گ، ۲۵سطر [عکسی ف: ۲ – ۴۷۹]

● التنویر (ترجمه) = تفسیر الفاظ اهل صناعة الطب /

طب / فارسی

at-tanwīr (t.) = tafsīr-u alfāẓ-i ahl-i ṣanā'at-iṭ ṭibb

ابومنصور قمری، حسن بن نوح، - ۳۸۰ قمری

abū-mansūr-e qūmrī, hasan ebn-e nūh (- 991)

در ده «باب»: ۱. نام بیماری‌ها از موی سر تا ناخن پای؛ ۲. نام بیماری‌های روتن؛ ۳. نام تب‌ها و آنچه در خور وی است؛ ۴. اندر آنچه در تن مردم است از اندام و آنچه مانند وی است؛ ۵. اندر نامها (طبایع‌ها) وآنچه در معنی ویست؛ ۶. اندر نامها که اندر علاج به کار داشته آید؛ ۷. اندر نامهای طعامها و شراب‌ها؛ ۸. اندر نامهای قرابادین‌ها و لفظها؛ ۹. اندر نامهای سنگ‌ها و پیمانه‌ها؛ ۱۰. اندر شناختن چیزها که چاره نیست.

آغاز: کتاب التنویر ... ترجمه ابوالحسن بن نوح قمری ... گفت ازانک من نیک بدانسته ام که فضل علم پزشکی بر همه علمهای دیگر تا چیست ...

انجام: و نه یک کرانه روی سوراخی کرده که بیمار چون بنشیند در وی سراز وی بیرون کند. والله اعلم بالصواب

چاپ: محقق: وفاء تقی الدین، القسم الاول، دمشق، مجلة مجمع اللغة العربیة، مجلد۶۵، ج۴، ۱۴۱۱ق، القسم الثانی، مجلد۶۶، ج۱، ۱۴۱۱ق؛ چاپ محمد کاظم امام در ۱۳۵۲ق.

[دنا ۳۷۵/۳؛ فهرستواره منزوی ۳۳۶۱/۵]

۱. قم؛ معصومیه؛ شماره نسخه:۶۲۸۴-۴/۱۴۷/۵

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج تریاکی، ۱۵ سطر، قطع: ربعی [آستانه قم: - ۲۲۰]

۲. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۸۰۷/۱۲

آغاز و انجام: برابر

بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛کاغذ: ترمه، جلد: میشن سیاه، ۱۳گ (۱۰۲پ-۱۱۴پ)، اندازه: ۱۳/۶×۱۷/۳سم [ف: ۵ - ۱۸۹]

● تنویر الحوالک علی موطأ الامام مالک / شرح حدیث / عربی

tanwīr-ul ḥawālik ʻalā mawṭa'-il imām mālik

سیوطی، عبدالرحمن بن ابی بکر، ۸۴۹ - ۹۱۱ قمری

soyūtī, ʻabd-or-rahmān ebn-e abī-bakr (1446 - 1506)

وابسته به: الموطأ فی الحدیث؛ مالک بن انس (۹۳-۱۷۹)

شروح بسیاری بر کتاب «موطأ» مالک بن انس نگاشته شده و سیوطی دارای چند شرح بر این کتاب است که یکی همین شرح است.

چاپ: بیروت، دار الندوة الجدیدة؛ قاهره، مکتبة التجاریة، ۱۹۳۷.

[کشف الظنون ۱۹۰۷/۲ و۵۰۱/۱؛ معجم المؤلفین ۱۲۸/۵؛ دنا ۳۷۵/۳؛ دار صدام ص۹۶]

۱. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۸۴۲-۵/۱۳۲

آغاز: بسمله و صلی الله علی سیدنا محمد و سلم ... الحمدلله الذی بعث النبی صلی الله علیه وسلم بأوضح المسالک و نور به ارجا کل حالک ... الاولی مؤلف الکتاب هو امام درا الهجرة ابوعبدالله مالک بن انس؛ **انجام:** ان الشمس والقمر آیتان من آیات الله قال النووی قال العلماء الحکمة فی هذا الکلام ان بعض الجاهلیة الضلال کانوا یعظمون الشمس

از اول تا حدیث« عن یحیی بن سعید عن سعید بن المسیب انه قال ما صلی رسول الله صلی الله علیه وسلم الظهر والعصر یوم الخندق حتی غابت الشمس»؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۰؛ افتادگی: انجام؛ دارای علامات بلاغ، مصحح، محشی؛ مهر مربعی به سجع «عبده محمد بن عبداللطیف ... ۱۱۸۹»؛ جلد: تیماج، مشکی، ۷۵گ، ۲۱-۲۳ سطر، اندازه: ۱۵×۲۰/۵سم [ف: ۲ - ۱۰۶۴]

۲. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۴۷۰/۱۰عکسی

آغاز: بسمله. الحمد لله و سلام علی عباده الذین اصطفی و بعد فقد کثر السؤال عن رؤیة أرباب الأحوال للنبی صلی الله علیه و سلم فی الیقظة.؛

نسخه اصل: کتابخانه اسکوریال در مادرید اسپانیا، شماره ۱۵۴۵؛ خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ رکابه‌دار؛ ۱۱ص (۷۶-۸۶)، ۲۳ سطر [عکسی ف: ۴ - ۳۳۲]

● تنویر الدیاجی فی تفسیر الاحاجی / معما / عربی

tanwīr-ud dayājī fī tafsīr-il aḥājī

سخاوی، علی بن محمد، ۵۵۸ - ۶۴۳ قمری

saxāvī, ʻalī ebn-e mohammad (1164 - 1246)

«أحاجی» جمع أحجیه نوعی چیستان است که درباره قوانین دستور زبان عرب باشد، چلبی می‌گوید: این علم واژه‌هایی را که ظاهر آنها با دستورهای زبان عرب ناسازگار است گزارش می‌دهد، و از این روی آن را دنباله علم لغت و صرف و نحو عربی دانسته، سپس می‌گوید: ۱-زمخشری، جار الله محمود پسر عمر (-۵۳۸ق) کتابی به نام «محابات» در این باره نگاشته، و علم الدین سخاوی آن را گزارش داده است؛ ۲. ابوالمعالی سعد پسر علی وراق خطیری (-۵۶۸ق) نیز کتابی در این باره نگاشت؛ ۳. مقاله سی و ششم از مقامات حریری نیز در این باره است گفتگوی ما در شرحی است که سخاوی بر کتاب زمخشری نگاشته. سخاوی در دیباچه نام کتاب [در دیباچه نام کتاب را آن‌گونه که ما عنوان کردیم آورده ولی در پایان کتاب، نام آن را تغییر داده است] و نام زمخشری را آورده است، و پس از شرح هر احجیه زمخشری، یک یا چند احجیه از خود آورده و آن را نیز گزارش داده است. ترتیب آن چنین است که نخست متن احجیه زمخشری را پس از عنوان «قال ابوالقاسم.ره.» آورده، و سپس گزارش خود را به عنوان «و اقول مستعیناً بالله» و بعد از آن یک یا چند احجیه با شرح آن از خود به‌عنوان «قلت ...» آورده است. در پایان کتاب از اینکه به چیستان‌گویی پرداخته، پوزش خواسته، و دو صفحه درباره سود چنین احجیه‌بافی‌ها و جدایی آن از معماسازی و لغزگویی، سخن گفته، سپس می‌گوید: پس از پایان یافتن کتاب، این نام را برای آن سرودم: «منیر الدیاجی و در التناجی ×× و فوز المحاجی بحوز الاحاجی». (علینقی منزوی)

[دنا ۳۷۵/۳]

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۵۵

خط: گوناگون، کا: محمد پسر عبدالمنعم پسر علی پسر عبدالغنی پسر علی قرشی، تا: دهه میانه ذیقعده ۶۳۹ق؛ برای جلال الدین ابوالفرج علی پسر تقی الدین ابوطاهر پسر علی رقی پسر حداد نوشته شده و او با پسرش ابوالحسن شمس الدین با نویسنده نسخه محمد پسر عبدالمنعم، سه نفری این نسخه را بر نگارنده خوانده‌اند (سومی خوانده و دو نفر نخستین شنیده‌اند) و نشان قرائت گاهی به‌خامه یکی از سه شاگرد، و گاه به‌خامه نگارنده در کرانه رویه‌ها دیده می‌شود و اجازه روایت از نگارنده برای آن سه تن به خامه نگارنده در برگ (۲ر) نوشته شده و تاریخ آن ۱۹ ذیحجه ۶۳۹ق است، گزارش دیگر در این باره به خامه نویسنده نسخه محمد پسر عبدالمنعم؛کاغذ:سمرقندی نخدی،جلد:تیماج مشکی مقوایی، ۱۳۷گ، ۲۳ سطر (۱۲×۲۰)، اندازه: ۱۶×۳۵سم [ف: ۲-۳۵۵]

● **تنویر سقط الزند** / ادبیات / عربی

tanwīr-u siqṭ-iz zand

وابسته به: سقط الزند = دیوان ابوالعلاء؛ ابوالعلاء معری، احمد بن عبدالله (۳۶۳-۴۴۹)

[دنا ۳/۳۷۶]

۱. مشهد؛ شیخ علی حیدر؛ شماره نسخه:۷۹

آغاز: القول فی الأوزان و القوافی التی تعرض فی رؤوس القصائد؛ **انجام:** یقال ألاقه یلیقه أی أمسکه و الله أعلم بالصواب و الیه المرجع و المآب.

ابوالعلا معری بر کتاب «سقط الزند» خود شرحی نوشته به نام «ضوء السقط» و چون مقصود را برآورده نکرده، مؤلف بخشی از آن را اصلاح کرده و به این اسم نامیده است؛ خط: نسخ زیبا، کا: علی بن محمد قراجه داغی تبریزی، تا: غره شوال ۱۲۷۷ق تا ۲۵ محرم ۱۲۷۸ق؛ تملک: محمد علی الناصح؛ جلد: چرم سیاه، ۲۵۳گ، ۲۲ سطر، اندازه: ۱۸/۵×۲۹/۵سم [مؤید: ۱ - ۹۹]

۲. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۲۹۰۹/۱۳

آغاز: قول فی الاوزان و القوافی التی تعرض فی رؤس القصائد القوافی تنقسم الی خمسة اضرب المتواتر؛ **انجام:** و الکبری اربعة احرف متحرکات بعد ما سکن مثل ذهبتاً و جرحتا و نصرتا و ضربتا، تم بالخیر

در عروض. بخشی از شرح دیوان ابی العلاء مصری است؛ خط: شکسته نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ در متن؛ جلد: میشن آلبالویی، ۳گ (۱۱۵ر-۱۱۷پ)، اندازه: ۱۴/۸×۲۱/۳سم [ف: ۶ - ۱۶۲]

● **التنویر علی سقط الزند** / ادبیات / عربی

at-tanwīr ʻalā siqṭ-iz zand

بطلیوسی، عبدالله بن محمد، ۴۴۴ - ۵۲۱ قمری

batalyūsī, ʻabd-ol-lāh ebn-e mohammad (1053 - 1128)

وابسته به: سقط الزند = دیوان ابوالعلاء؛ ابوالعلاء معری، احمد بن عبدالله (۳۶۳-۴۴۹)

«سقط الزند» یکی از دیوانهای ابی العلاء احمد بن عبدالله معری است که دارای بیش از سه هزار بیت می‌باشد و خود ابو العلاء بر آن شرحی نگاشته بود به نام «ضوء السقط» که ابوزکریا یحیی بن علی تبریزی (-۵۰۲ق) آن را روایت کرده و خالی از اشکال نبود و اشعار را آن گونه که باید شرح نداده بود. بنابراین شارح ما بر آن است که آن شرح را اصلاح کند و کاستی‌های آن را تکمیل نماید. در این شرح بیتی از دیوان را آورده و با اختصار از جنبه لغوی و ادبی شرح می‌نماید و به بحث‌های مفصل نمی‌پردازد و شارح سعی دارد که فقط مقاصد معری را توضیح دهد.

آغاز: بواتر الانتصار ینافح بکل ماضی الغرار سلیل النار مسلوک الشفار کان علی مضاربه رقاق الاول او به و هج الغبار ...

۱. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۶۲۴

آغاز: برابر؛ **انجام:** و من الدروع القدیمة ما ینسب الی داود و ان لم یمکن مما عمله و ظهور آثار عمل داود فی هذه الدرع حق لظهور ما ...

در فهرست بدون نام مؤلف؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ جلد: تیماج قرمز، ۲۳۲گ، مختلف السطر، اندازه: ۲۰/۵×۳۰سم [ف: ۲ - ۲۸۱]

۲. شیراز؛ شاهچراغ؛ شماره نسخه:۷۴۸

آغاز: برابر

در فهرست بدون نام مؤلف؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲ یا ۱۳؛ ۲۸۳گ، اندازه: ۲۰×۲۹/۵سم [ف: ۳ - ۲۳]

۳. قم؛ معصومیه؛ شماره نسخه:۷۳۱/۲

آغاز: برابر؛ **انجام:** ففرق علی النهار لیلاً مظلماً یعنی کتابته بالنقش علی البیاض

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: انجام؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۳۵۷ص (۱۲۵-۴۸۱)، اندازه: ۲۲×۳۴سم [ف: ۲ - ۳۶۳]

● **التنویر علی سقط الزند = شرح سقط الزند = شرح التنویر علی سقط الزند** / ادبیات / عربی

at-tanwīr ʻalā siqṭ-iz zand = š.-u siqṭ-iz zand = š.-ut tanwīr ʻalā siqṭ-iz zand

ابی یعقوب خوئی، یوسف بن طاهر، - ۵۴۹ ؟ قمری

abī yaʻqūb-e xūī, yūsof ebn-e tāher (- 1155)

وابسته به: سقط الزند = دیوان ابوالعلاء؛ ابوالعلاء معری، احمد بن عبدالله (۳۶۳-۴۴۹)

تاریخ تألیف: ۵۴۱ق

شرحی بر دیوان أبی العلاء المعری معروف به سقط الزند است و «سقط الزند» به معنی جرقه آتش است هنگام افروختن. ابوالعلاء اشعار خود را که در جوانی سروده است به جرقه آتش‌افروز تشبیه نموده، بر این دیوان (سقط الزند) شروح زیادی نگاشته شده. از جمله این شرح که شامل تفسیر و توضیح مشکلات سقط الزند است به علاوه قسمت «درعیات» که از شاهکارهای ابوالعلاء معری شمرده می‌شود و جزء دیوان وی قرار داده شده است. علاوه بر این شرح، شروح دیگری بر سقط الزند نگاشته شده و از آن جمله است: ۱. شرح ابوزکریا یحیی بن علی معروف به خطیب تبریزی (-۵۰۲ق)؛ ۲. شرح قاسم بن حسین خوارزمی ملقب به صدر الافاضل نحوی که در سال ۶۱۷ق به دست تاتار کشته گردید. این شرح متضمن تفسیر مشکلاتی است که خطیب تبریزی متعرض شرح آن نگردیده و نام آن ضرام السقط است؛ ۳. شرح عبدالله بن محمد بطلیموسی نحوی (-۵۲۱ق)؛ ۴. شرح انور شاد احمد بن محمد اخسیکتی (-۵۲۸ق) به نام زوائد؛ ۵. شرح قاضی شرف الدین هبة الله بارزی (- ۷۳۸ق) به نام العمدة فی شرح الزند؛ ۶. شرح امام فخر رازی

(محمد بن عمر) (-۶۰۶ق).

چاپ: چاپ سنگی در چاپخانه تبریز به کوشش آخوند ملا محمد خراسانی تربتی بایگی و محمد بن علی محمد تبریزی در ۱۲۷۶ باضرام السقط فی شرح السقط صدرالافاضل قاسم بن حسین خوارزمی در هامش.

[اکتفاء القنوع بما هو مطبوع ۲۷۰-۲۷۱؛ شرح تنویر، معارف علمیه؛ کشف الظنون ۹۹۲/۲؛ لغت نامه دهخدا ۵۲/۳؛ کشف الظنون ۹۹۲/۲؛ مخطوطات الادب فی المتحف العراقی ص ۱۲۶؛ فهرست مخطوطات المصورة الادب ۵۴/۱؛ دنا ۳۷۶/۳]

۱. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۶۶۵

آغاز: فی الغلو الباطل قوله: یکاد محین لاقی المنایا ×× بسیفک لایکون له معاد. لانه ادعی ان من یقتله الممدوح لایکاد ینشر یوم البعث جعل قتله اشد تأثیرا من امانة الله تعالی و هذا من الغلو الذی لاجهة له؛ **انجام:** و ان الدنیا کمنازل القمر لایقیم لیلة واحدة بمنزل و لا یسمک دار لیلة واحدة یقال الاقه یلیقه ای امسکه و الله اعلم بالصواب و الیه المرجع و المأب.

خط: نسخ، کا: ابو زید یوسف بن احمد بن محمد بخاری معروف بسیف، تا: ۷۲۷ق؛ افتادگی: آغاز (چند برگ از ابتدای نسخه که شامل خطبه و قسمتی از مقدمه شارح است، ساقط شده)؛ آن قسمت از مقدمه که درباره اقسام اوزان و قوافی اشعار دیوان است و بدین جمله شروع می‌شود: «القول فی الاوزان و القوافی التی یعرض فی رؤس القصائد» کاملا موجود است، محشی از چندین کتاب لغت مانند: قاموس و صراح و کنز اللغه، چند قطعه شعر از ابی نصر و از ابی الفتح بستی نقل گردیده و از آن جمله این رباعی از ابی النصر جالب است: «و نبه فؤادک عن رقدة ×× فان الموفق من ینتبه / فان کنت لم انتبه بالذی ×× و عظت به فانتبه انت به»، نخستین قصیده دیوان چنین شروع می‌شود: «اعن وخد القلاص کشفت حالا ×× و من عند الظلام طلبت مالا / و درا خلت انجمه علیه ×× فهلا خلتهن به ذبالا»؛ مهر: «یا محمد بن عبدالله ابن عبدالمطلب»؛ کاغذ: ایرانی ضخیم، جلد: تیماج لیمویی، ۳۹۰ص، ۲۵ سطر، اندازه: ۱۷×۲۷سم [ف: ۴ – ۳۸۵]

۲. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۸۱۰۱

آغاز: نونویس: بسمله – بواتر الانتصار ینافح بکل ماضی الغرار بل ... النار مسلوک الشفار کان علی مضاربه ... قدیمی نویس (۸ر): ... ادب معظم جیده (؟) کذب قوله: و بالارض من حبها صفرة ×× فما تنبت الارض الا بهارا. و مما یجری مجری هذه الدعوی کثیر لابغد [کذا] فی کل الاشعار و الشعر للخلد مثل الصورة للید؛ **انجام:** قدیمی نویس (۱۶۴پ): ... فذلک شبه عزمک یابن حمد ×× و لکن لا نبو و لا فلو لا. ای هذا السیف فی المضاء یشبه عزمک الماضی الا ان السیف قد ینبو عن الضریبة و قد یقع فلول ای کسود فی حده و احدها قل و ... [ناخوانا] لا یغری عزمک لا نبو و لا فلول ... نونویس: ... یؤامل [کذا] فیک اسعاف اللیالی ×× و ینتظر العواقب ان تدیلا. اداله اذا جعله ذا دولة ای هذا الصدیق یرجو فیک ان تسعفه اللیالی بحاجته ای تقضیها له و هی ان یرزقه لقائک و ینتظر من عواقب الایام الادالة له بالفوز بقربک، و الله اعلم بالصواب. [رقم:] حرره فی یوم الجمعة آخر العشر الثانی من جمادی، خمسه [کذا] من ست و ستین و مأتین بعد الاف من الهجرة المبارکة النبویة علی هاجرها آلاف التحیة بید الاقل ۱۲۶۶

خط: نسخ تحریری، بی‌کا، تا: قرن ۸ و ۹؛ نونویس از ۱۲۶۶ق؛ جلد: مقوایی با روکش تیماج قهوه‌ای، ۱۶۶گ، ۲۱ سطر، اندازه: ۱۴/۲×۱۹/۷سم [ف: ۲۷/۱ – ۱۸۳]

۳. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۵۳۱-۴/۱/۱

آغاز: بسمله بوابر الانتصار ینافح بکل ماضی الغرار سلیل النار مسلوک الشفار ... اما بعد فان الشعر دیوان العرب ... وهذا حین ابتداء بتنویر سقط الزند فأقول السقط ما یسقط من النار عند القدح؛ **انجام:** یقول هذا الابن الذی قد تصدرا خیرا قد عدل عن طرق آبائه الاوایل فی اکرام ما دحیهم فجارای

خط: نسخ جلی معرب، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: انجام؛ جلد: گالینگور قهوه‌ای، ۹۲گ، ۲۱ سطر، اندازه: ۲۰×۳۲/۵سم [ف: ۲ – ۱۰۶۴]

۴. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۴۴۷۹

آغاز: بسمله، اما بعد حمداً لله علی سوابغ آلائه المتواترة.؛ **انجام:** فتسأل ربی ان یخفف ذنبی اثقلنی و یعفو عنی.

جلد اول؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ واقف: نایینی؛ کاغذ: شکری آهار مهره، جلد: تیماج عنابی، ۱۲۰گ، ۱۸ و ۱۹ سطر، اندازه: ۱۴/۷×۲۲/۴سم [ف: ۷ – ۲۵۱]

۵. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۱۹۴۶

آغاز: .. فی الغلو الباطل قوله: یکاد محبن لا فی المنایا ×× بسیفک لایکون له معاد؛ **انجام:** لا یقیم لیلة واحدة بمنزل و لا یمسک دار لیلة واحدة یقال ألاقه یلیقه أی أمسکه؛ تم الکتاب.

خط: نسخ خوش، بی‌کا، تا: ۱۲۵۰ق؛ افتادگی: آغاز؛ مصحح، محشی؛ کاغذ: فرنگی آهار مهره، جلد: تیماج مشکی، ۱۹۰گ، ۲۳ سطر (۱۲×۲۰/۵)، اندازه: ۱۹×۳۰/۵سم [ف: ۳۰ – ۲۴۰]

۶. تبریز؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۵۷۷

آغاز: فی الغلق الباطل قوله: یکاد محین لاقی المنایا ×× بسیفک لایکون له معاد. لانه ادعی ان من یقتله الممدوح بسیفه لا یکاد ینشر یوم البعث جعل قتله اشد تأثیراً من اماتة الله تع و هذا من الغلق الذی لا جهة له؛ **انجام:** کانک البدر و الدنیا منازله ×× فما تلیقک الا لیلة دار. ثم شبهه بالبدر فی کثرة اسفاره اذ البدر ینزل فی کل لیلة بمنزل آخر من منازل القمر ای کان فی سرعة السیر و ادمان السفار کالبدر و ان الدنیا کمنازل القمر لا یقیم لیلة واحدة بمنزل و لایمسک دار لیلة واحدة یقال الافة یلیقه ای امسکه و الله اعلم بالصواب

خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۲۵۱ق؛ افتادگی: آغاز (به قدر پنج برگ نسخه چاپی مصر) و ناقص است و بیت مندرج در آغاز آخرین

بیت قصیده ششم است که به عنوان شاهد در مقدمه آورده؛ مجدول و مذهب و سرلوح و مقدمه منثور؛ جلد: چرمی، ۱۲۶گ، ۲۸سطر، اندازه: ۲۰×۳۲/۵سم [ف: ۲ – ۸۲۹]

۷. تهران؛ لغت نامه دهخدا؛ شماره نسخه:۱۸۸

آغاز: قال ابوالعلاء احمد ... اعن و خد القلاص ... الوخد ضرب من السیر (دیباچه)؛ **انجام:** یلیقه ای امسکه.

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲ و ۱۳؛ جلد: تیماج مشکی، قطع: رحلی [نشریه: ۳ – ۵۲]

۸. تبریز؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۵۷۷

بی‌کا، بی‌تا [ف: ۲ – ۸۶۵]

● تنویر الغبش فی فضل السودان و الحبش / تاریخ / عربی

tanwīr-ul ġabaš fī faḍl-is sūdān wa-l ḥabaš

ابن جوزی، عبدالرحمن بن علی، ۵۰۸؟ – ۵۹۷ قمری

ebn-e jawzī, ʻabd-or-rahmān ebn-e ʻalī (1115 - 1201)

در بیان فضایل سیاه‌پوستان و اهالی حبشه است. مؤلف در مقدمه، انگیزه تألیف این اثر را چنین بیان می‌کند: «أما بعد، فانی رأیت جماعة من أخیار الحبشان تنکسر قلوبهم لأجل اسوداد الألوان فاعلمتهم ان الاعتبار بالاحسان لا بالصور الحسان و وضعت لهم هذا الکتاب فی ذکر فضل خلق کثیر من الحبش و السودان ». در بیست و هشت «باب» دارای فصول تنظیم شده است: ۱. ذکر من ینسب الیه السودان؛ ۲. ذکر سبب سواد ألوانهم؛ ۳. ذکر احیاء عیسی بن مریم، حام بن نوح؛ ۴. ذکر ممالک السودان من الأرض وسعتها؛ ۵. ذکر فضایل اجتمعت فی طباع السودان؛ ۶. ذکر فضل أشیاء خصت بسواد اللون من الحیوانات و النبات و الأحجار؛ ۷. بیان انه لا فضل لأبیض علی أسود، انما الفضل بالتقوی؛ ۸. ذکر من هاجر من الصحابة الی الحبشة؛ ۹. انفاذ قریش الی النجاشی لیسلم الیهم أصحاب رسول الله؛ ۱۰. ذکر مکاتبة رسول الله النجاشی و اسلامه و اسلام أصحابه؛ ۱۱. ذکر قدوم الحبشة علی رسول الله و لعبهم بالجراب فی المسجد و رسول الله ینظر؛ ۱۲. ذکر ما جاء من القرآن موافقاً للغة الحبشة؛ ۱۳. ذکر ما سمعه رسول الله من کلام الحبشة فأعجبه؛ ۱۴. ذکر تخصیص الحبشة بالاذان؛ ۱۵. ذکر من کان نبیاً من السودان؛ ۱۶. ذکر کبار ملوک الحبشة؛ ۱۷. ذکر أشراف السودان من الصحابة؛ ۱۸. ذکر أشراف السوداوات من الصحابیات؛ ۱۹. ذکر المبرزین فی العلم من السودان؛ ۲۰. ذکر شعرائهم و من تمثل منهم بشعر؛ ۲۱. ذکر جماعة من فطناء السودان و أذکیائهم و کرمائهم؛ ۲۲. ذکر المتعبدین منهم و الزهاد؛ ۲۳. ذکر من کان یؤثر الجواری السود علی البیض و من کان یعشقهن و من مات من عشقهن؛ ۲۴. ذکر أبناء الحبشیان من قریش؛ ۲۶. مواعظ و وصایا؛ ۲۷. فیه أذکار و تسبیحات؛ ۲۸. فیه أدعیة.

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۴۸۱عکسی

آغاز: بسمله. رب عوناً، قال الشیخ الامام العالم الحافظ جمال الدین أبو الفرج بن علی بن محمد بن الجوزی:الحمد لله الذی اختار من جمیع المخلوقات الانسان، ثم اصطفی منه أهل التقی و الایمان، ثم جعل محل نظره القلوب لا الأبدان؛ **انجام:** اللهم انی ضعیف فقونی، و انی ذلیل فأعزنی، و انی فقیر فاننی؛ تم الکتاب بحمد الله و عونه و الحمد لله أولاً و آخراً و صلاته علی سیدنا محمد و آله و سلامه.

نسخه اصل: کتابخانه اسکوریال در اسپانیا، ش ۱۸۳۵؛ خط: نسخ، بی‌کا،تا:گویا قرن۷؛مصحح؛ ۲۳۴ص، ۱۲ سطر [عکسی ف: ۴-۳۵۹]

● التنویر فی اسقاط التدبیر / عرفان و تصوف / عربی

at-tanwīr fī isqāṭ-it tadbīr

ابن عطاءالله اسکندری، احمد بن محمد، – ۷۰۹ قمری

ebn-e ʻatā'-ol-lāh-e eskandarī, ahmad ebn-e mohammad (- 1310)

رساله‌ای است در تشویق به این‌که تمام امور را به دست قضا و قدر داده و از تلاش بیجا دست کشند که اگر خداوند متعال کاری را بخواهد حتماً چنان‌که خواسته انجام می‌گیرد. بیشتر استناد مطالب این کتاب به گفته‌های بزرگان تصوف و عرفان می‌باشد. مطالب به صورت فوائد یا فصول تنظیم شده و بنا به گفته کشف الظنون (۵۰۲/۱) در مکه تألیف شده و در دمشق بر آن افزوده است. (سید احمد اشکوری)

آغاز: قال الشیخ العارف ... الحمدلله المتفرد بالخلق و التدبیر الواحد فی الحکم و التقدیر الملک الذی لیس کمثله شیء و هو السمیع البصیر

چاپ: المطبوعات الوهبیة، ۱۳۰۰ق؛ مصر، در حاشیه تاج العروس، ۱۳۲۱ق

[دنا ۳۷۶/۳؛ بروکلمان ۱۱۸:۲ و ذیل ۱۴۵:۲؛ الاوقاف العامة موصل ۲۸۸/۲]

۱. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۴۴۱/۳-ف

نسخه اصل: بایزید ولی الدین ش ۱۸۱۹. بندی از آن؛ بی‌کا، تا: قرن ۹؛ ۱گ (۴۲) [فیلمها ف: ۱ – ۴۷۳]

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۴۴۱/۱۰-ف

نسخه اصل: همان نسخه بالا. چند بند از آن؛ ۵گ (۵۲-۵۶) [فیلمها ف: ۱ – ۴۷۴]

۲. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۶۰۹۱

آغاز: برابر؛ **انجام:** و اختم لنا منک بخیر یا رب العالمین. تم الکتاب

خط: نسخ کهن، بی‌کا، تا: ۹۱۱ق [رایانه]

۳. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۷۶۴۱

آغاز: برابر؛ **انجام:** و اعاد علی المسلمین برکاته و صلی الله علی سیدنا محمد و علی آله و صحبه و سلم

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱ [رایانه]
۴. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۲۱۳۲
آغاز: برابر؛ **انجام:** و اصحابه الاکرمین و ازواجه الطاهرات امهات المؤمنین و التابعین لهم باحسان الی یوم الدین.
خط: نسخ، کا: عبدالله سعید شاگرد یوسف صبری، تا: دوشنبه ۱۹ شعبان ۱۲۶۸ق، به جهت محمود بیک نامی؛ مهر: «شهاب الدین الحسینی» (بیضی)؛ جلد: تیماج قرمز، ۷۹گ، ۲۳ سطر، اندازه: ۱۶×۲۴سم [ف: ۶ - ۱۴۳]

● **التنویر فی التفسیر** = **مختصر التفسیر الکبیر** / تفسیر / عربی

at-tanwīr fi-t tafsīr = muxtaṣar-ut tafsīr-il kabīr

ربعی، محمد بن ابی القاسم، - ۷۱۵ قمری

raba'ī, mohammad ebn-e ab-el-qāsem (- 1316)

وابسته به: مفاتیح الغیب فی تفسیر القرآن = تفسیر کبیر = تفسیر فخر رازی؛ فخر رازی، محمد بن عمر (۵۴۴-۶۰۶)
تاریخ تألیف: ربیع الاول ۷۰۷ق
مختصری است از تفسیر «مفاتیح الغیب» فخر رازی مشهور به تفسیر کبیر.
[دنا ۳۷۶/۳؛ معجم المفسرین ۶۰۶/۲؛ طبقات المفسرین ۲۳۲/۲؛ الدرر الکامنة ۲۶۶/۴؛ الفهرس الشامل للتراث العربی الاسلامی ۳۵۹/۱؛ کتابخانه ملی پاریس، ش ۶۱۴-۶۱۹]

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۲۰۴۸
آغاز: صل الله علی سیدنا محمد و آله و سلم اللهم سرد و اعن و ارحم. سورة مریم علیها السلام قوله تعالی کهیعص قریء بفتح الها و الیا و بامالتهما و بامالة الهاء دون الیاء و بالعکس؛ **انجام:** لما کان اکثر الخلق ناقصین محتاجین الی مکمل و مرشد و هم الانبیاء علیهم السلام ثنی بالسلام علیهم ثم ختم بالحمد له سبحانه فان جمیع النعم منه فنرجی رحمته و فضله سبحانه تم الرابع بحمد الله فی ثانی شهر ربیع الاول سنة سبع و سبعمأة و الحمدلله وحده.
جلد چهارم تفسیر و از سوره مریم تا سوره صافات است و تلخیص این بخش در دوم ربیع الاول ۷۰۷ق پایان رفته است. در آغاز نسخه چنین آمده: «الجزء الرابع من کتاب التنوبر فی التفسیر تألیف الشیخ الامام العلامة قاضی القضاة بثغر الاسکندریة فی الدیار المصریة شمس الدین ابوعبدالله محمد بن ابی القسم بن عبدالسلام بن جمیل التونسی المالکی تغمده الله و علماء المسلمین برحمته و رضوانه»؛ خط: نسخ خوانا، بی‌کا، تا: شنبه ۱۰ جمادی الاول ۷۲۴ق؛ واقف: محمد بن امیر علی بر مدرسه مرادیه در جوار مسجد جامع جدید با مهر «محمدعلی» (بیضی)؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۱۵۸گ، ۳۷ سطر، اندازه: ۱۷×۲۶سم [ف: ۳۵ - ۶۰]

● **تنویر القلوب** / عرفان و تصوف / فارسی

tanvīr-ol qolūb

کاشانی، محمد بن مرتضی، - ۱۱۱۵ ؟ قمری

kāšānī, mohammad ebn-e morteza (- 1704)

رساله‌ای عرفانی در معنی حکمت و فضیلت علم و صفت شیعیان و اولیای خدا و اثبات حقانیت طریقت سالکین و شناختن فرقه ناجیه و هالکه، مشتمل بر چهارده «باب»: ۱. بیان المعنی المقصود من الحکمة؛ ۲. فضیلة المعرفة و العارف و شرف الحکمة و الحکیم ؛ ۳. شأن اولیاء الله الکاملین و صفاتهم؛ ۴. مآخذ علم الحکمة و وجوب صونه؛ ۵. وجوب أخذ العلم عن اهل بیت الرسالة؛ ۶. کیفیة تحصیل علم الحکمة؛ ۷. حقیقة طریقة العرفاء؛ ۸. فیما ورد من أن العلماء ورثة الانبیاء؛ ۹. الازراء علی الطاعنین علی مسلک العارفین؛ ۱۰. الحکماء الالهیین؛ ۱۱. تعیین الفرقة الناجیة؛ ۱۲. حب الله و لقائه؛ ۱۳. حکایات طائفة من العاشقین؛ ۱۴. کلمات ذوات افادات.
آغاز: الحمد لله الذی شرح صدور محبیه بأنوار معرفته و نور قلوب عارفیه بأسرار حکمته و سلک بهم سبل الوصول الیه.
انجام: خواهم که شود صحیفه عمر مرا ×× بر یاد تو ختم شد برین ختم سخن
[الذریعه ۴۷۰/۴؛ دیباچه معادن الحکمة فی مکاتیب الائمة؛ دنا ۳۷۶/۳؛ فهرستواره منزوی ۲۳۵/۷]

۱. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۴۸۴۳
آغاز: برابر؛ **انجام:** زهده فی الدنیا و هداه سبل السلام و رزقه مرافقة الکرام
خط: نسخ، کا: زین العابدین بن ابی الحسن بن کتاب الله، تا: یک‌شنبه ۲۸ ذیقعده ۱۱۳۸ق، جا: قمصر کاشان؛ در پایان امضای مقابله «بلغ بحمده مقابلة»؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۶۸گ، ۱۹سطر، اندازه: ۱۶/۵×۲۱/۲سم [ف: ۴۱ - ۲۴۰]
کاشان؛ رضوی؛ شماره نسخه:۷۸/۱
همان نسخه بالا [نشریه: ۷ - ۴۰]
تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۳۵۳۹/۱-ف
نسخه اصل: همان نسخه بالا [فیلمها ف: ۲ - ۱۷۵]
۲. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۵۸۱۷/۲
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، کا: محمد بن ابوالقاسم الرکن، تا: آخر صفر ۱۱۵۶ق؛ از روی نسخه میر محمد تقی رضوی به‌واسطه میرزا نعیما سمنانی؛ مصحح؛ جلد: تیماج قرمز، ۱۳۳گ، ۲۰ سطر، اندازه: ۱۲/۵×۱۸/۵سم [ف: ۱۵ - ۲۰۴]
۳. قم؛ مؤسسه آیة الله بروجردی؛ شماره نسخه:۴۳۵
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ جلد: تیماج مشکی، ۱۲۷گ، ۱۸ سطر، اندازه: ۱۱×۱۷/۵سم [ف: ۲ - ۲۷۶]
۴. تهران؛ ادبیات؛ شماره نسخه:۲۸۶
آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا: اسماعیل سمنانی سرخه‌ای، تا: ۱۲۸۵ق، جا: تهران مدرسه صدر [ف: ۳ - ۱۴]

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۲۷۳۷-ف

نسخه اصل: همان نسخه بالا [فیلمها ف: ۱ - ۶۱]

۵. کرمانشاه؛ نجومی؛ شماره نسخه:۲مجموعه بدون شماره

کا:محمد بن محمد بوانی شولستانی،بی‌تا[دلیل المخطوطات: ۱-۲۶۳]

● **التنویر المشتملة علی زیادة کتاب النشر للائمة القراء السبع مما لم یکن فی الشاطبیة** / قرائت / عربی

at-tanwīr-ul muštamila ʻalā zīyādat-i k.-in našr li-l-a'immat-il qurrā'-is sabʻ mimmā lam yakun fī-š šāṭibīyya

طیبی دمشقی، احمد بن احمد، ۹۱۰ - ۹۷۹ ؟ قمری

tībī damešqī, ahmad ebn-e ahmad (1505 - 1572)

تاریخ تألیف: ۹۵۱ق

[دنا ۳۷۷/۳]

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۲۵۶۹/۱۰

آغاز: بسمله. و به نستعین یقول راجی رحمة الغنی ×× احمد نجل احمد الطیبی / و استعین الله مولی البر ×× فی نظم مازاد کتاب النشر؛ **انجام:** فذا الذی زاد کتاب النشر ×× للسبعة الغر العظیمی القدر / علی الذی فی الحرز و التیسیر ×× لهم و قدر سمی بالتنویر ... و تم فی نصف جمادی الاولی ×× عام «اتانا نوره ظلیلا» ... ثم علی اتباعهم و من تلا ×× ما رتل القران تال اذتلا

خط: نسخ، بی‌کا، تا: شعبان ۱۰۲۳ق؛ محشی با نشانه «منه»؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج زرد، ۱۵گ (۹۹پ-۱۱۳)، ۱۳ سطر (۹/۵×۱۳)، اندازه: ۱۴×۱۹/۵سم [ف: ۹ - ۱۳۶۱]

● **تنویر المصابیح** / شرح حدیث / عربی

tanwīr-ul maṣābīh

ابن شیخ خلیل، عبدالرحمن بن خلیل، ۷۸۴-۸۶۹ قمری

ebn-e šayx xalīl, ʻabd-or-rahmān ebn-e xalīl (1383 - 1465)

وابسته به: مصابیح السنة = المصابیح فی سنن المصطفی الملیح؛ بغوی، حسین بن مسعود (۴۳۶-۵۱۰)

شرح مزجی است بر کتاب «مصابیح السنة» فراء بغوی در احادیث اهل سنت. مؤلف، فوائد شروح دیگر را در این شرح جمع‌آوری و به‌جهت جلوگیری از اطناب، نام شروح مورد استفاده و نام تمامی راویان احادیث را ذکر ننموده و به جهت اختلاف نسخه‌ها، ظاهر و باطن احادیث را بیان کرده؛ و در مواردی که مجتهدان ــ به تأیید اهل رأی ــ به ظاهر احادیث تمسک جسته‌اند با همان شیوه خودشان به آنها پاسخ داده است.

[کشف الظنون ۱۷۰۲/۲؛ دنا ۳۷۷/۳]

تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۶۵۹

آغاز: بسمله، الحمدلله الذی جعلنا من ورثة الانبیاء و المرسلین و زبرنا من حملة الکتاب المنزل علی خاتم النبیین ... و بعده یقول العبد الذلیل ... ان العلوم مع تشعب فنونها و تکثر شجونها افضل الفضائل و اکمل الخصائل؛ **انجام:** له الحمد علی جماله و جلاله اولا و آخرا و له الشکر علی جلایل نواله ظاهرا و باطنا ... ذلک فضل الله یؤتیه من یشاء و الصلوة و السلام علی نبیه المجتبی و رسوله المصطفی و علی آله و اصحابه النجباء و قد وقع ...

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۰؛ مصحح؛ کاغذ: هندی و اصفهانی نخودی، جلد: تیماج قهوه‌ای، ۳۷۹گ، ۳۱ سطر (۱۳×۲۱)، اندازه: ۱۷/۵×۲۵/۵سم [ف: ۱۳ - ۸۰]

● **تنویر المطالع = تنویر المطالع و تبصیر المطالع فی شرح مطالع الانوار** / منطق,کلام و اعتقادات / عربی

tanwīr-ul maṭāliʻ = tanwīr-ul maṭāliʻ wa tabṣīr-ul maṭāliʻ fī š.-i maṭāliʻ-il anwār

اصفهانی، محمود بن عبدالرحمن، ۶۷۴ - ۷۴۹ قمری

esfahānī, mahmūd ebn-e ʻabd-or-rahmān (1276 - 1349)

وابسته به: مطالع الانوار؛ سراج الدین ارموی، محمود بن ابی بکر (۵۹۴-۶۸۲)

اهدا به: نظام الدین جلال الاسلام محی السنة

شرحی است بر مطالع الانوار. شارح در شرح این کتاب، همان شیوه را به‌کار برده که در شرح تجرید الاعتقاد موسوم به تشیید القواعد، انجام داده است. او بخشی از متن را که قصد شرح دارد، به صورت کامل آورده سپس به شرح گسترده آن پرداخته است. سبکی عسقلانی، سیوطی، طاش کوپری‌زاده و چلبی شرح مطالع از اصفهانی یاد کرده‌اند، اما در این مدارک نامی خاص برای این شرح یاد نشده است. حاج خلیفه پس از این که از شرح اصفهانی و از حاشیه محمد شاه بن یوسف فناری (-۹۲۹ق) بر آن سخن گفته، از شرحی دیگر بر مطالع یاد می‌کند که «تنویر المطالع» نام دارد و از مؤلف آن سخن نمی‌گوید. بروکلمان نیز شرح اصفهانی و تنویر المطالع را جدا یاد کرده و دومین را مجهل المؤلف می‌پندارد اما جای شک نیست که «تنویر المطالع» - که صدر آن در کشف الظنون نقل شده - همان شرح اصفهانی است زیرا علاوه بر این که در حاشیه داود بر حاشیه گرگانی عبارتی از شرح اصفهانی نقل شده که پیداست از همین کتاب تنویر المطالع است، بهترین گواه نسخه نسخه شماره ۳۸۷۳ مجلس (جای سخن) است که در زندگی اصفهانی نوشته شده و بر پشت نخستین برگ آن با خط کهن چنین آمده «کتاب شرح مطالع الانوار من مصنفات المولی الامام المحقق شمس الملة و الدین المشهور بالاصفهانی دامت برکاته». (عبدالحسین حائری)

آغاز: بسمله الحمدلله الذی خص نوع الانسان بالهدایه الی دلیل

التوحید و بعد فقد تطابق آراء ارباب العقل ... علی ان ارجح المطالب ... تحصیل العلوم الحقیقیه ... و کان المختصر الموسوم بالمطالع ... قد توجه علی حل ترکیباته ... ذوو الافکار ... فاشار الی من یلزمنی حقوقه و لایسعنی عقوقه ان اشرح له شرحا یکشف اسرار معانیه ... مقتصراً علی تحریر معاینه و تقریر مبانیه ... ساعیا فی دفع الشبهات المورد علی مقاصده و سمیته تنویر المطالع و قصدت ان اعرضه علی حضرة من هو افضل العالم حسبا و نسبا موروثادو مکتسبا.. مولانا الامام الاعظم ... افضل المتاخرین سلطان قضاة الممالک شرقاً و غربا ... نظام المله والدین جلال الاسلام و المسلمین ... محیی سنة سبد المرسلین ادام الله جلاله ... حتی تصحح لفظه معناه فانه هو الواصل بفکره الصائب و نظره الثاقب الی غایات افکار ارباب العقل ... لاجرم استعد لریاسة العلماء و تربة الفضلاء ففوضت موارد الامور الی رایه ... قال بسم الله ... اقول الحمد هو الثناء و النداء علی الجمیل من نعمه و غیره ...

انجام: فانه غیر مستعد لادراک الحقایق و کل میسر لما خلق له و الله اعلم

[کشف الظنون ۱۷۱۷/۲؛ سبکی طبقات الشافعیه ۲۹۴:۶؛ مفتاح السعاده ۲۹۹:۱، ۱۷۹:۲ الدرر الکامنه ۱۰۰:۵؛ ذیل بروکلمان ۸۴۹/۵؛ دنا ۳۷۷/۳]

۱. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۲۸۴۷

آغاز: و مغیبات الملکوت الفارق بین المنتجبین للرسالة و الهدی و المنطبقین علی الضلالة و الردی الکاشف عن احوال السعدا ... اراد أن یشیر الی أن اشرف العلوم هو علم الأصول؛ **انجام:** قال: الاول فی مباحث الاجسام ... و حاصله یرجع الی تفسیر اللفظ و إن کان المراد ان الحقیقة المشار الیها بالمشاهدة ...

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۸؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ مصحح، محشی با علامت «۵ »؛ کاغذ: شرقی، جلد: مشمعی مشکی، ۸۶گ، ۴۵ سطر (۷/۵×۱۹)، اندازه: ۱۱×۲۳/۵سم [ف: ۳۲ - ۶۱۰]

۲. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۳۸۷۳

آغاز: برابر؛ **انجام:** کما یوجد السالبة المحصله بدل المعدول و بالعکس اوالسور کاخذ بعض السوری [ ] و الیه المرجع و الماب تم الکتاب بحمد الملک الوهاب.

بی‌کا، تا: قرن ۸؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ محشی و در پایان برخی از این حاشیه‌ها «نوشته نقل من شرح الموجز الپندهی» یا «قسطاس» حاشیه‌ای نیز با نشان «نصیر حلی»، ابیاتی به خط کهن و بالای پنج بیت پائین نوشته «لمولانا و استادنا فخر المله والدین هندوشاه دام فضله». نیمه اول ابیات هندوشاه بدرستی خوانده نمی‌شود مگر بیت اول که کلمه اول مصراع اول با یاری قرینه خوانده می‌شود: «[هیچ] کس همچومنی بی دل و بی یار مباد ×× کس بدین واقعة سخت گرفتار مباد»، و مصراع بیت آخر: «[مهرورزان] همه در محنت و رنج اند و لباس ×× همچو من هیچ کس آزرده دل از یاد مباد»؛ کاغذ: سمرقندی ضخیم، جلد: تیماج قرمز روشن، ۲۹۸ص، ۲۶ سطر، اندازه: ۱۲×۱۲سم [ف: ۱۰ - ۱۹۰۶]

۳. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۲۰۷۴

آغاز: لبیانات معجزة فی عبارات موجزة و قد توجه علی حل ترکیباته و تحریر معانیه و تفسیر ألفاظه؛ **انجام:** علی أنها صادقة لمشابهتها ایاها اما من حیث المعنی أو من حیث اللفظ ما عند ترکیبه ...

خط: نسخ تحریری، بی‌کا، تا: قرن ۸؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ مصحح؛کاغذ: شرقی ضخیم، جلد: تیماج قهوه‌ای، ۲۷۹گ، ۱۸ سطر (۸×۱۴)، اندازه: ۱۲/۵×۲۰سم [ف: ۳۰ - ۴۷۴]

۴. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۶۴۲۲

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا: حسین بن محمد اشنهی، تا: شنبه ۱۲ ربیع الثانی ۷۱۹ق، جا: تبریز؛ مهر: محمد باقر حسنی؛ کاغذ: سمرقندی، جلد: تیماج تریاکی، ۱۶۱گ، ۳۰ سطر (۷×۱۶)،اندازه: ۱۲×۲۱سم [ف: ۱۶ - ۲۶۳]

۵. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۶۸۳۱

خط: نسخ، کا: نصرالله بن عبدالرزاق بن فضل الله، تا: پایان جمادی الاول ۷۲۸ق؛ تملک: میر سید محمد بن محمد تقی شولستانی سهروردی در ۱۰۶۱، محمد علی بن محمد رضای حسینی موسوی جوادی، ابن محمد محسن الشهیر بتاج در ۱۱۴۰؛ مهر: محمد تقی بن محمد باقر شریف یزدی؛ کاغذ: سمرقندی، جلد: مقوا عطف تیماج قهوه‌ای، ۱۴۶گ، ۲۵ سطر (۱۲×۱۸)،اندازه: ۱۶×۲۴سم [ف: ۱۶ - ۳۷۳]

۶. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۲۴۶۲

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۹؛ کاغذ: دولت آبادی، جلد: میشن قهوه‌ای، ۱۲۵گ، ۲۷ سطر، اندازه: ۱۸/۲×۲۶/۷سم [ف: ۱ - ۱۳۱]

۷. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۳۵۷۸

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۹ و ۱۰؛ تملک: یحیی بن ابی المعالی حسینی رضوی،عبدالمؤمن؛کاغذ:سمرقندی، جلد: تیماج تریاکی، ۸۱گ، ۲۳ سطر (۹×۱۵)، اندازه: ۱۵×۲۲سم [ف: ۱۲–۲۵۹۵]

← تنویر المطالع القدیمة ⟵ حاشیة حاشیة لوامع الاسرار فی شرح مطالع الانوار

● تنویر المطالع و تبصیر المطالع = حاشیة حاشیة شرح المطالع = تعویذ المطالع و تبصیر المطالع = حاشیة حاشیة الجدیدة علی شرح المطالع / منطق / عربی

tanwīr-ul maṭāli‘ wa tabṣīr-ul maṭāli‘ = ḥāšīyat-u ḥāšīyat-i š.-il maṭāli‘

دوانی، محمد بن اسعد، ۸۳۰ - ۹۰۸ ؟ قمری

davvānī, mohammad ebn-e as‘ad (1427 - 1503)

وابسته به: حاشیة لوامع الاسرار فی شرح مطالع الانوار = حاشیة شرح المطالع = الحاشیة علی شرح المطالع القطبیة؛ جرجانی، علی بن محمد (۷۴۰-۸۱۶)
حاشیه‌ای است از جلال الدین محمد بن اسعد دوانی بر حاشیه میر سید شریف جرجانی بر شرح مطالع قطبی. او دو حاشیه بر آن نوشته که به حاشیه قدیم و جدید معروف است و چون یکی از فضلا حاشیه‌ای برآن نگاشته ــ که ظاهراً مراد او سید صدرالدین دشتکی و فرزند او غیاث الدین منصور است ــ این حاشیه را بر آن حاشیه نگاشته است. این حاشیه با عناوین «قوله- قوله» برگزار شده است. نام «تنویر المطالع» و «تعویذ المطالع» بعضاً به هر دو حاشیه اطلاق شده و تشویش و غلط در نسبت این دو رساله و نامگذاری آن در فهارس به وفور دیده می‌شود. صواب آن است که حاشیه قدیم و جدید دوانی، حاشیه بر حاشیه میر سید شریف است و ناظر به حاشیه میر صدرالدین. در کشف الظنون (۱۰۹۶/۲ و ۱۱۰۴) دو حاشیه دوانی «الطبقات الجلالیة» و دو حاشیه دشتکی «الطبقات الصدریة» نام گرفته است. رساله حاضر همان «حاشیه جدیده» دوانی بر «حاشیه جدیده» دشتکی و با عنوان «قوله» می باشد. شیوه دوانی در این حاشیه چنین است که نخست از حاشیه میر سید شریف را نقل کرده و سپس به نقل سخن خود در حاشیه نخست و آنگاه (با عنوان «قیل» یا «قال بعض الناظرین») اعتراضات صدرالدین و غیاث الدین منصور دشتکی را آورده است. در بحث از تصدیق و تصور کسبی و بدیهی، نکته‌ای را در فرق بین این دو نوع ادراک یاد می‌کند و می‌گوید «این نکته را نخست در تعلیقات خود بر محاکمات آورده‌ام و محشی اخیر آن را از استنباطات فرزند (خلف صدق) خویش پنداشته است البته اگر چنین باشد فالفضل للمتقدم، اما من این نکته را چهل سال پیش از ولادت فرزندش گفته‌ام و از یکی از یاران موثق شنیدم که او (یعنی صدر) سال‌ها پیش حاشیه مرا بر محاکمات از شاگردان من به عاریت خواسته بوده است».
از صدرالدین و فرزندش صریحاً هیچ نام نیاورده اما قرائن مسلم می‌دارد که بیشتر اعتراضات که با عنوان «قیل» یا «قال بعض الناظرین» است از صدر و گاه از غیاث الدین منصور است.
ابتدای کتاب در نسخه‌های مختلف به لحاظ وجود خطبه در برخی نسخه‌ها و نبودن خطبه در برخی دیگر تفاوت دارد.
آغاز: الحمد لله الذی اطلع من مطالع البراهین لوامع انوار الیقین وازاح بها ظلم الشکوک و الاوهام ... اما بعد فقد الجانی الحاح من یجب علی فی شرع الوداد انجاح ما موله ... الی النظر فیما علقه بعضی فضلاء الاشراف فی هذه الاطراف علی ما علقته علی حواشی المطالع فقد [کذا و صواب: قبل] برهة من الزمان ثم طرحته فی زاویة الهجران ... و ما علیه غیری من الافاضل الاخوان و العرض لدفع ما وقع من له من الانحراف عن منهج الانصاف ... فانه قد جاوز حد الاعتدال و اطال لسانه علی الافاضل ... مع انه لم یات بما یرتضیه اهل الکمال کانه دین بالطعغن علی من تکلم فی هذا الکتاب حتی التزم رد کل سؤال و جواب ... و لعمری لو عورض بمثل ما اتی به ... لکان بذلک حقیقاً ... و سمیته تنویر المطالع و تبصیر المطالع ... و لما طلع من مطالع الاقبال انوار الخلافة الباهره و سطع من مشارق الافضال آثار السلطنه القاهره ... اعنی انه لاح فی حندس ظلم الظلم و العدوان تباشیر انوار دولة السلطان خلیفة الرحمان ... السلطان بن السلطن ... رایت اعنونهما باسمه العالی ... فان وقع من خدام حضرته موضع الرضاء و القبول فذلک ... نهایة المسؤل ... قوله لما کان الجمیل الخ قیل فان قلت سیعترف العلامه بان الجمیل ههنا محمود به ...
[دنا ۳۷۷/۳ (۲۸ نسخه)]

۱. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۳۷۵۹
انجام: الآن طرف الزمان لایوجد بدونه کیف و لا یطلقون.
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۰؛ افتادگی: انجام؛ واقف: فاضلخان؛ کاغذ: آهاری حنایی، جلد: تیماج عنابی، ۴۸گ، ۳۱ سطر، اندازه: ۱۳×۲۰سم [ف: ۱۱ - ۴۶۰]
۲. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۸۹۴۶
آغاز: برابر؛ **انجام:** بل الامر کذلک
خط: نسخ تحریری، بی‌کا، تا: قرن ۱۰؛ تملک: ابوتراب ابن احمد اردکانی، محمد هادی محتشم قاینی؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج سرخ، ۱۰گ،۲۳سطر (۱۰×۱۶)، اندازه: ۱۴/۵×۱۶سم [ف: ۱۷-۲۶۰]
۳. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۳۷۲۸
آغاز: برابر؛ **انجام:** فان العلم بوجه الشی لاتفاوت بینها الا باعتبار و انما ینسب العلم الی ما له ذلک الوجه بالعرض کما مر تحقیقه.
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۹۸۹ق؛ مهر: «افوض امری الی الله عبده سید محمد حسینی» (بیضی)؛ صورت نامه بلیغ پادشاه عثمانی به شریف مکه و پاسخ او و نامه ابو سعید به ابن سینا با قلمی شبیه به نسخه نوشته شده؛ کاغذ: اصفهانی شکری، جلد: تیماج عنابی، ۳۲۰ص، ۲۱ سطر، اندازه: ۱۱×۱۸/۵سم [ف: ۱۰ - ۱۷۰۷]
۴. یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه:۱۹۷۴/۱
آغاز: بسمله و به نستعین الفیاض الوهاب
خط: نستعلیق تحریری، کا: محمد جیلانی، تا: رجب ۹۹۶ق؛ محشی؛ کاغذ: اصفهانی آهار مهره، جلد: مقوایی با تیماج مشکی، ۲۳ص (۱-۲۳)، ۲۰ سطر (۵×۱۱)، اندازه: ۱۰×۱۸سم [ف:۳-۱۱۱۴]
۵. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۲۱۲
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ محشی؛ تملک: محمد رضا، محمد حسین بن محمد علی بن احمد تبریزی این نسخه را به‌تاریخ یک‌شنبه دوم محرم ۱۲۳۷ به‌جهت استفاده عموم خریده و مهر وی «لا اله الا الله الملک الحق المبین محمد حسین» (مربع)؛ جلد: تیماج سرخ، ۸۱گ، ۱۴ سطر، اندازه: ۱۲×۲۲سم [ف: ۱ - ۲۴۲]
۶. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۴۵۵۸
آغاز: برابر؛ **انجام:** و انما یثبت العلم الی ما له ذلک الوجه بالعرض کما مر تحقیقه مرارا. هذا آخر ما وجدنا من الحواشی الشریفة

الجلالية على حواشى المطالع و قد تمت فى سابع و العشرين من شهر جمادى الثانى من شهور سنة سبع و الف و الحمد الله اولا و آخرا و ظاهرا و باطنا و صلى الله على سيد الرسل و آله المعصومين الطاهرين. بلغت مقابلة و تصحيحا بالنسخة المصححة المنقولة من النسخة المصححة بتصحيح اعلم تلامذة المحقق قدس سره خواجه جمال الدين محمود رحمه الله بحسب الجهد و الطاقة الا ما زاغ عنه البصر و كل عنه النظر ... و كل ما فى حاشيتها منقولة من النسخة التى مر عليها خواجه جمال الدين محمود و كتب عليها بخطه الشريف و النسخة التى مر عليها ح م هى النسخة التى مر عليها المحقق قدس سره و وشحها بخطه الشريف و فى النسخة التى مر عليها خواجه جمال الدين محمود ما هذه صورته: «الحاشية القديمة و الجديدة للعلم العالم العلامة جلال الحق و الدين محمد قدس سره على المطالع و شرحه و حاشيته الشريفة الشريفية و هذا خط احقر تلامذته و اقل عبيده محمود بن يعقوب بن محمد بن يعقوب بن سيف الدين يحيى السلمانى الصالحانى »كتبه العبد المذنب المحتاج الى رحمة ربه الغفار محمد كاظم بن حبيب الله التبريزى عفى الله عنهما بحق حبيبه شافع يوم التناد و آله الامجاد.

خط: نستعليق، كا: محمد كاظم بن حبيب الله تبريزى، تا: ۲۷ جمادى الثانى ۱۰۰۷ق؛ مقابله شده با نسخه تصحيح شده از روى نسخه بزرگترين شاگردان دوانى خواجه جمال الدين محمود، محشى از روى نسخه‌اى است كه او آن را خوانده و به‌خط خود نوشته است و آن نسخه هم همان است كه خود محقق آن را ديده است، با نشان «نسخه، منه رحمه الله، من افادات الاستاد دام ظله، نسخه بدل، منه رحمه الله من خطه، منقول من خطه، نقل من خطه قده، حم رحمه الله، ح م، للسيد الاستاد قدس سره، ح م، جمال الدين محمود رحمه الله، خ ب، من خط ح م رحمه الله، مولانا معين يا مفيث التونى، من اثبات الواجب الجديد للمولى الدوانى رحمه الله، ح م من خطه، ا م هـ نقل من ح م بواسطة، كذا افيد، سمع، نقل من الاشارات، ا هـ م دام ظله، ا هـ م، من الشرح الجديد للتجريد، كتف فى الحاشية بخطه الشريف ... كذا وجد بخط خواجه جمال الدين محمود رحمه الله، كذا افاد الاستاد دام ظله ا هـ م، كذا افاد الاستاد دام [ظله] العالى، كذا افاد دام ظله، من الاستاد دام ظله، ج م، كذا فى الحاشية العليه المنصورية مذكو بعبارة السيد الاستاد قدس سره، ح م من خطه»؛ تملك: معصوم بن رضى قاينى خراسانى مورخ ۲۰ جمادى الثانى ۱۳۴۲، محمد بن خاتون عاملى در ۱۰۴۰، محمد مصحح، محمد اسمعيل موسوى هزار جريبى، كاظم تبريزى، غلامحسين مصاحب در ۱۲۹۶، حسين حسينى متطبب در ۱۲۹۳، احمد بن حسين بن احمد طبيب شريف تنكابنى تهرانى در ۱۲۹۶؛ با يادداشت شمس الدين على حسينى، وقف محمد على؛ كاغذ: سپاهانى، جلد: تيماج مشكى، ۱۳۸گ، ۲۱ سطر (۶×۱۳)، اندازه: ۱۰×۱۸سم [ف: ۱۳ - ۳۴۹۷]

۷. قم؛ مرعشى؛ شماره نسخه:۱۰۸۶۳/۱

خط: نستعليق، كا: محمد بن عبد الحسين اذرين، بى‌تا؛ دنبال نام كاتب شمس الدين گيلانى به تاريخ اول صفر ۱۰۲۳ نام خود را نوشته، مصحح، محشى؛ جلد: تيماج مشكى، ۲۶گ (۱پ-۲۶ر)، اندازه: ۱۲/۵×۲۰سم [ف: ۲۷ - ۲۸۳]

۸. شيراز؛ علامه طباطبائى؛ شماره نسخه:۷۶/۳

خط: نستعليق شكسته، كا: محمد مهدى بن حبيب الله، تا: ۱۰۳۶ق؛ ۱۶گ (۵۶-۷۱)، اندازه: ۱۰×۱۹سم [نسخه‌پژوهى: ۳ - ۷۶]

۹. يزد؛ سريزدى؛ شماره نسخه:۱۲۴/۲

خط: نستعليق، كا: ميرزا محمد بن محمد حسين رازى، تا: ذيحجه ۱۰۵۳ق، جلد: پلاستيكى مشكى، عطف تيماج قرمز، ۴۹گ (۹۲پ-۱۴۰ر)، ۱۶سطر، اندازه: ۱۰×۱۷سم [ف: ۱ - ۱۰۵]

۱۰. مشهد؛ رضوى؛ شماره نسخه:۱۱۵۰

آغاز: قوله الفياض الوهاب من فيض الماء اعلم ان الفياض ههنا؛ **انجام:** يتوقف كل واحد منها عليه

خط: نستعليق، كا: ابن حاجى محمد شريف شمس دامغانى، تا: ۱۲ ذيحجه ۱۰۶۳ق؛ محشى از مؤلف و هم از ديگران بامضاء: «حم - سمسا - ملا ميرزا - ع ا - ملا داود - ع ب - ص د»؛ واقف: نائينى؛ ۴۳گ، ۱۵ سطر، اندازه: ۱۱×۲۰سم [ف: ۴ - ۳۷۴]

۱۱. مشهد؛ رضوى؛ شماره نسخه:۹۹۱

آغاز: بسمله. اما بعد الحمد لولى النعم و الصلوة على سيد الامم البادى الى اقوم النعم؛ **انجام:** و هذا على تقدير الشرك عما ذكر فى توجيه كلامه.

خط: نستعليق خفى، بى‌كا، بى‌تا؛ واقف: ابن خاتون، ۱۰۶۷؛ كاغذ: كشميرى حنايى آهار مهره، جلد: پارچه‌اى زرد اخرى، ۳۱گ، ۲۲ سطر، اندازه: ۱۲×۲۰سم [ف: ۱ - ۳۰۲]

۱۲. گلپايگان؛ كتابخانه حجة الاسلام گلپايگانى؛ شماره نسخه:۱۱۳/۱

خط: نستعليق، كا: محمد على بن عبدالكريم، تا: شنبه ۲۹ شعبان ۱۰۶۸ق، جا: يزد؛ مصحح، با علامت بلاغ؛ جلد: تيماج قهوه‌اى، ۳۵گ (۱پ-۳۵ر)، اندازه: ۱۲/۵×۱۹/۵سم [كتابخانه‌هاى گلپايگان: ف: - ۸۹]

۱۳. اصفهان؛ مدرسه صدر بازار؛ شماره نسخه:۵۱۰/۲

خط: نستعليق، كا: قربان بن عليخان، تا: ۹ ذيحجه ۱۰۷۰ق؛ مصحح، محشى؛ جلد: تيماج مشكى، ۲۵گ (۲۰پ-۴۴پ)، ۱۹ سطر، اندازه: ۱۳×۱۹/۵سم [ف: ۲ - ۳۷۲]

۱۴. تهران؛ ملى؛ شماره نسخه:۲۵۶۰

آغاز: بسمله، قوله الفياض الوهاب، اعلم ان الفياض ههنا منقول عن معناه اللغوى؛ **انجام:** مجموعه تلك المقاصد و اخر ما يتوقف كلو احد منها عليه فتامل.

خط: نستعليق، كا: جلال، تا: ۱۰۷۷ق؛ افتادگى: انجام؛ مصحح، محشى با امضاى «جمال»، «ع ا ه» ره، «منه»، «ع ل»، «ملا ميرزا» و «م د»؛ مهر: «محمد حسن بن حسين الحسينى»؛ شروع قرائت يكى از خوانندگان كتاب به سال ۱۱۰۳ و مطلبى در اتمام قرائت نسخه به سال ۱۱۴۸ در مشهد؛ كاغذ: اصفهانى نخودى، جلد: تيماج قهوه‌اى، ۷۶گ، ۱۰ سطر (۴×۹)، اندازه: ۹×۱۵سم [ف: ۱۲ - ۴۸۰]

۱۵. کرمانشاه؛ جلیلی؛ شماره نسخه:۲۲۲

آغاز: بسمله قوله الفیاض الوهاب الخ اعلم ان الفیاض ههنا منقول عن معناه اللغوی؛ **انجام:** قوله آخر ما ینحل الیه تلک المقاصد ای آخر ما منتهی الیه یتوقف کل واحد منها علیه فتامل تمت الحاشیه الجلالیه المتعلقه بشرح المطالع

خط: نستعلیق، کا: فخرالدین محمد حسینی، تا: شوال ۱۰۸۷ق، جا: اصفهان؛ دیباچه محشی را ندارد؛ مصحح، محشی؛ کاغذ: حنایی آهار مهره، جلد: تیماج تریاکی، ۳۳گ، ۱۷ سطر، اندازه: ۹×۱۶سم [ف: - ۸۳]

۱۶. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۶۱۱۲/۲

خط: نستعلیق، کا: محمد امین بن احمد لیمانی گیلانی، تا: ۱۰۹۱ق؛ جلد: گالینگور قهوه‌ای، ۳۲گ (۵۶پ-۸۷پ)، اندازه: ۱۲×۱۸/۵سم [ف: ۱۶ - ۱۱۵]

۱۷. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۵۴۸۱

خط: نسخ، کا: محمد علی بن محمد کشمیری، تا: چهارشنبه ۵ ربیع الاول ۱۱۰۰ق؛ مصحح، محشی؛ جلد: تیماج مشکی، ۵۷گ، ۱۱ سطر، اندازه: ۱۳×۲۵سم [ف: ۱۴ - ۲۶۵]

۱۸. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۳۸۱۸

آغاز: برابر؛ **انجام:** هو العلم بوجه الشیء لا تفاوت بینها الا بالاعتبار و انما یثبت العلم الی ما له ذلک الوجه بالعرض کما مر تحقیقه مداراً

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ مصحح، مقابله شده با نسخه‌ای که مؤلف تصحیح نموده؛ تملک: حسین بن محمد شریف، کمال الدین حسین بن حاجی ملک؛ جلد: مقوایی عطف تیماج مشکی، ۱۱۹گ،۲۱سطر،اندازه: ۱۷/۵×۲۳/۵سم [محدث ارموی مخ: ۱-۴۵۴]

۱۹. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه:۳۰۳۳

آغاز: برابر؛ **انجام:** در باب تصدیق و تصور نظری و بدیهی: فان المقصود منها استنباط الاشارة

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: انجام؛ کاغذ: سپاهانی، جلد:تیماج سبز،۱۶۸گ،۱۹ سطر، اندازه: ۹/۵×۲۰سم [ف: ۳-۵۲۱]

۲۰. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۱۶

آغاز: برابر

در فهرست بدون نام مؤلف است؛ خط: نستعلیق شکسته، بی‌کا، تا: ۱۲۴۳ق؛ ۱۹۸گ، ۱۷ سطر، اندازه: ۸/۵×۱۵سم [ف: ۲ - ۵۹]

۲۱. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۶۱۳۳

آغاز: الفیاض الوهاب اعلم ان الفیاض ههنا؛ **انجام:** ان التصور الغایة لا التصدیق الی تمت

خط: نسخ، بی‌کا، تا: رمضان ۱۲۵۶ق؛ ۲۸گ، ۱۶ سطر، اندازه: ۱۶×۲۱سم [ف: ۴ - ۳۷۵]

۲۲. کرمانشاه؛ نجومی؛ شماره نسخه:۲مجموعه بدون شماره

بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: انجام [دلیل المخطوطات: ۱ - ۲۷۳]

۲۳. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۳۹/۲

آغاز: قوله قدس سره الشریف الفیاض الوهاب، قد نقل هاهنا حاشیة عنه و هی قوله الفیاض منقول الی معنی الوهاب و النقل بواسطة أو بغیر واسطة؛ **انجام:** هذا آخر ما تیسر لنا بتوفیق الله تعالی من تحشیة بذکر ما فیها و ما علیها و توجیهها بقدر الامکان مع عدم الخلو من السهو والنسیان فانهما مما حیل علیه الانسان و صلی الله علی خیر خلقه محمد و آله و أصحابه و أزواجه و سلم تسلیماً کثیراً.

خط: نستعلیق نازیبا، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: انجام؛ جلد: تیماج مشکی، ۱۵۷گ (۳۳پ-۱۸۹پ)، ۱۷ سطر، اندازه: ۹/۵×۱۷سم [ف: ۱ - ۵۰]

۲۴. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۴۳۲۰/۳

آغاز: بسمله، حمدله، قوله الفیاض الوهاب اعلم ان الفیاض ههنا منقول عن معناه اللغوی؛ **انجام:** ای اخر ما ینتهی الیه توقف مجموع المقاصد لا اخر ما یتوقف کل واحد منها علیه فتامل.

خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: انجام؛ بدون دیباچه؛ مصحح، محشی با امضای «م ن، منه، ملاداود، جم و ...»؛ کاغذ: فرنگی نخودی، جلد: تیماج مشکی، ۲۷گ (۸۲پ-۱۰۸)، ۱۸ سطر (۶/۵×۱۳)، اندازه: ۱۲/۵×۱۹/۵سم [ف: ۱۸ - ۲۸۵]

۲۵. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۵۸۹۸

آغاز: پس از تسمیه: و به نستعین فی التتمیم اما بعد الحمد لولی النعم و دافع النقم؛ **انجام:** فانه یصدق زید متحرک فی هذه المادة

خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: انجام؛ مجدول؛ ۱۵۴گ، ۲۱ سطر، اندازه: ۱۲×۲۱سم [ف: ۴ - ۳۷۵]

۲۶. قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه:۴۱۰۳/۱

آغاز: برابر؛ **انجام:** و لایقصد به افادة التصدیق بل یقصد به افادة التحصیل لا الظن و لا الجزم واکثر القضایا المذکورة فی المدایح من هذا القبیل فتدبر هذا مع ان المراد.

نام کتاب و مؤلف به قرینه آغاز نسخه تصحیح شد؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: انجام؛ جلد: گالینگور سبز، ۷۷گ (۱ر-۷۷پ)، ۲۱ سطر، اندازه: ۹/۵×۱۹سم [ف مخ: ۲ - ۶۸۷]

۲۷. قم؛ فیضیه؛ شماره نسخه:۱۷۶۷/۲

آغاز: قوله: «الفیاض الوهاب» اعلم ان الفیاض ههنا منقول عن معناه اللغوی

خط: نسخ و نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ ۳۲گ (۴۱-۷۲)، اندازه: ۱۰×۱۷سم [ف: ۳ - ۱۳۱]

← تنویر المطالع و تبصیر المطالع فی شرح مطالع الانوار ⟵ تنویر المطالع

← تنویم مغناطیسی ⟵ مغناطیس حیوانی

← تنویر المقباس من تفسیر ابن عباس ⟵ تفسیر ابن عباس

● التنویه / فقه / عربی

at-tanwīh

موصلی، عبدالرحیم بن محمد، ۵۹۸ - ۶۷۱ قمری

mūselī, ʻabd-or-rahīm ebn-e mohammad (1202 - 1273)
در فقه شافعی.
[دنا ۳۷۸/۳]

مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۵۴۳۷
آغاز: مضمون بید غیرها دیه کالفاریه؛ **انجام:** فمن اطلع علی سواها فلیضمه
خط: نسخ قدیم خوش، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: آغاز [الفبائی: ۶۳۰]

● **توابع الادعیة الواقعة بعد المکاتبات** / نامه‌نگاری / عربی
tawābiʻ-ul adʻīyat-il wāqiʻa baʻd-al mukātibāt
[دنا ۳۷۸/۳]

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۶۱۲/۳۲–ف
نسخه اصل: نسخه ش ۲۱۶ کتابخانه تقوی که اکنون در کتابخانه مجلس شورای ملی است ۶۴۶۱۴–۴۵۵۹ [مجموعه‌ای است که این رساله آن فهرست نشده]؛ کا: عبدالحی، تا: ۸۲۲ق، جا: ماردین در شمال عراق؛ کاغذ: سمرقندی، جلد: تیماج قهوه‌ای [فیلمها ف: ۱ – ۶۱۹]

● **تواتر القرآن** / علوم قرآن / عربی
tawātur-ul qurʻān
حر عاملی، محمد بن حسن، ۱۰۳۳ – ۱۱۰۴ قمری
horr-e ʻāmelī, mohammad ebn-e hasan (1624 - 1693)
یکی از معاصرین مؤلف، تفسیری نگاشته و در فصل اول مقدمه آن، منکر تواتر قرآن گشت. شیخ حر عاملی رساله حاضر را در رد نظریه مذکور نگاشته و دوازده دلیل در اثبات تواتر قرآن و نفی زیادت و تغییر ارائه کرده است.
چاپ: این رساله به صورت مستقل در تهران چاپ شده و بار دیگر در مجموعه «ترات الشیعة القرآنیة» به چاپ می‌رسد.
آغاز: بسمله. حمدله. و الصلوة علی محمد و آله أجمعین و بعد فیقول الفقیر الی الله الغنی محمد بن الحسن بن علی بن محمد الحر العاملی عامله بلطفه الخفی اعلم ان بعض المعاصرین ألف تفسیراً للقرآن فذکر فی أوله مقدمة تشتمل علی ثلاثة فصول أولها فی اثبات عدم تواتر القرآن ...
انجام: حمله علی مجرد اسقاط البعض فانه قسم منه و لا مفسدة فی تجویزه ان تم دلیله، تمت الرسالة الشریفة العالیة ...
[دنا ۳۷۸/۳؛ الذریعه ۴۷۳/۴؛ کتابنامه بزرگ قرآن کریم ۲۹۲۳/۷؛ کشاف الفهارس ۲۷۹/۱–۲۸۱]

۱. مشهد؛ نواب؛ شماره نسخه:۴۵۲/۵
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ و نستعلیق مختلف، کا: محمد فاضل بن محمد مشهدی، تا: ۱۰۷۸ و ۱۰۸۱ق، واقف: حاج محمد مهدی فراش حرم؛ جلد: تیماج مشکی، اندازه: ۱۲×۱۸/۵سم [ف: – ۳۷۰]

۲. نجف آباد؛ حججی؛ شماره نسخه:۱۲۵/۵
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، بی‌کا، تا: جمادی الثانی ۱۰۸۶ق، جلد: تیماج سرخ، ۵۰گ (۱۰۴پ–۱۵۳پ)، ۱۴ سطر، اندازه: ۱۳×۱۹سم [ف: – ۱۸۴]

۳. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۴۴۷۱/۱۰
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، کا: محمد هاشم بن نورالدین محمد، تا: ۱۰۸۶ق؛ ۸گ (۱۳۷ر–۱۴۴ر)، ۳۳ سطر، اندازه: ۱۹×۳۱سم [ف: ۱۲ – ۱۴۷]

● **تواتر القرآن و عدم نقصه و تحریفه** / علوم قرآن / عربی
tawātur-ul qurʻān wa ʻadam-i naqṣ-i-hī wa taḥrīf-i-h
محتمل است همان رساله قبل باشد.

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۵۹۲۱/۵
خط: نسخ، کا: بهاء الدین حسینی، تا: ۱۱۱۴ق؛ افتادگی: انجام؛ کاغذ: سپاهانی، ۱۳ص، ۱۷ سطر (۷×۱۳)،اندازه: ۱۲×۱۸سم [ف: ۱۶ – ۱۵۳]

● **توارد الادلة** / فلسفه / عربی
tawārud-ul adilla
علم الهدی، علی بن حسین، ۳۵۵ – ۴۳۶ قمری
ʻalam-ol-hodā, ʻalī ebn-e hoseyn (967 - 1045)
پرسشی است از یک بحث کلامی که تمامی حکما آن را در کتاب‌هایشان آورده‌اند و آن بحث چنین است: «ان من شروط النظر المؤدی الی العلم، أن یکون الناظر شاکاً فی المدلول و هذا القول یوجب آن یکون العالم حدوث الاجسام من جهة دلیل الاعراض ...»، سید مرتضی پاسخ مبسوطی به این پرسش داده، احتمال می‌رود این پرسش در بین مسائل سید به نام‌های کلی آمده باشد.
آغاز: وجدت کل المتکلین قالوا فی کتبهم حتی سیدنا «کبت الله اعداه» الذی هو امامهم و الکاشف عما یلبس علیهم ان من شروط النظر المؤدی الی العلم أن یکون الناظر شاکاً فی المدلول ... الجواب، و بالله التوفیق اعلم انه لا شبهة فی القول بان من علم شیئاً من المعلومات بدلیل نظر فیه.
انجام: و قد یجهل کون هذه الطریقة دالة علی المدلول من لا یعلم المدلول فالذی ذکرناه أوضح و اتم.
چاپ: تحقیق سید مهدی رجائی، ضمن الرسائل الشریف المرتضی، قم، دار القرآن الکریم، ۱۴۰۵ق، الجزء الثانیة، ص ۱۴۷ – ۱۵۲
[الذریعة ۳۸۵/۲۰؛ دنا ۳۷۸/۳]

۱. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۲۹۲۳/۸
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ مصحح؛ کاغذ: شرقی، ۲گ (۴۹پ–۵۰پ)، ۲۳ سطر، اندازه: ۱۰/۵×۱۵/۵سم [ف: ۳۲ – ۷۴۷]
۲. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۱۳۴۰/۶
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، بی‌کا، تا: جمعه ذیحجه ۱۱۱۶ق؛ مصحح، مقابله شده با عبارت: «بلغ قبالا بعون الله و قوته ۱۱۱۷»؛ کاغذ: شرقی آهار مهره، ۳گ (۷۴ – ۷۶)، ۱۸ سطر، اندازه: ۱۲×۱۷سم [ف: ۲۸– ۵۶۳]
۳. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۴۲۵۴/۱۳
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ کاغذ: فرنگی، ۲گ (۶۹–۷۰)، ۳۱ سطر، اندازه: ۱۱/۵×۲۰/۵سم [ف: ۳۶ – ۷۵]
۴. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۷۶۱۵/۷
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ مغلوط، بی‌کا، تا: ۱۲۸۱ق؛ از روی نسخه‌ای که سال ۶۷۶ نوشته شده بود؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۲گ (۱۰۵ر–۱۰۶ر)، ۲۲ سطر، اندازه: ۱۳/۵×۲۲سم [ف: ۲۰ – ۱۷]
۵. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۴۹۷/۱۱عکسی
آغاز: برابر
نسخه اصل: آستان قدس، ش ۲۱۵۰۹؛ خط: نسخ، کا: سید احمد بن محمد رضا حسینی صفایی خوانساری، بی‌تا؛ مصحح، محشی، رکابه‌دار؛ ۲ص (۱۰۲–۱۰۳)، ۲۲ سطر [عکسی ف: ۴ – ۳۸۷]
۶. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۱۶۲/۱۸–ف
نسخه اصل: کتابخانه آقای شیخ آقا بزرگ تهرانی؛ خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ ۲۰ سطر [فیلمها ف: ۱ – ۵۷۴]

● **توارد العلتین علی معلول واحد** / فلسفه / عربی

tawārud-ul ʻillatayn ʻalā maʻlūl-in wāḥid
[دنا ۳/۳۷۹]

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۰۳۲/۱–طباطبائی
آغاز: بسمله اعلم انهم قالوا بانه لایجوز توارد علتین علی معلول واحد شخصی؛ **انجام:** پایان: فاحفظ ذلک فانه فائدة واید ذلک بان العله ما یتوقف علیه وجود الشی ... فالعله هی القدر المشترک بینهما لعدمه بعدمه
کا: محمد رضا بن محمد رشید نائینی، تا: ۱۱۳۵ق؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج مشکی، ۱گ، اندازه: ۱۴×۲۰سم [ف: ۲۳ – ۳۲۲]

● **تواریخ** / شعر / فارسی

tavārīx

اهلی شیرازی، محمد بن یوسف، ۸۵۸ – ۹۴۲ قمری

ahlī šīrāzī, mohammad ebn-e yūsof (1454 - 1536)
[دنا ۳/۳۷۹]

۱. تهران؛ سلطنتی؛ شماره نسخه:۴۳۸/۷
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۰۰۰ق؛ نوشته شده: «دیوان اهلی پیشکشی مقرب الخاقان میرزا محمد پیشخدمت که در شهر جمادی الثانیه قوی ئیل ۱۳۰۱ جمع کتابخانه مبارکه موزه گردید»، مجدول، مذهب مرصع بسیار خوب، چهار کتیبه مذهب مرصع ممتاز، دو سرلوح مذهب مرصع ممتاز، ابیات ذیل را به خط نستعلیق خوش نوشته: «در میان فضلاء و شعرا ×× پیر با صدق و صفا بود اهلی / سال فوتش زخرد جستم گفت ×× پادشاه شعرا بود اهلی / رفت با مهر علی از عالم ×× پی رو آل عبا بود اهلی»؛ کاغذ: دولت آبادی، جلد: مقوای روکش تیماج مشکی، ۹ سطر، اندازه: ۲۲×۳۵سم [ف: ۳ – ۱۱۷]
۲. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۵۶۰۸/۴
خط: نستعلیق خوش، کا: محمد مومن خاکی شیرازی، تا: ۲۱ رجب ۱۰۶۹ق؛ کاغذ: ترمه، جلد: روغنی زمینه مرغش زرد، ۱۸ سطر [ف: ۳ – ۶۲۹]
۳. تهران؛ سلطنتی؛ شماره نسخه:۲۱۶۲/۱۵
خط: نستعلیق، کا: هدایت الله کاتب، تا: با تاریخ ۱۲۳۲ق؛ در سنوات ۱۲۳۲–۱۲۸۲ و ۱۳۲۲ به ترتیب از عرض کتابخانه مبارکه گذشته؛ دو مجلس میناتور، صفحات پنجم و ششم تمامی مذهب مرصع ترنج سازی بسیار عالی، مجدول زرین؛کاغذ: دولت آبادی، جلد: مقوای روغنی بوم مشکی بسیار عالی و ممتاز که دو مجلس بزم شاهانه را در باغی مصفا نقاشی و تذهیب کرده اند؛ اندازه: ۲۲/۵×۳۴سم [ف: ۳ – ۱۲۸]

● **تواریخ (مختصر)** / تاریخ / فارسی

tavārīx (mx.)

عنوان نگار، تقی بن محمد، ق۱۴ قمری

ʻonvān-negār, taqī ebn-e mohammad (- 20c)
تاریخ تألیف: جمعه نیمه شعبان (= عید نوروز) تا سوم شوال ۱۳۴۲ق
منظومه‌ای حدود چهارهزار بیت می‌باشد، که خلاصه تاریخ ایران قدیم تا عصر ناظم را به‌نظم کشیده است.
[دنا ۳/۳۷۹]

قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۱۶۵
آغاز: جهان آفرین را ستایش سزاست ×× که نیک و عزیز است و قادر خداست / کنون عید و شرنیش این مقال ×× که با رافت آمد بسی ذو الجلال؛ **انجام:** صله از خداوند از این خواه ×× دبیر اعلما قادر آمد اله
خط: نستعلیق خوش، کاتب = مؤلف، بی‌تا؛ جلد: مقوایی عطف پارچه، ۶۶گ، ۱۵ سطر، اندازه: ۱۰/۵×۱۷سم [ف: ۱ – ۲۳۵]

● **تواریخ** / تاریخ / عربی

tavārīx

تاریخی پراکنده از احوال مصریان در زمان نبوت حضرت موسی علیه السلام و معاصرین او از فراعنه و پیامبران بنی اسرائیل که از کتاب «تاریخ مصر» مقریزی برگزیده شده است.

قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه:۱۴۶/۳

آغاز: موسی بن عمران وفی التوریة عمرم بن قاهت بن لاوی بن یعقوب بن اسحاق بن ابراهیم خلیل الرحمن صلوات الله علیه امه یوحاقل بنت لاوی فهی عمة عمران والد موسی؛ **انجام:** ومن قتل عمدا قتل ومن قتل خطأ یهرب ولایحل طلبه واکثر احکامهم من التوریة وقد لعن منهم من لاط او شهد بالزور او قامر اوزنی او سکر.

خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۲۰گ، مختلف السطر، اندازه: ۲۰×۲۸سم [ف مخ: ۱ - ۵۰۵]

● **تواریخ آل سلجوق** / تاریخ / ترکی

tavārīx-e āl-e saljūq

[دنا ۳۷۹/۳]

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۶۵۷-ف

نسخه اصل: آنکارا ۱۳۹۲. گویا ترجمه الاوامر العلائیة فی الامور العلائیه ابن بیبی است؛ خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ ۳۱۳گ، ۱۷ سطر [فیلمها ف: ۲ - ۳]

● **تواریخ ارمنیان:** brosset / تاریخ -

tavārīx-e armanīyān: brosset

[دنا ۳۷۹/۳]

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۳۰۱۰-ف

نسخه اصل: از روی چاپی، ج ۲؛ بی‌کا، بی‌تا [فیلمها ف: ۲ - ۲۰]

● **تواریخ الاسلام** / تاریخ اسلام / عربی

tawārīx-ul islām

مشتمل بر تاریخ فشرده ۹۴ سال اول هجرت که با خطوط ریز نگاشته شده است.

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۴۵۸۲/۱۰

آغاز: السنة الاولی من الهجرة هاجر النبی صلی الله علیه و سلم من مکة المعظمة الی مدینة المکرمة بالتأیید و التوفیق؛ **انجام:** و طاف فی المساجد فوجد فقیرا یحسن صلوته.

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: انجام، ۴۴ص (۸۵ - ۱۲۸)، اندازه: ۱۰×۲۱سم [ف: ۴۱ - ۶۰]

● **تواریخ افشاریه، زندیه و قاجاریه** / تاریخ ایران / فارسی

tavārīx-e afšārīye, zandīye va qājārīye

طباطبائی، محمد حسن بن میرزا باقر، ۱۲۴۹؟ - ۱۳۰۸ قمری

tabātabā'ī, mohammad hasan ebn-e mīrzā bāqer (1834 - 1891)

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۹۴۵۰/۸

خط: شکسته نستعلیق، کاتب = مؤلف، تا: قرن ۱۳؛ ۱ص (۲۳۳ - همان) [مختصر ف: - ۲۱۰]

← تواریخ افغانی ﴿ خلاصة الانساب مشتملة علی رد الروافض و المرتاب

● **تواریخ امورات اتفاقیة** / تاریخ ایران / فارسی

tavārīx-e omūrāt-e ettefāqīye

تاریخ‌هایی است از ۱۱۳۴ تا ۱۲۶۹ از آن میان گرفتن خوانین ارومیه قلعه خوار را در ۲۴ شعبان ۱۱۳۶، شکست محمد حسن خان قاجار از آزاد خان در ۱۲۶۹ مرگ شهباز خان گرفتن عبد الله پاشا تبریز را در ۱۱۳۸ گرفتن کریم خان بصره را در ۱۱۹۵ و جز آن.

[دنا ۳۷۹/۳؛ فهرستواره منزوی ۹۳۴/۲]

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۵۱۸۰/۲

آغاز: تواریخ امورات اتفاقیه معتبربه جهت استحضار اکثر الناس قلمی میگردد

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۰۶۹ق؛ ۱ص (۲۳) [ف: ۱۵ - ۳۱۸]

● **تواریخ امیرالمؤمنین حسن بن علی مرتضی** / تاریخ معصومین / فارسی

tavārīx-e amīr-al-mo'menīn hasan-e bn-e 'alī-ye mortazā

تبارنامه ایشان و فرزندان ایشان است.

[دنا ۳۷۹/۳]

تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۳۵۳۲/۵

آغاز: بدان که امیرالمؤمنین حسن بن علی (ع) شانزده فرزند داشت نه پسر و هفت دختر: حسن المثنی؛ **انجام:** و از فرزندان حسن بیشتر کشته شدند. و الله اعلم بالصواب

خط: نسخ، بی‌کا، تا: با تاریخ ۱۰۰۹ق؛ کاغذ: ترمه، جلد: رویه میشن، ۱۱گ (۳۹پ-۴۹پ)، ۱۴ سطر [ف: ۶ - ۴۷۵]

● **تواریخ انبیاء، حکماء و سلاطین** / تاریخ عمومی / فارسی

tavārīx-e anbīyā', hokamā' va salātīn

حکیم بیگلر، جعفر بن حاج آقا، ق۱۴ قمری

hakīm bīglar, ja'far ebn-e hāj āqā (- 20c)

۱. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۹۴۳۹/۱۷

خط: نستعلیق، کاتب = مؤلف، تا: قرن ۱۴؛ ۱۶گ (۳۸۷ - ۴۰۲) [مختصر ف: - ۲۲۴]

۲. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۹۴۳۹/۹

خط: نسخ و نستعلیق، کاتب = مؤلف، تا: ۱۳۳۹ق؛ ۸۶ص (۲۱۷- ۳۰۲) [مختصر ف: - ۲۱۰]

● **تواریخ انبیاء و خلفاء و حکماء و علماء (جدول)** / تاریخ / فارسی

tavārīx-e anbīyā' va xolafā' va hokamā' va 'olamā' (jadval)

۱. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۴۵۹۰/۱۱۲

جدول نشان دهنده تواریخ مذکور، با تعیین دقیق فاصله زمانی آنان با زمان نگارش این اثر، در پایان تاریخ ویرانی چند بنای بزرگ یاد شده است که بر اثر آسیب دیدن نسخه به درستی خوانده نمی‌شود؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: غره محرم۷۲۳ق؛ جلد: تیماج کرم قهوه‌ای، ۱ص (۴۳۸)، ۴۱سطر، اندازه: ۱۹×۳۲سم [ف: ۴۱ - ۹۲]

۲. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۴۵۹۰/۱۱۳

تواریخ تعدادی از انبیاء و سلاطین و علماء از آدم ابوالبشر تا عصر نویسنده در زمان سلطنت ابوسعید بهادرخان است؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: محرم ۷۲۳ق؛ جلد: تیماج کرم قهوه‌ای، ۱ص (۴۳۸)، ۴۱سطر، اندازه: ۱۹×۳۲سم [ف: ۴۱ - ۹۲]

● **تواریخ ایرانی** / هیئت / فارسی

[tavārīx-e īrānī]

رساله کوتاهی است در بیان تاریخ‌ها، ماه‌ها و سال‌های مرسوم در ایران که در ادامه به رخدادهای برخی ماه‌های قمری و فضایل برخی ایام نیز پرداخته شده است این رساله به فرجام نرسیده است.

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۳۸۳۹/۱۱

آغاز: تواریخی که در ایران عمل میکنند و آن شش تاریخ است الاسلامیة العربیة ماه و سال اسلامی عربی ... زیرا هر سالی تقریباً یازده شبانه روز تفاوت است و ... فصول باشد و پیش متشرعان؛

انجام: اکنون بمقتل امیرالمومنین علی علیه السلام مشهور است و در اولین عاشورا که رسول صلی الله و آله و سلم بمدینه هجرت فرموده بود ...

از: ناشناخته؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ تملک: محمد حسن بیک بن میرزا ساکن قریه مبارکه؛ کاغذ: شرقی، ۲گ (۱۲۹پ-۱۳۰ر)،۱۴و۱۶ سطر، اندازه: ۱۰/۵×۱۶سم [ف: ۳۵ - ۱۶۳]

● **تواریخ بنی عباس** / تاریخ / عربی

tavārīx-e banī-'abbās

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۹۴۶۶/۲۵۱

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ ۱ص (۵۲۱) [مختصر ف: - ۲۱۰]

● **تواریخ تیموریه، آل سامان و خلفاء علویون مصر** / تاریخ عمومی / فارسی

tavārīx-e teymūrīye, āl-e sāmān va xolafā'-e 'alavīyūn-e mesr

طباطبائی، محمد حسن بن میرزا باقر، ۱۲۴۹؟ - ۱۳۰۸ قمری

tabātabā'ī, mohammad hasan ebn-e mīrzā bāqer (1834 - 1891)

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۹۴۵۰/۱۴

خط: شکسته نستعلیق، کاتب = مؤلف، تا: قرن ۱۳؛ ۱ص (۲۳۹) [مختصر ف: - ۲۱۰]

● **تواریخ الخلفاء** / تاریخ / عربی

tawārīx-ul xulafā'

اسامی خلفا و مدت خلافت آنان تا انقراض سلسله بنی عباس در ۶۵۵ق از دیباچه برمی‌آید که مؤلف در زمان انقراض بنی عباس حضور داشته است.

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۴۵۹۰/۱۸

آغاز: ذکر خلفا الراشدین من بعد رسول الله صلی الله علیه و سلم الی عهدنا هذا مختصراً اوردناه اسماءهم و کناهم و آباءهم و امهاتهم و تواریخ بیعاتهم و عدد ولایاتهم علی الترتیب فاولهم؛

انجام: المستعصم ... ولی فی عاشر جمادی الآخر من سنة أربعین و ستمائة فبقی خمس عشر سنة.

خط: نسخ، بی‌کا، تا: شنبه ۱۲ صفر ۷۲۲ق؛ جلد: تیماج کرم قهوه‌ای،۲ص(۱۰۲-۱۰۳)،۴۱سطر، اندازه: ۱۹×۳۲سم [ف: ۴۱- ۷۳]

● **تواریخ رسول الله** / تاریخ پیامبراکرم(ص) / عربی

tawārīx-u rasūl-il lāh

حاج بله تبریزی، امین الدین، - ۷۲۰ قمری

hāj bale tabrīzī, amīn-od-dīn (- 1321)

در آغاز حاشیه خویش بر مصابیح بغوی، تواریخ و مقاطع کارها

و اقدامات رسول الله (ص) و فرزندان و خاندان و نیز سیرت او و را تا وفات آورده و کاتب نسخه ابوالمجد محمد بن ملک مسعود تبریزی (شاگرد امین الدین) آن نوشته‌ها را تدوین کرده است.
[دنا ۳۷۹/۳]

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۴۵۹۰/۱۷

آغاز: الحمدلله حق حمده و الصلوة علی رسوله و عبده و علی آله و صحبه من بعده، قال صاحب الاستیعاب؛ **انجام:** و اخبرنی ابو واقد اللیثی انه سمع کعب الاخبار یقول سئل ما یقول عبدالله بن سلام و الله اعلم.

خط:نسخ،بی‌کا،تا: شنبه ۱۲ صفر ۷۲۳ق؛ جلد: تیماج کرم قهوه‌ای، ۳ص (۱۰۰-۱۰۲)، ۴۱ سطر، اندازه: ۱۹×۳۲سم [ف: ۴۱ - ۷۳]

● **التواریخ الرومانیة** / تاریخ / عربی

at-tawārīx-ur rūmānīya

القس کریکورفر الحلبی

aleqs kerīkorfer al-halabī

مترجم: القس کریکور فرالحلبی الکاهن الارمنی القسطنطینی.
آغاز مقدمة مترجم: «من تأسیس رومیة الی حرب اغتیون الی نهایة بملک العام المؤلف من رولین الغر نساوی و مترجم اللغة الایطالیائیة الی اللغة الارمنیة و تقابل بتدقیق علی اصله الغرنساوی فی البتدقیة من دیرالقدیس الیعارزمین الرهبان الارمن المختیاریین و قد ترجم الان من اللغة الارمنیة الی اللغة العربیة من القس کریکور فرالحلبی الکاهن القسطنطینی فی بیک اغلی من معاملة القسطنطیة.»
[دنا ۳۷۹/۳]

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۲۷۷

آغاز: اول ذلک فاتحة للمترجم. الحمدلله فاطر الاکوان و مدرکها و مقسم الازمان و مسلکها، و رافع طبیعة الانسان و ماسکها و مغمرها بالاحسان و مشرکها، امر بالریاسات و رتبها و حصصها بالسیاستة و رهبها و قسم الممالک و حصصها.. و بعد فیقول العبد الحقیر.. انی لما رایت طبیعة الانسان تصغی لفهم الحوادث القدیمة؛ **انجام:** و لکن تری ما هو الذی یومله و ما هی النجدة التی ینتظرها و بای نوع یشاءان یضعیف قوة الاعداء و ما هی الغرصة نسب و ما هو الزمان الاصلح الذی یتوخاه و فی ای مکان یؤمل ان یجد فیه مناسبة لوضع الکمین، فمن المعلوم ان رأی الشیخ هو بارد مبسوط.

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ کاغذ: سفید، جلد: مقوایی عطف تیماج قهوه‌ای، ۲۳۸گ، ۲۵سطر (۱۵×۲۶)، اندازه: ۲۴×۳۲سم [سنا: ف: ۲ - ۲۰۷]

● **تواریخ سلاجقه (منتخب)** / تاریخ / ترکی

tavārīx-e salājeqe (mn.)

گزیده تاریخ اوغوز (گرفته از رشید همدانی) و سلجوقیان ایران و آسیای کوچک و روم تا سرگذشت سلطان غیاث الدین کی خسرو پسر قلیچ ارسلان پسر کی خسرو پسر کی قباد (۶۶۶-۶۸۲).

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۶۰۵۴-ف

نسخه اصل: پاریس SPT1182؛ خط: نسخ ترکی، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: انجام؛ ۷۳گ [فیلمها ف: ۳ - ۱۹۴]

← تواریخ سلطان یعقوب > عالم آرای امینی
← التواریخ الشرعیة > مسار الشیعة فی التواریخ الشرعیة عن الائمة المهدیة

● **تواریخ عباسی** / تاریخ / فارسی

tavārīx-e ʻabbāsī

وابسته به: عالم آرای عباسی = تاریخ عالم آرای عباسی؛ اسکندر منشی (۹۶۸-۱۰۴۳)
تلخیص و گزیده‌ای از جلد دوم تاریخ عالم آرای عباسی، اسکندر بیک ترکمان است در ذکر رویدادهای سی ساله یکم (۹۹۶-۱۰۲۵ق) سلطنت شاه عباس صفوی، با اندکی تصرف و تغییر، که در نسخه حاضر تا وقایع سال نوزدهم سلطنت شاه عباس موجود است. این رساله در فهرست سالار جنگ با نام تواریخ عباسی معرفی شده و نام گزینشگر به دست نیامده است. لازم به ذکر است که رساله حاضر غیر از خلاصه عباسی محمود بن عبدالله نیشابوری و جز تاریخ عباسی جلال الدین محمد منجم یزدی است.
[فهرستواره منزوی: ۱۰۲۴/۲؛ نسخه‌های منزوی موزه و کتابخانه سالار جنگ، تألیف محمد اشرف: ۲۱۰/۱]

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۰۶۶عکسی

آغاز: سبحان الله ذی الملک و العظمة و الکبریاء و الصلوة علی محمد و آله الاصفیاء سلطنت حضرت پادشاه سلطنت اقلیم زیب افزا و زیب بخش اورنگ؛ **انجام:** قلعه را خالی کرده راه فرار پیمودند کشید پل خان بنوعی که در خدمت اشرف ممهد شده بود جهت امرا محل بمحل الکا تعیین نمود عرضداشت مشعر بر حقایق حالات با روس مقتولین ...

نسخه اصل: کتابخانه موزه سالار جنگ، هند: شماره ۱۷۰؛ خط: نستعلیق شکسته، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ ۱۹۴ص، ۱۴سطر [عکسی ف: ۳ - ۱۳۶]

● **التواریخ علی حسب الشهور** / تاریخ / عربی

at-tawārīx ʻalā ḥasab-iš šuhūr

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۹۴۶۷/۳۴
خط: نستعلیق، کا: محمد بن جمشید مراغی، تا: ۱۲۴۱ق؛ ۲گ (۶۹ر – ۷۰پ) [مختصر ف: ۲۱۰]

● **التواریخ فی اسرار الائمة آل العباء** / تاریخ معصومین / عربی
at-tawārīx fī asrār-il a'immat-i āl-il 'abā'
علوی حسینی، محمد بن مکارم، ق۷ قمری
a'lavī hoseynī, mohammad ebn-e makārem (- 13c)
[دنا ۳۸۰/۳]

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۲۷۳
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۰؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ کاغذ: سفید، جلد: تیماج قهوه‌ای، ۱۱۵گ، ۱۴ سطر (۸×۱۵)، اندازه: ۱۲×۱۹سم [سنا: ف: ۱ – ۱۳۲]

● **تواریخ قادری = تواریخ قطب شاهیه** / تاریخ هند / فارسی
tavārīx-e qāderī = tavārīx-e qotb-šāhīye
بیدری، محمد قادرخان، ق۱۳ قمری
beydary , mohammad qāder-xān (- 19c)
اهدا به: قطب شاه حیدر اباد
تاریخ تألیف: ۱۲۴۸ق
تاریخ کوتاه حیدرآباد دکن است، در دو بخش از کتاب دیگر خود گزیده است: ۱. راجگان که در دکن فرمانروایی داشته‌اند، ۲. پادشاهان مسلمان دکن، از ۷۰۲ق تا ۱۱۹۸ق. در آغاز بخش دوم دیباچه‌ای است که در آن زنجیره تبار خود را که به سلطان بهرام غوری غزنوی می‌رسد، آورده است و این‌که در ۴ شعبان ۱۲۲۲ق به تاریخ دکن روی آورده و بیش از سی سال در آن کار کرده و این را «تواریخ قادریه» نامیده است. در فهرست آصفیه (۱۷۹/۱) آمده است: از بررسی نسخه‌های کتاب به دست می‌آید که منشی بیدری نخست کتابی گسترده در تاریخ عمومی به نام «تواریخ قادری» در ۱۲۳۱ق نگاشته و سپس در ۱۲۴۸ق این کتاب را به نام «تواریخ قطبشاهیه» از آن برگزیده است و می‌افزاید بایستی «تواریخ فرخنده» نیز از همان کتاب گسترده گرفته شده باشد. (احمد منزوی)
آغاز: قطب حروف محمدت و اثنیه مر قطب شاه سجده گاهی را که حیدر آباد رجعتش شهریست از بلاد حکمت.
انجام: و در این جا به همین قدر اکتفاء نمود. ز قادرخان منشی یافت اتمام. سلام الله خیر انیک انجام
[دنا ۳۸۰/۳؛ فهرستواره منزوی ۱۱۹۸/۲]

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۵۸۴۱
آغاز: قطب حروف محمدت و اثنیه مر قطب شاه سجده گاهی را که حیدر آباد رجعتش شهریست از بلاد حکمت؛ **انجام:** و در این جا به همین قدر اکتفاء نمود. ز قادرخان منشی یافت اتمام. سلام الله خیر انیک انجام
خط: نستعلیق هندی، بی‌کا، تا: ۳ ربیع الاول ۱۳۲۵ق، جا: حیدرآباد؛ کاغذ: هندی، جلد: مقوا، عطف تیماج تریاکی، ۱۳۰گ، ۱۷ سطر (۱۶×۲۸)، اندازه: ۲۱×۳۲سم [ف: ۱۶ – ۱۰۴]

← تواریخ قطب شاهیه ⟵ تواریخ قادری

● **تواریخ القمر** / هیئت / فارسی
tawārīx-ul qamar

تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۱۷۶۲۵
بی‌کا، بی‌تا؛ انتقالی از کتابخانه پهلوی – مجموعه نوازی؛ ۱۰۵گ، اندازه: ۱۴/۴×۲۸/۱سم [رایانه]

● **التواریخ الکناسیة** / تاریخ / عربی
at-tawārīx-ul kanāsīya
صباغ، انطون، ق۱۹ میلادی
sabbāq, antūn (- 19c)
تاریخ عمومی کلیساهای مسیحی است بسیار مفصل، و این نسخه جلد نوزدهم مشتمل بر کتاب چهل و دوم و چهل و سوم است دارای حوادث سال‌های ۵۵۴–۵۸۶ق، و اصل آن تألیف کردینال اورسی می‌باشد که به زبان ایتالیایی نوشته بوده است.
[دنا ۳۸۰/۳]

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۲۷۹۸
آغاز: انه و ان کان فیچیلیوس منذالیوم الثالث و العشرین من اشباط هذه السنة أی سنة ۵۵۴؛ **انجام:** و ساعدوه بنقل هذه الایقونة و السبح لله دائماً.
خط: نسخ، کا: میخائیل بن حنا الباخوری، تا: ۲۳ آذار ۱۲۴۹ق؛ مصحح؛ جلد: تیماج مشکی، ۲۷۶گ، ۲۰ سطر، اندازه: ۱۶×۲۱سم [ف: ۷ – ۳۶۶]

● **تواریخ متفرقه** / تاریخ / فارسی
tavārīx-e motefarreqe
طباطبائی، محمد حسن بن میرزا باقر، ۱۲۴۹؟ – ۱۳۰۸ قمری
tabātabā'ī, mohammad hasan ebn-e mīrzā bāqer (1834 - 1891)

۱. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۹۴۵۰/۹

از جمله تاریخ وفات فتحعلیشاه، علیشاه ظل السلطان و محمد شاه؛ خط: شکسته نستعلیق، کاتب = مؤلف، تا: قرن ۱۳؛ ۱ص (۲۳۴ – همان) [مختصر ف: – ۲۱۰]

۲. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۹۴۵۰/۱۰

از جمله تواریخ محمد شاه، ناصرالدین شاه، نسب سلسله قاجار، شعر سروش در باب سرخان خیوق؛ خط: شکسته نستعلیق، کاتب = مؤلف، تا: قرن ۱۳؛ ۱ص (۲۳۵) [مختصر ف: – ۲۱۱]

۳. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۹۴۵۰/۲۱

از جمله تولد صاحب الامر، تواریخ صفویه و افشاریه و زندیه و قاجاریه؛ خط: شکسته نستعلیق، کاتب = مؤلف، تا: قرن ۱۳؛ ۱ص (۲۷۷ – همان) [مختصر ف: – ۲۱۱]

۴. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۹۴۵۰/۱۳

از جماه وفات جمعی از علمای آذربایجان و مشاهیر فقها و حکما و غیره؛ خط: شکسته نستعلیق، کاتب = مؤلف، تا: قرن ۱۳؛ ۱ص (۲۳۸ – همان) [مختصر ف: – ۲۱۱]

● **تواریخ متفرقه عهد صفوی** / تاریخ / فارسی

tavārīx-e motefarreqe-ye ‘ahd-e safavī

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۹۴۶۶/۱۳۴

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ ۱ص (۲۸۷) [مختصر ف: – ۲۱۱]

● **تواریخ المعصومین** / شعر، تاریخ معصومین / عربی

tawārīx-ul ma‘ṣūmīn

عاملی، محمد مهدی بن محمد، – ۱۱۸۳ قمری

‘āmelī, mohammad mahdī ebn-e mohammad (- 1770)

ارجوزه‌ای است در تاریخ موالید و وفیات ائمه علیهم السلام، مشتمل بر ۲۴۰ بیت.

آغاز: بسمله و له ایضاً فی معرفة اجداد النبی (ص) و میلاده ... الاول فی وصف النبی (ص) و معرفة اجداده: احمدک اللهم بارئ النسم ×× مصلیا علی رسولک العلم / و بعد فالمقصود من ذی الشعر ×× بیان احوال ولاة الامر ...

انجام: شیعة المهدی اعنی الناجیة فهولاء سادة الزمان و فرض حبی لهم ایمانی صلی علیهم بارئ النسم ما عسعسا لیل و ما صبح بهم تنفسا تمت

[الذریعه ۴۶۷/۱؛ دنا ۳۸۰/۳]

۱. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۶۲۹۰/۲۰-۳۰/۱۷۰

آغاز و انجام: برابر

از اول تا آخر؛ خط: نسخ، کا: عبدالحسین بن شیخ محمد امین شراره فتونی، تا: قرن ۱۳؛ جلد: تیماج مشکی، ۹۰گ، ۱۹ سطر، اندازه: ۱۵×۲۰سم [ف: ۲ – ۶۸۹]

۲. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۲۶۰۲

آغاز: برابر

نسخه اصل: کتابخانه کاشف الغطاء – نجف اشرف؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۴؛ در سه صفحه اول اشعاری در همین موضوع ظاهراً به خط شیخ علی کاشف الغطاء آمده است؛ ۱۸ص [عکسی ف: ۷ – ۱۸۶]

۳. قم؛ مفتی الشیعه؛ شماره نسخه:۵۸/۵

آغاز: برابر

خط: نسخ، کا: سید ابوالقاسم (محرر) موسوی نجفی اصفهانی، تا: ۱۳۴۳ق؛ جلد: جلد تیماج قرمز، ۹گ (۱۹۳پ –۲۰۱ر)، اندازه: ۲۱×۳۱سم [ف: – ۶۱]

● **تواریخ مغول و تیموریان** / تاریخ / فارسی

tavārīx-e moqol va teymūrīyān

[دنا ۳۸۰/۳]

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۲۲۲/۲-ف

نسخه اصل: بادلیان ۲۸۰ اوزلی (ش ۱۶۲)؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ ۱۹ سطر [فیلمها ف: ۱ – ۵۸۱]

● **تواریخ منظوم** / شعر، تاریخ / فارسی

tavārīx-e manzūm

شامل تاریخ وفات ملا جامی، در وفات ملا میر حسیم معمایی بدخشی گفته است، خواجه حسن دهلوی در تاریخ وفات امیر خسرو، بدخشی راست در تاریخ وفات امیر علیشیر.

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۸۸۵۳/۷۲

خط: نستعلیق، کا: جعفر بن محمد بدیع، تا: ۱۱۰۹ق، جا: مشهد؛ ۷۳؛ مثنوی اهلی (۳۰۳پ-۳۰۴ر)؛ کاغذ: نخودی آهار مهره، جلد: تیماج قهوه‌ای عنابی، ۱گ (۳۰۳پ) [ف: ۲۹/۱ – ۱۴۲]

● **تواریخ منظوم** / شعر / فارسی

tavārīx-e manzūm

چند قصیده و قطعه تاریخ‌های هجری و یزدجردی و عیسوی که به‌مناسبت درگذشت گروهی از بزرگان هند یا تهنیت و مدح عده‌ای نظم شده و در این مجموعه بدون ترتیب مخصوص گرد آورده شده، و در نیمه دوم آن سواد نامه‌هایی است که بین زردشتیان هند و گروهی از پادشاهان و بزرگان ایران و هند رد و بدل شده که برای تحقیق در تاریخ این گروه حائز اهمیت می‌باشد. نام شاعران این مجموعه چنین است: میرزا موسی متخلص به کوثر میرزا همدم، پشو تن جی ولد جمشید جی، صفا، میرزا ابوالقاسم شیرازی، تصنیف بن المرشد متصلص به مهربان، تضل حسین متخلص به عطا، دو سا بهائی منشی، میرزا محمد حسین شیرازی متخلص به شفا، راجه گردهاری پرشاد

متخلص به باقی، حبیب الله ذکا، غلام محیی الدین، محمد علی عاشق، محمد بهادر علی، رونق، سعاد تعلی خان منذوری، احمد خان شیفته، طیش، سید جمال الدین، عبد الحسین متمخلص به بدر، نوازش حسین، محمد معز الدین، میرزا قاسم علی بیگ، مهربان جی.

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۷۸۸۸

آغاز: بنام فرازنده آسمان ×× فروزنده شعله اختران / خدائی که آتش فروزان از اوست ×× درخشانی مهر رخشان از اوست

خط: نستعلیق زیبا، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: مقوایی عطف تیماج مشکی، ۱۴۲گ، مختلف السطر، اندازه: ۱۷×۲۲سم [ف: ۲۰ - ۲۲۱]

← تواریخ الموالید ⋗ تاریخ موالید اهل البیت

● **تواریخ المؤلفین فی فن القراءة** / قرائت / عربی

tawārīx-ul mu'allifīn fī fann-il qirā'a

قاری، محمد صادق بن محمد قاسم، ق۱۲ قمری

qārī, mohammad sādeq ebn-e mohammad qāsem (-18c)

به دستور: میر محمد خاتون آبادی

در این رساله نام ۴۹ کتاب در این فن آمده و ترجمه مختصری از مؤلفین آنها و قراء سبعه آمده است.

[دنا ۳۸۰/۳]

مشهد؛ الهیات؛ شماره نسخه:۲۰۹۳۸/۳

آغاز: بسمله الحمدلله رب العالمین و الصلاة و السلام علی نبینا محمد و آله الطیبین الطاهرین المعصومین بعد فقد استخبر شیخی و سیدی و استادی و استنادی و من به اقتدائی ... تفصیل تواریخ وفات المؤلفین للکتب المعتبرة فی فن القراءة رحمهم الله. الکتاب التیسیر للامام الحافظ

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ کاغذ فرنگی؛ جلد: تیماج مشکی، اندازه: ۱۵×۲۰سم [ف: ۲ - ۵۱۶]

← تواریخ میر سید راقمی ⋗ تاریخ راقم

● **تواریخ و احکام (جدول)** / هیئت / فارسی

tavārīx va ahkām (jadval)

[دنا ۳۸۱/۳]

تهران؛ مهدوی؛ شماره نسخه:۲۶۷/۱

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۰۸۷ق؛ کاغذ: سپاهانی [نشریه: ۲ - ۱۰۰]

● **تواریخ و حکایات** / داستان / عربی

tawārīx wa ḥikāyāt

[دنا ۳۸۱/۳]

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۵۴۶۶/۱-ف

یادداشت مانند. کتابخانه دانشگاه توبینگن MaVII3؛ کاتب = مؤلف، بی تا [فیلمها ف: ۳ - ۱۵۴]

← التواریخ و القصص ⋗ مجمل التواریخ و القصص

● **تواریخ هندوستان** / تاریخ / فارسی

tavārīx-e hendūstān

اصفهان؛ عمومی اصفهان (فرهنگ سابق)؛ شماره نسخه:۱۱۴۵۵

اخبار راجپوت جنگ مالی هرا تا هزار و پانصد سال قبل از میلاد مسیح؛ بی‌کا، بی‌تا [نشریه: ۵ - ۳۱۶]

← التواضع ⋗ مدح التواضع و ذم الکبر

● **تواضع العلماء = روایة الاکابر عن الاصاغر** / اجازات / عربی

tawāḍu'-ul 'ulamā' = riwāyat-ul akābir 'an-il aṣāġir

محفوظ، حسین بن علی، - ۱۴۳۰ قمری

mahfūz, hoseyn ebn-e 'alī (- 2009)

داستان اجازه خواستن مرحوم آیت الله العظمی خویی از دکتر محفوظ است که محفوظ آن را به نظم کشیده است.

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۸۹۲/۲

آغاز: و کان قد سألنی الروایة ×× عنوان أهل الفضل و الدرایة

نسخه اصل: در کتابخانه مؤلف در کاظمین؛ خط: نسخ، کا: عبدالکریم آل حاج غانم دباغ کاظمی، تا: جمادی الثانی ۱۴۱۹ق، به دستور مؤلف؛ ۳ص (۱۲-۱۴)، ۲۷ سطر [عکسی ف: ۵ - ۳۲۷]

← توافق برهان تناهی الابعاد (رسالة) ⋗ تناهی الابعاد (رسالة)

● **توافق نامه** / اسناد / فارسی

tavāfoq-nāme

صورت مواد تسعه که با احمد دقیق آقسری وزیر مختار دولت عثمانی در تهران منعقد شد: در مورد اتباع ایران در کشور عراق، و حقوق اینان در مورد قضاوت قونسولی و کسب و کار.

تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۴۳۲۶/۱۰

آغاز: ماده اول یعنی محلهایی که جسر موجود نخواهد بود از زوار پول گرفته نخواهد شد؛ **انجام:** اسباب استراحت زوار مرقومه

باید دقت شود.
خط: شکسته نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۴؛ ارقام سیاق؛ کاغذ: فرنگی، جلد: رویه میشن سبز، ۱گ (۱۳ر-۱۳پ)، اندازه: ۲۱/۹×۲۵سم [ف: ۷ - ۳۴۷]

← توالد و تناسل ⟵ درایه

● **توالد و تناسل** / طب / فارسی

tavālod va tanāsol

تاریخ تألیف: قرن ۱۳
رساله در طب زایمان و زناشوئی تألیف یکی از پزشکان قرن ۱۳. این رساله دارای ۲۸ «فصل» است در درمان نازائی زن و مرد طرق و شناختن بیماری در هر یک و داروهای تقویت باه و دیگر مسائل متعلق به مباشرت و فصل ۱۸ «در آنچه بیهوشی آورد» است.
[دنا ۳۸۱/۳]

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۶۲۷۱/۱۳
آغاز: بسمله این خلاصه ایست در خصوص توالد و تناسل مشتمل بر چند فصل اول در معرفت عدم فرزند که از مرد باشد یا از زن؛
انجام: هر روز ناشتا یک حصه بخورد.
خط: شکسته نستعلیق، کا: محمد طاهر، تا: ۱۲۹۱ق؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج قرمز، ۵۰ص (۷۶-۱۲۵)، ۱۳سطر، اندازه: ۱۷×۲۱/۵سم [ف: ۱۹ - ۲۴۶]

● **توان روان = اربعین = نظم صحیفة المحبة** / شعر / فارسی

tavān-e ravān = arba'īn = nazm-e sahīfat-ol mohebba

افشار ارموی، علی بن عبدالحسین، - ۱۳۳۰ قمری

afšār-e ormavī, 'alī ebn-e 'abd-ol-hoseyn (- 1912)

تاریخ تألیف: جمادی الاول ۱۳۱۶ق و تجدید نظر در ۱۳۲۲ق
در این مثنوی چهل حدیث نبوی در فضایل حضرت علی (ع) و اهل بیت (ع) نقل و به نظم شرح و تفسیر شده و در جمادی الاولی ۱۳۱۶ق به پایان رسانیده است آن چنان که خود می‌گوید: دوباره به تاریخ گفتم روان ×× «توان روان کرد طبعم روان» (۱۳۱۶). او دوباره در سال ۱۳۲۲ق در کتابش تجدید نظر نموده و ماده تاریخ آن را چنین اصلاح نموده است: به تاریخ تألیف گفتم روان ×× «توان و روان کرد طبعم روان» (۱۳۲۲). فهرست احادیث شرح شده در آن عبارتند از: ۱. عنوان صحیفة المؤمن حب علی بن ابی طالب (ع)؛ ۲. قل لمن احب علیاً یتهتا لدخول الجنة؛ ۳. کفی و کف علی فی العدل سواء؛ ۴. القرآن مع علی و علی مع القرآن؛ ۵. من اذی علیا فقداذانی؛ ۶. انا و علی من شجرة واحدة و الناس من شجر شتی؛ ۷. انا المنذر و علی الهادی و بک یا علی یهتدی المهتدون؛ ۸ علی منی بمنزلة الرآس من بدنی؛ ۹. علی فی الجنة ککوکب الصبحة لاهل الدنیا؛ ۱۰. علی باب من دخل منه کان مؤمنا و من خرج عنه کان کافرا؛ ۱۱. ذکر علی (ع) عبادة؛ ۱۲. النظر الی وجه علی عبادة؛ ۱۳. لولم یخلق علی لم یکن لفاطمة کفو؛ ۱۴. لو اجتمع الناس علی حب علی لما خلق الله النار ابدا؛ ۱۵. یسئل الناس یوم القیمة عن الاقرار بولایة علی؛ ۱۶. سیکون من بعدی فتنة فاذا کان ذلک فالزموا علیا فانه لافارق بین الحق و الباطل؛ ۱۷. علی منی و انا منه و هو ولی کل مومن و مؤمنة؛ ۱۹. علی خیر البشر من ابی فقد کفر؛ ۲۰. مثل علی فی الناس کمثل قل هو الله احمد فی القرآن؛ ۲۱. لکل نبی صاحب سر و صاحب سری علی بن ابی طالب؛ ۲۲. انا مدینة العلم وعلی بابها ومن اراد المدینة فلیأتها من بابها؛ ۲۳. یا علی انت یعسوب المؤمنین و المال یعسوب الظالمین؛ ۲۴. ان الله جعل ذریة کل نبی فی صلبه وجعل ذریتی فی صلب علی بن ابی طالب؛ ۲۵. قسم الحکمة عشرة اجزاء فاعطی علی تسعة و الناس جزءاً واحدا؛ ۲۶. لکل نبی وصی و وارث و ان علیا وصیی و وارثی؛ ۲۷. انا و علی هذا حجة الله علی خلقه؛ ۲۸. سئل انبی من عنده علم الکتاب قال انما ذلک علی؛ ۲۹. حب علی یاکل الذنوب کما تأکل النار الحطب؛ ۳۰. مثل اهل بیتی کمثل سفینة نوح من رکبها نجی و من تخلف عنها غرق؛ ۳۱. مثل اهل بیتی کمثل باب حطة من دخل غفرله؛ ۳۲. انا اهل بیت اختار الله لنا الآخرة علی الدنیا؛ ۳۳. سألت ربی ان لا یدخل احدا من اخل بیتی النار فاعطانیها؛ ۳۴. اللهم ان هؤلاء اهل بیتی ولحمتی یؤلمنی یا یؤلمهم ویجرحنی ما یجرحهم؛ ۳۵. حب آل محمد یوماخیر من عبادة سنة؛ ۳۶. حب علی براء ة من النار؛ ۳۷. من مات فی حب آل محمد فقد مات شهیداً و من مات فی بغض آل محمد مات میتة جاهلی؛ ۳۸. اللهم لا تمتنی حتی ترینی وجه علی (ع)؛ ۳۹. من ذکر فضیلة من فضائل علی (ع) مقراً بها غفرالله له ما تقدم من ذنبه و ما تأخر؛ ۴۰. لو أن الریاض أقلام و البحر مداد و الجن حساب والانس کتاب ما احصوا فضائل علی بن ابی طالب(ع).
چاپ: تبریز، سنگی، ۱۳۳۵ق. (تاریخ سرایش ۱۳۱۶)؛ وزیری کوچک، ۳۸۴ص (صص ۱-۳۸۴)
[دنا ۳۸۱/۳؛ الذریعه ۴۷۵/۴؛ مشار فارسی ۱۴۳۹/۱؛ فهرستواره منزوی ۶۴۸/۱۰]

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۳۸۷۹/۱
آغاز: بنام توان خدای جهان ×× که داد الفت کالبد با روان / توان آورد جان پیر و جوان ×× روان پرور هر تن ناتوان؛ **انجام:** دوباره تباریخ گفتم روان ×× (توان روان کرد طبعم روان)۱۳۱۶ / الهی همین نامه در یوم دین ×× ز یمن علی باشدم در یمین
خط: شکسته نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۸ شعبان ۱۳۱۹ق؛ جلد: تیماج مشکی [ف: ۳۷ - ۴۵۱]

● **التوبة** / حدیث / عربی

at-tawba

ابن ابی الدنیا، عبدالله بن محمد، ۲۰۸ - ۲۸۱ قمری

ebn-e abe-d-donyā, ʻabd-ol-lāh ebn-e mohammad (824 - 895)

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۳۶۵/۱عکسی

آغاز: بسمله. عونک یا لطیف حدثنا الشیخ الامام العالم الزاهد موفق الدین ... المقدسی ادام الله توفیقه ... القرشی المعروف بابن ابیالدنیا حدثنا یوسف بن موسی ... قال سألت قتاده عن قوله و لا تتبعوا خطوات الشیطان قال کل معصیة لله فهی من خطوات الشیطان؛ **انجام:** حتی یلقی الله امنا. آخر کتاب التوبة و الحمد لله کثیرا ...

نسخه اصل: کتابخانه چستربیتی شماره‌های ۳۸۶۳ و ۴۰۸۳ (فهرس المخطوطات العربیة فی مکتبة تشستربیتی، ترجمه محمود شاکر سعید ۵۰۸/۱ و ۶۱۲/۲)؛ خط: نسخ معرب، بی‌کا، تا: قرن ۶؛ در اول و آخر رساله یکم سماع‌های قرائت متعدد ثبت شده از جمله به خط ابن قدامه مقدسی در تاریخ ۲۷ ذیقعده ۵۹۸؛ ۳۳ص (۱-۳۳)، ۳۰ سطر [عکسی ف: ۴ - ۱۳۲]

● **التوبة (مختصر)** / عرفان و تصوف / عربی

at-tawba (mx.)

قشیری، عبدالکریم بن هوازن، ۳۸۶ - ۴۶۵ قمری

qošayrī, ʻabd-ol-karīm ebn-e havāzan (997 - 1073)

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۶۱۸/۱-ف

بی‌کا، بی‌تا؛ ناقص؛ ۸گ (۱پ-۸پ)، ۲۷ سطر [فیلمها ف: ۱- ۵۱۴]

● **التوبة (باب جامع فی)** / اخلاق / عربی

at-tawba (bāb-un jāmiʻ fī)

غزالی، محمد بن محمد، ۴۵۰ - ۵۰۵ قمری

qazzālī, mohammad ebn-e mohammad (1059 - 1112)

چاپ: محقق: عبد اللطیف عاشور، قاهره، مطابع فتحی الصناعة، ۱۵۹ص، ۱۹۸۶م.

[دنا ۳۸۱/۳]

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۲۶۹/۱۲-ف و ۳۷۲/۱۲-ف

نسخه اصل: ایاصوفیا ش ۱۸۱۶؛ خط: نسخ، کا: یوسف بن فتح الخیامی،بی‌تا؛۴گ(۱۵۰-۱۵۳)، ۲۶ سطر [فیلمها ف: ۱-۴۴۷ و ۴۶۰]

● **التوبة** / حدیث / عربی

at-tawba

ابن عساکر، علی بن حسن، ۴۹۹ - ۵۷۱ قمری

ebn-e ʻasāker, ʻalī ebn-e hasan (1106 - 1176)

مجلس سی و دوم از مجالس حدیثی ابن عساکر در باب توبه می‌باشد

قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۱۰۷۶/۲

آغاز: أخبر نا الشیخ الامام الحافظ ... عن ابی سعید الخدری قال: لا احدثکم الاما سمعت رسول الله (ص)

نسخه اصل: کتابخانه دارالکتب الظاهریه (مدرسه عمریه) - دمشق ۳۷۴۴؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۸؛ دارای سماع و قرائت‌های متعدد؛ ۹ص (۱۰-۱۸) [عکسی ف: ۳ - ۳۴۶]

● **توبه** / اخلاق / فارسی

towbe

همدانی، علی بن محمد، ۷۱۴ - ۷۸۶ قمری

hamadānī, ʻalī ebn-e mohammad (1315 - 1385)

رساله مختصری است درباره توبه و اذکار خفی و جلی که ظاهراً خلاصه‌ای از کتاب «مرآت التائبین» وی می‌باشد.

۱. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۹۶۴/۱۲

آغاز: الحمد لله ... اما بعد فاعلم ایها الطالب جعلك الله ممن صفی دایرة قبله عن کدورات الاهواء

خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ ۴ص (۴۲۱-۴۲۴) [عکسی ف: ۳ - ۱۹۴]

۲. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۳۸۷/۳-ف

نسخه اصل: ایاصوفیا ش ۲۸۷۳. در چهار باب؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ ۳۲گ (۲۸۶-۳۱۷)، ۱۷ سطر [فیلمها ف: ۱ - ۴۶۴]

● **التوبة** / اخلاق / عربی

at-tawba

گیلانی، عبدالجبار بن سعد الدین

gīlānī, ʻabd-ol-jabbār ebn-e saʻd-od-dīn

رساله مختصری در بیان حقیقت و معنای توبه است که مباحث آن در چند «فصل» نگاشته شده است: حقیقت توبه، وجوب توبه، قبول توبه، رفع عقوبت به نفس توبه یا به کثرت ثواب، یادآوری گناه پس از توبه، توبه مبعضه و موقته و مجمله، توبه از گناهان حق الناس، توبه نصوح.

آغاز: هذه رسالة فی حقیقة التوبة ومعناها ... بسمله الحمدلله التواب الرحیم والعلی العظیم والصلوة والسلام علی رسوله الذی هو شفیع المذنبین وآله الهادین الی الصراط المستقیم اما بعد ... عبدالجبار بن سعدالدین الجیلانی ... هذه رسالة ...

انجام: قالعة آثار الذنوب من القلوب بالکلیة و ذلك باذابة النفس بالحسرات و محو ظلمه السیئات بنور الحسنات ولیکن هذا آخر ما اردنا ایراده فی هذه الاوراق و الحمد لله غافر الذنب و قابل التوب و الصلوة علی خیر خقله محمد و آله اجمعین

۱. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۶۱۳/۲
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، کا: طالب بن محمد تقی کرمانی، تا: ۱۱۰۲ق؛ کاغذ: اصفهانی نخودی، جلد: تیماج تریاکی، ۱۲گ (۱۸۰پ-۱۹۱)، ۱۵ سطر (۷×۱۱)، اندازه: ۱۲×۱۸/۵سم [ف: ۱۳ - ۲۲]
۲. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۷۷۱۰/۴-۳۹/۹۰
آغاز و انجام: برابر
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳، جلد: تیماج مشکی، ۸گ، ۱۷ سطر، اندازه: ۱۶×۲۱سم [ف: ۴ - ۲۰۲۸]

● **توبه (رساله در ...)** / اخلاق / عربی - فارسی
towbe (r. dar ...)

حسینی خاتون آبادی، محمد باقر بن اسماعیل، ۱۰۷۰ - ۱۱۲۷ قمری
hoseynī xātūn-ābādī, mohammad bāqer ebn-e esmā'īl (1660 - 1715)

درباره توبه با دید دینی، در سه بخش جداگانه، هر بخش با دیباچه‌ای جداگانه: ۱. توبه و راه توبه کردن و صیغه‌ها برای گناهان گوناگون؛ ۲. نافرمانی حضرت و رانده شدن از بهشت و توبه او؛ ۳. دعاهای ویژه برای گناهان ویژه. عبارت‌های عربی با زیرنویس فارسی.

تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه:۱۹۵۵-عکسی
آغاز: حمدله. صلاة. و بعد، داعی دوام دولت قاهره سلطانیه محمد باقر بن اسماعیل الحسینی می‌رساند که هر کسی که معصیتی و گناهی کرده باشد؛ **انجام:** یوم الفاقة الیک انک علی کل شیئ قدیر و هو علیک یسیر.
خط: نسخ خوش، بی‌کا، بی‌تا؛ ۱۱۶ص، ۱۲ سطر (۸/۵×۱۴/۵)، اندازه: ۲۱×۳۰سم [عکسی ف: ۱ - ۸۷]

● **التوبة (رسالة فی)** / اخلاق / عربی
at-tawba (r.-un fī)

احسائی، صالح بن زین الدین، ق۱۳ قمری
ahsā'ī, sāleh ebn-e zeyn-od-dīn (- 19c)

در جواب سؤال سید هاشم بن سید راضی جزائری
[دنا ۳۸۲/۳]

کرمانشاه؛ جلیلی؛ شماره نسخه:۶۷/۶
آغاز: بسمله ما طلعت شمس البلاغه من آفاق الافکار و لا مدحت ورق الفصاحة
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ تملک: فرزند مؤلف (علی بن شیخ صالح)؛ کاغذ: شکری فرنگی، جلد: تیماج خرمایی، ۱۸ سطر، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: - ۱۳۳]

● **التوبة** / اخلاق / عربی
at-tawba

غیر همانند:
۱. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۹۴۶۶/۱۵۵
به نقل از منهاج العابدین غزالی؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ ۱ص (۳۳۴) [مختصر ف: - ۶۸۱]
۲. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:ض۱۵۳۰۶
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳ [الفبائی: ۶۳۰]
۳. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه:۵۸۰۸
آغاز: بسمله. الحمدلله الذی بتحمیده یستفتح کل کتاب؛ **انجام:** لا ینظف الثوب اصلا.
اخلاقی و عرفانی؛ بی‌کا، بی‌تا؛ کاغذ: سپاهانی نخودی، جلد: تیماج قهوه‌ای، ۴گ (۱۳۸پ-۱۴۱پ)، ۲۲ سطر، اندازه: ۱۲/۵×۱۹سم [ف: ۳ - ۵۲۲]

● **توبه** / اخلاق / فارسی
towbe

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۳۱۰۹/۱۳
آغاز: اول نامه بنامه کردگار ×× خالق بخشنده آمرزگار؛ **انجام:** بگذر از این هر سه تایایی خلاص ×× باشی اندر بارگاه قدس خاص
بی‌کا، بی‌تا؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج قهوه‌ای، ۵گ (۱۰۵-۱۰۹)، ۱۵ سطر (۷×۱۳)، اندازه: ۱۳×۲۰سم [ف: ۱۱ - ۲۰۶۵]

● **توبه = صیغه توبه** / اخلاق / فارسی و عربی
towbe = sīqe-ye towbe

رساله مختصری است.

مشهد؛ گوهرشاد؛ شماره نسخه:۱۵۸۲/۵
آغاز: بسمله اتوب عن الفسق لوجوبه قربه الی الله ... توبه کردم بخدا و بازگشتم از هر؛ **انجام:** برحمتک یا ارحم الراحمین.
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج مشکی، ۳ص، ۲۲ سطر (۹×۱۶)، اندازه: ۱۵×۲۰سم [ف: ۴ - ۲۱۳۲]

● **توبه از گناه** / اخلاق / فارسی
towbe az gonāh

بخشی است از یک کتاب. این بخش سخنانی است درباره گناه و توبه از آن.

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۲۹۳۰/۱
آغاز: منقولست که روزی معاذ جبل گریان بخدمت حضرت رسول آمد و سلام کرد و حضرت در جواب فرمود؛ **انجام:** پس

هیچکس نباشد که جواب بگوید پس خد میفرماید که پادشاهی از خدا.
بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ کاغذ: سفید و آبی و زرد، جلد: تیماج مشکی، ۲۸ص (۱–۲۸)، ۱۴، ۱۵، ۱۶، ۱۹ سطر، اندازه: ۱۶×۲۰/۵سم [ف: ۱۰ – ۳۳۶]

● **توبة عن الشراب و کلمة ... الهیه** / اخلاق / عربی
tawbat ‘an-e šarāb wa kalima-ton ... ilāhīyyih
ابن سینا، حسین بن عبدالله، ۳۷۰؟ – ۴۲۸ قمری
ebn-e sīnā, hoseyn ebn-e ‘abd-ol-lāh (981 - 1038)

مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۶۱۲۳/۲۲
آغاز: الهیه: بسمله، سبحان الملک القهار؛ **انجام:** یا ارحم الراحمین. انجام الهیه: و امر به خیر الوری
خط: مختلف، بی‌کا، تا: ۱۰۹۴ق [رایانه]

● **توبة المرتد** / فقه / عربی
tawbat-ul murtad
نائینی، محمد رضا بن رشید، ق۱۲ قمری
nā’īnī, mohammad rezā ebn-e rašīd (- 18c)
تحقیقی است درباره قبول یا عدم قبول توبه مرتد – نزد خداوند. [دنا ۳۸۲/۳]

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۰۳۲/۶–طباطبائی
آغاز: اعلم ان الاصحاب قد اختلفوا ان توبة المرتد هل تقبل فیما بینه و بین الله و ان لم تقبل ظاهراً؛ **انجام:** پایان: و انه تقبل توبته ظاهرا و باطنا الا فی المرتبة الثالثه و الرابعه فانها لاتقبل اصلا بالاخبار و الاجماع لمحرره رضا النائینی و فقه الله تعالی
کاتب = مؤلف، تا: قرن ۱۲؛ پیش و پس آغاز و انجام قطعات کوتاهی است به نظم و نثر از آن جمله چند حدیث به نقل از محقق کرکی، تحقیق درباره جنس و نوع و فصل، اقسام قبله و قداح عشره و دو بیت زیر از فخررازی (ص ۶۰): «فان قلت ما حکم العلوم التی بها ×× قد اختص فی بین الانام فلاسفه / فقل سفه و الله ان خالف الهدی ×× و ان وافق الشرع المبین فلاسفه»؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج مشکی، ۱گ (۴ر)، اندازه: ۱۴×۲۰سم [ف: ۲۳ – ۳۲۳]

● **التوبة و حقیقتها** / اخلاق / عربی
at-tawba wa ḥaqīqat-u-hā
شهید ثانی، زین الدین بن علی، ۹۱۱–۹۶۵ قمری
šahīd-e sānī, zayn-od-dīn ebn-e ‘alī (1496-1552)
در یک «مقدمه» و چند «فصل» کوتاه. این رساله دارای چندین نسخه در ایران است که برخی ناشناس و برخی از عبدالرزاق کاشی و برخی از شهید ثانی دانسته‌اند.
آغاز: بسمله بعد حمد واجب الوجود علی نعمائه ... فیقول العبد الفقیر الداعی انی مجیب الی امتثال ماتامر به بشان حال ایها المخدوم من تألیف ما ییسره الله ... من ذکر ما ورد فی التوبة و حقیقتها و ما یتعلق بها ...
انجام: وعنه علیه السلام اصبروا علی الدنیا فانما هی ساعة ... فانماهی ساعتک التی انت فیها فاصبر فیها علی طاعة الله واصبر فیها عن معصیته الله ولیکن هذا ... الاخذة بالاعناق الی الطاعة الجاذبة عن المعصیة والحمدلله رب العالمین و صلی ... و آله اجمعین

۱. مشهد؛ الهیات؛ شماره نسخه:۲۳۷۲۵/۵
آغاز: برابر
از شهید ثانی دانسته و در میان رسائل شهید ثانی آمده است؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۰۰۶ق؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: مقوا با روکش مشکی عطف پارچه‌ای، ۷گ (۱۱۳–۱۱۹)، ۱۵ سطر (۷×۱۲)، اندازه: ۱۲×۱۹سم [ف: ۳ – ۹۸۵]

۲. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۵۲۲/۶
کا: حسینی تفرشی، علی بن یونس، تا: پایان شعبان ۱۰۳۶ق، جا: اشرف؛ کاغذ: سفید، جلد: تیماج آلبالویی، ابعاد متن: ۱۲×۱۵، اندازه: ۱۷×۲۴سم [سنا: ف: ۱ – ۳۲۲]

۳. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۵۷۸۷/۹–۲۹/۱۲۷
آغاز و انجام: برابر
گویا همان رساله توبه شیخ ابی تراب عبدالصمد بن شمس الدین محمد عاملی جد شیخ بهایی متوفای ۹۳۵ که در الذریعة ۴۷۶/۴ یاد شده است؛ خط: نسخ، کا: ابن قاسم حسینی عینائی، تا: ۱۰۵۹ق؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۷گ، ۱۹ سطر، اندازه: ۱۴×۲۱سم [ف: ۲ – ۱۰۶۵]

۴. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۶۵۴۳/۷
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ و نستعلیق، کا: کرم الله بن عطاء، تا: دوشنبه ۱۸ شوال ۱۰۸۳ق، جا: مکه مکرمه؛ جلد: تیماج قرمز، ۲گ (۶۷ر–۶۸ر)، اندازه: ۲۳×۳۶/۵سم [ف: ۱۷ – ۱۲۴]

۵. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۶۷۲۸/۶
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، بی‌کا، تا: سه‌شنبه ۱۶ شوال ۱۱۲۲ق؛ مصحح، با امضای بلاغ؛ جلد: تیماج سرمه‌ای، ۶گ (۱۶۷پ–۱۷۲ر)، ۱۷ سطر، اندازه: ۱۴×۲۳/۵سم [ف: ۲۰ – ۲۲۴]

۶. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۳۸۹۴/۱۱
آغاز: برابر؛ **انجام:** بعضهم لبعض ان الله تبارک و تعالی.
در فهرست از عبدالرزاق کاشی دانسته؛ خط: نستعلیق، کا: نصرالله بن احمد نراقی، تا: ۱۲۹۴ق، جا: تهران؛ افتادگی: انجام؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج حنایی، ۶ص (۱۸۸–۱۹۳)، ۱۶ سطر (۷×۱۲)،

اندازه: ۱۱×۱۶سم [ف: ۱۲ - ۲۸۸۲]

● **توبه نامه** / اخلاق / فارسی

towbe-nāme

حسینی طبسی، حسین بن روح الله، - ق ۱۰ قمری

hoseynī tabasī, hoseyn ebn-e rūh-ol-lāh

اهدا به: سلطان ابراهیم قطب شاه (۹۳۸-۹۸۹ق)

تاریخ تألیف: ۹۸۱ق

رساله‌ای است در بیان توبه و فضیلت آن همراه داستان‌هایی از توبه‌کنندگان در یک «مقدمه»، پنج «مقاله» و «خاتمه»: مقدمه: در فضیلت توبه و استغفار از معاصی؛ مقاله ۱. بیان حد و حقیقت توبه و اثبات وجوب و شروط صحت آن ... شامل هفت فصل؛ مقاله ۲. بیان آنچه توبه واقع می‌شود از آن ... شامل چهار فصل؛ مقاله ۳. بیان منشا ذنوب و عصیان و انقسام ذنوب به حق الله و حق الناس ... شامل چهار فصل؛ مقاله ۴. بیان آنکه توبه صحیحه مقبول است البته و سقوط عذاب و عقاب بعد از توبه مقبوله ... شامل دو فصل؛ مقاله ۵. بیان اقسام عباد در توبه و بیان کیفیت توزع درجات و درکات در آخرت ... شامل سه فصل؛ خاتمه: در ذکر توبه و حکایات بعضی تایبان از انبیاء و ملوک و سایر مردمان و احوال ایشان و آن مشتمل است بر ده حکایت.

آغاز: بسمله، ای واقف اسرار ضمیر هر کس ×× وی از ره لطف دستگیر همه کس/ یا رب همه را توبه ده و عذر پذیر ×× ای توبه ده و عذر پذیر همه کس. اما بعد این رساله ایست در بیان اثبات وجوب توبه و فضیلت آن و حکایات بعضی تائبان از انبیاء و ملوک و باقی مردمان و قرب و منزلت ایشان که فقیر حقیر حسین بن روح الله الحسینی الطبسی المشتهر بصدر جهان ... ابوالغازی همایون اعظم ابراهیم قطب شاه که الحال بر سریر سلطنت و خلافت برجای والد بزرگوار خود نشسته و بحکم الولد سرابیه لطف و مرحمت و کرم و رای و تدبیر و شجاعت از اقران و امثال خود گذارنید

انجام: که الحال بر سر سلطنت و خلافت بر جای والد بزرگوار خود نشسته و به حکم الولد سر ابیه به همه باب لطف و مرحمت و کرم و رای و تدبیر و شجاعت از اقران و امثال خود گذرانیده بلکه از آبا و اجداد ...

[دنا ۳۸۲/۳؛ دانشنامه ادب فارسی، ادب فارسی در شبه قاره هند، ۲۱۳۸/۴؛ الذریعه ۱۰۵/۱۵؛ فهرستواره منزوی ۲۳۳/۹]

۱. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۵۱۳۸/۱۳۶

آغاز و انجام: برابر

کا: خداد قمی، تا: قرن ۱۱؛ ۱گ (۵۳۱) [ف: ۱۵ - ۱۹۸]

۲. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۴۸۴۵

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، کا: سید حسین هروی، تا: ذیحجه ۱۰۶۷ق؛ مصحح، دارای سرلوح مرصع، مجدول مذهب؛ کاغذ: شرقی، جلد: تیماج دارچینی، ۵۵گ، ۲۳ سطر (۲۰×۳۰)، اندازه: ۲۲×۳۱سم [ف: ۳۷ - ۴۵۸]

۳. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۹۵۴۱/۲۱

آغاز: برابر؛ **انجام:** این برکت روز به روز دولت و حشمتش افزون گردانید بحق محمد و آله

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۲۸۷ق؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۷۰گ (۱۵۵ر-۲۲۴پ)، ۲۱ سطر، اندازه: ۲۲×۳۵سم [ف: ۳۰ - ۲۰۹]

● **توبه نامه = رساله توبه** / شعر / فارسی

towbe-nāme = r.-ye towbe

شاید از محمد تقی بن میر مؤمن قزوینی (- ۱۲۷۰ق/۱۸۵۴م) باشد. در ۵۸ بیت.

[نسخه‌های منزوی ۲۷۳۳/۴]

۴. تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه:۲۷۶/۷

آغاز: اول نامه به نام کردگار ×× خالق بخشنده آمرزگار / داور دین بخش غفار الذنوب ×× عالم سرپوش ستار العیوب؛ **انجام:** بگذر از این هر سه تا یابی خلاص ×× باشی اندر بارگاه قدس خاص

خط:نستعلیق پخته،بی‌کا،تا:قرن۱۳؛با یادداشت دارنده نسخه که آن را از همان قزوینی دانسته است؛ ۳گ (۴۹پ-۵۱پ) [ف: ۱ - ۶۴]

● **توبه نامه** / متفرقه / فارسی

towbe-nāme

صورت گواهی‌نامه بر توبه‌ای است که در بارگاه حضرت عبدالعظیم واقع شده است.

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۰۴۹/۶-طباطبائی

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج قرمز، ۲ص (۹۶-۹۷)، اندازه: ۱۰×۱۶/۵سم [ف: ۲۳ - ۳۵۲]

● **توبه نامه** / اخلاق / فارسی

towbe-nāme

تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۳۰۲۹/۲۲

خط: نسخ، بی‌کا، بی تا [ف: ۶ - ۱۹۲]

● **توبه نامه** / شعر / فارسی و ترکی

towbe-nāme

دویست و چهار بیت در قالب مثنوی است در استغفار و توبه به درگاه الهی و توسل به اهل بیت طهارت علیهم الصلاة و السلام. سه بیت ترکی و خاتمه نیز به ترکی است.

آغاز: یا رب بسی کردم گناه ×× از لطفت آوردم پناه / آمرزی باری یا الله ×× استغرالله العظیم ...

۱. خوی؛ نمازی؛ شماره نسخه:۸۵۵

آغاز: برابر؛ **انجام:** خواهم به روز داوری ×× ز افعال زشتم بگذری / اندر بهشتم آوری ×× استغفرالله العظیم

خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۹ ربیع الاول ۱۳۲۵ق، جا: خوی؛ جلد: مقوایی، ۹گ، مختلف السطر، اندازه: ۹×۱۴/۵سم [میراث اسلامی: دفتر نهم – ۱۰۵]

۲. قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه:۷۱۸/۱

آغاز: برابر؛ **انجام:** رب او دمده کلمه توحید قُرآن ایسترم سندن نکیرین داخلِ قبرم اولا نداسن اوزون رحمِ ایت دلمِ دونماز اودمده شاه مردان ایسترم سندن

منظومه کوتاهی است در طلب بخشش و مغفرت از گناهان با بند ترکیب «استغرالله العظیم»؛ خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: مقوا، ۹گ، مختلف السطر، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف مخ: ۱ – ۵۰۵]

● توبه نامه مهدیقلی بیگ / ادبیات / فارسی

towbe-nāme mahdī-qolī beyg

قاری گیلانی ، ملامیر، ق ۱۱ قمری

qārī gīlānī , mollā-mīr

تاریخ تألیف: رجب ۱۰۱۳ق

از منشآت ملا میر قاری گیلانی. توبه‌نامه از کارهای رذیله است. به نظم و نثر.

تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۹۷۵/۷۶

آغاز: بسمله، ناطق حمدست زبان در دهان ×× حمد خدا را به هزاران زبان

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ کاغذ: ترمه، رویه میشن قهوه‌ای، ۴گ (۱۳۹پ–۱۴۲ر)، ۲۲ سطر، اندازه: ۱۳×۲۴/۴سم [ف: ۷-۱۰۱]

● توبه نصوح = منظومه توبه نامه / اخلاق / فارسی

towbe-ye nasūh = mnz.-ye towbe-nāme

حکایت عامیانه مردی است که خود را چون زن، آراسته و در حمام زنانه به عنوان دلاک، مشغول به کار گردیده؛ سپس از کرده خود پشیمان شده و توبه نموده است.

[دنا ۳۸۳/۳؛ نسخه‌های منزوی ۲۷۳۳/۴]

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۴۳۲۷/۴

آغاز: ای کلام از انتظام نام ذاتت در نظام ×× وی ز شهد شکرین شکرت زبان شیرین کام؛ **انجام:** ضد اسکان قلقله مضغوطه جد قطب کبیر ×× سبحه حامشرق صاد و سین زا صفیر

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ کاغذ: فرنگی، ۴گ (۵۲–۵۴)، ۱۳ سطر، اندازه: ۷/۵×۱۴سم [ف: ۳۶ – ۲۰۴]

● توبه نصوح / شعر / فارسی

towbe-ye nasūh

در داستان «نوح» افسانه‌ای. نسخه در ۱۴۶ بیت است. پس از حمد آغاز می‌کند به: «ز تاریخ نصوح قصه، آغاز ×× چنین فرمود راوی سخن ساز / به عهد عیسی و ایام ضحاک ×× شبیه زن جوانی بود دلاک ...»

[نسخه‌های منزوی ۲۷۳۳/۴: نشانی ۲ نسخه]

۱. تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه:۵۴۳/۲

آغاز: بنام آنکه عالم را بنا کرد ×× زبانم همچو بلبل ابتدا (آشنا) کرد / زبانم حمد او را کی تواند ×× تمام عمر اگر حمدش بخواند؛ **انجام:** بگفت این و ز چشم او نهان شد ×× نصوح از نو دگر شاه جهان شد

خط: تحریری، کا: خدابخش بن خداداد، تا: ۱۲۷۸ق؛ ۱۱گ (۱۶۱ر–۱۷۱ر) [ف: ۲ – ۵۶]

۲. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۸۱۴۰/۹

آغاز: بنام آنکه عالم را بنا کرد ×× زبانم همچو بلبل آشنا کرد؛ **انجام:** ملک یامیش از چشمش نهان شد ×× نصوح از نو شهنشاه جهان شد

خط: شکسته نستعلیق، کا: محمد حسین یزدی، تا: غره شعبان ۱۳۰۹ق؛ کاغذ: فرنگی، جلد: مقوایی، ۱۳ص، اندازه: ۱۷/۳×۱۱سم [ف: ۷–۷۸۷]

● توبه و تلقین / اخلاق / فارسی

towbe va talqīn

در بیان توبه و تلقین و اراده و تلاش و میان بستن و اهل شرط و محبت. بسیار رساله‌های سودمندی است.

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۵۹۷۲/۸

خط: نستعلیق، کا: حسین بن حاج محمد ترشیزی، تا: ۱۸ ذیقعده ۱۰۹۴ق؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج حنایی، ۵گ (۴۶–۵۰)، ۱۷ سطر (۷×۱۴)، اندازه: ۱۲×۱۸سم [ف: ۱۶ – ۱۷۱]

● توبه و رموز آن / اخلاق / عربی

towbe va romūz-e ān

رشتی، علی، ق۱۳ قمری

raštī, ‘alī (- 19c)

اهداء به: حسام السلطنه

از شیخ علی که در آن از استاد خود حاج ملاعلی نجفی و شیخ عبدالحسین طهرانی و شیخ محمد حسین کاظمی نجفی و شیخ محمود سلطان آبادی روایت می‌کند.

تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۵۸۱۹/۲
آغاز: بسمله. الحمدلله الذی یقبل التوبه عن عباده ... فیصبح التائب بفضله و رحمته فی الامن ... و بعد فقد رایت من اسلافنا فی علوم الدین من المتکلمین؛ **انجام:** و لعنة الله علی غاصبی حقوقهم و معاندیهم و قاتلیهم الی یوم الدین. تم الرسالة بید کاتب الرسالة الاول فی سابع من رمضان السنة المذکورة فی قریة الجراش
خط: نسخ و نستعلیق، کا: عبدالباقی لاری متخلص به «طبع» شاگرد مؤلف، تا: رمضان ۱۲۹۱ق؛ جلد: میشن قرمز، ۲۸گ (۴۱ر-۶۸پ)، ۹و۱۰ سطر، اندازه: ۱۱/۳×۱۸سم [ف: ۹ - ۵۶]

● **توبیخ ابن ابی حصیة** / نامه‌نگاری / عربی
tawbīx-u ibn-i abī ḥaṣya
هادی المستجیبین، حمزة بن علی، - ۴۳۳ قمری
hādī-yol-mostajībīn, hamzat-ebn-e ʻalī (- 1042)
ابن ابی حصیه به تفرقه میان اهل بستان پرداخته و به بزرگانی مانند فرج بن معد الله توهین کرده است. این توبیخ نامه (صحیفه) به جبل فرستاده شده تا مردم از وی و حامیان او بر حذر شوند و از آنها دروی نموده و بر ایشان لعن کنند.

قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۱۵۷۱/۱۱
آغاز: بسم الاله الممضی لامره و ارادته اذا احب بمشیته و کلمته اطال الله بقا[ء] الشیوخ الحفظة الاطهار
نسخه اصل: کتابخانه واتیکان - رم ۹۱۳؛ خط: نسخ معرب، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ ۱۱ص (۱۸۴-۱۹۴) [عکسی ف: ۴ - ۴۱۱]

● **توبیخ ابن البربرية** / نامه‌نگاری / عربی
tawbīx-u ibn-il barbarīya
هادی المستجیبین، حمزة بن علی، - ۴۳۳ قمری
hādī-yol-mostajībīn, hamzat-ebn-e ʻalī (- 1042)
مؤلف مجبور به هجرت به سوی سرزمینی شده که سراسر فتنه و وحشت و خرابی است، و از کسانی که وی را مضطر بدین مهاجرت کرده‌اند شکایت می‌کند و سپس به رد معتوه پرداخته که ادعای منزلت حضرت مسیح (ع) را نموده و گروهی از اهالی سبسطاس به وی گرویده‌اند.

قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۱۵۷۱/۸
آغاز: باسم الاله الحق ومولی الخلق السلام علی جماعة الاخوان المحققین اهل البصایر و الیقین المتمسکین بحدود ولی الدین
نسخه اصل: کتابخانه واتیکان - رم ۹۱۳؛ خط: نسخ معرب، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ ۱۵ص (۱۳۸-۱۵۲) [عکسی ف: ۴ - ۴۱۰]

● **توبیخ حسن بن معلی** / نامه‌نگاری / عربی
tawbīx-u ḥasan-i bn-i muʻallā
هادی المستجیبین، حمزة بن علی، - ۴۳۳ قمری
hādī-yol-mostajībīn, hamzat-ebn-e ʻalī (- 1042)
شیخ فاضل که مورد اعتماد است نامه‌ای به مؤلف نوشته و در آن نسبت به حسن بن معلی و جماعتی که با وی بوده‌اند فاش کرده که حسن ادعاهایی کرده و خود را فرستاده عمار معرفی کرده است. در این نامه بیدینی و اظهارات ضد و نقیض حسن بن معلی و پیرامونش بیان شده است.

قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۱۵۷۱/۱۳
آغاز: وصل کتاب الشیخ الفاضل اطال الله بقاه و ادام تاییده و حراسته و نعماه و سررنا بسلامته و کمال کفایته
نسخه اصل: کتابخانه واتیکان - رم ۹۱۳؛ خط: نسخ معرب، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ ۵ص (۲۰۲-۲۰۶) [عکسی ف: ۴ - ۴۱۲]

● **توبیخ الخائب العاجز سكين** / نامه‌نگاری / عربی
tawbīx-ul xāʼib-il ʻājiz sakīn
هادی المستجیبین، حمزة بن علی، - ۴۳۳ قمری
hādī-yol-mostajībīn, hamzat-ebn-e ʻalī (- 1042)
نامه‌ای از شیخ فاضل و جماعتی به مؤلف که از سران دروز است نوشته شده و در آن از مسعود، سکین و برخی دیگر از وکلای دروز سؤال شده است. مؤلف آنها را خائن به اموال مردم معرفی کرده و وثاقت به آنها را مردود می‌شمارد. سپس نام عده‌ای از افراد که اخباری نسبت بدین جماعت به مؤلف رسانده‌اند آورده و مطالب فیما بین را تشریح می‌کند.

قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۱۵۷۱/۱۰
آغاز: وصل کتاب الشیخ الفاضل و الجماعة ثبتهم الله علی طاعة ولی الدین و کفاهم الدخول فیما استحسنه یهود هذه الامة
نسخه اصل: کتابخانه واتیکان - رم ۹۱۳؛ خط: نسخ معرب، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ ۲۰ص (۱۶۴-۱۸۳) [عکسی ف: ۴ - ۴۱۱]

● **توبیخ الخائب محلی** / نامه‌نگاری / عربی
tawbīx-ul xāʼib muḥallā
سموقی، علی بن احمد، ق۵ قمری
sammūqī, ʻalī ebn-e ahmad (- 11c)
رساله‌ای است که به جماعتی ارسال شده و در آن نسبت به تغییر عقیده آنها و اطاعت از محلی هشدار داده شده و پاره‌ای از عقائد باطله که بین آنها نفوذ یافته را توضیح می‌دهد.

قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۱۵۷۱/۱۴
آغاز: بسم الاله الحاکم المورث مقالید السموات و الارض لمن جعله اماما هادیا قائما علی النفوس فی یوم الحساب و العرض
نسخه اصل: کتابخانه واتیکان - رم ۹۱۳؛ خط: نسخ معرب، بی‌کا،

تا: قرن ۱۲؛ ۸ص (۲۰۶-۲۱۳) [عکسی ف: ۴ - ۴۱۲]

● **توبیخ سهل** / نامه‌نگاری / عربی

tawbīx-u sahl

هادی المستجیبین، حمزة بن علی، - ۴۳۳ قمری

hādī-yol-mostajībīn, hamzat-ebn-e ʻalī (- 1042)

توبیخی است خطاب به سهل که بنا بر نامه شیخ فاضل مطالبی در حق وی گفته، مؤلف به برخی از نسبت‌ها که به وی داده شده پاسخ گفته و از خود دفاع می‌نماید.

قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۱۵۷۱/۱۲

آغاز: وصل کتاب الشیخ الفاضل الثقة الامین المفصح عن علمه و فضائله الدال بمضمون مقاوله علی صحة مخایله

نسخه اصل: کتابخانه واتیکان - رم ۹۱۳؛ خط: نسخ معرب، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ ۹ص (۱۹۴-۲۰۲) [عکسی ف: ۴ - ۴۱۱]

● **توبیخ لاحق** / نامه‌نگاری / عربی

tawbīx-u lāḥiq

هادی المستجیبین، حمزة بن علی، - ۴۳۳ قمری

hādī-yol-mostajībīn, hamzat-ebn-e ʻalī (- 1042)

توبیخ‌نامه‌ای است نسبت به یکی از اهل دروز که بسیار مورد احترام قرار گرفته و ملقب به لقب «کوکب سیار» گشته بود و سپس منکر گشته و اعتقاد به امامت معتوه پیدا کرده است. مؤلف، وی را تهدید می‌کند که چنانچه از رأی خود برنگردد حکم ارتداد وی را به تمام سرزمین‌ها می‌فرستد و چنانچه توبه کند از ولی حق و مولا می‌خواهد که او را عفو نماید.

قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۱۵۷۱/۹

آغاز: باسمک اللهم الی الطلیق الخائب الناکث العالق العاجز عن حمید الطاعة الی العصیان و الاباق

نسخه اصل: کتابخانه واتیکان - رم ۹۱۳؛ خط: نسخ معرب، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ ۱۱ص (۱۵۳-۱۶۳) [عکسی ف: ۴ - ۴۱۰]

● **توبیخ من قصر عن حفظ الامانة** / متفرقه / عربی

tawbīx-u man qaṣara ʻan ḥifẓ-il amāna

سموقی، علی بن احمد، ق۵ قمری

sammūqī, ʻalī ebn-e ahmad (- 11c)

پس از غیبت مولا، عده‌ای عمل به وصایایش کرده و دیگران به انکار وی پرداخته‌اند، و عبد ناصح به مبارزه آنان پرداخته است. یکی از حکما با مفاهیمی گنگ و رمز گونه به بیان این مطلب پرداخته است.

قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۷۱۸/۳

آغاز: بسم إله الحق و مولی الخلق ذکر سفینة النجاة و اصغر الدعاة ان حکیم الدهر امم سفرا

نسخه اصل: کتابخانه واتیکان-رم ۹۱۱؛ خط: نسخ معرب، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ ۶گ (۶۱-۶۶) [عکسی ف: ۲ - ۳۷۸]

● **توپخانه** / فنون نظامی / فارسی

tūp-xāne

درس‌هایی است از جنگ با توپ به طریق سئوال و جواب، در چهار «باب»: ۱. عنوان ندارد؛ ۲. قطعه‌سازی؛ ۳. قلعه‌گیری؛ ۴. تمهیدات.

[دنا ۳/۳۸۳]

تهران؛ الهیات؛ شماره نسخه:۴۱۷

آغاز: بسمله. درس اول علم توپخانه. سئوال اول. توپخانه چه چیز است و فایده اش چیست ؟ ج- توپخانه اولین شعبه نظام است و از سایر شعبهای نظام الزم؛ **انجام:** تا زودتر مفید فایده و مثمر ثمر بود تمت باب چهارم از کتاب. توپخانه در شب (تاریخ تحریر مذکور در زیر)

خط: شکسته نستعلیق، بی‌کا، تا: سه‌شنبه ۱۲ ربیع الثانی ۱۲۷۱ق؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج سرخ، ۵۱گ، ۱۲ سطر (۱۰/۵×۱۵/۵)، اندازه: ۱۵/۵×۲۱سم [ف: - ۳۵]

● **توپخانه و گلوله آن** / فنون نظامی / فارسی

tūp-xāne va gulūle-ye ān

اهدا به: مظفرالدین میرزا

تاریخ تألیف: ۱۲۹۶ق

از: نجفقلی خان نایب آجودان حضور و پطرس خان سرهنگ. این کتاب که در اصل به زبان روسی است به امر مظفرالدین میرزای ولیعهد از زبان روسی به فارسی برگردانده می‌شود. دو مترجم فوق که هر دو افسر توپخانه‌اند و در تبریز خدمت می‌کرده‌اند زیر نظر شاهزاده شعاع السلطنه این ترجمه را به پایان می‌برند. این کتاب در یک مقدمه و بیست و دو فصل از ساختن توپ و گلوله آن و استعمال و کار بردن این وسیله ناریه در میدان عملیات و خدمه توپ و نیز از خمپاره‌انداز بحث مفصل می‌نماید.

تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۱۸۲۳

آغاز: بسمله، ستایش بافزایش مرصانع حکیمیرا سزاست که اقلام افهام؛ **انجام:** وزن صندوق غورخانه (کذا؟) با اجزاء داخلی سه پود است

خط: نستعلیق، کا: عنایت الله، تا: ۱۲۹۶ق، جا: تبریز؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج قرمز، ۸۲گ، ۱۵ سطر (۱۳/۵×۲۴/۵)، اندازه: ۲۰×۳۳سم [ف: ۴ - ۲۷۱]

● **توپسازی** / فنون نظامی / فارسی

tūp-sāzī

غیر همانند:

۱. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۲۰۸۵ و ۳۸۹۱-ف

آغاز: دوری چوبین بهمان اندازه که مذکور شد؛ **انجام:** و باز میل را باحتیاط بپیچند تا ته آن گشاد شود. (کمترین بندگان درگاه سلیمان قورچی مرزاق). پس از این دو صفحه تصویر است و دو صفحه نوشته متن کتاب که باید از میانه آن باشد بدینگونه:«آن بگذارنند ... اگر نشانها غلط.

در این رساله طرز ساختن توپ آمده و تصویرهای و پیکره‌های چندی (از افزارهای توپسازی و کوره آهنگری و طرز ساختن آن) در آن دیده می‌شود. فهرست مطالب این نسخه: فصل دوم در طریق ساختن تنوره، فصل پنجم در ساختن سه پایه‌های آهن جهت پایین تنوره ها، فصل ششم در ساختن قالب سندان و سندان، فصل هفتم در طریق قرار دادن بازو بر توپ، فصل هشتم در باب انداختن حلقه به توپ، فصل نهم در ساختن کله سم، فصل دهم در ساختن ناودان جهت ریختن مصالح توپ بتنوره، باب ۲. در کندن چاه و چیدن تنورها در چاه و قرار دادن میل در میان آن مشتمل بر چند فصل است: ۱) طریق کندن چاه جهت تنوره و جهت ریختن توپ، ۲) سه پره و بردن تنوره‌ها و سندان به چاه و چیدن در چاه بر بالای یکدیگر، ۳) ساختن کوره و گداختن مصالح توپ و ریختن بتنوره مشتمل بر شش «فصل»: ۱) ساختن کوره، ۲) وزن مصالح و اجناس آن، ۳) هیمه کوره، ۴) گذاشتن ناودان، ۵) گداختن و ریختن مصالح بتنوره، ۶) ساختن کوره دیگر جهت احتیاط؛ باب ۴. بیرون آوردن توپ از چاه و بیرون آوردن میل میان از درون آن مشتمل بر دو «فصل»: ۱) بیرون آوردن توپ از چاه، ۲) بیرون آوردن میل از درون توپ، باب ۳. در باب ساختن سه تیره یعنی هیئتی که از گل سازند به شکل مدور به جهت آنکه ته توپ در مرکز آن قرار یابد، فصل چهارم در طریق ساختن میل میان و تنوره مذکوره. چاپ شده در مجله بررسی‌های تاریخی؛ خط: نسخ، کا: سلیمان قورچی مزراق، تا: قرن ۱۱؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ مجدول، تصویرها به زر و رنگارنگ؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج حنایی مقوایی، ۲۲گ، ۱۲ سطر (۸/۵×۱۵/۵)، اندازه: ۱۷×۲۲/۵سم [ف: ۸ - ۷۰۹] و [فیلمها ف: ۲ - ۲۷۶]

۲. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۴۸۱۹

آغاز: بسمله. علم توپخانه. سئوال توپخانه چه چیزست و فایده اش چیست ؟ جواب توپخانه اولین شعبه جنگ و نظام است؛ **انجام:** مشغول مدافعه شوند.

نسخه باید یکی از کتابهای درسی مدرسه‌های نظامی زمان قاجار باشد و تاریخ ربیع الثانی ۱۲۷۱ دارد؛ خط: شکسته نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۲۷۱ق؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج مشکی، ۷۲گ، ۱۲ سطر (۸×۱۶)، اندازه: ۱۴×۲۲سم [ف: ۱۴ - ۳۸۵۰]

● **توپ کوهی** / فنون نظامی / فارسی

tūp-e kūhī

در این کتاب یک توپ کوهستانی مورد بحث قرار گرفته و در آن از اسامی و اجزاء و طرز ساختمان و خواص اجزاء یک توپ با تصویر به تفصیل سخن رفته و نیز شمه‌ای درباره طرز کار با این نوع توپ آمده است.

تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۱۰۱۵

آغاز: بسمله، توپ کوهی اسامی و اجزاء نمره (۱) لوله توپ کوهی ۷ سانتیمتری توپی است؛ **انجام:** سطح خارج این قوطی یا سیاه رنگ ... محلول شده است.

خط: شکسته نستعلیق، کا: محتملاً نویسنده، تا: قرن ۱۳، جا: تهران (احتمالا)؛ حاوی تعدادی شکل گلوله‌های توپ و نقشه‌های زمین؛ کاغذ: فرنگی، جلد: مقوایی عطف تیماج قرمز، ۱۷گ، ۱۵سطر (۱۰/۵×۱۵)، اندازه: ۱۷×۲۲سم [ف: ۳ - ۱۵]

● **توثیق عری الایمان فی تفضیل حبیب الرحمن** / تاریخ / عربی

tawṯīq-u ʻura-l īmān fī tafḍīl-i ḥabīb-ir raḥmān

ابن بارزی، هبة الله بن عبدالرحیم، ۶۴۵ - ۷۳۸ قمری

ebn-e bārezī, hebat-o-llāh ebn-e ʻabd-or-rahīm (1248 - 1338)

در حالات و خصائص و فضائل پیغمبر اکرم (ص) در چهار «رکن»: ۱. فضائل آن حضرت؛ ۲. اوصاف گرامیش؛ ۳. اغاثه و دادرسی وی؛ ۴. کرامات و معجزات آن حضرت/ هر رکنی دارای انواع و ابواب و فصولی می‌باشد.

[دنا ۳۸۴/۳؛ کشف الظنون: ۵۰۳/۱]

۱. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۳۰۱۳

آغاز: انوع العاشر فیما یجب علی الأنام من حقوقه، علیه أفضل الصلاة و السلام و فیه أربعة أبواب، الباب الأول: فی وجوب الإیمان به ووجوب طاعته ... الرکن الأول فی فضائله الصحیحة و المشهورة فی کتاب الشفا و هو ثلاثة أقسام؛ **انجام:** قوله، البعیر الفالج هو البعیر العظیم ذو السنامین، قال الشیخ، و بعد فقد انهیت کتابی هذا إلی ... صلاة دائمة بدوام السموات و الأرضین و سلم تسلیماً کثیراً ...

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۸؛ افتادگی: آغاز؛ مؤلف خوانده شده، إنهاء مؤلف با خط وی در انجام: «الحمد لله رب العالمین، قرئة قرائة و استفادة مترحماً علی مؤلفه، محمد بن الحی ... غفر الله له ذنوبه ...»، مصحح، با عبارات «بلغ قرائة، بلغ قرائة بجامع العمری، محمد بن عیسی الدواخلی، بلغ قرائة علی نسخة المؤلف فسح الله

فی مدته، بلغ مقابلة و قرائة فی جامع العمری ... محمد بن عیسی الدواخلی لطف الله تعالی به، بلغ مقابلة و تصحیحاً علی نسخة المؤلف فسح الله فی مدته»، مقابله و تصحیح شده؛کاغذ: شرقی، جلد: تیماج قهوه‌ای، ۱۷۹گ، ۲۱ سطر (۱۳×۱۷/۵)، اندازه: ۱۹×۲۸سم [ف: ۳۳ - ۲۷]

۲. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۷۱۳

آغاز: حدیث جعفر بن محمد عن ابیه عن علی بن ابی طالب ان فاطمة طبخت قدراً لغدائها؛ **انجام:** و قد قال علیه السلام لایأتی علیکم زمان الا و الذی بعده شرمنه فعلیک وفقک الله ...

خط:نسخ،بی‌کا،تا:در عصر مؤلف؛افتادگی:آغاز و انجام؛ مصحح، محشی؛ دارای بلاغی است که مؤلف به جهت محمد بن طغریل الصیرفی به تاریخ ۷۳۳ در حماه نوشته؛ جلد: مقوایی عطف تیماج قهوه‌ای، ۲۸۴گ، ۲۱ سطر، اندازه: ۱۹×۲۶سم [ف: ۵ - ۱۰۴]

● توجه اتم = کیفیت توجه اتم / عرفان و تصوف / فارسی

tavajjoh-e atamm = keyfīyat-e tavajjoh-e atamm

لاری، رضی الدین عبدالغفور، - ۹۱۲ ؟ قمری

lārī, razī-od-dīn ʻabd-ol-qafūr (- 1507)

متن از صدرالدین محمد قونوی (- ۶۷۳ق / ۱۲۷۴م). ترجمه از کسی که گویا نامش عبدالغفور بوده است و پیش از آنکه به انجام رسانده باشد درگذشته است و یکی از شاگردانش - که نام خود را نمی‌برد، مسوده آن را به بیاض رسانده است. [شاید عبدالغفور لاری]. نخست چهار «قول» به‌گونه مقدمه آورده شد سپس چهار «فصل»: قول ۱. ربط شخص به حق سبحانه؛ ۲. چون شخص مبدأ خود را شناخت و دانست آنچه یافته از اوست و یا خود او؛ ۳. پوشیده نیست که معرفت میل و محبت به الله مستلزم توجه و قرب به اوست، و آدمیان در این توجه و قرب متفاوتند؛ ۴. بدانکه لطیفه مدرکه انسانیه اشرف آن چیزی که در عالم انسانی ست. فصل سالک می‌باید سعی نماید در مراتب ذکر و در مرتبه توقف ننماید، فصل چون شناختی این را، بدانکه تاریکی و زنگ دل‌ها از تعلقات شهوانیه است. فصل چون بنده سبب غلبه احوال امکانیه بعید المناسبة افتاد. فصل باز گردیم به اصل سخن، سالک همیشه منتقل می‌باشد از صورت ذکر به معنی باطن. خاتمه آنچه در این عجاله مذکور شد اصلی ست جامع مطلب. نسخه‌ای دیگر از آن در (لکهنو، ندوه۲۶۹) هست که در آنجا نام عبدالغفور لاری آمده است. (احمد منزوی)

آغاز: خداوندا سپاس و ستایش تو از ما نیاید، هر چه ما اندیشیم. و بعد، نموده می‌آید که در این اون قبله ارباب علم و عرفان ... بما نطق ما فی اسمه الشریف من اتصال العبد الی الغفور علیه الرحمة

انجام: حق و صدق است و راه راست می‌نماید. هر کس را که خواهد، تم، تمام شد.

[مشترک پاکستان ۱۳۶۵/۳ «توجه اتم»؛ فهرستواره منزوی ۲۳۷/۷]

۱. تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه:۲۵۳/۵-عکسی

آغاز و انجام: برابر

اصل نسخه: گنج بخش، ش ۳۷۷ (گنج ۵۸۵/۲)؛ خط: نستعلیق پخته، بی‌کا، تا: ۱۲۳۴ق؛ ۱۴ص (۲۹-۴۲) [عکسی ف: ۲ - ۷۴]

۲. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۸۳۲۱

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا [رایانه]

● توجه عسکر الی عسکر آخر / عربی

tawajjuh-u ʻaskar-in ilā ʻaskar-in āxar

تهران؛ دانش‌سرای عالی-کتابخانه میرزا عبدالعظیم خان قریب گرکانی؛ شماره نسخه:۶۶۱/۱۸A

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳ [نشریه: ۱۱ - ۵۱۲]

● التوجه و التجرید للنفس و اطوارها (رسالة) / عرفان و تصوف / عربی

at-tawajjuh wa-t tajrīd li-n-nafs wa aṭwār-i-hā (r.)

رساله‌ای است عرفانی، در دو «فصل» و به اختصار به شرح تجرید نفس از ماده و صورت پرداخته است. در این رساله، عوالم پس از تجرید نفس را، عالم وجود، سپس عوالم الحقایق، عوالم الحضرات، عوالم التجلیات و عوالمذات الحق - تعالی - بیان نموده است. مؤلف، در پایان رساله می‌افزاید: «و أما تجرید القوی فلا یکون إلا بصحبة کاملیفید الحقایق و یجرد القوی بقوته.»

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۲۸۳۱/۲

آغاز: الحمد لله الذی تجلی معالم غیبه وتنزل به و احتجب معالم شهادته و ظهر به اظهر انسمات الانسانیة معالم الغیب مشاهدة له فی تجلیاته و تنزلاته ثم ابدأها بعالم الشهادة؛ **انجام:** و لا مادة فی بل فی ای صورة شئتم ترکبتم و فی ای مادة شئتم طهر تم و فی ای موطن شئتم کنتم و فی ای قضیة شئتم حکمتم، تمت رساله التوجه و التجرید للنفس و اطوارها و لیکن هذا آخر ...

خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۸۶۰ق؛ کاغذ: شرقی، ۲گ (۵پ-۶ر)، ۳۵ سطر، اندازه: ۱۲×۲۱/۵سم [ف: ۳۲ - ۵۷۷]

← توجیه ⟨ شرح حدیث «هل رأیت رجلاً»

● توجیه اشعار حافظ / ادبیات / فارسی

towjīh-e ašʻār-e hāfez

وابسته به: دیوان حافظ شیرازی؛ حافظ شیرازی، شمس الدین محمد (-۷۹۲ق)

گروهی بر بعضی از گفته‌های حافظ شیرازی خرده‌گیری کرده و

عقیده او را سست دانسته‌اند. مؤلف این رساله پاره‌ای از این اشعار را با مقاصد عرفا و صوفیه توجیه می‌کند این رساله دارای سه «مقاله» است: ۱. بیان حالات شخص خواجه حافظ؛ ۲. معانی بعضی اصطلاحات او؛ ۳. توضیح معانی اشعار مشکله.
[دنا ۳۸۴/۳؛ فهرستواره منزوی ۲۳۷/۷]

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۹۷۹۹/۲
آغاز: الحمدلله رب العالمین ... بدانکه چون بعضی از محبوسان عالم طبیعت و اسیران زندان امنیت که از جنبه محبت بیخبر؛
انجام: یا رب بکه شاید گفت این نکته که در عالم، رخساره
خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: انجام؛ جلد: تیماج مشکی، ۹گ (۳۵ر-۴۳ر)، اندازه: ۱۳×۲۱سم [ف: ۲۵ - ۱۲۹]

● **توجیه التشبیه فی قوله «اللهم صل علی ... کما صلیت علی»** / کلام و اعتقادات / عربی
tawjīh-ut tašbīh fī qawl-i-hī «al-lāhumma ṣalli ʻalā ... kamā ṣallayta ʻālā»

؟ شیخ محمد حنفی
šayx mohammad hanafī

گویا از محمد حنفی.

تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۲۹۷۵/۱۶
آغاز: و قیل هذا تشبیه من حیث اصل الصلوة لا من حیث المصلی علیه لان نبینا صلی الله علیه و آله کان افضل من؛ **انجام:** فتأمل و الاولی ان یقال فی وجهه ما ذکر السلیمی کما لایخفی
خط: نسخ، کا: شیخ اسماعیل بن عبدالوهاب بن سعید، تا: قرن ۱۰ و ۱۱؛ کاغذ: ترمه، ۱گ (۱۵۲ر -۱۵۲پ)، ۱۹ سطر، اندازه: ۱۳×۲۲سم [ف: ۶ - ۱۷۹]

● **توجیه التشبیه فی قوله «اللهم صل علی ... کما صلیت علی»** / کلام و اعتقادات / عربی
tawjīh-ut tašbīh fī qawl-i-hī «al-lāhumma ṣalli ʻalā ... kamā ṣallayta ʻālā»

تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۲۹۷۵/۱۵
آغاز: فان قلت شرطا التشبیه ان یکون المشبه به اقوی و ههنا بالعکس ان الرسول صلی الله علیه و آله و سلم افضل من ابراهیم؛
انجام: و الکل مشبه به و لا شک ان الثانی اکمل من الاول
خط: نسخ، کا: شیخ اسماعیل بن عبدالوهاب بن سعید، تا: قرن ۱۰ و ۱۱؛ کاغذ: ترمه، ۲گ (۱۵۱پ-۱۵۲ر)، ۱۹ سطر، اندازه: ۱۳×۲۲سم [ف: ۶ - ۱۷۸]

← توجیه تشبیه صلوات علی محمد و آله بالصلوات علی ابراهیم و آله ≻ صلواتیه

● **توجیه رسالة فی أن وصی النبی (ص) یعیش ثلاثین سنة** / کلام و اعتقادات / عربی
tawjīh-u r.-in fī anna waṣī-yin nabī yaʻīšu ṯalāṯīn-a sana

ستری بحرانی، عبدالله بن عباس، - ۱۲۷۰ قمری
setrī bahrānī, ʻabd-ol-lāh ebn-e ʻabbās (- 1854)

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۰۱۲۳/۱
کا: شیخ علی بن عباس بحرانی، تا: ۱۲۶۵ق؛ مصحح؛ کاغذ: فرنگی نخودی، قطع: وزیری کوچک [میراث شهاب: س۸ش۲- ۲۴]

● **توجیه کلمات الملاحدة کالصوفیة و الفلاسفة حرام بالکتاب و السنة و الاجماع من الامامیة (رسالة فی ان)** / کلام و اعتقادات / عربی
tawjīh-u kalamāt-il malāḥida ka-ṣ-ṣūfīya wa-l falāsifa ḥarām-un bi-l-k. wa-s sunna wa-l ijmāʻ ...

حسنی بهبهانی، محمد علی بن محمد مؤمن، ق۱۲ قمری
hasanī behbahānī, mohammad ʻalī ebn-e mohammad mo'men (- 18c)

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۶۶۳۴/۱۰
آغاز: بسمله. الحمد الله العالم بالاسرار و البینات المبغض للتعصبات و التوجیهات لاهل البدع و الغوایة و الضلالات؛ **انجام:** و خلقته من طین.
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: شنبه ۲۲ جمادی الاول ۱۲۱۸ق؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج مشکی، ۴گ (۲۳۳ر-۲۳۶ر)، ۳۰ سطر (۱۷×۲۸)، اندازه: ۲۱×۳۳سم [ف: ۱۶ - ۳۲۲]

● **توجیه مناظرة المفید** / کلام و اعتقادات / عربی
tawjīh-u munāẓirat-il mufīd

خواجوئی، محمد اسماعیل بن حسین، - ۱۱۷۳ قمری
xājū'ī, mohammad esmāʻīl ebn-e hoseyn (- 1760)

درباره گفتگویی که بین شیخ مفید و قاضی عبدالجبار معتزلی درباره خلافت حضرت امیرالمؤمنین (ع) واقع شد، دلیل مفید را رد کرده پس از آن توجیه می‌کند.
چاپ: در مجموعه اولی از رسائل اعتقادی مؤلف چاپ شده

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۲۴۷۶/۲
آغاز: قد حکی فی وجه اشتهار الشیخ محمد بن النعمان بالمفیدانه قد حضر فی مدرس القاضی عبدالجبار المعتزلی؛ **انجام:** أو یردوها

رداً کما ردها هذا الرجل الفهام و العلم عندالله و عند اهله محمد و آله علیهم السلام.

خط: نستعلیق، کا: محمد بن ابی جعفر، تا: دوشنبه ۴ ربیع الاول ۱۲۱۷ق؛ مصحح، محشی از مؤلف؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۳گ (۳۸ر–۴۰پ)، ۱۶ سطر، اندازه: ۱۰/۵×۱۵سم [ف: ۷ - ۶۷]

← توحید ≻ توحیدیه
← التوحید ≻ ابطال وحدة الوجود
← توحید ≻ اثبات توحید واجب الوجود
← التوحید ≻ وحدة الوجود و الموجود لاینافی المذهب الحق
← توحید ≻ فقرات
← التوحید ≻ اصول دین
← التوحید ≻ مقالة فی التوحید
← توحید ≻ توحیدیه
← توحید ≻ وحدت وجود
← التوحید ≻ اجوبة مسائل فی التوحید
← التوحید ≻ توحید مفضل (ترجمه)

● **التوحید = توحید مفضل = کتاب الفکر = کنز الحقایق و المعارف** / کلام و اعتقادات، حدیث / عربی

at-tawḥīd = tawḥīd-u mufaḍḍal = k.-ul fikr = kanz-ul ḥaqāyiq wa-l ma'ārif

مفضل بن عمر، قرن ۲ قمری

mofazzal ebn-e 'omar (- 8c)

حدیث مفصلی است که مفضل بن عمر از حضرت جعفر الصادق (ع) نقل کرده و به‌واسطه تفصیل و اشتمال وی بر مسائل مهم توحیدی و استدلالات مفید آن در رساله جداگانه تدوین شده است. تاریخچه این حدیث آن است‌که مفضل بن عمر را با یکی از مادیین آن عصر ملاقات و مباحثه درباره خدا و مسئله آفرینش دست می‌دهد و مفضل در این مباحثه شکست خورده و پس از مراجعه به امام (ع) این جواب مفصل و مشروح را در چهار مجلس دریافت می‌کند. داستان آن چنین است: مفضل به‌گفته محمد بن سنان شامگاهی در آرامگاه پیامبر میان قبر و منبر نشسته بود و درباره بزرگواری‌های او می‌اندیشید ابن ابی‌العوجاء با یاران خویش در رسید. اینان نیز درباره برتری و پیشرفت پیامبر گفتگو می‌کردند. یارش گفت او فیلسوفی بود که خود را از گرانمایگان خواند و خردمندان و سخنوران از او پذیرفتید و دین او در همه جا روا گردید. ابن ابی العوجاء گفت من در ریشه دین و خدای جهان سخن دارم تا چه رسد پیامبر. مفضل این را که بشنید با او پرخاش کرده بی‌دینش خواند. وی گفت اگر متکلمی با تو سخن خواهیم گفت و اگر از شاگردان صادقی (ع) او مردی بردبار است و دشنام نمی‌گوید و به نرمی سخن می‌راند تا بر ما چیره گردد. مفضل اندیشمناک از مسجد به‌نزد امام رفت و سرگذشت بگفت امام این گفتار را برای او گفته و او بنوشت. در آغاز جهان را شناساند و در بخش یکم آن که کالبدشناسی است از متکلمان و فیلسوفان ناتوان یاد شده و از سخنان آنها خرده‌گیری گشت، در دومی و سومی از جانوران و گیاهان و کان‌ها و کائنات جو و ستارگان سخن به میان آمد و از معطلان یاد گردید، در چهارمی از بخت و اتفاق و از خرد و گفتار فیلسوفان و مهندسان درباره آفتاب سخن رانده شده و از اصحاب طبایع و معطلان و مانی و مانویان یاد گردید. امام در پایان بخش چهارم نوید می‌دهد که سخنانی درباره آسمان و زمین و شگفتی‌های آفرینش و فرشتگان برای او بگوید. این را هم که مانند خود توحید در دسترس نبوده اخیراً میرزا ابوالقاسم ذهبی شیرازی جسته و همه را در «تباشیر الحکمه» فارسی خود آورده و گفته گرچه همه اینها با سندهای معتبر به من نرسید ولی می‌نماید که از امام باشد (الذریعه). این کتاب و کتاب اهلیلجه هر دو در اثبات توحید و از منشآت امام صادق علیه السلام است با این فرق که رساله اهلیلجه را به دست مبارک و به خط خود در جواب مفضل بن عمر مرقوم نموده ولی کتاب توحید را برای مفضل املا نموده و مفضل آن را بخط خود نوشته است.

آغاز: روی محمد بن سنان قال حدثنی المفضل بن عمر قال کنت ذات یوم بعد العصر جالساً فی الروضة بین القبر و المنبر ...

انجام: قال المفضل فانصرفت من عند مولای بمالم ینصرف احد بمثله.

چاپ: چندین بار نیز به طبع رسیده؛ تهران، سنگی، ۱۲۷۱، وزیری کوچک

[الذریعة ۴۸۲/۴ و ۴۸۳ و ۵۱/۳ و ۳۰۰/۱۶؛ مشار عربی /۲۲۴؛ فهرستگان نسخه‌های خطی حدیث ۲۳۱/۳–۲۳۹ و ۴۷–۵۳؛ معجم التراث الکلامی ۳۵۳/۲؛ میراث مکتوب شیعه ۳۹۸؛ مکتبة امیر المومنین ۲۷۷/۱؛ دائرة المعارف تشیع: ۱۳۶/۵؛ دانشنامه جهان اسلام: ۴۳۹/۸؛ مرآة الکتب: ۴۳۱/۱؛ دنا ۳۸۴/۳ (۱۱۵ نسخه)]

شرح و حواشی:

۱- توحید مفضل (ترجمه)؛ روغنی قزوینی، محمد صالح بن محمد باقر (-۱۰۷۵)

۲- توحید مفضل (ترجمه و شرح)؛ ترکستانی، فخرالدین (-۱۱)

۳- شرح التوحید للمفضل؛ امامی، شریف بن موسی (-۱۱)

۴- توحید مفضل (ترجمه)؛ مجلسی، محمد باقر بن محمد تقی (۱۰۳۷-۱۱۱۰)

۵- شرح التوحید للمفضل؛ حسینی، محمد بن محمد باقر (-۱۲)

۶- گوهر یکدانه = شرح توحید؛ مفضل شوشتری، عوض بن حیدر (-۱۲)

۷- شرح التوحید المفضل؛ محصص لاهیجی، محمد سعید بن اسماعیل (-۱۳)

۸- حدیث مفضل (ترجمه)؛ مجدالاشراف، محمد بن ابوالقاسم (۱۲۴۶-۱۳۳۱)

۹- شرح التوحید للمفضل = شرح حدیث مفضل = مصابیح در شرح حدیث مفضل؛ بهاری همدانی، محمد باقر بن محمد جعفر (۱۲۷۷-۱۳۳۳)
۱۰- توحید نامه = ترجمه منظوم توحید مفضل؛ تائب تبریزی، اسماعیل بن حسین (-۱۳۷۴)
۱۱- شرح التوحید للمفضل (۲ عنوان)
۱۲- توحید مفضل (ترجمه) (۵ عنوان)

۱. اصفهان؛ عمومی اصفهان (فرهنگ سابق)؛ شماره نسخه:۳۳۱۲
خط: نسخ، بی کا، تا: قرن ۱۰ یا ۱۱؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: تیماج آلبالویی،۵۵۲ص،۱۶سطر (۵×۱۱)، اندازه: ۱۱×۱۸سم [ف: ۱-۲۱۰]

۲. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۳۸۴۰
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۰؛ محشی با نشان‌های «ق، ص، محق، محمد، ...»؛ وقف‌نامه‌ای برای میرزا محمد صادق؛ تملک: محمد علی بن محمد کشمیری (؟) با مهر «نور ... محمد و علی ...» (مربع)؛ کاغذ: شرقی، جلد: تیماج قهوه‌ای، ۹۹گ، ۱۲ سطر (۹×۱۳/۵)، اندازه: ۱۳×۱۸/۵سم [ف: ۳۵ - ۱۶۷]

۳. اردکان یزد؛ امام صادق؛ شماره نسخه:۴۰۱/۱
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ مصحح؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۷۹گ (۳پ-۸۲ر)، ۱۵ سطر، اندازه: ۱۲/۵×۲۰/۵سم [ف: ۲- ۱۲۶]

۴. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۳۲۴۲
آغاز: و ضلت فیها الاحلام وغاصت الالباب علی طلب علمها فی بحار الفکر؛ **انجام:** برابر
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ افتادگی: آغاز (ورق اول)؛ تاریخ نونویس چهارشنبه اول جمادی الثانی ۱۲۷۳؛ محشی؛ اهدایی: کاظم مدیر شانه‌چی، آبان ۱۳۶۲؛ کاغذ: نخودی آهاری، جلد: تیماج عنابی، ۸۲گ، ۱۴ سطر، اندازه: ۱۲/۳×۱۸/۱سم [ف: ۱۴ - ۱۶۴]

۵. قم؛ طبسی؛ شماره نسخه:۸۱/۱
آغاز: برابر؛ **انجام:** ویکفی کلما یحتاج الیه بلاسعی ولااستحقاق فانظرهل تقبل نفسه ذلک بل ستجدونه بالقلیل مما یناله بالسعی و الحرکة
از اول تا بخشی از المجلس الرابع؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ افتادگی: انجام؛ مصحح، محشی؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۳۰گ، ۱۸ و۱۹ سطر، اندازه: ۲۰×۲۵سم [ف مخ: ۱ - ۱۴۴]

۶. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۵۱۵۱/۷-۲۶/۳۱
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱، جلد: تیماج مشکی، ۲۷گ، ۲۰ سطر، اندازه: ۱۹×۲۵سم [ف: ۲ - ۱۰۶۹]

۷. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۲۱۶۳
ناقص است؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ هشت قطعه مرقع است، هفت قطعه آن گویا نوشته میر عماد حسینی است، قطعه هشتم گویا رقم «سید علی جواهر رقم» خوشنویس و وزیر و کتابدار اورنگ زیب است و عبارتی است به فارسی در آن، با سرلوح زرین و لاجوردی و آراسته به رنگ‌های دیگر؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج مشکی، ۸گ، ۱۴ سطر (۶×۱۱)، اندازه: ۱۹×۳۰سم [ف: ۹ - ۸۵۵]

۸. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۷۲۴۳/۱
خط: نستعلیق، کاتب: محمد مهدی، تا: قرن ۱۱؛ محشی؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: تازه، ۱۸ سطر (۷×۱۲)، اندازه: ۱۳×۱۹/۵سم [ف: ۱۶ - ۴۹۷]

۹. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۹۳۳۱
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ خوش، کاتب: محمد شفیع، تا: قرن ۱۱؛ محشی؛ واقف: شمس الدین پرویزی، مهر ۱۳۴۳؛ کاغذ: حنائی آهاری، جلد: مقوا، ۱۰۶گ، ۱۴ سطر، اندازه: ۱۰/۲×۱۷/۷سم [ف: ۱۴ - ۱۶۳]

۱۰. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۴۶۹۰-۲۳/۲۱۰
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، کا: ملاصادق بن ملاقادر تربه بری ساکن آبکنار، تا: رمضان ۱۰۱۱ق؛ جلد: مقوای کرم، ۱۳۰گ، ۱۱ سطر، اندازه: ۱۰×۱۶سم [ف: ۲ - ۱۰۶۸]

۱۱. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۸۹۴۸/۳-۵۹/۱۶۸
آغاز: الا لو ان موافقة للبصر و تقویة حتی ان من صفات الاصبا لمن اصابه شی اضر ببصره
از «فکر یا مفضل فی طلوع الشمس و غروبها لاقامة دولتی النهار و اللیل ...»؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۰۲۲ق؛ افتادگی: آغاز؛ ۲۵گ (۴۰-۶۴)، ۱۵ سطر، اندازه: ۹×۱۶سم [ف: ۲ - ۱۰۶۹]

۱۲. شیراز؛ شاهچراغ؛ شماره نسخه:۷۹۸
آغاز: فیها حجته براً و بحراً و سهلا و جبلا فی کل یوم و لیلة خمس مرات؛ **انجام:** برابر
خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۸ ربیع الثانی ۱۰۲۷ق؛ افتادگی: آغاز؛ محشی؛ کاغذ: نخودی سیر، جلد: تیماج قهوه‌ای، ۱۳۸ص، ۲۰ سطر (۵×۱۴/۵)، اندازه: ۱۰×۲۰سم [ف: ۲ - ۲۲]

۱۳. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۴۹۹۷/۶
آغاز و انجام: برابر
خط: شکسته نستعلیق، کا: ابراهیم رازی، تا: ۱۰۵۳ق، جا: قم؛ مصحح، محشی با نشان «م ق، ط ل، م ص، ع ر ق سلمه الله»؛ کاغذ: شرقی، ۵۳گ (۱۲۶پ-۱۷۸پ)، ۱۷ سطر، اندازه: ۷×۱۱/۵سم [ف: ۳۷ - ۶۹۸]

۱۴. قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه:۷۶۵
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، کا: عباس قمی، تا: ۱۰۵۵ق؛ مصحح، محشی، برخی حواشی را محمد بن لاچین از بحار الانوار اضافه کرده؛ جلد: مقوا عطف تیماج قهوه‌ای، ۶۹گ، ۱۴ سطر، اندازه: ۱۰×۱۸سم [ف مخ: ۱ - ۵۰۶]

۱۵. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۰۲۰۹/۵
خط: نسخ و نستعلیق، کا: محمد قاسم بن شجاع الدین نجفی، تا: ۱۰۵۸ق، جا: اصفهان؛ جلد: تیماج سبز، ۵۹گ (۱۲۹پ-۱۸۷ر)، اندازه: ۱۳×۲۱سم [ف: ۲۶ – ۱۷۴]

۱۶. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۳۳۰۶/۴
آغاز: برابر؛ **انجام:** یا مفضل، فی النبات و ما فیه من ضروب و الثمار للغذاء ... و الحطب للوقود و الخشب فکل شیء من انواع التجارة و غیرها ...
خط: شکسته نستعلیق، کا: عبدالرشید بن نور الدین شوشتری، تا: ۱۰۵۹ق، جا: شوشتر؛ مصحح؛ کاغذ: شرقی، ۷گ (۱۷پ-۲۳پ)، سطور مورب، اندازه: ۲۲/۵×۳۵سم [ف: ۳۳ – ۵۳۸]

۱۷. قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه:۹۲۸
آغاز: تقصر عنها اذهان البشر لصلاح جمیع الارض وما علیها انه شی اتفق ان یکون بلاضعة ولاتقدیر لواعتل هذا الفلک کما تعتل الالات التی تتخذ للصناعات وغیرها ای شی کان عند الناس؛ **انجام:** برابر
خط: نسخ، کا: محمد صادق حسینی قمشه‌ای، تا: ۱۰۵۹ق؛ افتادگی: آغاز؛ مجدول؛ جلد: گالینگور سبز، ۲۷گ، ۱۴ سطر، اندازه: ۱۱×۱۹سم [ف مخ: -]

۱۸. تهران؛ شورا؛ شماره نسخه:۱۴۴۲۶/۳
آغاز و انجام: برابر؛ تم کتاب الادلة علی الخلق و التدبیر و الرد القائلین بالاهمال و منکری العمد بروایة المفضل عن الامام الهمام جعفر بن محمد الصادق علیهما السلام.
خط: نسخ، کا: محمد لطیف، تا: دهه دوم محرم ۱۰۵۹ق؛ جلد: تیماج زیتونی، ۸۳گ (۱۳۷پ-۲۱۹ر)، ۱۴ سطر، اندازه: ۹×۱۶/۵سم [ف: ۳۸ – ۵۶۳]

۱۹. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۶۴۹
آغاز: برابر؛ **انجام:** قربه من المقیمین و الفد اتغق ذلک ... و احسن التحیات
خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۰۵۹ق [الفبائی: – ۱۵۰]

۲۰. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۹۵۳
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، بی‌کا، تا: پنج‌شنبه ۱۵ شعبان ۱۰۶۳ق؛ واقف: نائینی، مرداد ۱۳۱۱؛ کاغذ: نباتی، جلد: مقوا با روکش پارچه، ۵۵گ، ۱۹ سطر، اندازه: ۱۵×۲۵سم [ف: ۵ – ۹۰]

۲۱. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۵۵۹۸/۲
خط: نسخ، کا: محمد شفیع جربادقانی (گلپایگانی)، تا: محرم ۱۰۶۷ق؛ ۶۸گ (۴۱پ-۱۰۸ر)، ۱۷ سطر، اندازه: ۱۲/۵×۱۹سم [ف: ۱۴ – ۳۶۵]

۲۲. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۱۳۱/۲
آغاز: الفضول و الاوعیة لحملها و الفرج لاقامة النسل؛ **انجام:** برابر
بی‌کا، تا: با تاریخ ۱۰۶۹ق؛ درهامش دارد: «اربعة مجالس فی اربعة ایام من الصبح الی الزوال فی ایام ثلثة کما مر و الرابع ما قال الی هنا» [ف: ۵ – ۱۲۳۹]

۲۳. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۲۷۷۷
خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۸ رمضان ۱۰۷۰ق؛ مصحح؛ تملک: عبدالنبی بن حاج علی کاظمی؛ جلد: مقوایی ابر وباد، عطف تیماج مشکی، ۱۳۰گ، ۱۹ سطر، اندازه: ۱۴/۵×۲۰/۵سم [محدث ارموی مخ: ۱ – ۴۵۵]

۲۴. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۷۲۰۶/۶
خط: نسخ، کا: میر محمد مؤمن حسینی، تا: ۱۰۷۲ق؛ مصحح؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۴۴گ (۱۴۷پ-۱۹۰ر)، ۲۰ سطر، اندازه: ۱۲/۵×۲۴سم [ف: ۱۹ – ۱۵]

۲۵. یزد؛ سریزدی(مسجدحظیره)؛ شماره نسخه:۸۷/۱
خط: نسخ، کا: مشفقی قمی، تا: ۱۰۷۳ق؛ مصحح، محشی؛ جلد: تیماج مشکی، ۷۳گ (۱پ-۷۳ر)، اندازه: ۱۰×۱۹سم [ف: ۱ – ۷۰]

۲۶. همدان؛ مدرسه غرب همدان؛ شماره نسخه:۷۷۰۱
خط: نسخ، کا: خلیل، تا: ذیقعده ۱۰۷۳ق؛ قطع: بیاض رقعی [رشت و همدان: ف: – ۱۳۰۱]

۲۷. شیراز؛ شاهچراغ؛ شماره نسخه:۳۰۰/۲
خط: نسخ، کا: حسین بن شمس الدین محمد اصفهانی، تا: ۱۰۷۴ق؛ مصحح؛ ۴۸گ (۱۹۴-۲۴۱)، ۱۵ سطر (۷/۵×۱۲)، اندازه: ۱۳×۱۹سم [ف: ۳ – ۱۰۱ و ۲ – ۲۱۲]

۲۸. تهران؛ الهیات؛ شماره نسخه:۳۰۸/۱
خط: نسخ، بی‌کا، تا: دوشنبه ۳ ربیع الاول ۱۰۷۵ق؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج قهوه‌ای، ۴۱گ (۱پ-۶۱پ)، ۱۷سطر (۶×۱۵/۵)، اندازه: ۱۰×۱۷/۵سم [ف: – ۲۷۹]

۲۹. تهران؛ شورا؛ شماره نسخه:۱۶۹۰۷/۴
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۰۷۵ق؛ ۳۶گ (۱۴۳پ-۱۷۸پ)، ۱۶سطر (۷×۱۴)، اندازه: ۱۳×۱۹سم [ف: ۴۷/۱ – ۱۵]

۳۰. یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه:۱۴۴۷
خط: نسخ، کا: نصر بن فرخ شاه، تا: ذیحجه ۱۰۷۶ق؛ کاغذ: سمرقندی، جلد: تیماج عنابی، ۱۲۶گ، ۱۲ سطر (۴/۵×۱۰)، اندازه: ۹/۵×۱۶/۵سم [ف: ۳ – ۹۶۱]

۳۱. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۹۹۴/۲
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، کا: عبدالقیوم جنابذی، تا: ۱۰۷۹ق؛ محشی؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۷۴گ (۳۵پ-۱۰۸پ)، ۱۵ سطر، اندازه: ۱۵×۱۶/۵سم [ف: ۳ – ۲۱۵]

۳۲. آران کاشان؛ محمد هلال؛ شماره نسخه:۲۱۴/۲
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، کا: محمدباقر بن محمدرضا مشهدی اصفهانی، تا: ۵ شوال ۱۰۸۰ق؛ مصحح؛ مهر: «یا امام محمدتقی ادرکنی ۱۱۰۷» (مربع)؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۷۲گ، ۱۶ سطر، اندازه: ۱۳×۱۹سم

[ف مخ: - ۳۵]
۳۳. مشهد؛ الهیات؛ شماره نسخه:۱۴۷۸۷/۴
خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۹ محرم ۱۰۸۰ق؛ مصحح، وسیله صالح بن عبدالکریم مقابله شده؛ کاغذ: نخودی، جلد: تیماج قهوه‌ای، ۴۷گ، ۱۸-۲۱ سطر، اندازه: ۱۶×۲۴/۵سم [ف: ۲ - ۸۸]
۳۴. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۴۳۸۷/۳
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، کا: عبدالله بن عبدالغفور تونی، تا: چهارشنبه آخر ربیع الاول ۱۰۸۱ق؛مصحح،محشی؛جلد: تیماج مشکی، ۶۸گ (۷۴پ-۱۴۱پ)، ۱۵ سطر، اندازه: ۱۲×۱۸سم [محدث ارموی مخ: ۱ - ۴۵۵]
۳۵. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۰۴۵/۳
نسخه اصل:کتابخانه واتیکان، شماره ۱۷۵۰؛ خط: نسخ، کا: ابراهیم بن عبدالله هزار جریبی، تا: پنج‌شنبه ربیع الاول ۱۰۸۲ق؛ ۳۱ص (۱۲۶-۱۵۶)، ۱۵ سطر [عکسی ف: ۳ - ۹۸]
۳۶. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۹۴۸۴
آغاز: برابر؛ **انجام:** و غفل عنه و رجع الی کثیراً مما کان یجب علیه و المنکرون لهذه الامور
خط: نسخ، کا: محمد معصوم شیرازی، تا: ۱۰۸۲ق؛ افتادگی: انجام؛ مصحح، مقابله شده؛ مهر مالکیت: «مصطفی الحسینی»؛ اهدایی: رهبری، خرداد ۱۳۷۳؛ کاغذ: نخودی آهار مهره، جلد: گالینگور، ۵۰گ، ۱۴سطر، اندازه: ۱۲×۱۹سم [اهدائی رهبر: ۲ اخبار۱ - ۲۱۳]
۳۷. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۱۹۶۴۱
بی‌کا، تا: ۱۰۸۲ق؛ خریداری از محمد حسین علوی [رایانه]
۳۸. اصفهان؛ مکتبة الزهراء؛ شماره نسخه:۶۲/۱
خط: نستعلیق، کا: محمد قاسم بن میرزا علی حیانی، تا: چهارشنبه شعبان ۱۰۸۵ق؛ ۳۳گ (۱پ-۳۳ر)، ۱۵ سطر، اندازه: ۱۰×۱۹سم [ف: - ۵۰]
۳۹. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۳۶۱۹۶
انجام: قال المفضل فانصرفت من عند مولای بما لم ینصرف احمد مثله
خط: نسخ، کا: مرتضی هزار جریبی، تا: ۱۰۸۸ق؛ اهدایی: رهبری، مهر۱۳۸۶؛ کاغذ: آهار مهره نخودی، جلد: تیماج قهوه‌ای، ۷۰گ، ۱۷ سطر، اندازه: ۱۴/۵×۱۹/۵سم [اهدائی رهبر: ۲ اخبار۱-۲۱۴]
۴۰. خوانسار؛ فاضل؛ شماره نسخه:۲۱
آغاز: برابر
خط: نسخ، کا: جعفر بن غازی رازی، تا: شنبه ۱۵ ربیع الاول ۱۰۹۲ق، جا: رشت؛ دارای سر لوح زرین زیبا، مجدول، محشی، مصحح، با علامت بلاغ، امضای مقابله‌ای در روز یک‌شنبه دوم ربیع الاول ۱۰۹۲؛ مهر: «بنده آل معصوم محمد» (مربع)، «الواثق بالله المعبود عبده محمود» (مربع) در ۲ ربیع الاول ۱۱۱۵، «شد سلیمان وار معروف نجف حسین از غلامی ...» (هشت گوش)؛ تملکی در ۱۱ ذیحجة ۱۱۲۷ با مهر «رجب علی ...» (بیضی)؛ کاغذ: دولت آبادی؛ جلد: تیماج قرمز، ۱۲۰گ، ۱۲ سطر، اندازه: ۱۳/۵×۱۹سم [ف: ۱ - ۲۱]
۴۱. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۲۴۲
نسخه اصلی: همان نسخه بالا [عکسی ف: ۱ - ۲۷۷]
۴۲. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۷۱۰۰/۳
خط: نسخ، بی‌کا، تا: رمضان ۱۰۹۷ق؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج مشکی، ۲۰ سطر (۷×۱۳/۵)، اندازه: ۱۳×۱۹سم[ف:۱۶-۴۵۴]
۴۳. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۵۰۶۱/۲
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ مصحح، مقابله شده با نشان «بلغ»؛ کاغذ: شرقی، جلد: تیماج قهوه‌ای، ۶۴گ (۲۷-۹۰)، ۱۷ سطر (۶×۱۳)، اندازه: ۱۱×۱۹سم [ف: ۳۸ - ۱۴۹]
۴۴. یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه:۱۲۵۰
خط:نسخ،بی‌کا،تا:قرن۱۲؛اهدایی:محمد حمامی؛کاغذ: سمرقندی، ۱۰۹گ، ۱۲ سطر (۷×۱۲)، اندازه: ۱۲×۱۸سم [ف: ۳ - ۹۰۶]
۴۵. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۵۳۲۵
آغاز: فقرن اسمه باسم ناموسه فصار یهتف به علی رؤس الصوامع فی جمیع البلدان؛ **انجام:** و الانتصار بهم عند الشداید و موضع تربیة الاولاد والسرور.
خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۷ ذیقعده ۱۱۰۰ق؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ واقف: حاج احمد فاضل، اسفند ۱۳۶۵؛ کاغذ: نخودی، جلد: تیماج، ۷۶گ، ۱۸ سطر، اندازه: ۱۰/۵×۱۹/۵سم [ف: ۱۴ - ۱۶۴]
۴۶. تهران؛ فرهنگ و ارشاد؛ شماره نسخه:۱۰۸/۱
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲ [نشریه: ۷ - ۶۹۹]
۴۷. تهران؛ الهیات؛ شماره نسخه:۳۴۹/۲
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱ و ۱۲؛ کاغذ: سمرقندی و فرنگی، جلد: تیماج مشکی، ۸۵گ (۵۱ر-۱۳۵ر)، ۱۲و ۱۳ سطر (۶×۱۲/۵)، اندازه: ۱۰/۵×۱۷سم [ف: - ۲۸۴]
۴۸. تهران؛ ادبیات؛ شماره نسخه:۷۴/۱ ـ ب
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ کاغذ: فرنگی، ۲۵گ (۱پ-۲۵پ)، ۲۷ سطر (۱۸×۱۹)، اندازه: ۱۸/۵×۲۸سم [ف: ۱ - ۱۵۴]
۴۹. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه:۵۳۴۲/۱
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: مقوا، ۴۱گ (۱پ-۴۱پ)، ۲۱ سطر، اندازه: ۱۱×۱۸سم [ف: ۳ - ۵۲۵]
۵۰. تهران؛ بیانی، مهدی (دکتر)؛ شماره نسخه:۲۳۶/۱
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ قطع: وزیری [نشریه: ۶ - ۶۹۲]
۵۱. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۲۸۶۳
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، کا: شرف بن محمد جهرمی، تا: ۱۱۰۴ق؛ در پنج‌شنبه ۲۲ رمضان ۱۱۰۴ توسط علی بن عبدالحسن بن احمد بن سلیمان احسائی تصحیح و مقابله شده و بار دیگر نیز توسط همو در ذیقعده همان سال مقابله شده؛ واقف: سید عبدالباقی آیت اللهی شیرازی، اسفند ۱۳۷۴؛ کاغذ: نخودی اهار مهره، جلد: تیماج

مشکی، ۵۷گ، ۱۷ سطر، اندازه: ۱۴/۵×۱۹/۵سم [ف: ۲۶ - ۱۷۴]

۵۲. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:ض۱۳۲۱۷

انجام: و الانتصار بهم عندالشداید و موضع تربیة الاولاد و السرور.

خط: نسخ، کا: درویش بن دوست محمد جاجرمی، تا: ۱۱۱۵ق؛ افتادگی: انجام؛ اهدایی: کاظم مدیرشانه چی، آبان ۱۳۶۲؛ کاغذ: نخودی، جلد: تیماج خرمایی، ۱۰۷گ، ۱۸ سطر، اندازه: ۹/۵×۱۶/۷سم [ف: ۱۴ - ۱۶۴]

۵۳. کرمانشاه؛ نجومی؛ شماره نسخه:۱مجموعه بدون شماره

کا: محمد اسماعیل بن محمد صالح حسینی اعرجی حسنی، تا: اواسط ربیع الاول۱۱۱۶ق [دلیل المخطوطات: ۱ - ۲۷۲]

۵۴. یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه:۳۴۲۰/۱۲

آغاز: برابر؛ **انجام:** و انما اهتمامه لتنظیف بدنه

خط: نسخ، کا: محمد تقی بن حاج عبدالله، تا: ۱۱۲۶ق؛ افتادگی: انجام؛ مصحح؛ کاغذ: سمرقندی، جلد: مقوایی روکش کاغذ آبی، ۵ص (۱۸۹-۱۹۳)، ۲۱سطر، اندازه: ۱۸×۲۴سم [ف: ۵- ۱۶۴۷]

قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۱۳۶۹/۱۲

نسخه اصل: همان نسخه بالا [عکسی ف: ۴ - ۲۱۶]

۵۵. مشهد؛ فرهنگ و هنر؛ شماره نسخه:الف-۲۶

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ خوب، کا: محمد حسین ابن محمد بن خضر نخعی، تا: ۱۱۲۶ق؛ محشی؛ اهدایی: محمد و حسینعلی الهی؛ کاغذ: کاهی صیقلی سفید، جلد: چرم نازک، ۱۳۰ص، ۱۷ سطر (۵×۱۳)، اندازه: ۱۱×۱۸سم [ف: - ۴۷]

۵۶. تهران؛ عبدالعظیم؛ شماره نسخه:۶۹۱/۱

آغاز: ابن أبی العوجاء فقال لقد بلغ صاحب هذا القبر العز بکماله ... قال المفضل فلم أملك نفسی غضباً و غیضاً؛ **انجام:** برابر

خط: نسخ، کا: علی اکبر بن محمد مؤمن، تا: پنج‌شنبه ۵ جمادی الثانی ۱۱۲۷ق؛ افتادگی: آغاز؛ محشی؛ ۷۹گ، ۱۴ سطر، اندازه: ۱۳×۱۸سم [ف: ۱ - ۱۵۷]

۵۷. تهران؛ شورا؛ شماره نسخه:۵۰۰/۱-طباطبائی

آغاز و انجام: برابر

کا: ابن محمد یوسف محمد مؤمن شیرکائی، تا: صفر ۱۱۳۵ق؛ کاغذ: اصفهانی مختلف، جلد: تیماج سرمه‌ای، ۵۳گ (۱پ-۵۳پ)، اندازه: ۹/۵×۱۷/۵سم [ف: ۲۲ - ۱۸۶]

۵۸. مشهد؛ گوهرشاد؛ شماره نسخه:۱۴۷۷/۱

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، تا: یک‌شنبه ۲۲ شعبان ۱۱۳۷ق، حسب الامر برادرش میر محمد کاظم؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج قهوه‌ای، ۱۷ سطر (۸×۱۷)، اندازه: ۱۳×۲۱/۵سم [ف: ۴ - ۲۰۴۴]

۵۹. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۶۳۴۵-۳۲/۴۵

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا: حیدربن علی بن حسن بن محمد بن سعید شهید بن مکی، تا: دهه آخر محرم ۱۱۵۰ق؛ نسخه عکسی است؛ تملک: احمد بن حسن بن ابراهیم عاملی در ۱۲۷۸؛ جلد: گالینگور قهوه‌ای، ۷۷گ، ۱۳ سطر، اندازه: ۲۱×۳۰سم [ف: ۲ - ۱۰۶۹]

۶۰. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۰۲۱/۱

آغاز و انجام: برابر

نسخه اصل: کتابخانه واتیکان، رم ایتالیا، شماره ۱۷۲۲؛ خط: نسخ، کا: حیدر بن علی بن حسن بن محمد بن سعید شهید ابی مکی از قریه جزین، تا: دهه آخر محرم ۱۱۵۴ق؛ ۶۲ص (۱-۶۲) [عکسی ف: ۳ - ۵۴]

۶۱. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه:۲۹۱۳/۶

بی‌کا، تا: جمعه پایان رمضان ۱۱۵۷ق؛ ۱۳۷ص (۱۰۱-۱۳۷) [ف: ۳ - ۵۲۵]

۶۲. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۹۵۵

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، تا: با تاریخ ۱۱۶۶ق؛ محشی؛ واقف: آقا زین العابدین، ۱۱۶۶؛ کاغذ: نخودی، جلد: مقوا با روکش پارچه، ۴۳گ، ۱۹سطر، اندازه: ۱۲/۵×۱۹سم [ف: ۵ - ۹۰]

۶۳. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۳۸۲۰۳

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ اهدایی: رهبری، مهر ۱۳۸۶؛ کاغذ: نخودی و شکری آهار مهره، جلد: تیماج مشکی، ۶۳گ، ۱۶سطر، اندازه: ۱۳/۵×۲۱/۵سم [اهدائی رهبر: ۲ اخبار۱ - ۲۱۴]

۶۴. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۷۰۴۲

آغاز: بسمله، کتاب الادلة علی الخلق و التدبیر والرد علی القائلین بالاهمال و منکری العمل بروایة المفضل عن الصادق (ع)؛ **انجام:** برابر

خط: نسخ، کا: محمد علی درودی، تا: قرن ۱۳؛ کاغذ: آبی فرنگی، جلد: تیماج مشکی، ۷۴گ، ۱۵ سطر، اندازه: ۱۰/۸×۱۷/۶سم [ف: ۱۴ - ۱۶۳]

۶۵. تهران؛ شورا؛ شماره نسخه:۱۴۵۴۶/۴

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ ۲ص(۱۵۶-۱۵۷) [مختصر ف: ۲۱۲]

۶۶. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۷۴۱۷

خط: شکسته نستعلیق چلیپا، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج کبود، ۶۳گ، ۲۰ سطر (۶/۵×۱۳/۵)، اندازه: ۱۴/۵×۲۴سم [ف: ۱۶ - ۵۵۵]

۶۷. تهران؛ شورا؛ شماره نسخه:۴۳۳۵/۶

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲-۱۳؛ محشی با نشان «ص» و «ق»؛ جلد: تیماج زرد، ۴۴گ (۷۴پ-۱۱۷پ)، ۱۷ سطر (۹/۵×۱۵)، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۱۲ - ۲۹]

۶۸. تهران؛ شورا؛ شماره نسخه:۲۵/۱۱ خوئی

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج یشمی، ۳۷ص (۳۸۱-۴۱۷)، ۳۰ سطر، اندازه: ۱۶×۲۵سم[ف:۷-۵۵]

۶۹. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۳۳۲۲/۲

آغاز: برابر؛ **انجام:** فلاتری کیف جعل فی الانسان الحفظ و النبیان و هما مختلفان متضادان و جعل له فی کل ...
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: انجام؛ مصحح؛ ۷گ (۶۷پ-۷۴پ)، ۲۳ سطر، اندازه: ۱۵×۲۱سم [محدث ارموی مخ: ۱ - ۴۵۵]

۷۰. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۳۷۰۴۲
انجام: یا مفضل ان القدیم هو بلا کیفیة لما شاء ان یظهر حجاب ذاته اخترع نوراً
خط: نسخ خوش، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: انجام؛ اهدایی: رهبری، مهر ۱۳۸۶؛ کاغذ: نخودی فرنگی، جلد: تیماج مشکی، ۵گ، ۱۵ سطر، اندازه: ۱۴×۲۰/۵سم [اهدائی رهبر: ۲ اخبار۱ - ۲۱۴]

۷۱. یزد؛ سریزدی(مسجدحظیره)؛ شماره نسخه:۱۳۲/۳
خط: نسخ و نستعلیق، کا: محمد قاسم بن علی اشرف اصفهانی بندرآبادی، تا: یک‌شنبه ۲۲ صفر ۱۲۰۸ق؛ جلد: مقوایی، عطف تیماج قرمز، ۴۹گ (۶۳پ-۱۱۱پ)، اندازه: ۱۰/۵×۱۶سم [ف: ۱ - ۱۱۳]

۷۲. شیراز؛ شاهچراغ؛ شماره نسخه:۵۰۹/۵
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، کا: عبدالله لاری ابن محمد، تا: ۱۲۱۰ق؛ کاغذ: سفید، جلد: مقوا با کاغذ سبز، ۱۱۶ص، ۱۶ سطر (۷×۱۰/۵)، اندازه: ۱۱/۵×۱۶/۵ [ف: ۲ - ۲۴۴]

۷۳. قم؛ فیضیه؛ شماره نسخه:۱۰۷۸/۳
خط: نسخ، کا: میرزا حسین بن غلامحسین نهاوندی، تا: ۱۲۳۷-۱۲۳۹ق؛ ۲۵گ (۷۸-۱۰۲)، اندازه: ۱۵×۲۰سم [ف: ۳ - ۵۲]

۷۴. مشهد؛ میبدی؛ شماره نسخه:۳۳۵
خط: نسخ معرب، کا: یوسف بن عبدالله بن محمد علی مرندی، تا: ذیحجه ۱۲۴۲ق؛ محشی؛ یادداشتی از محمد علی بن محسن بن محمد علی مرندی؛ جلد: مقوا عطف تیماج قهوه‌ای، ۹۴گ، ۱۲سطر، اندازه: ۱۱×۱۶سم [شخصی ف: ۲ - ۵۳]

۷۵. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۴۲۵۹/۱
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، کا: سید محمد تقی بن رضا بن محمد تقی بن ابوالقاسم، تا: جمادی الثانی ۱۲۵۳ق، جا: اسفرنجان جریادقان؛ از روی نسخه‌ای به خط جدش سید ابوالقاسم بن حسین موسوی به تاریخ ۲۱ جمادی الاول ۱۱۲۹؛ مصحح، محشی؛ جلد: تیماج مشکی، ۳۷گ (۲پ-۳۸ر)، ۲۵ سطر، اندازه: ۱۳×۲۱سم [محدث ارموی مخ: ۱ - ۴۵۵]

۷۶. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۱۸۹/۱
آغاز و انجام: برابر
بی‌کا، تا: چهارشنبه جمادی الثانی ۱۲۵۵ق؛ کاغذ: فرنگی، شکری، جلد: مقوایی رویه تیماج عنابی، ۲۷گ (۳پ-۲۹)، اندازه: ۱۵/۵×۲۱ [ف: ۱۱ - ۴۶۴]

۷۷. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۶۴۵۵/۲
کا: علی اصغر بن علی اکبر بن مهدی بن زین الدین بن شیخ محمد طالقانی، تا: ۱۲۶۱ق؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج مشکی، ۲۰ سطر (۶×۱۲)، اندازه: ۱۰×۱۷سم [ف: ۱۶ - ۲۷۰]

۷۸. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۳۲۲۰۶
خط: نسخ، بی‌کا، تا: ذیقعده ۱۲۶۱ق؛ اهدایی: رهبری، بهمن ۱۳۸۳؛ کاغذ: نخودی و حنایی روشن آهار مهره فرنگی، جلد: مقوا با عطف میشن عنابی، ۸۰گ، ۱۶سطر، اندازه: ۱۰×۱۷/۵سم [اهدائی رهبر: ۲ اخبار۱ - ۲۱۴]

۷۹. مشهد؛ مدرسه باقریه؛ شماره نسخه:۷۳
خط: نسخ، کا: محمد علی الدرودی، بی‌تا؛ واقف: ملا محمد علی الدرودی، ۱۲۶۲ق؛ ۱۵ سطر (۶×۱۲/۵)، قطع: جیبی [تراثنا: س۶ش۱ - ۹۳]

۸۰. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۲۷۰۳
نسخه اصل: کتابخانه ای در نجف اشرف؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۱ رمضان ۱۲۶۳ق؛ دارای حواشی مختصر [عکسی ف: ۷ - ۳۰۰]

۸۱. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۲۰۵۶/۵
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، کا: عزیز الله بن میرزا اسماعیل خرقانی، تا: ۱۵ شعبان ۱۲۶۳ق؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۴۶گ (۱۴۶پ-۱۹۱ر)، ۲۱ سطر، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۶ - ۶۶]

۸۲. تهران؛ شورا؛ شماره نسخه:۴۹۶۸/۳
آغاز و انجام: برابر
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۵ ذیقعده ۱۲۶۳ق؛ ۴۶گ (۱۹پ-۶۴ر)، ۱۵ سطر ۵(۵×۱۵/۵) [ف: ۱۴ - ۲۶۰]

۸۳. تهران؛ مهدوی؛ شماره نسخه:۳۲۲/۱
خط: نستعلیق، کا: حبیب الله حسینی، تا: ۲ جمادی الاول ۱۲۶۳ق [نشریه: ۲ - ۱۱۱]

۸۴. تهران؛ شورا؛ شماره نسخه:۷۶۵۹
آغاز و انجام: برابر؛ تم کتاب الادلة علی الخلق و التدبیر و الرد القائلین بالاهمال و منکری العمد بروایة المفضل عن الامام الهمام جعفر بن محمد الصادق علیهما السلام.
خط: نسخ، کا: محمد ابراهیم بن علی سمنانی، تا: ۱۵ جمادی الثانی ۱۲۶۵ق؛ تملک: احمد بن محمد رضا طبیب سمنانی با مهر وی به تاریخ ۱۲۸۴؛ جلد: تیماج مشکی، ۱۲۸گ، ۹ سطر، اندازه: ۱۱×۱۹سم [ف: ۲۶ - ۱۵۴]

۸۵. تهران؛ شورا؛ شماره نسخه:۸۲۹۳/۲
آغاز و انجام: برابر
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: چهارشنبه ۲ صفر ۱۲۶۷ق؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۶۶گ (۵۵پ-۱۲۰ر)، ۱۵ سطر، اندازه: ۱۰×۱۵/۵سم [ف: ۲۷/۲ - ۵۳]

۸۶. تهران؛ دائرة المعارف بزرگ اسلامی؛ شماره نسخه:۲۰۰۳/۶-عکسی
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ پخته، کا: محمد قاسم بن الحسین، تا: صفر ۱۲۶۷ق،

سفارش جناب آقا میرزا محمد جواد سلمه الله؛ ۹۳ص (۴۵۰-۵۴۲)
[عکسی ف: ۱ - ۸۸]

۸۷. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۹۵۶

آغاز و انجام: برابر

خط: شکسته نستعلیق، کا: محمد جعفر حسینی متخلص به آصفی، تا: ۲ ربیع الاول ۱۲۷۰ق؛ واقف: نائینی، مرداد ۱۳۱۱؛ کاغذ: آهار مهره نباتی، جلد: مقوا، ۳۹گ، ۱۵سطر، اندازه: ۱۳/۵×۲۱/۵سم [ف: ۵ - ۹۱]

۸۸. خوی؛ نمازی؛ شماره نسخه:۶۳۹/۲

آغاز: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۴ شوال ۱۲۸۵ق؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۱۶ سطر، اندازه: ۱۱×۱۶سم [ف: - ۳۴۶]

۸۹. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۱۶۹۱/۵

آغاز و انجام: برابر

بی‌کا، تا: ۱۲۹۴ق؛ کاغذ: فرنگی، جلد: مقوایی، میشن تریاکی روشن، ۶۸ص (۳۳۹-۴۰۶)، ۱۷ سطر (۱۰×۱۶)، اندازه: ۱۷/۵×۲۱/۵سم [ف: ۱۰ - ۲۷۵]

۹۰. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۹۶۶۷

آغاز: برابر؛ **انجام:** فی هذع الباب مضاعفه فان اعدله الثواب ...

خط: نسخ، کا: فراهادانی، حسینعلی، تا: ۱۲۹۸ق؛ افتادگی: انجام؛ جلد از نسخه جدا شده [رایانه]

۹۱. یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه:۲۹۸۹

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا: سید مهدی رکن الدینی عز آبادی، بی‌تا؛ اهدایی: سید مهدی رکن الدینی عز آبادی؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: مقوایی روکش تیماج سبز، ۶۴گ، ۱۵ سطر (۹×۱۴)، اندازه: ۱۴×۲۱سم [ف: ۴ - ۱۴۹۶]

۹۲. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۹۵۴

آغاز: برابر؛ **انجام:** محبورا بما علمنیه تم المجلس الاول من کتاب ادلة التوحید رد اعلی القائلین بالاهمال و التعطیل بروایة المفضل

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ پس از این، ضمن ۳۹ صفحه، تقریباً ۴ خطبه از خطب منسوب به حضرت امیرالمؤمنین (ع): خطبه افتخار، خطبه تتنجیه و خطبه دیگری که بدین جمله آغاز می‌گردد: «انا عندی مفاتح الغیب لایعلمها بعد رسول الله الا انا»، خطبه البیان؛ واقف: نائینی، مرداد ۱۳۱۱؛ کاغذ: شکری فرنگی، جلد: مقوا با روکش پارچه، ۴۵گ، مختلف السطر، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۵ - ۹۱]

۹۳. آران کاشان؛ محمد هلال؛ شماره نسخه:۱۶۸

آغاز: قال المفضل فخرجت من المسجد محزوناً متفکراً فیما بلی به الاسلام و اهله من کفر هذه العصابة و تعطیلها فدخلت علی مولای ع فرآنی منکسراً فقال مالک یا مفضل فاخبرته بما؛ **انجام:** یا مفضل من قوم لا یقضون علی صناعة الطب بالخطأ و هم یرون الطبیب یخطی و یقضون علی العالم بالاهمال و لایرون شیئا منه مهملا ... فلما اعوزهم ذلک خرجوا الی الجحود و ...

خط:نسخ،بی‌کا،بی‌تا؛افتادگی:آغاز و انجام؛مصحح، محشی؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۶۲گ، ۱۵ سطر، اندازه: ۱۳×۲۰سم [ف مخ: - ۳۶]

۹۴. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۶۴۰۳/۳

خط: نسخ، کا: حسین تربتی، بی‌تا؛ جلد: تیماج قرمز، ۴۰گ (۱۰۱پ-۱۴۰پ)، ۲۵ سطر، اندازه: ۱۵×۲۰سم [ف: ۱۷ - ۵]

۹۵. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۶۱۴۱/۲-۳۲/۵۱

آغاز: ... وان کنت من اصحاب جعفر بن محمد الصادق فما هکذا یخاطبنا ولا بمثل دلیلک یجادل فینا ولقد سمع من کلامنا ... فقال یا مفضل؛ **انجام:** برابر

خط: نسخ، کا: بن عبدالله هزارجریبی، تا: پنج شنبه ربیع الاول ؟ (خوانده نمی‌شود)؛ افتادگی: آغاز؛ نسخه عکسی است؛ مصحح؛ جلد: گالینگور قهوه‌ای، ۲۰گ، ۱۶ سطر، اندازه: ۲۱×۳۰سم [ف: ۲ - ۱۰۶۹]

۹۶. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۶۱۶۵/۴-۳۱/۴۵

آغاز: برابر؛ **انجام:** الحواس و المحسوسات یلقی بعضها بعضاً و تهیئة اشیاء آخربها تتم الحواس

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ مصحح؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۳گ، ۲۳ سطر، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۲ - ۱۰۶۹]

۹۷. مشهد؛ شیخ علی حیدر؛ شماره نسخه:۲۶۸

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ محشی برسوم «ق»، «ح»، «ص»؛ جلد: چرم مشکی، ۶۵گ، ۱۶ سطر، اندازه: ۱۴×۲۲سم [مؤید: ۱ - ۲۴۰]

۹۸. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۲۰۹۰/۱

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج مشکی، ۴۹گ (۲پ-۵۰پ)، اندازه: ۱۲×۱۸/۵سم [ف: ۸ - ۷۱۳]

۹۹. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۲۷۱۲/۱۴-ف

نسخه اصل: نسخه آقای روضاتی در اصفهان؛ خط: نسخ، بی‌کا، بی تا [فیلمها ف: ۱ - ۷۲۳]

۱۰۰. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۵۶۸۳

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ محشی؛ واقف: حاجی عسکر بن حاجی صفر. به وسیله آقا مدرس رضوی، در شهریور ۱۳۱۷، تسلیم کتابخانه شد؛ کاغذ: نخودی، جلد: مقوا با روکش پارچه، ۹۵گ، ۱۷ سطر، اندازه: ۱۰×۱۸سم [ف: ۵ - ۹۲]

۱۰۱. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۵۴۱۷

بی‌کا، بی‌تا؛ خریداری از عبدالله ناصری [رایانه]

۱۰۲. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۱۰۰۸

بی‌کا، بی‌تا؛ خریداری از ذبیح الله محسنی کبیر [رایانه]

۱۰۳. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۰۹۹۹

بی‌کا، بی‌تا؛ خریداری از مصطفی حسینی [رایانه]

۱۰۴. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۱۵۹۴۸

بی‌کا، بی‌تا؛ انتقالی از سازمان مدارک فرهنگی؛ اندازه:

۱۰/۵×۱۷/۵سم [رایانه]
۱۰۵. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۲۸۷/۱
نسخه اصل: کتابخانه واتیکان، رم، ش ۱۷۲۲؛ بی‌کا، بی‌تا [عکسی ف: ۳ - ۶۴۴]
۱۰۶. قزوین؛ فحول قزوینی؛ شماره نسخه:بدون شماره
بی‌کا، بی تا [ف: - ۲۶]
۱۰۷. گلپایگان؛ کتابخانه حجة الاسلام گلپایگانی؛ شماره نسخه:۱۲۷/۳۴
کا: زین العابدین گلپایگانی، بی‌تا؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۲۱گ (۳۳۸ر-۳۵۸پ)، اندازه: ۱۵×۲۱/۵سم [کتابخانه‌های گلپایگان: ف: - ۱۱۴]
۱۰۸. تهران؛ شورا؛ شماره نسخه:۱۶۸۲۵ ض
بی‌کا، بی تا [د.ث. مجلس]
۱۰۹. قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه:۲۴۶/۱
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: تیماج زرشکی، ۳۲گ، ۲۲ سطر، اندازه: ۱۱×۲۴سم [ف مخ: ۱ - ۵۰۶]
۱۱۰. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۳۷۳۳/۱
خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: تیماج قرمز، ۴۶گ (۲پ-۴۷ر)، ۲۱ سطر، اندازه: ۱۳×۲۳سم [ف: ۱۰ - ۱۲۹]
۱۱۱. مشهد؛ ادبیات؛ شماره نسخه:۸/۱ فیاض
خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: مقوا، عطف تیماج مشکی، ۱۷ سطر (۴/۵×۱۱/۵)، قطع: ربعی [ف: - ۱۶۵]
۱۱۲. تهران؛ شورا؛ شماره نسخه:۱۴۴۲۴
آغاز: برابر؛ **انجام:** نسخه: کذلک العقل ایضا ظاهر لشواهد و مستور بذاته فاما اصحاب الطبایع فقالوا ان الطبیعة لاتفعل شیئا لغیر معنی و لا عما فیه تمام الشیء فی طبقته.
خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: انجام؛ بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: تیماج مشکی، ۱۲۳گ، ۱۵ سطر، اندازه: ۹×۱۶سم [ف: ۳۸ - ۵۶۱]
۱۱۳. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۲۱۹۹/۲
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: تیماج زرشکی، ۲۳گ (۱۵پ-۳۸ر)، ۲۵ سطر، اندازه: ۱۸×۲۵سم [محدث ارموی مخ: ۱ - ۴۵۴]
۱۱۴. همدان؛ مدرسه غرب همدان؛ شماره نسخه:۴۷۲۹/۱
خط: شکسته نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ قطع: بیاض رقعی [رشت و همدان: ف: - ۱۵۳۶]
۱۱۵. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۱۵۹۳۷
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ خوش، بی‌کا، بی‌تا؛ مصحح، مقابله شده؛ انتقالی از سازمان مدارک فرهنگی انقلاب اسلامی؛ مهر: «هو العلی الاکبر»؛ کاغذ: سپاهانی نخودی، جلد: تیماج قهوه‌ای، ۱۰۴گ، ۱۴ سطر (۵×۱۲)، اندازه: ۱۰×۱۷سم [رایانه]
۱۱۶. تهران؛ دائرة المعارف بزرگ اسلامی؛ شماره نسخه:۱۵۳۷/۱-عکسی
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ خوش، کا: محمد بن مؤمن بن محمد حسین، بی‌تا؛ ۷۳ص (۱-۷۳) [عکسی ف: ۱ - ۸۸]
۱۱۷. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۰۴۶/۴۴
خط: تعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ ۲۷گ (۲۱۶ر-۲۴۲پ) [ف: ۳ - ۲۱۴]
۱۱۸. تهران؛ شورا؛ شماره نسخه:۱۲۳۴
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ زیبا، کا: سید محمد مهدی طباطبائی، بی‌تا؛ توسط عوض بن حیدر شوشتری به دستور حاتم بیک (یکی از حکام شوشتر) مقابله و تصحیح شده؛ کاغذ: ترمه آبی، جلد: تیماج قرمز، ۱۸ سطر، اندازه: ۱۹/۵×۲۶/۵سم [ف: ۴ - ۴۰]
۱۱۹. قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه:۵۰۶/۴
آغاز و انجام: برابر
خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۲۰گ، ۲۵ سطر، اندازه: ۱۴×۲۰سم [ف مخ: ۱ - ۵۰۶]
۱۲۰. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۹۸۶۱
آغاز: داتی علی ذلک بمعجزات العقول و ضلت فیها الاحلام الالباب علی طلب؛ **انجام:** برابر
خط: نسخ و نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: آغاز؛ تملک: العبد شرف الدین محمد بن صفی الدین بن محمد حسنی [رایانه]
۱۲۱. قم؛ فیضیه؛ شماره نسخه:۱۳۰۰/۳
خط: نسخ روشن، کا: میرزا حسین بن غلامحسین نهاوندی، بی‌تا؛ کاغذ: شکری مهره خورده، جلد: میشن قهوه‌ای، ۲۶-۲۲سطر، اندازه: ۱۵×۲۰/۵سم [فهرست عراقی: ۱ - ۴۲۷]
۱۲۲. مشهد؛ فرهنگ و هنر؛ شماره نسخه:الف-۵۷
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ خوب، بی‌کا، بی‌تا؛ کاغذ: کاهی صیقلی سفید تیره، جلد: چرم نازک، ۱۶۲ص، ۱۴ سطر (۴/۵×۱۱)، اندازه: ۹/۵×۱۸سم [ف: - ۴۶]
۱۲۳. شیراز؛ شاهچراغ؛ شماره نسخه:۲۰۶۲/۱
آغاز: روی الشیخ الثقه ابوالحسن محمد بن علی الحلی؛ **انجام:** و من نوره لا بأس عنه و السلام تم الحدیث بعون الملک العلام.
خط: نستعلیق خوب، بی‌کا، بی‌تا؛ کاغذ: آبی نازک، جلد: مقوای سفید، ۱۰ص، ۱۱ سطر، اندازه: ۱۴×۲۲ [ف: ۲ - ۳۴۸]

● **التوحید** / عرفان و تصوف / عربی

at-tawḥīd

جنید بغدادی، - ۲۹۷ ؟ قمری

jonayd-e baqdādī (- 910)

[دنا ۳۸۸/۳]

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۱۹۴/۱۴-ف
نسخه اصل:شهید علی پاشا ش ۱۳۷۴. باب آخر فی التوحید و مسائل اخری؛ خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ ۲۱ سطر [فیلمها ف: ۱- ۵۸۰]

● **التوحید** / کلام و اعتقادات، فقه / عربی
at-tawḥīd
کلینی، محمد بن یعقوب، - ۳۲۹ قمری
koleynī ‹mohammad-e-bn-e ya‘qūb (- 942)

تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۱۵۹۶۶
بی‌کا، تا: ۱۲۴۵ق؛ انتقالی از سازمان مدارک فرهنگی؛ اندازه: ۱۶×۲۱/۸سم [رایانه]

● **التوحید** / کلام و اعتقادات / عربی
at-tawḥīd
ابن حیون، نعمان بن محمد، - ۳۶۳ قمری
ebn-e hayyūn, no‘mān ebn-e mohammad (- 974)
به دستور: الامام المعز لدین الله
مباحث توحید خداوند و صفات الهی و نفی شرک را از دیدگاه روایات پیامبر و اهل بیت او ــ صلوات الله علیهم اجمعین ــ با افزودن مباحث عقلی در این کتاب گرد آورده است. مؤلف، این اثر را به دستور امام معزالدین نگاشته و در مقدمه به تجلیل از او یاد کرده است. در ابتدای کتاب آمده است: «فبسطت هذا الکتاب علی ما قدمت ذکره فی اتیان حقیقة التوحید لله سبحانه و نفی التشبیه و الصفات عنه لا شریک له بما جاء فی ذلک عن الائمة من أهل بیت رسول الله صلی الله علیه و علی آله أجمعین مما أثروه و انتقل فیهم عنه و بما ذکرته مما أقامنی علیه و لخصه لی منه و أمرنی ببسطه ولی الزمان مولای الامام المعزالدین الله أمیر المؤمنین صلوات الله علیه و شرحت غریب ما جاء فی ذلک من اللفظ و غامض المعانی بمبلغ علمی و عرضت ذلک بعد أن جمعته علی امام الزمان الذی أمر بجمعه فنقحته و صححته و أمر بنشره أدام الله علو أمره و ابتدأت فیه بذکر خطبة لأمیر المؤمنین علی ابن أبی طالب صلوات علیه تعرف بالوحیدة و هی قلوله علیه السلام ... الحمد لله القدیم الدایم الحی الأحد الواحد الصمد الذی لم یزل بلا تو هم غایة و آخر بلا انقطاع نهایة ...». مجدوع در فهرسه الکتب و الرسائل این کتاب را معرفی کرده و خطبه‌های شرح شده در آن را چنین بر شمرده است: «و ابتدأت فیه بذکر خطبة لأمیر المؤمنین علی بن ابی طالب علیه السلام تعرف بالتوحیدة و هی قوله [الحمد لله القدیم الدائم الحی الأحد الصمد الذی لم یزل أولاً بلا تو هم غایة ...] و أورد بعد الخطبة المذکورة و شرحها خطبته المعروفة و هی قوله [الحمد لله الذی خلق الأرواح والأجسام ...] ثم خطبته أعنی علی علیه السلام التی مطلعها [الحمد لله الذی لا تدرکه الشواهد ...] ثم توحیداً له مطلعه [الحمد لله الذی فاتت عظمته الوصف و التقدیر ...] ثم تحمیداً له و توحیداً مطلعه [الحمد لله ذی الالوهیة و الوحدانیة الذی خلق الخلق ...] ثم توحیداً له مطلعه [الحمد لله الدائم القدیم الذی لم یزل و لا یزال الی غیر نهایة و لا انتهاء له ...] ثم توحیداً له أیضاً، و قد أتاه رجل فقال یا أمیر المؤمنین هل تصف لنا خلق السماوات و الأرض و الجبال و البحار و کیف کان بدأ ذلک؟ فقبض علیه السلام بیده علی لحیته و هی بیضاء و هملتا عیناه. ثم قام فصعد المنبر فقال [الحمد لله الذی توحد بالربوبیة و تفرد بالالوهیة ...] ثم ما روی عن علیه السلام ان رجلاً أتاه فقال له یا أمیر المؤمنین هل تصف لنا رباً فتغیر وجهه. ثم قام فرقی المنبر و قال [الحمد لله الذی لا یعوزه المنع ...] و الی هاهنا أعنی الشیء الیسیر من شرح هذه الخطبة المذکورة، هذا الکتاب موجود، و الله أعلم کم یکن باقیة.» از گفته مجدوع بر می‌آید که نسخه‌های این کتاب ناتمام مانده است. در انجامه نسخه حاضر نیز آمده است: «قد تم الموجود من کتاب التوحید و هو یشتمل علی جزئین و من وجده فلیتممه و لا یقرأ هذا الکتاب الا باذن صاحب الأمر و الدعوة الهادیة و الا حرام غیر جائز النظر ...».
[دنا ۳۸۸/۳]

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۳۰۱عکسی
آغاز: بسمله. الحمد لله الباین بذاته و اسمایه و صفاته و افعاله عن جمع اجنایس مخلوقاته و عن أسمائها و ذواتها و أفعالها و صفاتها المتفرد بالأزل و الوحدة؛ **انجام:** و الهاجس ما وقع فی القلب یقول هجس فی قلبی هم و أمر. قد تم الموجود من کتاب التوحید.
نسخه اصل: کتابخانه دولتی برلین، شماره ۲۹۵۸ مجموعه اورینتال؛ خط: نسخ، کا: محمد ضیا معلی (کذا) ولد حاج شیخ ابراهیم حیدر آبادی، تا: جمعه ۸ جمادی الثانی ۱۲۸۵ق، جا: حصن عتاده از بلاد حراز یمن، به امر حسن بن اسماعیل؛ مصحح؛ ۲۰۶ص، ۱۶ سطر [عکسی ف: ۴ - ۵]
قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۵۹۷
نسخه اصل: همان نسخه بالا [عکسی: ف: ۲ - ۱۸۷]

● **التوحید = توحید صدوق = التوحید و نفی التشبیه و الجبر** / کلام و اعتقادات، حدیث / عربی
at-tawḥīd = tawḥīd-u ṣadūq = at-tawḥīd wa nafy-it tašbīh wa-l jabr
شیخ صدوق، محمد بن علی، ۳۱۱؟ - ۳۸۱ قمری
šeyx-e sadūq, mohammad ebn-e ‘alī (924 - 992)
یکی از کتب معتبره حدیث امامیه است و دارای ۶۶ «باب» [نسخه ها در تعداد ابواب متفاوت است] در توحید و صفات ثبوتیه و سلبیه واخبار راجعه به نفی تشبیه و رویت حق تعالی و بطلان جبر است که مؤلف به‌هنگام توضیح برخی روایات که نیازمند به توضیح هستند آراء کلامی و فلسفی خویش را بیان داشته است. از مطالعه این کتاب معلوم می‌گردد که شیخ صدوق به شهرهای کوفه و ری و نیشابور و همدان و سرخس و بلخ رفته است. مؤلف در مورد انگیزه تألیف چنین آورده: «ان الذی دعانی الی تألیف کتابی هذا انی وجدت قوماً من المخالفین

لاینسبون عصابتنا، الی القول بالتشبیه و الجبر لما وجدوا فی کتبهم من الاخبار التی جهلوا تفسیرها و لم یعرفوا معانیها و وضعوها غیر مواضعها و لم یقابلوا بالفاظها الفاظ القران فقبحوا بذلک عند الجهال صورة مذهبنا و لبسوا علیهم طریقتنا و صدوا الناس عن دین الله و حملوهم علی حجود حجج الله فتقربت الی الله تعالی ذکره بتصنیف هذا الکتاب فی التوحید و نفی التشبیه و الجبر». برخی از ابواب آن:باب ثواب الموحدین و العارفین، باب التوحید و نفی التشبیه، باب معنی الواحد و التوحید و الموحد ... باب ذکر مجلس الرضا (ع) مع اهل الادیان و اصحاب المقالات، باب مجلس الرضا علیه السلام مع سلیمان المروزی ...».

آغاز: بسمله، الحمد لله الواحد الاحد الذی لا شریک له الفرد الصمد الذی لا شبیه له

انجام: قال ابوعبدالله علیه السلام لایخاصم الا من ضاق بما فی صدره تم

چاپ: بمبئی، ۱۳۲۱، وزیری کوچک، ۴۷۹ص؛ ایران، سنگی، ۱۲۸۵، جیبی؛ تصحیح سید هاشم حسینی تهرانی، انتشارات جامعه مدرسین قم

[مشار عربی ۲۴۴ و ۲۲۴؛ الذریعه ۴۸۲/۴؛ دنا ۳۸۸/۳-۳۹۲ (۱۲۷ نسخه)؛ کتابشناسی شیخ صدوق ص ۵۵-۷۰؛ فهرستگان حدیث ۲۲۳/۳-۲۳۱]

شرح و حواشی:

۱- شرح التوحید؛ قمی، امید محمد علی (-۱۱)

۲- شرح التوحید للصدوق = شرح توحید الصدوق = شرح کتاب التوحید؛ قاضی سعید قمی، محمد سعید بن محمد مفید (۱۰۴۹-۱۱۰۳)

۳- انیس الفرید لشرح التوحید = انیس الوحید فی شرح کتاب التوحید = نور البراهین فی بیان أخبار السادة الطاهرین = انس الوحید فی شرح التوحید و انیس الفرید؛ جزایری، نعمة الله بن عبدالله (۱۰۵۰-۱۱۱۲)

۴- حل العقائد؛ دارابی، شاه محمد بن محمد (۱۰۲۷-۱۱۴۷)

۵- حاشیة التوحید؛ نوری، محمد حسین بن یحیی (-۱۲)

۶- طلع النضید؛ اردکانی، محمد علی بن محمد حسن (-۱۳)

۷- توحید صدوق (ترجمه)؛ حسینی کاشانی، هاشم بن مهدی (-۱۴۱۲)

۸- ذیل التوحید؛ حسینی کاشانی، هاشم بن مهدی (-۱۴۱۲)

۹- شرح التوحید (۲ عنوان)

۱. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه:۱۸۳۷

آغاز: برابر؛ **انجام:** قال عمران یا سیدی اشهد انه کما وصفت ولکن بقیت.

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۰؛ افتادگی: انجام؛ واقف سپهسالار؛ کاغذ: قدیمی، جلد: میشن، ۲۵۳ص، ۱۷ سطر، اندازه: ۱۳×۱۹سم [ف: ۱ - ۲۳۰]

۲. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۸۷۰۲

آغاز: لایخلق الا ما یملکه و یقدر علیه و عنی یقوله (کذا) و ما خلق الله من شیء یعنی من اصنافه خلقه؛ **انجام:** برابر

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۰؛ افتادگی: آغاز (هفت برگ)؛ مهر: «لا اله الله الملک الحق المبین ...» (مستطیل)؛ اهدایی: رهبری، فروردین۱۳۷۲؛کاغذ: نخودی آهار مهره، جلد: اسقاطی، ۱۷۸گ، ۱۹ سطر، اندازه: ۱۲×۱۵/۵سم [اهدائی رهبر: ۲ اخبار۱-۲۱۲]

۳. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۰۷۳۳

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۰؛ جلد: تیماج قهوه‌ای پشت قرمز، ۲۴۷گ، ۱۶ سطر، اندازه: ۱۲/۵×۲۴سم [ف: ۲۷ - ۱۷۰]

۴. اصفهان؛ مدرسه صدر بازار؛ شماره نسخه:۸۴۵

خط: نستعلیق، کا: محمد بن حسین بن قطب الدین بن سدید جرجانی، تا: صفر ۹۵۱ق، جا: جبیر از توابع دکن هند؛ مصحح؛ تملک: ابن محمد طاهر؛ یادداشت امانتی از حاج ربیع کتابفروش نزد اقل السادات؛ جلد: تیماج قرمز، ۲۶۲گ، ۱۵سطر، اندازه: ۱۳×۱۹سم [ف: ۳ - ۶۳۳]

۵. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۳۸۰۶

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ خوش، کا: علی بن رحمت بن حمیس بن رمومی، تا: یک‌شنبه ۲۲ رجب ۹۵۳ق؛ واقف: فاضلخان، ۱۰۶۵ق؛ کاغذ: حنائی، جلد: تیماج عنابی، ۲۵۱گ، ۱۶ سطر، اندازه: ۱۴/۸×۲۱/۲سم [ف: ۱۴ - ۱۵۹]

۶. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۲۵۴

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ مایل به نستعلیق، کا: تقی الدین محمد بن ترفادی حسینی، تا: ۷ رجب ۹۷۴ق، جا: قم؛ با یادداشت مقابله: «بلغ القبال فی شهر شوال سنة اربع و عشرین و الف (۱۰۲۴)» و نیز: «قد فرغ من مقابلة هذه الرسالة فی جمادی الثانی ۱۱۳۲»؛ کاغذ: نخودی، ترمه اصفهانی، جلد: مقوایی، رویه کاغذ، ۸۷گ، ۲۵سطر (۱۰/۵×۱۶)، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۱۱ - ۶۶۱]

۷. تهران؛ شورا؛ شماره نسخه:۱۱۳۰/1

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: اواخر جمادی الثانی ۹۷۷ق؛ کاغذ: سفید، جلد: تیماج حنایی، ۳۳۶ص (۱-۳۳۶)، ۱۵ سطر [سنا: ف: ۲ - ۱۲۶]

۸. تهران؛ شورا؛ شماره نسخه:۹۰۵۲

آغاز و انجام: برابر

کامل؛ خط: نسخ خوش معرب، کا: محمد بن شمس بن علی بن حسن غابی شیبانی، تا: یک‌شنبه اوایل جمادی الاول ۹۷۹ق، جا: قزوین؛ مصحح، محشی از میرداماد به نشانی «م ح ق» و به خط او؛ تملک: میرزا محمد مازندرانی، محمد حسین بن محمد صادق که کتاب در ۱۲۸۲ق از پدر او به ارث رسیده بود با مهر او «ابن محمدصادق محمدحسن» (بیضی)، آقا میرزا عبداللطیف ...؛ مهر: کتابخانه جعفر سلطان القرایی؛ کاغذ: نخودی آهارمهره، جلد: میشن عنابی، ۳۱۶گ، ۱۳ سطر (۷/۵×۱۲/۵)، اندازه: ۱۲×۱۷/۸سم [ف: ۲۹/۲ - ۶۷۴]

۹. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۶۷۳۳/1

خط: نسخ، کا: ناصر الدین بن علی بن تقی الدین، تا: ۹۸۳ق، جا:

مشهد رضوی؛ مصحح؛ جلد: تیماج قرمز، ۹۵گ (۱پ-۹۵ر)، ۲۳ سطر، اندازه: ۱۸×۲۴سم [ف: ۱۷ - ۲۸۶]

۱۰. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۰۴۲۸

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ مصحح؛ وقف‌نامه کتاب به تاریخ ۱۲۵۴؛ مهر: «اللهم صل علی محمد و آل محمد» (بیضی)، «عبده الراجی یعقوب» (بیضی)؛ جلد: تیماج مشکی، ۲۵۳گ، ۱۸ سطر، اندازه: ۱۴×۲۵سم [ف: ۲۶ - ۳۵۲]

۱۱. تهران؛ حقوق؛ شماره نسخه:۱۶ - د

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ کاغذ: سپاهانی نخودی، جلد: تیماج تریاکی، ۲۵۶گ، ۱۹ سطر (۶×۱۳/۵)، اندازه: ۱۱×۱۹سم [ف: - ۳۰۶]

۱۲. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۲۱۱۹/۱

آغاز: باب البداء، أبی رحمه الله، قال: حدثنا محمد بن یحیی العطار، عن أحمد بن محمد بن عیسی ... عن أحدهما یعنی أبی جعفر و أبا عبدالله علیهما السلام قال: ما عبدالله عز و جل لشیء مثل البداء؛ **انجام:** و فی الحدیث علی الوجهین جمیعاً عندی نظر الا أنی أوردته لمعنی لفظة البداء و الله الموفق للصواب.

فقط شامل باب البداء می‌باشد؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ محشی از کتاب مصباح المنیر و تفسیر کبیر فخر رازی و گاهی با رمز «م ک» و «م س» و ...؛ تملک: محمد موسوی نجفی با تاریخ ۲۸ ربیع الاول ۱۳۷۳؛ کاغذ: شرقی، ۵گ (۱-۵)، ۱۷ سطر، اندازه: ۶×۱۳سم [ف: ۳۰ - ۵۶۳]

۱۳. اصفهان؛ عمومی اصفهان (فرهنگ سابق)؛ شماره نسخه:۳۳۱۲

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ کاغذ: اصفهانی نازک، جلد: تیماج آلبالویی،۵۵۲ص،۱۶سطر (۵×۱۱)، اندازه: ۱۰×۱۸سم [ف: ۱-۲۱۰]

۱۴. شیراز؛ علامه طباطبائی (کتابخانه)؛ شماره نسخه:۶۰۳

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ مصحح؛ انهاء سماع و اجازه روائی شیخ حمی نجفی از صالح بن عبدالکریم بحرانی در ۲۸ شوال ۱۰۷۵ به خط شیخ صالح بن عبدالکریم؛ اندازه: ۱۱/۵×۲۲سم [نسخه‌پژوهی: ۲ - ۱۳۴]

۱۵. تهران؛ نوربخش (خانقاه نعمت اللهی)؛ شماره نسخه:۴۷۳

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا: حسن علی، تا: قرن ۱۱؛ محمد صالح مازندرانی این نسخه را در ۱۰۹۰ مقابله و تصحیح کرده، با سرلوح، مجدول؛ کاغذ: ایرانی، جلد: تیماج سرخ، ۳۴۴ص، ۲۵سطر، اندازه: ۱۳×۲۱سم [ف: ۲ - ۱۵۳]

۱۶. اصفهان؛ مدرسه صدر بازار؛ شماره نسخه:۴۳۹

خط: نسخ، کا: بابا رضای کشمیری، تا: قرن ۱۱؛ مصحح، محشی؛ وقف‌نامه کتاب از آقا انیس به تولیت میر محمد صادق بن عبدالحسین حسینی خاتون آبادی به سال ۱۰۱۶؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۲۱۰گ، ۱۹ سطر، اندازه: ۱۳×۲۴سم [ف: ۲ - ۳۲۰]

۱۷. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۹۴۵۷

آغاز: برابر؛ **انجام:** تم کتاب بعون الله العزیز الحمید علی ید افقر عباد الله و احقرهم الفقیر.

کامل؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ مصحح؛ پشت برگ اول مکتوب امام حسن عسکری علیه السلام به ابوالحسن علی بن بابویه قمی؛ واقف: سید ابوالحسن ملکی، محرم ۱۴۱۵؛ کاغذ: نخودی آهار مهره، جلد: تیماج عنابی، ۲۱۵گ، ۱۷ سطر، اندازه: ۱۲×۱۳/۸سم [ف: ۲۶ - ۱۷۳]

۱۸. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۲۹۲۶

آغاز: و آله صلی علی سعد بن معاذ فقال لقدوا فی من الملائکة للصلوة علیه سبعون؛ **انجام:** قال اخبرنا ابو محمد الحسن بن محمد بن علی بن صدقه القمی قال.

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ مصحح، مقابله شده؛ واقف: حسین کی استوان، آبان ۱۳۴۸؛ کاغذ: نخودی، جلد: تیماج قهوه‌ای، ۲۳۰گ، ۱۴ سطر، اندازه: ۱۲/۱×۱۸/۳سم [ف: ۱۴ - ۱۶۱]

۱۹. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۵۱۳۴

آغاز: الاخبار من ثقات اصحاب موسی انه فعل ذلک قال بلی؛ **انجام:** و المزید لاغایة له قال فلیس یحیط علمه عند کم بما یکون.

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ واقف: مکتبة الامام امیرالمؤمنین، اردیبهشت ۱۳۶۵؛ کاغذ: نخودی، جلد: تیماج مشکی، ۳۳۰گ، ۱۲و ۱۴ سطر، اندازه: ۱۴×۱۸/۲سم [ف: ۱۴ - ۱۶۱]

۲۰. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۵۳۰۲

آغاز: عیسی البسطامی قال حدثنا عبدالصمد بن عبدالوارث قال حدثنا؛ **انجام:** و یتم نوره و ینصر حجته و هکذا و عد تبارک و تعالی.

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ محشی غالباً با رمز «م ک» تصحیح و مقابله شده؛ واقف: حاجی احمد آقا فاضل، اسفند ۱۳۶۵؛ کاغذ: نخودی، ۲۲۷گ، ۱۹ سطر، اندازه: ۱۲/۵×۲۵/۲سم [ف: ۱۴ - ۱۶۲]

۲۱. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۱۱۹۲

آغاز: برابر؛ **انجام:** من کان فی هذه اعمی فهو فی الاخرة اعمی و اضل سبیلا قال من لم یدله خلق السموات.

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ افتادگی: انجام؛ محشی با رمز «ح ل رحمه الله»؛ واقف: شیخ محمد صالح علامه حائری، مرداد ۱۳۵۱؛ کاغذ: نخودی آهاری، جلد: مقوا عطف میشن قهوه‌ای، ۲۱۲گ، ۲۱ سطر، اندازه: ۱۲/۲×۲۵سم [ف: ۱۴ - ۱۶۲]

۲۲. مشهد؛ گوهرشاد؛ شماره نسخه:۹۷۱

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ تملک: سلطان القراء، محمد حسین بن کاظم علوی فاطمی حسنی حسینی حافظ تبریزی رئیس الحفاظ و صدر الخطباء آستان قدس رضوی با مهر «هوالمعز سلطان القراء» (چهارگوش), مهر: حاج سید سعید؛ کاغذ: فستقی و

شکری، جلد: تیماج قهوه‌ای، ۱۸ سطر (۱۴/۵×۶/۵)، اندازه: ۱۱×۱۸/۵سم [ف: ۳ – ۱۳۳۲]

۲۳. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۱۳۸۷

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ با سرلوح، مجدول زرین؛ تملک: محمد بن کاظم بروجردی در ۱۳۱۸، جعفر گلشنی در ۱۲۸۳؛ کاغذ: ترمه، جلد: میشن قهوه‌ای، ۲۲۸گ، ۱۷ سطر، اندازه: ۱۸/۵×۱۹سم [ف: ۱ – ۱۳۱]

۲۴. یزد؛ صدوقی یزدی؛ شماره نسخه:۲۱

خط: نسخ، کا: زین العابدین بن ابوالحسن کاشانی، تا: قرن ۱۱؛ تملک: محمد رضا بن محمد صفی حسینی کاشانی؛ جلد: مقوایی عطف پارچه، ۳۲۵گ، ۱۴ سطر، اندازه: ۱۲×۱۸سم [ف: – ۱۸]

۲۵. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۷۲۶

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ تملک: عبد الله بن محمد رضا آل آقا؛ مهر: «لا اله الا الله الملک الحق المبین عبده احمد» (مربع)، «لا اله الا الله الملک الحق المبین علی رضا» (بیضی)، «عبده علی رضا» (بیضی)، «عبده محمد حسین» (بیضی)؛ جلد: تیماج قرمز، ۱۸۹گ، ۱۹ سطر، اندازه: ۱۳/۵×۱۹/۵سم [ف: ۲ – ۳۸۴]

۲۶. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۹۵

آغاز: برابر؛ **انجام:** قال حدثنا احمد بن ادریس ...

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ افتادگی: انجام؛ مجدول؛ مهر: ناصر الدین شاه؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج سبز، ۲۹۷گ، ۱۵ سطر (۶×۱۲)، اندازه: ۱۲×۱۹سم [ف: ۷ – ۸۷]

۲۷. تهران؛ شورا؛ شماره نسخه:۴۹۴۲/۲۲

آغاز: باب صفات الذات و صفات الافعال: روی الشیخ بسنده المتصل عن ابن بصیر قال سمعت ابا عبدالله یقول لم یصل الله؛ **انجام:** و لکن جعلنا ابوابه و صراطه و سبیله و الوجه الذی یوتی منه فمن عدل عن و لایتنا و فضل علینا غیر نافانهم عن الصراط لنا کبون

بخشی از آن؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج کبود، ۵گ (۵۶پ–۶۰ر)، ۲۶ سطر (۱۰×۱۹)، اندازه: ۱۴×۲۴سم [ف: ۱۴ – ۱۸۲]

۲۸. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۳۷۹۶۹

خط: نسخ و نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ مهر: اسماعیل «و اذکر فی الکتاب اسماعیل ۱۱۸۲»؛ اهدایی: رهبری، مهر ۱۳۸۶؛ کاغذ: نخودی آهار مهره، جلد: مقوا رویه گالینگور الحاقی، ۱۲۰گ، ۲۷ سطر، اندازه: ۱۹×۳۲سم [اهدائی رهبر: ۲ اخبار۱ – ۲۱۳]

۲۹. مشهد؛ مدرسه سلیمانیه؛ شماره نسخه:۴۵

خط: نسخ، کا: راضی جان، تا: ۱۰۲۳ق؛ مصحح، مقابله شده؛ واقف: سید حسن بن محمد زمان رضوی آن را بر فرزندان خود وقف کرده؛ قطع: خشتی [چهار کتابخانه مشهد–ف: – ۸]

۳۰. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۹۵۲

آغاز انجام: برابر

خط: نسخ، کا: علی بن جان محمد، تا: سه‌شنبه ۲ رجب ۱۰۲۴ق؛ واقف: فهرستی، تیر ۱۳۱۰؛ کاغذ: آهار مهره نخودی، جلد: تیماج مشکی، ۱۳۸گ، ۱۹سطر، اندازه: ۱۸×۲۵/۵سم [ف: ۵ – ۸۸]

۳۱. گلپایگان؛ امام جمعه، محمد حسن؛ شماره نسخه:۱۱/۱

خط: نسخ، کا: علم الهدی بن داعی، تا: جمعه ۲۰ صفر ۱۰۳۲ق؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۱۲۶گ (۱پ–۱۲۶پ)، اندازه: ۱۷/۵×۲۴/۵سم [ف: – ۱۲۲]

۳۲. خوی؛ ملا علی خوئی (شریف)؛ شماره نسخه:۹/۲

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، تا: یک‌شنبه ۱۶ ذیقعده ۱۰۳۴ق؛ مصحح، مقابله شده؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۹۲گ (۱۲۷–۲۱۸)، ۲۵–۲۷ سطر، اندازه: ۲۰×۲۹سم [اوراق عتیق: ۱ – ۱۲۴]

۳۳. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۸۵۶۰–۵۸/۱۰

آغاز: برابر

خط: نسخ، کا: محمد علی بن عبدالله حسینی طبری شافعی، امام مقام ابراهیم خلیل علیه السلام، تا: رجب ۱۰۴۰ق، برای ابراهیم بن عبدالله مازندرانی؛ از روی نسخه ملامحمد امین استرآبادی که در تاریخ ۹۳۹؛ واقف: فاطمه خانم و نرجس خاتون دختران ملاحسین سواد کوهی ملقب به گران بن تولیت محمد قاسم بن حسن،۱۰ صفر ۱۲۴۳؛ ۱۳۷گ، ۲۳ سطر، اندازه: ۲۰×۲۹سم [ف: ۲ – ۱۰۶۷]

۳۴. شیراز؛ موزه پارس؛ شماره نسخه:بدون شماره

خط: نسخ، کا: عوده بن احمد مکی شافعی (مربی کودکان در مسجد الحرام)، تا: یک‌شنبه ۲۲ رمضان ۱۰۴۷ق؛ مصحح، مقابله شده؛ ۸۳گ (۱–۸۳)، اندازه: ۲۳×۱۶/۵سم [نسخه‌پژوهی: ۱ – ۵۹]

۳۵. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۲۳۲۱

خط: نسخ، کا: محمد رضا بن محمد قاسم طبیب، تا: شنبه ۱ محرم ۱۰۴۸ق؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج سرخ، ۲۳۴گ، ۱۸ سطر (۸×۱۷/۵)، اندازه: ۱۳×۲۵سم [ف: ۹ – ۹۵۰]

۳۶. تهران؛ دائرة المعارف بزرگ اسلامی؛ شماره نسخه:۱۵۳۹/۲-عکسی

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ خوش، کا: محمد مومن، تا: ۸ ربیع الثانی ۱۰۵۱ق؛ ۱۷۳ص (۲۲۲–۳۹۴)، ۳۰ سطر (۱۰×۲۴) [عکسی ف: ۱ – ۸۷]

۳۷. قزوین؛ امام صادق؛ شماره نسخه:۹۳

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قبل از ۱۰۵۴ق؛ محشی با امضای «ح ک سلمه الله»، توسط شیخ علی بن محمد یوسف قزوینی با مساعدت فرزندش محمد مهدی در مجالس گوناگونی که آخرین آن ۳ رمضان ۱۰۸۲ق بوده مقابله و تصحیح شده؛ واقف: حاجی مولا علی اصغر بن محمد یوسف قزوینی، ۱۱۱۷ق؛ جلد: تیماج، ۱۶۰گ، ۲۰ سطر [ف: ۱ – ۶۸]

۳۸. خوانسار؛ مدرسه علوی؛ شماره نسخه:ض۱

خط: نستعلیق، کا: جعفر بن غازی رازی، تا: ۲۰ شعبان ۱۰۵۵ق؛ ۱۸۱گ (۱–۱۸۱)، ۱۹و۲۰ سطر، اندازه: ۱۷×۲۵سم [آینه پژوهش:

سال۴ش۲۲ – ۱۰۳]

۳۹. تهران؛ عبدالعظیم؛ شماره نسخه:۱۲۵

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا: مرتضی قلی بن علی قلی بیک غلام، تا: ۲۰ صفر ۱۰۵۷ق؛ مصحح؛ واقف: علی اصغر خان یمین، ۱۳۳۴؛ جلد: تیماج سرخ، ۱۸۹گ، ۲۱ سطر، اندازه: ۱۳×۲۵سم [ف: ۱ – ۱۵۶]

۴۰. قم؛ حجتیه؛ شماره نسخه:۱۴۰

خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۰۵۸ق [ف: – ۴۴]

۴۱. آشتیان؛ حوزه علمیه؛ شماره نسخه:۲۲ بخش یکم

خط: نسخ، کا: اسماعیل بن محمد صالح حسینی، تا: ۳ ربیع الاول ۱۰۵۹ق؛ مصحح؛ واقف: ادیب؛ کاغذ: لیمویی، ۱۶۷گ، اندازه: ۱۲×۲۰سم [ف: – ۵۶]

۴۲. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۳۳۲۱

آغاز و انجام: برابر

خط:نسخ،کا:محمد حسن بن عبدالرشید بن نورالدین حکیم مکی، تا: ۱۰۵۹ق؛ محشی با رمز «ی د»؛ کاغذ: نخودی آهار مهره، جلد: تیماج، ۱۹۶گ، ۱۹ سطر، اندازه: ۱۶/۲×۲۵/۲سم [ف: ۲۶-۱۷۴]

۴۳. شیراز؛ علامه طباطبائی (کتابخانه)؛ شماره نسخه:۹۰۷

خط: نسخ، کا: عالم بن حسن خوارزمی، تا: آخر ربیع الثانی ۱۰۶۱ق؛ افتادگی: آغاز؛ اندازه: ۲۰×۲۵سم [نسخه‌پژوهی: ۲ – ۱۳۴]

۴۴. کرمانشاه؛ میبدی (خاندان)؛ شماره نسخه:۱۰۵

خط: نسخ، کا: حاجی محمد اردبیلی، تا: ۳ محرم ۱۰۶۳ق؛ تقریظ از سید محمد بن جواد بن علی حسینی میبدی، نشانی خواندن کتاب از مصطفی راهنما به تاریخ ۱۳۶۹ با مهر میبدی «عبده محمد بن جواد الحسینی» (بیضی)؛ جلد: تیماج قرمز، ۱۶۵گ، ۲۵ سطر، اندازه: ۱۲/۵×۲۵/۵سم [ف: – ۷۹]

۴۵. تهران؛ شورا؛ شماره نسخه:۱۸۶۶۹

بی‌کا، تا: بلوغ و مقابله ۱۰۶۵ق؛ تملک: صاحب روضات (میرزا محمد باقر موسوی خوانساری) [د.ث. مجلس]

۴۶. قائن؛ حسینی قهستانی؛ شماره نسخه:۲۲

خط: نسخ، بی‌کا، تا: دهه آخر جمادی الثانی ۱۰۶۹ق، جا: مشهد رضوی؛ افتادگی: آغاز (صفحه آغاز)؛ مصحح؛ تملک: رضی بن محمد حسینی به سال ۱۳۲۱، معصوم به اشرف بن حاجی سید رضی» به سال ۱۳۳۷؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۲۴۳گ، ۲۰ سطر، اندازه: ۱۳/۵×۲۴/۵سم [مدرسه جعفریه زهان: ف: – ۱۳۴]

۴۷. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه:۱۸۳۶

آغاز و انجام: برابر

خط:نسخ خوب،بی‌کا،تا:۱۰۶۹ق؛واقف: سپهسالار؛ کاغذ: حنایی، جلد: تیماج، ۲۰۱ص، ۱۷ سطر، اندازه: ۱۹×۲۵سم [ف: ۱–۲۳۰]

۴۸. مشهد؛ الهیات؛ شماره نسخه:۲۱۷۲۱/۱

خط: نسخ، کا: قوام الدین بن حبیب الله، تا: ۱۲ ذیقعده ۱۰۷۰ق؛ مصحح، محشی از محمد تقی شریف و محمد تقی تبریزی ممقانی؛ تملک: شیخ محمد تقی بن محمد تبریزی ممقانی در صفر ۱۲۷۹ق با مهر «محمد تقی بن محمد» (چهارگوش)؛ مهر: «ماشاالله لاحول و لا قوة الا بالله العلی العظیم»؛ واقف: شیخ محمد تقی ممقانی، رجب ۱۲۸۱ق، بر شیعه اثنی عشریه؛ کاغذ نخودی، جلد: تیماج عنابی، ۲۲ سطر (۹×۱۹/۵)، اندازه: ۱۵/۵×۲۹/۵سم [ف: ۲ – ۵۹۰]

۴۹. قم؛ حجتیه؛ شماره نسخه:۱۳۴

خط: نسخ، کا: محمد قاسم بن ملا علی استرآبادی، تا: ۱۰۷۰ق [ف: – ۴۴]

۵۰. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۸۱۳۹–۵۵/۱۱۹

آغاز: برابر

کامل؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۰۷۰ق؛ ۲۷۵گ، ۱۵ سطر، اندازه: ۱۱×۲۰سم [ف: ۲ – ۱۰۶۷]

۵۱. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه:۵۳۳۸

خط: نسخ، کا: محمد بن محمود اردکانی، تا: یک‌شنبه ۱۲ صفر ۱۰۷۱ق؛ تملک: فرهاد میرزا در جمادی الاول ۱۳۰۰ق؛ از وارثان علی اصغر وزیر خریداری شده؛ واقف: حاج آقا احمد کرمانشاهی؛ کاغذ: سپاهانی نخودی، جلد: تیماج سرخ، ۱۶۱گ، ۲۳ سطر، اندازه: ۱۲×۳۰سم [ف: ۳ – ۵۲۴]

۵۲. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۱۹۸۷

خط: نسخ، کا: عبدالائمة بن حاجی خلف، تا: ۱۵ رجب ۱۰۷۱ق؛ مقابله شده در ۲۱ ذیقعده ۱۰۷۲؛ کاغذ: فستقی، جلد: میشن قهوه‌ای، ۲۴۷گ، ۱۷ سطر، اندازه: ۱۳/۲×۱۹سم [ف: ۱ – ۱۳۱]

۵۳. بابل؛ خاتم الانبیاء؛ شماره نسخه:۷۱

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا: محمد قاسم بن احمد طبرستانی، تا: چهارشنبه ۱۰۷۲ق، جا: مدرسه روحیه؛ مصحح، با علامت بلاغ با نسخه اصل توسط «محمد قاسم بن احمد بن محمد طبرستانی» در شوال ۱۰۷۴ با مهر «یا قاسم الارزاق» (بیضی)، محشی با رمز «خ ل دام ظله» و «ن نور الله قلبه»؛ تملک: محمد قاسم بن احمد بن محمد طبرستانی الآملی، ملا عبدالرحیم، محمد حسین العارف؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۱۹۰گ، ۲۵ سطر، اندازه: ۱۸×۳۰سم [ف: – ۵۸]

قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۱۲۵۸

نسخه اصل: همان نسخه بالا [عکسی ف: ۴ – ۸۲]

۵۴. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۴۳۶۲

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۱جمادی الاول ۱۰۷۲ق؛ محشی غالباً با رمز «م ک سلمه الله» و «صالح سلمه الله»، مقابله شده، مصحح؛ واقف: سید محمد باقر سبزواری، محرم ۱۴۰۵؛ کاغذ: نخودی آهارمهره، جلد: تیماج قهوه‌ای، ۲۶۷گ، ۱۹ سطر، اندازه: ۱۵/۶×۲۶سم [ف: ۱۴ – ۱۶۰]

۵۵. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۵۸۹۱

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، تا: یک‌شنبه ۲۰ ربیع الثانی ۱۰۷۳ق؛ مصحح،

مقابله شده؛ تملک: محمد حسین بن حیدر علی در سال ۱۰۷۳؛ واقف: جعفر زاهدی، دی ۱۳۷۷؛ کاغذ: نخودی آهار مهره، جلد: تیماج عنابی، ۲۴۷گ، ۱۷ سطر، اندازه: ۱۳×۲۴/۵سم [ف:۲۶-۱۷۲]

۵۶. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۶۵۱۳

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، بی کا، تا: دوشنبه ۲۶ رجب ۱۰۷۴ق؛ محشی با رمز «ح ل سلمه الله تعالی»؛ واقف: شیخ محمد رضا فیض سمنانی؛ کاغذ: نخودی آهار مهره، جلد: تیماج قهوه‌ای، ۲۷۶گ، ۱۶ سطر، اندازه: ۱۴/۵×۲۳/۵سم [ف: ۲۶ - ۱۷۱]

۵۷. یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه:۱۵۹۰

آغاز: برابر

خط: نسخ، کا: میرزا محمد الحافظ، تا: چهارشنبه ربیع الثانی ۱۰۷۴ق؛ کاغذ: نوعی ترمه، جلد: مقوایی تیماج ماشی، ۱۹۹گ، ۲۰ سطر (۸×۱۶/۵)، اندازه: ۱۶×۲۵سم [ف: ۳ - ۹۹۶]

۵۸. شیراز؛ شاهچراغ؛ شماره نسخه:۳۰۰/۱

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا: حسین بن شمس الدین محمد اصفهانی، تا: ۱۰۷۴ق؛ مصحح، محشی؛ کاغذ: سفید، جلد: مقوا با کاغذ سبز، اندازه جلد: ۱۳×۵/۱۹، ۳۸۳ص، ۱۵ سطر (۷/۵×۱۲) [ف: ۲ - ۲۱۲] و [ف: ۳ - ۱۰۱]

۵۹. اردکان یزد؛ امام صادق؛ شماره نسخه:۲۴۴

خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۰۷۵ق؛ مصحح، محشی؛ جلد: تیماج مشکی، ۱۹۱گ، ۱۷ سطر، اندازه: ۱۳×۲۰سم [ف: ۱ - ۲۳۰]

۶۰. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۳۵۵۰

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا: عقیل حسینی إبن سید رکن الدین مسعود بن محمد تقی کاشانی، تا: ۱۰۷۶ق، به دستور مولی محمد علم الهدی إبن فیض کاشانی؛ محشی برخی به خط علم الهدی و نیز با نشان «منتهی المقال»، «نضد الایضاح»، «بحار الانوار» و غیر آن، احادیثی به خط علم الهدی؛ مهر: علم الهدی «بمحمد علم الهدی علم الهدی علم الهدی» (بیضی)، نصیرالدین سلیمان بن علم الهدی «یا محسن اغفر بمحمد علم الهدی نصیرالدین سلیمان ۱۱۱۷» (بیضی)، ابوتراب بن نصیرالدین سلیمان بن علم الهدی «ابوتراب الفیضی» (بیضی)، محمد هادی بن ابی تراب بن نصیرالدین سلیمان فیضی کاشانی «محمد هادی بن ابی تراب الفیضی» (بیضی)، نصیرالدین سلیمان (بیضی)، «محمد هادی الفیضی» (مستطیل)؛ تملک: محمد جعفر بن محسن حسینی در ۱۲۷۷ق با مهر «عبده الراجی محمد جعفر الحسینی» (بیضی)؛ کاغذ: شرقی، جلد: تیماج زرشکی،۱۵۸گ،۱۹سطر(۹×۱۶)،اندازه:۱۶×۲۴سم [ف: ۳۴ - ۳۶۶]

۶۱. همدان؛ مدرسه غرب همدان؛ شماره نسخه:۴۶۸/۱

خط: نستعلیق خوش، کا: محمد زکی جردپادقانی، تا: چهارشنبه ۷ صفر ۱۰۷۶ق [رشت و همدان: ف: - ۱۴۱۲]

۶۲. تهران؛ دائرة المعارف بزرگ اسلامی؛ شماره نسخه:۱۶۸۵/۲-عکسی

آغاز و انجام: برابر

خط: ثلث، کا: کامران بن محمد اردکانی، تا: ۱۰۷۷ق [عکسی ف: ۱ - ۸۷]

۶۳. یزد؛ سریزدی(مسجدحظیره)؛ شماره نسخه:۱۴۹

آغاز: محمد بن عیسی بن عبید قال قال لی ابوالحسن علیه السلام ما تقول اذا قیل لک اخبرنی عن الله عزوجل أشیء هو ام لا

خط: نسخ، کا: نصیر بن حاجی ملک افضل، تا: سلخ رجب ۱۰۷۷ق؛ افتادگی: آغاز؛ مصحح، محشی؛ جلد: تیماج قرمز، ۱۰۶گ، ۲۰ سطر، اندازه: ۱۹×۲۴/۵سم [ف: ۱ - ۱۲۷]

۶۴. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۲۲۱۳

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا: خداویردی بن محمد سرابی، تا: آخر ذیقعده ۱۰۷۸ق؛ مصحح، محشی؛ تملکی با مهر «محمود الطباطبائی» (بیضی) و سپس منتقل به فرزندش با مهر «هدایت الله الطباطبائی» (بیضی)؛ جلد: تیماج سبز، ۱۹۴گ، ۱۹ سطر، اندازه: ۱۳/۵×۲۴/۵سم [محدث ارموی مخ: ۱ - ۴۵۵]

۶۵. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۱۹۵۷/۱

خط: نسخ، کا: محمد تقی ساروی، تا: دهه سوم ماه پنجم ۱۰۷۸ق؛ کاغذ: ترمه، جلد: میشن قهوه‌ای، ۲۲ سطر [ف: ۵ - ۴۰۰]

۶۶. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۱۰۲۳

خط: نسخ، کا: صادق بن محمد تقی، تا: پنج‌شنبه ۲۲ ذیقعده ۱۰۷۸ق؛ مصحح، محشی، با علامت بلاغ، نشانی امانت از ملا مهدی دماوندی و تاریخ ولادتی دوم ربیع الثانی ۱۰۷۴؛ اجازه‌ای که سید میرزا مهدی شهرستانی برای ابوالقاسم بن ابی سعید کاشانی به تاریخ اواسط رجب ۱۲۱۱ نوشته؛ جلد: تیماج قرمز، ۲۴۷گ، ۱۴ سطر، اندازه: ۱۲/۵×۱۵سم [ف: ۳ - ۲۴۹]

۶۷. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۸۳۱۶

خط: نسخ، بی‌کا، تا: جمعه ۴ جمادی الثانی ۱۰۷۹ق؛ تملک: سید شریف بن فلاح کاظمی، محمد بن محمد هاشم؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج تریاکی، ۲۳۹گ، ۱۹ سطر (۵/۵×۱۳)، اندازه: ۱۲×۱۸سم [ف: ۱۷ - ۱۰۷]

۶۸. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۱۲۱۶

آغاز: بسمله، و به نستعین، علی القوم الکافرین الحمدالله؛ **انجام:** سنه اثنین و ثمانین و الف من الهجره

خط: نسخ، کا: حسین بن سید محمد حسین عاملی کاشانی، تا: ۱۰ ربیع الثانی ۱۰۸۲ق؛ مصحح؛ تولد فرزندان در ۱۱۰۶؛ اهدایی: رهبری،خرداد۱۳۷۳؛کاغذ: نخودی آهار مهره، جلد: تیماج عنابی، ۱۹۰گ، ۲۰ سطر، اندازه: ۱۹×۲۵سم [اهدائی رهبر: ۲ اخبار۱ - ۲۱۲]

۶۹. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۱۳۶۸

آغاز: عن جابر بن عبدالله عن النبی صلی الله علیه و آله الموجبتان من مات یشهد ان لااله الاالله؛ **انجام:** برابر

خط: نستعلیق، کا: علی اکبر بن حیدر حسینی، تا: دوشنبه ۱۶ محرم ۱۰۸۲ق؛ افتادگی: آغاز (دو ورق)؛ مصحح، مقابله شده؛ واقف:

محمد صالح علامه حائری، مرداد ۱۳۵۱؛ کاغذ: نخودی، جلد: مقوا، رویه پارچه، ۲۰۷گ، ۱۵–۱۷ سطر، اندازه: ۱۲/۲×۱۸/۴سم [ف: ۱۴ – ۱۶۰]

۷۰. مشهد؛ الهیات؛ شماره نسخه:۲۲۶۲۹

خط: نسخ، کا: سید علی بن فتح الله حسینی، تا: دوشنبه ۲۵ شوال ۱۰۸۳ق، جا: مشهد رضوی، جهت امیر محمد شفیع مفضل حسینی؛ با تصحیح و مقابله همین محمد شفیع ابن مفضل خادم الحسینی در مشهد رضوی در ذیقعده ۱۰۸۳ق، محشی؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: تیماج عنابی، ۲۵۶گ، اندازه: ۱۲/۵×۲۵/۵سم [ف: ۳ – ۷۹۹]

۷۱. اصفهان؛ مهدوی، مصلح الدین؛ شماره نسخه:۹۴

خط: نسخ، کا: محمد رضا بن محمد مومن قائنی، تا: شوال ۱۰۸۳ق؛ جلد: تیماج قرمز، ۱۷۶گ، ۱۶ سطر، اندازه: ۱۲×۱۸سم [ف: – ۹۸]

۷۲. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۰۵۲۹

آغاز: برابر؛ **انجام:** بید اقل خلق الله غازی محمد بن بدیع الزمان انصاری ساکن قزوین ۱۰۸۴ (مهر)

خط: نسخ، کا: غازی محمد بن بدیع الزمان انصاری قزوینی، تا: سه‌شنبه ۱۵ شوال ۱۰۸۴ق؛ مهر تملک: حمید بن محمد حسین رشتی به تاریخ ۲۵ ذیقعده ۱۲۳۶؛ اهدایی: رهبری، خرداد ۱۳۷۳؛ کاغذ: نخودی آهار مهره، جلد: تیماج خرمایی، عطف، ۲۹۸گ، ۱۵ سطر، اندازه: ۱۲/۵×۱۸/۲سم [اهدائی رهبر: ۲ اخبار۱ – ۲۱۲]

۷۳. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۴۷۴۶/۲-۲۴/۴۶

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا: تقی بن اسماعیل، تا: اواخر جمادی الثانی ۱۰۸۴ق؛ واقف: از طرف نجف قلی ناظر بیوتات سرکار خاصه شریفه، رجب ۱۰۹۷ در قم؛ جلد: تیماج سرخ، ۱۹۰گ، ۲۴ سطر، اندازه: ۲۰×۲۶سم [ف: ۲ – ۱۰۶۷]

۷۴. آشتیان؛ حوزه علمیه؛ شماره نسخه:۳۵بخش یکم

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۰۸۵ق؛ افتادگی: وسط (بعد از مقدمه دو برگ افتاده)؛اهدایی:حسین آقا رضایی،۱۳۷۸؛کاغذ:نخودی، جلد: مقوایی قهوه‌ای،۳۰۳گ، ۱۹ سطر، اندازه: ۱۲/۵×۲۲سم [ف: – ۸۹]

۷۵. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۶۷۲۳

خط: نسخ، کا: فخر الدین بن عبد بشران، تا: دوشنبه ۳ جمادی الثانی ۱۰۸۵ق، برای استادش سید نعمت الله حسینی (جزائری)؛ مصحح، محشی، این کتاب سه بار نزد سید نعمة الله بن عبدالله موسوی جزائری خوانده شده که بار اول آن به تاریخ محرم ۱۰۸۷ بوده؛ تملک: جزائری؛ جلد: مقوایی عطف پارچه زرد، ۱۹۱گ، ۲۱ سطر، اندازه: ۱۳×۲۵سم [ف: ۱۷ – ۲۷۹]

۷۶. مشهد؛ مدرسه آیة الله خوئی؛ شماره نسخه:۲۱۹

بی‌کا، تا: ۱۰۸۶ق، دارای حواشی [اوراق عتیق: ۱ – ۲۴۳]

۷۷. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۸۰۸۸

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا: خداویردی (کذا)، تا: پنج‌شنبه ۲۶ ذیقعده ۱۰۸۸ق؛ واقف: آقای رمضانعلی شاکری، دی ۱۳۷۰؛ کاغذ: نخودی آهار مهره، جلد: تیماج قهوه‌ای، ۲۳۹گ، ۱۹ سطر، اندازه: ۱۲×۲۳/۵سم [ف: ۲۶ – ۱۷۲]

۷۸. دامغان؛ صادقیه؛ شماره نسخه:۶۸

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا: حداد بن محمد باقر حسینی، تا: سلخ صفر ۱۰۹۰ق؛ مصحح، یادداشتی به سال ۱۰۸۹؛ تملک: عبدالمطلب بن غیاث الدین محمد؛ مهر: «الواثق بالله الغنی عبده الحسن» (مربع)؛ جلد: تیماج قرمز، ۱۵۴گ، مختلف السطر، اندازه: ۱۴/۵×۲۵/۵سم [ف: – ۵۱]

۷۹. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۲۳۳۵

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، کا: عبدالله بن نورالله بحرانی (صاحب عوالم العلوم)، تا: ۱۸ محرم ۱۰۹۰ق؛ مصحح، محشی؛ جلد: مقوایی عطف تیماج، ۱۱۲گ، ۲۵ سطر، اندازه: ۱۸×۲۴سم [ف: ۶ – ۳۱۴]

۸۰. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۱۲۶۶

خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۹ ذیحجه ۱۰۹۱ق؛ مصحح، محشی؛ جلد: تیماج مشکی، ۱۵۲گ، ۱۹ سطر، اندازه: ۱۸×۲۴/۵سم [ف: ۴- ۷۹]

۸۱. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۵۲۵

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا: قاسم بن سید علی طباطبائی، تا: شنبه دهه دوم جمادی الثانی۱۰۹۱ق، جا: توس؛ تملک: علیقلی بن محمد حسین در ۱۱۲۰؛ کاغذ: سمرقندی، جلد: تیماج سرخ، ۲۳۸گ، ۱۵ سطر (۸×۱۴)، اندازه: ۱۴×۲۱سم [ف: ۵ – ۱۲۴۰]

۸۲. مشهد؛ حیدری؛ شماره نسخه:۱۴

بی‌کا، تا: ۹ ذیحجه۱۰۹۱ق؛ مصحح، محشی منقول از مصباح و ... [اندیشه حوزه: س۲، ش۷ – ۲۱۱]

۸۳. قم؛ مؤسسه حضرت آیة الله العظمی بروجردی؛ شماره نسخه:۱

خط: نسخ خوب، بی‌کا، تا: پنج شنبه ۱۵ رجب ۱۰۹۲ق؛ مصحح، درویش بن محمد نجفی (گویا کاتب نسخه) در صفحه آخر می‌نویسد که مقابله کتاب را به دستور میرزا حاتم بک به تاریخ ۲۷ شوال سال نگارش به پایان برده، مجدول، دارای سرلوح؛ تملک: محمد بن علی حسینی، نشانی امانت حاج آقا حسین نوری؛ جلد: تیماج مشکی، ۲۴۹گ، ۱۷ سطر، اندازه: ۱۶×۲۵سم [ف: ۱ – ۷]

۸۴. تهران؛ شورا؛ شماره نسخه:۷۳۹ ط

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا: محمد ابراهیم، تا: ۱۱۰۰ق؛ تملک: محمد بن علی مورخ ۱۳۱۳؛ جلد: تیماج زرد، ۲۲۳گ، ۱۷ سطر، اندازه: ۱۲/۵×۲۰/۵سم [ف: ۲۴/۲ – ۱۵]

۸۵. مشهد؛ الهیات؛ شماره نسخه:۱۲۴۵۷

آغاز: موجداً ابداً و ان اهل التوحید لیشفعون ثم قال؛ **انجام:** بنیا رسول الله ص ذات یوم فی بعض اسفاره اذالقیه.
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۲۰۷گ، ۱۸ سطر (۶/۵×۱۲/۵)، اندازه: ۱۱/۵×۱۹سم [ف: ۲ – ۲۶]

۸۶. قم؛ مؤسسه حضرت آیة الله العظمی بروجردی؛ شماره نسخه:۳۲۶
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ مصحح؛ جلد: تیماج قرمز، ۲۷۷گ، ۱۵ سطر، اندازه: ۱۲×۱۸/۵سم [ف: ۱ – ۱۹۱]

۸۷. سمنان؛ مدرسه صادقیه؛ شماره نسخه:۱۰
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ مصحح، محشی، با علامت بلاغ؛ یادداشتی به تاریخ ۱۱۹۷؛ واقف: سید محمد حسن حسنی؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۲۶۰گ، ۱۹ سطر، اندازه: ۱۴×۲۵/۵سم [ف مخ]

۸۸. تهران؛ ادبیات؛ شماره نسخه:۷۴/۱۲ ـ ب
از کتاب التوحید صدوق ابن بابویه قمی؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ کاغذ: فرنگی، ۱۶گ (۱۰۰پ–۱۱۵پ)، ۲۷ سطر (۹×۱۸)، اندازه: ۱۸/۵×۲۸سم [ف: ۱ – ۱۵۵]

۸۹. زنجان؛ امام جمعه؛ شماره نسخه:بدون شماره
کا: عبد القادر بن السید جمال، تا: غره ذیحجه ۱۱۰۲ق، به درخواست محمد علی بن عبد الله بن طلاع بغدادی؛ مجدول مذهب [دلیل المخطوطات: ۱ – ۹۹]

۹۰. اصفهان؛ عمومی اصفهان (فرهنگ سابق)؛ شماره نسخه:۳۲۹۹
خط: نسخ، کا: ملا ملک علی بن ملا محمد زمان قمی، تا: شنبه ۲۴ ربیع الاول ۱۱۱۸ق؛ افتادگی: آغاز (یک ورق)؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: چرمی زرد، ۳۱۱ص، ۲۱ سطر (۷×۱۳)، اندازه: ۱۳×۱۹سم [ف: ۱ – ۲۱۰]

۹۱. مشهد؛ الهیات؛ شماره نسخه:۲۲۷۰۷
خط: نسخ، کا: علی اکبر همدانی، تا: جمعه ۲۵ صفر ۱۱۱۹ق؛ مصحح، محشی؛ تملک: علی اکبر همدانی؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: تیماج قهوه‌ای، ۱۵۶گ، ۲۳ سطر (۷×۱۷)، اندازه: ۱۵×۲۴/۵سم [ف: ۳ – ۸۴۸]

۹۲. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۵۵۴۰–۲۷/۲۱۰
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، کا: محمد کاظم بن محمدمعصوم سبزواری، تا: ۱۱۲۰ق؛ مصحح؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۲۴۸گ، ۱۵ سطر، اندازه: ۱۲×۱۸سم [ف: ۲ – ۱۰۶۷]

۹۳. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۵۶۸۲
آغاز: برابر؛ **انجام:** قال الرضا علیه السلم
خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: انجام؛ مصحح؛ واقف: عطیه خانم دختر حاج ملا محمد یوسف، ربیع الثانی ۱۱۲۱؛ کاغذ: آهاری نخودی، جلد: تیماج عنابی، ۱۹۷گ، ۱۷سطر، اندازه: ۱۳×۱۹سم [ف: ۵ – ۸۹]

۹۴. تهران؛ شورا؛ شماره نسخه:۷۵۵۸
خط: نسخ، کا: محمد رشید تبریزی، تا: صفر ۱۱۲۹ق، جا: اصفهان؛ با علامت بلاغ؛ تملک: علی مدرس به تاریخ ۱۲۸۸ با مهر «هو العلی ۱۲۶۷» (بیضی)؛ جلد: تیماج مشکی، ۲۸۰گ، ۱۵ سطر، اندازه: ۱۲×۱۸/۵سم [ف: ۲۶ – ۵۱]

۹۵. قم؛ فیضیه؛ شماره نسخه:۶۴۴
خط: نسخ، کا: حسین بن حاج محمد جعفر، تا: رجب ۱۱۳۱ق؛ ۱۵۰گ، ۲۲ سطر، اندازه: ۱۶×۲۴سم [ف: ۱ – ۵۴]

۹۶. تهران؛ شورا؛ شماره نسخه:۱۸۵۸۲
بی‌کا، تا: ۱۱۳۷ق [د.ث. مجلس]

۹۷. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۰۴۹۷
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، کا: محمد سعید بن اسماعیل موسوی کلوری خلخالی، تا: پنج‌شنبه شعبان ۱۱۷۷ ق؛ اهدایی: رهبری، خرداد ۱۳۷۳؛ کاغذ: نخودی آهار مهره، ۱۴۴گ، ۱۸ سطر، اندازه: ۱۶/۵×۲۱سم [اهدائی رهبر: ۲ اخبار۱ – ۲۱۱]

۹۸. شیراز؛ ملی؛ شماره نسخه:ف۳۶۱/۲
آغاز: برابر
کا: علیشاه بن محمد، تا: ۱۱۸۷ق؛ محشی؛ ۷۵گ، ۱۶ سطر، اندازه: ۷×۱۲/۵سم [ف: ۱ – ۳۴۱]

۹۹. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۵۵۴۱–۲۷/۲۱۱
آغاز: باطن بلااحاطة لایحیط به محیط لانه قدم الفکر فخبئت عنه و سبق العلوم و لم یحط به وفاة الاوهام؛ **انجام:** حتی حکم لهم فی علمه بالعذاب علی عملهم فقال ابوعبدالله ۴ ایها السائل علم الله عزوجل الایقوم احد من خلقه بحقه فلما علم
خط:نسخ،بی‌کا،تا:قرن۱۳؛افتادگی: آغاز و انجام؛ جلد: مقوا عطف گالینگور، ۱۰۵گ، ۱۴ سطر، اندازه: ۱۳×۱۸سم [ف: ۲–۱۰۶۸]

۱۰۰. تهران؛ دائرة المعارف بزرگ اسلامی؛ شماره نسخه:۹۶۱/۱
آغاز: برابر؛ **انجام:** و ان الله یبعث من فی القبور. و اقول ان ...
خط: نسخ پخته، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: انجام؛ ۲۸گ (۳ر–۳۰پ) [ف: ۲ – ۵۷]

۱۰۱. مشهد؛ میبدی؛ شماره نسخه:۳۴۸
خط: نسخ، کا: عبدالحسین، تا: یک‌شنبه ۵ شوال ۱۲۳۸ق؛ مصحح، محشی؛ جلد: تیماج زرشکی، ۱۶۷گ، مختلف السطر، اندازه: ۱۵×۲۱سم [شخصی ف: ۲ – ۵۹]

۱۰۲. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۸۸۱۰
آغاز: بسمله، اول عبادة الله معرفته و اصل معرفة الله توحیده و نظام توحید اله نفی الصفات عنه بشهادة العقول؛ **انجام:** وضلوا ضلال بعیدا وخسرو خسرانا مبینا و صلی الله علی محمد النبی و اله الطیبین الطاهرین.
خط: نستعلیق، کا: لاریجانی، محمد رضا، تا: ۱۲۵۲ق؛ ضمیمه نسخه ش ۲۸۸۰۵ [رایانه]

۱۰۳. قم؛ فیضیه؛ شماره نسخه:۸۷۱
خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۲۵۴ق؛ محشی از شرح قاضی سعید قمی و

غیره؛ ۱۶۰گ، ۱۹ سطر، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۱ - ۵۵]

۱۰۴. تهران؛ شورا؛ شماره نسخه:۷۲۳۸

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ تملکی به تاریخ محرم ۱۲۵۹ در همدان؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۱۶۹گ، ۲۱ سطر، اندازه: ۱۲×۲۴سم [ف: ۲۵ - ۲۴۰]

۱۰۵. قم؛ معصومیه؛ شماره نسخه:۸۴/۳-۶۳۳۸

خط: نسخ، کا: حسین بن ملا علی بن مهرعلی مازندرانی، تا: دوشنبه ۹ ربیع الاول ۱۲۶۲ق؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج تریاکی، ۱۴۰گ، ۱۲ سطر، قطع: خشتی [ف: - ۹۵]

۱۰۶. قزوین؛ امام صادق؛ شماره نسخه:۱۲۸

کامل و تمام ابواب را دربر دارد؛ خط: نسخ، کا: محمد مهدی بن حاج خلیل قزوینی معروف به شیشه گر، تا: چهارشنبه ۱۹ جمادی الثانی ۱۲۶۹ق؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۱۸۰گ، ۲۳ سطر [ف: ۱- ۶۹]

۱۰۷. تهران؛ شورا؛ شماره نسخه:۱۸۳۲۶ ض

کا: ابراهیم بن سلطان سلیم، تا: ۱۲۸۵ق [د.ث. مجلس]

۱۰۸. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۶۴۴

خط: نسخ، کا: عبدالوهاب بن حاجی مؤمن، تا: شوال ۱۳۲۱ق؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: مقوا، ۲۲۳گ، ۱۷ سطر (۷×۱۴)، اندازه: ۱۲/۵×۱۹سم [ف: ۸ - ۲۲۱]

۱۰۹. قم؛ دارالحدیث؛ شماره نسخه:۱۱۲

آغاز: برابر؛ **انجام:** حدثنا محمد بن الحسن بن أحمد بن الولید رض ... عن موسی بن القاسم البجلی عن محمد بن سعید عن إسماعیل بن زیاد عن جعفر بن محمد

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: انجام؛ مصحح، محشی با امضای «ق»، «ص» و غیره؛ ۱۹۳گ، ۲۳سطر، اندازه: ۱۴×۲۵سم [ف: - ۴۴]

۱۱۰. مشهد؛ شیخ علی حیدر؛ شماره نسخه:۱۰۸۹/۲

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: انجام؛ مقابله شده؛ ۸۲گ (۱۱۶پ-۱۹۷پ)، اندازه: ۱۷×۲۷سم [مؤید: ۳ - ۹۱]

۱۱۱. مشهد؛ شیخ علی حیدر؛ شماره نسخه:۳۷۷

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ مصحح؛ جلد: عادی، ۱۲۴گ، ۲۷ سطر، اندازه: ۱۹/۵×۳۲/۵سم [مؤید: ۱ - ۳۱۴]

۱۱۲. قم؛ فیضیه؛ شماره نسخه:۱۶۰۱

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ ۱۹۴گ، ۲۰ سطر، اندازه: ۱۴×۲۰سم [ف: ۱ - ۵۵]

۱۱۳. تهران؛ عبدالعظیم؛ شماره نسخه:۵۷۸

آغاز: کل یوم فی شأن من احداث بدیع لم یکن الذی لم یلد، فیکون فی العز مشارکا و لم یولد؛ **انجام:** تنعموا کثیراً فی الجنة حدثنا أحمد بن زیاد بن جعفر الهمدانی رضی الله عهنم قال حدثنی علی بن ابراهیم.

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ مصحح؛ ۲۳۵گ، ۲۰ سطر، اندازه: ۱۳×۲۳/۵سم [ف: ۱ - ۱۵۶]

۱۱۴. قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه:۴۲۷

آغاز: باب ثواب فی الموحدین و العارفین قال الشیخ ... قال قال رسول الله صلی الله علیه وآله ما قلت و لا قال القائلون قبلی مثل لا اله الا الله ... عن ابی حمزه عن ابی جعفر علیه السلام قال سمعته یقول ما من شیء اعظم؛ **انجام:** فضیل عن ابی عبیده عن ابی جعفر قال قال لی یا ... والکذابین علینا فانهم رکوا ما امرو بعلمه و تکلفوا ... خالقوا الناس باخلاقهم ... فاذا انقضت مدته احرقته فتنته بالنار ... بتصنیف هذا الکتاب فی التوحید و نفی التشبیه و الجبر مستعینا به ومتوکلا علیه وهو حسبی

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ محشی از سید نعمت الله جزائری؛ یادداشت سید محمد جزائری؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۲۲۷گ، ۱۷ سطر، اندازه: ۱۴×۲۴سم [ف مخ: ۱ - ۵۰۷]

۱۱۵. قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه:۱۱۸۷/۱

آغاز: برابر؛ **انجام:** احتجب بغیر حجاب محجوب واستتر بغیر مستور ولااله الا هو الکبیر المتعال، حدثنا ابوطالب المظفربن.

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: انجام؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۲۷۰گ، ۱۵ سطر، اندازه: ۱۴×۱۹/۵سم [ف مخ: ۱ - ۵۰۷]

۱۱۶. قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه:۳۲۶/۲

آغاز: الحمدلله و کفی و من الاخبار المنثوره عن الرضا علیه السلام ما حدثنا ... عن ابیه موسی بن جعفر علیهم السلام قال نحی الی الصادق علیه السلام اسمعیل بن جعفر و هو اکبر اولاده و هو یریدان یاکل وقد اجتمع ندماؤه فتبسم ثم دعا بطعامه وقعد؛ **انجام:** برابر

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ مصحح؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۳۳۵گ، ۲۲ سطر، اندازه: ۱۹×۲۵سم [ف مخ: ۱ - ۵۰۶]

۱۱۷. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۵۹۹۴

بی‌کا، بی‌تا؛ خریداری از حوزه علمیه ولی عصر کرمان [رایانه]

۱۱۸. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۱۱۸۲

بی‌کا، بی‌تا؛ خریداری از مصطفی حسینی [رایانه]

۱۱۹. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۰۰۴۷

بی‌کا، بی‌تا؛ خریداری از مهردخت همایی [رایانه]

۱۲۰. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۵۳۱۹

بی‌کا، بی‌تا؛ خریداری از امرالله صفری [رایانه]

۱۲۱. قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه:۴۹۷

آغاز: برابر؛ **انجام:** ابی ره قال حدثنا محمد بن یحیی العطار عن محمد بن الحسین عن ابی الخطاب عن ابن فضال عن علی بن شجرة عن ابراهیم ابن ابی البلاد

خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: انجام؛ جلد: تیماج زرشکی، ۲۲۴گ، ۱۷ سطر، اندازه: ۱۴×۲۰سم [ف مخ: ۱ - ۵۰۷]

۱۲۲. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:1951

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ مصحح؛ کاغذ: نخودی، جلد: مقوا، ۱۵۲گ، ۱۹ سطر، اندازه: ۱۶×۲۶سم [ف: ۵ - ۸۹]

۱۲۳. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۸۸۲۹
آغاز: الی یوم الدین صلوات الله و سلام علیهم اجمعین قال الشیخ ابوجعفر محمد بن علی؛ **انجام:** برابر
خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: آغاز [رایانه]

۱۲۴. یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه:۳۳۸۸
آغاز: صلی الله علیه و آله فقال یا معاذ؛ **انجام:** قوله علیه السلام ان الله یهدی و یضل معناه انه
خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ کاغذ: سمرقندی، جلد: مقوایی روکش کاغذ ابری، ۹۴گ، ۲۲ سطر (۱۳×۱۸)، اندازه: ۱۹×۲۴سم [ف: ۵ - ۱۶۳۶]

۱۲۵. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۴۸۲۴
آغاز: روز الشیخ بسنده المتصل عن ابن مسکان عن ابی بصیر قال سمعت ابا عبدالله (ع) یقول لم یزل الله جل و عز ربنا و العلم ذاته و لا معلوم و المصع ذاته و لا مسموع؛ **انجام:** فقیل له یا امیر المومنین تفر من قضاء الله؟ فقال: افر من قضاء الله الی قدر الله عزوجل.
بخشی از این کتاب که حاوی باب‌های: باب صفات ذات و صفات افعال، فی الارواح، باب فی الروية، باب نفی المکان و الزمان، باب فی انالله لا یفعل بعباده الا الاصلح، باب القضاء و القدر، باب الوعدو الوعید، باب معنی قول الله: الرحمن علی العرش استوی؛ خط: نستعلیق متوسط، بی‌کا، بی‌تا؛ کاغذ: فرنگی نخودی، جلد: تیماج مشکی مذهب، ۶گ (۲۲پ-۲۷)، ۲۰ سطر (۷/۵×۱۳/۵)، اندازه: ۱۳×۱۹سم [رایانه]

۱۲۶. بابل؛ خاتم الانبیاء؛ شماره نسخه:۱۱۳
خط: نسخ جلی، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۲۸۸گ، ۱۷ سطر، اندازه: ۱۵×۲۵سم [ف: - ۸۱]

● توحید = راه خدای شناختن = مبدأ و معاد = خداشناسی = فی حکمة الالهیة العرفانیة = معرفة الله تعالی / کلام و اعتقادات / فارسی

towhīd = rāh-e xodāy šenāxtan = mabda' va ma'ād = xodā-šenāsī = fī hekmat-el elāhīya 'erfānīya

؟ فخر رازی، محمد بن عمر، ۵۴۴؟ - ۶۰۶ قمری
faxr-e rāzī, mohammad ebn-e 'omar (1150 - 1210)

در شش «فصل» و هر فصل شامل سؤال و جواب‌ها و مسائل مختلف است: ۱. نور جلال حق و حقیقت هستی؛ ۲. اقسام روندگان؛ ۳. براهین وجود واجب الوجود؛ ۴. اسرار نبوت؛ ۵. اسرار معاد؛ ۶. تکلیف موجر حکمت متعلم. رازی در این رساله سخنان عارفانه دارد و گرایش او به تصوف آشکار است و در پایان می‌گوید: «آنچه گفتیم که خبر دادن ممکن نیست این سخن خود خبر دادن است ... پس این سخن متناقض شود ... مگر آن که زبان از کار فرو ماند و عقل از تصرف دور شود و جز آنچه عقل در انوار جلال حق خیره شود هیچ نماند ... که من عرف الله کل لسانه و وقف عقله». در فصل ۵ که در اسرار معاد است، این مساله را از فروع شناخت روان انسان و حقیقت «من» می‌داند و بحث روان‌شناسی عرفانی دارد. رازی در فصل معاد از رساله «جوهر فرد» خویش یاد می‌کند: «و ما در این مسئله کتابی مفرد تصنیف کردیم هر که را باید سر این مسئله از کتاب طلب کند». این رساله با نام‌های گوناگون و بیشتر ناشناس در فهارس آمده و انتساب آن به فخر رازی و یا قطب (؟) بیشتر دیده شده است.
آغاز: بسمله. الحمدلله حمداً یلیق بعلو شأنه و باهر برهانه ... درخواست کرد دوستی که در سر وفایی و در سر صفایی داشت ما ورقی چند در راه خدا شناختن ...
انجام: محب در مشاهده محبوب رنج را راحت داند، پس هم در دنیا و هم در آخرت آن کس در بهشت باشد. تمت ...
چاپ: در چهارده رساله چاپ ۱۳۴۰ دانشگاه تهران؛ کتابخانه مجلس شورای اسلامی، ضمن سفینه تبریز، چاپ فاکسمیله.
[دنا ۳۹۲/۳ (۷ نسخه)؛ فهرستواره منزوی ۶۵/۶ «اثبات واجب= کشف الزاد و المعاد» و ۳۰۱/۹ «راه خدا شناختن»]

۱. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۳۹۶۶/۱۲
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، بی‌کا، تا: آخر شوال ۶۶۰ق؛ کاغذ: دولت آبادی، جلد: میشن قهوه‌ای، ۲۱ سطر، اندازه: ۹/۹×۱۹/۵سم [ف: ۷ - ۱۲۲]

۲. تهران؛ شورا؛ شماره نسخه:۱۴۵۹۰/۷۰
آغاز: برابر
خط: نسخ، بی‌کا، تا: سه‌شنبه ۲۲ صفر ۷۲۳ق؛ جلد: تیماج کرم قهوه‌ای؛۶ص(۳۰۶-۳۱۰)،۴۱ سطر، اندازه: ۱۹×۳۲سم [ف: ۴۱-۸۵]

۳. تهران؛ چهل ستون؛ شماره نسخه:۱مجموعه بدون شماره
آغاز: الحمدلله حمدا یلیق بعلو شانه و باهر برهانه
در فهرست با عنوان «اثبات الواجب» آمده؛ بی‌کا، تا: قرن ۱۰؛ در پایان «کشف الزاد و المعاد» خوانده شده؛ ۲۰گ، قطع: بیاض رقعی [چند نسخه-ف: - ۳۸۸]

۴. تهران؛ مفتاح؛ شماره نسخه:۱۴۳۰/۲
در شش فصل ؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۰؛ در آغاز این نسخه آمده است: «چنین گوید شیخ امام کبیر حجة الحق مقتدی الاسلام و المسلمین مبین الشریعة و الحقیقة محمد بن عمر الرازی» و این عبارت در چاپ شده دیده نمی‌شود. [نشریه: ۷ - ۲۸۰]

۵. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۸۲۲۵/۷
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، کا: صدرالدین محمدبن ابراهیم بن یحیی شیرازی، تا: شوال ۱۰۰۶ق، جا: قزوین؛ کاغذ: سپاهانی، ۲۰ص (۱۸۲پ-۲۰۱ر)، ۱۵ سطر (۴/۵×۱۰)، اندازه: ۹/۵×۱۷سم [ف: ۱۷ - ۶۱]

۶. تهران؛ دائرة المعارف بزرگ اسلامی؛ شماره نسخه:۵۵/۱
آغاز و انجام: برابر

در فهرست ناشناس آمده و در توضیح از قطب الدین علامه و با احتمال (شیرازی) دانسته شده که کاتب نگاشته بوده؛ خط: نستعلیق پخته، کا: عبدالغنی تفرشی، تا: ۱۰۰۶ق، جا: قزوین؛ ۱۰پ (۱پ–۱۰پ) [ف: ۱ – ۲۱۹]

۷. تهران؛ شورا؛ شماره نسخه:۱۴۷۴۲/۳

آغاز: برابر

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۰۳۵ق؛ جلد: تیماج سبز یشمی، ۲۶گ (۴۹پ–۷۴پ)، ۱۴سطر، اندازه: ۱۲/۵×۱۸/۷سم [ف: ۴۱ – ۱۹۳]

۸. یزد؛ سریزدی(مسجدحظیره)؛ شماره نسخه:۹۱/۷

آغاز و انجام: برابر

در فهرست ناشناس؛ خط: نستعلیق، کا: شاه محمد بن محمد زمان میبدی، تا: ۱۰۷۰ق؛ مصحح؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۱۴گ (۱۴۶پ–۱۵۹پ)، ۱۸ سطر، اندازه: ۱۲×۱۹سم [ف: ۱ – ۷۶]

۹. تهران؛ شورا؛ شماره نسخه:۵۹۹/۱۰–طباطبائی

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق متوسط، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ کاغذ: فرنگی نخودی، جلد: تیماج مشکی، ۱۰گ (۴۵ر–۵۵ر)، ۱۸ سطر، اندازه: ۱۷×۲۲سم [ف: ۲۲ – ۲۹۸]

۱۰. تهران؛ مدارک فرهنگی؛ شماره نسخه:۳۹/۱

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ و نستعلیق، کا: ابن شرف الدین علی جمال الدین محمد کردالانی، بی‌تا؛ مهر: «یا امام حسین» (هشت گوش)؛ کاغذ: اصفهانی مایل به حنایی،جلد:مقوایی روکش تیماج مشکی، ۲۰گ (۳پ–۲۲ر)، ۱۵ سطر (۷×۱۲/۵)، اندازه: ۱۲×۱۸/۵سم [ف: – ۳۶]

● توحید = وحدت عالم و معلوم = توحید کثیر / فلسفه / فارسی

towhīd = vahdat-e ʻālem va maʻlūm = towhīd-e kasīr

بابا افضل کاشانی، محمد بن حسین، – ۶۶۷ ؟ قمری

bābā afzal-e kāšānī, mohammad ebn-e hoseyn (- 1269)

فایده فلسفی کوتاهی است درباره توحید و این‌که مرتبه نهایی توحید اذعان بدین است که در موجود مطلق عالم و معلوم یکی است.

آغاز: بدان که لفظ توحید را چون مترجم کنند بلغت دری، کنی یکی کردن بود، و شامل بود هم مر آن چیزها را ...

انجام: و این یقین مشاهده شد آغاز و انجام وجود برخاست و بی آغاز و بی انجام ماند و الله اعلم، الیه یرجع الامر کله

چاپ: مصنفات افضل الدین محمد مرقی کاشانی، به تصحیح مجتبی مینوی و یحیی مهدوی (تهران، خوارزمی: ۱۳۶۶ (چاپ دوم)) (۶۲۱–۶۱۹)

[دنا ۳۹۲/۳ (۱۰ نسخه)؛ نسخه‌های منزوی ۸۶۵]

۱. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۹۵/۷۲–ف

نسخه اصل: حمیدیه ۱۴۴۷. رسالة فی التوحید؛ بی‌کا، تا: ۷۵۴ق [فیلمها ف: ۱ – ۴۲۶]

۲. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۲۲۶۹/۸–ف

آغاز: برابر

نسخه اصل: ایاصوفیا ۴۸۱۱؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۸۶۱ق [فیلمها ف: ۱ – ۶۶۶]

۳. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۶۸۷۹/۲۴–۳۵/۵۹

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۰؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۱گ، ۲۱ سطر، اندازه: ۱۳×۲۳سم [ف: ۲ – ۱۰۶۶]

۴. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۴۱۹۱/۲۰

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ کاغذ: ترمه، ۲گ (۱۷۹پ–۱۸۰پ)، ۱۷ سطر، اندازه: ۱۰/۶×۱۸/۸سم [ف: ۷ – ۲۴۸]

۵. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۳/۲۵۸۱/۵

آغاز: برابر

خط: نستعلیق، کا: علی بن محمود کاتب، تا: ۱۰۶۲ق، جا: اصفهان؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج آبی، ۳ص (۲۲۶–۲۲۸)، ۱۴ سطر (۵/۵×۱۲/۵)، اندازه: ۱۰×۱۷/۵سم [ف: ۹ – ۱۳۸۱]

۶. تهران؛ شورا؛ شماره نسخه:۵۱۸۰/۲۲

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۰۶۹ق؛ ص ۲۷۱ سپس این رباعی آمده: در هستی کون خویش مردم ز آغاز ×× با خلق جهان و جهانست انباز / و آنکه ز جهان و هر چه هست اندروی ×× آگه چو شود بدو همی گردد باز [ف: ۱۵ – ۳۲۹]

۷. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۴۲۸/۱

آغاز و انجام: برابر

بی‌کا، تا: ۱۰۸۳ق؛ ۱ گ (۷ ر–۸ر) [ف: ۳ – ۳۳۱]

۸. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه:۲۹۱۲/۴۰

بی‌کا، تا: ۱۲۶۶ق؛ ۱گ (۱۴۱پ) [ف: ۵ – ۴۶۱]

۹. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۴۳۱/۱۱

کا: محمد علی، تا: ۱۳۰۲ق، جا: تهران، مدرسه سپهسالار؛ ۱۱گ (۱۴۹پ–۱۵۰پ) [ف: ۳ – ۳۳۲]

۱۰. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۶/۲۴۵۴/۸

خط:شکسته نستعلیق،کا:محمد خان،تا: ۱۳۳۳ق، جا: تهران؛ کاغذ: فرنگی، جلد: مقوایی، ۱۶ سطر، اندازه: ۱۱×۱۸سم [ف: ۵ – ۵۹۶]

۱۱. تهران؛ شورا؛ شماره نسخه:۵۰۳۱/۸

آغاز: برابر؛ **انجام:** و الیه یرجع الامر کله

از هستی کون خویش مردم ز آغاز ×× با خلق جهان و با جهان است انباز / وانگه ز جهان و هر چه هست اندروی ×× آگه شوی و همه باو گردد باز

خط: نسخ خوب، کا: محمد علی متخلص به عبرت نائینی، تا: دوشنبه ۱۳ ذیقعده ۱۳۴۷ق؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج مشکی،

۲ص(۱۰-۱۱)،۱۸سطر (۸×۱۶)، اندازه: ۱۴×۲۲سم [ف: ۱۴ - ۳۳۹]

۱۲. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۲۲۶۷/۶/۱۰

شماره ۵ چاپی؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ در هامش جایی بین ۱پ-۶ر؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج تریاکی، اندازه: ۱۸/۵×۲۸/۵سم [ف: ۹ - ۹۱۸]

۱۳. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۲۴۹۶

آغاز: برابر؛ **انجام:** عند ملیک مقتدر من فوائده قدس سره

در فهرست با عنوان «پرسش و پاسخ»؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ واقف: رضا نائینی، مرداد ۱۳۱۱؛ کاغذ: فرنگی، جلد: مقوا، ۱گ، ۴۲ سطر [رایانه]

۱۴. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۵۹۷۴/۲

خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ در فهرست با شماره ۵۹۷۵ آمده؛ واقف: نائینی؛ کاغذ: نخودی، جلد: مقوا با عطف پارچه، اندازه: ۲۶×۴۲سم [ف: ۶ - ۴۰۴]

● **توحید (رساله)** / کلام و اعتقادات / عربی

towhīd (r. dar)

دمشقی، ارسلان بن یعقوب، - ۶۹۹ قمری

damešqī, arsalān ebn-e ya‘qūb (- 1300)

مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۸۳۵۹

آغاز: بسمله و صلی الله علی محمد و آله قال الشیخ العارف؛ **انجام:** و الحمدلله وحده تمت رساله الشیخ رسلان قدس سره

خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ کاغذ: حنایی، جلد: مقوا [رایانه]

● **التوحید** / عرفان و تصوف / فارسی

at-tawḥīd

آملی، حیدر بن علی، ۷۲۰ - ۷۸۲ ؟ قمری

āmolī, heydar ebn-e ‘alī (1321 - 1381)

رساله مختصری است در اثبات واجب تعالی و صفات آن حضرت در چند «مطلب» با استفاده از دلایل عقلی و نقلی. در جایی از رساله می‌گوید: «قد بسطنا الکلام فیها فی جامع الاسرار و منبع الانوار». عناوین موجود در نسخه: المطلب الثانی فی تعریف التوحید و تحقیقه باصطلاح القوم و اتفاق اهل الله و خاصته؛ المطلب الرابع فی کیفیة التوحید و تحقیقه علی ما ذهب الیه اهل الله و خاصته بوجوه مختلفة. رساله حاضر شباهت دارد به «انوار الحقیقة و اطوار الطریقة و اسرار الشیعة» سید حیدر آملی ولی گویا غیر از آن است.

تهران؛ شورا؛ شماره نسخه:۹۲۹۴/۱

آغاز: خارجا و مع ذلک یقوم به الشواهد النقلیة و الدلایل العقلیة رغما للمانع المنکر و عونا للعالم المقر؛ **انجام:** یعرف من صور الاصل المشتمل علی الفروع المخصوصة و هی هذه و بالله التوفیق، تمت الرسالة

خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: آغاز؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۱۵گ (۱ر-۱۵ر)، اندازه: ۹/۵×۲۰سم [ف: ۳۰ - ۵۷]

● **توحید** / عرفان و تصوف / فارسی

towhīd

گیسودراز، محمد بن یوسف، ۷۲۱ - ۸۲۶ ؟ قمری

gīsūderāz, mohammad ebn-e yūsof (1322 - 1423)

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۹۷۹۰/۱

آغاز: بسمله. حمدله ... این رساله در بیان توحید خاص و مقام اهل اختصاص حمد که موجود نیست که مگروی و درود محمد مصطفی ... که مقصود نیست مگروی؛ **انجام:** خالی نگذاری که نامیده خواهد شد ان شاءالله بمنه.

خط: نستعلیق، کا: محمد عبدالستار، تا: ۱۱ رجب ۱۳۲۷ق؛ مجدول؛ کاغذ: هندی، جلد: مقوا، ۴گ (۱ر-۴ر)، ۱۲ سطر (۱۰×۱۳)، اندازه: ۱۶/۵×۲۰سم [ف: ۱۷ - ۴۸۴]

● **توحید (رساله در)** / عرفان و تصوف / فارسی

towhīd (r. dar)

گیسودراز، محمد بن یوسف، ۷۲۱ - ۸۲۶ ؟ قمری

gīsūderāz, mohammad ebn-e yūsof (1322 - 1423)

تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۴۰۴۳/۶

آغاز: بسمله، بعد الحمد که موجود نیست مگروی و.؛ **انجام نسخه:**.. ثبوت یافت درجه عظیم هو الاول ... و آله اجمعین

خط: نسخ، کا: شیخ حسین علی، تا: ۱۰۳۶ق؛ کاغذ: ترمه، جلد: میشن تریاکی، ۳گ، ۱۹ سطر، اندازه: ۱۶×۲۳/۵سم [ف: ۷ - ۱۶۱]

● **توحید** / عرفان و تصوف / فارسی

towhīd

عزیزالدین، محمد

‘azīz-od-dīn, mohammad

[دنا ۳۹۲/۳]

تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۴۰۰۹/۲

کا: امان الله بن حسین اسفرایی، تا: ۹۲۹ق؛ کاغذ: ترمه، جلد: میشن قرمز، ۱۵ سطر، اندازه: ۱۲/۶×۱۷/۶سم [ف: ۷ - ۱۴۴]

● **التوحید** / کلام و اعتقادات / عربی

at-tawḥīd

منصوری، محمد بن حارث، ق ۱۰ قمری

mansūrī, mohammad ebn-e hāres (- 16c)
تاریخ تالیف: ۹ شعبان ۹۴۸ق
کتابی است در توحید.

شیراز؛ ملی؛ شماره نسخه:۱۰-ر/۴۷۲/۴
آغاز: بسمله. اللهم لك الحمد یا من تفرد بالوحدانیة و توحد باستحقاق المعبودیة و الصلوة و السلام؛ **انجام:** قد عرضنا عن کثیر مما فی عبارات المجیب المذکور من ... الحمد الله رب العالمین ... فرغ من تسویده مؤلفه الفقیر الی الله الغنی محمد بن الحرث المنصوری تاسع شهر شعبان سنه ۹۴۸ ...
خط: نسخ، کاتب = مؤلف، تا: ۹۴۸ق؛ کاغذ: فرنگی نخودی، جلد: مقوایی، ۱۰گ، ۱۳ سطر (۷/۵×۱۰/۵)، اندازه: ۱۴/۵×۲۰/۵سم [ف: ۲ - ۶۴]

● **التوحید** / عرفان و تصوف / عربی
at-tawḥīd
ابیوردی، فخرالدین احمد
abīvardī, faxr-ed-dīn ahmad
رساله کوتاهی است در شرح قول عرفا «لیس فی الوجود الا الله» و قول فلاسفه «لوکان لغیرالله وجوداً لکان ذلك الغیر موجوداً بایجاده».

تبریز؛ خادم حسینی؛ شماره نسخه:۶/۶
آغاز: الحمدلله المتعالی بکبریاء احدیته و الصلوة علی محمد ... خصوصاً علی محمد وآله اجمعین. هذه کلمات سنحت للفکر فی اثبات قول الموحدین لیس فی الوجود الا الله؛ **انجام:** لیس ذلك الشی لذلك الشی و هذا قیل: برخود آن را که پادشاهی هست ×× برگ نیش پادشاه یسار
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۰؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۵گ (۵۰-۵۴)، ۱۷ سطر، اندازه: ۱۳×۱۷/۵سم [اوراق عتیق: ۱ - ۸۴]

● **توحید = اثبات واجب = توحید استدلالی** / عرفان و تصوف / فارسی
towhīd = esbāt-e vājeb = towhīd-e estedlālī
فانی شیرازی دهدار، محمد بن محمود، ۹۴۷ - ۱۰۱۶ قمری
fānī šīrāzī dehdār, mohammad ebn-e mahmūd (1541 - 1608)
اهدا به: سلطان ابو سعید غازی مرتضی نظام شاه
در یک «مقدمه» و سه «فصل» و یک «خاتمه»: مقدمه در بیان شرافت انسان؛ فصل ۱. توحید به طریق استدلال؛ ۲. بعضی اشارات به زبان اهل ذوق؛ ۳. اشارت به وحدت وجود و کثرت اطوار؛ خاتمه در اشارات به مبدأ و معاد. از مقدمه برمی‌آید که نگارنده می‌خواسته توحید را به مشرب اهل ذوق و وحدت وجود بیان کند و فصل یکم را که به روش استدلالیان است برای آمادگی خواننده نوشته است.
آغاز: حمد و سپاس بی قیاس مر خداوندی را که در مشکاة دل انسان چراغ و لکن یسعی قلب عبدی المؤمن بر افروخت ... اما بعد این چند کلمه ای است رقم زده ... محمد دهدار
انجام: اگر دانی و گر هرگز ندانی ×× که با حق تا ابد باقی بمانی. والله یقول الحق و هو یهدی السبیل وصلی الله علی محمد وآله اجمعین والسلام علی من اتبع الهدی.
چاپ: ضمن رسائل دهدار، به کوشش محمد حسین اکبری ساوی، نشر میراث مکتوب، ۱۳۷۵ش، صص ۲۱۳-۲۳۲
[مکتبة امیرالمؤمنین ۳۱۴/۱ و ۳۱۷/۱؛ الذریعه ۱۵۸/۱۱؛ دنا ۳۹۲/۳ (۳۸ نسخه)؛ فهرستواره منزوی ۱۱۳/۶]

۱. تهران؛ شورا؛ شماره نسخه:۱۰۷۲۳/۱۱
آغاز و انجام: برابر
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۱ جمادی الثانی ۹۶۵ق؛ با نشان بلاغ؛ جلد: گالینگور زرشکی، ۷گ (۱۲۱پ-۱۲۷ر)، سطور چلیپا، اندازه: ۱۲×۲۳سم [ف: ۳۳/۱ - ۲۰۳]

۲. شیراز؛ بنیاد فارس‌شناسی؛ شماره نسخه:۷۹/۱
آغاز: جل ربی لا اله الا هو اما بعد این چند رقمی است از عبید الاحرار و مملوك الابرار محمد دهدار
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۰۶۵ق؛ جلد: تیماج مشکی، ۸گ (۲پ-۹ر)، ۱۵ سطر، اندازه: ۱۱×۱۹سم [ف: - ۹۷]

۳. شیراز؛ هاشمی، نورالدین (خاندان)؛ شماره نسخه:۱۷/۳۳
بی‌کا، تا: ۱۰۸۵ق [نشریه: ۵ - ۲۸۸]

۴. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۳۴۵۷/۲
خط:نستعلیق،بی‌کا،تا: قرن ۱۱؛ کاغذ: ترمه، جلد: رویه میشن سیاه، ۵گ (۱۸پ-۲۲پ)، ۱۹ سطر، اندازه: ۱۳×۲۳سم [ف: ۶ - ۴۳۴]

۵. تهران؛ الهیات؛ شماره نسخه:۱۹۲/۵
خط: نستعلیق، کا: ملا محمد مهدی، تا: قرن ۱۱؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج قهوه‌ای، ۴گ (۱۲۸ر-۱۳۱پ)، ۱۵ سطر (۹×۱۶)، اندازه: ۱۳×۲۰سم [ف: - ۲۵۸]

۶. تهران؛ الهیات؛ شماره نسخه:۱۹۲/۲
در یک مقدمه و سه فصل و خاتمه؛ خط: نستعلیق، کا: ملا محمد مهدی، تا: قرن ۱۱؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج قهوه‌ای، ۱۰گ (۹۲پ-۱۰۱پ)، ۱۵ سطر (۹×۱۶)، اندازه: ۱۳×۲۰سم [ف: - ۲۵۷]

۷. تهران؛ نوربخش (خانقاه نعمت اللهی)؛ شماره نسخه:۵۰/۱۰
آغاز و انجام: برابر
بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ در پایان رساله این رباعی را به دهدار نسبت داده اند: نه خواجه مقشفم نه ملابر کات ×× نه شیخ ابوالشطح و نه ابن الشبهات / نه روزه و نه نماز و نه حج نه زکات ×× فانی علی و بر محمد صلوات. نسبت مذکور با توجه به اینکه دهدار فانی

تخلص می‌نموده بی وجه نیست؛ کاغذ: ایرانی، جلد: تیماج تریاکی، ۱۲ص (۱۰۸-۱۱۹)، اندازه: ۱۳×۲۴سم [ف: ۱ - ۶۶]

۸. تهران؛ دائرة المعارف بزرگ اسلامی؛ شماره نسخه:۳۳۲/۱

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق تحریری، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ ۱۰گ (۱پ-۱۰پ) [ف: ۱ - ۶۵]

۹. تهران؛ مهدوی؛ شماره نسخه:۵۰۵/۱

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲ [نشریه: ۲ - ۱۲۰]

۱۰. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۵-۳۰/۱۸۲

آغاز و انجام: برابر

از اول تا آخر؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ مصحح؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۱۲گ، ۱۹ سطر، اندازه: ۱۲×۱۹سم [ف: ۲ - ۱۰۶۶]

۱۱. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۴۰۲۷/۲

آغاز: بسمله. حمد و سپاس بی قیاس مرخداوندی را که در مشکوة دل انسان چراغ ... برافروخت ... اما بعد این چند کلمه ای است بر سبیل وسیله عرض به درگاه پادشاه جمجاه ... مرتضی نظام شاه بن نظام شاه؛ **انجام:** برابر

در فهرست ناشناس؛ بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ کاغذ: فستقی، جلد: رویه میشن قهوه‌ای سیر، ۱۳گ (۲۲پ-۳۴ر)، ۱۶ سطر، اندازه: ۹/۸×۱۵/۷سم [ف: ۷ - ۱۴۸]

۱۲. قائن؛ امام، سید حسن؛ شماره نسخه:۵/۱

آغاز: او را حاصل است دیگر آنکه جمیع موجودات درو مندرجند بر وجه اتم چنانکه از یک تا نه در ده مندرجند

خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۱۰۰ق؛ افتادگی: آغاز؛ جلد: مقوایی عطف تیماج قهوه‌ای، ۸گ (۱ر-۸پ)، ۲۱ سطر، اندازه: ۱۳×۲۵/۵سم [کتابخانه‌های قائن: ف: - ۱۸۰]

۱۳. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۰۸۱۹/۷

خط: نسخ، کا: محمد حسن، تا: ۱۱۰۲ق؛ کاغذ: آهار مهره حنایی، جلد: تیماج عنابی، ۵ سطر، اندازه: ۱۲×۲۴/۵سم [ف: ۱۱ - ۳۲۳]

۱۴. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۰۸۱۹/۱۷

خط: نسخ، کا: محمد حسن، تا: ۱۱۰۲ق؛ کاغذ: آهار مهره حنایی، جلد: تیماج عنابی، ۵ سطر، اندازه: ۱۲×۲۴/۵سم [ف: ۱۱ - ۳۲۴]

۱۵. تهران؛ شورا؛ شماره نسخه:۳۴۵۵/۲۷۰

آغاز و انجام: برابر

بی‌کا، تا: بین ۱۰۶۳ تا ۱۱۴۱ق؛ جلد: تیماج قرمز، ۲ص (۳۸۷-۳۸۸)، اندازه: ۱۵/۵×۳۳سم [ف: ۱۰ - ۱۳۷۲]

۱۶. تهران؛ الهیات؛ شماره نسخه:۵۷۰/۴

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۱۹۱ق؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج سرخ، ۶گ (۱۰۹پ-۱۱۴پ)، ۱۶سطر (۶×۱۲)، اندازه: ۱۰/۵×۱۶سم [ف: - ۳۳۲]

۱۷. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۲۸۴۲/۳

آغاز و انجام: برابر

خط: مختلف، بی‌کا، تا: ۲۰ ربیع الثانی ۱۱۹۲ق؛ افتادگی: وسط؛ کاغذ: حنایی، جلد: مقوا، اندازه: ۱۰/۵×۱۷/۵سم [ف: ۱۱ - ۳۴۲]

۱۸. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۷۳۶۵/۱

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۲ و ۱۳؛ کاغذ: فرنگی، جلد: مقوا عطف تیماج تریاکی، ۱ص (۱)، ۱۶ سطر (۱۰/۵×۱۵)، اندازه: ۱۴/۵×۲۱/۵سم [ف: ۱۶ - ۵۲۲]

۱۹. مشهد؛ الهیات؛ شماره نسخه:۱۹۲۵۰/۴

آغاز: بسمله حمد و سپاس مرخداوندیرا که مشکواة دل انسان چراغ و لکن یسعنی قلب عبدی المؤمن ... اما بعد این چند کلمه ایست بر سبیل وسیله عرض حاجات بدرگاه پادشاه جمجاه خلافت دستگاه مصدوقه ... ابوالغازی مرتضی نظام شاه بن نظام شاه ... و این ارقام مرتب شده بر مقدمه و سه فصل و خاتمه

در دیباچه، این رساله به غلط بشیخ احمد احسائی نسبت داده شده؛ خط: شکسته، نستعلیق، کا: شیخ محمد بن حاجی محمد علی رودباری شفت گیلان، تا: ۱۲۲۱ق؛ افتادگی: انجام؛ کاغذ: فستقی؛ جلد: تیماج مشکی، ۱۹ سطر (۷/۵×۱۳/۵)، اندازه: ۱۰×۱۷سم [ف: ۲ - ۳۱۰]

۲۰. تهران؛ عبدالعظیم؛ شماره نسخه:۶۱۶/۲

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۲۳۶ق؛ ۹گ، ۱۵ سطر، اندازه: ۱۷/۵×۲۱/۵سم [ف: ۱ - ۱۵۷]

۲۱. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۸۹۷۲/۲

خط: نسخ و نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۲۶۳ق؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۵گ (۵ر-۹پ)، اندازه: ۱۱×۱۶/۵سم [ف: ۲۳ - ۱۳۹]

۲۲. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۱۱۳/۲

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۲۹۴ق؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج مشکی، ۱۴گ (۲۵پ-۳۸پ)، ۲ سطر (۸×۱۴)، اندازه: ۱۱×۱۷سم [ف: ۶ - ۲۲۵۹]

۲۳. تهران؛ شورا؛ شماره نسخه:۳۳۲۳/۶

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۲۹۷ق؛ کاغذ: فرنگی سفید و کرمی، جلد: تیماج نارنجی،۱۶ص(۱۸۰-۱۹۵)،اندازه:۱۷/۵×۳۲سم[ف:۹-۱۰۸۵]

۲۴. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۷۳۷۰/۱

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۳۰۶ق؛ جلد: تیماج قرمز، ۶گ (۱پ-۶پ)، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۱۹ - ۱۶۷]

۲۵. تهران؛ شورا؛ شماره نسخه:۱۰۳۲۷/۲

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ و نستعلیق، کا: محمد حسین عشقی ذهبی ابن میرزا محمد فایق، تا: ۱۳۰۶ق؛ جلد: تیماج قرمز، ۸ص (۱۷-۲۴)، ۱۴ سطر، اندازه: ۱۴×۲۲سم [ف: ۳۲ - ۳۲۵]

۲۶. تهران؛ شورا؛ شماره نسخه:۲۷۹۶/۱

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق تحریری، کا: محمد علی، تا: ۱۳۰۸ق؛ کاغذ: فرنگی آهار مهره، جلد: میشن خرمایی، ۱۷ص (۱-۱۷)، ۱۷سطر، اندازه: ۱۱/۵×۱۸سم [ف: ۱۰ - ۵۸]

۲۷. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۶۴۹۳/۳

خط: نستعلیق، کا: امرالله بن خان خانان از ناوناریانی، تا: دوشنبه ۲۲ شوال یونت ئیل ۱۳۱۱ق؛ کاغذ: فرنگی، جلد: مقوایی، ۱۹ سطر (۸×۱۶)، اندازه: ۱۳×۲۰سم [ف: ۱۶ - ۲۷۸]

۲۸. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۲۹۸۶/۸-ف

نسخه اصل: نسخه آقای شیخ آقا بزرگ تهرانی؛ کا: عبدالعلی زنجانی، تا: با تاریخ ۱۳۵۰ق؛ ۶گ (۴۲ر-۴۸ر) [فیلمها ف: ۱- ۷۵۱]

۲۹. یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه:۲۸۱۰/۴

آغاز و انجام: برابر

کا: حاج سید علی محمد علاقبند یزدی، بی‌تا؛ اهدایی: وزیری؛ کاغذ: فرنگی، جلد: مقوایی با تیماج قرمز، ۹۱۰گ (۲۲-۳۱)، ۱۶ سطر (۱۱×۱۵)، اندازه: ۱۸×۲۳سم [ف: ۴ - ۱۴۳۵]

۳۰. کرمانشاه؛ نجومی؛ شماره نسخه:۲مجموعه بدون شماره

آغاز: برابر

کا: ابوطالب بن محمد ابراهیم، بی‌تا؛ مصحح، محشی؛ ۱۱ص (۱-۱۱) [دلیل المخطوطات: ۱ - ۲۸۰]

قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۱۶۵۶/۱

نسخه اصل: همان نسخه بالا [عکسی ف: ۵ - ۱۰۳]

۳۱. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۸۷۵

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ واقف: فهرستی؛ ۱۰گ، ۱۵ و ۱۶ سطر، اندازه: ۱۶×۲۱سم [ف: ۴ - ۱۱۹]

۳۲. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۶۴۱۹/۶

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ زیبا، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: تیماج مشکی، ۱۴گ (۹۳پ-۱۰۶ر)، ۱۶ سطر، اندازه: ۱۱/۵×۲۱سم [ف: ۱۷ - ۲۹]

۳۳. مشهد؛ گوهرشاد؛ شماره نسخه:۳۸۸/۹

آغاز: برابر

خط: نستعلیق زیبا، بی‌کا، بی‌تا؛ مهر: حاج سید سعید؛ جلد: تیماج مشکی، ۱۱گ (۱۰۰-۱۱۰)، ۱۵ سطر (۸/۵×۱۵/۵) [ف: ۱ - ۳۱۹]

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۲۱۵۰/۸-ف

نسخه اصل: همان نسخه بالا [فیلمها ف: ۱ - ۶۴۷]

۳۴. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۴۸۲۴

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق متوسط، بی‌کا، بی‌تا؛ مصحح؛ کاغذ: فرنگی نخودی، جلد: تیماج مشکی، ۶گ (۱۸۸پ-۱۹۳پ)، ۲۸ سطر حمایلی (۱۰/۵×۱۷)، اندازه: ۱۳×۱۹سم [رایانه]

● توحید = توحید برهانی = وجودیه = توحیدیه /

کلام و اعتقادات / فارسی

towhīd = towhīd-e borhānī = vojūdyye = towhīdīye

فانی شیرازی دهدار، محمد بن محمود، ۹۴۷ - ۱۰۱۶ قمری

fānī šīrāzī dehdār, mohammad ebn-e mahmūd (1541 - 1608)

رساله‌ای کوتاه در اثبات واجب به شیوه متکلمان و حکما در ضمن دو مطلب: ۱. منکر شیء مقر بان شی است و نافی مثبت ...؛ ۲. وجود که مفهومی است واحد عام و شامل وجودات خاصه. وی می‌گوید: «مرتب شده بر مبادی که پرده از چهره مطالب گشاید و بر دو مطلب از مطالب مسأله توحید که اول موافق مشرب محققین حکما و مدققین متکلمین آید و ثانی به جانب ذوق اهل وحدت گراید». در این رساله مباحثی از قول محیی الدین عربی و صدرالدین قونوی طرح و شرح می‌گردد.

آغاز: ۱: ثنا و ستایش مر خداوندی را که دلیل است ذات او بر ذات او و منزهست از مجانست مخلوقات صفات او و تابع وجود اوست وجود آثار و آیات او.

۲:جل ربی لا اله الا هو له الحمد ... منت و سپاس مر خداوندی را تعالی شانه که نظام ملك و ملت ... اما بعد این رقیمی است از عبید احرار که مرتب شده بر مبادی ...

انجام: توفیق تأمل در این معنی یابد زود بر او روشن می‌شود و غرض ما تلویحی بود نه اثبات این مدعا و الحمدلله رب العالمین و صلی الله علی خیر خلقه محمد و آله الطاهرین.

چاپ: ضمن رسائل دهدار، با عنوان «رساله توحیدیه»، ص ۱۰۳-۱۱۸؛ در پایان «النتیجه» به کوشش حسین اکبری ساوی، نشر میراث مکتوب، ۱۳۷۵ش.

[الذریعه ۴۰/۲۵؛ نسخه‌های منزوی ۱۱۰۳/۲: نشانی ۷ نسخه؛ فهرستواره منزوی ۱۱۲/۶-۱۱۳؛ دنا ۳۹۳/۳ (۱۲ نسخه)]

۱. تهران؛ شورا؛ شماره نسخه:۱۰۷۲۳/۳

آغاز: برابر۲؛ **انجام:** و نسبت با مراودات ارادت و آن ذات واحد است و هیچ (؟) بوجهی از وجوه در او نیست.

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۱ جمادی الثانی ۹۶۵ق؛ با نشانی بلاغ؛ جلد: گالینگور زرشکی، ۳گ (۵۳-۵۵پ)، سطور چلیپا، اندازه: ۱۲×۲۳سم [ف: ۳۳/۱ - ۲۰۰]

۲. تهران؛ نوربخش (خانقاه نعمت اللهی)؛ شماره نسخه:۵۰/۱۳

آغاز: برابر۲؛ **انجام:** و آن ذات واحد است و هیچ دویی ... الطیبین الطاهرین.

بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ کاغذ: ایرانی، جلد: تیماج تریاکی، ۷ص (۱۳۶-۱۴۱)، اندازه: ۱۳×۲۴سم [ف: ۱ - ۶۷]

۳. تهران؛ شورا؛ شماره نسخه:۴۷۴۹/۲۰

آغاز: بسمله. این ارقام بجانب برزخ جامع نعم جسمانی و روحانی و الی خطه خانخانانی بلغه الله الی ما یتمناه بحق الحق و من والاه. از این عدم نمودار محمد دهدار؛ **انجام:** کفی بنفسك الیوم

حسیبا. و چون مطلوب از این مکتوب تذکار بود اطناب ننمود چهره مقصود همین مشهود باد. و السلام
خط: نستعلیق، کا: طهماسب قلی، تا: قرن ۱۱، جا: سورت هندوستان؛ راسته و چلیپا؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج قهوه‌ای، ۱ص (۱۶۷-۱۶۷)، اندازه: ۱۲/۵×۲۲سم [ف: ۱۳ - ۱۳۷]

۴. تهران؛ دائرة المعارف بزرگ اسلامی؛ شماره نسخه:۳۳۲/۴

آغاز: برابر۲؛ **انجام:** به وجهی از وجوه در او نیست. و الحمدلله وحده و الصلاة و السلام علی محمد و آله الطاهرین
خط: نستعلیق تحریری، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ ۵گ (۳۵پ-۳۹پ) [ف: ۱ - ۶۵]

۵. تهران؛ شورا؛ شماره نسخه:۱۳۸۱/۲ط

آغاز: برابر۲؛ **انجام:** و هیچ دومی بوجهی از وجوه درو نیست و الحمد لله وحده ... رب العالمین.
خط: نستعلیق خوش، بی‌کا، تا: قرن ۱۱ یا اوائل قرن ۱۲؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۷ص (۲۹-۳۵)، ۱۹ سطر، اندازه: ۱۳×۱۹سم [ف: ۲۴/۳ - ۱۰۲]

۶. قم؛ حجتیه؛ شماره نسخه:۷۱۹/۴

خط: نسخ و نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳ [ف: - ۱۲۵]

۷. قم؛ مسجد اعظم قم؛ شماره نسخه:۳۴۲۴/۷

آغاز: برابر۲؛ **انجام:** پس ذات او تعالی کافیست در همه برای همه پس آن ذات نسبت با معلومات علم است و نسبت با مقدورات قدرتست و نسبت با مرادات اراده و آن ذات واحدیست وهیچ دویی بهیچوجه از وجوه در او نیست و الحمدلله
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ مطالب پس از متن به هامش رفته است، مجدول، علامت بلاغ دارد؛ ۳گ، اندازه: ۱۳×۱۹سم [ف مخ: ۱ - ۵۰۸]

۸. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۷۰۶/۴

آغاز: برابر؛ **انجام:** پس آن ذات نسبت به معلومات علمست و نسبت به مقدورات قدرتست و نسبت به مرادات اراده است او آن ذات واحد است.
نام کتاب در فهرست نفائس الارقام آمده است ولی آغاز و انجام نسخه با رساله توحید برهانی مؤلف منطبق است؛ بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج، مشکی، ۶ص (۲۴۴-۲۴۹)، ۲۷ سطر (۷/۵×۱۷)، اندازه: ۱۰×۲۱/۵سم [ف: ۶ - ۲۹۱]

۹. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۰۹۸۹/۱۱

دو مطلب از مطالب مسئله توحید اول، موافق مشرب محققین حکما؛ خط: نستعلیق خوش، کا: مهدی بن جعفر، تا: ۲۸ شوال ۱۲۸۹ق؛ قطع: رقعی [میراث شهاب: س۹ش۲ - ۲۸]

۱۰. تهران؛ شورا؛ شماره نسخه:۳۱۰۲/۴

آغاز: برابر۲؛ **انجام:** والحمدلله وحده و الصلوة علی محمد و آله الطاهرین.
خط: تحریری متوسط، کا: محمد حسین بن عبدالمجید تفرشی فقیر نعمة اللهی، تا: ۱۲۹۹ق؛ کاغذ: رقعه‌ای فرنگی سفید، جلد: میشن خرمایی، ۹ص (۱۰۸-۱۱۶)، ۱۵ سطر، اندازه: ۱۴×۲۲سم [ف: ۱۰ - ۶۵۷]

۱۱. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۷۳۷۰/۴

آغاز: برابر؛ **انجام:** و هیچ دوئی بوجهی از وجوه در او نیست، و الحمدلله وحده و السلام علی محمد و آله الطاهرین.
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۳۰۶ق؛ جلد: تیماج قرمز، ۴گ (۲۳ر-۲۶ر)، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۱۹ - ۱۶۸]

۱۲. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۲۹۸۶/۴-ف

نسخه اصل: نسخه آقای شیخ آقا بزرگ تهرانی. در دو مطلب؛ بی‌کا، تا: با تاریخ ۱۳۶۵ق؛ ۳گ (۳۱ر-۳۳پ) [فیلمها ف: ۱ - ۷۵۰]

۱۳. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۴۸۲۴

آغاز: برابر۲؛ **انجام:** و آن ذات واحد است و هیچ دویی بوجهی از وجوه در او نیست. و الحمدلله وحده و الصلوةو السلام علی خیر خلقه محمد و اله اجمعین.
خط: نستعلیق متوسط، بی‌کا، بی‌تا؛ کاغذ: فرنگی نخودی، جلد: تیماج مشکی، ۳گ (۲۲۶-۲۲۸پ)، ۲۷ سطر حمایلی (۱۰×۱۷)، اندازه: ۱۳×۱۹سم [رایانه]

۱۴. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۶۳۹۳

آغاز: برابر۲؛ **انجام:** و انذات واحد است و هیج دوی بوجهی ازو جهین در او نیست
خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ واقف: فهرستی؛ ۵گ، ۱۶ سطر، اندازه: ۱۶×۲۱سم [ف: ۴ - ۱۱۹]

۱۵. یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه:۲۸۱۰/۳

آغاز: برابر۲؛؛ **انجام:** و خانه دینش چون منزل دنیا معمور سازد، انه سمیع مجیب.
کامل؛ کا: حاج سید علی محمد علاقبند یزدی، بی‌تا؛ اهدایی: وزیری؛ کاغذ: فرنگی، جلد: مقوایی با تیماج قرمز، ۶گ (۱۷-۲۲)، ۱۶ سطر (۱۱×۱۵)، اندازه: ۱۸×۲۳سم [ف: ۴ - ۱۴۳۵]

۱۶. قائن؛ امام، سید حسن؛ شماره نسخه:۵/۴

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: مقوایی عطف تیماج قهوه‌ای، ۴گ (۳۲ر-۳۵پ)، ۲۱ سطر، اندازه: ۱۳×۲۵/۵سم [کتابخانه‌های قائن: ف: - ۱۸۰]

● التوحید / کلام و اعتقادات / عربی

at-tawḥīd

تهانیسری، نظام الدین، - ۱۰۳۵ قمری

tahānīsarī, nezām-od-dīn (- 1626)

[دنا ۳۹۴/۳]

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۷۶۹/۱-ف

نسخه اصل: پاریس S. P. 80 (بلوشه ۱۵۷)؛ بی‌کا، بی‌تا؛ ۲۳ سطر [فیلمها ف: ۱ - ۵۳۶]

● **التوحید** / فلسفه / عربی

at-tawḥīd

میرداماد، محمد باقر بن محمد، – ۱۰۴۱ ؟ قمری

mīrdāmād, mohammad bāqer ebn-e mohammad (-1632)

رساله کوتاهی در نفی وحدت عددی است.

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۰۸۴۱/۱۶

آغاز: قوله. وحدة الواجب الوجود تعالی ذکره لیست وحدة عذریة احد الوجوه المحصلیة لدینا فی تحقیق معناه هو ان الوحدة العددیة هیما یحصل الکثرة بتکررها اذ لیس حقیقة الکثرة الا الوحدات المتکررة؛ **انجام:** عن انواع الوحدة العارضة للطبایع الامکانیة او معنی سلبی یستلزمه نفی الکثرة مطلقاً لامعنی یستتبع نفی الکثرة فتصور تحصلها من تکرره

خط: نسخ، کا: ابوطالب بن محمد جعفر اشرفی، بی‌تا؛ انجامه: «من افادات السید السند امیر محمدباقر الداماد قدس سره بحسب الامر السید السند الجلیل النبیل الاخ الامجد الاکرم الافقه الاعلم سیدنا و مولانا زین الملة و الدین زین العابدین زید عمره الشریف. نمقه المذنب العاصی ابوطالب بن محمد جعفر الاشرفی التمس منک ایها الاخ الاعز الامجد ان لاینسانی فی صلواتک»؛ جلد: تیماج مشکی، ۲گ (۹ر–۱۰ر)، ابعاد متن: ۹×۲۰، اندازه: ۱۲×۲۴/۵سم [ف: ۲۰ – ۳۸۱]

● **التوحید** / عرفان و تصوف / عربی

at-tawḥīd

؟ فیض کاشانی، محمد بن شاه مرتضی، ۱۰۰۶ – ۱۰۹۱ قمری

feyz-e kāšānī, mohammad ebn-e šāh morteza (1598 - 1680)

[الذریعة ۴۸۱/۴؛ دنا ۳۹۴/۳]

۱. یزد؛ سریزدی(مسجدحظیره)؛ شماره نسخه:۱۲۱/۲

خط: نسخ، کا: غلامرضا متخلص به حیران، تا: قرن ۱۳؛ جلد: تیماج قرمز، ۴۳گ (۳۵پ–۷۷ر)، ۱۲سطر، اندازه: ۱۱×۱۷سم [ف: ۱ – ۱۰۱]

۲. یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه:۲۶۳۲/۱

خط: نسخ، کا: مهدی، بی‌تا؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: مقوایی با تیماج تریاکی، ۳۰گ (۱–۳۰)، ۱۵ سطر (۷×۱۵)، اندازه: ۱۱×۲۰/۵سم [ف: ۴ – ۱۳۷۰]

● **توحید** / کلام و اعتقادات / فارسی

towhīd

گیلانی، سلیمان بن محمد، ق۱۱

gīlānī, soleymān ebn-e mohammad (- 11c)

تاریخ تألیف: ۱۰۸۸ق

۲۵ دلیل مختصر فلسفی کلامی است بر اثبات توحید و صفات ثبوتیه و سلبیه.

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۵۱۲۷/۱

آغاز: بیستم اگر موجود دو باشد بالذات باشتراک لفظی و وجود واجب مجهول باشد؛ **انجام:** تن ما ز پای تا سر شده قفل نا امیدی×× بکلید نیک نامی نتوان گشود ما را

خط: نسخ و نستعلیق، کاتب = مؤلف، تا: ۱۰۸۸ق؛ افتادگی: آغاز؛ محشی از مؤلف؛ جلد: مقوایی عطف تیماج قهوه‌ای، ۱۶گ (۱ر–۹ر و ۱۳۷ر–۱۴۵پ)، اندازه: ۱۸×۲۰/۵سم [ف: ۱۳ – ۳۳۱]

● **التوحید** / کلام و اعتقادات / عربی

at-tawḥīd

شروانی، پیر محمد بن امیر محمد

šarvānī, pīr mohammad ebn-e amīr mohammad

اهداء به: بیرم خان

در یک «مقدمه» و ۴ «مقاله» و یک «خاتمه». در اثبات وحدانیت ذاتی باری، به ویژه با برهان «تمانع» و آیه «لو کان فیهما آلهة الا الله لفسدتا». با یادداشتی در هامش که محمد بیرم خان ملقب به خان خانان بوده، ابن یوسفعلی بیگ بن پیر علی بیگ، از امرای طایفه بهارلو که آنها از طایفه قراقوینلو بودند. بقایای طایفه بهارلو هنوز در فارس اند و بیرم خان آخرین آن سلاطین بوده است.

تهران؛ دائرة المعارف بزرگ اسلامی؛ شماره نسخه:۸۸/۲

آغاز: بسمله. الحمدلله العلی المجد الذی کل شیىء من الاشیاء شهد علی وحدانیته ... اما بعد، فیقول ... پیر محمد بن امیر محمد بن امیر احمد الشروانی؛ **انجام:** و شأن افضل انبیائک محمد (ص). افضل صلواتک و اکمل تحیاتک ...

خط: نستعلیق تحریری، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ تملک: ملا عبدالرشید ۱۰۷۸؛ ۱۰گ (۸۲پ–۹۲ر) [ف: ۱ – ۶۵]

● **التوحید (احادیث فی)** / حدیث / عربی

at-tawḥīd (aḥādīṯ-un fī)

دماوندی، عبدالرحیم بن محمد یونس، ق۱۲ قمری

damāvandī, ‘abd-or-rahīm ebn-e mohammad yūnos (-18c)

تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۱۷۳۲/۴

خط:شکسته نستعلیق،بی‌کا،بی‌تا؛۱گ(۵۴ر–۵۵پ) [ف: ۵ – ۳۵۰]

● **التوحید (ارجوزة)** / شعر / عربی

at-tawḥīd (urjūza)

نیریزی، قطب الدین محمد، ۱۱۰۰ - ۱۱۷۳ قمری

neyrīzī, qotb-od-dīn mohammad (1689 - 1760)

ارجوزه‌ای است که مؤلف در وصف باری تعالی و اوصاف حضرت علی علیه السلام سروده است.

تهران؛ شورا؛ شماره نسخه:۱۲۳۴۷/۵

آغاز: حمدت الله رب العالمینا ×× علی اعزازه الدین المتینا / لقد فتح الممالك بعد أن قد ×× طغی اعدائنا فتحاً مبیناً

خط: نسخ، کاتب = مؤلف، بی‌تا؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۱۱ص (۱۳۱-۱۴۱)، اندازه: ۱۵/۵×۲۴/۵سم [ف: ۳۵ - ۳۰۷]

● **التوحید** / کلام و اعتقادات / عربی

at-tawḥīd

ابن عبدالوهاب، محمد بن عبدالوهاب، ۱۱۱۵ - ۱۲۰۶ قمری

ebn-e ‘abd-ol-vahhāb, mohammad ebn-e ‘abd-ol-vahhāb (1704 - 1792)

رساله‌ای است در معنی توحید و شرك از دیدگاه وهابیان؛ در چند «باب» و باب دارای چند «مسائل»: از جمله باب فضل التوحید، من حقق التوحید، الخوف من الشرك، الدعاء الی شهادة لا اله الا الله ... و در انتها باب قول الله تعالی و ما قدروا الله حق قدره. شاید بخشی از یکی از آثار مؤلف باشد.

آغاز: الحمدلله رب العالمین و أشهد أن لا إله إلا الله وحده لا شریك له و أن محمداً عبده و رسوله صلی الله علیه و آله و سلم

انجام: و لیس یخفی علیه شیء من أعمال بنی آدم، أخرجه أبوداود و غیره و الله سبحانه و تعالی أعلم.

[دنا ۳۹۴/۳؛ هدیة العارفین ۳۵۰/۲؛ خزانة مفتی ۷۵/۵]

۱. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۱۵۳۵/۱

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا: علی فرزند مسعود فرزند جریب، تا: سه‌شنبه ۱۹ صفر ۱۲۲۲ق، جا: طائف؛ مصحح، کاتب در مورد محل استنساخ نسخه نوشته: «بالشهر الطائف» که احتمال دارد که کاتب عجم بوده و به جای لفظ «مدینه»، لفظ فارسی «شهر» را به کار برده؛ کاغذ: فرنگی، ۱۴گ (۲-۱۵)، ۲۳ سطر، اندازه: ۸×۱۳/۵سم [ف: ۲۹ - ۲۰۲]

۲. تهران؛ شورا؛ شماره نسخه:۱۰۰۵۶/۱

آغاز: بسمله کتاب التوحید و قول الله تعالی و ما خلقت الجن و الانس؛ **انجام:** ان الشجر الذی فوق السماوات ... و صحبه و سلم.

کا: حمد بن محمد بن سلیمان، تا: ۱۲۳۲ق؛ جلد: چرمی قهوه‌ای، ۷۱ص (۱- ۷۱)، ۱۴ سطر، اندازه: ۱۰×۱۴/۵سم [ف: ۳۲ - ۷۶]

۳. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۲۸۰۶/۸

آغاز: اعلموا رحمکم الله ان الحنیف ملة ابراهیم أن تعبد الله مخلصاً له الدین و بذلك أمر الله جمیع الناس و خلقهم له کما قال الله عزوجل: و ما خلقت الجن و الأنس الا لیعبدون؛ **انجام:** لان أولئك یخلصون الله فی الشدائد و هؤلاء یدعون مشایخهم فی الشدائد و الرخاء و الله اعلم بالصواب، تمت الرسالة.

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: دوشنبه ۱۷ رجب ۱۳۳۶ق؛ مصحح؛ کاغذ: دفتری خط دار، ۲گ (۴۵-۴۶)، ۲۰ سطر، اندازه: ۹×۱۶سم [ف: ۳۲ - ۵۱۷]

۴. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۴۲۲۹/۱

آغاز: بسمله. کتاب التوحید. قول الله تعالی و ما خلقت الجن و الانس الا لیعبدون؛ **انجام:** و الله سبحانه و تعالی آخره و الحمد لله رب العالمین.

خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ کاغذ: بغدادی، جلد: مقوا عطف مشکی، ۷۲گ (۱-۷۳)، ۱۶ سطر (۷×۱۱)، اندازه: ۱۱×۱۶سم [ف: ۱۳ - ۳۲۰۳]

۵. تهران؛ مروی؛ شماره نسخه:۹۴۷/۴

بی‌کا، بی‌تا؛ قطع: رقعی [ف: - ۳۳۰]

۶. تهران؛ مروی؛ شماره نسخه:۹۴۷/۵

بی‌کا، بی‌تا؛ قطع: رقعی [ف: - ۳۳۰]

● **التوحید** / کلام و اعتقادات / عربی

at-tawḥīd

خاتون آبادی اصفهانی، محمد حسین بن عبدالباقی، - ۱۲۳۳ قمری

xātūn-ābādī esfahānī, mohammad hoseyn ebn-e ‘abd-ol-bāqī (- 1818)

رساله‌ای در اثبات واجب الوجود در ۵ «مقدمه».

تهران؛ شورا؛ شماره نسخه:۱۸۲۵/۱۶

آغاز: رساله فی التوحید علی طریق المتکلمین، بسمله، الحمدلله الواحد الفرد القدیم البصیر السمیع ... و بعد یقول سیدنا و مولانا العلامة جامع المنقول حاوی الاصول و الفروع انموذج السلف؛ **انجام:** و کن علی بصیرة و خذ بما آتیتك و کن من الشاکرین کتبه مع تراکم افواج العوایق فی شهر ذیقعده جعفر بن محمد حسین کاتب کلام الله عفی عنها فی علم سنه ۱۲۱۱

بی‌کا، بی‌تا؛ ۱۶ص (۱۴۶-۱۷۱) [ف: ۹ - ۴۵۵]

● **التوحید** / کلام و اعتقادات / عربی

at-tawḥīd

احسائی، احمد بن زین الدین، ۱۱۶۶ - ۱۲۴۱ ؟ قمری

ahsā’ī, ahmad ebn-e zayn-od-dīn (1753 - 1826)

مشهد؛ شیخ علی حیدر؛ شماره نسخه:۱۶۳/۱۹
خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: چرم زرد، ۶گ (۱۸۷ر-۱۹۲ر)، اندازه: ۱۵/۵×۲۱/۵سم [مؤید: ۱ - ۱۵۵]

● **توحید** / کلام و اعتقادات / فارسی
towhīd
کرمانی، محمد کریم بن ابراهیم، ۱۲۲۵ - ۱۲۸۸ قمری
kermānī, mohammad karīm ebn-e ebrāhīm (1810 - 1871)

محل تألیف: لنگر کرمان
از تقریر درس‌هایی است که نامبرده در قریه لنگر واقع در ۷ فرسخی شهرستان کرمان به شاگردان خود تعلیم می‌داده است.
[دنا ۳۹۵/۳؛ فهرست کتب مشایخ ۵۷/۱؛ فهرستواره منزوی ۲۳۴/۹]

تهران؛ نوربخش (خانقاه نعمت اللهی)؛ شماره نسخه:۱۱۷/۲
آغاز: بسمله و لا حول و لا قوة ... المقدمة فی بیان ما یجب تقدیمه؛ **انجام:** و تفصیل آن خیلی است ... و صلی الله علی محمد
بی‌کا، تا: ۱۲۹۹ق؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج قرمز، ۳۲۰ص (۷۲-۳۹۲)، ۱۸ سطر، اندازه: ۱۷×۲۱/۵سم [ف: ۱ - ۱۴۵]

● **التوحید (ارجوزة)** / کلام و اعتقادات، شعر / عربی
at-tawḥīd (urjūza)
کرمانی، محمد کریم بن ابراهیم، ۱۲۲۵ - ۱۲۸۸ قمری
kermānī, mohammad karīm ebn-e ebrāhīm (1810 - 1871)
منظومه ای در حدود ۴۰۵ بیت که در آن اصول و کلیات دین البته بر مشرب و مذاق شیخیه سروده شده است
آغاز: الحمدلله العظیم العال ×× ذی المجدو الاکرام و الجلال / رب تعالی شأنه الجلیل ×× لیس له فی قدره عدیل.
انجام: فهو هو اللوح الحفیظ الکامن ×× عن درک ابصار العباد بائن / فلم یغادر من صغیرة و لا ×× کبیره الا و فیه فضلا
[فهرست کتب مشایخ شیخیه ۱۷۰/۲؛ دنا ۳۹۵/۳]

۱. قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه:۲۶۴۹/۱
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ ۱۷گ، ۱۲ سطر، اندازه: ۱۱×۱۷سم [ف مخ: ۱ - ۱۲۶]
۲. یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه:۱۴۳۳/۲
آغاز: برابر
نام مؤلف به قرینه آغاز نسخه تعیین شد؛ خط: نسخ، کا: محمد علی خراسانی، تا: ۱۲۲۷ق؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج زرد، ۱۳گ، ۱۶ سطر (۶/۵×۱۲)، اندازه: ۱۰/۵×۱۷سم [ف: ۳ - ۹۵۸]
۳. قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه:۲۹۶۷/۱
آغاز و انجام: برابر
خط:نستعلیق،کا: محمد رضا، تا: ۱۰ رمضان ۱۳۰۰ق؛ جلد: مقوا با عطف پارچه،۲۲گ،۱۱ سطر، اندازه: ۱۰×۱۸سم [ف مخ: ۱ - ۱۲۶]
۴. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۳۱۳
آغاز و انجام: برابر
تا فصل پنجم از باب پنجم از رکن اول «در الهیات از بیان اثبات وجود و توحید و صفات حق تا مبحث علم» را دارا است؛ خط: شکسته نستعلیق، کا: محمد رضا طباطبائی، تا: شعبان ۱۳۰۵ق؛ واقف: نائینی؛ ۲۱گ، ۱۱ سطر، اندازه: ۱۱×۱۸سم [ف: ۴ - ۱۴]
۵. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۷۲۹۷/۸
آغاز و انجام: برابر
خط: نستعلیق، کا: یحیی میرزا علی محمد حسین لاریجانی سید الحکما بقائی، تا: ۱۳۰۷-۱۳۰۹ق؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۱۷گ (۶۲پ-۷۸ر)، اندازه: ۱۱×۱۷سم [ف: ۱۹ - ۸۶]
۶. همدان؛ مدرسه غرب همدان؛ شماره نسخه:۴۷۹۶/۳
خط: نسخ، کا: حسن بن ابراهیم موسوی اصفهانی، بی‌تا؛ قطع: ربعی [رشت و همدان: ف: - ۱۵۵۹]
۷. تهران؛ ادبیات؛ شماره نسخه:۳۵۷/۱
بی‌کا، بی تا [ف: ۳ - ۵۷]

● **توحید(رساله)** / کلام و اعتقادات / عربی
towhīd (r.)
ذهبی زنجانی، عبدالکریم بن محمد علی، - ۱۲۹۹ قمری
zahabī zanjānī, ‘abd-ol-karīm ebn-e mohammad ‘alī (- 1882)

مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۹۴۰۹
آغاز: بسمله، اللهم اهدنا من هندک و افض علینا من فضلک؛
انجام: من اهتدی فانما یهتدی لنفسه و من ضل فانما علیها
خط: نستعلیق شکسته، بی‌کا، بی‌تا؛ کاغذ: الوان [رایانه]

● **التوحید** / کلام و اعتقادات / فارسی
at-tawḥīd
خسروشاهی، علی، ق۱۳ قمری
xosrowšāhī, ‘alī (- 19c)

تهران؛ شورا؛ شماره نسخه:۱۴۹۶۰/۲
خط: تحریری، کا: محمد محرر، تا: ۲۴ صفر ۱۲۹۵ق؛ ۳۶گ (۷۰پ-۱۰۵پ) [مختصر ف: - ۲۱۱]

● **توحید** / کلام و اعتقادات / فارسی
towhīd

؟ صدرالعلماء کردستانی، محمد جسیم، ق۱۳ قمری
sadr-ol-‘olamā’ kordestānī, mohammad jasīm (- 19c)
نویسنده می‌گوید: قوم در مسأله «وحدت» گفته‌اند که وحدت یا وحدت در «ماهیت» است یا وحدت در «وجود» و چون اصالت در باب وجود است نه ماهیت، پس وحدت از آن وجود است. بعد او در ذیل این قول، شبهه ابن‌کمونه را نقل می‌کند و می‌گوید در این باب رساله‌ای تصنیف کرده و در آن رساله به تفصیل این شبهه را رد کرده است. او در اینجا اول شبهه را در مسأله علم الهی می‌آورد و در ذیل آن توضیحات مفصل می‌دهد و سپس شبهه را رد می‌کند و بعد به رد شبهه خود در باب دو «اله» (= دو خدا) می‌پردازد و عدم امکان آن را توضیح می‌دهد.

تهران؛ انجمن آثار و مفاخر فرهنگی؛ شماره نسخه:۳۸/۷
آغاز: بسمله یا رب بسمک ابتدی و بنور قدسک اهتدی؛ **انجام:** و نحمده تعالی حمد الذاکرین و نصلی نسلم علی رسوله المصطفی و آله نجوم الهدی و السلام علی تابعی الحق و أنا الفقیر المطلق. محمد جسیم فی سنه ۱۲۷۴.
خط: نسخ خوش، کا: محمد جسیم، تا: ۱۲۷۴ق؛ کاغذ: فرنگی، جلد: مقوایی، رویه کاغذی الوان، ۴ ص، (۲۶-۲۹) ۱۵ سطر (۱۵/۵×۸/۵)، اندازه: ۱۵/۵×۲۱/۵سم [ف: - ۲۱۵]

● **توحید** / کلام و اعتقادات / فارسی
towhīd
طالقانی، محمد جواد بن محمد طاهر، ق۱۳ قمری
tāleqānī, mohammad javād ebn-e mohammad tāher (- 19c)
گفتار بسیار کوتاهی است درباره توحید در چهار «مقام»: توحید ذات، توحید صفات، توحید افعال، توحید عبادت.

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۲۲۷۰/۴
آغاز: بدانکه لازم است هر بنده ای را که توحید کند خداوند خود را در چهار مقام؛ **انجام:** بدین دو کلمه اکتفا شد امید که خداوند توفیق کرامت فرماید.
خط: نستعلیق، کاتب = مؤلف، تا: چهارشنبه ۸ ذیعقده ۱۲۶۲ق؛ جلد: مقوایی عطف تیماج مشکی، ۱گ (۶۴ر-۶۵پ)، اندازه: ۱۱×۱۸/۵سم [ف: ۶ - ۲۵۵]

● **التوحید** / کلام و اعتقادات / عربی
at-tawḥīd
مراغی، حسن بن عبدالرحیم، - ۱۳۰۰ قمری
marāqī, hasan ebn-e ‘abd-or-rahīm (- 1883)
سال تألیف: ۱۲۷۳ق
رساله‌ای در توحید با استفاده از آیات کتابی و آفاقی و انفسی و آیات بزرگ الهی که مراد ائمه طاهرین علیهم السلام اند. نیم اول این رساله را مؤلف نوشته بود و پس از سی سال به سال ۱۲۷۳ آن را تمام کرد.
چاپ: مطبوع در سال ۱۳۱۹ هجری

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۸۸۴/۱۲
آغاز: احمده حمد أولیائه و أصفه وصف اصفیائه و اصلی علی أشرف أنبیائه و اکمل أوصیائه و سائر حججه؛ **انجام:** و للوجه حقیقة حق الیقین جعلنا الله و ایاک من الراسخین فی العلم بحق محمد و آله الطاهرین.
خط: نستعلیق، کا: محمد علی بن احمد قراچه داغی، بی‌تا؛ جلد: تیماج مشکی، ۷گ (۱۱۲ر-۱۱۸پ)، ۱۶ سطر، اندازه: ۱۱×۱۸سم [ف: ۳ - ۸۰]

● **التوحید** / کلام و اعتقادات / عربی
at-tawḥīd
معتمد الاسلام کردستانی، محمد، ق۱۳ قمری
mo‘tamed-ol-eslām-e kordestānī, mohammad (- 19c)
در این رساله به شبهه ابن کمونه پاسخ داده شده است

مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۱۰۹۷/۵
آغاز: علی طریق اصالة المهیة؛ **انجام:** چنین با رخ گل بلبل اندر گفتگو است.
خط: نسخ، کا: شیخ محمد معتمد الاسلام کردستانی، تا: ۱۲۸۷ق؛ افتادگی: آغاز؛ مذیل است به تقریظ علماء کردستان آن روزگار: ملا لطف الله شیخ الاسلام و شیخ محمد فخرالعلماء و شیخ یوسف مدرس و ملا محمد صالح فخرالعلماء ثانی؛ کاغذ: فرنگی، جلد: مقوا با روکش کاغذ مشکی، اندازه: ۱۵/۵×۲۲سم [ف: ۱۱ - ۳۵۷]

● **التوحید** / عرفان و تصوف / عربی
at-tawḥīd
ملا عبدالله ترک، ق۱۳ قمری
mollā ‘abd-ol-lāh-e tork (- 19c)
نویسنده که از عارفان زمان است در این رساله به مباحث توحید پرداخته و در نهایت عشق و علاقه و از روی کمال صداقت و غور در صفات سلبیه و ثبوتیه و کمالات جمالیه الهی وارد می‌شود. او چون به اقوال بزرگان عارف پیشه نظیر محیی الدین عربی واقف است کلماتی از آنان نقل می‌کند.

تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۳۵
آغاز: انی عبد الله اتانی الکتاب و جعل لی لسان صدق فی ابراز الحقائق؛ **انجام:** من دعا کردم و جبرئیل آمین آمین گفت که این دعائیست که فرض است ...

خط: نسخ، کاتب = مؤلف، تا: قرن ۱۳؛ با سرلوح، مجدول مذهب؛ مهر: ناصر الدین شاه؛ کاغذ: ترمه، جلد: تیماج قرمز، ۱۳گ، ۱۱ سطر (۱۱/۵×۷/۵)، اندازه: ۱۷/۵×۱۱سم [ف: ۷ - ۳۵]

● **التوحید = الرسالة التوحیدیة** / فلسفه / عربی

at-tawḥīd = r.-ut tawḥīdīya

زنوزی، علی بن عبدالله، ۱۲۳۴ - ۱۳۰۷ قمری

zonūzī, ʻalī ebn-e ʻabd-ol-lāh (1819 - 1890)

رساله مختصری است در مسائل توحید و اثبات صانع تعالی به روش فلسفی و ظاهراً بخشی از تعلیقات اوست بر اسفار صدر المتالهین بر مسئله توحید. وی این مسئله را سزاوار تفصیل بیشتر دیده و به آن پرداخته است. این رساله با نام «التوحید» یا «التوحیدیه» در برخی از فهارس و مآخذ معرفی شده است. نسخه‌ای از آن در آستان قدس است با عنوان توحیدیه و با دیباچه‌ای که بعداً بر آن افزوده‌اند. دارای این عناوین است: مسئله تفریعیه و فلسفه تحقیقیه ثمرة توحیدیه فی کلمة تفریعیه تفریع انتقادی و تحصیل انکشافی و مانند اینهاست.

آغاز: الحمد لله الذی جعل العقل و المعقولات شراباً لروح من خلع سرابیل الشهوات، و تخلی من هموم الجسمانیات

انجام: و الی هذا التطبیق یشیر اشارة اجمالیه قول القائل. حق جان جهانیست و جهان جمله بدن ×× اصناف ملائکه حواس این تن / افلاک و عناصر و موالید اعضا ×× توحید همین است و دگرها همه فن. ونا هیک فی ذلک تصاعیف ما بیناه فاحسن تدبیرها کلها الحمد لله الذی هدانا لهذا و ما کنا لنهتدی لولا ان هدانا الله

چاپ: در مجموعه مصنفات حکیم موسس آقا علی مدرس طهرانی (تهران، انتشارات اطلاعات: ۱۳۷۸)، جلد دوم، به تصحیح محسن کدیور

۱. تهران؛ شورا؛ شماره نسخه:۱۱۹۹/۴-طباطبائی

آغاز: اعلم یا اخا الحقیقه ان مسئلة التوحید هذه من غوامض المسائل الالهیه و المقاصد الربوبیه قل من وصل الیها حق الوصول ... فلنفصل القول فیها حسبما یناسب تلک التعلیقات تذکر یا اخا الحقیقه ان الاعدام بما هی اعدام کالمعدومات ... فی صرافة اللیس المطلق و محوضة البطلان الصرف فلا یحکم علیها؛ **انجام:** برابر

بی‌کا، تا: ۱۲۹۲ق، ۱۲گ (۶۹-۸۱) [ف: ۲۳ - ۷۰۸]

۲. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۵۵۸۸/۵

آغاز: و اعلم یا اخا الحقیقة أن مسألة التوحید هذه من غوامض المسائل الالهیة و المقاصد الربوبیة؛ **انجام:** برابر

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: دوشنبه از جمادی الثانی ۱۲۹۴ق؛ جلد: مقوایی عطف پارچه، ۱۷گ (۱۲۶ر-۱۴۲پ)، اندازه: ۱۸×۱۱سم [ف: ۱۴ - ۳۵۴]

۳. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۹۷۴۵

آغاز: اعلم یا اخا الحقیقة ان مسالة التوحید هذه من غوامض المسائل؛ **انجام:** برابر

خط: نستعلیق، کا: سید احمد صفائی خوانساری، بی‌تا؛ کاغذ: نباتی، جلد: تیماج، ۷ص، ۱۸ سطر، قطع: جیبی [اهدائی ف: ۲۸۱]

● **التوحید** / فلسفه / عربی

at-tawḥīd

تهرانی نجفی، هادی بن محمد امین، - ۱۳۲۱ قمری

tehrānī najafī, hādī ebn-e mohammad amīn (- 1903)

رساله‌ای فلسفی است در بیان اتحاد وجود و ماهیت وبطلان اصالت آنها این رساله در فهرست مرعشی به نام «حق الیقین فی معرفة رب العالمین» معرفی شده و غیر از رساله «تحقیق الماهیة و الوجود» است.

آغاز: بسمله الحمدلله الذی دل علی ذاته بذاته ... و بعد فیقول خادم الملة و الدین محمد هادی بن محمدامین ... ان اقصی منیة الکملین هو الترقی فی درجات الیقین ... ان الوجود لابدله عما یخرجه عن الابهام ...

[الذریعة ۴۸۴/۴ «التوحید»؛ مکتبة امیرالمؤمنین ۵۵۰/۲]

۱. خوی؛ ملا علی خوئی (شریف)؛ شماره نسخه:۱۷/۱

آغاز: برابر؛ **انجام:** وحمل جوهر علی الجسم وجرئیته بتقدم وتاخر وهذا آخر ما وصل الینا من تحریرات..

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: تیماج سرخ، ۱۴گ (۱-۱۴)، ۱۴گ، ۲۶ سطر، اندازه: ۲۴×۱۸سم [اوراق عتیق: ۱ - ۱۲۶]

۲. قم؛ طبسی؛ شماره نسخه:۱۲۲/۱

آغاز: برابر؛ **انجام:** ان هناك وجودین وهذا معنی الحلول وهو عبارة اخری عما اشرنا الیه من انه نحو وجود المعروض

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: انجام؛ مصحح؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۳۹گ، ۱۷ سطر، اندازه: ۲۰×۱۵/۵سم [ف مخ: ۱ - ۱۴۳]

● **توحید** / کلام و اعتقادات / فارسی

towhīd

اسفندیاری، عبدالکریم، ق۱۴ قمری

esfandīyārī, ʻabd-ol-karīm (- 20c)

سال تألیف: ۱۳۵۸ق

مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:ض۱۵۰۷۱

آغاز: آیا حضرت ابراهیم به وحدانیت خدا یقین داشت؛ **انجام:** و السلام علیکم و رحمه الله و برکاته عبدالکریم اسفندیاری.

خط: شکسته نستعلیق، بی‌کا، بی تا [الفبائی ف: - ۶۳۰]

● **التوحید** / کلام و اعتقادات / عربی

at-tawḥīd

ترشیزی، عبدالوهاب بن احمد، ق۱۴ قمری

toršīzī, ‘abd-ol-vahhāb ebn-e ahmad (- 20c)
رساله‌ای در مباحث توحید همراه با تدبر در احادیث ائمه معصومین (ع)، مشتمل بر یک «مقدمه» و سه «مقصد»: ۱. اثبات الذات؛ ۲. اثبات وحدة الذات؛ ۳. الصفات الراجعة الی الذات.

مشهد؛ شیخ علی حیدر؛ شماره نسخه:۳۰۱
آغاز: حمداً سرمداً للواحد الأحد الفرد الصمد الذی لم یلد و لم یولد؛ **انجام:** تناضل أعدائنا و الملحدین، هذه خلاصة جهدی فی التوحید مع انی کنت مترحلاً ...
خط: نسخ و نستعلیق، کاتب = مؤلف، تا: دهه اول رجب ۱۳۱۶ق؛ ۳۷گ، ۱۲ سطر، اندازه: ۱۶/۵×۲۱/۵سم [مؤید: ۱ - ۲۶۶]

● **توحید (کتاب)** / فلسفه / فارسی
towhīd (k.)
اشرفی مازندرانی، اسماعیل بن محمد باقر، ق۱۴ قمری
ašrafī māzandarānī, esmā‘īl ebn-e mohammad bāqer (- 20c)

مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۶۱۱۴
آغاز: بسمله و له الحمد کما هو اهله و نسئله تسهیل؛ **انجام:** بکیفیة ضوء و لون و مقدار ...
خط: نسخ و نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: انجام [رایانه]

● **توحید** / عرفان و تصوف / فارسی
towhīd
سمنانی، ابوالقاسم
semnānī, ab-ol-qāsem
اهداء به: درویش شاه
مؤلف نقل کرده که روزی با یکی از هنودان که از فرقه اکهوریان بوده و نجاست می‌خورند آشنا و هم‌صحبت شده و او را در بیان مطالب والای توحیدی بلندمرتبه یافته است. وی گفته که محور مذهب ما بر دو بیت استوار است پس بیت را گفته و ترجمه نموده و مؤلف آن را شرح و به «درویش شاه» تقدیم کرده است. بیت هندی عبارت است از: «شیوه جیوه جیوه شیوه سبجیوه کیولنک شیوه ×× پاسا بندهی سدا جیوه پاسا مکتی سداشیوه».
آغاز: الحمدلله ... اما بعد روزی اضعف عباد ربانی ابوالقاسم سمنانی عفی عنه را با یکی از فرقه اکهوریان که از هنودند و نجاست می‌خورند محبتی دست داد ...

۱. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۴۰۵۷/۱۰۱
آغاز: برابر؛ **انجام:** محی الدین العربی العالم صورة و انت المعنی. یام هو للقلوب مقناطیس. نوشته در ۱۲۶۵
خط: شکسته نستعلیق، کا: حاج محمد زمان بن کلبعلی متطب خراسانی، تا: ۱۲۶۵ق؛ کاغذ: قورخانه، جلد: میشن قهوه‌ای، ۲گ (۱۷۲پ-۱۷۳ر)، اندازه: ۱۹×۲۳/۵سم [ف: ۷ - ۱۹۱]

۲. قزوین؛ امام صادق؛ شماره نسخه:۳۱۲/۴
آغاز: برابر؛ **انجام:** بارها با او صحبت داشتم و او را بحری مواج از معرفت یافتم خلق را گمان بوده احیای اموات نموده.
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۲۷۳ق؛ جلد: تیماج [ف: ۱ - ۳۱۲]

● **توحید** / عرفان و تصوف / فارسی
towhīd
عبدالکریم بن شمس الدین
‘abd-ol-karīm ebn-e šams-od-dīn
[دنا ۳۹۶/۳؛ فهرستواره منزوی ۲۳۹/۷]

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۱۳۵/۸-ف و ۲۹۳۳/۸-ف
نسخه اصل: بادلیان ۲۶۹۲ وینفیلد ۷۴ (فهرست ۵۱/۳)؛ بی‌کا، بی‌تا [فیلمها ف: ۱ - ۵۶۶ و ۷۴۳]

● **التوحید** / کلام و اعتقادات / عربی
at-tawḥīd
غماری، محمد
qommārī, mohammad
فصول کوتاهی است در توحید به روش اهل سنت با نقل اقوال بعضی از دانشمندان آنان.

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۲۱۰۲/۳
آغاز: الحمدلله رب العالمین ... لما رأیت الهمم قد کلت و العقول قد تقاصرت أردت ان اجمع بعض الفوائد فی علم التوحید؛ **انجام:** و لم أجمعه لمن هو أعلی منی بل لمن هو قاصر مثلی و أعوذ بالله من کید الحساد ...
خط: نسخ مغربی، بی‌کا، تا: ۱۱۸۶ق؛ جلد: مقوایی عطف تیماج مشکی، ۱۰گ (۶۷ر-۷۷پ)، اندازه: ۱۵/۵×۲۰سم [ف: ۶ - ۱۱۵]

● **توحید** / کلام و اعتقادات / اردو
towhīd
قادری، شاه هدایت الله
qāderī, šāh hedāyat-ol-lāh
سؤال و جواب در توحید.

یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه:۲۲۹۴/۲
آغاز: بسمله کچهه نه تها او ذات سبحانه
بی‌کا، تا: ۱۲۶۶ق؛ اهدایی: علی اخلاقی فیروز آبادی؛ کاغذ: فرنگی، جلد: مقوایی با تیماج عنابی، ۲گ (۳۰-۳۱)، اندازه:

۱۴/۵×۱۹/۵سم [ف: ۴ – ۱۲۳۶]

● **توحید** / کلام و اعتقادات / فارسی

towhīd

موحد مکی، ناصر الاسلام

movahhed-e makkī, nāser-ol-eslām

چند بند است در خداشناسی با انشائی زیبا و استشهاد به آیات و احادیث و ابیات شعری، نسخه ناتمام و گویا برای چاپ مهیا شده بود.

قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۳۷۳۴-۱۹/۶۴

آغاز: بسمله الحمدلله الاول بلا اول کان قبله ... حمد بی حد و ستایش مطلق معبود بحق واجب الوجود محمود ذوالمنن پروردگار عالم را مخصوص؛ **انجام:** و اما تعبیر آن بجوهر فرد و بعد مصطلح عند الحکماء المتأهلین فسیأتی انشاء الله بیانه.

خط:نسخ و نستعلیق،بی‌کا،بی‌تا؛ با تقریظی است که سید ابوالقاسم موسوی ملایری اصفهانی بر کتاب نوشته؛ جلد: مقوایی عطف پارچه مشکی، ۵۴گ، ۱۳ سطر، اندازه: ۱۷×۲۲سم [ف: ۲ – ۱۰۶۶]

● **توحید** / کلام و اعتقادات / اردو

towhīd

مشتمل بر چندین سؤال و جواب.

یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه:۲۲۹۴/۵

آغاز: بسمله سوال توحید او پر کتنی قسم کی هی. جواب.شاه عبد الحق دهلوی البخاری

بی‌کا، تا: ۱۲۶۶ق؛ اهدایی: علی اخلاقی فیروز آبادی؛ کاغذ: فرنگی، جلد: مقوایی با تیماج عنابی، ۹۶گ (۶۴–۱۵۹)، اندازه: ۱۴/۵×۱۹/۵سم [ف: ۴ – ۱۲۳۶]

● **توحید** / کلام و اعتقادات / ترکی

towhīd

در ۱۲ فصل به ترکی.

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۶۶۴/۳-ف

بی‌کا، تا: با تاریخ ۱۲۳۱ق؛ واقف: خسرو پاشا، ۱۲۳۱ق؛ ۵۸گ (۵۳–۱۱۰) [فیلمها ف: ۱ – ۵۲۱]

● **التوحید** / کلام و اعتقادات / عربی

at-tawḥīd

غیر همانند:

۱. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۹۵/۱۲۵-ف

نسخه اصل: حمدیه ش ۱۴۴۷. عرفانی است؛ بی‌کا، تا: با تاریخ ۷۵۵ق [فیلمها ف: ۱ – ۴۳۰]

۲. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۱۶۶۶/۸

آغاز: الحمد لله حمدا مستوعبا اجناس کمالاته ... فهذه جملة مفیدة فی علم التوحید؛ **انجام:** و لکن لک الحمد فی ذا و ذاکا

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۰۰۰ق؛ ۲گ (۴۳پ – ۴۴ر) [ف:۵-۳۲۴]

۳. تهران؛ شورا؛ شماره نسخه:۱۵۳۸۷

آغاز: انه تمهید لذکر نفی الولد لان من له الجهات کلها یتعلی عنها؛ **انجام:** و اعز و اکرم واردف و ارحم و اجل و اعظم و لا حول و لا قوة الا بالله العلی العظیم.

چند برگ از کتابی است در اثبات توحید. بعضی از عناوین آن عبارت است از: الفصل الاول: فی ابطال مذهب المخالفین، و فیه مقامات، الاول فی ابطال حجج من قال باشتراکه معنی بین الموجودات، المقام السادس: فی صحة رؤیة الوجود؛ الفصل الثالث: فی ظهوره فی ذاته؛ خط: نسخ، کا: علی بن ناصر و غانم بن ماجد، تا: دوشنبه ۱۸ رمضان ۱۰۲۴ق؛ افتادگی: آغاز؛ در پایان چنین نوشته: «بلغ مقابله بحسب الطاقة»؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۹گ، ۲۱ سطر، اندازه: ۱۵/۸×۲۱/۴سم [ف: ۴۳ – ۶۴]

۴. آران کاشان؛ محمد هلال؛ شماره نسخه:۱۹۰

آغاز: تنبیه: و ان قیل انت قلت نحن نکتفی من الاولیاء بواحد منهم و هو امیرالمؤمنین علیه السلام و قد ذکرت بعده کلام الائمه (ع) و هذا خلاف الشرط ... و اما انت تغفل عن امثال ذلک و هذا ایضا لیس بمناسب اجیب عنه؛ **انجام:** و الحمدلله علی ذلک و اما الحکماء من الاشراقیین و المشایین فهم ایضا اختلفوا اختلافا عظیما فی معرفة الاشیا التی هی العقول و النفوس فان بعضهم قال انها بسیطة مجردة حادثة و بعضهم قال ...

رساله‌ای متوسط در مباحث توحید و اثبات آن از طریق تصوف شیعی و با استفاده از آیات و روایات و کلام صوفیان و عارفان بزرگ که متأخرین آنها قونوی، عبدالرزاق قاسانی و محی الدین عربی و قیصری است، مؤلف شیعی مذهب است و اصرار بسیاری بر این مطلب دارد که صوفیه متشرعه همان شیعه امامیه است که فرقه محقه اعلام شده، در بخشی از کتاب برابر صوفیان که به عدم دوازده بودن ائمه و نیز معصوم بودن آنها از دیدگاه شیعه اعتراض دارند جواب داده است و نیز صوفیانی را که ظاهر متشرع نداشته و به آداب شریعت مقید نیستند محکوم کرده و به کتاب «مغالیط الصوفیة» که احتمال دارد و نوشته خود باشد ارجاع داده است. این رساله که به احتمال نگارنده از تألیفات میرزا محمد بن سلطان محمد بیدگلی اردبیلی معروف به محقق اردبیلی (ق۱۰۵۵ق) است در سه اصل و هر کدام در چهار قاعده تنظیم شده است: اصل ۱. فی توحید و اقسامه، در چهار «قاعده»: ۱) فضیلة التوحید، ۲) تعریفه، ۳) تقسیمه، ۴) کیفیته؛ اصل ۲. الاشتشهاد لحقیقة التوحید من کلام الانبیاء و الاولیاء، در چهار «قاعده»: ۱) الاستشهاد بکلام الله تعالی فی حقیقة التوحید، ۲) الاستشهاد بکلام الانبیاء علیهم

السلام، ۳) الاستشهاد بکلام اولیاء علیهم السلام، ۴) الاستشهاد بکلام المشایخ (رض)؛ اصل ۳. اللواحق و التوابع من اسرار الشرایع وما شاکل ذلک، در چهار «قاعده»: ۱) الشریعة و الطریقة و الحقیقه، ۲) النبوة و الرسالة و الولاء، ۳) الوحی و الالهام و الکشف، ۴) الاسلام و الایمان و الایقان؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ افتادگی: آغاز (نه برگ) و وسط (تا اواخر قاعده سوم از اصل سوم را در بردارد)؛ مصحح؛ جلد: گالینگور آبی با عطف پارچه، ۹۷گ، ۲۵ سطر، اندازه: ۱۴×۲۴سم [ف مخ: - ۳۵]

۵. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۲۴۰۱/۱۲

آغاز: رساله فی التوحید. بسمله و هو المستعان. سئل الصادق (ع) عن التوحید فقال اذا طلب بالاستدلال علیه ظهر شهوده و صح وجوده و اذا طلب بالحس ضعف الدلیل و بعد الی معرفته السبیل؛ **انجام:** و العقل وسط الکل.

سخنان صادق و علی بن الحسین و ارسطو در نامه باسکندر (الرسالة العامیة) و ابوالفضل بن العمید و ابویزید در آن آمده و روایت کمیل از علی درباره چهار نفس که مانند آن در آداب الفلاسفه اسحاق دیده می‌شود؛ خط: نستعلیق، کا: رضا بن موسی کشمیری، تا: قرن ۱۱؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج عنابی، ۲ص (۱۷۴-۱۷۵)، ۲۸ سطر (۱۳/۵×۱۹/۵)، اندازه: ۱۸×۲۴/۵سم [ف: ۹ - ۱۰۱۴]

۶. همدان؛ مدرسه غرب همدان؛ شماره نسخه:۶۴۶/۱۹

آغاز: الحمد لله الذی هو حقیقه الوجود الحق الخ ... تقدیس المفهوم الفطری الصادق علی الله سبحانه عن الکلیة و الجزئیة هو الذی استنباطناه من المنطق العلوی فی الحکمة النبویة سیما فی الحدیث المذکور فی کتاب الصدوق ان اعرابیا قام یوم الجمل ... و من انکره فقد انکر الله کما بنیت بحمد لله سبحانه فی کتابی «المسمی بانوار الولایه» ان التوحید؛ **انجام:** و المتوهمین ان له سبحانه مفهوما کلیا لا یمتنع فرض صدقه علی کثیرین لکانا عند الحکماء الموحدین ... و اقتبسوا مصباح حکمتهم عن مشکوة ائمتنا المعصومین صلوات الله علیهم اجمعین کتبه الفقیر و ...

خط: شکسته نستعلیق، کا: ابو الحسن فیضی، تا: ۱۲۲۲ق؛ ۱۵ص (۵۰۴-۵۱۸)، قطع: ربعی [رشت و همدان: ف: - ۱۴۲۷]

۷. تهران؛ شورا؛ شماره نسخه:۱۸۰۳/۱۲

آغاز: قوله وحدة الواجب تعالی ذکره لیست وحدة عددیه احد الوجوه المحصله لدیا فی تحقیق معناه هوان الوحدة العددیه هی ما تحصل؛ **انجام:** من تکرره هذا افادات السید السند امیر محمد باقر الداماد قدس سره بحسب الامر السید السند و مهدینا الممجد القبة العظیم و المخدوم الکریم الافقه الاعلم و الامجد الاکرم زین الملة و الدین راس الموحدین سیدنا و مولانا الجلیل النبیل هادینا الی معرفه دین محمد و مله ابراهیم الخلیل و فقه الله الحکیم اللطیف و زید عمره الشریف قد نمقه المذنب العاصی الدانی ابن المرحوم المبرور حاجی میرزا آقائی علی نقی تهرانی. التمس منک ایها السالک ان لاتنسانی فی کل حالک فی خلواتک سنه ۱۲۶۷

تعلیقه‌ای است بر سخنی در نفی وحدت عددی از واجب تعالی، از افادات میر داماد که به‌وسیله یکی از شاگردان او که خلیل نام داشته و شاید همان مولی خلیل غازی قزوینی باشد نوشته شده است. از نوشته کاتب در پایان رساله پیداست که پس از در گذشت او نوشته شده؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۲۶۷ق؛ کاغذ: شکری، جلد: تیماج قهوه‌ای، ۴ص (۲۳۴-۲۳۷)، ۱۷ سطر، اندازه: ۱۱×۱۷/۵سم [ف: ۹ - ۳۰۰]

۸. زنجان؛ امام جمعه؛ شماره نسخه:۲مجموعه بدون شماره

آغاز: الحمد لله الذی دل علی ذاته بذاته

کا: محمد کاظم مقلب به محقق قزوینی، تا: ۱۴ ربیع الاول ۱۳۲۹ق [دلیل المخطوطات: ۱ - ۱۳۵]

۹. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۱۱/۱۷۵۲-۱۰/۶۲

آغاز: بسمله الحمدلله الذی نزه قلوب اولیائه من المیل الی متاع الدنیا و حضرته و صفی اسرارهم بلطفه عن ملاحظة غیر حضرته ثم استخلصها للعکوف علی بساط قربه و عزته ثم تجلی لها باسمائه و صفاته؛ **انجام:** المراد ملازمة المراقبة فی الحرکات و السکنات و استغراق الوقت فی الخدمة و الباطن فی المحبة.

رساله مختصر عرفانی است با استفاده بسیار ازآیات و روایات و اشعار و اقوال عرفا، که اغلب مطالب آن نقل کلمات مذکور است و کمتر به شرح و توضیح پرداخته است؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۳گ، ۱۹ سطر، اندازه: ۱۸×۲۳سم [ف: ۴ - ۲۰۲۸]

۱۰. مشهد؛ الهیات؛ شماره نسخه:۲۲۴۴۸/۴

آغاز: بسمله الحمدلله المتوحد بجلال الملک و الملکوت المتفرد بالجمال و الکمال ... و بعد فهذه رسالة مشتملة علی تحقیق ما هو مدار الاسلام و توضیح ما هو مناط سعادة الانام جعلتها تحفة لحضرت والی لواء العدل و الانصاف ... الخاقان بن الخاقان ابو الغازی عبیدالله خان بن محمود سلطان؛ **انجام:** لکونها مبنیة علی مجرد الرمز و التوهم و هذا طور وراء طور العقل تم تألیف هذه الرساله.

نام مؤلف به دست نیامد لکن پیداست که از دانایان قرن ۱۰ بوده است او کتابش را به ابوالغازی عبیدالله خان اوزبک پسر محمود سلطان، حکمران بخارا (۹۱۸-۹۴۶ق) هدیه کرده است، در یک «مقدمه» و سه «موقف» و «خاتمه»: مقدمه در مباحث لغوی مربوط به کلمه توحید، موقف ۱. ادله متکلمین بر توحید، موقف ۲. دلائل حکماء مشاء و اشراق بر توحید واجب الوجود، موقف ۳. کشف جمله‌ای از حقایق مشهود به، خاتمه در لطائف مربوط بالفاظ کلمه طیبه الله. نویسنده در این کتاب از معلم دوم ابو نصر فارابی و شیخ المتاخرین ابن سینا و حکیم الهی شیخ شهاب الدین مقتول و علامه شریف میر سید شریف و کتاب‌های شفا و اشارات و حواشی شرح حکمه العین یاد می‌کند؛ خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: تیماج قهوه‌ای،۱۲ص،۲۵سطر(۱۱×۱۶)،اندازه: ۱۵/۵×۲۱سم [ف: ۲-۶۵۶]

۱۱. زنجان؛ امام جمعه؛ شماره نسخه:۲۴مجموعه بدون شماره

آغاز: ای پاک زحیز و مبرا زمکان ... عن ابی رز بن العقیل رضی الله عنه قال قلت یا رسول الله این کان ربنا
بی‌کا، بی‌تا [دلیل المخطوطات: ۱ – ۱۵۲]

۱۲. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۱۶۲/۳–ف
نسخه اصل: کتابخانه شیخ آقا بزرگ تهرانی؛ خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ ۲۰ سطر [فیلمها ف: ۱ – ۵۷۴]

۱۳. تهران؛ شهشهانی ، حسین؛ شماره نسخه:بدون شماره
بی‌کا، بی تا [میراث اسلامی: ۵ – ۶۰۶]

۱۴. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۶۱۶/۱۶–ف
نسخه اصل: شهید علی پاشا ش ۱۳۷۴. با شش عنوان «مسئلة اخری»؛ خط: نسخ، کا: اسمعیل بن سودلیر، بی‌تا؛ ۴گ (۶۳ر–۶۶ر) [فیلمها ف: ۱ – ۵۱۳]

۱۵. تهران؛ شورا؛ شماره نسخه:۱۲۸۳/۳ط
آغاز: من کتاب فضائل الشهادة ... قیل ان بعض الصدیقین دعا الی الله سبحانه و تعالی بحقیقة التوحد فلم یستجب له الا الواحد بعد الواحد؛ **انجام:** و انا اعتقدت جمیع ما عقدوه.
منقول از کتاب الشهاده ابوطالب مکی (– ۳۸۲ق)؛ خط: نسخ و نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: تیماج عنابی، ۴ص (۶۱–۶۴)، اندازه: ۱۱×۱۸سم [ف: ۲۴/۳ – ۵۳]

۱۶. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۲۸۸۷
آغاز: بسمله، الفصل الاول فی التوحید، اصل کل من ادراک شیئا لابدان یدرک وجوده لانه یعلم ضروره؛ **انجام:** المستحقین لتوفیقه المستعدین لالهام تحقیقه. المستبصرین بتجلی هدایته و توفیقه.
خط: نسخ و نستعلیق، بی‌کا، بی تا [رایانه]

۱۷. تهران؛ شورا؛ شماره نسخه:۱۶۹۷۹/۸
آغاز: بسمله. الحمدلله ... اعلم یا اخی ان القوم اجمعوا علی ان الله تعالی واحد لا ثانی له منزه عن صاحبه و الولد؛ **انجام:** فلا یطلق علیه تعالی ما لم یطلقه علی نفسه فانه اطلق ...
خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: انجام؛ جلد: چرم قهوه‌ای، ۲ص (۳۷۹– ۳۸۰)،۱۹سطر(۲۰×۱۲)، اندازه: ۱۹×۲۸سم [ف: ۴۷/۱–۱۰۱]

● **توحید** / کلام و اعتقادات / فارسی

towhīd

غیر همانند:

۱. تهران؛ شورا؛ شماره نسخه:۱۳۶۰۹/۱
از افجنگی؛ خط: شکسته نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۹؛ ۲گ (۱ر–۲پ) [ف: ۳۷ – ۱۲۵]

۲. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۲۲۶۴/۳۶–ف
نسخه اصل: ایاصوفیا ش ۴۸۲۹. بدانکه ایزد عز و علا هست و مطلق است و واجب است؛ بی‌کا، تا: قرن ۱۰؛ ۳گ (۱۴۴پ–۱۴۷ر) [فیلمها ف: ۱ – ۶۶۳]

۳. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه:۵۸۳۸/۹
آغاز: بسمله. حمدله ... این رساله‌ای است در بیان حقیقت توحید و اقسام آن. توحید ظهور فناء خلق است بنور بقای حق؛ **انجام:** اما بعد از وفات «و اترک البحرر هواً انهم جند مغرقون
توحید فعلها و صفات خدا و نیز اسمها و ذات خدا را ثابت کرده است؛ بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ تاریخ روز چهارشنبه ۳ صفر سنه ۱۰ (شاید ۱۰۱۰ق) دارد؛ کاغذ: سپاهانی نخودی، جلد: تیماج مشکی، ۳گ (۸۵پ–۸۸ر)، ۲۳ سطر، اندازه: ۱۲×۲۵سم [ف: ۳ – ۵۲۲]

۴. شیراز؛ وصال (دکتر)؛ شماره نسخه:۹
در ده مبحث؛ بی‌کا، تا: قرن ۱۱ [نشریه: ۵ – ۲۹۰]

۵. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۶۸۹/۱
آغاز: بسمله و به نستعین، الحمد لله رب العالمین و الصلوة علی رسوله محمد و اله اجمعین بدانکه حق تعالی و تقدیس بنزدیک محققان صوفیه و جود محض است؛ **انجام:** دو نقطه عین و حدث منه البدو و الیه یعود هو الاول و الاخر و الظاهر و الباطن هو بکل شیی علیم وصلی الله علی محمد و اله اجمعین.
مباحث الهی را ضمن تطبیق با اصطلاحات صوفیان و معتقدان به وجود از مبادی قرآنی و احادیث پیغمبر و اخبار امامان جمع آورده و ضمن آن از اشعار شاعران نیز برای تایید نظر خود مطالب مفصلی ذکر کرده است که تا حد زیادی جالب توجه می‌باشد؛ خط: نسخ و نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۰۰۴ق؛ کاغذ: دولت آبادی، جلد: تیماج سبز، ۴۳ص (۱–۴۳)، ۲۰ سطر (۸×۱۴)، اندازه: ۱۲×۱۹سم [ف: ۶ – ۲۵۹]

۶. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۶۸۹/۲
آغاز: بسمله، الحمد الذی لااول لاخره لاولیته و لابطون لظاهریته؛ **انجام:** آنکه شب هلالی بدید ×× نیست چو آنکس که خیالی بدید
مباحث توحید و انواع آن را از توحید قولی و توحید علمی و اصطلاحات صوفیان را مفصل آورده و نشان داده است که مقصود از این توحیدها چیست او در ضمن بیان مقاصد خود این اصطلاحات را شرح می‌دهد؛ خط: نسخ و نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۰۰۴ق؛ کاغذ: دولت آبادی، جلد: تیماج سبز، ۲۸ص (۲۹–۵۷)، ۲۰ سطر (۸×۱۴)، اندازه: ۱۲×۱۹سم [ف: ۶ – ۲۶۰]

۷. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۳۴۵۴/۷
آغاز: توحید آن است که بدانی خدای تعالی فرد و بی مانند؛ **انجام:** پنجم مکان ششم قبله
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: رجب ۱۰۵۸ق؛ ۷گ (۱۰۷ر– ۱۱۳ر) [ف: ۶ – ۴۲۸]

۸. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۶۳۰۲/۴–۳۰/۱۸۲
آغاز: و اله فعالیست بمعنی مفعول از اله بمعنی عبد پس معنی اله معبود باشد وح صفت باشد واین ... موقف دویم درمباحث عقلیه؛ **انجام:** چنانچه این مرتبه شعور کثر نیست درمرتبه ثلاثه بعد از شعور به وحدت حقیقی ذاتی کما بدأکم تعودون منه بداوالیه کل شیء تمت
رساله‌ای است عرفانی در توحید با عناوین مقام که هر مقام دارای

چند موقف است و هر موقف دارای چند مسلک یا مرتبه می‌باشد و در آخر رساله نیز چند نکته آورده است. بعضی از عناوین کتاب چنین است: موقف دویم (از مقام اول): در مباحث عقلیه (در توحید) در سه مسلک: ۱) مسلک متکلمان، ۲) مسلک حکمای مشائین، ۳) مسلک عظمای حکماست که ایشان را به عرف زمان ما اشراقیان می‌گویند؛ مقام دویم در کشف بعضی حقایق شهودی در دو «موقف»: موقف اول: در بیان حقایق متعلقه به آن بدانکه توحید را سه مرتبه است: ۱) توحید افعال، ۲) توحید صفات، ۳) توحید ذات، موقوف دوم در لطائف متعلقه به الفاظ آن بدانکه حروف را سه «مرتبه» است: ۱) آن است که در نفس متکلمند، ۲) آن است که در صورت صوتی کلامی بر مشعر سمع جلوه می‌کند، ۳) آن است که در هیئت رقمی کتابی بر دیده اولی الایدی و الابصار ظاهر می‌شود. از اواسط موقف اول از مقام اول تا آخر کتاب؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ افتادگی: آغاز؛ مصحح، محشی؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۱۶گ، ۱۹ سطر، اندازه: ۱۲×۱۹سم [ف: ۴ - ۲۰۶۲]

۹. تهران؛ شورا؛ شماره نسخه:۱۴۱۹/۱۰ ط

خط: نستعلیق، کا: گویا محمد تقی تاری، تا: قرن ۱۲؛ ۴ص (۹۲-۹۵)، اندازه: ۱۵×۲۵سم [ف: ۲۴/۳ - ۱۱۸]

۱۰. مشهد؛ گوهرشاد؛ شماره نسخه:۱۷۷۹/۲

آغاز: بدانکه توحید یا به معنی دورا یکی کردن است یا آنکه دو تا را یکی دانستن؛ **انجام:** بر حدث چون زد قدم دنگش کند ×× چون که کردش دنگ همرنگش کند(کذا)

رساله مختصر استدلالی و تحقیقی است در اثبات یگانگی حضرت باری تعالی می‌باشد؛ خط: نستعلیق تحریری، کا: قربان بن محمد نیشابوری، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: انجام؛ واقف: سید سعید طباطبایی، ۱۳۳۲؛ کاغذ: نخودی آهار مهره، جلد: شومیز، ۱۰گ، ۲۱ سطر، اندازه: ۱۰/۵×۱۵سم [ف: ۵ - ۲۰۰]

۱۱. تهران؛ نوربخش (خانقاه نعمت اللهی)؛ شماره نسخه:۳۲۵/۲

آغاز: الحمدلله رب العالمین و العاقبة للمتقین ... بدانکه ای جان من، کلمه گویان بسیار و مسلمانان اندک؛ **انجام:** تمام شد. کار من نظام شد.

این کتاب درباره توحید است ولیکن مطلب قابل ذکری ندارد و بیشتر مطالب آن جنبه اخلاقی دارد؛ بی‌کا، تا: ۱۲۴۰ق؛ کاتب بی‌مایه بوده و غلط املائی بسیار به کار برده؛ جلد: مقوایی، ۵۶ص (۶۱-۱۱۶)، اندازه: ۱۵×۲۲سم [ف: ۲ - ۶۱]

۱۲. مشهد؛ گوهرشاد؛ شماره نسخه:۱۵۲۰/۳

آغاز: بسمله توحید یعنی خداوند واجب الوجود بالذات که صاحب جمیع صفات کمال و جمال است و منزه از؛ **انجام:** نه مرکب بود و جسم نه مرئی نه محل - بی شریک است و معانی تو غنی دان خالق.

در اثبات ذات و صفات الهی؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۲۵۵ق؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۵گ، اندازه: ۱۳×۲۱سم [ف: ۴ - ۲۰۸۰]

۱۳. تهران؛ مهدوی؛ شماره نسخه:۳۶۴/۱۲

بندی در توحید عرفانی و در آن از توحید عوام و توحید علمی یاد شده و گویا از فیض باشد؛ کا: علی بن احمد رشتی، تا: ۱۲۷۰ق، جا: یزد؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج تریاکی، ۱۹ سطر، قطع: جیبی [نشریه: ۲ - ۱۷۸]

۱۴. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۴۲۹۹

آغاز: بسمله: الحمدالله ربالعالمین؛ **انجام:** مذاهب باطله که در بین مسلمین

خط: شکسته نستعلیق، کا: محمد بن حسین، تا: ۱۲۹۳ق؛ افتادگی: انجام [الفبائی ف: - ۱۵۱]

۱۵. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۱۶۹۱/۲

آغاز: بسمله، هو الحی الذی لایموت، الحمد لله الذی جعل الوصیة؛ **انجام:** پس اثبات ثبوت پیغمبر محمد بن عبدالله.

منابع دینی و احادیث و اخبار اسلامی دلایلی بر وجود صانع و پرودگار دارد و نشان می‌دهد که جهان بی صانع نمی‌تواند باشد و بشر برای رهیابی بآن صانع بزرگ باید به عبادت تمسک جوید. به‌ظاهر نسخه به پایان نمی‌رود؛ بی‌کا، تا: ۱۲۹۴ق؛ کاغذ: فرنگی، جلد: مقوایی میشن تریاکی، ۱۰ص (۲۵۰-۲۶۰)، ۱۷ سطر (۱۰×۱۶)، اندازه: ۱۷/۵×۲۱/۵سم [ف: ۱۰ - ۲۷۳]

۱۶. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۷۵۹۹/۷-۳۸/۲۱۹

آغاز: چنان مقرر گردانیده که عقل عقلای هر زمانی درآنها حیران وفهم حکمای هراوانی در آنها سرگردانست ... سپس دور وتسلسل لازم می‌آید وهر دوباطل است پس می‌گوئیم که ذات باری تعالی یکی است وهمان یکی واجب الوجود است و بس باب دوم در توحید است بدانکه توحید در این مقام؛ **انجام:** در عالم ذر که حق تعالی فرمود الست بربکم مؤمن و کافر بودند یعنی آنهایی که در دنیا کافرند آنروز بودند و همه اقرار بربوبیت کردند و اگر چنین نبود احدی پروردگار خود را

بندی از رساله‌ای است در اصول دین مطابق با مذهب شیعه، باب دوم در توحیدات و عمده مطالب را در قالب تفسیر سوره توحید بیان می‌کند و از احادیث ائمه اطهار (ع) استفاده می‌کند؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳ و ۱۴؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ مصحح، متن خط خوردگی دارد؛ جلد: مقوا عطف گالینگور، ۲۱گ، ۹ سطر، اندازه: ۱۱×۱۵سم [ف: ۴ - ۲۰۶۱]

۱۷. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۵۵۷/۲

آغاز: بسمله، و به نستعین، الحمدلله الذی لاآخر لاولیته و لا اول لآخریته؛ **انجام:** کج فهمی دست بحیل المتین ارشاد مرشدی نمیزنی آنچه گفته برای خیر تو است بالله التوفیق.

مباحث الهیات خاص که بحث از خدا و صفات اوست و عقاید موافقان صفات و مخالفان خدا از تشبیه و تجسد و تعطیل و تنزه را مفصل آورده است و تا آنجا که توانسته از مباحث کلامی برای نظریات خود نیز استفاده نموده است؛ خط: نستعلیق، کا: میرزا علی اکبر خان حسینی شیرازی، تا: ۱۳۱۴ق، جا: رشت؛ کاغذ:

فرنگی، جلد: تیماج ماشی، ۵۵ص (۲۷۰-۳۲۴)، ۱۱ سطر (۱۱×۱۵/۵)، اندازه: ۱۷/۵×۲۲سم [ف: ۶ - ۷۵]

۱۸. مشهد؛ مدرسه آیة الله خوئی؛ شماره نسخه:۲۷۰/۱

کا: محمد بن محسن تبریزی، تا: ۱۳۲۲ق [اوراق عتیق: ۱ - ۲۵۳]

۱۹. زنجان؛ امام جمعه؛ شماره نسخه:۳مجموعه بدون شماره

آغاز: چنین گوید بنده مسکین ... که مخفی مبادآنکه سوال فرموده بعضی از برادران اهل ایمان

کا: محمد کاظم مقلب به محقق قزوینی، تا: ۱۴ ربیع الاول ۱۳۲۹ق [دلیل المخطوطات: ۱ - ۱۳۵]

۲۰. تهران؛ شورا؛ شماره نسخه:۱۷۰۰۶/۲

آغاز: بسمله. این فقرات در اثبات توحید و شناختن خداوند بیچون است، بقدر فهم ناقص بشری بزبان کروبیان که بالفاظ صاف و ساده خالی از اصطلاحات عجیبه و استدلالات غریبه؛ **انجام:** آبستن کننده درختان و نباتات ات علاوه بر این ها که مذکور شد.

رساله‌ای است که در آن مؤلف می‌خواهد با زبان ساده و غیرمتکلف به اثبات یگانگی پروردگار بپردازد؛ خط: شکسته نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۳۳۷ق؛ افتادگی: انجام؛ جلد: چرم مشکی، ۹ص (۲۵ — ۳۳)، اندازه: ۱۱×۱۷سم [ف: ۴۷/۱ - ۱۲۶]

۲۱. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۵۱۰/۲-۳/۱۳۰

آغاز: بسمله الحمدلله کما ینبغی لکرم وجهه وعز جلاله والصلوة و السلام علی اولیائه و احبائه ... و بعد مقصود از تألیف این رساله آن است که بعون الله و تأئیده معنی توحیدی که باید در خالق متعال؛ **انجام:** و با آنکه یک امر بسیط وحدانی است مع ذلک ظهورات و تجلیات او مختلف می‌شود ... فقال له ابوجعفر انک لم تستخف بالفاره و انا استخففت بدینک ان حرم المیتة من کل شیء انتهی.

مختصری است در معنی توحیدی که باید در خالق متعال اعتقاد داشت با مختصری از ادله توحید و در مقدمه بیانی در شرح دو اسم مبارک واحد و اَحد، با استفاده از احادیث شیعی و کلمات حکمای مسلمان. ظاهراً تألیف رساله در ۱۳۵۸ق به پایان رسیده؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۲۷ صفر ۱۳۵۸ق؛ ۷گ، مختلف السطر [ف: ۴ - ۲۰۸۷]

۲۲. تهران؛ شورا؛ شماره نسخه:۱۹۳/۶-طباطبائی

آغاز: بسمله. الحمدلله المتوحد فی ذاته، المتفرد فی صفاته، المبدع فی مبدعاته ... بدان ارشدک الله تعالی فی الدارین که مقصد کلی و مطلب اصلی از آفرینش و ایجاد مخلوقات و موجودات؛ **انجام:** قلم اینجا رسید و سر بشکست ×× ناطقه جمله انکسار آمد / در این مقام است که خواجه عبدالله انصاری قدس سره می‌فرماید: به این مقام رسیدن باید نه پرسیدن، و این شراب را آشامیدن باید نه شنیدن. من عرف الله کل لسانه.

رساله‌ای است در توحید و مؤلف در دیباچه می‌نویسد: شناسایی به حضرت بسیار و مراتب بیشمار لیکن حصول آن از سه طریق بیرون نیست، یا به طریق تقلید یا استدلال و یا به طریق مکاشفه. و هر سه راه را بر وجه واضح و اختصار بیان کنیم؛ بی‌کا، بی‌تا؛ مجدول، مثنوی ختم خواجگان در ده بیت، آغاز مثنوی: «ای که داری عزم ختم خواجگان ×× گوش سویم دار تا سازم بیان / پایان: هدیه کن این نوع ختم ارجمند ×× توبه روح خواجگان نقشبند»؛ کاغذ: فرنگی نخودی، جلد: مقوای شکری عطف تیماج مشکی، ۱۱گ (۴۰-۵۰)، اندازه: ۱۰×۱۵سم [ف: ۲۲ - ۴۳]

۲۳. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۱۳۵/۹-ف

نسخه اصل: بادلیان ۷۴ وینفیلد (ش۲۶۹۲)؛ بی‌کا، بی‌تا [فیلمها ف: ۱ - ۵۶۶]

۲۴. قم؛ مرکز مطالعات؛ شماره نسخه:۸۸۵

آغاز: الحمد الله الذی هدانا سبیل الرشاد ... اما بعد چنین گوید ... خاک رتبه روزگار که این چند مسائلی است از جمله مسائل در توحید خداوند؛ **انجام:** و شروع می‌شود در رساله نبوت انشاء الله و صلی الله علی محمد و آله الطاهرین.

در وجوب اعتقاد و اثبات توحید و معرفت ذات و صفات ذات باری تعالی و چگونگی آفرینش، به زبان ساده برای عموم مردم و مومنین. با استفاده از آیات و روایات و اشعار شاعران و حکمای بزرگ. در پایان وعده تألیف رساله‌ای در نبوت را داده است؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ مجدول؛ فاقد جلد، ۲۳۴گ، ۱۴ سطر، اندازه: ۱۱×۱۸سم [ف: ۲ - ۱۴۷]

۲۵. شیراز؛ خاوری (دکتر)؛ شماره نسخه:۱۱/۱

بی‌کا، بی تا [نشریه: ۵ - ۲۶۹]

۲۶. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۷۵۴۷/۱۵

خط: نستعلیق، کا: ملا شکر الله بن ملا رضا قلی مازندرانی شاگرد اشرفی، بی‌تا؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج تریاکی، ۵گ (۳۴۳-۳۴۷)، ۲۰ سطر (۸/۵×۱۴)، اندازه: ۱۱×۱۷/۵سم [ف: ۱۶ - ۶۲۲]

← توحید استدلالی ⋗ اثبات التوحید
← توحید استدلالی ⋗ توحید

● **توحید باری تعالی** / کلام و اعتقادات، شعر / فارسی

towhīd-e bārī taʻālā

تهران؛ شورا؛ شماره نسخه:۱۳۸۴۲/۳۱

آغاز: بنام ایزد دانای سبحان ×× بهر دم می‌سرایم نکته از جان

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۰۳۶ق؛ جلد: مقوایی آبی عطف پارچه، ۷گ (۲۰۰-۲۰۶)، ۱۸سطر [ف: ۳۷ - ۴۰۷]

← توحید برهانی ⋗ توحید
← التوحید الحقیقی ⋗ توحید محمدی

● **توحید حکمت = یادداشتهای متفرقه** / کلام و اعتقادات

/ فارسی

towhīd-e hekmat = yāddāšt-hā-ye motefarreqe

در بیان عقل و نفس و عشق و روح دل و جان.

تهران؛ شورا؛ شماره نسخه:۹۲۱۰/۳

بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: تیماج فرنگی قهوه‌ای، ۱۹گ (۵۵ر– ۷۳ر)، اندازه: ۱۱/۵×۱۷/۵سم [ف: ۳۰ - ۱۴]

● **توحید ذات و صفات باری تعالی** / کلام و اعتقادات / عربی

towhīd-e zāt va sefāt-e bārī ta'ālā

مطالب تحت عنوان «وارد» آمد در ۷گ و در هامش آن فائده‌ای در نسخ و مسخ و فسخ و رسخ و بحثی در وجود مطلق و معاد و نطفه و برهان در اثبات واجب الوجود و واحد حقیقی به‌نقل از بهمنیار و فصلی در عقل کل از محقق طوسی و مقالی در عالم محسوس و معقول به‌نقل از شرح مقاصد، فائده در مسئله قدرت، فصلی در تفسیر سوره العصر از خواجه نصیر الدین طوسی، صورت معماری حکمای هند که به جانب عراق فرستاده اند، مقالة فی تحقیق المثل الافلاطونیه شش مسئله منقول از شیخ الرئیس در توحید پروردگار در علم حکمت و در علم هندسه در علم غریبه در علم فقه، رساله در تقسیم علم حکمت، و الرسالة النیروزیه فی الانباء عن الغرض المضمر فی الحروف الهجائیة، رساله‌ای است در مقطعات قرآن شامل سه «فصل».

مشهد؛ الهیات؛ شماره نسخه:۶۸۶/۲

کا: محمد تقی دزفولی، تا: ۱۲۵۹ق؛ کاغذ: نخودی، جلد: تیماج مشکی، اندازه: ۱۹/۵×۲۹/۵سم [ف: ۱ - ۵۱۵]

↤ التوحید (رسالة ...) ⪢ مراتب التوحید

↤ توحید الرضا ⪢ شرح خطبة التوحید

↤ توحید صدوق ⪢ التوحید

● **توحید صدوق (ترجمه)** / کلام و اعتقادات / فارسی

towhīd-e sadūq (t.)

حسینی کاشانی، هاشم بن مهدی، - ۱۴۱۲ قمری

hoseynī kāšānī, hāšem ebn-e mahdī (- 1992)

وابسته به: التوحید = توحید صدوق = التوحید و نفی التشبیه و الجبر؛ شیخ صدوق، محمد بن علی (۳۱۱-۳۸۱)

تاریخ ترجمه: ۱۳۸۰ق

مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۵۰۰۶

خط: نستعلیق تحریری، بی‌کا، بی‌تا، جا: تهران [الفبائی ف: ۶۳۰]

● **توحید العامة** / کلام و اعتقادات / عربی

tawḥīd-ul 'āmma

رساله‌ای است درباره توحید.

تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه:۳۸۷۵/۲

آغاز: توحید العامة؛ هذه اثنتی عشرة لا، فکل واحدة بحر من بحار النیران. لیس لها عین الاغیار؛ **انجام:** فی ان یبارک فی هذه المواصلة. و صلی الله علی النبی محمد و آله. هذا آخر ما کتبه عمر بن محمد الربانی الی محمد بن عمر السلطانی (و قد کتب هذه الاجزاء تذکرة لخزانة المولی المنعم الصاحب الکبیر ... جمال الدولة و الدین عماد الاسلام الصاحب المعظم ملك ملوك الوزراء فی العالم، نظام الدولة و الدین ... بهمنیار بن الصدر الکبیر الصاحب الشهید جمال الدین خسرو و فیروز ... عبد هما و داعیهما ابو الفخر بن القاضی ابی الشمس الابرقوهی ... فی غرة ربیع الاول سنة ۶۳۸ حامداً مصلیا و مسلماً ...

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۷؛ کاغذ: سمرقندی نخودی، جلد: تیماج قهوه‌ای، ۸گ (۱۶پ–۲۳پ)، ۱۶ سطر، اندازه: ۱۲/۵×۱۸/۵سم [ف: ۳ - ۵۲۵]

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۶۰۳/۲-ف

نسخه اصل: همان نسخه بالا [فیلمها ف: ۱ - ۶۱۴]

● **توحید عدلیه** / کلام و اعتقادات / فارسی

towhīd-e 'adlīye

مازندرانی، محمد کاظم

māzandarānī, mohammad kāzem

رساله مختصری است در بیان اصول اعتقادی شیعه امامیه که برای عموم نوشته است، در پنج «باب» و خاتمه در امر به معروف و نهی از منکر.

قم؛ مرکز مطالعات؛ شماره نسخه:۷۹۸/۲

آغاز: الحمد الله رب العالمین ... اما بعد پس می‌گوید خادم علوم سید المرسلین ... که چون بر هر مکلفی واجب و لازم است تحصیل اصول دین؛ **انجام:** لکن باید انکار داشته باشد به دل خود اگر چه ممکن نباشد او را به زبان آوردن و اظهار کردن.

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۵گ (۱۳۵پ-۱۳۹پ)، ۱۷ سطر، اندازه: ۱۵×۲۰سم [ف: ۲ - ۸۰]

↤ التوحید علی نهج التجرید ⪢ آغاز و انجام

● **التوحید عن الائمة السادة الطاهرین** / حدیث / عربی

at-tawḥīd 'an-il a'immat-is sādat-iṭ ṭāhirīn

احادیثی که در توحید از ائمه اطهار (ع) رسیده، نوعاً با حذف سند، در چند باب گردآوری شده است. از جمله: باب حدوث

العالم و اثبات المحدث، باب اطلاق القول بانه شئ، باب انه لایعرف الا به، باب ادنی المعرفة، باب المعبود، باب الکون و المکان، باب النسبة، باب النهی عن الکلام فی الکیفیة، باب فی ابطال الرؤیة، باب فی قوله لاتدرکه الابصار و هو یدرک الابصار، باب النهی عن الصفة بغیر ما وصف به نفسه، باب النهی عن التجسیم و الصورة، باب صفة الذات، باب حدوث الاسماء، باب الاسماء و اشتقاقها، باب الحرکة و الانتقال، باب جوامع التوحید، باب البدا و باب الاستطاعه. گویا این رساله از کتاب «التوحید» شیخ صدوق انتخاب شده است.

قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۳۸۲۶/۷-۱۹/۱۵۶

آغاز: بسمله باب حدوث العالم واثبات المحدث عن علی بن ابراهیم بن هاشم ... قال لی هشام بن الحکم کان بمصر زندیق فبلغه امر ابی عبدالله (ع) فخرج الی المدینة لیناظره؛ **انجام:** فاذا فعلوا کانوا مع الفعل مستطیعین قال البصری أشهد أنه الحق و انکم اهل بیت النبوة و الرسالة

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۰۵۷ق؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۹گ، ۳۳-۴۳ سطر، اندازه: ۱۲×۱۹/۵سم [ف: ۲ - ۱۰۶۵]

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۲۹۶/۱۰

نسخه اصل: همان نسخه بالا [عکسی ف: ۳ - ۶۶۲]

● **التوحید عند العارفین و المحققین** / عرفان و تصوف / عربی

at-tawḥīd ʻind-al ʻārifīn wa-l muḥaqqiqīn

مؤلف در صفحه ششم می‌گوید: «فعلیک بمطالعة کتابنا المسمی بالحکمة المتقنة».

همدان؛ مدرسه غرب همدان؛ شماره نسخه:۱۱۸۷/۷۳

آغاز: الحمد لله رب العالمین و الصلوة علی خیر خلقه محمد و آله اجمعین، اما بعد فان مسئلة التوحید علی النحو الذی؛ **انجام:** و النظر هذا اذا لم یکن له شیخ مکمل یر شده فی کل مقام و ینزل و اعلم ان تحقیق الکلام فی هذا الموضع انما یحتاج الی کلام مبسوط لا یحتمله هذا المختصر و هذا آخر ما اردنا ان نورده فی هذه الرسالة تمت ...

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۰ یا ۱۱ق؛ با سر لوح‌های زرین؛ کاغذ: اصفهانی نازک، ۱۰گ (۳۳۶پ-۳۴۵)، ۲۴ سطر (۱۰×۲۰)، اندازه: ۱۷×۲۷سم [رشت و همدان: ف: - ۱۴۸۱]

← التوحید فی علم العقود ⩾ ضبط عقود الاعداد

← توحید کثیر ⩾ توحید

● **توحید محمدی = التوحید الحقیقی** / کلام و اعتقادات / عربی

tawḥīd-i muḥammadī = at-tawḥīd-ul ḥaqīqī

طبری، محمد کاظم بن رضا، ق۱۳ قمری

tabarī, mohammad kāzem ebn-e rezā (- 19c)

نویسنده می‌گوید چون درک حق و معرفت خالق و اثبات وجود خدا و توحید او از اهم مسائل است لذا این رساله را در توحید پرداختم. خاصه آنکه یکی از دوستان از من خواست تا این رساله پرداخته شود. در یک «مقدمه» و یک «مقصد» و یک «خاتمه»: مقدمه: در بیان اموریکه سر و کار به مسائل ماوراء الطبیعی دارد و دانستن آن از واجبات است چون مسائل وجود و عدم و دور و تسلسل و امثال آن؛ مقصد: در اثبات واجب الوجود و مسائل آن در چهار فصل؛ خاتمه: در اثبات توحید واجب الوجود.

آغاز: بسمله، الحمد لله المتوحد فی الوهیته المتفرد فی ربوبیته ...

انجام: وفقنا الله و ایاکم للاهتداء الی الحق و الوصول الی الذات المطلق و هو خیر مسوول و الصلوه علی محمد و اله الطاهرین.

۱. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۱۸۸

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کاتب = مؤلف، تا: ۱۲۵۷ق؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج سبز، ۵۰گ، ۱۲ سطر (۶×۱۴)، اندازه: ۱۱/۵×۲۰/۵سم [ف: ۷ - ۱۶۳]

۲. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۱۱

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کاتب = مؤلف، تا: ۱۲۵۷ق؛ با سرلوح، مجدول؛ مهر: ناصر الدین شاه؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج قرمز، ۵۱گ، ۱۲ سطر (۶/۵×۱۴)، اندازه: ۱۱/۵×۲۱/۵سم [ف: ۷ - ۱۸۲]

۳. تهران؛ شورا؛ شماره نسخه:۴۳۴۱/۱

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، کاتب = مؤلف، تا: ۲۵ جمادی الثانی ۱۲۵۷ق؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج زرد، ۱۲گ (۱-۱۲)، ۲۰ سطر (۱۴/۵×۱۸)، اندازه: ۱۸×۲۲سم [ف: ۱۲ - ۴۵]

← توحید مفضل ⩾ التوحید

● **توحید مفضل (ترجمه)** / کلام و اعتقادات / فارسی

towhīd-e mofazzal (t.)

روغنی قزوینی، محمد صالح بن محمد باقر، - ۱۰۷۵ قمری

rowqanī qazvīnī, mohammad sāleh ebn-e mohammad bāqer (- 1665)

وابسته به: التوحید = توحید مفضل = کتاب الفکر = کنز الحقایق و المعارف مفضل بن عمر (قرن ۲)

سال تألیف: صفر ۱۰۸۰ق؛ محل تألیف: مشهد مقدس

ترجمه توحید مفضل است. مترجم قسمت قسمت از حدیث را ذکر و به ترجمه فارسی آنها با عباراتی سلیس مبادرت نموده و چندان تصرفی در آن ننموده است.
آغاز: روی محمد بن سنان قال حدثنی المفضل بن عمر ... المعنی روایت کرد محمد بن سنان گفت حدیث کرد مرا مفضل بن عمر ...
انجام: ترجمه این قوائد الهی و علوم لدنی بر شادی و سرور ختم آمد والحمدلله علی ما وفقنی و اتاح لی ... و کان الفراغ منه مع فراغ شهر صفر من سنة ثمانین بعد الالف و انا الفقیر الحقیر عظیم الجرم و التقصیر محمد صالح بن محمدباقر القزوینی عفی الله عنهما و عن سایر المؤمنین آمین یا رب العالمین
[دنا ۴۰۰/۳]

۱. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۷۴۲۷
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ و نستعلیق، کا: شمس الدین محمد رضوی، تا: ۶ ربیع الاول ۱۰۸۰ق؛ مصحح؛ تملک: حسن بن محمد مؤمن کرمانی اصفهانی، وی کتاب را به ملامحمد کاظم فروخته؛ جلد: تیماج مشکی، ۱۲۰گ، ۲۱ سطر، اندازه: ۱۶/۵×۲۵/۵سم [ف: ۱۹ - ۲۳۹]

۲. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۹۵۸۳
آغاز: الشریعه و مفتاح الحقیقه را که هم از حضرت صادق علیه السلام مرویست که آن کتابیست لطیف؛ **انجام:** فان الانسان یساوق السهو و النسیان و هذا کان مبلغ جهدی و ارجو ربی الرحمن المنان.
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ افتادگی: آغاز (یک ورق) و انجام (دو سطر)؛ مجدول؛ واقف: ابوالفضل شاهرخی، دی ۱۳۴۵؛ کاغذ: آهار مهره نخودی، جلد: تیماج مشکی، ۱۷۴گ، ۱۷ سطر (۱۰/۵×۱۷/۷)، اندازه: ۱۶/۳×۲۵سم [ف: ۱۴ - ۱۳۶]

۳. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه:۱۸۳۵
آغاز: ائمه هدی و اعلام تقی و دلیلان دین و ملت و هادیان امت و شریعت؛ **انجام:** برابر
خط: نسخ متوسط، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: آغاز (ورق اول)؛ محشی به امضاء «منه»، شاید نسخه خط خود مترجم باشد و این احتمال را کهنگی خط و کاغذ تأیید می‌کند؛ واقف: سپهسالار؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: میشن، ۱۹۰ص، ۲۱ سطر، اندازه: ۱۳×۲۶سم [ف: ۱ - ۲۲۴]

● **توحید مفضل (ترجمه)** / کلام و اعتقادات، حدیث / فارسی
towhīd-e mofazzal (t.)

مجلسی، محمد باقر بن محمد تقی، ۱۰۳۷-۱۱۱۰ قمری
majlesī, mohammad bāqer ebn-e mohammad taqī (1628 - 1699)

وابسته به: التوحید = توحید مفضل = کتاب الفکر = کنز الحقایق و المعارف مفضل بن عمر (قرن ۲)
اهدا به: شاه سلیمان صفوی (۱۰۷۷-۱۱۰۵ق)
سال تألیف: رجب ۱۰۹۴ق
ترجمه تحت اللفظی است از حدیث مشهور به «توحید مفضل» که حضرت امام صادق (ع) در چند مجلس بر مفضل بن عمر جعفی کوفی املاء نموده است، مترجم گاهی مطالبی را با عنوان «مترجم گوید» به آن اضافه نموده است.
آغاز: بسمله الحمدلله الذی هدانا علی توحیده بصفوته محمد المفضل علی عبیده و عترته الاکرمین المخصوصین بلطفه قدیمه و جدیده علیه و علیهم من الصلوات والتحیات مایلیق ... اما بعد قاصر از نیل معانی
انجام: و تو را نزد ما مکان بلند هست و دلهای مولا و مؤمنان تو را می‌طلبند مانند تشنه که آب طلبد و آن چه تو را وعده دادم از من سؤال مکن تا خود بگویم به تو مفضل گفت پس برگشتم از نزد مولای خود با نعمتی و کرامتی که هیچ کس با چنین حالی بر نگشته بود.
چاپ: مشار فارسی ص ۳۹۶؛ج۱، ص۱۲۸۵،(۸ چاپ) ایران، بی ناشر، ۱۳۲۲ق، رقعی۲۲۲+۴+۱۳صص؛ تهران، سنگی، ۱۲۷۱، وزیری کوچک، بدون شماره صفحه؛ [تهران]، سنگی، ۱۲۷۱، وزیری کوچک، بدون شماره صفحه، (در هامش)
[الذریعه ۹۱/۴ شماره ۴۱۱؛ کتابشناسی مجلسی ص ۸۵؛ فهرستواره منزوی ۱۱۵/۶؛ دنا ۴۰۰/۳-۴۰۲ (۷۴ نسخه)]

۱. اصفهان؛ مهدوی، مصلح الدین؛ شماره نسخه:۵۰
خط: نسخ خوش، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ جلد: روغنی دارای تذهیب، ۱۴۷گ، ۱۴ سطر [ف: - ۶۱]

۲. قم؛ فیضیه؛ شماره نسخه:۸۹۶/۳
خط:نسخ،بی‌کا،تا:۱۰۹۴ق؛۲۰سطر،اندازه: ۱۷×۲۴سم [ف: ۳ - ۳۴]

۳. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۲۸۴۵
آغاز: خواص خیار اصحاب و محرمان اسرار جناب سید اخیار و سلاله اطهار امام المغارب و المشارق؛ **انجام:** برابر
خط: نسخ، کا: عبدالله بن محمد علی، تا: پنج‌شنبه ۱۸ شعبان ۱۰۹۴ق؛ افتادگی: آغاز؛ مصحح، مجدول؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۱۳۲گ، ۱۴ سطر، اندازه: ۱۲×۱۹/۵سم [محدث ارموی مخ: - ۳۶۳]

۴. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۵۰۵/۲
آغاز و انجام: برابر
خط: نستعلیق، کا: مظفربن فخراکازرونی، تا: ۱۰۹۶ق؛ کاغذ: دولت آبادی، جلد: تیماج قرمز، ۱۳۲ص (۱-۱۳۲ هامش)، ۱۷ سطر (۹×۱۸)، اندازه: ۱۵×۲۶سم [ف: ۶ - ۶]

۵. تهران؛ شورا؛ شماره نسخه:۱۷۴۸۶
کا: محمد تقی بن محمد حسین خاتون آبادی، تا: ۱۰۹۶ق [د.ث. مجلس]

۶. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۴۷۵۹

آغاز و انجام: برابر
خط: نستعلیق، کا: محمد علی بن محمد قدیر، تا: ۱۰۹۷ق؛ مجدول؛ واقف: سید محمد باقر سبزواری، محرم ۱۴۰۵؛ کاغذ: نخودی، جلد: تیماج قهوه‌ای، ۱۲ سطر، اندازه: ۱۱/۷×۱۹/۱سم [ف: ۱۴ - ۱۳۳]

۷. **تهران؛ لغت نامه دهخدا؛ شماره نسخه:۲۲/۱**
خط: نسخ، کا: محمد هاشم بن ابوالحسن شیرازی، تا: ۱۰۹۷ق؛ جلد: تیماج سبز [نشریه: ۳ - ۳۴]

۸. **بیرجند؛ دیانی؛ شماره نسخه:۱۶۹**
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ مصحح؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۱۰۸گ، مختلف السطر، اندازه: ۹×۱۶/۵سم [ف: - ۱۲۸]

۹. **مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۳۲۲۸۹**
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲، اهدایی: رهبری، بهمن ۱۳۸۳؛ کاغذ: حنایی روشن آهار مهره، جلد: مقوا با عطف تیماج، ۱۴۹گ، ۱۱ سطر، اندازه: ۸×۱۴/۵سم [اهدائی رهبر: ۲ اخبار۱ - ۲۱۵]

۱۰. **تهران؛ شورا؛ شماره نسخه:۱۰۵۳۳/۲**
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۶۶گ (۱پ-۶۶پ)، اندازه: ۱۳×۲۱سم [ف: ۳۳/۱ - ۸۴]

۱۱. **قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه:۳۳۲۱**
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ مجدول؛ مهر: «التوکل علی الله الغنی عبده عبدالرحمن» (بیضی)؛ ۱۰۵گ، ۱۵ سطر، اندازه: ۱۲×۲۰سم [ف مخ: ۱ - ۴۰۶]

۱۲. **قم؛ معصومیه؛ شماره نسخه:۵۳/۴-۵۹۳۸**
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ واقف: میرزا ابوطالب؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تازه، ۲۶۵گ، ۱۵ سطر، قطع: ربعی [ف: - ۸۹]

۱۳. **مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۶۷۶۲**
آغاز: مشتمل است بر دلایل ساطعه بر ابطال مذهب ملاحده؛ **انجام:** برابر
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ افتادگی: آغاز؛ کاغذ: نخودی آهار مهره، جلد: مقوای، ۱۴۷گ، اندازه: ۱۴×۲۰سم [ف: ۲۶-۱۴۹]

۱۴. **مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۸۷۱۱**
آغاز: برابر؛ **انجام:** و اما اصحاب طبایع می‌گویند که صبیعت (کذا) کاریرا بی فایده نمی کند ...
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ افتادگی: انجام (ده ورق)؛ واقف: سیدعلی اصغر اصغر زاده، اردیبهشت ۱۳۳۸؛ کاغذ: نخودی، جلد: مقوا، ۷۴گ، ۱۴ سطر، اندازه: ۱۱/۲×۱۷/۷سم [ف: ۱۴ - ۱۳۲]

۱۵. **مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۳۸۶۲۷**
آغاز: مؤمنان و متحیر کردند در آن ملحدان فردا بامداد به نزد من بیا مفضل گفت از این؛ **انجام:** روی پوست سرموئی رویانیده که بمثابه پوستی باشد برای آن و آنرا از سرما
خط: نسخ خوش، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ اهدایی: رهبری، مهر ۱۳۸۶؛ کاغذ: نخودی آهار مهره، ۱۸گ، ۱۵سطر، اندازه: ۹/۵×۱۶/۵سم [اهدائی رهبر: ۲ اخبار۱ - ۲۱۵]

۱۶. **مشهد؛ گوهرشاد؛ شماره نسخه:۶۱۵/۱**
آغاز: برابر
خط: نسخ خوش، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ مهر: حاج سید سعید؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۹۵گ (۱-۹۵)، ۱۷ سطر (۷/۵×۱۴/۵)، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۲ - ۷۲۹]

۱۷. **مشهد؛ گوهرشاد؛ شماره نسخه:۱۷۹۰/۲**
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ و نستعلیق، کا: علی قلی بن امام قلی بیگ قلیچی، تا: قرن ۱۲؛ مجدول؛ واقف: سید سعید طباطبایی، ۱۳۳۲؛ کاغذ: نخودی آهار مهره، جلد: تیماج مشکی [ف: ۵ - ۲۱۲]

۱۸. **تهران؛ شورا؛ شماره نسخه:۱۴۳۹۰/۳**
آغاز: برابر؛ **انجام:** فطوبی لهم ثم له منت خدایی را که با توفیق او به اتمام رسید ترجمه این حدیث ...
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ جلد: تیماج، قهوه‌ای، ۸۹گ (۱۶پ-۱۰۴ر)، اندازه: ۷×۱۹/۵سم [ف: ۳۸ - ۵۲۱]

۱۹. **مشهد؛ گوهرشاد؛ شماره نسخه:۱۰۹۷**
آغاز و انجام: برابر
خط: شکسته نستعلیق خوش، کا: محمد عابد، تا: پنج‌شنبه ۷ رمضان ۱۱۰۱ق، حسب الامر مصطفی قلیخان بن شیر محمدخان؛ تملک: مصطفی قلیخان بن شیر محمدخان؛ مهر: حاج سید سعید؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: تیماج عنابی، ۱۴سطر (۷/۵×۱۴/۵)، اندازه: ۱۰×۱۷/۵سم [ف: ۳ - ۱۵۱۵]

۲۰. **گلپایگان؛ کتابخانه حجة الاسلام گلپایگانی؛ شماره نسخه:۴۱/۱**
خط: نستعلیق، کا: محمد صادق بن ابی القاسم شهمیرزادی، تا: ۱۱۰۸ق؛ جلد: تیماج مشکی، ۸۷گ (۱پ-۸۷پ)، ۱۵ سطر، اندازه: ۹/۵×۱۶سم [کتابخانه‌های گلپایگان: ف: - ۳۶]

۲۱. **قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه:۷۶۷/۳**
آغاز و انجام: برابر
خط: نستعلیق، کا: محمد حسین بن یحیی نوری، تا: ۲۸ شوال ۱۱۱۱ق؛ جلد: تیماج مشکی عطف گالینگور، ۴۶گ، مختلف السطر، اندازه: ۱۱×۱۷سم [ف مخ: ۱ - ۴۰۵]

۲۲. **مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۳۵۹۵۰**
آغاز: و گرما محافظت نماید پس کی محافظت کرده است دماغ را چنین محافظتی؛ **انجام:** زایل گراند که فرزند مستوی الخلقه متولد شود
خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۱۱۱ق؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ اهدایی: رهبری، مهر ۱۳۸۶؛ کاغذ: نخودی آهار مهره فرنگی، جلد: تیماج

مشکی، ۱۰۶گ، ۱۵ سطر، اندازه: ۹/۵×۱۶/۵سم [اهدائی رهبر: ۲ اخبار ۱ - ۲۱۴]

۲۳. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۴۲۹۱/۱

خط:نستعلیق،کا:محمد علی بن حسین رازی سبزواری، تا: جمادی الاول ۱۱۱۲ق؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج تریاکی، ۱۷۱گ (۱-۱۷۱)، ۱۶ سطر (۵×۱۴)، اندازه: ۱۰×۱۹سم [ف: ۱۳- ۳۲۵۹]

۲۴. زهان؛ مدرسه جعفریه زهان؛ شماره نسخه:۱۲۹

خط: نسخ، کا: محمد صادق بن محمد اسماعیل، تا: ۱۰ محرم ۱۱۱۴ق، جا: اصفهان؛ مصحح؛ تملک: محمد جعفر زهانی؛ جلد: مقوایی، ۹۷گ، ۱۵ سطر، اندازه: ۱۱/۵×۱۷/۵سم [ف: - ۱۰۰]

۲۵. قم؛ معصومیه؛ شماره نسخه:۶۷۶

خط: نسخ، کا: محمد رحیم بن هدایت الله، تا: ربیع الاول ۱۱۱۵ق؛ افتادگی: آغاز؛ جلد: مقوایی با روکش پارچه‌ای، ۱۰۵گ، ۱۶ سطر (۸×۱۶)، اندازه: ۱۲×۲۰سم [ف: ۲ - ۳۱۵]

۲۶. تهران؛ نوربخش (خانقاه نعمت اللهی)؛ شماره نسخه:۸۱۱/۴

آغاز: برابر

خط: نسخ روشن، کا: محمد علی پسر محمد شفیع، تا: ۱۱۱۹ق [در فهرست ۱۰۱۹ آمده که مسلم غلط است]؛ کاغذ: اصفهانی شکری، جلد: تیماج ساغری مشکی، ۴۰گ (۲۶پ-۶۵)، ۲۳ سطر، اندازه: ۱۲×۱۸/۵سم [نشریه: ۱۳ - ۱۸۶]

۲۷. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۲۰۴۶/۳

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا: سیف الدین محمود فرزند محمد ابراهیم، تا: ۱۱۱۹ق، جا: تفت یزد؛ افتادگی: وسط (بین برگ‌های ۱۷۳ و ۱۷۴ چند برگ افتاده)؛ مصحح، محشی؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج مشکی، ۶۲گ (۱۱۵-۱۷۶)، سطور مورب (۷×۱۶)، اندازه: ۱۱×۱۸سم [ف: ۳۰ - ۴۲۸]

۲۸. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۸۷/۱۴

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ زیبا، بی‌کا، تا: ۱۱۲۵؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۴۸گ (۱۳۳ر-۱۸۰ر)، ۲۲ سطر، اندازه: ۱۶×۲۱/۵سم [ف: ۱ - ۲۱۰]

۲۹. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۷۱۱۴

خط: نسخ، کا: کریم بن محمد اسماعیل نایینی، تا: پایان شعبان ۱۱۲۵ق؛ تملک: محمد رضا بن محمد افضل، محمد طاهر بن آخوند کاظم منوچهری نایینی؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج تریاکی، ۷۸گ، ۱۷ سطر (۷/۵×۱۲/۵)، اندازه: ۱۱/۵×۱۷/۵سم [ف: ۱۶ - ۴۵۸]

۳۰. یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه:۳۴۲۰/۱۱

آغاز: برابر

خط: نسخ، کا: محمد تقی بن حاج عبدالله، تا: ۱۱۲۶ق؛ مصحح؛ کاغذ: سمرقندی، جلد: مقوایی روکش کاغذ آبی، ۴۸گ (۱۴۱-۱۸۸)، ۲۱سطر، اندازه: ۱۸×۲۴سم [ف: ۵ - ۱۶۴۷]

قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۱۳۶۹/۱۱

نسخه اصل: همان نسخه بالا [عکسی ف: ۴ - ۲۱۶]

۳۱. قم؛ معصومیه؛ شماره نسخه:۵۶۴/۱۶

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، کا: شمس الدین محمد حسین بن میر محمد یوسف، تا: ۱۱۳۰ق؛ جلد: تیماج مشکی، ۸۹ص (۳۹۴-۴۸۲)، ۱۹سطر (۱۲/۵×۲۰)، اندازه: ۱۹/۵×۲۸/۵سم [ف: ۲ - ۲۰۱]

۳۲. یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه:۳۴۸۹/۳

آغاز: برابر؛ **انجام:** مترجم گوید که ظاهر کلام امام علیه السلام است که غیر کواکب هفتگانه سیاره

کا: عبدالغنی بن محمد تقی سمنانی، تا: ۱۱۳۱-۱۱۳۲ق؛ افتادگی: انجام؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: مقوایی با تیماج عنابی، ۲۴ص (۱۰۵-۱۲۸)، اندازه: ۱۵×۲۴سم [ف: ۵ - ۱۶۷۲]

۳۳. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۱۹۰۵/۲

خط: نسخ، کا: عبدالصانع علوی سبزواری، تا: ۱۱۳۴ق؛ کاغذ: ترمه، جلد: میشن زرد لایی [ف: ۵ - ۳۹۶]

۳۴. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه:۸۱۶۹/۱

خط: نسخ، کا: محمد علی بن حاج محمد صفر، تا: ۵ ربیع الثانی ۱۱۳۵ق؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ کاغذ: فرنگی سفید، جلد: تیماج مشکی، ۱۱۳گ (۱ر-۱۱۳پ)، ۱۱ سطر، اندازه: ۱۰/۵×۱۵/۵سم [ف: ۳ - ۴۰۴]

۳۵. تهران؛ مفتاح؛ شماره نسخه:۴۹

خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۶ ذیحجه ۱۱۴۲ق [نشریه: ۷ - ۱۱۸]

۳۶. اردکان یزد؛ امام صادق؛ شماره نسخه:۴۱۵/۱

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ مصحح؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۱۲۲گ (۱پ-۱۲۲پ)، اندازه: ۱۲/۵×۱۸سم [ف: ۲ - ۱۳۶]

۳۷. مشهد؛ گوهرشاد؛ شماره نسخه:۱۷۸۱

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ دو برگ آخر در دوشنبه ۵ ربیع الاول ۱۲۸۲ نونویسی شده؛ واقف: سید سعید طباطبایی، ۱۳۳۲؛ کاغذ: نخودی آهار مهره، جلد: تیماج قهوه‌ای، ۱۲ سطر، قطع: بغلی [ف: ۵ - ۲۰۲]

۳۸. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۷۳۷۳/۱-۳۷/۱۶۳

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ جلد: تیماج مشکی، ۱۰۶گ، ۱۳ سطر، اندازه: ۱۰×۱۵سم [ف: ۲ - ۸۶۵]

۳۹. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۵۸۵۳

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ واقف: جعفر زاهدی، دی ۱۳۷۷؛ کاغذ: شکری آهار مهره، جلد: تیماج مشکی، ۷۷گ، ۱۷-۲۰ سطر، اندازه: ۱۰×۱۵سم [ف: ۲۶ - ۱۴۸]

۴۰. اصفهان؛ عمومی اصفهان (فرهنگ سابق)؛ شماره نسخه:۳۳۰۸

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: تیماج قهوه‌ای، ۷۸ص، ۱۵ سطر (۶×۱۳)، اندازه:

۱۲×۱۹سم [ف: ۱ - ۵۷]

۴۱. یزد؛ سریزدی (مسجدحظیره)؛ شماره نسخه:۱۸۷

خط: نسخ، کا: محمد کاظم، تا: قرن ۱۲ یا ۱۳؛ تملک: حاجی محمد بن حاجی کریم با مهر «عبده حاجی محمد» (مربع)؛ اشعاری به فارسی از حافظ، مولوی، نعمت خان عالی به خط محمد حسن بن میرزا محمد علی خراسانی به سال ۱۲۲۸ و ۱۲۲۹ در حیدر آباد دکن و صورت نامه شاه عباس به پادشاه هندوستان؛ وقف‌نامه کتاب به سال ۱۳۲۲؛ جلد: مقوایی، عطف تیماج قرمز، ۱۳۸گ، ۱۵سطر، اندازه: ۱۱×۱۷/۵سم [ف: ۱ - ۱۵۳]

۴۲. چالوس؛ امام صادق؛ شماره نسخه:۴۰۷/۱

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ و نستعلیق، کا: محمد نبی بن عبدالعلی دونایی نوری اوزودی،تا:قرن۱۳؛محشی؛ جلد: سیاه، اندازه: ۱۸×۲۲سم [ف: ۲۲۴]

۴۳. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۷۴۶۰-۳۸/۸۰

آغاز: وجود و علم وقدرت ولطف وحکمت قادر ذی الجلال ... لهذا آنرا بلغت فارسی ترجمه کردم ... السلطان سلیمان الموسوی الصفوی بهادرخان؛ **انجام:** برابر

خط:نستعلیق،بی‌کا،تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: آغاز (یک صفحه)؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۹۷گ، ۱۴ سطر، اندازه: ۱۶×۲۱سم [ف: ۲-۸۶۵]

۴۴. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۱۲۳۷/۱-۷/۱۳۷

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ مصحح؛ جلد: مقوا، با روکش پارچه سرخ، ۸۷گ، ۱۸ سطر، اندازه: ۱۴×۲۱سم [ف: ۲ - ۸۶۴]

۴۵. گلپایگان؛ کتابخانه حجة الاسلام گلپایگانی؛ شماره نسخه:۱۲۷/۳۵

کا: زین العابدین گلپایگانی، تا: قرن ۱۳؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۳۹گ (۳۶۰ر-۳۹۸پ)، اندازه: ۱۵×۲۱/۵سم [کتابخانه‌های گلپایگان: ف: ۱۱۴]

۴۶. تهران؛ شورا؛ شماره نسخه:۱۴۶۷۱

آغاز: فرمود که اگر فرزند دانا و عاقل متولد می‌شد هر آینه عالم در نظرش بسیار غریب مینمود

خط:نستعلیق،کا: علی بن عبدالمولی خوئی، تا: قرن ۱۳؛ جلد: چرم قهوه‌ای، ۸۷گ، ۱۴ سطر، اندازه: ۱۱/۳×۱۶/۴سم [ف: ۴۱ - ۱۵۱]

۴۷. قم؛ معصومیه؛ شماره نسخه:۶۲۵

خط: ثلث، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۱۶۵گ، ۱۰ سطر (۹×۱۶)، اندازه: ۱۳×۲۱سم [ف: ۲ - ۲۵۸]

۴۸. قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه:۳۰۳۵

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، کا: حسین بن نجف موشعینی رودباری، تا: ذیقعده ۱۲۰۶ق؛ جلد: تیماج سیاه، ۱۴۱گ، ۱۲ سطر، اندازه: ۱۰×۱۶سم [ف مخ: ۱ - ۴۰۶]

۴۹. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۶۰۵۱

خط: نسخ، کا: عبد الصمد بن عبد الرضا فیروز آبادی، تا: دوشنبه ۲۶ شوال ۱۲۱۶ق؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۹۷گ، ۱۶ سطر، اندازه: ۱۰×۱۵سم [ف: ۱۶ - ۵۳]

۵۰. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه:۶۴۰۴/۱

خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۲۲۷ق؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج مشکی، ۳۶گ (۳پ-۷۸ر)، ۲۰ سطر، اندازه: ۱۵×۲۲سم [ف: ۳ - ۴۰۴]

۵۱. اراک؛ دهگان؛ شماره نسخه:۱۳۵/۱۲

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۲۲۹ق؛ کاغذ: نخودی، جلد: تیماج مشکی، ۳۲گ (۳۲۵ر-۴۵۶ر)، اندازه: ۱۵×۲۲سم [ف: ۱ - ۱۵۸]

۵۲. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۳۸۰۹-۱۹/۱۳۹

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، کا: ملا محمدعلی بن کربلائی رجب، تا: ۲۵ جمادی الاول ۱۲۳۳ق، به جهت فرزند نوروز علی؛ جلد: تیماج مشکی، ۶۲گ، ۱۵ سطر، اندازه: ۱۵×۲۰سم [ف: ۲ - ۸۶۴]

۵۳. اردکان یزد؛ امام صادق؛ شماره نسخه:۳۲۹/۱

خط: نسخ، کا: عبدالمجید علیاری، تا: ۱۲۳۴ق؛ ۷۲گ (۳پ-۷۴ر)، ۱۹ سطر، اندازه: ۹/۵×۱۴/۵سم [ف: ۲ - ۶۷]

۵۴. تهران؛ شورا؛ شماره نسخه:۷۲۰۰

آغاز: برابر؛ **انجام:** فطوبی لهم ثم له منت خدایی را که با توفیق او به اتمام رسید ترجمه این حدیث ...

خط: نسخ، بی‌کا، تا: دوشنبه ذیقعده ۱۲۴۳ق؛ جلد: تیماج مشکی، ۱۴۵گ، ۱۵ سطر، اندازه: ۱۴/۵×۲۰سم [ف: ۲۵ - ۱۹۸]

۵۵. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۵۳۸/۴

آغاز: برابر؛ **انجام:** و ما بنحوی که ذکر کردیم که مرض شک و شبهه را آن نفوس ...

خط: نسخ و نستعلیق، کا: سید هاشم ین حسن موسوی، تا: ۱۲۵۶ق؛ افتادگی: انجام؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۱۲گ (۱۳۱ر-۱۴۲پ)، اندازه: ۱۷/۵×۲۱/۵سم [ف: ۲ - ۱۷۴]

۵۶. تهران؛ مهدوی؛ شماره نسخه:۲۶۰/۳

خط: نستعلیق، کا: عبدالرحیم بن میر عبدالباقی حسینی، تا: ۱۴ محرم ۱۲۵۹ق، جا: اصفهان؛ کاغذ: ترمه [نشریه: ۲ - ۹۹]

۵۷. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۸۱۷۳

آغاز: آن معرفت مومنان و متحیر گردند در آن ملحدان فردا بیا به نزد من مفضل گفت ازین مژده عدیم المثال شاد و خوشحال به منزل خویش مراجعت نموده؛ **انجام:** برابر

خط: نستعلیق تحریری، کا: علی بن عبدالله، تا: دوشنبه ۸ ذیحجه ۱۲۶۱ق؛ افتادگی: آغاز (یک برگ)؛ واقف: خانم بیگم عقیلی، خرداد ۱۳۷۱؛ کاغذ: نخودی آهار مهره، جلد: میشن قهوه‌ای، ۱۰۲گ، ۱۲ سطر، اندازه: ۱۴×۲۱سم [ف: ۲۶ - ۱۴۸]

۵۸. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۷۲۶۵

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، کا: قاسم بن سعید جیلان - محمد رضی بن نورالله نوری، تا: ۱۲۶۲ق؛ افتادگی: آغاز [رایانه]

۵۹. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:ض۱۳۴۹۰

خط: نسخ، کا: رشید شوشتری، تا: ۱۲۶۲ق [الفبائی ف: ۱۵۰]

۶۰. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۷۱۱۶/۱
آغاز: و نیرات و عناصر و موالید از انسان و جهان و نبات مرعی داشته
خط: نسخ، کا: محمد علی بن زین العابدین خوانساری، تا: ۱۲۶۳ق؛ افتادگی: آغاز؛ جلد: مقوایی عطف تیماج قهوه‌ای، ۶۹گ (۱ر-۶۹ر)، ۱۷ سطر، اندازه: ۱۹×۲۱/۵سم [ف: ۱۸ - ۲۶۹]

۶۱. چالوس؛ امام صادق؛ شماره نسخه:۵۳۵
آغاز: برابر؛ **انجام:** منت خدایی را که با توفیق او به اتمام رسید ترجمه این حدیث.
خط: نستعلیق، کا: محمد نبی اسماعیل دینائی، تا: ۱۲۶۶ق؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۶۷گ، ۱۶ سطر، اندازه: ۱۱×۱۵سم [ف: - ۴۸]

۶۲. شیراز؛ علامه طباطبائی (کتابخانه)؛ شماره نسخه:۱۰۵۹
خط: نستعلیق زیبا، کا: محمد باقر بن سید حسن گلستانه، تا: ۱۰ صفر ۱۲۶۶ق؛ مصحح؛ اندازه: ۱۲/۵×۲۰/۵سم[نسخه‌پژوهی:۲-۱۲۷]

۶۳. چالوس؛ امام صادق؛ شماره نسخه:۴۷۲/۳
خط: نستعلیق، کا: علی بن رجبعلی دینائی، تا: ۱۲۶۷ق؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، اندازه: ۱۵×۲۲سم [ف: - ۲۵۷]

۶۴. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۷۳۳۸
آغاز: برابر؛ **انجام:** و بعضی حکایات غریبه واقعه در این کتاب ثبت شد.
خط:نستعلیق،بی‌کا،تا:یک‌شنبه۲۴صفر ۱۲۷۳ق، جا: زنجان؛ واقف: سید حسین شریفی، بهمن ۱۳۲۹؛ کاغذ: نخودی، جلد: مقوا رویه پارچه، ۶۶گ، ۱۵ سطر، اندازه: ۱۵×۲۱/۵سم [ف: ۱۴ - ۱۳۲]

۶۵. قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه:۳۹۵۲/۱۱
آغاز: برابر؛ **انجام:** ای مفضل که قدیر ذوالمنن چگونه آلات مجامعت را در مرد و زن آفریده است بر وجهی که مناسب حکمت است پس مرد را آلتی داده است که ... و بلندی می‌شود تا نطفه به سبب آن ... تا هنگامی که بدنش مستحکم شود و بیرون خرامد آیا نه این از تدبیر حکیم لطیف است
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۲۸۶ق؛ افتادگی: انجام؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۸گ، ۱۹ سطر، اندازه: ۱۳×۲۱سم [ف مخ: ۱ - ۴۰۶]

۶۶. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۱۸۸۱/۵-۱۰/۱۹۱
آغاز و انجام: برابر
خط: نستعلیق، کا: محمد باقر بن ملا محمد قاسم، تا: ۱۳۰۰ق؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۵۴گ، ۱۷ سطر، اندازه: ۱۱×۱۷/۵سم [ف: ۲ - ۸۶۵]

۶۷. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۱۹۰۱/۳-۱۱/۱
آغاز و انجام: برابر
خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۳۷گ، ۲۳ سطر، اندازه: ۲۰×۳۵سم [ف: ۲ - ۸۶۴]

۶۸. مشهد؛ الهیات؛ شماره نسخه:۶۴۲/۲
خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج ماشی، ۴۴گ، ۲۰ سطر (۸/۸×۱۵)، اندازه: ۱۶×۲۱سم [ف: ۱ - ۲۸۱]

۶۹. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۴۵۶۱/۳-۲۳/۸۱
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: تیماج مشکی، ۷۴گ، ۱۷ سطر، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۲ - ۸۶۵]

۷۰. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۷۷۵۵/۱ - ۵۲/۹۵
آغاز: برابر
خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ ۸۶گ، ۱۶ سطر، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۲ - ۸۶۴]

۷۱. یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه:۲۶۴۷/۱
کامل؛ خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ اهدایی: وزیری؛ کاغذ: کبود اصفهانی، جلد: مقوایی با تیماج مشکی، ۸۰گ (۱-۸۰)، ۱۹ سطر (۹×۱۵)، اندازه: ۱۶×۲۲سم [ف: ۴ - ۱۳۷۵]

۷۲. یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه:۳۴۹۹
انجام: و طایفه از قدما انگار عمد
خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: انجام؛ مهر تملک: «عبده محمد حسن بن عبدالباقی»؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: مقوایی روکش کاغذ آبی، ۶۶گ، ۲۰ سطر (۸×۱۸)، اندازه: ۱۱×۲۱سم [ف: ۵ - ۱۶۷۵]

۷۳. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۶۸۱۵
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ واقف: ملکزاده کوثر، آبان ۱۳۲۶؛ کاغذ: آهار مهره نخودی فرنگی، جلد: مقوا با روکش پارچه، ۶۳گ، ۱۸سطر، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۵ - ۷۰]

۷۴. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۶۰۸۸
بی‌کا، بی‌تا؛ خریداری از سید مرتضی علی حسینی [رایانه]

۷۵. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۵۱۶۲
بی‌کا، بی‌تا؛ خریداری از امرالله صفری [رایانه]

۷۶. همدان؛ ایزدی (حاجی)؛ شماره نسخه:۱۵/۱
بی‌کا، بی تا [نشریه: ۵ - ۳۶۷]

۷۷. تهران؛ لغت نامه دهخدا؛ شماره نسخه:۲۲/۱
بی‌کا، بی تا [نشریه: ۳ - ۸]

۷۸. تهران؛ شورا؛ شماره نسخه:۱۸۲۲۷ ض
بی‌کا، بی تا [د.ث. مجلس]

۷۹. چالوس؛ امام صادق؛ شماره نسخه:۵۳۶
خط: نسخ و نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: تیماج سیاه، ۱۸۵گ، ۱۴سطر، اندازه: ۱۱×۱۷سم [ف: - ۴۸]

۸۰. قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه:۳۸۷۷/۱
آغاز و انجام: برابر
خط: تحریری، کا: محمدجعفر بن ابوالحسن، بی‌تا؛ جلد: مقوا، ۵۶گ، اندازه: ۱۵×۲۰سم [ف مخ: ۱ - ۴۰۶]

● **توحید مفضل (ترجمه و شرح)** / شرح حدیث / فارسی
towhīd-e mofazzal (t. va s.)
ترکستانی، فخرالدین، ق۱۱ قمری

torkestānī, faxr-od-dīn (- 17c)
وابسته به: التوحید = توحید مفضل = کتاب الفکر = کنز الحقایق و المعارف؛ مفضل بن عمر (قرن ۲)
به دستور: حاج ندر علی
سال تألیف: محرم ۱۰۶۵ق؛ محل تألیف: قم
ترجمه و شرح مختصری است از روایت بسیار مفصلی که مفضل بن عمر از حضرت صادق علیه السلام در خالق‌شناسی از طریق خلق‌شناسی روایت کرده و معروف به «توحید مفضل» است. در این شرح گاهی روایات دیگری مناسب مطالب نقل و ترجمه می‌شوند.
آغاز: بسمله، آفرین جان آفرین پاک را ×× انکه ایمان داد مشت خاک را– طراوت فزای ازهار ریاض فصاحت و بیان و حلاوت بخش اثمار حدائق بلاغت و تبیان حمد صانعی است ...
انجام: گفت مفضل که باز گشتم از پیش مولایم به یک حالی که باز نگشته هیچکس به مثل آن حال از دانشی که او را به هم رسیده بود از شادی و فرحی که او رادست داده بود فطوبی له منت خدای
[الذریعة ۹۱/۴ و ۹۱۷/۴؛ نسخه‌های منزوی ۹۱۷/۲؛ دنا ۴۰۲/۳ (۱۸ نسخه)؛ فهرستواره منزوی ۱۱۶/۶]

۱. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۱۰۸۲
آغاز: برابر؛ **انجام:** و تسلیماته علیه و علیهم اجمعین.
خط: نستعلیق، کاتب = مؤلف، تا: ۱۰۶۵ق، جا: قم؛ دارای سرلوح، مجدول مذهب؛ کاغذ: ترمه سمرقندی، جلد: میشن قهوه‌ای، ۱۴ سطر، اندازه: ۱۴/۵×۲۳سم [ف: ۲ – ۱۳۰]

۲. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۹۸۹
آغاز و انجام: برابر
خط: نستعلیق، کاتب = مؤلف، تا: محرم ۱۰۷۵ق، جا: قم؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج قرمز، ۱۷۶گ، ۲۷ (۷×۱۶)، اندازه: ۱۳×۲۵سم [ف: ۲ – ۵۴۵]

۳. قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه:۱۰۶۶
آغاز: اصحابه قدجاء فجلس الیه فتکلم ابن ابی العوجاء فقال لقد بلغ صاحب هذا القبر الغر بکماله و حاز الشرف بجمیع خصاله و نال الخطوة فی کل احواله یعنی در آن فکر بودم که به ناگاه؛
انجام: برابر
خط: نستعلیق، کا: محمدمحسن بن محمد حسین کاتب خاتون آبادی، تا: عصر مؤلف قرن ۱۱؛ افتادگی: آغاز؛ از روی نسخه اصل که به خط مصنف بوده، مجدول؛ جلد: تیماج مشکی، ۱۸۲گ، ۱۸ سطر، اندازه: ۱۵×۲۴/۵سم [ف مخ: ۱ – ۴۴۱]

۴. تهران؛ شورا؛ شماره نسخه:۴۷۴۱
آغاز: برابر؛ **انجام:** و اصلح ما اخطأت فیه بفضله استغفر الله من سهوی. تم الکتاب بعون الملک الوهاب علی ید الفقیر المذنب الغریب المحتاج الی رحمة الله الملک المنان المجیب ابن محمد شاه ملاحبیب غفر ذنوبه.
خط: نسخ، کا: ملا حبیب ابن محمدشاه، تا: قرن ۱۱؛ محشی، مصحح از میرزا علی ابن مرحوم سید میرک زمانی مؤرخ ۱۱۰۷؛ تملک: محمد جعفر مورخ ۱۳۱۰؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: تیماج قهوه‌ای، ۲۱۷گ، ۲۴سطر(۸×۱۸/۵)، اندازه: ۱۳/۵×۲۵/۵ [ف: ۱۳ – ۱۲۰]

۵. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۸۸۶۹
آغاز: برابر؛ **انجام:** و فطنته و استغفرالله من سهوی.
خط: نسخ و نستعلیق، بی‌کا، تا: سه‌شنبه شعبان ۱۰۶۵ق؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج حنایی، ۲۷۸گ، ۱۹ سطر (۶/۵×۱۶)، اندازه: ۱۴×۲۴سم [ف: ۱۷ – ۲۳۸]

۶. یزد؛ صدوقی یزدی؛ شماره نسخه:۸۷
خط: نستعلیق و نسخ، کا: میر هادی بن میر مهدی لنگرودی، تا: ۱۲ جمادی الثانی ۱۰۷۸ق؛ مجدول؛ تملک: محمد قاسم بن محمد ابراهیم قمشه‌ای به تاریخ غره ربیع الثانی ۱۱۷۴، عبدالعظیم بن محمد جعفر مال امیری به تاریخ رمضان ۱۱۸۹؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۳۰۲گ، ۱۶ سطر، اندازه: ۱۴×۲۴/۵سم [ف: – ۶۹]

۷. تهران؛ الهیات؛ شماره نسخه:۲۵۶
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: شنبه غره رجب ۱۰۸۱ق؛ تملک: سعید نفیسی؛ مهر: محمد هاشم بن ابی طالب؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج سرخ، ۳۵۷گ، ۱۵ سطر (۱۳×۱۵/۵)، اندازه: ۱۲×۱۹/۵سم [ف: – ۲۷]

۸. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۹۷۵۵
آغاز: برابر؛ **انجام:** جری الله خیر من تأمل صنیعتی و قابل ما فیها من السهو بالعفوی ... و استغفرالله من سهوی.
خط:نستعلیق،کا:احمد بن عبدالله،تا:شنبه۲۴ رجب ۱۰۸۴ق؛ واقف: خان بابا مشار، اردیبهشت ۱۳۴۶؛ کاغذ: نخودی، جلد: مقوا رویه پارچه، ۲۵۸گ، ۱۷ سطر، اندازه: ۱۴/۳×۲۳/۷سم [ف: ۱۴ – ۱۳۴]

۹. تهران؛ شورا؛ شماره نسخه:۷۸۳۹
آغاز: برابر؛ **انجام:** منت خدای را که به توفیق او به اتمام پیوست ترجمه این حدیث ... مقارن اتمام ماه محرم در سال پنجمین در عشر هفتمین از مأة بعد الالف من الهجرة المصطفویة ...
تاریخ اتمام ترجمه، آخر محرم ۱۰۶۵ ذکر شده؛ خط: نسخ، کا: محمد طاهر بن علاء الدین محمد ابهری، تا: ۱۷ ذیقعده ۱۰۸۴ق، جا: اصفهان؛ با علامت بلاغ؛ مهر: «حسین بن علینقی» (بیضی)، «خدا از تو راضی محمد رضا» (مربع)، «حسین منی و انا من حسین» (بیضی)؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۱۹۰گ، ۱۹ سطر، اندازه: ۱۵×۲۴/۵سم [ف: ۲۶ – ۳۲۲]

۱۰. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۷۳۱۹-۳۷/۱۰۹
آغاز: به درآید صلوات الهیة و تسلیمات غیر متناهیه همیشه ... اما بعد ... بنابراین اشاره نمودند به این حقیر بی بضاعت فخر الدین که حدیث مشهور به حدیث مفضل که وارد شده از سرچشمه ... آغاز سخن در ترجمه حدیث بسم الله الرحمن الرحیم روی محمد

بن سنان قال حدثنی مفضل بن عمران؛ **انجام:** برابر
خط: نسخ، کا: شاه حسین بن حقویری، تا: ۲۵ ربیع الثانی ۱۰۹۱ق؛ افتادگی: آغاز؛ مصحح، محشی با نشان «منه»؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۲۵۴گ، ۱۷ سطر، اندازه: ۱۲×۲۴سم [ف: ۲ - ۹۱۱]

۱۱. مشهد؛ گوهرشاد؛ شماره نسخه:۱۸۷۲
آغاز: برابر؛ **انجام:** که تو از ما به مکان رفیعی که مرتبه است در پیش ما بلند است و جای تو نظر به دلهای مؤمنان.
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ افتادگی: انجام؛ واقف: سید اصغر موسوی، ۱۳۳۲؛ کاغذ: نخودی آهار مهره، جلد: تیماج عنابی، ۱۹۲گ، ۲۱ سطر، اندازه: ۱۵×۲۶سم [ف: ۵ - ۲۷۰]

۱۲. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۵۵۷۰
آغاز: خو کرده اند آنرا ملحدان یا مفضل بذکر خلق الانسان فاعتبربه؛ **انجام:** و گفته اند دیگران که او از جوهریست پنجمین سوای این چهار جوهر که اصل او از هیچکدام از اینها نیست.
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ کاغذ: نخودی، ۱۷۳گ، ۱۵ سطر، اندازه: ۱۷×۲۱/۸سم [ف: ۱۴ - ۱۳۵]

۱۳. تهران؛ شورا؛ شماره نسخه:۸۱۱۴
آغاز: برابر؛ **انجام:** التی یستعملها کل صنف من الناس و لیعمل منه الغلف التی یوقی بها الاوانی و یجعله حشوا بین الظروف فی الاسباط لکیلا تعیب و تنکسر؛ و شاید که تو در شک افتی در وجود این نبات [مطلب تمام می‌شود].
خط: نسخ خوب، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: انجام؛ جلد: مقوایی با روکش سرمه‌ای، ۲۴۶گ، ۱۶ سطر، اندازه: ۱۳/۲×۲۰/۱سم [ف: ۲۷/۱ - ۲۰۲]

۱۴. قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه:۴۹۶
آغاز و انجام: برابر
خط: نستعلیق، کا: محمدبن عبدالله خوانساری، تا: ۱۵ رمضان ۱۲۲۸ق؛ مصحح؛ واقف: مقدس اصفهانی؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۱۸۲گ، ۲۱ سطر، اندازه: ۱۴×۲۱سم [ف مخ: ۱ - ۴۴۰]

۱۵. یزد؛ مدرسه خان؛ شماره نسخه:۲۷
آغاز: برابر؛ **انجام:** منت خدای را که به توفیق او به اتمام پیوست ترجمه این حدیث فواید الانیث مقارن اتمام ماه محرم ...
خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۲۸ جمادی الثانی ۱۲۳۰ق، به خواهش آقا عبدالرزاق؛ مصحح؛ تملکی بدون نام به تاریخ محرم ۱۲۴۵؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۲۰۱گ، ۱۷ سطر، اندازه: ۱۴×۲۱سم [ف: - ۲۲]

۱۶. شیراز؛ علامه طباطبائی (کتابخانه)؛ شماره نسخه:۱۰۶۰
خط: نسخ، کا: محمد علی بن محمد باقر نصرآبادی یزدی، تا: پنج‌شنبه ۲۱ شوال ۱۲۳۷ق، استکتاب ملاعلی اکبر معلم ابن اسماعیل؛ اندازه: ۱۴/۵×۲۱سم [نسخه‌پژوهی: ۲ - ۱۲۷]

۱۷. تبریز؛ قاضی طباطبائی؛ شماره نسخه:بدون شماره
بی‌کا، تا: در زمان مؤلف [نشریه: ۷ - ۵۱۳]

۱۸. تهران؛ شورا؛ شماره نسخه:۱۷۰۵۶
آغاز: خالی بیند بذیل عفو و کرم پوشیده، حمل بر تقصیر نکنند. وقت آنست که شروع کرده شود در ترجمه مجلس دوم؛ **انجام:** نظر کن بسوی این مورچگان و بیکجا شدن و سعی کردن ایشان در جمع کردن روزی و آماده ...
خط: نسخ و نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ جلد: مقوایی با روکش کاغذ ابر و باد، ۱۳۵ص، ۱۳ سطر (۸×۱۵)، اندازه: ۱۴×۱۹سم [ف: ۴۷/۱ - ۱۹۴]

● توحید مفضل (ترجمه) / کلام و اعتقادات / فارسی

towhīd-e mofazzal (t.)

وابسته به: التوحید = توحید مفضل = کتاب الفکر = کنز الحقایق و المعارف؛ مفضل بن عمر (قرن ۲)

غیر همانند:

۱. تهران؛ مدارک فرهنگی؛ شماره نسخه:۱۰۷/۸
آغاز: الحمدلله الذی هدانا ... از قبل معالی و مفاخر ابن الواصل الی رحمة الله و غفرانه محمد باقر بن محمد تقی؛ **انجام:** پس برگشتم از نزد مولای خود با نعمتی و کرامتی که هیچکس با چنین جایی برنگشته بود
مترجم نامعلوم، با مقداری افتادگی در ابتدا از مجلس اول تا پایان مجلس سوم را دربر دارد؛ خط: شکسته نستعلیق متوسط، کا: محمد هادی احمد ملقب به خطیر بالاتجنی، تا: ۱۱۹۱ق؛ کاغذ: اصفهانی حنایی، جلد: مقوایی روکش پارچه منقش، ۴۸گ (۱۵۷پ-۲۰۴ر)، اندازه: ۱۶×۲۱/۵سم [ف: - ۱۰۱]

۲. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۴۱۸۱
آغاز: بشیر نذیر هاشمی مکرم عطوف رؤف من یسمی با حمدی؛ **انجام:** آنحضرت گفت چون می‌بینی خودت را ای مفضل پس گفتم بتحقیق که
خط: نسخ جلی، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ افتادگی: آغاز (یک ورق) و انجام (یک ورق)؛ واقف: سید محمد باقر، ۱۴۰۵؛ کاغذ: نخودی، جلد: تیماج مشکی، ۲۰۰گ، ۱۹ سطر، اندازه: ۲۳×۳۵/۵سم [ف: ۱۴ - ۱۳۵]

۳. تهران؛ شورا؛ شماره نسخه:۲۸۵/۱۷
خط: نسخ، کا: محمد بن صفی الدین سید محمد حسینی، تا: قرن ۱۲؛ افتادگی: انجام؛ کاغذ: سفید، جلد: تیماج تریاکی، ۸۱ص (۱۹۸-۲۷۸)، اندازه: ۹×۱۵سم [سنا: ف: ۱ - ۱۴۵]

۴. تهران؛ انجمن آثار و مفاخر فرهنگی؛ شماره نسخه:۱۱/۲
آغاز: بسمله - روایت کرد که سید جلیل علی بن طاوس رضی الله عنه گفت حدیث کرد مرا؛ **انجام:** قدرت او و جبروت او و جلیل است از اشباه و اضداد و صاحب کبریا و بزرگی است از شرکاء و انداد. تمام شد. حرره ابوالحسن نوری یوشی سنه ۱۳۰۶ هـ.ق.
خط: نسخ و نستعلیق، کا: ابوالحسن نوری یوشی، تا: ۱۳۰۶ق؛ کاغذ: فرنگی، جلد: مقوایی الحاقی، کاغذ رنگی، عطف پارچه، ۱۸ سطر (۷×۱۳/۵)، اندازه: ۱۰×۱۷سم [ف: - ۳۳]

۵. تهران؛ مدارک فرهنگی؛ شماره نسخه:۹۸

آغاز: و خدا بکشد و خوار و ذلیل گرداند این جماعت را که چگونه برگردانیده شده اند؛ **انجام:** پس بسر بردم آن شبم را به شادی تمام تا روز شد تمام شد به توفیق خدا ترجمه مجلس سیوم و اینست که شروع میرود در ترجمه مجلس چهارم انشاء الله که آن نیز ناتمام

خط: نسخ خوب، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: آغاز و وسط و انجام؛ مصحح، محشی؛ کاغذ: اصفهانی مایل به حنایی، جلد: الحاقی، مقوایی روکش تیماج زرشکی، ۲۰۷گ، ۱۷ سطر (۹×۱۴/۵)، اندازه: ۱۶/۵×۲۱سم [ف: - ۹۱]

● **التوحید من اقاویل الانبیاء** / کلام و اعتقادات / عربی

at-tawḥīd min aqāwīl-il anbīyā’

هرمز، سعید بن داد، ق۵ قمری

hormoz, sa‘īd ebn-e dād (- 11c)

تاریخ تألیف: ۲۵ رمضان ۴۷۱ روز اسفند ارمذ ماه اردی بهشت سال ۴۶۹ یزدگردی.

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۳۵۰/۳-ف

نسخه اصل: اورخان جامع ش۱۵۴۳؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۵؛ ۲۴گ (۵۳-۷۶) [فیلمها ف: ۱ - ۴۵۷]

← التوحید من نفس الرحمن ‹ تهلیلیة

● **توحید نامه = تحفه توحید خانه** / کلام و اعتقادات / فارسی

towhīd-nāme = tohfe-ye towhīd-xāne

حسینی، حسن، ق۱۲ قمری

hoseynī, hasan (- 18c)

اهدا به: شاه سلطان حسین صفوی (۱۱۰۵-۱۱۳۵ق)، برای: یحیی بن حسن حسینی (فرزندش)

کتاب را برای فرزندش نگاشته و به آن تصریح کرده: «هذا ما اوصی به مصنف کتاب توحیدنامه ولده الرشید یحیی بن الحسن الحسینی» و می‌گوید: «فانی ارید ان اخدم به انشاء الله مجلس مولانا سلطان حسین الصفوی الحسینی الموسوی». بنابراین نام مؤلف آن حسن حسینی است که در نیمه دوم قرن ۱۱ و اوایل قرن ۱۲ می‌زیسته و بیش از این از مؤلف آن مطلع نیستیم. آن را «توحید نامه» و یا «تحفه توحید خانه» نامیده «لیکون اسمه کاشفا عن معناه و مشیرا الی غایته و منتهاه». دانش پژوه آن را آئینی برای توحید خانه مرسوم عصر صفوی دانسته ولی عبارت توضیحی مؤلف چنین نمی‌رساند و وجه تسمیه آن را خود توضیح داده است. او پس از ایراد خطبه‌ای، خطاب به فرزندش عهدنامه‌ای به عربی می‌آورد و توصیه‌هایی به او دارد و هدف کتابش را ارائه طریقی برای خداشناسی می‌داند و بعد از عهدنامه مطالب کتاب را در چند «مقصد» و هر مقصد در چند «فصل» سامان می‌دهد. او اندیشه در صنع الهی و ذکر خداوند را بهترین راه خداشناسی می‌داند و در سراسر کتاب در پی اثبات این نظر است. از نوع نقل قول‌ها و استدلال‌ها پیداست که روش فلاسفه مورد نقد و اعتراض نامبرده است و در جای جای آن اشکالات و خردگیری‌هایی بر آن دارد. او از گرایشات عقلی دوری می‌کند و در اغلب موارد به آیات و روایات استدلال کرده است. تلاش او بر ارائه روشی برای خداشناسی است که مبتنی بر استدلال‌های فلسفی نباشد و معتقد است که تدبر در صنع الهی و تفکر در آفاق و انفس بهترین راه خداشناسی است و علاوه بر آن، «ذکر» را برای یافتن بهتر حقایق پیشنهاد می‌کند و در این بین بدون ذکر نام کسی طعنه‌هایی به فیلسوفان دارد. او در مقدمه کتاب دیگر خود به نام «جلاء القلوب» از این کتاب نام برده است. (احمد منزوی)

ظاهراً دارای پنج «مقصد» است و هر مقصد دارای چندین «فصل»: مقصد ۱. در بیان آن که راه شناخت خدا کدام است؟؛ مقصد ۲. در بیان این که کارهای الله تعالی چگونه سبب شناختن خدا می‌شود؛ فصل و از جمله اسباب و آلاتی که آدمی در تکلم احتیاج به آنها دارد عضوهایی چند است (از مقصد دوم)؛ فصل و از جمله اسبابی که انسان در تکلم به آنها احتیاج دارد قوتی است که حرکت اعضا را به اراده انسان؛ فصل و از جمله اسباب تکلم احتیاج انسان به تکلم؛ فصل و از جمله اسباب تملك هوا است؛ فصل و از جمله اسباب تکلم این است که الله تعالی اعصاب بدن را مسخر انسان کرده است. سپس چند فصل است درباره راه‌زنان توحید، در شبهات: عبادت بر مخلوق ذهن، شرور و خیرات و ثنویت، عدم انفکاك صفات و خصوصیات اشیاء، جهل عوام به توحید حق، جهل بیشتر علماء به آن. اکثر عقلا راه خداشناسی و راه توحید را منحصر می‌دانند در طریق اثبات واجب و اثبات وحدت واجب و دفع شبهه متوجه این طریق و عدم توجه به صنع و تدبیر الهی. اشیاء عالم ذوات مختلف است و بنا بر مسأله توحید باید که جمیع اشیاء یك ذات باشد و این حکم مخالف عقل و مخالف رای حکماء است، اشیاء کثیر است و بنا بر مذهب توحید همه یکی باشند. در این جا می‌گوید که «این فقیر مدتی مضطرب بود تا این که به هدایت خدا مشکل را حل کرد»؛ فصل و از جمله اسباب تکلم میل و اراده است؛ فصل و از جمله حکمت‌هایی که متعلق است به شرور عالم این است که انسان چون مبتلا می‌شود به شری و مصاب می‌شود به ضرری رجوع می‌کند به الله تعالی و تضرع می‌کند؛ فصل و از جمله حکمت‌هایی که متعلق به شرور عالم است این است که شروری به آدمی می‌رسد متفطن می‌شود که خیرات و نعمت‌هایی که دارد سبب او و از جانب او نیست از جانب الله تعالی است؛ فصل و از جمله اسباب تکلم این است که مشاعر و حواس انسان

مساعدت نمی‌کند به این که ما فی الضمیر دیگر را بداند و حاسه‌ای به ازاء این مخلوق نشده است که ناس بر ضمائر یکدیگر اطلاع بیابند؛ مقصد ۴. ذکر کلماتی که ماثور شده از ائمه اطهار در بیان صنع و حکمت الله تعالی؛ فصل در توحید مفضل؛ مقصد ۵. بیان این مطلب شریف که ذوات اشیاء عالم و حقایق اشیاء به جعل و صنع الله تعالی است؛ فصل توحید اصل دین است؛ فصل در این که ذوات اشیاء به جعل و صنع الله تعالی به هم رسیده است؛ فصل در تقدیس الله تعالی؛ فصل نصوص دال بر این که ذوات اشیاء و خواص و آثار اشیاء به جعل و صنع الله است؛ فصل در توهم فاسد اشتراک؛ فصل توحید مقام رفیعی است؛ فصل یکی از راه زنان طریق توحید این که انسان خود را فاعل افعال خود می‌داند. (قدریه و مجوسیه)؛ فصل حدیث «اول الدین معرفته». (دانش پژوه)

آغاز: ... و آن عهدنامه این است: هذا ما اوصی به مصنف کتاب توحیدنامه ولده الرشید یحیی بن الحسن الحسینی و حثه علیه من کثرة النظر فی ذلک الکتاب و قوة التمسک به و حسن رعایته ... واعلم ان التوحید توحیدان: توحید عامی و توحید خاصی. کل واحد منها ذو عرض وسیع و مراتب متفاوته ...

[فهرستواره منزوی ۱۱۶/۶ و ۲۳۵/۹]

قم؛ معصومیه؛ شماره نسخه:-۵۹۴۲

آغاز: استخوانهای بدن را حرکت تواند داد؛ **انجام:** پوشیده نماند که هر یک از این سه کاری که مذکور شد ... با حاشیه «منه سلمه الله تعالی» ...

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱ و ۱۲؛ افتادگی: آغاز و وسط و انجام؛ محشی با نشان «منه سلمه الله تعالی»؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج مشکی، ۱۷۰گ، ۱۹ سطر، اندازه: ۱۳×۲۲سم [ف: - ۹۵]

تهران؛ دائرة المعارف بزرگ اسلامی؛ شماره نسخه:۲۰-عکسی

اصل نسخه: همان نسخه بالا [عکسی ف: ۲ - ۷۵]

● **توحید نامه** / کلام و اعتقادات / فارسی

towhīd-nāme

خوئی، مصطفی بن محمد، ق۱۳ قمری

xūīī, mostafā ben mohammad (- 19c)

[دنا ۴۰۳/۳؛ فهرستواره منزوی ۱۱۶/۶؛ الذریعه ۲۸۲/۵ و ۸۸/۲۰]

یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه:۲۵۴۴/۱

آغاز: بسمله، تحقیق بدانکه باید اعتقاد کرد که در خدا واجب الوجود

بی‌کا، بی‌تا؛ اهدایی: وزیری؛ کاغذ: کبود اصفهانی، جلد: تیماج مشکی، ۶۷گ (۱-۶۸)، اندازه: ۱۱×۲۰سم [ف: ۴ - ۱۳۳۶]

● **توحید نامه = ترجمه منظوم توحید مفضل** / کلام و اعتقادات، شعر / فارسی

towhīd-nāme = t.-ye manzūm-e towhīd-e mofazzal

تائب تبریزی، اسماعیل بن حسین، - ۱۳۷۴ قمری

tā’eb-e tabrīzī, esmā‘īl ebn-e hoseyn (- 1955)

وابسته به: التوحید = توحید مفضل = کتاب الفکر = کنز الحقایق و المعارف؛ مفضل بن عمر (-۲)

تاریخ تألیف: ۱۳۵۱ق

از شیخ اسماعیل مسأله‌گو واعظ تبریزی متخلص به تائب، در ۴۶۳۸ بیت.

[دنا ۴۰۳/۳؛ الذریعه ۴۸۸/۴]

قم؛ فیضیه؛ شماره نسخه:۲۰۳۲

آغاز: خدنگ مادر این تخصیص نامه ×× به سنگ آمد فتاد از دست خامه

خط: نستعلیق، کاتب = مؤلف (گویا)، بی‌تا؛ ۱۲۷گ، ۱۵سطر، اندازه: ۱۲×۱۵سم [ف: ۲ - ۳۹]

● **توحید نامه** / شعر / فارسی

towhīd-nāme

به نظم است.

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۹۹۷/۸

آغاز: ابتدای هر سخن گویم ز نام کردگار ×× رازق روزی رسان و خالق لیل و نهار؛ **انجام:** سال تاریخش هزار و یکصد و هفتادو هشت ×× نظم شد این قصه در ماه رجب هوشیار

به نظم؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: مقوا عطف میشن، ۱گ (۳۳ر و پ)، ۱۵ سطر (۹/۵×۱۷)، اندازه: ۱۵×۲۴/۵سم [ف: ۸ - ۶۰۶]

● **توحید نامه مولوی = مطلع الانوار** / شعر / فارسی

towhīd-nāme-ye mowlavī = matla‘-ol anvār

وابسته به: مثنوی معنوی = مثنوی مولوی؛ مولوی، جلال الدین محمد بن محمد (۶۰۴-۶۷۲)

از میان مثنوی انتخاب شده است.

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۶۱۱۵/۴

بی‌کا، تا: رجب ۱۰۳۳ق؛ کاغذ: کبود سپاهانی، جلد: تیماج مشکی، ۴۵گ (۵۲ر-۹۶پ)، ۱۲ سطر (۶×۱۳)، اندازه: ۱۱×۱۸سم [ف: ۱۶ - ۲۰۰]

● **توحید الواجب** / فلسفه / عربی

tawḥīd-ul wājib

صدرالدین شیرازی، محمد بن ابراهیم، ۹۷۹ - ۱۰۵۰

قمری
sadr-od-dīn-e šīrāzī, mohammad ebn-e ebrāhīm (1572 - 1641)

گفتاری است از صدرالدین محمد شیرازی با عنوان «برهان عرشی علی توحید الواجب».

تهران؛ شورا؛ شماره نسخه:۱۰۰۲۹/۱۶

خط: نسخ و نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ مصحح؛ جلد: تیماج جگری، ۱ص (۷۴)، اندازه: ۱۲×۱۷سم [ف: ۳۲ - ۳۷]

● توحید الواجب = خواص الواجب / فلسفه / عربی

tawḥīd-ul wājib = xawāṣṣ-ul wājib

ملا شمسا، شمس الدین محمد، ۱۰۱۶ - ۱۰۹۸ ؟ قمری
mollā šamsā, šams-od-dīn mohammad (1608 - 1687)

ملا شمسا در بیشتر رساله‌ها که در مسئله توحید نگاشته تصریحاً و تلویحاً از شبهه ابن کمونه یاد کرده اما این رساله را مستقلاً در حل شبهه ابن کمونه نگاشته است.

آغاز: بسمله اعلم ان من خواص الواجب جل شانه الایکون له ماهیة کلیة و تعلین وتشخیص زاید علی الماهیة الکلیه کما ان الحقایق المحصله من الممکنات لها ماهیة کلیه ...

انجام: و من تاملی فیما ذکرنا ... یظهر له ان شبهة ابن کمونه مع شهرتها ... و کانه اظهرها لاصحاب القیل و القال و جنود شیطان الخیال

[دنا ۴۰۳/۳]

۱. تهران؛ مفتاح؛ شماره نسخه:۲۲/۴

خط: نستعلیق، کا: عماد الدین حسینی، تا: قرن ۱۱ [نشریه: ۷ - ۲۲۲]

۲. تهران؛ مفتاح؛ شماره نسخه:۲۲/۵

با رساله بالا متفاوت است؛ خط: نستعلیق، کا: عماد الدین حسینی، تا: قرن ۱۱ [نشریه: ۷ - ۲۲۲]

۳. تهران؛ مفتاح؛ شماره نسخه:۲۲/۶

با رساله‌های بالا متفاوت است؛ خط: نستعلیق، کا: عماد الدین حسینی، تا: قرن ۱۱ [نشریه: ۷ - ۲۲۲]

۴. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۱۶۷۱/۵

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ کاغذ: پسته‌ای، جلد: میشن درون مغزی قهوه‌ای، ۵گ (۱۱۱ر-۱۱۵ر)، ۱۹ سطر [ف: ۵ - ۳۲۸]

۵. تهران؛ شورا؛ شماره نسخه:۱۷۰۱/۱۴

آغاز و انجام: برابر

خط:نستعلیق،بی‌کا،تا:۱۰۷۶ق؛کاغذ:فرنگی آهار مهر، جلد: تیماج قرمز، ۶ص(۴۳۶-۴۴۱)، ۲۰ سطر، اندازه: ۱۰×۱۷سم [ف: ۹ - ۲۴۴]

۶. مشهد؛ گوهرشاد؛ شماره نسخه:۳۸۸/۴

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ خوش، بی‌کا، بی‌تا؛ مهر: حاج سید سعید؛ جلد: تیماج مشکی، ۶گ (۲۶-۳۱)، ۱۵ سطر (۷/۵×۱۵) [ف: ۱ - ۳۱۸]

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۲۱۵۰/۴-ف

نسخه اصل: همان نسخه بالا [فیلمها ف: ۱ - ۶۴۷]

● توحید واجب الوجود = مفهوم واجب شبهه ابن کمون / فلسفه / عربی

tawḥīd-u wājib-il wujūd = mafhūm-e vājeb-e šobhe-ye ebn-e kamūn

تنکابنی، محمد بن عبدالفتاح، ۱۰۴۰ - ۱۱۲۴ ؟ قمری
tonekābonī, mohammad ebn-e ʻabd-ol-fattāh (1631 - 1712)

سال تألیف: ۱۱۰۳ق

ناظر به گفته‌های ملاصدرای شیرازی در حاشیه‌اش بر بخش الهیات کتاب الشفاء و ملا شمسا در برخی آثارش و رد سخنان آنها در پاسخ به شبهه ابن کمونه است؛ و نیز به نظر ابن کمونه مبنی بر اینکه چون عدم زایده وجوب وجود بر ذات خداوند تبارک و تعالی ثابت شد، تعدد موجب تألف هر یک از آن دو می‌شود در ما به الاشتراک که واجب الوجود است و موجب تمایز یکی از دیگری می‌شود که تعدد تحقق پذیرد و چون تألیف منافی واجبیت است در نتیجه شبهه ابن کمونه وارد نیست. مؤلف بیشتر به نظریه ابن کمونه می‌پردازد و در ضمن مبحث به دلائل ملا عبدالرزاق لاهیجی در گوهر مراد نیز اشاراتی دارد.

آغاز: بسمله الحمدلله رب العالمین ... اما بعد فقد قال الفاضل المحقق مولانا صدرالدین محمد الشیرازی فی حاشیته علی الهیات الشفا و العالم الربانی مولانا شمس الدین محمد الجیلانی فی بعض رسائله ...

انجام: فی دفع شبهة مشهورة و تقویة دلائل فی الکتب مذکورة قد فرغ من تحریره فی اواخر شهر ذی الحجة الحرام من شهور سنة ۱۱۰۳ ثلث و مأته و الف مؤلفه ... محمد بن عبدالفتاح التنکابنی غفرالله ذنوبهما و ستبر عیوبهما.

[دنا ۴۰۴/۳ (۹ نسخه)]

۱. تهران؛ مهدوی؛ شماره نسخه:۵۹۲/۲

خط: نسخ، کا: محمد اسمعیل بن عبدالنبی نصیری، تا: قرن ۱۲؛ جلد: تیماج مشکی، ۴گ (۳پ-۶ر)، قطع: خشتی [نشریه: ۲ - ۱۲۵]

۲. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۸۸۸/۴

آغاز و انجام: برابر

خط: تعلیق، کا: محمد بن حبیب گیلانی، تا: پنج‌شنبه نزدیک به پایان محرم ۱۱۰۴ق [ف: ۳ - ۲۱۳]

۳. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۱۸۸۹/۱۱

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، کا: نورالدین محمد شفیع، تا: ۱۱۲۱ق، جا: اصفهان خاتون آباد؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج تریاکی، ۴ص (۱۶۰-

۱۶۴پ)، ۱۵ سطر (۷×۱۳)، اندازه: ۱۲×۱۷/۵سم [ف: ۱۰ - ۵۳۹]

۴. مشهد؛ مدرسه آیة الله خوئی؛ شماره نسخه:۷۲/۹

آغاز: برابر

خط: نسخ و نستعلیق، کا: میرحسین بن شاه رضا سنکچاره پشتی، تا: ۱۱۵۲ق؛ مصحح؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۳گ (۱۶۲ر-۱۶۴پ)، اندازه: ۱۶×۲۰سم [ف: - ۴۷]

قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۱۳۸۰/۹

نسخه اصل: همان نسخه بالا [عکسی ف: ۴ - ۲۲۸]

۵. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۴۱۲۲/۴

آغاز و انجام: برابر

کا: زین العابدین حسینی نیاکی لاریجانی، تا: ۱۱۶۸ق، جا: قم مدرسه فیضیه؛ در ذیل رساله آمده «ز خوبی بهشت قم مگو قم بگو لمن لب فیها قفوا خالدین- لمن قام فیها قفوا خالدین ینسب هذا البیت الی الشافعی انا العبد للفتی انزل فیه هل اتی الی متی اکتمه ×× الی متی و فیه ریب و لا ریب فیه»؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج قهوه‌ای، ۳گ (۸۳پ-۸۵پ)، ابعاد متن: ۱۰×۱۴ اندازه: ۱۰×۱۸سم [ف: ۳۵ - ۶۸۵]

۶. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۲۹۹۷/۱۰

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۲۷۹ق؛ مصحح، محشی با نشان «منه»؛ کاغذ: فرنگی، ۶گ (۱۱۵پ-۱۲۰ر)، ۱۷ سطر (۷/۵×۱۴/۵)، اندازه: ۱۳×۲۱/۵سم [ف: ۳۲ - ۹۷۷]

۷. قم؛ مؤسسه حضرت آیة الله العظمی بروجردی؛ شماره نسخه:۹۹/۵

آغاز و انجام: برابر

این رساله با این آغاز و انجام در نسخه‌های متعدد از تنکابنی، محمد بن عبدالفتاح دانسته شده بنابراین استناد به طباطبائی بروجردی، محمد بن عبدالکریم که در فهرست آمده، نباید صحیح باشد؛ خط: نسخ، کا: احمد بن علی اکبر حسین طباطبائی بروجردی (حاج احمد خادمی)، تا: ۱۳۵۱ق، به دستور آیة الله حاج آقا حسین طباطبائی بروجردی؛ جلد: تیماج مشکی، ۴گ (۸۷پ-۹۰پ)، اندازه: ۱۷/۵×۲۲سم [ف: ۱ - ۶۷]

۸. خوانسار؛ فاضل؛ شماره نسخه:۲۳۲/۵

آغاز: برابر

نام مؤلف به قرینه آغاز نسخه و توضیح ارائه شده در فهرست مرعشی ۹۷۷/۳۲ تعیین شد؛ خط: نسخ زیبا، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: تیماج قرمز، ۱۰ص (۱۷ر-۲۱پ)، ۱۹ سطر، اندازه: ۱۴×۲۱سم [ف: ۱ - ۱۹۲]

قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۳۱/۶

نسخه اصلی: همان نسخه بالا [عکسی ف: ۱ - ۴۳]

● **توحید واجب الوجود** / کلام و اعتقادات / فارسی

towhīd-e vājeb-ol vojūd

برهانی است بر توحید به شیوه‌ای خاص و نویسنده آن خواسته است این برهان را تأویلی برای آیه «و لو کان فیها الهه» قرار دهد.

[دنا ۴۰۴/۳؛ فهرستواره منزوی ۱۱۴/۶]

تهران؛ شورا؛ شماره نسخه:۳۵۷۷/۳

آغاز: بسمله، از جمله براهین بر توحید واجب الوجود اینکه اگر واجب الوجود دو باشد خالی از آن نیست که هر یک از این دو واجب الوجود ... عالم بذات دیگر هست یا نه؛ **انجام:** و گمان اینست که مراد از آیه کریمه لوکان فیهما الهة الا الله لفسدتا هیمن باشد تم.

خط: نستعلیق تحریری، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ کاغذ: اصفهانی شکری آهار دار ضخیم، جلد: تیماج سرخ، ۳ص (۱۴۳-۱۴۵)، ۱۵ سطر، اندازه: ۱۰/۵×۱۸سم [ف: ۱۰ - ۱۵۴۵]

● **توحید و اسم اعظم (رساله درباره)** / عرفان و تصوف / عربی

towhīd va esm-e a‘zam (r. darbāre-ye)

صدرالدین قونیوی، محمد بن اسحاق، ۶۰۷-۶۷۳ قمری

sadr-od-dīn qūnīyavī, mohammad ebn-e eshāq (1211 - 1275)

رساله بحث در باره بسمله، و استخراج اعظم از آن و بیان مراتب توحید و برخی از اسرار سوره فاتحه الکتاب است.

تهران؛ شورا؛ شماره نسخه:۲۷۱۶/۱۴

آغاز: و ما توفیقی الا بالله علیه انیب، الحمد لله المنعوت بالکلام الموصوف باوصاف الجلال و الجمال، الحی القیوم.

خط: نسخ تحریری، بی‌کا، تا: قرن ۹-۱۰؛ در صدر نسخه نام صدر الدین قونوی یاد شده؛ جلد: تیماج زرشکی، ۷ص (۱۳۷-۱۴۳)، ۲۵ سطر، اندازه: ۱۳×۲۳سم [ف: ۹ - ۳۴]

● **توحید و اصطلاحات صوفیه** / عرفان و تصوف / فارسی

towhīd va estelāhāt-e sūfīye

رساله در نه «فصل» است و فصول آن غالباً با جمله «بدان ای عزیز» آغاز می‌گردد: ۱. بیان عالم لاهوت؛ ۲. جبروت؛ ۳. ملکوت؛ ۴. ناسوت؛ ۵. دانستن عاشق و معشوق و عشق؛ ۶. (در نشو آدمیزاد) بدانکه چون نطفه برحم مادری افتد مدبر می‌شود الخ؛ ۷. معرفت نفس؛ ۸. معرفت روح؛ ۹. معرفت سر.

[دنا ۴۰۴/۳؛ فهرستواره منزوی ۲۴۳/۷]

مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۵۷۵

آغاز: رب افض بفضلک العمیم بدان ای عزیز که عالم لاهوت را احدیت گویند؛ **انجام:** دو دست را برافشان بیزار شو زمستی

خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ واقف: ملا موسی؛ ۱۷گ، ۱۷ سطر،

اندازه: ۱۳×۲۱سم [ف: ۴ - ۱۱۹]

← التوحید و الحجة و فروعهما ⟵ شرح التوحید و الحجة

● **توحید و ستایش پیامبر و چهار یار** / فضایل و مناقب / فارسی

towhīd va setāyeš-e payāmbar va čahār yār

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۷۶۸۱/۵

از خواجه عصمت؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج مشکی، ۲۱ سطر (۱۱×۱۷)، اندازه: ۱۶×۱۹سم [ف: ۱۶ - ۶۷۰]

● **توحید و العدل** / کلام و اعتقادات / عربی

at-tawḥīd wa-l ʻadl

واعظ حلبی، محمود بن غلامرضا

vāʻez-e halabī, mahmūd ebn-e qolām rezā

مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۴۳۴۹

آغاز: بسمله، الحمدلله ... و بعد فقد فی توحید الصدوق؛ **انجام:** فلیرجع الی بحث البداء ... و اوصیائه

خط: نستعلیق تحریری، کاتب = مؤلف، بی‌تا [رایانه]

● **التوحید و العدل** / کلام و اعتقادات / عربی

at-tawḥīd wa-l ʻadl

همدان؛ مدرسه غرب همدان؛ شماره نسخه:۶۴۶/۳۲

آغاز: الباب الخامس فی معن التوحید و العدل، قد فرغت معنی التوحید و هذا الباب لبیان معنی العدل الذی هو اصل الثانی من الاصول الاعتقادیة الخمسة لکن المصنف ره ذکر التوحید ایضا للملازمة التی بینهما حتی کانهما واحد اذ لقول بالواحد ... آغاز: تذنیب قال المحقق الدوانی الترجیح بلا مرجح مستلزم للترجیح بلا مرجح لان تعلق الارادة باحد الطرفین دون الاخر ان کان للمرجح رجح احد المتساویین ... فان التاثیر فی تعلق الارادة نفس التاثیر فی الراد و ان اراده

خط: شکسته نستعلیق، بی‌کا، تا: با تاریخ ۱۲۱۶ق؛ ۱۲ص (۷۳۹-۷۵۰)، قطع: ربعی [رشت و همدان: ف: - ۱۴۳۱]

● **توحید و عرفان (رساله در)** / عرفان و تصوف / فارسی

towhīd va ʻerfān (r. dar)

افشار ترکمان، مقصود مسعود، ق۱۳ قمری

afšār-e torkamān, maqsūd masʻūd (- 19c)

اهداء به: محمد حسن خان قاجارسالار بار

تاریخ تألیف: ۱۲۵۶ق

در ادب طاعت و بندگی پروردگار.

تهران؛ شورا؛ شماره نسخه:۱۰۰۳۹/۱

آغاز: بسمله اما بعد سپاس و ستایش همی گویم و ستایش همی برم و آغاز بی انبازی که هستی را به نیستی آورد ... دیری است که دامن خواطر به دست این هوس داده ام که در شرح مقاعد بندگی؛ **انجام:** (حاشیه) ... و آفتاب تابان با یاد طبیعت دل ... رقم(پاک شده) غلام خاص ایشان حضرت نواب مستطاب سالار بار سلمه الله در غره شهر رمضان المبارک به اتمام رسید سنه ۱۲۵۶

خط: شکسته نستعلیق، کا: مقصود مسعود افشار ترکمان، تا: ۱۲۵۶-۱۲۵۷ق؛ جلد: تیماج، ۳۴ص (۱-۳۴)، اندازه: ۱۵×۲۱/۵سم [ف: ۳۲ - ۵۴]

● **توحید و معرفت** / شرح حدیث / فارسی

towhīd va maʻrefat

رساله در توحید و معرفت در شرح خطبه‌ای از نهج البلاغة به فارسی به نام دانشکده الهیات.

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۸۵۵/۲

بی‌کا، تا: چهارشنبه ۱۸ ربیع الاول ۱۳۵۴ق برابر با ۲۸ خرداد ۱۳۱۴ش؛ کاغذ: فرنگی، جلد: مقوا، ۵ص، ۱۰ سطر (۱۱×۱۷)، قطع: ربعی [ف: ۱۷ - ۲۳۶]

● **التوحید و النبوة و الامامة** / کلام و اعتقادات / فارسی

at-towhīd va-n nabovvat va-l emāmat

شیروانی، محمد بن حسن، ۱۰۳۳ - ۱۰۹۸ قمری

šīrvānī, mohammad ebn-e hasan (1624 - 1687)

در خداشناسی و پیامبری و امامت. در منابع با نام‌های مختلف آمده و ظاهراً مؤلف نام خاصی به آن نداده است.

آغاز: بسمله. بدانکه اثبات صانع عالم محتاج بمقدمات بسیار و تطویل و اکثار نیست بلکه هر کس به احوال نفس و بدن خود نظر درستی کند می‌داند که اورا

انجام: بنا بر آن مذهب درست و حق تواند شد و الله الموفق للصواب و علیه التوکل فی المبدأ و المآب.

[مدرسه فیضیه ۳۲۸/۱و ۱۱۳/۲ «اثبات واجب تعالی و نبوت و امامت»؛ نسخه‌های منزوی ۷۲۹/۲؛ الذریعه ۴۸۷/۴؛ فهرستواره منزوی ۶۴/۶ «اثبات واجب» و ۲۳۵/۹ با عنوان «توحید، نبوت و امامت»؛ دنا ۴۰۴/۳ (۳ نسخه)]

۱. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۴۷۲۷/۱۰

آغاز و انجام: برابر؛ کتبه ... میرزا محمد بن الحسن الشروانی الشهیر بملا میرزا عفی عنها.

خط: شکسته نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ مجدول؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج زرد، ۱۱ص (۲۴۸-۲۵۸)، چلیپا (۶×۱۶)، اندازه: ۶×۱۶سم [ف: ۱۴ - ۳۶۷۶]

۲. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۷۰۰۸/۱

با عنوان «اثبات النبوة و الولایة»؛ خط: نسخ، کا: حاجی محمد بن خواجه علی انصاری، تا: ۱۱۰۷ق؛ افتادگی: آغاز؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج آلبالویی، ۶گ (۲ر-۷پ)، ۱۵ سطر (۸×۱۴)، اندازه: ۱۲×۲۹سم [ف: ۱۶ - ۴۲۶]

۳. تهران؛ شورا؛ شماره نسخه:۱۰۱۸۳/۲۵

آغاز و انجام: برابر

خط:نسخ و نستعلیق،بی‌کا،تا:با تاریخ۱۱۱۱ق؛ مصحح؛ جلد: تیماج قرمز، ۲۱ص (۲۰۲-۲۲۲)، اندازه: ۱۱/۵×۱۸/۵سم [ف: ۳۲ - ۲۱۹]

۴. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۳۸۰۲/۱

آغاز: سه دلیل است دال بر اثبات صانع و اثبات نبوت و اثبات امامت از افادات علامی فهامی سید المحققین آخوندی مولانا میرزای شیروانی تغمده الله بغفرانه بسمله. بدانکه اثبات صانع عالم محتاج بمصدقات بسیار و بتطویل و اکثار نیست؛ **انجام:** در اثبات امامت: و طریقه ائمه هدی راه قدوه و مطبوع خود و طریق.

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱ و ۱۲؛ افتادگی: انجام؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: مقوا عطف تیماج قهوه‌ای، ۴۳ص (۱-۴۳)، ۱۴ سطر (۶×۱۲)، اندازه: ۱۱×۱۷سم [ف: ۱۲ - ۲۷۸۴]

۵. قم؛ فیضیه؛ شماره نسخه:۱۰۰۸/۱

بی‌کا، بی‌تا؛ کاغذ: شکری مهر خورده، جلد: میشن سرخ، اندازه: ۱۲×۱۹سم [فهرست عراقی: ۱ - ۳۲۸]

۶. قم؛ فیضیه؛ شماره نسخه:۱۶۶۵/۱

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ ۲۱ سطر، اندازه: ۱۲×۱۹سم [ف: ۳ - ۱۱۳]

● التوحید و النبوة و الولایة = اثبات الواجب = العلم الإلهی / عرفان و تصوف / عربی

at-tawḥīd wa-n nubuwwa wa-l walāya = iṯbāt-ul wājib = ʻilm-ul ilāhī

قیصری، داود بن محمود، - ۷۵۱ قمری

qeysarī, dāvūd ebn-e mahmūd (- 1351)

رساله‌ای است در توحید، نبوت و ولایت با بیانی عرفانی. مؤلف این رساله را پس از شرح فصوص نوشته و در چند جای این رساله از شرح فصوص و مقدمات آن یاد کرده است. دارای «مقدمه» و سه «مقصد» و هر کدام دارای چندین «فصل»: المقدمة در دو «فصل»: ۱) موضوع هذا العلم، ۲) بعض اصطلاحاتهم؛ مقصد ۱. در سه «فصل»: ۱) وجود الإلهی، ۲) مراتب التنزلات الوجودية، ۳) تشریح عالم المثال؛ مقصد ۲. در سه «فصل»: ۱) النبوة، ۲) الولایة، ۳) طریق إکتساب الولایة؛ مقصد ۳. در سه «فصل»: ۱) الجمع و نتایجه، ۲) التوحید و مراتبه، ۳) الخلافة.

آغاز: المقدمة فیها فصلان، الفصل الاول، فی موضوع هذا العلم و مبادیه و مسائله، اعلم و ایدنا الله و ایاک ان الوصول الی الله سبحانه قسمان

انجام: فمن اراد ذلک فلیطلب فی شرح الفصوص الذی لنا، فقد بیناها هنا لک شعباً و الله اعلم بالصواب و الیه المرجع و المآب ...

چاپ: در رسائل قیصری به تصحیح سید جلال الدین آشتیانی (تهران، انجمن حکمت و فلسفه ایران: ۱۳۸۱ (چاپ دوم)

[دنا ۴۰۵/۳ (۵ نسخه)؛ ریحانة الأدب ۴۳۱/۳؛ رسائل قیصری با تعلیق و تصحیح و مقدمه مرحوم سید جلال الدین آشتیانی، صفحه ۱ تا ۴۲]

۱. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۴۳۹۳/۴

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ مایل به نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۹؛ مصحح؛ کاغذ: شرقی، جلد: چرم مشکی، ۸گ (۵۷-۶۴)، ۳۰ سطر، اندازه: ۱۰×۱۴/۵سم [ف: ۳۶ - ۳۲۹]

۲. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۳۴۲۶/۲

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ مصحح، محشی با نشان «شرح فصوص» و «هـ»؛ کاغذ: شرقی، ۱۹گ (۶-۲۴)، ۱۹ سطر، اندازه: ۱۲/۵سم [ف: ۳۴ - ۶۴]

۳. تهران؛ شورا؛ شماره نسخه:۳۹۲۵/۴

آغاز: برابر

در فهرست با عنوان «رساله عرفانی» آمده؛ خط: نستعلیق، کا: قاضی شرف جهان بن قاضی جهان خزاعی، تا: ۱۰۳۵ق؛ افتادگی: انجام؛ محشی با نشان «محمد حسن عفی عنه» (همان نویسنده حواشی بر نص النصوص)؛ کاغذ: آهار مهره، جلد: تیماج قرمز، ۱۰ص (۲۰۳-۲۱۲)، ۳۰ سطر، اندازه: ۱۲×۲۵سم [ف: ۱۰ - ۱۹۹۹]

۴. تهران؛ شورا؛ شماره نسخه:۱۹۳۶/۴

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا: محمد بن محمد مؤمن کاشانی، تا: ۱۰۳۵ق؛ کاغذ: اصفهانی شکری، جلد: تیماج قرمز، ۲۴ص (۲۶-۴۹)، ۲۳ سطر، اندازه: ۱۱×۲۲سم [ف: ۹ - ۶۴۸]

۵. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۸۹۴/۲

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، کا: رفیع الدین محمد بن محمد معصوم رضوی، تا: ۱۰۸۸ق؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۱۵گ (۵۲پ-۶۶پ)، ۱۸ سطر، اندازه: ۱۳×۱۹سم [ف: ۳ - ۱۱۴]

۶. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۱۷۸۹/۴

آغاز و انجام: برابر

در فهرست با عنوان «العلم الالهی» و از صدرالدین قونوی دانسته؛ خط: شکسته نستعلیق تحریری و نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ مصحح؛ کاغذ: فرنگی آهار مهره، ۱۰گ (۱۶۰-۱۶۹)، ۱۸ سطر، اندازه: ۱۰×۱۵سم [ف: ۲۹ - ۵۹۸]

● **توحید و نجوم (رسائل در)** / گوناگون / فارسی
towhīd va nojūm (rasā'el dar)

تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۱۸۳۴۳
بی‌کا، تا: ۱۳۰۸ق؛ انتقالی از کتابخانه پهلوی - مجموعه؛ اندازه: ۱۶/۵×۲۱/۵سم [رایانه]

← التوحید و نفی التشبیه و الجبر ⩤ التوحید

● **التوحید و نفی الجبر و التشبیه** / کلام و اعتقادات / عربی
at-tawḥīd wa nafy-ul jabr wa-t tašbīh
حسنی، قاسم بن ابراهیم، ۱۶۹ - ۲۴۶ قمری
hasanī, qāsem ebn-e ebrāhīm (786 - 861)
رساله‌ای بسیار مختصر در توحید و نفی جبر و تشبیه.
آغاز: اعلم یا أخی علمک الله الخیر و الهدی و جنبک جمیع المکاره و الردی ان الله خلق جمیع عباده العقلاء المکلفین لعبادتی ...

۱. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۱۶۰۸/۶
آغاز: برابر
نسخه اصل: کتابخانه واتیکان -رم ۱۱۶۲؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: با تاریخ ۷۰۹ق؛ مصحح؛ ۴ص (۳۶۵-۳۶۸) [عکسی ف: ۵ - ۱۹]
۲. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۷۱/۲۲
آغاز: برابر
نسخه اصل: کتابخانه‌ای در یمن؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۲ رجب ۱۰۶۶ق؛ ۳ص (۵۱۶-۵۱۹) [عکسی ف: ۱ - ۹۱]

● **توحید الهدات للنجاة من المهلکات** / کلام و اعتقادات / فارسی
tawḥīd-ul hudat li-n-nijāt min-al muhlikāt
سید فاضل همدانی، ق۱۴ قمری
seyyed fāzel hamedānī (- 20c)
تاریخ تألیف: ۸ محرم ۱۳۴۴ق
کتابی است در رد صوفیه که در رد آنها به اخبار و احادیث استناد کرده است.

مشهد؛ شیخ علی حیدر؛ شماره نسخه:۱۳۲۹
آغاز: خداوند جل شأنه بعد از خاتم انبیاء صلوات الله و سلامه علیه و آله؛ **انجام:** و صلی الله علی محمد و آله اجمعین و لعنة الله علی اعدائهم اجمعین
خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۵ ذیقعده ۱۳۴۵ق؛ جلد: تیماج مشکی، ۷۳گ، ۸ سطر، اندازه: ۱۳×۲۰/۵سم [مؤید: ۳ - ۲۷۲]

← التوحیدیة ⩤ اثبات وحدة الواجب
← توحیدیه ⩤ توحید
← توحیدیه ⩤ تفسیر لا اله الا الله
← توحیدیه ⩤ ابطال وحدة الوجود

● **التوحیدیة** / کلام و اعتقادات / عربی
at-tawḥīdīyya
ابن سینا، حسین بن عبدالله، ۳۷۰؟ - ۴۲۸ قمری
ebn-e sīnā, hoseyn ebn-e ʻabd-ol-lāh (981 - 1038)
در سه «اصل»: ۱. اثبات واجب؛ ۲. وحدانیت او؛ ۳. نفی علل از او؛
شرح و حواشی:
۱- نزهة العقول و خلاصة المحسوس و المعقول فی شرح رسالة التوحید لابن سینا

قم؛ حجتیه؛ شماره نسخه:۷۱۹/۳
خط: نسخ و نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳ [ف: - ۱۲۵]

● **التوحیدیة = تحقیق کلمة التوحید = ترکیب «لا اله الا الله» = التهلیلیة** / کلام و اعتقادات / عربی
at-tawḥīdīyya = taḥqīq-u kalimat-it tawḥīd = tarkīb-u «lā ilāh-a illa-l lāh» = at-tahlīlīya
حسینی استرآبادی، فضل الله بن محمد کیا، ق۱۰ قمری
hoseynī estarābādī, fazl-ol-lāh ebn-e mohammad kīyā (- 16c)
رساله‌ای کوتاه در اثبات توحید باری تعالی که با استفاده از آیه شریفه «لا اله الا الله» نگاشته و در پاسخ سه سؤالی است راجع به کلمه مبارکه توحید، که محیی الدین نامی پرسیده؛ در سه «باب»: ۱. فی ترکیبها؛ ۲. کلام مع بعض الافاضل؛ ۳. ما قاله الفاضل التفتازانی
آغاز: الحمدلله الواحد الحمد بالتحمید و الصلاة علی النبی الداعی الی التوحید و علی آله واصحابه الذین حضوا ... اما بعد فان کلمة التوحید مما صنف فیها رسائل و تکلموا فیه اهل الفضایل ...
انجام: لا یجوز حمل الاعلی البدل ایضا لان المبدل منه فی حکم السقوط فیصیر التقدیر لو کان فیهما الا الله لفسدتا و فساده ظ للمتامل
[الذریعة ۴۸۸/۴؛ اعیان الشیعه ۴۰۱/۸؛ دنا ۴۰۵/۳ (۱۹ نسخه)]

۱. تهران؛ شورا؛ شماره نسخه:۴۵۶۶/۶
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، بی‌کا، تا: با تاریخ ۹۶۰ق؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج قهوه‌ای، ۳گ (۲۶پ-۲۸ر)، اندازه: ۱۵/۵×۲۱سم [ف: ۱۲ - ۲۶۱]

۲. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۶۴۵۸/۱۳-۳۳/۸
آغاز: بسمله ... هذه شبهات منسوبة الی السید الاجل الافضل السید فضل الله بن المرحوم سید کارکیا الحسنی الاسترآبادی فی حل کلمة التوحید الشبهة الاولی فی ترکیبها اقول النحویون صرحوا بان؛ **انجام:** حجاب ضرب الله بینه وبین الجنة سبعین الف سور ما بین السور الی السور مأة الف عام.
خط: نستعلیق، کا: افضل بن جمال الدین حسنی اصفهانی، تا: ۹۷۴ق؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۱گ، ۲۷ سطر، اندازه: ۱۹×۳۲سم [ف: ۲ - ۸۱۱]

۳. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۳۴۵۹/۹
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، کا: شریف محمد شریف بن باباجان حسینی، تا: ۹۷۱-۹۸۹ق، جا: رامجین ساوجبلاغ؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج قهوه‌ای، ۴گ (۶۳-۶۶)، ۲۳ سطر (۴×۱۲)، اندازه: ۱۰×۱۸سم [ف: ۱۱ - ۲۴۶۷]

۴. قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه:۳۳۲۳/۲
آغاز و انجام: برابر
خط:نستعلیق،بی‌کا،تا:قرن۱۱؛محشی از سید رضا تبریزی در ۱۲۴۳ ق و دیگران؛ ۳گ، ۲۱ سطر، اندازه: ۱۱×۲۰سم [ف مخ: ۱ - ۵۰۹]

۵. قم؛ مفتی الشیعه؛ شماره نسخه:۶۴/۵
آغاز و انجام: برابر
کا: شاهمیر بن زین العابدین حسنی، تا: ۱۵ رجب ۱۰۰۹ق؛ جلد: مقوایی عطف تیماج سبز، ۴گ (۵۷پ-۶۰پ)، اندازه: ۱۳×۱۸/۵سم [ف: - ۶۸]

۶. مشهد؛ گوهرشاد؛ شماره نسخه:۱۶۴۰/۲
آغاز و انجام: برابر؛ تمت الرسالة المنسوبة الی المولی الفاضل فضل الله الاسترآبادی.
خط: شکسته نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۰۴۶ق؛ مهر تملک: ابوالحسن حسینی خاتون آبادی در دوشنبه ۱۲۹۰، محمد جعفر؛ واقف: سید سعید طباطبائی، ۱۳۳۲؛ کاغذ: نخودی آهار مهره، جلد: میشن مشکی، ۳ص، ۱۷ سطر، قطع: ربعی [چهار کتابخانه مشهد-ف: ۲۴۸]

۷. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۶۴۳/۶
آغاز و انجام: برابر؛ (هذه رسالة من فضل الله الاسترآبادی)
خط: نستعلیق، کا: عباس، تا: نیمه ذیحجه ۱۰۶۴ق؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج مشکی عطف تریاکی، ۳گ (۹۸پ-۱۰۰ر)، ۱۵ سطر (۵×۱۳)، اندازه: ۱۰×۱۹سم [ف: ۸ - ۲۲۰]

۸. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۷۸۸۶/۴-۳۹/۲۶۶
آغاز و انجام: برابر؛ تمت الرسالة المنسوبة الی الفاضل فضل الله الاستر آبادی
خط:نستعلیق،بی‌کا،تا:قرن۱۲؛ مصحح؛ جلد: مقوا، عطف گالینگور قهوه‌ای، ۲گ، ۲۰ سطر، اندازه: ۱۰×۱۶سم [ف: ۲ - ۸۱۱]

۹. تهران؛ شورا؛ شماره نسخه:۵۴۷۸/۶
آغاز و انجام: برابر
در فهرست نام مؤلف ذکر نشده و به قرینه آغاز نسخه تعیین شد؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ جلد: میشن زرد، اندازه: ۱۴/۲×۲۰/۵سم [ف: ۱۶ - ۳۷۹]

۱۰. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۴۹۶۸/۱
آغاز: برابر؛ **انجام:** الاقرار به فی مقام التصریح بوجوده و نفی ما سواه و الله یعلم حقائق الکلام ...
خط:شکسته نستعلیق،بی‌کا،تا:اواخر قرن ۱۲؛ از روی نسخه‌ای که به تاریخ ۱۱۸۲ق به خط میرحسینا قزوینی کتابت شده بود؛ کاغذ: فرنگی، ۱گ، سطور چلیپا، اندازه: ۱۲/۵×۱۵/۵سم [ف: ۳۷ - ۶۲۶]

۱۱. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۴۲۱۷/۱
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، کا: محمد بن بروی جزائری، تا: ۱۶ صفر ۱۱۱۶ق؛ محشی؛ تملک: محمد بن احمد بن زین الدین و مهر «محمدابراهیم بن زین العابدین» (بیضی)؛ یادداشتی از عبدعلی بن ملاسعید به سال ۱۲۴۵ که کتاب در تملک شیخ عبدالله بن ترکی بوده؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، عطف تیماج مشکی، ۳گ (۱پ-۳پ)، ۱۹ سطر، اندازه: ۱۱/۵×۱۸سم [محدث ارموی مخ: ۱ - ۳۱۱]

۱۲. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۴۹۹۵/۵
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، کا: ضیاء الدین محمد بن محمد علی، تا: ۴ ذیقعده ۱۱۵۱ق؛ جلد: تیماج مشکی، ۲گ (۹۱پ-۹۲پ)، اندازه: ۱۴×۱۹سم [ف: ۱۳ - ۱۸۹]

۱۳. اصفهان؛ روضاتی؛ شماره نسخه:۸/۲
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، کا: محمد بدیع بن سید مصطفی بن میر عبدالحمید موسوی اصفهانی درب امامی، تا: یک‌شنبه ۲۹ ذیحجه ۱۲۷۲ق؛ ۱۷ سطر، اندازه: ۱۵×۲۰سم [ف: - ۱۵]

۱۴. قزوین؛ امام صادق؛ شماره نسخه:۳۰۳/۱
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: تیماج سیاه، ۴گ، ۲۴ سطر [ف: ۱ - ۳۰۲]

۱۵. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۲۷۴۹/۵
آغاز و انجام: برابر
خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۴گ (۲۹ر-۳۲ر)، ۱۵ سطر، اندازه: ۱۰×۱۴سم [ف: ۷ - ۳۰۳]

۱۶. مشهد؛ شیخ علی حیدر؛ شماره نسخه:۵۹۳/۳
آغاز و انجام: برابر
خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: چرم قرمز، ۳گ (۹۳پ-۹۵پ)، اندازه: ۹×۱۵/۵سم [مؤید: ۲ - ۱۰۲]

۱۷. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۶۷۷
آغاز و انجام: برابر
در فهرست نام مؤلف ذکر نشده و کتاب با عنوان «سوالات» آمده است که به قرینه آغاز نسخه تصحیح شد؛ خط: شکسته، نستعلیق،

بی‌کا، بی‌تا؛ ۴گ، ۱۹ سطر، اندازه: ۱۲×۲۱سم [ف: ۴ - ۱۶۱]

● **توحیدیه = توحید** / کلام و اعتقادات / فارسی

towhīdīye = towhīd

فضولی بغدادی، محمد بن سلیمان، ۹۱۳؟ - ۹۷۶ ؟ قمری

fozūlī baqdādī, mohammad ebn-e soleymān (1508 - 1569)

[دنا ۴۰۵/۳؛ فهرستواره منزوی ۲۳۹/۷ و ۶۵۰/۱۰]

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۴۲۷/۲۲

خط: نستعلیق، کا: امام قلی ایمانی غلام، تا: نیمه دوم قرن ۱۱؛ مجدول زر و لاجورد؛ کاغذ: سپاهانی متن و حاشیه، جلد: تیماج تریاکی، ۸گ (۴۲۴ر-۴۳۱پ)، ۲۰ سطر (۱۴×۲۴)، اندازه: ۱۸×۳۲سم [ف: ۸ - ۱۰۱]

● **التوحيدية** / فلسفه / عربی

at-tawḥīdīyya

ملا شمسا، شمس الدين محمد، ۱۰۱۶ - ۱۰۹۸ ؟ قمری

mollā šamsā, šams-od-dīn mohammad (1608 - 1687)

همدان؛ مدرسه غرب همدان؛ شماره نسخه:۲۲۲/۱

خط: شکسته نستعلیق، کاتب = مؤلف، بی‌تا؛ قطع: بیاض رقعی [رشت و همدان: ف: - ۱۴۰۰]

● **توحیدیه = رساله در توحید** / کلام و اعتقادات / فارسی

towhīdīye = r. dar towhīd

هزار جریبی، محمد کاظم بن محمد شفیع، - ۱۲۳۴ ؟ قمری

hezār-jarībī, mohammad kāzem ebn-e mohammad šafī‘ (- 1819)

رساله‌ای در توحید و صفات ثبوتیه و سلبیه، با بیانی ساده و با استفاده شده از آیات و روایات و ادله عقلیه؛ مشتمل برچهار «باب» کوتاه: ۱. ثواب اهل توحید و معرفت؛ ۲. اثبات صانع؛ ۳. توحیدالهی؛ ۴. صفات ثبوتیه و سلبیه.

آغاز: بسمله حمدله صلاة اما بعد باید دانست که بهترین واجبات برفرزند آدم معرفت خالق اوست

انجام: و عقل زیاده بروجود و هستی او چیز دیگر را نمی‌تواند تصور نماید سبحان ما انطق شأنه باینجا ختم کردم این رساله را حامداً لله و مصلیا علی محمد وآله

[نسخه‌های منزوی ۷۶۵/۲؛ الذریعة ۴۸۸/۴؛ دنا ۴۰۶/۳؛ فهرستواره منزوی ۱۱۴/۶ و ۲۳۶/۹]

۱. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۴۳۷۰/۶

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ شاید به خط مؤلف؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۱۳گ (۸۷پ-۹۹پ)، ۱۷ سطر، اندازه: ۱۰/۵×۱۵/۵سم [ف: ۱۱ - ۳۷۲]

۲. قم؛ طبسی؛ شماره نسخه:۶۰۰/۱

آغاز و انجام: برابر

کامل؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۲۲۴ق؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۱۳گ (۱پ-۱۳ر)، ۱۵ سطر، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف مخ: ۱ - ۱۴۴]

۳. تهران؛ شورا؛ شماره نسخه:۴۵۲۷/۱

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا: شیخ محمد ارومی الاصل ساکن کربلا، تا: سه‌شنبه رجب ۱۲۳۵ق؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج قهوه‌ای، ۱۱گ (۱-۱۱)، ۱۷ سطر (۸/۵×۱۴)، اندازه: ۱۴/۵×۲۱سم [ف: ۱۲ - ۱۹۱]

۴. یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه:۱۲۸۶/۶

آغاز: بسمله، حمدله، اما بعد چنین گوید باید دانست که به او انعام کرده

خط: نسخ، کا: علی بن احمد جعفر، بی‌تا؛ جلد: مقوایی، ۹گ (۵۰-۵۸)، ۲۴ سطر (۹×۱۲)، اندازه: ۱۴/۵×۱۹سم [ف: ۳ - ۹۱۷]

● **التوحيدية** / کلام و اعتقادات / عربی

at-tawḥīdīyya

این رساله که در باره حمد و نعت خداست ترکیب هفت مصرعی است که در هریک بند آن نعمت خدا و الطاف الهی آمده و متأسفانه در این نسخه ناقص می‌باشد و از اواخر نسخه نعت پیغمبر و آل او می‌آید.

تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۱۹۴۵/۶

آغاز: بسمله اليه يعلم ما با لقلب من الم ×× و من غرام با حشائی و من سقم؛ **انجام:** و قال لابدان هذا الملک ينتزع ×× و باب ايوان کسری و هو منصدع

بی‌کا،تا:۱۲۱۱ق؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج قرمز، ۹ص (۱۰۹پ-۱۱۷)، ۲۴ سطر (۹×۱۴/۵)، اندازه: ۱۴×۲۰/۵سم [ف: ۱۰ - ۶۲۶]

● **التوحيدية** / کلام و اعتقادات / فارسی

at-tawḥīdīyya

غیر همانند:

۱. تهران؛ شورا؛ شماره نسخه:۱۴۲۸۰/۶۳

آغاز: چنانچه این مرتبه شعور بکثرتست در مرتبه ثلثه بعد از شعور بوحدت حقیقی ذاتی کما بداکم تعودون منه بدأ و اليه يعود - تمت

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۰۸۰ق، جا: سرای شاهپور؛ بی‌کا، بی‌تا؛

جلد: تیماج قهوه‌ای، ۱گ (۱۵۷ر-۱۵۷پ)، ۲۱-۳۹ سطر، اندازه: ۱۵×۲۵سم [ف: ۳۸ - ۴۰۵]

۲. تهران؛ شورا؛ شماره نسخه:۱۴۲۸۰/۶۳

آغاز: چنانچه این مرتبه شعور بکثرتست در مرتبه ثلثه بعد از شعور بوحدت حقیقی ذاتی کما بداکم تعودون منه بدأ و الیه یعود - تمت

رساله کوتاهی در تفسیر کلمه توحید به طریق عرفا با عنوان «نکته، نکته» در نسخه حاضر برگ آخر این رساله موجود است؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۰۸۰ق، جا: سرای شاهپور؛ بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۱گ (۱۵۷ر-۱۵۷پ)، ۲۱-۳۹ سطر، اندازه: ۱۵×۲۵سم [ف: ۳۸ - ۴۰۵]

۳. تهران؛ دائرة المعارف بزرگ اسلامی؛ شماره نسخه:۴۹۰/۸-عکسی

آغاز: قصیدة التوحید و النعت، و المنقبة و مدح الخواجه بهاء الحق و الدین. ق. سحرکین نیر اعظم شد از برج شرف پیدا گرفت از نور رویش ظلمت آباد جهان احیا

اصل نسخه: گنج بخش، ش ۷۷۳ (گنج ۳/۱۷۰۹). قصیده‌ای است از سراینده‌ای با تخلص «رجایی» که در پایان تخلص خود را آورده است. در توحید و ستایش از خواجه بهاء الحق، که باید خواجه بهاء الدین زکریا ملتانی، از عارفان قرن ۷ق باشد؛ خط: نستعلیق پخته،بی‌کا،تا:قرن۱۱؛ ۳گ (۲۴-۲۶) [عکسی ف: ۲ - ۲۱۵]

۴. همدان؛ مدرسه غرب همدان؛ شماره نسخه:۴۷۸۷/۱

آغاز: بسم الله و الحمد لله و لا حولو ولا قوة الا با الله و صلی الله علی محمد و آله و بعد یا اخی فی دینی و صدیقی فی دنیای سئلتنی عن قول امیر المومنین (ع) ... من سئل عن التوحید فهو جاهل یعنی کسیکه سوال از توحید کند پس او جاهل است؛

انجام: و از این جهت پیغمبر (ص) می‌فرمودند رب زدنی تحیرا و مراد زیادتی معرفت است ... و بهمین قدر در بیان حدیث شریف اکتفا شد زیرا که مقام را گنجایش زیاده و مجال را وسع علاوه نیست خواهید ببخشید و الله و رسوله و الائمة اعلم بحقائق المعرفة.

در معنی قول علی (ع) من سئل عن التوحید فهو جاهل؛ خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ قطع: بیاض رقعی [رشت و همدان: ف: - ۱۵۵۵]

● **التورات** / حدیث / عربی

at-tawrāt

ترکه اصفهانی، علی بن محمد، - ۸۳۶ ؟ قمری

torke esfahānī, ‘alī ebn-e mohammad (- 1433)

همان چهل سوره منحول تورات.

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۳۵۱۴/۲

۲۱ سوره در این نسخه هست؛ بی‌کا، بی‌تا؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج قهوه‌ای، ۸ص (۱۱-۱۸)، سطور چلیپا (۱۲×۲۰)، اندازه: ۱۸×۲۵سم [ف: ۱۲ - ۲۵۲۳]

● **تورات** / کتاب آسمانی / عبری

tawrāt

موسی، پیامبر یهود

mūsā, payāmbar-e yahūd

۱. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۸۰۴۰

خط: عبری، بی‌کا، تا: قرن۴ [رایانه]

۲. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۸۰۴۱

خط: عبری، بی‌کا، تا: قرن۴ [رایانه]

۳. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۸۰۳۸

خط: عبری، بی‌کا، تا: قرن۴ [رایانه]

۴. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۸۰۳۹

خط: عبری، بی‌کا، تا: قرن۴ [رایانه]

مشهد؛ الهیات؛ شماره نسخه:۱۷۵۲۷ عکسی

همان نسخ بالا [ف: ۳ - ۱۲۹۷]

● **توراة (ترجمه)** / کتاب آسمانی / فارسی

towrāt (t.)

میافارقانی، سلیمان بن القس، - ۸ قمری

mīyāfārqānī, soleymān ebn-e aleqs (- 630)

تاریخ تألیف: ۷۴۹ق؛ محل تألیف: تبریز

مترجم سلیمان بن القس یوسف الیعقوبی المیافارقانی از عربی به فارسی در آورده و در ۳۵ اصحاح (باب) است. محمد تقی دانش پژوه در راهنمای کتاب مقاله‌ای درباره همین کتاب دارد.

۱. تهران؛ شورا؛ شماره نسخه:۵۱۷۸

آغاز: پیش انبیا بدر یوزه وانبیاء ما در تو - گفت باالیسع ملک اسراییل از بهر این آمدیم

خط: نسخ کهن، کاتب = مؤلف، تا: ۷۴۹ق؛ کاغذ: سمرقندی، جلد: تیماج، ۱۷۰گ، ۳۳ سطر (۱۴×۲۱)، اندازه: ۱۸×۲۴سم [ف: ۱۵ - ۳۱۶]

۲. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۲۷۶۳-ف

نسخه اصل: نسخه آقای روضاتی در اصفهان. ترجمه فارسی الربان الخیر البوربوش ربان بیعة الافرنج سلیمان بن قیس یعقوبی میافارقمینی در ربیع الاول تا ۱۵ رجب ۷۴۷ (راهنمای کتاب س ۵ ش ۷ ص ۵۸۹)؛ کا: مترجم، بی تا [فیلمها ف: ۱ - ۶۱]

● **التوراة** / کتاب آسمانی / عبری - فارسی

at-tawrāt

بعضاً همانند:

۱. تهران؛ شورا؛ شماره نسخه:۱۰۰۲۹/۵

عباراتی از تورات به عبری و ترجمه آن درباره اسماعیل(ع) و دوازده خلیفه از فرزندان او؛ خط: نسخ و نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن

۱۱؛ مصحح؛ جلد: تیماج جگری، ۱ (ص۲۴)، اندازه: ۱۲×۱۷سم [ف: ۳۲ - ۳۶]

۲. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۵۰

آغاز: لمخال وعص هحییم بتوخ هکار و عص هدعت بخوردن و درخت حیوة بمیان باغ و درخت گندم؛ **انجام:** و برادرهای او تدارک او را دیده او را به میان صندوق گذاشته به مصر نهادند.

حاوی سفر اول و دوم تورات یعنی سفر پیدایش و سفر خروج است از مترجمی ناشناس معاصر فتحعلیشاه قاجار. مترجم ابتدا کلمات آیات را با فاصله معینی آورده و سپس ترجمه فارسی تحت اللفظ هر کدام را با جوهر قرمز در زیر آن نوشته و پس از ترجمه چند آیه، ترجمه سلیس مطالب را به زبانی ساده با عنوان «الحاصل و البیان» نگاشته است؛ خط: متن نسخ، ترجمه شکسته نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: آغاز (حدود دو ورق)؛ واقف:تاج ماه بیگم، ۱۲۶۲ق؛ کاغذ: نباتی آهار مهره، جلد: تیماج مشکی، ۲۵۱گ، مختلف السطر، اندازه: ۱۹×۳۰سم [ف: ۱-۶۱]

۳. یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه:۱۵۴

آغاز: حمدی که عندلیبان قدسی زبان سدرة المنتهای فصاحت و طوطیان معجز الحان فردوس اعلای بلاغت و سبق خوانان دروس سبوح قدوس مدارس نه فلك؛ **انجام:** و لخل ارصود و لخل هیاد حزا قاو و لخول همور اهکادول اشرعا ساموشه لعنه کل ییسرائیله.

ترجمه ایست از پنج سفر تورات در ۵۴ پاراش و مترجم به نام پادشاهی که گویا نادرشاه باشد به فارسی گردانده و به القاب او اکتفا کرده است؛ خط: نسخ، کا: محمد کاظم حسینی، تا: قرن ۱۳؛ متن عبری به خط نسخ مشکی، برگردانده فارسی به نستعلیق، شنگرف؛ اهدایی: احمد مهریزی؛ کاغذ: فستقی، جلد: مقوایی تیماج مشکی، ۲۶۸گ، ۲۶ سطر (۱۴×۲۴/۵)، اندازه: ۲۰×۳۰سم [ف: ۱ - ۱۸۹] و [نشریه: ۴ - ۳۷۹]

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۲۴۰۶-ف

نسخه اصل: همان نسخه بالا [فیلمها ف: ۱ - ۶۱]

۴. تهران؛ دائرة المعارف بزرگ اسلامی؛ شماره نسخه:۱۴۵۲-عکسی

آغاز: دیباچه: حمدی که عندلیبان قدسی زبان سدرة المنتهی فصاحت و طوطیان معجز الحان فردوس. متن: سفر اول، فصل اول در اول بیافرید خدا مر این آسمانها و مر این زمین را، و این زمین بود تهی و ویرانه و تاریکی. بر روی آب بسیار، و باد الهی می‌وزید بر روی آن آب ها؛ **انجام:** به فرعون و به همه بندگان او، و به همه زمین او، و به همه آن دست قوی، و به همه آن ترس بزرگ که کرد موسی به نظر همه اسرائیل، قد تم الکتاب ... علی ید اقل الطلاب غلام رضا.

ترجمه از ناشناس، که در دیباچه بلند آن از خود نام نبرده و می‌گوید: سکندر نشان و سلیمان نگین شاهنشاه شاهان صاحبقران ... که جای نام او را برای سرخی و یا به زر نوشتن سفید گذارده، از من خواست که به دارالسلطنه اصفهان بیایم و علمای یهود و نصارا با کتابهای معتبر ایشان جمع کرد (تورات و انجیل و زبور و قرآن) تا به الفاظ ظاهر واضح فارسی در آورند. و چون تورات نخستین کتاب بود، به آن پیشی داده شد، نسخه صحیح عبری آن، که اکنون به زبان لاتینی و عربی درآمده، از لغت عبری و عربی، و از آن لفظ به لفظ به فارسی درآورد. اختلافاتی به ظهور درآمده، فرمان سلطان به این بنده رسید که میزان اختلافات را رسیدگی کنم، و بر این شد ترجمه لفظ و همراه با متن باشد؛ خط: نسخ و نستعلیق، کا: غلام رضا متخلص به حیران یزدی، تا: ۴ رجب ۱۲۷۸ق، متن نسخ خوش به عبری، معرب زیرنویس به نستعلیق خوش و ریز، ترجمه فارسی میان سطرها با جدول از متن جدا شده؛ ۱۴ سطر عبری و ۱۴ سطر زیرنویس فارسی؛ ۴۷۲ص، ابعاد متن: ۱۴/۵×۳۶، اندازه: ۲۱×۳۴سم [عکسی ف: ۱ - ۶۹]

۵. تهران؛ ملك؛ شماره نسخه:۴۹

آغاز: حمدی که عندلیبان قدسی زبان سدرة المنتهی فصاحت طوطیان معجز الحان فردوس اعلای بلاغت ... اما بعد چون آفتاب فرمان ... ظل سبحان و نادر دوران ... بر اربعاع جهان طالع و درخشان گردید ... باین ذره خاکسار وجود شفقت و مرحمت فرمود که وارد دارالسلطنه اصفهان و علمای یهود و نصارا را با کتابهای معتبره ایشان جمع و کتب اربعه سماویه را که عبارت از تورات و زبور و انجیل و قرآن مجید باشد به لغت فارسی و الفاظ ظاهره و عبارات واضحه به همان ترتیب اصل بی زیاده و نقصان محترز از اطناب و تطویل و تفصیل نقل نماید؛ **انجام:** و به همه آن ترس بزرگ که کرد موسی به نظر همه اسرائیل.

نسختی از این تورات در کتابخانه مسجد جامع یزد هست؛ خط: متن نسخ، ترجمه نستعلیق، بی‌کا، تا: ۹ جمادی الاول ۱۲۸۷ق، برای فرهاد میرزا معتمدالدوله؛ محشی از عبدالجواد، با ترجمه بین السطور فارسی؛ مهر: وثوق السلطان؛ کاغذ: فرنگی آهار مهره، جلد: میشن سورمه‌ای، ۳۰۴گ، ۳۰ سطر، اندازه: ۲۰/۴×۳۳/۵سم [ف: ۲ - ۱۶۹]

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۴۲۹۰-ف

نسخه اصل:همان نسخه بالا [فیلمها ف: ۳ - ۴۲]

۶. تهران؛ سلطنتی؛ شماره نسخه:۱۴۹

آغاز: بسم الله الرحمن الرحیم و به ثقتی. حمدی که عندلیبان قدسی زبان سدرة المنتهای فصاحت و طوطیان معجز الحان فردوس اعلای بلاغت؛ **انجام:** و همه آن دست قوی و به همه آن خوفهای بزرگ که کرد موسی به نظر همه بنی اسرائیل

نسخه حاضر را عده‌ای از دانشمندان و علمای دین یهود ضمن مقابله با نسخه‌های معتبره و اصل توراة حاضر را تصحیح و تدوین و به زبان فارسی ترجمه کرده‌اند این نسخه شامل پنج (سفر) است که مجموعاً ۵۴ آیه می‌باشد و به نظر می‌رسد که به دستور نادرشاه افشار مانند زبور و انجیل ترجمه شده باشد؛ خط: نسخ خوب، بی‌کا، بی‌تا؛ مجدول، مذهب، چند سرلوح مذهب مرصع؛ مهر: مشیرالسلطنه، حسین بن هدایت الله، رضا الحسینی؛ کاغذ: دولت

آبادی، جلد: مقوای روغنی بوم مشکی، اندازه: ۲۰×۳۰سم [ف: ۱ - ۱۱۴]

● **التوراة** / کتاب آسمانی / عربی

at-tawrāt

۱. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۹۸۳۳

آغاز: ساحبین سمیکین حتی انجز منهما طعاماً لا بنک کما یحب فتدخله الی ابنک فیأکل و یبارک؛ **انجام:** و الغریب الذی یجی ء من ارض بعیده و لیروا

ترجمه نسبتاً روان و دقیقی است از تورات منسوب به حضرت موسی علیه السلام، که گویا توسط بعضی از یهودیان عرب ترجمه شده و با نسخه‌های چاپی که در دست هست فرقهائی از حیث لفظ و محتوی دارد. این نسخه برای کسانی که پیرامون دین یهود تحقیق می‌کنند، شایان دقت تاریخی می‌باشد؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۷؛ افتادگی: آغاز و وسط و انجام؛ جلد: تیماج مشکی، ۱۹۶گ، ۱۷ سطر، اندازه: ۱۶×۲۴سم [ف: ۲۵ - ۱۵۷]

۲. مشهد؛ مدرسه باقریه؛ شماره نسخه:۳۱۰/۲

خط: نسخ، کا: عبدالکریم بن هدایة الله التونی، تا: ۱۰۷۶ق؛ ۱۶ سطر (۵×۱۲/۵)، اندازه: ۹×۱۶/۵سم [تراثنا: س۶ش۴ - ۹۲]

۳. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه:۲۱۷۸

جلد دوم تنها است. شامل کتاب‌های: ۱. ایوب، ۲. مزامیر، ۳. امثال ۴. جامعه، ۵. نشد الانشاء، ۶. الحکمة، ۷. یشوع بن شیراخ، ۸ اشعیا، ۹. ارمیا، ۱۰. باروخ، ۱۱. حزقیا، ۱۲. دانیال، ۱۳. هوشع، ۱۴. یوامل، ۱۵. اتوش، ۱۶. عوبدیا، ۱۷. نبوت یونس، ۱۸. میخا، ۱۹. ناحوم، ۲۰. حبقوق، ۲۱. صفنیا، ۲۲. حجی، ۲۳. ذکریا، ۲۴. ملاخیا، ۲۵. مقابین اول، ۲۶. مقابین دوم؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ کاغذ: فرنگی سفید آهار مهره، جلد: چرم حنایی، ۳۳۲گ، ۱۹ سطر، اندازه: ۱۵×۲۴سم [ف: ۳ - ۵۲۶]

۴. تهران؛ حقوق؛ شماره نسخه:۶۵/۱ - د

خط:نستعلیق،بی‌کا،تا:قرن۱۳؛کاغذ:فرنگی،جلد: تیماج خاکستری، ۱۰۱گ، ۱۴ سطر (۶×۱۱)، اندازه: ۱۰/۵×۱۵سم [ف: ۳۰۷]

۵. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه:۵۸۴۷/۲

نسخه زیر چهل بند است به نام سوره، که از این گونه حدیث‌های مسلمانان است؛ خط: نسخ، کا: محمد علی کرمانشاهی، تا: قرن ۱۳، جا: تهران مدرسه سپهسالار؛ فقط چهل سوره است؛ کاغذ: فرنگی کبود، جلد: تیماج سبز، ۱۷گ (۷۵پ-۹۱ر)، ۱۴ سطر، اندازه: ۱۱/۵×۱۷/۵سم [ف: ۳ - ۵۲۶]

۶. تهران؛ حقوق؛ شماره نسخه:۷۶ - د

در این نسخه سوره‌های چهل گانه تورات است با ترجمه فارسی زیر سطور؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۲۵۹ق؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج سبز، ۲۷گ (۱پ-۱۲پ)، ۱۶ سطر (۱۰×۱۵)، اندازه: ۱۲/۵×۱۸/۵سم [ف: - ۳۰۸]

۷. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۵۲۶۸-۲۶/۱۴۸

آغاز: الجوع علی الارض فلما قرب ان یدخل الی مصر قال ... اصحاح الثالث عشر قصد ابرام؛ **انجام:** اصحاح الحادی والثلاثون فانطلق موسی وکلم جمیع اسرائیل ... فاعلموا بهم کما اوصیتکم فاحتبروا علیهم وتقووا ولاتخافوا و لاترهبوا

از اصحاح ثالث عشر تا اصحاح حادی و ثلاثون (۱۳ تا ۳۱)؛ خط: شکسته، نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۱۱۴گ، ۱۹ سطر، اندازه: ۱۲×۱۹سم [ف: ۲ - ۱۰۶۹]

۸. تهران؛ حقوق؛ شماره نسخه:۷۰/۳ - ج

به نام اربعون سورة منتخبن التوراة؛ بی‌کا، بی‌تا [ف: - ۳۰۷]

۹. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۱۹۵۳۴

بی‌کا، بی‌تا؛ خریداری از علیرضا طاهری یزدی [رایانه]

۱۰. تهران؛ مهدوی؛ شماره نسخه:۵۹۱

بی‌کا، بی تا [نشریه: ۲ - ۱۴۶]

● **التوراة** / کتاب آسمانی / عربی - فارسی

at-tawrāt

۱. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۵۲

آغاز: الجلد الثالث من التورية. پاراشات اول موسوم به یقراء؛ **انجام:** به شرط آنکه مرتکب خطا و گناه به عدم اخراج معشار شحوم و غیرآن که از بنی اسرائیل بازیافت می‌نمایند مشوید ... تم بالخیرو السعادة وفقنا الله بالرابعه سنه ۱۲۱۶.

جلد ۲، حاوی سفر سوم (لاویان) تا پایان باب هجدهم از سفر چهارم (اعداد) می‌باشد. [این مجلد اشتباهاً در فهرست ج ۱ در عنوان نسخه خطی جلد سوم نامیده شده است.]؛ خط: ترجمه شکسته نستعلیق، کا: محمد حسین خوئی، تا: ۱۲۱۶ق؛ واقف: تاج ماه بیگم، ۱۲۶۲؛ کاغذ: نباتی آهار مهره، جلد: تیماج مشکی، ۲۴۴گ، مختلف السطر، اندازه: ۱۹×۳۰سم [ف: ۱ - ۶۳]

۲. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۵۱

آغاز: بعد عنوان: و یدبر ادونای ال مشه وال اهرون لمر - وگفت خدا بر موسی وبر هرون بگفتن؛ **انجام:** قلم عفو برنامه خطایی ایشان کشیده جزا خواهد داد و در صدد دقت گیری نشوند ... غفرالله له بحق محمد خیرالبریه.

جلد۳، حاوی باب نوزدهم از سفر چهارم (اعداد) تا پایان سفر پنجم (تثنیه)؛ خط: متن نسخ، ترجمه شکسته نستعلیق، کا: محمد حسین خوئی، تا: جمادی الاول ۱۲۲۶ق؛ واقف: تاج ماه بیگم، ۱۲۶۲؛ کاغذ: نباتی آهار مهره، جلد: تیماج مشکی، ۲۵۰گ، مختلف السطر، اندازه: ۱۹×۳۰سم [ف: ۱ - ۶۲]

۳. تهران؛ حقوق؛ شماره نسخه:۲۱ - د

در این نسخه از همان چهل سوره تورات است با ترجمه فارسی میان سطور؛ خط: نستعلیق، کا: نور محمد پسر ملا محمد پسر ملا محمد تقی، تا: شنبه ۱۸ ذیقعده ۱۲۸۱ق؛ کاغذ: فرنگی، جلد:

مقوا، ۱۹۴گ (۶۴ر-۹۱ر)، ۱۰ سطر (۷×۱۴)، اندازه: ۱۱×۱۷سم [ف: - ۳۰۷]

۴. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۴۱۱۶/۷

هفده سوره از همان چهل سوره ساختگی است؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۲۹۹ق؛ کاغذ: فرنگی، جلد: مقوا، ۱۰گ(۱۴۰پ-۱۴۹ر)، ۱۵ سطر (۷×۱۳)، اندازه: ۱۳×۲۱سم [ف: ۱۳ - ۳۰۹۵]

← تورات > معرفی تورات
← تورات و انجیل > پنجاه موعظه از تورات و انجیل

● **توردومند** / سفرنامه / فارسی

tūr-do-mond

مترجم: طبیب ، نصرالله ق۱۳ قمری

tabīb, nasr-ol-lāh (-19c)

این جلد اول شرح سفرهای مسافران شجاعی است که از دیرباز به سفرهای هولناک دریایی دست یازیده‌اند و نتیجه دیدارهای خود را به عنوان اطلاعات بشری در دفتر دانش آدمیان به‌جای گذارده‌اند. در این شماره سفر دریایی ماژلان ذکر شده و از مشکلاتی که بر او در این سفر رفته بحث گردیده است. این شرح سفرها حاوی مطالبی در عادات و رسوم و آداب ملل مختلف است.

تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۱۶۹۳

آغاز: تحصیل معرفت موقوفست بتطبیق اشیاء با اضداد که گفته‌اند تعرف الاشیاء باضدادها؛ **انجام:** از آنجا مراجعت می‌کردند عبور بدینمکان انجام: مرا بانگلستان معاودت دادند

جلد اول؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳، جا: تهران (احتمالاً)؛ افتادگی: انجام؛ با سرلوح مذهب، مجدول؛ کاغذ: فرنگی، آبی، جلد: مخمل قرمز، ۱۹۶گ، ۱۹ سطر (۱۲×۲۴)، اندازه: ۲۱/۵×۳۴/۵سم [ف: ۴ - ۱۶۶]

● **توردومند (ترجمه)** / جغرافیا / فارسی

tūr-do-mond (t.)

گروسی، عیسی، ق۱۳ قمری

garrūsī, ʻīsā (- 19c)

سال ترجمه: ۱۳۰۲ق

در این ترجمه اوضاع چنین و هند بررسی می‌شود و از تحولات سیاسی و اقتصادی این دو کشور مطالبی می‌آید ضمناً آن از کشورهای دیگری چون اسپانیا و افریقا و لیبریا و روس و انگلیس و امریکای جنوبی (= اکواتر و شیلی و برزیل) و اسئانی (= اقیانوسیه) و فرانسه و کشن شین و آسیای مرکزی سخنانی دارد.

تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۹۳۰

آغاز: بسمله، اخبار مندرجه در ملفوفه (توردومند) که برحسب امر جهانمطاع اقدس همایون ترجمه گردیده تقدیم مینماید؛ **انجام:** نام مهندسی که در نقشه اش باین اسم نام برده است همین مرداب باشد که اتصال بکویر و باتلاق سیستان دارد. پایان نسخه: ترجمه و تحریر چاکر خانه زاد عیسی مترجم مخصوص در چهاردهم عید نوروز باتمام رسید.

خط: نستعلیق، کا: عیسی، تا: ۱۴ فروردین ۱۳۰۳ق، جا: تهران؛ با سرلوح مذهب، مجدول؛ کاغذ: فرنگی آبی، جلد: تیماج قرمز، ۳۳گ، ۱۰ سطر (۸×۱۴)، اندازه: ۱۶×۲۱سم [ف: ۲ - ۴۶۹]

● **توردومند (منتخب)** / سفرنامه / فارسی

tūr-do-mond (mn.)

گروسی، عیسی، ق۱۳ قمری

garrūsī, ʻīsā (- 19c)

تاریخ تألیف: شعبان ۱۳۰۱ق

تهران؛ شورا؛ شماره نسخه:۳۶۹۶

آغاز: بسمله، ترجمه مطالب مفیده که در جلدهای توردمند مندرج است کلؤ ینگی دنیای جنوبی قوم آنتیو کنوس که در بلندی ها و فراز جبال کردیلر نشو و نما کرده؛ **انجام:** این است که نمیتوانند در تحت قانون جداگانه باشند ترجمه و تحریر خانه زاد عیسی مترجم ملتزم رکاب همایونی بتاریخ شهر شعبان ۱۳۰۱

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۳۰۱ق؛ ۲۶ص، ۱۰ سطر، اندازه: ۱۵/۵×۲۲سم [ف: ۱۰ - ۱۶۰۹]

← التورية و الاستخدام > محاسن بدیعی
← التورية و النبوة الخاصة > افحام الیهود

● **توریث الزوجة (رسالة فی)** / فقه / عربی

tawrīṯ-uz zawja (r.-un fī)

آرانی کاشانی، محمد علی بن علی، ق۱۳ قمری

ārānī kāšānī, mohammad ʻalī ebn-e ʻalī (- 19c)

تاریخ تألیف: ذیحجه ۱۲۱۶ق

رساله مختصری است در ارث بردن همسر از شوهر و نتایج مربوط بدان با استفاده از اقوال دیگر فقها.

[دنا ۴۰۸/۳]

آران کاشان؛ محمد هلال؛ شماره نسخه:۴۰/۸

آغاز: الحمد لواهب الهدایا و الشکر لمنعم العطایا و الصلوة علی المبعوث لتبلیغ الفرائض و الشرائع علی کافة البرایا و علی آله و اصحابه سیما کاسف القضایا و مذهب البلایا و بعد فهذه کلمات وجیزة فی بیان؛ **انجام:** فعلی الاول لایسقط و علی الثانی یسقط و

القول بعدم السقوط مط لاوجه له. هذا ما اقتضاه الحال ... و الحمد لله المنعم المفضل و الصلوة و السلام علی محمد و آله و اصحابه خیر اصحاب و آل.

کامل؛ خط: شکسته، نستعلیق، کا: عبدالله بن عبدالرحیم آرانی، تا: ۱۲۱۶ق؛ محشی با امضای «منه دام ظله»؛ جلد: تیماج مشکی، ۷گ، ۱۷ سطر، اندازه: ۱۵/۵×۲۲سم [ف مخ: - ۶۷]

قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۶۲۷/۸

نسخه اصل: همان نسخه بالا [عکسی ف: ۲ - ۲۵۳]

● **توریث الزوجة (رسالة فی)** / فقه / عربی

tawrīṯ-uz zawja (r.-un fī)

آرانی کاشانی، محمد علی بن محمد مهدی، ۱۲۵۰ - ۱۳۲۵ قمری

ārānī kāšānī, mohammad ʻalī ebn-e mohammad mahdī (1835 - 1907)

تاریخ تألیف: جمعه ۲۵ رجب ۱۲۷۳ق

رساله‌ای است مختصر و مرجز در بیان توریث زوجه در چند «مقام».

آران کاشان؛ محمد هلال؛ شماره نسخه:۲۰۶/۲

آغاز: الحمدلله رب العالمین ... اما بعد فهذه رسالة شریفة و عجالة لطیفة فی مسألة توریث الزوجة کتبتها تذکرة لنفسی ... اعلم انه لاخلاف بین الاصحاب فی توریث الزوجة الربع او الثمن من تمام المنقولات؛ **انجام:** و من هنا جف القلم و عطف منطق الرقم و الحمدلله علی ما انعم و الشکر له علی ما الهم و الصلوة والسلام علی باعث الایجاد محمد و عترته سادة الامم.

کامل؛ خط: نستعلیق، کاتب = مؤلف، تا: ۲۵ رجب ۱۲۷۳ق؛ مصحح؛ جلد: تیماج سرخ، ۷گ، ۱۵ سطر، اندازه: ۱۸×۲۳سم [ف مخ: - ۶۸]

قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۶۲۹/۳

نسخه اصل: همان نسخه بالا [عکسی ف: ۲ - ۲۵۶]

● **توریه** / فقه / فارسی

towrīye

شیروانی، محمد بن حسن، ۱۰۳۳ - ۱۰۹۸ قمری

šīrvānī, mohammad ebn-e hasan (1624 - 1687)

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۷۰۰۸/۵

خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۱۰۷ق؛ از روی خط مؤلف؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج آلبالویی، ۳گ (۱۵پ-۱۷ر)، ۱۵ سطر (۸×۱۴)، اندازه: ۱۲×۲۹سم [ف: ۱۶ - ۴۲۶]

← توزکات تیموری ⟵ توزک تیموری

● **توزک تیموری = تزوک تیموری = تیمورنامه = تزوکات = نصایح الملوک = تدابیر الملوک = توزکات تیموری = ملفوظات امیر تیمور = ملفوظات صاحبقران** / تاریخ جهان / فارسی

tūzok-e teymūrī = tozūk-e teymūrī = teymūr-nāme = tozūkāt

تیمور گورکان، ۷۳۶ - ۸۰۷ قمری

teymūr gūrkān (1336 - 1405)

مترجم: حسینی تربتی، ابوطالب ق۱۱ قمری

اهدا به: شاه جهان (۱۰۳۷- ۱۰۶۸ق)

تاریخ تألیف: ۱۰۴۷ق

مترجم فارسی حاضر مدعی شده که اصل این کتاب به زبان ترکی [متن ترکی آن (که هیچگاه دیده نشده) منسوب به امیر تیمورگورکان (۷۷۱-۸۰۷) است] بوده و وی آن را در کتابخانه جعفرخان حاکم یمن دیده و به فارسی برگردانده است. کتاب در آداب کشورداری و سپاهیگری است در دو «مقاله» ۱. تدبیرها و کنکاش‌ها؛ ۲. خطاب به فرزندان و نوادگان.

آغاز: حمد بلیغ سبحانی را به مقتضای انا جعلناک فی الارض. عنقای لقای صاحبقران را ... مقالت اول، فی تدبیرات و کنگاشها و کنگاش امور ملک گیری ...

انجام: فوج امیرزاده‌ها فوج خویشاوندان قول بیست و هشت اویماق که بتمغا رسیده اند

چاپ: در بمبئی و تهران چاپ شده است؛ با مقدمه مجتبی مینوی به سال ۱۳۴۲در طهران به طبع رسید.

[نسخه‌های منزوی ۱۵۸۰/۲؛ مشار فارسی ۱۴۲۱/۲ و۱۴۵۵؛ مکتبة امیرالمؤمنین ۱۴۹/۱؛ فهرستواره منزوی ۶۰۱/۱ و ۴۰۷/۶؛ الذریعه ۲۲۷/۲۲؛ دنا ۴۰۸/۳ (۶۴ نسخه)]

۱. تهران؛ شورا؛ شماره نسخه:۶۶۸۰/۲

آغاز: از وقایع حالات موید من الله مروج مذهب بیت رسول الله امیر کبیر مظفر منصور تیمور صاحب قران که آن حضرت خود به ترکی نوشته اند و میر ابوطالب تربتی ترجمه نموده؛ **انجام:** گر مهر علی نباشد اندر دل تو ×× سکین تو و سعیهای بی حاصل تو/ ای وای بر عمانی که مرتضی علی علیه السلام به قتل او راضی شده باشد.

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۶گ (۶۶پ-۷۱پ)، ۱۵ سطر، اندازه: ۱۱/۵×۱۸/۵سم [ف: ۲۰ - ۱۹۸]

۲. تهران؛ شورا؛ شماره نسخه:۱۲۰/۲ سرود

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱ [نشریه: ۱۳ - ۴۳۹]

۳. تهران؛ شورا؛ شماره نسخه:۱۲۴ سرود

۲۱۹ گفتار است؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۰ و ۱۱؛ کاغذ: شکری رنگ، قطع: وزیری [نشریه: ۱۳ - ۴۴۰]

۴. تهران؛ الهیات؛ شماره نسخه:۳۰۶

خط: نستعلیق، کا: علی رضا محلاتی، تا: ۱۵ شوال ۱۰۳۵ق، برای آقا علی شاه؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج سرخ، ۷۹گ، ۱۱ سطر (۸/۵×۱۵/۵)، اندازه: ۱۳/۵×۲۱سم [ف: - ۳۲]

۵. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۸۷۵-ف

نسخه اصل: دیوان هند ۷۲۲ اته ۱۹۷؛ کا: ملا محمد علی خوشابی، تا: شنبه ۷ جمادی الثانی ۱۰۷۷ق [فیلمها ف: ۱ - ۵۳]

۶. تهران؛ مفتاح؛ شماره نسخه:۵۰۶

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ مجدول، با سرلوح زرین؛ قطع: ربعی. [نشریه: ۷ - ۱۲۱]

۷. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۸۶۱۸

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق خوش و شکسته نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۲، که بتشخیص بعضی صاحب نظران خط میرزا حسن کرمانی استاد درویش عبدالمجید طالقانی است ولی این گفته را دلیلی باید؛ دارای یک سرلوح، مجدول؛ واقف: عبدالباقی میرزا، مرداد ۱۳۳۷؛ کاغذ: سرکه‌ای، جلد: تیماج مشکی، ۷۲گ، ۱۳ سطر (۱۰/۷×۴/۷)، اندازه: ۱۰×۱۶/۳سم [ف: ۷ - ۵۸]

۸. تهران؛ سلطنتی؛ شماره نسخه:۷۲۵

آغاز: برابر؛ **انجام:** اول خدمت ایشان بود تعیین کردم امرا سیاست کرده نزدیک لشگر اورسنجان درآمدند و بحسب تقدیر تیمور ملک پسر اورسنجان که داوطلبیده بود بر سر لشکر من آمد. تمت ۱۱۶۴.

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۱۶۴ق؛ مجدول، کمندکشی، یک سرلوح مذهب مختصر؛ مهر: ناصرالدین شاه قاجار؛ کاغذ: ختائی، جلد: مقوای روکش چرم ساغری مشکی، ۶۴۶ص، ۱۱سطر، اندازه: ۱۳/۳×۲۱سم [ف: ۵ - ۵۹]

۹. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۱۸۰۰۸

بی‌کا، تا: ۱۱۸۳ق؛ انتقالی از کتابخانه پهلوی - مجموعه نوازی؛ ۸۶گ، اندازه: ۱۴/۵×۲۲/۶سم [رایانه]

۱۰. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۴۳۴۱/۱

آغاز: فرزندان ملک گیر کامکار، و نبایر ذوالقدر جهاندار را معلوم یاد که چون از درگاه؛ **انجام:** و بعد از یورش هفت ساله مظفر و منصور مراجعت نمودم.

خط: نستعلیق، کا: میرعلی کبر ولد میر محمد محسن زکی حسینی، تا: ۱۱۹۱-۱۱۹۳ق، جا: محمد آباد بیدر؛ مجدول، کمندبندی شده، محشی؛ کاغذ: ترمه، جلد: میشن آلبالویی، ۲۴گ (۱ر-۲۴پ متن و سپس هامش)، ۱۳ سطر، اندازه: ۲۲/۳×۲۴سم [ف: ۷ - ۳۵۶]

تهران؛ دائرة المعارف بزرگ اسلامی؛ شماره نسخه:۳۴/۱-عکسی

اصل نسخه: همان نسخه بالا [عکسی ف: ۲ - ۷۵]

۱۱. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۱۸

آغاز: بعد البسمله: الحمدلله رب العالمین و العاقبة للمتقین و الصلوة و السلام علی خیر خلقه و نبیه و رسوله خاتم الانبیاء محمد بن عبدالله صلی الله علیه و آله؛ **انجام:** بعد از ملاحظه صور صفوف سپاه البته چنانکه باید استحضار حاصل خواهد شد از آن قرار عمل نمایند و شکل اینست که نمودار است

خط: نستعلیق خوش، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ با سرلوح مذهب، مجدول؛ کاغذ: فرنگی، جلد: روغنی قهوه‌ای، ۹۲گ، ۱۱ سطر (۱۰/۵×۱۸)، اندازه: ۱۷×۲۵سم [ف: ۱ - ۲۱۲]

۱۲. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۳۷۸۳

خط:شکسته،نستعلیق،بی‌کا،تا:قرن۱۳؛کاغذفرنگی،جلد:رویه میشن قرمز، ۱۲۸گ، ۱۶ سطر، اندازه: ۱۳/۲×۲۰/۷سم [ف: ۲ - ۱۵۰]

۱۳. تهران؛ شورا؛ شماره نسخه:۱۱۶۸/۲

بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ کاغذ: سفید، جلد: تیماج قهوه‌ای، ۷۷ص (۳۹۲-۴۶۸)، ۱۷ سطر [سنا: ف: ۲ - ۱۵۵]

۱۴. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۱۵۶

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، کا: الله قلی دنبلی، تا: ظاهراً قرن ۱۳؛ مجدول؛ کاغذ: ترمه، جلد: تیماج قرمز، ۱۰۷گ، ۱۲ سطر (۷/۵×۱۰/۵)، اندازه: ۱۳/۵×۲۳/۵سم [ف: ۱ - ۱۶۲]

۱۵. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۱۳۶

آغاز: برابر؛ **انجام:** بعد از ملاحظه البته مستحضر شده از انقرار عمل نمایند

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: اوایل قرن ۱۳؛ با سرلوح مذهب، مجدول مذهب؛ کاغذ: فرنگی فستقی، جلد: تیماج قرمز، ۸۵گ، ۱۵ سطر (۱۰×۱۸)، اندازه: ۱۷/۵×۲۷سم [ف: ۱ - ۱۳۳]

۱۶. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۳۹۶۰

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ دارای یک سرلوح، مجدول مذهب؛ کاغذ: آهار مهره فرنگی، جلد: روغنی، زمینه سیاه، ۱۰۵گ، ۱۲ سطر، اندازه: ۱۵/۳×۲۲/۶سم [ف: ۲ - ۱۵۱]

۱۷. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه:۱۵۰۳

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ با یک سرلوح؛ کاغذ: فرنگی سفید، جلد: تیماج مشکی، ۸۶برگ، ۱۲ سطر، اندازه: ۱۴×۲۱سم [ف: ۳ - ۴۳۳]

۱۸. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۴۲۱۱

آغاز: برابر؛ **انجام:** مأذون فرمایند که الا یک کرور یاد و کرور.

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: انجام؛ کاغذ: سفید فرنگی آهار مهره، جلد: پارچه‌ای، ۹۱برگ، ۱۲ سطر (۵/۱۵×۹)، اندازه: ۲۱×۱۳سم [ف: ۷ - ۵۹]

۱۹. تهران؛ شورا؛ شماره نسخه:۵۵۹۴

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۲۰۷ق؛ مجدول، دارای کمند؛ کاغذ: سفید اصفهانی، جلد: تیماج مشکی، ۱۱۰ص، ۱۵ سطر، اندازه: ۱۴×۲۲/۵سم [ف: ۱۷ - ۵۲]

۲۰. تهران؛ شورا؛ شماره نسخه:۷۵۶۹

خط: نستعلیق، کا: محمد اسماعیل بن میرزا حسن مستوفی، تا:

شعبان ۱۲۰۸ق؛ مجدول محرر مذهب، با سرلوح مذهب مرصع؛ جلد: تیماج قرمز، ۴۶گ، ۱۲ سطر، اندازه: ۱۶×۲۲سم [ف: ۲۶-۶۱]

۲۱. تهران؛ ادبیات؛ شماره نسخه:۲۳/۱ ـ ج

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۲۳۳ق، برای سردار محتشم ابوالغازی محمد حسین خان سردار بیگلر بیگی؛ مجدول؛ کاغذ: فرنگی آهار مهره، جلد: پارچه‌ای عطف تیماج قهوه‌ای، ۱۴۱گ، ۱۳ سطر (۱۰×۱۹)، اندازه: ۱۶/۵×۲۵سم [ف: ۱ - ۱۲۶]

۲۲. تهران؛ مهدوی؛ شماره نسخه:۴۰۰

خط: نستعلیق، کا: الله قلی دنبلی، تا: ۱۲۴۰ق، برای نصرالله خان [نشریه: ۲ - ۶۹]

۲۳. تهران؛ سلطنتی؛ شماره نسخه:۱۹۶۷

آغاز: بسمله - حمد و سپاس بیقیاس یزدانی را که صولت سلطنت دودمان تیموری را بجهت رواج دین متین حضرت محمدی و تجدید شریعت عزای مصطفوی (ص) بر جمیع سلاسل سلاطین عالم برتری و معظم داشت ... داشت؛ **انجام:** این کلمات امیر تیمور صاحبقران در عصر و زمان حضرت خان ظل سبحان سلمه الله تعالی بفرمایش حق قلی دادخواه که یکی از نیکخواهان رکن السلطنة و حضرت مشارالیه بود از دست کمترین میرزا عصمت الله کمترین و حقیرترین نویسندگان دربار خلافتمدار باتمام رسید. حرره فی شهر رجب المرجب سنه ۱۲۴۵ در بلده خوقند حمیت عن الافات و الگزند.

خط: نستعلیق، کا: میرزا عصمت الله، تا: ۱۲۴۵ق؛ مجدول، با کمند زرین و الوان، یک سرلوح مختصر؛ کاغذ: ترمه خجندی، جلد: مقوای روکش تیماج سبز، ۲۵۰ص، ۱۵ سطر، اندازه: ۱۶×۲۵سم [ف: ۵ - ۶۷]

۲۴. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۶۰۹۶

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۲۴۸ق؛ مصحح؛ تملک: میرزا سرکار فضل الله؛ کاغذ: فرنگی شکری، جلد: مقوایی، روکش پارچه قرمز، ۸۵گ، ۱۴ سطر (۱۰×۱۷/۵)، اندازه: ۱۷/۵×۲۶سم [رایانه]

۲۵. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۱۶۱۱-۹/۱۶۱

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، کا: میرزا صادق بن میرزا رفیع تبریزی، تا: صفر ۱۲۵۰ق، حسب الامر فرهاد میرزا؛ مجدول مذهب، مصحح؛ جلد: مقوا با روکش پارچه، ۹۷گ، ۱۱ سطر، اندازه: ۱۰×۱۶/۵سم [ف: ۲ - ۹۲۵]

۲۶. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۶۳۴۴/۱

آغاز: بسمله، فرزندان ملک گیر کام کار و نبائر ذوالقدر جهان دار را معلوم باد؛ **انجام:** دوازده اویماق که بتمغار رسیده اند و افواج بیست و هشت اویماق که بتمغا نرسیده اند اینست که مرقوم می‌گردد.

خط: نستعلیق خوش، کا: محمد علی حسینی کازرونی، تا: محرم ۱۲۵۰ق؛ واگذاری بنیاد مستضعفان در شهریور ماه ۱۳۶۷؛ کاغذ: شکری آهاری، جلد: روغنی، ۷۷ص (۷۲-۱۴۸)، ۱۵ سطر، اندازه: ۱۲/۷×۲۱/۲سم [ف: ۱۷ - ۵۳۰]

۲۷. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۱۹۷

آغاز: برابر؛ **انجام:** و ترتیب آراستن چهل فوج از لشکر دوازده اویماقی که به تمغا رسیده اند اینست

خط: شکسته نستعلیق خوش، کا: سید شریف موسوی شنگل آبادی، تا: ۱۲۵۶ق، جا: تهران؛ مهر: ناصرالدین شاه؛ کاغذ: فرنگی فستقی، جلد: تیماج سیاه، ۴۶گ، ۱۷ سطر (۷×۱۶)، اندازه: ۱۴/۵×۲۵سم [ف: ۱ - ۱۹۵]

۲۸. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۸۸۱

آغاز: بسمله، حمد بلیغ سبحانی را که بمقتضای انا جعلناک فی الارض عنقای لقای صاحبقرانی را ببال اقبال جهانگشای هر قله قاف ... اما بعد محتاج ... ابوطالب الحسینی عرایضی بعرض بازیافتگان ... مرا بسبب دوازده چیز که شعار خود ساختم بزرگی داد ... اول ترازوی خدا بدست گرفتم نه کم کردم نه زیاد همه را برابر وزن کردم، دویم در میان خلق خدا حکم بر حق کردم و به حق گرویدم و از باطل دوری گزیدم، سیم رحم بر خلق خدا کردم و به همه چیز همه را نفع رسانیدم و بدین سبب جای بر دلها کردم

خط: نستعلیق، کا: چنگیز، تا: شوال ۱۲۵۷ق، برای معتمد الدوله؛ افتادگی: انجام؛ با سرلوح، مجدول؛ کاغذ: ترمه اصفهانی، جلد: ساغری سبز، ۱۲۲گ، ۱۵ سطر، اندازه: ۱۵/۷×۲۶/۲سم[ف:۲-۱۵۰]

۲۹. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۸۰۸۸

خط: نستعلیق، کا: عبدالرحمن خان بن عبدالصمد خان فرخ نگری حیدرآبادی دکنی، تا: ۲ رجب ۱۲۵۸ق؛ کاغذ: هندی، جلد: مقوا عطف گالینگور، ۸۰گ، ۱۴ سطر (۹×۱۶)، اندازه: ۱۴×۲۳سم [ف: ۱۷ - ۲۸]

۳۰. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۶۴۰۰

آغاز: قول بیست و هشت اویماق که تیمغار رسیده اند نکاش امور ملک گیری و جهانداری و لشکرشکنی؛ **انجام:** برابر

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۲۵۹ق [رایانه]

۳۱. تهران؛ شورا؛ شماره نسخه:۹۹۵۷/۲

بی‌کا، تا: دوشنبه ۳ رجب ۱۲۵۹ق؛ جلد: تیماج سرخ، ۵۳گ (۱۷ر-۷۰ر)، ۱۸ سطر، اندازه: ۱۴×۲۰سم [ف: ۳۱ - ۱۵۰]

۳۲. مشهد؛ الهیات؛ شماره نسخه:۱۴۸۲۵

آغاز: برابر

خط: نستعلیق خوش، بی‌کا، تا: ۱۲۶۰ق؛ جلد: تیماج مشکی، ۷۱گ، ۱۶ سطر (۷×۱۴/۵)، اندازه: ۱۴/۵×۲۱سم [ف: ۲ - ۱۲۷]

۳۳. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۴۰۶۳

خط: شکسته، کا: میرزا ابوالقاسم انجوی خوشنویس، تا: شعبان ۱۲۶۲ق، برای مشیرالملک؛ مجدول مذهب، با یک سرلوح مذهب؛ کاغذ: فرنگی حنایی آهار مهره، جلد: میشن قرمز، ۴۵گ،

۱۴ سطر، اندازه: ۱۵/۶×۲۴/۴سم [ف: ۲ – ۱۵۱]

۳۴. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۱۶۷۲/۱

خط: نستعلیق، کا: محمد بلوچ، تا: رمضان ۱۲۶۵ق؛ کاغذ: آهار مهره فرنگی، جلد: میشن قهوه‌ای، ۱۴ سطر [ف: ۵ – ۳۲۸]

۳۵. تهران؛ مدارک فرهنگی؛ شماره نسخه:۱۱۰/۳

آغاز: و مردمی که از لشگر ما گریخته بودند باز در آنروز بما محلق شدند؛ **انجام:** چنین بود که می‌گفتند تحفه میان ... مردم والسلام یوم چهارشنبه شهر صفر المظفر باتمام رسید سنه ۱۲۶۶

خط: شکسته نستعلیق متوسط، کا: محمد کاظم، تا: چهارشنبه صفر ۱۲۶۶ق؛ افتادگی: آغاز؛ کاغذ: فرنگی حنایی و شکری، جلد: مقوایی روکش کاغذ ابره، ۶۸گ (۱۲۰ر–۱۸۷پ)، اندازه: ۱۷×۲۱/۵سم [ف: – ۱۰۴]

۳۶. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه:۱۵۰۲/۱

آغاز و انجام: برابر

خط:نستعلیق،کا:محمدحسین، تا: ربیع الاول ۱۲۶۸ق، برای علیقلی میرزا؛ در ۹۴ر و ۹۴پ نام شهرهای روسیه از مزدوک تا پطربورغ نوشته شده؛ کاغذ: فرنگی نازک نخودی، جلد: تیماج حنایی، ۹۳گ (۱پ–۹۳پ)، ۱۴ سطر، اندازه: ۱۴×۲۲سم [ف: ۳ – ۴۳۳]

۳۷. تهران؛ سلطنتی؛ شماره نسخه:۱۹۶۶

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، کا: محمد حسین، تا: ذیحجه ۱۲۶۹ق، جهت اردشیر میرزا؛ مجدول، مذهب، یک سرلوح مذهب مرصع؛ تملک: مهد علیا؛ کاغذ: ترمه، جلد: مقوای روکش میشن سبز، ۱۶۹ص، ۱۴ سطر، اندازه: ۱۴/۵×۲۱/۵سم [ف: ۵ – ۶۵]

۳۸. تهران؛ سلطنتی؛ شماره نسخه:۷۲۶

آغاز و انجام: برابر

خط: شکسته نستعلیق، کا: محمد اسمعیل انجوی شیرازی، تا: ۱۲۶۹ق، بنا بر اشاره مشیرالملک؛ مجدول، مذهب، کمندکشی، یک سرلوح، صفحات اول و دوم دارای تذهیب و ترصیع بسیار ممتاز و ظریف و پر کار است به سبک هنر شیراز؛ مهر: ناصرالدین شاه قاجار، مشیر السلطنه، حسین بن هدایت الله، محمد رضا الحسینی؛ کاغذ: ترمه آهار و مهره، جلد: تیماج مشکی، ۱۰۱ص، ۱۴ سطر، اندازه: ۱۵/۵×۲۵/۷سم [ف: ۵ – ۶۱]

۳۹. تهران؛ سلطنتی؛ شماره نسخه:۷۲۷

آغاز: برابر؛ **انجام:** هو المستعان این کتاب مستطاب تاریخ توزوک تیموری مخصوص پیشکش سرکار ... قبیله نبیله اماجد و اعاظم اعتضاد السلطنة السنیه موتمن الدوله البهیه ... اعتماد الدوله ... صدراعظم سمت اتمام و صورت اختتام پذیرفت ...

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۲۷۰ق؛ پشت صفحه اول نوشته شده «مال فرزند مکرم نظام الملک است لیکن انشاءالله بخواند شهر صفر ۱۲۷۱»، مجدول، کمندکشی، صفحه اول و دوم مذهب مرصع بسیار ممتاز؛ کاغذ: ترمه آهار مهره حنایی، جلد: مقوای روغنی بوم گل ماشی، ۱۲۶ص، ۱۵ سطر، اندازه: ۱۸/۸×۲۸/۵سم [ف: ۵ – ۶۳]

۴۰. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۴

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق خوش، کا: محمد اشرف مشهور به میرزا آقای حمزوی، تا: چهارشنبه ۱۴ جمادی الاول ۱۲۷۲ق، جا: تهران، به دستور شجاع الملک؛ با سرلوح، مجدول مذهب؛ کاغذ: فرنگی فستقی، جلد: تیماج مشکی، ۵۵گ، ۱۵ سطر (۱۱×۱۹)، اندازه: ۱۹×۲۸سم [ف: ۱ – ۱۷]

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۸۰۸–ف

نسخه اصل: همان نسخه بالا [فیلمها ف: ۱ – ۵۲]

۴۱. تهران؛ شورا؛ شماره نسخه:۶۱۷

خط: نستعلیق شکسته ریزنویس، کا: ابراهیم، تا: ۱۲۷۲ق؛ مجدول، با سرلوح زرین؛ کاغذ: سفید، جلد: تیماج سرخ، ۶۰گ، ۱۴ سطر (۶×۱۳)، اندازه: ۱۴×۲۳سم [سنا: ف: ۱ – ۳۹۹]

۴۲. یزد؛ کاظمینی؛ شماره نسخه:۱۸۲

آغاز: برابر

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: محرم ۱۲۷۴ق؛ مجدول؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۵۳گ، ۱۵ سطر، اندازه: ۱۵×۲۲/۵سم [ف: ۱ – ۱۶۳]

۴۳. تهران؛ شورا؛ شماره نسخه:۷۰۶۵

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق شکسته، کا: محمد حسن شریف مشهور به کاتب سرکاری، تا: ۱۷ جمادی الاول ۱۲۷۹ق؛ مجدول مذهب، با سرلوح مزدوج مذهب مرصع؛ جلد: تیماج مشکی، ۴۴گ، ۱۵ سطر، اندازه: ۱۲/۵×۲۲/۵سم [ف: ۲۵ – ۷۶]

۴۴. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۱۳۷۵/۱

آغاز: برابر؛ **انجام:** و فوج دویم ... برلیغ من عمل نمایند و از آن تخلف نورزند.

خط: شکسته نستعلیق و نستعلیق تحریری، کا: علیقلی بن محمد ابراهیم، تا: ۱۲۸۰ق؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج قرمز، ۱۱۳گ، ۱۱ سطر (۸×۱۶)، اندازه: ۱۳/۵×۲۱/۵سم [ف: ۳ – ۴۳۲]

۴۵. تبریز؛ تربیت؛ شماره نسخه:۴۴

بی‌کا، تا: ۱۲۸۴ق؛ از روی نسخه ملکی اعتضاد السلطنه علیقلی میرزا مرحوم؛ واقف: حاجی محمد علی بادامچی، ۱۳۱۸ش [تربیت: ف: ۲۵۶]

۴۶. قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه:۲۴۰۶

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۵ رجب ۱۲۸۵ق؛ مجدول؛ جلد: تیماج سرخ، ۹۱گ، ۱۲ سطر، اندازه: ۱۶×۲۲سم [ف مخ: ۱ – ۴۴۶]

۴۷. تهران؛ شهشهانی ، حسین؛ شماره نسخه:بدون شماره

بی‌کا، تا: ۱۲۸۷ق [میراث اسلامی: ۵ – ۵۹۷]

۴۸. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۹۵۱

خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۲۸۹ق؛ کاغذ: فرنگی آهار مهره، جلد: میشن قرمز، ۹۰گ، ۱۵ سطر، اندازه: ۱۳/۵×۲۱/۹سم [ف: ۲ – ۱۵۰]

۴۹. تهران؛ شورا؛ شماره نسخه:۱۸/۴ سرود
خط: شکسته نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۲۸۹ق، جا: تبریز[نشریه:۱۳-۴۱۰]
۵۰. قم؛ مؤسسه حضرت آیة الله العظمی بروجردی؛ شماره نسخه:۲۹۷
آغاز: برابر؛ **انجام:** و ترتیب آراستن چهل فوج را از لشکر دوازده اویماق که به تمغا رسیده‌اند از قراری است که در پشت ورق ثبت شده بعد از ملاحظه البته مستحضر شده از آن قرار عمل نمایید.
خط: نستعلیق شکسته، بی‌کا، تا: ۱۲۸۹ق؛ تملک: عبدالحسین صاحب الداری؛ جلد: مقوایی عطف تیماج قرمز، ۷۷گ، ۱۴ سطر، اندازه: ۱۶×۲۱/۵سم [ف: ۱ - ۱۷۴]
۵۱. تهران؛ حقوق؛ شماره نسخه:۴۹ - د
این نسخه برابر است با دو چاپ تهران، بمبئی؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: دوشنبه ۱۰ جمادی الاول ۱۲۹۱ق؛ مجدول؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج کبود، ۹۵گ، ۱۰ سطر (۵/۵×۱۰/۵)، اندازه: ۱۰/۵×۱۷سم [ف: - ۵۹]
۵۲. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۰۶۸۳/۲
آغاز و انجام: برابر
بدون مقدمه است؛ خط: شکسته نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۰ ربیع الثانی ۱۳۰۰ق؛ جلد: تیماج سرخ، ۵۱گ (۵۲پ-۱۰۲پ)، ۱۴ سطر (۸/۵×۱۵)، اندازه: ۱۷×۲۱/۵سم [ف: ۲۰ - ۱۸۴]
۵۳. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۳۸۰۴
خط: نستعلیق، کا: داود بن محمد حسین علی آبادی، تا: ۱۴ محرم ۱۳۰۱ق؛ کاغذ: فرنگی، جلد: مقوا، ۸۷گ، ۱۵ سطر (۷×۱۵)، اندازه: ۱۴×۲۱سم [ف: ۱۲ - ۲۷۸۶]
۵۴. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۲۰۵۱
آغاز و انجام: برابر
خط: شکسته نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۳۱۵ق [الفبائی ف: - ۱۵۱]
۵۵. تهران؛ شورا؛ شماره نسخه:۵۷۴
آغاز: برابر
در فهرست بدون نام مؤلف و مترجم آمده است؛ خط: شکسته نستعلیق،بی‌کا،بی‌تا؛۷۳گ،۱۳سطر، اندازه: ۱۲×۱۹سم [ف: ۲-۳۳۷]
۵۶. تهران؛ مدارک فرهنگی؛ شماره نسخه:۶۹
آغاز: باشد و گفتار و کردارش سربه سر پشیمانی و ندامت باز آورد؛ **انجام:** و در پیش افواج چپاول و شقاول شش فوج در امرای کار کرده
خط: نستعلیق خوش، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ کاغذ: فرنگی نخودی، جلد: مقوایی روکش کاغذی صورتی، ۱۰۴گ، ۱۲ سطر، اندازه: ۱۴×۲۰/۵سم [ف: - ۶۳]
۵۷. تبریز؛ ملی؛ شماره نسخه:۳۲۷۲
آغاز: برابر؛ **انجام:** و ترتیب آراستن چهل فوج را از لشکر دوازده ایماق که بتمغار رسیده اند از قراریست که در این صفحه ترتیب و اشکال و نمونه آن ثبت شده بعد از ملاحظه البته استحضار کرده از اینقرار عمل نمایند و بالله التوفیق
خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: چرمی سرخ، ۸۹گ، ۱۱سطر، اندازه: ۲۰×۳۱/۵ [ف: ۱ - ۲۶۷]
۵۸. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۲۴۴۴
آغاز و انجام: برابر
خط: نستعلیق، بی‌کا، بی تا [الفبائی ف: - ۱۵۱]
۵۹. تهران؛ مفتاح؛ شماره نسخه:۷۷۶/۲
خط: نستعلیق، کا: اردلانی، بی‌تا؛ مجدول، با سرلوح؛ قطع: رحلی [نشریه: ۷ - ۲۵۶]
۶۰. قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه:۱۹۷۱
آغاز: برابر **انجام:** از لشکر دوازده اویماق که به تمغا رسیده اند از قراری است که در پشت ورق ثبت شده بعد از ملاحظه البته مستحضرشده ازآن قرار عمل نمایند ...
خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: تیماج سبز، ۵۳گ، ۱۷ سطر، اندازه: ۱۵×۲۲سم [ف مخ: ۱ - ۴۴۶]
۶۱. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۷۳۸۹/۱-۳۸/۹
آغاز: برابر؛ **انجام:** که به آب باران مزروع شده باشد جریب نمایند وآن چه به تحریر درآید به ثبت و ربع عمل نمایند و سرشار و مخترفه
انجام ناتمام؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: انجام؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۴۸گ، ۱۴ سطر، اندازه: ۱۹×۳۱سم [ف: ۲ - ۹۲۶]
۶۲. شیراز؛ ملی؛ شماره نسخه:ف ۳۹۲/۱
آغاز: بسمله - فرزندان ملک گیر کامگار و نابایر ذو القدر جهاندار را معلوم باد که چون از درگاه؛ **انجام:** قیصر را لشکریان من دستگیر کرده بحضور آورده‌اند و بعد از یورش هفت ساله مظفر و منصور مراجعت نمودم
بی‌کا، بی‌تا؛ ۷۸گ، ۱۶ سطر [ف: ۱ - ۳۶۸]
۶۳. جهرم؛ کریم اشراق؛ شماره نسخه:بدون شماره
بی‌کا، بی تا [میراث اسلامی: ۵ - ۶۱۰]
۶۴. تهران؛ شورا؛ شماره نسخه:۶۲۲/۷
بی‌کا، بی‌تا؛ اندازه: ۱۶×۲۱/۵سم [ف: ۲ - ۳۸۲]
۶۵. تهران؛ شورا؛ شماره نسخه:۱۴۲۱۵/۷۵
بی‌کا، بی‌تا؛ در نسخه عنوان رساله «هفت دستورالعمل تیمور» ذکر شده؛ مجدول مرصع محرر؛ جلد: گالینگور سبز، ۴گ (۳۳۹ر-۳۴۲ر)، اندازه: ۲۱×۳۰/۵سم [ف: ۳۸ - ۳۲۴]
۶۶. تهران؛ شورا؛ شماره نسخه:۱۸۸۹۳ ض
بی‌کا، بی تا [د.ث. مجلس]
۶۷. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۵۵۳۶
بی‌کا، بی‌تا؛ اهدایی: دکتر سید منوچهر طباطبائی [رایانه]
۶۸. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۶۱۹۲/۳-ف
نسخه اصل: ش ۳۲۹ کتابخانه گنج بخش؛ بی‌کا، بی‌تا [فیلمها ف: ۳ - ۲۰۸]

← توزک جهانگیری > جهانگیرنامه

● **توزیع العلوم و مرآت الفنون** / متفرقه / عربی
tawzī‘-ul ‘ulūm wa mir’āt-ul funūn

خوئینی، محمد حسن بن مصطفی، ق۱۳ قمری
xū’īīnī, mohammad hasan ebn-e mostafā (- 19c)

رساله مختصری است در توزیع علوم اسلامی به انواع گوناگون و بررسی فنون که در شش نوع تنظیم و گردآوری شده: ۱. مبادی العلوم، أعنی الصرف و النحو و المعانی و البیان و المنطق و الأصول؛ ۲. حقائق العلوم، أی التفسیر بالمعنی الأعم من التأویل و الحدیث بجمیع فنونه و الفقه؛ ۳. دقائق العلوم، بمعنی کونها دقیقاً یحتاج إلی دقیق النظر و إلا فیصیر سبباً للضلة؛ ۴. لطائف العلوم و الفنون؛ ۵. غرائب العلوم الفنون؛ ۶. طرائف العلوم و الفنون.

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۲۹۶۲/۲۴

آغاز: الحمد لله الذی خلق کل شیء بحکمته و دبره بقضائه و قدره فجعل لل شیء قدراً یلیق بحاله ... أما بعد اعلم أیها الطالب لحقائق الأمور و العلوم و المعارف أن العلوم کثیرة عندمن له أدنی ربط بالمعارف؛ **انجام:** الو لایة بمعنی شیعتهم الخالص القابل للمعرفة و یجب إطاعة الائمة لکونهم حجج خالق البریة.

خط: شکسته نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ مصحح، محشی با نشان «منه» و غیر آن؛ کاغذ: فرنگی، ۳گ (۱۹۳پ-۱۹۵پ)، ۱۹ سطر (۱۰×۱۵)، اندازه: ۱۶×۲۱/۵سم [ف: ۳۲ - ۸۸۱]

● **توسعه اقتصادی** / اقتصاد / فارسی
towse‘e-ye eqtesādī

دادبخش، محمد، ق۱۴ قمری
dādbaxš, mohammad (- 20c)

خلاصه درس‌های اقتصادی دکتر سید محمد مشکوة درسال سوم اقتصاد است که در بین سال ۱۳۴۷ تا ۱۳۴۸ تألیف شده است.

خوانسار؛ فاضل؛ شماره نسخه:۴۳۴/۱

آغاز: مقدمه، توسعه نیافتگی امری نیست که به تازگی مورد بحث قرار گرفته باشد بلکه توسعه نیافتگی و مشکل کشورهای در حال توسعه

خط: نستعلیق، کاتب = مؤلف، بی‌تا؛ جلد: مقوایی، ۱۱۹گ (۱-۱۱۹)، اندازه: ۱۷/۵×۲۱سم [ف: ۲ - ۱۰۱]

قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۷۰۶/۱

نسخه اصل: همان نسخه بالا [عکسی ف: ۲ - ۳۴۳]

● **توسل الائمه** / شعر / فارسی
tavassol-ol a’emme

جلوه، محمد علی بن علی نقی
jelve, mohammad ‘alī ebn-e ‘alī naqī

این کتاب دیوان اشعار شخصی است به نام محمد علی بن علی نقی خوزستانی که تخلصش «جلوه» می‌باشد و در یک «مقدمه» که با عباراتی متکلفانه به سبک تاریخ وصاف نگاشته است سپس مسمطاتی و قصائدی نقل کرده که آغاز همه در مدح ائمه است و سپس مدح پادشاه و شاهزادگانی به نام جلال الدین شاه، علی شاه، بی بی سرکار، اکبر شاه خاتمه می‌باشد. بیشتر مسمطات و قصائد به استقبال قاآنی، انوری و سنائی سروده شده است.

[دنا ۴۱۰/۳؛ فهرستواره منزوی ۲۳۶/۹]

شیراز؛ ملی؛ شماره نسخه:۱-ت/۹

آغاز: بسمله - و به نستعین و من یتوکل علی الله فهو حسبه - توسل نیازمندان چاره ساز را سزاست که درگاه لطفش دراه و بیگاه مجرم و محرم را باز است؛ **انجام:** آن خسروی کز او، رونق گرفته است ×× دین محمدی و آئین جعفری / یادب زبخت و تخت دارش تو کامران ×× در پیشگاه وی شاهان بداوری. تمت الرساله بعونه و توفیقه

خط: نستعلیق خوب، بی‌کا، بی‌تا؛ محشی؛ کاغذ: فرنگی نخودی، جلد: تیماج مشکی، ۱۲۲گ، ۱۳ سطر (۶/۵×۱۲)، اندازه: ۱۰/۵×۱۷/۵سم [ف: ۱ - ۱۱]

● **التوسل الی الترسل = ترسل بهایی** / انشاء / فارسی
at-tavassol ela-t tarassol = tarassol-e bahāyī

بغدادی، محمد بن مؤید، ق۶ قمری
baqdādī, mohammad ebn-e m’oayyed (- 12c)

در آن از تاریخ ۹-۵۷۸ یاد شده است، در منشآت ش ۴۴ ج دانشکده ادبیات و ش ۶۰۶ مجلس(مجلس سنا ۳۰۰/۲) که همان مجمع الانشاء یا تهماسب نامه ایواغلی است آمده که ترسل بهائی در محرم ۵۲۸ (در نسخه‌ای ۸۵۷) در روزگار الب ارسلان (۴۵۵-۴۶۵) گرد آوردی شده است. پیداست که این دو تاریخ درست نیست و شاید ترسل بهائی چیزی دیگر باشد. در سه «قسم»: ۱. در مناشیر دیوانی و فتوح و عهود؛ ۲. در امثله و مکاتبات که از حضرت اجلها بملوک و اصحاب و اطراف نافذ شده است؛ ۳. در اخوانیات و مخاطبات که به بزرگان و مخدومان نوشته است.

چاپ: به کوشش حسن بهمنیار در ۱۳۱۵خورشیدی

[نسخه‌های منزوی ۲۰۹۴/۳؛ مشترک پاکستان ۶۱۳/۵؛ مشار فارسی ۱۴۴۷/۱؛ سبک شناسی ۳۷۹/۲؛ دنا ۴۱۰/۳]

۱. تهران؛ شورا؛ شماره نسخه:۱۱۲۷۱

جلد دوم؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۶۴۸ق؛ نسخه عکس انطاکیه [مختصر ف: - ۲۱۲]

۲. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۴۹۵-ف

نسخه اصل: نور عثمانی ش ۴۳۰۰؛ خط: نسخ، کا: ابوالمجد رمضان بن محمود کاتب خرتپرتی، تا: ۱۰ شعبان ۶۶۲ق؛ ۱۳۸گ، ۲۱ سطر [فیلمها ف: ۱ - ۶۱]

۳. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۸تا۱۳-عکسی

نسخه اصل: کتابخانه ملی پاریس شماره Supp. 1353؛ بی‌کا، تا: ۶۶۸ق؛ با مقدمه محمد قزوینی. [نشریه: ۲ - ۲۷۳]

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۳۱۰/۱-ف

نسخه اصل: همان نسخه اصل بالا [فیلمها ف: ۱ - ۵۹۳]

۴. تهران؛ ادبیات؛ شماره نسخه:۱۳عکسی

نسخه اصل: لیدن شماره ۵۸۶؛ بی‌کا، تا: ۳ ربیع الثانی ۶۶۸ق؛ با یادداشت قزوینی در رمضان ۱۳۵۵؛ ۱۳۵گ [ف: ۱ - ۵۳۱]

۵. تهران؛ شورا؛ شماره نسخه:۱۱۲۷۰

جلد اول، به انضمام مقدمه علامه قزوینی به خط خودش؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۶۸۴ق؛ نسخه عکس انطاکیه [مختصر ف: - ۲۱۲]

۶. تهران؛ شورا؛ شماره نسخه:۵۳۲۰

آغاز: ترصیع جانب فصاحت نامرعی ماند، و میدان توسل کی نیک فراخ و عرصه به غایت عریض دارد (۷۱ سطر بعد) قسم اول در مناشیر دیوانی و فتوح و عهود و معاهدات، قسم دوم؛ **انجام:** تسنم اثباج المناصب کلها ×× و صعد فی مهوی الهوان مناصبه / تعد الی اوج الکواکب یرتقی ×× و یرجم اجرام السماء مناکبه

آغاز در دیباچه افتاده و پایان در «فصل فی آخر الکتاب» و التشبیبات عنوان «قصیدة عربیة» افتاده است؛ خط: نسخ خوش، بی‌کا، تا: قرن ۹؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ یادداشت رضاقلی هدایت و مهر «رضاقلی»؛ کاغذ: سمرقندی، جلد: تیماج زرد، ۲۴۵گ، ۱۵ سطر (۷×۱۱)، اندازه: ۱۲/۵×۱۸سم [ف: ۱۶ - ۲۳۳]

۷. تهران؛ دائرة المعارف بزرگ اسلامی؛ شماره نسخه:۴۷۰/۳

آغاز: از کتاب ترسل بهایی که در زمان سلطنت پادشاه آلب ارسلان سلجوقی ... به تاریخ محرم سنه ثمان و عشرین و خمسائه ... بعضی از آن انتخاب نموده؛ **انجام:** و الله یهدی من یشاء الی ...

تنها گزیده ای از بخش یکم آن، یعنی منشورات دیوانی را دارد و در آغاز آن آمده که برای آلب ارسلان در ۵۲۸ق گرد آمده؛ خط: نستعلیق پخته، بی‌کا، تا: ۱۰۰۹ق؛ ۲۲ص (۱۴۷-۱۶۴و ۲۱۶-۲۱۹) [ف: ۱ - ۶۵]

۸. تهران؛ شورا؛ شماره نسخه:۱۴۹۲

«قسم اول در مناشیر دیوانی و فتوح و عهود «هذه نسخه منثور ایالت جند لولی عهد سلطان السلاطین ... ملك شاه» تامی‌ر سد به «که در شکر او بسته است گشاده گردد ان شاءالله العزیز» برابر با ص۱۲-۷۵چاپ؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ کاغذ: سفید، جلد: تیماج حنایی، ۵۴گ، ۱۲ سطر (۵×۱۰)، اندازه: ۱۱×۱۸سم [سنا: ف: ۲ - ۳۰۰]

۹. تهران؛ شورا؛ شماره نسخه:۱۴۵۴۸

آغاز: قسم اول در مناشیر دیوانی و فتوح و عهود هذه نسخه منشور ایالت جند لولی عهد سلطان السلاطین؛ **انجام:** و ابواب مزید بخشایش بر ایشان که در شکر او بسته است گشاده گردد انشاءالله العزیز و تقدمت بالخیر و السعادة و الحمد تعالی.

خط: شکسته نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ در آغاز نسخه چنین مکتوب است: «بر حسب خواهش و استدعای این بنده اسدالله حسام دفتر سرکار مستطاب آقا سید رضای شمس الادبا حفظه الله تعالی این فرمان مبارك مرقوم و یادگار جناب فرمودند، فی شهر ذی الحجه سنه ۱۳۲۰» مجدول؛ جلد: تیماج زرشکی، ۲۸گ، ۱۴ سطر، اندازه: ۱۳/۵×۲۰/۷سم [ف: ۴۱ - ۴۴]

● **التوسل الی المعصومین (ع)** / دعا / عربی
at-tawassul ila-l ma‘ṣūmīn

قمی، محمد طاهر بن محمد حسین، - ۱۰۹۸ قمری
qomī, mohammad tāher ebn-e mohammad hoseyn (- 1687)

منظومه‌ای در ۲۴ بیت است در توسل به چهارده معصوم و عرض حاجت به درگاه خدای متعال.

تهران؛ عبدالعظیم؛ شماره نسخه:۵۹۸/۳

آغاز: الهی بحق الأبطحی محمد ×× شفیع خطایا الناس فی العرصات / بخاتم نوع الأنبیاء و صفوهم ×× رؤف رحیم منبع البرکات؛ **انجام:** أعذنی أعذنی رب من شرح حاسدی ×× أعذنی من الشیطان ذی الهمزات / أقمنی أقمنی فی مقام طاعة ×× أعنی علی الطاعات و القربات.

خط: نسخ معرب، بی‌کا، بی‌تا؛ مجدول مذهب؛ ۲گ، ۱۱ سطر، اندازه: ۱۱/۵×۱۷/۵سم [ف: ۱ - ۱۵۸]

● **توسل به چهارده معصوم** / شعر، دعا / فارسی
tavassol be čahārdah ma‘sūm

مازندرانی، علی بن محمد، - ۱۲۸۴ قمری
māzandarānī, ‘alī ebn-e mohammad (- 1868)

تهران؛ شورا؛ شماره نسخه:۱۷۰۴۸/۸

خط: نسخ و نستعلیق تحریری، کاتب = مؤلف، تا: اوایل قرن ۱۳؛ احتمال قوی اکثر به خط خود مؤلف ملا سلیم علی متخلص به ساقی است به ویژه که در بسیاری از مواضع نسخه را ویرایش هم نموده؛ جلد: چرم مشکی، ۵گ (۵۳پ - ۵۷پ)، اندازه: ۱۳×۲۱سم [ف: ۴۷/۱ - ۱۹۰]

← التوسیط بین ارسوطالیس و جالینوس ← اعضاء الانسان

● **توشه قبر** / شرح دعا / فارسی

tūše-ye qabr

؟ حسین بن جهانگیر، ق۱۳ قمری

hoseyn ebn-e jahāngīr (- 19c)

در شرح دعای عدیله گویا از حسین بن جهانگیر بن نایب السلطنه عباس میرزا باشد.

[دنا ۴۱۱/۳؛ فهرستواره منزوی ۲۳۶/۹]

همدان؛ مدرسه غرب همدان؛ شماره نسخه:۲۴۹۷/۱

آغاز: بسم الله الرحمن الرحیم یعنی ابتدا می‌کنم به نام خداوندی که این صفت دارد رحمن و رحیم است، رحمن و رحیم دو اسم مشتق هستند از رحمة و رحمت در بنی آدم رقت قلب است و در خداوند مهربانی ... شهد الله انه لا اله الا هو و الملائکه ... یعنی شهادت داده است خداوند؛ **انجام:** و قد امرتنا بحفظ الودایع فرده علی وقت حضور موتی ... و خود آن بزرگوار امر فرموده بحفظ امانت استدعا آنکه رد فرمائی امانت ضعیف محتاج را وقت مرگ و سوال منکر و نکیر بمحمد و آله الطاهرین. فقیر خسته بدرگاهت آمدم رحمی ×× که جزولای تو ام هیچ نیست دست آویز

خط: نستعلیق خوش، کا: میرزا حبیب الله بن حسین بن جهانگیر، تا: ۱۲ جمادی الاول ۱۲۹۹ق؛ قطع: بیاض رقعی [رشت و همدان: ف: - ۱۴۹۷]

● **التوشیة و التوفیة من تتمة کتابی المفتاح و العروة** / علوم قرآن / عربی

at-tawšīya wa-t tawfīya min tatimmat-i kitābay-il miftāḥ wa-l ʻurwa

حرالی، علی بن احمد، ق۶۳۸ قمری

harālī, ʻalī ebn-e ahmad

چند فصلی است که مؤلف به عنوان تعلیقه بر دو کتاب سابق خود در دو «فصل»: ۱. فصل توشیة: تشتمل علی تفاوت وجه الخطاب فیما بین ما انزل وفق الوصیة او انزل علی حکم الکتاب؛ ۲. فصل توفیة: تشتمل علی تناول کلیة القرآن لکلیة الامة و لکل قاری یقروه من اهل الفهم و الاتقان.

[دنا ۴۱۱/۳؛ قاهره، فؤاد سید ۱۸۳/۲؛ الفهرس الشامل للتراث العربی الاسلامی ۲۴۵/۱؛ کتابخانه ملی پاریس، ش ۱۳۹۸]

تهران؛ شورا؛ شماره نسخه:۱۲۴۱۰/۳

آغاز: و صلی الله علی سیدنا محمد و آله الطیبین و الرضی عن اصحابه اجمعین و التابعین لهم باحسان الی یوم الدین ... لما تقدم اثباته من کتاب العروة و مفتاحها توشیة له و توفیة؛ **انجام:** و بذلک هو ذو الخلق العظیم و الله واسع علیم و الحمدلله رب العالمین و الصلوة و السلام علی محمد خیر خلقه و آله و صحبه اجمعین آمین آمین.

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: تیماج سرخ، ۱۰ص (۳۵-۴۴)، ۱۹سطر، اندازه: ۱۲/۵×۱۸سم [ف: ۳۵ - ۳۶۵]

● **توشیح التفسیر** / تفسیر / عربی

tawšīḥ-ut tafsīr

تنکابنی، محمد بن سلیمان، ۱۲۳۴ - ۱۳۰۲ قمری

tonekābonī, mohammad ebn-e soleymān (1819 - 1885)

تاریخ تألیف: ۲۹ رجب ۱۲۸۶ق

تفسیری است با استفاده از روایات اهل بیت علیهم السلام که در تفسیر و تأویل آیات الهی روایت شده، به اضافه آنچه به او الهام می‌شود و فیض ربانی است. مؤلف در مقدمه می‌گوید: بعد ازاین که بسیاری از من خواستند تا کتابی در تفسیر بنویسم به‌گونه‌ای که اعجاز قرآن درآن نمودار شده باشد. این کتاب را در سه «باب» مقدمات، قواعد تفسیر و تأویل، و در پایان تفسیر قرآن گرد آوردم. این تفسیر در دو جلد (یک جلد در قواعد و روش تفسیر و جلد دیگر در تفسیر سوره حمد و اندکی از بقره) تنظیم و به صورت مسجع تألیف شده است. گویا از این تفسیر فقط همین دو جزء نوشته شده، اول مقدمات و قواعد که به تاریخ جمعه هفدهم ربیع الثانی ۱۲۸۵ پایان یافته و دوم تفسیر سوره فاتحه تا آیه بیست و دوم سوره بقره که روز پنج‌شنبه ۲۹ رجب ۱۲۸۶ به پایان رسیده است.

آغاز: الحمدلله الذی جعل کلامه مجمع بیان جواهر جوامع علوم الاولین و الآخرین و تبیان اسرار تنزیل نهج الصادقین و کشاف انوار تاویل مراتب المتقین ...

[الذریعة ۴۸۸/۴ و ۴۸۹؛ دنا ۴۱۱/۳ (۷ نسخه)]

۱. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۲۳۶

آغاز: الحمدلله الذی جعلنی من الطلاب و صیرنی من أحباب المعصومین الأطیاب الأنجاب

نسخه اصل: کتابخانه خانوادگی مؤلف. جزء دوم تفسیر که ابتدا به تفسیر استعاذه پرداخته سپس از ابتدای قرآن تا اوایل سوره بقره (آیه۲۲) را تفسیر کرده و آن را در تاریخ پنج‌شنبه ۲۹ رجب ۱۲۸۶ به پایان برده؛ خط: نسخ، کاتب = مؤلف، بی‌تا؛ ۲۷۳ص [عکسی ف: ۱ - ۲۶۸]

۲. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۱۰۱۳/۷

آغاز: برابر

جزء اول؛ خط: نسخ، کاتب = مؤلف، بی‌تا؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۱۸۲گ (۳۲پ-۲۱۳ر)، اندازه: ۱۳/۵×۲۱/۵سم [ف: ۳ - ۲۳۹]

قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۲۵۳۶/۷

نسخه اصل: همان نسخه بالا [عکسی ف: ۷ - ۱۲۷]

۳. چالوس؛ امام صادق؛ شماره نسخه:۱۴۷

آغاز: برابر؛ **انجام:** تمیم اعلمو ایها الخلان الکلام و الاخوان الفطام ان هذا المجلد من توشیح التفسیر مما قد سبقت به البرهان ... لم یسبقنی الیه احد من العامة و الخاصة

خط: نسخ نازیبا، کاتب = مؤلف، بی‌تا؛ واقف: نرگس خاتون زوجه مشهدی کلمحمد، ۱۲۸۷ق؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۹۵گ، ۱۸ سطر، اندازه: ۱۸×۲۳سم [ف: - ۵۴]

۴. قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه:۴۴۴

آغاز: برابر؛ **انجام:** و بجوده یدفع الالام و الاسقام و غضب الملک القهار الدیان و ببرکاته یستجاب الدعوات فی السر و الاعلان و هو خلیفة الله فی العالم مفخر اولاد ادم ... و جعل جسمی لجسمه الوفاء و نفسی لنفسه الفداء

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: پنج‌شنبه ذیقعده ۱۲۸۶ق؛ واقف: آقا سید مهدی، سال ۱۲۸۸ق؛ مهر: «مهدی الحسینی ۱۳۸۶» (بیضی)؛ جلد: تیماج سیاه، ۹۸گ، مختلف السطر، اندازه: ۱۷×۲۱سم [ف: ۱-۵۰۹]

۵. چالوس؛ امام صادق؛ شماره نسخه:۲۸۸/۲

آغاز: الحمدلله الذی جعلنی من الطلاب و صیرنی من احباب المعصومین الاطباب الانجاب و جرعنی بجرعة من کؤس تیار بحار الکتاب بوساطة واسطة الفیوضات؛ **انجام:** و ذکرنا اندباح ببراهین وحدة النظام و التمانع و غیرهما فیما و ذکرنا اجمالاً احتواء الآیتین لاکثر العلوم الالهیة الحقة الحقیقة فالتکرر اطناب

جلد دوم؛ کا: بن جعفر خوانساری رضوی، بی‌تا؛ جلد: تیماج، ۲۴سطر، اندازه: ۱۷×۲۲سم [ف: - ۲۰۳]

۶. تهران؛ شورا؛ شماره نسخه:۱۷۶۷۳

بی‌کا، بی تا [د.ث. مجلس]

● توشیح الوافیة بمعان کافیة / صرف / عربی

tawšīḥ-ul wāfīya bi-ma‘ān-in kāfīya

قزوینی، محسن بن محمد طاهر، - ۱۱۵۰ قمری

qazvīnī, mohsen ebn-e mohammad tāher (- 1738)

وابسته به: الوافیة فی نظم الشافیة؛ حسینی سیفی، محمد بن محمد مهدی (-۱۱۵۰)

تاریخ تألیف: ۱۱۳۶ق؛ محل تألیف: قزوین

متن الوافیة از استادش میرزا قوام الدین سیفی قزوینی است که شافیه ابن حاجب را به شعر سروده و سپس شاگرد او محسن قزوینی به شرح آن پرداخته است. در این رساله هر مبحث با شعری آغاز گردیده و انجام آن به موضوع «صفت» خاتمه می‌یابد.

آغاز: الحمدلله الذی احکم بکلمته تحویل الاصل الواحد ... فهذا تعلیق لطیف علی منظومة السید فی التصریف ... شروع شافیة

[الذریعة ۴۸۹/۴ و ۱۹/۲۵؛ دنا ۴۱۱/۳]

۱. تهران؛ شورا؛ شماره نسخه:۸۷۹۲/۳

آغاز: برابر؛ **انجام:** و قد تیسر لی تألیف هذا الشرح المسمی توشیح الوافیة ... بدار السلطنة قزوین صیب الله تعالی علی ذنوب قطانها ذنوب العفو بمحمد و آله المیامین و الحمدلله أولاً و آخراً.

خط: نستعلیق معرب، کاتب = مؤلف، تا: قرن ۱۲؛ مصحح، محشی به نقل از مؤلف و در برخی موارد به خط وی؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۳۱۹گ (۴۱پ-۳۵۹پ)، اندازه: ۱۵/۵×۲۱/۵سم [ف: ۲۸ - ۲۶۷]

۲. تهران؛ شورا؛ شماره نسخه:۱۷۳۳۲ ض

بی‌کا، بی تا [د.ث. مجلس]

۳. آشتیان؛ حوزه علمیه؛ شماره نسخه:۱۱

آغاز: برابر؛ **انجام:** و هجان کریمه و کذا دلائص و قد یجمع علی هجان و دلائص ایضاً

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: انجام؛ مصحح، محشی با «قوله» از علمای بزرگ نحو مانند سیبویه و ذیل آنها نشان «منه»؛ واقف: از محل ثلث مرحوم ادیب؛ کاغذ: مایل به زرد، جلد: مقوایی با رویه کاغذ کرم، ۷۱گ، ۲۱سطر، اندازه: ۱۸×۲۸سم [ف: - ۲۵]

۴. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۱۰۷۰/۱

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا، جا: قزوین؛ از روی نسخه نوشته پنج‌شنبه ۱۹ جمادی الثانی ۱۱۵۷؛ کاغذ: پسته‌ای، جلد: میشن قهوه‌ای، ۱۹ سطر [ف: ۵ - ۲۲۹]

● التوصل بالبدیع الی التوسل بالشفیع / ادبیات / عربی

at-tawaṣṣul bi-l-badī‘ ila-t tawassul bi-š-šafī‘

موصلی، علی بن حسین، - ۷۸۹ قمری

mūselī, ‘alī ebn-e hoseyn (- 1388)

وابسته به: البدیعیة؛ موصلی، علی بن حسین (-۷۸۹ق)

شرح بر قصیده بدیعیه میمیه خویش که در مدح پیامبر سروده است

[دنا ۴۱۱/۳؛ الاوقاف العامة موصل ۱۰۰/۴]

تهران؛ شورا؛ شماره نسخه:۴ سرود

خط: نسخ، کا: ابوالسعود بن محمد مالکی اشعری امام جامع دمشق، تا: ۹۷۵ق؛ در پایان یادداشت‌هایی درباره مؤلف و دیگران؛ کاغذ: ترکی، جلد: تیماج قهوه‌ای، قطع: رقعی [نشریه: ۱۳ - ۴۰۵]

● توصیف دعاء عجائب الاستغفار / دعا / فارسی

towsīf-e do‘ā’-e ‘jāyeb-e esteqfār

تهران؛ شورا؛ شماره نسخه:۹۴۶۶/۱۷۴

به روایت از علی علیه السلام؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ ۱ص (۳۷۱) [مختصر ف: - ۲۱۲]

● توصیف غلیان / ادبیات / فارسی

towsīf-e qelyān

نورس دماوندی، محمد حسین، ق۱۱ قمری

nowras-e damāvandī, mohammad hoseyn (- 17c)

به نظم و نثر در توصیف غلیان.

۱. تهران؛ شورا؛ شماره نسخه:۸۹۰۸/۲۷

آغاز: چیست غلیان دلربای تازه ای ×× لاله آتش در کلاه افتاده ای / غلیان که بود همنفس مقبل من ×× شد عیش مدام از نفس حاصل من/ بی ماجرا غلیان صافی ضمیر درین روزگار همدم خوش مشرب ایست که به آشنایی او اعتماد می‌توان نمود؛ **انجام:** دعیت کردار کردن به طوق اطاعتش به طوع گذاشته اند مرجع عزیز الوجودی است که خواص عوام و دانا و نادان

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ افتادگی: انجام؛ کاغذ: نخودی آهار مهره، جلد: تیماج مشکی، ۲ص (۲۶۲-۲۶۳)، سطور چلیپا (۶×۲۰)، اندازه: ۹×۲۴/۵سم [ف: ۲۹/۱ – ۲۹۸]

۲. قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه:۱۳۷۶/۲

آغاز: بسم الله الرحمن الرحیم چیست غلیان گل عذار ساده ای ×× لاله آتش درکلاه افتاده ای / غلیان که بود همنفس مقبل من ×× شد عیش مدام از نفسش حاصل من؛ **انجام:** سرلوح مجموعه ارتباط شیشه ناموس اختلاط مجموعه سیاه قلم آه محبوبه فانخواه خون گرم نشئه افیون وقت ساعت زمان خیال، متفکر اسطرلاب.

خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: انجام؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۲گ، ۱۲ سطر، اندازه: ۱۲×۱۹سم [ف مخ: ۱ – ۵۰۹]

● **توصیف قلم خوب (منظوم)** / شعر / فارسی

towsīf-e qalam-e xūb (manzūm)

اشعاری است در توصیف قلم و مرکب مناسب و نیز مقداری درباره قواعد خط.

مشهد؛ شیخ علی حیدر؛ شماره نسخه:۱۰۲۲/۳

آغاز: وصف قلم است لطیف و رنگین ×× سرخ است و سفید و سخت و سنگین؛ **انجام:** حق نگهدار عیب پوشان باد ×× بالنبی و آله الامجاد

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: رجب ۱۲۸۷ق، به امر استاد خط میر علی؛ جلد: تیماج مشکی، ۱۴گ (۵۹پ-۷۲پ)، اندازه: ۱۳×۲۱سم [مؤید: ۳ – ۳۶]

● **توصیف ماههای قمری** / ادعیه / فارسی

towsīf-e māh-hā-ye qamarī

در توصیف ماه‌های قمری با استناد به احادیث و روایات و اعمال و اوراد مناسب در این ماهها.

مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۲۹۸۱/۱۳

خط: نستعلیق خوش، کا: خلیفه صادق، تا: جمادی الثانی ۱۰۵۸ق؛ مجدول؛ کاغذ: حنایی، جلد: تیماج قهوه‌ای، ۴ص (۷۵-۷۸)، ۱۱ سطر چلیپایی، اندازه: ۱۳/۸×۲۱/۷سم [ف: ۱۷ – ۴۰۴]

● **توصیف مسجد جامع مشهد** / تاریخ ایران / فارسی

towsīf-e masjed-e jāme'-e mašhad

تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۴۹۳۱/۱۰

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳ [ف: ۸ – ۱۳۱]

● **توصیه به ملا محمد باقر گلپایگانی** / اخلاق / عربی

towsīye be mollā mohammad bāqer-e golpāygānī

میرزای قمی، ابوالقاسم بن محمد حسن، ۱۱۵۱ – ۱۲۳۱ قمری

mīrzā-ye qomī, ab-ol-qāsem ebn-e mohammad hasan (1739 - 1816)

تهران؛ شورا؛ شماره نسخه:۱۱۵۹۶/۳

خط: نسخ، کاتب = مؤلف، تا: سه‌شنبه ۲۳ ربیع الاول ۱۲۲۱ق [مختصر ف: – ۲۱۲]

← التوضیح ﴿ اوضح المسالک الی الفیة ابن مالک

● **التوضیح = شرح المقدمة فی الصلاة** / فقه / عربی

at-tawḍīḥ = š.-ul muqaddama fī-ṣ ṣalāt

قرمانی، مصطفی بن زکریا، – ۸۰۹ قمری

qermānī, mostafā ben zakaryīā (- 1407)

وابسته به: مقدمة فی الصلاة = الصلاة؛ سمرقندی، نصر بن محمد (-۳۷۵)

شرح «المقدمة فی الصلاة» تألیف ابواللیث نصر بن محمد بن احمد سمرقندی در فقه صلات بر اساس فقه حنفی می‌باشد که با استفاده از کتب بسیاری که فهرستی از آنها در آغاز کتاب به چشم می‌خورد، تألیف و شرح گردیده است. این شرح که به صورت «قوله، قوله» است، بنا به گفته صاحب کشف الظنون به نقل از شعرانی: «این شرح از جمله شروح کبیر بر مقدمة الصلاة سمرقندی است؛ نگارنده این کتاب بعد از شرح کتاب، زمانی وارد مصر شد، بعضی از حسودان در بخشی از عبارت شرح وی در خصوص مقام حضرت ابراهیم دست برده به‌گونه‌ای که از آن عبارت، کفر نویسنده مستفاد شود، به همین دلیل حکم و فتوی به کفر و قتل شارح دادند و وی از ترس از مصر گریخت»، همچنین حاجی خلیفه به نقل از «تقی الدین» می‌افزاید: «قرمانی دو شرح بر مقدمة الصلاة ابواللیث دارد یکی مطول و دیگری مختصر و هر دو خوب و مقبول بوده و دلیل بر فضل و دانش نویسنده آن است». البته کاملاً مشخص نشد این کتاب شرح مختصر وی است یا مطول، ولی بنا بر قرائن موجود به احتمال قوی شرح مطول وی باشد. کتاب المقدمة فی الصلاة از کتب بسیار مشهور و معتبر اهل سنت (مذهب حنفی) بوده که پراکندگی گسترده نسخه‌های خطی آن از هند و ازبکستان تا

تونس و الجزائر نیز تأییدی بر رواج وسیع آن دارد. نسخه‌هایی از آن در ترکیه، مصر، تونس، آلمان، فرانسه، واتیکان، و ... وجود دارد که فهرستی از آنها را «فؤاد سزگین» در تاریخ التراث العربی خود آورده است. لازم به یادآوری است کلمه «قرمان» که مؤلف بدان منسوب است، قصبه‌ای در ولایت قونیه در ترکیه است و مقصود از «روم» ترکیه می‌باشد. (مرعشی)

آغاز: الحمدلله رب العالمین ... و بعد یقول العبد ... لما رأیت مقدمة الصلوة المنسوب تألیفه الی الشیخ الامام قطب المتهجدین

انجام: نقطع الکلام راجین من الله.. و الصلوة و السلام الأتمان الأکملان علی سیدنا محمد و آله.؛ تمت.

[تاریخ التراث العربی ج۱ بخش ۳ص ۱۱۰؛ دائرة المعارف بزرگ اسلامی ۲۰۴/۶؛ الضوء اللامع لأهل القرن التاسع ۱۶۰/۱۰؛ کشف الظنون ۱۷۹۵/۲؛ معجم المؤلفین ۲۵۳/۱۲؛ هدیة العارفین ۴۳۳/۲؛ دنا ۴۱۲/۳؛ الاوقاف العامة بغداد ۴۷۴/۱]

۱. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۲۰۶۳/۱

آغاز: الحمدلله رب العالمین ... و بعد یقول العبد ... لما رأیت مقدمة الصلوة المنسوب تألیفه الی الشیخ الامام قطب المتهجدین؛
انجام: نقطع الکلام راجین من الله ... و الصلوة و السلام الأتمان الأکملان علی سیدنا محمد و آله.؛ تمت.

خط: نسخ، کا: قاسم فرزند موسی، تا: پنج‌شنبه ۱۵ رمضان ۸۷۵ق؛ مصحح، محشی؛ مهر: «عبدالرحمن وری ... ۱۲۵۷» (دایره) و تاریخ فتح قسطنطنیه ۸۵۷ق توسط سلطان محمدخان فاتح؛ اندکی قلم خوردگی در متن؛ کاغذ: شرقی ضخیم، ۱۲۹گ (۱-۱۲۹)، ۱۷ سطر، اندازه: ۹×۱۳/۵سم [ف: ۳۰ - ۴۵۹]

۲. تهران؛ شورا؛ شماره نسخه:۱۳۹۴۳/۲

آغاز: قال الفقیه الامام الزاهد ابواللیث نصر بن محمد بنابراهیم رحمه الله تعالی بسم الله الرحمن الرحیم الحمد لله رب العالمین انما افتتح کتابه بالحمد لله بعد ما تیمن و تبرک بالتسمیة اقتداء بکتاب الله؛ **انجام:** ثم احشرنا فی زمرته و اکرمنا بصحبته یا ارحم الراحمین

خط: نسخ، کا: سلیمان بن عبدالله، تا: ۲ ربیع الاول ۹۲۸ق؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۵۵گ (۲۲پ-۷۶ر)، ۱۷سطر [ف: ۳۷ - ۵۳۵]

● **توضیح** / کلام و اعتقادات / فارسی

towzīh

همدانی شیخی، محمد باقر بن محمد جعفر، ۱۲۳۹ - ۱۳۱۹ قمری

hamadānī šayxī, mohammad bāqer ebn-e mohammad ja'far (1824 - 1902)

تاریخ تألیف:۷ جمادی الاول ۱۲۹۷ق

رساله‌ای مانند دو رساله دیگر مؤلف به نام‌های «ایضاح» و «موضح» که قبل از این رساله نوشته شده در رد این مطلب که «درهر زمان ناطق و کامل و حاکم شرع باید یک نفر باشد». این مطلب در زمان مؤلف به شیخیه نسبت داده می‌شد. لذا مؤلف سه رساله به فارسی و رساله‌ای به عربی در رد این مطلب نوشته است. وی در مقدمه می‌گوید: «چنین گوید بنده خاص محمد باقر که در این اوان محنت اقتران نوشته رسید از بعضی از برادران ایمانی سر کار عمدة الاعاظم و الاعیان نصر الله خان خزل نصره الله علی من خذله من اعوان الشیطان و در ضمن اظهار تحیری کرده بود از دیدن بعضی از مطالب نهم از جلد چهارم از کتاب مستطاب ارشاد و عباداتی چند از رساله مبارکه هدایة الصبیان و بعضی عبارات از بعضی رسائل این حقیر با قصور و تقصیر و در تطبیق جمله آنها از این حقیر سؤال نموده بود و اصرار و الحاحی در آن کرده بود و چون عبادات منقوله هر یک در موضع آن مضبوط بود به جهت ملاحظه اختصار و اشتغال ایراد ننمودم و اکتفا نمودم بذکر مطالبی چند که رفع تحیر ایشان و سایر طالبان حق بشود پس در ضمن مقدماتی چند به‌طور اختصار بر آن مطالب عرض می‌شود و مناسب است که این رساله را مسمی به «توضیح» کنم چرا که رساله ایضاح و رساله موضحی در این باب سابقاً نوشته بودم ...»

آغاز: حمد مخصوص خداوندی است که نقصانی در حجت او نیست ... و بعد چنین گوید بنده خاسر محمد باقر که در این اوان محنت اقتران نوشته ای رسید از ... نصرالله خزل

انجام: واحترز عن متشابهات الکلام واجتنب عن مزال الاقدام و کفایت کرد برای صاحبان انصاف و تمام شد در روز هفتم ماه جمادی الاولی سنه ۱۲۹۷ حامداً مصلیاً مستغفراً تمت

[دنا ۴۱۲/۳؛ فهرستواره منزوی ۲۳۶/۹]

شرح و حواشی:

۱- احقاق الحق

۱. تهران؛ الهیات؛ شماره نسخه:۴۴۰/۲

خط: نسخ، کاتب = مؤلف، تا: جمادی الاول ۱۲۹۷ق؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج سرخ، ۳گ (۱۱۹پ-۲۲۱ر)، ۱۷ سطر (۸×۱۵/۵)، اندازه: ۱۵×۲۲سم [ف: - ۲۹۹]

۲. اراک؛ دهگان؛ شماره نسخه:۱۰۶/۴

آغاز: برابر؛ **انجام:** و عداوت با خدا و رسول و ائمه هدی علیهم السلام دانستم ...

خط: نستعلیق تحریری، کا: حسام الدین حسینی اسدآبادی الاصل همدانی مسکن، تا: گویا قرن ۱۳؛ افتادگی: انجام؛ کاغذ: شیری، ۱۹۵گ (۱۴۸پ-۳۴۲پ)، ۱۵ سطر، اندازه: ۱۱×۱۸سم[ف:۱-۱۱۶]

۳. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۸۹۳۱

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۲۶۷ق؛ ضمیمه نسخه ش ۲۸۹۳۰ [رایانه]

۴. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۶۳۰۹/۴-۳۰/۱۸۹

آغاز و انجام: برابر
از اول تا آخر؛ خط: نسخ، کا: محمد بن احمد مازندرانی، تا: جمعه ذیقعده ۱۲۹۷ق؛ مصحح، با علامت بلاغ؛ جلد: تیماج مشکی، ۸۴گ، ۱۶ سطر، اندازه: ۱۱×۱۸سم [ف: ۲ - ۱۰۷۰]

۵. مشهد؛ میبدی؛ شماره نسخه:۴۳۵/۱

آغاز و انجام: برابر
بی‌کا، تا: ۷ جمادی الاول ۱۲۹۷ق؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۱۲۲گ (۱پ-۱۲۲ر)، ۱۴سطر، اندازه: ۱۱×۱۸سم [ف: ۲ - ۱۱۷]

۶. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۶۴۳۰

آغاز و انجام: برابر
خط: نستعلیق تحریری، کا: ابوالقاسم، تا: ۱۲۹۷ق [رایانه]

۷. تهران؛ شورا؛ شماره نسخه:۲۷۶۹/۹

آغاز و انجام: برابر
خط: نستعلیق، کا: ابراهیم بن علی اصغر، تا: ۱۹ جمادی الاول ۱۲۹۷ق؛ کاتب از اصحاب مؤلف بوده و برای وی نوشته؛ کاغذ: فرنگی ضخیم آهاردار، جلد: تیماج قهوه‌ای، ۱۶۷ص (۳۶۱-۵۲۷)، ۱۶ سطر، اندازه: ۱۰×۱۸سم [ف: ۹ - ۱۹۶]

۸. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۵۱۴۲

آغاز: برابر
خط: نسخ و شکسته، کا: محمد ابراهیم بن محمد اسماعیل همدانی، تا: پنج‌شنبه شعبان ۱۲۹۷ق [الفبائی ف: - ۶۳۱]

● توضیح / تفسیر / فارسی

towzīh

تفسیری است مختصر از مفسری ناشناس و برگرفته از تفاسیر زاهدی و کشاف و عمده و به قول مفسرش «این واضح قرآن با شأن نزول و حذف و اضمار و ناسخ و منسوخ از تفاسیر معتبر با ایجاز و اختصار نبشته شده است» و مشحون است از لغات کهن پارسی و گاه شیوه رسم الخط کهن نیز در آن دیده می‌شود.
آغاز: حمد آن خدایی را که بفرستاد [به] پیغامبر ما قرآن مژده دهنده مر مؤمنان و بیم نماینده مرکافران بیان کننده حلال و حرام و قصها بیشینیان و درود [بر] محمد مصطفی بهترین همه جیانیان و بر پس روان او که نیکانند و باکان

۱. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۲۳۴

آغاز: برابر؛ **انجام:** یعنی بگوی ای محمد بازداشت میخواهم بخداوند مردمان از شر پریان و بخداوند آدمیان از شر آدمیان.
خط: نسخ هندوستان، بی‌کا، تا: قرن ۱۰؛ واقف: امیر جبرئیل، ۱۰۳۷ق؛ کاغذ: نخودی آهار مهره، جلد: تیماج مشکی، ۵۶۴گ، ۲۵-۲۹ سطر، اندازه: ۱۵×۲۵سم [ف: ۱ - ۴۵۸]

۲. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۷۳۰

آغاز: برابر
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۰؛ از سوره نازعات فقط آیه‌ها را نوشته‌اند، مجدول با سبز؛ جلد: مقوایی عطف تیماج مشکی، ۴۳۷گ، ۲۱ سطر، اندازه: ۱۶/۵×۲۴سم [ف: ۵ - ۱۱۷]

● توضیحات / کلام و اعتقادات / فارسی

towzīhāt

لاهیجی، حسام الدین بن یحیی، ق۱۱ قمری

lāhījī, hesām-od-dīn ebn-e yahyā (- 17c)

تاریخ تألیف: ذیحجه ۱۰۵۲ق
رساله مختصری است در اصول و فروع دین در بیان اوامر و نواهی و وعد و وعید که در کلمات الهی آمده است، مشتمل بر «مقدمه» و ۲۵ «توضیح» یازده «اضافه» و یک «تبصره» و دو «نکته» و دو «حقیقت» و یک «تأکید» و سه «حکمت» و دو «برهان» و در هر موضوع اشعاری مناسب از شعرای بزرگ و اشعاری از خود را افزوده است.
آغاز: افسر سخن ثنای صانع صنعت نمائیست که مصنوعات را بقلم بدایع رقم در صفحه امکان نگاشته و در کارخانه هستی هر فردی فراخور استعداد لباس وجود بر قامت قابلیتش در پوشانیده شمیم گلشن عنایتش گلها را منبسط در کنار آرزوی جهانیان افشانیده.
انجام: هر گاه غضب الهی بدانها نازل شود برو هم نازل می‌شود.
[الذریعة ۲۴۲/۲۶ رقم ۱۲۲۵؛ نسخه‌های منزوی ۱۱۰۵/۲؛ دنا ۴۱۲/۳؛ مکتبة امیرالمؤمنین ۱۶۷/۱؛ فهرستواره منزوی ۱۱۷/۶ و ۲۴۴/۷]

۱. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۲۱۳۲

آغاز: برابر؛ **انجام:** چون رسید اینجا بیانم سرنهاد ×× محو شد والله اعلم بالرشاد.
خط: نستعلیق، کا: ابوالمجد، تا: پنج‌شنبه ۳ شعبان ۱۰۶۴ق؛ مصحح، محشی، یادداشتی از «اقل الواعظین میرزا غلامعلی سرابی» در پنج‌شنبه ۲۶ رجب ۱۳۱۷؛ جلد: تیماج مشکی، ۵۸گ، ۱۱ سطر، اندازه: ۱۲×۲۰/۵سم [محدث ارموی مخ: ۱ - ۴۵۶]

۲. رشت؛ جمعیت نشر فرهنگ؛ شماره نسخه:۱۷۸ات

آغاز: برابر؛ **انجام:** و از بعض صحابه مروی است که اگر شخصی منکری را بیند و استطاعت اجرای نهی نداشته باشد سه نوبت بگوید اللهم هذا منکر ... این را بگوید هم چنان است که به فعل آورده باشد.
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ذیحجه۱۰۷۲ق؛ با یادداشت ۱۲۲۲؛ جلد: مقوا عطف چرمی، ۷۰گ، ۱۵ سطر (۶×۱۳/۵)، اندازه: ۱۲/۵×۱۹/۵سم [رشت و همدان: ف: - ۱۱۰۵]

۳. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۷۵۳۵/۶۰

آغاز و انجام: برابر
خط: نستعلیق چلیپا، بی‌کا، تا: ۱۰۷۴ق؛ راسته و چلیپا؛ کاغذ: فرنگی، جلد: مخمل آبی روی مقوا، ۱۴ سطر (۷×۱۶)، اندازه: ۱۳×۲۱/۵سم [ف: ۱۶ - ۶۱۷]

۴. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۵۶۳۸/۲
آغاز و انجام: برابر
خط: نستعلیق، کا: هدایة الله، تا: ۱۲۶۰ق؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج مشکی، ۱۵گ (۲۱۹پ۲۳۳پ)، ۱۲ سطر (۷×۱۴)، اندازه: ۱۳×۲۰سم [ف: ۱۶ - ۵۲]

۵. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۳۹۹
آغاز: برابر؛ **انجام:** و اکثر مفسرین برآنند که بعضی را ملک الموت قبض روح مینماید و بعضی را اعوان و انصار او
خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ واقف: تاج ماه بیگم، سال ۱۲۶۲؛ ۱۱گ، ۲۰ سطر، اندازه: ۱۳×۲۵سم [ف: ۴ - ۵۷]

۶. تهران؛ الهیات؛ شماره نسخه:۴۸۸/۱
خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ محشی با نشان «قدسیه، منه»؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج سرخ، ۳۲گ (۳پ-۳۴ر)، ۱۷ سطر (۶×۱۲/۵)، اندازه: ۱۱/۵×۱۹/۵سم [ف: - ۳۱۱]

● توضیحات القانون = شرح القانون / طب / عربی

tawḍīḥāt-ul qānūn = š.-ul qānūn

کازرونی، محمد بن مسعود، - ۷۵۸ قمری

kāzeronī, mohammad ebn-e mas'ūd (- 1358)

وابسته به: القانون فی الطب؛ ابن سینا، حسین بن عبدالله (۳۷۰-۴۲۸)

تاریخ تألیف: ۷۴۵ق

شرحی مزجی از سدید الدین طبیب کازرونی صاحب رساله تشریح و تکملة الموجز و کتاب معروف المغنی فی شرح الموجز است.

آغاز: بسمله رب تمم بجودک العظیم و احسانک القدیم و ما توفیقی الا بالله العزیز الحکیم

[قنواتی ص ۲۰۶؛ مهدوی ش ۱۵۴؛ مجلة معهد المخطوطات ۲/۵ ص ۳۲۵؛ معجم المؤلفین ۲۰۷/۴؛ دنا ۴۱۲/۳]

۱. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۳۹۹۹
آغاز: برابر؛ **انجام:** ما ینقص من فقد الاسباب المسبلة.
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۸؛ افتادگی: انجام؛ مهر: «بنده غریب بابا میر بن ملا میر طبیب» (دایره) به تاریخ ۹۸۱؛ واقف: فاضل خان، ۱۰۶۵ق؛ کاغذ: نخودی، جلد: میشن، ۸۹گ، ۳۵ سطر، اندازه: ۱۴/۵×۲۳/۵سم [ف: ۱۹ - ۳۰۷]

۲. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۳۹۹۴
آغاز: قال الشیخ رحمه الله الجملة الاولی من هذا التعلیم فی العظام و هی ای الجملة ثلثون فصلا؛ **انجام:** لانی ارید ان اتمم توضیحات القانون من اوله الی اخره ان شاءالله تعالی و الحمدلله رب العالمین.
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۸؛ کاغذ: نخودی، جلد: تیماج مشکی، ۵۰گ، ۳۵ سطر، اندازه: ۱۴/۵×۲۳/۵سم [ف: ۱۹ - ۳۰۷]

۳. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۸۳۳۱
خط: نسخ، کا: محمد بن سدید کازرونی و پسرش محمد، تا: نوروز هنگام تحویل حمل در شب یک‌شنبه ۲۲ جمادی الثانی ۷۶۹ق؛ دومین کتاب شرح القانون است و «المجموع فی الادویة المفردة» خط پسر شارح است؛ کاغذ: سمرقندی، جلد: تیماج قهوه‌ای، ۱۳۱گ، ۲۵ سطر (۱۱×۱۸)، اندازه: ۱۵×سم [ف:۱۷-۱۱۰]

۴. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۴۵۱۰
آغاز: بسمله، و ما توفیقی الا بالله العزیز الحکیم العلی العظیم ... قال الشیخ الرئیس ... الفن الاول من الکتاب الثالث من کتب القانون خمس مقالات المقالة الاولی احد و عشرون فصلا اقول و انا سدید الکازرونی رحمه الله انی بعد الفراغ من شرح الکتاب الاول من القانون علی الترتیب الذی رتبه قطب المحققین؛ **انجام:** و اللحوم حتی فی التارة. هذا آخر ما وجد من التوضیحات من الکتاب الثالث من القانون و فرغ من تعلیقه فی اوائل المحرم ... سنة احدی و سبعین و سبعمائة ... و صلی الله علی النبی ... العبد ابو نصر الحسن بن اسماعیل احسن الله شأنه ... بحق النبی و عترته.
خط: نسخ، کا: ابو نصر حسن بن اسماعیل، تا: آغاز محرم ۷۷۱ق؛ تملک: حسن بن نوح طبیب شیرازی، خلیل بن محمد بن خلیل نفطی آملی، محمد حسین بن احمد موسوی در ۱۲۳۲، ابوالقاسم در ۱۲۴۱؛ کاغذ: دولت آبادی، جلد: میشن قهوه‌ای، ۴۰۸گ، ۲۳ سطر، اندازه: ۱۵/۷×۲۳/۷سم [ف: ۱ - ۱۳۵]

۵. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۹۱۷۱
آغاز: الطبیعة حاصلة فی العظام من الکبد او من جهةاخری
مشتمل بر کتاب اول قانون؛ خط: نسخ و نستعلیق، بی‌کا، تا: غره جمادی الثانی ۷۷۸ق؛ جلد: مقوایی عطف تیماج قرمز، ۲۹۱گ، ۳۷ سطر، اندازه: ۱۶/۵×۲۸سم [ف: ۲۳ - ۲۹۰]

۶. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۷۸۶
آغاز: بسمله، قال الامام الفاضل قدوة الحکماء علاء الدین علی بن ابی الحرم القرشی؛ **انجام:** نسخه: لعلومه و علی آله و اصحابه و اتباعه و سلم تسلیماً کثیراً کثیراً
خط: نستعلیق، کا: حسینقلی، تا: ۱۰۶۸ق، جا: اصفهان؛ محشی؛ کاغذ: اصفهانی الوان، جلد: تیماج مشکی، ۳۳۲گ، ۱۹ سطر (۷×۱۵)، اندازه: ۱۴×۲۶سم [ف: ۸ - ۲۸۹]

● توضیحات جغرافیایی / جغرافیا / فارسی

towzīhāt-e joqrāfīyāyī ...

پورداود، ابراهیم، ۱۲۶۴ - ۱۳۴۷ شمسی

pūrdāvūd, ebrāhīm (1885 - 1968)

۱. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۱۹۲۰۱
سفید رود و ...؛ کاتب = مؤلف، بی‌تا؛ ۵گ، اندازه: ۲۲/۵×۳۶سم [رایانه]

۲. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۱۹۲۰۰
اردلان و ...؛ کاتب = مؤلف، بی‌تا؛ ۱۰گ، اندازه: ۲۲/۵×۳۶سم

[رایانه]

۳. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۱۹۱۹۹

آمل و ...؛ کاتب = مؤلف، بی‌تا؛ ۵گ، اندازه: ۲۲/۵×۳۶سم

[رایانه]

● توضیحات مبرد / ادبیات / عربی

tawḍīḥāt-i mubarrad

مبرد، محمد بن یزید، ۲۱۰ – ۲۸۶ ؟ قمری

mobarrad, mohammad ebn-e yazīd (826 - 900)

مبرد می‌گوید این کتاب را تألیف کردم در جمع اقسام ادب چه نظم و چه نثر که حاوی امثال سائره و موعظه بالغه و خطب شریفه در رسائل بلیغه می‌باشد و سر آن دارم که در این کتاب مشکلات مطالب مزبور را چه از جهت صرف و چه از جهت نحو و چه از جهت بازگشودن مشکلات ادبی تا آنجا که امکان دارد بازگشایی کنم تا هر که بدان رجوع کند از هر تفسیری بی‌نیاز باشد. پس او با این قصد و نیت به فراهم‌آوری مطالب این کتاب می‌پردازد.

تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۱۷۱۰

آغاز: بسمله، حدثنا ابو عثمان سعید بن جابر قال حدثنا ابوالحسن علی بن سلیمان؛ **انجام:** ما حرک الروض نسیم و زهت ×× اغصانه بطائر مغرد.

خط: نسخ، کا: مهدی بن علینقی تبریزی، تا: ۱۲۷۳ق؛ محشی؛ کاغذ: فرنگی، جلد: مقوایی، تیماج مشکی، ۱۸۳گ، ۳۱ سطر (۱۰×۲۰)، اندازه: ۱۷×۲۸سم [ف: ۱۰ – ۳۰۱]

● توضیحاتی پیرامون صناعات ادبی / بلاغت / فارسی

tawzīhātī pīrāmūn-e senā‘at-e adabī

صفای اصفهانی، محمد حسین بن سبز علی، ۱۲۶۹ – ۱۳۲۲ قمری

safā-ye esfahānī, mohammad hoseyn ebn-e sabz ‘alī (1853 - 1904)

استعاره، براعت استهلال، ایهام، داستانی از فخررازی و معنی بدایع ایادی که به نفس ناطقه تفسیر شده است.

تهران؛ شورا؛ شماره نسخه:۱/۱۳۴۰۲

خط: نستعلیق، کا: حسن تقدیسی بن محمد تقی تفرشی فراهانی، تا: محرم ۱۳۷۳ق؛ جلد: تیماج مشکی، ۲ص (۲-۳) [ف: ۳۶ – ۳۳۹]

● توضیح الاحکام / هیئت / فارسی

towzīh-ol ahkām

فرقتی، محمود

forqatī, mahmūd

در احکام نجوم

تهران؛ شورا؛ شماره نسخه:۱۶۶۶۶

بی‌کا، بی‌تا [د.ث. مجلس]

● توضیح الاحکام فی شرح شرایع الاسلام / فقه / عربی

tawḍīḥ-ul aḥkām fī š.-i šarāyi‘-il islām

بغدادی، احمد بن رجب، – ۱۱۶۶ قمری

baqdādī, ahmad ebn-e rajab (- 1753)

وابسته به: شرایع الاسلام فی مسائل الحلال و الحرام؛ محقق حلی، جعفر بن حسن (۶۰۲-۶۷۶)

شرحی است بر شرایع الاسلام، نسخه ما از آغاز طهارت تا پایان صلات مسافر را در بر دارد و صاحب الذریعه از نسخه‌ای خبر می‌دهد که به خامه شارح از آغاز کتاب اجاره تا پایان کتاب عتق را دربر می‌داشته و آن را برای فرزندش نوشته بوده است (الذریعه ج ۴ش۲۹۹). احوال و آثار دیگر شارح در طبقات اعلام شیعه (قرن ۱۲، ص۲۶-۲۷) دیده می‌شود. فرزند او رجب بن احمد بن رجب نیز از دانشمندان بوده است.

[دنا ۴۱۳/۳؛ الذریعه ج ۴ش۲۹۹؛ طبقات اعلام شیعه قرن ۱۲ص۲۶-۲۷]

تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۳۸۹۳

آغاز: احمدک اللهم یا ذا المن و الانعام ... و بعد فان علم الفقه ... کتاب شرایع الاسلام ... دعانی داعی الایمان ... بوضع شرح ... مازجا عباره الشرح ... وهاانا اشرع؛ **انجام:** و یکره للمسافرین یوم الحاضر و بالعکس. و هذا آخر ما وفقنا من تحریر مسوده الجزء لاول من کتاب توضیح الاحکام من شرح شرایع ... و ما کان الفراغ ... ۱۷ ذیحجه سنه الخامسه بعدالمایه و الالف کتب ذلک مؤلفه حاج احمد بن رجب البغدادی ... محل السهو و النسیان

خط: نسخ متوسط، بی‌کا، تا: ۱۲۰۵ق؛ شاید به خامه مؤلف باشد یا از روی خط او نوشته شده باشد؛ کاغذ: فرنگی نخودی، جلد: مقوای نازک، ۲۱۳گ، ۲۶-۳۲ سطر (۱۰/۸×۱۵ و ۱۱/۳×۱۶/۳)، اندازه: ۱۶×۲۰/۸سم [ف: ۱۷ – ۱۴۵]

● توضیح الاخلاق = شرح اخلاق ناصری = تصفیه اخلاق ناصری / اخلاق / فارسی

towzīh-ol axlāq = š.-e axlāq-e nāserī = tasfīye-ye axlāq-e nāserī

سلطان العلماء، حسین بن محمد، ۱۰۰۱ – ۱۰۶۴ قمری

soltān-ol-‘olamā’, hoseyn ebn-e mohammad (1593 - 1654)

وابسته به: اخلاق ناصری؛ نصیرالدین طوسی، محمد بن محمد (۵۹۷-۶۷۲)

به دستور: شاه صفی (۱۰۳۸-۱۰۵۲ق)

تاریخ تألیف: ۱۰۵۱ق
سلطان العلماء خلیفه سلطان سید امیر علاء الدین حسین بن امیر رفیع الدین محمد بن امیر شجاع الدین محمود حسینی آملی سپاهانی وزیر شاه عباس یکم و دامادش (- ۱۰۶۴ق) به دستور شاه صفی اخلاق ناصری خواجه طوسی را به نام یاد شده گزین و دگرگون نموده و به عبارات روشن‌تر و آسان‌تری درآورده است. او چنان که در دیباچه هم می‌نویسد در خطبه کتاب دست نبرده و همه آن را آورده است. این نکته را هم او گفته که طوسی خطبه نخستین را برداشته است. او نه مانند دوانی دستور میگساری را نیانداخته است. کتاب دیگری به نام توضیح الاخلاق عبدالله شاهی هست از شمس الدین محمد بن علی بن نعمت الله مشهور به ابن خاتون عاملی شاگرد بهایی که گویا کتاب سلطان العلما را دیده و در آن دست برده و به نام خود ساخته است. در آغاز آن آمده است: «چون عبدالله قطب شاه (۱۰۲۰-۱۰۸۳ق) کتاب مزبور را کثیر النفع یافتند و عبارت آن اگرچه فارسی بود اما فارسی که از قلم فضلای دانشمند مثل ایشان بریزد و از آن قبیل نیست که جمعی که بهره‌ای از علوم ظاهری نداشته باشند و به بعض فنون حکمت آشنایی به هم نرسانیده‌اند جمیع مطالب آن را توانند به حیطه فهم درآورند راقم حروف را مأمور ساختند که سراپای کتاب مذکور گشته به عبارتی واضح‌تر و بیانی شافی‌تر که فهم همه کس به آن تواند رسید در مقام تحریر آن درآید و هرجا در عبارت اجمال به کار رفته باشد تفصیل دهد و هرجا ایجاز و یا اغلاقی واقع شده باشد در مقام توضیح آن درآید و بر وجهی که خواص و عوام از ان منتفع توانند شد و وضیع و شریف به معانی آن توانند رسید در توضیح آن بکوشد اگر چه در مقام تغییر عبارت این قسم بزرگی درآمدن و آن را توضیح دادن خالی از سوء ادب نیست و از قبیل ریسمان پنبه کردن است نهایتش به حکم المأمور معذور شروع در آن نموده به توضیح الاخلاق عبدالله شاهی موسوم ساخت». (دانش پژوه)

آغاز: بسمله. و به نستعین فی کل الامور. بعد از حمد و تعظیم خالق قدیم و صلوات و تسلیم صاحب خلق عظیم ... بدانکه چون لمعه ای از لمعات ضمیر خورشید نشان ... شاه صفی الحق و الدین ... این بنده کثیر العصیان خلیفه سلطان را جرأت جولان در نظرگاه آن آفتاب جهان داده فرمان قضا جریان شرف صدور یافته بود که کتاب مستطاب اخلاق ناصری را ... تصفیه و توضیح نموده ...

آغاز (دیباچه یکم): بسمله، این نسخه شریف و کتاب لطیف مسمی به توضیح اخلاق که حضرت با رفعت ... خواجه نصیرالدین ... تألیف و تصنیف فرموده

آغاز (دیباچه دوم): بسمله، بعد از حمد تعظیم خالق قدیم و صلوة و تجلیم صاحب خلق عظیم ...

آغاز (دیباچه سوم): بسمله، حمد بی حد و انحصار و مدح بیعد و شمار لایق حضرت پادشاهی بود که همچنانکه در اول آفرینش

انجام: خدای تعالی همکانرا توفیق اکتساب و اقتناء حسنات کرامت کند و بر طلب مرضات خود حریص کرداند

[دنا ۴۱۳/۳؛ فهرستواره منزوی ۴۰۷/۶]

۱. تهران؛ حقوق؛ شماره نسخه:۴۶/۳ - ج

آغاز: برابر با دیباچه یکم؛ **انجام:** و آفتاب معدلت را همیشه از افق عظمت پاینده از لطیف مجیب بکرمه و منه و الحمدلله وحده العزیز (تحریر شد ۱۵ شهر جمادی الاولی سنه ۱۰۶۳ مطابق ئیلان ئیل حرره الفقیر الحقیر ... عفی عنه -نام نویسنده سیاه شده).

خط: نستعلیق چلیپا، بی‌کا، تا: ۱۵ جمادی الاول ۱۰۶۳ق؛ مجدول زر و لاجورد؛ ۷۶گ (۱۸پ-۹۴پ) [ف: - ۶۵]

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۴۸۲۴-ف

نسخه اصل: همان نسخه بالا [فیلمها ف: ۳ - ۱۱۰]

۲. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۳۳۷عکسی

آغاز: برابر با دیباچه دوم؛ **انجام:** برابر

خط: نستعلیق زیبا، کا: محمد زمان، تا: محرم ۱۰۶۴ق، جا: مشهد رضوی؛ مصحح؛ در پایان شرحی مختصر در احوال محقق طوسی آمده؛ ۲۲۳گ، ۱۵ سطر [عکسی ف: ۱ - ۲۹۸]

۳. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۶۳۰۶

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، کا: محمد زمان، تا: ۲۱ محرم ۱۰۶۴ق، جا: مشهد رضوی؛ افتادگی: آغاز (نسخه در دیباچه افتاده بود و اکنون سه دیباچه نونویس دارد)؛ مهر: عبده محمد محسن الموسوی ۱۲۲۱؛ کاغذ: ترمه آبی و نخودی، ۲۲۲گ، ۱۵ سطر، اندازه: ۱۴×۲۰/۴سم [ف: ۲ - ۱۶۹]

۴. تهران؛ شورا؛ شماره نسخه:۱۱۲۸۶/۱

آغاز: فرمان قضا جریان شرف صدور یافته بود که کتاب مستطاب اخلاق ناصری را که از مشاهیر کتب است در فن خود؛ **انجام:** بر سر کافه بندگان و هواخاهان پاینده دارد. آفتاب معدلت راهمیشه از افق عظمت تابنده انه لطیف مجیب.

خط: نستعلیق، کا: محمد شریف، تا: ۱۵ ذیحجه ۱۰۶۶ق، جا: نیشابور؛ افتادگی: آغاز (یکی دو برگ)؛ جلد: تیماج سبز یشمی، ۴۱۶ص (۱-۴۱۶)، ۱۷ سطر، اندازه: ۱۷×۲۵سم [ف: ۳۳/۲ - ۶۱]

۵. تهران؛ شورا؛ شماره نسخه:۸۰۶۳/۲

آغاز: برابر دیباچه دوم؛ **انجام:** و سایه پادشاه عادل و شهریار کامل را بر سر کافه بندگان و هواخواهان پاینده داراد و آفتاب معدلت را همیشه از افق عظمت تابنده کناد، انه لطیف مجیب بکرمه و منه و الحمدلله وحده و ... [وصالی] خیر خلقه محمد المصطفی و عترته الاکرمین النجبا.

خط: نستعلیق تحریری و شکسته، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ دارای رکابه، مصحح، با علامت «صح» و «بدل»؛ جلد: مقوایی با روکش تیماج مشکی، ۱۲۵گ (۶۴ر-۱۸۸پ)، ۲۰ سطر، اندازه: ۱۸/۷×۳۰/۵سم

[ف: ۱/۲۷ - ۱۱۵]

۶. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۲۹۸۴

آغاز: برابر دیباچه دوم؛ **انجام:** خدایتعالی ممکناترا توفیق اکتساب و خیرات و ذخیره کردن حسنات و کرامات روزی کناد».

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۲۳۰ق؛ مصحح؛ تملک: محمد بن عبدالکریم به سال ۱۳۳۰؛ جلد: تیماج مشکی، ۲۳۷گ، ۱۹ سطر، اندازه: ۱۱×۱۹/۵سم [محدث ارموی مخ: ۱ - ۳۸۸]

● توضیح الاخلاق عبدالله شاهی = توضیح الاخلاق قطب شاهی / اخلاق / فارسی

towzīh-ol axlāq-e ʻabd-ol-lāh-e šāhī = towzīh-ol axlāq-e qotb-šāhī

خاتون آبادی، محمد بن علی، - ۱۰۵۷ قمری

xātūn-ābādī, mohammad ebn-e ʻalī (- 1647)

وابسته به: اخلاق ناصری؛ نصیرالدین طوسی، محمد بن محمد (۵۹۷-۶۷۲)

اهدا به: سلطان عبدالله قطب شاه (جلوس ۱۰۲۰-۱۰۸۳ق)

اخلاق ناصری تألیف خواجه نصیر طوسی را به فارسی ساده تبدیل کرده است. ابن خاتون می‌گوید: «... کتاب اخلاق ناصری ... را خواندند وآن را نیکو یافتند، منتهی چون فهم آن از عهده هر ذهنی خارج بود ... از من خواستند که به شرح مشکلات آن پردازم ...». در الذریعه (۴۹۰/۴) این کتاب را به سلطان العلماء حسین بن محمد مرعشی (-۱۰۶۴) نسبت داده که به اسم شاه عباس (جلوس ۱۰۵۲ - مرگ ۱۰۷۷ق) تألیف کرده است. باید با کار سلطان العلماء سنجیده شود تا معلوم شود با هم چه نسبتی دارند. برخی بر آن اند که ابن خاتون، کار سلطان العلماء را دیده و با تغییراتی آن را به نام خود کرده است.

آغاز: ای خلق تو خلق را نماینده راه ×× ز اخلاق خوشت عقل کمین راتبه خواه / حمد تو بود فتح بهر کار که هست ×× این است بلی نشانه حمد اله. پس از حمد لایق و سپاس فائق پروردگاری را که احصای نعم و تعداد مراتب فضل و کرم او از مرتبه امکان و حوصله تصور بیرون است ...

انجام: با هیچ کس بحث و جدل مکن و همیشه برای عدالت و انصاف باش و فعل خیرات و مداومت آن را ملتزم باش این است وصایای افلاطون که خواستم ختم کلام به آن کنیم و بعد سخن را قطع کنیم. خدای تعالی همگنان را توفیق خیرات و مباشرت حسنات کرامت کناد و بر طلب آن چه رضای او در آن است حریص گرداناد. انه اللطیف المجیب

[نسخه‌های منزوی ص ۱۵۸۷؛ الروضة النضرة ص ۵۱۲؛ الذریعه ۴۹۰/۴ که از خلیفه سلطان دانسته است؛ فهرستواره منزوی ، ج ۶، ص ۴۰۷-۴۰۸؛ دنا ج۳، ص ۴۱۴]

۱. قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه:۱۰۲۱

آغاز و انجام: برابر

کا: محمد قاسم حسینی نیشابوری، تا: شنبه ۷ شوال ۱۰۵۷ق، جا: حیدرآباد؛ از موقوفات حاج محمد رمضانی است؛ جلد: تیماج قهوه‌ای عطف پارچه‌ای، ۱۵۵گ، ۱۶ سطر، اندازه: ۱۳/۵×۲۴/۵سم [ف مخ: ۱ - ۵۱۰]

۲. تهران؛ شورا؛ شماره نسخه:۱۰۰۵۲

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۰۵۷ق؛ با سرلوح مذهب، مجدول؛ تملک: جعفر سلطان القرائی؛ جلد: تیماج مشکی، ۱۲۸گ، ۱۷ سطر، اندازه: ۱۶/۵×۲۷/۵سم [ف: ۳۲ - ۶۴]

۳. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۳۴۲-ف

نسخه اصل: کتابخانه آقای سلطان القرائی، ش ۴۴۲؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۰۵۷ق؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ ۱۴۱گ، ۱۷ سطر [فیلمها ف: ۱ - ۶۱]

۴. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۰۲۱

آغاز: کتاب اخلاق، بسمله، (چند کلمه افتاده) را؛ **انجام:** برابر

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ربیع الاول ۱۰۵۷ق؛ افتادگی: آغاز؛ با سرلوح مذهب؛ کاغذ: دولت آبادی، جلد: کالینگور سبز عطف تیماج سیاه، ۱۱۵گ، ۲۰ سطر (۸×۱۷/۵)، اندازه: ۱۵/۵×۲۷سم [ف: ۵ - ۲۰]

۵. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۴۷۷۲-ف

نسخه اصل: همان نسخه بالا [فیلمها ف: ۳ - ۱۰۵]

۶. تهران؛ شورا؛ شماره نسخه:۸۹۷۸

آغاز و انجام: برابر

کامل؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: غره جمادی الاول ۱۰۸۵ق، جا: دهدشت؛ با سرلوح مذهب مرصع با کتیبه، مجدول، شش یادداشت داخل عرض شدن نسخه بدین ترتیب: «هو. کتاب اخلاق ناصری از بابت (؟) اموال حق ویردیخان حاکم سابق کوه کیلویه که بتاریخ شهر جمیدی الاول و جمیدی الثانی سنه ۱۰۹۰در کتابخانه ابواب جمع شد» با مهر «افوض امری الی الله نجف قلی ۱۰۸۳» (مربع)، یادداشت معرفی کتاب: «اخلاق ناصری، قطع بزرگ، کاغذ دولت آبادی، مجدول مذهب، جلد ساغری مشکی، از بابت (؟) اموال حق ویردی حاکم سابق کوه کیلویه که به تاریخ شهر جمادی الاول ۱۰۹۰ ... بتاریخ ۲ شهر جمادی الاول ۱۱۰۵ تخاقوی ئیل داخل عرض شد» با مهر «رسید از سلیمان بعز و شرف / حسین از غلامی شاه نجف ۱۰۹۷» (هشت ضلعی نامنتظم)، عرض دید در ۲ ربیع الاول ۱۱۱۵ق با مهر «الواثق بالمعبود عبده محمود» (مستطیل)، عرض دید در ۵ ذیقعده ۱۱۲۷ق با مهر بیضوی از کسی به نام علی، عرض دید در ربیع الثانی ۱۱۶۲ق با مهر «عبده ابراهیم» (مربع)، عرض دید در ربیع الثانی سال ... (پاره شده) با مهر «المتوکل علی الله الغنی عبده سید مرتضی الحسینی ۱۱۵۳» (مستطیل)، عرض دید در شهر شعبان ۱۲۸۶؛ خریداری کتاب از کربلایی عباس کتاب فروش در ماه

جمدی ۱۳۱۸ نوشته محمد بن کاظم بروجردی؛ مهر: «لا اله الا الله الملک الحق المبین» (مستطیل)؛ کاغذ: نخودی آهار مهره، جلد: ساغری مشکی، ۱۳۱گ، ۲۰ سطر (۹/۳×۱۸/۲)، اندازه: ۱۶/۴×۲۸/۳سم [ف: ۲۹/۱ - ۵۴۲]

۷. تهران؛ شورا؛ شماره نسخه:۱۰۲۶۴

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۲۳ محرم ۱۰۹۶ق؛ مهر: محمد الموسوی (بیضی) گویا به تاریخ ۱۲۰۴ یا ۱۳۰۴؛ تملک: محمد تقی تنکابنی؛ جلد: تیماج جگری، ۶۳گ، ۲۹سطر، اندازه: ۱۹×۲۹سم [ف: ۳۲ - ۲۹۰]

۸. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۳۵۲۲

آغاز: و انصافست در جمیع امور ودور بودن از ظلم و اعتساف نسبت بنزدیک و دور؛ **انجام:** تو چه دانی که فردا چه دور.

خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ مجدول؛ واقف: نائینی؛ ۹۹گ، ۱۹ سطر، اندازه: ۱۸×۲۹سم [ف: ۶ - ۴۰۳]

۹. بابل؛ خاتم الانبیاء؛ شماره نسخه:۲۵۱/۲

آغاز: برابر

خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ تملک: محمد حسین نجل آقا شیخ عبدالقهار معروف به روضه خوان بارفروشی علی آبادی الاصل ۲۲ رمضان ۱۳۴۳؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۹۳ص (۱۷۰-۲۶۲)، اندازه: ۱۴×۲۲سم [ف: - ۱۸۱]

قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۱۷۴۱/۲

نسخه اصل: همان نسخه بالا [عکسی ف: ۵ - ۱۹۶]

● توضیح الارشاد / کلام و اعتقادات / فارسی

towzīh-ol eršād

عبدالسلام بن عبدالله

‘abd-os-salām ebn-e ‘abd-ol-lāh

وابسته به: ارشاد العوام؛ کرمانی، محمد کریم بن ابراهیم (۱۲۲۵-۱۲۸۸)

در توضیح «ارشاد العوام» حاج محمد کریم خان کرمانی.

[دنا ۴۱۴/۳؛ فهرستواره منزوی ۲۳۷/۹]

مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:ض۱۵۱۵۷

آغاز: بسمله، الحمدلله رب العالمین و صلی ... علی محمد و آله الطاهرین؛ **انجام:** و صلی ... علی محمد و آله الطیبین الطاهرین و لعنه ... اعدائهم اجمعین و السلام علیکم و رحمه

خط: نستعلیق تحریری، بی‌کا، بی تا [الفبائی ف: - ۶۳۱]

● توضیح الارشاد لارشاد العباد / نحو / عربی

tawḏīḥ-ul iršād li-iršād-il ‘ibād

امیرجان تبریزی، محمد، ق ۱۰ قمری

amīrjān-e tabrīzī, mohammad (- 16c)

وابسته به: ارشاد الهادی فی النحو؛ تفتازانی، مسعود بن عمر (۷۲۲-۷۹۲)

شرحی است مزجی است بر «الارشاد» یا «ارشاد الهادی» سعدالدین تفتازانی در یک «مقدمه» و سه «قسم». شارح که احتمالاً از شاگردان مؤلف بوده به طور مزجی عبارات را آورده و به شرح و بسط آن پرداخته و مشکلات و مبهمات آن را بر طرف ساخته است.

آغاز: بسمله، اولی الالفاظ الموضوعة بالتقدیم و اعلی الاقوال المصروفة ... و بعد فیقول الفقیر الی الله الغنی محمد ... ان کتاب الارشاد للحبر الامام و البحر الهملم علامة المعانی ...

انجام: و المشدة متحرکة لالتقاء الساکنین مفتوحة لخفة الفتحة و هی ابلغ فی التأکید.

[دنا ۴۱۴/۳؛ کشف الظنون ۶۷/۱ و ۶۸]

۱. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۳۷۹۳

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، کا: محمد حسینی، تا: ربیع الاول ۹۲۹ق؛ مقابله شده با نسخه مصنف ربیع الثانی ۹۲۹، محشی با امضاء «منه سلمه الله، منه مدظله»؛ واقف: ابن خاتون، ۱۰۶۷ق؛ کاغذ: حنایی، جلد: تیماج مشکی، ۹۰گ، ۱۷ سطر، اندازه: ۱۱×۱۷سم [ف: ۱۲ - ۶۰]

۲. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۸۱۲

آغاز و انجام: برابر

خط:نسخ،بی‌کا،بی‌تا؛تملکی است پاک شده به تاریخ۱۲۲۶؛ جلد: تیماج مشکی، ۴۴گ، ۲۵ سطر، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۵ - ۱۹۶]

۳. مراغه؛ عمومی؛ شماره نسخه:۸۵/۱

آغاز: قال شیخنا المحقق المرشد الی معرفة الکلام اعلی الله درجته فی دار السلام الحمدلله اجملة اسمیة انشائیة مؤلفة من المبتدأ و الخبر المصدر بلام الجنس و الاختصاص؛ **انجام:** برابر

خط: نسخ نازیبا، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: آغاز (برگ اول)؛ محشی با امضای «منه سلمه الله تعالی»؛ تملک: محمد امین محیی دمشقی حنفی؛ جلد: مقوا، ۳۸گ، ۱۹ سطر، اندازه: ۱۱×۱۶سم [ف: ۱۸۱]

● توضیح الاشتباه و الاشکال فی ضبط اسامی الرواة و القاب الرجال / رجال / عربی

tawḏīḥ-ul ištibāh wa-l iškal fī ḏabṭ-i asāmi-r ruwāt wa alqāb-ir rijāl

ساروی، محمد علی بن محمد رضا، - ۱۱۹۳ قمری

sāravī, mohammad ‘alī ebn-e mohammad rezā (- 1779)

تاریخ تألیف: ۹ شوال ۱۱۹۳ق

در ضبط نام‌های راویان حدیث و رجال شیعه یا نسبت‌ها یا اوصاف آنان که احتیاج به ضبط و بیان و توضیح داشته و مایه ابهام بوده است، به ترتیب حروف آغاز نام‌ها با حواشی نیکویی از مؤلف. گویا مؤلف کتاب «ایضاح الاشتباه» علامه حلی را

ندیده و از آن بهره نبرده و ارجاعاتش به کتاب «خلاصة الاقوال» وی می‌باشد.
آغاز: الحمدلله المحمود المتعال و الصلاة و السلام علی افضل الرجال ... اما بعد، فهذا کتاب توضیح الاشتباه
انجام: ذکر له الشیخ قصة حسنة. هذا آخر ما اردناه. و الحمدلله وحده. و قد فرغ منه مؤلفه الراجی ... تاسع شهر شوال المکرم [۱۱۹۳ق]
چاپ: در ضمن سه رساله در علم رجال، تصحیح کاظم موسوی، انتشارات دانشگاه تهران، ۱۳۴۵ ش.
[الذریعة ۴۹۰/۴؛ الذریعة: ۴۹۰/۴؛ ریحانة الادب: ۳۵۵/۳؛ دنا ۴۱۴/۳]

۱. تهران؛ دائرة المعارف بزرگ اسلامی؛ شماره نسخه:۴۲۵
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ خوش، کاتب = مؤلف، تا: ۹ شوال ۱۱۹۳ق؛ محشی، با خطزدگی‌ها؛ مهر: «محمد نبی الله و علی ولی الله» (چهارگوش) که می‌تواند مهر مؤلف باشد؛ کاغذ: فستقی، جلد: تیماج مشکی، ۵۳گ، ۱۹ سطر (۱۰×۱۶)، اندازه: ۱۶×۲۱/۵سم [ف: ۱ - ۶۶]
۲. ساری؛ عمومی؛ شماره نسخه:۹۳/۲
آغاز و انجام: برابر
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ کاغذ: فستقی و نباتی، جلد: تیماج، ۲۳ سطر (۱۰×۱۶)، اندازه: ۱۶/۵×۲۱سم [عمومی ساری و تنکابن: ف: - ۷۵]
۳. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۹۸۴
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ محشی با نشان «منه»؛ در سال ۱۲۳۰ق این نسخه با چند کتاب دیگر وقف شده؛ تملك: مجدالدین؛ کاغذ: فرنگی سفید آهار مهره، جلد: تیماج مشکی، ۷۸گ، ۱۹ سطر (۱۵×۲۱) [ف: ۲ - ۵۵۰]
۴. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۲۷۵عکسی
نسخه اصل: همان نسخه بالا [عکسی ف: ۱ - ۲۴۸]
۵. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۳۶۰۷
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ اهدایی: شکر الله فقیه نیا، ۱۳۷۵؛ کاغذ: نخودی آهار مهره، جلد: میشن قهوه‌ای، ۴۸گ، ۲۳ سطر، اندازه: ۱۵×۲۱/۲سم [ف: ۲۷ - ۱۲۲]
۶. تهران؛ ادبیات؛ شماره نسخه:۲۰۴ ـ ج
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج مشکی، ۷۰گ، ۱۷ سطر (۸/۵×۱۳/۵)، اندازه: ۱۵×۲۰سم [ف: ۱ - ۱۴۰]
۷. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۲۵۶۴
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ مصحح، با علامت بلاغ، محشی؛ جلد: تیماج مشکی، ۱۰۵گ، ۱۷ سطر، اندازه: ۱۱×۱۷سم [محدث ارموی مخ: ۱ - ۴۵۶]
۸. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۸۰۵۰/۲
خط: نستعلیق، کا: محمد بن عبدالله موحدی قمی، تا: ۱۰ رجب ۱۳۸۵ق، به دستور آیة الله نجفی مرعشی؛ مصحح، محشی از مؤلف؛ جلد: تیماج مشکی عطف تیماج قهوه‌ای، ۱۴۹گ (۱۳۱پ-۲۷۹ر)، اندازه: ۱۱×۱۸سم [ف: ۲۱ - ۵۵]
۹. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۲۶۳۹
آغاز و انجام: برابر
خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ محشی با نشان «منه ره»، مصحح، رکابه‌دار؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج کرمی، ۱۱۰گ، ۱۵ سطر، اندازه: ۵×۹سم [ف: ۳۲ - ۱۲۰]
۱۰. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۵۸۳
آغاز: برابر
نسخه اصل:کتابخانه سیدعزالدین حسینی-زنجان؛خط:نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ محشی به نقل از مؤلف؛ نسخه از موقوفات خزانه مجتهدیه محمد بن قاسم حسینی می‌باشد؛ ۱۳۹ص [عکسی ف: ۲ - ۱۷۳]
۱۱. قم؛ فیضیه؛ شماره نسخه:۱۰۳۷/۳
آغاز: برابر
خط: نسخ، کا: محمد بن سید زین العابدین، بی‌تا؛ با این یادداشت بالای برگ دوم این نسخه: «این کتاب توضیح الاشتباه از تصنیفات حاجی یحیی بار فروشی که حاشیه ای بر سیوطی نوشته است که برادر بزرگ حاجی محمد علی بارفروشی که به خواهش ملك آراء محمد قلی میرزا پسر بزرگ فتحعلی شاه رفت به ساری مسکن کرد ...»؛ اندازه: ۱۵×۲۰سم [ف: ۳ - ۴۹]
۱۲. اصفهان؛ کتابخانه‌های اصفهان؛ شماره نسخه:۲۸
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ محشی از مؤلف به‌رمز «منه ره»؛ کاغذ: فستقی، جلد: تیماج سرخ، ۱۰۵گ، ۱۴-۱۸ سطر (۸×۱۵)، اندازه: ۱۳/۵×۲۱/۵سم [فهرست روضاتی: - ۹۳]
۱۳. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۶۴۱۰
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ ؛ محشی از مؤلف؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۷۰گ، ۱۷ سطر، اندازه: ۱۴/۵×۲۰/۵سم [ف: ۱۷ - ۱۸]
۱۴. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۰۰۸۵
بی‌کا، بی‌تا؛ خریداری از مهردخت همایی [رایانه]
۱۵. زنجان؛ امام جمعه؛ شماره نسخه:بدونشماره
بی‌کا، بی تا [دلیل المخطوطات: ۱ - ۹۹]

● **توضیح الاشکال = شرح تحریر اقلیدس** / ریاضیات / فارسی
towzīh-ol aškāl = š.-e tahrīr-e oqlīdes
نراقی، مهدی بن ابی ذر، ۱۱۲۸ - ۱۲۰۹ قمری
narāqī, mahdī ebn-e abī-zar (1716 - 1795)

وابسته به: تحریر اصول اقلیدس = تحریر اصول الهندسة و الحساب = تحریر اقلیدس؛ نصیرالدین طوسی، محمد بن محمد (۵۹۷-۶۷۲)

اقلیدس صوری کتابی در فن ریاضی نگاشته که آن را خواجه نصیرالدین طوسی تحریر نموده است و ملا مهدی نراقی برخی از اشکالات تحریر اقلیدس را به فارسی گزارش نموده است. نراقی می‌گوید که قطب شیرازی اصول اقلیدس را به فارسی کرد مگر اینکه سخنان خواجه را نیاورد و دشوارها را آسان نساخت و سبک فارسی او هم پیچیده است این است که میان دانشمندان روا نگشت و من بدین ترجمه پرداختم. نراقی آزاد ترجمه کرده و دشواری‌ها را برداشته و از خود هم چیزها افزوده است. شارح روش خود را چنین توضیح می‌دهد: «طریقه حقیر در این کتاب آن است که اقتصار بر ترجمه کردن عبارت لفظاً بلفظ نمی‌کنم بلکه اصل دعوی و برهان چه از اصل کتاب و چه از بیانات خواجه به نحوی که حق بیان باشد و اغلاقی در آن نباشد مذکور می‌نمایم، اگر چه به تقدیم و تأخیر بعضی کلمات یا زیاده نمودن بعضی از فواید و عبارات باشد و آنچه از ادله و براهین مطویه که محتاج الیه است و صاحب کتاب و خواجه متعرض آن نشده‌اند همه را ذکر می‌کنم و بعضی از فواید و براهین به جهت بعضی اعتبارات در حاشیه ذکر می‌نمایم و آنچه را خواجه فرموده است به اعتبار امتیاز او از اصل کتاب اشاره به آن می‌کنم به این نحو که: محرر گفته است». نسخه‌ها تا آخر مقاله ششم را بیشتر ندارد و ظاهراً خود نراقی ترجمه و شرح بقیه مقالات را دنبال نکرده است.

آغاز: بسمله. سپاسی که مهندسان کارخانه ابداع از تقدیر او قاصر آیند و ستایشی که محاسبان دفتر خانه اختراع از تفسیر او حاسر ... خامه شکسته تراب اقدام طالبان معرفت مهدی بن ابی ذر نراقی ... بر صفحه گزارش چنین نگارش مینماید.

انجام: مثل نسبت زاویه الف است بزاویه دال. و هو المطلوب. تمت المقالة السادسة ... فی یوم الثلثاء ثالث ذی القعدة سنة ۱۲۶۹.

[الذریعة ۱۰۳/۱۱ و ۱۴۲/۱۳؛ دنا ۴۱۴/۳؛ فهرستواره منزوی ۲۶۳۴/۴]

شرح و حواشی:

۱- حاشیة توضیح الاشکال

۱. تهران؛ شورا؛ شماره نسخه:۱۲۴۳ ط

آغاز: بنور ظهور خود روشن و حقایق عالم انفس و آفاق را به بیان وافی خویش واضح و مبرهن گرداند ... اما بعد خامه شکسته تراب اقدام طالبان معرفت حقایق اشیاء مهدی بن ابی ذر؛ **انجام:** برابر

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: آغاز؛ با رموز و برخی از اشکال هندسی؛ مهر: «الواثق بالله ... محمدعلی»؛ کاغذ: فرنگی آهار مهره، جلد: تیماج قهوه‌ای، ۲۳۹گ، ۲۴ سطر، قطع: وزیری [ف: ۲۴/۲ - ۱۸۳]

۲. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه:۵۴۶

آغاز و انجام: برابر؛ فی یوم الثلاثاء ثالث ذی القعدة سنة ۱۲۶۹.

خط: نسخ، بی‌کا، تا: پایان قرن ۱۳؛ افتادگی: انجام؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج زرد، ۲۰۷گ، ۱۹ سطر، اندازه: ۱۵×۲۱سم[ف:۳-۵۲۷]

۳. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۹۸۴۰

خط:نسخ،بی‌کا،تا:شوال۱۲۱۷ق؛کاغذ:فرنگی،جلد:تیماج تریاکی، ۱۳۲گ، ۲۶ سطر (۸×۱۵)، اندازه: ۱۴×۲۰سم [ف: ۱۷ - ۴۹۳]

۴. تهران؛ شورا؛ شماره نسخه:۷۹۳ط

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: آخر جمادی الثانی۱۲۳۷ق؛ دارای شکل‌های هندسی؛ ۲۱۱ص، ۱۵ سطر، اندازه: ۱۵×۲۱/۵سم [ف: ۲۴/۳ - ۲۸]

۵. مشهد؛ الهیات؛ شماره نسخه:۱۴۸۰۲/۲

آغاز: برابر

خط: شکسته، نستعلیق، بی‌کا، تا: شوال ۱۲۶۷ق، کاغذ فرنگی، با جداول و اشکال هندسی؛ جلد: گالینگور عطف میشن سرخ، ۱۰۸ص، ۲۲ و ۲۴ سطر، اندازه: ۱۶×۲۳سم [ف: ۲ - ۱۰۰]

۶. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه:۵۴۵

آغاز و انجام: برابر

به پایان مقالت ششم پایان یافته؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: سه‌شنبه ۳ ذیقعده ۱۲۶۹ق؛ در ۱۳۱۲ق توسط اسدالله منجم دو دانگه تصحیح و مقابله شده؛ کاغذ: فرنگی سفید، جلد: تیماج مشکی، ۲۲۹گ، ۱۷ سطر [ف: ۳ - ۵۲۷]

۷. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۱۸۲۵

آغاز: برابر؛ **انجام:** یعنی هر یک مثل آنند و اگر چه یکی عین آنست

خط: نسخ، کا: عبدالباقی طباطبائی بیدگلی، تا: ۳ جمادی الأول۱۳۰۱ق؛ افتادگی: انجام؛ از روی نسخه مؤلف نوشته شده، با اشکال شنگرف؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۱۸۱گ، ۲۱ سطر، اندازه: ۱۷×۲۱/۵سم [ف: ۵ - ۲۴۳]

۸. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۵۰۴۴-ف

خط: نسخ، کا: عبدالباقی طباطبائی بیدگلی، تا: ۳ جمادی الاول ۱۳۰۱ق [فیلمها ف: ۳ - ۱۲۶]

۹. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۲۲۰۲

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا: میرزا اسدالله بن حیدر علی بن محمد امین هزارجریبی دودانگه مازندرانی، تا: یک‌شنبه ۱۹ ربیع الثانی ۱۳۳۸ق؛ مدفون در صفائیه پائین ایوان، تاریخ تحریر یک‌شنبه ۲۲ رجب ۱۳۱۲ در تهران؛ مجدول مذهب، دارای کمند؛ جلد: تیماج، ۱۸۸گ، ۱۹ سطر، اندازه: ۱۴/۲×۲۱/۵سم [ف: ۱۰ - ۳۶]

۱۰. شیراز؛ علامه طباطبائی (کتابخانه)؛ شماره نسخه:۱۲۴۸

خط: نسخ زیبا، کا: یدالله، تا: ۱۳۶۰ق، جا: تهران مدرسه

سپهسالار؛ ۲۸۸گ، اندازه: ۱۷×۲۱/۵سم [نسخه پژوهی: ۲ - ۱۳۴]
۱۱. قم؛ فیضیه؛ شماره نسخه:۶۴۷/۱
تا شکل ۳۳ از مقاله ششم؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ ۳۱۴گ (۱- ۳۱۵)، اندازه: ۱۷×۲۲سم [ف: ۳ - ۱۶]
۱۲. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۴۶۷
آغاز: برابر؛ **انجام:** پس بنابر ۱۵ من ۳ اگر قوس ب ل زاید بر قوس ه د باشد زاویه (از شکل ۳۳ مقاله ۶- دو برگ در نسخه ما سفید و به پایان نمی‌رسد و نراقی خود در دیباچه میگوید که اقلیدس ۱۷ گفتار است).
خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج زرد، ۱۸۸گ، ۲۳ سطر (۱۱×۱۷/۵)، اندازه: ۱۷×۲۴سم [ف: ۴ - ۸۶۹]

● **توضیح اصطلاحات منطقی** / منطق / عربی
towzīh-e estelāhāt-e manteqī
رساله‌ای مختصر در شرح و توضیح بعضی اصطلاحات منطقی.

خوی؛ نمازی؛ شماره نسخه:۶۵۶/۴
آغاز: الوسیلة ما یتوسل به الانسان الی المقصود، التوفیق غلق باب المعصیة و فتح باب الطاعة
خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۴گ، اندازه: ۱۰×۱۹سم [ف: - ۳۵۴]

● **توضیح الاصول** / عربی
tawḍīḥ-ul usūl

تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۵۹۳۳
بی‌کا، بی‌تا؛ خریداری از حوزه علمیه ولی عصر کرمان [رایانه]

← توضیح الاقوال و الادلة ⟵ الفوائد الغرویة فی شرح الاثنی عشریة

● **التوضیح الانور بالحجج الواردة لدفع شبه الاعور** /
کلام و اعتقادات / عربی
at-tawḍīḥ-ul anwār bi-l-ḥujaj-il wārida li-daf'-i šubah-il a'war

رازی، خضر بن محمد، - ۸۵۰ قمری
rāzī, xezr ebn-e mohammad (- 1447)
تاریخ تألیف: ظهر یک‌شنبه ۲۶ صفر ۸۴۰ق؛ محل تألیف: نجف اشرف (حرم امیر المؤمنین)
یوسف بن مخزوم منصوری واسطی شافعی از شاگردان نجم سکاکینی کتابی به نام «الرسالة المعارضه فی الرد علی الرافضه» در رد مذهب شیعه و انکار فضایل اهلبیت علیهم السلام نوشته است، این کتاب به دست عضد الدین محمد بن محمد بن بقیع افتاده و چون مشتمل بر اباطیل و اساطیر و تهمت‌های ناروا بوده لذا در ملاقاتی که در سال ۸۳۹ق در مدرسه زینیه حله، بین او نجم الدین رازی، رخ داده از او می‌خواهد تا کتابی مستدل در رد آن بنویسد. صاحب ریاض، توضیح الانور را در اصفهان دیده و بر مؤلف و کتاب ثنای فراوان گفته است.
آغاز: الحمد لله الذی نسخ بمحکم کتابه سنة الجاهلین و فسخ بفصل خطابه شبه الجاهدین و نسخ بحججه البالغة مذاهب المبطلین ...
انجام: فان ذلک مقتضی المقام و لیس من باب بالمساوات بالنسبة الی عرض الارشاد الذی هو المختار فضلا عن الاطناب بل هو من فصل الایجاز و الاختصار کما لا یخفی علی ... ا ولی الالباب و قلیل ما هم فان اکثرهم کما تری مریدون اطفاء نور الحق لحسد هم و هو اهم و بالله المستعان و علیه التکلان
[ریاض العلماء ۲۳۸/۲؛ هدیة العارفین ۳۴۶/۱؛ کشف الحجب و الاستار /۱۴۵؛ اعیان الشیعه ۳۲۳/۶؛ الذریعه ۹۱/۴ و۴۹۱/۴؛ دنا ۴۱۵/۳]

۱. کرمانشاه؛ نجومی؛ شماره نسخه:بدون شماره
خط: مختلف، بی‌کا، تا: با تاریخ ۹۷۱ق؛ افتادگی: انجام؛ دارای تملکی به تاریخ ۹۷۱ق [دلیل المخطوطات: ۱ - ۲۲۴]
۲. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۲۸ و ۳۳عکسی
آغاز و انجام: برابر
خط: نستعلیق، کا: علی بن محمد بن حسن خوراسکانی از بلوک اصفهان، تا: پنج‌شنبه ۱۲ شوال ۱۰۰۱ق، به‌دستور سید حسین بن حیدر حسینی کرکی عاملی؛ از روی نسخه مؤلف؛ تملک: حسین بن حیدر حسینی کرکی عاملی با مهر «یا من هو فی لطفه شریف» (بیضی)، محمد حسین بن ... به تاریخ جمادی الاول ۱۱۴۸؛ مهر: «ص ر ا ط علی حق نمسکه» (بیضی)؛ جلد: تیماج قرمز، ۱۵۸گ، ۲۳ سطر، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۱ - ۱۴۹] و [عکسی ف: ۱ - ۳۵]
تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۳۰۴۵-ف
نسخه اصل: همان نسخه بالا [فیلمها ف: ۲ - ۴۲]
۳. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۳۹۸
آغاز: رجاء لجوده رسالة مشحومة بانواع الشبه و الرد علی طریقه الابرار؛ **انجام:** برابر
خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: آغاز (دیباچه اش افتاده)؛ در آخر دارای دو تقریض یکی به تاریخ سلخ ربیع الاول ۸۵۶ از حسین بن خیر بن محمد حسین (بواسطه سائیدگی بعضی از کلمات سامی پدران و انتسابات نویسنده ناشناس ماند) است و دیگری از محمد بن مؤذن عاملی است و نسخه هم مصحح بتصحیح او است؛ واقف: حاج محمد طاهر، ۱۱۲۹؛ ۲۱۱گ، ۲۵ سطر، اندازه: ۱۶×۲۶سم [ف: ۴ - ۵۶]
۴. تهران؛ شورا؛ شماره نسخه:۱۳۸۴۴/۴
آغاز: آغاز:هذا مختصر فی توضیح الاقرب فی جملة الحدیث فی تلو قوله تعالی و انذر عشیرتک اه یا بنی عبدالمطلب ان الله بعثنی

الی الخلق کافة و بعثنی الیکم خاصة؛ **انجام:** انجام:فقال رسول الله (ص) انت اخی و وصیی و خلیفتی فاسمعوا له و اطیعوا فقام القوم یضحکون اه اذ لیس فی الروایة بوار رب بک [؟] و لا فسمعوا و اطیعوا

شامل بخش کوتاهی از این رساله شامل چند حدیث و آیه در فضایل حضرت علی (ع) موجود است؛ خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: تیماج مشکی، ۵گ (۴۶پ-۵۰ر)، ۲۰سطر [ف: ۳۷ - ۴۰۹]

● **توضیح برخی فقرات در شأن امیرالمؤمنین (ع)** / کلام و اعتقادات / عربی

towzīh-e barxī faqarāt dar ša'n-e amīr-al-mo'menīn

؟ موسوی گلپایگانی، محمد بن سعید، ق۱۴ قمری

mūsavī golpāygānī, mohammad ebn-e sa'īd (- 20c)

تاریخ تألیف: ۱۳۵۶ق

رساله‌ای است بدون آغاز که اوراقش آشفته صحافی گردیده است پیداست که نویسنده می‌خواسته است جمله‌ای از فقرات زیارتی را که درباره حضرت علی (ع) آمده است و ایهام غلو دارد توضیح دهد که گویا مؤلف آن سید محمد بن سعید موسوی گلپایگانی باشد.

مشهد؛ الهیات؛ شماره نسخه:۲۱۶۸۴/۲

خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۳۵۶ق؛ کاغذ: آهار مهره، جلد: تیماج مشکی، ۱۷ سطر، اندازه: ۱۵/۵×۲۲سم [ف: ۲ - ۵۵۰]

● **توضیح البرهان فی فضل عثمان بن عفان** / تاریخ / عربی

tawḍīḥ-ul burhān fī faḍl-i 'uṯmān ibn-i 'affān

رامپوری، نورالدین بن اسماعیل، ق۱۰ قمری

rāmpūrī, nūr-od-dīn ebn-e esmā'īl (- 16c)

تاریخ تألیف: ۱۸ محرم ۹۶۳ق

رساله‌ای در هفده «باب» و سه «فصل» و یک «خاتمه» است مشتمل بر فضایل و مناقب و شرح حال خلیفه سوم عثمان بن عفان.

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۷۲۱۴/۴

آغاز: کتاب توضیح البرهان ... الباب الأول فی ذکر اسمه و نسبه و تسمیته ذی النورینو صفته و اسلامه؛ **انجام:** وام البنین أمها ام ولد

خط: نستعلیق نازیبا، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۲۱گ (۸۸ر-۱۰۸پ)، اندازه: ۱۶×۲۳/۵سم [ف: ۱۹ - ۲۳]

● **توضیح البیان فی تسهیل الاوزان** / فقه / فارسی

towzīh-ol bayān fī tashīl-el awzān

کاشانی، حبیب الله بن علی مدد، ۱۲۶۲ - ۱۳۴۰ قمری

kāšānī, habīb-ol-lāh ebn-e 'alī madad (1846 - 1922)

تاریخ تألیف: یک‌شنبه ۱۶ شعبان ۱۲۹۴ق؛ محل تألیف: قمصر کاشان

رساله‌ای مفصل در بیان اوزان شرعی که در ابواب مختلف فقهی وارد شده است و چون رساله‌ای به زبان فارسی در دسترس نبوده این رساله را در سه «مقدمه» و سه «مقصد» تألیف کرده: مقدمه ۱. بیان جمله‌ای از قواعد حسابیه؛ مقدمه ۲. بیان درهم و دینار و دانق و طسوج و قیراط؛ مقدمه ۳. تحقیق حال رطل و صاع و مد و اوقیه و وسق است؛ مقصد ۱. تحدید کر آب؛ مقصد ۲. بیان تحدید زکاة و نصاب آن؛ مقصد ۳. بیان تحدید سایر مقادیر متفرقه (چهارده بحث)؛ خاتمه، در بیان حساب فرایض.

آغاز: الحمدلله الموفق للصواب و الصلوة علی محمد افضل من خص بالخطاب و علی آله ... اما بعد پس چنین گوید احقر خدام شرع ممجد ... چون در احادیث اهل عصمت و کلمات فقهای شریعت لفظ درهم ...

انجام: و بدانکه اکثر این مسائل گرچه نادر الوقوع است و لکن تفصیل و توضیح اینها را در کتاب منتقد النافع شرح مختصر النافع نموده ام فمن اراده فلیطلب منه و یرجع الیه یجده کافیا شافیا انشاءالله

چاپ: سنگی، بی ناشر، خشتی، ۲۲۷ص؛ [تهران]، سنگی، ۱۳۱۳، خشتی، ۲۲۷ص

[الذریعة ۱۸۲/۴؛ دنا ۴۱۵/۳؛ فهرستواره منزوی ۲۶۳۵/۴]

کاشان؛ مدرسه سلطانی؛ شماره نسخه:۲۰۰/۱

آغاز و انجام: برابر

کامل؛ خط: نسخ، کا: محمدحسین بن محمدجعفر کاشانی، تا: ۲۲ صفر ۱۲۹۵ق؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۲۸۱گ، ۱۷ سطر، اندازه: ۱۳/۵×۲۱سم [ف مخ]

● **توضیح التحریر** / ریاضیات / عربی

tawḍīḥ-ut taḥrīr

دیزجی زنجانی، اسمعیل بن ابراهیم، ۱۳۰۹ - ۱۳۷۸ قمری

dīzajī zanjānī, esmā'īl ebn-e ebrāhīm (1892 - 1959)

وابسته به: تحریر اصول اقلیدس = تحریر اصول الهندسة و الحساب = تحریر اقلیدس؛ نصیرالدین طوسی، محمد بن محمد (۶۷۲-۵۹۷)

شرح بخشی از کتاب تحریر اقلیدس، خواجه نصیرالدین طوسی است که ظاهراً شرح استادش میرزا ابراهیم زنجانی را مد نظر داشته است.

[دنا ۴۱۵/۳؛ اختران فروزان ری و تهران ص ۳۴۰]

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۱۰۸۵/۳

آغاز: الحمدلله رب العالمین الذی منه الابتداء و الیه الانتهاء و عنده حقائق الانباء؛ **انجام:** و تصحیح مطالبه و عباراته و زیادة توضیح منی علی اصله و فرعه ...

خط: نستعلیق، کاتب = مؤلف، تا: شنبه ۲۶ ربیع الاول ۱۳۲۹ق؛ مؤلف در پایان رساله مطلبی از خط استادش میرزا ابراهیم زنجانی از کتاب قلائد الحسان از طریق تاریخ الحکماء شهرزوری به زبان فارسی در قاعده تضعیف مکعب و قصه مذبح بنی اسرائیل و رجوع آنان به افلاطون آورده است؛کاغذ:فرنگی با خطوط چاپی، ۵۴گ (۸۲- ۱۳۶)، ۱۶ سطر، اندازه: ۷/۵×۱۴سم [ف: ۲۸ - ۱۲۶]

← توضیح التذکرة ⟵ داستانها و حکایات تاریخی

● **توضیح التذکرة = شرح التذکرة** / هیئت / عربی

tawḍīḥ-ut taḏkira = š.-ut taḏkira

نظام الاعرج، حسن بن محمد، - ۷۲۸ ؟ قمری

nezām-ol-a'raj, hasan ebn-e mohammad (- 1328)

وابسته به: التذکرة النصیریة = تذکره نصیریه؛ نصیرالدین طوسی، محمد بن محمد (۵۹۷-۶۷۲)

اهدا به: نظام الدین علی بن محمود رئیس یزدی

تاریخ تألیف: ۱ ربیع الاول ۷۱۱ق

شرحی است کامل بر تذکره نصیریه خواجه نصیر طوسی در هیأت با عناوین «قال، اقول». برخی از نسخ حامل تمام متن است و برخی نسخ به نقل یک جمله یا کلمه‌ای از آغاز و انجام کلام خواجه بسنده کرده است و دیباچه‌های این اثر نیز دو تحریر متفاوت دارد که در یکی اثر را، بنا به اختلاف نسخ، به نظام الدین علی بن محمود یا نظام الدین محمود بن رئیس یزدی اهدا کرده است. در دیگر تحریر کتاب، اثری از اهدای کتاب دیده نمی‌شود. این شرح توضیحی است به اضافه اشکال هندسی که مورد احتیاج بود و مشهور نبوده یا در مجسطی نیامده است. نظام غالباً سخنان خواجه را شرح و ترجمه و گاه نیز بر آن خرده‌گیری دارد و نواقص براهین متن را خود با براهین هندسی تکمیل می‌کند.

آغاز: الحمدلله الذی جعلنا من المتفکرین فی خلق الأرض و السموات و شرفنا بالنظر فی هیئة الأجرام المبدعات، فهدانا التفکر فی المصنوعات و التدبر فی امر المدبرات الی وجود صانع قدیر حکیم خبیر ... و بعد فان احوج خلق الله تعالی الی عفو ربه الحسن بن محمد النیشابوری معروف بنظام ...

انجام: فإن الأعمال بالنیات و بها تجلب البرکات.. و الصلوة علی الهادی الی أقوم السبل و السلام علی من اتبع الهدی.

[الذریعة ۴۹۲/۴ و ۵۱/۴ و ۴۶۲/۴؛ ریحانة الادب ۱۹۸/۶؛ کشف الظنون: ۱۱۹۵/۲ و ۳۹۱/۱-۳۹۲؛ معجم المؤلفین: ۲۸۱/۳؛ اعیان الشیعة: ۲۴۸/۵؛ بروکلمان، ذیل ۲۷۳/۲؛ تاریخ علم الفلک فی العراق از عزاوی ۴۷ و ۱۳۳ و مجله مجمع العلمی دمشق (سال ۲۹) ؛ دنا ۴۱۵/۳-۴۱۷ (۵۹ نسخه)]

شرح و حواشی:

۱- حاشیة شرح التذکرة تنکابنی، محمد کاظم بن عبدالعلی (-۱۱)

۱. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۹۳۵عکسی

آغاز و انجام: برابر

نسخه اصل: چستربیتی، ش ۳۹۲۴ (اربری، فهرست خطی عربی ۶۰/۴)؛ خط: تعلیق، کاتب = مؤلف، تا: شنبه ۳ ربیع الثانی ۷۹۸ق [این تاریخ نه با سال تألیف مذکور در منابع و نه سال وفات نظام سازگار نیست و لذا ادعای خط مؤلف ناصحیح است]؛ مصحح؛ ۶۲گ، ۲۳سطر [عکسی ف: ۲ - ۴۱۴]

۲. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه:۵۸۹

خط: نسخ نزدیک به ثلث، بی‌کا، تا: قرن ۸؛ افتادگی: آغاز؛ محشی به نشان «قاضی ره»؛ کاغذ: سمرقندی، جلد: تیماج حنایی، ۱۳۴گ، ۲۳ سطر، اندازه: ۱۶×۲۵سم [ف: ۳ - ۵۲۸]

۳. تهران؛ مهدوی؛ شماره نسخه:۴۲۳

خط: نسخ ریز، بی‌کا، تا: قرن ۷ و ۸ [نشریه: ۲ - ۱۴۶]

۴. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۱۹۰۲

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ کهن، کا: عبدالله فرزند عمر فرزند ابوبکر فرزند محمد مستخرج شیرازی، تا: پنج‌شنبه ذیقعده ۷۴۱ق؛ مصحح، محشی با نشان «هـ دام ظله»؛ تملک: اسماعیل بن یوسف الحسینی، حسن بن محمد، احمد بن عبدالله المواقیی در اوایل سال ۷۴۴ق، عبدالعظیم قریب گرکانی؛ مهر: «آمنت بالله ... أقل خلق الله عبدالمطلب ۱۰۳۱» (دایره)؛ در سال ۷۴۲ق با عبارت: «قرأ علی العبد الأصغر رکن [الدین] الفسوی المولی المعظم مولانا شرف الملة و الدین عبدالله، شرف الله أوقاته بالتلاوة و التوجه کما هی، شرح التذکرة و أتقنه لمولانا المعظم و الحبر المکرم مولانا نظام الملة و الحق و الدین المشهور بالأعرج طاب ثراه فی شهور سنة اثنین و أربعین و سبعمائة و صلی الله علی محمد و آله أجمعین» قرائت شده، در برگ ۲ آمده: «من الکتب التی وصی بوقفها السید المتغمد فی رحمة الله السید عبدالله»؛ دارای اشکال نجومی؛ کاغذ: شرقی، جلد: مقوایی و تیماج زرشکی، ۷۵گ، ۳۵ سطر(۱۵×۲۱)، اندازه: ۱۹×۲۶سم [ف: ۳۰ - ۱۸۲]

۵. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۵۲۶۵

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا: عبدالملک بن بدر قاضی بلخی، تا: ۷۴۳ق؛ دارای یک سرلوح، از ۱۱۵۴ تا ۱۳۱۲ یازده بار داخل عرض شده است، کاتب در آخر نسخه نوشته که «آن را از اول تا آخر در محضر جامع معقول و منقول ملا موسی مشهور به قاضی زاده رومی سماع کرده و خوانده است» و افزوده است: «و کان تمام فراغ سماعی فی اواخر سنة اتمام کتابتی لهذا الکتاب فی غرة ثلاث و ثلاثین و ثمانمأة» [این افزودگی‌ها برای این نسخه در فهرست نبود بلکه از کتاب مدرس رضوی نقل شد]؛ واقف: نادرشاه افشار، ۱۱۴۵ق؛

کاغذ: حنایی آهار مهره، جلد: پارچه‌ای، ۱۵۶گ، ۲۳ سطر (۷×۱۰/۲)، اندازه: ۱۱/۵×۱۷/۵سم [ف: ۸ – ۱۱۲]

۶. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۹۲۶۹

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۹؛ مصحح، مقابله شده، محمد بن بسبطام بن رستم بن شیخ خلیل در صفحه آخر می‌نویسد که کتاب را با مولانا دوستی مذاکره کرده و این کار را روز شنبه بیستم ماه رمضان ۱۰۶۰ به پایان برده؛ نشانی وقف به تاریخ ۱۲۵۴ با مهر «عبده الراجی احمد الحسینی» (بیضی)؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۱۴۳گ، ۲۱ سطر، اندازه: ۱۴×۱۸سم [ف: ۲۴ – ۶۱]

۷. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۴۰۱۰

آغاز: إلى الميل الكلي و لما سمي ما وقع من هذه الدائرة؛ **انجام:** برابر

موجودی از سطر آخر فصل سوم تا آخر کتاب؛ خط: نستعلیق قلیل الاعجام، بی‌کا، تا: قرن ۹؛ افتادگی: آغاز؛ با اشکال ریاضی، محشی؛ واقف: فاضل خان؛ کاغذ: آهاری حنایی، جلد: تیماج مشکی و خرمایی، ۹۰گ، ۲۹سطر، اندازه: ۱۷×۲۵سم [ف: ۱۸ – ۴۵]

۸. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۵۵۶۹

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا: عبدالملک قاضی بلخ، تا: ۸۳۳ق [الفبائی ف: – ۱۵۱]

۹. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۸۹۵۱

خط: نسخ تحریری، کا: ابوالفتح تاج الدین محمد هادی حسینی زیدی بن نصر اصیل الدین محمود سعید مدنی، تا: ربیع الثانی ۸۴۴ق؛ محشی از آن محمد حسین شاملو؛ کاغذ: سمرقندی، جلد: تیماج تریاکی، ۲۱۴گ، ۲ سطر (۶/۵×۱۳)، اندازه: ۱۲×۲۰سم [ف: ۱۷ – ۲۶۱]

۱۰. تهران؛ دائرة المعارف بزرگ اسلامی؛ شماره نسخه:۱۸۸۴-عکسی

آغاز و انجام: برابر؛ انجامه نگارنده: السلام علی من اتبع الهدی، قال الشارح تغمده الله قد اتفق فراغی من تألیف هذا الکتاب غرة ربیع الاول من شهور سنة احدی عشر و سبعمائه جلالیة رحم الله من نظر فیه و دعانی بالخیر و انا افقر خلق الله الی غفرانه الحسن بن محمد یعرف بنظام النیشابوری نظم الله احواله فی الدارین.

خط: نستعلیق کهن، بی‌کا، تا: قرن ۱۰؛ با رسم‌های هندسی دقیق، محشی؛ ۴۵۷ص، ۱۷ سطر (۸/۵×۱۴)، اندازه: ۲۱×۳۰سم [عکسی ف: ۱ – ۸۸]

۱۱. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۵۷۵۱

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۰؛ محشی با نشانه «قاضی زاده، ی» در ص ع آمده که نشانه «ی» از فاضل کمال الدین ترکانی است؛ تملک ۱۳۳– (= ۱۳۰۳)؛ کاغذ: ترمه، جلد: رویه ابری، ۱۳۱گ، ۲۳ سطر، اندازه: ۲۴/۳×۲۸سم [ف: ۱ – ۱۳۳]

۱۲. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۴۰۲۲

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۰؛ واقف: فاضل خان؛ کاغذ: حنایی، جلد: تیماج مشکی، ۱۷۶گ، ۹ سطر، اندازه: ۱۳×۱۹/۵سم [ف: ۱۸ – ۴۴]

۱۳. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه:۵۸۷

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۰؛ کاغذ: سمرقندی، جلد: تیماج سبز، ۲۱۶گ، ۱۹ سطر، اندازه: ۱۱×۱۷سم [ف: ۳ – ۵۲۸]

۱۴. مشهد؛ مدرسه آیة الله خوئی؛ شماره نسخه:۱۴۲

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۰؛ افتادگی: آغاز؛ مجدول؛ جلد: تیماج قرمز، ۱۱۱گ، ۲۷ سطر، اندازه: ۱۱×۲۰سم [ف: – ۹۳]

۱۵. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۲۳۵۲

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۰؛ از روی نسخه مورخ ربیع الاول ۸۰۵ در ساری؛ کاغذ: ترمه، جلد: میشن تریاکی، ۲۳۳گ، ۱۹ سطر، اندازه: ۱۲/۲×۲۱/۹سم [ف: ۱ – ۱۳۳]

۱۶. تهران؛ شورا؛ شماره نسخه:۴۲۶۴

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۰؛ مهر: نصرالله تقوی، شیخ العراقین؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: مقوایی، ۱۱۹گ، ۳۱ سطر (۸×۱۷/۵)، اندازه: ۱۳/۵×۲۳/۵سم [شورا: ف: ۱۱ – ۲۸۱]

۱۷. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۳۱۱۹

آغاز: برابر؛ **انجام:** جملت علی ثلث مراتب الاولی اکبر ذلک القدر الثانیه أوسطه و الثالثة اصغره فاذن اذ اعرفت ...

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۰؛ افتادگی: انجام؛ با اشکال هندسی، مصحح، محشی؛ جلد: تیماج زرشکی، ۱۲۹گ، ۱۹ سطر، اندازه: ۱۲/۵×۱۷/۵سم [محدث ارموی مخ: ۱ – ۴۵۷]

۱۸. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۵۳۴۷

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ تحریری، کا: محمود بن حسین بن محمود طبسی، تا: ۱۰ جمادی الاول ۹۸۶ق، جا: هرات؛ واقف: سید محمد زمان حسینی اعرجی سمنانی، ۱۰۲۴ق؛ از ۱۱۵۴ تا ۱۳۱۲ق، نه بار داخل عرض شده؛کاغذ:حنایی سمرقندی، جلد: تیماج جگری، ۲۳۵گ، ۱۸ سطر (۶/۵×۱۱/۳)، اندازه: ۱۲/۶×۱۹/۶سم [ف: ۸ – ۱۱۴]

۱۹. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۵۳۴۶

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق تحریری، کا: ابومحمد بایزید بن عنایت الله بسطامی، تا: ۹۸۷ق، جا: هرات، برای مولانا فضل الله سبزواری؛ با اشکال هندسی؛ واقف: نادرشاه افشار، ۱۱۴۵ق؛ از ۱۱۰۵ تا ۱۳۱۲ق ۱۴ بار داخل عرض شده؛کاغذ:حنایی سمرقندی،جلد: تیماج جگری، ۲۱۷گ، ۱۹ سطر (۶×۱۱/۵)، اندازه: ۱۲×۲۱/۳سم [ف: ۸ – ۱۱۳]

۲۰. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۶۳۹۴

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، کا: بسطامی، بایزید بن عنایت الله، تا: ۹۸۷ق، جا: هرات؛ مالکیت الشارح ... الله احواله فی الدارین و ... [رایانه]

۲۱. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۲۶۴۵/۱

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، تا: محرم ۹۹۳ق؛ محشی با نشان «۱۲» و غیر آن،

مصحح؛ مهر: «محمد و العترة الطاهرة شفیع یوم الآخرة ... ؟» (دایره)، «لا اله الا الله الملک الحق المبین محمد حسین بن ابوالقاسم» (مستطیل)، «یا صالح المؤمنین» (بیضی)، محمد حسین (مستطیل)؛ کاغذ: شرقی، ۱۷۱گ (۱-۱۷۱)، ۲۰ سطر، اندازه: ۸×۱۳سم [ف: ۳۲ - ۱۲۶]

۲۲. تهران؛ الهیات؛ شماره نسخه:۲۷۷

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ یک برگ آغاز و ۲۰ برگ پایان و چند برگی از میانه نونویس محمد کریم بن حاجی محمد علی است؛ محشی با نشان «تحریر اقلیدس، قاضی زاده، مما افاده سلمه الله، ضیاء الدین دری مالک نسخه»؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: مقوا، ۱۵۴گ، ۲۵ سطر (۸×۱۸/۵)، اندازه: ۱۵×۲۴سم [ف: - ۵۰۰]

۲۳. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۵۳۸۲

خط: نسخ ریز، بی‌کا، تا: قرن ۱۰ و ۱۱، نویسانده محمد بن محمد باقر بن محمد «تراب روضه رضویه»؛ افتادگی: انجام؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج قهوه‌ای، ۲۲۸گ، ۱۹ سطر (۱۰×۱۹)، اندازه: ۱۰×۱۹سم [ف: ۱۵ - ۴۲۲۹]

۲۴. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۶۲۱۱

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۰ و ۱۱؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج حنایی، ۲۷۲گ، ۲۰ سطر (۹×۱۷)، اندازه: ۱۳×۲۴سم[ف:۱۶-۲۱۸]

۲۵. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۲۲۰۲

آغاز: برابر؛ **انجام:** اقول ما اقول استکباراً وافتخاراً وانما الفرض حث الطالب علی الحق ان یزور

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ افتادگی: انجام؛ با اشکال هندسی؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۲۰۵گ، ۱۹ سطر، اندازه: ۱۳/۵×۲۵سم [محدث ارموی مخ: ۱ - ۴۵۷]

۲۶. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۵۴۰

از پایان چند برگی افتاد و تا پایان «الفصل الثالث فی مقادیر اقطار القمر و الشمس و الظل» را دارد؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ تملک: یوسف نامی در ۱۱۴۰ق؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج عنابی، ۳۵۳گ، ۱۹ سطر (۵/۵×۱۵)، اندازه: ۱۲×۲۵سم[ف:۸-۱۶۶]

۲۷. قم؛ مؤسسه حضرت آیة الله العظمی بروجردی؛ شماره نسخه:۴۴۲/۲

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ جلد: مقوایی روکش پارچه، ۱۶گ (۱۴پ-۲۹پ)، اندازه: ۱۲×۱۸/۵سم [ف: ۲ - ۲۷۹]

۲۸. مشهد؛ گوهرشاد؛ شماره نسخه:۹۷۷

آغاز و انجام: برابر؛ قد اتفق فراغ المصنف قدس الله روحه و نورالله وجهه عن تألیف هذا الکتاب غرة ربیع الاول من شهور سنه ۷۱۱ هلالیه. تمت.

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ با دوائر نجومی؛ مهر: «لااله الا الله الملک الحق المبین محمد علی» (چهارگوش)، حاج سید سعید؛ جلد: تیماج مشکی، ۲۱-۱۷ سطر (۷/۵×۱۲/۵)، اندازه: ۱۳×۱۸/۵سم [ف: ۳ - ۱۳۳۹]

۲۹. تهران؛ شورا؛ شماره نسخه:۷۸۸ ط

آغاز: برابر؛ **انجام:** اوسط کواکب القدر السادس سدس اوسط کواکب القدر

خط: نستعلیق تحریری، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ با اشکال نجومی؛ جلد: تیماج مشکی،۲۳۵گ،۱۷ سطر، اندازه: ۱۲×۱۹سم [ف: ۲۴/۲ - ۲۴]

۳۰. تهران؛ شورا؛ شماره نسخه:۵۴۱-طباطبائی

آغاز: اسنادها هیهنا الی مفارق و علی تقدیر التجویز ایضاً لائق حینئذ ... و اقول أنها ایضاً لایتحرک من الوسط اذ لو تحرکت؛

انجام: و مدار نظیریهما و بعد کل منهما من الاعتدال الذی ثلثة و خمسون درجة یقطعها الشمس فی خمسین یوماً من

خط: نستعلیق تحریری، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: تیماج یشمی، ۲۰۱گ، ۱۵ سطر، اندازه: ۱۳×۲۰سم [ف: ۲۴ - ۳۴۹]

۳۱. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۰۸۷۶

آغاز: برابر؛ **انجام:** سته و ثلاثون شده لجرم زهره تم القمر لانها ... و ثلاثون شده و ربع

از ابتدا تا اواسط الفصل السابع فی بعد الثوابت و اجرامها؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ تملک: سید مصطفی صفایی خوانساری، محمد حسین لاهیجی؛ اهدایی: رهبری، خرداد ۱۳۷۳؛ کاغذ: نخودی آهارمهره کشمیری، جلد: میشن قهوه‌ای، ۲۱۵گ، ۲۱ سطر، اندازه: ۱۲/۵×۲۳سم [اهدائی رهبر: ۹-۵۰]

۳۲. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۲۶۳۴

خط: شکسته نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۰ و ۱۱؛ با ۹۲ شکل هندسی؛ کاغذ: سمرقندی، جلد: تیماج قهوه‌ای، ۲۶۸گ، ۱۹ سطر (۵×۱۰)، اندازه: ۱۱×۱۷/۵سم [ف: ۱۰ - ۱۵۰۸]

۳۳. تهران؛ شورا؛ شماره نسخه:۶۳۷۱

آغاز: برابر

خط: شکسته نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ افتادگی: انجام؛ کاغذ: اصفهانی آهار مهره شکری، جلد: تیماج مشکی، ۲۱۰ص، ۲۱ سطر، اندازه: ۱۰×۱۸سم [ف: ۱۹ - ۴۶۴]

۳۴. کاشان؛ مدرسه سلطانی؛ شماره نسخه:۲۹۸

آغاز و انجام: برابر

کامل؛ خط: نستعلیق، کا: عبدالرزاق بن عبدالله بن جمشید راصد کاشی، تا: چهارشنبه ۶ ربیع الثانی ۱۰۱۲ق؛ با اشکال هندسی، محشی؛ جلد: گالینگور قهوه‌ای، ۱۵۲گ، ۲۲ سطر، اندازه: ۱۳×۲۰سم [ف مخ]

۳۵. یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه:۱۶۱۵

آغاز: فان افقر خلق الله تعالی الی غفرانه الحسن بن محمد النیسابوری یعرف بنظام

خط:نستعلیق زیبا،بی‌کا،تا:ذیقعده۱۰۲۹ق؛افتادگی: آغاز؛ مجدول، با اشکال هندسی؛ اهدایی: وزیری؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: مقوایی تریاکی، ۲۶۶گ، ۱۷ سطر، اندازه: ۱۴×۳۵سم [ف: ۳ - ۱۰۰۳]

۳۶. تهران؛ حقوق؛ شماره نسخه:۱۳/۱ - ج

خط: نستعلیق، کا: غیاث الدین بن فرخ زاد، تا: ۴ ربیع الثانی ۱۰۳۲ق؛ محشی با نشان «دروس، قاضی، ...»؛ کاغذ: سپاهانی

نخودی، جلد: تیماج تریاکی، ۲۰۰گ (۱پ-۱۹۷ر)، ۲۶ سطر (۱۷×۶/۵)، اندازه: ۱۳/۵×۲۵/۵سم [ف: - ۳۰۸]

۳۷. شیراز؛ شاهچراغ؛ شماره نسخه:۴۰۷

خط: نستعلیق، کا: محمد حسن، تا: ۱۰۳۵ق، جا: دارالسلطنه لاهور در زمان حکومت ابوالمظفر نورالدین محمد جهانگیر پادشاه غازی؛ مصحح، محشی؛ مهر: «افوض امری الی الله عبده مهدی» (چهارگوش)؛ واقف: شیخ محمد مهدی کجوری، شوال ۱۲۴۹؛ ۱۸۸گ، اندازه: ۱۱×۲۰/۵سم [ف: ۳ - ۲۳]

۳۸. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۱۹۸۶

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق شکسته، بی‌کا، تا: جمعه ۱۷ ربیع الثانی ۱۰۳۹ق؛ کاغذ: حنایی آهار مهره، جلد: تیماج، ۲۱۸گ، ۱۸ سطر، اندازه: ۱۲/۵×۱۹سم [ف: ۱۰ - ۳۷]

۳۹. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۵۶۳۱

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، کا: علی بن مسعود حسینی تفریشی قمی، تا: دوشنبه ۴ رجب ۱۰۴۱ق؛ تملک: کاتب سراج الدین علی خوزرانی افطسی؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۲۱۰گ، ۱۹ سطر، اندازه: ۱۱/۵×۲۰سم [ف: ۱۵ - ۳۱]

۴۰. تهران؛ شورا؛ شماره نسخه:۱۱۶۵۵

آغاز: برابر

خط: نسخ، کا: شاه رضا بن حیدر کهنموئی، تا: ۱۰۶۹ق؛ جلد: تیماج قرمز، ۲۱ سطر [ف: ۳۴ - ۳۲]

۴۱. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۳۳۹۳

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۰۷۲ق، جا: تبریز؛ کاغذ: ترمه، جلد: میشن آلبالویی، ۱۱۰گ، ۲۱سطر، اندازه: ۱۳/۶×۲۶سم [ف: ۱-۱۳۳]

۴۲. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۳۳۹۲

خط: نسخ، کا: محمد مهدی، تا: رمضان ۱۰۷۸ق؛ نویسنده در ربیع الاول ۱۰۸۱ آن را تصحیح و شکل‌های آن را کشیده؛ کاغذ: ترمه، جلد: میشن سیاه، ۱۹۰گ، ۲۵ سطر، اندازه: ۱۳/۲×۲۵/۴سم [ف: ۱ - ۱۳۳]

۴۳. مشهد؛ مرتضوی؛ شماره نسخه:بدون شماره

آغاز: برابر

کا: صدرالدین محمد بن محمد صادق حسینی، تا: ۱۰۷۸ق؛ افتادگی: انجام؛ مصحح، محشی [مخطوطات مرتضوی: ف: - ۳۸]

قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۲۶۰۹/۱

نسخه اصل: همان نسخه بالا [عکسی ف: ۷ - ۱۹۲]

۴۴. تهران؛ فرهاد معتمد؛ شماره نسخه:۲۱۵/۱

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: چهارشنبه ۲۱ رمضان ۱۰۹۶ق؛ کاغذ: سپاهانی آهار مهره، ۱۹ سطر (۸×۱۴)، اندازه: ۱۵/۵×۲۱/۵سم [نشریه: ۳ - ۲۳۲]

۴۵. تهران؛ شورا؛ شماره نسخه:۷

انجام:.

خط: نسخ و نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱ و ۱۲؛ تملک: هاشم منجم‌باشی در محرم ۱۳۰۶؛ با یادداشت شیخ بهاء الدین محمد و عزالدین محمد اشرف؛ مهر: «الرحمن علی العرش استوی»؛ کاغذ: سفید و زرد صورتی، جلد: تیماج مشکی، ۱۸۹گ، ۲۱ سطر (۷×۱۵)، اندازه: ۱۲×۲۴سم [سنا: ف: ۱ - ۴]

۴۶. مشهد؛ الهیات؛ شماره نسخه:۲۸۸

خط: نسخ، کا: عبدالحی بن علی نقی کاشانی، تا: جمادی الثانی ۱۱۲۸ق؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۱۵۵گ، ۱۹ سطر (۱۰×۱۶/۵)، اندازه: ۱۷×۲۴سم [ف: ۱ - ۱۵۷]

۴۷. مشهد؛ مولوی؛ شماره نسخه:بدون شماره

خط: نسخ، کا: عبدالحی بن علی نقی کاشانی، تا: ۱۱۲۸ق؛ جلد: لبه دار عنابی، ۱۹ سطر، قطع: وزیری [نشریه: ۵ - ۱۰۶]

۴۸. قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه:۴۱۵

آغاز: برابر **انجام:** زادنا الله تم وایاکم رغبة فی الحق الصریح و القول الصحیح و جعل ما لقیت فی توضیح هذا الکتاب من عرق الجبین و کد الیمین تبصرة للمتفکرین فی ملکوت السموات و الارضین و تذکرة للمتاملین فی عجیب صنع رب العالمین ... و السلام علی من اتبع الهدی

خط: نستعلیق، کا: محمد صادق ابن علی خراسانی، تا: رجب ۱۲۷۷ق، جا: کرمان؛ جلد: تیماج مشکی، ۱۴۴گ، ۲۴ سطر، اندازه: ۱۶×۲۳سم [ف مخ: ۱ - ۵۱۰]

۴۹. تهران؛ دائرة المعارف بزرگ اسلامی؛ شماره نسخه:۱۷۷۸/۲-عکسی

آغاز: برابر؛ **انجام:** فی جانب الشمال بین مطلع الاعتدال و مغیبه علی توال.

خط: نسخ خوش، بی‌کا، تا: حدود ۱۳۰۷ق؛ افتادگی: انجام؛ با شکل‌های بسیار زیبا، در پایان «فایده» ای است از «ابن محمد کریم زین العابدین» (کرمانی) در ستاره شناسی به عربی؛ ۲۲۳ص (۳۶۲-۵۸۴)، ۲۰ سطر (۱۱/۵×۲۱) [عکسی ف: ۱ - ۸۸]

۵۰. تهران؛ شورا؛ شماره نسخه:۱۶۸

آغاز: الحمدلله الذی جعلنا من المتفکرین

خط: متن دعا نسخ معرب، بی‌کا، بی‌تا؛ از روی نسخه‌ای که در تاریخ ۷۶۶ نوشته شده استنساخ شده؛ ۲۲۲گ، ۱۸ سطر، اندازه: ۹×۲۱سم [ف: ۲ - ۹۱]

۵۱. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۹۱۴

آغاز: برابر؛ **انجام:** و الحق احق ان یتبع و الصدق حقیق بان یصنع بسمیع زادنا الله و ایاکم رغبة فی الحق.. و تذکرة للمتاملین فی عجیب صنع رب العالمین.

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ مجدول، با اشکال هندسی، محشی با امضای «هـ م حـ هـ هـ س»؛ کاغذ: فرنگی نخودی، جلد: تیماج تریاکی، ۲۲۰گ، ۱۷ سطر (۶/۷×۱۲/۵)، اندازه: ۱۲/۵×۱۹/۳ سم [ف: ۱۴ - ۱۶]

۵۲. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۴۸۸

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ نسخه کهن، محشی؛ تملك: حسین بن علی بن الیاس حسینی، خواجه زاده مصطفی بن یوسف، محمد بن علی؛ کاغذ: سمرقندی، جلد: تیماج مشکی، ۱۰۹گ، ۲۷ سطر (۱۷/۵×۱۸)، اندازه: ۱۶×۲۳سم [ف: ۴ - ۹۰۶]

۵۳. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۱۱۸۴

آغاز: پس از دو سطر: لاولی الالباب و سخر الشمس و القمر کل یجری؛ **انجام:** خانه ششم را اعتبار می‌کند نه در خانه پنجم ... و الصلوة علی الهادی الی أقوم السبل و السلام علی من اتبع الهدی.

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ واقف: شیخ محمد صالح علامه حایری، مرداد ماه ۱۳۵۱؛ کاغذ: آهاری حنایی و نخودی، جلد: مقوا با روکش پارچه سرمه‌ای، ۱۳۶گ، ۲۰ سطر، اندازه: ۱۷/۵×۲۳/۵سم [ف: ۱۸ - ۴۶]

۵۴. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۱۸۱۸۳

بی‌کا، بی‌تا؛ انتقالی از کتابخانه پهلوی - مجموعه نوازی؛ ۱۹۶گ، اندازه: ۱۳/۲×۲۰/۲سم [رایانه]

۵۵. تهران؛ شورا؛ شماره نسخه:۱۷۱۳۰

بی‌کا، بی‌تا؛ نسخه کهنه [د.ث. مجلس]

۵۶. تهران؛ شورا؛ شماره نسخه:۱۷۲۱۳ ض

بی‌کا، بی تا [د.ث. مجلس]

● **توضیح الحروف** / صرف / عربی

tawḍīḥ-ul ḥurūf

شهرستانی، هبة الدین، ۱۸۸۴ - ۱۹۶۷ میلادی

šahrestānī, hebat-od-dīn (1884 - 1967)

در صرف و معانی حروف

تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه:۵۰۸۷/۴

آغاز: بسمله. الحمدلله الذی الهمنا الحروف لتوضیح المعانی؛ **انجام:** و یومه و ساعته فله الحمد و المنة وانا مؤلفها ... هبة الدین محمد علی بن حسین الحسینی (در ۲۷ رجب «بکرة یوم البعث» انجام یافته است)

خط: نسخ، کاتب = مؤلف، تا: ۱۳۱۸ق، جا: نجف اشرف؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج سرخ، ۱۰گ (۲۰پ-۳۰ر)، ۱۱ سطر، اندازه: ۱۱×۱۶سم [ف: ۵ - ۴۲]

● **توضیح الحساب** / ریاضیات / عربی

tawḍīḥ-ul ḥisāb

هروی، محمد تقی بن حسینعلی، ۱۲۱۷ - ۱۲۹۹ قمری

heravī, mohammad taqī ebn-e hoseyn-ʻalī (1803 - 1882)

وابسته به: خلاصة الحساب؛ شیخ بهائی، محمد بن حسین (۹۵۳-۱۰۳۰)

تاریخ تألیف: ۱۲۴۱ق

حواشی مؤلف است بر خلاصة الحساب شیخ بهائی با عنوان‌های «قوله» و «اقول» و نخستین تألیف او است که در هنگام خواندن خلاصه نزد استاد بدان پرداخته است (الذریعه ۴۹۲/۴).

آغاز: نحمدك یا اسرع الحاسبین و یا اعدل العادلین و نشکرك یا مضعف الحسنات و یا ما حی السیئات ...

انجام: و هو الحقیق بتحقیق رجاء الراجین و هو حسبنا و نعم المعین.

[دنا ۴۱۷/۳]

۱. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۸۹۵۹

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۷ ذیقعده ۱۲۷۱ق؛ جلد: تیماج مشکی، ۱۰۳گ، ۱۵ سطر، اندازه: ۱۰/۵×۱۵سم [ف: ۲۳ - ۱۲۸]

۲. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۲۴۷

کا: نسخ، بی‌تا؛ مجدول؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج سرخ، ۸۸گ، ۱۴ سطر (۱۵×۲۲)، اندازه: ۸×۱۵سم [ف: ۷ - ۲۶۵۹]

۳. تهران؛ شهشهانی، حسین؛ شماره نسخه:بدون شماره

بی‌کا، بی تا [میراث اسلامی: ۵ - ۶۰۷]

۴. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۳۲۵۲

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق تحریری، بی‌کا، بی‌تا؛ کاغذ: شکری فرنگی، ۹۸گ، ۱۴ سطر، اندازه: ۱۰/۵×۱۷/۳سم [ف: ۱۸ - ۴۶]

↩ توضیح الخلاصه ⊲ موضح الخلاصة

↩ توضیح خلاصة الحساب ⊲ موضح الخلاصة

↩ توضیح الدلائل علی ترجیح الفضائل ⊲ توضیح الدلائل علی تصحیح الفضائل

● **توضیح الدلائل علی تصحیح الفضائل = توضیح الدلائل علی ترجیح الفضائل** / کلام و اعتقادات، فضایل و مناقب / عربی

tawḍīḥ-ud dalā'il ʻalā taṣḥīḥ-il faḍā'il = tawḍīḥ-ud dalā'il ʻalā tarjīḥ-il faḍā'il

حسینی شیرازی، احمد بن عبدالله، ق۹ قمری

hoseynī šīrāzī, ahmad ebn-e ʻabd-ol-lāh (- 15c)

مؤلف پس از تألیف کتابی درباره احادیث وارده در فضایل خلفای راشدین و مهاجرین و انصار، به تألیف کتاب حاضر در فضایل امیرالمؤمنین علی و اولاد طاهرینش علیهم السلام پرداخته و آن را در سه «قسم» مرتب کرده است: ۱. فضائل القرآن و حاملیه، در سه باب؛ ۲. فضائل امیرالمؤمنین علیه السلام، در چهل و سه باب؛ ۳. ذکر بواقی اهل البیت علیهم السلام، در چهار باب. کتاب حاضر که توضیح الدلائل علی ترجیح الفضائل نامیده می‌شود تألیف سید شهاب الدین احمد مکرانی شافعی است که

با ذکر عقاید و اقاریر ائمه عامه از قبیل محمد بن ادریس شافعی، نعمان بن ثابت و ابوحنیفه، ولایت، وصایت و بزرگی حضرت علی علیه السلام و اهل بیت عصمت و طهارت را با حسن وجه به حکم الفضل ما شهدت به الاعداء اثبات و بیان کرده است.
آغاز: قال السید المقرب العالی المقام و السند المهذب العالم المقام الامام المقدم الولی و الهام المکرم الصفی صاحب الاسرار السبحانیه و فایض الانوار الرحمانیه الجیب القلوب
[الذریعه ۴۹۳/۴ شماره ۲۲۱۳؛ دنا ۴۱۷/۳]

شرح و حواشی:

۱- توضیح الدلائل عن ترجیح (تصحیح) الفضائل (منتخب)؛ ذوالقدر، خلیل (-۱۱)

۱. تهران؛ سلطنتی؛ شماره نسخه:۱۸۷۹
آغاز: برابر
خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۲۸ رمضان ۱۰۴۵ق؛ نوشته شده: «ابتیاعی از ورثه مرحوم صاحب میرزا مویدالدوله بتاریخ شهر محرم الحرمام توشقان ئیل داخل کتابخانه مبارکه شد»، مجدول زرین، یک سرلوح مذهب؛ مهر: مشیرالدوله علی اکبر بن حسینی الحسینی؛ جلد: مقوای روکش چرم تریاکی، ۳۲۹ص، ۱۷ سطر، اندازه: ۱۵×۲۴/۴سم [ف: ۱ - ۲۳۲]

۲. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۶۲۳۸
آغاز: و فی کتاب توضیح الدلایل من تصنیفات ابن الشیخ جلال الدین عبدالله الشافعی بعد ذکر ابیات الشافعی فی فضل امیرالمومنین علی بن ابی طالب (ع) قال صاحب الکتاب و هذا امام ائمة الاسلام و قوام الاجلة الاعلام؛ **انجام:** و عن ابی ذر رضی الله تعالی عنه انه قال و هو اخذ بباب الکعبه. سمعت النبی صلی الله علیه و علی اله و بارک و سلم یقول الا ان مثل اهل بیتی فیکم مثل سفینة نوح من رکبها نجا و من تخلف عنها هلک رواه الامام احمد. اقول هذا اخر ما انتخبه من توضیح الدلیل تصنیف الشافعی المذهب و الحمدلله رب العالمین
منتخب من توضیح الدلایل علی ترجیح الفضائل؛ خط: نسخ، کا: محمد علی بن ابراهیم (کرهرودی)، تا: قرن ۱۳؛ مصحح، محشی؛ کاغذ: فرنگی، جلد: مقوایی، روکش کاغذی مشکی، ۱۷گ (۱۶۱-۱۷۷)، ۱۴-۱۷ سطر (۶/۵×۱۲/۸ و ۷/۵×۱۴/۵)، اندازه: ۱۰/۸×۱۷/۳سم [رایانه]

۳. شیراز؛ ملی؛ شماره نسخه:۵۹-ت/۵۴۳
آغاز: برابر؛ **انجام:** دعا الله سبحانه مؤلفه قدس سره فنسئل الله تعالی ان یجعل هذا الکتاب له ذخیرة نافعة لیوم ما به وسیلة شافعة و الحمد لله رب العالمین و الصلوة و السلام علی محمد سید الاولین و الآخرین و رحمة للعالمین و علی آله و اصحابه اجمعین الی یوم الدین.
خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: مقوا با تیماج سرخ، ۴۱۰گ، ۱۸ سطر (۷×۱۳/۵)، اندازه: ۱۲×۲۱سم [ف: ۲ - ۱۳۷]

قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۱۹۸۳
نسخه اصل: همان نسخه بالا [عکسی ف: ۵ - ۴۳۹]

۴. تهران؛ مروی؛ شماره نسخه:۷۸۱
بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: آغاز (ظاهراً یک برگ) و انجام؛ ۴۱۵گ، قطع: وزیری [ف: - ۹۵]

● توضیح الدلائل عن ترجیح (تصحیح) الفضائل (منتخب) / فضایل و مناقب / فارسی

tawḍīḥ-ud dalā'il 'an tarjīḥ-il (taṣḥīḥ-il) faḍā'il (mn.)

ذوالقدر، خلیل، قرن ۱۱ قمری

zo-l-qadr, xalīl (- 17c)

وابسته به: توضیح الدلائل علی تصحیح الفضائل؛ حسینی شیرازی، احمد بن عبدالله (قرن ۹)
چنان که در آغاز آمده گزیده کتاب «توضیح الدلایل فی ترجیح الفضایل» علی بن عیسی است: «اما بعد بدان که این تذکره منتخبی است از کتاب توضیح الدلایل فی ترجیح الفضایل که غفران پناه حقایق و معارف آگاه علی بن عیسی رحمة الله علیه در شان حضرت امیرالمؤمنین علی بن ابی طالب علیه السلام و حضرات ائمه معصومین صلوات الله و سلامه علیهم اجمعین تصنیف کرده و چون این ذره احقر یعنی خلیل ذوالقدر را شرف مطالعه این بحر ایقان حاصل شد از روی غلوی شوق به مطالعه این بحر ایقان حاصل شد از روی غلوی شوق به مطالعه این نقد ایمان و کم بضاعتی شعور به دریافت تمامی احوال و فضایل و کمالات و معجزاتی که در کتاب مذکور مؤلف مغفور مرقوم نموده مجملی از آن بحر مفصل انتخاب نمود ... و بنای این تعویذ بازوی یقین را بر فصلی و مقدمه ای و خاتمه‌ای نهاد» بدین ترتیب: فصل: در بیان اسم سامی و القاب گرامی آن قبله ابرار؛ مقدمه: در آن چه از فضایل آن ذات فایض السعادات از فحاوی آیات بینات از کتم خفا زیب و زینت ظهور و انجلا یافته؛ خاتمه: [احوال امامان پس از ایشان].

تهران؛ شورا؛ شماره نسخه:۸۹۴۸/۱۵
آغاز: به نام آن که هستی نام ازو یافت ×× فلک جنبش زمین آرام ازو یافت/ اعنی سپاس بی کاهش و ستایش برتر از افزایش سزاوار وجود موجود با وجودی است که به اشاره مع البشارة کنت کنزا مخفیاً؛ **انجام:** سپاس مر خدایی را که اهل عطا وجود و شکر حمد و ثنای آن معبودست جلت الاءه اللهم ارزقنا من عظیم نواله و اجعلنا من المشرقین بلقائه و صلی الله علی محمد و آله اجمعین».
انجامه:«تمت بید عبد المذنب الاحقر خلیل ذوالقدر فی التاریخ شهر ربیع الاول سنه ۱۰۵۳ در بلده (موریانه خوردگی) آباد و گجرات سمت ارقام ...
خط: نستعلیق شکسته، کاتب = مؤلف، تا: ربیع الاول ۱۰۵۳ق، جا: احمد آباد گجرات؛ کاغذ: الوان آهار مهره، جلد: تیماج قهوه‌ای،

۵۵گ (۱۱۳پ-۱۶۷پ)، اندازه: ۱۴/۴×۲۶/۴سم [ف: ۲۹/۱ - ۴۳۹]

● **توضیح الذهب (فی معرفه کلام العرب)** / صرف و نحو / عربی

towzīh-ud̲ d̲ahab (fī m'rifat-i kalām-il 'arab)

مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۷۸۰۳

آغاز: اول ما اقول انی احمد الله الاعلی الاکرم؛ **انجام:** فی رحمه فی عباده الصالحین ... و آله الطاهرین

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳ [رایانه]

● **توضیح الرشاد فی تاریخ حصر طرق الاجتهاد** / فقه / عربی

tawḏīḥ-ur rašād fī tārīx-i ḥaṣr-i ṭuruq-il ijtihād

آقابزرگ طهرانی، محمد محسن، ۱۲۹۳ - ۱۳۸۹ قمری

āqā-bozorg-e tehrānī, mohammad mohsen (1876 - 1969)

تاریخ تألیف: ۱۳۵۹ق

به درخواست: سید جعفر بن حسن اعرجی موصلی

[دنا ۴۱۸/۳؛ الذریعة ۴۹۳/۴]

قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۵۴۰۸/۶-۲۷/۷۸

آغاز: بسمله حمد له وبعد فقد سالتنی ایها الفاضل السعید الزکی الافخر السید جعفر بن السید حسن الاعرجی الموصلی اطال الله ... ان اکتب شیئا فی بیان سبب اختلاف مذاهب؛ **انجام:** ولم اظفر حتی الیوم بدلیل واحد یدل علی وجوب اتباع احد المذاهب الاربعة وحرمة الاخذ بغیرها ولا دلیلاً علی ترجیح الاربعة علی غیرها والله تعالی علی ما نقول وکیل والحمدلله ...

خط: نسخ، کا: عبدالامیر البادکوبی بن شیخ محمد بن حمزه بیک بن محمد سلیم بیک بن امیر علی، تا: ۱۳۵۹ق؛ نزد مؤلف مقابله و تصحیح شده، در پایان نسخه اجازه روایتی مؤلف به کاتب که در روز سه‌شنبه در ۱۳ ربیع الثانی ۱۳۵۹ در سه سطر تحریر نموده؛ جلد: مقوا عطف تیماج، ۱۵گ، ۱۶ سطر، اندازه: ۱۴×۲۱سم [ف: ۲ - ۱۰۷۰]

● **توضیح شرح اللمعة الدمشقیة** / فقه / عربی

tawḏīḥ-u š.-il lum'at-id dimašqīya

وابسته به: الروضة البهیة فی شرح اللمعة الدمشقیة = شرح لمعه؛ شهید ثانی، زین الدین بن علی (۹۱۱-۹۶۵)

تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۲۹۱۴/۹

بخش طهارت، صلوة، وقف، تجارت؛ خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ ۱۳گ (۱۵۰ر- ۱۶۲پ) [ف: ۶ - ۱۶۵]

● **توضیح الصواب** / کلام و اعتقادات / فارسی

towzīh-os savāb

موسوی اصفهانی، حسن بن ابراهیم، ق۱۳ قمری

mūsavī esfahānī, hasan ebn-e ebrāhīm (- 19c)

تاریخ تألیف: ۱۵ جمادی الاول ۱۲۹۷ق؛ محل تألیف: اصفهان

دفاعیه‌ای است از عقاید شیخیه و جواب اعتراض مخالفین.

اصفهان؛ علامه فانی (ضیاء الدین)؛ شماره نسخه:۳۷/۷

آغاز: ستایش بری از آلایش ایزد پاکی را سزاست که معین اهل هدایت و سداد و مهین اهل عزایت و فساد است

بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: مقوایی، ۶۱گ (۲۲۶پ-۲۸۶ر) [سه کتابخانه اصفهان: ف: - ۱۲۰]

● **توضیح عبارات من قواعد الاحکام** / فقه / عربی

tawḏīḥ-u 'ibārāt-in min qawā'id-il aḥkām

وابسته به: قواعد الاحکام فی معرفة (مسائل) الحلال و الحرام؛ علامه حلی، حسن بن یوسف (۶۴۸-۷۲۶)

توضیح بر عباراتی از قواعد الاحکام علامه.

مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:ض۲۰۴۳

خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ ۲گ [الفبائی ف: - ۱۵۲]

● **توضیح عبارة فی شرح الرضی و شرح ابن الناظم و غیرهما فی بحث المعرف بالالف و اللام** / نحو / عربی

tawḏīḥ-u 'ibārat-in fī š.-ir raḏī wa š.-i ibn-in nāẓim wa ġayr-i-himā fī baḥt̲-il mu'arraf bi-l-alif wa-l lām

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۵۹۲۱/۹

کا: بهاء الدین حسینی، تا: ۱۱۱۴ق؛ کاغذ: سپاهانی، ۱۷ سطر (۷×۱۳)، اندازه: ۱۲×۱۸سم [ف: ۱۶ - ۱۵۳]

● **توضیح العقائد** / مواعظ / فارسی

towzīh-ol 'aqā'ed

روضه خوان، محمد علی بن علی اکبر، ق۱۴ قمری

rowze-xān, mohammad 'alī ebn-e 'alī akbar (- 20c)

حدود هفتاد مجلس است در مباحث اعتقادی و مواعظ، برگرفته از آیات و روایات با استفاده از اشعار مناسب و معمولاً ختم مجالس با ذکر مصایب اهل بیت صورت گرفته است.

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۴۱۹عکسی

آغاز: مجلس اول بسمله. و بعد قال رسول الله: العلم خلیل المؤمن والحلم وزیره و العقل دلیله؛ **انجام:** ان هم الا کالانعام، بل هم أضل سبیلاً.

خط: نسخ و نستعلیق، کا: سید علی محمد کازرونی (گویا)، تا: ۱۳۶۸ق؛ اهدایی: سید علی محمد کازرونی، ۴۶۶ص، ۲۰ سطر [عکسی ف: ۴ - ۲۳۳]

● **توضیح العقود** / فقه / فارسی

towzīh-ol ʻoqūd

اصفهانی، محمد مقیم بن محمد باقر، ق۱۱ قمری

esfahānī, mohammad moqīm ebn-e mohammad bāqer (- 17c)

رساله‌ای است در بیان عقود شرعیه مشتمل بر «مقدمه»ای در فضایل و بیان اخبار وارده در سنت نکاح و چند «فصل» در کیفیت انشاء صیغه نکاح مستقیماً وکالة و ولایة علی البضع ایضا ذکر برخی خطب مستحبه قبل از اجرای صیغه عقد نکاح، فصول در ادعیه نافعه برای گشودن شهوت مرد ایضا دعاها و آداب هم بستری و برخی فوائد پزشکی برای رفع ناتوانی جنسی و مداوای نازایی و دیگر عقود و ایقاعات ...»

آغاز: اصناف سپاس و ستایش بی‌قیاس مالك الملکی را سزاست عم رحمته و تم نعمته که نوع انسان را بعنایت ربانی از حضیض جهل و نادانی به اوج اعزاز و اکرام رسانید.

انجام: و مباحث دیگر در باب اقرار در کتب اصحاب بطلبند. هذا آخر ما اردنا ایراده فی هذه الرسالة علی ید مؤلفها العبد الأقل ...

[دنا ۴۱۸/۳]

۱. رشت؛ جمعیت نشر فرهنگ؛ شماره نسخه:۵۵۲/۱ر

آغاز: برابر

بی‌کا، تا: قرن ۱۲ [رشت و همدان: ف: - ۱۲۲۰]

۲. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۳۷۵۷۳

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا: محمد باقر حسینی صفوی، تا: ۱۲۷۴ق؛ اهدایی: رهبری، مهر ۱۳۸۶؛ کاغذ: نخودی آهار مهره، جلد: مقوا با عطف میشن قهوه‌ای، ۶۲گ، ۱۲ سطر، اندازه: ۱۵/۵×۲۱/۵سم [اهدائی رهبر: ۳ - ۱۶۳]

مشهد؛ شیخ علی حیدر؛ شماره نسخه:۱۰۴۵/۱

همان نسخه بالا [مؤید: ۳ - ۵۶]

۳. مشهد؛ میبدی؛ شماره نسخه:۲۰

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ احتمالاً به خط مؤلف؛ در پایان صورت تقریظ ملا عبدالله بن محمد تقی مجلسی؛ جلد: مقوایی عطف تیماج قهوه‌ای، ۱۰۷گ، مختلف السطر، اندازه: ۱۱×۱۸سم [ف: ۱ - ۴۹]

کرمانشاه؛ میبدی (خاندان)؛ شماره نسخه:۲۰مشهد

همان نسخه بالا [ف: - ۱۶۱]

● **توضیح علی الفیه** / عربی

tawḍīḥ-un ʻalā alfīya

تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۰۹۹۸

بی‌کا، بی‌تا؛ خریداری از مصطفی حسینی [رایانه]

● **توضیح الفرائد** / اصول فقه / عربی

tawḍīḥ-ul farā'id

موسوی اصفهانی، محمد جواد بن محمد، ق۱۳ قمری

mūsavī esfahānī, mohammad javād ebn-e mohammad (- 19c)

وابسته به: فرائد الاصول = الرسائل = رسائل شیخ انصاری انصاری، مرتضی بن محمد امین (۱۲۱۴-۱۲۸۱)

تاریخ تألیف: ۱۲۸۸ق

شرحی است مزجی تحت عنوان «قوله، اقول» بر «فرائد الاصول» شیخ انصاری که به «رسائل» مشهور است. این کتاب شامل مباحث حجیت قطع، حجیت ظن، اصالة البرائت، اشتغال، استصحاب و تعادل و تراجیح است و بر آن شروح و حواشی متعددی نگاشته شده است.

[دنا ۴۱۸/۳]

۱. مشهد؛ نواب؛ شماره نسخه:۳۲۴

آغاز: بسمله حمد له قوله: اعلم ان المکلف ... اقول الاولی ان یقال فاعلم ان المجتهد اذا راجع؛ **انجام:** انتهی توضیح ما افاده قدس سره الحمدلله اولا و آخراً و ظاهراً و باطناً و صلی الله علی محمد و اله الطیبین الطاهرین المعصومین.

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ محشی با حواشی «منه مد ظله العالی»؛ عدد ابیات جلد اول ۸۸۲۳ و عدد ابیات جلد دوم تحقیقاً ۱۱۷۷۶؛ کاغذ: صیقلی، جلد: مقوا عطف میشن زرد، ۵۳۰گ، ۱۹ سطر (۱۰×۱۴)، اندازه: ۱۶/۵×۲۰/۵سم [ف: - ۲۷۵]

۲. مشهد؛ گوهرشاد؛ شماره نسخه:۱۳۶۸

آغاز: بسمله الحمدلله رب العالمین و الصلوة و السلام علی اشرف ... اما بعد فیقول العبد المفتقر الی عفو ربه الغنی محمد جواد بن محمد الموسوی الآذربایجانی هذا هو المجلد الثانی من توضیح الفرائد قوله المقصد الثالث من مقاصد الکتاب الخ. قد عقد المقصد الاول للقطع و ما یترتب علیه و الثانی للظن و ما یتعلق علیه و الثالث للشک و ما ینفرع علیه؛ **انجام:** اقول ما ذکره المصنف من ان الغالب ان تدارک المهدوم اهون من ... الدابة فی محل المنع ... و صلی الله علی محمد و اله الطاهرین.

جلد دوم، از اول مقصد سوم مبحث «شک» تا آخر بحث اصالة البرائت؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ کاغذ: صیقلی، جلد: تیماج قهوه‌ای عطف میشن مشکی، ۲۳ سطر (۷/۵×۱۷/۵)، اندازه: ۱۳×۲۳/۵سم [ف: ۴ - ۱۹۵۷]

● **توضیح الفروق** / لغت / عربی - فارسی
tawḍīḥ-ul furūq

لاهیجانی، یوسف بن محمد
lāhījānī, yūsof ebn-e mohammad

در توضیح فرق و تفاوت لغات عربی قریب المعنی.

تهران؛ شورا؛ شماره نسخه:۶۳۵/۴

آغاز: یا مفتح الابواب تفضل علینا

خط:نستعلیق،بی‌کا،بی‌تا؛۳۰سطر،اندازه:۱۹×۳۰/۵سم [ف: ۲ - ۴۰۲]

● **توضیح فهرست** / حدیث / عربی
towzīh-e fehrest

مجلسی، محمد باقر بن محمد تقی، ۱۰۳۷ - ۱۱۱۰ قمری
majlesī, mohammad bāqer ebn-e mohammad taqī (1628 - 1699)

وابسته به: کتاب من لایحضره الفقیه = من لایحضره الفقیه؛ شیخ صدوق، محمد بن علی (۳۱۱-۳۸۱)

تاریخ تألیف: ۱۰۶۳ق؛

تتمه روضة المتقین در توضیح فهرست من لا یحضره الفقیه.

مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۶۸۸

آغاز: بسمله و به نستعین الحمدلله رب العالمین؛ **انجام:** و آله الطاهرین المعصومیم قد وقع الفراغ ... کاتبه ابراهیم الاصفهانی۱۰۶۶

خط: نسخ، کا: ابراهیم اصفهانی، تا: ۱۰۶۶ق [الفبائی ف: - ۱۵۲]

● **التوضیح فی حل غوامض التنقیح** / اصول فقه / عربی
at-tawḍīḥ fī ḥall-i ġawāmiḍ-it tanqīḥ

صدرالشریعة الثانی، عبیدالله بن مسعود، - ۷۵۰ ؟ قمری
sadr-oš-šarī'e as-sānī, 'obeyd-ol-lāh ebn-e mas'ūd (-1350)

وابسته به: تنقیح الاصول؛ صدرالشریعة الثانی، عبیدالله بن مسعود (-۷۵۰)

کتاب تنقیح الاصول متن مختصر مشهوری است در اصول فقه از خود شارح که در عصرش شهرت بسزایی پیدا کرده و شاگردانش آن را نشر داده‌اند و این شرح استدلالی متوسط به عنوان «م، ش» و به نام یکی از سلاطین نوشته شده که نامش در مقدمه نیامده است. وی بعد از خطبه و نام مؤلف، درباره علت و روش شرح می‌نگارد: «لما وفقنی الله تع بتألیف تنقیح الاصول اردت ان اشرح مشکلاته و افتح معضلاته معرضا عن شرح المواضع التی من لم یحلها بغیر اطناب لا یحل له النظر فی ذلک الکتاب و اعلم انی لما سودت کتاب التنقیح سارع بعض الاصحاب الی انتساخه و مباحثته و انتشر النسخ فی بعض الاطراف ثم بعد ذلک وقع فیه قلیل من التغیرات و شی من المحو و الاثبات فکتبت فی هذا الشرح عبارة المتن علی النمط الذی تقرر لتغیر النسخ المکتوبه قبل ذلک التغیر الی هذا النمط ثم لما تیسر اتمامه ... جعلته عراضه بل بضاعة مزجاة لحضرة من حق ان یوشح بذکره صدور الکتب و الاسفار و یستغاث باسمه العالی فی الاحضار و الاسفار اعنی حضرة ملک ملوک الاسلام ... محیی مراسم الحنفیة النقیه البیضاء غیاث الحق و الدنیا و الدین شمس الاسلام و المسلمین».

آغاز: حامد الله تعالی اولا و ثانیا و لعنان الثناء الیه ثانیا و علی افضل رسله محمد و آله مصلیاً ... و بعد فان العبد المتوسل الی الله تعالی باقوی الذریعة عبیدالله ... یقول لما وفقنی الله تعالی بتألیف تنقیح الاصول ...

انجام: و مما حق الله تعالی و یجب الضمان لوجود العصمة و الله ولی العصمة و التوفیق تم الکتاب و ربنا محمود و له الکمارم والعلی و الجود.

چاپ: لکنهو، ۱۲۸۷ق؛ قاهره، ۱۳۲۲ق

[معجم المطبوعات، سرکیس ۱۲۰۰/۲؛ کشف الظنون ۴۹۶/۱ و ۲۰۲۱/۲؛ معجم المؤلفین ۲۴۶/۶؛ الاوقاف العامة موصل ۶۳/۴ و ۷۱/۴؛ دنا ۴۱۹/۳ (۱۸ نسخه)]

شرح و حواشی:

۱- التلویح الی کشف حقایق التنقیح؛ تفتازانی، مسعود بن عمر (۷۲۲-۷۹۲)

۲- حاشیة التلویح الی کشف حقائق التنقیح؛ طوسی، علی بن محمد (-۸۷۷)

۳- حاشیة التلویح الی کشف حقائق التنقیح؛ قوشچی، علی بن محمد (-۸۷۹)

۴- حاشیة التلویح الی کشف حقائق التنقیح؛ ملا خسرو، محمد بن فرامرز (-۸۸۵)

۵- حاشیة التلویح الی کشف حقائق التنقیح؛ ابن فناری، حسن بن محمد شاه (۸۴۰-۸۸۶)

۶- حاشیة التلویح الی کشف حقایق التنقیح؛ حفید تفتازانی، احمد بن یحیی (-۹۱۶)

۷- شرح تغییر التنقیح؛ ابن کمال پاشا، احمد بن سلیمان (-۹۴۰)

۸- حاشیة التلویح الی کشف حقائق التنقیح؛ قاضی زاده، احمد بن محمود (-۹۸۸)

۹- التصریح بغوامض التلویح؛ سیالکوتی، عبدالله بن عبدالحکیم (-۱۱)

۱۰- حاشیة التلویح الی کشف حقائق التنقیح (۲ عنوان)

۱۱- حاشیة التوضیح فی حل غوامض التنقیح

۱. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۳۷۹۹

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: شنبه ۲۲ جمادی الاول ۷۷۵ق، جا: ماردین؛ با نسخه‌ای که از روی نسخه خوانده شده مؤلف تصحیح

شده بود، مقابله شده، مصحح، محشی؛ اجازه‌ای که عبدالحق بن علی بن محمد نیشابوری حنفی به جهت خیرالدین ابن حاجی مسعود رومی معروف به مولانا اخی در ماردین به تاریخ پنجم رجب ۷۹۵ نوشته؛ تملک: علی بن اللهویردی علی یاری دزماری؛ جلد: مقوایی عطف تیماج قهوه‌ای، ۱۴۳گ، مختلف السطر، اندازه: ۱۷×۲۵سم [ف: ۱۰ – ۱۸۲]

۲. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۲۶۱۹

خط: نستعلیق، کا: حبیب الله جوینی، تا: عید اضحی ۷۸۶ق؛ مصحح، محشی، مقابله شده در چهارشنبه صفر ۷۸۸، اجازه‌ای که محمد بن جلال العبدی به‌جهت کاتب نسخه بتاریخ صفر ۷۸۸ نوشته؛ تملک: عبدالکریم بن شمس الدین طبسی قاری؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۱۷۸گ، ۲۳ سطر، اندازه: ۱۵×۲۴سم [ف: ۷ – ۱۹۷]

۳. کاشان؛ مدرسه سلطانی؛ شماره نسخه:۲۸۲

آغاز و انجام: برابر

کامل؛ خط: نسخ کهن، بی‌کا، تا: قرن ۸؛ محشی؛ مهر: «عرفانی» (بیضی)، «المتوکل علی الله الغفور عبدالله ۱۲۸۳»؛ جلد: تیماج سیاه، ۱۹۹گ، ۲۰ سطر، اندازه: ۱۳/۵×۱۸/۵سم [ف مخ]

۴. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۲۹۴۸

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، تا: اوایل قرن ۹؛ مصحح، محشی با نشان «ن تلویح و ...»؛ تملک: «اسماعیل الچرکی ...»؛ کاغذ: شرقی، جلد: مشمعی قهوه‌ای، ۱۸۹گ، ۲۱ سطر (۱۰×۱۶)، اندازه: ۱۷×۲۲/۵سم [ف: ۳۲ – ۸۳۷]

۵. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۲۲۵۷

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، کا: محمد بن ابراهیم بن برهان قره شهری، تا: جمعه ۲۷ رجب ۸۴۶ق، جا: ادرنه مدرسه حلبیه؛ مصحح، محشی؛ تملک: محمد بن مصطفی، سید احمد بن عبدالحلیم بن عبدالکریم، حاج علی رفعت جزایری؛ مهر: «عبده احمد» (هشت گوش)؛ جلد: مقوایی عطف تیماج مشکی، ۲۲۹گ، ۱۷ سطر، اندازه: ۱۳×۱۸سم [ف: ۶ – ۲۴۱]

۶. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۰۴۲۹

آغاز: بسنه تعالی تنقیح الاصول للقاضی العلامه؛ **انجام:** عدد اللیالی و الایام و الحمد و الحمدیه علی الاحسان بالاتمام

خط: نسخ مخلوط به شکسته، بی‌کا، تا: قرن ۱۰ [رایانه]

۷. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۹۹۳۴

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: جمعه ۱۹ صفر ۹۲۶ق؛ مصحح، محشی؛ جلد: مقوایی عطف تیماج قهوه‌ای، ۱۶۶گ، ۱۷ سطر، اندازه: ۱۳/۵×۱۸/۵سم [ف: ۲۵ – ۲۱۶]

۸. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۷۰۴۳

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۰ صفر ۹۴۷ق، جا: دهلی؛ مصحح، محشی؛ پشت برگ اول آمده: «اشتریت هذا الکتاب من ورثة المرحوم المغفور مولانا محمد حسین البخاری العبد الاقل زین الدین محمد بن ابونصر بن المرحوم المغفور قاضی برهان الدین علی الخوافی سنه ۹۹۱»؛ کاغذ: حنایی، جلد: تیماج مشکی، ۱۶۳گ، ۲۳ سطر، اندازه: ۱۸/۵×۲۵/۵سم [ف: ۱۶ – ۱۰۳]

۹. مشهد؛ مدرسه باقریه؛ شماره نسخه:۷۴

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: صفر ۹۷۴ق، جا: دهلی؛ مهر: مقصود علی بن حسین علی؛ تملک: زین الدینن محمد بن أبی نصر در سال ۹۹۱ق؛ ۲۳ سطر (۹×۱۸)، قطع: مصری [تراثنا: س۶ش۱ – ۹۴]

۱۰. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۲۸۷۶

انجام: و ایضاً اذ اقرأ التلمیذ فالمحافظة من الطرفین و اذا قرأ الاستاد لا یکون المحافظة ...

خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: انجام؛ نسخه قدیم و نفیس؛ مصجح، محشی، ؛ تملک: حسین بن مرتضی ملقب به جمال الدین حسینی به تاریخ ۹۷۹ و مهر «ان الله جمیل یحب الجمال» (دایره)، حسین بن ولیجان بغدادی به تاریخ اواخر محرم ۱۰۲۰ق؛ جلد: تیماج مشکی، ۵۲گ، ۲۱ سطر، اندازه: ۱۹×۲۷سم [ف: ۸ – ۸۳]

۱۱. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۲۱۹۵

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ مصحح، محشی عموماً از کتاب التلویح الی کشف حقائق التنقیح تألیف تفتازانی؛ کاغذ: شرقی و فرنگی کلاسیک، جلد: مشمعی قهوه‌ای عطف تیماج قهوه‌ای، ۱۸۰گ، ۲۱ سطر (۱۱×۱۹)، اندازه: ۱۷/۵×۲۷سم [ف: ۳۰ – ۶۹۸]

۱۲. تهران؛ شورا؛ شماره نسخه:۸۹۳۰

آغاز و انجام: برابر

کامل؛ خط: نستعلیق ترک، کا: عمر بن محمد، تا: ربیع الاول ۱۰۹۳ق، جا: استانبول؛ نسخه‌پردازی عثمانی، مصحح، مجدول؛ تملک: حسین بن اسحاق واتی با دو مهر «حسین ۱۱۲۶» (هشت گوش غیرمنتظم) و «الهی قیل میسر حسینه آب کوثر» (هشت‌گوش غیرمنتظم)، سید حاج قاسم مفتی بوآن در ۱۱۷۳ق با مهر «اوله هم سایه جهان فخرینه یا رب قاسم ۱۱۶۸» (هشت‌گوش غیرمنتظم)، سید محمد باقر سبزواری؛ مهر: «الهی گر بود لطف تو همراه / عمر گردد ز مقبولان درگاه ۱۱۰۷» (بیضی)؛ کاغذ: فرنگی نخودی آهار مهره، جلد: میشن عنابی، ۲۳۱گ، ۱۷ سطر (۷/۵×۱۴)، اندازه: ۱۳/۷×۲۱/۴سم [ف: ۲۹/۱ – ۳۶۱]

۱۳. تهران؛ شورا؛ شماره نسخه:۴۰۲ کر

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق تحریری، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ مصحح، محشی با نشان‌های «سمع من محمد افندی، تلویح، حسن چلبی، و ...»؛ وقف‌نامه در سال ۱۲۷۱ق از درویش حافظ افندی از طرف ... خاتون از روستای «قور ناز»؛ کاغذ: شرقی (سمرقندی) و فرنگی زرد و سفید، جلد: مقوایی با روکش کاغذی ابلق، ۱۸۹گ، ۲۱–۲۲ سطر (۷/۵×۱۵/۵)، اندازه: ۱۳/۵×۲۰/۵سم [ف: ۴۰/۲ – ۱۴]

۱۴. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۹۶۲۱/۲

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ افتادگی: وسط و انجام؛ کاغذ: هندی، جلد: روغنی، ۴۳گ (۲۵پ-۷۷پ)، ۲۳ سطر (۹×۱۷/۵)، اندازه: ۱۵×۲۶/۵سم [ف: ۱۷ - ۴۳۸]

۱۵. **مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۵۷۱۱**

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا: خطیب زاده، تا: ۱۱۹۳ق [رایانه]

۱۶. **مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۸۶۸۳**

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق و شکسته، کا: محمدی، تا: ۵ شوال ۱۲۳۰ق؛ محشی از کتاب «تلویح»؛ کاغذ: کشمیری نخودی، ۲۱۷گ، مختلف السطر، اندازه: ۱۴×۲۵سم [ف: ۱۶ - ۱۰۵]

۱۷. **تهران؛ شورا؛ شماره نسخه:۴۱۶ کر**

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق تحریری، کا: سید علی بن حاج عثمان، تا: جمادی الاول ۱۲۳۶ق؛ مصحح؛ کاغذ: فرنگی نخود و زرد، جلد: مقوایی با روکش کاغذی گل بهی، ۱۹۰گ، ۲۱ و ۲۳ سطر، اندازه: ۸/۵×۱۸سم [ف: ۴۰/۲ - ۵۸]

۱۸. **تهران؛ شورا؛ شماره نسخه:۱۷۲۳۴۰ ض**

بی‌کا، تا: ۱۲۳۶ق [د.ث. مجلس]

۱۹. **قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه:۷۹**

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: گالینگور سبز عطف تیماج زرشکی مذهب، ۲۷۱گ، ۱۶ سطر، اندازه: ۱۹×۲۹سم [ف مخ: ۱ - ۵۱۱]

۲۰. **قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۲۲۶۶/۱**

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ نسخه قدیم و نفیس، مصحح، محشی؛ جلد: تیماج مشکی، ۱۷۸گ (۱پ-۱۷۸ر)، ۱۷ سطر، اندازه: ۱۴×۱۷سم [ف: ۶ - ۲۵۱]

۲۱. **قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۲۲۶۲**

خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ نسخه قدیم و نفیس، مصحح، محشی؛ تملک: احمد بن محمد، ابوبکر بن طالب الخیر؛ جلد: تیماج مشکی، ۱۷۲گ، ۲۱ سطر، اندازه: ۱۴×۱۸سم [ف: ۶ - ۲۴۶]

● التوضیح فی شرح التلویح / طب / عربی

at-tawḍīḥ fī š.-it talwīḥ

وابسته به: التلویح الی اسرار التنقیح = التلویح الی اسرار التشریح؛ خجندی، محمد بن عبداللطیف (-۵۵۲)

اهدا به: شاه شجاع بهادر (۷۶۵-۷۸۶ق)

شمس الریاسة ابوالعشائر هبة الله بن جمیع اسرائیلی مصری (-۵۹۴ق) «التصریح بالمکنون فی تنقیح القانون» نوشته و فخرالدین محمد خجندی از آن گزین نموده و «تنقیح مغلق المکنون» و «سپس التلویح الی اسرار التنقیح» را ساخته است.آنگاه دانشمندی دیگر شرحی بر این یکی به نام «التوضیح فی شرح التلویح» نگاشته و آن را در پنج «فن» مرتب ساخته است.

[قنواتی ص ۲۱۱؛ معجم المؤلفین ۱۳۷/۱۳؛ دنا ۳۱۹/۳]

تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۴۴۴۸

آغاز: بسمله، الحمدلله الذی تفرد وجوده بالوجوب و البقاء و القدم ... و بعد احسن من صرفت علیه اعنة الهمم ... هو اقسام العلوم و الحکم ... و من احسن ما صنف فی هذا الفن المختصر المسمی بالتلویح للامام ... فخرالملة و الدین الخجندی ... فالتمیس منی کثیر من الطلاب ان اشرح لهذا الکتاب شرحا ... و سیمته بالتوضیح فی شرح التلویح ... قال المصنف رحمه الله «بعد حمدالله» الحمد هو الثناء علی الجمیل الاختیاری ... «فهذا مختصر» فی صناعة الطب «جمعته بالتماس بعض و جعلته خمسة فنون یشتمل کل فن منها علی فصول» ... «الاول فی تعریف الطب»؛ **انجام:** ولا بحس النبض» النبض «الاعند اعتدال الاحوال» فیخلو صاحبه عن الغضب و السرور و الخوف و جمیع ما یتعلق بها.

خط: نسخ، کا: محمد الاهحنی (؟)، تا: شوال ۸۰۸ق؛ کاغذ: دولت آبادی، جلد: میشن آبی نو، ۳۷۰گ، ۱۷ سطر، اندازه: ۱۲/۷×۱۶/۸سم [ف: ۱ - ۱۳۴]

● توضیح قضایای اقلیدس (رساله در) / ریاضیات / فارسی

towzīh-e qazāyā-ye oqlīdes (r. dar)

قطب الدین شیرازی، محمود بن مسعود، ۶۳۴-۷۱۰ قمری

qotb-od-dīn šīrāzī, mahmūd ebn-e mas'ūd (1237 - 1311)

شامل شش «قضیه».

تهران؛ شورا؛ شماره نسخه:۴۳۴۵/۲

آغاز: چنین گوید مولانا قدوة الحکما و العلما قطب الله و الحق و الدین الشیرازی متع الله المسلمین بطول بقائه که قضایایی که اقلیدس در اصول ذکر کرده است؛ **انجام:** و خطوط ح ق ح ر ش ت و اما مح از مثلث ا ح ب و عمود ح ن و الحمد لله قد تم.

خط: نسخ، بی‌کا، تا: چهارشنبه ۲۶ ذیحجه ۱۲۴۳ق؛ با دوائر مهندسی؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج مشکی، ۵گ (۲۷-۳۱)، ۱۷ سطر (۸×۱۴)، اندازه: ۱۴/۵×۲۱سم [ف: ۱۲ - ۵۵]

● توضیح القواعد = افادات / فقه / فارسی

towzīh-ol qavā'ed = efādāt

شیروانی، محمد بن حسن، ۱۰۳۳ - ۱۰۹۸ قمری

šīrvānī, mohammad ebn-e hasan (1624 - 1687)

وابسته به: قواعد الاحکام فی معرفة (مسائل) الحلال و الحرام؛ علامه حلی، حسن بن یوسف (۶۴۸-۷۲۶ق)

مختصری است در توضیح بخشی از مبحث نماز از کتاب قواعد الاحکام علامه حلی.

مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۳۴۸۱

آغاز: بسمله، حمدله قوله و لو كان الترك من طهارتين فی يومين: هرگاه در دو طهارت که آن دو طهارت در عرض دو روز واقع شده باشد و اختصاص بحسب احتمال عقلی به یکی از آن دو روز بعینه نداشته باشد؛ **انجام:** و تقدیم صبح بر یکی از این دو رباعیه ضرور است خواه مقدم بر همه بدارند خواه میان رباعیه اولی و مغرب و خواه میان مغرب و رباعیه ثانیه کنند والحمدلله ... تحریر یافت.

خط: نستعلیق مخلوط به شکسته، بی‌کا، تا: ۱۱۲۶ق؛ مجدول؛ جلد: تیماج، ۹ص، ۲۵ سطر، اندازه: ۱۳×۲۳سم [ف: ۲۰ - ۱۰۲]

← توضیح القوانین ⪢ حاشیه بر قوانین الاصول

● توضیح القوانین / اصول فقه / عربی

tawḍīḥ-ul qawānīn

قمی، محمد حسین بن بهاء الدین محمد، ق۱۳ قمری

qomī, mohammad hoseyn ebn-e bahā'-od-dīn mohammad (- 19c)

وابسته به: القوانين المحكمة فی الاصول = قوانين الاصول؛ میرزای قمی، ابوالقاسم بن محمد حسن (۱۱۵۱-۱۲۳۱)

محشی از شاگردان میرزای قمی است و غالب حواشی مؤلف بر قوانین را به عین الفاظ وی در حاشیه خود گنجانده است. محشی از ماتن با دعای «دام ظله» و «دام مجده» یاد می‌کند. بعد از خطبه نگاشته است: «هذه فوائد لطيفه و توضيحات شريفة علقتها على كتاب قوانين الاحكام ... حين ما تلمذت بين يدى مصنف ذلك الكتاب و استفدت بحضرة استاد اولى الالباب ليستعان بها على تحرير مسائله و مآربه و تقرير دلائله و مطالبه و توضيح مقاصده و ظهور مفصلاته و رموزه و كشف اسرار مشكلاته و غوامضه و ودائى فى تلك الحاشية ضم جميع ما كتبه دام ظله العالى فى هامش الاصل اليها ... مع كونه مشتملا على افكار جديدة لم يتضمنها كتب المتقدمين و على فوائد معهده لم يشتمل عليها رسائل المتاخرين بل غالب ما تفردنا به ايضا».

آغاز: بسمله، الحمدلله الذى هدانا إلى قوانين المسائل الفقهيه و ارشادنا إلى قواعد غنائم الاحكام ... اما بعد فيقول احوج عباد ربه الغنى ابن بهاء الدين محمد حسين قمى ... هذه فوائد لطيفة و توضيحات شريفة علقتها على كتاب قوانين الاحكام

انجام: قوله دام ظله: و لكن ثبت الحكم عنده من غير القرائة ... والتمس منكم العفو عن الهفوات و الاصلاح للغفلات و اجر ذلك على الله الكريم و لاقوة الا بالله العلى العظيم.

چاپ: در حاشیه قوانین و به صورت مستقل در ۱۳۰۳ق به طبع رسیده است.

[الذریعة ۱۷۶/۶ و۴۹۴/۴ و۹۵۷ و۲۲۱۹؛ مشار ۲۲۹؛ دنا ۴۱۹/۳-۴۲۰ (۲۱ نسخه)]

۱. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۲۶۸۲

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا: محمد بن شیخ عیسی حویزی نجفی، تا: قرن ۱۲؛ کاغذ: فستقی، جلد: میشن سیاه، ۲۷۸گ، ۲۲ سطر، اندازه: ۱۵/۳×۲۱/۴سم [ف: ۱ - ۱۳۴]

۲. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۹۲/۲-۱/۹۲

آغاز: برابر؛ **انجام:** لما عرفت من ان ابتناء الدلالة اما على الوضع او على القرنية وكلا هما هنا منتفيا بخلاف المشترك فانه على فرض. انتقاء القرينة يدل على المعنى.

خط:نسخ،بی‌کا،تا:قرن ۱۳؛ افتادگی: انجام؛ جلد: مقوا سرخ عطف پارچه، ۸۱گ، ۱۴-۱۹ سطر، اندازه: ۱۴×۲۱/۵سم [ف: ۲-۱۰۷۱]

۳. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۱۵۱۷

آغاز: برابر؛ **انجام:** من النصوص لامن قرائة ابن مسعود هذا آخر ما علقناه على قوانين الاحكام

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ مصحح، مقابله شده؛ واقف: شیخ محمد باقر حائری مازندرانی، اردیبهشت ۱۳۵۴؛ کاغذ: فرنگی شکری، جلد: مقوا عطف تیماج خرمایی، ۲۴۳گ، ۲۳ سطر، اندازه: ۱۴×۲۰/۵سم [ف: ۱۶ - ۱۰۷]

۴. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۴۴۱۸

انجام: بتقريب ان كل مايكون مجملا فهو غير ظاهرا ايضا فلايتفاوت الحال فى الاستدلال على عدم كون

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: انجام؛ مصحح، محشی با عناوین «منه عفی عنه» و بعضاً با عناوین «حسین الطباطبائی الجندقی»؛ تملک «محمد صادق موسوی زنجانی» به سال ۱۲۷۹؛ جلد: تیماج مشکی، ۱۹۹گ، ۲۳ سطر، اندازه: ۱۵×۲۱/۵سم [محدث ارموی مخ: ۱ - ۴۵۸]

۵. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۱۳۷/۲

آغاز: برابر؛ **انجام:** مع ان ذلك مما لا يمكن غالبا الخ توضيح المراد انه لما انحصر الخصم ... لان الاجزاء يختلف باخلاف الصلواة و بالنسبة الى اسلوب و الافاضات ...

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ کاغذ: فرنگی مهر زده، جلد: مقوایی، رویه کاغذی عطف تیماج تریاکی، ۳۳گ (۹۰پ-۱۲۲پ)، اندازه: ۱۷×۲۲/۵سم [ف: ۱۱ - ۳۸۱]

۶. مشهد؛ گوهرشاد؛ شماره نسخه:۱۹۶۱

آغاز: هو خاص لداد و فى الاصل ... يظهر ثم انهم كما قيل اختلفوا فى عروض العموم المعانى الكلية فمهنم من جعله مجازاً و منهم من جعله حقيقة؛ **انجام:** و دفع الرابع بان ثبوت الحكم من حيث التقليد غير ثبوته من حيث الاجتهاد و لا ريب فى انتفاء الاول فيحتاج اثبات الثانى الى دليل و لا اثر للاستصحاب فيه فتأمل فى الجميع.

خط: نسخ و نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ واقف: شیخ هاشم قزوینی، ۱۳۸۰؛ کاغذ: نخودی و شکری آهار مهره، جلد: تیماج قهوه‌ای، ۱۵۸گ، ۱۹-۲۴ سطر، اندازه:

۱۵×۲۱/۵سم [ف: ۵ – ۳۴۴]

۷. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۳۹۸۱

خط: نستعلیق، کا: هدایت بن رضا قمی، تا: ۲۰ رجب ۱۲۵۵ق، جا: قم؛ مصحح؛ تملکی پاک شده به سال ۱۲۷۱ در قم؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۲۲۸گ، ۲۲ سطر، اندازه: ۱۸×۲۲/۵سم [محدث ارموی مخ: ۱ – ۴۵۸]

۸. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۱۲۴۷–۷/۱۴۷

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، کا: غلامعلی بن محمد هروی الاصل رضوی المسکن، تا: جمعه تاسوعای ۱۲۶۴ق؛ مصحح، با علامت بلاغ از محمد خمایسی؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۲۲۳گ، ۲۵ سطر، اندازه: ۱۵×۲۱/۵سم [ف: ۲ – ۱۰۷۱]

۹. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۴۱۳۶

آغاز: برابر؛ **انجام:** انما ثبت من النصوص لامن القرائه ابن مسعود هذا اخر ما علقنا علی کتاب قوانین

خط: نستعلیق، کا: محمد باقر بن محمد علی اصفهانی، تا: ۱۲۷۹ق، جا:نجف اشرف؛مصحح؛کاغذ:فرنگی نخودی،جلد: تیماج عنابی، ۲۳۵گ، ۲۲ سطر (۹۰×۱۵)، اندازه: ۱۵×۱۹/۸سم [ف: ۱۸ – ۵۱]

تهران؛ مفتاح؛ شماره نسخه:۲۵۴

همان نسخه بالا [نشریه: ۷ – ۱۲۵]

۱۰. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۸۶۶

آغاز: برابر؛ **انجام:** من النصوص لامن قرائة ابن مسعود هذا آخر ما علقناه علی قوانین الاحکام

از اول کتاب تا مبحث سنت از ادله شرعیه؛ خط: نسخ، کا: محمد حسین بن احمد تستری، تا: ۱۵ صفر ۱۲۸۰ق، جا: نجف اشرف؛ واقف: سید محمد بن محمد تقی شوشتری، رمضان ۱۳۰۹؛ کاغذ: فرنگی آهار مهره شکری، جلد: میشن مشکی، ۱۷۳گ، ۲۳ سطر، اندازه: ۱۴/۵×۲۰/۵سم [ف: ۱۶ – ۱۰۶]

۱۱. قم؛ حجتیه؛ شماره نسخه:۱۷۷

خط:نستعلیق،کا:نصرالله بن حاج عباسعلی (از شاگردان مؤلف)، تا: ۱۲۸۲ق؛تملک:صدر العلماء محمد تقی یا محمد القمی [ف: – ۴۵]

۱۲. خوی؛ نمازی؛ شماره نسخه:۵۲۶/۱

آغاز: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۷ ربیع الثانی ۱۲۸۵ق، جا: نجف اشرف؛ جلد:تیماج قهوه‌ای، ۴۵۰ص، ۲۰سطر،اندازه:۱۶×۲۲سم [ف: – ۲۶۸]

قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۸۴۶/۱

نسخه اصل: همان نسخه بالا [عکسی ف: ۳ – ۳۷]

۱۳. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۳۰۵۸

آغاز: برابر؛ **انجام:** انما ثبت عندنا من الفصوص لامن قرائة ابن مسعود هذا آخر ما عالقناه علی قوانین الاحکام.

خط: نسخ، کا: محمد حسین بن حاج احمد تستری، تا: ربیع الثانی ۱۲۸۵ق، جا: نجف اشرف؛ مهر: کتابخانه فضل الله نوری (مربع)؛ جلد: تیماج قرمز، ۲۹۰گ، ۱۵ سطر، اندازه: ۱۸/۵×۲۴/۵سم [محدث ارموی ف مخ: ۱ – ۴۵۸]

۱۴. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۴۳۴۳

آغاز: برابر؛ **انجام:** من النصوص لامن قرائة ابن مسعود هذا آخر ما علقناه علی قوانین الاحکام

خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۲۷ ذیقعده ۱۲۸۷ق؛ واقف: سید محمد باقر سبزواری، محرم ۱۴۰۵؛ کاغذ: فرنگی فستقی، جلد: تیماج عنابی، ۱۹۷گ، ۲۱ سطر، اندازه: ۱۴×۲۱سم [ف: ۱۶ – ۱۰۷]

۱۵. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۹۵۹۸

آغاز: برابر؛ **انجام:** من النصوص لامن قرائة ابن مسعود هذا آخر ما علقناه علی قوانین الاحکام

خط: نسخ تحریری، کا: غلامحسین بن علی اصغر دربندی، تا: سلخ رمضان ۱۲۸۷ق، جا: نجف اشرف؛ واقف: خان بابا مشار، اردیبهشت ۱۳۴۶؛ کاغذ: فرنگی حنایی و فستقی، جلد: میشن عنابی، ۱۴۳گ، ۲۶ سطر، اندازه: ۱۷×۲۶سم [ف: ۱۶ – ۱۰۷]

۱۶. شیراز؛ علامه طباطبائی (کتابخانه)؛ شماره نسخه:۵

خط: نسخ، کا: سید عبدالرحیم کاتب شیرازی، تا: اواخر جمادی الاول ۱۲۸۹ق؛ ۲۴۱گ، اندازه: ۱۳×۲۱/۵سم [نسخه پژوهی:۲–۱۳۴]

۱۷. قم؛ معصومیه؛ شماره نسخه:۱۳/۴–۶۱۸۸

خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۲۴ صفر۱۲۹۱ق؛ بخشیده محمد وحید خورکامی رشتی به آستانه؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج، ۱۹۴گ، ۲۰ سطر، قطع: ربعی [ف: – ۹۷]

۱۸. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۳۴۹۳

آغاز: برابر؛ **انجام:** فالطهارة بالنسبة الی الصلوة ما یتوقف علیه الوجود و لا الصحة فلا تغفل و لو اعتبرنا کون

از ابتدای کتاب تا اوراقی از مقدمه واجب؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۴؛ کاغذ: فرنگی آهاری حنایی، ۷۶گ، ۱۷ سطر، اندازه: ۱۵×۲۱/۸سم [ف: ۱۶ – ۱۰۸]

۱۹. قم؛ فیضیه؛ شماره نسخه:۳۴۰

خط: نستعلیق، کا: محمد مهدی بن محمد علی سبزواری رشتی، تا: ۱۳۰۶ق؛ ۱۸۵گ، ۲۲ سطر، اندازه: ۱۸×۲۵سم [ف: ۱ – ۵۵]

۲۰. قم؛ فیضیه؛ شماره نسخه:۱۲۱۴

خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ ۱۳۰گ، ۱۷ سطر، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۱ – ۵۵]

● توضیح القوانین المحکمة / اصول فقه / عربی

tawḍīḥ-ul qawānīn-il muḥkama

وابسته به: القوانین المحکمة فی الاصول = قوانین الاصول؛ میرزای قمی، ابوالقاسم بن محمد حسن (۱۱۵۱–۱۲۳۱)

قم؛ معصومیه؛ شماره نسخه:۲–۶۲۰۳

بعض تقریرات فی ...؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: انجام؛ کاغذ: فرنگی، جلد: مقوا عطف تیماج، ۲۳ سطر، قطع: ربعی [ف: – ۲۲۶]

● **توضیح الکافی** / شرح حدیث / فارسی

towzīh-ol kāfī

شریف، محمد قاسم بن محمد رضا، ق۱۲ قمری

šarīf, mohammad qāsem ebn-e mohammad rezā (- 18c)

وابسته به: الکافی؛ کلینی، محمد بن یعقوب (-۳۲۹)

به دستور: شاه سلطان حسین صفوی

ترجمه و شرحی است بر روایت‌های ایمان و کفر کتاب «کافی». در این کتاب اول روایت نقل شده پس از آن به فارسی ترجمه می‌نماید پس از آن به‌طور مفصل شرح می‌کند، در اطراف اسانید رواة احادیث گفتگویی ندارد و بیشتر به جنبه‌های اعتقادی و فلسفی می‌پردازد.

آغاز: محدثان نعم متوالیه و ذاکران منن متتالیه را زبان طاقت کجا قدرت اداء شکر منعم ذوالجلال و محسن بی مثالی باشد

[دنا ۴۲۰/۳؛ فهرستواره منزوی ۲۳۸/۹]

۱. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۵۲۹

آغاز: برابر؛ **انجام:** و چنان نیست که آن آب علت ایمان و طاعت او باشد

جزء اول کتاب، از اول کتاب ایمان و کفر تا «باب اذا أراد الله أن یخلق المؤمن»؛ خط: نسخ زیبا، کاتب = مؤلف، تا: جمادی الاول ۱۱۱۸ق؛ مجدول؛ مهر: «بسم الله الرحمن الرحیم کلب امیرالمؤمنین ... سلطان حسین» (صنوبری)؛ جلد: تیماج سفید، ۷۷گ، ۱۸ سطر، اندازه: ۱۵×۲۷سم [ف: ۲ - ۱۳۵]

۲. شیراز؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۸-ت/۲۲۸

آغاز: برابر؛ **انجام:** و مکروه گردانیده است نزد شما کفر و فسقها و عصیانرا وایشانند را راست روندگان

نام مؤلف به استناد فهرست مرعشی (۱۳۵/۲) مشخص گردیده؛ خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ محشی؛ کاغذ: دولت ابادی، جلد: مقوا با تیماج قهوه‌ای، ۱۵۹گ، ۲۱ سطر (۱۱×۱۸)، اندازه: ۱۷/۵×۲۵سم [ف: ۱ - ۲۰۲]

● **توضیح لبعض الالفاظ المشکلة لخطبة الاستسقاء المذکورة فی من لا یحضره الفقیه** / شرح حدیث / عربی

tawḍīḥ-un li-ba‘ḍ-il alfāẓ-il muškila li-xuṭbat-il istisqā’ al-maḏkūra fī man lā-yaḥḍar-u-hu-l faqīh

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۲۵۳۹/۲

آغاز: توضیح لبعض الالفاظ المشکلة لخطبه الاستسقاء المذکورة فی من لا یحضره الفقیه، النسم جمع النسمة؛ **انجام:** یفیض من جوانبه

خط: نسخ، کا: حسین بن شمس الدین حلی، تا: قرن ۱۱؛ پس از این در نسخه خطبه استسقاء نهج البلاغه است با شرح ابن میثم بر آن؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج تریاکی، ۸ص (۵۷-۶۴)، ۱۹ سطر (۷×۱۳)، اندازه: ۱۲×۲۰سم [ف: ۹ - ۱۳۳۵]

● **توضیح المراد فی شرح کشف المراد** / کلام و اعتقادات / عربی

tawḍīḥ-ul murād fī š.-i kašf-il murād

حسینی کاشانی، هاشم بن مهدی، - ۱۴۱۲ قمری

hoseynī kāšānī, hāšem ebn-e mahdī (- 1992)

وابسته به: کشف المراد فی شرح تجرید الاعتقاد؛ علامه حلی، حسن بن یوسف (۶۴۸-۷۲۶)

تاریخ تألیف: ۱۳۸۰ق

حاشیه مفصلی است بر کشف المراد که با عناوین «قوله، قوله» برگزار شده است.

آغاز: الحمد لله الاول بلا اول کان قبله و الاخر بلا اخر یکون بعده ... قول المصنف رحمه الله فی الامور العامة: اعلام ان موضوع العلم الالهی الاعم الذی هذا المقصد کافل لبیان احکامه

چاپ: تهران، انتشارات مفید، ۱۴۰۷ق، قطع وزیری، ۹۰۲ص؛ تهران، مطبعه مصطفوی، ۱۳۹۶ق/۱۳۵۴ش، وزیری، ۹۰۲ص

[دنا ۴۲۰/۳ (۵ نسخه)]

۱. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۵۰۰۱

آغاز: برابر؛ **انجام:** وقع الفراق من التألیف یوم الجمعه رجب المرجب.

خط: نسخ، کاتب = مؤلف، تا: رجب ۱۳۸۰ق [الفبائی ف: - ۶۳۱]

۲. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۵۰۰۲

آغاز: برابر؛ **انجام:** الحمدلله اولا و آخرا ظاهرا و باطنا و صلی الله علی محمد و آله.

جلد اول؛ خط: نسخ، کاتب = مؤلف، تا: ۱۳۸۱ق [الفبائی ف: ۶۳۱]

۳. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۵۰۰۵

آغاز: الحمدلله رب العالمین و الصلوه و ... علی محمد و آله؛ **انجام:** و اهل بیته الطاهرین اشرف الخلایق اجمعین

جلد دوم؛ خط: نسخ، کاتب = مؤلف، تا: ۱۳۸۵ق، جا: تهران؛ [الفبائی ف: ۶۳۱]

۴. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۵۰۰۴

آغاز: فصل اول از مقصد ثالث فی وجوده تعالی؛ **انجام:** فی شرح فراجع بما ذکرنا یظهر الجواب عنهما.

جلد دوم؛ خط: نسخ، کاتب = مؤلف، تا: ۱۳۸۶ق، جا: تهران [الفبائی ف: ۶۳۱]

۵. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۵۰۰۳

آغاز: المساله الاول فی حسن البعثه قول النصنف؛ **انجام:** تم المقصد السادس ... فی ذی القعده الحرام۱۳۸۶ ه ق

جلد سوم؛ خط: نسخ، کاتب = مؤلف، تا: ۱۳۸۶ق، جا: تهران؛ [الفبائی ف: - ۶۳۱]

● **توضیح المرام فی شرح تهذیب الاحکام = تنقیح المرام فی شرح تهذیب الاحکام** / شرح حدیث / عربی
tawḏīḥ-ul marām fī š.-i tahḏīb-il aḥkām = tanqīḥ-ul marām fī š.-i tahḏīb-il aḥkām

عرفی طالقانی، محمد نعیم بن محمد تقی، ق۱۲ قمری
'orfī tāleqānī, mohammad na'īm ebn-e mohammad taqī (- 18c)

وابسته به: تهذیب الاحکام فی معرفة الحلال و الحرام؛ شیخ طوسی، محمد بن حسن (۳۸۵-۴۶۰)
تاریخ تألیف: از پنج‌شنبه ۱۸ ذیحجه ۱۱۳۶ق تا پنج‌شنبه ۵ محرم ۱۱۴۱ق؛ محل تألیف: اصفهان
شرح است با عناوین «قال، اقول» بر تهذیب الاحکام شیخ طوسی.

۱. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۲۰۸۹
آغاز: الحمدلله الذی هدانا بنور کتابه الحکیم الکریم الی معالم دینه القویم و دلنا بضوء سنة رسول الصادق الصادع بالحق؛ **انجام:** مقصوراً علی مافیه رضاه خالصاً عن شرب ما سواه مصروفا فیما یحبه و یرضاه و فرغ من تسویده مؤلفه.
خط: نستعلیق، کاتب = مؤلف، تا: پنج‌شنبه ۵ محرم ۱۱۴۱ق؛ دارای خط‌خوردگی و افزودگی‌ها؛ تملک: مؤلف با مهر «یا نعیم کل منعم» (مربع)، مسیح طالقانی به سال ۱۳۲۷؛ جلد: مقوایی، عطف پارچه‌ای، ۱۷۷گ، ۲۸ سطر، اندازه: ۲۰×۳۰سم [محدث ارموی مخ: ۱ - ۴۵۸]

۲. تهران؛ مروی؛ شماره نسخه:۷۸
آغاز: الحمد ... قال الشیخ ... اقول: هذا الباب معقود لذکر امارت الحیض
از حیض تا پایان تیمم. در سال ۱۱۴۷ تألیف این قسمت از تنقیح به پایان رسیده است؛ کاتب = مؤلف، تا: ۱۱۴۷ق؛ ۳۰۰گ، قطع: رحلی [ف: - ۹۳]

● **توضیح مسألة من المقامع (۱)** / فقه / عربی
tawḏīḥ-u mas'alat-in min-al maqāmi'

هروی، محمد تقی بن حسینعلی، ۱۲۱۷ - ۱۲۹۹ قمری
heravī, mohammad taqī ebn-e hoseyn-'alī (1803 - 1882)

وابسته به: مقامع الفضل؛ آقامحمد علی کرمانشاهی (۱۱۴۴-۱۲۱۶)
مسأله ۳۵۴ از کتاب «مقامع الفضل» آقا محمد علی بن وحید بهبهانی که درباره یکی از مسائل ارث است مورد بررسی قرار گرفته و مؤلف آن را به طور تفصیل شرح داده است.

خوی؛ نمازی؛ شماره نسخه:۲۶۶/۲
آغاز: الحمدلله رب العالمین ... ان هذا توضیح مسئله نافعة دقیقة ذکرها الفاضل ... ل شند (سولا ۳۵۴) هرگاه وارث زید منحصر در یک صبیه و زوجه باشد و وصیت کند که به عمر و مثل ارث آن صبیه دهند چقدر به عمرو می‌رسد
خط: نسخ، کا: کاظم بن لطفعلی مشهور به استاد آقا کوچک صباغ اصفهانی، تا: ۱۹ شعبان ۱۲۸۹ق؛ محشی با عبارت «منه» جلد: تیماج سرخ، ۵ص، ۲۰ سطر، اندازه: ۱۵/۵×۲۱/۵سم[ف:۱۳۴]
قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۸۹۴/۲
نسخه اصل: همان نسخه بالا [عکسی ف: ۳ - ۹۰]

● **توضیح مسألة من المقامع (۲)** / فقه / عربی
tawḏīḥ-u mas'alat-in min-al maqāmi'

هروی، محمد تقی بن حسینعلی، ۱۲۱۷ - ۱۲۹۹ قمری
heravī, mohammad taqī ebn-e hoseyn-'alī (1803 - 1882)

وابسته به: مقامع الفضل؛ آقامحمد علی کرمانشاهی (۱۱۴۴-۱۲۱۶)
مسألة ۱۲۳ کتاب «مقامع الفضل» بهبهانی که مسائل ارث می‌باشد بررسی شده است.

خوی؛ نمازی؛ شماره نسخه:۲۶۶/۴
آغاز: الحمد لله ... و بعد فیقول العبد ... ان هذه توضیح مسألة اخری ذکرها الفاضل النحریر الجامع ایضا فی المقامع و هی هذه ل قکج کمترینان
خط: نسخ، بی‌کا، تا: شعبان ۱۲۸۹ق؛ محشی با عبارت «منه»؛ جلد: تیماج سرخ، ۶ص، ۲۰ سطر، اندازه: ۱۵/۵×۲۱/۵سم [ف: - ۱۳۴]
قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۸۹۴/۳
نسخه اصل: همان نسخه بالا [عکسی ف: ۳ - ۹۰]

● **توضیح المسایرة= المسامرة فی شرح المسایرة فی العقائد المنجیة فی الآخرة** / کلام و اعتقادات / عربی
tawḏīḥ-ul musāyira = al-musāmira fī š.-il musāyira fi-l 'aqā'id-il munjīya fi-l āxira

مقدسی، محمد بن محمد، ۸۲۲ - ۹۰۵ ؟ قمری
moqaddasī, mohammad ebn-e mohammad (1420 - 1500)

مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۱۶۶۵
آغاز: بسمله، و صلی الله علی سیدنا محمد و آله حمدا لمن رسم علی صفحات الکاینات دلائل توحید؛ **انجام:** و کان الفراق من تعلیق هذا النسخه المبارکه نهار سنه ثمانیه و تسعمائه حرر سنه ۱۱۹۲
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۱۹۲ق [رایانه]

← توضیح المسائل ⟵ تعلیم الاطفال

● **توضیح المسائل** / فقه / فارسی
tawḍīḥ-ul masā'il

کاشانی، محمد تقی بن حسین، ۱۲۳۶ - ۱۳۲۱ قمری
kāšānī, mohammad taqī ebn-e hoseyn (1821 - 1903)

تاریخ تألیف: شوال ۱۲۷۱ق
فقه فتوایی نسبتاً مفصلی است بدون استدلال ولی گاهی به بعضی از اقوال اشاره می‌کند مؤلف همان‌طور که در این کتاب نام برده کتاب عربی دارد به نام «سفینة النجاة» که بعضاً به آن ارجاع می‌دهد.
آغاز: الحمدلله رافع درجات العلماء الی ذروة العلی و مفضل مدادهم علی دماء الشهداء و الصلاة و السلام ... و بعد چنین گوید ... که چون چند مسأله جمعی از مؤمنین از اقل العلماء سؤال نموده بودند ...
انجام: و غلبه ایشان بر دشمنان دین و محشور شدن ایشان را در بهشت با پیغمبر وائمه طاهرین از خدا بخواهند و الله العالم بحقایق احکامه.
[دنا ۴۲۱/۳؛ الذریعة ۴۹۵/۴]

۱. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۲۰۰۳
آغاز: برابر؛ **انجام:** تمام شد تصنیف این رساله در شهر رمضان المبارک در رمضان ۱۲۹۵.
خط: نسخ، بی‌کا، تا: رمضان ۱۲۹۵ق؛ مذهب، مجدول؛ کاغذ: آهار مهره فرنگی، جلد: میشن قهوه‌ای، ۴۳گ، ۱۲ سطر، اندازه: ۱۱×۱۷/۸سم [ف: ۲ - ۱۷۰]

۲. قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه:۳۴۹۹
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، کاتب = مؤلف، تا: رمضان ۱۲۹۵ق؛ مصحح، با خط‌خوردگی و قلم‌زدگی؛ جلد: مقوا، ۲۲گ، ۱۹ سطر، اندازه: ۱۷×۲۱سم [ف مخ: ۱ - ۵۱۱]

۳. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۷۶۵
آغاز و انجام: برابر؛ پایان نسخه: تمام شد تصنیف این رساله در شهر رمضان المبارک سنه ۱۲۹۵.
خط: نسخ، کاتب = مؤلف، تا: رمضان ۱۲۹۵ق، جا: تهران؛ با سرلوح، مجدول؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج قرمز، ۳۸گ، ۱۲ سطر (۶/۵×۱۱/۵)، اندازه: ۱۱×۱۸سم [ف: ۲ - ۲۹۳]

۴. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۴۰۷۴
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، کاتب = مؤلف، بی‌تا؛ مصحح؛ جلد: گالینگور قهوه‌ای، ۳۶گ، ۱۵ سطر، اندازه: ۱۱×۱۷/۵سم [ف: ۱۱ - ۷۹]

● **توضیح المسائل = رسالة الاحکام** / فقه / اردو
towzīh-ol masā'el = r.-ol ahkām
این رساله مطابق با فتاوی سید محمد تقی ممتاز العلماء، سید حسین بن سید دلدار علی نقوی نصیرآبادی، مفتی میر محمد عباس بن علی اکبر شوشتری است.

مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۳۱۵۳۵
آغاز: بسمله. حمدله. اما بعد واضح هو که پر مؤمن پر لازم هی؛
انجام: خدام قبور کو کچه تصدق دینا تمت بالخیر
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۲ جمادی الثانی ۱۳۰۸ق؛ مذیل است به چند بیت از ممتاز علی؛ اهدایی: رهبری، بهمن ۱۳۸۳؛ کاغذ: نخودی، جلد: تیماج فرنگی عنابی، ۱۰۵گ، ۱۷سطر، اندازه: ۲۰×۳۱سم [اهدائی رهبر: ۳ - ۱۶۳]

● **توضیح المسائل** / فقه / فارسی
towzīh-ol masā'el

مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۶۳۲۱
آغاز: بسمله، لحمدلله ... احکام تقلید مساله؛ **انجام:** و هر برادری ده برابر خواهری می‌برد
بی‌کا، تا: قرن ۱۴ [رایانه]

● **توضیح المسائل** / ریاضیات / عربی
tawḍīḥ-ul masā'il

حل مسائل ریاضی

مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۷۸۱۶
آغاز: اذ کان مجموع عددین ... و حاصل ضربهما؛ **انجام:** و بمثل ذلک ان اخرج ... و اخذ ... مساویا لخمسه کان
خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: آغاز؛ افتادگی اوراق. [رایانه]

← توضیح المشربین (مختصر) ⟵ اصول فصول التوضیح

● **توضیح المشکلات** / فقه / عربی
tawḍīḥ-ul muškilāt

محمد شفیع بن محمد حسین، ق۱۳ قمری
mohammad šafī' ebn-e mohammad hoseyn (- 19c)

وابسته به: اللمعة الدمشقیة فی فقه الامامیة = لمعه؛ شهید اول، محمد بن مکی (۷۳۴-۷۸۶)
شرح مفصل استدلالی است بر کتاب «اللمعة الدمشقیة» شهید اول. در این شرح در واجبات و محرمات بیشتر گفتگو و استدلال می‌شود و بقیه احکام به اختصار برگذار می‌شود.

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۲۴۰۸

آغاز: الحمدلله الذی من علینا بمتابعة شرائع ختم المرسلین و کرمنا بمتابعة لمعات أنوار سید الوصیین؛ **انجام:** و فصل الشهید فی بعض تحقیقاته تفصیلا جیداً یلاحظ من مظانه شکرالله مساعیهم الجمیلة کتاب طهارت و صلاة؛ خط: نسخ، کا: حسین بن محمد علی گلپایگانی، تا: ۱۲۵۹ق؛ مصحح؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۱۸۷گ، ۲۶ سطر، اندازه: ۲۰×۳۴سم [ف: ۷ - ۹]

● **توضیح مصطلحات مقامات حریری (رساله در) = حاشیة مقامات الحریری** / ادبیات / عربی

towzīh-e mostalahāt-e maqāmāt-e harīrī (r. dar) = ḥāšīyat-u maqāmāt-il ḥarīrī

جرفادقانی، محمد بن علی اصغر، ق۱۳ قمری

jorfādeqānī, mohammad ebn-e ʻalī asqar (- 19c)

وابسته به: مقامات حریری = المقامات؛ حریری، قاسم بن علی (۴۴۶-۵۱۶)

تهران؛ شورا؛ شماره نسخه:۱۴۷۲۹/۳

آغاز: الحقیقة و المجاز یوصف بکل منهما المفرد و الجملة

خط: نستعلیق تحریری، کاتب = مؤلف، تا: ۲۴ ذیقعده ۱۲۷۶ق؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۵گ (۳۷پ- ۴۱پ)، اندازه: ۱۷/۷×۲۳سم [ف: ۴۱ - ۱۸۴]

● **توضیح المطالب** / ریاضیات / فارسی

towzīh-ol matāleb

فندرسکی استرآبادی، ابوطالب بن میرزا بیگ، - ۱۱۰۰ قمری

fendereskī estarābādī, abū-tāleb ebn-e mīrzā beyg (-1689)

وابسته به: خلاصة الحساب؛ شیخ بهائی، محمد بن حسین (۹۵۳-۱۰۳۰)

اهدا به: شاه سلیمان صفوی (۱۰۷۷-۱۱۰۵ق)

ترجمه و شرحی است بر کتاب «خلاصة الحساب» شیخ بهاءالدین عاملی که در هر موضوع اول مطالب شیخ را با عنوان «مطلب» ترجمه کرده پس ازآن توضیحات لازم را با عناوین «توضیح» بیان کرده است.

آغاز: حمد و سپاس بیحساب و عد جناب مقدس اسرع الحاسبینی را سزد که جهت حصول اعداد نامتناهی کاینات و افراد لایتناهی موجودات نه رقم صور افلاک تسعه را برلوح ایجاد کشیده ... اما بعد چنین گوید بنده ضعیف فقیر ابوطالب بن میرزا بیگ الموسوی الفندرسکی ... این رقیمه ای است در کشف نقاب مسائل خلاصة الحساب

انجام: که این علم را در موارد غیر مشروعه استعمال نکند پس ضنت کردن این علم از کسی که متصف به وصف مذکوره باشد لازم و متحتم است.

[دنا ۴۲۲/۳ (۹ نسخه)؛ نسخه‌های منزوی ۱۵۵/۱؛ اعیان الشیعه ۴۴۴/۶-۴۴۶؛ الذریعة ۴۹۸/۴ با عنوان «توضیح المطالب» و ۲۲۷/۱۳ با عنوان «شرح خلاصة الحساب»؛ فهرستواره منزوی ۲۶۳۵/۴]

۱. تهران؛ شورا؛ شماره نسخه:۶۲۹۳

آغاز و انجام: برابر

بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ دارای یک سرلوح مذهب، با اشکال ریاضی، مجدول، مصحح، گواهی عرض با مشخصات نسخه مورخ ۱۰۹۲؛ کاغذ: کاهی شکری رنگ، جلد: تیماج مذهب، ۶۳۵ص، ۱۵سطر، اندازه: ۱۷/۵×۳۴سم [ف: ۱۹ - ۲۷۴]

۲. تبریز؛ مدرسه ولیعصر تبریز؛ شماره نسخه:۱۱/۲

آغاز: برابر؛ **انجام:** و فکر درین بحث و قریحت و لطف طبیعت خویش. تمت

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ ۱۰۹گ (۱۴پ-۱۲۲ر)، ۱۸ سطر، اندازه: ۱۵×۲۱/۵سم [ف مخ]

۳. تهران؛ مفتاح؛ شماره نسخه:۱۰۰۰

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ قطع: ربعی [نشریه: ۷ - ۱۲۵]

۴. خوی؛ نمازی؛ شماره نسخه:۴۲۹

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۲۱۶ق؛ با اشکال، محشی از مؤلف؛ جلد: تیماج مشکی، ۲۰۰ سطر، اندازه: ۱۷×۲۲سم [ف: - ۲۱۴]

۵. تهران؛ شورا؛ شماره نسخه:۶۱۶۵

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، کا: مسیح نوری انواری، تا: ۱۲۲۵ق؛ مهر: کاتب «عبده محمد مسیح»؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج مشکی، ۵۸۶ ص، ۱۵سطر، اندازه: ۱۶×۲۱/۵سم [ف: ۱۹ - ۱۶۰]

۶. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۵۹۵۴

آغاز: برابر؛ **انجام:** اخذ کن این را و فکر کن در این بحث بحسن قریحت و لطف طبیعت خویش.

خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۲۳۶ق، عناوین شنگرف را زین العابدین ارومی نوشته؛ مهر: «یدالله» (بیضی)، «رب نجنی بمحمد و علی» (بیضی)، «یا علی الاعلی» (مربع)؛ جلد: تیماج مشکی، ۱۷۱گ، ۲۴ سطر، اندازه: ۱۴×۲۴/۵سم [ف: ۱۵ - ۳۳۵]

۷. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۹۴۷/۷

آغاز: مطلب مقدمه ثانیه در تجنیس و رفع، اما تجنیس عبارت است از کسردن صحیح کسور از جنس کسر معین

نسخه اصل: کتابخانه مدرسه نمازی - خوی ۴۳۳ [این رساله مستقل فهرست نشده] نسخه حاضر ترجمه و شرح مقدمه دوم کتاب که خود مشتمل بر پنج فصل می‌باشد را داراست و در هر فصل مثال‌هایی را در آن موضوع آورده است؛ بی‌کا، تا: با تاریخ ۱۲۴۴ق؛ ۱۹ص (۲۴۴-۲۶۳) [عکسی ف: ۳ - ۱۶۹]

۸. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۱۷۴

آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، کا: محمد صادق بن عبدالمحمد نوری ناحیه‌ای، تا: ۱۲۵۲ق؛ محشی با نشان «منه»؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج مشکی، ۱۹۵گ، ۲۰ سطر (۱۰×۱۹)، اندازه: ۱۵×۲۵/۵سم [ف: ۶ - ۲۱۷۱]

۹. تهران؛ شورا؛ شماره نسخه:۸۲۶/۱-طباطبائی
آغاز و انجام: برابر
خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: انجام؛ دیباجه نسخه شماره ۶۱۶۵ کتابخانه مجلس شورای اسلامی به نام شاه سلیمان صفوی است و یک مثنوی که در مدح او سروده در آن آورده شده. اما نسخه حاضر آن دیباجه را ندارد، محشی از مؤلف و نیز نشان «لمحرره»؛ کاغذ: فرنگی آهار مهره، جلد: تیماج قهوه‌ای، ۱۳۷ص (۱-۱۳۷)، ۲۳سطر، اندازه: ۱۵/۵×۲۲سم [ف: ۲۳ - ۱۱۸]

● توضیح معالم الدین / اصول فقه / عربی

tawḍīḥ-u ma‘ālim-id dīn

وابسته به: معالم الاصول = معالم الدین و ملاذ المجتهدین؛ عاملی، حسن بن زین الدین (۹۵۹-۱۰۱۱)

تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۲۹۱۴/۸
خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ ۳۳گ (۱۱۶ر - ۱۴۸ر) [ف: ۶ - ۱۶۵]

● توضیح المقاصد / تاریخ / عربی

tawḍīḥ-ul maqāṣid

شیخ بهائی، محمد بن حسین، ۹۵۳ - ۱۰۳۰ قمری
šeyx-e bahā’ī, mohammad ebn-e hoseyn (1547 - 1621)

تاریخ تألیف: قرن ۱۱
رساله‌ای کوتاه در حوادث ماه‌ها و وقایع آنها که از ماه محرم آغاز و در ماه ذیحجه پایان یافته است. در این رساله برخی وفیات علماء نیز آمده است .

آغاز: بسمله، شهر محرم الحرام: الاول فیه رفع ادریس علیه السلام الی الجنته و استجاب الله دعاء ذکریا علیه السلام ویستحب صومه وفیه صلاة رکعتین یقرأ فیهما بعد الحمد ماشاء من السور ویدعو بعد التسلیم بمااورده ...

انجام: و یستحب فیه صلاة رکعتین تقرأ فی الاول الحمد و التوحید عشر مرات الثانیة الحمد مرة وآیة الکرسی عشر مراة ویدعو بعدالتسلیم بالدعاء المذکور فی الفصل السابع والثلاثین من مصباح الکفعمی.

چاپ: همراه شرح یائیه حمیری، مصر، ۱۳۱۳ق؛ تهران، سنگی، ۱۳۱۵ق، رقعی کوچک، ۲۶ص (صص۴۴-۶۹)؛ ایران، سنگی، ۱۳۱۵، جیبی

[الذریعة ۴۹۸/۴؛ دنا ۴۲۲/۳ (۲۱ نسخه)؛ مشار عربی صص ۲۲۶-۲۲۷]

۱. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۴۸۸۳/۱
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج سرخ، ۱۳گ (۲پ-۱۴پ)، ۱۵ سطر (۷/۵×۱۴)، اندازه: ۱۲×۱۸سم [ف: ۱۴ - ۳۹۳۲]

۲. تهران؛ شورا؛ شماره نسخه:۹۵۰۰/۱۰
خط: نسخ، کا: فضل الله بن مسعود، تا: ۱۰۴۷ق؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۸گ (۱۹پ-۲۷پ)، ۲۱ سطر، اندازه: ۱۱×۲۰سم [ف: ۳۰ - ۱۷۲]

۳. اصفهان؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۲۴/۷
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: پنج‌شنبه ۲۵ محرم ۱۰۵۳ق، جا: تفت در باغ دلگشا؛ کاغذ: سپاهانی [نشریه: ۱۱ - ۹۲۷]

۴. خوانسار؛ فاضل؛ شماره نسخه:۲۶۹/۱۱
خط: مختلف، بی‌کا، تا: با تاریخ ۱۰۹۸ق؛ جلد: تیماج قرمز، اندازه: ۱۲/۵×۲۵سم [ف: ۱ - ۲۵۳]

۵. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۶۸۵۳/۱۹-۳۵/۳۳
آغاز و انجام: برابر
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: صفر ۱۱۰۲ق؛ مجدول مذهب؛ جلد: تیماج، ۵گ، ۲۵ سطر، اندازه: ۱۵/۵×۲۹سم [ف: ۲ - ۱۰۷۲]

۶. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۲۷۸۳/۵
آغاز و انجام: برابر
خط: نستعلیق، کا: صدرالدین محمد بن محمد صادق حسینی، تا: ۱۰۹۲-۱۱۰۵؛ مصحح؛ جلد: تیماج مشکی، ۱۰گ (۸۳پ-۹۲پ)، اندازه: ۱۲×۱۹سم [ف: ۷ - ۳۴۵]

۷. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۱۱۷۴/۷
آغاز و انجام: برابر
خط: شکسته نستعلیق، کا: محمد کریم بن محمد باقر حسینی طیب تنکابنی، تا: چهارشنبه ۲۳ صفر ۱۱۱۴ق، جا: ییلاق؛ کاغذ: سمرقندی، ۷گ (۷۷-۸۳)، ۱۶ سطر، اندازه: ۱۰×۱۸/۵سم [ف: ۲۸ - ۲۵۰]

۸. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۴۶۴۱
آغاز: برابر؛ **انجام:** یا رسول الله لم سمیت فاطمه.. یوم القیامة.
خط: شکسته نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ مهر: کتابخانه ناصریه لکهنو قسم دوم کتب وقف کرده علامه حامد حسین صاحب ره، یا محمد ادرکنی. هو الرحیم ۱۱۵۷؛ اهدایی: رهبری، ۱۳۷۶؛ کاغذ: نباتی، جلد: مقوا با عطف و گوشه تیماج، ۷ص، ۱۹ سطر، اندازه: ۱۳/۲×۲۳/۳سم [رایانه]

۹. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۶۸۶۲/۱۶
انجام: و زیارة النبی و الأئمة علیهم السلام و الدعاء بالمأثور و هو فی مصباح الکفعمی مذکور
خط: نستعلیق، کا: میرزا عبدالله افندی، تا: قرن ۱۱ و ۱۲؛ افتادگی: انجام؛ مصحح، محشی؛ جلد: تیماج سبز، ۶گ (۶۵ر-۷۰پ)، اندازه: ۱۲×۱۸سم [ف: ۱۸ - ۵۵]

۱۰. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۶۹۶۸/۵
آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ و نستعلیق، کا: عبدالرحیم بن میر نعمت الله موسوی قزوینی،تا:۱۲۲۱ق،جا:مدرسه حاج وردی خان قزوینی؛جلد:تیماج قهوه‌ای، ۷گ (۶۰پ–۶۶ر)، اندازه: ۱۵×۲۱/۵سم [ف: ۱۸ – ۱۴۷]

۱۱. قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه:۲۵۶۱/۶

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: جمادی الاول ۱۲۳۱ق؛ محشی؛ ۱۵گ، ۱۲ سطر، اندازه: ۱۱×۱۵سم [ف مخ: ۱ – ۵۱۲]

۱۲. قم؛ فیضیه؛ شماره نسخه:۱۴۶۹/۹

بی‌کا، تا: با تاریخ ۱۲۵۴ق؛ اندازه: ۱۳×۲۰سم [ف: ۳ – ۹۳]

۱۳. یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه:۲۷۸۷

کامل، مشتمل بر سیزده باب؛ خط: نسخ، کا: محمد تقی بن ملا نعمت الله طبسی،تا: رمضان ۱۲۸۶ق؛ اهدایی: وزیری؛ کاغذ: کبود اصفهانی، جلد: مقوایی روکش کاغذ ابری عطف پارچه مشکی، ۱۱گ، ۱۲ سطر (۶×۱۲)، اندازه: ۱۰×۱۶/۵سم [ف: ۴-۱۴۲۷]

۱۴. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۵۴۹/۳

کا: میرزا محمد تقی غضنفری خوانساری فرزند سید هاشم موسوی، تا: قرن ۱۴؛ قطع: رحلی [اهدائی ف: – ۲۶۵]

۱۵. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه:۶۲۲۰/۵

بی‌کا، تا: با تاریخ ۱۳۰۳ق؛ ۱۱گ (۱۴۲پ–۱۵۲پ) [ف: ۳ – ۵۲۸]

۱۶. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۲۵۲۵/۶

خط: نسخ، بی‌کا، تا: یک‌شنبه ربیع الاول ۱۳۱۳ق؛ کاغذ: فرنگی، جلد: مقوا، ۱۰ص (۲۴–۳۳)، ۲۱ سطر (۸×۱۶)، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۹ – ۱۳۲۵]

۱۷. یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه:۲۷۴۹

کامل؛ خط: نسخ، کا: اصغر اصغرزاده موسوی، تا: اول شعبان ۱۳۷۸ق، مطابق ۲۰ بهمن ۱۳۳۷ش؛ از روی نسخه‌ای به خط محمد تقی بن ملا نعمت الله طبسی در ۱۲۸۶؛ اهدایی: وزیری؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: مقوایی روکش پارچه آبی عطف تیماج عنابی، ۱۵گ، ۱۲ سطر (۸/۵×۱۲)، اندازه: ۱۱×۱۸سم [ف: ۴ – ۱۴۱۴]

۱۸. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۲۸۹۰/۵

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ زیبا، کا: عبدالرحیم افشاری ابن ابی الفضل زنجانی، تا: رمضان ۱۳۹۳ق؛ کاغذ: فرنگی زرد، جلد: مشمعی سبز با مقوا، ۱۷گ (۲۶۱ر–۲۷۷ر)، ۱۲ سطر، اندازه: ۶×۹/۵سم [ف: ۳۲ – ۶۹۲]

۱۹. مشهد؛ شیخ علی حیدر؛ شماره نسخه:۱۴۵/۱۰

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: چرم قرمز، ۸گ (۱۴۴ر–۱۵۱پ)، اندازه: ۱۵/۵×۲۱/۵سم [مؤید: ۱ – ۱۴۰]

۲۰. خوی؛ نمازی؛ شماره نسخه:۵۳۴/۳

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ وقف شهید نمره کتابخانه وی ۱۶۹؛ جلد: تیماج سرخ، ۲۷ سطر، اندازه: ۱۵×۲۰سم [ف: – ۲۷۳]

۲۱. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۶۷۰۵/۳-۳۴/۷۵

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ مصحح؛ پس از اتمام رساله توضیحی درباره انتساب این رساله به شیخ بهایی آمده و در این باره تشکیک شده است؛ جلد: تیماج مشکی، ۷گ، ۱۸ سطر، اندازه: ۱۴×۲۱سم [ف: ۲ – ۱۰۷۲]

۲۲. تهران؛ شورا؛ شماره نسخه:۷۵۴۰/۷

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۵گ (۶۷ر–۷۱پ)، اندازه: ۱۰×۱۶/۵سم [ف: ۲۶ – ۴۰]

۲۳. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۱۸۱۷۱

بی‌کا، بی‌تا؛ انتقالی از کتابخانه پهلوی – مجموعه نوازی؛ اندازه: ۱۶/۹×۲۴/۲سم [رایانه]

● توضیح المقاصد /

tawḍīḥ-ul maqāṣid

شریف نائینی، محمد بن محمد هادی، – ۱۳۰۵ قمری

šarīf-e nā'īnī, mohammad ebn-e mohammad hādī (-1888)

تهران؛ شهشهانی ، حسین؛ شماره نسخه:بدون شماره

بی‌کا، تا: ۱۲۶۸ق [میراث اسلامی: ۵ – ۵۹۷]

← توضیح مقاصد الألفیة ⇦ شرح الفیة ابن مالك

● توضیح المقال = الوجیز = رجال صغیر / رجال / عربی

tawḍīḥ-ul maqāl = al-wajīz = rijāl-i ṣaġīr

استرآبادی، محمد بن علی، – ۱۰۲۸ قمری

estarābādī, mohammad ebn-e 'alī (- 1619)

تاریخ تألیف: ۱۰۱۶ق؛ محل تألیف: مکه مکرمه

مؤلف دارای سه کتاب در رجال است: ۱. منهج المقال (رجال کبیر)؛ ۲. تلخیص المقال (رجال وسیط)؛ ۳. الوجیز یا رجال صغیر. این کتاب او مختصری است در رجال شیعی به ترتیب حروف با ذکر رموز مصادر و در پایان دو فصل در کنی و القاب و خاتمه‌ای است دارای فوائدی در ذکر اسانید شیخ صدوق و شیخ طوسی و جز اینها. در آن شرح حال راویانی را که نص بر توثیق آنها وارد شده، بیان نموده و از بیان شرح حال راویان مهمل اجتناب کرده است. شیخ آقا بزرگ در الذریعة و مصفی المقال، این کتاب را با عنوان‌های: الوجیز، الرجال الوجیز، الرجال الصغیر و توضیح المقال معرفی نموده است.

آغاز: الحمدلله رب العالمین و الصلوة و السلام علی محمد و آله الطاهرین آدم ابوالحسین النحاس الکوفی فی الظاهر انه بن الحسین ...

[الذریعة ۴:۴۹۸؛ مصفی المقال: ۴۳۰؛ دنا ۴۲۳/۳ (۱۵ نسخه)]

۱. تهران؛ شورا؛ شماره نسخه:۶۵۲-طباطبائی

آغاز: بن محمد بن رياح قال حدثنا ابراهيم بن سليمن قال حدثنا محمد بن خالد ... بن خالد بن عمر الطيالسی؛ **انجام:** و هشام بن محمد بن المسايب بشر بن زيد ... بن رفيده بن ثور بن كليب بن و بره ابو المنذر الناسب.

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ محشی؛ کاغذ: ترکی بغدادی، جلد: تیماج قهوه‌ای، ۵۷گ، ۱۵سطر، اندازه: ۱۶×۲۱سم [ف: ۲۴ – ۴۰۳]

۲. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۳۶۰۹

آغاز: و علم للخلاصة صه و للنجاشی جش و للفهرست ست و للكشی كش؛ **انجام:** و جزاهم عن الاسلام و اهله خير الجزاء بمحمد و آله خير الورى فرغ مؤلفه العبد الراجی عفو ربه الهادی محمد بن على بن ابراهيم الاسترآبادی ثانی شهر شوال سنة ۱۰۱۶ فی حرم ربه الكريم فالحمدلله كما هو اهله.

خط: شکسته نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ افتادگی: آغاز؛ محشی به لفظ «منه»؛ واقف: ابوالقاسم رضوی؛ کاغذ: نخودی آهار مهره، جلد: تیماج مشکی، ۱۸۵گ، ۲۱سطر، اندازه: ۱۵×۲۵سم [ف: ۲۷ – ۱۲۳]

۳. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۳۶۲۷

آغاز: الحمدلله رب العالمين و الصلوة و السلام على محمد و آله الطاهرين اما بعد فهذا كتاب تلخيص المقال فی تحقيق الرجال قد اثبت فيه الاسماء؛ **انجام:** محمد و آله خيرالورى فالحمدلله كما هو اهله

خط: نسخ، کا: ندر محمدبن عبدالرحیم مشهدی نوقانی، تا: جمعه ۱۸ رجب ۱۰۵۳ق؛ این نسخه دارای دیباچه‌ای است مانند رجال و سیط موسوم به «تلخیص الاقوال» و نام کتاب هم (در حاشیه نسخه بطور تصحیح) تلخيص المقال فی تحقيق الرجال ضبط شده؛ واقف: فهرستی؛ ۲۷۹گ، ۱۷ سطر، اندازه: ۱۷×۲۵سم [ف: ۶-۶۰۷]

۴. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه:۸۱۵۱/۴

آغاز: باب الالف: آدم بن اسحق بن آدم بن عبدالله بن سعد الاشعری قمی ثقة جش. صه ست آدم بن الحسين النحاس ثقة.جش. صه؛ **انجام:** ابو على كنية الحمزه بن القاسم و الحمدلله. و صلى الله ... اجمعين.

در فهرست با عنوان «الرجال» و ناشناس آمده؛ خط: نسخ، کا: حاج احمد بن علی، تا: شنبه ۱۶ جمادی الثانی ۱۰۷۸ق؛ ۲۸گ (۱۱۶پ-۱۴۳ر)، ۱۵ سطر (۵/۵×۱۲/۵) [ف: ۵ – ۴]

۵. همدان؛ مدرسه غرب همدان؛ شماره نسخه:۱۰۱۱۶

خط: نسخ، کا: محمد سعید بن شمس الدین، تا: ۱۰۹۵ق، به دستور مجلسی دوم؛ وقف‌نامه کتاب به امر سلطان سلیمان صفوی و به خط و مهر ملا محمد باقر مجلسی در اول کتاب تحریر شده؛ قطع: وزیری [رشت و همدان: ف: – ۱۶۰۸]

۶. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۷۵۸۸

آغاز: اين الصباح الأزدی يروی عن ق مهمل و كذا ابراهيم الصيقل و ابراهيم بن ضمرة؛ **انجام:** السدوسی فی الصحابة بشيربن سعيد و احمد بن جزء السدوسی فی يب فی فضل ...

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ مصحح، محشی از فتحعلی بعضی به تاریخ ۱۲۶۰ در شیراز؛ تملک: فتحعلی بن کریم خان زند به تاریخ دهم رمضان ۱۲۲۲ در طهران نزد میرزا علی رضا یزدی؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۶۸گ، ۲۲ سطر، اندازه: ۱۳/۵×۲۰سم [ف: ۱۹ – ۴۰۱]

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۲۴۵عکسی

نسخه اصل: همان نسخه بالا [عکسی ف: ۳ – ۵۴۷]

۷. تهران؛ شورا؛ شماره نسخه:۸۵۴۵

آغاز: الحمدلله على منواله ... اما بعد فهذه نبذة من اصول الرجال الممدوحين و المذمومين مرتبة على الحروف مع تقديم الاول فالاول فی الاسماء؛ **انجام:** و ما فيه من وصية اميرالمؤمنين عليه السلام لابنه محمد بن الحنفيه حسن الا انه من مراسيل حماد بن عيسى و الله اعلم بالصواب.

خط: نسخ، کا: حاج محمد علی بن محمد اسماعیل حمصی اصفهانی، تا: شنبه ۲۶ ربیع الاول ۱۲۲۱ق، جا: کاظمین؛ مهر: «المهدی من هديت ۱۲۹۵» (بیضی)؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۸۹گ، ۱۵سطر، اندازه: ۹/۵×۱۵سم [ف: ۲۸ – ۱۰۰]

۸. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۵۴۶۷/۳

آغاز: الحمدلله رب العالمين ... باب الهمزة آدم بن اسحاق الاشعری قمی ثقة جش ست صه؛ **انجام:** ناتمام: والی معروف بن خربوذ صحيح والی ...

در فهرست با عنوان «الرجال» و ناشناس آمده. کاتب نسخه محمد موسوی کتاب را رجال صغیر میرزا محمد استرآبادی دانسته ولی نسخه را به خط ملا محمد تقی مجلسی یافته و کتاب را به وی نسبت داده؛ خط: نستعلیق، کا: محمد بن زین العابدین (مرعشی) موسوی، تا: ۲۶ محرم ۱۲۵۵ق؛ جلد: تیماج مشکی، ۲۸گ (۱۸۷پ-۲۱۴ر)، اندازه: ۱۵×۲۱/۵سم [ف: ۱۴ – ۲۴۹]

۹. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۳۶۰۹

خط: نستعلیق، بی‌کا، بی تا [الفبائی ف: – ۲۷۶]

۱۰. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۷۵۱۸

آغاز: بسمله، الحمدلله رب العالمين؛ **انجام:** بمحمد و آله خير الورى فرغ مؤلفه ... فالحمدلله كما هو اهله.

خط: نسخ، بی‌کا، بی تا [رایانه]

۱۱. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۶۷۷۸-۳۴/۱۴۸

آغاز: بسمله حمدله و الصلوة على اشرف البرية محمد و عترته المطهرين باب الهمزه آدم بن اسحاق الاشعری قمی ثقة حبش ست صه روى عن محمد بن عبدالجبار واحمد بن محمد بن خالد آدم بن اسحاق؛ **انجام:** كل ذلك يظهر من ملاحظة كتب الرجال والحمدلله رب العالمين

در فهرست با عنوان «الرجال» آمده و بر اساس یادداشت اول نسخه از محمد تقی مجلسی دانسته؛ خط: نسخ، کا: میر عطاء حسینی،

بی‌تا؛ مصحح، یادداشتی از علی بن موسی بن محمد شفیع تبریزی که رساله حاضر را از مجلسی(ره) دانسته است و در پایان نسخه حدیث رأس الجالوت درج شده؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۸۸گ، ۱۳ سطر، اندازه: ۱۰×۲۰سم [ف: ۴ - ۱۹۹۵]

۱۲. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۷۵۱۸

آغاز: برابر؛ **انجام:** فی حرم ربه الکریم فالحمدلله کما هو اهله.

خط: نسخ، کا: شیخ محمد بن صاحب معالم (گویا)، بی‌تا؛ بقیه صفحات قبلی و بعدی به خط مغایر است و کسرنویسی شده، در این کتاب پس از خطبه مختصر وارد مطلب کتاب شده، لیکن در پشت صفحه اول دیباچه از نسخه عصر مؤلف نقل شده (در بیان ترتیب کتاب و ذکر رموز)؛ ۱۳۶ص (۱۱-۱۴۶)، ۱۹ سطر، اندازه: ۱۴×۲۲سم [ف: ۶ - ۶۰۶]

۱۳. تهران؛ شورا؛ شماره نسخه:۱۶۰۳

آغاز: الحمدلله رب العالمین و الصلوة و السلام علی محمد و آله الطاهرین؛ **انجام:** فرغ مؤلفه العبد الراجی عفو ربه الهادی محمد بن علی بن ابراهیم الاسترابادی ثانیعشر شهر شوال سنه ۱۰۱۶ فی حرم ربه الکریم فالحمدلله کما هو اهله.

بی‌کا، بی تا [ف: ۴ - ۳۰۴]

۱۴. قم؛ فاضل؛ شماره نسخه:بدون شماره

کا: سید الحجة کوهکمری محمد ابن علی حسینی، بی‌تا؛ اشتملت النسخة من ابراهیم بن عبید الی سلیم بن قیس الهلالی [تراثنا: س۱۳ش۴ - ۱۴۲]

● **توضیح المقال** / اصول فقه / فارسی

towzīh-ol maqāl

گیلانی ، محمد مهدی بن اسدالله، ق۱۳ قمری

gīlānī , mohammad mahdī ebn-e asad-ol-lāh (- ۱۹c)

در اینکه می‌شود به گمان و ظن حکمی را پذیرفت یا باید یقین باشد ؟ از چه کسی می‌توان تقلید کرد؟ و چه احکامی را باید از مجتهد پذیرفت؟ با سربندهای «فصل» بی‌شماره: فصل. بدانکه از ابتدای غیبت امام (ع) تا این زمان میان علمای شیعه اختلاف است که در احکام فرعیه علمیه جایز است عمل به مظنه، یا واجب است عمل به یقین. به استناد به کتاب‌های فرائد شیخ انصاری و قوانین میرزای قمی و مناهج الاصول فاضل نراقی نگاشته شده برای فارسی‌زبانان و آنان که بهره‌ای کافی از علم ندارند. منزوی مؤلف را مهدی بن اسدالله لاهیجانی نگارنده «جامع الاخبار» و «قاطع اللجاج» و «میزان الصواب» دانسته و اشکوری او را مهدی بن اسدالله همدانی. به نظر می‌رسد هر دو نام، از آن یک نفر باشد.

آغاز: ستایش بی مانندی را روا (سزا) ست که خود را به آن ستایش ستوده نمود، و نمایش بی چون و چند خدایی ... و بعد، چنین گوید فقیر الی الله مهدی بن اسدالله، که این رساله‌ای ست که ذکر می‌کنیم در آن ... که مشحون است در کتابهای علمای اعلام و غالب این مسائل گوشزد غالب مردم نشده ...

انجام: که هیچ خیر و هیچ نیکی از برای غافل بهتر و پسندیده تر از هدایت نیست. و صلی الله علی محمد و آله الطاهرین، و لعنة الله علی اعدائهم اجمعین من الاولین و الآخرین و لاحول و لاقوة الا بالله العلی العظیم

[دنا ۴۲۳/۳؛ الذریعه ۳۸/۵ «جامع الاخبار» فهرستواره منزوی ۲۷۴۵/۴ «مقداریه»]

۱. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۶۴۰۸

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، کاتب = مؤلف، بی‌تا؛ جلد: مقوایی عطف تیماج قهوه‌ای، ۵۴گ، ۱۸ سطر، اندازه: ۱۳/۵×۲۰/۵سم [ف: ۱۷ - ۱۰]

۲. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۳۱۱۱

آغاز و انجام: برابر

خط:شکسته، نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ کاغذ: فلفل نمکی، جلد: لفاف لایی، ۶۸گ، ۱۳ سطر، اندازه: ۱۳/۶×۲۱/۳سم [ف: ۲ - ۱۷۰]

۳. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۹۴۷۷

در فهرست ناشناس آمده؛ خط: نسخ و نستعلیق، کا: علی محمد بن محمد رضا شاهرودی، تا: چهارشنبه ۵ جمادی الثانی ۱۳۰۲ق، جا: مشهد رضوی؛ جلد: مقوا عطف پارچه، ۵۹گ، ۱۵ سطر، اندازه: ۱۱×۱۷سم [ف: ۲۴ - ۲۳۸]

۴. تهران؛ دائرة المعارف بزرگ اسلامی؛ شماره نسخه:۲۲۲۱/۱-عکسی

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق شکسته، کا: محمد بن جواد بن طاهر الشریف حسینی، تا: ۱۳۱۰ق؛ از روی نسخه سرکار آقا میرزا اسدالله (از شیخیان)، نسبت لاهیجانی در ص.ع. آمده [عکسی ف: ۱ - ۸۸]

۵. قم؛ مرکز مطالعات؛ شماره نسخه:۵۱۷

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق خوانا، کا: عبدالجبار ولد حاجی محمد، تا: ۱۳۱۵ق؛ اهدایی: میرزا غلامحسین جعفر قراچمنی، ۱۳۵۰؛ جلد: مقوا، مشکی، ۹۷گ، ۱۲ سطر، اندازه: ۱۴×۲۱سم [ف: ۱ - ۴۴۵]

۶. تهران؛ دائرة المعارف بزرگ اسلامی؛ شماره نسخه:۱۹۲۰/۲-عکسی

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ پخته، کا: علی بن محمد بن محمد رضا شاهرودی، تا: ۱۳۲۰ق، جا: تهران؛ ۴ص (۵۸-۱۶۱) [عکسی ف: ۱ - ۸۹]

۷. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۳۲۷۱

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۴ [رایانه]

● **توضیح المقال فی احوال ثلاثة من الاشیاخ و الرجال** / رجال / عربی

tawḍīḥ-ul maqāl fī aḥwāl-i ṯalāṯa min-al ašyāx wa-r rijāl

مختار گلپایگانی، احمد بن علی، ق۱۳ قمری
moxtār-e golpāygānī, ahmad ebn-e ʻalī (- 19c)

تاریخ تألیف: ۲۴ رمضان ۱۲۶۲ق

در بیان مشایخ محمدین ثلاثه اولی با استفاده از تألیفات آنان و بیشتر نظر مؤلف بیان اساتیدی است که در کتب رجالی دیگر نیامده است. این کتاب را در یک «مقدمه» (مشتمل بر مباحثی در جرح و تعدیل راوی) و چند «فصل» و یک «خاتمه» تنظیم نموده است.

آغاز: الحمدلله رب العالمین ... یا اخوانی فی الدین انی مثبت لکم فی هذه الاوراق ما تحقق او تبین لی من احوال مشایخنا المحمدین الثلاثة.

۱. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۳۸۲۸/۲

آغاز: الحمدلله رب العالمین ... یا اخوانی فی الدین انی مثبت لکم فی هذه الاوراق ما تحقق او تبین لی من احوال مشایخنا المحمدین الثلاثة؛ **انجام:** و ما دل علی وفاته رضی الله عنه فی سنة خمس أو اربع و ثلاثمائه فتنبه نبهنا الله سبحانه علی ما فیه الفوز و الفلاح و النجاة و الصلاح

خط: نستعلیق، کا: ابوالقاسم حسین بن حاج ملا علی، تا: ۱۲۶۳ق؛ مصحح، محشی با نشان «منه دام ظله»، از روی نسخه اصل کتابت و اکثر آن را در خدمت مؤلف تصحیح نموده است، در چند برگ آخر مطالبی متفرقه رجالی با عناوین «عائدة- عائدة» از مؤلف آمده؛ ۶۳گ (۱۰۲پ-۱۶۴پ)، اندازه: ۱۵×۲۱/۵سم [محدث ارموی مخ: ۱ - ۴۵۹]

۲. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۳۸۲۹/۳

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ دارای اغلاط بسیاری است و ظاهراً از روی نسخه قبل کتابت شده است؛ ۱۰۱گ (۲۷۳پ-۳۷۳ر)، ۱۹ سطر، اندازه: ۱۷×۲۲سم [محدث ارموی مخ: ۱ - ۴۵۹]

● توضیح المقال فی علم الدرایة و الرجال / رجال، درایه / عربی

tawḍīḥ-ul maqāl fī ʻilm-id dirāya wa-r rijāl

کنی تهرانی، علی بن قربان، ۱۲۲۰ - ۱۳۰۶ قمری
kanī tehrānī, ʻalī ben qorbān (1806 - 1889)

تاریخ تألیف: ۱۲۶۲ق

از تألیفات مهم و تحقیقی اوست دارای «مقدمه» و سه «باب» و هر کدام دارای چند «فصل» و «خاتمه» می‌باشد. ملاعلی کنی در چاپ دوم شرح حال ۵۹ تن از استادان رجال را که توسط علامه نوری تهیه شده بود در پایان کتاب خود آورده و خود او یک تن دیگر را برایشان افزوده و نیز خودش شرح حال ۶۰ تن دیگر را آورده و مجموع را به ۱۲۰ شخصیت بزرگ علم رجال رسانده که از تمامی آنها در چاپ دوم یاد شده است. مؤلف در انتها برای تکمیل شماره ۶۰ به شرح زندگی خود از تولد تا تحصیل و تصنیف پرداخته است. فهرست مطالب: المقدمة: فی تعریفه و بیان موضوعه و فایدته؛ باب ۱. فی ما یتعلق بمعرفة ذوات رجال السند ففیه فصول: ۱) کیفیة الرجوع الی علم الرجال و اخراج اسامی من فی السند، ۲) اسباب التمیز عند الاشتراک، ۳) فی جملة من التمیز الصادر من بعض علماء الرجال فی الاشتراک اللفظی او الخطی او الکتبی؛ باب ۲. فی ذکر عدة رجال اختلف فی تمیزهم بتعیین الاسامی او الالقاب او الکنی و فیه ابحاث؛ باب ۳. فی ما یتعلق بمعرفة صفات و احوال رجال السند و فیه فصول؛ الخاتمة: فی بیان اقسام الحدیث و الاشارة الی جملة من مشایخ هذا الفن فی احوالهم.

آغاز: بسمله، حمد له اما بعد فالکلام فی علم الرجال علی وجه الاستعجال یقتضی رسم مقدمة و ابواب و خاتمة ...

چاپ: تهران، سنگی، بی ناشر، ۱۳۰۲ق، رحلی، ۶۴ص (صص۱-۶۴)؛ ایران، سنگی، ۱۲۶۷، رحلی؛ در سال ۱۲۹۹ و ۱۳۰۲ق همراه رجال شیخ ابوعلی در تهران به چاپ رسیده.

[الذریعة ۴۹۸/۴؛ مشار عربی ص ۲۲۷؛ دنا ۴۲۴/۳]

۱. تهران؛ الهیات؛ شماره نسخه:۱۲۶/۲

خط: نستعلیق، کاتب = مؤلف، تا: ۱۲۶۲ق؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج سرخ، ۷۵گ (۲۰۹پ-۲۸۳پ)، ۲۱ سطر (۱۱×۱۶/۵)، اندازه: ۱۶×۲۱/۵سم [ف: - ۱۵۹]

۲. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۹۴۱۳

آغاز: برابر؛ **انجام:** لم یر فی القممیین مثله فی حفظه و کثرة علمه له نحو من ثلاثمائة مصنف انتهی رحمهم الله و حیث ان العبد الذی اقلهم علما و عملا ... و ذلک فی سنة اثنتین و ستین بعد الف و مأتین من الهجرة الشریفة النبویة علی هاجرها الف سلام و صلاة و تحیة.

خط: نسخ، کا: محمود موسوی تونی، تا: ۱۲۸۳ق؛ واقف: سید خلیل الله امام جمعه قدسی نیا، خرداد ۱۳۷۴؛ کاغذ: نخودی آهار مهره، جلد: تیماج مشکی، ۶۹گ، ۱۸سطر، اندازه: ۱۷/۵×۲۱/۵سم [ف: ۲۷ - ۱۲۴]

۳. قم؛ زنجانی (آیة الله)؛ شماره نسخه:۲۵/۲

بخشی از آغاز توضیح المقال؛ خط: نسخ و شکسته، بی‌کا، تا: جمعه ۲۶ ربیع الاول ۱۳۰۹ق؛ ۲گ (۵۱ر-۵۲پ)، قطع: وزیری [چند نسخه-ف: - ۱۹۹]

۴. قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه:۱۸۲۵

آغاز: برابر؛ **انجام:** فبرز فی الطهارة مجلد وفی الصلوة مجلد وفی البیع مجلد وفی القضاء مجلدان والان انا فی ثالثهما فی بقیته مع الشهادات ادخلها الفصل بکتابة هذه الرساله بالتماس ...

خط: نستعلیق، کا: سید علی بن احمد حسنی حسینی کاشانی، تا: دوشنبه جمادی الثانی ۱۳۲۱ق؛ جلد: مقوا، ۸۱گ، مختلف السطر، اندازه: ۱۸×۲۲سم [ف مخ: ۱ - ۵۱۲]

● **توضیح الملل** / ادیان و مذاهب / فارسی

towzīh-ol melal

هاشمی، مصطفی بن خالقداد، ق۱۱ قمری

hāšemī, mostafā ebn-e xāleq-dād (- 17c)

وابسته به: الملل و النحل = ملل و نحل شهرستانی؛ شهرستانی، محمد بن عبدالکریم (۴۷۹-۵۴۸ق)

ترجمه الملل و النحل شهرستانی (۴۷۹-۵۴۸ق) است که در زمان نورالدین بن محمد جهانگیر ساخته است.

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۴۹۷-ف

نسخه اصل:موزه بریتانیا Add. 25536؛ خط: نستعلیق، کا: اسماعیل بن شیخ عمر، تا: ۷ ذیقعده ۱۰۲۳ق؛ ۳۰۸گ [فیلمها ف: ۱ - ۶۱]

← توضیح المهلبیة ⟵ شرح نظم المثلث للقطرب

● **توضیح نامه میان دولت ایران و هلند** / اسناد / فارسی

towzīh-nāme mīyān-e dowlat-e īrān va hlnd

در زمان ناصرالدین شاه و وزارت مختاری میرزا سعیدخان در طهران، عهدنامه مورخ ۱۲۵۰ق که به‌وسیله فرخ خان امین الملک منعقد گشت و در بوشهر به وکالت شارل کن جنرال قونسول هلند توشیح گشت با تاریخ ۱۲ ماه مه ۱۸۸۳ عیسوی مطابق ۵ رجب ۱۳۰۰ قمری.

تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۳۹۶۲/۱۸

خط: شکسته نستعلیق، کا: داود بن محمد بن علی مازندرانی، تا: ۱۶ جمادی الاول ۱۳۲۱ق؛ ۲ص (۵۲-۵۳) [ف: ۷ - ۱۱۵]

← التوضیح و التنکیل ⟵ تمثیل و تنکیل

● **توضیح و ترکیب ابیات شرح تصریف** / صرف / فارسی

towzīh va tarkīb-e abyāt-e š.-e tasrīf

ساری؛ عمومی؛ شماره نسخه:۳/۲

آغاز: بسمله چنین گوید اضعف عبدالله علما و عملا نظام الدین ... لهذا این فقیر مرتکب توضیح؛ **انجام:** که استعمال شده است مدغم وهو الاکثر مع موافقه. تمام.

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۴؛ کاغذ: آهار مهره ای، جلد: تیماج قهوه‌ای، ۱۶ سطر [عمومی ساری و تنکابن: ف: ۱۴۳]

● **توضیح الوصول فی شرح تهذیب الاصول** / اصول فقه / عربی

tawḏīḥ-ul wuṣūl fī š.-i tahḏīb-il usūl

حسینی گلستانه، عباد بن احمد، ق۸ قمری

hoseynī golestāne, ‘abbād ebn-e ahmad (- 14c)

وابسته به: تهذیب الوصول الی علم الاصول = تهذیب طریق الوصول = تهذیب الاصول؛ علامه حلی، حسن بن یوسف (۶۴۸-۷۲۶)

به‌درخواست: ابوالمحاسن محمود بن شمس الدین محمد بن علی بن یوسف طبری (شاگرد مؤلف و شاگرد استادش علامه)

تاریخ تألیف: شنبه ربیع الاول ۷۰۷ق

آغاز: بلطفک یا ذاللطف و الاحسان سبحانک اللهم انت المنان الذی مننت علی عباده باهدای ما یجعل الترابط بین الارواح و الابدان الحنان الذی حنت علی اولیآئه بما اشرفهم علی دفاین خزاین الجنان بنورک اطلعوا شموس الایمان من آفاق الحجج و البرهان ...

انجام: لعجزهم عن الاطلاع علی فحاویه و مع هذا یجری من هذاالکتاب مجری القشر من اللباب والله الموفق للصواب و الیه المرجع و المآب.

[دنا ۴۲۴/۳؛ کشف الحجب ۳۳۱؛ امل الامل ش ۴۰۶؛ الذریعة ۴۹۹/۴ و ۱۶۸۱۳؛ مشایخ الشیعة ش ۸۵ (خطی)؛ اسماء المشهورین من العلماء ش ۷۷ (خطی)]

۱. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۱۳۴۴

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۸ و ۹؛ افتادگی: وسط، نسخه در «البحث الخامس فی الاعتراضات الواردة علی الدلیل و علی القیاس خاصة» افتاده و پس از نه سطر و بدین عبارت می‌انجامد: «و اتفق الحدیثیون علی ان المستدل لا ینقطع لمنع علیة الوصف و وجودها فی الفرع کذلک الحکم»؛ در محرم ۱۰۹۵ خوانده شده؛ تملک: حسن بن محمد بن عمری عاملی در ۱۱۸۳، محمد مهدی در ۶ صفر ۱۳۱۲؛ کاغذ دولت آبادی؛ جلد: رویه کاغذی، ۲۱۴گ، ۲۵ سطر، اندازه: ۱۹/۴×۲۵/۲سم [ف: ۱ - ۱۳۲]

۲. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۶۴۹۱

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا: نظام بن عربشاه حسینی، تا: ۸۲۲ق، جا: سبزوار مدرسه شرقیه؛ مصحح؛ ۱۸۸گ، ۲۷ سطر، اندازه: ۱۶×۲۴سم [ف: ۶ - ۱۹]

۳. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۲۴۳۰

آغاز: الشرعیة الفرعیة و معرفته واجبط علی الکفایة لتوقف العلم بالأحکام الواجب کذلک علیه و مرتبته بعد علم الکلام؛ **انجام:** برابر

خط:نستعلیق،بی‌کا،تا:۴ذیحجه۹۷۵ق؛افتادگی:آغاز؛کاغذ: فرنگی، ۳۳۶گ، ۱۹ سطر (۷×۱۰/۵)، اندازه: ۱۳×۱۸سم [ف: ۳۱ - ۴۱۰]

۴. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۸۹۸

آغاز: والدین محمد بن علی طبرسی ادام الله علوی و ناد فی اکتساب الفضائل غلوی ... اما بعد فهذا تهذیب الوصول الی علم

الوصل ... اقول اعلم ان من تصدی لمحاولة علم فالواجب؛ **انجام:** برابر
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ افتادگی: آغاز و وسط؛ پشت برگ اول کتاب «شرح تهذیب الاصول عمید الدین عبدالمطلب حسینی» معرفی شده؛ واقف: ابن خاتون عاملی، ۱۰۶۷ق؛ کاغذ: آهار مهره نخودی، جلد: میشن خرمایی، ۱۴۹گ، ۲۵ سطر، اندازه: ۱۹×۲۷سم [ف: ۱۶ - ۱۰۵]

۵. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۶۴۶۹/۱
آغاز: بسمله، الحمدلله رافع درجات العارفین ... اما بعد فهذا کتاب تهذیب الاصول؛ **انجام:** المبحث الرابع فی الفرق بین الحقیقة و المجاز و هو من
خط: نسخ و نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: انجام؛ کاغذ: نباتی و نخودی آهار مهره، جلد: تیماج مشکی، ۸گ (۱-۸)، اندازه: ۱۱/۶×۱۹/۶سم [ف: ۱۶ - ۴۹۷]

۶. یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه:۳۰۸۳
آغاز: برابر؛ **انجام:** مع الجواب عنه و احتج.
خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: انجام؛ مهر تملک: «عبده اسمعیل، محمد جعفر»، «عبده احمد»؛ اهدایی: حسن صدر؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: تیماج زرد، ۱۱۴گ، ۲۶ سطر (۷×۱۵)، اندازه: ۱۳×۲۴سم [ف: ۵ - ۱۵۲۷]

● التوطئة فی السحر و الطلسمات و النیرنجات و فی بیان المعجزات و الکرامات (رسالة فی) = المعجزات و الکرامات / علوم غریبه / عربی

at-tawṭi'a fi-s siḥr wa-ṭ ṭilismāt wa-n niyranjāt wa fī bayān-il mu'jizāt wa-l kirāmāt (r.-un fī)

ابن سهلان ساوی، عمر بن سهلان، - ۴۵۰ قمری

ebn-e sahlān-e sāvī, 'omar ebn-e sahlān (- 1059)

در بیان سحر و طلسمات و معجزات مشتمل بر دو «فصل»، فصل اول دارای پنج «مقدمه» و فصل دوم مشتمل بر دو «مقدمه».
آغاز: اما بعد حمد الله تعالی کما هو حقه و الصلوة علی محمد خیر خلقه فان مولانا السید الاجل تاج الدین معین الاسلام ...
انجام: ان کان الملقی الیه نبیا او الهاما ان کان ولیا و الله اعلم بالصواب
[دنا ۴۲۴/۳]

۱. تهران؛ مهدوی؛ شماره نسخه:۵۸۷/۹
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۶؛ ۶گ (۱۴۶پ-۱۵۱پ)، ۲۲ سطر [نشریه: ۲ - ۱۲۴]

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۰۹۱/۹
نسخه اصل: همان نسخه بالا [فیلمها ف: ۱ - ۵۶۳]

۲. تهران؛ چهل ستون؛ شماره نسخه:۳۱۹/۱۰
آغاز: برابر
بی‌کا، تا: ۱۰۷۷ق؛ ۷گ، قطع: خشتی [چند نسخه-ف: ۱ - ۳۸۷]

۳. تهران؛ شورا؛ شماره نسخه:۱۰۰۵۵/۲۸
آغاز و انجام: برابر
خط:نسخ و نستعلیق،بی‌کا،تا:قرن۱۱؛مصحح،مجدول؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۸ص (۲۸۷-۲۹۴)، اندازه: ۱۱/۵×۲۳سم [ف: ۳۲ - ۷۰]

۴. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۴۲۶۷/۱۰
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، بی‌کا، تا: با تاریخ ۱۲۷۷ق؛ ۵گ (۳۵پ-۳۹پ) [ف: ۷ - ۳۱۲]

● التوطئة فی المنطق = صناعة المنطق / منطق / عربی

at-tawṭi'a fi-l manṭiq = ṣinā'at-ul manṭiq

فارابی، محمد بن محمد، ۲۶۰؟ - ۳۳۹ قمری

fārābī, mohammad ebn-e mohammad (875 - 951)

رساله‌ای است در بیان تعریف منطق و اجزاءآن و تقسیم آن به قیاسی و غیر قیاسی که خود قیاسی مشتمل بر پنج قسم می‌باشد: برهان، صناعت جدل، سوقسطائیه، صناعت خطابه، صناعت شعر، همره با بیان این اقسام. این کتاب همان فصل دوم از کتاب دیگر مؤلف به نام «احصاء العلوم» می‌باشد.
آغاز: رسالة صدر بها ابونصر محمد بن محمد الفارابی کتابه فی المنطق. قال ابونصر محمد بن محمد الفارابی رحمه الله تعالی قصدنا النظر فی صناعة المنطق، و هی الصناعة التی تشتمل علی الأشیاء التی تسدد القوة الناطقة نحو الصواب فی کل ما یمکن أن یغلط فیه
انجام: النوع الواحد قد تکون له رسوم کثیرة، و لایمکن أن تکون له حدود کثیرة، بل لکل نوع حد واحد فقط، و کذلک قد تکون له خواص کثیرة. تمت المقدمة التی قبل الفصول الخمسة من کتاب ابی نصر الفارابی.
چاپ: به تحقیق محمد تقی دانش پژوه در المنطقیات للفارابی، جلد۱ (قم: کتابخانه آیة الله مرعشی)؛ بیروت، محقق: رفیق العجم، دار المشرق، ۱۹۸۷م.
[دنا ۱۹۰/۷ با عنوان «صناعة المنطق»]

۱. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۰۹۱/۱۷-ف
نسخه اصل: کتابخانه دکتر یحیی مهدوی.۵۸۷؛ بی‌کا، تا: قرن ۶؛ ۲۲ سطر [فیلمها ف: ۱ - ۵۶۴]

۲. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۴۵۷۶/۲۳
آغاز: برابر؛ **انجام:** و الذی یباین به شیء شیئاً آخر لا فی جوهره الخاصة و المحمولات البسیطة هی هذه الخمسة و المرکبات فان ترکیبها عن هذا ...
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۰؛ کاغذ: شرقی نخودی، ۲گ (۲۰۹ر-۲۱۰ر)، سطور چلیپا، اندازه: ۸×۱۵/۵سم [ف: ۳۶ - ۶۳۰]

۳. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۵۱۰۱/۳

آغاز: برابر؛ **انجام:** و المحمولات البسیطة هی هذه الخمسة و المرکبات فان ترکیبها عن هذه
خط: نستعلیق، کا: محمد باقر بن محمد تقی (علامه مجلسی)، تا: ۱۰۵۷ق؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۳گ (۱۵ر-۱۷پ)، اندازه: ۱۰×۱۷سم [ف: ۱۳ - ۳۰۳]

۴. تهران؛ چهل ستون؛ شماره نسخه:۳۱۹/۴
آغاز: برابر
نام کتاب و مؤلف به قرینه آغاز نسخه ذکر شد؛ بی‌کا، تا: ۱۰۷۷ق؛ ۲گ، قطع: خشتی [چند نسخه-ف: - ۳۸۷]

۵. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۲۲۴/۲-ف
نسخه اصل: توپقو سرای احمد ۳ ش ۶۰۶۳؛ خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ ۴گ (۱۶-۱۹)، ۱۵ سطر [فیلمها ف: ۱ - ۴۳۵]

۶. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۱۰۲۰/۲
آغاز: برابر
نسخه اصل: کتابخانه احمد ثالث ـ ترکیه ۳۰۳۶؛ خط: نسخ ریحان، بی‌کا، بی‌تا؛ مجدول؛ ۷ص (۲۸-۳۴) [عکسی ف: ۳ - ۲۷۵]

● توفیر الخمس لاشراف الخمس / فقه / عربی

tawfīr-ul xums li-išrāf-il xums

اخباری، محمد بن عبدالنبی، ۱۱۷۸ - ۱۲۳۲ ؟ قمری
axbārī, mohammad ebn-e ‘abd-on-nabī (1765 - 1817)
تاریخ تألیف: ۱۲۱۱ق

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۳۳۴۱/۴
خط: نسخ، بی‌کا، تا: با تاریخ ۱۲۴۷ق؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج تریاکی، ۴گ (۱۳۹-۱۴۲)، ۲۳ سطر (۹×۱۵)، اندازه: ۱۵×۲۰/۵سم [ف: ۱۱ - ۲۳۳۰]

● التوفیق / کیمیا / عربی

at-tawfīq

کرمانی، محمد کریم بن ابراهیم، ۱۲۲۵ - ۱۲۸۸ قمری
kermānī, mohammad karīm ebn-e ebrāhīm (1810 - 1871)

تاریخ تألیف: اواخر ذیحجه ۱۲۶۹ق
درباره ملح مبارک (نوشادر) و خواص و عمل و اصلاح آن در «مقدمه» و پنج «باب».
آغاز: بسمله، حمدله، و بعد یقول العبد الاثیم کریم بن ابراهیم ان هذه رسالة کریمة بل درة یتیمة کتبتها فی شأن الملح المبارک ای النوشادر و خواصه و عمله و اصلاحه ...
انجام: هذا آخر ما اردنا ایراده هنا من حق العلم و العمل و قد فرغ من تسویدها مصتفها فی اواخر ذی الحجة الحرام سنة من شهور تسع و سنین بعد الما و الالف حامداً مصلیا مستغفراً
[فهرست مشایخ ۲۳۷/۲؛ دنا ۴۲۵/۳]

۱. تهران؛ دائرة المعارف بزرگ اسلامی؛ شماره نسخه:۲/۱
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، کا: یوسف بن حاج علی شیرازی، تا: ذیحجه ۱۲۷۷ق؛ ۱۲گ (۱پ-۱۲پ) [ف: ۱ - ۶۶]

۲. شیراز؛ علامه طباطبائی (کتابخانه)؛ شماره نسخه:۱۴۶۸/۷
آغاز: برابر
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ ۴گ (۱۶۹-۱۷۲)، اندازه: ۱۸/۵×۲۹/۵سم [نسخه‌پژوهی: ۳ - ۱۴۹]

۳. تهران؛ دائرة المعارف بزرگ اسلامی؛ شماره نسخه:۵/۱
خط: نسخ پخته، بی‌کا، تا: پایان قرن ۱۳؛ ۸گ (۱پ-۸پ) [ف: ۱ - ۶۶]

۴. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۳۳۰۱/۸
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳ و ۱۴؛ کاغذ: فرنگی آهار مهره، جلد: میشن قهوه‌ای، ۷گ (۱۷۰پ-۱۷۶ر)، ۱۶ سطر، اندازه: ۱۴×۲۱سم [ف: ۶ - ۳۶۴]

۵. قم؛ مرکز مطالعات؛ شماره نسخه:۱۹۰/۱
آغاز و انجام: برابر
خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: تیماج، زیتونی، ۱۳گ (۱پ-۱۳ر)، ۱۲سطر، اندازه: ۱۵×۲۴سم [ف: ۱ - ۱۵۸]

● توفیق امانت / حکومت و سیاست / فارسی

towfīq-e amānat

ملکم، ۱۲۴۹ - ۱۳۲۶ قمری
malkam (1834 - 1908)

در این رساله با بیان اصول و مرام آدمیت، روش پیوستن به جامع آدمیت و رعایت انضباط و شروط عضویت بیان شده است.
آغاز: جناب آدم، پریشانی امور، تعدیات دیوان، ویرانی مملکت، فلاکت ملت، کی و کجا پیش از این بوده است ...
انجام: روح امت خدا متوجه اقدامات شما و قدرت پروردگار عالم ضامن مردانگی شماست. تبارک الله الذی بیده الملک و هو علی کل شیء قدیر.
چاپ: تهران، ۱۳۲۵ش، در کلیات او، به شماره ۱۰ که به کوشش هاشم آقا ربیع زاده؛ ایران، تهران، نشر نی، ۱۳۸۱، حجت الله اصیل، صص ۳۵۵-۳۶۷.
[دنا ۴۲۵/۳؛ اصول تمدن ۲۱۳؛ فهرستواره منزوی ۴۰۸/۶]

۱. تهران؛ شورا؛ شماره نسخه:۴۹۱۲/۴
خط:نستعلیق شکسته،بی‌کا،تا:رمضان۱۳۰۱ق؛ کاغذ: فرنگی، جلد: مخمل آبی، ۲۰ سطر (۱۱×۱۸)، اندازه: ۱۳×۲۰سم [ف: ۱۴ - ۱۳۸]

۲. تهران؛ شورا؛ شماره نسخه:۸۱۷۴/۴
آغاز و انجام: برابر
خط: شکسته نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۳۰۱ق؛ کاغذ: خط دار جدید،

جلد: مقوایی با روکش مخمل بنفش، ۹گ (۲۳پ-۳۱پ)، ۱۹ سطر، اندازه: ۱۲/۷×۲۰/۶سم [ف: ۲۷/۱ - ۳۹۵]

۳. آشتیان؛ حوزه علمیه؛ شماره نسخه:۱۳/۹بخش یکم

آغاز: برابر؛ **انجام:** چنان خدمت جهان مخصوصاً مهیا فرموده باشند، یتنزل الملائکة بالروح ... من عباده»

خط: نستعلیق، کا: مرتضی ابن مرحوم میرزا صادق، بی‌تا؛ کاغذ: خارجی، ۱۰گ (۱۶۵ر-۱۷۴پ)، اندازه: ۱۸×۳۳سم [ف: - ۴۳]

● التوفیق بین الحدیثین / شرح حدیث / عربی

at-tawfīq bayn-al ḥadīṯayn

گفتاری است در جمع بین حدیث نبوی «ان الله یحب العبد و یبغض عمله و یحب العمل و یبغض بدنه» و حدیث علوی «اعلم ان لکل ظاهر باطنا علی مثاله فما طاب ظاهره طاب باطنه و ما خبث ظاهره خبث باطنه».

تهران؛ شورا؛ شماره نسخه:۱۵۰/۳-طباطبائی

آغاز: فی التوفیق بین الحدیثین ... ان العبد المحبوب هو الذی طاب باطنه دائما فیجب ان یطیب ظاهره غالبا اذا الظاهر عنوان الباطن و الباطن علة الظاهر و المعلول یجب ان یناسب العله؛ **انجام:** فیتدارک ما فرط منه بالاستغفار و التوبه فیظهر الطیب الطاهر (کذا ...) فی العاقبة.

خط: تعلیق، کا: یوسف بن حسن بن علی بن احمد جاستی، تا: قرن ۸ (در حیات عبدالرزاق کاشی نوشته شده)؛ از صاحب گفتار در نسخه یاد نشده، مجدول؛ کاغذ: سمرقندی شکری ضخیم، جلد: تیماج قهوه‌ای، ۲گ (۱۸۷-۱۸۸)، ۱۸ سطر، اندازه: ۱۶×۲۴سم [ف: ۲۲ - ۳۶]

● توفیق التحقیق / کلام و اعتقادات / عربی

tawfīq-ut taḥqīq

علی بن فضل الله

ʻalī ebn-e fazl-ol-lāh

در ولایت ائمه اطهار علیهم السلام. محتملاً همان رساله علی بن فضل الله گیلانی «توفیق التطبیق» [رساله بعد] باشد ولی با این مقدار از اطلاعات نمی‌توان قضاوت کرد، گرچه قرائت مشتبه‌ای وجود دارد ولی گزارش بر رساله، کمی ایجاد تردید می‌کند.

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۰۳۲۲

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ نسخه نفیس چاپ نشده؛ قطع: جانمازی [میراث شهاب: س۸ش۴ - ۶۳]

● توفیق التطبیق فی اثبات مذهب الشیخ الرئیس /

تراجم / عربی

tawfīq-ut taṭbīq fī iṯbāt-i maḏhab-iš šayx-ur-ra'īs

گیلانی، علی بن فضل الله، ق۱۱ قمری

gīlānī, ʻalī ebn-e fazl-ol-lāh (- 17c)

تاریخ تألیف: پنج‌شنبه ۱۰ جمادی الاول ۱۰۷۰ق؛ محل تألیف: شیراز

مؤلف در این رساله در پی اثبات امامی و اثنی عشری بودن شیخ الرئیس ابوعلی سیناست و فصل آخر الهیات کتاب «شفا» ابن‌سینا را شرح کرده است، و ابتدا مقدمه‌ای در تهذیب اخلاق و بعد مقدمه‌ای در اثبات امامت بر مذهب امامیه با دلیل عقلی که خودش اقامه کرده، بعد شروع به شرح فصل مذکور نموده و از کلمات خود ابن سینا در آخر کتاب «شفا» شیعه بودن وی را ثابت می‌کند. در دو «مقاله» و هر یک در چند «فصل»: ۱. وجوب الواجب و توحیده و صفاته؛ ۲. فی أن کلام الشیخ موافق لمذهب الامامیة. مؤلف در مقدمه می‌نویسد: در سال ۱۰۶۲ق گذرم به مجلس یکی از سادات معظم شیراز افتاد که علما در آن به اوصاف حکما و دانشمندان بزرگ پرداخته و سخن به احوال شیخ الرئیس رسید برخی او را به کفر و بعضی به سنی‌گری و دیگران به زیدی بودن نسبت می‌دادند یکی از آنان نظر مرا پرسید گفتم او یک دانشمند موحد و شیعه امامیه است. گفت دلیل بر امامی بودن او چیست؟ گفتم: «ما قاله فی الآخر الفصل من کتابه الشفا فی الخلیفة و الامام بحیث لایخفی علی ذوی الافهام و العجب کل العجب انه لو قیل لهؤلاء الذین ینسبونه الی الکفر اکان هو من ابناء المسلمین یقولون نعم و لو قیل لهم انتم افضل و افهم و اذکی منه یقولون لا و لو قیل لهم ان انصرافه عن دین آبائه لامر الدنیا یقولون لا فح لیت شعری لم صار هذا من الکافرین و هؤلاء من المسلمین فلا یقولون بما لا یعلمون الا تقلید الاشاعرة الذین ینکرون جمیع قواعد الحکمیة من العلیة و المعلولیة ...»

آغاز: بسمله، الحمد لله ایمانا بوحدانیته و اقرارا بصمدانیته و الشکر علی اتمام نعمته بولاة ائمته ...

انجام: و لما وفقنا الله بهذا الطبیق موافقا للحق و التحقیق سمینا هذه الرسالة بتوفیق التطبیق و جعلنا الله و اخواننا المؤمنین من اهل الکشف و التحقیق انه هو ولی التوفیق و بالاهداء حقیق و اتممنا هذه الرساله فی بلدة شیراز.

چاپ: به تحقیق محمد مصطفی حلمی (قاهره، دار احیاء الکتب العربیة: ۱۳۷۲ق)

[دنا ۳/۴۲۵]

۱. خوی؛ نمازی؛ شماره نسخه:۶۱۶/۱

آغاز: حقه ما هو حقیق به ا نه موحد مؤمن من الامامیة ثم قال ما الدلیل علیه انه من الامامیه قلت ما قاله فی آخر الفصل من کتابه الشفاء فی الخلیفة و الامام بحیث لایخفی علی ذوی الافهام

خط: نسخ، کا: محمد باقر بن عبد الهادی مشهور به بقایی آشتیانی قمی، تا: با تاریخ ۱۰۹۰ق؛ افتادگی: آغاز؛ مصحح، محشی؛ جلد:

تیماج قهوه‌ای، ۱۱۲ص (۲-۱۱۳)، اندازه: ۱۴×۲۰سم [ف: - ۳۲۷]
قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۹۴۸/۱
نسخه اصل: همان نسخه بالا [عکسی ف: ۳ - ۱۷۰]
۲. تهران؛ الهیات؛ شماره نسخه:۲۹۳/۶۵
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج سبز، ۲۳گ (۲۰۵ر-۲۲۷ر)، ۲۴ سطر (۱۲/۵×۱۸/۵)، اندازه: ۱۸/۵×۲۴سم [ف: - ۲۰۳]
۳. مشهد؛ گوهرشاد؛ شماره نسخه:۷۳۰/۲
خط: نسخ و نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ ۱۸ و ۱۲ سطر، قطع: ربعی [چهار کتابخانه مشهد-ف: - ۲۴۶]
۴. مشهد؛ گوهرشاد؛ شماره نسخه:۲۲۶۵
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ و نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ کاغذ: نخودی آهار مهره، ۴۳گ، ۲۰ سطر، اندازه: ۱۴×۲۰/۵سم [ف: ۵ - ۶۴۰]
۵. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۱۸۴۱/۱
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۷ رجب ۱۱۲۴ق؛ نخستین برگ نونویس؛ کاغذ: ترمه، جلد: میشن آلبالویی [ف: ۵ - ۳۷۹]
۶. تهران؛ شورا؛ شماره نسخه:۱۰۱۶۳/۱
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ و نستعلیق، بی‌کا، تا: با تاریخ ۱۱۴۶ق؛ افتادگی: انجام؛ ۵۴ص (۱ - ۵۴)، ۱۶ سطر، اندازه: ۱۲×۲۰/۵سم [ف: ۳۲ - ۱۹۷]
۷. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۴۶۵۵/۵
آغاز و انجام: برابر
خط: نستعلیق، کا: کرمعلی خراسانی، تا: قرن ۱۳؛ کاغذ: فستقی آبی،۲۲گ(۴۱ر-۶۲ر)،۲۲سطر،اندازه:۱۴/۶×۱۸/۵سم[ف:۷- ۴۵۵]
۸. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۴۶۸۴/۵
آغاز و انجام: برابر
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۲۱۴ق، جا: شیراز؛ کاغذ: فرنگی نخودی، جلد: تیماج قهوه‌ای، ۶۲گ (۶۶-۱۲۷)، ۱۷ سطر (۷/۵×۱۴)، اندازه: ۱۰/۵×۱۵/۵سم [ف: ۱۹ - ۳۵۴]

● توفیق الرتبة فی تحقیق الخطبة / عرفان و تصوف / عربی
tawfīq-ur rutba fy taḥqīq-il xuṭbat
نابلسی، عبدالغنی بن اسماعیل، ۱۰۵۰ - ۱۱۴۳ قمری
nābolosī, ‘abd-ol-qanī ebn-e esmā‘īl (1641 - 1731)
وابسته به: تذکرة اولی الالباب و الجامع للعجب العجاب؛ انطاکی، داود بن عمر (۹۵۰-۱۰۰۸ق)
تاریخ تألیف: ۱۱۰۲ق
رساله‌ای است کوتاه در شرح خطبه کتاب «تذکرة اولی الالباب و الجامع للعجب العجاب» در طب از داود بن عمر انطاکی. نابلسی در مقدمه می‌نویسد: «ورد علینا کتاب کریم و امر عظیم من بلاد القدس بل من حضرة القدس من جناب عالم معلوم موصوف بالکمالات و العلوم و فی ضمنه خطبة انسیة و عقیدة اقدسیة صدرت الاشارة لنا بالکلام علیها و استخراج ما هو مخبوء من المعانی لدیها فکشفنا عن وجهها النقاب و رفعنا عن محاسن طلعتها الحجاب و لم نتعرض فی شرحها الی النقل من کتاب ولا الاستمداد من فحوی عبارة للغیر او خطاب و انما اعتمادنا فی ذلک علی فتح الکریم الوهاب و وارد الغیب الذی تعول علیه اولوالالباب ثم تأیید ذلک فی الغالب باشارات القرآن و سنة حبیب الاحباب صلی الله و سلم علیه فانه لتلک الحضیرة الرحمانیة هو الباب»
[ایضاح المکنون ۳۴۰/۱؛ هدیة العارفین ۵۹۰/۱؛ معجم المؤلفین ۲۷۱/۵؛ دنا ۴۲۵/۳]

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۳۷۰۴/۸
آغاز: و هو بکل شئ علیم، الحمدلله حق الحمد فانه المعروف بالافتقار الیه و الصمد ... اما بعد، فیقول هذا العبد القائم ... و رد علینا؛ **انجام:** و فی هذا المقدار کفایة و الله ولی التوفیق فی البدایة و النهایة و قد فرغنا من تحریر هذه العجالة
خط: نسخ، کا: محیی الدین بن قاسم نبکی، تا: جمادی الاول ۱۱۹۶ق؛ مصحح، محشی، مقابله شده با نشان «بلغ»؛ کاغذ: فرنگی، ۱۸گ (۹۲-۱۰۹)، ۲۵سطر، اندازه: ۸×۱۵سم [ف: ۳۴ - ۶۲۹]

● توفیق النحو / نحو / فارسی
towfīq-on nahv
مسائل علم نحو را به اختصار با عناوین «سؤال - جواب» آورده است.

قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه:۱۴۱۴
آغاز: س - نحو یعنی چه. ج - نحو را دو معنی است در لغت و در اصطلاح. درلغت به پنج معنی آمده و مثل و قصد و جانب و مقدار و نوع؛ **انجام:** تنوین عوض آن است که عوض از مضاف الیه است مثل تنوین حنیئذٍ که دراصل حین اذکان کذا بوده. تنوین ترنم داخل می‌شود درآخر اشعار.
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۳۳۵ق؛ جلد: مقوا، ۴۲گ، ۱۵ سطر، اندازه: ۱۰×۱۷سم [ف: ۱ - ۵۱۳]

● توفیق الوصول الی زبدة الاصول / اصول فقه / عربی
tawfīq-ul wuṣūl ilā zubdat-il usūl
وابسته به: زبدة الاصول؛ شیخ بهائی، محمد بن حسین (۹۵۳-۱۰۳۰)
شرحی است مبسوط بر کتاب زبدة الاصول شیخ بهائی. مؤلف آن را پس از درگذشت بهایی نوشته است. این شرح در الذریعه یاد نشده است.

تهران؛ شورا؛ شماره نسخه:۵۴ خوئی

آغاز: الحمد الله موصول الاصول و مقوم بهد الفروع ... و بعد فان العلم احق المفاخر و اولی الفضائل؛ **انجام:** و هذا آخر شرح زبدة الاصول و الحمد لله علی توفیقه و تسهیل طریقه یا لطیف یا الله.
خط: نسخ ترکستانی، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ محشی با لفظ «منه»؛ کاغذ: ترکستانی شکری، جلد: تیماج قهوه‌ای، ۲۱۸ص، ۲۱ سطر، اندازه: ۴/۵×۱۴/۵سم [ف: ۷ - ۵۶]

● **التوقفات فی الکتب الحنفیة** / فقه / فارسی
at-tavaqqofāt fe-l kotob-el hanafīye
مواردی را که از کتاب‌های فقهی حنفی در نظر مؤلف مشکل و صعب می‌نمود جمع‌آوری نموده است. اول نام کتاب را می‌آورد، سپس مورد توقف را بدون هیچ شرح و توضیحی ذکر می‌کند.

قم؛ معصومیه؛ شماره نسخه:۵۰۶/۳
آغاز: بدان ارشدک الله فی الدارین که کتب فقهیه حنیفه بسیار بوده لیکن در بعضی کتب در مواضع قلیله در فهم قاصر این فقیر بی بضاعت توقفی از جهت بلیدی ذهن واقع می‌شود
خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: تیماج سوخت، ۳گ (۴۵پ-۴۷پ)، ۲۱ سطر (۱۱×۲۱)، اندازه: ۱۶×۲۶سم [ف: ۲ - ۱۲۷]

● **التوقف و الاحتیاط فی الشبهات** / اصول فقه / عربی
at-tawaqquf wa-l iḥtiyāṭ fī-š šubahāt
اخباری، محمد بن عبدالنبی، ۱۱۷۸ - ۱۲۳۲ ؟ قمری
axbārī, mohammad ebn-e ʻabd-on-nabī (1765 - 1817)

تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۲۸۱۵/۱۶
آغاز: ... اعلم ان افعال لنا و امورنا لا تخلفوا ما ان یکون طبعیات کالتنفس مثلا و منها؛ **انجام:** و اظهار عجز فاو غلبتهم عند العوام اعاذنا الله من الاعتساف
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ کاغذ: پسته‌ای، جلد: میشن سیاه، ۳گ (۱۰۸ر-۱۱۰ر)، ۲۱ سطر، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۶ - ۱۱۵]

● **توقیت ظهور امام زمان (ع)** / کلام و اعتقادات / عربی
towqīt-e zohūr-e emām-e zamān
حسینی دلیجانی، عبدالهادی بن حسین، ق۱۱ قمری
hoseynī delījānī, ʻabd-ol-hādī ebn-e hoseyn (- 17c)

قم؛ فیضیه؛ شماره نسخه:۱۹۸۸/۲
خط: نستعلیق، کاتب = مؤلف، تا: دوشنبه ۱ ذیقعده ۱۰۴۸ق؛ ۷گ (۳۹-۴۶)، ۲۰ سطر، اندازه: ۱۲×۲۰سم [ف: ۳ - ۱۶۰]

● **توقیع** / نامه‌نگاری / عربی
tawqīʻ

غیر همانند:
۱. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۶۱۱۵/۱۸
آغاز: هو المبتکر الحی المحیی، اول جوهر مجرد کافور ساذج؛ **انجام:** محمد و آله حجج الله علی الخلق کلهم اجمعین و یقول ان الحمدلله رب العالمین
برای سید ۲۸ در ۱۲۶۳؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ جلد: میشن قهوه‌ای، ۲گ (۹۹پ-۱۰۰پ)، ۱۹ سطر [ف: ۹ - ۱۷۴]
۲. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۶۱۱۵/۱۷
آغاز: بسم الله المتکبر العزیز، هو الذی یظهر امر الذی و عد فی الذی ظهر، و انک انت یا احمد فانتظر امرا مستترا؛ **انجام:** و السلام علیک فی کل حین ان تتبع امرا عظیما، و الحمدلله رب العالمین
برای میرزا احمد ازقندی در ۱۲۶۴؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۲۶۴ق؛ جلد: میشن قهوه‌ای، ۲گ (۹۸پ-۹۹پ)، ۱۹ سطر [ف: ۹ - ۱۷۴]
۳. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۶۱۱۵/۲۶
آغاز: بسمله. الحمدلله الذی یمن علی من یشاء
توقیعی است به سرفرازی حاجی محمد عرب. از ماکو؛ خط: نستعلیق،بی‌کا،تا:قرن۱۳؛جلد:میشن قهوه‌ای،۱۹سطر [ف: ۹ - ۱۷۶]
۴. تهران؛ خاکپور، اسدالله (خاندان)؛ شماره نسخه:۱۶
بی‌کا، بی تا [نشریه: ۷ - ۵۶۶]

● **توقیع** / نامه‌نگاری / فارسی
tawqīʻ

غیر همانند:
۱. تهران؛ شورا؛ شماره نسخه:۵۱۲۱/۵۷
شامل: ۱. شرحی که روی پاکت جهت امین الدوله نوشته شده است، ۲- نامه‌ای که در آن گفته شده فرمان و سواد هر دو پیش من است و فردا با حضور خودتان طوری عمل خواهد شد که اختلاف از میان برداشته شود؛ بی‌کا، بی تا [ف: ۱۵ - ۹۳]
۲. تهران؛ شورا؛ شماره نسخه:۵۱۶۲/۵۳
آغاز: ماه این تمامی از نظر آفتاب یافت، از صدق چون گرفت رکاب هلال را میباید که این خدمت را سرمایه ترقیات خود دانسته بتوجهات بیکران امیدوار بوده باشد
شرح حاشیه به خط مبارک اشرف؛ بی‌کا، بی‌تا؛ ۱گ (۶۱پ) [ف: ۱۵ - ۲۶۴]

● **توقیعات اعیاد** / هیأت / فارسی
towqīʻāt ʻayād

مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۳۱۹۹

آغاز: باسمه سبحانه. توقیعات انصاری ... لیکن آنچه که معروفست؛ **انجام:** جشن آتش افروز ... جشن صده ملکی.
خط: شکسته نستعلیق، بی کا، بی تا [ف: ۲ – ۷۴۵]

● **توقیعات الحجة** / حدیث / عربی
tawqī'āt-ul ḥujja
برادکاهی لنکرانی، محمد صادق بن محمد، – ۱۲۸۵ قمری
barādkāhī lankarānī, mohammad sādeq ebn-e mohammad (- 1869)
توقیعات صادره از ناحیه مقدس قائم علیه السلام به جماعتی از علما در جواب مسائل استفسار شده از آن حضرت.

تبریز؛ ملی؛ شماره نسخه:۳۱۷۹
آغاز: بسم الله الرحمن الرحیم و به نستعین «الحمدلله القائم الدائم ذی العز و القدرة و الملکوت المحمود بکل لسان؛ **انجام:** و قد فرغ من انتساخه مؤلفه الواثق الی رحمة رب الصامت و الناطق ابن الاقا محمد صادق اللنکرانی ... علی مهاجرها الف تحیة ببلدة اردبیل
خط: نسخ، کاتب = مؤلف، تا: ۱۲۸۳ق؛ کاغذ: فرنگی، جلد: چرمی سیاه، ۴۳گ، ۱۵سطر، اندازه: ۱۴×۲۰ [ف: ۱ – ۳۰۶]

● **توقیعات الحجتیة للشیخ المفید** / حدیث / عربی و فارسی
tawqī'āt-ul ḥujjatīya li-š-šayx-il mufīd
بروجردی، محمد تقی بن محمد صالح، ق۱۴ قمری
borūjerdī, mohammad taqī ebn-e mohammad sāleh (-20c)
متن نامه‌هایی که از ناحیه مقدسه امام عصر (عج) برای شیخ مفید نوشته شده را آورده و ترجمه و شرح نموده است.

قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۷۵۰۶/۲–۳۸/۱۲۶
آغاز: بسم الله هذه رسالة وجیزة فی ذکر توقیعات الوقیعة الانیقة الحجتیة المفیدة الرشیقة للشیخ المفید ره وترجمتها وبیان معناها بسمله حمدله والصلوة والسلام علی الفیض الاکمل؛ **انجام:** واگر شیعیان ما توفیق بدهد آنها را خدا برای اطاعت اجتماع قلبی داشته باشند و دل آنها در طاعت خدا موافقت داشته باشد مشرف میشوند به یمن ملاقات ما و تأخیر نمی‌افتد لقاء ما و باین سعادت فائز می‌شود.
خط: نسخ، کاتب = مؤلف، تا: قرن ۱۴؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۸گ، ۲۳ سطر، اندازه: ۱۸×۲۳سم [ف: ۲ – ۱۰۷۲]

● **توقیعات صاحب الزمان = توقیعات ناحیه مقدسة** /
پاسخ پرسش‌ها / عربی
towqī'āt-e sāheb-oz zamān = towqī'āt-e nāhīye-ye moqaddase
محمد بن حسن (عج)، امام دوازدهم، ۲۵۶ قمری
mohammad ebn-e hasan ('aj), emām-e davāzdahom (871 -)
پرسش‌هایی در مسائل گوناگون و پاسخ‌های آن از حضرت حجت (عج).

تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۶۱۰۱/۱۳
آغاز: ذکر طرف مما خرج عن صاحب الزمان (ع) من المسائل الفقهیة و غیرها فی التوقیعات علی ایدی الابواب الاربعة و غیرهم؛ **انجام:** بالعمل علیه ان شاء الله و صلی الله علی محمد وآله الطاهرین.
خط: نسخ، کا: محمد قاسم بن شجاع الدین نجفی، بی‌تا؛ جلد: میشن زرد، ۷گ (۹۸ر–۱۰۴)، ۳۳ سطر، اندازه: ۱۳/۹×۲۴/۸سم [ف: ۹ – ۱۵۷]

● **توقیعات کسری** / حکومت و سیاست / فارسی
towqī'āt-e kasrā
طباطبائی زواره ای، جلال الدین محمد، ق۱۱ قمری
tabātabā'ī zavvāre'ī, jalāl-od-dīn mohammad (- 17c)
برای: شاهزاده مراد بخش
آن را از عربی به فارسی درآورده و «دستورنامه کسری» نامیده است. اما در پیشگفتار ترجمه انگلیسی آن از ویلیام یانگ آمده است این متن نخست از پهلوی به دری درآمده سپس به عربی ترجمه شده است. نسخه عربی آن تا روزگار سلطان مرادبخش در کتابخانه‌های هند بوده است. ۱۷۳ پرسش و پاسخ درباره کارهای کشوری و سپاهی و آداب و رسوم مردم است. پرسش‌ها با عناوین «مرفوع» از سوی دستوران و موبدان و بزرگان و پاسخ با عناوین «توقیع» از سوی انوشیروان است. (احمد منزوی)
آغاز: ۱: (چاپ هند) سپاس و ستایش پروردگار جسم و جان و سپاس آفریننده انس و جان ...
۲: (چاپ نخجوانی) الحمد لله الذی ربط سلسلة نظام العالم ... و بعد شبانگاهی سعادت افروز که از میامن ...
۳: (متن) مرفوع جمهور انام از درگاه اظهار باعث ...
چاپ: تهران، چاپ سنگی، ۱۲۶۰ ق، در مطبع خدائی با حواشی (سومین بار)
[دنا ۴۲۶/۳؛ تذکره‌های نصرآبادی ۱۰۲؛ آربری ۵۳۲؛ ادوار دز ۳۳۶؛ استوری ۵۶۵/۱؛ شگلوا ۷۶۴؛ الذریعة ۵۰۱/۴؛ دیباچه چاپ نخجوانی در ۱۳۳۴؛ فهرستواره منزوی ۴۰۸/۶]

۱. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۶۱۵۶–ف

بی‌کا، بی‌تا؛ چاپ سنگی مطبعه حسینی میرحسن رضوی با حواشی در ۱۲۶۰ [فیلمها ف: ۳ - ۲۰۳]

۲. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۶۱۵۲/۱-ف

بی‌کا، بی تا [فیلمها ف: ۳ - ۲۰۳]

۳. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۶۱۷۷/۳-ف

نسخه اصل: ش ۲۳۸، گنج بخش؛ بی‌کا، بی‌تا [فیلمها ف: ۳ - ۲۰۶]

۴. تهران؛ شورا؛ شماره نسخه:۱۷۶۶۷

بی‌کا، بی تا [د.ث. مجلس]

← توقیعات ناحیه مقدسة ⟵ توقیعات صاحب الزمان

● توقیع امام العصر (عج) علی الشیخ المفید = نامه امام عصر به شیخ مفید / نامه‌نگاری / عربی

tawqī‘-u imām-il ‘aṣr ‘ala-š šayx-il mufīd = nāme-ye emām-e ‘asr be šeyx-e mofīd-e

محمد بن حسن (عج)، امام دوازدهم، ۲۵۶ قمری

mohammad ebn-e hasan (‘aj), emām-e davāzdahom (871 -)

نامه معروفی است از سوی حضرت امام عصر (عج) به شیخ مفید (ره). امام (ع) در این توقیع، ضمن تعریف و تمجید از شیخ مفید سفارشاتی را برای وی و شیعیان خود نموده است، گفته شده که امام (ع) سه توقیع به شیخ مفید داده است.

چاپ: این توقیع از سوی انتشارات مسجد مقدس جمکران همراه کرامات امام عصر (عج) به چاپ رسیده است.

[دنا ۴۲۷/۳؛ کرامات حضرت مهدی (عج) و فرازهایی از توقیعات مقدس، مسجد جمکران، قم ۱۳۸۱ش]

۱. تهران؛ شورا؛ شماره نسخه:۱۰۰۵۵/۷

آغاز: نسخة کتاب ورد من الناحیة المقدسة حرسها الله ... علی الشیخ المفید

خط: نسخ و نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ مصحح، تمامی مجدول زرین و مرصع؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۲ص (۵۷-۵۸)، اندازه: ۱۱/۵×۲۳سم [ف: ۳۲ - ۶۷]

۲. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۴۹۸۵/۸

آغاز: بسمله، اما بعد سلام علیکم ایها الولی المخلص فی الدین المخصوص فینا بالیقین فانا نحمد الیک یا الله ... و نساله الصلاة علی سیدنا و مولانا و نبینا محمد و آله؛ **انجام:** هذا کتابنا الیک ایها الاخ الولی و المخلص فی ودنا الصفی و الناصر لنا الوفی حرسک الله بعینه التی لاتنام فاحفظه ... و ارضی جماعتهم بالعمل علیه، ان شاء الله.

خط: شکسته نستعلیق، بی‌کا، تا: اواخر قرن ۱۲؛ برخی از عبارات در حاشیه نگاشته شده، افزودگی‌هایی شامل اسامی فرق شیعه و تاریخ وفات مشایخ امامیه در یک برگ بعد از انجام آمده است؛ کاغذ: فرنگی، ۱گ (۹۶)، ۱۷ سطر، اندازه: ۹×۱۰سم[ف:۳۷-۶۵۹]

۳. تهران؛ نوربخش (خانقاه نعمت اللهی)؛ شماره نسخه:۸۷۱/۲

خط: نسخ، کا: محمود بن محمد علی مازندرانی، تا: ۱۲۹۴ق؛ ۱۲ص (۲۷-۳۸)، قطع: رقعی [نشریه: ۱۳ - ۲۶۷]

● توقیع العسکری = رسالة العسکری إلی علی بن بابویه القمی / حدیث / عربی

tawqī‘-ul ‘askarī = r.-ul ‘askarī ila ‘alā ibn-i bābawayh al-qumī

حسن بن علی (ع)، امام یازدهم، ۲۳۲ - ۲۶۰ قمری

hasan ebn-e ‘alī (‘), emām-e yāzdahom (847 - 875)

مرقومه‌ای از حضرت امام حسن عسکری (ع) است که به شیخ اجل علی بن حسین بن بابویه قمی پدر شیخ صدوق در بیان وظایف آن جناب و سائر شیعیان در اصول دین و فروع آن مرقوم فرموده‌اند. شیخ حر عاملی آن را در ظهر کتاب ثواب الاعمال به خط بعضی از فضلا دیده و عین همان نامه را نقل کرده است. در این نامه از علی بن بابویه بسیار تجلیل شده و با عنوان «شیخی و معتمدی» مورد خطاب امام قرار گرفته است. در مورد این توقیع بحث‌هایی صورت گرفته که گزیده آنها چنین است: ۱. با توجه به فاصله زمانی حدود هفتاد سال بین شهادت حضرت امام حسن عسکری علیه السلام و ابن بابویه اگر این توقیع قطعی باشد علی بن حسین بن بابویه باید از معمرین باشد که در هیچ یک از کتاب‌های تراجم بدان اشاره نرفته است؛ ۲. چنین توثیقی «یا شیخی و معتمدی» از ناحیه ائمة علیهم السلام نسبت به شیعیان معمول نبوده است و اگر این توقیع درست باشد بایستی آن را از مورد نادر به شمار آورد؛ ۳. گرچه ابن بابویه از بزرگان محدثان شیعه بوده است لکن اگر چنین توثیق و تجلیل در مورد ایشان بود حتماً در کتاب‌هایی چون رجال طوسی و رجال نجاشی ذکر می‌گردید؛ ۴. شیخ صدوق (ره) فرزند علی بن بابویه در کتاب «کمال الدین و تمام النعمة» بابی در توقیعات گشوده و به چنین توقیع فخرانگیزی کوچکترین اشاره‌ای ننموده است؛ ۵. اگر تشابه اسمی دلیل چنین اختلافی باشد چگونه ممکن است از نظر تیز بین نجاشی و امثال وی پنهان مانده باشد.

آغاز: هذا کتاب کتبه الامام المعصوم ابو محمد بن علی العسکری (ع) الی علی بن الحسین بابویه القمی ره بسم الله الرحمن الرحیم. الحمدلله رب العالمین و العاقبة للمتقین و لاعدوان الظالمین و لا اله الا الله احسن الخالقین. امابعد اوصیک یا شیخی و معتمدی با الحسین بن علی بن الحسین القمی وفقک الله تعالی لمرضاته ...

انجام: فإن الأرض یورثها من یشاء من عباده و العاقبة للمتقین و السلام علیک و علی جمیع شیعتنا و رحمة الله و برکاته و حسبنا الله و نعم الوکیل

چاپ: این نامه در «معادن الحکمه» تألیف علم الهدی کاشانی

(م۱۱۱۵) چاپ قم ۱۴۰۹ (ص۲۶۵) چاپ شده است؛ تهران، سنگی، بی ناشر، ۱۳۰۳ق، رحلی، ۱۳ص(صص۱۱۹-۱۳۱) در هامش تحف العقول

[دنا ۴۲۶/۳ (۱۵ نسخه)؛ الذریعة ۵۰۰/۴؛ جمع پریشان ۲۵/۱؛ دانشنامه جهان اسلام ۵۷۷/۸]

۱. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۱۹۵۷/۱۲-ف

خط: نسخ، کا: شاه ولی بن محمد امین سمنانی، تا: قرن ۱۰؛ ۱گ (۲۴۶) [ف: ۴ - ۴۳۳]

۲. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۲۵۸۹/۵۶

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ افزودگی‌هایی در خصوص روایت «إذا أحب الله عبداً لم یضره ذنب» و معانی آن از اصول کافی و برخی از اهل تصوف آمده؛ کاغذ: شرقی، ۱گ (۱۴۹ر)، ۹ سطر، اندازه: ۸/۵×۱۵/۵سم [ف: ۳۱ - ۷۲۰]

۳. تهران؛ شورا؛ شماره نسخه:۱۰۰۵۵/۶

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ و نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ مصحح، مجدول؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۲ص (۵۶-۵۷)، اندازه: ۱۱/۵×۲۳سم [ف: ۳۲ - ۶۷]

۴. تهران؛ شورا؛ شماره نسخه:۱۲۲۰

آغاز: هذا مکتوب الامام ابی محمد العسکری (ع) الذی کتبها الی الشیخ السعید؛ **انجام:** برابر

کا: حمزه بن احمد گیلانی، تا: ۱۰۱۸ق؛ از نسخه که از روی خط امام نوشته شده بود رونوشت شده؛ کاغذ: فرنگی، جلد: مقوا تەبندی تیماج قهوه‌ای، ۲۲ سطر، اندازه: ۱۱×۲۲سم [ف: ۴ - ۵۲]

۵. تهران؛ شورا؛ شماره نسخه:۱۵۳۶۶

خط: شکسته نستعلیق، کا: محمد طاهر بن حسن (بابا حسن بیک) اراسنجی قزوینی، تا: ۱۰۷۹ق؛ ۱گ (۲۸۳پ) [ف: ۴۳ - ۵۶]

۶. مشهد؛ الهیات؛ شماره نسخه:۲۳۷۱۲/۵

خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۰۹۰ق؛ افتادگی: انجام؛ تملک: محمد قاسم بن محمد هاشم دامغانی مورخ ۱۲۲۶ق؛ جلد: تیماج عنابی، ۲گ، ۱۵ سطر (۷/۵×۱۴)، اندازه: ۱۲×۱۹سم [ف: ۲ - ۵۹]

۷. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۴۰۱۹/۱

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ کاغذ: شرقی، ۱گ (۱پ)، ۱۸ سطر، اندازه: ۱۱/۵×۱۸/۵سم [ف: ۳۵ - ۴۸۵]

۸. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۴۹۸۵/۷

آغاز و انجام: برابر

خط: شکسته نستعلیق، بی‌کا، تا: اواخر قرن ۱۲؛ مصحح؛ کاغذ: شرقی، ۱گ (۹۶ر)، ۸ سطر، اندازه: ۹×۵/۵سم [ف: ۳۷ - ۶۵۸]

۹. تهران؛ سلطنتی؛ شماره نسخه:۲۱۲۶

ضمیمه نثر اللآلی؛ خط: نسخ، کا: احمد نیریزی، تا: ۱۱۲۰ق [ف: ۱۰۶۳]

۱۰. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۳۹۷۵۴

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ اهدایی: رهبری، مهر ۱۳۸۶؛ کاغذ: نباتی فرنگی، جلد: تیماج مشکی، ۱گ، ۱۸سطر، اندازه: ۱۲×۱۷/۶سم [اهدائی رهبر: ۲ اخبار۱ - ۲۱۶]

۱۱. تهران؛ شورا؛ شماره نسخه:۳۲۰۱/۵

آغاز: برابر؛ **انجام:** هل سقیت عطشانا هل اکرمت عالما هل نصرت مظلوما هذا لی عمل خالص.

بی‌کا، تا: ۱۲۴۱ق؛کاغذ: فرنگی، جلد: مقوایی با عطف تیماج زرشکی، ۲ص (۵۹-۶۰)، اندازه: ۳۰×۴۱سم [ف: ۱۰ - ۷۸۰]

۱۲. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه:۱۱۱۷

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ خوب، کا: سید حسن نیاز طباطبائی، تا: ۱۲۴۷ق؛ مجدول مذهب، پشت اولین صفحه سید محمدبقا که از خوش‌نویس‌های مشهورند این شرح را نوشته‌اند: «هوالعلیم این اوراق به دقت دیده شد در این که خط مرحوم آقا سید حسن نیاز است محل شبهه وحرف نیست اللهم اغفرله حرره سید محمد اصفهانی المتخلص به بقا سنه ۱۲۹۶»، درهمین سال هم به کتابخانه اعتضادالسلطنه داخل شده؛. واقف: سپهسالار؛ کاغذ: سمرقندی و فرنگی، جلد: روغنی گل و بوته زمینه لاکی، ۲۱ص، ۷ سطر، اندازه: ۱۳/۵×۲۰/۵سم [ف: ۱ - ۲۳۱]

۱۳. تهران؛ نوربخش (خانقاه نعمت اللهی)؛ شماره نسخه:۸۷۱/۱

خط: نسخ، کا: محمود بن محمد علی مازندرانی، تا: ۱۲۹۴ق؛ ۱۲ص (۲۷-۳۸)، قطع: رقعی [نشریه: ۱۳ - ۲۶۷]

۱۴. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۰۹۶۹/۷

خط: نسخ، کا: نجفعلی انجدانی، بی‌تا؛ قطع: رقعی [میراث شهاب: س۹ش۲ - ۳۵]

۱۵. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:ض۱۵۸۶

عنوان ابن بابویه؛ خط: نسخ، بی‌کا، بی تا [الفبائی ف: ۵۷۵]

۱۶. تهران؛ شورا؛ شماره نسخه:۳۴۵۵/۱۹۰

بی‌کا، بی‌تا؛ ۱گ (۲۳۳) [ف: ۳۸ - ۱۳۵۵]

۱۷. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۲۰۷/۱۰

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ کاغذ: فرنگی، نخودی، جلد: تیماج مشکی، ۱گ (۲۰۷پ)، اندازه: ۱۴/۵×۲۱ [ف: ۱۱ - ۵۲۸]

۱۸. تهران؛ شورا؛ شماره نسخه:۱۴۴۱۸/۲۱

خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ ۱گ (۸۷پ) [ف: ۳۸ - ۵۵۵]

● توقیف الحکام علی غوامض الاحکام / فقه / عربی

tawqīf-ul ḥukkām ʻalā ġawāmiḍ-il aḥkām

چندین مسأله در نکاح برای گروهی از علما فرستاده شده است و آنها بر خلاف مذهب پاسخ داده‌اند، مؤلف پاسخ این مسائل را در کتابی به نام «الانتقاد علی طائفتی الشهود و العتاد» داده بود

ولی در کتاب حاضر، همان مسائل را به‌طور مفصل در چندین فصل ــ هر یک دارای چندین مسأله ــ گردآورده و در پایان تتمه‌ای در برخی از احکام قاضیان بر آن افزوده است.
[دنا ۴۲۷/۳؛ کشف الظنون ۵۰۸/۱؛ هدیة العارفین ۱۱۸/۱]

قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۲۶۳۷

آغاز: الحمدلله الذی خلق من الماء بشراً فجعله نسباً و صهراً و جعل الناس شعوباً ... برز بطوناً و افخاذاً و جعل لکل شی قدراً
نسخه اصل: کتابخانه ای در نجف اشرف؛ خط: نسخ، کا: عبدالقادر بن محمد بن جزیل بغوی شافعی، تا: قرن ۹؛ مصحح؛ ۱۹۸ص [عکسی ف: ۷ - ۲۴۰]

● التوقیف فی التصریف = شرح شرح التصریف / صرف / عربی

at-tawqīf fi-t taṣrīf = š.-u š.-it taṣrīf

قاینی، جعفر، ق۱۱ قمری

qā’enī , ja‘far (- 17c)

وابسته به: شرح العزی فی التصریف = شرح التصریف = شرح تصریف الزنجانی؛ تفتازانی، مسعود بن عمر (۷۲۲-۷۹۲ق)
تاریخ تألیف: ۱۰۹۷ق
شرحی است بر شرح تفتازانی بر کتاب «التصریف» تألیف عزالدین زنجانی.

مشهد؛ نواب؛ شماره نسخه:۱۲۳

آغاز: بسمله الحمدلله المبری اسمه عن التصریف و الابدال ... اما بعد فیقول الفقیر الی الله الغنی محمد المدعو بجعفر القاینی هذه فواید شافیه و زواید وافیه بشرح شرح الزنجانی للعلامه التفتازانی؛
انجام: بعد المیم ای السکون هذا آخر ما اوردت فی هذه التألیف ... یوم الخمیس سبعه عشر من شهر شعبان من شهور سنه سبع و تسعین بعد الالف فی المدرسة الخیراتیة الواقعه فی المشهد الرضوی ... اقل خلق الله محمد.
نسخه نادر و قابل اعتنایی است؛ خط: نسخ، کاتب = مؤلف، بی‌تا؛ جلد: تیماج سبز، ۷۹گ، ۲۱ سطر (۶/۵×۱۳)، اندازه: ۱۲×۱۹سم [ف: - ۱۲۱]

← التوکل ⟵ الآیات الواردة فی الصبر و التوکل

● توکل = رساله در توکل / عرفان و تصوف / فارسی

tavakkol = r. dar tavakkol

نعمة الله ولی، نعمة الله بن عبدالله، ۷۳۰؟ - ۸۳۴ قمری

ne‘mat-ol-lāh-e valī, ne‘mat-ol-lāh ebn-e ‘abd-ol-lāh (1330 - 1431)

درباره توکل، به نظم و نثر عرفانی.

آغاز: بسمله. قال عزوجل: و من یتوکل علی الله فهو حسبه. بیت: هر کس که توکل بخدا کرد ×× ایمن بود از دردسر هر دو سرا
چاپ: این رساله چاپ شده است.
[دنا ۴۲۷/۳ (۱۲ نسخه)؛ فهرستواره منزوی ۲۴۵/۷]

۱. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۵۲۹۸/۲۲

آغاز: برابر؛ **انجام:** فمن طعن علی التوکل، فقد طعن علی الایمان. بیت: گر کسب و توکلت بهم جمع شود ×× افروخته مجلس تو چون شمع شود
خط: نستعلیق، کا: شیخ السلام بن حسین بن علی کاتب، تا: غره ذیحجه ۸۶۰ق؛در هامش؛کاغذ:ترمه، جلد: کاغذ سبز منقش، ۱گ (۱۳۲پ-۱۳۳پ)، ۲۱ سطر، اندازه: ۱۶/۲×۲۳/۶سم [ف: ۸ - ۲۷۱]

۲. تهران؛ شورا؛ شماره نسخه:۳۷۲/۵۶

خط: نستعلیق، کا: محمد مظفر بن محمد حکیم، تا: ۱۰۸۴ق؛ ۳۳ سطر (۹×۲۰)، اندازه: ۱۳×۲۴سم [سنا: ف: ۱ - ۲۱۰]

۳. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۴۲۶۲/۱۰۹

خط: نستعلیق، کا: محمد قاسم بن محمد مؤمن، تا: ۱۱۱۰ق؛ کاغذ: ترمه، جلد: رویه میشن قهوه‌ای، ۲گ (۵۷۲پ-۵۷۳پ)، اندازه: ۱۷×۲۵سم [ف: ۴ - ۶۸۰]

۴. تهران؛ شورا؛ شماره نسخه:۱۴۹/۱۹

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ کاغذ: سفید، جلد: تیماج قهوه‌ای، ۲ص (۱۴۴-۱۴۵)، ۲۰ سطر (۷×۱۳)، اندازه: ۱۱×۱۸سم [سنا: ف: ۱ - ۷۴]

۵. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۹۶۶۳

آغاز: برابر؛ **انجام:** من توکل و قنع کفی توکل بر خدای خویش کن وداع منت مردم چون من کن و السلام علی من التبع الهدی تمت.
خط: نستعلیق، کا: سبزواری محمد علی، تا: ۱۲۲۲ق؛ ضمیمه نسخه ش ۱۶۶۱۶ [رایانه]

۶. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:ض۵۳۰

آغاز: برابر
خط: نسخ، کا: عباس بن حاجی محمد شیرازی همدانی، تا: ۱۲۶۴ق؛ جلد: گالینگور مشکی، ۱گ (۱۵۲)، ۲۹ سطر، اندازه: ۲۸/۵×۴۰سم [الفبائی]

مشهد؛ الهیات؛ شماره نسخه:۴۰/۵۷ عکسی

نسخه اصل: همان نسخه بالا [ف: ۳ - ۱۳۱۱]

۷. تهران؛ شورا؛ شماره نسخه:۱۰۱۱۹/۵۶

خط: نسخ ریز، کا: عباس بن حاجی محمد شیرازی الاصل همدانی المسکن، تا: ۱۲۶۴ق؛ ۱ص (۲۹۴)، ۲۹ سطر، اندازه: ۱۹/۵×۳۲سم [ف: ۳۲ - ۱۴۹]

۸. تهران؛ شورا؛ شماره نسخه:۳۰۶۷/۵۵

آغاز: برابر؛ **انجام:** افروخته مجلس تو چون شمع شود.
خط: شکسته نستعلیق خوش، بی‌کا، تا: ۱۲۶۵ق؛ مجدول؛ کاغذ:

فرنگی نازک شکری آهارمهره، جلد: تیماج مشکی، ۱ص (۱۹۱)، ۲۵ سطر، اندازه: ۱۴/۵×۲۳/۵سم [ف: ۱۰ - ۶۰۰]

۹. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۵۱۸/۱۳

خط: نسخ، کا: سید محمد باقر گلپایگانی، تا: ۱۲۹۸ق؛ کاغذ: فرنگی، جلد: مقوا رویه ابری، ۵ص (۸۱-۸۵)، ۲۳ سطر، اندازه: ۱۶/۷×۲۱/۶سم [ف: ۵ - ۵۳]

۱۰. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۲۸۳۱/۲۲

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳ و ۱۴؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج سبز، ۱ص (۲۶۶) [ف: ۱۰ - ۱۶۷۳]

۱۱. تهران؛ ادبیات؛ شماره نسخه:۲۶۷/۴ حکمت

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۴؛ جلد: مقوا عطف تیماج، قطع: ربعی [ف: ۲ - ۵۸]

۱۲. تهران؛ نوربخش (خانقاه نعمت اللهی)؛ شماره نسخه:۵۹/۶

آغاز: برابر؛ **انجام:** کفضلی علی جمیع خلق الله.

بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: تیماج مشکی، ۴ص (۱۰۹-۱۱۲)، اندازه: ۱۳×۱۸/۵سم [ف: ۱ - ۸۹]

● التوکل (رسالة فی) / عرفان و تصوف / فارسی

at-tavakkol (r.-on fī)

جزایری، نعمة الله بن عبدالله، ۱۰۵۰ - ۱۱۱۲ قمری

jazāyerī, ne‘mat-ol-lāh ebn-e ‘abd-ol-lāh (1641 - 1701)

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱/۴۵-عکس

نسخه اصل: ایاصوفیا ش ۴۷۹۲؛ خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ ۱ گ (۷۸۲پ) [فیلمها ف: ۳ - ۲۱۸]

● التوکل / اخلاق / عربی

at-tawakkul

غیر همانند:

۱. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه:۵۸۰۸/۱۰

آغاز: الحمدلله لمبدر اللملک و المکوت، المتفرد بالعز و الجبروت؛ **انجام:** و ان شکاه و ذکر عشراً قالا کذلک.

عرفانی اخلاقی؛ بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ ۱۷گ (۱۲۲پ-۱۳۸ر) [ف: ۳ - ۵۲۹]

۲. تهران؛ مؤسسه مطالعات اسلامی؛ شماره نسخه:۱۲۴/۴

آغاز: بسم ... روی عن جعفر بن محمد الصادق عن ابیه جده الحسین بن علی بن ابی طالب؛ **انجام:** تمت هذه النسخة الشریفة فی شهر رجب المرجب ۱۲۶۷

خط: نستعلیق، کا: محمد نقی بن محمد علی ارومجی، تا: شوال ۱۲۶۶ق؛ کاغذ: زرد آهار زده، جلد: میشن مشکی، ۵گ (۱۱۴پ-۱۰۹پ)، ۱۵ سطر (۹/۵×۱۶)، اندازه: ۱۶×۲۲سم [ف: ۹۷]

● التوکل علی الله / حدیث / عربی

at-tawakkul ‘alā-l lāh

ابن ابی الدنیا، عبدالله بن محمد، ۲۰۸ - ۲۸۱ قمری

ebn-e abe-d-donyā, ‘abd-ol-lāh ebn-e mohammad (824 - 895)

روایاتی است در باب توکل بر خداوند به روایت ابو علی حسین بن صفوان و ابوالحسن علی بن محمد بن بشران بنقل از قرشی.

چاپ: بولاق، محقق: مجدی السید ابراهیم، مکتبة القرآن، بدون تازیخ.

قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۶۰۷/۱۱

آغاز: أخبرنا الشیخ الامام الزاهد أبو المکارم المبارک بن محمد بن المعمر البادرانی المقری قراءة علیه و أنا أسمع

نسخه اصل: کتابخانه دارالکتب الظاهریة (مدرسه عمریه) -دمشق ۳۷۷۲؛ بی‌کا، بی‌تا؛ در ابتدای رساله چند سماع مفصل و مختصر و بعضی مقول از نسخه اصل به سال‌های ۵۶۳، ۶۸۴ و ... و در پایان آن نیز سماعی به سال ۵۶۲ آمده؛ ۲۳گ (۲۹۰-۳۱۲) [عکسی ف: ۲ - ۲۰۲]

● التوکیلات فی علم الروحانی من الکتب العشرة السلیمانیة / علوم غریبه / عربی

at-tawkīlāt fī ‘ilm-ir rawḥānī min-al kutub-il ‘ašarat-is sulaymānīya

نجف آباد؛ حججی؛ شماره نسخه:۴۵/۲

آغاز: بسمله. التوکیل لما کان العذاب علی قدر المعصیة و کانت الروحانیون اذا سئلو شیئاً

بی‌کا، بی‌تا؛ ۷گ (۲۰ر-۲۶پ) [ف: - ۷۷]

● توکیل اخراج الزکاة / فقه / عربی

tawkīl-u ixrāj-iz zakāt

مختار گلپایگانی، احمد بن علی، ق۱۳ قمری

moxtār-e golpāygānī, ahmad ebn-e ‘alī (- 19c)

تاریخ تألیف: غره رجب ۱۲۳۳ق

اگر کسی دیگری را وکیل کند که زکات اموالش را بپردازد، کدام یک باید نیت این عبادت کنند؟ رساله حاضر که به دستور استاد مؤلف نگاشته شده در این مسئله مستدلاً در یک «مقدمه» و دو «فصل» و یک «خاتمه» بحث نموده: المقدمه: فیها ثلاث مسائل؛ فصل ۱. فیما یتعلق بالمالک المخرج للزکاة من الاکام؛ فصل ۲. فیما یتعلق بالوکیل و غیره من الاحکام؛ الخاتمه: فیها شیئان.

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۳۴۹۴/۴

آغاز: الحمدلله رب العالمین.. فقد أمرنی من من مزید لطفه العمیم لا یسعنی مساهلة أمره و نظر الی بعطفه الجسیم؛ **انجام:** و حیث انتهی الکلام الی هنا فلنختمه و لنحمد الله علی الاتمام وقد وقع الفراغ من تألیف هذه فی الساعة العاشرة..

خط:نسخ،کاتب=مؤلف،تا:غره رجب۱۲۳۳ق؛مصحح؛جلد: تیماج مشکی، ۱۳گ (۷۸پ-۹۰پ)، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۹-۲۹۱]

● التولانیة = کفایة المهتدی و بلغة المبتدی = کفایة المبتدی و بلغة المهتدی / فقه / عربی

at-tūlānīya = kifāyat-ul muhtadī wa balaġat-ul mubtadī = kifāyat-ul mubtadī wa balaġat-ul muhtadī

تولینی، زین الدین علی، ق۹ قمری

tūlīnī, zeyn-od-dīn ‘alī (- 15c)

رساله در احکام و فروع و مسائل نماز است و گاهی به ذکر دلیل پرداخته. دارای چهار «فصل» و «خاتمه»: فصل ۱. الشروط؛ ۲. افعال الصلوة؛ ۳. التروک؛ ۴. احکام السهو؛ خاتمة فی مسائل من التوابع. از شیخ علی تولانی از علمای قرن هشتم و نهم و شاگرد شهید اول (-۷۸۶ق).

آغاز: بسمله، الله احمد علی سوابغ النعم و ترادف القسم و ایاه اسأل ان یصلی علی سید الأصفیاء من الأمم محمد و عترته اهل بیته ...

انجام: و قیل کل صلاة یقول سبحان الله و الحمدلله و لا اله الا الله و الله اکبر ثلثین مرة عقیبها.

[دنا ۴۲۷/۳ (۱۲ نسخه)؛ الذریعه ۵۰۱/۴]

۱. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۷۴۲۴

آغاز و انجام: برابر

خط:نسخ،کا:علی بن محمد بن موسی بن احمد کونینی،تا: ۸۶۰ق؛ کاغذ: نخودی آهارمهره، جلد: تیماج عنابی ضربی مزین به ترنج و سرترنج، ۶۴گ، ۱۶ سطر، اندازه: ۱۳×۱۸سم [ف: ۲۰ - ۴۱۳]

مشهد؛ مدرسه باقریه؛ شماره نسخه:۳۰۷/۱

همان نسخه بالا [تراثنا: س۶ش۴ - ۸۹]

۲. تهران؛ الهیات؛ شماره نسخه:۱۶۸/۳

صلاة؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۰؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج، ۱۰۱گ (۶۷پ-۱۶۷پ)، ۱۷ سطر (۹×۱۵)، اندازه: ۱۴×۲۱سم [ف: - ۲۵۱]

۳. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۲۸۳

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا: قاسم بن حسن، تا: ۹۱۷ق؛ محشی؛ کاغذ: نخودی آهار مهره، جلد: مقوا رویه پارچه، ۶۰گ، ۱۶ سطر، اندازه: ۱۲×۱۷سم [ف: ۲۱ - ۱۱۱۰]

۴. شیراز؛ امام عصر؛ شماره نسخه:۳۵۲/۲

روی برگ اول این نسخه آمده: تولین قریة من قری جبل عامل النسبة الیها تولینی و مصنف هذه الرسالة الشیخ حسن احد تلامذة الشهید الاول و قیل هو ابن الشهید [الاول] و هذه الرسالة قد عرضها مصنفها علی الشیخ ضیاء الدین بن الشریف الشهید [الاول] فاثنی علیها.و کتب بیده محمد مکی بن محمد بن شمس الدین من سلالة الشهید العاملی؛ خط: نسخ، کا: اسماعیل بن محمد بن صالح صیمری، تا: شنبه ۱۵ ربیع الاول ۹۲۴ق؛ مصحح؛ ۵۳گ (۱۴۸-۲۰۰)، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۱ - ۱۱۸]

۵. تهران؛ شورا؛ شماره نسخه:۸۴۲۱/۸

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، کا: عطاء الله بن مسیح بن ابراهیم بن حسن کرم الله آملی، تا: پنج‌شنبه ۴ محرم ۹۳۳ق، جا: جزائر بصره؛ مصحح، محشی به نقل از مؤلف؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۳۲گ (۱۴۲پ-۱۷۳پ)، اندازه: ۱۵/۵×۲۱/۵سم [ف: ۲۸ - ۲۸]

۶. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۴۳۶

آغاز و انجام: برابر

نام کتاب و مؤلف به قرینه آغاز نسخه تعیین شد؛ خط: نسخ، کا: حسن بن محمد بن دبیس بن احمد بن محمد بن دبیس بن کمال المقشاعی، تا: یک‌شنبه ۱۶ صفر ۹۷۷ق؛ مصحح، محشی؛ تملک: حسین بن علی بن حسن بن محمد بن دبیس، محمد علی بن علی بن لطفعلی تبریزی به تاریخ ۱۲۹۹ و مهر «عبده محمد علی بن علی» (بیضی)، محمد باقر بن محمد علی به تاریخ ۱۳۶۶ و مهر «یثق بالاحد حسن بن محمد» (بیضی)، احمد میمندی؛ جلد: تیماج مشکی، ۱۰۲گ، ۱۲ سطر، اندازه: ۱۵×۲۰/۵سم [ف: ۴ - ۲۲۱]

۷. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۱۹۷۹

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ اهدایی: رهبری، فروردین ۱۳۷۴؛ کاغذ: نخودی، جلد: مقوا، ۲۴گ، ۲۷ سطر، اندازه: ۱۷×۲۴سم [اهدائی رهبر: ۳ - ۱۶۴]

۸. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۱۶۳/۱

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا: جمال الدین بن محمد بن سهل نجفی، تا: ۶ شعبان ۱۰۰۵ق؛ محشی با نشان «هـ»، در پایان دارد «هذا آخر ما وجد من هذه الرسالة الشریفة الملقبة بالتولانیة لبعض الافاضل و هو الشیخ الاعلم الشیخ شمس الدین التولانی اسمه علی و هو من جبل عامل و الحمدلله علی کل مال ... و کان الفراغ من هذه الرسالة فی یوم السادس من شهر شعبان المبارک من سنة خمس و الف من الهجرة ... علی ید.. جمال الدین بن محمد بن سهل النجفی عفی عنهما»، در صفحه عنوان دارد: «الرسالة التولانیة للشیخ الاجل شمس الدین علی التولانی العاملی رحمه الله»؛ مهر: «محمد باقر بن محمد تقی الموسوی»؛ کاغذ: سپاهانی زرد، جلد: تیماج سرخ، ۷۴گ، ۱۵ سطر (۷/۵×۱۳)، اندازه: ۱۳×۱۹سم [ف: ۶ - ۲۲۳۳]

۹. تهران؛ شورا؛ شماره نسخه:۱۸۰۵۳ ض

بی‌کا، تا: ۱۱۳۴ق [د.ث. مجلس]

۱۰. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۱۱۹۰/۱

آغاز و انجام: برابر

در فهرست از محقق کرکی دانسته؛ خط: نسخ، کا: نعمت الله بن محمد حسینی شهیر به رمال، تا: ۱۱۹۰ق؛ کاغذ: سمرقندی، جلد: تیماج مشکی، ۱۱۸ص (۱-۱۱۸)، ۲۰ سطر (۸×۱۲)، اندازه: ۱۲×۱۷سم [ف: ۹ - ۱۷۵]

۱۱. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۷۱۸

آغاز و انجام: برابر

نام مؤلف به قرینه آغاز نسخه تعیین شد؛ خط: نسخ، کا: محمد بن احمد بن فهد، بی‌تا؛ کاغذ: نخودی، جلد: مقوا با روکش پارچه، ۳۸گ، ۲۱ سطر، اندازه: ۱۸×۲۵سم [ف: ۵ - ۴۳۱]

۱۲. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۶۱۸۷

آغاز و انجام: برابر

نام مؤلف به قرینه آغاز نسخه تعیین شد؛ خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ کاغذ: نخودی، جلد: مقوا با روکش پارچه، ۵۷گ، مختلف السطر، اندازه: ۱۵×۲۰سم [ف: ۵ - ۴۳۲]

● **تولد عیسی و المناجات (فصل فی)** / مناجات / عربی

tawallud-u ‘īsā wa-l munājāt (faṣl-un fī)

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۲۲۶۸/۱۲-ف

نسخه اصل: ایاصوفیا ش ۳۷۲۲؛ بی‌کا، بی تا [فیلمها ف: ۱ - ۶۶۵]

● **تولد نامه** / متفرقه / فارسی

tavallod-nāme

تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۱۹۸۲۳

بی‌کا، بی‌تا؛ خریداری از مصطفی حسنی [رایانه]

● **تولید المولود (رسالة)** / علوم غریبه / عربی

tawlīd-ul mawlūd (r.)

بحرانی، سید حسن

bahrānī, seyyed hasan

رساله در علم اکسیر.

مشهد؛ شیخ علی حیدر؛ شماره نسخه:۱۶۴/۱۸

خط: نستعلیق، کا: عبدالرحیم بن ابوالحسن حسینی علوی همدانی، تا: ۱۲۵۳-۱۲۵۶ق؛ جلد: چرم زرد، ۸گ (۱۳۹پ-۱۴۶ر)، اندازه: ۱۵×۲۱سم [مؤید: ۱ - ۱۶۰]

● **تولی و تبرا = حب و بغض** / کلام و اعتقادات / فارسی

tavallā va tabarrā = hob va boqz

نصیرالدین طوسی، محمد بن محمد، ۵۹۷ - ۶۷۲ قمری

nasīr-od-dīn-e tūsī, mohammad ebn-e mohammad (1201 - 1274)

اهدا به: نجیب الدین حسن

محل تألیف: قهستان

چنان‌که از مطالعه رساله پیداست این رساله را خواجه در ایام توقف در قهستان به در خواست نجیب الدین نامی به فارسی و با روشی فلسفی و بسیار شیوا و شیرین به مشرب تعلیمیان نوشته است. بحث تولا و تبرا در کلام شیعی امامی و اسماعیلی هست و در کتاب کافی، کلینی به آن پرداخته است و تولی و تبرا نشانه تشیع است. خواجه خود در اخلاق محتشمی همه قواعد دینی را به این دو بر می‌گرداند. او در رساله «تولی و تبرا» با نگاه فلسفی و روان‌شناختی این مسئله را روشن ساخته است. در کتاب مطلوب المؤمنین که منسوب به خواجه شده، نیز این بحث آمده ولی بسیار ساده و کوتاه و عامیانه آمده است بر خلاف این رساله که برای خواص نوشته شده است. پاره‌ای از مطالب این رساله در «آغاز و انجام» و «اوصاف الاشراف» و «روضة التسلیم» هم دیده می‌شود. مهمتر این که از این رساله راز پرورش فدائیان ازخودگذشته و جانباز آشکار می‌گردد و دانسته می‌شود که چگونه و با چه اندیشه و پنداری کسانی را به خود گرویده و تسلیم خویش می‌کردند و فدائیانی دست از جان شسته به بار می‌آوردند. (دانش پژوه)

آغاز: الحمد لله رب العالمین و صلواته علی سیدنا محمد و آله الطاهرین. هر که خواهد که دین دار باشد اورا از دو چیز چاره نبود: یکی تولا و دیگر تبرا. چنان که فرموده اند «الدین هو الحب لله - و البغض» یعنی دوستی است در راه خدا و دشمنی در راه خدا. و چون برادر دینی نجیب الدین وفقه الله لما یرضیه از این ضعیف محمد طوسی التماس کرد که در این باب شرحی بنویسد و تاکید فرمود چاره ندید از آن که کلمه ای چند از سخن پیشوایان دین و معلمان اهل یقین خصوصا معلم وقت پادشاه بزرگوار ناصرالدین و الدنیا شهریار ایران عبدالرحیم بن ابی منصور اعلی الله امره و حرس ظله المبارک جهت آن برادر دینی ثبت کرد.

انجام: و این مرتبه آن است که در عبارت هیچ آفریده ای نیاید و هر چه در عبارت آمرند از کفر و شرکی خالی نبود. پس مرد مجتهد جهد باید کرد در آن هر چه جز خداست از پیش خود بر گیرد تا بنحوی خود بخودی خود برسد. ان شاء الله تعالی. علقه لنفسه.

چاپ: در نهایت اخلاق محتشمی، با تصحیح دانش پژوه، چاپ سوم، تهران، انتشارات دانشگاه تهران، ۱۳۷۷ش، چاپ شده

[دنا ۴۲۸/۳؛ مقدمه دانش پژوه، بر اخلاق محتشمی؛ فهرستواره منزوی ۲۳۸/۹]

۱. تهران؛ شورا؛ شماره نسخه:۶۳۰/۹

کامل، در فهرست بدون نام مؤلف است (رؤیت شد)؛ بی‌کا، تا:

قرن ۸؛ ۲ص (۱۵۷–۱۵۸)، ۴۵ سطر، اندازه: ۱۲×۲۲سم [ف:۲-۳۹۰]

۲. تهران؛ عبدالعظیم؛ شماره نسخه:۲۷۹

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، کا: ید الله کجوری نظر پاک، تا: ۱۳۴۳ق، جا: تهران؛ مجدول مذهب، با سر لوح مزدوج مذهب؛ مهر: «ید الله ۱۳۲۸» (بیضی)؛ جلد: مقوا با روکش پلاستیکی مشکی، ۴گ، ۲۰ سطر، اندازه: ۱۳/۵×۲۱/۵سم [ف: ۱ - ۱۵۹]

● التولی و التبری / کلام و اعتقادات / عربی

at-tawallā wa-t tabarrā

میرداماد، محمد باقر بن محمد، – ۱۰۴۱ ؟ قمری

mīrdāmād, mohammad bāqer ebn-e mohammad (-1632)

لعن و نفرین به ابی بکر و عمر و عثمان و معاویه و یزید و عایشه و حفصه است.

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۸۳۷/۷

آغاز: بسمله. اللهم ان نبیک الناطق بالحق و رسولک المبلغ بالصدق؛ **انجام:** و الحقنا بنبینا و ائمتنا ولی الرحمة و الغفران (هذا من اقاویل سیدنا و مولانا ادام الله برکات انفاسه و انفاس برکاته الی یوم الدین و انا احقر مستفیضه و افقر مستفیدیه من بحار افضاله المستوعب ابن مراد عادل الاردستانی عفی عنهما)

خط: نسخ، کا: ابوالفتح گیلانی، تا: قرن ۱۱؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج تریاکی، ۲گ (۳۴۹پ–۳۵۰پ)، ۱۲ سطر (۸/۵×۱۵)، اندازه: ۱۶×۲۴سم [ف: ۸ - ۴۳۴]

● توهمیه / هیئت / فارسی

tavahhomīye

قاسم بن حسین بن زال

qāsem ebn-e hoseyn ebn-e zāl

در شناخت صبح کاذب.

آغاز: بسمله، الحمدلله وحده و الصلوة علی نبی لا رسول بعده محمد مرکز دائرة النبوة و آله. بروج فلک الامامة ... در معرفت هیئت صبح کاذب بخاطر فاتر قاسم بن حسین بن زال ...

انجام: از درجات منطقة البروج باشد مختلف است وجه این بر خبیر این فن ظاهر است

۱. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۳۰۸۴/۱

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ و نستعلیق، کا: میر فخر مرعشی حسینی، تا: قرن ۱۰؛ افتادگی: آغاز؛ کاغذ: ترمه، جلد: میشن قرمز، ۸گ (۲پ–۹پ)، ۱۶ سطر، اندازه: ۹×۱۶سم [ف: ۶ - ۲۰۵]

۲. تهران؛ مروی؛ شماره نسخه:۸۷۷/۱۷

آغاز: برابر

بی کا، بی تا؛ ۲۵ص، قطع: رقعی [ف: - ۳۲۳]

● تهافات الفلاسفة / فلسفه / عربی

tahāfāt-ul falāsifa

شامل چهل «تهافت» فلاسفه و رد آنها، از جمله انکار نبوت پیامبر (ص)، قدم عالم، انکار معاد جسمانی، اعتقاد به صحت علم احکام نجوم و ... این اثر غیر از تهافت الفلاسفه غزالی است.

تهران؛ شورا؛ شماره نسخه:۱۰۲۴۹/۶

آغاز: و لا حول و لاقوة ... اعلم ان الکفر فی شریعتنا عبارة عن انکار ما علم عن مجیء النبی (ص)؛ **انجام:** و استدللنا علی کفرهم و بدعتهم فیها بالدلائل المقبولة ... هدانا الله.

خط: نسخ، بی کا، تا: ۱۳۰۷ق؛ مصحح؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۲۲ص (۱۷۴–۱۹۵)، ۱۳–۲۳سطر، اندازه: ۱۱×۱۷سم [ف: ۳۲-۲۸۲]

● تهافت التهافت / فلسفه / عربی

tahāfut-ut tahāfut

ابن رشد، محمد بن احمد، ۵۲۰ – ۵۹۵ قمری

ebn-e rošd, mohammad ebn-e ahmad (1127 - 1199)

وابسته به: تهافت الفلاسفة؛ غزالی، محمد بن محمد (۴۵۰–۵۰۵)

ردی است بر کتاب تهافت الفلاسفه غزالی با عناوین «قال أبوحامد، قلت، قلنا». غزالی در تهافت در بیست مورد (از سه مسئله) بر فلاسفه تاخته و ابن رشد در ۱۸ مورد سخن او را رد کرده.

آغاز: بسمله و بعد حمد الله الواجب و الصلوة علی جمیع رسله و أنبیائه فأن الغرض فی هذا القول أن نبین مراتب الأقاویل المثبتة فی کتاب التهافت فی التصدیق و الاقناع و قصور اکثرها عن مرتبة الیقین و البرهان ...

انجام: و هو کما یقول جالینوس رجل واحد من ألف و التصدی الی أن یتکلم فیه من لیس من اهله ما تکلمت فی ذلک علم الله بحرف و عسی الله أن یقبل العذر فی ذلک و یقیل العثرة بمنه و کرمه وجوده و فضله لا رب غیره.

چاپ: قاهرة، دار المعارف، ذخائر العرب ۳۷، نشره سلیمان دنیا، القسم الاول، ۴۲۱ص، القسم الثانی، ۴۲۷–۱۰۷۲ص، ۱۹۶۴–۱۹۶۵م

[کشف الظنون ۵۱۲/۱ و ۳۴۹/۱؛ هدیة العارفین ۱۰۴/۲؛ معجم المطبوعات ۱۰۸/۱؛ غزالی نامه ۴۱۵–۴۱۶ ابن رشد فیلسوف قرطبه از ماجد فخری (خاصه ص ۸۵–۹۱)؛ دنا ۴۲۹/۳ (۶ نسخه)]

شرح و حواشی:

۱– تهافت الفلاسفة = الذخر؛ طوسی، علی بن محمد (–۸۷۷)

۲– تهافت الفلاسفة = المحاکمات بین التهافتین؛ خواجه زاده، مصطفی بن یوسف (–۸۹۳)

۱. تهران؛ شورا؛ شماره نسخه:۷۱۲

آغاز: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۹۴۵ق؛ ۱۳۵گ، ۲۷ سطر، اندازه: ۱۳/۵×۲۰/۵سم [ف: ۲ - ۴۵۲]

۲. تهران؛ شورا؛ شماره نسخه:۱۳۰۸ ط

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا: عبدالحسین بن محمد علی حسینی، تا: ربیع الاول ۱۰۶۱ق؛ مصحح؛ تملک: آخوند ملا رجب علی تبریزی فیلسوف معروف قرن ۱۱ که آن را به شاگردش سید محمد جعفر حسینی مازندرانی بخشیده و او گواهی این بخشش را بر پشت برگ آغاز چنین نوشته: «هو من جملة ما أنعم أستاذی و سندی و صاحبی قدوة أعاظم الحكماء و المتألهین، الذی عجز لسانی عن تعریفه و توصیفه آخوند مولانا رجب علی سلمه الله تعالی عن الآفات البلیات عنی، و أنا اقل الطلاب محمد جعفر الحسینی المازندرانی عفی عنه بالنبی و الوصی»؛ مهر: «عبده محمد جعفر الحسینی ۱۰۴۷» (بیضی)، «أحمد الله كما هو أهله عبده أحمد ۱۱۸۱» (مربع)، «بهادر سعید الدوله ۱۲۶۸»، «یا باقرالعلوم» (مربع)، «محمد بن صادق الحسینی»(بیضی)؛کاغذ:اصفهانی آهار مهره،جلد: تیماج قرمز، ۲۰۰گ، ۱۹سطر، اندازه: ۱۲/۵×۲۲/۵سم [ف: ۲۴/۲ - ۲۰۳]

۳. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۴۰۱۷

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ربیع الثانی ۱۰۶۱ق؛ مصحح؛ مهر: «الواثق بالله الغنی عبده محمد صادق الحسینی» (مربع)؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۱۲۶گ، ۲۲ سطر، اندازه: ۱۵×۲۴/۵سم [محدث ارموی مخ: ۱ - ۴۶۰]

۴. قم؛ مؤسسه حضرت آیة الله العظمی بروجردی؛ شماره نسخه:۳۰۶

خط: نستعلیق، کا: عبدالحسین بن محمد علی حسینی، تا: اواخر ربیع الثانی ۱۰۶۱ق، به دستور شیخ عبدالسلام شیرازی؛ مصحح؛ تملک: آیة الله بروجردی؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۱۸۵گ، ۱۹ سطر، اندازه: ۱۳×۲۲/۵سم [ف: ۱ - ۱۸۰]

۵. تهران؛ شورا؛ شماره نسخه:۵۴۹۷/۵

خط: نستعلیق، کا: عبدالحسین بن محمد علی حسنی اصفهانی، تا: ربیع الاول ۱۰۶۲ق؛ کاغذ: دولت آبادی، جلد: تیماج ماشی، ۱۶۰گ (۱۰۵پ-۲۶۴پ) [ف: ۱۶ - ۳۹۳]

۶. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۱۳۸۲/۱

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۰۷۲ق؛ کاغذ: بخارایی، جلد: تیماج قرمز، ساده، حواشی منگنه زر، مقوایی ۱۲۰×۱۹۰، ۳۸۲ص (۱-۳۸۲)، ۱۸ سطر (۸×۱۳)، اندازه: ۱۲×۱۹سم [ف: ۹ - ۳۸۱]

۷. تهران؛ شورا؛ شماره نسخه:۳۵۸۷/۱

آغاز و انجام: برابر

خط: شکسته نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ کاغذ: اصفهانی و فرنگی،جلد:تیماج عنابی،۱۷سطر،اندازه:۱۲×۱۸سم[ف:۱۰ - ۱۵۵۶]

۸. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۵۰۶۴

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا: محمد هاشم بن أبی طالب، تا: ۵ جمادی الاول ۱۳۰۴ق؛ محشی؛ تملک: فضل الله به سال ۱۳۳۸ق با مهر «فضل الله ۱۳۲۱» (بیضی)، ابوطالب محمد موسوی به سال ۱۳۰۸ق با مهر «ابوطالب الموسوی» (بیضی)؛ مهر: «حسنعلی ...» (بیضی)، «محمد جواد» (بیضی)؛ یادداشت ابوطالب موسوی هاشمی به سال ۱۳۰۴ق در تهران؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج زرشکی، ۱۳۴گ، ۲۳ سطر (۹×۱۵)، اندازه: ۱۳×۲۰/۵سم [ف: ۳۸ - ۱۵۴]

● تهافت الفلاسفة / فلسفه / عربی

tahāfut-ul falāsifa

غزالی، محمد بن محمد، ۴۵۰ - ۵۰۵ قمری

qazzālī, mohammad ebn-e mohammad (1059 - 1112)

این کتاب که از آثار مهم و معروف او است در ابطال آراء ارسطو در برخی از مباحث فلسفی که به اهتمام فارابی و بوعلی سینا شرح و نشر یافته است. به گمان مؤلف تناقص‌گویی‌های فلاسفه را در بحث‌های الهیات برشمرده تا پاسخی باشد بر آنان که به دستورات دینی با نظر حقارت می‌نگرند و پیروی از فلاسفه و حکما می‌نمایند و شانه از وظایف شرعی و عبادات خالی می‌کنند. این کتاب مشتمل بر چهار «مقدمه» و بیست «مسأله» و یک «خاتمه»: مسأله ۱. ازلیة العالم؛ ۲. ابدیة العالم؛ ۳. فی تلبیسهم فی قولهم ان الله صانع العالم؛ ۴. فی تعجیزهم عن اثبات الصانع؛ ۵. فی تعجیزهم عن الدلیل علی استحالة الهین؛ ۶. نفی الصفات؛ ۷. فی قولهم ان ذات الاول لا ینقسم بالجنس و الفصل؛ ۸. فی قولهم ان الاول موجود بسیط بلاماهیة؛ ۹. فی تعجیزهم عن اثبات ان الاول لیس بجسم؛ ۱۰. فی تعجیزهم عن الدلیل علی ان للعالم صانعاً و علة؛ ۱۱. فی تعجیزهم عن القول بان الاول یعلم غیره؛ ۱۲. فی تعجیزهم عن القول بان الاول یعلم ذاته؛ ۱۳. ابطال قولهم ان الاول لا یعلم الجزئیات؛ ۱۴. ابطال قولهم ان السماء حیوان متحرک؛ ۱۵. فیما ذکروه من العرض المحرک للسماء؛ ۱۶. فی قولهم ان نفوس السماوات تعلم الجزئیات الحادثة؛ ۱۷. فی قولهم باستحالة خرق العادات؛ ۱۸. فی تعجیزهم عن اقامة البرهان علی ان النفس جوهر؛ ۱۹. فی قولهم باستحالة الفناء علی النفوس البشریة؛ ۲۰. ابطال انکار هم البعث و النشور.

آغاز: بسمله، نسأل بجلاله الموفی علی کل نهاته المجاوز کل غاته ان یفیض علیها انوار الهدایة و ...

انجام: فی تکفیر اهل البدع و ما یصح منه و ما لا یصح ... یخرج الکلام عن مقصود هذا الکتاب و الله تعالبی الموفق للصواب

چاپ: قاهره سال ۱۳۰۲، ۱۳۱۹، ۱۳۲۰، ۱۳۲۱، ۱۹۵۵؛ بمبئی چاپ سنگی ۱۳۰۴، وزیری، ۹۶ص؛ قاهرة، بخش منطق، تحقیق سلیمان دنیا، ۱۹۶۰م، ۴۰۰ص

[دنا ۴۲۹/۳ (۱۰ نسخه)؛ کشف الظنون ۵۰۹/۱ و ۳۴۷/۱؛ فهرست نسخه‌های

عربی واتیکان ۲۰/۱؛ ذخائر التراث العربی الاسلامی ۷۱۶/۲؛ مشار عربی ص ۲۲۸؛ معجم المطبوعات ۱۴۱۱/۲؛ ابن خلکان ۳۵۴/۴؛ سبکی رقم ۲۳؛ ابن عماد ۱۳/۴؛ مرآه الزمان، سبط ابن جوزی رقم ۴؛ عقد الجمان رقم ۹؛ صفدی رقم ۱۷؛ اشار الیه الغزالی فی «المنقذ» و مقاصد الفلاسفه و جواهر القرآن؛ مکتبة امیر المومنین ۲۷۹/۱]

شرح و حواشی:

۱- تهافت التهافت؛ ابن رشد، محمد بن احمد (۵۲۰-۵۹۵)

۲- تهافت الفلاسفة = الذخر؛ طوسی، علی بن محمد (-۸۷۷) (۲ عنوان)

۳- تهافت الفلاسفة = المحاکمات بین التهافتین؛ خواجه زاده، مصطفی بن یوسف (-۸۹۳) (۲ عنوان)

۱. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۸۰۱۲

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۶۴۳ق [رایانه]

۲. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۷۳۶

آغاز: برابر

نسخه اصل: کتابخانه واتیکان-رم ۲۹۱؛ خط: مغربی، بی‌کا، تا: ۲۷ رمضان ۶۹۱ق، جا: اشبیلیه؛ مصحح؛ تملک: احمد بن مبارکشاه حنفی به تاریخ ۸۴۱، محمد مظفری؛ ۱۲۳ص [عکسی ف: ۲ - ۴۰۸]

۳. شیراز؛ علامه طباطبائی (کتابخانه)؛ شماره نسخه:۱۶۵۶

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۸؛ افتادگی: آغاز؛ ۸۵گ، اندازه: ۱۳×۱۹سم [نسخه پژوهی: ۲ - ۱۳۴]

۴. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۶۵۴۳/۱۷

آغاز: برابر

خط: نسخ و نستعلیق، کا: کرم الله بن عطاء، تا: دوشنبه ۱۸ شوال ۱۰۸۳ق، جا: مکه مکرمه؛ جلد: تیماج قرمز، ۵گ (۸۵ر-۸۹پ)، اندازه: ۲۳×۳۶/۵سم [ف: ۱۷ - ۱۲۷]

۵. تهران؛ شورا؛ شماره نسخه:۳۵۸۷/۲

آغاز: لما لم یات ابن الرشد بکلام ابی حامد فی المئلتین الاخیرتین ذکرناه ... المسئلة التاسعه عشر فی ابطال قولهم ان النصوص الانسانیه یستحیل علیها العدم؛ **انجام:** برابر

مسئله ۱۹ و ۲۰ تهافت غزالی است؛ خط: شکسته نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ کاغذ: اصفهانی و فرنگی، جلد: تیماج عنابی، ۴۲ص (۲۲۶-۲۷۷)، ۱۷ سطر، اندازه: ۱۲×۱۸سم [ف: ۱۰ - ۱۵۵۷]

۶. تهران؛ مهدوی؛ شماره نسخه:۴۵۴

خط: نسخ، کا: عبدالله بن صدرالدین عزیزالله قرشی، تا: ۸ ربیع الثانی قرن ۱۲ [نشریه: ۲ - ۱۴۶]

۷. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه:۶۴۰۸

خط: نسخ، کا: سنجر بن میر محمد تقی حسینی کاشانی، تا: ۱۰ شعبان ۱۱۳۷ق؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج قهوه‌ای، ۱۴۰گ، ۱۵ سطر، اندازه: ۱۲/۵×۲۱سم [ف: ۳ - ۵۲۹]

۸. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۳۳۳۲

آغاز: بسنله، قال الشیخ الامام الاوحد الزاهد الموفق؛ **انجام:** و صلی الله علی سیدنا محمد النبی آمین

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۳۲۲ق [رایانه]

۹. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۷۵۳۰

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ تملک: قاضی چلبی زاده اسمعیل عاصم؛ اهداء به ملاباشی ملا علی اکبر مدرس خراسانی در رجب ۱۱۴۹؛ کاغذ: آهار مهره نخودی، جلد: تیماج مشکی، ۱۳۰گ، ۱۷ سطر، اندازه: ۱۰×۱۸سم [ف: ۱۱ - ۸۲]

۱۰. قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه:۱۷۶۳

آغاز: و باجابة رجاء الموملین جدید و بعد فان العقل و النقل متطابق ... علی ان اکرم ما ینال قوی ... انفس ما یتنافس فیه اصل الوبر ... المبدء والمعاد و ما بینهما؛ **انجام:** واما ایراد القوة العادیة فسواء فی الوقتین فبالضرورة باخذ الرطوبة الغریزیة فی الانتقاض وفی عداء للحرارة الغریزیة.

خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ مجدول، با لوح مزدوج؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۲۸۹گ، ۱۵ سطر، اندازه: ۱۵×۲۴سم [ف مخ: ۱ - ۵۱۴]

۱۱. اصفهان؛ جابری انصاری؛ شماره نسخه:۵۷/۳

بندی از تهافت الفلاسفه؛ بی‌کا، بی‌تا؛ ۵ص [نشریه: ۶ - ۵۹۸]

● تهافت الفلاسفة / فلسفه / عربی

tahāfut-ul falāsifa

قاضی زاده رومی، موسی بن محمود، - ۸۱۵ قمری

qāzī-zāde rūmī, mūsā ebn-e mahmūd (- 1413)

اصفهان؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۴۹/۲

خط: نستعلیق بی نقطه، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ کاغذ: سپاهانی آهار مهره [نشریه: ۱۱ - ۹۲۹]

● تهافت الفلاسفة = الذخر / فلسفه / عربی

tahāfut-ul falāsifa = ad̲-d̲uxar

طوسی، علی بن محمد، - ۸۷۷ ؟ قمری

tūsī, ʻalī ebn-e mohammad (- 1473)

وابسته به: تهافت الفلاسفة؛ غزالی، محمد بن محمد (۴۵۰-۵۰۵)

تهافت التهافت؛ ابن رشد، محمد بن احمد (۵۲۰-۵۹۵)

به امر: سلطان محمد فاتح عثمانی

علاءالدین علی طوسی متوفی در سمرقند از افاضل آن عصر به شمار می‌رود و مقرب نزد سلطان محمد فاتح عثمانی بوده، این کتاب و هم کتاب تهافت الفلاسفه برسوی به امر سلطان مذکور در محاکمه امام غزالی نسبت به تهافت الفلاسفه اش تألیف شده است. مؤلف این کتاب را در شش ماه و خواجه زاده برسوی کتابش را در مدت چهار ماه تألیف نمود. کتاب برسوی مورد

توجه انظار گشت و تفضیل بر این کتاب داده شد و محقق دوانی نیز آن را بستود و فرمود اگر من هم بدین تألیف می‌پرداختم بیش از این چیزی نمی‌نگاشتم و سلطان هم مؤلف کتاب دوم را به زیاده بر ۱۰۰۰۰ درهم جایزه که به هریک داده بود به خوبی مزیت داد و این جهت رنجش مؤلف این کتاب را فراهم آورد و از دربار سلطان رخت به سمرقند برکشید. مؤلف این کتاب را «ذخر» نامیده است. کتاب مرتب است بر «دیباچه» و «مقدمه» و بیست «مبحث»: ۱. حدوث العالم؛ ۲. ابدیة العالم؛ ۳. فی بیان ان قولنا الله تعالی فاعل العالم و صانعه هل هو بطریق الحقیقة ام لا؛ ۴. اثبات الصانع للعالم؛ ۵. توحید الاله جل و علاء؛ ۶. اتصاف الله تم بالصفات؛ ۷. انه تم هل یجوز ان یکون له ترکیب من اجزاء عقلیه او لا؛ ۸. انه تعالی هل له ماهیة غیر الوجود ام لا؛ ۹. ان الله تعالی لیس بجسم؛ ۱۰. الکلام فی حقیقة العلم؛ ۱۱. انه تم عالم بغیره من الاشیاء؛ ۱۲. بیان انه تعالی تعلم ذاته؛ ۱۳. انه تعالی لیس عالما بالجزئیات المتغیره؛ ۱۴. انه هل للفلک نفس ناطقة محرکة له بالارادة او لا؛ ۱۵. بیان الغرض الاقصی من حرکة الفلک؛ ۱۶. بیان علم نفوس السموات؛ ۱۷. بیان ان ترتب الموجودات بعضها علی بعض هل هو لعلاقة عقلیه و علة حقیقة بینها ام لا؛ ۱۸. بیان ان النفس الانسانیه هل هی مجردة ام لا؛ ۱۹. بیان ان النفس الانسانیه قدیمة او حادثه؛ ۲۰. بیان ان حشر الاجساد ورد الارواح الی الابدان هل هو ممکن و واقع ام لا. (مهدی ولایی)

صاحب «اکتفاء القنوع بما هو مطبوع» بخطا مؤلف این کتاب را خواجه نصیر طوسی دانسته و منشأ اشتباه او عدم تشخیص علاءالدین علی طوسی با نصیرالدین طوسی است و در احوال او گوید: «و له ایضا کتاب تهافت الفلاسفة و لم یطبع و هو الکتاب الرابع بنفس هذا الاسم» و صاحب آثار الشیعه نیز همین خطا را با استناد همین نظر نموده است. در صورتی که کشف الظنون مؤلف آن را علاء الدین علی دانسته و می‌گوید: «سلطان محمد فاتح سلطان عثمانی مولی مصطفی بن یوسف خلیل برسوی مشهور به خواجه زاده رومی (- ۸۹۳ق مطابق با ۱۴۸۴م) و مولی علاء الدین علی الطوسی (- ۸۸۷ق) را فرمان داد که کتابی در محاکمه بین غزالی و ابوالولید احمد بن رشد بنویسد ...».

آغاز: سبحانک اللهم یا منفردا بالازلیة و القدم ...

انجام: و انظاره لیست مما یوثق بها فی الاحاطه بدون تائید صاحب الوحی المؤید باعلام الله تم

چاپ: ضمن مجموعه در مصر چاپ شده است؛ حیدر آباد، مطبعة مجلس، ۲۷۲ص، ۱۹۱۲م. به نام ذخیره

[الذریعه ۵۰۲/۴؛ مشار ۳۸۸؛ مشار ۳۸۸؛ مکتبة امیرالمؤمنین ۴۹۱/۲؛ کشف الظنون ۸۲۵/۱ با عنوان الذخیرة؛ دنا ۴۲۹/۳ (۵ نسخه)]

۱. همدان؛ مدرسه غرب همدان؛ شماره نسخه:۷۸۴/۱

خط: نستعلیق، کا: حاج حسن بن مظفر کاتب، تا: ۸۷۶ق، جا: یزد؛کاغذ: سمرقندی، جلد: تیماج قهوه‌ای، ۲۶۷ص (۱-۲۶۷)، ۱۶ سطر (۸×۱۲)، اندازه: ۱۳×۱۸سم [رشت و همدان: ف: - ۱۴۴۷]

۲. تهران؛ شورا؛ شماره نسخه:۱۰۲۹۶

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، تا: سلخ جمادی الثانی۸۸۳ق؛ تملک: بهاءالدین محمد حسینی با تاریخ ۱۱۰۸ق؛ جلد: مقوایی عطف تیماج قهوه‌ای، ۹۱گ، ۲۵سطر، اندازه: ۱۲×۱۷/۵سم [ف: ۳۲ - ۳۰۷]

۳. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۴۰۰

آغاز و انجام: برابر

خط:نستعلیق و مختلف،بی‌کا،تا:ربیع الاول۸۹۷ق،جا:هرات؛واقف: نائینی؛ ۱۱۴گ، ۱۸ و ۱۹ سطر، اندازه: ۱۲×۱۷سم [ف: ۴-۵۸]

۴. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۴۱۰۸

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۹۰۷ق [الفبائی ف: - ۶۴۴]

● تهافت الفلاسفة = المحاکمات بین التهافتین / فلسفه / عربی

tahāfut-ul falāsifa = al-muḥākimāt bayn-at tahāfutayn

خواجه زاده، مصطفی بن یوسف، - ۸۹۳ قمری

xāje-zāde, mostafā ebn-e yūsof (- 1488)

وابسته به: تهافت الفلاسفة؛ غزالی، محمد بن محمد (۴۵۰-۵۰۵)
تهافت التهافت؛ ابن رشد، محمد بن احمد (۵۲۰-۵۹۵)
اهدا به: سلطان محمدخان عثمانی فاتح

در اشتباهات فلاسفه و اینکه مبانی آنان با موازین شرعی درست نمی‌آید، به پیروی از «تهافت الفلاسفه» ابوحامد غزالی و نقل گفته‌های وی و گاهی رد و ایراد در آنها، نگاشته و در بیست و دو «فصل» فراهم کرده است: ۱. ابطال ان المبدأ الاول موجب بالذات؛ ۲. ابطال قدم العالم؛ ۳. ابطال ابدیة العالم؛ ۴. ابطال ان الواحد لایصدر عنه الا الواحد؛ ۵. ابطال کیفیة صدور العالم؛ ۶. تعجییز الاستدلال علی وجود الصانع؛ ۷. فی عجزهم عن الدلیل علی وحدانیة الواجب؛ ۸. ابطال ان الواحد لایکون قابلاً و فاعلا؛ ۹. ابطال قولهم فی نفی الصفات؛ ۱۰. فی ان الذات الاول لاینقسم الی جسم و فصل؛ ۱۱. فی عجز هم عن اثبات وجود ان الاول عین ماهیة؛ ۱۲. فی عجز هم عن اثبات ان الاول لیس بجسم؛ ۱۳. فی عجزهم عن اثبات الاول یعلم غیر ذاته؛ ۱۴. فی القول بان الاول یعلم ذاته؛ ۱۵. ابطال ان الاول لایعلم الجزئیات؛ ۱۶. ابطال أن السماء متحرک بالاراده؛ ۱۷. ابطال ما ذکروه من الغرض المحرک؛ ۱۸. ابطال أن نفوس السماوات مطلقه؛ ۱۹. ابطال القول بوجوب الاقتران؛ ۲۰. فی ان نفس الانسان جوهر مجرد؛ ۲۱. ابطال نفی الحشر؛ ۲۲. فی استحالة الغناء علی النفوس البشریه. مؤلف این کتاب را به دستور سلطان محمدخان عثمانی فاتح در چهار ماه نگاشته است و ده هزار درهم وجه نقد و یک استر عالی به عنوان جایزه دریافت داشته است.

آغاز: بسمله. توجهنا الی جنابک و قصدنا نحو بابک یا واجب الوجود و یا مفیض الخیر والجود ...

انجام: و لاتجعلنا من اتخذ الهه هواه ربنا لاتزع قلوبنا بعد اذ هدیتنا وهب لنا من لدنک رحمة انک انت الوهاب.
چاپ: بمبئی، ۱۳۰۴ق، در حاشیه تهافت الفلاسفه غزالی، چاپ سنگی؛ مصر، ۱۳۲۱ق، با تهافت الفلاسفه غزالی، چاپ سربی
[کشف الظنون ۵۰۹/۱ -۵۱۳؛ معجم المطبوعات ۸۴۲؛ مشار ۲۲۸؛ دنا ۴۲۹/۳ (۱۴ نسخه)]

۱. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۱۶۲۷
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۲۷ رجب ۸۹۹ق، جا: شیراز مدرسه دارالایتام؛ کاغذ: ترمه، جلد: میشن نارنجی، ۱۱۸گ، ۲۱ سطر، اندازه: ۹/۷×۱۷/۵سم [ف: ۱ - ۱۳۵]

۲. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۶۳
آغاز: برابر؛ **انجام:** قلت المباشر القریب للحرکات الفلکیه عندهم هی القول الجسمانیه.
خط: نستعلیق تحریری، بی‌کا، تا: قرن ۱۰؛ افتادگی: انجام؛ واقف: آقا زین العابدین خادم اصفهانی، ۱۱۶۶ ق؛ کاغذ: نباتی و حنایی آهار مهره، جلد: تیماج، ۸۸گ، مختلف السطر [ف: ۱ - ۷۱]

۳. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۶۴
آغاز: و الباطل یشاکل الحق فی مباحثها فمن اقتدی بما جاءت به الشرایع؛ **انجام:** برابر
خط: نستعلیق تحریری، بی‌کا، تا: قرن ۱۰؛ افتادگی: آغاز؛ مجدول؛ کاغذ: سمرقندی آهار مهره، جلد: تیماج زرشکی، ۱۶۲گ، ۱۹ سطر، اندازه: ۱۰×۱۸سم [ف: ۱ - ۷۲]

۴. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۳۲۹۹
آغاز و انجام: برابر
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۰ ربیع الاول ۹۰۲ق؛ مصحح؛ تملک: محمد تقی تبریزی مامقانی در ربیع الثانی ۱۲۷۹ با مهر «محمدتقی بن محمد» (مربع)؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۱۰۳گ، ۱۹ سطر، اندازه: ۱۲/۵×۱۷/۵سم [محدث ارموی مخ: ۱ - ۴۶۱]

۵. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۱۰۶۶
آغاز و انجام: برابر
خط: نستعلیق، کا: عمر بن حسین، تا: ۹۰۶ق، جا: قراقان؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: تیماج سرخ، ۸۱گ، ۲۱سطر (۹/۵×۱۳/۵)، اندازه: ۱۳×۱۸/۵سم [ف: ۹ - ۶۰]

۶. مشهد؛ گوهرشاد؛ شماره نسخه:۸۴۲
آغاز: کتباً معتبرة وألفوا زبرا مطولة و مختصرة و حققوا فیها قواعد عقائد الاسلام؛ **انجام:** العقلیة الحقیقیة فیکون النفس فائزة بالطلبتین جامعة بین السعادتین جعلنا الله من السعداء ... منک المبدء والیک المآب والله اعلم بالصواب.
خط: شکسته نستعلیق، بی‌کا، تا: ۹۲۷ق؛ افتادگی: آغاز؛ مصحح؛ مهر: حاج سید سعید؛ کاغذ: سفید و فستقی، جلد: تیماج عنابی، ۸۳گ، ۲۱ سطر (۶/۵×۱۳)، اندازه: ۱۰/۵×۱۹/۵سم [ف: ۳ - ۱۱۴۱]

۷. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۴۴۳۷
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، کا: عبد القادر بن عثمان علی اجهوری مالکی، تا: چهارشنبه سلخ ذیقعده ۹۴۶ق؛ افتادگی: آغاز؛ تملک: عبدالرحیم قاضی ازمیر سابقاً، محمد القاضی، عبد الرحیم مفتی، درویش محمد رضا قاضی حصن منصور و تملکی بدون نام بتاریخ ۱۲۵۸ با مهر «الواثق بالله الغنی احمد الحسنی الحسینی الجهان شاهی» (مربع)؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۵۸گ، ۳۱ سطر، اندازه: ۱۶×۲۲/۵سم [ف: ۱۲ - ۳۲]

۸. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۴۰۱
آغاز: المناهیة التی یجب و یلیق ان یقع کل موجود منها؛ **انجام:** برابر
خط: نسخ، کا: حسن بن احمد گیلانی، تا: ۹۵۵ق؛ افتادگی: آغاز (دیباچه تا چند سطری از فصل اول آن افتاده)؛ واقف: نائینی؛ ۲۴۰گ، ۱۷ سطر، اندازه: ۹×۱۷سم [ف: ۴ - ۵۸]

۹. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۸۴۸۱
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ مهر: «العبد الآثم ابوالقاسم» (مربع)؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۱۷۴گ، ۲۱ سطر، اندازه: ۱۰×۱۷سم [ف: ۲۲ - ۶۹]

۱۰. خوانسار؛ فاضل؛ شماره نسخه:۶
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۰ یا ۱۱؛ جلد: تیماج شتری، ۱۲۶گ، اندازه: ۱۸×۲۱سم [ف: ۱ - ۱۰]

۱۱. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۱۷۳-۱/۱۷۳
آغاز: نسخه ان کل واحد من الافلاک الشاملة للارض وکل واحد من التدابیر وهی الافلاک؛ **انجام:** نسخه اللهم اجعلنا من المتبعین هداه و لاتجعلنا ممن اتخذ الهه ...
بخشی از فصل دوم فی قدم العالم تا فصل فی ابطال قولهم بنفی البعث وحشر الاجسام؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ مصحح؛ مهری به تاریخ ۱۰۹۱؛ تملک: محمد بن اسحاق بن جعفر موسوی الکشاف به تاریخ ۱۲۷۷ق؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۱۳۳گ، ۲۱ سطر، اندازه: ۱۲/۵×۱۹سم [ف: ۲ - ۱۰۷۳]

۱۲. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۴۹۴
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج عنابی، ۱۶۲گ، ۱۹ سطر (۵×۱۱)، اندازه: ۹/۵×۱۷سم [ف: ۸ - ۱۴۱]

۱۳. تهران؛ فرهاد معتمد؛ شماره نسخه:۶۶
خط:نستعلیق،بی‌کا،تا:قرن۱۲؛ افتادگی: آغاز؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج قهوه‌ای،۲۳سطر(۹×۱۳)، اندازه: ۱۲×۱۸سم [نشریه: ۳ - ۱۶۹]

۱۴. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۹۵۴۹
آغاز: الامور المعده حصل فیها ما استعدت عی له؛ **انجام:** من غیران یکون هناک عله للثبوت
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ افتادگی: آغاز و انجام [رایانه]

۱۵. یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه:۱۳۵۹
آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا: جعفر بن باقر، بی‌تا؛ مهر تملک: محمد طاهر؛ اهدایی: شیخ مهدی طاهری؛ کاغذ: سمرقندی، جلد: تیماج آلبالویی، ۲۲۸گ، ۱۵ سطر (۴/۵×۹)، اندازه: ۹×۱۴سم[ف:۳-۹۳۸]

● **تهافت الفلاسفة** / فلسفه / عربی

tahāfut-ul falāsifa

ناشناخته، مؤلف از علمای نیمه نخست سده چهاردهم هجری بوده.

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:بدون شماره

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۳۴۲ق؛ قطع: رقعی [میراث شهاب: س۷ش۱-۲ - ۳۴]

● **التهجد و قيام الليل** / حدیث / عربی

at-tahajjud wa qīyām-ul layl

ابن ابی الدنیا، عبدالله بن محمد، ۲۰۸ - ۲۸۱ قمری

ebn-e abe-d-donyā, ʻabd-ol-lāh ebn-e mohammad (824 - 895)

آداب ادعیه و دستورهای تهجد و شب زنده داری. در دو «جزء» و هر جزء در پنج «باب»: جزء الاول: باب الحث علی قیام اللیل و التهجد، باب الدعا عند القیام للتهجد، باب من قام باية ليله جمعا، باب من كان يقوم الليل جميعا، باب صفة المتهجدين و نعتهم؛ الجزء الثاني: باب ثواب المتهجدين، باب القيام من السجود، باب من كان يلبس صالح ثيابه عند القيام، باب اذا قام العبد من النوم، باب جامع للتهجد و قيام الليل.

[دنا ۴۳۰/۳؛ هدية العارفين ۴۴۴/۱؛ سرکیس ۳۰/۱]

قم؛ مرکز مطالعات؛ شماره نسخه:۱۰۴۳-عکسی

آغاز: باب الحث علی قیام اللیل و التهجد و الفضل فی ذلک قرات علی القاضی الاجل العالم العدل مجد القضاء ابی ... عبدالله بن القاضی؛ **انجام:** قال فیعود علی ما کان علیه من الرکوع و السجود - آخر الکتاب - و الحمد الله رب العالمین.

خط:نسخ،بی‌کا،بی‌تا؛به تاریخ سه‌شنبه۴صفر ۸۳۰ مقابله شده؛ جلد: گالینگور مشکی،۳۰گ،۲۱ سطر، اندازه: ۱۸×۲۳سم [ف: ۲ - ۲۹۵]

● **تهجدیه** / فقه / فارسی

tahajjodīye

قزوینی، محمد بن حسن، - ۱۰۹۶ قمری

qazvīnī, mohammad ebn-e hasan (- 1685)

رساله‌ای سلیس و شیوا است در آداب نماز شب و احکام فقهی متعلق به آن در هشت «فصل». در دیباچه آمده: «به جهت تذکر این التفات مناسب دیده که چند مسئله از آداب تهجد بر طبق آثار صحیحه و اخبار صریحه ... در سلک تحریر آرد که از برادران مؤمن را که مطالعه آن اتفاق افتد و استفاده فایده جدیده‌ای از آن نمایند به این تقریر این بنده محتاج را در اوقات خلوات و توجه و ساعات تقدس و تنزه از طفیلیان مهمانخانه خاطر خود شمرده در سلک زبده‌ای از اخوان ... داخل ساخته بان عطیه ارجمند بهره‌مند گردانند».

آغاز: الحمدلله رب العالمین ... و بعد بر هر عاقل هوشمندی بعد از تتبع و تأمل ظاهر است که بهترین وسائل

انجام: بتکرار استدعای عدم فراموشی این بیچاره محتاج که منظور اصلی از تحریر این کلمات آنست ختم می‌نماید

[الذریعة ۵۰۳/۴؛ دنا ۴۳۰/۳ (۹ نسخه)؛ فهرستواره منزوی ۲۴۶/۷]

۱. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۰۸۷۹

در فهرست با عنوان «ریاض المتهجدین فی الصلوات اللیلیة و العبادات السریة» آمده؛ خط: نستعلیق ممتاز، بی‌کا، تا: ۲۷ جمادی الثانی ۱۰۷۹ق؛ دارای یک سرلوح مرصع زیبا، مجدول و دارای کمند؛ قطع: وزیری [میراث شهاب: س۹ش۲ - ۱۵]

۲. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۸۷۵۵/۵

خط: نستعلیق، کا: معزالدین بن محمد صادق تبریزی، تا: ۱۰۸۶ق؛ مصحح، محشی از مؤلف؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۱۳گ (۸۳پ-۹۶پ)، ۱۷ سطر، اندازه: ۱۲/۵×۱۹سم [ف: ۲۲ - ۲۹۳]

۳. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۶۹۰۷/۱

آغاز و انجام: برابر

خط:نستعلیق،بی‌کا،تا:قرن۱۱، از عصر مؤلف؛ مصحح؛ جلد: تیماج قرمز، ۱۸گ (۲پ-۱۹پ)، اندازه: ۱۳×۱۸/۵سم [ف: ۱۸ - ۱۰۰]

۴. تهران؛ شورا؛ شماره نسخه:۴۷۶۷/۵

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، کا: محمد صالح بن محمدرضا، تا: رمضان ۱۱۰۰ق؛ کاغذ: اصفهانی ترمه، جلد: میشن سرخ، ۸ص (۵۶-۶۳)، ۲۵سطر(۶/۵×۱۴)، اندازه: ۱۲/۵×۱۹/۵سم [ف: ۱۳ - ۱۵۷]

۵. تهران؛ شورا؛ شماره نسخه:۱۰۰۲۱/۴

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق ریز، کا: محمد رضا بن محمد حسین طالقانی، تا: ۱۱۱۲ق، جا: قزوین؛ تملک: محمد بن احمد موسوی؛ جلد: تیماج قهوه‌ای،۹ص(۴۴-۵۲)،۲۱ سطر، اندازه: ۱۰/۵×۱۸سم [ف: ۳۲-۳۱]

۶. تهران؛ شورا؛ شماره نسخه:۲۸۶۹/۲

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۱۲۵ق؛ محشی از سید حسین موسوی با نشان موسوی یا حسین موسوی، و از آن جمله یکی موردی است که قزوینی در جواز نماز جمعه به هنگام مثل این زمان تردید کرده و احتیاط را در ترک آن دانسته در کنار این صفحه (ص ۳۷ دفتر) سید حسین موسوی حاشیه‌ای نوشته و با نظر مؤلف سخت مخالفت ورزیده و می‌گوید «احقر در کتاب «اثنی عشریه» تفصیلاً بیان کرده است»؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: چرمی مشکی، ۲۲ص

(۳۳-۵۴)، ۲۱ سطر، اندازه: ۱۴×۲۱سم [ف: ۱۰ - ۲۱۵]

۷. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه:۵۹۸۶/۵

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ عالی، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ ۱۱گ (۱۳۴پ-۱۴۴ر) [ف: ۳ - ۵۳۰]

۸. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه:۶۱۷/۵

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۲۸۰ق؛ ۱۹گ (۸۷پ-۱۰۵ر) [ف: ۳ - ۵۳۰]

۹. یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه:۳۱۳۰/۵

کا: حاج سید علی محمد علاقبند یزدی، تا: قرن ۱۴؛ اهدایی: وزیری؛ کاغذ: فرنگی، جلد: مقوایی با گالینگور سبز، ۱۳ص (۹۳-۱۰۵)، ۱۶ سطر (۱۱×۱۵)، اندازه: ۱۷×۲۰/۵سم [ف: ۵-۱۵۴۳]

● **التهجدية** / فقه / فارسی

at-tahajjodīya

شمس المعالی، محمد حسین، ق۱۳ قمری

šams-ol-ma‘ālī, mohammad hoseyn (- 19c)

اهدا به: سپهسالار

رساله‌ای است در آداب تهجد و نماز شب، از میرزا محمد حسین مدعویه شمس المعالی مشهدی معاصر ناصر الدین شاه قاجار. سرآغاز آن با کار قزوینی شباهت تام دارد.

[دنا ۴۳۰/۳؛ فهرستواره منزوی ۲۴۶/۷]

قم؛ فیضیه؛ شماره نسخه:۱۸۷۳

آغاز: ... و بعد بر هر عاقل هوشمندی بعد از تتبع و تامل؛ **انجام:** و امان دولتش پیوسته بر امان آخر زمان و یرحم الله عبداً قال آمینا

خط: نستعلیق زیبا، بی‌کا، تا: ۱۲۸۳ق؛ با سر لوح زرین؛ ۲۸گ، ۱۲سطر، اندازه: ۱۰×۱۷سم [ف: ۲ - ۴۰]

● **التهذيب** / منطق / عربی

at-tahḏīb

همدانی شیخی، محمد باقر بن محمد جعفر، ۱۲۳۹ - ۱۳۱۹ قمری

hamadānī šayxī, mohammad bāqer ebn-e mohammad ja‘far (1824 - 1902)

اهداء به: ضیاء الملک امان الله خان والی [کردستان]

رساله‌ای در شرح مرسومات در منطق با عنوان «التهذیب لتزییف المغشوشات و تنظیف الاذهان».

تهران؛ دائرة المعارف بزرگ اسلامی؛ شماره نسخه:۳۹۹/۴

آغاز: الحمدلله الذی خلق الانسان و علمه النطق و البیان، و وضع المیزان اقامة للبرهان ... فیقول التابع لهواه المخالف لامر مولاه؛ **انجام:** لانها کلها ظهورات المشبهة ...

خط: نستعلیق مخلوط به شکسته، بی‌کا، تا: قرن ۱۴؛ افتادگی: انجام؛ ۹۴گ (۲۷۵پ-۳۶۸پ) [ف: ۱ - ۶۶]

● **تهذیب**

tahḏīb

مبهم و غیر معلوم:

۱. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۵۸۵۶

بی‌کا، بی‌تا؛ خریداری از حوزه علمیه ولی عصر کرمان [رایانه]

۲. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۵۸۶۶

بی‌کا، بی‌تا؛ خریداری از حوزه علمیه ولی عصر کرمان [رایانه]

۳. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۵۸۸۷

بی‌کا، بی‌تا؛ خریداری از حوزه علمیه ولی عصر کرمان [رایانه]

۴. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۱۷۷۲۶

بی‌کا، بی‌تا؛ انتقالی از کتابخانه پهلوی - مجموعه نوازی؛ ۲۵۷گ، اندازه: ۱۹/۶×۲۹سم [رایانه]

۵. یزد؛ مدرسی، سید محمد (کتابخانه)؛ شماره نسخه:بدون شماره/۱

آغاز: و کونه مفید للعلم فی الجملة و لو فی الآلهیات؛ **انجام:** انه خیر موفق و معین و الحمدلله رب العالمین.

جلد ۲، نویسنده از اهل سنت بوده است؛ خط: نستعلیق تحریری، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: آغاز؛ جلد: تیماج تریاکی، ۷۵گ (۱-۷۵)، ۱۰ سطر (۵×۱۰)، اندازه: ۹×۱۴سم [ف: ۸ - ۴۵۶]

● **تهذيب الآثار و تفصيل معاني الثابت عن الرسول الله (ص) من الأخبار** / حدیث / عربی

tahḏīb-ul āṯār wa tafsīl-u ma‘āni-ṯ ṯābit ‘an-ir rasūl-il lāh min-al axbār

طبری، محمد بن جریر، ۲۲۴؟ - ۳۱۰ قمری

tabarī, mohammad ebn-e jarīr (840 - 923)

کتاب حدیثی معتبر و جامعی است مرتب بر وفق اسامی اصحابی که از پیامبر اکرم روایت نموده‌اند. این کتاب با این‌که ناتمام مانده است، اهمیت بسیاری نزد علما و دانشمندان بعد از طبری داشته و دارد. طبری در این کتاب بعد از ذکر حدیث و سند آن، طریق خود را تا صحابی پیامبر (ص) که روایت را نقل کرده برشمرده و پس از آن راویان دیگری که این حدیث را نقل نموده ذکر می‌کند، سپس مسائل فقهی که از حدیث استفاده می‌شود و اختلاف علماء و ادله آنان را مطرح نموده و در پایان متعرض غریب الحدیث می‌شود.

چاپ: دمشق، دار المأمون للتراث، ۱۴۱۶ق؛ جدة، محقق: محمود محمد شبکر، مطبعة المدنی، ۲ج، ۱۴۰۲ق.

[دنا ۴۳۰/۳؛ بروکلمان ۱۴۲/۱]

۱. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۸۰۰عکسی

آغاز: ذکر ما لم یمض ذکره من اخبار ثعلبة بن یزید الجمانی عن علی رضوان الله علیه؛ **انجام:** آخر مسند امیر المؤمنین علی بن ابی طالب رضوان الله علیه یتلوه ان شاء الله فی الذی یلیه ما لم یمض ذکره من حدیث عبدالرحمن بن عوف ...

نسخه اصل: کوپریلی - استانبول، ش ۲۷۰ (فهرس مخطوطات کوپریلی ۱۴۷/۱). قطعه‌ای از «تهذیب الآثار» طبری است مشتمل بر «مسند امیر المؤمنین علی بن ابی طالب» علیه السلام؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۷؛ مصحح؛ در پایان دو برگ به نقل از مختصر لطیف القول فی احکام شرایع الاسلام طبری آمده؛ ۸۴گ، ۲۲سطر [عکسی ف: ۲ - ۲۷۶]

۲. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۶۹۹عکسی

آغاز: قال ابو جعفر: و فیه البیان البین، ان خلا مکه حرام اختلاؤه. و اختلف السلف من أهل العلم فی الرعی فی خلاها؛ **انجام:** ذکر من قال ذلک، حدثنا ابن بشار قال: حدثنا عبدالرحمن ... فکیف یکون جلده طاهراً إذا دبغ، و هو مما لا ذکوة فیه و لا یؤکل لحمه.

نسخه اصل: کوپریلی، استانبول، ش ۲۶۹ (فهرست مخطوطات همانجا ۱۴۶/۱). قطعه‌ای از کتاب و مشتمل است بر «مسند عبدالله بن عباس»؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: احتمالاً قرن ۸؛ مصحح؛ ۱۶۹گ، ۲۱سطر [عکسی ف: ۲ - ۱۸۲]

● تهذیب الاحکام فی معرفة الحلال و الحرام / فقه، حدیث / عربی

tahḏīb-ul aḥkām fī ma‘rifat-il ḥalāl wa-l ḥarām

شیخ طوسی، محمد بن حسن، ۳۸۵ - ۴۶۰ قمری

šayx-e tūsī, mohammad ebn-e hasan (996 - 1069)

وابسته به: المقنعة فی الأصول و الفروع؛ مفید، محمد بن محمد (۳۳۶-۴۱۳)

تاریخ تألیف: ۴۱۳ق

در میان شیعه امامیه چهار کتاب حدیث است که فوق العاده معتبر و مورد مراجعه و مدرک و مأخذ احکام شرعیه پس از قرآن کریم می‌باشد: اول کافی، دوم تهذیب الاحکام، سوم استبصار، چهارم من لایحضره الفقیه و چهار کتاب دیگر نیز پس از این کتب مذکوره جمع آوری شده و به نام اربعه متأخره نامیده می‌شوند و آنها عبارتند از وافی، وسائل، بحار الانوار، مستدرک الوسائل. «تهذیب» اولین تألیف دانشمند نامدار شیعی محمد بن حسن بن علی بن محمد طوسی است که این کتاب را از روی اصل‌های چهارصدگانه و کتاب‌های دیگر پرداخته است. طوسی برای یافتن آن اصل‌ها و کتاب‌ها دو کتابخانه بزرگ و پرارزش در دسترس داشت یکی کتابخانه استادش سید مرتضی دیگری کتابخانه شاپور پسر اردشیر وزیر بهاءالدوله دیلمی که از بهترین کتابخانه‌های جهان در آن زمان بوده و در بین السورین کرخ بغداد بنیاد گذارده شده بود. «تهذیب» او گزارشی است بر «المقنعة» استادش شیخ مفید و مفید هم مقنعه را برای «السید الامین» نوشته و نخست اصول دین سپس فروع را در آن آورده است. طوسی تهذیب را در روزگار استاد خود در ۲۵ و ۲۶ سالگی آغاز و پس از مرگ او (در ۴۱۳ق) به پایان رساند. تهذیب از کتاب استبصار او مفصل‌تر است و مرتب است بر ۳۹۳ باب و شامل ۱۳۵۹۰ حدیث و از کتاب طهارت تا آخر کتاب دیات را دارد. روش مؤلف چنین است که دلیل هر مسأله را ذکر و سپس به اخبار معارضه و جمع تأویل آنها پرداخته است و مذیل داشته به سلسله مشیخه و اسانید کتاب.

شیخ طوسی در تهذیب و استبصار گاهی همه سند را مانند کلینی یاد نموده و گاهی آغاز سند را انداخته، پاره دیگر آن را مانند من لایحضر قمی و نهایه خود آورده است. کلینی در کافی حدیث‌ها را از مشایخ خود روایت کرده و آنها را به نگارندگان اصل‌های چهارصدگانه می‌رساند. قمی در من لایحضر خبر را به‌راویان همان اصل‌ها که از زبان امام آنها را شنیده بودند رسانده است. دانشمندان دیگر خبرها را به همان اصل‌ها و کتاب‌ها رساندند. طوسی بر خلاف همه اینها رفتار کرده و رشته سند روایت‌ها را به نگارندگان کتاب‌هایی می‌رساند که در آنها از اصول چهارصدگانه و جز آن که در روزگار امامان و پس از آنها نوشته شده است بهره برده‌اند. چون در دو روشی که قمی و طوسی پیش گرفته بودند خبرها مرسل می‌شد و رشته سند پیوسته نبود و طریق روایت «وجاده» می‌گشت این بود که هر دو مشیخه‌ای نوشتند و شیوخ روایت خود را از نخستین کسی که از او روایت می‌کنند تا برسد به راوی اصل و دارنده و نگارنده کتاب‌ها و اصل‌های چهارصدگانه در آن یاد کردند. گرچه طوسی در پاره‌ای از روایت‌ها نام یکی یا دو راوی را انداخته و خبر را مرسل ساخته و از کتاب‌هایی هم گرفته که آنها از کتاب‌های دیگر گرفته شده‌اند و میان نگارندگان این کتاب‌ها هم پیوستگی نیست و طوسی بدین گسیختگی اشاره هم ننموده و خبر را به ساخت معنعن یاد کرده، پس مشیخه او این رخنه‌ها را پر نمی‌کند (روضات ص ۵۵۸) و کتاب او با این مشیخه مانند کافی که در بیشتر جاها رشته سند را به دست داده است، نخواهد شد. گذشته از این در تهذیب خبرها خوب مرتب نشده و هر حدیثی در جای خود یاد نگردیده و باید همه جاها را گشت و خبرهای یک مسئله فقهی را یافت. این بود که کاشانی و عاملی و مجلسی به نوشتن وافی و وسائل و بحار پرداختند و توبلی و دیگران خواسته‌اند به تهذیب سروسامانی دهند.

مؤلف در مقدمه خود آورده است که: «با یکی از دوستان که بر من حق واجب داشت راجع به احادیث و اخبار شیعه امامیه گفتگو می‌کردیم چنین فرمودند: که در اثر انتشار اخبار متضاده در امور شرعیه مخالفین بر ما طعن می‌زنند و حتی گویند شما که به اهل سنت در اثر اختلافات آنها طعن می‌زنید خود نیز گرفتار آن می‌باشید و همین اختلاف اخبار موجب شد جمعی که دیانت خود را تقلیداً داشتند و از فضیلت و دانش بهره

نداشتند از آن دست بردارند، از شیخ و استاد خود ابوعبدالله ایده الله (مراد شیخ مفید است) شنیدم که فرمودند: ابوالحسن هارونی علوی معتقد به مذهب حق و امامت بود در اثر اختلاف احادیث و عدم توانایی بر جمع کردن آنها و نفهمیدن معانی مقصوده از آنان از این طریقه دست برداشت. بنابراین این شرح کتابی که محتوی بر تأویل اخبار مختلفه و احادیث متنافیه باشد از بزرگترین مهمات دینی و بهترین موجبات تقرب به آستان اقدس خداوندی است چرا که در آن نفع بی‌شماری برای مبتدیان و جولان در علم دین است و مخصوصاً از من خواستار شد رساله حضرت استاد ابوعبدالله (مراد شیخ مفید است) را که «مقنعه» نام دارد شرح نمایم چرا که این کتاب از حشو مبری و رساله‌ای است شافی و اکثر مسائل و احکام شرعیه را مشتمل است و چون مقصود از این شرح بیان مدارک اخبار فروع است از شرح قسمتی که حضرت شیخ قبل از شروع به کتاب طهارت در توحید و عدل و نبوت و امامت ذکر فرموده‌اند صرف نظر شد تا کتاب طولانی نشود و بنا دارم که ترتیب این کتاب را به ترتیب همان کتاب قرار داده و یک یک از مسائل آن را ذکر و ادله آنها را از ظاهر کتاب و یا تأویل و معنی آن یا از اخبار متواتره یا اخباری که قرآن مؤید آنها است و یا اجماع تمام مسلمین (اگر در مسئله وجود داشته باشد) یا فقط اجماع امامیه نقل نموده پس از آن احادیثی که از روات امامیه در آن مسئله وارد شده نیز ذکر کرده و رفع تضاد و منافات میان آنها را به یکی از جهات ذیل بردارم: یا به تأویل یکی از آنها و یا این که وجه فساد یک دسته از آنها به واسطه ضعف سند آن یا عمل اصحاب بر خلاف آن و اگر دو خبر متضاد از هر حیث مساوی شدند و به هیچ نحو نتوان یکی را بر دیگری ترجیح داد بیان کرده‌ام که عمل واجب است به خبری واقع شود که موافق با اصل بوده و ترک باید نمود خبری را که با اصل مخالف می‌باشد. همچنین اگر حکم در آنجایی باشد که نصی و خبری در آن موضوع وارد نشده است در این صورت نیز رجوع به اصل می‌نمایم و چون ممکن شود که این قبیل از احادیث را تأویل نمایم در صدد چاره‌جویی از راه طعن در سند و ضعف در دلالت آن برنمی‌آیم و کوشش می‌کنم که آن تأویل مطابق اثر و خبری باشد تا این که در فتوی و تأویل نیز عمل به اخبار کرده باشم اگر چه این رویه بر ما واجب نیست و بنا دارم که همین رویه را تا آخر کتاب معمول دارم و چنان رفع اشکال و شبهه‌ها را بنمایم که دیگر برای هیچکس راه اشتباه و اشکال نماند.

چون مشاهده کردم که انجام این امر دارای سودی عظیم در دین و فائده‌ای زیاد در شریعت است به انضمام وجوب انجام حق این دوست عزیز کمر به انجام مقصود بسته و خود را حاضر نموده که این امر را اطاعت کنم و از خداوند تبارک و تعالی امیدوار چنانم که اگر توفیق بر اتمام این کتاب یافتم و آن را چنان که گذشت بر صفحه کاغذ آوردم یکی از کتب کامل و تمام عیار در موضوع خود بوده و مشتمل بر بیشتر احادیثی که متعلق به احکام است بوده و به مسائلی که در این کتاب هست اشاره داشته باشد چرا که این شرح مختص به ذکر و نقل اخبار مسائلی است که در رساله مقنعه می‌باشد و من ادله مسائلی که در آن رساله نیست نقل نکرده‌ام و چنین در نظر دارم که اگر انشاء الله از تألیف این کتاب فراغت یافتم کتابی تألیف نمایم که به اندازه توانائیم یا شامل بر تمام اخبار امامیه یا اقلاً بیشتر آنها باشد و آنچه از بیان و توضیح وتأویل لازم داشته باشند بدان وفا نمایم.»

شیخ طوسی پس از ختم کتاب دیات طرق روایات خود را نقل فرموده و آورده است: «چنین گوید محمد بن حسن طوسی رحمة الله علیه در ابتداء این کتاب شرط کردیم فقط اکتفا به شرح مطالبی کنیم که در رساله مقنعه است بدین طرز که یک یک از مسائل آن را ذکر نموده و ادله ظاهره و ادله‌ای که به علم قطعی ما را راهنمایی کند ذکر نمائیم و با وجود این طرفی از اخبار عامه را در آن مسائل نیز نقل کنیم پس از آن آنچه اخبار از امامیه در آن مسئله رسیده بیاوریم و مطالب و اخبار متفق علیه و مختلف فیه را نیز ذکر نمائیم و بدین شرط خویش تا اواخر کتاب طهارت عمل کردیم ولی پس از آن چنین به نظرم رسید که بدین واسطه از مقصود اصلی دور خواهیم افتاد و این کتاب به آخر نخواهد رسید، لذا از آن نهج و طریقه دست برداشته و فقط به ذکر احادیث متفق علیه و مختلف فیه اصحاب خودمان قناعت کردم ولی بازبرگشته و با خود گفتم که استیفاء نهج اول بهتر از اطناب در غیر آن است لذا برگشتم و آنچه را واگذاشته و نقل نشده بود آوردم.»

از اینجا به‌خوبی برمی‌آید که طوسی شالوده استبصار و مبسوط و خلاف را در همین سخنان ریخته و در سر داشت که آن کتاب‌ها را هم بنویسد. در این کتاب جز فهرست خویش نگارش دیگری از خود یاد ننموده و پیداست که تهذیب نخستین کتابی است که او تألیف کرده و نزدیک پنج سال در آن کار کرده است. او تا نیمه‌های کتاب طهارة (پایان باب ۱۳ تلقین المحتضرین) درباره شیخ مفید «قال الشیخ ایده الله» می‌نویسد و از آغاز کتاب صلوة است که می‌گوید «قال الشیخ رحمه الله» و از اینجا برمی‌آید که او یکی دو سه سال پیش از مرگ استاد بدین کار پرداخته است. او تا پایان از متن مقنعه پاره‌ای می‌آورد آنگاه به نقل احادیث می‌پردازد مگر این‌که در دو جلد نخستین به‌خوبی پیداست که این کتاب مانند گزارشی است بر مقنعه و در جلد سوم عبارت‌های آن گاهی دیده می‌شود و از مفید هم گاهی یاد می‌گردد. (دانش پژوه و دیگران)

تهذیب دارای بیست و یک کتاب و به هفت «جزء» تقسیم شده: ۱. کتاب طهارت و صلوة؛ ۲. کتاب زکوة؛ ۳. کتاب صوم؛ ۴. کتاب حج؛ ۵. کتاب زیارات، جهاد و امر به معروف، کتاب دیون و قضاء و احکام مکاسب، تجارت و کتاب نکاح؛ ۶. کتاب طلاق، عتق، ایمان و نذر و کفارات، صید و ذباحه و اطعمه و

اشربه، وقوف و صدقات و کتاب وصایا؛ ۷. میراث، حدود و کتاب دیات و اسناد تهذیب.
آغاز: الحمد لله ولی الحمد و مستحقه و صلواته علی خیرته من خلقه محمد و آله و سلم تسلیما ذاکرانی بعض الاصدقاء أیده الله ممن اوجب حقه علینا باحادیث اصحابنا ... و ما وقع فیها من الاختلاف و التباین و المنافاة و التضاد
چاپ: تحقیق سید حسن موسوی خرسان، بیروت، دار صعب، دارالتعارف، ۱۴۰۱ق، در ده جلد؛ تهران، سنگی، بی ناشر، ۱۳۱۷ق، رحلی، ۴۴۵ص؛ طهران، سنگی، ۱۳۱۶-۱۳۱۸، رحلی، ۴۴۵+۱+۴۸۲+۵صص

[الذریعة ۵۰۴/۴ و ۱۵۵/۱۳-۱۵۹؛ مشار عربی ۲۲۸؛ کشف الحجب ۱۴۷؛ ایضاح المکنون ۳۴۱/۱؛ دنا ۴۳۱/۳ — ۴۶۶ (۹۹۱ نسخه)]

شرح و حواشی:

۱- مشیخة التهذیب و الاستبصار؛ شیخ طوسی، محمد بن حسن (۳۸۵-۴۶۰)
۲- حاشیة التهذیب = شرح التهذیب؛ عاملی، حسن بن زین الدین (۹۵۹-۱۰۱۱)
۳- حاشیة تهذیب الاحکام = شرح تهذیب الاحکام؛ سبط الشهید، محمد بن حسن (۹۸۰-۱۰۳۰)
۴- شرح تهذیب الاحکام = حاشیة تهذیب الاحکام؛ استرآبادی، محمد امین بن محمد شریف (-۱۰۳۳)
۵- احیاء الاحادیث فی شرح تهذیب الحدیث؛ مجلسی، محمد تقی بن مقصود علی (۱۰۰۳-۱۰۷۰)
۶- فهرست تهذیب الاحکام؛ تونی، عبدالله بن محمد (-۱۰۷۱)
۷- مشارق الانوار فی شرح اخبار الائمة الاطهار؛ مجلسی، عبدالله بن محمد تقی (-۱۰۸۴)
۸- شرح تهذیب الاحکام؛ قزوینی، خلیل بن غازی (۱۰۰۱-۱۰۸۹)
۹- حاشیة تهذیب الاحکام؛ شیروانی، محمد بن حسن (۱۰۳۳-۱۰۹۸)
۱۰- حجة الاسلام فی شرح تهذیب الاحکام؛ قمی، محمد طاهر بن محمد حسین (-۱۰۹۸)
۱۱- فهرست تهذیب الاحکام؛ جنابذی، عبدالکافی (-۱۱)
۱۲- حاشیة تهذیب الاحکام؛ حر عاملی، محمد بن حسن (۱۰۳۳-۱۱۰۴)
۱۳- تنبیه الاریب و تذکرة اللبیب فی ایضاح رجال التهذیب؛ بحرانی، هاشم بن سلیمان (-۱۱۰۷)
۱۴- ترتیب التهذیب = جامع الاحکام الجسام فی احکام الحلال و الحرام؛ بحرانی، هاشم بن سلیمان (-۱۱۰۷)
۱۵- ملاذ الاخیار فی فهم (شرح) تهذیب الاخبار = شرح تهذیب الاحکام؛ مجلسی، محمد باقر بن محمد تقی (۱۰۳۷-۱۱۱۰)
۱۶- حاشیة تهذیب الاحکام؛ مجلسی، محمد باقر بن محمد تقی (۱۰۳۷-۱۱۱۰)
۱۷- غایة المرام فی شرح تهذیب الاحکام؛ جزایری، نعمة الله بن عبدالله (۱۰۵۰-۱۱۱۲)
۱۸- کنز الطالب و وسیلة الراغب؛ جزایری، نعمة الله بن عبدالله (۱۰۵۰-۱۱۱۲)
۱۹- مقصود الانام فی شرح تهذیب الاحکام؛ جزایری، نعمة الله بن عبدالله (۱۰۵۰-۱۱۱۲)
۲۰- حاشیة تهذیب الاحکام = تعلیقة تهذیب الاحکام؛ آقا جمال خوانساری، محمد بن حسین (-۱۱۲۵)
۲۱- حاشیة تهذیب الاحکام؛ خراسانی، محمد جعفر بن محمد طاهر (۱۰۸۰-۱۱۷۵)
۲۲- انتخاب الجید من تنبیهات السید؛ دمستانی، حسن بن محمد (-۱۱۹۱)
۲۳- من لایحضره المحدث؛ شوشتری، محمد بن علی (-۱۲)
۲۴- حواشی تهذیب الاحکام؛ حسینی موسوی، شبر بن محمد (-۱۲)
۲۵- تهذیب الاحکام (ترجمه)؛ میرزا محمد بن محمد تقی (-۱۲)
۲۶- توضیح المرام فی شرح تهذیب الاحکام = تنقیح المرام فی شرح تهذیب الاحکام؛ عرفی طالقانی، محمد نعیم بن محمد تقی (-۱۲)
۲۷- فهرست تهذیب الاحکام؛ آقامحمد علی کرمانشاهی (۱۱۴۴-۱۲۱۶)
۲۸- شرح و ترتیب مشیخه تهذیب و استبصار؛ استرآبادی، محمد جعفر بن سیف الدین (۱۱۹۸-۱۲۶۳)
۲۹- فهرست تهذیب الاحکام؛ آباده‌ای، محمد جعفر بن محمد صفی (-۱۲۸۰)
۳۰- حدیقة الانظار فی مشیخة الفقیه و التهذیب و الاستبصار؛ حائری، محمد علی بن قاسم (-۱۳)
۳۱- ترتیب اسانید تهذیب الاحکام؛ طباطبائی بروجردی، محمد حسین (۱۲۵۳-۱۳۴۰)
۳۲- شرح تهذیب الاحکام
۳۳- حاشیة تهذیب الاحکام (۳ عنوان)
۳۴- الرجال = مشترکات و مشتبهات رجال کتاب التهذیب و الاستبصار

۱. قم؛ علامهٔ طباطبائی قم (مکتبه)؛ شماره نسخه:بدون شماره
الجزء الأول الی باب تلقین المحتضرین؛ کا: = مؤلف ؟، بی‌تا؛ گفته‌شده که به خط طوسی است، بعضی از اوراق نسخه به خط متأخر نگاشته شده، در هوامش بلاغاتی به خطوط مختلف وجود دارد، اوراق ناقص بازنویسی شده و محمد صالح بن ابی الصلاح بن جعفر حسنی حسینی حاجی [اردستانی] مولداً و مدنی اصلاً آن را تمام کرده و در عصر روز جمعه ۱۲ شعبان ۱۰۲۹ پایان یافته، سپس آن را بر مولی حسن علی بن عبدالله تستری خوانده است، در آخر نسخه در دو صفحه اجازه‌ای است که شیخ بهاء الدین عاملی به تاریخ اواخر شعبان ۱۰۲۹ق برای اردستانی مذکور نوشته است، اردستانی نقل می‌کند که وقتی بهائی نسخه را دید گریست و آن را بوسید و گفت: «انها بخط الشیخ الطوسی» [تراثنا: س۲ش۳ - ۱۵۱]

۲. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۶۴۰

آغاز: هذا دخل علی ذاک (علیه السلام فی رجل ظاهر؛ **انجام:** انجام صفحه ما قبل آخر یجمع ماله انجام صفحه آخر عن ابی عبدالل

خط:نسخ،بی‌کا، تا: قرن ۷؛ افتادگی: آغاز و انجام [الفبائی ف: ۱۵۳]

۳. اصفهان؛ مدرسه صدر بازار؛ شماره نسخه:۷۴۸

آغاز: انه سأله عن هذه المسألة فقال لاتصل فی الذی فوقه و لا فی الذی تحته فاما ما رواه الحسین بن سعید عن جمیل؛ **انجام:** و ان ذکر کل منهما انه کان مأموماً بطلت صلاتهما لأن کل واحد منهما قد وکل ...

از باب ما یجوز فیه الصلاة من اللباس و المکان تا کتاب الصوم؛ خط: نسخ معرب، بی‌کا، تا: قرن ۷ یا ۸؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ بسیاری از برگ‌ها جابجا شده؛ ۲۳۱گ، مختلف السطر، اندازه: ۱۷×۲۵سم [ف: ۳ - ۵۵۹]

۴. شیراز؛ امام عصر؛ شماره نسخه:۱۴۳

از ابتدای کتاب صوم تا انتها کتاب تجارت؛ خط: نسخ، کا: علی بن حسن بن ابراهیم الوراق، تا: شعبان ۸۷۱ق، توسط افراد متفاوتی کتابت شده، کاتب کتاب اللقطه یحیی بن علی بن ابراهیم بن علی الاشرم ۱۱ جمادی الاول ۱۲۵۲ (ده برگ پایانی کتاب بدین تاریخ بازنویسی شده است)؛ مصحح، با علامت بلاغ؛ تملک: محمد مهدی، علی بن حسین بن محمد بن یوسف بلادی اوالی به سال ۱۱۹۳ با مهر «یا علی ادرکنی» (مربع)، سید محمد بن عبدالنبی به سال ۱۲۱۳ به خط حسین بن علی بحرانی، احمد بن عبدالله بن منصور بن حسن بن عبدالمحسن؛ ۳۶۸گ، ۲۵ سطر (۱۲×۱۹)، اندازه: ۱۸×۲۶سم [ف: ۱ - ۲۴]

قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۲۶۴۹

نسخه اصل: همان نسخه بالا [عکسی ف: ۷ - ۲۴۹]

۵. قم؛ فیضیه؛ شماره نسخه:۵۴۱

زکوة و صیام و حج؛ خط: نسخ، کا: یوسف بن محمد ابن حسین بن یوسف ابدال حلی، تا: دوشنبه ۲۲ ذیحجه ۸۷۳ق، جا: نجف اشرف؛ ۲۷۵گ، ۲۳سطر، اندازه: ۱۹×۲۷سم [ف: ۱ - ۵۸]

۶. یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه:۴۳۵

آغاز: اذا زالت الشمس و ثمان بعد الظهر و اربع رکعات بعد المغرب؛ **انجام:** قال ان ادرکتها قبل ان تدفن فان شئت فصل علیها. تمت الزیارات و الحمدلله رب العالمین.

از اوایل کتاب صلوة تا اول زکوة؛ خط: نسخ نازیبا، کا: علی بن منصور بن حسین مزیدی، تا: شنبه ۹ جمادی الاول ۸۷۶ق؛ افتادگی: آغاز؛ مصحح، با بلاغ، محشی از میر فیض؛ مهر: «محمد رضی بن محمد علی»، کتابخانه وزیری یزد؛ کاغذ: ختائی، جلد: تیماج مشکی، ۳۱۱گ، ۲۶سطر، اندازه: ۱۷×۲۶سم [ف: ۱ - ۳۸۷] و [نشریه: ۴ - ۳۸۰]

مشهد؛ الهیات؛ شماره نسخه:۱۳۱۱۳ عکسی

نسخه اصل: همان نسخه بالا [الهیات مشهد: ف: ۳ - ۱۲۹۹]

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۲۴۴۹-ف

نسخه اصل: همان نسخه بالا [فیلمها ف: ۱ - ۳۱۱]

۷. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۰۴۵۹

آغاز: بسمله، کتاب التجارات باب فضل التجارة و آدابها و غیر ذلک؛ **انجام:** و کان ذالک فی رابع جمادی الاولی من عام سنه ۱۳۹۱ من الهجره النبویه

از تجارات تا پایان مشیخه؛ خط: نسخ، کا: محمد قاسم بن عنایت الله قمی، تا: ۸۹۳ق؛ مصحح، مقابله شده، محشی؛ مشایخ توسط مرحوم سید مصطفی صفائی خوانساری در ۱۳۹۱ق؛ اهدایی: رهبری، خرداد ۱۳۷۲؛ کاغذ: نخودی آهار مهره، جلد: تیماج قهوه‌ای، ۳۳۹گ، ۲۶ سطر، اندازه: ۱۹×۳۰سم [اهدائی رهبر: ۲ اخبار۱ - ۲۲۸]

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۶۱۵عکسی

نسخه اصل: همان نسخه بالا [عکسی ف: ۲ - ۱۰۱]

۸. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۲۸۰۰

آغاز: کتاب الجهاد و سر الامامه باب فضل الجهاد و فروضه، محمد بن احمد بن یحیی عن ابی جعفر عن ابیه عن وهب عن جعفر عن ابیه؛ **انجام:** قال سمعت أبا الحسن یقول: لا بأس بالعزل فی ستة وجوه: المرأة التی أیقنت أنها لا تلد و المسنة و المرأة السلیطة و البذیة و المرأة التی لا ترضع ولدها و الأمة. هذا آخر ...

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۹؛ مصحح، با علامت «بلغ سماعاً ایده الله تعالی» مقابله شده، یادداشت آیت الله مرعشی نجفی با عبارت: «هذه قطعة من کتاب التهذیب لشیخ الطائفة المحقة أبی جعفر محمد بن الحسن الطوسی «قدس سره» و النسخة مقرؤة علی العلامة الشیخ ابن فهد الحلی الحائری کما فی آخر المجلد الاول من التهذیب، شهاب الدین الحسینی المرعشی النجفی، ۱۳۷۰»، عبارت «شهر ربیع الثانی سنة ۱۰۶۳» در برگ آغاز آمده؛ کاغذ: شرقی، جلد: مقوایی سبز عطف تیماج قرمز، ۲۲۵گ، ۲۱ سطر (۱۱/۵×۱۷/۵)، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۳۲ - ۴۹۶]

۹. یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه:۲۸۱

آغاز: هرون خارجه عن ابیعبداله علیه السلام قال قال لی یا هرون بن خارجه کم بینک و بین مسجد الکوفة؛ **انجام:** تم الکتاب الزیارات من کتاب تهذیب الاحکام و یتلوه کتاب الجهاد.

خط: نسخ، بی‌کا، تا: اوایل قرن ۹؛ افتادگی: آغاز؛ محشی؛ اهدایی: وزیری؛ کاغذ: سمرقندی، جلد: مقوایی با تیماج مشکی، ۴۲۲گ، ۲۳ سطر ۱۰/۵×۲۲، اندازه: ۱۸/۵×۳۱سم [ف: ۱ - ۲۸۶]

۱۰. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه:۳۳۵۱

آغاز: برابر

کتاب طهارت تا آخر جهاد؛ خط: نسخ خوب، بی‌کا، تا: قرن ۹؛ مصحح، محشی، مقابله شده؛ واقف: سپهسالار؛ کاغذ: سمرقندی، جلد: چرمی، ۴۲۲ص، ۲۴ سطر، اندازه: ۲۳/۵×۳۷سم [ف: ۱- ۲۳۸]

۱۱. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۷۸۲۰

آغاز: علی یقین من الطهارة ... باب الاغسال المفروضات و

المسنونات؛ **انجام:** و ابتهل فی اللعنة علی قاتل امیرالمومنین و قتلة الحسین (ع) و علی جمیع قتلة اهل بیت رسولک (ص) ...
از طهارت تا اواخر مزار است؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۰؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ مصحح، مقابله شده، دارای بلاغ، پایان کتاب طهارت تولد محمد باقر و محمد جعفر فرزندان زین العابدین ناظم آبادی در سه‌شنبه، چهارم ربیع الاول ۱۱۹۳ و شنبه، سوم شعبان ۱۱۹۵؛ اهدایی: سازمان حج و اوقاف موقوفه آل عصفور، آبان ۱۳۶۹؛ کاغذ: نخودی آهار مهره، ۳۴۴گ، ۲۹ سطر، اندازه: ۲۴/۵×۳۹/۸سم [ف: ۲۶ – ۲۰۳]

۱۲. کاشان؛ مدرسه سلطانی؛ شماره نسخه:۶۸
آغاز: کتاب النکاح باب السنة فی النکاح بسمله محمد بن یعقوب عن عدة من اصحابنا عن احمد بن محمد عن ابن فضال قال قال ابوعبدالله علیه السلام رکعتان یصلیهما المتزوج افضل من سبعین رکعة؛ **انجام:** من اراده اخذه من هناک ان شاءالله و قد ذکرنا مستوفی فی کتاب فهرست کتب الشیعه و الحمدلله وحده و الصلوة علی سیدنا محمد و آله الطاهرین
از ابتدای کتاب النکاح تا انتهای کتاب؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: حدود قرن ۱۰؛ مصحح، محشی؛ مهر: «عبده الراجی الواثق بالله محمد ...» (مربع)؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۴۳۲گ، ۲۰ سطر، اندازه: ۱۹/۵×۲۶سم [ف مخ]

۱۳. یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه:۷۷
آغاز: بسمله، کتاب الجهاد و سیرة الامام علیه السلام من کتاب التهذیب، باب؛ **انجام:** انه ولی ذلک و القادر علیه، انشاء الله تعالی
کتاب جهاد تا پایان مزار؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۰؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: مقوایی تیماج آلبالویی، ۱۲۷گ، ۲۹ سطر (۱۱×۲۲)، اندازه: ۱۹×۳۳سم [ف: ۱ – ۱۰۰]

۱۴. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۱۳۱۳–۸/۲۳
آغاز: برابر؛ **انجام:** فلا تنکرون علیه و لاتهجرونه و لاتؤذونه تم کتاب الجهاد
از اول تهذیب تا آخر کتاب الجهاد؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۰؛ مصحح، با علامت بلاغ، با تاریخ مقابله اواخر ربیع الثانی ۹۸۵؛ جلد: تیماج سرخ، ۳۷۵گ، ۲۷ سطر، اندازه: ۱۸/۵×۲۸/۵سم [ف: ۲ – ۱۰۷۵]

۱۵. مشهد؛ گوهرشاد؛ شماره نسخه:۱۰۷
از صیام تا احکام اجارات؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۰؛ افتادگی: انجام؛ با سرلوح کمکار، مجدول مذهب، مصحح؛ واقف: حاج سید سعید؛ جلد: تیماج مشکی، ۳۵۵گ، ۲۵ سطر (۱۰×۲۰)، اندازه: ۱۷×۲۹/۵سم [ف: ۱ – ۹۱]

۱۶. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۲۱۸۹
تا زکات؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۰؛ مقابله کرده محمد ابراهیم بن حسین رضوی قاینی در ذیقعده ۱۰۷۸، محشی؛ کاغذ: دولت آبادی، جلد: میشن سرخ، ۳۳۸گ، ۲۷ سطر، اندازه: ۱۷/۴×۲۷/۱سم [ف: ۱ – ۱۳۶]

۱۷. تهران؛ شورا؛ شماره نسخه:۴۰۵۳
آغاز: بسمله. کتاب الزکاة. باب ما یجب فیه الزکاة. قال الشیخ رحمه الله؛ **انجام:** عن ابن ابن عمیر و حفص و هشام بن الحکم انهما ابا عبدالله علیه السلام، ایما افضل المحرم او عرفه، فقال المحرم، فقیل ...
کتاب زکوة، صوم، حج؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۰؛ افتادگی: انجام؛ با انهایی با امضای محمد تقی مجلسی یکم با تاریخ اوایل ذیقعده ۱۰۶۲ق؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج، ۱۹۲گ، ۲۰ سطر (۱۲×۱۷)؛ اندازه: ۲۰×۲۹ [ف: ۱۱ – ۵۲]

۱۸. همدان؛ مدرسه غرب همدان؛ شماره نسخه:۱۰۸۸
ربع اول / از کتاب الطهارة تا آخر صلوة؛ خط: نسخ، کا: معالی بن بابا میر بن تاج الدین حسن حسینی، تا: قرن ۱۰، در سال‌های ۹۸۴–۹۸۶ نوشته شده؛ محشی؛ قطع: وزیری [رشت و همدان: ف: – ۱۳۰۱]

۱۹. همدان؛ مدرسه غرب همدان؛ شماره نسخه:۱۰۹۰
ربع دوم. از کتاب الزکوة تا آخر حج؛ خط: نسخ، کا: معالی بن بابا میر بن تاج الدین حسن حسینی، تا: قرن ۱۰، در سال‌های ۹۸۴–۹۸۶ نوشته شده؛ محشی؛ قطع: وزیری [رشت و همدان: ف: – ۱۳۰۱]

۲۰. همدان؛ مدرسه غرب همدان؛ شماره نسخه:۱۰۹۱
ربع سوم. از کتاب الزیارات تا آخر نکاح؛ خط: نسخ، کا: معالی بن بابا میر بن تاج الدین حسن حسینی، تا: قرن ۱۰، در سال‌های ۹۸۴–۹۸۶ نوشته شده؛ محشی؛ قطع: وزیری [رشت و همدان: ف: ۱۳۰۱]

۲۱. همدان؛ مدرسه غرب همدان؛ شماره نسخه:۱۰۹۳
ربع چهارم. از کتاب الطلاق تا آخر دیات؛ خط: نسخ، کا: معالی بن بابا میر بن تاج الدین حسن حسینی، تا: قرن ۱۰، در سال‌های ۹۸۴–۹۸۶ نوشته شده؛ محشی؛ قطع: وزیری [رشت و همدان: ف: ۱۳۰۱]

۲۲. همدان؛ مدرسه غرب همدان؛ شماره نسخه:۴۵۷۰
کتاب الطهارة تا آغاز «باب الدعاء بین الرکعات» از کتاب الصلوة؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۰؛ محشی با نشانه‌های «ق، ن ع ر، ع آ ه، ص، ع ا ه، م ق، هـ ن»؛ قطع: وزیری [رشت و همدان: ف: ۱۳۰۱]

۲۳. یزد؛ کاظمینی؛ شماره نسخه:۵۰۱
آغاز: الذکر ثم بعد ذلک البول و الریح و الغائط و الجنابة فالذی یدل علی ذلک ما أخبرنی به الشیخ أیده الله؛ **انجام:** سعد بن عبدالله عن أحمد عن أبیه عن عبدالله بن المغیرة عن رفاعة عن أبی عبدالله علیه السلام قال ...
کتاب الطهارة؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۰؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ مصحح، با علامت بلاغ، محشی؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۵۵گ، ۲۷ سطر، اندازه: ۱۵/۵×۲۵سم [ف: ۲ – ۱۸۸]

۲۴. زهان؛ مدرسه جعفریه زهان؛ شماره نسخه:۳۶
آغاز: هناک خوف و وجد ... حسب ما ذکرناه و الذی یدل علی ما ذکرناه؛ **انجام:** قال تقول عند الحسین (ع) السلام علیک یا ابا عبدالله..

از اواخر کتاب الزکاة تا اواخر کتاب الحج؛ خط: نسخ زیبا، بی‌کا، تا: قرن ۱۰؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ مصحح، محشی؛ جلد: گالینگور قرمز، ۲۸۴گ، ۲۵ سطر، اندازه: ۱۴/۵×۲۴/۵سم [ف: ۳۳]

۲۵. مشهد؛ مدرسه سلیمانیه؛ شماره نسخه:۱۵/۱

از طلاق تا آخر؛ خط: نسخ خوش، کا: صالح عبد حاجی الحرمین الشریفین حاجی سرور، تا: قرن ۱۰؛ افتادگی: وسط؛ مقابله شده، محشی، با بلاغ سماع در پایان المشیخة گویا به خط شیخ بهائی [چهار کتابخانه مشهد-ف: - ۱۷]

۲۶. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۲۵۶

آغاز: کتاب الدیون و الکفالات و الحوالات و الضمانات و الوکالات، باب الدیون و احکامها، سهل بن زیاد عن جعفر بن محمد الاشعری؛ **انجام:** و المرأة السلیطة و البذیة و المرأة التی لاترضع ولدها.

«کتاب الدیون و الکفالات» تا «باب من الزیادات فی فقه النکاح»؛ خط: نسخ نازیبا، کا: حسین بن عبدالصمد جباعی حارثی همدانی (پدر شیخ بهائی)، تا: یک‌شنبه ۳ جمادی الاول ۹۵۰ق؛ از روی نسخه‌ای که شیخ طوسی بر آن اجازه‌ای برای فرزندش و دیگران داده نوشته چنانکه در اول کتاب مکاسب تصریح شده، در آن آمده «بلغ قبالا بنسخة و علیها مکتوب بلغت المقابلة بنسخة مقروة علی الامام فخر المحققین قدس الله روحه و علیها خطه و هی مضبوطة مصححة فصحت»؛ جلد: تیماج مشکی، ۱۱۶گ، ۲۱ سطر، اندازه: ۱۷×۲۵/۵سم [ف: ۱ - ۲۸۸]

۲۷. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۹۳۸۵

از آغاز کتاب تا پایان صوم؛ خط: نسخ معرب، بی‌کا، تا: چهارشنبه ۵ محرم ۹۵۵ق؛ مصحح، مقابله آن را شهید دوم زین الدین بن علی بن احمد با نسخه ورام بن ابی فراس انجام داده و روز دوشنبه آخر جمادی الثانی ۹۵۵ به پایان برده؛ تملک: رضا استادی طهرانی؛ جلد: تیماج قرمز، ۳۵۸گ، ۲۶ سطر، اندازه: ۱۹/۵×۲۶/۵سم [ف: ۲۴ - ۱۶۷] و [صد و شصت نسخه: - ۱۱]

۲۸. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۹۷۹

از زکات است تا جهاد؛ خط: نسخ، کا: حسین بن عبدالصمد حارثی همدانی عاملی، تا: ۹۵۵ق؛ با اجازه انها شهید ثانی بوی در ۹۵۹ق، مصحح، مقابله شده از روی نسخه مؤلف، حسین بن عبد الصمد خود آن را با نسخه اصل به خط شیخ طوسی مقابله و تصحیح نموده است، یادداشتی به خط شهید ثانی دارد به این صورت «انهاه ایدالله تعالی قرأة و تحریراً و ضبطاً فی مجالس آخرها یوم الاثنین خاتمة شهر جمادی الاخر سنة خمس و خمسین و تسعمایه و انا الفقیر الی عفو الله الغنی زین الدین بن علی ...»؛ کاغذ: دولت آبادی، جلد: میشن مشکی، ۲۸۸گ، ۲۱ سطر، اندازه: ۱۸/۱×۲۷/۲سم [ف: ۱ - ۱۳۵]

مشهد؛ الهیات؛ شماره نسخه:۱۳۰۹۹ عکسی و ۱۳۱۰۰ عکسی

نسخه اصل: همان نسخه بالا، در دو قسمت [ف: ۳ - ۱۲۹۷ و ۱۲۹۸]

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۶۸۶۱-عکس

نسخه اصل: همان نسخه بالا [فیلمها ف: ۳ - ۲۶۳]

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۴۴عکسی و ۴۵عکسی

نسخه اصل: همان نسخه بالا، در دو قسمت [عکسی ف: ۱-۴۷ و ۴۸]

۲۹. قم؛ استادی، رضا؛ شماره نسخه:نامعلوم

جلد دوم، حج تا باب الاجارات؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: یک‌شنبه ۱۶ محرم ۹۵۶ق؛ با مقابله شهید دوم و این یادداشت از او در پایان کتاب حج: «بلغ العرض بحسب الجهد و الطاقة فی مجالس آخرها ... ثامن عشر رجب الاصب سنة ثمان و خمسین و تسعماة حامدا مصلیا»؛۲۷۵گ،۲۶سطر،اندازه:۱۸×۲۶سم[صد و شصت نسخه:- ۱۱]

۳۰. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۳۲۰۶۹

از زکات تا پایان شفعه است؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۹۶۰ق؛ اهدایی: رهبری، بهمن ۱۳۸۳؛ کاغذ: حنایی آهار مهره دولت آبادی، جلد: میشن زرشکی، ۲۴۸گ، ۲۶سطر، اندازه: ۱۷×۲۴سم [اهدائی رهبر: ۲ اخبار۱ - ۲۲۵]

۳۱. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۲۸۷۷

انجام: قال سأل ابا عبدالله علیه السلام میمون و أنا حاضر عن رجل جعل علی نفسه ...

از آغاز تا کتاب صوم؛ خط: نسخ، کا: سید حسین بن زین العابدین بن باقر حسینی جرجانی، تا: دوشنبه ۱۰ جمادی الثانی ۹۶۰ق؛ افتادگی: انجام؛ از روی نسخه مؤلف با یک واسطه، مصحح، محشی، تا پایان کتاب صلاة را محمد باقر بن محمد بن علی بن حمزه لاهیجانی مقابله کرده و این کار را به تاریخ سه‌شنبه یازدهم ذیحجه ۹۸۸ به پایان برده؛ مهر: «طالب بن حبیب الله الحسینی» (مربع)؛ جلد: تیماج مشکی، ۳۶۷گ، ۲۶ سطر، اندازه: ۱۶×۲۶سم [ف: ۸ - ۸۳]

۳۲. تهران؛ الهیات؛ شماره نسخه:۲۴۴

از باب السنة کتاب نکاح تا پایان دیات؛ خط: نسخ، کا: مرتضی بن حسین بن مرتضی حسینی، تا: پنج‌شنبه ۱۲ رجب ۹۶۱ق (گویا تاریخ نسخه اصل)؛ تملک: محمود الشریف، فاضل تونی، کتابخانه نراقی؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: تیماج سرخ، ۴۲۴گ، ۱۹ سطر (۱۰/۵×۱۷)، اندازه: ۱۸/۵×۲۵/۵سم [ف: - ۵۰۱]

۳۳. تهران؛ شورا؛ شماره نسخه:۵۲۱۴/۱

آغاز: اذ دخل جعفر بن محمد علیهما السلام فقلت لابن ابی لیلی؛ **انجام:** و قد ذکرنا نحن مستوفی فی کتاب فهرست کتب الشیعة و الحمدلله وحده و الصلاة علی سیدنا محمد النبی و آله و اصحابه و سلم علیهم تسلیما

از قضا تا دیات؛ خط: نسخ، کا: اسحاق بن عباس بن احمد جوشقانی، تا: ۲۷ رمضان ۹۶۳ق؛ مقابله شده در دوشنبه ۸ شوال ۹۷۰، امضای «امین الدین محمد المدعو به ابوالقاسم بن فتح الله حسینی (پایان کتاب طلاق)، یادداشت کاتب که این نسخه را از خط شیخ حسین ایده الله تعالی ظله العالی برداشته و صورت خط حسین بن عبدالصمد جباعی حارثی مورخ ۲۰ ذیقعده ۹۵۲ که این نسخه را برای خود در نجف نوشته؛ جلد: قهوه‌ای، ۳۳ سطر

(۱۸/۵×۲۶/۴) [ف: ۱۶ - ۴۶]

۳۴. دامغان؛ صادقیه؛ شماره نسخه:۲۰۴/۵

آغاز: محمد بن علی بن محبوب عن علی بن.. السندی عن صفوان عن اسحاق بن عمار عن ابی عبدالله علیه السلام؛ **انجام:** الصلاة علیه سعد بن عبدالله عن محمد بن الحسین عن السندی بن الربیع عن علی بن احمد

کتاب الطهارة و الصلاة (اواخر باب الزیادات)؛ خط: نسخ، کا: محمود بن صدرالدین داروغه سمنانی، تا: ۸ شعبان ۹۶۳ (پایان جزء اول) و ۲۲ جمادی الاول ۹۶۳ (پایان کتاب الصلاة)؛ افتادگی: آغاز؛ مصحح، محشی؛ جلد: تیماج مشکی، ۱۳۵۱گ، مختلف السطر، اندازه: ۱۲×۱۹/۵سم [ف مخ: - ۵۰]

۳۵. اردکان یزد؛ امام صادق؛ شماره نسخه:۳۵۵

از آغاز کتاب الزکاة تا پایان امر به معروف؛ خط: نسخ معرب، کا: داود بن شمس بن داود بن احمد بن حسن فقیه بحراین شیبانی، تا: ۲۰ ذیحجه ۹۶۴ق؛ تملک: «حسین بن علی بن شدقم» به سال ۱۰۷۵ در اورنگ آباد و سپس هبه کتاب به فرزندش ساکن اکبر آباد؛ واقف: محمد سمیع بیک خان بن ملک حسین بن محمد بن محمد تقی اردکانی، ۱۱۴۶؛ یادداشتی از محمد تقی بن ابی طالب که نوشته کتاب وقف و در نزد وی امانت می‌باشد؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۲۵۴گ، ۲۳ سطر، اندازه: ۱۸×۲۵سم [ف: ۲ - ۹۳]

۳۶. تهران؛ دائرة المعارف بزرگ اسلامی؛ شماره نسخه:۱۵۳۱-عکسی

آغاز: برابر؛ **انجام:** هذا الخبر موافق للعامه ... من الاخبار. تم الجزء الرابع من کتاب تهذیب الاحکام و یتلوه الجزء الخامس کتاب الزیارات، و الحمدلله وحده و صلی الله

خط: نستعلیق تحریری، کا: علاءالملک بن عبدالقادر حسنی مرعشی، تا: پنج‌شنبه ۲۲ جمادی الثانی ۹۶۴ق؛ افتادگی: آغاز؛ محشی، یادداشت مقابله چهارشنبه ۲۷ شعبان ۹۶۵ق؛ تملک: سید محمد بن سید شرف بن اللعامة سید ابراهیم بن سید یحیی الصدید حدود الحسینی ۱۱۷۳ در کربلا، نعمة الله بن منافع ؟ بن سالم، صدرالدین محمد رضوی در نجف ۱۱۴۹؛ وقف‌نامه به تولیت محمدخان نوشته ۴ ربیع الثانی ۱۲۸۹ق؛ ۶۰۰ص، ۲۵ سطر (۱۳/۵×۲۳/۵)، اندازه: ۲۱×۳۰سم [عکسی ف: ۱ - ۸۹]

۳۷. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۱۱۸۳

آغاز: کتاب الجهاد و سیرة الامام علیه السلام باب فضل الجهاد و فروضه؛ **انجام:** و المرأة التی لاترضع ولدها والامة ... و یتلوه فی السادس کتاب الطلاق

از ابتدای جهاد تا پایان نکاح؛ خط: نسخ، کا: محمد بن احمد بن ناصرالدین حسینی، تا: سه‌شنبه ۳ محرم ۹۶۵ق؛ مصحح، محشی، مقابله شده، دارای بلاغ؛ اهدایی: رهبری، خرداد ۱۳۷۳؛ کاغذ: نخودی آهار مهره، جلد: تیماج عنابی، ۲۵۰گ، ۲۳ سطر، اندازه: ۱۸×۲۶سم [اهدائی رهبر: ۲ اخبار ۱ - ۲۲۶]

۳۸. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۷۴۱-۵/۳۱

آغاز: بسمله کتاب الزکوة باب ما یجب فیه الزکوة قال الشیخ ره الزکوة فی تسعة اشیاء الذهب؛ **انجام:** فلا تنکرون علیه و لاتهجرونه و لاتوذونه حتی یترکه تم الکتاب الجهاد

از کتاب الزکاة تا آخر کتاب الجهاد؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: سه‌شنبه اواسط ذیقعده ۹۶۳ (آخر صیام) و اواخر شوال ۹۶۷ق (آخر جهاد)؛ تملک محمد تقی شریعتمداری؛ جلد: تیماج مشکی، ۲۸۸گ، ۱۹ سطر، اندازه: ۱۹×۲۵/۵سم [ف: ۲ - ۱۰۷۸]

۳۹. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۹۵۵۹

خط: نسخ، کا: هدایة الله بن محمد حافظ اصفهانی، تا: پنج‌شنبه ۲۵ ربیع الثانی ۹۶۹ق، جا: نجف اشرف حرم مطهر؛ از روی نسخه نوشته روز یک‌شنبه ۲۱ صفر ۵۸۰ (پایان صلاة ج ۲) و در همانجا در روز چهارشنبه ۲۱ جمادی الثانی ۹۶۹ با نسخه درستی مقابله شده، در آغاز ربیع الثانی ۹۷۰ هم مقابله شده و اصل آن به خط شیخ مزیدی بوده است (پایان نسخه) [این مزیدی نباید همان مهذب الدین ابوطالب محمد بن علی بن علی بن علی بن مفضل بن کامگار (قامغار) ابن الخیمی زاده در حله در ۸ شوال ۵۴۹ و در گذشته در قاهره و زنده در ۵۶۷ (اعلام الشیعه ۱۶۲:۷) باشد]، در پایان «حج» آمده است که با دو نسخه مقابله شده: یکی نوشته شیخ مزیدی، دومی نوشته یکی از پاکان کرک در جمادی الاول ۹۷۰، در پایان «مزار» آمده که با نسخه‌ای که دارنده دانشمند آن را با نسخه شهید ثانی و با نسخه دیگر مقابله کرده بود در غری مقابله شده، در پایان آن آمده بود که باره دوم هم با نسخه معاوضه شده مقابله و تصحیح شده و این نکته را عبدالله بن محمود بن سعد بن یوسف نوشته، این گواهی را در نسخه ما عمادالدین علی شریف قاری استرابادی نوشته، دارای خطوط مجتهدین در ۹۷۰ در شهر قزوین مقابله شده، همان عمادالدین علی بن نجم الدین محمود شریف قاری استرابادی آن را چنانکه در پایان نکاح (مجلد ۵) آمده با نسخه مقابله شده با خط شیخ زین الدین شهید ثانی در روز ۲۴ صفر ۹۷۵ مقابله کرده و تاریخ تحریر هدایة الله بن محمد حافظ اصفهانی در روز یک‌شنبه ۶ جمادی الاول ۹۶۹ در روضه ... (نجف) ... آمده؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج مشکی، ۷۳۱گ، ۲۷ سطر (۱۰×۱۹)، اندازه: ۱۷/۵×۲۹سم [ف: ۱۷ - ۴۰۵]

۴۰. اصفهان؛ عمومی اصفهان (فرهنگ سابق)؛ شماره نسخه:۲۸۵۵

از کتاب الصیام تا آخر التجاره؛ خط: نسخ، کا: ماجد بن فلاح بن حسن بن محمد السعانی، تا: چهارشنبه ۹ جمادی الثانی ۹۷۲ق؛ با جمله «ثم بلغ سماعاً و فقه الله تعالی» نوشته شده، محشی از کتاب وافی؛ کاغذ: فرنگی ضخیم و نازک، جلد: تیماج قرمز، ۷۱۰ص، ۱۹-۲۵ سطر (۱۱×۱۹)، اندازه: ۲۱×۳۰سم [ف: ۱ - ۲۱۲]

۴۱. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۵۶۸۴

آغاز: کتاب الزیارات مختصر فی انساب النبی و الائمه؛ **انجام:** فهرست کتب الشیعه

از کتاب مزار تا آخر کتاب دیات؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: با تاریخ ۹۷۴ق؛ این نسخه را مولانا ابوالقاسم محمد بن فتح الله حسینی

مرعشی با نسخ مصحح متعدد، مخصوصاً نسخه مصحح شهید ثانی، در نجف مقابله نموده و بر رجال و اسانید کتاب نیز عباراتی تعلیق داشته است، تاریخ ختم مقابله: ۹۷۴؛ واقف: آقا عبدالله صاحب جمع خزانه در غره محرم ۱۱۶۲؛ کاغذ: نخودی، جلد: تیماج زرشکی، ۳۳۰گ، ۲۹سطر، اندازه: ۲۴×۳۷سم [ف: ۵ - ۱۰۲]

۴۲. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۶۱۹۸

آغاز: عن أبی جعفر علیه السلام قال قال رسول الله قال الله عزوجل الصوم لی و أنا اجزی به

جلد اول؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: با تاریخ ۹۷۴ق؛ افتادگی: آغاز؛ مصحح، محشی، با علامت بلاغ، دو مرتبه توسط نور الدین علی [منعل] قمی مقابله شده یک مرتبه به تاریخ جمعه سوم ماه رمضان ۹۷۴ از روی نسخه فاضل مقداد سیوری در نجف اشرف و بار دوم به تاریخ دوم شوال ۹۷۴ از روی نسخه‌ای که با نسخه دارای خط شیخ مقابله شده بود، اجازه‌ای که شیخ ابراهیم بن علی بن عبد العالی میسی برای نور الملة و الحق و الدین ؟ نوشته، پس از این اجازه یادداشتی از محمد تقی گرگانی به تاریخ ۱۲۸۸؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۲۲۰گ،۱۷سطر،اندازه: ۱۶×۲۱/۵سم [ف: ۱۶–۱۹۸]

۴۳. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۰۵۶۵

آغاز: بسمله، و به نستعین کتاب الجهاد و سیره الامام؛ **انجام:** و قد ذکرنا نحن مستوفی کتاب فهرست کتب الشیعة فمن اراده وقف علیه

از جهاد تا پایان مشایخ؛ خط: نسخ، کا: نعمت الله بن حمزه عمیدی نجفی حسینی، تا: شعبان ۹۷۵ق؛ در سه‌شنبه ۲۶ ذیقعده ۹۸۵ تصحیح و مقابله شده؛ اهدایی: رهبری، خرداد ۱۳۷۳؛ کاغذ: حنایی اهار مهره، جلد: تیماج عنابی، ۳۸۳گ، ۲۷ سطر، اندازه: ۱۸/۵×۳۰سم [اهدائی رهبر: ۲ اخبار۱ – ۲۲۵]

۴۴. یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه:۲۸۸۲

آغاز: هذا الصدیق ایده الله و انا

کتاب الطهارة – کتاب الصلوة؛ خط: نسخ، کا: محمد بن حاج قوام الدین بن محمود بن قوام الدین، تا: رجب ۹۷۶ق؛ افتادگی: آغاز؛کاغذ: اصفهانی، جلد: مقوایی عطف تیماج آلبالویی، ۲۳۵گ، ۲۵ سطر (۱۳/۵×۲۰)، اندازه: ۲۱×۳۱سم [ف: ۴ - ۱۴۶۰]

۴۵. یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه:۲۹۰۳

شامل مبحث زکوة تا جهاد؛ خط: نسخ، کا: محمد بن حاج قوام الدین، تا: ربیع الثانی ۹۷۷ق؛ مقابله شده؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: مقوایی عطف تیماج قرمز، ۲۰۴گ، ۲۵ سطر (۱۳/۵×۲۱)، اندازه: ۲۱×۳۰سم [ف: ۴ - ۱۴۶۸]

۴۶. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۵۳۵۷

آغاز: عزوجل و لیس علیک دین ان المومن لایخون؛ **انجام:** و ما ذکرته عن احمد بن ابی عبدالله البرقی فقد اخبرنی به الشیخ ابوعبدالله عن ابی الحسن ...

خط: نسخ، کا: خضربن سحی جان همدانی، تا: دوشنبه ۲۱ رمضان ۹۷۷ق، جا: هرات؛ افتادگی: آغاز (یک ورق) و انجام (یک ورق)؛ مصحح، مقابله شده با نسخه شیخ حسین بن عبدالصمد که خود آن را از نسخه دستخط مرحوم شیخ طوسی استنساخ نموده، دارای دو نوع بلاغ که یکی متعلق به شیخ حسین مزبور و دیگری از دانشمند ناشناخته دیگر می‌باشد، صورت اجازه شیخ به فرزندش ابوعلی حسن در جمادی الاول ۴۴۷؛ واقف: علی اصغر احمدئی، آبان ۱۳۶۵؛ کاغذ: حنایی آهارمهره، جلد: میشن مشکی، ۴۵۳گ، ۲۳ سطر، اندازه: ۱۷/۵×۲۴/۵سم [ف: ۱۴ - ۱۷۶]

۴۷. قم؛ ارگانی بهبهانی؛ شماره نسخه:۲

آغاز: ... ثبت بما ذکرناه نجاسة هذه الاشربة فلاشک فی وجوب ازالتهان عن الموضع الذی یصیبه لما تقرر؛ **انجام:** و کان وقوفه علی الملتزم بقدر ما طاف بعض اصحابنا سبقه اشواط و بعضهم ثمانیة (انتهی)، و من نسی وداع البیت ...

خط: نسخ، کا: احمد بن زین تمیمی، تا: جمعه اول ربیع الثانی ۹۷۷ق؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ مصحح، با نشانی بلاغ قرائت و بلاغ سماع، محشی؛ ۲۹۶گ، ۳۲ سطر، اندازه: ۲۱/۵×۳۱/۵سم [ف: - ۲۶]

۴۸. نجف آباد؛ حججی؛ شماره نسخه:۱۳۵

آغاز: برابر

طهارت و صلاة؛ خط: نسخ، کا: غیاث الدین محمد بن سلمان حاجی جرفادقانی، تا: ۲۴ شعبان ۹۷۷ق، جا: مشهد رضوی؛ مصحح، با بلاغ سماع، محشی؛ تملک: علیرضا بن ادریس موسوی، محمد بن صدرالدین متطبب گیلانی که از ملا سلطان محمد دماوندی به تاریخ ۱۰۷۵ق نسخه را گرفته؛ جلد: تیماج سرخ، ۲۱۳گ، ۲۷ سطر، اندازه: ۲۰×۲۴/۵سم [ف: - ۲۰۲]

۴۹. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۶۸۰

آغاز: ثبت بما ذکرناه نجاسة هذه الأشربة فلا شک فی وجوب ازالتها عن الموضع الذی یصیبه

نسخه اصل: کتابخانه شیخ محمود ارگانی–قم؛ خط: نسخ، کا: احمد بن زید تمیمی، تا: جمعه ۱ ربیع الاول ۹۷۷ق؛ افتادگی: آغاز؛ مصحح، با نشانی بلاغ؛ تملک: شیخ محمود بن شیخ احمد ارگانی حائری؛ ۵۸۸ص [عکسی ف: ۲ - ۳۱۲]

۵۰. تبریز؛ ملی؛ شماره نسخه:۳۳۴۵

آغاز: کتاب النکاح باب السنة فی النکاح محمد بن یعقوب عن عدة من اصحابنا؛ **انجام:** تم کتاب التجارة و یتلوه کتاب النکاح انشاء الله و الحمد لولیه و الصلوة علی محمد و آله الطاهرین برحمتک یا ارحم الراحمین وقع الفراغ من تحریر جلد الثانی تهذیب الاحکام فی تاریخ ۲۵ شهر رمضان المبارک سنه ثمان و سبعین و تسعمائة من الهجرة النبویة المحمدیة ۹۷۸

کتاب تجارت تا ارث و در صحافی باب تجارت را در خاتمه قرار داده‌اند؛خط:نسخ،بی‌کا،تا:۹۷۸ق؛افتادگی:آغاز و انجام؛یادداشتی: «ممن قد نظر فیه افقر الوری مکی بن محمد شمس الدین بن ... محمد و هکذا الی الشهید محمد بن مکی قدس سره»؛ جلد: مقوا با ته چرمی، ۴۱۷گ، ۲۱ سطر؛ اندازه: ۱۸×۲۴/۵ [ف: ۱ - ۳۰۷]

۵۱. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۶۳۸

آغاز: برابر؛ **انجام:** و لاتؤذونه حتی یسرکم تم کتاب الجهاد و الامر بالمعروف بتاریخ یوم الجمعه شهر ربیع الاول ۹۷۸

خط: نسخ، کا: عین القضاة، تا: ربیع الاول ۹۷۸ق [الفبائی ف: ۱۵۲]

۵۲. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۰۰۹۵

آغاز: بسمله الحمدالله ولی الحمد و مستحقه؛ **انجام:** و قد ذکر نا نحن مستوفی فی کتاب فهرست کتب الشیعه و الحمدلله ...

جلد۱-۴؛ خط: نسخ، کا: فرج الله بن حسین حکیمی، تا: آخر ذیقعده ۹۷۹ق؛ افتادگی: انجام (ورق آخر)؛ مقابله شده با نسخ متعدد از جمله نسخه شیخ احمد اردبیلی که با نسخه شهید ثانی مقابله نموده، دارای بلاغ از علامه مجلسی و شیخ بهائی، محشی؛ تملک: حسین بن محمد بن ابی الحسن حسینی عاملی خادم، محمد حسین حسینی سبزواری به سال ۱۱۷۶، ابراهیم بن محمد طاهر جامی؛ واقف: توسط سیدرضا امیرشهیدی، بهمن ۱۳۴۸؛ کاغذ: حنایی، جلد: مقوا عطف تیماج قهوه‌ای، ۴۲۷گ، ۳۵ سطر، اندازه: ۲۴×۳۶/۲سم [ف: ۱۴ - ۱۶۶]

قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۲۰۸۳

نسخه اصل: همان نسخه بالا [عکسی ف: ۶ - ۱۰۹]

۵۳. شیراز؛ علامه طباطبائی (کتابخانه)؛ شماره نسخه:۲۵۴

جزء اول؛ خط: نسخ، کا: جانعلی بن شیخ حمزه ابهری، تا: شعبان ۹۷۹ق؛ با بلاغ سماع و قرائت، محشی، مصحح؛ اندازه: ۱۷/۵×۲۴سم [نسخه‌پژوهی: ۲ - ۱۳۴]

۵۴. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۳۸۶۰

خط: نستعلیق، کا: امیر خاکی شکرالله بن قوام الدین بن حسین شیرازی، تا: ۱۴ ذیحجه ۹۸۰ق؛ محشی، با بلاغ قرائت ابراهیم بن عبدالله مازندرانی با ملامحمد امین در قریه السلام حجاز در ۱۰۳۵؛ تملک: اسدالله بن موسی حسینی زنوزی خویی در ۱۲۵۵؛ کاغذ: سمرقندی، جلد: تیماج سبز، ۴۹۵گ، ۲۳ سطر (۱۱×۲۳)، اندازه: ۱۸×۲۵سم [ف: ۱۲ - ۲۸۳۷]

۵۵. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۰۶۸

انجام: قضی النبی صلی الله علیه و آله فیمن سرق الثمار فی مکة فما أکل منه فلا شیء علیه و ما حمل فیعزر.

از کتاب دیون تا حدود؛ خط: نسخ، کا: عنایت الله بن فتح الله دوستی سمنانی، عبدالاحد بن عبدالواحد استرابادی، تا: رجب ۹۸۰ق، جا: مشهد رضوی، به خطوط مختلف، پایان کتاب تجارت عنایت الله بن فتح الله دوستی سمنانی و پایان ذبایح عبدالاحد بن عبدالواحد استرابادی؛ افتادگی: انجام؛ مصحح؛ تملک: محمدباقر بن عبدالقادر حسینی جرجانی و مهر «عبده محمد باقر بن عبدالقادر الحسینی» (هشت گوشه)، ملاعلی محمد؛ جلد: تیماج مشکی، ۳۰۹گ، ۲۷ سطر، اندازه: ۱۸×۲۵سم [ف: ۳ - ۲۵۳]

۵۶. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۸۹۶۰

تا صلاة؛ خط: نسخ، کا: عبدالامام بن حاجی محمد قمی، تا: چهارشنبه ۱۸ رمضان ۹۸۰ق، جا: مشهد؛ افتادگی: آغاز؛ کاغذ: سپاهانی، ۳۸۱گ، ۱۹ سطر (۱۱×۱۵/۵)، اندازه: ۵/۵×۱۷/۵سم [ف: ۱۷ - ۲۶۳]

۵۷. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۸۰۹۰-۵۵/۶۰

آغاز: قال سالته عن الرجل یخفق و هو فی الصلوة، فقال ان کان لا یحفظ حدثا منه ان کان فعلیه الوضوء او اعادة الصلوة

از ماقبل «باب الطهارة من الاحداث» تا آخر کتاب الطهارة؛ خط: نسخ، کا: اسماعیل بن شمس الدین جیلانی، تا: رجب ۹۸۰ق، جا: مشهد رضوی؛ افتادگی: آغاز؛ مقابله شده، با علامت بلاغ؛ ۱۳۰گ، ۲۱ سطر، اندازه: ۱۸×۲۳سم [ف: ۲ - ۱۰۸۴]

۵۸. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۴۷۴۱

آغاز: محمدبن الحسن الصفار، عن احمد بن محمد، عن بن ابی عمیر، عن حماد، عن الحلبی قال: سال ابوعبدالله (ع) عن رجل اجنب فی شهر رمضان، فنسی ان یغتسل حتی خرج شهر رمضان، قال (ع) ان یقضی الصلاة و الصیام؛ **انجام:** عن یونس بن یعقوب، عن ابی عبدالله (ع) قال: سالته عن الجنازة لم ادرکها حتی لغت القبر اصلی علیها قال: ان ادرکتها قبل ان یدفن فان شئت فصل علیها، تمت.

خط: نسخ، کا: صنیع الله بن سر الله حسنی حسینی سلامی یزدی، تا: شوال ۹۸۱ق، جا: کربلا؛ افتادگی: آغاز؛ مصحح، با نشان «بلغ» مقابله شده؛ کاغذ: شرقی، جلد: مشمع قهوه‌ای، ۳۳۵گ، ۲۱ سطر (۱۱×۱۷)، اندازه: ۱۸/۵×۲۵سم [ف: ۳۷ - ۳۲۲]

۵۹. خوانسار؛ فاضل؛ شماره نسخه:۱۴۸/۲

کتاب حج؛ بی‌کا، تا: پنج شنبه ۲۴ ذیحجه ۹۸۲ق؛ جلد: مقوایی، عطف پارچه‌ای، اندازه: ۱۸/۵×۲۵سم [ف: ۱ - ۱۰۸]

۶۰. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۳۱۵

از اول کتاب تا آخر کتاب صلاة ختم؛ خط: نسخ، کا: احمد بن علی بن حسن بن موسی النباطی، تا: پنج‌شنبه ۲۷ شعبان ۹۸۳ق؛ مصحح، با آثار بلاغ و یکی از به خط ملا محمد باقر مجلسی؛ وقف‌نامه کتاب به خط حسن بن زین الدین بن علی العاملی (شیخ حسن پسر شهید دوم) به تاریخ جمعه ۵ رمضان ۹۸۳؛ جلد: تیماج مشکی، ۲۵۶گ، ۲۹ سطر، اندازه: ۲۱×۳۰سم [ف: ۱ - ۳۵۵]

۶۱. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۴۸۳۹

آغاز: تقع فی البئر قال ینزح منها ثلاث دلاء

قطعه ای از جلد اول کتاب؛ خط: نسخ، کا: احمد بن عبادالله ساوجی، تا: جمادی الاول ۹۸۳ق، جا: مشهد رضوی؛ افتادگی: آغاز؛ جلد: مقوایی عطف تیماج قهوه‌ای، ۷۱گ، ۲۰ سطر، اندازه: ۱۷/۵×۲۴سم [ف: ۱۳ - ۳۸]

۶۲. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۵۱۶۳/۲-۲۶/۴۳

آغاز: برابر؛ **انجام:** حین غسل رسول الله (ص) عند موته فقال کان رسول الله (ص) طاهراً مطهراً ولکن فعل امیرالمؤمنین(ع) ذلک و جرت به السنة تم الکتاب.

جزء اول کتاب الطهارة؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۲۵ صفر ۹۸۳ق؛ تملک: محمد بن ابی الحسن حسینی عاملی (صاحب مدارک)؛

اجازه انهاء محمد تقی بن مجلسی اصفهانی که در اواخر جمادی الثانی ۱۰۵۳ نوشته؛ جلد: مقوا با روکش کاغذی، ۱۶۴گ، ۱۹ سطر، اندازه: ۱۸×۲۵سم [ف: ۲ - ۱۰۷۵]

۶۳. قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه:۱۲۰

آغاز: الله علیه و آله عما سوی و عنه عن علی عن ابیه ... قال وضع رسول الله صلی الله علیه و آله الزکوة علی تسعة اشیاء الحنطة و الشعیر و التمر و الزبیب و الذهب و الفضة؛ **انجام:** فی رجل شارک رجلا فی جاریة فقال له ان رجت فلک و ان وصفت فلیس علیک شیء فقال لابأس بذلک ان کانت الجاریة للقایل.

از زکات تا تجارت؛ خط: نسخ، کا: حجی بن نصرالله بن شیخ محمد حمیری، تا: شنبه عاشورا ۹۸۳ق؛ افتادگی: آغاز؛ جلد: گالینگور سبز عطف تیماج زرشکی، ۳۸۰گ، ۲۵ سطر، اندازه: ۱۹×۲۶سم [ف مخ: ۱ - ۵۱۷]

۶۴. قم؛ فیضیه؛ شماره نسخه:بی شماره

طهارت تا مزار؛ خط: نستعلیق، کا: عبدالکریم بن ابراهیم میسی عاملی (پدر شیخ لطف الله که مسجد معروف در اصفهان به نام اوست)، تا: چهارشنبه ۶ ربیع الاول ۹۸۳ق؛ محشی از شیخ لطف الله «با امضاء لطف الله لطف، طف»، با این یادداشت در پایان کتاب زکوة: «ثم بلغ سماعا و تصحیحا معتبراً ایده الله تعالی و ایانا و اعانه علی اتمامه و کتب الفقیرالی الله عبدالله عفی عنه.» (گویا ملا عبدالله تستری باشد که شیخ لطف الله از شاگردان او بوده است)؛ ۳۱۷گ، ۲۶سطر، اندازه: ۱۸×۲۴سم [ف: ۱ - ۵۹]

۶۵. یزد؛ کاظمینی؛ شماره نسخه:۱۷۱

از آغاز کتاب الطهارة تا پایان کتاب الصیام؛ خط: نسخ، کا: علی بن محمد حسینی، تا: پنج‌شنبه ۴ ذیحجه ۹۸۳ق؛ جلد: تیماج مشکی، ۱۹۴گ، ۳۱ سطر، اندازه: ۲۰/۵×۳۰/۵سم [ف: ۱ - ۱۵۴]

۶۶. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۵۳۸۹

جزو یکم و دوم از آغاز کتاب الصلاة و الزیارات؛ خط: نسخ، کا: شیخ علاءالدین شیخ عبدالرحمن بن نورالدین گیلانی، تا: ۱۶ ذیحجه ۹۸۴ق؛ با نشان بلاغ؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج قهوه‌ای، ۴۰۰گ، ۲۱ سطر (۱۰×۱۷)، اندازه: ۱۶×۲۶سم [ف: ۱۵ - ۴۲۳۳]

۶۷. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۶۱۰۵

آغاز: برابر؛ **انجام:** فی مستقر من رحمة انه ولی ذلک و القادر علیه انشاءالله ... خمس و ثمانین و تسعمائة

خط: نسخ، کا: حسین، تا: ۹۸۵ق [الفبائی ف: ۱۵۲]

۶۸. یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه:۱۵۹۵

از کتاب صلوة تا کتاب حج (پایان جزء الرابع)؛ خط: نسخ، کا: صالح بن محمد، تا: شنبه ۵ رمضان ۹۸۵ق؛ کاغذ: سمرقندی، جلد: مقوایی با تیماج آلبالویی، ۵۲۷گ، ۲۲ سطر (۱۱×۱۶)، اندازه: ۱۸/۵×۲۴سم [ف: ۳ - ۹۹۷]

۶۹. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۸۴۱

خط: نسخ، کا: محمود بن حسین طبسی، تا: ۲۵ رجب ۹۸۵ق؛ مصحح، با نسخه تونی و مجلسی اول و شیخ حسین بن عبدالصمد عاملی مقابله شده و در پایان کتاب طهارت و احکام دفن و مشیخه محمد جعفر بن حاج سلطانعلی اهری به تاریخ شنبه نهم جمادی الثانی ۱۰۹۴ نوشته؛ تملک: صفی الدین محمد بن جلال الدین محمد بن حمیدالدین بن جلال الدین بن حسن عاصی هرندی، عبدالغالب بن محمد امین، محمد جعفر اهری، محمد صادق بن محمد رحیم خادم مشهدی به تاریخ ۱۱۱۵، محمد مهدی بن محمد شفیع الذرماوی؟ به تاریخ ۱۰۸۳؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۴۹۸گ، ۲۱ سطر، اندازه: ۱۸×۲۵سم [ف: ۵ - ۲۲۷]

۷۰. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۲۲۱۵

آغاز: برابر؛ **انجام:** قال محمد بن الحسن و هذا الخبر للعامة و لسنا نعمل به و العمل علی ما قدمناه من الأخبار، تم الجزء الرابع من کتاب تهذیب الاحکام و آخر کتاب الحج و یتلوه فی الجزء الخامس إن شاء الله کتاب الزیارات و الحمدلله رب العالمین و الصلوة علی محمد و آله الطاهرین تم

از کتاب الطهارة تا آخر کتاب حج؛ خط: نسخ، کا: علی بن احمد بن نعمت الله بن احمد بن محمد بن خاتون عیناثی عاملی، تا: چهارشنبه دهه اول رجب ۹۸۷ق؛ از روی نسخه اصل به خط مؤلف کتابت شده، توسط مالک نسخه مولانا عبدالله شوشتری (- ۱۰۲۱ق) استاد مجلسی اول به سال ۹۸۶ق تصحیح و با عبارات «بلغ سماعاً ایده الله» و «بلغ قبالاً ایده الله تعالی»، «بلغت مقابلة إن شاء الله تعالی الا ما زاغ عنه البصر و حسر عنه النظر» و «تمت مقابلة کتاب الحج فی ۲۳ ربیع الاول سنة تسع و ثمانین و تسعمائة الهجریة و کان ذلک فی بلدة ... من بلاد بعلبک صانها الله عن الآفات» مقابله شده، محشی از ایشان دارد، در برگ نخست توضیحات مفصلی در ارتباط به نسخه و تعلیقات و حواشی ملا عبدالله شوشتری بر آن، به خط «سید محمد بن محمد صالح حسینی» آمده؛ تملک: ملا عبدالله شوشتری، حسن علی؛ کاغذ: فرنگی آهار مهره، جلد: تیماج روغنی مشکی، ۴۰۱گ، ۲۷ سطر (۱۶×۲۲/۵)، اندازه: ۲۱×۳۱ سم [ف: ۳۱ - ۲۶]

۷۱. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:بدون شماره

جلد اول؛ بی کا، تا: ۹۸۷ق؛ از روی نسخه اصل و به خط مؤلف؛ تملک: مولی عبدالله شوشتری استاد مجلس اول، محشی به خط ایشان [میراث شهاب: س۵ش۱ - ۲۰۳]

۷۲. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۲۲۱۶

آغاز: کتاب المزار من کتاب التهذیب، مختصر فی انساب النبی صلی الله علیه و آله و سلم و الائمة علیهم السلام و زیاراتهم و تواریخهم و قدر مشاهدهم؛ **انجام:** فقال: یعتق مکانه رقبة مؤمنه و ذلک قول الله عز و جل (فإن کان من قوم عدو لکم و هو مؤمن فتحریر رقبة مؤمنة) تم کتاب الدیات و هو آخر الکتاب و الحمدلله اولاً و آخراً

از کتاب المزار تا کتاب الدیات؛ خط: نسخ، کا: زین العابدین بن محمد بن اسماعیل جبل عاملی، تا: ۴ شوال ۹۸۷ق، جا: لبنان بخش جبع؛ در حاشیه از سوی ملا عبدالله شوشتری (- ۱۰۲۱ق) استاد

مجلسی اول، به سال ۹۸۷ق تصحیح و با عبارات «بلغ سماعاً» «بلغ» و تمت المقابلة فی اواسط شهر جمادی الاخر و کان ذلک فی بلدة ... صانها الله عن الافات مقابلة ... و احوجهم الی رحمة الله الغنی عبدالله ... عنهما و اصلح فی الدارین احوالهما» مقابله و تصحیح شده، محشی از ملا عبدالله شوشتری؛ مهر: «با اطلاع حاجی ... کتاب موقوفه مرحوم حاجی ملا هادی مجتهد طهرانی سبعی» (هشت ضلعی)، «من موقوفة حجة الاسلام الحاج ملا هادی الطهرانی قدس سره» (مربع)؛ کاغذ: فرنگی آهار مهره، جلد: تیماج حنایی، ۳۶۷گ، ۲۷ سطر (۱۵×۲۲)، اندازه: ۲۲×۳۱/۵سم [ف: ۳۱ – ۲۸]

۷۳. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:بدون شماره

جلد دوم؛ بی‌کا، تا: ۴ شوال ۹۸۷ق؛ محشی به خط مولی عبدالله شوشتری، از روی نسخه اصل به خط مؤلف کتابت شده، این عبارت در موضعی از نسخه آمده: «صورة خط المصنف علی اصله، هذه المجلدة السادسة؛ اولها کتاب العتق و التدبیر و المکاتبة من تهذیب الاحکام، تصنیف محمد بن الحسن بن علی الطوسی. سمع کتاب العتق ولدی ابوعلی الحسن بن محمد بقراءة ابی الحسن القمی، و کتب محمد بن الحسن الطوسی فی جمادی الاولی من سنة سبع و اربعین و اربع مائة»، زین العابدین بن محمد بن اسماعیل جبل عاملی، در یکی از روستاهای جبل عامل آن را کتابت کرده [میراث شهاب: س۵ش۱ – ۲۰۳]

۷۴. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۵۳۱۹

از کتاب جهاد تا پایان مشیخه؛ خط: نسخ، کا: میرزا حسین بن شمس الدین محمد بن حسین کاشانی، تا: ۲۳ شعبان ۹۸۸ق؛ مجدول، مصحح، نیمه اول نسخه را محمد معروف به آقاجانی از روی چند نسخه مقابله کرده و چند جا بلاغ نوشته که آخرین آنها به تاریخ سه‌شنبه غره ذیقعده ۹۹۷ می‌باشد، و نیز فرزندش علی رضا بن آقاجانی با چند نسخه مقابله کرده که از همه مهمتر نسخه شهید دوم از روی نسخه شیخ طوسی است، با بلاغ مکرر که آخرین آنها با تاریخ ذیقعده ۱۰۱۶ در مکه نزد کعبه می‌باشد، با اجازه‌ای که میرزا محمد استرآبادی برای علی رضا مذکور به تاریخ اواخر ذیحجه ۱۰۱۶ در مکه نوشته؛ تملک: علی رضا بن آقاجانی به تاریخ ۱۰۰۹ با مهر «عبده علی رضا» (بیضی)، عبدالرزاق بن علی رضا اصفهانی حائری همدانی با مهر «الواثق بالله عبدالرزاق بن علیرضا» (بیضی)؛ مهر: «محمد رسول الله علی ولی الله» (بیضی)؛ جلد: تیماج مشکی، ۳۴۰گ، ۲۷ سطر، اندازه: ۲۲×۳۴سم [ف: ۱۴ – ۱۰۵]

۷۵. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۹۶۶

آغاز: محمد بن علی بن محبوب؛ **انجام:** و جرت به السنه

تنها کتاب طهارت؛ خط: نسخ، کا: ناصر بن محمد، تا: یک‌شنبه ۹ رمضان ۹۸۹ق؛ افتادگی: آغاز؛ واقف: حاج میرزا داوود وزیر وظایف، ۱۳۴۸؛ کاغذ: حنایی، جلد: تیماج مشکی، ۱۵۳گ، ۲۳ سطر، اندازه: ۱۶×۲۶/۵سم [ف: ۵ – ۹۷]

۷۶. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۴۸۸۵

آغاز: یسکنها بعشرة آلف (کذا) درهم و حمل المال الی بابه فخرج الیه محمد بن ابی عمیر فقال ما هذا؛ **انجام:** من اراده وقف علیه احمد عفی عنه سنه ۱۰۶۳

خط: نسخ، کا: قاسم علی بن حسین قصاب استرآبادی، تا: سه‌شنبه رجب ۹۸۹ق؛ کاتب کسرنویس: احمد در سال ۱۰۶۳ق؛ افتادگی: آغاز (سه ورق)؛ دارای بلاغ از محمد تقی مجلسی، محشی؛ واقف: سیدمحمد باقر سبزواری، محرم ۱۴۰۵؛ کاغذ: حنایی آهارمهره، ۴۳۵گ، ۲۱ سطر، اندازه: ۸/۵×۲۴سم [ف: ۱۴ – ۱۷۶]

۷۷. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۵۸۳

آغاز: برابر؛ **انجام:** و لتفصیل ذلک شرح یطول هو مذور فی الفهارست المصنف فی هذا الباب للشیوخ رحمهم الله من اراده اخذه من هناک انشاءالله و قد ذکرنا نحن مستوفی فی کتاب فهرست کتب الشیعه (والحمدلله رب العالمین و صلی الله علی سیدنا محمد و آله الطاهرین (و سلم) – والحمدلله وحده و الصلوة علی سیدنا محمد و آله الطاهرین).

جلد یکم، طهارت تا زکات؛ خط: نسخ، کا: حسن بن شیخ حسین شهیر به غرابات نخعی، تا: ۱ ربیع الثانی ۹۹۰ق؛ در پایان طهارة (۵۱ر) رشید الدین محمد بن صفی الدین محمد سپهری زواری می‌نویسد که من آن را بار دوم در ۲۰ جمادی الثانی ۱۰۳۶ق با نسخه مولانا حاجی محمد رحمه الله مقابله کردم، همان سپهری در شب ۳ شعبان ۱۰۳۱ پس از مقابله پدر او و در روز چهارشنبه ۲۰ رجب ۱۰۱۲ برای نخستین بار با همان نسخه مولانا حاجی محمد مقابله کرده بود، در ۵۵ر دارد: «شرعت فی مقابلته من هنا عند الشیخ بهاءالدین محمد سلمه ا ه» و این عبارت باید به خط سپهری باشد، در کنار بسیاری از برگ‌ها «بلغ قراءة ایده الله تعالی» و «بلغ قبالا» و «بلغ قبالا مرة اخری» دیده می‌شود که همه به خط شیخ بهائی و مولی حسنعلی شوشتری است، در ۱۳۳ر پس از این عبارتها دارد: «و کتب الفقیر الی الله حسن علی بن عبدالله»، در ۱۴۹پ پس از آن عبارت دارد: «قرا الاخ فی الله الفاضل العامل المولی رشید الدین محمد هذه کاملة منه و سمع ما سوا ذلک لدی الفقیر الی الله الغنی حسن علی بن عبدالله الشوشتری غفرالله تعالی و تجاوز عن سیأتهم بالنبی و الولی»، محشی با نشانه «عب بخطه» و «عب رحمه اهم و «ع ا ه سلمه الله» و «من بهاءالدین سلمه اه»؛ تملک: شیخ حسین مشهدی دارنده این نسخه و دو نسخه ۵۸۴ و ۵۸۵ در روی برگ سفید نخستین می‌نویسد که این نسخه سه جلد و همه به خط یک نویسنده است و از تاریخ نوشتن آن که در ۹۹۰ می‌باشد تا این تاریخ ۱۳۶۰ در یک جلد بود و بسیار کلفت و به آسانی نمی‌شد از آن بهره برد و من با هزینه‌ای که کرده‌ام کمبودی آغاز آن را برداشتم و سه تومان دیگر هم دادم و آن را در سه جلد گذارده‌ام؛ کاغذ: ترمه، جلد: تیماج سرخ، ۱۵۱گ، ۴۱ سطر (۱۵×۲۷/۵)، اندازه: ۲۵×۳۶سم [ف: ۵ – ۱۲۴۱]

۷۸. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۵۸۴

آغاز: بسمله. و به استعین. رب یسرواهن. کتاب الصیام. باب فرض الصیام؛ **انجام:** فقال لا باس بذلک ان کانت الجاریة للقابل تم الکتاب ... و یتلوه ... کتاب النکاح.
صیام تا اجارات؛ خط: نسخ، کا: حسن بن شیخ حسین نخعی شهیر بغرابات، تا: دوشنبه ۲۳ جمادی الاول ۹۹۰-۹۹۱ق؛ محشی با نشان «عب بخطه» یا «ع ا ه رحمه الله» از مولی عبداله شوشتری، با بلاغ‌هایی بدین‌گونه «بلغ قراءه ایده الله تعالی» و خود مولی حسنعلی پسر مولی عبدالله گواهی می‌دهد که رشید الدین محمد زواری آن را نزد من خوانده است، پدر همین رشید الدین آن را با نسخه مولانا حاجی محمد و نسخه‌های درست دیگر در ۳ و ۱۵ شعبان ۱۰۱۲ مقابله نموده، این رشید آن را با نسخه مولانا عبدالله رحمه الله در اول رمضان ۱۰۳۱ هم مقابله کرده است؛ کاغذ: ترمه، جلد: تیماج سرخ، ۱۴۹گ، ۴۱ سطر (۱۶×۲۸)، اندازه: ۲۵×۳۷سم [ف: ۵ - ۱۲۵۴]

۷۹. **تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۵۸۵**

آغاز: بسمله. و به نستعین. یا رب سهل و لا تعسر. کتاب النکاح. باب السنة فی النکاح.
جلد سوم (نکاح- دیات)؛ خط: نسخ، کا: حسن بن الشیخ حسین شهیر به غرابات نخعی، تا: ۹۹۱-۹۹۲ق؛ محشی با نشان «عب رحمه الله»، مصحح، با علامت: «بلغ قراءة ایده الله تعالی» و «قد بلغت قراءة الاخ الاعز المولی رشیدالدین محمد فحصا و تبیینا لدی فقیر عفو الله حسن علی بن عبدالله. تجاوز عن سیآتهما» و مانند آن و همه این بلاغ‌ها به خط او است و او همان مولی حسنعلی (-۱۰۷۵) پسر همان مولی عبدالله شوشتری سپاهانی می‌باشد که دانشمند فقیه بوده است و نامش ابی الحسن علی می‌باشد (روضات ص ۳۶۰- مستدرک ۴۱۳:۳)، مقابله شده با نسخه بسیار درست و بی‌مانند مولانا حاجی محمد در نجف و با نسخه «شیخ زین الدین رحمه الله» که در کربلا با نسخه طوسی در شب یک‌شنبه ۵ ربیع الاول ۹۶۰ مقابله کرده بود و با نسخه «مولانا احمد اردبیلی رحمه الله» و با نسخه «مولانا عبدالله شوشتری رحمه الله» و با نسخه «شیخ حسین بن عبدالصمد رحمه الله» به کوشش رشید الدین محمد بن صفی الدین محمد مرشدی سپهری زواری شاگرد همسن شوشتری، و خود سپهری می‌نویسد که آن را خواندم و دوبار مقابله کردم و حدیث‌ها را درست نمودم، پدر سپهری آن را با نسخه مولانا حاجی محمد مقابله کرده بود، نسخه اردبیلی هم با نسخه شهید دوم و نسخه مقابله شده با نسخه دارای خط علامه و خوانده شده بر سید محمد بن عبدالمطلب و با نسخه‌های دیگر مقابله شده بود؛ کاغذ: ترمه، جلد: تیماج سرخ، ۱۴۸گ، ۴۱ سطر (۱۵/۵×۲۸)، اندازه: ۲۴×۳۷سم [ف: ۵ - ۱۲۵۵]

۸۰. **قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۷۳۳**

کتاب طهارت تا پایان کتاب صلاة؛ خط: نسخ، کا: صدرالدین صحاف، تا: با تاریخ ۹۹۴ق؛ مصحح، محشی، با علامت بلاغ دارد، اجازه‌ای که تاج الدین حسین صاعد به جهت سعدالدین محمد انصاری کاشانی ساکن کربلا به تاریخ صبح دوشنبه ۲۸ جمادی الاول ۹۹۴ در کربلا نوشته، همچنین بلاغ عبدالله (ظاهراً ملاعبدالله بن محمد تقی مجلسی)؛ جلد: تیماج مشکی، ۱۸۲گ، ۲۳ سطر، اندازه: ۱۸×۲۴سم [ف: ۵ - ۱۱۹]

۸۱. **اصفهان؛ عمومی اصفهان (فرهنگ سابق)؛ شماره نسخه:۲۶۸۱**

از کتاب الطهارة تا آخر کتاب الجهاد و سیرة الامام؛ خط: نسخ، کا: باباحی بن نصیرالدین، تا: ۱۴ ربیع الثانی قبل از سال ۹۹۶ ق؛ این نسخه دو بار یکی در تاریخ دوشنبه ۱۱ ذیقعده ۹۹۶ق و بار دیگر در منتصف ذیحجه ۱۰۸۹ مقابله شده؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: تیماج قهوه‌ای، ۱۰۱۸ص، ۲۷ سطر (۱۰×۱۸/۵)، اندازه: ۱۷×۳۰سم [ف: ۱ - ۲۱۱]

۸۲. **اصفهان؛ عمومی اصفهان (فرهنگ سابق)؛ شماره نسخه:۲۸۳۹**

از باب الطهارة تا آخر کتاب الزیارات؛ خط: نسخ، کا: محمد حسین بن سیف الله اصفهانی، تا: قرن ۱۱ یا اوائل قرن ۱۲؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: تیماج مشکی، ۶۹۴ص، ۲۹ سطر (۱۲×۲۳)، اندازه: ۲۲×۳۵سم [ف: ۱ - ۲۱۱]

۸۳. **اصفهان؛ عمومی اصفهان (فرهنگ سابق)؛ شماره نسخه:۵۲۸۰**

از کتاب الزکوه تا آخر باب الشرکه و المضاربه؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ محشی با امضاهای: «م ق ر مدظله، ام ن مدظله، نهایه، کآ، ع س ژ، ع اره و از منتقی الجمان»؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: چرمی نارنجی، ۶۸۰ص، ۲۴ سطر (۱۳×۱۷)، اندازه: ۲۰×۲۵سم [ف: ۱ - ۲۱۳]

۸۴. **آمل؛ پیشنماز، میرزا ابوالحسن؛ شماره نسخه:۵**

از آغاز کتاب تا پایان حج؛ خط: نسخ، کا: محمد محسن بن فضل علی تفرشی، تا: قرن ۱۱؛ تملک: رمضان ۱۱۲۳؛ واقف: ملا آقاجان ملااسماعیل پیش نماز به وصایت و وکالت مادر خود بلقیس، در ۱۳۰۵؛ قطع: رحلی [نشریه: ۵ - ۴۰۰]

۸۵. **اصفهان؛ عمومی اصفهان (فرهنگ سابق)؛ شماره نسخه:۲۸۷۹**

از باب العتق تا آخر کتاب الدیات؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: تیماج قرمز، ۴۹۶ص، ۲۱ سطر (۹×۱۷)، اندازه: ۱۸×۲۴سم [ف: ۱ - ۲۱۲]

۸۶. **اصفهان؛ مدرسه صدر بازار؛ شماره نسخه:۴۵۵**

از کتاب الزکاة تا پایان تجارات؛ خط: نسخ، کا: محمد سلمان بن شیخشاه شریف صفوی اردبیلی، تا: قرن ۱۱، جا: مکه مکرمه؛ مصحح، محشی؛ وقف‌نامه کتاب از محمد ابراهیم به سال ۱۲۴۰ با مهر «عبده محمد ابراهیم بن محمد حسن» (بیضی)؛ جلد: تیماج قرمز، ۳۷۰گ، ۲۳ سطر، اندازه: ۲۱×۳۰/۵سم [ف: ۲ - ۳۲۸]

۸۷. **اصفهان؛ مدرسه صدر بازار؛ شماره نسخه:۳۰۸**

انجام: قال قل صلی الله علیک یا ابا عبدالله تعید ذلک ثلاثا فان السلام یصل الیه من قریب و من بعید باب فضل ...
از آغاز کتاب الزکاة تا پایان کتاب المزار؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ افتادگی: انجام؛ مصحح، با دو امضای بلاغ؛ وقف‌نامه کتاب از امیرالدین محمد الزاهد با مهر «لا اله الا الله الملک الحق

المبین عبده امیرالدین» (مربع)؛ تملک: محمد بن امیر بهاءالدین طریحی نجفی به سال ۱۰۹۵، قطب الدین بن مظفرالدین؛ جلد: مقوایی ابر و باد، عطف تیماج قرمز، ۱۶۷گ، مختلف السطر، اندازه: ۲۱×۳۰سم [ف: ۱ - ۲۱۹]

۸۸. یزد؛ سریزدی(مسجدحظیره)؛ شماره نسخه:۴

آغاز: و الشعیر الذرة و الدخن و الارز و الصلت و العدس و السمسم کل هذا یزکی و اشباهه؛ **انجام:** فاذا قتل فی سبیل الله فلیس فوقه بر وفوق کل ذی عقوق عقوق حتی تقتل أحد والدیه فلیس فوقه عقوق ...

کتاب الزکاة تا اوایل کتاب الجهاد؛خط:نسخ، کا: محمد بن وفادار علی تبریزی، تا: قرن ۱۱؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ مصحح؛ جلد: تیماج مشکی، ۲۱۵گ، ۲۳ سطر، اندازه: ۲۲/۵×۳۶سم [ف: ۱ - ۹]

۸۹. یزد؛ سریزدی(مسجدحظیره)؛ شماره نسخه:۲۶۸

از کتاب الزکاة تا پایان کتاب المزار؛خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ مصحح، محشی؛ اهدای کتاب از ورثه میرزا محمدرضا قبله؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۳۰۰گ، ۱۹ سطر، اندازه: ۱۹×۲۵سم [ف: ۱ - ۲۱۵]

۹۰. قم؛ مؤسسه حضرت آیة الله العظمی بروجردی؛ شماره نسخه:۷۲

کتاب طهارت و صلاة؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ مصحح، محشی، با نشان بلاغ؛ تملک: محمد اسماعیل حسینی؛ نشانی عاریه فخرالدین به تاریخ ۱۷ محرم ۱۲۵۸؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۲۲۴گ، ۲۴ سطر، اندازه: ۱۹/۵×۲۵سم [ف: ۱ - ۴۹]

۹۱. قم؛ مؤسسه حضرت آیة الله العظمی بروجردی؛ شماره نسخه:۳۹

کتاب زکات تا مکاسب؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ مصحح، محشی، سه بار مقابله شده با نشانی‌های بلاغ، زین العابدین بن محمد تقی حسینی بتاریخ نوزدهم محرم ۱۱۳۴ در پایان کتاب مزار می‌نویسد که کتاب را با نسخه ملامحمد باقر مجلسی تصحیح و تحشیه نموده؛ جلد: تیماج قرمز، ۳۵۴گ، ۲۳ سطر، اندازه:۲۰× ۲۵/۵سم [ف: ۱ - ۳۱]

۹۲. تهران؛ حقوق؛ شماره نسخه:۹۴ - ب

از کتاب الصید تا نزدیک به پایان وصیت و افتادگی دارد؛ خط: نسخ، کا: عبدالمجید بن مظفر بن حسن بن محمد بحرانی، تا: قرن ۱۱، جا: مکه مکرمه؛ محشی با نشان «ام ن سمله»؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج قهوه‌ای، ۱۶۰گ، ۲۱ سطر (۱۱/۵×۱۷/۵)، اندازه: ۱۹/۵×۲۷سم [ف: - ۳۱۰]

۹۳. اصفهان؛ مدرسه صدر بازار؛ شماره نسخه:۸۲۱

از آغاز کتاب الطهارة تا پایان کتاب الصلاة؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ افتادگی: آغاز (خطبه کتاب)؛ مصحح، با امضای بلاغ به خط ملامحمد باقر مجلسی؛ مهر: «محمد بن مرتضی الموسوی» (بیضی)؛ اهدایی: سید علی نجف آبادی؛ واقف: بهرام بیگ، ۱۲۸۰؛ جلد: تیماج مشکی، ۲۷۲گ، مختلف السطر، اندازه: ۲۱×۳۲سم [ف: ۳ - ۶۱۴]

۹۴. اصفهان؛ روضاتی؛ شماره نسخه:۸۶

کتاب الزکاة تا کتاب الحج؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ مصحح، با نشان بلاغ، محشی از: «شیخ حسن، م ق ر مد ظله، م حسین عفی عنه، عبدالله» و کتبی چون مدارک و منتقی الجمان و ...؛ تملک: عبدالکریم بن محمد هادی حسینی مرعشی شوشتری ۱۱۸۶؛ ۱۹ سطر، اندازه: ۱۹×۲۴سم [ف: - ۵۹]

۹۵. شیراز؛ شاهچراغ؛ شماره نسخه:۲۴۳۰

از قضایا تا آخر دیات؛خط:نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ مصحح، محشی؛ اندازه: ۱۹/۵×۲۵/۵سم [ف: ۳ - ۲۳]

۹۶. تهران؛ مفتاح؛ شماره نسخه:۹۸

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ مقابله شده با اصل خط شیخ طوسی؛ قطع: رحلی بزرگ [نشریه: ۷ - ۱۲۶]

۹۷. تهران؛ الهیات؛ شماره نسخه:۸۰

جزو اول در صلاة؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ افتادگی: آغاز؛ محشی با نشان «م ق ر، ع ا ه، حبل المتین، ذکری، م ت ق، زین الدین، منتهی، ق، ب هـ ر ه، وافی، مغرب، ص»؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج سرخ، ۳۰۱گ، ۲۳ سطر (۹×۱۶/۵)، اندازه: ۱۶/۵×۲۵سم [ف: - ۵۰۱]

۹۸. تهران؛ الهیات؛ شماره نسخه:۱/۲

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ کاغذ: اصفهانی، ۲۹ سطر (۱۴/۵×۲۷) [ف: - ۷۶۰]

۹۹. قم؛ مفتی الشیعة؛ شماره نسخه:۷۰

کتاب صوم تا تجارت؛خط:نسخ،بی‌کا،تا: قرن ۱۱؛ مصحح، کتاب صوم سه نشانی بلاغ دارد و بقیه نسخه یک نشانی؛ تملک: مرتضی موسوی خلخالی کلوری در نجف اشرف به تاریخ ۱۲۸۳؛ جلد: تیماج قرمز، ۳۸۲گ، مختلف السطر، اندازه: ۲۰×۲۶سم [ف: - ۷۵]

۱۰۰. قم؛ مفتی الشیعة؛ شماره نسخه:۶۳

کتاب طهارت و صلاة؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ مصحح، محشی؛ جلد: تیماج، ۳۱۰گ، ۱۶ سطر، اندازه: ۱۹×۲۴/۵سم [ف: - ۶۷]

۱۰۱. تهران؛ شورا؛ شماره نسخه:۸۴۸۷

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ مجدول؛ جلد: تیماج مشکی، ۴۱۴گ، ۳۷ سطر، اندازه: ۲۱/۵×۳۶/۵سم [ف: ۲۸ - ۶۵]

۱۰۲. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۹۳۷

از کتاب زکاة تا پایان باب الضالة و اللقطة می‌باشد؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ افتادگی: آغاز؛ مصحح، محشی بعضی از آنها با امضای «روح الامین» و به خط وی، اجازه‌ای که سید میرزا مهدی شهرستانی برای شیخ علی نقی بن عبدالنبی طسوجی خوئی به تاریخ اواسط شوال ۱۲۱۲ نوشته؛ جلد: تیماج قرمز، ۳۷۵گ، ۲۵ سطر، اندازه: ۱۹×۳۱/۵سم [ف: ۳ - ۱۶۳]

۱۰۳. تهران؛ شورا؛ شماره نسخه:۸۴۸۲

از کتاب النکاح تا پایان مشیخه؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ مصحح، با بلاغ مقابله‌ای در ۱۴ ربیع الثانی ۱۰۸۲، محشی؛ یادداشتی در خرید کتاب به سال ۱۲۹۳ق از مشهدی محمد دلال با مهر «معین الدین عبدالوهاب» (بیضی)؛ جلد: تیماج مشکی،

۱۳۶گ، ۲۷سطر، اندازه: ۱۸/۵×۳۱سم [ف: ۲۸ – ۶۲]

۱۰۴. تهران؛ شورا؛ شماره نسخه:۱۱۵۵۶

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ افتادگی: انجام؛ محشی؛ جلد: تیماج سیاه، ۲۹۰گ، ۳۷ سطر، اندازه: ۲۵×۴۰سم [ف: ۳۳/۲ – ۱۷۸]

۱۰۵. تهران؛ شورا؛ شماره نسخه:۴۹۷-طباطبائی

آغاز: قال الشیخ ... الزکوة فی تسعة اشیاء الذهب و الفضظ و الحنطة و الشعیر ... یدل علی ذلک ماروا‌ه علی بن الحسن؛ **انجام:** هذا الخبر موافق للعاقه و لسنا به نعمل و العمل علی ما قدمناه من الاخبار

از آغاز کتاب زکوة تا پایان کتاب حج؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ محشی به نقل از کتاب‌های معجم البلدان، النهایه، مدارک، مصباح، دروس و غیره آنها؛ تملک: مرتضی بن احمد حسینی؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج مشکی، ۲۵۱گ، ۲۱سطر، اندازه: ۲۰×۲۹/۵سم [ف: ۲۴ – ۳۲۸]

۱۰۶. تهران؛ شورا؛ شماره نسخه:۴۵۲۴

نسخه: کتاب نکاح – دیات؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ محشی، مقابله شده توسط سید رفیع الدین نائینی؛ صورت اجازه از رفیع الدین محمد بن حیدر حسنی حسینی به محمود شیرازی به تاریخ رجب ۱۰۷۸؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج مشکی، ۴۳۶گ، ۲۵ سطر (۱۱×۲۲)، اندازه: ۲۰×۳۲/۵سم [ف: ۱۲ – ۱۸۹]

۱۰۷. شیراز؛ علامه طباطبائی (کتابخانه)؛ شماره نسخه:۱۵۱۶

صلات تا صوم؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ مصحح، محشی؛ اندازه: ۱۷/۵×۳۱سم [نسخه پژوهی: ۲–۱۳۵]

۱۰۸. شیراز؛ علامه طباطبائی (کتابخانه)؛ شماره نسخه:۱۵۰۹

کتاب صلات؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ با بلاغ سماع، مصحح؛ اندازه: ۱۸×۲۴سم [نسخه‌پژوهی: ۲ – ۱۳۵]

۱۰۹. شیراز؛ علامه طباطبائی (کتابخانه)؛ شماره نسخه:۱۵۳۲

طهارت و صلات؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ اندازه: ۱۷/۵×۲۴سم [نسخه‌پژوهی: ۲ – ۱۳۶]

۱۱۰. شیراز؛ علامه طباطبائی (کتابخانه)؛ شماره نسخه:۱۰۹۴

از اول زکات تا آخر تجارت؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ مصحح، محشی با حواشی «ماجد رحمه الله»، آخر کتاب زکات آمده: «مکتوب علی النسخة المقابل بها النسخة المقابل منها: وقع الفراغ منه آخر نهار الجمعة من سادس ذی القعدة من سنة خمس و سبعین و خمسمائة، جهده ورام بن نصر بن ورام بن عیسی بن ورام بن ابی النجم بن ورام، نفعه الله و رحمه الله تعالی، هذه صورة خطه رحمه الله تعالی»، و همچنین: «مکتوب ایضا علی النسخة المقابل بها: ما قوبل منها جهده افقر عبادالله و احوجهم الی رحمة ربه الغنی حسین بن عبدالصمد الجباعی الحارثی الهمدانی وفقه الله لمراضیه فی منتصف ذی القعدة سنة خمسین و تسعمائة هجریة علی مشرفها السلم و الحمدلله وحده و صلی الله علی محمد وآله»، و همچنین: «مکتوب علیها ایضا: انهاده ادام الله تعالی تاییده و تسدیده و اجزل من کل عارضة حظه و مزیده قراءة و تصحیحا و ضبطا فی مجالس آخرها یوم الاحد لخمس منتصف من شهر ربیع الاخر سنة خمس و خمسین و تسعمائة، و کتب الفقیر الی الله تعالی زین الدین بن علی بن احمد الشاملی العاملی عامله الله بلطفه الخفی حامدا مصلیا مسلما مستغفرا»؛۲۱۷گ،اندازه:۲۵×۳۵/۵سم[نسخه‌پژوهی: ۲ – ۱۳۵]

۱۱۱. تهران؛ چهل ستون؛ شماره نسخه:۶۲

طلاق تا پایان مشیخه؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱ [چند نسخه- ف: – ۳۱۶]

۱۱۲. تهران؛ ادبیات؛ شماره نسخه:۱۵

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ با بلاغ سماع [ف: ۳ – ۸۱]

۱۱۳. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۳۳۸۷

آغاز: جعل له حداً ان کان حیث قام لم ینظر فعلیه الاعادة؛ **انجام:** حتی بلغت القبراصلی علیها قال ان ادرکتها قبل ان تدفن فان شئت فصل علیها.

طهارت تاپایان صلاة؛ خط: نسخ، کا: رضا علی طالقانی، تا: قرن ۱۱؛ مصحح، با علامت بلاغ ، محشی بعضاً با عناوین «ضاعفی عنه»؛ یادداشتی در شروع تدریس تهذیب به سال ۱۱۹۴ در اصفهان و شروع تدریس شرح تجرید در خبوشان به سال ۱۱۹۵ آمده؛۲۰۱گ،۲۳سطر،اندازه:۱۹×۲۶سم[محدث ارموی مخ:۱- ۴۶۴]

۱۱۴. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۰۱۱۰

آغاز: بسمله کتاب المزارمن کتاب التهذیب؛ **انجام:** فی هذاالباب للشیوخ رحمهم الله من اراده اخذه من هناک انشاءالله علام علی الیساری

خط: نسخ، کا: محمد بن حسن حر عاملی، حسن بن غلامعلی یساری، تا: قرن ۱۱ق (از ابتدای مزار تا پایان قضایا بخط شیخ حرعاملی در سال ۱۰۷۸ق و مابقی به خط حسن بن غلامعلی یساری در سیزدهم صفر ۱۰۸۰)؛ دارای بلاغ از شیخ مزبور، مصحح توسط مرحوم حر عاملی، با امضای بلاغ وی؛ تملک: محمد شفیع بن محمد رضا به سال ۱۱۰۸ که نگاشته کتاب از متملکات استادش حرعاملی بوده؛ وقف‌نامه کتاب از حاج محمد محمود بن محمد علی کاشانی به سال ۱۱۲۷؛ کاغذ: نخودی آهارمهره، جلد: مقوا رویه پارچه، ۵۲۱گ، مختلف السطر، اندازه: ۱۸/۳×۲۴سم [ف: ۱۴ – ۱۸۶]

قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۲۰۶۱

نسخه اصل: همان نسخه بالا [عکسی ف: ۶ – ۸۳]

۱۱۵. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۱۷۱۰

از کتاب طهارت تا حج است و برگ‌هایی از کتاب زیارات؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: آغاز قرن ۱۱؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ مصحح، محشی، مقابله شده توسط حسن بن محمد زمان رضوی مشهدی به سال ۱۰۶۴؛ تملک: عزیز بن سید رضی حسینی موسوی به تاریخ ۱۱۲۵؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۵۱۲گ، ۲۳ سطر، اندازه: ۱۹×۲۵سم [ف: ۵ – ۱۱۷]

۱۱۶. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۶۰۰

از آغاز طهارت تا صلاة اموات؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛

مصحح، محشی، با بلاغ؛ جلد: تیماج سبز، ۳۳۹گ، ۲۳ سطر، اندازه: ۲۰×۳۰سم [ف: ۲ - ۲۵۴]

۱۱۷. مشهد؛ مدرسه سلیمانیه؛ شماره نسخه:۷۲

از آغاز تا «ابواب غسل المیت»؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ مصحح، محشی لغوی و جز آن؛ در برابر هر حدیثی چگونگی آن به رمز «صح، ق، کصح» در هامش؛ قطع: خشتی [چهار کتابخانه مشهد-ف: - ۸]

۱۱۸. گلپایگان؛ کتابخانه حجة الاسلام گلپایگانی؛ شماره نسخه:۲۸

از «باب العمل فی لیلة الجمعة» تا پایان کتاب الصلاة؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ مصحح؛ تملک: عبدالله بن محمد رضا نصیری، عبدالوهاب نصیری؛ جلد: تیماج قرمز، ۲۰۲گ، ۱۴ سطر، اندازه: ۱۶×۲۶سم [ف: - ۲۸]

۱۱۹. قم؛ حجتیه؛ شماره نسخه:۱۳۸

طهارت و صلوة؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱ [ف: - ۴۵]

۱۲۰. تهران؛ شورا؛ شماره نسخه:۱۶۱۸۲

انجام: النفر الاول صلوة الظهر و هو وسط ایام التشریق قال محمد بن الحسن هذا الخبر موافق للعامة و لسنا نعمل به و العمل علی ما قدمناه من الاخبار.

از باب «ما تجب فیه الزکاة» تا پایان جزء چهارم تهذیب؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ واقف: کربلائی محمد قاسم کشمیری در مشهد مقدس بر کافه شیعیان و غلامان ائمه طاهرین (ع)، در ۲ صفر ۱۱۴۶ق؛ تملک: سید علی بن حسن بن حسین عاملی با مهر «العبد المذنب النادم علی بن حسن بن حسین الخادم ۱۱۰۱» (مستطیل)؛ جلد: تیماج زرشکی، ۸۳۲ص، ۱۵ سطر، اندازه: ۱۳×۲۴/۵سم [ف: ۴۵ - ۶۳]

۱۲۱. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۳۰۳۰/۱

از خمس و غنائم تا آخر حج؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱، مقابله شده؛ کاغذ: پسته‌ای، جلد: میشن سیاه، ۲۹ سطر، اندازه: ۲۰/۷×۲۹/۵سم [ف: ۶ - ۱۹۳]

۱۲۲. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۴۸۷۰

آغاز: برابر؛ **انجام:** عنه عن الحسن، عن زرعة عن سماعة، قال: سالته عن الغدو الی المصلی فی الفطر و الاضحی فقال بعد طلوع الشمس، عنه، عن صفوان ...

از آغاز کتاب و تا باب صلاة العیدین؛ خط: نستعلیق، کا: عبدالمومن تونی، تا: حدود قرن ۱۱؛ افتادگی: انجام؛ مصحح، با عبارت «بلغ مقابلة ایده الله تعالی» مقابله شده، محشی با نشان «م ق ر مد ظله»، بر علامه مولی محمد تونی، خوانده شده؛ هبه‌نامه کتاب به محمد علی بن نظر علی، به خط مولی محمد تونی در سال ۱۰۷۲ق؛ وقف‌نامه نسخه از سوی «محمد علی بن حاج محمد غدیر اصفهانی» در تاریخ ۱۱۷۶ق به خط محمد نصیر بن عبدالله؛ کاغذ: شرقی، جلد: مشمع سبز، ۳۱۳گ، ۱۷ سطر (۱۳×۱۸)، اندازه: ۲۱×۲۶/۵سم [ف: ۳۷ - ۴۸۵]

۱۲۳. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۳۹۸۳

آغاز: لانه کان لا ینکر ان یکون المذکور انما هو مسح فصار تاویلهم الایة علی هذا یبطل اصل مذهبهم فی غسل الرجلین و منها ان شبهة من جعل المسح غسلاً؛ **انجام:** صلوة المضطر علی بن ابراهیم عن ابیه ... عن المریض لا یقدر علی الصلوة قال فقال کلما غلب الله علیه فالله اولی بالعذر عنه عن الحجال عن ...

مشتمل بر جزء اول و دوم و از نیمه‌های باب صفة الوضوء آغاز و تا اوایل صلاة المضطر؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: حدود قرن ۱۰ و ۱۱؛ افتادگی: انجام؛ محشی با نشان «هـ»، «س م س»، «ع س رحمه الله»، «ع اه مدظله»، «اداره»، «ز رحمه»، «م ق ر سلمه الله»، مصحح، مقابله شده، دستخط مرحوم مولی عبدالله شوشتری متوفی ۱۰۲۱ق استاد مجلسی اول و از عالمان برجسته شیعه در عصر صفوی چنین آمده: «بلغ ربیع الثانی سنة سبع عشرة و الف و کان ذلک فی بلدة اصفهان صانها الله عن الافات»؛ کاغذ: شرقی، نوع جلد: تیماج قهوه‌ای، ۲۶۴گ، ۲۴ سطر (۹/۵×۱۵)، اندازه: ۲۰×۲۵سم [ف: ۳۵ - ۴۳۸]

۱۲۴. قم؛ فیضیه؛ شماره نسخه:۱۴۸۶

طهارت؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱ و ۱۲؛ ۲۲۶گ، ۱۹سطر، اندازه: ۱۴×۱۹سم [ف: ۱ - ۵۹]

۱۲۵. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۳۵۲۶

آغاز: عن ابن ابی عمیر و محمد بن اسماعیل عن الفضل بن شاذان جمیعا عن حماد بن عیسی عن حزیر ... اذا کان الما اکثر من روایه لم ینجسه شی؛ **انجام:** قلت لابی جعفر علیه السلام: المراه یام النسا ؟ قال: لا، الا علی المیت اذا لم یکن احد اولی منها تقوم.

طهارت و صلاه را با افتادگی در ابتدا و انتهای آن - از وضو تا صلاه اموات؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: احتمالاً نیمه دوم قرن قرن ۱۱؛ محشی با استفاده از کتبی همچون مدارک، قواعد، ذکری، دروس، حبل المتین، قاموس، صحاح، نهایه، مصباح المنیر و با امضای بیضاوی، کفعمی، مرتضی حسینی، «م ق مد ظله» و «ع اه بره»، مصحح؛ مهر: «... محمد مومن، ۱۱۰۴» (بیضی)؛ واقف: محمد حسن قزوینی، ۱۲۳۸؛ کاغذ: اصفهانی نخودی، جلد: تیماج تریاکی،۲۰۴گ،۲۳سطر(۱۱×۱۶)،اندازه:۱۹×۲۵/۵سم[ف:۱۶- ۵۲]

۱۲۶. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۷۰۵۱

آغاز: من غیر ان اطعن فی اسنادها فانی لا اتعداه و اجتهد ان اروی فی معنی ما اناول الحدیث علیه حدیثا آخر؛ **انجام:** تمت الزیارات من الصلوه من کتاب تهذیب الاحکام آله اجمعین

جلد ۱؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ افتادگی: آغاز (ورق اول)؛ دارای بلاغ، محشی؛ کاغذ: نخودی، جلد: مقوا، ۳۱۳گ، ۲۳ سطر، اندازه: ۱۹/۸×۲۶سم [ف: ۱۴ - ۱۷۹]

۱۲۷. تهران؛ مفتاح؛ شماره نسخه:۱۲۹

طهار و صلاة؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ محشی؛ قطع: وزیری [نشریه: ۷ - ۱۲۶]

۱۲۸. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۸۶۷

از جهاد تا پایان جزو پنجم در نکاح؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن

۱۱؛ مصحح، محشی از «اسمعیل المازندرانی عفی عنه» است که همان خواجویی باید باشد، با بلاغ قرائت در چند جا و گویا از مجلسی باشد؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج سرخ، ۲۶۳گ، ۱۹ سطر (۱۱/۵×۱۷/۵)، اندازه: ۱۸/۵×۲۵سم [ف: ۸ - ۴۷۴]

۱۲۹. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۹۰۰۲

از تیمم تا وقت الظهر؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تازه، ۸۶گ، ۲۴ سطر (۱۰×۱۹)، اندازه: ۱۳×۲۰سم [ف: ۱۷ - ۲۷۱]

۱۳۰. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۲۱۸۵

نسخه زیارات و جهاد؛ خط: نسخ، کا: محمد مقیم بن ملك محمد خوانساری، تا: قرن ۱۱؛ مصحح؛ خط فرهاد میرزا در صفحه عنوان؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج سرخ، ۴۶گ، ۲۴سطر (۱۱×۱۷/۵)، اندازه: ۱۸×۲۴سم [ف: ۹ - ۸۷۳]

۱۳۱. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۶۷۴۹

جلد ۱؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ تملك: محمد باقر محمد شفیع سبزواری در ۱۱۵۸؛ واقف: شیخ ابوطالب؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج مشکی، ۱۱۱گ، ۱۸ سطر (۱۰×۱۶)، اندازه: ۱۷×۲۳سم [ف: ۱۶ - ۳۵۳]

۱۳۲. یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه:۲۸۳

تا پایان جزو رابع (اول کتاب الزیارات)؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛اهدایی:وزیری؛کاغذ:اصفهانی،جلد: مقوایی با تیماج آلبالویی، ۵۰۵گ، ۲۴ سطر (۱۰×۲۱/۵)، اندازه: ۲۲×۳۴سم [ف: ۱ - ۲۸۷]

۱۳۳. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۲۷۶۰

تا مزار است؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ مجدول، با سرلوح زرین؛ تملك: محمد صفی حسینی موسوی در ۱۱۵۲؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج مشکی، ۴۷۹گ، ۲۹ سطر(۱۱×۲۲)، اندازه: ۱۸/۵×۳۰/۵سم [ف: ۱۰ - ۱۶۲۱]

۱۳۴. یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه:۷۰۴

آغاز: بسمله و به نستعین، کتاب الحج باب وجوب الحج. قال الشیخ رحمه الله: الحج فریضة؛ **انجام:** وان وضعت فلیس علیك شیء فقال لا باس بذلك ان کانت الجاریة للقائل تمت.

کتاب حج تا پایان مزارعه؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ اهدایی: وزیری؛ کاغذ: سمرقندی، ۲۱ سطر (۱۲×۱۹)، اندازه: ۱۹/۵×۲۶سم [ف: ۲ - ۵۹۸]

۱۳۵. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۶۹۳

آغاز: بسمله، کتاب الجهاد و سیرة الامام. باب فضل الجهاد و فروضیته.محمد بن احمد بن یحیی؛ **انجام:** و قد ذکرنا نحن مستوفی فی کتاب فهرست الشیعه و الحمدلله رب العالمین و صلی الله علی سیدنا و اله الطاهرین

جلد دوم شامل: کتاب الجهاد، کتاب الدیون و الکفالات و الحوالات و الضمانات و الوکالات، کتاب القضاء و الاحکام، کتاب التجارات، کتاب النکاح، کتاب الطلاق، کتاب العتق و التدبیر و المکاتبة، کتاب الایمان و النذور و الکفارات، کتاب الذبائح و الصید، کتاب الوقوف و الصدقات، کتاب الوصایا، کتاب الفرائض و المواریث،کتاب الحدود، کتاب الدیات، کتاب المشیخه و المقنعه. در این نسخه کتاب المزارات نیست؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: محتملاً قرن ۱۱؛ کاغذ: دولت آبادی، جلد: میشن عنابی، ۵۵۹گ، ۲۵ سطر (۸/۵×۲۰/۵)، اندازه: ۱۶×۳۱/۵سم [ف: ۸ - ۱۵۷]

۱۳۶. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۶۹۴

آغاز: بسمله، من کتاب التهذیب فی ذکر انساب النبی صلی الله علیه و آله و الائمه علیهم السلام؛ **انجام:** تمت کتاب النکاح هذا آخر جزء الخامس عن تهذیب الاحکام و یتلوه فی السادس کتاب الطلاق انشاء الله تعالی

جلد دوم، شامل: کتاب المزارات، کتاب الجهاد، کتاب الدیون و الکفالات و الحوالات و الضمانات و الوکالات، کتاب القضاء و الاحکام، کتاب التجارات، کتاب النکاح؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: محتملاً قرن ۱۱؛ محشی محتملاً به خط محمد تقی مجلسی؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: میشن سرخ، ۲۲۷گ، ۲۵ سطر (۱۵×۲۲)، اندازه: ۱۸×۳۲سم [ف: ۸ - ۱۵۸]

۱۳۷. مشهد؛ الهیات؛ شماره نسخه:۲۲۸۱۰/۱

از باب وداع رسول الله تا باب شرح زیارة قبور ائمه(ع) که بدون آغاز و انجام است؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ کاغذ فرنگی؛ جلد: تیماج مشکی، ۱۸گ، ۳۰ سطر (۱۱×۲۲)، اندازه: ۱۷/۵×۳۰سم [ف: ۳ - ۹۳۶]

۱۳۸. مشهد؛ الهیات؛ شماره نسخه:۲۲۷۱۴

آغاز: بسمله کتاب النکاح - باب السنة فی النکاح - محمد بن یعقوب عن عدة من اصحابنا

از کتاب نکاح تا آخر؛ خط: نسخ، کا: مصطفی بن عبدالواحد حویزی، تا: قرن ۱۱، جا: مشهد رضوی؛ تملك: محمد حسن بن محمد علی مشهدی؛ کاغذ اصفهانی؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۲۳ سطر (۱۰×۱۸) [ف: ۳ - ۸۵۲]

۱۳۹. یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه:۱۵۰۴

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ کاغذ: نوعی ترمه، ۲۷۹گ، ۲۸ سطر (۹×۲۰)، اندازه: ۱۶×۲۸سم [ف: ۳ - ۹۷۷]

۱۴۰. یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه:۵۶۸

آغاز: بسمله وسیرة الامام علیه السلام، فضل الجهاد و فروضه؛ **انجام:** باب من الزیادات ... الحسن بن محبوب عن ابراهیم بن نعیم الازدی ... رد دیة تنقسم بینهما ویقطع.

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ افتادگی: انجام؛ اهدایی: شیخ محمد طاهری؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: مقوایی با کاغذ ابری، ۳۲۶گ، ۲۹ سطر (۱۶/۵×۲۸)، اندازه: ۲۵×۳۱سم [ف: ۲ - ۴۸۲]

۱۴۱. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۶۱۴۳-۳۱/۲۳

آغاز: بسمله کتاب المزار من کتاب اللتهذیب مختصر فی انساب النبی ... باب فضل زیارته صلی الله علیه وآله. محمد بن احمد بن داود؛ **انجام:** قد اوردت حملاً من الطرق الی هذه المصنفات و

الاصول و لتفصیل ذلک شرح یطول هو مذکور فی الفهارس المصنفة فی هذا الباب للشیوخ ... وقد ذکرنا عنه مستوفاً فی کتاب فهرست کتب الشیعة والحمدلله رب العالمین
مزار تا دیات و مشیخه؛ خط: نسخ، کا: محمد قاسم، تا: قرن ۱۱؛ مصحح، با بلاغ مقابله و سماع در ۱۰۷۱ق، مجدول مذهب، با سرلوح مزدوج مذهب مرصع، استکتاب نسخه از فتح الله بن قطب الدین محمددیباجی حسینی؛ خواجه نورمحمد ابن خواجه سعدالله شهاب الدین محمد شیرازی این نسخه را به شیخ محمد باقر محقق سبزواری پیشکش نموده؛ جلد: تیماج مشکی، ۳۵۵گ، ۲۶ سطر، اندازه: ۱۸×۲۹سم [ف: ۲ - ۱۰۸۰]

۱۴۲. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۳۹۱۱-۲۰/۳۱

آغاز: بسمله کتاب الصیام باب فرض الصیام قال الله تعالی یا ایها الذین آمنوا کتب علیکم الصیام کما کتب علی الذین من قبلکم؛ **انجام:** عن جده الحسن بن راشد عن یعقوب الجعفی قال سمعت اباالحسن (ع) یقول لاباس بالعزل فی ستة وجوه ... هذا آخر الخامس من تهذیب الاحکام.
از کتاب صیام تا اول طلاق؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ با علامت بلاغ، محشی به خط علی اکبر؛ جلد: تیماج قرمز، ۴۷۰گ، ۲۱ سطر، اندازه: ۲۰×۲۵سم [ف: ۲ - ۱۰۷۸]

۱۴۳. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۴۱۰۸-۲۱/۲۸

آغاز: بن ابی نصر عن اسماعیل بن ابی حنیفة عن ابی حنیفة قال قلت لابی عبدالله علیه السلام کیف القتل یجوز فیه الشاهدان و الزنا لایجوز فیه الا اربعة شهود؛ **انجام:** قال سألت ابا الحسن علیه السلام عن رجل اوصی الی رجل ان یعطی قرابته من ضیعته کذا و کذا ... اوصی له من السلف والعیثة ام لافان اصابهم بورق لا یجری
از باب شهادات تا پایان وصایا؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ افتادگی: آغاز؛ جلد: مقوای آبی عطف پارچه، ۳۴۵گ، ۲۱ سطر، اندازه: ۲۰×۲۶سم [ف: ۲ - ۱۰۸۲]

۱۴۴. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۷۳۸۱-۳۸/۱

آغاز: برابر؛ **انجام:** ولا یهجرونه ولا یودونه حتی یترکه. تم کتاب الجهاد والامر بالمعروف ولله الحمد والمنه یتلوه کتاب الدین
طهارت تا جهاد؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ مصحح، با بلاغ مقابله و سماع، وقف: ۱۲۱۷ ق؛ تملک: محمد حسن بن حسن خان تبریزی در ۱۰۷۵؛ جلد: مقوایی با عطف تیماج مشکی، ۲۳۶گ، ۳۶ سطر، اندازه: ۲۵×۳۷سم [ف: ۲ - ۱۰۷۷]

۱۴۵. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۷۶۷۱-۳۹/۵۱

آغاز: بسمله الجهاد و سیرة الامام من کتاب التهذیب فضل الجهاد و فرضه محمد بن احمد بن یحیی عن بی جعفر عن ابیه؛ **انجام:** و هو قریب مجیب و صلی الله علی خیرته من خلقه محمد و آله الطاهرین و سلم تسلیماً تم کتاب الزیارات من کتاب تهذیب الاحکام و یتلوه کتاب الجهاد ان شاء الله والله اعلم
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ مصحح، با علامت بلاغ مقابله به تاریخ صفر ۱۰۹۸؛ جلد: گالینگور قهوه‌ای، ۹۹گ، ۲۲ سطر، اندازه: ۱۹×۲۵سم [ف: ۲ - ۱۰۷۹]

۱۴۶. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۵۶۶۱-۲۹/۱

آغاز: علیها و المؤلفة قلوبهم و فی الرقاب و الغارمین فهو فقیر مسکین مغرم احمد بن ابی عبدالله عن محمد بن عیسی عن عثمان بن سعید ... انی ارید ان الزم مکة و المدینة و علی دین فما تقول؛ **انجام:** ویسأل عن رأیک فی بیع حصتک من الارض او تقویمها علی نفسه بما اشتراها او یدعیها موقفه فکتب الیه علیه السلام
از باب القرض و الاحکام تا اول کتاب الوقوف؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ افتادگی: انجام؛ محشی با امضای «م ق ر مدظله»، مصحح؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۳۲۷گ، ۲۵ سطر، اندازه: ۲۴×۳۵سم [ف: ۲ - ۱۰۸۳]

۱۴۷. قوچان؛ مدرسه عوضیه؛ شماره نسخه:۲۸

آغاز: بسمله باب الزیادات فی الجز الثانی من کتاب الصلوة باب الصلوة فی السفر محمد بن علی بن محبوب عن احمد عن الحسین عن الحسن عن زرعة عن سماعة؛ **انجام:** باب فضل التجارة و آدابها و غیر ذلک مما ینبغی ان یعرفه و حکم الربا ... عند عن ابن ابی عمیر عن علی بن عطیه عن هشام
از باب الصلاه فی السفر تا باب التجاره؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: حدود قرن ۱۱؛ افتادگی: انجام؛ مصحح؛ تاریخ وقف: شوال ۱۱۴۲ به طلاب اثنا عشریه؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۴۹۱گ، ۲۰ سطر، اندازه: ۱۵×۲۴سم [ف مخ]

۱۴۸. تهران؛ شورا؛ شماره نسخه:۱۶۳۹۱

انجام: و بهذا الاسناد قال قال رسول الله صلی الله علیه و آله ... المسجد یوم الخمیس و لیلة الجمعة فاخرج منه التراب ...
از آغاز کتاب تا «باب العمل فی لیلة الجمعة و یومها»؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ افتادگی: انجام؛ مصحح، محشی، یادداشتی است که شاید شروع کتابت نسخه باشد بدین مضمون: «در روز چهارشنبه بیست و هفتم ماه قدیم که خرداد ما هست و دوازده عربیه شروع شد در ماه شوال سنه ثمانین بعد الالف من هجرة النبویه»؛ واقف: علی رضا، ۱۲۷۰؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۶۵۲ص، ۲۸ سطر، اندازه: ۱۹/۵×۳۳سم [ف: ۴۵ - ۲۰۷]

۱۴۹. مشهد؛ گوهرشاد؛ شماره نسخه:۸۸۰

از آغاز تا احکام احتضار؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ با بلاغ و مقابله و قرائت، محشی با نشان «م ق ر سلمه الله، ک»؛ ۲۱ سطر، قطع: وزیری [چهار کتابخانه مشهد-ف: - ۲۴۶]

۱۵۰. مشهد؛ گوهرشاد؛ شماره نسخه:۱۸۹۲

آغاز: باب من اسلم فی شهر رمضان و حکم من بلغ الحلم فیه و من مات و قد صام بعضه اولم یصم منه شیئا؛ **انجام:** و لسنا نعمل به والعمل علی ما قدمناه من الاخبار.
از «باب من اسلم فی شهر رمضان» تا انتهای حج و ابتدای مزار؛ خط: نسخ، کا: طالب بن محمد طالب بن محمد علی حسینی مازندرانی، تا: قرن ۱۱؛ از روی نسخه محمد حسین، مکتوب در یک‌شنبه دهه سوم شوال ۱۰۱۷؛ مالکیت: محمد بن ابراهیم حسینی

رازی در سال ۱۲۸۸؛ کاغذ: نخودی آهار مهره، جلد: تیماج عنابی، ۱۴۸گ، ۲۵ سطر، اندازه: ۱۷×۲۵سم [ف: ۵ – ۲۸۳]

۱۵۱. تهران؛ شورا؛ شماره نسخه:۵۹۰-طباطبائی

آغاز: برابر؛ **انجام:** و یصلی فی لیلظ ثلث و عشرین مائة رکعة یجتهد فیهما الحسین بن سعید عن الحسن عن زرعة عن سماعة بن مهران قال

کتاب‌های طهارت و صلاة و بخشی از صوم؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ افتادگی: انجام؛ مجدول، دارای سرلوح مذهب و مرصع؛ کاغذ: دولت آبادی، جلد: تیماج قرمز، ۱۲۹گ، ۲۷سطر، قطع: رحلی [ف: ۲۴ – ۳۶۸]

۱۵۲. تهران؛ شورا؛ شماره نسخه:۵۹۴-طباطبائی

آغاز: کتاب الدیون و الکفالات و الحوالات ... باب الدیون و احکامها سهل بن زیاد عن جعفر بن محمد الاشعری؛ **انجام:** و قد ذکرناه نحن مستوفی فی کتاب فهرست کتب الشیعه و الحمدلله ...

از کتاب الدیون تا کتاب الدیات تهذیب؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ در آغاز هر فصل کتیبه مذهب، یادداشتی به خط ثلث از محمدرضا بن عبدالمطلب تبریزی: «بسم الله خیر الاسماء اقصد من ترقیم ذلک المرقوم و من تنمیق هذا المزبور لایماء الی ان العواری تدل علی الحقایق علی ما نص بذلک الشیخ المقتول فی حکمة الاشراق من اخبار الاعراض من الجواهر و دلالة الجواهر علی وجود الذوات فتأمل فیه نمقه بیده الجانیة الفانیة محمد بن عبدالمطلب المدعو بالرضا التبریزی»؛ مهر: «الواثق بالله الغنی عبده عبدالله»؛ کاغذ: دولت آبادی، جلد: تیماج قرمز، ۳۱۸گ، ۳۰سطر، اندازه: ۱۷/۵×۲۸سم [ف: ۲۴ – ۳۷۱]

۱۵۳. قم؛ معصومیه؛ شماره نسخه:۶۵/۱-۵۹۸۶

از باب اقسام الجهاد تا پایان جلد ۳، باب الاجارات؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج سرخ، ۱۷۹گ، ۲۲ سطر، قطع: خشتی [ف: – ۹۸]

۱۵۴. قم؛ معصومیه؛ شماره نسخه:۵۸/۲-۶۰۶۸

از جهاد تا مشیخه؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ محشی؛ تملک: جمال الدین عاملی؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج سرخ، ۴۴۰گ، ۲۵ سطر، قطع: رحلی [ف: – ۹۸]

۱۵۵. قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه:۳۲۱۷

آغاز: بسمله کتاب الزکوة قال الشیخ رحمه الله الزکوة فی تسعة اشیاء الذهب و الفضه و الحنطة و الشعیر و التمر و الزیب و الابل و البقر و الغنم و عفی رسول الله صلی الله علیه و آله؛ **انجام:** انه ولی ذلک و القادر علیه ان شاء الله السلم علیک و رحمة الله و برکاته و هو قریب مجیب و صلی الله علی خیرته من خلقه محمد و آله الطاهرین و سلم تسلیما تم

از کتاب الزکوة تا پایان کتاب الزیارات؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ مصحح، محشی از «منتقی» و دیگران؛ تملک: محمد حسن بن محمد صالح حسینی؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۳۳۴گ، ۱۷ سطر، اندازه: ۱۸×۲۵سم [ف مخ: ۱ – ۵۱۷]

۱۵۶. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۲۱۱۰

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ کاغذ: ترمه، جلد: میشن قهوه‌ای، ۳۳۲گ، ۲۱ سطر، اندازه: ۱۷/۸×۲۵/۲سم [ف: ۱ – ۱۳۶]

۱۵۷. شیراز؛ امام عصر؛ شماره نسخه:۱۳۴

از کتاب طهارة تا کتاب حج؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ دارای بلاغ سماع؛ وقف بر حضرت عباس بن علی علیه السلام؛ ۳۱۲گ، ۲۷ سطر (۱۰×۲۰)، اندازه: ۱۷×۲۹/۵سم [ف: ۱ – ۲۴]

۱۵۸. قم؛ فیضیه؛ شماره نسخه:۱۴۹

طهارت تا بخشی از مزار؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ ۴۹۶گ، ۲۵ سطر، اندازه: ۲۰×۳۰سم [ف: ۱ – ۵۶]

۱۵۹. قم؛ فیضیه؛ شماره نسخه:۴۴۰

زکوة تا امر به معروف؛ خط: نسخ، کا: کلب علی بن عامر جزائری، تا: ۱۳ شعبان ۱۰۵۶ تا ۱۰۹۶ق؛ ۲۹۱گ، ۲۰ سطر، اندازه: ۱۹×۲۵سم [ف: ۱ – ۵۸]

۱۶۰. قم؛ فیضیه؛ شماره نسخه:۷۲۸

طهارت و صلوة؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ ۴۵۵گ، ۲۱ سطر، اندازه: ۱۸×۲۶سم [ف: ۱ – ۵۹]

۱۶۱. قم؛ فیضیه؛ شماره نسخه:۲۳۷

جهاد تا بخشی از عتق؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ ۲۵۶گ، ۲۴ سطر، اندازه: ۱۹×۳۱سم [ف: ۱ – ۵۷]

۱۶۲. تهران؛ شورا؛ شماره نسخه:۴۰۵۱

آغاز: برابر؛ **انجام:** تم کتاب الصلوة و الزیادات و الحمدلله رب العالمین ... و حسبنا الله و نعم الوکیل

جلد یکم، از آغاز تا آخر کتاب صلاة؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: محتملاً قرن ۱۱؛ محشی، مقابله شده در ۱۰۸۵ توسط ابوالحسن حسینی که گویا استرآبادی باشد، اجازه‌ای از محمد باقر مجلسی مورخ ۱۰ جمادی الاول ۱۰۸۵ به امیر ابوالحسن استرآبادی مشهدی؛ این نسخه در فهرست شناخته نشده است و با عنوان الکافی معرفی شده که درست نیست؛ کاغذ: سبز اصفهانی، جلد: تیماج مقوایی مشکی، ۳۳۶گ، ۲۱ سطر [ف: ۱۱ – ۵۱]

۱۶۳. قم؛ معصومیه؛ شماره نسخه:۷۲۵

جلد اول کتاب و از باب الطهارة تا پایان باب جهاد؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: چهار شنبه شهر شعبان قرن ۱۱؛ محشی با امضا «م ق ر دام ظله» که ظاهراً علامه محمد باقر مجلسی مراد می‌باشد، مصحح؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۳۰۶گ، ۳۱ سطر (۱۵×۲۷)، اندازه: ۲۶×۳۹سم [ف: ۲ – ۳۶۰]

۱۶۴. مشهد؛ گوهرشاد؛ شماره نسخه:۱۲۸

آغاز: فیما دون العشرین شییء و فی الفضة اذا بلغت مائتی درهم خمسة دراهم

از اول زکات تا دو برگ از امر به معروف و نهی از منکر؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ تا آخر کتاب زکوة در یک‌شنبه ۲۳ جمادی الثانی ۱۰۵۹ق و کتاب حج آن در

۱۴ شعبان همان سال وسیله حاج حسین بن محمد علی نیشابوری قرائت و مقابله گردیده؛ تملک: حسین بن ملا عبدالله بجستانی؛ واقف: حاج سید سعید؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: مقوا با روکش کاغذ ابری لاجوردی، ۳۵۴گ، ۲۱ سطر (۱۰/۵×۱۷/۵)، اندازه: ۱۹/۵×۲۷/۵سم [ف: ۱ - ۱۰۷]

۱۶۵. قم؛ حجتیه؛ شماره نسخه:۱۳۹

صوم و حج؛ خط: نسخ، کا: احمد بن محمد غداقه، تا: قرن ۱۱ [ف: - ۴۵]

۱۶۶. مشهد؛ گوهرشاد؛ شماره نسخه:۱۸۸۰

آغاز: برابر؛ **انجام:** فقال کان رسول الله طاهرا مطهرا و لکن فعل امیر المؤمنین (ع) ذلک و جرت به السنة تم الجزء الاول و هو کتاب الطهارة ...

کتاب طهارت ؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ محشی با رموز «م ق ر دام ظله العالی»، «ع ا ه»، مصحح، مقابله شده، دارای بلاغ؛ واقف: سید سعید طباطبایی، ۱۳۳۲؛ کاغذ: نخودی آهار مهره، جلد: میشن قهوه‌ای، ۱۳۱گ، ۲۱ سطر، اندازه: ۲۰×۲۵/۵سم [ف: ۵ - ۲۷۶]

۱۶۷. کرمانشاه؛ جلیلی؛ شماره نسخه:۳۶۶

آغاز: بسمله. کتاب المزار من کتاب التهذیب مختصر فی انساب النبی ... باب نسبه رسول الله و تاریخ مولده؛ **انجام:** و هو مؤمن فتحریر رقبة مؤمنه تمت کتاب الدیات

از کتاب مزار تا دیات؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ مصحح، محشی؛کاغذ: حنایی روشن آهار مهره، جلد: تیماج مشکی زرین، ۴۴۴گ، ۲۱ سطر، اندازه: ۱۷/۵×۲۴سم [آیة الله جلیلی: ف: - ۶۲]

۱۶۸. مشهد؛ میبدی؛ شماره نسخه:۳۷۵

کتاب العتق و التدبیر تا دیات؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ افتادگی: انجام؛ مصحح، محشی؛ تملک: ملاعلی بن میرزا علی قشلاقی به تاریخ جمادی الاول ۱۱۶۰ با مهر «و رفعناه مکاناً علیاً» (مربع)، محمد صادق بن علی افضل شریف طوجی، محمود بن امامقلی دوزانی، اسدالله بن حسین قلی تازه کندی خوئی قمی به تاریخ ۱۳۵۹؛ جلد: تیماج مشکی، ۲۶۲گ، ۲۰ سطر، اندازه: ۲۰×۲۹/۵سم [ف: ۲ - ۷۴]

۱۶۹. مشهد؛ میبدی؛ شماره نسخه:۲۸۱

کتاب طهارت و صلاة؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ مصحح، با نشانی بلاغ؛ تملک: محمد جعفر بن محمد علی به تاریخ جمادی الثانی ۱۲۳۹؛ مهر: «لمحمد علی بن عبدالله المحمدی» (بیضی)، «الواثق بالله الغنی محمود بن حیدر علی» (مربع)، «الواثق بالله الغنی محمد زکی بن حیدر علی» (مربع)؛ جلد: تیماج زرشکی، ۲۷۰گ، ۲۷سطر، اندازه: ۱۷×۳۱سم [ف: ۲ - ۲۵]

۱۷۰. قم؛ فیضیه؛ شماره نسخه:۲۹۳

دیون تا پایان اجاره؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ ۵۸گ، ۳۰ سطر، اندازه: ۱۹×۲۹سم [ف: ۱ - ۵۸]

۱۷۱. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۵۲۶۳

آغاز: بسمله، کتاب الدیون و الکفارات و الحوالات و الضمانات و الوکالات؛ **انجام:** الذین اذهب له عنهم الرجس و ظهرهم تطهیرا اللهم اغفر

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ محشی از ملا احمد و دیگران، دارای ۳ نوع بلاغ؛ واقف: حاج احمد فاضل، اسفند ۱۳۶۵؛ کاغذ: حنایی آهارمهره، جلد: تیماج عنابی، ۳۶۶گ، ۲۵ سطر، اندازه: ۱۸/۲×۲۴/۳سم [ف: ۱۴ - ۱۷۶]

۱۷۲. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۱۱۸۰

آغاز: برابر؛ **انجام:** فان اعتری الرجل من ذلک صعر لایستطیع ان یلتفت فدیته خمسمایة دینار وان کسر الصلب فجبر علی غیر عثم.

همه اجزای تهذیب را داراست؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ افتادگی: انجام؛ مصحح، مقابله شده؛ وقف‌نامه یعقوب بن مقیم درزی مازندرانی و برادرش علامه حائری؛ واقف: شیخ محمد صالح علامه حائری، مرداد ۱۳۵۱؛ کاغذ: الوان و غالباً حنایی، جلد: تیماج قهوه‌ای، ۷۹۷گ، ۲۷ سطر، اندازه: ۲۱/۵×۳۱/۵سم [ف: ۱۴ - ۱۷۴]

۱۷۳. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۷۰۴۷

آغاز: ما اخبرنی به الشیخ ایده الله قال اخبرنی احمد بن محمد بن الحسن عن ابیه عن محمد بن الحسن؛ **انجام:** و لکن یقضی حق الله احب الی من ان یقضی حاجته صاحبه احمد بن محمد عن البرقی عن ابن ابی عمیر.

جلد۱؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ دارای بلاغ، محشی؛ کاغذ: حنایی آهارمهره، ۳۹۷گ، ۲۷ سطر، اندازه: ۱۸/۸×۳۱/۲سم [ف: ۱۴ - ۱۷۲]

۱۷۴. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۹۰۷۱

آغاز: برابر؛ **انجام:** و هو قریب مجیب و صلی الله علی خیرته من خلقه محمد و آله الطاهرین و سلم تسلیما.

از طهارت تا مزار؛ خط: نسخ، کا: حسن بن ابراهیم کوهزری، تا: قرن ۱۱؛ محشی غالباً با عناوین «مولانا محمد سلمه الله»، دارای بلاغ؛ کاغذ: نخودی، جلد: ساغری مشکی، ۲۹۰گ، ۳۰ سطر، اندازه: ۲۴/۵×۳۶/۷سم [ف: ۱۴ - ۱۷۳]

۱۷۵. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۵۰۸۰

آغاز: بسمله، کتاب الدیون و الکفالات و الحولات و الضمانات و الوکالات؛ **انجام:** و میراثه یقسم بین اهله قبل ان یموت المیت منهم فیذهب نصیبه.

از دیون تا میراث؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ محشی غالباً با رمز «م ق ر و ت ق»، مصحح؛ واقف: مکتبة امیرالمؤمنین (ع)، اردیبهشت ۱۳۶۵؛ کاغذ: نخودی آهارمهره، جلد: تیماج مشکی، ۲۵۱گ، ۳۳ سطر، اندازه: ۲۲/۲×۳۲/۷سم [ف: ۱۴ - ۱۷۷]

۱۷۶. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۵۲۹۷

آغاز: لانها شافیة فی معناها کافیة فی اکثر ما یحتاج الیه من احکام الشریعة؛ **انجام:** انه انما قال ان کانت الظهر فیجعل الفریضة الرکعتین الاولتین لانه متی افعل.

جلد۱؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ افتادگی: آغاز (یک ورق) و انجام؛ مصحح؛ واقف: احمد آقا فاضل، اسفند ۱۳۶۵؛ کاغذ: نخودی آهارمهره، جلد: تیماج عنابی، ۳۳۶گ، ۱۹ سطر، اندازه: ۱۸/۶×۲۴/۸سم [ف: ۱۴ – ۱۷۸]

۱۷۷. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۱۳۲۲

آغاز: بسمله، کتاب الزکاة باب ما تجب فیه الزکاة قال الشیخ رحمه الله الزکاة فی تسعة اشیاء؛ **انجام:** فلاینکرون علیه و لاتهجرونه و لاتأخذونه حتی یترکه

از زکات تا پایان جهاد و امر به معروف و نهی از منکر؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ محشی با جمله «کذا بخطه دام ظله»، مصحح، مقابله شده، دارای بلاغ‌های متعدد؛ وقف‌نامه محمد مهدی بن علی محمد (کذا)؛ واقف: علامه حائری، مرداد ۱۳۵۱؛ کاغذ: نخودی آهار مهره، جلد: مقوا، رویه پارچه طوسی، ۳۰۷گ، ۲۲ سطر، اندازه: ۱۷×۲۳سم [ف: ۲۶ ۱۸۵]

۱۷۸. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۶۹۶۵

آغاز: برابر؛ **انجام:** و قالت الاسماء بنت عمیس انی نحلت و ذهب لحمی الاتجعلین لی شیئا یسترنی قالت اسماء انی اذ کنت بارض الحبشة

از مقدمه تا اواخر طهارت؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ افتادگی: انجام؛ محشی از علامه مجلسی با رمز «م ق ر سلمه الله» و دیگران، مصحح، مقابله شده؛ واقف: عبدالغفار، در ۱۲۹۸؛ کاغذ: نخودی آهار مهره، جلد: تیماج قهوه‌ای، ۱۵۴گ، ۲۱ سطر، اندازه: ۲۳×۱۷سم [ف: ۲۶ – ۱۹۳]

۱۷۹. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۰۲۴۹

آغاز: برابر؛ **انجام:** و هو قریب مجیب و صلی الله علی خیرته من خلقه محمد و آله الطاهرین و سلم تسلیما کثیرا

از مقدمه تا پایان مزار؛ خط: نسخ، کا: ذوالفقار بن محمد صالح قینانی، تا: قرن ۱۱؛ محشی از علامه محمد باقر مجلسی، محمد تقی مجلسی، ملاعبدالله شوشتری، و دیگران با رموز و عناوین «م ق ر مدظله العالی» «م ت ق» «ع ا ه سلمه الله تعالی» «م د جعفر عفی عنه» «مولانا محمد سلمه الله تعالی» «حسین بن عبدالصمد»، مصحح، مقابله شده، دارای بلاغ از علامه مجلسی؛ اهدایی: رهبری، خرداد ۱۳۷۳؛ کاغذ: نخودی آهار مهره، جلد: تیماج عنابی، ۳۹۷گ، ۳۰ سطر، اندازه: ۲۱/۵×۲۳/۵سم [اهدائی رهبر: ۲ اخبار۱ – ۲۲۲]

۱۸۰. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۰۶۴۲

آغاز: برابر؛ **انجام:** والله یقول ان تجتنبوا کبائر ما تنهون عنه نکفر عنکم سیئاتکم و ندخلکم مدخلا کریما

از مقدمه تا پایان زکات؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ اهدایی: رهبری، خرداد ۱۳۷۳؛ کاغذ: نخودی آهار مهره، ۳۰۱گ، ۲۳ سطر، اندازه: ۱۹×۲۷سم [اهدائی رهبر: ۲ اخبار۱ – ۲۱۹]

۱۸۱. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۰۲۶۴

آغاز: بسمله، و به نستعین کتاب المزارمن کتاب التهذیب؛ **انجام:** للمومنین و المومنات و صلی الله علی محمد و آل محمد

از مزار تا پایان دیات؛ خط: نسخ، کا: محمد تقی بین علی بیدار شهمرزادی، تا: قرن ۱۱؛ محشی، مصحح، مقابله شده؛ صورت اجازه شیخ طوسی به فرزندش ابوعلی حسن بن محمد در ۴۴۷؛ تملک: جمال الدین حسین حلی در ۱۱۳۱؛ اهدایی: رهبری، خرداد ۱۳۷۳؛ کاغذ: نخودی آهار مهره، جلد: تیماج عنابی، ۳۶۰گ، ۲۹ سطر، اندازه: ۲۵×۳۸سم [اهدائی رهبر: ۲ اخبار۱ – ۲۲۷]

۱۸۲. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۷۲۵

آغاز: بسمله، کتاب الدیون و الکفالات و الحوالات و الضمانات و الوکالات. الدیون و احکامها؛ **انجام:** تمت الاسانید و الحمدلله وحده و صلی الله علی من لانبی بعده محمد و آله الطاهرین و صحبه الاکرمین صلوة دائمه الی یوم الدین آمین یا رب العالمین

قسمتی از جلد دوم، از کتاب «دیون» تا کتاب «دیات» و فقط دو کتاب «مزار» و کتاب «جهاد» را ندارد؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: محتملاً قرن ۱۱؛ محشی؛ کاغذ: دولت آبادی، جلد: میشن عنابی، ۳۵۸گ، ۲۵سطر (۱۴/۵×۲۴)، اندازه: ۲۴×۳۶سم [ف: ۸ – ۱۸۲]

۱۸۳. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۷۴۶

آغاز: برابر؛ **انجام:** ذکرنا نحن مستوفی فی کتاب فهرست الشیعه و الحمدلله وحده و الصلوة علی سیدنا محمد خیر البریه و اله المعصومین الطاهرین

از باب طهارة تا باب نهی از منکر؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: محتملاً قرن ۱۱؛ محشی؛ کاغذ: اصفهانی، ۳۷۶گ، ۲۶ سطر، اندازه: ۱۱/۵×۲۱/۵سم [ف: ۸ – ۲۰۲]

۱۸۴. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۷۱۱۵

آغاز: و قال ان علینا (ع) امر المقداد ان یسأل رسول الله صلی الله علیه و اله و سلم و استحیی ان یسأله؛ **انجام:** و حدثنی به محمد بن الحسین بن ابی الخطاب الزیات ... عن ابی عبدالله علیه السلام

از طهارت تا اواخر حج؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ محشی؛ کاغذ: نخودی آهار مهره، جلد: تیماج قهوه‌ای، ۵۶۳گ، ۲۳ سطر، اندازه: ۲۰×۳۲/۵سم [ف: ۲۶ – ۱۹۰]

۱۸۵. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۵۲۶۹

آغاز: برابر؛ **انجام:** و لسنا نعمل به و العمل علی ما قدمناه من الاخبار

از ابتدای مقدمه تا انتهای حج و ابتدای مزار؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ محشی از علامه مجلسی با رمز «م ق ر سلمه الله» و دیگران، مصحح، مقابله شده؛ وقف نامه مظفر حسین بن محمد حسن در ۱۱۱۷ق؛ واقف: جعفر زاهدی، دیماه ۱۳۷۷؛ کاغذ: نخودی آهار مهره، جلد: تیماج عنابی، ۴۵۱گ، ۳۰ سطر، اندازه: ۱۷/۵×۳۰سم [ف: ۲۶ – ۱۹۱]

۱۸۶. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۹۴۵۴

آغاز: برابر؛ **انجام:** قال ان ادرکتها قبل ان تدفن فان شئت فصل علیها.

از طهارت تا صلاة؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ محشی؛ واقف:

خان بابا مشار، خرداد ۱۳۴۵؛ کاغذ: حنایی و نخودی، جلد: تیماج مشکی، ۲۸۹گ، ۲۵ سطر، اندازه: ۳۵/۲×۲۳/۲سم [ف: ۱۴ – ۱۶۸]

۱۸۷. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۸۱۵۲

آغاز: اول باب یتعلق بالطهارة و اترک ما قدمه قبل ذلک مما یتعلق بالتوحید و العدل و النبوة و الامامة؛ **انجام:** قال ان ادرکتها قبل ان تدفن فان شئت فصل علیها

از طهارت تا انتهای صلات؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ افتادگی: آغاز (برگ اول)؛ محشی از علامه مجلسی و غیره با رموز «م ق ر مدظله» «م ت ق» و غیره، مصحح، مقابله شده، دارای بلاغ‌های متعدد از محمد باقر مجلسی و همچنین اجازه او به شیخ شهید جیلی در جمادی الثانی ۱۰۹۲؛ واقف: خانم بیگم عقیلی، خرداد ۱۳۷۱؛ کاغذ: نخودی آهار مهره، جلد: تیماج، ۳۴۰گ، ۲۴ سطر، اندازه: ۱۶×۳۱سم [ف: ۲۶ – ۱۷۹]

۱۸۸. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۷۴۲۹

آغاز: برابر؛ **انجام:** فان شئت فصل علیهما تمت ... یتلوه کتاب الزکاه

جلد۱؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ محشی غالباً از مجلسی اول و دوم، انهای مجلسی اول و اجازه روایتی او به فرزندش در سال ۱۰۶۲ق؛ کاغذ: حنایی آهارمهره، جلد: تیماج عنابی، ۳۲۳گ، ۲۳ سطر، اندازه: ۱۹/۶×۲۵سم [ف: ۱۴ – ۱۶۹]

۱۸۹. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۳۸۰۹

انجام: و لم یحج حجه الاسلام و لم یوص بها انقضی قال نعم محمد بن عیسی عن.

جلد۱؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ افتادگی: انجام (ورق آخر)؛ واقف: فاضلخان؛ کاغذ: حنایی آهارمهره، جلد: تیماج مشکی، ۳۲۱گ، ۳۱ سطر، اندازه: ۲۴×۲۷سم [ف: ۱۴ – ۱۷۰]

۱۹۰. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۱۲۰۷

آغاز: من اهل الکوفة من بنی تمیم قال خالف امره و علی المامور نصف الصداق؛ **انجام:** و المومنات و صلی الله علی محمد و آل محمد

از اواخر نکاح تا پایان مشیخه؛ خط: نسخ، کا: اسماعیل بن میرزا محمد شهمیرزادی، تا: قرن ۱۱؛ محشی با رمزهای مختلف از جمله «م ق ر مدظله = محمد باقر مجلسی» «ملااحمد» «حسن» و غیره؛ اهدایی: رهبری، خرداد ۱۳۷۳؛ کاغذ: نخودی آهار مهره، جلد: تیماج قهوه‌ای، ۲۳۹گ، ۲۷ سطر، اندازه: ۱۹×۳۰سم [اهدائی رهبر: ۲ اخبار۱ – ۲۳۰]

۱۹۱. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۹۴۶۸

آغاز: بسمله، محمد بن یعقوب عن عدة من اصحابنا عن احمد بن محمد؛ **انجام:** فقال احکم بین هذین فاعطاه الدیة فأبی قال فلم یزالوا یعطوفه حتی اعطوه

از نکاح تا دیات؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ افتادگی: انجام؛ مصحح، مقابله شده، دارای بلاغ؛ واقف: سید ابوالحسن ملکی، محرم ۱۴۱۵؛ کاغذ: نخودی آهار مهره، جلد: تیماج عنابی، ۳۲۴گ، ۲۳ سطر، اندازه: ۱۹×۲۵سم [ف: ۲۶ – ۱۸۹]

۱۹۲. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۵۶۸۵

آغاز: بسمله، کتاب الصلاة قال الشیخ ایده الله و المفروض من الصلاة فی الیوم و اللیلة خمس صلوات؛ **انجام:** فلك ان تخرجه من الحرم و ما صف منها فلیس له ان یخرجه

از ابتدای صلات تا اواخر حج؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ افتادگی:انجام؛کاغذ:نخودی آهار مهره،جلد:مقوا، رویه گالینگور، ۲۷۱گ، ۲۹و۳۰ سطر، اندازه: ۲۰/۵×۲۸/۸سم [ف: ۲۶ – ۲۰۲]

۱۹۳. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۸۱۹۸

آغاز: فاشتری بهاجاریة او اصداقها امراته فان الفرج حلال و علیه ... المال تم الکتاب الطلاق و الحمد الله رب العالمین و یتلوه کتاب العتق و التدبیر و المکاتبه و صلی الله علی محمد و آله الطاهرین

حاوی دو کتاب نکاح و طلاق؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ افتادگی: آغاز؛ کاغذ: نخودی آهار مهره، ۱۴۸گ، ۲۱ سطر، اندازه: ۱۸/۵×۲۴/۵سم [ف: ۲۶ – ۲۰۲]

۱۹۴. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۳۳۰۳

آغاز: برابر؛ **انجام:** قال ان ادرکتها قبل ان تدفن فان شئت فصل علیها

از مقدمه تا پایان صلاة؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ محشی با رموز «رفیع طاب ثراه» «ابراهیم مدظله و سلمه الله»، نسخه نزد علامه مجلسی و علاء الدین محمد بن ابوتراب گلستانه تصحیح و مقابله شده، با بلاغ‌های متعدد علامه، اجازه علاء الدین در سیزدهم صفر ۱۰۷۵ به سید عبدالمطلب حسینی؛ اهدایی: رهبری، ۱۳۷۵؛ کاغذ: نخودی آهار مهره، جلد: تیماج قهوه‌ای، ۳۰۱گ، ۲۱ سطر، اندازه: ۱۹×۲۵/۸سم [اهدائی رهبر: ۲ اخبار۱ – ۲۱۸]

۱۹۵. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۳۱۸۳

از کتاب مزار تا پایان دیات؛ خط: نسخ، کا: حسین بن میرک حسینی، تا: پنج‌شنبه نیمه ربیع الثانی ۱۰۰۰ق، جا: کربلا، کتابت کتاب نکاح این نسخه در چهاردهم صفر ۹۸۹ به پایان رسیده؛ مصحح، محشی، با علامت بلاغ، انهائی که ملا محمد باقر مجلسی به جهت امیر عبدالباقی نوشته و آخرین آنها به تاریخ ۲۸ رجب ۱۰۹۷ می‌باشد، اجازه‌ای که محمد مدعو به ناصرالدین و شهیر به ناصر تونی به جهت مولانا محمد مشهدی طوسی به تاریخ چهارم ماه رمضان ۱۰۳۲ نوشته؛ جلد: تیماج مشکی، ۳۴۶گ، ۲۷ سطر، اندازه: ۱۸×۲۳سم [ف: ۸ – ۴۰۶]

۱۹۶. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۵۳۲۶

آغاز: بسمله، باب فرض الصیام قال الله تعالی؛ **انجام:** ان کانت الجاریة للقایل ... و الصلوة علی محمد و آله الطاهرین

از صیام تا انتهای تجارت؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ مصحح، محشی؛ واقف: جعفر زاهدی، دی ۱۳۷۷؛ کاغذ: نخودی آهار مهره، جلد: تیماج مشکی، ۳۰۵گ، ۲۱ سطر، اندازه: ۱۶/۵×۲۴سم [ف: ۲۶ – ۱۷۶]

۱۹۷. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۴۱۲۳

آغاز: بسمله، کتاب النکاح باب السنه فی النکاح؛ **انجام:** و هو آخر الکتاب من تهذیب الاحکام بعون الله
از نکاح تا انتهای دیات؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ مصحح، محشی اغلب از علامه مجلسی با رمز «م ق ر مدظله»؛ واقف: سید محمد باقر گلپایگانی،خرداد۱۳۷۶؛کاغذ:نخودی آهار مهره، جلد: تیماج عنابی،۴۰۵گ،۲۱سطر، اندازه: ۱۸/۵×۲۶سم [ف: ۲۶ - ۲۰۰]

۱۹۸. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۵۹۰

آغاز: کتاب الزکوة، قال الشیخ رحمة الله تعالی ان الزکوة فی لغة؛ **انجام:** فلامتنکرون علیه و لا تهجرونه و لاتودونه حتی یترکه
شامل: کتاب زکوة حاوی ۳۹ باب، کتاب صیام حاوی ۳۹ باب، کتاب الحج: حاوی ۲۶ باب، کتاب مزار، حاوی پنجاه باب، کتاب جهاد: حاوی ۲۷ باب، باب امر بمعروف و نهی از منکر؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: محتملاً قرن ۱۱؛ کاغذ: کشمیری فستقی، جلد: تیماج مشکی، ۲۰۴گ، ۱۹ سطر (۱۱×۲۰)، اندازه: ۱۹/۵×۲۹/۵سم [ف: ۸ - ۷۸]

۱۹۹. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۹۶۵۷

انجام: اللهم و انی استوهبتک مبتدأ فأعرنیه قال
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ افتادگی: انجام؛ مصحح، محشی، با نشان بلاغ؛ جلد: تیماج مشکی، ۴۳۰گ، ۲۳ سطر، اندازه: ۱۶×۲۵سم [ف: ۲۵ - ۳۸]

۲۰۰. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۹۶۷۸

کتاب طهارت و صلاة می‌باشد؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ مصحح؛ جلد: تیماج، ۳۲۵گ، ۲۴ سطر، اندازه: ۱۹×۲۹/۵سم [ف: ۲۵ - ۴۹]

۲۰۱. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۶۵۳۳

از کتاب مزار تا پایان تهذیب جز مشیخه؛ خط: نسخ، کا: میرزا محمد بن اسفندیار بیستون شهرزادی،تا: قرن ۱۱؛ مصحح، محشی، با نشانی بلاغ؛ وقف‌نامه کتاب به تاریخ ۱۰۸۴؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۳۴۵گ، ۲۸ سطر، اندازه: ۲۳/۵×۳۷/۵سم [ف: ۱۷ - ۱۱۶]

۲۰۲. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۱۶۸۱

آغاز: برابر؛ **انجام:** و الله یقول إن تجتنبوا کبائر ما تنهون عنه نکفر عنکم سیئاتکم و ند خلکم مدخلا کریماً.
از آغاز کتاب تا پایان زکات؛ خط: نسخ، کا: عبدالنبی فرزند ملا محمد صالح، تونی، تا: قرن ۱۱؛ مصحح، محشی با علائم «ق»، «ص»، «م د ح»، «ع» و ... ، از کتب: ایضاح، منتهی المطلب، نهایه ابن اثیر، المغرب و ... نقل مطلب شده، با نشانه‌های «بلغ»، مقابله شده؛ با عبارت: «نظرت فیه و دعوت لصاحبه و أنا العبد أبوالحسن بن حسن الحسینی الکاظمی»؛ تملک: محمدبن شمس البحرینی النجفی، درویش علی بن حسین بغدادی ۱۲۴۸، احمد بن حاجی ساعد؛ مهر: «یا أبا الحسن أدرکنی ۱۲۰۹» (هشت گوش)؛ کاغذ: سمرقندی، آهار مهره، جلد: مشمعی قهوه‌ای، ۳۵۸گ، ۲۳ سطر (۱۲×۱۷)، اندازه: (۱۹/۵×۲۵/۵)سم [ف: ۲۹ - ۴۶۰]

۲۰۳. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۱۶۸۲

آغاز: کتاب الزکوة باب ما یجب فیه الزکوة قال الشیخ رحمه الله و الزکوة فی تسعة؛ **انجام:** و إن وضعت فلیس علیک شیء فقال لا بأس بذلک إن کانت الجاریة للقائل فیکون مضاربة.
از آغاز کتاب الزکوة تا پایان کتاب التجارات؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ مصحح، محشی با علائم «ک»، «شیخ حسن»، «ملا احمد»، «م ت ق»، «ع»، در پایان انهائی به خط زیبای ثلث مایل به تعلیق دانشمند مشهور، سید علاء الدین محمد گلستانه متوفی به سال ۱۱۰۰ق صاحب کتاب بهجة الحدائق و حدائق الحقائق که هر دو شرح نهج البلاغه می‌باشند، برای «امیر عبدالمطلب» نوشته شده که تاریخ آن در سال ۱۰۷۷ق بوده؛ تملک: مطلب بن میر طالب؛ مهر: «تلک حجتنا آتیناها إبراهیم ۱۲۰۳» (مربع)، «بنده آل محمد علیه السلام مطلب ۱۲۹۶» (مربع)، «اللهم صل علی محمد و آل محمد ۱۱۷۹» (بیضی)؛ کاغذ: سمرقندی، آهار مهره، جلد: مشمعی قهوه‌ای، ۳۲۹گ، ۲۱ سطر (۹×۱۶)، اندازه: ۱۹×۲۵/۵سم [ف: ۲۹ - ۴۶۱]

۲۰۴. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۷۷۹۱

آغاز: بن یعقوب عن علی بن ابراهیم عن ابیه عن ابی الجوزا عن الحسین بن علی؛ **انجام:** ثم کتاب الدیات و هو اخر الکتاب و سلم تسلیما کثیرا کثیرا تم
از «باب من یجب علیه الجهاد» تا پایان کتاب الدیات؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ افتادگی: آغاز؛ دارای بلاغ؛ واگذاری سازمان حج و اوقاف در آبان۱۳۶۹؛ کاغذ: نخودی آهارمهره، جلد: تیماج قهوه‌ای، ۳۲۶گ، ۲۹ سطر، اندازه: ۲۵/۵×۲۹/۶سم [ف: ۱۴ - ۱۸۳]

۲۰۵. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۷۸۷۰

آغاز: قال لا احب للرجل ان یقلب جاریه الاجاریه یرید شراءها؛ **انجام:** ثم للجنین ایضا مائة دینار اذا طرقهم عدو فاسقطن النساء فی مثل هذا و اوجب علی النساء.
از آخرین ورق تجارت تا اواخر دیات؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ محشی، دارای انواع بلاغ؛ واگذاری حج و اوقاف در آبان ۱۳۶۹؛ کاغذ: نخودی، ۲۸۵گ، ۲۸ سطر، اندازه: ۲۰×۲۹/۵سم [ف: ۱۴ - ۱۸۴]

۲۰۶. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۲۴۴۷

آغاز: ... ثم قال الرکعتان یصلیهما رجل متزوج افضل من رجل عزب؛ **انجام:** قال له اعلم انه ستعقب مثلها عشرین فلما جلده اعطا المجلود السوط.
از نکاح تا حدود؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ در سه مورد انهاء و اجازه روایت علامه مجلسی به محمد مقیم در سال ۱۰۷۳ق؛ واقف: اسدالله علم، خرداد ۱۳۶۲؛ کاغذ: نخودی آهارمهره، جلد: تیماج قهوه‌ای، ۲۲۱گ، ۲۱ سطر، اندازه: ۱۹/۲×۲۶/۳سم [ف: ۱۴ - ۱۸۵]

۲۰۷. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۳۸۰۷

آغاز: بسمله، کتاب الزیارات مختصر فی ذکر انساب النبی؛ **انجام:** فهرست کتب الشیعه و الحمدالله رب العالمین

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ حاشیه صفحه اول وقف‌نامه به خط مجلسی اول؛ واقف: فاضلخان، ۱۰۶۴ق؛ کاغذ: حنایی آهارمهره، جلد: تیماج مشکی، ۲۷۰گ، ۳۱ سطر، اندازه: ۲۴/۵×۳۷/۵سم [ف: ۱۴ - ۱۸۸]

۲۰۸. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۷۰۴۸

آغاز: بسمله، رب وفقنی لتمامه و کماله کتاب المراد من کتاب التهذیب؛ **انجام:** تم کتاب الدیات و هو اخر تمام الکتاب و الحمدلله رب العالمین و سلم کثیرا

از مزار شروع و به دیات؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ دارای سرلوح مذهب مرصع، مجدول، محشی، دارای بلاغ؛ کاغذ: حنایی آهارمهره، جلد: تیماج قهوه‌ای، ۴۵۸گ، ۲۵ سطر، اندازه: ۱۸/۳×۳۱/۴سم [ف: ۱۴ - ۱۸۸]

۲۰۹. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۵۶۸۵

آغاز: بسمله، کتاب الصلوة قال الشیخ ایده الله و المفروض من الصلوة فی الیوم و اللیلة خمس صلوات؛ **انجام:** فلك ان تخرجه من الحرم و ما وصف منها فلیس له ان یخرجه.

از ابتدای صلاة تا اواسط حج؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ افتادگی: انجام؛ مصحح؛ کاغذ: نخودی، جلد: تیماج، ۲۷۱گ، ۲۹و ۳۰ سطر، اندازه: ۲۰/۵×۲۸/۸سم [ف: ۱۴ - ۱۹۲]

۲۱۰. تهران؛ شورا؛ شماره نسخه:۹۶۴۷

از کتاب المزار تا پایان کتاب الدیات و مشیخه؛ خط: نسخ، کا: اسماعیل بن پهلوان میرزا شهمیرزادی، تا: قرن ۱۱؛ مصحح، انهاء و اجازه به خط علامه ملا محمد باقر مجلسی برای بهاء الدین محمد جیلی در اواسط ذیقعده ۱۰۷۲ و چهارم جمادی الثانی ۱۰۷۵؛ تاریخ تولد میرمحمد حسن حسینی فرزند میر محمد معصوم در ۱۳ جمادی الثانی ۱۰۹۹ق، رکابه‌دار؛ جلد: تیماج سبز، ۲۹۸گ، ۲۹ سطر، اندازه: ۲۴/۵×۳۸/۵سم [ف: ۳۱ - ۳۱]

۲۱۱. تهران؛ شورا؛ شماره نسخه:۱۳۰۹

آغاز: کتاب المزار من کتاب التهذیب مختصر فی ذکر انساب النبی و الائمه علیهم السلام و زیاراتهم و تواریخهم؛ **انجام:** و قد ذکرنا نحن مستوفی فی کتاب فهرست الشیعه و الحمدلله وحده.

از کتاب المزار تا آخر ابواب فقه؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ طبق اجازه که محقق سبزواری محمد باقر بن محمد مؤمن متوفی ۱۰۹۰ق ذیل صفحه ۲۱۴ برای محمد بقاء کرزانی به تاریخ ۱۰۷۹ق نگاشته و در آن اجازه روایت فتاوی و مرویات خویش را به وی داده و همچنین اجازه که علامه محمد باقر مجلسی متوفی ۱۱۱۴ق ذیل صفحه ۴۷۰ برای ابوالبقاء و به تاریخ ۱۰۷۳ق نگاشته و اجازه روایت کتب اربعه را به وی داده این نسخه بر آن دو دانشمند قرائت و تحت نظر ایشان تصحیح گردیده و مخصوصاً در اجازه مجلسی بدین موضوع تصریح شده و تا آخر نسخه: بلغ قبالا و تصحیحاً دارد و ذیل صفحه ۱۸ کتابت آن از روی نسخه اصل قید شده، محشی به خط مولی محمد باقر مجلسی به امضای «م ق ر سلمه الله» که رمز نام خود اوست و حواشی دیگری به امضای «م ت ق رحمه الله» که به حدس قوی نگارنده رمز نام محمد تقی مجلسی پدر وی است؛ کاغذ: اصفهانی آهارمهره، جلد: تیماج قرمز، ۶۳۳ص، ۲۹ سطر، اندازه: ۲۵×۴۰سم [ف:۴-۸۱]

۲۱۲. یزد؛ جامع کبیر؛ شماره نسخه:۶۶

از کتاب الصلوة است تا کتاب الزیارات؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۰ و ۱۱؛ افتادگی: آغاز؛ قطع: رحلی [نشریه: ۴ - ۳۸۰]

۲۱۳. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۳۰۲۷

آغاز: کتاب المزار من کتاب التهذیب، مختصر فی ذکر انساب النبی و الأئمة (ع) و زیاراتهم و تواریخهم و ذکر مشاهدهم؛ **انجام:** و قد ذکرنا نحن مستوفی فی کتاب فهرست کتب الشیعة و الحمد لله وحده و الصلوة و السلام علی سیدنا محمد النبی و آله الطاهرین الطیبین.

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ مصحح، محشی با نشان «م ق ر دام ظله، م ق ر سلمه الله تعالی، م ت ق ر ه، مسالک، دروس و ...»، این نسخه بر علامه مولی محمد باقر مجلسی خوانده شده و در چند إنهایی همراه اجازه حدیث، به خط شریف ایشان بدین شرح آمده: «بسم الله الرحمن الرحیم، انهاه المولی الفاضل الکامل، الصالح الفالح التقی، المتوقد الذکی، مولانا محمد کاظم المازندرانی دیده الله تعالی، سماعاً و تصحیحاً و ضبطاً، فی مجالس عدیدة، آخرها الثانی و العشرون من شهر ذی القعدة الحرام، من سنة ۱۰۹۶، فدجزت له روایته عنی باسانیدی المتصلة إلی المؤلف العلامة، و کتب بیناه الجانیة، أفقر العباد إلی عفو ربه الغنی،محمد باقر بن محمد تقی، عفی عنهما، حامداً مصلیاً مسلماً»؛ تملك: «محمود» با مهر «یا محمود» (بیضی)؛ تملك و وقف نامه کتاب از سوی سید حسین و سید ابو طالب موسوی معروف به اخوان میرزائی زنجانی به تاریخ ۱۳۵۹ق؛ کاغذ: شرقی، جلد: تیماج قهوه‌ای، ۴۳۷گ، ۲۵ سطر (۱۱/۵×۱۷/۵)، اندازه: ۱۹/۵×۲۶سم [ف: ۳۳ - ۶۵]

۲۱۴. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۳۹۸۵

کتاب زکاة و صوم و حج؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ مصحح، محشی، پایان کتاب صوم انهائی است که ملا محمد باقر مجلسی به تاریخ اواسط جمادی الاول ۱۰۷۳ برای مولانا محمد رضا هزار جریبی نوشته؛ جلد: مقوایی عطف تیماج قهوه‌ای، ۱۲۳گ، ۲۴ سطر، اندازه: ۱۹×۲۵/۵سم [ف: ۱۰ - ۳۶۴]

۲۱۵. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۳۰۷۶

آغاز: برابر؛ **انجام:** عن محمود بن الولید عن یونس بن یعقوب عن أبی عبدالله، قال سالتهعن الجنازة لم ادرکها حتی بلغت القبر اصلی علیها ؟ قال: إن ادرکتها قبل أن تدفن فإن شئت فصل علیها قد تم.

خط: نسخ، کا: عبدالصمد، تا: قرن ۱۱؛ از سوی علامه مجلسی تصحیح و مقابله شده، عبارت «بلغ سماعاً ایده الله تعالی» به خط مجلسی دوم، محشی؛ وقف‌نامه نسخه به خط مرحوم حاج ملا محمد جعفر بن محمد صفی فارسی آباده‌ای از علماء و مؤلفان مشهور نیمه دوم قرن ۱۳ در برگ نخست چنین آمده: «بسم الله

الرحمن الرحیم، وقف نمودم این کتاب را قربة إلی الله تعالی بر طلبه علوم دینیه و تولیت آن با خودم است و بعد از آن با حاکم شرع است، حرره محمد جعفر بن محمد صفی، ۷ محرم ۱۲۷۹ هـ»؛ کاغذ: شرقی، جلد: تیماج زرشکی، ۲۸ سطر (۶/۵×۱۸/۵)، اندازه: ۱۹/۵×۲۹/۵سم [ف: ۳۳ – ۱۴۱]

۲۱۶. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۳۵۴۹۷

از زکات تا آخر کتاب امر به معروف و نهی از منکر؛ بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ مصحح، با علامت بلاغ؛ اهدایی: رهبری، اردیبهشت ۱۳۸۶؛ کاغذ: حنایی آهار مهره، جلد: میشن مشکی، ۲۶۵گ، ۲۱ سطر، اندازه: ۱۹×۲۵/۵سم [اهدائی رهبر: ۲ اخبار۱ – ۲۲۴]

۲۱۷. تهران؛ ادبیات؛ شماره نسخه:۴۹۰

بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ نسخه را شیخ حسین بن محمد بن عبدالنبی بارباری بحرانی در ۷ جمادی الثانی نزد استادش پسر محمد ماحوزی خوانده و استاد در اواخر ذیحجه ۱۱۴۲ به او اجازه داده [ف: ۳ – ۸۱]

۲۱۸. قم؛ حجتیه؛ شماره نسخه:۱۲۵

دیون تا طلاق؛ بی‌کا، تا: قرن ۱۱ [ف: – ۴۵]

۲۱۹. مشهد؛ حیدری؛ شماره نسخه:۴

بی‌کا، تا: قرن ۱۱ [اندیشه حوزه: س۲، ش۷ – ۲۱۰]

۲۲۰. مشهد؛ مدرسه سلیمانیه؛ شماره نسخه:۲

از جهاد تا پایان کتاب؛ خط: نسخ خوش، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ محشی، مولانا لطف الله آن را نزد ملااحمد تونی برادر ملاعبدالله فاضل تونی خوانده و اجازه روایتی به او به خط همین تونی در آن هست؛ قطع: وزیری [چهار کتابخانه مشهد–ف: – ۸]

۲۲۱. قم؛ فیضیه؛ شماره نسخه:۲۳۵

حج و مزار؛ کا: محمد بن احمد بن اسماعیل جبیلی عاملی، تا: قرن ۱۱؛ در مجلس درس علامه مجلسی مقابله و تصحیح شده و ایشان در چند جا به خط خود نوشته‌اند: «بلغ سماعاً ایده الله»، و نیز با این یادداشت از علامه مجلسی در پایان کتاب حج: «بسم الله الرحمن الرحیم انهاه السید الاید الصالح الفالح النقی الامیر محمد المازندرانی و فقه الله تعالی لمراضیه سماعا و تصحیحا فی مجالس عدیدة آخرها بعض ایام شهر ذی الحجة الحرام من شهور سنة اربع و تسعین بعد الالف فاجزت له ان یروی ما اخذه عنی باسانیدی المتصلة الی ارباب العصمة سلام الله علیهم مراعیا لشرائط الروایة داعیاًلی و لمشایخی فی مآن الاجابة و کتب بیمناه الجانیة الفانیة افقر العباد الی عفو ربه الغنی محمد باقر بن محمد تقی عفی الله عن جرائهم و الحمد لله اولا و آخراً و صلی الله علی سید المرسلین محمد و عترته الاقدسین» [ف: ۱ – ۵۶]

۲۲۲. قم؛ فیضیه؛ شماره نسخه:۲۳۹

دیون تا پایان مشیخه، این نسخه جلد دوم نسخه شماره ۲۲۳ مدرسه فیضیه؛ کا: محمد بن احمد بن اسماعیل جبیلی عاملی، تا: قرن ۱۱، بخش آخر آن نسخ علی اصغر بن حاج محمد شفیع در آغاز ربیع الاول ۱۰۷۵ق؛ با این یادداشت در آغاز وقف با خطی جدیدتر: «تم کتاب الصید و یلیه کتاب الوقوف و الحمد لله وحده و صلی الله علی محمد و آله و حسبنا الله و نعم الوکیل، بخط من یوثق به صورة اجازة الشیخ رحمه تعالی لولده هکذا:سمع جمیع کتابالوقوف ولدی ابو علی الحسن بن محمد بقرائة ابی الحسن علی بن متویه القمی و کتب محمد بن الحسن الطوسی فی سبع و اربعین و اربعماة کذا وجد»؛ ۲۸۸گ، ۲۷سطر، اندازه: ۲۰×۳۲سم [ف: ۱ – ۵۷]

۲۲۳. شیراز؛ علامه طباطبائی (کتابخانه)؛ شماره نسخه:۱۹۳

از اول کتاب تا آخر صلات؛ خط: نسخ، کا: علی بن نصرالله لیثی بحرانی، تا: قرن ۱۱؛ کاتب مقداری از نسخه را با نسخه استادش شیخ بهائی و مقداری با نسخه استادش علی بن سلیمان بحرانی مقابله کرده؛ اندازه: ۲۵×۳۵سم [نسخه پژوهی: ۲ – ۱۳۴]

۲۲۴. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۱۸۳۳

آغاز: بسمله فضل الجهاد و فروضه محمد بن احمد بن یحیی عن ابی جعفر؛ **انجام:** لا ترضع ها و الامه ولله الحمد و المنه (حرف ع و ها جدا است)

از جهاد تا نکاح؛ خط: نسخ جلی، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ مصحح؛ واگذاری بنیاد مستضعفین در شهریور ۱۳۶۷؛ کاغذ: نخودی آهارمهره، جلد: تیماج عنابی، ۳۳۰گ، ۱۹ سطر، اندازه: ۱۷/۵×۲۵/۹سم [ف: ۱۴ – ۱۸۲]

۲۲۵. یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه:۶۲۴

آغاز: برابر؛ **انجام:** (صلوة المیت) ویجوز ان یکون الوجه فیه ان العامة یروون عن امیر المومنین ذلک ...

خط: نسخ نازیبا، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ افتادگی: انجام؛ تملک: ملا محسن وابن محمد امین، محمد مومن یزدی دارد؛ اهدایی: وزیری؛ کاغذ: نخودی آهار مهره اصفهانی، جلد: مقوایی با کاغذ ابری، ۲۵۷گ، ۲۸ سطر (۱۴/۵×۱۹)، اندازه:۲۱×۲۵سم[ف:۲–۵۳۰]

۲۲۶. تهران؛ دائرة المعارف بزرگ اسلامی؛ شماره نسخه:۲۸۰

آغاز: برابر؛ **انجام:** قول الله عزوجل فان کان من قوم عدو لکم ...

خط: نسخ پخته، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ مهر: «بالله نثق و علیه نتوکل الحسن بن علی الطلحی بنهان» (مستطیل)، «المتوکل علی الله عبده محمد اسماعیل» (چهارگوش)؛ فهرست کتاب‌های شخصی «محمد باقر بن کربلایی سرخوش بن ملا جعفر بن ملا ادریس قلی افشار ارومیه‌ای»؛ کاغذ: ترمه نخودی آهار مهره، جلد: تیماج عنابی، ۴۷۶گ، ۲۹ سطر (۱۶×۲۷)، اندازه: ۲۵×۳۷/۵سم[ف:۱–۶۶]

۲۲۷. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۹۵۹

آغاز: برابر؛ **انجام:** مدخلاً کریماً

کتاب طهارت و صلوة و زکوة؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ مجدول؛ محمد کاظم بن محمد مؤمن آن را تصحیح نموده و در سه روز مانده از صفر ۱۰۷۶، از تصحیح آن فراغت یافته، در آخر کتاب صلوة آورده که این نسخه را با نسخه‌ای که به خط شیخ حسین بن عبدالصمد عاملی (پدر شیخ بهایی) بوده مقابله و عرض نموده و نسخه شیخ، مستنسخ از نسخه قدیمی بوده که با نسخه

اصل در شوال ۹۲۴ مقابله شده بوده و خط علامه حلی و هم اجازه شهید ثانی «مورخه ۲۰ ربیع الاول ۹۵۵» بر آن نوشته شده بوده؛ واقف: نائینی، مرداد ۱۳۱۱؛ کاغذ: آهارمهره نخودی، جلد: تیماج عنابی، ۳۰۳گ، ۲۵سطر، اندازه: ۲۵×۳۹سم [ف: ۵ - ۹۶]

قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۲۰۸۱

نسخه اصل: همان نسخه بالا [عکسی ف: ۶ - ۱۰۸]

۲۲۸. تبریز؛ قاضی طباطبائی؛ شماره نسخه:بدون شماره

خط: نسخ زیبا، بی‌کا، تا: قرن ۱۱ [نشریه: ۷ - ۵۱۳]

۲۲۹. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۹۷۲

آغاز: کتاب الدیون و الکفالات؛ **انجام:** بالیل فلا بأس

کتب دیون و کفالات و حوالات و ضمانات و وکالات و قضاء و مکاسب و تجارات و نکاح و طلاق و عتق؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ مجدول، دارای یک سرلوح مزدوج، مصحح، محشی از علامه مجلسی، حاج ملا محمد علی مشهدی (شاگرد مجلسی)، نزد علامه مجلسی تصحیح و مقابله و معلق به حواشی علامه مجلسی نموده، دو اجازه روایتی است که علامه مجلسی برای مصحح مذکور قلمی فرموده، تاریخ اجازه اول که در آخر کتاب تجارات است، ۱۴ جمادی الاول ۱۰۹۶ است، اجازه دوم تاریخ ندارد؛ کاغذ: آهار مهره نخودی، جلد: تیماج زرشکی، ۲۸۱گ، ۲۱سطر، اندازه: ۱۹×۲۴سم [ف: ۵ - ۱۰۴]

۲۳۰. مشهد؛ مدیر شانه چی؛ شماره نسخه:۲۰

از آغاز تا زیادات؛ خط: نسخ خوش، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ افتادگی: آغاز؛ مصحح؛ قطع: رحلی [نشریه: ۵ - ۵۹۲]

۲۳۱. مشهد؛ نواب؛ شماره نسخه:۵۶۲

آغاز: بسمله کتاب المزار من کتاب التهذیب. مختصر فی ذکر انساب النبی و الائمه علیهم السلام و ما یتعلق بذلک باب نسب رسول الله صلی الله علیه و آله؛ **انجام:** و قد ذکرنا نحن مستوفی فی کتاب فهرست الشیعه. و الحمدلله وحده و الصلاة علی سیدنا محمد و آله الطاهرین.

خط: نسخ خوش، کا: محمد کاظم بن حاجی محمد شهمیرزادی، تا: قرن ۱۱؛ مصحح؛ تملک: رفیع الدین محمد نائینی ... ابن محمد مهدی حسنی حسینی در ربیع الثانی ۱۱۱۶ق با مهر «رفیع الدین الطباطبائی» (بادامی شکل)، ابوالفضائل نائینی در شعبان ۱۱۱۸ق، «محمد مقیم شریف مدرس»؛ مهر: «عبده محمد تقی» (بیضی)؛ در آن آمده: این کتاب توسط محمد مقیم شریف مدرس در ربیع الثانی ۱۱۸۲ق وقف طلاب مدرسه یوسف خواجه گردید، با مهر واقف «العبد المذنب محمد مقیم» (چهارگوش) و مهر دیگری «وقف مدرسه خواجه یوسف» (چهارگوش)؛ کاغذ: دولت آبادی، جلد: تیماج عنابی، ۴۰۸گ، ۲۷ سطر (۱۴×۲۶)، اندازه: ۲۴×۳۹سم [ف: - ۴۵۹]

۲۳۲. رشت؛ جمعیت نشر فرهنگ؛ شماره نسخه:۷۴ت

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۰ و ۱۱؛ جلد: تیماج، ۹۱۰ص، قطع: وزیری [رشت و همدان: ف: - ۱۱۰۶]

۲۳۳. مشهد؛ نواب؛ شماره نسخه:۴۹۵

آغاز: برابر؛ **انجام:** عن محمد بن الحسن بن شمعون البصری عن عبدالله الرحمن الاصم عن ابن الملک عن ابی عبدالله قال ان النبی تم الکتاب یتلوه کتاب التجارة و الحمدلله رب العالمین.

از اول تا آخر لقطه؛ خط: نسخ خوش، کا: محمدعلی، تا: قرن ۱۱؛ مصحح، دارای سماع و بلاغ، محشی با رمز: م ق ر، مصباح المنیر و ...؛ تملک: محمد رفیع بن بن محمد طاهر خادم در ربیع الثانی ۱۱۲۶ق؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج قهوه‌ای، ۵۸۰گ، ۲۸ سطر (۱۱×۲۰/۵)، اندازه: ۱۹×۲۱/۵سم [ف: - ۴۰۷]

۲۳۴. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۲۰۸۳

آغاز: کتاب الصلاة قال الشیخ ایده الله و المفروض من الصلاة فی الیوم و اللیلة خمس صلوات ثم ذکر تفصیلها؛ **انجام:** حتی بلغت القبر أصلی علیها قال إن ادرکتها قبل ان تدفن فان شئت فصل علیها تمت الزیادات

کتاب الصلاة؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ مصحح، محشی، با علامت بلاغ علامه مجلسی؛ تملک: عبدالکریم بن محمد هادی حسینی مرعشی شوشتری با مهر «الواثق بالله الغنی عبدالکریم الحسینی» (بیضی)؛ جلد: تیماج قرمز، ۲۵۰گ، ۱۹ سطر، اندازه: ۱۸/۵×۲۵سم [محدث ارموی ف مخ: ۱ - ۴۶۲]

۲۳۵. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۳۵۳۰

آغاز: برابر؛ **انجام:** و عنه عن صفوان و ابن ابی عمیر عن معاویة بن عمار عن ابی عبدالله علیه السلام عن آبائه علیهم السلام ان رسول الله صلی الله [علیه و اله]

از ابتدای مقدمه تا اوایل «باب ثواب الحج»؛ خط: نسخ و نستعلیق، کا: دوست محمد بن محمد صالح بن محمد قاسم بن دوست محمد مرتضوی حسینی، تا: قرن ۱۱؛ افتادگی: انجام؛ از روی نسخه علامه محمد محسن استرآبادی استنساخ نموده، محشی با رموز مختلف «ع ر ه» «س م د ر ه» «فیض ر ه» «ب د رحمه» «ا د ر ه» و غیره، مصحح، مقابله شده، دارای بلاغ؛ واقف: شکرالله فقیه نیا، آذر ۱۳۷۵؛ کاغذ: نخودی آهار مهره، جلد: تیماج مشکی، ۳۸۲گ، ۲۰ سطر، اندازه: ۱۹×۲۶سم [ف: ۲۶ - ۱۷۷]

۲۳۶. قم؛ حجتیه؛ شماره نسخه:۳۶۱

طهارت تا حج؛ خط: تحریری، بی‌کا، تا: قرن ۱۱ [ف: ۴۵]

۲۳۷. قم؛ معصومیه؛ شماره نسخه:-۶۱۰۹

می رسد به مزار؛ خط: نسخ معرب، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ مجدول؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج تریاکی، ۲۹۹گ، ۳۲ سطر، قطع: رحلی [ف: - ۹۸]

۲۳۸. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۵۸۹

آغاز: برابر؛ **انجام:** و آخره کتاب الحج و یتلوه فی الجزء الخامس ان شاء الله کتاب الزیارات ... الطاهرین

جلد اول کتاب طهارة، صلوة، زکوة، الصیام، حج؛ خط: نسخ و نستعلیق قدیم، بی‌کا، تا: محتملاً قرن ۱۱؛ کاغذ: کشمیری، جلد: تیماج سرخ، ۳۹۹برگ، ۳۱ سطر (۱۵×۲۲/۵)، اندازه:

۱۹/۵×۳۰سم [ف: ۸ – ۷۷]

۲۳۹. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه:۲۴۳۳

کتاب زکوة تا آخر کتاب جهاد و امر به معروف؛ خط: نسخ خوب، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ واقف: سپهسالار؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: چرمی، ۲۷۶ص، ۲۳ سطر، اندازه: ۱۹/۵×۲۷سم [ف: ۱ – ۲۳۷]

۲۴۰. کرمانشاه؛ جلیلی؛ شماره نسخه:۳۶۷

آغاز: بسمله. کتاب الدیون و الکف؛ **انجام:** و المراة التی لا ترضع ولدها و الامة تم الکتاب النکاح

از کتاب الدیون تا آخر نکاح؛ خط: نسخ خوب، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ محشی به رمز: م ب ق – م ق ر – قواعد و غیره؛ کاغذ: حنایی روشن آهار مهره، جلد: تیماج خرمایی، ۲۱۰گ، ۱۹ سطر، اندازه: ۱۷×۲۵سم [ف: – ۶۲]

۲۴۱. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه:۲۴۳۵

آغاز: برابر

خط: نسخ خوب، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ مشتمل بر تمام کتاب تهذیب بوده، در موقع تجلید کتاب طهارت و قسمتی از کتاب صلوة (تقریباً دو ثلث آن) و قسمتی از آخر کتاب اسناد تهذیب افتاده و کتاب دیات و قسمت باقی از کتاب اسناد در اول کتاب گذارده شده؛ دارای هیجده سرلوح خوب؛ واقف: سپهسالار؛ کاغذ: متن دولت آبادی حاشیه سمرقندی، جلد: چرمی، ۶۳۸ص، ۲۷ سطر، اندازه: ۱۸×۳۲سم [ف: ۱ – ۲۳۵]

۲۴۲. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه:۳۳۵۳

مشتمل بر: کتاب دیون، قضایا و احکام، مکاسب، تجارت، نکاح، طلاق، عتق و تدبیر و مکاتبه، ایمان و نذر و کفارات، صید و ذباحه، وقوف و صدقات، وصایا، میراث و حدود، خاتمه که در اسامی رجال مذکور در تهذیب و مطالب دیگر؛ خط: نسخ خوب، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ ابتداء هر یک از کتب مذکوره فوق سر سوره مذهب ظریفی است، دارای یک سرلوح ظریف، مجدول مذهب، مقابله شده؛ در سال ۱۲۸۵ داخل کتابخانه علیقلی میرزا اعتضاد السلطنه گردیده؛ واقف: سپهسالار؛ کاغذ: دولت آبادی، جلد: ساغری، ۲۶۶ص، ۳۶ سطر، اندازه: ۲۴×۳۷/۵سم [ف: ۱ – ۲۳۶]

۲۴۳. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۸۵۱

از کتاب مزار تا پایان کتاب دیات؛ خط: نسخ، کا: محمد زمان بن استاد علی شهمرادی، تا: با تاریخ ۱۰۰۱ق؛ مصحح؛ تملک: محمد تقی بن فتاح موسوی زنجانی به تاریخ پنج‌شنبه شوال ۱۰۰۱ و مهر «محمد تقی بن فتاح الموسوی» (مربع)، اسماعیل بن محمد تقی و مهر «اسماعیل بن محمد تقی الموسوی» (بیضی)؛ جلد: تیماج قرمز، ۳۸۸گ، ۲۹ سطر، اندازه: ۲۵×۳۹سم [ف: ۳ – ۴۴]

۲۴۴. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۷۶۶۸–۳۹/۴۸

آغاز: بسمله کتاب الصلوة قال الشیخ ایده الله و المفروض من الصلوة فی الیوم و اللیل خمس صلوات ثم ذکر تفصیلها و هذا الباب لاوجه؛ **انجام:** و یدخلکم مدخلاً کریماً تم کتاب الزکوة مع الزیادة و الحمدلله

صلاة تا آخر زکاة؛ خط: نسخ، کا: بی‌کا، تا: ۲۵ ذیحجه ۱۰۰۲ق، جا: قزوین؛ مصحح؛ جلد: مقوا عطف تیماج، ۲۴۷گ، ۲۳ سطر، اندازه: ۱۸×۲۵سم [ف: ۲ – ۱۰۷۸]

۲۴۵. قم؛ فیضیه؛ شماره نسخه:۲۲۳

طهارت تا جهاد؛ خط: نسخ، کا: محمد بن احمد بن اسماعیل جبیلی عاملی، تا: ۱۰۰۳ق؛ بخشی از پایان آن تحریر علی اصغر بن حاج محمد شفیع در ۱۰۷۵، با این یادداشت در آغاز باب الوداع از کتاب الحج: »بلغ سماعاً و ضبطاً و تصحیحاً و تنقیحاً فی مجالس آخرها اواخر شهر ذی القعدة من شهور سنة الف و مائة و ثمانیة و عشرین من الهجرة النبویة«؛ ۳۱۷گ، ۲۷سطر، اندازه: ۲۱×۳۲سم [ف: ۱ – ۵۶]

۲۴۶. قم؛ معصومیه؛ شماره نسخه:۲۹/۱–۵۸۸۹

از آغاز تا صلاة؛ خط: نسخ، کا: میرزا محمد علی بن عضدالدین مسعود حسنی حسینی، تا: ۱۴ ذیقعده ۱۰۰۳ق، جا: شیراز، در زمان شاه عباس؛ تملک: احمد بن حسن در ۱۲۷۵ق؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج سرخ، ۳۶۰گ، ۲۰ سطر [ف: – ۹۷]

۲۴۷. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۵۳۳۱

از آغاز تا پایان کتاب حج؛ خط: نسخ، کا: محمد بن احمد بن اسماعیل جبیلی عاملی شامی، تا: چهارشنبه ۲۴ ربیع الاول ۱۰۰۳ق، جا: مکه مکرمه، برای سید محمد بن شدقم حسینی مدنی؛ مصحح، محشی، با علامت بلاغ؛ تملک: محمد بن علی بن خاتون عاملی به تاریخ ۱۰۳۷ق با مهر «الواثق بربه الغنی محمد بن علی الشهیر بابن خاتون العاملی» (بیضی)، محمد ابن هادی حسینی کیلانی میاندهی به تاریخ چهارشنبه نهم جمادی الاول ۱۰۸۱ در اصفهان با مهر «العبد المذنب محمد الحسینی» (بیضی)؛ وقف‌نامه کتاب به تاریخ رمضان ۱۱۳۲؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۴۶۰گ، ۲۵ سطر، اندازه: ۲۰×۳۰/۵سم [ف: ۱۴ – ۱۱۹]

۲۴۸. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۵۳۱۲

خط: نسخ، کا: علی بن محمد بن حسن بن محمد بن حسن خوراسکانی از بلوک جی اصفهان، تا: شعبان ۱۰۰۸ق، به دستور محمد صالح زجاجی اصفهانی توسط وکیلش شیخ یونس بن حسن بن محمد بن سیف صیمری جزائری؛ مصحح، محشی، تا پایان کتاب حج را محمد صالح بن سلطان محمد اصفهانی به تاریخ دهه اول ماه صفر ۱۰۱۳ ایام اقامتش در مشهد مقدس مقابله کرده؛ جلد: مقوایی عطف تیماج قهوه‌ای، ۵۳۰گ، مختلف السطر، اندازه: ۲۶×۳۹سم [ف: ۱۴ – ۱۰۱]

۲۴۹. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۷۲۲

آغاز: برابر؛ **انجام:** و ان کان من قوم عدولکم و هو مومن فتحریر فیه مؤمنه

از «طهاره» تا «دیات»؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۰۰۹ق؛ محشی؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: میشن عنابی، ۵۸۳گ، ۲۹ سطر (۱۵×۲۶/۵)، اندازه: ۲۶×۳۹سم [ف: ۸ – ۱۸۰]

۲۵۰. تهران؛ شورا؛ شماره نسخه:۷۶۳۳

آغاز: برابر؛ **انجام:** قال سألته عن الجنازة لم ادركها حتى بلغت القبر اصلى عليها قال ان ادركتها قبل ان تدفن فان شئت فصل عليها.
کتاب الطهارة و كتاب الصلاة؛ خط: نسخ، کا: عبدالله بن حبيب الله، تا: دهه اول شعبان ۱۰۰۹ق؛ با علامت بلاغ به تاريخ سه‌شنبه سوم ذيحجه ۱۰۱۷ در اصفهان، محشى به امضاء «م ق ر ره» و «ع ل» و «ح س رحمه الله»؛ تملك: محمد حسين بن محمد صالح الحسينى، محمد جعفر بن محمد صالح، ملا مراد تفرشی، شیخ ابراهيم بلاغى، سيد صدرالدين به عاريت نزد اسدالله، عاريت نزد سيد عبدالله بن سید محمد رضا شبر، دستخط عبدالله بن محمد رضا شبر؛ در اول نسخه آمده: «در کتاب طهارت بلغ در حواشی خط شیخ بهائی»؛ جلد: تیماج سبز، ۳۷۵گ، ۱۹ سطر، اندازه: ۱۷×۲۵سم [ف: ۲۶ - ۱۲۹]

۲۵۱. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه:۲۴۲۹

آغاز: برابر
ابتداء کتاب تا آخر کتاب صلوة؛ خط: نسخ خوب، بی‌کا، تا: ۸ ذيحجه ۱۰۰۹ق؛ واقف: سپهسالار؛ کاغذ: سمرقندی، جلد: تیماج، ۳۴۹ص، ۲۳ سطر، اندازه: ۱۹×۳۰/۵سم [ف: ۱ - ۲۳۹]

۲۵۲. تهران؛ ادبیات؛ شماره نسخه:۴۸۳

خط: نسخ، کا: محمد مکی بن حسن بن احمد بن سنبغه عاملی، تا: شنبه ۳ ذیحجه ۱۰۱۰ق [ف: ۳ - ۸۱]

۲۵۳. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۴۲۳عکسی

آغاز: برابر؛ **انجام:** فقالت المراة: ما كنت اتزوجك و لا كرامة و لا امرى بيدى و ما و ليتك امرى الا حياء ا من الكلام قال: تنزع منه و يوجع راسه
اول تهذیب تا اخر وكالات، الا اينكه مختصرى از آخر كتاب مزار (زيارة اخرى من كل موضع) تا آخر و تمام كتاب الجهاد و هفت روايت از اول كتاب الديون آن ناقص است؛ خط: نسخ، کا: جعفر بن فضل الله رضوى، تا: نيمه شوال ۱۰۱۱ق، جا: كاشان؛ مصحح، مقابله شده، صاحب کتاب حسین بن حیدر حسینی کرکی در جای جای کتاب نوشته که آن را با نسخه شیخ حسین بن عبد الصمد «پدر شيخ بهاء الدين عاملی» که به خط خود از روی نسخه تصحیح شده‌ای که با نسخه اصل مقابله شده است و بر آن خط علامه جمال الدين مطهر ديده می‌شود مقابله و تصحیح نموده، در آخر كتاب الصلوة چنين آمده: «قد بلغ العرض و التصحيح الى هنا من نسخة شيخنا الجليل الشيخ حسين بن عبد الصمد طاب ثراه و ذكر رحمه اله انه فعلها من نسخه مصححه عليها خط العلامه جمال الدين بن مطهر قدس الله روحه و عليها بخط كاتبها قوبل هذا الكتاب من اوله الى اخره بنسخه الاصل و صحح و عليها تبليغ اخر بالعرض بغير خط كاتبها»، در آخر کتاب زكوة نوشته: «قابلت ... التى هى بخطه الشريف و قد قراها على شيخنا الشهيد الثانى قدس سره و عليها اجازته بخطه الشريف طاب ثراه و كتب صاحب الكتاب ... حسين بن حيدر الحسينى الكركى ... فى ليلة الثامن من شهر رمضان المبارك سنة ۱۰۱۲ هـ»، در آخر کتاب حج: «قد نظر فيه ... مكى بن محمد بن شمس الدين من سلالة الشهيد العاملى سنة ۱۱۵۸هـ»؛ ۲۸۲گ، ۳۰ سطر [عکسی ف: ۱ - ۳۷۲]

۲۵۴. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۴۲۴عکسی

آغاز: بسم الله الرحمن الرحيم، كتاب القضايا و الاحكام باب من اليه الحكم و اقسام القضاة؛ **انجام:** فى رجل مسلم كان فى ارض الشرك فقتله المسلمون، ثم علم به الامام بعد فقال: يعتق مكانه رقبة مومنة. تم كتاب الديات و خو تمام الكتاب
کتاب القضايا تا آخر كتاب؛ خط: نسخ، کا: جعفر بن فضل الله رضوی، تا: شعبان ۱۰۱۱ق؛ آخرین تاریخ که در پایان کتاب حدود آمده اواخر شعبان ۱۰۱۱ق در کاشان است، شش صفحه از آخر کتاب به خط دیگری است که تاریخ روز دوشنبه ۲۷جمادی الاول ۱۱۵۶ در پایان آن ثبت شده؛ این قسمت از کتاب را نیز صاحب آن سید حسین بن سید حیدر حسینی کرکی عاملی با نسخه شیخ حسین عبد الصمد عاملی مقابله و تصحیح نموده است؛ ۲۳۰گ، ۳۰ سطر [عکسی ف: ۱ - ۳۷۳]

۲۵۵. خوی؛ نمازی؛ شماره نسخه:۲۱۸

از اول کتاب مزار (زیارات) تا آخر کتاب دیات و مشیخه کتاب؛ خط: نسخ، کا: محمدباقر تبریزی، تا: ذیحجه ۱۰۱۲ق، جا: اردبیل، در خضرت المقدسة المباركة؛ مصحح و مقابله شده به وسیله کاتب در سال ۱۰۱۴ با نسخه صحيح و اصل مضبوط در مدرسه معروفه قزوین؛ تملك: مولى عبدالله شوشتری و پسر وی ابوالحسن؛ واقف: حسن صدرزاده خویی، ۱۳۴۷ش؛ جلد: تیماج سرخ، ۲۶ سطر، اندازه: ۲۰×۳۰/۵سم [ف: - ۱۱۲]

۲۵۶. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۳۲۹۳۰

از ابتدای زکات تا پایان مشایخ؛ خط: نسخ خوش، کا: محمد تقی بن داود مازندرانی، تا: دوشنبه ۱۲ رجب ۱۰۱۲ق؛ اهدایی: رهبری، بهمن ۱۳۸۴؛ کاغذ: نخودی آهار مهره کشمیری، جلد: میشن دارچینی، ۶۲۱گ، ۲۷ سطر، اندازه: ۱۸×۳۰سم [اهدائی رهبر: ۲ اخبار۱ - ۲۳۱]

۲۵۷. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۷۰۵۰

آغاز: برابر؛ **انجام:** فصل عليها تمت الزيارات و يتلوه ان شاءالله تعالى كتاب الزكوه
جلد۱؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۷ رجب ۱۰۱۳ق؛ محشی؛ کاغذ: نخودی، جلد: تیماج عنابی، ۳۸۶گ، ۱۹ سطر، اندازه: ۱۸/۵×۲۵سم [ف: ۱۴ - ۱۸۰]

مشهد؛ مدرسه باقریه؛ شماره نسخه:۷۵

همان نسخه بالا [تراثنا: س۶ش۱ - ۹۴]

۲۵۸. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۵۶۸۵

آغاز: كتاب الحج باب وجوب الحج قال؛ **انجام:** ان كانت الجارية للقايل
از کتاب حج تا آخر کتاب تجارت؛ خط: نسخ، کا: محمد بن

محمد جزایری ایرسمی اسدی، تا: جمعه ۱۶ ذیحجه ۱۰۱۵ق؛ مصحح، مقابله شده؛ مهر: حسین بن حسن العاملی؛ واقف: آخوند ملا ملک علی؛ کاغذ: حنایی و شکری، جلد: تیماج خرمایی، ۲۲۷گ، ۲۷ سطر، اندازه: ۲۱×۳۱سم [ف: ۵ - ۱۰۱]

۲۵۹. یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه:۱۳۷

خط: نسخ، کا: حاج عبدالوهاب، تا: رمضان ۱۰۱۶ق؛ کاغذ: ترمه، جلد: مقوایی تیماج مشکی، ۵۴۷گ، ۲۰ سطر (۱۲×۲۲)، اندازه: ۲۰×۳۰/۵سم [ف: ۱ - ۱۷۷]

۲۶۰. قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه:۳۲۱۸

آغاز: برابر؛ **انجام:** قال سألته عن الجنازه لم ادرکها حتی بلغت القبه اصلی علیه قال ان ادرکتها قبل ان ندفن فان شئت نصل علیها»

کتابهای طهارت و صلاة؛ خط: نسخ، کا: حسن بن محمد حسین، تا: ۱۵ صفر ۱۰۱۶ق؛ مصحح؛ یادداشتی از محمد حسین بن علی قلی در ذیقعده ۱۲۱۵ ق؛ تملک: محمد صالح بن محمد اسمعیل در ۱۱۲۱ق، حسن بن محمد حسین حمادی؛ مهر: «یا حسن التجاوز» (دایره)، «زمحمد امید شفاعت دارد، طالب ۱۱۹۱» (مربع)؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۳۹۴گ، ۲۱ سطر، اندازه: ۱۹×۲۶سم [ف مخ: ۱ - ۵۱۴]

۲۶۱. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۹۶۴

آغاز: بسمله و به نستعین کتاب الزکوه باب ما یحب فیه الزکوه؛ **انجام:** و لا توذونه حتی یترکه محرم الحرام سنه ۱۰۱۷

خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۰۱۷ق [الفبائی ف: ۱۵۲]

۲۶۲. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۹۶۸

آغاز: کتاب الزکوة باب ما تجب فیه الزکوة؛ **انجام:** حتی یترکه

زکوة و صوم و مزار و جهاد؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: چهارشنبه ۱۳ محرم ۱۰۱۷ق؛ واقف: حاج میرزا داوود وزیر وظایف، ۱۳۴۸؛ کاغذ: نباتی، جلد: تیماج عنابی، ۳۳۱گ، ۲۰سطر، اندازه: ۱۹×۲۶سم [ف: ۵ - ۱۰۰]

۲۶۳. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۰۰۸۸

آغاز: برابر؛ **انجام:** فکتب لشهر رمضان من الفضل و الاجر ما لیس لغیره من الشهور فاذا دخل فهو الماثور.

خط: نسخ، کا: حسن بن احمد بن سبعه، تا: ۱۰۱۷ق؛ افتادگی: انجام؛ نویسنده مشایخ علی بن عبدالله جزایری، تاریخ تحریرآن ۲۴ رمضان ۱۰۲۳، نسخه را شیخ صقر بن عباس نزد شیخ محمد بن حسن بن زین الدین عاملی قرائت نموده و از او اجازه روایت دریافت کرده و دستخط مبارکش در پایان کتاب دیده می‌شود؛ محشی؛ واقف: قنبر علی قاری توسط سیدرضا امیرشهیدی، بهمن ۱۳۴۸؛ کاغذ: نخودی، جلد: تیماج قهوه‌ای، ۳۶۸گ، ۳۵ سطر، اندازه: ۲۰/۲×۳۰سم [ف: ۱۴ - ۱۷۳]

۲۶۴. شیراز؛ علامه طباطبائی (کتابخانه)؛ شماره نسخه:۳۴۳

از اول زیارات تا آخر مشیخه؛ خط: نسخ، کا: هیبت الله بن هدایت الله بن اسدالله بن سیف الله ادیب، تا: سه‌شنبه ۷ جمادی الاول ۱۰۱۷ق؛ تمام نسخه را قاسم بن محمد حسنی حسینی طباطبایی در غره شوال ۱۰۱۸ در اصفهان مقابله کرده، مصحح؛ اندازه: ۲۵/۵×۳۸سم [نسخه‌پژوهی: ۲ - ۱۳۵]

۲۶۵. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۹۵۷

آغاز: برابر؛ **انجام:** و قد ذکرنا نحن مستوفی فی کتاب فهرست الشیعه

شامل تمام اجزاء و ابواب کتاب؛ خط: نسخ، کا: عبدالعلی بن محمد، تا: یک‌شنبه ۱۱ ذیقعده ۱۰۱۸ق، جا: تهران؛ تاریخ شروع به تحریر: دوشنبه ۱۸ رمضان ۱۰۱۶؛ واقف: نائینی، مرداد ۱۳۱۱؛ کاغذ: آهار مهره نخودی، جلد: تیماج قهوه‌ای، ۵۹۷گ، ۲۹ سطر، اندازه: ۲۵×۳۹سم [ف: ۵ - ۹۲]

۲۶۶. قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه:۲۰۲۶

آغاز: برابر؛ **انجام:** و قال الصادق علیه السلام لقوم من اصحابه انه قد حق لی ان آخذ البری منکم بالسقیم وکیف لا یحق لی ذلک وانتم یبلغکم عن الرجل منکم القبیح فلا تنکرون علیه و لا تهجرونه و لاتوذونه حتی یترکه

از ابتداء تا پایان کتاب الجهاد؛ خط: نسخ جلی، کا: محمد هادی بن محمد مهدی قزوینی،تا: ۱۰۱۹ق؛ مصحح، محشی؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۵۴۷گ، ۲۱ سطر، اندازه: ۱۹×۲۴سم [ف مخ: ۱ - ۵۱۴]

۲۶۷. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۷۵۹۷-۵۱/۵۷

آغاز: و استیناف السعی و هذا الإخر قد بدأ بالطواف کما امره الله

از آغاز کتاب الحج تا آخر کتاب الطلاق؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: با تاریخ ۱۰۱۹ق؛ افتادگی: آغاز و وسط؛ تملک: محمد حسین ولد مراد حسین هزارجریبی ۱۰۱۹ و ظاهراً کاتب نسخه نیز می‌باشد؛ ۳۷۲گ، ۲۲ سطر، اندازه: ۱۹×۲۵سم [ف: ۲ - ۱۰۸۳]

۲۶۸. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۶۴۱

آغاز: بسمله، کتاب الزیارات مختصر فی انساب النبی؛ **انجام:** تم کتاب الدیات و الحمدالله رب العالمین آخر رساله مقنعه ... و اولاده بحرمة محمد و آل محمد

خط: نسخ، کا: ابوالحسن کاشی، تا: ۱۰۲۰ق، جا: شیراز [الفبائی ف: - ۱۵۳]

۲۶۹. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۶۴۲

آغاز: کتاب المزار من کتاب التهذیب مختصر فی انساب النبی؛ **انجام:** فتحریر رقبة مؤمنه تم کتاب الدیات و هو آخر کتاب ... بعد الاف من الهجره ...

خط: نسخ، کا: رضوان الله، تا: ۱۰۲۰ق [الفبائی ف: - ۱۵۳]

۲۷۰. قم؛ امام صادق؛ شماره نسخه:۹۵

کتاب طهارت؛ خط: نسخ، کا: رستم (علی) بن قاسم الموتی، تا: جمعه ۱۵ رجب۱۰۲۰ق؛ مصحح، محشی، با بلاغ؛ یادداشت علی رضا بن شاه منصور وصی کاتب به تاریخ شعبان ۱۰۵۱؛ تملک: میرزا محمد بن ملا محمد ابراهیم به تاریخ رجب ۱۱۲۹؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۲۱۸گ، ۱۹ سطر، اندازه: ۱۳/۵×۲۶/۵سم [ف: ۷۶]

۲۷۱. یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه:۲۸۴

آغاز: فقلت الیس لحوما حلالا قال بلی و لکن لیس عماً جعله الله

للاکل؛ **انجام:** و ان الله تعالی سوغ لنا الطهارة بمایقع علیه اطلاق اسم ... فاذا کان.
خط: نسخ، کا: محمد یحیی پسر محمد رضا نیشابوری، تا: ۱۰۲۱ق، جا: نیشابور؛ افتادگی: آغاز؛ اهدایی: شیخ محمد طاهری؛ کاغذ: مختلف، جلد: مقوایی با روکش کاغذ، ۳۲۰گ، ۳۵ سطر (۱۵/۵×۲۶)، اندازه: ۲۵×۳۵/۵سم [ف: ۱ - ۲۸۷]

۲۷۲. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۷۸۲

آغاز: بسمله، کتاب المزار من کتاب التهذیب مختصر فی انساب النبی و الائمه علیهم السلام؛ **انجام:** و قد ذکرنا نحن مستوفی فی کتاب فهرست الشیعه و الحمدلله رب العالمین و صلی الله علی محمد و اله الطاهرین و سلم
از کتاب «مزار» تا آخر کتاب «دیات»؛ خط: نسخ، کا: محمد باقر بن حسین استرآبادی، تا: ۱۰۲۲ق؛ این نسخه با نسخه به خط حسین بن عبدالصمد العاملی که از روی نسخه به خط شیخ ابوجعفر محمد بن الحسن طوسی استنساخ شده، در تاریخ ۱۰۷۲ق بەوسیله محمد جعفر بن سلطانعلی اهری مقابله شده؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: میشن تریاکی، ۴۷۶گ، ۲۴ سطر (۱۳×۱۸/۵)، اندازه: ۱۸/۵×۲۶سم [ف: ۸ - ۲۸۶]

۲۷۳. شیراز؛ علامه طباطبائی (کتابخانه)؛ شماره نسخه:۹۷

از اول نکاح تا آخر کتاب؛ خط: نسخ، کا: میرمحمد علی شولستانی، تا: ذیقعده ۱۰۲۲ق؛ با بلاغ سماع، مصحح؛ ۳۰۶گ، اندازه: ۲۰×۲۶سم [نسخەپژوهی: ۲ - ۱۳۴]

۲۷۴. اردکان یزد؛ امام صادق؛ شماره نسخه:۱۷۹

از آغاز کتاب الطهارة تا پایان زیادات کتاب الصلاة؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: چهارشنبه ۱۴ محرم ۱۰۲۲ (پایان کتاب الطهارة)، پنج‌شنبه ۱۱ جمادی الاول ۱۰۲۳ (پایان جزء دوم کتاب الصلاة)، سید حسن بن حسین بن محمد کیاء حسینی جیلانی، ۱۶ ذیحجه ۱۰۵۱ در اصفهان (پایان کتاب)؛ مصحح، محشی، با امضای بلاغ مجلسی اول، و انهائی از وی جهت سید حسن جیلی در اواخر محرم ۱۰۶۰ و نیز انهائی جهت همو در اواسط محرم ۱۰۶۱ و نیز صورت بلاغ مقدس اردبیلی و شیخ حسین بن عبدالصمد عاملی که بر نسخه اصل بوده و نیز انهایی در اواسط محرم ۱۰۶۲ و نیز انهایی در اواخر ربیع الاول ۱۰۶۲ با صورت آنچه در نسخه مجلسی به نقل از نسخه شیخ بهائی و شهید دوم بوده؛ تملک: حسن حسینی جیلانی، محمد باقر بن عبدالغنی اردکانی به سال ۱۲۲۱ق؛ اهدایی: ورثه مرحوم حاج محمد نصیری؛ جلد: تیماج قرمز، ۳۱۸گ، ۲۱ سطر، اندازه: ۱۹/۵×۲۶/۵سم [ف: ۱ - ۱۶۳]

۲۷۵. اصفهان؛ مدرسه صدر بازار؛ شماره نسخه:۹۰۷

از کتاب المزار تا پایان کتاب الدیات؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۳ ذیحجه ۱۰۲۳ق (پایان کتاب مزار)، دوشنبه ۲۳ صفر ۱۰۲۴ (پایان کتاب التجارات)، سه‌شنبه ۲۹ ربیع الاول ۱۰۲۴ (پایان کتاب النکاح)، علی بن محمد بن حسن کاتب خوراسکانی جی (پایان کتاب الوقوف و الصدقات)، سلخ رمضان ۱۰۲۴ (پایان کتاب دیات)؛ محشی؛ وقف‌نامه کتاب از سید علی نقی بن محمد علی موسوی زنجانی به سال ۱۲۳۲ با مهر «عبده علی نقی الموسوی» (بیضی)؛ تملک: علی نقی بن محمد علی موسوی زنجانی در اصفهان؛ جلد: تیماج قرمز، ۴۹۹گ، ۲۲ سطر، اندازه: ۱۹×۲۶سم [ف: ۳ - ۶۷۸]

۲۷۶. قزوین؛ امام صادق؛ شماره نسخه:۵۱

آغاز: کتاب النکاح، باب السنه فی النکاح،محمد بن یعقوب عن عدة من اصحابنا؛ **انجام:** وقد اوردت جملا من الطرق الی هذه المصنفات والاصول ولتفصیل ذلک شرح یطول هو مذکور فی الفهارس فی هذالباب للشیوخ رحمهم الله من اراده اخذه من هناک ... تم فهرست المشایخ.
از کتاب النکاح تا آخر کتاب الدیات؛ خط: نسخ، کا: محمد سلمان بن شیخ شاه اردبیلی صفوی، تا: ۱۴ شعبان ۱۰۲۳ق، جا: مکه مکرمه؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۳۲۵گ، ۲۳ سطر [ف: ۱ - ۷۱]

۲۷۷. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۶۲۳۹

از کتاب طلاق تا پایان مشیخه؛ خط: نسخ، کا: هاشم حسینی حوررئی ؟ تفریشی، تا: پنج‌شنبه ۱۰ شوال ۱۰۲۳ق؛ مصحح، فهرست ابواب به خط ملا مراد تفریشی؛ تملک: محمد حسن بن محمد صالح، میر سید علی؛ مهر: «عبده محمد جعفر بن محمد صالح الحسینی» (بیضی)، «فخر الدین ... الروضاتی»؛ جلد: تیماج مشکی، ۳۴۹گ، ۲۳ سطر، اندازه: ۱۹×۲۵/۵سم [ف: ۱۶ - ۲۲۷]

۲۷۸. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۹۶۲

آغاز: بسمله و به نستعین، کتاب الدیون و الکفالات و احوالات و الضمانات؛ **انجام:** قد ذکرناه نحن مستوفی فی کتاب فهرست کتاب الشیعه، الحمد لله وحده و الصلوة علی سیدنا محمد النبی و آله و اصحابه
از کتاب دیون و کفالات تا آخر باب دیات و احکام به معنای اخص؛ خط: نسخ، کا: هدایت الله بن محمد عقیلی راستائی، تا: ۱۰۲۴ق؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: تیماج عنابی، ۴۰۵گ، ۲۵سطر (۱۲×۱۸/۵)، اندازه: ۱۹×۲۶/۵سم [ف: ۸ - ۴۵۴]

۲۷۹. تهران؛ دائرة المعارف بزرگ اسلامی؛ شماره نسخه:۱۵۵۶-عکسی

آغاز: کتاب المزار من کتاب التهذیب، مختصر فی ذکر انساب النبی (ص)؛ **انجام:** و هو مؤمن فتحیر رقبة مومنه. تم کتاب الدیات و الحمدلله واهب العطیات. و هو آخر کتاب التهذیب و الحمدلله رب العالمین ...
«کتاب المزار» است تا پایان «کتاب الدیات»؛ خط: نسخ و تحریری، کا: محمد مؤمن بن شاه حسین، تا: ۱۰۲۴ق، جا: مکه مکرمه؛ ۹۷۷ص، مختلف السطر (۱۳-۱۴×۱۹-۲۰)، اندازه: ۲۱×۳۰سم [عکسی ف: ۱ - ۸۹]

۲۸۰. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۴۲۱۸

آغاز: کتاب الزکوة، قال الشیخ رحمه الله: الزکوة فی تسعط أشیاء الذهب و الفضة الحنطة؛ **انجام:** فعمدت صاحبة البنت فوضعت بنتها قی المهد الذی فیه الإبن و أخذت إبنها فقالت صاحبة البنت:

الإبني ...
خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۰۲۶ق، جا: اصفهان؛ دستخط آیت الله مرعشی نجفی: «هذه نسخة نفیسه مقروة علی العلامة الشیخ السلیمان البحرانی، مصححة بتصحیحه»، محشی،مصحح، با علامت قرائت و بلاغ؛ مهر: «لا الا الله لملک الحق المبین» (نشان)؛ کاغذ: شرقی، جلد: چرم مشکی، ۳۴۳گ، ۲۰ سطر (۱۱×۱۷)، اندازه: ۱۸×۲۵/۵سم [ف: ۳۶ – ۲۸]

۲۸۱. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۷۰۲۸

خط: نسخ، کا: علی اصغر، تا: ۱۰ شوال ۱۰۲۷ق (پایان کتاب تجارت)؛ مجدول، مصحح، محشی، پایان کتاب نکاح علاء الملک الحسینی الموسوی الخادم می‌نویسد که به تاریخ هفتم ربیع الاول ۱۰۷۸ از قرائت و تصحیح این بخش در مشهد مقدس فارغ شده، با انهائی که احمد ابن محمد تونی به تاریخ هفتم ذیحجه ۱۰۷۵ نوشته، اجازه‌ای به خط حر عاملی برای میرزا علاء الملک بن میرزا ابی طالب علوی موسوی ساکن مشهد مقدس به تاریخ نیمه ربیع الثانی ۱۰۸۶؛ جلد: تیماج مشکی، ۳۴۱گ، ۲۹ سطر، اندازه: ۲۱×۳۱سم [ف: ۱۸ – ۱۹۱]

۲۸۲. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۲۵۵۷

آغاز: بسمله، کتاب التجارات باب فضل التجارة و آدابها؛ **انجام:** و قد ذکرنا نحن مستوفی کتاب فهرست کتب الشیعة فمن اراده وقف علیه

از تجارات تا پایان مشایخ؛ خط: نسخ، کا: عبدالله بن شیخ ربیع بن سراج حویزاوی عروسی، تا: جمعه دهه دوم شعبان ۱۰۲۷ق؛ مصحح، مقابله شده با این عبارت: «بلغ مقابله و تصحیحا بنسخه شیخنا الشیخ العالم الفاضل الشیخ علی بن سلیمان البحرانی المقابلة بنسخة شیخنا خاتم المجتهدین و رئیس المتبحرین بهاء الملة و الحق و الدین الشیخ محمد بن حسین بن عبدالصمد المقابلة بنسخة رئیس المحدثین شیخ الطائفه ابوالحسن الطوسی علیهم رحمة الله اجمعین فی مجالس عدیدة آخرها عصر خامس شهر رمضان المبارک سنة ۱۰۳۳ ... و کتب الاقل علی بن نصر الله الیثی الجزایری عفی عنهما بمنه و کرمه»؛ وقف نامه جابر بن علی در ۱۱۰۲ق؛ واقف: حسین کی استوان، آبان ۱۳۴۸؛ کاغذ: نخودی آهار مهره، جلد: مقوا، رویه گالینگور، ۲۸۰گ، ۲۷ سطر، اندازه: ۲۵×۳۶سم [ف: ۲۶ – ۱۹۷]

۲۸۳. شیراز؛ علامه طباطبائی (کتابخانه)؛ شماره نسخه:۳۴۲

اول دیات تا آخر مشیخه؛ خط: نسخ، کا: امین الدین محمد [] سلمانی، تا: ۱۰۲۷ق؛ مصحح، در آخر نسخه آمده: «بلغ سماعه منی الشیخ الاجل الافضل الاعلم الاعمل التقی النقی الزکی الذکی الالمعی اللوذعی الشیخ محمد بن حمدان الجزائری «سلمه الله تعالی» و کثر امثاله سماع تحقیق و تدقیق و استقصاء بحث عن سند و متن اسال الله تعالی ان ینفعه لامور داریه و اجزت له ادام فضله ان یعمل بما سمعه منی من هذا الکتاب و غیره من کتب الاحادیث و الفروع. و اجزت له ان یروی عنی ما سمعه مطلقا لمن له اهلیة ذلک، ساکن طریقة الاحتیاط الذی لایضل سالکها و سالت منه درا الله عنه شرما ذرا، ان یجرینی علی صفحة باله الشریف خصوصا فی اماکن الخلوات و اعقاب الصلوات و کتب الاقل الاذل علی بن سلیمان البحرانی عفی عنهما بعشرة شهر المحرم الحرام سنة السابعة و الثلاثین و الالف حامدا مصلیا مسلما»؛ اندازه: ۲۶×۳۹سم [نسخه‌پژوهی: ۲ – ۱۳۴]

۲۸۴. کاشان؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۴

جزو سوم؛ خط: نسخ، کا: محمد بن حسین بن محمد، تا: سه‌شنبه ۳ شعبان ۱۰۲۸ق؛ خریداری ابوالحسن رضوی در روز یک‌شنبه ۱ جمادی الاول ۱۲۳۶؛ خریداری از حسین بن ابی القاسم رضوی در ۱۳۰۸؛ قطع: رحلی [نشریه: ۷ – ۳۳]

۲۸۵. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۱۰۹۱

از کتاب زکات تا قضاء؛ خط: نستعلیق، کا: محمد علی بن زین العابدین، تا: شنبه ۲۰ رمضان ۱۰۲۸ق، جا: حیدرآباد منزل مولانا محمد سمنانی؛ مصحح، محشی، با نشانی‌های بلاغ به خط علامه مجلسی؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۲۵۰گ، ۲۳ سطر، اندازه: ۲۰×۲۸/۵سم [ف: ۳ – ۳۳۳]

۲۸۶. مشهد؛ الهیات؛ شماره نسخه:۳۴۱۶

آغاز: برابر؛ **انجام:** و هو مؤمن فتحریر رقبة مؤمنة.

از طهارت تا آخر قضاء در آخر مشیخه شیخ ضمیمه است؛ خط: نسخ، کا: حاجی محمد بن کتاب الله، تا: چهارشنبه ۱۵ ذیقعده ۱۰۲۸ق، تا روز یک‌شنبه سلخ صفر ۱۰۲۹ق؛ محشی با رمز «ص صح س احمد اسماعیل اشرفی بلغ ایده الله تعالی سماعاً»؛ مصحح، مقابله شده؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: مقوا روکش گالینگور، ۶۳۲گ، ۲۷ سطر (۱۴/۵×۲۶)، اندازه: ۲۶×۳۹/۵سم [ف: ۲ – ۲۷]

۲۸۷. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۵۶۴۲

آغاز: الی سمائه و ادناه من عرشه الذی تحمله الملائکة و اراه من خاصة ملایکته؛ **انجام:** و ماذکرته عن علی بن جعفر فقد اخبرنی به الحسین بن عبیدالله عن احمد بن محمد بن یحیی.

از مزار تا مشیخه؛ خط: نسخ، کا: احمد شریف بن جبرئیل، تا: شعبان ۱۰۲۸ق؛ افتادگی: آغاز (یک ورق) و انجام (یک ورق)؛ دارای پنج نوع بلاغ که یکی از آنها متعلق است به شرف الدین علی بن حجة الله شولستانی، اجازه روایت او به کاتب، محشی؛ کاغذ: حنایی آهارمهره، جلد: تیماج عنابی، ۳۲۶گ، ۳۵ سطر، اندازه: ۱۹/۲×۳۲/۷سم [ف: ۱۴ – ۱۸۹]

۲۸۸. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۹۸۱۸

آغاز: بسمله، کتاب المزار من کتاب التهذیب مختصر فی ذکر انساب النبی صلی الله علیه و آله؛ **انجام:** اخذه من هنالک انشاءالله علی ساکنها الف صلوه و التحیه

از مزار تا مشیخه؛ خط: نسخ، کا: معین الدین علی بن عنایت الله ربانی اصفهانی، تا: جمعه ۱۴ رمضان ۱۰۲۹ق، جا: مشهد رضوی؛ دو کتاب مزار و جهاد به ترتیب در سال ۱۰۸۳ و ۱۰۸۴ق کسر نویسی شده؛ محشی، مصحح، مقابله شده؛ واقف: خان بابا مشار،

اردیبهشت ۱۳۴۶؛ کاغذ: آهارمهره نخودی، جلد: تیماج قهوه‌ای، ۶۵۰گ، ۱۹–۲۱ سطر، اندازه: ۱۹/۷×۲۶سم [ف: ۱۴ – ۱۸۶]

۲۸۹. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۹۱۳۶

از کتاب زکاة تا جهاد؛ خط: نسخ، کا: تا کتاب صوم بخط صالح بن ثامر بن عبدالله بن ثامر بحرانی احسائی، تا: چهارشنبه ۱۲ ذیقعده ۱۰۲۹ق؛ مصحح، با نشان بلاغ با چند خط، مقابله نسخه را حسین بن کمال الدین الابرز الحسینی الحلی در اصفهان به تاریخ یک‌شنبه نهم ذیقعده ۱۰۳۰ با نسخه حسین بن عبدالصمد پدر شیخ بهاء الدین عاملی انجام داده؛ تملک: عبد الغنی الثانی بن حسن بن عبدالغنی الماضی حسینی؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۲۲۹گ، مختلف السطر، اندازه: ۲۰×۳۰سم [ف: ۲۳ – ۲۷۰]

۲۹۰. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۴۵۱۶

آغاز: اطلاق اسم الماء فیجب ان یکون ما عداه غیر مجزو التوضو به؛ **انجام:** فقیل له حتم الصیام ایام التشریق قال لان القوم زار الله و هم فی ضیافته و لایجمل بمضیف ان یصوم اضیافه

از اوایل طهارت تا اواخر حج؛ خط: نسخ، کا: محمد مقیم شجاعی شیرازی، تا: دوشنبه ۳ جمادی الاول ۱۰۲۹ق؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ محشی، مصحح، مقابله شده، دارای بلاغ؛ اهدایی: رهبری، اسفند ۱۳۷۶؛ کاغذ: نخودی، جلد: اسقاطی، ۲۵۱گ، ۲۵ سطر، اندازه: ۱۹/۸×۳۲/۵سم [اهدائی رهبر: ۲ اخبار۱ – ۲۲۰]

۲۹۱. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۴۰۲۸ و عکسی ۲۱۵۸

آغاز: کتاب الصلاة قال الشیخ ایده الله و المفروض من الصلاة فی الیوم و اللیلة خمس صلوات ثم ذکر تفصیلها؛ **انجام:** حتی بلغت القبر أصلی علیها قال إن ادرکتها قبل ان تدفن فان شئت فصل علیها تمت الزیادات

کتاب النکاح تا پایان مشیخه؛ خط: نسخ، کا: خلف بن عبدالحسن بارمانی نجفی، تا: ۱۰۲۹ق؛ مصحح، محشی؛ مهر: «یا رفیع الدرجات» (مربع)؛ اجازه‌ای از قاسم بن محمد کاظمی الوندی به محمد حسین عاملی کربلائی در شب عید غدیر (۱۸ ذیحجه) ۱۰۸۹ در نجف اشرف؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۲۳۸گ، ۲۷ سطر، اندازه: ۲۱×۳۱سم [محدث ارموی مخ: ۱–۴۶۵] و [عکسی ف: ۶–۲۰۰]

۲۹۲. مراغه؛ عمومی؛ شماره نسخه:۱۲۲

آغاز: برابر؛ **انجام:** باب العمل فی اللیلة الجمعة و یومها، الحسین بن سعید عن النضر عن عبدالله بن سنان عن ابی عبدالله قال..

خط: نسخ کهن، کا: محمد قاسم بن عبدالله، تا: ۱۰۳۰ق؛ افتادگی: انجام؛ محشی، با علائم بلاغ و سماع، ذیل آن چنین آمده «سمع من م ح ق مدظله»؛ تملک: محمد صالح بن مظفر الحسینی؛ جلد: تیماج سیاه، ۳۸۶گ، ۱۹ سطر، اندازه: ۲۰×۲۵سم [ف: – ۲۸]

۲۹۳. شیراز؛ ثامنی، محمد رضا؛ شماره نسخه:۱۶

خط: نسخ، کا: بهاءالدین علی حسینی، تا: ۱۹ رمضان ۱۰۳۱ق، با یک نسخه مقابله شده، مجدول، دارای سرلوحه مذهب؛ تملک: محمد علی حسینی با مهر «عبده محمدعلی الحسینی» (چهارگوش)؛ جلد: تیماج سرخ، قطع: رحلی بزرگ [اوراق عتیق: ۱ – ۲۶۹]

۲۹۴. تهران؛ عبدالعظیم؛ شماره نسخه:۸۲

آغاز: کتاب المزار من کتاب التهذیب مختصر فی أنساب النبی و الأئمة علیهم السلام و زیاراتهم و تواریخ ذکر مشاهدهم و الخبر الوارد فی زیارة کل واحد منهم؛ **انجام:** و قد ذکرنا نحن مستوفی فی فهرست کتب الشیعة فمن أراده وقف علیه. تم الکتاب.

از کتاب المزار تا پایان مشیخه؛ خط: نسخ، کا: محمد تقی بن نظر علی مرام، تا: دهه سوم شوال ۱۰۳۲ق؛ مصحح؛ وقف نامه این نسخه و تمام کتب علی کرم ساکن دارالعباده ابرقو بر اولاد ذکورش؛ واقف: آیت الله مرعشی نجفی، ۱۳۴۰؛ جلد: تیماج سرخ، ۳۱۲گ، ۲۸ سطر، اندازه: ۱۹×۲۵سم [ف مخ: ۱ – ۱۵۹]

۲۹۵. اصفهان؛ مدرسه صدر خواجو؛ شماره نسخه:۱۰

از کتاب الجهاد تا پایان مشیخه؛ خط: نستعلیق، کا: سید حسن بن میررضا قمی، تا: پنج‌شنبه ۹ رمضان ۱۰۳۲ق؛ مصحح، محشی، با نسخه مقدس اردبیلی و شیخ بهائی مقابله شده؛ یادداشت مقابله‌ای از مرحوم ملامحمد تقی مجلسی به سال ۱۰۳۲–۱۰۳۳؛ واقف: ملامحمد باقر مجلسی، سال ۱۰۸۷؛ جلد: گالینگور سبز، ۳۷۰ص، ۲۵ سطر، اندازه: ۲۰×۲۹/۵سم [ف: – ۱۲]

۲۹۶. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۴۰۶۸

آغاز: برابر؛ **انجام:** فان شلت فصل علیها بلوک اصفهان

جلد۱؛ خط: نسخ، کا: علی بن محمد بن حسن خوراسکانی اصفهانی، تا: چهارشنبه ۲۵ جمادی ۱۰۳۲ق؛ محشی، دارای بلاغ؛ وقف‌نامه قنبر علی قاری نوری در سال ۱۰۴۸ق؛ واقف: فاضلخان، ۱۰۶۵ق؛ کاغذ: نخودی آهارمهره، جلد: تیماج قهوه‌ای، ۳۹۴گ، ۱۹ سطر، اندازه: ۱۹/۵×۲۶/۲سم [ف: ۱۴ – ۱۸۰]

۲۹۷. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۴۷۴۸–۲۴/۴۸

آغاز: بسمله کتاب العتق و التدبیر و المکاتبة باب العتق و احکامه الحسین بن سعید بن سعید عن ابی عمیر عن معاویة بن عمار و حفص بن البختری عن ابی عبدالله ... انه قال فی الرجل یعتق المملوک؛ **انجام:** ثم علم به الامام بعد فقال یعتق مکانه رقبة مؤمنته و ذلک قول الله عزوجل و ان کان من قوم عدولکم و هو مؤمن فتحریر رقبة مؤمنه تم کتاب الدیات و هو آخر الکتاب

از عتق تا دیات؛ خط: نسخ، کا: محمد عظیم بن حسین تفرشی ساوجی عراقی، تا: ۱۰ شوال ۱۰۳۳ق؛ مصحح، مقابله شده؛ یادداشتی از مرحوم سید مصطفی صفایی خوانساری؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۲۴۸گ، ۲۳ سطر، اندازه: ۲۰×۲۵سم [ف: ۲ – ۱۰۸۰]

۲۹۸. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۶۶۷۳

آغاز: برابر؛ **انجام:** عشرة مساکین ثلثة ایام محمد بن

از اول کتاب طهارت و تا قدری از باب زیادات از کتاب صوم؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: با تاریخ ۱۰۳۴ق؛ واقف: حاج سرور بن عبدالله، ۱۰۳۴ق؛ کاغذ: نخودی، جلد: تیماج قهوه‌ای، ۴۷۹گ، ۲۱سطر، اندازه: ۱۹×۲۵سم [ف: ۵ – ۹۸]

۲۹۹. یزد؛ سریزدی(مسجدحظیره)؛ شماره نسخه:۱۴۲

جزء اول و دوم؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۹ ذیحجه ۱۰۳۴ق؛ مصحح، با بلاغی از شرف الدین علی بن حجة الله حسنی حسینی شولستانی نجفی ظاهراً برای کاتب، بیع‌نامه‌ای به سال ۱۱۳۸ مربوط به زمینی در قصبه مهریجرد؛ تملک: عبدالحسین بن محمد بغولی، محمد بن عبدالعلی یزدی، محمد سامع به سال ۱۱۳۰، عبدالعلی بن حاجی قاسم یزدی به سال ۱۱۹۶، سید ابراهیم رضوی؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۴۰۲گ، ۲۱ سطر، اندازه: ۱۹×۲۵/۵سم [ف: ۱ - ۱۲۱]

۳۰۰. مشهد؛ مدرسه سلیمانیه؛ شماره نسخه:۱

از آغاز تا کتاب الصوم؛ خط: نسخ خوش، کا: محمد هاشم بن کمال الدین حسین مشهدی، تا: ۱۰۳۴ق؛ مصحح؛ قطع: رحلی [چهار کتابخانه مشهد-ف: - ۸]

۳۰۱. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۳۰۵۳

آغاز: المعنی فیه ان یکون اصاب الثوب نجاسة فحینئذ یصلی فیه و یعید علی ما بیناه؛ **انجام:** الحمل علی ما قدمناه من الاخبار و سلم تسلیما کثیرا کثیرا

جلد ۱؛ خط: نستعلیق خوش، کا: محمد اشرف بن نورالدین حسنی حسینی انجوی، تا: ۱۰۳۴ق؛ افتادگی: آغاز؛ دارای دو نوع بلاغ، محشی با رموز مختلف و غالباً «ماجد رحمه الله»؛ اهدایی: کاظم مدیر شانه چی، آبان ۱۳۶۲؛ کاغذ: حنایی آهارمهره، جلد: تیماج قهوه‌ای، ۳۰۰گ، ۲۹ سطر، اندازه: ۱۹×۳۲سم [ف: ۱۴-۱۷۱]

۳۰۲. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۱۱۹۴/۱

آغاز: ینقض الوضوء، قال لا، فاما ما رواة محمد بن علی بن محبوب عن محمد بن عبدالجبار؛ **انجام:** قال ان ادرکتها قبل ان تدفن شئت فصل علیها، تمت الزیادات و الحمدلله رب العالمین

کتاب الصلاة؛ خط: شکسته نستعلیق، کا: اسماعیل بن سدید، حسینی عسکری،تا:شنبه ربیع الاول۱۰۳۵ق؛افتادگی:آغاز؛ محشی؛ ۲۰۶گ (۱-۲۰۶)، ۲۲ سطر، اندازه: ۱۱×۱۸سم [ف: ۲۸-۲۸۴]

۳۰۳. اصفهان؛ عمومی اصفهان (فرهنگ سابق)؛ شماره نسخه:۲۸۴۳

از کتاب الطهاره تا آخر صلوة و زیادات؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: ذیقعده ۱۰۳۵ق؛ با عبارت «بلغ سماعاً ایده الله»؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: تیماج آلبالویی، ۶۲۷ص، ۲۸ سطر (۱۰×۲۱)، اندازه: ۱۹×۳۱سم [ف: ۱ - ۲۱۱]

۳۰۴. تهران؛ شورا؛ شماره نسخه:۷۱۹۷

از کتاب المزار تا پایان تهذیب؛ خط: نسخ، کا: رشید بن شمس الدین محمد حسینی دزفولی، تا: ذیحجه ۱۰۳۶ق؛جلد: تیماج قهوه‌ای، ۳۸۳گ، ۲۵ سطر، اندازه: ۱۹×۳۲سم [ف: ۲۵ - ۱۹۶]

۳۰۵. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۹۶۸

آغاز: کتاب الزکوة باب ما تجب فیه الزکوة؛ **انجام:** ان کانت الجاریه للقایل

کتب زکوة و صوم و حج و مزار و جهاد و دیون و کفالات و حوالات و قضاء و شهادات و مکاسب و تجارات؛ خط: نسخ، کا: میر نعمت الله بن میر عبدالله حسینی طالقانی و سیف الدین محمود اصفهانی الاصل مشهدی المسکن، تا: ۱۰۳۶ق؛ کاتب و تاریخ تحریر نسخه مختلف است: از اول تا آخر کتاب زکوة در ۱۴ صفر ۱۰۳۶ نوشته شده، کتاب حج، در یک‌شنبه ۱۴ رجب ۱۰۳۷ نوشته شده، نام کاتب این قسمت میر نعمت الله بن میر عبدالله الحسینی طالقانی است. از کتاب مزار تا آخر نسخه به خط سیف الدین محمود اصفهانی الاصل مشهدی المسکن است. تاریخ تحریر قسمتی شعبان ۱۰۴۴ است و قسمت آخر، جمادی الاول ۱۰۴۵ است؛ مصحح، مقابله شده؛ واقف: ملا محمد اسمعیل؛ کاغذ: آهار مهره نخودی، جلد: تیماج تریاکی، ۵۸۸برگ، ۱۸سطر، اندازه: ۱۹×۲۴/۵سم [ف: ۵ - ۹۹]

۳۰۶. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۷۲۳

آغاز: برابر؛ **انجام:** هذا خبر موافق ... و لسنا نعمل بدون العمل علی ما قدرماه من الاخبار، تم الجزء الرابع من کتاب تهذیب الاحکام

جلد اول، از کتاب «طهارة» تا کتاب «حج»؛ خط: نسخ، کا: جعفر بن محمد علی بن محمد بن علی بن ابراهیم بن داود شهیر به نجار لحسائی، تا: ۱۰۳۶ق؛ محشی؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: تیماج قرمز، ۴۸۲گ، ۲۷ سطر (۱۵/۵×۲۶)، اندازه: ۲۵/۵×۳۹سم [ف: ۸ - ۱۸۱]

۳۰۷. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۹۰۷۲

آغاز: بسمله، کتاب الحج باب وجوب الحج قال الشیخ؛ **انجام:** انه ولی ذلک خیر خلقه محمد و آله و سلم تسلیما

تمام مباحث حج و مزار؛ خط: نسخ، کا: عبدالله بن فضل جوازری، تا: ۲۶ شعبان ۱۰۳۷ق، جا: مشهد رضوی؛ دارای بلاغ از علامه مجلسی؛ کاغذ: حنایی آهارمهره، جلد: تیماج مشکی، ۱۹۰گ، ۲۱ سطر، اندازه: ۱۹/۸×۲۵/۳سم [ف: ۱۴ - ۱۹۰]

۳۰۸. مشهد؛ الهیات؛ شماره نسخه:۱۲۴۶۶

آغاز: عن عمرو بن سعید المدائنی عن مصدق بن صدقه؛ **انجام:** قال نعم انها قبلة من موضعها الی السماء.

از اوائل طهارت تا آخر صلات؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: سه‌شنبه اواخر شعبان ۱۰۳۸ق؛ افتادگی: آغاز؛ مقابله شده از روی نسخه ایکه با نسخه اصل مقابله شده؛ کاغذ نخودی، جلد: مقوا، ۱۸۹گ، ۲۳ سطر (۱۳/۳×۲۴/۵)، اندازه: ۲۱×۳۲/۵سم [ف: ۲ - ۲۷]

۳۰۹. مشهد؛ گوهرشاد؛ شماره نسخه:۲۴۲

آغاز: و هذا یدل علی انه دخل فیه علی غیر بصیرة و اعتقد المذهب من جهت التقلید

از طهارت تا ادعیه صیام؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: سلخ رجب ۱۰۳۸ق؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ محشی با رمز «قط سلمه الله» و حواشی منقول از وافی، آیات الاحکام و غیره، مصحح، مقابله شده، دارای بلاغ و قرائت؛ مهر: حاج سید سعید؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: تیماج تریاکی، ۳۳۰گ، ۲۱ سطر (۱۱×۱۶/۵)، اندازه: ۱۸/۵×۲۵سم [ف: ۱ - ۲۱۰]

۳۱۰. قم؛ معصومیه؛ شماره نسخه:۹۴/۲-۸۳۴۴

خط: نسخ، کا: محمد بن عبدالله الحالی، تا: سه‌شنبه ۱۰ ذیحجه ۱۰۳۸ق؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ تملک: ستوت بنت الحاج علی

بن محمد بن علی بن جریر الجارودی در شعبان۱۱۸۰ق؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج مشکی، ۲۵۹گ، ۲۵ سطر، قطع: رحلی [ف: - ۹۸]

۳۱۱. همدان؛ مدرسه غرب همدان؛ شماره نسخه:۴۶۳۲

کتاب تجارت تا اواسط کتاب حدود؛ خط: مختلف، کا: محمد تقی طهر الحسینی استرآبادی، تا: پایان شوال ۱۰۳۸ق [رشت و همدان: ف: - ۱۳۰۱]

۳۱۲. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۹۰۷۳

آغاز: بسمله، محمد بن احمد بن یحیی عن ابی جعفر؛ **انجام:** فقال لا باس بذلک ان کانت الجاریة للقائل.

از جهاد تا تجارت؛ خط: نسخ، کا: عبدالله بن فضل بن محمد کعبی، تا: ۱۴ محرم ۱۰۳۹ق؛ مصحح، محشی؛ کاغذ: آهاری نخودی، جلد: تیماج قهوه‌ای، ۱۷۴گ، ۲۱ سطر، اندازه: ۱۹/۸×۲۵/۲سم [ف: ۱۴ - ۱۵۳]

۳۱۳. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۵۳۱۰

از کتاب الدیون تا کتاب الدیات؛ خط: نسخ، کا: محمد هاشم بن کمال الدین حسین کاتب مشهدی، تا: ۱۰۳۹ق؛ مصحح، با نشانی بلاغ، مجدول؛ تملک: محمد بن موسی به تاریخ ربیع الثانی ۱۳۴۷، امین بن حاج اسماعیل لاری با مهر «المذنب محمد امین» (مربع)؛ جلد: پارچه قرمز، ۳۱۵گ، ۲۶ سطر، اندازه: ۲۰/۵×۴۰سم [ف: ۱۴ - ۱۰۰]

۳۱۴. قم؛ مؤسسه حضرت آیة الله العظمی بروجردی؛ شماره نسخه:۱۴

کتاب نکاح تا دیات؛ خط: نسخ، کا: جمال الدین محمد بن نظام الدین محمود انصاری استرآبادی، تا: ۱۵ رجب۱۰۴۰ق؛ مصحح، محشی؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۳۴۳گ، ۲۰ سطر، اندازه: ۱۹×۲۵/۵سم [ف: ۱ - ۱۴]

۳۱۵. زنجان؛ امام جمعه؛ شماره نسخه:۶۰

از کتاب النکاح تا پایان مشیخه؛ خط: نسخ، کا: عبد الکاظم بن خیر الدین کاظمی، تا: دوشنبه ۲۱ ربیع الاول ۱۰۴۰ق، جا: مشهد رضوی؛ افتادگی: انجام؛ مصحح؛ وقف‌نامه کتاب از حاجی محمد صادق با تولیت فاضل حسینی به سال ۱۰۸۹ق و مهر «عبده صادق الوعد» (بیضی)؛ مهر دایری وقف کتاب بر خزانه مجتهدیه؛ جلد: تیماج قرمز، ۳۷۵گ، ۲۳سطر، اندازه: ۱۹/۵×۲۶سم [اوراق عتیق: ۱ - ۱۶۰]

۳۱۶. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۲۱۸۹

آغاز: قال سألت ابا الحسن الرضا علیه السلام عن رجل یصلی رکعتین ثم ذکر فی الثانیه و هو راکع؛ **انجام:** اذا قضی مناسکه کتب الله من الفایزین حتی اذا راد الانصراف افاه ملک فقال

کتاب الصلاة تا حج؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۲۷ شوال ۱۰۴۰ق؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ مصحح، محشی و بعضاً از «محمد شریف گیلانی» و «حسن علی»؛ تملک: احمد بن محمد شوشتری به سال ۱۲۴۸؛ جلد: تیماج زرشکی، ۴۰۶گ، ۲۱ سطر، اندازه: ۱۹/۵×۲۶/۵سم [محدث ارموی مخ: ۱ - ۴۶۳]

۳۱۷. قم؛ مرکز مطالعات؛ شماره نسخه:۱۳۰

آغاز: قال تعالی شهر رمضان الذی انزل ... و بینات من الهدی و الفرقان فمن ... و من کان مریضا او علی سفر فعدة من ... الصیام بظاهر اللفظ علی کل مکلف؛ **انجام:** ابوعلی الاشعری عن الحسن بن علی الکوفی عن عبیس بن هشام عن ابی جمیلة عن ابی جعفر قال من عرف من عبد من عبیدالله عزوجل کذبا اذا احدث و خیانة

از آغاز کتاب الصوم تا نیمه کتاب التجارات؛ خط: نسخ، کا: احمد بن یوسف بن عبد علی بن فیاض بن عبدعلی بن مفضل خفاجی، تا: یک‌شنبه ۱۴ ربیع الثانی ۱۰۴۱ق، جا: مشهد رضوی؛ افتادگی: انجام؛ مصحح، با امضای «بلغ قرائة» بلاغ؛ واقف: ملا محمد قاسم بن ملا علیشاه کوه میشی، ذیحجه ۱۱۵۹، بر کافه طلبه مشهد مقدس علی بن موسی الرضا به تولیت ملا محمد رحیم بن ملا یحیی کوه میشی؛ ۴۹۵گ، ۲۷سطر، اندازه: ۲۲×۳۱سم [ف: ۱ - ۱۱۲]

۳۱۸. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۰۳۹۹

آغاز: بسمله، کتاب النکاح باب السنة ... افضل عن سبعین رکعة یصلیها العزب؛ **انجام:** سنه اربعین بعد الاف

از ابتدای نکاح تا پایان مشیخه؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: چهارشنبه ۱۵ شوال ۱۰۴۱ق؛ مصحح، مقابله شده، محشی به حواشی «حسن» با جمله دعائی «عفی عنه»؛ اهدایی: رهبری، خرداد ۱۳۷۳؛ کاغذ: نخودی آهار مهره، جلد: تیماج قهوه‌ای، ۴۳۸گ، ۲۵ سطر، اندازه: ۱۹×۳۱سم [اهدائی رهبر: ۲ اخبار۱ - ۲۲۹]

۳۱۹. قم؛ حجتیه؛ شماره نسخه:۱۳۶

خط: نسخ، کا: محمد مقیم بن جمال الدین محمود، تا: ۱۰۴۳ق؛ با این یادداشت: «قد بلغ سماعاً منی الاخ الصالح و الفاضل الکامل الذکی الزکی مولانا محمد مقیم بلغه الله ... حرره قاسم الحسنی الحسینی» [ف: - ۴۵]

۳۲۰. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۷۰۵۳

آغاز: الی ان تضع الحرب اوزارها و لن تضع الحرب اوزارها حتی تطلع الشمس من المغرب؛ **انجام:** فاربعه دنانیرتم و الحمدالله رب العالمین یتلوه کتاب التجارت م

از اوایل «اصناف الجزیه» از «کتاب الزکات» تا پایان «کتاب المکاسب»؛ خط: نسخ، کا: مرتضی بن جمال الدین بن حسین حسینی، تا: ۱۰۴۵ق، جا: قم؛ افتادگی: آغاز؛ مصحح؛ کاغذ: نخودی آهاری، جلد: تیماج عنابی، ۳۸۱گ، ۲۰ سطر، اندازه: ۱۷/۵×۲۵سم [ف: ۱۴ - ۱۹۰]

۳۲۱. قم؛ مؤسسه حضرت آیة الله العظمی بروجردی؛ شماره نسخه:۱۲

کتاب طهارت تا حج؛ خط: نسخ، کا: محمد علی بن کمال الدین کازرونی، تا: ۱۰ رمضان ۱۰۴۵ق؛ مصحح، محشی، با نشان بلاغ؛ جلد: تیماج قرمز، ۴۴۷گ، ۲۵ سطر، اندازه: ۱۹×۲۶سم [ف: ۱-۱۳]

۳۲۲. شیراز؛ علامه طباطبائی (کتابخانه)؛ شماره نسخه:۳۳۹

از اول کتاب تا حج؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: دوشنبه ۱۹ رمضان ۱۰۴۵ق؛ مصحح، با سرلوح مذهب، مجدول؛ ۵۲۰گ، اندازه:

۱۶×۲۶/۵سم [نسخه پژوهی: ۲ - ۱۳۴]

۳۲۳. مشهد؛ مدرسه باقریه؛ شماره نسخه:۷۶

خط: نسخ، کا: مرتضی بن جمال الدین حسینی، تا: اواخر ذیقعده ۱۰۴۵ق، جا: قم؛ وقف بر مدرسه سمیعیه در ۱۳۱۳ق؛ ۳۷۷گ، ۲۰ سطر، اندازه: ۹×۱۶/۵سم [تراثنا: س۶ش۱ - ۹۴]

۳۲۴. قم؛ استادی، رضا؛ شماره نسخه:نامعلوم

نکاح تا پایان مشیخه؛ خط: نسخ، کا: قربان علی بن استاد قاسم علی سبزواری نیشابوری، تا: سه‌شنبه ۱۶ ربیع الاول ۱۰۴۶ق؛ با حواشی مجلسی ها و جز آنان؛ تملک: احمد بن الحسن ابن محمد الحر (گویا برادرزاده صاحب وسائل) و مهر «العبد احمد بن الحسن الحر ۱۰۸۷»؛ ۲۲۲گ، ۲۴ سطر، اندازه: ۱۹×۲۴سم [صد و شصت نسخه: - ۱۱]

۳۲۵. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۴۸۲۰

از کتاب النکاح تا پایان تهذیب الاحکام؛ خط: نسخ، کا: قربانعلی بن قاسم علی سبزواری نیشابوری، تا: ۱۰۴۶ق؛ مصحح، محشی؛ تملک: احمد بن الحسن بن محمد الحر (پسر خواهر صاحب وسائل الشیعة)؛ جلد: تیماج، ۲۲۵گ، ۲۴ سطر، اندازه: ۲۰×۲۶سم [ف: ۱۳ - ۲۱]

۳۲۶. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه:۲۴۳۱

آغاز: برابر

ابتداء کتاب طهارت تا آخر کتاب زیارات؛ خط: نسخ خوب، کا: محمد صادق، تا: ۱۰۴۶ق، برحسب امرشاه صفی حسینی صفوی؛ مجدول مذهب؛ تملک: میرزا آقا خان صدراعظم نوری که به فرزند خود وزیر لشکر در سال ۱۲۷۳ هدیه نمود، اعتضادالسلطنه در سال ۱۲۹۷ این کتاب را از ورثه میرزا داود خان وزیر لشکر خریده؛ واقف: سپهسالار؛ کاغذ: دولت آبادی، جلد: چرمی، ۵۵۹ص، ۲۵ سطر، اندازه: ۲۳/۵×۳۳/۵سم [ف: ۱ - ۲۳۶]

۳۲۷. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۳۷۷۹

تا پایان کتاب الزیارات؛ خط: نسخ، کا: محمد حسین بن شمس الدین محمد اصفهانی، تا: پنج‌شنبه نیمه ذیقعده ۱۰۴۷ق؛ مصحح، محشی، با علامت بلاغ، نسخه را کاتب نزد ملا محمد تقی مجلسی خوانده و در پایان کتاب الصوم و آخر نسخه به او اجازه داده است و اجازه دوم به تاریخ آخر ذیقعده ۱۰۵۰ق می‌باشد؛ تملک: عبدالعزیز بن محمد ابراهیم مشهور به تاج، حسین بن محمد محسن مشهور به تاج به تاریخ ربیع الاول ۱۱۳۰؛ مهر: «بنده شاه اولیاست عزیز» (بیضی)، «عبده عزیز» (بیضی)، «بنده شاه اولیاست حسین»، «حسین منی و انا من حسین»؛ جلد: تیماج قرمز، ۴۳۲گ، ۲۰ سطر، اندازه: ۲۰×۲۶/۵سم [ف: ۱۰ - ۱۶۴]

۳۲۸. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۷۷۲۵

از ابواب تجارت تا آخر کتاب؛ خط: نسخ، کا: ملابنیاد علی بن قوامدین بن عین القصاد سریری، تا: ۱۵ صفر ۱۰۴۷ق؛ مصحح، محشی، با نشانی بلاغ، تصحیح کتاب را محمد تقی استر آبادی در مشهد مقدس انجام داده و کتاب صید ان در اواسط ماه صفر ۱۰۴۸ به پایان رسیده؛ تملک: شیب آل شیخ راضی، محمد بن شیب به تاریخ ۱۲۵۰، اسماعیل بن نصر الله موسوی بهبهانی به تاریخ ۱۲۷۳ در نجف و نشانی بخشیدن کتا به فرزندش نصیر الدین به تاریخ ۱۲۷۴؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۲۱۰گ، ۳۰ سطر، اندازه: ۳۸×۲۴سم [ف: ۲۰ - ۹۹]

۳۲۹. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه:۴۲۶۹

از دیون و کفالت تا پایان فرائض؛ خط: نسخ، کا: محمد صادق بن حاجی محمد حافظ، تا: سه‌شنبه ۱۸ ربیع الثانی ۱۰۴۷ق، به دستور امیر محمد محسن رضوی متولی، برای شاه صفی صفوی نوشته شده؛ مجدول؛ کاغذ: سپاهانی نخودی، جلد: تیماج سبز، ۲۵ سطر، اندازه: ۲۴×۳۵سم [ف: ۳ - ۵۳۷]

۳۳۰. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۱۲۰۷

آغاز: بسمله و به نستعین، یا رب سهل و عم یا کریم یا رحیم الحمدلله ولی الحمد و مستحقه و صلوته؛ **انجام:** و یکون بالوزن الفا و مائة و سبعین وزنه.

خط: نسخ، کا: عبدالله بن حسین بن عبدالله نجفی، تا: ۱۰۴۸ق؛ کاغذ: فرنگی، جلد: میشن مشکی، عطف تیماج، ۲۸۵گ، ۲۹ سطر (۱۳/۵×۲۲)، اندازه: ۲۰×۳۰سم [ف: ۹ - ۱۹۳]

۳۳۱. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۸۱۵۴

از کتاب جهاد تا پایان تهذیب؛ خط: نسخ، کا: محمد حسین بن محمد شمس الدین اصفهانی، تا: ۱۱ شوال ۱۰۴۸ق؛ مصحح، محشی؛ نسخه‌ای است که ملا محمد تقی مجلسی اول در جلد اول آن به کاتب اجازه داده، یادداشتی از سید محمد حجت کوهکمری؛ جلد: تیماج مشکی عطف تیماج قهوه‌ای، ۳۵۶گ، ۲۰ سطر، اندازه: ۲۰×۲۶سم [ف: ۲۱ - ۱۴۲]

۳۳۲. قزوین؛ فحول قزوینی؛ شماره نسخه:بدون شماره

کا: محمود بن شاهین، تا: ۱۷ رجب ۱۰۴۸ق؛ افتادگی: انجام؛ حسین بن کمال الدین ابزر حسینی حلی بر برگ اول نوشته: شیخ محمود بن شاهین در روز دوشنبه ۱۲ ربیع الثانی ۱۰۴۸ قرائت کتاب را نزد او آغاز کرده، با انهاء و اجازه‌ای است که حلی برای ناسخ به تاریخ روز پنج‌شنبه ۲۳ صفر ۱۰۵۰ نوشته است. [ف: - ۱۰]

۳۳۳. تهران؛ دائرة المعارف بزرگ اسلامی؛ شماره نسخه:۱۵۲۹-عکسی

آغاز: برابر؛ **انجام:** قال سألته عن الجنازة ... فان شئت فصل علیها. تم کتاب الصلاة والزیارات من الجزء الثانی من کتاب تهذیب الاحکام فی باب الصلوة و یتلوه کتاب الزکوة والحمد لله رب العالمین

خط: نسخ خوش، کا: محمد بن محمد جزایری، تا: چهارشنبه ۶ رمضان ۱۰۴۸ق؛ افتادگی: آغاز؛ محشی، با گواهی «سماع» از صدرالدین محمد بن عبدالرشید، که این کتاب را ملا مسیب قاینی نزد او خوانده و «اجازه» روایت یافته است. در شهر شیراز در ۱۰۴۸ق؛ تملک: مسیب قاینی؛ ۵۸۵ص، ۲۳ سطر (۱۲/۵×۱۶/۵)، اندازه: ۲۱×۳۰سم [عکسی ف: ۱ - ۸۹]

۳۳۴. خوانسار؛ مدرسه علوی؛ شماره نسخه:بدون شماره

آغاز: برابر
از آغاز کتاب الطهارة تا آخر جهاد؛ خط: نسخ زیبا، کا: ابن محمد نظام شیرازی، تا: صفر ۱۰۴۹ق؛ مصحح؛ تملک: حیدر بن محمد حسن نورالدین موسوی حسینی عاملی نباطی در ۱۱۷۲؛ ۳۵۳گ، ۳۲ سطر، اندازه: ۲۴/۵×۳۹/۵سم [آینه پژوهش: سال۴ش۲۲ - ۹۵]

۳۳۵. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه:۲۴۳۷

کتاب نکاح تا آخر اسانید؛ خط: نسخ خوب، کا: محمد سعید ابن شیخ امین الدین، تا: ۱۰۴۹ق؛ مجدول، مذهب، دارای یازده سرلوح قدیمی، دارای سرلوح، مصحح، مقابله شده، در آخر کتاب طلاق آمده: «قدتمت مقابلة هذا الکتاب المستطاب من اوله الی هنا من نسخة مولانا و مولی الاعاظم مولانا صدرالدین محمد الفسوی غفرالله له فی تاریخ یوم الاثنین رابع و عشرین من شهر ربیع الثانی سنه خمسین بعد الالف وانا الفقیر شمس الدین محمد الشیرازی غفرله»؛ واقف: سپهسالار؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: ساغری مشکی، ۳۸۱ص، ۲۲ سطر، اندازه: ۲۰×سم [ف: ۱ - ۲۳۷]

۳۳۶. تهران؛ شورا؛ شماره نسخه:۴۸۱-طباطبائی

آغاز: عن محمد بن یحیی ... عن النبی (ص) قال من زارنی فی حیاتی و بعد موتی کان فی جواری یوم القیمة؛ **انجام:** قول الله عز و جل و ان کان من قوم عدو لکم و هو مؤمن فتحریر رقبة مومنة
از کتاب مزار تا دیات؛ خط: نسخ، کا: محمد حسین بن سید محمدشاه حسینی شوشتری، تا: ۱۰۴۹ق؛ افتادگی: آغاز؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: تیماج زرشکی، ۴۴۷گ، ۲۳سطر، اندازه: ۱۹/۵×۳۲سم [ف: ۲۴ - ۳۱۶]

۳۳۷. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۱۱۰۵-۷/۵

آغاز: برابر؛ **انجام:** وروی ابن ابی عمیر عن بعض اصحابه عن ابی عبدالله علیه السلام فی رجل مسلم کان فی ارض الشرک فقتله المسلمون ثم علم به الامام بعد فقال یعتق مکانه رقبة مؤمنة و ذلک قول الله عزوجل و ان کان من قوم عدولکم و هو مؤمن فتحریر رقبة مؤمنة تم الکتاب الدیات ... و قد ذکرنا نحن مستوفی فی کتاب فهرست کتب الشیعة و الحمدلله ...
طهارت تا دیات بضمیمه مشیخه؛ خط: نستعلیق، کا: محمد قاسم بن نورالدین محمد الانجو، تا: پنج‌شنبه غره صفر ۱۰۵۰ق، جا: شیراز؛ با سرلوح مزدوج، با کتیبه با زمینه مذهب و لاجورد، مجدول مذهب، دارای علامات بلاغ و تصحیح به خط ابوطالب رضوی؛ تملک: فرهاد میرزا درجمادی الاول ۱۲۹۷ با حواشی «م د رحمه اله»؛ جلد: تیماج مشکی، ۶۵۰گ، ۲۹ سطر، اندازه: ۲۰/۵×۳۴/۵سم [ف: ۲ - ۱۰۷۴]

۳۳۸. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۶۰۱۰

انجام: فقال لابل علیهما جمیعاً و یجزی عن کل واحد ...
خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۰۵۰ق؛ افتادگی: انجام؛ مصحح، محشی؛ انهائی است که ملا محمد باقر مجلسی برای بهاءالدین محمد جیلی به تاریخ اواسط ذیقعده ۱۰۷۲؛ جلد: مقوایی عطف تیماج قهوه‌ای، ۴۵۷گ، ۲۸ سطر، اندازه: ۲۵×۳۸/۵سم [ف: ۱۶ - ۱۱]

۳۳۹. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۴۶۱۴

آغاز: برابر؛ **انجام:** و هو قریب مجیب و صلی الله علی خیرته من خلقه محمد و آله الطاهرین و سلم تسلیما کثیرا
از ابتدای مقدمه تا پایان مزار؛ خط: نسخ، کا: هاشم بن عبدالباقی حسینی خوراستکانی (کذا)، تا: سلخ رمضان ۱۰۵۰ق؛ مصحح، مقابله شده، دارای بلاغ، محشی به حواشی شیخ حسن بن شهید ثانی و قاضی با جمله دعائی «مدظله السامی»؛ اهدایی: رهبری، اسفند ۱۳۷۶؛ کاغذ: نخودی آهار مهره، جلد: اسقاطی، ۵۰۳گ، ۲۴ سطر، اندازه:۱۸×۲۳/۵سم [اهدائی رهبر: ۲ اخبار۱ - ۲۲۱]

۳۴۰. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۵۳۶۴-۲۷/۳۴

آغاز: بالمسح ولایجب فیه الا ذلک و من غسل فلاباس یعنی به اذا اراد به التنظیف یدل علی ذلک ما اجزنی به؛ **انجام:** عن الرجل منکم القبیح فلاینکرون علیه و لاتهجرونه و لاتؤذونه تم بعون الله
کا: محمد بن محمدجزایری، تا: ۱۵ ذیقعده ۱۰۵۰ق؛ افتادگی: آغاز؛ با علامت «بلغ قراءة ایده الله تعالی»؛ جلد: تیماج سرخ، ۴۹۳گ، ۲۳ سطر، اندازه: ۲۰×۲۵سم [ف: ۲ - ۱۰۸۲]

۳۴۱. شیراز؛ ملی؛ شماره نسخه:۱۲-د۶۲۴/

انجام: تم کتاب الجهاد و الامر بالمعروف و الحمد لله و المنة فی یوم الخمیس خامس عشر شهر ربیع الاول من العشر التاسع من العشر الثالثه من المائة التالیه للمائة العاشره علی ید ... احمد شریف بن جبرئیل.
کتابهای: طهارة، صلوة، زکوة، صیام، حج، جهاد، امر بمعروف و نهی عن المنکر؛ خط: نسخ، کا: احمد شریف بن جبرئیل انصاری، تا: با تاریخ ۱۰۵۰ق؛ محشی؛ واقف: احمد شریف بن جبرئیل انصاری، ۱۰۵۰ق، بر شیعیان اثنی عشری؛ کاغذ: دولت آبادی نخودی، جلد: مقوا با تیماج مشکی، ۳۶۵گ، ۲۵ سطر (۱۲/۵×۱۸/۵)، اندازه: ۲۰×۲۶سم [ف: ۲ - ۲۱۳]

۳۴۲. همدان؛ مدرسه غرب همدان؛ شماره نسخه:۴۵۶۱

کتاب النکاح تا آخر حدود؛ خط: شکسته نستعلیق و نسخ، کا: حسین بن عبد علی بن فیاض، تا: ۱۰۵۰ق؛ قطع: رحلی [رشت و همدان: ف: - ۱۳۰۱]

۳۴۳. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۳۶۶

خط: نسخ، کا: منهی بن کمال الدین حسین حسینی (تا آخر کتاب حج)، چهارشنبه ۱۰۵۰ق، ابومسلم بن محمد علی بن ابومسلم الحشوقانی (بقیه نسخه)، ۱۰۵۵ق؛ مصحح، محشی، تا باب «بیع العیوب الموجبة للرد» را حاج میرزا یحیی بن محمد شفیع اصفهانی تصحیح نموده و حاشیه نوشته، تا کتاب حج را محمود بن افضل الدین طباطبائی به تاریخ دوشنبه هشتم جمادی الثانی ۱۰۷۲ مقابله و تصحیح نموده و تا آخر کتاب را به تاریخ چهارشنبه هشتم محرم ۱۰۷۳ تصحیح و مقابله کرده؛ تملک: یحیی بن محمد شفیع اصفهانی به تاریخ ۳ شوال ۱۳۰۸ و مهر «محمد و العترة الطاهرة شفیع یحیی فی الآخرة» (بیضی) و «المتوکل علی الله یحیی بن محمد شفیع» (بیضی)؛ جلد: تیماج قرمز، ۶۶۵گ، ۲۷ سطر، اندازه:

۲۵×۳۹سم [ف: ۱ - ۳۸۶]

۳۴۴. تهران؛ شورا؛ شماره نسخه:۱۸۵۹۶

بی‌کا، تا: ۱۰۵۱ق؛ با حواشی کرکی با نشان «ع. ل» و محمد تقی مجلسی با نشان «م ت ق» و محمد باقر مجلسی با نشان «م ق ر» و شیخ زین العابدین بن ادریس و آقا حسین خوانساری مدظله، م ق ر. مد ظله؛ مصحح، دارای علامت بلوغ [د.ث. مجلس]

۳۴۵. تهران؛ مروی؛ شماره نسخه:۱۸

طهارت و صلاة و مقداری از زکاة؛ بی‌کا، تا: ۱۰۵۰-۱۰۵۲ق؛ مصحح، مقابله شده؛ قطع: رحلی [ف: - ۹۶]

۳۴۶. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۱۱۷۸

آغاز: برابر؛ **انجام:** فصل علیها الزیارات و یتلوه کتاب الزکوه

جلد۱؛ خط: نسخ، کا: علی اکبر بن حاجی حمزه ابهری، تا: ۲۵ جمادی الثانی ۱۰۵۲ق؛ دارای بلاغ از محمد تقی مجلسی و انهای او در پایان طهارت سال ۱۰۵۳ق، محشی با رموز مختلف، غالباً «ع ۵۱ رحمه الله»؛ واقف: شیخ محمد صالح علامه حائری، مرداد ۱۳۵۱؛ کاغذ: آهارمهره نخودی، جلد: تیماج قهوه‌ای، ۳۲۴گ، ۲۳ سطر، اندازه: ۱۹/۴×۲۵/۵سم [ف: ۱۴ - ۱۸۰]

۳۴۷. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۳۲۳۶

آغاز: و الرطل مائة و خمسة و تسعون درهماً تکون الفطرة الفاً و مائة و سبعین درهماً؛ **انجام:** قال لیس فی الاباق عهدة، عنه عن محمد بن عیسی عن یونس عن ابن أذینة ...

از زکات تا شهادات؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: سه‌شنبه ۱۵ جمادی الاول ۱۰۵۲ق، جا: شیراز؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ مصحح، محشی، با علامت بلاغ، با بلاغ‌هایی که شرف الدین علی بن حجة الله حسنی حسینی شولستانی نجفی برای یکی از شاگردانش نوشته و تاریخ بلاغ اول روز شنبه ۷ ربیع الثانی ۱۰۵۲ می‌باشد؛ تملک: علیقلی بن فضلعلی به تاریخ ششم ربیع الاول ۱۱۴۰ق؛ جلد: تیماج مشکی، ۲۷۶گ، ۲۹ سطر، اندازه: ۱۹×۳۰سم [ف: ۹ - ۳۲]

۳۴۸. قم؛ حجتیه؛ شماره نسخه:۳۸

کتاب دیون تا دیات؛ خط: نسخ، کا: محمد بن وفادار علی، تا: ۱۰۵۲ق [ف: - ۴۵]

۳۴۹. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۵۴۱۶

آغاز: برابر؛ **انجام:** الاف من الهجره نیویه علیه و الاف السلام و التحیه

کامل، جلد۱-۴؛ خط: نسخ، کا: فتح محمد بن حافظ عثمان، تا: شنبه ۶ صفر ۱۰۵۳ق؛ محشی غالباً با رمز «تقی و م ق ر»؛ واقف: ابراهیم خان بن علیمردان، تولیت محمد باقر الالموتی؛ کاغذ: نخودی، جلد: تیماج، ۵۵۸گ، ۳۳ سطر، اندازه: ۲۲/۶×۳۴سم [ف: ۱۴ - ۱۶۷]

۳۵۰. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۱۹۶۵۳

بی‌کا، تا: ۱۰۵۳ق؛ خریداری از محمد حسین علوی [رایانه]

۳۵۱. مشهد؛ حیدری؛ شماره نسخه:۱۳

کا:محمدکاظم مازندرانی،تا:۱۰۵۳ق[اندیشه حوزه:س۲، ش۷ - ۲۱۱]

۳۵۲. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۳۳۱۹

آغاز: بسمله، کتاب النکاح باب السنة فی النکاح محمد بن یعقوب عن عدة من اصحابنا؛ **انجام:** و قد ذکرنا نحن مستوفی کتاب فهرست کتب الشیعة فمن اراده وقف علیه

از نکاح تا پایان مشایخ است؛ خط: نسخ، کا: محمد بن محمد جزایری، تا: یک‌شنبه، ۱۳ ربیع الثانی ۱۰۵۴ق؛ محشی با رمز «م ق ر» «م ت ق» «س م د» و غیره، مصحح، مقابله شده، با این توضیح و عبارت: «قوبلت هذه النسخة من کتاب النکاح الی هنا من نسخة العالم الربانی خاتم المجتهدین الشهید الثانی قدس سره و علیها خطه بیده و ذکر رحمه الله ان بعضها صحح من نسخه الاصل بخط الشیخ الطوسی قدس سره بقدر الطاقة البشریة الا ما زاغ عنه النظر و حسر عنه البصر و کان ذلک فی مجالس متعددة آخرها لیلة السبت الخامسه و العشرون من ربیع الثانی للسنة السابعة و الستین و الالف من الهجرة فی البلد المحروسة اصفهان صانها الله من الحدثان و کتب الفقیر الی الله الغنی عبد بن عبدالحسین الجزایری»؛ کاغذ: نخودی آهار مهره، جلد: تیماج عنابی، ۲۹۲گ، ۲۱-۲۳ سطر، اندازه: ۱۹/۵×۲۶سم [ف: ۲۶ - ۱۸۰]

۳۵۳. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۵۳۶۶-۲۷/۳۶

آغاز: بسمله کتاب الجهاد وسیرة الامام باب فضل الجهاد وفی روضة محمد بن احمد بن یحیی عن ابی جعفر عن ابیه عن وهب عن جعفر عن ابیه علیهما السلام؛ **انجام:** باب میراث من علا من الاباء و هبط من الاولاد علی بن ابراهیم عن ابیه ... قال سالته عن ابن اخ وجد قال المال بینهما نصفان الفضل بن شاذان عن

از کتاب جهاد تا آخر؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۰۵۴ق؛ افتادگی: انجام؛ مصحح؛ جلد: مقوای لایی، عطف تیماج، ۳۴۶گ، ۲۳ سطر، اندازه: ۲۰×۲۶سم [ف: ۲ - ۱۰۸۲]

۳۵۴. زنجان؛ امام جمعه؛ شماره نسخه:۲۸

از آغاز کتاب الطهارة تا اواخر کتاب الزکاة؛ خط: نستعلیق، کا: علی رضا بن احمد الطالقانی، تا: جمادی الثانی۱۰۵۴ق، جا: اودیسیه هندوستان؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ مصحح، محشی؛ مهر دایری وقف کتاب بر خزانه مجتهدیه؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۳۸۵گ، ۲۱ سطر، اندازه: ۱۷×۳۱سم [اوراق عتیق: ۱ - ۱۵۲]

۳۵۵. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۳۲۹۰

آغاز: برابر؛ **انجام:** فلا ینکرون علیه و لا تهرونه و لا توذونه حتی ترکه

شامل: طهارت، نماز، زکوه، صیام، حج و زیارات؛ خط: نسخ، کا: محمد بن محمد حبیب مدعو به امین خوانساری، تا: ۱۰۵۵ق؛ با سرلوح مذهب، مصحح، محشی با رمز ۵۱۴ و ل. ع. ک و غیره، دارای ۲ سرلوح و پنج کتیبه؛ مهر: «عبده الراجی محسن»؛ کاغذ: فرنگی نخودی، جلد: تیماج قهوه‌ای، ۴۲۸گ، ۲۹ سطر (۱۰×۲۳)، اندازه: ۱۶×۳۰سم [ف: ۱۵ - ۱۰۳]

۳۵۶. قزوین؛ امام صادق؛ شماره نسخه:۴۰

از ابتدای کتاب تا آخر کتاب الحج ؛ خط: نسخ، کا: محمد باقر،

تا: ۱۶ محرم ۱۰۵۵ق؛ در برگ اول کتاب تاریخ ولادت محمد حسن بن عبد الوهاب قزوینی به خط خود به تاریخ ۱۹ربیع الاول ۱۱۷۵ق ؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۳۶۰گ، ۲۵ سطر [ف: ۱ – ۷۰]

۳۵۷. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۴۵۶۲

آغاز: بسمله، کتاب الزکاة با ما تجب فیه الزکاة؛ **انجام:** و لا تؤذونه حتی یترکه ... و الحمدالله رب العالمین و العاقبة

از زکات تا آخر امر به معروف و نهی از منکر؛ خط: نسخ، کا: محمد رضا بن شمس الدین محمد شیرازی سکاکی، تا: یک‌شنبه شوال ۱۰۵۵ق؛ محشی از سید ماجد حسن بن شهید ثانی و غیره، مصحح، مقابله شده؛ اهدایی: رهبری، خرداد ۱۳۷۳؛ کاغذ: نخودی، جلد: مقوا عطف میشن قهوه‌ای، ۱۲۴گ، ۲۷ سطر، اندازه: ۲۰/۵×۲۶سم [اهدائی رهبر: ۲ اخبار۱ – ۲۲۴]

۳۵۸. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۷۵۳۳

آغاز: قول و الاخبار التی تقرن الیها القرائن؛ **انجام:** فان شئت فصل علیها سنه ۱۰۵۵ من الهجره النبویه

جلد۱؛ خط: نسخ، کا: محمد علی استرآبادی، تا: ۱۰۵۵ق، جا: نجف اشرف؛ محشی غالباً با رمز «م د ر ه»، مصحح، با بلاغ و اجازه روایت به مصحح و در موارد دیگر بلاغ‌های مختلف؛ تملک: محمد یحیی بن قاسم کاظمی؛ کاغذ: آهارمهره حنایی، جلد: تیماج قهوه‌ای، ۳۶۳گ، ۲۱ سطر، اندازه: ۱۸/۴×۲۵/۳سم [ف: ۱۴ – ۱۸۱]

۳۵۹. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۷۵۳۵

آغاز: بسمله، کتاب النکاح باب السنة فی النکاح محمد بن یعقوب عن عدة من اصحابنا؛ **انجام:** فهرست کتب الشیعه علی بن موسی علیه السلام

از نکاح تا مشیخه؛ خط: نسخ، کا: سلیمان بن معصوم حسینی، تا: ۱۰۵۵ق؛دارای بلاغ، محشی؛ کاغذ: آهارمهره حنایی، جلد: تیماج ماشی، ۳۹۱گ، ۲۴ سطر، اندازه: ۱۹×۲۴/۳سم [ف: ۱۴ – ۱۸۳]

۳۶۰. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۸۴۰

از آغاز کتاب تا آخر کتاب جهاد؛ خط: نسخ، کا: محمد حسین بن محمد شاه حسینی مرعشی شوشتری، تا: یک‌شنبه ۸ ذیقعده ۱۰۵۶ق؛ مصحح، محشی، با علامت بلاغ؛ تملک: محسن بن تقی، قاسم محیی الدین به تاریخ ۸ ذیقعده ۱۲۲۰، حسن بن نصرالله الموسوی به تاریخ ۱۲۷۳ در نجف اشرف؛ جلد: تیماج قرمز، ۴۰۴گ، ۲۵ سطر، اندازه: ۱۸×۳۲سم [ف: ۳ – ۳۶]

۳۶۱. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه:۲۴۳۴

کتاب حج تا آخر کتاب نذر وایمان و کفارات؛ خط: نسخ، کا: ابوالفتح بن ابوالقاسم حسینی استرآبادی، تا: ۱۰۵۶ق، جا: اصفهان؛ محشی؛ واقف: سپهسالار؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: چرمی، ۴۱۵ص، ۲۰ سطر، اندازه: ۱۹×۲۶سم [ف: ۱ – ۲۳۷]

۳۶۲. یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه:۷۰۲

آغاز: ولیس علیه لما قبله و لیس علی من قبل الفطرة ... محمد بن یعقوب عن عدة من اصحابنا عن احمد بن محمد؛ **انجام:** تم کتاب الاحکام و القضایا و یتلوه کتاب المکاسب انش ...

از کتاب زکوة تا اجارات؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۰۵۶ق؛ افتادگی: آغاز؛ اهدایی: اخوان مصلایی؛ کاغذ: ترمه اصفهانی، جلد: مقوایی با تیماج زرد، ۳۸۳گ، ۲۱ سطر (۱۰×۱۶)، اندازه: ۱۷×۲۴سم [ف: ۲ – ۵۹۷]

۳۶۳. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۹۵۱

نسخه اصل: کتابخانه مدرسه امام صادق (ع) ـ بروجرد ۶۲؛ خط: نسخ، کا: عبد الله بن حسین علی شیخ رقه‌ای (زفه‌ای) تونی، تا: ۱۰۵۶ق؛ دو اجازه به «امیر مرتضی بن امیر مصطفی آذربایجانی تبریزی» که یکی از «بدر الدین بن محمد بن فخر الدین الحر العاملی» است در روز ۲۵ محرم ۱۰۶۰ که از استادش شیخ بهائی و حر عاملی نقل کرده و دیگری از خواجه علی بن محمد هاشم مشهدی» در سال ۱۰۶۰ در مشهد مقدس که از استادش «حسن بن ولی الله رضوی قاینی» نقل می‌کند؛ واقف: حاج میرزا محمد بن حاجی محمد جعفر، ۱۲۴۸؛ ۸۵۶ص [عکسی ف: ۳ – ۱۷۶]

۳۶۴. تهران؛ چهل ستون؛ شماره نسخه:۶۳

از آغاز تا پایان جزء پنجم؛ خط: نسخ، کا: موسی بن حسن بن محمد حسینی مدنی، تا: ۱۰۵۶ق [چند نسخه–ف: – ۳۱۶]

۳۶۵. شیراز؛ امام عصر؛ شماره نسخه:۲۰۱

از کتاب زکاة تا آخر کتاب مزار؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۰ شوال ۱۰۵۷ق؛ افتادگی: آغاز؛ مصحح؛ ۳۸۲گ، ۱۷ سطر (۱۱×۱۵/۵)، اندازه: ۲۰×۲۶سم [ف: ۱ – ۲۵]

۳۶۶. قم؛ معصومیه؛ شماره نسخه:–۵۹۸۵

از آغاز تا مزار؛ خط: نسخ، کا: علی خان کاظمی، تا: جمعه ۲ جمادی الاول ۱۰۵۷ق، برای حاجی ابراهیم عباحی (؟)؛ تاریخ وقف: ۱۲۳۷؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج مشکی، ۳۳۷گ، ۲۸ سطر، قطع: رحلی [ف: – ۹۸]

۳۶۷. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۶۴۸۸

آغاز: برابر؛ **انجام:** و لسنا نعمل به و العمل علی ما قدمناه من الاخبار

خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۰۵۷ق؛ مصحح، مقابله شده، دارای دو نوع بلاغ از علمای وقت، محشی؛ وقفی حوزه علمیه سرخس به وسیله آقای عصمتی در شهریور ۱۳۷۸؛ کاغذ: نخودی آهار مهره، جلد: تیماج عنابی، ۳۶۲گ، ۲۹ سطر، اندازه: ۱۹×۳۲سم [ف: ۲۶ – ۱۹۱]

۳۶۸. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۴۵۴۴

آغاز: بسمله. کتاب المزار من کتاب تهذیب الاحکام مختصر فی ذکر انساب النبی (ص) و الائمة علیهم السلام؛ **انجام:** و قد ذکرنا نحن متوفی کتاب فهرست کتب الشیعة فمن اراده وقف علیه

از کتاب المزار تا پایان مشایخ؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: ذیقعده ۱۰۵۷ق؛ مصحح، دارای چند نوع بلاغ از اساتید وقت؛ اهدایی: رهبری، اسفند ۱۳۷۶؛ کاغذ: نخودی آهار مهره، جلد: مقوا رویه گالینگور، ۲۱۹گ، ۲۸ سطر، اندازه: ۱۹/۵×۲۵/۲سم [اهدائی رهبر: ۲ اخبار۱ – ۲۲۷]

۳۶۹. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۷۵۳۱

آغاز: برابر؛ **انجام:** من اراده اخذه من هناك ان شاءالله و قد ذکرنا نحن فهرست کتب الشیعة و الحمدلله وجده و الصلوة علی سیدنا محمد النبی و آله الطاهرین.

کامل، جلد ۱-۴؛ خط: نسخ خوش، کا: بدیع الزمان بن محمد رضا یزدی، تا: ۱۰۵۷ق؛ محشی با رموز مختلف، مقابله شده، مصحح؛ کاغذ: حنایی آهارمهره، ۴۶۵گ، ۳۰-۳۵ سطر، اندازه: ۲۷×۴۷/۱سم [ف: ۱۴ - ۱۶۵]

۳۷۰. تهران؛ سلطنتی؛ شماره نسخه:۱۲۶۴

آغاز: برابر؛ **انجام:** تم الجزء الثالث من کتاب تهذیب الاحکام و الحمدلله رب العالمین و صلی الله علی محمد و آله الطاهرین علی ید افقر العباد و احوجهم الی غفران ربه الغنی ابن مولانا علی رضا العباسی محمد رضا التبریزی حامدا لله و مصلیا علی نبیه یوم الاحد الاحدی و عشرین من شهر ربیع الثانی من شهور ۱۰۵۷

از کتاب الطهاره تا کتاب الحج؛ خط: نسخ عالی، کا: محمد رضا تبریزی ابن مولانا علی رضا عباسی، تا: ربیع الثانی ۱۰۵۷ق؛ مجدول زرین، با کمند طلائی، با یک شمسه مذهب مرصع وسط طلاپوش، یک سرلوح سر کنگره دندان موشی زرین؛ مهر: «علی اکبر بن حسین الحسینی»، کتابخانه دولت علیه ایران ۱۳۲۹؛ کاغذ: ترمه اصفهانی، جلد: مقوای روکش چرم ساغری مشکی، ۷۷۲ص، ۲۹ سطر، اندازه: ۲۰/۹×۳۵/۹سم [ف: ۱ - ۲۳۶]

۳۷۱. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۴۲۷۲

کتاب طهارت و صلاة؛ خط: نسخ نازیبا، کا: محمد تقی بن محمد صالح بن حاجی کنجی اردبیلی، تا: غره محرم ۱۰۵۸ق، جا: اصفهان مدرسه صفویه؛ تملک: ریحان الله بن جعفر موسوی و مهر «ریحان الله بن جعفر الموسوی» (بیضی)؛ مهر: «محمد شریف بن صادق» (مربع)؛ دو انهاء که ملا محمد تقی مجلسی برای کاتب به تاریخ اواخر محرم ۱۰۶۰ و اواسط ربیع الاول ۱۰۶۲ نوشته؛ جلد: مقوایی، ۲۷۷گ، ۱۹ سطر، اندازه: ۲۰×۲۵/۵سم [ف: ۱۱ - ۲۷۴]

۳۷۲. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۹۴۵۵

آغاز: بسمله، کتاب التجارة باب فضل التجارة و آدابها و غیرذلک مما ینبغی للتاجران یعرفه؛ **انجام:** مذکور فی الفهارست المصنفه فی هذا الباب للشیوخ رحمهم الله من ازاده ح خذمن هناک

از ابتدای تجارت تا پایان مشیخه؛ خط: نسخ، کا: محمود بن علی حاجی حسن طبسی، تا: ۲۵ جمادی الاول ۱۰۵۸ق؛ واقف: خان بابا مشار، خرداد ۱۳۴۵؛ کاغذ: نخودی آهار مهره، جلد: مقوا، ۲۹۱گ، ۲۵ سطر، اندازه: ۲۴×۳۷سم [ف: ۱۴ - ۱۸۵]

۳۷۳. مشهد؛ نواب؛ شماره نسخه:۶۹۴

آغاز: بسمله کتاب الزیارات من کتاب التهذیب مختصر فی انساب النبی و الائمة؛ **انجام:** و قد ذکرنا نحن مستوفی فی کتاب فهرست الشیعة و الحمدلله وحده و الصلوة و السلام علی سیدنا محمد و آله اجمعین.

جزء پنجم تا آخر هفتم؛ خط: نسخ، کا: غیاث الدین محمد بن کمال الدین زشکی، تا: ۱۰۵۸ق؛ دارای بلاغ، محشی؛ واقف: محمدمومن سبزواری، ذیقعده ۱۰۸۸ق، بر طلاب مشهد؛ کاغذ: صیقلی، جلد: تیماج عنابی ضربی دار، ۲۹۵گ، ۳۳ سطر(۱۵/۵×۲۶/۵)، اندازه: ۲۵×۳۸سم [ف: - ۵۴۵]

۳۷۴. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۲۴۷۰

آغاز: عن احمد بن محمد بن ابی نصر عن عبدالکریم عن الحلبی عن ابی عبدالله علیه السلام قال

کتاب العتق تا پایان مشیخه؛ خط: نسخ، کا: محمد سعید بن محمد مؤمن بن غیاث الدین محمد بن محمد بن محمد، تا: ۱۰۵۹ق تا ۱۸ رجب ۱۰۶۰ق، جا: اصفهان؛ مصحح؛ یادداشتی از «محمد سدید بن ملا احمد جیلی تنکابنی» که نسخه را با نسخه «محمد طالب بن حاجی حیدر» و وی از نسخه «ملا محمد تقی مجلسی» و وی از شهید ثانی در ۹۶۰ و وی از نسخه شیخ طوسی مقابله نموده و در پایان کتاب نیز اجازه علامه مجلسی به «محمد سدید» مذکور در چهارم جمادی الثانی ۱۰۷۵ آمده است، محشی، با چند امضای بلاغ؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۲۴۱گ، ۱۹ سطر، اندازه: ۲۰×۲۵/۵سم [محدث ارموی مخ: ۱ - ۴۶۳]

۳۷۵. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۱۵۹۳

کتاب طهارت تاکتاب حج؛ خط: نسخ، کا: محمد معصوم بن قمر الدین محمود حسینی دلیجانی، تا: ۱۰۵۹-۱۰۶۰ق؛ تملک: محمد عی خادم فرزند آقا مسعود خادم به تاریخ چهارم ذیقعده ۱۷۹؛ جلد:تیماج قرمز،۳۳۳گ،۲۵سطر،اندازه:۲۰×۲۹/۵سم[ف:۴ - ۴۴۸]

۳۷۶. قم؛ حجتیه؛ شماره نسخه:۳۵۷

قضاء تادیات؛ خط: نسخ، بی کا، تا: ۱۰۵۹ق [ف: - ۴۵]

۳۷۷. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۹۰۱۶

خط: نسخ، کا: محمد قاسم بن میر علی بیک بن میر معزالدین محمد بن میر تاج الدین طباطبائی، تا: رجب ۱۰۵۹ق تا صفر ۱۰۶۰ق؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج سبز، ۴۳۰گ، ۲۵ سطر (۱۰×۱۹/۵)، اندازه: ۱۸/۵×۲۹سم [ف: ۱۷ - ۲۷۵]

۳۷۸. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۲۱۶۸

از آغاز تا امر به معروف؛ خط: نسخ، کا: محمد بن اسد بن ملاولی دوست، تا: پنج‌شنبه اول جمادی الاول ۱۰۵۹ق؛ محشی با نشانه «ع ل، س، فیض الله الحسینی»، مصحح، با بلاغ؛ تملک: عبدالله در ۱۱۷۴؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج سرخ، ۴۲۵گ، ۲۵ سطر (۱۰×۲۱)، اندازه: ۱۵×۳۱سم [ف: ۹ - ۸۶۴]

۳۷۹. خوی؛ نمازی؛ شماره نسخه:۲۰۰

ازکتاب عتق تا آخر دیات و مشیخه؛ خط: نسخ جلی، کا: محمد زمان بن مقری سلطان، تا: ۱۰۵۹ق؛ جلد: تیماج سوخت، ۱۷ سطر، اندازه: ۲۰×۲۶سم [ف: - ۱۰۳]

۳۸۰. تهران؛ شورا؛ شماره نسخه:۱۶۹۸۹

آغاز: برابر؛ **انجام:** تم الجزء الرابع من تهذیب الاحکام و نتلوه فی الخامس کتاب الزیارات و الحمدلله کما هو اهله اللهم صل علی محمد و آل محمد.

خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۰۵۹ق، جا: اشتهارد؛ محشی؛ تملک: محمد قاسم بن امیرخان؛ جلد: چرم قهوه‌ای، ۳۹۹گ، ۳۵ سطر (۱۲×۱۹)، اندازه: ۲۵×۲۰سم [ف: ۴۷/۱ - ۱۱۰]

۳۸۱. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۲۴۹۵

کتاب الطهارة والصلاة؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۰۶۰ق؛ مصحح، با علامت بلاغ، محشی؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۲۸۰گ، ۲۳ سطر، اندازه: ۱۹/۵×۳۰سم [محدث ارموی مخ: ۱ - ۴۶۵]

۳۸۲. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۶۴۳

آغاز: بسمله، کتاب المزار من الکتاب التهذیب مختصر فی الانساب النبی؛ **انجام:** تحریر رقبة مؤمنه تم کتاب الدیات و هو آخر الکتاب ...

خط: نستعلیق، کا: محمد شفیع، تا: ۱۰۶۰ق [الفبائی ف: - ۱۵۳]

۳۸۳. قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه:۵۷

آغاز: باب فضل الجهاد و فروضه. محمد بن احمد بن یحیی عن ابی جعفر عن ابیه عن وهب ... قال رسول الله صلی الله علیه و آله: ان جبرئیل اخبر نی بامر قرت به عینی و فرح به قلبی؛ **انجام:** وما ذکرته عن ابی طالب الانباری فقد اخبرنی به احمد بن عبدون عنه و قد اوردت جملا من الطرق الی هذه المصنفات و الاصول ...

جهاد - قصاص؛ خط: نسخ، کا: محمد علی بن محمد صالح ابهری، تا: دهه آخر جمادی الثانی۱۰۶۰ق؛ مهر: «محمد تقی الموسوی» (بیضی)؛ جلد: گالینگور سبز مذهب، ۳۵۴گ، ۲۵ سطر، اندازه: ۲۵×۳۹سم [ف مخ: ۱ - ۵۱۵]

۳۸۴. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۳۹۹۹

آغاز: کتاب النکاح باب السنة فی النکاح محمد بن یعقوب عن عدة من اصحابنا عن احمد بن محمد ... قال ابوعبدالله [علیه السلام] رکعتان یصلیهما المتزوج افضل من سبعین رکعة؛ **انجام:** قال النبی (ص) جعل فی جعل الابق دینارا اذا اخذ فی مصره و ان اخذ فی غیر مصره فاربعة دنانیر.

از ابتدای کتاب النکاح تا پایان کتاب اللقطة؛ خط: نسخ، کا: عبدالفتاح بن میر سید علی الحسینی، تا: ۱۰۳۴-۱۰۶۰ق؛ محشی با نشان «هـ»، مصحح، این نسخه از روی نسخه‌ای استنساخ شده که با نسخه علامه شیخ حسین بن عبدالصمد جباعی حارثی همدانی پدر شیخ بهاء الدین عاملی مقابله شده، درنسخه آمده «کتب علیه بلغ بکتاب الشیخ بخطه نعمه الله»، بیشتر آن به خط عبدالفتاح حسینی در سنه ۱۰۶۰ق و مقداری از آغاز و پایان آن به خط مالک نسخه محمد بن هادی بن حسین تونی در سنه ۱۰۳۴ق می‌باشد؛ کاغذ: شرقی؛ نوع جلد: مشمع سبز، عطف: تیماج زرشکی، ۱۲۷گ، ۲۷ سطر (۱۰/۵×۲۰)، اندازه: ۲۰/۵×۳۰/۵سم [ف: ۳۵ - ۴۶۰]

۳۸۵. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۱۴۳۰

آغاز: برابر؛ **انجام:** قال ان ادرکتها قبل ان تدفن فان شئت فصل علیها

از مقدمه تا پایان صلاة؛ خط: نسخ، کا: عبدالحی بن محمد یزدی، تا: دوشنبه ۱۰ شعبان ۱۰۶۰ق؛ محشی با رموز مختلف، مصحح، مقابله شده؛اهدایی:رهبری،خرداد۱۳۷۳؛کاغذ: نخودی آهار مهره، ۳۷۹گ، ۲۱ سطر، اندازه: ۲۰×۲۶سم [اهدائی رهبر: ۲ اخبار۱ - ۲۱۷]

۳۸۶. قم؛ مهدوی (کتابخانه)؛ شماره نسخه:بدون شماره

کا: محمد معصوم بن قمرالدین محمود، تا: سلخ جمادی الاول ۱۰۶۰ق؛ مصحح، محشی [تراثنا: س۱۸ش۱و۲ - ۲۱۱]

۳۸۷. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۲۰۲-۲/۲۲

آغاز: برابر **انجام:** وأنتم یبلغکم عن الرجل منکم القبیح فلاتنکرون علیه و لاتهجرونه و لاتؤذونه حتی یترکه. تم کتاب الجهاد والامر بالمعروف و الحمدلله.

از کتاب الطهارة تا انتهای کتاب الجهاد و الامر بالمعروف؛ خط: نسخ، کا: محمد امین بن زید بن حسین الانصاری (آخر کتاب الصلاة) و محمد شفیع بن حیدر علی الحسینی السبزواری (آخر کتاب الجهاد)، تا: جمعه ۲۲ رمضان ۱۰۶۱، شنبه ۷ ربیع الاول ۱۰۶۲؛ دارای علامات بلاغ، مصحح، محشی با امضای «ع ص م» و «ع ل» و «ع س» و «ش ف»، یادداشتی از محمد شفیع به تاریخ ۱۰۶۱ بدین مضمون: این نسخه را از آغاز کتاب تا آخر کتاب الصلوة تصحیح نمودم از روی نسخه علی بن سلیمان بحرینی ادام الله توفیقه که وی نسخه خود را با نسخه شیخ حسین بن عبدالصمد مقابله نموده بود و او نیز نسخه‌اش را با نسخه شهید ثانی مقابله کرده بود و شهید ثانی نسخه‌اش را با نسخه‌ای که بر خط شیخ طوسی در دست داشت، مقابله نموده؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۴۳۸گ، ۲۷-۲۹ سطر، اندازه: ۱۹×۲۹/۵سم [ف: ۲ - ۱۰۷۴]

۳۸۸. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۰۵۱۷

از کتاب نذور و کفارات؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۰۶۱ق، جا: مدینه منوره؛ افتادگی: آغاز؛ مصحح، با اجازه‌ای در چهار صفحه که حاجی حسین بن محمد علی نیشابوری مکی برای مولانا محمد محسن بن اسماعیل اصفهانی به تاریخ سه‌شنبه هفتم شعبان ۱۰۶۱ در مدینه نوشته؛ جلد: تیماج قرمز، ۳۶۱گ، ۲۱ سطر، اندازه: ۱۷×۲۸سم [ف: ۲۷ - ۱۲]

۳۸۹. قم؛ حافظیان، ابوالفضل؛ شماره نسخه:۳۸

آغاز: برابر؛ **انجام:** سألته عن الجنازه لم ادرکها حتی بلغت القبر اصلی علیها قال ان ادرکتها قبل ان یدفن فان شئت فصل علیها تمت الزیادات والحمدلله رب العالمین ... یتلوه کتاب الزکوة

از آغاز کتاب تا اول کتاب الزکاة؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۲۷ صفر ۱۰۶۱ق؛ مصحح، با علامات بلاغ؛ جلد: تیماج سرخ، ۲۸۵گ، ۲۱ سطر، اندازه: ۲۰×۲۷سم [ف مخ]

۳۹۰. قم؛ دارالحدیث؛ شماره نسخه:۱۰۶

آغاز: برابر؛ **انجام:** انجام کتاب صلاة: سألته عن الجنازه لم أدرکها حتی بلغت القبر أصلی علیها قال إن ادرکتها قبل أن تدفن فإن شئت فصل علیها. تم

طهارت و صلاة؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۲۷ صفر۱۰۶۱ق؛ افتادگی: وسط؛ مصحح؛ جلد: تیماج سرخ، ۳۱۹گ، ۲۱سطر، اندازه:

۱۹×۲۵سم [ف: - ۴۴]

۳۹۱. شیراز؛ شاهچراغ؛ شماره نسخه:۴۳۵

آغاز: برابر؛ **انجام:** ماتنهون عنه تکفر عنکم سیئاتکم و ید خلکم مدخلا کریماً - تم الجزو الثالث من کتاب تهذیب الاحکام مع الزیادات و یتلوه الجزو الرابع فی کتاب الصیام حامداً مصلیاً علی ید ... عبد الفتاح جوزنی.

کتاب اول تا سوم؛ خط: نسخ، کا: محمد طاهر ابن علیرضا و عبدالفتاح جوزنی، تا: ۱۰۶۱ق؛ محشی؛ کاغذ: نخودی، جلد: مقوا با تیماج مشکی، ۵۷۸ص، ۲۷ سطر (۱۰×۲۲)، اندازه: ۱۸/۵×۲۳ [ف: ۲ - ۲۳]

۳۹۲. اصفهان؛ مدرسه صدر بازار؛ شماره نسخه:۵۷۵

از کتاب الدیون تا پایان مشیخه؛ خط: نسخ، کا: محمد نبی بن محمد صالح تونی، تا: دوشنبه سلخ جمادی الاول ۱۰۶۱ق (پایان کتاب الطلاق)، ۲۷ جمادی الاول ۱۰۷۴ (پایان کتاب الدیات)، ۲۹ جمادی الاول ۱۰۷۵ (پایان مشیخه)؛ مصحح، محشی؛ وقف‌نامه آن از بازمانده موقوفات میر محمد باقر پیشنماز مسجد جدید عباسی به سال ۱۱۲۳ و وقف دوباره آن به سال ۱۲۳۰؛ جلد: تیماج قرمز، ۵۱۷گ، ۲۰ سطر، اندازه: ۱۸/۵×۲۵سم [ف: ۲ - ۴۲۰]

۳۹۳. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۰۵۵۳

آغاز: برابر؛ **انجام:** قال ان ادرکتها قبل ان تدفن فان شئت فصل علیها

خط: نسخ، کا: تقی بن حیدر بن عبدالعزیز شوشتری، تا: ربیع الاول ۱۰۶۲ق؛ محشی؛ اهدایی: رهبری، خرداد ۱۳۷۳؛ کاغذ: نخودی آهار مهره، ۲۹۷گ، ۲۵ سطر، اندازه: ۱۷×۲۸سم [اهدائی رهبر: ۲اخبار۱ - ۲۱۷]

۳۹۴. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۹۵۸

آغاز: برابر؛ **انجام:** و سلم تسلیما

کتاب طهارت و صلوة و زکوة و صوم و حج و مزار؛ خط: نسخ، کا: نوروز بن اسمعیل، تا: سلخ ۱۰۶۲ق؛ اجازه روایتی که علامه مجلسی دوم برای مولانا محمد باقر جزی قلمی فرموده به تاریخ جمادی الاول ۱۰۷۴؛ کاغذ: نخودی، جلد: تیماج عنابی عطف قهوه‌ای، ۳۶۲گ، مختلف السطر، اندازه: ۲۵×۴۰سم [ف: ۵ - ۹۳]

۳۹۵. یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه:۱۵۷۸

طهارت، صلوة؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: جمادی الثانی ۱۰۶۲ق؛ اهدایی: حسین تراب یزدی؛ جلد: مقوایی با تیماج تریاکی، ۵۶۴گ، ۱۹ سطر (۱۲×۱۷)، اندازه: ۱۹×۲۵سم [ف: ۳ - ۹۹۳]

۳۹۶. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۵۳۵۴

آغاز: کما ان العمامة لاتسمی راسا و لا البرقع وجها فلو ساغ حمل ما ذکر؛ **انجام:** انما هو بمنزلة رجل سها فا نصرف فی رکعة او رکعتین او ثلاث من المکتوبة فانما علیه.

ازاوائل باب صفة الوضوء تا اواخر باب احکام السهو؛ خط: نسخ، کا: ظاهراً موسی بن ابراهیم خادم حسینی تونی، تا: نیمه جمادی الاول ۱۰۶۳ق؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ محشی از احمد و غیره، دارای سه نوع بلاغ، با یک واسطه از روی نسخه پدر شیخ بهائی توسط کاتب مزبور تصحیح و مقابله شده؛ واقف: علی اصغر احمدی، ۱۳۶۵؛ کاغذ: نخودی، ۲۰۷گ، ۲۷ سطر، اندازه: ۱۶×۲۸سم [ف: ۱۴ - ۱۷۷]

۳۹۷. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۷۹۹

آغاز: یتعلق بالطهارة و اترک ما قدمه قبل ذلک مما یتعلق بالتوحید و العدل و النبوة و الامامة

از آغاز کتاب تا زیادات کتاب جنائز؛ خط: نسخ، کا: افضل بن خدا بخش دماوندی، تا: چهارشنبه آخر ذیقعده ۱۰۶۳ق؛ افتادگی: آغاز؛ مصحح، دارای بلاغ، محشی؛ با انهائی که ملا محمد باقر مجلسی برای کاتب به تاریخ اواخر جمادی الثانی ۱۰۷۱ نوشته؛ جلد: تیماج سبز، ۳۱۵گ، ۲۳ سطر، اندازه: ۱۸/۵×۳۰/۵سم [ف: ۲ - ۴۵۵]

۳۹۸. تهران؛ شورا؛ شماره نسخه:۴۰

جلد دوم از کتاب جهاد تا کتاب دیات؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۰۶۳ق؛ ۳۲۵گ، ۲۷ سطر، اندازه: ۱۴×۲۷سم [ف: ۲ - ۱۸]

۳۹۹. بیدگل؛ مجتهد الزمان بیدگلی؛ شماره نسخه:۱۹

از آغاز کتاب المکاسب تا پایان مشیخه؛ خط: نسخ زیبا، کا: محمد مدعو به باقر کشمیری، تا: ۱۰۶۳ق تا ۱۰۶۴ق، جا: اوجین از قاعده بلاد مالوه (دیار مالوه) - هندوستان؛ افتادگی: انجام؛ مجدول مذهب؛ مصحح، محشی؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۵۸۴گ، ۱۹سطر، اندازه: ۱۹×۲۸سم [ف: - ۲۶]

۴۰۰. تهران؛ شورا؛ شماره نسخه:۴۷۸-طباطبائی

آغاز: کتاب النکاح باب السنة فی النکاح ... رکعتان یصلیهما المتزوج افضل من سبعین رکعة یصلیها الاعزب؛ **انجام:** و قد ذکرناه نحن مستوفی فی کتاب فهرست کتب الشیعه و الحمدلله وحده و الصلوة علی سیدنا محمد صلوات الله علیهم اجمعین

از کتاب النکاح تا دیات؛ خط: نسخ، کا: نبی تونی بن محمد صالح یزدی، تا: ۱۰۶۴ق؛ مصحح؛ تملک: محمد جعفر؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: تیماج سبز، ۳۹۸گ، ۲۱سطر، اندازه: ۱۹/۵×۲۵/۵سم [ف: ۲۴ - ۳۱۳]

۴۰۱. قم؛ استادی، رضا؛ شماره نسخه:نامعلوم

حج؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۰۶۴ق؛ ۱۱۱گ، ۲۳ سطر، اندازه: ۱۹×۳۰سم [صد و شصت نسخه: - ۱۱]

۴۰۲. تهران؛ حقوق؛ شماره نسخه:۶۹ - ج

از آغاز تا زیارات؛ خط: نستعلیق، کا: محمد تقی بن حاجی ملک محمود قوژدی (صلاة) و عبدالباقی بن بدیع الزمان (زکاة تا زیارات)، تا: ۱۰ ربیع الاول ۱۰۶۴ق، تاریخ صوم ربیع الاول ۱۰۵۶؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ با بلاغ قرائت از محمد تقی بن مجلسی است و تاریخ آن در پایان زکوة نیمه‌های جمادی الاول ۱۰۵۶ و در پایان صوم ذیقعده ۱۰۵۶ و در پایان حج نیمه‌های جمادی الاول ۱۰۵۸ است؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج مشکی، ۴۲۲گ، ۲۵ سطر (۸/۵×۱۷)، اندازه: ۱۵/۵×۲۵/۵سم [ف: - ۳۱۰]

۴۰۳. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۱۱۷۶

آغاز: برابر؛ **انجام:** بحق النبی الطاهرین الی یوم الدین

از ابتدای مقدمه تا پایان امر به معروف و نهی از منکر؛ خط: نسخ، کا: عبدالکاظم بن عبدالرضا شوشتری، تا: شنبه ۲۴ ربیع الثانی ۱۰۶۴ق؛ دارای بلاغ و انهاء از سید محمد علی استرآبادی در چهارشنبه ۲۳ ربیع الثانی ۱۰۶۷، محشی با رمز «ع ا ه»؛ اهدایی: رهبری، خرداد ۱۳۷۳؛ کاغذ: حنایی آهار مهره، جلد: تیماج عنابی، ۵۲۴گ، ۲۳ سطر، اندازه: ۱۸×۲۸/۵سم [اهدائی رهبر: ۲ اخبار۱ – ۲۲۱]

۴۰۴. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۹۶۱

آغاز: برابر؛ **انجام:** مدخلا کریما

از اول کتاب طهارت تا آخر کتاب زکوة؛ خط: نسخ، کا: محمد بن محمد حسین نیکنامی (کذا) توابع تون، تا: یک‌شنبه ۲۹ جمادی الثانی۱۰۶۴ق؛مصحح،مقابله شده؛واقف:حاج محمد سمیع دوغ آبادی، ربیع الاول ۱۱۴۲ق؛ کاغذ: آهار مهره حنایی، جلد: تیماج عنابی، ۴۰۳گ، ۲۱ سطر، اندازه: ۲۰×۲۵سم [ف: ۵ – ۹۵]

۴۰۵. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۸۰۰۵

آغاز: بسمله کتاب المزار من کتاب التهذیب مختصر؛ **انجام:** اخذ من هناک ان شاءالله آمینا رب العالمین م

خط: نسخ، کا: سلطان محمدبن رفیع الدین محمد اصفهانی، تا: ۹ ذیحجه ۱۰۶۴ق؛ دارای سرلوح زرین، و کتیبه قلمدانی، مجدول؛ واقف: علی محمد زنجانی؛ کاغذ: نخودی آهارمهره، جلد: تیماج مشکی، ۴۲۲گ، ۲۵ سطر، اندازه: ۲۰/۵×۲۴/۵سم [ف: ۱۴ – ۱۸۷]

۴۰۶. بابل؛ خاتم الانبیاء؛ شماره نسخه:۴۲/۱

آغاز: ایوب بن نوح قال کتبت الی ابی الحسن (ع) اسئلة عن مسح القدمین؛ **انجام:** فان فیه یقسم الارزاق و یکتب

از اواخر کتاب الصلوة تا باب فضل شهر رمضان؛ خط: نسخ، کا: محمد حسین بن شاه محمد تربتی، تا: یک‌شنبه ربیع الثانی ۱۰۶۴ق؛ مصحح؛ مهر: صلوات (بیضی)؛ جلد: تیماج مشکی، ۳۱ سطر، اندازه: ۲۲×۳۱سم [ف: – ۳۹]

۴۰۷. همدان؛ دانشگاه بوعلی؛ شماره نسخه:۵۳

از کتاب صوم تا جهاد؛ خط: نسخ، کا: بهاء الدین محمد بن نظام الدین محمد قرشی ساوجی، تا: ۱۰۶۴ق؛ اشعاری به فارسی و عربی به خط محمد حسین طالقانی به تاریخ ربیع الاول ۱۱۸۸؛ تملک: محمد کاظم بن معصوم طالقانی ملکی؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۲۲۹گ، ۲۶ سطر، اندازه: ۱۷/۵×۳۰سم [ف: – ۳۴]

۴۰۸. قم؛ فیضیه؛ شماره نسخه:۳۷۱

طهارت تا زکوة؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۰۶۵ق؛ افتادگی: آغاز؛ ۳۰۲گ، ۲۴ سطر، اندازه: ۱۹×۲۸سم [ف: ۱ – ۵۸]

۴۰۹. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۴۰۳۹

کتاب طهارت و صلاة؛ خط: نسخ، کا: محمد رضا بن یالکار بن شاهوردی جاملو (پایان کتاب طهارت)، تا: با تاریخ ۱۰۶۵ق؛ افتادگی: آغاز؛ مصحح، با نشانی‌های بلاغ، اجازه‌ای که عبد علی ابن جمعه حویزی برای سید حسین دهدشتی به تاریخ اواخر جمادی الثانی ۱۰۶۵ در شیراز نوشته، چند تاریخ تولد ۱۱۸۲–۱۱۹۰؛ مهر: «عبده الراجی عبدالرحیم» (بیضی)؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۲۴۹گ، ۲۹ سطر، اندازه: ۲۰×۳۰سم [ف: ۱۱ – ۴۲]

۴۱۰. قم؛ حجتیه؛ شماره نسخه:۴۰

خط: نسخ، کا: محمد بن قاسم نیشابوری، تا: ۱۰۶۵ق؛ با این یادداشت بر برگ نخست آن: «للحقیر شهاب الدین الحسینی المرعشی النجفی و قداشتریته بوجه استیجار الصلوة ۱۳۴۰» [ف:۴۵]

۴۱۱. قائن؛ مدرسه جعفریه؛ شماره نسخه:۲۶

آغاز: برابر؛ **انجام:** قال محمد بن الحسن هذا الخبر موافق للعامة ولنسا نعمل به و العمل علی ما قدمناه من الاخبار

از ابتدای کتاب تا پایان کتاب الحج؛ خط: نسخ، کا: شکرالله بن حاجی میرزا محمد حسینی، تا: ۲۳ شعبان ۱۰۶۵ق؛ مصحح، محشی، با علامت بلاغ و امضای بلاغ «محمد علی استرآبادی»؛ تملک: محمد امین بن محتشم حسینی در اصفهان؛ واقف: محمد مهدی درخچی بر طلاب مدرسه جعفریه قائن، نیز وقف کتاب از غلامحسین تولیت نجفی در سال ۱۳۹۰؛ تملک: محمد بن محمد امین حسینی؛ جلد: تیماج قرمز، ۲۹۱گ، ۳۰ سطر، اندازه: ۲۰×۳۲سم [کتابخانه‌های قائن: ف: – ۲۴]

۴۱۲. یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه:۲۸۲

آغاز: بسمله و به ثقتی رب یسر لا تمامه یا کریم. کتاب الدیون و الکفالات و الحوالات و الضمانات و الضمانات و الو کالات؛ **انجام:** و لیفصل ذلک شرح یطول هو مذکور فی الفهارسة المصنفة فی هذا الباب للشیوخ رحمهم الله من اراده اخذ من هناک ان شاءالله.

خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۰۶۵ق؛ اهدایی: وزیری؛ کاغذ: حنایی آهار مهره، جلد: مقوایی با تیماج قرمز، ۲۹۲گ، ۳۱ سطر (۱۲/۵×۲۴)، اندازه: ۲۱×۳۳سم [ف: ۱ – ۲۸۶]

۴۱۳. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۲۵۲۰

آغاز: بسمله، کتاب النکاح، باب السنه فی النکاح؛ **انجام:** قد ذکرنا نحن مستوفی فی کتاب فهرست کتب الشیعه و الظفر من شهور سنه ۱۰۶۵

از ابتدای نکاح تا انتهای مشیخه؛ خط: نسخ، کا: محمد مؤمن بن زین العابدین، تا: ۲۰ رجب ۱۰۶۵ق؛ واقف: حسین کی استوان، آبان ۱۳۴۸؛ کاغذ: آهارمهره حنایی، جلد: مقوا رویه گالینگور، ۳۰۳گ، ۲۵ سطر، اندازه: ۱۸×۳۲/۲سم [ف: ۱۴ – ۱۷۵]

۴۱۴. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۵۶۸۶

آغاز: قال الشیخ رحهم الله الحج فریضه؛ **انجام:** ولدها و الامه

از کتاب حج تا آخر نکاح؛ خط: نسخ، کا: محمد تقی بن محمد ولی قاینی، تا: سه‌شنبه ۶ ذیحجه ۱۰۶۶ق [تاریخ تحریری که در آخر کتاب حج نوشته شده، چهارشنبه ۱۴ ذیقعده ۱۰۷۲، در مشهد است و تاریخ تحریر ختم کتاب تجارت، محرم ۱۰۷۳ است]، جا: مشهد رضوی؛ این نسخه نزد ملا احمد بن حاجی

محمد شهیر به تونی خوانده و تصحیح و مقابله شده؛ واقف: محمد شفیع، جمادی الاول ۱۱۲۶ق؛ کاغذ: آهار مهره حنایی و نخودی، جلد: تیماج عنابی، ۴۱۴گ، ۲۳سطر، اندازه: ۱۹/۵×۲۵سم [ف: ۵ - ۱۰۰]

۴۱۵. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۴۸۶۹

از کتاب مکاسب تا پایان تهذیب؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: دوشنبه یک روز قبل از نوروز ۴ جمادی الثانی ۱۰۶۶ق؛ مصحح، محشی، با نشانی بلاغ به خط علامه مجلسی، انهائی که ملامحمد باقر مجلسی به جهت مولانا عبدالحسین مازندرانی به تاریخ ۲۲ ذیقعده ۱۰۹۶ نوشته؛ تملک: عبدالحسین مازندرانی ساکن مرودبست، جعفر بن محمد حسینی عاملی به تاریخ ۱۱۱۴؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۴۶۸گ، ۲۵ سطر، اندازه: ۱۹×۲۵سم [ف: ۱۳ - ۵۳]

۴۱۶. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۱۲۷۲

آغاز: بسمله، الحسن بن محبوب عن ابی حمزة الثمالی عن ابی جعفر علیه السلام؛ **انجام:** ذکرناه نحن مستوفی فی کتاب فهرست کتب الشیعه شهر شوال سنه ۱۶۶

از مکاسب تا مشیخه؛ خط: نسخ، کا: محمد تقی بن اسماعیل بن کاوس بن حسن، تا: ۲۴ شوال ۱۰۶۶ق؛ دارای بلاغ، محشی؛ واقف: شیخ محمد صالح علامه حائری، مرداد ۱۳۵۱؛ کاغذ: نخودی آهارمهره، جلد: میشن قهوه‌ای، ۴۲۲گ، ۲۳ سطر، اندازه: ۱۹×۲۴/۵سم [ف: ۱۴ - ۱۸۱]

۴۱۷. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۶۸۰۹

کتاب طهارت و صلاة؛ خط: نسخ، کا: محمد رضا بن درویش محمد شهرزادی، تا: ۱۰۶۶ق؛ افتادگی: آغاز (برگ اول)؛ مصحح، با علامت بلاغی که محمد باقر بن محمد مؤمن محقق سبزواری به جهت مولانا محمد جیلانی به تاریخ ذیقعده ۱۰۷۵ نوشته؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۳۲۴گ، ۲۳ سطر، اندازه: ۲۰×۳۱/۵سم [ف: ۱۸ - ۹]

۴۱۸. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۵۶۰۵-۲۸/۲۵

آغاز: بسمله و به استعین فی الاتمام سریعا کتاب الدیون و الکفالات و الحوالات و الضمانات و الوکالات باب الدیون و احکامها سهل بن زیاد عن جعفر بن محمد الاشعری؛ **انجام:** من اراده اخذه من هناک ان شاءالله و قد ذکرنا نحن مستوفی فی کتاب فهرست کتب الشیعة فمن اراده وقف علیه.

از کتاب الدیون تا پایان تهذیب؛ خط: نسخ، کا: ابراهیم جرفادقانی، تا: ۱۰۶۶ق؛ مقابله شده، مصحح، محشی با امضای «آب عفی عنه»؛ تملک: ربیع بن محمدزکی که نسخه را در سال ۱۱۶۱ به آقا سید حسین داده است؛ جلد: تیماج کرمی، ۳۷۲گ، ۲۹ سطر، اندازه: ۱۸×۳۳سم [ف: ۲ - ۱۰۷۹]

۴۱۹. قم؛ مرکز مطالعات؛ شماره نسخه:۱۰۳

آغاز: بسمله کتاب المزار من کتاب التهذیب مختصر فی انساب النبی و الائمه و زیاراتهم و تواریخهم و قدر مشاهدهم؛ **انجام:** فی جوار سیدنا و امامنا و مقتدانا و مولانا اول الائمة الاطهار علی بن ابی طالب صلوات الله و سلامه علیه و علی آله و اولاده الطیبین الطاهرین المعصومین تم کتاب تهذیب الاحکام

از «کتاب المزار» تا آخر تهذیب و مشیخه؛ خط: نسخ، کا: معصوم بن ابی طالب بن نصرالله الفالی، تا: چهارشنبه دهه اول شعبان ۱۰۶۶ق؛ مصحح، با علامت بلاغ، سماع ملا ملک حسین و اجازه روایت به وی از طرف صالح بن عبدالکریم در روز هفتم رمضان ۱۰۷۲ به خط مجیر؛ تملک: محمد مهدی بن حاجی طالب بزار، تملکی به تاریخ ۱۱۲۴ در دارالعلم فارس با مهر «المذنب معز الدین محمد الحسنی ۱۱۲۱» (مستطیل) و «یا معز کل ذلیل ۱۱۱۹» (بیضی)؛ واقف: مولود خانم بنت مرحوم دانا محمد بیابانکی بر علمای اثنا عشریه با تولیت عبدالعلی بیابانکی، رجب ۱۱۹۵، با مهر «عز من قنع و ذل من طمع» (بیضی)؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۲۸۳گ، ۳۷ سطر، اندازه: ۲۴×۳۸سم [ف: ۱ - ۸۹]

۴۲۰. قم؛ مؤسسه حضرت آیة الله العظمی بروجردی؛ شماره نسخه:۱۴۵

از کتاب نکاح تا مشیخه؛ خط: نسخ، کا: محمد مهدی، تا: ۱۰ رجب ۱۰۶۶ق؛ مصحح، محشی، مقابله شده با نسخه ملا محمد تقی مجلسی و ملا احمد مقدس اردبیلی، نشان بلاغ خلیل بن علی بیک حسینی تونی به تاریخ رمضان ۱۰۷۰ در اصفهان؛ جلد: تیماج قرمز، ۳۳۸گ، ۲۵ سطر، اندازه: ۲۰×۳۲/۵سم [ف: ۱ - ۹۸]

۴۲۱. مشهد؛ نواب؛ شماره نسخه:۳۹۴

آغاز: بسمله کتاب المکاسب الحسن بن محبوب عن ابی حمرة الثمالی عن ابی جعفر (ع)؛ **انجام:** و قد ذکرنا نحن مستوفی فی کتاب فهرست الشیعة و الحمدلله وحده ...

خط: نسخ، کا: محمد بن محمد حسین تونی، تا: شنبه ۱۲ ذیحجه ۱۰۶۷ق، جا: مشهد رضوی؛ مصحح، مقابله شده، محشی به حواشی «حسن بن ز رحمه الله، ق، مولانا محمد مومن رحمه الله، نهایه، و ...». دارای بلاغ، گواهی بر سماع، نسخه بر فاضل تونی قرائت و تصحیح شده و اجازه روایتی به قاری داده شده، اجازه روایت از ملا احمد بن حاج محمد تونی (فاضل تونی) در اوایل ذیحجه ۱۰۷۵ق برای مولانا محمد مهدی؛ نسخه در ربیع الاول ۱۱۹۶ق داخل عرض شده با مهر «افوض امری الی الله شهاب الدین علی علوی» (مستطیل)؛ واقف: حاج محمد سمیع دوغ آبادی، ربیع الاول ۱۱۴۲ق، بر طلاب مشهد؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج سرخ، ۴۶۷گ، ۲۱ سطر (۱۱×۱۶)، اندازه: ۱۹/۵×۲۵/۵سم [ف: - ۳۲۹]

۴۲۲. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۵۷۲-۴/۴۲

آغاز: ... کذا و کذا یوما وان شئت کذا و کذا سنة ... باب من احل الله نکاحه من النساء وحرم منهن فی شرع الاسلام. قال الله تعالی: حرمت علیکم امهاتکم؛ **انجام:** وقد ذکرنا نحن مستوفی فی کتاب فهرست الشیعة و الحمدلله وحده والصلوة علی سیدنا محمد وآله خیر البریة.

از اوائل نکاح تا آخر دیات و مشیخه؛ خط: نسخ، کا: محمد باقر اردبیلی، تا: سه‌شنبه ذیحجه ۱۰۶۷ق، جا: اصفهان؛ افتادگی: آغاز؛

مصحح، محشی؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۲۸۷گ، ۲۲-۲۳ سطر، اندازه: ۱۶×۲۵/۵سم [ف: ۲ - ۱۰۸۱]

۴۲۳. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۴۰۱۰

آغاز: فضل الجهاد و فروضه، محمد بن احمد بن یحیی عن ابی جعفر عن ابیه ... قال قال رسول الله [صلی الله علیه و آله] ان جبرئیل اخبرنی بامر قرت به عینی و فرح به قلبی؛ **انجام:** و ما ذکرته عن ابی عبدالله الحسین بن سفیان البزوفری ... و قد ذکرنا نحن مستوفی فی کتاب فهرست الشیعه و الحمدلله رب العالمین و صلی الله علی محمد و آله الطاهرین و سلم.

از آغاز کتاب الجهاد تا پایان کتاب؛ خط: نسخ، کا: رمضان علی بن محمد علی رارانی اصفهانی، تا: ۲۶ شعبان ۱۰۶۷ق؛ محشی با نشان «عد»، «قسم»، «ق س م»، «هـ» و «یوسف»، مصحح، با نشان «بلغ» و «بلغ قبالا ایده الله تعالی» مقابله شده، این نسخه از آغاز تا انجام از سوی محمد امین قهپایی در تاریخ‌های ۱۰۷۴ و ۱۰۷۶ و ۱۰۷۷ق بر محمد سعید بن سزاج الدین قاسم طباطبایی قهپایی قرائت شده؛ کاغذ: شرقی، نوع جلد: تیماج سبز، ۴۸۱گ، ۲۷ سطر (۱۰/۵×۲۱/۵)، اندازه: ۱۹×۳۹/۵سم [ف: ۳۵ - ۴۷۴]

۴۲۴. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۷۲۴

آغاز: بسمله، کتاب المزار مختصر فی انساب النبی و الائمه علیهم السلام و زیاراتهم و تواریخ ذکر مشاهدهم؛ **انجام:** ان شاءالله و قد ذکرنا نحن ... فمن اراد وقف علیه

از کتاب «مزارات» تا کتاب «دیات» و «مشیخه»؛ خط: نسخ، کا: محمد سلمان، تا: ۱۰۶۷ق؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: تیماج مشکی، ۳۸۶گ، ۲۷ سطر (۱۵×۲۶)، اندازه: ۲۳/۵×۳۸سم [ف: ۸ - ۱۸۲]

۴۲۵. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۱۹۴۴

آغاز: کتاب الزکاة باب ما یجب فیه الزکوة؛ قال الشیخ رحمه الله الزکوة فی تسعة أشیاء الذهب و الفضة و الحنطة؛ **انجام:** قال محمد بن الحسن هذا الخبر موافق للعامة و لسنا نعمل به و العمل علی ما قدمناه من الأخبار؛ تم الجزء الرابع من کتاب تهذیب الأحکام آخره کتاب الحج ... الحمدلله رب العالمین و صلی الله علی سیدنا محمد و آله اجمعین الطیبین الطاهرین.

از آغاز کتاب زکات تا انجام کتاب حج؛ خط: نسخ خوش، کا: زکریا فرزند عبدالله جدید الاسلام، تا: ۲۷ شعبان ۱۰۶۷ق؛ مصحح، با علامت «قوبل بتوفیق الله تعالی» مقابله گردید، محشی با نشان «م د رحمه الله، ص، ع، س، ق، ع ا ه و ...»؛ وقف‌نامه نسخه توسط «عنایت الله حسینی» در سه‌شنبه ۱۷ ربیع الاول سال ۱۱۰۲ نگاشته شده؛ کاغذ: شرقی آهار مهره، جلد: تیماج زیتونی، ۱۹۶گ، ۲۵ سطر (۱۱/۵×۲۰/۵)، اندازه: ۲۰×۳۰سم [ف: ۳۰- ۲۳۸]

۴۲۶. کاشان؛ مدرسه سلطانی؛ شماره نسخه:۶۲

آغاز: بسمله کتاب الجهاد و سیرة الامام (ع) باب فصل الجهاد و فروضه، محمد بن احمد بن یحیی عن ... قال رسول الله صلی علیه و آله ان جبریل اخبرنی؛ **انجام:** ولتفصیل ذلک شرح یطول هو مذکور فی الفهارست المصنفة فی هذا الباب للشیوخ رحمهم الله من اراده اخذه من هناک انشاءالله و قد ذکرنا نحن مستوفی فی کتاب فهرست الشیعة و الحمدلله.

از ابتدای کتاب الجهاد تا پایان کتا ب؛ خط: نسخ، کا: کمال الدین حسین، تا: ۱۰۶۷ ق (پایان کتاب صیدو ذباهه)، اوایل ربیع الاول ۱۰۶۸ ق (پایان دیات)؛ مصحح، محشی؛ تملک: محمدامین الکاشانی و مهر «انی لکم رسول امین» (بیضی)؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۳۳۴گ، ۲۹ سطر، اندازه: ۱۷×۲۸سم [ف مخ]

۴۲۷. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۶۳۶

آغاز: المقطوعه بها من الاخبار المتواتره؛ **انجام:** فان شئت فصل علیها تمت کتاب الصلوة و الزیادات ... انت الاعز الاجل الاکرم

خط: نسخ، کا: سید علی، تا: ۱۰۶۸ق [الفبائی ف: ۱۵۳]

۴۲۸. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۴۵۱۳-۲۳/۳۳

آغاز: برابر؛ **انجام:** قال سألته عن الجنازة لم ادرکها حتی بلغت القبر اصلی علیها قال ان ادرکتها قبل ان تدفن فان شئت فصل علیها تم کتاب الصلوة

طهارت و صلوة؛ خط: نسخ، کا: عبدالقیوم، تا: آخر جمادی الثانی ۱۰۶۸ق، محشی با امضای «علی اکبر عفی عنه»، با علامت «بلغ سماعاً ایده الله تعالی»؛ جلد: تیماج، ۳۳۶گ، ۲۵ سطر، اندازه: ۱۹×۲۵سم [ف: ۲ - ۱۰۷۵]

۴۲۹. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۸۱۷۲-۵۶/۲۲

آغاز: بسمله؛ کتاب العتق و التدبیر و المکاتبة، باب العتق و احکامه. الحسین بن سعید عن ابن ابی عمیر عن معویة بن عمار

از اول کتاب العتق و التدبیر و المکاتبه تا آخر کتاب؛ خط: نسخ، کا: محمد حسین بن سلطان محمد شیعی اثنی عشری، تا: شنبه ۱۷ صفر ۱۰۶۸ق؛ ۲۵۸گ، ۲۱ سطر، اندازه: ۱۹×۳۰سم [ف: ۲- ۱۰۸۰]

۴۳۰. قم؛ استادی، رضا؛ شماره نسخه:نامعلوم

متاجر تا دیات؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: یک‌شنبه ۱۰ محرم ۱۰۶۸ق؛ تملک: جعفر بن محمد حسینی قاینی، حاج آقا محسن عراقی، عبدالحسین مازندرانی ساکن رودبست در ۱۰۹۲؛ مقابله شده وسیله همین مازندرانی در مجلس درس مجلسی دوم با این اجازه و انهاء از مجلسی برای او در پایان کتاب نکاح به تاریخ ۲۶ ذیقعده ۱۰۹۶ق؛ ۴۷۰گ، ۲۵ سطر، اندازه: ۱۸×۲۴سم [صد و شصت نسخه: - ۱۲]

۴۳۱. تهران؛ شورا؛ شماره نسخه:۴۹۵-طباطبائی

آغاز: حدثنا جعفر بن محمد الرمانی ... لما ضرب ابن ملجم الفاسق لعنه الله امیرالمومنین علیه السلام؛ **انجام:** قول الله عزوجل و ان کان من قوم عدو لکم و هو مومن فتحریر رقبة

از کتاب مزار تا دیات به انضمام مشیخه تهذیب؛ خط: نسخ، کا: محمد صالح حاجی شهمیرزاد بن ملا قاسم، تا: ۱۰۶۸ق؛ افتادگی: آغاز؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: تیماج زرشکی، ۴۶۲برگ، ۲۸سطر، اندازه: ۱۸×۳۰سم [ف: ۲۴ - ۳۲۷]

۴۳۲. قائن؛ امام، سید حسن؛ شماره نسخه:۱

از آغاز تا پایان کتاب الصوم؛ خط: نستعلیق، کا: محمد مومن بن

اسماعیل شیرازی، تا: از ذیحجه ۱۰۶۷ق تا ۲۸ شعبان ۱۰۶۸ق؛ مجدول، مصحح، با علامت بلاغ؛ جلد: تیماج قرمز، ۲۸۹گ، ۲۷ سطر، اندازه: ۲۰×۳۳سم [کتابخانه‌های قائن: ف: - ۱۷۷]

۴۳۳. تهران؛ الهیات؛ شماره نسخه:۱۹۹

آغاز تا پایان مزار؛ خط: نسخ، کا: محمد زمان بن جعفر شولستانی، تا: رجب ۱۰۶۹ق؛ با سرلوح، مجدول، محشی با نشانه «م ق ر، شرح ارشاد، م ت ق ر ه، منتقی الجمان، دروس، طیبی، و مدارک»؛ شرحی درباره کتاب خمس در باب زیادات از آقا جمال خوانساری به نشانه «مد ظله العالی، آقا جمال من الله علینا ببقائه»؛ تملک: محمد جعفر بن احمد حسینی شولستانی، فاضل تونی؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج قهوه‌ای، ۴۸۸گ، ۱۴ سطر (۱۲×۲۵)، اندازه: ۱۲/۵×۳۵/۵سم [ف: - ۵۰۱]

۴۳۴. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۱۵۰۷

آغاز: بسمله، کتاب النکاح باب السنة فی النکاح؛ **انجام:** فهرست کتب الشیعه فمن اراده وقف علیه

خط: نسخ، کا: زکریا بن عبدالله جدید السلام، تا: ۱۰۶۹ق؛ کاغذ: دولت آبادی، جلد: مقوایی، میشن عنابی، ۳۴۹گ، ۲۴ سطر (۱۲×۱۸/۵)، اندازه: ۱۹×۲۵/۵سم [ف: ۱۰ - ۵]

۴۳۵. قم؛ حجتیه؛ شماره نسخه:۱۳۷

طهارت تا مزار؛ خط: نسخ، بی کا، تا: ۱۰۶۹ق [ف: - ۴۵]

۴۳۶. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۱۱۸۷

آغاز: برابر؛ **انجام:** و هو قریب مجیب و صلی الله علی خیرته من خلقه محمد و آله الطاهرین و سلم تسلیما کثیرا

از مقدمه تا پایان مزار؛ خط: نسخ، کا: محمد شفیع بن محمود نائینی، تا: پنج‌شنبه ۱۷ رجب ۱۰۶۹ق؛ محشی با رموز مختلف، مصحح، مقابله شده، دارای دو نوع بلاغ از دو شخصیت علمی در موارد متعدد؛ اهدایی: رهبری، خرداد ۱۳۷۳؛ کاغذ: نخودی آهار مهره، جلد: تیماج عنابی، ۳۶۴گ، ۲۵ سطر، اندازه: ۲۰×۲۶سم [اهدائی رهبر: ۲ اخبار۱ - ۲۲۲]

۴۳۷. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۳۰۹۳

آغاز: برابر؛ **انجام:** و هو وسط ایام التشریق، قال محمد بن الحسن هذا الخبر موافق للعامة و لسنا نعمل به و العمل علی ما قدمناه من الاخبار، تم الجزء الرابع.

خط: نسخ، بی کا، تا: ۲۲ ربیع الثانی ۱۰۶۹ق؛ مصحح، با نشان «بلغ سماعاً و فقه الله تعالی»، مقابله شده در سال ۱۰۹۷ق؛ کاغذ: شرقی آهار مهره، جلد: تیماج یشمی، ۳۲۲گ، ۳۱ سطر(۱۴×۲۷)، اندازه: ۲۴×۳۷سم [ف: ۳۳ - ۱۶۵]

۴۳۸. یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه:۴۲۶۶

بی کا، تا: ۱۰۷۰ق [نشریه: ۱۳ - ۳۸۱]

۴۳۹. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۶۶۸۶

از جهاد تا مشیخه؛ خط: نسخ، کا: محمد رضا همدانی، تا: صفر۱۰۷۰ق (پایان القضایا) و جمعه ۱۷ ربیع الاول ۱۰۷۵ (پایان مشیخه)؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج قهوه‌ای، ۵۹۷گ، ۲۱ سطر (۱۱×۱۷)، اندازه: ۱۸×۲۵سم [ف: ۱۶ - ۳۳۳]

۴۴۰. اصفهان؛ مدرسه صدر بازار؛ شماره نسخه:۶۰۵

از کتاب الزکاة تا اواخر کتاب الزیارات؛ خط: نسخ، کا: ابوالفتح بن محمد حسینی، تا: آخر جمادی الاول ۱۰۷۰ق (پایان کتاب الزکاة)؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ مصحح، با امضای بلاغ؛ جلد: تیماج قرمز، ۱۶۵گ، ۲۷ سطر، اندازه: ۱۹×۳۲سم [ف: ۲ - ۴۴۱]

۴۴۱. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۳۲۵

از «باب الدیون و أحکامها» تا آخر کتاب؛ خط: نسخ، کا: علی بن حیدر گیلانی، تا: با تاریخ ۱۰۷۰ق؛ مصحح، نسخه را علی رضا اردگانی شیرازی ابن کمال الدین حسین مشهور به تجلی با نسخه‌ای که شهید دوم از روی نسخه شیخ طوسی تصحیح نموده بود، مقابله کرده و در چند جا علامت بلاغ نوشته و این کار در ماه جمادی الاول ۱۰۷۰ انجام شده؛ جلد: تیماج مشکی، ۳۳۲گ، ۲۷ سطر، اندازه: ۲۰×۲۸/۵سم [ف: ۴ - ۱۰۹]

۴۴۲. شیراز؛ شاهچراغ؛ شماره نسخه:۴۵۳

آغاز: بسمله و به ثقتی - کتاب الزیارات من کتاب التهذیب فی انساب النبی (ص) و ائمه (ع) و زیارتهم و تواریخهم و ذکر مشاهدهم؛ **انجام:** و قد ذکرنا نحو مستوفی فی کتاب فهرست کتب الش وحده ... قد فرغ من نسوید هذا الکتاب الشریف علی ید ... ابن محمد موسی الحسینی المرعشی الشوشترزی سنه ۱۰۷۰ فی غره.

از کتاب الزیارات فی انساب النبی تا کتاب حدود کتاب الدیات و خاتمه؛ خط: نسخ، کا: محمد موسی ابن محمد عیسی حسینی مرعشی شوشتری، تا: ۱۰۷۰ق؛ با پنج سرلوحه مذهب، با لاجورد دارد ، مجدول مذهب، محشی؛ کاغذ: سفید، جلد: مقوا با تیماج سرخ، ۱۰۳۲ص، ۲۳ سطر (۱۱×۲۲)، اندازه: ۱۸/۵×۳۰/۵سم [ف: ۲-۲۷]

۴۴۳. شیراز؛ شاهچراغ؛ شماره نسخه:۳۴۰

آغاز: برابر؛ **انجام:** و انتم یبلغکم عن الرجل منکم القبیح فلا ینکرون علیه و لاتهجرونه و لاتوذونه حتی ترکه - تم کتاب الجهاد و الامر بمعروف و الحمدلله ... سنة سبعین بعد الف من الهجرة ... علی ید ... محمد بن اسدالله ابن ملا ولی دوست.

طهارت تا امر بمعروف؛ خط: نسخ ریز، کا: محمد ابن اسدالله ابن ملا ولی دوست، تا: ۱۰۷۰ق، با سه سرلوحه مختصر مذهب، مجدول مذهب، محشی؛ کاغذ: نخودی کلفت، جلد: مقوا با تیماج سرخ، ۴۶۱برگ،۹۱۷ص، ۲۵ سطر (۱۱×۲۱)، اندازه: ۱۸×۳۰/۵ [ف: ۲ - ۲۵]

۴۴۴. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۲۶۰۳

آغاز: برابر؛ **انجام:** فلا منکرون علیه و لایهجرونه و لا توذونه و لایوذونه حتی یترکه

از ابتدای مقدمه تا انتهای امر به معروف و نهی از منکر؛ خط: نستعلیق تحریری، کا: محمد حسین بن ضیاء الدین محمد اصفهانی، تا: پنج‌شنبه، ۷ محرم ۱۰۷۰ق؛ واقف: عبداللباقی آیت

اللهی، اسفند ۱۳۷۴؛ کاغذ: نخودی آهار مهره، جلد: میشن عنابی، ۲۱۹گ، ۳۰ سطر، اندازه: ۲۳×۳۷سم [ف: ۲۶ - ۱۷۸]

۴۴۵. تهران؛ مفتاح؛ شماره نسخه:۷۹

خط: نسخ، کا: محمد رضا بن حاجی نوروز تهرانی، تا: سه‌شنبه دهه دوم ماه سوم ۱۰۷۱ق؛ افتادگی: آغاز؛ مقابله کرده عبدالخالق حسینی در ۲ ذیحجه ۱۱۲۶ نزد پدرش با نسخه مجاز از شهید [نشریه: ۷ - ۱۲۵]

۴۴۶. تهران؛ شورا؛ شماره نسخه:۴۱۵۶

آغاز: برابر **انجام:** (صلاة) قبل أن تدفن، فان شئت فصل علیها، تمت الزیادات و الحمدلله رب العالمین و صلواته علی خیرته من خلقه محمد و آله الطاهرین (قد فرغ من کتابته ... ابوالفتح بن محمد الحسینی فی (۴ جمادی الاول ۱۰۷۱). بلغ قبالا من اوله الی هنا فی مجالس آخرها عشر الثانی من الشهر المتن فی السنة المذکورة

از آغاز کتاب طهارة تا پایان صلاة؛ خط: نسخ، کا: ابوالفتح بن محمد حسینی، تا: ۴ جمادی الاول ۱۰۷۱ق؛ مقابله شده، محشی با نشانه‌های «ب» و «۱۲» و «ب-هـ» و «د»؛کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج سرخ، ۲۳۲گ، ۲۷ سطر (۱۱/۵×۲۰)، اندازه: ۱۹×۲۳ [ف: ۱۱ - ۱۶۰]

۴۴۷. تهران؛ شورا؛ شماره نسخه:۴۹۳۳

آغاز: بسمله ... محمد بن احمد بن یحیی عن ابی جعفر عن ابیه عن وهب عن جعفر عن ابیه علیه السلام قال قال رسول الله؛ **انجام:** فتحریر رقبة مؤمنة، تم کتاب الدیات و هو آخر الکتاب و الحمدلله رب العالمین و صلواته علی محمد و آله الطاهرین

از کتاب جهاد وسیرة الامام -باب فضل الجهاد و فروضه تا پایان کتاب دیات؛ خط: نسخ، کا: محمد امین بن حیدر کاتب محمدی نایینی، تا: دهه اول محرم۱۰۷۱ق، استکتاب محمد یوسف بن حسینخان؛ دارای یک سرلوح؛ مهر: «محمد باقر بن محمد تقی موسوی»، «عبدالواسع حسینی»، «حاج سید نصرالله تقوی»؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: تیماج بلغاری مشکی، ۲۵ سطر (۱۱×۲۱/۵)، اندازه: ۱۹×۳۱سم [ف: ۱۴ - ۱۶۳]

۴۴۸. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۲۱۰۸

آغاز: فیه من اعظم المنفعة فی الدین وکثرة الفائدة فی الشریعة مع ما انضم الیه من وجوب قضاء حق هذا الصدیق؛ **انجام:** وقد ذکرنا نحن مستوفی فی کتاب فهرست کتب الشیعة والحمدلله وحده.

خط: نسخ، بی‌کا، تا: صفر ۱۰۸۱ق (پایان جزء اول) سال ۱۰۷۱ق (پایان کتاب القضاء)؛ افتادگی: آغاز؛ مصحح، با امضای بلاغ، محشی، یادداشت مقابله شخصی در ذیحجه سال ۱۰۷۴ در طالقان؛ مهر: «الراجی الی الله علی بن محمد» (مربع)؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۶۵۰گ، ۲۸ سطر، اندازه: ۲۵×۴۰سم [محدث ارموی مخ: ۱ - ۴۶۳]

۴۴۹. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۶۹۱

آغاز: برابر؛ **انجام:** یتلوه کتاب التجارة و الحمدلله رب العالمین و الصلوة علی محمد و آله الطیبین و حسبنا الله و نعم الوکیل

قسمتی از جلد اول و جلد دوم شامل: کتاب الطهارة، کتاب الصلوة، کتاب الزکوة، کتاب الصیام، کتاب الحج، کتاب المزار، کتاب الجهاد، کتاب الدیون و الکفالات و الحوالات و الوکالات، کتاب القضاء و الحکام؛ خط: نستعلیق، کا: محمد، تا: ۱۰۷۱ق؛ محشی؛ کاغذ: دولت آبادی، جلد: تیماج زرد، ۳۲۴گ، ۳۰ سطر (۱۱/۵×۲۳/۵)، اندازه: ۱۸×۳۳سم [ف: ۸ - ۱۵۶]

۴۵۰. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۳۵۴۷

آغاز: بیان ما یتعلق بالاصول و ان اترجم کل باب علی حسب ما ترجمه و اذکر مسئله مسئله فاستدل علیها اما من ظاهر القرآن من صریحه او فحواه او دلیله او معناه؛ **انجام:** و هو وسط ایام التشریق. قال محمد بن الحسین هذا الخبر موافق للعامه و لسنا نعمل به و العمل علی ما قدمناه من الاخبار. تم الجز الرابع من کتاب ...

از ابتدای طهارت تا آخر حج؛ خط: نسخ، کا: محمد رضا بن حاجی نوروز طهرانی، تا: ۱۰۷۱ق؛ افتادگی: آغاز (یک برگ)؛ مجدول، با سرلوح با گل و بوته، محشی از کتب لغت همچون قاموس و صحاح و نهایه و کنز اللغه و وافی و مصباح المنیر، شرح عبارات متن با امضای «ع اه» و «ق م»، نسخه توسط عبدالخالق الحسینی با نسخه‌ای دارای اجازه شیخ بهائی و شیخ زین الدین بن علی به سال ۱۱۲۶ق مقابله و تصحیح شده؛ مهر: «العبد المذنب محمد الطباطبائی» (بیضی)؛ کاغذ: اصفهانی نخودی؛ اوراق ۹۷ تا ۱۲۸ فرنگی الوان، جلد: چرم صاغری سیاه، ۳۸۰گ، ۲۷ سطر (۸/۵×۲۰/۵)، اندازه: ۱۷×۳۰سم [ف: ۱۶ - ۸۸]

۴۵۱. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۷۷۱۳-۵۲/۵۳

آغاز: برابر

از آغاز تا اول کتاب الزیارات؛خط:نسخ، کا: شاه میرزا ابن خواجه جان الدزماری، تا: جمادی الثانی۱۰۷۱ق؛ در غره رجب ۱۱۵۹ مقابله شده؛ ۵۱۸گ، ۲۲ سطر، اندازه: ۱۸×۲۵سم [ف: ۲ - ۱۰۷۷]

۴۵۲. قم؛ فیضیه؛ شماره نسخه:۲۱۳

بخشی از طهارت و صلوة و تمام زکوة و صوم و حج؛ خط: نسخ، کا: محمد مقیم بن ملک محمد خونساری، تا: ج ۲۱۰۷۱ق، جا: قم؛ ۱۶۱گ، ۳۱سطر، اندازه: ۱۷×۲۹سم [ف: ۱ - ۵۶]

۴۵۳. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۷۹۱۸

آغاز: عتق رقبة لذنوبه فیما مضی له؛ **انجام:** قال یأخذون ما بقی و یعتق و لا ینافی هذا الخبر ما رواه محمد بن احمد ...

از مستحبات صوم تا باب المکاتب؛ خط: نسخ، کا: مرتضی بن محمد حسینی فندرسکی، تا: ۱۰۷۱ق؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ اهدایی: رهبری، دی ۱۳۸۰؛ کاغذ: نخودی آهار مهره کشمیری، جلد: مقوا با روکش گالینگور سبز، ۳۴۰گ، ۲۷ سطر، اندازه: ۱۹×۳۰/۷سم [اهدائی رهبر: ۲ اخبار۱ - ۲۲۳]

۴۵۴. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۰۰۳۳

از کتاب زکات تا اجاره؛ خط: نسخ، کا: عبدالجلیل سجادی، تا: ۱۰۷۲ق، جا: اصفهان؛ مصحح؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۲۵۶گ، ۲۳ سطر، اندازه: ۱۹×۲۵/۵سم [ف: ۲۶ - ۲۸]

۴۵۵. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۲۸۸۷

از کتاب طهارت تا مزار؛ خط: نسخ، کا: علی نقی بن رمضان علی، تا: شنبه ۸ صفر ۱۰۷۲ق؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ مصحح، محشی؛ انهائی که علامه مجلسی ملا محمد باقر به جهت کاتب به تاریخ اواخر جمادی الثانی ۱۰۷۱ نوشته؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۴۱۸گ، ۲۱ سطر، اندازه: ۱۹×۲۶سم [ف: ۸ – ۹۰]

۴۵۶. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۲۷۴۶

از آغاز تا امر به معروف؛ خط: نسخ، کا: میرزا بیگ بن محمد زمان رازی، تا: ۲۲ شوال ۱۰۷۲ق؛ با بلاغ، مقابله شاه محمد بن عبدالرحیم سبزواری؛ کاغذ: ترمه، جلد: میشن سرخ نو، **۳۹۳گ**، ۳۰ سطر، اندازه: ۱۹/۸×۳۱/۸سم [ف: ۱ – ۱۳۶]

۴۵۷. مشهد؛ گوهرشاد؛ شماره نسخه:۲۰۳

آغاز: کتاب دیون: بسمله کتاب الدیون و الکفالات و الحوالات و الضمانات و الوکالات. باب الدیون و احکامها. سهل بن زیاد

از کتاب دیون تا آخر دیات؛ خط: نسخ، کا: محمد تقی بن ملا احمد انجدانی فراش، تا: پنج‌شنبه ۱۷ ذیحجه ۱۰۷۲ق؛ نسخه در جمادی الاول ۱۰۸۷ق با محمد امین خادم استرآبادی مقابله شده، اجازه قرائت احمد بن حاج محمد تونی در اوایل ذیحجه ۱۰۷۵ق به حاج محمد حسن بن محمد باقر ساکن مشهد رضوی، مصحح، دارای بلاغ، یادداشت مقابله در سلخ شوال ۱۱۸۰ق به خط حسن بن علی بن حسن، محشی؛ مهر: حاج سید سعید؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: تیماج عنابی، ۵۸۴گ، ۲۱ سطر (۱۲/۵×۱۶)، اندازه: ۱۸/۵×۲۶سم [ف: ۱ – ۱۷۳]

۴۵۸. بشرویه؛ امیرالمؤمنین؛ شماره نسخه:۲۸

آغاز: بسمله ... من کتاب التهذیب مختصر فی ذکر انساب النبی صلی الله علیه وآله و الائمه علیهم السلام ... و تواریخهم و قدر مشاهدهم و الخبر الوارد فی زیارة؛ **انجام:** قال لا ینبغی عنه عن ابن محبوب عن خالد بن جریر ابی الربیع ... فی رجل شارک رجلا فی جاریة فقال له ان ربحت فلک و ان وضعت فلیس ... لاباس بذلک ان ... تم

کتاب احکام و قضایا و مکاسب؛ خط: نسخ، کا: محمد حسین بن قاسم علی ابهری، تا: ۱۰۷۲ق؛ جلد: تیماج مشکی، ۱۶۸گ، ۱۹ سطر، اندازه: ۱۸×۲۵/۵سم [ف مخ]

۴۵۹. قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه:۴۲۹

آغاز: کتاب الجهاد و سیرة الامام علیه السلام باب فضل الجهاد و فروضه ... عن وهب عن جعفر عن ابیه علیهما السلام قال قال رسول الله؛ **انجام:** و ما ذکرته عن ابی طالب الانباری فقد اخبرنی به احمد بن عبدون عنه قد اوردت جملا من الطرق الی هذه المصنفات و الاصول ... فی کتاب فهرست الشیعه

جهاد تا دیات؛خط:نسخ،کا: محمد شفیع ابن محمود بن علی اکبر نائینی، تا: محرم ۱۰۷۲ق؛ مصحح، با علامت بلاغ؛ جلد: تیماج مشکی، ۳۱۲گ، ۲۵ سطر، اندازه: ۱۹×۲۴سم [ف مخ: ۱ – ۵۱۶]

۴۶۰. تهران؛ شورا؛ شماره نسخه:۷۰۸۵/۱

آغاز: کتاب الدیون و الکفالات و الحوالات و الضمانات و الوکالات، باب الدیون و احکامها، سهل بن زیاد عن جعفر بن محمد الاشعری عن ابن ابی القداح عن ابی عبدالله

از اول کتاب الدیون و الکفالات تا آخر تهذیب؛ خط: نسخ، کا: محمد مراد بن مهدی علی کشمیری، تا: سه‌شنبه ۱۲ ذیحجه ۱۰۷۲ق، جا: اصفهان مدرسه شفیعیه؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۲۹۶گ (۱پ–۲۹۶ر)، ۲۷ سطر، اندازه: ۲۰×۳۰سم [ف: ۲۵ – ۹۶]

۴۶۱. قم؛ فیضیه؛ شماره نسخه:۳۷۵

مزار تا پایان دیات؛ خط: نسخ، کا: محمد حسن بن محمد مقیم یزدی، تا: ۱۰۶۴ تا ۱۰۷۲ق؛ افتادگی: آغاز؛ ۲۸۰گ، ۳۵ سطر، اندازه: ۲۲×۳۵سم [ف: ۱ – ۵۸]

۴۶۲. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۴۱۵۸

آغاز: علی ذممکم و ذمم ابائکم و اخوانکم فانکم ان تحقروا ذممکم و ذمم ابائکم و اخوانکم کان ایسر علیکم یوم القیامة من ان تحقروا ذمه الله و ذمه رسول الله ... باب اعطاء الامان؛ **انجام:** هو مذکور فی الفهارس المصنفة فی هذا الباب للشیوخ رحمهم الله من اراده اخذه من هناک انشاءالله و قد ذکرنا نحن مستوفی فی کتاب فهرست الشیعه و احمدالله رب العالمین ...

کتاب جهاد تا کتاب دیات که به علت افتادگی از آغاز فاقد باب آغاز کتاب جهاد بوده و از باب اعطاء امان به بعد را در بردارد؛ خط: نسخ، کا: علی رضا بن صالح بن پیر محمد بن علیشاه بن پیر علی بزانی، تا: ۱۰۷۲ق؛ افتادگی: آغاز (حدودا ۶ برگ)؛ مصحح، محشی با استفاده از کافی، نهایه، شرح اللمعه، مجمع البیان، صحاح و با امضای «منه، م ق ر دام افادته، زین رحمه الله و ...»؛ کاغذ: اصفهانی نخودی و الوان، جلد: تیماج زرشکی، ۶۹۳گ، ۱۹سطر (۱۰/۵×۱۷)، اندازه: ۱۹/۵×۲۵/۵سم [ف: ۱۸ – ۷۸]

۴۶۳. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۷۶۷۴-۵۲/۱۴

آغاز: برابر

از اول تهذیب تا آخر کتاب الصلاة؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۲۰ شعبان ۱۰۷۲ق؛ افتادگی: انجام؛ مقابله شده، مصحح، با علامت بلاغ؛ ۲۶۵گ، ۲۶و۲۵ سطر، اندازه: ۲۰×۳۰سم [ف: ۲ – ۱۰۷۷]

۴۶۴. مشهد؛ گوهرشاد؛ شماره نسخه:۱۲۶۱

آغاز: بسمله باب فضل التجارة و آدابها و غیر ذلک مما ینبغی للناس؛ **انجام:** و قد ذکرنا نحن مستوفی فی کتاب فهرست کتب الشیعة و الحمدلله وحده ... طیبین.

از تجارت تا آخر دیات؛ خط: نسخ، کا: قاسم بن زمان، تا: ۱۰۷۲ق، جا: شیراز؛ مصحح؛ جلد: مقوا، عطف میشن مشکی، ۳۰ سطر (۱۰/۵×۲۱)، اندازه: ۱۶/۵×۲۹/۵سم [ف: ۴ – ۱۸۸۲]

۴۶۵. زنجان؛ امام جمعه؛ شماره نسخه:۶۵

از کتاب المزار تا پایان مشیخه؛ خط: نسخ، کا: محمد تقی بن برجعلی قزوینی، تا: ۲۳ رجب ۱۰۷۲ق؛ مصحح، محشی، با یادداشت بلاغی از محمد باقر بن نادعلی در ۲۷ رجب ۱۰۷۲؛ مهر دایری وقف کتاب بر خزانه مجتهدیه؛ جلد: تیماج قرمز، ۴۰۹گ،

۲۴ سطر، اندازه: ۲۰×۳۲/۵سم [اوراق عتیق: ۱ - ۱۶۱]

۴۶۶. شیراز؛ علامه طباطبائی (کتابخانه)؛ شماره نسخه:۱۰۸۴

از اول کتاب تا آخر صلات؛ خط: نسخ، کا: ابن حاج محمد شریف الشمس دامغانی، تا: ۳ ذیحجه ۱۰۷۲ق؛ مصحح، محشی؛ اندازه: ۱۹×۳۰سم [نسخه‌پژوهی: ۲ - ۱۳۵]

۴۶۷. تهران؛ شورا؛ شماره نسخه:۱۹۷-فیروز

از طهارت تا کتاب الحج؛ خط: نسخ، کا: عبدالکریم بن حاجی محمد، تا: ۱۰۷۲ق؛ کاغذ: آهار مهره شکری، جلد: ساغری، ۱۰۳۲ص، ۲۱ سطر، اندازه: ۲۰×۲۵/۵سم [ف: ۲۱ - ۵۶]

۴۶۸. مشهد؛ مدرسه آیة الله خوئی؛ شماره نسخه:۳۵۲

کا: نجم الدین حسینی جزایری، تا: ۱۰۷۲ق؛ محشی به خط همو، کاتب برادر سید نعمة الله حسینی جزایری (محدث مشهور) است. [اوراق عتیق: ۱ - ۲۴۳]

۴۶۹. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۱۹۶۵۲

کا: محمد حسین سبزواری، تا: ۱۰۷۲ق؛ خریداری از محمد حسین علوی [رایانه]

۴۷۰. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۷۱۹۵

آغاز: برابر؛ **انجام:** فان شئت فصل علیها تمت الزیادات و الحمدالله رب العالمین ۱۰۷۲

جلد ۱؛ خط: نسخ خوش، بی‌کا، تا: ۱۰۷۲ق؛ مجدول؛ تملک: محمد اصفهانی معروف به حاجب، محمد مازندرانی متخلص به امانی؛ کاغذ: حنایی آهارمهره، جلد: تیماج مشکی، ۴۵۹گ، ۲۵ سطر، اندازه: ۱۷/۵×۳۰/۸سم [ف: ۱۴ - ۱۶۹]

۴۷۱. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه:۳۳۵۲

آغاز: برابر؛ **انجام:** ثم قال ارایت اذا انت رشوته یأخذ کل اقل من الشرط قال نعم قال فسدت رشوتک

کتاب طهارت تا اواخر کتاب تجارت؛ خط: نسخ خوب، بی‌کا، تا: ۱۰۷۲ق؛ افتادگی: انجام؛ واقف: سپهسالار؛ کاغذ: دولت آبادی، جلد: تیماج، ۴۳۱ص، ۳۱ سطر، اندازه: ۲۵/۵×۳۹سم [ف: ۱ - ۲۳۸]

۴۷۲. همدان؛ مدرسه غرب همدان؛ شماره نسخه:۱۰۰۴۰

از جهاد تا آخر دیات؛ خط: نسخ خوش، کا: محمد زمان، تا: ربیع الاول ۱۰۷۳ق؛ قطع: وزیری [رشت و همدان: ف: - ۱۶۰۸]

۴۷۳. تهران؛ شورا؛ شماره نسخه:۱۸۴۲۵

بی‌کا، تا: ۱۰۷۳ق؛ محشی با نشان: من مشرق الشمسین، ملخص الکلام، م ح ق، محمد تقی، در پایان تحقیقی در باره کر به نقل از شهید ثانی [د.ث. مجلس]

۴۷۴. تهران؛ حقوق؛ شماره نسخه:۵۴/۲ - ج

از جهاد تا پایان مشیخه؛ خط: نسخ، کا: نور الدین محمد حافظ، تا: جمعه ۲ جمادی الثانی ۱۰۷۳ق، برای میرزا آقا بیکا وزیر گیلان لاهیجان؛ محشی با رمز «م ق ر دام ظله» و جز آن، مجدول، با سرلوحی؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج مشکی، ۵۲۱گ، ۲۳ سطر (۱۲×۲۴)، اندازه: ۲۱×۲۴سم [ف: - ۳۰۹]

۴۷۵. اردکان یزد؛ امام صادق؛ شماره نسخه:۹۹

از آغاز کتاب الطهارة تا پایان زیادات کتاب الصلاة؛ خط: نسخ، کا: محسن بن حیدر علی حافظ رکنابادی، تا: ۱۰۷۳ق؛ مصحح، محشی؛ اهدایی: ورثه سلطان العلماء؛ جلد: تیماج قرمز، ۲۷۳گ، ۲۲ سطر، اندازه: ۱۹×۲۴/۵سم [ف: ۱ - ۸۴]

۴۷۶. شیراز؛ علامه طباطبائی (کتابخانه)؛ شماره نسخه:۳۴۴

از اول جهاد تا آخر مشیخه؛ خط: نسخ، کا: ملک حسین بن حاج حسین کمره‌ای، تا: ۲۲ جمادی الاول ۱۰۷۳ق؛ مصحح؛ اندازه: ۱۹/۵×۳۳سم [نسخه‌پژوهی: ۲ - ۱۳۵]

۴۷۷. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۶۶۹۳

الصلاة تا الحج؛ خط: نسخ، کا: محمد اسعد بن ابی القاسم رازی ورامینی، تا: ۲۵ رمضان ۱۰۷۳ق؛ افتادگی: آغاز؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج سبز، ۳۰۰گ، ۲۷ سطر (۱۰×۱۹)، اندازه: ۱۷×۲۸سم [ف: ۱۶ - ۳۳۵]

۴۷۸. یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه:۲۸۰

آغاز: برابر؛ **انجام:** قال ان ادرکتها قبل ان تدفن فان شئت فصل علیها. تمت.

خط: نسخ، کا: جعفر بن احمد البوری، تا: ۱۰۷۳ق، برای شیخ عبدالخضر بن لیث بن حمزة البوری؛ با بلاغات زیاد در حواشی به خطوط مختلف، یادداشت مورخ ۲۵شوال ۱۱۳۱ ملاحظه شد با مهر «یا باقر العلوم»؛ اهدایی: حاج شیخ احمد شریعت عقدایی؛ کاغذ: ترمه اصفهانی، جلد: مقوایی با تیماج آلبالویی، ۲۱۶گ، ۲۹ سطر (۱۳×۲۲)، اندازه: ۲۰×۲۸/۵سم [ف: ۱ - ۲۸۵]

۴۷۹. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۵۳۶

انجام: عنه عن العباس بن عامر عن ابی المعزا عن سماعة عن ابی بصیر عن ابی عبدالله علیه السلام انه قال ...

از اول کتاب تا آخر کتاب صلاة؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۲۶ ربیع الثانی ۱۰۷۳ق؛ افتادگی: انجام؛ مصحح، با علامت بلاغ، محشی، اجازه‌ای به جهت سید عزیز بن سید مطلب موسوی حسینی جزائری که عبدالله بن محمد عاملی به تاریخ اول شعبان ۱۰۷۳ نوشته؛ تملک: محمد حسین و مهر «عبده محمد حسین» (مربع)، امانت از میرزا محمود؛ مهر: «یا ابا القاسم» (بیضی)؛ جلد: تیماج مشکی، ۲۹۳گ، ۲۲ سطر، اندازه: ۱۹×۲۶سم [ف: ۲ - ۱۴۰]

۴۸۰. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۳۳۰۴

آغاز: بسمله و به ثقتی و الیه توکلی، کتاب الزکوه؛ **انجام:** فقال لاباس بذلک ان کانت الجاریة للقائل»

از زکات تا پایان تجارات؛ خط: نسخ، کا: محمدصالح بن محمد حسینی طبرسی، تا: ۲۴ رجب ۱۰۷۳ق؛ محشی غالباً از علامه مجلسی با رمز و جمله دعائی «م ق ر سلمه الله تعالی»، اجازه ایشان به محمد صالح مازندرانی در چهاردهم جمادی الاول ۱۰۷۴ در پایان کتاب زیارات؛ تملک: محمد حسین حسینی در ۱۱۳۸؛ اهدایی: رهبری، ۱۳۷۵؛ کاغذ: نخودی آهار مهره، جلد: مقوا با عطف تیماج مشکی، ۴۰۱گ، ۲۵ سطر، اندازه: ۱۸×۲۵سم [اهدائی

رهبر: ۲ اخبار۱ – ۲۲۵]

۴۸۱. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۰۲۹۳

از آغاز کتاب طهارت تا پایان کتاب الحج؛ خط: نسخ، کا: علی بن محمد صالح حسینی سبزواری مشهدی (جزء اول)، محمد باقر بن ابوالقاسم شهمیرزادی (باقی نسخه)، تا: دهه اول ربیع الثانی ۱۰۷۳ق (جزء اول) و ۷ شوال ۱۰۹۱ق؛ مصحح، محشی؛ جلد: تیماج مشکی، ۳۴۵گ، ۲۹ سطر، اندازه: ۲۲×۳۱سم [ف: ۲۶– ۲۳۵]

۴۸۲. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۷۷۶۵

آغاز: برابر؛ **انجام:** تم الجزء الرابع من کتاب تهذیب الاحکام و آخر ربیع الاول سنه ۱۰۷۳

جلد۱؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: اواسط ربیع الاول ۱۰۷۴ق؛ توسط چند نفر ازعلمای بحرین تا اواسط، تصحیح و مقابله شده، دارای انواع مختلف بلاغ، محشی؛ کاغذ: آهاری نخودی، ۳۰۶گ، ۲۹ سطر، اندازه: ۲۳/۵×۲۷/۵سم [ف: ۱۴ – ۱۷۲]

۴۸۳. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۵۳۵۱

آغاز: علی نفسه بصیرة ان علیا علیه السلام کان یقول من وجد طعم النوم فانما؛ **انجام:** (که فقط صدر سطور باقی است) «مات فی المعرکة لم یغسل ... رجال الزیدیه ... شیخ من ولد عدی ... و لا هاشم بن عتبه ... ان علیا (ع) ...

جلد ۱؛ خط: نسخ، کا: محمد جعفر بن عبدالله و بعضاً محمد جعفر بن غضنفر، تا: پنج‌شنبه ۱۱ شوال ۱۰۷۴ق؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ محشی؛ واقف: علی اصغر احمدئی، آبان ۱۳۶۵؛ کاغذ: نخودی، جلد: تیماج عنابی، ۳۸۳گ، ۲۵ سطر، اندازه: ۲۰/۵×۳۳سم [ف: ۱۴ – ۱۷۲]

۴۸۴. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۹۱۴۴

خط: نسخ، کا: سعید بن علی ابهری، تا: ۱۰۷۴ق، استکتاب از محمد علم الهدی فرزند فیض کاشانی؛ مجدول، مصحح، محشی، صورت اجازه سید ماجد صادقی بحرانی را به محمد محسن و شاه مرتضی کاشانی (فیض و برادرش) و صورت اجازه فیض به علم الهدی را به خط خود؛ جلد: تیماج مشکی، ۲۶۸گ، ۲۹ سطر، اندازه: ۱۸×۳۰سم [ف: ۲۳ – ۲۷۴]

۴۸۵. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۷۰۴۹

آغاز: بسمله و به نستعین، و علیه التکلان، کتاب الزکوه باب؛ **انجام:** تم الجزء الرابع من کتاب تهذیب الاحکام

از زکات تا آخر حج؛ خط: نسخ، کا: شمس الدین محمد بن حسن جامعی عاملی، تا: ۱۰۷۴ق؛ دارای سرلوح مزدوج و کتیبه قلمدانی، دارای سرلوح زرین، مجدول؛ کاغذ: آهارمهره حنایی، جلد: تیماج قهوه‌ای، ۳۲۷گ، ۲۵ سطر، اندازه: ۱۸×۳۰/۸سم [ف: ۱۴ – ۱۹۱]

مشهد؛ مدرسه باقریه؛ شماره نسخه:۷۸

همان نسخه بالا؛ واقف: مولی عبدالسمیع سبزواری [تراثنا: س۶ش۱ – ۹۵]

۴۸۶. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۷۶۶۲-۵۲/۲

آغاز: بسمله؛ کتاب الطلاق باب حکم الایلاء قال الشیخ رحمه الله اذا حلف الرجل بالله تعالی

از کتاب طلاق تا آخر تهذیب؛ خط: نسخ، کا: حسن علی بن جمال الدین قهپایه‌ای، تا: شعبان ۱۰۷۴ق، جا: مدرسة جعفریه؛ ۲۳۹گ، ۲۷ سطر، اندازه: ۲۰×۳۲سم [ف: ۲ – ۱۰۷۹]

۴۸۷. قم؛ معصومیه؛ شماره نسخه:۹۵/۱-۵۹۹۴

انجام می‌رسد به پایان جزو پنجم که جزو ششم باید در طلاق باشد؛ خط: نسخ، کا: علی اکبر بن محمد مقیم شریف، تا: ۱ شوال ۱۰۷۴ق؛ افتادگی: آغاز؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج تریاکی، ۲۶۲گ، ۲۰ سطر، قطع: وزیری [ف: – ۹۸]

۴۸۸. قم؛ معصومیه؛ شماره نسخه:۲۵/۱-۵۹۷۶

از صلاة تا حج؛ خط: نسخ، کا: کمال بن عبدالحسین مازندرانی، تا: ۱۰۷۴ق؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تازه، ۷۳۲گ، ۲۳ سطر [ف: ۹۷]

۴۸۹. بشرویه؛ امیرالمؤمنین؛ شماره نسخه:۱

آغاز: برابر؛ **انجام:** و هو وسط ایام التشریق قال محمد بن الحسن هذا الخبر موافق للعامة و لسنا نعمل به و العمل علی ما قدمناه من الاخبار تم الجزء الثالث

جزء سوم وچهارم؛ خط: نسخ، کا: محمد مقیم بن احمد جیلانی، تا: یک‌شنبه اواخر رمضان ۱۰۷۴ق، جا: مدرسه ملا عبدالله؛ محشی به امضای «مدارک» و «م ق ر»، مصحح؛ اهدایی آقای نجفی به کتابخانه مدرسه بشرویه؛ واقف: میرزا محمد نعیم ولد حاجی عبدالمطلب بشرویی، رمضان ۱۱۲۱؛ جلد: تیماج کرمی، ۵۲۳گ، ۲۳ سطر، اندازه: ۱۹×۳۲سم [ف مخ]

۴۹۰. تهران؛ شورا؛ شماره نسخه:۸۴۶۲

خط: نسخ، کا: الله وردی بن کربلایی بابا خورد رودباری زرآبادی، تا: یک‌شنبه ۲۴ ربیع الثانی ۱۰۷۴ق؛ از روی نسخه‌ای به خط علی بن شمروح از روی خط مؤلف (پایان کتاب الصلاة) همو در سلخ جمادی الاول ۱۰۷۴ق جهت میر عبدالجبار (پایان زیادات کتاب الصلاة)، مصحح، مقابله شده به سال ۱۱۳۱هـ با چند نسخه مصحح یکی به تصحیح پدر نگارنده، یادداشت مباحثه کتاب از محمد صادق خادم بن محمد بن عبدالفتاح تنکابنی به سال ۱۱۳۴ق، محشی برخی با عنوان «محق عفی عنه» و «اسماعیل بن الشیخ خضرالسلامی» و «حسین العاملی»؛ جلد: تیماج مشکی، ۳۶۳گ، مختلف السطر، اندازه: ۲۴×۳۷سم [ف: ۲۸ – ۵۶]

۴۹۱. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۷۸۸ و عکسی ۱۸۹۱

کتاب جهاد تا دیات؛ خط: نسخ، کا: شمس الدین محمد بن اسماعیل بن محرم علی طالش آذربایجانی، تا: ۲۸ رجب ۱۰۷۴ق؛ مصحح، محشی؛ تملک: شمس الدین محمد بن اسماعیل طالش، ابراهیم بن میرزا صالح با مهر «سلام علی ابراهیم» (بیضی)؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۳۲۶گ، ۲۸ سطر، اندازه: ۲۵×۳۹سم [ف: ۲ – ۴۴۴] و [عکسی ف: ۵ – ۳۵۰]

۴۹۲. تهران؛ شورا؛ شماره نسخه:۴۱۵۴/۲

آغاز: برابر؛ **انجام:** و هو مؤمن فتحریر رقبة مؤمنة (تم کتاب

الدیات و هو آخر الکتاب و الحمدلله رب العالمین اولا و آخراً، و صلی الله علی محمد و آله آمین)
کامل؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: چهارشنبه ۴ رجب ۱۰۷۵ق؛ با کمند و مجدول، محشی با نشانه «ع - ۱ - هـ رحمه الله» دارد، بوسیله محمد بن محمد فصیح در ۴ ذیقعده ۱۲۱۹ مقابله و تصحیح؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: رنگ و روغنی، ۲۷ سطر (۱۱×۲۱)، اندازه: ۲۰×۳۲ [ف: ۱۱ - ۱۵۸]

۴۹۳. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۷۹۱۴-۵۴/۴
آغاز: برابر
از اول تا دفن میت کتاب الطهارة؛ خط: نسخ، کا: محمد جعفر، تا: ۴ رجب ۱۰۷۵ق؛۱۰۴گ،۲۵سطر،اندازه: ۱۸×۳۱سم [ف: ۲-۱۰۷۷]

۴۹۴. مشهد؛ گوهرشاد؛ شماره نسخه:۱۸۲۱
آغاز: برابر؛ **انجام:** و قد ذکرنا نحن مستوفی فی کتاب فهرست الشیعة و الحمدلله وحده و الصلاة علی سیدنا محمد و آله الطاهرین.
کامل از ابتدای مقدمه تا پایان کتاب؛ خط: نسخ، کا: محمد مهدی بن محمد رضا سرکافی، تا: سه‌شنبه ۸ شعبان ۱۰۷۵ق؛ مصحح، مقابله شده، محشی؛ واقف: سید سعید طباطبایی، ۱۳۳۲؛ کاغذ: نخودی آهار مهره، جلد: میشن عنابی، ۵۰۷گ، ۳۰ سطر، اندازه: ۲۴×۳۹سم [ف: ۵ - ۲۳۳]

۴۹۵. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۶۴۲۴-۳۲/۱۲۴
آغاز: برابر؛ **انجام:** باب تمییز اهل الخمس و مستحقه فمن ذکر الله فی القرآن قال الشیخ ره و الخمس لله و لرسوله ... یقول ادعوهم لإبائهم فللامام صیفو المال ان یأخذه من هذه الاموال
از آغازکتاب تا اواسط کتاب الخمس؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۸ ذیقعده ۱۰۷۵ق؛ افتادگی: انجام؛ مصحح، محشی؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۳۳۲گ، ۲۵ سطر، اندازه: ۲۰×۳۰سم [ف: ۲ - ۱۰۷۶]

۴۹۶. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۵۶۵-۴/۳۵
آغاز: یحیی عن صفوان بن سلیمن عن ابیه عن النبی صلی الله علیه وآله قال: من زرانی فی حیوتی وبعد موتی کان فی جواری یوم القیامة؛ **انجام:** قال ذکر الحسین انه کتب الیه یسأله عن حد القواعد من النساء التی اذا بلغت وجازلها ان تکشف راسها و ذراعها فکتب (ع): من قعدن عن النکاح ...
باب زیارت الرسول تا اواخر کتاب النکاح؛ خط: نسخ، کا: محمد علی بن محمد امین، تا: با تاریخ ۱۰۷۵ق؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ مصحح، محشی از«م ق ر دام ظله» و «م ت ق ر ه» و «مولانا احمد»؛ مهر: «محمد علی ۱۰۷۵» (بیضی)؛ جلد: مقوایی با عطف تیماج زرد، ۲۱۹گ، ۲۲ سطر، اندازه: ۱۹×۲۶سم [ف: ۲ - ۱۰۸۴]

۴۹۷. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۲۸۸۹
آغاز: بسمله، کتاب الدیون و الکفارات و الحوالات و الضمانات و الوکالات؛ **انجام:** ذکرنا مستوفی فی کتاب فهرست کتب الشیعه
از دیون تا پایان مشایخ؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۲۴ شوال ۱۰۷۵ق؛ محشی غالباً از سید نعمت الله جزایری و بعضاً علامه مجلسی و پدرش و سید محمد و دیگران، واقف: حسین کی استوان، آبان ۱۳۴۸؛ کاغذ: نخودی آهار مهره، جلد: تیماج نیلی، ۳۵۱گ، ۳۱ سطر، اندازه: ۲۰/۵×۲۹/۶سم [ف: ۱۴ - ۱۷۵]

۴۹۸. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۳۸۰۸
آغاز: برابر؛ **انجام:** من اراده اخذه من هناک ان شاءالله و قد ذکرنا نحن فهرست کتب الشیعة و الحمدلله وجده و الصلوة علی سیدنا محمد النبی و آله الطاهرین.
جلد۱؛ خط: نسخ، کا: غیاث الدین محمد بن کمال الدین زشکی، تا: یک‌شنبه صفر ۱۰۷۵ق؛ محشی با رموز مختلف، دارای بلاغ؛ وقف‌نامه محمد مؤمن سبزواری؛ واقف: فاضلخان، ۱۰۶۵ق؛ کاغذ: نخودی آهار مهره، ۲۹۲گ، ۳۳ سطر، اندازه: ۲۵/۶×۳۸/۷سم [ف: ۱۴ - ۱۷۰]

۴۹۹. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۵۳۵
کتاب النکاح شروع تا کتاب الدیات؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: با تاریخ ۱۰۷۵ق؛ مصحح، محشی، دارای انهائی است که ملا محمد باقر مجلسی به جهت مولانا خان محمد اردبیلی به تاریخ چهارم جمادی الثانی ۱۰۷۵ق نوشته؛ تملک: محمد باقر بن محمد مهدی هرندی به تاریخ ۱۱۶۱ و مهر «محمد باقر العلوم» (بیضی)، محمود بن محمود تبریزی، محمد محسن بن محمد باقر طباطبائی تبریزی و مهر «عبده محسن الحسنی» (بیضی)؛ مهر: «الواثق بالله الغنی لطفعلی الحسینی» (هشت گوش)؛ جلد: تیماج قرمز، ۳۳۴گ، ۲۱ سطر، اندازه: ۱۹/۵×۲۵/۵سم [ف: ۲ - ۱۳۹]

۵۰۰. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۵۹۱
آغاز: برابر؛ **انجام:** انجام: قال ان ادرکتها قبل ان تدفن فان شئت فصل علیها تمت الزیادات و الحمد لله رب العالمین.
کتاب الطهارة و کتاب الصلاة؛ خط: نسخ، کا: معز الدین، تا: با تاریخ ۱۰۷۵ق؛ مجدول، دارای کمند اندازی، محشی با استفاده از قاموس و صحاح و تاج اللغة و کنز اللغة و نهایه و با استفاده از حبل المتین و مشرق الشمسین و با امضای «ع ا ه رحمه الله تعالی» و «ز ی» و «ع د»، با امضای «بلغ سماعا ایده الله تعالی» به سال ۱۰۷۵ تصحیح شده؛ کاغذ: اصفهانی نخودی، جلد: تیماج زرشکی، ۲۳۴گ، ۳۱ سطر (۱۰×۲۱)، اندازه: ۱۸×۳۱سم [ف: ۱۲ - ۵۴۲]

۵۰۱. قم؛ مرکز مطالعات؛ شماره نسخه:۱۴۹
آغاز: ولیه و الذی یدل علی انه ... فان یامر غیره بأن یطوف عنه اذا تعذر علیه ذلک و لم یتمکن مارواه الحسین بن سعید عن محمد بن ابی عمیر؛ **انجام:** عن محمد بن مسلم عن ابی جعفر قال ... الله عزوجل حارث و مالک و خالد و عنه عن عدة
از نیمه کتاب حج تا «باب الولادة و النفاس و العقیقة» از «کتاب النکاح»؛ خط: نسخ زیبا، بی‌کا، تا: قبل از ۱۰۷۶ق؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ دوبار مقابله شده، بار اول توسط قاسم علی بن حسن علی برارقی سبزواری در دهه اول ربیع الاول ۱۰۷۶ق با نسخه شیخ حسین بن عبدالصمد جباعی حارثی همدانی (پدر شیخ بهایی) که تاریخ تحریر نسخه وی چهارشنبه ۱۷ ذیقعده ۹۴۹ بوده، بار دوم

با نسخه اردبیلی که فقط از آغاز کتاب نکاح تا آخر نسخه با آن مقابله شده، محشی به امضای «ع ر» و «ص عفی عنه» و «ملا احمد اردبیلی» و «شیخ حسین بن عبدالصمد؛ کاغذ: کاغذی، ۱۴۷گ، ۲۵سطر، اندازه: ۱۹×۳۱سم [ف: ۱ - ۱۲۴]

۵۰۲. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه:۵۳۴۳

از مزار تا دیات؛ خط: نسخ، کا: محمد طاهر بن محمد قاسم عبدالعظیمی، تا: با تاریخ ۱۰۷۶ق؛ مصحح در ۲۰ ذیقعده ۱۰۷۶ق؛ کاغذ: سپاهانی نخودی، جلد: تیماج سبز مقوایی، ۵۳۷گ، ۲۳ سطر، اندازه: ۱۹×۳۲سم [ف: ۳ - ۵۳۷]

۵۰۳. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۶۷۰۸

آغاز: بسمله کتاب المزار من کتاب تهذیب الاحکام مختصر من ذکر انساب النبی (ص)؛ **انجام:** و قد ذکرنا نحن مستوفی کتاب فهرست کتب الشیعة فمن اراده وقف علیه

از آغاز کتاب المزار تا انتهای مشایخ؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۱ ربیع الاول ۱۰۷۶ق؛ کاغذ: نخودی آهار مهره، جلد: تیماج عنابی، ۲۸۰گ، ۳۰ سطر، اندازه: ۲۰×۳۲سم [ف: ۲۶ - ۱۹۱]

۵۰۴. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۷۰۵۵

آغاز: و ان خرج متلطخا بالعذرة فعلیه ان یعید الوضوء وان کان فی صلوته قطع الصلوة؛ **انجام:** تم الزیارات من کتاب تهذیب الاحکام و یتلوه کتاب الجهاد انشاءالله تعالی

از طهارت تا مزار ختم؛ خط: نسخ، کا: موسی بن عزیزالله طالقانی، تا: ۱۵ ربیع الثانی ۱۰۷۶ق؛ افتادگی: آغاز (سه ورق)؛ کاغذ: نخودی آهارمهره، جلد: تیماج زرشکی، ۴۶۴گ، ۲۴ سطر، اندازه: ۱۸/۶×۲۴/۵سم [ف: ۱۴ - ۱۷۴]

۵۰۵. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۳۴۲۵

کتاب الدیون و الکفارات تا پایان کتاب؛ خط: نسخ، کا: عین علی بن نظر علی وانشانی، تا: ۱۹ ذیحجه ۱۰۷۶ق؛ مصحح، با علامت بلاغ ، محشی؛ تملک: علی بن احمد بن زین الدین، احمد بن زین الدین بن ابراهیم با تاریخ ۱۱۹۹، عبدالله بن حسن بن علی حسینی مبرزی به سال ۱۱۷۳؛ جلد: پارچه‌ای پشت چرمی قرمز، ۳۵۴گ، ۲۹ سطر، اندازه: ۱۸/۵×۳۱سم [محدث ارموی مخ: ۱ - ۴۶۴]

۵۰۶. تهران؛ عبدالعظیم؛ شماره نسخه:۱۲۲

آغاز: کتاب الطلاق باب حکم الایلاء قال الشیخ رحمه الله و اذا حلف الرجل بالله تعالی ... روی محمد بن یعقوب عن علی بن ابراهیم عن أبیه عن ابن أبی عمیر عن حماد عن الحلبی قال سألت أبا عبدالله علیه السلام؛ **انجام:** و قد ذکرنا نحن مستوفی فی فهرست کتب الشیعة فمن أراده وقف علیه. تم الکتاب.

کتاب الطلاق تا آخر مشیخه؛ خط: نسخ، کا: آقا نورالله بن حاجی محمد باقر ابهری جی اصفهانی، تا: غره رجب ۱۰۷۶ق؛ مصحح، محشی با امضای ن م ق ر مد ظله» و «م ت ق ره»، یاداشتی از محمد طاهر مبنی بر شروع تصحیح و سماع نسخه در رجب ۱۰۸۴ق؛ تملک: محمد زکی بن عبدالصمد در ۱۱۳۵ ق؛ واقف: آیت الله مرعشی نجفی، ۱۳۳۹؛ جلد: تیماج مصنوعی قهوه‌ای، ۲۳۶گ، ۲۰ سطر، اندازه: ۱۹×۲۶سم [ف: ۱ - ۱۶۰]

۵۰۷. مشهد؛ مدرسه میرزا جعفر؛ شماره نسخه:۲۰۲

خط: نسخ، کا: موسی بن عزیز الله طالقانی، تا: ۱۰۷۶ق؛ قطع: خشتی [چهار کتابخانه مشهد-ف: - ۳۴]

۵۰۸. تهران؛ شورا؛ شماره نسخه:۵۰۲۶

آغاز: برابر؛ **انجام:** قال محمد بن الحسن هذالخبر موافق للعامة و لسنا نعمل به، و العمل علی ما قدمناه من الاخبار، تم الجزء الثالث من کتاب تهذیب الاحکام ... بسمله، لقد وفقنی الله ... للتشرف لکتابة کتب الاربعه ... لقد استنسخت هذه النسخة ... من نسخة عرضها ... مولانا محمد تقی کانت بخط الشیخ حسین بن عبدالصمد الحارثی والد الشیخ البهائی ...

کتاب الطهارة، کتاب الصلوة، کتاب الصیام، کتاب الحج؛ خط: نسخ، کا: محمد حسین بن محب علی، تا: ۱۸ ذیقعده ۱۰۷۷ق؛ دارای کمند، محشی با نشان: «م ق ر، الحبل المتین، مدارک، ب و، ع» و غیره؛ مهر: «نصرالله التقوی» (بیضی)، «عبده احمد بن علی اکبر»، «الله محمد علی حسن و حسین» (مربع)؛ تملک: سید محمد علی بن میر سید صمد طباطبائی، مجد الدین؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج مشکی، ۲۳ سطر (۱۱×۲۰/۱)، اندازه: ۲۰×۳۱/۵سم [ف: ۱۴ - ۳۳۲]

۵۰۹. کاشان؛ فرهنگ و ارشاد؛ شماره نسخه:۱۴

تا کتاب الزیارات؛ خط: نسخ، کا: عبدالغفور بن عنایة الله رویدشتی، تا: پنج‌شنبه غره ربیع الاول ۱۰۷۷ق؛ مصحح، محشی؛ جلد: تیماج قرمز، ۵۲۶گ، ۲۳ سطر، اندازه: ۲۶×۳۰سم [ف: - ۲۶]

۵۱۰. شیراز؛ ثامنی، محمد رضا؛ شماره نسخه:۱۵

از آغاز کتاب تا پایان جزء چهارم؛ خط: نسخ، کا: محمد تقی، تا: ۱۰۷۷ق؛ دارای سرلوحه مذهب، مجدول بازر، مصحح، مقابله شده؛ جلد: تیماج سرخ، قطع: رحلی بزرگ [اوراق عتیق: ۱ - ۲۶۸]

۵۱۱. اصفهان؛ مدرسه صدر بازار؛ شماره نسخه:۶۰۳

انجام: روی ذلک الحسن بن سعید عن ابن ابی عمیر عن هشام بن الحکم عن ابی عبدالله علیه السلام قال لا یجوز وادی محسر حتی تطلع الشمس ...

از آغاز کتاب الطهارة تا اواخر کتاب الحج؛ خط: نسخ، کا: محمد حسین بن میر جهان باطانی از توابع اصفهان، تا: سه‌شنبه از ربیع الاول ۱۰۷۷ق؛ افتادگی: انجام؛ مصحح، محشی؛ وقف‌نامه کتاب از نورالدین محمد بن احمد لاهیجانی؛ جلد: تیماج زرشکی، ۴۶۶گ، ۲۱ سطر، اندازه: ۲۱/۵×۳۱/۵سم [ف: ۲ - ۴۴۰]

۵۱۲. اصفهان؛ روضاتی؛ شماره نسخه:۳۴

طهارت و صلات؛ خط: نسخ، کا: ابوطالب بن حاج ابوتراب، تا: دوشنبه ۲۷ شوال ۱۰۷۷ق، مصحح، محشی از «م ق ر مد ظله» «ع ا هـ» و «م ع ل»؛ ۲۲سطر، اندازه: ۱۸×۲۳سم [ف: - ۳۴]

۵۱۳. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۲۸۷۸

آغاز: برابر؛ **انجام:** و لسنا نعمل به و العمل علی ما قدمناه من الاخیار

از ابتدای مقدمه تا انتهای کتاب حج و اول زیارات؛ خط: نسخ، کا: علی بیگ بن فضل الله طالقانی چراغچی، تا: سه‌شنبه ۲۶ رمضان ۱۰۷۷ق؛ مصحح، محشی معلق از «شیخ احمد تهرانی»، مقابله شده ؛ واقف: حسین کی استوان، آبان ۱۳۴۸؛ کاغذ: حنایی آهار مهره، جلد: تیماج عنابی [ف: ۲۶ - ۲۰۲]

۵۱۴. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۹۵۰

آغاز: برابر؛ **انجام:** وجد فی غیر مصره فاربعة و دنانیر

طهارت و صلوة و زکوة و صوم و حج و مزار و جهاد و دیون و کفاله و حواله و ضمان و وکالت و کتاب قضاء و مکاسب؛ خط: نسخ، کا: علی اصغر، تا: ۱۰۷۷ق؛ کاغذ: نخودی، جلد: تیماج عنابی، ۴۱۱گ، ۲۹سطر، اندازه: ۱۹×۳۲سم [ف: ۵ - ۹۳]

۵۱۵. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۰۵۹۶

آغاز: بسمله، کتاب التجارة باب فضل التجارة و آدابها و غیر ذلک مما ینبغی للتاجران یعرفه؛ **انجام:** قد ذکرنا نحن مستوفی فی کتاب فهرست الشیعه ... محمد بن الله و یزدی الترشیزی

خط: نسخ، کا: محمد علی بن شرف الدین سمنانی، تا: ۱۰۷۷ق؛ دارای بلاغ از علامه مجلسی؛ کاغذ: نخودی آهاری، جلد: تیماج مشکی، ۳۴۶گ، ۲۸ سطر، اندازه: ۱۸/۵×۳۰/۵سم [ف: ۱۴ - ۱۸۶]

۵۱۶. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۷۶۶۹-۵۲/۹

آغاز: بسمله؛ قال الشیخ ایده الله و المفروض من الصلوة فی الیوم و اللیلة خمس صلوات

از اول کتاب الصلاة تا آخر باب الانفال؛ خط: نسخ، کا: محمد باقر بن قوام الدین حسین، تا: یک‌شنبه ۲۴ رمضان ۱۰۷۷ق؛ ۲۰۶گ، ۲۵ سطر، اندازه: ۱۹×۳۲سم [ف: ۲ - ۱۰۷۸]

۵۱۷. قم؛ فیضیه؛ شماره نسخه:۲۷۷

طهارت و صلوة؛ خط: نسخ، کا: ابوطالب بن میرسید علی حسینی، تا: ۲۳ رجب ۱۰۷۷ق؛ محشی؛ ۲۹۲گ، ۲۵سطر، اندازه: ۱۶×۳۰سم [ف: ۱ - ۵۸]

۵۱۸. قم؛ فیضیه؛ شماره نسخه:۲۳۱

طهارت و بخشی از صلوة؛ خط: نسخ، کا: سلطان الحافظ، تا: ۱۰۷۷ق؛ ۳۵۳گ، ۲۳سطر، اندازه: ۲۱×۳۰سم [ف: ۱ - ۵۶]

۵۱۹. قم؛ فیضیه؛ شماره نسخه:۱۷۶

جهاد تا حدود؛ خط: نسخ، کا: عبد علی بن بحر، تا: ۱۰۷۷ق، جا: نجف اشرف؛ ۳۱۵گ، ۲۸سطر، اندازه: ۲۰×۲۸سم [ف: ۱ - ۵۶]

۵۲۰. تهران؛ شورا؛ شماره نسخه:۱۴۴۱۱

آغاز: بسمله کتاب الجهاد و سیرة الامام علیه السلام باب فضل الجهاد و فروضه محمد بن احمد بن یحیی عن ابی جعفر ... ان جبرئیل اخبرنی بامر قرت به عینی و فرح به قلبی

از «کتاب الجهاد» تا اخر مشیخه؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۲۰ ذیقعده ۱۰۷۷ق، مصحح؛ جلد: مقوایی قهوه‌ای، عطف گالینگور قهوه‌ای، ۴۴۲گ، ۲۱ سطر، اندازه: ۱۹×۲۶سم [ف: ۳۸ - ۵۴۸]

۵۲۱. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه:۲۴۴۱

آغاز: باب حکم الجنابه وصفة الطهاره منها قال الشیخ

کتاب طهارت؛ بی‌کا، تا: ۱۰۷۷ق؛ افتادگی: آغاز؛ واقف: سپهسالار؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: تیماج، ۱۸۸ص، ۱۷ سطر، اندازه: ۱۳×۲۰سم [ف: ۱ - ۲۳۸]

۵۲۲. مشهد؛ گوهرشاد؛ شماره نسخه:۳۹

آغاز: برابر

از آغاز تا آخر کتاب صیام؛ خط: نسخ خوش، کا: محمد طاهر تبریزی، تا: ذیقعده ۱۰۷۷ق، جا: اصفهان؛ مصحح، دارای سماع و بلاغ، محشی با امضاء: «آقا حسین مدظله، م ق ر. آقا حسین، شیخ محمد ره. مغرب و ...»، دو صفحه اجازه مرحوم مجلسی دوم به شیخ نظام الدین محمد بسطامی به خط مجلسی در سوم رجب ۱۰۹۵ق، در برگ ۲۰۶ آمده: «و قد بلغ مقابلته مع نسخة الاصل بواسطة فقط و هی نسخة الفاضل العارف المحقق مولانا محمد تقی الملقب بالمجلسی قدس الله روحه و کان ذلک فی احدی و تسعین بعد الالف فی مدرسه مولانا عبدالله رحمه الله کتبه الفقیر الی الله الغنی نظام الدین احمد»؛ جلد: تیماج عنابی، ۴۴۲گ، ۲۳ سطر (۱۱×۲۲)، اندازه: ۱۹×۳۱/۵سم [ف: ۱ - ۳۸]

۵۲۳. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:بدون شماره

خط:نسخ،کا:ابوالولی بن محمد معصوم حافظ قمی، تا: ۲۰ ذیحجه ۱۰۷۸ق؛ مقابله شده؛ قطع: رحلی [میراث شهاب: س۵ش۳و۴ - ۱۵۱]

۵۲۴. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۰۴۲۳

آغاز: بسمله، کتاب الجهاد و سیرة الامام علیه السلام باب فضل الجهاد و فروضه؛ **انجام:** و قد ذکرنا نحن مستوفی کتاب فهرست کتب الشیعة فمن اراده وقف علیه

از ابتدای جهاد تا پایان مشایخ؛ خط: نسخ، کا: عبدالغفور بن عنایت الله رویدشتی، تا: ۹ شوال ۱۰۷۸ق؛ محشی با رموز «م ت ق» «م ق ر» «شهید» «زین» و غیره؛ تملک: حسن بن محمد علی جاسبی در ذیحجه ۱۲۱۳؛ اهدایی: رهبری، خرداد ۱۳۷۳؛ کاغذ: نخودی آهار مهره، جلد: تیماج عنابی، ۴۸۷گ، ۲۳ سطر، اندازه: ۱۹/۵×۲۶/۵سم [اهدائی رهبر: ۲ اخبار۱ - ۲۲۶]

۵۲۵. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۲۵۹۵

آغاز: بسمله، کتاب النکاح باب السنة محمد بن یعقوب عن عدة من اصحابنا عن احمد بن محمد ... رکعتا یصلیهما المتزوج افضل عن سبعین رکعة یصلیها العزب؛ **انجام:** و قد ذکرنا نحن مستوفی کتاب فهرست کتب الشیعة فمن اراده وقف علیه

از ابتدای کتاب نکاح تا انتهای مشایخ؛ خط: نسخ، کا: شمس الدین محمد بن قاسم گیلانی، تا: ۱۰۷۸ق؛ محشی با رموز مختلف، مصحح؛ تملک: محمد حسین بن محمد رحیم نحوی با نقش «حسین منی و انا من حسین»؛ واقف: عبدالباقی آیت اللهی، اسفند ۱۳۷۴؛ کاغذ: نخودی آهار مهره، جلد: تیماج زرشکی، ۳۷۸گ، ۲۵ سطر، اندازه: ۱۸/۵×۳۰/۲سم [ف: ۲۶ - ۱۷۹]

۵۲۶. اصفهان؛ مدرسه صدر بازار؛ شماره نسخه:۷۱۳

از کتاب النکاح تا پایان کتاب الدیات؛ خط: نسخ، کا: فضل الله بن محمد هاشم حسینی دشتبیاضی قائنی، تا: ۱۰۷۸ق، جا: قریه

فارس قائن؛ مصحح؛ تملک: میرزا مهدی گلستانه، حسن بن سلیمان عامل؛ مهر: «الراجی محمد مهدی بن محمد صادق گلستانه» (بیضی)؛ یادداشتی از علی بن محمد مهدی موسوی در مشهور به درب امامی در امانت کتاب نزد وی به سال ۱۲۷۷؛ وقف‌نامه کتاب از سیدرضا بن زین العابدین حسینی ؛ جلد: تیماج قرمز، ۲۲۳گ، ۲۲۳سطر، اندازه: ۲۰×۲۷سم [ف: ۳ - ۵۲۸]

۵۲۷. قزوین؛ میر حسینا قزوینی؛ شماره نسخه:۱۰۶

از طلاق است تا دیات با مشیخه؛ خط: نسخ، کا: محمد رضا بن حسین کشمیری، تا: یک‌شنبه ۱۷ شوال ۱۰۷۶ق تا سه‌شنبه ۵ جمادی الثانی ۱۰۷۸ق؛ تاریخ وقف: ۱۱۲۶ق [نشریه: ۶ - ۳۴۲]

۵۲۸. اصفهان؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۶۱۷

از کتاب الزیارات تا پایان مشیخه؛ خط: نسخ، کا: محمد سمیع بن مولانا عوض دهخوارقانی، تا: ۲۹ ذیحجه ۱۰۷۹ق؛ مصحح، یادداشتی در شروع مقابله کتاب به سال ۱۰۶۹ (با سال کتابت سازگار نیست)، با امضای مقابله، محشی؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۲۶۶گ، مختلف السطر، اندازه: ۲۵×۳۷سم [ف: ۲ - ۴۷۷]

۵۲۹. شیراز؛ علامه طباطبائی (کتابخانه)؛ شماره نسخه:۳۳۸/۲

از کتاب مزار تا آخر مشیخه؛ خط: نسخ، کا: حاج محمد قاسم معلم ابن خواجه درویش محمد، تا: یک‌شنبه سلخ رمضان ۱۰۷۹ق؛ مصحح؛ اندازه: ۱۴/۵×۱۷/۵سم [نسخه‌پژوهی: ۲ - ۱۳۴]

۵۳۰. تهران؛ شورا؛ شماره نسخه:۸۹۷۲/۶

آغاز: بن موسی الخشاب عن غیاث بن کلوب عن اسحق بن عمار بن جعفر عن ابیه علیهما السلام ان علی بن ابی طالب علیه السلام کان یقول من شرط لامراته شرطاً؛ **انجام:** المرأة التی ایقنت انها لا تلد و المسنة و المرأة السلیطة و البذیة و المرأة التی لا ترضع ولدها و الامة.

چند برگ پایانی کتاب النکاح (پایان جزء ۵)؛ خط: نسخ، کا: محمد علی بن محمد امین یزدی، تا: سلخ ذیحجه ۱۰۷۹ق؛ افتادگی: آغاز؛ مصحح، محشی به نشانی‌های «م ق ر دام ظله» و «م ت ق ر ه» و «س م د ر ه»؛ کاغذ: نخودی آهار مهره، جلد: مقوا با رویه کاغذی ابر و باد مرمری، ۷گ (۱۴۶ر-۱۵۲ر)، ۱۹-۲۵ سطر (۱۲/۵×۱۸/۵)، اندازه: ۱۷/۹×۲۴/۴سم [ف: ۲۹/۱ - ۵۰۹]

۵۳۱. تهران؛ الهیات؛ شماره نسخه:۱/۱

از آغاز تا پایان جزو ۴: کتاب حج؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: پنج‌شنبه ۱۵ رجب ۱۰۷۹ق؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: تیماج قهوه‌ای، ۲۹ و ۳۰ سطر (۱۴/۵×۲۷) [ف: - ۷۶۰]

۵۳۲. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۵۳۸۱

آغاز: کتاب النکاح باب السنه فی النکاح محمد بن یعقوب؛ **انجام:** وقع الفراغ من هذه النسه الشریفه کتاب تهذیب الحدیث بعون اله و حسن توفیقه

خط: نسخ، کا: محمد مؤمن بن حسن علی طبسی، تا: چهارشنبه ۱۵ صفر ۱۰۷۹ق؛ محشی، با دو واسطه با نسخه اصل که به خط شیخ طوسی بوده مقابله شده؛ واقف: محمد رفیع طبسی، ۱۳۶۶ش؛ کاغذ: نخودی آهارمهره، جلد: تیماج عنابی، ۳۲۹گ، ۲۵ سطر، اندازه: ۱۹×۲۴/۵سم [ف: ۱۴ - ۱۸۴]

۵۳۳. قم؛ فیضیه؛ شماره نسخه:۵۵۷

طهارت تا مزار؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۰۷۹ق؛ ۴۳۵گ، ۲۳ سطر، اندازه: ۱۸×۲۵سم [ف: ۱ - ۵۹]

۵۳۴. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۶۷۴۲

جلد ۱ و ۲؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: دوشنبه دهه سوم ربیع الثانی ۱۰۷۹ق؛ مجدول، محشی؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج مشکی، ۳۴۲گ، ۲۴ سطر(۱۲×۱۹)، اندازه: ۱۹×۲۶سم [ف: ۱۶ - ۳۴۹]

۵۳۵. قم؛ طبسی؛ شماره نسخه:۱۱

آغاز: برابر؛ **انجام:** قال ان ادرکتها قبل ان تدفن فان شئت فصل علیها

طهارت و صلاة؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: دوشنبه ۱۲ صفر ظاهراً ۹۷۹ یا ۱۰۷۹؛ مصحح، با بلاغات متعدد از جمله در آخر نسخه بلاغ به تاریخ ۱۰۷۲، محشی از جمله حواشی از علامه مجلسی با امضای «م ق ر عفی عنه» و «م ق ر مدظله» و حواشی دیگر با امضای «ا م ن رحمه الله»، «م ک »، «ع ا ه ر ه» «م ح»؛ جلد: مقوای قرمز، ۴۱۳گ، ۲۱ سطر، اندازه: ۲۰/۵×۲۹/۵سم [ف مخ: ۱ - ۱۴۶]

۵۳۶. قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه:۹۴۵

آغاز: برابر **انجام:** ابی جعفر علیه السلام: الرکعتین اللتین قبل صلاة الفجر من صلاة اللیل هم ام من صلاة النهار وفی ای وقت اصلیها فکتب بخطه احشوهما فی صلاة اللیل حشواً احمد بن محمد بن عیسی عن احمد بن محمد بن ابی نصر قال سئلت الرضا علیه السلام عن رکعتی الفجر فقال احشوبهما صلاة اللیل الحسین بن سعید عن الحسن عن زرعة عن ابی مسکان

از اول تا نوافل صلاة؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: با تاریخ ۱۰۸۰ق؛ افتادگی: انجام؛ مصحح؛ یادداشت تملک: محمدحسین بن کرم علی به تاریخ ۱۰۸۰ با مهر «العبد الخاطی محمدحسین» (مربع)؛ جلد: گالینگور سبز، عطف تیماج زرشکی، ۱۵۰گ، ۲۵ سطر، اندازه: ۲۰×۳۲سم [ف مخ: ۱ - ۵۱۵]

۵۳۷. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۷۲۰-۵/۱۰

آغاز: برابر؛ **انجام:** والله تعالی یقول ان تجتنبوا کبایر ما تنهون عنه نکفر عنکم سیئاتکم و ندخلکم مدخلاً کریماً

از اول کتاب تا آخر جزء ثالث (پایان کتاب الزکاة)؛ خط: نسخ، بی‌کا،تا:پنج‌شنبه۱۵ربیع الثانی ۱۰۸۰ق؛مصحح،محشی؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۳۳۸گ، ۲۷ سطر، اندازه: ۲۰/۵×۲۹/۵سم [ف: ۲ - ۱۰۷۵]

۵۳۸. قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه:۱۷۲

آغاز: قال الشیخ رحمه الله و اذا خلف الرجل بالله تعالی ان لا یجامع زوجته ثم اقام علی یمینه الی قوله و لا یکون ایلا الا باسم الله تعالی؛ **انجام:** وما ذکرته عن ابی طالب الانباری فقد اخبرنی به احمد بن عبدون عنه قد اوردت جملا من الطرق الی هذه المصنفات و الاصول

طلاق تا مشیخة؛ خط: نسخ، کا: خلیفه بن حاجی حمدی بن معلا

المعرفاوی، تا: ۳۰ محرم ۱۰۸۰ق؛ مصحح؛ جلد: تیماج زرشکی، ۲۴۵گ، ۲۵ سطر، اندازه: ۲۱×۲۹سم [ف مخ: ۱ - ۵۱۶]

۵۳۹. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۰۰۷۹

کتاب طهارت و صلاة؛ خط: نسخ، کا: عبدالله بن میر غلام علی حسینی طالقانی، تا: از سه‌شنبه ۲۷ جمادی الاول ۱۰۷۸ق تا آخر صفر ۱۰۸۰ق؛ مصحح، با نشانی بلاغ، محشی بعضی از آنها از حسین بن فتحعلی جراشی، مقابله و تصحیح کتاب را علی بن محمد یوسف بن میر خوردار مازندرانی روز سوم محرم ۱۱۱۰ به پایان برده؛ مهر: «و ان من شیعته لابراهیم» (بیضی)، «یا اباالقاسم ادرکنی» (مربع)؛ جلد: تیماج قرمز، ۳۰۴گ، ۲۳ سطر، اندازه: ۱۲/۵×۲۵سم [ف: ۲۶ - ۵۵]

۵۴۰. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۳۳۰۹

آغاز: علی ما عداها مما لم یشتمل علیه هذا الکتاب اذ کان مقصورا علی ما تضنمته الرسالة من الفتاوی؛ **انجام:** السلام علیك و رحمة الله و برکاته و هو قریب مجیب و صلی الله علی خیرته من خلقه محمد و آله الطاهرین و سلم تسلیما کثیرا

از اوایل طهارت تا انتهای مزار؛ خط: نسخ، کا: محمد علی بن حسن اصفهانی، تا: ۱۵ صفر ۱۰۸۰ق؛ افتادگی: آغاز؛ محشی با رموز مختلف؛ کاغذ: نخودی آهار مهره، جلد: تیماج قهوه‌ای، ۳۹۱گ، ۲۹ سطر، اندازه: ۱۸/۸×۳۱/۵سم [ف: ۲۶ - ۱۸۱]

۵۴۱. قم؛ استادی، رضا؛ شماره نسخه:نامعلوم

طهارت و صلاة؛ خط: نسخ، کا: عبدالله بن میر غلامعلی حسینی طالقانی، تا: ۱۰۸۰ق؛ محشی از حسین بن فتحعلی جراشی بر طهارت، با مقابله و تصحیح محمد یوسف بن برخوردار مازندرانی گویا در ۱۱۰۱؛ ۳۰۵گ، ۲۳ سطر، اندازه: ۱۲×۲۳سم [صد و شصت نسخه: ۱۲]

۵۴۲. رشت؛ جمعیت نشر فرهنگ؛ شماره نسخه:۱۶ت

از آغاز کتاب تا پایان صلاة؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: شعبان ۱۰۸۰ق؛ ۸۰۵ص، قطع: وزیری [رشت و همدان: ف: - ۱۱۰۶]

۵۴۳. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۵۳۰۵

کا: شمس الدین، تا: ۱۰۸۰ق؛ خریداری از امرالله صفری [رایانه]

۵۴۴. زنجان؛ امام جمعه؛ شماره نسخه:۴۸

از آغاز کتاب الطهارة تا پایان صوم؛ خط: نسخ، کا: علی رضا بن احمد طالقانی، تا: ۱۰۸۱ق؛ مصحح، با امضای بلاغ، محشی؛ جلد: تیماج قرمز، ۳۲۵گ، ۲۵سطر، اندازه: ۱۹×۳۰/۵سم [اوراق عتیق: ۱ - ۱۵۷]

۵۴۵. تهران؛ شورا؛ شماره نسخه:۸۵۰۰

آغاز: الی الله تعالی لما فیه من کثرة النفع للمبتدی و الریض فی العلم و سألنی أن اقصد الی رسالة شیخنا ابی عبدالله أیده الله

از کتاب الطهارة تا پایان جزء سوم؛ خط: نسخ، کا: احمد بن صفی الدین محمد حسینی قمی، تا: صفر ۱۰۸۱ق؛ افتادگی: آغاز؛ مصحح، محشی؛ جلد: تیماج قرمز، ۳۶۰گ، مختلف السطر، اندازه: ۱۹×۳۰سم [ف: ۲۸ - ۷۴]

۵۴۶. شیراز؛ علامه طباطبائی (کتابخانه)؛ شماره نسخه:۱۳

از اول کتاب تا آخر حج؛ خط: نسخ، کا: سلمان بن محمد مشهور به محسن حسینی، تا: یک‌شنبه ۱۰ ذیحجه ۱۰۸۱ق؛ با بلاغ سماع، محشی؛ تملک: محمد رحیم بن محمد علی مدعو به آقا در ربیع الاول ۱۲۷۷؛ ۳۷۸گ، اندازه: ۱۷/۵×۳۰سم [نسخه‌پژوهی: ۲ - ۱۳۴]

۵۴۷. اصفهان؛ مدرسه صدر خواجو؛ شماره نسخه:۸

از آغاز کتاب الطهارة تا پایان کتاب المزار؛ خط: نسخ، کا: محمد بن مسعود، تا: پنج‌شنبه ۱۲ شعبان ۱۰۸۱ق تا چهارشنبه ۲۰ محرم ۱۰۸۳؛ مصحح، با امضای بلاغ، محشی؛ واقف: «مریم بیگم»؛ جلد: تیماج قرمز، ۵۷۵ص، ۲۳ سطر، اندازه: ۲۰×۲۹سم [ف: - ۱۰]

۵۴۸. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۲۴۵۷

از کتاب حج تا پایان تهذیب؛ خط: نسخ، کا: حسین بن محمد بن مسلم بحرانی، تا: سه‌شنبه ۸ رمضان ۱۰۸۱ق؛ مصحح، محشی، با علامت بلاغ، اجازه‌ای که صالح ابن عبدالکریم بحرانی به جهت کاتب نسخه به تاریخ ۱۵ ربیع الثانی ۱۰۸۶ نوشته؛ جلد: مقوایی عطف تیماج مشکی، ۳۳۳گ، ۳۵ سطر، اندازه: ۲۵×۳۸سم [ف: ۷ - ۵۳]

۵۴۹. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۲۸۹۵

آغاز: بسمله، کتاب المزارمن کتاب التهذیب منحصر فی انساب النبی؛ **انجام:** قد ذکرنا نحن مستوفی فی کتاب فهرست کتب الشیعه و الحمدالله رب العالمین

خط: نسخ، کا: علی بیگ بن فضل الله طالقانی، تا: دوشنبه ۱۳ شوال ۱۰۸۱ق؛ مصحح؛ واقف: حسین کی استوان، آبان ۱۳۴۸؛ کاغذ: حنایی آهارمهره، جلد: تیماج قهوه‌ای، ۴۹۷گ، ۲۵ سطر، اندازه: ۱۸/۸×۳۰/۴سم [ف: ۱۴ - ۱۸۷]

۵۵۰. فردوس؛ مدرسه حبیبیه؛ شماره نسخه:۲۱

آغاز: علیه اطلاق الماء فاذا کان هذه المیاه لا یطلق علیها اسم الماء الا بالتقیید یحب ألا یجوز التوضوبه و یدل علی ذلك ایضاً الخبر الذی قدمناه ذکره من قول ... و انه قیل له الرجل یکون معه اللبن؛ **انجام:** الله یقول ان تجتنبوا کبائر ما تنهون عنه نکفر عنکم سیاتکم و ندخلکم مدخلاً کریماً تم هذا الکتاب.

از باب تطهیر المیاه من النجاسات تا آخر باب الزیادات؛ خط: نسخ، کا: اسماعیل بن حسین بن دوست محمد اشرفی، تا: جمعه محرم ۱۰۸۱ق؛ افتادگی: آغاز؛ مصحح، با علامت بلاغ، محشی از کتبی چون قاموس، مصباح المنیر، نهایه، صحاح، بیان معتبر و ...؛ جلد: مقوای با روکش کاغذ قرمز، ۲۷۷گ، ۲۳ سطر، اندازه: ۱۸×۲۵سم [ف مخ]

۵۵۱. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۴۹۲۶-۲۵/۱۶

آغاز: برابر؛ **انجام:** ولنا نعمل به و العمل علی ما قدمناه من الاخبار تم الجزؤ الرابع من کتاب تهذیب الاحکام

از آغاز تا اول زیارات؛ خط: نسخ، کا: آقا محمد بن محمد قاسم کاوکانی، تا: ۵ محرم ۱۰۸۱ق؛ جلد: جلد تیماج قهوه‌ای، ۳۷۲گ، ۲۶ سطر، اندازه: ۲۰×۳۰سم [ف: ۲ - ۱۰۷۵]

۵۵۲. قم؛ فیضیه؛ شماره نسخه:۱۱۸

طهارت تا مزار؛ خط: نسخ، کا: حسن بن هلال الحاجی، تا: ۱۰۸۱-۱۰۸۲؛ مقابله شده (پایان مزار در دوشنبه ۸ محرم ۱۰۸۱)؛ ۴۲۹گ، ۲۸سطر، اندازه: ۱۹×۳۰سم [ف: ۱ - ۵۶]

۵۵۳. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۶۶۷۱

از زکات تا تجارات؛ خط: نسخ، کا: احمد بن محمد زمان قمی، تا: سه‌شنبه میانه‌های ذیقعده ۱۰۸۲ق؛ مجدول، محشی؛ مهر: اسدالله؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج مشکی، ۳۶۹گ، ۲۳ سطر (۱۱×۱۸)، اندازه: ۱۹×۲۹سم [ف: ۱۶ - ۳۳۰]

۵۵۴. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۹۲۷

آغاز: برابر؛ **انجام:** و لا تهجرونه و لاتوذونه حتی یترکه

از مباحث «صلوة» تا آخر کتاب «جهاد»؛ خط: نسخ، کا: علی خان محمد رضا گلپایگانی، تا: ۱۰۸۲ق؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: تیماج یشمی، ۴۳۸گ، ۲۷ سطر (۱۰/۵×۲۱)، اندازه: ۱۷/۵×۳۲سم [ف: ۸ - ۴۲۶]

۵۵۵. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۲۷۴۸

از آغاز کتاب است تا پایان مزار؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: ربیع الاول ۱۰۸۲ق؛ دارای چهار پیشانی زرین، مجدول؛ کاغذ: ترمه، جلد: ساغری سیاه، ۵۲۲گ، ۲۳ سطر، اندازه: ۱۸/۸×۳۱/۷سم [ف: ۱- ۱۳۶]

۵۵۶. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۰۴۶۷

آغاز: برابر؛ **انجام:** قال ان ادرکتها قبل ان تدفن فان شئت فصل علیها

از مقدمه تا پایان صلاة؛ خط: نسخ جلی، کا: افضل بن محمد تقی، تا: پنج‌شنبه ۱۶ رجب ۱۰۸۲ق؛ محشی؛ اهدایی: رهبری، خرداد ۱۳۷۳؛ کاغذ: شکری اهار مهره، ۳۷۵گ، ۲۳ سطر، اندازه: ۲۰/۵×۲۹/۵سم [اهدائی رهبر: ۲ اخبار۱ - ۲۱۸]

۵۵۷. تهران؛ سلطنتی؛ شماره نسخه:۱۲۴۹

آغاز: بسمله. مختصر فی انساب النبی و الائمه علیهم السلام و زیاراتهم و تواریخهم و ذکر مشاهدهم و الخبر قبره؛ **انجام:** قد وفقنی الله تعالی لاتمامه الاثنین سادس شهر جمادی الاولی سنه ثلثه و ثمانین بعد الالف من الهجرة و انا العبد الراجی الی رحمت الله الباری. میران علی قمی اللهم اغفر له و لوالدیه و لجمیع المومنین و المومنات

جلد دوم؛ خط: نسخ عالی، کا: میران علی قمی، تا: جمادی الاول ۱۰۸۳ق؛ مجدول، یک سرلوح مذهب به طرح گنبد؛ مهر: مشیرالسلطنه، حسین بن هدایت الله، محمد رضا الحسینی؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: مقوای روکش چرم لاکی، ۷۴۰ص، ۲۷ سطر، اندازه: ۲۳×۳۵/۲سم [ف: ۱ - ۲۳۴]

۵۵۸. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۱۱۶۳

آغاز: برابر؛ **انجام:** و لسنا نعمل به و العمل علی ما قدمناه من الاخبار.

از مقدمه تا حج؛ خط: نسخ، کا: اسماعیل بن مظفر دماوندی، تا: یک‌شنبه ۱۷ محرم ۱۰۸۳ق؛ محشی غالباً با رمز «م ت ق»؛ واقف: شیخ محمد صالح علامه حائری، مرداد ۱۳۵۱؛ کاغذ: نخودی، جلد: تیماج قهوه‌ای، ۴۰۲گ، ۲۶ سطر، اندازه: ۱۹/۲×۲۸سم [ف: ۱۴ - ۱۶۹]

۵۵۹. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۸۱۵۳

آغاز: برابر؛ **انجام:** قال ان ادرکتها قبل ان تدفن فان شئت فصل علیها

از ابتدای کتاب تا پایان صلاة؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۲۰ شعبان ۱۰۸۳ق؛ مصحح، مقابله شده، محشی به حواشی شاه قاضی، امیر قاسم طباطبایی و دیگران؛ واقف: خانم بیگم عقیلی، خرداد ۱۳۷۱؛ کاغذ: نخودی آهار مهره، جلد: تیماج، ۳۲۲گ، ۲۳ سطر، اندازه: ۱۹×۳۰سم [ف: ۲۶ - ۱۷۵]

۵۶۰. کرمانشاه؛ نجومی؛ شماره نسخه:بدون شماره

از کتاب الجهاد تا آخر النکاح؛ بی‌کا، تا: با تاریخ ۱۰۸۳؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ مصحح در صفر ۱۰۸۳ق [دلیل المخطوطات: ۱- ۲۲۵]

۵۶۱. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۳۸۵۳

از آغاز کتاب تا پایان کتاب الزکاة؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: محرم ۱۰۸۳ق؛ مجدول، دارای سرلوح زرین، مصحح، با علامت بلاغ، انهائی از مولی محمد باقر مجلسی به مولی محمد علی بن محمد قاسم نوری به سال ۱۰۸۵ و نیز بلاغی از همو به وی، اجازه‌ای از همو به وی در ربیع الثانی ۱۰۸۶ و نیز اجازه‌ای از محمد مهدی فتونی عاملی به ملا محمد جعفر بدون تاریخ، و نیز انهاء دومی از مرحوم مجلسی به ملا محمد علی مذکور در ربیع الاول ۱۱۰۹؛ تملک: محمد علی بن محمد قاسم بن سلیمان رستمداری به سال ۱۰۸۲ق، محمد بن حیدر موسوی، محمد علی حسینی مدرس خادم»؛ مهر: کتابخانه مجدالدین (مستطیل)، «عبده محمد باقر بن محمد الموسوی» (بیضی)؛ یادداشتی از مالک کتاب و اتمام حواشی کتاب به خط وی در اصفهان مدرسه سلیمانیه سال ۱۰۹۴؛ جلد: تیماج مشکی، ۳۵۳گ، ۲۱ سطر، اندازه: ۱۸/۵×۲۵سم [محدث ارموی مخ: ۱ - ۴۶۵]

۵۶۲. زنجان؛ امام جمعه؛ شماره نسخه:۶۸

از کتاب الزکاة تا اواخر کتاب التجارات؛ خط: نسخ، کا: علی رضا بن احمد طالقانی، تا: چهارشنبه از دهه آخر ذیقعده ۱۰۸۳ق؛ افتادگی: انجام؛ مصحح، با امضای بلاغ، محشی؛ تملک: آمیرزا؛ مهر: «انی لکم رسول امین» (بیضی)؛ مهر دایری وقف کتاب بر خزانه مجتهدیه؛ جلد: تیماج مشکی، ۴۰۴گ، ۲۴سطر، اندازه: ۱۹×۳۰سم [اوراق عتیق: ۱ - ۱۶۱]

۵۶۳. رشت؛ جمعیت نشر فرهنگ؛ شماره نسخه:۱۲۴ت

خط: نسخ، کا: محمد علی بن یوسف گیلانی، تا: ۱۰۸۳ق؛ محشی، در پایان صیام آمده که احادیث با مقابله با دو نسخه درست تصحیح و حواشی در روز ۱۰ ذیحجه ۱۰۸۸ نقل شده، با اجازه آنها محمد باقر بن محمد تقی (مجلسی) به مولانا محمد علی گیلی که آن را سماع و ضبط و تصحیح کرده با ۶ اجازه

روایت به او به خط خود مجلسی در ۱۰ ربیع الثانی ۱۰۸۴؛ قطع: رحلی [رشت و همدان: ف: - ۱۱۰۶]

۵۶۴. زنجان؛ امام جمعه؛ شماره نسخه:۹۸

از کتاب النکاح تا پایان مشیخه؛ خط: نسخ، کا: محمد سعید بن محمدمحسن حسنی طباطبایی خوراسکانی، تا: سه‌شنبه غره جمادی الاول ۱۰۸۴ق؛ مجدول، مصحح، یادداشت اهدای کتاب از اشرف شهیدی؛ وقف‌نامه کتاب از محمد حسین میرزا عین السلطان به سال ۱۲۱۶ق و یادداشتی از همو به سال ۱۲۹۳ق با مهر «محمد حسین بن الحسن» (بیضی)؛ جلد: تیماج مشکی، ۳۱۴گ، ۲۵سطر، اندازه: ۱۶×۲۸/۵سم [اوراق عتیق: ۱ - ۱۶۸]

۵۶۵. شیراز؛ شاهچراغ؛ شماره نسخه:۹

آغاز: برابر؛ **انجام:** فلا تنکرون علیه و لا تهجرونه و لاتوذونه حتی یترکه - تم کتاب ... وافق الفراغ من کتابته ... سنة الرابعة و الثمانین و الف بقلم ... محمد بن علی بن حسین الجمری البحرانی ...

شامل: طهارة تا امر بمعروف و نهی از منکر؛ خط: نسخ، کا: محمد بن علی ابن حسین جمری بحرانی، تا: ۱۰۸۴ق؛ محشی؛ کاغذ: نخودی، جلد: مقوا با تیماج قهوه‌ای، اندازه جلد: ۳۳×۵/۱۹، ۷۹۶ص، ۳۲ سطر (۱۱×۲۴) [ف: ۲ - ۲۴]

۵۶۶. تهران؛ عبدالعظیم؛ شماره نسخه:۲۲۵

آغاز: کتاب النکاح باب السنة فی النکاح محمد بن یعقوب عن عدة من أصحابنا؛ **انجام:** و قد ذکرنا نحن مستوفی فی فهرست کتب الشیعة فمن أراده وقف علیه. تم الکتاب.

کتاب النکاح تا آخر مشیخه؛ خط: نسخ، کا: علی بن استاد ولی بیک همدانی، تا: ۲۶ ربیع الثانی ۱۰۸۴ق؛ تملک: فتحعلی بن گل محمد برادگاهی لنکرانی در شوال ۱۳۱۶؛ واقف: آیت الله مرعشی نجفی، جلد: تیماج سرخ، ۲۹۶گ، ۲۳ سطر، اندازه: ۱۹/۵×۲۹/۵سم [ف: ۱ - ۱۶۰]

۵۶۷. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۶۴۱

از کتاب الجهاد تا پایان مشیخه؛ خط: نسخ، کا: جلال ابردهی، تا: با تاریخ ۱۰۸۴ق؛ مجدول، مصحح، محشی به خط محمد امین بن عبدالوهاب خادم استرآبادی می‌باشد و به تاریخ چهارشنبه دوازدهم شعبان ۱۰۸۴ شروع نموده و چهارشنبه ۱۳ جمادی الثانی ۱۰۸۷ به پایان برده؛ تملک: محمد امین بن عبدالوهاب خادم استرآبادی؛ وقف‌نامه کتاب به تاریخ ۸ ربیع الثانی ۱۲۵۷؛ جلد: مقوایی عطف تیماج مشکی، ۳۸۶گ، ۲۵ سطر، اندازه: ۱۹×۳۱سم [ف: ۵ - ۴۲]

۵۶۸. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۳۴۲۳

آغاز: باب الدیون و احکامها سهل بن زیاد عن جعفر بن محمد الاشعری عن ابی القداح

کتاب الدیون و الکفالات تا آخر کتاب؛ خط: نسخ، کا: محمد بن نظام، تا: دوشنبه ۲۸ شوال ۱۰۸۴ق؛ مصحح، محشی، با علامت بلاغ با چند نسخه؛ تملک: محمد امین کاشانی به سال ۱۱۶۱ با مهر «لا اله الا الله الملک الحق المبین امین» (بیضی)؛ جلد: مقوایی مشکی، ۳۴۳گ، ۲۶ سطر، اندازه: ۱۹×۲۹/۵سم [محدث ارموی مخ: ۱ - ۴۶۴]

۵۶۹. شیراز؛ شاهچراغ؛ شماره نسخه:۱۰

آغاز: بسمله - کتاب النکاح - باب السنة فی النکاح - محمد بن یعقوب عن عدة من اصحابنا؛ **انجام:** شرفت بکتابة هذه الاخبار النبویه و الاثار الامامیه ... فی جوار سیدنا و امامنا و مقتدانا اول الائمة الاطهار علی بن ابیطالب ... تم علی ید ... محمد قلی بن علی قلی الخراسانی فی بلدة شیراز ... سنة اربع و ثمانین و الف ...

شامل: نکاح، طلاق، عتق، ایمان و نذور و کفارات، صید و ذبایح، وقوف، وصایا، فرائض، حدود، دیات، اسانید احادیث؛ خط: نسخ،کا: محمد قلی بن علی قلی خراسانی، تا: ۱۰۸۴ق؛ محشی؛ کاغذ: نخودی، جلد: مقوا با تیماج سرخ، ۵۸۹ص، ۲۷ سطر (۱۰×۱۹/۵)، اندازه: ۱۷×۲۲ [ف: ۲ - ۲۶]

۵۷۰. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۲۷۰۱

آغاز: بسمله، و سیرة الامام فضل الجهاد (جای عناوین در این سطر سفید است) و فروضه محمد بن احمد بن یحیی عن ابی جعفر عن ابیه عن وهب؛ **انجام:** و قد ذکرنا نحن مستوفی کتاب فهرست کتب الشیعة فمن اراده وقف علیه

از کتاب جهاد تا پایان مشایخ؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۰ رمضان ۱۰۸۴ق؛ واقف: حاج عبدالباقی آیت اللهی، اسفند ۱۳۷۴؛ کاغذ: نخودی آهار مهره، جلد: تیماج قهوه‌ای، ۴۲۸گ، ۲۱ سطر، اندازه: ۱۹×۲۵/۵سم [ف: ۲۶ - ۱۷۵]

۵۷۱. قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه:۳۶۴۸/۳

آغاز: وکیف یکون شی افضل عنها ورسول الله صلی الله علیه وآله یقول لواستقبلت من امری ما استدبرت فعلت کما فعلت الناس؛ **انجام:** کتب امیر المؤمنین علیه السلام والله الذی لا اله الا هو عالم الغیب و الشهادة ... ان فلان بن فلان المدعی لیس له قبل فلان بن فلان اعنی لاخرس و لاطلبه بوجه من الوجوه و لاسبب من الاسباب ثم غسله وامرا لا خرس ان یشربه فامتنع فالزمه الدین

حج تا قضا؛ خط: نسخ، کا: محمد بن علی همدانی، تا: ربیع الاول ۱۰۸۴ق؛ جلد: مقوا، عطف تیماج قهوه‌ای، ۱۴۴گ، ۲۵ سطر، اندازه: ۲۰×۳۰سم [ف مخ: ۱ - ۵۱۷]

۵۷۲. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۶۶۷۲

از نکاح تا آخر؛ خط: نسخ، کا: احمد بن محمد بن زمان بروجردی، تا: سه‌شنبه دهه نخستین ذیقعده ۱۰۸۴ق؛ با سرلوح زرین، مجدول، محشی با نشانه «م ق ر مد ظله، س م ذره»؛ مهر: اسدالله؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج مشکی، ۲۵۹گ، ابعاد متن: ۱۲×۱۸، اندازه: ۱۹×۲۷سم [ف: ۱۶ - ۳۳۰]

۵۷۳. مشهد؛ گوهرشاد؛ شماره نسخه:۲۲۰۰

آغاز: برابر؛ **انجام:** فلا تنکرون علیه و لاتهجرونه و لاتؤذونه حتی یترکه تم الکتاب الجهاد بعون الله تعالی و حسن توفیقه.

از ابتدای طهارت تا پایان «کتاب الجهاد»؛ خط: نسخ، کا: علی اکبر بن محمد شفیع سبزواری، تا: ۱۰۸۵ق؛ واقف: فاطمه بیگم

فرزند محمد یوسف، ۱۱۳۴؛ کاغذ: نخودی آهار مهره، جلد: میشن عنابی، ۳۳۷گ، ۲۹ سطر، اندازه: ۲۵×۳۷/۵سم [ف: ۵ – ۵۷۵]

۵۷۴. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۹۷۳

آغاز: کتاب الایمان و النذور و الکفارات؛ **انجام:** فی کتاب فهرست کتب الشیعه

کتب ایمان و نذور و کفارات و صید و ذباحه و وقوف و صدقات و وصایا و فرایض و مواریث و حدود و دیات و شرح اسناد کتاب؛ خط: نسخ، کا: علی اصغر بن محمد شفیع سبزواری، تا: ذیحجه ۱۰۸۵ق؛ محشی از مجلسی و غیره، مجدول، با کمندکشی، دارای یک سرلوح زرپوش منقش، این نسخه را ملا محمد علی مشهدی، نزد علامه مجلسی و شیخ حر عاملی خوانده و تصحیح نموده، با اجازه روایتی که برای مصحح قلمی فرموده‌اند. تاریخ اجازه علامه مجلسی، ربیع الثانی ۱۰۹۰ است. تاریخ اجازه شیخ حر عاملی، غره شعبان ۱۰۹۲ است؛ در آخر کتاب صید و ذباحه در حاشیه صفحه کتاب، تصدیق تصحیح و اجازه بسیار مختصری است از علامه مجلسی، به ملا محمد علی مشهدی مصحح نسخه، تاریخ آن، محرم ۱۰۹۸ است؛ به وسیله منتجب الدین رحیمی، در اسفند ۱۳۰۹، تسلیم کتابخانه شد؛ کاغذ: آهار مهره نباتی، جلد: تیماج عنابی، ۲۲۷گ، ۲۱سطر، اندازه: ۱۹×۲۵/۵سم [ف: ۵ – ۱۰۳]

قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۲۲۱۰

نسخه اصل: همان نسخه بالا [عکسی ف: ۶ – ۲۶۷]

۵۷۵. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۷۵۳۲

آغاز: برابر؛ **انجام:** فهرست کتب الشیعه ضمن اراده وقف علیه فرغت و علی عترته الطاهرین المعصومین

جلد۱–۴؛ خط: نسخ، کا: شکرالله بن میرزا محمد حسینی، تا: سه‌شنبه رجب ۱۰۸۵ق؛ دارای ۱۰ سرلوح مذهب و مرصع بسیار زیبا، مجدول، باکمند به زر و تحریر، مصحح؛کاغذ: آهار مهره حنایی، جلد: تیماج مشکی، ۵۲۳گ، ۳۱ سطر (۱۳×۲۴/۵)، اندازه: ۲۰×۳۳/۸سم [ف: ۱۴ – ۱۶۷]

۵۷۶. تهران؛ شورا؛ شماره نسخه:۱۴۸۶۸

از آغاز تا پایان جزء چهارم و آغاز کتاب الزیارات در جزء پنجم؛ خط: نسخ، کا: محمد رسول بن محمد کاظم تبریزی، تا: ۲۵ ذیقعده ۱۰۸۵ق؛ مصحح، محشی؛ جلد: تیماج تریاکی، ۲۹۲گ، ۳۱ سطر، اندازه: ۲۵×۳۷/۳سم [ف: ۴۱ – ۲۵۰]

۵۷۷. همدان؛ مدرسه غرب همدان؛ شماره نسخه:۱۷۳۲

کتاب الطهارة و الصلوة؛ خط: نسخ خوش، کا: عباس قلی بن عبد الله، تا: ربیع الاول۱۰۸۵ق؛ قطع: وزیری [رشت و همدان: ف: ۱۳۰۱]

۵۷۸. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۵۳۱

آغاز: برابر؛ **انجام:** الائمه الاطهار علی بن ابی طالب صلوات الله و سلامه علیه و علی اله و اولاده الطیبین

کتب: طهاره، صلوه، زکوه، صیام، حج، مزار، تجاره، نکاح، طلاق، عتق و تدبیر، ایمان و نذر، ذبایح و صید، وقوف و صدقات، وصایا، فرایض و مواریث، دیات؛ خط: نسخ ریز خوش، کا: فخرالدین احمد بن سلطانمحمد قاری نیریزی، تا: ۱۰۸۶ق؛ دارای چهار سرلوحه مذهب مرصع، دارای پانزده سرفصل مذهب، مجدول؛ کاغذ: خانبالغ، جلد: مقوایی، بلغار مشکی، ۸۰۶گ، ۲۸ سطر (۱۰×۱۹)، اندازه: ۱۷×۲۹سم [ف: ۸ – ۲۹]

۵۷۹. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۲۶۲۰

آغاز: کتاب الصیام باب فرض الصیام قال الله تعالی یا ایها الذین آمنوا کتب علیکم الصیام؛ **انجام:** عن الرجل منکم القبیح فلا تنکرون علیه و لاتهجرونه ولا تؤذونه حتی یترکه

کتاب الصیام تا پایان کتاب الجهاد؛ خط: نسخ، کا: علی اصغر بن حاجی محمد شفیع سبزواری، تا: ۱۰۸۶ق؛ مجدول، دارای سرلوح زرین، مصحح، با امضای بلاغ ملا محمد باقر مجلسی و بعضاً امضای بلاغ حر عاملی، محشی بعضاً با رمز «م ق ر مد ظله»؛ تملک: محمد بن حیدر موسوی عاملی که کتاب را از میرزا محمد علی بن سید محمد سبزواری در مشهد مقدس خریده با مهر «محمد حیدرالموسوی» (بیضی)؛ مهر: «عبده محمد باقر بن محمد الموسوی» (بیضی)؛ جلد: تیماج مشکی، ۲۳۴گ، ۲۱ سطر، اندازه: ۱۸/۵×۲۵سم [محدث ارموی مخ: ۱ – ۴۶۵]

۵۸۰. تهران؛ عبدالعظیم؛ شماره نسخه:۳۶

آغاز: کتاب الزکاة. باب ما یجب فیه الزکاة قال الشیخ رحمه الله الزکاة فی تسعة أشیاء الذهب و الفضة و الحنطة؛ **انجام:** قال محمد بن حسن هذا الخبر موافق للعامة و لسنا به نعمل و العمل علی ما قدمناه من الأخبار. تم الجزء الرابع من کتاب تهذیب الی الأحکام و یتلوه فی الجزء الخامس کتاب الزیارات ...

از کتاب الزکاة تا پایان کتاب الحج؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۰۸۶ق؛ تملک: محمد محسن بن محمدصادق در ۱۳۰۶؛ واقف: آیت الله مرعشی نجفی، ۱۳۳۹؛ جلد: تیماج مصنوعی زرشکی، ۲۵۲گ، ۲۳ سطر، اندازه: ۱۷/۵×۲۹سم [ف: ۱ – ۱۶۱]

۵۸۱. تهران؛ عبدالعظیم؛ شماره نسخه:۱۴۶

آغاز: کتاب الزکوة. باب ما یجب فیه الزکوة. قال الشیخ رحمه الله الزکاة فی تسعة أشیاء الذهب و الفضة و الحنطة؛ **انجام:** جمع الله بینی و بینک و بینهم فی مستقر من رحمته انه ولی ذلک و القادر علیه. ان شاء الله تعالی و السلام و رحمة الله و برکاته ... تم کتاب الزیارات من کتاب تهذیب الأحکام ...

کتاب زکات تا آخر کتاب زیارات؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۰۸۶ق؛ مصحح، با علامت بلاغ، محشی با امضای «ق»؛ واقف: آیت الله مرعشی نجفی، ۱۳۳۹؛ جلد: تیماج مصنوعی مشکی، ۴۰۵گ، ۱۹ سطر، اندازه: ۱۵/۵×۲۴/۵سم [ف: ۱ – ۱۶۱]

۵۸۲. تهران؛ شورا؛ شماره نسخه:۹۷۲۳

آغاز: برابر؛ **انجام:** ان تجتنبوا کبائر ما تنهون عنه نکفر عنکم سیئاتکم و ندخلکم ... تم الجزء الثالث ...

از ابتدای کتاب تا پایان جزء سوم (کتاب الزکاة)؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۹ ربیع الاول ۱۰۸۶ق؛ مصحح، محشی به امضای «سید

بشیر عفی عنه»، رکابه‌دار؛ جلد: تیماج، ۳۶۹گ، ۲۰ سطر، اندازه: ۱۸/۵×۲۵سم [ف: ۳۱ - ۶۶]

۵۸۳. زنجان؛ امام جمعه؛ شماره نسخه:۶۱

کتاب النکاح تا پایان مشیخه؛ خط: نسخ، کا: مصطفی بن غلام علی طالقانی، تا: ۸ محرم ۱۰۸۶ق؛ مصحح، محشی؛ وقف‌نامه کتاب با مهر «صراط علی حق نمسکه» (بیضی)؛ جلد: تیماج قرمز با سجع «السلطان أبا الحسن علی بن موسی الرضا»، ۳۶۹گ، ۲۱ سطر، اندازه: ۱۹×۲۵سم [اوراق عتیق: ۱ - ۱۶۰]

۵۸۴. اصفهان؛ مدرسه صدر بازار؛ شماره نسخه:۸۳۴

آغاز: قال الکر من الماء نحو حبی هذا و اشار الی حب من تلك الحباب التی تکون بالمدینة

از کتاب الطهارة تا پایان کتاب الجهاد؛ خط: نسخ، کا: محمد مغیث بن قوام الدین محمد، تا: اوایل ربیع الاول ۱۰۸۶ق؛ افتادگی: آغاز؛ مصحح، یادداشتی بدون نام آمده که نسخه را با نسخه علامه مجلسی مقابله نموده، محشی؛ جلد: تیماج مشکی، ۳۶۲گ، ۲۵سطر، اندازه: ۲۱×۳۲سم [ف: ۳ - ۶۲۱]

۵۸۵. قم؛ مؤسسه حضرت آیة الله العظمی بروجردی؛ شماره نسخه:۱۰۲

از کتاب مزار تا دیات؛ خط: نسخ، کا: محمد صالح اصفهانی، تا: نیمه ربیع الاول ۱۰۸۶ق؛ محشی؛ تملک: حیدر بن طاهر حسینی، محمد مومن بن محمد شریف لاهیجی؛ جلد: تیماج مشکی، ۴۴۰گ، ۲۵ سطر، اندازه: ۱۸/۵×۳۱سم [ف: ۱ - ۷۰]

۵۸۶. یزد؛ سریزدی(مسجدحظیره)؛ شماره نسخه:۱۹۴

از آغاز کتاب الجهاد تا پایان کتاب الدیات؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۰۸۶ق تا اوایل شعبان ۱۰۸۷ق؛ مصحح، با امضای بلاغی از محمد هاشم بن نورالدین محمد حسینی به سال ۱۰۸۶ در مشهد رضوی و امضای بلاغی به سال ۱۰۸۷ و در پایان کتاب الأطعمة و الوصایا بلاغی از همو به سال ۱۰۸۷، اجازه‌ای از محمد محسن حسینی به سال ۱۰۸۸ جهت امیر محمد هاشم مذکور؛ تملك: علی بن حاجی رمضان بیدگلی؛ مهر: «عبده محمد جعفر بن محمد حسین» (بیضی) با تاریخ ۱۳۱۲؛ جلد: مقوایی عطف تیماج قرمز، ۴۱۶گ، ۲۶سطر، اندازه: ۱۸/۵×۳۱/۵سم [ف: ۱ - ۱۵۷]

۵۸۷. قم؛ دارالحدیث؛ شماره نسخه:۲۰

آغاز: عن البرقی عن إسماعیل عن عمر بن حنظلة قال قلت لأبی عبدالله علیه السلام ما للرجل من الحائض قال ما بین

کتاب طهارت و صلاة؛ خط: نسخ، کا: صالح ابهری، تا: ۱۰۸۶ق؛ افتادگی: آغاز؛ مصحح؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۲۵۱گ، ۲۶سطر، اندازه: ۱۶×۲۵سم [ف: - ۴۵]

۵۸۸. تبریز؛ تربیت؛ شماره نسخه:۱۲۹

مشتمل بر چهار جزء از کتاب تا ابتدای زیارات؛ خط: نسخ، کا: گل محمد بن ملا خانمحمد گوکانی، تا: ۱۰۸۶ق؛ محشی [تربیت: ف: - ۳۰]

۵۸۹. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۷۰۵۴

آغاز: بسمله، قال الشیخ رحمه الله و یؤکل من صید البحر ماکان له فلوس من السمك؛ **انجام:** فمن اراده وقف علیه تمت الکتاب بعون الملك الوهاب سنه ۱۰۸۶

از صید و ذبایح تا مشیخه ختم؛ خط: نسخ، کا: نجف علی بن سلمان، تا: دوشنبه ۱۱ شوال ۱۰۸۶ق؛ محشی غالباً با رمز «م ق ر سلمه الله»، مصحح؛ کاغذ: آهار مهره، ۱۸۶گ، ۲۳ سطر، اندازه: ۱۸/۵×۲۵سم [ف: ۱۴ - ۱۸۲]

مشهد؛ مدرسه باقریه؛ شماره نسخه:۷۹

همان نسخه بالا [تراثنا: س۶ش۱ - ۹۶]

۵۹۰. کرمانشاه؛ جلیلی؛ شماره نسخه:۳۸۸

آغاز: برابر؛ **انجام:** والعمل علی ما قدمناه من الاخبار تم الجزء الرابع من کتاب تهذیب الاحکام و آخر کتاب الحج

از اول تا آخر حج؛ خط: نسخ، کا: میرزا محمد حاجی بن محمد صالح شهمیرزادی،تا:ذیقعده۱۰۸۶ق؛مقابله شده، مصحح، محشی، صورت اجازه روایت سید ماجد بحرانی به حسین بن محمد جعفر بحرانی به سال ۱۱۵۲؛ کاغذ: نخودی آهار مهره، جلد: تیماج خرمایی، ۳۸۰گ، ۳۱ سطر، اندازه: ۱۸/۵×۳۱سم [ف: - ۶۱]

۵۹۱. قم؛ فیضیه؛ شماره نسخه:۷۴۵

نکاح تا پایان مشیخه؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۰۸۶ق؛ ۳۲۰گ، ۲۲سطر، اندازه: ۱۸×۲۵سم [ف: ۱ - ۵۹]

۵۹۲. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه:۵۱ صدر

از صلاة تا پایان صوم؛ خط: نسخ، کا: شیر علی بن ذوالفقار هرمن جردی جی، تا: دوشنبه ۱۶ ذیحجه ۱۰۸۶ق؛ افتادگی: آغاز؛ واقف: محمد شفیع؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج سبز، ۳۰۵گ، ۲۱ سطر، اندازه: ۱۵/۵×۲۵سم [ف: ۳ - ۵۳۱]

۵۹۳. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۶۳۵۵

آغاز: برابر؛ **انجام:** ادرکتها قبل ان تدفن فان شکت فصل علیها تمت الزیادات من جزء الثانی من کتاب تهذیب الاحکام و الحمدلله رب العالمین و صلوته علی خیر خلقه محمد و آله الطاهرین و یتلوه کتاب الزکوة انشاءالله

کتاب الطهارة، کتاب صلاة؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۲۲ ذیحجه ۱۰۸۶ق؛ اجازه محمد علی بن احمد استرآبادی (-۱۰۹۴ق) احتمالاً همان داماد محمد تقی مجلسی و صاحب المشترکات به زین العابدین استرآبادی (- ۱۰۹۱ق) در پایان نسخه، مصحح، با نشانی بلاغ سماع، محشی با نشان‌های« ع ا ه ره، م ر ق سلمه الله، حبل المتین، نهایه، ذکری، مشرق الشمسین و جز آن» دارد؛ مهر: مالك نسخه «محمد علی» (بیضی) مورخ ۱۲۴۴ق؛ کاغذ: اصفهانی نخودی آهار مهره، جلد: میشن قهوه‌ای، ۲۸۵گ، ۲۵ سطر (۱۰/۵×۱۶/۵)، اندازه: ۱۸/۵×۲۵سم [رایانه]

۵۹۴. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه:۵۲ صدر

از آغاز تا پایان مشیخه؛ خط: نسخ، کا: محمد جعفر بن حسین قهپایی، تا: دهه اول رجب ۱۰۸۷ق؛ از روی نسخه‌ای است که در سه‌شنبه عشر اول ذیقعده ۱۰۸۴ق نوشته شده بود؛ مجدول، یک سرلوح کوچك، مصحح، محشی از مجلسی به خط خود وی؛

کاغذ: سپاهانی سفید، جلد: ساغری مقوایی، ۶۷۱گ، ۳۱ سطر، اندازه: ۲۳×۳۴سم [ف: ۳ - ۵۳۱]

۵۹۵. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۴۵۶۰

آغاز: ابا عبدالله علیه السلام عن رجل اصابه دم سائل، قال یتوضأ و یعید

از کتاب طهارت تا پایان کتاب المزار؛ خط: نسخ، کا: حیدر بن بشارة خاقانی جزائری نجفی، تا: ۴ صفر ۱۰۸۷ق؛ افتادگی: آغاز؛ مصحح، با علامت بلاغ، محشی، در چند جا انهاءهایی است که شیخ احمد جزائری به جهت شیخ محمد علی بن بشارة آل موحی الخاقانی نجفی نوشته که انهاء پایان کتاب زکاة به تاریخ ۱۱۲۲ می‌باشد، و پایان کتاب صلاة انهائی است که ابو الحسن الشریف به جهت همان خاقانی به تاریخ ۱۱۲۳ نوشته؛ تملک: محمد علی بن آقا حسین و مهر «رب نجنی بمحمد و علی» (بیضی)؛ جلد: تیماج قرمز، ۳۵۳گ، مختلف السطر، اندازه: ۲۱×۳۰/۵سم [ف: ۱۲ - ۱۳۶]

۵۹۶. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۹۷۰

آغاز: کتاب الحج باب وجوب الحج قال الشیخ؛ **انجام:** فی کتاب فهرست کتب الشیعه

از کتاب حج تا آخر کتاب دیا و مذیل است به شرح مشیخه و سلسله اسانید؛ خط: نسخ، کا: فخرالدین احمد بن سلطان محمد، تا: نیمه شوال ۱۰۸۷ق، مصحح، مقابله شده؛ واقف: نائینی، مرداد ۱۳۱۱؛ کاغذ: نخودی، جلد: تیماج قهوه‌ای، ۴۹۹گ، ۲۸ سطر، اندازه: ۱۷×۲۸سم [ف: ۵ - ۱۰۲]

۵۹۷. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۹۴۵۲

آغاز: برابر؛ **انجام:** مع انی لا ادری یصلح ذلک لی ام لا فقال اما بلغک.

جلد ۱، از طهارت شروع و تا شانزدهمین سطر مزار؛ خط: نسخ، کا: درویش بن عبدالامام جزایری، تا: ۱۰ ذیحجه ۱۰۸۷ق؛ افتادگی: انجام؛ دارای بلاغ، محشی از علامه شبر موسوی و شیخ حسن و دیگران، در سال ۱۱۵۰ق نزد شیخ احمد جزایری قرائت گردیده؛ واقف: خان بابا مشار، خرداد ۱۳۴۵؛ کاغذ: نخودی آهاری، جلد: تیماج عنابی، ۴۴۹گ، ۲۱ سطر، اندازه: ۲۰/۶×۲۹/۱سم [ف: ۱۴ - ۱۷۸]

۵۹۸. قم؛ استادی، رضا؛ شماره نسخه:نامعلوم

ذبایح و اطعمه تا پایان مشیخه؛ خط: نسخ، کا: ابومحمد جمال الدین مدعو به عبدالله، تا: سه‌شنبه ۹ رمضان ۱۰۸۷ق؛ محشی از محمد جعفر عفی عنه و مجلسی دوم و جز آنان؛ با این یادداشت در پایان کتاب وقوف: «صورة اجازةالشیخ (ره) لولده - سمع جمیع کتاب الوقوف ولدی ابو علی الحسن بن محمد بقرائة ابی الحسن علی بن متویه القمی و کتب محمد بن الحسن الطوسی فی سبع و اربعیه و اربعماة»؛ ۱۰۹گ، ۳۰ سطر، اندازه: ۱۸×۳۲سم [صد و شصت نسخه: - ۱۲]

۵۹۹. تهران؛ حقوق؛ شماره نسخه:۵۴/۱ - ب

از آغاز تا جزو ۳ و زکوة؛ خط: نسخ روشن، کا: قاضی، تا: آغاز ذیحجه ۱۰۸۷ق؛ مجدول، با سرلوح، محشی با نشانه «ش م س سلمه اه» و «ع آ ه» و «نعمة»؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج مشکی، ۳۹۱گ، ۲۲ سطر (۱۱/۵×۲۳)، اندازه: ۲۱×۳۴سم [ف: - ۳۰۹]

۶۰۰. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه:۲۴۳۰

آغاز: برابر

کتاب طهارت تا آخر زیارات؛ خط: نسخ خوب، کا: عبدالواحد ابن محمد امین شیرازی، تا: ۱۰۸۸ق؛ مصحح، مقابله شده، در کنار بعضی از صفحات رموزی که مبین صحیح و مقبول و مشهور و حسن و ضعیف و غیره احادیث است در مقابل هر یک گذاشته شده، یادداشت مرحوم حاج معتمد الدوله فرهاد میرزا به خط خود مبنی بر این که این کتاب در شیراز خریده و نیز شرحی که در ذیل آن مهر اعتضادالسلطنه است مشعر بر این که معتمد الدوله فرهاد میرزا این کتاب را به نام هدیه برای شاهزاده اعتضاد السلطنه فرستاده، دارای چهار سرلوح و یک سرسوره؛ واقف: سپهسالار؛ کاغذ: دولت آبادی، جلد: تیماج، ۳۵۸ص، ۳۱ سطر، اندازه: ۱۹×۳۲/۵سم [ف: ۱ - ۲۳۹]

۶۰۱. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۰۵۹۰

آغاز: برابر؛ **انجام:** لا توذونه حتی یترکه ... کتاب الدیون و الکفالات

جلد۱؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۲۶ محرم ۱۰۸۸ق؛ تاریخ وقف: اسفند ۱۳۴۹؛ کاغذ: نخودی آهارمهره، جلد: تیماج قهوه‌ای، ۴۵۱گ، ۲۲ سطر، اندازه: ۱۷/۷×۲۴/۲سم [ف: ۱۴ - ۱۹۵]

۶۰۲. قم؛ فیضیه؛ شماره نسخه:۷۱۱

نکاح تا دیات؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: ذیقعده ۱۰۸۸ق، برای محمد محسن علوی خادم ثامن الائمة خلف میر اسماعیل با این یادداشت در پایان کتاب عتق: «فی المقابل بها بعد قوله ... و فی آخره کذا فی نسخة الشیخ حسین بن عبدالصمد الحارثی»، محشی؛ ۳۵۷گ، ۲۴سطر، اندازه: ۱۹×۳۰سم [ف: ۱ - ۵۹]

۶۰۳. قم؛ معصومیه؛ شماره نسخه:۵۰۹

آغاز: فقال فاذا انتهی الی المکان الذی یتخلی فیه قدم رجل الیسری قبل الیمنی فانه یسحب ذلک للفرق بینه و بین دخول المسجد؛ **انجام:** قال سألته عن الجنازة لم ادرکها حتی بلغت القبرا صلی علیها قال ان ادرکها قبل ان تدفن فان شئت فصل علیها تم کتاب الصلوة.

از اول بحث تخلی تا آخر صلوة؛ خط: نسخ، کا: محمد صادق، تا: ۱۰۸۸ق؛ افتادگی: آغاز؛ تملک: حسین بن ابی القاسم الشریف ۱۳۲۶ق؛ جلد: تیماج مشکی، ۳۲۹گ، ۲۲ سطر (۱۰/۵×۱۸)، اندازه: ۱۹×۲۴سم [ف: ۲ - ۱۳۰]

۶۰۴. قم؛ حجتیه؛ شماره نسخه:۱۰۶

طهارت تا زکوة؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: گویا ۱۰۸۸ق؛ با یادداشتی مبنی بر اینکه این نسخه را شیخ حر عاملی و علامه مجلسی و شرف الدین شولستانی تصحیح کرده‌اند [ف: - ۴۵]

۶۰۵. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۶۴۵۲-۳۳/۲
آغاز: برابر؛ **انجام:** صلوة الظهر و هو وسط ایام التشریق قال محمد بن الحسن هذا الخبر موافق للعامة و لسنا نعمل به و العمل علی ما قدمناه من الاخبار تم الجزؤ الرابع من کتاب تهذیب الاحکام و آخره کتاب الحج
طهارت تا آخر حج؛ خط: نسخ، کا: محمدرشید بن ابی الحسن، تا: ۱۷ جمادی الثانی ۱۰۸۸ق؛ مصحح، با علامت بلاغ، محشی از «م د» و «حسن» و «نهایه» و «ذکری»؛ جلد: تیماج سرخ، ۳۴۸گ، ۲۸ سطر، اندازه: ۲۵×۳۸سم [ف: ۲ - ۱۰۷۶]

۶۰۶. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۳۶۹۰-۱۹/۲۰
آغاز: کتاب العتق و التدبیر و المکاتبة باب العتق و احکامه الحسین بن سعید عن ابی عمیر عن عمار و حفص بن البختری عن ابی عبدالله جعفر بن محمد؛ **انجام:** و ذلک قول الله عزوجل و ان کان من قوم عدو لکم و هو مؤمن فتحریر رقبة مؤمنة و هذا آخر کتاب التهذیب للحدیث.
عتق تا دیات؛ خط: نسخ، کا: علی اصغر بن حاجی محمد شفیع، تا: ۵ رمضان ۱۰۸۸ق؛ مصحح؛ جلد: تیماج سرخ، ۱۷۹گ، ۲۸ سطر، اندازه: ۱۸×۳۰سم [ف: ۲ - ۱۰۸۰]

۶۰۷. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۸۰۶۴-۵۵/۳۴
آغاز: برابر
از اول تا آخر کتاب الزکاة؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱ ذیقعده ۱۰۸۹ق؛ با علامت مقابله و بلاغ؛ ۳۵۷گ، ۲۳ سطر، اندازه: ۲۰×۲۹سم [ف: ۲ - ۱۰۷۸]

۶۰۸. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۳۵۹۱
جزء اول کتاب؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: با تاریخ ۱۰۸۹ق؛ مصحح، با علامت بلاغ، محشی، با انهائی است که موسی الحسینی الخادم بالروضة الرضویة به جهت شاگردش محمد ابن محمد هادی حسینی مشهدی به تاریخ آخر ربیعین ۱۰۸۹ نوشته؛ جلد: تیماج قرمز، ۱۰۷گ، ۲۶ سطر، اندازه: ۱۹×۳۱سم [ف: ۹ - ۳۷۴]

۶۰۹. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۵۹۷۸
جلد اول و دوم؛ خط: نسخ، کا: عبدالخالق بن محمد شفیع قائنی، تا: ۵ محرم ۱۰۸۹ق؛ مصحح، با علامت بلاغ گویا به خط مرحوم ملا محمد باقر مجلسی، محشی که در غره ماه رجب ۱۰۹۸ پایان یافته؛ تملک: سلطان محمود، محمد مهدی بن محمد علی بن سلطان محمود قائنی به تاریخ ۱۲۳۱ با مهر «الواثق بالله الغنی عبده محمد مهدی» (بیضی)، عبدالخالق قائنی، عبدالرزاق به تاریخ ۱۱۸۲؛ جلد: تیماج قرمز عطف تیماج مشکی، ۲۴۱گ، ۲۰ سطر، اندازه: ۱۹×۲۵سم [ف: ۱۵ - ۳۵۵]

۶۱۰. مشهد؛ مدرسه آیة الله خوئی؛ شماره نسخه:۷
کتاب الزکاة تا اول کتاب مکاسب؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: یک‌شنبه ربیع الثانی ۱۰۸۹ق؛ افتادگی: انجام؛ با وقف‌نامه کتاب؛ جلد: مقوایی عطف تیماج قهوه‌ای، ۲۴۲گ، ۲۹ سطر، اندازه: ۲۰×۲۹سم [ف: - ۹]

۶۱۱. زهان؛ مدرسه جعفریه زهان؛ شماره نسخه:۳۰
از آغاز کتاب المکاسب تا پایان کتاب؛ خط: نسخ، کا: عنایت بن محمد خوانساری، تا: ۱۰۸۹ق؛ مصحح؛ وقف‌نامه کتاب از «ملاهادی و ملاعلی نقی» بر مدرسه زهان، به سال ۱۲۰۸ یا ۱۲۸۰؛ واقف: ملاهادی و ملاعلی نقی، جلد: مقوایی عطف تیماج قهوه‌ای، ۱۹۷گ، ۲۳ سطر، اندازه: ۱۶/۵×۲۴/۵سم [ف: - ۲۷]

۶۱۲. قم؛ دارالحدیث؛ شماره نسخه:۳۳۵
آغاز: بسمله کتاب المزار من کتاب التهذیب مختصر فی انساب النبی و الائمه علیهم السلام و زیاراتهم و تواریخهم و مشاهدهم و الخبر الوارد فی زیارة کل واحد منهم
از ابتدای کتاب المزار تا پایان مشیخه؛ خط: نسخ، کا: محمد بن پیر عنایت الله شریف خادم، تا: پنج‌شنبه ۲ شوال ۱۰۸۹ق،؛ مصحح؛ جلد: تیماج سرخ، ۳۴۷گ، ۲۵سطر، اندازه: ۲۱×۳۵سم [ف: - ۴۶]

۶۱۳. زنجان؛ امام جمعه؛ شماره نسخه:۳۵
از کتاب النکاح تا پایان مشیخه؛ کا: علی رضا بن احمد بن امیر جان طالقانی، تا: ربیع الثانی ۱۰۸۹ق؛ مصحح، با بلاغی در سال ۱۰۹۱ق در مدرسه التفاتیه و امضای بلاغی به سال ۱۰۹۹ق، محشی؛ مهر دایری وقف کتاب بر خزانه مجتهدیه؛ واقف: حاجی میرزا آقا ؛ جلد: تیماج قرمز، ۳۵۶گ، ۲۴سطر، اندازه: ۱۸×۳۱سم [اوراق عتیق: ۱ - ۱۵۴]

۶۱۴. اصفهان؛ مدرسه صدر بازار؛ شماره نسخه:۸۱۹
از آغاز کتاب الطهارة تا پایان کتاب التجارة؛ خط: نسخ، کا: نصیر بن بدیع الزمان، تا: نیمه شعبان ۱۰۹۰ق تا پنج‌شنبه ۱۸ جمادی الاول ۱۰۹۲ق؛ مجدول، مصحح، با امضای بلاغ؛ تملک: اثیر الدین الزاهد بن الطبیب؛ ۵۰۲گ، ۲۹سطر، اندازه: ۲۰×۳۰سم [ف: ۳ - ۶۱۲]

۶۱۵. تهران؛ شورا؛ شماره نسخه:۵۹ خوئی
آغاز: کتاب الدیون و الکفالات ... باب الدیون و احکامها
از کتاب الدیون تا آخر تهذیب؛ خط: نسخ، کا: سید محمد صالح بن محمد سعید حسینی، تا: ۱۰۹۰ تا ۱۰۹۳ق، جا: قزوین مدرسه التفاتیه؛ افتادگی: انجام؛ با نسخه مولانا محمد باقر در ۱۰۹۹ مقابله و تصحیح گردیده، در پایان نوشته: «بلغ المقابله هنا فی مجالس آخرها الیوم التاسع فی العشر التاسع من المأیة الاولی بعد الالف ... فی خدمه استادنا و مولانا ... محمد باقر دام افادته فی مدرسه الالتفاتیه بقزوین ... محمد صالح بن محمد سعید ...»، با عبارت «بلغ سماعا و فقه الله تعالی» و گویا خط مجلسی ثانی (مولا محمد باقر مزبور) است، محشی؛ مهر: مرحوم امام جمعه خویی؛ ۸۴۳ص، ۲۵ سطر، اندازه: ۱۸/۵×۳۰سم [ف: ۷ - ۵۷]

۶۱۶. قائن؛ مدرسه جعفریه؛ شماره نسخه:۳۰
از ابتدای کتاب الزکاة تا پایان کتاب التجارات؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۷ ربیع الاول ۱۰۸۹ در مشهد رضوی (پایان صوم)، ذیقعده ۱۰۹۱ (پایان کتاب)؛ مصحح، با علامت و امضای بلاغ؛ تملک:

محمد صادق نائینی با مهر «محمد صادق» (بیضی)، جمال الدین بن محمد قاسم قائنی مجاور مشهد رضوی، سلطان محمود قائنی؛ جلد: تیماج زرد، ۳۶۹گ، ۲۴ سطر، اندازه: ۱۸/۵×۳۱سم [کتابخانه‌های قائن: ف: - ۲۷]

۶۱۷. قم؛ فیضیه؛ شماره نسخه:۷۵۲

طهارت و صلوة؛ خط: نسخ، کا: محمد اشرف بن محمد هادی، تا: ۱۰۸۹-۱۰۹۱ق؛ ۳۲۳گ، ۱۹سطر، اندازه: ۱۸×۲۵سم [ف:۱-۵۹]

۶۱۸. تهران؛ شورا؛ شماره نسخه:۴۳۳

از زکات تا مشیخه؛ خط: نسخ، کا: شیرعلی بن ذوالفقار علی اصفهانی، تا: ۵ صفر گویا ۱۰۹۱ق؛ محشی، با اجازه و انهاء محمد باقر مجلسی به محمود طبسی در شوال ۱۰۹۷، با بلاغ؛ مهر: محمود، مجلسی؛ کاغذ: سفید، جلد: تیماج مشکی، ۵۰۰گ، ۲۵ سطر (۱۰×۲۰)، اندازه: ۱۹×۳۰سم [سنا: ف: ۱ - ۲۵۶]

۶۱۹. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۶۴۵۱-۳۳/۱

آغاز: بسمله کتاب المزار من کتاب اللتهذیب مختصر فی انساب النبی (ص) ... باب نسب رسول الله صلی الله علیه وآله؛ **انجام:** فی هذا الباب للشیوخ رحمهم الله من اراده اخذه من هناک ان شاءالله وقد ذکرنا نحن مستوفی فی کتاب فهرست الشیعة والحمدلله وحده رب العالمین.

زیارات تا آخر تهذیب با مشیخه؛ خط: نسخ، کا: محمد رشید بن ابی الحسن، تا: سه‌شنبه ۱۶ جمادی الاول ۱۰۹۱ق؛ مصحح، محشی، باعلامت بلاغ؛ جلد: تیماج سرخ، ۳۱۶گ، ۲۹ سطر، اندازه: ۲۵×۳۸سم [ف: ۲ - ۱۰۸۱]

۶۲۰. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۹۶۳

آغاز: اشتبه علیه الوجه؛ **انجام:** فصل علیها

طهارت و صلوة؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: چهارشنبه ۴ رجب ۱۰۹۱ق؛ افتادگی: آغاز (برگ اول)؛ مصحح؛ واقف: فهرستی، تیر ۱۳۱۰؛ کاغذ: آهار مهره الوان، جلد: تیماج عنابی، ۵۰۰گ، ۱۹سطر، اندازه: ۱۵/۵×۲۳سم [ف: ۵ - ۹۵]

۶۲۱. اصفهان؛ عمومی اصفهان (فرهنگ سابق)؛ شماره نسخه:۲۹۵۴

از کتاب الطهارة تا آخر الزیادات از باب صلوه؛ خط: نسخ، کا: محمد صالح هزار جریبی ابن محمد حسین، تا: شنبه ۲۷ شعبان ۱۰۹۱ق؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: تیماج زرد، ۷۴۱ص، ۲۲ سطر (۹×۱۶)، اندازه: ۱۸×۲۵سم [ف: ۱ - ۲۱۳]

۶۲۲. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۳۲۵۵

آغاز: برابر؛ **انجام:** وانتم یبلغکم عن الرجل منکم القبیح ولاتنکرون علیه و لا تهجرونه و لا تؤذونه حتی یترکه.

از آغاز تا پایان کتاب الجهاد؛ خط: نسخ، کا: محمدهادی بن محمد باقر، تا: ۵ شوال ۱۰۹۱ق، جا: اصفهان، مدرسه جده؛ مصحح، محشی، با علامت بلاغ به خط مجلس دوم؛ مهر: «یا رفیع الدرجات» (مربع)؛ تملک محمد بن ابراهیم موسوی بحرانی با مهر «عبده محمد الموسوی» (مربع)؛ جلد: تیماج مشکی، ۵۱۷گ، ۲۳ سطر، اندازه: ۱۸/۵×۳۱سم [محدث ارموی مخ: ۱ - ۴۶۴]

۶۲۳. شیراز؛ ملی؛ شماره نسخه:۴۲-ت/۴۳۷

آغاز: برابر؛ **انجام:** تم الکتاب الصیام مع الزیادات و الحمدلله رب العالمین و یتلوه کتاب الحجج قد وقع الفراغ من تسوید علی ید ... ابن محمد شفیع عبدالخالق القاینی غفر الله له و لوالدیه فی منتصف شهر جمادی الاول فی مشهد المقدس الرضویه علی صاحبها الصلوة و السلم فی سنه احدی و تسعین بعد الالف من الهجرة النبویه صلوات الله و سلامه علیه و علی اله المعصومین.

طهارت، صلوة و جزء دوم زکوة و قسمتی از جزء سوم؛ خط: نسخ، کا: عبدالخالق ابن محمد شفیع قائنی، تا: ۱۰۹۱ق، جا: مشهد رضوی؛ افتادگی: انجام؛ محشی؛ به نظر مرحوم آقا باباخان سردار معروف وقف مدرسه سرداریه (آقا باب خان) نموده؛ کاغذ: دولت آبادی، جلد: مقوا با تیماج مشکی، ۳۵۰ص، ۲۷ سطر (۱۱/۵×۲۰/۵)، اندازه: ۱۳×۱۹سم [ف: ۲ - ۳۱]

۶۲۴. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۰۴۳۸

آغاز: برابر؛ **انجام:** فلا تنکرون علیه و لاتهجرونه و لا تؤذونه و حتی بترکه»

از ابتدای مقدمه تا کتاب جهاد؛ خط: نسخ خفی، کا: محمد باقر بن مرادخان خسروشاهی، تا: شنبه ۱۱ جمادی الاول ۱۰۸۷ (پایان صلاة) و ۳ ربیع الاول ۱۰۹۱ (زیارات)؛ محشی، مصحح، مقابله شده، دارای چندین بلاغ از مولا محمد باقر سبزواری در سال ۱۰۸۸؛ اهدایی: رهبری، خرداد ۱۳۷۳؛ کاغذ: نخودی آهار مهره، ۳۵۳گ، ۳۲ سطر، اندازه: ۱۸×۳۱سم [اهدائی رهبر: ۲اخبار۱ - ۲۱۷]

۶۲۵. تهران؛ شورا؛ شماره نسخه:۷۱۹۳

خط: نسخ زیبا، کا: محمد جعفر بن حاج حسین قهپایی، تا: اواخر ربیع الاول ۱۰۹۱ق، جا: اصفهان؛ مجدول مذهب مرصع، با سرلوح مزدوج مرصع مذهب؛ تملک: فرهاد میرزا ۲۵ محرم ۱۲۸۵ق؛ جلد: تیماج مشکی، ۶۰۰گ، ۳۱ سطر، اندازه: ۲۱×۳۴سم [ف: ۲۵ - ۱۹۳]

۶۲۶. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۰۳۲

آغاز: برابر؛ **انجام:** فان شئت فصل علیها

کتاب طهارت و صلوة؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: با تاریخ ۱۰۹۱ق؛ محشی، نسخه را مولانا محمد فاضل بن محمد مهدی مشهدی مقابله نموده به تاریخ نیمه شعبان ۱۰۹۱ق، حسین بن علی آن را تصحیح نموده به تاریخ دوشنبه ۲۵ ذیقعده ۱۱۷۹؛ واقف: حاج محمد مهدی، رجب ۱۱۲۱؛ کاغذ: نخودی، جلد: تیماج مشکی، ۳۵۲گ، ۲۱ سطر، اندازه: ۱۸/۵×۲۵سم [ف: ۵ - ۹۶]

۶۲۷. تهران؛ شورا؛ شماره نسخه:۸۰۳۱/۱

آغاز: برابر؛ **انجام:** و لاتوذونه حتی یترکه. تم کتاب الجهاد و یتلوه انشاء الله کتاب الدیون و الکفالات و الحوالات و الضمانات و الوکالات و الحمدلله رب العالمین

از آغاز کتاب تا پایان کتاب الجهاد؛ خط: نسخ، کا: غیاث الدین محمد بن علیخان جرپادقانی، تا: صفر ۱۰۹۲ق؛ دارای رکابه، مصحح، مقابله شده، محشی به رمز «م ق ر سلمه الله / دام ظله» که

منظور علامه مجلسی است و با رمز «اقا حسین سلمه الله» و «حسین الموسوی غفر له» و حاشیه بسیار مهم دیگر از آن «محمد زکی» نامی است که به خط خود نوشته و جابه‌جا جمله دعایی «عفی عنه» برای خود آورده، حداقل دو بار مقابله شده: یک بار کاتبش (محمد جرفادقانی) آن را از علامه مجلسی سماع کرده و مقابله دیگری با نشانه «بلغ قبالا بعون الله»، و با یادداشت بلاغ دیگر: «بلغ قبالا بتوفیق الله تعالی و حسن تائیده من اول الکتاب الی هنا بقدر الوسع و الطاقة و الحمدلله وحده و صلوته علی محمد و آله خیر البریة»، اما سماع کاتب از علامه مجلسی به این شرح است که وی در مجالس متعدد کتاب را از علامه شنیده و علامه برایش در اوراق مختلف گواهی نوشته: «بلغ سماعا ایده / اعزه الله تعالی»؛ همچنین در دو موضع اجازه و انهای مجلسی را به کاتب؛ تملک: علامی فهامی مجتهد الزمانی آقا سید حسینا سلمه الله در ربیع الثانی ۱۱۶۷؛ جلد: مقوایی با روکش تیماج قرمز، ۵۱۳گ، ۲۹ سطر، اندازه: ۱۸×۳۳/۴سم [ف: ۲۷/۱ - ۶۲]

۶۲۸. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۷۰۵۲

آغاز: بسمله، کتاب الزکاة باب ما یحب فیه الزکوه؛ **انجام:** العفو عن السیئات و ذلک فی سنه اثنین الطاهره

از زکات تا جهاد؛ خط: نسخ، کا: مشهدی، محمد فاضل بن محمد مهدی، فصیح بن میر محمد حسینی نیشابوری، تا: ۱۰۹۱-۱۰۹۲ق؛ محشی، مصحح، مقابله شده؛ کاغذ: نخودی آهارمهره، ۳۱۳گ، ۲۱ سطر، اندازه: ۱۸/۷×۲۵/۲سم [ف: ۱۴ - ۱۸۹]

۶۲۹. مشهد؛ مدرسه باقریه؛ شماره نسخه:۸۰

از الزکاة تا آخر الجهاد؛ خط: نسخ، کا: محمد فاضل بن محمد مهدی مشهدی، تا: ۱۰۹۲ق؛ مقابله شده توسط محمد حسن بن محمد علی در دوشنبه ۲۰ محرم ۱۱۷۴ق؛ واقف: الحاج محمد مهدی، ۱۱۲۱ق؛ کاغذ: سپاهانی، ۲۱ سطر (۱۱×۱۷)، قطع: مصری [تراثنا: س۶ش۱ - ۹۶]

۶۳۰. مشهد؛ مدیر شانه چی؛ شماره نسخه:۲۰

جهاد تا مشیخه؛ خط: نسخ، کا: محمد مهدی دستگردی سبزواری، تا: ۱۰۹۲ق؛ قطع: وزیری [نشریه: ۵ - ۵۹۲]

۶۳۱. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۶۷۷

آغاز: اول الوقت لانه اذا ثبت انها فی اول الوقت افضل؛ **انجام:** قال و یکون بالوزن الفاً و مأته و سبعین وزنه. تم کتاب الصوم و یتلوه کتاب الحج من تهذیب الاحکام بفضل الله و حسن توفیقه و الحمدلله رب العالمین

صلاة، زکاة، خمس، صوم. و از احادیث «قبله» مطلب آغاز می‌شود؛ خط: نستعلیق، کا: محمد نصیر بن ملا محسن اصفهانی، تا: ۱۰۹۲ق؛ افتادگی: آغاز؛ کاغذ: اصفهانی، شکری، جلد: تیماج مشکی، ۲۲۹گ، ۲۳ سطر (۱۱×۲۱/۵)، اندازه: سم [ف: ۸ - ۱۴۵]

۶۳۲. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۳۱۲

از اول کتاب تا آخر کتاب صلاة؛ خط: نسخ، کا: عین العارفین حسینی عاشوری قمی، تا: یک‌شنبه دهه سوم صفر ۱۰۹۲ق؛ مصحح، محشی، با علامت بلاغ به خط مجلسی، انهائی که ملا محمد باقر مجلسی به تاریخ ۱۳ ربیع الاول ۱۰۹۱ و ذیقعده ۱۰۹۱ نوشته، اجازه‌ای که مجلسی به جهت کاتب عین العارفین به تاریخ جمادی الثانی ۱۰۹۲ نوشته؛ جلد: تیماج قرمز، ۲۷۶گ، ۲۷ سطر، اندازه: ۱۹×۳۰سم [ف: ۱ - ۳۵۳]

۶۳۳. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۰۵۰۳

از کتاب نکاح تا پایان مشیخه؛ خط: نسخ، کا: محمد هاشم بن میرزا محمد خوسفی قائنی، تا: ۱۰۹۲ق؛ محشی از کتاب‌های مختلف و بعضی از آنها از خط ملا محمد مومن؛ تملک: سید علی رضا؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۴۰۴گ، ۲۴ سطر، اندازه: ۱۴/۵×۲۶/۵سم [ف: ۲۷ - ۴]

۶۳۴. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۶۴۶۳

از کتاب زکاة تا زیارات؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۰۹۲-۱۰۹۳ق؛ مصحح، محشی، با بلاغی به خط ملا محمد باقر مجلسی؛ جلد: تیماج مشکی، ۲۹۹گ، ۱۹ سطر، اندازه: ۱۸/۵×۲۵سم [ف:۱۷-۶۱]

۶۳۵. مشهد؛ الهیات؛ شماره نسخه:۲۲۸۳۳

از کتاب جهاد تا آخر دیات و اسناد تهذیب؛ خط: نسخ، کا: محمد مهدی دستجردستانی سبزواری، تا: ۱۵ ربیع الثانی ۱۰۹۲ق، جا: مشهد رضوی؛ کاغذ اصفهانی؛ جلد: تیماج مشکی، ۳۰۳گ، ۳۰ سطر (۱۱/۵×۲۲/۵)، اندازه: ۱۷/۵×۳۰/۵سم [ف: ۳ - ۹۴۹]

۶۳۶. خوی؛ نمازی؛ شماره نسخه:۹۱۰

از اقسام جهاد تا اول نکاح ؛ خط: نسخ، کا: محمد حسین بن حسن میسی عاملی، تا: ۲۲ ذیحجه ۱۰۹۲ق؛ مقابله شده، مصحح؛ جلد: تیماج مشکی، ۱۳۳گ، ۲۳ سطر، اندازه: ۲۰×۲۸سم [میراث اسلامی: دفتر دهم - ۷۷۶]

۶۳۷. یزد؛ کاظمینی؛ شماره نسخه:۳۵۱/۲

کتاب الزکاة و الصوم؛ کا: باقر بن هاشم حسینی گیلانی، تا: شوال ۱۰۹۲ق، جا: اصفهان، مدرسه در کوشک؛ مصحح، با بلاغ، محشی؛ جلد: تیماج مشکی، ۳۶گ (۱۳۰پ-۱۹۵ر)، اندازه: ۲۰×۲۹سم [ف: ۲ - ۶۱]

۶۳۸. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۲۲۹

آغاز: ذوی قرابتی حتی لا أحتسب الزکاة علیه، قال ابوک و أمک، قلت أبی و أمی؛ **انجام:** السلام علیک یا من جاهد فی الله مرتین.

از کتاب زکاة تا کتاب المزار؛ خط: نسخ، کا: امیر عین العارفین قمی، تا: با تاریخ ۱۰۹۳ق؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ محشی به نشانی‌های مختلف، مصحح، با علامت بلاغ به خط مجلسی، در پایان کتاب صوم ملا محمد باقر مجلسی انهائی به خط خود نوشته است به جهت امیر عین العارفین علوی قمی به تاریخ یازدهم جمادی الاول ۱۰۹۳؛ جلد: مقوایی عطف پارچه سفید، ۲۴۵گ، ۲۲ سطر، اندازه: ۱۸×۲۳/۵سم [ف: ۱ - ۲۵۵]

۶۳۹. مشهد؛ گوهرشاد؛ شماره نسخه:۱۸۹۹

آغاز: بسمله الجهاد و سیرة الامام (ع) فضل الجهاد و فروضه

محمد بن احمد بن یحیی عن ابی جعفر عن ابیه؛ **انجام:** فهذا الخبر لا ینا فی ما قدمناه من الاخبار لانه لیس فی الخبر انها تکون جلالة بل فیه انها تم (کذا) علی العذرة و انها.
کتاب جهاد تا اواخر صید و ذبایح؛ خط: نسخ، کا: محمد رفیع بن محمد موسوی و محمد محسن بن حسین صمیری، تا: چهارشنبه ۹ ذیحجه ۱۰۹۳ق؛ افتادگی: انجام؛ مصحح، مقابله شده، دارای بلاغ از علامه مجلسی؛ واقف: شرف النساء فرزند محمد صالح، غره ربیع الاول ۱۱۴۵؛ کاغذ: نخودی آهار مهره، جلد: مقوا، رویه گالینگور، ۲۶۹گ، ۲۲ سطر، اندازه: ۱۱/۵×۱۶/۵سم [ف: ۵ - ۲۸۸]

۶۴۰. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه:۲۴۳۸

آغاز: احمد بن محمد عن البرقی عن محمد القسم عن فضل قال سئلت اباالحسن (ع) عن رجل؛ **انجام:** و عنه قال رسول الله صلی الله علیه و آله و سلم
از باب ودیعه کتاب تجارت تا اواخر دیات؛ خط: نسخ، کا: ابن فتحی بیک محمد علی، تا: ۱۰۹۳ق؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ واقف: سپهسالار؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: تیماج، ۲۶۳ص، ۳۱ سطر، اندازه: ۲۱×۳۰سم [ف: ۱ - ۲۴۰]

۶۴۱. مشهد؛ الهیات؛ شماره نسخه:۲۲۸۰۸

کتاب نکاح تا آخر مشیخه؛ خط: نسخ و نستعلیق، کا: محمد ابراهیم بن حاجی امیر اسماعیل، تا: چهارشنبه ۲۰ رمضان ۱۰۹۳ق؛ مصحح، محشی، مقابله شده؛ تملک: علی بن محمد طبیب هزار جریبی؛ کاغذ اصفهانی، جلد: تیماج عنابی عطف میشن مشکی، ۲۸۹گ، ۲۳ سطر (۱۱×۱۷/۵)، اندازه: ۱۹×۲۷سم [ف: ۳ - ۹۳۵]

۶۴۲. مشهد؛ الهیات؛ شماره نسخه:۲۲۶۳۰

از کتاب حج تا آخر زیادات از کتاب مکاسب؛ خط: نسخ، کا: حاجی محمد بهاءالدین کلبادی، تا: محرم ۱۰۹۳ق؛ مصحح؛ تملک: علی بن حاجی محمد جزی؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: تیماج عنابی عطف میشن قهوه‌ای، ۳۴۱گ، ۲۱ سطر (۱۱×۱۷)، اندازه: ۱۸×۲۵/۵سم [ف: ۳ - ۸۰۰]

۶۴۳. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۷۱۹

خط: نسخ، کا: محمد کاظم بن ملامحمد تقی لقمانی مازندرانی، تا: دوشنبه ۹ ذیقعده ۱۰۹۳ق، جا: اصفهان مدرسه میرزا رضی؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج تریاکی، ۲۸۲گ، ۲۲ سطر (۱۱×۱۶)، اندازه: ۱۸×۲۴سم [ف: ۸ - ۲۵۹]

۶۴۴. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۸۵۵

از کتاب مزار تا پایان کتاب؛ خط: نسخ، کا: محمد کریم بن محمد نبی بختکانانی شهریاری، تا: ذیحجه۱۰۹۳ق؛ مصحح؛ جلد: تیماج مشکی، ۲۹۱گ، ۳۰ سطر، اندازه: ۲۴×۳۶سم [ف: ۳ - ۴۷]

۶۴۵. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۹۱۷۹

خط: نسخ، کا: حسین بن میر محمد قاسم حسینی، تا: یک‌شنبه دهه اول ربیع الثانی ۱۰۹۳ق؛ مصحح، محشی که روی برگ اول به خط آقا حسین خوانساری دانسته شده؛ وقف‌نامه کتاب بتاریخ ۱۲۰۶؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۵۲۵گ، ۳۱ سطر، اندازه: ۲۵×۳۸سم [ف: ۲۳ - ۲۹۵]

۶۴۶. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۸۶۵۸

انجام: عن ابی جعفر علیه السلام ... و الأمة اذا أقرت علی نفسها عند الامام بالسرقة قطعان لأن الوجه
خط: نسخ، کا: محمد شرف الدین بن زین الدین بن مصاحب شهدادی نائینی، تا: ۱۰۹۳ق؛ افتادگی: انجام؛ جلد: تیماج قرمز، ۵۵۲گ، مختلف السطر، اندازه: ۱۹×۲۵/۵سم [ف: ۲۲ - ۲۱۳]

۶۴۷. اصفهان؛ مدرسه صدر بازار؛ شماره نسخه:۹۴۹

از آغاز کتاب الطهارة تا پایان دیات زیادات کتاب الصلاة؛ خط: نسخ، کا: خلف بن عبدالحسین بارمانی نجفی، تا: آخر صفر ۱۰۹۳ق؛ وقف‌نامه کتاب از حاج اسماعیل بن عبدالهادی عطار بغدادی به سال ۱۱۱۶؛ جلد: تیماج قرمز جگری، ۱۹۴گ، ۲۷سطر، اندازه: ۲۲×۳۰سم [ف: ۳ - ۷۰۳]

۶۴۸. تهران؛ شورا؛ شماره نسخه:۵۱۴۹

آغاز: برابر؛ **انجام:** قد فرغت من تسوید هذا ... حاجی علی قلی بن ماموکا فی یوم الاثنین سبعة عشر من شهر ربیع الثانی فی سنة ثلاث و تسعین بعد الاف
خط: نسخ، کا: حاجی علی قلی بن ماموکا، تا: دوشنبه ۱۷ ربیع الثانی ۱۰۹۳ق؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: تیماج مقوایی، ۴۳۵گ، ۱۸ سطر (۱۰×۱۸)، اندازه: ۱۹×۲۶سم [ف: ۱۵ - ۲۱۹]

۶۴۹. زنجان؛ امام جمعه؛ شماره نسخه:۲۲

از کتاب الزکاة تا پایان کتاب الحج؛ خط: نسخ، کا: محمد کریم بن محمد نبی الشهریاری، تا: صفر ۱۰۹۳ق؛ مصحح؛ مهر دایری وقف کتاب بر خزانه مجتهدیه؛ جلد: مقوایی عطف تیماج قرمز، ۲۱۹گ، اندازه: ۲۰/۵×۲۸/۵سم [اوراق عتیق: ۱ - ۱۵۱]

۶۵۰. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه:۲۴۳۶

کتاب نکاح تا آخر اسناد تهذیب؛ خط: نسخ خوب، کا: محمد ابن خواجه علی قهستانی، تا: ۱۰۹۳ق؛ واقف: سپهسالار؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: چرمی، ۲۴۰ص، ۲۳ سطر، اندازه: ۱۸×۲۵سم [ف: ۱ - ۲۴۰]

۶۵۱. تهران؛ دائرة المعارف بزرگ اسلامی؛ شماره نسخه:۱۴۶۹-عکسی

آغاز: برابر؛ **انجام:** و یکون بالوزن القاو مائة و سبعین وزنه. تم کتاب الصیام مع زیادات. و الحمدلله رب العالمین و کتبه العبد ... النبویة المصطفویة.
بخش احکام: طهارت، صلات، صیام؛ خط: نسخ خوب، کا: ابن علی نقی حسینی الملکی عبدالمطلب، تا: چهارشنبه ربیع الاول ۱۰۹۴ق؛ افتادگی: آغاز؛ ۷۳۱ص، ۲۳ سطر (۱۲×۲۲/۵)، اندازه: ۲۱×۳۰سم [عکسی ف: ۱ - ۸۹]

۶۵۲. مشهد؛ مدرسه سلیمانیه؛ شماره نسخه:۱۸

از آغاز تا جهاد؛ خط: نسخ خوش، کا: محمد رفیع بن محمد حسین تونی، تا: جمادی الاول ۱۰۹۴ق؛ افتادگی: آغاز؛ مصحح، محشی با عنوان: «الحبل المتین، ۵، ع ب، عبدالله» و از کتب لغت و جز آنها، مقابله شده با نسخه فاضل تونی که آن نیز با نسخه پدر

شیخ بهائی مقابله شده بود و این یکی را هم از روی نسخه کهن دارای خط علامه نوشته بودند؛ قطع: رحلی [چهار کتابخانه مشهد- ف: - ۸]

۶۵۳. تهران؛ شورا؛ شماره نسخه:۳۵۰۰

خط: نسخ، کا: محمد هاشم بن محمد اسحاق قاینی، تا: ۱۰۹۴ق؛ محشی؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: تیماج عنابی، ۷۸۰ص، ۲۵ سطر، اندازه: ۱۵×۲۶سم [ف: ۱۰ - ۱۴۵۶]

۶۵۴. تهران؛ حقوق؛ شماره نسخه:۸۷ - ب

از آغاز تا پایان جزو نخستین (صیام)؛ خط: نسخ، کا: محمد مهدی، تا: پنج‌شنبه ۱۸ ربیع الاول ۱۰۹۴ق؛ با بلاغ قرائت، اجازه قرائت محمد حر به خط خود او مورخ ۱۲ جمادی الثانی ۱۰۹۲ در پایان صلوة هست، محشی با نشان «ادره، ع اه رد، م ق ره سلمه الله، م د ح سلمه الله تعالی»، محمد بن الحسن الحر العاملی به خط خود در آغاز نسخه اجازه قرائت همین کتاب و جز آن و اجازه روایت کتاب‌های حدیث به اسنادی که در تفصیل وسائل الشیعه نوشته برای مولی محمد مؤمن بن حاجی محمد شریف مشهدی در پایان جمادی الاول ۱۰۹۴ نوشته؛ تملک: محمد بن سیف الدین محمد مختاری در ۱۲۲۵؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج مشکی،۲۸۶گ،۲۷سطر(۱۰×۲۰)،اندازه: ۱۹×۲۹/۵سم [ف: - ۳۰۹]

۶۵۵. قم؛ مؤسسه حضرت آیة الله العظمی بروجردی؛ شماره نسخه:۶۱۰

کتاب زکاة تا احکام مکاسب؛ خط: نسخ، کا: محمد یوسف بن محمد مومن (مازندرانی)، تا: ۱۰۹۴ق، از کتاب زکات تا اواسط صوم و کتاب القضاء تا آخر تجارات به خط احمد بن محمد صادق قمی و به تاریخ دهه دوم ربیع الثانی ۱۳۷۴ نوشته شده؛ از نسخه‌ای که دارای بلاغ شرف الدین علی حسنی حسینی شولستانی نجفی بوده، مصحح، محشی، با نشانی‌های بلاغ به خط علامه مجلسی، انهائی است که مجلسی برای کاتب به تاریخ هشتم رجب ۱۰۹۴ نوشته؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۶۱۷گ، مختلف السطر، اندازه: ۱۸/۵×۲۶سم [ف: ۲ - ۳۸۱]

۶۵۶. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۱۱۷۵

آغاز: برابر؛ **انجام:** علمنا الله معالم دیننا و اصلح ما کان فسر من دنیانا و بموالاتکم

از مقدمه تا پایان مزار؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۰۹۴ق؛ افتادگی: انجام؛ محشی با رمز «ع ا ه» «م ت ق رحمه الله» «ب ه ر ه»؛ اهدایی: رهبری، خرداد ۱۳۷۳؛ کاغذ: نخودی آهار مهره، جلد: تیماج مشکی، ۴۴۲گ، ۲۷ سطر، اندازه: ۱۹×۳۱/۵سم [اهدائی رهبر: ۲ اخبار۱ - ۲۲۳]

۶۵۷. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۸۰۳۹-۵۵/۹

آغاز: برابر

از اول کتاب تا اول جزء چهارم (اول کتاب الصیام)؛ خط: نسخ، کا: محمد شریف شهمیرزادی (شاه میرزایی)، تا: ۱۰ شعبان ۱۰۹۴ق؛ مقابله شده، مصحح، با علامت بلاغ؛ ۲۴۵گ، ۲۶و۲۴ سطر، اندازه: ۱۸×۳۰سم [ف: ۲ - ۱۰۷۸]

۶۵۸. مشهد؛ الهیات؛ شماره نسخه:۲۳۷۳۱

آغاز: بسمله باب فرض الصیام قال الله تعا یا ایها الذین آمنوا کتب علیکم

از کتاب صوم تا آخر تجارت؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: ذیحجه ۱۰۹۴ق؛ جلد: تیماج عنابی، ۲۰ سطر (۱۲×۱۷/۵)، اندازه: ۱۹×۲۵سم [ف: ۳ - ۹۹۲]

۶۵۹. یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه:۳۰۵۷

از مبحث طلاق تا دیات؛ خط: نسخ، کا: محمد تقی اصفهانی، تا: یک‌شنبه رمضان ۱۰۹۵ق؛ اهدایی: حسین نواب؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: مقوایی روکش تیماج مشکی، ۲۵۰گ، ۲۵ سطر (۱۱/۵×۲۴)، اندازه: ۱۸×۳۰سم [ف: ۵ - ۱۵۱۸]

۶۶۰. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۹۷۱

آغاز: کتاب الدیون و الکفالات؛ **انجام:** فتحریر رقبة مؤمنة

از کتاب دیون تا آخر کتاب دیات؛ خط: نسخ خوب، بی‌کا، تا: جمادی الثانی ۱۰۹۵ق؛ دارای یک سرلوح، مجدول مذهب؛ واقف: نائینی، مرداد ۱۳۱۱؛ کاغذ: نخودی، جلد: تیماج قهوه‌ای، ۲۷۸گ، ۳۶ سطر، اندازه: ۲۳×۳۶سم [ف: ۵ - ۱۰۵]

۶۶۱. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۵۰۵۳

آغاز: برابر؛ **انجام:** و صلوته علی سید المرسلین و آله الطاهرین

ج۱-۴، این نسخه بجز کتاب حج همه اجزاء را داراست؛ خط: نسخ، کا: عبدالحمید تویسرکانی در پنج‌شنبه شهر ربیع الثانی ۱۰۹۶ق، حسن بن شنیغه و فرزندش محمد مکی بن حسن بن شنیغه عاملی در اول رجب ۱۰۱۳ق؛ محشی با رموز مختلف، مصحح، مقابله شده؛ واقف: آقا جمال الدین نوری، مهر ۱۳۶۴؛ کاغذ: نخودی، جلد: تیماج مشکی، ۳۹۶گ، ۳۹ سطر، اندازه: ۲۴×۳۶/۵سم [ف: ۱۴ - ۱۶۶]

۶۶۲. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۱۳۹۷

آغاز: بسمله و به ثقتی، کتاب النکاح باب السنه فی النکاح؛ **انجام:** عفی عنها بالنبی و الوصی فی التاریخ المذکور

از نکاح تا پایان مشیخه؛ خط: نسخ، کا: محمد امین بن محمد علی شریف استرآبادی، تا: پنج‌شنبه ۶ محرم ۱۰۹۶ق، جا: مشهد رضوی؛ مصحح، مقابله شده، محشی از علامه مجلسی با رمز «م ق ر»، شیخ حسن بن شهید ثانی و دیگران؛ اهدایی: رهبری، خرداد ۱۳۷۳؛ کاغذ: نخودی آهار مهره، جلد: تیماج عنابی، ۴۱۱گ، ۱۹ سطر، اندازه: ۱۹×۲۴سم [اهدائی رهبر: ۲ اخبار۱ - ۲۳۰]

۶۶۳. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۱۱۷۰

آغاز: بسمله، کتاب الزکاة باب ما تجب فیه الزکاة قال الشیخ رحمه الله الزکاة فی تسعة اشیاء؛ **انجام:** و لسنا نعمل به و العمل علی ما قدمناه من الاخبار

از زکات تا پایان مزار؛ خط: نسخ، کا: محمد بن محمد اشرف رازی، تا: اواخر ذیحجه ۱۰۹۶ق؛ واقف: شیخ محمد صالح علامه حائری، مرداد ۱۳۵۱؛ کاغذ: نخودی آهار مهره، جلد: میشن قهوه‌ای، ۴۲۳گ، ۱۸ سطر، اندازه: ۱۶/۵×۲۹/۵سم [ف: ۲۶ - ۱۸۵]

۶۶۴. تهران؛ عبدالعظیم؛ شماره نسخه:۱۰۳
آغاز: الجهاد و سیرة الامام فضل الجهاد و فروضه محمد بن احمد بن یحیی عن ابی جعفر؛ **انجام:** و قد ذکرنا نحن مستوفی فی فهرست کتب الشیعة فمن أراده وقف علیه. تم الکتاب.
جهاد تا آخر مشیخه؛ خط: نسخ، کا: محمد علی بن حاجی محمد، تا: ربیع الثانی ۱۰۹۶ق؛ مجدول مذهب محرر، با سرلوح مزدوج مذهب؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۳۳۸گ، ۲۷ سطر، اندازه: ۲۲/۵×۳۷سم [ف: ۱ – ۱۶۱]

۶۶۵. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۲۲۶۲
آغاز: اشتری جاریة فولدت منه ولداً فمات ان شاء ببیعها باعها فی الدین؛ **انجام:** من اراده اخذه من هناک انشاء الله وقد ذکرنا نحن مستوفی فی کتاب فهرست کتب الشیعة و الحمد لله.
برگ آخر کتاب الطلاق و ابتدای کتاب العتق تا پایان کتاب؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۲۶ جمادی الثانی ۱۰۹۶ (پایان کتاب الطلاق)، ۲۶ صفر ۱۰۹۸ق (پایان کتاب)؛ مصحح؛ تملکی با مهر «عبدالوهاب بن معین» (بیضی) به تاریخ ۴ شعبان ۱۲۹۵؛ جلد: تیماج قرمز، ۱۹۴گ، ۲۳ سطر، اندازه: ۱۹×۳۱سم [محدث ارموی مخ: ۱ – ۴۶۲]

۶۶۶. بیرجند؛ دیانی؛ شماره نسخه:۱
خط: نسخ، کا: محمد مهدی بن محمد تقی نیشابوری (پایان کتاب الطهارة)، محمد کاظم بن محمد تقی، پنج‌شنبه سلخ ربیع الثانی ۱۰۹۶ق (پایان کتاب الصلاة)، محمد مهدی بن محمد تقی، دوشنبه ۲۲ ذیقعده ۱۰۹۵ (پایان کتاب صوم)، شنبه ۲۵ شعبان ۱۰۹۶ق (پایان کتاب حج)، ۱۰۹۷ق (پایان کتاب تجارات)، محمد کاظم شیخ الاسلام بن محمد تقی قاضی نیشابور، ۴ محرم ۱۰۹۹ (پایان کتاب) و پنج‌شنبه ۷ محرم ۱۰۹۹ (پایان مشیخه)؛ مصحح، محشی؛ یادداشتی از «محمد حسین بن محمد بیرجندی قائنی» درباره کتاب و خرید آن از بیرجند به سال ۱۲۴۳؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۶۸۲گ، اندازه: ۲۴×۳۷سم [نسخه‌پژوهی: – ۹]

۶۶۷. قم؛ مدرسه رضویه؛ شماره نسخه:۵۰
از مکاسب تا دیات؛ خط: نسخ، کا: ابوالفتوح محمد مقیم بن ابی البقاء بن عبدالله بن ابی الحسن اصفهانی شهیر بین الناس به قاضی، تا: ۱۰۹۳ تا یک‌شنبه ۲۷ جمادی الاول ۱۰۹۷ق؛ افتادگی: انجام (چند برگ از اواخر دیات افتاده)؛ مقابله شده؛ یادداشت به خط همان محمد مقیم اصفهانی مورخ شعبان ۱۰۹۳: «الی هنا بلغ سماعی لاحادیث تهذیب الاخبار بقرائة نقیب النقبا فی خدمة الفاضل الاخند الاسترآبادی سلمه الله تعالی ...»؛ واقف: ریحان الله بن جعفر موسوی، جمادی الاول ۱۳۱۰؛ ۵۰۳گ، ۲۰ سطر، قطع: ربعی [چند نسخه-ف: – ۱۳]

۶۶۸. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه:۲۴۳۲
آغاز: برابر
کتاب طهارت تا آخر کتاب جهاد و امر به معروف؛ خط: نسخ، کا: عطیة بن عبدالرحمن جزائری، تا: ۱۰۹۷ق؛ محشی از کتب فقهیه از قبیل دروس، حبل المتین، نهایه و غیره و به امضاء: ک، ع، ا ه، ب ه و م ق ر و غیره؛ واقف: سپهسالار؛ کاغذ: سمرقندی، جلد: تیماج، ۳۳۲ص، ۳۰ سطر، اندازه: ۲۰/۵×۲۹سم [ف: ۱ – ۲۴۰]

۶۶۹. خوی؛ نمازی؛ شماره نسخه:۸۷۳
از آغاز کتاب تا اول کتاب جهاد؛ خط: نسخ، کا: محمد هادی بن ابراهیم خاتون آبادی اصفهانی، تا: محرم ۱۰۹۷ق؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۴۸۴گ، ۲۹ سطر، اندازه: ۱۹×۳۰سم [میراث اسلامی: دفتر دهم – ۷۶۱]

۶۷۰. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۷۰۴۶
آغاز: او معناه و اما السنة المقطوع بها من الاخبار المتواترة او الاخبار التی تقترن الیها القرائن التی تدل علی صحتها؛ **انجام:** واخره کتاب الحج و یتلوه فی الجزء الخامس انشاء الله الحسن الیهما و الیه تم
جلد ۱؛ خط: نسخ، کا: احمد بن میرزا محمد نیشابوری، تا: پنج‌شنبه ۲۱ ربیع الثانی ۱۰۹۸ق؛ افتادگی: آغاز؛ محشی، دارای بلاغ؛ کاغذ: آهارمهره نخودی، جلد: تیماج عنابی، ۴۴۶گ، ۲۵ سطر، اندازه: ۱۸/۵×۳۰/۵سم [ف: ۱۴ – ۱۷۱]

۶۷۱. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۴۴۷۳
آغاز: بسمله و به نستعین ... قال الشیخ رحمة الله الزکوة فی تسعة اشیاء؛ **انجام:** و المرأة التی لا ترضع ولدها و الامة تم کتاب النکاح ...
از کتاب زکات تا پایان نکاح؛ خط: نسخ، کا: محمد بن یوسف حصری حلی، تا: ۱۳ رجب ۱۰۹۸ق، جا: اصفهان؛ محشی از میرزا رفیع الله؛ اهدایی: رهبری، اسفند ۱۳۷۶؛ کاغذ: شکری آهار مهره، جلد: مقوا با عطف میشن قهوه‌ای، ۳۰۳گ، ۲۶ سطر، اندازه: ۲۰×۲۹سم [اهدائی رهبر: ۲ اخبار۱ – ۲۲۴]

۶۷۲. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۹۶۷
آغاز: برابر؛ **انجام:** و جرت به السنه
طهارت؛ خط: نسخ، کا: عبدالباقی بن حاج قاسم مشهدی، تا: ربیع الثانی ۱۰۹۸ق؛ واقف: آخوند ملا ملک علی؛ کاغذ: نخودی، جلد: مقوا با روکش پارچه، ۱۵۹گ، ۲۳سطر، اندازه: ۱۷×۲۴سم [ف: ۵ – ۹۷]

۶۷۳. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۸۶۴۷
خط: نسخ، کا: کتمیر بن ابراهیم حسنی لاریجانی، تا: دوشنبه ۲۴ ربیع الثانی ۱۰۹۸ق، جا: ری، شاه عبدالعظیم؛ تملک: کتابخانه شهید شیخ فضل الله نوری؛ جلد: تیماج قرمز، ۳۳۱گ، ۲۳ سطر، اندازه: ۱۸/۵×۲۹سم [ف: ۲۲ – ۲۰۶]

۶۷۴. مشهد؛ مدرسه میرزا جعفر؛ شماره نسخه:۱۸۰
جلد۱؛خط: نسخ، کا: احمد بن میرزا محمد نیشابوری، تا: ۱۰۹۸ق؛ محشی، مصحح؛ قطع: وزیری [چهار کتابخانه مشهد-ف: ۳۴]

۶۷۵. تهران؛ شورا؛ شماره نسخه:۴۹۷۶
آغاز: برابر؛ **انجام:** تم کتاب الزیارات من کتاب تهذیب الاحکام و یتلوه ان شاء الله کتاب الجهاد فی آخر السدس الخامس ... من

شهر المحرم الحرام.
از «طهارت» تا «زیارات»؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۵ ذیحجه ۱۰۹۸ق؛ دارای یک سرلوح، محشی و بیشتر آنها مأخوذ از «مدارک» است؛ تملک: محمد باقر بن محمد تقی موسوی، عبدالوهاب بن محمد مهدی موسوی؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: تیماج زرد، ۲۹ سطر (۱۰/۵×۲۲/۵)، اندازه: ۱۸×۳۱سم ف: ۱۴ – ۲۶۹]

۶۷۶. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۱۴۳۳

آغاز: کتاب الجهاد و سیرة الإمام من کتاب التهذیب باب فضل الجهاد و فروضه؛ **انجام:** من أراد أخذه من هناک إن شاء الله و قد ذکرنا نحن مستوفی فی کتاب فهرست کتب الشیعة و الحمدلله رب العالمین
کتاب جهاد تا پایان کتاب دیات؛ خط: نسخ، کا: محمد رضا فرزند محمد علی، تا: چهارشنبه ۲۳ رمضان ۱۰۹۹ق؛ مصحح، با عبارت «بلغ» مقابله شده؛ کاغذ: فرنگی، جلد: ساغری مشکی، ۵۰۵گ، ۲۵ سطر (۱۳×۲۲)، اندازه: ۲۱×۳۰سم [ف: ۲۹ – ۵۷]

۶۷۷. قم؛ فیضیه؛ شماره نسخه:۳۱

مزار تا آخر مشیخه؛ خط: نسخ، کا: سید حسن بن سید احمد حسینی، تا: صفر ۱۰۹۹ق؛ محشی از کتب فقه و رجال و لغت؛ ۴۹۲گ، ۲۵سطر، اندازه: ۲۰×۳۵سم [ف: ۱ – ۵۵]

۶۷۸. خوی؛ ملا علی خوئی (شریف)؛ شماره نسخه:۱۴

آغاز: کتاب الزکوة باب ما تجب فیه الزکوة قال الشیخ ره الزکوة فی تسعة؛ **انجام:** فقال لا باس بذلک ان کانت الجاریه للقائل تم کتاب التجارات
از کتاب زکوة تا آخر کتاب تجارات؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: محرم ۱۰۹۹ق؛ تملک: محمد ابراهیم بن صدرالعلما از احفاد ملا علی خویی؛ جلد: ساغری مشکی، ۳۸۱گ، ۲۵ سطر، اندازه: ۱۸/۵×۳۱سم [اوراق عتیق: ۱ – ۱۲۵]

۶۷۹. همدان؛ مدرسه غرب همدان؛ شماره نسخه:۸۷۷۰

کامل؛ خط: نسخ خوش، کا: محمد بن حسن بن حاج حافظ، تا: ۱۰۹۹ق؛ با سر لوح مذهب بسیار زیبا و جدول‌های زرین؛ قطع: رحلی [رشت و همدان: ف: – ۱۳۰۱]

۶۸۰. مشهد؛ نواب؛ شماره نسخه:۴۰۴

آغاز: برابر؛ **انجام:** ولسنا نعمل به و العمل علی ما قدمناه من الاخبار.تم الجزء الرابع ...
از آغاز تا آخر جزء چهارم پایان حج؛ خط: نسخ خوش، کا: محمد باقر بن میرزا محمد علی خوزانی اصفهانی، تا: ربیع الثانی ۱۱۰۰ق؛ کاغذ: صیقلی، جلد: تیماج عنابی، ۲۵۴گ، ۲۳ سطر (۱۰/۵×۱۷/۵)، اندازه: ۱۶/۵×۲۴سم [ف: – ۳۳۶]

۶۸۱. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۳۷۹۷۴

انجام: یذهب الی کنزه و یناول خیر اورد ان الارض نظر کنوزها عند ظهور
از مقدمه تا اواسط کتاب خمس؛ خط: نسخ خوش، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ افتادگی: انجام؛ محشی، مصحح؛ اهدایی: رهبری، مهر ۱۳۸۶؛ کاغذ: نخودی آهار مهره، جلد: گالینگور، ۴۰۹گ، ۲۵سطر، اندازه: ۱۸×۳۱سم [اهدائی رهبر: ۲ اخبار۱ – ۲۱۹]

۶۸۲. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۱۷۱۲

آغاز: کتاب النکاح، باب السنة فی النکاح، محمد بن یعقوب عن عدة من أصحابنا عن أحمد بن محمد عن ابن فضال؛ **انجام:** و إن کان من قوم عدو لکم و هو مؤمن فتحریر رقبة مؤمنة.
کتاب نکاح تا پایان کتاب دیات؛ خط: نسخ زیبا، کا: حاجی خیر محمد جعفر، قهپائی، تا: آخر شوال ۱۱۰۰ق؛ خط علامه سید آقا میرزا اصفهانی از شاگردان محدث نوری صاحب مستدرک الوسایل، مصحح، محشی؛ کاغذ: سمرقندی، آهار مهره، جلد: تیماج عسلی، ۳۱۰گ، ۲۷ سطر (۹/۵×۲۱)، اندازه: ۱۹×۳۰سم [ف: ۲۹ – ۴۹۵]

۶۸۳. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۰۱۲۵

آغاز: بسمله، کتاب المزار من کتاب تهذیب الاحکام مختصر فی ذکر انساب النبی (ص) و الائمة علیهم السلام؛ **انجام:** و قد ذکرنا نحن مستوفی کتاب فهرست کتب الشیعة فمن اراده وقف علیه
از مزار تا پایان مشایخ؛ خط: نسخ و نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ مصحح، نونویسی توسط مرحوم سید مصطفی حسینی خوانساری در دوازدهم ذیحجه ۱۴۰۳؛ اهدایی: رهبری، خرداد ۱۳۷۳؛ کاغذ: شکری آهار مهره، جلد: تیماج عنابی، ۳۰۰گ، ۳۰ سطر، اندازه: ۲۰/۵×۳۱/۵سم [اهدائی رهبر: ۲ اخبار۱ – ۲۲۷]

۶۸۴. تهران؛ شورا؛ شماره نسخه:۵۷ خوئی

آغاز: برابر؛ **انجام:** عمار بن یاسر و لا هاشم بن عتبه و هو المرقال.
جلد اول، تا اواخر زکوة؛ خط: نسخ و ثلث، کا: حاج محمد نهاوندی، تا: قرن ۱۲؛ افتادگی: انجام؛ دارای یک سر لوح مذهب و مرص، مجدول، مصحح؛ کاغذ: خان بالغ شکری، جلد: تیماج قرمز، ۶۱۸ص، ۲۵ سطر، اندازه: ۱۸/۵×۳۱/۵سم [ف: ۷ – ۵۶]

۶۸۵. خوی؛ ملا علی خوئی (شریف)؛ شماره نسخه:۳

آغاز: برابر؛ **انجام:** قال ان ارکتها قبل ان یدفن فان شئت فصل علیها تمت الزیادات وتیلوه کتاب الزکوة
از آغاز کتاب تا اول زکات؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ تملک: جمال الدین بن محمد، تملکی در سال ۱۱۱۴؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۳۲۳گ، ۲۲ سطر، اندازه: ۲۰×۳۱سم [اوراق عتیق: ۱–۱۲۳]

۶۸۶. قم؛ طبسی؛ شماره نسخه:۶۰۹

آغاز: امتحنک الذی خلقک قبل ان یخلفک فوجدک لما امتحنک صابرة و زعمنا انا لک اولیاء و مصدقون و صابرون لکل ما اتانا به ابوک صلی الله علیه و آله؛ **انجام:** عن علی بن جعفر و ما ذکرته عن المفضل ابن شاذان فقد اخبرنی به الشیخ ابوعبدالله ... کلهم عن ابی محمد الحسن بن حمزة العلوی الحسینی الطبری عن علی بن ... شاذان
از باب وداع الرسول و باب حریم المدینه و فضلها از کتاب المزار تهذیب تا آخر کتاب؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ مصحح، با علامت بلاغ؛ جلد: مقوای سرخ عطف

تیماج سرخ، ۳۸۰گ، ۲۹ سطر، اندازه: ۲۳×۳۷سم [ف مخ: ۱-۱۴۶]

۶۸۷. کاشان؛ مدرسه سلطانی؛ شماره نسخه:۷۶

آغاز: برابر؛ **انجام:** قال ان ادرکتها قبل ان تدفن فان شئت فصل علیها تمت الزیادات و الحمدلله رب العالمین و صلی الله علی سیدنا محمدالنبی و آله الطاهرین و سلم تسلیما و یتلوه الزکاة ان شاءالله تعالی

جلد اول و دوم؛ خط: نسخ، کا: محمدبن محمد امین گیلانی، تا: دهه دوم قرن ۱۲، جا: اصفهان؛ محشی؛ تملک: حسین بن علی بن احمد در ۱۲۸۲ق با مهر «یا امام حسین» (بیضی)؛ جلد: تیماج سرخ، ۳۵۵گ، ۲۳ سطر، اندازه: ۱۷×۲۵/۵سم [ف مخ]

۶۸۸. دامغان؛ قمر بنی هاشم؛ شماره نسخه:۱۲۳

آغاز: عن علی بن الحسن الطاطری عن ابن رباط عن بعض اصحابنا عن ابی عبدالله علیه السلام؛ **انجام:** عن ابان بن عثمان عن الحارث بن یعلی بن مرة عن أبیه عن جده قال قبض رسول الله (ص)

طهارت تا غسل میت؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ مصحح، محشی؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۱۶۷گ، ۱۹ سطر، اندازه: ۱۸/۵×۲۵/۵سم [ف: - ۵۰]

۶۸۹. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه:۵۴۴۶

از آغاز تا پایان نماز بر مردگان؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ افتادگی: آغاز (برگ اول)؛ به نام «غوالی الثلالی» ثبت شده؛ کاغذ: فرنگی سفید، جلد: تیماج قهوه‌ای، ۵۳۶گ، ۲۱ سطر، اندازه: ۱۹/۵×۲۹/۵سم [ف: ۳ - ۵۳۷]

۶۹۰. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه:۸۱۴۷

از آغاز تا پایان صلاة؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ مجدول، محشی؛ کاغذ: سپاهانی نخودی، ۳۴۰گ، ۲۳ سطر، اندازه: ۱۹/۵×۳۴سم [ف: ۳ - ۵۳۷]

۶۹۱. قم؛ معصومیه؛ شماره نسخه:۱/۹۷-۵۹۹۵

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ واقف: میرزا ابوطالب قمی؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تازه، ۱۵۱گ، ۲۰ سطر، قطع: خشتی [ف: - ۹۸]

۶۹۲. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۲۷۷۰

از آغاز تا حج؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ محشی؛ کاغذ: ترمه، جلد: میشن آلبالویی، ۲۶۲گ، ۳۰ سطر، اندازه: ۲۰/۴×۳۰/۵سم [ف: ۱ - ۱۳۶]

۶۹۳. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۵۳۳۴

از مزار تا مشیخه؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ گویا از روی نسخه نوشته ۱۰۹۳ق؛ کاغذ: ترمه، جلد: میشن سرخ، ۳۳۱گ، ۳۱ سطر، اندازه: ۲۰/۵×۳۴/۹سم [ف: ۱ - ۱۳۶]

۶۹۴. قم؛ فیضیه؛ شماره نسخه:۳۹۶

طهارت تا پایان حج؛ خط: نسخ، کا: مبین بن محمد علی، تا: ۱۱۰۰ق؛ ۳۷۵گ، ۳۱ سطر، اندازه: ۱۸×۳۰سم [ف: ۱ - ۵۸]

۶۹۵. مشهد؛ گوهرشاد؛ شماره نسخه:۲۶۲

آغاز: برابر

از اول تا آخر باب تلقین المحتضرین؛ خط: نسخ، کا: محمد حسین بن یحیی مازندرانی نوری، تا: یک‌شنبه ۲۲ رمضان ۱۱۰۰ق؛ محشی از: فیض قدس سره، ع، ا، ه طاب ثراه، آقا حسین، م ق ر مدظله، حسین عفی عنه، دارای بلاغ و سماع، یادداشت خریداری عبدالکریم بن محمد هادی حسینی مرعشی شوشتری با چهار جلد دیگر از پسر کاتب نسخه در ربیع الثانی ۱۱۶۱ق؛ مهر: حاج سید سعید؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: تیماج تریاکی، ۱۲۳گ، ۲۳ سطر (۱۱×۱۶/۵)، اندازه: ۱۸/۵×۲۵سم [ف: ۱ - ۲۲۹]

۶۹۶. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۹۹۷۱

صلاة؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: وزیری، ۱۲۹گ، ۲۰ سطر (۱۲×۲۱)، اندازه: ۲۰×۳۱سم [ف: ۱۷ - ۵۱۷]

۶۹۷. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۹۹۷۶

الصلاة؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ محشی با نشانه «قبال» «ع س»، با اجازه ناصر بن محمد بن شیخ حسین بن شیخ محمد بحرانی بارباری در ۱۱ ذیقعده ۱۱۴۱؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تازه، ۲۹۱گ، ۲۴ سطر (۱۲×۲۰)، اندازه: ۲۱×۳۱سم [ف: ۱۷ - ۵۱۹]

۶۹۸. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۷۵۳

آغاز: داود بن کثیر الرقی ... فقال لا تطب الماء؛ **انجام:** بجمیع المناسک فاذا قطع بعضد و لم یقطع الباقی و جبه علیه

جلد اول؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: محتملاً قرن ۱۲؛ افتادگی: آغاز و انجام؛کاغذ: فرنگی، فستقی، جلد: تیماج مشکی، ۲۹۶گ، ۳۰ سطر (۱۳/۵×۲۱/۵)، اندازه: ۲۰/۵×۲۹سم [ف: ۸ - ۲۱۱]

۶۹۹. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۹۵۸

آغاز: ... المومنین علیه السلام؛ **انجام:** تم کتاب التجارات و یتلوه کتاب النکاح و الحمدلله رب العالمین

جزئی در باب تجارت؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: محتملاً قرن ۱۲؛ محشی؛ کاغذ: فرنگی فستقی، جلد: تیماج مشکی، ۱۱۹گ، ۲۶ سطر (۱۰/۵×۲۰)، اندازه: ۱۵/۷×۲۷/۵سم [ف: ۸ - ۴۵۱]

۷۰۰. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۲۶۱

همه جزء اول و نیمی از جزء دوم کتاب؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ محشی با نشان «وافی»؛ کاغذ: نخودی، اصفهانی سفید، جلد: مقوایی رویه تیماج مشکی، ۱۴۷گ، ۲۵ سطر (۱۱×۲۱)، اندازه: ۱۸×۳۰سم [ف: ۱۱ - ۶۶۸]

۷۰۱. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۶۰۷۴

آغاز: برابر؛ **انجام:** و الهمل علی ما قدمناه من الخبار تم الجزء ... من کتاب تهذیب الاحکام الحمدلله رب العالمین و صلوته علی محمد النبی و اله الطاهرین

کتاب الطهارة و کتاب الصلوة و کتاب الزکوة و کتاب الصیام و کتاب الحج؛ خط: نسخ، کا: محمد بن حسین طاهر کاشانی، تا: قرن ۱۲؛ مصحح، محشی با نشان‌های «ع ل، ذکری، ضیا سمله الله،

مهذب، مغرب، جامع الشواهد، ایضاح»؛ یاداشت ابتیاع شهاب الدین علی بن رضی الدین محمد مورخ ۱۰۹۳ق؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: تیماج قهوه‌ای، ۳۵۴گ، ۳۲ و ۳۳ سطر (۱۱/۵×۲۰/۵)، اندازه: ۱۸×۳۱/۷سم [رایانه]

۷۰۲. یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه:۱۵۲۰

آغاز: سالت ابا عبدالله عمن قرأفی المصحف و هو علی غیر وضوء قال لاباس؛ **انجام:** باب وجوب الحج ... بعد کمال العقل و سلامة الجسم مما یمنعه من الحر ...

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ اهدایی: وزیری؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: مقوایی، ۲۶۲گ، ۲۷ سطر (۱۵×۲۲)، اندازه: ۱۹/۵×۳۰سم [ف: ۳ – ۹۸۱]

۷۰۳. یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه:۱۰۵

آغاز: فی الشریعة مع ما انضم الیه من وجوب قضاء حق هذا لصدیق ایده الله و انا ارجوا ذا سهل الله تعالی؛ **انجام:** احمد بن محمد عن الحسین عن ابن ابی عمیر عن حماد بن عثمان عن ابی عبدالله..

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ اهدایی: میرزا حسین نواب؛ کاغذ: ابری، جلد: مقوایی کاغذ ابری، ۳۴۴گ، ۲۹ سطر (۱۴×۲۶)، اندازه: ۲۴×۳۷سم [ف: ۱ – ۱۳۲]

۷۰۴. یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه:۸۸

آغاز: ... کان الی اجل معلوم و سألته علیه السلام فی الحیوان ... باب البیع بالنقد و النسیه؛ **انجام:** (باب دیات) ... ودیة موضحتها نصف دیة ناقلتها ثمانیة ...

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ اهدایی: اخوان مصلائی، جلد: مقوایی رویه کاغذ ابری، ۲۸۰گ، ۲۶ سطر (۱۳×۲۱)، اندازه: ۲۰×۲۹/۵سم [ف: ۱ – ۱۰۸]

۷۰۵. خوی؛ نمازی؛ شماره نسخه:۲۱۷

ازکتاب صوم تا آخر کتاب حج؛ خط: نسخ، کا: لطف الله، تا: ۱۱۰۰ق؛ به‌وسیله کاتب در نزد استادش محمد رضابن صفی قلی تبریزی که نسخه‌اش را با جمیع نسخ موجوده در اصفهان سماعاً تصحیح شده، با علامت مقابله و سماع؛ تملک: محمد بن محمد امین ۱۱۱۴؛ ازموقوفات رمضانیه ۱۲۳۰؛ جلد: تیماج مشکی، ۵۳۷ص، ۱۷ سطر، اندازه: ۲۰/۵×۳۰سم [ف: – ۱۱۲]

قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۴۹۸

نسخه اصل: همان نسخه بالا [عکسی ف: ۲ – ۹۵]

۷۰۶. مشهد؛ گوهرشاد؛ شماره نسخه:۱۳۳۳

آغاز: بسمله کتاب الطلاق باب حکم الایلاء قال الشیخ رحمه الله و اذا حلف الرجل؛ **انجام:** و قد ذکرنا نحن مستوفی فی کتاب فهرست الشیعه فمن اراده وقف علیه.

از کتاب طلاق تا آخر؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ محشی از ملا اسماعیل مازندرانی خواجویی که این حاشیه از روی همین نسخه در میراث حوزه اصفهان، دفتر هفتم، در سال ۱۳۹۰شمسی چاپ شده؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: تیماج سرخ، ۱۹ سطر (۱۱/۵×۱۸)، اندازه: ۱۸/۵×۲۵سم [ف: ۴ – ۱۹۳۲]

۷۰۷. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۷۶۲۲–۳۹/۲

آغاز: ذلک قال وان کنتم جنباً فاطهروا و لم یقل ذلک لهن فهذا خبر مرسل ... قال الشیخ ایده الله و اذا عزم الجنب علی التطهیر بالغسل فلیستبرء بالبول؛ **انجام:** و یکون بالوزن الفا و سبعین وزنة و مائة. تم کتاب الصوم و الحمدلله رب العالمین و یتلوه کتاب الحج بسمله قال الشیخ رحمه الله الحج فریضة علی کل بالغ ... وعنه عن علی عن ابیه

طهارت تا اول حج؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ مصحح، محشی با امضای «ق» و «م ح»؛ جلد: تیماج زرشکی، ۴۰۷گ، ۳۱ سطر، اندازه: ۲۲×۳۶سم [ف: ۲ – ۱۰۸۳]

۷۰۸. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۷۶۷۹–۳۹/۵۹

آغاز: بسمله کتاب النکاح باب ا لسنة فی النکاح محمد بن یعقوب عن عدة من اصحابنا عن احمد بن محمد فضال قال قال ابوعبدالله (ع) رکعتان؛ **انجام:** فتحرق ذلک القراح فتحرق ذلک الجراد ویتصح بتلک النار هل یؤکل قال لا

کتاب النکاح تا کتاب الصید والذبایح؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ مصحح؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۱۸۸گ، ۲۳ سطر، اندازه: ۱۷×۲۴سم [ف: ۲ – ۱۰۷۹]

۷۰۹. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۳۵۰۰۵

آغاز: انما قال امذت فوقع له امنت فرواه علی ما ظ»؛ **انجام:** سألت ابی الحسن الرضا علیه السلام عن الصلوة فی الخز فقال صل فیه محمد بن یعقوب عن عدة من اصحابنا

از کتاب طهارت (اواسط باب حکم الجنابة) تا کتاب صلات (اواسط باب ما یجوز فیه الصلاة من اللباس و ...)؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ مجدول؛ اهدایی: رهبری، اردیبهشت ۱۳۸۶؛ کاغذ: نخودی آهار مهره کشمیری، جلد: تیماج قهوه‌ای، ۱۲۹گ، ۲۴– ۲۵ سطر، اندازه: ۱۵×۲۵سم [اهدائی رهبر: ۲ اخبار۱ – ۲۱۹]

۷۱۰. مشهد؛ الهیات؛ شماره نسخه:۲۲۶۶۹

از اول کتاب طهارت تا اواخر خمس؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱ و ۱۲؛ افتادگی: انجام؛ مصحح، و محشی با امضای «آقا حسین مدظله العالی»؛ کاغذ: اصفهانی؛ جلد: تیماج عنابی، ۳۵۱گ، ۲۱ سطر (۹×۱۶/۵)، اندازه: ۱۶/۵×۲۵/۵سم [ف: ۳ – ۸۲۲]

۷۱۱. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۲۵۱۴

آغاز: برابر؛ **انجام:** الامر بالمعروف و النهی عن المنکر و الحمدالله رب العالمین و سلم تسلیما کثیرا کثیرا

ج۱؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ محشی، مصحح، مقابله شده توسط محمد معروف به نظام الدین؛ واقف: حسین کی استوان، آبان ۱۳۴۸؛ کاغذ: شکری آهارمهره، جلد: تیماج نیلی، ۴۳۴گ، ۲۵ سطر، اندازه: ۱۹/۵×۲۸/۲سم [ف: ۱۴ – ۱۹۴]

۷۱۲. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۵۰۹۳

آغاز: الزیارات المزارمن کتاب التهذیب مختصر فی انساب النبی؛ **انجام:** فی کتاب الفهرست الشیعه و الحمدالله رب العالمین علی

حسن توفیقه
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ واقف: مکتبة الامام امیرالمؤمنین در اردیبهشت ۱۳۶۵؛ کاغذ: نخودی آهارمهره، جلد: تیماج قهوه‌ای، ۵۰۶گ، ۲۳ سطر، اندازه: ۱۸/۲×۲۵سم [ف: ۱۴ – ۱۸۸]

۷۱۳. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۰۱۶۳

آغاز: برابر؛ **انجام:** و لسنا نعمل به و العمل علی ما قدمناه من الاخبار
از مقدمه تا پایان حج و ابتدای مزار؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: اوایل قرن ۱۲؛ مصحح، مقابله شده، دارای بلاغ، محشی با رمز «م ح ق دام ظله العالی» و «م ق ر دام ظله» و «ع ا ه»، تولد فرزندان سید علی مولوی در سال‌های ۱۱۸۳، ۱۱۹۸، ۱۲۰۵ و ۱۲۱۱؛ اهدایی: رهبری، خرداد ۱۳۷۳؛ کاغذ: نخودی آهار مهره، جلد: تیماج عنابی، ۵۰۳گ، ۲۳ سطر، اندازه: ۲۰×۳۱/۵سم [اهدائی رهبر: ۲ اخبار۱ – ۲۲۳]

۷۱۴. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۱۳۲۹

آغاز: اختصم الی امیرالمومنین علیه السلام رجلان اشتری احدهما من الاخر بعیرا؛ **انجام:** سهل بن زیاد عن عبدالله بن بکیر عن ابیه قال قال ابوعبدالله
از تجارات تا اواسط حدود؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ افتادگی:آغاز و انجام؛مصحح،مقابله شده؛ اهدایی: رهبری، خرداد ۱۳۷۳؛ کاغذ: نخودی آهار مهره، جلد: میشن قهوه‌ای، ۲۴۱گ، ۲۵ سطر، اندازه: ۲۰/۵×۲۹/۵سم [اهدائی رهبر: ۲ اخبار۱– ۱۹۳]

۷۱۵. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۸۱۶۶

آغاز: برابر؛ **انجام:** ذکرنا نحن مستوفی فی کتاب فهرست کتب الشیعه و الحمدالله وحده و الحمدالله رب العالمین
کامل، جلد۱-۴؛ خط: نسخ، کا: ظاهرا: محمد حسین بن سلیمان جندقی، تا: قرن ۱۲؛ دارای ۱۴ سرلوح کم کار، مجدول، مصحح، مقابله از روی چندین نسخه صحیح توسط محمد حسین جندقی مزبور؛ کاغذ: حنایی، جلد: تیماج قهوه‌ای، ۶۶۲گ، ۲۷ سطر، اندازه: ۲۱×۳۲/۲سم [ف: ۱۴ – ۱۶۸]

۷۱۶. تهران؛ شورا؛ شماره نسخه:۸۶۵۷

از کتاب الدین تا پایان کتاب؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ مصحح، محشی؛ مهر: «عبده محمد رفیع الحسینی» (بیضی)؛ تملک: سپهر به سال ۱۳۲۰ق در تهران که کتاب را از مشهدی حسن کتاب فروش خریده با مهر «مشیر افخم» (بیضی) و «هو سپهر وزیر تألیفات» و «عبده عباسقلی الشریف»، تملکی با مهر «عبده نجم الدین» (مربع)، تملکی با مهر «عبده الراجی محمد امین الحسینی» (بیضی)؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۵۲۵گ، ۲۱سطر، اندازه: ۲۱×۳۰/۵سم [ف: ۲۸ – ۱۹۱]

۷۱۷. مشهد؛ نواب؛ شماره نسخه:۶۴۲

آغاز: باب زیارة سیدنا رسول الله (ص) روی محمد بن یعقوب؛ **انجام:** باب دیات السجاج و کسر العظام و الجنایات
از اوائل زیارات تا اواخر دیات؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ محشی از : نهایه، ق، ص ...، دارای بدل و بلاغ؛ کاغذ: صیقلی، جلد: تیماج عنابی، ۹۷۴گ، ۲۳ سطر(۱۳×۲۰/۵)، اندازه: ۲۰×۳۰سم [ف: – ۵۱۴]

۷۱۸. تهران؛ عبدالعظیم؛ شماره نسخه:۱۲

آغاز: بهذا الاسناد عن محمد بن علی بن محبوب عن محمد بن الحسین عن محمد بن حماد بن زید ... قال رسول الله صلی الله علیه و آله لایبولن أحدکم و فرجه باد للقمر یستقل به؛ **انجام:** و العمل علی ما قدمناه من الأخبار. تم الجزو الثالث من کتاب تهذیب الأحکام و الحمد لله رب العالمین.
طهارت تا پایان حج؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ افتادگی: آغاز؛ مصحح، با علامت بلاغ، در هامش برخی صفحات وضعیت سند احادیث با رموز «صح، م، قم، ض، ح ق، با امضای «م ق ر مد ظله»؛ یادداشت وقف بر اولاد ذکور از ملا کرم علی ابرقویی به چشم می‌خورد؛ واقف: آیت الله مرعشی نجفی، ۱۳۳۹؛ جلد: تیماج مصنوعی مشکی، ۴۴۹گ، ۲۹ سطر، اندازه: ۲۱/۵×۳۰/۵سم [ف: ۱ – ۱۶۳]

۷۱۹. تهران؛ عبدالعظیم؛ شماره نسخه:۱۲۷

آغاز: لم یقضه لأن علیه وزره ان الله عزوجل یقول انما الصدقات للفقراء والمساکین و العاملین علیها ... باب الصلح بین الناس الحسین بن سعید عن صفوان و فضالة عن العلا بن رزین؛ **انجام:** قال الشیخ رحمه الله و للرجل ان یطا بملك الیمین ما شاء من العدد ... عن مثنی الحناط عن حاتم عن أبی عبدالله علیه السلام کان یقول.
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ مصحح، با بلاغ‌های متعدد؛ مهر: «ابن محمد تقی اسماعیل الموسوی ۱۲۸۸» (بیضی)؛واقف:آیت الله مرعشی نجفی،۱۳۳۹؛ جلد: تیماج قهوه‌ای مصنوعی، ۲۸۸گ، ۱۹ سطر، اندازه: ۱۹×۲۵سم [ف: ۱-۱۶۴]

۷۲۰. تهران؛ عبدالعظیم؛ شماره نسخه:۵۱۰

از آغاز کتاب تا پایان جزء چهارم؛ خط: نسخ، کا: نعمت الله بن حسین عاملی، تا: قرن ۱۲؛ افتادگی: انجام؛ مصحح، با بلاغ قرائت؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۴۳۳گ، ۲۵ سطر، اندازه: ۲۰×۲۶/۵سم [ف: ۱ – ۱۶۴]

۷۲۱. شیراز؛ علامه طباطبائی (کتابخانه)؛ شماره نسخه:۱۰۸۷

از اول نکاح تا آخر مکاتبه؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ افتادگی: انجام؛ اندازه: ۱۷/۵×۳۰/۵سم [نسخه‌پژوهی: ۲ – ۱۳۵]

۷۲۲. تهران؛ حوزه آستان حضرت عبدالعظیم؛ شماره نسخه:۴

آغاز: برابر؛ **انجام:** و ندخلکم مدخلاً کریماً، تم الجزء الثالث من کتاب تهذیب الأحکام و آخره کتاب الزکوة
از آغاز کتاب تا پایان کتاب الزکاة؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲، بدون نام کاتب؛ مصحح، محشی با امضای «م د» و «چ سلمه الله»، با علامت بلاغ مقابله؛ واقف: مهدعلیا مادر محمد تقی میرزا بر کافی علمای شیعه؛ جلد: تیماج سرخ، ۵۳۶گ، ۲۱سطر، اندازه: ۲۰×۳۰/۵سم [ف: – ۲۲]

۷۲۳. تهران؛ مدرسه قنبر علی خان (حضرت ولی عصر)؛ شماره نسخه:۲

آغاز: باب ما تجب فیه الزکوة. قال الشیخ الزکوة فی تسعة اشیاء الذهب و الفضة؛ **انجام:** منکم القبیح و لاتنکرون علیه و لاتهجرونه و لا تؤذونه حتی یترکه.

از کتاب زکات تا جهاد؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱ و ۱۲؛ مصحح؛ تملک: کلبعلی عبدالعظیمی در ۱۲۹۰ق، علی بن عبدالکریم؛ مهر: «وقف مدرسه سعیدیه طهران ۱۲۹۰» (بیضی)؛ واقف: سید یحیی، ۱۳۱۹؛ جلد: تیماج سرخ، ۲۵۹گ، ۲۶ سطر [ف: - ۱۶]

۷۲۴. مشهد؛ مدیر شانه چی؛ شماره نسخه:۲۰

نکاح تا مشخیه؛ خط: نسخ، کا: مصطفی بن عبدالواجد، تا: قرن ۱۲؛ نسخه نخست در نجف نوشته شده و در مشهد به انجام رسیده؛ قطع: خشتی [نشریه: ۵ - ۵۹۲]

۷۲۵. نجف آباد؛ حججی؛ شماره نسخه:۸۴

جزء اول از کتاب؛ خط: نسخ، کا: لطف الله بن محمد عزیز حسینی متولی، تا: قرن ۱۲؛ مصحح، با علامت بلاغ، محشی به رمز «م ر رحمه الله» و «مولانا محمد رفیعا سلمه الله» و «ملا احمد ره» و به نقل از کتاب‌هایی همچون حبل المتین و دروس؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۱۳۸گ، ۲۴ سطر، اندازه: ۱۹×۲۵سم [آیت الله حججی: ف: - ۱۳۳]

۷۲۶. اصفهان؛ مدرسه صدر بازار؛ شماره نسخه:۴۶۹

از کتاب العتق و التدبیر تا پایان دیات؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ مصحح؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۱۷۳گ، ۲۳ سطر، اندازه: ۱۹/۵×۳۱/۵سم [ف: ۲ - ۳۳۶]

۷۲۷. تهران؛ حقوق؛ شماره نسخه:۱۷ - ب

از زیارات است تا دیات؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج قهوه‌ای، ۴۰۳گ، ۲۷ سطر (۱۱×۲۳)، اندازه: ۱۸×۳۱سم [ف: - ۳۰۹]

۷۲۸. تهران؛ مروی؛ شماره نسخه:۱۱

از دیون تا دیات؛ بی‌کا، تا: قرن ۱۱ و ۱۲؛ قطع: رحلی [ف: - ۹۶]

۷۲۹. اصفهان؛ عمومی اصفهان (فرهنگ سابق)؛ شماره نسخه:۵۱۸۳

از اول طهارة تا اواخر کتاب الصلوة؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ افتادگی: انجام؛ محشی بامضاء: «فیض، م ق، مح بر ۵ بر، زین رحمه الله و از مدارك و مصباح و حبل المتین»؛ کاغذ: فرنگی، جلد: چرمی زرد، ۶۰۸ص، ۲۴ سطر (۱۲×۲۱)، اندازه: ۲×۳۱سم [ف: ۱ - ۲۱۳]

۷۳۰. یزد؛ مدرسه خان؛ شماره نسخه:۱۲۵

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ مهر: «المتوکل علی الله عبده علی نقی الحسینی» (مربع)، «عبده ابوطالب» (بیضی)؛ یادداشت سید احمد یزدی خرمشاهی به تاریخ ۲۹ جمادی الثانی ۱۳۵۵؛ جلد: مقوایی عطف تیماج قرمز، ۲۳۸گ، ۱۷ سطر، اندازه: ۲۰/۵×۲۸/۵سم [ف: - ۹۷]

۷۳۱. قم؛ مؤسسه حضرت آیة الله العظمی بروجردی؛ شماره نسخه:۱۵۴

کتاب طهارت تا جهاد؛ خط: نسخ، کا: محمد طاهر بن ملا حسن تبریزی، تا: قرن ۱۲؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۳۳۲گ، ۳۰ سطر، اندازه: ۲۵/۵×۳۹سم [ف: ۱ - ۱۰۳]

۷۳۲. تهران؛ شورا؛ شماره نسخه:۵۶۱/۱-طباطبائی

انجام: قال سالت ابا عبدالله (علیه السلام) عن الرجل یصلی الفریضه ثم یجد قوما یصلون جماعه ... محمد بن یعقوب بن محمد بن اسماعیل ... عن ابیه عن ...

تا اواسط احکام جماعة؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ افتادگی: انجام؛ مصحح، محشی با نشان از آن جمله: ع ل و ع س، «فی نسخة الشیخ علی»، «بخط والدی شیخ حسن»، «کذا بخطه» یا «بخط المصنف»، در حاشیه آغاز ابواب «الزیادات فی هذا الجزء باب ۱۲ فضل الصلوة» چنین آمده: «من هنا لیس بخط الشیخ رحمه الله ع س»، در کنار حدیث ۱۲ از باب ۱۳ (فی المواقیت) به خط کاتب چنین آمده: «الی هنا لیس من خط الشیخ و من هنا من خطه رحمة الله»، با نشان بلاغ و قرائت؛ تملک: «قد دخل ... فی تصرف ... العبد ... احمد بن محمد بن حسن بن هلال بن محمد بن علی بن حسین القاضی الحسینی اصلا و البوری البحرانی منشا و مسکنا ... سنه ۱۱۲۷»؛ جلد: تیماج مشکی، ۱۸۰گ (۱پ-۱۸۰پ)، اندازه: ۲۰×۳۰سم [ف: ۲۲ - ۲۶۰]

۷۳۳. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۶۳۵/۲

آغاز: برابر؛ **انجام:** و ان شئت فصل علیها. تمت الزیادات. و الحمدلله رب العالمین (و صلی الله علی سیدنا محمد و آله الطاهرین و سلم تسلیما و یتلوه کتاب الزکوة - خ ل) و صلوته علی خیرته من خلقه محمد و آله الطاهرین. و یتلوه کتاب الزکوة (علی ید اقل خلق الله محمد زکی غفرالله ذنوبه).

از آغاز تهذیب تا پایان صلوة؛ خط: نسخ و نستعلیق، کا: محمد زکی، تا: با تاریخ ۱۱۰۰ق؛ محشی از کتاب‌های فقهی و پاره‌ای با نشانه‌های «م ق ر مدظله» یا «م ق ر دام ظله العالی» و «م ت ق ر ه» و «ع ا ه طاب ثراه» «شیخ حسن ره»، محمد طاهر بن محمد زمان در روز جمعه ۱۵ ذیحجه ۱۱۰۰ می‌نویسد که از نوشتن حاشیه‌ها بیاسودم، محمد حسین بن محمد جعفر می‌نویسد «بلغ الدرس ... الی هنا فی مجالس آخرها ...» در تاریخ پنج‌شنبه ۴ ذیقعده ۱۱۳۰ق؛ تملک: محمد باقر بن زین العابدین موسوی (خوانساری نگارنده روضات) در اول ربیع الاول ۱۲۴۴ق؛ کاغذ: سمرقندی، جلد: تیماج سرخ، ۲۸۴گ، ۱۲ سطر (۱۰×۱۷/۵)، اندازه: ۱۸×۲۵سم [ف: ۵ - ۱۲۵۵]

۷۳۴. اصفهان؛ مدرسه صدر بازار؛ شماره نسخه:۶۹۵

از آغاز کتاب النکاح تا پایان کتاب التجارات؛ خط: نسخ، کا: محمد مؤمن مروی قائنی، تا: ۸ رمضان ۱۱۰۰ق (پایان کتاب الصوم)، ۱۰ ربیع الاول ۱۱۰۱ (پایان کتاب)؛ مصحح، محشی؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۳۶۸گ، ۲۴ سطر، اندازه: ۱۹/۵×۳۱/۵سم [ف: ۲ - ۵۰۸]

۷۳۵. تهران؛ شورا؛ شماره نسخه:۴۱

جلد اول؛ بی‌کا، تا: ۱۰۹۶-۱۱۰۱ق، ۳۱۹گ، ۳۶ سطر، اندازه: ۱۱/۵×۲۰سم [ف: ۲ - ۱۹]

۷۳۶. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۸۰۱۳

آغاز: برابر؛ **انجام:** تکت الزیادات و الحمدالله رب العالمین و کان ذلک

ج ۱؛ خط: نسخ، کا: محمد طالب بن عبدالله بن شیخ علی جلیلی لاهیجی، تا: ۱۱۰۱ق؛ محشی، دارای بلاغ، اجازه و سماع؛ واقف: علی محمد زنجانی توسط آیت الله شبیری در ۱۱ رجب ۱۴۱۱؛ کاغذ: نخودی آهار مهره، جلد: تیماج مشکی، ۳۸۳گ، ۲۰ سطر، اندازه: ۱۸/۵×۲۳/۵سم [ف: ۱۴ - ۱۷۹]

۷۳۷. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۹۶۲

آغاز: برابر؛ **انجام:** فان شئت فصل علیها

کتاب طهارت و صلوة؛ خط: نسخ، کا: شیرعلی بن ذوالفقار علی اصفهانی، تا: ۸ جمادی الاول ۱۱۰۱ق؛ محشی، این نسخه را مولانا محمود بن غلامعلی طبسی خدمت علامه مجلسی تصحیح و مقابله نموده، تاریخ تصحیح، اوایل ربیع الاول ۱۱۰۹ است، اجازه‌ای که علامه مجلسی برای مولانا محمود طبسی قلمی فرموده، ذیل اجازه مجلسی، ترجمه مولانا محمود طبسی است به قلم محدث معاصر، مرحوم حاج شیخ عباس قمی صاحب مفاتیح الجنان؛ واقف: فهرستی، تیر ۱۳۱۰؛ کاغذ: نخودی، جلد: تیماج خرمایی، ۳۱۷گ، ۲۵ سطر، اندازه: ۱۸×۳۰سم [ف: ۵ - ۹۴]

۷۳۸. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۱۶۷۴

آغاز: برابر؛ **انجام:** لا نود و نه حتی یترکه اجمعین حامدا مصلیا مسلما

جلد۱؛ خط: نسخ، کا: محمد صائم بن محمد جعفر زاری، تا: ربیع الاول ۱۱۰۱ق؛ دارای کمند، مجدول؛ تملک: رحیم بن محمد شفیع حسینی تنکابنی، واقف: سیدکاظم عصار، دی ۱۳۵۴؛ کاغذ: نخودی آهارمهره، جلد: تیماج مشکی، ۵۱۱گ، ۲۹ سطر (۱۲×۲۲/۸)، اندازه: ۱۸/۵×۳۰سم [ف: ۱۴ - ۱۹۴]

۷۳۹. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۰۴۲۶

کتاب طهارت و صلاة؛ خط: نسخ، کا: حاجی محمد تبریزی، تا: صفر ۱۱۰۱ق؛ مصحح، محشی؛ مهر: «الواثق بالله الغنی ابوالحسن بن محمد الحسینی» (انگجی تبریزی) (مربع)، «افوض امری الی الله عبده محمد شفیع» (مربع)، «علیمردان بن علی» (مربع)؛ تملک: کاتب با مهر «افوض امری الی الله عبده حاجی محمد» (بیضی)، بهاء الدین محمد به تاریخ ۱۱۶۹، حاجی علیمردان تبریزی به تاریخ ۱۱۲۸ با مهر «و ما توفیقی الا بالله علیمردان بن علی» (مربع)؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۳۴۶گ، ۲۰ سطر، اندازه: ۱۸/۵×۲۴/۵سم [ف: ۲۶ - ۳۵۱]

۷۴۰. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۸۰۶۷-۵۵/۳۷

آغاز: بسمله؛ کتاب الزکوة، باب ما یجب فیه الزکوة قال الشیخ رحمه الله الزکوة فی تسعة اشیاء الذهب و الفضة

از اول کتاب الزکاة تا اول جزء پنجم (کتاب الزیارات)؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: پنج‌شنبه ۲۵ محرم ۱۱۰۱ق؛ ۲۱۴گ، ۲۳ سطر، اندازه: ۲۰×۲۸سم [ف: ۲ - ۱۰۷۸]

۷۴۱. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۲۲۰۰

از آغاز تا پایان مکاسب؛ خط: نسخ، کا: زین العابدین بن محمد قاسم حسنی حسینی انجوی، تا: ۱۱۰۱ق؛ با سرلوح و جدول زرین؛ جلد: میشن قهوه‌ای، ۳۸۱گ، ۲۹ سطر، اندازه: ۱۹×۳۰/۶سم [ف: ۱ - ۱۳۷]

۷۴۲. شیراز؛ علامه طباطبائی (کتابخانه)؛ شماره نسخه:۳۴۵

کل کتاب؛ خط: نسخ زیبا، بی‌کا، تا: دوشنبه ۲۱ ذیحجه ۱۱۰۱ق؛ با سرلوح مذهب بسیار زیبا، مجدول، مصحح؛ تملک: عبدالحسین ذوالریاسیتین در ۱۱ شوال ۱۳۳۹؛ اندازه: ۲۰/۵×۳۴سم [نسخه‌پژوهی: ۲ - ۱۳۵]

۷۴۳. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۶۳۶

آغاز: بسمله. کتاب الزکوة. باب ما یجب فیه الزکوة. قال الشیخ رحمه الله و الزکوة فی تسعة اشیاء؛ **انجام:** و هو قریب مجیب و صلی الله علی خیرته ... و سلم تسلیما کثیرا. تم کتاب الزیارات من کتاب تهذیب الاحکام و یتلوه کتاب الجهاد انشاءالله تعالی.

جلد دوم؛ خط: نسخ، کا: محمد زکی، تا: با تاریخ ۱۱۰۲ق؛ محشی خط محمد طاهر به تاریخ ۱۷ ذیقعده ۱۱۳۱ و محمد طاهر بن محمد زمان در نیمه روز شنبه ۳۰ جمادی الاول سال ۱۱۰۲، محمد جعفر در ۷۷ر به خط خود گواهی می‌دهد که نسخه را بر خود او در روز یک‌شنبه هشتم ربیع الاول سال ۱۱۳۱ خوانده‌اند؛ تملک: محمد باقر بن زین العابدین موسوی (نگارنده روضات) در اول ربیع الاول ۱۲۴۴ق؛کاغذ:سمرقندی،جلد:تیماج سرخ،۲۲۳گ (۲۱۷+۶)، ۲۵ سطر (۱۰×۱۷/۵)، اندازه: ۱۸×۲۵سم [ف: ۵ - ۱۲۵۹]

۷۴۴. اصفهان؛ روضاتی؛ شماره نسخه:۵۹

آغاز: عن أبی المعزا عن الحلبی عن أبی عبدالله علیه السلام فی رجلین اشترکا فی مال و ربحا فیه ربحاً

خط: نسخ، کا: عبدالغفور بن محمد تقی، تا: ۱۰ ذیقعده ۱۱۰۲ق تا ۱۱۰۴ق؛ با نسخه شیخ حسین بن عبدالصمد که با نسخه‌ای که بر فخرالمحققین قرائت شده مقابله گردیده تصحیح شده و نشان بلاغ دارد، محشی از احمد، عبدالله و ...؛ ۲۵سطر، اندازه: ۱۸×۲۹سم [ف: - ۴۶]

۷۴۵. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۴۷۷

آغاز: برابر

کتاب مزار تا صید و ذباحه؛ خط: نسخ، کا: محمد علی بن محمد مهدی، تا: ۱۱۰۳ق؛ افتادگی: انجام؛ مصحح، محشی از کتاب‌های مختلف؛ جلد: مقوایی عطف تیماج مشکی، ۴۱۹گ، ۲۳ سطر، اندازه: ۱۸×۲۹/۵سم [ف: ۲ - ۸۵]

۷۴۶. تهران؛ شورا؛ شماره نسخه:۱۵۲۵۳

جلد دوم؛ خط: نسخ، کا: محمد یوسف بن محمد مؤمن، تا: ۱۱۰۳ق [مختصر ف: ۲۱۴]

۷۴۷. تهران؛ عبدالعظیم؛ شماره نسخه:۸۳

آغاز: کتاب المزار کتاب التهذیب مختصر فی ذکر أنساب النبی صلی الله علیه و آله؛ **انجام:** وقد ذکرنا نحن مستوفی فی فهرست کتب الشیعة فمن أراده وقف علیه. تم الکتاب.
کتاب المزار تا آخر کفارات و پس از آن مشیخه؛ خط: نسخ زیبا، کا: میرزا علی قمی، تا: ۴ جمادی الاول ۱۱۰۳ق؛ مصحح، مشیخه را سید محمد مهدی بن سید محمد جعفر در ۱۲۵۳ ق به نسخه افزوده، یادداشت تولد عبدالرضا بن سید حسن در ربیع الثانی ۱۱۳۱؛ تملک: محمد مؤمن به محمد علی، طباطبایی در ۱۱۹۳ق، تملکی به تاریخ ۱۱۶۱ق با مهر «محمد باقرالعلوم ۱۱۵۹» (بیضی)؛ واقف: حسنعلی شاهرخی، ۱۳۳۴؛ جلد: تیماج مصنوعی قهوه‌ای، ۳۷۸گ، ۱۹ سطر، اندازه: ۱۸×۲۴/۵سم [ف: ۱ - ۱۶۲]

۷۴۸. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۵۱۵۸-۲۶/۳۸

آغاز: بسمله کتاب التجارات باب فضل التجارة و آدابها وغیر ذلک مما ینبغی للتاجر أن یعرفه؛ **انجام:** قال سمعت ابا عبدالله (ع) یقول جاء رجل الی النبی ... قال لا اقدر قال اذهب تصدق لها فقال والذی بعثک بالحق ما بین ... اخرج الیه منی ومن عیالی
تجارة تا عتق؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: سلخ جمادی الثانی ۱۱۰۴ق؛ تملک: علی اصغر بن محمد علی نطنزی در۱۲ ذیحجه ۱۱۵۳؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۱۹۲گ، ۲۵ سطر، اندازه: ۱۸×۲۵سم [ف: ۲ - ۱۰۸۰]

۷۴۹. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۹۶۹

آغاز: کتاب الزکوة باب ما تجب فیه الزکوة؛ **انجام:** ان کانت الجاریه للقایل
از کتاب زکوة تا آخر باب اجارات؛ خط: نسخ، کا: جلال الدین محمد بن عمادالدین محمود لاهیجی، تا: پنج‌شنبه ۸ ذیحجه ۱۱۰۴ق، جا: اصفهان مدرسه نجفقلی بیک ناظر؛ مصحح، مقابله شده، محشی از مجلسی دوم و غیره؛ واقف: فهرستی، تیر ۱۳۱۰؛ کاغذ: نخودی، جلد: تیماج عنابی، ۲۷۸گ، مختلف السطر، اندازه: ۱۹×۲۴/۵سم [ف: ۵ - ۱۰۰]

۷۵۰. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۳۷۹۵

آغاز: زرارة و ابو اسحاق ثعلبة عن زرارة قال قلت لابی جعفر علیه السلام اصلی بقل هو الله أحد
کتاب صلاة ؛ خط: نسخ، کا: نورای بن ابراهیم مازندرانی، تا: ۲۶ رجب ۱۱۰۴ق؛ افتادگی: آغاز؛ مصحح، محشی، چند بلاغ به خط علامه ملا محمد باقر مجلسی، اجازه‌ای در چهار صفحه که شیخ یوسف بحرانی به جهت زین العابدین بن محمد کاظم به تاریخ نهم ربیع الثانی ۱۱۶۶ نوشته؛ جلد: تیماج قرمز، ۱۵۲گ، ۲۱ سطر، اندازه: ۱۹×۲۴/۵سم [ف: ۱۰ - ۱۷۸]

۷۵۱. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۶۳۷

آغاز: بسمله. کتاب الجهاد و سیرة الامام علیه السلام من کتاب التهذیب. باب فضل الجهاد و فروضه؛ **انجام:** و علیه تبعة المال. تم و الحمدلله وحده و صلی الله علی من لا نبی بعده محمد و آله. تم کتاب الطلاق و توابعه و یتلوه کتاب العتق و التدبیر و المکاتبة انشاءالله تعالی.
جلد سوم؛ خط: نسخ و نستعلیق، کا: محمد زکی، تا: با تاریخ ۱۱۰۴ق؛ محشی به خط محمد طاهر، محمد طاهر اصفهانی می‌نویسد که من حاشیه‌های جلد سوم را در روز پنج‌شنبه ۵ صفر ۱۱۰۴ به پایان برده‌ام، در ۴۹ر دارد که: با نسخه «عالیحضرت المخدوم المطاع علامه العلماء فی الاقطاع ملا ذی ... باقر علوم النبیین ادام الله ظلاله» (مجلسی ۲) در متن و حاشیه در نیمه روز پنج‌شنبه ۲۳ جمادی الاول ۱۱۱۰ق برابر شده است؛ تملک: محمد باقر بن زین العابدین موسوی در اول ربیع الاول ۱۲۴۴ق؛ کاغذ: سمرقندی، جلد: تیماج سرخ، ۲۳۳گ (۲۳۰+۳)، ۲۵ سطر (۱۰×۱۷/۵)، اندازه: ۱۸×۲۵سم [ف: ۵ - ۱۲۶۰]

۷۵۲. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۶۳۸

آغاز: بسمله. و به ثقتی. کتاب العتق و التدبیر و المکاتبة باب العتق و احکامه
جلد ۴؛ خط: نسخ، کا: محمد زکی بن محمد شریف، تا: جمعه ۲۷ ربیع الثانی ۱۱۰۵ق؛ دارای به تاریخ بلاغ ۲۹ محرم ۱۱۳۳ق، محشی با نشانه‌هایی مانند «م ق ره مدظله» و «م ق ر غفرله» (مجلسی چنانکه در اجازه پایان آمده) و «م د ر ه» و جز اینها از کتاب‌های دیگر، محمد جعفر بن محمد حسین به خط خود در ۲۷ شعبان ۱۱۱۵ گواهی می‌دهد که کتاب را از محمد باقر بن محمد تقی مجلسی شنیده‌ام و با نسخه‌ای که از آن او بوده و حاشیه‌هایی به خط او در آن بوده است مقابله کرده‌ام و می‌نویسد که رمزهای پایان حاشیه ها بدین‌گونه است: م ق ر: مجلسی دوم- م ت ق: مجلسی یکم - لف: مختلف علامه - تر: تحریر او - یع: شرایع - س: دروس- لک: مسالک - ک: مدارک- س م د: شرح مختصر نافع نگارنده مدارک - ا م ن: محمد امین استرابادی - م ح ق: داماد - ب ه: بهائی - ع ا ه: مولی عبدالله شوشتری - ق: قاموس - ص: صحاح جوهری - مجمع: مجمع البحار یکی از متأخران در لغت قرآن و حدیث - یه: نهایه ابن اثیر؛ نشانه‌های سند خبرها که در کنار صفحه‌های ش ۶۳۵ تا ۶۳۸ برابر هر حدیثی دیده می‌شود چنین است: صحه: صحیح - ح: حسن - ق: موثوق - ل: مرسل - ع: مرفوع - م: مجهول- ض: ضعیف - مخ: مختلف بعض رجال سنده - «ر»، پس از هر نشانه‌ای می‌رساند که نزد مشهور چنین است. «او» میان دو نشانه می‌رساند که در برخی از رجال سند خلاف است و یا اینکه در سند اختلاف است؛ تملک: محمد باقر بن زین العابدین موسوی در اول ربیع الاول ۱۲۴۴؛ کاغذ: ترمه، جلد: تیماج سرخ، ۱۹۸گ (۱۹۴+۴)، ۲۵ سطر (۱۰×۱۸)، اندازه: ۸×۲۵سم [ف: ۵ - ۱۲۶۱]

۷۵۳. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۱۸۷۹

آغاز: کتاب العتق و التدبیر و المکاتبة، باب العتق و أحکامه، الحسین بن سعید عن ابن أبی عمیر عن معویة بن عمار و حفص بن البختری عن أبی عبدالله جعفر بن محمد؛ **انجام:** و قد ذکرنا نحن مستوفی فی کتاب فهرست کتب الشیعة و الحمدلله وحده و صلی

الله علی محمد و آله أجمعین و سلم تسلیماً کثیراً کثیراً.
از آغاز کتاب العتق تا پایان کتاب الدیات؛ خط: نسخ خوش، کا: محمد علی فرزند عبدالعظیم، جرفادقانی (گلپایگانی)، تا: یک‌شنبه ۲۲ ذیحجه ۱۱۰۵ق، جا: اصفهان مدرسه شریفیه یاقوتیه؛ مصحح، محشی با نشانه‌های «م ق مدظله و ...»؛ کاغذ: شرقی نازک آهار مهره، جلد: تیماج زرشکی اندازه، ۲۵۵گ، ۲۳ سطر (۹/۵×۱۷)، اندازه: ۱۸×۲۵سم [ف: ۳۰ – ۱۵۳]

۷۵۴. قم؛ فیضیه؛ شماره نسخه:۲۵۲

زکوة و صوم و حج و مزار؛ خط: نسخ، کا: طاهربن محمد زمان حسینی لواسانی، تا: ۲۰ رجب ۱۱۰۶ق؛ ۲۳۱گ، ۲۳سطر، اندازه: ۱۸×۳۰سم [ف: ۱ – ۵۷]

۷۵۵. زنجان؛ امام جمعه؛ شماره نسخه:۱۳۱

از کتاب الطهارة تا پایان کتاب الجهاد؛ خط: نسخ، کا: میرزا محمد بن اسماعیل حسینی طالقانی، تا: سه‌شنبه ۳ جمادی الثانی ۱۱۰۶ق؛ افتادگی: انجام؛ مصحح، محشی، اشعاری فارسی از حاجی محمد باقر و آذری و صائب؛ وقف‌نامه کتاب از علی بن محمدرضی قزوینی؛ تملک: حاج آقا علی؛ مهر دایری وقف کتاب بر خزانه مجتهدیه؛ جلد: تیماج قرمز، ۴۰۲گ، مختلف السطر، اندازه: ۲۳/۵×۴۱/۵سم [اوراق عتیق: ۱ – ۱۷۵]

۷۵۶. تهران؛ عبدالعظیم؛ شماره نسخه:۲۸۶

آغاز: یزلیز

جلد اول تا آخر کتاب الصلاة و الزیادات؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: رجب ۱۱۰۷ق؛ مصحح، با بلاغ سماع به تاریخ ۱۱۳۲ق؛ وقف از محمد تقی بر کافه مؤمنین؛ واقف: آیت الله مرعشی، جلد: تیماج قهوه‌ای، ۲۸۵گ، ۲۵ سطر، اندازه: ۱۸/۵×۳۲/۵سم [ف: ۱ – ۱۶۲]

۷۵۷. خوی؛ ملا علی خوئی (شریف)؛ شماره نسخه:۱۵

آغاز: بسمله المکاسب حسن بن محبوب عن ابی حمزه الثمالی عن ابی جعفر علیه السلام قال قال رسول الله علیه وآله فی حجة الوداع؛ **انجام:** باب الزیادات ... ابن محبوب عن بعض اصحابنا ... ثم رجع واحد منهم بعد ما قتل قال ان قال الراجع او همت

از کتاب المکاسب تا آخر دیات؛ خط: نسخ، کا: محمد کاظم موسوی ارعیانی، تا: ۱۱۰۷ق؛ تملک: جمال الدین بن محمد قاسم حیرانی در مشهد ۱۱۳۵؛ جلد: تیماج مشکی، ۲۱۶گ، ۲۶ سطر، اندازه: ۱۸×۳۰سم [اوراق عتیق: ۱ – ۱۲۶]

۷۵۸. تهران؛ شورا؛ شماره نسخه:۱۴۴۱۶

کتاب طهارت و صلوة؛ خط: نسخ، کا: عبدالائمة بن عبدالحسین نجفی الخادم بالغری، تا: جمعه ۳ محرم ۱۱۰۸ق؛ با سرلوح زرین، مجدول زرین، محشی از «م ق ر مدظله العالی»، «۵۱۴»، «ب هـ ر»، «ک» و دیگران، با علامت بلاغ به خط علامه محمد باقر مجلسی، اجازه نامه سید نعمت الله جزائری به خط خودش که در اوایل ذیقعده ۱۱۰۸ برای شیخ عبدالائمه نجفی جزائری (کاتب نسخه) نوشته و دستخطی از کاتب که در ۱۱۰۸ نوشته با مهر «خادم شاه نجف بود عبدالائمه ۱۰۸۶» (بیضی)؛ تملک: محمد باقر بن محمد تقی، نصرالله حسینی قدمگاهی و فرزندش محمد، محمد صالح بن دخیل علی نجفی، محمد اسمعیل در جمادی الاول ۱۳۴۰؛ جلد: تیماج سرخ، ۳۵۳گ، ۲۱ سطر، اندازه: ۲۲×۳۶سم [ف: ۳۸ – ۵۵۰]

۷۵۹. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۷۰۲

آغاز: برابر؛ **انجام:** قال ان ادرکتها قبل ان تدفن فان شئت فصل علیها. تمت الزیادات و الحمدلله رب العالمین ...

از ابتدای آن تا پایان کتاب الصلوة ؛ خط: نسخ، کا: محمد علی بن محمد باقر اردبیلی، تا: ۱۱۰۸ق؛ دارای کتیبه با طرحهای اسلیمی، دارای سرلوح کتیبه‌ای، مجدول؛ کاغذ: فرنگی شکری، جلد: تیماج سیاه، ۲۸۴گ، ۲۷ سطر (۸/۵×۱۷/۵)، اندازه: ۱۴/۵×۲۴/۵سم [ف: ۱۳ – ۱۶۲]

۷۶۰. یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه:۷۰۱

آغاز: برابر؛ **انجام:** قبل ان تدفن فان شئت فصل علیها ... قال ان ادرکتها قبل ان تدفن فان شئت فصل علیها تمت الزیارات والحمد لله ...

خط: نسخ، کا: محمد ابراهیم سیف الدین محمود، تا: ذیحجه ۱۱۰۸ق؛ تملک: محمد بن محمد علی؛ کاغذ: ترمه اصفهانی، جلد: مقوایی با تیماج یشمی، ۴۱۳گ، ۱۷ سطر، اندازه: ۱۸×۲۵سم [ف: ۲ – ۵۹۶]

۷۶۱. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۷۵۳۴

آغاز: او ثلثا لیخرج ما فیه من بقیة البول یدل علی ذلك ما اخبرنی به الشیخ؛ **انجام:** فان علیها تمت الزیادات یتلوه کتاب الزکوه

جلد۱؛ خط: نسخ، کا: محمد فاضل قمی، تا: ۱۱۰۸ق؛ افتادگی: آغاز (۷ ورق)؛ با بلاغ، محشی از علامه مجلسی، و نیز انهاء و اجازه روایتی ایشان به کاتب در پایان طهارت؛ کاغذ: نخودی و حنایی آهار مهره، جلد: مقوا، ۳۴۲گ، ۲۰ سطر، اندازه: ۱۸×۲۴سم [ف: ۱۴ – ۱۸۱]

۷۶۲. زنجان؛ امام جمعه؛ شماره نسخه:۱۶۸

از کتاب الدین تا پایان مشیخه؛ خط: نسخ، کا: میرزا محمد بن اسماعیل حسینی طالقانی، تا: ذیحجه ۱۱۰۸ق؛ مصحح، محشی؛ مهر دایری وقف کتاب بر خزانه مجتهدیه؛ تملک: حاجی آقا علی؛ جلد: تیماج قرمز، ۳۸۴گ، ۲۵ سطر، اندازه: ۱۸/۵×۲۴/۵سم [اوراق عتیق: ۱ – ۱۸۵]

۷۶۳. تهران؛ شورا؛ شماره نسخه:۵۸۰-طباطبائی

آغاز: برابر؛ **انجام:** فقال له ان اناساً من موالیك امرهم زرارة ان یلبوا بالحج عنك و انهم ذخلوا علیك فامرتهم ان

از طهارت تا بخشی از صوم؛ خط: نسخ، کا: محمد مهدی خادم بن ملامحمد حائری، تا: ۱۱۰۸ق؛ افتادگی: انجام؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: تیماج قرمز، ۳۶۲گ، ۲۶-۲۵سطر، اندازه: ۱۸/۵×۳۱سم [ف: ۲۴ – ۳۶۴]

۷۶۴. تهران؛ مهدوی؛ شماره نسخه:۷۶۹

خط: نسخ، کا: ابوطالب بن ابی تراب، تا: سه‌شنبه ۱۱ شعبان ۱۱۰۸ق؛ محشی با نشان «م ق مد ظله، ع آ ه ر ه»؛ کاغذ: ترمه

[نشریه: ۲ - ۱۴۶]

۷۶۵. نجف آباد؛ حججی؛ شماره نسخه:۱۴۴

آغاز: برابر؛ **انجام:** قال ان ادرکتها قبل ان تدفن فان شئت فصل عیلها، تمت الزیادات ... و یتلوه کتاب الزکاة.

طهارت و صلاة؛ خط: نسخ، کا: محمد اسماعیل بن محمد حسین نوری اصفهانی، تا: شنبه۱۱۰۹ق؛ روایات با رمزهایی همچون «صح، ض، ح، کصح، ق، م، و ... »، مصحح، محشی به نشانی «ک» و «م ق ر مد ظله» و «م ت ق قدس الله روحه»، با عبارت «بلغ سماعاً ایده الله تعالی» گویا به خط علامه مجلسی؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۳۸۹گ، ۲۰ سطر، اندازه: ۱۸/۵×۲۴/۵سم [ف: - ۲۱۵]

۷۶۶. مشهد؛ الهیات؛ شماره نسخه:۱۲۴۶۵

آغاز: کتاب الجهاد و سیرة الامام؛ **انجام:** و هو مؤمن فتحریر رقبة مؤمنة.

از آغاز جهاد تا آخر؛ خط: نسخ، کا: محمد بن یحیی سبزواری و عبدالواحد بن عبدالله قاری، تا: ۱۲ شعبان ۱۱۰۸ق و شنبه ۳ ربیع الاول ۱۱۰۹ق؛ اجازه روایتی که حسن بن ولی الله رضوی قاینی در مشهد رضوی به شیخ محمد حسین داده؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج مشکی، ۳۹۳گ، ۲۷ سطر (۱۱×۲۰/۵)، اندازه: ۱۸×۳۱سم [ف: ۲ - ۲۸]

۷۶۷. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۹۷۵

آغاز: کتاب الزیارات من کتاب التهذیب؛ **انجام:** و جواز العزل فی ستة مواضع

از کتاب مزار تا آخر کتاب نکاح؛ خط: نسخ، کا: آخوند ملا محمد رضا بن حاج محمد صالح قاینی بیناباجی، تا: ۱۸ رمضان ۱۱۰۹ق؛ محشی، کاتب نسخه را نزد ملا محمد صادق نیشابوری، در ۱۱۱۲ تصحیح و مقابله نموده؛ واقف: حاجی زین العابدین رقه وصایة از حاج محمد رقه؛ کاغذ: حنایی، جلد: تیماج خرمایی، ۱۹۹گ، ۲۳سطر، اندازه: ۱۹×۲۵سم [ف: ۵ - ۱۰۳]

۷۶۸. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۰۱۲۶

آغاز: مطابق ۲۰۱۲۵؛ **انجام:** و قد ذکرنا نحن مستوفی کتاب فهرست کتب الشیعة فمن اراده وقف علیه

از ابتدای مزار تا پایان مشایخ؛ خط: نسخ، کا: خواجه کلان بن محمد زمان سلومیدی خوافی، تا: ۱۱۱۰ق؛ واقف: محمد باقر بن محمد صادق بن محمد تقی، ۱۱۴۸ق؛ کاغذ: نخودی آهار مهره، جلد: تیماج قهوه‌ای، ۲۵۰گ، ۳۷ سطر، اندازه: ۱۸×۳۱سم [ف: ۲۶ - ۱۹۷]

۷۶۹. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۶۹۲

آغاز: برابر؛ **انجام:** تم کتاب الجهاد و الامر بالمعروف و الحمد لله رب العالمین

شامل: کتاب الطهارة، کتاب الصلوة، کتاب الزکوة، کتاب الصیام، کتاب الحج، کتاب المزار، کتاب الجهاد، کتاب الامربالمعروف؛ خط: نسخ، کا: محمد صادق بن کمال الدین حسینی اصفهانی، تا: ۱۱۱۰ق؛ محشی؛ کاغذ: دولت آبادی، جلد: تیماج مشکی، ۴۶۰گ، ۲۱ سطر (۱۳/۵×۲۳/۵)، اندازه: ۲۰×۳۱/۵سم [ف:۸-۱۵۶]

۷۷۰. قزوین؛ امام صادق؛ شماره نسخه:۳۸۵

آغاز: بسمله،کتاب الطلاق حکم الایلاء قال الشیخ رحمه الله واذا حلف الرجل بالله تعالی ان لا یجامع زوجته ثم اقام علی یمینه الی قوله و لا یکون ایلاء الا باسم الله تعالی؛ **انجام:** ورری ابن ابی عمیر عن بعض اصحابه عن ابی عبدالله فی رجل مسلم کان فی ارض الشرک فقتله المسلمین ... وان کان من قوم عدو لکم و هو مومن فتحریر رقبته تم کتاب الدیات.

از کتاب الطلاق تا آخر کتاب الدیات؛ خط: نسخ، کا: محمد مومن بن حاجی درویش محمد شهمرزادی، تا: آخر ذیحجه ۱۱۱۰ق؛ واقف: حاج بخشعلی تاجر قزوینی با تولیت حاج ملا عبد الوهاب قزوینی، شوال ۱۲۲۶ق؛ جلد: تیماج سرخ، ۲۳۰گ، ۲۵ سطر [ف: ۱ - ۷۲]

۷۷۱. تهران؛ عبدالعظیم؛ شماره نسخه:۵۱۶

انجام: باب النوادر محمد بن الحسن الصفار عن الحسن بن علی الکوفی ... فی کثیر منکم من أهل النفاق حد الله محمد بن یحیی عن ابراهیم

آخر کتاب الصیام؛ خط: نسخ، کا: محمد مؤمن بن محمد هاشم حسینی عبدالعظیمی رازی، تا: یک‌شنبه ۱۷ رجب۱۱۱۰ق؛ افتادگی: انجام؛ مصحح، محشی؛ جلد: تیماج مشکی، ۵۲۳گ، ۲۵ سطر، اندازه: ۱۹×۳۰سم [ف: ۱ - ۱۶۳]

۷۷۲. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۹۴۵۳

آغاز: برابر؛ **انجام:** فان شئت فصل علیها الحادی عشرو المائه بعد الالف من هجره المصطفویه علی صاحبها الصلوه

جلد۱؛ خط: نسخ جلی، کا: محمد علی بن علی تبریزی، تا: پنج‌شنبه اول شعبان ۱۱۱۱ق، جا: اصفهان مدرسه جده؛ محشی با رموز مختلف «ع ۵۱، م ت ق، م ق ر و ... »، دارای بلاغ؛ وقف‌نامه به خط محمد باقر شفتی؛ واقف: خان بابا مشار، خرداد ۱۳۴۵؛ کاغذ: نخودی آهارمهره، جلد: مقوا، ۲۱۰گ، ۲۵ سطر، اندازه: ۲۳/۵×۳۷/۵سم [ف: ۱۴ - ۱۶۸]

۷۷۳. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۶۴۹۶-۳۳/۴۶

آغاز: بسمله المزار من کتاب اللتهذیب مختصر فی انتساب النبی (ص) و الائمة و زیاراتهم و تواریخهم؛ **انجام:** سرق الف درهم فاشتری بها جاریة واصدقها امراته فان الفرج له حلال وعلیه تبعه المال تم کتاب الطلاق والحمدلله رب العالمین.

مزار تا طلاق؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: دوشنبه سلخ رجب ۱۱۱۲ق؛ تملک: محمد بن حسن؛ ۳۳۸گ، ۱۷ سطر، اندازه: ۱۸×۲۴سم [ف: ۲ - ۱۰۸۱]

۷۷۴. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه:۱۸۹۶

کتاب دیون تا آخر کتاب طلاق؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: با تاریخ ۱۱۱۲ق؛ تملک: نعمت مشهور به آصف حسینی در سال ۱۱۱۲؛ واقف: سپهسالار؛ کاغذ: حنایی، جلد: میشن، ۳۱۱ص، ۱۹ سطر، اندازه: ۱۹/۵×۲۵سم [ف: ۱ - ۲۴۱]

۷۷۵. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۹۶۰
آغاز: برابر؛ **انجام:** علی ما قدمناه من الاخبار
کتاب طهارت و صلوة و زکوة و صوم و حج؛ خط: نسخ، کا: مبین بن محمد علی، تا: دوشنبه ۸ ذیقعده ۱۱۱۲ق؛ واقف: نائینی، مرداد ۱۳۱۱؛ کاغذ: نخودی، جلد: تیماج قهوه‌ای، ۴۰۹گ، ۲۹سطر، اندازه: ۱۸×۳۱سم [ف: ۵ - ۹۴]

۷۷۶. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۸۰۶۴
آغاز: برابر؛ **انجام:** و ان وضعت فلیس علیک شیء فقال لاباس بذلک ان کانت الجاریة للقائل
از مقدمه تا انتهای تجارات؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: شنبه ۳ ذیقعده ۱۱۱۳ق؛ مصحح، مقابله شده؛ واقف: محمد تقی ادیب نیشابوری، مهر ۱۳۷۰؛ کاغذ: نخودی آهار مهره، جلد: تیماج قهوه‌ای، ۵۸۸گ، ۲۹-۳۱ سطر، اندازه: ۱۸×۳۲سم [ف: ۲۶ - ۱۷۸]

۷۷۷. یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه:۲۶۲۴
آغاز: بسمه و به ثقتی،کتاب الصلوة قال الشیخ ایده الله تعالی
خط: نسخ، کا: روح الله بن حاج محمد مازندرانی، تا: ۶ ذیقعده ۱۱۱۳ق؛ محشی به نشانه «۱۲» و «م ق» و «رع آه ره»؛ مهر: «المؤمن حی فی الدارین»؛ تملک: محمد مومن بن محمد شریف سمنانی؛ کاغذ: ترمه، جلد: مقوایی با تیماج قرمز، ۴۱۸گ، ابعاد متن: ۹×۱۷، اندازه: ۱۶×۲۴سم [ف: ۴ - ۱۳۶۷]

۷۷۸. تهران؛ عبدالعظیم؛ شماره نسخه:۵۱۸
کتاب الطلاق تا آخر کتاب الدیات؛ خط: نسخ، کا: محمد مؤمن بن محمد هاشم حسینی عبدالعظیمی رازی،تا: پنج‌شنبه ۱۹ جمادی الاول ۱۱۱۳ق؛ مصحح، محشی؛ یادداشت امانت گرفتن این نسخه به وسیله سید حسین از سید ابراهیم شاه عبدالعظیمی؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۲۲۶گ، ۲۲ سطر، اندازه: ۲۰×۲۷سم [ف: ۱ - ۱۶۳]

۷۷۹. تهران؛ مروی؛ شماره نسخه:۸۹
از زیارات تا دیات؛ کا: مبین بن محمد علی، تا: ۱۱۱۳ق؛ واقف: حاج ملاشریف شیروانی، قطع: رحلی [ف: - ۹۶]

۷۸۰. قزوین؛ میر حسینا قزوینی؛ شماره نسخه:۱۰۷
خط: نسخ، کا: سلطان ویس بن محمد بن نور اشتهاردی، تا: جمعه ۱۹ / ۱۱ /۱۱۱۴ق [نشریه: ۶ - ۳۴۲]

۷۸۱. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۵۶۶۳-۲۹/۳
آغاز: برابر؛ **انجام:** وعنه عن صفوان عن حریز عن زراه عنه ع قال تکتحل المرأة بالکحل کله الا الکحل الاسود للزینة وعنه عن حماد عن حریز عن.
از آغاز کتاب تا پایان حج؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۱۱۴ق؛ افتادگی: انجام؛ تملک: محمد مهدی بن محمد حسن موسوی جزایری؛ جلد: مقوای لایی باروکش پارچه گلدار، ۳۱۶گ، ۲۹ سطر، اندازه: ۲۰×۳۱سم [ف: ۲ - ۱۰۷۶]

۷۸۲. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۹۷۴
آغاز: کتاب الطلاق باب حکم الایلاء قال الشیخ؛ **انجام:** و قتل المؤمن فی ارض الشرک
کتاب طلاق و أیمان و نذور و کفارات و صید و ذباحه و وقوف و صدقات و وصایا و فرایض و مواریث و حدود و دیات؛ خط: نسخ، کا: محمد رضا، تا: ۱۱۱۴ق؛ این نسخه را آخوند ملا محمد رضا نزد مولانا محمد صادق نیشابوری مقابله و تصحیح نموده، در آخر کتاب فرایض و مواریث؛ اجازه روایتی از مولانا محمد صادق برای ملا محمد رضا به تاریخ اواسط محرم ۱۱۱۵، محشی؛ واقف: حاج محمد رقه؛ کاغذ: آهاری نباتی، جلد: تیماج عنابی، ۲۶۱گ، ۱۹سطر، اندازه: ۱۸×۲۴سم [ف: ۵ - ۱۰۴]

۷۸۳. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۵۱۶۳
آغاز: برابر؛ **انجام:** قال ان ادرکتها قبل ان تدفن فان شئت فصل علیها
خط: نسخ، کا: جلال الدین محمد بن میرزا محمد خراشادی قائنی، تا: سه‌شنبه ۸ رجب ۱۱۱۴ق؛ تملک: کربلایی برات علی مزرجی؛ واقف: جعفر زاهدی، دیماه ۱۳۷۷؛ کاغذ: نخودی آهار مهره، جلد: ساغری مشکی، ۳۱۳برگ، ۲۵ سطر، اندازه: ۱۸/۵×۳۱/۲سم [ف: ۲۶ - ۱۹۹]

۷۸۴. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۷۵۷۱-۵۱/۳۱
آغاز: بسمله؛ کتاب الجهاد و سیرة الامام (ع) من کتاب التهذیب باب فضل الجهاد و فرضه
از کتاب جهاد تاآخر تهذیب؛ خط: نسخ، کا: محمدکاظم بن محمد مهدی، تا: دوشنبه شعبان ۱۱۱۵ق؛ ۳۴۵گ، ۲۵ سطر، اندازه: ۲۲×۳۶سم [ف: ۲ - ۱۰۷۹]

۷۸۵. قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه:۱۷۴
آغاز: قال الله یا ایها الذین آمنوا کتب علیکم ... فاوجبت الصیام بظاهر اللفظ علی کل مکلف وروی محمد بن یعقوب عن علی بن ابراهیم ... قال بنی الاسلام علی خمسة؛ **انجام:** عن ابی عبدالله علیه السلام فی رجل شارک رجلا فی جاریة قال له ان رجت فلک وان وضعت فلیس علیک شیء فقال لابأس بذلک ان کاتب الجاریة للقاتل.
صیام تا تجارت؛ خط: نسخ، کا: محمد یوسف بن نذر علی اردستانی، تا: ۳ ربیع الاول ۱۱۱۵ق؛ مصحح؛ مهر: «عبده الراجی محمد حسین» (بیضی)؛ جلد: تیماج زرشکی، ۲۵۰گ، ۳۱ سطر، اندازه: ۲۰×۳۰سم [ف مخ: ۱ - ۵۱۶]

۷۸۶. تهران؛ مروی؛ شماره نسخه:۱۵
طهارت تا اجارات؛ کا: محمد مومن بن میرزا محمد نیشابوری، تا: ۱۱۱۵ق؛ قطع: رحلی [ف: - ۹۶]

۷۸۷. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۶۷۲۲-۳۴/۹۲
آغاز: بسمله کتاب الزکوة باب ما یجب فیه الزکوة قال الشیخ رحمه الله الزکوة فی تسعة اشیاء الذهب و الفضة و الحنطة و الشعیر؛ **انجام:** کثیراً او مریضاً یخاف ضغاط الناس و زحامهم یحرم بالحج و یخرج الی منی قبل یوم الترویة قال نعم قلت فیخرج زکاة و صوم و حج؛ خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: انجام؛ مصحح، با علامت بلاغ، یادداشت تصحیح و مقابله از محمد

مؤمن بن حاجی علی اصغر قزوینی در روز سه‌شنبه با حواشی «م دررحمه»؛ وقف نامه به تاریخ ۱۱۵۵؛ جلد: تیماج سرخ، ۱۲۹گ، ۲۲ سطر، اندازه: ۱۹×۲۴سم [ف: ۲ – ۱۰۸۳]

۷۸۸. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه:۲۴۲۷

آغاز: برابر

کتاب طهارت و صلوة؛ خط: نسخ، کا: فاضل حسینی، تا: ۱۱۱۶ق؛ در مقابل هر یک از احادیث رموزی که دال بر صحیح یا موثق یا مجهول یا مرسل یا ضعیف یا مرفوع یا مشهور یا مختلف فیه بودن آنها می‌باشد گذارده شده؛ واقف: سپهسالار؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: تیماج، ۴۳۲ص، ۱۸ سطر، اندازه: ۱۹×۲۵سم [ف: ۱ – ۲۴۱]

۷۸۹. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۱۸۹۹

یک صفحه از آخر جزو ۴ در آغاز هست و سپس المزار است و می‌رسد به پایان المشیخة؛ خط: نسخ، کا: حسن بن سلیمان بن حسین بن محمد بن احمد بن حسن بن سلیمان عاملی، تا: ۲۲ جمادی الاول ۱۱۱۶ق، جا: مشهد رضوی؛ کاغذ: ترمه، جلد: میشن سیاه آلبالویی، ۴۹۳گ، ۲۱ سطر، اندازه: ۱۸/۷×۲۵/۲سم [ف: ۱ – ۱۳۵]

۷۹۰. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۱۹۱۴

کتاب حج تا دیات؛ خط: نسخ، کا: محمد کاظم بن هاشم (قائنی خراسانی)، تا: سه‌شنبه ۷ ربیع الثانی ۱۱۱۶ق؛ مصحح، محشی، بعضی از آنها از کاتب یا استادش، کتاب را نزد ملا محمد صادق نیشابوری خوانده و وی در چند مورد بلاغ‌هایی به تواریخ ۱۱۱۱ – ۱۱۱۳ نوشته؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۵۸۷گ، ۲۳ سطر، اندازه: ۱۸×۲۹/۵سم [ف: ۵ – ۳۳۸]

۷۹۱. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۲۳۳۷

آغاز: قال قال لی النبی صلی الله علیه وآله اذا دخلت المخرج فلا تستقبل القبلة و لا تستد برها؛ **انجام:** فهل یجزی ذلک والکعبة تحتی قال نعم انها قبلة من موضعها الی السماء

کتاب الطهارة والصلاة؛ خط: نسخ، کا: حسین بن محمد، تا: ۹ رجب ۱۱۱۶ق؛ افتادگی: آغاز؛ مهر: «العبد المذنب محمد علی» (مربع)؛ جلد: مقوایی عطف تیماج قهوه‌ای، ۲۳۷گ، مختلف السطر، اندازه: ۱۸×۲۴سم [محدث ارموی مخ: ۱ – ۴۶۲]

۷۹۲. قائن؛ مدرسه جعفریه؛ شماره نسخه:۵۷

از ابتدای کتاب تا اواخر کتاب الطلاق؛ خط: نسخ، کا: سید مراد بن محمد نبی قائنی، تا: دهه آخر ذیقعده ۱۱۱۷ق؛ افتادگی: انجام؛ مصحح، محشی، با علامت بلاغ؛ مهر: «عبده محمد جعفر» (بیضی)؛ جلد: تیماج قرمز، ۵۱۷گ، ۲۷ سطر، اندازه: ۱۸×۳۱سم [کتابخانه‌های قائن: ف: – ۵۰]

۷۹۳. خوی؛ نمازی؛ شماره نسخه:۱۹۹

از باب انساب النبی (ص) تا آخر نکاح؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۱۱۷ق؛ با علامت بلاغ؛ ازموقوفات رمضانیه ۱۲۳۰؛ جلد: تیماج، ۲۱ سطر، اندازه: ۱۹×۲۵سم [ف: – ۱۰۳]

۷۹۴. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۸۷۰۱

از باب اقسام الجهاد تا باب السراری و ملک الاعیان؛ خط: نسخ، کا: محمد تقی بن ابی طالب، تا: ۱۱۲۰ق؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ کاغذ: سپاهانی، فاقد جلد، ۲۴۲گ، ۲۴ سطر (۱۰/۵×۲۱)، اندازه: ۱۹×۲۸سم [ف: ۱۷ – ۲۰۱]

۷۹۵. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۲۸۷۷

آغاز: برابر؛ **انجام:** فلا تنکرون علیه و لاتهجرونه و لاتؤذونه حتی یترکه.

از طهارت تا پایان جهاد؛ خط: نسخ، کا: محمد هادی بن محمد قاسم اصفهانی، تا: دوشنبه ۱۸ ربیع الاول ۱۱۲۰ق؛ محشی، دارای بلاغ از محمد باقر مجلسی و انهاء و اجازه روایتی ایشان به میرقوام الدین محمد قمی؛ واقف: حسین کی استوان، آبان ۱۳۴۸؛ کاغذ: نخودی آهارمهره، جلد: تیماج قهوه‌ای، ۴۴۹گ، ۲۷ سطر، اندازه: ۲۴×۳۶سم [ف: ۱۴ – ۱۹۳]

۷۹۶. یزد؛ کاظمینی؛ شماره نسخه:۳۴۸

از آغاز کتاب الطهارة تا اواخر کتاب؛ خط: نسخ، کا: نورالدین محمد بن قوجعلی سمنانی، تا: ۲۵ ذیقعده ۱۱۱۹ (پایان جزء اول)، جمعه ۴ شعبان ۱۱۲۰ (پایان کتاب الصلاة)؛ افتادگی: انجام؛ مصحح، محشی؛ جلد: مقوایی، عطف تیماج مشکی، ۲۷۸گ، ۲۵ سطر، اندازه: ۲۳/۵×۳۷سم [ف: ۲ – ۵۹]

۷۹۷. یزد؛ محمود آبادی، میرزا حسن؛ شماره نسخه:۷

خط: نسخ، کا: محمد زکی بن محمد جعفر حسینی، تا: محرم ۱۱۲۰ق، محمد سامع بن محمد نصیر یزدی در روز غدیر ۱۱۲۴ می‌نویسد که نسخه را من نویسانده‌ام، مقابله شده در نزد مولانا عبدالحی در روز یک‌شنبه ۲۸ محرم ۱۱۲۷، نسخه در ۱۱۹۶ از رکنی به دیگری رسیده [نشریه: ۴ – ۴۵۱]

۷۹۸. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۱۶۹۰

آغاز: بسمله، قال الشیخ رحمه الله الزکوة فی تسعه اشیاء؛ **انجام:** ان اخذ فی غیر مصرفا ربعة دنانیر

کتاب زکوة تا و کالات؛ خط: نسخ، کا: محمد علی بن حاجی محمد زمان، تا: ۱۱۲۱ق؛ افتادگی: انجام؛ کاغذ: فرنگی، جلد: مقوایی، میشن تریاکی، ۲۸۹گ، ۲۳ سطر (۱۳×۱۹)، اندازه: ۱۹×۲۶سم [ف: ۱۰ – ۲۷۱]

۷۹۹. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۰۱۷۳

آغاز: بسمله، کتاب الزکاة باب ما یجب فیه الزکاة؛ **انجام:** فقال لابأس بذلک ان کانت الجاریة للقائل

از زکات تا پایان تجارت؛ خط: نسخ، کا: محمد قاسم بن عیسی حسینی استرآبادی، تا: ۱۱۲۱ و ۱۱۲۲ق؛ محشی؛ تملک: محمد بن محمد محسن علوی حسینی موسوی رضوی؛ اهدایی: رهبری، خرداد ۱۳۷۳؛ کاغذ: نخودی آهار مهره، ۳۶۷گ، ۲۰سطر، اندازه: ۱۸/۵×۳۰سم [اهدائی رهبر: ۲ اخبار۱ – ۲۲۵]

۸۰۰. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۹۹۰۲

آغاز: بسمله، کتاب الزکوه با بحث فیه الزکوه قال الشیخ رحمه الله؛ **انجام:** انه ولی ذلک و القادر علیه بمحمد و آله سنه ۱۱۲۳

از زکات تا مزار؛ خط: نسخ، کا: قاسم بن علی حمدی حسینی سبزواری، تا: ۱۱ شوال ۱۱۲۳ق، جا: مشهد رضوی؛ افتادگی: وسط؛ واقف: شیخ غلامحسین شیخ الاسلامی، فروردین ۱۳۴۷؛ کاغذ: نخودی آهارمهره، جلد: مقوا، ۲۶۹گ، ۱۹ سطر، اندازه: ۱۷/۶×۲۳سم [ف: ۱۴ – ۱۹۰]

۸۰۱. تهران؛ شورا؛ شماره نسخه:۸۴۸۳

از کتاب الزکاة تا پایان کتاب التجارات؛ خط: نسخ، کا: لی اکبر بن محمد باقر کرمانی رفسنجانی، تا: پنج‌شنبه ۲۰ محرم ۱۱۲۵ق تا ۲۳ شوال ۱۱۲۷ق، جا: اصفهان و رفسنجان؛ مصحح، محشی؛ جلد: تیماج مشکی، ۴۰۵گ، ۲۰ سطر، اندازه: ۱۵/۵×۲۴سم[ف: ۲۸–۶۲]

۸۰۲. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۷۰۴۵

آغاز: بسمله، فضل الصلوة و المفروض منها و المسنون؛ **انجام:** قال فذکرت ذلک لابی بصیر قال فقال لی و الله جعفر علیه یرجم المرءة و یجلد الرجل الحد.

از صلاة تا کتاب النکاح؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۱۲۴ق؛ افتادگی: انجام(ورق آخر)؛مصحح، محشی؛ کاغذ: نخودی آهارمهره، جلد: مقوا، ۴۷۰گ، مختلف السطر، اندازه: ۱۸/۸×۳۲سم [ف: ۱۴ – ۱۹۲]

۸۰۳. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه:۸۴۰۹

از عتق و تدبیر و مکاتبه تا پایان مشیخه؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۱۲۴ق؛ محشی با نشان «م. ق. ر. ره» و «بهاء»، بهاء الدین محمد بن محمد باقر حسینی که شاید نویسنده نسخه نیز باشد در سه‌شنبه ۲۱ذیقعده۱۱۲۴ق آن را تصحیح کرده؛ کاغذ: فرنگی سفید، جلد: تیماج مشکی، ۲۳۹گ، ۲۰ سطر، اندازه: ۱۸×۲۵سم [ف: ۳ – ۵۳۸]

۸۰۴. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۷۰۶۳–۳۶/۶۳

آغاز: برابر؛ **انجام:** قال ان ادرکتها قبل ان تدفن فان شئت فصل علیها. تمت الزیارات و الحمدلله رب العالمین

طهارت و صلاة؛ خط: نسخ، کا: احمد بن محمد طاهر، تا: جمعه سلخ محرم ۱۱۲۶ق؛ مصحح، محشی، تاریخ قرائت احمد بن محمد طاهر در ۱۱۱۹؛ تملک: یوسفعلی بن حسنعلی پازواری در ۱۲۰۸؛ جلد: تیماج مشکی، ۳۸۷گ، ۲۱ سطر، اندازه: ۱۸×۲۴سم [ف: ۲ – ۱۰۷۷]

۸۰۵. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۶۷۸۴

از زکات تا جهاد؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۱۲۷–۱۱۲۸ق؛ محشی، مقابله کرده ابوالفتوح یزدی در ۱۱۲۸؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج زرد، ۲۴۲گ، ۲۳ سطر (۱۰×۱۸)، اندازه: ۱۸×۲۵سم [ف: ۱۶ – ۳۶۰]

۸۰۶. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۵۱۵۵

آغاز: بسمله. کتاب المزار من کتاب التهذیب؛ **انجام:** نحن یستوفی فی کتاب فهرست الشیعه ... و الحمدلله رب العالمین

از مزار تا پایان مشایخ؛ خط: نسخ، کا: عبداللطیف بن موزون، تا: ربیع الثانی ۱۱۲۷ق؛ مصحح، مقابله شده؛ واقف: استاد جعفر زاهدی، دی ۱۳۷۷؛ کاغذ: نخودی آهار مهره، جلد: مقوا، رویه پارچه، ۲۹۶گ، ۳۰ سطر، اندازه: ۲۱/۵×۳۵/۵سم [ف: ۲۶ – ۱۹۹]

۸۰۷. تهران؛ شورا؛ شماره نسخه:۸۴۸۳

کتاب الزکوة تا کتاب التجارة؛ خط: نسخ، کا: علی اکبر بن محمد باقر کرمانی رفسنجانی، تا: ۲۳ شوال ۱۱۲۷ق [مختصر ف: – ۲۱۴]

۸۰۸. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۶۳۳

آغاز: برابر؛ **انجام:** فان شئت فصل علیها تمت الزیادات و الحمدالله ... بنحند و آله اجمعین

خط: نسخ، کا: محمد رضا تونی، تا: ۱۱۲۸ق [الفبائی ف: ۱۵۳]

۸۰۹. قم؛ مرکز مطالعات؛ شماره نسخه:۲۰۳

آغاز:العلا بن رزین عن ابی یعفور قال لایلاعن الرجل المرأة التی یتمتع بها؛ **انجام:** الفهارست المصنفة فی هذا الباب للشیوخ رحمهم الله من اراده اخذه من هناک انشاء الله و قد ذکرنا نحن مستوفی فی کتاب فهرست کتب الشیعة فمن اراده وقف علیه

از نیمه «کتاب الضمان» تا آخر کتاب؛ خط: نسخ زیبا، بی‌کا، تا: چهارشنبه ۱۴ جمادی الثانی ۱۱۲۸ق؛ در روز چهارشنبه ۱۴ جمادی الثانی ۱۱۲۸ به وسیله بهاء الدین محمد بن میرزا موسی حسینی مقابله شده، مصحح، محشی به نقل از کتب لغت و به امضای «م ق ر» و «س م د» و حواشی دیگر و به نقل از کتب «مسالک»، «شرایع»، «مختلف»، «مجمع البیان»، «استبصار» و ...، در پایان جزء خامس نوشته شده: وقف اولاد ذکور ملا علی یزدی ساکن قزوین در محله خندقبار؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۲۶۴گ، ۲۰ سطر، اندازه: ۲۰×۲۵سم [ف: ۱ – ۱۷۴]

۸۱۰. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۹۹۴۳

آغاز: لایجمع بین متفرق و لایفرق بین مجتمع؛ **انجام:** قال سمعت اباالحسن (ع) یقول لاباس بالعزل فی ستة وجوه ... و المراة التی لا ترضع ولدها و الامة.

از اواخر زکات تا پایان نکاح؛ خط: نسخ، کا: محمد علی بن عبدالعزیز قشمیری، تا: ۱۱۲۹ق؛ افتادگی: آغاز؛ کاغذ: نخودی آهارمهره، جلد: تیماج قهوه‌ای، ۲۹۵گ، ۲۷ سطر، اندازه: ۲۰×۲۷سم [ف: ۱۴ – ۱۹۳]

۸۱۱. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۷۲۲

از دیوان تا نکاح؛ خط: نسخ، کا: محمد مؤمن بن محمد هاشم حسینی عبدالعظیمی،تا:۳رجب۱۱۲۹ق؛کاغذ:سپاهانی، جلد: سرخ، ۲۳۵گ، ۲۰ سطر (۹/۵×۱۷)، اندازه: ۱۸×۲۴سم [ف: ۸–۲۶۰]

۸۱۲. تهران؛ عبدالعظیم؛ شماره نسخه:251

آغاز کتاب تا آخر زیادات به ضمیمه مشیخه؛ خط: نسخ، کا: محمد صالح بن عباس جولدری از ساحل ارس، تا: ۱۱۲۹ق؛ مصحح، با علامت بلاغ مقابله، محشی از «میر محمد حسین مدظله»؛ تملک: محمد علی بن اسماعیل حسینی؛ واقف: آیت الله مرعشی نجفی، جلد: تیماج مصنوعی زرشکی، ۳۶۵گ، ۲۰ سطر، اندازه: ۱۸/۵×۲۵سم [ف: ۱ – ۱۶۳]

۸۱۳. قم؛ فیضیه؛ شماره نسخه:۷۴۴

صوم؛ خط: نسخ، کا: محمد صادق بن حیدر جهرمی، تا: ۱۱۳۰ق، به دستور محمد حسین بیک؛ ۸۳گ، ۱۶سطر، اندازه: ۱۹×۲۶سم

[ف: ۱ – ۵۹]

۸۱۴. تهران؛ مروی؛ شماره نسخه:۳۷۶

از صیام تا آخر تجارت؛ بی‌کا، تا: ۱۱۳۰ق [ف: – ۹۶]

۸۱۵. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۶۲۷۲

بی‌کا، تا: ۱۱۳۰ق؛ مجموعه آقا رفیع قزوینی استاد اخلاق و فلسفه امام خمینی، خریداری از منصوره تالهی معین الدین [رایانه]

۸۱۶. قم؛ مؤسسه حضرت آیة الله العظمی بروجردی؛ شماره نسخه:۶۰۳

کتاب القضاء و الاحکام تا مشیخه؛ خط: نسخ، کا: محمد هادی بن عزیز الله اردکانی، تا: جمعه ۱۷ جمادی الثانی ۱۱۳۲ق؛ مصحح، محشی؛ تملک: سید علی نخجوانی به تاریخ ۱۳۱۲، علی قلی بن عزیز الله اردکانی به تاریخ ۱۱۳۲، حسین بن حاج علی تبریزی خسروشاهی به تاریخ ۱۲۴۸، عبدالعلی بن درگاهقلی تبریزی به تاریخ ۱۲۱۶؛ جلد: تیماج قرمز، ۳۹۷گ، ۳۰ سطر، اندازه: ۱۸/۵×۲۹سم [ف: ۲ – ۳۷۸]

۸۱۷. قم؛ معصومیه؛ شماره نسخه:۷۱۵

از باب الطهارة تا پایان باب الصوم؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: با تاریخ ۱۱۳۵ق؛ مصحح؛ واقف: سید نساء خانم، غره رجب ۱۱۳۵؛ واقف: سید نساء خانم، غره رجب ۱۱۳۵؛ جلد: تیماج مشکی، ۴۳۳گ، ۲۳ سطر (۱۳×۱۹)، اندازه: ۲۰×۳۰سم [ف: ۲ – ۳۵۴]

۸۱۸. شیراز؛ شاهچراغ؛ شماره نسخه:۵۵۱

آغاز: و ابیعها منن النصاری فقال اشتر و بع قلت فانکح فسکت؛ **انجام:** و علیه تبعة المال – تم کتاب الطلاق – یتلوه کتاب العتق انشاءالله ...

قسمتی از کتاب مکاسب و کتاب تجارت و کتاب نکاح و کتاب طلاق؛ خط: نسخ، کا: محمد تقی ابن استاد علی اکبر خسرو شاهی، تا: ۱۱۴ق (۱۱۴۰ یا ۱۰۱۴)؛ افتادگی: آغاز؛ محشی؛ کاغذ: سفید، جلد: مقوا با تیماج قهوه‌ای، ۵۳۲ص، ۲ سطر (۱۱×۱۸)، اندازه: ۲۰×۳۰ [ف: ۲ – ۲۵]

۸۱۹. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۶۷۳۴-۳۴/۱۰۴

آغاز: برابر؛ **انجام:** بسمله ما یجب فیه الزکوة قال الشیخ رحمه الله الزکوة فی تسعة اشیاء الذهب و الفضة و الحنطة ... لان فیما قدمناه ذکره من الاخبار ان رسول الله (ص و آله)

طهارت تا اول زکوة؛ خط: نسخ خفی، بی‌کا، تا: با تاریخ ۱۱۵۲ق؛ دو مهر از جمله: «یا صالح المؤمنین ۱۱۵۲»؛ جلد: تیماج مشکی، ۱۷۰گ، ۳۱ سطر، اندازه: ۱۷×۲۴سم [ف: ۲ – ۱۰۷۷]

۸۲۰. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۶۳۷

آغاز: بسمله، قال الشیخ رحمه الله الحج فریضة علی کل حر بالغ؛ **انجام:** و لا تؤذنه حتی یترکه تم الکتاب الجهاد ... لمن قال آمین

خط: نسخ، کا: محمد حسن، تا: ۱۱۵۷ق [الفبائی ف: ۱۵۳]

۸۲۱. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۶۱۶۱

آغاز: کتاب الدیون و الکفالات؛ **انجام:** عن احمد بن محمد

از کتاب دیون تا اواخر باب لعان؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: با تاریخ ۱۱۷۴ق؛ مصحح، محشی، تاریخ مقابله ربیع الثانی ۱۱۸۰، رجب همان سال و ۲۷ ذیقعده ۱۱۷۴؛ کاغذ: آهار مهره نخودی، جلد: تیماج خرمایی، ۲۵۰گ، ۲۱ سطر، اندازه: ۱۹×۲۵سم [ف: ۵- ۱۰۶]

۸۲۲. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۰۴۶۵

آغاز: بسمله، و به نستعین کتاب المزارمن تهذیب الاحکام؛ **انجام:** فقال لاباس بذلک ان کانت الجاریة للقائل

از مزار تا پایان تجارات؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ اهدایی: رهبری، خرداد ۱۳۷۳؛کاغذ:شکری اهار مهره،جلد:مقوا، ۲۰۴گ، ۲۷ سطر، اندازه: ۲۰/۵×۳۰/۵سم [اهدائی رهبر: ۲ اخبار۱–۲۲۸]

۸۲۳. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۱۷۲۴

آغاز: علی العقل و المرض المانع من الذکر کالمراة التی؛ **انجام:** موافق للعامة و لسنا نعمل به ... علی ما قد مناه من الاخبار.

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ کاغذ: فرنگی، جلد: مقوایی تیماج تریاکی، ۴۶۷گ، ۲۵ سطر (۱۰×۲۰)، اندازه: ۱۸/۵×۳۰سم [ف: ۱۰ – ۳۱۱]

۸۲۴. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۸۰۷۲-۵۵/۴۲

آغاز: بسمله؛ وجوب الحج. قال الشیخ رحمه الله: الحج فریضة علی کل حر بالغ مستطیع الیه

از اول کتاب الحج تا اواسط کتاب النکاح؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: انجام؛ ۱۱۴گ، ۲۴ سطر، اندازه: ۱۸×۲۵سم [ف: ۲ – ۱۰۸۴]

۸۲۵. تهران؛ مروی؛ شماره نسخه:۲۵۴

از حج تا پایان مشیخه؛ کا: محمد کاظم بن مظفر فرسفجی، تا: قرن ۱۲ و ۱۳؛ قطع: رحلی [ف: – ۹۶]

۸۲۶. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۸۲۰۴-۵۶/۵۴

آغاز: برابر

از اول تا آخر کتاب الطهارة؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ ۱۷۴گ، ۲۱ سطر، اندازه: ۱۸×۲۴سم [ف: ۲ – ۱۰۷۸]

۸۲۷. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۷۹۷۰-۵۴/۶۰

آغاز: و آله توفیت و ان فاطمه علیها السلام خرجت فی نسائها فصلت علی اختها عنه عن العباس بن عامر عن ابی المعز

از اول کتاب الزکاة تا اواسط کتاب الحج؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: آغاز؛ ۲۵۲گ، ۲۱ سطر، اندازه: ۱۷×۲۴سم [ف: ۲ – ۱۰۸۳]

۸۲۸. قم؛ دارالحدیث؛ شماره نسخه:۱۳۱

آغاز: و الأخبار التی یقترن الیه القرائن التی تدل علی صحتها و إما من إجماع المسلمین إن کان فیها أو إجماع الفرقة المحقة ثم اذکر بعد ذلک ... باب الأحداث الموجبة للطهارة؛ **انجام:** و یقع أیدی بنی شیبه و یعقلها فی الکعبة احمد بن محم عن البرقی عن یونس بن هشام عن حفص بن عباس عن جعفر بن محمد قال کان رسول الله صل الله علیه و آله و سلم

کتاب طهارت و صوم؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ جلد: مقوای لایی، ۱۲۵گ، ۲۱سطر، اندازه: ۲۱×۳۵سم [ف: – ۴۵]

۸۲۹. قم؛ دارالحدیث؛ شماره نسخه:۱۷۱

آغاز: فهی میتة فاذا مسه انسان فکل ما کان فیه عظم فقد وجب علی من یمسه الغسل فان لم یکن فیه فلا غسل علیه؛ **انجام:** محمد بن یعقوب عن علی بن ابراهیم ... عن عبدالله بن محمد بن یحیی عن عبدالله بن مسکان عن ابی بصیر

از کتاب طهارت تا زیارات؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ مصحح؛ جلد: مقوا، ۲۵۸گ، ۲۱سطر، اندازه: ۲۰×۲۹سم [ف: - ۴۵]

۸۳۰. قم؛ دارالحدیث؛ شماره نسخه:۱۷۶

آغاز: بسمله. محمد بن احمد بن یحیی عن ابی جعفر عن ابیه عن وهب عن جعفر عن ابیه علیهما السلام قال قال رسول الله صلی الله علیه و آله؛ **انجام:** ثم ولدت و ادین و حمات آخر فقضی فیها ان یعرض علیها السلام فابت فقال اما ما ولدت

از کتاب جهاد تا طلاق؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: انجام؛ جلد: تیماج زیتونی، ۳۰۴گ، ۲۱سطر، اندازه: ۱۸×۲۷سم [ف: - ۴۵]

۸۳۱. تهران؛ شورا؛ شماره نسخه:۳۵۰۲

انجام: عن ابی عبدالله عن ابی البحتری عن جعفر (ع)

تا اواخر کتاب الجهاد؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: انجام؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج سرمه‌ای، ۸۰۹ص، ۲۷ سطر، اندازه: ۱۹×۳۱سم [ف: ۱۰ - ۱۴۵۷]

۸۳۲. شیراز؛ خانقاه احمدیه؛ شماره نسخه:۳۳۸

از زکات تا آخر؛ بی‌کا، تا: قرن ۱۳ [نشریه: ۵ - ۲۱۱]

۸۳۳. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۳۵۳۷۱

آغاز: یتضمن ذلک المضی اما من صریحه او فحواه؛ **انجام:** قال و یکون بالوزن الفا و مأتة و سبعین وزنة کتاب الصیام ...

از اوایل طهارت تا پایان صیام؛ خط: نسخ و نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱ و ۱۳؛ افتادگی: آغاز؛ محشی، مصحح، مقابله شده، دارای بلاغ؛ اهدایی: رهبری، اردیبهشت ۱۳۸۶؛ کاغذ: نخودی آهار مهره، جلد: تیماج فرنگی ماشی، ۳۷۱گ، اندازه: ۲۰×۳۰/۵سم [اهدائی رهبر: ۲ اخبار۱ - ۲۲۰]

۸۳۴. خوی؛ نمازی؛ شماره نسخه:۶۸۹

از اول تا آخر کتاب حج؛ خط: نسخ جلی، کا: محمد بن حاجی محمد تقی، تا: ۱۲۰۲ق؛ تملک: عبداللطیف نجل حسن بن علی بن عیثان الهجری، احمد بن حسن حلی الدورقی النجفی؛ جلد: تیماج قهوه‌ای سوخت، ۳۲ سطر، اندازه: ۲۳×۳۹سم [ف: - ۳۷۳]

۸۳۵. تهران؛ حقوق؛ شماره نسخه:۳۲ - ج

از زکوة تا حج؛ خط: نسخ، کا: مصطفی بن عبدالواحد حویزی، تا: ۱۲۰۲ق؛ به گواهی سیف بن عبدالله بن محمد بحرانی دارنده نسخه خواجه محمد باقر بن باقر بوده؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج قهوه‌ای، ۲۸۱گ، ۱۸سطر (۱۱×۱۵)، اندازه: ۱۷/۵×۲۵سم [ف: - ۳۱۰]

۸۳۶. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۴۶۶۸

کتاب الزیارات تا کتاب دیات؛ خط: نسخ، کا: محمد حسین بن محمد شاه بن صدر الدین حسینی مرعشی، تا: ۱۲۰۲ق؛ تملک: رضا موسوی زنجانی؛ کاغذ: اصفهانی نخودی، جلد: تیماج زرشکی، ۴۷۲گ، ۲۳ سطر (۱۱×۲۱)، اندازه: ۱۹/۵×۳۲سم [ف: ۱۹ - ۳۳۸]

۸۳۷. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۷۰۸۴

آغاز: بسمله، کتاب الزکوة باب ما یجب فیه الزکوة؛ **انجام:** و العمل علی ما قدمناه من الاخبار تم جمادی الثانی من شهورسنه ۱۲۰۲

از زکات تا حج؛ خط: نسخ، کا: عبدالله بن محمد مهدی ایموری، تا: جمعه ۳ جمادی الثانی ۱۲۰۲ق؛ مصحح، مقابله شده؛ واقف: نه نه جان خانم توسط سید محمد ملائکه، آبان ۱۳۲۷؛ کاغذ: شکری آهارمهره، جلد: تیماج مشکی، ۲۴۰گ، ۲۵ سطر، اندازه: ۱۵×۲۰/۴سم [ف: ۱۴ - ۱۹۱]

۸۳۸. قم؛ فاضل؛ شماره نسخه:بدون شماره

کتاب النکاح تا آخر کتاب؛ کا: محمد بن علی خراسانی بیارجمندی، تا: ۱۲۰۹ق [تراثنا: س۱۳ش۱ - ۱۵۳]

۸۳۹. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۶۳۱۳

خط: نسخ، کا: محمد صادق بن حاجی مهر علی اصفهانی، تا: ۱۶ ذیحجه ۱۲۲۱ق؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج مشکی، ۲۵۶گ، ۲۳ سطر (۱۳×۲۰)، اندازه: ۲۰×۲۸سم [ف: ۱۶ - ۲۴۰]

۸۴۰. خوی؛ نمازی؛ شماره نسخه:۷۴۳

از کتاب زکاة تا قسمتهایی از کتاب جهاد؛ خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ محشی از«م ق ر سلمه الله»؛ از موقوفات رمضانیه ۱۲۳۰؛ جلد: تیماج سوخت، ۲۳ سطر، اندازه: ۱۹×۲۵سم [ف: - ۴۰۱]

۸۴۱. خوی؛ نمازی؛ شماره نسخه:۲۱۹

از اول کتاب تا آخر مشیخه؛ خط: نسخ جلی، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: انجام؛ مصحح، مقابله شده؛ تملک عباس بن حسن بلاغی نجفی؛ واقف: حسن صدرزاده خویی، ۱۳۴۷ش؛ جلد: تیماج سوخت با ترنج با سر، در داخل سرترنج نام جلدساز محمد به تاریخ ۱۲۳۲ ذکر شده، ۲۳ سطر، اندازه: ۲۰×۳۰سم [ف: - ۱۱۳]

۸۴۲. بیدگل؛ مجتهد الزمان بیدگلی؛ شماره نسخه:۲۵/۳

آغاز: قال محمد بن الحسن بن علی الطوسی [فی] کتابه:شرطنا فی اول هذا الکتاب ان یقتصر علی إیراد شرح ما تضمنه المقنعة

مقدمه تهذیب؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۲۳۴ق؛ جلد: پارچه آبی عطف تیماج قهوه‌ای، ۵گ (۴۴ر-۴۸پ)، اندازه: ۱۱/۵×۱۷سم [ف: - ۳۷]

۸۴۳. کرمانشاه؛ فیض مهدوی (کتابخانه)؛ شماره نسخه:بدون شماره

از الطهارة تا التجارة؛بی‌کا،تا: با تاریخ ۱۲۳۵ق [تراثنا: س۲ش۴-۲۸]

۸۴۴. کرمانشاه؛ فیض مهدوی (کتابخانه)؛ شماره نسخه:بدون شماره

از النکاح تا الدیات؛ بی‌کا، تا: با تاریخ ۱۲۳۵ق[تراثنا: س۲ش۴-۲۸]

۸۴۵. کرمانشاه؛ فیض مهدوی (کتابخانه)؛ شماره نسخه:بدون شماره

از الطهارة تا الزکاة؛ بی‌کا، تا: با تاریخ ۱۲۳۵ق [تراثنا: س۲ش۴-۲۸]

۸۴۶. کرمانشاه؛ فیض مهدوی (کتابخانه)؛ شماره نسخه:بدون شماره

کتاب الصوم تا آخر المکاسب؛ کا: علی بن دائم کشمیری، تا: فی ۱۰ ربیع الثانی ۱۲۳۵ق [تراثنا: س۲ش۴ – ۲۸]

۸۴۷. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۶۶۱۳

کتاب الزیارات است تا کتاب الدیات؛ بی‌کا، تا: با تاریخ ۱۲۵۱ق؛ تملک: محمد کاظم بن عبدالفتاح و دیگری در ۱۲۵۱؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج تریاکی، ۲۴۵گ، ۳۰ سطر (۱۲×۲۲)، اندازه: ۱۹×۳۲سم [ف: ۱۶ – ۳۰۸]

۸۴۸. قم؛ فاضل؛ شماره نسخه:بدون شماره

کتاب الطهارة و الصلاة؛ بی‌کا، بی‌تا؛ تملک: محمد شفیع بن محمد الصدر در ۱۲۵۹ق [تراثنا: س۱۳ش۱ – ۱۵۴]

۸۴۹. تهران؛ شورا؛ شماره نسخه:۱۴۱۰۸

آغاز: کتاب المزار من کتاب التهذیب مختصر فی انساب النبی (ص) و الائمه (ع) ... باب نسب رسول الله (ص) و تاریخ ولده و وفاته؛ **انجام:** و قد ذکرنا نحن مستوفی فی کتاب فهرست کتب الشیعة و الحمدلله وحده و الصلوة علی سیدنا محمد ... صلوات الله و سلامه علیه و علی اولاده الطیبین الطاهرین.

از «کتاب المزار» تا آخر تهذیب؛ خط: نسخ، کا: محمد باقر خراسانی، تا: با تاریخ ۱۲۶۵ق؛ مجدول، مصحح، محشی به امضاء «م ت ق ر ر ه» و به نقل از کتب فقهی، یادداشتی از محمد علی روضاتی مبنی بر استنساخ نسخه از روی نسخه علامه مجلسی؛ تملک: ابوالقاسم، ابراهیم بن عبدالله الموسوی در غره ربیع الاول ۱۲۶۵ق؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۵۴۴گ، ۲۵ سطر، اندازه: ۱۶×۲۸سم [ف: ۳۸ – ۱۴۰]

۸۵۰. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۵۳۶۸-۲۷/۳۸

آغاز: برابر؛ **انجام:** فقال کان رسول الله (ص) طاهرا مطهرا ولکن فعل امیرالمؤمنین علی بن ابی طالب (ع) ذلک وجرت به السنه تم الجزء الاول من کتاب تهذیب ... یا ارحم الراحمین

کتاب الطهارة؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: یک‌شنبه ۲۸ ربیع الثانی ۱۲۷۲ق؛ جلد: مقوای عطف تیماج، ۱۱۸گ، ۲۵ سطر، اندازه: ۱۹×۲۶سم [ف: ۲ – ۱۰۷۵]

۸۵۱. مشهد؛ مدرسه باقریه؛ شماره نسخه:۸۲

از اوائل الطهارة تا اواخر الحج؛ خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ مصحح، محشی؛ واقف: ملا عبدالله قاینی، ۱۲۷۵ق، بر مدرسه سمیعیه؛ ۲۷ سطر (۱۱×۲۱)، قطع: رحلی [تراثنا: س۶ش۱ – ۹۷]

۸۵۲. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۲۷۴

آغاز: برابر؛ **انجام:** قال و یکون بالوزن الف و مائة و سبعین وزنة.

از اول کتاب شروع تا آخر کتاب الصیام ختم؛ خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ در آخر کتاب طهارت دارد که ابوالفوارس بن نصرالله الموصلی در تاریخ اواخر جمادی الثانی این نسخه را به جهت الامیر الاجل السید الکبیر رکن الدین المفرج بن علی بن حمادی از روی نسخه‌ای که خط مصنف بر آن بود نوشته است، ولی ما در صحت این گفتار شک داریم و گمان می‌رود که این نسخه از روی نسخه ابوالفوارس نوشته شده است و کاتب نام خود را نیاورده است؛ مصحح، محشی؛ تملک: حسین الموسوی و مهر «عبده الراجی حسین بن عبدالکریم الموسوی» (بیضی)، محمد بن اسماعیل بن محمود الحفار به تاریخ ۱۲۸۷ و مهر «رب ارزقنی الصبر اسماعیل» (هشت گوش)، علی محمد موسوی؛ ۳۹۹گ، ۲۹ سطر، اندازه: ۱۶×۲۷/۵سم [ف: ۱ – ۳۰۳]

۸۵۳. مشهد؛ مدرسه باقریه؛ شماره نسخه:۸۱

از الطهارة تا آخر الصلاة؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ مقابله شده توسط محمد قاسم بن حکیم غلام علی؛ واقف: شیخ محمد رحیم، رمضان ۱۲۹۳ق، بر مدرسه سمیعیه؛ ۳۱۷گ، ۲۳ سطر (۱۰/۵×۱۷)، قطع: مصری [تراثنا: س۶ش۱ – ۹۶]

۸۵۴. تهران؛ دائرة المعارف بزرگ اسلامی؛ شماره نسخه:۱۴۶۶-عکسی

آغاز: کتاب الزکوة باب مایجب فیه الزکوة قال الشیخ ره الزکوة فی تسعة اشیاء؛ **انجام:** عدو لکم و هو مؤمن فتحیر رقبة مؤمنة. تم کتاب الدیات و الحمدلله رب العالمین بتوفیق الملک الغنی ...

زکات تا دیات؛ خط: ثلث، بی‌کا، بی‌تا؛ مهر: کتابخانه حاج محمد خان ۱۳۰۳ در کرمان؛ ۱۰۹۴ص، ۲۴ سطر (۱۲/۵×۱۹/۵)، اندازه: ۲۱×۳۰سم [عکسی ف: ۱ – ۸۹]

۸۵۵. قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه:۳۶۵۳

آغاز: برابر؛ **انجام:** وما ذکرته عن ابی طالب الانباری فقد اخبرنی به احمد بن عبدون عنه قد اوردت جلا من الطرق الی هذه المصنفات و الاصول ...

از اول تا پایان حج و مشیخه؛ خط: نسخ، کا: محمد باقر کاتب اصفهانی، تا: با تاریخ ۱۳۰۴ق؛ مهر: «عبده فتحعلی ۱۳۰۴» (بیضی)؛ جلد: تیماج زرشکی، ۳۸۶گ، مختلف السطر، اندازه: ۱۹×۳۱سم [ف مخ: ۱ – ۵۱۵]

۸۵۶. تهران؛ شورا؛ شماره نسخه:۴۰۵۷

آغاز: بسمله. کتاب الدیون و الحوالات و الوکالات باب الدیون؛ **انجام:** تم کتاب التجارات و یتلوه کتاب النکاح انشاءالله ... خیر خلقه محمد و آله اجمعین

کتاب الدیون، کتاب القضایا و الاحکام، کتاب المکاسب، کتاب التجارات؛ کا: محمود بن محمد رضا بیدگلی، تا: دوشنبه ۱۸ جمادی الثانی ۱۳۱۲ق؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج قرمز، ۱۳۶گ، ۲۱ سطر (۱۸×۲۳/۵) [ف: ۱۱ – ۵۷]

۸۵۷. تهران؛ ادبیات؛ شماره نسخه:۳ـ ب

از آغاز تا جزو چهارم؛ خط: نسخ، کا: جمشید بن محمد زمان کسگری، تا: پنج‌شنبه ۱۷ ربیع الثانی ۱۳۲۱ق؛ محشی، با علامت بلاغ؛ مهر: محمد صادق بن تقی موسوی؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج مشکی، ۵۳۳گ، ۲۳ سطر (۱۳×۲۵)، اندازه: ۲۵×۳۷سم [ف: ۱ – ۱۴۰]

۸۵۸. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۴۷۰۱-۲۴/۱

آغاز: برابر؛ **انجام:** و هو مؤمن فتحریر رقبة مؤمنه تم کتاب الدیات و هو آخر الکتاب ... و قد ذکرنا نحن مستوفا فی فهرست الشیعة و الحمدلله وحده وصلی الله وسلم علی سیدنا محمد وآله ...

طهارت تا دیات و مشیخه؛ خط: نسخ، کا: مصطفی حسینی صفائی خوانساری (کاتب دو برگ آخر)، تا: ۱۳۶۶ق (دو برگ آخر)؛ مجدول؛ جلد: گالینگور لاجوردی، ۵۶۹گ، ۳۰ سطر، اندازه: ۲۲×۳۳سم [ف: ۲ - ۱۰۷۴]

۸۵۹. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۶۱۳۱-۳۱/۱۱

آغاز: برابر؛ **انجام:** و هو قریب مجیب وصلی الله علی خیرته من خلقه محمد و آله الطاهرین و سلم تسلیماً. تم کتاب الزیارات من کتاب تهذیب الاحکام ویتلوه کتاب الجهاد ان شاءالله تعالی.

طهارت تا جهاد؛ خط: نسخ، کا: مصطفی حسینی صفائی خوانساری (نونویس)، تا: محرم ۱۳۶۶ق (نونویس)؛ مصحح، محشی با امضای «م ق د سلمه الله»؛ مهر: «مصطفی الحسینی» (بیضی)؛ تملک: مصطفی صفایی خوانساری؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۴۷۲گ، ۲۹ سطر، اندازه: ۲۰×۳۲سم [ف: ۲ - ۱۰۷۶]

۸۶۰. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۹۷۶

آغاز: کتاب الصلوة قال الشیخ رحمه الله و المفروض من الصلوة؛ **انجام:** قال سمعت ابا عبدالله

از اول صلوة تا قدری از «باب ما یجوز الصلوة فیه»؛ خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ واقف: حاج میرزا داوود وزیر وظایف، در ۱۳۴۸؛ کاغذ: نخودی، جلد: مقوا با روکش پارچه، ۳۰گ، ۲۳سطر، اندازه: ۱۶×۲۶/۵سم [ف: ۵ - ۹۸]

۸۶۱. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۴۹۵۰-۲۵/۴۰

آغاز: هذا الحکم مختص الظهار دون الطلاق مع ان قوله علیه السلام فی الخبر الاول لاشیء علیک یحتمل ان یکون أراد لاشیء علیک من العقاب؛ **انجام:** وقد ذکرنا نحن مستوفی فی کتاب فهرست کتب الشیعة و الحمدلله.

از کتاب طلاق تا آخر؛ خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: تیماج سرخ، ۳۶۹گ، ۱۹ سطر، اندازه: ۱۸×۲۴سم [ف: ۲ - ۱۰۸۲]

۸۶۲. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۷۶۶۲/۲-۳۹/۴۲

آغاز: و المفرد اذ البی بعد الطواف و السعی قبل ان یقصر فلیس له متعته ... و لیس علی النساء الاجهار بالتلبیة؛ **انجام:** یزدن فی الحفظ السواک و الصوم و قراءة القرآن باب فضل شهر رمضان محمد بن یعقوب

بخشی از حج و صوم؛ خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ جلد: گالینگور قهوه‌ای، ۱۶گ، ۲۰ سطر، اندازه: ۱۶×۲۶سم [ف: ۲ - ۱۰۸۴]

۸۶۳. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۶۶۳۸-۳۴/۸

آغاز: برابر؛ **انجام:** و هو قریب مجیب و صلی الله علی خیرته من خلقه محمد و آله الطاهرین و سلم تسلیماً تم الزیارات من کتاب تهذیب الاحکام و یتلوه کتاب الجهادان شاءالله تعالی.

طهارت تا زیارات؛ خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ مصحح، محشی؛ جلد: تیماج زرد، ۴۸۸گ، ۲۸ سطر، اندازه: ۱۹×۳۰سم [ف: ۲ - ۱۰۷۶]

۸۶۴. یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه:۳۶۵۱

جلد اول؛ خط: نسخ، کا: میرعلی اصغر بن میر سلطان، بی‌تا؛ مهر: «الواثق بالله الغنی جمال الدین محمد الهاشمی الحسینی»؛ کاغذ: دولت آبادی، جلد: مقوایی با تیماج زرد، ۳۵۱گ، ۲۰ سطر (۱۲×۲۰)، اندازه: ۱۹×۲۸/۵سم [ف: ۵ - ۱۷۳۶]

۸۶۵. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۳۴-۱/۳۴

آغاز: بن علی فضال عن عمرو بن سعید المدائنی عن مصدق بن صدقة عن عمار بن موسی عن ابی عبدالله (ع) قال سأل عن الرجل یکون فی صلوته؛ **انجام:** عند موته فقال کان رسول الله صلی الله علیه وآله - طاهراً مطهراً ولکن فعل امیرالمؤمنین علی علیه السلام ذلک و وجوب السنة

کتاب الصلاة؛ خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: آغاز؛ مصحح؛ در حاشیه نوع حدیث (صحیح، حسن، موثق، ضعیف، مرسل، و ...) مشخص گردیده؛ جلد: گالینگور قهوه‌ای، ۲۴۵گ، ۲۴ سطر، اندازه: ۱۸×۲۷سم [ف: ۲ - ۱۰۸۱]

۸۶۶. قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه:۱۷۵

آغاز: جسدک قلت و ان کان بعض یوم قال نعم فالوجه فی هذا الجزء هو انه اذا لم یقطع المتوضی وضوءه فانما تجففه الریح الشدیدة او الحر العظیم فعند ذلک؛ **انجام:** قال ما بین قصاص الشعر الی طرف الانف مسجد ای ذلک به الارض اجزاک فاما ما رواه احمد بن محمد عن محمد بن یحیی.

خط:نسخ،بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: آغاز و وسط و انجام؛ جلد: تیماج مشکی، ۱۴۳گ، ۳۱ سطر، اندازه: ۲۰×۳۰سم [ف مخ:۱-۵۱۷]

۸۶۷. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۲۳۲-۲/۵۲

آغاز: بسمله. قال الشیخ أیده الله و المفروض من الصلوة فی الیوم واللیلة خمس صلوات ثم ذکر تفصیلها و هذا الباب ... قال الشیخ ایده الله والمسنون من الصلوات فی الیوم و اللیلة اربع؛ **انجام:** فلم أزل أذکر الله عز وجل حتی طلعت الشمس فلما طلعت نهضت فذکرت ان الامام کان سبقنی برکعة فقال

کتاب الصلوة؛ خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: انجام؛ مصحح، محشی از جمله با امضای «ع ل»، در دو ثلث اول نسخه نوع حدیث (صحیح، موثق، حسن، ضعیف) با علائم (ص،ق، ن، ف) مشخص شده؛ جلد: مقوا، مشکی، عطف پارچه، ۱۶۴گ، ۲۱ سطر، اندازه: ۱۷/۵×۲۴سم [ف: ۲ - ۱۰۸۱]

۸۶۸. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۱۱۲۰-۷/۲۰

آغاز: بمیراث و نکاح بلا میراث و نکاح بملک الیمین و عنه عن بن یحیی عن احمد بن محمد عن العباس بن موسی؛ **انجام:** فقال یعتق مکانه رقبة مؤمنة و ذلک قول الله عزوجل و ان کان من قوم عدو لکم فتحریر رقبة مؤمنة تم الکتاب الدیات و هو آخر الکتاب و الحمدلله رب العالمین.

از کتاب النکاح (باب تفصیل احکام النکاح) تا کتاب الدیات و مشیخه؛ خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: آغاز؛ دارای علامات بلاغ، مصحح، محشی به امضاء «س م د ره » و«م ت ق ره»؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۴۱۷گ، ۲۱ سطر، اندازه: ۱۹×۲۶سم [ف: ۲-۱۰۸۲]

۸۶۹. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۴۰۶

آغاز: کتاب الدیون و الکفالات و الحوالات و الضمانات و الوکالات، باب الدین و احکامها سهل بن زیاد عن جعفر بن محمد؛ **انجام:** فان الفرح له حلال و علیها تبعة المال تم کتاب الطلاق و الحمد لله رب العالمین و صلی الله علی محمد و اله اجمعین.

شامل: کتاب الدیون، کتاب المکاسب، کتاب النکاح، و کتاب الطلاق؛ خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ محشی با استفاده از صحاح و قاموس و مجمع البحرین و شرح عبارات متن در حواشی اوراق با استفاده از شرح شرایع و شرح لمعه و دروس و تحریر و مسالک و نهایه و بعضی با امضای «م ت ق» و «م ق ر مد ظله» و «ع ل»؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: تیماج مشکی، ۲۲۶گ، ۲۰ سطر (۱۲×۱۶)، اندازه: ۱۹×۲۵سم [ف: ۱۲ – ۱۸۸]

۸۷۰. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۱۷۱

از اوایل کتاب طلاق تا آخر دیات و همچنین کتاب مشیخه؛ خط: نسخ، کا: محمد ابراهیم بن احمد القشمیری، بی‌تا؛ افتادگی: آغاز؛ محشی با نشانه‌های گوناگون «م»، «م د»، «مفاتیح»، «ق»، «۲ آ»، «یع»، «زین الدین»، «شرح لمعه»، «ن»، «باقر رحمه الله»، «من ق ر مد ظله»، «دروس»، «لک»، «وافی»، «میرزا محمد»، «روضه»، «صراح» و «المنیر» دارد، امضاهای بلاغ با عبارات «بلغ قبالاً»، «بلغ بحمدالله تعالی»،«بلغ سماعاً و قبالاً»، «بلغ قبالاً و سماعاً و قراة»؛ کاغذ: ترمه اصفهانی، نخودی، جلد: تیماج عنابی، ۱۸۷گ، ۲۸ و ۳۱ سطر (۱۱×۲۲)، اندازه: ۱۸/۵×۳۱سم [ف: ۱۱ – ۴۴۰]

۸۷۱. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۴۶۴۰

از آغاز کتاب تا پایان کتاب الصلاة؛ خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ کاغذ: فرنگی نخودی، جلد: تیماج قهوه‌ای، ۲۶۲گ، ۲۱ سطر (۱۱/۵×۲۱)، اندازه: ۱۸/۵×۲۶سم [ف: ۱۹ – ۳۰۰]

۸۷۲. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۳۴۲۵

آغاز: بسمله، کتاب الحج وجوب الحج قال الشیخ ره الحج فریضه علی کل حر بالغ مستطیع الیه؛ **انجام:** فکن یا ابا عبدالله شاهدا لی بهذه الزیاره عند امامی و امامک (ص) ... تم کتاب الزیارات من تهذیب الاحکام

کتاب حج و مزار؛ خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ محشی از کتاب اعلام الوری، مصباح، کفعمی و غیره؛ کاغذ: اصفهانی نخودی، جلد: مقوایی روکش کاغذ آبی فیروزه، ۱۶۵گ، ۲۱ سطر (۱۱/۵×۱۸/۵)، اندازه: ۱۸/۵×۲۵سم [ف: ۱۵ – ۲۳۹]

۸۷۳. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۳۴۴۰

آغاز: بسمله، کتاب الوقوف و الصدقات باب الوقوف و الصدقات محمد بن یعقوب عن محمد بن جعفر الرزاز؛ **انجام:** و قد اوردت جملا من الطرق الی هذه المصنفات

از کتاب وقوف تا پایان کتاب دیات؛ خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: انجام؛ تملک: محمد طاهر؛ کاغذ: فرنگی نخودی، جلد: تیماج قهوه‌ای، ۱۵۹گ، ۲۵ سطر (۱۳×۲۰/۵)، اندازه: ۲۰/۵×۲۸سم [ف: ۱۵ – ۲۵۳]

۸۷۴. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۶۳۹

از آغاز تا میانه‌های زیارات؛ خط: نسخ و نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ محشی. [ف: ۵ – ۱۲۶۵]

۸۷۵. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه:۲۴۲۸

آغاز: برابر؛ **انجام:** ولیس المسلم من اجاب بالسان و خالف بالقلب و السلام هو عنه قال قدم

ابتداء کتاب تا اواخر کتاب زکوة؛ خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: انجام؛ محشی، مصحح، مقابله شده، مجدول؛ واقف: سپهسالار؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: چرمی، ۳۵۳ص، ۲۱ سطر، اندازه: ۱۸/۵×۲۵سم [ف: ۱ – ۲۴۲]

۸۷۶. قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه:۳۷۷۴

آغاز: برابر؛ **انجام:** عنه عن محمد بن ابی حمزه عن عبدالله بن سنان عن ابی عبدالله علیه السلام قال سأله رجل قال صلیت فوق ابی قبیس ... فهل یجزی ذلک و الکعبة تحتی قال نعم انها قبلة من موضعها الی السماء

از اول تا باب العمل فی لیلة الجمعة؛ خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: تیماج زرشکی،۲۴۷گ،۲۷سطر،اندازه:۱۹×۳۱سم [ف مخ: ۱–۵۱۵]

۸۷۷. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه:۱۸۸۲

کتاب دیون وکفارات تا آخر دیات؛ خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ واقف: سپهسالار؛ کاغذ: نباتی، جلد: تیماج، ۲۲۲ص، ۳۲ سطر، اندازه: ۳۹×۲۷سم [ف: ۱ – ۲۴۱]

۸۷۸. قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه:۱۷۳

آغاز: برابر؛ **انجام:** قال امیر المؤمنین لفاطمة علیهما السلام رحلی نصیبک من الفی لابناء شیعتنا لیطیبوا ثم ... بدا الله ثم انا اطلمنا امهات شیعتنا لا بائهم لیتطیبوا محمد بن الحسن الصفار

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: انجام؛ جلد: تیماج سبز، ۲۳۱گ، ۲۵ سطر، اندازه: ۲۰×۲۸سم [ف مخ: ۱ – ۵۱۵]

۸۷۹. قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه:۱۶۹۳

آغاز: کتاب الزیارات. باب المزار من کتاب التهذیب مختصر فی انساب النبی صلی الله علیه و آله و الائمه علیهم السلام و زیاراتهم و تواریخهم و قدر مشاهدهم و الخبر الوارد فی زیارة کل واحد منهم؛ **انجام:** ولتفصیل ذلک شرح یطول هو مذکور فی الف ... المصفه فی هذا الباب للشیوخ من اراده اخذه من هناک ان شاء الله تعالی وقد ذکرت مستوفی فی کتاب فهرست.

زیارات تا دیات؛ خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۳۰۹گ، ۳۳ سطر، اندازه: ۱۸×۳۱سم [ف مخ: ۱ – ۵۱۶]

۸۸۰. کاشان؛ مدرسه سلطانی؛ شماره نسخه:۵۱

آغاز: کتاب الزکوة، قال الشیخ رحمه الله الزکوة فی تسعة اشیاء الذهب و الفضة و الحنطة و الشعیر و التمر و الزبیب و الابل و البقر و الغنم و عفی رسول الله (ص) عما سوی ذلک؛ **انجام:** قال سألته عن الجنازة لم ادرکها حتی بلغت القبر اصلی علیها قال ان درکتها قبل ان یدفن فان شئت فصل علیها تمت الزیادات الحمدلله رب العالمین

شامل: زکوة، صیام، الحج، المواریث، طهارت، صلوة؛ خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ مصحح؛ جلد: تیماج سرخ، ۴۸۵گ، ۲۵ سطر، اندازه: ۱۸×۲۹سم [ف مخ]

۸۸۱. تهران؛ شورا؛ شماره نسخه: ۷۴۸۰

کتاب الطهارة و الصلوة و الزکاة؛ خط: نسخ، کا: محمد بن اسدالله، بی‌تا؛ با علامت بلاغ؛ تملک احمد بن حاج خسرو بیک، شیخ موسی بحرانی که عاریه داده به مهدی بن سید حسن، شیخ محمد علی بن شیخ موسی بن محمد بن مطلب که امانت داده به عبدالله الحسینی؛ جلد: تیماج مشکی، ۲۹۸گ، ۲۷ سطر، اندازه: ۱۸×۳۰/۵سم [ف: ۲۵ - ۴۵۱]

۸۸۲. قم؛ معصومیه؛ شماره نسخه:۷۴۶

کتاب «الطهارة» تا آخر کتاب الصلوة؛ خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ دارای بلاغ؛ جلد: تیماج مشکی، ۲۹۲گ، ۲۲ سطر (۱۸×۲۴) [ف: ۲ - ۳۷۶]

۸۸۳. قزوین؛ امام صادق؛ شماره نسخه:۵۰

از ابتدای کتاب تا انتهای باب الصلوة علی الاموات؛ خط: نسخ، کا: محمد سلمان بن شیخ شاه شریف اردبیلی، بی‌تا؛ کاتب در اول نسخه نوشته که کتاب را برای طلاب امامیه نگاشته و به همراه میرزا محمد استرآبادی مقابله و تصحیح کرده؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۳۴۴گ، ۲۳ سطر [ف: ۱ - ۷۰]

۸۸۴. قزوین؛ امام صادق؛ شماره نسخه:۵۷

آغاز: باب القرض و احکامه، الحسن بن محبوب عن خالد بن حریر عن ابی الربیع قال سئول ابو عبدالله ع من رجل اقرض رجلا دراهم فرد علیه اجود منها بطیبة نفسه و قد علم المستقرض؛ **انجام:** و فی الخدش اذا رمیت و فی الشق کفارة حنث یمین ولا شیء فی اللطم علی الخدود ... ولطمن الخدود الفاطمیات علی الحسین بن علی ع وعلی مثله یلطم الخدود وتشتق الجیوب تمت.

نسخه از کتاب الدیون و الکفالات تا انتهای کتاب صید و ذباحه را در بردارد؛ خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ مصحح؛ جلد: تیماج سرخ، ۳۸۵گ، ۱۹ سطر [ف: ۱ - ۷۱]

۸۸۵. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۹۳۸۶

از کتاب حج تا پایان احکام اجاره؛ خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ ۲۷۴گ، ۲۶ سطر، اندازه: ۱۹/۵×۲۶/۵سم [ف: ۲۴ - ۱۶۸]

۸۸۶. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۶۳۲

آغاز: برابر؛ **انجام:** فان شئت فصل علیها تمت الزیادات من الجزء الثانی من کتاب تهذیب الکلام

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا [الفبائی ف: ۱۵۳]

۸۸۷. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۶۳۴

آغاز: ثلثه اشبار الخ؛ **انجام:** فانکروا بقلوبکم و الفظوا بلسانکم

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: آغاز و انجام [الفبائی ف: - ۱۵۳]

۸۸۸. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۶۴۴

آغاز: بسمله، هذا من کتاب التهذیب کتاب الزیارات مختصر فی انساب النبی؛ **انجام:** قال امیرالمؤمنین علیه السلام: الجهاد باب فتحه الله لخاصة خولیائه

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: انجام [الفبائی ف: - ۱۵۳]

۸۸۹. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۹۰۳۸

آغاز: برابر؛ **انجام:** باوزن الفاوماته و سبعین وزنه بحمدالله و یتلوه کتاب الحج انشاءاله

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا [الفبائی ف: - ۱۵۳]

۸۹۰. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۶۳۵

آغاز: برابر؛ **انجام:** قال لاباس

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا [رایانه]

۸۹۱. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۵۳۳۲

از کتاب المزار تا پایان کتاب دیات؛ خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ تملک: ابن خاتون، گیلانی؛ جلد: مقوایی عطف تیماج قهوه‌ای، ۳۹۹گ، ۲۵ سطر، اندازه: ۲۰×۳۰سم [ف: ۱۴ - ۱۱۹]

۸۹۲. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۲۲۳۸

آغاز: انا نطلق اسم الزکاة علی النافلة و غیرها لما یؤل الیه من استحقاق الثواب؛ **انجام:** قلت جعلت فداک بینی وبینه فراسخ کثیرة قال لی اصعد فوق

کتاب الزکاة تا اواخر کتاب حج؛ خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ مصحح، با امضای بلاغ، محشی؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۲۹۲گ، مختلف السطر، اندازه: ۱۹/۵×۲۸/۵سم [محدث ارموی مخ: ۱ - ۴۶۳]

۸۹۳. شیراز؛ ملی؛ شماره نسخه:۴۳-ت/۴۴۴

آغاز: ایضاً المقصد بهذا الکتاب بیان ما یتعلق بالاصول و ان اترجم کل باب علی حسب ما ترجمه و اذکر؛ **انجام:** و صلی الله علی خیرته من خلقه محمد و آله الطاهرین و سلم تسلیمد تم الکتاب الزیارات من کتاب تهذیب الاحکام و یتلوه کتاب الجهاد انشاء الله تعالی و تقدس.

از جزء اول (طهارت و صلوة) تا جزء پنجم (زیارات)؛ خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: آغاز؛ محشی؛ کاغذ: دولت آبادی، جلد: مقوا با تیماج قرمز، ۵۵۵ص، ۲۱ سطر (۱۱×۲۱/۵)، اندازه: ۱۹×۳۱سم [ف: ۲ - ۳۹]

۸۹۴. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۹۶۵

آغاز: برابر؛ **انجام:** سواء کان الماء

از اول کتاب طهارت تا اوایل باب المیاه؛ خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: انجام؛ واقف: خواجه شیر احمد؛ کاغذ: آهار مهره حنایی، جلد: تیماج عنابی، ۸۶گ، ۲۵سطر، اندازه: ۲۲×۳۳سم [ف: ۵ - ۹۸]

۸۹۵. شیراز؛ علامه طباطبائی (کتابخانه)؛ شماره نسخه:۱۴۷۵

زیارت تا اواخر صید و ذباحه؛خط:نسخ،بی‌کا،بی‌تا؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ مصحح؛ ۹۴گ، اندازه: ۲۰×۳۱سم [نسخه‌پژوهی: ۲ - ۱۳۵]

۸۹۶. مشهد؛ مدرسه میرزا جعفر؛ شماره نسخه:نامعلوم

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: انجام؛ مصحح، محشی؛ قطع: رحلی [چهار کتابخانه مشهد-ف: - ۳۴]

۸۹۷. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۲۱۲۴

آغاز: فی ذکر انساب النبی صلی الله علیه و آله و الائمة و زیاراتهم و تواریخهم و ذکر مشاهدهم و الخبر الوارد فی زیارة کل واحد منهم؛ **انجام:** مکانه رقبة مؤمنة و ذلک قول الله عزوجل و ان کان من قوم عدو لکم و هو فتحریر رقبة

کتاب المزار تا پایان کتاب الدیات؛ خط: نسخ، کا: محمد طاهر بن محمد باقر چوزان شهمرزادی، بی‌تا؛ مصحح، محشی، با چند امضای بلاغ، اجازه‌ای از «حسین بن محمد بحرانی» به شخصی بدون نام؛ جلد: تیماج مشکی، ۳۰۹گ، ۲۹ سطر، اندازه: ۲۴/۵×۳۷/۵سم [محدث ارموی ف: ۱ – ۴۶۳]

۸۹۸. تهران؛ شورا؛ شماره نسخه:۱۷۰۷۸

آغاز: برابر؛ **انجام:** و الذی یدل علی ذلک ما ذکرناه من اعادة الطواف و السعی ما رواه احمد بن محمد بن عیسی عن الحسن بن علی بن یقطین عن اخیه

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: انجام؛ جلد: چرم قهوه‌ای، ۶۴۰ص، ۲۸ سطر (۱۵×۲۷)، اندازه: ۲۳×۳۸سم [ف: ۴۷/۱ – ۲۱۲]

۸۹۹. تهران؛ شورا؛ شماره نسخه:۳۹

آغاز: برابر

مجلد اول؛ خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ دارای سر لوح؛ ۳۶۲گ، ۳۰ سطر، اندازه: ۱۵×۲۶سم [ف: ۲ – ۱۸]

۹۰۰. تهران؛ شورا؛ شماره نسخه:۱۵۰۱۰

خط: نسخ، کا: عنایت الله بن محمد طاهر کشمیری، بی تا [مختصر ف: ۲۱۴]

۹۰۱. مشهد؛ مدرسه حاج حسن؛ شماره نسخه:۴

از اوایل کتاب المزار تا اواخر دیات؛ خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ کاغذ: فرنگی آهار مهره آبی، ۴۸۱گ، ۲۳ سطر (۱۳×۲۰/۵)، اندازه: ۲۱×۳۰سم [نشریه: ۷ – ۷۶۴]

۹۰۲. اراک؛ دهگان؛ شماره نسخه:۱۱۲

آغاز: الامر علی هذه الجملة فالاشتغال بشرح کتاب یحتوی علی تأویل الاخبار؛ **انجام:** و الزمان الاول و الثانی و الثبوت فی الاول و العلم ما فی الثبوت ...

هفتم، مباحث آن از «بالاحداث الموجبة للطهارة» تا «النفاس»؛ خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ محشی با نشان «س دام ظله»؛ تملک: محمود عدلی؛ کاغذ: لیمویی، جلد: تیماج قهوه‌ای، ۱۸۲گ، مختلف السطر، اندازه: ۱۸×۲۵سم [ف: ۱ – ۱۲۵]

۹۰۳. مشهد؛ شیخ علی حیدر؛ شماره نسخه:۷۳۲

کتاب الجهاد تا آخر الدیات؛ خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: انجام؛ مصحح، محشی، با بلاغات؛ جلد: عادی، ۳۲۷گ، ۲۱ سطر، اندازه: ۱۹/۵×۲۵سم [مؤید: ۲ – ۲۱۵]

۹۰۴. مشهد؛ شیخ علی حیدر؛ شماره نسخه:۱۲۲

آغاز: برابر؛ **انجام:** و یناول خیراً ورد ان الأرض کنوزها عند ظهور از اول کتاب الطهارة تا اواخر کتاب الخمس؛ خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: انجام؛ مصحح، محشی؛ تملک: محمد سعید بن محمد صالح الرازی؛ جلد: عادی، ۴۱۲گ، ۲۵ سطر، اندازه: ۱۸/۵×۳۱/۵سم [مؤید: ۱ – ۱۲۵]

۹۰۵. نجف آباد؛ حججی؛ شماره نسخه:۳۰

آغاز: عن ابی بکر الحضرمی عن ابی عبدالله (ع) قال وضع رسول الله (ص) الزکوة علی تسعة اشیاء؛ **انجام:** و العمل ما قدمناه من الأخبار. تم الجزء الرابع من کتاب تهذیب الأحکام و آخره الحج و یتلوه فی الجزء الخامس کتاب الزیارات.

از زکات تا حج؛ خط: نسخ، کا: محمد علی بن محمد امین، بی‌تا؛ محشی، وضعیت اسانید روایات در هامش صفحات با رموز بیان شده؛ جلد: تیماج سرخ، ۲۰۳گ، ۲۲ سطر، اندازه: ۲۰×۲۶سم [آیت الله حججی: ف: – ۶۱]

۹۰۶. تهران؛ نوربخش (خانقاه نعمت اللهی)؛ شماره نسخه:۱۷۴

آغاز: عبدالله بن زراره عن محمد بن ابن عمر؛ **انجام:** والمراة التی لا ترضع ولدها و الامة هذا.

از آغاز کتاب تا کتاب نکاح؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: آغاز؛ مقابله شده؛ کاغذ: ایرانی، جلد: تیماج زرد، ۱۲۳۰ص، ۱۹ سطر، اندازه: ۱۹×۲۸سم [نوربخش: ف: ۱ – ۱۸۱]

۹۰۷. تهران؛ شورا؛ شماره نسخه:۴۷/۱ خوئی

از آغاز تهذیب تا پایان کتاب الحج؛ بی‌کا، بی‌تا؛ مصحح مجلسی دوم؛ ۶۸۷ص (۱– ۶۸۷) [ف: ۷ – ۵۸]

۹۰۸. تهران؛ شهشهانی ، حسین؛ شماره نسخه:بدون شماره

بی‌کا، بی تا [میراث اسلامی: ۵ – ۶۰۶]

۹۰۹. تهران؛ ادبیات؛ شماره نسخه:۴۶۳/۲

بی‌کا، بی تا [ف: ۳ – ۶۲]

۹۱۰. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۱۲۱۴

نسخه اصل: کتابخانه سید موسی شبیری زنجانی – قم. جلد دوم (کتاب الصلاة) و مجلدی دیگر از اجزاء معرفی شده در شماره (۷۹۵–۸۰۰) می‌باشد؛ بی‌کا، بی‌تا؛ نسخه چاپی حروفی دارالکتب الاسلامیه تهران با تحقیق سید حسن موسوی خرسان، مقابله شده با چند نسخه مهم توسط سید موسی شبیری زنجانی، که عبارتند از نسخه والد شیخ بهائی، نسخه سید حسین کرکی، شیخ علی بن سلیمان بحرانی، اسماعیل بن صالح بحرانی؛ ۳۸۶ص [عکسی ف: ۴ – ۳۹]

۹۱۱. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۷۹۵

نسخه اصل: کتابخانه سید موسی شبیری زنجانی–قم. جلد سوم؛ بی‌کا، بی‌تا؛ نسخه چاپ حروفی دارالکتب الاسلامیه تهران مقابله شده با چند نسخه مهم؛ ۳۳۸ص [عکسی ف: ۲ – ۴۷۸]

۹۱۲. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۱۴۵۱

نسخه اصل: کتابخانه سید موسی شبیری زنجانی – قم. جلد پنجم (کتاب الحج) و مجلدی دیگر از اجزاء معرفی شده در شماره (۷۹۵–۸۰۰)؛ خط: چاپی، بی‌کا، بی‌تا؛ چاپ حروفی دار الکتب الاسلامیة تهران مقابله شده با چند نسخه مهم؛ ۴۹۶ص [عکسی ف: ۴ – ۲۷۹]

۹۱۳. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۷۹۶
نسخه اصل: کتابخانه سید موسی شبیری زنجانی-قم. جلد ششم؛ بی‌کا، بی‌تا؛ نسخه چاپ حروفی دارالکتب الاسلامیه تهران مقابله شده با چند نسخه مهم؛ ۴۰۷ص [عکسی ف: ۲ - ۴۷۸]

۹۱۴. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۷۹۷
نسخه اصل: کتابخانه سید موسی شبیری زنجانی-قم. جلد هفتم؛ بی‌کا، بی‌تا؛ نسخه چاپ حروفی دارالکتب الاسلامیه تهران مقابله شده با چند نسخه مهم؛ ۴۹۶ص [عکسی ف: ۲ - ۴۷۹]

۹۱۵. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۷۹۸
نسخه اصل: کتابخانه سید موسی شبیری زنجانی-قم. جلد هشتم؛ بی‌کا، بی‌تا؛ نسخه چاپ حروفی دارالکتب الاسلامیه تهران مقابله شده با چند نسخه مهم؛ ۳۲۷ص [عکسی ف: ۲ - ۴۷۹]

۹۱۶. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۷۹۹
نسخه اصل: کتابخانه سید موسی شبیری زنجانی-قم. جلد نهم؛ بی‌کا، بی‌تا؛ نسخه چاپ حروفی دارالکتب الاسلامیه تهران، مقابله شده با چند نسخه مهم؛ ۴۰۳ص [عکسی ف: ۲ - ۴۷۹]

۹۱۷. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۸۰۰
نسخه اصل: کتابخانه سید موسی شبیری زنجانی-قم. جلد دهم؛ بی‌کا، بی‌تا؛ نسخه چاپ حروفی دارالکتب الاسلامیه تهران، مقابله شده با چند نسخه مهم؛ ۴۱۲ص [عکسی ف: ۲ - ۴۸۰]

۹۱۸. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۷۶۰۲-۵۱/۶۲
آغاز: برابر
کتاب الطهارة و الصلاة؛ بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: انجام؛ ۳۷۴گ، ۲۰ سطر، اندازه: ۱۸×۲۳سم [ف: ۲ - ۱۰۷۷]

۹۱۹. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۷۰۵۲-۳۶/۵۲
آغاز: ثلاثة اشبار ونصفاً فی مثله ثلاثة اشبار و نصف فی عمقه فی الارض فذلك الکر من الماء فاما الخبر الذی ... و بهذا الاسناد عن الحسین بن سعید عن حماد عن ربعی؛ **انجام:** باب زکوة الغنم. قال الشیخ رحمه الله والغنم اذا بلغت اربعین شاة وجب فیها شاة الی آخر الباب محمد بن یعقوب عن علی بن ابراهیم ... یکون فی یدیه مال لاخ له یتیم وهو
طهارت تا زکات؛بی‌کا،بی‌تا؛افتادگی:آغاز و انجام؛ مصحح؛ جلد: نایلونی مشکی،۴۳۷گ،۱۹سطر، اندازه: ۲۰×۲۷سم [ف: ۲ - ۱۰۸۴]

۹۲۰. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۶۲۰۲
بی‌کا، بی‌تا؛ مجموعه آقا رفیع قزوینی استاد اخلاق و فلسفه امام خمینی، خریداری از منصور تألهی معین الدین [رایانه]

۹۲۱. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۰۶۴۷
بی‌کا، بی‌تا؛ خریداری از مصطفی حسینی [رایانه]

۹۲۲. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۰۶۴۸
جلد ۲؛ بی‌کا، بی‌تا؛ خریداری از مصطفی حسینی [رایانه]

۹۲۳. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۰۶۳۱
جلد ۲؛ بی‌کا، بی‌تا؛ خریداری از مصطفی حسینی [رایانه]

۹۲۴. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۱۷۶۱۷
بی‌کا، بی‌تا؛ انتقالی از کتابخانه پهلوی - مجموعه نوازی؛ ۲۹۱گ، اندازه: ۱۶/۸×۳۰سم [رایانه]

۹۲۵. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۱۷۷۶۲
بی‌کا، بی‌تا؛ انتقالی از کتابخانه پهلوی - مجموعه نوازی؛ اندازه: ۱۹/۲×۲۸/۴سم [رایانه]

۹۲۶. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۱۹۹۲۵
۱ و ۲؛ بی‌کا، بی‌تا؛ خریداری از امرالله صفری [رایانه]

۹۲۷. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۱۹۶۷۱
بی‌کا، بی‌تا؛ خریداری از محمد حسین علوی [رایانه]

۹۲۸. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۰۷۲۵
بی‌کا، بی‌تا؛ خریداری از مصطفی حسینی [رایانه]

۹۲۹. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۵۳۱۲
بی‌کا، بی‌تا؛ خریداری از امرالله صفری [رایانه]

۹۳۰. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۱۹۶۵۴
بی‌کا، بی‌تا؛ خریداری از محمد حسین علوی [رایانه]

۹۳۱. مشهد؛ مدرسه عباسقلی خان؛ شماره نسخه:۵
بی‌کا، بی تا [نشریه: ۷ - ۷۶۶]

۹۳۲. مشهد؛ مدرسه عباسقلی خان؛ شماره نسخه:۶
بی‌کا، بی تا [نشریه: ۷ - ۷۶۶]

۹۳۳. تبریز؛ ثقة الاسلام؛ شماره نسخه:بدون شماره
از مزار تا پایان کتاب؛ بی‌کا، بی‌تا؛ از روی نسخه معتبری که ملا محمد تقی مجلسی با نسخه خط شیخ حسین ابن عبدالصمد مقابله و تصحیح کرده بود نوشته و مقابله شده و شیخ حسین بن عبدالصمد نسخه خود را از روی نسخه اصل شیخ طوسی نوشته و آن را بر استادش شهید دوم خوانده بوده، باز در آن آمده که ملامحمد تقی مجلسی نسخه خود را که این نسخه ما از روی آن نوشته و تصحیح شده با نسخه مقدس اردبیلی و نسخه ملا عبدالله شوشتری نیز در شعبان ۱۰۷۸ مقابله و تصحیح کرده بود. [نشریه: ۷ - ۵۳۳]

۹۳۴. کرمانشاه؛ نجومی؛ شماره نسخه:بدون شماره
از اول الکتاب تا احکام الخراج و الارضین؛ بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: آغاز و انجام [دلیل المخطوطات: ۱ - ۲۲۵]

۹۳۵. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۵۲۵۰
ج ۱؛ بی‌کا، بی‌تا؛ خریداری از رامبد دبستانی [رایانه]

۹۳۶. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۵۷۹۵
بی‌کا، بی‌تا؛ خریداری از محمدرضا توپچی [رایانه]

۹۳۷. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۵۸۲۴
کتاب الجهاد؛ بی‌کا، بی‌تا؛ خریداری از حوزه علمیه ولی عصر کرمان [رایانه]

۹۳۸. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۵۸۲۵
بی‌کا، بی‌تا؛ خریداری از حوزه علمیه ولی عصر کرمان [رایانه]

۹۳۹. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:ض۹۵۳۹
بی‌کا، بی تا [الفبائی ف: ۱۵۳]

۹۴۰. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۰۶۱/۳/۳

آغاز: فقال لا یصلح لها ان تنکح حتی تنقضی عدتها ثلاثة اشهر. فان توفی عنها مولاها فعدتها اربعة اشهر و عشرا. احمد بن محمد بن علی بن الحکم (گ۲۰۳) ...: باب اللعان: قال الشیخ: و اذا قذف الرجل زوجته بالفجور. الی قوله: و لم تحل له ابدا. روی محمد بن یعقوب عن عدة من اصحابنا عن سهل بن زیاد؛ **انجام:** در کتاب الوصیة: باب الرجوع عن الوصیة. احمد بن محمد بن عیسی عن الحسن بن علی (گ۲۹۱ب) ... عن عمار الساباطی عن ابی عبدالله (ع) فی الرجل یجعل بعض ماله لرجل ...

از نکاح تا وصیت؛ خط: نسخ زیبا، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: آغاز؛ در برگ پایان کتاب عتق به همان خط متن چنین نوشته: «کذا بخط الشیخ حسین بن عبدالصمد. تم کتاب العتق ویلیه کتاب الایمان و النذور و الکفارات زیادة بخط الشیخ علی»، گویا این دو نام نویسندگانی است که این نسخه از روی نوشته ایشان نوشته شده است در پایان کتاب الوقوف (گ۲۸۴) در حاشیه چنین نوشته: «صورة اجازة الشیخ رحمه الله لولده:سمع جمیع کتاب الوقوف ولدی ابو علی الحسن بن محمد یبقراءة ابی الحسن علی بن متویه القمی. و کتب محمد ابن الحسن الطوسی و سبع و اربعین و اربعماءة»، محشی با نشان «لک=مالک»، «م ق ر» (ره)، «نف»، «بع» «۱۲»، «عد=قواعد»، «دروس»، «س»، «نهایه»، «ق»؛ کاغذ: اصفهانی، نخودی، ۹۱ص (۲۰۲-۲۹۲)، اندازه: ۹×۱۶سم [ف: ۱۱ - ۲۱۶]

۹۴۱. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۴۵۹۳

آغاز: بسمله و به نستعین کتاب (النکاح عن) یعقوب عن عدة من اصحابنا عن احمد بن محمد بن عن ابن فضال قال؛ **انجام:** و ذلک قول اله عز و جل و ان کان من قوم عدو لکم و هو مومن ... رقبة مومنة. تم کتاب الدیات و هو آخر کتاب ...

از کتاب نکاح تا پایان کتاب دیات؛ خط: نسخ بدخط، بی‌کا، بی‌تا؛ مصحح؛ کاغذ: فرنگی نخودی، جلد: تیماج یشمی، ۳۹۷گ، ۲۵ سطر (۱۳×۲۲)، اندازه: ۲۱×۳۰/۵سم [ف: ۱۹ - ۲۲۸]

۹۴۲. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۴۵۹۸

انجام: و لیس فی الخبر أنه کان ذبح فی الحل أو الحرم و اذا لم یکن ذلک فی ظاهره و کان

از آغاز تا کتاب حج؛ خط: نسخ و نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: انجام؛ مصحح، با دو خط نشانی بلاغ؛ تملک: محمد صدرالدین شیرازی (ملا صدرا)، محمد هاشم بن محمد حسنی حسینی عضدی، نظام علی؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۲۷۷گ، مختلف السطر، اندازه: ۱۹×۲۶سم [ف: ۱۲ - ۱۶۶]

۹۴۳. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۴۶۵۳

آغاز: منهم رجع عن اعتقاد الحق لما اشتبه علیه الوجه فی ذلک؛ **انجام:** فیقولون ارایتم لوان رجلا نصرانیا او یهودیا اسلم ثم مات من ساعته ...

خط: نسخ و نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ مصحح؛ تملک: رضا الموسوی زنجانی؛ کاغذ: اصفهانی نخودی، جلد: تیماج قهوه‌ای مقوایی، ۳۹۳گ، ۲۱ سطر (۱۲×۱۸) سطر، اندازه: ۱۹/۵×۲۵/۵سم [ف: ۱۹ - ۳۱۹]

۹۴۴. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۶۳۹

آغاز: بسمله و به نستعین. کتاب المزار من کتاب التهذیب مختصر فی انساب النبی و الائمه؛ **انجام:** رقبة مؤمنه و هو آخر کتاب (آخر رساله مقنعه پیرامون همین کتاب فهرست کنب الشیعه و الحمد لله)

خط: نسخ و نستعلیق، کا: جرذری، محمد بن شهاب، بی تا [رایانه]

۹۴۵. تهران؛ دائرة المعارف بزرگ اسلامی؛ شماره نسخه:۱۴۷۴-عکسی

آغاز: برابر؛ **انجام:** هذا الخبر موافق للعامه ... من الاخبار. تم الجزء الرابع من کتاب تهذیب الاحکام و یتلوه الجزء الخامس کتاب الزیارات، و الحمدلله وحده و صلی الله ...

خط: نسخ و ثلث، بی‌کا، بی‌تا؛ با صورت «اجازه» عبدالمحسن بن محمد اللحاوی به فرزند خودش که از وی نام نمی‌برد؛ وقف‌نامه کتاب «آقائی آقاابوالحسن خلف ... آقاعلی تاجر ... بر طلبه اثنی عشریه و تولیت ... ملا محمد جعفر پیشنماز»؛ ۶۳۶ص، ۳۱ سطر (۱۲/۵×۲۲/۵)، اندازه: ۲۲×۳۴سم [عکسی ف: ۱ - ۹۰]

۹۴۶. تهران؛ شورا؛ شماره نسخه:۱۵۹۱۱/۷

تنها یک صفحه از آخر جزء اول کتاب در این نسخه موجود است؛ خط: نسخ و نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۱ص (۶۷)، اندازه: ۱۹/۵×۲۷/۵سم [ف: ۴۴ - ۱۲۸]

۹۴۷. قزوین؛ امام صادق؛ شماره نسخه:۳۳

از کتاب الدیون و الکفالات تا اول صید و ذباحه؛ خط: ثلث، بی‌کا، بی‌تا؛ مصحح، محشی با امضای «م ق ر دام ظله و م ت ق ر»؛ جلد: تیماج، ۳۲۰گ، ۱۹ سطر [ف: ۱ - ۶۹]

۹۴۸. تهران؛ دائرة المعارف بزرگ اسلامی؛ شماره نسخه:۱۴۷۹-عکسی

آغاز: برابر؛ **انجام:** و هو مومن فتحریر رقبة مومنة. تم الکتاب و الحمدلله رب العالمین.

خط: ثلث، بی‌کا، بی‌تا؛ محشی؛ ۱۰۴۴ص، ۳۷ سطر (۱۲/۵×۲۳)، اندازه: ۲۲×۳۳سم [عکسی ف: ۱ - ۹۰]

۹۴۹. همدان؛ مدرسه غرب همدان؛ شماره نسخه:۴۵۰۸

کتاب الزکوة تا آخر زیارات؛ خط: شکسته نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ قطع: رحلی [رشت و همدان: ف: - ۱۳۰۱]

۹۵۰. همدان؛ مدرسه غرب همدان؛ شماره نسخه:۳۴۲

از کتاب الطهارة تا آخر مبحث خمس؛ خط: نسخ درشت، بی‌کا، بی‌تا؛ با جملات «بلغ سماعا ایده الله تعالی» و «بلغ قراءة ایده الله»؛ قطع: رحلی [رشت و همدان: ف: - ۱۳۰۱]

۹۵۱. مشهد؛ گوهرشاد؛ شماره نسخه:۱۸۴۶

آغاز: متواصلة بعضها الی بعض لا یکون بین صفین ما لا یتخطا یکون قد ذلک مسقط جسد الانسان؛ **انجام:** و اذا مات المحرم غسل کتغسیل المحل غیر انه لا یقرب الطیب روی موسی بن القاسم عن عبدالله ابن سنان قال سمعت ابا عبدالله علیه السلام ...

از کتاب الصلاة تا اواخر حج می‌باشد؛ خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛

افتادگی: آغاز و انجام؛ واقف: سید سعید طباطبایی، ۱۳۳۲؛ کاغذ: نخودی آهار مهره، جلد: تیماج عنابی، ۲۸۶گ، ۲۷ سطر، اندازه: ۱۹/۵×۳۰سم [ف: ۵ - ۲۵۳]

● تهذیب الاحکام (ترجمه) / حدیث / فارسی

tahḏīb-ul aḥkām (t.)

میرزا محمد بن محمد تقی، ق۱۲ قمری

mīrzā mohammad ebn-e mohammad taqī (- 18c)

وابسته به: تهذیب الاحکام فی معرفة الحلال و الحرام؛ شیخ طوسی، محمد بن حسن (۳۸۵-۴۶۰)

متن این کتاب ترجمه محض است ولی فوائد مختلفی از شرح و اشاره بر احوال رجال در حواشی آورده شده است. در صحت نام مترجم یقین نداریم و به آنچه در پایان نسخه بوده بسنده شده است.

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۱۶۶۶

آغاز: ... یحیی از محمد بن علی بن محبوب از علی بن ریان از حسین از بعض اصحاب او؛ **انجام:** فرمود که هرگاه چیزی از پیشانی او بر زمین برسد، در ما بین ابروها و رستنگاه مویش پس بدرستی کافیست او را.

کتاب طهارت و بخشی از کتاب صلات؛ خط: نسخ و شکسته نستعلیق خوش، بی‌کا، تا: سه‌شنبه ۶ محرم ۱۱۳۴ق؛ افتادگی: آغاز؛ مصحح، محشی با علامت «منه عفی عنه»؛ کاغذ: سمرقندی آهار مهره، جلد: تیماج قهوه‌ای، ۳۶۴گ، ۱۹ سطر (۱۰×۱۸)، اندازه: ۱۵/۵×۲۵سم [ف: ۲۹ - ۴۴۶]

← تهذیب الاخلاق ⟩ تهذیب اخلاق
← تهذیب الأخلاق ⟩ الأخلاق (أرجوزة فی)

● تهذیب الاخلاق / اخلاق / عربی

tahḏīb-ul axlāq

یحیی بن عدی، ۲۸۰ - ۳۶۴ قمری

yahyā bn-e ʻadī (894 - 975)

در بیان فضایل و رذایل اخلاقی.

آغاز: اعلم ان الانسان من بین سائر الحیوان ذو فکر و تمییز و هو یحب من الامور أفضلها و من المراتب اشرفها

چاپ: المطبوعات القبطیة الاهلیة، چاپ اول، ۱۵۸۸م؛ چاپ دوم، ۶۳ص، ۱۹۱۳م؛ محقق: محمد کرد علی، قاهره، مطبعة لجنة التألیف و الترجمة و النشر، وردت ضمن: رسائل البلغاء، ۱۹۰۸م.

[معجم المطبوعات ۱۷۰/۱؛ الاعلام ۱۵۶/۸؛ معجم المؤلفین ۱۳/۲۱۱-۲۱۲؛ ذخائر التراث العربی ۹۱۱/۲؛ الکنی و الالقاب ۳۵۴/۱]

۱. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۲۴۵۳

آغاز: برابر

نسخه اصل: کتابخانه ای در نجف اشرف؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ ۳۷ص [عکسی ف: ۷ - ۶۸]

۲. تهران؛ شورا؛ شماره نسخه:۱۳۶۷/۲ط

آغاز: برابر؛ **انجام:** فما اقبح النقص بالقادر علی التمام ... نختم القول فی الاخلاق و احمد لله رب العالمین.

خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: تیماج مشکی، ۵۴ص (۳۳-۸۶)، اندازه: ۱۳×۱۸/۵سم [ف: ۲۴/۳ - ۹۱]

● تهذیب الاخلاق / اخلاق / عربی

tahḏīb-ul axlāq

کوزه کنانی، احمد بن عبدالله، - ۱۳۲۷ قمری

kūze konānī, ahmad ebn-e ʻabd-ol-lāh (- 1909)

مؤلف بعد از تألیف کتابش با نام «روضة الأمثال» که درباره امثال قرآن کریم است بدین فکر افتاده که کتابی اولاً در تهذیب نفس خود و ثانیاً برای متذکر شدن بعضی از برادران دینی خود، تألیف نماید و آن را در چند «مقدمه» و چند «مقاله» تنظیم نموده است.

قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۸۴۴

آغاز: نحمده بالحمد الذی ارتضاه من خلقه و اوجب قبوله علی نفسه و نشکره بشکره یزید لنا آلائه و نعمائه و نشهد ان لا اله الا هو؛

نسخه اصل: کتابخانه شیخ محیی الدین مامقانی ـ قم؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۴؛ در برگ اول کتاب به مامقانی نسبت داده شده که صحیح نیست، ولکن این کتاب وقف مقبره مرحوم شیخ محمد حسن مامقانی بوده و این وقف را «شیخ عبد الله مامقانی» در ۳ صفر ۱۳۳۴ در برگ دوم نگاشته‌اند، مصحح، محشی [عکسی ف: ۳ - ۳۵]

● تهذیب الاخلاق / اخلاق / عربی

tahḏīb-ul axlāq

در چهار مقاله گویا از ایجی

[دنا ۴۶۶/۳]

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۸۵۹۶/۹

خط: نستعلیق، کا: عطاءالله بن محمد زکی اصفهانی، تا: ۱۱۸۵ق؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج مشکی، ۱۷گ (۱۳۶پ-۱۴۲پ)، ۵ سطر (۵×۱۰) [ف: ۱۷ - ۱۶۹]

● تهذیب اخلاق / اخلاق / فارسی

tahzīb-e axlāq

وابسته به: طهارة الاعراق فی تحصیل الاخلاق = تهذیب الاخلاق

و تطهیر الاعراق = طهارة النفس؛ ابن مسکویه، احمد بن محمد (۳۲۰-۴۲۱)
گویا ترجمه فارسی «طهارة الاعراق» ابن مسکویه رازی است و از مترجمی نامعلوم، در «مقدمه» و سه «بحث»: ۱. بیان شرف این علم؛ ۲. بیان آنکه کمال انسانی در چیست؛ ۳. بیان معنی خیر و سعادت؛ سپس سه «باب»: ۱. تهذیب اخلاق مشتمل بر هفت «فصل»: ۱) بیان انواع فضایل، ۲) بیان اصناف کمالات تحت فضایل، ۳) بیان انواع رذایل ضد فضائل، ۴) بیان شرف عدالت بر دیگر فضایل، ۵) کیفیت اکتساب فضایل، ۶) بیان حفظ صحت نفس، ۷) بیان معالجات امراض نفس؛ ۲. حکمت منزل مشتمل بر پنج «فصل»: ۱) بیان احتیاج مردم به منزل، ۲) بیان تدبیر اقوات و اموال، ۳) بیان تدبیر اهل فضل، ۴) بیان تدبیر اولاد، ۵) بیان تدبیر خدم و عبید؛ ۳. معرفت مدن و شرح اقسام آن مشتمل بر چهار «فصل»: ۱) بیان احتیاج مردم به تمدن و شرح آن، ۲) بیان فضیلت محبت و انواع آن، ۳) بیان اقسام اجتماعات، ۴) کیفیت معاشرت با اصناف خلق؛ خاتمه در بیان مواعظ و نصایح حکمای بزرگ.
آغاز: اخلاق مهذبه اهل کمال که لایق اتباع و انتخاب تواند بود حمد حضرت مبدع قدیم است ... اما بعد چون علم تهذیب اخلاق شریف ترین علوم است. پس حسن اتفاق مقتضی آن شد که در آن علم مختصری مفید جمع کرده شود ...
انجام: پیوسته بر ملازمت سیرت عدل و التزام طریق حق مواظب کن تا نیکبخت دو جهانی باشی و الله الموفق للساکن و الماشی و السلام.
[مشترک پاکستان ۲۲۸/۴؛ فهرستواره ۴۰۹/۶]

۱. تهران؛ شورا؛ شماره نسخه:۱۰۲۳۲
آغاز و انجام: برابر
خط: رقاع، بی‌کا، تا: ۲ ذیحجه ۱۰۶۳ق، جا: شاه جهان آباد؛ مصحح، مجدول مذهب، با سرلوح مذهب و مرصع؛ مهر: کتابخانه ترقی؛ جلد: تیماج جگری، ۸۰گ، ۱۱سطر، اندازه: ۱۲×۲۱سم [ف: ۳۲ - ۲۷۰]
تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۶۰۲۱-ف و ۵۸۴۷ف
نسخه اصل: همان نسخه بالا [فیلمها ف: ۳ - ۱۹۰ و ۱۸۶]
۲. شیراز؛ ملی؛ شماره نسخه:۴۷-الف/۵۱۷
آغاز و انجام: برابر
خط: شکسته نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ کاغذ: نازک نخودی، جلد: مقوا با کاغذ ساغری، ۶۸گ، ۱۳ سطر (۶/۵×۱۴/۵)، اندازه: ۱۲×۲۱سم [ف: ۲ - ۱۱۱]
۳. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۲۹۵۷-ف
نسخه اصل: بادلیان Prs. D. 42. در یک مقدمه در سه رکن و سه باب و یک خاتمه؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ ۴۷گ، ۱۳ سطر [فیلمها ف: ۲ - ۱۵]

۴. تهران؛ شورا؛ شماره نسخه:۶۶۰۸/۳
انجام: .جمهور مردمان از مشورت و صوابدید او تجاوز ننمایند ماهیت او در دو جهان ثابت و مستقر باشد و استحقاق مدح لازم آید فصل دوم.
خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: انجام؛ کاغذ: الوان، جلد: تیماج قهوه‌ای، ۳گ (۳۱ر-۳۳پ)، اندازه: ۱۷/۵×۲۹/۵سم [ف: ۲۰ - ۱۵۲]
۵. تهران؛ شورا؛ شماره نسخه:۱۷۶۵۳ض
ناشناخته؛ بی‌کا، بی تا [د.ث. مجلس]

● **تهذیب اخلاق** / اخلاق / فارسی

tahzīb-e axlāq
رساله‌ای کوتاه دربیان اصول تهذیب و تزکیه نفس که بدون تقسیم‌بندی خاص و با استفاده از آیات و روایات فراهم شده است.

قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه:۲۶۲۲/۱
آغاز: بسمله در بیان تهذیب اخلاق نفسانی و قتل نفس اماره شیطانی و متخلق شدن با خلاق رحمانی و مسافرت از جسمانی و متشبه شدن بملائک روحانی کماقال تعالی و الذین جاهدوا فینا لنهدینهم سبلنا، الحدیث: موتوا قبل از تموتوا؛ **انجام:** پس نزول بلانسبت بگنه کاران موجب هلاکت و عذاب و نسبت به بی گناهان باعث مزید ثواب و ایمان خواهد بود، ربنا افرغ علینا صبراً و ثبت اقدامنا و انصرنا علی القوم الکافرین
خط: نستعلیق، کا: مؤلف، تا: قرن ۱۳؛ خط‌خوردگی و قلم‌زدگی؛ یادداشتی از محمد رضا نائینی در ۱۳۳۰ ق مبنی بر توصیف رساله؛ جلد:مقوا اسلیمی،۲۱گ،۹سطر،اندازه:۱۰×۱۶سم[ف مخ: ۱ - ۵۱۸]

← تهذیب الاخلاق و تطهیر الاعراق ﴿ دفع الخوف من الموت
← تهذیب الاخلاق و تطهیر الاعراق ﴿ طهارة الاعراق فی تحصیل الاخلاق
← تهذیب الاسماء ﴿ تاج المصادر

● **تهذیب الاسماء = تاج الاسامی** / لغت / عربی به فارسی

tahḏīb-ul asmā’ = tāj-ul asāmī
از ناشناس. فرهنگ عربی به فارسی است ویژه نام‌ها و مصدرها. کهن‌ترین نسخه شناخته شده آن در کوره خجند در ۲۷ شوال ۶۶۳ق نوشته شده است (فرهنگنامه‌ها ۱۳۸). پس بایستی پیش از این تاریخ تألیف شده باشد. در پشت برگ یکی از کهن‌ترین نسخه‌ها که از همان سده ۷ق/۱۳م است به نام تهذیب الاسماء نامیده شده است. این فرهنگ حرف‌ها را ندارد. در ۲۸ باب (با کتاب)، به ترتیب حروف آغاز واژه ها و هر باب در ۲۸ فصل و این فصل‌ها به ترتیب پایان حرف‌هاست. (احمد منزوی)

آغاز: الحمدلله المحمود بجميع الاوصاف و الاسماء، الممدوح بانواع الكرم و النعماء
انجام: اليمنی، دست راست. اليهودی، جهود، اليهود و الهود، ج. و الله اعلم بالصواب
[فرهنگنامه ها ص ۱۳۸؛ نسخه‌های منزوی ۱۹۷۷/۳؛ دنا ۴۶۷/۳]

۱. تهران؛ شورا؛ شماره نسخه:۱۴۰۲۱/۱
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، کا: محمود ظفرجو و ملك برهان حسام، تا: ۱۱ ذيقعده ۸۸۲ق؛ مجدول؛ جلد: گالينگور قهوه‌ای، ۳۱۴گ (۱ر-۳۱۴ر)، ۲۱ سطر، اندازه: ۱۸×۲۹سم [ف: ۳۸ - ۴۲]
۲. تهران؛ دائرة المعارف بزرگ اسلامی؛ شماره نسخه:۵۳/۱
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ پخته، بی‌کا، تا: قرن ۱۰؛ افتادگی: آغاز؛ ۲۴۱گ (۳ر-۲۴۳ر) [ف: ۱ - ۶۶]

● **تهذيب الاسماء و اللغات** / لغت / عربی
tahḏīb-ul asmā’ wa-l luġāt
نووی، يحيی بن شرف، ۶۳۱ - ۶۷۶ قمری
navavī, yahyā ebn-e šaraf (1234 - 1278)
مؤلف اسماء و لغات را از شش كتاب مشهور لغوی (مختصر مزنی، المهذب، الوسيط، التنبيه، الوجيز و الروضه) جمع‌آوری نموده و الفاظی را كه مورد نياز و رجوع بوده و در آن كتاب‌ها نيامده، اضافه نموده است.
چاپ: غوطا، جزء۷، ۸۷۸ص، ۱۲۴۲ق؛ قاهره، مطبعة الاميرية، ۱۹۲۷م؛ بيروت، دار الكتب العلمية، بدون تاريخ.
[دنا ۴۶۷/۳؛ كشف الظنون ۵۱۴/۱]

تهران؛ شورا؛ شماره نسخه:۷۱۲۶
آغاز: فصل ابط الابط معروف بكسر الهمزة و اسكان الباء و فيه لغتان؛ **انجام:** و قد ذكرت هذا فی الروضة ... هنا اكمالا لهذا الكتاب و الله اعلم بالصواب و اله المرجع و المآب.
خط: نسخ كهن، بی‌كا، بی‌تا؛ تملك فرهاد ميرزا بن وليعهد ۱۸ ربيع الاول ۱۳۰۴؛ جلد: تيماج مشكی، ۱۳۲گ، ۳۳ سطر، اندازه: ۱۹×۲۷سم [ف: ۲۵ - ۱۳۸]

● **تهذيب اصلاح المنطق لابن السكيت** / منطق / عربی
tahḏīb-u iṣlāḥ-il manṭiq li-ibn-is sikkīt
خطيب تبريزی، يحيی بن علی، ۴۲۱ - ۵۰۲ قمری
xatīb-e tabrīzī, yahyā ben ‘alī (1031 - 1109)
وابسته به: اصلاح المنطق؛ ابن سكيت، يعقوب بن اسحاق (۱۸۶-۲۴۶)
تهذيب كتاب اصلاح المنطق ابن سكيت است.

چاپ: مطبوعات السعاده، جزء۲، ۱۳۲۵ق.
[دنا ۴۶۷/۳؛ كشف الظنون، ۱۰۸/۱؛ معجم المطبوعات، ۶۲۶/۱]

۱. تهران؛ شورا؛ شماره نسخه:۹۲۸ط
آغاز: بسمله. و الحمد لله رب العالمين قال الشيخ ... خطيب التبريزی رحمت الله عليه اما بعد حمد الله و الصلاة ... فانی لما رايت ميل اكثر الناس؛ **انجام:** لا يمكن افراده من قرينته و حذفه فليكون اخلالا بالترتيب ... و آله اجمعين.
خط: نسخ كهن معرب، كا: ابوعلی محمد بن ماجد بن هلال نحوی، تا: رجب ۴۹۷ق، جا: مدينة السلام؛ يادداشت قرائت نسخه توسط محمد علی بن سيد كاظم نجل سيد محسن؛ تملك: سيد كاظم بن سعيد ... سيد محسن، محمد بن صادق حسنی طباطبائی در ۱۳۱۰ق؛ جلد: تيماج سرخ، ۴۶۰ص، ۲۴ سطر، اندازه: ۱۵/۵×۲۲سم [ف: ۲۴/۳ - ۲۹]
۲. تبريز؛ ملی؛ شماره نسخه:۳۶۳۱
آغاز: بسمله. الحمدلله رب العالمين حمد الشاكرين ... برگ نو نويس: ... ملو كا من آل المنذرو الا كاسره علی طريق الاعتبار؛ **انجام:** ... و تربه و ادمن اوديه المين ... و ... الكسائی و ابوزيد قالا الحرب خدعه. تم اللكتاب ...
خط: نسخ، بی‌كا، تا: قرن ۶ و ۷؛ ميان سطور و حواشی ترجمه‌هايی بلغت طبری دارد، مدتی در اختيار نادر ميرزا بديع الزمان صاحب اختيار نوه فتحعليشاه قاجار بوده و آن مرحوم يادداشت‌های نفيسی درآغاز و انجام نسخه نوشته، به علاوه در يک برگ الحاقی در آغاز شرح حال مبسوطی از ابن السكيت و خطيب تبريزی نوشته‌اند كه قابل توجه است؛ كاغذ: سمرقندی، جلد: مقوا با ته چرمی و رويه پارچه، ۲۶۴گ، ۱۹ سطر، اندازه: ۱۶×۲۳/۵ [ف: ۳ - ۱۰۵۸]
تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۶۲۱۷-عكس
نسخه اصل: همان نسخه بالا [فيلمها ف: ۳ - ۲۴۵]

← تهذيب الاصول ⟩ تهذيب الوصول الی علم الاصول
← تهذيب الاصول ⟩ اشعار

● **تهذيب الاصول** / اصول فقه / عربی
tahḏīb-ul usūl
محمد بن آدم بن عبدالله، ق۱۳ قمری
mohammad ebn-e ādam ebn-e ‘abd-ol-lāh (- 19c)
تاريخ تأليف: ۱۲۰۶ق
نويسنده می‌گويد چون علم اصول از امهات علوم دينی و از مهمات مسائل فقهی و قضايی است بر آن شدم كه وجيزه‌ای در آن بپردازم و آن را در يک «مقدمه» و چهار «باب» و يک «خاتمه» تقديم علاقه مندان كنم: مقدمه: در تعريف فقه؛ باب ۱. كتاب؛ ۲. سنت؛ ۳. اجماع؛ ۴. قياس؛ خاتمه در سه فصل: ۱)

دلائل لفظیه، ۲) تعارض و تراجیح، ۳) اجتهاد.

تهران؛ انجمن آثار و مفاخر فرهنگی؛ شماره نسخه:۴۱/۲

آغاز: بسمله و به نستعین - الحمدلله الذی مهد اصول الفقه؛ **انجام:** انه الهادی فی کل مأمول و مسؤول ولیکن هذا اخر الکتاب و الیه المرجع و المآب.

خط: نسخ، کا: محمد داشاغلوجی، تا: ۱۳۴۹ق، جا: ساوجبلاغ مکری مسجد سید نظام؛ از روی خط مصنف؛ کاغذ: فرنگی، جلد: مقوایی، رویه کاغذی، ۱۷ص (۲۵ - ۴۱)، ۱۴ سطر (۱۱×۱۴/۵)، اندازه: ۱۷/۵×۲۱سم [ف: - ۲۲۸]

● تهذیب الاصول / اصول فقه / عربی

tahḏīb-ul usūl

نراقی

کاشان؛ رضوی؛ شماره نسخه:۷۹/۴

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ قطع: ربعی [نشریه: ۷ - ۴۱]

● تهذیب الاکر ثاوذوسیوس / ریاضیات / عربی

tahḏīb-ul ukar-i ṯāwḏūsīyūs

مغربی، یحیی بن محمد، - ۶۸۵ قمری

maqrebī, yahyā ebn-e mohammad (- 1287)

وابسته به: تحریر اکر ثاوذوسیوس = تئوذوسیوس نصیرالدین طوسی، محمد بن محمد (۵۹۷-۶۷۲)

ثاوذوسیوس (Theodosius) مهندس و ریاضی‌دان یونانی زاده طرابلسی در بیثونیا و زنده در قرن یکم مسیحی نگارنده کتاب «المساکن» و کتاب «الایام و اللیالی» می‌باشد و در مثلثات کروی دفتری گرانمایه از او به یادگار مانده که «اکر» می‌خوانند و ارجمندترین کتابی است که دانشجویان می‌بایستی میان اصول اقلیدس و مجسطی بطلیموس بخوانند، دارای سه «مقاله» (۱ ید ۲ کج ۳ کب) روی هم ۵۹ شکل و در برخی نسخه‌ها ۵۸ شکل می‌باشد. این دفتر را قسطا بن لوقا بعلبکی فیلسوف ریاضی‌دان (-۳۰۰ق) به دستور احمد مستعین (۲۴۸-۲۵۲ق) پسر معتصم عباسی تا شکل ۵ مقاله ۳ به عربی درآورد و بازمانده را دیگری ترجمه کرد و ثابت بن قره صابی حرانی (۲۲۱-۲۸۸ق) آن را پاکیزه ساخت. محیی الدین یحیی بن محمد بن ابی لشکر اندلسی حکیم مغربی که با خواجه طوسی در رصد مراغه همکاری می‌کرده و زیجی در ۶۷۵ق نگاشته است آن را تحریر نمود. (دانش پژوه)

[دنا ۴۶۷/۳ (۲ نسخه)]

۱. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۴۵۹/۲عکسی

آغاز: بسمله. کتاب الاکر لثاوذوسیوس و هو ثلث مقالات تهذیب مولانا ... الکرة شکل منسجم صحیح الاستدارة

نسخه اصل: کتابخانه چستربیتی، ش ۳۰۳۵؛ خط: نسخ، کا: یوسف بن ابراهیم بن ابی المکرم، تا: ۲۶ ربیع الاول ۶۶۹ق؛ ۱۸ص (۱۲۸-۱۴۵)، ۳۱ سطر [عکسی ف: ۴ - ۳۱۲]

۲. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه: ۵۲۲۲/۱

آغاز: بسمله، کتاب الاکر لثاوذوسیوس و هو ثلث مقالات تهذیب مولانا العالم الکامل الفاضل محیی الدین یحیی بن محمد بن ابی الشکر المغربی ادام الله فضله، صدر الکتاب: الکرة شکل لجسم صحیح الاستدارة یحیط به سطح واحد مستدیر؛ **انجام:** اعظم من ان تکون شبیهه بقوس ل ح و هو المطلوب

خط: شکسته تعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۷؛ با اشکال به شنگرف؛ کاغذ: حنایی، جلد: مقوایی، ۷۷ص (۱-۷۷)، اندازه: ۱۵×۲۰/۲سم [ف: ۸-۳۷۵]

۳. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۹۴۴/۱۲

آغاز: بسمله و به ثقتی. الحمدلله رب العالمین ... کتاب الاکر لثاوذوسیوس و هو ثلث مقالات ... المقالة الاولی اثنان و عشرون شکلا. الحدود: الکرة شکل یحیط به سطح واحد فی داخله نقطة؛ **انجام:** یشبه قوس هـ ذ و ذلک ما اردناه (تمت المقالة الثالثة و یتمامها تم کتاب الاکر لثاوذوسیوس فرغ المصنف من تحریره فی شهور سنة خنا - چاپ دکن از روی نسخه ۷۰۹ تبریز در رسائل طوسی).

خط: نستعلیق، کا: محمد امین بن محمد مؤمن استرابادی، تا: پنج‌شنبه ۵ محرم ۱۰۵۳ق، جا: اصفهان، مدرسه شیخ الاسلام؛ او این نامه را در روز چهارشنبه ۲۰ ذیحجه ۱۰۵۲ نزد محقق مدقق محمد تقی استرآبادی آغاز خواندن نموده بود؛ ۲۵گ (۱۵۱پ-۱۷۵پ). [ف: ۴ - ۸۴۶]

۴. تهران؛ شورا؛ شماره نسخه:۲۰۰/۱

آغاز: الکرة شکل مجسم صحیح الاستدارة یحیط به سطح واحد مستدیر

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ ۱۸ سطر، اندازه: ۲۶×۲۳سم [ف: ۲ - ۱۱۱]

● تهذیب الأنساب و نهایة الأعقاب / انساب / عربی

tahḏīb-ul ansāb wa nihāyat-ul a'qāb

حسینی علوی، محمد بن محمد، - ۴۳۷ قمری

hoseynī 'alavī, mohammad ebn-e mohammad (- 1046)

اثر مفصل عبیدلی در انساب در اختیار شاگردش عمری بوده و در تألیف المجدی از آن بهره جسته است. تهذیب الأنساب از نخستین و بهترین کتاب‌هایی است که در علم نسب تألیف شده و به دست ما رسیده است. این کتاب منبع اصلی نگارش‌های بعدی در این رشته بوده و اطلاعات و معلومات ارزنده فراوانی در نسب دارد. مؤلف در مقام اثبات اتصال سادات موجود در عصرش و تصحیح نسبت آنان بوده و بدین جهت به ذکر افرادی از سادات و اولاد و ذریه پیامبر اکرم (ص) پرداخته که دارای

اولاد بوده‌اند و از آوردن اسامی افراد بلاعقب خودداری کرده است. همچنین شرح حال مفصلی از افراد به دست نداده، زیرا در کتاب‌های انساب بنا بر بیان ترجمه افراد نبوده و همت مؤلفان بیان فروعات و مشجرات و انساب است. برخی از ابواب کتاب: باب فی بیان طبقات النسب، باب نسب رسول الله صلی الله علیه و آله و سلم، باب جمهره نسب النبی صلی الله علیه وآله و من یلقاه من قریش و غیر هم، باب ذکر ولد رسول الله (ص)، اولاد الحسین الشهید (ع)، اولاد موسی الکاظم (ع)، اولاد جعفر الصادق، اولاد زین العابدین، اولاد محمد الحنیفه ابن علی بن ابی طالب، اولاد العباس الشهید (ع)، اولاد عمر بن علی بن ابی طالب، اولاد جعفر الطیار.

[تاریخ نگارش‌های عربی ۳۹۶/۱؛ تهذیب الأنساب و نهایة الأعقاب، مقدمه محمد کاظم محمودی؛ الذریعه ۵۰۸/۴-۵۰۹؛ فهرس المخطوطات المصورة (مهد المخطوطات العربیة)، الجزء الثانی التاریخ ۱۲۰/۳]

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۶۲۳

آغاز: بسمله. حمد له، و الصلوة و السلام علی محمد و آله الطاهرین قال الشریف أبوالحسن محمد بن أبی جعفر محمد بن علی بن الحسن بن علی بن ابراهیم بن علی بن عبید الله بن الحسن الأصغر بن علی بن الحسین بن أمیرالمؤمنین علی بن أبی طالب صلوات الله علیهم: أما بعد فانی شاهدت کثیرا من أهل العلم بنسبة آل أبی طالب و رأیت فنونا من تألیفهم یزید فیه بعضهم علی بعض؛ **انجام:** مضی ذکر ولد أبی طالب عبد مناف بن عبدالمطلب بن هاشم بأسرهم، تم الکتاب بحمدالله و حسن توفیقه و الصلاة علی محمد و آله.

نسخه اصل: فرهنگستان علوم لوگدنو-باتافیا ۶/۶۲-۶۳؛ خط: نسخ جلی و نستعلیق، بی‌کا، تا: گویا از قرن ۹؛ نسخه به دو خط نوشته شده است، مصحح، با بلاغ مقابله، یادداشت مقابله: «قوبل من أوله الی آخره علی قدر الطاقة الا زاغ عنه البصر علی ید الفقیر عبدالحسین بن مساعد طوفان الحسینی الحایری النسابة»، نام کتاب و مؤلف در صفحه عنوان چنین درج شده: «کتاب تهذیب الأنساب و نهایة الأعقاب تصنیف شیخ الشرف العبیدلی النسابة أبوالحسن محمد بن أبی جعفر محمد بن علی بن الحسن بن علی بن ابراهیم بن علی بن عبیذالله الأعرج بن الحسین الأصغر بن علی بن الحسین بن علی بن أبی طالب صلوات الله علیهم أجمعین بزیادات الشریف أبی عبدالله الحسین بن محمد بن القلسم بن محمد بم القاسم بن علی بن محمد بن أحمد بن ابراهیم طباطبا الحسنی النسابة رحمةالله و رضوانه علیه و برد مضیجعه آمین رب العالمین»؛ یادداشت تملکی بدین عبارت: «من جملة کتب الفقیر الی الله الغنی مرتضی بن زین الدین العیسوی الحسینی النقیب ... عفی عنه»؛ ۳۳۸ص، ۱۸-۱۶ سطر [عکسی ف: ۵ - ۳۲]

← تهذیب البیان ⪢ مجموعه

● **تهذیب البیان = التهذیب فی النحو** / نحو / عربی

tahḏīb-ul bayān = at-tahḏīb fi-n naḥw

شیخ بهائی، محمد بن حسین، ۹۵۳ - ۱۰۳۰ قمری

šeyx-e bahā'ī, mohammad ebn-e hoseyn (1547 - 1621)

رساله کوتاه و مختصری در نحو است که مؤلف همانند سبک «فوائد الصمدیه» و کوتاه‌تر از آن تألیف و به بیان رؤوس مطالب نحو پرداخته است. این رساله مورد توجه دانشمندان قرار گرفته و شروحی بر آن نگاشته‌اند. مانند ارشاد اللبیب علی محمد لکهنوی و شرح شیخ محمد علی حرفوشی (- ۱۰۵۹ق) و مفتاح اللبیب سید جزائری.

آغاز: باسمک اللهم یبتدأ الکلام وبحمدک یختتم کل امر یرام یا من حسرت عن وصفه الضمائر و قصرت ... و بعد فهذه رسالة صغیرة الحجم وجیزة خفیفة المؤمنة کثیرة المعونة

انجام: فی باب نعم و بئس و لک الخیار مع ظاهر اللفظیة نحو طلع الشمس و طلعت الشمس هذا آخر ما اردناه و ختام ما قصدناه و الحمدلله رب العالمین و صلی الله علی سیدنا محمد و آله الطاهرین المعصومین برحمتک یا ارحم الراحمین.

چاپ: درهند درضمن مجموعه ای به چاپ رسیده است

[دنا ۴۶۷/۳ (۱۲ نسخه)؛ الذریعة ۵۰۹/۴؛ مشار عربی ۲۳۰]

شرح و حواشی:

۱- مفتاح اللبیب فی شرح التهذیب؛ جزایری، نعمة الله بن عبدالله (۱۰۵۰-۱۱۱۲)

۲- حاشیة التهذیب؛ نطنزی کاشانی، حسین بن احمد (-۱۳۲۲)

۳- مفتاح الغوامض = شرح تهذیب البیان؛ نوری، محمد بن محمد حسن

۱. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۳۷۹۰

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا: محمد مهدی، تا: ۱۰۰۵ق؛ واقف: نادرشاه؛ کاغذ: حنایی، جلد: مقوا رویه پارچه، ۹گ، ۱۴ سطر، اندازه: ۱۳×۲۰سم [ف: ۱۲ - ۶۱]

۲. تهران؛ شورا؛ شماره نسخه:۱۴۴۰۱/۴

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا: آفتاب بن سید محمد حسین حسینی قمصری، تا: اواخر ذیحجه ۱۰۷۵ق؛جلد: تیماج سبز، ۷گ (۲۳پ-۳۰ر)، ۱۴-۱۷ سطر، اندازه: ۱۴×۲۰سم [ف: ۳۸ - ۵۳۷]

۳. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۲۳۹۶/۵

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا: محمد مدعو به کافی، تا: دهه اول رمضان ۱۰۷۹ق؛ جلد: تیماج کرمی، ۷گ (۹۲پ-۹۸پ)، ۱۷ سطر، اندازه: ۱۲×۱۹/۵سم [محدث ارموی مخ: ۱ - ۴۶۸]

۴. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۲۴۵۵/۳-۱۳/۱۳۵

آغاز: برابر؛ **انجام:** الشبهة الثالثة ما اعترض به علی قولهم النوع

نفس ماهية الاشخاص والجنس جزءها ... لانهما ان كانا بالقياس الى الخارج فالجنس و الفصل كالنوع نفس الشخص فينتفى ...
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: انجام؛ جلد: تیماج زرد، ۹گ، ۲۱ سطر، اندازه: ۱۰×۱۸سم [ف: ۲ - ۱۰۹۱]

۵. آران کاشان؛ محمد هلال؛ شماره نسخه:۱۹۷/۲
آغاز و انجام: برابر
کامل؛ خط: نسخ، کا: غلامرضا بن محمدعلی آرانی کاشانی، تا: جمعه رمضان ۱۲۰۶ق؛ جلد: گالینگور آبی با عطف پارچه، ۱۵گ، ۱۵ سطر، اندازه: ۱۳×۲۱سم [مخ: - ۳۶]

قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۴۰۱/۳
نسخه اصل: همان نسخه بالا [عکسی ف: ۲ - ۶]

۶. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۵۸۴۳/۱۱-۲۹/۱۸۳
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، کا: محمد صالح بن محمد تقی، تا: ۲۰ جمادی الاول ۱۲۸۴ق؛ جلد: مقوای مشکی، ۶گ، ۱۹ سطر، اندازه: ۱۱×۱۷سم [ف: ۲ - ۱۰۹۱]

۷. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۰۰۱۷/۶
آغاز: برابر؛ **انجام:** ناتمام: و توابع الاول من التأكيد ...
خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۲۴ شعبان ۱۳۱۳ق؛ افتادگی: انجام؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۵گ (۱۲۶پ-۱۳۰ر)، اندازه: ۱۴/۵×۲۰/۵سم [ف: ۲۶ - ۱۶]

۸. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۲۵۶۹/۳
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، کا: محمد سعید حبشی هندی، بی‌تا؛ کاغذ: ترمه نازک، جلد: میشن سیاه، ۸ و ۱۵ و ۲۶ سطر، اندازه: ۱۴×۲۰سم [ف: ۶ - ۴۹]

۹. قم؛ فیضیه؛ شماره نسخه:۲۰۵۴/۲
خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ ۱۱گ (۲۳-۳۳)، ۱۳سطر، اندازه: ۹×۱۴سم [ف: ۳ - ۱۷۳]

۱۰. چالوس؛ امام صادق؛ شماره نسخه:بدون شماره/۳
آغاز: برابر
بی‌کا، بی‌تا؛ ۱۰گ [ف: - ۲۶۳]

۱۱. تهران؛ الهیات؛ شماره نسخه:۶۸۰/۱
آغاز و انجام: برابر
خط: نستعلیق، کا: ابراهیم بن عزیز الله، بی‌تا؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج سبز، ۹گ (۲پ-۱۰ر)، ۱۵ سطر (۵/۵×۱۱/۵)، اندازه: ۱۰×۲۱سم [ف: - ۳۶۰]

● تهذیب البیان فی ترتیب القرآن / علوم قرآن / عربی
tahḏīb-ul bayān fī tartīb-il qur'ān

سندی مدنی، ابوالحسن، ۱۱۱۶؟ - ۱۱۸۱ قمری
sendī madanī, ab-ol-hasan (1705 - 1768)

تاریخ تألیف: ۱۱۷۶ق

چند فائده است در چگونگی فرود آمدن قرآن بر پیغمبر اکرم (ص) و جمع آوری و تواتر آن.

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۴۹۰/۶
آغاز: الحمدلله الحنان المنان و الصلاة و السلام الاتمان الاكملان على حبيبه سيد و لد عدنان؛ **انجام:** و يحتمل على بعد أنه قد كتبه أولا في الجمع الاول ثم فقده.
خط: نسخ مایل به رقعی، کا: ابراهیم بن محمد، تا: قرن ۱۳؛ مصحح؛ جلد: مقوایی عطف تیماج مشکی، ۲گ (۹۶ر-۹۷ر)، اندازه: ۱۶×۲۱سم [ف: ۴ - ۲۸۹]

● تهذیب تحفة الأبرار / فقه / فارسی، عربی
tahḏīb-u tuḥfat-il abrār

مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۷۶۸۰
آغاز: بسمله، حمدله، کتاب الصلاة و چون مرحوم حجة الاسلام اعلی الله مقامه فی دار السلام کتاب تحفة الابرار را در احکام صلاة یومیه تألیف و تضنیف فرموده این حقیر را خوشتر آن آمد که آن چه را تواند عین عبارات آن بزرگوار همان را ایراد نماید و هرگاه تغییری لازم آید اقتصار به قدر لزوم نماید و مرتب گردانیدم این کتاب را به مقدمه و چند باب و خاتمه و هر یک از ابواب مشتمل است بر مباحث بسیار؛ **انجام:** هرگاه معلوم شود که وضوی سابق منتقض نشده باشد و کلام در آن خواهد آمد ان شاء الله در بیان آن که.
در این نسخه از ابتدا کتاب صلات و سپس احکام طهارت (آن هم بسیار آشفته و نامنظم) مشاهده می‌شود؛ خط: نستعلیق شکسته، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: انجام؛ کاغذ: شکری آهار مهره، جلد: مقوا، رویه پارچه قهوه‌ای، ۱۷۷گ، مختلف السطر، اندازه: ۱۵×۲۲سم [ف: ۲۱/۱ - ۳۰۳]

● تهذیب التلخیص فی فنی المعانی و البیان / بلاغت / عربی
tahḏīb-ut talxīṣ fī fannay-il ma'ānī wa-l bayān

کرمانی سیرجانی، محمد بن عبدالباقی، ق۱۲ قمری
kermānī sīrjānī, mohammad ebn-e 'abd-ol-bāqī (- 18c)

وابسته به: تلخیص المفتاح فی المعانی و البیان؛ خطیب قزوینی، محمد بن عبدالرحمن (۶۶۶-۷۳۹ق.
توضیح و شرح متوسطی است مزجی بر تلخیص المفتاح خطیب قزوینی.

تهران؛ شورا؛ شماره نسخه:۱۴۸۰۶/۱
آغاز: ... و مع تبدد البال بتعدد الاشتغال بادرت الى مقتضى مسألتهم خوفاً من الاخلال بمفترض اجابتهم؛ **انجام:** و فلان فاسق

الا انه جاهل، و منه الاستبناع.
خط: نسخ مایل به نستعلیق، کاتب = مؤلف، بی‌تا؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۴۱گ (۱ر-۴۱پ)، ۱۶ سطر، اندازه: ۶/۲×۱۴/۴سم [ف: ۴۱ - ۲۲۳]

● تهذیب تهذیب الکمال فی اسماء الرجال / رجال / عربی

tahḏīb-u tahḏīb-il kamāl fī asmā'-ir rijāl

ذهبی، محمد بن احمد، ۶۷۳ - ۷۴۸ قمری

zahabī, mohammad ebn-e ahmad (1275 - 1348)

وابسته به: تهذیب الکمال فی اسماء الرجال؛ حافظ مزی، یوسف بن عبدالرحمن (۶۵۴-۷۴۲)

چون مؤلف، کتاب «تهذیب الکمال» حافظ مزی را که تهذیبی از «الکمال فی معرفة الرجال» عبدالغنی مقدسی (-۶۰۰ق) است، مشتمل بر اسامی رجال صحاح سته و کامل دیده، شروع به اختصار آن نموده و فقط به ذکر اسماء رجال کفایت کرده و همچون مؤلف برای آنها رمزی قرار داده و تمامی رجال را در ده طبقه تقسیم نموده با این عناوین: ۱. الصحابة؛ ۲. المخضرمین و قدماء التابعین؛ ۳. جماهیر التابعین و اهل طبقة الحسن و ابن سیرین؛ ۴. طبقة الزهری و قتادة؛ ۵. صغار التابعین و طبقة الاعمش و ابی حنیفة؛ ۶. طبقة الثوری و مالک؛ ۷. طبقة سفیان بن عیینة و یحیی القطان؛ ۸. طبقة الشافعی و عبدالرزاق؛ ۹. طبقة علی بن المدینی و احمد بن حنبل؛ ۱۰. طبقة البخاری و محمد بن یحیی الذهلی و باقی الناس. مؤلف در هر طبقه اسامی رجال را چون اصل، به ترتیب حروف الفبایی آورده است و مطالبی هم از تتبعات خود بر آن افزوده و آن را «تذهیب تهذیب الکمال» نام نهاده است.

آغاز: الحمدلله المنفرد بالبقاء المستقل بالعطاء المتطول بالنعماء المتفضل برحمته علی من اتقاه حق الاتقاء و أشهد أن لا اله الا الله وحده لا شریک له.

[کشف الظنون ۱۵۰۹/۲ و ۱۵۱۰ و ۱۵۹۳؛ دنا ۴۶۸/۳ (۱۰ نسخه)؛ بروکلمان ۲/ (۴۷) ۵۹؛ زرکلی اعلام ۲۲۳/۶]

شرح و حواشی:

۱- عمدة العلماء الاخیار فی تحریر علوم الاخبار؛ عسکری، احمد بن سعد (۷۰۰-۷۵۰)

۲- التهذیب الکمال (مختصر)

۱. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۳۹۳عکسی

آغاز: حرف السین، سابق بن ناحیه، عن ابی سلام و عنه هاشم بن بلال قاضی واسط؛ **انجام:** عبید الله بن عدب الرحمن و قیل عبد الله بن عبد الرحمن ... قال ابو حاتم حدیثه مستقیم، آخر المجلد الثانی من تذهیب التهذیب

نسخه اصل: سلطان احمد سوم - استانبول ش A ۲۸۴۹/۲ (فهرست خطی عربی طوپ قاپی ۵۱۴/۳). جزء دوم کتاب و از حرف سین شروع و به عبید الله بن عبد الرحمن ختم می‌شود؛ خط: نسخ، کا: محمد بن نجم بن مسعود ابن سند الطباخ، تا: جمعه ۱۶ رمضان ۷۴۵ق؛ مصحح، محشی؛ ۲۶۰گ، ۲۵ سطر [عکسی ف: ۱ - ۳۴۵]

۲. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۳۹۴عکسی

آغاز: عبید الله بن عبد الکریم ین یزید بن فروخ المخرومی، الامام ابو زرعه الرازی احد الاعلام؛ **انجام:** محمد بن المنکدر بن عبد الله ... کمل الجزء الثالث من مختصر تهذیب الکمال للذهبی ویتلوه الرابع و الحمد لله علی نعمه

نسخه اصل: سلطان احمد سوم- استانبول ش A ۲۸۴۹/۳. جز سوم کتاب و از عبید الله بن عبد الکریم شروع و به آخر ترجمه محمد بن منکدر ختم می‌شود؛ خط: نسخ، کا: محمد بن نجم بن مسعود ابن سند طباخ، تا: ۷۴۵ق؛ مصحح، محشی؛ ۲۶۷گ، ۲۵ سطر [عکسی ف: ۱ - ۳۴۶]

۳. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۳۹۵عکسی

آغاز: محمد بن المنهال الضریر ابو عبد الله و ابو جعفر التمیمی الجاشعی البصری الحافظ؛ **انجام:** فصل فی المجهولات امنه بنت ابی الصلت ... عن ام سلمه، ام سلمه قالت: ابی سائر ازواج النبی (صلی الله علیه و اله) ان یدخلن علیهن احد بتلک الرضاعة اخر الکتاب

نسخه اصل: کتابخانه سلطان احمد سوم - استانبول ش A ۲۸۴۹/۴ (فهرست خطی عربی طوپ قاپی ۵۱۵/۳). جزء چهارم و از محمد بن المنهال شروع و به آخر کتاب ختم می‌شود؛ خط: نسخ، کا: محمد بن نجم بن مسعود ابن سند الطباخ، تا: ۷۴۵ق؛ مصحح، محشی، در خاتمه چنین آمده «مقابله این جزء به قدر طاقت انجام پذیرفت شیخ ما ابوالحجاج مزی ذکر نموده: که تبییض کتاب خود را در نهم محرم الحرام ۷۰۵ آغاز شده و در روز عید اضحی ۷۱۲ از آن فارغ شده است. اما من اختصار و تذییل آن را در هشت ماه بانجام رسانیدم» که احتمال می‌رود خط مؤلف و یا صورت خط او باشد؛ تملک: محمد بن احمد بن عبد الله عامری شافعی؛ ۲۶۷گ، ۲۵ سطر [عکسی ف: ۱ - ۳۴۷]

۴. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۵۴عکسی

آغاز: عبید الله بن عبد الکریم ابن یزید بن فروخ المخزونی الامام ابو ذرعة؛ **انجام:** و قال ابو داود عن احمد بن حنبل قال: اصحاب الحدیث اذا شاوا احتجوا بحدیث عمرو بن شعیب عن ابیه عن جده، و اذا شا.ا ترکوه، و قال ...

نسخه اصل: ظاهریه - دمشق، ش تاریخ /۳۸۲. جزء سوم کتاب است که در این فهرست در سه قسمت و طی سه شماره معرفی می‌شود. قسمت اول؛ خط: تعلیق، بی‌کا، تا: احتمالاً نیمه اول قرن ۸؛ واقف: ملا عثمان ابن محمود کردی، ۱۰۰گ، ۲۵ سطر [عکسی ف: ۱ - ۵۶]

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۵۵عکسی

آغاز: ابن عباس عن ابن معین اذا حدث عن غیر ابیه، فروی عن

سعید بن المسیب؛ **انجام:** محمد بن ادریس ابن المنذر ابن داود ابن مهران ابو حاتم الرازی الحافظ الکبیر ... و ولده عبد الرحمن مصنف الجرح و التعدیل
نسخه اصل: ظاهریه – دمشق ش تاریخ /۳۸۲. قسمت دوم؛ خط: تعلیق، بی‌کا، تا: احتمالاً در نیمه اول قرن ۸؛ واقف: ملا عثمان ابن محمود کردی؛ ۱۰۱گ، ۲۵ و ۲۶ سطر [عکسی ف: ۱ – ۵۷]

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۵۶عکسی

آغاز: و الربیع ابن سلیمان المرادی و الرمادی و عنده ابن سلیمان المروزی و محمد بن عوف و هم من شیوخه؛ **انجام:** ثنا محمد بن منصور الطوسی ... و عنه قال: یعرف الجاهل بالغضب فی غیر شی و بافشاء السر، و الثقة بکل احد و العظه فی غیر موضعها. تم الجزء الثالث من کتاب التذهیب
از نسخه ظاهری – دمشق ش تاریخ /۳۸۲ (یوسف العش، فهرست مخطوطات ظاهریه تاریخ /۲۱۵). قسمت سوم؛ خط: تعلیق، بی‌کا، تا: احتمالاً نیمه اول قرن ۸؛ صفحه آخر افتادگی داشته که ابراهیم بن سلیمان بن محمد ابن عبد العزیز الجنینی در ۱۰۹۲ق آن را تکمیل نموده؛ مصحح؛ واقف: ملا عثمان ابن محمود کردی آن را بر ارحام خود و طالبان علم، وقف کرده [عکسی ف: ۱ – ۵۸]

۵. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۳۳۸عکسی

آغاز: بسم الله الرحمن الرحیم، محمد بن المنکدر بن عبدالله بن الهدیر بن عبد العزی ... بن تیم بن مرة ابو عبد الله القرشی الیتمی المدنی؛ **انجام:** یحیی بن ازهر المصری عن حجاج ابن شداد وعمار ابن سعد المراوی وافلح بن حمید و عنه ابن وهب و ابن القاسم و سعید بن عفیر
از نسخه ظاهریه – دمشق ش تاریخ /۳۸۳. جزء چهارم کتاب است که در دو قسمت معرفی می‌شود، قسمت اول؛ خط: نسخ، کا: اسحق بن احمد بن اسحق اموی مربعی، تا: ۱۴ محرم ۷۶۲ق؛ ۱۴۹گ، مختلف السطر [عکسی ف: ۱ – ۲۹۹]

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۳۳۹عکسی

آغاز: و غیرهم ... یحیی بن اسحق ابن عبد الله ابن طلحه الانصاری المدنی؛ **انجام:** ام حکیم عن امها عن ام سلمه ... اخر الکتاب و الحمد لله العزیز الوهاب
نسخه اصل: ظاهریه – دمشق ش تاریخ /۳۸۳ (یوسف العش فهرست مخطوطات ظاهریه تاریخ /۲۱۵). قسمت دوم؛ خط: نسخ، کا: اسحق بن احمد بن اسحق اموی مربعی، تا: ۱۴ محرم ۷۶۲ق؛ مصحح؛ ملا عثمان ابن محمود آن را بر ارحام خد و طالبان علم وقف نموده؛ ۱۴۷گ، مختلف السطر [عکسی ف: ۱ – ۳۰۰]

۶. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۷۶۶

آغاز: برابر
نسخه اصل: کتابخانه واتیکان–رم ۱۰۳۲؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۸؛ در پایان نسخه ما چنین آمده که مؤلف در سال ۷۱۵ از تألیف آن فارغ شده؛ مصحح، یادداشتی از «عبدالوهاب بن علی سبکی شافعی» با این عبارت: «تناولت هذا المصنف من مصنفه الحافظ العلامة شیخ المحدثین ابی عبدالله الذهبی فصح فی سادس عشرین المحرم سنة ۷۴۵ و کتب عبدالوهاب بن علی السبکی الشافعی ابونصر کان الله له الحمدلله وحده و صلی الله علی محمد و سلم تسلیما»؛ ۱۳۵ص [عکسی ف: ۲ – ۴۴۰]

۷. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۶۳۰۵–۳۲/۵

آغاز: برابر؛ **انجام:** ابو یحیی محمد بن عبدالرحیم ... ابویوسف الفسوی یعقوب بن سنان الترمذی ... آخر طبقة النجاری وما فی شیوخ الائمة الحمدلله وحده فرغ من محمد بن احمد الذهبی فی سنة خمس عشره وسبعمائة
خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ نسخه عکسی و قدیمی است؛ مصحح؛ جلد: گالینگور قهوه‌ای، ۶۵گ، ۲۵ سطر، اندازه: ۲۲×۳۴سم [ف: ۲ – ۱۰۹۰]

← تهذیب الحدیث ≻ خلاصه کثیر الفایده

● تهذیب الحکمة / طب / فارسی و عربی

tahḏīb-ul ḥikma

این رساله در طب به شناخت بیماری‌ها با استفاده از نبض و بول و براز و چگونگی آنها در سه «فصل» می‌پردازد: ۱. شناخت اجناس نبض مشتمل بر مقدار انبساط و انقباض، کیفیت قرع، زمان حرکت، زمان سکون، قوام تپش، کیفیت جسم عرق، رطوبت ما فی العروق، اسطوار و اختلاف در احوال نبض، انتظام و عدم انتظار، وزن؛ ۲. اجناس بول یا ادرار مشتمل بر رنگ، قوام، صفا و کدورت، رایحه، رسوب و مقدار بول؛ ۳. انواع براز یا مدفوع مشتمل بر رنگ، قوام و غلظت، مقدار، رایحه مدفوع. در انتهای رساله مطالبی با عناوین زیر نیز در ادامه آمده است: ۱. نسخه‌های مجرب از بیاض حافظ عنایت الله صاحب مرحوم حب چورن بهوموهنی میگویند که شخصی از قوم برهمن در عهد سلطان جهانگیر این حبوب طیار کرده برای شاه مذکور به طور هدیه آورد ...؛ ۲. نسخه حب هیضه و غیره که دیوان عسکری خان مرحوم بحضرت مولوی محمد نصیر خانصاحب مغفور داده که یادگار ...؛ ۳. نسخه چورن شیرین به صورت ویضر هنایت عمده و هاضم نبات سفید نیم اثار پخته گرفته خوب باریک سائیده کتیره شش ماشه سرمه ساخته ... .

تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:بدون شماره

آغاز: بسم الله الرحمن الرحیم الحمدلله المنفرد خالق الافراد و الصلوه و السلام علی افضل انبیائه محمد و آله و اصحابه الامجاد اعلم ان هذه الرساله وجیزه فی الحکمه جمعته لمن یرغب هذا العلم و رتبته علی ثلثه فصول؛ **انجام:** او کثره بول و افضل البراز ما کان سیل الخروج متشابها خفیف الناریه معتدل القوام و القرر و الوقت و الرایحه غیر ذی بقابق و قراقر و غیر ذی زبدیه و الرایحه المنکره و اللون المنکر لان علی الموت و الله اعلم بالصواب تمام

شد.
بی‌کا، بی‌تا؛ کاغذ: هندی نخودی رنگ، جلد: مقوایی با روکش کاغذی کاهی رنگ، ۸گ، ۱۵سطر (۱۹/۷×۲۰)، اندازه: ۱۹/۶×۲۹/۵سم [رایانه]

● **تهذیب الخراج لأبی یوسف** / فقه / عربی
tahḏīb-ul xarāj li-'abī yūsuf
وشنوی، قوام الدین محمد، ۱۲۸۹ شمسی
vašnavī, qavām-od-dīn mohammad (1910 -)
تاریخ تألیف: شوال ۱۳۷۸ق
احادیث وارده در کتاب الخراج ابویوسف یعقوب بن ابراهیم انصاری (-۱۸۲ق) را در این دفتر گردآورده است. کتاب الخراج ابویوسف کهن‌ترین کتاب تفصیلی و نظری موجود در موضوع خراج است که به خواست هارون الرشید خلیفه عباسی نگاشته شده و بارها به چاپ رسیده است و به زبان‌های مختلف ترجمه شده است.

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۰۶۲/۲
نسخه اصل: کتابخانه شخصی مؤلف - قم؛ خط: نسخ، کاتب = مؤلف، تا: ۱۳۷۸ق [عکسی ف: ۳ - ۱۳۲]

← تهذیب طریق الوصول ⊳ اشعار
← تهذیب طریق الوصول ⊳ تهذیب الوصول الی علم الاصول

● **تهذیب العقائد فی بیان المعارف و المقاصد** / کلام و اعتقادات / فارسی
tahzīb-ol 'aqā'ed fī bayān-el ma'āref va-l maqāsed
طبیب، محمد بن روح الله
tabīb, mohammad ebn-e rūh-ol-lāh
اهدا به: سلطان مرادخان حسینی
در پنج «مقصد» در اصول دین.
[دنا ۴۶۹/۳؛ فهرستواره منزوی ۱۱۷/۶]

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۹۲۹/۲
آغاز: قادر المجیب محمد بن روح الله الطبیب بتسوید این الذریعه و تألیف این وثیقه خود را متذکر خاطر لؤلؤ مقاطر نواب فلک جناب ... نتیجه احفاد سید المرسلین ... امیر سلطان مراد خان الحسینی ... میگرداند ... این رساله است مسمی بتهذیب العقاید فی بیان المعارف و المقاصد؛ **انجام:** پس معاد بدنی حق باشد و السلم علی من اتبع الهدی.
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج سبز تیره، ۳گ (۲۹پ-۳۱پ)، ۲۴ سطر(۱۰×۱۶)، اندازه: ۱۵×۲۰سم [ف: ۸ - ۵۴۴]

● **تهذیب الفرائد فی شرح الفوائد** / نحو / عربی
tahḏīb-ul farā'id fī š.-il fawā'id
حسینی اعرجی، محمد رضا بن حسن، ق۱۲ قمری
hoseynī-ye a'rajī, mohammad rezā ebn-e hasan (- 18c)
وابسته به: الفوائد الصمدیة = صمدیه شیخ بهائی، محمد بن حسین (۹۵۳-۱۰۳۰)
تاریخ تألیف: جمادی الثانی ۱۱۵۱ق
شرح مزجی مفصل مهمی است بر «الفوائد الصمدیة» شیخ بهائی. این شرح، مختصر از شرح دیگر مفصل‌تری است که خود مؤلف بر کتاب نوشته و آن را «الفرائد العسجدیة فی شرح الفوائد الصمدیة» نامیده است.

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۲۰۷۵
آغاز: الحمدلله الذی هدانا الی کلمة باقیة هی الاسلام و شرفنا بالکلام المهذب المفضل المحفوظ من تطرق التحریف و تبدیل الاحکام؛ **انجام:** حتی لا یبقی للنفس تشوق الی ورائه و هذا آخر ما أردنا ایراده فی هذا المختصر
خط: نستعلیق، کا: محمد بن علی اصفهانی، تا: ۱۲۵۳ق؛ مجدول؛ مهر: «عبده الراجی محمد اسماعیل» (بیضی)، «ابوالفتح ...»؛ جلد: تیماج مشکی، ۱۷۰گ، ۲۹ سطر، اندازه: ۱۲×۲۲سم [ف: ۶ - ۸۸]

● **تهذیب الفروع** / کلام و اعتقادات / عربی
tahḏīb-ul furū'
حسینی، فتاح بن احمد، ق۱۳ قمری
hoseynī, fattāh ebn-e ahmad (- 19c)
در مسائل دینی

کاشان؛ عاطفی، حسن؛ شماره نسخه:بدون شماره/۲
خط: نسخ پخته، بی‌کا، بی‌تا؛ کاغذ: فرنگی، جلد: چرمی مشکی [نشریه: ۷ - ۷۵۳]

● **التهذیب فی التفسیر** / تفسیر / عربی
at-tahḏīb fi-t tafsīr
ابن کرامه، محسن بن محمد، ۴۱۳ - ۴۹۴ قمری
ebn-e karāme, mohsen ebn-e mohammad (1023 - 1102)
تفسیری جامع و مفصل در نه مجلد است، و به همه جوانب آیات به اختصار پرداخته است با عناوین: القراءة، اللغة، الاعراب، النظم، النزول، المعنی، الاحکام. گویا این‌گونه عنوان‌ها را طبرسی و شهرستانی و دیگران از او گرفته‌اند. این تفسیر از سوی «محمد بن عامر بن علی اصفهانی» گزیده شده و به نام «التقریب المنتزع من التهذیب» نام گرفته است.
[فهرست نسخه‌های عربی واتیکان ۱۱۹/۱؛ اعلام المؤلفین الزیدیة ص ۵۲۲؛ دنا ۴۶۹/۳]

۱. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۱۲۲۰

آغاز: الحمد الله الذی هدانا للاسلام و دعانا الی دار السلام و من علینا بنبینا محمد (ص)

نسخه اصل: کتابخانه واتیکان - رم ۱۰۲۳. جلد هشتم، سوره غافر (۴۰) تا سوره ممتحنه (۶۰)؛ خط: نسخ، کا: محمد بن احمد بن ولید، تا: سه‌شنبه از دهه آخر رجب ۵۶۵ق؛ مصحح، در پایان این عبارت نگاشته شده: «عورض علی الاصل بحسب الامکان واظنه اصح من الاصل بمن الله و عونه»؛ ۴۷۵ص [عکسی ف: ۴ - ۴۴]

۲. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۱۳۳۴

نسخه اصل: کتابخانه واتیکان - رم ۱۰۲۵. مشتمل بر آیه ۱۵۸ سوره اعراف تا انتهای سوره توبه؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: یک‌شنبه ۲۸ جمادی الاول ۶۱۱ق؛ ۵۱۸ص [عکسی ف: ۴ - ۱۵۱]

۳. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۱۳۵۱-۸/۶۱

آغاز: بسم الله الرحمن الرحیم الحمدلله و به نستعین الحمدلله الذی هدانا للاسلام ودعانا الی دار السلام ومن علینا بنبینا محمد علیه السلام ... اما بعد فان اولی ما یشتغل به المرء طلب العلوم الدینیة؛ **انجام:** الاحکام، الإیة تدل علی بطلان مذهب الجبر فی المخلوق ... وتدل علی وجوب الاقتدا بالمؤمنین فیما حکی عنهم من الایمان وتدل قوله فانصرنا علی ان لهم فعل لذلک سأل النصرة تم المجلد الاول

سوره شریفه فاتحه و بقره (مجلد اول از مجلدات ۹ گانه)؛ خط: نسخ، کا: فیصل بن عبد شمس الذهلی، تا: دوشنبه ۲۸ ذیقعده ۶۵۱ق، برای امیر اجل احمد بن قاسم بن جعفر؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۳۲۵گ، ۲۰ سطر، اندازه: ۱۷/۵×۲۵/۵سم [ف: ۲ - ۱۰۹۰]

۴. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۴۰۵عکسی

آغاز: بسم الله الرحمن الرحیم الحمد لله الواحد العدل قوله تعالی: و لقد صرفنا فی هذا القرآن؛ **انجام:** ویدول قوله: ما یعبا ... اذ لا یجوز علیه المنافع و المضار، تم المجلد السادس من التهذیب فی التفسیر و یتلوه فی السابع سورة الشعراء

نسخه اصل: فیض الله افندی شماره ۶۶ منتقله به کتابخانه ملت استانبول. جلد ششم، تفسیر آیه ۴۱ سوره اسرا تا آخر سوره فرقان؛ خط: نسخ، کا: مسعود بن یوسف، تا: چهارشنبه ۲۶ صفر ۶۵۲ق؛ مصحح؛ تملک: فیض الله افندی مفتی عثمانی؛ ۲۱۲گ، ۲۶ سطر [عکسی ف: ۱ - ۳۵۵]

۵. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۳۷۴۶

آغاز: سورة الجمعة مدنیة احدی عشرة آیة و عن النبی صلی الله علیه و علی آله من قرأ سورة الجمعة کتب له عشر حسنات

جلد نهم، از سوره جمعه تا پایان قرآن؛ خط: نسخ معرب، کا: حسین بن عبدالله بن حسن بن جدقه خولانی، تا: دوشنبه از جمادی الثانی ۶۷۸ق؛ تملک: عبدالله بن عمرو بن علی بن یحیی الحید، علی بن محمد بن علی؛ مهر: «جواد ابن مرتضی الحسنی الحسینی الطباطبائی (بیضی)»؛ جلد: مقوایی عطف تیماج قهوه‌ای، ۲۰۳گ، ۲۵ سطر، اندازه: ۱۷/۵×۲۳/۵سم [ف: ۱۰ - ۱۴۱]

۶. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۱۵۸۵

نسخه اصل: کتابخانه واتیکان - رم ۱۰۶۴. جلد اول، تا آیه ۱۴۴ سوره بقره؛ خط: نسخ بی نقطه، بی‌کا، تا: قرن ۶ یا ۷؛ افتادگی: انجام؛ [عکسی ف: ۴ - ۴۴۶]

۷. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۱۲۹۳

نسخه اصل: کتابخانه واتیکان - رم ۱۰۴۵. جلد پنجم، از آیه ۳۴ سوره یونس تا آیه ۴۰ سوره اسراء؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۷؛ تملک: محمد بن احمد بن محمد بن عبدالله غراشی در شوال ۱۲۹۰؛ ۵۹۷ص [عکسی ف: ۴ - ۱۱۶]

۸. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۴۰۴

آغاز: قوله تعالی: فاذا قضیتم الصلاة فاذکرو الله قیاما و قعودا وعلی جنوبکم؛ **انجام:** وتدل علی ان ابلیس استحق العقاب لما اعتقد ما اعتقد و قال ما قال و انه کفر به و تدل علی ان الجنة منزهة عن کون اعداء الله فیها و تدل علی ان الطرد و الایعاد من

نسخه اصل: فیض الله افندی به شماره خ ۶۵ منتقله به کتابخانه ملت استانبول. جلد سوم، تفسیر آیه ۱۰۲ سوره نساء تا آیه ۱۲ سوره اعراف؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: احتمالاً قرن ۷؛ مصحح؛ تملک: فیض الله افندی، احمد بن محمد بلغرادی؛ مهر: کتابخانه ملت استانبول ؛ ۲۶۴گ، ۲۲ سطر [عکسی ف: ۱ - ۳۵۴]

۹. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۲۸۲۲

آغاز: عن عاقبة فبقی البحر کما کان و دخل فرعون و قومه فغرقوا جمیعاً قوله تعالی کم ترکوا من جنات و عیون و زروع الآیات القراة قرأ ابوجعفر فکهین بغیر الف یعنی اشرین بطرین و قرأ الاخرون بالألف فاکهین بالألف ای ناعمین متنعمین؛ **انجام:** تحطم کل شیء ای تکسره نار الله الموقده ای الموجحة التی تطلع علی الافئدة یبلغ المها الی القلوب والاطلاع و البلوغ بمعنی قال ابو علی تحرق ابدانهم حتی ...

خط: نسخ، بی‌کا، تا: اواخر قرن ۷ق؛ افتادگی: انجام؛ تملک: فخرالدین نصیری امینی بوده [ف: ۳۲ - ۵۵۹]

۱۰. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۷۱۹ و عکسی ۴۰

آغاز: جاء اجلهم فلا یستأخرون ... اللغة متی سؤال عن زمان و این سؤال عن مکان و کیف سؤال عن حال؛ **انجام:** و الداعی دون المدعو و لان مع الامر ترغیب.

از سوره یونس تا سوره نحل؛ خط: نسخ معرب، بی‌کا، تا: قرن ۷؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ مصحح؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۲۳۳ص، ۱۹ سطر، اندازه: ۱۷/۵×۲۵سم [ف: ۵ - ۱۰۷] و [عکسی ف: ۱ - ۴۳]

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۳۰۷۱-ف

نسخه اصل: همان نسخه بالا [فیلمها ف: ۲ - ۶۰]

۱۱. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۱۳۱۲

نسخه اصل: کتابخانه واتیکان - رم ۱۰۱۳. جزء سوم، از اواخر سوره نساء تا آیه سوره اعراف؛ خط: نسخ، کا: احمد بن حسین بن محمد بن عواص، تا: یک‌شنبه از ربیع الثانی ۷۰۰ق؛ از ص ۱۴ تا ۳۳ شامل آیه ۱۱۷-۱۳۶ سوره نساء به خطی غیر از خط بقیه نسخه

می‌باشد و بعدا اضافه شده است؛ تملک: یحیی بن حسین بن امیر المومنین منصور بالله قاسم بن محمد بن علی، سید حسین بن عبدالله حسنی جبابی [کذا]؛ ۴۴۸ص [عکسی ف: ۴ - ۱۳۴]

۱۲. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۲۵۳۱

نسخه اصل: کتابخانه هاشمی - یمن. جلد دوم، از آغاز سوره آل عمران تا آیه ۱۰۲ سوره نساء؛ خط: نسخ، کا: محمد بن ... احمد بن ابی العشیرة بن ابی الذغش، بی‌تا؛ مصحح، محشی؛ ۵۱۸ص [عکسی ف: ۷ - ۱۲۴]

۱۳. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۴۱

آغاز: واحر عن الحربی و هو التطلب معرفه الاخبار ... و قال بعضهم التجسس بالجیم البحث عنعورات الناس و التحسس بالحاالاستماع لحدیث القوم؛ **انجام:** اللغة، الدعا استدعا الفعل و طلب له ... فلم یکن فوق المامور و الداعی دون المدعو و لان مع الامر

از اوایل آیه ۸۷ سوره یوسف تا آخز سوره نخل، الا اینکه مختصری از آن افتاده؛ خط: نسخ معرب، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: انجام؛ ۱۱۹گ، ۲۰ سطر [عکسی ف: ۱ - ۴۴]

● **التهذیب فی شرح التهذیب** / منطق / عربی

at-tahḏīb fī š.-it tahḏīb

حسینی تونی، پیر علی بن حسن، ق۹ قمری

hoseynī-ye tūnī, pīr ʻalī ebn-e hasan (- 15c)

وابسته به: تهذیب المنطق؛ تفتازانی، مسعود بن عمر (۷۲۲-۷۹۲)

تهران؛ شورا؛ شماره نسخه:۱۰۳۰۶

آغاز: بسمله انوار الطوالع من مطالع المنطق بیانا لمعانی الحقائق بذاته الکلام؛ **انجام:** رب اشرح لی صدری ... وفقنی بشرح القسم الثانی من هذا الکتاب ... و نعم الوکیل.

خط: نستعلیق، کا: محسن علی نطنزی، تا: سلخ شعبان ۸۹۸ق؛ مصحح، محشی با امضای «منه»؛ تملک: حسن بن محمد صالح، محمد امین بن قاضی عیسی، محمد بن ملا حسین طالقانی؛ جلد: تیماج، ۸۸گ، ۱۳سطر، اندازه: ۹/۵×۱۸سم [ف: ۳۲ - ۳۱۴]

← التهذیب فی النحو ≻ تهذیب البیان

● **تهذیب الکلام (ترجمه)** / منطق / فارسی

tahḏīb-ul kalām (t.)

وابسته به: تهذیب المنطق و الکلام؛ تفتازانی، مسعود بن عمر (۷۲۲-۷۹۲)

جهرم؛ کریم اشراق؛ شماره نسخه:بدون شماره

بی‌کا، تا: ۱۲۶۰ق [میراث اسلامی: ۵ - ۶۱۰]

● **تهذیب الکلام فی ترتیب السلام** / اخلاق / عربی

tahḏīb-ul kalām fī tartīb-is salām

قومشی، رشید بن مظفر

qūmšī, rašīd ebn-e mozaffar

تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۱۶۲۶/۴

خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۸۵۴ق [ف: ۵ - ۳۱۲]

● **تهذیب الکلام (منتخب)** / کلام و اعتقادات / عربی

tahḏīb-ul kalām (mn.)

وابسته به: تهذیب المنطق و الکلام؛ تفتازانی، مسعود بن عمر (۷۲۲-۷۹۲)

تهران؛ شورا؛ شماره نسخه:۹۴۸۰/۴۶

خط: نستعلیق تحریری، بی‌کا، تا: قرن ۱۱ و ۱۲؛ ۴ص (۲۰۷-۲۱۰) [مختصر ف: - ۸۰۵]

● **تهذیب الکمال فی اسماء الرجال** / رجال / عربی

tahḏīb-ul kamāl fī asmā'-ir rijāl

حافظ مزی، یوسف بن عبدالرحمن، ۶۵۴ - ۷۴۲ قمری

hāfez mezzī, yūsof ebn-e ʻabd-or-rahmān (1257 - 1342)

وابسته به: الکمال فی معرفة الرجال = الکمال فی اسماء الرجال؛ جماعیلی، عبدالغنی بن عبدالواحد (۵۴۱-۶۰۰)

تاریخ تألیف: بین ۹ محرم ۷۰۵ تا روز عید النحر ۷۱۲ق

اصل کتاب «الکمال فی معرفة الرجال» از تقی الدین عبد الغنی ابن عبد الواحد مقدسی جماعیلی است. جمال الدین یوسف مزی آن را تهذیب نموده و آنچه از اصل ذکر نشده است استدراک کرده است. این کتاب مورد توجه دانشمندان بعد از او بوده است. کتاب به ترتیب حروف هجا به معرفی راویان حدیث و پدران و مشایخ روایی و شاگردان آنها پرداخته است به این معنی که راوی از چه کسانی روایت کرده و چه افرادی از خود او روایت کرده‌اند ثقه‌اند یا ضعیف. به گفته حاجی خلیفه تا کنون نظیرش تألیف نشده و به نظر می‌رسد که نویسنده موفق به اتمام آن نگردیده است. حاجی خلیفه ضمن ستایش از کتاب می‌گوید: کتابی بزرگ است و تا کنون چنین کتابی تألیف نشده و گمان نمی‌رود بشود. شمس الدین ذهبی (-۷۴۸ق)، ابو بکر ابن ابی المجد حنبلی (-۸۰۴ق)، شمس الدین محمد بن علی دمشقی (-۷۶۵ق)، عمر بن علی ابن الملقن (-۸۰۴ق)، حافظ الاندرشی صاحب العمدة فی مختصر الاطراف، قاضی تقی الدین ابی بکر احمد ابن شهبة دمشقی (-۸۵۱ق) و ابن حجر عسقلانی (-۸۵۲ق) آن را تلخیص یا تهذیب یا تکمیل نموده‌اند.

چاپ: تحقیق بشار عواد معروف، بیروت، موسسه الرسالة، ۱۴۰۰-

۱۴۱۳ق، ۳۵ج؛ تحقیق احمد علی عبید و حسن احمد آغا، بیروت، دارالفکر، مقدمه سهیل زکار، ۲۴ج
[کشف الظنون ۱۵۰۹/۲؛ هدیه العارفین ۵۵۷/۲؛ بروکلمان ۲/(۶۴)۷۵؛ الاوقاف العامة موصل ۴۱/۴؛ دنا ۴۷۰/۳ (۳۹ نسخه)]

شرح و حواشی:

۱- المجرد من تهذیب الکمال؛ ذهبی، محمد بن احمد (۶۷۳-۷۴۸)
۲- الکاشف فی اسماء الرجال؛ ذهبی، محمد بن احمد (۶۷۳-۷۴۸)
۳- تهذیب تهذیب الکمال فی اسماء الرجال؛ ذهبی، محمد بن احمد (۶۷۳-۷۴۸)
۴- عمدة العلماء الاخیار فی تحریر علوم الاخبار؛ عسکری، احمد بن سعد (۷۰۰-۷۵۰)
۵- بغیة الاریب فی اختصار التهذیب؛ بعلبکی، اسماعیل بن محمد (۷۲۰-۷۸۶)
۶- التهذیب الکمال (مختصر)
۷- کتاب الکنی المختصر من تهذیب الکمال
۸- اکمال تهذیب الکمال فی اسماء الرجال

۱. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۳۸۰عکسی

آغاز: من اسمه موسی موسی بن ابراهیم بن عبد الرحمن بن عبد الله بن ابی ربیعه ... القرشی المخزومی؛ **انجام:** هناد بن السری بن یحیی بن السری التمیمی ابو السری الکوفی ... اخر الجزء العشرین بعد الماتین و یتلوه فی الذی بعده من اسمه هندل
نسخه اصل: چستربیتی ش ۴۳۴۰ (اربری فهرست خطی عربی همانجا ۱۰۷/۵). از موسی تا اخر ترجمه هناد بن السری؛ خط: نسخ، کاتب = مؤلف، تا: چهارشنبه ۲۲ جمادی الثانی ۷۱۲ق؛ مصحح، در ۱۳ جمادی الاول ۷۱۴ فرزندان مؤلف و دیگران نسخه را بر او سماع نموده‌اند، همچنین ابن مهندس در ۴ رمضان ۷۱۷ این جزء را بر مصنف قرائت کرده، در جاهای مختلف نسخه سماع‌هایی به تاریخ‌های ۷۳۲ و ۷۲۱ و غیره دیده می‌شود؛ ۲۰۴گ، مختلف السطر [عکسی ف: ۱ - ۳۳۵]

۲. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۳۷۸عکسی

آغاز: شتیر بن شکل بن حمید العبسی ابو عیسی الکوفی؛ **انجام:** ظهیر بن رافع بن عدی ... اخر الجز الموفی تسعین من تهذیب الکمال فی اسماء الرجال و یتلوه فی الذی بعده باب العین
نسخه اصل: چستربیتی ش ۴۳۴۲ (اربری فهرست خطی عربی همانجا ۱۰۷/۵). از شتر بن شکل تا آخر ترجمه ظهیر بن رافع؛ خط: نسخ، کاتب = مؤلف، تا: اوایل قرن ۸؛ مصحح، محمد بن ابراهیم بن غنائم ابن المهندس این جزء از کتاب را بر مؤلف خوانده و در روز دوشنبه ۲۱ ربیع الثانی ۷۱۱ به پایان آورده، همچنین مصنف در آخر نوشته که فرزندانش محمد و زینب و پسر برادر آنها عمر بن عبد الرحمن این جزء و دو جزء قبل از آن را بر او به لفظ خودش در ۱۳ محرم ۷۱۴ در منزل مصنف در دمشق سماع کرده‌اند، همچنین مصنف نوشته که چند نفر از فرزندان و دیگران این جزء را بر او در روز جمعه ۱۵ رجب ۷۱۴ سماع نموده اند، و در ۲۵ صفر ۷۲۰ در دار الحدیث اشرفیه دمشق عده ای از علماء این جزء و جزء قبل از آن و جز ۸۹ را به قرائت قاسم بن محمد بن یوسف بر مصنف سماع کرده‌اند؛ ۲۰۶گ، ۲۱ سطر [عکسی ف: ۱ - ۳۳۳]

۳. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۳۷۹عکسی

آغاز: من اسمه مرثد و مرجا و مرحب مرثد بن عبد الله الزمانی و یقال الذماری؛ **انجام:** المهلب بن ابی صفره الازدی ... و قال فی موضع آخر مات سنة اثنتین و ثمانین ...
نسخه اصل: چستر بیتی ش ۴۳۴۱ (اربری فهرست خطی عربی همانجا ۱۰۷/۵). از مرثد و مرجا و مرحب مرثد بن عبد الله الزمانی و یقال الذماری؛ خط: نسخ، کاتب = مؤلف، تا: چهارشنبه ۱۰ جمادی الاول ۷۱۲ق؛ در آن چنین آمده: در روز یک‌شنبه ۲۹ ربیع الاول ۷۱۴ عده‌ای از علماء از جمله ابن مهندس این جزء را بر او سماع کرده‌اند، همچنین محمد بن احمد بن عبد الهادی مقدسی در ۷۳۲ق در دار الحدیث اشرفیه دمشق این جزء را بر مؤلف خوانده است، همچنین چند سماع به تاریخ ربیع الثانی ۷۲۱ق؛ ۲۰۱گ، ۲۳ سطر [عکسی ف: ۱- ۳۳۴]

۴. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۳۸۱عکسی

آغاز: یحیی بن ابی المطاع القرشی الشامی الازنی ابن اخت بلال موذن النبی (صلی الله علیه و آله)؛ **انجام:** ابو عثمان عن الحسن البصری و عنه الاوزاعی روی له ابو داود فی المراسیل و قد ذکرنا ذلک فی الاسماء
نسخه اصل: چستربیتی ش ۴۳۴۴ (اربری فهرست خطی عربی همانجا ۱۰۸/۵). از یحیی بن ابی المطاع تا ابوعثمان در باب کنی؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۸؛ مصحح؛ ۲۶۱گ، ۲۱ سطر [عکسی ف: ۱ - ۳۳۶]

۵. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۳۷۴عکسی

آغاز: اسمعیل بن بشر بن منصور السلیمی ابو بشر البصری و سلیمه من ولد ملک بن فهم من الازد؛ **انجام:** رواه عن محمد بن رافع النیشابوری عن الرفاشی اخر المجلد الثانی من تهذیب الکمال فی اسماء الرجال، و یتلوه فی الثالث من اسمه جمعه و جمهان و جمیع و جمیل
نسخه اصل: چستربیتی ش ۳۰۷۸ (اربری فهرست خطی عربی همانجا ۳۰/۱). از اسمعیل بن بشر تا جعیل بن زیاد؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۸؛ مصحح، با علامت مقابله با نسخه اصل؛ تملک محمد بن احمد تنوخی؛ ۲۵۳گ، ۲۱ سطر [عکسی ف: ۱ - ۳۳۰]

۶. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۳۵۹۴

آغاز: قال اخبر القاضی ابوبکر محمد بن عبدالباقی الانصاری قال اخبر ابومحمد الحسن بن علی ... عن اسماعیل بن محمد بن عامر بن سعد عن ابنه سعد قال رأیت رسول الله صلی الله علیه [و آله] و سلم یسلم فی الصلاة تسلمتین تسلیمة عن یمینه السلام علیکم و رحمة الله و تسلیمة عن یساره السلام علیکم و رحمة الله حتی یری

بیاض خده؛ **انجام:** و قال البخاری فیه نظر و قال فی موضع آخر.
جلد۲؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۸؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ محشی؛ واقف: ابن خاتون عاملی، ۱۰۶۷ق؛ کاغذ: نخودی آهار مهره، جلد: میشن عنابی، ۲۲۹گ، ۳۳ سطر، اندازه: ۱۷×۲۶سم [ف: ۲۷ – ۱۲۵]

۷. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۳۵۹۵

آغاز: ... صدقة بن یسار الجزری سکن مکة روی عن زیاد ... و سعید بن جبیر و طاوس کیسان و عبدالله بن عمر بن الخطاب؛ **انجام:** و ذکره ابن حیان [کذا] فی کتاب الثقات روی له ابن ماجة.
جلد۶. از اواسط حرف «ص» تا اواسط حرف «ع»؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۸؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ تملک: محمد بن علی مشهور به ابن خاتون عاملی در سال ۱۰۴۳ق؛ واقف: اسدالله ابن محمد مؤمن معروف به ابن خاتون عاملی، سال ۱۰۶۷ق؛ کاغذ: حنایی آهار مهره، جلد: میشن عنابی، ۱۹۴گ، ۲۷ سطر، اندازه: ۲۰×۲۷سم [ف: ۲۷ – ۱۲۶]

۸. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۳۵۹۶

آغاز: بسمله، اللهم اختم بالخیر عبدالله بن عروة بن الزبیر بن العوام القرشی الاسدی ابوبکر المدنی اخو هشام بن عروة؛ **انجام:** و ذکره ابن حیان [کذا]فی کتاب الثقات روی له ابو داود آخر المجلد من تهذیب الکمال فی اسماء الرجال و یتلوه فی الذین بعده ان شاءالله تعالی عبدالرحمن بن وعله و بقال ابن اسیمفع ان شاءالله تعالی و الحمدلله ... و سلم تسلیماً کثیراً.
جلد۷. از حرف عین مهمله «عبدالله» تا پایان «عبدالرحمان بن وردان» و آغاز «عبدالرحمان بن وعله» است؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۸؛ تملک: محمد بن علی مشهور به ابن خاتون عاملی؛ واقف: ابن خاتون عاملی، ۱۰۶۷ق؛ کاغذ: حنایی آهار مهره، جلد: تیماج قهوه‌ای، ۱۹۸گ، ۲۷سطر، اندازه: ۲۰×۲۷سم [ف: ۲۷ – ۱۲۷]

۹. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۳۵۹۷

آغاز: عبدالله الجبلی و ابی فراس ربیعة بن کعب الاسلمی و زهیر بن عبدالله المصری؛ **انجام:** عقبه و یقال عتبة بن محمد بن الحرث تقدم آخر الجزء التاسع من تهذیب الکمال فی اسماء الرجال و یتلوه فی الذی بعده عقبة من مسلم ... ابو محمد المصری القاضی و الحمدلله وحده و صلی الله علی سیدنا محمد و آله و صحبه و سلم تسلیما کثیراً.
جلد۹. از اوائل عین مهمله «عبدالله البجلی» تا «عقبة بن محمد بن الحرث»؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۸؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ واقف:ابن خاتون عاملی، ۱۰۶۷ق؛ کاغذ: نخودی آهار مهره، جلد: میشن عنابی، ۲۴۶گ، ۲۱سطر، اندازه: ۱۸×۲۴سم [ف: ۲۷ – ۱۲۷]

۱۰. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۳۵۹۸

آغاز: صلی الله علیه و سلم ... الهرماس ابن زیاد الباهلی ابو حدیر البصری له صحبة روی عن النبی صلی الله علیه و سلم روی عنه حنبل بن عبدالله؛ **انجام:** روی له ابو داود فی القدر و الترمذی آخر المجلد الخامس عشر من تهذیب الکمل فی اسماء الرجال فی الذی بعده یزید بن خالد بن موهب الرملی.
جلد ۱۵، از حرف «هاء مهمله» تا اواسط حرف «یاء»؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۸؛ افتادگی: آغاز؛ محشی؛ واقف: ابن خاتون عاملی، ۱۰۶۷ق؛ کاغذ: حنایی آهار مهره، جلد: میشن اخرای، ۲۳۲گ، ۲۱ سطر، اندازه: ۱۷×۲۶سم [ف: ۲۷ – ۱۲۸]

۱۱. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۳۵۵عکسی

آغاز: قال: الشیخ الامام العلامه ... جمال الدین ابو الحجاج یوسف ... ابن زکی الدین عبد الرحمن ... المزی ... الحمد لله الذی انار طریق الحق وابان سبیل الهدی وازاح العله وازال الشبهة؛ **انجام:** حابس بن سعد ویقال حابس بن ربیعه آخر الجزء الاول
نسخه اصل: سلطان احمد سوم – استانبول ش A ۲۸۴۸/۱ (فهرست طوپ قاپی ۵۱۱/۳). جلد اول، مشتمل بر اول کتاب تا آخر حرف جیم؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: اواخر قرن ۸؛ مصحح؛ ۳۰۱گ، ۲۷ سطر [عکسی ف: ۱ – ۳۱۵]

۱۲. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۳۵۶عکسی

آغاز: باب الحا من اسمه حابس ... حابس بن ربیعة بن المنذر بن سعد؛ **انجام:** زیاد بن ابی سوده ... عن زیاد ابن ابی سودة عن اخیه ان میمونه مولاه النبی (صلی الله علیه و آله) قالت: یا نبی الله افتنامی بیت المقدس فقال
نسخه اصل: سلطان احمد سوم – استانبول شماره A ۲۸۴۸/۲. باب الحاء تا اواسط ترجمه زیاد ابن ابی سوده؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: اواخر قرن ۸؛ افتادگی: انجام؛ مصحح؛ ۳۰۰گ، ۲۷ سطر [عکسی ف: ۱ – ۳۱۷]

۱۳. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۳۵۷عکسی

آغاز: من اسمه الجراح الجراح بن ابی الجراح الاشجعی، عداده فی لاصحابه روی عن النبی صلی الله علیه و سلم؛ **انجام:** الحسن بن عیسی ... هکذا قال، و انما هو الحسین بن عیسی و سیاتی فی موضعه علی الصواب.
نسخه اصل: کتابخانه سلطان احمد سوم – استانبول ش A ۲۸۴۸/۳ (فهرست طوپ قاپی ۵۰۸/۳). از جراح تا حسن ابن عیسی؛ خط: نسخ، کا: محمد بن ابراهیم بن غنائم ابن المهندس، تا: پنج‌شنبه ۲۵ رجب ۷۰۸ق، جا: دمشق جبل قاسیون؛ افتادگی: انجام؛ با نسخه مصنف مقابله شده، مصحح؛ ۲۰۸گ، ۲۱ سطر [عکسی ف: ۱-۳۱۷]

۱۴. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۳۵۸عکسی

آغاز: خالد بن المهاجر بن سیف الله خالد بن الولید بن مغیرة بم عبد الله ابن عمر بن مخزوم القرشی المخزومی الحجازی؛ **انجام:** زیاد ابن عبد الله عن عاصم بن محمد عن ابیه عن جده ... روی له ابن ماجه هذا الحدیث الواحد.
نسخه اصل: سلطان احمد سوم – استانبول ش A ۲۸۴۸/۵. از خالد تا آخر ترجمه زیاد بن عبد الله؛ خط: نسخ، کا: محمد بن ابراهیم غنائم ابن المهندس، تا: یک‌شنبه سلخ شعبان ۷۰۹ق، جا: دمشق جبل قاسیون؛ افتادگی: انجام؛ از روی نسخه اصل به خط مصنف و با آن مقابله شده، مصحح؛ ۲۰۵گ، ۲۱ سطر [عکسی ف: ۱-۳۱۸]

۱۵. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۳۵۹عکسی

آغاز: زیاد بن عبد الرحمن القیسی ابو الخضب البصری ... ذکره ابن حبان فی کتاب الثقات؛ **انجام:** سلم بن عطیه ... رواه عن محمود بن غیلان عن ابی داود الطیالسی و عن محمد بن المثنی عن محمد جعفر کلاهما عن شعبه فوقع لنا بدلا عالیا اخر المجلد السادس من تهذیب الکمال فی اسماء الرجال و یتلوه فی الذی بعده: سلم بن قتیبه الشعیری

نسخه اصل: سلطان احمد سوم - استانبول ش A ۲۸۴۸/۶. از زیاد بن عبد الرحمن تا آخر ترجمه سلم بن عطیه؛ خط: نسخ، کا: محمد بن ابراهیم بن غنائم ابن المهندس، تا: ۴ ربیع الاول ۷۱۰ق، جا: دمشق جبل قاسیون؛ افتادگی: انجام؛ از روی نسخه اصل به خط مصنف و با آن مقابله شده، مصحح؛ ۲۱۱گ، ۲۱ سطر [عکسی ف: ۱ - ۳۱۹]

۱۶. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۳۶۰عکسی

آغاز: سلم بن قتیبه الشعیری ابو قتیبه الخراسانی ... نزیل البره روی عن ابراهیم بن عبد الرحمن بن یزید بن امیه؛ **انجام:** صالح بن ربیعة بن الهدیر القرشی التیمی المدنی اخو عثمان بن ربیعه بن الهدیر ... آخر المجلد السابع من تهذییب الکمال فی اسماء الرجال و یتلوه فی الذی بعده صالح بن رزیق العطار

نسخه اصل: سلطان احمد سوم - استانبول ش A ۲۸۴۸/۷. از سلم بن قتیبه تا آخر ترجمه صالح بن ربیعه بن الهدیر؛ خط: نسخ، کا: محمد بن ابراهیم بن غنائم ابن المهندس، تا: یک‌شنبه ۵ ذیحجه ۷۱۰ق، جا: دمشق جبل قاسیون؛ افتادگی: انجام؛ از روی نسخه اصل به خط مصنف و با آن مقابله شده، مصحح؛ ۲۱۱گ، ۲۱ سطر [عکسی ف: ۱ - ۳۱۹]

۱۷. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۳۶۱عکسی

آغاز: صالح بن رزیق العطار کنیه ابو شعیب روی عن سعید بن عبد الرحمن؛ **انجام:** عبد الله بن احمد بن کثیر بن ذکوان البهرانی ابو عمر و یقال ابو محمد الدمشقی المقری امام المسجد الجامع بدمشق ... روی عن اسحق بن محمد بن عبد الرحمن ... و ابی بدر شجتع بن الولید و ضمرة بن ربیعه و عبد العزیز

نسخه اصل: سلطان احمد سوم - استانبول ش A ۲۸۴۸/۸. از صالح بن رزیق العطار تا اواسط ترجمه عبد الله بن احمد بن کثیر؛ خط: نسخ، کا: محمد بن ابراهیم بن غنائم ابن المهندس، تا: ۷۱۱ق؛ افتادگی: انجام؛ از روی نسخه اصل به خط مصنف، و با آن مقابله شده، مصحح؛ ۲۰۱گ، ۲۱ سطر [عکسی ف: ۱ - ۳۲۰]

۱۸. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۳۶۲عکسی

آغاز: عبد الله بن ابی امامه بن تغلبه الانصاری الحارثی البلوی المدنی؛ **انجام:** عبد الله بن المبارک بن واضح الحنظلی التمیمی ... بعد از پنج برگ یقول: ما رایت مثل ابن المبارک یصیب عنده الشی ء الذی لا یصاب عند احد آخر المجلد التاسع من تهذیب الکمال فی اسماء الرجال

نسخه اصل: سلطان احمد سوم - استانبول ش A ۲۸۴۸/۹. از عبدالله بن ابی امامه تا آخر ترجمه عبد الله بن مبارک؛ خط: نسخ، آیات معرب، کا: محمد بن ابراهیم بن غنائم ابن المهندس، تا: سه‌شنبه رمضان ۷۱۱ق، جا: دمشق جبل قاسیون؛ از روی نسخه اصل به خط مصنف و با آن مقابله شده، مصحح؛ ۲۰۴گ، ۲۱ سطر [عکسی ف: ۱ - ۳۲۱]

۱۹. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۳۶۳عکسی

آغاز: عبید الله ابن الحسن بن الحصین ... البصری القاضی؛ **انجام:** عقبة بن عمرو بن ثعلبة ... و قال الهثیم بن عدی و المداینی: مات سنة اربعین و قیل مات سنة احدی او اثنتین و اربعین و قیل غیر ذلک فی تاریخ وفاته و قیل مات بالمدینه روی له الجماعة اخر المجلد الثانی عشر من تهذیب الکمال فی اسماء الرجال

نسخه اصل: سلطان احمد سوم - استانبول ش A ۲۸۴۸/۱۲. از عبیدالله بن حسن بن حصین تا آخر ترجمه عقبة بن عمرو بن تغلبه؛ خط: نسخ، کا: محمد بن ابراهیم بن غنائم ابن المهندس، تا: ۷۱۲ق؛ از روی نسخه اصل بخط مصنف و با آن مقابله شده، مصحح؛ ۲۰۸گ، ۲۱ سطر [عکسی ف: ۱ - ۳۲۲]

۲۰. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۳۶۴عکسی

آغاز: عقبة بن قیصه بن عقبة السوای العامری ابو ریاب الکوفی؛ **انجام:** یقال له عمربن شیب الواسطی و یر وی عنه: زکریا بن یحیی زحمویه الواسطی ذکرنا للتمییز بینهما آخر المجلد الثالث عشر من تهذیب الکمال فی اسماء الرجال و یتلوه فی الذی بعده عمر بن شفیق بن اسماالجرمی البصری

نسخه اصل: سلطان احمد سوم - استانبول ش A ۲۸۴۸/۱۳. از عقبة بن قیصة بن عقبة تا آخر ترجمه عمر بن شیب واسطه؛ خط: نسخ، کا: محمد بن ابراهیم بن غائم ابن المهندس، تا: ۲۲ رجب ۷۱۳ق، جا: دمشق جبل قاسیون؛ از روی نسخه اصل به خط مصنف و با آن مقابله شده، مصحح؛ ۲۰۸گ، ۲۱ سطر [عکسی ف: ۱ - ۳۲۲]

۲۱. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۳۶۵عکسی

آغاز: عمر بن شفیق بن اسما الجرمی البصری والد الحسن بن عمر بن شفیق؛ **انجام:** عیسی ابن ابی عزه واسمه: مساک الکوفی ... روی له ابو داود فی القدر و الترمذی والنسای اخر المجلد الرابع عشر من تهذیب الکمال فی اسماء الرجال و یتلوه فی الذی بعده: عیسی بن علی بن عبد الله بن عباس القرشی

نسخه اصل: سلطان احمد سوم - استانبول ش A ۲۸۴۸/۱۴. از عمر بن شفیق بن اسما الجرمی تا آخر ترجمه عیسی ابن ابی عزه؛ خط: نسخ، کا: محمد بن ابراهیم بن غائم ابن المهندس، تا: یک‌شنبه ۹ شوال ۷۱۳ق، جا: دمشق جبل قاسیون؛ از روی نسخه اصل به خط مصنف و با آن مقابله شده، مصحح؛ ۲۲۰گ، ۲۱ سطر [عکسی ف: ۱ - ۳۲۳]

۲۲. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۳۶۶عکسی

آغاز: عیسی بن علی بن عبد الله بن عباس القرشی الهاشمی ابو العباس و یقال ابو موسی المدنی ثم البغدادی؛ **انجام:** محمد بن ابراهیم بن عثمان ... رواه عن محمد بن عبد الله بن المبارک

المخزومی عن یزید بن هارون فوقع لنا بدلا علیا آخر المجلدالخامس عشر من تهذیب الکمال فی اسماء الرجال و یتلوه فی الذی بعده محمد بن ابراهیم بن ابی عدی
نسخه اصل: سلطان احمد سوم - استانبول ش A ۲۸۴۸/۱۵؛ خط: نسخ، کا: محمد بن ابراهیم بن غائم ابن المهندس، تا: پنج‌شنبه اول محرم ۷۱۴ق؛ از روی نسخه اصل بخط مصنف و با آن مقابله شد، مصحح، و در آخر نسخه مؤلف نوشته که چند نفر از فرزندان و نزدیکان او این مجلد را در مجالسی که آخرین آن ۱۳ صفر ۷۱۴ق بوده سماع کرده‌اند؛ ۲۲۹گ، ۲۱ سطر [عکسی ف: ۱- ۳۲۴]

۲۳. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۳۶۷عکسی

آغاز: محمد بن ابراهیم ابن ابی عدی السلمی مولاهم ابو عمرو البصری؛ **انجام:** و من الاوهام: محمد بن عبد الرحمن البغدادی ... اخر المجلد السادس عشر من تهذیب الکمال فی اسماء الرجال و یتلوه فی الذی بعده محمد ابن عبد الرحیم بن ابی زهیر البغدادی
نسخه اصل: سلطان احمد سوم - استانبول ش A ۲۸۴۸/۱۶. از محمد بن ابراهیم تا محمد بن عبد الرحمن بغدادی؛ خط: نسخ، کا: محمد بن ابراهیم بن غنائم ابن المهندس، تا: چهارشنبه ۲۰ صفر ۷۱۴ق، جا: دمشق؛ از روی نسخه اصل به خط مصنف و با آن مقابله شد، مصحح، در آخر نسخ مؤلف نوشته که چند نفر از فرزندان و نزدیکان او این مجلد را در مجالسی که آخرین آن روز یک‌شنبه ۲۴ صفر ۷۱۴ق سماع کرده‌اند؛ ۲۲۷گ، ۲۱ سطر [عکسی ف: ۱ - ۳۲۵]

۲۴. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۳۶۸عکسی

آغاز: محمد بن عبد الرحیم بن ابی زهیر القرشی العدوی ابو یحیی البزاز البغدادی؛ **انجام:** مرار بن حمویه بن منصور الثقفی ... بعد از یک برگ قتل المرار سنة اربع و خمسین و ماتین و له اربع و خمسون سنة اخر المجلد السابع عشر من تهذیب الکمال فی اسماء الرجال و یتلوه فی الذی بعده من اسمه: مرثد و مرحبا و مرحب
نسخه اصل: سلطان احمد سوم - استانبول ش A ۲۸۴۸/۱۷. از محمد بن عبد الرحیم تا اخر ترجمه مرار بن حمویه؛ خط: نسخ، کا: محمد بن ابراهیم بن غنائم ابن المهندس، تا: سه‌شنبه جمادی الثانی ۷۱۴ق، جا: دمشق؛ از روی نسخه اصل به خط مصنف و با آن مقابله شده، مصحح؛ ۲۳۷گ، ۲۱ سطر [عکسی ف: ۱ - ۳۲۶]

۲۵. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۳۶۹عکسی

آغاز: من اسمه مرثد و مرجا و مرحب مرثد بن عبد الله الزمانی و یقال الذماری؛ **انجام:** موسی عن الحسن بن محمد الزعفرانی ... یحتمل ان یکون موسی بن سعید الدندانی و الله اعلم آخر المجلد الثامن عشر و یتلوه فی الذی بعده من اسمه مومل
نسخه اصل: سلطان احمد سوم - استانبول ش A ۲۸۴۸/۱۸. از مرثد تا موسی؛ خط: نسخ، کا: محمد بن ابراهیم بن غائم ابن المهندس، تا: پنج‌شنبه ۹ شوال ۷۱۴ق، جا: دمشق جبل قاسیون؛ از روی نسخه اصل بخط مصنف و با آن مقابله شده، مصحح؛ ۲۴۰گ، ۲۱ سطر [عکسی ف: ۱ - ۳۲۶]

۲۶. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۳۷۰عکسی

آغاز: و هب بن جریر بن حازم بن زید بن عبد الله بن شجاع الازدی ابوالعباس البصری؛ **انجام:** یوسف بن حماد ابو یعقوب الاستر ابادی ... و قال مات بعد الاربعین ماتین و کان حسن الروایه لا باس به ذکرناه للتمییز بینهما اخر المجلد العشرین من تهذیب الکمال فی اسماء الرجال و یتلوه فی الذی بعده:یوسف بن خالد السمتی
نسخه اصل: سلطان احمد سوم - استانبول ش A ۲۸۴۸/۲۰. از وهب بن جریر تا آخر ترجمه یوسف بن حماد؛ خط: نسخ، کا: محمد بن ابراهیم بن غائم ابن المهندس، تا: یک‌شنبه ۴ ربیع الاول ۷۱۵ق، جا: دمشق؛ از روی نسخه اصل به خط مصنف و با آن مقابله شده، مصحح؛ ۲۲۲گ، ۲۱ سطر [عکسی ف: ۱ - ۳۲۷]

۲۷. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۳۷۱عکسی

آغاز: یوسف بن خالد بن عمیر السمتی ابو خالد البصری والد خالد بن یوسف السمتی؛ **انجام:** ابو قیس مولی عمر و بن العاص روی عن عبد الله بن عمرو بن العاص ... بعد از دو برگ و هذا جمیع ماله عندهم و الله اعلم اخر المجلد الحادی والعشرین من تذیب الکمال فی اسماء الرجال و یتلوه فی الذی بعده باب الکاف
نسخه اصل: سلطان احمد سوم - استانبول ش A ۲۸۴۸/۲۱. از یوسف بن خالد تا ابو قیس؛ خط: نسخ، کا: محمد بن ابراهیم بن غائم ابن المهندس، تا: جمعه نیمه ربیع الثانی ۷۱۵ق، جا: دمشق؛ از روی نسخه اصل به خط مصنف و با آن مقابله شده، مصحح؛ ۲۲۳گ، ۲۱ سطر [عکسی ف: ۱ - ۳۲۸]

۲۸. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۳۷۲عکسی

آغاز: ابو کامل مظفر بن مدارک البغدادی الحافظ خراسانی الاصل؛ **انجام:** ام سلمه زوج النبی (صلی الله علیه و اله) ... قال مصنفه ... هذا اخر ما یسر الله تعالی جمعه من هذا الکتاب ... و کان ذلک فی مدة اولها فی التاسع من المحرم سنة خمس و سبعمائه واخرها یوم عید النحر من سنة اثنتی عشره و سبع مایه، اخر الجزء الخمسین بعد الماتین و هو اخر الکتاب و کتب مصنفه عفا الله عنه، کتب جمیع ذلک و هو اثنان و عشرون ملد محمد بن ابراهیم بن غنائم ابن المهندس ... من نسخة الاصل بخط مصنفه
نسخه اصل: سلطان احمد سوم - استانبول ش A ۲۸۴۸/۲۲. از ابوکامل تا ام سلمه؛ خط: نسخ، کا: محمد بن ابراهیم بن غنائم ابن المهندس، تا: سه‌شنبه اول جمادی الثانی ۷۱۵ق، جا: دمشق؛ از روی نسخه اصل به خط مصنف و با آن مقابله شده، مصحح؛ ۱۸۹گ، ۲۱ سطر [عکسی ف: ۱ - ۳۲۹]

۲۹. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۸۴۱۶

آغاز: (پس از پنج سطر که ساییده شده:) قال البخاری مات یوم عاشورا سنة اثنین و عشرین و مأتین احمد بن ... علی بن حیان بن مازن بن الغضوبة الطابی؛ **انجام:** روت عن النبی صلی الله علیه و سلم و قیل عن ابی موسی.
شامل چند بخش کتاب به این ترتیب: بخش اسامی از «احمد بن

حجاج بکری ذهلی» تا «انس بن ملک بن نضر انصاری بخاری»، بیشتر بخش کنی و القاب مردان و بخشی از کنی و القاب زنان. پایان جزءهای ۵ و ۶ و ۷ و ۱۶ و ۲۵ و ۲۶ در نسخه دیده می‌شود. ج ۳ تا ۸ و ۱۶. این نسخه که اوراقش ناقص و نامرتب است شامل مجلدات ۳ تا ۸ و ۱۵ و غیره می‌باشد. به ترتیب حروف هجا حاوی اسم و کنیه‌های مردانی است که با حرف «الف» آغاز شده، مانند: ابراهیم، احمد، اصبغ، اعین، اغر، افلح، امی، امیه، ابوبکر، ابوحفص، ابوالحکم، ابوخالد، ابوقابس و همچنین مشتمل بر اسم و کنیه‌های زنان است. مثل فاطمه، عایشه، قریبه، کریمه، قیله، قرصافه، ام حکیم، ام الدرداء، ام صالح و غیره؛ خط: نسخ، کا: محمد بن محمد بن محمد سبط تنیسی مالکی، تا: ۲۵ ذیحجه ۷۳۹ق تا ۹ ذیحجه ۷۴۵ق، جا: سقح قاسیون در دمشق؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ در حاشیه برگ ۲۴پ پایان جزء ۵ این مطلب آمده است: «بلغ مقابلة باصله المنسوخ منه و هو بخط مؤلفه دام ظله»، مصحح، از روی خط مؤلف؛ اهدایی: رهبری، تیر ۱۳۸۱؛ کاغذ: نخودی دولت آبادی، جلد: مقوا، رویه مشمع زرشکی، ۱۷۴گ، ۲۳ سطر،اندازه: ۱۸/۵×۲۹سم [اهدائی رهبر: ۸ – ۸۵] و [ف: ۲۷–۱۲۸]

۳۰. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۳۷۶عکسی

آغاز: من اسمه عنبسه و عنتره، عنبسة بن الازهر ... الکوفی قاضی جرجان والری؛ **انجام:** محمد بن ایوب ... الواسطی ... اخر المجلد التاسع ویتلوه ... فی المجلد العاشر، محمد بن بشار بن عثمان

نسخه اصل: چستربیتی ش ۴۳۴۳ (اربری فهرست خطی عربی همانجا ۱۰۸/۵). از عنبسه تا اخر ترجمه محمد بن ایوب؛ خط: نسخ، کا: احمد بن محمد بن احمد بن ابی بکر بعلی حنبلی، تا: ۱۶ شعبان ۷۷۶ق؛ مصحح؛ ۲۳۴گ، ۲۱ سطر [عکسی ف: ۱ – ۳۳۲]

۳۱. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۳۷۵عکسی

آغاز: زیاد بن مخراق المزنی مولاهم ابوالحارث البصری؛ **انجام:** شریک بن شهاب الحارثی البصری ... رواه محمد بن معمر البحرانی عن ابی داود، فوقع لنا بدلا عالیا ... تم المجلد الرابع بحمد الله و حسن توفیقه

نسخه اصل: چستربیتی ش ۳۰۷۹ (اربری فهرست خطی عربی همانجا ۳۱/۱). از زیاد بن مخراق تا شریک بن شهاب؛ خط: نسخ، کا: محمد بن عمر شجاع، تا: ۳ ذیحجه ۸۰۹ق؛ مصحح؛ ۲۱۶گ، ۲۵ سطر [عکسی ف: ۱ – ۳۳۱]

۳۲. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۳۸۲عکسی

آغاز: ... کعب ابن مالک ابن ابی کعب ... الانصاری السلمی المدنی؛ **انجام:** ام حکیم عن امها عن ام سلمه ... نجز الکتاب و الحمد لله رب العالمین

نسخه اصل: چستر بیتی – دبلین ش ۳۹۳۵ (اربری فهرست خطی عربی همانجا ۶۴/۴). از معب ابن مالک تا آخر کتاب؛ خط: مغربی، کا: فرج بن محمد صنهاجی، تا: یک‌شنبه ۱۶ ذیحجه ۸۳۴ق؛ افتادگی: آغاز؛ ۲۵۲گ، ۲۷ سطر [عکسی ف: ۱ – ۳۳۶]

۳۳. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۳۷۳عکسی

آغاز: الحمد لله الذی انار طریق الحق و ابان سبیل الهدی و ازاح العله و ازال الشبهة؛ **انجام:** و هذا حدیث حسن عزیز، تم ذلک بحمد الله و منه تم المجلد الاول من تهذیب الکمال فی اسماء الرجال کتابة من کتاب نسخ من نسخة المصنف بخط یده تعلیقا، و الحمد لولی الحمد و مستحقه

نسخه اصل: چستربیتی ش ۴۳۴۶ (اربری فهرست خطی عربی همانجا ۱۰۸/۵)؛ خط: نسخ، کا: یحیی بن احمد بن علی روشنی، تا: قرن ۱۱، به دستور مالک نسخه حسین بن یحیی بن محمد؛ از روی نسخه خط مؤلف، مصحح، مقابله شده؛ ۲۳۰گ، ۲۹ سطر [عکسی ف: ۱ – ۳۲۹]

۳۴. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۳۷۷عکسی

آغاز: من اسمه قران ... قران ابن تمام الاسدی ... ابوتمام و قیل ابوعامر الکوفی؛ **انجام:** محمد بن علی القرشی الهاشمی ... و قد کتب حدیثه فی ترجمة عبید الله بن طلحه اخر الجزء التسعین بعد الماه من نسخة الاصل بخط المصنف و لله الحمد تم الجزء العاشر من تهذیب الکمال فی اسماء الرجال

نسخه اصل: چستربیتی ش ۴۳۴۵ (اربری فهرست خطی عربی همانجا ۱۰۸/۵). از قران تا محمد بن علی القرشی؛ خط: نسخ، کا: یحیی بن احمد بن علی روشنی، تا: ۱۲ جمادی الاول ۱۰۷۶ق، به دستور مالک نسخه حسین بن یحیی بن محمد؛ مصحح؛ ۲۲۰گ، ۲۹ سطر [عکسی ف: ۱ – ۳۳۲]

● **التهذیب الکمال (مختصر)** / رجال / عربی

tahḏīb-ul kamāl (mx.)

وابسته به: تهذیب تهذیب الکمال فی اسماء الرجال؛ ذهبی، محمد بن احمد (۶۷۳–۷۴۸)

کتاب حاضر مختصر تهذیب ذهبی است که نام روات را به طور بسیار مختصر به ترتیب حروف آورده و «تهذیب التهذیب» خود ذهبی نمی‌باشد و چون نسخه از آغاز و انجام افتاده دارد معلوم نشد که کتاب از کیست، به کشف الظنون ۱۵۰۹/۲ رجوع شد.

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۶۳

آغاز: عن ابیه و جده و عنه ابو کریب و جماعة فیه لین مات ۱۹۸؛ **انجام:** و عبدالله بن موسی بن ابراهیم التیمی عن صفوان بن سلیم وعدة و عنه یعقوب بن محمد و ابراهیم بن المنذر الحزامی.

از حرف الف تا حرف عین؛ خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۷۳گ، ۲۱ سطر، اندازه: ۱۵/۵×۲۱سم [ف: ۱ – ۱۸۲]

● **تهذیب اللغة** / لغت / عربی

tahḏīb-ul luġa

ازهری، محمد بن احمد، ۲۸۲ – ۳۷۰ قمری

azharī, mohammad ebn-e ahmad (896 - 981)

تهذیب اللغه یکی از کتب مهمه لغت و نادره علم ادب می‌باشد و مؤلف در بیان لغات و تنظیم مفردات طریقه‌ای انتخاب نموده که خطا و خلل کمتر در آن راه یابد و از تصحیف و تحریف نسبتاً مصون باشد. لذا «کتاب العین» خلیل را پیروی و از حرف عین شروع و به حرف الف و همزه خاتمه داده موافق مخارج حروف است که تمام آنها را به نه دسته به این طریق تقسیم و تسمیه کرده‌اند: حلقیه (ع ح ه خ غ)، لهویان (ق ک)، شجریه (ج ش ض)، اسلیه (ص س ز)، نطعیه (ط د ت)، لثویه (ظ ذ ث)، زلقیه (ر ل ن)، شفویه (ف ب م)، هوائیه (ی و ا). در مقدمه این کتاب یک باب راجع به این تقسیم و وجه تسمیه آنها نگاشته‌اند. ازهری در این کتاب هر یک از حروف را به نام کتابی خوانده و در ابتداء آن بسمله گذارده و آن را به این ابواب (ابواب المضاعف، ابواب الثلاثی الصحیح، ابواب المعتل، ابواب اللفیف، ابواب الرباعی، ابواب الخماسی و ابواب الملحق بالخماسی) تقسیم کرده و کلیه لغاتی که یکی از حروف حلقیه یا شفویه و یا غیر ازآن را دارد به مناسبت در یکی از ابواب مذکوره جای داده و ترتیب ابواب نیز موافق ترتیب کتب بر حسب اعتبار مخارج آنها است و چون بخواهیم لغتی را که از سه یا چهار حرف ترکیب شده به دست آوریم بایستی دانست که آن حروف از کدام یک از دسته‌های نه‌گانه می‌باشد و از آن پس در کتابی که شامل آن حرف به ترتیب مذکور فوق می‌باشد جستجو نمود به این طریق که اگر آن کلمه شامل یکی از حروف حلقی است این لغت را در کتب راجعه به این حروف و اگر دارای یکی از حروف لهوی باشد در کتاب آن و به همین طریق است سایر حروف، و یکی از کارهای مهم مصنف این کتاب این است که کلیه صور متصوره از ترکیب چند حرف را با یکدیگر در جای خود متذکر شده و مهمل و مستعمل آنها را بیان نموده و در اکثر لغات شواهدی از آیات و اخبار و اشعار فصحا و کلمات لغویین آورده است. مؤلف پیش از شروع در بیان لغات حرف عین که نخستین کتابی از کتب تهذیب است تحت عنوان باب ذکر الائمة الذین اعتمدتهم فی ما جمعت فی هذا الکتاب، شرح مفصلی در معرفی بسیاری از لغویین سابق و معاصر نگاشته و پس از آن دو باب به نام: باب القاب الحروف و مدارجها و باب ایجاز الحروف نیز تحریر نموده و تقسیمات حلقی و غیره حروف را مفصلاً در این دو باب آورده و در اطراف آن بحث کرده است. مؤلف در مقدمه بیان کرده که پس از آن که هفتاد سال از عمر وی گذشته به این تألیف مبادرت نموده است. این کتاب را عبدالکریم بن عطاءالله اسکندری (-۶۱۲ق) مختصر کرده است.
آغاز: بسمله، الحمد لله ذی الجلال و الجمال علی ما اسبغ علینا من نعمه الظاهره ...

چاپ: القاهرة، الدار المصریة للتألیف و الترجمة، عبدالسلام هارون، الطبعة الاولی، ۱۹۶۴م، الجزء الاول، ۵۰۴ص؛ صدر منه ۱۵ مجلد، قاهره، دار الکاتب العربی، تحقیق جماعة من الاساتذة، الطبعة الاولی، ۱۹۶۴-۱۹۶۷م
[کشف الظنون ۵۱۵/۱؛ دنا ۴۷۱/۳ (۱۶ نسخه)]

۱. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۲۰۱
کتاب غین (برگ۱-۷۷) کتاب قاف (برگ ۷۸-۲۴۶)؛ خط: نسخ نزدیک به ثلث، بی‌کا، تا: حدود قرن ۵ق؛ افتادگی و جابجا شده؛ کاغذ: نخودی، جلد: مقوی رویه پارچه مشکی، ۲۴۷گ، ۲۱-۲۳ سطر (۱۳/۵×۱۸/۵)، اندازه: ۱۶×۲۴/۳سم [ف: ۲ - ۳۶۰]

۲. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۲۰۲
شامل: کتاب ح (حطی)، کتاب هـ کتاب خ (تخذ)، غین؛ خط: نسخ نزدیک به ثلث، بی‌کا، تا: حدود قرن ۵؛ کاغذ: نخودی، جلد: مقوایی رویه پارچه مشکی، ۲۸۵گ، ۲۱ سطر (۱۳×۱۹)، اندازه: ۱۷×۲۵سم [ف: ۲ - ۳۶۲]

۳. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۶۲۵۳
آغاز: برابر؛ **انجام:** و قال الاصمعی العجیلی ضرب من السیر سریع، و قال الشاعر.
جلد۱؛ خط: نسخ معرب، کا: ابوداود محمود بن سلیمان بن محمد خیام همدانی، تا: ۵۴۱ق؛ کاغذ: حنایی، جلد: تیماج، ۱۴۲گ، مختلف السطر، اندازه: ۱۶/۳×۲۵/۲سم [ف: ۱۳ - ۲۷]

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۲۸-ف
نسخه اصل: همان نسخه بالا [فیلمها ف: ۱ - ۳۱۱]

۴. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۶۲۵۴
آغاز: رجعانه ای جوابه وکذلک الرجعة بعد الطلاق؛ **انجام:** آخرا []ثی الصحیح من حرف العین.
جلد ۲؛ خط: نسخ معرب، کا: ابوداود محمودبن سلیمان بن محمد خیام همدانی، تا: ۵۴۱ق؛ کاغذ: حنایی، جلد: تیماج، ۱۹۸گ، مختلف السطر، اندازه: ۱۶/۵×۲۵/۴سم [ف: ۱۳ - ۲۸]

۵. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه:۵۷
حرف العین من الحاء الی الیاء و حرف الحاء مع القاف و الفاء؛ خط: نسخ خوب، بی‌کا، تا: قرن ۹؛ مجدول؛ واقف: سپهسالار؛ کاغذ: سمرقندی و فرنگی، جلد: تیماج، ۴۱۰ص، ۳۳ سطر، اندازه: ۱۹×۳۰سم [ف: ۲ - ۱۷۱]

۶. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۳۵۰
آغاز: بسمله، باب العین فلماء عه و ای عاه عوه؛ **انجام:** من حرف الماء و القاف حفی حاق قاح و قح و صلی الله علی نبینا محمد وآله الطاهرین الطیبین اجمعین آمین یا رب العالمین.
خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۰۶۴ق؛ مجدول؛ کاغذ: ترمه، جلد: تیماج عنابی، ۲۶۱گ، ۲۰سطر(۱۱×۱۷/۵)،اندازه:۷/۵×۲۴سم[ف:۷ - ۳۱۲]

۷. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۳۶۵
آغاز: بسمله، هذا کتاب حرف الکاف ابواب المضاعف منه؛ **انجام:** من کتاب تهذیب اللغه للازهری و یتلوه ان شاء الله من الجزء السادس کتاب الضاد
جزء پنجم شامل حرف «کاف» و ترکیبات حاصله از آن؛ خط:

نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ مجدول؛ کاغذ: ترمه، جلد: تیماج مشکی، ۲۶۶گ، ۲۰ سطر (۱۱×۱۸)، اندازه: ۱۸×۲۳/۵سم [ف: ۷ - ۳۲۰]

۸. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۳۶۶

آغاز: الرصد و الارصاد قال و الرصد یکون للجماعه و قال ابو العباس؛ **انجام:** ان شاء الله حرف اللام و الحمد لله ذی العز و الکبریاء و صلوته علی سیدنا محمد خاتم الانبیاء

جزء چهارم و تا آخر حرف «راء» نخستین کلمه در این نسخه «ضر» و آخرین «یرر» می‌باشد؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ افتادگی: آغاز؛ مجدول؛ کاغذ: ترمه، جلد: تیماج مشکی، ۳۴۴گ، ۲۱ سطر (۱۱×۱۸/۵)، اندازه: ۱۸×۲۳/۵سم [ف: ۷ - ۳۲۱]

۹. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه:۵۸

بقیه لغات کتاب الحاء و تمام کتاب الخاء از غین تا سین (تا ماده بخس) می‌باشد؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲،؛ واقف: سپهسالار؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج، ۴۲۵ص، ۳۳ سطر، اندازه: ۱۹×۳۰سم [ف: ۲ - ۱۷۱]

۱۰. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۳۵۰۲-۱۸/۲۲

آغاز: بسمله، هذا کتاب حرف الکاف ابواب المضاعف منه کج أهمله ابن المظفر و روی ابن عباس فی کل شیء قمار حتی فی لعب الصبیان بالکجة؛ **انجام:** ومن خماسیة ابوعبید عن ابی زیاد الکلابی الشمر دلة الناقة ... الرجل الواسع صدر القدم اللیث الشمر صاص شجر بالجزیرة. آخر حرف الشین من کتاب تهذیب اللغة.

جلد پنجم از حرف کاف تا شین؛ خط: نسخ معرب، کا: خلف بن یوسف نجفی، تا: سه‌شنبه ۷ شعبان ۱۱۰۵ق؛ مصحح؛ مهر: علامه مجلسی «محمد باقر العلوم» (بیضی)؛ جلد: تیماج مشکی، ۱۸۸گ، ۲۵ سطر، اندازه: ۱۹×۲۹سم [ف: ۲ - ۱۰۸۵]

۱۱. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۳۴۹

آغاز: برابر؛ **انجام:** هو العباء ماء الا حمق و العبام و انشد قول اوس و شبه الهیدب العبام ... من حرف العین.

مجلد اول، از «عک» تا «عمن»؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۱۰۸ق؛ مجدول؛ کاغذ: ترمه، جلد: تیماج عنابی، ۲۳۸گ، ۲۵ سطر (۱۲×۱۸)، اندازه: ۸×۲۴سم [ف: ۷ - ۳۱۱]

۱۲. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۰۶۳۰

بی‌کا، بی‌تا؛ خریداری از مصطفی حسینی [رایانه]

۱۳. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه:۵۹

کتاب الخاء (از زاء تا آخر) و کتاب الغین و کتاب القاف و کتاب الکاف؛ خط: نسخ خوب، بی‌کا، بی‌تا؛ در آخر این نسخه تصریح شده که جزء دوازدهم تهذیب به اینجا ختم گردید؛ واقف: سپهسالار؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج، ۵۲۵ص، ۳۳ سطر، اندازه: ۱۹×۳۰سم [ف: ۲ - ۱۷۲]

۱۴. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه:۶۰

کتاب الجیم و کتاب الشین و کتاب الصاد و قسمتی از کتاب السین (از حرف زاء تا میم)؛ خط: نسخ خوب، بی‌کا، بی‌تا؛ در آخر کتاب حرف الجیم تاریخ فراغ از کتابت سال ۵۷۵ تذکر داده شده و از خود نسخه معلوم می‌شود که این تاریخ راجع به کتابت این نسخه نیست و بایستی تاریخ نسخه‌ای باشد که این نسخ را از روی آن نوشته اند؛ مجدول؛ واقف: سپهسالار؛ کاغذ: سمرقندی و فرنگی، جلد: تیماج، ۳۳۵ص، ۳۳ سطر، اندازه: ۱۹×۳۰سم [ف: ۲ - ۱۷۲]

۱۵. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه:۶۱

انجام: واعلم ایها الناظر فی کتابی انی لا ادعی انی حصلت لغات العرب کلها و لاطمعت فی ذلک غیر انی حرصت ان یکون ما دونته مهذبا من آفة التصحیف منقاً من فساد التغییر و من نظر فیه من ذوی المعرفه فلا یعجلن الی الرد و الانکار ... و ایاه اسئل مبدئاً و معیدا ان یصلی علی محمد النبی و آله الطیبین اطیب الصلوات و ازکاها و ان یحلنا دار کرامته و مستقر رحمته انه اکرم مسئول و اقرب مجیب و الحمدلله رب العالمین حمداً کثیرا جلیاً مبیناً.

مشتمل بر کتاب السین (بقیه نسخه شماره «۶۰» کتابخانه سپهسالار) و کتاب الزاء و کتاب الطاء و کتاب الدال و کتاب التاء و کتاب الظاء و کتاب الذال و کتاب الثاء و کتاب الراء و کتاب اللام و کتاب النون و کتاب الفاء و کتاب الیاء و کتاب المیم و کتاب الجوف (ی، و، ا) می‌باشد و تهذیب به آخر این نسخه به انجام می‌رسد؛ خط: نسخ خوب، بی‌کا، بی‌تا؛ واقف: سپهسالار؛ کاغذ: سمرقندی و فرنگی، جلد: تیماج، ۳۸۹ص، ۳۳ سطر، اندازه: ۱۹×۳۰سم [ف: ۲ - ۱۷۳]

● تهذیب مخروطات ابلونیوس / ریاضیات / عربی

tahḏīb-u maxrūṭāt-i aplūnīyūs

مغربی، یحیی بن محمد، - ۶۸۵ قمری

maqrebī, yahyā ebn-e mohammad (- 1287)

وابسته به: مخروطات ابلونیوس نجار

از محیی الدین یحیی بن محمد ابن ابی الشکر المغربی، حکیم اندلسی و همکار خواجه در رصدخانه مراغه است. او زیجی در ۶۷۵ق نگاشته و کتاب‌های «المدخل المفید» و «تهذیب اکر ثاوذسیوس» و «مختصر مجسطی» نیز از اوست. اصل از ابلوینوس برغامسی (اواخر قرن سوم ق. م) است در هشت مقاله (چهار مقاله اول آن را هلال بن ابی هلال حمصی و سه مقاله بعد را ثابت بن قرة حرانی (۲۲۱-۲۸۸ق) به عربی ترجمه کردند) (مشتمل بر ۳۸۷ قضیه) و تحریر و تهذیب از مغربی است. لازم به تذکر است که از هشت مقاله مخروطات تاکنون فقط هفت مقاله به دست آمده که چهار مقاله از آن به زبان اصلی یونانی موجود و سه مقاله دیگر مفقود و اطلاع ما بر آنها فقط از طریق ترجمه عربی آنها است؛ بدین شرح: مقاله ۱. شامل اواسط قضیه دوازدهم تا اواسط قضیه سی و پنجم؛ مقاله ۲. شامل سی و چهار قضیه؛ مقاله ۳. شامل سی و سه قضیه؛ مقاله ۴. شامل بیست و چهار قضیه؛ مقاله ۵. شامل سی و پنج قضیه؛ مقاله ۶. شامل بیست

و سه قضیه؛ مقاله ۷. شامل قضیه اول تا اواخر قضیه سیزدهم. (غلامعلی عرفانیان)

آغاز: بسمله، الحمدلله العلی شانه القدیم احسانه ازلی سلطانه العظیم ... اما بعد فانی لما رأیت جماعة من الفضلاء المتبحرین فی علم الهندسة یستصعبون سلوک الطریق التی قصدنا ابلوینوس ... اهل برغاموس ... عن قطوع المخروطات ... شرعت فی تهذیب الفاظها و تقریر ایرادها ...

[دنا ۴۷۲/۳]

۱. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۲۰۲۲

آغاز: برابر؛ **انجام:** فنسبة ادمع قائمة اصغر من ب ک مع قائمة و علی ذایکون نسبة مسطح

خط: نسخ، بی‌کا، تا: حدود قرن ۸؛ کاغذ: حنایی آهار مهره، ۲۹گ، مختلف السطر، اندازه: ۱۴/۵×۱۹/۵سم [ف: ۱۰ - ۲۵]

۲. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه:۵۵۶

آغاز: برابر؛ **انجام:** ما بین مربعی ب، ج، وقایة. و الله اعلم بالصواب. تمت المقالة السابعة من کتاب المخروطات لابلنیوس المهندس. و بتمامها تم الذی یوجد منها

خط: نسخ، کا: محمد صالح بن محمد حسین قاری، تا: یک‌شنبه ۱۳ ذیحجه ۱۰۸۵ق، جا: اصفهان، به دستور محمد حسین بن ابوالحسن بن هادی بن محتشم بن عمیدالملک بن شهنشاه قاینی؛ خط محمد هادی در یک‌شنبه ۲۹ ذیحجه ۱۱۰۷ ق در پایان نسخه هست، برادر استکتاب کننده یا محمد طاهر بن ابوالحسن قاینی نوشته: «در سه‌شنبه ۲۳ ربیع الثانی ۱۱۰۲ ق. شروع به قرائت این کتاب کردم»؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: تیماج سرخ، ۸۲گ، ۲۰ سطر، اندازه: ۱۳×۲۲سم [ف: ۳ - ۵۴۰]

● تهذیب المرام فی ترجمة تهذیب الکلام = تقریب المرام فی ترجمة تهذیب الکلام / کلام و اعتقادات / فارسی

tahzīb-ol marām fī tarjomat-e tahzīb-el kalām = taqrīb-ol marām fī tarjomat-e tahzīb-el kalām

رودباری، فخرالدین بن احمد، ق۱۳ قمری

rūdbārī, faxr-od-dīn ebn-e ahmad (- 19c)

وابسته به: تهذیب المنطق و الکلام تفتازانی، مسعود بن عمر (۷۲۲-۷۹۲)

اهداء به: امان الله بن خسروخان

تاریخ تألیف: دوشنبه ۸ جمادی الاول ۱۲۶۱ق

مترجم گوید در سال ۱۲۶۰ق جمعی از اعاظم کردستان روی به وادی غربت نهادند از جمله استاد شیخ محمد الوسیم مرهم التیام بر روی جروح غربت آن گروه نهاد و این مسکین پای در دایره فیض موهبتشان کشید و شرف مجلس افاده استاد علامه دریافتم، او تهذیب الکلام تفتازانی را درس می‌گفت و چون به لغت عربی بود تصمیم گرفتم آن را به فارسی ترجمه نمایم. در خاتمه رساله درباره ظهور امام زمان (عج) و عقیده شیعه مطالبی آمده است. مترجم در دیباچه از استاد خود شیخ محمد ابراهیم یاد نموده و او را ستوده است.

آغاز: بسمله. تهذیب کلام را به کلک درر سلک ... اما بعد راه نورد به وادی بی اعتباری وگوشه نشین منازل خاکساری فخر الدین ابن المولی المرحوم احمد الرودباری حفهما شآبیب رحمة الملک الباری

انجام: این سوانح نهایت قرب ساعت باشد واین امر منافی خیریت آخر امت مرحومه نیست فرموده مثل امتی کمثل المطر لایدری اوله خیر ام آخره. رزقنا الله تعالی خیر الإخرة والاولی وصلی علی ...

[فهرست مکتبه اوقاف سلیمانیه ۷۸/۲ و ۳۳/۳؛ دنا ۴۷۲/۳؛ فهرستواره منزوی ۲۲۴/۹ و ۲۳۹/۹]

۱. تهران؛ نوربخش (خانقاه نعمت اللهی)؛ شماره نسخه:۶۰۷/۲

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کاتب = مؤلف، تا: ۱۲۶۱ق؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج مشکی، ۱۳۲ص (۱۷۹-۳۱۰)، اندازه: ۱۵×۲۲سم[ف:۲-۲۵۱]

۲. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۷۲/۷-۱/۷۲

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ و نستعلیق، کا: علی، تا: ۱۳۱۸ق؛ مصحح؛ جلد: تیماج مشکی، ۵۱گ، ۲۴ سطر، اندازه: ۱۷×۲۳سم [ف: ۲ - ۱۰۰۵]

● تهذیب مستمر الاوهام علی ذوی المعرفة و اولی الافهام / رجال / عربی

tahḏīb-u mustamarr-il awhām ʻalā ḏawi-l maʻrifa wa uli-l afhām

ابن ماکولا، علی بن هبة الله، ۴۲۱ - ۴۷۵ قمری

ebn-e mākūlā, ʻalī ebn-e hebat-ol-lāh (1031 - 1083)

تاریخ تألیف: آخر صفر ۴۷۲ق

در مورد «المختلف و المؤتلف فی اسماء الرجال»، ابو الحسن علی بن عمر دار قطنی بغدادی (-۳۸۵ق) کتابی به همین نام تألیف نموده، بعد از او عبد الغنی بن سعید بن بشر ازدی مصری (-۴۰۹ق) کتاب «مشتبه النسبة» را نوشته است که در هند چاپ شده است (معجم المطبوعات /۴۲۸). سپس خطییب بغدادی (-۴۶۳ق) نوشته‌های دار قطنی و ازدی را تکمیل و کتابی به نام «المؤتنف فی تکملة المؤتلف و المختلف» تألیف نموده است (هدیة العارفین ۷۹/۱). بعد از خطیب بغدادی، ابن ماکولا کتاب خطیب را تهذیب و تصحیح و تکمیل نموده و کتابی به نام «الاکمال فی رفع الارتیاب عن المؤتلف و المختلف من الأسماء و الکنی و الأنساب» تألیف نموده، سپس اوهام و اغلاطی که در تألیف دار قطنی و عبد الغنی بن سعید ازدی و خطیب بوده و در کتاب «اکمال» متعرض این اغلاط و اوهام نشده گردآورده و

کتاب حاضر را تألیف نموده است. تهذیب مستمر الاوهام در ده جزء و به ترتیب حروف معجم تدوین شده است. (محمد علی حائری)

[بروکلمان، ذیل ۶۰۲/۱؛ دنا ۴۷۲/۳؛ فهرست معهد المخطوطات العربیة التاریخ ۱۹۰؛ (اربری، فهرست خطی عربی ۲/۴۴)]

۱. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۴۲۵۶-ف

استانبول فیض الله ۱۵۸۴. کاستی این نسخه را می‌توان با نسخه ش ۳۳۴۹ مورخ ۶۸۶ چستربیتی (۴۴/۲) برداشت؛ بی‌کا، تا: قرن ۷ [فیلمها ف: ۳ - ۳۸]

۲. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۸۸۸عکسی

آغاز: قال لی بعض ... و المعنیین بهذا العلم لقد تعب الخطیب و اتعب ... اجمعه و اتعب من اراد ان یعرف الحقیقة فی اسم؛ **انجام:** و الله تعالی بعین علی ما قرب الیه و یجعل مقصدنا فی هذا الفن و غیره خالصاً لوجهه بمنه و کرمه و لطفه و احسانه انه علی ذلک قادر.

نسخه اصل: چستربیتی، ش ۳۳۴۹. مشتمل است بر تمام کتاب الا اینکه مقداری از مقدمه آن افتاده است؛ خط: نسخ، کا: ابراهیم بن محمد بن ادریس بن بابا جوک، تا: ۸ صفر ۶۸۶ق؛ افتادگی: آغاز؛ از روی نسخه خط اسماعیل بن عبد الله الانماطی که او نسخه خود را از روی نسخه حافظ ابی الحسین هبة الله نوشته که او نسخه خود را از روی نسخه مصنف نوشته است. مصحح، با نسخه اصل مقابله شده، در پایان جزء اول و بعضی اجزاء دیگر صورت قرائت و سماعی است به تاریخ رمضان ۵۵۶ق دال بر اینکه نصر بن ابی القاسم بن ابی الطاهر بن علی بن حسین نحوی اسکندری کتاب را بر حافظ صاین الدین ابی الحسین هبة الله بن حسن شافعی قرائت نموده است؛ ۱۲۵گ، ۲۱سطر [عکسی ف: ۲ - ۳۶۷]

● تهذیب المعانی لمذاکرة الشیخ النجرانی / فقه / عربی

tahḏīb-ul ma‘ānī li-muḏākirat-iš šayx-in najrānī

یزدی حربی، ابومحمد بن عبدالله، ق۷ قمری

yazdī harbī, abū-mohammad ebn-e ‘abd-ol-lāh (- 13c)

چون مؤلف کتاب «مذاکره» نجرانی را که بر اساس کتاب «النکت و الجمل» تنظیم نموده بود، دیده و آن را مشتمل بر فوائد بسیاری یافته و لکن دارای الفاظ تکراری، تصمیم گرفته آن را با حذف بعضی از الفاظ و عبارات تکراری مختصر نموده و مواردی را که محتاج به بیان بوده با آوردن عباراتی در تقریب ذهن طلاب و سهولت دسترسی به مطالب آن با استفاده از کتب بزرگان این فن نظیر شیخ علی خلیل و محمد بن مطهر و دیگران آورده است. مؤلف در مقدمه دو فصل آورده:۱. الحث علی طلب العلم؛ ۲. فیما ینبغی لقاضی الحاجة، و سپس مطالب آن را با عناوین «کتاب» آورده و هر کتاب مشتمل بر ابواب، فصول، مواضع مسائل است.

قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۱۱۰۶

آغاز: الحمد لله الذی خلق الانسان و علمه البیان و زین فی قلوب المؤمنین الایمان و کره الیهم الکفر و الفسوق و العصیان

نسخه اصل: کتابخانه واتیکان ـ رم ۱۰۴۶؛ خط: نسخ، کا: راجح بن فضل بن فاضل بن هاشم، تا: دوشنبه ۲۴ رمضان ۷۴۲ق، جا: مسجد محول از توابع حجاز؛ مصحح، با علامت مقابله؛ تملک: احمد المهدی بن یحیی بن احمد حمیری، محمد بن احمد بن علی در رمضان ۱۱۵۵، احمد بن حسین، تملک دیگری به سال ۱۱۶۴، تملک دیگری از «محسن بن ... »؛ در چهار برگ آخر قصیده‌ای از «عمادالدین یحیی بن منصور بن مفضل هادوی»، به خط «مؤید بن محمد بن علی» و مسأله شک و احکام آن از «جمال الدین علی بن محمد بن علی»؛ واقف: احمد المهدی بن یحیی بن احمد حمیری؛ ۳۰۲ص [عکسی ف: ۳ - ۳۹۰]

● تهذیب المقال فی رفع الاشکال عن مباحث الاغسال / فقه / عربی

tahḏīb-ul maqāl fī raf‘-il iškal ‘an mabaḥiṯ-il aġsāl

حائری تهرانی، محمد، ق۱۴ قمری

hā’erī tehrānī, mohammad (- 20c)

تاریخ تألیف: ۱۳۰۳ق

چندین سؤال است که شخصی به نام «ملا کریم» از مؤلف درباره اغسال پرسیده و مؤلف سؤالات وی را با عناوین «اصل» آورده و سپس به جواب آنها پرداخته و آن را در یک «مقدمه» و چند «اصل» و یک «خاتمه» تنظیم نموده است.

قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۳۴۵۳/۱

آغاز: نحمدک اللهم علی نعمک فی اللیل و النهار و نشکرک علی آلائک فی الاعلان و الاسرار و نسألک الهدایة الی بحار الانوار؛ **انجام:** و الحمدلله رب العالمین فی الخروج و الدخول و الصلاة علی النبی و آله و ذریته مادامت الکواکب فی الطلوع و الافول

خط: نسخ، کاتب = مؤلف، تا: ۱۳۰۳ق؛ مصحح با اضافات، محشی با نشان «منه عفی عنه»؛ ۱۱گ (۱پ-۱۱پ)، ۱۸ سطر، اندازه: ۱۲×۱۸سم [محدث ارموی مخ: ۱ - ۴۶۶]

● تهذیب المناهج لتقریب الحوائج / دعا / عربی

tahḏīb-ul manāhij li-taqrīb-il ḥawā’ij

حائری تهرانی، محمد، ق۱۴ قمری

hā’erī tehrānī, mohammad (- 20c)

وابسته به: حدیث کساء

رساله‌ای در شرح حدیث کساء مشتمل بر «مفتاح» و سه «باب» و «مغلاق». مؤلف بعد از تألیف رساله‌ای به نام «مناهج الدرایة فی بیان بعض اسرار النبوة و الولایة» در فضایل معصومین علیهم

السلام و عدم استقبال مردم از آن و از بین رفتن اولاد و اموال وی، مدتی را به گوشه‌نشینی گذرانیده تا در حالتی بین خواب و بیداری به او الهام تألیف این شرح داده شده است.

قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۳۴۵۳/۳

آغاز: الحمدلله الذی نور القمر و الشمس و زین السماء الدنیا بالثوابت و المتحیرات الخمس و دثر امر الیوم کما دبر امور الامس؛ **انجام:** و لهذا ینبغی أن یکون الرئیس الکلی فی کل زمان واحداً لما ذکرنا من انه مرآت للامام.

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۴؛ افتادگی: انجام؛ به خط مؤلف تصحیح شده، محشی به خط مؤلف؛ ۵۰گ (۲۹پ-۷۸پ)، ۱۵ سطر، اندازه: ۱۲×۱۸سم [محدث ارموی مخ: ۱ - ۴۶۶]

● **تهذیب المنطق** / منطق / عربی

tahḏīb-ul manṭiq

کندی، یعقوب بن اسحاق، ۱۸۵؟ - ۲۵۲ ؟ قمری

kendī, ya'qūb ebn-e eshāq (802 - 867)

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۵۴۵-ف

نسخه اصل:اسعد افندی ش ۳۹۶۵؛ خط: نسخ، کا: حسن بن محمد حلوایی طبری، تا: جمعه ربیع الاول ۴۸۷ق، جا: بغداد؛ با حواشی شهاب الدین خفاجی (ص ۶) در پایان نسخه گفتگویی است میان ابوعبدالله حمیدی با ابوعبدالله قضائی؛ ۸گ [فیلمها ف: ۱ - ۳۱۲]

● **تهذیب المنطق** / منطق / عربی

tahḏīb-ul manṭiq

تفتازانی، مسعود بن عمر، ۷۲۲ - ۷۹۲ ؟ قمری

taftāzānī, mas'ūd ebn-e 'omar (1323 - 1390)

تاریخ تألیف: ۷۸۹ق

متن مختصر و بسیار مشهوری است شامل دو بخش منطق و کلام، بخش منطق آن جزء کتب درسی بوده، شروح و حواشی زیادی برآن نگاشته شده است.

آغاز: الحمدلله الذی هدانا سواء الطریق و جعل لنا التوفیق خیر رفیق و الصلاة علی من ارسله هدی هو بالاهتداء حقیق و نورا به الاقتداء یلیق و علی اله ... جعلته تبصرة لمن حاول التبصر لدی الافهام و تذکرة لمن اراد ان یتذکر ...

انجام: السابع القسمه الی التسویة لیطلب فی کل باب ما یلیق به الثامن من الایحاء والتعلیم وهی التقسیم ای التکثیر من فوق والتخییل علیه والتحدید ای فعل الجد والبرهان ای الطریق والی الموقوف علی الحق والعمل به وهذا بالمقاصد اشبه.

چاپ: لکنو، ۱۸۶۹م؛ مطبوعات السعاده، ۱۲۸ص، ۱۳۳۰ق.

[کشف الظنون ۵۱۵/۱ و ۳۵۰/۱؛ الذریعة ۵۳/۶ و ۱۶۰/۱۳؛ معجم المؤلفین ۲۲۸/۱۲؛ ریحانة الأدب ۳۳۸/۱؛ معجم المطبوعات العربیة ۶۳۶/۱ ؛ مکتبة امیر المومنین ۲۹۰/۱؛ دنا ۴۷۳/۳-۴۷۷ (۱۸۳ نسخه)؛ الاوقاف العامة موصل ۱۳۴/۴]

شرح و حواشی:

۱- حاشیة حاشیة الیزدی علی تهذیب المنطق؛ کافیجی، محمد بن سلیمان (۷۸۸-۸۷۹)

۲- شرح تهذیب المنطق؛ شاه میری شیرازی، هبة الله بن عطاء الله (-۸۹۸)

۳- التهذیب فی شرح التهذیب؛ حسینی تونی، پیر علی بن حسن (-۹)

۴- حواشی العجالة؛ دوانی، محمد بن اسعد (۸۳۰-۹۰۸)

۵- حاشیة الدوانی علی حاشیة تهذیب؛ المنطق دوانی، محمد بن اسعد (۸۳۰-۹۰۸)

۶- حاشیة تهذیب المنطق = العجالة = حاشیة الدوانی؛ دوانی، محمد بن اسعد (۸۳۰-۹۰۸)

۷- شرح تهذیب المنطق؛ حفید تفتازانی، احمد بن یحیی (-۹۱۶)

۸- شرح تهذیب المنطق؛ حسینی شیرازی، محمود بن محمد (-۹۳۲)

۹- حاشیة حاشیة الدوانی علی تهذیب المنطق = حاشیة شرح الدوانی علی تهذیب المنطق؛ حسینی شیرازی، محمود بن محمد (-۹۳۲)

۱۰- حاشیة حاشیة الدوانی علی تهذیب المنطق؛ دشتکی شیرازی، منصور بن صدرالدین محمد (-۹۴۸)

۱۱- حاشیة تهذیب المنطق؛ تاج السعیدی، محمد بن ابی سعید (-۹۵۰)

۱۲- حاشیة حاشیة الدوانی علی تهذیب المنطق؛ تاج السعیدی، محمد بن ابی سعید (-۹۵۰)

۱۳- شرح تهذیب المنطق؛ اشرفی جرجانی، عبدالحی بن عبدالوهاب (-۹۵۹)

۱۴- حل ضابطة الاشکال الاربعة = حل الضوابط؛ ملا عبدالله بن حسین یزدی (-۹۸۱)

۱۵- حاشیة تهذیب المنطق = حاشیه ملا عبدالله؛ ملا عبدالله بن حسین یزدی (-۹۸۱)

۱۶- حاشیة حاشیة الدوانی علی تهذیب المنطق = الخرارة فی شرح العجالة؛ ملا عبدالله بن حسین یزدی (-۹۸۱)

۱۷- حاشیه تهذیب المنطق (ترجمه) = حاشیة تهذیب المنطق = حاشیه ملا عبدالله = شرح تهذیب المنطق؛ ملا عبدالله بن حسین یزدی (-۹۸۱)

۱۸- شرح دیباجة العجالة؛ ملا عبدالله بن حسین یزدی (-۹۸۱)

۱۹- شرح تهذیب المنطق؛ فخرالدین حسینی، محمد بن حسین (-۹۸۴)

۲۰- حاشیة حاشیة الدوانی علی تهذیب المنطق = حاشیة شرح الدوانی ... = حاشیة شرح تهذیب المنطق؛ فخرالدین حسینی، محمد بن حسین (-۹۸۴)

۲۱- شرح ضابطة انتاج الاشکال الاربعة؛ میرزا جان باغنوی، حبیب الله (-۹۹۴)

۲۲- حاشیه تهذیب المنطق (ترجمه) = شرح تهذیب المنطق؛ حسینی شهرستانی، محمد بن محمود (-۱۰)

۲۳- شرح تهذیب المنطق؛ نیریزی، محمود بن محمد (-۱۰)

۲۴- شرح ضابطة انتاج الاشکال الاربعة؛ نیریزی، محمود بن محمد (-۱۰)
۲۵- حاشیة حاشیة ضابطة اشکال الاربعة؛ طبسی، حیدر بن حسینعلی (-۱۰)
۲۶- حاشیة تهذیب المنطق؛ مشکک رستمداری، محمد بن علی (-۱۰)
۲۷- حاشیة حاشیة الدوانی علی تهذیب المنطق = حاشیه بر حاشیه تهذیب المنطق؛ خلخالی، حسین بن حسن (-۱۰۱۴)
۲۸- حاشیة حاشیة الدوانی علی تهذیب المنطق؛ خلخالی، حسین بن حسن (-۱۰۱۴)
۲۹- حاشیة حاشیة الدوانی علی تهذیب المنطق؛ شوشتری، نورالله بن شرف الدین (۹۵۶-۱۰۱۹)
۳۰- شرح تهذیب المنطق؛ لاهیجی، عبدالرزاق بن علی (-۱۰۷۱)
۳۱- شرح تهذیب المنطق = شرح فارسی حاشیه ملا عبدالله؛ کنبو لاهوری، عنایت الله (۱۰۱۷-۱۰۸۲)
۳۲- حاشیه حاشیه تهذیب المنطق = شرح تهذیب المنطق؛ تجلی شیرازی، علیرضا بن حسین (-۱۰۸۵)
۳۳- حاشیه تهذیب المنطق = حاشیه ملا عبدالله یزدی (ترجمه و شرح)؛ تجلی شیرازی، علیرضا بن حسین (-۱۰۸۵)
۳۴- حاشیة حاشیة التهذیب؛ فیض کاشانی، محمد بن شاه مرتضی (۱۰۰۶-۱۰۹۱)
۳۵- حاشیة حاشیة التهذیب؛ طباطبائی، محمد سعید بن قاسم (۱۰۱۲-۱۰۹۲)
۳۶- حاشیة حاشیة التهذیب؛ قزوینی، نصیر بن حسین (-۱۱)
۳۷- شرح تهذیب المنطق؛ کازرونی، ابوالقاسم بن ابی حامد (-۱۱)
۳۸- التذهیب فی شرح التهذیب = شرح تهذیب المنطق؛ خبیصی، عبیدالله بن فضل الله (-۱۱)
۳۹- حاشیة تهذیب المنطق؛ بابیوردی، حمزه بن ابی بکر (-۱۱)
۴۰- شرح تهذیب المنطق؛ حسنی هادوی، حسن بن احمد (-۱۱)
۴۱- شرح تهذیب المنطق؛ هندی، غیاث الله (-۱۱)
۴۲- حاشیة حاشیة الدوانی علی تهذیب المنطق؛ هروی، محمد زاهد بن محمد اسلم (-۱۱۰۱)
۴۳- شرح حاشیة تهذیب المنطق؛ خوانساری، رضی الدین محمد بن حسین (-۱۱۱۳)
۴۴- حاشیة حاشیة الیزدی علی تهذیب المنطق؛ عاملی، علی بن حسین (-۱۱۳۵)
۴۵- المنطق (ارجوزة) = هدیة التهذیب؛ زنجانی، علی بن محمد حسین (-۱۱۳۶)
۴۶- تعدیل المیزان فی تعلیق علم المیزان؛ حسینی نائینی، محمد بن محمد باقر (۱۰۸۰-۱۱۴۰)
۴۷- حاشیة حاشیة الیزدی علی تهذیب المنطق = شرح بر تهذیب المنطق و بر حاشیه تهذیب؛ قزوینی، محسن بن محمد طاهر (-۱۱۵۰)
۴۸- مرصع الحواشی حسنی؛ طباطبائی، صدرالدین محمد (-۱۱۵۴)
۴۹- جامع الحواشی علی تهذیب المنطق = حاشیة تهذیب المنطق؛ وابکنی، عنایة الله بن عبدالله (-۱۱۷۶)
۵۰- تذکرة ایریب علی تهذیب المنطق؛ عاملی دزفولی، محمد علی (-۱۲)
۵۱- حاشیة حاشیة حاشیة تهذیب المنطق؛ گلنبوی، اسماعیل بن مصطفی (-۱۲۰۵)
۵۲- حاشیة حاشیة الیزدی علی تهذیب المنطق؛ گیلانی، نظر علی بن محسن (-۱۲۱۷)
۵۳- حاشیة حاشیة الیزدی علی تهذیب المنطق؛ هرندی، محمد بن محمد علی (-۱۲۴۳)
۵۴- القسطاس المستقیم و المکیال القویم = حاشیة حاشیة تهذیب المنطق؛ اردستانی، آقا محمد حسین (-۱۲۷۲)
۵۵- ایضاح المنطق؛ آشتیانی، محمد باقر بن محمد جعفر (-۱۲۷۶)
۵۶- الذهیب فی شرح التهذیب؛ کرباسی، محمد مهدی بن محمد ابراهیم (-۱۲۷۸)
۵۷- حاشیة حاشیة الیزدی علی تهذیب المنطق؛ چوری، حسن بن عبدالله (۱۲۲۰-۱۲۹۲)
۵۸- حاشیة حاشیة الیزدی علی تهذیب المنطق؛ گوزل، عبدالرحیم بن ادی (-۱۳)
۵۹- شرح تهذیب المنطق؛ نجفی، عبدالجواد (-۱۳)
۶۰- ترکیب تهذیب المنطق؛ استرآبادی، حسن (-۱۳)
۶۱- حاشیة حاشیة التهذیب؛ لاهیجی، محمد جعفر بن محمد صادق (-۱۳)
۶۲- میزان العقول فی کشف اسرار غوامض حقائق مسائل المعقول؛ شویهی، محمد بن یونس (-۱۳)
۶۳- حاشیة حاشیة تهذیب المنطق؛ موسوی، باقر (-۱۳)
۶۴- نهایة الترتیب فی شرح التهذیب؛ جزائری نجفی، محمد بن نصار (-۱۳)
۶۵- حاشیة حاشیة الیزدی علی تهذیب المنطق؛ مراغی، عبدالرحیم (-۱۳)
۶۶- حاشیة تهذیب المنطق؛ اردبیلی، محمد علی بن قربانعلی (-۱۳)
۶۷- ذخیرة الادیب فی شرح التهذیب = شرح تهذیب المنطق؛ حسینی یزدی، مهدی بن کافی (-۱۳)
۶۸- حاشیة تهذیب المنطق؛ لاهیجانی، میرزا حسین (-۱۳)
۶۹- شرح ضابطة انتاج الاشکال الاربعة؛ عبدالعلی (-۱۳)
۷۰- حاشیة فتحیة؛ بیلنکانی، عبدالفتاح (-۱۳)
۷۱- حاشیة حاشیة الیزدی علی تهذیب المنطق؛ حسینی، محمد تقی بن اسدالله (-۱۴)
۷۲- التقریب؛ جعفری لنگرودی، محمد جعفر (-۱۴)
۷۳- الفوائد البحریة فی القواعد المنطقیة؛ بحرالعلوم، علی بن محمد جواد (-۱۴)
۷۴- الدرر الحسینیة فی قواعد المنطقیة؛ طباطبائی بروجردی، محمد حسن بن عبدالرحمن (-۱۴)

۷۵- شرح تهذیب المنطق؛ کازرونی، محمد تقی بن محمد شفیع (۱۳۰۵-۱۴)
۷۶- قصوی الترغیب فی شرح التهذیب؛ حسینی قائنی، حسن بن محمد (-۱۳۰۰)
۷۷- حاشیة حاشیة الیزدی علی تهذیب المنطق؛ قراچه داغی، محمد علی بن احمد (-۱۳۱۰)
۷۸- غایة التقریب فی تهذیب التهذیب = غایة التهذیب؛ شهرستانی، محمد حسین بن محمد علی (۱۲۵۵-۱۳۱۵)
۷۹- شرح تهذیب المنطق؛ همدانی شیخی، محمد باقر بن محمد جعفر (۱۲۳۹-۱۳۱۹)
۸۰- السر العجیب و موجز التهذیب فی علم المنطق؛ شهرستانی، هبة الدین (۱۳۰۱-۱۳۸۶)
۸۱- حاشیة حاشیة الیزدی علی تهذیب المنطق؛ طبری آملی، محمد باقر (-۱۴)
۸۲- التذهیب فی شرح التهذیب؛ شاهرودی، محمد بن شرف
۸۳- تهذیب المنطق (مختصر)؛ سورتی، سعدالله
۸۴- حاشیة التهذیب؛ حسینی، ابوطالب بن اسماعیل
۸۵- حاشیة حاشیة الدوانی علی تهذیب المنطق؛ مولوی، محمد حسن
۸۶- حاشیة حاشیة الیزدی علی تهذیب المنطق؛ بیدگلی، محمد علی بن عبدالغفار
۸۷- حاشیة حاشیة الیزدی علی تهذیب المنطق؛ حسینی، ابوالقاسم بن حسین
۸۸- حاشیة حاشیة الیزدی علی تهذیب المنطق؛ حویزی، اسحاق
۸۹- حاشیة حاشیة الیزدی علی تهذیب المنطق؛ یزدی، محمد بن محمد نصیر
۹۰- حاشیة حاشیة تهذیب المنطق؛ جامعی، محیی الدین بن عبد اللطیف
۹۱- حاشیة حاشیة تهذیب المنطق؛ زاهد یزدی، علیرضا
۹۲- حاشیة حاشیة تهذیب المنطق؛ طالقانی، ملا محسن
۹۳- حاشیة حاشیة شرح التهذیب؛ لکهنوی، حسن
۹۴- حاشیة حاشیة شرح الدوانی علی تهذیب المنطق؛ قاضی مبارک
۹۵- شرح تهذیب المنطق؛ حسنی، رضا بن محمد
۹۶- شرح تهذیب المنطق؛ حسینی، حمزه بن محمد
۹۷- شرح تهذیب المنطق؛ کرد، عبدالکریم
۹۸- شرح حاشیة تهذیب المنطق؛ مهدوی، علی اکبر
۹۹- شرح ضابطة انتاج الاشکال الاربعة؛ بهابادی، عبدالله بن قاضی
۱۰۰- مشکاة الانوار فی شرح المنطق السعدیة؛ بروجردی، علی محمد بن علی
۱۰۱- نظم تهذیب المنطق؛ انصاری، صالح
۱۰۲- الترغیب فی شرح التهذیب (۴عنوان)
۱۰۳- تهذیب المنطق (ترجمه و شرح)
۱۰۴- تهذیب المنطق (ترجمه)
۱۰۵- حاشیة اسحاق علی حاشیة ملا عبدالله یزدی
۱۰۶- حاشیة التهذیب
۱۰۷- حاشیة تهذیب المنطق (۱۳عنوان)
۱۰۸- حاشیة تهذیب المنطق (الف)
۱۰۹- حاشیة تهذیب المنطق (بحث المعرف) (۲ عنوان)
۱۱۰- حاشیة تهذیب المنطق (ترجمه) (۲عنوان)
۱۱۱- حاشیة تهذیب المنطق = حاشیة ملا عبدالله
۱۱۲- حاشیة تهذیب المنطق = حاشیه ملا عبدالله (ترجمه)
۱۱۳- حاشیة تهذیب المنطق = شرح ضابطة اشکال (۲عنوان)
۱۱۴- حاشیة حاشیة الدوانی علی تهذیب المنطق (۹عنوان)
۱۱۵- حاشیة حاشیة الدوانی علی تهذیب المنطق (ترجمه)
۱۱۶- حاشیة حاشیة الیزدی علی تهذیب المنطق (۵ عنوان)
۱۱۷- حاشیة حاشیة الیزدی علی تهذیب المنطق = تعدیل المیزان
۱۱۸- حاشیة حاشیة تهذیب المنطق (۴ عنوان)
۱۱۹- حاشیة شرح تهذیب المنطق
۱۲۰- حاشیه تهذیب المنطق (ترجمه) (۲ عنوان)
۱۲۱- حاشیه تهذیب المنطق (ترجمه) = حاشیة تهذیب المنطق = حاشیه ملا عبدالله = شرح تهذیب المنطق
۱۲۲- حاشیه تهذیب المنطق = حاشیه ملا عبدالله (ترجمه)
۱۲۳- شرح تهذیب المنطق (۲۷ عنوان)
۱۲۴- شرح تهذیب المنطق (الف) (۸ عنوان)
۱۲۵- شرح تهذیب المنطق (ب) (۲ عنوان)
۱۲۶- شرح حاشیة تهذیب المنطق (۴ عنوان)
۱۲۷- شرح دیباجة حاشیة تهذیب المنطق
۱۲۸- شرح ضابطة انتاج الاشکال الاربعة
۱۲۹- الفرق بین الحمد و الشکر و المدح = حاشیة تهذیب المنطق
۱۳۰- المجمع الرابع فی خلاصة علم المنطق
۱۳۱- موضح التهذیب

۱. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۳۰۴۱/۲۵
خط: نستعلیق، کاتب = مؤلف، بی‌تا؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۲۸گ (۳۲۲پ-۳۴۹ر)، ۲۳ سطر، اندازه: ۱۱×۱۸سم [ف: ۸ - ۲۵۱]

۲. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۲۷۳۰/۱
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۹۳۸ق؛ مصحح، محشی با نشان «۱۲» و غیر آن، بخشی از نسخه از بین رفته بوده و سید احمد بن محمد بن عبد الکریم موسوی به سال ۱۲۳۹ق آن را کتابت کرده؛ تملک: محمد بن عبد الکریم موسوی، سید محمد شوشتری؛ کاغذ: شرقی، ۱۴گ (۱-۱۴)، ۹ سطر، اندازه: ۷×۱۲سم [ف: ۳۲ - ۳۶۲]

۳. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه:۳۰۱۰/۱
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۲ ربیع الثانی ۹۵۴ق؛ محشی؛ کاغذ: سمرقندی، جلد: مقوا، ۱۹گ (۱پ-۱۹ر)، ۷ سطر (۴/۵×۸/۵)، اندازه: ۱۶×۱۹/۵سم [ف: ۳ - ۵۴۲]

۴. تهران؛ شورا؛ شماره نسخه:۱۰۴۶۷/۲

آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، بی‌کا، تا: شعبان ۹۶۴ق؛ جلد: تیماج سیاه، ۹گ (۳۵پ–۴۳ر)، ۱۵سطر، اندازه: ۱۰×۱۷سم [ف: ۳۳/۱ – ۴۲]

۵. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۵۱۲۳/۵
خط: نسخ، کا: ابوالحسن بن عبدالله استرابادی، تا: ۹۶۵ق، جا: دمشق؛ جلد: مقوایی عطف تیماج قهوه‌ای، ۷گ (۷۶پ–۸۲ر)، ۱۵ سطر، اندازه: ۹/۵×۱۵/۵سم [ف: ۱۳ – ۳۲۷]

۶. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۹۷۶
آغاز و انجام: برابر
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: جمادی الاول ۹۷۱ق؛ محشی؛ واقف: عضدالملک، قرن ۱۳؛ کاغذ: نخودی آهار مهره، جلد: پارچه‌ای زرد اخری، ۱۱گ، ۹ سطر، اندازه: ۱۲×۱۹سم [ف: ۱ – ۲۶۸]

۷. تهران؛ شورا؛ شماره نسخه:۵۳۷۶/۲
خط: نسخ، کا: نظام الدین محمد احمد قاضی شولستانی، تا: ربیع الثانی۹۷۶ق، جا: شیراز؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج مشکی، ۱۲گ (۵۷پ–۶۸پ)، ۱۰ سطر، اندازه: ۱۰/۵×۱۵/۵سم [ف: ۱۶–۲۸۳]

۸. شیراز؛ علامه طباطبائی (کتابخانه)؛ شماره نسخه:۹۳۲/۳
خط: نستعلیق، کا: فتح الله خادم، تا: ۹۷۹ق؛ ۱۴گ (۱۲۶–۱۳۹)، اندازه: ۱۰/۵×۱۸سم [نسخه‌پژوهی: ۳ – ۱۲۵]

۹. مشهد؛ الهیات؛ شماره نسخه:۴۶۳/۳
خط:نستعلیق،بی‌کا،تا:۹۸۵ق؛ کاغذ: نخودی، جلد: تیماج قهوه‌ای، ۱۰گ، ۱۰ سطر (۵×۱۲)، اندازه: ۱۲×۱۷/۵سم [ف: ۱–۳۶۰]

مشهد؛ مولوی؛ شماره نسخه:۴۶۳/۲
همان نسخه بالا [نشریه: ۵ – ۶۵]

۱۰. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه:۲۸۱۸/۷
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۰؛ ۴گ (۱۶۵–۱۶۸ر) [ف: ۳ – ۵۴۱]

۱۱. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۳۹۵۰
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۰؛ محشی؛ واقف: غلامعلی فائقی، آذر ۱۳۳۲؛ کاغذ: نخودی آهار مهره، جلد: تیماج قهوه‌ای، ۱۶گ، ۷ سطر، اندازه: ۱۰×۱۶سم [ف: ۲۴ – ۶۲]

۱۲. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۴۳۱۸/۱
آغاز: برابر؛ **انجام:** الثالث السمة و هی عنوان العلم لیکون عنده اجمال ما یفصله ...
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۰؛ افتادگی: انجام؛ کاغذ: شرقی، ۵گ (۱–۵)، ۱۷ سطر، اندازه: ۵/۵×۱۱سم [ف: ۳۶ – ۱۷۶]

۱۳. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۵۰۸۳/۱
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۰؛ مصحح، محشی با نشان «۱۲»؛ کاغذ: شرقی، ۲۶گ (۱–۲۶)، ۵–۱۰ سطر، اندازه: ۳/۵×۸/۵سم [ف: ۳۸ – ۲۲۶]

۱۴. خوانسار؛ مدرسه علوی؛ شماره نسخه:ض۵
خط: نسخ و نستعلیق، کا: محمد بن ابراهیم بن عیسی اوالی، تا: قرن ۱۰؛ ۱۵گ (۴۴–۵۸)، اندازه: ۱۰×۱۵سم [آینه پژوهش: سال۴ش۲۲ – ۱۰۳]

۱۵. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:ض ۱۰۶۵۱
آغاز و انجام: برابر
خط: نستعلیق خوش، بی‌کا، تا: نیمه اول قرن ۱۰؛ محشی؛ واقف: دکتر محمد زهرائی، تیر ۱۳۵۰؛ کاغذ: نخودی، جلد: تیماج عنابی، ۱۱گ، ۱۲ سطر، اندازه: ۱۲×۱۸سم [ف: ۲۴ – ۶۴]

۱۶. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۱۱۱/۳
آغاز: برابر؛ **انجام:** و طرفا الشرطیة فی الاصل قضیتان حملیتان، متصلتان او منفصلتان ... بزیادة ادلة الاتصال و الانفصال
بی‌کا، تا: حدود قرن ۱۰؛ افتادگی: انجام؛ کاغذ: نخودی، اصفهانی، جلد: تیماج تریاکی، ۹گ (۸۹پ–۹۷)، ۸– ۱۵ سطر (۷×۱۲)، اندازه: ۱۲×۱۷ [ف: ۱۱ – ۲۹۸]

۱۷. قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه:۲۸۱۵/۲
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ ۷گ، ۱۶ سطر، اندازه: ۱۰×۱۸سم [ف مخ: ۱ – ۵۱۹]

۱۸. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۰۰۲۰
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ تملک: محمد بن الحسین بن امیر المؤمنین المنصور بالله القاسم، حسن بن یحیی الشامی به تاریخ ۱۱۱۳ق؛ جلد: تیماج مشکی، ۳۲گ، ۳۲ سطر، اندازه: ۱۴/۵×۲۰سم [ف: ۲۶ – ۱۸]

۱۹. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه:۳۸۷۸/۲
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ در حاشیه است؛ ۸گ (۵پ–۱۲ر) [ف: ۳ – ۵۴۲]

۲۰. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۱۴۰۴/۴
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، بی‌کا، تا: محتملاً قرن ۱۱؛ کاغذ: سمرقندی و ترمه، جلد: تیماج تریاکی، ۸ص (۱۶۶–۱۷۳)، ۲۱ سطر (۹×۱۳/۵)، اندازه: ۱۴×۱۹/۵سم [ف: ۹ – ۴۲۰]

۲۱. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۵۲۳/۲
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ مصحح؛ جلد: تیماج قرمز، ۱۶گ (۸۸پ–۱۰۳پ)، اندازه: ۱۱×۱۶سم [ف: ۲ – ۱۲۶]

۲۲. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۳۴۳۹
آغاز و انجام: برابر
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: اواخر قرن ۱۱؛ حواشی مباحثی است مفصل در معنا و مفهوم واژه «هدایت»؛ واقف: رضا نایینی، مرداد ۱۳۱۱؛ کاغذ: نخودی آهارمهره، جلد: تیماج قهوه‌ای، ۸ص، ۱۷ سطر، اندازه: ۱۸×۲۹سم [ف: ۲۴ – ۶۰]

۲۳. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۶۴۳/۹
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج مشکی، ۱۲۲گ (۲۳پ–۱۴۴ر)، ۱۵ سطر (۵×۱۳)، اندازه:

۱۰×۱۹سم [ف: ۸ - ۲۲۱]

۲۴. شیراز؛ علامه طباطبائی (کتابخانه)؛ شماره نسخه:۸۵/۲

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ ۶گ (۱۱-۱۷)، اندازه: ۱۲/۵×۱۸سم [نسخه‌پژوهی: ۳ - ۷۸]

۲۵. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۶۳۴۶/۱

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ ریز، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ کاغذ: ترمه، جلد: میشن سبز، ۱۴گ (۱پ-۱۴ر)، اندازه: ۱۳×۱۹/۲سم [ف: ۹ - ۳۴۵]

۲۶. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۳۸۰۹/۲

خط: نستعلیق زیبا، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ کاغذ: اصفهانی نخودی، جلد: مقوا رویه چرم سیاه، ۱۳گ (۱۱-۲۴)، ۹ سطر (۴/۲×۱۰/۵)، اندازه: ۱۰×۱۹سم [ف: ۱۷ - ۳۶]

۲۷. تهران؛ شورا؛ شماره نسخه:۳۹۰۸/۷

خط: نستعلیق خوب، کا: سیف الدین محمود بن حسین دیلمی، تا: قرن ۱۱، جا: شیراز؛ کاغذ: اصفهانی شکری، جلد: تیماج قرمز، ۱۰ص (۳۰۹-۳۱۸)، اندازه: ۱۰/۵×۱۹/۵سم [ف: ۱۰ - ۱۹۳۷]

۲۸. مشهد؛ گوهرشاد؛ شماره نسخه:۱۷۸۲/۳

آغاز: علی احد الازمنة کلمة و بدونها اسم و الافاداة؛ **انجام:** برابر

بی‌کا،تا: ۱۰۱۰ق؛افتادگی:آغاز؛واقف:سید سعید طباطبایی، ۱۳۳۲؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۳۲گ، اندازه: ۷×۱۴سم [ف: ۵ - ۲۰۴]

۲۹. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۶۷۱/۲

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۰۱۱ق؛ کاغذ: اصفهانی و فرنگی الوان، جلد: تیماج مشکی، ۱۲گ (۵۸پ-۶۹پ)، ۸ و ۱۱ سطر، اندازه: ۱۰×۱۸سم [ف: ۱۳ - ۹۴]

۳۰. تهران؛ شورا؛ شماره نسخه:۱۵۹۱۸/۲

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، تا: شنبه ۶ شوال ۱۰۱۸ق؛ جلد: مقوا رویه کاغذ ابر و باد، ۱۰گ (۵۳پ-۶۲پ)، ۱۰-۱۵سطر، اندازه: ۱۲/۵×۱۹سم [ف: ۴۴ - ۱۳۳]

۳۱. مشهد؛ الهیات؛ شماره نسخه:۴۸۴/۱

خط:نسخ،بی‌کا،تا: با تاریخ ۱۰۲۱ق؛ محشی؛ کاغذ: نخودی، جلد: تیماج عنابی، ۵ سطر (۴×۹)، اندازه: ۱۰/۵×۱۸/۵سم [ف: ۱ - ۳۵۲]

مشهد؛ مولوی؛ شماره نسخه:۴۸۴/۱

همان نسخه بالا [نشریه: ۵ - ۶۹]

۳۲. قم؛ معصومیه؛ شماره نسخه:۹۷/۱

خط: نسخ، کا: حسین بن سرمست صوفی، تا: ۲۶ صفر ۱۰۲۴ق؛ جلد: تیماج مشکی، ۷گ (۱پ-۷پ)، ۱۷-۱۵ سطر، اندازه: ۸×۱۵/۵سم [ف: ۱ - ۱۲۰]

۳۳. تهران؛ شورا؛ شماره نسخه:۵۵۵۶/۱

بی‌کا، تا: ۱۰۲۶ق؛ کاغذ: ترکی و فرنگی، ۲۴ص (۱-۲۵)، اندازه: ۱۳×۱۸سم [ف: ۱۷ - ۲۲]

۳۴. تهران؛ ادبیات؛ شماره نسخه:۲۹۴/۲

خط: نسخ، کا: زین العابدین زیناء شیرازی، تا: ۱۰۲۷ق [ف: ۳-۴۵]

۳۵. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۴۹۸۹

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا: جمال الدین احمدبن محمد گیلانی، تا: ۱ شعبان ۱۰۲۷ق؛ مصحح؛ واقف: سید کمال الدین مرتضوی، مهر۱۳۷۷؛ کاغذ: نخودی آهار مهره، جلد: تیماج مشکی، ۸گ، ۱۶ سطر، اندازه: ۸/۵×۱۴سم [ف: ۲۴ - ۶۳]

۳۶. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۳۶۱۱

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۰۳۱ق؛ واقف: شکرالله فقیه نیا، آذر ۱۳۷۵؛ کاغذ: نخودی، جلد: تیماج مشکی، ۶گ، ۱۴ سطر، اندازه: ۱۳×۱۹/۵سم [ف: ۲۴ - ۶۱]

۳۷. تهران؛ شورا؛ شماره نسخه:۴۸۵۱

آغاز: برابر؛ **انجام:** الثامن لانحاء التعلیمیة و هی التقسیم اعنی التکثیر من فوق ...

خط: نسخ، کا: محمد باقر مشهدی، تا: ۱۰۳۴ق؛ با سرلوح زرین، مجدول؛ مهر: «مصطفی الموسوی»؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج قرمز، ۳۵گ، ۱۵ سطر (۵/۵×۱۱)، اندازه: ۱۰×۱۷/۵سم [ف: ۱۳- ۲۸۹]

۳۸. تهران؛ الهیات؛ شماره نسخه:۵۵۶/۲

خط: نسخ، کا: محمد حسین بن محمد تقی همدانی، تا: دوشنبه جمادی الثانی ۱۰۳۷ق؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج سرخ، ۲۲گ (۱۱۵پ-۱۳۶ر)، ۹ سطر (۵×۱۲/۵)، اندازه: ۱۰×۱۶/۵سم[ف:۳۲۷]

۳۹. مشهد؛ نواب؛ شماره نسخه:۱۲۱/۱

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۰۳۹ق، جا: استرآباد؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۱۳ و ۱۵ سطر(۷×۱۱/۵)، اندازه: ۱۴×۲۰سم [ف: ۱۱۹]

۴۰. قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه:۳۹۴۲/۱

آغاز و انجام: برابر

خط:نسخ،بی‌کا،تا:جمادی الاول ۱۰۴۰ق، جا: مشهد رضوی؛ جلد: تیماج زرشکی، ۹گ، ۱۶ سطر، اندازه: ۸×۱۹سم [ف مخ: ۱ - ۵۱۹]

۴۱. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۶۵۲۵/۶

انجام: و قد تقید المطلقة العامة باللاضروریة فیسمی الموجود للاضروریة

خط: نستعلیق، کا: محمد تبریزی معروف به برهان المنجمین، تا: ۱۰۴۲ق؛ افتادگی: انجام؛ جلد: تیماج سبز، ۲گ (۴۷ر-۴۸ر)، اندازه: ۱۷×۲۵سم [ف: ۱۷ - ۱۰۷]

۴۲. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۲۱۰۳/۱-۱۱/۲۰۳

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا: محمد مقیم بن محمد طاهر اصفهانی، تا: دوشنبه ۲۶ ذیحجه ۱۰۴۲ق؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۳۰گ، ۶ سطر، اندازه: ۱۰×۱۷سم [ف: ۲ - ۱۰۸۶]

۴۳. اراک؛ دهگان؛ شماره نسخه:۲۶۹/۴

خط: نسخ و نستعلیق، کا: محمد حسین ابن مطهر ورامینی، تا:

شوال ۱۰۴۸ق؛ کاغذ: نخودی، جلد: تیماج قهوه‌ای، ۲۶گ (۷۰پ-۹۵ر)، اندازه: ۱۰×۱۹سم [ف: ۲ - ۳۶۵]

۴۴. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۸۷۵۸/۲

خط: نسخ، کا: رحیم حسینی، تا: ۸ صفر ۱۰۴۹ق؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۱۴گ (۳۸پ-۵۱ر)، اندازه: ۱۳×۱۹/۵سم [ف: ۲۲ - ۲۹۶]

۴۵. قم؛ دارالحدیث؛ شماره نسخه:۳۷۹

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، کا: شمسا، تا: رمضان ۱۰۵۵ق؛ مصحح؛ ۱۱گ، ۱۵سطر، اندازه: ۱۰×۱۹سم [دارالحدیث: ۲۲۳]

۴۶. تبریز؛ ملی؛ شماره نسخه:۲ر۳۳۹۶

آغاز و انجام: برابر؛ قدتم فی احد و عشرین من شهر رمضان سنه «۷هـ۱» علی یدی العبد الحقیر المحتاج الی الله الملک المجید محمد سعید بن میر محمود الحسینی تونی

خط: نسخ، کا: محمد سعید بن میر محمود حسینی، بی‌تا؛ تاریخ: ۱۰۵۷ق (ظاهراً)؛ جلد: چرمی نرم، ۳۰گ، ۵ سطر، اندازه: ۱۲/۵×۱۹/۵ [ف: ۱ - ۳۰۸]

۴۷. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۹۷۷

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، کا: محمد قدیم حسینی، تا: ربیع الثانی ۱۰۵۹ق؛ محشی؛ واقف: نادرشاه افشار، ۱۱۴۵؛ کاغذ: نخودی آهار مهره، جلد: پارچه ای زرد اخری، ۱۳گ، ۸ سطر، اندازه: ۱۰×۲۰سم [ف: ۱ - ۲۶۹]

۴۸. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۹۲۶۳

خط: نسخ، کا: ابوالفتح بن شاه میر حسینی تونی، تا: ۸ جمادی الاول ۱۰۶۰ق؛ محشی؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج تریاکی، ربعی، ۲۷گ، ۶ سطر (۴×۱۱)، اندازه: ۱۳×۱۹سم [ف: ۱۷ - ۳۳۴]

۴۹. تهران؛ شورا؛ شماره نسخه:۴۹۵۴/۲۲

آغاز و انجام: برابر

خط:نسخ، کا: میر جعفر بن عبدالله حسینی، تا: ربیع الثانی ۱۰۶۹ق؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: روغنی حاشیه گل و بوته، ۷گ (۳۱۰پ-۳۱۶ر)، ۱۴ سطر (۷/۵×۱۴)، اندازه: ۱۵×۲۵سم [ف: ۱۴-۲۴۱]

۵۰. اراک؛ بیات، عبدالحسین؛ شماره نسخه:۱۶/۳

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، تا: محرم۱۰۷۵ق؛ کاغذ: شکری آهار مهره، جلد: تیماج، ۶گ، ۱۸ سطر، اندازه: ۱۲/۷×۱۶سم [نشریه: ۶ - ۷۵]

۵۱. تهران؛ شورا؛ شماره نسخه:۱۰۶۷۰/۳

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، تا: محرم ۱۰۷۵ق؛ محشی، مصحح، مقابله شده؛ جلد: تیماج سبز یشمی، ۱۱ص (۵۴-۶۴)، اندازه: ۱۳×۱۹سم [ف: ۳۳/۱ - ۱۵۸]

۵۲. قم؛ مرکز مطالعات؛ شماره نسخه:۲۷۹/۱

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا: محمد بن نجم الدین سعد الله، تا: ۱۰۷۸ق؛ جلد: تیماج، قهوه‌ای، ۴گ (۱پ-۴ر)، ۱۹سطر، اندازه: ۱۰×۲۰سم [ف: ۱ - ۲۴۸]

۵۳. یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه:۱۱۸۲/۱

خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۰۷۹ق؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج تریاکی، ابعاد متن: ۶×۱۳، اندازه: ۱۰×۱۹سم [ف: ۳ - ۸۸۶]

۵۴. قم؛ حجتیه؛ شماره نسخه:۵۵۹/۱

خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۰۸۲ق [ف: - ۱۱۴]

۵۵. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۸۴۴۴/۳-۵۷/۱۱۴

آغاز: برابر

خط: نسخ، کا: احمد بن عبدالحسین بن حاجی حسن بن خویی کاظمی اصلاً و حویزی مولداً و مسکنا، تا: دوشنبه صفر ۱۰۸۷ق؛ ۱۸گ ۱۸ص (۲۶-۴۳)، ۷ سطر، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۲ - ۱۰۸۷]

۵۶. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۸۲۲۷/۴-۵۶/۷۷

آغاز: برابر

از اول تا آخر؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۸ رمضان ۱۰۸۸ق؛ ۱۴گ (۳۴-۴۷)، ۱۰ سطر، اندازه: ۱۱×۲۱سم [ف: ۲ - ۱۰۸۶]

۵۷. تهران؛ مهدوی؛ شماره نسخه:۴۹۱/۱

خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۰۸۸ق [نشریه: ۲ - ۱۱۹]

۵۸. شیراز؛ علامه طباطبائی (کتابخانه)؛ شماره نسخه:۸۲۸/۱

خط: نستعلیق، کا: علیخان بن محمد تقی، تا: ۱۰۸۸ق؛ ۵گ (۱-۵)، اندازه: ۱۳×۱۹/۵سم [نسخه‌پژوهی: ۳ - ۱۲۰]

۵۹. تهران؛ مروی؛ شماره نسخه:۸۱۹/۲

بی‌کا، تا: ۱۰۹۰ق؛ قطع: رقعی [ف: - ۳۱۱]

۶۰. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۹۷۸

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ معرب و معجم، بی‌کا، تا: ۱۰۹۰ق؛ محشی؛ واقف: نادرشاه افشار، ۱۱۴۵؛ کاغذ: نباتی آهار مهره، جلد: پارچه ای زرد اخری، ۲۶گ، ۶-۹ سطر، اندازه: ۱۰×۱۴سم [ف: ۱ - ۲۶۹]

۶۱. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۴۹۰۴/۴-۲۴/۲۰۴

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۰ ربیع الاول ۱۰۹۱ق؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۱۰گ، ۱۴ سطر، اندازه: ۱۰×۱۴سم [ف: ۲ - ۱۰۸۶]

۶۲. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:ض ۹۹۵۱

آغاز: برابر؛ **انجام:** و ضابطة شرایط الاربع انه لابد من عموم موضوعیة الاوسط.

تا اواخر اشکال اربعه از مباحث تصدیقات است؛ خط: نستعلیق، کا: محمدهادی بن محمد باقر حسینی تبریزی، تا: ۱۰۹۴ق؛ افتادگی: انجام؛ محشی؛ واقف: میرزا محمد علی رضوی؛ کاغذ: نخودی آهارمهره، جلد: تیماج قهوه‌ای، ۴گ، ۱۵ سطر، اندازه: ۱۵×۲۰سم [ف: ۲۴ - ۶۳]

۶۳. یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه:۸۱۸/۶

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا: محمد امین بن محمد سعید، تا: ۱۰۹۶ق؛ اهدایی:

وزیری، جلد: مقوایی ابری مشکی عطف تیماج قرمز، ۴گ، ۱۸ سطر، اندازه: ۱۵×۲۲/۵سم [ف: ۲ - ۶۹۴]

۶۴. اردکان یزد؛ امام صادق؛ شماره نسخه:۴۰۷/۴

خط: نسخ، کا: اسحاق شولستانی، تا: شنبه ۲۸ جمادی الاول ۱۰۹۸ق؛ جلد: تیماج مشکی، ۶گ (۵۰پ-۵۵ر)، ۱۵ سطر، اندازه: ۱۱×۱۸/۵سم [ف: ۲ - ۱۳۰]

۶۵. قم؛ حجتیه؛ شماره نسخه:۳۲۸/۲

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲ [ف: - ۱۰۴]

۶۶. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۸۹۰۸/۲-۵۹/۱۲۸

آغاز: برابر

خط: نسخ، کا: سلطان محمد بن حاجی غلام احمد خفاجه‌ای، تا: قرن ۱۲؛ ۳گ (۵۶-۵۸)، ۲۱ سطر، اندازه: ۱۱×۱۷سم [ف:۲-۱۰۸۷]

۶۷. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۳۴۰۵/۳

خط: نسخ، کا: کلبعلی بن فرامرز، تا: ۱۱۰۰ق؛ محشی؛ کاغذ: فرنگی شکری، جلد: تیماج زرشکی، ۱۷۷گ، ۷ سطر (۷×۱۰)، اندازه: ۱۵×۲۰/۵سم [ف: ۱۵ - ۲۱۳]

۶۸. شیراز؛ علامه طباطبائی (کتابخانه)؛ شماره نسخه:۴۰۸/۱

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲. [نسخه‌پژوهی: ۳ - ۹۵]

۶۹. شیراز؛ علامه طباطبائی (کتابخانه)؛ شماره نسخه:۸۱۹

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ ۳۸گ، اندازه: ۱۰×۱۵سم [نسخه‌پژوهی: ۲ - ۱۳۶]

۷۰. شیراز؛ علامه طباطبائی (کتابخانه)؛ شماره نسخه:۱۵۷۹

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ ۱۴گ، اندازه: ۱۵/۵×۱۹/۵سم [نسخه‌پژوهی: ۲ - ۱۳۶]

۷۱. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۹۷۴۷/۱۴

بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ کاغذ: هندی، جلد: تازه، ۷گ (۹۲ر-۹۸پ)، اندازه: ۱۵×۲۳سم [ف: ۱۷ - ۴۷۵]

۷۲. مشهد؛ شیخ علی حیدر؛ شماره نسخه:۵۴۷/۱

قسم المنطق؛ خط: نسخ، کا: علی سید محمد، تا: ۱۱۲۷ق؛ جلد: چرم زرد، ۶گ (۲پ-۸پ)، اندازه: ۱۵×۲۱سم [مؤید: ۲ - ۴۶]

۷۳. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۴۲۷۹/۱-۲۱/۱۹۹

آغاز: لدی الافهام و تذکرة لمن اراد ان یتذکر من ذوی الافهام سیما الولد الاعز بالاکرام سمی حبیب الله ... القسم الاول فی المنطق مقدمة العلم ان کان اذعانا؛ **انجام:** برابر

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ افتادگی: آغاز؛ در سال ۱۱۳۳ مقابله و تصحیح شده؛ جلد: مقوای کرم، ۱۳گ، ۷ سطر، اندازه: ۱۰×۱۶سم [ف: ۲ - ۱۰۸۷]

۷۴. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۶۲۶۴/۱

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج تریاکی، ۱۵ سطر (۵×۹)، اندازه: ۱۰/۵×۱۵سم [ف: ۱۶ - ۲۲۹]

۷۵. تهران؛ ادبیات؛ شماره نسخه:۳۲۵/۳ حکمت

خط: نسخ معرب، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ جلد: تیماج مشکی، قطع: ربعی [ف: ۲ - ۶۰]

۷۶. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۲۵۵۱/۱۵

آغاز: برابر؛ **انجام:** لینشط فی المطلب و لحمل المشقة السمة و هی عنوان العلم لیکون عنده

خط:نسخ،بی‌کا،بی‌تا؛افتادگی:انجام؛ اوایل قرن ۱۲؛ کاغذ: فرنگی، ۴گ (۲۴۳-۲۴۶)، ۱۷ سطر، اندازه: ۸×۱۳سم [ف: ۳۱ - ۶۲۸]

۷۷. تهران؛ شورا؛ شماره نسخه:۱۹۲۲/۳

آغاز: برابر؛ **انجام:** المؤلف لیسکن القلب ... الخامس من ای علم هو لیطلب فیه ما یلیق به.

از آغاز تهذیب تا بخش پنجم رؤوس ثمانیه است؛ بی‌کا، تا: ۱۱۰۲ق؛ افتادگی: انجام؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: تیماج قرمز، ۱۹ص (۱۸۵-۲۰۳)، اندازه: ۶×۹سم [ف: ۹ - ۶۱۹]

۷۸. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۶۱۷۶

آغاز: مقدمة العلم ان کان اذعانا للنسبة فتصدیق؛ **انجام:** برابر

خط: نسخ، کا: محمد سلیم بن محمد نصیر مازندرانی، تا: شنبه ۷ شوال ۱۱۰۲ق؛ افتادگی: آغاز (دو برگ)؛ واقف: جعفر زاهدی، ۱۳۷۷ش؛ کاغذ: نخودی آهارمهره، جلد: تیماج مشکی، ۱۷گ، ۶ سطر، اندازه: ۱۱/۵×۱۷سم [ف: ۲۴ - ۶۲]

۷۹. یزد؛ کاظمینی؛ شماره نسخه:۲۶۰/۱

خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۱۱۰ق؛ جلد: تیماج آبی، ۷گ (۷پ-۱۳پ)، ۱۳ سطر، اندازه: ۱۰×۲۰/۵سم [ف: ۱ - ۲۲۵]

۸۰. مشهد؛ گوهرشاد؛ شماره نسخه:۷۳۱/۲

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا: احمد بن محمود قمی، تا: سه‌شنبه ۲۷ ذیقعده ۱۱۱۳ق تا دوشنبه ۲۵ ربیع الثانی ۱۱۱۴ق؛ مصحح، محشی؛ مهر: حاج سید سعید؛ کاغذ: آهار مهره، جلد: تیماج قهوه‌ای، ۹-۱۸ سطر، اندازه: ۱۵×۲۰/۵سم [ف: ۲ - ۸۳۸]

۸۱. همدان؛ مدرسه غرب همدان؛ شماره نسخه:۲۷۲/۱

خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۱۱۴ق؛ قطع: ربعی[رشت و همدان: ف:۱۴۰۸]

۸۲. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۴۸۱۷

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ جلی خوش، کا: حسن بن تقی، تا: ۱۱۱۶ق؛ مصحح، محشی؛ کاغذ: فرنگی شکری، جلد: تیماج قهوه‌ای، ۱۴گ (۲۹پ-۴۲پ)، ۹و ۱۰ سطر (۷×۱۵و۷/۵×۱۴و۱۳/۵×۱۹/۵) [رایانه]

۸۳. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۳۶۲۱/۶

خط: نسخ، کا: عبدالرحیم بن حاجی محمد شریف نهاوندی، تا: ۱۱۳۱ق، جا: نهاوند مدرسه مؤمنیه؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج مشکی، ۱۰ص (۱۹۷-۲۰۶)، ۱۷ سطر (۹×۱۴)، اندازه: ۱۵×۲۰سم [ف: ۱۲ - ۲۶۲۳]

۸۴. قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه:۱۲۹۵/۶

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا: محمد اسماعیل، تا: ۲۹ جمادی الثانی ۱۱۳۶ق؛ جلد: مقوا، عطف تیماج قهوه‌ای، ۱۲گ، ۱۲ سطر، اندازه: ۱۳×۲۳سم [ف مخ: ۱ - ۵۱۸]

۸۵. تهران؛ ادبیات؛ شماره نسخه:۱۹۰/۲
خط: نسخ ترکی، کا: محمد بن مصطفی بسنوی، تا: ۱۱۴۰ق [ف: ۳ - ۳۲]

۸۶. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۸۰۳۵
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، بی‌کا، تا: ذیقعده ۱۱۵۳ق؛ اهدایی: رهبری، دی ۱۳۸۰؛ کاغذ: نخودی آهار مهره، جلد: مقوا، عطف میشن قهوه‌ای، ۱۴گ، ۱۰ سطر، اندازه: ۱۱×۲۰/۵سم [ف: ۲۴ - ۶۱]

۸۷. کرمانشاه؛ جلیلی؛ شماره نسخه:۳۰۷/۳
آغاز: بسمله، الحمدلله الذی سواء الطریق؛ **انجام:** و هذا اشبه بالمقاصد
خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۳ ربیع الثانی ۱۱۵۹ق؛ ۱۹ سطر [ف: - ۲۵۴]

۸۸. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۸۷۶۶/۶-۵۸/۲۱۶
آغاز: برابر
خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۱۶۴ق؛ ۶گ (۷۳-۷۸)، ۸ سطر، اندازه: ۹×۱۴سم [ف: ۲ - ۱۰۸۷]

۸۹. دامغان؛ قمر بنی هاشم؛ شماره نسخه:۱۲۱/۲
آغاز و انجام: برابر
خط: نستعلیق، کا: سید فیض الله بن محمد بن ابراهیم بن حاج احمد روسچقی، تا: اواخر صفر ۱۱۷۰ق؛ مصحح، محشی؛ جلد: مقوایی عطف تیماج قرمز، ۴گ، ۱۷ سطر، اندازه: ۱۵/۵×۲۱سم [ف: - ۵۱]

۹۰. تهران؛ شورا؛ شماره نسخه:۵۳۶۷/۲
خط: نسخ، کا: علیرضا بن قربانعلی، تا: جمعه ۴ صفر ۱۱۸۰ق؛ ۶گ (۳۷ر-۴۲پ)، اندازه: ۹/۵×۱۴/۸سم [ف: ۱۶ - ۲۷۵]

۹۱. شیراز؛ علامه طباطبائی (کتابخانه)؛ شماره نسخه:۵۱۵/۳
خط: نسخ، بی‌کا، تا: جمادی الاول ۱۱۹۰ق؛ اندازه: ۱۹×۱۴سم [نسخه‌پژوهی: ۳ - ۱۰۲]

۹۲. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۹۲/۱
آغاز: برابر؛ **انجام:** رزقنا الله تعالی خیر الاخره و الاولی و فقنا للعمل بما یجب و یرضی انه خیر موفق و معین.
خط: نسخ، کا: محمد امین ابن اسماعیل عبد الغفور اللبیب، تا: ۱۱۹۸ق؛ کاغذ: فرنگی، جلد: ابره کاغذی، ۹۲ص (۱-۹۲)، ۱۹ سطر (۶/۵×۱۴/۵)، اندازه: ۱۵×۲۰/۵سم [ف: ۷ - ۲۶۰]

۹۳. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۱۳۱/۳
آغاز: برابر
خط:نسخ،کا:محمدصادق تبریزی،تا:۱۱۹۸ق؛افتادگی:انجام؛کاغذ: نخودی اصفهانی، جلد: مقوایی رویه تیماج سبز، ۱۲گ (۵۱پ-۶۲پ)، ۱۱سطر (۶/۵×۱۲)، اندازه: ۱۲×۱۸سم [ف: ۱۱-۳۶۷]

۹۴. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۹۱۱۶
آغاز: بسمله محمدك یا من اکرمنا بمقاصد التصور و موافق التصدیق و الهمنا حقایق الطوالع؛ **انجام:** برابر
خط: نسخ، کا: سید اسماعیل بن رضا موسوی، تا: قرن ۱۳؛ ضمیمه نسخه ش ۲۹۱۱۵ [رایانه]

۹۵. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۵۱۰۶/۱-۲۵/۱۹۶
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۱۴گ، ۱۰ سطر، اندازه: ۷×۱۰سم [ف: ۲ - ۱۰۸۶]

۹۶. مشهد؛ گوهرشاد؛ شماره نسخه:۱۷۷۶/۳
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ واقف: سید سعید طباطبایی، ۱۳۳۲؛ کاغذ: نخودی و شکری آهار مهره، جلد: مقوا، ۷۸گ، اندازه: ۹×۱۴/۵سم [ف: ۵ - ۱۹۶]

۹۷. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۴۷۲۴/۲
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، بی‌کا، تا: حدود قرن ۱۳؛ کاغذ: فرنگی آهار مهره، ۹گ (۴۲پ-۵۰پ)، ۱۰ سطر، اندازه: ۷/۵×۱۳/۵سم [ف:۳۷-۲۷۵]

۹۸. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۵۱۶۱/۴
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، کا: سید محمد بن محمود طباطبایی، تا: قرن ۱۳؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج قهوه‌ای، ۶۲گ (۱۰۴-۱۶۵)، ۱-۳ سطر، اندازه: ۱۳/۵×۲۲سم [ف: ۳۸ - ۴۸۰]

۹۹. قم؛ معصومیه؛ شماره نسخه:۳۰۰/۱۱
خط: نسخ، کا: سعدالله بوریدری، تا: قرن ۱۳؛ ۸گ (۱۳۶پ-۱۴۳پ)، اندازه: ۱۱×۱۸سم [ف: ۱ - ۲۹۷]

۱۰۰. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۶۷۴
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ محشی؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج مشکی،۱۳۸گ،۱۵سطر(۱۱×۱۶)، اندازه: ۱۶×۲۲سم [ف: ۸ - ۲۳۸]

۱۰۱. قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه:۲۶۰۸/۱
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ تملک: حسن بن ابراهیم اردکانی ۱۲۵۳ق؛ ۱۱گ، ۱۰ سطر، اندازه: ۱۱×۱۷سم [ف مخ: ۱ - ۵۱۹]

۱۰۲. مشهد؛ گوهرشاد؛ شماره نسخه:۱۵۸۱/۲
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۷گ (۱۳-۱۹)، ۱۶-۱۷ سطر (۷/۵×۱۲)، اندازه: ۱۴/۵×۲۰سم [ف: ۴ - ۲۱۳۰]

۱۰۳. یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه:۳۳۰۸/۲
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: تیماج تریاکی، ۷ص (۱۳-۱۹)، اندازه: ۱۰/۵×۱۵/۵سم [ف: ۵ - ۱۶۰۹]

۱۰۴. کرمانشاه؛ میبدی (خاندان)؛ شماره نسخه:۷۹/۵
بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۵گ (۷۹پ-۸۳ر)، اندازه: ۱۸×۱۲/۵سم [ف: - ۶۲]

۱۰۵. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۰۱۹
آغاز: فهذه بسائطه و قد یقید العامتان؛ **انجام:** برابر
از آغاز قضایا تا پایان کتاب است؛ خط: نسخ خوب، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: آغاز؛ محشی از میرابوالفتح و حواشی متفرقه؛ واقف:

ملاموسی، قرن ۱۳؛ کاغذ: نخودی آهار مهره، جلد: پارچه ای زرد اخری، ۲۷گ، (در آغاز ۸ و بعدا ۳ سطر)، اندازه: ۱۰×۱۹سم [ف: ۱ - ۲۷۰]

۱۰۶. تهران؛ شورا؛ شماره نسخه:۳۱۲/۶-طباطبائی

آغاز: برابر

تا اقسام قضیه شرطیه بیشتر نوشته نشده؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن۱۳؛مجدول؛ کاغذ: فرنگی آهار مهره سفید، جلد: تیماج قرمز، ۲۵گ (۳۰پ-۵۴پ)، ۱۵ سطر، اندازه: ۱۶×۲۱سم [ف: ۲۲ - ۱۰۱]

۱۰۷. اصفهان؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۵۰۲/۱۰

خط: نسخ ترکی، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ جلد: تیماج مشکی، ۱۱گ (۲۲۹پ-۲۳۹پ)، ۱۳ سطر، اندازه: ۱۱/۵×۲۰سم [ف: ۲ - ۳۹۳]

۱۰۸. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۰۶۳۲/۴

خط: نسخ و نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ مصحح؛ قطع: جانمازی [میراث شهاب: س۹ش۲ - ۴۰]

۱۰۹. همدان؛ مدرسه غرب همدان؛ شماره نسخه:۲۳۰/۱

خط: نسخ، کا: محمد محسن بن عبدالمؤمن، تا: ۱۲۰۴ق؛ قطع: بیاض رقعی [رشت و همدان: ف: - ۱۴۰۰]

۱۱۰. قم؛ مرکز مطالعات؛ شماره نسخه:۷۹۷/۲

خط: نسخ، کا: نبی بن احمد بن محمود بن خضر بن یوسف بن شیخ بزم، تا: ۱۲۰۶ق؛ جلد: تیماج مشکی، ۱۶گ (۲۳پ-۳۸پ)، اندازه: ۱۴×۲۱سم [ف: ۲ - ۷۸]

۱۱۱. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۶۲۶۳/۳

خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۲۰۷ق؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج مشکی، ۱۲ سطر (۶×۱۱)، اندازه: ۱۰×۱۵سم [ف: ۱۶ - ۲۲۹]

۱۱۲. یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه:۲۵۳۴/۱

انجام: الثالث ... وهی عنوان العلم.

خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۲۰ شوال ۱۲۰۸ق؛ افتادگی: انجام؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: تیماج مشکی، ۱۳گ (۱-۱۴)، اندازه: ۱۰×۱۵/۵سم [ف: ۴ - ۱۳۳۲]

۱۱۳. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۵۰۰۳/۲

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا: محمد حسین، تا: ۱۲۱۱ق، جا: مراغه؛ افتادگی: آغاز؛ کاغذ: فرنگی، ۴۵گ (۱-۴۵)، ۲-۳ سطر [ف: ۳۸ - ۱۴]

۱۱۴. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۵۴۲/۳

بی‌کا، تا: ۱۲۱۷ق؛ ناقص؛ کاغذ: فرنگی، جلد: مقوا عطف تیماج مشکی، ۵گ (۳۰ر-۳۴پ)، ۱۵ سطر (۸×۱۳)، اندازه: ۱۰×۱۵/۵سم [ف: ۸ - ۱۶۷]

۱۱۵. گلپایگان؛ کتابخانه حجة الاسلام گلپایگانی؛ شماره نسخه:۱۲۵/۱

بی‌کا، تا: ۶ رمضان ۱۲۱۸ق؛ جلد: تیماج مشکی، ۱۸گ (۱پ-۱۸پ)، اندازه: ۱۰/۵×۱۵سم [کتابخانه‌های گلپایگان: ف: - ۱۰۷]

۱۱۶. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۱۰۰۷

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا: مختاربن علی، تا: ۳ ذیحجه ۱۲۲۱ق؛ اهدایی: رهبری، خرداد ۱۳۷۳؛ کاغذ: حنایی و نخودی آهارمهره، جلد: تیماج مشکی، ۱۱گ، ۱۰ سطر، اندازه: ۱۴/۵×۲۱سم [ف: ۲۴- ۶۳]

۱۱۷. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۲۵۰۵/۳

خط: نسخ، کا: حسینی، فضل الله، تا: ۱۲۲۴ق؛ کاغذ: ترمه، جلد: میشن قهوه‌ای، ۷ سطر، اندازه: ۱۰×۱۵سم [ف: ۶ - ۲۷]

۱۱۸. تهران؛ شورا؛ شماره نسخه:۱۱۶۱۶/۲

خط: نسخ، کا: محمد رحیم بن محمد حسینی طباطبائی، تا: حدود ۱۲۳۲ق؛ در هامش [مختصر ف: - ۲۱۵]

۱۱۹. تهران؛ شورا؛ شماره نسخه:۱۰۴۱۵/۱

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا: محمد تقی بن میر، تا: رجب ۱۲۳۳ق؛ جلد: تیماج سیاه ساده، ۱۳گ (۱پ-۱۳ر)، ۱۱ سطر، اندازه: ۱۰×۱۵سم [ف: ۳۳/۱ - ۱۶]

۱۲۰. ساری؛ عمومی؛ شماره نسخه:۱۰۸/۲

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ جلی، بی‌کا، تا: ۱۲۳۴ق؛ کاغذ: فستقی، جلد: تیماج مشکی، ۵ سطر (۴/۵×۱۵)، اندازه: ۱۲×۲۲سم [عمومی ساری و تنکابن: ف: - ۸۸]

۱۲۱. یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه:۱۴۴۱/۴

خط: نسخ، کا: ابوجعفر حیران بن اسمعیل یزدی، تا: ۱۲۴۲ق؛ کاغذ: فرنگی آهار مهره، جلد: تیماج تریاکی، ۱۳ص (۱۲۳-۱۳۵)، ۱۱ سطر (۵×۹/۵)، اندازه: ۱۰×۱۵سم [ف: ۳ - ۹۶۰]

۱۲۲. قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه:۱۵۷۳/۹

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۲۴۲ق؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۴گ، اندازه: ۱۱×۲۰سم [ف مخ: ۱ - ۵۱۸]

۱۲۳. قم؛ فیضیه؛ شماره نسخه:۱۹۲۵/۳

خط: تحریری، بی‌کا، تا: ۱۲۴۳ق؛ اندازه: ۸×۱۴سم [ف: ۳ - ۱۵۰]

۱۲۴. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۱۲۳۲/۳

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ نازیبا، کا: حسن بن بکر بن سلیمان کماحی، تا: ۱۲۴۳ق؛ جلد: مقوایی عطف تیماج قهوه‌ای، ۷گ (۱۹۱پ-۱۹۷پ)، ۱۷ سطر، اندازه: ۱۵×۲۱/۵سم [ف: ۴ - ۴۳]

۱۲۵. کرمانشاه؛ فیض مهدوی (کتابخانه)؛ شماره نسخه:بدون شماره۱/

کا: مهدی قلی بن محمد تقی نوری، تا: سه‌شنبه ۹ ذیقعده ۱۲۴۷ق [تراثنا: س۲ش۴ - ۶۲]

۱۲۶. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۴۲۴۵/۳

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، کا: محمد بن احمد بحرانی کازرونی، تا: ۱۲۵۱ق؛ مصحح؛ کاغذ: اصفهانی الوان، جلد: تیماج مشکی، ۱۳گ (۴۶پ-۵۸)، ۷-۱۵ سطر (۶۰×۱۲/۵-۶/۵×۱۳/۵)، اندازه: ۱۱/۵×۱۷/۵سم [ف: ۱۸ - ۲۰۳]

۱۲۷. تهران؛ شورا؛ شماره نسخه:۸۸۷۵/۱۶

آغاز و انجام: برابر
کامل؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: با تاریخ ۱۲۵۹ق؛ کاغذ: نخودی آهار مهره، جلد: تیماج سرخ، ۸گ (۲۳۲پ-۲۳۹ر)، ۱۳ سطر (۷×۱۳/۵)، اندازه: ۱۲/۴×۱۹/۸سم [ف: ۲۹/۱ - ۲۱۰]

۱۲۸. قم؛ فاضل؛ شماره نسخه:بدون شماره
انجام: برابر
کا: محمد علی، تا: ۱۲۵۲ق؛ تملک: محمد حسین بن حسن زواره‌ای سال ۱۲۹۵ق [تراثنا: س۱۳ش۱ - ۱۵۴]

۱۲۹. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۲ /۷۷۸۵-۵۲/۱۲۵
آغاز: برابر
خط: نسخ، کا: علی بن علی بن محمد ثقفی، تا: ۱۲۵۶ق؛ ۸گ، ۱۴ سطر، اندازه: ۱۳×۲۰سم [ف: ۲ - ۱۰۸۶]

۱۳۰. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۴۳۱۶
آغاز و انجام: برابر
خط: نستعلیق، کا: ملابیگ نظر قرمکی، تا: ۱۲۵۸ق؛ مجدول، با کمند؛ کاغذ: نخودی آهارمهره، جلد: مقوا، ۱۲ص، ۱۵ سطر(۷/۲×۱۴)، اندازه: ۱۳/۵×۲۱سم [ف: ۲۴ - ۶۲]

۱۳۱. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۱۶۵۵/۲
آغاز و انجام: برابر
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۲۵۹ق؛ محشی؛ کاغذ: فرنگی، ۵گ (۴۶-۵۰)، ۱۷ سطر، اندازه: ۷×۱۴/۵سم [ف: ۲۹ - ۴۳۲]

۱۳۲. تهران؛ چهل ستون؛ شماره نسخه:۲۸۳/۱
آغاز: الباب الاول فی المقدمة، الکلام هو العلم بالعقائد
بی‌کا، تا: ۱۲۶۲ق [چند نسخه-ف: - ۳۷۱]

۱۳۳. مشهد؛ الهیات؛ شماره نسخه:۵۳۲/۳
خط: نستعلیق، کا: محمد هاشم بن علی اصغر هروی، تا: ۱۲۶۲ق؛ کاغذ: فرنگی سفید، جلد: تیماج مشکی، ۱۸گ، ۷ سطر (۴×۹/۵)، اندازه: ۷/۵×۱۵سم [ف: ۱ - ۴۳۳]

مشهد؛ مولوی؛ شماره نسخه:۵۳۲/۳
همان نسخه بالا [نشریه: ۵ - ۸۰]

۱۳۴. قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه:۳۰۴۷/۱
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، کا: محمد یوسف، تا: ۱۲ ربیع الثانی ۱۲۶۳ق؛ مصحح؛ جلد:تیماج قهوه‌ای،۷گ،۱۶سطر،اندازه:۱۰×۱۵سم[ف مخ:۱- ۵۱۹]

۱۳۵. قم؛ فیضیه؛ شماره نسخه:۲۰۶۰/۱
خط: نسخ و نستعلیق، کا: موسی ابن اسماعیل دزفولی، تا: ۱۲۶۳ق؛ ۱۰گ، اندازه: ۱۱×۱۵سم [ف: ۳ - ۱۷۴]

۱۳۶. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۳۳۴۴/۲
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، کا: محمد بن علی، تا: ۱۲۶۵ق؛ کاغذ: فرنگی آبی، جلد: تیماج قهوه‌ای، ۱۲۵گ، ۱۰ سطر (۵/۵×۱۰/۵)، اندازه: ۱۱/۵×۱۸سم [ف: ۱۵ - ۱۵۵]

۱۳۷. مشهد؛ میبدی؛ شماره نسخه:۳۷۷/۱۰
بخشی از آغاز رساله؛ خط: نستعلیق هندی، بی‌کا، تا: ۱۲۶۷-۱۲۶۸ق؛ جلد: تیماج زرشکی ضربی اندرون قهوه‌ای، ۴گ (۲۹۶پ-۲۹۹ر)، اندازه: ۱۶/۵×۲۷سم [ف: ۲ - ۷۷]

۱۳۸. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۵۷۴۸/۲-۲۹/۸۸
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، کا: محمدصادق ولد محمد مهدی ولد محمد صادق [ولد] آخوند ملاعلی، تا: ۱۲۶۸ق؛ جلد: مقوا سفید عطف گالینگور، ۱۸گ، ۹ سطر، اندازه: ۱۵×۲۲سم [ف: ۲ - ۱۰۸۶]

۱۳۹. مشهد؛ الهیات؛ شماره نسخه:۵۱۶/۲
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۲۶۸ق؛ کاغذ الوان؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۱۰ سطر (۴×۱۰/۵)، اندازه: ۱۰×۱۵سم [ف: ۱ - ۲۶۰]

مشهد؛ مولوی؛ شماره نسخه:۵۱۶/۲
همان نسخه بالا [نشریه: ۵ - ۷۶]

۱۴۰. یزد؛ کاظمینی؛ شماره نسخه:۲۵۷/۳
خط: نسخ نازیبا، بی‌کا، تا: ۱۲۶۹ق؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۱۴گ (۲۸ر-۴۱پ)، اندازه: ۱۰×۱۵سم [ف: ۱ - ۲۲۳]

۱۴۱. شیراز؛ شاهچراغ؛ شماره نسخه:۱۵۱/۳
آغاز و انجام: برابر
خط: نستعلیق، کا: احمد ادیب، تا: ۱۲۷۱ق؛ کاغذ: سفید، جلد: مقوا با کاغذ سبز، ۵/۵ص، اندازه: ۱۱×۲۲سم [ف: ۲ - ۳۸۹]

۱۴۲. تهران؛ شورا؛ شماره نسخه:۱۶۱۸۴/۵
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، بی‌کا، تا: با تاریخ ۱۲۷۱ق، جا: وند واسی، حسب الحکم سید اسحاق صاحب قبله؛ محشی از احمد و غلام حسن؛ جلد: چرم قهوه‌ای، ۲۰ص (۲۵۰-۲۶۹)، ۱۱ و ۱۳ و ۱۵ سطر، اندازه: ۱۴/۳×۱۹/۸سم [ف: ۴۵ - ۶۵]

۱۴۳. همدان؛ مدرسه غرب همدان؛ شماره نسخه:۴۵۰۶/۶
خط: نسخ، کا: مصطفی، تا: ۱۲۷۳ق، جا: دشت اربل؛ قطع: خشتی [رشت و همدان: ف: - ۱۵۰۸]

۱۴۴. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۵۳۹۸/۲
خط: نسخ، کا: محمد کاظم بن حاجی قاسم، تا: ۱۲۷۹ق؛ جلد: مقوایی عطف تیماج قهوه‌ای، ۱۳گ (۳۶پ-۴۸پ)، اندازه: ۱۵/۵×۲۱/۵سم [ف: ۱۴ - ۱۸۷]

۱۴۵. مشهد؛ گوهرشاد؛ شماره نسخه:۹۴۱/۲
آغاز و انجام: برابر
خط: شکسته نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۲۸۲ق؛ مجدول؛ مهر: حاج سید سعید؛ کاغذ: ترمه، جلد: تیماج قهوه‌ای، ۶گ (۴۳-۴۸)، ۹-۲۲ سطر (۵/۵×۱۲/۵) [ف: ۳ - ۱۲۹۳]

۱۴۶. تهران؛ دائرة المعارف بزرگ اسلامی؛ شماره نسخه:۷۶۰/۸
آغاز: برابر؛ **انجام:** علی ما قال ص. مثل امتی مثل المطر لایدری اوله خیر ام آخره. رزقنا الله خیره الآخرة ...
خط: تحریری، بی‌کا، تا: ۱۲۸۳-۱۲۸۶ ق؛ افتادگی: انجام؛ ۵گ (۱۲۱پ-۱۲۵ر) [ف: ۲ - ۵۷]

۱۴۷. تهران؛ شورا؛ شماره نسخه:۱۰۳۰۱

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، کا: محمد ایروانی، تا: ۱۲۹۴ق، به جهت میرزا محمد حسن فرزند آقا میرزا علی؛ از روی نسخه‌ای که محمد رشید بیگدلی مستوفی مورخ ۱۲۹۲ق، با سرلوح مذهب و مرصع، با کتیبه مذهب مرصع، مجدول، دو برگ اول طلااندازی بین سطور؛ جلد: تیماج یشمی، ۱۲گ، ۹ سطر، اندازه: ۱۱×۱۹سم [ف: ۳۲ – ۳۰۹]

۱۴۸. مشهد؛ گوهرشاد؛ شماره نسخه:۲۲۷۳/۳

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا: محمد باقر بن محمد حسن، تا: دوشنبه ذیحجه ۱۲۹۶ق؛ کاغذ: فستقی، جلد: مقوا رویه گالینگور، ۱۶ سطر، اندازه: ۱۲/۵×۱۸/۵سم [ف: ۵ – ۶۴۶]

۱۴۹. تهران؛ عبدالعظیم؛ شماره نسخه:۶۶۰/۲

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ معرب، بی‌کا، بی‌تا؛ مصحح، محشی؛ واقف: آیت الله مرعشی نجفی؛ تملکی در ۲۷ جمادی الاول ۱۲۹۷ق؛ ۱۴گ، ۱۱ سطر، اندازه: ۱۲/۵×۱۹/۵سم [ف مخ: ۱ – ۱۶۵]

۱۵۰. کرمانشاه؛ میبدی (خاندان)؛ شماره نسخه:۵۱مشهد

خط: نسخ، کا: محمد بن جواد حسینی (میبدی)، تا: قرن ۱۴؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۴۲گ، اندازه: ۱۱/۵×۱۷/۵سم [ف: – ۱۷۹]

مشهد؛ میبدی؛ شماره نسخه:۵۱

همان نسخه بالا [ف: ۱ – ۶۷]

۱۵۱. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۲۲۹۶/۵

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۴؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۱۶گ (۱۰۷پ–۱۲۲ر)، ۱۱ سطر، اندازه: ۱۰/۵×۱۶سم [محدث ارموی مخ: ۱ – ۴۶۷]

۱۵۲. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۶۱۳/۳

خط: نسخ، کا: علی محمد بن ملامحمد، تا: ۱ جمادی الاول ۱۳۰۰ق؛ افتادگی: انجام؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج تریاکی، ۴ص (۱۰۰–۱۰۳)، ۷ سطر (۵×۹)، اندازه: ۷/۵×۱۲سم [ف: ۸–۲۰۴]

۱۵۳. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۶۹۸۸/۲-۳۵/۱۶۷

آغاز: برابر؛ **انجام:** خاتمة مفهوم الکلی یسمی کلیا منطقیا و معروضه طبیعیا ... فصل معرف الشیء مایقال علیه لافادة تصوره و یشترط

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۴؛ جلد: مقوایی، ۴گ، ۱۱ سطر، اندازه: ۱۱×۱۷سم [ف: ۲ – ۱۰۸۶]

۱۵۴. تهران؛ شورا؛ شماره نسخه:۱۵۷۸۹/۵

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۴؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۷گ (۱۱۹پ–۱۲۵پ)، ۱۳سطر، اندازه: ۱۱×۱۳سم [ف: ۴۴ – ۶۸]

۱۵۵. تهران؛ شورا؛ شماره نسخه:۴۳۱۳/۴

آغاز: المقدمة و فیها بحثان. البحث الاول ان العلم و هی الصورة الحاصلة؛ **انجام:** و لذا ینتج سالبة کل نوع من انواع المفصلة مع موجبة.

این رساله در فهرست شناخته نشده است و با نام رسالة فی المنطق معرفی شده است؛ خط: نسخ، کا: غفور سلیمانی، تا: قرن ۱۴، جا: سلیمانیه؛ کاغذ: فرنگی، جلد: مقوایی دور میشن، ۹۲گ (۴۳پ–۱۲۴ر)، ۹–۱۲ سطر، اندازه: ۱۵/۵×۲۱/۵سم [ف: ۱۲ – ۷]

۱۵۶. قم؛ مرکز مطالعات؛ شماره نسخه:۹۵۱/۴

بی‌کا، تا: ۱۳۰۱ق؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۱۳گ (۴۳–۵۵پ)، ۱۲ سطر، اندازه: ۹×۱۷سم [ف: ۲ – ۲۱۸]

۱۵۷. همدان؛ آرامگاه بوعلی؛ شماره نسخه:بدون شماره

کا: پسر «سید غشم بن هاشم حسینی»، تا: ۱۳ ذیقعده ۱۳۳۷ق، جا: دیه «قرانقو دره» از توابع «مهربان»، برای آقا شیخ محمود حکاک همدانی؛ با سرلوح، مجدول، با کمند مشکی؛ کاغذ: فرنگی، جلد: میشن سرخ، ۶۳گ، ۵ سطر، اندازه: ۱۱×۱۸سم [نشریه: ۵ – ۳۲۷]

۱۵۸. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:ض ۱۷۷۱۵

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۴؛ واقف: شیخ حسن خندق آبادی، تیر ۱۳۶۹؛ کاغذ: نخودی فرنگی، جلد: میشن قهوه‌ای، ۶گ، ۲۲ سطر، اندازه: ۱۰/۷×۱۷/۵سم [ف: ۲۴ – ۶۳]

۱۵۹. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۹۸۰۹

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۴؛ ضمیمه نسخه ش ۱۷۷۱۵ [رایانه]

۱۶۰. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:ض ۲۸۶۵۵

آغاز: برابر؛ **انجام:** الخامس من ای علم هو لیطلب فیه ما یلیق به السادس انه فی ای

تا ابتدای مبحث ششم «الرؤس الثمانیة» است؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: اوایل قرن۱۴؛افتادگی:انجام؛ واقف: احمد شاه، آبان ۱۳۸۱؛ کاغذ: خط دار فرنگی، ۲ص، ۲۸ سطر، اندازه: ۲۰×۳۳سم [ف: ۲۴ – ۶۴]

۱۶۱. مشهد؛ ادبیات؛ شماره نسخه:۲۲۷/۵ فرخ

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: شب یک‌شنبه اول جمادی الاول ۱۳۰۰ق؛ کاغذ الوان؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۲۱ص (۲۸۳–۳۰۳)، اندازه: ۹×۱۴/۵سم [ف: – ۱۹۰]

۱۶۲. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۴۲۳۰-۲۱/۱۵۰

آغاز: برابر؛ **انجام:** فصل عکس النقیض تبدیل نقیضی الطرفین ... و البیان البیان و النقض النقض و قد بین انعکاس الخاصتین من الموجبة.

خط: شکسته، نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۴؛ افتادگی: انجام؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۱۰گ، ۶ سطر، اندازه: ۱۱×۱۷سم [ف: ۲ – ۱۰۸۷]

۱۶۳. قم؛ طبسی؛ شماره نسخه:۲۴۸/۱

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۲۳ ذیقعده ۱۳۰۸ق؛ جلد: تیماج سرخ، ۶گ، ۱۵ سطر، اندازه: ۱۲×۱۸/۵سم [ف مخ: ۱ – ۱۴۷]

۱۶۴. اصفهان؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۸۶/۹

کا: محمد بن صوفی مامه ای ارمنی بلاغی، تا: ۱۳۲۱ق، جا: مسجد کبیر کوی سنجق؛ جلد: تیماج قرمز، ۱۹گ (۱۱۰پ–۱۱۸ر)، مختلف سطر، اندازه: ۱۱/۵×۱۸سم [ف: ۱ – ۱۳۷]

۱۶۵. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۰۳۳۳/۱

خط: نسخ، کا: یحیی بن میرزا ابراهیم، تا: دوشنبه ۸ ذیقعده ۱۳۳۰ق؛ جلد: مقوایی عطف پارچه، ۱۹گ (۱پ–۱۹پ)، اندازه: ۷/۵×۱۱سم [ف: ۲۶ – ۲۷۷]

۱۶۶. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۷۳۴۴/۱

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: تیماج مشکی، ۹گ (۲۸ر–۳۶ر)، اندازه: ۱۷×۲۱سم [ف: ۱۹ – ۱۴۳]

۱۶۷. خوی؛ نمازی؛ شماره نسخه:۳۳۴/۵

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ تملک: حسن بن سید عبد الله حسینی؛ جلد: مقوا، ۱۹ سطر، اندازه: ۱۶×۲۲سم [ف: – ۱۶۶]

۱۶۸. تهران؛ شورا؛ شماره نسخه:۱۱۶۴۸/۲

آغاز: برابر؛ **انجام:** و اعلم ان للنوع معنی آخر غیره و یسمی نوعا اضافیا

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: تیماج عنابی، ۳۱گ (۶۶–۹۶)، ۹ سطر (۵/۵×۱۲)، اندازه: ۹/۵×۱۹سم [ف: ۳۴ – ۳۰]

۱۶۹. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۱۳۸

آغاز: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ واقف: نادرشاه؛ ۱۸گ، ۷ سطر، اندازه: ۱۵×۲۰سم [ف: ۴ – ۳۶۹]

۱۷۰. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۱۳۹

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ واقف: نادرشاه؛ ۱۴گ، ۱۰ سطر، اندازه: ۱۴×۲۰سم [ف: ۴ – ۳۷۰]

۱۷۱. آشتیان؛ حوزه علمیه؛ شماره نسخه:۲۰بخش یکم

آغاز: الاستجماع صار الکلام فی قوة ان یقال الحمد مطلقا منحصر فی حق من هو؛ **انجام:** و متی و ما فی معناها و فی المفضله دائما و ابدا و نحوها

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ محشی؛ کاغذ: سفید مایل به کرم، ۲۶گ، اندازه: ۱۱/۵×۱۸سم [ف: – ۵۳]

۱۷۲. کرمانشاه؛ جلیلی؛ شماره نسخه:۴۳۵/۱

آغاز و انجام: برابر

بی‌کا، تا: ۱۲۸۱ق؛ ۲۷ص (۱–۲۷) [ف: – ۲۶۸]

۱۷۳. یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه:۲۳۴۱/۱

بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: تیماج مشکی، ۳۸گ (۱–۳۸)، اندازه: ۱۳×۲۰سم [ف: ۴ – ۱۲۵۷]

۱۷۴. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۹۷۳۱/۲

بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: تیماج قرمز، ۷گ (۴۰پ–۴۶ر)، اندازه: ۱۱×۱۹/۵سم [ف: ۲۵ – ۸۴]

۱۷۵. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۱۸۵۸۰

بی‌کا، بی‌تا؛ انتقالی از کتابخانه پهلوی – مجموعه نوازی؛ اندازه: ۱۴×۲۱/۸سم [رایانه]

۱۷۶. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۱۹۹۸۵

بی‌کا، بی‌تا؛ خریداری از مصطفی [رایانه]

۱۷۷. تهران؛ شورا؛ شماره نسخه:۱۰۰۹۰/۱

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ ۶ص (۱–۶)، ۱۷ سطر، اندازه: ۱۲×۲۴سم [ف: ۳۲ – ۱۱۵]

۱۷۸. قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه:۹۳۰/۲

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، کا: محمد بن محمد حسن سلطان نوری، تا: ۱۳ ذیقعده؛ مصحح؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۱۸گ، ۹ سطر، اندازه: ۱۱×۱۶سم [ف مخ: ۱ – ۵۱۸]

۱۷۹. قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه:۳۹۷۲

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ مجدول؛ جلد: مقوا، ۶گ، ۱۵ سطر، اندازه: ۱۶×۲۱سم [ف مخ: ۱ – ۵۱۹]

۱۸۰. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۵۱۷۶/۲-۲۶/۵۶

آغاز و انجام: برابر

خط: شکسته، نستعلیق، کا: سید صفدر شیر رضوی ولد سید ابراهیم علی، تا: ۲۲ جمادی الثانی، جا: عظیم آباد؛ جلد: مقوا با روکش کاغذی، ۵گ، ۱۵ سطر، اندازه: ۱۶×۲۵سم [ف: ۲– ۱۰۸۶]

۱۸۱. مشهد؛ فرهنگ و هنر؛ شماره نسخه:الف-۵۳

آغاز: برابر؛ **انجام:** و قد یجعل حرف السلب جزء من جزء.

تا تقسیم قضیه به خارجیه و ذهنیه و حقیقیه نوشته شده و آخر آن کسر است؛ خط: نستعلیق خوش، بی‌کا، بی‌تا؛ کاغذ: کاهی وسط زرد تیره، جلد: مقوای ابری، ۷ص، ۱۲ سطر (۴×۹)، اندازه: ۹×۱۴سم [ف: – ۱۵]

۱۸۲. قم؛ معصومیه؛ شماره نسخه:۲۶/۲

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ خوانا، کا: سید حیدر علی، تا: محرم ۱۲۵؟، به جهت سید محمد باقر بن محمد علی حسینی؛ جلد: تیماج مشکی، ۷گ (۵۰پ–۵۷پ)، اندازه: ۱۱/۵×۱۹سم [ف: ۱ – ۴۱]

● **تهذیب منطق** / منطق / فارسی

tahzīb-e manteq

تهران؛ شورا؛ شماره نسخه:۸۹۱۴/۱۱

آغاز: ز منطق مقصد اعلی سپاس است ×× به آن ذاتی که علمش بی قیاس است / کلام بیش تعریف جامع ×× رسول صادق برهان قاطع / دو عالم تالی و ذاتش مقدم ×× علیه ربه صلی و سلم / مراد از علم باشد نفس صورت ×× بود آن بر دو صورت بالضرورت / تعریف تصدیق: چو هست اذعان نسبت هست تصدیق ×× و گر نه جز تصور نیست تحقیق؛ **انجام:** دگر برهان که هست آن وجه

ایصال ×× به علم وحده با علم و اعمال / بود این هشتمین زان هفت افضل ×× مقاصد را بود اشبه و امثل.
خط: نسخ و نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ ۱۲. فایده در اقسام منطق و مقولات عشر (ص۹۳)؛ کاغذ: فرنگی نخودی آهار مهره، جلد: میشن زیتونی، ۱۷ص (۷۶-۹۳)، ابعاد متن: ۱۶/۵×۷/۵، اندازه: ۱۲/۳×۲۳/۶سم [ف: ۲۹/۱ - ۳۱۲]

● **تهذیب المنطق (ترجمه)**/ منطق / فارسی
tahḏīb-ul manṭiq (t.)
وابسته به: تهذیب المنطق و الکلام؛ تفتازانی، مسعود بن عمر (۷۲۲-۷۹۲)
ترجمه‌ای است ــ با شرح بسیار مختصر ــ از تهذیب المنطق تفتازانی که پس از آوردن مقداری از متن به ترجمه آن پرداخته است.
آغاز: تهذیب منطق حمد واجب الوجودیست که کلیات و جزئیات دلائل وحدانیت اوست و تجرید کلام شکر مبدعی است ...
انجام: یعنی انحاء تعلیمیه بمقاصد شبیه تراند نسبت به مبادی

۱. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۳۴۳۳/۲
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۲۱ رمضان ۹۶۳ق؛ مصحح؛ ۸۹گ (۱۴پ-۱۰۲پ)،۱۵سطر،اندازه:۱۱/۵×۱۹سم[محدث ارموی ف مخ:۱- ۳۶۲]
۲. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۲۸۱/۳
آغاز و انجام: برابر
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ جلد: گالینگور قهوه‌ای، ۱۰۶گ، اندازه: ۱۷×۲۰/۵سم [ف: ۱ - ۳۸۳]

● **تهذیب المنطق (ترجمه و شرح)** / منطق / فارسی
tahḏīb-ul manṭiq (t. wa s.)
وابسته به: تهذیب المنطق؛ تفتازانی، مسعود بن عمر (۷۲۲-۷۹۲)

یزد؛ کاظمینی؛ شماره نسخه:۵۳۹
آغاز: اسم مصدر به معنی اسم فاعل می‌باشد و سواء اینجا از این قبیل است یعنی به معنی مستوی است؛ **انجام:** زیرا که اینجا تعلیق وجود نهار است بر طلوع شمس پس متعلق علیه که طلوع شمس است..
خط:نستعلیق،بی‌کا،تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ جلد: تیماج قرمز، ۱۰۱گ، مختلف السطر، اندازه: ۱۱×۱۶سم [ف: ۲-۲۲۳]

● **تهذیب المنطق (مختصر)** / منطق / عربی
tahḏīb-ul manṭiq (mx.)
سورتی، سعدالله
sūrtī, sa‘d-ol-lāh
وابسته به: تهذیب المنطق؛ تفتازانی، مسعود بن عمر (۷۲۲-۷۹۲)

مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۱۹۹۰
آغاز: بسمله الله الرحمن الرحیم المستعان احمد اصلی و اسلم علی احمد و آله متعلی المیزان العلم ما به ینکشف شیء تصور لا اذعان تصدیق هو و کل ضروری لابنظر لحظ معقول المجهول؛ **انجام:** و انحاء تعلیمه تقسیم و تحلیل و تحدید و برهان
خط: نستعلیق، کا: عبدالنبی الغریب، تا: ۱۱۵۸ق، جا: احمد نگر دکن هند؛ محشی؛ اهدایی: رهبری، فروردین ۱۳۷۴؛ کاغذ: حنایی، ۴ص، ۱۷ سطر، اندازه: ۱۲×۲۰/۵سم [ف: ۲۴ - ۲۶۱]

● **تهذیب المنطق (مختصر)** / منطق / عربی
tahḏīb-ul manṭiq (mx.)
وابسته به: تهذیب المنطق؛ تفتازانی، مسعود بن عمر (۷۲۲-۷۹۲)

تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۱۸۵۸۹
بی‌کا، تا: ۱۲۶۱ق؛ انتقالی از کتابخانه پهلوی - مجموعه نوازی؛ اندازه: ۱۴/۸×۲۰/۹سم [رایانه]

● **تهذیب المنطق و الکلام** / کلام و اعتقادات / عربی
tahḏīb-ul manṭiq wa-l kalām
تفتازانی، مسعود بن عمر، ۷۲۲ - ۷۹۲ ؟ قمری
taftāzānī, mas‘ūd ebn-e ‘omar (1323 - 1390)
وی تهذیب را در ۲ بخش کلام و منطق نوشته که هر یک از آن خود کتابی جداگانه به شمار رفته و شرح‌ها دارند. بخش کلام تا باب ۵ در مقدمات و مباحث عامه و باب پنجم در الهیات است و باب ششم در سمعیات است شامل نبوت و امامت و دیگر عقاید سمعی، دارای چهارده «فصل» است و فصل ۱۴ در امامت. نسخه‌های حاضر مربوط به بخش کلام است چون این دو بخش انفراد در کتابت شده و توجه بیشتر به بخش منطق آن است.
آغاز: بسمله، هذا قسم الکلام من التهذیب و علی السنة وقع التبویب ... فی المقدمات. الکلام هو العلم بالعقاید الدینیه من الادلة الیقینیه و موضوعه العلوم من حیث یتعلق بذلک و العلم لایحد لوضوحه و قیل لخفائه و التفسیر بمثل حصول صورة الشیء ...
انجام: هذا غایة ضرب الساعه فلاینا فی خیریه آخر الامه علی ما نال مثل امتی نیل المحظور لایدری اوله خیر او آخره تمت.
چاپ: طهران، سنگی، ۱۳۶۶ق، خشتی، ۱۶۴ص (در هامش)؛ مشار عربی، صص ۲۳۰-۲۳۲؛ ایران، سنگی، ۱۲۸۲ق، وزیری، ۱۲۸ص (بر فراز صفحات)؛ دارالخلافه طهران: مطبعه مشهدی محمد تقی، ۱۲۹۰ق، ۱۱۵ص، در هامش؛ تبریز، ۱۳۰۶ق، ۱۷۰ص (در هامش بالای صفحات)؛ ایران، سنگی، ۱۳۲۳،

وزیری، ۱۱۵ص؛ طهران، سنگی، ۱۳۶۸، جانمازی، ۱۴ص

شرح و حواشی:

۱- کفایة اللبیب فی شرح التهذیب؛ عبدالباقی بن محمد حسین (-۱۲)
۲- تقریب المرام علی تهذیب الکلام علی صناعتی المنطق و الکلام؛ جرفادقانی، محمد بن علی اصغر (-۱۳)
۳- انیس اللبیب فی کشف معضلات التهذیب؛ محمد صالح بن عبدالرحمن (-۱۳)
۴- قصوی الرغیب فی شرح التهذیب؛ خراسانی، حسن بن محمد حسین (-۱۳)
۵- تقریب المرام فی شرح تهذیب الکلام کردی، عبدالقادر بن محمد سعید (۱۲۱۱-۱۳۰۴)
۶- شرح التهذیب
۷- التذهیب فی شرح التهذیب
۸- شرح تهذیب الکلام
۹- تهذیب الکلام (منتخب)
۱۰- تهذیب الکلام (ترجمه) (۲عنوان)

۱. یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه:۸۱۸/۸

آغاز: برابر؛ **انجام:** الفصل الرابع. فی احواله الحق انه یصح ان یری بمعنی ... و هو استقرار الجبل.
خط: نسخ، کا: محمد امین بن محمد سعید، تا: ۱۰۹۶ق؛ اهدایی: وزیری، جلد: مقوایی ابری مشکی عطف تیماج قرمز، ۱۷گ، ۲۸ سطر (۸×۱۴/۵)، اندازه: ۱۵×۲۲/۵سم [ف: ۲ - ۶۹۴]

۲. مشهد؛ شیخ علی حیدر؛ شماره نسخه:۴۵۱/۲

آغاز و انجام: برابر
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: با تاریخ ۱۱۵۷ق؛ مقابله شده در ۲۲ ذیقعده ۱۱۵۷ق؛ جلد: چرم مشکی، ۲۲گ (۱۶ر-۳۷پ)، ۲۱ سطر، اندازه: ۱۲×۲۱سم [مؤید: ۱ - ۳۶۵]

۳. تهران؛ شورا؛ شماره نسخه:۱۹۳۳/۲

آغاز و انجام: برابر
نسخه حاضر دومین بخش (کلام) است از تهذیب المنطق و الکلام؛ بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: تیماج قرمز، ۹۷ص (۱۸۷-۲۸۳)، اندازه: ۱۳/۵×۲۲/۵سم [ف: ۹ - ۶۴۲]

۴. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۵۳۰۷-۲۶/۱۸۷

آغاز: وکونه مفید اللعلم فی الجمله اوفی الالهیات وبدون المعلم ضروری والمنکر معاند کالسو فسطائی المنکر للحسیات؛ **انجام:** برابر
قسمت کلام؛ خط: نسخ، کا: علی، تا: شنبه ۳ ذیحجه ۱۲۶۳ق؛ افتادگی: آغاز؛ مجدول؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۷۳گ، ۱۱ سطر، اندازه: ۱۰×۱۶سم [ف: ۲ - ۱۰۸۷]

۵. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۱۷۷۰/۲-۱۰/۸۰

آغاز: برابر؛ **انجام:** لحدوثها لکن کل نقطة تفرض فالمسامتة مع ما فوقها
خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: انجام؛ حواشی دارد؛ جلد: مقوا عطف تیماج، ۱۸گ، ۱۱ سطر، اندازه: ۱۸×۲۲سم [ف: ۲ - ۱۰۸۶]

۶. قم؛ مرکز مطالعات؛ شماره نسخه:۶۹۹/۵

آغاز: برابر؛ **انجام:** و هی قوة مودعة فی ملتقی العصبتین المجوفتین المفترقتین الی العینین یدرک بها الالوان
خط: نسخ تحریری، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: انجام؛ جلد: مقوا، سرخ، عطف پارچه، ۲۴گ (۴۷ر-۷۰پ)، اندازه: ۱۷×۲۲سم [ف: ۱ - ۵۹۶]

● تهذیب المهذب / لغت / فارسی

tahzīb-ol mohazzab

قزوینی، محمد یحیی بن محمد شفیع، ق۱۲ قمری

qazvīnī, mohammad yahyā ben mohammad šafī‘ (-18c)

وابسته به: مهذب الاسماء فی مراتب (مرتب الحروف و)الاشیاء؛ سجزی، محمود بن عمر (-۶)

لغات فارسی ناخوان و غامض را از کتاب «مهذب الاسماء فی مرتب الاشیاء» تألیف محمود بن عمر بن محمود سجزی بیرون کشیده و با مراجعه به کتاب‌های برهان قاطع، فرهنگ جهانگیری، مجمع الفرس سروری، مرآت اسکندری، سامی فی الاسامی، اختیارات بدیعی، قانون الادب حبیش بن ابراهیم، بحرالجواهر، دستور اللغه و کتاب‌های دیگر لغوی، معانی و اعراب آنها را دقیقاً ضبط کرده است و به ترتیب اصل کتاب «مهذب» مرتب ساخته است.

آغاز: بسمله. و به نستعین. الحمدلله خالق البرایا و الصلوة علی رسوله محمد زبدة الصفا ... و بعد چون کتاب مهذب اللغة مصنف امام العلامه محمود بن عمر بن محمود را ... از حیث غموض لغات فارسیه ناخوان بجهت ادراک معانی مقصوده محتاج به تبیان شده بود بخاطر ... محمد یحیی بن محمد شفیع الشریف رسید که لغات فارسیه این کتاب را که دور از فهم بوده باشد از کتب مصنفه در آن بیرون نوشته به جمع آن پردازد تا از ملاحظه آن جمعی که رجوع می‌نمایند منتفع توانند شد و کتبی که بجهت انجام این مدعا در نظر داشت کتاب برهان قاطع محمد حسین تبریزی و فرهنگ جهانگیری و مجمع الفرس سروری و مرآت اسکندری و سامی فی الاسامی میدانی و اخیارات بدینی و قانون الادب حبیش بن ابراهیم و بحر الجواهر و دستور اللغه بود که بعضی از آن لفظ را بلفظه در کتب مذکوره ملاحظه و ضبط نموده و برخی را که الفاظ آن درین کتب موجود نبود در کتبی که عربی آن را به فارسی تفسیر نموده اند رجوع نموده از آن ظاهرا گردید که این لفظ نیز همان معنی دارد و در چنین مقامی که معنی لفظ را در تفسیر فارسی سایر کتب عربیه که ترجمه به فارسی نموده‌اند ظاهر شود آن

لفظ را نیز در همان ماده با آن ذکر نمود تا ظاهر گردد که این لفظ را در سایر کتب بچه طریق تفسیر و تبیین نموده‌اند و قدری که مطلقا در کتب مذکوره از آن چیزی ظاهر نشده و در کتب عربیه مثل صحاح جوهری و اساس وفایق زمخشری و قاموس فیروزآبادی و مجمل و مقابیس این فارس و محیط صاحب بن عباد و اللغه خلیل بن احمد و جامع ابن بیطار و جامع بغدادی معنی آن را نقل نموده اند این لفظ را نیز به همان معنی ذکر و مصدر به اینکه به نظر نرسید ساخته تا ظاهر گردد که کدام یک از الفاظ این حال دارد و پاره ای از الفاظ که در هیچ یک از کتب عربیه و فارسیه مذکوره ذکر نشده آن لفظ را در آخر کتاب جمع نمود که در نظر بوده اگر من بعد در سایر کتب بعنایت الله تعالی بنظر آید در مقام خود مرقوم گرداند. و ترتیب الفاظ را به ترتیب اصل کتاب که حرف اول از آن باب و ثانی فصل بوده باشد مرتب و به تهذیب المهذب موسوم ساخت و بالله التوفیق و علیه التکلان.

انجام: یوز بضم اول و سکون ثانی و ثالث جانوریست شکاری کوچکتر از پلنگ و سگ و توله شکاریرا که ببوی شکار را پیدا کند نیز گفته اند. اما آن الفاظ که در کتب عربیه و فارسیه نرسید و اگر بعنایت الله تعالی بعد زین بنظر رسد در مقام خود مرقوم خواهد شد اینست: فی الباء المکسوره البلتیت را و فی الخاء المکسورة الخزانه دهن کورد زمین و فی الدال المضمومة الدندران مشتک و فی الدال المکسورة الدربه دادشت الدرقمنه نوشبیاز و فی السین الفتوحه الساخ دو کرد و فی الشین المفتوحة الشاویقة زمین شاوی و فی الفاء المضمومه الفرائق کوردانه جامه و فی القاف المفتوحه القفعان مواد نوک و فی الکاف المفتوحه الرکیعه نستوکک. نم.

[دنا ۴۷۸/۳؛ نسخه‌های منزوی ۱۹۷۸/۳]

۱. **تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۴۸۶۶/۲**

آغاز و انجام: برابر

خط:نسخ،کا:محمدرضا بن درویش محمد حاجی شهمیرزادی،تا: قرن ۱۲؛ کاغذ: سپاهانی آهار مهره، جلد: تیماج مشکی، ۵۷گ (۳۳۱پ-۳۸۷پ)،۱۵سطر(۹×۱۷)،اندازه:۱۷×۲۵سم[ف:۱۴- ۳۸۹۱]

۲. **خوی؛ نمازی؛ شماره نسخه:۳۹۷/۲**

آغاز: برابر؛ **انجام:** یوز بضم اول و سکون ثانی و ثالث جانوری است شکاری کوچکتر از پلنگ و سگ و توله شکاری را که به بوی شکار را پیدا کنند نیز گفته‌اند.

خط: نسخ جلی، کا: مولی محمد هاشم معلم، تا: ۱۱۱۴ق؛ مجدول، مصحح؛ مهر: «یامحسن قد اتاک المسیء» (بیضی) ، «ندا آمد از حق ای اسمعیل ۱۲۲۱» (بیضی)؛ ازموقوفات رمضانیه ۱۲۳۰؛ جلد: پلاستیک مشکی، ۹ص (۲۲۸-۳۳۶)، ۲۰ سطر، اندازه: ۱۴×۲۷سم [ف: - ۲۰۰]

قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۳۸۴/۲

نسخه اصل: همان نسخه بالا [عکسی ف: ۱ - ۴۴۲]

● تهذیب المهذب / لغت / فارسی

tahzīb-ol mohazzab

محتملاً همان کار قزوینی باشد.

تهران؛ ادبیات؛ شماره نسخه:۵۴/۱ ـ د

می‌رسد تا به حرف هاء. فرهنگ فارسی است؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج سرخ، ۱۲۳گ، ۱۶ سطر (۶/۵×۱۲)، اندازه: ۱۲×۱۸سم[ف:۱-۱۴۱]

● تهذیب النفس (رسالة فی) / اخلاق / عربی

tahd̲īb-un nafs (r.-un fī)

رشتی، کاظم بن قاسم، ۱۲۱۲ - ۱۲۵۹ قمری

raštī, kāzem ebn-e qāsem (1798 - 1843)

مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۴۶۶۲

آغاز: بسمله، حمدله ... ان بعض الاخوان و خالص الخلان الذی انار الله قلبه بنور التوفیق و سقاه؛ **انجام:** فان ما ذکرنا کفایة لمن اراد الحق و الصواب و الحمدالله فی المبداء و الماب ... اللکهنو من البلاد الهندیة

خط: نستعلیق، کا: موسوی نیشابوری، فداعلی، تا: ۱۲۵۳ق، ضمیمه شماره ۲۴۶۶۱می باشد [رایانه]

● تهذیب النفوس / اخلاق

tahd̲īb-un nufūs

تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۵۵۶۵

بی‌کا، بی‌تا؛ خریداری از امان الله [رایانه]

● تهذیب النکت / منطق / عربی

tahd̲īb-un nukat

اثیرالدین ابهری، مفضل بن عمر، - ۶۶۰ ؟ قمری

asīr-od-dīn-e abharī, mofazzal ebn-e ʻomar (- 1262)

ابو اسحاق ابراهیم بن علی شیرازی (-۴۷۶ق) کتابی در علم جدل که از فروع علم منطق است، نوشته به نام «النکت» و ابهری آن را در کتاب حاضر تهذیب و کم و زیاد نموده و منقسم به سه قسم کرده است.

آغاز: أما بعد حمد الله المنعم بهدایته و الصلاة علی خیر خلیقته محمد و آله و عترته، فانا نورد فی هذا الکتاب ملة کافیة من العلوم النظریة و نبین فیه ما عرض للجدلین من الزلل ... نسمیه تهذیب النکت و نرتبه علی ثلاثة اقسام ...

انجام: و اما اذا کان الواقع عدم وجوب الضمان فی امرة الثالثة

علی تقدیر عدم وجوب القطع فلانه حینئذ یلزم وجوب القطع فی المرة الثالثة لانتفاء لازمه عدم وجوبه و الله أعلم بالصواب و الیه المرجع و المآب.

۱. شیراز؛ بنیاد فارس‌شناسی؛ شماره نسخه:۹۲/۴

آغاز: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۷؛ جلد: تیماج مشکی، ۳۶گ (۳۴پ-۶۹پ)، اندازه: ۱۲×۱۶/۵سم [ف: - ۱۲۲]

۲. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۵۰ و ۳۶عکسی

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ معرب زیبا، کا: محمد بن محمود بن اقبال، تا: اوایل ربیع الثانی ۶۸۷ق؛ با سرلوح کوچک، قبل از کتاب شرحی است به خط سید مصطفی خونساری راجع به کتاب؛ جلد: تیماج قرمز، ۱۱۳گ، ۱۷ سطر، اندازه: ۱۱×۱۷/۵سم [ف: ۱ - ۶۲] و [عکسی ف: ۱ - ۳۹]

● تهذیب الوصول الی علم الاصول = تهذیب طریق الوصول = تهذیب الاصول / اصول فقه / عربی

tahḏīb-ul wuṣūl ilā ʻilm-il usūl = tahḏīb-u ṭarīq-il wuṣūl = tahḏīb-ul usūl

؟ علامه حلی، حسن بن یوسف، ۶۴۸ - ۷۲۶ قمری

ʻallāme-ye hellī, hasan ebn-e yūsof (1251 - 1326)

تاریخ تألیف: شب نیمه ربیع الاول ۶۹۸ق؛

متن مختصر مهمی است در قواعد کلی و اصول فقه که برای فرزندش فخر المحققین (محمد) نگاشته و به گفته امین استرابادی گزیده مختصر حاجبی می‌باشد. دارای دوازده «مقصد» است: ۱. المقدمات، دارای سه فصل؛ ۲. اللغات، دارای یازده فصل؛ ۳. الامر و النهی، در شش فصل؛ ۴. العام و الخاص، پنج فصل؛ ۵. المجمل و المبین، حاوی چند فصل؛ ۶. الافعال، در شش بحث؛ ۷. النسخ، دارای چند بحث؛ ۸. الاجماع، در سیزده بحث؛ ۹. الاخبار و ماهیته، دارای چند بحث؛ ۱۰. القیاس، در پنج فصل؛ ۱۱. التعادل و الترجیح، شامل سه بحث؛ ۱۲. الاجتهاد، در پنج فصل. بر آن شروح و حواشی بسیاری نوشته شده است.

آغاز: الحمدلله رافع درجات العارفین الی ذروة العلاء ... فهذا کتاب تهذیب الوصول الی علم الاصول حررت فیه طریق الاحکام علی الاجمال من غیر تطویل و لا اخلال اجابة لالتماس ولدی محمد ... و رتبت هذا الکتاب علی مقاصد ...

انجام: و من اراد التطویل فی هذا الفن فلیطلبه من کتابنا المسمی بنهایة الوصول فانه قد بلغ الغایة و تجاوز النهایة و الله المؤفق للصواب و الیه المرجع و المآب

چاپ: این کتاب مکرر چاپ شده است؛ دارالخلافه طهران، سنگی، ۱۳۰۸، خشتی، ۱۱۲ص؛ دارالخلافه طهران، سنگی، ۱۳۰۸، رقع

[الذریعة ۵۱۱/۴ -۵۱۴، ۵۴/۶، ۱۶۵/۱۳، ۹۶/۱۳ و ۱۲۰، حاشیه‌ها بر شرح ۱۶۵/۱۳-۱۷۰: شرحها؛ مکتبة العلامة الحلی ۱۰۹-۱۱۱؛ مشار عربی ۲۳۰؛ کشف الظنون ۵۱۵/۱؛ معجم المطبوعات العربیة فی ایران ۱۷۹؛ ایضاح المکنون ۳۴۲/۱؛ دنا ۴۷۸/۳- ۴۸۵ (۲۳۱ نسخه)]

شرح و حواشی:

۱- شرح تهذیب الوصول الی علم الاصول؛ اعرجی حلی، عبدالمطلب بن محمد (۶۸۱-۷۴۵)

۲- منیة اللبیب فی شرح التهذیب = شرح تهذیب الوصول = غنیة اللبیب فی شرح التهذیب = تنبیه اللبیب فی شرح التهذیب = شرح عمیدی؛ اعرجی حلی، عبدالمطلب بن محمد (۶۸۱-۷۴۵)

۳- جامع البین من فوائد الشرحین؛ شهید اول، محمد بن مکی (۷۳۴-۷۸۶)

۴- توضیح الوصول فی شرح تهذیب الاصول؛ حسینی گلستانه، عباد بن احمد (-۸)

۵- شرح تهذیب الوصول الی علم الاصول؛ الهی اردبیلی، حسین بن عبدالحق (۸۷۰-۹۵۰)

۶- شرح تهذیب الوصول الی علم الاصول؛ حسینی جرجانی، جمال الدین بن عبدالله (-۱۰)

۷- الفصول فی شرح تهذیب الوصول = الفوائد المنصوریة؛ فارسی شیرازی، منصور بن عبدالله (-۱۰)

۸- شرح تهذیب الوصول الی علم الاصول؛ عمیدی حسینی، حسین (-۱۰)

۹- نهایة التقریب فی شرح التهذیب = شرح تهذیب الوصول الی علم الاصول؛ جزایری، عبدالنبی بن سعد (-۱۰۲۱)

۱۰- جامع الاصول فی شرح تهذیب الوصول؛ حسنی بهبهانی، محمد علی بن محمد مؤمن (-۱۲)

۱۱- حاشیة تهذیب الوصول الی علم الاصول؛ میرزای قمی، ابوالقاسم بن محمد حسن (۱۱۵۱-۱۲۳۱)

۱۲- تعلیقات تهذیب الوصول؛ شفتی بیدآبادی، محمد باقر بن محمد نقی (۱۱۷۵-۱۲۶۰)

۱۳- شرح تهذیب الوصول الی علم الاصول؛ آرانی کاشانی، غلامرضا بن محمد علی (۱۱۹۲-۱۲۶۵)

۱۴- شرح تهذیب الوصول الی علم الاصول؛ بهبهانی، محمد تقی بن محمد جعفر (-۱۲۹۹)

۱۵- براهین العقول؛ شویهی، محمد بن یونس (-۱۳)

۱۶- کشف المکنون؛ یزدی، محمد سمیع بن محمد علی (-۱۳)

۱۷- تذهیب الاصول فی شرح تهذیب الوصول؛ کرباسی، عبدالجواد بن محمد مهدی (-۱۳۱۴)

۱۸- المهذب فی شرح التهذیب؛ نراقی، ابوالقاسم بن محمد (۱۲۵۸-۱۳۱۹)

۱۹- شرح تهذیب الوصول الی علم الاصول؛ اشرفی مازندرانی، خضر بن اسماعیل (-۱۳۳۶)

۲۰- منیة الاریب فی شرح التهذیب = کشف القناع؛ صافی گلپایگانی،

محمد جواد بن عباس (-۱۳۷۸)
۲۱- غنیة الاریب فی شرح التهذیب؛ صافی گلپایگانی، ابو القاسم بن عباس (-۱۴)
۲۲- حاشیة تهذیب الوصول الی علم الاصول (۲ عنوان)
۲۳- حاشیة شرح تهذیب الوصول الی علم الاصول
۲۴- شرح تهذیب الوصول الی علم الاصول (۴ عنوان)

۱. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۸۶۱
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۳ رمضان ۷۲۸ق؛ توسط علی بن احمد بن حمدان در ذی الحجه ۷۴۶ مقابله شده، محشی؛ در برگ آخر ۶ تاریخ تولد از خاندان ابراهیم بن علی بن محمد بن الحسام در قرن نهم ضمیمه است؛ واقف: ابن خاتون، ۱۰۶۷ق؛ کاغذ: نخودی ضخیم، جلد: مقوا با روکش گالینگور، ۶۶گ، ۱۶سطر (۸/۶)، اندازه: ۱۲/۵×۱۷سم [ف: ۱۶ - ۱۰۸]

۲. تهران؛ شورا؛ شماره نسخه:۱۱۵۸ ط
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ کهن، کا: جعفر بن محمد بن ابراهیم بن حسام شامی عاملی، تا: دهه پایانی جمادی الاول ۷۵۱ق، در مجلس عمیدالدین عبدالمطلب اعرج حسینی خواهرزاده علامه حلی؛ افتادگی: انجام؛ محشی با امضا «هـ» و جز آن به خط کهن، گواهی بلاغ قرائت ظاهراً کاتب بر عمیدالدین اعرج به خط تحریری کهن که باید از همان عمیدالدین اعرج حسینی باشد بدین عبارت: «انهاه ایده الله تعالی قراءة و بحثا و فهما و ضبطا و استشراحا فی مجالس آخرها (سادس رمضان سبعمائة و خمسین ...)»؛ تملکی است از قرن ۱۳ در اصفهان با مهر «قائم آل مهدی» (چهارگوش)؛ کاغذ: اصفهانی و سمرقندی، جلد: تیماج مشکی، ۷۷گ، ۱۸سطر، قطع: رقعی [ف: ۲۴/۲ - ۱۶۰]

۳. قزوین؛ میر حسینا قزوینی؛ شماره نسخه:۱۶۶/۱
بی‌کا، تا: ۳ ذیقعده ۷۵۴ق [نشریه: ۶ - ۳۵۱]

۴. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۱۲۶۸
آغاز و انجام: برابر
خط: نستعلیق و نستعلیق تحریری، کا: احمد بن عبد الله بن محمد علی بن احمد متوج، بحرانی، تا: ۷۶۵ق؛ مصحح، محشی، ابن فهد حلی مقابله کرده؛ کاغذ: شرقی، جلد: کاغذی با مقوا، عطف: تیماج قهوه‌ای، ۶۲گ، ۲۱ سطر (۶×۱۲)، اندازه: ۱۱×۱۹سم [ف: ۲۸ - ۳۹۹]

۵. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۳۹۷۴
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، کا: علی بن حسین بن محمد بخاری حایری، تا: ۲۲ شعبان ۷۷۷ق، جا: کربلا؛ محشی؛ نسخه مقروء بر علی بن عبدالجلیل حایری در تاریخ غره ذیقعده ۷۷۸؛ واقف: فاضلخان، ۱۰۶۵ق؛ کاغذ: حنایی آهاری، جلد: تیماج قهوه‌ای، ۴۳گ، ۱۹سطر (۸×)، اندازه: ۱۲×۱۹سم [ف: ۱۶ - ۱۰۹]

۶. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۶۸۶۰/۱
خط:نسخ،کا:سید حسین بن مرتضی ابراهیم،تا: قرن ۹؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۵۹گ (۱پ-۵۹پ)، اندازه: ۱۲/۵×۱۸سم [ف: ۱۸ - ۴۹]

۷. تهران؛ الهیات؛ شماره نسخه:۲۰۲
خط: نستعلیق، کا: محمد سرکانی، تا: یک‌شنبه ۱۱ ربیع الثانی ۸۸۹ق، جا: شیراز؛ محشی از شیخ منصور شیرازی؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: تیماج مشکی، ۹ سطر (۴×۱۱) [ف: - ۷۶۰]

۸. کاشان؛ مدرسه سلطانی؛ شماره نسخه:۲۴۸/۳
آغاز: برابر؛ **انجام:** و لا حجر فی الطریق و اما فی الاصل و الفرع معا وهو سؤال الفرق و لیکن هذا آخر ما نذکره ... و الصلوة و السلام علی افضل من اوتی الحکمة و فصل الخطاب بمحمد النبی الهاشمی و الآل والاحباب.
کامل؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۰؛ مصحح، محشی؛ جلد: مقوا، عطف تیماج، ۱۲۷گ (۱۳۷پ-۲۶۳ر)، ۱۱ سطر، اندازه: ۱۳×۱۹سم [ف مخ]

۹. قم؛ فیضیه؛ شماره نسخه:۱۶۲۹
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۰؛ ۷۵گ، ۱۹سطر، اندازه: ۱۳×۲۰سم [ف: ۱ - ۶۰]

۱۰. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۶۳۷
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۰؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج زرد، ۱۱۵گ، ۱۱ سطر (۶×۱۰/۵)، اندازه: ۱۲×۱۸سم [ف: ۸ - ۲۱۶]

۱۱. قم؛ معصومیه؛ شماره نسخه:۳۸/۴-۶۳۰۴
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۰؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ محشی با نشان «عم»؛ تملک: علی اکبر شاهولی بیاری؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج تریاکی، ۷۳گ، ۹ سطر، قطع: وزیری [ف: - ۹۹]

۱۲. تهران؛ موزه ملی؛ شماره نسخه:۴۳۲۱/۲
خط: نسخ، کا: شمس الدین بن عزالدین صوفی رستمداری، تا: ۱۲ شعبان ۹۱۹ق؛ کاغذ: دولت آبادی، جلد: تیماج مشکی، اندازه: ۱۳/۵×۱۸/۷سم [نشریه: ۲ - ۲۱۵]

۱۳. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۱۳۴۸
خط: نسخ، کا: تاج (الدین) بن هلال جزائری، تا: یک‌شنبه ۱۵ رجب ۹۴۲ق؛ مصحح، محشی از کاتب؛ تملک: عبد الحسین بن وطن؛ جلد: مقوایی عطف تیماج قهوه‌ای، ۱۰۱گ، ۱۵ سطر، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۴ - ۱۷۳]

۱۴. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۸۰۹
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، کا: غیاث الدین خطیب، تا: نیمه ربیع الاول ۹۵۳ق؛ محشی با نشان‌های «ص، حم، صدر، صالح، و برخی از نهایة الاصول و محصول و شرح مختصر و شرح منهاج اسنوی»، حاشیه محمد صالح بن سلطان محمد سپاهانی در روز سه‌شنبه ۱۰ شعبان سال ۹ (رقم دهها و صدها رفته) به انجام رسید و او دارنده نسخه بوده؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: مقوا ته آن میشن، ۱۰۴گ، ۱۰ سطر

(۷×۱۱/۵)، اندازه: ۱۴×۲۱/۵سم [ف: ۵ - ۱۶۶۵]

۱۵. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۶۰۳۶

آغاز: الازلية بمحمد و آله الطاهرين و رتبت هذا الكتاب على مقاصد المقصد الأول فى المقدمات

خط: نسخ، کا: علی بن هارون بن یحیی الصایم مازندرانی جزائری، تا: ۱ رمضان ۹۵۶ق؛ افتادگی: آغاز؛ مصحح، محشی؛ مهر: «از جان هستم غلام رضا» (بیضی)؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۹۳گ، ۱۴ سطر، اندازه: ۱۰×۱۵/۵سم [ف: ۱۶ - ۳۷]

۱۶. تهران؛ شورا؛ شماره نسخه:۸۲۰۷/۱

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ تحریری، کا: یحیی بن حسین بن علی بن ناصر بحرانی، تا: ۶ رمضان ۹۵۹ق، جا: یزد منزل شاه نعمة الله باقی بن عبدالباقی؛ مصحح، محشی، یادداشت بلاغ و مقابله به تاریخ نهم شوال سال مذکور؛ جلد: تیماج قرمز، ۱۱۰گ (۱پ-۱۱۰ر)، ۱۲ سطر، اندازه: ۱۳/۵×۱۹/۵سم [ف: ۲۷/۲ - ۱۱]

۱۷. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه:۹۶۹

آغاز: برابر

خط: نستعلیق بد و مغلوط، کا: احمد بن علی بن حسن عاملی، تا: ۹۶۸ق؛ همین کاتب مذکور حاشیه‌هایی چند در سال ۹۷۱ نوشته و ضمیمه نسخه کرده؛ محشی؛ واقف: سپهسالار؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: تیماج، ۲۰۸ص، اندازه: ۱۲×۱۹/۵سم [ف: ۱ - ۵۶۳]

۱۸. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۹۶۶

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا: عیسی، تا: جمادی الثانی ۹۷۵ق، جا: کربلا؛ محشی؛ واقف: حاج قام مقام؛ ۸۷گ، ۱۱ سطر، اندازه: ۱۲×۱۸سم [ف: ۶ - ۲۰]

۱۹. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۸۳۰۷

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۲۰ محرم ۹۷۶ق؛ افتادگی: آغاز؛ تملک: ابوالقاسم بن حسن [گیلانی قمی] و عبدالله حسینی در جمادی الثانی ۱۱۱۱؛ نورالدین بن محمد حسین بروجردی در ۱۳۰۱ می‌نویسد که وقف است؛ کاغذ: سمرقندی، جلد: تیماج تریاکی، ۱۹۵گ، ۵ سطر، اندازه: ۱۲×۱۹سم [ف: ۱۷ - ۱۰۳]

۲۰. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۹۹۴۱/۲

خط: نسخ، کا: حیدر بن حسین بن علی بن نعمة، تا: اوایل ذیقعده ۹۷۷ق؛ جلد: تیماج مشکی، ۱۱۲گ (۵۰پ-۱۶۱پ)، ۱۱ سطر، اندازه: ۱۲×۱۸/۵سم [ف: ۲۵ - ۲۲۲]

۲۱. قم؛ لاجوردی، سید مهدی؛ شماره نسخه:۳۰/۲

خط: نسخ، کا: محمدرضا بن عزیز الله، تا: ۳ ربیع الاول ۹۸۱ق؛ افتادگی: انجام [چند نسخه-ف: - ۱۱۶]

۲۲. تهران؛ شهشهانی ، حسین؛ شماره نسخه:بدون شماره

بی‌کا، تا: ۹۸۱ق [میراث اسلامی: ۵ - ۵۹۷]

۲۳. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۳۱۰۲

خط: نسخ، کا: ابوالبقاء محمد بن قاسم، تا: ۹۸۳ق؛ مصحح، محشی با امضاهای عمید، شرح؛ کاغذ: فرنگی نخودی، جلد: تیماج زرشکی، ۱۰۶گ، ۱۱ سطر (۸-۷×۱۲/۵)، اندازه: ۱۴/۷×۱۹/۸ [ف: ۱۴ - ۲۲۷]

۲۴. اصفهان؛ عمومی اصفهان (فرهنگ سابق)؛ شماره نسخه:۳۰۷۶

خط: نسخ، کا: تاج الدین حسین بن عوضشاه قاشانی، تا: ۱۳ ذیحجه ۹۸۹ق؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: تیماج مشکی، ۱۹۵ص، ۱۵ سطر (۸×۱۲)، اندازه: ۱۳×۱۹سم [ف: ۱ - ۲۱۴]

۲۵. زنجان؛ امام جمعه؛ شماره نسخه:۱۸۲

خط: نستعلیق، کا: هدایت الله بن مرتضی بن محمد بن حسین بن جعفر بن سیف الله حسینی استرآبادی، تا: جمعه ۱۴ صفر ۹۹۰ق؛ مصحح، محشی؛ مهر دایری وقف کتاب بر خزانه مجتهدیه؛ جلد: تیماج مشکی، ۱۲۵گ، ۱۰ سطر، اندازه: ۱۵/۵×۲۳سم [اوراق عتیق: ۱ - ۱۸۹]

۲۶. تهران؛ فرهاد معتمد؛ شماره نسخه:۳/۲

خط: نسخ، کا: تاج الدین حسن بن حسین شریف، تا: ۹۹۱ق؛ کاغذ: سپاهانی، ۱۲۰گ، ابعاد متن: ۶×۱۱، اندازه: ۱۳×۱۸سم [نشریه: ۳ - ۲۱۶]

۲۷. شیراز؛ شاهچراغ؛ شماره نسخه:۲۴۰۷

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ محشی؛ اندازه: ۱۵/۵×۲۱سم [ف: ۳ - ۲۴]

۲۸. شیراز؛ علامه طباطبائی (کتابخانه)؛ شماره نسخه:۱۹

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ افتادگی: انجام؛ محشی؛ ۹۷گ، اندازه: ۱۲/۵×۲۵سم [نسخه‌پژوهی: ۲ - ۱۳۶]

۲۹. اصفهان؛ مدرسه صدر بازار؛ شماره نسخه:۳۸۶

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ مصحح، محشی؛ اهدای کتاب از حسن بن ابوالحسن نصیری اصفهانی به سال ۱۳۲۴ش؛ کاغذ: الوان، جلد: مقوایی ابر و باد، عطف تیماج قهوه‌ای، ۱۵۶گ، ۹ سطر، اندازه: ۱۱×۲۰/۵سم [ف: ۲ - ۲۷۴]

۳۰. تهران؛ حقوق؛ شماره نسخه:۳۳۰ - ج

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ محشی با نشان «س»؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج سبز، ۱۲۵گ، ۹ سطر (۶/۵×۱۱/۵)، اندازه: ۱۴×۲۰سم [ف: - ۳۱۱]

۳۱. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۵۳۱۶

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ محشی؛ تملک: جمال الدین عاملی، حسن بن سلیمان معاصر زمان تحریر؛ واقف: حاج احمد فاضل، اسفند ۱۳۶۵؛ کاغذ: نخودی آهاری، جلد: ساغری زرشکی، ۱۲۰گ، ۱۲ سطر، اندازه: ۱۲/۵×۱۸/۵سم [ف: ۱۶ - ۱۱۴]

۳۲. یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه:۶۵۰

آغاز: برابر؛ **انجام:** (الفصل السادس فى الاعتراضات و حاصلها منع او معارضه ...) و جوابه اما يمنع وجود الوصف او المطالبه بتاثيره ...

خط: نسخ، بی‌کا، تا: اواخر قرن ۱۱؛ افتادگی: انجام؛ محشی به

نشان‌های «ح س» و «ح ذ» و «ع»؛ تملک: سید علی موسوی؛ اهدایی: وزیری؛ کاغذ: سمرقندی، جلد: تیماج مشکی، ۷۹گ، ۱۰ سطر (۱۰/۵×۱۵)، اندازه: ۱۹×۲۴/۵سم [ف: ۲ - ۵۶۱]

۳۳. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۶۰۷۴

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ محشی با نشان «جم» (آقا جمال خونساری)؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۸۷گ، ۱۱ سطر، اندازه: ۱۲×۱۷/۵سم [ف: ۱۶ - ۷۵]

۳۴. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۲۶

انجام: و هو أن الوصف المذكور فی الدليل لا يطرد فی جميع صور النزاع و ان كان مناسبا.

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ افتادگی: انجام؛ محشی؛ وقف‌نامه کتاب به تاریخ جمادی الثانی ۱۲۹۹؛ مهر: «عبده محمد تقی بن محمد جعفر» (بیضی)، «علی اکبر ابن محمد تقی» (بیضی)، «عبده ... بن محمد علی» (بیضی)؛ جلد: تیماج مشکی، ۱۰۲گ، ۱۷ سطر، اندازه: ۱۳×۲۰سم [ف: ۱ - ۱۴۸]

۳۵. مشهد؛ گوهرشاد؛ شماره نسخه:۱۶۲۶

آغاز: بسمله. حمدله الفصل الاول فی تقسيم الالفاظ و هو من وجوه؛ **انجام:** و اذا تساوی المفتيان فقلد العامی احدهما لم يجز الرجوع فی ذلك الحكم و الا قرب جوازه فی غيره.

از فصل سوم مقصد ثانی تا پایان فصل چهارم مقصد دوازدهم؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۰۰۰ق؛ افتادگی: آغاز (حدود ۶ برگ) و انجام (۳ برگ)؛ محشی؛ تملک: محمد ابراهیم بن محمد علی اصفهانی در ۱۲۴۲؛ تولد بهاء الدین محمد حسین در ۲۳ رمضان ۱۲۴۲؛ واقف: سید سعید طباطبائی، ۱۳۳۲؛ کاغذ: کشمیری نخودی آهار مهره، جلد: تیماج قهوه‌ای، ۱۲۹گ، ۹ سطر، اندازه: ۱۱/۵×۱۹سم [ف: ۵ - ۳۶]

۳۶. قم؛ فیضیه؛ شماره نسخه:۶۸۵

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ ۹۴گ، ۹سطر، اندازه: ۱۸×۲۵سم [ف: ۱ - ۶۰]

۳۷. قم؛ معصومیه؛ شماره نسخه:۴/۶۴/۲-۶۲۲۴

در فهرست به اشتباه به شیخ بهائی نسبت داده شده؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ محشی با رمز «منه رحمة الله»؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج تریاکی، ۱۴ سطر، قطع: ربعی [ف: - ۲۱۰]

۳۸. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۸۴۸۱-۵۷/۱۵۱

آغاز: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ ۹۹گ، ۱۱ سطر، اندازه: ۱۳×۱۸سم [ف: ۲ - ۱۰۸۹]

۳۹. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۸۴۳

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ محشی؛ تملک: محمد امین بن مولانا محب علی مرندی تبریزی؛ جلد: تیماج مشکی، ۱۰۷گ، ۱۲ سطر، اندازه: ۱۲/۵×۱۹سم [ف: ۳ - ۵۵]

۴۰. اصفهان؛ مدرسه صدر بازار؛ شماره نسخه:۷۶۴

انجام: و اما فی الفرع بما يقتضی نقيض حكم المستدل اما بنص أو اجماع أو غيرهما و اختلاف فی قبوله من ...

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۰ و ۱۱؛ افتادگی: انجام؛ مصحح، با امضاء بلاغ، محشی؛ تملک: محمد حسن بن احمد جزیره؛ اهدایی: سید علی نجف آبادی؛ جلد: مقوایی عطف تیماج مشکی، ۱۷۸گ، ۶ سطر، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۳ - ۵۷۱]

۴۱. تهران؛ عبدالعظیم؛ شماره نسخه:۳۷۲

آغاز: برابر؛ **انجام:** ان المعترض شأنه الهدم لا الاستدلال و من حيث تحقيقه لذلك اذ.

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ افتادگی: انجام؛ مصحح، محشی از جمله به امضای «جم»؛ واقف: شیخ هادی اسکویی حائری؛ جلد: تیماج مشکی، ۱۷۰گ، ۹ سطر، اندازه: ۱۰×۱۶/۵سم [ف: ۱- ۱۶۶]

۴۲. کرمانشاه؛ میبدی (خاندان)؛ شماره نسخه:۲۸

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ افتادگی: آغاز و وسط و انجام؛ آنها را به تاریخ ۲۹ رجب ۱۲۸۳ در مدرسه صدر نجف اشرف تکمیل نموده، محشی در برگ‌های اصل نسخه؛ جلد: تیماج مشکی، ۱۷۲گ، ۷سطر، اندازه: ۱۴/۵×۲۱سم [ف: - ۳۱]

۴۳. تهران؛ ادبیات؛ شماره نسخه:۳۰۳

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۰ و ۱۱ [ف: ۳ - ۸۱]

۴۴. قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه:۲۶۷۶

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ مصحح، محشی؛ جلد: تیماج زرشکی، ۹۶گ، ۱۵ سطر، اندازه: ۱۲×۱۸سم [ف مخ: ۱ - ۵۲۰]

۴۵. قم؛ معصومیه؛ شماره نسخه:۴/۶۴/۱-۶۲۲۴

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ محشی با رمز «عم، عمیدی»؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج تریاکی، ۱۴ سطر، قطع: ربعی [ف: - ۲۱۰]

۴۶. یزد؛ سریزدی(مسجدحظیره)؛ شماره نسخه:۵۵

آغاز: او الصفة او الحكم الی بعض العموم لا يخصصه عند القاضی عبدالجبار

خط: نسخ نازیبا، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ افتادگی: آغاز؛ جلد: پلاستیکی مشکی، ۱۰۵گ، مختلف السطر، اندازه: ۱۵/۵×۲۰/۵سم [ف: ۱ - ۴۹]

۴۷. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۱۶۷۶

خط: نسخ و ثلث، کا: عبدالعلی بن محمد، تا: یک‌شنبه ۱۴ جمادی الثانی ۱۰۱۰ق؛ محشی، خواندن کتاب را کاتب روز پنج‌شنبه پنجم رمضان ۱۰۱۰ به پایان برده؛ تملک: کاتب با مهر «عبد آل علی عبد العلی» (بیضی)، شفیع بن محمد حسینی موسوی در اصفهان؛ جلد: مقوایی عطف تیماج مشکی، ۱۲۵گ، ۱۲ سطر، اندازه: ۱۴×۲۴سم [ف: ۵ - ۹۱]

قم؛ مهدوی (کتابخانه)؛ شماره نسخه:بدون شماره

همان نسخه بالا [تراثنا: س۱۸ش۱و۲ - ۲۱۱]

۴۸. مشهد؛ گوهرشاد؛ شماره نسخه:۸۴۰

آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، کا: اسماعیل بن ابراهیم بن احمد کاشانی معلم حافظ، تا: دهه اول جمادی الثانی ۱۰۱۳ق؛ محشی از آقاجمال خوانساری؛ مهر: حاج سید سعید؛ جلد: مقوا عطف پارچه سرخ، ۱۱۶گ، ۱۲-۱۰ سطر (۷/۵×۱۲/۵)، اندازه: ۱۲/۵×۱۹سم [ف: ۳ - ۱۱۴۰]

۴۹. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۷۶۹۱
خط: نسخ، کا: جمال الدین حسین حسینی، تا: ۱۳ رمضان ۱۰۱۳ق، جا: نجف اشرف؛ محشی از حسن علی بن علی مازندرانی درتهران در ۴ / ۱ / ۱۰ و یا رمز «عمیدی، عم» با مهر اسماعیل مورخ ۱۱۱۱ و عبدالعالی بن عبدالرزاق؛ تاریخ وقف: رجب ۱۲۲۱؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج مشکی، ۱۰۵گ، ۱۳ سطر (۵×۱۱)، اندازه: ۱۲×۱۸سم [ف: ۱۶ - ۶۷۲]

۵۰. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۸۶۰
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، کا: جعفر بن محمد بن علی شهیر به نجار احسائی، تا: یک‌شنبه ۱۱ ربیع الاول ۱۰۱۳ق، جا: مشهد رضوی؛ ضمیمه: ۱- ضمن سه برگ صدر نسخه شامل بعضی اشعار از حافظ و دیگران، نسخه طبی و برخی حواشی بر کتاب، ۲- ضمن سه برگ آخر نسخه: الف. داستان پند آمیز به کتابت محمد رضا شولستانی، ب: چند غزل از محمد مؤمن فیروزآبادی متخلص به عزی که حسب الامر مالك نسخه کتابت نموده است، ج. اشعار متفرقه از شیخ ابوالقاسم، اصغر (از مصحف جمال تو حرفی نبشته سهو- در حیرتم که از چه بود بر کنار خط)، مجد شیرازی، مؤمن حسینی و غیر آن؛ محشی با رمز «جم: منصور»؛ واقف: امیر جعفر بن قاسم حسینی تونی، در قرن ۱۱ق؛ کاغذ: نخودی آهار مهره، جلد: تیماج مشکی، ۱۲۷گ، ۱۱ سطر، اندازه:۱۳×۱۸/۵سم[ف:۱۶-۱۰۹]

۵۱. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۳۰۰۰
آغاز: علی محمد المصطفی و عترته الائمة الاتقیاء و بعد فهذا غایة تهذیب الوصول؛ **انجام:** برابر
خط: نسخ خوب، کا: حسین بن شیخ شمس مؤذن حلی، تا: محرم ۱۰۱۵ق، جا: حویزه؛ افتادگی: آغاز؛ محشی با رمز «م-ح»؛ واقف: شیخ عبدالله مجتهدپور، مرداد ۱۳۶۲؛ کاغذ: فرنگی آهاری شکری، جلد: مقوا با روکش پارچه، ۳۴۱گ، ۷ سطر، اندازه: ۱۴/۸×۲۱سم [ف: ۱۶ - ۱۱۲]

۵۲. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۳۰۲۱
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۰۱۷ق؛ مصحح، محشی با امضاهای «شرح، ۱۲ جم، عمیدی، جمال الدین، هـ هـ ی، ح م ا ر»؛ مهر مالکیت: «عبده الراجی محمد سعید بن محمد شریف» مورخ ۱۲۲۸؛ کاغذ: دولت آبادی نخودی، جلد: تیماج تریاکی، ۲۳۱گ، ۷ سطر (۶×۹/۵)، اندازه: ۱۲/۵×۲۰سم [ف: ۱۴ - ۱۳۳]

۵۳. همدان؛ مدرسه غرب همدان؛ شماره نسخه:۴۲۹
خط: نسخ، کا: عبد النبی بن فیاض، تا: پایان رمضان ۱۰۱۷ق؛ قطع: خشتی [رشت و همدان: ف: - ۱۳۰۲]

۵۴. خوی؛ نمازی؛ شماره نسخه:۳۲۹
خط: نسخ، کا: محمد شول بن حمدان، تا: ۶ جمادی الاول ۱۰۱۹ق، جا: حویزه؛ واقف حسن صدرزاده خویی ۱۳۴۷ش؛ جلد: تیماج مشکی، ۹ سطر، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: - ۱۶۴]

۵۵. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۹۵۰۵
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، کا: غفاری مازندرانی، تا: ۲۶ صفر ۱۰۲۰ق، جا: ساری؛ محشی به حاشیه «شرح عمیدی، شرح زین ... »؛ اهدایی: رهبری، خرداد ۱۳۷۳؛ کاغذ: شکری آهاری، جلد: تیماج مشکی، ۱۳۳گ، ۱۳ سطر، اندازه: ۱۲×۱۹/۵سم [ف: ۱۶ - ۱۱۲]

۵۶. اصفهان؛ مدرسه صدر بازار؛ شماره نسخه:۸۷۰
خط: نسخ، کا: یحیی بن عیسی امینی، تا: پنج‌شنبه ۵ رجب ۱۰۲۲ق، جا: اصفهان؛ وقف‌نامه کتاب از حاج زین العابدین متقال فروش؛ جلد: تیماج مشکی، ۵۷گ، ۱۹سطر، اندازه: ۱۴×۲۴سم [ف: ۳ - ۶۵۱]

۵۷. قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه:۳۸۱۴/۱
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، کا: محمد باقر، تا: جمادی الاول ۱۰۲۶ق؛ مهر: «الراجی محمد ابراهیم بن جمال الدین» (بیضی)؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۱۴۸گ، ۱۰ سطر، اندازه: ۱۳×۱۸سم [ف مخ: ۱ - ۵۲۰]

۵۸. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۵۲۲۰-۲۶/۱۰۰
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، بی‌کا، تا: چهارشنبه شعبان ۱۰۲۷ق؛ اهداء نسخه از طرف میرتونی به محمد اکبر بن محمد نصیر ضابطه نویس در رمضان ۱۰۵۰؛ جلد: تیماج سرخ، ۹۳گ، ۱۴ سطر، اندازه: ۱۷×۲۴سم [ف: ۲ - ۱۰۸۹]

۵۹. قم؛ معصومیه؛ شماره نسخه:۱۱۷/۳-۶۲۵۲
خط: نسخ، کا: علی بن حبیب الله طالقانی، تا: دهه نخستین ذیحجه ۱۰۲۹ق؛ مهر: محمد علی مدنی موسوی، عبدالوهاب بن محمد مهدی موسوی؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تازه، ۷۹گ، ۱۸ سطر، قطع: ربعی [ف: - ۹۸]

۶۰. شیراز؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۱-ر/۳۵۵
انجام: برابر
خط: نسخ، کا: محمد اردبیلی، تا: جمادی الاول ۱۰۲۹ق؛ کاغذ: دولت آبادی نازك نخودی، جلد: مقوا با تیماج قهوه‌ای، ۱۱۴گ، ۱۰ سطر (۶/۵×۱۱/۵)، اندازه: ۱۳×۲۰سم [ف: ۱ - ۳۳۷]

۶۱. شیراز؛ ملی؛ شماره نسخه:۵۴-ت/۶۰۲
انجام: برابر
خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۰۳۱ق؛ دارای یك سرلوح مذهب، مجدول مذهب، محشی؛ مهر: شعاع؛ کاغذ: نخودی و حنایی، جلد: مقوا با تیماج مشکی، ۱۲۱گ، ۱۱ سطر (۶×۱۴)، اندازه: ۱۳×۲۲/۵سم [ف: ۲ - ۱۹۳]

۶۲. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۳۹۷۲/۲
آغاز: برابر؛ **انجام:** عدم اجتماع الحسیین الا اذا کانت الصغری ... و تفاصیل ذلک مذکور فی کتبنا المنطقیة.
بخشی از کتاب تهذیب الوصول می‌باشد که در حاشیه شرح سید ضیاء الدین آمده است؛ خط: نستعلیق، کا: سید عبدالهادی حسینی دلیجانی، تا: ۱۰۳۱ق؛ کاغذ: شرقی؛ نوع جلد: مشمع قهوه‌ای، اندازه: ۱۹×۲۶سم [ف: ۳۵ - ۴۲۶]

۶۳. تهران؛ مروی؛ شماره نسخه:۸۵۲
بی‌کا، تا: ۱۰۳۲ق؛ قطع: رقعی [ف: - ۹۶]

۶۴. شیراز؛ علامه طباطبائی (کتابخانه)؛ شماره نسخه:۲۶۵
خط: نستعلیق، کا: عبدالله ابن ابراهیم محمود تبریزی، تا: سه‌شنبه ۱۶ محرم ۱۰۳۷ق؛ ۱۰۲گ، اندازه: ۱۲×۱۸سم[نسخه‌پژوهی:۲-۱۳۶]

۶۵. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۶۰۳۰
آغاز و انجام: برابر
خط: نستعلیق، کا: اردبیلی، حیدر بن زینل بیک، تا: ۱۰۳۸ق [رایانه]

۶۶. اصفهان؛ مدرسه صدر بازار؛ شماره نسخه:۳۹۰
خط: نسخ، کا: علی اکبر بن عین الله، تا: جمادی الثانی ۱۰۳۸ق؛ مصحح، محشی؛ مهر: «افوض امری الی الله عبده عبدالله» (بیضی)؛ جلد:تیماج قرمز،۲۰۵گ،۸سطر،اندازه:۱۳×۱۹/۵سم [ف: ۲ - ۲۷۶]

۶۷. کرمانشاه؛ میبدی (خاندان)؛ شماره نسخه:۵
خط: نسخ، کا: رکن الدین محمد بن معزالدین محمد حسینی کلیاری ادهمی، تا: دوشنبه ۱۹ محرم ۱۰۳۹ق؛ مصحح، محشی؛ جلد: تیماج، ۱۴۵گ، ۹ سطر، اندازه: ۱۳×۲۰سم [ف: - ۱۳]

۶۸. مشهد؛ الهیات؛ شماره نسخه:۲۲۴۷۸/۱
خط: نسخ، کا: ابن امیر ابوالفتح محمد حسین حسینی، تا: جمعه ۱۵ ربیع الاول ۱۰۴۲ق؛ تملک: محمد علی بن علی بن لطفعلی بن احمد تبریزی مورخ ۱۲۹۹ق با مهر «عبده محمد علی بن علی»؛ جلد:تیماج مشکی،۱۱سطر(۶×۱۲)،اندازه:۱۲×۱۹سم [ف: ۲ - ۶۸۰]

۶۹. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۴۰۹۱
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، کا: محمد بن عبداللطیف همدانی، تا: ۱۰۴۳ق؛ محشی منقول از زبدة الاصول و شرح عمیدی؛ تملک: محمد رفیع بن محمد قاسم تنکابنی، داود بن محمد جعفر حسینی ازغدی مشهدی خادم الرضا علیه السلام در ۱۲۱۱ق؛ واقف: فاضلخان، ۱۰۶۵؛ کاغذ: حنایی آهاری روشن، جلد: تیماج عنابی، ۹۵گ، ۱۵ سطر، اندازه: ۱۲×۱۹سم [ف: ۱۶ - ۱۱۲]

۷۰. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۹۲۵۴/۱
خط: نسخ، کا: محمد بن عبدالله جزایری، تا: ۱۰۴۴ق؛ افتادگی: آغاز؛ محشی از آن میر محمد حسین بن میر محمد زمان گیلانی و جزایری در ۱۰۴۴/۶/۲ در نجف؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج تریاکی، ۱۸۷گ (۴پ-۱۹۰ر)، ۱۹ سطر (۶×۱۳)، اندازه: ۱۵×۲۰/۵سم [ف: ۱۷ - ۳۳۲]

۷۱. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۸۷۶
خط: نستعلیق، کا: ابوالقاسم بن محمد بن میرزا علی گلپایگانی، تا: رمضان ۱۰۴۴ق، جا: اصفهان، مدرسه شیخ لطف الله؛ افتادگی: انجام؛ محشی با نشان «عم» (= عمیدالدین)؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج قهوه‌ای، ۱۵۰گ، ۹ سطر (۴/۵×۱۱/۵)، اندازه: ۱۰×۱۷سم [ف: ۸ - ۴۸۱]

۷۲. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۵۱۸۳
آغاز: اختلف فیها فمنها المفرد المعرف بلام الجنس؛ **انجام:** برابر از اواسط مقصد عام و خاص تا آخر؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: سلخ شوال۱۰۴۵ق؛ افتادگی: آغاز؛ واقف: میر سید حسین مدنی مترجم نظام، آذر ۱۳۶۵؛ کاغذ: آهاری نخودی، جلد: مقوا با روش گالینگور، ۵۸گ، ۱۴ سطر، اندازه: ۱۲/۵×۱۹/۳سم [ف: ۱۶ - ۱۱۶]

۷۳. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۲۰۹/۱
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۰۴۸ق؛ مصحح که در روز چهارشنبه از ماه ذیقعده ۱۰۵۴ پایان یافته، حواشی مختلف کتاب را ابوالقاسم بن ابراهیم مسیبی شب ۲۲ ذیحجه همان سال به پایان برده؛ جلد: تیماج سبز، ۲۵۶گ (۱پ-۲۵۶ر)، اندازه: ۱۲×۱۸سم [ف: ۱- ۳۰۱]

۷۴. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه:۶۲۰۱
خط: نسخ، کا: محمد بن معمر عبودی، تا: جمعه ۱۶ ذیحجه ۱۰۵۰ق؛ محشی؛ کاغذ: سمرقندی سفید، جلد: تیماج سرخ، ۱۲۸گ، ۱۲ سطر، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۳ - ۵۴۳]

۷۵. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۲۷۱۷-۱۴/۱۶۷
آغاز و انجام: برابر
بی‌کا، تا: ۱۹ ربیع الاول ۱۰۵۰ق؛ جلد: تیماج مشکی، ۱۲۲گ، ۱۵ سطر، اندازه: ۹×۱۸سم [ف: ۲ - ۱۰۸۹]

۷۶. تبریز؛ ملی؛ شماره نسخه:۳۳۶۳
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، کا: محمد مؤمن نورالدین محمد، تا: ۱۰۵۱ق؛ جلد: چرمی تریاکی، ۳۱۶گ، ۶ سطر، اندازه: ۱۲/۵×۲۰ [ف: ۱ - ۳۱۰]

۷۷. قم؛ معصومیه؛ شماره نسخه:۴/۹۶/۲-۵۸۱۹
کا: شمس الدین محمد بن ملا حسین درزی شاهاندشتی لاریجانی، تا: جمادی الثانی ۱۰۵۲ق، جا: مشهد رضوی مدرسه سعدآباد؛ محشی با رمز «عمیدی، حم»، مقابله شده؛ کاغذ: فرنگی و اصفهانی، جلد: تیماج تریاکی، ۱۲ سطر، قطع: ربعی [ف: - ۲۱۴]

۷۸. مشهد؛ گوهرشاد؛ شماره نسخه:۲۳۷/۲
آغاز: برابر
خط: نستعلیق، کا: محمد رضا حسینی بروجردی، تا: ۲۳ جمادی الثانی ۱۰۵۲ق؛ محشی با رمز «م د، م ح» با اعتراض بیضاوی بر سر مسئله طهارت قواعد بر علامه و پاسخ او در میان، کتاب شعری از میرزا ابراهیم ادهم به فارسی؛ مهر: حاج سید سعید؛ تملک: درویش محمد نجفی، سید محمد بن محمد حسن حسینی؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۱۲۰گ (۴-۱۲۳)، ۱۱ سطر (۶×۱۵)، اندازه:

۱۵×۲۵/۵سم [ف: ۱ – ۲۰۶]

۷۹. همدان؛ مدرسه غرب همدان؛ شماره نسخه:۴۷۶۵

خط: نسخ، کا: عبد الرحیم بن زین العابدین، تا: ۱ ذیحجه ۱۰۵۴ق؛ محشی؛ قطع: بیاض رقعی [رشت و همدان: ف: – ۱۳۰۲]

۸۰. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۳۰۵۲

آغاز: بسمله، قال المص رحمه الله بعد الخطبه و رتبت هذا الکتاب علی مقاصد الاول فی المقدمات و فیه فصول؛ **انجام:** برابر

خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۰۶۱ق؛ افتادگی: آغاز؛ کاغذ: فرنگی نخودی، جلد: ساغری مشکی، ۸۱گ، ۱۶ سطر (۷×۱۳)، اندازه: ۱۰/۵×۱۸سم [ف: ۱۴ – ۱۷۰]

۸۱. تهران؛ عبدالعظیم؛ شماره نسخه:۳۴۵

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، کا: محمد صالح بن عبدالباقی گیلانی لاهیجانی، تا: دهه اول جمادی الاول ۱۰۶۲ق، جا: شیراز؛ مصحح، محشی به نقل از شروح تهذیب و با امضای «جم»؛ تملک: اردشیر بن اسماعیل در ۷ جمادی الثانی ۱۲۸۹؛ واقف: شیخ هادی اسکویی حائری، شوال ۱۳۷۲؛ جلد: تیماج حنایی، ۸۳گ، ۱۴ سطر، اندازه: ۱۱×۱۷/۵سم [ف: ۱ – ۱۶۵]

۸۲. اصفهان؛ مدرسه صدر بازار؛ شماره نسخه:۸۶۴

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: چهارشنبه ۱۲ ربیع الثانی ۱۰۶۳ق؛ مصحح، محشی با عناوین «م هـ العلوی»؛ وقف‌نامه کتاب از میرمحمد باقر پیشنماز مسجد جدید عباسی به سال ۱۱۲۳ که به سال ۱۲۳۰ دوباره جمع آوری و وقف گردیده؛ با یادداشتی از نوه مؤلف با عنوان «م هـ العلوی»؛ مهر: «افقر المفتاقین الی الله الغنی محمد باقر بن علی رضا الحسینی» (بیضی)، «علی رضا بن محمد باقر الحسینی» (بیضی)، «محمد صادق بن علی رضا الموسوی الحسینی» (بیضی)، «مهدی بن محمد باقر الحسینی» (مربع)؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۱۱۶گ، ۱۴سطر، اندازه: ۱۲×۲۱سم [ف: ۳ – ۶۴۸]

۸۳. مشهد؛ شیخ علی حیدر؛ شماره نسخه:۶۸

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا: صادق بن صالح رازی، تا: رمضان ۱۰۶۳ق؛ تملک: محمد حسین بن شیخ محمد جعفر نطنزی صدوقی؛ جلد: عادی، ۶۶گ، ۲۰ سطر، اندازه: ۱۳/۵×۲۴/۵سم [مؤید: ۱ – ۹۱]

۸۴. قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه:۲۲۹۴

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ کهن، کا: صالح بن سلیمان عاملی، تا: ۱۰۷۰ق؛ مصحح، محشی، جلد: تیماج سیاه، ۱۳۶گ، ۱۵ و۹ سطر، اندازه: ۱۵×۱۹سم [ف مخ: ۱ – ۵۲۰]

۸۵. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۹۰۳۶

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا: محمد بن نورالله، تا: شنبه ۸ ذیحجه ۱۰۷۶ق، جا: اصفهان مدرسه حاجی باقر؛ محشی؛ واقف: شیخ مرتضی امامی تلارمی، تیرماه ۱۳۴۱؛ کاغذ: حنایی، جلد: مقوا با عطف پارچه مشکی، ۸۲گ، ۱۵ سطر، اندازه: ۹×۱۲سم [ف: ۱۶ – ۱۱۳]

۸۶. مشهد؛ گوهرشاد؛ شماره نسخه:۸۴۴

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا: محمد زمان بن سلطان محمد مؤذن قاری مشهدی، تا: ۱۳ شوال ۱۰۷۹ق؛ مقابله شده، محشی از آقا جمال؛ تملک: محمد زمان قاری مشهدی، علی محمد بن حاجی قربان سلیم مشهدی؛ مهر: حاج سید سعید؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: گالینگور لاجوردی، ۱۰۶گ، ۱۲ سطر (۶×۱۱/۵)، اندازه: ۱۲×۱۹/۵سم [ف: ۳ – ۱۱۴۷]

۸۷. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۸۱۹۲

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا: موسی بن یوسف نصرالله مازندرانی، تا: جمعه ۲۶ صفر ۱۰۸۰ق، جا: مکه مکرمه؛ با اشعاری از خیام، سنایی و کمال اسماعیل و منقولاتی از شرح عمیدی، محشی با رمز «جم و عمیدی»؛ یادداشت وقف اولاد ذکور توسط محمد باقر بن گودرز در ربیع الاول ۱۱۱۹ کتابت شده، واقف توسط خانم بیگم عقیلی در خرداد ۱۳۷۱؛ کاغذ: نخودی، جلد: تیماج قهوه‌ای، عطف تیماج مشکی، ۱۲۰گ، ۱۰ سطر، اندازه: ۱۳×۱۹سم [ف: ۱۶– ۱۱۳]

۸۸. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۶۹۱۷

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، تا: جمادی الثانی ۱۰۸۱ق؛ محشی؛ واقف: ملکزاده کوثر؛ ۸۸گ، ۱۵ سطر، اندازه: ۱۲×۱۹سم [ف: ۶ – ۲۰]

۸۹. آران کاشان؛ محمد هلال؛ شماره نسخه:۱۳۸

آغاز و انجام: برابر

کامل؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۲ ربیع الاول ۱۰۸۱ق؛ جلد: تیماج زرشکی، ۹۷گ، مختلف السطر، اندازه: ۱۱×۱۹سم [ف مخ: – ۳۷]

۹۰. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۳۸۰۸

خط: نسخ، کا: محمد مقیم بن محمد شریف، تا: چهارشنبه ۱۷ ربیع الاول ۱۰۸۶ق؛ مصحح، محشی؛ مهر: «عبدالعظیم الرضوی» (مربع)، «عبده زین العابدین» (بیضی)، «عبده زین العابدین» (بیضی)، «العبد المذنب فضلعلی» (مربع)؛ تملک محمد بن عبدالله بن ابوالحسن زواری قاضی اصفهانی»؛ جلد: تیماج مشکی، ۱۲۳گ، ۱۲ سطر، اندازه: ۱۲×۲۰سم [محدث ارموی مخ: ۱ – ۴۶۸]

۹۱. تهران؛ شورا؛ شماره نسخه:۱۶۵۲۶

ناقص؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲ [د.ث. مجلس]

۹۲. اصفهان؛ مدرسه صدر بازار؛ شماره نسخه:۱۰۵

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ مصحح، محشی؛ جلد: تیماج زرشکی، ۶۷گ، ۱۴ سطر، اندازه: ۱۵×۲۰/۵سم [ف: ۱ – ۷۹]

۹۳. شیراز؛ علامه طباطبائی (کتابخانه)؛ شماره نسخه:۲۶۴

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ محشی؛ تملک: عبدالعظیم بن عبدالعزیز بن سعیدالله بیدگلی؛ ۱۲۵گ، اندازه: ۱۰×۱۹سم [نسخه‌پژوهی: ۲ – ۱۳۶]

۹۴. اصفهان؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۴۶۷

انجام: ولابد فیه من مصلحة زائد و هل یشترط تمکین المأمور الفعل و ازاحة ...

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ افتادگی: انجام؛ مصحح، محشی؛ یادداشتی از مرتضی بن محمد علی که کتاب از محمد حسین حلی نزد وی عاریه بوده؛ وقف‌نامه کتاب از محمد حسین بن حاج امین بغدادی به سال ۱۲۴۳؛ ۷۱گ، ۱۵ سطر، اندازه: ۱۵×۲۰/۵سم [ف: ۲ - ۳۷۱]

۹۵. تهران؛ شورا؛ شماره نسخه:۳۴۲۸/۱

آغاز و انجام: برابر

بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ کاغذ: اصفهانی نباتی رنگ، جلد: تیماج سیاه، ۱۱۹ص (۱-۱۱۹)، اندازه: ۱۲/۵×۱۷/۵سم [ف: ۱۰ - ۱۲۸۸]

۹۶. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۹۴۸۴

خط: نستعلیق، کا: عبد اله بن علاء الدین بسطامی، تا: قرن ۱۲؛ وقف‌نامه کتاب به تاریخ ۱۲۵۱ با مهر «عبده حسن الحسینی» (بیضی)؛ جلد: تیماج سبز، ۱۳۷گ، ۱۱ سطر، اندازه: ۹/۵×۱۶/۵سم [ف: ۲۴ - ۲۴۲]

۹۷. یزد؛ مدرسه خان؛ شماره نسخه:۲۸

خط: نستعلیق خوب، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ مصحح، محشی؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۱۷۲گ، ۸ سطر، اندازه: ۱۲×۱۸/۵سم [ف: - ۲۳]

۹۸. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۰۸۵۳

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ خوب، کا: محمد قاسم بن محمد صادق خوانساری، تا: شنبه ۲۴ جمادی الثانی ۱۱۱۰ق؛ مصحح؛ اهدایی: رهبری، خرداد ۱۳۷۳؛ کاغذ: فرنگی آهار مهره شکری، جلد: ساغری زرشکی، ۶۶گ، ۱۷ سطر، اندازه: ۱۳×۱۹/۵سم [ف: ۱۶ - ۱۱۴]

۹۹. مشهد؛ گوهرشاد؛ شماره نسخه:۷۳۱/۴

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا: احمد بن محمود قمی، تا: سه‌شنبه ۲۷ ذیقعده ۱۱۱۳ق تا دوشنبه ۲۵ ربیع الثانی ۱۱۱۴ق؛ مصحح، محشی؛ مهر: حاج سید سعید؛ کاغذ: آهار مهره، جلد: تیماج قهوه‌ای، ۹-۱۸ سطر، اندازه: ۱۵×۲۰/۵سم [ف: ۲ - ۸۳۹]

۱۰۰. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۱۰۲۲

خط: نسخ، کا: محمد بن محمد کاظم، تا: ۱۲ رجب ۱۱۱۵ق؛ محشی، کاتب کتاب را به فرزندش محمد مهدی بخشیده، دارای اجازه‌ای که سید میرزا مهدی شهرستانی برای محمد طسوجی به تاریخ ۱۲۱۱ نوشته؛ جلد: گالینگور صورتی، ۱۱۸برگ، ۱۲ سطر، اندازه: ۱۸/۵×۱۲/۵سم [مرکز احیاء: ف: ۳ - ۲۴۹]

۱۰۱. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۳۷۰۱

خط:نستعلیق،بی‌کا، تا: ۱۱۱۶ق؛ مصحح، محشی با نشانه‌های «جم، جمال الدین،میر جمال الدین محمد،عمیدی»و«شرح»؛ مهر: «یا باقر العلوم» (بیضی)؛ کاغذ: اصفهانی نخودی، جلد: تیماج زرشکی، ۹۵گ، ۱۲ سطر (۶×۱۲)، اندازه: ۱۱۰×۱۷۰سم [ف: ۱۶ - ۳۰۰]

۱۰۲. شیراز؛ علامه طباطبائی (کتابخانه)؛ شماره نسخه:۲۵/۱

خط: نسخ، کا: محمد تقی کازرونی، تا: ذیحجه ۱۱۱۷ق، جا: شیراز مدرسه مومنینه؛ ۷۲گ (۱-۷۲)، اندازه: ۱۰×۱۹سم [نسخه‌پژوهی: ۳ - ۶۵]

۱۰۳. قم؛ فاضل؛ شماره نسخه:بدون شماره

آغاز: الحمدلله رافع درجات العارفین

کا: محمد باقر الخراسانی الهمدانی، تا: ۱۱۴۲ق؛ محشی [تراثنا: س۱۳ش۱ - ۱۵۴]

۱۰۴. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۹۵۱۶

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، کا: حسین بن ملا کریم لاهیجی، تا: دوشنبه ۲۰ رمضان ۱۱۵۴ق، جا: میان ده فومن؛ محشی از شرح عمیدی؛ اهدایی: رهبری، خرداد ۱۳۷۳؛ کاغذ: فرنگی آهاری مهره شکری، جلد: تیماج تریاکی، ۱۰۰گ، ۱۱ سطر، اندازه: ۱۴×۲۰سم [ف: ۱۶ - ۱۱۵]

۱۰۵. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۷۰۲/۳

خط: نسخ، کا: غیاث بن میرسید ناصر آبادی، تا: ۱۱۸۶ق؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج مشکی، ۵۸گ (۸۸پ-۱۴۵ر)، ۱۷ سطر (۱۲×۱۶)، اندازه: ۱۷×۲۲سم [ف: ۸ - ۲۵۲]

۱۰۶. یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه:۴۴۰۵/۲

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، تا: اواسط جمادی الاول ۱۱۹۰ق؛ ۱۷۰گ (۱۸۸-۳۵۸)، اندازه: ۱۱×۱۷سم [نشریه: ۱۳ - ۳۹۸]

۱۰۷. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۱۷۸۰

آغاز: فی المقدمات و فیه فصول؛ **انجام:** برابر

خط: نسخ، کا: میرزا علی بن شیخ حبیب، تا: قرن ۱۳، جا: نجف اشرف؛ افتادگی: آغاز (صفحه اول)؛ واقف: علی زرین قلم، دی ۱۳۵۵؛ کاغذ: فرنگی شکری، جلد: تیماج خرمایی، ۷۰گ، ۱۶ سطر، اندازه: ۱۰×۱۵سم [ف: ۱۶ - ۱۱۶]

۱۰۸. قم؛ معصومیه؛ شماره نسخه:۲۷۲/۳

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ ۷۲گ (۱۵۷پ-۲۲۸پ)، اندازه: ۱۰/۵×۱۷/۵سم [ف: ۱ - ۲۶۸]

۱۰۹. قم؛ فیضیه؛ شماره نسخه:۱۶۰۵

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ ۵۳گ، ۲۰سطر، اندازه: ۱۴×۲۰سم [ف: ۱ - ۶۰]

۱۱۰. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۰۲۳۴/۲

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ محشی از سید عمیدالدین؛ قطع: وزیری [میراث شهاب: س۸ش۴ - ۶۸]

۱۱۱. خوانسار؛ فاضل؛ شماره نسخه:۴۱۰

آغاز: و لو اسنده غیره قبل اجماعا و لو اوصل الحدیث الی النبی ص وافقه غیره فهو متصل

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ مصحح، محشی؛ دو بیت شعر با نام «محمد شاه قاضی» آمده؛ جلد: تیماج زرد، ۹۷گ، ۹ سطر، اندازه: ۱۵/۵×۲۱سم [ف: ۲ - ۸۷]

۱۱۲. مشهد؛ نواب؛ شماره نسخه:۵۷۹

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳، جا: بروجرد؛ مهر: «یا امام محمد باقر» (بیضی)؛ کاغذ: فستقی، جلد: تیماج قهوه‌ای، ۹۲گ، ۱۲–۱۸ سطر (۱۱×۱۶/۵)، اندازه: ۱۵/۵×۲۱/۵سم [ف: – ۴۷۱]

۱۱۳. قم؛ حجتیه؛ شماره نسخه:۲۵۵

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳ [ف: – ۴۶]

۱۱۴. قم؛ مفتی الشیعه؛ شماره نسخه:۷۳

خط:نسخ،بی‌کا،تا:قرن۱۳؛افتادگی: آغاز و وسط و انجام؛ مصحح؛ تملک: سید علی حسینی شبر به تاریخ ۲۲ رمضان ۱۳۵۶؛ جلد: تیماج مشکی، ۱۶۸گ، ۱۰ سطر، اندازه: ۱۰/۵×۱۵سم [ف: ۷۳]

۱۱۵. اصفهان؛ مدرسه صدر بازار؛ شماره نسخه:۷۹۴/۴

انجام: فانها لو فعلت بعد النسخ علی الحد الذی کانت ففعل علیه قیل لم یجز فحمله علی الصلاة

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: انجام؛ ۳۰گ (۲۴۹پ–۲۷۸پ)، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۳ – ۵۹۴]

۱۱۶. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۵۱۵۹/۲

آغاز: برابر؛ **انجام:** و انکر جماعة افادة المحتف بالقراین [العلم] للتخلف عنه فی بعض المواضع و هو خطأ لجواز عدم الشرائط خصوصا مع عدم الضبط لهذه الجزئیات بالعبادات ...

از آغاز کتاب تا اوایل فصل دوم از مقصد نهم؛ بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: انجام؛ محشی؛ کاغذ: فرنگی، ۲۳گ (۱۶۰–۱۸۲)، ۲۴ سطر، اندازه: ۹/۵×۱۵سم [ف: ۳۸ – ۴۷۱]

۱۱۷. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۲۶۳۰

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ واقف: حسین کی استوان، آبان ۱۳۴۸؛ کاغذ: فرنگی آهار مهره حنایی، جلد: مقوا با روکش پارچه، ۷۸گ، ۱۸ سطر، اندازه: ۱۱/۷×۱۸/۸سم [ف: ۱۶ – ۱۱۶]

۱۱۸. اصفهان؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۵۲۵/۲

خط: نستعلیق، کا: رمضانعلی بن محمد، تا: قرن ۱۳؛جلد: تیماج مشکی، ۴۳گ (۹۱پ–۱۳۳پ)، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۲ – ۴۰۵]

۱۱۹. مشهد؛ گوهرشاد؛ شماره نسخه:۱۴۷۹/۱

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ و نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ کاغذ: فرنگی آهار مهره، جلد: تیماج مشکی، اندازه: ۱۵/۵×۲۱سم [ف: ۴ – ۲۰۴۵]

۱۲۰. تهران؛ دائرة المعارف بزرگ اسلامی؛ شماره نسخه:۴۰۳

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ تحریری، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ محشی بیشتر به رمز «عم»؛ کاغذ: فستقی و حنایی آهار مهره، جلد: تیماج قهوه‌ای، ۹۳گ، مختلف السطر، اندازه: ۱۱×۱۸سم [ف: ۱ – ۶۷]

۱۲۱. قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه:۳۷۳۱

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، کا: رحیم بن علی خان، تا: ربیع الاول ۱۲۰۳ق؛ جلد: تیماج مشکی، ۵۴گ، ۱۹ سطر، اندازه: ۱۴×۲۰سم [ف مخ: ۱ – ۵۲۰]

۱۲۲. قم؛ طبسی؛ شماره نسخه:۱۲۵/۱

آغاز: بما صدق علیه الاشتقاق فان الضارب یصدق علیه ذات والضرب قائم بغیرها و لا یشترط بقاء المعنی فی الصدق فان من انقضی منه الضرب؛ **انجام:** برابر

از «فصل الخامس فی الترادف» تا آخر؛ خط: نسخ، کا: احمد بن صالح، تا: سه‌شنبه ۲۴ جمادی الثانی ۱۲۰۵ق؛ افتادگی: آغاز؛ محشی به نقل از «شرح عمیدی»؛ مهر: «بنده آل محمد میرزا» (بیضی)؛ جلد: مقوا، عطف تیماج قهوه‌ای، ۱۵۹گ، ۹ سطر، اندازه: ۱۵×۲۰سم [ف مخ: ۱ – ۱۴۷]

۱۲۳. تهران؛ شورا؛ شماره نسخه:۴۶۲۹

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا: حسین بن حسن موسوی طهرانی، تا: پنج‌شنبه رجب ۱۲۰۸ق؛ محشی با نشان «خ م ح» و «شرح ع م» و «حم»؛ وقف بر اولاد ذکور مورخ ۱۲۲۸ با مهر «ابن حسن حسین الموسوی – ۱۲۲۱»؛ کاغذ: سپاهانی، ۱۱۴برگ، ۱۰سطر (۹×۱۳/۵) [ف: ۱۳ – ۲۱]

۱۲۴. قم؛ معصومیه؛ شماره نسخه:۳/۷۲/۱-۶۰۱۱

خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۲۰۹ق؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج تریاکی، ۸ سطر، قطع: وزیری [ف: – ۱۹۵]

۱۲۵. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۹۶۵

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۲۰۹ق؛ واقف: نائینی؛ ۵۹گ، ۱۸ سطر، اندازه: ۱۵×۲۰سم [ف: ۶ – ۲۰]

۱۲۶. اصفهان؛ مهدوی، مصلح الدین؛ شماره نسخه:۳۸

خط: نسخ، کا: محمد جواد بن حسن بن حیدر بن عبدالله عاملی حارثی، تا: ۱۳ محرم ۱۲۱۴ق، جا: نجف اشرف؛ محشی به نقل از شرح عمیدی، یادداشتی از جلال الدین موسوی واعظ خادم ابی عبدالله (ع) در ۲۰ ذیحجه ۱۳۰۵؛ جلد: تیماج مشکی، ۱۴۴گ، ۹ سطر، اندازه: ۱۳×۲۱سم [ف: – ۵۴]

۱۲۷. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۹۶۶-۶/۵۶

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا: ابراهیم بن شیخ محمد بن شیخ عبدالحسینی بن شیخ مضفر جزایری نجفی (نک کرام البررة ۲/۲۱)، تا: جمعه ۴ صفر ۱۲۱۵ق، جا: نجف اشرف؛ محشی به امضاء «ع ب»، دارای علامات بلاغ و تصحیح؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۱۵۱گ، ۸–۹ سطر، اندازه: ۱۴/۵×۲۱سم [ف: ۲ – ۱۰۸۸]

۱۲۸. کرمانشاه؛ نجومی؛ شماره نسخه:۱مجموعه بدون شماره

کا: محمد بن موسی مسنانی، تا: پنج‌شنبه غره ربیع الاول ۱۲۱۵ق؛ افتادگی: انجام [دلیل المخطوطات: ۱ – ۲۵۴]

۱۲۹. همدان؛ مدرسه غرب همدان؛ شماره نسخه:۴۲۵/۲

خط: نسخ، کا: علی بن حسین علی افشار خویی، تا: ۱۲۱۶ق؛ قطع:

خشتی [رشت و همدان: ف: - ۱۴۱۰]

۱۳۰. قم؛ امام صادق؛ شماره نسخه:۷۵/۱

خط: نسخ، کا: اسماعیل بن محمد علی شیروانی، تا: چهارشنبه ۲۷ ربیع الاول ۱۲۱۷ق؛ جلد: تیماج قهوه‌ای سیر، ۲۹گ (۲پ-۳۰ر)، اندازه: ۱۴/۵×۲۰سم [ف: - ۶۴]

۱۳۱. دامغان؛ صادقیه؛ شماره نسخه:۱۰۱

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۲۱۷ق؛ مصحح، محشی؛ از موقوفات شیخ محمدرضا خدایی؛ مهر: «محمد جعفر» (بیضی)؛ جلد: تیماج زرد، ۱۰۴گ، ۱۳ سطر، اندازه: ۱۶×۲۲سم [ف: - ۵۱]

۱۳۲. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۴۱۶۸/۱-۲۱/۸۸

آغاز: و ثبوت الوضع الثانی فیکون مرجوحا بالنسبة الی ما یتوقف علی الاول. اعلم ان من جملة ... البحث الرابع فی الفرق بین الحقیقة و المجاز؛ **انجام:** برابر

خط: تحریری، کا: ابوالقاسم بن همایون تویسر کانی، تا: پنج‌شنبه شعبان ۱۲۱۷ق؛ افتادگی: آغاز؛ جلد: تیماج مشکی، ۱۰۷گ، ۹ سطر، اندازه: ۱۴×۲۱سم [ف: ۲ - ۱۰۸۹]

۱۳۳. شیراز؛ ملی؛ شماره نسخه:ف۲۹۲/۱

انجام: برابر

بی‌کا، تا:۲۳ جمادی الاول ۱۲۱۸ق، جا: شیراز؛ ۷۵گ، ۱۵ سطر، اندازه: ۵/۵×۱۱/۵سم [ف: ۱ - ۲۷۱]

۱۳۴. چالوس؛ امام صادق؛ شماره نسخه:۵۰۵

خط: نسخ، کا: محمد بن محمد حسین اصفهانی، تا: شوال ۱۲۱۹ق؛ مصحح، محشی؛ تملکی در برگ آخر با تاریخ ۱۳۳۶ق با مهر «عبده الراجی هدایت الله» (بیضی)؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۱۱۲گ، ۱۲سطر، اندازه: ۱۰×۱۵سم [ف: - ۵۶]

۱۳۵. تهران؛ شورا؛ شماره نسخه:۵۷۵۷

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا: ابوالحسن حسینی، تا: ۱۲۲۰ق؛ محشی از عمیدالدین و فخرالدین و دیگران؛ کاغذ: فرنگی شکری نازک آهاردار، جلد: تیماج سبز زنگاری، ۱۰۰ص، ۱۹ سطر، اندازه: ۱۵×۲۰/۵سم [ف: ۱۷ - ۱۹۵]

۱۳۶. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه:۹۷۰

آغاز: برابر

کامل؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۲۲۱ق؛ واقف: سپهسالار؛ کاغذ: آبی فرنگی، جلد: تیماج، ۱۱۹ص، ۱۷ سطر، اندازه: ۱۱×۱۶سم [ف: ۱ - ۵۶۳]

۱۳۷. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۵۸۱/۱

آغاز و انجام: برابر

خط: شکسته نستعلیق، کا: حسین لاکانی رشتی، تا: ۱۲۲۳ق؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج تریاکی، ۸۲گ (۳پ-۸۴)، اندازه: ۱۵×۲۱ [ف: ۱۲ - ۵۲۰]

۱۳۸. تهران؛ ذکاء، یحیی؛ شماره نسخه:۶

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۲۲۳ق؛ کاغذ: فرنگی سفید، جلد: تیماج قهوه‌ایی،۹سطر(۶×۱۰/۵)، اندازه: ۱۰/۵×۱۵/۵سم [نشریه: ۳ - ۱۳۶]

۱۳۹. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۳۵۳۴

خط: نستعلیق، کا: محمد ابراهیم، تا: ذیقعده ۱۲۲۴ق؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج تریاکی، ۷۹گ، ۱۵ سطر (۸×۱۴)، اندازه: ۱۵×۲۳سم [ف: ۱۲ - ۲۵۵۴]

۱۴۰. قم؛ فیضیه؛ شماره نسخه:۱۹۲۳

خط: نستعلیق، کا: محمد رضا بن محمد باقر صفار خونساری، تا: ۱۲۲۴ق؛ ۱۱۲گ، ۱۲سطر، اندازه: ۱۰×۱۵سم [ف: ۱ - ۶۰]

۱۴۱. همدان؛ مدرسه غرب همدان؛ شماره نسخه:۴۹۴/۱

خط: نسخ، کا: سید مراد موسوی، تا: ۱۴ صفر ۱۲۲۴ق، جا: کاشان؛ قطع: خشتی [رشت و همدان: ف: - ۱۴۱۳]

۱۴۲. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۹۳۴۵

خط: نسخ، کا: ابوالقاسم نراقی، تا: دوشنبه سلخ صفر ۱۲۲۷ق؛ محشی از کاتب یا دیگران؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۱۰۹گ، مختلف السطر، اندازه: ۱۶×۲۲سم [ف: ۲۴ - ۱۳۶]

۱۴۳. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۲۶۷۰/۱-۱۴/۱۲۰

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا: ضیاء الدین گیلانی، تا: ۱۲۲۸ق؛ جلد: تیماج مشکی، ۹۲گ، ۱۵ سطر، اندازه: ۱۴×۲۱سم [ف: ۲ - ۱۰۸۹]

۱۴۴. یزد؛ سریزدی(مسجدحظیره)؛ شماره نسخه:۱۰۷

خط: نسخ، کا: ابوالحسن بن ابوالقاسم بندر آبادی اصفهانی، تا: جمادی الثانی ۱۲۲۸ق؛ مصحح، محشی؛ وقف‌نامه کتاب به سال ۱۳۷۶؛ جلد: مقوایی، عطف تیماج قرمز، ۱۵۶گ، ۱۱سطر، اندازه: ۱۱/۵×۱۸سم [ف: ۱ - ۸۷]

۱۴۵. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۲۶۹۷/۲

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، کا: محمد هاشم بن محمد صادق گلستانه، تا: پنج‌شنبه ۲۰ رمضان ۱۲۲۸ق؛ مصحح، محشی؛ جلد: تیماج مشکی، ۷۷گ (۱۷پ-۹۳ر)، ۱۴ سطر، اندازه: ۱۰/۵×۱۶/۵سم [محدث ارموی مخ: ۱ - ۴۶۷]

۱۴۶. اردکان یزد؛ امام صادق؛ شماره نسخه:۲۳۰/۲

خط: نسخ، کا: حسین بن جعفر بن ابی طالب حسینی یزدی اردکانی، تا: ۸ رمضان ۱۲۳۱ق؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۸۴گ (۶۴پ-۱۴۷ر)، اندازه: ۱۴/۵×۲۰/۵سم [ف: ۱ - ۲۱۹]

۱۴۷. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۱۹/۳

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا: علی نقی بن اسماعیل موسوی، تا: سه‌شنبه ۵ ربیع الثانی ۱۲۳۱ق، جا: اصفهان محله بیدآباد؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۴۱گ (۵۹پ-۹۹پ)، ۲۲ سطر، اندازه: ۱۲/۵×۲۰سم [ف: ۱- ۱۴۳]

۱۴۸. قم؛ مؤسسه حضرت آیة الله العظمی بروجردی؛ شماره نسخه:۵۶۳

خط: نسخ، کا: محمد صادق بن رضا جربادقانی (گلپایگانی)، تا: شنبه ۱۹ شعبان ۱۲۳۲ق؛ مصحح، محشی با نشان «جم»؛ جلد:

تیماج مشکی، ۷۸گ، ۹سطر، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۲ - ۳۵۳]

۱۴۹. قم؛ مرکز مطالعات؛ شماره نسخه:۹۵۳

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا: ابن میر نظام محمد سعید، تا: جمعه دهه سوم ربیع الثانی ۱۲۳۳ق، مصحح، محشی؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۸۸گ، ۱۶ سطر، اندازه: ۱۰×۱۶سم [ف: ۲ - ۲۲۰]

۱۵۰. همدان؛ مدرسه غرب همدان؛ شماره نسخه:۱۰۱۶۹/۲

خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۲۳۳ق؛ اندازه: ۱۵×۲۱سم [رشت و همدان: ف: - ۱۵۹۰]

۱۵۱. مشهد؛ گوهرشاد؛ شماره نسخه:۱۷۳۳/۱

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، کا: احمد بن علی شریف خوانساری، تا: ۲ جمادی الاول ۱۲۳۴ق، جا: بروجرد مدرسه نوابیه؛ واقف: سید سعید طباطبایی، ۱۳۳۲؛ کاغذ: شکری آهار مهره، جلد: تیماج نخودی، ۱۶ سطر [ف: ۵ - ۱۵۰]

۱۵۲. قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه:۲۹۷/۱

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ مصحح؛ وقف نامه در اول نسخه به سال ۱۲۳۷ق؛ جلد: مقوا عطف تیماج مشکی، ۴۵گ، ۱۷ سطر، اندازه: ۱۶×۲۲سم [ف مخ: ۱ - ۵۱۹]

۱۵۳. مشهد؛ گوهرشاد؛ شماره نسخه:۱۴۴۱/۱

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ شیرین، کا: محمد حسین بن محمد علی بن محمد حسین ساروی، تا: ۱۲۳۸ق؛ کاغذ: صیقلی، جلد: تیماج قهوه‌ای دار، ۲۱ سطر (۱۴/۵×۸)، اندازه: ۱۵×۲۱/۵سم [ف: ۴ - ۲۰۱۶]

۱۵۴. گلپایگان؛ کتابخانه حجة الاسلام گلپایگانی؛ شماره نسخه:۷۶

خط: نسخ، کا: نجفعلی بن نوروز علی، تا: ۱۲۴۰ق (یا ۱۲۰۴)؛ مصحح، محشی؛ جلد: تیماج قرمز، ۱۰۷گ، ۱۳ سطر، اندازه: ۱۱×۱۵سم [کتابخانه‌های گلپایگان: ف: - ۵۸]

۱۵۵. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۲۰۱۴

خط: نسخ، کا: لطف علی حسینی، تا: جمادی الاول ۱۲۴۱ق؛ محشی؛ کاغذ: ترمه، جلد: میشن قهوه‌ای، ۱۳۹گ، ۱۱ سطر، اندازه: ۱۰/۴×۱۷/۳سم [ف: ۱ - ۱۳۷]

۱۵۶. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۴۱۷۰/۱

خط: نسخ، کا: محمد ملقب به جدید ابن الحسین خراسانی کرمانشاهی افینی، تا: جمادی الثانی ۱۲۴۱ق؛ محشی؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۹۳گ (۲پ-۹۴پ)، ۱۴ سطر، اندازه: ۱۵×۲۱/۵سم [ف: ۱۱ - ۱۸۱]

۱۵۷. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۸۷۰۶/۱-۵۸/۱۵۶

آغاز: العام فلایساویه وان جهل التاریخ بنی العام علی الخاص لماتقدم وان الفقهاء لم یزالوا یخصصون العام بالخاص

از «الفصل الرابع فیما ظن انه مخصص وفیه مباحث» تا آخر کتاب؛

خط: نسخ، کا: محمدحسن بن یعقوب علی ایوانی کاشانی، تا: یک‌شنبه ۱۰ ربیع الاول ۱۲۴۱ق؛ افتادگی: آغاز؛ ۵۲گ (۱-۵۲)، ۱۲-۱۶ سطر، اندازه: ۱۰×۱۵سم [ف: ۲ - ۱۰۸۹]

۱۵۸. قم؛ فیضیه؛ شماره نسخه:۱۷۶۵

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۲۴۱ق؛ ۱۲۹گ، ۱۰سطر، اندازه: ۱۰×۱۸سم [ف: ۱ - ۶۰]

۱۵۹. مشهد؛ شیخ علی حیدر؛ شماره نسخه:۶۹۸/۳

خط: نستعلیق، کا: عبدالله بن هاشم حسینی جیلانی، تا: پنج‌شنبه ذیحجه ۱۲۴۱ق؛ جلد: چرم زرد، ۵۲گ (۸۴پ-۱۳۵ر)، ۱۳ سطر، اندازه: ۱۵×۲۲سم [مؤید: ۲ - ۱۹۲]

۱۶۰. یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه:۱۸۴۶

آغاز: برابر

کامل؛ خط: نسخ آمیخته به نستعلیق، کا: محمد حسین بن ملا عبدالله خراسانی، تا: پنج‌شنبه ۳ ربیع الثانی ۱۲۴۱ق، جا: تفت؛ افتادگی: انجام؛ کاغذ: آبی و کبود، جلد: مقوایی با تیماج مشکی، ۶۵گ، ۱۶ سطر (۷/۵×۱۴)، اندازه: ۱۵/۵×۲۲سم [ف: ۳ - ۱۰۷۳]

۱۶۱. قم؛ فیضیه؛ شماره نسخه:۹۶۹

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۲۴۲ق؛ ۶۰گ، ۱۴ سطر، اندازه: ۱۶×۲۲سم [ف: ۱ - ۶۰]

۱۶۲. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۶۷۰/۲

خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۲۴۲ق؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج تریاکی، ۲۵گ (۱۳پ-۳۷پ)، ۲۵ سطر (۹×۱۵)، اندازه: ۱۵×۲۰/۵سم [ف: ۸ - ۲۳۶]

۱۶۳. قم؛ مرکز مطالعات؛ شماره نسخه:۴۳۷/۲

خط: نسخ، کا: اسدالله بن محمد هاشم تبریزی، تا: ۱۲۴۲ق، جا: اصفهان؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۳۷گ (۸۰پ-۱۱۶ر)، ۲۳سطر، اندازه: ۱۴×۲۵سم [ف: ۱ - ۳۶۶]

۱۶۴. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۶۸۹۶

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، تا: شعبان ۱۲۴۳ق؛ کاغذ: فرنگی آهار مهره حنایی شکری، جلد: تیماج خرمایی، ۵۱گ، ۱۷ سطر، اندازه: ۱۴/۸×۲۰/۸سم [ف: ۱۶ - ۱۱۵]

۱۶۵. چالوس؛ امام صادق؛ شماره نسخه:۳۵۳/۳

کا: یحیی بن کل محمد نوری دینائی، تا: محرم ۱۲۴۴ق؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، اندازه: ۱۷×۲۳سم [ف: - ۲۱۹]

۱۶۶. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۳۷۵۸

آغاز: ینجلی غیاهب الظلماء و بتنائج ابکار اذهانهم تنکشف جلابیب؛ **انجام:** عدم التاثیر فی الحکم و منها القدح فی المناسبه او فی افضاء الحکم.

بی‌کا، تا: با تاریخ ۱۲۴۵ق؛ افتادگی: آغاز (یک برگ) و انجام؛ محشی با نشان‌های «عمیدی» و «۱۲»، مصحح؛ یادداشت مالکیت به سال ۱۲۴۵؛ کاغذ: اصفهانی نخودی، جلد: تیماج عنابی، ۷۵گ، ۱۵سطر (۵/۵×۱۰)، اندازه: ۱۰×۱۶سم [ف: ۱۶ - ۳۸۶]

۱۶۷. چالوس؛ امام صادق؛ شماره نسخه:۲۱۶

خط: نستعلیق، کا: محمد نبی بن عبدالعلی دینائی نوری، تا: ۱۲۴۴ق؛ واقف: محمد نبی بن عبدالعلی دینائی؛ جلد: تیماج سیاه، ۸۵گ، ۱۵سطر، اندازه: ۱۸×۲۲سم [ف: - ۵۵]

۱۶۸. قم؛ مرکز مطالعات؛ شماره نسخه:۲۷۶

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ زیبا، کا: محمد تقی بن حاج محمد معصوم، تا: جمعه ۵ رجب۱۲۴۷ق،جا:شیراز؛تملک:محمد جواد الشریف؛جلد: مقوایی عطف پارچه، ۱۱۶گ، ۱۱ سطر، اندازه: ۱۲×۲۰سم [ف: ۱ - ۲۴۶]

۱۶۹. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۴۸۰-۳/۱۰۰

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، کا: حسن بن ملا صادق، تا: ۱۰ رمضان ۱۲۴۹ق، جا: اصفهان، حسب الامر سید محمد بن امام جمعه اصفهان حاجی میرزا محمد حسنا؛ مجدول؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۱۴۲گ، ۱۲ سطر، اندازه: ۱۲×۲۱سم [ف: ۲ - ۱۰۸۸]

۱۷۰. کرمانشاه؛ نجومی؛ شماره نسخه:۱مجموعه بدون شماره

کا: علی اکبر الخادم، تا: جمعه ۲۴ ذیحجه ۱۲۵۱ق [دلیل المخطوطات: ۱ - ۲۸۴]

۱۷۱. زنجان؛ امام جمعه؛ شماره نسخه:بدون شماره

بی‌کا، تا: ۱۰ ذیحجه ۱۲۵۲ق، جا: اصفهان، استکتاب عبد الواسع بن محمد الحسینی با مهر «عبده عبد الواسع بن محمد الحسینی» (بیضی)؛ مجدول [دلیل المخطوطات: ۱ - ۱۰۱]

۱۷۲. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۶۵۸-۴/۱۲۸

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا: محمد صالح بن سید اسدالله حسینی شهیر به‌میرزا بزرگ، تا: جمعه ۲۵ ربیع الاول ۱۲۵۳ق، جا: همدان، به‌دستور ملا محمد حسین؛ مصحح، محشی با نشان «منه»؛ جلد: تیماج سرخ، ۱۱۹گ، ۱۴ سطر، اندازه: ۱۲/۵×۲۰سم [ف: ۲ - ۱۰۸۸]

۱۷۳. مشهد؛ گوهرشاد؛ شماره نسخه:۱۴۵۹/۲

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا: اسدالله بن عبدالله، تا: ۱۸ ربیع الاول ۱۲۵۵ق، جا: اصفهان؛ محشی؛ کاغذ: آهار مهره، جلد: تیماج مشکی، ۴۳گ (۸۵-۱۲۷)، ۲۱ سطر (۹×۱۵)، اندازه: ۱۵×۲۱/۵سم [ف: ۴ - ۲۰۲۹]

۱۷۴. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۵۴۲۲

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا: طسوجی، حسن بن یوسف، تا: ۱۲۵۵ق [رایانه]

۱۷۵. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۲۲۹۱/۴

خط: نسخ، کا: عباس بن محمد بن علی طباطبائی کربلایی، تا: شنبه ۱۴ ذیحجه ۱۲۵۵ق؛ کاغذ: پسته‌ای، جلد: میشن سیاه، ۴۰گ (۴۸پ-۸۷پ)، ۱۹ سطر [ف: ۵ - ۴۶۰]

۱۷۶. بشرویه؛ امیرالمؤمنین؛ شماره نسخه:۱۲۳/۲

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا: حمزة بن کربلایی ابوالحسن بن کربلایی محمد اسماعیل بشروی، تا: شنبه ۵ محرم ۱۲۵۷ق؛ جلد: تیماج مشکی، ۷۴گ (۹۰ر-۱۶۳پ)، ۱۵ سطر، اندازه: ۱۰/۵×۱۵سم [ف مخ]

۱۷۷. تهران؛ مدرسه معمارباشی؛ شماره نسخه:۴۳

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا: حسین بن حسن لاهیجی الاصل، تا: ۱۲۵۷ق (نونویس‌ها)، بقیه از قرن دوازدهم؛ محشی؛ دو صفحه اول فهرست کتاب‌های فقهی شیعه و کتاب‌هایی که در سال ۱۲۶۵ق نزد ملا شکرالله و حاجی آقا حسین صابوناتی و حاجی ملا حسین اعجمی بوده؛ جلد: تیماج مشکی، ۱۵۹گ، ۹ سطر [ف: ۴۸]

۱۷۸. چالوس؛ امام صادق؛ شماره نسخه:۲۲۴

خط: نسخ، کا: محمد رضی بن نورالله نوری، تا: رجب ۱۲۵۷ق؛ جلد: تیماج، ۷۵گ، ۱۸سطر، اندازه: ۱۲×۲۱سم [ف: - ۵۶]

۱۷۹. کاشان؛ عاطفی، حسن؛ شماره نسخه:بدون شماره

کا: عبدالرحیم التبریزی الاصل کاشانی المسکن، تا: ذیقعده ۱۲۵۸ق؛ کاغذ: فرنگی سفید، جلد: رنگ و روغنی مشکی و زرد، اندازه: ۱۴/۵×۲۲سم [نشریه: ۷ - ۷۲۶]

۱۸۰. آران کاشان؛ محمد هلال؛ شماره نسخه:۱۳۵

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، تا: غدیر ۱۲۶۰ق؛ جلد: تیماج سیاه، ۱۱۵گ، مختلف السطر، اندازه: ۱۱×۱۸سم [ف مخ: - ۳۶]

۱۸۱. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه:۹۶۸/۱

خط: نسخ و نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۲۵۶-۱۲۶۱ق؛ کاغذ: فرنگی سفید، جلد: تیماج زرد، ۷۱ص (۱-۷۱)، ۱۹و۲۱ سطر، اندازه: ۱۲×۲۲سم [ف: ۳ - ۵۴۲]

۱۸۲. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۰۴۵۲

خط: نسخ، کا: علی اصغر بن ابوالفتح حسینی مرعشی، تا: یک‌شنبه ۳ رجب ۱۲۶۴ق؛ تملک: محمد امین بن علی محمد موسوی شوشتری، تملکی بدون نام با مهر «محمد تقی بن حسین الموسوی» (بیضی)؛ جلد: مقوایی عطف تیماج مشکی، ۲۰۳گ، ۷ سطر، اندازه: ۱۶×۲۱سم [ف: ۲۶ - ۳۷۱]

۱۸۳. قم؛ معصومیه؛ شماره نسخه:۶۰۶/۱

خط: نسخ، کا: محمد حسین بن عبد الله خوانساری، تا: ذیقعده ۱۲۶۵ق؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۳۵گ (۱پ-۳۵ر)، ۲۰ سطر (۷×۱۲)، اندازه: ۱۶×۲۱سم [ف: ۲ - ۲۳۷]

۱۸۴. رشت؛ جمعیت نشر فرهنگ؛ شماره نسخه:۹۴ت

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۲۶۵ق؛ مهر: محمد ابراهیم؛ ۲۰۰گ، قطع: ربعی [رشت و همدان: ف: - ۱۱۰۶]

۱۸۵. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۴۰۳۵-۲۰/۱۵۵

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا: محمد حسن بن محمد ابراهیم حسینی ساوجی، تا: اواسط ذیقعده ۱۲۶۶ق، جا: اصفهان؛ جلد: تیماج مشکی، ۱۰۳گ، ۱۲ سطر، اندازه: ۱۰×۱۵سم [ف: ۲ - ۱۰۸۹]

۱۸۶. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۶۸۹۶

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا: قاینی خراسانی، جعفر، تا: ۱۲۶۷ق [رایانه]

۱۸۷. بیدگل؛ مجتهد الزمان بیدگلی؛ شماره نسخه:۱۵

آغاز: ... محمد المصطفی و عترته الائمة الاتقیاء، اما بعد فهذا کتاب تهذیب الوصول

خط: نسخ زیبا، کا: محمدرضا بن محمد علی، تا: جمعه ۲۹ ربیع الثانی ۱۲۶۸ق؛ افتادگی: آغاز؛ محشی به رمز «ع»؛ مهر: «افوض امری الی الله علی اکبر بن محمدعلی» (بیضی)؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۱۵۷گ، ۸ سطر، اندازه: ۱۷/۵×۲۲۳سم [ف: - ۲۴]

۱۸۸. گلپایگان؛ امام جمعه، محمد حسن؛ شماره نسخه:۴۴/۲

خط: نسخ، کا: عبدالجواد بن حاجی الحرمین ملا باقر سعید آبادی، تا: غره جمادی الاول ۱۲۷۰ق؛ یادداشتی از «محمد تقی بن محمد کمره‌ای»؛ جلد: تیماج مشکی، ۳۹گ (۴۰پ-۷۸ر)، اندازه: ۱۵×۲۱سم [کتابخانه‌های گلپایگان: ف: - ۱۵۵]

۱۸۹. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۱۰۰۷-۶/۹۷

آغاز و انجام: برابر

خط:نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ مصحح، محشی؛ تملک: محمد علی هندی در ۱۲۷۱، جعفر بن شیخ عبد علی جعفری قرشی؛ جلد: تیماج سرخ، ۱۴۸گ، ۱۳-۱۴ سطر، اندازه: ۱۲/۵×۲۰سم [ف: ۲-۱۰۸۹]

۱۹۰. قم؛ معصومیه؛ شماره نسخه:۹۵

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا: محمد جعفر مدعو به غلامعلی ابن میرزا محمد نائینی، تا: پنج‌شنبه ۱۲۷۳ق؛ محشی؛ جلد: تیماج مشکی، ۸۰گ، ۱۴ سطر، اندازه: ۱۱×۱۷سم [ف: ۱ - ۱۱۷]

۱۹۱. قم؛ معصومیه؛ شماره نسخه:۷۱/۴-۶۲۳۴

خط: نسخ، کا: محمد ابراهیم بن محمد علی ابرقوهی، تا: چهارشنبه ۶ رمضان ۱۲۷۴ق؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج مشکی، ۸۲گ، ۱۶ سطر، قطع: ربعی [ف: - ۹۹]

۱۹۲. شاهرود؛ مدرسه اسماعیلیه؛ شماره نسخه:۸۴

کا: علی نقی بسطامی، تا: جمعه ۵ ربیع الثانی ۱۲۷۵ق، جا: استرآباد مدرسه مفیدیه؛ تملک: سید محمد بن میر محمد قاسم بن محمد حسینی [ف: - ۷]

۱۹۳. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:ض۲۱۱۲۰

کا: سید احمد بن ابی طالب حسینی موسوی خوانساری، تا: ۱۲۷۵ق؛ قطع: خشتی [اهدائی ف: - ۳۵۳]

۱۹۴. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۴۲۵۲-۲۱/۱۷۲

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا: محمد صادق بن ابوالقاسم ورنوسفادرانی، تا: شنبه ۲۷ ربیع الاول ۱۲۷۷ق؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۱۳۹گ، ۹ سطر، اندازه: ۱۱×۱۷سم [ف: ۲ - ۱۰۸۹]

۱۹۵. رشت؛ جمعیت نشر فرهنگ؛ شماره نسخه:۹۵ت

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۲۸۵ق؛ ۴۰۶گ، قطع: رحلی [رشت و همدان: ف: - ۱۱۰۶]

۱۹۶. همدان؛ همراه، رضا؛ شماره نسخه:۱۰

آغاز: برابر

خط: نسخ، کا: خلیفه ابو القاسم، تا: یک‌شنبه محرم ۱۲۹۵ق؛ کاغذ: فرنگی، اندازه: ۱۱×۱۵سم [رشت و همدان: ف: - ۱۶۸۹]

۱۹۷. تهران؛ شورا؛ شماره نسخه:۱۴۹۵۵/۱

خط: نسخ، کا: حسین، تا: ۱۵ جمادی الثانی ۱۲۹۸ق؛ ۵۲گ (۳پ-۵۴پ) [مختصر ف: - ۲۱۵]

۱۹۸. بابل؛ خاتم الانبیاء؛ شماره نسخه:۲۸۷/۱

خط: ثلث، کا: نصرالله بن ابی تراب مازندرانی، تا: محرم ۱۲۹۸ق، جا: نجف اشرف؛ واقف محسن بن حبیب الله؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۱۱ سطر، اندازه: ۱۰×۱۶سم [ف: - ۲۰۴]

۱۹۹. گلپایگان؛ امام جمعه، محمد حسن؛ شماره نسخه:۶۲/۴

خط: نستعلیق، کا: محمد حسین جرپادقانی، تا: پنج‌شنبه ربیع الثانی ۱۲۹۹ق؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۶۱گ (۴۸پ-۱۰۸ر)، اندازه: ۱۰/۵×۱۷سم [کتابخانه‌های گلپایگان: ف: - ۱۷۱]

۲۰۰. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۲۰۴۳/۲

آغاز: برابر؛ **انجام:** و خبر الواحد و نظائر هما حجة و علم المقلد و الأصول الضرورية كالصلوة ...

فقط شامل مقدمه و بخش اندکی از مقصد نخست است؛ خط: نسخ و نستعلیق، بی‌کا، تا: اوایل قرن ۱۴؛ مصحح، محشی؛ کاغذ: فرنگی، ۲گ (۸۴-۸۵)، ۱۵ سطر، اندازه: ۶/۵×۱۳سم [ف:۳۰-۴۱۲]

۲۰۱. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۷۷۶/۴-۵/۶۶

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا: فخر الدین بن ابی القاسم گلپایگانی، تا: جمعه ۲۱ ذیقعده ۱۳۰۱ق؛ مصحح؛ جلد: تیماج مشکی، ۳۷گ، ۲۱ سطر، اندازه: ۱۶×۲۲سم [ف: ۲ - ۱۰۸۸]

۲۰۲. چالوس؛ امام صادق؛ شماره نسخه:۲۱۷

خط: نسخ، کا: ابوالقاسم بن محمد یوسف کلارستانی، تا: ذیحجه ۱۳۰۳ق؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۱۰۵گ، ۱۴ سطر، اندازه: ۱۷×۲۱سم [ف: - ۵۶]

۲۰۳. مشهد؛ نواب؛ شماره نسخه:۴۷۱

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا: سید عبدالحسین بن سید محمد، تا: ربیع الاول ۱۳۰۴ق؛ کاغذ: صیقلی، جلد: تیماج سرخ، ۸۷گ، ۱۳ سطر(۷×۱۴/۵)، اندازه: ۱۰×۱۷سم [ف: - ۳۸۹]

۲۰۴. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۸۱۰۹

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا: علی اکبر بن محمد حسین، تا: ۱۳۰۶ق؛ واقف: رمضانعلی شاکری، دی ۱۳۷۰؛ کاغذ: فرنگی حنایی، جلد: تیماج خرمایی،۱۳۹گ،مختلف السطر،اندازه:۱۱×۱۷/۵سم[ف:۱۶ - ۱۱۷]

۲۰۵. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۱۵۸۷

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ خوش، کا: ابراهیم بن ساری بیگ، تا: پنج‌شنبه ۲ شعبان ۱۳۰۹ق، جهت سید مصطفی بن محسن حسینی؛ واقف: حسن

فرید محسنی، شهریور ۱۳۵۴؛ کاغذ: فرنگی فستقی، جلد: میشن زرشکی، ۱۷۹گ، ۷ سطر، اندازه: ۱۳×۲۱سم [ف: ۱۶ - ۱۱۵]

۲۰۶. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۴۳۷۷

آغاز: برابر؛ **انجام:** الفصل الخامس فی طرق اختلف المجتهدون فیها و فیه مباحث. الاول: استصحاب الحال حجة خلافا لاکثر المتکلمین ...

تا اوایل فصل پنجم از مقصد دوازدهم؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: انجام؛ مصحح، محشی با امضای «جم، منه، عمیدی و ...»؛ تملک: نورالدین بن حسین حسینی زروانی قمی به تاریخ ۱۳۱۱ق؛ کاغذ: اصفهانی نخودی، جلد: تیماج زرشکی، ۱۱۸گ، ۹ سطر (۶/۵×۱۱)، اندازه: ۱۳×۱۹سم [ف: ۱۸ - ۳۵۲]

۲۰۷. بابل؛ خاتم الانبیاء؛ شماره نسخه:۲۳۵/۳

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا: محسن بن حبیب الله بن آقا جان بن مهر علی بن صفر علی، تا: ۲۶ ربیع الاول ۱۳۱۲ق؛ مهر: «الراجی محسن بن حبیب الله» (بیضی)؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۴۲ص (۱۱۷-۲۵۸)، ۲۱ سطر، اندازه: ۱۴×۳۱سم [ف: - ۱۶۶]

قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۱۶۹۲/۴

نسخه اصل: همان نسخه بالا [عکسی ف: ۵ - ۱۴۵]

۲۰۸. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۸۷۵۰

آغاز: السرور فی کل الامور و آمد بالسعادات الابدیه؛ **انجام:** برابر

کا: گلپایگانی، حسین بن علی، تا: ۱۳۲۶؛ افتادگی: آغاز [رایانه]

۲۰۹. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۳۵۸۵

آغاز: رتب هذا الکتاب علی مقاصد الاول فی المقدمات و فیه فصول الاول فی مباحث مهمه، تصور المرکب یستلزم؛ **انجام:** برابر

خطبه آغازین کتاب را ندارد؛ خط: نسخ، کا: حسن حسینی، تا: ۱۳۱۵ق؛ افتادگی: انجام؛ مجدول، مصحح، یادداشت محمد باقر قمی به سال ۱۳۳۵ق؛ مهر: «الراجی محمد باقر ۱۳۳۴» (بیضی)؛ کاغذ: فرنگی نخودی و شکری و حنایی، جلد: تیماج قهوه‌ای، ۱۳۰گ، ۸ سطر (۶×۱۲)، اندازه: ۱۱×۲۰سم [ف: ۱۶ - ۱۵۲]

۲۱۰. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۹۰۴۱

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ ضمیمه نسخه ش ۲۹۰۳۹ [رایانه]

۲۱۱. یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه:۲۲۴۰

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ محشی؛ اهدایی: علیرضا وثوق؛ کاغذ: کبود اصفهانی، جلد: تیماج مشکی، ۱۲۰گ، ۱۵ سطر (۶×۱۱)، اندازه: ۱۰×۱۶سم [ف: ۴ - ۱۲۱۵]

۲۱۲. مشهد؛ الهیات؛ شماره نسخه:۲۲۴۷۴/۲

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: انجام؛ جلد: مقوا با روکش پارچه‌ای، ۱۵ سطر، اندازه: ۱۵×۲۰/۵سم [ف: ۲ - ۶۷۶]

۲۱۳. قم؛ فیضیه؛ شماره نسخه:۹۲۳/۱

خط:نسخ،کا:علی محمد نبی، بی‌تا؛ اندازه: ۱۴×۲۱سم [ف: ۳ - ۳۹]

۲۱۴. مشهد؛ مدرسه خیرات خان؛ شماره نسخه:۸۳

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا، جا: بروجرد؛ مهر: «یا امام محمد باقر»؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۸۹گ، ۱۲ تا ۱۸ سطر، اندازه: ۱۶×۲۱/۵سم [رشت و همدان: ف: - ۱۷۲۹]

۲۱۵. بشرویه؛ امیرالمؤمنین؛ شماره نسخه:۱۲۷/۳

آغاز: برابر؛ **انجام:** کقول الحنفی فی المسح رکن من ارکان الوضوء فلا یکفی فیه باقل ما یقع علیه السلام کالوجه فیقول المعترض فلا یتقدر

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: انجام؛ ۷۳گ (۵۰ر-۱۲۲پ)، ۱۳ سطر، اندازه: ۱۰/۵×۲۱سم [ف مخ]

۲۱۶. قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه:۱۸۷۶/۱

آغاز: برابر؛ **انجام:** واختلف فی قبوله من حیثان المعترض شانه الملکة للاستقلال ومن حیث تحققه بذلک اذ دلیله مقوام لدلیل المستدل و لا حجر فی الطریق و انا فی الاصل و الفرع معا و هو سوال الفرق

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۷۱گ، ۱۶ سطر، اندازه: ۱۵×۲۲سم [ف مخ: ۱ - ۵۱۹]

۲۱۷. قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه:۱۹۲۵/۲

آغاز: برابر؛ **انجام:** واختلف فی قبوله من حیث ان المعترض شانه الهدم الاستدلال من حیث تحققه بذلک اذ دلیله مقاومة لدلیل المستدل و لا حجر فی الطریق و اما الاصل و الفرع معا و هو سوال الفرق

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: مقوا، ۹۰گ، ۱۷ سطر، اندازه: ۱۴×۲۱سم [ف مخ: ۱ - ۵۲۰]

۲۱۸. شیراز؛ ملی؛ شماره نسخه:۱۸-ت/۱۲۶

آغاز: برابر؛ **انجام:** انی تارک فیکم ما ان تمسکم به لن تضلوا کتاب الله و عترتی اهل بیتی و لا نهم اعراف بالاحکام لاستفاد تهامن الوحی و هم مهبطه

خط: نسخ، کا: عبد الصمد، بی‌تا؛ محشی؛ کاغذ: دولت آبادی شکری، جلد: مقوا با تیماج مشکی، ۱۶۲گ، ۵ سطر (۱۰×۱۶)، اندازه: ۱۸/۵×۲۵/۵سم [ف: ۱ - ۱۰۸]

۲۱۹. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۳۸۲۷

آغاز: برابر؛ **انجام:** من نمانم خط بماند یادگار م م م

خط: نسخ، بی‌کا، بی تا [رایانه]

۲۲۰. اراک؛ دهگان؛ شماره نسخه:۹۸

از فصل ششم «فی الاشتراک» تا مبحث: «لنقتص وجود الوصف مع عدم الحکم»؛ خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ محشی به نقل از: منهاج، شرح مختصر و اغلب شرح عمیدی؛ کاغذ: نخودی، جلد: مقوا، ۸۱گ، اندازه: ۱۸×۲۰سم [ف: ۱- ۱۰۹]

۲۲۱. قم؛ مرکز مطالعات؛ شماره نسخه:۹۸۹/۲

بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: تیماج مشکی، ۷۹گ (۷۴پ-۱۵۲ر)، ۱۵ سطر،

اندازه: ۱۰×۱۵سم [ف: ۲ – ۲۵۴]

۲۲۲. زنجان؛ امام جمعه؛ شماره نسخه:بدون شماره

بی‌کا، بی تا [دلیل المخطوطات: ۱ – ۱۰۱]

۲۲۳. قم؛ زنجانی (آیة الله)؛ شماره نسخه:۶۴/۶

آغاز و انجام: برابر

بی‌کا، بی‌تا [چند نسخه–ف: – ۲۱۱]

۲۲۴. قزوین؛ فحول قزوینی؛ شماره نسخه:بدون شماره

کا: عبدالوهاب، تا: دهه اخیر شعبان؛ افتادگی: آغاز [ف: – ۱۰]

۲۲۵. قزوین؛ فحول قزوینی؛ شماره نسخه:بدون شماره

بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: آغاز [ف: – ۱۰]

۲۲۶. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۰۸۰۵

بی‌کا، بی‌تا؛ خریداری از رضا زاده [رایانه]

۲۲۷. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۵۱۶۹

بی‌کا، بی‌تا؛ خریداری از امرالله صفری [رایانه]

۲۲۸. قم؛ معصومیه؛ شماره نسخه:۲/۶/۴-۵۷۹۷

خط: نستعلیق، کا: حیدر حسنی حسینی، بی‌تا؛ افتادگی: انجام؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: مقوا، ۱۹ سطر، قطع: ربعی [ف: – ۲۰۶]

۲۲۹. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۳۷۱۷/۱

آغاز: برابر؛ **انجام:** المقصد السابع فی النسخ و فیه مباحث ... و جاز علمه تعالی تعلق برفعه بالناسخ.

از ابتدای کتاب تا بخش کوتاهی از مباحث مقصد هفتم؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: انجام؛ مصحح؛ کاغذ: فرنگی نخودی، جلد: مقوا با روکش کاغذی رنگ و روغن، ۲۴گ (۱پ–۲۴پ)، ۱۴ و ۱۷ سطر (۱۰×۱۶)، اندازه: ۱۶×۲۱سم [ف: ۱۶ – ۳۲۳]

۲۳۰. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۴۶۳۴/۶

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ مصحح؛ کاغذ: اصفهانی نخودی، جلد: تیماج زرشکی، ۶۷گ (۶۵–۱۳۱)، ۱۷ سطر (۸/۵×۱۷)، اندازه: ۱۴/۵×۲۶سم [ف: ۱۹ – ۲۹۴]

۲۳۱. مشهد؛ الهیات؛ شماره نسخه:۲۲۴۷۶

خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا، جا: مشهد رضوی؛ محشی از عمیدی؛ مهر: «عبده محمد محسن»؛ جلد: تیماج مشکی، ۹ سطر (۵/۵×۱۲)، اندازه: ۱۲/۵×۱۹/۵سم [ف: ۲ – ۶۸۰]

۲۳۲. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۲۸۷/۳

آغاز: برابر؛ **انجام:** و اما المسائل الشرعیة، فالحق ان المصیب فیها واحد و هو الذی اصاب حکم الله تعالی فی الموافقة. و ذهب جماعة ...

خط: نسخ متوسط، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: انجام؛ جلد: مقوا رویه تیماج مشکی، ۴۶ص (۹۴–۱۳۹)، اندازه: ۱۷×۲۲ [ف: ۱۱ – ۷۲۳]

۲۳۳. یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه:۲۰۴۰

خط: نسخ و نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ محشی؛ اهدایی: شیخ احمد شریعت عقدایی؛ کاغذ: مختلف، جلد: مقوایی تیماج مشکی، ۱۱۹گ، ۱۰ سطر (۸×۱۰)، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۴ – ۱۱۳۸]

← تهران ≻ آمار تهران

● **تهران** / جغرافیا / فرانسوی

tehrān

تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۱۸۵۳۲

نسخه‌ای به فرانسه درباره تهران؛ بی‌کا، بی‌تا؛ انتقالی از کتابخانه پهلوی – مجموعه نوازی؛ اندازه: ۲۱×۲۵/۵سم [رایانه]

● **التهلیل** / علوم قرآن / عربی

at-tahlīl

شیرازی، محمد بن حسین، قمری

šīrāzī, mohammad ebn-e hoseyn

درباره تفسیر لا اله الا الله و خواص آن بحث کرده است.

[دنا ۴۸۵/۳؛ فهرستواره منزوی ۲۴۶/۷]

قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه:۷۳۱/۲

آغاز: تصنیف ابی حامد ... روی عن رسول الله صلی الله علیه و آله وسلم انه قال قال فی کتاب الله تعالی سبعة و ثلاثون موضعا من القرآن لا اله الا الله فمن هلل به ادخل الله فی قلبه الحلم و العلم؛ **انجام:** قل هو ربی لا اله الا الله هو علیه توکلت و الیه متاب ینزل الملائکة بالرفع من امره علی من یشاء

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: انجام؛ جلد: گالینگور سبز، عطف تیماج مشکی، ۳گ، اندازه: ۱۶×۲۲سم [ف: ۱ – ۵۲۰]

● **تهلیل القرآن العظیم** / علوم قرآن / عربی

tahlīl-ul qur'ān-il 'aẓīm

رساله‌ای در فضیلت کلمه تهلیل «لا اله الا الله» و خواص استفاده از آن کلمه طیبه و در چند «باب» نگاشته شده است.

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۳۱۳۳/۲

آغاز: روی عن رسول الله، انه قال فی سبعة و ثلاثین موضعا من القرآن، قول لا اله الا الله فمن هلل به ادخل الله فی قلبه الایمان و النور و العلم؛ **انجام:** اصحت یابسة بالف لا حول و لاقوة الا بالله العلی العظیم، تمت.

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۹؛کاغذ: شرقی، جلد: تیماج حنایی، ۴گ (۶۷ر–۷۰پ)، اندازه: ۱۲×۱۷سم [ف: ۳۳ – ۲۶۲]

← التهلیلیة ≻ شرح کلمة التوحید
← التهلیلیة ≻ شرح کلمة «لا اله الا الله»
← التهلیلیة ≻ تفسیر کلمة التوحید

← التهليلية ⩽ شرح كلمة «لا اله الا الله»
← التهليلية ⩽ التوحيدية

● **تهلیلیه (فائده)** / عرفان و تصوف / فارسی

tahlīlīye (fā'ede)

بدخشی، نورالدین جعفر، ق۸ قمری

badaxšī, nor-od-dīn ja'far (- 14c)

رساله گفتاری است ذوقی و عرفانی در بیان آداب قرائت کلمه طیبه «لا اله الا الله» و توضیح نکات و دقایق کلمات آن.

[دنا ۴۸۵/۳، فهرستواره ۲۴۸/۷]

مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۹۱۴۹

آغاز: هو الله الاحد و الرب الصمد بدانکه ذکر معجونی ایست و شفائیست که ترکیب یافته است از نفی و اثبات که بصاحب قلب مریض دهند؛ **انجام:** بس هر آیینه ذاکر لا اله نفی آن دعوی کند و بالا از ان دعویی بیرون آید و به الله وجود حقیقی را محیط دارد و بر جمیع ذرات وجود قال الله تعالی و الله علی کل شی محیط.

خط: نستعلیق خوش، بی‌کا، تا: قرن ۱۰؛ ضمیمه نسخه ش ۹۵۹؛ واقف: نائینی، مرداد ۱۳۱۱؛ کاغذ: آهار مهره نخودی، جلد: مقوا عطف پارچه، ۳گ، ۱۵ سطر، اندازه: ۱۳/۸×۲۳/۲سم [ف:۱۵-۴۱۱]

● **تهلیلیه = رساله لا اله الا الله = کلمة فی التوحید** / عرفان و تصوف / فارسی

tahlīlīye = r.-ye lā elāh-a ella-l lāh = kalemat-on fe-t towhīd

جامی، عبدالرحمن بن احمد، ۸۱۷ - ۸۹۸ قمری

jāmī, 'abd-or-rahmān ebn-e ahmad (1415 - 1493)

شرح کوتاهی است بر جمله «لا اله الا الله» از دید عرفانی به نثر و نظم؛ چه از نظر لفظ و چه معنا و قلب.

آغاز: من طلب البر من الباری فهو شریک الباری عشق روئی برنتابد قبله گاه وی ذات معشوق است.

[دنا ۴۸۵/۳ (۱۳ نسخه)؛ فهرستواره منزوی ۲۴۶/۷]

۱. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۱۵۹/۶-ف

آغاز: برابر؛ **انجام:** صراط مستقیم

نسخه اصل: دهلی نوش ۵۰۴؛ بی‌کا، تا: با تاریخ ۸۶۴ق [فیلمها ف: ۱ - ۱۶۳]

۲. تهران؛ سلطنتی؛ شماره نسخه:۳۱۶/۱۶

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۰؛ کاغذ: بخارایی شکری، جلد: مقوای روکش تیماج زیتونی، ۲۵ سطر، اندازه: ۲۴×۳۶/۵سم [ف: ۳ - ۲۴۵]

۳. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۶۷۴۴/۱۶

آغاز: برابر؛ **انجام:** تا خاطر خود ز غیر خالی نکنی ×× شایسته انوار الهی نشوی

خط:نستعلیق،بی‌کا،تا: قرن ۱۱؛ جلد: مقوایی عطف گالینگور سبز، ۲گ (۴۹۹پ-۵۰۰ر)، ۲۵ سطر، اندازه: ۱۸×۲۶سم [ف: ۱۷ - ۲۹۸]

۴. خوی؛ نمازی؛ شماره نسخه:۶۶۰/۳

خط: نسخ، کا: اسدالله بن ظهیرالدین دوانی، تا: قرن ۱۱؛ ۲۵ سطر [ف: - ۳۵۸]

۵. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه:۱۲۹۳

آغاز: من فوائد مولانا عبدالرحمان الجامی: لا اله، لاله ییست از باغ هدایت، که مکحله دار میل الف أحدیت در وی نهاده اند؛ **انجام:** ز هوسهای مگس طبعان باز انشا الله وحده العزیز.

خط:نستعلیق زیبا، بی‌کا، تا: ۱۰۶۷ق؛ ۲ص (۳۳-۳۴) [ف: ۳ - ۵۴۳]

۶. تهران؛ شورا؛ شماره نسخه:۱۴۰۱۳/۱۱

آغاز: لا اله لاله ایست از باغ هدایت که مکحله وار میل الف احدیت..؛ **انجام:** فرض باشد که قصد خاک کند ×× نفس را همچو خاک پاک کند

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ جلد: مقوایی، عطف گالینگور، ۱گ (۱۶۲ر-۱۶۲پ)، اندازه: ۲۱×۳۰سم [ف: ۳۸ - ۲۹]

۷. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۸۶۷/۱۶

آغاز: برابر؛ **انجام:** شایسته سرلایزالی نکنی. و الحمدلله وحده ... یهدی من یشاء الی صراط مستقیم.

خط: تعلیق، کا: عباسعلی بن نعمت الله کرمانی احمد آبادی، تا: ۱۲۱۲ق؛ کاغذ: آبی رنگ، ۲گ (۲۵۱ر-۲۵۲ر)، ۱۴ سطر، اندازه: ۱۰/۵×۱۷سم [ف: ۳ - ۴۲۳]

۸. تهران؛ نوربخش (خانقاه نعمت اللهی)؛ شماره نسخه:۷۱۴/۴

آغاز: برابر؛ **انجام:** و شبهت چهارم عمل خالص از ریا و سمعت. تا خطر خود زغیر خالی نکنی ×× شایسته انوار الهی نشوی

خط: نستعلیق، کا: عبدالقادر کرکوکی، تا: ۱۲۷۹ق، جا: قسطنطنیه؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج قرمز، ۳ص (۵۳-۵۵)، ۲۳ سطر، اندازه: ۱۱×۱۸سم [نشریه: ۱۳ - ۸۷]

۹. خوی؛ نمازی؛ شماره نسخه:۲۶۸/۵

خط: نسخ تحریری، کا: علی بن محمد علی بن محمد شریف بن بابا جان صاین قلعه‌ای خوئی، تا: قرن ۱۴؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، اندازه: ۱۷×۲۲سم [ف: - ۱۳۷]

۱۰. مشهد؛ الهیات؛ شماره نسخه:۲۲۶۱۷/۵

خط: شکسته، نستعلیق، کا: غلامحسین درویش همدانی ولد درویش جعفر، تا: قرن ۱۴؛ افتادگی: انجام؛ کاغذ الوان؛ جلد: تیماج عنابی، اندازه: ۱۳×۲۰سم [ف: ۳ - ۷۸۸]

۱۱. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۴۵۴/۵-ف

نسخه اصل: موزه بریتانیا ش Add. 26294 (ریو ۸۶۲)؛ بی‌کا، بی تا [فیلمها ف: ۱ - ۶۰۲]

● **تهلیلیة = رسالة لا اله الا الله = کلمة فی التوحید** / عرفان و تصوف / عربی

tahlīlīya = r. lā ilāh-a illa-l lāh = kalimat-un fi-t tawḥīd

جامی، عبدالرحمن بن احمد، ۸۱۷ – ۸۹۸ قمری

jāmī, ʻabd-or-rahmān ebn-e ahmad (1415 - 1493)

در تحقیق مذهب صوفیان و متکلمان و حکیمان پیشین و تقریر قول ایشان در وجود واجب از عبدالرحمان جامی. راغب پاشا دیباچه رساله را انداخته و آن را خلاصه نموده و بدانچه مقصود را می‌رسانده بسنده کرده است. (احمد منزوی)

[دنا ۴۸۵/۳؛ الذریعه ۱۵۸/۱۱]

تهران؛ شورا؛ شماره نسخه:۴۱۶۸/۱۲

آغاز: بسمله، رسالة فی کلمة التوحید لمولانا عبدالرحمان الجامی قدس سره السامی و قد اسقطنا عنها الدیباجة تقلیلا للسواد و تعویلا علی ما هو المقصود و المرام؛ **انجام:** هذا ما اردت تنمیقه و استخرجت من قریحتی تدقیقه، تمت الرسالة المنسوبة الی المولی الجامی رحمه الله

این رساله در فهرست با عنوان رسالة التوحید یا الدرة الفاخرة معرفی شده است که درست نیست؛ خط: نستعلیق، کا: محمد علی، تا: ۱۳۳۰ق، جا: تهران، مدرسه سپهسالار؛ به نقل از سفینه راغب (ش ۸) همین دفتر وانویس شده است؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج تریاکی، ۵گ (۲۳۰ر–۲۳۴پ)، ۱۴ سطر (۷×۱۳/۵)، اندازه: ۱۱×۱۸ [ف: ۱۱ – ۱۷۷]

● **التهلیلیة** / تفسیر / عربی

at-tahlīlīya

جندی، احمد بن محمد، ق۹ قمری

jondī, ahmad ebn-e mohammad (- 15c)

رساله استدلالی در تفسیر کلمه طیبه «لا اله الا الله» است مرتب بر یک «مقدمه» و سه «مقصد». وی این رساله را بنام شهریاری با القابی مفخم بی ذکر نام معنون داشته است. نسخه ناقص است.

مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۸۳۳۶

آغاز: یا هادی السالکین فی مسالک التوحید یا سامع مناجات المستغرقین فی بحر التوحید یا من بیده فتح کل باب؛ **انجام:** اذ احتیاج الممکن الی ما یعطیه الوجود ضروری.

موجودی: بخش مقدمه (شامل سه مبحث: وجه تسمیه این کلمه طیبه بکلمه توحید و شهادت، حروف تبریه، کلمه اله) و مقصد اول در استدلال توحید بمسلک متکلمین؛ خط: نستعلیق، کا: سوادی بلخی، تا: ۹۷۰ق؛ افتادگی: انجام؛ ضمیمه: صدر نسخه یک صفحه از رساله‌ای ظاهرا در همین موضوع که تاریخ ختم تألیف آن چهارشنبه ۴ شوال ۹۳۶– است. در آخر نسخه: صفحه پایان رساله‌ای از محمد حنفی؛ واقف: نایینی؛ کاغذ: حنایی، جلد: مقوا، ۱۲گ، ۲۱ سطر، اندازه: ۱۲×۱۹سم [ف: ۱۱ – ۵۸۸]

● **تهلیلیة = کلمة التوحید (رسالة فی) = شرح کلمة لا اله الا الله** / فلسفه، عرفان و تصوف، تفسیر / فارسی

tahlīlīya = kalimat-ut tawḥīd (r.-un fī) = š.-u kalimat-i lā ilāh-a illa-l lāh

دوانی، محمد بن اسعد، ۸۳۰ – ۹۰۸ ؟ قمری

davvānī, mohammad ebn-e asʻad (1427 - 1503)

اهدا به: سلطان حسن بیک بایندری و یا شجاع الدین علیا و یا هر دو

تفسیری است عرفانی و فلسفی به فارسی ساده برای کلمه «لا اله الله». این رساله مرتب بر یک «مقدمه» و دو «مقام» است: مقام ۱. در علوم رسمیه ظاهری شامل دو «موقف»: ۱) لغوی، ۲) عقلی؛ مقام ۲. در کشف بعضی از حقایق شهودی است شامل دو «موقف»: ۱) بیان مراتب توحید (توحید افعال، توحید صفات و توحید ذات)، ۲) لطایف متعلق به الفاظ آن و بیان مراتب حروف (مرتبه علمی، مرتبه صوتی و مرتبه رقمی). دوانی در این رساله برهان تمانع (از براهین معروف توحید) را درست و کافی دانسته و همچنین بر ادله مشائیان چند اعتراض دارد که یکی از آنها همان شبهه ابن کمونه است بدون تصریح به نسبت با او. وی در ذیل ادله متکلمان می گوید «اسلم طرق آن است که بعد از اثبات واجب به دلیل عقلی، اثبات توحید و غیر آن از صفات به دلیل نقلی کنند». در نسخه‌هایی که به نظر صاحب الذریعه رسیده در سرآغاز کتاب، آن را به سلطان حسن بیگ اهداء نموده، لیکن در برخی نسخه‌ها نام شجاع الدین علیا آمده است. صاحب الذریعه می‌گوید: در نسخه‌ای از این کتاب در کتابخانه (طهرانی در سامرا) هست آن را به غیاث الدین منصور دشتکی نسبت داده، و در آخر نسخه‌های دیگر، کتاب را «تهلیلیه جلالیه» نامیده‌اند. متأسفانه و برای اولین بار در تاریخ گذشته، در این کتاب دیده می‌شود، که از طرف مؤلف لقب «آیت الله العظمی» که از القاب حضرت امیر المؤمنین است به یک حاکم داده می‌شود.

آغاز: بسمله آفتاب جمال قدم از آن متعالیست که خفاش ظلمت سرای حدوث بنظر کلیل فکر و نظر مطالعه سبحات انوار آن تواند نمود لاجرم در وصف آن هر معنی که عقل تصور نماید و هر صورتی که در خیال در آید از قبیل رمی السهام فی جنح الظلام خواهد بود ...

انجام: پس ثلاثین اشارت به این مرتبه باشد و وجه مناسب بغایت ظاهر است چه این عدد کثرتی است در مرتبت ثلاثه بعد از وحدت شعوری چنانچه این مرتبه شعور به وحدت حقیقی ذاتی کما بدأکم تعودون منه بدء و الیه یعود کل شیئ و الله اعلم بالصواب. اللهم ارنا الحق حقا و ارزقنا اتباعه و ارنا الباطل باطلا و ارزقنا اجتنابه.

چاپ: مجله توحید، جزء دوم، سال دوم، آذر ماه ۱۳۴۲؛ مجموعه رسائل فارسی، دفتر دوم، تصحیح دکتر سید احمد

تویسرکانی، بنیاد پژوهشهای آستان قدس، ۱۳۶۸
[الذریعة ۵۱۶/۴؛ نسخه‌های منزوی ۳۶/۱؛ کتاب شناسی مکتب فلسفی شیراز ۷۸-۸۰؛ فهرستواره منزوی ۲۴۷/۷؛ دنا ۴۸۶/۳ (۶۵ نسخه)]

۱. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۹۵۴۳/۴
آغاز: برابر
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: رجب ۹۳۸ق؛ کاغذ: حنایی، جلد: مقوا عطف تیماج سرخ، اندازه: ۹×۱۵/۵سم [ف: ۱۱ – ۳۰۳]

۲. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۰۲۱/۴
آغاز و انجام: برابر
خط: نستعلیق، کا: علی بن مسافر قاضی، تا: جمادی الثانی۹۳۹ق؛ مجدول مذهب؛ کاغذ: ترمه، جلد: تیماج قهوه‌ای، ۲ گ (۲۳-۳۴) ۲۱ سطر (۷×۱۳)، اندازه: ۱۲×۱۸سم [ف: ۱ – ۷۴]

۳. تهران؛ ادبیات؛ شماره نسخه:۲۵۳/۸ حکمت
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۹۴۷ق؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج سرخ؛ قطع: بغلی [ف: ۲ – ۵۶]

۴. تهران؛ شورا؛ شماره نسخه:۶۰۲۴/۱
آغاز و انجام: برابر
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۹۶۰ق؛ کاغذ: اصفهانی شکری، جلد: تیماج مشکی، ۳۸ص (۲-۳۹) [ف: ۱۹ – ۱۱]

۵. تهران؛ شورا؛ شماره نسخه:۱۰۱۵۴/۲
آغاز و انجام: برابر
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: اواخر صفر ۹۶۲ق؛ ۲۲ص (۵–۲۶)، ۱۵ سطر، اندازه: ۹/۵×۱۴/۵سم [ف: ۳۲ – ۱۸۹]

۶. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۷۳۵۵/۷-۳۷/۱۴۵
آغاز: برابر؛ **انجام:** و درین دایره مجملا ثبت شد تتمیما للتوضیح و التفصیل و الله الهادی الی سواء السبیل و له الحمد حمدا لایتناهی عداد العدد مداد الابد و علی نبیه الامجد صلوة متسلسلة الابد متواترة المدد و علی اخوانه المتألهین و آله و صحبه
خط: نستعلیق، کا: علم الهدی، تا: ۹۸۹ق؛ مصحح؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۱۵گ، ۲۳ سطر، اندازه: ۱۰×۱۸سم [ف: ۲ – ۱۰۹۱]

۷. تهران؛ ادبیات؛ شماره نسخه:۱۱۹/۴ حکمت
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۰؛ جلد: تیماج مشکی، قطع: ربعی [ف: ۲ – ۴۰]

۸. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۴۶۶۸/۷
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۰ یا ۱۱؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج قهوه‌ای، ۷۹ص (۳۴۳-۴۲۱)، ۱۹ سطر (۴×۱۱)، اندازه: ۹×۱۷سم [ف: ۱۴ – ۳۶۱۷]

۹. تهران؛ ادبیات؛ شماره نسخه:۱۵۹/۲۳ حکمت
خط: نستعلیق، کا: نائینی، تا: قرن ۱۱؛ جلد: تیماج تریاکی، ۵گ (۳۱۱پ-۳۱۵پ)، قطع: وزیری [ف: ۲ – ۴۶]

۱۰. تهران؛ شورا؛ شماره نسخه:۱۰۷۰۸/۵
آغاز و انجام: برابر
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۳۵ص(۷۰-۱۰۴)، اندازه: ۱۲×۲۰سم [ف: ۳۳/۱ – ۱۸۳]

۱۱. تهران؛ شورا؛ شماره نسخه:۲۱۲/۴
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ کاغذ: سفید، جلد: تیماج قهوه‌ای، ۴۱ص (۱۰۸-۱۴۸)، ابعاد متن: ۵×۱۲، اندازه: ۱۰×۱۹سم [سنا: ف: ۱ – ۹۹]

۱۲. خوی؛ نمازی؛ شماره نسخه:۶۶۰/۳۹
خط:نسخ،کا:اسدالله بن ظهیرالدین علی دوانی،تا:قرن ۱۱ [ف: ۳۵۹]

۱۳. تهران؛ شورا؛ شماره نسخه:۲۷۸/۸
خط: نستعلیق چلیپا، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ کاغذ: سفید، جلد: تیماج مشکی، ابعاد متن: ۷×۱۹، اندازه: ۷/۵×۲۳سم [سنا: ف: ۱ – ۱۳۴]

۱۴. قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه:۸۷۰/۳
آغاز: برابر؛ **انجام:** در توحید شکی نیست که این همه چیزها محتاج باشند به چیزی اکمل است او از آن که بعضی چیزها محتاج به او نباشند پس اگر دو نور غنی باشند هیچ یک غنی نباشند زیرا که هر یک را صفت اکمل فوت شده باشد که احتیاج جمیع
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ افتادگی: انجام؛ مصحح؛ جلد: مقوا، ۱۱گ، ۱۵ سطر، اندازه: ۱۲×۱۹سم [ف مخ: ۱ – ۵۲۱]

۱۵. تهران؛ الهیات؛ شماره نسخه:۷۶۵/۴
خط: نسخ و نستعلیق، کا: محمد باقر، تا: قرن ۱۱؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج سبز، ۲۳گ (۵۲ر-۷۴ر)، ۱۴ سطر (۵×۱۲/۵)، اندازه: ۹/۵×۱۷/۵سم [ف: – ۳۹۰]

۱۶. تهران؛ شورا؛ شماره نسخه:۸۹۶۰/۱۷
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ و نستعلیق شکسته، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ کاغذ: نخودی آهار مهره، جلد: تیماج عنابی، ۲۰ص (۷۸-۹۷)، اندازه: ۱۱/۳×۲۱/۷سم [ف: ۲۹/۱ – ۴۷۴]

۱۷. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۱۸۲/۶۷
آغاز: برابر
نسخه اصل: فرهنگستان علوم آذربایجان باکو، ش (۸۲۰۱) M140؛ خط: نستعلیق راسته و چلیپا، بی‌کا، تا: با تاریخ قرن ۱۱؛ ۳ص (۲۲۵-۲۲۷) [عکسی ف: ۳ – ۴۲۸]

۱۸. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۰۸۸۲/۱۲
خط: نستعلیق، کا: زین العابدین بن شاه محمد استرآبادی، تا: ۱۰۰۶ق؛ جلد: تیماج مشکی، ۱۸گ (۱۳۴پ-۱۵۱پ)، اندازه: ۱۱×۱۹سم [ف: ۲۷ – ۳۰۴]

۱۹. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۷۲۹۰/۱
خط: نستعلیق، کا: ابوالفتح بن عبدالحی، تا: ۱۰۱۰ق؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۱۷گ (۱پ-۱۷ر)، ۱۹ سطر، اندازه: ۱۰×۱۶/۵سم [ف: ۱۹ – ۷۸]

۲۰. تهران؛ الهیات؛ شماره نسخه:۱۸۹/۶
خط: نستعلیق، کا: مظفر حسین بن احسان الدین، تا: ۱۰۱۶ق؛

کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج سرخ، ۱۴گ (۹۵ر-۱۰۸پ)، اندازه: ۹/۵×۳۰سم [ف: - ۲۵۶]

۲۱. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۱۷۴/۶

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۰۱۸ق؛ جلد: تیماج قرمز، ۲۴گ (۱۲۶پ-۱۴۹پ)، اندازه: ۱۰/۵×۱۶/۵سم [ف: ۱ - ۲۴۷]

۲۲. نجف آباد؛ حججی؛ شماره نسخه:۲۰/۸

آغاز و انجام: برابر

کا: محمد قاسم بن تاج الدین محمود حسینی، تا: دهه اول ذیقعده ۱۰۳۷ق، جا: کوره کرمان؛ ۷گ (۹۱پ-۹۷پ)، اندازه: ۱۱/۵×۱۸سم [ف: - ۴۲]

۲۳. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۱۴۷/۱۲

آغاز و انجام: برابر؛ تم بحمدالله و حسن توفیقه جمادی الآخر سنه ۹۲۹

خط: نسخ، بی‌کا، تا: با تاریخ ۱۰۴۲ق؛ ۱۶گ (۱۲۸پ-۱۴۳ر)، اندازه: ۱۰×۱۹سم [ف: ۶ - ۲۲۴۶]

۲۴. تهران؛ مفتاح؛ شماره نسخه:۲۲/۱

خط: نستعلیق، کا: عماد الدین حسینی، تا: ۱۱ جمادی الاول ۱۰۶۱ق [نشریه: ۷ - ۲۲۲]

۲۵. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۰۴۶

خط: نستعلیق، کا: رجبعلی بن جواد علی مازندرانی، تا: ۱۵ محرم ۱۰۶۲ق؛ از خصوصیات این نسخه آن است که اهداء کتاب از طرف نگارنده به پادشاه وقت که در نسخه ۱۰۲۱ هست در این نسخه نیست؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۸گ (۱۰۵-۱۱۲)، ۲۶ سطر (۱۰/۳×۱۹/۸)، اندازه: ۱۳×۲۴سم [ف: ۱ - ۷۵]

۲۶. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۶۱۹۲/۲۴

آغاز و انجام: برابر

کا: محمد بن حسین عقیلی استرآبادی، تا: ۱۰۵۸ق؛ کاغذ: ترمه، جلد: میشن قرمز، ۲۷ص (۲۷۳-۲۹۹)، ۲۴ سطر [ف: ۹ - ۲۳۶]

۲۷. تهران؛ شورا؛ شماره نسخه:۱۸۳۶/۸

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا: فضل الله بن محمد بن فضل الله، تا: با تاریخ ۱۰۶۵ق؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۳۷ص (۱۴۳-۱۷۹)، اندازه: ۱۵×۲۰/۵سم [ف: ۹ - ۴۸۷]

قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۹۲۳/۸

نسخه اصل: همان نسخه بالا [عکسی ف: ۳ - ۱۲۹]

۲۸. اصفهان؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۶۸۰/۱۲

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۰۶۶ق؛ جلد: مقوایی عطف پارچه‌ای قرمز، اندازه: ۱۴/۵×۲۶/۵سم [ف: ۲ - ۵۲۶]

۲۹. تهران؛ شورا؛ شماره نسخه:۴۹۵۴/۶

آغاز و انجام: برابر

با عنوان‌های: مقام، موقف، مسلک، مرتبه و یک خاتمه؛ خط: نسخ، کا: میر جعفر بن عبدالله الحسینی، تا: ۱۰۶۸ق؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: روغنی حاشیه گل و بوته، ۱۹ (۱۰پ-۲۸ر)، ۱۴ سطر (۷/۵×۱۴)، اندازه: ۱۵×۲۵سم [ف: ۱۴ - ۲۳۳]

۳۰. تهران؛ شورا؛ شماره نسخه:۵۱۸۰/۴۱

آغاز: برابر؛ **انجام:** چنانچه اینمرتبه شعور کثرتست در مرتبه ثلاثه بعد از شعور بوحدت حقیقی ... و الحمد لله الملک المعبود

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۰۶۹ق؛ در نسخه ما این رساله به عنوان «توحید» آمده است؛ ۱۶گ (۳۹۱-۴۰۶) [ف: ۱۵ - ۳۳۹]

۳۱. تهران؛ شورا؛ شماره نسخه:۶۲۰/۱

در فهرست نام کتاب «رساله در مباحث علم رسمی و بیان ...» بدون نام مؤلف آمده است؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۰۶۹ق؛ مجدول؛ اندازه: ۱۹×۳۳سم [ف: ۲ - ۳۷۳]

۳۲. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۹۲۵/۱۰

بی‌کا، تا: ۱۰۷۱ق؛ ۱۷گ (۱۰۲پ-۱۱۸ر)، ۱۶ سطر (۵×۱۲)، اندازه: ۱۰×۱۷سم [ف: ۸ - ۵۳۷]

۳۳. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه:۲۷۹۹/۳۴

آغاز: آفتاب جمال قدم

خط: نستعلیق، کا: محمد نصیر بن محمد صالح طباطبایی، تا: رجب ۱۰۷۴ق؛ ۱۱ص (۳۱۲-۳۲۲) [ف: ۳ - ۵۴۳]

۳۴. تهران؛ شورا؛ شماره نسخه:۱۰۱۶۵/۲

آغاز: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، تا: با تاریخ ۱۰۸۲ق؛ ۳۰ص (۱۱۴- ۱۳۳)، اندازه: ۱۲/۵×۲۰سم [ف: ۳۲ - ۱۹۸]

۳۵. تهران؛ شورا؛ شماره نسخه:۱۳۱۰/۲ط

آغاز: برابر؛ **انجام:** از ما به الاشتراک و ما به الامتیاز زیرا که مطلق.

خط: نسخ و نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۰۹۱ق؛ جلد: تیماج سبز، ۱۵ص (۲۰-۳۴)، اندازه: ۱۲×۱۹سم [ف: ۲۴/۳ - ۶۴]

۳۶. خوی؛ نمازی؛ شماره نسخه:۸۴۷/۲۴

آغاز: یا من لا رب غیری و لا اله سواه ... این کلمه ای چند است؛ **انجام:** قطع این ره به راه پیمایی ×× کی توان گر تو راه ننمایی

خط: نسخ، کا: علی اکبر، تا: ۱۰۹۱ تا ۱۰۹۲؛ مجدول؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۳گ(۱۳۱پ-۱۳۳پ)، اندازه: ۱۰×۱۷سم [میراث اسلامی: دفتر نهم - ۱۰۰]

۳۷. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه:۲۹۱۱/۲۵

بی‌کا، تا: ۳ ربیع الاول ۱۰۹۲ق، جا: اجمیر هند؛ ۶ص (۸۹-۹۴ در متن و حاشیه) [ف: ۳ - ۵۴۴]

۳۸. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۴۷۰۹/۱۷

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا: اسحاق بن نوروز شولستانی، تا: ۱۰۹۵ق، جا: شیراز؛ مصحح؛ کاغذ: شرقی، ۷گ (۱۹۶پ-۲۰۲پ)، ۲۳ سطر، اندازه: ۱۲×۱۷/۵سم [ف: ۳۷ - ۲۴۶]

۳۹. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۶۷۱۰/۵۸

خط: نستعلیق ریز، کا: نصیرالدین محمد رضوی شاگرد آقا حسین

خوانساری، تا: بین سال‌های ۱۰۶۴ تا ۱۰۹۶؛ مصحح، محشی؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج حنایی، ۷ص (۲۷۴-۲۸۰)، ۴۲ سطر (۱۳×۲۳)، اندازه: ۲۰×۳۱سم [ف: ۱۶ - ۳۴۲]

قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۱۳۵۶/۴۶

نسخه اصل: همان نسخه بالا [عکسی ف: ۴ - ۱۸۵]

۴۰. تهران؛ الهیات؛ شماره نسخه:۷۴۹/۵

خط: نستعلیق، کا: شاه میرک بن میر سید علی قاینی، تا: قرن ۱۲؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: تیماج قهوه‌ای، ۱۰گ (۴۳پ-۵۲پ)، ۲۲ سطر (۸×۱۴/۵)، اندازه: ۱۲×۱۸/۵سم [ف: - ۳۷۹]

۴۱. تهران؛ دائرة المعارف بزرگ اسلامی؛ شماره نسخه:۱۹۸۵/۷-عکسی

آغاز: بسمله. اعلم ان محصل التوحید اثبات وجود فرد واحد للواجب، و امتناع فرد آخر منه، و لذا اورد و کلمة لا اله الا الله، ان خبر لاالمقدار فیها؛ **انجام:** قال النبی (ص) حیث قال تهله لمحة و الحمدلله الموفق و المعین. تمت. الرسالة الشریفة فی التوحید من افادات المحقق الدوانی رفع روحه.

خط: نسخ خوش، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ ۴ص (ص ۱۶۲-۱۶۴).[عکسی ف: ۱ - ۸۷]

۴۲. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۲۸۲۹/۳

بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ کاغذ: فستقی، جلد: میشن سیاه، ۲۶ و ۲۰ و ۱۸ سطر، اندازه: ۱۱/۶×۱۶/۶سم [ف: ۶ - ۱۲۶]

۴۳. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۴۴۷۹/۲

خط: نسخ، بی‌کا، تا: پنج‌شنبه ۲۳ جمادی الثانی ۱۱۰۲ق؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج زرد، ۴۸گ (۱۹۵-۲۴۲)، ۱۶ سطر (۶×۱۲)، اندازه: ۱۱×۱۹سم [ف: ۱۳ - ۳۴۲۸]

۴۴. تهران؛ شورا؛ شماره نسخه:۳۷۴۱/۱

آغاز و انجام: برابر

خط:نسخ،کا:علم الهدی،تا: ۱۱۰۲ق؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: تیماج مشکی، ۱۸۶ص، ۱۴ سطر، اندازه: ۱۲×۱۸/۵سم [ف: ۱۰-۱۷۲۴]

۴۵. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۸۹۴۴/۵

آغاز و انجام: برابر

در فهرست با عنوان «شرح کلمة التوحید» و ناشناس آمده؛ خط: نسخ و نستعلیق، کا: محمد یوسف بن محمد علی، تا: ۱۱۰۵ق، جا: اصفهان؛ جلد: تیماج مشکی، ۹گ (۲۳ر-۳۱ر)، اندازه: ۱۲×۲۴/۵سم [ف: ۲۳ - ۱۱۵]

۴۶. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۱۰۷۰/۵

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، کا: محمد کاظم بن محمد حسن، تویسرکانی، تا: ۱۱۱۸ق؛ کاغذ: سمرقندی آهار مهره، ۱۷گ (۴۴-۶۰)، ۱۵ سطر، اندازه: ۵/۵×۱۲سم [ف: ۲۸ - ۱۰۰]

۴۷. تهران؛ شورا؛ شماره نسخه:۱۰۰۵۹/۱۵

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق تحریری، بی‌کا، تا: ۱۱۲۲ق؛ ۲۶ص (۲۲۳-۲۴۸)، ۱۹ سطر، اندازه: ۱۵/۵×۲۱/۵سم [ف: ۳۲ - ۸۱]

۴۸. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۱۹۹۲

آغاز: بسمله، موقف اول در مباحث لغوی؛ **انجام:** منقول الرساله التهلیلیه ملا جلال الدین

خط: نستعلیق شکسته، بی‌کا، تا: ۱۱۸۵ق، جا: احمد نگر [رایانه]

۴۹. تهران؛ شورا؛ شماره نسخه:۱۱۳۵/۲۳

خط: نستعلیق شکسته، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ کاغذ: سفید، جلد: تیماج حنایی، ۱۱ص (۳۲۷-۳۳۷)، ۱۸ سطر [سنا: ف: ۲ - ۱۲۹]

۵۰. تهران؛ دائرة المعارف بزرگ اسلامی؛ شماره نسخه:۲۱۳۱/۷-عکسی

آغاز: بسمله. اعلم ان محصل التوحید اثبات وجود فرد واحد للواجب، و امتناع فرد آخر منه، و لذا اورد و کلمة لا اله الا الله، ان خبر لاالمقدار فیها؛ **انجام:** قال النبی (ص) حیث قال تهله لمحة و الحمدلله الموفق و المعین. تمت. الرسالة الشریفة فی التوحید من افادات المحقق الدوانی رفع روحه.

خط: نسخ خوش، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ ۳ص (۱۱۳-۱۱۵) [عکسی ف: ۱ - ۸۷]

۵۱. تهران؛ شورا؛ شماره نسخه:۴۱۲۳/۷

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ کاغذ: فرنگی کبود، جلد: تیماج سبز، ۲۷گ (۱۱۵پ-۱۴۱ر)، ۱۲ سطر (۶×۱۳)، اندازه: ۱۱/۵×۲۰سم [ف: ۱۱ - ۱۲۱]

۵۲. تهران؛ ادبیات؛ شماره نسخه:۱۹۲/۵ حکمت

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ جلد: تیماج قهوه‌ایی، قطع: ربعی [ف: ۲ - ۵۰]

۵۳. تهران؛ ادبیات؛ شماره نسخه:۴۰۰/۱

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳ [ف: ۳ - ۶۰]

۵۴. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۱۰۸۸/۵

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ کاغذ: فرنگی الوان، جلد: تیماج ماشی، ۲۱ سطر، اندازه: ۱۲×۲۰سم [ف: ۱۱ - ۳۵۶]

۵۵. تهران؛ شورا؛ شماره نسخه:۱۲۰۷/۱۰

آغاز و انجام: برابر

بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ ۲۱ص (۶۳-۸۳) [ف: ۵ - ۵۰۰]

۵۶. تهران؛ الهیات؛ شماره نسخه:۶۷۱/۹

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: با تاریخ ۱۲۵۱ق؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج مشکی، ۱۱گ (۷۶پ-۸۶ر)، ۲۳ سطر (۹×۱۵/۵)، اندازه: ۱۴/۵×۲۰/۵سم [ف: - ۳۵۹]

۵۷. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۲۱۵۸/۱۳

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، کا: عبدالرحیم فرزند محمد تقی، تا: اوایل شعبان ۱۲۶۵ق؛ افتادگی: انجام؛ مصحح، محشی؛ کاغذ: فرنگی، ۱۱گ (۱۶۶-۱۷۶)، ۱۹ سطر، اندازه: ۱۰×۱۴سم [ف: ۳۰ - ۶۵۰]

۵۸. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۵۶۹۷/۷

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، کا: ملا محمد شهیر به ملا آقا جان مازندرانی، تا:

۱۲۶۸ق؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۱۱گ (۲۶ر-۳۶ر)، اندازه: ۱۷×۲۱/۵سم [ف: ۱۵ – ۹۸]

۵۹. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۵۸۶۵/۱

خط: نستعلیق، کا: علی بن اسد بیگ فراش خلوت ناصر الدین شاه، تا: پنج‌شنبه ۱۰ صفر ۱۲۸۷ق؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج تریاکی، ۳۷گ (۱-۳۷)، ۱۵ سطر (۶×۱۴)، اندازه: ۱۴×۲۱سم [ف: ۱۶ – ۱۱۳]

۶۰. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۷۵۴/۲-ف

نسخه اصل: پاریس S. P. 143 (بلوشه ش ۱۵۳)؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ ۱۷ سطر [فیلمها ف: ۱ – ۵۳۵]

۶۱. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۵۹۷۸

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ در سه ستون به طور چلیپا؛ واقف: نائینی؛ ۳گ، اندازه: ۲۶×۴۳سم [ف: ۴ – ۱۲۰]

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۶۴۷۳/۱۳-عکس

نسخه اصل: همان نسخه بالا [فیلمها ف: ۳ – ۲۵۷]

۶۲. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۵۸۸۶

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ مجدول بلاجورد؛ ۱۸گ، ۲۱ سطر، اندازه: ۱۲×۲۱سم [ف: ۴ – ۱۲۰]

۶۳. تهران؛ شورا؛ شماره نسخه:۱۹۸۸/۸

آغاز: برابر؛ **انجام:** بود همچنانکه در مرتبه اول از افعال بافعال و این مرتبه از مرتبه اول اعلی چه صفات مبادی افعال اند پس توحید صفات مستلزم توحید.

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ کاغذ: فرنگی سفید، جلد: تیماج مشکی، ۲۷ص (۱۷۱-۱۹۷)، اندازه: ۱۶×۲۰/۵سم [ف: ۹ – ۶۹۹]

۶۴. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۱۴۲/۱-ف

نسخه اصل: بادلیان اکسفورد ش ۹۴ والکر walkar (ش ۱۲۹۸)؛ بی‌کا، بی تا [فیلمها ف: ۱ – ۵۶۷]

۶۵. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۱۳۹۶/۵

خط: شکسته نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ کاغذ: پسته‌ای، جلد: میشن سرخ [ف: ۵ – ۲۶۳]

● **التهلیلیة** / کلام و اعتقادات / عربی

at-tahlīlīya

مقدس اردبیلی، احمد بن محمد، - ۹۹۳ قمری

moqaddas-e ardabīlī, ahmad ebn-e mohammad (- 1585)

شخصی به نام «امیر فضل الله بقی مؤید» اشکالاتی بر کلام الهی «قل هو الله احد» وارد کرده که مؤلف در این مختصر پاسخ آنها را داده است. ظاهراً مراد از امیر فضل الله، میر فضل الله بن محمد کیا استرآبادی است که از شاگردان معروف محقق اردبیلی و در عقلیات صاحب نظر بوده است و از او نقل شده که هنگام وفات از اردبیلی پرسیدند که بعد از شما به که رجوع کنیم، محقق اردبیلی پاسخ داد که در مسائل شرعیه از میر علام و در مسائل عقلیه از میر فضل الله (ریاض العلماء ۳۶۲/۴ و ۱۱۷/۵) و همین می‌تواند مؤید صحت نسبت این رساله به مقدس اردبیلی باشد. در الذریعه دو کتاب به فضل الله استرآبادی با نام‌های «التوحید فی دفع الشبهات الثلاث عن کلمة التوحید» (۴۸۸/۴) و «شرح کلمة التوحید و دفع الشبهات عنها» (۴۱/۱۴) نسبت داده که موضوع آن با آنچه محقق اردبیلی در ابتدای «تهلیلیة» آورده مطابق است و البته این دو نام مذکور در الذریعه، دو عنوان از یک کتاب است.

آغاز: بسمله، و به نستعین یقول المعتصم بحبل ربه الصمد ... احمد لما رایت ما کتبه السید المدقق امیر فضل الله التقی المويد بعض الشبهة علی کلمة التوحید و «قل هو الله احمد» اردت الجواب الحری عند کل احمد ...

انجام: قال الشبهة الاولی فی ترکیبها فیدل علی نفی اله واحد، فتامل، تمت بعون الرب الودود .

[دنا ۴۸۵/۳]

۱. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۳۴۶۱/۵

آغاز و انجام: برابر

در فهرست با عنوان «جواب الشبهة علی کلمة التوحید» و از احمد دانسته؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ ۹گ (۱۰۶پ-۱۱۴ر)، ۱۵ سطر، اندازه: ۱۰×۱۴/۵سم [محدث ارموی مخ: ۱ – ۵۲۱]

۲. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۷۷۰۵/۱

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، کا: محمد بن نظام الدین محمود انصاری، بی‌تا؛ کاغذ: سمرقندی، جلد: تیماج مشکی، ۱۷ سطر (۵×۱۰/۵)، اندازه: ۹×۱۶سم [ف: ۱۶ – ۶۷۸]

● **تهلیلیة** / عرفان و تصوف / فارسی

tahlīlīya

شاه بوعلی قلندر پانی پتی

šāh bū-ʻalī qalanadr pānī patī

اهداء به: ابوالمظفر جهان شاه

در گزارش و توضیح جمله «لا اله الا الله» به روشی عرفانی و استفاده شده از کتاب و سنت نه از مؤلفات مؤلفین با شواهدی از گفته‌های ابن العربی. در نیمه دوم رساله سی و شش آیه را که در آنها این جمله آمده است، تفسیر و تأویل می‌کند. در پنجاه «فصل»، با عنوان‌های «تنبیه».

آغاز: سپاس بی قیاس و ستایش در افزایش خدای یکتای بی همتا را عز و علا که گویا شدن بیگانگان ...

انجام: اورد الامانات الی أهلها و الله یقول الحق و هو یهدی السبیل

۱. تهران؛ شورا؛ شماره نسخه:۱۴۲۹

عنوان‌ها: «التوحید الثالث من نفس الرحمان» تا می‌رسد به «التوحید السادس و الثلثین من نفس الرحمن» که در نسخه دیده شده است. در فهرست با عنوان «التوحید من نفس الرحمن» و ناشناس. نام کتاب به استناد نسخه مرعشی ش ۳۹۳۰/۱ تعیین شد؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۰؛ مجدول؛ مهر: شفیع؛ نام کتاب در توی جلد «کتاب التوحید من نفس الرحمان» است نونویس و در روی لبه کتاب «توحید»؛ کاغذ: سفید، جلد: تیماج آلبالویی، ۱۴۱گ، ۱۲ سطر (۶×۱۱)، اندازه: ۱۱×۱۷سم [سنا: ف: ۲ – ۲۵۳]

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۴۱۳۹-ف

آغاز و انجام: برابر

نسخه اصل: همان نسخه بالا [فیلمها ف: ۳ – ۲۰]

۲. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۳۹۳۰/۱

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، کا: رضا بن محمد حسین بن عبدالعظیم تفریشی، تا: شنبه هفته سوم ربیع الاول ۱۲۹۹ق؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۹۵گ (۲پ–۹۶پ)، اندازه: ۲۱×۱۲سم [ف: ۱۰ – ۳۰۹]

● **التهلیلیة = شبهات کلمه توحید** / نحو / عربی

at-tahlīlīya = šobahāt-e kalame-ye towhīd

شریفی حائری، علی، ق ۱۰ قمری

šarīfī-ye hā’erī, ‘alī (- 16c)

در این رساله شانزده سطری، هفت اشکال و شبهه بر کلمه تهلیل یا جمله «لا اله الا الله» ایراد شده و پاسخ داده شده است.

آغاز: بسمله. یقول افقر عبادالله الغنی سیف الدین علی الشریفی الحائری هذه شبهات فی ترکیب کلمة لا اله الا الله. الشبهة الاولی ان ما نقیضیه القواعد العربیة جواز النصب و اختیار البدل فی لفظ الجلالة ...

انجام: السابعة. ان اله متعدد المعنی علی تقدیر الاستثناء فیصح حمل الا علی معنی الغیر لعدم فساد المعنی و المراد فی الجمع فی شروط حمل الا علی الغیر هو مطلق التعدد کما صرح به الشیخ الرضی و المحقق الجامی فلم حکموا بعدم صحة حملها ههنا علی الغیر.

[دنا ۴۸۸/۳]

۱. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۰۸۴۱/۶۷

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۱۲۹ق؛ جلد: تیماج مشکی، ۱گ (۱۲۲ر–۱۲۲پ)، ابعاد متن: ۹×۲۰، اندازه: ۱۲×۲۴/۵سم [ف: ۲۰ – ۴۰۱]

۲. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه:۸۱۷۳/۳

آغاز و انجام: برابر

خط:شکسته نستعلیق ریز،بی‌کا،تا:قرن۱۲؛۱گ(۴۶ر) [ف: ۳ – ۵۴۴]

۳. تهران؛ شورا؛ شماره نسخه:۱۸۰۳/۳۱

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۲۶۷ق؛ کاغذ: شکری رنگ، جلد: تیماج قهوه‌ای، ۲ص(۳۱۳–۳۱۴)، ۱۷سطر، اندازه: ۱۱×۱۷/۵سم [ف:۹– ۳۱۱]

● **التهلیلیة = تفسیر و شرح «لا إله إلا هو»** / کلام و اعتقادات / ترکی

at-tahlīlīya = tafsīr va š.-e «lā elāh-a ellā hū»

وانی، محمد بن بسطام، – ۱۰۹۶ قمری

vānī, mohammad ebn-e bastām (- 1685)

رساله مختصری در بیان آیاتی که در آن کلمه شریفه «لا إله إلا هو» آمده است و مؤلف در آن با مقدمه‌ای به زبان ترکی آذری درباره فضایل و آداب قرائت این آیات در قالب دعا، آورده است. باید افزود نام مؤلف بر فراز برگ نخست رساله، به صورت «وانی افندی» ثبت شده است؛ علی رغم تفحص نسبتاً گسترده‌ای که از سوی راقم درباره «وانی افندی» در کتب تراجم و فهارس صورت گرفت، مستمسکی قوی برای آگاهی بیش‌تر به‌دست نیامد! البته با توجه به رساله‌های مشابه از «وانی محمد افندی» همچون تفسیر آیه «ألا تعبدوا إلا إیاه» و نیز تفسیر آیه «الا تعبدوا إلا إیاه» و نیز تفسیر آیه «إن الله لیس بظلام للعبید» و مانند آن دو، حدس و ظن متأخم به یقین این است که این رساله نیز بایستی از «وانی محمد افندی» بوده باشد، هر چند تردیدی نیست که باید در این نسبت تحقیق بیشتری صورت گیرد. باید دانست که در دارالکتب ظاهریه–دمشق اثری با عنوان «الوظیفة ...» با آغاز مشابه آغاز بخش عربی این رساله، گزارش گردیده است که به نظر می‌رسد با اثر مورد بحث که به عربی و ترکی است، ارتباطی داشته باشد. (حسین متقی)

تهران؛ شورا؛ شماره نسخه:۵۱۰/۱۲ کر

آغاز: رسول الله صلی الله علیه و سلم بیورر قرآن عظیم ایچنده اوتوز یدی موضعده لا إله إلا هو واردر بر کمسه انک ایله تهلیل ایلسه الله تعالی انک قلبنه ایمان نوری علمی حکمتی ... ممکن اولماز ایسه آبدست کافیدر بسم الله الرحمن الرحیم و (إلهکم إله واحد لا إله إلا هو الرحمن الرحیم الله لا إله إلا هو الحی القیوم)؛

انجام: رب المشرق و المغرب لا إله إلا هو فاتخذوه وکیلا؛ سبحان ربنا رب العزة عما یصفون و سلام علی المرسلین و الحمدلله رب العالمین یا معین، تم

خط: نسخ تحریری نزدیک به نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ کاغذ: فرنگی نخودی نازک، ۲گ (۴۲پ–۴۳پ)، ۱۹ سطر، اندازه: ۱۶/۵×۹/۵سم [ف: ۴۰/۲ – ۳۴۳]

● **التهلیلیة** / فقه / عربی

at-tahlīlīya

حسینی خاتون آبادی، محمد صالح بن عبدالواسع،

۱۰۵۸ – ۱۱۲۶ ؟ قمری
hoseynī xātūn-ābādī, mohammad sāleh ebn-e ‘abd-ol-vāse‘ (1648 - 1714)
او در این نامه که خوانساری در روضات «رسالة التهلیل فی آخر الاقامة» و تهرانی در الذریعه (۵۱۶:۴) تهلیلیه خوانده‌اند از شماره تهلیل در پایان اقامه گفتگو نموده است. در آن دارد: «قد حققه الاستاد ادام الله تعالی تأییداته فی شرح الدروس بما لا مزید علیه ... قال دام ظله العالی ... انتهی کلامه زاد الله تعالی اجلاله» و از این مانا برمی‌آمد که او شاگرد آقا حسین خوانساری (– ۱۰۹۹ق) هم بوده و این نامه را در زمان او نوشته است.

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۵۹۱/۴
آغاز: بسمله. الحمدلله حمدا کثیرا و اشهد ان لا اله الا الله ارغاما لمن حجد و کفر ... مسئلة: هل التهلیل فی آخر الاقامة مرتان کآخر الاذان او مرة واحدة. الجواب: قال العلامة ... فی المختلف؛ **انجام:** علی ما قاله الشیخ لانه ذکر الله بما یحصل منه فائدة لا تحصل بدونه فکان مشروعا و الله تعالی و رسوله و اهل الذکر علیهم السلام اعلم.
خط: نستعلیق، کا: محمد رضا الحر عاملی، تا: سلخ ذیحجه ۱۱۰۱ق؛ تملک: محمد الحر؛ مهر: «العبد محمد بن الحسن الحر»، «المتوکل علی الله اللطیف عبده محمد ابراهیم الشریف»، «کتابخانه ضیاءالدین النوری» [ف: ۵ – ۱۸۳۷]

● **التهلیلیة** / کلام و اعتقادات / عربی
at-tahlīlīya
فاضل هندی، محمد بن حسن، ۱۰۶۲ – ۱۱۳۷ قمری
fāzel-e hendī, mohammad ebn-e hasan (1652 - 1725)
رساله مختصری از چگونگی استفاده اعتقادی و ادبی از جمله «لا اله الا الله». تاریخ انجام رساله چنین است: «آخر اثنین الخامس من ثانی ثامنة الثامن بعد الالف».

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۸۱۷/۳
آغاز: اعلم انهم اختلفوا فی کلمة لا اله الا الله التی لاخلاف بین المسلمین فی انها کلمة توحید و ان من تلفظ بها حکم بأنه موحد؛ **انجام:** نفع الله به المحصلین و دفع عنه المعاندین المتصلفین، کتبه بیمناه الداثرة البائرة مؤلفه
خط: نسخ، کا: محمد بن محمد کاظم، تا: قرن ۱۲؛ از روی نسخه مؤلف؛ جلد: تیماج سبز، ۲گ (۳۱۲پ–۳۱۳پ)، اندازه: ۱۸/۵×۲۵سم [ف: ۳ – ۱۵]
قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۲۳۹/۲
نسخه اصل: همان نسخه بالا [عکسی ف: ۱ – ۲۷۱]

● **تهلیلیه = تفسیر لا اله الا الله** / عرفان و تصوف / فارسی
tahlīlīye = tafsīr-e lā elāh-a ella-l lāh
شمس الوالدی
šams-ol-vāledī
از مردی به نام شمس الوالدی حافظ القرآن است، که در آن از استاد خود سعد الدین و از «شرح مفصل» یاد کرده است.
[فهرستواره ۲۴۷/۷]

تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه:۶۵۰۳/۲
آغاز: بسمله. الحمدلله الذی نور قلوب المؤمنین بنور المعرفة و الایمان. و شرح صدورهم بنور الهدایة و الایقان؛ **انجام:** ما ناح قمری و اورق عود.
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ کاغذ: سمرقندی نخودی، جلد: تیماج سبز، ۸گ (۲۳پ–۳۰پ)، ۱۷ سطر، اندازه: ۱۲/۵×۱۷/۵سم [ف: ۳ – ۴۸۰]

● **التهلیلیة = رسالة فی لا اله الا الله** / تفسیر / عربی
at-tahlīlīya = r.-un fī lā ilāh-a illa-l lāh

غیر همانند:
۱. تهران؛ شورا؛ شماره نسخه:۱۲۲۹/۱۲
آغاز: بعد بسمله اعلم ان العلماء افترقوا.. فی لفظ الله فقال بعضهم اسم علم لیس مشتق و هو قول الخلیل و سیبویه و اکثر الاصولیین و؛ **انجام:** و لو قال الکافر شهد ان لا اله الا الله الرحیم الملک القدوس لم یخرج من الکفر و لم یدخل فی الاسلام و ذالک یدل علی اختصاص هذاالاسم بهذالخاصة البدیعة تمت الرساله ...
خط: نسخ، کا: افضل بن جمال الدین محمد بن احمد حسینی اصفهانی، تا: جمعه ۵ رجب ۹۷۲ق؛ کاغذ: سفید، جلد: تیماج آلبالویی، ۱۳ص (۸۸–۱۰۰) [سنا: ف: ۲ – ۱۷۴]
۲. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۳۲۰۷/۹
مبحث ۲ تا ۶؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ ۶گ (۶۲ر – ۶۷پ) [ف: ۶ – ۲۹۹]
۳. مشهد؛ گوهرشاد؛ شماره نسخه:۸۵۱/۲
آغاز: من المباحث اللغویه المتعلقة بکلمة التوحید اعنی لا اله الا الله. اعلم ان لالنفی الجنس و یسمی؛ **انجام:** و التوکل علی الله الودود انه تفیض الخیر والجود.
گفتاری است لغوی درباره کلمه «لا اله الا الله» از مولی حنفی زاده؛ خط: شکسته نستعلیق، کا: عبدالکریم بن شریف الله طولی، تا: ۱۰۱۳ق، جا: اصفهان و شیراز؛ مهر: حاج سید سعید؛ جلد: تیماج عنابی، ۲گ (۷۵–۷۶)، ۲۸–۲۰ سطر (۵/۵×۱۴)، اندازه: ۱۱/۵×۱۹سم [ف: ۳ – ۱۱۵۴]
۴. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۱۷۱۳/۱
آغاز: فی بیان لفظ الله و اعرابه؛ **انجام:** و یندفع المحذور هناک

بما سبق آنفا. والله اعلم ... بذات الصدور
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: با تاریخ۱۰۵۹ق؛ کاغذ: ترمه، جلد: میشن قهوه‌ای، ۷گ (۳پ-۹ر)، ۱۴، اندازه: ۱۱×۱۷سم [ف: ۵ - ۳۴۵]

۵. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۱۷۲۲/۴

آغاز: الحمدلله الذی هدانا الی کلمة التوحید النافیة؛ **انجام:** و علی الستناذکر لا اله الا الله.
در تفسیر کلمه طیبه «لا اله الا الله» از جهات املائی و لغوی و صرفی و نحوی و بیانی و اصولی کلامی و دستور مشایخ در آداب قرآئت آن. به خامه یکی از فضلاء اهل سنت و جماعت؛ خط: نستعلیق خوش، کا: محمد عارف بن محمد صالح غزنوی، تا: ۱۰۷۲ق؛ کاغذ: حنایی، جلد: تیماج عنابی، اندازه: ۹×۱۷/۵سم [ف: ۱۱ - ۳۱۴]

۶. تهران؛ مفتاح؛ شماره نسخه:۸۸۷/۱

از گمنامی شیعی، در پنج «بحث» در شرح کلمة التوحید؛ خط: نستعلیق چلیپا، بی‌کا، تا: رمضان ۱۰۸۳ق، جا: گوالیار؛ قطع: ربعی [نشریه: ۷ - ۲۶۱]

۷. شیراز؛ خانقاه احمدیه؛ شماره نسخه:۱۳۸/۵

در هفت«فصل»؛بی‌کا،تا:۱۶جمادی الاول ۱۰۸۹ق [نشریه: ۵ - ۲۲۵]

۸. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۳۳۲۲/۱۱

آغاز: اعلم ان مقدم الشیوخ ذهبوا الی ان قولنا «لا اله الا الله» کلام غیر تام و لا مستقل بنفسه؛ **انجام:** غیر مسدود و لا محتاج و الحمد الله [الذی] وفقنا علی اتمام هذه الرسالة الوجیزة و الشکر علی صاحب المن و الجود علی البریة.
ادبی است؛ خط: نستعلیق، کا: محمد قاسم فاضل خلخالی، تا: قرن ۱۲ و ۱۳؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج مشکی، ۴گ (۱۰۳-۱۰۶)، ۱۴ سطر (۶/۵×۱۰)، اندازه: ۱۰/۵×۱۶سم [ف: ۱۱ - ۲۳۰۷]

۹. تهران؛ دانش‌سرای عالی-کتابخانه میرزا عبدالعظیم خان قریب گرکانی؛ شماره نسخه:۷۰/۲

خط: نستعلیق، کا: محمد مسیح موسوی، تا: ۲۸ ذیقعده ۱۲۷۱ق؛ قطع: ربعی [نشریه: ۵ - ۶۳۹]

۱۰. تهران؛ شورا؛ شماره نسخه:۷۴۲۳/۲

آغاز: روی عن ابن عباس رضی الله عنه قال رسول الله ان فی القرآن سبعة و ثلاثون موضعا قول لا اله الا الله؛ **انجام:** و هی ورقة وجدت فی خزائن سیدنا نوح فانحلت من انسان الی انسان حتی وحلت
شرح کوتاهی بر کلمه طیبه «لا اله الا الله» است؛ خط: مغربی معرب،بی‌کا،بی‌تا؛جلد:تیماج قهوه‌ای شمسه،۱۲سطر[ف:۲۵ - ۴۰۴]

۱۱. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۸۲۵۵

آغاز: بیان کلمة التوحید لا اله الا الله و اما اعراب هذه الکلمة فقد قال الدمامینی فی تعلیقه علی المغنی قال تکلم القاضی محب الدین؛ **انجام:** انتخبته من کتاب صنفه الشیخ الامام ابو عبدالله محمد بن یوسف.
یک رشته عبارتی است منقول از «شرح تسهیل» در بیان معنی و اعراب کلمه طیبه توحید؛ خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ کاغذ: شکری، جلد: مقوا، ۳ص، ۲۷و۲۸ سطر، اندازه: ۱۵×۲۰سم [ف: ۱۱ - ۵۸۹]

● التهلیلیة / کلام و اعتقادات، تفسیر / فارسی

at-tahlīlīya

تهران؛ شورا؛ شماره نسخه:۳۶۶/۵

بی‌کا، تا: قرن ۱۰ و ۱۱؛ کاغذ: سفید، جلد: تیماج سبز، ۱ص (۶۵)، اندازه: ۱۳×۱۸سم [سنا: ف: ۱ - ۱۹۹]

← تهلیلیه ≻ تفسیر کلمه التهلیل
← تهلیلیه ≻ تفسیر لا اله الا الله

● تهلیلیه / نحو / فارسی

tahlīlīya

در معنای لا اله الا الله و ترکیب آن و در پایان درباره توحید، تنظیم شده در سه «فایده»: ۱. آنکه توحید در شریعت عبارت از آن است که امام حجة الاسلام ابوحامد (کذا؛ حامد) محمد الغزالی رضی الله عنه بیان فرموده اند و جمیع علمای ملت اسلام تلقی به قبول نموده که التوحید اعتقاد عدم الشریک فی الالوهیة و خواصها؛ ۲. آن است که ایمان در شریعت عبارت از اقرار است به زبان و اعتقاد کردن است به دل؛ ۳. در آن است که طایفه ای خود را در صورت اهل علم می‌نمایند و از حقیقت علم خبر ندارند.

تهران؛ شورا؛ شماره نسخه:۹۰۷۵/۹

آغاز: الحمد لولیه و الصلوة علی نبیه. بر ضمایر ارباب بصایر پوشیده نیست که کلمه طیبه لا اله الا الله و ترکیب لا واجب الوجود الا الله مشتمل است بر استثناء الله از اله و از واجب الوجود و اتفاق علمای شریعت؛ **انجام:** بدین که حلال را حرام گفتند افترا کردند بر خدای عزوجل و گمراه شدند و از جمله راه یافتگان نبودند و آیات و احادیث درین باب بسیار است و درین مختصر بدین قدر احتصار کردیم تمت الرسالة.
خط: نستعلیق، کا: مهر علی، تا: با تاریخ ۱۲۲۵ق، جا: مراغه؛ کاغذ: فرنگی شکری آهار مهره، جلد: میشن مشکی، ۱گ (۲۲۵ر-۲۲۵پ)، سطور چلیپا (۱۵×۲۲/۵)، اندازه: ۲۰/۶×۳۱/۳سم [ف: ۲۹/۲ - ۷۰۵]

● تهلیلیه و انواع معانی چهارگانه / عرفان و تصوف / فارسی

عبدالقادر جیلانی، عبدالقادر بن موسی، ۴۷۱-۵۶۱قمری
'abd-ol-qāder-e jīlānī, 'abd-ol-qāder ebn-e mūsā (1079 - 1166)

مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۱۹۸۵

آغاز: بسمله، در سلسله حضرت قادریه ذکر چهار؛ **انجام:** بوجود و هستی حق قائم و باقی مانده باشد و السلام علی من اتبع الهدی
خط: نستعلیق شکسته، بی‌کا، تا: قرن ۱۲ [رایانه]

● **تهنیت عروسی منظوم** / شعر / عربی، فارسی
tahnīyat-e ʻarūsī-ye manzūm

در شادباش عروسی محمدرضا و عبدالحسین، فرزندان سید محمد سنگلجی (صاحب جنگ) ابیاتی به عربی و قصیده ای از میرزا مشتری به فارسی آورده شده است.

تهران؛ شورا؛ شماره نسخه:۱۰۴۵/۲۱-طباطبائی

کا: سید محمد بن صادق طباطبائی (سنگلجی)، تا: قرن ۱۳؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج قرمز، ۴ص (۴۸-۵۱)، اندازه: ۱۱×۱۷سم [ف: ۲۳ - ۳۴۷]

● **تهنیة الملوک مظفری** / شعر، تاریخ ایران / فارسی
tahnīyat-ol molūk-e mozaffarī

بینوا، مرتضی قلی، ق۱۴ قمری
bīnavā, morteza qolī (- 20c)

اهدا به: مظفر الدین شاه (۱۳۱۳-۱۳۲۴ق)
سرگذشت و ستایش مظفرالدین شاه و شاهزادگان و سران و دانشمندان و بازرگانان روزگار خود و تاریخ کوتاهی از پادشاهان قاجار، به نظم، با دیباچه‌ای به نثر. مطالب این نسخه شامل قصاید، مقطعات، ترکیبات و مثنوی می‌باشد که در توحید و منقبت پیامبر اکرم خاتم النبیین (ص) و خاندان مطهرش سروده؛ مختصری از تاریخ سلاطین صفویه تا زمان مظفرالدین شاه قاجار؛ منظومه‌ای از احوال و مدح و توصیف مظفرالدین شاه و شاهزادگان و وزراء و رجال و علماء و تجار عصر وی با عکس‌های متعددی از تصاویر آنها که در متن کتاب الصاق شده است. یازده صفحه از آخر کتاب رونوشت تصدیق‌ها و تقریظ‌های یازده تن از علماء و روحانیون و بزرگان همان عصر و به خط ناظم منظومه می‌باشد: آقای امام جمعه تهران، آقا سید عبدالله بهبهانی، آقا شیخ فضل الله نوری، آقا میرزا کاظم آقا امام جمعه تبریز، وزیر علوم، اعتماد السلطنه و مجیر الدوله، نظام الملک، قائم مقام، محتشم السلطنه، حاجی ملک التجار، مشکوه الممالک. ناظم این نسخه در مقدمه کتاب شرحی منثور در خصوص اتحاف و تقدیم نسخه حاضر را به مظفرالدین شاه قاجار به مناسبت بازگشت از سفر فرنگستان به جهت میمنت در توحید و مدیحه چهارده معصوم و قصایدی چند به انواع مختلف درحال واحوال دولت و دیگر حدیث شریف کسا قریب دویست هزار بیت اشعار در هشت جلد به نام‌های اعجاز الائمه، ریاض العاشقین، بستان الحسینی، اعجاز الحسینی، تنبیه الغافلین، ارشاد المضلین، خلاصة العقاید و تهنیت الملوک مظفری به رشته نظم کشیده است و همچنین در پایان کتاب ناظم و جامع این کتاب با علاقه و پشتکاری قابل تحسین عکس تصاویر بسیاری از سلاطین و رجال دوره مظفری را با کمک و دستیاری آنتوان خان عکاس گرد آورده و در این نسخه الحاق نموده است. عکس خیالی شمایل حضرت رسول اکرم صلی الله علیه و آله، حضرت امیرالمومنین علیه السلام، عکس مظفرالدین شاه، عکس شیخ مرتضی انصاری، حاج میرزا حسن آشتیانی، حاج ملاعلی کنی، آقا سید عبدالله بهبهانی، امام جمعه تهران، امام جمعه تبریز، حاج شیخ فضل الله نوری، شاه اسماعیل صفوی، شاه طهماسب، شاه عباس بزرگ، نادرشاه افشار، کریم خان زند، آقا محمدخان قاجار، فتحعلیشاه، محمد شاه غازی، ناصرالدین شاه، حاج میرزا آقاسی، مظفرالدین شاه قاجار، میرزا آقا خان، میرزا تقیخان امیر کبیر، فرخ خان امین الدوله، حاج میرزا حسین خان سپهسالار، مستوفی الممالک یوسف خان، آقا ابراهیم امین السلطان، امین الدوله میرزا علیخان، میرزا علی اصغر خان امین السلطان، محمد علی میرزا قاجار، شعاع السلطنه، عضدالسلطان، سالار الدوله، ظل السلطان، نایب السلطنه، حکیم الملک، سپهسالار مشیر الدوله، قائم مقام، نظام الملک، وزیر بقایا، وزیر علوم نیر الملک، حاج مخبر الدوله، آصف الدوله، ملک التجار، مشیر السلطنه، احتشام السلطنة، صنیع الدوله، موثق الدوله، وزیر همایون، سردار افخم، حسام الملک، حاج ناصر السلطنه، وکیل الملک، عز السلطان، اعتصام السلطنه، مجیر الدوله ، اعتماد حضرت، وکیل الملک، سید محسن نقیب السادات، امین الدوله، افتخار التجار، حاج حسین آقا امین الضرب حاج میرزا حبیب الله تاجر کاشانی، حاج مرتضی قلی (ناظم کتاب) و میرزا یحیی کاتب همایون (کاتب کتاب).
[دنا ۴۸۸/۳؛ فهرستواره منزوی ۹۳۵/۲ و ۶۵۳/۱۰]

تهران؛ سلطنتی؛ شماره نسخه:۵۶۷

آغاز: هو الله سبحانه بجهت تیمن و تبرک این کتاب مستطاب تهنیت الملوک مظفری در توحید ذات واجب الوجود و نعت رسول اکرم و نبی مکرم حضرت ختمی مآب ابوالقاسم محمد مصطفی و آله طاهرین امجدین علیهم السلام در ابتدای کتاب قبل از دیباچه نثری به رشته نظم کشیده شده از ناظرین التماس دعا دارد. بنام خداوند ارض و سما ×× که شد خلق از قدرتش ماسوا؛ **انجام:** ختم شد دفتر نام آوران ×× از صفای خاتم پیغمبران / بتوفیق خداوند منان جل شأنه و توجه پیغمبر آخر الزمان و ائمه طاهرین صلوات الله علیهم اجمعین این رساله شریفه مسماة به تهنیت الملوک مظفری که مشتمل است به اسامی جلیله مذکوره در فهرست مرقومه فوق به عبارات دلکش از نتایج طبع این بنده شرمنده عاصی حاجی مرتضی قلی تاجر المتخلص به بینوا الملقب به صدرالشعرا شرف اتمام و اختتام پذیرفت ...

خط: نسخ خوب، کا: یحیی تفرشی ملقب به کاتب همایون، تا: ۱۳۱۹ق؛ انتقالی از انبار حوضخانه، مجدول کمنددار، با یک سرلوح؛ کاغذ: فرنگی، جلد: مقوای روکش مخمل آبی، ۳۶۷ص، ۱۵سطر، اندازه: ۱۲/۱×۲۰/۲سم [ف: ۳ - ۱۳۹]

● تهنیت نامه از جانب نظام الملک به واسطه نواب خلیفه به سلطان / متفرقه / فارسی

tahnīyat-nāme az jāneb-e nezām-ol-molk be vāsete-ye navvāb xalīfe be soltān

تهران؛ شورا؛ شماره نسخه:۹۰۸۷/۴۳

آغاز: هر چه تعاقب ایادی و آلادی حضرت ذوالجلال و تو نعم و عطایای سلطان بی همال

خط: نسخ کهن معرب، بی‌کا، تا: با تاریخ قرن ۱۱؛ کاغذ: الوان آهار مهره، جلد: تیماج قهوه‌ای، ۱ص (۹۱ر)، اندازه: ۱۵/۱×۲۸/۴سم [ف: ۲۹/۲ - ۷۳۴]

● تهنیت ولادت امام حسین علیه السلام / ادبیات / فارسی

tahnīyat-e velādat-e emām hoseyn ‘alay-he-s-salām

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۱۰۱۲/۱

آغاز: امروز روز تهنیت مصطفی استی ×× یوم الولادة پسر مرتضی است

خط: نستعلیق، کا: محمود شریف مدرس، بی‌تا؛ مجدول مذهب و مرصع،سطور چلیپا(۱۷×۳۲/۵)،اندازه:۱۹/۵×۳۵سم [ف: ۲۰ - ۵۷۴]

● التهیؤ للحکمة / کلام و اعتقادات / عربی

at-tahayyu’ li-l-ḥikma

رساله‌ای در بیان آمادگی فکر و نفس برای درس حکمت.

مشهد؛ شیخ علی حیدر؛ شماره نسخه:۴۹۱/۵

آغاز: من أراد أن یکمل انسانیته و یبلغ الی الأمر الذی ایاه قصده بخلق الانسان؛ **انجام:** أناله موقعا حملته أولا بمشیة الله و عونه و لاقوة الا بالله العلی العظیم

فی بیان تهیؤ الفکر و النفس لدرس الحکمة؛ بی‌کا، تا: جمعه وقت الضحی؛ جلد: چرم مشکی، ۶گ (۷۶پ-۸۱ر)، ۱۹ سطر، اندازه: ۱۳×۱۸سم [مؤید: ۱ - ۴۰۰]

← تهیه انواع مرباها و حلواها ⟵ پختن شیرینی

● تهیه شیر الاغ / متفرقه / فارسی

tahīye-ye šīr-e olāq

دستور العمل شیر الاغ.

مشهد؛ ادبیات؛ شماره نسخه:۵۳/۲ فرخ

خط: نستعلیق، کا: محمد بن میرزا ابوطالب گرایلی، بی‌تا؛ کاغذ فرنگی آهار مهره، جلد: تیماج مشکی، ۲۰ سطر (۱۲/۵×۲۱/۵)، اندازه: ۲۱×۳۰سم [ف: - ۱۸۷]

← تیاسر القبلة ⟵ القبلة

● التیجان فی ملوک حمیر / تاریخ / عربی

at-tījān fī mulūk-i ḥimyar

وهب بن منبه، ۳۴ - ۱۱۴ قمری

vahab ebn-e monabbeh (655 - 733)

در مصادر التراث الیمنی فی المتحف البریطانی درباره وهب بن منبه آمده است: «مؤرخ یعد من التابعین، عالم بأساطیر الأولین و أخبارهم، کثیر الحدیث و الأخبار، و إلیه ترجع أکثر الاسرائیلیات المنتشرة فی فی المؤلفات الإسلامیة، و قد کتب التاریخ ممزوجا بالقصص و الأساطیر، و خلف أخبارا کثیرة عن الیمن و العرب البائدة و کان یعرف اللغة السریانیة و ربما الحمیریة و غیرها». در مصادر الفکر الاسلامی فی الیمن این کتاب چنین معرفی شده است: «ذکر الملوک المتوجة من حمیرو أخبارهم و قصصهم و قبوریاتهم و أشعارهم. وصلنا من روایة عبدالملک بن هشام و فیه تهذیب و زیادة علی الأصل. یقول الأستاذ حسین نصار ان الکتاب لیس کله من تصنیف وهب بن منبه و هو یتناول تاریخ الیمن و قصص آدم و اولاده حتی عهد نوح ثم یؤرخ للعرب و عرب الجنوب بالذات و یسرد تاریخ أقبالهم و ملوکهم و یذکر هجراتهم من الیمن کما یذکر ملوک غسان ...». در صفحه عنوان نسخه حاضر، این کتاب به دو عنوان معرفی شده است: ۱. کتاب التیجان فی ملوک حمیر؛ ۲. کتاب التیجان فی معرفة ملوک الزمان، و در ادامه آمده است: «عن وهب بن منبه روایة أبی محمد عبدالملک بن هشام عن أسد بن موسی عن أبی ادریس بن سنان عن جده لأمه وهب بن منبه ... و یتلوه أخبار عبید بن شریة کاملة تامة». ابن خلکان در وفیات الاعیان و سیوطی در بغیة الوعاة از «کتاب فی أنساب حمیر و ملوکها» از ابن هشام یاد کرده‌اند که باید کتاب مورد بحث ما باشد. در نسخه حاضر پس از پایان کتاب «التیجان ...» ملحقی است در دو برگ با این آغاز: «و ما ذکر من حدیث سیف بن ذی یزن الحمیری فی نسخة من غیر هذا التألیف، قیل لما ظفر سیف بن ذی یزن الحمیری بالحبشة أتته و فود العرب ...». این خبر ناتمام مانده است. نسخه‌های خطی این کتاب در مکتبه جامع کبیر صنعا، کتابخانه آصفیه هند و کتابخانه سلطنتی برلین و موزه بریتانیا موجود است.

چاپ: دکن، حیدرآباد، دائرة المعارف العثمانیة، ۴۹۹ص، ۱۳۴۷ق؛ صنعاء، مرکز الدراسات، ۵۰۶ص، م۸ص، ف۲ص، ۱۹۷۹م.

[الاعلام، زرکلی ۱۲۵/۸؛ فهرس مخطوطات المکتبة الغربیة بالجامع الکبیر

بصنعا ۶۵۸؛ فهرس المخطوطات المصورة (معهد المخطوطات العربیة)، التاریخ ۱۰۲/۱؛ فهرس الکتب الموجودة بالمکتبة الازهریة ۴۰۵/۵؛ فهرست المخطوطات العربیة بالمکتبة الملکیة فی برلین ۲۴۷/۹؛ مصادر التراث الیمنی فی المتحف البریطانی ۲۵-۲۶؛ مصادر الفکر الاسلامی فی الیمن ۴۴۹؛ معجم رجال الحدیث ۲۰۹/۱۹]

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۱۴۱/۱

آغاز: بسمله. حدثنا أبومحمد عبدالملک بن هشام عن اسد بن موسی عن ابی ادریس بن سنان عن جده لامه وهب بن منبه أنه قرأ مائة و سبعون کتابا مما انزل الله علی جمیع النبیین؛ **انجام:** حتی اتی الله بالاسلام و هذا ما کان من أخبار الملوک الدائرة و الامم الغابرة و الحمدلله علی ذلک کثیرا کما هو اهله، و تم الکتاب.

نسخه اصل: موزه بریتانیا، Or. 2091؛ خط: نسخ، کا: علی بن سعید بن محمد بن هاجر قملانی، تا: با تاریخ ۱۰۳۱ق؛ ۱۱۲ص (۱-۱۱۲)، ۲۵سطر [عکسی ف: ۳ – ۲۹۱]

● تیحان الرسایل و سحر البلاغة / ادبیات / عربی

tīḥān-ur rasāyil wa siḥr-ul balāġa

با عنوان‌های فصل و مقامات مانند.

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۲۴۴۳/۶-ف

آغاز: بسمله حیاک الله ایها الغریب فی شانه المهجور فی زمانه؛ **انجام:** و توقد همهم و آمالهم علیه و الحمدلله و سلام علی عباده الذین اصطفی

نسخه اصل: کتابخانه آقای دکتر یحیی مهدوی؛ خط: نسخ معرب، کا: محمد بن جعفر بن علی مشهدی، تا: ۵۹۰ق؛ کاغذ: سمرقندی، جلد: تیماج مشکی، ۱۲گ (۳۱پ-۴۲پ)، اندازه: ۱۲/۵×۱۸/۵سم [فیلمها ف: ۱ – ۶۹۳]

● تیر اجل در صدمات راه جبل / سفرنامه / فارسی

tīr-e ajal dar sadamāt-e rāh-e jabal

تاریخ تألیف: ۱۲۹۹ق

مؤلف درسال ۱۲۹۷ که به سفر مکه از راه جبل مشرف شده بود رساله‌ای در بدی این راه نوشته بود تا شاید امنای دولت ایران در اصلاح آن بکوشند و چون در سال ۱۲۹۹ برای بار دوم و به امید بهتر بودن اوضاع از همان راه به مکه مشرف شده و آزار و اذیت‌های جدیدی را مشاهده کرده و این رساله را به عنوان حاشیه بر رساله قبل نگاشته و آن را در ۱۹ «فصل» تألیف نموده است.

[دنا ۴۸۹/۳؛ الذریعة ۲۴۳/۲۶]

۱. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۲۲۸۳/۶

آغاز: الهی اگر با چشیدن مشقت سفر مکه از راه جبل حاجیانت را در سفر برزخ عذاب کنی پس وای بر ایشان؛ **انجام:** و عمل بمضامین این کلمات گردان که زوار خانه ات آسوده و مطمئن باشند و صل علی محمد وآله واصحابه الانجبین و الحمدلله اولا و آخرا

خط: نستعلیق، کاتب = مؤلف، تا: قرن ۱۳؛ جلد: تیماج سبز، ۱۴گ (۲۳۷پ-۲۵۰پ)، ۱۹ سطر، اندازه: ۱۱×۱۸سم [محدث ارموی مخ: ۱ – ۴۶۹]

قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۲۱۹۴/۶

نسخه اصل: همان نسخه بالا [عکسی ف: ۶ – ۲۴۶]

۲. تهران؛ مهدوی؛ شماره نسخه:۱۳۹

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۴ [نشریه: ۲ – ۶۹]

● تیر انداختن و قبضه گرفتن / فنون نظامی / فارسی

tīr andāxtan va qabze gereftan

این رساله در تعلیم تیراندازی و قبضه گرفتن است با ذکر احادیثی که در فضیلت و ثواب آن و تشویق به آن وارد شده است. در این رساله از میرک نیشابوری استاد این فن تیراندازی یاد شده است و شاید او همان میر محمد نیشابوری است که قوس نامه دارد. در این نسخه چنین آمده است: در تیراندازی ۱۲ مسئله است. میرک نیشابوری می‌گوید که از استاد خود شنیده‌ام که سعدالله نام داشت بیان کرد که در تیر اندازی هیجده مسئله است که از دانستن آن چاره نیست اگر نداند کار بر وی مشکل شود و هر که فرض و سنت این کار نداند تیراندازی بر وی حرام است. در فهرست دیوان هند و مشترک پاکستان قوس نامه از میر محمد نیشابوری و منتخب آن یاد شده است.

آغاز: بسمله الحمد لله رب العالمین ... این رساله ایست در بیان تیر انداختن و قبضه گرفتن قال النبی صلی الله علیه و آله من ترک الرمی بعد ما علم فقد ترک سنتی ... و قال النبی صلی الله علیه علموا اولادکم الرمی

[مشترک پاکستان از منزوی ۲۵۱۹/۴ – ۲۵۲۰؛ ف اته (دیوان هند ۱۴۹۸/۱؛ الذریعه ۲۰۷/۱۷]

۱. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۲۴۶/۳-ف

نسخه اصل: بادلیان Add. 115 اوزلی (۱۸۸۷)؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۶۷۴ق، ۱۸ سطر [فیلمها ف: ۱ – ۵۸۸]

۲. تهران؛ شورا؛ شماره نسخه:۴۸۸/۱

آغاز: برابر؛ **انجام:** چنان است که اگر پشه بنشیند نجنبد روزنه روز باید کشید تا بازو قوت گیرد و الله اعلم بالصواب.

خط: نستعلیق خوش، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ کاغذ: سفید، جلد: مقوایی، ۱۶ص (۲-۱۷)، ۱۲ سطر (۵×۱۱)، اندازه: ۹×۱۸سم [سنا: ف: ۱ – ۲۸۶]

۳. تهران؛ شورا؛ شماره نسخه:۱۱۶۲/۵-طباطبائی

آغاز: برابر؛ **انجام:** و در پیش قبضه با حرمت سخن کنند و با اهل

قبضه با ادب باشند ... نقل است که اگر کسی در بیان خوفی داشته باشد قبضه را در زیرسر بگذارد و بگوید ای قبضه به حق خدای تعالی ... و بحق شاه مومنین علی المرتضی که چون دشمن بر سرم آید مرا خبر دهی ... ۱۲ مسئله است ... ایستاده قبضه گرفتن ... با طهارت بودن، تیر و کمان را به اصول ایستاده کشیدن. خواهی که تیرت از دل سندان گذر کند ×× اندک میان بپیچ و بزن هر دو شانه را / تمام شد این رساله تیر اندازی هر که عمل کند ثواب بسیار دارد
خط: شکسته نستعلیق خوب، کا: آقا نور ابن حاج نقد علی، تا: قرن ۱۲؛ ۲گ (۵-۶) [ف: ۲۳ - ۶۴۶]

← تیراندازی ⟵ جامع الهدایة فی العلم الرمایة
← تیراندازی ⟵ عشق و محبت

● **تیراندازی** / فنون نظامی / فارسی

tīr-andāzī

حسینی اصفهانی، میرزا بیک بن علی

hoseynī esfahānī, mīrzā beyk ebn-e ʻalī

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۴۳۳۱/۳-ف

نسخه اصل: شیرانی ۶۲۶۲ (ص ۶۵۶ فهرست)؛ بی‌کا، بی‌تا [فیلمها ف: ۳ - ۴۶]

● **تیراندازی** / فنون نظامی / فارسی

tīrandāzī

غیر همانند:

۱. شیراز؛ ملی؛ شماره نسخه:۵-ل/۳/۵۲۵

آغاز: بسمله و به نستعین - الحمد لله رب العالمین - بدانکه رهروان حق و گوشه نشینان وادی مطلق آنچه قاعده چیزی دانسته اند چنانکه امام جعفر صادق در بیان نگاهداشتن تفنگ و تفنگ انداز واجب و لازم است شرح داد !؛ **انجام:** و اگر بپرسند که شرق این کار و غرب این کار چیست بگو که شرق این کار قول درست و غرب این کار صدق است و یمین کار حلم است و یار (کذا) این کار فتح است و الله اعلم بالصواب.

در شرایط تفنگ و آداب تفنگ انداختن؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: جمادی الاول ۱۰۱۶ق؛ کاغذ: دولت آبادی، جلد: مقوا با تیماج قهوه‌ای، ۳گ، ۲۲ سطر (۱۷/۵×۷)، اندازه: ۷×۱۷/۵سم[ف:۲-۱۱۸]

۲. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۳۴۶۶/۱۹

آغاز: بسمله، حمدله، اما بعد کلمه ای چند در وصف تیراندازی املا کرده تا هرکس را که هوس تیر انداختن بود از این نفعی گیرد و عیب و هنر تیراندازی از اینجا معلوم شود؛ **انجام:** و مقهور گردد دشمنان او به اذن خدای تعالی

در هفت قطعه: اصول تیراندازی، فروع تیراندازی، اندازه تیر، صفت کمان، صفت قبضه، صفت شست، عیب‌ها که در دست کماندار بود. سپس عنوان‌های: در صفت نشانه، زدن زه بر ساعد، تیر از سندان بدر کردن؛ خط: نسخ و نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ کاغذ: ترمه، جلد: میشن قهوه‌ای، ۴۷ص (۶۵۹-۷۰۵)، ۱۷ سطر، اندازه: ۱۲×۲۵سم [ف: ۶ - ۴۴۰]

۳. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۹۲۷۷/۲

آغاز: ای به نام تو نامه نامور است ×× وی به لطف تو خامه کامور است / می‌نگارد ز قیل و قال جهان ×× از هنرهای علم و تیرو کمان؛ **انجام:** این رساله به اسم پرهیز است ×× به معانی بیش مختصر است

در ده فصل. در فهرست شیرانی (ص ۵۵۲) آمده که نام آن رساله تیر و کمان هم هست و در روزگار عالم شاهدوم (۱۱۷۳-۱۲۰۲) ساخته شده است، نام آن در این فهرست «پرهیز» آمده و گویا از بیت آخری چنین پنداشته‌اند؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: با تاریخ ۱۲۴۷ق؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: مقوا عطف تریاکی، ۶گ (۷۸پ-۸۳ر)، ۱۲سطر (۷×۱۳)، اندازه: ۱۲×۱۷سم [ف: ۱۷ - ۳۳۸]

۴. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۹۲۷۶/۳

آغاز: پیدا کنم مناقب فضل کمان و تیر ×× چو در صحاح علم بود خط نشانه ها / علمی بیان کنم که درو نیست هیچ قتل ×× گر بهر آدم و از بهر دانه را؛ **انجام:** تیر گشاده کوبه نشانه نکو رسد ×× تعریف او مکن که نکو زد نشانه را

بی‌کا، بی‌تا؛ کاغذ: سپاهانی، ۳گ (۸۳پ-۸۵ر)، ۱۲ سطر (۷×۱۳)، اندازه: ۱۲×۱۷سم [ف: ۱۷ - ۳۳۸]

۵. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۱۸۵۴۲

در دانش تیراندازی؛ بی‌کا، بی‌تا؛ انتقالی از کتابخانه پهلوی - مجموعه نوازی؛ اندازه: ۳۱×۳۸/۷سم [رایانه]

۶. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۴۳۳۱/۲-ف

شیرانی ۶۲۶۲ (ص ۵۵۵ فهرست)؛ بی‌کا، بی تا [فیلمها ف: ۳ - ۴۶]

● **تیراندازی با کمان** / فنون نظامی / فارسی

tīrandāzī bā kamān

رساله‌ای درباره چگونگی تیراندازی و شکار است. در ضمن کتاب از «سهم المراد بنفع العباد» از این عباری یاد کرده است. فهرست ۲۳ کلمه و یک خاتمه در آغاز کتاب هست و سپس دارد: مقدمه در بعضی کتابها آورده‌اند که حضرت رسالت پناه ... این آیت را بالای منبر می‌خواندند: «و اعدوا لهم ما استطعتم ...».

تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه:۲۸۵۹

آغاز: آغاز، خطبه و مقداری از فهرست افتاده است: کلمه ششم در بیان آغاز آموختن تیراندازی. و دانستن مقدار نشانه، مشتمل است بر دو جزء؛ **انجام:** در آغاز کلمه شانزدهم: تمامی هنر میباید

چنانچه شناختن قسمت هوا
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ تملک: علی قلی میرزا در ۱۲۸۰ ق؛ کاغذ: سپاهانی سفید، ۶۸گ، ۱۵ سطر، اندازه: ۱۷×۲۳سم [ف: ۳ - ۵۴۴]

● **تیراندازی و کمانداری** / فنون نظامی / فارسی

tīrandāzī va kamāndārī

از ناشناس. گفتاری است بخش‌بندی شده، در داستان پیدایش هنر تیراندازی، سپس آموزش آن، انواع تیرها.

[مشترک پاکستان ۲۵۱۷/۴-۲۵۲۱]

تهران؛ دائرة المعارف بزرگ اسلامی؛ شماره نسخه:۳۲۲/۹-عکسی

آغاز: حمدله. صلات. اما بعد، این چند کلمه ای است در بیان تیراندازی و کمانداری از قول انبیا و اولیا و حکما. چنین آورده اند که چون آدم (ع) در دنیا آمد و تخمی که می‌کشت جانوران آن را می‌چیدند؛ **انجام:** و قواعد و ضابطه بسیار است، که در این رساله نگنجد و دراز می‌شود، پس بر این کلمه اختصار کرده شد. و الله اعمل بالصواب تم.

اصل نسخه: گنج بخش، ش ۱۱۳۳؛ خط: نستعلیق تحریری، کا: احمد یار قریشی هاشمی، تا: صفر ۱۳۱۵ق؛ (گ۲۳-۲۵) و (گ۲۶-۲۸) و (۳۱-۳۳) (عکس) [عکسی ف: ۲ - ۷۵]

● **تیرباران باب** / تاریخ / فارسی

tīrbārān-e bāb

جریان چگونگی اعدام سید باب شیرازی است که یکی از مریدان او نوشته است.

قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه:۳۸۶۲

آغاز: باری آن مأمور در کمال ادب و احترام طلعت اعلی را از چهریق حرکت داده وارد تبریز بلاانگیز گردانید و حمزه میرزا را در محل یکی از مقربان خود ایشان را وارد گردانید؛ **انجام:** از عمرمبارکشان ۳۱ سال و ۷ ماه و ۲۷ روز گذشته بود اما از سنین شمسی ۳۳ سال و ۶ ماه بود از ظهورشان از سنین قمری شش سال و سه ماه و بیست روز گذشته بود و از سنین شمسی شش سال و چهل و چهار یوم گذشته بود

خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: مقوا، ۵گ، ۱۷ سطر، اندازه: ۱۴×۲۲سم [ف مخ: ۱ - ۵۲۱]

● **تیر شهاب در ذم مستوجبین عقاب و عذاب** / عرفان و تصوف / فارسی

tīr-e šahāb dar zamm-e mostawjibīn-e ‘eqāb va ‘azāb

قمی، محمد علی بن محمد رشید، ق۱۳ قمری

qomī, mohammad ‘alī ebn-e mohammad rašīd (- 19c)

تاریخ تألیف: دهه دوم محرم ۱۲۳۸ق

رساله‌ای درباره تاریخ و اعتقادات صوفیان و رد بر آنان و بیان اینکه از طریقه ائمه معصومین علیهم السلام به دورند، با بیان بعضی از مختصات فرق مختلف آنها. این کتاب در پاسخ شخصی نگاشته شده و مؤلف را در تهران به تصوف نسبت می‌داده و از وی نکوهش می‌کرده است.

آغاز: الحمد لله الذی فضلنا علی کثیر من عباده المؤمنین و هدنا الی الصراط المستقیم و ما کنا لنهتدی لو لا هدانا الله رب العالمین.

انجام: بارالها بحق هشت و چهار ×× وقفنا ربنا عذاب النار

[دنا ۴۹۰/۳؛ فهرستواره منزوی ۲۴۸/۷]

۱. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۹۲۳۴

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، کاتب = مؤلف، بی‌تا؛ وقف‌نامه کتاب به خط مؤلف با مهر وی «کلب آستان امیر المؤمنین سالک العارفین» (مربع)؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۲۰۵گ، ۱۰ سطر، اندازه: ۱۵×۲۰/۵سم [ف: ۲۴ - ۱۱۵]

۲. اصفهان؛ سید کشفی؛ شماره نسخه:بدون شماره

آغاز: برابر

کاتب = مؤلف، بی تا [دلیل المخطوطات: ۱ - ۴۷]

● **تیر شهاب در رد باب خسران مآب** / کلام و اعتقادات / فارسی

tīr-e šahāb dar radd-e bāb-e xosrān-ma‘āb

کرمانی، محمد کریم بن ابراهیم، ۱۲۲۵ - ۱۲۸۸ قمری

kermānī, mohammad karīm ebn-e ebrāhīm (1810 - 1871)

اهدا به: محمد شریف کرمانی اناری

تاریخ تألیف: ۱۲ ربیع الاول ۱۲۶۳ق

رساله‌ای در رد دعوی میرزا علی محمد شیرازی (باب) که برای آقا محمد شریف کرمانی اناری در «مقدمه» و چند «فصل» نگاشته است. مقدمه در حکمت خلقت عالم است و فصولی چند که همگی ادله بر بطلان رأی و انکار باب است.

آغاز: بسمله، ستایش خداوندیرا سزاست که پروردگار عالمیانست و درود پیغمبریرا رواست که مهتر جهانیانست.

انجام: همین قدر در این مقام کافیست در خانه اگر کس است یکحرف بس است.

[دنا ۴۹۰/۳؛ فهرستواره منزوی ۲۳۹/۹]

۱. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۷۰۹

آغاز و انجام: برابر

خط: شکسته نستعلیق، کاتب = مؤلف، تا: ۱۲ ربیع الاول ۱۲۶۲ق؛

کاغذ: فرنگی، فستقی، جلد: تیماج سیاه، ۶۲گ، ۱۲ سطر (۵×۱۱)، اندازه: ۱۰/۵×۱۱سم [ف: ۲ - ۲۱۶]

۲. تهران؛ مدارک فرهنگی؛ شماره نسخه:۷۰/۲

آغاز: برابر؛ **انجام:** و مکابره با اراذل و اتراک بابنواسطه باید بنمایم ...

خط: نستعلیق خوب، کاتب = مؤلف، تا: دوشنبه ۱۲ ربیع الاول ۱۲۶۳ق؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج قهوه‌ای، ۲۸ ۲۹گ (۵۷پ-۸۵ر)، اندازه: ۱۴/۵×۲۰/۵سم [ف: - ۶۴]

۳. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۵۸۷۴/۵

خط: نسخ، کا: غلام علی کرمانی، تا: یک‌شنبه ۲۷ جمادی الثانی ۱۲۶۲ق؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج مشکی، ۱۴ سطر (۶×۱۵)، اندازه: ۱۶×۲۱سم [ف: ۱۶ - ۱۱۷]

۴. تهران؛ شورا؛ شماره نسخه:۲۰۶۴

آغاز و انجام: برابر

کا: محمد جواد حائری کربلائی، تا: ۱۲۸۲ق؛ کاغذ: فرنگی سفید، جلد: میشن زرشکی، ۱۹۵ص، ۱۱سطر، اندازه: ۱۱/۵×۱۸سم [ف: ۶ - ۵۹]

۵. مشهد؛ الهیات؛ شماره نسخه:۱۴۸۵۸/۵

بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ جلد: تیماج مشکی، ۹گ، اندازه: ۱۱×۱۷/۵سم [ف: ۲ - ۱۶۱]

۶. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۶۲۶/۱

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، کا: محمدرضا بن محمد صادق یزدی، تا: قرن ۱۳، جا: همدان؛ کاغذ: فرنگی آهار مهره، جلد: میشن مشکی، ۴۸گ (۱پ-۴۸پ)، ۱۴ سطر، اندازه: ۱۰/۲×۱۶/۳سم [ف: ۵ - ۱۱۶]

۷. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۵۹۲۸

بی‌کا، بی‌تا؛ خریداری از حوزه علمیه ولی عصر کرمان [رایانه]

۸. یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه:۲۳۶۳/۳

خط:نستعلیق،بی‌کا،بی‌تا؛کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج مشکی، ۳۲گ (۵۴-۸۵)، ۱۵ سطر (۸/۵×۱۴)، اندازه: ۱۲×۲۰سم [ف: ۴ - ۱۲۶۴]

← تیر و کمان ≺ تیراندازی

● **تیسیر** / علوم قرآن / عربی

taysīr

نصیری طوسی، محمد تقی بن عبدالحسین، ق۱۱ قمری

nasīrī tūsī, mohammad taqī ebn-e ʻabd-ol-hoseyn (-17c)

دانش‌های گوناگون کلاسیک قرن یازدهم در این کتاب گرد آمده است. نگارنده در دیباچه گوید چون خواستم مطالب قرآن را شسته و رفته در برابر مردم بگذارم و از برداشتن آن را آسان سازم، دانش‌هایی را که در فهم قرآن از دانستن آنها گریز نیست، در این مجلد از «تیسیر» گرد کردم و این مجلد را بر پنج جزء بخش نمودم: ۱. آن دسته از دستورهای زبان عرب که در صرف و نحو نیاید؛ ۲. صرف؛ ۳. نحو؛ ۴. معانی و بیان و بدیع و منطق؛ ۵. اصول فقه. از گفتار نگارنده چنین برمی‌آید که این جلد (پنج جزئی) پیش‌درآمد یک دائرة المعارف به نام «تیسیر» است که نگارنده می‌خواست همه دانش‌های مذهبی کلاسیک آن روزگار را به عنوان دانش‌های قرآنی در آن گرد آورد. از این مجموعه یا دائرة المعارف تاکنون چیزی گزارش نشده، از این پنج جزء نیز که فهرست آن را داده، جز سه جزء نخست و سوم و چهارم، در نسخه دانشگاه (شماره ۱۷۸) که جای گفتگو می‌باشد بجا نمانده است و از میان جزء نخست نیز چند برگ افتاده است. در انشاء و عبارت عربی این کتاب نادرستی دیده می‌شود و از اصطلاح‌های فیلسوفان که در آن به کار برده چنین بر می‌آید که وی در فلسفه و منطق بیش از ادبیات دست داشته است. بر پشت برگ ۲ر نسخه تیسیر (شماره ۱۷۸ دانشگاه) گفتاری در چند سطر به خامه همین نگارنده دیده می‌شود که در آن از نگارندگان گله‌گزارده، می‌گوید: دسته‌ای برای خودنمایی و یا برای آنکه دانش را ویژه خود دارند، با عبارت‌پردازی‌های دشوار از فهم دیگران جلو گیرند و دانستن آن را از مردم دریغ دارند و دسته‌ای تا آنجا به گزارش و شاخ و برگ پرداخته که خود مسئله را فراموش کرده‌اند، کتاب مانند نامه است که کسی برای دوست خود فرستد، اگر وی برای فهم آن ناچار به گزارش و پرسش باشد آن نامه سود نخواهد داشت و دستور آن مجری نخواهد شد.

فهرست آنچه از این کتاب در کتابخانه دانشگاه هست: دیباچه: تفسیر اصطلاح‌ها؛ جزء ۱. گزارش آنچه صرف نشود (اداتها) و آن در دو جمله است: جمله نخست گفتارهای همگانی درباره اداتها در سه فصل، جمله دوم گزارش ادات‌های گوناگون به ترتیب حرف‌های الفباء (الف-ی)، خاتمه جزء نخست در هفت «فصل». از پایان فصل نخست تا آغاز فصل سوم از نسخه دانشگاه میان برگ‌های ۶۵ و ۶۶ افتاده است. پایان نگارش جزء نخست (از این مجلد) از تیسیر در ربیع الاول ۱۰۸۱ق به اصفهان بوده، و پایان نوشتن این نسخه به خامه خود او در ۱۰ شعبان همان سال؛ جزء ۲. دستورهای صرفی (افتاده است)؛ جزء ۳. دستورهای نحوی، پنج «باب» دارد: ۱) پیشگفتار، ۲) عامل‌ها، ۳) معمول‌ها، ۴) واژه‌ها در جمله، در دو بخش: الف- متبوع، مرفوع‌ها، منصوب‌ها، مجرورها، ب- تابع‌ها، ۵) جمله. پایان نگارش جزء سوم در ۱۹ جمادی الثانی ۱۰۸۱ و نوشتن این نسخه ۳ رمضان همان سال بوده است؛ جزء ۴. بلاغت، یک پیشگفتار و دو حدیقه (پنج فن) دارد: حدیقه نخست: بلاغت ظاهری، در سه «فن»: ۱) معانی: هشت باب دارد: اسناد، مسند الیه، مسند، فعل، قصر، انشاء، فصل وصل، ایجاز و اطناب، ۲) بیان، یک پیشگفتار و سه باب دارد: کنایه، تشبیه، مجاز، ۳) بدیع، باب نخست، محسنات،: الف) معنوی، ب) لفظی، باب دوم، آنچه در ترکیب

منشآت مفید افتد، باب سوم: آنچه در کتب مشهور نیست، پایان حدیقه نخست در ۱۵ شوال ۱۰۸۱ بع اصفهان بوده است، حدیقه دوم، از جزء چهارم، در بلاغت حقیقی، یک پیشگفتار و سه باب دارد پیشگفتار، گفتارهای همگانی که خود به نام کتاب دیگر او «مبدأ و معاد» به اینجا آورده است، باب یکم چگونگی بیان کردن خواسته انسان، باب دوم، دستور گفتگو و ستیز (آداب بحث)، باب سوم، تنظیم فکر برای دانستن نادانسته و در این باب همه «تهذیب المنطق» تفتازانی را آورده و شرح کرده. پایان جزء چهارم در ۲۸ شوال ۱۰۸۱ در اصفهان بوده است.

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۸۷

آغاز: (آغاز جزء نخست:) الحمدلله رب العالمین و الصلاة و السلام ... اما بعد یقول الفقیر الی الله الغنی محمد تقی بن عبدالحسین النصیری الطوسی عفی عنهما: لما اردت تبویب آیات القرآن الحکیم لتسهیل ... و ان الحق به شیئا ... فوضعت هذا المجلد من کتاب التیسیر و صیرته علی خمسة اجزاء ... (آغاز جزء سوم: الحمدالله رب) ... الجزء الثالث فی القوانین النحویة ... (آغاز جزء چهارم:) الحمدالله رب ... الجزء الرابع من اجزاء التیسیر فی البلاغة و فیها مقدمة و خمسة فنون؛ **انجام:** (انجام جزء نخست:) ای ابیت ان تأتی من الامور ما تلعن علیه. و السلام، تم الجزء الاول من الادات و هو الجزء الاول من التیسیر بتوفیق الله الملك الکبیر بدار السلطنه اصفهان فی عاشر شهر شعبان المعظم سنة ۱۰۸۱؛ (انجام جزء سوم) و الفعل العام فی کل ظرفیة مقدر بحسب اقتضاء نفس الظرفیة سواء کان الظرف خاصا أو عاما، لان کل خاص عام مع شیئی آخر. و السلام ... قدتم تصنیف هذا الجزء فی ۱۹ شهر جمادی الثانیة ۱۰۸۱؛ (انجام کتاب:) فان الانسان حیوان و الفرس حیوان و البقر حیوان و قالوا فی هذا المقام کلمات غیر مرغوبة ترکناها و السلام اولا ... اختتم تحریرا و تقریرا معافی الثلاثا ۲۸ شوال ۱۰۸۱ و کان آخر ایت ئیل الترکیة بدار السلطنه اصفهان ... علی ید مصنفه محمد تقی بن عبدالحسین عفی عنهما

خط: نستعلیق، کاتب = مؤلف، تا: ۱۰ شعبان ۱۰۸۱ق در اصفهان (جزء نخست)، ۳ رمضان ۱۰۸۱ق (جزء سوم) و جزء ۲۸ شوال ۱۰۸۱ق (جزء چهارم)؛ محشی به خط متن امضای «منه» بسیار دارد، مصحح، مجدول، احتشام الدولة یکی از اعیان اصفهان که خوشنویس و بی‌سواد بوده یادداشت و مهر خود را گذارده، از برگ۷۱ر برمی‌آید که این نسخه پاکنویس،پنج ماه پس از نگارش نوشته شده،گویا نگارنده آن را برای پیشکش به یکی از بزرگان می‌ساخته است؛کاغذ:ترمه سفید نخودی،جلد:تیماج مشکی، ۱۸۰گ، ۲۱ سطر (۱۰/۶×۱۷/۲)، اندازه: ۱۷×۲۵ سم [ف:۲-۳۶۳]

← التیسیرات ≻ سر الاسرار
← تیسیرات ادلاء ≻ تیسیرات

● **تیسیر الاحکام** / فقه / فارسی

taysīr-ol ahkām

دولت آبادی، احمد بن شمس الدین، - ۸۴۹؟ قمری

dowlat ābādī, ahmad ebn-e šams-od-dīn (- 1446)

به خواهش: سلطان ابراهیم شاه شرقی، شاه جونپور (۸۰۳-۸۴۴ق) عقاید و فقه و اخلاق است، نثر آمیخته به نظم، در پنج «باب» و «فصل»هایی: باب ۱. ایمان، فصل در کلمه کفر؛ باب ۲. ترک گناه، فصل در توبه؛ باب ۳. احکام، در سی و نه فصل، ۱) فضیلت نماز، ۲) طهارت، ۳) فرایض وضو، ۴) استنجا، ۵) غسل ...؛ باب ۴. محضورات، سه فصل؛ باب ۵. اخلاق، چهار فصل: ۱) آداب حق تعالی، ۲) آداب معیشت با بزرگان، ۳) معیشت با دوستان، ۴) معیشت با سایر مردمان. نسخه ها با یکدیگر جدایی دارند. و آنچه اته و ریو درباره روزگار نگارش نوشته اند درست نیست. (احمد منزوی)

آغاز: حمد وافر و ثنای متوافر مر حضرت صمدیت ذوالجلال جل جلاله که اساس دین حنفی را به تأسیس بناء علم بنیاد نهاد

انجام: به تسبیح و تهلیل و استغفار ختم کند تا خانمت (خاتمت) مجلس به خیر باشد ... سبحان الله وبحمده سبحانک ربک رب العزة عما یصفون و سلام علی المرسلین الحمدلله رب العالمین

[تسبیحی ۱۰۱/۲؛ دانش پژوه، فقه هزار و چهارصد ساله، ۶۳: مشترک پاکستان ۱۱۱۲/۲، همانجا ۸۴۰/۱۴ (۳۴ نسخه)؛ رحمان علی، علمای هند، ۸۸؛ الذریعه (۲)۵۵۳/۹ «دیوان شهاب ... » به تفصیل؛ اعلام ۱۰۹۶/۲؛ اته ۲۵۹۵؛ دنا ۴۹۰/۳]

۱. تهران؛ دائرة المعارف بزرگ اسلامی؛ شماره نسخه:۱۴۶-عکسی

آغاز و انجام: برابر

اصل نسخه: گنج بخش، ش ۳۹۶ (گنج، ۲۲۰۵/۴)؛ بی‌کا، تا: ۹۴۷ق؛ بهار خوش، متن ۱۴۳ برگشمار دارد. فتوی آن ۱۵۴گ [عکسی ف: ۲ - ۷۶]

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۶۱۹۳/۲-ف

نسخه اصل: همان نسخه بالا [فیلمها ف: ۳ - ۲۰۸]

۲. تهران؛ شورا؛ شماره نسخه:۸۸۴۱/۷۴

آغاز و انجام: برابر؛ انجامه: «تمت تمام شد کتاب تیسر الاحکام (کذا) در علم فقه به خط جمال الدین محمد و این کتاب از تصنیفات ملك العلماء شهاب دولت آبادی در سنه ۱۱۱۰ هزار و صد و ده از هجرت سید المرسلین و خاتم النبیین روز یک‌شنبه ماه شوال کرم بالخیر و الامال در بلده فراه که از هرات چهل فرسنگ به طرف قندهار است در سلطنت شاه سلطان حسین الصفوی بن شاه سلیمان بن شاه عباسی ثانی»

کامل؛ کا: جمال الدین محمد حسنی، تا: یک‌شنبه شوال ۱۱۱۰ق، جا: فراه؛ کاغذ: شرقی نخودی آهار مهره نازك، جلد: میشین مشکی، ۱۰ص(۴۲۲-۴۳۱)، اندازه: ۲۲/۳×۳۴/۹سم [ف: ۲۹/۱- ۹۹]

● **تیسیر البیان فی تخریج آیات القرآن = کشف الآیات** / علوم قرآن / عربی

taysīr-ul bayān fī taxrīj-i āyāt-il qur‘ān = kašf-ul āyāt

خان داود، احمد

xān dāvūd, ahmad

چنانکه از نام کتاب پیداست، کشف الآیات است نه کشف الکلمات و برای کسی سودمند است که آیتی از قرآن را بشناسد و جای آن را در قرآن نداند. این کتاب پس از بخش راهنما، دو بخش اصلی دارد: در بخش یکم واژه‌های آغازین آیه‌ها به ترتیب حرف اول تا سوم آن کلمه مرتب شده و در بخش دوم آخرین کلمه آیه‌ها، به ترتیب آخرین حرف و حرف‌های پیش و پیشتر مرتب شده است. در دیباچه آورده است که چون آیات قرآنی مورد استشهاد در کتب است و پیدا کردن آنها دشوار است به تألیف این کتاب بدین ترتیب بی‌مانند پرداختم. تخریج آیات را بدین ترتیب یاد کرده است: «و جعلت الکتاب قسمین خلا ذکر الفاتحه. الاول فی اوائل الایة و الثانی فی اواخرها و جعلت کلا منهما بابا بابا و عنوان کل باب من الاول الحرف الاول من الایة مع مایلیه و من الثانی الاخر منها مع السابق علیه و جعلت الثالث معلما بقولنا الالف. الباء التاء ثم اعتبرت الرابع و الخامس و السادس و هکذا الی ما انقطاع الشرکة و اعتبرتها مکتوبة لا مقروه و اعلمت کل جزء و رکوع بحروف ابجد محمره و کتبت العلامات عن الایات موجزة و جعلت الاولی للجزء الرکوع للرکوع الثانیه و عدد الرکوعات من ابتداء الاجزاء و ان لم یکن هناک رکوع بین القراء و عینت فی الفهرس مواضع الاجزاء و الرکوعات للاختلاف بین الائمة فی تعیین بعضها مع العلامات و ذکرت فیه السور مجموعة لتصیر بجهتها الایة معلومة و راعیت الترتیب فی حروف التهجی فی ذکر الایات مقدمة و مؤخره». (مهدی ولایی)

آغاز: الحمدلله الذی انزل القرآن حجة باهرة ... و بعد فیقول المفتقر الی الصمد المعبود، احمد المعروف بخان داود، لما رأیت الآی الموردة للاستشهاد ... اکثر من یحصی ... و انه موقوف علی معرفة مواضعها ... وضعت طریقا ... یسهل بها تخرج الآیة من رکوع مخصوص، من جزء مخصوص، مع سورة مخصوصة و جعلت الکتاب فی قسمین خلا ذکر الفاتحة، الاول فی اوائل الآی و الثانی فی اواخرها ... الجزء الاول، سورة البقرة الم ...

انجام: جهنم لا یموت فیها و لا یحیی یویب

[الذریعه ۲۹۷۹/۱۲؛ دنا ۴۹۰/۳]

۱. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۲۷۵

آغاز و انجام: برابر؛ تمت الکتاب فی الخامس عشر من المحرم المکرم سنة.

خط: نسخ خوش، بی‌کا، تا: قرن ۱۰؛ تملک: محمد بن احمد در تاریخ ۱۲۰۵ با خط نسخ ترکی؛ کاغذ: اصفهانی، نخودی، جلد: مقوایی، رویه تیماج نخودی، ۱۴۵گ، ۱۹سطر(۷/۵×۱۶/۵)، اندازه: ۱۳×۲۳سم [ف: ۱۱ - ۶۸۲]

۲. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۳۷۶۰

آغاز و انجام: برابر

خط:نستعلیق،بی‌کا،تا: ۲۷ رمضان ۱۰۷۰ق؛ مصحح؛ تملک: محمد امین ابن حسنعلی، محمد مازندرانی و مهر «عبده محمد» (بیضی)، عبدالله چلبی بن حاج محمد مشهور به حکیم زاده؛ جلد: تیماج قرمز، ۱۶۵گ، ۱۵ سطر، اندازه: ۱۴/۵×۲۲/۵سم [ف: ۱۰-۱۵۱]

۳. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۳۹۸۵

آغاز: برابر؛ **انجام:** یهدی به ور (فی سنة ۱۰۷۶ فی المراغة).

خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۰۷۶ق، جا: مراغه؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج تریاکی، ۱۲۵گ، ۱۲ سطر (۸×۱۳)، اندازه: ۱۵×۲۰سم [ف: ۱۲ - ۲۹۷۹]

۴. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۶۱۴۶

آغاز: و کتب العلامات للایت موخزه و جعلت الاولی؛ **انجام:** برابر

خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۲۰۶ق؛ افتادگی: آغاز [الفبائی ف: ۱۵۵]

۵. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۸۸۵۲/۲

آغاز: برابر؛ **انجام:** یهدی الی الرشد الط یا، یهدی به وو.

تذکر: نام مؤلف به قرینه آغاز نسخه به دست آمد؛ خط: نسخ، کا: اسماعیل بن عبدالله خوانساری، تا: ۱۲۹۴ق؛جلد: تیماج قرمز، ۷۲گ (۲۲۳پ-۲۹۴ر)، ۲۳ سطر، اندازه: ۱۴×۲۱/۵سم[ف:۲۳-۴۰]

۶. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۹۷۲۰

آغاز: برابر؛ **انجام:** باب الیاء مع الهاء الدال یهدی الی الرشد لط یا یهدی به و ز

نسخه حاضر مقدمه (به جز تحمید) و قسم دوم را ندارد؛ خط: نسخ خوش، بی‌کا، تا: قرن ۱۴؛ با توجه به محتویات مجموعه و موجودی این نسخه احتمالاً منقول از نسخه ۸۸۵۲ مرعشی است، یادداشت محمد حسین بن محمد موسوی خوانساری در ۱۳۱۶ق در توصیف کتاب و نیز عنوان «درک الآیات» برای کتاب حاضر؛ مهر: «الراجی احمد بن محمد رضا الحسینی» (بیضی)؛ اهدایی: رهبری، خرداد ۱۳۷۳؛ کاغذ: نخودی آهار مهره، جلد: تیماج قهوه‌ای، ۳۷گ، ۲۶ سطر، اندازه: ۱۰/۵×۱۷/۵سم [اهدائی رهبر: ۱علوم قرآن - ۱۵۳]

۷. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۵۰۱

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ نسخه نسبتا قدیمی است؛ واقف: فاضلخان؛ ۱۶۵برگ، ۱۷ سطر، اندازه: ۱۲×۲۱سم [ف: ۴ - ۴۳۰]

۸. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۰۰۶۲

بی‌کا، بی‌تا؛ خریداری از مهردخت همایی [رایانه]

● **تیسیر التحریر** / اصول فقه / عربی

taysīr-ut taḥrīr

بلخی، محمد امین
balxī, mohammad amīn

وابسته به: التحریر فی اصول الفقه؛ ابن همام، محمد بن عبدالواحد (۷۹۰–۸۶۱)

شرح مبسوطی است بر کتاب «تحریر الاصول» محمد بن عبدالواحد حنفی نحوی مشهور به ابن همام (۷۹۰–۸۶۱)، شارح در شرحش ناظر بر شرح مختصر الاصول عضدی می‌باشد.

بابل؛ خاتم الانبیاء؛ شماره نسخه:۱۰۱

آغاز: بانه المطالب و الرابع بانه الکیف و الثالث بانه المبادی قبوله

خط: ثلث، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ در مصحح، محشی از محمد علی، مجدول محرر؛ جلد: تیماج سوخت، ۴۳۷گ، ۴۱ سطر، اندازه: ۱۷×۲۹سم [ف: – ۷۵]

● تیسیر الدافع للداهیة فی تحصیل علمی العروض و القافیة / عروض و قافیه / عربی

taysīr-ud dāfī‘ li-d-dāhīya fī taḥṣīl-i ‘ilmīy-al ‘arūḍ wa-l qāfīya

ابن خطیب، عبداللطیف بن علی، – ۹۳۲ ؟ قمری
ebn-e xatīb, ‘abd-ol-latīf ebn-e ‘alī (- 1526)

وابسته به: تیسیر الدافع للداهیة فی تحصیل علمی العروض و القافیة؛ ابن خطیب، عبداللطیف بن علی (–۹۳۲)

کتاب در علم عروض و قافیه است شامل دو «باب»: ۱. علم عروض در یک «مقدمه» و یک «مقصد»، مقدمه دارای شش «فائده»: ۱) اصطلاحات عروضیه، ۲) بیان اصول اجزاء شعر، ۳) بیان زحافات و علل لاحقه به تفاعیل، ۴) بیان زحافی که در بیتی از ابیات قصیده روی می‌دهد، ۵) معاقبه و مراقبه و مکانفه، ۶) مصرع. مقصد، در بیان بحرهای شعری است.

آغاز: بسمله ان احق ما ینتظم فی سلک التقریر و سمط التحریر التقریر البیان باللسان و التحریر البیان بالقلم و السمط الخیط مادام فیه الخرز الا فهو سلک بالتقدیم ... اما بعد فیقول الفقیر الی الله الغفور الرحیم عبداللطیف بن علی بن ابراهیم ان علمی العروض و القافیه مما لا بد منه فی العلوم العربیة ... و لم یوجد من الکتب الجامعة لقواعد هما فی دیارنا سوی القصیدة الحاجبیة لکنها لما فیها من غایة الاجمال و الاهمال لما لا ینبغی فیه الاهمال من بیان الاصطلاحات العروضیة ... فاردت ان ارتب رسالة سهلة علی الطالبین تفصل اجمالها ای ما اجمل فی القصیده ... و سمیتها بالتیسیر الدافع للداهیة ...

۱. مشهد؛ الهیات؛ شماره نسخه:۱۹۳۲۰/۱۱

آغاز: برابر

خط: نسخ، کا: مصطفی بن ابراهیم بن محمد، تا: ۱۱۵۷ق، جا: دارالحدیث سلیمانی؛ جلد: تیماج بنفشه‌ای رنگ، ۴۳گ، ۱۹ سطر (۱۴/۵×۶/۵)، اندازه: ۱۲×۱۹/۵سم [ف: ۲ – ۳۹۳]

۲. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۴۱۷۴

آغاز: برابر؛ **انجام:** و هو نظیر الاقعاد فی الاعاریض و لیکن هذا آخر ما اردنا ایراده فی هذه الرسالة فلله الحمد و المنة و علی رسوله افضل الصلوة و التحیة فرغت من تسویده فی غرة شهر ذی القعدة الحرام سنة ۱۲۶۳

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۱۶۳ق؛ مجدول، با سرلوح، محشی؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج سرخ، ۶گ، ۱۶ سطر (۴×۱۰)، اندازه: ۹×۱۴سم [ف: ۱۳ – ۳۱۴۱]

● تیسیر درجه طالع / هیأت / فارسی

taysīr-e daraje-ye tāle‘

۱. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۳۷۲۶

آغاز: احکام سال چهل و دوم؛ **انجام:** خامس الاصل

خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۸۴۳ق [الفبائی ف: – ۱۵۵]

۲. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۲۲۵۵

آغاز: مطارح انوار کواکب اصل در سال چهل و یکم شمسی؛ **انجام:** بنحویست که نگارش یافته است انشاء الله مبارک و میمون باد.

خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۲۴۵ق [الفبائی ف: – ۱۵۵]

● تیسیر الفتاوی فی تحریر الحاوی / فقه / عربی

taysīr-ul fatāwī fī taḥrīr-il ḥāwī

ابن بارزی، هبة الله بن عبدالرحیم، ۶۴۵ – ۷۳۸ قمری
ebn-e bārezī, hebat-o-llāh ebn-e ‘abd-or-rahīm (1248 - 1338)

وابسته به: الحاوی؛ قزوینی، عبدالغفار بن عبدالکریم (–۶۶۵)

شرح مختصر توضیحی است بر کتاب «الحاوی الصغیر» نجم الدین عبدالغفار بن عبدالکریم غزنوی شافعی. در این شرح فقط به بسط عبارات متن و توضیح مشکلات آن پرداخته شده است. نامبرده شرح مفصل دیگری نیز در چهار جلد به نام «مفتاح الحاوی» (کشف الظنون ۶۲۶/۱؛ معجم المؤلفین ۵۷/۴) یا «اظهار الفتاوی من أسرار الحاوی» (النجوم الزاهرة ۳۱۶/۹) دارد. (براتعلی غلامی مقدم)

آغاز: بسمله ... الحمدلله المقدس عن الانداد و الاضداد..، اما بعد فهذا کتاب اذکر فیه مسائل الحاوی و اوضحه ببسط عبارته المشکلة ... و سمیته تیسیر الفتاوی من تحریر الحاوی

[دنا ۴۹۱/۳]

۱. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۱۸۵۱

آغاز: بسمله، قال مولانا الشیخ الامام العالم العلامة؛ **انجام:** و الولاء بین عصبیتها بالسویه.

خط: نسخ، کا: عبد الخالق بن احمد بن ابی بکر بن محمد بن ابی الفوارس المعری، تا: ۷۲۶ق، جا: معره (مسقط الرأس ابوالعلاء معری)؛افتادگی:انجام؛کاغذ:سمرقندی،جلد:تیماج عنابی،۱۵۱گ، ۲۳ سطر (۱۱/۵×۱۶/۵)، اندازه: ۱۵/۵×۲۱/۵سم [ف: ۱۰ - ۴۲۸]

۲. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۶۰۳۷

آغاز: علی قیمة المکاتب و المبیع الأخر و کذا لو انفسخ العقد فی بعض المعقود علیه؛ **انجام:** و فی کل نصف لمالکه و الولاء بین عصبیتها بالسویة

از «فصل فی الخیار» است تا پایان کتاب «باب عتق ام الولد»؛ خط: نسخ، کا: عبدالرشید بن محمد بن علی ماشاده، تا: پنج‌شنبه نیمه صفر ۸۷۰ق؛ افتادگی: آغاز؛ محشی با رمز «قو»؛ کاغذ: نخودی آهار مهره، جلد: تیماج قهوه‌ای، ۱۳۰گ، ۱۹ سطر، اندازه: ۱۱/۶×۱۸/۲سم [ف: ۲۱/۱ - ۳۰۴]

۳. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۲۶۱۵

آغاز: برابر؛ **انجام:** و الولاء بین عصبتیهما بالسویة، و الله اعلم بالصواب و الیه المرجع و المآب.

خط: نسخ، کا: محیی الدین [بن] بدرالدین الاناری، تا: ۱۰ شوال ۹۰۱ق؛ محشی؛ کاغذ: ترمه، جلد: میشن سرخ، ۲۳۰گ، ۱۵ سطر، اندازه: ۱۳/۲×۱۹سم [ف: ۱ - ۱۳۸]

۴. شیراز؛ ثامنی، محمد رضا؛ شماره نسخه:۱۷

بی‌کا، تا: دوشنبه ۱۷ ربیع الثانی ۹۸۶ق؛ افتادگی: آغاز؛ جلد: تیماج ضربی، قطع: پالتویی [اوراق عتیق: ۱ - ۲۶۹]

۵. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۲۲۷۵/۴

آغاز: برابر؛ **انجام:** و السید المملوک المذکور کما لایرد ما صاره العبد..

بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: انجام؛ جلد: تیماج قرمز، ۶۰گ (۴۵پ-۱۰۴پ)، اندازه: ۱۳×۱۸/۵سم [ف: ۶ - ۲۶۱]

● التیسیر فی بحر علوم التفسیر / تفسیر / عربی

at-taysīr fī baḥr-i ‘ulūm-it tafsīr

تفسیر مزجی مفصلی است در چند بزرگ با اهمیت به جنبه‌های ادبی و نقل بعضی از اخبار و گفته‌های بزرگان مفسرین از صحابه و تابعین.

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۷۹۹۱

آغاز: این نسخه: بسم الله الذی خلقنا من نفس واحدة. الرحمن الذی علم الانسان مالم یعلم؛

جلد دوم، از سوره مائده تا سوره هود؛ خط: نستعلیق، کا: ابراهیم بن غیاث الدین محمدبن کریم الدین المقرئی، تا: سه‌شنبه ۷ ربیع الاول ۸۵۸ق؛ جلد: تیماج مشکی، ۲۴۵گ، ۲۹ سطر، اندازه: ۲۲×۳۲سم [ف: ۲۰ - ۳۰۵]

● التیسیر فی التفسیر = تفسیر نسفی / تفسیر / عربی

at-taysīr fi-t tafsīr = tafsīr-e nasafī

نسفی، عمر بن محمد، ۴۶۱ - ۵۳۷ قمری

nasafī, ‘omar ebn-e mohammad (1070 - 1143)

تفسیری است مزجی و مختصر و از حد ترجمه تحت اللفظی تقریباً تجاوز نکرده است. مفسر و مترجم آن، ابوحفص نجم الدین عمر بن محمد بن احمد بن اسماعیل بن لقمان نسفی، معروف به مفتی الثقلین، از اکابر علمای حنفیه است (۴۶۲-۵۳۸ق). وی مردی دیندار و مؤمن و از مردم ماوراء النهر و دانا و فاضل و عالم به تمام علوم زمان خود بوده است و در فقه و تفسیر و حدیث و تاریخ و جز آن تألیفاتی دارد که عدد آن به صد می‌رسد.

آغاز: بسمله. و ما توفیقی الا بالله علیه توکلت. الحمدلله الذی انزل الفرقان شفا و رحمة و فضلا و نعمة و حکما و حکمة و بیانا و بینة

چاپ: به اهتمام آقای عزیزالله جوینی جزء انتشارات بنیاد فرهنگ ایران در دو جلد به چاپ رسیده.

[دنا ۴۹۱/۳ (۱۴ نسخه)؛ کشف الظنون ۵۱۹/۱؛ الاوقاف العامة بغداد ۸۱/۱]

۱. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۵۶۵۹-ف

نسخه اصل: نسخه آقای باقر رقت. از آغاز است تا «فاوو الی الکهف ... و تری الشمس»؛ خط: نسخ ریز، بی‌کا، تا: قرن ۷؛ محشی با نشان‌های «س، ف، د، صحاب» و جز اینها در هامش برای اختلاف قرائت‌ها، در آغاز آمده «صحابه مطهر بن اسحق بن موفق الحمدی» همان ضیاء الدین مطهر پسر حاج نظام الدین ابوالکرامة اسحق بن نجم الدین موفق شرف الدین علی درگذشته صفر ۸۵۲ که در ۲۷ ذیحجه ۸۴۵ به پسر خود نجم الدین محمد اجاز داده است؛ تملک: فرهاد میرزا، او در آن در رمضان ۱۳۰۳ آن را «بسیط» خوانده؛ کاغذ: سمرقندی، جلد: تیماج حنایی، قطع: وزیری [فیلمها ف: ۳ - ۱۷۴]

۲. تهران؛ شورا؛ شماره نسخه:۱۷۳۲۲

سوره مائده و انعام؛ بی‌کا، تا: قرن ۷ و ۸ [د.ث. مجلس]

۳. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۲۳۵

آغاز: برابر؛ **انجام:** و قال الامام ابومنصور رحمة الله و یحتمل الا ما قد سلف قبل التحریم فی الجاهلیه ... و قوله رحیما لمن فعل ذلک فی الاسلام اذا تاب.

از آغاز قرآن تا آخر جزء پنجم (از آیه ۷ تا آیه ۱۹ سوره بقره را کسر دارد)؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۸؛ افتادگی: انجام؛ واقف: امیر جبرئیل، ۱۰۳۷؛ کاغذ: نخودی ضخیم آهار مهره، جلد: تیماج مشکی، ۲۶۸گ، ۳۱ سطر، اندازه: ۱۸×۲۷سم [ف: ۱ - ۴۵۲]

۴. تهران؛ شورا؛ شماره نسخه:۵۸۱

آغاز: آغاز کردم بنام خداوند روزی دهنده آمرزنده الحمدلله رب العالمین سپاس مر خدای را که آفریدگار و پرودگار و سازنده کارهای جهانیان است. الرحمن روزی دهنده همه جانوران الرحیم بخشانیده بر همه عاصیان؛ **انجام:** من الجنة و این و سوسه کننده

بود از پریان و الناس و بود از آدمیان.
این نسخه همراه با ترجمه فارسی آن است؛ خط: نسخ و نستعلیق، بی‌کا، تا: گویا ۸۹۰ق؛ مجدول، محشی، در ص ع آمده «تفسیر بیضاوی به خط نسخ کلقد (؟) کرم خواجه، اندک داغ دار، جلد سختیان، کیسه دار، اموال بلاقید مرسله بیوتات لاهور من وجوه شیخ نورس تحویل دار تحویل محمد مقیم تحویل دار شد، شهر ذی القعده سنه ۱۰» با یادداشت محمد مقیم به خط او «داخل کتابخانه سرکار خان ...» در ۲۲ رجب ۱۰۸۷ عرض دیده شده؛ کاغذ: سفید، جلد: مقوایی عطف تیماج سرخ، ۴۸۵گ، ۱۵ سطر(۱۰×۱۷)، اندازه: ۱۸×۲۶سم [سنا: ف: ۱ – ۳۶۸]

تهران؛ کتابخانه (پژوهشگاه) مؤسسه مطالعات و تحقیقات فرهنگی؛ شماره نسخه:ف۷۸

نسخه اصل: همان نسخه بالا [فهرستواره مینوی: – ۱۶۸]

تهران؛ بنیاد فرهنگ ایران؛ شماره نسخه:ف۷۸

همان نسخه بالا [نشریه: ۱۱ – ۹۹۴]

۵. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۳۹۷-ف

نسخه اصل: عاطف افندی ش ۳۲۴۵؛ خط: نسخ، کا: یارعلی تبریزی، تا: ۴ ربیع الثانی ۸۹۰ق، جا: هرات مدرسه اخلاطیه؛ ۶۰۴گ، ۱۹ سطر [فیلمها ف: ۱ – ۵۴]

تهران؛ کتابخانه (پژوهشگاه) مؤسسه مطالعات و تحقیقات فرهنگی؛ شماره نسخه:ع ۱۵۱-۱۵۴

نسخه اصل: همان نسخه بالا [فهرستواره مینوی: – ۱۶۸]

تهران؛ بنیاد فرهنگ ایران؛ شماره نسخه:ع ۱۵۱-۱۵۴

همان نسخه بالا [نشریه: ۱۱– ۹۹۴]

۶. تهران؛ شورا؛ شماره نسخه:۱۱۹۶۲

آغاز: برابر؛ **انجام:** فلیست عبادته ذلک بل هی اکل ما احلة و الشکر علی ما اعطاه تم الجزء الاول علی برکة الله و عونه
از ابتدای قرآن تا آیه «واشکروا نعمة الله ان کنتم ایاه تعبدون»؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: ظاهراً قرن ۱۰؛ مصحح، رکابه دار، با نشان بلاغ: «بلاغ مقابلة نفع الله به»؛ تملک: عبدالوهاب ۹۵۹ق؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۲۴۸گ، ۲۳ سطر (۱۵×۲۲/۵)، اندازه: ۲۱/۵×۳۱سم [ف: ۳۴ – ۹۹]

۷. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۲۳۶

آغاز: بسمله. آغاز کردم به نام خداوند روزی دهنده آمرزنده؛ **انجام:** آنک وسوسه کند در سینهای آدمیان من الجنة و این وسوسه کننده بود از پریان و الناس و بود از آن آدمیان.
با ترجمه فارسی آن است و با نسخه شماره ۵۸۱ مجلس هماهنگ است؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۰؛ واقف: خواجه شیر احمد، آغاز قرن ۱۱ (۱۰۲۴-۱۰۳۳)؛ کاغذ: نخودی ضخیم، جلد: تیماج خرمایی، ۵۰۹گ، ۲۱ سطر، اندازه: ۱۸×۲۶سم [ف: ۱ – ۴۵۳]

۸. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۵۰۰

آغاز: پس از تسمیه: و هو ربی لا اله الا هو علیه توکلت – بسم الذی انزل الکتاب المحکم المفصل المبین الرحمن الذی جعل العاقبة للمتقین؛ **انجام:** حتی نشفع لک عندالله تعالی اللهم نجنا من الظالمین و الحمدلله رب العالمین
جلد ۳، از اول سوره مبارکه هود تا آخر سوره مبارکه سجده؛ خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ قرائن مذکور در شماره پیش هم در این نسخه موجود است. پنداشته می‌شود که این نسخه جلد سوم باشد، در برگ اول این نسخه به خط مغایر مرقوم است: «جلد ثالث از جمله مجلدات کتاب تفسیر موسوم بکشف الحقائق نسفی» در کتب تراجم موجود چنین کتابی در تفسیر برای نسفی دیده نشد. کشف الظنون «ج۲ص۳۱۸» کتاب کشف الحقائق در موضوع تفسیر را به شیخ موفق الدین احمد بن یوسف کواشی متوفای ۶۸۰ نسبت داده است. خط این نسخه با نسخه پیش خیلی شبیه و گمان می‌رود خط یک نفر باشد؛ واقف: امیر جبرئیل، بسال ۱۰۳۷؛ ۳۰۳گ، ۳۱ سطر، اندازه: ۱۸×۲۷سم [ف: ۴ – ۴۲۹]

۹. شیراز؛ امام عصر؛ شماره نسخه:۳۲۴

از ابتدای سوره مریم تا آخر قرآن؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ مجدول؛ واقف: ابوالحسن محمد بن تقی الدین طباطبائی؛ ۲۵۶گ، اندازه: ۲۰×۲۸/۵سم [ف: ۱ – ۲۵]

۱۰. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۶۱۴۶

آغاز: و کتبت العلامات للایات موخره و جعلت الاولی للجزء؛ **انجام:** جنهم لا یموت ... بحی ...
خط: نسخ، کا: حسین، تا: ۱۲۰۶ق؛ افتادگی: آغاز (برگ اول)؛ ۱۶ و ۱۷ سطر، اندازه: ۱۲×۱۷سم [ف: ۴ – ۴۳۰]

۱۱. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۴۹۹

آغاز: پس از تسمیه: و ما توفیقی الا بالله علیه توکلت قوله تعالی و المحصنات من النساء الا ما ملکت ایمانکم ای و حرم علیکم نکاح المنکوحات ای اللاتی لهن ازواج؛ **انجام:** فانها مدنیه نزلت فی الیهود. و الحمدلله رب العالمین
جلد ۲، مشتمل بر تفسیر آیه ۲۴ از سوره مبارکه نساء تا آخر سوره مبارکه یونس، خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ واقف: ابن خاتون؛ ۲۷۰گ، ۳۱ سطر، اندازه: ۱۸×۲۷سم [ف: ۴ – ۴۲۹]

۱۲. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۱۷۶۱۳

بی‌کا، بی‌تا؛ انتقالی از کتابخانه پهلوی – مجموعه نوازی؛ ۲۵۸گ، اندازه: ۲۶×۳۲/۳سم [رایانه]

● **التیسیر فی التفسیر** / شعر، تفسیر / عربی
at-taysīr fi-t tafsīr

دیرینی، عبدالعزیز بن احمد، ۶۱۲ – ۶۹۴ قمری
dīrīnī, ‘abd-ol-‘azīz ebn-e ahmad (1216 - 1295)

تاریخ تألیف: ۶۷۳ق

منظومه‌ای است در سه هزار و دویست و شصت و پنج بیت در تفسیر قرآن کریم که ظرف چهل روز آن را به نظم کشیده است. در این منظومه بیشتر به غریب قرآن عنایت دارد. از سوره فاتحه الکتاب تا اواخر سوره یوسف (ع) با استفاده از تفاسیر

طبری، ثعلبی، مکی، واحدی، دامغانی، قشیری، و دیگران.
آغاز: یا رب أنت المستعان الکافی ×× الواحد الفرد الرحیم الشافی / الخالق المصور القدیر ×× العالم المیسر الخبیر
انجام: خیر البرایا سید الانام ×× خاتم رسل الملک العلام / و آله و صحبه الموفین ×× و عمنا بالفضل اجمعین
چاپ: مطبوعات محمدابی زید، چاپ سنگی، ۱۶۷ص، ۱۳۱۰ق؛ مصر، بی ناشر، ۱۳۱۰ق./۱۸۹۳م، وزیری، ۱۶۷ص
[دنا ۴۹۱/۳ (۱ نسخه)؛ ظاهریه علوم قرآن ۱۹۶/۳؛ مکتبة الاسد ۱۷۸/۴]

۱. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۲۱۴۹
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ معرب، کا: محمد بن احمد بن صفی بن قاسم بن عبدالرحمن صوفی مشهور به ابن الغزولی، تا: ۲۳ ربیع الاول ۷۵۹ق، جا: قاهره خانقاه رکنیه؛ تملک: محمد بن عیسی مؤذن جامع جدید صالحیه دمشق، عبدالباسط مغربی، محمد امین بن عثمان بن صالح بهادلی به تاریخ ۹۹۵، محمد بن ابراهیم دکدکچی؛ ۱۱۲گ، ۱۵ سطر، اندازه: ۱۸/۵×۲۶سم [ف: ۶ - ۱۵۷]
۲. تهران؛ شورا؛ شماره نسخه:۸۲۶۲/۲۳
آغاز: برابر؛ **انجام:** و بعد فاستعصم معناه امتنع
خط: نسخ، کا: احمد وقار شیرازی، تا: ۱۲۹۷ق؛ جلد: تیماج قرمز، ۱۳گ(۱۹۵پ-۲۰۷پ)،۲۶سطر، اندازه: ۲۱×۳۵سم [ف: ۲۷/۲-۴۱]
۳. تهران؛ شورا؛ شماره نسخه:۱۰۵۸۲/۳
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ محشی؛ جلد: تیماج زرشکی، ۱۱۶ص(۶۶-۱۸۱)، اندازه: ۱۰×۱۳سم [ف: ۳۳/۱ - ۱۱۳]

● التیسیر فی القرآآت السبع = التیسیر لحفظ مذاهب القراء السبعة فی القرآآت / قرائت / عربی

at-taysīr fi-l qirā'āt-is sab' = at-taysīr li-ḥifẓ-i maḏāhib-il qurrā'-is sab'a fi-l qirā'āt

دانی، عثمان بن سعید، ۳۷۱ - ۴۴۴ ؟ قمری

dānī, 'osmān ebn-e sa'īd (982 - 1053)

از مؤلف در خواست تألیف کتاب مختصری در مذاهب قراء سبعه شده تا حفظ آن آسان و متضمن روایات و طرق مشهور و منتشر نشده نزد تلاوت‌کنندگان باشد. در اجابت به آن کتاب حاضر به رشته تألیف درآمده و در آن انواع قراآت قاریان سبعه و اختلافات آنها مورد بحث گرفته و از هر یک از قاریان دو روایت ذکر شده است. در ابتدای کتاب ابوابی است در ذکر قراء سبعه و نام اشخاصی که از آنها قرائات روایت شده است و کیفیت تلفظ به استعاذه و بسمله و بیان قواعد دیگر و پس از آن از ابتدای قرآن اختلاف قاریان بیان می‌شود. (حبیب الله عظیمی) در دیباچه کتاب را چنین توصیف نموده است: «فانکم سألتمونی احسن الله ارشادکم ان اصنف لکم کتابا مختصرا فی مذهب القرآء السبعة بالامصار رحمهم الله لیقرب علیکم تناوله و یسهل علیکم حفظه و یخف علیکم در سه و یتضمن من الروایات و الطرق ما اشتهر و انتشر عندالتالین و صح و ثبت عندالمتصدرین من الائمة المتقدمین». تا آنجا که گفته است: «و اعتمدت فی ذلک علی الایجاز و الاختصار و ترک التطویل و التکرار و قربت الالفاظ و هذبت التراجم و نبهت علی الشیئی بما یؤدی عل حقیقة من غیر استغراق لکی یوصل الی ذلک فی یسرو تحفظ فی قرب و ذکرت عن کل واحد من القرآء روایتین فذکرت عن نافع روایة قالون و ورش». تا آنجا که آورده است:«فاذا اختلفت عنهم ذکرت الراوی باسمه و اضربت عن اسم الامام و اذا اتفقت اذکرت الامام باسمه و اذا اتفق نافع و ابن کثیر قلت قرأ الحرمیان و اذا اتفق عاصم و حمزه و کسائی قلت قرآ الکوفیون.»
آغاز: الحمدلله المتفرد بالدوام المتطول بالانعام خالق الخلق بقدرته ...
انجام: و اسقطت الف الوصل التی فی اول اسم الله عزوجل فی جمیع ذلک استغناء عنها، فاعلم ذلک موفقا لطریق الحق و منهاج الصواب و بالله التوفیق.
چاپ: در اسلام آباد هند و استانبول، مطبعة الدولة، ۲۴۰ص، ۱۹۳۰م؛ بغداد، مکتبظ المثنی، ۱۹۶۵م
[معجم المطبوعات ۸۶۱؛ ریحانة الأدب ۷۱/۸؛ کشف الظنون:۱۴۹۷/۲؛ هدیة العارفین ۶۵۳/۵؛ ذخائر التراث العربی الاسلامی ۵۰۸/۱؛ فهرست خزانه تیموریه ج ۱-۲۲ ؛ فهرست مخطوطات دارالکتب الظاهریه (علوم قرآن) ص ۸۶ ؛ بروکلمان، ذیل ۷۱۹/۱؛ کشاف الفهارس ۲۸۱؛ زرکلی ۲۰۶/۴؛ الاوقاف العامة بغداد ۲۴/۱؛ الاوقاف العامة موصل ۲۲۶/۲ و ۳۱۴/۲ و ۱۵/۴؛ دنا ۶۹۱/۳ (۶۷ نسخه)]

شرح و حواشی:
۱- قرة العین فی الفتح و الامالة بین اللفظین؛ ابن قاصح، علی بن عثمان (۷۱۶-۸۰۱)
۲- تحبیر التیسیر؛ ابن جزری، محمد بن محمد (۷۵۱-۸۳۳)
۳- تعلیقات التیسیر

۱. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۵۱۹
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۶ (شاید)؛ جلد: مقوایی عطف تیماج قرمز، ۱۳۶گ، ۱۳ سطر، اندازه: ۱۲/۵×۱۶/۵سم [ف: ۲ - ۱۲۳]
۲. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۷۵۳۸
آغاز: برابر؛ **انجام:** واستدلوا علی صحة ذلک بما حدثنا فارس بن احمد المقری قال حدثنا عبدالباقی.
خط: نسخ، بی‌کا، تا: شاید قرن ۶ق (احتمالاً)؛ افتادگی: انجام؛ ۹۷گ، ۱۷ سطر، اندازه: ۱۰×۱۵سم [ف: ۶ - ۱۵۹]
۳. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۲۵
آغاز: برابر
کا: عبدالعزیز بن یعش تغلبی ربعی، تا: دهه اول ربیع الثانی ۶۰۵ق؛

دارای سه اجازه که همه آنها خط اجازه دهنده و دو تای اول آنها برای نویسنده این نسخه می‌باشد: اجازه نخست از عبدالرحمان صفراوی (-۶۳۶) است به تاریخ صفر ۶۰۶ است، اجازه دوم از جعفر بن ابوالحسن بن متوکل همدانی به تاریخ ۱۱ صفر ۶۱۰، اجازه سوم از جعفر نامی برای شمس الدین محمد نام صادر شده، در پایان نسخه مشیخه و زنجیره سند و روایت کتاب از نگارنده‌اش در دو صفحه اضافه شده؛ مصحح؛ کاغذ: دولت آبادی، جلد: تیماج، ۱۰۳گ، ۱۶ سطر (۹/۵×۱۳/۵)، اندازه: ۱۲/۵×۱۶/۵سم [ف: ۱ - ۷۶]

۴. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۹۳۶عکسی

آغاز و انجام: برابر

نسخه اصل: چستربیتی، ش ۳۸۳۰ (اربری، فهرست خطی عربی ۲۴/۴)؛ خط: نسخ معرب، بی‌کا، تا: دوشنبه ۴ صفر ۶۱۳ق؛ مصحح؛ ۹۹گ، ۱۷سطر [عکسی ف: ۲ - ۴۱۵]

۵. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۵۷۶۹

خط: نسخ نزدیک به تعلیق، کا: جلال الدین احمد سمرقندی، تا: ۷۴۵ق؛ با یادداشت همین سمرقندی مورخ روز دوشنبه ۲ رمضان ۷۴۵ و یادداشت مقابله و انهاء به نام عبدالجبار بن عبدالعزیز بن عبدالوهاب در ۸۸۷ در پایان؛ کاغذ: ترمه، جلد: میشن مغزی قهوه‌ای، ۱۶۱گ، ۱۶ سطر، اندازه: ۹/۷×۱۶/۸سم [ف: ۱ - ۱۳۷]

۶. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۳۳۵۰/۱

آغاز: ... و ابو عمرو و ورش یسهلون الثانیة ... باب ذکر الهمزتین من کلمتین، اعلم انهما اذا اتفقتا بالکسر نحو هؤلاء إن کنتم؛
انجام: برابر

خط: نسخ، کا: محمد بن اسعد بن علی حافظ، تا: ۲ رمضان ۷۶۲ق، جا: شوشتر؛ افتادگی: آغاز؛ مصحح، محشی؛ مهر: «القاضی محمد مسعود» (دایره)؛ کاغذ: شرقی، ۶۰گ (۱ر-۶۰ر)، ۲۱ سطر، اندازه: ۹/۵×۱۳سم [ف: ۳۳ - ۶۱۳]

۷. دامغان؛ قمر بنی هاشم؛ شماره نسخه:۲۱۶

آغاز: بما یؤدی عن حقیقته من غیر استغراق لکن یوصل إلی ذلک فی یسرو یتحفظ فی قرب؛ **انجام:** برابر

خط: نسخ، کا: محمد حافظ بن علی حاجی بن محمد حاجی طبری کوثر مایی، تا: یک‌شنبه ۴ رمضان ۷۶۹ق؛ افتادگی: آغاز؛ مصحح، با امضای بلاغی در رمضان ۷۶۹؛ جلد: مقوایی، ۱۰۲گ، ۱۹ سطر، اندازه: ۱۲/۵×۲۰سم [ف: - ۵۲]

قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۱۹۸۹

نسخه اصل: همان نسخه بالا[عکسی ف: ۵ - ۴۴۳]

۸. اصفهان؛ مدرسه صدر بازار؛ شماره نسخه:۲۴۶

آغاز: قوله تعالی من ثمرة قرأ حمزة و الکسائی برفع الثاء و المیم و الباقون بنصبهما قوله تعالی یوم حصاده؛ **انجام:** قوله تعالی یومئذ قرأ نافع و الکسائی بفتح المیم و الباقون بالکسر قوله تعالی تؤویه لم یبدل السوسی ...

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۸؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ مصحح، محشی؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۱۰۰گ، ۱۰ سطر، اندازه: ۱۵/۵×۲۱/۵سم [ف: ۱ - ۱۷۱]

۹. تهران؛ شورا؛ شماره نسخه:۱۲۲۶۰/۲

آغاز: البقرة اثنان و ست آیة و رکوعها اربعون رکوعا و الوقف اللازمة فیها ثمانیة و اختلاف الروایتین فیها ثمانیة و عشرون محلا؛
انجام: قرأت علی عبدالله بن کثیر فأمرنی بذلک و اخبرنی ابن کثیر انه قرأ علی مجاهد فأمر بذلک و اخبره مجاهد انه قرأ.

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۸؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ جلد: تیماج، قهوه‌ای، ۱۰۹ص (۲۰-۱۲۸)، ۱۸سطر، اندازه: ۱۳×۲۳/۵سم [ف: ۳۵ - ۲۵۵]

۱۰. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۱۸۱

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۸؛ افتادگی: انجام؛ کاغذ: دولت آبادی، جلد:میشن قهوه‌ای،۷۵گ،۱۵سطر، اندازه: ۱۲×۱۵سم [ف: ۱-۱۳۷]

۱۱. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۲۷۲۰

آغاز: برابر؛ **انجام:** قرأ الکسائی حتی مطلع الفجر بکسر اللام و الباقون ...

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۹؛ افتادگی: انجام؛ دارای کتیبه مذهب، با خطوط مزدوج طلایی سبک خراسان؛ مهر: «وقف مرتضی قلیخان سهر بابا» (مربع)؛ کاغذ: شرقی، جلد: چرم زیتونی، ۱۳۲گ، ۱۶ سطر (۷×۱۲/۵)، اندازه: ۱۱×۱۷/۵سم [ف: ۳۲ - ۳۴۰]

۱۲. تهران؛ شورا؛ شماره نسخه:۱۲۰۴۶

آغاز: برابر؛ **انجام:** افتتح من الحمد ثم قرأ من البقرة الی قوله و اولئک هم المفلحون ثم دعا بدعاء الختم ثم قال صلی الله علیه و آله و صحبه اجمعین.

خط: نسخ، کا: محمد بن محمد بن محمد حسن، تا: با تاریخ ۸۰۱ق، برای سید تاج الدین؛ تملک: شیخ محمد قدسی با مهر «وحده محمد قدسی» (بیضی)، مشهور به حلب موسی افندی زاده، عبدالرحمن قدسی به تاریخ ۱۱۲۸، علی بن یحیی بن مطهر شنبه ۶ جمادی الاول ۹۹۹، تملکی به تاریخ ۸۰۱؛ جلد: روغنی، عطف تیماج، ۱۱۵گ، ۱۵ سطر، اندازه: ۱۶×۲۴/۵سم [ف: ۳۵ - ۵۹]

۱۳. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۲۹۵

خط: نسخ، کا: جعفر بن احمد بن علی ملجوهی حسنی، تا: ۲۲ رمضان ۸۱۱ق؛ اجازه انهای علی بن محمد استرآبادی به سید شجاع الدین جعفر بن سید احمد در آغاز شوال ۸۱۱؛ کاغذ: دولت آبادی، جلد: میشن قهوه‌ای، ۷۲گ، ۱۶ سطر، اندازه: ۱۳/۸×۱۶/۷سم [ف: ۱ - ۱۳۷]

۱۴. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۶۷۵۶/۲

انجام: بو او حذف صلتها للساکنین نحو ربه الله اکبر و شرا یره الله

خط: نسخ، کا: شمس الدین بن محمود بن یوسف، تا: ۸۳۱ق؛ افتادگی: انجام؛ جلد: تیماج قرمز عطف تیماج مشکی، ۴۸گ (۳۰ر-۷۷پ)، اندازه: ۱۶×۲۷سم [ف: ۱۷ - ۳۰۷]

۱۵. تهران؛ شورا؛ شماره نسخه:۱۲۲۰۵

آغاز: برابر

خط: نسخ، کا: احمد بن محمد قدسی، تا: اواسط ربیع الثانی ۸۴۷ق؛ تملک: قاسم ایروانی با مهر «المتوکل علی الله عبده قاسم» (بیضی)؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۱۱۲گ، ۱۳سطر، اندازه: ۱۴×۲۰سم [ف: ۳۵ - ۲۰۴]

۱۶. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۸۹۸۶

خط: نسخ و نستعلیق، بی‌کا، تا: ۸۸۹ق؛ جلد: تیماج مشکی، ۱۱۷گ، ۱۶ سطر، اندازه: ۱۳/۵×۱۷/۵سم [ف: ۲۳ - ۱۵۰]

۱۷. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۸۰۱۶/۱

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: نیمه شعبان ۸۹۸ق؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۸۶گ (۱پ-۸۶ر)، اندازه: ۱۱/۵×۱۷سم [ف: ۲۱ - ۲۵]

۱۸. تهران؛ الهیات؛ شماره نسخه:۳۸۶

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۹ و ۱۰؛ افتادگی: آغاز؛ تملک: عبدالرشید بن عبدالرحیم؛ مهر: محمد باقر بن محمد باقر؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: تیماج قهوه‌ای، ۱۰۳گ، ۱۳ سطر (۹×۱۱/۵)، اندازه: ۱۲×۱۵/۵سم [ف: - ۵۰۲]

۱۹. تهران؛ شورا؛ شماره نسخه:۹۲۰/۳-طباطبائی

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۰؛ افتادگی: آغاز؛ به وسیله محمد بن عبدالله شریف قاری با نسخه صحیح مقابله شده؛ کاغذ: بغدادی، جلد: مقوایی چرکین، ۱۰۴ص (۶۴-۱۶۷)، ۱۱سطر، اندازه: ۱۴/۵×۲۱سم [ف: ۲۳ - ۲۲۸]

۲۰. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۸۱۷۱/۲

خط: نسخ، کا: حسن بن خمیس بن راشد بن عبدعلی، تا: سه‌شنبه ۵ جمادی الاول ۹۰۰ق؛ کاغذ: سمرقندی، جلد: تیماج مشکی، ۱۴ سطر (۹×۱۲/۵)، اندازه: ۱۲×۱۶/۵سم [ف: ۱۷ - ۴۷]

۲۱. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۳۰۳۴

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا: صالح بن فلاح حمیدانی کعبی، تا: مفتتح جمادی الاول ۹۱۴ق؛ افتادگی: انجام؛ ضمن دو برگ صدر نسخه اسامی قراء سبعه و رموز مشهوره به همراه روات آنان کتابت شده، نسخه در یک‌شنبه ۲۷ ربیع الثانی ۹۱۵ توسط عزالدین حسین بن محمد استر آبادی قرائت شده؛ تملک: احمد بن علی حسینی در قرن ۱۱ ق؛ واقف: ابن خاتون عاملی، ۱۰۶۷ق؛ کاغذ: نخودی آهار مهره، جلد: مقوا با روکش پارچه، ۷۳گ، ۱۷ سطر، اندازه: ۱۵/۵×۲۱سم [ف: ۲۳ - ۷۰]

۲۲. یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه:۱۹۷۲/۲

آغاز و انجام: برابر

بی‌کا، تا: با تاریخ ۹۱۸ق؛ مقابله شده؛ کاغذ: سمرقندی، جلد: مقوایی روکش کاغذ ابری عطف تیماج قرمز، ۹۸ص (۸-۱۰۵)، اندازه: ۱۲×۱۷سم [ف: ۳ - ۱۱۱۱]

۲۳. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۳۰۳۵

آغاز: برابر؛ **انجام:** فی جمیع ذلک استغناء عنها فاعلم ذلک.

خط: نسخ، کا: حافظ کنوز بن مولانا امیر ساکن از شر ماکد، تا: ۱ ذیحجه ۹۶۰ق؛ افتادگی: انجام؛ مصحح؛ تملک: ابراهیم بن مهری قدیحی فطیفی؛ واقف: عضد الملک، ۱۲۷۶ق؛ کاغذ: نخودی آهار مهره دولت آبادی، جلد: مقوا با روکش پارچه، ۸۳گ، مختلف السطر، اندازه: ۱۵×۲۰سم [ف: ۲۳ - ۷۱]

۲۴. تهران؛ شورا؛ شماره نسخه:۵۳۹۳/۴

انجام: و ابو عمر هو حفص بن عمر ... الدوری النحوی و الدور موضع

بی‌کا،تا:۹۶۲ق؛کاغذ:سپاهانی،۶۵گ(۲۲پ-۸۶پ)[ف: ۱۶ - ۳۰۱]

۲۵. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۵۲۷۷/۱-۲۶/۱۵۷

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا: احمدبن علی بن حسن شامی عاملی، تا: پنج‌شنبه ۱۳ رجب ۹۷۰ق؛ دستخط حسین بن نورالدین محمد حسینی که کتاب را نزد شیخ یعقوب حویزی درس گرفته؛ جلد: مقوای عطف تیماج، ۷۸گ، ۱۹ سطر، اندازه: ۱۳×۱۹سم [ف: ۲ - ۱۰۹۳]

۲۶. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۱۰۲۶

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا: محمد بن ابی بکر بن محمد المعلم، تا: پنج‌شنبه ۸ ربیع الثانی ۹۸۲ق؛ مجدول؛ مهر: «لا اله الا الله الملک الحق المبین عبده محمد مهدی» (مربع)؛ جلد: تیماج مشکی، ۱۰۶گ، ۱۵ سطر، اندازه: ۱۳/۵×۲۰/۵سم [ف: ۳ - ۲۵۳]

۲۷. یزد؛ جامع کبیر؛ شماره نسخه:۱۸۰/۲

آغاز: بما یؤدی عن حقیقته من غیر استغراق لکی یوصل الی ذلک فی یسر و یتحفظ فی قرب و ذکرت عن کل واحد من القراء

خط: نستعلیق، کا: محمد علی مازندرانی، تا: در ۱۱ رجب ۹۹۰ق؛ مصحح، محشی، با امضای مقابله‌ای از کاتب به اتفاق قنبر علی نوقانی در همان سال کتابت؛ ۱۹۳ص (۱۶-۲۰۸)، قطع: ربعی [نشریه: ۴ - ۴۰۸]

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۲۴۲۰/۲-ف

نسخه اصل: همان نسخه بالا [فیلمها ف: ۱ - ۶۸۰]

قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۲۲۹۰/۲

نسخه اصل: همان نسخه بالا [عکسی ف: ۶ - ۳۳۰]

۲۸. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۴۱۳۰/۱

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۹۹۳ق؛ مصحح؛ کاغذ: فرنگی، ۷۵گ (۱پ-۷۵ر)، ۲۱ سطر، اندازه: ۹/۵×۱۵/۵سم [ف: ۳۵ - ۶۹۵]

۲۹. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۵۰۶۶/۱

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا: محمد صالح حاجی سرور، تا: قرن ۱۱؛ مصحح، محشی؛ واقف: حاجی یوسف (یوزباشی)، ۱۰۹۴ق؛ تولیت این وقف پس از درگذشت واقف به میر محمد خاتون آبادی واگذار شده؛ مهر: ظاهراً واقف «یوسف ایهما الصدیق» (هشت ضلعی)، «مما وقعه راجیا لشفاعة سید المرسلین ابوالعرفان محمد إبن الحسین النونی «التونی» نبی الدین» (دایره)؛ کاغذ: شرقی، ۷۹گ

(۱–۷۹)، ۱۹ سطر، اندازه: ۷/۵×۱۲سم [ف: ۳۸ – ۱۵۶]

۳۰. شیراز؛ علامه طباطبائی (کتابخانه)؛ شماره نسخه:۴۴۷

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ ۸۴گ، اندازه: ۱۲×۱۸/۵سم [نسخه‌پژوهی: ۲ – ۱۳۶]

۳۱. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۳۵۹۱

آغاز: بسمله، اخبرنا الشیخ الامام السید رضی؛ **انجام:** فامره بذلک و کان آخرون یقولون لااله

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ افتادگی: انجام؛ مصحح، محشی و نیز تعلیقه‌های حافظ طاهر اصفهانی؛ مهر: «محمد ابراهیم حسینی ۱۲۱۴» (بادامی شکل)؛ کاغذ: حنایی آهار مهره، جلد: مقوا، ۱۷گ، ۱۳ سطر، اندازه: ۱۹×۲۱سم [ف: ۲۳ – ۷۱]

۳۲. تهران؛ دائرة المعارف بزرگ اسلامی؛ شماره نسخه:۶۹۴

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ خوش، کا: عبدالرزاق، تا: قرن ۱۱؛ کاغذ: آهار مهره نخودی، جلد: تیماج قهوه‌ای، ۱۱۸گ، ۱۵ سطر (۶/۵×۱۳)، اندازه: ۱۱×۱۹سم [ف: ۲ – ۵۷]

۳۳. تهران؛ الهیات؛ شماره نسخه:۲۲۷

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۰ و ۱۱؛ افتادگی: انجام؛ تملک: سید علی بن محمد امین با تاریخ ۱۱۸۳؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج سبز، ۱۱۵گ، ۱۵ سطر (۹×۱۲/۵)، اندازه: ۱۵×۱۹سم [ف: – ۵۰۲]

۳۴. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۳۰۷۷

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا: وجیه الدین بن اسمعیل بن عباس المعلم، تا: اواخر رمضان ۱۰۰۲ق؛ واقف: نائینی؛ ۱۷۳ص، ۱۷ سطر، اندازه: ۱۶×۲۲سم [ف: ۶ – ۱۶۰]

۳۵. تهران؛ شورا؛ شماره نسخه:۱۲۰۸۸

آغاز: حفظه و یخف علیکم درسه و یتضمن من الروایات و الطرق ما اشتهر و انتشر عند التالین و صح و ثبت عند المتصدرین؛ **انجام:** برابر

خط: نسخ، کا: قاسم بن محمد خادم خالقی کاشی نزل الغری، تا: شنبه ۲۱ جمادی الثانی ۱۰۰۸ق، برای مولی حسن علی استرآبادی نزیل حرم الشریف المکی؛ افتادگی: آغاز؛ جلد: تیماج، مشکی، ۱۳۸گ، ۱۵سطر، اندازه: ۱۴/۵×۲۱سم [ف: ۳۵ – ۱۰۰]

۳۶. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۴۰۳/۲

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا: مقبلی اردبیلی، تا: ۱۰۱۵ق، جا: مشهد رضوی؛ کاغذ: اصفهانی نخودی، جلد: تیماج مشکی، ۱۱۸گ (۸۸پ–۲۰۵)، ۱۴ سطر (۶×۱۱/۵)، اندازه: ۱۳×۱۸/۵سم [ف: ۱۲ – ۱۸۱]

تهران؛ مفتاح؛ شماره نسخه:۱۹۴/۳

همان نسخه بالا [نشریه: ۷ – ۲۲۷]

۳۷. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۳۱۸۲/۱

آغاز: نانوشته مانده: و عن الکسائی روایة ابی عمر و ابی الحارث فتلک اربع عشرة روایة عنهم هی المتلوبها و المعمول علیها ... باب فی ذکر اسماء القراء و الناقلین عنهم و انسابهم و بلدانهم و کناهم و موتهم (س ۸ ص ۳ ش ۲۵)؛ **انجام:** برابر

خط: نسخ، کا: غلامحسین بن شمس الدین علی افینی، تا: ذیحجه ۱۰۲۴ق؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج تریاکی، ۱۴۵گ (۱–۱۴۵)، ۱۹ سطر (۸×۱۳)، اندازه: ۱۲×۲۰سم [ف: ۱۱ – ۲۱۴۲]

۳۸. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۳۸۴۶-۱۹/۱۷۶

آغاز: برابر؛ **انجام:** و اثنان علی تقدیر ان یکون لاولها و ثلاثة محتملة علی التقدیرین.

خط: نستعلیق، کا: علی بن شمس الدین محمد سوقی، تا: آخر ذیقعده ۱۰۲۴ق؛ مصحح؛ جلد: مقوایی عطف تیماج مشکی، ۸۳گ، ۱۹ سطر، اندازه: ۱۳×۲۰سم [ف: ۲ – ۱۰۹۳]

۳۹. تهران؛ شورا؛ شماره نسخه:۱۳۴/۴

این رساله در فهرست شناخته نشده است و با نام رسالة فی التجوید معرفی شده است؛ بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: آغاز؛ تملک: محمد قاسم بن محمد امین طالقانی در ۱۰۵۵ق؛ کاغذ: سفید، جلد: تیماج قهوه‌ای، ۱۶۷ص (۸۰–۲۴۶)، ۱۲ سطر (۷×۱۳)، اندازه: ۱۲×۱۸سم [سنا: ف: ۱ – ۶۹]

۴۰. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه:۵۲۱۵/۲

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا: ابراهیم رازی، تا: شب ۱۰ صفر ۱۰۶۹ق؛ در آغاز نسخه زنجیره روایت «ابوبکر بن یحیی بن سعدون بن تمام ازدی قرطبی از ابو علی مقری از ابو داود مفرح، مولای اقبال الدولة بن مجاهد از ابو عمرو عثمان دانی» هست و پس از آن مانند نسخه دانشگاه می‌باشد؛ ۱۷۷گ (۱۳پ–۱۸۹پ) [ف: ۳ – ۵۴۵]

۴۱. یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه:۱۹۸۳

آغاز: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، تا: جمادی الاول ۱۰۷۷ق؛ اهدایی: محمد نواب؛ کاغذ: سمرقندی، جلد: مقوایی با تیماج عنابی، ۱۱۳گ، ۱۳ سطر (۷×۱۱/۵)، اندازه: ۱۲×۱۹سم [ف: ۳ – ۱۱۱۷]

۴۲. یزد؛ جامع کبیر؛ شماره نسخه:۳۴

خط: نسخ، بی‌کا، تا: جمادی الاول ۱۰۷۷ق؛ قطع: ربعی [نشریه: ۴ – ۳۸۰]

۴۳. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۸۲۵۰/۳

خط: نسخ، کا: فاضل بن افضل حسینی درگاهی، تا: ۲۲ رمضان ۱۰۸۱ق؛ مصحح، محشی؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۱۲۴گ (۱۶پ–۱۳۹پ)، اندازه: ۱۲×۱۷/۵سم [ف: ۲۱ – ۲۰۹]

۴۴. شیراز؛ ملی؛ شماره نسخه:۶۰-ت/۳۰۹

آغاز: بسمله و به ثقتی – اخبرنا الشیخ الامام السید رضی الاسلام ابوبکر یحیی بن سعدون؛ **انجام:** قدوقع الفراغ من کتابه التیسیر لابی عمر و الدونی ... سنه ست و ثمانین بعد الالف ۱۰۸۶ – کتبه العبد ...

بی‌کا، تا: ۱۰۸۶ق، جا: اصفهان؛ کاغذ: فرنگی نخودی، جلد: مقوا با تیماج قهوه‌ای، ۱۰۳گ، ۱۷ سطر (۷/۵×۱۴/۵)، اندازه:

۱۲/۵×۱۸سم [ف: ۱ - ۲۸۹]

۴۵. تهران؛ شورا؛ شماره نسخه:۱۱/۵ خوئی

آغاز و انجام: برابر

بی‌کا، تا: قرن ۱۱ یا ۱۲؛ دارای حواشی با نشان «سید نعمة الله دام ظله»؛ ۱۸۱ص (۱۵۶-۳۳۶) [ف: ۷ - ۵۸]

۴۶. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه:۸۱۹۰/۶

آغاز: برابر؛ **انجام:** و شیئا فشیئا. و اذا وقف لم ینقل.

بی‌کا، تا: ۱۱۱۰ق؛ ۳۴گ (۴۳ر-۷۶پ) [ف: ۳ - ۵۴۵]

۴۷. اصفهان؛ مدرسه صدر بازار؛ شماره نسخه:۸/۳

انجام: القارعه قرا حمزه ما هی بغیر هاء فی الوصل و الباقون باثباتها فی الحالین التکاثر ...

بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ افتادگی: انجام؛ مصحح، محشی؛ اندازه: ۱۷×۲۵سم [ف: ۱ - ۱۸]

۴۸. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۲۷۰۶-۱۴/۱۵۶

آغاز: برابر؛ **انجام:** سورة تبت. قرأ ابن کثیر یدا ابی لهب باسکان الهاء والباقون بفتحها عاصم حمالة الحطب بنصب التاء والباقون برفعها. سورة الاخلاص.

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ افتادگی: انجام؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۹۶گ، ۱۵-۱۶ سطر، اندازه: ۱۲×۲۰سم [ف: ۲ - ۱۰۹۳]

۴۹. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۵۳۷۱/۱

خط: نسخ، کا: ملا مرتضی قلی بن حسن علی خوری، تا: ۱۰ شوال ۱۱۰۹ق؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج مشکی، ۹۴گ (۱پ-۹۴پ)، ۲۳ سطر (۶×۱۷)، اندازه: ۱۱×۲۳سم [ف: ۱۵ - ۴۲۲۳]

۵۰. خوی؛ نمازی؛ شماره نسخه:۶۳۴

آغاز: برابر

خط: نسخ، کا: محمد تقی بن صفی قلی، تا: ۱۵ رجب ۱۱۴۳ق؛ تملک: عبدالله بن محمد رضا بن آغا محمد باقر؛ مهر: «الواثق بالله محمد مهدی حسنی حسینی» (مربع)؛ جلد: تیماج مشکی، ۱۹ سطر، اندازه: ۹×۱۶سم [ف: - ۳۴۳]

۵۱. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۴۶۲۱

آغاز: بسمله، اخبرنا الشیخ الامام السید الرضی الاسلام ابو بکر یحیی بن سعدون بن تمام الازدی القرطبی رضی الله عنه قال؛ **انجام:** برابر

فاقد خطبه آغاز؛ خط: نسخ، کا: ابراهیم حسنی سبزواری، تا: ۱۱۹۷ق؛ کاغذ: دولت آبادی نخودی، جلد: تیماج قهوه‌ای، ۱۷۸گ، ۱۶ سطر (۶×۱۳/۵)، اندازه: ۱۰/۵×۱۹سم [ف: ۱۹ - ۲۶۶]

۵۲. رشت؛ جمعیت نشر فرهنگ؛ شماره نسخه:۵۴ت

خط: نسخ، کا: علی بن نقی بن ملا زین العابدین قاری، تا: ۱۲۱۹ق؛ قطع: نیم خشتی باریک [رشت و همدان: ف: - ۱۱۰۶]

۵۳. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۱۸۶۱/۳

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، تا: دوشنبه ۱۱ ربیع الثانی ۱۲۷۹ق؛ مصحح، محشی با نشان ۱۲؛ کاغذ: فرنگی رنگارنگ، ۶۵گ (۳۶-۱۰۰)، ۱۵ سطر، اندازه: ۱۱×۱۴سم [ف: ۳۰ - ۱۲۱]

۵۴. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۵۸۵/۲

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: تیماج قرمز، ۴۹گ (۴۵پ-۱۰۳ر)، ۲۲ سطر، اندازه: ۱۷×۲۴/۵سم [ف: ۲ - ۱۷۸]

۵۵. تهران؛ شورا؛ شماره نسخه:۴۴۷۱/۲

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ محشی؛ ۴۰گ (۳۶پ-۷۵ر)، ۲۷ سطر، اندازه: ۱۹×۳۱سم [ف: ۱۲ - ۱۴۴]

۵۶. شیراز؛ ملی؛ شماره نسخه:۱۱۵-ش/۴۵۲/۲

آغاز: برابر؛ **انجام:** بباء مکسورة و فتح الها و الف بعدها العمی بالخفض وقفوا هنا بالیا و فی الروم بغیریا اتباعا للمصحف.

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: انجام؛ کاغذ: فرنگی نخودی، جلد: مقوا با تیماج مشکی، ۶۰ص، ۲۰ سطر (۱۰×۱۷)، اندازه: ۱۵/۵×۲۰سم [ف۲ - ۴۶]

۵۷. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۳۶۶/۱عکسی

آغاز و انجام: برابر

نسخه اصل: چستربیتی، ش ۳۹۲۵ (فهرس المخطوطات العربیة فی مکتبة شستربیتی، ترجمه محمود شاکر سعید ۵۳۷/۱-۵۳۹)؛ خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا، جا: مدرسه حنفیه حماة؛ مصحح، مقابله شده، با نشانی بلاغ؛ ۹۷ص (۲-۹۸)، ۱۷ سطر [عکسی ف: ۴ - ۱۳۳]

۵۸. شیراز؛ ملی؛ شماره نسخه:۱۴-ق/۱۶۰

آغاز: بسمله - قراءت علی ابی داود المقری سلیمان بن نجاح الاموی مولی لهم؛ **انجام:** برابر

خط: نسخ درشت، بی‌کا، بی‌تا؛ کاغذ: فرنگی، جلد: مقوا با تیماج مشکی، ۱۲۴گ، ۱۴-۱۵ سطر(۸/۵×۱۸)، اندازه: ۱۵×۲۴/۵ سم [ف: ۱ - ۱۳۷]

۵۹. همدان؛ مدرسه غرب همدان؛ شماره نسخه:۴۷۵۵/۲

خط: شکسته نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ قطع: ربعی [ف: - ۱۵۴۴]

● تیسیر القاری فی شرح صحیح البخاری = شرح جامع الصحیح / حدیث / فارسی

taysīr-ol qārī fī š.-e sahīh-el boxārī = š.-e jāme‘-es sahīh

دهلوی، نورالحق بن عبدالحق، - ۱۰۷۳ قمری

dehlavī, nūr-ol-haqq ebn-e ‘abd-ol-haqq (- 1663)

وابسته به: الجامع الصحیح = صحیح البخاری = صحیح بخاری؛ بخاری، محمد بن اسماعیل (۱۹۴-۲۵۶)

اصل از محمد بن اسماعیل بخاری و شرح از قاضی نورالحق بن شیخ عبدالحق ترک حنفی (محدث دهلوی) شاه جهان آبادی.

آغاز: بسمله - بسم الله و الحمدلله و الصلوة و السلام علی رسول الله و علی آله و اصحابه محیی دین الله اما بعد این صحیفه کامله و نمیقه شرافت صحیح امام المحدثین و قدوة العلماء الراسخین اورع الناس ... راقم حروف نورالحق الترک البخاری نسبا و

شاهجهان آبادی منزلا ... را اشارت والد ماجد ...
[دنا ۴۹۳/۳]

۱. مشهد؛ الهیات؛ شماره نسخه:۲۱۹۶۶
آغاز: برابر؛ **انجام:** و حج بی تحلیل نمیشود و کردم من نقض موی سر و شانه و امساک از عمره.
از آغاز تا باب امتشاط المرأة عند غسلها من المحیض از کتاب الغسل؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: انجام؛ مهر: کاظم علیخان (دایره)؛ جلد: مقوا عطف مشمع آبی رنگ، ۲۷ سطر (۱۲/۵×۲۵)، اندازه: ۲۱/۵×۳۳سم [ف: ۲ – ۶۳۲]

۲. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۰۵۳۲
جزء سوم و از کتاب بدء الخلق تا فضایل سلمان؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ مجدول؛ جلد: مقوایی عطف تیماج قرمز، ۲۱۸گ، ۲۱ سطر، اندازه: ۲۰×۳۰/۵سم [ف: ۲۷ – ۲۳]

● **تیسیر الکافیة** / نحو / عربی

taysīr-ul kāfīya

متطبب ابزری، علی بن محمد، – ۸۱۵ قمری
motatabbeb-e abzarī, ʻalī ebn-e mohammad (- 1413)

وابسته به: الکافیة فی النحو = المقدمة الکافیة فی النحو = کافیة ذوی الادب فی علم کلام العرب؛ ابن حاجب، عثمان بن عمر (۵۷۰–۶۴۶)

شرح و گزارشی است از کافیه ابن حاجب. شرح جای گفتگوی ما نه عنوان «قال–اقول» دارد و نه «قوله ... قوله» بلکه گسترده‌ای است از کافیه به صورت کتابی جداگانه. مؤلف در آغاز دیباچه خود را علی بن محمد بن عبدالله طبیب الابزدی و کتاب را «تیسیر الکافیة» می‌خواند. چنانکه از نامش پیداست آن را برای آسان کرده فهم کافیه به ذهن دانشجویان نگاشته است.

تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۱۹۰
آغاز: بسملة. الحمدلله الذی ألهمنا علم النحو لنقوم به اللسان و نطلع به علی لطائف نظم القرآن ... اما بعد فیقول اقل عبادالله الرب العلی، علی بن محمد بن عبدالله الطبیب الابزدی تجاوز الله ... هذا کتاب ذکر فیه مسائل الکافیة و ما یحتاج الیه من العلل و الامثلة ... مع الاختصار و المحافظة علی ترتیبها ... و سمیته «تیسیر الکافیة» و اسأل الله النفع انه قریب مجیب. الکلمة لفظ وضع لمعنی مفرد ... و اللفظ صوت یعتمد ... (گ۲پ) ... المرفوعات (گ۱۴) المنصوبات (گ۳۰) المتعدی و غیر المتعدی (گ۸۰پ) الحروف المشبهة بالفعل (گ۱۰۰پ) الحروف العاطفة (گ۱۰۹) حروف الایجاب (گ۱۱۳) حروف الشرط (گ۱۱۷پ) تاء التأنیث الساکنة (گ۱۲۲)؛ **انجام:** نون التأکید هی النون التی تلحق آخر صیغة الامر و المضارع لتأکیده و هی نوعان، خفیفة ساکنة و ثقیلة مفتوحة ... و تختص نون التأکید خفیفة او ثقیلة بالفعل المستقبل الذی فیه معنی الطلب کالأمر، نحو اضربن، و النهی کلا تضربن (اینجا پایان گ ۲۳پ، می‌باشد و بعد از آن افتاده است)
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۰ یا ۱۱؛ افتادگی: انجام؛ کاغذ: نخودی سمرقندی، جلد: تیماج قهوه‌ای، ۱۲۴گ، ۱۴سطر (۶×۱۰)، اندازه: ۱۱×۱۷سم [ف: ۱۱ – ۴۷۶]

← التیسیر لحفظ مذاهب القراء السبعة فی القرآت > التیسیر فی القرآت السبع

● **التیسیر لشرح الجامع الصغیر** / شرح حدیث / عربی
at-taysīr li-š.-il jāmiʻ-iṣ ṣaġīr

مناوی، محمد عبدالرؤف بن علی، ۹۵۲ – ۱۰۳۱ قمری
manāvī, mohammad ʻabd-or-raʼūf ebn-e ʻalī (1546 - 1622)

وابسته به: فیض القدیر بشرح الجامع الصغیر؛ مناوی، محمد عبدالرؤف بن علی (۹۵۲–۱۰۳۱)

مختصری است از شرح کبیر مؤلف بر جامع صغیر که به «فیض القدیر بشرح الجامع الصغیر» موسوم است.
آغاز: الحمد لله الذی علمنا من تأویل الاحادیث ... اما عبد فانی لما شرحت فیما مضی الجامع الصغیر من حدیث البشیر النذیر ...
چاپ: قاهره، مطبعة بولاق، جزء۲، ۱۲۸۶ق.
[ذیل کشف الظنون ۳۴۴/۱؛ سرکیس ۱۷۹۹/۲؛ الاوقاف العامة بغداد ۲۰۱/۱ و ۲۰۲؛ معجم المؤلفین ۲۲۰/۵؛ دنا ۴۹۳/۳ (۱ نسخه)؛ دار صدام ص۹۶و ۹۷و ۹۸]

۱. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۸۶۹۳
آغاز: حرف الدال داووا مرضاتکم بالصدقه؛ **انجام:** و ابونعیم فی الطب النبوی عن عایشه
جلد ۲، از حرف دال تا طاء؛ خط: نسخ تحریری، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ محشی؛ اهدایی: رهبری، فروردین ۱۳۷۲؛ کاغذ: نخودی آهار مهره دولت آبادی، ۲۲۰گ، ۲۵ سطر، اندازه: ۱۵/۵×۲۲سم [اهدائی رهبر: ۲ اخبار۱ – ۲۳۱]

۲. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۳۵۰۲۷
آغاز: النفع لکونها ما یحب المؤمن و الکافر لکنها بالمؤمن احق و له اوجب
جلد ۳، از حرف الفاء تا پایان؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ مقابله شده، محشی؛ اهدایی: رهبری، اردیبهشت ۱۳۸۶؛ کاغذ: نخودی فرنگی، جلد: تیماج فرنگی عنابی، ۲۷۵گ، ۲۵ سطر، اندازه: ۱۶×۲۳/۵سم [اهدائی رهبر: ۲ اخبار۱ – ۲۳۲]

۳. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۲۵۶۸
آغاز: کان اذا طاف بالبیت استلم الحجر و الرکن ای الیمانی؛ **انجام:** لاتعرفه الا من حدیث موسی بن عبیدة بن عبیده و هو مضعف (ضعیف) ... من شهور سنة اثنین و ثلاثین و الف من

المؤلف
جلد ۳، از اواخر حرف کاف تا پایان کتاب؛ خط: نسخ، بی کا، تا: ۱۰۳۲ق؛ اهدایی: رهبری، خرداد ۱۳۷۳؛ کاغذ: نخودی آهار مهره دولت آبادی، جلد: تیماج فرنگی، ۲۳۵گ، ۲۴سطر، اندازه: ۱۵/۵×۲۰/۵سم [اهدائی رهبر: ۲ اخبار۱ – ۲۳۲]

۴. تهران؛ شورا؛ شماره نسخه:۱۳۵۵۸
آغاز: برابر؛ **انجام:** واسند الیه الشهادة علی المجاز لانه مشهور فیه نحوه نهاره،کلمات هو عن ابی هریرة قال غریب لا من حدیث موسی بن عبیدة و هو ضعیف انتهی ...
خط: نسخ معرب، کا: حجازی بن شهاب الدین احمد احمدی غوزی، تا: چهارشنبه ۱۵ شوال ۱۰۴۹ق؛ تملک: عبدالله المفتی در محکمه شرعیه بلد قندهار؛ مهر: «عبدالله مفتی شرع نبی کل قندها» (مربع)؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۴۸۱گ، ۳۵ سطر، اندازه: ۲۱×۳۰سم [ف: ۳۷ – ۵۲]

۵. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۳۵۴۸۱
آغاز: برابر؛ **انجام:** قالت بخیر فلما خرجت ... و عاملهم بالطافه آمین
جلد۱؛ خط: نسخ تحریری، کا: عبدالله بن محمد بن عثمان، تا: ذیحجه ۱۰۸۰ق؛ محشی؛ واقف: رهبری، اردیبهشت ۱۳۸۶؛ کاغذ: شکری آهار مهره، جلد: تیماج فرنگی منقش، ۳۱۴گ، ۱۵سطر، اندازه: ۱۷×۲۲سم [اهدائی رهبر: ۲ اخبار۱ – ۲۳۱]

● **تیسیر المرام لتفسیر الکلام** / تفسیر / عربی
taysīr-ul marām li-tafsīr-il kalām
محقق اردبیلی، محمد بن سلطان محمد، ق۱۱ قمری
mohaqqeq-e ardabīlī, mohammad ebn-e soltān mohammad (- 17c)

تاریخ تألیف: اول ربیع الثانی ۱۰۵۵ق
ترجمه برخی الفاظ غریبه قرآنی است که در حل معانی آیات به کار مفسر می‌آید. مؤلف آن را به ترتیب سور قرآنی مرتب نموده است. لغات قرآن است که به ترتیب سوره‌ها بسیج شده است و در کشف الظنون و ذیل اسماعیل پاشا یاد نشده است. تاریخ تألیف و نام مؤلف در آخر کتاب هست.
آغاز: بسمله و به ثقتی الله منزل الکلام من الحمد فوق طوق الافهام و لمبلغه قصاری الاوهام من الصلوة و السلام و بعد فهذه وجیزة فی ترجمة بعض الالفاظ العربیة التی ...
انجام: ثقیل علی المتاملین او اطناب یهاب عنه النظار و قد اتفق الفراغ من تلفیق هذه العجالة بتوفیق من یجل ذاته عن البدایة ...
[الذریعة ۵۱۷/۴؛ کشاف الفهارس ۴۴۰/۳؛ دنا ۴۴۹۳/۳]

۱. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۴۳۹/۱
آغاز و انجام: برابر
خط: نستعلیق، کا: محمد سعید، تا: ۱ ربیع الاول ۱۰۵۵ق؛ از نسخه اصل، محشی؛ مهر: احتشام الملک با تاریخ ۱۲۸۷ق؛ کاغذ: ترمه، جلد: میشن قهوه‌ای، ۳۷گ، ۱۸ سطر، اندازه: ۱۳/۲×۱۹/۳سم [ف: ۵ – ۳۱]

۲. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۳۵۹۶/۳
آغاز و انجام: برابر
خط: نستعلیق، بی کا، تا: ۱۱۰۷ق؛ ۴۳گ (۶۵پ–۱۰۷ر)، ۱۷ سطر، اندازه: ۱۳×۱۹/۵سم [محدث ارموی مخ: ۱ – ۴۶۹]

۳. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه:۷۴۷۸/۲
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، بی‌کا، تا: شب سه‌شنبه ۲۴ ذیحجه ۱۲۹۱ق، برای معتمد الدوله؛ ۴۸گ (۳۹پ–۸۶ر) [ف: ۳ – ۵۴۶]

● **تیسیر المطالب السنیة بکشف اسرار المواهب اللدنیة = حاشیة المواهب** / تاریخ پیامبراکرم (ص) / عربی
taysīr-ul maṭālib-is sanīyya bi-kašf-i asrār-il mawāhib-il ladunnīya = ḥāšīyat-ul mawāhib
شبراملسی، علی بن علی، ۹۹۷ – ۱۰۸۷ قمری
šebrāmelesī, ‘alī ebn-e ‘alī (1589 - 1677)
وابسته به: المواهب اللدنیة بالمنح المحمدیة فی السیرة النبویة؛ قسطلانی، احمد بن محمد (۸۵۱–۹۲۳ق)
حاشیه توصیفی با برخی اضافات با عناوین «قوله، قوله» بر «المواهب اللدنیة بالمنح المحمدیة» از تألیفات شیخ شهاب الدین احمد بن محمد قسطلانی مصری است درباره سیره نبی اکرم و طهارت نسب حضرت مشتمل بر ده «مقصد» در اسماء و اولاد، کمال خلقت پیامبر، معجزات، آیات مربوط به شأن حضرت، وجوب محبت حضرت، معراج و دیگر مطالب. این کتاب از مصادر مهم سیره پیامبر در میان اهل سنت است و به تعبیر حاجی خلیفه (در کشف الظنون) بی نظیر می‌باشد.

مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۸۰۰۷
آغاز: بسمله. و صلی الله علی سیدنا محمد و آله ... الحمدلله الذی اشرق شمس سماء العلماء اهل الکرامةو جعلهم ورثة الانبیاء؛
انجام: فالشرک یستحق العذاب بمخالفة دعوة الرسل ... و صلی الله علی من لا نبی بعده
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ مصحح؛ اهدایی: رهبری، دی ۱۳۸۰؛ کاغذ: نخودی آهار مهره فرنگی، جلد: مقوا عطف پارچه، ۳۸۸گ، ۳۵ سطر، اندازه:۱۹× ۲۸سم [اهدائی رهبر: ۲ اخبار۱ – ۲۳۲]

● **تیسیر المطالب لکل طالب = علم الحروف** / علوم غریبه / عربی
taysīr-ul maṭālib li-kull-i ṭālib = ‘ilm-ul ḥurūf
کوفی، محمد بن محمد، ق۹ قمری
kūfī, mohammad ebn-e mohammad (- 15c)

مؤلف حروف صامت و ناطق را به ترتیب ابجد آورده و خواص و اسماء و اذکار مربوط به هر حرف را یاد می‌کند و در پایان خاتمه‌ای دارد در ذکر شروط عمل به حروف و اسماء و اذکار. در آن از ابوالعباس بونی، ابوالقاسم تستری، ابوالعباس سبتی، غزالی و ابوالحسن جزلی یاد شده است.
[کشف الظنون ۵۱۹/۱؛ معجم المؤلفین ۳۱۱/۱۱؛ دنا ۴۹۴/۳؛ الاوقاف العامة الموصلی ۱۹۹/۳]

۱. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۱۸۲۳/۱
آغاز: قال الشیخ الامام العالم العلامة قدوة المجتهدین مفید الطالبین و مرشد القاصدین ... و بعد فان أولی ما ارتسم به فی ألواح الأذهان و طرق اسماع ذوی العرفان؛ **انجام:** فان الله یفتح له بابا الی فهم معانیه بمنه و کرمه و حسبنا الله و نعم الوکیل و صلی الله علی محمد و آله أجمعین.
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۰؛ افتادگی: وسط؛ مصحح، در انجام این رساله ۳ برگ افزودگی‌هایی در اسماء حسنی و جداول حروف آمده؛ کاغذ: شرقی، ۲۵گ (۱-۲۵)، ۲۲ سطر، اندازه: ۹/۵×۱۳/۵سم [ف: ۳۰ - ۵۸]

۲. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۲۷۳۶
آغاز: بسمله، یا لطیف رب اعن و یسر بفضل؛ **انجام:** فی طعام یاکله اقوام مجتمعون الا
خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: انجام؛ کاغذ: شکری، جلد: تیماج [رایانه]

۳. تهران؛ شورا؛ شماره نسخه:۱۲۵۰۱/۲
آغاز: بسمله و هذه مقدمة اخری فی الکسر و البسط بطریق افلاطون الیونانی فاعلم انک اذا اخرت ای عمل شئت ان یکون باذن الله فحر اسم الطالب و اسم الحاجة و اسم المطلوب و اسم صاحب الساعة و اسم المسئول علی ذلک الیوم و اسم الطالع من البروج؛ **انجام:** فتنادی تلک الروحانیة فی حضرة الاسم الذی هو رب ذلک المطلوب فیؤثر ذلک ... و الله ... فنعم المعین.
خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۳۷گ (۶پ-۴۲پ)، ۲۶ سطر [ف: ۳۶ - ۴]

● تیسیر المعسور فی ترجمة شرح الصدور / حدیث / فارسی

taysīr-ol ma‘sūr fī tarjomat-e š.-es sodūr

صفوی جوفاموی، ابوعلی محمد ارتضا

safavī jofāmavī, abū-‘alī mohammad erteẓā

وابسته به: شرح الصدور فی شرح حال الموتی و القبور؛ سیوطی، عبدالرحمن بن ابی بکر (۸۴۹-۹۱۱)
اهداء به: محمد حفیظ الله خان بهاد حافظ یار جنگ
ترجمه روانی است از کتاب «شرح الصدور بشرح حال الموتی و القبور» جلال الدین سیوطی که در آن درباره مرگ و قیامت از هنگام مرض تا نفخ صور گفتگو کرده و روایت‌های بسیار گرد آورده است. مترجم مقداری از متن را آورده و به فارسی برمی‌گرداند با حذف اسانید روایت‌ها در ترجمه آنها.

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۳۰۱۶
آغاز: حمدیکه شرح صدور عارفان نماید و ثنائیکه در حد حصر و احصا نه در آید واجب الوجودی را سزاست؛ **انجام:** و بازگشت نیست از معاصی ... مگر به اعانت خدای برتر
خط:نستعلیق،بی‌کا،تا:۷جمادی الاول ۱۲۶۴ق؛ جلد: مقوایی عطف پارچه قرمز، ۱۹۰گ، ۲۵ سطر، اندازه: ۲۱×۳۲سم [ف: ۸ - ۲۰۴]

● تیسیر المقاصد / فقه / عربی

taysīr-ul maqāṣid

شرنبلالی، حسن بن عمار، - ۱۰۶۹ قمری

šerenbalālī, hasan ebn-e ‘ammār (- 1659)

تاریخ تألیف: ۱۰۵۷ق

مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۷۵۳۷
آغاز: بسمله، الحمدلله الذی اسبغ علینا جزیل اعمه و منه؛ **انجام:** و سلام علی المرسلین و الحمدلله رب العالمین ... ثلاث و ستین و الف ختمت بخیر
خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۰۶۳ق [الفبائی ف: - ۱۵۵]

● تیسیر الملک الجلیل = حاشیه مختصر خلیل / فقه / عربی

taysīr-ul malik-il jalīl = hāšīye-ye moxtasar-e xalīl

سنهوری، سالم بن محمد، ۹۴۵ - ۱۰۱۵ قمری

sanhūrī, sālem ebn-e mohammad (1539 - 1607)

وابسته به: المختصر فی الفروع المالکیة؛ جندی، خلیل بن اسحاق (-۷۷۶ق)
حاشیه مفصلی در نه جلد (بنا به گفته حاجی خلیفه شرحی) بر مختصر شیخ خلیل بن اسحاق جندی مالکی است.
آغاز: بسمله. اللهم لا سهل الا ما جعلته سهلا ... و بعد فان الاشتغال بالعلم من افضل الطاعات

۱. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۸۸۳۵
آغاز: برابر؛ **انجام:** لانه معتقده انظر اقسامه و ما بتعلق به الشافی
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱ [رایانه]

۲. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۱۷۶۵
آغاز: برابر؛ **انجام:** پس عاقل هم آنها خواهند بود تمام شد تصنیف جامع الرضوی ... عالی الشأن رفیع القدر
از ابتدای طهارت تا انتهای دیات؛ خط: نستعلیق تحریری، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ اهدایی: رهبری، خرداد ۱۳۷۳؛ کاغذ: نخودی، جلد:

مقوا عطف میشن جگری، ۵۷۰گ، ۱۹سطر، اندازه: ۱۵×۲۲سم
[اهدائی رهبر: ۳ - ۱۶۷]

● **تیسیر الوصول الی جامع الاصول** / حدیث / عربی
taysīr-ul wuṣūl ilā jāmi'-il usūl
ابن دیبع، عبدالرحمن بن علی، ۸۶۶ - ۹۴۴ قمری
ebn-e dayba', 'abd-or-rahmān ebn-e 'alī (1462 - 1538)
وابسته به: جامع الاصول لاحادیث الرسول (ص)؛ ابن اثیر، مبارک بن محمد (۵۴۴-۶۰۶)
این کتاب، مختصر «جامع الاصول» مبارک بن محمد معروف بن ابن اثیر جزری شافعی (-۶۰۶ق) و «تجرید الاصول» قاضی شرف الدین هبة بن عبدالرحیم بارزی جهنی شافعی (-۷۳۸ق) می‌باشد که کتب آن به ترتیب حروف معجم مرتب شده و هر کتاب به ابواب و فصول تقسیم می‌شود و احادیث آن مصدر به اسم صحابه راوی و مذیل به اسم یکی از ائمه سته است، به عنوان مثال «عن انس بن مالک ... اخرجه مسلم یا اخرجه الشیخان یا اخرجه الستة».
آغاز: بسمله الحمدلله الذی یسر الوصول الی جامع الاصول من حدیث الرسول وسهل فی نحو ثلث حجة اختصاره مع حسن الایراد ولطف العبارة
چاپ: کلکته، مطبوعات الجمالیه، جزء۳، ۱۳۳۱ق؛ محقق: محمد حامد الفقی، قاهره، مکیبة التجاریة الکبری، ۱۳۴۶ق، در ۴ جزء؛ القاهرة، ۱۳۵۲، در چهار جزء
[دنا ۴۹۴/۳؛ کشف الظنون ۵۳۷/۱ و ۵۱۹/۱؛ ایضاح المکنون ۳۴۴/۱؛ الاوقاف العامة موصل ۱۵۶/۲؛ معجم المؤلفین ۱۵۹/۵؛ دار صدام ص۹۸]

۱. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۷۸۵۱
آغاز: رسول الله (ص) علی شاب و هو فی الموت ... کتاب خلق العالم؛ **انجام:** حرف الصاد و فیه عشر کتب الصلاة ... فلما بلغت به صلوته اخرجه مالک
از کتاب خلق العالم تا اواخر دیات و یک برگ از کتاب صلات است؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ ادامه نسخه ش ۲۷۸۵۰؛ مجدول، با سرلوح؛ اهدایی: رهبری، دی ۱۳۸۰؛ کاغذ: نخودی، جلد: میشن، ۲۹گ، ۲۵ سطر، اندازه: ۲۱×۱۴سم [اهدائی رهبر: ۲ اخبار۱ - ۲۳۴]

۲. شیراز؛ علامه طباطبائی (کتابخانه)؛ شماره نسخه:۴۹۴
خط: نسخ، کا: مصطفی بن محمد، تا: جمادی الاول ۱۱۰۱ق؛ مصحح؛ ۲۴۶گ، اندازه: ۲۰×۳۱/۵سم [نسخه‌پژوهی: ۲ - ۱۳۶]

۳. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۱۱۰۸/۳-۷/۸
آغاز: برابر؛ **انجام:** و قد رایت ختمه بما ختم به الامام ابوعبدالله محمد بن اسماعیل النجاری صحیحه وهو الحدیث ... کلمتان خفیفتان علی اللسان ثقیلان فی المیزان سبحان الله وبحمده سبحان الله العظیم اخر الجزء الثلاثین من تجزیة المؤلف ... تم الکتاب
خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۲۸ ربیع الاول ۱۱۵۴ق، به دستور علی بن عبدالله عمر؛ محشی، با علامت بلاغ، در اول نسخه دارای فوایدی از جمله راجع به حدیث معلل و حدیث نبوی از بخاری و حدیثی از ابی جعفر الباقر و آیات تورات؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۲۸۷گ، ۳۳ سطر، اندازه: ۲۲×۳۲سم [ف: ۲ - ۱۰۹۳]

۴. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۷۸۵۰
آغاز: الدین هبة الله بن البارزی قاضی حماة ... فی کتاب سماه تجرید الاصول؛ **انجام:** و عن امرأة کانت تخدم عائشة رضی الله عنها انها طاقت
از اوایل مقدمه تا اواسط کتاب البیع و از اواسط تفسیر القرآن تا کتاب الجهاد و بخشی از کتاب الحج؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: آغاز و انجام و وسط؛ نسخه ۲۷۸۵۱ ادامه همین نسخه است؛ دارای ۲۱ مجلس تصویر، دارای سرلوح رنگی؛ اهدایی: رهبری، دی ۱۳۸۰؛ کاغذ: نخودی آهار مهره، جلد: مقوا با روکش پارچه ترمه، ۵۴گ، ۲۴-۲۶ سطر، اندازه: ۱۵×۲۰/۵سم [اهدائی رهبر: ۲ اخبار۱ - ۲۳۳]

● **تیغ و قلم** / ادبیات / فارسی
tīq va qalam
خواجوی کرمانی، محمود بن علی، ۶۸۹ - ۷۵۳ قمری
xājū-ye kermānī, mahmūd ebn-e 'alī (1291 - 1353)
به نثر و نظم

تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۵۹۶۳/۷
آغاز: بسمله. الحمدلله الذی رصع سیوف الالسنة بجواهر التقدیس و التمجید و انطق السنة السیوف بتلاوة آیات النصر ... چنین گوید فرازنده این تیغ جهانسوز و فروزنده این شمع ... ابوالعطا محمود بن علی محمد المشتهر بخواجو؛ **انجام:** بر رقم اغماض مرقوم گردانند، والعفو عند کرام الناس مامول.
چون سخن را کرانه پیدا نیست ×× نیست کاری ورای قطع سخن / این مقالت کاسمان سبع المثانی خواندش ×× ختم شد بر نام شه، والله اعلم بالصواب
خط: نستعلیق، کا: محمد بن مطهر بن یوسف بن ابوسعید القاضی النیشابوری، تا: ۸۲۹ق، جا: هرات؛ کاغذ: ترمه، جلد: میشن قرمز، ۹گ، ۲۳ سطر، اندازه: ۱۶/۹×۲۴/۴سم [ف: ۹ - ۱۱۴]

● **تیقن الطهارة و الحدث و الشک فی السابق منهما = الشک فی سبق الطهارة و الحدث** / اصول فقه / عربی
tayaqqun-uṭ ṭahāra wa-l ḥadaṯ wa-š šakk fi-s sābiq min-humā = aš-šakk fī sabq-iṭ ṭahāra wa-l ḥadaṯ
شهید ثانی، زین الدین بن علی، ۹۱۱ - ۹۶۵ قمری
šahīd-e sānī, zayn-od-dīn ebn-e 'alī (1506 - 1558)
تاریخ تألیف: چهارشنبه ۱۳ شوال ۹۸۲ق

رساله کوتاهی است درباره حکم کسی‌که یقین به طهارت یا حدث داشته باشد ولی شک کند که کدامیک از آنها سابق هستند. مؤلف پس از تقسیم مسئله به دو حالت «عدم علم مکلف به حالت قبل» و «علم مکلف به حالت قبل»، حکم حالت اول مبنی بر وجوب طهارت را اجماعی دانسته؛ سپس اقوال مختلف فقها پیرامون حالت دوم را بیان و بررسی نموده است.

آغاز: بسمله. اذا تیقن الوضو الحدث و شک فی السابق منها فان لم یعلم حالة قبلها فقدا جمع العلماء

انجام: فان النافع انما هو الطهارة الرافعة لا مطلق الطهارة کما قد عرفته سابقا. و علی ما اخترناه لا یفتقر إلی هذا التکلف و إنما حررناه تحقیقا لقولی التفصیل مع أن الشبهة لا تنحسم عنهما بذلک أصلا و ان ترجح ذلک الجانب بوجه ما. و الله تعالی أعلم بحقائق أحکامه و حسبنا الله و نعم الوکیل.

چاپ: رساله حاضر نیز در ضمن رسائل الشهید الثانی، به سال ۱۳۷۹ شمسی از سوی استاد رضا مختاری تحقیق و در قم چاپ شده است؛ایران، سنگی، ۱۳۱۳، خشتی، ۱۱ص

[مقدمه‌ای بر فقه شیعه ۱۹۵؛ الذریعة ۱۵۹/۱۱؛ روضات الجنات ۳۷۵/۳؛ دنا ۴۹۴/۳ (۲۳ نسخه)]

۱. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۶۱۶/۴

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ و نستعلیق، کا: محیی الدین بن احمد بن تاج الدین عاملی، تا: ۹۵۳ق، جا: مشهد رضوی؛ کاغذ: فرنگی نخودی، جلد: تیماج تریاکی، ۷گ (۱۳۸پ-۱۴۴ر)، ۲۰و۲۱ سطر (۱۰×۱۶)، اندازه: ۱۴×۲۰سم [ف: ۱۳ - ۳۰]

۲. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۳۵۴/۲عکسی

آغاز و انجام: برابر

نسخه اصل:کتابخانه چستربیتی، ش ۳۷۴۲؛ خط: نسخ، کا: محمد بن علی جبائی (جبائی؟)، تا: دوشنبه سلخ جمادی الثانی ۹۶۵ق؛ ۷گ (۳-۹)، ۱۷ سطر [عکسی ف: ۴ - ۱۰۵]

۳. زنجان؛ امام جمعه؛ شماره نسخه:۱۴۲/۵

خط: نسخ، کا: نصر الله بن برقع بن ترکی بن صالح طرفی، تا: یک‌شنبه ۲۸ رمضان ۹۶۷ق؛ جلد: مقوایی عطف تیماج قرمز، ۴گ (۱۹۵ر-۱۹۸ر)، ۲۵ سطر، اندازه: ۱۹/۵×۲۴/۵سم [اوراق عتیق: ۱ - ۱۷۷]

۴. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۳۶۵

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا: حسن بن حسین غاربات نجفی، تا: ۹۸۰ق؛ مصحح، مقابله شده؛ واقف: خواجه شیر احمد تونی؛ کاغذ: نخودی آهار مهره، جلد: میشن مشکی، ۱۸ص، ۱۷ سطر، اندازه: ۱۲×۱۹سم [ف: ۲۱/۱ - ۳۰۵]

۵. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۵۵۴/۴عکسی

نسخه اصل: کتابخانه فخرالدین نصیری امینی در تهران؛ خط: نسخ و نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۰؛ ۱۰ص (۵۲-۶۱)، ۱۷ سطر [عکسی ف: ۴ - ۴۸۰]

۶. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۰۱۶۹/۲

خط: نسخ، کا: عیسی بن درویش، تا: قرن ۱۰، در عصر شهید دوم؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۷گ (۱۶پ-۲۲پ)، اندازه: ۱۶×۲۰/۵سم [ف: ۲۶ - ۱۲۳]

۷. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۳۳۶۷/۶

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ مصحح؛ کاغذ: شرقی، ۶گ (۹۸پ-۱۰۳پ)، ۱۸ سطر، اندازه: ۱۰/۵×۱۵/۵سم [ف: ۳۳ - ۶۳۴]

۸. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۳۵۵۱/۲

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ مصحح؛ ۴گ (۶۱پ-۶۴پ)، ۲۳ سطر، اندازه: ۱۹×۲۴سم [محدث ارموی مخ: ۱ - ۴۷۰]

۹. شیراز؛ شاهچراغ؛ شماره نسخه:۲۰۶۶/۲

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ نزدیک به نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ کاغذ: سفید، جلد: مقوا با تیماج سرخ، ۲۰ص، ۱۵ سطر (۷×۱۲)، اندازه: ۱۲/۵×۱۹ [ف: ۲ - ۱۷۷]

۱۰. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۷۲۰۳/۲

خط:نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱ و ۱۲؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج تریاکی، ۱۵ سطر (۷×۱۲)، اندازه: ۱۲×۱۷سم [ف: ۱۶ - ۴۸۶]

۱۱. مشهد؛ الهیات؛ شماره نسخه:۲۳۷۲۵/۳

آغاز: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۰۰۶ق؛ کاغذ: اصفهانی؛ جلد: مقوا با روکش مشکی، ۱۲گ (۸۶-۹۷پ)، ۱۵ سطر (۷×۱۲)، اندازه: ۱۲×۱۹سم [ف: ۳ - ۹۸۵]

۱۲. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۳۶۵۶/۳

خط: نسخ، کا: ناصر بن خزام، تا: دوشنبه ۱ جمادی الثانی ۱۰۵۰ق، جا: کربلا؛ مصحح، محشی؛ ۷گ (۳۴ر-۴۰پ)، ۱۸ سطر، اندازه: ۱۵/۵×۲۲سم [محدث ارموی مخ: ۱ - ۴۷۰]

۱۳. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۷۲۰۶/۱۲

خط: نسخ، کا: میر محمد مؤمن حسینی، تا: ۱۰۶۹ق؛ مصحح؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۷گ (۲۲۴پ-۲۳۰ر)، ۲۰ سطر، اندازه: ۱۲/۵×۲۴سم [ف: ۱۹ - ۱۶]

۱۴. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۵۷۸۷/۵-۲۹/۱۲۷

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا: ابن قاسم عیناثی عاملی، تا: ۱۰۵۱ق؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۸گ، ۱۹ سطر، اندازه: ۱۴×۲۱سم [ف: ۲ - ۱۰۹۴]

۱۵. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۹۷۱۶

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ کاغذ: نخودی، جلد: تیماج [رایانه]

۱۶. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۲۳۹۵/۴

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ کاغذ: ترمه، جلد: میشن قهوه‌ای، ۵گ (۲۳پ-۲۷ر)، ۲۵ سطر، اندازه: ۱۸×۲۴سم [ف: ۶ - ۶]

۱۷. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۲۰۹۹/۱۳

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۱۰۱ق؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج تریاکی، ۴گ (۹۲پ-۹۵ر)، اندازه: ۱۱×۲۵سم [ف: ۸ - ۷۲۸]

۱۸. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۱۸۵۸/۳

خط: نسخ، کا: عبد الله بن محمد هادی بن سلطان محمد، تا: ۱۱۱۳ق؛ کاغذ: ترمه، جلد: میشن سیاه، ۹گ (۳۶پ-۴۴ر)، اندازه: ۱۲×۱۸سم [ف: ۵ - ۳۸۷]

۱۹. تهران؛ شورا؛ شماره نسخه:۸۲۴۶/۶

آغاز و انجام: برابر

خط: تحریری، کا: عبدالوهاب بن احمد محلاتی، تا: احتمالاً قرن ۱۳؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۶گ (۱۶۷پ-۱۷۲پ)، ۲۱ سطر، اندازه: ۱۶×۲۲سم [ف: ۲۷/۲ - ۲۷]

۲۰. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۳۷۸۳/۶

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا: مهدی بن حسن قفطانی، تا: اواخر قرن ۱۳؛ مصحح؛ کاغذ: فرنگی، ۵گ (۱۶۹-۱۷۳)، ۲۱سطر، اندازه: ۹×۱۴سم [ف: ۳۴ - ۸۰۱]

۲۱. تهران؛ مروی؛ شماره نسخه:۸۵۹/۸

بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ قطع: رقعی [ف: - ۳۱۸]

۲۲. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۱۴۳۲/۱۰

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا: احمد فرزند علی مختار، جرفادقانی (گلپایگانی)، تا: ۱۲۳۱ق؛ مصحح؛ کاغذ: فرنگی، ۲گ (۳۳۰-۳۳۱)، ۳۰ سطر، اندازه: ۱۲×۲۰سم [ف: ۲۹ - ۵۰]

۲۳. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۰۹۸۸

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا: عبدالمجید بن محمد مهدی، تا: ۱۲۴۳ق؛ اهدایی: رهبری، خرداد ۱۳۷۳؛ کاغذ: شکری آهار مهره، جلد: تیماج زرشکی، ۱۲ص، ۱۷ سطر، اندازه: ۱۴/۵×۲۱سم [ف: ۲۱/۱ - ۳۰۵]

۲۴. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۷۷۷/۳

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۲۴۷ق؛ جلد: مقوایی عطف تیماج مشکی، ۶گ (۲۷پ-۳۲ر)، ۲۱ سطر، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۵ - ۱۵۸]

۲۵. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۹۵۳/۴

خط: نسخ، کا: محمدرضا بن مولانا علی شریف کوکدی گلپایگانی، تا: ۲ ذیحجه ۱۲۶۴ق؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج مشکی، ۴گ (۲۹پ-۳۲ر)، ۲۱ سطر (۱۱×۱۶)، اندازه: ۱۵×۲۲سم [ف: ۸ - ۵۶۸]

۲۶. تهران؛ حقوق؛ شماره نسخه:۲۲۸/۲ - ج

بی‌کا، تا: ۱۲۷۹ق، جا: کربلا؛ ۱۰گ (۲۳پ-۳۲ر) [ف: - ۳۱۱]

۲۷. تهران؛ شورا؛ شماره نسخه:۵۷۳/۵-طباطبائی

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ متوسط، کا: محمد علی بن محمد باقر اسفرنجانی، تا: ۱۲۸۶ق؛کاغذ:فرنگی آهار مهره شکری،جلد: تیماج مشکی، ۶گ (۷۷پ-۸۲پ)، ۲۰ سطر، اندازه: ۱۶×۲۲/۵سم [ف: ۲۲ - ۲۶۶]

● التیمم / فقه / عربی

at-tayammum

موسوی، محمد حسین بن محمد، ق۱۳ قمری

mūsavī, mohammad hoseyn ebn-e mohammad (- 19c)

رساله استدلالی است در عدم جواز تیمم بر معادن و اشیاء خارج از مصداق زمین و تعیین محلی که تیمم بر آن جائز است با ادله و نصوص واقوال.

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۱۳۲۷/۶

آغاز: مسالة لا کلام عند الاصحاب فی عدم جواز التیمم بالمعادن و بالاشیاء الخارجة عن اسم الارض؛ **انجام:** و اما عن الصحیحة فبقیام الدلیل علی عدم ارادة التبعیض من الایة و الاخبار

خط: نستعلیق تحریری، کاتب = مؤلف، تا: قرن ۱۳؛ مصحح، محشی، با قلم‌خوردگی؛ کاغذ: فرنگی، ۳گ (۱۹-۲۱)، ۲۶ سطر، اندازه: ۹/۵×۱۵/۵سم [ف: ۲۸ - ۵۲۲]

● تیمم / فقه / عربی

tayammum

تهران؛ مروی؛ شماره نسخه:۷۰۴/۲

بی‌کا، تا: با تاریخ ۱۳۰۳ق؛ قطع: خشتی [ف: - ۲۹۸]

● تیمم من منعه الزحام عن الخروج / فقه / عربی

tayammum-u man mana'-a-hu-z ziḥām 'an-il xurūj

بحرانی، احمد بن صالح، ق۱۳ قمری

bahrānī, ahmad ebn-e sāleh (- 19c)

رساله استدلالی است در این که اگر کسی برای نماز خواندن احتیاج به وضوء داشته باشد و به جهت شلوغی نتواند از جایی که هست بیرون آید چه تکلیفی دارد؟

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۲۳۵۸/۸

آغاز: الحمدلله و لا حول و لا قوة الا بالله ... اعلم أن الکتاب و السنة و الاجماع قد دلوا علی أنه لاتشرع؛ **انجام:** بل للاجماع المؤید بالنصوص الکثیرة و الله العالم بحقیقة أحکامه.

بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ جلد: تیماج قرمز، ۴گ (۱۴۶پ-۱۴۹ر)، اندازه: ۱۵/۵×۲۱سم [ف: ۶ - ۳۳۶]

← تیمورنامه ﴾ توزک تیموری

● **تیمور نامه = تمرنامه = ظفرنامه منظوم** / شعر، تاریخ ایران / فارسی

teymūr-nāme = tamr-nāme = zafar-nāme-ye manzūm

هاتفی، عبدالله بن محمد، - ۹۲۷ ؟ قمری

hātefī, ‘abd-ol-lāh ebn-e mohammad (- 1521)

اهدا به: سلطان حسین میرزا بایقرا (۸۴۲-۹۱۱ق)

شاعر، از دایی خود عبدالرحمن جامی اجازت خواست تا «پنج گنج» خود را در برابر نظامی بسراید. اجازت یافت و این چهارمین مثنوی اوست. مثنوی است بر مبنای ظفرنامه شرف الدین علی یزدی، در ۴۰ هزار بیت. شمار بیت‌ها در نسخه‌ها گوناگون است، در بحر «شاهنامه» (متقارب). نخست با حمد باری، تضرع به درگاه باری، نعت پیامبر و معراج آغاز می‌شود. سپس: قرآن و طالع شدن هلال فرخنده، محاربه کردن سلطان با امیر حسین والی بلخ، نشستن سلطان به شهر بلخ، ایلچی فرستادن به خوارزم ... و کشتارهای او به‌گونه‌ای تحسین آمیز. (احمد منزوی)

آغاز: بنام خدائی که فکر خرد ×× نیارد که تا کنه او پی برد / همین دید از و عقل چون بنگریست ×× که هست او و لیکن ندانست چیست

انجام: در اندیشه این سواد شگرف ×× بسی کردم اوقات فرخنده صرف / جگر کرد خون خامه نقشبند ×× بنقاشی این همایون پرند / الهی چو این نقش فرخ نهاد ×× بآخر رسید آخرش خیر باد

چاپ: چند بار چاپ شده

[دنا ۴۹۵/۳ (۶۱ نسخه)؛ الذریعة ۵۱۸/۴ و ۱۲۸۴/۹؛ نسخه‌های منزوی ۲۷۲۹/۴ و ش۱۳۶۰ -۶۲۰/۲ (۶۸ نسخه)؛ استوری ۲۸۹/۱ و۱۲۷۴؛ مشار فارسی ۳۴۷۶/۳؛ مکتبة امیرالمؤمنین ۱۶۹/۱؛ فهرستواره منزوی ۹۳۶/۲ و ۶۵۶/۱۰؛ مشترك پاکستان ۶۵۱/۷ (۲۲ نسخه، با سه نام)؛ فهرستواره ۶۵۶/۱۰]

۱. تبریز؛ ملی؛ شماره نسخه:۳ر۳۶۲۳

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۸۵۶ق؛ با هفت اورنگ جامی و لیلی و مجنون خود هاتفی در یک مجلد؛ جلد: چرمی تریاکی، ۵۷گ، ۲۱ سطر دو ستونی، اندازه: ۱۷×۲۴/۵سم [ف: ۱ - ۳۱۲]

۲. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۸۷۹۴

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۰؛ مجدول؛ کاغذ: متن سمرقندی و حاشیه فرنگی نو، جلد: تیماج سر زرکوب، ۱۸۵گ، ۱۲ سطر (۹×۱۷)، اندازه: ۱۸×۲۷سم [ف: ۱۷ - ۲۲۲]

۳. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۳۸۲۱-عکس

نسخه اصل: آکادمی علوم و هنرهای زاگرب یوگسلاوی Gdices orientales fr 757؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۰؛ ۱۰۷گ [فیلمها ف: ۳ - ۲۲۹]

۴. تهران؛ ادبیات؛ شماره نسخه:۷۹ ـ د

آغاز: من ناتوان پیر و حرصم جوان ×× چومن نیز پیرش کن و ناتوان؛ **انجام:** بحمد الله این نامه دلفریب ×× زتحریر عنوان بذیرفت زیب / ... / تماشا گهی دیدم آراسته ×× که شد چرخ از رشک آن کاسته

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۰؛ کاغذ: سمرقندی، جلد: تیماج مشکی، ۱۲۲گ، ۱۷ سطر (۸/۵×۱۲/۵)، اندازه: ۱۱/۵×۱۷سم [ف: ۱ - ۱۳۶]

۵. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۵۹۳۶

خط: نستعلیق، کا: خواجه صالح بن میرک، تا: اوایل قرن ۱۰؛ دارای دو ترنج مذهب، مجدول مذهب؛ کاغذ: متن و حاشیه ختایی، جلد: ساغری سیاه، ۱۴۱گ، ۱۵ سطر، اندازه: ۱۴/۸×۲۲سم [ف: ۲ - ۱۷۱]

۶. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۵۲۴۴

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، کا: درویش محمد بن حاجی ولی شیرازی، تا: ۷ محرم اوایل قرن ۱۰؛با یک سرلوح، مجدول ؛ کاغذ: خطایی، جلد: رویه قهوه‌ای، ۱۶۰گ، ۱۴ سطر، اندازه: ۱۳×۲۱/۸سم [ف: ۲ - ۱۷۱]

۷. اصفهان؛ ادبیات؛ شماره نسخه:۶

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۰؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ مجدول زر و لاجورد؛ قطع: ربعی [نشریه: ۴ - ۴۷۵]

۸. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۴۲۱۲

آغاز و انجام: برابر

خط:نستعلیق خوش،کا:صالح،تا: نیمه دوم قرن ۱۰؛ مذهب؛ واقف: نایینی؛ کاغذ: متن نخودی و حاشیه رنگارنگ، جلد: تیماج بنفش، ۱۴۱گ، ۱۵ سطر (۷×۱۴/۵)، اندازه: ۱۷/۵×۲۹سم [ف: ۷ - ۲۵۱]

۹. تهران؛ شورا؛ شماره نسخه:۱۸۰۷۱

بی‌کا، تا: قرن ۱۰؛ جلد: جلد خوب [د.ث. مجلس]

۱۰. تهران؛ شورا؛ شماره نسخه:۸۱۰۳

آغاز: مبرا ز بهتان [و] غایت بود ×× که بی ابتدا بی نهایت بود / بود کارفرمای و بخشنده کار ×× هم آموزگار و هم آموزگار

انجام: برابر

این نسخه یک برگ از ابتدا نداشته که بعدها بازسازی و به نسخه الحاق شده اما در این بازسازی ناشیانه، به جای آنکه سرآغاز خود تیمورنامه را کتابت کنند سرآغاز مثنوی دیگری را که در وزن دیگری است نوشته‌اند. چند بیت ابتدایی اش چنین است: ای در تک و بوی تو ز آغاز ×× عنقای نظر بلند پرواز / فکر تو به دل خیال بگداخت ×× روح تو از مرغ بال بگداخت / دانا که سخن بکنه او بست ×× بر لنگر شعله تار مو بست ... ؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: جمادی الثانی۹۴۶ق؛ افتادگی: آغاز؛ دارای رکابه، مجدول، با سرلوح؛ یادداشتی تاریخی هست مبنی بر اینکه روز سه‌شنبه سیم صفر ۱۲۵۳ (در عهد محمد شاه قاجار) حدود دویست نفر از اهالی اصفهان برای دیدن شاه (گویا برای تبریک نوروز) به دار الخلافه طهران رفته بودند ولی به آنها توجهی نشده

است؛ جلد: مقوایی با روکش لاکی، ۱۷۴گ، ۱۴ سطر، اندازه: ۲۱/۵×۱۳/۵سم [ف: ۲۷/۱ – ۱۸۶]

۱۱. تهران؛ شورا؛ شماره نسخه:۳۲۸

آغاز: برابر

خط: نستعلیق خوب، بی‌کا، تا: ۹۴۷ق؛ دارای سر لوح کوچک کار قدیم، مجدول و مذهب؛ ۱۲۱گ، ۱۴ سطر، اندازه: ۱۹×۱۱سم [ف: ۲ – ۱۹۲]

۱۲. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۶۰۳۵

خط: نستعلیق، کا: غیاث الدین علی جامی، تا: ۹۵۰ق؛ مجدول؛ تملک: فرهاد بن ولی عهد؛ آقا عبدی؛ کاغذ: سمرقندی، جلد: تیماج قهوه‌ای، ۱۱۸گ، ۱۴ سطر (۷×۱۵)، اندازه: ۱۴×۲۳سم [ف: ۱۶ – ۱۸۴]

۱۳. تهران؛ شورا؛ شماره نسخه:۹۰۵

آغاز: برابر

خط: نستعلیق خوب، کا: دوست محمد ابن شاه یوسف خفاجی، تا: ۹۵۷ق؛ با سرلوح کوچک، مجدول؛ یادداشت‌های پشت صفحه اول و آخر به دست می‌آید که شاهنامه شاه اسمعیل که هاتفی گفته پیش از سال ۱۲۲۰ بدین نسخه پیوسته بوده ولی اینک از آن خبری نداریم؛ کاغذ: متن خان بالغ حاشیه سمرقندی، جلد: تیماج، ۷۷گ، ۱۷سطر، اندازه: ۲۵/۵×۱۳/۵سم [ف: ۳ – ۱۵۱]

۱۴. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۲۵۸۰

خط: نستعلیق، کا: محمد مؤمن کاتب، تا: ۹۶۹ق؛ مجدول، با سرلوح؛ کاغذ: سمرقندی در متن و در حاشیه فرنگی، جلد: روغنی در زمینه سبز، ۱۷۰گ، ۱۴ سطر (۶/۵×۱۳/۵)، اندازه: ۲۰/۵×۱۱سم [ف: ۹ – ۱۳۸۰]

۱۵. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۴۸۲

خط: نستعلیق، کا: کمال الدین محمود بن جلال الدین، تا: ۹۷۰ق؛ مجدول مذهب؛ کاغذ: سمرقندی، جلد: تیماج تریاکی، ۱۸۰گ، ۱۲ سطر (۶/۹۵×۱۴)، اندازه: ۱۶×۲۴سم [ف: ۸ – ۱۳۲]

۱۶. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۵۶۰۶

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق خوش، کا: غلام علی کاتب هروی، تا: ۹۷۵ق؛ افتادگی: آغاز؛ دارای سرلوح مزدوج و پیشانی مذهب و منقش، مجدول مذهب؛ کاغذ: نخودی، جلد: تیماج مشکی، ۱۷۱گ، ۱۱ سطر، اندازه: ۱۴×۲۲/۷سم [ف: ۱۷ – ۷۶]

۱۷. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۵۲۹۱

خط: نستعلیق، کا: حبیب الله بن حاجی ولی شیرازی، تا: ۱۷ ذیحجه ۹۷۶ق؛ کاغذ: سمرقندی، جلد: تیماج سبز، ۲۵۲گ، ۱۵ سطر (۸×۱۴)، اندازه: ۱۵×۲۴سم [ف: ۱۵ – ۴۱۹۴]

۱۸. تهران؛ فرهاد معتمد؛ شماره نسخه:۲۱۱

خط: نستعلیق، کا: شاه محمد ویردی، تا: ۷ ربیع الثانی ۹۷۶ق، جا: قندهار؛ مجدول؛ شاهزاده فرهاد میرزا در پنج‌شنبه ۲۵ شوال ۱۲۷۵ در آن نوشته که نسخه از آن مهرماه سلطان است، یادداشت مهر ماه خانم عصمت السلطنه؛ کاغذ: سمرقندی، جلد: روغنی زمینه قهوه‌ای، ۱۵ سطر (۴×۷/۵)، اندازه: ۱۵×۲۲سم [نشریه: ۳ – ۱۶۸]

۱۹. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۵۲۵۰

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۹۷۷ق؛ با یک سرلوح زرین، مجدول [ف: ۲ – ۱۷۱]

۲۰. مشهد؛ الهیات؛ شماره نسخه:۹۶

خط: نستعلیق، کا: محمد کاتب رزه‌ای (از توابع تایباد)، تا: اواسط جمادی الثانی ۹۷۷ق؛ مجدول مذهب، دارای یک سرلوح کار مکتب هرات و چند پیشانی، وضع نسخه می‌رساند که از کتب سلطنتی هرات بوده؛ جلد: تیماج تریاکی، ۲۱۹گ، ۱۱ سطر (۷×۱۲/۵)، اندازه: ۱۴/۵×۲۰/۵سم [ف: ۱ – ۵۸]

مشهد؛ مولوی؛ شماره نسخه:۹۶

همان نسخه بالا [نشریه: ۵ – ۱۸]

۲۱. تهران؛ شورا؛ شماره نسخه:۲۳۲۰

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق خوش، کا: محمدرزه، تا: ۹۹۳ق، برای امیر سید الحسینی؛ مجدول، با سرلوح مذهب مرصع کار هرات؛ کاغذ: متن و حاشیه سمرقندی متن سفید حاشیه صورتی، جلد: تیماج قرمز، ۳۴۶ص، ۱۲ سطر (۷×۱۳/۵)، اندازه: ۱۵/۵×۲۵سم [ف: ۸ – ۵]

۲۲. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۴۹۵۹/۲

آغاز و انجام: برابر

نسخه حدود ۳۴۰۰ بیت دارد؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۸ ربیع الثانی ۹۹۵ق؛ کاغذ: نوعی ترمه، جلد: میشن قهوه‌ای، ۱۹ سطر، اندازه: ۱۶/۶×۲۴/۱سم [ف: ۸ – ۱۴۶]

۲۳. تهران؛ سلطنتی؛ شماره نسخه:۴۸۸

آغاز: شکر ریز طوطی طبع سلیم ×× بحمد و ثنای علی العظیم / بحمد خداوند میران نفس ×× به مقصد ره راست اینست و بس؛

انجام: برابر

خط: نستعلیق عالی، کا: مجد الدین، تا: ۹۹۵ق؛ مجدول، یک سرلوح مذهب مرصع مزدوج ممتاز؛ در تملک شاهان صفوی بوده از جمله شاه سلطان حسین صفوی که سجع مهر وی در ذیل یادداشت ثبت نسخه در کتابخانه صفوی به تاریخ ۲۹ شهر جمادی الاولی ۱۱۰۵ به این شرح مشاهده می‌شود: «حسین از غلامی شاه نجف رسید از سلیمان بعز و شرف ۱۰۹۷»، در تاریخ جمادی الاولی ۱۱۴۲ داخل عرض شد با سجع مهر عبده احمد، به تاریخ شهر ربیع الاول ۱۲۳۲ از عرض کتابخانه فتحعلی شاه قاجار گذشته، به تاریخ ۱۲۸۲ ثبت کتابخانه ناصرالدین شاه قاجار گردیده، در سال ۱۳۲۲ نیز این نسخه را از عرض مظفر الدین شاه گذرانیده و نشان مهر مشیر السلطنه؛ مهر: ناصرالدین شاه قاجار ۱۲۷۴؛ کاغذ: متن و حاشیه اصفهانی زرافشان متن چهره ای رنگ حاشیه، جلد: مقوای روکش تیماج متن طلاکشیده نقش برجسته، ۳۱۶ص، ۱۲ سطر، اندازه: ۱۶/۹×۲۵/۶سم [ف: ۴ – ۱۳۵۰]

۲۴. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۴۴۲

آغاز و انجام: برابر
خط: نستعلیق خوش، بی‌کا، تا: محتملاً قرن ۱۱؛ با سرلوح مذهب، مجدول؛ کاغذ: متن بخارایی، حاشیه فرنگی، جلد: نقاشی بوم تریاکی، ۱۷۲گ، ۱۴سطر (۶×۱۲)، اندازه: ۱۲×۲۰سم [ف: ۵-۵۸۲]

۲۵. تهران؛ شورا؛ شماره نسخه:۲۳۲۱
آغاز: زنیم آنگهی رأی با دوستان ×× بعزم تماشای هندوستان؛ **انجام:** بغیر خدایش نداند حساب ×× نگنجد در اندیشه آب و خاک
۲۵۰۰ بیت است؛ خط: نستعلیق خوش، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ با یک مجلس نقاشی محو شده؛ کاغذ: متن و حاشیه سمرقندی، جلد: تیماج قهوه‌ای، ۱۷۴ص، ۱۵ سطر، اندازه: ۷/۵×۱۵سم [ف: ۸ - ۶]

۲۶. تهران؛ شورا؛ شماره نسخه:۲۶۶۱/۲
آغاز: اگر دجله در بیابان رسید ×× جوره دور شد کم بپایان رسید؛ **انجام:** سخنگوی این ملک شیرین کلام ×× ز نعت محمد علیه السلام
در حاشیه، ۳۰۰۰ بیت؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ مجدول، با کمند، تمام سرفصل ها مذهب مرصع؛ کاغذ: سمرقندی، جلد: روغنی بوم قهوه‌ای گل کوکب، ۲۵۱گ (۱-۲۵۱)، ۲۵ سطر، اندازه: ۱۱×۱۷سم [ف: ۸ - ۴۰۹]

۲۷. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۳۶۰
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱، در پایان تاریخ ۲۰ شوال سال گویا ۱۰۸۴ (درست خوانده نمی‌شود) دارد؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۱۸۱گ، ۱۲ سطر (۹×۱۶)، اندازه: ۱۴×۲۶سم [ف: ۸ - ۵۴]

۲۸. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۵۲۷۰
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ مجدول؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج مشکی، ۱۴۲گ، ۱۴ سطر (۸×۱۶)، اندازه: ۱۵/۵×۲۳سم [ف: ۱۵ - ۴۱۸۹]

۲۹. قم؛ مرکز مطالعات؛ شماره نسخه:۲۵۵
آغاز: برابر؛ **انجام:** پس این بود طعنه ابلهان ×× که خسرو چنین و نظامی چنان / چه سود از نظامی و خسرو تو را ×× چو از فعلشان نیست یک جو تو را
خط:نستعلیق،بی‌کا،تا: قرن ۱۱؛ افتادگی: انجام؛ مجدول، با سرلوح مزدوج زرین که از بین رفته؛ مهر: «عباسعلی» (بیضی)؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۱۵۲گ، ۱۵ سطر، اندازه: ۱۱×۲۲سم [ف: ۱ - ۲۲۴]

۳۰. تهران؛ مفتاح؛ شماره نسخه:۵۴۵
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ مجدول زرین و رنگین؛ کاغذ: متن و حاشیه [نشریه: ۷ - ۱۲۴]

۳۱. تهران؛ ثامنی (آقای)؛ شماره نسخه:۳
بی‌کا، تا: قرن ۱۱ [نشریه: ۵ - ۱۱۱]

۳۲. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۱۶۸۱۷
بی‌کا، تا: ۱۰۲۵ق؛ انتقالی از کتابخانه پهلوی - مجموعه نوازی؛ ۱۷۵گ، اندازه: ۱۳/۱×۲۱/۶سم [رایانه]

۳۳. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۶۱۵۹
آغاز: برد نفس و یوم درون برون (کذا) ×× پناهم توئی از درون و برون؛ **انجام:** بهین روزی از روزهای بهار ×× بدیهیم برشد در ایوان بار.
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: شعبان ۱۰۳۱ق؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ کاغذ: حنایی، جلد: تیماج مشکی، ۱۸۸ص (۳۷۳-۵۶۰)، ۱۶ سطر، اندازه: ۱۲/۳×۱۸/۷سم [ف: ۱۷ - ۷۷]

۳۴. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۵۲۶۴
خط: نستعلیق خوش، بی‌کا، تا: ۱۰۵۲ق؛ مجدول، با یک سرلوح؛ کاغذ: ترمه سمرقندی، جلد: رویه روغنی در زمینه قرمز، ۱۸۴گ، ۱۳ سطر، اندازه: ۱۴/۴×۲۲/۶سم [ف: ۲ - ۱۷۱]

۳۵. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۹۵۹۳
آغاز و انجام: برابر
خط: نستعلیق، کا: سید احمد بن محمد حسین فراهانی خرزیی، تا: جمعه ۲۴ ذیقعده ۱۰۸۵ق؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج تریاکی، ۱۳۹گ، ۱۲ سطر (۷×۱۵)، اندازه: ۱۲/۵×۲۱/۵سم [ف: ۱۷ - ۴۱۵]

۳۶. تهران؛ شورا؛ شماره نسخه:۲۳۲۲
آغاز: بیک نغمه سوزناکم بسوز ×× چراغ فرو مرده را برفروز؛ **انجام:** بحمدالله این ماه ناکاسته ×× شد از غره و سلخ آراسته
۳۷۰۰ بیت؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ مجدول؛کاغذ: ترمه، جلد: تیماج سیاه، ۲۰۶ص، ۱۸ سطر (۶×۱۶/۵)، اندازه: ۱۱/۲×۲۲/۵سم [ف: ۸ - ۷]

۳۷. قم؛ فیضیه؛ شماره نسخه:۲۰۰/۴
خط: نستعلیق، کا: مصطفی علم شاهی، تا: ۱۱۰۳ق؛ ۲۴ سطر، اندازه: ۱۹×۲۸سم [ف: ۳ - ۷]

۳۸. تهران؛ شورا؛ شماره نسخه:۲۳۲۴/۵
آغاز: برابر
منتخب؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۱۴۱ق؛ ۵ص (۸۳- ۸۷ حاشیه) [ف: ۸ - ۹]

۳۹. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۲۸۱۵-۱۵/۵۵
آغاز: سراینده مرغان قدسی نفس ×× به نعت کمالش گشاده نفس ... [عنوان:] در نعت نبی اکرم و معراج حضرت ختمی مرتبت صلی الله علیه و سلم فرماید: خرامان شو ای خضر فرخنده کام؛ **انجام:** برابر
خط: شکسته، نستعلیق، کا: محمد وثوق بن عبدالله معتمد السلطنة مهندس کشاورزی، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: آغاز؛ جلد: مقوا عطف پارچه، ۹۹گ، ۱۶ سطر، اندازه: ۱۲×۲۲سم [ف: ۵ - ۲۸۶۶]

۴۰. کاشان؛ فرهنگ و ارشاد؛ شماره نسخه:۸۶/۲
خط: نستعلیق، کا: محمد بن محمد نبی سجستانی، تا: ۱۲۱۵ق؛ مجدول؛ جلد: تیماج مشکی، ۱۵ سطر، اندازه: ۱۴×۲۳سم [ف: ۸۶]

۴۱. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۶۴۰/۴
آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، کا: محمد قاسم بن عبدالرحیم، تا: ۱۲۲۳ق؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج، قهوه‌ای، ۴۰ص (۱۷۰-۲۰۹)، ۲۱ سطر (۱۵×۲۶)، اندازه: ۲۲×۳۵سم [ف: ۶ - ۲۰۲]

۴۲. شیراز؛ علامه طباطبائی (کتابخانه)؛ شماره نسخه:۱۴۳۸

در آغاز نسخه شرح احوال هاتفی؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۳۰۰ق، جا: لاهور؛ با دو سرلوح مذهب، مجدول؛ اندازه: ۱۳×۲۴/۵سم [نسخه پژوهی: ۲ - ۱۳۶]

۴۳. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۴۱۳۸

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، بی‌کا، بی تا [الفبائی ف: - ۱۴۷]

۴۴. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۸۴۹۰

آغاز: براز بهستان و غایت بود که بی ابتدا و بی نهایت بود؛ **انجام:** فسوئی دمیدم زبان پند را ببستم زبان حاسدی چند را ...

خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ افتادگی اوراق [رایانه]

۴۵. تهران؛ شورا؛ شماره نسخه:۱۴۱۳۸

آغاز: سرشته ز علم آمد آن کان حلم ×× نبود احتیاجش به تحصیل علم؛ **انجام:** اتمام این نامه نامی و اختتام این صحیفه گرامی. بحمدالله این نامه دلفریب ×× ز تحریر عنوان پذیرفت زیب / ... آن ساحری ×× که گوسال شده سامری

خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ مجدول؛ جلد: روغنی سبز، ۱۲۱گ، ۱۵ سطر، اندازه: ۱۰/۵×۱۸سم [ف: ۳۸-۱۷۱]

۴۶. قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه:۱۸۹۳

آغاز: درخم ابروش شدم ... از زبان او ×× گفت مکوش بیهده سخت بود کمان ما / ای همه زیر بار تو ستر کنه شعار تو ×× برده ما جوکل مدر فاش مکن نهان ما؛ **انجام:** شود نسبتش با بکل چون قدح راست ×× زخون جگر رخ نمودم حناهی / چه خوش بود چون شانه روح الامین را ×× به زلفی اگر داشت دستش ز سپاهی.

خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ مجدول؛ جلد: تیماج زرشکی، ۱۸۸گ، ۱۲ سطر، اندازه: ۱۶×۲۷سم [ف مخ: ۳ - ۱۳۶۵]

۴۷. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۱۹۳۴-۱۱/۳۴

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ مجدول؛ جلد: تیماج با روکش سبز، ۱۳۳گ، ۱۵ سطر، اندازه: ۱۵×۲۶سم [ف: ۲ - ۱۰۹۵]

۴۸. تهران؛ شورا؛ شماره نسخه:۷۹۲۷

آغاز: برابر؛ **انجام:** در نظم من در تمام جهان ×× شد آویزه گوش شاهنشهان / بروی زمین کم بود خانه ای ×× که بنود در آن از من افسانه ای

خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: انجام؛ مجدول مذهب مرصع، با سرلوح مزدوج مرصع مذهب؛ مهر: «لا اله الا الله الملك الحق المبین عبده محمد حسین ۱۲۳۴» (مربع)؛ جلد: تیماج مشکی، ضربی، ۱۴۸گ، ۱۵ سطر، اندازه: ۱۳/۵×۲۴سم [ف: ۲۶ - ۴۰۷]

۴۹. مشهد؛ ادبیات؛ شماره نسخه:۴۵ فرخ

خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ دارای یک سرلوح زمینه طلا، مجدول مذهب؛ کاغذ: سمرقندی، جلد: تیماج قهوه‌ای، ۱۱۲گ، ۱۵ سطر (۷×۱۴)، اندازه: ۱۳/۵×۲۲سم [ف: - ۳۰]

۵۰. تهران؛ مرکز فرهنگی خراسان؛ شماره نسخه:۷۱عکسی

خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ مذهب. [جنگ: ۱ - ۴۵۵]

۵۱. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۲۶۵-ف

نسخه اصل: موزه بریتانیا Add. 7780 (ریو ۶۵۳)؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ ۲۲گ، ۱۴ سطر [فیلمها ف: ۲ - ۵]

۵۲. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۱۰۴۳

آغاز: فرمود ظاهر و باطن هر چه هست ×× هم از آستینش طلب هم ز دست؛ **انجام:** برابر

خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: آغاز؛ واقف: محمد ایرانی مجرد؛ کاغذ: کاهی و نخودی آهار مهره، جلد: پارچه‌ای، ۱۴۹گ، مختلف السطر، اندازه: ۱۰×۱۶سم [ف: ۹ - ۱۰۰]

۵۳. مشهد؛ الهیات؛ شماره نسخه:۹۷

خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ کاغذ زرافشان، مجدول مذهب؛ جلد: تیماج مشکی، ۱۶۲گ، ۱۱ سطر (۷×۱۴)، اندازه: ۱۴×۲۳سم [ف: ۱ - ۵۸]

مشهد؛ مولوی؛ شماره نسخه:۹۷

همان نسخه بالا [نشریه: ۵ - ۱۸]

۵۴. تهران؛ سلطنتی؛ شماره نسخه:۴۹۰

آغاز: برابر؛ **انجام:** یقین شد ز حال تمر خانیم ×× حکایات اسکندر ثانیم / ز واسط زبان آوری خواستم ×× بآن واسطی نامه آراستم

خط: نستعلیق خوش، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: وسط و انجام؛ مجدول، با یک سرلوح مذهب مرصع مزدوج ممتاز؛ تملک: ناصر الدین شاه و سجع مهر ولیعهدی ناصر الدین شاه «ولیعهد» و «شاه شاهان ناصر الدین ۱۲۷۴»؛ کاغذ: اصفهانی کبود رنگ، جلد: مقوای ابره میشن سرمه‌ای، ۲۱۹ص، ۱۵ سطر، اندازه: ۱۴/۱×۲۴سم [ف: ۴ - ۱۳۵۳]

۵۵. اصفهان؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۲۷

خط: نستعلیق خوش، بی‌کا، بی‌تا؛ مجدول؛ کاغذ: سمرقندی [نشریه: ۱۱ - ۸۸۹]

۵۶. تبریز؛ ملی؛ شماره نسخه:۳۶۲۳

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ تعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ تملک: ابن محمد نصیر نام به تاریخ ۱۲۵۱ق؛ مهر: «العبد المذنب محمد کاظم»، «ز نسل محمد لقب شد امین ۱۰۴۲»؛ کاغذ: سمرقندی، جلد: چرمی تریاکی، ۵۷گ، ۲۱سطر، اندازه: (۱۷/۵×۲۰/۵) [ف: ۱ - ۱۶۶]

۵۷. تهران؛ سلطنتی؛ شماره نسخه:۸۹۸

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق متوسط، بی‌کا، بی‌تا؛ صفحات زوج مجدول، با کمند زرین، یک سرلوح مذهب مرصع، با هشت مجلس تصویر

آبرنگ متوسط، به سال‌های ۱۲۸۲ و ۱۳۲۲ از عرض کتابخانه مبارکه گذشته؛ مهر: ناصرالدین شاه قاجار؛ تملک: آقا لرخان گرجی ولد میرزا گرگین وزیر گرجستان، در تاریخ ۱۲۵۲ در شهر رشت به عاریت در تملک حاجی محمد سمسار بوده و پس از مطالعه به خرمعلی گرجی ولد آقا لرخان اعاده شده؛ کاغذ: بخارایی، جلد: مقوای روکش تیماج مشکی، ۲۴۳ص، ۱۵ سطر در متن و ۳۶ نیم سطر، اندازه: ۱۳/۵×۲۳سم [ف: ۴ - ۱۳۴۶]

۵۸. تهران؛ سلطنتی؛ شماره نسخه:۴۸۹

آغاز و انجام: برابر

مثنوی تیمورنامه هاتفی است؛ خط: نستعلیق متوسط، بی‌کا، بی‌تا؛ مجدول، یک سرلوح مذهب مرصع مزدوج خوب؛ کاغذ: دولت آبادی متن غبار زرافشان، جلد: مقوای روکش چرم ساغری مشکی، ۴۲۰ص، ۱۱ سطر، اندازه: ۱۵/۶×۲۴/۹سم [ف: ۴ - ۱۳۴۸]

۵۹. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۲۵۰۴

آغاز: برابر؛ **انجام:** زهی همت عالی آن پسر ×× که نسبت بأو کرد خود را پدر

خط: نستعلیق زیبا، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: انجام؛ مجدول، مصحح، دارای سرلوح مختصر؛ جلد: گالینگور نیلی، ۱۱۴گ، ۱۴ سطر، اندازه: ۱۴×۱۸سم [ف: ۷ - ۹۲]

۶۰. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۵۲۳۲

آغاز و انجام: برابر

حدود ۴۶۵۰ بیت است؛ خط: نستعلیق زیبا، بی‌کا، بی‌تا؛ دارای دو سرلوح بسیار نفیس مرصع از عصر صفوی، مجدول مذهب؛ کاغذ: شرقی، جلد: تیماج زرشکی، ۱۵۷گ، ۱۵ سطر (۸×۱۶)، اندازه: ۱۴/۵×۲۳/۵سم [ف: ۳۸ - ۶۵۷]

۶۱. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۱۸۹۱۰

کا: محمد، بی‌تا؛ انتقالی از کتابخانه پهلوی - مجموعه نوازی؛ ۱۵۲گ، اندازه: ۱۲/۴×۱۹/۲سم [رایانه]

۶۲. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۱۶۹۹۹

انتقالی از کتابخانه پهلوی - مجموعه نوازی؛ بی‌کا، بی‌تا؛ ۱۴۴گ، اندازه: ۱۸/۲×۳۰/۱سم [رایانه]

● **تیمور نامه** / تاریخ / فارسی

teymūr-nāme

به نظم در تاریخ تیموری است. عنوان‌ها: محاربه نمودن سلطان صاحب قران به امیر حسین والی بلخ نشستن صاحب قران در شهر بلخ بر تخت خانی و جهان بانی؛ ایلچی فرستادن صاحب قران پیش والی خوارزم؛ متوجه شدن صاحب قران به عزم رزم والی خوارزم در عین تسلط و کامرانی و گریختن او از عالم ثانی بزم آراستن شاهزاده جهانبانی و کام یافتن از ثمره نخل جاودانی؛ متولد شدن شاه رخ و متوجه شدن را یات نصرت ایات به جانب خراسان و فتح او به دست صاحب قران؛ متوجه شدن رایات سلطنت شعاری به جانب خراسان و فتح شدن آن به دست اقوام صاحب قران عزیمت نمودن بار دوم به جانب ایران و فتح شدن مازندران و گیلان و عراق و فارس و آذربایجان توجه نمودن آن سرور سرافراز به جانب دارالسلطنه شیراز؛ متوجه شدن صاحب قران به جنگ تقتمش خان؛ بیرق افراختن صاحب قران به آهنگ تقتمش خان و هزیمت نمودن خان از آن مهلکه جان ستان لشکر آراستن صاحب قران به عزم یورش پنج ساله؛ صفت آراستن صاحب قران به عزم یورش پنج ساله؛ متوجه شدن رایات فتح به صوب دارالخلافه بغداد و گریختن سلطان احمد جلایرنژاد؛ عزیمت کردن اعلام خجسته فرجام به صوب دیار بکر و تاراج کردن ولایت شروان و در بند رسیدن ایلچی صاحب قران از پیش تقتمش خان و بر آشفتن صاحب قران و لشکر کشیدن از راه در بند به جانب دشت قبجاق؛ بزم آراستن صاحب قران و برآمدن برتخت چنگیزخان؛ رفتن صاحب قران به جنگ. تقتمش خان و تافتن خان از آن منزل عنان مجلس آراستن صاحب قران به سپهسالاری ممالک ایران و توران جهت عزیمت به سوی ملک هندوستان و لشکر کشیدن بر کفار کتوروفتح کردن منازل ریشان؛ بیرق افراختن صاحب قران به محاربه ملوخان و مسخر ساختن ممالک هندوستان؛ متوجه شدن اعلام خجسته فرجام به عزم یورش هفت ساله به صوب مصر و روم و حلب و شام قشلاق کردن صاحب قران در قراباغ و رسیدن ایلچی طهرتن، طلب کردن باج از سرحد آذربایجان؛ نامه فرستادن صاحب قران به روم و جواب آمدن؛ به سیواس رفتن صاحب قران و فتح شدن به دست لشکر بی کران؛ متوجه شدن صاحب قران به جناب دارالسلطنه حلب؛ عنان تافتن صاحب قران به جانب دمشق و گریختن پادشاه مصر و شام؛ لشکر آراستن صاحب قران به عزم رزم پادشاه روم و شکستن قیصر و گرفتار شدن به دست خدام صاحب قران؛ گرفتار شدن قیصر و تسخیر ممالک روم کردن؛ متوجه شدن صاحب قران به جانب خطای و تغییر یافتن مزاج شریف و رحلت نمودن به جانب دارالقرار؛ اتمام این نامه نامی و اختتام این صحیفه گرامی.

تهران؛ شورا؛ شماره نسخه:۱۴۷۰

آغاز: آغاز دیباجه ... ای نفس سالها در بازار دنیا فروشنده تزویر و ریا بودی و در صیدگاه مزاج والی دام و دانه به تعبیت یم آراستی و یک یک از ابنای زمان را به دام فریب و فسون در می‌کشیدی ... آغاز منظومه: برون آمد از نافه آن مشکناب××کزان شد دماغ جهان عطر ناب / دری آمد از لجه بحر بخت ×× که شد زیور تاج و تزیین تخت؛ **انجام:** انجام: جگر کرد خون خانه نقش بند ×× به نقاشی این همایون پرند/ الهی چو این نقش فرخ نهاد ×× به آخر رسید آخرش خیر باد

خط: نستعلیق، کا: حاجی محمود پسر فضل الله چادرچی استرابادی، تا: ۸ رجب ۹۵۱ق؛ افتادگی: آغاز؛ مجدول؛ تملک: زایر اردبیلی بوده، در ص ع با خط تازه‌ای آمده: «دیوان ساقی».

در آغاز دیباجه منثوری است مناجات مانند و گویا با این منظومه پیوندی ندارد؛ کاغذ: سفید، جلد: مقوایی، عطف تیماج قهوه‌ای، ۱۰۲گ، ۱۵ سطر (۷×۱۴)، اندازه: ۱۴×۲۲سم [سنا: ف: ۲ – ۲۷۷]

● **تیمور نامه** / تاریخ / فارسی

teymūr-nāme

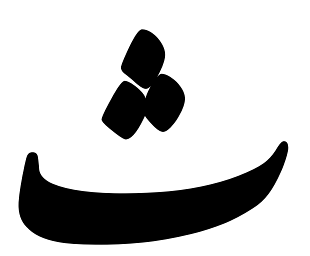
نامعلوم:

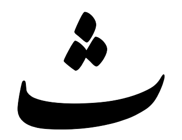
۱. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۵۴۶۵

بی‌کا، بی‌تا؛ خریداری از سهیلا چاره دار [رایانه]

۲. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۵۴۶۶

بی‌کا، بی‌تا؛ خریداری از سهیلا چاره دار [رایانه]

← ثئولوجیا ⟵ اثولوجیا

● **ثابتة النور** / عرفان و تصوف / فارسی

sābetat-on nūr

نورعلیشاه، محمد علی بن عبدالحسین، ۱۱۶۰؟ – ۱۲۱۲ قمری

nūr-ʻalī-šāh, mohammad ʻalī ebn-e ʻabd-ol-hoseyn (1747 - 1798)

نویسنده که عارفی مسلمان و از علاقه‌مندان به دین و عرفان بوده است در این رساله سعی آن دارد که اصول و فروع دین اسلام را با کلمات و اعمال عارفان بیامیزد و آن دو راه راست و سلوک را بجوید. در این منظور با تقسیمات متعدد و توضیح مطالب دینی بحث‌های عارفانه دلکش و زیبا می‌کند و اصول و فروع دین را از لحاظ عارفان می‌شکافد و خواص هر یک را برمی‌شمارد.

تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۲۷۱

آغاز: بسمله و به نستعین، هذا رساله مسمی به ثابتة النور در اصول و فروع الحمدلله رب العالمین و الصلوة و السلام علی خیر المرسلین؛ **انجام:** افاضات لاریبی را بر چهره خود گشایند و اله الموفق و المعین

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: محرم ۱۲۰۷ق؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج مشکی، ۱۳۰گ، ۱۳ سطر (۹×۱۶)، اندازه: ۱۶×۲۲سم [ف: ۵ – ۳۸۸]

● **الثار المبارک** / تاریخ / عربی

aṯ-ṯār-ul mubārak

چون راوی آن ابو عبدالله ابن عبدون ابن الحاشر استاد روایت شیخ طوسی است شاید از خود شیخ طوسی باشد (الذریعه ۳۴۸/۱) و مختصر اخبار المختار او. این را هم می‌دانیم که مقتل ابی محنف (ف۱۵۴۵) و ذوب الغضار فی شرح اخذ الثار از ابن نماست.

[دنا ۵۰۱/۳؛ الذریعه ۳۶۹/۱ و ۴۳/۱۰؛ بحار مجلسی ج ۱۰]

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۳۲۰۵/۹

آغاز: بسمله. و بالله نستعین. قال اخبرنا ابو عبدالله عبدون الجاسر (=الحاشر) قال اخبرنا ابو مخنف لوط بن یحیی الازدی قال لما قتل الحسین بن علی بن ابی طالب (ع) و احتوت بنو امیة علی الامر و افترق آل رسول الله (ص) شرقا و غربا امر ابن زیاد لعنه الله منادیه ان ینادی فی شوارع الکوفة و البصرة الامن ذکر علی بن ابی طالب و اولاده بذکر خیر و احسان و ذکر جمیل ضربنا عنقه و هدمنا داره و کان فی الکوفة رجل یقال له المختار بن ابی عبیدة الثقفی؛ **انجام:** فانهزم ابراهیم بن مالک الاشتر و معه علی بن محمد بن اسماعیل بن الحسین (ص) الی مصر فملکها و خطب له فیها و قامت الخلافة فی الاسماعیلیة فی مصر الی یومنا هذا و هذا ما انتهی الینا من حدیث الثار علی التمام و الکمال و نستغفرالله من الزیادة و النقصان انه غفور منان و صلی الله علی سیدنا محمد النبی و آله و سلم (فرغ من تسوید هذا الثار المبارک عصر الاثنین التاسع و العشرون من شهر ذی القعدة سنة ستة عشر بعد الالف و کتبه ... عبد الرضی بن حسن بن احمد بن محمد بن سنبغة (؟) العاملی غفرالله له ... و الحمد الله رب العالمین)

خط: نسخ، کا: عبد الرضی بن حسن بن احمد بن محمد بن بن سنبغه جبیلی جبل عاملی، تا: دوشنبه ۲۹ ذیقعده ۱۰۱۶ق؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: مقوا، ۸۲گ (۳۵۳-۴۳۴)، ۲۴ سطر (۷×۱۶)،اندازه: ۱۳×۲۳/۵سم [ف: ۱۱ – ۲۱۶۳]

● **الثاقب فی المناقب** / فضایل و مناقب / عربی

aṯ-ṯāqib fi-l manāqib

ابن حمزه، محمد بن علی، – ۵۶۰ ؟ قمری

ebn-e hamze, mohammad ebn-e ʻalī (- 1166)

علامه روضاتی در توصیف این کتاب آورده‌اند: این کتاب شریف درباره معجزات پیغمبر اکرم و بتول عذرا و ائمه طاهرین – سلام الله علیهم اجمعین – است، و بنا به نگارش شیخ عماد الدین حسن بن علی بن محمد طبری مازندرانی در دو کتابش «کامل بهائی» و «مناقب الطاهرین» مؤلف آن شیخ امام علامه ناصر الشریعه حجة الاسلام عمادالدین ابوجعفر محمد بن علی بن محمد طوسی مشهدی است. وی در تدوین این کتاب از برخی آثار مفقود شیخ صدوق (۳۸۱ق) و کتاب مفاخر الرضا (ع) تصنیف حاکم نیشابوری (۴۰۵ق) و آثار ارزنده دیگری بهره برده است. صاحب روضات الجنات (ص۵۶۷–۵۷۰) که عنوانی برای مؤلف این کتاب وضع و تحقیقی کامل در احوال و آثارش فرموده و شطری از مطالب کتاب الثاقب را نقل کرده است می‌گوید: اکثر احادیث این کتاب را که پیرامون معجزات و آیات و اهل بیت است صاحب کامل بهائی به فارسی ترجمه و در دو کتاب مذکورش نقل کرده است. صاحب «روضات» از این کتاب سه داستان نقل فرموده، یکی داستان ابوالصمصام صحابی و هشتاد ناقه، که ابن حمزه آن را از شیخ خود ابوجعفر محمد بن حسین بن جعفر شوهانی مجاور مشهد رضوی روایت کرده، دیگر داستان ابوعبدالله محدث که به اعجاز امیرالمؤمنین علیه السلام نابینا شد، و ابن حمزه این داستان را در کاشان به خط شیخ ابوعبدالله جعفر بن محمد دوریستی که به سال ۴۷۳ق به عبارت فارسی نوشته بود یافت و سپس خود به عبارت عربی در آورد و به سال ۵۶۰ در کتاب «ثاقب» نهاد؛ سوم داستان انوشروان مجوسی اصفهانی که از مقربان دولت خوارزشاه بود و به مرض برص دچار شد و به مجرد توسل بقبر مطهر حضرت علی بن موسی الرضا علیها السلام از آن مرض شفا یافت، و خود ابن حمزه شاهد این واقعه بوده و مردم خراسان هم دیدند، این مجوسی پس از شفا یافتن به کیش اسلام درآمد و صندوقی از نقره برای قبر مطهر حضرت ترتیب داد.

این کتاب مشتمل بر پانزده «باب» و هر باب شامل چند «فصل» است:

۱. فی ذکر طرف من معجزات نبینا محمد (ص)، فی بیان مقدمات الکتاب، فی بیان آیاته التی ظهرت علی یدیه (ع) فی المیاه، فی بیان آیاته الواردة فی الاطعمة و الاشربة، ظهور آیاته فیما نزل من السماء، فی ظهور آیاته (ص) فی إبراء المرضی و الأعضاء المبانة و المجروحة، فی بیان ظهور آیاته فی کلام الجمادات، فی بیان آیاته من کلام البهایم و الطفل الذی لم یبلغ حین الکلام، فی بیان ما یقرر من ذلک من کلام الذراع المسموم و الشاة المسمومة، فی ظهور آیاته (ع) فی الاستسقاء و إظلال السحاب علیه و غیره، فی ظهور آیاته (ص) فی طاعة الشجر و الحجر له، فی ظهور آیاته (ص) فی إحیاء الموتی، فی ظهور آیاته (ص) من ظهور النور، فی بیان ظهور آیاته (ص) من الأخبار، فی ظهور آیاته (ع) فی معان شتی.

۲. فی بیان معجزات الانبیاء التی ذکرها الله تعالی فی القرآن و بیان فضائلهم و ما جعله الله سبحانه و تعالی لأهل بیت نبینا (ع) مما یضاهیها و یشاکلها و یدانیها، فی ذکر آدم صلوات علیه، فی ذکر ابراهیم خلیل الله (ص)، فی بیان آیات اسمعیل (ع)، فی ذکر یوسف (ع)، فی ذکر آیات ایوب (ع)، فی بیان آیات کلیم الله موسی (ع)، فی بیان آیات داود (ع)، فی بیان معجزات نبی الله سلیمان (ع)، فی ظهور آیات آصف بن برخیا، فی بیان آیات روح الله عیسی بن مریم (ع).

۳. فی معجزات امیرالمؤمنین و سید الوصین علی بن ابی طالب (ع)، فی بیان ظهور آیاته (ع) من إحیاء الموتی، فی ظهور آیاته (ع) مما رأی فی المنام ثم ظهر حکمه فی الیقظة، فی بیان ظهور آیاته (ع) من الأشجار، فی ظهور آیاته (ع) مع الحیات، فی بیان ظهور آیاته (ع) مع الأسد، فی ظهور آیاته مع الشمس، فی ظهور آیاته (ع) فی إقدار الله تعالی إیاه علی ما لم یقدر علیه غیره، فی ظهور آیاته (ع) فی الإخبار بالغایبات، فی بیان ظهور آیاته (ع) فی أشیاء شتی.

۴. فی ذکر آیات سیدة النساء فاطمة الزهراء صلوات الله علیها ...، فی ذکر آیاتها (ع) و هی فی بطن امها، فی بیان آیاتها بإنزال الملك من السماء بتزویجها (ع)، بیان آیاتها مع الرحا، فی بیان ظهور آیاتها (ع) مع القدر و النار، فی بیان آیاتها فیما انزل علیها من السماء، فی بیان ظهور آیاتها فی غلیان القدر بغیر نار.

۵. فی بیان آیات السبط الزکی ابی محمد الحسن علی (ع)، فی بیان آیاته من إحیاء الموتی، فی بیان ظهور آیاته فیما یشاکل ذلک، فی بیان ظهور آیاته (ع) من إخراج الثمرة من الشجر الیابس، فی ظهور آیاته من إظهار بعض حکم القیمة و أحوالها فی الدنیا، فی بیان ظهور آیاته فی انقلاب الرجل امرأة و الامرأة رجلا، فی بیان آیاته فیما أعطاه جبرئیل من فاکهة الجنة، فیما ظهر من آیاته (ع) من الإخبار بالغایبات.

۶. فی بیان آیات السبط الشهید ابی عبدالله الحسین بن علی (ع)، فی ظهور آیاته (ع) من خصال النبی (ص) و ظهور آیاته بعد موت رسول الله، فی بیان ظهور آیاته فی إبراء الأبرص، فی بیان ظهور آیاته فی إسواد اشعر بعد ما ابیض، فی بیان ظهور آیاته مع الماء، فی بیان ظهور آیاته فی اظهار موضع قبره، فی ظهور آیاته بعد الموت، فی بیان آیاته (ع) مع فطرس الملك، فی بیان ظهور آیاته (ع) فی إجابة الدعاء، فی بیان ظهور آیاته من الإخبار بالغایبات، فی بیان ظهور آیاته فی معان شتی.

۷. فی ذکر آیات زین العابدین علی بن الحسین (ع)، فی بیان ظهور آیاته (ع)، فی إنطاق الله تعالی الحجر الأسود حجة له، فی بیان ظهور آیاته (ع) فی أنطاق الله تعالی الحجر الأسود حجة له، فی بیان ظهور آیاته (ع) فی أحیاء الموتی، فی بیان ظهور آیاته فی استلانة الغل من الحدید فی یده و فی ظهور آیاته (ع) فی کون النبی معه، بیان ظهور آیاته فیما صلی علیه أهل الارض و السماء، فی ظهور آیاته فی طاعة الوحش له و التماسهم منه

الحاجة، فی بیان ظهور آیاته (ع) من الإخبار بالمغیبات، فی ظهور آیاته (ع) فی معان شتی.
۸. فی ذکر آیات أبی جعفر محمد بن علی (ع)، فی بیان ظهور آیاته فی إحیاء الموتی، فی بیان آیاته فی ابراء الأعمی، فی ظهور آیاته فی خروج الثمر من الشجرة الیابسة، فی ظهور آیاته فی ابراء الأعمی، فی ظهور آیاته فی خروج الثمر من الشجرة الیابسة، فی ظهور آیاته فی العنب و اللباس، فی بیان ظهور آیاته (ع) فی ما رأی من ملکوت السماء، فی بیان ظهور آیاته من الإخبار بالمغیبات، فی بیان ظهور آیاته (ع) فی معان شتی.
الباب ۹ – فی ذکر دلالات الامام الصادق جعفر بن محمد (ع)، فی بیان ظهور آیاته فی إحیاء الموتی، فی بیان ظهور آیاته فیما أخبربه من حدیث النفس، فی بیان ظهور آیاته من الإخبار بالغائبات، فی بیان آیاته و معجزاته فی معان شتی.
۱۰. فی ذکر معجزات موسی بن جعفر (ع)، فی ظهور آیاته (ع) فی إحیاء الموتی، فی بیان ظهور آیاته (ع) و معجزاته من کلامه فی المهد، فی بیان ظهور آیاته فی الاخبار من آجال الناس، فی إخباره عن حدیث النفس، فی ظهور آیاته من إخباره بالمغیبات، فی بیان ظهور آیاته فی معان شتی.
۱۱. فی آیات ابی الحسن علی بن موسی الرضا (ع)، فی بیان ظهور آیاته (ع) فی الاستسقاء، فی بیان آیاته فیما ظهرت فی الاسود، فی بیان ظهور آیاته (ع) فی قلب الحجر ذهبا، بیان حدیث النفس فی ظهور آیاته (ع)، فی بیان ظهور آیات تجری مجری تلک، فی ظهور آیاته (ع) فی الإخبار بآجال الناس، فی آیاته فیما أخبر به مما رآه فی المنام، فی بیان آیاته فی الإخبار بالمغیبات، فی بیان ظهور آیاته فی معان شتی.
۱۲. فی بیان آیات ابی جعفر محمد بن علی التقی (ع)، فی بیان ظهور آیاته (ع) فی أحیاء الموتی، فی بیان ظهور آیاته (ع) فیما کلم فی المهد، فی بیان آیاته (ع) فی کمال عقله فی سن الأطفال، فی بیان ظهور آیاته فی کلام العصی فی یده (ع)، فی بیان ظهور آیاته فی قطع المسافة، فی بیان ظهور آیاته فی کلام العصی فی یده (ع)، فی بیان ظهور آیاته فی قطع المسافة، فی بیان ظهور آیاته مع الشجر، فی بیان ظهور آیاته (ع) من العلم بحدیث النفس، فی بیان ظهور آیاته من العلم بالآجال، فی بیان ظهور آیاته (ع) فی الإخبار بالغاییات، فی ظهور آیاته فی معان شتی.
۱۳. فی ذکر آیات ابی الحسن علی النقی (ع)، فی بیان ظهور آیاته فی إحیاء الموتی، فی بیان ظهور آیاته من الماء و الشجر، فی بیان معجزاته فی الحجر و الرمل، فی بیان ظهور آیاته فی الإعلام من آجال الناس، فی ظهور آیاته (ع) من الإخبار الغائبات، فی ظهور آیاته (ع) فی معان شتی.
۱۴. فی ذکر آیات ابی محمد الحسن بن علی العسکری (ع)، فی بیان ظهور آیاته فی الحصا، فی بیان ظهور آیاته من الإخبار بحدیث النفس، فی بیان آیاته (ع) فی الإخبار بالغائبات، فی بیان ظهور آیاته (ع) فی معان شتی.
۱۵. فی ذکر آیات صاحب الزمان الخلف الصالح المنتظر المهدی محمد بن الحسن (ع)، فی بیان ظهور آیاته فی حال ولادته و بعدها، فی بیان ظهور آیاته فی حال طفولیته (ع)، فی بیان ظهور آیاته من الإخبار بآجال الناس، فی بیان ظهور آیاته بالغائبات، فی ظهور آیاته (ع) فی معان شتی.
آغاز: بسم ... الحمدلله العلی مجده، الغالب جنده، الفایض فضله، الدائم طوله، الذی له الخلق و بیده الخذلان و النصر، و إلیه المرجع و المصیر و هو العلیم القدیر ... و أشهد أن لا إله الا الله ... و أشهد أن محمدا عبده رسوله ... ثم انه لما دنا أجله و انقضی نحبه و آثر جوار ربه نظر لامته نظر الوالده لولد، و رکز فیهم رایة الحق، و نصب لهم لواء الصدق، و خلف فیهم الثقلین: کتاب الله و عترته اهل بیته اهل بیته دلیلین فی الظلمة قایدین الی الرحمة، و ذکر أن الکتاب یصدق بعضه بعضا ... و الدلیل علی أحکامه من جعله النبی صل الله علیه و آله و سلم له قریبا و نصبه علیه أمینا بقوله: انی مخلف فیکم الثقلین کتاب الله و عترتی اهل بیتی ... و قد دل الکتاب علی أنهم المعصومون من الزلل المأمونون من الخطل بقوله تعالی: انما یرید الله لیذهب عنکم الرجس ... قال الله تعالی: یا أیها الذین آمنوا اتقوالله و کونوا مع الصادقین. ثم نفی الاختیار عن غیره و إضافه الی أمره بقوله: و ربک یخلق ما یشاء و یختار، ما کان لهم الخیرة. فتناسی اکثر الأمة وصیته ... ثم انی ذکرت ذات یوم من خصایصهم نتفا و من فضایلهم بحضرة من هو شعبة من تلک الدوحة الغراء و زهرة من تلک الروضة الغناء. فاستحسن و ادها و استطرب «ف.خ» شاردها، و استحلی مذاقها، و استوسع نطاقها، فأشار بتصنیف أمثالها و توریف ظلالها و جمع ما ندر من فوائدها و شذ من فرائدها. فاستخرت الله تعالی فی ذلک و طفقت أجمع علی ترتیب غریب و ترکیب عجیب و أنظم علی أن أذکر اولا طرفا من المعجزات لسید الأنبیاء ... صل الله علیه و آله و سلم، ثم اثنی بما فی کتاب الله تعالی من آیات الانبیاء ... ثم انی أذکر بإزاء کل آیة توازیها، و بدل کل فضیلة فضیلة تضاهیها من آیات أئمتنا – ع – ثم أستأنف الکلام و أرتب النظام و أبتدی بذکر أمیرالمؤمنین علی علیه السلام، ثم أستأنف الکلام و أذکر قلیلا من آیاته و طرفا من دلالاته. ثم أذکر لسیدة النساء السیدة الحوراء فاطمة الزهراء – علیها أفضل الصلاة و السلام – ما یدل علی شرف فضایلها و یهدی الی وضوح دلایلها. ثم أذکر لکل واحد من الأئمه علی الترتیب و النسق الی الحجة المنتظر علیه السلام بعض آیاته لیدل علی شرف غایته، إذلو ذهبت بأجمع ما ظهر من الآیات و ما بهر علی ایدهم من الدلالات لضاق الزمان و تعذر الامکان و فنی القلم و نفد البیاض. و ان اصحابنا – رضی اله عنهم – قد صنفوا فی هذا المعنی کتبا و صحفا ضخمة، و أنا ألتقط منها ما هو أروع فی السمع و أوقع فی القلب و أملا للصدر. و قد رسمته «سمیته.خ» بـ«الثاقب فی المناقب» ...
انجام: عن یوسف بن أحمد الجعفری، قال: حججت سنة ست و ثلثین و ثلثمائة، ثم جاورت بمکة ثلثة سنین، ثم خرجت عنها

منصرفا الی الشام. فبیما أنا فی بعض الطریق و قد فاتتنی صلوة للفجر فنزلت من محملی و تهیأت للصلوة، فرأیت اربع نفر فی محمل فوقفت أعجب، منهما، فقال لی أحدهم: مم تتعجب ؟ ترکت صلاتک ! فقلت: و ما علمک بی ؟ فقال: تحب أن تری صاحب زمانک ؟ فقلت: نعم ! فأومی الی احد الاربعة، فقلت له: و ان له دلایل و علامات، فقال: أیما أحب الیک ؟ أن تری المحمل و ما علیه صاعدا إلی السماء ؟ فقلت: أیهما فهو دلالة. فرأیت المحمل و ما علیه صاعدا الی السماء و کان الرجل أومی الی رجل به سمرة کأن لونه الذهب بین عینیه سجادة.

چاپ: قم، انتشارات انصاریان، ۱۴۱۹ق، تحقیق نبیل رضا علوان

[الذریعة ۴/۵ و۵؛ معجم المؤلفین: ۴/۱۱؛ مکتبة امیر المومنین ۲۹۱/۱؛ دنا ۳/ ۵۰۱(۸ نسخه)]

۱. تهران؛ ادبیات؛ شماره نسخه:۲۴/۲

خط: نسخ، کا: لطف الله منسوب به افضل، تا: قرن ۱۱ [ف: ۳ - ۲۵]

۲. اصفهان؛ کتابخانه‌های اصفهان؛ شماره نسخه:۴۴

آغاز و انجام: برابر

انتهی الکتاب بعون الله و توفیقه فی وقت العصر، یوم الربوع، سادس عشرین شهر شعبان المعظم المکرم فی سنة ستة و ثلثین «کذا» من الهجرة النبویه ...

خط: نسخ، کا: محمد بن محمد جزائری ابریسمی ، تا: قرن ۱۱، جا: مکه مکرمه، جبل ابوقبیس؛ این کتاب در کتابخانه حجة الاسلام آقای حاج میرزا زین العابدین موسوی خوانساری (۱۱۹۲-۱۲۷۵) پدر دانشور صاحب روضات بوده و ابتدا به دستور آن مرحوم فرزند دانشمند بزرگوارش آیة الله آقا میرزا محمد هاشم چهارسویی شرحی درباره کتاب و نویسنده‌اش مستخرج از کتاب «مناقب الطاهرین» روی برگ اول نسخه نگاشته‌اند، این نسخه نفیس تا هنگام فوت مرحوم آقای حاج میرزا زین العابدین در کتابخانه شخصی ایشان بوده و بعد از فوت که کتاب‌ها میان فرزندانش تقسیم شده در سهم آیة الله صاحب روضات واقع و آن مرحوم صفحه اول نسخه را که ناقص بوده به خط خود از روی نسخه دیگری استنساخ و هم از آغاز تا انجام با آن نسخه مقابله و تصحیح کرده و در پاره‌ای از جاها حاشیه‌ای نوشته‌اند، آخرین حاشیه به تاریخ محرم ۱۲۷۷ق است، مصحح به تصحیح آیة الله صاحب «روضات الجنات»، مقابله شده؛ تملک صاحب روضات در ۱۲۷۶ق با مهر: «محمد باقر بن زین العابدین الموسوی ۱۲۵۸»؛ کاغذ: فرنگی سفید، جلد: تیماج مشکی، ۲۲۹گ، ۱۸ سطر (۷/۵×۱۵)، اندازه: ۱۴×۲۰/۵سم [فهرست روضاتی: - ۱۸۱]

۳. تهران؛ مروی؛ شماره نسخه:۳۴۶/۲

به صورت ناقص است؛ بی‌کا، تا: ۱۰۳۴ق؛ در سال ۱۰۸۰ مقابله شده[ف: - ۹۷]

۴. شیراز؛ علامه طباطبائی؛ شماره نسخه:۳۴۹/۲

خط: نسخ، کا: احمد بن محمد بن احمد بن عبدالله بن محمد بن حسن بن ولید احسایی، تا: ۱۰۶۳ق؛ اندازه: ۲۱/۵×۳۰/۵سم [نسخه پژوهی: ۳ - ۹۱]

۵. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۳۷۵۶

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا: محمد بن قسط، تا: قرن ۱۲؛ کاغذ: فستقی حنایی، جلد: میشن سبز، ۲۴۴گ، ۱۵ سطر،اندازه: ۱۴/۵×۲۰/۷سم [ف: ۱ - ۱۳۹]

تهران؛ مرکز فرهنگی خراسان؛ شماره نسخه:۷۸عکسی

نسخه اصل: همان نسخه بالا [جنگ: ۱ - ۴۵۵]

۶. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۲۷۷۳

آغاز: بعث الی الحجاج یوما فقال فی ابی تراب فقلت فی نفسی ... فصل فی ظهور آیاته صلی الله علی و آله فی ابراء المریض و الاعظاء المبانة و المجروحة؛ **انجام:** برابر

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۲۱۲ق؛ مصحح، محشی، یادداشت‌هایی درباره مؤلف کتاب در پایان نسخه آمده؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج مشکی، ۱۱۶گ، ۱۹ سطر (۹×۱۶)، اندازه: ۱۵×۲۰سم [ف: ۳۲ - ۴۵۰]

۷. مشهد؛ مدرسه آیة الله خوئی؛ شماره نسخه:۲۶۹

بی‌کا، تا: ۱۲۳۶ق؛ پیشتر در کتابخانه محدث میرزا حسین نوری صاحب مستدرک الوسائل بوده و همو این نسخه را تصحیح کرده [اوراق عتیق: ۱ - ۲۴۳]

۸. مشهد؛ گوهرشاد؛ شماره نسخه:۵۴۶

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ خوش، بی‌کا، تا: یک‌شنبه غره رجب ۱۲۷۷ق؛ مهر: حاج سید سعید؛ کاغذ: فرنگی آهار مهره، جلد: تیماج مشکی، ۱۵۲گ، ۱۹ سطر (۸/۵×۱۴)، اندازه: ۱۵×۲۱/۵سم [ف: ۲ - ۶۵۳]

۹. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۳۳۱۲۴

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا: حسین بن حسن بن میرزا سجاد غفاری نجفی، تا: پنج‌شنبه ۹ ذیقعده ۱۳۰۷ق؛ اهدایی: رهبری، بهمن ۱۳۸۴؛ کاغذ: نخودی آهار مهره، جلد: تیماج فرنگی، ۱۵۳گ، ۲۱سطر، اندازه: ۱۴/۷×۲۱/۵سم [اهدائی رهبر: ۲ اخبار۱ - ۲۳۵]

۱۰. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۲۸۲۳

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا: شیخ علی زاهد قمی، بی‌تا؛ مصحح، با علامت بلاغ به خط همان زاهد قمی؛ مهر: «حسین الطباطبائی» (بیضی)؛ جلد: تیماج قرمز، ۲۷۲گ، ۱۵ سطر، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۸ - ۲۷]

● الثاقب فی المناقب فی فضائل علی بن ابی طالب /

کلام و اعتقادات / عربی

aṯ-ṯāqib fi-l manāqib fī faḍā'il-i 'alī ibn-i abī-ṭālib

بعضی از روایت‌ها که در فضایل حضرت امیرالمؤمنین (ع) روایت شده است از طریق شیعه و سنی در این کتاب گرد آمده

و اغلب اسانید را حذف می‌کند. این کتاب «ثاقب المناقب» تألیف ابن حمزه که ذکرش رفته نمی‌باشد، زیرا آن کتاب در مناقب پیغمبر اکرم و همه ائمه می‌باشد و کتاب حاضر اختصاص به مناقب حضرت امیر دارد و روایت‌ها پراکنده و بدون نظم مخصوصی جمع شده است.

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۲۴۵/۳

آغاز: اول هذا أول المرآة بمناسبته و مقارنته لرسول الله محمد البشیر النذیر السراج المنیر؛ **انجام:** و قیل ان المؤمن اذا خرج من قبره جاءته الصدقة کمثال القبة فتقف فوق رأسه فتوقی عنه حر ذلك الیوم.

خط: نسخ، کا: حسن بن علی بن حسن بن علی بن حسین حسینی بحرانی توبلی تتکانی، تا: یک‌شنبه ۸ ذیقعده ۹۷۱ق، جا: جزیره جرون؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۵۰گ (۱۷۸پ-۲۲۷ر)، ۱۹ سطر، اندازه: ۱۷×۲۴سم [ف: ۱ - ۲۷۲]

● **الثالث فی ما یحصل به الامامة** / کلام و اعتقادات / عربی
aṯ-ṯāliṯ fī mā yaḥṣil-u bi-hi-l imāma

فصلی است به روش پیروان سنت.

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۶۹۷۲/۱

بی‌کا، تا: قرن ۱۱ و ۱۲؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج تریاکی، ۴ص، ۲۵ سطر (۱۰×۱۴)، اندازه: ۱۴×۲۰سم [ف: ۱۶ - ۴۱۷]

← ثامن الائمة ⟵ احوال ثامن الائمة

● **ثبات العاجزین** / فقه / فارسی
sebāt-ol ʻājezīn

تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۷۲۵۱

بی‌کا، بی‌تا؛ خریداری از رضا میدانی [رایانه]

● **ثبت احکام دیوانخانه عدلیه اعظم** / تاریخ، اسناد / فارسی
sabt-e ahkām-e dīvanxāne-ye ʻadlīye aʻzam

مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۶۴۴۳

آغاز: بتاریخ شهر شوال نمره اول در باب عرض حاجی مسلم؛ **انجام:** مصرف خواهند فرمود زیاد زحمت نمیدهد

خط: نستعلیق شکسته، بی‌کا، بی‌تا؛ کاغذ: شکری، جلد: میشن [رایانه]

● **ثبت الامیر** / رجال / عربی
ṯabt-ul amīr

سنباوی، محمد بن محمد، ۱۱۵۴ - ۱۲۳۲ قمری
sanbāvī, mohammad ebn-e mohammad (1742 - 1817)

مؤلف از استاد خود شیخ نورالدین ابوالحسن علی بن احمد الصعید العدوی المالکی (۱۱۱۲-۱۱۸۹ق) درخواست اجازه روایت کرد، استاد نیز اوراق پراکنده‌ای را که حاوی اسامی و اسانید مشایخ خویش بود در اختیار او قرارداد تا به تنظیم و ترتیب آنها بپردازد و چون توانایی علمی او برایش محرز گردید اجازه خود و مشایخ را برای او نگاشت. اسامی ده تن از اساتید و طریق روایتی کتب حدیثی است. به دنبال اسامی بیشتر شیوخ متن اجازه آنها نیز آمده و جز شیوخ روایتی اجازه قرائات کتب و اجازه‌های طریقتی نیز ذکر شده‌اند. (حافظیان و حکیم)

آغاز: بسمله، الحمدلله الاول الاحد النافع المقدم المؤخر الجامع ... اما بعد فیقول الفقیر ابومحمد محمد بن محمد الامیر عامله الله بلطفه الخطیر هذه جمل من اسانید اساتیذ الانام مشایخ الاسلام الذین اجتمعناهم و لذنا بجنابهم ...

انجام: و نتوسل الی الله الرؤف الرحیم بجمیع من ذکر فی هذا الرقیم ان لا یحوجنا الی غیره طرفة عین و ان یلطف بنا فی الدارین و صلی الله علی سیدنا محمد و علی آله و صحبه و سلم و سلم (کذا) تسلیما کثیرا.

[مخطوطات مکتبة المسجد النبوی الشریف ص۱۳۹؛ فهرس الفهارس و الاثبات ۱۳۳/۱-۱۳۹؛ فهرست مصطلح الحدیث ص ۱۹۱-۱۹۳؛ مخطوطات التاریخ و السیر و التراجم فی المتحف العراقی ص ۱۳۳؛ مجله المورد، س۴، ش۱، ۱۹۷۵م، ص۲۰۳ و س ۱۳، ش۳، ۱۹۸۴م، ص۱۹۷؛ دنا ۵۰۲/۳ (۱ نسخه)]

۱. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۴۴۴۶

آغاز و انجام: برابر

این کتاب در جلد ۵۰/۲۷ به نام «اسانید اساتیذ الانام» آمده است؛ خط: نسخ، کا: موسی شاه بن حسن شاه، تا: ۱۲۸۹ق؛ از نسخه عبدالحی لکهنوی؛ اهدایی: رهبری، اسفند ۱۳۷۶؛ کاغذ: نخودی، جلد: مقوا، عطف میشن قهوه‌ای، ۳۲گ، ۱۸ سطر، اندازه: ۲۰/۱×۳۰/۸سم [ف: ۲۷ - ۵۰] و [اهدائی رهبر: ۸ - ۵۱۰]

۲. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۵۲۸۶/۲

آغاز: برابر؛ **انجام:** و بهذا السند الی الشعرانی نروی ما ینسب الیه من الاوراد و المؤلفات و نتوسل الی الله الرؤف الرحیم ...

خط: نسخ، بی‌کا، تا: اوایل قرن ۱۴؛ جلد: مقوایی عطف تیماج قهوه‌ای، ۴۰گ (۲۱پ-۶۰پ)، اندازه: ۲۰×۲۸سم [ف: ۱۴ - ۷۳]

● **ثبت زکریا الأنصاری** / اجازات / عربی
ṯabt-uz zakarīyyā al-anṣārī

انصاری، زکریا بن محمد، ۸۲۶؟ - ۹۲۶ ؟ قمری
ansārī, zakaryīā ebn-e mohammad (1423 - 1520)

فهرست مختصر و جامعی است مشتمل بر اسانید و مشایخ زکریای انصاری. در این کتاب، اسناد مؤلف، به طور متصل تا صاحبان کتب حدیث و فقه و سائر علوم که از آنها نام برده ذکر شده و همچنین در پایان اسامی مشایخی که به مؤلف، اجازه داده‌اند به ترتیب حروف معجم آمده است.
[دنا ۵۰۲/۳؛ فهرس الفهارس ۹/۱-۴۵۷]

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۹۸۸عکسی
آغاز: الحمدلله رب العالمین ... و بعد، فلما کان من خصایص هذه الامة اتصال سندها بنبیها، و تمییز ضعیفها فی نقل سنته من قویها؛ **انجام:** منصورة ابنه عبدالله الحراوی ... هدیة ابنه عبدالله بن احمد القسطلانی، و الله اعلم.
نسخه اصل: چستربیتی، ش ۳۲۰۸ (اربری، فهرست خطی عربی ۸۴/۱)؛ خط: نسخ، کا: محمد بن محمد بن محمد بن احمد بن عبدالله غزی عامری شافعی، تا: یک‌شنبه ۱۴ ذیحجه ۹۲۷ق؛ مصحح، مقابله شده، روی برگ عنوان ابوالمعالی محمد بن عبدالرحمن عامری شهیر به ابن الغری طریق روایت خود را تا مؤلف نوشته، همچنین تملک وی به تاریخ ۱۱۱۸ق آمده؛ ۴۳گ، ۲۱سطر[عکسی ف: ۲ - ۴۷۰]

● **الثبت الکافی** / اجازات / عربی

aṯ-ṯabt-ul kāfī

مرعشی، شهاب الدین، ۱۲۷۶ - ۱۳۶۹ شمسی

mar‘ašī, šahāb-od-dīn (1897 - 1990)

اجازه روایی است که معظم له در جمادی الاول ۱۳۹۳ق برای حاج شیخ محمد رشتی نوشته و آن را الثبت الکافی نامیده است.

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۴۳۰عکسی
آغاز: الحمد لله علی افضاله و نواله ... و بعد: یقول خادم علوم اهل بیت الوحی و الرسالة ... ابوالمعالی شهاب الدین الحسینی المرعشی النجفی؛ **انجام:** اللهم احینا حیاة آل محمد علیهم ... حتی یضاف الیها الف امینا
نسخه اصل: مجاز؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: جمعه ۲۶ جمادی الاول ۱۳۹۳ق، جا: قم؛ ۲۶گ، ۱۹ سطر[عکسی ف: ۱ - ۳۸۱]

● **ثبت الکزبری** / رجال / عربی

ṯabt-ul kuzburī

کزبری، محمد بن عبدالرحمن، ۱۱۴۰ - ۱۲۲۱ قمری

kozborī, mohammad ebn-e ‘abd-or-rahmān (1728 - 1806)

تاریخ تألیف: جمعه نهم شوال ۱۲۶۰ق
اسانید و مشایخ مؤلف است با طرق وی به کتاب‌های صحاح و سنن و کتاب‌های بزرگان مؤلفین اهل سنت، با خاتمه‌ای مشتمل بر چند فایده کوتاه حدیثی.
چاپ: بیروت، محقق: عمر بن موفق النشوقاتی، دار البشائر الاسلامیة، و دمشق، دار النوادر؛ و بحرین، سلسلة الاثبات و المشیخات و الاجازات و المسلسلات (۷)، چاپ۱، ضمن: محموع الاثبات الحدیثیة لآل الکزبری، ۱۴۲۸ق.

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۵۲۸۶/۱
آغاز: الحمدلله الذی رفع لمن وقف ببابه قدرا و أعلی لمن انقطع لعز جنابه فی الملأ الاعلی ذکرا؛ **انجام:** من احب الله أن یکتال له بالمکیال الاوفی فلیقل فی آخر مجلسه او حین یقوم سبحان ربک رب العزة عما یصفون ...
خط: نسخ، بی‌کا، تا: اوایل قرن ۱۴؛ جلد: مقوایی عطف تیماج قهوه‌ای، ۱۷گ (۱پ-۱۷پ)، اندازه: ۲۰×۲۸سم [ف: ۱۴ - ۷۲]

● **ثبت محمد بن علی الکاملی** / اجازات / عربی

ṯabt-u muḥammad ibn-i ‘alī al-kāmilī

کاملی دمشقی، محمد بن علی، ۱۰۴۴ - ۱۱۳۱ قمری

kāmelī damešqī, mohammad ebn-e ‘alī (1635 - 1719)

طرق روایت شیخ ابی عبدالله محمد بن شیخ علی کاملی در این رساله درج شده و در پایان آن اجازه وی به مراد افندی قاضی دمشقی و فرزندش عثمان افندی به خط مجیز، صادره در اوخر شعبان ۱۱۲۰ق، با مهر مجیز درج شده است. ظاهراً محمد کاملی شافعی مذهب و مدرس جامع بنی امیه در دمشق بوده است
[دنا ۵۰۲/۳؛ معجم المؤلفین۹/۱۱]

قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۶۲۷۱-۳۱/۱۵۱
آغاز: هذا ثبت العلامة ... ابی عبدالله محمدبن الشیخ علی الکاملی ... بسمله الحمدلله الذی جعل العلم مفتاح الجنة وصیر انسانه اتباع السنة ... وبعد فقد سما واتصل سند شیخنا العالم العلامة..؛ **انجام:** ثَبت وفیه ما یدل علی انه مشتمل علی الاسم الاعظم فتأمل
خط: نسخ، کاتب = مؤلف، تا: اواخر شعبان ۱۱۲۰ق؛ یادداشت مطالعه از ابراهیم خالدی؛ جلد: مقوای عطف تیماج، ۱۳گ، ۲۵ سطر، اندازه: ۱۴×۲۱سم [ف: ۲ - ۱۰۹۵]

● **ثبت مطالب رعایا** / اسناد / فارسی

sabt-e matāleb-e ro‘āyā

سیاهه‌ای است از داد و ستدهای و بستانکاری‌های مردم در برابر کارکنان دولت آن زمان و صورت مجلس درباره پاره‌ای از آنها.

تهران؛ حقوق؛ شماره نسخه:۵۸ - ب
آغاز: خلاصه ثبت مطالب رعایای دولت بهیه روسیه که روزهای چهارشنبه هر هفته با حضور معتمد السلطان میرزا جواد خان نائب الوزراه و عالیجاه ... آقا عرب صاحب مترجم اول سفارت و سامر اجزاء لازمه اجلاس میشود ... فی شهر صفر ... سنه ۱۳۰۱

خط: شکسته نستعلیق و سیاق، کاتب = مؤلف، تا: ۱۳۰۱ق؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج مشکی، ۸گ، اندازه: ۲۲×۳۴سم [ف: ۶۸]

● **ثبت نوشتجات** / اسناد / فارسی

sabt-e neveštejāt

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۲۰۲۴-ف

نسخه اصل: نسخه آقای حسین ثقفی اعزاز. قسمت ۱. ثبت نوشتجات حکام در سال ۱۳۱۶ق؛ بی‌کا، بی تا؛ ۱۳۸گ [فیلمها ف: ۱ - ۶۲]

● **ثبت نوشتجات و مراسلات و احکام به حکام و ایالات** / اسناد / فارسی

sabt-e neveštejāt va morāselāt va ahkām be hokkām va eyālāt

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۲۰۲۵-ف

نسخه اصل: نسخه آقای حسین ثقفی اعزاز. قسمت ۲. مورخه شنبه دوم رمضان ۱۳۱۹ق، مربوط به سال‌های ۱۳۱۹-۱۳۲۱ است؛ بی‌کا، بی‌تا؛ ۱۲۵گ [فیلمها ف: ۱ - ۶۲]

● **ثبوت الحکم** / فقه / عربی

ṯubūt-ul ḥukm

موسوی خوانساری، محمد حسین بن محمد، - ۱۳۲۸ قمری

mūsavī xānsārī, mohammad hoseyn ebn-e mohammad (- 1910)

تاریخ تألیف: شب ۶ ذیقعده ۱۳۱۷ق؛ محل تألیف: اصفهان

رساله‌ای استدلالی در این که اگر حکمی از احکام وضعیه یا تکلیفیه در موضوعی ثابت شده، آیا در غیر آنچه ثابت شده سرایت می‌کند یا نمی‌کند. مشتمل بر چهار «مقام»: ۱. التعدی من الفریضة الی النافلة؛ ۲. التعدی من الفریضة الی فریضة أخری؛ ۳. التعدی من النافلة الی النافلة؛ ۴. التعدی من النفل الی الفرض.

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۳۰۴۱/۲

آغاز: الحمدلله و الصلاة علی محمد و آله خیرة الوری، و بعد اذا ثبت حکم من الاحکام التکلیفیة کوجوب شیء او استحبابه؛ **انجام:** و حیث استوفینا الکلام فیما هو المقصود و المرام فلنقطع الکلام حامدین لله تعالی مصلیا علی نبیه و آله البررة الکرام ...

خط: نستعلیق، کاتب = مؤلف، بی‌تا؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۱۴گ (۱۳ر-۲۶ر)، ۲۳ سطر، اندازه: ۱۱×۱۸سم [ف: ۸ - ۲۴۱]

● **ثبوت العقاب و تخمیره و حله و تصعیده** / کیمیا / عربی

ṯubūt-ul ʻiqāb wa taxmīr-u-hū wa ḥall-u-hū wa taṣʻīd-u-h

کیفیت ساختن عقاب که از مصنوعات کیمیایی است به روش‌های مختلف و نیز نحوه حل کردن و بخار نمودن و حرارت دادن و روغن گرفتن آن و ترکیبات مختلف این ماده در رساله حاضر توضیح داده شده و نقلی از ابو عبدالله قرطبی و شیخ عبدالعزیز دیرینی و قاضی عجلون دارد.

قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۲۰۰۴/۲

آغاز: و اما تدبیر النوشادر فاول تدبیره ثباته و هو الهواء الحار الرطب و صفة تدبیره ان تحفر فی الارض حفرة

نسخه اصل: کتابخانه دانشگاه کراچی - پاکستان ۱۹۹۹۸۳. از روی نسخه (۱۳) دار الکتب المصریة؛ خط: نسخ، کا: محمود حمدی، تا: سه‌شنبه ۱۰ ربیع الاول ۱۳۴۶ق؛ ۷۴ص (۱۲-۸۵) [عکسی ف: ۶ - ۸]

← ثبوت کبیسه ‹ کبیسه

● **ثبوت الکفارة علی الواطی** / فقه / عربی

ṯubūt-ul kaffāra ʻala-l wāṭī

میرزای قمی، ابوالقاسم بن محمد حسن، ۱۱۵۱ - ۱۲۳۱ قمری

mīrzā-ye qomī, ab-ol-qāsem ebn-e mohammad hasan (1739 - 1816)

مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۷۶۶۷/۱۶

آغاز: تبصرة لاریب فی ثبوت الکفارة علی الواطی و قد حکی المحقق ره علیه الاجماع؛ **انجام:** اذ لا وجه لکون الامر فیها اهون من القلیلة و المتوسطة

خط: نسخ و نستعلیق، کا: محمد علی رضوی، تا: قرن ۱۳؛ کاغذ: شکری آهار مهره، جلد: تیماج ماشی، ۱۰ص، اندازه: ۱۴×۲۱سم [ف: ۲۱/۱ - ۶۶۶]

● **ثبوت ما ثبت لنوع فریضة و الموانع لنافلة ذالک النوع و عدمه (رسالة فی)** / فقه / عربی

ṯubūt-u mā ṯabta li-nawʻ-i farīḍat-in wa-l mawāniʻ-u li-nāfilat-i ḏālik-an nawʻ wa ʻadam-i-h (r.-un fī)

نجفی قوچانی، محمد حسن بن محمد، ۱۲۵۶ - ۱۳۲۲ شمسی

najafī qūčānī, mohammad hasan ebn-e mohammad (1877 - 1943)

مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۵۸۰۲/۲

آغاز: الحمدلله رب العالمین ... فاعلم ان الکلام فی ثبوت ما ثبت لنوع فریضة من الاحکام؛ **انجام:** و هی لفظ الامر مثل امض و یمضی الدال علی الوجوب کما مر فافهم و اغتنم.
خط: نستعلیق تحریری، کاتب = مؤلف، بی‌تا؛ مصحح، مقابله شده، محشی از مؤلف؛ واقف: محمد مهدی ابراهیمی نژاد، خرداد ۱۳۶۳؛ کاغذ: فرنگی حنایی بعضی زرافشان غبار، ۲۴گ، ۱۸ تا ۲۱ سطر،اندازه: ۱۰/۵×۱۷/۵سم [ف: ۱۶ - ۲۲]

← ثبوت الهلال بحکم الحالکم ﴿ الهلالیة

● **الثغور الباسمة فی مناقب السیدة فاطمة** / فضایل و مناقب / عربی

aṯ-ṯuġūr-ul bāsima fī manāqib-is sayyidat-i fāṭima

سیوطی، عبدالرحمن بن ابی بکر، ۸۴۹ - ۹۱۱ قمری

soyūtī, ʻabd-or-rahmān ebn-e abī-bakr (1446 - 1506)

رساله مختصری است درباره پاره‌ای از فضایل و مناقب سیدة النساء العالمین صدیقه کبری فاطمه زهرا علیها السلام که سیوطی این احادیث را با ذکر مأخذ آنها از صحاح شش‌گانه و دیگر کتب معتبره نوشته است. با این عناوین: طرق روایة تسبیحات فاطمة الزهراء، ذکر الاحادیث الواردة فی تزویج فاطمة،ذکر خصائص فاطمة و مناقبها، فی سنها و وفاتها، فائدة فی جمیع ما روته فاطمة، ما ینسب الیها من الشعر.
آغاز: الحمد لله و سلام علی عباده الذین اصطفی، اخبرنی شیخی شیخ الاسلام والمسلمین تقی الدین الشمنی
انجام: یا خاتم الرسل المبارک صنواه ×× صلی علیک منزل الفرقان

چاپ: تحقیق محمد سعید طریحی، بیروت، دارالعلوم، ۱۴۰۸ق
[کشف الظنون ۵۲۱/۱؛ هدیة العارفین ۵۳۷/۱؛ بروکلمان ‎/۲ (۱۴۷) ۱۸۵؛ اهل البیت فی المکتبة العربیة ص ۱۰۸-۱۰۹؛ دلیل مخطوطات السیوطی و اماکن وجودها، چاپ کویت ص ۱۲۵، معجم ما کتب عن الرسول و أهل البیت، ۲۹/۵؛ هدیة العارفین ۵۳۷/۱؛ دنا ۵۰۲/۳]

۱. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۳۱۶عکسی و ۲۱۶عکسی
آغاز و انجام: برابر
نسخه اصل: دارالکتب ظاهریه دمشق، سوریه، ش ۵۲۹۶ (فهرس مخوطات دارالکتب الظاهریة، التاریخ و ملحقاته، خالد الریان ۱۹۱/۲-۱۹۲؛ فهرس مخطوطات دارالکتب الظاهریة: المنتخب من مخطوطات الحدیث، محمد ناصر الدین الالبانی ۳۱۰)؛ خط: نسخ، کا: ابراهیم بن سلیمان حنفی، تا: ۸ صفر ۱۰۷۶ق، جا: دمشق؛ مجدول؛ ۶گ (۱۰۳-۱۰۸)، ۲۵ سطر [عکسی ف: ۴-۳۱ و ۱-۱۹۷]
تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه:۵۷۲/۲-عکسی
نسخه اصل: همان نسخه اصل بالا [عکسی ف: ۲ - ۷۷]
۲. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۲۴۶۸
آغاز: برابر
نسخه اصل: کتابخانه‌ای در نجف اشرف؛ خط: نسخ، کا: ابراهیم بن سلیمان بن محمد بن عبدالعزیز حنفی، تا: پنج‌شنبه ۸ صفر ۱۰۷۹ق، جا: دمشق؛ مجدول؛ ۱۲ص [عکسی ف: ۷ - ۷۹]
۳. تهران؛ شورا؛ شماره نسخه:۶۷۱۳/۳
خط: نسخ، کا: عبدالله بن محمد حسن هشترودی، تا: ۱۳۳۷ق؛ جلد: پلاستیکی مشکی، عطف تیماج مشکی، ۵گ (۲۲پ-۲۷ر)، ۲۱ سطر، اندازه: ۱۴×۲۱سم [ف: ۲۰ - ۲۱۷]

● **الثقات** / رجال / عربی

aṯ-ṯiqāt

ابن حبان، محمد بن حبان، ۲۷۴؟ - ۳۵۴ قمری

ebn-e hebbān, mohammad ebn-e hebbān (888 - 966)

شامل اسامی و ترجمه تابعین و اتباع تابعین و تبع اتباع تابعین را با کنیه‌های آنها به طور اختصار و به ترتیب حروف هجا گردآورده ولی ترتیب خود حروف را رعایت ننموده است. به عنوان مثال: عیاش قبل از عقیل و عقیل قبل از عتاب و عوف پیش از عجلان است و در همه اجزاء، اسامی احمد قبل از ابراهیم می‌باشد. در آن بر خلاف اثر دیگرش التاریخ الکبیر تفصیل اسانید و طرق را ذکر نکرده است.
چاپ: بیروت، مؤسسة الکتب الثقافیة، ۱۴۰۸ق، ده جلد؛ تحقیق عبدالخالق افغانی، اشراف محمد عبدالمعید خان، حیدرآباد دکن، مطبعه مجلس دائرة المعارف عثمانیه، ۱۳۹۳-۱۴۰۳ق، ۹ج؛ بیروت، مؤسسة الکتب الثقافیة، ۱۴۰۸ق،۱۰ج
[دنا ۵۰۳/۳؛ کشف الظنون ۵۲۱/۱؛ دایرة المعارف بزرگ اسلامی ۳۰۳/۳-۳۰۵؛ دلیل مؤلفات الحدیث الشریف المطبوعة ۱۹۲/۱؛ الفهرس الشامل للتراث العربی الخلوط، الحدیث النبوی و علومه ۴۷۰/۱-۴۷۱]

مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۴۴۰۸
آغاز: ابو خیرة العبدی الصباحی ابوسلیمی رای رسول الله صلی الله علیه و سلم و من النساء من یعرف بالکنی و لم یعرف لها الاسم؛ **انجام:** الی کل جبار عنید یدعوهم الی الله عز و جل و الحمد لله وحده
از اواخر کتاب التابعین تا باب ذال «تبع اتباع التابعین» است؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: احتمالاً قرن ۱۰؛ افتادگی: آغاز؛ مجدول؛ در پایان نسخه به خطی جدیدتر انجامه‌ای از کتاب ثقات مربوط به نسخه‌ای مورخ دوشنبه ۳ محرم ۶۷۶ق. در تربة البکوتیة در مصر به خط علی بن ابی الفضل نوشته شده که روی آن خط کشیده‌اند و مربوط به این نسخه یا مستنسخ منه نیست؛ اهدایی: رهبری، اسفند ۱۳۷۶؛ کاغذ: نباتی آهار مهره فرنگی، ۲۲۵گ، ۴۳ سطر، اندازه: ۲۵×۳۴سم [اهدائی رهبر: ۸ - ۸۷] و [ف: ۲۷-۱۲۹]

● **ثقات = تاریخ ابن حیان** / حدیث / عربی

ابن حیان، عبدالله بن محمد، ۲۷۴ - ۳۶۹ قمری
ebn-e hayyān, ‘abd-ol-lāh-e bn-e mohammad (888 - 980)

مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۸۶۸۱

آغاز: بسمله و به نستعین، قال ابوحاتم محمد بن حیان ... الحمدلله الذی لیس له حد محدود؛ **انجام:** ثم انا ذاکرون ... و ه به التوفیق
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج [رایانه]

● **الثقات و العیون فی سادس القرون = طبقات اعلام الشیعة** / تراجم / عربی
at̲-t̲iqāt wa-l ‘uyūn fī sādis-il qurūn = ṭabaqāt-u a‘lām-iš šī‘a

آقابزرگ طهرانی، محمد محسن، ۱۲۹۳ - ۱۳۸۹ قمری
āqā-bozorg-e tehrānī, mohammad mohsen (1876 - 1969)

تاریخ تألیف: ۱۳۴۶ق
این کتاب در حقیقت سومین جزء از اجزاء کتاب «طبقات اعلام الشیعة» مؤلف است که در آن حالات بزرگان و علمای شیعه در قرن ششم آمده است.
[دنا ۵۰۳/۳]

تهران؛ شورا؛ شماره نسخه:۱۵۸۰۷

آغاز: الشیخ ابواسحاق ابراهیم الوطواط الانصاری المتوفی (۵۷۸) له کتاب مطلوب کل طالب
خط: نسخ، کاتب = مؤلف، تا: قرن ۱۴؛ این نسخه برای چاپ نزد فرزند مؤلف (علی نقی منزوی) بوده که آن را در اول نوامبر ۱۹۷۱م برای چاپ آماده کرده و همو نشانی‌هایی در نسخه گذاشته؛ جلد: مقوا رویه کاغذ قهوه‌ای، ۵۹گ، اندازه: ۱۷×۲۲/۵سم [ف: ۴۴ - ۷۵]

قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۱۰۵۶

نسخه اصل: همان نسخه بالا [عکسی ف: ۳ - ۳۱۴]

● **ثقة الاسلام شهید** / تاریخ / فارسی
seqat-ol eslām-e šahīd

فرزاد عباس زاده، حسین، ق۱۴ قمری
farzād-e ‘abbās-zāde, hoseyn (- 20c)

تاریخ زندگانی و نهضت سیاسی مرحوم میرزا علی آقا ثقة الاسلام تبریزی را در مقاله‌های متعدد نگاشته و به ترتیب در روزنامه «اراده آذربایجان» (شماره‌های ۲۹۴-۴۵۶) چاپ شده است. این مقاله‌ها را نویسنده از روزنامه جدا کرده و در این مجموعه یکجا گرد آورده و در آغاز آن دو فهرست برای مآخذ و مطالب افزوده و در پایان شرح حال خود را نیز نگاشته است.

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۴۱۴۶

بی‌کا، بی‌تا؛ صفحه‌ها چاپی و اضافه‌ها به خط نویسنده مقاله‌ها می‌باشد؛ جلد: مقوایی عطف پارچه، ۸۵گ، مختلف السطر، اندازه: ۱۷×۲۲سم [ف: ۱۱ - ۱۶۲]

● **الثقة الامامية فی الاحتجاجات الفرعية** / فقه / عربی
at̲-t̲iqat-ul imāmīya fi-l iḥtijājāt-il far‘īya

حسینی عریضی، علی بن محمد، ق۱۱ قمری
hoseynī ‘arīzī, ‘alī ebn-e mohammad (- 17c)

در این کتاب خلاصه تألیفات فقهی خود را از ابتدای طهارت تا انتهای دیات به صورت متن و شرح گردآوری و ادله همه مسایل را ذکر نموده و غث و سمین آنها را مورد بحث قرار داده است.

مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۷۵۳۹

آغاز: بسمله، الحمدلله العلی الأعلی و الصلاة و السلام علی محمد خیر الوری و علی و عترتهما مصابیح الدجی ... کتاب الطهارة و فیه فصول الأول فی الماء القلیل قال الماء القلیل و هو ما نقص عن الکرینجس بملاقات النجاسة له سواء تغیر بها او لم یتغیر بها اقول یدل علیها وجوه احدها ما روی فی الصحیح ... احتجوا بوجوه احدها انه قد تواتر عن الصادق عن آبائه علیهم السلام ان الماء طاهر لمخالطته النجاسة ... مع ان الله تعالی جعل الماء مزیلا للنجاسة الجواب عن الاحادیث بعد سلامة سندها انها مطلقة و ما ذکرناه نحن مقیدة و المطلق یحمل علی المقید جمعا بین الأدلة و لامنافاة بینهما؛ **انجام:** قال دیة الکلب السلوقی اربعون درهما جعل له ذلک رسول.
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ افتادگی: انجام؛ کاغذ: نخودی آهار مهره، جلد: تیماج زرشکی، ۴۳۳گ، ۱۵ سطر، اندازه: ۱۵×۲۴سم [ف: ۲۱/۱ - ۳۰۶]

● **ثلاثة ابحاث و فایدة جلیلة** / منطق، کلام و اعتقادات / عربی
t̲alāt̲a-u abḥāt̲ wa fāyidat-in jalīla

شیروانی، کمال الدین مسعود، - ۹۰۵ قمری
šīrvānī, kamāl-od-dīn mas‘ūd (- 1500)

گویا باید انموذج العلوم نامید.

تهران؛ شورا؛ شماره نسخه:۶۰۲/۱

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: نوشته جمادی الاول ۹۸۸ق؛کاغذ: سفید، جلد: تیماج قهوه‌ای، ۶ص (۱-۶)، ۲۶ سطر (۵×۱۲)، اندازه: ۹×۱۶سم [سنا: ف: ۱ - ۳۸۸]

← ثلاثة اربعینیات ⟵ الاربعینیات

● **ثلاثة العرایس و لذة النفایس** / داستان / فارسی

salāsat-ol ‘arāyes va lezzat-on nafāyes

افسانه و حکایاتی است از حاجی علی بن حاجی الله وردی کاشی‌ساز مشهدی که مؤلف آن را از جرح و تعدیل و تحریف و تغییر وقایع معروف تاریخی فراهم آورده و با سود جستن از اشعار فردوسی و دیگر شاعران سعدی و حافظ و مولوی و ضرب‌المثل‌های گوناگون روح حماسی و ادبی در آن دمیده است. قهرمان داستان، نوشاد برادرزاده شاپورشاه می‌باشد که با دلاوری‌های خارق‌العاده‌ای تمام دشمنانش را از پای درمی‌آورد. دیگر شخصیت‌های داستان، کیامرز، کیاهور، ارنواز، رشنواز، بابا، ارقمش و غیره می‌باشند توجه خاصی به ائمه علیهم السلام در سرتاسر داستان به چشم می‌خورد و قهرمانان داستان در مشکلات از حضرت علی (ع) مدد می‌جویند: یا علی یا صاحب تیغ دو سر ×× بر غلام خویشتن کن یکنظر.
نسخه از لحاظ املایی بسیار مغلوط است و برای آشنایی با نثر و سبک داستان نمونه‌ای از آن را به شرح زیر می‌آوریم: دختر عرض کرد که ای پدر روزی از خواب بیدار شدم و کنیزان را در دور خود ندیدم، از دل تنگی به پشت قصر شتافتم دیدم مرغی بر کنگره نشسته زرد و سرخ و عنابی هزار رنگ بر او افتاده دلباز آن مرغ شدم و همواره به پشت خم به پناه آمدم تا به نزدیک آن مرغ رسیدم داست به پای آن مرغ زدم مرغ رم برداشت و مرا از زمین کند این داست دیگر به پای آن مرغ زدم و مرا به قدری بر هوا برد که دنیا تمام در روی آب بود و بعد مرا در کوهی فرود آورد و فرمود من به تو عاشقم و تو را به این مکان آورده‌ام اگر داست وصال به کردن من درآوری منزل نیک و جای با فضای دارم و اگر نه این کوه را ندارد و از کرسینا و از تشینا و کرما و سرما خواهی مرد و چرخی زد به صورت این جوان شد که بابا کشت من چنان دیدم مضطرب شدم و از روی مکر گفتم اگر عاشقی معشوق را نگذارم برو قضای جهت من بیاور تا به تو سر نمک خوردند عهد نمایم». و نمونه‌ای از تحریف وقایع تاریخی: «اما راوی گوید روزی نظام الملک به مکتب می‌رفت با دو طفل به یکدیگر هم عهد شدن که هر یک که منصب رسند دیگر را شریک در منصب خود نماید یکی را حسن نام بود و دیگری را اسماعیل اما چون اسیر داست چنگیز شدند و به واسطه شاه صفی خلاص شدند میرزا نظام الملک وزیر سلطان محمد شاه خدا بنده و حسن و اسماعیل آمدن و گفتند ما را هم در منصب شریک کن».

مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۶۶۴۲

آغاز: و رو بدلاورانی نمود که حکیم خان چه قدر کم رتبه بود؛ **انجام:** نام این کتاب تواریخ را ثلاثت العرایس نهادیم و لذت النفایس هم خواندیم ... من بنده گنه کارم در روز بیست هشتم جمادی اول باتمام رسید در سنه ۱۱۲۶.

خط: نستعلیق، کاتب = مؤلف، تا: ۲۸ جمادی الاول ۱۱۲۶ق؛ افتادگی: آغاز؛ نصف صفحات به طور عمودی از بین رفته؛ واقف: محمد ناصر متقیان، دی ۱۳۶۷؛ کاغذ: نخودی، جلد: اسقاطی، ۲۷۵گ، ۲۷ سطر، اندازه: ۱۸×۳۰/۲سم [ف: ۱۷ - ۷۷]

● **ثلاثة و اربعون حديثا نبويا** / حدیث / عربی

ṯalāṯat-a wa arba‘ūn-a ḥadīṯ-an nabawīyy-ā

فخرالمحققین، محمد بن حسن، ۶۸۲ - ۷۷۱ قمری

faxr-ol-mohaqqeqīn, mohammad ebn-e hasan (1284 - 1370)

احادیثی است با ذکر اسناد آن.

تهران؛ شورا؛ شماره نسخه:۴۹۵۳/۵

آغاز: بسمله. رب یسروا عن. بعد حمد واجب الوجود مفیض الخیر و الجود و صلی الله علی اشرف کل موجود ... یقول ... محمد بن حسن بن المطهر هذه ثلاث و اربعون حدیثا عن النبی (ص اثبتها فی هذه الاوراق تقربا الی الله؛ **انجام:** تمت الاحادیث بحمدالله تعالی یوم الاثنین سلخ ربیع الاخر من سنة تسع و خمسین و سبعمائة علی ید ... علی بن یوسف بن عبدالجلیل ... و سلم

خط: نستعلیق، کا: علی بن یوسف بن عبدالجلیل، تا: قرن ۸؛ انهائی با عبارت: «انهاه ادام الله فضائله قرائة فی سلخ شعبان سنة تسع و خمسین و سبعمائة و الحمدلله ... و کتب محمد بن حسن بن یوسف المطهر.» (بخط انهاء دهنده و گویا برای کاتب نسخه باشد)، با اجازه قرائت او به تاج الدین ابوسعید بن عمادالدین یحیی بن محمد بن محمد بن احمد کاشی در حله در پایان شعبان ۷۵۹ در صفحه عنوان آن، هر دو اجازه به خط مجیز است؛ کاغذ: سمرقندی، جلد: تیماج، ۵گ (۲۳پ-۲۷پ)، ۲۱ سطر (۸/۵×۱۳)، اندازه: ۱۳/۶×۱۹سم [ف: ۱۴ - ۲۲۷]

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۲۹۹۲/۳-ف

نسخه اصل: همان نسخه بالا [فیلمها ف: ۱ - ۷۷۷]

● **ثلاث رسائل منثورة متونها** / ادبیات / فارسی

salās-a rasā’el-en mansūrat-on motūn-o-hā

سلطان ولد، احمد بن محمد، ۶۲۳ - ۷۱۲ قمری

soltān valad, ahmad ebn-e mohammad (1227 - 1313)

سه رساله که متن آنها به نثر و شرح آنها به نظم است از بهاء الدین مولانا رومی در سیره ملوک ممالک تحقیق و زبده اسرار سالکین، با عنوان‌های «درباره آنکه ...» (دیباچه ولدنامه).

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۸۷۹۸/۴

آغاز: سبب انشاء مثنوی ولدی در بیان اسرار احدی آن بود که حضرت والدم و استادم و شیخم سلطان العلماء و العارفین مولانا جلال الحق والد محمد بن محمد بن الحسین البلخی ... در مثنوی خود قصه‌های اولیاء گذشته را ذکر کرده است. (انجام ناتمام)

بی‌کا، بی‌تا؛ کاغذ: فرنگی، ۳۱ص، ۱۹ سطر (۸×۱۷) [ف:۱۷-۲۲۳]

● **ثلاث مسائل سئل عنها الشیخ** / فلسفه / عربی
ṯalāṯ-a masā'il-in su'il-a 'an-ha-š šayx
ابن سینا، حسین بن عبدالله، ۳۷۰؟ - ۴۲۸ قمری
ebn-e sīnā, hoseyn ebn-e 'abd-ol-lāh (981 - 1038)

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۲۷۴/۴-ف
نسخه اصل: اسماعیل صائب ش ۴۶۰۵. سئل عن حد الوجود؛
خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۶۹۶ق؛ ۱۹ سطر [فیلمها ف: ۱ - ۴۴۹]

← ثلاثون فصل ⋞ المختصر فی معرفة التقاویم
← ثلاثون مسأله ⋞ ثلاثون مسئلة فی معرفة الله
← ثلاثون مسئلة ⋞ مصباح العلوم فی معرفة الحی القیوم

● **ثلاثون مسئلة فی معرفة الله = ثلاثون مسأله = سی مساله در معرفت خداوند = اعتقادات** / کلام و اعتقادات / عربی
ṯalāṯūn-a mas'alat-in fī ma'rifat-il lāh = ṯalāṯūn-a mas'ala = sī masale dar ma'refat-e xodāvand = e'teqādāt
شیخ طوسی، محمد بن حسن، ۳۸۵ - ۴۶۰ قمری
šayx-e tūsī, mohammad ebn-e hasan (996 - 1069)
رساله‌ای است اعتقادی و کلامی از منظر تشیع که آن را به شیخ طوسی نسبت داده‌اند. خود شیخ در هیچیک از تألیفات خود به ویژه در دو کتاب «الفهرست» و «رجال طوسی» خود نامی از آن نبرده، بلکه معاصرین و شاگردان او نیز بالاخص نجاشی که رجال خود را بعد از فهرست شیخ طوسی تألیف کرده و به ترجمه خود شیخ نیز پرداخته و از ۲۰ اثر او در این کتاب یاد کرده، اشاره‌ای به این رساله ندارد. لیکن به نظر می‌رسد نزد متاخرین انتساب آن به شیخ طوسی از مسلمات باشد. جز آن که متن رساله با دیگر تألیفات کلامی شیخ طوسی و آراء و نظرات او همخوانی دارد مثلاً در مسأله ۲۸ نظریه مشهور شیخ راجع به علت غیبت ولی عصر (عج)، که آن را «کثرة الاعداء و قلة الناصر» دانسته نه خداوند، آمده است و می‌توان آن را قرینه بر صحت انتساب آن به شیخ طوسی دانست. این رساله دارای سی مسأله است بدین ترتیب: از مسأله ۱ تا ۲۰ درباره توحید؛ از ۲۱ تا ۲۴ درباره نبوت؛ از ۲۵ تا ۲۷ درباره امامت؛ از ۲۸ تا ۲۹ درباره غیبت امام زمان؛ مسأله ۳۰ درباره قیامت و حوادث پس و پیش آن. وی در خلال این ۳۰ مسأله به بحث عدل نیز پرداخته است. درباره تعداد مسائل میان نسخه‌ها اختلاف دیده می‌شود و در برخی از ۳۰ مسأله تجاوز کرده که ناشی از شمارش و موضوع قرار داده برخی مطالب درون یک مسأله است. رساله ظاهراً نام خاصی نداشته و لذا در فهارس نام‌های گوناگون یافته و در بسیاری از فهارس ناشناس معرفی شده است.
آغاز: بسمله. الحمدلله رب العالمین ... اما بعد فهذه ثلاثون مسئله فی معرفة الله تعالی اثبتها الشیخ الامام ابو جعفر محمد الطوسی ... مسالة: معرفة الله تعالی واجبة علی کل مکلف لدلیل انه منعم فیجب شکره فتجب معرفته کی نشکره. مسالة: الله تعالی موجود بدلیل انه صنع العالم و اعطاه الوجود و کل من کان کذلک فهو موجود ...
انجام: حق لا ریب فیه اخبر به المعصوم و کل ما اخبر به المعصوم فهو حق و صدق.
چاپ: گنجینه بهارستان، کتابخانه مجلس شورای اسلامی، زیر نظر فدائی عراقی، تهیه و تنظیم میر هاشم محدث، جلد اول، تهران، ۱۳۷۷ش، به کوشش محمد رضا انصاری قمی؛ با تحقیق محمد علی روضانی، ضمن الرسائل العشر، قم، مؤسسة النشر الاسلامی، التابعة بجماعة المدرسین بقم المشرفة، ۱۴۰۳ق.
[الذریعة ۹/۵ و ۶۴/۱۴ و ۳۶۴/۲۰؛ ریاض العلماء ۳۱۴/۳؛ اعیان الشیعه ۱۴۴/۸؛ دنا ۵۰۳/۳ (۴۲ نسخه)]
شرح و حواشی:
۱- شرح ثلاثون مسألة فی معرفة الله (۲عنوان)

۱. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۴۳۱۰/۴
آغاز و انجام: برابر
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۰؛ مصحح؛ کاغذ: شرقی، جلد: چرم مشکی، ۴گ(۱۳۲-۱۳۵)، ۱۲ سطر (۸/۵×۱۲)، اندازه: ۱۲/۵×۱۷/۵سم [ف: ۳۶ - ۲۲۹]
۲. مشهد؛ گوهرشاد؛ شماره نسخه:۶۶۶/۳
آغاز: برابر؛ **انجام:** و لو جاز علیه السهو و النسیان لارتفع الوثوق عن اخباره.
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۰؛ ۲۱ سطر، قطع: ربعی [چهار کتابخانه مشهد-ف: - ۲۱۷]
۳. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۳۷۳۲/۴
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، کا: محمد بن ابراهیم اوالی (بحرانی)، تا: اواسط قرن ۱۰؛ محشی با نشان ۱۲، دو بیت در تاریخ درگذشت خواجه نصیرالدین طوسی و حدیثی از حضرت علی بن ابیطالب (ع) در پایان نسخه آمده است؛ کاغذ: فرنگی، ۳گ (۲۰-۲۲)، ۲۵ سطر، اندازه: ۸×۱۳سم [ف: ۳۴ - ۶۹۳]
۴. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۹۷۶۵
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۰؛ ضمیمه نسخه ش ۱۷۱۸۱ [رایانه]
۵. تهران؛ شورا؛ شماره نسخه:۱۰۰۷۰/۱۸
آغاز و انجام: برابر
خط: نستعلیق، کا: عطاءالله بن مسیح آملی، تا: ۹۳۷ق؛ ۲گ

(۲۳۰پ-۲۳۱پ)، اندازه: ۱۲×۱۶سم [ف: ۳۲ - ۹۳]

۶. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۴۰۹۱/۳

آغاز و انجام: برابر

کا: محمد بن ابراهیم، تا: ۲۴ ذیقعده ۹۴۸ق؛ مصحح، محشی؛ جلد: تیماج مشکی، ۱۰گ (۹۲پ-۱۰۱پ)، ۷ سطر، اندازه: ۱۰×۱۳سم [محدث ارموی مخ: ۱ - ۴۷۱]

۷. قائن؛ مدرسه جعفریه؛ شماره نسخه:۱۰۲/۴

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا: درویش بن محمد بن احمد کوسککی مصری، تا: ۲۲ رمضان ۹۵۲ق، جا: مشهد رضوی؛ جلد: مقوایی، عطف تیماج مشکی،۵ص(۷۹-۸۳)،اندازه: ۱۳×۱۹سم [کتابخانه‌های قائن: ف: ۸۸]

۸. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۱۶۸۷/۴

نسخه اصل: همان نسخه بالا [عکسی ف: ۵ - ۱۳۵]

۹. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۳۴۴۸/۲

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ ۹گ (۳۴ر-۴۲ر)، ۹ سطر، اندازه: ۱۱×۱۸/۵سم [محدث ارموی مخ: ۱ - ۴۷۱]

۱۰. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۱۴۲۰/۵

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ ۶ص (۹۴-۹۹)[ف: ۵ - ۲۶۵]

۱۱. تهران؛ شورا؛ شماره نسخه:۴۷/۳-طباطبائی

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا: علی بن علی لحسائی، تا: ۲۵ جمادی الاول ۱۰۳۷ق؛ با نوشته‌ای از سید محمد صادق سنگلجی طباطبائی (نیای سید محمد صادق طباطبائی اهدا کننده مجموعه به این کتابخانه) درباره این‌که این رساله از اجل مصنفات شیخ طوسی است و سید حسین بن حیدر کرکی در کتاب خود اشراق الحق من مطلع الصدق از این رساله یاد می‌کند؛ کاغذ: اصفهانی شکری، جلد: تیماج مشکی، ۱۱ص (۵۳-۶۳)، ۱۱-۱۷ سطر، اندازه: ۱۷×۲۴سم [ف: ۲۲ - ۷]

۱۲. اصفهان؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۲۰۹/۲

خط: نستعلیق، کا: علی رضا، تا: ۱۰۴۳ق؛ مصحح، محشی؛ جلد: تیماج زرشکی، ۴گ (۶۰پ-۶۳ر)، ۱۶ سطر، اندازه: ۱۰×۱۵سم [ف: ۱ - ۱۶۲]

اصفهان؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۳۸۳/۲

همان نسخه بالا [نشریه: ۱۱ - ۹۴۴]

۱۳. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۴۴۱۹/۵

آغاز و انجام: برابر

خط:نسخ مایل به نستعلیق،کا:عبدالله بن نورالله،تا: ۱۰۵۸ق؛ تملک: رضی الدین محمد بن عبدالله بن عبدالرحیم جیلانی؛ کاغذ: فرنگی، ۴گ (۹۱-۹۴)، ۱۷ سطر، اندازه: ۷×۱۴سم [ف: ۳۶ - ۳۷۷]

۱۴. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۶۰۸۵/۴

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۲۹ جمادی الاول ۱۰۶۲ق؛ جلد: مقوایی عطف تیماج قهوه‌ای، ۷گ (۱۸پ-۲۴پ)، اندازه: ۱۲×۱۷/۵سم [ف: ۱۶ - ۹۲]

۱۵. شیراز؛ علامه طباطبائی؛ شماره نسخه:۳۹۶/۷

خط: نسخ، کا: مومن بن عزیز تولمنی، تا: ۱۰۶۷ق؛ ۱گ (۱۰۴ر)،اندازه: ۲۵×۱۵سم [نسخه پژوهی: ۳ - ۹۴]

۱۶. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۵۸۷/۶-۴/۵۷

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، کا،: محمد امین بن زال اخرابیلی، تا: ۱۰۷۵ق؛ ۳گ [ف: ۲ - ۱۰۹۵]

۱۷. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۴۰۰۵/۷

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا: میر محمد بن میر سید حسینی علم جناحی، تا: ۱۰۷۹ق؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج قهوه‌ای، ۲گ (۴۷پ-۴۸پ)، ۱۹ سطر (۱۷×۱۹)، اندازه: ۱۹×۲۵سم [ف: ۱۲ - ۲۹۹۳]

۱۸. خوی؛ ملا علی خوئی (شریف)؛ شماره نسخه:۵۰/۲

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا: عبدالله بن حیدر علی، تا: ۱۰۸۰ق؛ جلد: تیماج سرخ، ۳گ (۱۳۶-۱۳۹)، ۱۷ سطر، اندازه: ۱۳/۵×۲۰سم [اوراق عتیق: ۱ - ۱۳۸]

۱۹. دامغان؛ صادقیه؛ شماره نسخه:۱۹۳/۴

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، تا: با تاریخ ۱۰۸۷ق؛ محشی با کتابت حواشی به سال ۱۰۸۷؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۱گ، اندازه: ۱۷/۵×۱۸/۵سم [ف: - ۵۲]

۲۰. شیراز؛ علامه طباطبائی؛ شماره نسخه:۵۸۶/۴

خط: نسخ، کا: محمد صالح بن حاجی عرب بن امیر احمد خفری، تا: ۱۰۹۳ق؛ ۳گ (۵۷پ-۵۹)، اندازه: ۱۲×۱۸/۵سم [نسخه پژوهی: ۳ - ۱۰۸]

۲۱. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه:۷۵۵۶/۱

آغاز: برابر

خط: نسخ، کا: محمد شفیع بن محمد حسن هزار جریبی، تا: ۱۰۹۵ق؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج حنایی، ۴گ (۱پ-۴پ)، ۱۴ سطر، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۳ - ۱۶۲]

۲۲. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۹۵۱۳

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق شکسته، بی‌کا، تا: ۱۰۹۵ق؛ اهدایی: رهبری، ۱۳۷۳؛ کاغذ: نخودی، جلد: تیماج، ۳گ، ۲۱ سطر[رایانه]

۲۳. همدان؛ مدرسه غرب؛ شماره نسخه:۱۰۲۱۲/۶

خط: نسخ، کا: محمد زمان سمنانی، تا: ۱۰۹۷ق؛ دو خطبه از نهج البلاغه ضمیمه است؛ اندازه: ۱۲×۱۹سم [رشت و همدان: ف: ۱۵۹۸]

۲۴. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۸۹۱

آغاز و انجام: برابر

نام مؤلف به قرینه اغاز نسخه تعیین شد؛ خط: نسخ، کا: فرج الله بن عبادالله النیسی، تا: رمضان ۱۰۹۷ق، کاتب در پایان نسخه نوشته است: «تمت مسائل الطوسی»؛ واقف: فهرستی؛ ۱۷گ، ۵ سطر، اندازه: ۱۳×۲۰سم [ف: ۴ - ۲۴۲]

۲۵. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۶۱۹۶/۱

آغاز: برابر؛ **انجام:** اسمعوا له و اطیعوه.

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱ و ۱۲؛ افتادگی: انجام؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج قهوه‌ای، ۴گ (۲پ-۵پ)، ۱۰ سطر (۸×۱۴)، اندازه: ۱۳×۱۹سم [ف: ۱۶ - ۲۱۵]

۲۶. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۴۰۵۱/۱۵

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ معرب، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ مصحح؛ مهر: «لا اله الا الله الملک الحق المبین عبده اسماعیل» (مربع)؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۵گ (۱۳۱پ-۱۳۵پ)، ۱۵ سطر، اندازه: ۱۰/۵×۱۶سم [محدث ارموی مخ: ۱ - ۴۷۱]

۲۷. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۷۸۹۳

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، تا: ربیع الاول ۱۱۱۶ق؛ ضمیمه نسخه ش ۷۸۹۲ «مبدأ و معاد»؛ ۴ص، ۱۹ سطر، اندازه: ۱۵×۲۰سم [ف: ۱۱ - ۱۷۵]

۲۸. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:ض۱۳۳۷۸

آغاز: بسمله، الحمدالله رب العالمین؛ **انجام:** بعون الملک الوهاب من الهجره النبویه

خط: نسخ، کا: محمد علی، تا: ۱۱۴۹ق [الفبائی ف: - ۱۵۶]

۲۹. قائن؛ مدرسه جعفریه؛ شماره نسخه:۱۱۹/۲

آغاز: برابر

بی‌کا، بی‌تا؛ تملک: سید محمد سیستانی در ۱۱۷۹ق؛ ۵گ (۲۷-۳۱)، اندازه: ۹/۵×۱۷سم [کتابخانه‌های قائن: ف: - ۱۰۴]

۳۰. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۱۱۹۰/۶

آغاز و انجام: برابر

در فهرست باب حادی عشر و از علامه حلی دانسته ولی آغاز و انجام آن با اعتقادات شیخ طوسی هماهنگ است؛ خط: نسخ، کا: نعمت الله بن محمد حسینی شهیر به رمال، تا: ۱۱۹۰ق؛ کاغذ: سمرقندی، جلد: تیماج مشکی، ۶ص (۲۷۲-۲۷۷)، ۲۰ سطر (۸×۱۲)، اندازه: ۱۲×۱۷سم [ف: ۹ - ۱۷۸]

۳۱. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۴۰۶۳/۲

آغاز و انجام: برابر

خط:نستعلیق،بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ جلد: تیماج مشکی، ۳گ (۴۲پ-۴۵ر)، ۱۵ سطر، اندازه: ۱۰×۱۵سم [محدث ارموی مخ: ۱-۴۷۱]

۳۲. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۸۹۵۰/۳

خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۲۱۸ق؛ جلد: تیماج مشکی، ۴گ (۶۹پ-۷۲ر)، ۱۶ سطر، اندازه: ۹/۵×۱۴سم [ف: ۲۳ - ۱۲۲]

۳۳. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۱۶۰۲/۷

آغاز و انجام: برابر

در فهرست با عنوان«مسائل الشرعیه» و یا هزار مسئله و ناشناس آمده؛ کا: عباسعلی اسد آبادی، تا: ۱۲۱۹ق؛ کاغذ: فرنگی (الوان)، جلد: تیماج مشکی، ۶ص (۲۸۰-۲۸۵)، ۲۰ سطر (۱۱×۱۴/۵)، اندازه:۱۴/۵×۲۰/۵ سم [ف: ۱۰ - ۱۳۶]

۳۴. کرمانشاه؛ فیض مهدوی (کتابخانه)؛ شماره نسخه:بدون شماره/۲

آغاز: برابر

کا: محمد بن محمد بن حسین شهیر به جدیه، تا: ۱۲۳۷ق [تراثنا: س۲ش۴ - ۴۲]

۳۵. قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه:۱۵۷۳/۱۰

آغاز: برابر؛ **انجام:** لا استبعاد فی طول عمر القائم علیه السلام لان النوح والشیعب قد عاشوا اکثر منها ولانه امر ممکن والله تعالی قادر علی کل الممکنات

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۲۴۲ق، جا: یزد؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۲گ، اندازه: ۱۱×۲۰سم [ف مخ: ۲ - ۵۲۳]

۳۶. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۵۸۸۶/۱۲

خط: نستعلیق، کا: محمد تقی پازواری، تا: ۱۲۴۳ق، جا: مدرسه حاجی حسین استرابادی؛کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج تریاکی، ۳گ (۵۳پ-۵۵ر)،۱۸سطر (۱۱×۱۶)، اندازه: ۱۱×۱۷سم [ف: ۱۶ - ۱۳۱]

۳۷. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۴۳۸۵/۲

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، کا: عبدالکریم ابن محمد حسین بن حسن موسوی، تا: ۱۲۴۳ق؛ کاغذ: فرنگی نخودی، جلد: گالینگور با روکشی از چرم مصنوعی، ۱گ (۱۸۴ر-۱۸۴پ)، ۲۹ سطر (۱۲×۲۳)، اندازه: ۱۹×۲۹/۵سم [ف: ۱۸ - ۳۶۷]

۳۸. تهران؛ شورا؛ شماره نسخه:۵۷۸/۲-طباطبائی

آغاز و انجام: برابر

خط: شکسته نستعلیق خوب، بی‌کا، تا: ۱۵ جمادی الثانی ۱۲۶۰ق؛ کاغذ: فرنگی نباتی رنگ، جلد: تیماج مشکی، ۲گ (۱پ-۲پ حاشیه و متن)، ۱۵ سطر، اندازه: ۱۶×۲۲سم [ف: ۲۲ - ۲۶۹]

۳۹. مشهد؛ میبدی؛ شماره نسخه:۳۶۴/۴

خط: نستعلیق نازیبا، کا: عبدالصمد بن حیدر کلری ابهری، تا: ۱۲۶۶ق؛ جلد: مقوایی عطف پارچه سفید، ۳گ (۸۳ر-۸۵ر)، اندازه: ۱۷×۲۲سم [ف: ۲ - ۶۸]

۴۰. یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه:۳۹۰۰/۵

آغاز: برابر

نام مؤلف به قرینه آغاز نسخه تعیین شد؛ بی‌کا، تا: ۱۲۷۲ق؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج تریاکی، ۳ص (۱۶۷-۱۶۹)، اندازه: ۱۲×۲۱/۵سم [ف: ۵ - ۱۸۳۹]

۴۱. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۸۶۰۶

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا: محمد علی بن حسین، تا: ۱۶ جمادی الثانی ۱۲۹۴ق؛کاغذ: آهاری نخودی، جلد: مقوا با روکش پارچه مشکی، ۳گ، ۱۷ سطر، اندازه: ۱۱×۲۱سم [ف: ۱۱ - ۱۷۴]

۴۲. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۳۷۰۱/۱
آغاز: بسمله الحمدلله رب العالمین و الصلوة و السلام علی سیدنا محمد و آله الطاهرین فهذه عدة مسایل فی معرفة اصول الخمسة؛
انجام: فهو حق لاینکر به الاملحد منافق و الحمدلله و صلی الله علی محمد و آله اجمعین.
خط: نستعلیق زشت، بی‌کا، تا: ۱۲۹۸ق؛ کاغذ: حنایی، جلد: مقوا، ۵گ (۱-۵)، اندازه: ۱۰/۵×۱۷/۳سم [ف: ۱۲ - ۳۵۹]

۴۳. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۲۵۲۵/۱
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۴؛ کاغذ: فرنگی، جلد: مقوا، ۳ص (۲-۴)، ۲۱ سطر (۸×۱۶)، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۹ - ۱۳۲۴]

۴۴. یزد؛ مدرسه خان؛ شماره نسخه:۵۵/۴
آغاز: برابر
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۴؛ جلد: تیماج مشکی، اندازه: ۱۴/۵×۱۹/۵سم [ف: - ۳۹]

۴۵. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۱۹۳۵
نسخه اصل: کتابخانه کاشف الغطاء -نجف اشرف؛ خط: نسخ، کا: عبدالمجید بن هادی بن عباس بن علی (کاشف الغطاء)، تا: شوال ۱۳۱۸ق؛ تملک: شیخ هادی کاشف الغطاء؛ ۵ص [عکسی ف: ۵ - ۳۹۹]

۴۶. قم؛ مؤسسه حضرت آیة الله العظمی بروجردی؛ شماره نسخه:۴۳۰/۱۰
خط: نسخ، کا: عبدالله تبریزی و حسن خوشنویس همدانی، تا: ۱۳۷۰ق؛ جلد: تیماج زرشکی، ۵گ (۱۶۳ر-۱۶۷ر)، ۱۱ سطر،اندازه: ۱۸×۲۱/۵سم [ف: ۲ - ۲۷۲]

۴۷. قم؛ فیضیه؛ شماره نسخه:۱۸۳۱/۳
در ۳۲ مسأله، برخی نسخ کمتر از این است؛ خط: نسخ، کا: رضا انجدانی، بی‌تا؛ ۵۰گ، اندازه: ۱۱×۱۵سم [ف: ۳ - ۱۳۸]

۴۸. یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه:۲۴۵۶/۱
خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ اهدایی: وزیری؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: مقوایی با کاغذ ابری عطف، ۷گ (۱-۷)، ۱۱ سطر (۴/۵×۹)، اندازه: ۹×۱۵سم [ف: ۴ - ۱۳۰۰]

● ثلاثون المؤتلفة فی اللغة المختلفة = المؤتلف و المختلف / لغت / عربی

ṯalāṯūn-al mu'talafa fi-l luġat-il muxtalafa = al-mu'talaf wa-l muxtalaf

مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۲۲۳۲
آغاز: بسمله، الحمدالله الذی منح ذوی الالباب حلاوه البیان؛
انجام: فی الکانی بطریق حسن عن الصادق ع، ظ مفتاح الفلاح
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳ [رایانه]

← الثلاثیات > احادیث الثلاثیات

● ثلاثیات البخاری / حدیث / عربی

ṯalāṯīyāt-ul buxārī

برماوی، محمد بن عبدالدائم، ۷۶۳ - ۸۳۰ قمری
bermāvī, mohammad ebn-e ‘abd-od-dāem (1362 - 1427)

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۳۵۰/۴عکسی
آغاز: بسمله. عونک رب ... الحمد لله رب العالمین و صلواته و سلامه علی سیدنا محمد و آله و صحبه اجمعین و بعد فلما کان أصح کتب حدیث النبی
نسخه اصل: در یکی از کتابخانه‌های استانبول ترکیه؛ خط: نسخ، بی‌کا،تا:قرن۹یا۱۰؛۶ص (۱۲۹-۱۳۴)، ۲۷ سطر[عکسی ف: ۴ - ۹۹]

● الثلاثیات فی مسند احمد بن حنبل / حدیث / عربی

aṯ-ṯalāṯīyyāt fī musnad-i aḥmad ibn-i ḥanbal

ابن حنبل، احمد بن محمد، ۱۶۴ - ۲۴۱ قمری
ebn-e hanbal, ahmad ebn-e mohammad (782 - 856)

این احادیث که مشهور به ثلاثیات است از مسند امام احمد بن حنبل گرفته شده است. روایت کننده ابو عبدالرحمن عبدالله بن احمد حنبل است. روی صفحه عنوان آمده: اسماعیل بن عمر المقدسی، این احادیث را تخریج نموده است. مجموع این تخریبات در دو جزء تدوین شده است.
[دنا ۵۰۵/۳؛ الاوقاف العامة بغداد ۲۰۳/۱]

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۹۸۱عکسی
آغاز: اخبرنا شیخنا الامام ... شرف الدین ابو محمد عبد العزیز ابن القاضی السعید زین الدین ابی عبدالله محمد بن عبد المحسن بن محمد بن منصور بن خلف الانصاری ... حدثنا ابو عبدالرحمن عبدالله بن احمد بن محمد بن حنبل قال حدثنی ابی احمد بن محمد؛ **انجام:** امیمه بنت رقیقه ... قلت یا رسول الله بایعنا قال: لا اصافح النساء انما قولی لامرأة قولی لمایه امرأة.
نسخه اصل: چستربیتی ش ۳۴۸۷ (اربری، فهرست خطی عربی ۱۰۵/۲)؛ خط: نسخ معرب، بی‌کا، تا: چهارشنبه ۷ شعبان ۶۵۴ق؛ مصحح، مقابله شده، با سماع‌های مختلفی در سه برگ آمده که اقدام آنها به تاریخ ۲۴ شوال ۶۵۵ق دال بر اینکه عده‌ای از مشایخ کتاب را بر شیخ تقی الدین ابی عبدالله محمد یونینی در بعلبک سماع نموده‌اند؛ ۸۵گ، ۹ سطر [عکسی ف: ۲ - ۴۶۲]

← الثلثین > کتاب الثلثین
← ثلثین کلمة > کتاب ثلثین کلمة

● **ثلج الفؤاد فی احادیث لبس السواد** / حدیث / عربی
t̲alj-ul fu'ād fī aḥādīt̲-i labs-is sawād

سیوطی، عبدالرحمن بن ابی بکر، ۸۴۹ - ۹۱۱ قمری
soyūtī, 'abd-or-rahmān ebn-e abī-bakr (1446 - 1506)

چاپ: طبع فی الهند، فهرس التیموریة ۲/۲۷۳ ؛هند، لاهور، مطبع محمدی، با تصحیح مولوی محمد حسین صاحب هزاروی و مولوی غلام حسین صاحب لاهوری، سنگی، وزیری، ۴ص ص، به سعی و اهتمام فقیر الله (تاجر کتب)، بدون تاریخ، (۳۰-۳۳صص)

[الاوقاف العامة بغداد ۲۰۴/۱ و ۲۹۴/۱؛ معجم المؤلفین ۱۲۸/۵؛ کشف الظنون ۵۲۳/۱؛ دار صدام ص۱۰۰و ۱۰۱]

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۴۷۰/۵عکسی

آغاز: بسمله. قال احمد فی مسنده ثنا عفان ح و قال ابن ابی غیبه فی مصنفه

نسخه اصل: کتابخانه اسکوریال در مادرید اسپانیا، ش ۱۵۴۵؛ خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ رکابه‌دار؛ ۲ص (۵۸-۵۹)، ۲۳ سطر[عکسی ف: ۴ - ۳۳۲]

● **الثلجیة** / نامه‌نگاری / عربی
at̲-t̲aljīyya

تهران؛ شورا؛ شماره نسخه:۷۵۷۷/۷۸

آغاز: بسم الله الرحمن الرحیم هل اتیک حدیث الغاشیة اسرار علی وجه الارض فاشیة وجوه یومئذ خاشعة نزل فی شأنه تصلی نارا حامیة؛ **انجام:** تنشر الی یوم النشور و الحمدلله خالق النور و النور و الصلوة علی محمد المضیء وجهه کالبدر فی الدیجور و علی صحابیه و ذویه ما تغایر الحزن و السرور و سلم تسلیما کثیرا.

خط: نسخ، کا: محمد حسین بن حاج احمد تستری، تا: پنج‌شنبه آخر جمادی الاول ۱۲۷۷ق، جا: نجف اشرف؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۱۹ سطر، اندازه: ۱۳×۲۱/۵سم [ف: ۲۶ - ۷۷]

← الثلیث ⟵ معنی الثلیث (رسالة فی ...)

● **ثمار الأسفار** / فقه / عربی
t̲imār-ul asfār

حسینی میبدی، علی بن محمد علی، - ۱۳۱۳ قمری
hoseynī meybodī, 'alī ebn-e mohammad 'alī (- 1896)

وابسته به: شرایع الاسلام فی مسائل الحلال و الحرام؛ محقق حلی، جعفر بن حسن (۶۰۲-۶۷۶)

شرح استدلالی گسترده‌ای است بر کتاب صلح «شرائع الاسلام» محقق حلی، از تقریر درس‌های استاد مؤلف که با وی از کربلا به سامراء برای زیارت عسکریین علیهما السلام سفر کرده (مراد شیخ عبدالحسین شیخ العراقین است) و این بخش از شرایع را از محضرش بهره برده است.

آغاز: الحمدلله الذی اصطلح علی وجوده ذوا النهی و علی وجوبه اولو الحجی الدال علی وحدته بصدقه و علی صدقه بمحاسن أفعاله

کرمانشاه؛ میبدی (خاندان)؛ شماره نسخه:۱۴/۶مشهد

آغاز: الحمدلله الذی اصطلح علی وجوده ذوو النهی و علی وجوبه اولو الحجی الدال علی وحدته بصدقه و علی صدقه بمحاسن أفعاله

بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: تیماج سبز، ۶۵ص (۴۵۰-۵۱۵)، اندازه: ۲۱×۳۵/۵سم [ف: - ۱۵۳]

مشهد؛ میبدی؛ شماره نسخه:۱۴/۶

همان نسخه بالا [ف: ۱ - ۴۲]

قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۲۱۳۵/۶

نسخه اصل: همان نسخه بالا [عکسی ف: ۶ - ۱۷۱]

● **ثمار الاوراق** / بلاغت / عربی
t̲imār-ul awrāq

ابن حجة، تقی الدین بن علی، ۷۶۷ - ۸۳۷ قمری
ebn-e hejja, taqī-yod-dīn ebn-e 'alī (1366 - 1434)

تهران؛ شورا؛ شماره نسخه:۸۶۲۹/۲

آغاز: اما بعد حمدالله الذی فکهنا بثمار اوراق العلماء و الصلاة علی نبیه شجرة العلم التی اصلها ثابت و فرعها فی السماء و علی آله و صحبه الذین هم فروع هذه الشجرة؛ **انجام:** انتهی ما فکهت به هنا من ثمرات الاوراق و الصلاة و السلام علی سیدنا محمد راکب البراق من یدخیل قبل کل مخلوق و هو صاحب الخلق الحسن و حسن الاخلاق.

خط: نسخ، کا: رضا قلی، تا: اوایل ذیحجه ۱۱۶۱ق؛ جلد: تیماج مشکی، ۸۴گ (۱۳۰پ-۲۱۳ر)، ۲۵ سطر، اندازه: ۱۷×۲۸سم [ف: ۲۸ - ۱۷۲]

● **ثمار تفسیر تدبیر الامراض الحادة** / طب / عربی
t̲imār-u tafsīr-i tadbir-il amrāḍ-il ḥādda

حنین بن اسحاق، ۱۹۴ - ۲۶۰ قمری
honayn ebn-e eshāq (811 - 875)

مترجم: اسحاق بن حنین ۲۱۵ - ۲۹۸ قمری

وابسته به: تفسیر تدبیر الامراض الحادة؛ جالینوس (۱۲۹-۱۹۹)؛ تدبیر الامراض الحادة =الامراض الحادة؛ بقراط (۴۶۰-۳۷۷)

ثمار تفسیر جالینوس بر کتاب تدبیر الامراض الحادة بقراط استخراج حنین بن اسحاق از سریانی به عربی (و مطابق تصریح صدر و ذیل مقاله ۲ و ۳: استخراج حنین از یونانی به سریانی و نقل اسحاق بن حنین از سریانی به عربی). این کتاب به صورت سئوال و جواب (= المسئله و الجواب) و دارای سه «مقاله» است.

در این سئوال‌ها برخی از مسائل فلسفی نیز طرح شده است. ابن ابی اصیبعه (۲۷:۱) از این کتاب در شمار مؤلفات حنین یاد می‌کند و نمی‌گوید در چند مقاله است ابن القفطی و ندیم آن را نیاورده‌اند.

[تاریخ الحکماء ۲۲۶؛ الفهرست چاپ فلوکل: ۲۹۰؛ تاریخ الطب فی العراق از علوچی: ۲۴ و ۴۹۳؛ عیون الانباء ۹۹:۱؛ معهد المخطوطات ۲۴۸:۵؛ تاریخ نگارش‌های عربی ۶۱/۳-۶۳ و ۱۷۹؛ فهرس مخطوطات الطب الاسلامی فی مکتبات ترکیا ۲-۳]

تهران؛ شورا؛ شماره نسخه:۳۹۴۰/۲

آغاز: آغاز مقاله ۱: مسائل المقاله الاولی من تفسی جالینوس لکتاب بقراط فی الامراض الحاده استخراج حنین بن اسحاق من السریانیه الی العربیه المسئله ما الذی یمکن ان یعلمه عوام الناس من امور المرضی و ما الذی لایمکن ان یعلمه الا الطبیب الجواب اما الذی یمکن ان یعلمه العوام فالاعراض التی یعرض للمرضی فی وقت امراضهم.

آغاز مقاله ۲: بسمله مسائل المقالة الثانیه المسئله فی ای الاعضاء یحدث الالم و عماذا یکون حدوثه.

آغاز مقاله ۳: بسمله مسائل المقاله الثالثه من تفسیر جالینوس لکتاب بقراط فی تدبیر الامراض الحاده اخراج حنین بن اسحاق من الیونانی الی السریانی و نقل اسحاق ابنه من السریانیه الی العربیه المسئله کم الفصول التی یختلف فیها الخمور؛ **انجام:** پایان مقاله ۲: (ص۲۱۸) کملت مسائل المقالة الثانیه من کتاب الامراض الحاده لابقراط تفسیر جالینوس و استخراج حنین بن اسحاق و نقل ابنه اسحاق. پایان کتاب: کملت المقاله الثالثه من کتاب ابقراط فی الامراض الحاده و هو آخر الکتاب تفسیر جالینوس استخراج حنین بن اسحاق قد تم فی الخامس من شهر ذی حجة الحرام سنة ثلث عشر و الف من الهجره.

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۰۱۳ق؛ یادداشتی از نورالدین محمد در ۱۰۵۴ق، نسخه را پدر همین شخص برای او نوشته است؛ کاغذ: آهار مهره شکری، جلد: تیماج مشکی، ۹۹ص (۱۵۵-۲۵۳)، ۲۰ سطر، اندازه: ۱۰/۵×۱۸/۵سم [ف: ۱۰ - ۲۰۶۸]

● ثمار القلوب فی المضاف و المنسوب / ادبیات / عربی

ṯimār-ul qulūb fi-l muḍāf wa-l mansūb

ثعالبی، عبدالملک بن محمد، ۳۵۰ - ۴۲۹ قمری

sa'ālebī, 'abd-ol-malek ebn-e mohammad (962 - 1038)

اهداء به: امیر ابوالفضل عبیدالله بن احمد میگالی

در نام‌ها و کلماتی است که اضافه یا نسبت داده شده و در امثال و اشعار عرب بسیار به کار برده می‌شود و دارای شصت و یک «باب» می‌باشد.

چاپ: به اهتمام محمد بک ابوشادی، مطبعة الظاهر، ۱۳۲۶ق، ۵۵۹ صفحه؛ تحقیق محمد ابوالفضل ابراهیم، قاهرة، دار نهضة مصر، ۱۹۶۵م، ۷۱۹ص؛ القاهرة، ۱۹۰۸م

[دنا ۵۰۵/۳]

۱. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۴۳۰۹

آغاز: بسمله، اما بعد حمدالله الذی اقل نعمه یستغرق؛ **انجام:** جکی رائحه الجنع هذا آخر و الصلوه علی سیدنا و نبینا محمد و آله

خط: نسخ، کا: احمدبن محمد طاهر، تا: قرن ۱۱ [الفبائی ف: ۱۵۶]

۲. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۴۳۷۴

آغاز: یلاقی الانف من فمها عذابا ×× و ترعی العین منها شر مرعی؛ **انجام:** و الله المسؤل التجاوز عما لایرضی به من بوادر القول و العمل انه ولی ذلک و القادر علی أن یعفو عن أهل الزلل.

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: جمعه ۷ جمادی الثانی۱۰۰۳ق؛ افتادگی: آغاز؛ مصحح؛ مهر: «یا خفی الالطاف نجنی مما أخاف حسن خسرو» (بیضی)، «نقش کردم بر ... مهر دل این یادگار لافتی الا علی لا سیف الا ذوالفقار...بنده محمد»(دایره)؛جلد: مقوایی عطف پارچه مشکی، ۶۷گ، ۲۱ سطر، اندازه: ۱۰×۱۶سم [ف: ۱۱ - ۳۷۹]

۳. تهران؛ سلطنتی؛ شماره نسخه:۱۲۹۹

آغاز: بسمله - و بالله التوفیق - الحمد لله الذی خلق و رزق و انطق و وفق و الصلاة علی نبیه محمد الذی اوضح و اصلح و افضح و فصح و علی آله الطاهرین و اعلام الاسلام و ایمان الایمان ... الی آخر؛ **انجام:** ابوالفتح بن العمید ذو الکفایتین. دعوت المنا و دعوت المعلا ×× فلما اجابا دعوت القدح / اذا المرء ادرک اماله ×× فلیس له بعدها مقترح. کمل کتاب المضاف و المنسوب و تم و الحمد لمن فضله عم و صلوات الله و سلامه علی سید نا لحمد و علی آله و صحبه و سلم و کان الفراغ منه فی نمایه شوال المبارک من شهور سنه ثمان و عشرین و الف من الهجرة النبویه و الحمد لله.

خط: نسخ ترکی، بی‌کا، تا: ۱۰۲۸ق؛ مجدول؛ سجع مهری به نام عثمان ۱۱۷۴ که اظهار نظر نموده و کاتب این نسخه را به خط المولی المعروف بالفریانی المغربی السفاقسی الاصل المصری المولد نسبت داده؛ مهر: ناصرالدین شاه قاجار؛ کاغذ: ترکی، جلد: مقوای روکش تیماج لاکی رنگ، ۳۰۱ص، ۲۵ سطر، اندازه: ۱۵×۲۳/۵سم [ف: ۷ - ۶۷۶]

۴. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۶۸۳۹

خط: نستعلیق، کا: محمد بن کربلایی رجب علی دامغانی، تا: ۱۲۷۷ق، برای حاجی میرزا محمد تقی؛ مهر: محمد تقی محمد باقر شریف یزدی ۱۲۶۵؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج مشکی، ۲۲۰گ، ۲۶ سطر (۶×۱۴)، اندازه: ۱۶×۲۴سم [ف: ۱۶ - ۳۷۷]

● ثمار مقالة ارسطوطالیس فی تدبیر المنزل / اخلاق / عربی

ṯimār-u mq.-i arasṭūṭālīs fī tadbir-il manzil

ارسطو، ۳۸۴ - ۳۲۲ ؟ قبل میلاد

arastū (-384 - -322)

۱. تهران؛ شورا؛ شماره نسخه:۱۵۷۲۵/۸

آغاز: بسمه تعالی، ثمار مقالة ارسطوطالیس فی تدبیر المنزل، الفرق بین السیاسة المنزلیة و السیاسة المدنیة مماثل للفرق بین المنزل و المدینه فالمنزل ذو ریاسة و المدینة ذات ریاسات کثیرة؛ **انجام:** عند الحاجة بل یکون عبیدا فاعلم ذلک انشاء الله.

خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۰۵۶ق؛ رکابه‌دار؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۴گ (۸۸پ-۹۱ر)، ۱۵ سطر، اندازه: ۱۳×۲۰/۵سم [ف: ۴۴ - ۲۶]

۲. اصفهان؛ عمومی؛ شماره نسخه:۲۸۱۳/۹

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ قطع: ربعی [نشریه: ۴ - ۴۷۴]

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۲۵۲۳/۹-ف

نسخه اصل: همان نسخه بالا [فیلمها ف: ۱ - ۷۱۰]

۳. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۲۸۷۶/۳-ف

نسخه اصل:کتابخانه ملی،ش۴۱۱؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: چهارشنبه ۱۹ رجب ۱۳۰۴ق، به دستور نصیرالدوله [فیلمها ف: ۱-۷۳۸]

● الثمار الیوانع علی اصول جمع الجوامع / اصول فقه / عربی

aṯ-ṯimār-ul yawānī' 'alā usūl-i jam'-il jawāmi'

ازهری، خالد بن عبدالله، ۸۳۸ - ۹۰۵ قمری

azharī, xāled ebn-e 'abd-ol-lāh (1435 - 1500)

وابسته به: جمع الجوامع فی اصول الفقه؛ سبکی، عبدالوهاب بن علی (۷۲۷-۷۷۱)

تاریخ تألیف: پنج‌شنبه ۲۵ ربیع الاول ۹۰۰ق

شرح مزجی مفصلی است بر «جمع الجوامع» تاج الدین عبدالوهاب بن علی سبکی شافعی.

[دنا ۵۰۵/۳؛ کشف الظنون ۵۹۵/۱-۵۹۷]

قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۲۰۴۹/۱

آغاز: قال شیخنا الامام ... الحمدلله علی نعمه و افصاله ... اما بعد فهذا شرح لطیف علی جمع الجوامع فی اصول فقه؛ **انجام:** المراتب فی الجنة علی قدر اعمالهم و علی قدر فضل الله علی من ... جعلنا الله منهم بفضله و منه

خط: نسخ، بی‌کا، تا: سه‌شنبه ۹ ذیحجه ۱۱۷۳ق؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۲۶۶گ (۱پ-۲۶۶پ)، ۱۹ سطر، اندازه: ۱۴×۲۲سم [محدث ارموی مخ: ۱ - ۴۷۱]

● ثمانیة ابواب فی ذکر الله / اخلاق / عربی

ṯamānīyat-u abwāb fī ḏikr-il lāh

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۹۵/۱۲۲-ف

نسخه اصل: حمدیه ش ۱۴۴۷. العمل الله و التوکل علیه، الدعاء الاستعاذة، ذکر النبی، ذکر القرآن، العبادات، وصف الملک الفاضل و حسن آثاره؛ بی‌کا، تا: با تاریخ ۷۵۵ق؛ در هامش [فیلمها ف: ۱ - ۴۲۹]

● ثمرات الاشجار / عرفان و تصوف / فارسی

samarāt-ol ašjār

دیده مری کشمیری، محمد اعظم بن خیرالزمان، ۱۱۰۲ - ۱۱۷۹ قمری

dīde-marī kešmīrī, mohammad a'zam ebn-e xeyr-oz-zamān (1691 - 1766)

تاریخ تألیف: ۱۱۴۰ق

در احوال مشایخ قادریه و نقشبندی.

تهران؛ شورا؛ شماره نسخه:۱۸۷۹۲

بی‌کا، بی‌تا [د.ث. مجلس]

● ثمرات الاوراق و تسلیة العشاق / گوناگون / عربی

ṯamarāt-ul awrāq wa taslīyat-ul 'uššāq

ابن حجة، تقی الدین بن علی، ۷۶۷ - ۸۳۷ قمری

ebn-e hejja, taqī-yod-dīn ebn-e 'alī (1366 - 1434)

در محاضرات. در نوادر و حکایات و اخبار ادبی.

چاپ: مطبعه الوهبیه، ۱۳۰۰، ۳۲۰ص؛ در هامش المستطرف و در هامش محاضرات الادباء راغب اصفهانی؛ قاهره، مکتبة الخانجی، محقق: محمد ابوالفضل ابراهیم، چاپ اول، ۴۹۷ص، ۱۳۹۰ق.

[الذریعة ۱۲/۵؛ دنا ۵۰۶/۳]

۱. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۱۲۶۹

خط: نسخ، کا: محمد بن محمد بن طریف حنبلی، تا: شنبه ۱۹ محرم ۱۰۵۵ق؛ تملک: عبدالوهاب غاوقجی بن مصطفی در محرم ۱۱۴۸؛ کاغذ: فستقی اسلامبولی، جلد: میشن سرخ، ۱۵۰گ، ۱۹ سطر، اندازه: ۱۳/۷×۲۰سم [ف: ۱ - ۱۳۹]

۲. اراک؛ دهگان؛ شماره نسخه:۳۲۰

آغاز: «بسمله، روی عبدالله بن المبارک قال حجت الی بیت الله الحرام الی زیارة قبر» یا مزدکیا التصالی من لیالینا ×× الا جری الدمع سبیلا من اماقینا / و لاتذکرت ایام الشباب صفوا ×× العیش نشرنا طورا و بطوننا؛ **انجام:** بانواع العود و العنبر و الکافور فهذا وصف ارم ذات العماد و الله أعلم

خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۲ رجب ۱۱۸۲ق؛ یادداشتی از ابن محمد شریف بدر به تاریخ ۱۹ محرم ۱۱۹۴ و مورخ ۱۷ رجب ۱۱۹۴ از محمد اشرف البدری شرف محمد، یادداشت از علی ابن اسدالله بن امیر عمر ابن الحطی روجدمی؛ ۱۶۸گ، ۱۷ سطر، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۲ - ۴۲۱]

۳. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۶۰۷۶

خط: نسخ، کا: اسماعیل بن حاجی محمد مقیم سمنانی، تا: ۱۲۸۸ق؛ کاغذ: فرنگی نخودی، جلد: میشن سرخ، ۱۰۵گ، ۱۸ سطر، اندازه: ۱۵/۶×۳۲/۴سم [ف: ۱ - ۱۳۹]

۴. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۱۰۹۸/۲۲
از ثمرات الاوراق؛ خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: انجام؛ کاغذ: ترمه سمرقندی، جلد: میشن سیاه نو، ۲۳ سطر[ف: ۵ – ۲۳۳]

● **الثمرات (ثمرات الآیات)** / اسطرلاب / عربی
at-tamarāt (tamarāt-ul āyāt)

تاریخ تألیف: ۸۱۵ق
مؤلف که نامش ذکر نشده کوشیده است که با ذکر آیات احکام فقهی قرآنی ثمرات و نتایج آنها را استخراج نماید و پیش از ذکر مقصود دو «فصل» را بیان کرده است: ۱. ذکر معانی که از الفاظ قرآن تعبیر می‌شود؛ ۲. کیفیت دلالت الفاظ بر مقصود.

شیراز؛ شاهچراغ؛ شماره نسخه:۷
آغاز: بسمله – رب یسرواعن یا کریم – الحمدلله المنعم علی عباده بالتکلیف الحکیم فی تصویر هم بعجائب التألیف؛ **انجام:** اللهم انی استودعک دینی و جمیع احبای فانت خیر الحافظین و اکرم الکرمین و الحمدلله ... تم جمعه فی جمادی الاولی من شهور سنة خمس عشر و ثمانی ماتة سنة ...
تم کتاب الثمرات ... و کان الفراغ من رقمه ... شهر ربیع الاخر سنة اربع و ستین و الف سنة ... و ذلک بمحروس صنعا ...
خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۰۶۴ق، جا: صنعاء؛ محشی؛ کاغذ: نخودی کلفت، جلد: مقوا با تیماج قهوه‌ای، ۸۴۱ص، ۳۵ سطر (۱۱×۲۱/۵)، اندازه: ۱۹×۳۱سم [ف: ۱ – ۴۴]

● **ثمرات الجنان** / تاریخ هند / فارسی
samarāt-ol jenān

یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه:۳۲۸۳
آغاز: و اهل بیته علیهم السلام محشری و اجعل حوضه موردی
خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: آغاز؛ مهر: «محمد مهدی»، «محمد حسین بن محمد ابراهیم»؛ اهدایی: تقی رسولیان؛ کاغذ: سمرقندی، جلد: تیماج زرد، ۱۱۰گ، ۱۲ سطر (۶×۱۳)، اندازه: ۱۱/۵×۱۸سم [ف: ۵ – ۱۶۰۰]

● **الثمرات الجنیة من الحدیقة الحسینیة** / کلام و اعتقادات / فارسی
as-samarāt-ol janīyya men-al hadīqat-el hoseynīye
واعظ کجوری، محمد باقر بن اسماعیل، ۱۲۵۵ – ۱۳۱۳ قمری
vā‘ez-e kajūrī, mohammad bāqer ebn-e esmā‘īl (1839 - 1896)

اهداء به: حاج محمد رحیم خان قاجار مشهور به شامبیاتی
در اهمیت زیارت امام حسین (ع) و حزن و اندوه بر وی، دارای دو «حدیقه»: حدیقه ۱. درباره زیارت آن حضرت، شامل شش «ثمره»؛ حدیقه ۲. درباره تعزیه و مصیبت آن حضرت، شامل شش «ثمره».
[دنا ۵۰۶/۳؛ الذریعة۱۲/۵]

قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۳۵۰۹-۱۸/۲۹
آغاز: ای خداوند بخشنده پاینده ا زبخششهای بی پایانت جامه شادمانی و خورسندی بخش واز آتش تابناک سوزناکت نامه آزادی ده ای مهربان خدای؛ **انجام:** وبعبارة اخری حسین الله گویند یعنی حسینی که مخلوق و محبوب و مقتول در راه خداست واین وجه را بیان ...
خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: انجام؛ مصحح؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۱۰۷گ، ۲۵ سطر، اندازه: ۱۷×۲۵سم [ف: ۲ – ۱۰۹۶]

● **ثمرات الحیات** / اخلاق / فارسی
samarāt-ol hayāt
موسوی امامی، محمود بن عبدالعلی، ق۱۴ قمری
mūsavī emāmī, mahmūd ebn-e ‘abd-ol-‘alī (- 20c)
در مواعظ و سوگواری مشتمل بر بیست و پنج «مجلس».
چاپ: چند بار چاپ شده؛ مشار ۱۴۷۴/۲ (نشانی ۵ چاپ)
[دنا ۵۰۶/۳؛ فهرستواره منزوی ۴۱۰/۶]

یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه:۳۳۴۹
آغاز: بسمله ... قال الله ... الله نور اسموات و الارض
جلد اول؛ خط: نسخ و نستعلیق، کاتب = مؤلف، تا: شوال ۱۳۵۸ق؛ اهدایی:مهدی سیگاری؛کاغذ:اصفهانی،جلد:مقوایی روکش کاغذ مشکی، ۱۱۱گ، مختلف السطر، اندازه: ۱۷×۲۱سم [ف: ۵ – ۱۶۲۳]

← ثمرات الفلسفه ﴿ سمر الفلاسفة

● **ثمرات الفؤاد فی المبدأ و المعاد** / عرفان و تصوف/ ترکی
samarāt-ol fo’ād fe-l mabda’ va-l ma‘ād
عبدالله افندی، – ۱۰۷۱ قمری
‘abd-ol-lāh-e afandī (- 1661)
تاریخ تألیف: دوشنبه ۲ شوال ۱۰۳۳ق
رساله‌ای در ضرورت وجود ولی و خلیفه در هر زمان و لزوم مرشد و معنی انسان کامل و بیان بعضی از طرق صوفیه مانند نقشبندیه و بیرامیه و خلوتیه و مولویه و کبرویه و قادریه، و چگونگی تحصیل صفای باطن و وظایف عملی سالکان، با اشعاری فارسی و ترکی و گاهی عربی از مؤلف و شاعران دیگر. رساله در پنج «باب» دارای فصول و یک «خاتمه» می‌باشد: باب ۱. خلقت و خلافت حضرت آدم و مراتب نوع انسانی؛ ۲. طلب حب اصلی و جلای قلب؛ ۳. اقسام اهل سلوک؛ ۴. ترهیب از

دنیا و طریق حق و مرشد کامل؛ ۵. ذکر بعضی از سلسله‌ها و مناقب اولیا؛ خاتمه: روح حیوانی و روح انسانی.

قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۱۳۸۱/۲
آغاز: جواهر حمد و سپاس بیحد احدیت ذات کبریا سنده و احد و متوح و زواهر شکر بیقیاس بی عد جامعیت اسما و صفات؛
انجام: یوم ثانی سی اولان یو م الاثنینده اتمامه ایرشدی، الحمد لله الودود فیاض الجود و مبدا الرحمة و الجود.
خط:نسخ،کا:حاج علی بن محمد،تا:۱۲۰۷ق؛ مصحح؛ جلد: تیماج مشکی، ۱۲۶گ (۱۵پ-۱۴۰پ)، اندازه: ۱۵×۲۲سم [ف: ۴ - ۲۰۹]

● **ثمرات القدس من شجرات الانس** / تراجم / فارسی
samarāt-ol qods men šajarāt-el ons

لال بک

lāl bak

شرح حال شاعران.

تهران؛ مرکز فرهنگی خراسان؛ شماره نسخه:۱۵۳عکسی
بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: انجام؛ ۳۲۹گ [جنگ: ۱ - ۴۵۵]

● **ثمرات لب الالباب فی ابطال شبهة اهل الکتاب** / کلام و اعتقادات / عربی
ṯamarāt-u lubb-il albāb fī ibṭāl-i šubhat-i ahl-il kitāb

قطیفی، علی بن احمد، - ۱۲۸۷ قمری

qatīfī, ‘alī ebn-e ahmad (- 1870)

تاریخ تألیف: ۱۲۴۰ق

یکی از دانشمندان مسیحی کتابی به نام «مفتاح الخزائن و مصباح الدفائن» در رد یهود - که منکر نبوت عیسی (ع) و طهارت مریم (ع) می‌باشند - و اسلام پرداخته و طی آن سؤالاتی را مطرح کرده است. مؤلف، این کتاب را در رد شبهات دانشمند مسیحی درباره اسلام با شیوه «قال، اقول» نگاشته است و آن را در یک «مقدمه» و سه «باب» و یک «خاتمه» برگزار کرده است: مقدمه در سه «فصل»: ۱) بیان خیر الکلام و فی بیان العلة فی خلق الکلام و فی بیان مبدأ الخلاف و الحیرة لکثیر من الناس، ۲) بیان اصل التکلیف ... ملازمته التامة للوجود و اختلاف التکالیف و بعثة الانبیاء، ۳) فی أن الخطابات الالهیة انما توجهت للعقلاء و ان اقوال الحکماء المتقین من ملتقاة الانبیاء؛ باب ۱. ابطال نسبة الابوة و البنوة لله تعالی؛ باب ۲. الکلام علی بعض عبارات کتاب النصاری و التصدیق بالصدق و النفی بالکذب؛ باب ۳. اثبات نبوة نبینا محمد (ص)؛ خاتمه: فی الوصیة لمن یقف علی هذا الکتاب من جمیع الناس و قول یخص العلماء العاملین من المسلمین و یخص خواص علماء اهل الکتاب و یطلب منهم النظر بعین الانصاف و البصیرة و الجواب بطریق العقل و الحکمة الصحیحة. آخرین بخش کتاب مطلبی است در ده سطر با عنوان «کمال» که به صنعت توشیح آراسته شده و نتیجه نهایی مطالب کتاب در آن گنجانده شده است. کلمات آغاز و انجام این بخش به شنگرف نوشته شده که چون به هم پیوندند جملاتی را تشکیل می‌دهند. در حاشیه به خط مؤلف در توصیف این نوشته چنین آمده است: «و یحتوی علی عشرة اسطر کل سطر اثنتا عشرة کلمة تقرء علی صور متعددة ذکرنا فی الفهرست منها خمس صور و ترکنا الباقی اعتمادا علی فهم الفطن الذکی و علی کل قراءة لا یتغیر المعنی المراد الذی سیقت له هذه الرسالة و یکون الاخر کما یحب و یرضی». در الذریعة نام کتاب «ثمرات لباب الالباب» آمده، ولی در متن حاضر که در دست مؤلف بوده، آن را «ثمرات لب الالباب» نامیده است. (طباطبائی بهبهانی)

[دنا ۵۰۶/۳؛ الذریعة ۱۲:۵]

تهران؛ شورا؛ شماره نسخه:۶۲۴-طباطبائی
آغاز: بسمله الحمدلله الواحد الاحد الفرد الصمد الذی لم یتخذ صاحبظ و لا ولدا ... و بعد فقد وصل الی ناصیتنا من بعض اهل الکتاب؛ **انجام:** عبده محمد المصطفی صلواته ... کما یحب و یرضی فی الیوم الحادی و العشرین من شهر جمادی الثانی سنة اربع و مأتین و الف. انجام فهرست پایانی: الصورة الخامسة تقرأ من السطر احدی عشرة کلمة بحذف اوله و اثبات آخره فیکون المقرو مأته و عشر کلمات و علی کل قراءة فالاخر کما یحب و یرضی
خط: نسخ، کا: مکی بن علی بن هاشم موسوی، تا: ۱۲۴۱ق؛ یادداشتی که اشاره بر ماده تاریخ تألیف کتاب دارد «هذا جنای و خیاره فیه ۱۲۴۰ ثمرات لب الالباب فی ابطال شبه اهل الکتاب و الحمد لملهم الصواب»؛ تملک: مؤلف مورخ ۱۲۴۱ق، عبدالعزیز بن شیخ حسین خالصی مورخ ۱۲۴۶ق؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج قهوه‌ای، ۶۲گ، ۱۳سطر، اندازه: ۱۶/۵×۲۲/۵سم [ف: ۲۴ - ۳۸۷]

← ثمرات مکیه ‹ ثمرات المکیة فی طریق القادریة

● **ثمرات المکیة فی طریق القادریة** / عرفان و تصوف / فارسی
samarāt-ol makkīya fī tarīq-el qāderīyya

قندهاری، محمد بن محمد، ق۱۳ قمری

qandehārī, mohammad-e bn-e mohammad (- 19c)

تاریخ تألیف: ۱۱۸۹ یا ۱۱۹۸ق؛ محل تألیف: مکه مکرمه (مدرسه شیخ عبدالکریم قطبی)

رساله‌ای در آداب و بعضی از وظائف طریقه قادری‌ها و اصول آنان، دارای یک «مقدمه» و سه «باب» و یک «خاتمه»: مقدمه: در چگونگی بیعت با شیخ طریقت؛ باب ۱. فروع این طریقه علیه؛ ۲. اصول این طریقه علیه؛ ۳. بعضی اعمال مشایخ این طریقه علیه؛ خاتمه: در فوائد متفرقه.

آغاز: الحمدلله الذی علم الانسان ما لم یعلم ... اما بعد فقیر الی الله المعین.. معروض میدارد که این رساله ایست در بیان بعضی اشغال و اعمال ضروریه طریقه عالیه قادریه

[دنا ۵۰۶/۳ (۳ نسخه)؛ مشترک پاکستان ۱۲۱۵/۳؛ فهرستواره ۲۵۰/۷]

۱. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۳۷۷۵/۴

آغاز: برابر؛**انجام:** اللهم انفعنا بهم اجمعین برحمتک یا ارحم الراحمین آمین آمین آمین

خط: نستعلیق، کا: سید ابراهیم رضوی، تا: قرن ۱۳؛ ترقیمه: «تمت هذه الرسالة ... من تصنیف استاد العلماء برهان الفضلاء هادی الی سبیل الرشاد جناب مولوی رفیع الدین ابن محمد شمس الدین ادام الله ظلاله علی سایر المریدین آمین یا رب العالمین»؛ مصحح، محشی؛ کاغذ: فرنگی، ۳۳گ (۱۰۸-۱۴۰)، ۱۳سطر، اندازه: ۹×۱۵سم [ف: ۳۴ - ۷۸۴]

۲. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۲۸

آغاز: برابر؛ **انجام:** و صلی الله علی خیر خلقه محمد و آله و صحبه اجمعین.

خط: نستعلیق هندی، کا: احسن الله ساکن قصبه ایندور، تا: ۱۱ شعبان ۱۲۱۶ق؛ در چند برگ پس از کتاب آداب سلوک قادریه و فوایدی دیگر افزوده شده؛ جلد: تیماج قرمز، ۵۶گ، ۱۳ سطر، اندازه: ۱۳/۵×۲۱/۵سم [ف: ۱ - ۴۶]

۳. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۲۴۲۷

آغاز: برابر؛ **انجام:** و وراء ثم وراء الوراء گفتن نیز آید و به نسبت بکیفی بایمان محض مشغول باشد.

خط: نستعلیق، کا: سید عبدالقادر قادری، تا: سه‌شنبه ۱۹ شوال ۱۳۱۲ق؛ مجدول؛ جلد: مقوایی عطف تیماج مشکی، ۴۸گ، ۱۵ سطر، اندازه: ۱۲×۳۲سم [ف: ۷ - ۲۳]

● ثمرات النظر فی علم الاثر / کلام و اعتقادات / عربی

t̲amarāt-un naẓar fī ʻilm-il at̲ar

امیر صنعانی، محمد بن اسماعیل، ۱۰۹۹ - ۱۱۸۲ قمری

amīr-ol sanʻānī, mohammad ebn-e esmāʻīl (1688 - 1769)

رساله‌ای در معنی بدعت و غلو و فسق و عدالت و امثال اینها که در راویان احادیث به کار برده می‌شود که به هنگام مذاکره در کتاب «شرح نخبة الفکر» نوشته شده و در واقع گفته‌های ابن حجر را درباره تشیع رد می‌کند.

آغاز: حمدا لک یا واهب کل کمال و شکرا لک یا مانح الجزیل من النوال و یا فاتح الاقفال عن أبواب کل الاشکال

انجام: و صلی الله علی من نرجو بجاهه الشفاعة فی یوم الحشر و النشر و قیام الساعة و علی آله و ازواجه امهات المومنین.

[دنا ۵۰۶/۳]

۱. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۵۰۱۵/۹

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا: احمد بن محمد بن علی بن محمد بن عامر، تا: شنبه ۲۶ صفر ۱۱۶۷ق؛ مصحح، محشی؛ جلد: مقوایی عطف تیماج قهوه‌ای، ۱۷گ (۴۶ر-۶۲پ)، اندازه: ۱۵/۵×۲۱سم [ف: ۱۳ - ۲۱۳]

۲. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۱۶۳۴

آغاز و انجام: برابر

خط:نسخ

تحریری،بی کا،تا:یک‌شنبه۴شعبان۱۱۸۳ق؛اهدایی:رهبری، خرداد ۱۳۷۳؛ کاغذ: نخودی آهار مهره، جلد: مقوا، عطف میشن عنابی، ۸گ، ۴۷ سطر، اندازه: ۲۲×۳۳سم [ف: ۲۶-۲۰۴]

● الثمرات الیائعة المصطفة من آی القرآن / تفسیر / عربی

at̲-t̲amarāt-ul yāʼiʻat-ul muṣṭafa min āy-il qurʻān

ثلاثی، یوسف بن احمد، - ۸۳۲ قمری

salāsī, yūsof ebn-e ahmad (- 1429)

تاریخ تألیف: ۸۱۵ق

کتابی مفصل است در تفسیر آیات الاحکام بنا بر مذهب زیدیه که به ترتیب سوره‌های قرآن مرتب شده است.

تهران؛ شورا؛ شماره نسخه:۱۱۹۵۴

آغاز: بسمله. قوله تعالی قل ارایتم ان اخذ الله سمعکم دلت علی جواز الحجاج فی امر الدین. قوله تعالی قل لا اقول لکم عندی خزائن الله و لا اعلم الغیب و لااقول لکم انی ملک المعنی ان الله تعالی امر نبیه ان یقول انه لایدعی حالة فوق ما هو علیه؛ **انجام:** قال قد اصبتم اقتسموه و اضربوا لی معکم سهما فیحجون بالقرآن و بکلام رسول الله.

جلد دوم و از سوره انعام تا به سوره ناس؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۸۱۵ق؛ مجدول؛ جلد: تیماج قرمز، ۲۱۰گ، ۲۷ سطر (۱۰×۲۳)، اندازه: ۱۹/۵×۲۹سم [ف: ۳۴ - ۹۶]

● ثمر الأرواح / رمل / فارسی

samar-ol arvāh

در علم رمل و با عناوین «ثمره» و «شجره».

شیراز؛ شاهچراغ؛ شماره نسخه:۶۹۸

آغاز: روایت کنند از حکمای اوایل

خط: نستعلیق شکسته، بی‌کا، تا: جمادی الاول ۱۲۷۹ق؛ از برگ ۵۰ تا ۱۲۷ و بقیه نسخه مطالب پراکنده در علم رمل است؛ کل نسخه: ۱۷۷گ، اندازه: ۱۱/۵×۱۸/۵سم [ف: ۳ - ۲۴]

● ثمر الاستعداد فی شرح الدوبیت / ادبیات / عربی

t̲amar-ul istiʻdād fī š.-id dūbayt

حویزی، عبد علی بن ناصر، - ۱۰۵۳ ؟ قمری
hovayzī, 'abd-ol-'alī ebn-e nāser (- 1644)
در آغاز کتابش مناهج الصواب که در ۱۰۵۹ق نگاشته شده، این گونه از آن تعبیر می کند.
[الذریعه: ۲۴۵/۲۶ ش۷۳۷۸ و ۲۶۱/۱۳ ش ۹۷۱]

۱. اصفهان؛ علامه روضاتی (کتابخانه)؛ شماره نسخه:بدون شماره

بی کا، بی تا؛ به خط برادر زاده مؤلف نزد سید محمدعلی روضاتی در اصفهان موجود است [کاتب] در زمان حیات مؤلف در ۱۰۶۳ق آن را در نامه‌ای گزارش داده، اما ذکر آن در محل خودش از حرف «ثاء» از ما فوت شد [نسخه‌پژوهی: ۱ - ۱۵۱]

۲. اصفهان؛ علامه روضاتی (کتابخانه)؛ شماره نسخه:بدون شماره

بی کا، بی تا؛ نسخه نزد سید محمد علی روضاتی در اصفهان [نسخه‌پژوهی: ۱ - ۱۴۵]

● الثمرة = الثمرة فی احکام النجوم = مأة کلمة / هیئت / عربی

aṯ-ṯamara = aṯ-ṯamara fī aḥkām-in nujūm = mi'at-u kalima

بطلمیوس، کلاودیوس، ش، ۱۰۰؟ - ۱۷۸ میلادی
batlamīūs, kelāvdīūs, š (100 - 178)
مکمل «اربع مقالات» او می‌باشد. خواجه طوسی و دیگران این کتاب را شرح کرده‌اند.
[کشف الظنون ۵۲۴/۱؛ الفهرست «ابن ندیم» ص ۲۶۸؛ الذریعة ۱۳/۵؛ دنا ۵۰۷/۳ (۸ نسخه) و دنا ۱۱۲۲/۲]

شرح و حواشی:

۱- شرح الثمرة لبطلمیوس؛ ابن دایه، احمد بن یوسف (۲۴۵-۳۴۰)
۲- شرح الثمرة لبطلمیوس؛ صوفی، عبدالرحمن بن عمر (۲۹۱-۳۷۶)
۳- شرح ثمره بطلمیوس = ترجمه ثمره بطلمیوس = شرح الثمرة فی احکام النجوم = صد کلمه بطلیموس؛ نصیرالدین طوسی، محمد بن محمد (۵۹۷-۶۷۲)
۴- الثمرة (ترجمه) = ترجمه ثمره بطلمیوس؛ بطلمیوس، کلاودیوس، ش (۱۰۰-۱۷۸)
۵- شرح الثمرة لبطلمیوس

۱. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۴۳۸/۲۷-ف

نسخه اصل: ایا صوفیا ش ۴۸۵۳؛ بی کا، تا: شاید اوایل قرن ۷؛ ۱۷گ (۲۲۰-۲۳۷) [فیلمها ف: ۱ - ۴۷۳]

۲. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۴۶۲/۵۵(آ)-۴۶۳/۵۵(ب)-ف

نسخه اصل: کوپرولوش ۱۵۸۹؛ بی کا، تا: با تاریخ ۷۵۴ق؛ در هامش؛ ۵گ (۱۰۴پ-۱۰۸ر) [فیلمها ف: ۱ - ۴۸۳]

۳. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه: ۱۱۵۷۹/۳

آغاز: قال بطلیموس علم النجوم منک و منها الکلمة الثانیة و لیس للعالم أن ینبئ بصورة الفعل؛ **انجام:** و إن لم یکن سائراً فإن الخارجی عن حصره الإقلیم.

رساله‌ای است در احکام نجوم که در ۱۰۳ کلمه بیان شده است به صورت «الکلمة، الکلمة». این نوع از کتب نجوم که احتمالاً در آغاز دوران بنی عباس (بعد از قرن دوم) از زبان‌های بیگانه به عربی ترجمه شده و با نام‌های شجره ثمره و اشجار و اثمار، غالباً در احکام نجوم آمده است؛ خط: نسخ و نستعلیق، بی کا، تا: ۱۰۲۹ق؛ در آغاز این نسخه موضوعات گوناگون از کتاب حدائق الأنوار در تفسیر حروف مقطعه اوایل سوره‌ها آمده و همچنین حدیثی منظوم از حضرت امیر المؤمنین علی علیه السلام و اشعاری فارسی و نیز مطلبی از محمد بن ادریس شافعی، و مطالبی دیگر در مورد حروف سال و ماه، و چند سطر در شرح کتاب الثمرة فی أحکام النجوم آمده، مصحح، محشی؛ کاغذ: سمرقندی، ۱۲گ (۴۸-۵۹)، ۱۹ سطر، اندازه: ۷×۱۳سم [ف: ۲۹ - ۲۹۲]

۴. تهران؛ مهدوی؛ شماره نسخه:۴۸۶/۳

کا: محمد حسین غلام بن شمس الدین علی افینی قاینی شاگرد ابی جعفر کافی بن امیر کریم الدین محتشم قاینی، تا: جمادی الاول ۱۰۳۱ق [نشریه: ۲ - ۱۱۹]

۵. تهران؛ شورا؛ شماره نسخه:۴۳۴۵/۴

آغاز: قد قدمنا لک (سورس) کتبا فیما توثره الکواکب فی عالم الترکیب؛ **انجام:** فان لم یکن سائرا فان الخارجی من حصره ذلک الاقالیم. تم کتاب الثمرة المسمی بالرومیة انظروطا و معناه المائة کلمة بعون الله و حسن توفیقه.

خط: نسخ، کا: حاج هادی بن مهدی اصفهانی مشهور به جراح، تا: قرن ۱۳؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج مشکی، ۸گ (۶۳-۷۰)، ۲۰ سطر (۸×۱۳/۵)[ف: ۱۲ - ۵۶]

۶. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۶۰۹۹/۴

آغاز: مطالع کتاب ثمره بطلیموس. بعد اتمام الکتب الاربعة التی الفها فی احکام لسوریا روس تلمیذه، قال بطلیموس قد قدمنا لک یا سوریاروس کتابا فی تقدمة المعرفة و هذا الکتاب ثمرة ما اشتملت علیه تلک الکتب ... و هی مائة کلمة. کلمه اول: قال بطلیموس علم النجوم منک و منها؛ **انجام:** فان لم یکن سائرا فن الخارجی من حضر ذلک الاقلیم.

خط: نستعلیق، کا: محمد صادق بن حاجی حسنعلی کابلی، تا: جمعه ۲۴ شوال ۱۲۲۵ق؛ جلد: میشن سیاه، ۱۶گ (۷۳پ-۸۸ر)، ۱۴ سطر، اندازه: ۹×۱۳سم [ف: ۹ - ۱۵۱]

۷. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه:۶۱۲/۳

بی کا، تا: ۱۲۵۷ق؛ ۲گ (۶۹ر-۷۰پ)[ف: ۳ - ۵۴۶]

۸. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۹۷۱/۱

خط: نسخ، کا: مؤمن موسوی قمی، تا: ربیع ۱۲۸۵ق؛ کاغذ: فرنگی، جلد: پارچه ترمه مقوایی، ۱۱گ(۱ر-۱۱پ)، ۱۵ سطر (۷×۱۴)، اندازه: ۱۱×۱۷/۵سم [ف: ۸ - ۵۸۳]

۹. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۳۹۲

آغاز: بسمله، الحمد لله الشاکرین و الصلوه و السلام علی محمد و

اله الطاهرین و بعد؛ **انجام:** و کفایتک و هو حسبی و نعم الوکیل تم کتاب بطلمیوس المسمی بالثمره.
خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۳۱۱ق؛ از روی نسخه‌ای استنساخ شده که به خط حسین بن عبد الرحمن بن عمر الصوفی در تاریخ نصف شعبان ۳۹۱ق نوشته شده؛ کاغذ: فرنگی (فلفل نمکی)، جلد: ابره کاغذی، ۵۱گ، ۱۶ سطر (۸/۵×۱۵/۵)،اندازه: ۱۳×۲۱/۵سم [ف: ۷ - ۳۳۷]

● ثمره / هیئت / فارسی

samare

جمال حکیم

jamāl hakīm

این کتاب دارای سی «باب» است منتهی بر اثر صحافی بد، ترتیب و توالی ابواب به هم خوردگی بسیار دارد و اینک ابواب مزبور با ذکر صفحات آن: ۱. الحساب الجمل و علامات البروج و الایام (صفحه ۶۸)؛ ۲. سنن العرب و العجم و الروم و اسماء شهور و اختلاف ما بینهم (ص ۶۸)؛ ۳. صفة الفلک و حرکات السماویه (ص ۷۸)؛ ۴. بیت الکواکب و الشرف و الهبوط و الوبال (ص ۶۲)؛ ۵. رباط الکواکب المتحیر من حیث الشمس و القمر (ص ۵۰)؛ ۶. السعود و النحوس و القوة و الضعف (ص ۵۲)؛ ۷. الطبایع الکواکب (ص ۵۳)؛ ۸ المثلثات (ص ۵۶)؛ ۹. دلائل اثنی عشر (ص ۵۸)؛ ۱۰. عیوب القمر و الکواکب (ص ۶۴)؛ ۱۲. الجسم و الروح و الکون البروج (ص ۴۷)؛ ۱۳. من کره الاولاد و قلب اولاد (ص ۴۸)؛ ۱۴. تفسیر السکون و الفساد (ص ۴۹)؛ ۱۵. استخراج اثنی عشریات نهیز (ص ۳۵)؛ ۱۶. من استخراج الحسی (ص ۳۷)؛ ۱۷. استخراج الحسی نوع آخر (ص ۳۸)؛ ۱۸. الحدود لاهل المصر و الوجود لاهل الهند (ص ۳۹)؛ ۱۹. استخراج الضمیرة (ص ۴۱)؛ ۲۰. الحکام اثنی عشر بروجا (ص ۴۲)؛ ۲۱. معرفة السهام و بیانها (ص ۳۳)؛ ۲۳. صورة الکواکب السبعه فی اثنی عشر بروجا (ص ۲۱)؛ ۲۴. الخطاء و الصواب (ص ۲۳)؛ ۲۵. اختیار السفر (ص ۲۴)؛ ۲۶. الاوقات علی قضاء الحاجات (ص۲۶)؛ ۲۷. معرفة الهیلاج (ص ۲۷)؛ ۲۸. طلب الکواحد (ص ۲۸)؛ ۲۹. معرفة الاعضاء و بناء السبعه فی الجسد (ص ۱۴)؛ ۳۰. معرفة الدرجات الزایده فی السعادة و مصادقة الکواکب و عداوتها و الفواید اخریها (ص ۹۸)؛ گذشته از این ابواب در این کتاب لغات نجومی و هیئت بسیار ترجمه شده و نیز فصولی در سعد و نحس ایام و مبدء تاریخهای عالم و تقارن سیارات به هم و بالاخره طول و عرض بلاد و شهرهای قدیم از استواء و جزایر خالدات و نیز معرفت قبله دارد ولی صحافی بد و پاشیدگی اوراق اتحاد مطالب را از بین برده ابتدای کتاب به واسطه درهم بودن و به هم رختگی صحافی معلوم نشد. (عبدالله انوار)
[دنا ۵۰۷/۳؛ فهرستواره منزوی ۲۸۹۵/۴]

تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۷۵۲
آغاز: پس از بس که در حق آدم و آدمیان لطف و مرحمت دارد آدم و آدمیانرا؛ **انجام:** و لیکن در کار وی بتعویذ و صدقه بکوشند تا صلاح انجامد.
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: محتملاً قرن ۱۱؛ مجدول، با اغلاط فراوان املائی؛ کاغذ: دولت آبادی، حاشیه فرنگی، جلد: تیماج قرمز، ۱۸۹گ، ۱۹ سطر (۶×۱۱/۵)، اندازه: ۱۱×۱۸سم [ف: ۲ - ۲۷۳]

● ثمرة الارشاد و تمزیج الارواح و الاجساد / کیمیا / عربی

t̠amarat-ul iršād wa tamzīj-ul arwāḥ wa-l ajsād

ازنیقی، علی بن خسرو، - ۱۰۱۸ قمری

eznīqī, ‘alī ebn-e xosrow (- 1610)

مؤلف به درخواست برخی این کتاب را در علم تدبیر و کیمیا نگاشته و دارای یک «مقدمه» و پنج «فن» و مشتمل بر یکصد و سی و شش «باب» است: المقدمة: فی معرفة علم التدبیر و شانه؛ فن ۱.: الاقطاب الاربعة با این عناوین: قطب ۱) الاصول من المعادن الخفیة و الارواح الجلیة، در چهارده باب، قطب ۲) الاعمال فی الطبایع و الحواس، در دو باب، قطب ۳) الاوزان، در سه باب، قطب ۴) العلة و الاعتلال و التعلل، در سه باب؛ فن ۲. صناعة التدبیر، در شصت باب؛ فن ۳. الخدم، در بیست و دو باب؛ فن ۴. فی بعض الخدم فی العقاقیر، در بیست و هشت باب به ترتیب حروف تهجی؛ فن ۵. الابدال، در چهار باب.
[دنا ۵۰۷/۳؛ ایضاح المکنون ۳۴۷/۱؛ هدیة العارفین ۷۵۳/۱؛ معجم المؤلفین ۵۳/۷]

قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۲۰۲۱
آغاز: الحمد لله عل ما انعم و هدی الی العلوم المرشد الی الخیرات الهاما و تعلیما یعرفها العاقل اللبیب بدقائق؛
نسخه اصل: کتابخانه دانشگاه کراچی - پاکستان ۱۹۹۹۶؛ خط: نسخ، کا: محمود حمدی، تا: دوشنبه ۲۶ شعبان ۱۳۴۵ق؛ از روی نسخه‌ای پرغلط در کتابخانه دار الکتب المصریه به شماره ۵؛ ۱۳۳ص [عکسی ف: ۶ - ۳۷]

● ثمرة الارواح / رمل / فارسی

samarat-ol arvāh

رمال اصفهانی، ملا زین العابدین بن قاسم، ق۱۱ قمری

rammāl esfahānī, mollā zeyn-ol-‘ābedīn ebn-e qāsem (-17c)

رساله متوسطی است در شرح شجره و ثمره منسوب به خواجه نصیر طوسی در احکام رمل، مشتمل بر دو «مقدمه» و چهار «باب» هر کدام دارای هشت «فصل» و یک «خاتمه»: مقدمه ۱. موضوع علم رمل؛ مقدمه ۲. معرفت لواحق و لوازم این فن؛ باب

۱. سیر نقطه ناری در مراکز ثامنه؛ باب ۲. حرکت نقطه هوائی در مرکز ثامنه؛ باب ۳. تحرک نقطه مائی در مراکز ثامنه؛ باب ۴. معرفت انتهای نقطه ترابی؛ خاتمه: در استنباط حروف و اصول استخراج رمل سالیانه. مؤلف رساله دیگری در رمل موسوم به «کنز الاحباب» نیز دارد.
[دنا ۵۰۷/۳]

۱. تهران؛ شورا؛ شماره نسخه:۸۵۱
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ افتادگی: آغاز (یک صفحه)؛ محشی؛ مهر: محمد قلی، محمد ولی، محمد علی؛ کاغذ: سفید، جلد: تیماج سبز، ۱۴۲گ، ۱۶-۱۲ سطر (۳×۹)، اندازه: ۱۰×۱۷سم
[سنا: ف: ۲ - ۷۵]

تهران؛ مفتاح؛ شماره نسخه:۴۴۹
همان نسخه بالا [نشریه: ۷ - ۱۲۶]

۲. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۸۷۱۱/۲
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱، جلد: تیماج قهوه‌ای، ۵۰گ (۴۷پ-۹۶ر)، ۲۱ سطر، اندازه: ۱۰/۵×۱۸سم [ف: ۲۲ - ۲۵۳]

۳. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۸۳۶۷/۱
آغاز: حمد بیغایت و ستایش بی نهایت حکیم واجب التعظیمی را جل شأنه که بمحض اجتماع کیفیات مختلفه بسایط اربع اجسام عالم سفلی را؛ **انجام:** اما قواعد اول معتبر است چه امهات کامله استخراج می‌شود
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ محشی؛ مهر: «عبده بنده خدا» (مربع)، کتابخانه مهندس بغایری؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۷۳گ (۱پ-۷۳پ)، ۱۷ سطر، اندازه: ۱۴×۲۲/۵سم [ف: ۲۱ - ۳۳۲]

۴. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۲۸ /۷۸۶۱-۵۳/۷۱
آغاز: بسمله، اما بعد بنا بر تاکید بعضی احباب، فقیر حقیر زین العابدین بن قاسم رمال شرحی است بر کتاب شجره و ثمره خواجه نصیر الدین طوسی شامل یک مقدمه و چهار باب
خط: نسخ و نستعلیق، کا: علی اکبر کرمانشاهی، تا: ۱۱۱۳ق، جا: مشهد رضوی؛ ۴۸گ، اندازه: ۱۳×۲۱سم [ف: ۲ - ۱۰۹۶]

۵. تهران؛ شورا؛ شماره نسخه:۱۲۶۱۶/۱
آغاز: بسمله هذا ثمرة الارواح تألیف ... مقدمه بدانکه موضوع این علم بر طبایع و امتزاجات در سی نقاط و اشکال شانزده گانه است؛ **انجام:** از خدای تعالی می‌خواهم که از چشم نااهل پوشیده دارد که این علم از اسرار حق است امید از اهل حق [پوشیده] ندارد به کرم باری تعالی تمت ...
خط:شکسته نستعلیق،بی‌کا،تا:۲۴شوال ۱۳۰۴ق؛ محشی؛ جلد: مقوا عطف تیماج قهوه‌ای، ۴۲گ (۱ر-۴۲ر)، ۲۴ سطر[ف: ۳۶ - ۱۷۳]

● **ثمرة الارواح** / رمل / فارسی
samarat-ol arvāh
قائنی، اسماعیل بن جعفر، ق۱۳ قمری
qā'enī, esmā'īl ebn-e ja'far (- 19c)
مؤلف، چون تحصیل علوم عقلیه و نقلیه را به پایان برد، از روز دوم شوال ۱۲۲۷ق به خواندن علم رمل مشغول شد و برای حفظ قواعد اساسی این علم کتاب حاضر را نگاشت. در آغاز قواعد کلی این علم آورده شده و پس از آن تطبیقات و مسائلی است که طی چند فصل با عناوین «ثمره، ثمره» نگاشته شده است.

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۵۴۳۶/۱
آغاز: چنین گوید حقیر فقیر ... راقم هذه الاحرف که حقیر بعد از فراغ از علوم عقلیه و نقلیه شوق علوم غریبه نموده؛ **انجام:** اسرار ظاهر شود و دفاین اخراج شود یحتمل که مریض شفا یابد
خط: نستعلیق، کا: علی اکبر بن شاه محمد بیرجندی، تا: سه‌شنبه سلخ رمضان ۱۲۴۶ق؛ جلد: تیماج مشکی، ۵۰گ (۱پ-۵۰ر)، ۱۸ سطر، اندازه: ۱۴×۲۱/۵سم [ف: ۱۴ - ۲۱۷]

● **ثمرة الاشجار** / فارسی
samarat-ol ašjār

تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۰۰۴۲
بی‌کا، بی‌تا؛ خریداری از مهردخت همایی [رایانه]

← ثمره بطلمیوس ‹ الاسطرلاب

● **ثمرة الجنان** / اخلاق / عربی
tamarat-ul jinān
یزدی، ابوالقاسم بن جعفر، ق۱۳ قمری
yazdī, ab-ol-qāsem ebn-e ja'far (- 19c)

تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۱۴۰۷
آغاز: الحمدلله الذی جعل الجنان ثمرة للطاعات؛ **انجام:** فقد امن خوف الله و عقابه.
خط: نسخ، کاتب = مؤلف، تا: ۱۲۷۵ق، جا: لاهیجان؛ کاغذ: فرنگی آهار مهره، جلد: میشن سیاه، ۶۹۸گ، ۲۹ و ۳۰ سطر، اندازه: ۲۱×۲۹/۴سم [ف: ۱ - ۱۴۰]

● **ثمرة الجنان فی شرح ارشاد الاذهان** / فقه / عربی
tamarat-ul jinān fī š.-i iršād-il adhān
طبسی، محمد بن محمود، ق۱۱ قمری
tabasī, mohammad ebn-e mahmūd (- 17c)
وابسته به: ارشاد الاذهان الی احکام الایمان؛ علامه حلی، حسن بن یوسف (۷۲۶-۶۴۸)
شرح مزجی متوسطی است بر ارشاد الاذهان علامه حلی که خالی از استدلالات فقهی و نقل اقوال نیست. فراغت شارح از

جلد اول یک‌شنبه ۴ جمادی الثانی ۱۰۵۷ و شروع جلد اول اوایل رمضان ۱۰۵۵، مدت تألیف ۲۱ ماه که در ۳۰ تا ۴۰ سالگی مؤلف بوده است.
[أعیان الشیعه ۵۵/۱۰؛ الذریعه ۱۳/۵؛ دنا ۵۰۸/۳]

۱. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۱۹۰۷

آغاز: الباب المتاجر و فیه مقاصد، الأول فی المقدمات و فیه مطلبان الأول فی أقسامها و ینقسم بانقسام الأحکام الخمسة ... کتاب المتاجر جمع متجر و هو اما مصدر میمی بمعنی التجارة کالمقتل بمعنی القتل ... أو اسم مکان التجارة؛ **انجام:** و یستحب أن یرضع الولد من لبن الأم أی أم الولد لما مر من أنه أو حق بمراضه لتغدیته منه فی بطنها و لقول علی علیه السلام فی روایة طلحة بن زید: ما من لبن یرضع به الصبی أعظم برکة من لبن أمه.

کتاب المتاجر و کتاب النکاح؛ خط: نستعلیق، کاتب = مؤلف، تا: دوشنبه ۱۳ رجب۱۰۵۸ق؛ مصحح؛ با قلم خوردگی؛ کاغذ: فرنگی و شرقی، جلد: تیماج زرشکی، ۲۸۹گ، ۲۰ سطر (۱۲/۵×۲۱/۵)، اندازه: ۱۷×۲۶سم [ف: ۳۰ - ۱۸۹]

۲. تهران؛ الهیات؛ شماره نسخه:۱۱

از کتاب متاجر تا پایان رضاع؛ خط: نستعلیق، کاتب = مؤلف، بی‌تا؛ محشی با نشان «منه»؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج سرخ، ۳۱۴گ، ۲۵ سطر (۱۴×۱۸)، اندازه: ۱۹/۵×۲۵/۵سم [ف: - ۵۰۳]

۳. تهران؛ الهیات؛ شماره نسخه:۹۶

جلد دوم، از طهارت تا پایان رضاع؛ خط: نسخ، کاتب = مؤلف (گویا)، تا: قرن ۱۱ و ۱۲؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج سبز، ۴۷۹گ، ۲۰ سطر (۱۱/۵×۲۰)، اندازه: ۱۹×۲۹سم [ف: - ۵۰۲]

۴. شیراز؛ علامه طباطبائی؛ شماره نسخه:۱۲۱

آغاز: بسمله. الحمدلله الذی عجز من شکر نعمه و عد فواصله کل شاکر ... فتعرضت لشرحه علی اسلوب الشرح المشهور فی الافاق ... علی اللمعة الدمشقیة لشیخنا الشهید الثانی مع ملاحظة شرحه علی الشرایع

جلد اول؛ خط: نسخ، کا: عبدالرحیم صیمکانی، تا: قرن ۱۱؛ با سرلوح مذهب، مجدول. مقابله شده با نسخه خط مؤلف توسط شاگرد و فرزندش - محمد علی - در مدت متمادی که آخرین جلسه ۱۰ شوال ۱۰۹۱ بوده در این تاریخ مؤلف زنده نبود؛ واقف: سید عبدالله که عبدالرضا طباطبایی را وصی قرار داده؛ ۲۵۷گ، اندازه: ۱۵/۵×۲۷سم [نسخه پژوهی: ۲ - ۱۳۶]

۵. مشهد؛ الهیات؛ شماره نسخه:۱۰۶

آغاز: بسمله کتاب المتاجر جمع متجر وهو اما مصدر میمی بمعنی التجاره کالمقتل بمعنی القتل وهی هیهنا نفس التکسب او اسم مکان لمحل التجارة وهی

جلد ۲، از کتاب متاجر تا آخر احکام اولاد؛ خط: نسخ، کا: عبدالرحیم بن نجم الدین صیمکانی، تا: شعبان ۱۰۹۲ق؛ از روی نسخه مؤلف، دارای دو سرلوح زمینه طلا. مجدول مذهب؛ تملک: حسین بن عبدالباقی حسینی قزوینی؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۳۲۲گ، ۲۷ سطر، اندازه: ۱۶×۲۶/۵سم [ف: ۱ - ۶۱]

مشهد؛ مولوی؛ شماره نسخه:۱۰۶

همان نسخه بالا [نشریه: ۵ - ۱۹]

● ثمرة الحجاب / شعر / فارسی

samarat-ol hejāb

تأثیر تبریزی، محسن، ۱۰۶۰ - ۱۱۲۹ قمری

ta'sīr-e tabrīzī, mohsen (1650 - 1717)

مثنوی است در برابر «هفت پیکر» نظامی در ۱۴۸ بیت.

آغاز: شبی از همدمان ایمانی ×× محفلی گرم بود روحانی

[فهرستواره منزوی ۶۶۳/۱۰]

۱. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۶۹۲۶/۲-عکس

نسخه اصل: ناصریه لکهنو ۷۸۶؛ بی‌کا، بی تا [فیلمها ف: ۳ - ۲۶۵]

۲. تهران؛ شورا؛ شماره نسخه:۹۵۷/۷

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: بین ۱۱۲۴ تا ۱۱۲۹ق؛ ۱۶ص (۲۶۴-۲۷۹) [ف: ۳ - ۲۰۰]

● ثمرة الحیات / عرفان و تصوف / عربی

t̲amarat-ul ḥayāt

کیوان قزوینی، عباسعلی، ۱۲۴۰ - ۱۳۱۷ شمسی

keyvān-e qazvīnī, 'abbās-'alī (1861 - 1938)

این پنجمین «کنز» از کنز الفرائد اوست، به عربی و در برخی جاها به فارسی. از وی کتابی به نام میوه زندگانی نیز چاپ شده است نام کتاب به چند گونه یاد شده است.

چاپ: تهران، سنگی، ۱۳۴۹، رقعی، ۱۹۶ص

[فهرستواره منزوی ۲۵۱/۷]

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۴۱۴۹ و ۵۵۱۱-ف

از عنوان ۱۸ الفریدة العقلیة اعجب ما فی الکون هو الانسان» و «الفریدة الجمعیة و هی السابعة عشر من فوائد الکنز الخامس» تا «خاتمة کتاب ثمر الحیات و بث شکوی المؤلف» و تا فریده ۵۰ است؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ با حاشیه «منه» و تصحیح شده؛ کاغذ: فرنگی، جلد: مقوا، ۹۷گ، ۱۷ سطر (۸×۱۶)، اندازه: ۱۲×۲۰سم [ف: ۱۳ - ۳۱۱۹] و [فیلمها ف: ۳ - ۱۶۴]

● ثمرة الحیوة / مواعظ / عربی

t̲amarat-ul ḥayāt

یزدی، عبدالخالق بن عبدالرحیم، - ۱۲۶۸ قمری

yazdī, 'abd-ol-xāleq ebn-e 'abd-or-rahīm (- 1852)

مشتمل است بر «مقدمه»، چندین «مجلس» و «خاتمه» در بیان حالات و معجزات حضرات معصومین و برخی از انبیا و صحابه

و آداب و سنن و مواعظ و اخلاق که در دوران تحصیل خود برخی از آیات و روایات و آثار و اشعار را در موارد یاد شده گردآوری نموده است ولی معظم مجالس ناتمام و ناقص می‌باشد.

مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۵۳۰۷

آغاز: بسمله، الحمدلله رب العالمین و الصلوة و السلام علی اشرف الاولین و الاخرین؛ **انجام:** تلک عقبی الذین اتقوا و عقبی الکافرین النار.

خط: نسخ، کاتب = مؤلف، بی‌تا؛ واقف: احمد آقا فاضل، اسفند ۱۳۳۵؛ کاغذ: شکری، جلد: تیماج مشکی، ۲۵۰گ، مختلف السطر، اندازه: ۱۵/۲×۲۱/۲سم [ف: ۱۴ – ۱۹۵]

● **ثمرة الخلافة** / تاریخ معصومین / فارسی

samarat-ol xelāfa

سلطان العلماء، محمد بن دلدار علی، ۱۱۹۹-۱۲۸۴قمری

soltān-ol-'olamā', mohammad ebn-e deldār 'alī (1785 - 1868)

تاریخ تألیف: شنبه آخر ربیع الاول ۱۲۴۹ق

کتابی درباره خلافت یزید و شهادت امام حسین (ع) است که به علمای اهل سنت تقدیم شده و مفتی اعظم مولوی حیدر علی فیض آبادی کتاب «اثبات الخلافة لصاحب الخلافه» را در پاسخ آن نوشت. سپس فرزند مؤلف سید محمد باقر لکهنوی «تشیید مبانی الایمان» را در جانبداری پدر و رد فیض آبادی نگاشت.

آغاز: الحمدلله الذی وفقنا لاتباع السنة السنیة وفقنا علی الطریقة التویمة و المرضیة ... اما بعد در این جزو زمان که اعلام غوایت مرفوع.

انجام: در این صورت طریقه استخلاف از دست خواهد رفت و لاضیر فیه، ولیکن هذا ما أردنا ایراده

[دنا ۵۰۸/۳؛ فهرستواره منزوی ۲۴۰/۹]

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۲۰۹۷

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ پس از کتاب جدول‌هایی در تاریخ ائمه (ع)، و روایاتی است چند و دعایی از حضرت صادق (ع)؛ جلد: مقوایی عطف تیماج مشکی، ۶۶گ، ۱۳ سطر، اندازه: ۱۴×۲۲/۵سم [ف: ۶ – ۱۱۱]

● **ثمرة الریاح** / رمل / فارسی

samarat-or rīyāh

رمال اصفهانی، ملا زین العابدین بن قاسم، ق۱۱ قمری

rammāl esfahānī, mollā zeyn-ol-'ābedīn ebn-e qāsem (-17c)

کتابی در رمل و در دو «مقدمه» و چهار «باب» که هر باب آن نیز هشت «فصل» دارد. در مقدمه اول: نویسنده موضوع علم رمل را شرح می‌دهد و در ابواب و ضمن فصول مباحث آن را تشریع می‌کند و به قول خود با این ترتیب «ترقیم حل شجره اشتغال» می‌نماید تا «از تنقیح و تشریح این گنج مدنی و کنز مخفی متوقعان را موجب تحصیل مکاشف اسرار غیبی گردد».

تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۳۲۷

آغاز: بعد البسمله، اعنا بفضلك و لطفك یا مستعان، حمد بیغایت و ستایش بی نهایت حکیم واجب التعظیمی را جل شأنه که بمحض اجتماعات کیفیات مختلفه؛ **انجام:** باقی تقسیم می‌شود بر نسق مذکور و باز با رمل تمامی آنسال تا دوازدهم قسمت می‌شود بر طریق مذکور اما قواعد اول معتبر است چه امهات کامله بیرون می‌آید

خط: نسخ، بی‌کا، تا: محتملاً قرن ۱۲، جا: اصفهان (شاید)؛ کاغذ: فرنگی فستقی، جلد: تیماج سیاه، ۱۰۴گ، ۱۶ سطر (۸/۵×۱۳/۵)،اندازه: ۱۵×۲۰/۵سم [ف: ۱ – ۳۲۱]

● **ثمره شجره** / رمل / فارسی

samare-ye šajare

مشهدی، اشرف بن محمد علی، ق۱۳ قمری

mašhadī, ašraf ebn-e mohammad 'alī (- 19c)

تاریخ تألیف: ۱۲۶۳ق

در رمل و به ساخت ترجیع‌بند ساخته شده است. در آن آمده: «چون بتوفیق ایزد این شجره ×× گشت از در نظم با ثمره / گفت تاریخ نظمش از نظری ×× ثمری شد اضافه بر شجری». عنوان‌ها: فعل عناصر چهارگانه؛ انتهای نقطه نار به مراکز هشت‌گانه؛ انتهای نقطه باد به مراکز هشت‌گانه؛ انتهای نقطه آب به مراکز هشت‌گانه؛ انتهای نقطه ترابی بمراکز هشت‌گانه.

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۴۱۷۳

آغاز: بسمله.اول از حمد حق کنم آغاز ×× که ندارد شریك نه انباز / ... / بعد حمد خدای لم یزلی ×× راجی رحمت ازاله و غنی / احقر از بین ناس هم اضعف ×× خاك قدام مومنین اشرف / آنکه او مشهد است مولد او ×× و محمد علی است والد او؛ **انجام:** امهات است روز و هفته و بنات ×× ماه و سالش ز ما بقی اثبات / اعداد اشکال صد و ششگانه ... غ ف ف

خط: نسخ و نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج مشکی، ۵۳گ، ۱۵ سطر (۵×۱۰)، اندازه: ۹×۱۵سم [ف: ۱۳ – ۳۱۴۰]

● **ثمره شجره الهیه = اصول دین** / کلام و اعتقادات / فارسی

samare-ye šajare-ye elāhīye

رفیعا، محمد بن حیدر، ۹۹۷ - ۱۰۸۰ ؟ قمری

rafī'ā, mohammad ebn-e heydar (1589 - 1670)

وابسته به: شجره الهیه؛ رفیعا، محمد بن حیدر (۹۹۷-۱۰۸۰)

رساله‌ای در اصول اعتقادات است؛ در یک «مقدمه» و پنج «مقصد» و یک «خاتمه» و هر کدام در چندین «فصل» و «باب»: مقدمه در بیان معنی وجود در دو «فصل»: ۱) بیان معنی وجود و حقیقت هستی، ۲) انقسام موجود به واجب الوجود ممکن الوجود؛ مقصد ۱. اثبات مبدء قدیم و صفات ثبوتیه در هشت «باب»: ۱) اثبات مبدء قدیم، ۲) احدیت مبدء اول، ۳) صمدیت مبدء قدیم، ۴) قدرت شامله مبدء، ۵) علم مبدء باری، ۶) در آنکه مبدء قدیم حی است، ۷) اراده باری، ۸) صفات ثبوتیه راجعه به صفات سابقه؛ مقصد ۲. صفات سلبیه در چهار «باب»: ۱) در اینکه مبدأ مرکب نیست، ۲) در اینکه مبدأ قدیم را شریک در الهیت نتواند بود، ۳) عدم جواز حلول و تحیز بر واجب، ۴) امتناع اتحاد بر واجب؛ مقصد ۳. افعال در پنج «باب»: ۱) حسن و قبح افعال اختیاری، ۲) عدم صدور فعل قبیح از مبدأ قادر مختار و عدم اراده آن از عباد، ۳) افعال اختیاری عباد، ۴) حسن تکلیف و لزوم عقلی آن، ۵) لطف؛ مقصد ۴. بعثت رسل و انبیا در پنج «باب»: ۱) حسن بعثت و لزوم آن، ۲) آنچه صدق نبی به آن معلوم گردد، ۳) اثبات نبوت نبی ما، ۴) در آنچه نبی باید که به آن موصوف باشد، ۵) دفع شبه منکرین؛ مقصد ۵. امامت، در شش «باب»: ۱) در آنکه نصب امام لطف است، ۲) طریق معرفت متعین به امامت امت را، ۳) صفات امام، ۴) امام منصوص، ۵) امامان دوازده‌گانه، ۶) دفع شبه جاحدین وقوع نص جلی؛ خاتمه در معاد جسمانی.

آغاز: بسمله الحمدلله المتوحد بالالهیه لجمیع ما سواه المتفرد ... اما بعد بر ارباب خرد و هوش پوشیده نیست که چنانچه هستی از نیستی بهتر و برتر است و برابری نیستی را با هستی نه درخور است دانش را بر نادانی فزونی برتریست و نادانی در برابر دانایی در پایه پستی و فروتریست ... بنده قلیل البضاعة کثیر المعاصی رفیع الدین محمد بن حیدر الحسینی الطباطبائی به این رساله مختصره در تبیین معارف ضروریه دینیه که ثمره شجره حکمت سنیه است مجلس افروز خاطر خطیر برادران طریقت اسلامی و حقیقت ایمانی می‌گردد ... در بیان معنی وجود و حقیقت هستی

انجام: و تصدیق چنانچه از ریب و انکار بیرون آید در کار نیست و چون مقصود در این رساله بختم انجامید بر شکر نعمای بی منتهای ربانی و درود بر خیر البشر خاتم النبیین و آله الطاهرین اختصار نمود. تمت

چاپ: به اهتمام عبدالله نورانی، عامری نامه، تهران ۱۳۵۳: ص ۲۷۲-۳۲۱.

[نسخه‌های منزوی ۹۶۲/۲؛ الذریعة ۲۸/۱۳ و ۳۷۷/۹؛ دنا ۵۰/۳ (۱۱ نسخه)؛ فهرستواره منزوی ۱۱۸/۶]

۱. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۴۰۳۳/۲

آغاز: و ممکن الوجود قدیم و حادث. فصل اول در بیان معنی وجود و حقیقت هستی بدانکه چون چیزی چنان باشد که عقل تجویز اسناد چیزی باو بنحو ثبوت یا صدور در ظرفی جون ذهن یا خارج ذهن یا نفس الامر کند آن چیز را وجود در آن ظرف باشد و چون نه چنان باشد آن چیز را وجود در آن ظرف نباشد و اول را موجود در آن ظرف گویند و دوم را معدوم در آن ظرف گویند؛ **انجام:** برابر

خط: نسخ، بی‌کا، تا: ذیحجه ۱۰۷۰ق؛ افتادگی: آغاز؛ کاغذ: فرنگی کبود و سپاهانی نخودی، جلد: تیماج مشکی، ۶۶گ (۱۳۶-۲۰۱)، ۱۷ سطر (۶×۱۱)، اندازه: ۱۰×۱۶سم [ف: ۱۳ - ۳۰۲۲]

۲. تهران؛ شورا؛ شماره نسخه:۴۶۲/۸-طباطبائی

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا: محمد مومن حسینی، تا: ۱۰۹۲ق؛ کاغذ: اصفهانی شکری، جلد: تیماج قهوه‌ای، ۳۷گ (۵۴پ-۹۰ر)، ۱۷ سطر، اندازه: ۱۲×۱۸/۵سم [ف: ۲۲ - ۱۷۹]

۳. مشهد؛ الهیات؛ شماره نسخه:۲۰۰۹۲/۲

آغاز و انجام: برابر

خط: شکسته، نستعلیق، کا: محمد معصوم بن علی رضا حسینی، تا: ۱۰۹۲ق؛ افتادگی: آغاز (برگ اول)؛ ۱۰ سطر (۸×۱۴)، اندازه: ۱۳/۵×۱۹سم [ف: ۲ - ۴۸۳]

۴. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۸۲۰۱/۶

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، کا: جمشید، تا: ۱۰۹۳ق؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج عنابی، ۳۰ص (۱۱۲پ-۱۴۱ر)، ۱۳ سطر (۷×۱۳)، اندازه: ۱۲×۱۹سم [ف: ۱۷ - ۵۳]

۵. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۵۲۶۶/۱

آغاز: مقدمه در بیان معنی وجود و حقیقت هستی و انقسم موجود بواجب الوجود و ممکن الوجود و قدیم و حادث. فصل اول: در معنی وجود و حقیقت هستی؛ **انجام:** شبهه دیگر آنکه موسی علیه السلام فرموده یتمسک بسبت ابدا ... تمسک بسبت بدوام نبوت و رسالت در بنی اسرائیل باشد و چون غیر منسوب الدلالة باشد منافی وقوع نسخ مقطوع به نباشد ...

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ افتادگی: انجام؛ مصحح، محشی؛ در انجام رساله، تعلیقه‌ای ناتمام حدود ۳ برگ بر ثمره آمده؛ کاغذ: شرقی، ۱۶گ (۳-۱۸)، ۲۲ سطر، اندازه: ۹×۱۷/۵سم [ف: ۳۸-۷۵۳]

۶. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۲۰-۳۵/۳۳

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۴ ربیع الاول ۱۱۰۲ق؛ مجدول مذهب؛ جلد: تیماج، ۱۴گ، ۲۵ سطر، اندازه: ۱۵/۵×۲۹سم [ف: ۱ - ۴۱۴]

۷. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۹۵۴۳/۱

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۱۰۵ق، جا: مشهد رضوی؛ ۱۸گ (۱پ-۱۸پ)، ۱۹ سطر، اندازه: ۱۲/۵×۱۸/۵سم [ف: ۲۴ - ۲۸۹]

۸. **مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۲۷۴۹/۳**
آغاز: برابر؛ **انجام:** نه بظهور اعجاز و اگر در شریعت ... که واجبست متروک ... القادر.
خط: نستعلیق، کا: ابوالمفاخر، تا: شعبان ۱۱۴۱ق؛ کاغذ: حنایی، جلد: میشن مشکی، ۲۳ سطر، اندازه: ۸×۱۶سم [ف: ۱۱ - ۳۲۷]

۹. **تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۰۶۲۳/۱**
آغاز: برابر؛ **انجام:** باب پنجم در دفع شبه منکرین ... و گفته اند که از مختلفات بر آن حضرت است و بر تقدیری که کلام
از ابتدا تا پایان مقصد چهارم؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: انجام؛ در آغاز نام رساله این چنین نوشته شده: «رساله مختصر در تبیین معارف ضروریة دینیة من مصنفات رفیع الدین الطباطبائی»؛ انتقالی از مدرسه آیت الله بروجردی شهر ری در اردیبهشت ۱۳۷۰؛ جلد: تیماج سرخ، ۲۹گ (۱پ-۲۹پ)، ۱۸ سطر (۵×۱۳/۵)، اندازه: ۱۰×۱۹/۵سم [ف: ۲۰ - ۸۶]

۱۰. **تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۵۹۱۴/۲**
آغاز و انجام: برابر
خط: نستعلیق، کا: فضل علی بن ابوطالب اصفهانی، تا: یک‌شنبه ۲۲ ربیع الاول ۱۲۳۲ق؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج مشکی، ۸۱ص (۲۱۱-۲۹۱)، ۱۶ سطر (۶×۱۱)، اندازه: ۱۰×۱۵سم [ف: ۱۶-۱۵۰]

۱۱. **مشهد؛ گوهرشاد؛ شماره نسخه:۵۵۲/۱۵**
آغاز و انجام: برابر
خط: نستعلیق، کا: سید بشیر موسوی، تا: ۱۵ جمادی الثانی ۱۲۳۸ق؛ کاغذ: فرنگی صیقلی، جلد: تیماج مشکی، ۲۰-۲۴ سطر (۸×۱۶)، اندازه: ۱۴×۲۱سم [ف: ۲ - ۶۶۲]

۱۲. **قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۷۷۷/۲**
آغاز: برابر؛ **انجام:** و قادر است یعنی جاهل نیست که اثبات صفات کمال را حمل بسبب مقابل آن صفات که طرف نقصان است کرده.
این رساله در فهرست به نام اصول دین آمده که به استناد فهرست مرعشی ۷۵۴/۳۸ تغییر یافت؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۲۷۳ق؛ مصحح، محشی؛ جلد: تیماج مشکی، ۲۶گ (۷۴ر-۹۹ر)، ۲۳ سطر، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۲ - ۳۸۴]

● ثمره شجره رمل / رمل / فارسی

samare-ye šajare-ye raml

رساله متوسطی است در بیان احکام رمل و خانه‌ها و اعداد و نقطه رملی که با عناوین «فصل، فصل» برگزار شده است. فصل اول در احکام علم رمل و فصل آخر به بیان حروف اشکال رمل اختصاص یافته است.

قم؛ مرکز مطالعات؛ شماره نسخه:۸۶۲
آغاز: بسمله، و بعد وفقک الله تعالی فی الدارین ... قال الله تبارک و تعالی تزودوا فان خیرالزاد التقوی قال ایده الله طالبان این علم شریف را شرائطی است؛ **انجام:** از هر طبیعت یک حرف بگیری و بکوکبی دهی چنانکه هر یک را چهار حرف باشد بر این مثال
خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۱۰۲گ، ۱۲ سطر، اندازه: ۱۲×۱۷/۵سم [ف: ۲ - ۱۲۴]

● ثمرة الشجرة فی مدایح العترة المطهرة / شعر / عربی

ṯamarat-uš šajara fī madāyiḥ-il ʻitrat-il muṭahhara

سماوی، محمد بن محمد طاهر، ۱۲۹۲ - ۱۳۷۰ قمری

samāvī, mohammad ebn-e mohammad tāher (1875 - 1951)

ارجوزه سماوی است در مدح عترت پیامبر (ص).
چاپ: مطبعة الآداب بغداد در ۱۳۳۱ق

تهران؛ شورا؛ شماره نسخه:۱۵۷۷۵/۱۱
خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۳۳۱ق، چاپ سربی؛ جلد: تیماج فرنگی، ۱۵گ (۷۹ر-۹۳پ)، ۲۵ سطر، اندازه: ۱۰×۱۳سم [ف: ۴۴ - ۵۹]

● ثمره شجره کفر و ایمان / کلام و اعتقادات / فارسی

samare-ye šajare-ye kofr va īmān

مراغی، محمد علی بن حسین، ق۱۳ قمری

marāqī, mohammad ʻalī ebn-e hoseyn (- 19c)

وابسته به: عقاید المومنین؛ مراغی، محمد علی بن حسین (-۱۳)
رساله مختصری است منتخب از تألیف دیگرش به نام «عقاید المؤمنین» که جهت دوستان در یک «مقدمه» و پنج «مقصد» و یک «خاتمه» نگاشته: مقدمه: در فرق بین ضروری دین اسلامی و ایمانی؛ مقصد ۱. اصول دین؛ ۲. صفات ثبوته و سلبیه؛ ۳. اقسام فروع دین و توابع آن؛ ۴. اقسام کفر و علامت آن؛ ۵. اختیاری بودن کفر و ایمان؛ خاتمه: در احکام کفر و ایمان و اسلام.
آغاز: الحمدلله رب العالمین ... اما بعد این رساله ایست مختصر که مسمی شد بثمره شجره کفر و ایمان
انجام: و اقوی آنست که مجمل کافی است خصوصا وقتی که بتفصیل بخاطر نداشته باشد
[دنا ۵۰۹/۳؛ فهرستواره منزوی ۲۴۱/۹]

شرح و حواشی:
۱- ثمره شجره کفر و ایمان (منتخب)؛ مراغی، محمد علی بن حسین (-۱۳)

۱. **کرمانشاه؛ جلیلی؛ شماره نسخه:۲۳۲**
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، کاتب = مؤلف، تا: ۱۲۲۵ق، جا: مراغه؛ ظاهراً نسخه مسوده اصلی است؛ کاغذ: شکری فرنگی آهار مهره، جلد: تیماج مشکی، ۶۳گ، ۱۶ سطر، اندازه: ۱۰/۵×۱۵/۵سم [ف: - ۶۳]

۲. **قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۰۲۳۸/۱**

آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، کا: جبار بن ابراهیم، تا: ۱۲۳۳ق؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۲۷گ (۱پ-۲۷پ)، اندازه: ۱۵×۲۰/۵سم [ف: ۲۶ - ۲۰۰]
۳. تهران؛ شورا؛ شماره نسخه:۱۷۱۵۲
بی‌کا، بی تا[د.ث. مجلس]

● **ثمره شجره کفر و ایمان (منتخب)** / کلام و اعتقادات / فارسی

samare-ye šajare-ye kofr va īmān (mn.)

مراغی، محمد علی بن حسین، ق۱۳ قمری

marāqī, mohammad ʻalī ebn-e hoseyn (- 19c)

وابسته به: ثمره شجره کفر و ایمان؛ مراغی، محمد علی بن حسین (-۱۳)

مختصری در بیان عقاید حقه از اصول دین و همچنین بیان احکام واجب و مستحب، مشتمل بر یک مقدمه و یک خاتمه. عناوین «مقصد»ها بدین ترتیب است: ۱. اصول دین؛ ۲. صفات ثبوتیه و سلبیه؛ ۳. اقسام فروع دین؛ ۴. اقسام کفر؛ ۵. بیان اختیاری بودن کفر و اسلام و ایمان؛ ۶. بیان توبه از گناهان.
[دنا ۵۰۹/۳؛ فهرستواره منزوی ۵۵۹/۹]

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۱۲۳۵
آغاز: الحمدلله رب العالمین و الصلاة و السلام علی خیر خلقه ... اما بعد این رساله ایست منتخب گردیده؛ **انجام:** این رساله منتخب از ثمره شجره و کفر و ایمان بعون الملک المنان
خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۶ رجب ۱۲۳۷ق، جا: مراغه؛ افتادگی: وسط؛ مصحح؛ کاغذ: شرقی، جلد: تیماج قهوه‌ای، ۱۱۲گ، ۱۰ سطر (۶×۱۰/۵)، اندازه: ۱۰×۱۴/۵سم [ف: ۲۸ - ۳۴۰]

● **ثمره طبی** / ادبیات / فارسی

samare-ye tebbī

طغرای مشهدی، - ۱۱۰۰ قمری

toqrā-ye mašhadī (- 1689)

با نثر آمیخته به نظم. در آن بسیاری از واژه‌ها و اصطلاح‌های پزشکی و گیاهان را به استعارت به کار برده است: اما بعد، چون به مقتضای نبض‌شناسی خامه حکمای شهر فصاحت لقمانم می‌خوانند و به موجب شریان گزینی نامه اطبای دیار بلاغت بقراطم می‌خوانند ... (احمد منزوی)
آغاز: بسمله. ثمره طبی طغرا که تازه میوه کاغذین سبد ... ای درد تو بهتر از دوای دگری ×× بیماری تو به از شفای دگری
انجام: عالم همه محتاج دوای علل اند ×× جز خاکی فریاد رسی بی علت
[دنا ۵۰۹/۳؛ نسخه‌های منزوی ۳۵۴۸/۵: نشانی ۵ نسخه؛ مشترک پاکستان ۱۷۰/۵: نشانی ۶ نسخه]

۱. تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه:۲۰۰/۱۶-عکسی
اصل نسخه: گنج بخش، ش ۲۰۸۶ (گنج ۳/۱۲۶۰)؛ خط: نستعلیق تحریری، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ ۲۵ص (۱۸۲-۲۰۶) [عکسی ف: ۲-۷۷]
۲. تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه:۷۵۰/۱۴
آغاز و انجام: برابر
خط: نستعلیق تحریری، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ ۱۴گ (۸۱پ-۹۴پ)[ف: ۲ - ۵۸]
۳. تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه:۲۵۸/۱۳-عکسی
اصل نسخه: کتابخانه شخصی میرداد خان افغان که در پاکستان به خرید و فروش کتاب می‌پردازد؛ خط: نستعلیق پخته، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ ۱۴گ (۷۵-۸۸) [عکسی ف: ۲ - ۷۷]
۴. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۱۰/۶
آغاز و انجام: برابر
خط: نستعلیق شکسته، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ کاغذ: نوعی ترمه، جلد: تیماج سرخ، ۱گ (۲۶پ)، ۱۵ سطر (۱۰×۱۹/۵)، اندازه: ۱۸×۲۹/۵سم [ف: ۲ - ۱۹۷]
۵. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۵۸۶۱/۲۴-ف
نسخه اصل: دانشگاه پنجاب در لاهور شماره ۸۷۴/۹ فارسی؛ کا: ظهیرای تفرشی، تا: ۱۲۴۵ق [فیلمها ف: ۳ - ۱۸۸]
۶. تهران؛ بانکی پور؛ شماره نسخه:بدون شماره
بی‌کا، بی‌تا [میراث اسلامی: ۵ - ۶۲۷]
۷. تهران؛ شورا؛ شماره نسخه:۳۲۱۵/۱۶
خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ باسرلوح، مجدول، دارای کمند؛ کاغذ: هندی، جلد: تیماج تریاکی، ۱۷ص (۱۴۷-۱۶۳)، ۳۲ سطر (۹×۲۷)، اندازه: ۱۶×۳۲/۵سم [ف: ۱۰ - ۷۹۵]

← ثمرة العقاید ⩤ حدائق ذات بهجة

● **ثمرة العقبى** / فقه / عربی

t̲amarat-ul ʻuqbā

مبحث من مباحث ثمرة العقبى شرح ذخیرة الجزاء فی کیفیة الصلوة ... کما ذکر الشیخ الشهید ... فی الالفیة و النفلیة. الفصل الاول فی مقارنات الصلوة.

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۴۹۸۴/۲
بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ مجدول؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج تریاکی، ۱۴گ(۳۰ر-۴۳ر)،(۶/۵×۱۵)، اندازه: ۱۳×۲۳/۵سم [ف: ۱۵-۴۰۷۷]

● **ثمرة العمر** / فهرست / فارسی

samarat-ol ʻomr

نصیری امینی، فخرالدین، ۱۲۸۹ - ۱۳۷۹ شمسی

nasīrī amīnī, faxr-od-dīn (1910 - 2000)

این دو شماره، فهرست ۵۵۰ نسخه از نسخه‌های نفیس فخرالدین

نصیری امینی است که وی در شهریور ۱۳۳۶ش آنها را به دانشگاه تهران فروخت. این نسخه‌ها از شماره ۱۷۶۳ تا ۲۳۱۲ در جلدهای ۸ و ۹ فهرست دانشگاه تهران معرفی شده‌اند. بنا بر مقایسه‌ای که میان نوشته نصیری و فهرست دانشگاه انجام شد ظاهراً فقط یک نسخه از این فهرست به دانشگاه منتقل نشده که مشخصات آن چنین است: الامثال السایرة من شعر المتنبی، این کتاب را صاحب بن عباد برای فخرالدوله دیلمی از دیوان متنبی انتخاب نموده است و تمام این کتاب به خط علی بن حسن الباخرزی الشاعر مصنف دمیة القصر می‌باشد. تاریخ کتابت ۴۳۴ق، در ۴۴ صفحه، به قطع ۱۷×۲۷. نصیری در مقدمه کتابش مورخ ۵ دی ۱۳۳۴ نوشته است: «در عرض این مدت در عالم سیاحت ۲۰-۳۰ ساله و تفحص و تجسس پاره‌ای از نسخه‌های عجیب و نفیس ... که نام بسیاری از آنها را حتی کسی نشنیده است تحصیل نمودم. اکنون که سنین عمر بر ۴۵ بالغ آمده خواستم فهرست مختصری بر کتب خطی خود که به نام «ثمرة العمر» نامیده‌ام به قلم آورم تا نموذجی باشد و مشخصات هر کتاب معلوم شود و یادگاری از بنده بماند». صفحات ۱-۵ فهرست کتابخانه‌هایی است که فخرالدین نصیری این نسخه‌ها را از آنها تهیه کرده بود: ۱. کتابخانه علامه مجلسی؛ ۲. کتابخانه حجة الاسلام شفتی؛ ۳. کتابخانه سید محمد باقر موسوی خوانساری صاحب روضات الجنات؛ ۴. کتابخانه حاجی محمد ابراهیم کلباسی؛ ۵. کتابخانه ابوالمعالی کلباسی؛ ۶. کتابخانه سلسله فیضیه شامل خطوط ملامحسن و فرزندش و چند تن دیگر از آن خاندان؛ ۷. کتابخانه فرهاد میرزا؛ ۸. کتابخانه میرداماد؛ ۹. کتابخانه شیخ بهایی؛ ۱۰. کتابخانه مولی صالح مازندرانی؛ ۱۱. کتابخانه سید محمدعلی داعی الاسلام، مقداری از کتب این کتابخانه را در حراج کتابهای خطی ایشان، که در کتابخانه دانش فرزند ایشان حراج می‌شد خریداری کردم؛ ۱۲. کتابخانه والد مدظله (مجدالدین نصیری) چون تعداد کثیری از کتب کتابخانه خودشان را به تقویم مرحوم تربیت به کتابخانه مجلس شورای ملی و به تقویم آقای سهیلی به کتابخانه ملی ملک و به مرحوم حاج سید نصرالله تقوی و حضرت آقای مشکوة و سایرین فروختند به واسطه علاقه وافری که به تحصیل و جمع‌آوری کتب خطی داشتم بی‌نهایت متأثر شدم و تعدادی از کتب باقیمانده را به تقویم حضرت آقای مشکوة بنده خریداری کردم؛ ۱۳. کتابخانه سردار کابلی، که در حراج کتابخانه شمس خریداری کردم و در این حراج عده کثیری از علما و روحانیین و مشاهیر بودند مانند حجة الاسلام مدرس خیابانی مصنف کتاب ریحانة الادب که پیوسته مرا به خریدن کتب خطی تشویق می‌فرمودند؛ ۱۴. کتابخانه سید علی بلاسد مشهور به قاضی عسکر؛ ۱۵. کتابخانه شمس الدین بن محمد جعفر حکیم الآلهی. پس از آن این فهرست‌ها آمده است: نام علما و مشاهیری که خطشان در این کتابخانه هست، شماره کتبی که در سال‌های ۲۴۹ق تا ۹۰۰ق کتابت شده، شماره کتب اصل یا دارای بلاغ قرائت، خطوط خوشنویسان، خطوط جنگ‌های علما و عرفا و مشاهیر، خطوط سلاطین یا خزانه آنها و کتبی که برای وزرا نوشته شده اند (ص۶-۱۵). فخرالدین نصیری در جای دیگری اصرار و ابرام میرزا محمدخان قزوینی و بدیع الزمان و فروزانفر و عباس اقبال آشتیانی را علت واگذاری این نسخه‌ها به دانشگاه تهران ذکر کرده است. (محمد حسین حکیم)

۱. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۰۸۱۶

بی‌کا، تا: ۱۳۳۴ق؛ نسخه اصل، ماشین نویسی شده، با تصحیحات و اضافات بسیار به خط محمد تقی دانش پژوه؛ جلد: گالینگور سرخ،۱۲۱گ،۲۸سطر(۱۶×۳۳)،اندازه:۲۰/۵×۲۸سم[ف: ۲۰ - ۳۴۴]

۲. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۰۸۱۸

نسخه دیگری از شماره ۱۰۸۱۶ است. ابتدای این نسخه یادداشتی از ایرج افشار آمده که بر اساس آن قرار بوده است که این فهرست در مجموعه انتشارات فرهنگ ایران زمین چاپ شود (با نام فهرست کتابخانه خصوصی فخرالدین نصیری)؛ بی‌کا، بی‌تا [ف: ۲۰ - ۳۴۷]

۳. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۰۸۱۷

جلد دوم شماره ۴۰۵ تا ۵۵۰؛ بی‌کا، بی‌تا؛ ماشین نویسی شده، با تصحیحات و اضافات بسیار به خط محمد تقی دانش پژوه، در ادامه نسخه پیشین شماره صفحه خورده است (از ۱۰۷ تا ۱۴۶) بعد از متن فهرست نمایه نام علما و اعلام و مشاهیر اولیاء و اکابر شعراء و نویسندگان مشهوری که خطوطشان در متن یا حاشیه کتب این کتابخانه مرقوم است به ترتیب شماره فهرست ثمرة العمرة (۲۹برگ)؛ ۶۸گ [ف: ۲۰ - ۳۴۷]

← ثمرة الفلاسفه ⟵ سمر الفلاسفة

● **ثمرة الفؤاد = نوباوه** / ادبیات / فارسی

samarat-ol fo'ād = nobāve

منیر لاهوری، منیر بن عبدالمجید، ۱۰۱۹ - ۱۰۵۴ قمری

monīr-e lāhūrī, monīr ebn-e 'abd-ol-majīd (1611 - 1645)

تاریخ تألیف: ۱۰۵۱ق

گفتاری است ادبی عرفانی، به نظم و نثر از ابوالبرکات منیر بن ابی المجد مولتانی. نسخه‌های آن در دیوان هند و بنگال هست.

[ایوانف ۱۶۰/۱ ش ۳۶۶؛ شیرانی ۳۸۹؛ نسخه‌های منزوی ۱۳۰۸؛ فهرستواره منزوی ۲۵۱/۷ و ۶۶۳/۱۰]

۱. تهران؛ مینوی؛ شماره نسخه:۷۹/۳

خط: نستعلیق، کا: ابوالمکارم، تا: ۲۶ شعبان ۱۰۹۳ق، جا: تته؛ قطع: ربعی [نشریه: ۶ - ۶۸۰]

۲. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۵۰۸۳/۵

آغاز: بسمله. این منتخب از بخت نکو فرجامش ×× افتاده چو آغاز نکو انجامش / دیده بمذاق آشنا ایامش ×× «نوباوه» نهاده از لطافت نامش / آنچه در شمار نیاید و در حساب نگنجد، ستایش و سپاس.؛ **انجام:** برابری ایشان تا ابد خواهد ماند، و هیچیک بر دیگری پیشی و افزونی نخواهد یافت، والله اعلم.

خط: نستعلیق خوش، بی‌کا، تا: با تاریخ ۱۲۹۱ق؛ جلد: میشن قهوه‌ای، ۷گ (۳۱ر–۳۷پ)، ۱۴ سطر، اندازه: ۱۸/۲×۲۸/۳سم [ف: ۸ – ۱۸۹]

۳. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۸۳۰۶

آغاز: بسمله، این منتخب از بخت نکو فرجامش ×× افتاده چو آغاز نکو انجامش؛ **انجام:** هر که دارد سخن دارد میدانی که چه گفته ام و چه می‌گویم و السلام و الاکرام.

خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ کاغذ: نخودی، جلد: تیماج زرکوب [رایانه]

۴. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۸۳۰۶

آغاز: بسمله، این منتخب از بخت نکو فرجامش افتاده در آغاز نکو انجامش؛ **انجام:** هر که دارد سخن دارد می‌دانی که چه گفتم و چه می‌گویم و السلام و الاکرام.

خط: نستعلیق جلی، بی‌کا، بی‌تا؛ ۳ برگ مراسلات ضمیمه دارد؛ قطع: وزیری [رایانه]

۵. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۶۲۱۵/۲-ف

نسخه اصل: کتابخانه گنج بخش؛ بی‌کا، بی‌تا [فیلمها ف: ۳ – ۲۱۰]

● **ثمرة الفؤاد** = **اسرار الصلاة** / فلسفه احکام / عربی

ṯamarat-ul fu'ād = asrār-uṣ ṣalāt

شریف لاهیجی، قطب الدین محمد بن علی، - ۱۰۹۷ قمری

šarīf-e lāhījī, qotb-od dīn mohammad ebn-e 'alī (-1686)

در بیان اسرار احکام و حقایق اعمال عبادی و پر از ذوقیات و آیات و اخبار و اشعار فارسی و عربی و قصص و حکمت‌هاست، و با قطعه‌هایی به فارسی و مشتمل بر دو «مائده» و «خاتمه» و در هر مائده دارای چند «ثمره»: مقدمه درباره کلیاتی از امور باطن و تصفیه نفس؛ مائده ۱. اسرار عبادات شامل شش «ثمره»: ۱) افعال قلبی طهارت، ۲) افعال قلبی نماز یومیه، ۳) افعال قلبی زکوة، ۴) افعال قلبی روزه، ۵) افعال قلبی حج، ۶) افعال قلبی جهاد؛ مائده ۲. افعال قلبیه و اعمال باطنیه معاملات شرعیه است، در بیست «ثمره»: ۱) اعمال قلبیه بیع و تجارت، ۲) وظیفه قلبیه رهن، ۳) ودیعه، ۴) عاریه، ۵) وکالت، ۶) شرکت، ۷) حواله، ۸) ضمان، ۹) وام، ۱۰) ازدواج، ۱۱) طلاق، ۱۲) عتق، ۱۳) نذر و قسم، ۱۴) دعاوی و بینه‌ها، ۱۵) میراث‌ها و وصیت‌ها، ۱۶) صید، ۱۷) ذبایح، ۱۸) حدود، ۱۹) قصاص، ۲۰) دیات؛ خاتمه در تعیین فرقه ناجیه که شیعه اثنی عشریه است.

آغاز: بسم ... الحمدلله الذی جعل قوام الدین و نظام امور المسلمین منوطا بأعمال الجوارح ظاهرا، و مربوطا بأفعال القلوب باطنا. و الصلوة علی متمم مدار الإصطفاء و معدل نهار الإهتداء اول الأنبياء باطنا و آخرهم ظاهرا؛ و وصيه الذی هو سهيمه فی الخلقة النورية أولا ومعينه فی تأدية الرسالة إلی الخليقة آخرا؛ و أولاده خلفاء الله فی أرضه، المستحفظين للأمانة الموروثة من آبائهم الكاملين المكملين؛ كيلا يتطرق عليها المساد و الإختلال من مساس المجنبين، و تفرق الاتصال من وساطة المخبطين؛ صلوة باقية إلی يوم الدين. و بعد، فيقول الفقير إلی الله الغنی اللطيف المغنی: قطب الدين محمد بن شيخعلی الشريف اللاهجی: إن الأعمال – كما هو مزعوم أرباب الكمال – شرعت لغرض النية و صيرورتها شجرة مغروسة فی أرض القلب و ملكة راسخة لجوهر النفس. فالنية هی المقصود بالذات. من الأعمال، كما المقصود من الأبدان الأرواح؛ فهی روح العمل، كما الإخلاص روح النيه. و النية هی العزم المقارن للفعل المطلوب شرعا علی وجهه، و حيث ان النية هی العزم المذكور علم أنه لامدخل فيها للسان، و من هذا سنح بخاطری الفاتر بالنظم الفارسی: مانده در کسوف ألفاظ، معانی پنهانی ×× جامه بر قامت آزاده دلان زندان است

انجام: إن كنت له فی أوامره و زواجره مطيعا فقد صدقت، و إن كنت بخلاف ذلك فلاتزد بذنوبك هذه الدعوة العظيمة الشريفة التی لست من أهلها، لاتقل «أنا من شيعة أميرالمؤمنين عليه السلام» و لكن قل «أنا من مواليه و محبيه و معدی أعدائه»؛ هم القوم، من أصفاهم الود خالصا ×× تمسك فی اخراه بالسبب الأقوی / هم القوم، فاقوا العالمين مناقبا ×× محاسنها تجلی و آياتها تروی / موالاتهم فرض و حبهم هدی ×× و طاعتهم ود و و دهم تقوی/ فالحمدلله الذی قد ختم كتابی بختام المسك و هو التقوی، فان العاقبة للمتقين.

[أعيان الشيعة ۴۳۱/۹؛ الذريعة ۱۵/۵؛ ريحانة الأدب ۴۷۵/۴ اعيان الشيعة: ۴۳۱/۹؛ دنا ۵۰۹/۳]

شرح و حواشی:

۱- حاشیة ثمرة الفؤاد؛ شریف لاهیجی، قطب الدین محمد بن علی (- ۱۰۹۷)

۱. تهران؛ مهدوی؛ شماره نسخه:۳۵۵/۱

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ قطع: ربعی [نشریه: ۲ – ۱۱۵]

۲. مشهد؛ مرتضوی؛ شماره نسخه:بدون شماره

کا: محمد جعفر بن عبدالواسع جیلانی، تا: دهه دوم ربیع الاول ۱۰۶۴ق؛ افتادگی: انجام [ف: - ۱۱]

۳. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۳۵۲۳

آغاز: برابر؛ **انجام:** فان العاقبه للمتقین علیه الوف من التحیه

خط: نسخ، کا: ابوالفضل فرزند مؤلف، تا: ۱۰۷۲ق[الفبائی ف: ۱۵۶]

۴. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۳۵۲۴
آغاز و انجام: برابر
خط: نستعلیق، کا: میر یوسف، تا: ۱۰۷۵ق [الفبائی ف: ۱۵۶]

۵. تهران؛ شورا؛ شماره نسخه:۹۷۰۸
آغاز: برابر؛ **انجام:** انه جاء رجل الی مولانا الامام الحسن بن علی علیهما السلام فقال یابن رسول الله انا من شیعة امیرالمومنین
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ افتادگی: انجام؛ محشی با نشان «منه»، رکابه‌دار؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۹۱گ، ۱۴ سطر، اندازه: ۱۱×۱۸سم [ف: ۳۱ - ۶۱]

۶. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۹۶۹۹/۱
آغاز و انجام: برابر
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ تملک: محمد مهدی بن ملا عبدالله قره داغی؛ جلد: تیماج قرمز، ۱۴۴گ (۱پ-۱۴۴ر)، ۱۱ سطر، اندازه: ۱۲/۵×۱۸/۵سم [ف: ۲۵ - ۶۳]

۷. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۳۰۹۶/۱۱
آغاز و انجام: برابر
خط: نستعلیق، کا: ابوالقاسم حسینی فرزند میرزا عزیز، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی:وسط(از برگ۸۴به بعد)؛محشی؛کاغذ:فرنگی آهار مهره، ۲۱گ (۸۳ر-۱۰۳ر)، ۳۳ سطر، اندازه: ۱۵×۲۷سم [ف: ۳۳ - ۱۷۴]

۸. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۲۲۳۵/۱
آغاز: برابر؛ **انجام:** این روشنی زیرتو نور هدایت است ×× دود چراغ مدرسه این نور کی دهد.
مقدمه کتاب را داراست؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۴گ (۱پ-۴پ)، اندازه: ۱۹×۲۸سم [محدث ارموی مخ: ۱ - ۴۷۲]

۹. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۱۷۳۲/۲
خط: شکسته نستعلیق، بی‌کا، تا: ۹ صفر ۱۲۲۸ق؛کاغذ: پسته‌ای، جلد: میشن قهوه‌ای، ۴۲گ (۱۰پ-۵۱ر)، ۲۳ سطر، اندازه: ۱۵×۳۱سم [ف: ۵ - ۳۵۰]

۱۰. یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه:۳۱۹۴/۱۰
آغاز: برابر
خط: نستعلیق، کا: مهر علی، تا: ۱۲۳۲ق؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: مقوایی با تیماج مشکی، ۳۲ص (۱۶۲-۱۹۳)، ۲۴ سطر (۸/۵×۱۵)، اندازه: ۱۳×۲۰سم [ف: ۵ - ۱۵۶۶]

۱۱. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۴۰۵۷/۱۳۴
بندی از آن به فارسی؛ خط: شکسته نستعلیق، کا: محمد زمان بن کلبعلی متطبب خراسانی، تا: ۲ شعبان ۱۲۵۵ق؛ ۴گ (۲۴۴ر-۲۴۷ر)[ف: ۷ - ۱۹۳]

۱۲. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۲۰۸۳/۱
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ و نستعلیق تحریری، کا: علی محمد، تا: ۱۲۶۳ق؛ مصحح، محشی، با قلم خوردگی؛ تملک: یوسف بن اسماعیل اردوبادی در ۱۳۱۵ق؛ کاغذ: فرنگی، ۵۳گ (۱-۵۳)، ۱۷ سطر، اندازه: ۹×۱۶سم [ف: ۳۰ - ۴۹۷]

۱۳. بیرجند؛ دیانی؛ شماره نسخه:۱۰۱/۱
خط: نسخ، کا: محمد بن علی اصغر قائنی سرچاهی، تا: شنبه ۱۸ ذیقعده ۱۲۶۸ق، جا: قریه از توابع قائن؛ جلد: تیماج مشکی، ۳۸گ (۱پ-۳۸پ)، اندازه: ۱۵/۵×۲۱/۵سم [ف: - ۷۹]

۱۴. تهران؛ شورا؛ شماره نسخه:۵۴۴۱/۱
خط: نستعلیق، کا: میرزا محمد فراهانی، تا: شنبه شوال ۱۲۷۴ق، جا: آشتیان؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج قهوه‌ای، ۶۲گ (۱پ-۶۲پ)، اندازه: ۱۲/۵×۲۱/۵سم [ف: ۱۶ - ۳۴۳]

۱۵. مشهد؛ الهیات؛ شماره نسخه:۲۲۵۶۸
آغاز: برابر
خط: شکسته، نستعلیق، کا: میرزا محمد فراهانی، تا: شعبان ۱۲۷۴ق؛ محشی با رمز منه؛ کاغذ فرنگی؛ جلد: مقوا نیلی، عطف میشن قهوه‌ای، ۴۶گ، ۲۳ سطر (۹×۱۵)، اندازه: ۱۴/۵×۲۰/۵سم [ف: ۳ - ۷۵۱]

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۲۱۶۹-ف
نسخه اصل: همان نسخه بالا [فیلمها ف: ۱ - ۳۱۲]

۱۶. تهران؛ مؤسسه مطالعات اسلامی؛ شماره نسخه:۱۲/۲
آغاز: برابر؛ **انجام:** والذینهم لفروجهم حافظون الاعلی ازواجهم او ما ملکت ایمانهم ثم لایخفی ان تصرف
خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۳۱۱ق؛ افتادگی: انجام؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج مشکی، ۴۹گ (۱۳۰ر-۱۷۸)، ۱۷ سطر (۹×۱۵)، اندازه: ۱۷/۵×۲۲سم [ف: - ۱۱]

۱۷. اصفهان؛ کتابخانه‌های اصفهان؛ شماره نسخه:۷۳
آغاز و انجام: برابر
خط: نستعلیق زیبا، بی‌کا، بی‌تا؛ مجدول، محشی از مؤلف مختوم به «منه» و «منه، وفقه الله»، خط این نسخه کاملاً شبیه خط مؤلف است؛ مهر: «علی ابن محمد الموسوی» که مقصود مرحوم حاج میرسید علی مجتهد چهارسویی می‌باشد؛ کاغذ: فستقی، جلد: تیماج قهوه‌ای، ۹۲گ، ۱۴ سطر (۵/۵×۱۲)،اندازه: ۱۱×۱۸/۵سم [فهرست روضاتی: - ۳۴۷]

۱۸. اصفهان؛ کتابخانه‌های اصفهان؛ شماره نسخه:۷۴
آغاز: بسم ... حمد نامحدود أحدی را که بلند ساخت هر که را پستی گزید، و پست ساخت آنکه را بلندی طلبید؛ و هو الذی فی علوه دان، و فی عال؛ فأینما تولوا فثم وجهه المتعال، جهانرا بلندی و پستی توئی ×× ندانم چه هر چه هستی توئی / و صلوة نامعدود بر سفیر بی نظیر او که با وجود ایجاد بلندی و پستی عالم بسبب وجود با جودش فقر و مسکنت را شعار نفس مقدس خود ساخته بکلام بلند «الفقر فخری» کلاه گوشه فقراء باب الله را عرشسا ساختند، با همه چون خاک زمین پست بود ×× وز همه چون باد تهی دست بود / و بر آل أطهار او که علو پستی را برد نو بلندی نشأه فانیه رجحان داده مستدعی بدعاء «اللهم ! لاترفعنی فی الناس درجة إلا حططتنی عند نفسی مثلها، و لاتحدث لی عزا ظاهرا إلا

أحدثت لی ذلة باطنة عند نفسی بقدرها» بودند؛ هر جا که از بلندی و پستی سخن رود ×× از آسمان بلندتر از خاک کمترم / باعث فقیر محتاج توفیق ایزدی: قطب الدین محمد بن شیخعلی الشریف اللاهجی بر تحریر این سطور آنکه یکی از دوستان حقیقت بین که نشیب و فراز أطور ناهنجار دنیای ناپایدار بعینین سرو سر دیده بود، و نغمات بی آهنگ زیر و بم روزگار غدار بصماخین گوش و هوش شنیده؛ تحقیق معنی بیتی از أبیات مولوی معنوی که در «مثنوی» فرموده: هر که بالاتر رود أبله تر است ×× استخوان او بتر خواهد شکست / نمود؛ **انجام:** برابر؛ فی یوم الجمعة الرابع من شهر ربیع الأول سنه ۱۰۷۲

خط: نستعلیق زیبا، بی‌کا، بی‌تا؛ این نسخه ضمیمه رساله کوتاهی است در شرح بیتی از مثنوی جلال الدین بلخی، انجام رساله: «بنابراین چنانچه أمیر مؤمنان - علیه سلام الله الملک المنان که کلام حقیقت انتظامش مومیائی شکستگیهای جسم و جان است فرموده اند «رحم الله امرء عرف قدره و لم یتعد طوره»: درود معبود کسی را سزاوار باشد که عارف بر أحوال خود گشته تجاوز از حد ننماید، شکر منعم حقیقی بر صحت حال و نیل بر کفاف حلال نماید و بجاه و مال غیر که در أکثری از أشخاص زیاده از آنچه باو رسیده اگر رساند باعث طغیان حال و خسران مآل است، چنانکه کریمه «إن من عبادی من لایصلحه إلا الفقر، لو أغنیته لأفسده» و حدیث شریف نبویه «انظروا إلی من هو أسفل منکم و لاتنظروا إلی من هو فوقکم، فانه أجدر ألا تزدرءوا نعمة الله علیکم» شاهد است، بر آن رشک نبرد و غبطت ننماید که: بهر کس آنچه می‌بایست دادست؛ إذا ما کساک الله سر بال صحة ×× و لم تخل عن قوت یحل و یعذب / فلا تغبطن المکثرین فإنما ×× علی قدر ما یکسوهم الدهر یسلب / داده خود سپهر بستاند ×× نقش «الله» جاودان ماند». نسخه رساله: چنانکه گفتیم این رساله مختصر در ده صفحه است که هشت صفحه آن پیرامون مطالب عرفانی و سلوک مشتمل بر چند آیه و حدیث و اشعار فارسی عرفانی و کلمات عرفاست و حواشی چندی نیز از مؤلف دارد، و دو صفحه آخر در بیان «قصد ناظم»است، محشی به رمز «منه»، خط این نسخه نیز کاملاً شبیه به خط نسخه پیشین است، و پیداست که این نسخه از نسخ ابتدائی مؤلف است و نسبت به نسخه پیشین نواقص بسیار دارد، روی برگ یکم نسخه این عبارت به خط مرحوم آیة الله آقای حاج میرزا سید حسن چهارسویی نوشته شده: «کتاب ثمرة الفؤاد، فی کیفیة النیة و حقیقتها و أحکامها، لقطب الدین محمد بن شیخعلی اللاهجی»؛ مهر «سید مرتضی الحسینی»، «أنا مدینة العلم و علی بابها» و مهر «لا إله الا الله الملک الحق المبین ...»؛ کاغذ: زاغی، جلد: تیماج سبز، ۹۰گ، ۱۴ سطر (۷×۱۴)، اندازه: ۱۳×۲۲سم [فهرست روضاتی: ۳۶۴]

۱۹. مشهد؛ مدیر شانه چی؛ شماره نسخه:۲۱

خط: نستعلیق خوش، بی‌کا، بی‌تا؛ با حواشی؛ قطع: ربعی [نشریه: ۵ - ۵۹۲]

● **ثمرة الفؤاد** / اصول فقه / عربی

t̠amarat-ul fu’ād

استرآبادی، محمد مهدی بن محمد شفیع، - ۱۲۵۹ قمری

estarābādī, mohammad mahdī ebn-e mohammad šafī‘ (- 1843)

تاریخ تألیف: چهارشنبه ۱۳ محرم ۱۲۳۵ق؛ محل تألیف: کرمانشاه

رساله در مسئلة ترجیح اجماع منقول است چنان که مؤلف نگاشته است: «ان هذه الرسالة قد صنفت لتحقیق مسئلة اصعب من خرط القتاد و هن ترجیح الاجماع المنقول بخبر الواحد من المجتهدین العدول من الشهرة المحققة او العکس عند التعارض علی قواعد الاصول».

آغاز: قویم لاثبات التکلیف الالهی و استکشاف الاحکام الشرعیه الفرعیه کما هی ...

۱. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۸۷۰۳

آغاز: برابر؛ **انجام:** و الصلوة علی افضل النبیین العظام محمد و آله الذینهم للتقی مصابیح و للهدی اعلام

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: پنج‌شنبه ۲۸ ربیع الثانی ۱۲۳۹ق؛ افتادگی: آغاز؛ مصحح، واقف: رهبری، فروردین ۱۳۷۲؛ کاغذ: نخودی کشمیری، ۱۸گ، ۱۴ سطر، اندازه: ۱۱×۱۸سم [ف: ۱۶ - ۱۱۷]

۲. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۸۷۰۴

آغاز: برابر؛ **انجام:** الا ان یتمسک باصاله فشاء الازمان

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۲۳۹ق؛ افتادگی: آغاز [رایانه]

● **ثمرة الفؤاد = چهل حدیث** / شرح حدیث / فارسی

samarat-ol fo’ād = čehel hadīs

مؤلف شیعی است و از مولوی و امام رازی و ابن طاوس و شهید و شیخ بهایی و از عیون المجالس ظاهر حدادی یاد کرده و در پایان چند خطاب از رساله خطابیات خود آورده است. نام کتاب در دیباچه هست. در یک «مقدمه» و چند «لمعه» و سپس چهل «باب» است و در هر بابی حدیثی به فارسی ترجمه و گزارش شده و از مواضیع کلامی و اخلاقی در آنها بحث شده است آنگاه یک خاتمه است.

[دنا ۵۱۰/۳؛ فهرستواره منزوی ۴۱۰/۶]

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۲۶۲۹

آغاز: بسمله. و به ثقتی. ستایش خداوندی را که بنور پاک محمدی ص ظلمات. عدم را روشنایی بخشید ... و بعد سیدی نجیب و انیسی حبیب مدتی بود که این ناچیز نادان را مأمور میساخت [که] جمع چهل حدیث شریف در نسخه‌ای نمای؛ **انجام:** و شعله شوق استماع کلمة الخیر شان در دل بمیراند

الحمدلله رب العالمین و العاقبة للمتقین
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ مجدول، با سرلوح زرین؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج سبز، ۲۸۲گ، ۱۷ سطر (۷/۵×۱۷)، اندازه: ۱۴/۵×۲۴سم [ف: ۹ – ۱۵۰۴]

● **ثمرة الفؤاد فی حظ الاحبة و الاولاد** / فقه / عربی
ṯamarat-ul fu'ād fī ḥaẓẓ-il aḥibba wa-l awlād
سبزواری، زین العابدین بن محمد علی، ق۱۳ قمری
sabzevārī, zayn-ol-'ābedīn ebn-e mohammad 'alī (-19c)
در قواعد ارث به صورت تشجیر در یک «مقدمه» و پنج «باب» و یک «خاتمه»: المقدمة: فی موانع الارث و موجباته؛ باب ۱. کیفیة میراث الابوین و الاولاد؛ باب ۲. میراث الاخوة و الاجداد؛ باب ۳. میراث اولاد الکلالات؛ باب ۴. میراث الاعمام و الاخوال؛ باب ۵. اسباب الارث؛ الخاتمة: فی مسائل و قواعد.

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۲۴۰۴/۱
آغاز: الحمدلله الذی جعل المیراث لمن یلد و یولد و ورث الاشیاء من غیر أن یلد و یولد و أبدع النسب و السبب لمیراث کل أحد
خط: نسخ زیبا، بی‌کا، تا: ۱۶ محرم ۱۳۱۵ق؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۷۷گ (۱پ–۷۷پ)، اندازه: ۲۲×۳۴/۵سم [ف: ۷ – ۵]

← ثمرة الفؤاد فی نبذ من مسائل المعاد ⪢ هدایة الفؤاد الی نبذة من احوال المعاد
← الثمرة فی احکام النجوم ⪢ الثمرة

● **ثمرة لطیفة فی مقائیس افلاطون فی ان النفس لاتفسد** / فلسفه / عربی
ṯamarat-un laṭīfa fī maqā'īs-i aflāṭūn fī anna-n nafs lā-tafsod
افلاطون، ۴۲۷؟ – ۳۴۷ ؟ قبل میلاد
aflātūn (-427 - -347)
آغاز: کل ما یفسد فانما یفسد من الرداءة الخاصة به. و النفس لیست بهذه الصفة، فهی لاتفسد.
انجام: فالنفس إذن غیرجسمانیة و مفارقة للاجسام کلها و کل ما هو بهذه الصفة فهو غیر فاسد و غیر مائت فالنفس إذن غیرفاسدة و لا مائتة. فافهم.
چاپ: به تحقیق عبدالرحمن بدوی در افلاطون فی الاسلام (بیروت، دارالاندلس: ۱۴۱۸ق)

اصفهان؛ عمومی؛ شماره نسخه:۲۸۱۳/۱۲
بی‌کا، بی‌تا؛ قطع: ربعی [نشریه: ۴ – ۴۷۴]
تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۲۵۲۳/۱۲–ف
نسخه اصل: همان نسخه بالا [فیلمها ف: ۱ – ۷۱۱]

← ثمره و شجره ⪢ اشجار و اثمار
← ثمره و شجره ⪢ ثمره و شجره

● **ثمره و شجره** / هیئت / فارسی
samare va šajare
ابوالبرکات
abo-l-barakāt
تهران؛ شورا؛ شماره نسخه:۱۵۷۵۵/۱
آغاز: رسید آنرا اعتبار نباید کرد از برای آنکه الماضی لایذکر پس بدین دلیل ... شجره آنچه خواهد بود بر عاقبت سال آینده از این احوال زمان بر نقطهای؛ **انجام:** و نا حق نکند در حق این علم شریف که روح انبیا و اولیا از او ناخشنود گردند. تمام شد احکام رمل در بیوت هشتگانه.
خط: نستعلیق، کا: ملا حاجی شاطر خباز، تا: چهارشنبه ۵ ذیقعده ۱۲۴۳ق؛ افتادگی: آغاز؛ رکابه‌دار؛ جلد: مقوا عطف پارچه آبی، ۳۷گ (۱ر– ۳۷ر)، ۱۷ سطر، اندازه: ۱۵×۲۲سم [ف: ۴۴ – ۴۵]

● **ثمره و شجره آدم** / رمل / فارسی
samare va šajare-ye ādam

رشت؛ جمعیت نشر فرهنگ؛ شماره نسخه:۲/۱ث
آغاز: بسمله و ... روایت کنند از حکماء اوایل و این علم نقطه آن علم است که بر دانیال پیغمبر ها رسیده است و ایشان علم بر مردم پوشیده اند تا به دست هر جاهل نیفتد که این اسرار حق است و هر کس که این علم نداند و کیفیت این دشوار است و نه هر کس داند و هر کس را معلوم شود در این علم تصرف کردن تا از استاد نیاموزد و هر کس این علم از؛ **انجام:** واضح آنست که نصیر را از خانه ۹ گویند چنانکه در ما تقدم ذکر کردیم و الله اعلم.
خط: شکسته نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱، جلد: مقوا عطف پارچه، ۱۵سطر(۷/۵×۱۴)، اندازه: ۱۱/۵×۱۹سم [رشت و همدان: ف: ۱۱۸۶]

● **ثناء المعصومین** / دعا / عربی
ṯanā'-ul ma'ṣūmīn
فانی شیرازی دهدار، محمد بن محمود، ۹۴۷ – ۱۰۱۶ قمری
fānī šīrāzī dehdār, mohammad ebn-e mahmūd (1541 - 1608)

شیراز؛ علامه طباطبائی؛ شماره نسخه:۳۵/۳
خط: نسخ، کا: محمد صادق بن محمد بن حمدان جزایری اسدی، تا: ۲۷ محرم ۱۰۸۱ق؛ ۳گ (۱۷۸پ–۱۸۰)، اندازه: ۱۰/۵×۱۹سم

[نسخه پژوهی: ۳ - ۶۶]

● **ثناء المعصومین و ادعیه دیگر** / دعا / عربی

sanā'-ol ma'sūmīn va ad'īye-ye dīgar

فیض کاشانی، محمد بن شاه مرتضی، ۱۰۰۶ - ۱۰۹۱ قمری

feyz-e kāšānī, mohammad ebn-e šāh morteza (1598 - 1680)

ادعیه قرآنی است، از سوره بقره تا نوح دعاهایی که در قرآن آمده را جمع‌آوری نموده، پس از آن دعای نبوی است: «اللهم انی أسالک یا من اقر له بالعبودیة کل معبود»؛ سپس صلواتیه نسبتاً مفصلی است موسوم به «ثناء المعصومین» از ملا محسن فیض کاشانی (۱۰۹۱ق) که بر معصومین صلوات می‌فرستد و القاب و صفاتی را در باره ایشان انشاء نموده است. این صلواتیه با سرآغاز: «بسمله ان الله تسلیماتک یصلون ... اللهم اجعل شرائف صلواتک و اکملها و نواحی برکاتک و اشملها و قوام رحماتک و اشرفها و اطائب تسلیماتک و ارفعها»، و سپس دعایی نبوی است به نقل از منهج الدعوات: «اللهم انی اسألک باسمک الذی اذ اذکرت به تز عزعت منه السموات» ... و نیز تسبیحات نبوی به نقل از مهج الدعوات: «سبحان الله العظیم وبحمده من اله ما اقدره ...» و دعای اللهم ارزقنا توفیق الطاعة بنقل از مصباح کفعمی و دعایی به نقل از ادعیة الوسائل الی المسائل.

چاپ: ثناء المعصومین او بکوشش ابوالفضل حافظیان در میراث اسلامی ایران، دفتر چهارم، ص ۵۴-۵۸

[دنا ۵۱۰/۳؛ ریحانة الادب ۳۷۶/۴؛ الذریعه ۸۶/۱۵ و ۸۶/۵ و ۱۶/۵ و ۳۹۲/۲]

قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۶۱۵۹/۳-۳۱/۷۵

آغاز: بسمله البقرة رب اجعل هذا بلدا امنا وارزق اهله من الثمرات؛ **انجام:** وعلی عبادک بالمنائح الجزیلة وفی و انت علی کل شیء قدیر و بکل شیء محیط و بعبادتک خبیر بصیر.

شامل ادعیه دیگر نیز هست؛ خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ مجدول؛ جلد:تیماج مشکی،۱۸گ،۱۸سطر،اندازه: ۱۱×۱۷سم [ف: ۲-۱۰۹۷]

● **ثواب ادعیه و اذکار** / دعا / فارسی

savāb-e ad'īye va azkār

بخشی است از ترجمه کتابی در ادعیه، از فضیلت استغفار، تهلیل، صلوات و نظایر آن.

تهران؛ شورا؛ شماره نسخه:۲۷۴۵/۴

آغاز: او را و باطل سازید علمهای خود را و مردیست از حضرت امام جعفر صادق علیه السلام که فرمودند ... اگر جمع کثیری آنچه در نزد شما است؛ **انجام:** کسی که منع کند قیراطی از زکوة پس میگویند باو در وقت مردن خواهی بدین یهود بمیر و خواهی بدین نصاری

خط: نسخ و نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ کاغذ: گوناگون، جلد: تیماج عنابی، ۲۰ص (۱۸۱-۲۰۰)، اندازه: ۱۸×۲۲/۵سم [ف: ۹ - ۱۰۱]

● **ثواب الاعمال** / حدیث / عربی

ṯawāb-ul a'māl

شیخ صدوق، محمد بن علی، ۳۱۱؟ - ۳۸۱ قمری

šeyx-e sadūq, mohammad ebn-e 'alī (924 - 992)

حدیث‌هایی است در ثواب کارهای نیک و عبادت‌ها و دعاها، در برابر آن است «عقاب الاعمال» او. بسیاری از نسخه‌ها ثواب الاعمال و عقاب الاعمال با هم است و برخی انفراد در کتابت شده و برخی مبهم است.

آغاز: الحمدلله الواحد القدیم الازلی الذی لا یوصف بحد و لا نهایة و لا تأخذه سنة و لا نوم الذی لا ابتداء لکونه ...

انجام: و قال ضعیفة خلقت من ضعف المنفق علیها معان الی یوم القیامة. تم کتاب و الحمد لله معطی الامال و الیه المرجع و المال و صلاته علی نبیه محمد اکمل الواصلین الی ذروة الکمال و عترته المعصومین خیر عترة و آل.

چاپ: مشار عربی، ص۲۳۶؛ تبریز، سنگی، ۱۳۱۱ق، خشتی، ۱۱۱ص؛ تبریز، سنگی، ۱۲۹۹، خشتی، ۱۰۹ص؛ ایران، سنگی، بدون تاریخ، خشتی (صص۳-۹۶)، که سه چاپ آن همراه با عقاب الاعمال است.

[الذریعة ۱۸/۵؛ ذخائر التراث العربی الاسلامی ۵۱/۱؛ دنا ۵۱۰/۳ (۳۵ نسخه)؛ مکتبة امیر المومنین ۲۹۲/۱]

شرح و حواشی:

۱- ثواب الاعمال (ترجمه)؛ موسوی شهرستانی، عبدالرحیم بن محمد (-۱۲)

۲- وسیلة الاقبال = ترجمه ثواب الاعمال؛ محمد رضا بن حسینعلی

۳- ثواب الاعمال (ترجمه) (۶عنوان)

۴- ثواب الاعمال (منتخب)

۵- ثواب الاعمال (منتخب) = الوجیزة

۶- ثواب الاعمال و عقاب الاعمال (ترجمه) (۴ عنوان)

۱. شیراز؛ علامه طباطبائی؛ شماره نسخه:۱۰۳۸

خط: نسخ، کا: علی بن فارس بن محمد بن یوسف بن احمد بن ابراهیم بن ابوالفوارس، تا: ۱۲ شعبان ۷۶۳ق؛ مصحح، مقابله شده، در آخر آمده: ثواب صلاة الجمعة عن ابی سعید الخدری؛ ۱۴۴گ، اندازه: ۱۵×۲۰سم [نسخه پژوهی: ۲ - ۱۳۶]

۲. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۳۹۵۱

در پایان وصیت پیامبر بعلی است از روی خط شیخ طوسی؛ خط: نسخ، کا: سراج بن حسن بن مفلح، تا: پنج‌شنبه ۲۵ ربیع الثانی ۸۶۵ق؛ تملک: فرج الله بن شهاب الدین بن احمد بن ابی الفضل عمیدی حسینی؛ کاغذ: سمرقندی، جلد: تیماج عنابی، ۱۱۱گ،

۱۷ سطر (۱۰×۱۲)، اندازه: ۱۴×۱۸سم [ف: ۱۲ - ۲۹۴۲]

۳. خوانسار؛ فاضل؛ شماره نسخه:۱۴۶/۱

آغاز: برابر

خط: نسخ، کا: محمود بن عبادالله ساوجی، تا: دوشنبه رمضان ۹۷۴ق، جا: نجف اشرف؛ مصحح، علامت بلاغ؛ تملک: مهدی بن شهاب الحسینی الحکیم؛ جلد: مقوایی عطف پارچه‌ای قرمز، اندازه: ۱۴×۱۹/۵سم [ف: ۱ - ۱۰۵]

قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۶۱۷/۱

نسخه اصل: همان نسخه بالا [عکسی ف: ۲ - ۲۳۱]

۴. قم؛ مرکز مطالعات؛ شماره نسخه:۸۵۹/۱

آغاز: بسمله ثواب من قال لا اله الا الله حدثنا محمد بن علی بن الحسین بن موسی بن بابویه الفقیه القمی مصنف هذا الکتاب قال: حدثنی ابی رحمه الله؛ **انجام:** و فی هذا الیوم تصدق امیر المومنین ع ... و هذه الصلاة مثل صلاة یوم الغدیر ثامن عشر ذلک الشهر سواء بلا تفاوت تم الکتاب بعون الملک الوهاب.

مختصر یا منتخب ثواب الاعمال است. در نقل احادیث دخل و تصرف کرده و اسناد احادیث را حذف نموده و با عناوین «ثواب، ثواب» آن را به پایان رسانده است؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: شوال ۹۸۳ق، جا: مشهد رضوی؛ افتادگی: وسط؛ ۲۶ سطر،اندازه: ۱۲×۱۸سم [ف: ۲ - ۱۲۲]

۵. تهران؛ فرهاد معتمد؛ شماره نسخه:۵۹/۲

خط: نستعلیق، کا: داود بن شمس بن داود بن احمد بن حسن فقیه شیبانی حرانی، تا: ۹۸۵ق؛ کاغذ: سپاهانی و فرنگی، جلد: تیماج قهوه‌ای، ۱۷ سطر (۹×۱۴)، اندازه: ۱۵×۲۱سم [نشریه: ۳ - ۲۲۳]

۶. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۸۵۳/۲۲

خط: نسخ، کا: محمد بن احمد بن حسین بن ابراهیم حامدی، تا: قرن ۱۱؛ کاغذ: سمرقندی، جلد: تیماج سرخ، ۲۵ سطر (۱۶×۲۴)، اندازه: ۱۸×۲۷سم [ف: ۸ - ۴۴۸]

۷. تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه:۱۹۰۶/۱-عکسی

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق تحریری، بی‌کا، تا: قرن ۱۰؛ تملک ۱۱۳۱ق. با سرلوح هنری که نام «علی» را در چهار خانه ها جای داده؛ ۲۴۶ص (۲-۲۴۷) [عکسی ف: ۱ - ۹۱]

۸. تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه:۱۸۸/۱

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ تحریری، بی‌کا، تا: قرن ۱۰؛ سپس عقاب الاعمال او؛ ۶۹گ (۱پ-۶۹پ)[ف: ۱ - ۶۸]

۹. کاشان؛ عاطفی، حسن؛ شماره نسخه:بدون شماره/۱

خط: نسخ، بی‌کا، تا: ظاهراً قرن ۱۱؛ کاغذ: ایرانی، جلد: چرمی زرشکی، اندازه: ۱۰/۵×۱۹سم [نشریه: ۷ - ۷۵۰]

۱۰. قم؛ مدرسه رضویه؛ شماره نسخه:۵۵

خط: نسخ، کا: محمد بن وفادار، تا: دوشنبه ۲۸ ربیع الثانی ۱۰۴۸ق؛ تملک: محمد قاسم بن رحیم یارردی و یادداشتی مورخ ۱۲۲۸؛ ۱۷۶گ، قطع: ربعی [چند نسخه-ف: - ۱۴]

۱۱. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۸۳۱۳

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ متوسط، کا: محمد حسین قزوینی، تا: جمادی الاول ۱۰۵۴ق؛ مصحح؛ مهر مربع با عبارت «هدیت ... المهدی»؛ کاغذ: اصفهانی نخودی، جلد: تیماج زرشکی، ۱۰۳گ (۱پ-۱۰۳)، ۱۹ سطر (۱۱/۵×۱۷)، اندازه: ۱۹/۵×۲۵/۲سم [رایانه]

۱۲. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۴۶۲۸/۱

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا: صفی بن محمد امین بن صفی النائی النوری، تا: ۱۰۵۹ق؛ مصحح؛ مهر: «حسن بن حسین الموسوی» (مربع)؛ کاغذ: اصفهانی نخودی، جلد: ساغری زرشکی، ۱۵۳گ (۱پ-۱۵۳پ)، ۱۷ سطر (۶/۵×۱۴/۵)، اندازه: ۱۲/۵×۲۰/۷سم [ف: ۱۹ - ۲۷۲]

۱۳. تهران؛ عبدالعظیم؛ شماره نسخه:۷۰۴/۱

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا: امین بن میر محمد شریف رضوی حافظ قمی، تا: ۱۰۶۸ق؛ مصحح؛ ۶۶گ، ۲۳ سطر، اندازه: ۱۷/۵×۲۴/۵سم [ف: ۱ - ۱۶۷]

۱۴. تهران؛ شورا؛ شماره نسخه:۶۶۳/۱-طباطبائی

خط: نسخ، کا: علی اکبر بن حسنی ده ماضی، تا: ۱۰۷۱ق؛ کاغذ: اصفهانی شکری، جلد: تیماج قرمز، ۱۵۱گ (۱پ-۱۵۱پ)، ۱۶ سطر، اندازه: ۱۳×۲۰سم [ف: ۲۲ - ۳۵۵]

۱۵. تهران؛ شورا؛ شماره نسخه:۷۵۸/۱-طباطبائی

خط: نسخ، کا: محمد محسن بن نورالدین نخشبی، تا: دوشنبه اول صفر ۱۰۷۲ق؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: تیماج مشکی، ۲۲۵ص (۱-۲۲۵)، ۱۲سطر، اندازه: ۱۲×۱۹/۵سم [ف: ۲۳ - ۴۶]

۱۶. تهران؛ شورا؛ شماره نسخه:۱۶۲۵۶/۲

آغاز: برابر؛ **انجام:** ثواب توجه المیت الی القبلة عن علی علیه السلام قال دخل رسول الله (ص)

خط: نستعلیق، کا: ابوالقاسم بن سید محسن حسنی، تا: ۱۰۷۲ق؛ افتادگی: انجام؛ با یادداشت‌های بلاغ و قرائت؛ جلد: چرم مشکی، ۱۴۹ص (۱۲۱-۲۶۹)، ۵ و ۱۷ سطر، اندازه: ۱۴/۸×۲۰/۳سم [ف: ۴۵ - ۱۱۴]

۱۷. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۴۴۸۲/۱

خط: نسخ، کا: محمد باقر بن محمد علی، بی‌تا؛ ۲۰ رمضان ۱۰۷۴ق؛ مصحح، با امضای بلاغ، محشی؛ تملک: محمد صادق بن علی اکبر؛ یادداشتی به سال ۱۲۵۹ که شخصی کتاب را از ملاعلی اصغر در خوی خریده، میر ربیع؛ جلد: تیماج مشکی، ۱۳۳گ (۱پ-۱۳۳ر)، ۱۷ سطر، اندازه: ۱۸/۵×۲۶/۵سم [محدث ارموی مخ: ۱ - ۴۷۳]

۱۸. شیراز؛ ملی؛ شماره نسخه:ف۲۷۶/۱

آغاز: رسول الله و الاقرانه بجمیع ماجاء به من عندالله؛ **انجام:** رزقا من الله یقنع به و رضا ینجیه من عذابه ثواب التختم بالعقیق

خط: نسخ، کا: درویش علی بن شمس الدین کاظمی، تا: ۱۰۷۶ق؛ افتادگی:آغاز و انجام؛۸۶گ،۱۷سطر،اندازه:۸×۱۴سم[ف:۱- ۲۵۶]

۱۹. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۷۳۹۱

آغاز: برابر؛ **انجام:** و من مشی فی فساد ما بینهما و قطیعة ... و الآخرة

خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۰۸۰ق؛ افتادگی: انجام؛ [ف: ۲۶ - ۲۰۶]

۲۰. تهران؛ شورا؛ شماره نسخه:۴۷۶۳/۱

آغاز: بسمله. حمدله. و صلی الله علی نبیه محمد و آله اجمعین ثواب من قال لا اله الا الله عن ابی سعید الخدری؛ **انجام:** فاذا اصاب الرجل ابنه بعث الله الیها ملکا ... و قد فرغت من تمنیق کتاب ثواب الاعمال ... سادس عشرین شهر ذی القعدة الحرام سنة ثمانین و الف الهجریة.

خط: نستعلیق، کا: عماد الدین محمود بن پیرزاده عبدالعلی، تا: ۲۶ ذیقعده ۱۰۸۰ق؛ دارای سرلوح کبود، مجدول، یادداشتی از شیخ علینقی اوحدی گیلانی به تاریخ ۱۳۳۹؛ تملک: سید علی اکبر سیستانی به تاریخ ۱۲۶۵؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج قهوه‌ای، ۱۳۱ص(۱-۱۳۱)،۱۲سطر(۵/۵×۱۱)،اندازه:۱۰×۱۵سم[ف:۱۳-۱۴۸]

۲۱. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۲۰۷۳/۱

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج قهوه‌ای، ۱۲۶گ (۱پ-۱۲۶ر)، ۱۲ سطر (۹×۱۲/۵)، اندازه: ۱۵×۲۰سم [ف: ۸ - ۷۰۱]

۲۲. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۶۷۹۷

آغاز: برابر؛ **انجام:** مطابق نسخه ۴۶۲۸ ملی

خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۱۰۲ق؛ مصحح؛ کاغذ: فرنگی نخودی، جلد: تیماج زرشکی، ۱۳۰گ (۱پ-۱۳۰)، ۱۶ سطر (۸×۱۳/۵)، اندازه: ۱۲/۸×۱۹سم [رایانه]

۲۳. شیراز؛ علامه طباطبائی؛ شماره نسخه:۹۱۶/۱

خط: نسخ، کا: علی بن ابراهیم، تا: ۵ محرم ۱۱۰۵ق، جا: شیراز؛ مصحح؛ اندازه: ۱۲/۵×۲۰سم [نسخه پژوهی: ۳ - ۱۲۵]

۲۴. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۶۴۳۸/۱

خط: نستعلیق، کا: بشیر موسوی، تا: قرن ۱۳؛ کاغذ: فرنگی، جلد: مقوا، عطف تیماج مشکی، ۲۰ سطر (۸×۱۶)، اندازه: ۱۴×۲۱سم [ف: ۱۶ - ۲۶۶]

۲۵. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۶۰۵/۱

خط: نسخ، کا: باقر بن باقر دامغانی، تا: شعبان ۱۲۴۰ق؛ کاغذ: فرنگی کبود، جلد: تیماج تریاکی، ۱۴۳گ (۱پ-۱۴۳پ)، ۱۸ سطر (۷×۱۱/۵)، اندازه: ۱۰/۵×۱۶/۵سم [ف: ۸ - ۱۹۹]

۲۶. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۱۰۲۲

آغاز: برابر؛ **انجام:** تمت الکتاب بعون الملک الوهاب فی سنه ۱۲۶۳

کامل؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: ذیحجه ۱۲۶۳ق؛ اهدایی: رهبری، خرداد ۱۳۷۳؛ کاغذ: شکری آهار مهره، جلد: مقوا عطف میشن قهوه‌ای، ۱۰۶گ، ۱۸ سطر، اندازه: ۱۵/۵×۲۱سم [اهدائی رهبر: ۲ اخبار۱ - ۲۳۷]

۲۷. تبریز؛ ملی؛ شماره نسخه:۳ر۳۵۶۲

انجام: برابر

خط: نسخ و نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۲۹۷ق؛ کاغذ: فرنگی، جلد: چرمی سرخ، ۹۰گ، ۱۵ سطر، اندازه: ۱۷×۲۱/۵سم [ف: ۱ - ۳۱۵]

۲۸. شیراز؛ ملی؛ شماره نسخه:۶۲۲/۲

آغاز: برابر؛ **انجام:** حدثنی محمد بن الحسن قال حدثنی محمد بن الحسین الصفار قال حدثنی العباس بن معروف عن محمد بن سنان عن طلحة بن یزید ...

خط: نسخ درشت، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: انجام؛ کاغذ: فرنگی شکری، جلد: مقوا با کاغذ ابری، ۵۶گ، ۱۰ سطر (۱۰/۵×۱۶)، اندازه: ۱۶/۵×۲۰/۵سم [ف: ۲ - ۲۱۲]

۲۹. مشهد؛ شیخ علی حیدر؛ شماره نسخه:۸۳۴

خط:نسخ،کا:محمدبن حسان الله عمارة الفریقاوی،بی‌تا؛ جلد: چرم مشکی، ۱۳۳گ، ۱۸ سطر، اندازه: ۱۳/۵×۱۹/۵سم [مؤید: ۲ - ۲۷۶]

۳۰. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۵۹۴۱

بی‌کا، بی‌تا؛ خریداری از حوزه علمیه ولی عصر کرمان [رایانه]

۳۱. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۱۵۹۷۷

بی‌کا، بی‌تا؛ انتقالی از سازمان مدارک فرهنگی؛ ۲۷۲گ، اندازه: ۱۶×۲۳/۱سم [رایانه]

● ثواب الاعمال / علوم قرآن / عربی

ṯawāb-ul a'māl

از فاتحه تا معوذتین. در ثواب سوره قرآنی.

تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۲۵۷۶/۳۱

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ کاغذ: ترمه، جلد: میشن قهوه‌ای، ۱۴گ (۱۲۸پ-۱۴۱پ)، اندازه: ۱۲×۱۸سم [ف: ۶ - ۵۸]

● ثواب الاعمال (ترجمه) / حدیث / فارسی

ṯawāb-ul a'māl (t.)

موسوی شهرستانی، عبدالرحیم بن محمد، ق۱۲ قمری

mūsavī šahrestānī, 'abd-or-rahīm ebn-e mohammad (-18c)

وابسته به: ثواب الاعمال؛ شیخ صدوق، محمد بن علی (۳۱۱-۳۸۱)

اهداء به: شاه سلیمان صفوی

تاریخ تألیف: سه‌شنبه ۷ ربیع الاول ۱۱۰۳ق

ترجمه تحت اللفظی است از کتاب ثواب الاعمال شیخ صدوق، مؤلف پس از پاره‌ای از روایت‌ها مطالبی می‌آورد با عنوان «مترجم گوید» و «بیان» و «تکلمه» و امثال اینها.

آغاز: حمدی که حامدان ملأ اعلی از ادای آن عاجز و شکری که زبان شاکران آلاء جسیم و نعماء عظیم بقدر امکان از آن

قاصر
انجام: معاونت و اعانت او می‌کنند در روز قیامت تم بالخیر و الحمدلله علی اتمامه

۱. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۶۲
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، کاتب = مؤلف، تا: ۱۱۰۳ق؛ افتادگی: وسط (پس از برگ دوم مقداری افتاده)؛ مصحح؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۱۹۲گ، ۱۷ سطر، اندازه: ۱۳×۱۸سم [ف: ۱ – ۷۳]

۲. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۱۳۰
آغاز و انجام: برابر
نام کتاب و مؤلف به قرینه آغاز و انجام نسخه و همخوانی آن با نسخه معرفی شده در مرعشی ۷۳/۱ تعیین شد؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا:محتملاً قرن۱۱؛مجدول مذهب؛کاغذ:فرنگی،جلد:تیماج،ماشی، ۳۲۷گ، ۱۵ سطر (۶/۵×۱۲)، اندازه: ۱۲×۱۸/۵سم [ف: ۵ – ۱۸۲]

● ثواب الاعمال (ترجمه) / حدیث / فارسی
ṯawāb-ul a‘māl (t.)
وابسته به: ثواب الاعمال؛ شیخ صدوق، محمد بن علی (۳۱۱– ۳۸۱)

چند ترجمه نامعلوم:

۱. مشهد؛ گوهرشاد؛ شماره نسخه:۷۹۳/۳
آغاز: در ثواب لا اله الا الله حضرت فرموده اگر چنانچه زمین را در یک کفه ترازو نهند؛ **انجام:** تا روز قیامت و حضرت عزت او را یاری انشاء الله تعالی و صلی الله علی خیر خلقه محمد و آله اجمعین.
خط: نستعلیق، کا: محمد طاهر بن نقد علی، تا: ۱۰۶۴ق؛ کاغذ: هندی، جلد: تیماج مشکی، ۱۴ سطر (۷×۱۴/۵)، اندازه: ۱۲/۵×۲۰سم [ف: ۲ – ۹۰۴]

۲. تهران؛ عبدالعظیم؛ شماره نسخه:۷۰۴/۴
آغاز: الحمد لله الواحد القدیم الازلی ... گفت خواجه ابو جعفر محمد بن علی بن الحسین بن موسی بن بابویه القمی آن چه داعی بود مرا فرا تألیف کردن این کتاب آن بود که روایت کرده ام از پیغمبر (ص) که گفت الدال علی الخیر کفاعله؛ **انجام:** و گوید که این ضعیفه را از ضعیفی آفریده‌اند آن را نفقه کند بر او و درعون خدای یاری خدا بود تا روز قیامت.
خط: نستعلیق، کا: امین بن میر محمد شریف رضوی حافظ قمی، تا: ۲۳ جمادی الثانی ۱۰۶۸ق؛ مصحح؛ ۴۵گ، ۲۳ سطر، اندازه: ۱۷/۵×۲۴/۵سم [ف: ۱ – ۱۰۹]

۳. مشهد؛ گوهرشاد؛ شماره نسخه:۱۶۶۹
آغاز: و بنالیده و شکایت کرد که از درویشی و گرسنگی صادق (ع) گفت نماز شب کرده و می گذاری (کذا) گفت بله؛ **انجام:** و آن نیز شریک آن غازی بود در آن غزا و نیز گفت که اسبان غازیان.
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ واقف: سید سعید طباطبایی،۱۳۳۲؛ کاغذ: نخودی آهار مهره، جلد: تیماج قهوه‌ای، ۱۱۸گ، ۱۳ سطر، اندازه: ۱۲×۱۸/۵سم [ف: ۵ – ۸۵]

۴. خوی؛ نمازی؛ شماره نسخه:۷۹۹/۸
آغاز: گفت خواجه جعفر بن محمد بن موسی بن بابویه قمی که آنچه داعیه بود؛ **انجام:** از شما راضی گشتم ملایکه خرم شوند به آنچه حق تعالی امت محمد (ص) را کرامت کند
ترجمه روانی است از ثواب الاعمال شیخ صدوق؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ جلد: تیماج، ۴۰گ (۶۲پ –۱۰۲ر)، اندازه: ۱۵×۲۰/۵سم [میراث اسلامی: دفتر نهم – ۷۷]

قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۱۵۶۲/۸
نسخه اصل: همان نسخه بالا [عکسی ف: ۴ – ۳۸۸]

۵. قم؛ شریعتی، محمد حسین (کتابخانه)؛ شماره نسخه:۹
آغاز: بسمله، الحمدلله الواحد القدیم الأزلی الذی لا یوصف بحد و لا نهایة؛ **انجام:** و حضرت صادق فرمودند که چون به زیارت امام حسین می‌روند سفره راست می کنند و گوشت
خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: انجام؛ تملک: مرحوم سید محمد باقر امامی؛ ۷۱ص، ۱۵ سطر، اندازه: ۱۲/۵×۱۸سم [ف: ۴۲]

۶. یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه:۳۴۶۶/۱
انجام: دختران بمنزله نیکوییهااند و حسنات
بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: انجام؛ کاغذ: اصفهانی حنایی، جلد: مقوایی روکش تیماج مشکی، ۷۰ص (۱–۷۰)، ۱۷ سطر، اندازه: ۱۰×۱۷سم [ف: ۵ – ۱۶۶۴]

● ثواب الاعمال (منتخب) = الوجیزة / حدیث / عربی
ṯawāb-ul a‘māl (mn.) = al-wajīza
وابسته به: ثواب الاعمال شیخ صدوق، محمد بن علی (۳۱۱– ۳۸۱)
این کتاب گزیده‌ای از ثواب الأعمال تألیف «شیخ صدوق» است که با عناوین «ثواب–ثواب» انتخاب گردیده است؛ محتمل است کاتب «سید حسن بن رضا حسنی حسینی» این کتاب را از ثواب الأعمال تلخیص کرده باشد.

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۲۱۹۹/۱
آغاز: [الحمدلله الذ]ی وعد الثواب و جعله ترغیبا للطاعات و الحسنات و العقاب ... أما بعد فهذه ... انتخبتها من کتاب ثواب الأعمال؛ **انجام:** و من صام أحد عشر یوما من شعبان ضرب علی قبره احدی عشر منارة من نور ... ناتمام.
خط: نسخ، کا: سید حسن فرزند رضا حسنی حسینی، تا: ۱۰۷۴ق؛ افتادگی:انجام؛مصحح،محشی بانشان«خ ل»؛کاغذ:فرنگی نخودی، ۱۴گ (۱–۱۴)، ۲۳ سطر، اندازه: ۱۱/۵×۲۰سم [ف: ۳۰ – ۷۰۲]

● **ثواب الاعمال (منتخب)** / حدیث / فارسی
savāb-ol a'māl (mn.)
وابسته به: ثواب الاعمال؛ شیخ صدوق، محمد بن علی (۳۱۱-۳۸۱)
منتخبی است از کتاب «ثواب الاعمال» شیخ صدوق در احادیث مرویه درباره ثواب زیارت امام حسین (ع).

قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۷۷۵/۶-۵/۶۵
آغاز: بسمله ثواب کسی که زیارت پیغمبر (ص) کند وائمه (ع)، حسین بن علی علیه السلام بارسول (ص) گفت: یا پدر چه باشد جزای آن کس؛ **انجام:** از ابوالحسن الرضا (ع) از زیارت فاطمه بنت موسی بن جعفر (ع) گفت هر که زیارت کند فاطمه را او را بهشت واجب شود. تمت
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ربیع الاول ۱۲۸۱ق؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۶گ، ۱۸ سطر، اندازه: ۱۲×۲۲سم [ف: ۸ - ۴۵۹۵]

● **ثواب الاعمال و عقاب الاعمال** / حدیث / عربی
ṯawāb-ul a'māl wa 'iqāb-ul a'māl
شیخ صدوق، محمد بن علی، ۳۱۱؟ - ۳۸۱ قمری
šeyx-e sadūq, mohammad ebn-e 'alī (924 - 992)
کتابی است حدیثی در دو بخش ثواب الاعمال و عقاب الاعمال. در بخش اول روایت‌های مربوط به ثواب کارهای نیکو و عباداتی که انسان انجام می‌دهد و از طریق ائمه هدی علیهم السلام روایت شده گردآوری شده است. بخش دوم در کارهایی که بجای آوردن آنها موجب عقاب می‌شوند.
آغاز: (ثواب الاعمال:) الحمدلله الواحد القدیم الازلی الذی لا یوصف بحد و لا نهایة و لا تأخذه سنة و لا نوم الذی لا ابتداء لکونه ...
(عقاب الاعمال:) محمد بن علی الحسین بن بابویه الفقیه القمی مصنف هذا الکتاب قال : حدثنی ابی قال حدثنی سعد بن عبدالله عن ... عن ابی عبدالله (ع) قال عبدالله حبر من احبار بنی اسرائیل حتی صار مثل الخلال فاوحی الله عزوجل الی نبی زمانه
انجام: (ثواب الاعمال:) و قال ضعیفة خلقت من ضعف المنفق علیها معان الی یوم القیامة. تم کتاب و الحمد لله معطی الامال و الیه المرجع و المال و صلاته علی نبیه محمد اکمل الواصلین الی ذروة الکمال و عترته المعصومین خیر عترة و آل.
(عقاب الاعمال:) قال ثم ترک فکانت آخر خطبة خطبها رسول الله (ص) حتی لحق بالله عزوجل
چاپ: بارها در ایران و نجف، محقق: محمد مهدی حسن خراسانی، مطبعة الحیدریة، ۱۹۷۲م به طبع رسیده است؛ تبریز، سنگی، ۱۲۹۹، خشتی، ۱۰۹ص
[الذریعة ۱۸/۵؛ ذخائر التراث العربی الاسلامی ۵۱/۱؛ مشار عربی ص ۲۳۶: نشانی ۴ چ؛ مکتبة امیر المومنین ۲۹۲/۱؛ دنا ۵۱۲/۳ (۶۲ نسخه)]

شرح و حواشی:
۱- ثواب الاعمال و عقاب الاعمال (ترجمه)؛ آقا نجفی، محمد تقی بن محمد باقر (۱۲۶۲-۱۳۳۱)
۲- ترتیب اسانید ثواب الاعمال و عقاب الاعمال؛ طباطبائی بروجردی، محمد حسین (۱۲۵۳-۱۳۴۰)
۳- ثواب و عقاب اعمال
۴- ثواب الاعمال و عقاب الاعمال (ترجمه) (۳عنوان)
۵- حاشیة ثواب الاعمال و عقاب الاعمال؛ جعفری طیار، عبدالحسین

۱. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۵۴۴۰
آغاز: مثل لا اله الا الله محمدبن علی بن ما جیلویه (کذا) با سناده عن السکونی؛ **انجام:** برابر ثواب الاعمال
خط: نسخ، کا: محمد عبیدآل محمد، تا: ۳ شعبان ۷۰۶ق؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ قطعه‌ای است از ثواب الاعمال و به علت قدمتش از نفاست ویژه ای برخوردار است، مذیل به انهاء عبدالله بن فاخر بن اسعد حسینی در ربیع الاول ۷۱۹؛ کاغذ: نخودی، جلد: مقوا، ۲۰گ، ۱۳ سطر، اندازه: ۱۱/۳×۱۵/۸سم [ف: ۱۴ - ۱۹۷]

۲. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۳۲۶۸
آغاز: من اهل الجنةالتی حشوها ... وعمارها ملائکة مع نبینا محمد وابینا ابراهیم جمع الله بینه و بین محمد و ابراهیم؛ **انجام:** عن عامر بن حکیم عن المعلی بن خنیس عن ابی عبدالله علیه السلام.
خط: نستعلیق، کا: حسن بن ابی الوحش، تا: شوال ۷۶۳ق؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ تاریخ کتابت: مصحح؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۱۸۴گ، مختلف السطر، اندازه: ۱۴×۱۸/۵سم [محدث ارموی ف: ۱ - ۴۷۳]

قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۲۰۸۷/۱
نسخه اصل: همان نسخه بالا [عکسی ف: ۶ - ۱۱۳]

۳. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۴۱۱۰
آغاز: الذی کان یعلمه حوسب علی ما بین ضعفه وقوته و عذب علیه، عقاب من خضع لصاحب سلطان او لمن یخالفه علی دینه؛ **انجام:** فقال لایقبل منه صلوة مادام فی عروقه منها شی و بهذا الاسناد عن الحسین بن علی عن عثمان بن ...
خط: نسخ کهن، بی‌کا، تا: قرن ۸؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ این نسخه نخست احادیث مربوط به عقاب الاعمال آمده، مصحح؛ تملک: درویش عطار؛ کاغذ: شرقی؛ نوع جلد: تیماج سورمه‌ای، ۳۶گ، ۱۸ سطر (۹×۱۴)، اندازه: ۱۴×۱۸سم [ف: ۳۵ - ۶۴۷]

۴. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:ض۱۵۶۶۶
آغاز: بسمله الحمدلله رب العالمین و الصلوة علی نبیه محمد و آله اجمعین ثواب من قال لا اله الا الله؛ **انجام:** من صلی فی السفر اربع رکعات فانا الی الله منه بری.
خط: نسخ، کا: تقی الدین محمد شریف حموی، تا: ۹۷۴ق؛ بدون ذکر اسانید، دارای دو سرلوح، مجدول؛ واقف: رحیم انصاری، اسفند ۱۳۶۶؛ کاغذ: حنایی آهارمهره، جلد: تیماج، ۲۴گ، ۲۱ سطر، اندازه: ۱۳×۲۱سم [ف: ۱۴ - ۱۹۸]

۵. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۶۷۵۵
آغاز: الحمدلله رب العالمین و الصلاة علی نبیه محمد و آله اجمعین؛ **انجام:** حتی لحق بالله عزوجل
این نسخه به مانند تلخیص است. باب ثواب الاعمال آن محذوف الاسانید و باب عقاب الاعمال با سلسله اسانید است؛ خط: نسخ مخلوط با ریحان، کا: علی بن حرز بن احمد یحیی بن کمال ماحوزی بحرانی امامی، تا: جمعه ۱۱ شوال ۹۸۳ق؛ واقف: نائینی، مرداد ۱۳۱۱؛ کاغذ: آهار مهره نباتی، جلد: مقوا با روکش پارچه، ۵۵گ، ۲۹ سطر، اندازه: ۱۹×۳۰سم [ف: ۵ – ۱۰۸]

۶. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۲۹۳۴
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، کا: داود بن شمس بن داود بن حسن شیبانی بحرانی، تا: محرم ۹۸۸ق؛ مصحح، محشی؛ تملک: عنایت شیرازی به تاریخ اول محرم ۱۱۰۲ق؛ کاغذ: شرقی، جلد: تیماج قهوه‌ای، ۱۱۲گ، ۱۷ سطر (۹×۱۵)، اندازه: ۱۵/۵×۲۱/۵سم [ف: ۳۲ – ۸۱۱]

۷. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۹۸۰
آغاز: برابر؛ **انجام:** تاب الله عزوجل
خط: نسخ، کا: سیف الدین محمد قلج نجفی، تا: شوال ۹۹۶ق، جا: احمد نگر؛ واقف: ابن خاتون، سال ۱۰۶۷؛ کاغذ: قهوه‌ای و نباتی، جلد: تیماج عنابی، ۱۹۴گ، ۱۵سطر، اندازه: ۱۳×۱۹سم [ف: ۵ – ۱۰۶]

۸. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۳۶۳۱۱
خط: نسخ، کا: محمد بن حسان الله عمارة فریقاوی، تا: قرن ۱۱؛ اهدایی: رهبری، مهر ۱۳۸۶؛ کاغذ: نخودی آهار مهره، جلد: تیماج مشکی، ۱۳۳گ، ۱۸ سطر، اندازه: ۱۳/۵×۱۹/۵سم [اهدائی رهبر: ۲ اخبار۱ – ۲۳۷]

۹. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۵۶۲۰
آغاز: برابر؛ **انجام:** برابر ثواب الاعمال
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ مصحح، محشی؛ جلد: تیماج مشکی، ۱۶۷گ، ۱۴ سطر، اندازه: ۱۴/۵×۲۰سم [ف: ۱۵ – ۲۱]

۱۰. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۸۳۰۷/۱
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ جلد: تیماج قرمز، ۱۱۴گ (۱پ–۱۱۴پ)، ۱۵ سطر، اندازه: ۱۲×۱۸سم [ف: ۲۱ – ۲۶۹]

۱۱. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۹۱۵۲-۶۰/۹۲
آغاز: بعد اذ هدانا وان یهب لنا من لدنه رحمة انه هو الوهاب قال محمد بن علی بن الحسین بن موسی بن بابویه رحمة الله علیه
از «ثواب من قال لا اله الا الله» تا «مجمع عقوبات الاعمال»؛ خط: نسخ، کا: محمد رحیم بن ملک محمد، تا: قرن ۱۱؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ مهر: کاتب «بسم الله الرحمن الرحیم ۱۰۹۷»؛ ۱۸۹گ، ۱۵ سطر، اندازه: ۱۳×۱۹سم [ف: ۲ – ۱۰۹۹]

۱۲. قم؛ حجتیه؛ شماره نسخه:۲۹۱
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ افتادگی: انجام [ف: – ۴۶]

۱۳. همدان؛ مدرسه غرب؛ شماره نسخه:۳۷۷
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ با سر لوح مذهب و جدول‌های زیبا؛ قطع: وزیری[رشت و همدان: ف: – ۱۳۰۲]

۱۴. تهران؛ شورا؛ شماره نسخه:۷۹۸۰
آغاز: برابر
خط:نسخ،کا: محمد بن اسماعیل عاملی، تا: ذیحجه ۱۰۱۸ق؛ جلد: تیماج قهوه‌ای،۱۱۲گ،۲۱سطر، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۲۶ – ۴۶۶]

۱۵. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۴۳۶۳-۲۲/۸۳
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، کا: ابن محمدتقی حسینی، تا: دوشنبه ۸ ربیع الاول ۱۰۲۲ق؛ جلد: تیماج مشکی، ۱۹۲گ، ۱۴ سطر، اندازه: ۱۳×۲۰سم [ف: ۲ – ۱۰۹۸]

۱۶. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۱۰۰۲/۴-۹۲/۶
خط: نسخ، کا: محمد بن محمد زمان تونی، تا: ۲ صفر ۱۰۳۸ق؛ مصحح؛ ۷۴گ، ۲۰ سطر، اندازه: ۱۲×۱۲/۵سم [ف: ۲ – ۱۰۹۹]

۱۷. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۶۲۶-۴/۹۶
آغاز: برابر؛ **انجام:** فقال عمر بن الخطاب یا رسول الله و کیف یؤدی فیه الامانة قال یسترعورته و یستر سیئته و ان لم یستر سیئته حبط اجره و کشف عورته فی الدنیا و الاخرة
خط: نسخ، کا: محمد معصوم بن عباس حسینی مازندرانی، تا: پنج‌شنبه ۲۲ محرم ۱۰۳۸ و ۱۲ محرم؟، جا: قندهار؛ مصحح؛ تملک: ابوالبقاء در ۱۰۷۶؛ واقف: محمد حسن بن صادق اصفهانی شهیر به علاقه بند، ۱۲۰۰؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۱۴۴گ، ۱۴–۱۵ سطر، اندازه: ۱۴×۲۰/۵سم [ف: ۲ – ۱۰۹۸]

۱۸. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۳۳۷۶/۱
خط: نسخ، کا: محمد تقی بن نظام الدین محمود شیرازی انصاری، تا: یک‌شنبه ۲۲ ذیحجه ۱۰۵۶ق، جا: شیراز؛ مصحح؛ تملک: عبدالله بن صدرشیرازی با مهر «عبدالله عبدالله» (مربع)؛ ۹۸گ (۱پ–۹۸پ)، ۲۲ سطر، اندازه: ۱۸/۵×۲۴/۵سم [محدث ارموی مخ: ۱ – ۴۷۳]

۱۹. قم؛ مؤسسه حضرت آیة الله العظمی بروجردی؛ شماره نسخه:۴۲۲/۱
خط: نسخ و نستعلیق، کا: محمد یوسف بن محمد قاسم طبیب نجفی نطنزی، تا: چهارشنبه دهه اول ربیع الاول ۱۰۵۶ق، جا: ری زاویه عبدالعظیم؛ مصحح، با نشانی بلاغ از محمد مقیم بن حاجی غلام علی به تاریخ ۱۱۰۱ق؛ جلد: تیماج زرشکی، ۱۹۱گ (۱پ–۱۹۲ر)،اندازه: ۲۰×۱۳سم [ف: ۲ – ۲۶۶]

۲۰. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۹۲۴۲
آغاز: برابر؛ **انجام:** حتی لحق بالله عزوجل و من یقول آمین
خط: نسخ، کا: علی رضا حافظ رازی هبلرودی، تا: ۱ صفر ۱۰۵۷ق، جا: ری آستانه حضرت عبدالعظیم؛ واقف: شیخ علی موحد، مرداد ۱۳۴۲؛ کاغذ: نخودی آهاری، جلد: ساغری مشکی، ۳۵۹گ، ۱۷ سطر، اندازه: ۱۲/۵×۱۹/۶سم [ف: ۱۴ – ۱۹۶]

۲۱. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۳۳۲۲
آغاز و انجام: برابر

کامل؛ خط: نسخ، کا: محمد محسن بن عبدالرشید بن نورالدین حکیم مکی، تا: رجب ۱۰۵۹ق، جا: شوشتر؛ کاغذ: نخودی آهار مهره، جلد: تیماج عنابی، ۱۲۹گ، ۱۹ سطر، اندازه: ۱۶/۲×۲۵/۲سم [ف: ۲۶ - ۲۰۵]

۲۲. قم؛ مرکز مطالعات؛ شماره نسخه:۲۰۴

آغاز: برابر؛ **انجام:** و ان لا یجعل حظنا منه مجرد المقال و یصلحنا لا نفسنا و اخواننا و یصلحهم لنا انه ارحم الراحمین و اکرم الاکرمین و الحمدلله ... حامدا مصلیا مسلما مستغفرا

خط: نسخ، بی‌کا، تا: با تاریخ ۷ رمضان ۱۰۶۵ق؛ رساله اول بی‌کا، ۲۵ رمضان ۱۰۰۵، رساله دوم خواجه محمد بن خواجه شاه علی قاینی، دوشنبه هفتم رمضان ۱۰۶۵؛ مصحح؛ تملک: حاجی ملا هادی؛ مهر: «یا اباالحسن» (بیضی)، «با اطلاع حاجی محمد علی، کتاب موقوفه مرحوم حاجی ملا هادی مجتهد طهرانی، بسعی محمد جعفر» (مضلع)، «افوض امری الی الله عبده محمد ۱۱۲۷» (مربع)؛ جلد: گالینگور قهوه‌ای، ۲۰۰گ، ۱۹ سطر، اندازه: ۱۹×۲۵سم [ف: ۱ - ۱۷۵]

۲۳. تهران؛ چهل ستون؛ شماره نسخه:۶۴

خط: نسخ، کا: جمال الدین بن علاء الدین، تا: پنج‌شنبه ۴ رجب ۱۰۶۷ق [چند نسخه-ف: - ۳۱۶]

۲۴. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۲۱۳۹

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا: محمد مؤمن بن حاجی محمد بن حاجی میرزا علی ابهری جی اصفهانی، تا: چهارشنبه ۸ ربیع الاول ۱۰۶۹ق؛ مصحح؛ تملک: عبدالعلی بن محمد تبریزی در جمادی الثانی ۱۳۳۴، علامه مجلسی «محمد باقر بن محمد تقی» با مهر «یا باقر العلوم» (بیضی)؛ مهر: «عبده زین العابدین الحسینی» (بیضی)، «الواثق بالله الغنی عبده الراجی محمد» (مربع)؛ جلد: مقوایی عطف تیماج کرمی، ۲۰۲گ، ۱۶ سطر، اندازه: ۱۲×۲۰سم [محدث ارموی مخ: ۱ - ۴۷۲]

۲۵. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۲۵۶۲/۱

خط: نسخ، بی‌کا، تا: پایان رمضان ۱۰۷۰ق؛ کاغذ: ترمه، جلد: رویه کاغذ، ۱۲ سطر، اندازه: ۱۲×۲۰سم [ف: ۶ - ۴۷]

۲۶. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۱۳۲۴

آغاز: برابر؛ **انجام:** واستیقظت الاستنباطه یا مجیب الدعوات

خط: نسخ، کا: محمد شفیع بن اسماعیل، تا: شنبه ۲۳ رجب ۱۰۷۱ق؛ مصحح؛ واقف: شیخ محمد صالح علامه حائری، مرداد ۱۳۵۱؛ کاغذ: نخودی آهاری، جلد: مقوا، ۱۶۰گ، ۱۸ سطر، اندازه: ۱۳×۲۰/۳سم [ف: ۱۴ - ۱۹۶]

۲۷. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۹۷۷

آغاز: الحمدلله الذی وعد علی طاعته ثوابه؛ **انجام:** حتی یلحقه (کذا) الله عزوجل

خط: نسخ، بی‌کا، تا: رمضان۱۰۷۲ق؛ واقف: نائینی، مرداد ۱۳۱۱؛ کاغذ: آهار مهره نخودی، جلد: مقوا با روکش پارچه، ۷۰گ، ۲۳سطر، اندازه: ۱۹×۲۹/۵سم [ف: ۵ - ۱۰۷]

۲۸. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۹۱۴۹-۶۰/۸۹

آغاز: عبده و رسوله ارسله بکتاب فضله ... فائدة لایأتیه الباطل من بین یدیه ولاخلفه تنزیل من حکیم حمید

خط: نسخ، کا: محمدجعفر بن ملاشاه نظر، تا: دوشنبه ۱۸ ربیع الثانی ۱۰۷۴ق؛ افتادگی: آغاز؛ ۳۱۶گ، ۱۲ سطر، اندازه: ۱۲×۱۹سم [ف: ۲ - ۱۰۹۹]

۲۹. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۴۱۹۸

آغاز: برابر؛ **انجام:** بفضل رحمتك یا ارحم الراحمین

خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۸ محرم ۱۰۷۷ق؛ نسخه دارای ضمائم: ۱- دعا جهت سلامتی در سفر، ۲- رساله‌ای مختصر و ناقص در آداب سفر به نقل از مکارم الاخلاق مشتمل بر ۸ فصل و موجودی تا اواسط فصل پنجم، ۳- رساله در تجوید، (ناقص) موجودی یك ورق از آخر، ۴- سبب نزول فاتحه و اسامی آن (۳ ورق)، ۵- در خواص برخی از حروف تهجی (یك صفحه)، ۶- مناجات امام سجاد (ع) (۱ ورق)، ۷- شرح دعای مهر نبوت (۱ ورق)، ۸- دعای ختم قرآن به نقل از مصباح الکبیر (۳ ورق)، ۹- قرائت سوره فتح جهت جلب روزی، ۱۰- در فضیلت جمعه و نماز جماعت و اخلاق و آداب و فضائل (۱۶ ورق)، ۱۱- قطعه‌ای از دیوان منسوب به حضرت امیرالمؤمنین (ع) (۱۰ ورق)، ۱۲- رساله‌ای در احکام و واجبات و مستحبات (موجودی ۷ ورق)؛ دارای بلاغ؛ واقف: سیدمحمد باقر سبزواری، محرم ۱۴۰۵؛ کاغذ: نخودی، جلد: مقوا، ۲۸۵گ، ۱۴ سطر، اندازه: ۱۱/۱×۱۷/۳سم [ف: ۱۴ - ۱۹۷]

۳۰. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۳۶۹۰۱

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، تا: شنبه ۹ جمادی الثانی ۱۰۷۸ق، اهدایی: رهبری، مهر ۱۳۸۶؛ کاغذ: نخودی آهار مهره، جلد: تیماج عنابی، ۱۴۲گ، ۱۵سطر، اندازه: ۱۲×۲۰سم [اهدائی رهبر: ۲ اخبار۱ - ۲۳۶]

۳۱. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۷۳۹۸

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا: رمضانعلی بن محمد علی دارانی، تا: پنج‌شنبه اول صفر ۱۰۷۸ق؛ توسط حسنی حسینی در صفر ۱۰۷۹ تصحیح و مقابله شده؛ کاغذ: نخودی آهار مهره، جلد: تیماج قهوه‌ای، ۲۱۵گ، ۱۶ سطر، اندازه: ۱۱×۱۹سم [ف: ۲۶ - ۲۰۶]

۳۲. مشهد؛ شیخ علی حیدر؛ شماره نسخه:۲

آغاز: الحمدلله رب العالمین و صلی الله علی نبیه و آله أجمعین. ثواب من قال؛ **انجام:** برابر

خط: نسخ و نستعلیق، کا: أبوعلی بن کمال الدین حسین تمیجانی، تا: ۹ جمادی الثانی ۱۰۷۸ق؛ کاتب النسخین مجهول و کاتب النستعلیق أبو علی بن کمال الدین حسین تمیجانی فی یوم السبت تاسع شهر جمادی الآخرة سنة ۱۰۷۸ و تاریخ کتابة النسخ الثانی اوائل شهر ذیقعدة ۱۱۱۶؛ جلد: چرم قرمز، ۱۴۴گ، مختلف السطر، اندازه: ۱۳×۲۰سم [مؤید: ۱ - ۴۲]

۳۳. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۱۷۲۲۷

کا: محمد الان، تا: ۱۰۷۹ق، خریداری از علیرضا طاهری [رایانه]

۳۴. کرمانشاه؛ نجومی، سید مرتضی؛ شماره نسخه:بدون شماره

بی‌کا، تا: با تاریخ ۱۰۸۲ق، استکتاب رفیع الدین محمد بن محمد امین الیزدی حائری؛ با علامت بلاغ رفیع الدین مذکور به تاریخ یک‌شنبه ۷ جمادی الثانی ۱۰۸۲ در مشهد الرضا [دلیل المخطوطات: ۱ - ۲۲۵]

۳۵. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۱۲۶۹-۷/۱۶۹

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا: فتح علی بن سلمان مشهدی، تا: ۹ جمادی الاول ۱۰۸۳ق؛ مجدول مذهب، با سرلوح مزدوج مذهب؛ جلد: تیماج روغنی سرخ، ۳۶۵گ، ۱۴ سطر، اندازه: ۱۲/۵×۲۰سم[ف:۲-۱۰۹۸]

۳۶. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۳۲۷۳

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا: محمد هاشم بن ابوالحسن سبزواری، تا: ۱۹ ربیع الثانی ۱۰۸۵ق؛ اهدایی: کاظم مدیر شانه چی، آبان ۱۳۶۲؛ کاغذ: نخودی آهارمهره، جلد: تیماج مشکی، ۲۲۴برگ، ۱۶ سطر،اندازه: ۱۲/۸×۱۷/۸سم [ف: ۱۴ - ۱۹۶]

۳۷. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۲۴۰۴/۱

خط: نسخ، کا: محمد حسین بن حاجی محمد ترشیزی، تا: شنبه ۱۰ ذیجحه ۱۰۸۷ (پایان ثواب الاعمال)، شنبه سلخ محرم ۱۰۸۸ (پایان عقاب الاعمال)؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۱۵۶گ (۱پ-۱۵۶ر)، ۱۷ سطر، اندازه: ۱۲/۵×۱۸/۷سم[محدث ارموی مخ:۱-۴۷۳]

۳۸. قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه:۱۱۸۹

آغاز: محمد بن الحسن قال حدثنی محمد بن الصفار عن علی بن حسان الواسطی ... عن ابی عبدالله علیه السلام قال بینا امیر المؤمنین علیه السلام ذات یوم جالسا مع ابن الحنیفه اذ قال یا محمد ایتنی؛ **انجام:** برابر

خط: نسخ، کا: محمد اکبر بن محمد جعفر قائنی، تا: از شوال تا ۲ ذیقعده ۱۰۸۸ق؛ افتادگی: آغاز؛ جلد: مقوا پشت گالینگور، ۲۷۹گ، ۱۴ سطر، اندازه: ۱۲×۱۸/۵سم [ف: ۲ - ۵۲۴]

۳۹. مشهد؛ گوهرشاد؛ شماره نسخه:۷۶۳

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ خوش، کا: غلام رضا بن حافظ مشهدی، تا: ۲۶ ربیع الاول ۱۰۸۸ق؛ کاغذ: آهار مهره، جلد: تیماج عنابی، ۱۷ سطر (۷×۱۴)[ف: ۲ - ۸۷۱]

۴۰. مشهد؛ گوهرشاد؛ شماره نسخه:۹۵۴

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا: نوروز علی اسفراینی، تا: پنج‌شنبه ۲۳ ربیع الاول ۱۰۹۰ق، جا: مشهد رضوی؛ مهر: حاج سید سعید؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: تیماج قهوه‌ای، ۱۷ سطر (۸×۱۳/۵)[ف: ۳ - ۱۳۰۹]

۴۱. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۹۶۳۸

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا: زین العابدین بن علی ازناوی، تا: سه‌شنبه اول صفر ۱۰۹۰ق؛ اهدایی: رهبری، خرداد ۱۳۷۳؛ کاغذ: نخودی آهار مهره، جلد: تیماج قهوه‌ای، ۲۳۱گ، ۱۶ سطر، اندازه: ۱۲×۱۹سم [اهدائی رهبر: ۲ اخبار۱ - ۲۳۶]

مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۷۱۲

همان نسخه بالا [اهدائی ف: - ۸۵]

۴۲. تهران؛ شورا؛ شماره نسخه:۷۱۱۱/۲

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا: محمد کاظم بن محمد جعفر، تا: ۱۸ ذیقعده ۱۰۹۳ق، جا: مشهد رضوی؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۲۰ سطر، اندازه: ۱۸/۵×۲۴سم [ف: ۲۵ - ۱۲۳]

۴۳. مشهد؛ گوهرشاد؛ شماره نسخه:۱۱۱۶

آغاز و انجام: برابر

خط: شکسته نستعلیق، بی‌کا، تا: شعبان و شوال ۱۰۹۸ق؛ مهر: حاج سید سعید؛ کاغذ: فرنگی آهار مهره، جلد: تیماج مشکی، ۱۷-۱۸ سطر (۵×۱۲/۵) سطر، اندازه: ۹/۵×۱۷/۵سم [ف: ۳ - ۱۵۴۹]

۴۴. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۲۸۴۸/۲

ثواب الاعمال؛خط:نسخ و نستعلیق،بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ کاغذ: ترمه، جلد: میشن آبی، ۱۷و ۱۴ سطر، اندازه: ۱۲×۱۸سم [ف: ۶-۱۳۸]

۴۵. تهران؛ شورا؛ شماره نسخه:۵۱۹/۴ط

آغاز: برابر؛ **انجام:** فی السفر اربع رکعات فانا الی الله منه بریء تم.

خط:نسخ و نستعلیق،کا:یار محمد علیابادی،تا:قرن ۱۲؛ جلد: تیماج مشکی، ۶۷ص (۱۱۰-۱۷۶)، اندازه: ۱۰×۱۶/۵سم [ف: ۲۴/۳ - ۲۰]

۴۶. مشهد؛ گوهرشاد؛ شماره نسخه:۴۲۶

آغاز: برابر

شامل ثواب الاعمال و عقاب الاعمال؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ مهر: حاج سید سعید؛ جلد: تیماج عنابی، ۱۹۸گ، ۱۵ سطر (۶/۵×۱۳/۵)، اندازه: ۱۳×۲۳سم [ف: ۲ - ۵۳۴]

۴۷. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۲۱۵/۴

آغاز: برابر؛ **انجام:** ابی رحمه الله، قال حدثنی ...

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ افتادگی: انجام؛ کاغذ: نخودی، اصفهانی، جلد: مقوایی، تیماج حنایی، ۱۵ص (۳۰-۴۴)، ۱۶ سطر (۶/۵×۱۳/۵)، اندازه: ۱۱/۵×۱۸سم [ف: ۱۱ - ۵۴۴]

۴۸. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۱۳۹۲

آغاز و انجام: برابر

خط:نسخ،بی‌کا،تا:محتملاً قرن۱۲؛کاغذ:ترمه،جلد: تیماج تریاکی، ۲۶۶گ، ۱۶ سطر(۵/ ۶×۱۳)، اندازه: ۱۳×۱۹/۵سم [ف: ۹ - ۴۱۰]

۴۹. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۱۲۳۶/۱-۷/۱۳۶

آغاز: برابر؛ **انجام:** برابر ثواب الاعمال

خط: نسخ، کا: محمد شریف بن مؤمن حلی دزمادی (ضمن مهر کاتب)، تا: ۱۱۰۸ق؛ مصحح، دارای علامات بلاغ؛ جلد: تیماج مشکی، ۱۸۰گ، ۱۵ سطر،اندازه: ۱۴×۲۱سم [ف: ۲ - ۱۰۹۸]

۵۰. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۶۵۳-۴/۱۲۳

آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، کا: محمد بن شیخ صالح (ثواب الاعمال) در ۱۰ ربیع الاول سال ؟ و ولیشاه (عقاب الاعمال) در ۶ ربیع الثانی ۱۱۱۲ق؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۱۲۶گ، ۱۶ سطر، اندازه: ۱۴/۵×۲۰سم [ف: ۲ - ۱۰۹۸]

۵۱. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۷۵۴۰
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، بی‌کا، تا: اول رجب ۱۱۱۶ق؛ کاغذ: نخودی آهارمهره، جلد: تیماج قهوه‌ای، ۲۱۰گ، ۱۶ سطر، اندازه: ۱۲×۱۷/۸سم [ف: ۱۴ - ۱۹۵]

۵۲. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۳۶۳
آغاز: الطاهرین من ولده حجج الله علی خلقه بعد انقضاء وحیه؛ **انجام:** برابر ثواب الاعمال
خط: نسخ، کا: محمد تقی بن محمد سعید، تا: ۱۱۲۳ق؛ افتادگی: آغاز (حدود ۷-۸ سطر)؛ کاغذ: فرنگی و اصفهانی، جلد: تیماج قهوه‌ای، ۱۶۶گ، ۱۵ سطر (۷/۵×۱۴)، اندازه: ۹/۸×۱۸سم [ف: ۱۲ - ۱۲۱]

۵۳. قم؛ فیضیه؛ شماره نسخه:بی شماره
کا: محمد قدیم بن حاجی ملا علی اردوبادی و محمد قاسم بن ابی تراب جولدری، تا: ۱۱۲۳ق؛ ۱۸۵گ، ۱۵سطر، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۱ - ۶۱]

۵۴. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۹۷۹
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، بی‌کا، تا: با تاریخ ۱۱۴۵ق؛ واقف: نادرشاه، ۱۱۴۵ق؛ کاغذ: نخودی، جلد: تیماج مشکی، ۱۸۱گ، ۱۵ سطر، اندازه: ۱۲/۵×۲۲سم [ف: ۵ - ۱۰۷]

۵۵. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۹۰۹۸-۶۰/۳۸
آغاز: برابر
خط: نسخ، کا: عبدالکریم بن عزالدین، تا: جمعه ۲۶ صفر ۱۱۴۹ق؛ ۲۹۳گ، ۱۵ سطر، اندازه: ۱۲×۱۹سم [ف: ۲ - ۱۰۹۸]

۵۶. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۵۷۰-۴/۴۰
آغاز: برابر؛ **انجام:** ومن خان مسلما فلیس منا و لسنا منه فی الدنیا و الاخرة الا من سمع
از آغاز کتاب تا عقاب شراء مال السرقة؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: انجام؛ مصحح، محشی، با وصیت امام علی (ع) به امام حسن (ع) و کلماتی از امام علی (ع)؛ جلد: تیماج مشکی، ۱۲۷گ، ۱۹-۲۰ سطر، اندازه: ۱۸×۲۶سم [ف: ۲ - ۱۰۹۹]

۵۷. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۱۲۰۰
آغاز: برابر؛ **انجام:** تم کتاب الاعمال و الحمدلله رب العالمین و الحمدلله وحده و الصلوة و السلام علی من لا نبی بعده.
خط: نسخ، بی‌کا، تا: محتملاً قرن ۱۳؛ کاغذ: فرنگی، جلد: مقوایی، رویه کاغذی: گل و بوته، عطف تیماج تریاکی، ۸۱گ، ۳۲ سطر (۱۳×۲۱)، اندازه: ۲۱×۳۰سم [ف: ۹ - ۱۸۷]

۵۸. تهران؛ نوربخش؛ شماره نسخه:۲۹۳/۱
آغاز: برابر؛ **انجام:** برابر ثواب الاعمال
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ کاغذ: ایرانی، جلد: ایرانی، ۱۹۹ص (۲-۱۹۹)، ۱۷ سطر، اندازه: ۱×۱۵سم [ف: ۲ - ۳۵]

۵۹. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۳۷۵۶۴
خط: نسخ، کا: محمد رضا بن أبی الحسن شهرکی، تا: دوشنبه ۲۴ ربیع الثانی ۱۲۰۷ق؛ جلد: چرم قرمز، ۸۲گ (۱پ-۸۲پ)، اندازه: ۱۴/۵×۲۱سم [اهدائی رهبر: ۲ اخبار۱ - ۲۳۷]

مشهد؛ شیخ علی حیدر؛ شماره نسخه:۱۸۲/۱
همان نسخه بالا [مؤید: ۱ - ۱۷۷]

۶۰. مشهد؛ گوهرشاد؛ شماره نسخه:۲۱۰۵/۱
آغاز: بسمله، هذا کتاب الثواب و عقاب الاعمال ... اختصر بحذف الاسانید و اسقاط العنوانات ثواب عن النبی صلی الله علیه و آله قال قال الله جل جلاله لموسی بن عمران یا موسی لو ان السموات و عامریهن عندی و الارضین فی کفة و لا اله الا الله فی کفة مالت بهن لا اله الا الله؛ **انجام:** برابر
خط: نستعلیق، کا: محمد قریش آل شیخ عبد علی، تا: ۱۲۳۰ق؛ واقف: مهدی دهقان، ۱۳۹۳؛ کاغذ: نخودی آهار مهره، جلد: میشن زرشکی، ۲۰ و ۲۴ سطر، اندازه: ۱۵×۲۰/۵سم [ف: ۵ - ۴۹۱]

۶۱. تهران؛ شورا؛ شماره نسخه:۵۸۵۷/۱
خط: نسخ، کا: جعفر بن نور علی اصفهانی، تا: ۱۲۵۸ق؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج، ۲۱۶ص (۲-۲۱۷)، ۲۱ سطر، اندازه: ۱۵×۲۱/۵سم [ف: ۱۷ - ۲۶۵]

۶۲. فردوس؛ مکتب مفید؛ شماره نسخه:۸
آغاز: برابر؛ **انجام:** و من دل سلطانا علی الجور قون مع هامان و کان هو و السلطان من اشد اهل النار عذابا و من عظم صاحب دنیا و احبه لطمع دنیا سخط الله علیه و کان فی درجته مع قارون فی الباب الاسفل
خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: انجام؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۲۲۴گ، ۱۵ سطر، اندازه: ۱۲×۱۸/۵سم [ف مخ]

۶۳. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۸۵۳۶-۵۷/۲۰۶
آغاز: فقال لی یا عبدالله ان ادنی ما یکون له ان الله یحفظه فی نفسه و ماله و اهله حتی یرده الی اهله
از ما قبل «ثواب قراءة سورة انا انزلناه» تا «عقاب من ترک فریضة من فرایض»؛ خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ ۹۲گ، ۱۵ سطر، اندازه: ۱۰×۱۷سم [ف: ۲ - ۱۰۹۹]

۶۴. شیراز؛ امام عصر؛ شماره نسخه:۸۹/۱
خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: انجام؛ ۱۹گ (۱-۱۹)، اندازه: ۱۴/۵×۱۹/۵سم [ف: ۱ - ۹۰]

۶۵. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۷۶۴۲-۵۱/۱۰۲
آغاز: حصنین حصینان من العذاب فمضی اکبر الحصین و بقی الاستغفار؛
خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ ۸۹گ، ۱۷ سطر،

اندازه: ۱۳×۲۰سم [ف: ۲ – ۱۰۹۹]

۶۶. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۹۷۸

آغاز: الحمدلله الذی وعد علی طاعته ثوابه؛ **انجام:** الف الف ملك بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: انجام (برگ آخر)؛ واقف: مرتضی قلیخان نائینی، ۱۳۴۰؛ کاغذ: آهار مهره نخودی، جلد: مقوا با روکش پارچه، ۲۲۳گ، اندازه: ۱۶×۲۴سم [ف: ۵ – ۱۰۷]

۶۷. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۷۵۴۱

بی‌کا، بی‌تا [الفبائی ف: ۱۵۶]

● ثواب الاعمال و عقاب الاعمال (ترجمه) / حدیث / فارسی

t̲awāb-ul a‘māl wa ‘iqāb-ul a‘māl (t.)

آقا نجفی، محمد تقی بن محمد باقر، ۱۲۶۲ – ۱۳۳۱ ؟ قمری

āqā najafī, mohammad taqī ebn-e mohammad bāqer (1846 - 1913)

وابسته به: ثواب الاعمال و عقاب الاعمال؛ شیخ صدوق، محمد بن علی (۳۱۱–۳۸۱)

چاپ: ایران، سنگی، بدون تاریخ، جیبی، بدون شماره صفحه [فهرستواره منزوی ۴۱۰/۶]

یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه:۱۳۶۸

در فهرست تاریخ ۲ جمادی الاول ۱۰۵۸ آمده است؛ خط: نستعلیق، کا: علی اکبر رضائی، بی‌تا؛ اهدایی: اخوان مصلائی؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: مقوایی، ۲۵۶گ، ۱۱ سطر (۵×۱۱)، اندازه: ۹/۵×۱۶سم [ف: ۳ – ۹۴۰]

● ثواب الاعمال و عقاب الاعمال (ترجمه) / حدیث / فارسی

t̲awāb-ul a‘māl wa ‘iqāb-ul a‘māl (t.)

وابسته به: ثواب الاعمال؛ شیخ صدوق، محمد بن علی (۳۱۱–۳۸۱)

ظاهراً غیر همانند:

۱. قم؛ فاضل قائینی؛ شماره نسخه:بدون شماره

انجام: هرگز از عذاب دوزخ خلاص نشود.

کا: میر علی بن ابراهیم بن أحمد مرقی، تا: ۱۰۰۱ق؛ در ادامه نسخه‌ای شبیه این در ۱۶۰ نسخه از یک کتابخانه شخصی توسط رضا استادی معرفی شده [تراثنا: س۱۳ش۱ – ۱۴۶]

۲. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۷۷۷۲

آغاز: ثواب الأعمال: الحمدلله الواحد القدیم الأزلی الذی لایوصف بحد و لانهایة ... گفت خواجه شیخ ابو جعفر؛ **انجام:** عقاب الاعمال: الحمد لله رب العالمین ... اما بعد گفت خواجه شیخ ابو جعفر.. که چون از تصنیف کتاب ثواب الأعمال.

ترجمه تحت اللفظی است از دو کتاب «ثواب الاعمال» و «عقاب الاعمال» بدون هیچ تصرف یا افزودگی؛ خط: نستعلیق زیبا، بی‌کا، تا: دوشنبه ۱۴ جمادی الثانی ۱۰۶۰ق؛ مجدول، دارای دو سر لوح؛ مهر «عبده الراجی مهر علی» (بیضی)، «عبده محمد علی الحسینی» (مربع)؛ جلد: تیماج مشکی، ۱۵۳گ، ۱۴ سطر، اندازه: ۱۰×۱۷سم [ف: ۲۰ – ۱۳۷]

۳. اصفهان؛ مدرسه صدر بازار؛ شماره نسخه:۷۱۷/۳

آغاز: گناهان او چنانکه باد سخت برگ را از درخت بریزد ثواب آزاد کردن بنده ابوعبدالله علیه السلام گفت هر که برای رضای خدای تعالی آزاد کند؛ **انجام:** هزار حوری بدو ارزانی دارد که هر یک بر قصری باشند از در و یاقوت و به هر کامی که برگیرد در این باب عمل یکساله بنویسند.

ظاهرا ترجمه ثواب الاعمال شیخ صدوق و یا انتخابی از کاتب باشد؛ خط: نسخ، کا: امیر محمد معصوم بن میر ابوالخان حسینی کرمرودی، تا: ۱۰۷۵ق؛ افتادگی: آغاز؛ مصحح؛ جلد: تیماج مشکی، ۱۱گ (حاشیه ۱۲۱ر–حاشیه ۱۳۱ر)، اندازه: ۲۰×۳۰سم [ف: ۳ – ۵۳۳]

۴. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۸۴۳۷

آغاز: و به تحقیق گفتار لا اله الا الله انس مومن بود در حال حیات؛ **انجام:** از عذاب دوزخ نرهد امین رب العالمین برحمتك یا ارحم الراحمین تم سنه ۱۰۷۷

ترجمه تحت اللفظی دو کتاب ثواب الاعمال و عقاب الاعمال و شیخ صدوق است با حذف سلسله روات و بدون هیچ کاستی یا زیادی در ترجمه، از ابتدای نسخه دو برگ نانویس می‌باشد؛ خط: نسخ، کا: حسین بن منصور سبزواری، تا: ۹ ذیقعده ۱۰۷۷ق؛ افتادگی: آغاز؛ دارای سرلوح، مجدول؛ واقف: توسط عمادی اعلائی، اردیبهشت ۱۳۷۲؛ کاغذ: نخودی، جلد: تیماج قهوه‌ای، ۱۳۷گ، ۱۶ سطر، اندازه: ۱۱×۲۰سم [ف: ۲۶ – ۲۰۷]

۵. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۲۰۲۷

آغاز: بود ثواب آنکس که صدبار بگوید لا اله الا الله هشام بن سالم وابو ایوب هردو روایت کرده اند؛ **انجام:** آن لغنت بر سر او فرو رود و نیز هرگز از عذاب دوزخ خلاصی نشود.

ترجمه تحت اللفظی است از دو کتاب «ثواب الاعمال» و «عقاب الاعمال» شیخ صدوق بدون هیچ تصرف یا افزودگی؛ خط: نسخ، کا: لاجین جدید الاسلام، تا: ۱۰۸۳ق؛ افتادگی: آغاز؛ مصحح؛ تملک:محمدحسن تویسرکانی در محرم۱۳۳۹؛جلد:تیماج مشکی، ۲۰۲گ، ۱۴ سطر، اندازه: ۱۱×۱۸سم [محدث ارموی مخ: ۱ – ۳۶۳]

۶. قم؛ استادی، رضا؛ شماره نسخه:نامعلوم

آغاز: بسمله، الحمد لله الواحد القدیم الازلی؛ **انجام:** هرگز از عذاب دوزخ خلاص نشود.

مترجم شناخته نشد؛ خط: نسخ، کا: یار احمد بن شاهوردی نطنزی، تا: ۱۱۰۰ق؛ ۱۷۵گ، ۱۶ سطر، اندازه: ۱۲×۲۰سم [صد و شصت نسخه: – ۴۵]

۷. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۹۱۵/۱

آغاز: حسبنا الله و نعم الوکیل ثواب؛ **انجام:** و هرگز از آتش دوزخ خلاص نشود

در فهرست با عنوان «اعتقادات» آمده؛ بی‌کا، تا: محتملاً قرن ۱۳؛ افتادگی: آغاز؛ کاغذ: ترمه اصفهانی، جلد: مقوایی، تیماج مشکی، ۷۴ص(۱-۷۴)، ۲۱سطر(۷/۵×۱۸)،اندازه:۱۲/۵×۲۴سم [ف: ۶- ۶۳۶]

● ثوابت (جدول) / هیئت / فارسی

savābet (jadval)

جدولی برای نشان دادن بلندترین و کوچکترین ستارگان ثوابت در اول سال ۸۵۳ یزدگردی (اضافه بر آنچه در مجسطی یاد شده) است. این جدول دارای ۱۲ خانه است که به ترتیب دارای این عناوین است: اعداد، اسامی کواکب، برج درجه و دقیقه (طول) درجه و دقیقه عرضی، جهات اقدار. برای کوچکترین ثوات نیز همین ۶ خانه ترسیم شده.

تهران؛ شورا؛ شماره نسخه:۳۲۸۰/۱۷

کا: عطاء الله بن محمد زکی اصفهانی، تا: ۱۱۷۳ق؛ با اشکال هندسی؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: تیماج مشکی، ۱ص (۲۳۰)، اندازه: ۱۱×۱۵/۵سم [ف: ۱۰ - ۸۹۷]

● ثوابت و سیارات / هیئت / فارسی

savābet va sayyārāt

نسخه بی سر و ته است که موجودی آن فصل دوم در بیان سیاراتی که در ازمنه مختلفه گرد شمس حرکت می‌کنند و کواکب ذو ذنب و حقیقت و طبیعت زمین و اقسام حرکت و خطوط و دوایر و اقالیم مختلفه و فصول و عروض و حالات است این فصل شامل دو فقره است ۱. بیان سیارات اصلیه و اقمار آنها؛ ۲. بیان حقیقت و چگونگی آفرینش زمین؛ در آخر فقره اولی از فصل دوم آمده است چون منظور از ترتیب این کتاب مخصوصا اثبات حرکت زمین است بهتر آن است که پیش از شروع در بیان براهین بر حرکت به جهت بصیرت متعلمین حقیقت و منشأ این کره را به قواعد طبیعیه در فقره جداگانه شرح دهیم ... نویسنده در این کتاب از سال ۱۸۴۷ میلادی و از موسیو پلاتو و لاپلاس فرانسوی یاد کرده است.

مشهد؛ الهیات؛ شماره نسخه:۲۲۷۰۰

خط: نستعلیق خوش، بی‌کا، تا: قرن ۱۳ یا اوائل قرن ۱۴؛ افتادگی: آغاز و وسط و انجام؛ اوراق آشفته؛ کاغذ: فرنگی؛ ۴۴گ، ۱۷ سطر (۷/۵×۱۶)، اندازه: ۱۲×۲۱/۵سم [ف: ۳ - ۸۴۳]

● ثواب دعاء جوشن کبیر / دعا / فارسی

savāb-e do‘ā’-e jowšan kabīr

مجلسی، محمد باقر بن محمد تقی، ۱۰۳۷ - ۱۱۱۰ قمری

majlesī, mohammad bāqer ebn-e mohammad taqī (1628 - 1699)

مجموعه روایت‌هایی که در ثواب خواندن دعای جوشن کبیر وارد شده ترجمه می‌نماید. این غیر از رساله‌ای است که در ترجمه دعاء جوشن صغیر می‌باشد.

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۸۷/۱۸

آغاز: الحمدلله و سلام علی عباده ... و بعد بدانکه شیخ عظیم الشأن ابراهیم ابن علی کفعمی در کتاب بلد الامین؛ **انجام:** و اگر بعد از اتمام دعا نیز حاجت خود را یاد کند خوبست.

خط: نسخ زیبا، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۲گ (۱۹۲پ-۱۹۳پ)، ۲۲ سطر، اندازه: ۱۶×۲۱/۵سم [ف: ۱ - ۲۱۲]

● ثواب سور القرآن / علوم قرآن / عربی

ṯawāb-u suwar-il qur‘ān

در ذکر ثواب سوره‌های مبارکه قرآن و مختصری در خواص آن است.

قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه:۴۱۴۳/۳

آغاز: عن النبی صلی الله علیه وآله: من قراها [الفاتحه] فکانما قرا ثلثی القرآن و کانما تصدق علی کل مؤمن و مؤمنة؛ **انجام:** المعوذتین من قراها کل لیلة امن من الجن و الوسوسة و من علقهما علی طفل امن من الجن و الهوام.

خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ فائده در اسماء الحسنی، فائده در عوذات و فوائد در طب با عناوین «الفایدة» - فوائدی در ادعیه از جمله شرح دعای حزب البحر، خود دعای حزب البحر و غیرآن؛ جلد: گالینگور سبز، عطف تیماج زرشکی، ۲۴گ (۶۹پ-۹۲ر)، اندازه: ۸×۲۱سم [ف مخ: ۲ - ۵۲۴]

● ثواب سور القرآن / علوم قرآن / عربی

ṯawāb-u suwar-il qur‘ān

مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:ض ۱۱۴۸۱

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا [الفبائی ف: - ۱۵۷]

● ثواب صوم رمضان / حدیث / عربی

ṯawāb-u ṣawm-i ramaḍān

رشتی اصفهانی، محسن بن محمد رفیع، ق۱۳ قمری

raštī esfahānī, mohsen ebn-e mohammad rafī‘ (- 19c)

روایاتی که در فضل و ثواب ماه رمضان وارد شده و شیخ صدوق ابن بابویه در امالی خود آورده، بدون ذکر اسانید در این

رساله آورده است.

شرح و حواشی:

۱- حاشیة علی احادیث ثواب صوم رمضان؛ رشتی اصفهانی، محسن بن محمد رفیع (-۱۳)

۱. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۷۳۹/۳

آغاز: أحمده و أصلی علی احمده ... هذه کلمات شیخنا الصدوق فی امالیه فی ثواب شهر رمضان؛ **انجام:** و حسبنا الله و نعم الوکیل ربی وفقنی؛ هذا آخر کلامه قدس سره و سیأتی منی حاشیة علیه مبینة لمعضلاته.

خط: نسخ و نستعلیق، کاتب = مؤلف، تا: ۱۲۷۰ق؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۶گ (۱۲۷پ-۱۳۲ر)، اندازه: ۱۷×۲۱سم [ف: ۲ - ۳۳۹]

۲. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۷۳۵۸/۶

خط: نستعلیق، کا: یعقوب بن مشهدی باقر سیادهی، تا: ۱۲۷۰ق؛ تعالیق مؤلف بر این رساله در حاشیه نسخ نوشته شده؛ جلد: تیماج مشکی، ۴گ (۱۴۴ر-۱۴۷پ)، اندازه: ۱۷×۲۲سم [ف: ۱۹ - ۱۶۰]

● **ثواب فاتحة الکتاب** / علوم قرآن / فارسی

savāb-e fātehat-ol ketab

مشهد؛ الهیات؛ شماره نسخه:۱۷۳۰۶/۱

آغاز: بدانکه روزی مهتر عالم ... نماز بامداد گذارد ... اصحاب از وی سئوال کردند که یا رسول الله هر که سوره فاتحه بخواند ویرا چه ثواب باشد ... این سوره را هفت نام است ... و درین سوره هفت حرف نیست

خط: نستعلیق، کا: میرزا علی مردان در احمد شاهی، تا: قرن ۱۲؛ مجدول؛ کاغذ: هندی، جلد: تیماج عنابی، ۱۷ سطر (۹/۵×۱۸/۵)، اندازه: ۱۴/۵×۲۵/۵سم [ف: ۳ - ۱۰۱۵]

← ثواب القرآن > تفسیر القرآن الکریم

● **ثواب قرائت سوره یس** / علوم قرآن / عربی

savāb-e qerā'at-e sūre-ye yāsīn

تهران؛ شورا؛ شماره نسخه:۸۹۰۳/۴۴

خط: نسخ و نستعلیق، بی‌کا، تا: شب عید غدیر خم ۱۲۵۵ق؛ کاغذ: فرنگی نخودی و حنایی آهار مهره، جلد: تیماج مشکی، ۱ص (۶۰۲)، اندازه: ۱۴/۳×۲۰/۱سم [ف: ۲۹/۱ - ۲۷۹]

● **ثواب قضاء حوائج الاخوان و ما جاء فی اغاثة اللهفان** / حدیث، اخلاق / عربی

ṯawāb-u qaḍā'-i ḥawā'ij-il ixwān wa mā jā'a fī iġāṯat-il lahfān

نرسی، محمد بن علی، ۴۲۴ - ۵۱۰ قمری

narrasī, mohammad ebn-e 'alī (1034 - 1117)

جزء مختصری است در جمع احادیث مربوط به ثواب «قضاء حوائج اخوان» و آنچه در ثواب «اغاثة لهفان» وارد شده است. نرسی این جزء را گرد آورده و از مشایخ خود روایت نموده و چند تن جزء مذکور را از وی روایت کرده‌اند از جمله: ابوالعلاء محمد بن جعفر بن عقیل بصری و ابوالفضل عبدالمحسن بن تریک بن عبدالمحسن و قاضی القضاة ابی صالح نصر بن عبدالرزاق جیلی و سید تاج الدین ابی الحسن علی بن احمد حسینی غرافی که نامشان در صفحه عنوان نسخه درج شده است. شرح حال افراد مذکور در کتب تراجم آمده است. رساله فصل‌بندی خاصی ندارند، روایات را با «حدثنا» یا «اخبرنا» شروع می‌کند، احادیث را مسند می‌آورد و در پایان، چند بیت شعر مناسب با موضوع رساله آورده است.

قدیمی‌ترین نسخه شناخته شده از این رساله در کتابخانه «چستربیتی» محفوظ است و تصویر حاضر از نسخه مذکور اخذ شده است. مقابله و تصحیح این نسخه را عارف مشهور، محیی الدین ابن عربی، در ۱۸ رمضان ۶۲۵ در رباط نسوان به پایان رسانده است. نسخه‌های دیگری که از این رساله شناخته شده‌اند نوعاً از روی نسخه محیی الدین استنساخ شده‌اند و این مسأله موجب اشتباه برخی از فهرست‌نگاران و محققان شده است؛ از جمله در فهرست کتابخانه ملی پاریس، مؤلف رساله محیی الدین ابن عربی دانسته شده و عثمان یحیی نیز در مؤلفات ابن عربی، این رساله را ضمن آثار محیی الدین ابن عربی معرفی نموده و افزوده که نام دیگر آن رسالة وعظ است.

چاپ: تحقیق دکتر عامر حسن صبری، انتشارات «دارالبشائر الاسلامیة»، بیروت، ۱۴۱۴ق، جزو سلسلة الاجزاء الحدیثیة، ۱۱۲ص

[مسیر اعلام النبلاء، ج۱۹، ص ۲۷۴-۲۷۶؛ فؤاد سید، فهرست المخطوطات، ج۱، ص ۱۹۹؛ دی سیلان، فهرست المخطوطات العربیة، المکتبة الوطنیة باریس، ص ۳۱۶، ش ۱۹۶۶؛ عثمان یحیی، مؤلفات ابی عربی، ترجمه احمد محمد طیب: ص ۲۶۴، رقم عربی ۲۱۰، رقم فرانسوی ۷۸۵؛ فهرس مخطوطات دارالکتب الظاهریة، التصوف، ج۱ ص ۳۵۲-۳۵۳؛ معجم المؤلفین، ج ۱۱، ص ۶۶؛ مقدمه دکتر عامر حسن صبری بر تحقیق رساله ثواب قضاء حوائج الاخوان ...]

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۰۲۲عکسی

آغاز: بسمله، قال الفقیر محمد بن علی بن العربی الحاتمی الطایی الاندلسی و اخبرنا الشیخ ابوالغنائم محمد بن علی بن میمون النرسی قراءة علیه أخبرنا ابوالحسن محمد بن اسحق بن محمد المعدل قراءة علیه أخبرنا ابوالقاسم ... سمعنا رسول الله صل الله علیه و آله و سلم یقول من مشی فی حاجة اخیه المسلم حتی یتمها له

الظله الله عزوجل بخمسة آلاف ملك يدعون له و يصلون عليه؛ **انجام:** اخبرنا الحسين بن محمد بن الحسين الدهقان انبأنا احمد بن علی الجعفری قال أنشدنا ابو احمد عبیدالله بن ابی قتیبة الغنوی: ذهب الوفا و قد تعفی رسمه ×× و تضرمت فی الحب كل وثائق / و تقطعت سبل المكارم و انطوت ×× نفس الصلاح علی ضمير فاسق / كل يعيرك وده بتخلص ×× فإذا امتحنت وجدت فعل مماذق / من لم يصلك بماله و بجاهه ×× فی النائبات فليته فی حالق

نسخه اصل: کتابخانه چستربیتی، ش ۳۴۹۰ (آربری، قائمة المخطوطات العربية فی مكتبة تشستربيتی، ج۲، ص ۱۰۶؛ همو، فهرس المخطوطات العربية فی مكتبة تشستربيتی، ترجمه محمود شاکر سعید، ج ۱، ص ۲۹۰)؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: با تاریخ ۱۸ رمضان ۶۲۵ق؛ مقابله با نسخه اصل به دست محمد بن علی بن العربی اندلسی حاتمی طایی، در ۱۸ رمضان ۶۲۵ در رباط نسوان به اتمام رسیده، مصحح، با علامت بلاغ، با سماع‌های متعدد از جمله سماع بر سید تاج الدین ابی الحسین علی بن ابی العباس احمد بن عبدالمحسن حسینی غرافی که او از عمادالدین ابی صالح نصر بن عبدالرزاق جیلی شنیده و جیلی نیز از ابی الفضل عبدالحسن بن تریک و او از مؤلف اخذ کرده و سماعی به تاریخ دوشنبه ۱۱ شوال ۶۸۷ و سماعی دیگر به تاریخ پنج شنبه ۱۱ شوال ۷۳۹، در پایان قطعه‌ای از صلواتیه که در صلوات بر پیامبر اکرم (ص) انشا شده، آمده؛ ۱۸ص، ۲۵ سطر [عکسی ف: ۳ - ۵۵]

● **ثواب گریستن** / فضایل و مناقب / فارسی

savāb-e gerīstan

در ثواب گریستن بر مصائب حضرت رسالت پناه

تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۱۷۵۸۱

بی‌کا، بی‌تا؛ انتقالی از کتابخانه پهلوی - مجموعه نوازی؛ اندازه: ۱۸/۵×۲۱/۴سم [رایانه]

● **الثواب و العقاب** / کلام و اعتقادات / عربی

aṯ-ṯawāb wa-l ʻiqāb

فقره‌ای است درباره ثواب و عقاب به نقل از احیاء العلوم غزالی.

تهران؛ شورا؛ شماره نسخه:۱۲۰۲/۳۰-طباطبائی

آغاز: بسمله ان الثواب فضل من الله سبحانه و العقاب عدل من غير وجوب عليه و لا استحقاق من العبد بمعنى انه ليس حقا لازما؛ **انجام:** هكذا افاده الغزالی فی الركن، الرابع من كتاب الامر بالمعروف و النهی عن المنكر من كتاب احياء العلوم

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ ۳۸گ [ف: ۲۳ - ۷۲۴]

● **ثواب و خواص سوره یس** / متفرقه / اردو

savāb va xavas sūre-ye yāsīn

رساله‌ای است در بیان خواص و فوائد سوره یس در برآمدن حاجات و مهمات.

تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۷۳۴۶

آغاز: بسم الله الرحمن الرحيم یس کی حسب؟ هی جوکه؟ زکوة ستربار پر هی زکوة هی فارغ هو جاوی اور واسطی صاحب تاثیر هونیکی سات بار پرهوکو؛ **انجام:** اور جسکو کها ناکم هونیکا اندیشه هواس سورة پرهکردم کردی خواپکاهو اورخو

خط: نستعلیق شکسته خوش، کا: محمد عبدالحفیظخان، بی‌تا، جا: هندوستان؛ کاغذ: فرنگی نخودی، جلد: مقوایی با روکش تیماج قهوه‌ای، ۷گ (۱۸پ-۲۴ر)، ۹ سطر (۸/۵×۱۵/۱)، اندازه: ۱۳/۹×۲۲سم [رایانه]

● **ثواب و عقاب** / کلام و اعتقادات / فارسی

savāb va ʻeqāb

با عناوین «اگر گویند خدای».

اراک؛ دهگان؛ شماره نسخه:۱۳۵/۲۴

خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ کاغذ: نخودی آسمانی، جلد: تیماج مشکی، ۱گ (۶۱۸ر)، اندازه: ۱۵×۲۲سم [ف: ۱ - ۱۶۱]

● **ثواب و عقاب اعمال** / حدیث / فارسی

savāb va ʻeqāb-e aʻmāl

وابسته به: ثواب الاعمال و عقاب الاعمال؛ شیخ صدوق، محمد بن علی (۳۱۱-۳۸۱)

رساله متوسطی است که در آن ثواب کارهای خیر و عقاب عمل‌های ناروا از احادیث نبوی به فارسی ترجمه شده است. این رساله در فصل‌های کوتاه بدون شماره تنظیم شده و در آغاز آن ثواب قرائت برخی سوره قرآن ذکر گردیده است. گویا این رساله ترجمه و گزینشی از ثواب و عقاب شیخ صدوق است.

قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۴۴۶۶/۲-۲۲/۱۸۶

آغاز: امام حسن سوم حضرت علی بن ابی طالب چهارم عباس پنچم قاسم بن حسن وحضرت پیغمبر فرموده که هر کس سوره اخلاص بخواند ثواب پنج وپیغمبر مرسل بیابد اول آدم صفی الله؛ **انجام:** حکایت آورده اند که در روزگار حضرت پیغمبر فرمود که زنی بود از قوم لوط ... و هر دو با هم بودند و بعد از مدتی زناشوئی پسری از ایشان پدید آمد و بزرگ ...

خط:نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ جلد: مقوا با روکش قهوه‌ای، ۸۹گ، ۱۲سطر، اندازه: ۱۲×۱۸سم[ف: ۲ - ۱۱۰۰]

● **ثواقب المناقب** / تراجم / فارسی

savāqeb-ol manāqeb

همدانی، عبدالوهاب بن محمد، ق ۱۰ قمری

hamadānī, ʻabd-ol-vahhāb ebn-e mohammad (- 16c)

وابسته به: مناقب العارفین و مراتب الکاشفین؛ افلاکی، احمد بن اخی ناطور (۶۴۹-۷۴۵)

تاریخ تألیف: ۹۴۷ق

گزیده «مناقب العارفین» افلاکی است در احوالات مولوی بلخی و مولویان، در ۹ «باب» (نه ۱۰ «باب»): ۱. ذکر سلطان العلما؛ ۲. ذکر سید برهان الدین محقق؛ ۳. حضرت مولانای رومی؛ ۴. شیخ شمس الدین؛ ۵- شیخ صلاح الدین؛ ۶. چلبی حسام الدین؛ ۷. سلطان ولد؛ ۸. چلبی عارف؛ ۹. چلبی شمس الدین. درویش محمود مولوی آن را به ترکی برگردانده و «ترجمه ثواقب» نامیده است. (احمد منزوی)

آغاز: نیر اعظم حمدی که صد هزاران هزار شمس فلک چهارم یک ذره از اشعات جمال با کمال او نباشد ...

انجام: به حرمت حضرت احمد مختار و آل و اصحاب اخیارش، یا حفیظ یا غفار یا قادر یا ستار ... ارحم الراحمین ... رب العالمین.

[دنا ۵۱۵/۳؛ فهرستواره منزوی ۲۰۹۳/۳]

شرح و حواشی:

۱- ثواقب المناقب (ترجمه)؛ مثنوی خوان، درویش محمود (-۱۰)

۱. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۴۰۳۱

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ کاغذ: فستقی، جلد: رویه کاغذ، ۱۴۹گ، ۲۱ سطر، اندازه: ۲۱/۱×۱۳/۱سم [ف: ۲ - ۱۷۲]

۲. تهران؛ نوربخش؛ شماره نسخه:۳۲۳

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ کاغذ: شرقی، جلد: مقوایی، ۴۲۰ص، ۱۵ سطر، اندازه: ۱۶×۲۲/۵سم [ف: ۲ - ۵۹]

● **ثواقب المناقب (ترجمه)** / تراجم / ترکی

savāqeb-ol manāqeb (t.)

مثنوی خوان، درویش محمود، ق ۱۰ قمری

masnavī xān, darvīš mahmūd (- 16c)

وابسته به: ثواقب المناقب؛ همدانی، عبدالوهاب بن محمد (-۱۰)

اهداء به: سلطان مراد (۹۸۳-۹۹۸)

شیخ شمس الدین احمد افلاکی (-۷۷۰ق) در ۷۱۸-۷۵۴ مناقب العارفین خود را در ده فصل ساخته است سپس عبدالوهاب بن جلال الدین محمد همدانی در ۹۴۷ق آن را تجدید و تکمیل نموده و یک مقدمه و نه ذکر و یک خاتمه در آن گذارده و ثواقب مناقب اولیاءالله نامیده است. آنگاه درویش محمود مولوی مثنوی خوان این یکی را به ترکی برگردانده «ترجمه ثواقب» خوانده است (استوری ۹۳۷:۱). در این ترجمه ترکی ده «فصل» است: ۱. سرگذشت برهان الدین ولد بلخی؛ ۲. سرگذشت سید برهان الدین محقق ترمدی؛ ۳. سرگذشت مولوی رومی؛ ۴. ملاقات شیخ شمس الدین تبریزی؛ ۵. تسلیم شیخ صلاح الدین زرکوب قونوی؛ ۶. ارادت حسام الدین ارموی؛ ۷. ذکر سلطان بن سلطان ولد مولوی؛ ۸. ذکر ابن سلطان الولد العارفی؛ ۹. ذکر شمس الدین عابدی؛ ۱۰. ذکر شمس الائمه سید الاجله سلطان العلماء بهاءالدین ولد بلخی.

[فهرست تاریخ و جغرافیا ۳۰۰؛ دنا ۵۰۵/۳]

۱. تهران؛ ذکاء، یحیی؛ شماره نسخه:۱

آغاز در دیباچه و انجام در خاتمه اندکی افتاده و کمی از باب نهم و همه باب دهم را ندارد؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۹ و ۱۰؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ کاغذ: استنبولی، جلد: تیماج سرخ، ۲۵۹گ، ۱۷ سطر (۷×۱۲/۵)، اندازه: ۱۱×۲۱سم [نشریه: ۳ - ۱۳۵]

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۸۴۷-ف

نسخه اصل: همان نسخه بالا[فیلمها ف: ۲ - ۹]

۲. تهران؛ شورا؛ شماره نسخه:۱۵۰۳

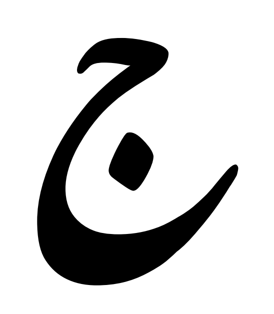
خط: نسخ ترکی، بی‌کا، تا: قرن ۱۱ و ۱۲؛ کاغذ: سفید، جلد: مقوایی عطف تیماج قهوه‌ای، ۲۰۰گ، ۲۱ سطر (۸×۱۵)، اندازه: ۱۴×۲۰سم [سنا: ف: ۲ - ۳۰۴]

۳. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۰۱۹۴

آغاز: خداوندگار لغت لاین سلطانرا زیرا عالم ملک و ملکوت آنک عالی صفاتنک نظیری بوقلغنه دلیلدر؛ **انجام:** عظمت و کبریا ککُ حرمتنه بوفانی و بی وجودی خلاص ایدوب جمال ...

خط: نسخ، بی‌کا، تا: نزدیک عصر مؤلف؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ جلد:تیماج قرمز، ۲۶۰گ،۱۷سطر، اندازه: ۱۲×۲۱سم [ف: ۲۶-۱۵۵]

← ثولوجیا > اثولوجیا

ج

● **جاء الحق = رجاء الحق** / فقه / فارسی

jā'a-l haqq = rajā'-al haqq

قمی، محمد طاهر بن محمد حسین، – ۱۰۹۸ قمری

qomī, mohammad tāher ebn-e mohammad hoseyn (-1687)

وابسته به: صلاة الجمعة = نماز جمعه؛ قزوینی، خلیل بن غازی (۱۰۰۱-۱۰۸۹ق)

تاریخ تألیف: شب شنبه ۲۱ ربیع الثانی ۱۰۷۶ق

رساله‌ای بر رد رساله ملا خلیل قزوینی درباره نماز جمعه است که قائل بر حرمت نماز جمعه شده بود. رساله با عنوان سؤال و جواب «اگر پرسند، جواب گوییم» برگزار شده و بیست و یک ایراد بر رساله او وارد کرده است.

آغاز: بسمله. الحمدلله الذی خلقنا لمعرفة الصیام و القیام و جعل یوم الجمعة للعبادة افضل الایام و فرض السعی الی صلوته علی الخاص و العام ... اما بعد مخفی نماند که نماز جمعه از عمده مطالب دین و ایمانست و فرض متحتم بر جمیع مکلفان است ... و چون رساله که فاضل مشهور مولانا خلیل در انکار نماز جمعه و بیان تحریمش تألیف نموده بنظر این داعی دولت قاهره و تابع ائمه طاهر محمد طاهر رسید و آنرا مشتمل بر تحریفات عجیبه و تصحیفات غریبه دید بنابراین بر خود لازم دانسته این رساله را در ابطال غلطهای رسوای او و بیان وجوب نماز جمعه تألیف نمود و آنرا بر جاء الحق موسوم گردانید.

انجام: در جواب گوئیم که او را برسوای غلطهای مذکوره دلیلی نیست. و الله یهدی من یشاء الی صراط مستقیم. ربنا لاتزغ قلوبنا بعد اذ هدیتنا و هب لنا من لدنک رحمة انک انت الوهاب.

[[فهرستواره منزوی ۲۴۱/۹]

۱. قم؛ مؤسسه حضرت آیة الله العظمی بروجردی؛ شماره نسخه:۴۶۳/۲

آغاز: الحمد الله رب العالمین ... بعد از ادای عشائین یکی از صلحای اخیار نمود که فاضل مشهور معروف مولانا خلیل؛ **انجام:** زیرا که آن حضرت در حضر نماز جمعه را به این کیفیت همیشه می‌کرد پس متابعتش در این باب واجب باشد ...

خط: نسخ و نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۱۹گ (۵۱پ-۶۹ر)، ۱۹ سطر، اندازه: ۱۲×۲۰/۵سم [ف: ۲ - ۲۹۳]

۲. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۸۷۴/۲

آغاز و انجام: برابر

خط:شکسته نستعلیق،بی‌کا،بی‌تا؛۲۲گ(۷۳پ-۹۴ر)[ف:۵- ۱۸۸۴]

۳. تهران؛ شورا؛ شماره نسخه:۵۴۷۰/۲

آغاز: بسمله. حمدله. پوشیده نماند که در شب شنبه بیست و یکم شهر ربیع الثانی سنه ست و سبعین بعد الالف ... و آنرا بجاء الحق موسوم نمودم. اگر پرسند که دلیل شما بر وجوب نماز جمعه چیست؛ **انجام:** و این لفظ را بدین طریق که در شرح مذکور ترجمه شده نقل نکرده این چنین معلوم می‌شود که العدالة بعین بینقطه که در شرح آورده اند زاده طبع ایشان باشد

بدون مؤلف؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ جلد: تیماج زرد، ۳۴گ(۹۲پ-۱۲۵ر)،۱۵سطر،اندازه:۱۱/۴×۲۰/۵سم [ف: ۱۶-۳۷۲]

۴. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۵۷۷۰

آغاز: الحمدلله رب العالمین ... و بعد پوشیده نماند که.. بعد از ادای عشائین یکی از صلحا اخبار نمود؛ **انجام:** و از زمان تصنیف کلینی و من لا یحضر تا حال که سال هزار و هفتاد و پنج است

بدون مؤلف؛ خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: انجام؛ مصحح؛ تملکی بدون نام با مهر «الغنی بنعماء ربه الغنی محمد باقر بن هدایت الحسینی» (مربع)؛ جلد: مقوایی عطف تیماج قهوه‌ای، ۴۹گ، ۱۱ سطر، اندازه: ۹/۵×۱۵سم [ف: ۱۵ - ۱۵۸]

● **جاء الحق** / فقه / فارسی

jā'a-al haqq

شوشتری، عوض بن حیدر، ق۱۲ قمری

šoštarī, 'avaz ebn-e heydar (- 18c)

در وجوب نماز جمعه.

مشهد؛ فرهنگ و هنر؛ شماره نسخه:الف-۳۶

آغاز: بسمله، حمد و سپاس خداوند ما و هر موجود را بر وجهی که لایق جمال و جلال؛ **انجام:** و الصلوة و السلام علی خیر خلقه نبیا محمد و آله المعصومین.

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۱۲۷ق؛ در آخر این نسخه مؤلف پنج صفحه به عنوان تکمله افزوده است؛ اهدایی: محمد و حسینعلی الهی؛ کاغذ: کاهی صیقلی سفید، جلد: مقوای ساغری مشکی، ۱۸۶ص، ۱۷ سطر (۷×۱۴)، اندازه: ۱۳×۱۸/۵سم [ف: - ۴۹]

← جابرسا و جابلقا ← جابلقا و جابلسا

● جابلسا و جابلقا / کلام و اعتقادات / عربی

jābalsā wa jābalqā

احسائی، صالح بن زین الدین، ق۱۳ قمری

ahsāīī, sāleh ebn-e zeyn-od-dīn (- 19c)

در جواب شیخ ابراهیم بن عبدالله بن زعبیل.

کرمانشاه؛ جلیلی؛ شماره نسخه:۶۷/۴

آغاز: بسمله یقول الفقیر المسکین صالح بن زین الدین الجواب و من الله الصواب

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ تملک: فرزند مؤلف (علی بن شیخ صالح)؛ کاغذ: شکری فرنگی، جلد: تیماج خرمایی، ۱۸ سطر، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: - ۱۳۳]

● جابلقا و جابلسا = جابرسا و جابلقا / کلام و اعتقادات / عربی

jābalqā wa jābalsā = jābarsā wa jābalqā

بهاری همدانی، محمد باقر بن محمد جعفر، ۱۲۷۷ - ۱۳۳۳ قمری

bahārī hamadānī, mohammad bāqer ebn-e mohammad ja'far (1861 - 1915)

تاریخ تألیف: شب دهم شوال ۱۳۲۱ق

رساله‌ای است در خصوص کلمات و روایاتی که در مورد شهرهای جابلقا و جابلسا یا جابرسا نگاشته شده است.

آغاز: الحمدلله رب العالمین ... فیقول العاصی ... هذه کلمات و روایات عن ارباب الدلالات تتعلق ...

انجام: ثم الذی نقلهم من هذه الارض قادر ان یعیدهم اذا اراد فلیکن هذا آخرما نودعه فی تلک الرسالة حامدا مصلیا مسلما مستغفرا

[الذریعة ۲۰/۵-۳۷۰/۱۳؛ لغتنامه دهخدا ۲۳/۱۴؛ دنا ۵۱۹/۳]

۱. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۲۲۸۸

آغاز و انجام: برابر

خط: شکسته نستعلیق، کاتب = مؤلف، تا: ۱۰ شوال ۱۳۲۱ق؛ مصحح، محشی از مؤلف، با قلم‌خوردگی‌های فراوان؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج آجری، ۳۸گ، ۱۹-۲۱ سطر (۸×۱۴)، اندازه: ۱۲×۱۸/۵سم [ف: ۳۱ - ۱۵۰]

۲. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۲۳۰۳/۳

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ و شکسته نستعلیق خوش، کاتب = مؤلف، تا: ۱۰ شوال ۱۳۲۱ق؛ محشی با نشان «منه»، مصحح؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج مشکی، ۴۶گ (۱۰۷-۱۵۲)، ۱۷-۱۹ سطر (۷×۱۲)، اندازه: ۱۱×۱۷سم [ف: ۳۱ - ۱۷۴]

● جادة العاشقین / تراجم / فارسی

jādat-ol 'āšeqīn

خوارزمی، شرف الدین حسین بن کمال الدین حسین، - ۹۵۸ قمری

xārazmī, šaraf-od-dīn hoseyn ebn-e kamāl-od-dīn hoseyn (- 1551)

تاریخ تألیف: ۳ رجب ۹۷۳ق؛ محل تألیف: فیض آباد سفیدمون بخارا (خانقاه)

در احوال مراد و پیر و پدر خود، و به خواهش درویشان فرارود، تاشکند و حصار و ختلان و بدخشان، به سال ۹۷۰ق/۳-۱۵۶۲م نگاشته و گویا تا ۹۷۳ق/۱۶۶۵م بدان می‌پرداخته است. آنچه از دیباچه کتاب برمی‌آید این که کتاب خلاصه مفتاح الطالبین نیست بلکه در مقدمه از آن نام برده و منزوی معتقد است که این اشتباه از اته سرچشمه گرفته است. در پانزده «باب»، هر یک در چند «فصل»: باب ۱. مقدمه کتاب، سه «فصل»؛ ۲. پیران و مقتدیان سلسله حسینیه، سه «فصل»؛ ۳. اصل و نسب حضرت مخدومی، دو «فصل»؛ ۴. ابتدای رسیدن جذبه حقیقی از ریاضیات و مشاهدات؛ ۵. مجاهداتی که پس از شرف انابت ...؛ ۱۰. گذشتن از خود و رسیدن به مقصد اعلا؛ ۱۴. خلیفگان ایشان؛ ۱۵. خاتمه در ذکر شمار زنان و فرزندان ایشان.

استوری (۹۷۴/۱) و برخی دیگر آن را نگاشته کمال الدین محمود غجدوانی دانسته‌اند.

آغاز: در حمد و ثنای تو زبانها شد لال ×× اوصاف کمالات تو بیرون ز مقال. یا رب چه بیان به الماس زبان در بحر عشق در معانی توان سفت ... اما بعد بر سالکان راه و مقربان درگاه اله و بر اهل جلال و طالب سخنان کمال پوشیده و مخفی نماند ...

انجام: تمام شد این نسخه ام سال تاریخش، از آن گفتا خرد: اتمام یافت.

چاپ: ظاهرا چاپ شده

[فهرستواره منزوی ۲۰۹۴/۳]

۱. **تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه:۱۶۶-عکسی**
آغاز: آغاز در دیباچه افتاده: حال و طالب سخنان اهل کمال پوشیده نماند که بعد از؛ **انجام:** احقاد بزرگان را به تفصیل ثبت می‌کند و نسبت خود را با آباء کرام
نسخه اصل: در گنج بخش، ش ۷۶۴ نگاهداری می‌شود. (گنج، ۲۱۰۰/۴)؛ خط: نستعلیق خوش، بی‌کا، تا: قرن ۱۰؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ ۳۳۰گ [عکسی ف: ۲ - ۷۸]

۲. **تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه:۲۳۴-عکسی**
آغاز: حال و طالب سخنان اهل کمال پوشیده نماند که بعد از
نسخه اصل: گنج بخش، ش ۱۰۶۱ (گنج ۲۱۰۰/۴). تنها ۱۳ باب را دارد؛ خط: نستعلیق خوش، بی‌کا، تا: قرن ۱۰ و ۱۱؛ افتادگی: آغاز؛ ۲۳۸ص [عکسی ف: ۲ - ۷۸]

● **جادوگر فلاماند** / داستان / فارسی
jadūgar-e felāmānd
مترجم: سیاح ، محسن ق۱۴ قمری
sayyāh, mohsen
اهداء به: سردار ظفر
تاریخ ترجمه: جمعه ۷ ربیع الثانی ۱۳۳۷ق
ترجمه رمان جادوگر فلاماند تألیف هانری کنسیانس بلژیکی است.

شیراز؛ علامه طباطبائی؛ شماره نسخه:۱۳۰۰
خط: نستعلیق، کاتب = مترجم، تا: ۷ ربیع الثانی ۱۳۳۷ق؛ اندازه: ۲۱×۱۳/۵سم [نسخه پژوهی: ۲ - ۱۳۷]

← جادوگری > طب منظوم

● **جادو نیایش ستارگان** / علوم غریبه / عربی
jādū nīyāyeš-e setāregān
این رساله در جادو و طلسم و افسون نیایش و درخواست از ستارگان است و بسیار رسا و شیوا با مقدمه‌های فلسفی و طبیعی و جغرافیایی؛ در یک «مقدمه» در ۳ «فصل» در برتری دانش و هنر طلسم و روش آموختن آن و چند گفتار: اصول کلی علم طلسم در ۶ فصل؛ آنچه از ستاره‌شناسی در طلسم می‌باید در ۱۷ فصل؛ طلسم‌ها در ۴ فصل؛ نیایش ستارگان و دعوت کواکب در ۶ باب برخی در چند فصل؛ کارهای جزئی درباره مهر و کین و زبان بندی و بیمار و لاغر ساختن و توانگر شدن و تباه ساختن جادو در ۶ فصل.
واژه‌های بیگانه و فارسی در آن فراوان دیده می‌شود. در آن یاد می‌گردد از تنکلوشاه و سقراط و بقراط و ارسطوطالیس و گفتگوی برهماطوس پیشوای فرزانگان هند با بنداغوس ترکی در اقلیم بابل چنانکه ارسطو آورده است! و از ابو معشر بلخی و اسطالینوس و سهمیاطیس و قسطا بن لوقا و ثابت بن قره و ابوعلی در کتاب حیوان و از مابال ارسطو و از ابوبکر بن وحشیه در کتاب السحر و از خبر نبوی و از طمطم هندی و کتاب اسطوطاس هرمس و لسلس و کتاب یواقیت المواقیت و از ملک عبدالرحمن و صاحب شامل و از مصحف القمر و رسالة الحروف ارسطو. نگارنده در فصل ۶ مقاله یکم در برابر صابئیان و فیلسوفان قدم جهان را باطل می‌سازد و در باب ۲ مقاله چهارم رساله‌ای از ابومعشر بلخی را گزین می‌کند. در مقدمه ۵ فصل ۱۲ مقاله ۲، جدول‌های ستارگان است از کتاب طمطم هندی (۱۲ جدول دوازده برج) و می‌گوید که سه نسخه دیگر از این جدول‌ها هست که احمد بن عبدالجیل در جامع شاهی آورده است و یکی از آنها در تنکلوشای کوچک هست و یکی را ابوذاطیس بابلی در رساله طلسمات خویش آورد و نزدیک است به جدول طمطم هندی و جدول زردشت که در جامع شاهی احمد بن عبدالجلیل دیده می‌شود، آن‌گاه جدول ابوذاطیس را می‌آورد سپس جدول قیاسی و جدول قیاس حدود از احمد بن عبدالجلیل سجزی. (دانش پژوه)

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۴۷۲
آغاز: بسمله. الحمدلله الذی احاط بکل شیء علمه و نفذ فی کل شیء حکمه ... اما بعد فهذا کتاب یجمع فیه ملخص ما وصل الینا من علم الطلسمات و السحریات و العزائم و دعوة الکواکب مع التبری عن کل ما یخالف الدین و یثلم الیقین؛ **انجام:** ثم شرع فی ان یتعلم الحکمة امکن لا یصیر فیلسوف زور و لا حکیم نبهرج و لاباطل. وفقنا الله و ایاکم ایها الاخوان المخلصون لان یکون هکذا، انشاءالله تعالی. و لا حول و لا قوة الا بالله العلی العظیم.
خط: نسخ روشن، بی‌کا، تا: جمعه ۱ ذیحجه ۱۰۶۵ق؛ کاغذ: فرنگی، جلد: مقوای ته میشن، ۱۴۵گ، ۲۰ سطر (۱۲×۲۱)، اندازه: ۲۸/۵×۱۹سم [ف: ۴ - ۹۶۶]

● **جاذب العقول** = **شرح نهج البلاغه** / حدیث / فارسی
jāzeb-ol ʻoqūl = š.-e nahj-ol balāqa
تقوی بهبهانی، ضیاء الدین، ۱۳۲۰ - ۱۳۸۸ قمری
taqavī-ye behbahānī, zīyā'-od-dīn (1902 - 1968)
وابسته به: نهج البلاغة؛ شریف الرضی، محمد بن حسین (۳۵۹-۴۰۶)

۱. **مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۶۷۳۷**
آغاز: بسمله، این جداول مشتمل است بر پتج فصل؛ **انجام:** فلایلتفت الیه بقبله انتهی بیان الاسفار قد تم جاذب العقول
جلد ۱؛ خط: نستعلیق تحریری، کاتب = مؤلف، تا: قرن ۱۴ [رایانه]

۲. **مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۶۷۳۸**
آغاز: بسمله من خطبه له علیه السلام، یذکر فیها ابتداء؛ **انجام:**

باعث نقصان و قرا و نمی‌شود
جلد ۱؛ خط: نستعلیق تحریری، کاتب = مؤلف، تا: قرن ۱۴ [رایانه]
۳. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۶۷۳۹
آغاز: بسمله، (یک مجلس نهج البلاغه در توحید) بدانکه مراجع شود به آن خطبه؛ **انجام:** مجتمعین حولی کربیضه الغنم فلما نهضت
خط: نستعلیق تحریری، کاتب = مؤلف، تا: قرن ۱۴ [رایانه]
۴. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۶۷۴۰
آغاز: حضرت ادریس نوشته شده مطلب اول تعدیه جلد یازدهم؛
انجام: فصیرت علی طول المده و شده المحنه
خط: نسخ، کاتب = مؤلف، تا: قرن ۱۴ [رایانه]

● جارح العینین فی مصیبة مولانا الحسین / تاریخ معصومین / عربی

jāriḥ-ul ʻaynayn fī muṣībat-i mawlā-nā al-ḥusayn

حسینی واعظ، محمد صادق بن محمد باقر، ق۱۳ قمری

hoseynī vā‘ez, mohammad sādeq ebn-e mohammad bāqer (- 19c)

اهداء به: فتحعلی شاه قاجار

در احوالات امام حسین و وقایع کربلاست، در آغاز برخی احوالات پیامبر و حضرت زهرا و امام حسن علیهم السلام را آورده و آن را از بحار الانوار استخراج کرده و در ابتدا فتح علی شاه را مدح گفته است، و در آخر ملحقی دارد در احوال مختار بن ابی عبید ثقفی. در «مقدمه» و سی «فصل» و «خاتمه» ترتیب داده است.

آغاز: الحمد لله الذی هدانا الی الطریق المستقیم و جعلنا من امة حبیبه و صفیه خاتم النبیین محمد المصطفی و من شیعة ولیه امیرالمؤمنین ...

[الذریعه ۲۰/۵؛ دنا ۵۱۹/۳]

۱. تهران؛ مهدوی؛ شماره نسخه:۷۲۰
خط: نسخ، بی‌کا، تا: صفر ۱۲۲۸ق [نشریه: ۲ - ۱۴۶]
۲. مشهد؛ امام هادی؛ شماره نسخه:۵۳/۲
آغاز: برابر
مقداری از اوایل کتاب؛ خط: نسخ، کا: عبدالرزاق بن ملا محمد خراسانی تربتی، تا: جمعه ۱۱ رجب ۱۲۸۴ق؛ جلد: گالینگور سفید، ۲۰گ (۲۲۱پ-۲۴۰ر)، اندازه: ۱۶/۵×۲۱سم [ف: - ۴۳]
قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۲۴۴۱/۲
نسخه اصل: همان نسخه بالا [عکسی ف: ۷ - ۵۲]
۳. مشهد؛ مرتضوی؛ شماره نسخه:بدون شماره
آغاز: برابر
کا: محمد اسماعیل حسینی واعظ اصفهانی برادر مؤلف، تا: قرن ۱۴، برخی از صفحات به خط مؤلف؛ مصحح، محشی؛ چند تاریخ تولد به سالهای ۱۳۰۵، ۱۳۰۷، ۱۳۱۲؛ تملک: کاتب با مهر «عبده محمد اسماعیل بن محمد باقر الحسینی» (بیضی)؛ ۳۵۹ص [ف: ۱۱]
قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۲۵۹۵
نسخه اصل: همان نسخه بالا [عکسی ف: ۷ - ۱۸۲]

← جارویه ⟵ تفسیر لا اله الا الله
← جاعلان الحدیث ⟵ اسامی وضاع الحدیث

● جالیة الکدر باصحاب سید الملائک و البشر = جالیة الکدر فی فضل اهل بدر / شعر / عربی

jālīyat-ul kadar bi-aṣḥāb-i sayyid-il malā’ik wa-l bašar = jālīyat-ul kadar fī faḍl-i ahl-i badr

برزنجی، جعفر بن حسن، - ۱۱۷۷ قمری

barzanjī, ja‘far ebn-e hasan (- 1764)

وابسته به: جالیة الکرب بأصحاب سید العجم و العرب؛ برزنجی، علی بن حسین (قرن ۱۲)

برادر ناظم، رساله‌ای به نثر به نام «جالیة الکرب» درباره اصحاب بدر واحد و تابعین و ائمه علیهم السلام نگاشته بود و ناظم در منظومه رائیه حاضر آن رساله را به نظم آورده و برای هر یک رمزی قرار داده است و مهاجرین را با حرف «م» و اوسیین را با رمز «او» و خزرجیین را با رمز «خ» و شهداء آنان را با رمز «ش» معین نموده است. ناظم، مفتی شافعی مدینه منوره و از سادات آنجا بوده است. او همچنین، زمانی امام مسجد نبوی (ص) بوده است. این منظومه شرح نیز شده و نام آن عرائس الواضحة الغرر و شارح آن عبدالهادی نجاالابیاری است. مسلم است که دو برادر به نام علی و جعفر بوده‌اند که یکی مؤلف «جالیة الکرب» است به نثر و دیگری شاعر منظوم آن؛ در این که کدام مؤلف کدامین اثر است روشن نیست. مرحوم آقابزرگ تهرانی نام شاعر را با استناد یادداشتی در یک نسخه خطی «علی بن حسن»، برادر «جعفر بن حسن» نام برده و افزوده است که قصیده جالیة الکدر بر اساس کتابی به نام جالیة الکرب برادر ناظم، سروده شده و به یک بیت از قصیده استناد کرده: «ساقی بواسقها النضیدة جعفر ×× صنو الذی اجنی جناها و اختبر / لیکن شارح قصیده». شیخ عبدالهادی آبیاری، در همین بیت مقصود مصراع اول را ناظم و مصراع دوم را برادر ناظم دانسته است. در هدیة العارفین نیز، قصیده‌ای در نظم اصحاب بدر به علی بن حسن برزنجی نسبت داده است.

آغاز: بدریة وافت ببرهان بهر×× احدیة فی سردها سر ظهر
انجام: والآل والصحب الضراغم فی الوغا×× صید المآثر و المشاهد والظفر.

[دنا۵۲۰/۳و۲۱/۵؛ایضاح المکنون۳۴۹/۱؛الذریعه ۲۱/۵-۲۲؛ معجم المطبوعات ۵۴۹/۱؛ ریحانة الأدب ۲۴۵/۱ و ۵۴۹؛ معجم المؤلفین ۱۳۷/۳ و ۶۱/۷؛ هدیة العارفین ۲۵۵/۱ و ۷۷؛ سلک الدرر فی اعیان القرن الثانی عشر ۹/۲]

۱. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۵۱۲۲/۱
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، کا: محمد بن ملا یاسین خطیب، تا: ۱۱۸۴ق؛ محشی، اجازه‌ای به خط یاسین که گویا پدر کاتب نسخه باشد و مهر وی «سلام علی آل یسین» (هشت گوش)؛ کاغذ: فرنگی، ۲۴گ (۱-۲۴)، ۸ سطر، اندازه: ۸×۱۴سم [ف: ۳۸ - ۳۶۴]

۲. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۲۴۳۲
آغاز: برابر
نسخه اصل: کتابخانه‌ای در نجف اشرف؛ خط: نسخ معرب، بی‌کا، تا: قرن ۱۳ [عکسی ف: ۷ - ۴۰]

۳. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۲۰۹۸
آغاز: برابر؛ **انجام:** و تجیرنی من فتنة المحیا و من ×× فتن الممات و کل ما یقضی لشر
خط: نسخ زیبا، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: انجام؛ کاغذ: فرنگی، جلد: مشمعی قهوه‌ای، ۶گ، میانگین ۶ سطر (۸×۱۲)، اندازه:۱۴×۲۰سم [ف: ۳۰ - ۵۲۴]

← جالیة الکدر فی فضل اهل بدر ⩾ جالیة الکدر باصحاب سید الملائک و البشر

● جالیة الکرب بأصحاب سید العجم و العرب / دعا / عربی

jālīyat-ul kurab bi-'aṣḥāb-i sayyid-il ‘ajam wa-l ‘arab

برزنجی، علی بن حسن، - ق ۱۲ق

barzanjī, ja‘far ebn-e hasan

نام اصحاب حضرت پیغمبر اکرم (ص) را به ترتیب حروف ذکر نموده و به نام آنها خدای را می‌خواند و دعا ساخته است و در اول کتاب پاره‌ای از فضائل صحابه را نیز ذکر می‌کند.

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۵۲۰
آغاز: الحمدلله الذی تقدست صفاته و أسماؤه و الصلاة و السلام علی سیدنا محمد الذی أنارت الوجود أضواؤه؛ **انجام:** صلاة مقرونة بأزکی سلام مطرزة بطراز القبول و حسن الختام
خط: نسخ معرب زیبا، کا: مصطفی بن محمد الکوز لحصاری از شاگردان ابراهیم الردوسی، تا: ۱۱۷۱ق، جا: مدرسه دار الشفا؛ مجدول به زر؛ جلد: مقوایی عطف تیماج مشکی، ۵۱گ، ۱۱ سطر، اندازه: ۱۰/۵×۱۶سم [ف: ۲ - ۱۲۴]

● جامات الکوثر فی الحکم و النصایح و العبر / اخلاق / عربی

jāmāt-ul kawṯar fi-l ḥikam wa-n naṣāyiḥ wa-l ‘ibar

نایینی، محمد حسن بن محمد حسین

nāīīnī, mohammad hasan ebn-e mohammad hoseyn

شامل: الباب الاول فی الجامات الالفیة؛ الباب الثانی فی الجامات البائیة ... و هکذا الی حرف الغین.

یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه:۳۸۰۱
آغاز: یا مجریا لا بحر الزواهر. من حکم و مجهر الجواهر؛ **انجام:** و داعیا فی الله للمطالع - سعادة الجد و سعد الطالع
خط: نسخ، کاتب = مؤلف، تا: ۱۳۴۹ق؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: شمیز، ۱۱گ، ۲۰ سطر (۱۲×۲۰)، اندازه: ۱۷×۲۲سم [ف: ۵-۱۸۰۱]

← جاماسب ⩾ احکام جاماسب
← جاماسب نامه ⩾ احکام نجوم

● جاماسب نامه / هیئت / عربی

jāmāsb-nāme

جاماسب بن لهراسب، ق۳ میلادی

jāmāsb farzand-e lahrāsb (- 3c)

رساله‌ای است منسوب به جاماسب حکیم افسانه‌ای ایران که کتاب‌های بسیاری در کیمیا، اساطیر و احکام نجوم به او نسبت داده‌اند، رساله حاضر در احکام نجوم و تاثیرات کواکب بوده و حاوی پیشگویی وقایع قرون بعد از اسلام است. ظاهراً این اثر نخست به پهلوی نوشته شده و بعد آن را به عربی برگردانده‌اند.
آغاز: بسمله، قال جاماسب مملوک الملک الکبیر و السلطان الاعظم گشتاسب ابن لهراسب اطال الله بقائه..
انجام: هذا اخر معرب کتاب الحکیم الجلیل الجاماسب و الحمدلله رب العالمین قد تم الکتاب بعون الملک الوهاب

۱. تهران؛ نوربخش؛ شماره نسخه:۳۴۸/۳
آغاز: قال جاماسب ... انه لما برز تقدمه الی ان انظر فی اثر هذه العلویات؛ **انجام:** بعباده الکریم فی عطایاه.
خط: نستعلیق، کا: عبدالکریم گیلانی بن محمد باقر، تا: قرن ۱۳؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج عنابی، ۲۰ص (۹۹-۱۱۸)، ۲۰ سطر، اندازه: ۲۲×۳۴سم [ف: ۲ - ۷۹]

۲. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۱۱۴۶/۳
آغاز و انجام: برابر
کا: محمد اسماعیل بن محمد ابراهیم، تا: ۴ ذیحجه ۱۲۵۲ق؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج سیاه، ۲۰ سطر (۱۳×۲۲)، اندازه: ۲۰×۳۰/۵سم [ف: ۳ - ۱۷۰]

۳. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۶۹۸۲
آغاز و انجام: برابر
خط: نستعلیق خوش، بی‌کا، تا: ۱۲۹۰ق؛ محشی؛ کاغذ: فرنگی نخودی، جلد: تیماج قهوه‌ای، ۲۱گ (۹۳پ-۱۱۳)، ۱۳ سطر (۱۰×۱۶)، اندازه: ۱۷×۲۱سم [رایانه]

● **جاماسب نامه (ترجمه)** / هیأت / فارسی
jāmāsb-nāme (t.)

جاماسب بن لهراسب، ق۳ میلادی
jāmāsb farzand-e lahrāsb (- 3c)

مترجم: افندی ، عبدالله بن عیسی بیگ، ۱۰۶۶ - ۱۱۳۰ ؟ قمری

کتاب منسوب به جاماسب وزیر گشتاسب، که گویا به دستور همو ساخته است. ظاهراً متن اصلی به زبان پهلوی بوده که به عربی ترجمه شده و از آن به فارسی برگردانده شده است. ترجمه فارسی آن چند تحریر دارد که گویا یکی از آنها ترجمه میرزا عبدالله افندی است. نه نسخه‌ها و نه ترجمه‌ها یکسان نیست و متن شامل مطالبی در پیشگویی و طالع‌بینی و بعضاً پزشکی است. آنچه از ترجمه‌ها به افندی نسبت داده شده، همانند نیست و بعضاً بدون نام مترجم است لذا نسخه‌ها همگی ترجمه او نمی‌باشد.

آغاز: ۱: بسمله؛ سپاس دارای ایزدی را جل جلاله سزد که ما را بیافرید به نیکوتر وجهی ... چنین گوید جاماسب بنده شاه بزرگ گشتاسب بن لهراسب که جاوید باشد نام او ...

۲: احکام جاماسب که از دین به مازدیسنان کرده است از زفان پهلوی نقل کرده، حکیم جاماسب در ایام شاه وشتاسب بوده است و مؤبدان موبد و دستور او بود و در این روزگار به دانایی او کسی نبود روزی گشتاسب شاه از جاماسب حکیم پرسید

انجام: ۱:اگر همه احوال بگویم دراز گردد والله عالم الغیب

۲:آنچه دریافتم شما را آگاه کردم چنانکه هر من حکیم و دانایان پیش گفتند و رفتند اما به اندازه عقل خویش گفتم و رفتم العلم عند الله لا یعلم الغیب الا الله

چاپ: بمبئی، سنگی، به اهتمام میرزا محمد ملک الکتاب شیرازی، ۲۴۰ص؛ بمبئی، ۱۳۱۳، سنگی، وزیری، ۳۲ص

[نسخه‌های منزوی ۲۷۹/۱و ۲۸۰: منظوم؛ فهرستواره منزوی ۲۸۹۷/۴ و ۹۳۷/۲؛ الذریعة ۳۲/۵ و ۹۳/۴ و ۲۲/۵-۲۳؛ مشار فارسی ۱۴۸۶/۲؛ مشترک پاکستان، ۱۱۶۲/۸؛ فرزانگان زرتشتی تألیف شهمردان: ۱۲۹؛ آثار عجم از فرصت شیرازی: ۱۷؛ سزگین ۱۰/۷ و ۸۶؛ استوری ۱۰۶/۲؛ دنا ۵۲۰/۳ (۳۸ نسخه)]

۱. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۴۶۲/۶(آ)-۴۶۳/۶(ب)-ف

نسخه اصل: کوپرولوش ۱۵۸۹؛ کا: حسن بن محمود بن محمد، تا: با تاریخ ۷۵۴ق [اگر تاریخ درست باشد مسلم ترجمه افندی نیست]؛ سپس آغاز حکم جاماسب وزیر شاه گشتاسب (۱۰۴پ-۱۲۰ر) که دنباله همین رساله باید باشد؛ ۱۷گ (۱۰۴پ-۱۲۰ر) [فیلمها ف: ۱ - ۴۷۹]

۲. تهران؛ شورا؛ شماره نسخه:۱۳۷۴۱/۲۳

آغاز و انجام: برابر۲

خط: نستعلیق، کا: فریدون بن مرزبان، تا: ۱۱ بهمن ماه الهی ۹۹۶ یزدجرد بن شهریار سنه ۱۰۳۶ق [این تاریخ اگر صحیح باشد این ترجمه افندی نیست]؛ جلد: پارچه‌ای مشکی عطف تیماج، ۱۵گ (۳۸۱ر-۳۹۵ر) [ف: ۳۷ - ۲۷۴]

۳. تبریز؛ ملی؛ شماره نسخه:۵ر۲۷۹۶

آغاز: گلچینی از جاماسب نامه، روزی شاه گشتاسب از حکیم جاماسب پرسید که مرا میباید که بگوئی که این دانای ربه چگونه بتو رسیده؛ **انجام:** همه پادشاهی تازیان در میان گفته شد و نشد چرا که از ایشان غیر از جور و ظلم و ستم دیگر چیزی نمی‌بینم ناگفته نام بهتر است الله اعلم تمت الکتاب

خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۱۸۵ق؛ کاغذ: فرنگی، جلد: مقوا، ۱۱گ، ۱۶ سطر، اندازه: ۱۳/۵×۲۰سم [ف: ۱ - ۳۱۹]

۴. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۸۴۷۷

آغاز: بدانکه خدای تعالی آدمی را بیافرید و بمرتبت خرد فضیلت کفایت بر دیگر جانوران افزون نهاد؛ **انجام:** و در همه کار توفیق از خدای تعالی خواه که او همه وقت بر بندگان خویش مهربانست، و آمرزنده و توفیق دهنده

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ فاقد خطبه و قسمت زایجات؛ واقف: سردار کل یارمحمد خان افشار، خرداد ۱۳۳۲؛ کاغذ: فستقی فرنگی، جلد: پارچه‌ای، ۴۲گ، ۱۷ سطر (۸×۱۵)، اندازه: ۱۴×۲۱سم [ف: ۸ - ۱۱۷]

۵. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۷۹۶

آغاز: بقدرت خدای عزوجل و اول خدای معلا آسمان هفتم آید و کیوان را که بتازی زحل خوانند؛ **انجام:** که او همه وقت بر بندگان خویش مهربان و آمرزنده و توفیق دهنده.

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: محتملاً قرن ۱۳؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج مشکی، ۴۴گ، ۱۲ سطر (۸×۱۳)، اندازه: ۱۳×۱۹/۵سم [ف: ۲ - ۳۲۷]

۶. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:بدون شماره/۶

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، قطع: رقعی [میراث شهاب: س۶ش۴ - ۱۸]

۷. تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه:۷۶۵

آغاز: حمدله. عاقبة. صلاة. صد هزار شکر و سپاس آفریدگاری را که رقاب مکونات اسیر تسخیرات اوست. و زمام کاینات در قبضه تقدیر او، از هر شادروان که ادیب معلق زبان ... بدانکه خدایتعالی آدمی را بیافرید و به مرتبت خود؛ **انجام:** از خدایتعالی خواستن که همه وقتی از بندگان خود مهربان است. و آمرزنده و توفیق دهند. و صلی الله علی محمد و آله ...

در فهرست با عنوان «نجوم= ملحمه» و ناشناس؛ خط: نسخ خوش، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ جلد: تیماج زیتونی، ۶۳گ، ۱۱ سطر (۸×۱۳)، اندازه: ۱۴×۲۰/۵سم [ف: ۲ - ۲۵۶]

۸. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه:۲۸۶۴/۱۱

آغاز: برابر۱؛ **انجام:** اگر همه احوال بگویم دراز گردد والله عالم الغیب

بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج زرد مقوایی، ۱۵گ

(۱۶۲ر-۱۷۶ر)، ۲۲ و۱۳ سطر، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۴ - ۱]

۹. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه:۲۸۶۴/۱۲

آغاز: آغاز جاناس حکیم چنین گوید جاناسب حکیم وزیر شاه گشتاسب که نگاه کردم در حال اختران که درآسمان پدید آیند؛ **انجام:** تاز از ثواب آخرت باز نماند

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: شعبان ۱۲۰۲ق؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج زرد، ۲۳گ (۱۷۶ر-۱۹۸ر)، ۲۲ و ۱۳ سطر، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۴ - ۱]

۱۰. تبریز؛ ملی؛ شماره نسخه:۳۴۴۹

آغاز: برابر۱؛ **انجام:** و تو دیر بزی و بشادی و پیروزی بمان و درود ایزد بر پیغمبر ما محمد صلی الله علیه و آله ... حسب الفرموده بندگان خداوندگاری سرتیب ... شد امید که قبول نماید تحریرا شهر ربیع الثانی ۱۲۰۹

خط: نستعلیق شکسته، کا: بدیع الزمان میرزا محمد تفرشی، تا: ۱۲۰۹ق؛ کاغذ: کتانی، جلد: چرمی نرم، ۴۷گ، ۹سطر، اندازه: ۱۴/۵×۲۲/۵]ف: ۱ - ۳۲۰]

۱۱. قم؛ فیضیه؛ شماره نسخه:۶۷۶/۴

آغاز: برابر۱

خط: نستعلیق، کا: محمد اکبر میرزا، تا: ۱۲۲۱ق، جا: بارفروش؛ ۲۰گ،اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۳ - ۱۷]

۱۲. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۶۴۴۰

خط: شکسته نستعلیق، بی‌کا، تا: ۵ ذیقعده ۱۲۳۰ق؛ کاغذ: فرنگی، جلد: مقوا، عطف پارچه، ۴۸ص، ۱۳ سطر (۸×۱۶)، اندازه: ۱۳×۲۱سم [ف: ۱۶ - ۲۶۶]

۱۳. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه:۵۶۶

آغاز: برابر۱؛ **انجام:** و به شادی و پیروزی بزی و درود به روان پیغمبر ما محمد مصطفی ...

خط: نستعلیق، کا: محمد اکبر افشار، تا: پنج‌شنبه ۴ رجب ۱۲۳۷ق؛ کاغذ: فرنگی سفید، جلد: تیماج حنایی، ۲۸گ، ۱۱ سطر (۹×۱۵)، اندازه: ۱۵×۲۰سم [ف: ۴ - ۱]

۱۴. تبریز؛ محقق (آقای)؛ شماره نسخه:۱۱/۳

بی‌کا، تا: ۱۲۴۱ق[نشریه: ۴ - ۳۳۲]

۱۵. تهران؛ الهیات؛ شماره نسخه:۶۵۵

خط: نستعلیق، کا: محمد قلی خاکسار لاریجانی، تا: ۵ جمادی الاول ۱۲۴۶ق؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج سرخ، ۴۸گ، ۱۴ سطر (۸×۱۵)، اندازه: ۱۲/۵×۲۱سم [ف: - ۳۷]

۱۶. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۹۰۸/۱

خط: نستعلیق دو جدولی، کا: حسین حسینی، تا: ۱۲۴۶ق؛ کاغذ: قورخانه‌ای، جلد: میشن یشمی، ۹ سطر [ف: ۵ - ۲۱۴]

۱۷. شیراز؛ علامه طباطبائی؛ شماره نسخه:۱۳۱۰

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۲۴۷ق؛ افتادگی: آغاز؛ اندازه: ۱۱×۲۰سم [نسخه پژوهی: ۲ - ۱۲۷]

۱۸. شیراز؛ بغایری، عبدالرزاق؛ شماره نسخه:بدون شماره۷/

بی‌کا، تا: ۱۲۵۰ق [میراث اسلامی: ۵ - ۵۷۱]

۱۹. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۱۱۴۶/۲

آغاز: بسمله، الحمد لله رب العالمین و العاقبة للمتقین و لا عدوان الاعلی الظالمین؛ **انجام:** و همه کارها توفیق از خدای تعالی خواستن که همه وقتی بر بندگان خود مهربانست و آمرزنده و توفیق دهنده. پایان نسخه: قد نقل هذه النسخة الموسومة باحکام جاماسب نامه عن النسخه العتیقه حسب الفرمان قضا جریان نواب اشرف و الاروحنا فداه بهاء الدوله العلیه العالیه دام اقباله بتوسط عالیجاه معلی جایگاه مقرب الحضرت العلیه سر کار خدایگانی میرزا ابوالحسن زید عمره متخلص بیغما علی یداقل عبادالله محمد اسماعیل بن محمد ابراهیم در یوم دو شنبه بیست و هشتم شهر ذی القعدة الحرام سمت اتمام پذیرفت امیدوار چنانم که بنظر مبارک نواب اشرف والاروحنا فداه مطبوع افتد.گر بهم برزده بینی خط من عیب مکن ×× که مرا گردش ایام بهم برزده است.

خط: نستعلیق شکسته، کا: محمد اسماعیل بن محمد ابراهیم، تا: ۱۲۵۲ق؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج سیاه، ۱۰۴گ، ۲۰ سطر (۱۳×۲۲)، اندازه: ۲۰×۳۰/۵سم [ف: ۳ - ۱۶۹]

۲۰. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۲۰۹۲

آغاز: برابر۱؛ **انجام:** چون بهمه حال جهان سپری است نیکوئی که بجز نام نیکو از کس چیزی نماند و زندگانی دیر نپاید.

خط: نستعلیق شکسته، کا: رضاقلی خان الله باشی متخلص به هدایت، تا: ۱۲۵۳ق، جا: شیراز؛ کاغذ: نخودی آهار مهره، جلد: تیماج مشکی، ۳۳گ، ۱۵سطر، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۱۰ - ۳۸]

۲۱. تبریز؛ ملی؛ شماره نسخه:۸ر ۲۷۹۶

آغاز: بنام ایزد بخشاینده بخشایش گر مهربان دادگر، چنین گوید مترجم این کتاب که جاماسب حکیم حکمای زمانه خویش بود و در آن روزگار در علم نجوم هیچ آفریده مثل وی نبود؛ **انجام:** و یاد کردم بطاقت و توانائی خویش یزدان داناتر است بدی گر شما را گفتم چنانکه حکمای پیشین گفته بودند ...

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۲۶۳ق؛ کاغذ: فرنگی، جلد: مقوا، ۲۶گ، ۱۹-۱۶ سطر، اندازه: ۱۳/۵×۲۰سم [ف: ۱ - ۳۲۰]

۲۲. تهران؛ ادبیات؛ شماره نسخه:۷۰/۲ ـ ب

آغاز: برابر۱؛ **انجام:** و اوست خداوند دانا و مقدس و کریم والله اعلم بالصواب

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۲۲ ذیقعده ۱۲۶۴ق؛ ۸گ (۳۵۲پ-۳۵۹پ) [ف: ۱ - ۱۴۲]

۲۳. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۲۵۸۹

آغاز: پس از دیباچه که اثر خامه کاتب است: «امابعد چنین گوید جاماسب بنده شاه جهاندارکی بزرگ کشتاسب پسر لهراسب که جاودان و زنده نام وی بر بزرکی؛ **انجام:** تو دیر بزی و به شادی پیروزی و درود ایزد بر پیغمبر ما محمد مصطفی صلی الله علیه و آله و سلم.

خط: نستعلیق خوش، کا: عبدالله بن محمد جعفر فسائی متخلص به

محجوب، تا: ذیقعده ۱۲۸۱ق؛ واقف: حاج سید عبدالباقی آیت اللهی شیرازی، اسفند ۱۳۷۴؛ کاغذ: آهاری نخودی، جلد: مقوا، عطف تیماج مشکی، ۱۶گ، ۱۹ سطر[ف: ۱۸ - ۴۷]

۲۴. تهران؛ شورا؛ شماره نسخه:۸۲۵/۱-طباطبائی

آغاز: برابر۱؛ **انجام:** به شادی و پیروزی بمان. درود ایزد بر پیغمبر ما محمد مصطفی (ص) این رساله جاماسب حکیم تمام شد.

خط: نستعلیق، کا: سی هادی بن مهدی، تا: ۱۲۸۵ق؛ کاغذ: فرنگی آبی و شکری رنگ، جلد: تیماج سبز، ۲۴ص (۱-۲۴)، ۱۴سطر، اندازه: ۱۶×۲۲سم [ف: ۲۳ - ۱۱۷]

۲۵. تهران؛ مفتاح؛ شماره نسخه:۱۰۴۹

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: شنبه ۴ ذیقعده ۱۲۸۶ق [نشریه: ۷ - ۱۲۶]

۲۶. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۸۰۰۵

آغاز: برابر۱؛ **انجام:** و بشادی و پیروزی بمان درود ایزد بر پیغمبر ما محمد مصطفی صلی الله علیه و آله و سلم

خط: نستعلیق، کا: محمد لاورق بن حاجی سنریز وصل چوهشتدی، تا: چهارشنبه ۹ ربیع الثانی ۱۲۸۸ق، به دستور محمد مهدی خان؛ یادداشتی از محمد علی طبیب اصفهانی به تاریخ ربیع الثانی ۱۳۱۴؛ مهر: «عبده عزیز الله» (بیضی)، «علی اصغر بن عبدالحسین» (بیضی)؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۴۵گ، ۱۲ سطر، اندازه: ۱۰/۵×۱۷سم [ف: ۲۱ - ۷]

۲۷. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۱۷۵۷

آغاز: برابر۱؛ **انجام:** و بشادی و پیروزی بمان درود ایزد بر پیغمبر ما محمد مصطفی صلی الله علیه و آله و سلم.

خط: شکسته نستعلیق خوش، بی‌کا، تا: ۴ شوال ۱۲۹۲ق، جا: تبریز، به سفارش میرزا عبدالله مستوفی در رکاب صاحب دیوان وزیر نظام ایران میرزا فتحعلی خان در خانه حاجی تقی دلال؛ کاغذ: سمرقندی آهار مهره، جلد: تیماج قهوه‌ای، ۳۸گ، ۹ سطر (۵×۱۱)،اندازه: ۱۱×۱۷/۵سم [ف: ۲۹ - ۵۵۱]

۲۸. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۱۱۴۱

خط: شکسته، نستعلیق، بی‌کا، تا: ۲۲ ربیع الثانی ۱۲۹۳ق؛ کاغذ: فرنگی، جلد: رویه کاغذ ساغری، ۲۳گ، ۱۳ سطر، اندازه: ۱۵/۹×۲۱/۲سم [ف: ۲ - ۱۷۳]

۲۹. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۳۴۶۴/۲

خط: نستعلیق، کا: محمد علی نیر آشتیانی، تا: ۱۲۹۵ق، برای میرزا محمود مستوفی؛ کاغذ: ترمه، جلد: روغنی زرین، ۱۹ سطر، اندازه: ۱۵×۲۳سم [ف: ۶ - ۴۳۶]

۳۰. تهران؛ شورا؛ شماره نسخه:۶۷۴۴/۲

آغاز: و سه دست دارد به یکی دولت و به یکی قلم و به یکی کاغذ نحوست وی سیاهست و سعادت وی کاغذ و قلم و دیگر اختر ما هست که او را قمر خوانند

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۴؛ افتادگی: آغاز؛ جلد: تیماج عنابی، ۵گ (۱۵ر-۱۹پ)، اندازه: ۱۷/۵×۲۵سم [ف: ۲۰ - ۲۳۱]

۳۱. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۰۸۳۵

خط: نستعلیق، کا: رضا قلی متخلص به هدایت، تا: قرن ۱۴؛ جلد: مقوایی عطف تیماج مشکی، ۵۰گ، ۱۴ سطر، اندازه: ۱۱×۱۷/۵سم [ف: ۲۷ - ۲۵۳]

۳۲. همدان؛ مدرسه غرب؛ شماره نسخه:۷۹۲/۳

خط: شکسته نستعلیق عالی، بی‌کا، تا: رجب ۱۳۰۶ق، جا: کرمان؛ قطع: ربعی [رشت و همدان: ف: - ۱۴۵۱]

۳۳. همدان؛ مدرسه غرب؛ شماره نسخه:۴۵۷۱

خط: نستعلیق خوش، بی‌کا، بی‌تا؛ کاغذ: اصفهانی آبی، قطع: وزیری [رشت و همدان: ف: - ۱۲۴۷]

۳۴. تهران؛ شورا؛ شماره نسخه:۶۵۵۳/۱

خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: تیماج مشکی، ۳۸گ (۱ر-۳۸پ)، اندازه: ۱۱×۱۷/۵سم [ف: ۲۰ - ۱۲۴]

۳۵. مشهد؛ الهیات؛ شماره نسخه:۵۵۱/۱

آغاز: بسمله، الحمدلله رب العالمین والعاقبة للمتقین ولاعدوان علی الطاعین؛ **انجام:** وآمرزنده و توفیق دهند وصلی الله علی محمد وآله وصحبه اجمعین برحمتک یا

خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ معلق به حواشی؛ کاغذ فستقی اصفهانی و سفید فرنگی، جلد: تیماج عنابی، ۲۸گ، ۱۹ سطر (۲۱/۵×۲۴)، اندازه: ۲۱/۵×۲۴سم [ف: ۱ - ۳۳۵]

مشهد؛ مولوی؛ شماره نسخه:۵۵۱/۱

همان نسخه بالا [نشریه: ۵ - ۸۴]

۳۶. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۱۳۱۰/۱-۸/۲۰

آغاز: فائدة اما بعد جاماسب حکیم گوید بنده شاه جهان گشتاسب بن سهراب که جاوید زنده باد بفرمود بنده را بنگاه کردن این اختران که در آسمان همی روند و بجای آوردن آنچه از ایشان بدراید بنگریستن از فوت؛ **انجام:** ولیکن آنچه خدا بندگان را فرموده است از طاعت و بندگی و دعا و زاری نمودن و با هر کسی نیکویی کردن به جهد و بندگی خویش بجای باید آوردن والله اعلم.

خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: مقوای زرد، ۶گ، ۳۸ سطر، اندازه: ۲۰/۵×۲۹/۵سم [ف: ۳ - ۱۱۰۵]

۳۷. تهران؛ شورا؛ شماره نسخه:۳۱۷۳

آغاز: برابر۱؛ **انجام:** پری است نیکویی کن که بجز نام نیکو از کس چیزی نماند زندگانی دیر نماند.

خط: شکسته، بی‌کا، بی‌تا؛ از نسخه‌ای بخط رضا قلی هدایت و به خواست او نوشته شده؛ محشی، با جداول نجومی؛ کاغذ: فرنگی نباتی، جلد: گالینگور قهوه‌ای، ۱۳۴ص، ۱۲ سطر، اندازه: ۱۶/۵×۲۰/۵سم [ف: ۱۰ - ۷۵۷]

۳۸. تهران؛ شورا؛ شماره نسخه:۱۷۰

آغاز: برابر۱؛

خط: شکسته، بی‌کا، بی‌تا؛ ۲۷گ، ۱۱ سطر، اندازه: ۷×۱۰سم [ف: ۲ - ۹۲]

۳۹. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۴۳۶۹

آغاز: بسمله، دیباچه کتاب بعون الملك الوهاب سپاس؛ **انجام:** که کسی حق طبع و چاپ کردن را ... جمادی الاولی ۱۳۱۲
خط: نستعلیق، بی کا، بی تا [رایانه]

۴۰. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۴۳۲۵

آغاز: بسمله ... دیباچه کتاب بعون الملك الوهاب سپاس بیقیاس واحد یکتای بیهمتائی را سزاست؛ **انجام:** هر وقت و هر ساعت ... و پیروزی
خط: نستعلیق، بی کا، بی تا [رایانه]

۴۱. تبریز؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۷۹۶/۱۳

بی کا، بی تا [ف: ۲ – ۷۳۰]

۴۲. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه:۵۷۹۱/۳

بی کا، بی تا؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: مقوا، ۶گ (۵پ–۱۰ر)، ۱۴ سطر، اندازه: ۱۲×۱۸سم [ف: ۴ – ۲]

۴۳. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه:۵۷۹۱/۴

بی کا، بی تا؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: مقوا، ۱۶گ (۱۰پ–۲۵پ)، ۱۴ سطر، اندازه: ۱۲×۱۸سم [ف: ۴ – ۲]

۴۴. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه:۵۷۹۱/۵

خلاصه رساله ششم جاماسب حکیم، از قسم دوم در ترکیب از انسان از اخوان الصفا وخلاالوقا (چنین) [بجای: خلان الوفا]؛ بی کا، بی تا؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: مقوا، ۴گ (۲۵پ–۲۸پ)، ۱۴ سطر، اندازه: ۱۲×۱۸سم [ف: ۴ – ۲]

۴۵. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۶۵۹–ف

نسخه اصل: پیشگوئی ش ۲۷۶ (۹۲/۲ ش ۱۷۰)؛ بی کا، بی تا[فیلمها ف: ۱ – ۶۳]

● **جاماسب نامه (منظوم)** / هیأت / فارسی

jāmāsb nāme (manzūm)

نصیرالدین طوسی، محمد بن محمد، ۵۹۷ – ۶۷۲ قمری

nasīr-od-dīn-e tūsī, mohammad ebn-e mohammad (1201 - 1274)

منسوب به جاماسب پسر سهراب در احکام نجوم و پیشگویی به حکم ستارگان. ترجمه فارسی این کتاب از میرزا عبدالله افندی صاحب ریاض العلماء (م–۱۱۳۰) است. نظم آن نیز به پارسی منسوب است به خواجه نصیر طوسی.

آغاز: چونکه از دهر بوالبشر بگذشت ×× یک هزار و دویست سال دویل / دوره کاف چونکه گشت تمام ×× گشت لهراسب شه به عمر طویل

انجام: بعد از آن حال خلق چون گردد ×× دل مردم زهول خون گردد / گفت جاماسب این همه زکتاب ×× عبرتی هست یا اولی الالباب

[نسخه‌های منزوی ۲۷۹/۱و ۲۸۰: منظوم؛ فهرستواره منزوی ۲۸۹۷/۴ و ۹۳۷/۲]

۱. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۲۹/۴۰–ف

نسخه اصل: ایاصوفیا ش ۴۷۹۵؛ خط: نسخ، بی کا، تا: ۸۵۵ق؛ ۳گ (۳۲۸–۳۳۰)، ۱۴ سطر [فیلمها ف: ۱ – ۴۱۴]

۲. تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه:۵۰۰/۲

آغاز: گفت جاماس آن حکیم زمن ×× کاش ... بودیم مسکن؛ **انجام:** روی او بین که رویش از همه به / سوی او بین که سویش از همه به
نسخه در دست یک برگ گزیده منظوم آن است؛ خط: نستعلیق تحریری، بی کا، تا: ۱۰۴۹ق؛ افتادگی: انجام؛ ۱گ (۶پ)، هامش [ف: ۱ – ۶۹]

۳. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۲۴/۷۹-۴۷۷۹/۲

آغاز و انجام: برابر
خط: نستعلیق، بی کا، تا: قرن ۱۲؛ جلد: کاغذ کرمی، ۶گ، اندازه: ۱۷×۲۳سم [ف: ۳ – ۱۱۰۴]

۴. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۹۳۳۸

آغاز و انجام: برابر
خط: نستعلیق، بی کا، تا: قرن ۱۳ [رایانه]

← جاماسب و اردشیر ⟵ گفتگوی جاماسب و اردشیر

● **جاماسیه** / طب / فارسی

jāmāsīye

عبدالحسین بن موسی بن حکیم عناد می‌نویسد که هنگام سلطنت سلطان سنجر بن هلاکو به اسلامبول رسیده و در آنجا با طبیبی آشنا شده کتابی به عربی در کتابخانه وی دید منسوب به جاماسب که لقب ارسطو است، مدتی آن را مطالعه می‌کرد و چون صاحب کتابخانه علاقه وی را به آن کتاب دید ترجمه آن را بدو بخشید که کتاب حاضر می‌باشد. این کتاب دارای بیست و چهار باب است، هر بابی در داغ کردن موضعی از اعضا برای درمان امراض مختلف و دو باب در خوردن شیر بز و یک باب در طریقه خوردن چوب چینی.

قم؛ مؤسسه حضرت آیة الله العظمی بروجردی؛ شماره نسخه:۳۴۱

آغاز: حمد و سپاس مر خداوندی را سزاست که حکیم علی الاطلاق است و بنی نوع انسان را دائی داده و دوائی؛ **انجام:** و باید در وقت حاجت آن بکار برده شود که خلوص آن معلوم گردد.
خط: نستعلیق، بی کا، تا: قرن ۱۳، جا: بروجرد؛ ۱۳۹گ، ۱۳ سطر، اندازه: ۱۶×۲۲سم [ف: ۱ – ۲۰۰]

● **جام جان بخش** / عرفان و تصوف / فارسی

jām-e jān-baxš

محمدا، سیدا

mohammadā, seyyedā

کتابی است در ده «فصل» درباره: فضیلت علم، از اثر مؤثر را یافتن، تنویر سر وحدت وجود، ایجاد عالم، طور حصول مرکبات، آغاز و انجام، و نفس ناطقه. مؤلف در پایان کتاب از کتاب دیگر خود موسوم به «عواید الفواید» یاد کرده است.

تهران؛ نوربخش؛ شماره نسخه:۳۲۵/۷

آغاز: حمد موفور و سپاس نامحصور مبدعی را که کلک کاف و نون چندین صورت؛ **انجام:** جمیع کافه انام را از این جام، شرین کام و فرخنده فرجام گرداند. بمنه و کماله.

خط: مختلف، کا: سید غیبعلی، تا: ذیحجه ۱۲۴۰ق، به جهت میر سید محمد؛ کاغذ: مختلف، جلد: مقوایی، ۲۵ص (۲۱۶-۲۴۰)، اندازه: ۱۵×۲۲سم [ف: ۲ - ۶۲]

● جام جم = جام جهان نما / شعر / فارسی

jām-e jam = jām-e jahān-namā

اوحدی مراغه‌ای، ۶۷۰ - ۷۳۸ قمری

awhadī marāqe-ī (1272 - 1338)

اهدا به: سلطان ابو سعید

تاریخ تألیف: ۷۳۲ق

جام جم از مثنوی‌های مشهور و شامل بسیاری از مطالب اخلاقی و اجتماعی و عرفانی می‌باشد و در حدود ۴۵۰۰ بیت شعر است، در تذکره دولتشاه مسطور است که یک ماه از نظم آن نگذشته که مستعدان چهارصد نسخه از روی آن برداشتند. در آن آمده: «نام این نامه «جام جم» کردم ×× و اندرو نقش کل رقم کردم / چون ز تاریخ بر گرفتم فال ×× هفتصد رفته بود و سی و دو روز». در آن از ابو سعید بهادر و خواجه غیاث الدین محمد ستایش شده و عنوان «صفت خانقاه» دارد.

آغاز: بسم الله الرحمن الرحیم و به نستعین. قل هو الله لامر قد قال ×× من له الحمد دائما منوال / آنکه هست اسم اعظمش مطلق ×× حی و قیوم نزد زمره حق

انجام: ناظران را از او حیاتی بخش ×× اوحدی نیز را نجاتی بخش / دل او را بذکر عادت کن ×× نام او ختم بر سعادت کن

چاپ: به اهتمام وحید دستگردی، تهران، ۱۳۰۷ش

[الذریعة ۲۳/۵؛ نسخه‌های منزوی ۲۷۳۵/۴؛ مشار فارسی ۱۴۸۳/۲؛ مشترک پاکستان ۳۹۵/۷؛ دانشمندان آذربایجان ۵۶؛ دنا ۵۲۲/۳ (۶۹ نسخه)؛ فهرستواره منزوی ۶۶۶/۱۰]

۱. تهران؛ سلطنتی؛ شماره نسخه:۳۳۹/۴

خط: نستعلیق، کا: میرک شیرازی، تا: ۸۷۰ق، جا: بغداد؛ مجدول لاجوردی، با پنج سرلوح به طرح کتیبه مذهب مرصع عالی؛ مهر: حسین بن هدایت الله، محمد رضا الحسینی، مشیرالسلطنه ۱۳۲۲، ناصرالدین شاه قاجار ۱۲۷۴؛ کاغذ: بغدادی، جلد: مقوای روکش تیماج تریاکی، ۱۷ سطر، اندازه: ۱۸×۳۲سم [ف: ۳ - ۱۱۲]

۲. تهران؛ شورا؛ شماره نسخه:۹۵۵۷

آغاز: من فکندم سفینه را در یم ×× گر بر او برسم ندارم غم؛ **انجام:** برابر

خط: نستعلیق، کا: مرشد الکاتب، تا: ۸۸۰ق؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ مجدول محرر؛ جلد: تیماج زیتونی، ۱۸۵گ، ۱۱ سطر، اندازه: ۱۰×۱۶/۵سم [ف: ۳۰ - ۲۱۹]

۳. تهران؛ شورا؛ شماره نسخه:۱۷/۴۲-فیروز

آغاز: کاتش و باد و آب و خاک تواند ×× هم حیات تو هم هلاک تواند؛ **انجام:** (زیر عنوان تربیت فرزند): کارش آموز تا شود بنده ×× جور کن تا بود سر افکنده

خط: نستعلیق، کا: سلطان علی، تا: ۸۸۶ق؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ کاغذ: سمرقندی شکری، جلد: تیماج مشکی، ۳۰ص (۲۳۳-۲۶۲ حاشیه)، ۱۵ سطر، اندازه: ۱۱/۵×۱۶سم [ف: ۲۱ - ۱۹۵]

۴. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۲۴/۲۲-ف

نسخه اصل: موزه بریتانیا Add. 27261؛ خط: نسخ و نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۹ [فیلمها ف: ۱ - ۴۰۲]

۵. تهران؛ شورا؛ شماره نسخه:۹۰۶

خط: نستعلیق خوب، بی‌کا، تا: ظاهراً از اواخر قرن ۹؛ دو صفحه نخستین نسخه مذهب و اوراق مجدول؛ کاغذ: بخارائی، جلد: تیماج، ۸۲گ، ۱۵سطر، اندازه: ۱۳×۳۰سم [ف: ۳ - ۱۵۳]

۶. کرمانشاه؛ جلیلی؛ شماره نسخه:۲۱۲

آغاز: مخفی نماند که این خجسته نام مشکین ختامه را جام جم نام است و پسندیده خواص و عوام ... [برگ سوم] بجمال صحابه در عهدت ×× برخ نه جمیله در مهدت؛ **انجام:** صلوات رسول و آل کرام ×× خواندم و کردم این مقاله تمام

خط: نستعلیق خوب، بی‌کا، تا: قرن ۹؛ کاغذ: حنایی و نخودی آهار مهره، جلد: تیماج خرمایی، ۱۷۷گ، ۱۲ سطر، اندازه: ۱۱×۱۶/۵سم [ف: - ۶۴]

۷. تهران؛ سلطنتی؛ شماره نسخه:۲۲۱۴

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۹؛ شیوه رسم الخط نشانگر خطوط اوایل قرن نهم است، با یک شمسه مذهب مرصع ممتاز سبک کار هرات، یک سرلوح به همان امتیاز به اضافه یک نیم ترنج مذهب الحاقی؛ این نسخه به تاریخ ۱۱۰۵ در کتابخانه شاه سلیمان صفوی بوده و بعداً در تاریخ ۱۱۹۷ هجری در تملک حسین بیک بن موسی بیک در آمده؛ مهر ولیعهدی ناصرالدین شاه قاجار و پادشاهی وی؛ کاغذ: ختائی نخودی، جلد: مقوای روغنی بوم مشکی مذهب، ۱۰۲ص، ۱۹ سطر، اندازه: ۲۰×۲۷/۴سم[ف:۳-۱۰۸]

۸. تهران؛ نوربخش؛ شماره نسخه:۶۱۸

خط: نستعلیق، کا: محمود بن علاء الملک، تا: ۹۱۲ق؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: تیماج سبز، ۹۴گ، ۱۱ سطر، اندازه: ۱۱×۱۷سم [نشریه: ۱۳ - ۱۷]

۹. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۸۹۰۸/۴

خط: نستعلیق، کا: زین العابدین محمد بن محمد شیخی اردبیلی، تا: ۲۰ رمضان ۹۱۵ق؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج مشکی، ۱۳۵گ (۶۸پ-۲۰۲پ)، ۱۷ سطر (۶×۱۴)[ف: ۱۷ - ۲۴۷]

۱۰. تهران؛ شورا؛ شماره نسخه:۴۸۶۳

آغاز و انجام: برابر

در چهار هزار و پانصد بیت تقریبا؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: اوایل صفر ۹۱۷ق؛ با سرلوح زر و گل و بته دار؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: تیماج سبز، ۵۳گ، ۱۵سطر(۱۱/۵×۱۶)، اندازه: ۱۶×۲۲/۵سم [ف: ۱۳ - ۳۰۱]

۱۱. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۴۴۸۰

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، کا: شیخ محمد بن فخرالدین احمد کاتب السلطانی، تا: ۹۲۲ق؛ پنج برگ اول نونویس به خط حسن تقدیسی تفرشی فراهانی در ۱۳۵۵ ق، مجدول؛ کاغذ: شکری ضخیم، جلد: چرمی قهوه‌ای، ۲۳۲گ، ۱۲ سطر (۱۳/۱×۳/۵)، اندازه: ۱۲/۸×۲۲سم [ف: ۷ - ۲۵۲]

۱۲. تهران؛ سلطنتی؛ شماره نسخه:۲۲۰۶

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، کا: میرعلی حسینی هروی، تا: ۹۲۹ق، جا: هرات؛ مجدول، مذهب، چهار کتیبه مذهب مرصع، سر حکایات در کتیبه‌های بند زرین؛ مهر: میرزا مهدیخان نادری، ناصرالدین شاه قاجار؛ کاغذ: بخارائی نخودی، جلد: مقوای روکش چرم ساغری، ۳۱۱ص، ۱۴ سطر، اندازه: ۱۴/۲×۲۴سم [ف: ۳ - ۱۱۰]

۱۳. تهران؛ سلطنتی؛ شماره نسخه:۲۲۰۸

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق عالی، کا: میرعلی حسینی هروی، تا: اواخر رمضان ۹۳۰ق، جا: هرات؛ مجدول و کمنددار زرین، در ترنجهای طلائی وسط چهار کتیبه مذهب مرصع؛ کاغذ: متن خانبالغ نباتی حواشی عادلشاهی، فاقد جلد، ۲۹۹ص، ۱۵ سطر، اندازه: ۱۵/۶×۲۴/۲سم [ف: ۳ - ۱۰۴]

۱۴. تهران؛ سلطنتی؛ شماره نسخه:۵۷۳/۲

آغاز: آنکه بی نام او نگشت تمام ×× نامه ذوالجلال و الاکرام؛ **انجام:** برابر

خط: نستعلیق متوسط، کا: پیر حسین کاتب شیرازی، تا: شعبان ۹۳۴ق؛ افتادگی: آغاز؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: مقوای روکش چرم ساغری مشکی، اندازه: ۱۶/۱×۲۶/۹سم [ف: ۴ - ۱۰۵۸]

۱۵. تهران؛ شورا؛ شماره نسخه:۷۶۳

خط: نستعلیق، کا: محمد حسین جامی، تا: میانه‌های ربیع الاول ۹۶۸ق؛ مجدول، با سرلوح مذهب؛ با یادداشت‌های آقا محمد در ۲۵ ربیع الاول ۱۲۳۶؛ کاغذ: سفید، جلد: تیماج سرخ، ۱۷۳گ، ۱۴ سطر (۶×۱۳)،اندازه: ۱۴×۲۴سم [سنا: ف: ۲ - ۵۴]

تهران؛ مفتاح؛ شماره نسخه:۹۰۸

همان نسخه بالا [نشریه: ۷ - ۱۲۶]

۱۶. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۷۹۲۸/۱

خط: نستعلیق، کا: محمد کیشی خان محمد عبدالغنی قریشی، تا: رجب ۹۸۵ق؛ کاغذ: سمرقندی، جلد: تیماج مشکی، ۱۷ سطر (۷×۱۴)، اندازه: ۱۲×۱۸/۵سم [ف: ۱۶ - ۷۴۲]

۱۷. تهران؛ مفتاح؛ شماره نسخه:۷۴۹

خط: نستعلیق، کا: محمد مطلبی پسر رحمة الله، تا: ۹۹۹ق؛ مجدول، با یک سرلوح، قطع: بغلی [نشریه: ۷ - ۱۲۶]

۱۸. تهران؛ شورا؛ شماره نسخه:۶۵۱۹/۱

آغاز: در باب ظلم و ظلمت: ظلمت ظلم تیره دارد راه ×× عدل باید جناح و قلب سپاه؛ **انجام:** اندرین تن که ملک خاص تو است ×× گر تو شاهی کنی خلاص تو است

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۰؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ مجدول، با سرلوح زرین مرصع کم کار جدید؛ جلد: تیماج قرمز، ۹گ (۱پ-۹پ)، اندازه: ۱۰/۵×۱۷/۵سم [ف: ۲۰ - ۹۳]

۱۹. تهران؛ مفتاح؛ شماره نسخه:۷۸۳/۳

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۰؛ مجدول [نشریه: ۷ - ۲۵۶]

۲۰. تهران؛ نوربخش؛ شماره نسخه:۷۳۴

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۰؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ مجدول، مذهب؛ کاغذ: سمرقندی شکری، جلد: تیماج قهوه‌ای، ۱۲۲گ، ۱۵ سطر، اندازه: ۹/۵×۱۷/۵سم [نشریه: ۱۳ - ۱۲۰]

۲۱. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۲۵۱۳-۱۳/۱۹۳

آغاز: آنگه هنجار آب کم کردند ×× عمر خود در تراب گم کردند / با تو معشوقه ای چو آب ارزان ×× بر سرخاک چون شدی لرزان؛ **انجام:** علم عقل است و نفس علم خدای ×× بیش از این بیخودی مکن به خودآی / زانچه بر خان نوشت در نومات ×× شاخ علم است و میوه ملعومات

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۰؛ مجدول مذهب دوستونی؛ ۱۷۷گ، ۱۱ سطر، اندازه: ۹×۱۶سم [ف: ۳ - ۱۱۰۱]

۲۲. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۵۲۶۴

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۰؛ افتادگی: انجام؛ مجدول؛ کاغذ: سمرقندی، جلد: تیماج قهوه‌ای، ۵۱گ، ۱۷ سطر (۹/۵×۱۳)، اندازه: ۱۳/۵×۱۹سم [ف: ۱۵ - ۴۱۸۶]

۲۳. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۳۱۴۲/۱

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۰؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج قهوه‌ای، ۱۷ سطر (۴/۵×۱۲)،اندازه: ۹/۵×۱۷/۵سم [ف: ۱۱- ۲۰۹۵]

۲۴. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۵۱۲۵

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۰؛ افتادگی: انجام؛ مجدول؛ کاغذ: سمرقندی، جلد: تیماج تریاکی، ۱۵۱گ، ۱۵ سطر (۵/۵×۱۱)، اندازه: ۱۱/۵×۲۲سم [ف: ۱۵ - ۴۱۲۰]

۲۵. یزد؛ کاظمینی؛ شماره نسخه:۲۴

خط: نستعلیق زیبا، بی‌کا، تا: قرن ۱۰؛ مجدول، دارای سرلوح و کتیبه زرین زیبا؛ جلد: تیماج مشکی، ۱۶۶گ، ۱۴ سطر، اندازه: ۱۰/۵×۱۸سم [ف: ۱ - ۳۶]

۲۶. تهران؛ شورا؛ شماره نسخه:۲۶۶۳/۲
منتخب؛خط:نستعلیق،بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ ۱ص (۱۳۷) [ف: ۸ – ۴۱۳]

۲۷. تهران؛ شورا؛ شماره نسخه:۴۲۸۴/۲
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: تیماج مقوایی قرمز، ۳۵گ (۳۵پ–۶۹پ)، ۳۵ سطر، اندازه: ۱۶/۵×۳۲سم [ف: ۱۱ – ۲۹۷]

۲۸. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۴۷۱۷
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ مهر: محمد رحیم طباطبایی ۱۲۵۸؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: روغنی زمینه زرد، ۹۵گ، ۱۵ سطر (۴×۷)، اندازه: ۷×۱۳سم [ف: ۱۴ – ۳۶۶۴]

۲۹. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۵۲۲۴
خط: نستعلیق، کا: محمد صالح حسینی، تا: اوایل قرن ۱۱؛ با یک سرلوح زرین، مجدول؛ کاغذ: ترمه، جلد: رویه سیاه، ۱۵۵گ، ۱۵ سطر، اندازه: ۱۲/۹×۲۴/۵سم [ف: ۲ – ۱۷۳]

۳۰. قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه:۲۶۲۰/۳
آغاز و انجام: برابر
خط:نسخ،کا:زین العابدین بن شرف الدین حسن زیناء شیرازی،تا: ۱۰۱۰ق؛مجدول؛۱۱۷گ، ۲۰سطر،اندازه:۶×۱۵سم[ف مخ:۲-۵۲۴]

۳۱. تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه:فیلم
آغاز و انجام: برابر
خط: نستعلیق پخته، کا: محمد کاتب، تا: شعبان ۱۰۱۱ق؛ با سرلوح زرین، مجدول؛ جلد: تیماج زیتونی، ۱۶۶گ، ۱۴ سطر (۷/۵×۱۵)،اندازه: ۱۳×۲۵/۵سم [ف: ۱ – ۶۹]

۳۲. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه:۱۳۹
آغاز: برابر
خط: نستعلیق خوب، کا: محمود کاتب، تا: ۱۰۱۳ق؛ از کتب پادشاهان صفویه بوده، با یک سرلوح ظریف، مجدول مذهب؛ واقف: سپهسالار؛ کاغذ: کشمیری، جلد: ساغری طلاپوش، ۱۳۱ص، ۱۸ سطر، اندازه: ۸×۱۷سم [ف: ۲ – ۴۸۸]

۳۳. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۳۷۱۷
خط: نستعلیق، کا: امام قلی صایغ، تا: یک‌شنبه ۲۰ ذیحجه ۱۰۱۵ق؛ مجدول، با سرلوح، نامه‌ای از کاتب در پایان هست با عنوان «رقعه امامقلی صایغ تخلص که در طلب کاغذ نوشته»، یادداشت دارنده نسخه از مردم خبوشان مورخ ۱۲۴ سال پس از تاریخ نوشتن نسخه، در آن آمده: «این نسخه شریف در ۲۰ رجب ... ۱۰۵۴ در اکبراباد داخل عاریت خانه شمس الدین محمد اردبیلی شده»؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج مشکی، ۹۶گ، ۱۵ سطر (۷×۱۵)، اندازه: ۱۲×۲۵سم [ف: ۱۲ – ۲۷۱۹]

۳۴. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۵۰۴۴/۵
آغاز: ای خرد را تو کار سازنده ×× جان و تن را تو دل نوازنده؛
انجام: برابر
خط: نستعلیق خوش، بی‌کا، تا: صفر ۱۰۲۵ق؛ کاغذ: سمرقندی خطایی، ۱۰۱گ (۳۱پ–۱۳۲ر)، ۲۱ سطر، اندازه: ۱۰/۶×۱۷/۷سم [ف: ۸ – ۱۷۶]

۳۵. تهران؛ نوربخش؛ شماره نسخه:۶۱۱
آغاز و انجام: برابر
خط: نستعلیق، کا: هدایت الله کرمانی، تا: ۱۰۲۶ق؛ یادداشتی است از حسین علی کلهر متخلص به سلطانی مورخ ۱۲۷۸ق؛ کاغذ: اصفهانی آهار مهره، جلد: تیماج قرمز، ۱۳۸گ، ۱۷ سطر، اندازه: ۱۰×۱۶سم [نشریه: ۱۳ – ۹]

۳۶. یزد؛ صدوقی یزدی؛ شماره نسخه:۱۸۸
خط: نستعلیق خوش، کا: میرزا عبدالکریم اصطهباناتی شیرازی، تا: پنج‌شنبه ۲۶ ربیع الاول ۱۰۳۶ق؛ جلد: روغنی گل و بوته دار، ۱۱۰گ، ۱۱ سطر، اندازه: ۱۴/۵×۲۳سم [ف: – ۱۴۸]

۳۷. تهران؛ شورا؛ شماره نسخه:۳۰۶/۱–فیروز
خط: نستعلیق، کا: خاک علی بن سیدیعلی، تا: ۱۰۴۰ق؛ کاغذ: اصفهانی شکری، جلد: تیماج قرمز، ۲۹۳ص (۲–۲۹۵)، ۱۵ سطر، اندازه: ۱۲×۲۰سم [ف: ۲۱ – ۲۸۷]

۳۸. تهران؛ سلطنتی؛ شماره نسخه:۵۳۴/۱
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ خفی، کا: عبدالغنی بن خلیل الله ارزانی، تا: ۲۰ شوال ۱۰۸۲ق؛ کاغذ: بغدادی، جلد: مقوای ابره تیماج مشکی، اندازه: ۱۳/۴×۲۴/۸سم [ف: ۴ – ۱۱۳۲]

۳۹. تهران؛ سلطنتی؛ شماره نسخه:۵۷۵/۳
آغاز و انجام: برابر
خط: نستعلیق متوسط، کا: محمد رضا رستمداری، تا: ۱۰۸۳ق؛ کاغذ: کشمیری، جلد: مقوای روکش تیماج لاکی، اندازه: ۱۷/۱×۳۵/۹سم [ف: ۴ – ۱۰۶۵]

۴۰. تهران؛ شورا؛ شماره نسخه:۳۲۹/۱۴–فیروز
خط: شکسته نستعلیق، کا: محمد رضا پسر علی جان طرشتی، تا: ۱۰۸۹ق؛ کاغذ: کاهی آهار مهره، جلد: مقوا با روکش مشمع سبز، ص۹۷، ۲۱ سطر، اندازه: ۱۵/۵×۲۵سم [ف: ۲۱ – ۳۰۱]

۴۱. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۲۴۶۶/۴
گزیده‌ای از جام جم اوحدی؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱ و ۱۲؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج قهوه‌ای، ۶گ (۲۱۲–۲۱۷)، ابعاد متن: ۱۴×۲۴،اندازه: ۱۹×۳۲سم [ف: ۹ – ۱۲۳۴]

۴۲. مشهد؛ نواب؛ شماره نسخه:۱۶۳
آغاز: تنگ دستی چه من کار کند ×× تا ازو خودکشی شمار کند؛ **انجام:** برابر
در آخر نسخه حدود ۱۰ برگ غزلیات او آمده به صورت متفرقه؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ افتادگی: آغاز؛ کاغذ: هندی، جلد: تیماج مشکی، ۱۳۷گ، ۱۸ سطر (۵×۱۲)، اندازه: ۸×۱۵سم [ف: – ۱۵۰]

۴۳. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۰۳۵۶
آغاز: برابر
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ مجدول؛

جلد: تیماج قهوه‌ای، ۱۴۱گ، ۱۹ سطر، اندازه: ۸/۵×۱۶سم [ف: ۲۶ - ۲۹۶]

۴۴. تهران؛ شورا؛ شماره نسخه:۱۳۵۱۵/۱

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ مجدول مذهب، با سرلوح مزدوج؛ جلد: تیماج، مشکی، ۱۷سطر (سه ستونی) [ف: ۳۷ - ۱۵]

۴۵. شیراز؛ علامه طباطبائی؛ شماره نسخه:۱۳۷۲

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ اندازه: ۱۰×۱۵سم [نسخه پژوهی: ۲ - ۱۳۷]

۴۶. تبریز؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۵۴۹

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، کا: ارفع سهروردی، تا: ۱۱۰۴ق؛ تملکی در آخر به تاریخ ۱۱۱۴ق؛ جلد: چرمی، ۵۳گ، ۲۱ سطر دو ستونی، اندازه: ۱۹×۲۹سم[ف: ۱ - ۳۲۱]

۴۷. تهران؛ شورا؛ شماره نسخه:۱۳۷۹۸

آغاز: ... رو نزدیک و آشکار ونهان ×× کردگار جهانیان و جهان / همه کروبیان عالم غیب ×× سر فرو برده زین دقیقه بجیب؛ **انجام:** دل اورا بذکر عادت کن ×× کار او ختم بر سعادت کن / شد تمام این کتاب نیکوفال ××این زمان با سعادت و اقبال

خط: نستعلیق، کا: علی الجامی، بی‌تا؛ افتادگی: آغاز؛ مجدول زرین و لاجوردی؛ در آخر نسخه تاریخ ۱۱۳۴ آمده؛ جلد: تیماج مشکی، ۲۵۲گ، ۱۵ سطر، اندازه: ۱۱×۱۶سم [ف: ۳۷ - ۳۴۴]

۴۸. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۳۴۸۴

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج سرخ، ۱۳۷گ، ۱۵ سطر (۷×۱۵)، اندازه: ۱۲×۲۱سم [ف: ۱۱ - ۲۴۹۰]

۴۹. مشهد؛ مرتضوی؛ شماره نسخه:بدون شماره

بی‌کا، تا: اواخر قرن ۱۳ [ف مخ: - ۱۲]

۵۰. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۴۸۶۷

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: دوشنبه جمادی الثانی ۱۲۵۴ق؛ کاغذ: آهار مهره فرنگی، جلد: میشن قهوه‌ای، ۱۴۲گ، ۱۶ سطر، اندازه: ۱۱/۳×۱۷/۵سم [ف: ۲ - ۱۷۳]

۵۱. تهران؛ مفتاح؛ شماره نسخه:۷۳۲/۶

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: شنبه ۱۴ جمادی الثانی ۱۲۵۴ق؛ با چهارسرلوح، مجدول، قطع: ربعی [نشریه: ۷ - ۲۵۵]

۵۲. تهران؛ شورا؛ شماره نسخه:۳۲۹

آغاز: برابر

خط: نستعلیق و شکسته، بی‌کا، تا: ۱۲۵۹ق؛ ۱۶۲گ، ۱۴ سطر، اندازه: ۱۰×۱۷سم [ف: ۲ - ۱۹۲]

۵۳. شیراز؛ علامه طباطبائی؛ شماره نسخه:۱۶۱۴/۱

آغاز: برابر

خط: نستعلیق، کا: محمد کاظم بن حاج میرزا احمد نوری، تا: ربیع الثانی ۱۲۶۵ق، جا: تهران، برای میرزا محمد علی؛ ۱۰گ (۱- ۱۰)، اندازه: ۱۰/۵×۱۷سم [نسخه پژوهی: ۳ - ۱۵۳]

۵۴. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۴۹۹۱/۱

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳ و ۱۴؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج تریاکی، ۱۱۸گ (۱ر-۱۱۸)، ۱۷ سطر (۵×۱۴)، اندازه: ۱۲×۲۱سم [ف: ۱۵ - ۴۰۷۹]

۵۵. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۵۴۹۹

خط: نستعلیق خوش، کا: ابوالقاسم تفرشی، تا: چهارشنبه ۴ ذیحجه ۱۳۰۱ق؛ تملک: محمد علی پسر میرزا اسماعیل مستوفی در ۱۳۰۲ق؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج عنابی، ۱۷۶گ، ۱۲ سطر (۹/۵×۱۴/۵)، اندازه: ۱۶×۲۲سم [ف: ۱۶ - ۲۲]

۵۶. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۵۹۷۷

خط: نستعلیق، کا: عبدالله بن آقا ملا علی اصغر طادی، تا: ۱۷ محرم ۱۳۳۵ق؛ کاغذ: فرنگی، جلد: مقوا عطف تیماج تریاکی، ۱۵۴گ، ۱۶ سطر (۱۰×۱۶)، اندازه: ۱۶×۲۱سم [ف: ۱۶ - ۱۷۲]

۵۷. تهران؛ شورا؛ شماره نسخه:۹۱۹۰

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا: محمد علی بن عبدالخالق متخلص به عبرت نائینی، تا: چهارشنبه ۲۰ محرم ۱۳۳۶ق؛ با این یادداشت: «هو. این کتاب قبل از مأموریت دویمی آذربایجان به توجه و اقدامات جناب مستطاب آقای میرزا احمد خان کفیل فعلی اداره بلدیه طهران دام اجلاله العالی استنساخ شد و پنج تومام حق الزحمه کاتب را تأدیه نمودم فی ۲۵ جمادی الثانیة ۱۳۴۲ تنکوزئیل. جلال ... بن سلطان (؟)»؛ مهر: کتابخانه جعفر سلطان القرایی؛ اهدایی: جعفر سلطان القرایی، آذر ۱۳۴۸ش؛ کاغذ: صنعتی شکری مهره شده، جلد: تیماج زیتونی، ۱۲۳گ، ۱۰ سطر (۷×۱۳)،اندازه: ۱۵/۶×۲۲/۷سم [ف: ۲۹/۲ - ۸۵۲]

۵۸. قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه:۱۳۱۹

آغاز: عشق و دیوانگی و سرمستی ×× گرد بارم در این تهی دستی / از برای تو بر تو دارم دست ×× چون تو باشی هر آنچه باید هست؛ **انجام:** راستی گواهی داد ×× که اجل داده ... نخواهی داد

خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ تملک: درویش میر مسکین سال ۱۳۴۰؛ جلد: تیماج مشکی، ۱۱۳گ، ۱۸ سطر، اندازه: ۱۲×۲۱سم [ف مخ: ۲ - ۵۲۴]

۵۹. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۱۸۰۱۸

بی‌کا، بی‌تا؛ ۱۲۹گ، اندازه: ۹/۵×۱۷/۷سم [رایانه]

۶۰. تهران؛ شورا؛ شماره نسخه:۴۲۴/۴-طباطبائی

بی‌کا، بی‌تا؛کاغذ: اصفهانی و فرنگی، جلد: تیماج قرمز، ۳گ (۶۱-۶۳)، اندازه: ۱۱/۵×۱۸سم [ف: ۲۲ - ۱۰۸]

۶۱. یزد؛ خجسته، علی اصغر؛ شماره نسخه:۳/۲

بی‌کا، بی‌تا؛ قطع: ربعی [نشریه: ۴ - ۴۶۶]

۶۲. تهران؛ شورا؛ شماره نسخه:۱۳۵۶۱/۱۳

آغاز: قل هو الله لامرء قد قال ×× من له الحمد دائماً متوال / احد واجب بغیر ولد ×× صمد لم یلد و لم یولد

خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ مجدول مذهب لاجوردی؛ جلد: تیماج قهوه‌ای [ف: ۳۷ - ۵۶]

۶۳. تهران؛ شورا؛ شماره نسخه:۱۴۰۵۷/۲
خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ مجدول؛ جلد: تیماج مشکی، ۷۶گ (۱۵۴ر-۲۲۹ر)، ۲۵ سطر، اندازه: ۱۱×۲۱/۵سم [ف: ۳۸ - ۸۱]

۶۴. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۱۸۵۳
آغاز و انجام: برابر
خط: نستعلیق، کا: عبدالحسین، بی‌تا؛ واقف: تقی مدرس رضوی؛ کاغذ: فرنگی سفید، جلد: تیماج، ۱۰۰گ،اندازه: ۱۴×۲۲سم [ف: ۹ - ۱۰۰]

۶۵. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۸۸۳۵/۲-۵۹/۵۵
آغاز: هر که را زهد پرده دار شود ×× محرم وحی کردگار شود / زاهدی ترک مال و جاه بود ×× ترک چون پر شود کلاه بود
خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: آغاز؛ ۳۱گ (۶۵-۹۵)، ۱۸ سطر، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۳ - ۱۱۰۱]

۶۶. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۵۶۲/۲-ف
خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ ۱۱۲گ (۹ر-۱۲۰پ)، ۲۱ سطر [فیلمها ف: ۱ - ۴۹۸]

۶۷. قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه:۳۸۹۸
آغاز: خویشش را آدمی ارزان فروخت ×× بود اطلس خویش بر دلقی بسوخت / هر که کامل تر بود او درهنر ×× او به معنی بس به صورت [بیشتر]؛ **انجام:** این همه کار وحرفت وپیشه ×× نه هم از دانش است واندیشه / جهل وکوریت سر به چاه کشد ×× علم وبینندگی به ماه کشد
خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ جلد: مقوا، ۷۳گ، ۲۳ سطر، اندازه: ۱۰×۲۰سم [ف مخ: ۲ - ۵۲۵]

۶۸. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۰۸۰۴
آغاز و انجام: برابر
خط: نستعلیق خوش، بی‌کا، بی‌تا؛ مجدول به تحریر و زر؛ کاغذ: نخودی آهار مهره، جلد: میشن عنابی، ۱۳۶گ، ۱۷ سطر، اندازه: ۹/۵×۲۰سم [ف: ۹ - ۱۰۱]

۶۹. تهران؛ سلطنتی؛ شماره نسخه:۲۳۶۰
آغاز: سخن عشق کم خریدار است ×× ورنه معشوقیش بدیدار است؛ **انجام:** لاجرم یافت بیش از اندازه ×× فیض بر فیض و تازه بر تازه
خط: نستعلیق عالی، بی‌کا، بی‌تا؛ نسخه در چند موضع افتادگی دارد؛ در شانزدهم شهریور ماه ۱۳۴۳ به وسیله محمد خان بهادر در بصره به کتابخانه سلطنتی تقدیم شده، مجدول؛ کاغذ: بخارائی نخودی، جلد: مقوای روکش تیماج یشمی، ۲۲۲ص، ۱۴ سطر، اندازه: ۱۸/۷×۲۹سم [ف: ۳ - ۱۰۷]

۷۰. مشهد؛ ادبیات؛ شماره نسخه:۴۳ فرخ
خط: نسخ و نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ مجدول مذهب؛ کاغذ: سپاهانی؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۴۳۷گ، ۱۹ سطر (۸×۱۵)، اندازه: ۱۲×۲۱سم [ف: - ۳۳]

● **جام جم (منتخب)** / شعر / فارسی
jām-e jam (mn.)

ذوالقدر، خلیل، ق۱۱ قمری
zo-l-qadr, xalīl (- 17c)

وابسته به: جام جم = جام جهان نما؛ اوحدی مراغه ای (۶۷۰-۷۳۸ق)
انتخاب از جام جم اوحدی.

تهران؛ شورا؛ شماره نسخه:۸۹۴۸/۴۷
آغاز: زان جهان نو رسیده معصوم است ×× مرغ آن بام و شمع این بام است / گر نگه داشتیش گنج بری ×× ورنه زحمت کشی و رنج بری؛ **انجام:** هر که از زهد پرده دار شود ×× محرم وحی کردگار شود / گر همی خواهی این کلام بلند ×× کمر بندگی و طاعت بند / انجامه:«در احمدآباد مرقوم شد تحریرا فی سنه ۱۰۵۴»
خط: نستعلیق شکسته، کاتب = مؤلف، تا: ۱۰۵۴ق؛ افتادگی: آغاز؛ کاغذ: الوان آهار مهره، جلد: تیماج قهوه‌ای، اندازه جدول: (۱۰/۵×۲۳/۵)، مرمت شده قطر: ۳/۵، ۵گ (۲۷۲ر-۲۷۶ر)، اندازه: ۱۴/۴×۲۶/۴سم [ف: ۲۹/۱ - ۴۴۲]

● **جام جم** / هیأت / فارسی
jām-e jam

حزین، محمد علی بن ابی طالب، ۱۱۰۳ - ۱۱۸۰ قمری
hazīn, mohammad ‘alī ebn-e abī-tāleb (1692 - 1767)

آغاز: بسمله، سپاس و ستایش مرخدای را جل شانه و درود و نیایش و آل او بعد بالحاج و ابرام سوال از بعض.

۱. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۸۰۸۰
آغاز: برابر؛ **انجام:** و امید از ناظران داریم که معذور داشته عثرات قلم را مذیل اصلاح پوسند
خط: نستعلیق، کا: جمال الدین علی زاهدی جیلانی، تا: ۱۱۷۹ق؛ ضمیمه نسخه ش ۲۸۰۷۶ [رایانه]

۲. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۸۰۷۹
آغاز: برابر؛ **انجام:** بدعای مغفرت امداد نماید نمقه الواثق بر به الحیمد الغنی محمد الشهیر بعلی بن ابیطالب بین عبدالله من جمال الدین زاهدی
خط: نستعلیق، کا: جمال الدین علی زاهدی، تا: قرن ۱۳؛ ضمیمه نسخه ش ۲۸۰۷۶ [رایانه]

● **جام جم** / عرفان و تصوف / فارسی
jām-e jam

خوئی، مصطفی بن محمد، ق۱۳ قمری

xūīī, mostafā ben mohammad (- 19c)

در بیان مراد از فنا در بقا

[دنا ۵۲۴/۳؛ فهرستواره ۲۵۲/۷]

یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه:۵۱۱/۲

آغاز: عارف نمی‌کند بسوی جام جم نظر ×× رندان چو ریختند می‌اندر سفال ها / بدانکه این رساله ایست در بیان مراد از فناء فی البقاء.؛ **انجام:** این رساله را حقیر مسمی به جام جم کردم وملقب بفیض خداوند ذوالنعم / ساقی بیار باده و با مدعی بگو ×× انکار ما مکن که چنین جام جم نداشت

خط: نستعلیق، کاتب = مؤلف، تا: ۱۲۴۶ق؛ اهدایی: محمد جواد علمیه؛ کاغذ: کبود اصفهانی، جلد: تیماج مشکی، اندازه: ۱۶×۲۱سم [ف: ۲ - ۴۴۶]

● **جام جم = شرح حدیث من عرف نفسه عرف ربه /** شرح حدیث / فارسی

jām-e jam = š.-e hadīs-e man ʻarafa nafs-a-h ʻarafa rabb-a-h

عسکری سمنانی، محمد حسن بن محمد، ق۱۳ قمری

ʻaskarī semnānī, mohammad hasan ebn-e mohammad (- 19c)

اهداء به: فتحعلی شاه قاجار

شرح حدیث شریف: «من عرف نفسه فقد عرف ربه» و مشتمل بر یک «مقدمه» و چند «باب» و یک «خاتمه»؛ اول در بیان حاکم به تحصیل معرفت.

آغاز: محمد مصطفی و آل اطهار او که زبده ... اما بعد این رساله‌ای است مسمی بجام جم در خور باده نوشان بزم معانی و سرخوشان نشانه ربانی ... در تفسیر حدیث شریف «من عرف نفیسه فقد عرف ربه.»

انجام: کافیست از برای ابات مطلب مذموم بودن دنیا در نزد خدا و بندگان خدا و همه انبیاء واولیا صلوات الله علیهم و الحمد الله أولا و آخرا.

[معجم التراث الکلامی: ۴۰۵/۲؛ أعیان الشیعة: ۱۷۳/۹؛ تراجم الرجال: ۱۷۲/۳؛ دنا ۵۲۴/۳]

۱. مشهد؛ نواب؛ شماره نسخه:۴۶۴/۹

آغاز: بسمله حمد له این رساله‌ای است نگاشته خامه سعادت ختامه؛ **انجام:** علی هدم اساس الشریعة لا انالتهم الرحمة. تمت ...

خط: نسخ و نستعلیق مختلف، کا: باقر بن محمد ترشیزی، تا: ۱۹ صفر ۱۲۲۱ق و ۱۲۲۳ق؛ کاغذ: فستقی، جلد: تیماج سرخ، اندازه: ۱۰×۱۶/۵سم [ف: - ۳۸۰]

۲. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۲۹۶۳/۵

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۲۴۵ق؛ مصحح، محشی؛ کاغذ: فرنگی، ۵۷گ (۵۳ر-۱۰۹ر)، ۱۵ سطر، اندازه: ۸×۱۴سم [ف: ۳۲ - ۸۸۶]

● **جام جم** / شرح حدیث / فارسی

jām-e jam

حسن بن محمد

hasan ebn-e mohammad

رساله‌ای کوتاه در شرح حدیث «من عرف نفسه فقد عرف ربه» در واقع دو بخش جداگانه تشکیل می‌شده است: بخش ۱. تفسیر «من عرف نفسه فقد عرف ربه»، در یک «مقدمه» و چند «باب» و یک «خاتمه»؛ بخش ۲. کتابی است در اخلاق. بخش یکم: مقدمه در چند «مطلب»، یکم: حکم بر تحصیل معرفت، باب ۱) بیان وجه اول، در چند «فصل» (فصل ۱- از جمله وجوه تفسیر این حدیث ... ۴- آنچه فطری است از معرفت الله)، باب ۲) بیان وجه ثانی از تفسیر آن حدیث، باب ۳) بیان وجه ثالث از وجوه تفسیر آن حدیث، در چند «فصل»؛ باب ۴) وجه چهارم، چند «فصل»؛ خاتمه در چند «مطلب». سپس بخشی است جداگانه. در پنج «باب» و یک «خاتمه» و «فصل»هایی: باب ۱) بیان کیفیت اصلاح حال آدمی، ۲) بیان اصلاح اموال بر نهج شرعی، ۳) آداب خدمت سلطان و امرا، ۴) آداب رعایت رعایا، ۵) استخلاص ذمه از حقوق الناس. خاتمه در ذکر بعضی کلمات حکمت و نصیحت. در الذریعه و منابع در دسترس از آن نشانی به دست نیامد. (احمد منزوی)

[فهرستواره منزوی ۲۵۲/۷]

۱. قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه:۳۰۵۸/۱

آغاز: الحمدلله رب العالمین والصلوة والسلام علی محمد وآله الطاهرین سیما مولانا امیرالمؤمنین واولاده الائمة الغر المیامین اما بعد این رساله ایست نگاشته خامه این تبرنامه تراب اقدام علما؛ **انجام:** در قیامت واین دو حدیث بسیار مبسوط است موضوع حاجت از آنرا بیان کردیم کافی است از برای اثبات مطلب مذموم بودن دنیا در نزد خدا و بندگان خدا و هم اولیاء وانبیا صلوات الله علیهم

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۲۲۲ق؛ تصحیح در هامش برخی صفحات؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۴۶گ، ۱۶ سطر، اندازه: ۱۰×۱۵سم [ف مخ: ۲ - ۵۲۵]

۲. تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه:۵۸۷/۲

آغاز: حمدله. صلاة. اما بعد، این رساله‌ای است نگاشته خامه‌ای تبه نامه ... حسن بن محمد ... مسمی به جام جم؛ **انجام:** (مشکوک): که موجب ملال نگردد. و الحمدلله رب العالمین و صلی الله علی محمد و آل طاهرین.

خط: نسخ پخته، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ ۳۳گ (۶پ-۳۸پ)[ف:۲-۵۹]

۳. تهران؛ مروی؛ شماره نسخه:۷۲۹

آغاز: حمد و سپاس بیرون از حد و قیاس مرآن خداوندی راکه
بی‌کا، بی‌تا؛ ۶۹گ، قطع: خشتی [ف: - ۹۷]

● **جام جم** / جغرافیا / فارسی

jām-e jam

فرهاد میرزا قاجار، ۱۲۳۳ - ۱۳۰۵ قمری

farhād mīrzā qājār (1818 - 1888)

تاریخ تألیف: محرم ۱۲۷۰ق تا جمادی الاول ۱۲۷۲ق
ترجمه و تحریری است از کتاب مورخ انگلیسی «ولیم پینک» که مشتمل بر جغرافیا و تاریخ مختصر جهان و تقسیم اقلیمی کره زمین بود. در این تحریر مطالب اصل در هر باب با دقت ترجمه شده و اضافات و توضیحات مربوط به آنها با استفاده از منابع مختلف جغرافیایی و تاریخی در آخر ابواب آمده است. این کتاب پس از کتاب دیگر مؤلف جغرافیا «گوهر ثمین» تألیف شده و مشتمل بر یکصد و چهل و یک «خاتمه» می‌باشد، و در ماه محرم سال ۱۲۷۰ موافق «تاریخ جهان» بدان شروع کرده و جمادی الاول ۱۲۷۲ موافق «احوال کره ارض» به پایان برده است.

شرح و حواشی:
۱- جام جم (منتخب)

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۸۹۱۹

آغاز: الحمدلله الذی جعل الارض قرارا و جعل خلالا انهارا.. و بعد چنین گوید بنده حقیر فقیر قلیل الحظ الکثیر الجهل؛ **انجام:** چنانچه در نزد اهل جغرافیا مقرر است و من الله الاعانة و التوفیق.
خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ در حاشیه به خط مؤلف تصحیح شده، با چند جدول؛ تملک: آقا رحیم نیکخواه دهکردی به تاریخ ۵ ربیع الاول ۱۳۴۵؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۴۰۵گ، ۱۹ سطر، اندازه: ۲۳×۳۸سم [ف: ۲۳ - ۹۵]

● **جام جم (منتخب)** / جغرافیا / فارسی

jām-e jam (mn.)

وابسته به: جام جم؛ فرهاد میرزا قاجار (۱۲۳۳-۱۳۰۵)
برگزیده‌ای است از کتاب «جام جم» فرهاد میرزا معتمد الدوله قاجار (۱۳۰۵ق).
[الذریعه ۲۴/۵؛ مشار فارسی ۱۴۸۴/۲]

تهران؛ شورا؛ شماره نسخه:۷۰۷۴/۳

آغاز: بسم الله تعالی در شرح پاره ای الفاظ مصطلحه جغرافیا که مربوط باشند به قسمت طبیعی زمین بر آب و خاک، صفحه زمین مرکب است از آب و خاک؛ **انجام:** پس بنابراین دوایر که بر دو قطب گذرد دایره نخواهد بود بلکه شکل بیضی خواهد بود و قطر اعظم آن همان قطر زمین است و در سطح استوا واقع است و قطر اقصر شکل بیضی محور زمین است والسلام خیر ختام.
خط: نستعلیق شکسته، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: گالینگور، ۱۴۰ص (۱۵۳-۲۹۲)، اندازه: ۱۶×۲۰/۵سم [ف: ۲۵ - ۸۴]

● **جام جم** / هیئت / فارسی

jām-e jam

تهران؛ الهیات؛ شماره نسخه:۱۸۵/۱

آغاز: این رساله‌ای است مشتمل بر چهل فصل، فصل اول: در حساب جمل و رقم هفته و نشان؛ **انجام:** ثانیه این اصابیع قطری باشد و الله اعلم بالصواب
در چهار فصل؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج سبز، ۲۳گ (۳پ-۲۵ر)، ۱۷ سطر (۹×۱۷)، اندازه: ۱۶×۲۶سم [ف: - ۱۴۰]

● **جام جم** / فلسفه / فارسی

jām-e jam

تاریخ تألیف: ۱۰۷۹ق
از ناشناسی به روزگار شاه سلیمان (۱۰۷۷-۱۱۰۵ق)، شاید نامش «جام جم» باشد.
[فهرستواره منزوی ۱۵۶/۶]

تهران؛ مفتاح؛ شماره نسخه:۸۵۹/۴

آغاز: بسم الله الرحمن الرحیم ×× جام جم قبله نمای حکیم / مطلع انوار خدای علیم ×× مقطع اسرار عطای کریم / ابتدای کلام بنام خدای یکتای سزاست که آغاز انشاء نشئه ابتداع نور عین بیضاء و وجودی که با ابتدا است؛ **انجام:** صد شکر که خوش رسید ایام به کام ×× دریافت به فضل دوست آغاز و انجام / در ماه مبارک از عنایات خدا ×× این جام مرصع به بها گشت تمام
خط: نسخ، کا: محمد اشرف اصفهانی، تا: رمضان ۱۰۷۹ق؛ محشی با امضای «منه ادام الله ظله الظلیل»؛ مجدول؛ جلد: تیماج تریاکی [نشریه: ۷ - ۲۵۹]

● **جام جم** / فارسی

jām-e jam

تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۱۹۵۸۲

بی‌کا، بی‌تا؛ خریداری از محمد حسین علوی [رایانه]

● **جام جمشید** / تاریخ / فارسی

jām-e jamšīd

تاریخ تألیف: ۱۲۶۵ق
اخبار روزانه‌ای است که در آن از فعالیت و برخوردهای وهابیان

و سلطان بحرین خادم حرمین شریفین «مولانا عبدالمجید خان» سخن رفته است.
آغاز: خبر بنبئی، بر ناظرین اخبار و سامعین حقایق روزگار واضح و آشکار باد حالیا جمیع الاخبار بنبئی که به نظر راقم رسید.
[مشترک پاکستان ۶۵۹/۱۰]

قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۲۰۳۲/۴
آغاز: برابر
نسخه اصل: کتابخانه گنج بخش - پاکستان ۳۱۴۸؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۲۷ ذیقعده ۱۲۵۶ق، جا: مکه مکرمه؛ ۵ص (۱۸۳-۱۸۷)[عکسی ف: ۶ - ۵۰]
تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه:۱۹۲/۳-عکسی
نسخه اصل: همان نسخه بالا [عکسی ف: ۲ - ۷۸]

● **جام جمشیدی** / عرفان و تصوف، شعر / فارسی
jām-e jamšīdī
اسماعیل بن ابراهیم شاه
esmā'īl ebn-e ebrāhīm šāh
منظوم در عرفان.
[فهرستواره منزوی ۶۷۱/۱۰]

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۷۵۰۷/۲۶
خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ باید دنباله شماره ۳۰ باشد؛ کاغذ: فرنگی کبود و سفید، جلد: مقوا عطف تریاکی، ۴گ (۲۴۹-۲۵۳)، ۱۸ سطر (۱۰×۲۵)، اندازه: ۱۵×۲۲سم [ف: ۱۶ - ۶۰۰]

● **جام جم هندوستان = سیاحت نامه هندوستان** /
سفرنامه / فارسی
jām-e jam-e hendūstān = sīyāhat-nāme-ye hendūstān
وقارالملک، علی بن حسین، ق۱۴ قمری
vaqār-ol-molk, 'alī ebn-e hoseyn (- 20c)
رساله‌ای است در ذکر احوال و وضع طبیعی و ملوک الطوایفی هندوستان که مؤلف در مدت ده سال که در قلمرو انگلیس و صفحات هند اقامت داشته مختصراً نوشته است. او گفته است: «لازم دانستم اول از حصول سیاحی و از وضع طبیعی شهرهای هندوستان و از رسوم عادات و صنایع و از تعداد نفوس اهل آن ممالک، بطور اختصار شرح نگارش دادم». سپس چنین آورده است: «و مدت هشت سال در الله آباد هندوستان در دفترخانه حکومتی دولعت بهیه انگلیس سمت منشی گری داشته‌ام، شاهد اقوال این غلام جان نثار، جناب وزیر مختار دولت بهیه انگلیس مقیم دارالخلافه طهران است.»
آغاز: بسمله - ستایش پاک یزدان را سزاست که عزت و دولت جمیع تاجداران و شهریان عالم در ید قدرت اوست ... مملکت هندوستان عبارت است از شصت و چهار هزار لک میل زمین مربع حاصل خیز جواهر انگیز پر اشجار و با نعمت دارای هزار گونه معادن و محصولات طبیعی ... حالا تمام این مملکت در ید قدرت انگلیس است و مخلوقات و تعداد نفوس کل ممالک هندوستان قریب چهار صد و هفتاد و پنج کرور ایران است ...
چاپ: مشار فارسی، ج۲، ص۱۴۸۴؛ تهران، سنگی، بی ناشر، ۱۳۲۳ق، خشتی؛ تبریز، ۱۳۱۶ق، وزیری کوچک، ۳۳۷+۱صص
[دنا ۵۲۴/۳؛ فهرستواره منزوی ۷۳/۱]

۱. تهران؛ سلطنتی؛ شماره نسخه:۹۱۳
آغاز: برابر؛ **انجام:** دفتر حکومتی و فرامین آنها تماما بروی برگ درخت موز نوشته میشود در آخر سال که شب عید ملتی آنهاست تمام حساب دولت و ملت که روی برگهای خشک نوشته شده جمع در خدمت حضرت گاو میریزند آن دفتر پارساله را گاو میخورد حساب امسال را از برای سال دیگر نمیگذارند ... این تحفه بی مقدار از غلام جان نثار سید علی حجازی است که بخاکپای ... اعلیحضرت ... صاحبقران شاهنشاه ... معروض داشته ... شهر ربیع الاول ۱۳۱۰.
خط: نستعلیق، کاتب = مؤلف، تا: ربیع الاول ۱۳۱۰ق؛ مجدول، با یک سرلوح متوسط، در حاشیه صفحه دوم چنین آمده: «این کتاب تاریخ هند را بسیار بامزه و خوب نوشته تماما ملاحظه شد و آخر این کتاب بعضی تا صفحه آخر را ادیب الممالک عرض کرد و خواند امروز روز سیم شعبان ۱۳۱۱ ئیلان ئیل در اطاق بزرگ جاجرود در حالتی که نهار میخردیم اعتماد الحضرة سیخ کباب در دست وارد شد تقی خان احتساب الملک حسن خان باشی قهوه چی باشی ناظم خلوت هم در اطاق ایستاده اند. دیروز سه قوچ بسیار بزرگ زده ایم و اکنون در ایوان هر سه را انداخته‌اند و عکس می‌اندازند»؛ کاغذ: فرنگی شکری، جلد: مقوای روکش میشن لاکی، ۴۱۳ص، ۱۱ سطر، اندازه: ۱۶/۵×۲۲سم [ف: ۵ - ۷۹]
۲. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۴۴۹۴
آغاز: برابر؛ **انجام:** پیوسته بهار باد و بهار عدلش آسایش روزگار باد و یرحم الله عبدا قال آمینا
خط: نستعلیق شکسته زیبا، کاتب = مؤلف، بی‌تا؛ نسخه نفیس و به خط مؤلف است؛ کاغذ: فرنگی، جلد: چرم سبز، ۵۸گ، ۱۰ سطر (۱۲×۱۶)، اندازه: ۲/۷×۲۰/۵سم [ف: ۳۶ - ۴۸۴]
۳. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۹۹۵۳
خط: نستعلیق، کا: حاج میرزا سید احمد تفرشی قمی، تا: چهارشنبه ۲۳ ربیع الاول ۱۳۲۴ق؛ با عکس خود او در آغاز و انجام و یادداشت خود او در انجام، از روی چاپ ۱۳۰۶؛ کاغذ: فرنگی، جلد: گالینگور، ۷۶گ، ۱۸ سطر (۹×۱۶)، اندازه: ۱۳×۲۰سم [ف: ۱۷ - ۵۱۳]

۴. مشهد؛ الهیات؛ شماره نسخه:۷۸۷/۱

آغاز: برابر؛ **انجام:** هزار جهد بکرم که سرعشق بنوشم ×× نبود بر سر آتش میسرم که نجوشم

خط: نستعلیق، کا: زین العابدین شریف صفوی، تا: شوال ۱۳۳۱ق؛ کاغذ: فرنگی خط دار مشقی، جلد: تیماج مشکی، ۱۲۵گ، ۱۴-۲۲ سطر (۹/۳×۱۶/۲)، اندازه: ۱۳×۲۰سم [ف: ۱ - ۳۱۸]

← جام جهان نما ‹ جام جم

← جام جهان نما ‹ تحفه کمالیه

← جام جهان نما ‹ جام جهان نما

← جام جهان نما ‹ اسطرلاب مسطح

← جام جهان نما ‹ اخلاق منصوری

● جام جهان نما / عرفان و تصوف / فارسی

jām-e jahān-namā

شمس مغربی، محمد شیرین، ۷۵۰؟ - ۸۰۹ قمری

šams-e maqrebī, mohammad šīrīn (1350 - 1407)

رساله‌ای است عرفانی جامع کلیات علم توحید و خداشناسی و مشتمل است بر دو دائره: ۱. در احدیت و واحدیت و وحدت و اعتبار وجود و علم و نور و شهود و تجلی؛ ۲. در ظاهر وجود و در ظاهر علم و برزخیت ثانیه و تعیین و تجلی ثانی. مغربی از تاریخ ۷۸۵ یاد می‌کند و می‌گوید: «در شبی که این سطور صادر می‌شد در سنه خمس و ثمانین و سبعمائه در خواب دیده شد که شخصی از کاملی روایت می‌کرد که اگر نه حرف ب بودی خلق را حق عیان می‌دیدی و معنی حرف ب پیش اهل اسرار سبب است و سبب حجاب است مر مسبب را چنان که دلیل حجاب است مر مدلول را».

این رساله به قطب الدین محمد حسینی نیریزی شیرازی و شمس الدین محمد مغربی و محمد بن عزالدین بن عادل بن یوسف نسبت داده شده است. کتاب «دوائر الاسماء» از روی آن ساخته شده است. بر این رساله شرح‌هایی نیز نوشته‌اند.

آغاز: بسمله. حمد بی حد و شکر بی عد سزای ذاتی که وحدتش منشاء احدیت و واحدیت شد و مرآت از لیت و ابدیت گشت ... اما بعد طایفه دوستان که طالب علم توحید و محب قدم تحقیق و تجرید ... از این فقیر التماس کردند ...

انجام: و از این مهمتر کار در پیش است،و الله یقول الحق و هو یهدی الی السبیل، و الحمدلله رب العالمین، و صل الله علی محمد و آله

چاپ: بمبئی، ۱۳۲۱ق؛ ایران، سنگی، ۱۳۱۳، جیبی، ۲۶ص

[نسخه‌های منزوی ۱۱۰۷/۲ و ۱۲۲۵ و ۲۵۲/۷؛ إیضاح المکنون ۳۴۹/۱؛ مشترک پاکستان ۱۳۷۶/۳ (نشانی ۱۸ نسخه)؛ مشار فارسی ۱۴۸۵/۲: نشانی ۲ چاپ؛ دنا ۵۲۴/۳ (۵۱ نسخه)]

شرح و حواشی:

۱- شرح جام جهان نما گجراتی، وجیه الدین (۹۱۱-۹۹۸)

۲- شرح جام جهان نما = کلیات علم توحید = مراتب وجود؛ رشتی استادی، احمد بن موسی (-۹)

۳- آیینه حق نمای در شرح جام جهان نما؛ شطاری، ابراهیم

۱. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۱۲۰۶/۳۱

آغاز: برابر

نسخه اصل: کتابخانه ایاصوفیا، استانبول - ترکیه ۴۷۹۲؛ خط: نسخ، کا: اسعد بن علی بن محمد کاتب، تا: ۸۱۳ق؛ ۱۲ص (۳۶۱-۳۷۲ در حاشیه) [عکسی ف: ۴ - ۲۷]

۲. تهران؛ شورا؛ شماره نسخه:۱۰۵۸۲/۱

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۸۲۱ق؛ محشی؛ جلد: تیماج زرشکی، ۷ص (۱۸-۲۴)، اندازه: ۱۰×۱۳سم [ف: ۳۳/۱ - ۱۱۳]

۳. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۲۹/۳۶-ف

نسخه اصل: ایاصوفیا ش ۴۷۹۵. در دوازده دایره هر یکی دارای دو قوس و یک خط بزرخ؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: پنجشنبه پایان محرم ۸۲۷ق؛ ۷گ (۲۹۰-۲۹۶)، ۱۴ سطر [فیلمها ف: ۱ - ۴۱۴]

۴. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۶۸۲/۴

خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۸۷۸ق؛ جلد: مقوایی عطف تیماج مشکی، ۱۱گ (۳۹پ-۴۹ر)، ۱۵ سطر، اندازه: ۱۳×۱۶سم [ف: ۵ - ۷۷]

۵. تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه:۱۰۷۶/۲

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق تحریری، کا: محمد شیرازی، تا: اواخر صفر ۸۸۹ق؛ ۹گ (۵پ-۱۳ر) [ف: ۲ - ۵۹]

اصفهان؛ روضاتی، سید محمد علی؛ شماره نسخه:۳/۳

همان نسخه بالا [نشریه: ۵ - ۱۴۵]

۶. تهران؛ دانشگاه تهران؛ شماره نسخه:۳۲۹۹/۸

در فهرست بدون نام مؤلف و با عنوان «کشف دائره انسانی» آمده، به نثر و چهار دائره عرفانی دارد؛ خط: تعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۸ و ۹؛ کاغذ: سمرقندی، جلد: تیماج مشکی، ۶گ (۱۲۰-۱۲۶)، ۱۳ سطر (۹×۱۴)، اندازه: ۱۳×۱۷سم [ف: ۱۱-۲۲۷۸]

تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه:۱۰۱/۸-عکسی

نسخه اصل: همان نسخه بالا [عکسی ف: ۲ - ۷۸]

۷. تهران؛ شورا؛ شماره نسخه:۴۹۱۶/۱

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۹؛ محشی به نشان «۱۲»؛ کاغذ: سمرقندی، جلد: تیماج قهوه‌ای، ۱۱گ (۱پ-۱۱ر)، ۱۵ سطر (۶×۱۱)، اندازه: ۱۰/۵×۱۸سم [ف: ۱۴ - ۱۴۲]

۸. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۲۹۲۰/۱۷

خط: نسخ و نستعلیق، کا: محمود بن محمد حسینی، تا: قرن ۹؛ کاغذ: سمرقندی، جلد: تیماج قهوه‌ای مقوایی، ۱۴گ (۱۳۹-۱۵۲)، ۲۳ سطر (۱۰/۵×۱۹)، اندازه: ۱۶×۲۴سم [ف: ۱۰ - ۱۷۷۷]

۹. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۴۰۳

آغاز: برابر؛ **انجام:** و سخن درین دایره و اسرار آن نهایت ندارد و الله یقول الحق و هو یهدی السبیل
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۰؛ واقف: نائینی؛ ۱۴گ، ۱۲ سطر، اندازه: ۱۷×۱۱سم [ف: ۴ – ۵۹]

۱۰. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۲۵۹۳/۸
آغاز: برابر؛ **انجام:** این ۱۲۸ اسم کونی که در قوس ظاهر علمست کلیات عالم ارواح و اجسام اند و هر یکی نیز دایره آنست محیط بر جزویاتی که در حیطه اوست و هر یکی را نیز از جزویات که در حیطه اوست
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۰؛ افتادگی: انجام؛ دارای اشکال هندسی؛ کاغذ: شرقی، ۷گ (۶۶پ–۷۲پ)، ۱۷ سطر، اندازه: ۶/۵×۱۱/۵سم [ف: ۳۱ – ۷۳۸]

۱۱. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه:۶۴۰۹/۱
انجام: صفاته وافعاله در پیش است. والله اعلم
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ کاغذ: سمرقندی، جلد: تمیاج سبز، ۲۲گ (۱پ–۲۲پ)، ۲۵ سطر (۶×۱۸)، اندازه: ۱۰/۵×۲۴سم [ف: ۴ – ۳]

۱۲. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۴۵۱۲/۷
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: شاید قرن ۱۱؛ مصحح؛ جلد: پارچه سفید، ۳گ(۱۴۰پ–۱۴۲پ)،۱۳سطر،اندازه:۱۲/۵×۲۱/۵سم[ف:۱۲ – ۹۱]

۱۳. قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه:۲۶۲۰/۶
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ ۹گ، ۲۰ سطر، اندازه: ۶×۱۵سم [ف مخ: ۲ – ۵۲۶]

۱۴. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۲۰۴۴/۱
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۸گ (۱پ–۸ر)، ۱۷ سطر، اندازه: ۱۴×۲۰/۵سم [محدث ارموی مخ: ۱ – ۴۷۴]

۱۵. تهران؛ شورا؛ شماره نسخه:۱۰۳۲۸/۱
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ مصحح؛ جلد: تیماج قرمز، ۴۴ص (۱–۴۴)، ۲۳ سطر، اندازه: ۱۴×۲۴/۵سم [ف: ۳۲ – ۳۲۶]

۱۶. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۴۲۵۰/۱
بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۶گ (۱پ–۶پ)، اندازه: ۱۳/۵×۱۹سم [ف: ۱۱ – ۲۴۸]

۱۷. تهران؛ شورا؛ شماره نسخه:۵۱۱/۳۱-طباطبائی
آغاز و انجام: برابر
بی‌کا، تا: ۱۰۶۵ یا ۱۰۸۵ق؛ کاغذ: اصفهانی آهار مهره نخودی، جلد: تیماج قهوه‌ای، ۵گ (۳۲۸ر–۳۳۳پ)، ۲۱ سطر، اندازه: ۱۴/۵×۱۹سم [ف: ۲۲ – ۲۲۰]

۱۸. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۸۲۹/۲۰
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۷ رجب ۱۰۲۳ق، جا: قاین؛ کاغذ: ترمه، ۳گ (۳۳۹–۳۴۲)، اندازه: ۱۳×۱۹/۸سم [ف: ۵ – ۲۰۰]

۱۹. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۳۲۶
آغاز و انجام: برابر
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۰۴۳ق؛ واقف: نائینی؛ ۵گ، اندازه: ۱۷×۲۶سم [ف: ۴ – ۵۹]

۲۰. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۵۹۱۳/۱
بندی است؛خط:نسخ،بی‌کا،تا:۱۰۵۴ق؛کاغذ: سپاهانی، جلد: مقوا، ۵ص (۱–۵)، ۱۹ سطر (۹×۱۸)، اندازه: ۱۶×۲۵سم [ف: ۱۶ – ۱۴۹]

۲۱. تهران؛ شورا؛ شماره نسخه:۵۱۸۰/۳۷
آغاز و انجام: برابر
خط:نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۰۶۹ق؛ ۷گ (۳۴۷–۳۵۳) [ف: ۱۵ – ۳۳۷]

۲۲. تهران؛ شورا؛ شماره نسخه:۸۷۹۳/۸
خط:نستعلیق،کا:صنیع الله،تا: ۸ جمادی الثانی ۱۰۶۹ق؛ جلد: تیماج عنابی، ۲۰گ (۹۷ر–۱۱۶پ)، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۲۸–۲۶۹]

۲۳. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۲۵۹۴/۴
آغاز و انجام: برابر
خط: نستعلیق، کا: میر محمد مؤمن حسینی، تا: ۱۰۸۱ق؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج حنایی، ۱۷ص (۲۲–۳۸)، ۲۱ سطر (۵×۱۳/۵)، اندازه: ۹/۵×۱۹سم [ف: ۹ – ۱۴۳۴]

۲۴. تهران؛ شورا؛ شماره نسخه:۳۲۹/۲-فیروز
آغاز و انجام: برابر
خط: نستعلیق، کا: محمد رضا پسر علی جان طرشتی، تا: ۱۰۸۹ق؛ کاغذ: کاهی آهار مهره، جلد: مقوای با روکش مشمع سبز، ۱۰ص (۴۲–۵۱)، ۲۱ سطر، اندازه: ۱۵/۵×۲۵سم [ف: ۲۱ – ۲۹۷]

۲۵. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۱۴۲/۱۸-ف
نسخه اصل: بادلیان اکسفورد ش ۹۴ و الکر walkar (ش ۱۲۹۸)؛ بی‌کا، تا: ۱۰۹۵ق [فیلمها ف: ۱ – ۵۶۸]

۲۶. تهران؛ شورا؛ شماره نسخه:۴۸۸۹/۱
آغاز: برابر؛ **انجام:** یکی از امهات صفات سبعه که حقایق ایشان در برزخ ثانی واقع است اثر آن غلبه در کتب و احکام و اذواق و مشارب ایشان ظاهر است، و سخن در این دایره و اسرار او نهایت ندارد. و الله یقول الحق و هو یهدی السبیل
در فهرست از قطب الدین محمد حسینی نیریزی شیرازی دانسته شده که صحیح نیست؛ خط: نسخ، کا: حسن بن محمد حسینی، تا: قرن ۱۲؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: رویه تیماج، ۷گ (۱پ–۷پ)، ۱۲ سطر (۸×۱۰/۵)، اندازه: ۱۵×۲۰/۵سم [ف: ۱۴ – ۳۱]

۲۷. تهران؛ شورا؛ شماره نسخه:۴۹۷۹/۲
آغاز: برابر؛ **انجام:** و محل صفت ظهور ما یظهر لها فیه یسمی مرتبة الحس و عالم الشهادة و عالم الاجسام، و الانسان الحقیقی الکامل جامع للجمیع، و قد انحصرت اقسام المراتب الکلیة ...
در فهرست نام مؤلف نیامده است؛ بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: تیماج مشکی، ۲۰ سطر (۷×۱۵)، اندازه: ۱۳×۲۱سم [ف: ۱۴ – ۲۷۲]

۲۸. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۳/۱۰۵۱-۶/۱۴۱

آغاز و انجام: برابر
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ ۶گ، سطور چلیپا، اندازه: ۱۰/۵×۱۷/۵سم [ف: ۳ - ۱۱۰۲]

۲۹. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۲۳۴/۱۲

آغاز: برابر؛ **انجام:** همچون کفار است که من وجه عبادتست و من وجه عقوبت و همچنین اذواق
خط: نسخ و نستعلیق، بی‌کا، تا: محتملاً قرن ۱۲؛ کاغذ: ترمه اصفهانی، جلد: تیماج قرمز، ۲۷ص، ۲۴ سطر (۱۹×۲۹)، اندازه: ۲۵×۳۸سم [ف: ۵ - ۳۵۵]

۳۰. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۲۵/۱۹

آغاز و انجام: برابر
خط: نستعلیق شکسته، بی‌کا، تا: ۱۱۲۰ق، جا: قزوین؛ کاغذ: اصفهانی زرد و سفید، جلد: تیماج مقوایی، ۶ص(۳۸۹-۳۹۴)، ۲۸ سطر (۲۰/۵/۱۱)، اندازه: ۱۶×۲۶/۵سم [ف: ۱ - ۲۲۸]

۳۱. شیراز؛ شاهچراغ؛ شماره نسخه:۴۴/۷

آغاز و انجام: برابر
در فهرست از قطب الدین نیریزی دانسته؛ خط: نستعلیق خوب، کا: سید علی حسینی، تا: ۵ ربیع الاول ۱۱۵۶ق؛ کاغذ: نخودی، جلد: تیماج سرخ، ۲۲ص، ۱۲ سطر (۹×۱۵)، اندازه: ۱۹/۵×۲۵[ف: ۲ - ۲۹۳]

۳۲. تهران؛ شورا؛ شماره نسخه:۵۱۰/۴ کر

آغاز: برابر؛ **انجام:** اختفاء برزخیه در شدة ظهور نور تجلی لکن بحکم غلبه یکی از آن امهاتی صفانی که حقائق ایشان در برزخ ثانی واقعست که اثر آن غلبه در کتب و احکام و اذواق و مشارب ایشان ظاهر است و الله یقول الحق و هو یهدی السبیل
خط: نسخ، بی‌کا، تا: اواخر سده ی ۱۲ یا اوایل قرن ۱۳؛ مصحح، محشی به زبان‌های عربی و ترکی با لهجه عثمانی و با نشان‌های «شرح، ۲۲، کذا قاله، ۲ و ...»؛ کاغذ: فرنگی نخودی، ۸گ (۱۰پ-۱۷پ)، ۱۲ سطر، اندازه: ۹/۵×۱۷سم [ف: ۴۰/۲ - ۳۳۳]

۳۳. قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه:۲۸۱۱/۲

آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، کا: حسن بن سیدکاظم طباطبایی، تا: قرن ۱۳؛ ۱۱گ، ۱۵ سطر، اندازه: ۱۰×۱۸سم [ف مخ: ۲ - ۵۲۶]

۳۴. قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه:۳۴۴۹/۱

آغاز: برابر؛ **انجام:** اما ان البرزخ که بین الواحدیه و الاحدیه است به اعتبار حاملیت او مرتجلی اول را ...
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: انجام؛ جلد: مقوا، ۸گ، ۱۴ سطر، اندازه: ۱۱×۱۸سم [ف مخ: ۲ - ۵۲۶]

۳۵. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۷۳۱۸

آغاز و انجام: برابر
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: احتمالاً قرن ۱۳، جا: هندوستان؛ محشی، مجدول، با سرلوح ساده طلاپوش، کتیبه با نقش بسم الله الرحمن الرحیم؛ کاغذ: نخودی هندی، جلد: مقوایی با روکش تیماج تریاکی، ۷ص (۱-۷)، ۲۰ سطر (۱۸/۳×۸/۵)، اندازه: ۱۵/۵×۲۵/۴سم [رایانه]

۳۶. تهران؛ ادبیات؛ شماره نسخه:۲۳۴/۹

در فهرست از قطب الدین نیریزی دانسته؛ در دو دایره؛ بی‌کا، تا: قرن ۱۳ [ف: ۳ - ۳۷]

۳۷. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۱۲۷۸/۱۰

در فهرست از قطب الدین نیریزی دانسته؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳ [ف: ۵ - ۲۵۶]

۳۸. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه:۵۵۳۵/۳

آغاز و انجام: برابر
کا: محمد تقی، تا: قرن ۱۳؛ کاغذ: فرنگی سفید، جلد: تیماج حنایی، ۱۰گ (۱۶۲پ-۱۷۱ر)، ۱۷ سطر، اندازه: ۱۱×۱۸سم [ف: ۴ - ۲]

۳۹. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۳۴۷۰/۲

آغاز: بین الوجوب و الامکان و صلواة نامیاب بر مهتر عالم که حقایق و ارواح؛ **انجام:** برابر
خط: نستعلیق مخلوط به شکسته کم اعجام، بی‌کا، تا: ۱۴ صفر ۱۲۱۶ق؛ افتادگی: آغاز؛ کاغذ: نخودی و حنایی، جلد: مقوا با عطف میشن قهوه‌ای، ۹ص (۱۸۳-۲۰۰)،اندازه: ۱۱/۵×۲۳/۳سم [ف: ۱۷ - ۴۹۵]

۴۰. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۴۶۹۶/۷

آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ خوش، بی‌کا، تا: ذیحجه ۱۲۲۰ق؛ با یک پیشانی زرین؛ کاغذ: نوعی ترمه، جلد: میشن سرخ، ۳گ (۹۲ر-۹۴ر)، اندازه: ۱۵/۶×۱۵/۸سم [ف: ۸ - ۵۳]

۴۱. تهران؛ نوربخش؛ شماره نسخه:۳۲۵/۱۱

آغاز: برابر **انجام:** و سخن در این دایره و اسرار آن ... رب العالمین.
خط: مختلف، بی‌کا، تا؛: ۱۲۳۵ق؛ کاغذ: مختلف، جلد: مقوایی، ۱۴ص (۳۴۱-۳۵۴)، اندازه: ۱۵×۲۲سم [ف: ۲ - ۶۴]

۴۲. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۰۴۶۱/۷

آغاز: برابر
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ربیع الثانی ۱۲۴۲ق؛ کاغذ: نباتی، جلد: تیماج خرمایی، اندازه: ۱۴×۲۲سم [ف: ۱۱ - ۳۳۳]

۴۳. شیراز؛ علامه طباطبائی؛ شماره نسخه:۱۰۴۳/۳

آغاز: برابر
خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۲۸ جمادی الاول ۱۲۴۷ق؛ اندازه: ۱۵×۲۰سم [نسخه پژوهی: ۳ - ۱۳۱]

۴۴. تهران؛ شورا؛ شماره نسخه:۶۱۷/۲

آغاز: برابر
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۲۶۲ق؛ ۱۴ سطر، اندازه: ۱۳×۲۱سم [ف: ۲ - ۳۶۸]

۴۵. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۴۱۹۵/۴

کا: محمد شفیع بن حاج محمد سعیدقراگوزلو، تا: ۱۲۶۴ق؛ افتادگی: انجام؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج قهوه‌ای، ۶گ (۳۲-۳۷)، ۱۶ سطر (۷×۱۶)، اندازه: ۱۳×۲۱سم [ف: ۱۳ - ۳۱۶۴]

۴۶. مشهد؛ مرتضوی؛ شماره نسخه:بدون شماره

بدون مؤلف؛ بی‌کا، تا: ۷ رمضان ۱۲۶۴ق [ف: - ۱۲]

۴۷. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۳۹۳۰/۵

خط: نستعلیق، کا: احمد بن اسدالله تفریشی قمی، تا: ۱۲۹۷ق؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۸گ (۱۵۵پ-۱۶۲ر)، اندازه: ۱۲×۲۱سم [ف: ۱۰ - ۳۱۱]

۴۸. یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه:۴۲۹۸/۲

در فهرست بدون مؤلف؛ بی‌کا، تا: ۱۲۹۷ق [نشریه: ۱۳ - ۳۸۴]

۴۹. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۷۵۳۵/۳۷

خط: نستعلیق چلیپا، بی‌کا، تا: قرن ۱۴؛ کاغذ: فرنگی، جلد: مخمل آبی، ۱۴ سطر (۷×۱۶)، اندازه: ۱۳×۲۱/۵سم [ف: ۱۶ - ۶۱۶]

۵۰. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۹۴۱۱

آغاز و انجام: برابر

در رایانه از عبدالکریم ذهبی دانسته شده؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۳۰۳ق[رایانه]

۵۱. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۳۵۷۶/۸

خط: نستعلیق، کا: حاج سید محسن موسوی سپاهانی، تا: ۱۳۰۳-۱۳۰۵ق،جا:تبریز؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج سرخ، ۷گ (۱۹۵ر-۲۰۱پ)، ۱۴ سطر (۸×۱۳)، اندازه: ۱۳×۲۱سم [ف: ۱۲-۲۵۹۴]

۵۲. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۲۱۳۵/۲-۱۲/۲۵

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، کا: غلام محی الدین، تا: ۱۷رجب ۱۳۰۵ق؛ جلد: مقوا، ۱۲گ، ۱۳ سطر، اندازه: ۱۳×۲۵سم [ف: ۳ - ۱۱۰۳]

۵۳. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۵۶/۲

آغاز و انجام: برابر

نام مؤلف به قرینه آغاز نسخه تعیین شد؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: غره ربیع الاول ۱۳۰۶ق؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۴گ (۸۹ر-۹۳پ)، اندازه: ۱۰/۵×۱۶/۵سم [ف: ۱ - ۶۶]

۵۴. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۲۲۹۷/۱۰

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ خوش، کا: میرزا طاهر مشهدی، تا: ۱۳۰۹ق، جا: مشهد رضوی؛ کاغذ: حنایی آهار مهره، جلد: تیماج، ۶ص (۹۱-۹۶)، ۳۱ سطر، اندازه: ۲۰/۲×۳۳/۱سم [ف: ۱۰ - ۲۴۴]

تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه:۴۸۶/۱۱-عکسی

نسخه اصل: همان نسخه بالا [عکسی ف: ۲ - ۷۸]

۵۵. تهران؛ مهدوی؛ شماره نسخه:۲۸۲/۱۸

خط: نسخ، کا: محمد طاهر بن ولی محمد طبیب مشهدی، تا: ۱۳۰۹ق؛ کاغذ: ترمه، ص ۱۱۸-۱۲۲ [نشریه: ۲ - ۱۰۶]

۵۶. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۷۲۹۷/۱۳

خط: نستعلیق، کا: یحیی بن میرزا علی محمد حسینی لاریجانی سید الحکما بقائی، تا: ۱۳۰۷-۱۳۰۹ق؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۸گ (۱۱۶پ-۱۲۳ر)، اندازه: ۱۱×۱۷سم [ف: ۱۹ - ۸۸]

۵۷. تهران؛ شورا؛ شماره نسخه:۴۱۶۸/۳

آغاز و انجام: برابر

بی‌کا، تا: ۱۱ ربیع الثانی ۱۳۳۰ق؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج تریاکی، ۱۲گ (۹۰ر-۱۰۱پ)، ۱۴ سطر (۷×۱۳/۵)، اندازه: ۱۱×۱۸سم [ف: ۱۱ - ۱۷۲]

۵۸. شیراز؛ خانقاه احمدیه؛ شماره نسخه:۲۶/۱

بی‌کا، بی‌تا [نشریه: ۵ - ۲۱۹]

۵۹. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۲۳۰۶/۲-ف

نسخه اصل: مجمل ش ۲۵۹۳؛ بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: انجام [فیلمها ف: ۱ - ۶۷۰]

۶۰. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۵۸۸۰

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ ۳گ، ۲۳ سطر [ف: ۴ - ۵۹]

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۲۲۵۳/۵-ف

نسخه اصل: همان نسخه بالا [فیلمها ف: ۱ - ۶۵۸]

۶۱. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۴۳۲۷

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، کا: علی زرین قلم، بی تا [رایانه]

۶۲. شیراز؛ خاوری (دکتر)؛ شماره نسخه:۱

در فهرست از قطب الدین نیریزی دانسته؛ بی‌کا، بی‌تا [نشریه: ۵ - ۲۶۷]

۶۳. زنجان؛ امام جمعه؛ شماره نسخه:۲۵مجموعه بدون شماره

آغاز: برابر

در فهرست بدون مؤلف؛ بی‌کا، بی تا[دلیل المخطوطات: ۱ - ۱۵۳]

● جام جهان نما = مرآت الجمال / چند دانشی - فارسی

jām-e jahān-namā = mer'āt-e jamāl

دشتکی شیرازی، منصور بن صدرالدین محمد، - ۹۴۸ قمری

daštakī šīrāzī, mansūr ebn-e sadr-od-dīn mohammad (-1542)

این کتاب شامل فنون مختلف حکمت است. اصل این کتاب در ۴ وجه ترتیب یافته و هر وجهی دارای ۴ «مجلی» است. نسخه‌هایش در عناوین و رساله‌ها یکسان نیستند. در این کتاب از شرح خویش بر هیاکل النور یاد می‌کند و به شیوه خویش در دیگر مؤلفات، بر دوانی خرده‌گیری می‌کند.

آغاز: بسمله. افتتاح کلام بنام خجسته فرجام ملک علام.. باعث فقیر حقیر غیاث مشهور بمنصور بر تسطیر این سطور و تحریر این زبور تقریر قواعد و اصول نافعه بعضی از حکم و علوم متعارفه شایعه است بزبان دری ... در چند مجلی که جمله آنها بجام جهان نما مسمی است. بدانکه جام جهان نمای ما مشتمل

است بر چهار وجه هر وجهی چهار مجلی ... وجه اول و فیه اربعة مجال: مجلی اول و هو الرسالة الاولی فی هیأة العالم و له مطلع و صور.

[ریحانة الادب: ۲۵۸/۴؛ الذریعة: ۲۴/۵ و ۳۷۸/۱؛ نسخه‌های منزوی ۷۶۵/۲: نشانی ۱۲ نسخه که تفاوتهایی با یکدیگر دارند؛ دنا ۵۲۶/۳]

۱. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۸۷۲۰/۳

بخش هیئت و احوال کواکب می‌باشد؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۹۴۲ق؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۴۷گ (۱۷پ-۶۳پ)، اندازه: ۱۰/۵×۱۷سم [ف: ۲۲ - ۲۵۹]

۲. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۳۳۰۰/۴

آغاز: جلوه بدان که علم که تفسیر آن بهر یک از دانستن و دانش توان نمود منحصرست؛ **انجام:** و از مشهورات و مسلمات جدل و از وهمیات مغالطه و از مخیلات شعر.

خط:نستعلیق،بی‌کا،تا:۱۷ربیع الاول ۹۵۰ق؛مصحح؛۵گ (۱۰۶پ-۱۱۰ر)، ۲۱ سطر، اندازه: ۱۰×۱۷سم [محدث ارموی مخ: ۱ - ۴۷۴]

۳. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۳۴۶۶

آغاز: و بعد باعث فقیر حقیر غیاث مشهور بمنصور بر تحریر این سطور و تسطیر این زبور که رساله اولی از وجه ثالث از جام جهان نماست؛ **انجام:** و شهرت را با اتحاد و خفا و استدعای خفا و اختفا در معشوق له از لوازم عشق نفسانی

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۰؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ تملک: «نصرالله»؛ جلد: تیماج جگری، ۱۳۵گ، ۱۲ سطر، اندازه: ۱۰×۱۶/۵سم [محدث ارموی مخ: ۱ - ۴۷۵]

۴. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۶۹۱۱

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۰، در عصر مؤلف؛ مصحح، محشی از مؤلف؛ تملک: محمد بن ملا عبدالله با مهر «افوض امری الی الله عبده محمد» (بیضی)، محمد صادق ناظم؛ جلد: تیماج قرمز، ۸۷گ، ۲۲ سطر، اندازه: ۸/۵×۱۹/۵سم [ف: ۱۸ - ۱۰۴]

۵. تهران؛ حقوق؛ شماره نسخه:۲۵ - د

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ مجدول؛ کاغذ: سپاهانی آهار مهره، جلد: تیماج مشکی، ۷۳گ، ۱۷ سطر (۶×۱۳)، اندازه: ۱۱×۱۸سم [ف: - ۶۸]

۶. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۲۷۱۵/۴

آغاز: افتتاح کلام بنام خجسته فرجام ملک علام و صلوة و سلام بر غیاث انام و بعد باعث فقیر حقیر ... بر تسطیر این سطور و تحریر این زبور تقریر قواعد و اصول نافعه؛ **انجام:** کیکاوس در زمان سلیمان بوده عیسی در ایام شاپور بن اشکان دعوت امت فرموده.

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ مصحح، رکابه‌دار، صورت قرائتی بدین گونه در آغاز: «قرأ حضرت ابی و سیدی و استادی علی استاد البشر و العقل الحادی عشر مصلح الدین اللاری، و هو علی غیاث المستغثین ناصر الشریعة و الدین منصور قدس الله سره الاقدس کتب الحکمیات سیما کتاب الشفاء و الاشارات و الکلیات، و هو علی حضرة ابیه النبیه اکمل اهل النظر، صدر الحقیقة محمد رحمة الله علیه، و هو قرأ علی السید العلامة مسلم الفارسی، و هو علی ابیه، و هو علی جده، وهو علی المولی الاولی الاعلی نظام الحق و الدین حسن الاعرج النیسابوری صاحب التفسیر و شارح المجسطی، و هو علی المولی الاولی القائم العالامة وحدانی و هو علی الحضرة و السدة السنیة الامامیة النصیریة خصه الله برحمته القدوسیة، الدین الغیلانی، و هو علی ابی العباس اللوکری، و هو علی الحکیم ذی الاستبصار عین الاعیان بهمنیار، و هو علی الحضرة الشیخ الرئیس المتفطن بحقایق الاشیاء، سید حکماء الاولین عبدالله بن سینا البخاری سلام الله علیه، کتب ذلک ذلک اقل العبید الباسط ذراعیه بالوصید، حسین بن علی بن حسین بن علی بن حسن حسینی، جعلهم الله علی سواء الطریق ببلدة جزیرة عمریة، نقله العبد الفقیر من ظهر نسخة الاصل وجده حسبما و جد من خط کاتبه لعدم خلوه من فایدة، و انا العبد شیخ محمد العربی»؛ مهر: «... محمد سعید ابن پیر عثمان»؛ کاغذ: فرنگی، ۶۱گ (۱۸-۷۸)، ۲۱ سطر، اندازه: ۵×۱۳سم [ف: ۳۲ - ۳۳۰]

۷. مشهد؛ گوهرشاد؛ شماره نسخه:۱۰۸۳/۴

آغاز: بسمله بعد حمدالله الواحد بلاعدد والصلوة علی سیدنا سیدالکل محمد یقول الفقیر الحقیر غیاث الدین بمنصور ان هذا ... مقدمه حساب از برای سهولت ضبط حساب اصول اعداد را؛ **انجام:** و عالم کون و فساد خوانند و مرکب منقسم شود بتام.

در حساب، شامل مقدمه و چند باب؛ خط: شکسته نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ افتادگی: انجام؛ مهر: حاج سید سعید؛ جلد: تیماج سبز، ۷گ (۷۲-۷۸)، ۱۵ سطر (۵/۵×۱۱)، اندازه: ۱۰×۱۷/۵سم [ف: ۳ - ۱۴۹۴]

۸. مشهد؛ گوهرشاد؛ شماره نسخه:۱۷۷۸/۴

آغاز: بسمله. الرسالة الاولی من الوجه الرابع من الکتاب المسمی بجام جهان نما مما الفه الحقیر غیاث المشهور بمنصور فی المنطق و فیه صور: الصورة الاولی. جلوه: بدانکه علم که تفسیر آن به هر یک دانستن و دانش نموده اند منحصر در اذعان و غیر آن؛ **انجام:** و از مشهورات و مسلمات جدل و از وهمیات و مخیلات شعر.

بخشی از آن و رساله اول از وجه چهارم کتاب در منطق می‌باشد؛ خط:نستعلیق،کا:احمد بن افلاطون،تا:پنج‌شنبه سلخ شوال ۱۰۶۵ق؛ واقف: سید سعید طباطبائی، ۱۳۳۲؛ کاغذ: نخودی آهار مهره، جلد: مقوا، عطف پارچه سرخ، اندازه: ۹×۱۴/۵سم [ف: ۵ - ۱۹۹]

۹. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۳۵۱۹/۲

آغاز: برابر؛ **انجام:** و از وسط هر اقلیمی تا طرفش ربع الا اول اول و آخر آخر.

خط: نسخ، بی‌کا، تا: شوال ۱۰۷۸ق؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج عنابی، ۹گ (۴۳ر-۵۱ر)، ۱۵ سطر (۱۱×۱۶) [ف: ۱۲ - ۲۵۳۲]

۱۰. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۲۳۴/۵

آغاز: مجلد ثانی در تهذیب اخلاق و کیفیت سلوک باخلایق و

خلاق؛ **انجام:** از دام عنکبوت که بهر مگس تند ×× نتوان امید داشت که عنقا شود شکار

جلد دوم، در تهذیب اخلاق و کیفیت سلوک با خلایق و خلاق می‌باشد در این کتاب از سه نفس نفس مطمئنه، نفس غضبیه، نفس شهویه بحث و در ضمن سه تحلیه تادب به آداب الله بیان می‌شود؛ خط: نسخ و نستعلیق، بی‌کا، تا: محتملاً قرن ۱۲؛ کاغذ: ترمه اصفهانی، جلد: تیماج قرمز، ۱۱ص، ۲۴ سطر (۱۹×۲۹)، اندازه: ۲۵×۳۸سم [ف: ۵ - ۳۵۰]

۱۱. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۶۰۱۵/۲-۳۰/۸۵

آغاز: الرسالة الاولی من الوجه الرابع من الکتاب المسمی بجام جهان نما مما الفه الفقیر الحقیر غیاث المشهور بمنصور فی المنطق و فیه صور الصورة الاولی جلوه بدانکه علم که تفسیر؛ **انجام:** جلوه از یقینیات برهان باشد واز ظنیات خطابت و از مشهورات مسلمات و جدل و از و همیات مغالطه واز مخیلات شعر تمت

رساله اولی از وجه رابع؛ خط: نسخ، کا: محمد نبی بن عبدالحی یزدی، تا: ۲۱ ذیقعده ۱۱۲۰ق؛ جلد: مقوا با روکش کاغذی، ۶گ، ۱۷ سطر، اندازه: ۱۲×۲۳سم [ف: ۳ - ۱۱۰۲]

۱۲. تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه:۱/۳

آغاز: برابر؛ **انجام:** وسط هر اقلیمی تا طرفش ربع الاول، اول و آخر آخر

خط: نسخ پخته، بی‌کا، تا: جمادی الاول ۱۲۶۴ق؛ ۸گ (۶۱ر-۶۸پ)[ف: ۱ - ۶۹]

۱۳. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۸۸۰/۱۲

آغاز: الصورة الاولی فی الصورة الاولی منه، جلوة بدانکه علم که تفسیر آن بهریک از دانستن و دانش توان نمود؛ **انجام:** چه بسیاری از صور مدلول بحیثیتی است که علم از وی علم بدان حاصل میشود.

قطعه‌ای است از آن کتاب در منطق، و رساله اول از وجه چهارم اصل می‌باشد، و عناوینش «جلوه-جلوة» است؛ خط: نستعلیق، کا: محمد بن محمد باقر کاشانی، تا: ۱۲۹۲ق؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۸گ (۱۴۶پ-۱۵۳ر)، ۱۵ سطر، اندازه: ۱۱/۵×۱۷سم [ف: ۳ - ۷۱]

● جام جهان نما / کلام و اعتقادات / فارسی

jām-e jahān-namā

یزدی، حسن بن محمد، ق۱۳ قمری

yazdī, hasan-e bn-e mohammad (- 19c)

تاریخ تألیف: ۱۲۱۶ق

رساله استدلالی مختصری است در مبدأ و معاد در یک «مقدمه» و دو «باب»؛ که به آیات و احادیث و گفته‌های بزرگان دین بسیار استشهاد می‌نماید. در عصر فتحعلی شاه قاجار پس از قضیه هایله کربلای معلی در سال ۱۲۱۶ و غلبه طایفه و هابیه تألیف شده است.

آغاز: حمد و سپاس بی قیاس مر خداوندی را سزاست جلت عظمته که جوهر عقل را بجواهر کمالات آراست ... این رساله ایست مسمی بجام جهان نما نگاشته ...

انجام: .پس آنچه را اختیار کردیم موافق آیات و اخبار و اکثر اقوال است و الله اعلم بالصواب

[دنا ۵۲۶/۳؛ مکتبة امیرالمؤمنین ۱۷۰/۱؛ فهرستواره منزوی ۱۱۹/۶]

۱. تهران؛ شورا؛ شماره نسخه:۱۵۶۷۹

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۲۱۸ق؛ مصحح؛ جلد: تیماج زرشکی، ۹۳گ، ۱۵ سطر، اندازه: ۱۰/۸×۱۵/۲سم [ف: ۴۳ - ۲۳۶]

۲. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۵۰۲

آغاز و انجام: برابر

خط:نسخ،کا: سید تقی موسوی خراسانی، تا: ۱۲۲۹ق؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۱۵۶گ، ۱۰ سطر، اندازه: ۱۰/۵×۱۷/۵سم [ف: ۲-۱۰۹]

۳. خوی؛ نمازی؛ شماره نسخه:۵۵۷/۱

آغاز: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ با مهری از مؤلف حسن بن محمد به شکل بیضوی ناخوانا؛ جلد: تیماج مشکی، ۱۹ سطر، اندازه: ۱۳×۲۱سم [ف: - ۲۹۲]

● جام جهان نمای شاهی / عرفان و تصوف / فارسی

jām-e jahān-namā-ye šāhī

طبسی، درویش محمد بن علی شاه، ق۹ قمری

tabasī, darvīš mohammad ebn-e ʻalī šāh (- 15c)

تاریخ تألیف: ۸ ذیحجه ۸۳۹ق

گفتاری است عرفانی، به نثر آمیخته به نظم. در آغاز آن می‌گوید: «این رموزات و اشاراتی است که بندگی ... امیر سید نورالملة و الدین نعمت الله (کرمانی) در خطه ماهان کرمان، در باغ کوشک، در ۱۴ رجب ۸۲۸ ق ایراد کرده بود. و اینک هنگامی که تولیت خادمی خانقاه بندگی جناب مشارالیه به طبس گیلکی از نواحی خراسان به نام این گدا، احقر خدام نعمت اللهی درویش محمد بن علی شاه الطبسی نوشته بود. اکنون برخی از آن رموز به قدر توانایی می‌نگارم». از پایان این گفتار و جابجایی دیگر رساله‌های دیگر نگارنده در مجموع به دست می‌آید، که وی، افزون بر آنکه از مریدان شاه نعمت الله کرمانی بوده، شیعی دوازده امامی نیز بوده است. (احمد منزوی)

آغاز: کلمه‌ای چند از رموزات و اشاراتی که بندگی حضرت قطب الاقطاب سلطان النقباء و برهان الاولیاء امیر سید نورالملة و الدین نعمة الله سلام الله علیه در خطه ماهان کرمان (ن: کریمان) بر در باغ کوشک که مقابل مشهد اقدس بندگی جناب شیخی و مخدونی و مشار الیه است در روز جمعه رابع عشر شهر رجب سنه ثمان وعشرین و ثمانمائة در حینی که مشهد مقدس و مسند خود را به تصرف خدام بندگی حضرت سلطان السلاطین فی

العالم خلاصه اولاد آدم و خاتم امیر سید حبیب الله بن امیر سید خلیل الله بن امیر سید نعمة الله گذاشته بود و تولیت مشهد مذکور به او تفویض فرموده و در آن باب نشان نوشته و هم درین حین نشان تولیت خادمی خانقاه بندگی جناب مخدومی مشار الیه به طبس گیلکی من نواحی خراسان به نام این گدای بی بضاعت بی نوا احقر الخدام نعمة حیز عبارت و مرکز استعارت گنجد به قدر وسع و امکان به تحریر می‌پیوندد.
انجام: بنموده جمال او کوهی ×× در جام جهان نمای شاهی
[دنا ۵۲۷/۳؛ فهرستواره منزوی ۲۵۵/۷]

۱. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۲۰۱۷/۶-ف
آغاز و انجام: برابر
نسخه اصل: نسخه آقای دکتر مهدوی بیانی؛ بی‌کا، تا: ۲۵ جمادی الثانی ۸۴۱ق؛ کاغذ: سمرقندی، جلد: تیماج تریاکی، ۱۵گ (۱۲۶پ-۱۴۰پ)، ۲۱ سطر (۹/۵×۱۶)، اندازه: ۱۷×۲۵سم [فیلمها ف: ۱ - ۶۴۲]

تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه:۲۲/۴=عکسی
نسخه اصل: همان نسخه بالا [عکسی ف: ۲ - ۷۸]

۲. تهران؛ شورا؛ شماره نسخه:۲۷۷/۵
خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۲۵ جمادی الثانی۸۴۲ق؛ ساخته ۸ ذیحجه ۸۳۳ به نظم و نثر فارسی، با اشکال و دوائر؛ کاغذ: سفید، جلد: تیماج قهوه‌ای مقوایی، ۲۸ص (۲۵۰-۲۷۷)، ۱۶ سطر (۹×۱۸)، اندازه: ۱۷×۲۵سم [سنا: ف: ۱ - ۱۳۴]

● جام جهان نمای عباسی / طب / فارسی

jām-e jahān-namā-ye ʿabbāsī

؟ کاشف یزدی، قاضی بن کاشف الدین محمد، - ۱۰۷۵ قمری

kāšef-e yazdī, qāzī ebn-e kāšef-od-dīn mohammad (-1665)

به دستور: شاه عباس اول ۹۹۵-۱۰۳۷ق
تاریخ تألیف: رجب ۱۰۳۷ق
در منافع و مضار شراب و آداب نوشیدن آن و مرض‌هایی که از آشامیدن آن بروز می‌کند و درمان آنها در یک «مقدمه» و سی «باب» و یک «خاتمه». خود در دیباچه می‌گوید: «با اینکه تألیف رساله‌ای که محتوی بر منافع شراب باشد، با این دعاگو مناسبتی نداشت، اما امتثالا لامر المطاع ... هر نقشی که از عالم غیب منعکس شدی بر این اوراق نگاشتم و «جام جهان نمای عباسی» نام گذاشتم». او رساله‌ای درخواص چوب چینی و قهوه و چای نیز دارد.
آغاز: بسمله صاف ترین صهبائی که از پرتو اشعه انوار آن دیده سلاطین اقلیم معرفت روشنایی پذیرد ... اما بعد بر متمکنان خمخانه تجرید و ساکنان میخانه توحید ... حرمت شراب ناب ... لایح و واضح است ... بنا بر این بندگان اشرف ... شاه عباى الحسینی الصفوی ... این بنده دعا گو قاضی بن کاشف الدین محمد را مأمور ساخته که رساله فارسی ... در منافع و آثار و قواعد آشامیدن و دفع مضار شراب ناب نویسم ... و آنچه در ین جام جهان نمای عباسی در ج شده بابعضی دقایق و تجارب است
انجام: این رساله مسمی بجام جهان نمای عباسی بتاریخ شهر رجب ۱۰۳۷ سمت اختتام پذیرفت و در ین هنگام یکی از شعرا در تاریخ اتمام این رباعی گفت:این جام که فرموده عباس شه است ×× هر قطره از او بعالمی فیض ده است / جستم ز خرد چوسال تاریخش گفت ××از جام جهان نمای جمشید به است
[الذریعه ۳۰۱/۵ و ۳۰۹؛ فهرستواره منزوی ۳۳۸۹/۵ و ۳۸۱۱/۵؛ دنا ۵۲۷/۳]

۱. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۲۴۶۴/۳
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج مشکی، ۷۶ص (۱۵۰-۲۲۵)، سطور چلیپا (۱۷/۵×۳۳)، اندازه: ۱۸/۵×۳۴سم [ف: ۹ - ۱۲۰۲]

۲. تبریز؛ ملی؛ شماره نسخه:۳۴۴۵
آغاز: برابر؛ **انجام:** ظاهر آنست که قدر رطل طبی آنست که اولا مذکور شد نه ثانی و تحقیق تفصیل او را از افقر در رساله که در این باب تصنیف نموده‌ام بیان کرده‌ام اگر خواهند بآن رساله رجوع نمایند تاریخ تصنیف جام جهان نمای سنه ۳۶. کاتب هذه الرساله افقر عبادالله الغنی محمد طاهر بن محمد رضا اصفهانی
خط: نستعلیق، کا: محمد طاهر بن محمد رضا اصفهانی، تا: ظاهراً ۱۰۳۶ق؛ مجدول و مذهب، پشت برگ اول این رباعی آمده: «این جام که فرموده عباس شهست ×× هر قطره او بعالمی فیض دهست / جستم ز خرد چو سال تاریخش گفت ×× از جام جهان نمامی جمشیدست»، از سرمد کاشانی (سعیدای سرمد) معاصر شاه عباس کبیر در تاریخ تألیفش با همان خط متن نوشته شده که از سرمد به نام شخص زنده یاد شده است؛ جلد: چرمی، ۱۲۲گ، ۱۶ سطر، اندازه: ۱۳×۲۴/۵ [ف: ۱ - ۳۲۳]

۳. مشهد؛ ادبیات؛ شماره نسخه:۲۲۳ فرخ
آغاز: برابر
خط: نستعلیق، کا: محمد قاسم بن اسمعیل، تا: ۱۲ صفر ۱۰۵۸ق؛ در صفحه اول آمده: داخل کتابخانه صنیع الدوله محمد حسن خان شد ۱۲۹۸؛ کاغذ ترمه، جلد: تیماج تریاکی، ۱۵۶گ، ۱۴ سطر (۴×۱۲)، اندازه: ۱۰×۱۹سم [ف: - ۳۳]

۴. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۱۱۴-ف
نسخه اصل: کتابخانه حاجی حسین آقای نخجوانی در تبریز؛ خط: نستعلیق، کا: محمد باقر بن محمد امین رازی، تا: یک‌شنبه ۵ شعبان ۱۰۶۱ق،جا:ییلاق عباس آباد سواد کوه مازندران[فیلمها ف:۱ - ۶۲]

۵. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۲۰۷/۱
آغاز و انجام: برابر
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۸۷گ

(۳پ–۸۹پ)، اندازه: ۱۳×۱۹سم [ف: ۱ – ۲۹۸]

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۹۷۱/۲

نسخه اصل: همان نسخه بالا [عکسی ف: ۵ – ۳۹۰]

۶. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۶۹۴/۱–ف

آغاز و انجام: برابر

نسخه اصل: موزه بریتانیا ش Add. 19619 (ریو ۸۴۳)؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: دوشنبه ۲۱ جمادی الثانی ۱۱۰۳ق؛ ۱۲۶گ (۱پ–۱۲۶ر)، ۱۵ سطر[فیلمها ف: ۱ – ۵۲۴]

تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه:۴۳۱/۱–عکسی

آغاز و انجام: برابر

نسخه اصل: همان نسخه بالا [عکسی ف: ۲ – ۷۹]

۷. قم؛ معصومیه؛ شماره نسخه:۷۵۳

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۷ ذیحجه ۱۱۱۹ق؛ مهر: «المهدی بن هدایت» (مستطیل)؛ جلد: تیماج، ۱۲۶گ، ۱۲ سطر (۱۲×۲۲) [ف: ۲ – ۳۸۲]

۸. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۳۸۴۶

خط: نستعلیق، کا: محمد مکارم، تا: شنبه ۸ شوال ۱۱۵۷ق؛ مجدول؛ تملک: عبدالله بن نجم الدین مورخ ۱۲۰۴؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج عنابی، ۷۰ص، ۲۱ سطر (۱۰×۱۹)، اندازه: ۱۵×۳۴سم [ف: ۱۲ – ۲۸۲۷]

۹. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۷۸۴۳

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: دوشنبه ۱۴ ذیحجه ۱۱۸۱ق؛ جلد: تیماج مشکی، ۸۸گ، ۱۴ سطر، اندازه: ۱۳×۲۲سم [ف: ۲۰ – ۱۸۹]

۱۰. تهران؛ ادبیات؛ شماره نسخه:۷۱ ـ ج

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: یک‌شنبه ۴ رجب ۱۲۵۸ق؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج حنایی، ۱۰۰گ، ۱۶ سطر (۷×۱۶)، اندازه: ۱۳/۵×۲۲/۵سم [ف: ۱ – ۱۴۱]

۱۱. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه:۷۶۶مکرر

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، کا: محسن منشی پسر اسدالله خان پسر نجفقلی ایروانی،تا: پنج‌شنبه ۱۶ ذیقعده ۱۲۸۶ق، به دستور اعتضاد السلطنه؛ صفحه‌ها به چلیپا نوشته شده، مجدول؛ کاغذ: فرنگی، جلد: ترمه، ۳۲گ، ۱۶ سطر (۷/۵×۱۶)، اندازه: ۱۳×۲۲سم [ف: ۴ – ۳]

● جام خوب فرجام / عرفان و تصوف / فارسی

jām-e xūb-e farjām

همدانی، تاج الدین

hamadānī, tāj-od-dīn

از تاج الدین همدانی، گمان می‌رود همان «جام خوب فرجام» باشد، در شش «مقاله»: ۱. بیان سلوک صراط مستقیم؛ ۲. بیان حقایق آدم و ملائکه و شیطان؛ ۳. بیان قلب ...

آغاز: ای ذات تو سر دفتر هر هستیها ×× لطف تو به هر فراز و هر پستی ها

[دنا ۵۲۷/۳؛ فهرستواره منزوی ۲۵۵/۷]

۱. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۷۵۳/۳–ف

نسخه اصل: پاریس S. E. 124 (بلوشه ۱۵۰)؛ خط: نسخ، کا: قاسم بن حاجی بک بن یوسف قصاب، تا: ۲۷ شعبان ۸۸۳ق [فیلمها ف: ۱ – ۵۳۴]

۲. مشهد؛ ادبیات؛ شماره نسخه:۱۵۴/۸ فیاض

آغاز: برابر

رساله در عرفان؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: مقوا، اندازه: ۱۳/۵×۱۸/۵سم [ف: – ۲۰۲]

● جام سفالین / کلام و اعتقادات / فارسی

jām-e sofālīn

خوئی، مصطفی بن محمد، ق۱۳ قمری

xū'ī, mostafā ben mohammad (- 19c)

یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه:۵۱۱/۳

آغاز: بدانکه این مختصر رساله ایست ... در توحید خداوند مسمی به جام سفالین از اقل مساکین مصطفی محمد الترک؛ **انجام:** لا آدم فی الکون ولا ابلیس ×× لا تخت سلیمان ولا بلقیس / العالم صورة وانت المعنی ×× یا من هو للقلوب مغناطیس

خط: نستعلیق، کاتب = مؤلف، تا: ۱۲۴۶ق؛ اهدایی: محمد جواد علمیه؛ کاغذ: کبود اصفهانی، جلد: تیماج مشکی، ۷۵گ (تا۷۵)، اندازه: ۱۶×۲۱سم [ف: ۲ – ۴۴۷]

← الجامع ⊳ حاشیة تحریر القواعد المنطقیة فی شرح الشمسیة

● الجامع / کیمیا / عربی

al-jāmi‘

ارسطو، ۳۸۴ – ۳۲۲ ؟ قبل میلاد

arastū (-384 - -322)

تهران؛ مهدوی؛ شماره نسخه:۲۸۰/۴۹

بی‌کا، تا: قرن ۱۳ [نشریه: ۲ – ۱۰۴]

● الجامع = مختصر صحاح / لغت / عربی

al-jāmi‘ = muxtaṣar-i ṣiḥāḥ

سید محمد بن سید حسن (–۸۶۶ق)

seyyed mohammad ebn-e seyyed hasan (-1458)

وابسته به: صحاح اللغة = تاج اللغة و صحاح العربیة = الصحاح؛ جوهری، اسماعیل بن حماد (–۳۹۳ق)

اهداء به: سلطان محمد فانح پسر سلطان مراد عثمانی (ش۸۵۵-۸۸۶)
یکی از بنام‌ترین کتاب‌های لغت عرب صحاح اللغة جوهری است. سیوطی در «المزهر» گوید نخستین کتاب است که فقط واژه‌های درست را آورده و از این رو «صحاح» نام گرفته و خود نگارنده نیز در دیباچه می‌گوید: آنچه را من درست شناختم در این کتاب آوردم. ثعالبی در «یتیمة الدهر» می‌گوید: صحاح، سید کتاب‌های پیش از آنست. یاقوت در «معجم الادباء» نیز آن را ستوده است. ولی باز هم از این کتاب ایرادها گرفته‌اند و نادرستی‌ها در آن یافته و کتاب‌ها درباره آن نگاشته‌اند و گویند سبب راه یافتن این نادرستی‌ها در «صحاح» آن ست که نگارنده (جوهری) آن را زیر نظر استاد ابومنصور عبدالرحیم پسر محمد بیشکی نگاشته و تا کتاب «حرف-ض» بر استاد بخواند، و در این هنگام دچار دیوانگی گردید که به خودکشی کشید و باقی کتاب در چرک‌نویس بماند و شاگرد وی ابراهیم پسر صالح وراق آن را پاک‌نویس کرد. باری اگر چنین باشد باید پیش از «حرف-ض» بی‌غلط باشد؛ ولی چنین نیست، و این پوزشی است که دوستدارانش از نادرستی‌های وی آورده‌اند. نگارنده آن جوهری ابونصر اسماعیل پسر حماد اهل فاریاب بود و مدتی به عربستان رفته زبان عربی را از میان چادرنشینان عرب گرد آورد و به دامغان بازگشت و صحاح را برای استاد خود بیشکی بنگاشت و در پایان عمر خود را از بام مسجد نیشابور پرتاب کرد و بمرد. تاریخ مرگ او بهنگام ثبت نشده و آن را از ۳۳۳ تا ۴۰۰ نوشته‌اند و درست تر از همه ۳۹۳ق می‌باشد. صحاح نخستین کتاب لغت عربی بود که به ترتیب حرفهای الفباء معمولی تنظیم شد در این کتاب آخرین حرف را بخش بزرگ «باب» و نخستین حرف را کوچک بخش «فصل» نامیده است.
دانشمندان درباره این کتاب بررسی‌های بسیار کرده و کار بسیار انجام داده‌اند، چندین بار آن را کوتاه کرده یا گزارش داده یا حاشیه نگاشته‌اند. برخی از آنها در معجم الادباء (ج۶: ص ۱۵۱-۱۶۵ و ج۴: ۵۰ و ج۲۰: ۳۵) یاد شده و نیازی به تکرار نیست. یکی از کوتاه‌شده‌های صحاح «الجامع» نام دارد که جای گفتگو می‌باشد. نگارنده آن سید محمد پسر حسن پسر سید علی (-۸۶۶ق) می‌باشد. چلبی در کشف الظنون این کتاب را یاد کرده و نیز کتابی به نام «راموز» به همین نگارنده نسبت داده، از دیباچه راموز که در کشف الظنون آمده [چلبی گوید: اوله: الحمدلله حق حمده. الخ. و این جمله همان آغاز کتاب «الجامع» است ولی مطالبی را که چلبی از دیباچه این کتاب «راموز» آورده، در دیباچه «الجامع» نسخه دانشگاه نیست] چنین بر می‌آید که پس از نگارش «الجامع» کتاب قاموس فیروز آبادی به دست وی افتاد، و پس از بررسی آن ناگزیر گردید «راموز» را بنگارد.
چنانکه از فهرست دارالکتب مصری (ج۲ص۱۴) بر می‌آید نسخه راموز که به سال ۹۸۸ نوشته شده در کتابخانه «ایکی جامع» در استانبول هست. بیش از این درباره سید محمد نگارنده چیزی به دست نیامد. آنچه از خود کتاب جامع برمی‌آید چنین است که وی کتاب را به نام سلطان محمد فانح پسر سلطان مراد عثمانی (ش۸۵۵-۸۸۶) نگاشته است. در دیباچه نام کتاب «الجامع» و نام خود سید محمد پسر سید حسن را آورده و چکامه‌ای در ستایش سلطان نامبرده سروده و نام او را در این شعر آورده: «ارید بذاک ابن المراد محمدا ×× و لا نال ممدوح بلیل و بالفجر». سپس می‌گوید کتاب صحاح دریایی ژرف بود و چون مطالب بیجا نیز در آن یافت می‌شد، یکی از دانشمندان آن را کوتاه کرد، و با این کار گرچه پیرایه آن بریخت، ولی از آرایش آن نیز بکاست، و گرچه چیزها بر آن افزود، ولی برخی از آنها بی‌پاسخ نبود. همه جا گفتار او را با عنوان: «قال صاحب المختصر» می‌آورد و گاهی به او با عنوان «اقول ...» پاسخ می‌گوید و در هیچ جا نام او را نیاورده است. با تطبیق آن با مختصر صحاح که در کتابخانه سپهسالار هست و با «مختار الصحاح» [از زین الدین رازی، محمد بن ابی بکر (-۶۶۶ق)]، آشکار گردید که وی مختار الصحاح را خواسته و همه جا گفته‌های او را پاسخ گفته و آنچه را که در صحاح فراموش شده، از مغرب مطرزی وفائق و نهایه ابن اثیر آورده است. چلبی گوید: این کتاب در شهر ادرنه به سال ۸۵۴ پایان یافته است ولی از نسخه دانشگاه چنین چیزی بر نمی‌آید. (علینقی منزوی)

۱. شیراز؛ علامه طباطبائی؛ شماره نسخه:۱۳۴۶
آغاز: الحمد لله حق حمده و الصلاة علی سیدنا محمد رسوله و عبده
خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۹۰۰ق؛ تاریخ کتابت به خوبی قابل خواندن نیست، سبعمائه یا تسعمائه است؛ اندازه: ۱۸×۲۵/۵سم [نسخه پژوهی: ۲ - ۱۳۷]

۲. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۲۱۳
آغاز: الحمدلله حق حمده، حمدا لا یبلغ کنهه عاد بحصره وعده، و الصلاة علی ... اما بعد فیقول الفقیر الی الله ذی المنن، السید محمد بن السید حسن، نجاه الله من الفتن ... و سمیته بالجامع لیوافق اسمه معناه؛ **انجام:** وطویت منه ما یذکر فی الکتب المستعملة لاشتهاره مع انه قلیل الجدوی فیما هو المقصود من هذا الکتاب. هذا آخر ما اردنا ایراده و الحمدلله ... حشرنا الله فی زمرتهم اجمعین
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ظاهراً قرن ۱۰؛ مصحح، محشی؛ کاغذ: ترمه نخودی، جلد: مقوایی پارچه، ۳۰۷گ، ۲۷ سطر (۱۳×۲۱)، اندازه: ۱۸×۲۶سم [ف: ۲ - ۳۶۸]

● **الجامع = شرح لب النحو** / نحو / عربی
al-jāmi‘ = š.-u lubb-in naḥw
برکلی، محمد بن پیرعلی، ۹۲۹ - ۹۸۱ قمری

berkelī, mohammad ebn-e pīr-‘alī (1523 - 1574)
شرحی مزجی بر «لب اللبیب» محمد فاضل برکلی.

تهران؛ شورا؛ شماره نسخه:۱۵۵۳۴/۲
آغاز: الحمد لله الذی أنزل الفرقان علی المصطفی و خلق الإنسان من التراب و الآدم (کذا) و الصفی؛ **انجام:** و الکتمان حقیق بالإستتر عن اکثر اهل الزمان و احفظ علیکم
خط: نسخ، کا: علی بن قاسم، تا: با تاریخ۱۱۱۲ق؛ جلد: مقوایی با روکش پارچه‌ای سبز، ۴۰ص (۲۳-۶۲)، ۲۱ سطر، اندازه: ۱۴/۵×۲۰/۸سم [ف: ۴۳ - ۱۴۵]

● **الجامع** / کیمیا / عربی

al-jāmi‘

اسطانس

estāns

از اسطانس حکیم. درآغاز نسخه کتابخانه ملی آمده این ترجمه کتاب جامع است و در آن از علم صنعة بحث می‌شود و از چگونگی تدبیر صنعت و تعفین و تقطیر و اصعاد و احراق و طبخ و دفن و اقبار و تشویه و تبییض و تسوید و تخمیر و صفت عمل آناز سنگ‌ها و اشجار و حیوانات و اقامه ذهب فلاسفه و نیز اقامه خل و تدبیر ملح و استخراج روح و حل کبیرتها و جمیع آنچه لازمه از طریق فضه است در دوازده «فصل» سخن می‌رود. (عبدالله انوار)

۱. تهران؛ شورا؛ شماره نسخه:۶۷۹۲/۲۲
فصولی به نقل از جزء اول و دوم کتاب؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۱۰۴ق، جا: اصفهان؛ جلد: تیماج مشکی، ۱۵گ (۱۳۹پ-۱۵۳پ)، اندازه: ۱۵×۲۱/۵سم [ف: ۲۰ - ۲۶۲]
۲. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۱۸۹۸/۱
آغاز: بسمله، و صلی الله علی محمد و آله الطاهرین قال اسطانس الحکیم هذه؛ **انجام:**تم الفصل الثانی عشر و بتمامه تم الکتاب ... علی محمد و آله اجمعین.
کا: نسخ، تا: قرن ۱۳؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج یشمی، ۱۶ سطر (۶×۱۲)،اندازه: ۱۰/۵×۱۵/۵سم [ف: ۱۰ - ۵۵۰]

● **الجامع** / دعا / فارسی

al-jāmi‘

خاتون آبادی اصفهانی، محمد حسین بن عبدالباقی، - ۱۲۳۳ قمری

xātūn-ābādī esfahānī, mohammad hoseyn ebn-e ‘abd-ol-bāqī (- 1818)

تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه:۵۶۳۷
آغاز: بسمله. حمدله ... و بعد این مجموعه ای است مشتمل بر ذکر اکثر بلکه جامع جمیع ادعیه ... را موسوم ساخت به «جامع» و مرتب نمود بر؛ **انجام:** و صلی الله علی محمد و آله اجمعین
خط: نسخ، کا: حسین سلماسی، تا: رمضان ۱۲۹۱ق؛ کاغذ: سپاهانی نازک، جلد: تیماج قهوه‌ای، ۳۳۴گ، ۱۸ سطر (۱۰×۱۴/۵)، اندازه: ۱۴×۲۱سم [ف: ۴ - ۵]

● **الجامع** / فلسفه / عربی

al-jāmi‘

اسماعیل بن محمد باقر، ق۱۳ قمری

esmā‘īl ebn-e mohammad bāqer (- 19c)

رساله مفصلی است راجع به عقل و مراتب آن و مقتضیات عقلی و زشتی و زیبایی‌های عقلی. این بحث‌ها در پرتو آیات قرآنی و احادیث اهل بیت علیهم السلام و گفته‌های فلاسفه تنظیم شده، و اغلب عناوینش «اصل- اصل» می‌باشد و پاره‌ای از مطالب ناتمام است. کتاب دارای سه قسمت است: ۱. در عقلیات محضه دارای چهار مقصد؛ ۲. در مبادی احکام و دانستن آنها دارای سه مقصد،؛ ۳. در شرع و اقسام و احکام آن دارای سه مقاله. به نام کتاب در آغاز قسمت سوم تصریح شده است. نام دقیق کتاب و مؤلف آن در منابع موجود یافت نگردید.

۱. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۳۲۷۳
آغاز: الحمد لله رب العالمین ... و لنتکلم فی هذا القسم فی العقل و وجوه تصرفاته و التحسین و التقبیح؛ **انجام:** بروجه کلی بی اعتبار وقت و تفصیل در آن ... اطلاق شود بر علم تفصیلی باشیاء و بقاء بر اختیار ...
خط: نسخ و نستعلیق، کاتب = مؤلف، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ مصحح، محشی؛ کاغذ: فرنگی، جلد: مشمعی قرمز با مقوا، عطف: تیماج قرمز، ۱۹۸گ، ۲۲ سطر (۹×۱۸)، اندازه: ۱۷×۲۷/۵سم [ف: ۳۳ - ۴۹۲]
۲. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۹۱۸
آغاز: الحمدلله رب العالمین ... قال اسماعیل بن محمد باقر ... القول فی العقلیات المحضة یقع فی مقاصد اربعة ؟ المقصد الاول فی العقل و احکامه؛ **انجام:** لا یقدح فی أن یکون الاخر ایضا مصلحة لاشتراکه مع ذلک المشتمل علی المزیة فی النوع الذی کان مصلحة مقتضیة للتعبد.
خط: نسخ، کاتب = مؤلف، بی‌تا؛ مصحح؛ روی برگی قبل از کتاب به خط نوینی آمده: «شرح حدیث عقل و جهل» و این نام درست نیست؛ جلد: مقوایی عطف تیماج قرمز، ۲۶۶گ، ۲۲ سطر، اندازه: ۱۶×۲۵سم [ف: ۳ - ۱۰۶]

● **الجامع** / دعا / فارسی

al-jāmi‘

حسینی، عبدالباقی
hoseynī, ‘abd-ol-bāqī
ادعیه ماه مبارک رمضان را که درکتب ادعیه قدما ذکر شده، در یک «فاتحه» و هفت «باب» و «خاتمه» جمع‌آوری نموده است: فاتحه: در ذکر ادعیه دیدن هلال این ماه؛ باب ۱. ذکر ادعیه دخول این ماه؛ ۲. ذکر ادعیه‌ای که درتمام اوقات ماه خوانده می‌شود، ۳. ذکر ادعیه مخصوصه هر شب و روز این ماه؛ ۴. ذکر دعاهایی که در هر شب این ماه و در هرشب از دهه آخر ماه خوانده می‌شود؛ ۵. ذکر ادعیه هر روز این ماه؛ ۶. ذکر ادعیه مخصوصه هر شب و روز؛ ۷. ذکر ادعیه وداع؛ خاتمه: در بیان اعمال نماز شب و روز عید فطر.

قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۲۰۵۳
آغاز: الحمدلله رب العالمین ... و بعد این مجموعه ای است مشتمل بر ذکر اکثر جامع جمیع ادعیه متعلقه به ماه مبارک رمضان؛ **انجام:** فیالیتنی کنت معکم فأفوز معکم السلام علیکم و رحمة الله و برکاته
خط: نسخ، کا: حسن بن ابی طالب حسنی حسینی، تا: جمعه ۷ ربیع الثانی ۱۳۱۷ق؛ مصحح، محشی؛ جلد: تیماج قرمز، ۲۶۳گ، ۱۴ سطر، اندازه: ۱۷/۵×۲۲/۵سم [محدث ارموی مخ: ۱ - ۴۷۶]

● **الجامع** / قرائت، تجوید / عربی
al-jāmi‘
در تجوید و جمع وجوه قرائات مرویه و ذکر ضوابط کلیه آن موافق طریقه ابوالبرکات محمد بن محمد بلوی استاد علم تجوید. مؤلف که از شاگردان ابوالبرکات محمد بن محمد بلوی بوده، پس از فوت استاد شیوه و طریق وی را در این کتاب به رشته تحریر در آورده است. کتاب در آخر خاتمه‌ای در چهار «فصل» دارد: خاتمة الکتاب: فی مخارج الحروف و صفاتها و ما یتعلق بها من بیان کیفیة حرف فی جوار حرف و بعض احکام الوقف و نبذة من آداب القراءة و فضائلها و فیها اربعة فصول: ۱) مخارج الحروف و صفاتها، ۲) بیان کیفیة اداء حرف فی جوار حرف، ۳) احکام الوقف؛ ۴) بعض فضائل تلاوة القرآن و آدابها.
آغاز: الحمد لله الذی جعل اهل القرآن من خصوص اهله و وعدهم علی محافظة حروفه و حدوده ...

۱. شیراز؛ علامه طباطبائی؛ شماره نسخه:۱۳۰۴
آغاز: برابر
از اول قرآن تا اواخر جزء ۱۵؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۰؛ محشی؛ اندازه: ۱۵×۲۲سم [نسخه پژوهی: ۲ - ۱۳۸]
۲. تهران؛ شورا؛ شماره نسخه:۶۱
آغاز: برابر
خط: نسخ، کا: ملا بابو بن خان، تا: ۱۰۴۵ق، جا: گجرات؛ ۶۷۴گ، ۲۱ سطر، اندازه: ۱۴×۲۴سم [ف: ۲ - ۲۸]

● **الجامع** / عربی
al-jāmi‘
شرح و ردی است بر بندی از فتوائیة حاج محمد کریم خان؛ نقل از نسخه ملا محمد الکنجوی تبریزی در ذیحجه ۱۲۸۹.

تهران؛ شورا؛ شماره نسخه:۸۴/۲
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ کاغذ: سفید، جلد: تیماج مشکی، ۴ص (۴۰۳-۴۰۶)، ۱۸ سطر (۱۰×۱۶)، اندازه: ۱۶×۲۲سم [سنا: ف: ۱ - ۴۵]

● **الجامع** / اخلاق / عربی
al-jāmi‘
تاریخ تألیف: روز عاشورا ۷۳۵ق
بیست باب در اخلاق است. در نسخه حاضر از باب چهارم تا آخر کتاب موجود است. عناوین برخی باب‌ها: باب ۴. التوبة و ما یتعلق بها؛ ۵. المأمورات المتعلقة باللسان؛ ۶. المنهیات المتعلقة باللسان؛ ۷. المأمورات المتعلقة بالقلوب؛ ۸. المنهیات المتعلقة بالقلوب؛ ۹. المأمورات و المنهیات المتعلقة بالأموال؛ ۱۰. الأکل و الشرب؛ ۱۵. آداب الصحة؛ ۲۰. الطب و المرضی و ما أشبه ذلک.

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۳۸۴/۴عکسی
کا: عبدالسلام بن عبدالسلام بن محمد، تا: ۱۲۶۶- ۱۲۶۸ق؛ ۱۳ص (۱۲۴-۱۳۶)، ۱۹ تا ۲۶ سطر [عکسی ف: ۴ - ۱۷۲]

● **الجامع** / طب / عربی
al-jāmi‘
در طب گویا همان الحاوی فی علم التداوی است.

تبریز؛ قاضی طباطبائی، محمد علی؛ شماره نسخه:بدون شماره
نسخه مورخ ۱۰۶۰؛ بی‌کا، تا: ۱۰۶۰ق [نشریه: ۷ - ۵۱۳]

● **جامع الآثار فی مولد المختار** / تاریخ / عربی
jāmi‘-ul āṯār fī mulid-il muxtār
دمشقی، محمد بن ناصرالدین، ۷۷۷ - ۸۴۲ قمری
damešqī, mohammad ebn-e nāser-od-dīn (1376 - 1439)
در آن آمده که مؤلف در ۸۱۴ق به حج رفته است. کتاب در سه جلد باید باشد، در دیباچه از ملک مظفر ابو سعید کوکبوری ملک علی بن بکتگین بن محمد که نخستین بار جشن سالانه مولد پیامبر گرفته است یاد شده است.

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۵۲۲۴

آغاز: بسمله. و صلی الله علی محمد و آله و صحبه و سلم. الحمدلله الذی ابدا محمدا صلی اله علیه و سلم ازکی العالمین عشیرا و اطلعه فردا فی المرسلین و لم یجعل له نظیرا؛ **انجام:** و سلم تسلیما کثیرا دائما

خط: نسخ، کاتب = مؤلف، بی‌تا؛ خط خورده و به حاشیه رفته؛ کاغذ: سمرقندی، جلد: تیماج تریاکی، ۴۰۰گ، ۲۵ سطر (۱۳×۲۱)، اندازه: ۱۸×۲۸سم [ف: ۱۵ - ۴۱۶۳]

● جامع الآداب / اخلاق / عربی

jāmi‘-ul ādāb

سابوری، مرحب

sābūrī, marhab

کتابی سفینه‌مانند و مختصر است در موضوعات مختلف که ذیل هر موضوع اشعاری بدون نام سراینده را آورده است. این سبک تألیفات در ادب عربی خاص کتاب‌های محاضرات است که از قدیم‌ترین نمونه‌های آن می‌توان به حماسه ابی تمام اشاره کرد. نام کتاب و نگارنده آن در منابع مورد مراجعه به دست نیامد. از نسبت مؤلف در برگ نخست برمی‌آید که وی به منطقه سابور تعلق داشته است. در برگ نخست نسخه مجلس آمده که کتاب بیست و نه «باب» دارد. آنچه از عنوان‌های این ابواب در برگ‌های نسخه دیده شد چنین است: باب ۱. ادب النفس و مجانبة الهوی؛ ۲. الاخذ بالحزم؛ ۳. ...؛ ۴. الصمت و حفظ اللسان؛ ۵. الحسد؛ ۶. ...؛ ۷. الصبر؛ ۸. الحلم؛ ۹. العفو؛ ۱۰. ترک الغیبة؛ ۱۱. صدق المنطق؛ ۱۲. القناعة؛ ۱۳. فی ...؛ ۱۴. المکارم؛ ۱۵. السخاء؛ ۱۶. تجنب الظلم؛ ۱۷. رب المعروف و ترک الامتنان و المطال به؛ ۱۸. الاقتصاد؛ ۱۹. صیانة الاموال؛ ۲۰. المداراة؛ ۲۱. الاخوان؛ ۲۲. کتمان السر؛ ۲۳. امثال و نوادر؛ ۲۴. فی ...؛ ۲۵. فی ... و البیان و الایجاز فی المنطق؛ ۲۶. ... . دو نسخه دیگر از آن در متحف عراقی معرفی شده است.

تهران؛ شورا؛ شماره نسخه:۸۱۸۷/۱

آغاز: ... یشتمل علی ستة و عشرون بابا نظم ابی الحسن ... [به اندازه یک کلمه] مرحب السابوری رحمه الله [فهرست ابواب:] الباب الاول فی ادب النفس و مجانبة الهوی ... [آغاز باب ثانی:] لا تکن خرما الی استراحه ×× تنکا بعد الراحة بالجراحة / فان داعی الشهات ساهی ×× عن عقب الایام و الدواهی؛ **انجام:** تصرف الامور فی انقلابها ×× کفی بها موعظة کفی بها / کیف یلذ عیشه مستیقن ×× بانه الی قریب یدن / تم کتاب جامع الاداب، بحمد رب قاهر وهاب. تم و الحمدلله علی انعامه و التوفیق لاتمامه و الصلاة علی سید الانام محمد النبی و آله ... [وصالی]

خط: نسخ خوش، بی‌کا، تا: نیمه دوم قرن ۸؛ افتادگی: آغاز؛ جلد: مقوا عطف تیماج طوسی، ۲۸گ (۱پ-۲۸ر)، ۱۵ سطر، اندازه: ۱۴/۷×۲۲/۳سم [ف: ۱/۲۷ - ۴۴۶]

● جامع الآیات / عرفان و تصوف / ترکی

jāme‘-ol āyāt

افندی، اسماعیل

afandī, esmā‘īl

به دستور: جلال الدین بکر چلبی افندی

در تفسیر و شرح آیات و داستان‌هایی که در مثنوی معنوی بدانها اشاره شده. در این کتاب از چند تفسیر مشهور استفاده شده و ظاهراً مؤلف آن را پس از کتاب دیگرش که در تفسیر احادیث و جمله‌های عربی و مثنوی نگاشته بود، تألیف نموده است.

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۳۱۲۵

آغاز: حمد و ثنای بیقیاس که بیرون خطه و حدود عقول الناس و بی شمار شکر خلوص استیناس که فزون حیطه ادراک و احساس؛ **انجام:** هب آلت ملاحظه در پس و برنا حقیقتده بنه سن سن الله الملک الواهب و الله اعلم بالصواب

خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ مجدول؛ جلد: مقوایی عطف تیماج مشکی، ۷۱گ، ۲۳ سطر، اندازه: ۱۳×۲۰سم [ف: ۸ - ۳۵۷]

● جامع اجزاء اسماء روات = ایضاح الرجال / رجال / فارسی

jāme‘-e ajzā’-e asmā’-e rovāt = īzāh-or rejāl

تاریخ تألیف: محرم ۱۱۵۳ق

درباره رجال و روات شیعی است در جداول بر حسب طبقات از اصحاب پیامبر تا حسن عسکری با نشانه‌های اختصاری: «ل، ی، ن، س، ین، قر، ق، ظم، ضا، ج، دی، ری، قائم» هر یکی در چند فصل و به ترتیب تهجی با نشان دادن نام و پدر و کنیه و لقب و نسبت و شهر سپس اصطلاحات وافی است و جدول‌هایی درباره خلفا و چهار مذهب و قراء و شماره اصحاب پیامبر و دوازده امام. این کتاب در ۱۱۵۲ و ۱۱۵۳ ساخته است. پس از جدولی برای خود آنها از اصحاب آنها در چندین «باب» هر یک چند «فصل» یاد می‌شود. نخستین باب در هر یک از آنها درباره راویان آنها است از نزدیکان و خویشان آنها و دوم درباره موالی آنها است و سومی درباره راویان آنها که از نزدیکان نباشند و این راویان در همه باب‌ها به ترتیب تهجی در جدول‌ها یاد می‌شوند آن هم در چهار طبقه صحیح و حسن و لا اعلم و لانعلم و در هر فصلی نیز شماره آنها از پیش یاد می‌شود. این دفتر از شاهکارهای دانشمندان اخیر شیعی است و شایسته است که با دقتی به چاپ برسد.

آغاز: بسمله. الحمدلله رب العلامین ... و بعد مخفی نماناد که این دلیل حقیر بیمقدار جامع اجزاء اسماء روات از سید ابرار و ائمه اظهار ... را بخاطر قاصر رسید که هرگاه یکنفر از این نوع که آن

را انسان گویند ... و تألیف این نسخه که مسمی است به جامع اجزاء اسماء روایت، در سنه هزار و صد و پنجاه و دو اتفاق افتاد و بنابرین بخاطر این غریق بحر عصیان رسید که ... ضعیف را به «لا اعلم» و مجهول را به «لانعلم» مصطلح گردانم.
[دنا ۵۲۸/۳؛ فهرستواره منزوی ۲۰۲۷/۳]

۱. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۵۰۵۹
خط: نسخ، کاتب = مؤلف، بی‌تا؛ افتادگی: آغاز؛ جلد: تیماج مشکی، ۲۷۷گ، اندازه: ۲۳/۵×۳۸سم [ف: ۱۳ -۲۵۵]

۲. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۳۰۴۴
آغاز: برابر؛ **انجام:** قد تمت «کتاب ایضاح الرجال فی اسامی اصحاب ائمه اطهار» صلوات الله علیهم اجمعین فی محرم ۱۱۵۳، تمت الکتاب بعون الوهاب فی ۱۱۵۶ ... (پس از اینجا اصطلاحات الوافی است و جدولهای خلفا و قراء و شماره اصحاب) جدول اعداد اصحاب ... عدد مجموع اصحاب همه علیهم السلام ششهزار [و] پانصد [و] نود [و] پنج ۶۵۹۵.
خط: نسخ، بی کا، تا: ۱۱۵۶ق؛ با نشان «بلغ مقابلة بعون الله»، محشی با نشان «مبهم، منه ایضاح، ایضاح»؛ مهر: «محمد باقرالعلوم ۱۱۶۰»؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج تریاکی مقوایی، ۲۳۱گ، ۲۰ جدول جای سطرها (۱۳×۲۳)، اندازه: ۱۹/۵×۲۹/۵سم [ف: ۱۰ - ۱۹۸۹]

● **جامع الاحادیث** / حدیث / عربی

jāmi'-ul aḥādīṯ

حسینی، عبدالعظیم بن عبدالغنی، ق۱۳ قمری

hoseynī, 'abd-ol-'azīm ebn-e 'abd-ol-qanī (- 19c)

مؤلف که گویا از وعاظ تهران بوده، در دفتر حاضر که سومین دفتر از یادداشت‌های وی است احادیث را از مصادر شیعی با حذف سند جمع‌آوری و به صورت موضوعی تحریر نموده است. اغلب موضوعات این دفتر بهشت و اوصاف آن، جهنم و اوصاف آن و احوال قیامت و حشر و نشر است.

قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۲۰۸۹-۱۱/۱۸۹
آغاز: بسمله باب ماورد فی صفات الناس فی آخر الزمان وجملة ماورد فی علامات الظهور عجل الله تعالی فرجه الشریف ۱- بحار الانوار فی وصیة النبی لاباذر الغفاری ره قال یا اباذر یکون فی آخر الزمان قوم یلبسون الصوف؛ **انجام:** من یحشر مودة الوجوه ۱- عقاب الاعمال باسناده ... قال من زعم انه امام ولیس بامام قلت وان کان علویا فاطمیا قال وان کان علویا فاطمیا.
خط: نسخ ونستعلیق شکسته تحریری، کاتب = مؤلف، تا: قرن ۱۴؛ جلد: مقوا با روکش پلاستیک قهوه‌ای، ۱۴۷گ، اندازه: ۱۰×۱۷سم [ف: ۳ - ۱۱۰۵]

● **جامع الاحادیث** / حدیث / عربی

jāmi'-ul aḥādīṯ

کتاب مفصلی است در جمع اخبار و احادیث شیعه به ترتیب موضوعی نظیر بحار الانوار و عوالم العلوم ولی غیراز آنها. مؤلف کتابش را به ترتیب موضوعی قرار داده و نسخه حاضر که تاریخ امام حسن و امام حسین و مختار و زید و امام باقر (ع) است در آن به کتاب الحجه حواله می‌دهد. او نام مصادر را در اول هر حدیث نقل کرده و بعد حدیث را می‌آورد و پس از آن مطالبی با عنوان «بیان» در شرح برخی احادیث می‌آورد. ابواب و بخش‌های موجود درکتاب حاضر عبارتند از: ابواب خصائص السبط الممتحن ابی محمد الحسن صلوات الله و سلامه علیه باب معالی مقاماته و بدایع مقالاته، العدد: روی ان اقواما من اهل الکوفه طعنوا فی الحسن بن علی ابواب خصائص سید الثقلین ابی عبدالله الحسین صلوات الله و سلامه علیه و علی اولاده المصطفین باب ولادته و اسمائه سلام الله علیه، المجالس باسناده عن عبدالله بن سنان ابواب خصائص امام المتقین علی بن الحسین زین العابدین علیه و علی آبائه و اولاده سلام الله ای یوم الدین باب ما جاءفی امه الطاهرة و اعقابه الزاهرة، العیون باسناده عن سهل بن القاسم النوشجانی؛ باب ما جاء فی زید بن علی بن الحسین علیهما السلام؛ ابواب خصائص الامام الزاهر ابی جعفر محمد بن علی الباقر صلوات الله علیه باب اسمائه و نبذ من النصوص علیه علیه السلام، العلل باسناده عن عمرو بن شمر که فقط سه باب اول از این ابواب را دارد.

قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۸۸۳۰-۵۹/۵۰
آغاز: فی امالیه عن الرضا علیه السلام انه قال الحسن و الحسین علیهما السلام و ادرکهما العید فقالا لامهما قد زینوا صبیان المدینة الانحن؛
از ما قبل «باب حبهما و بغضهما صلوات الله علیهما (امام حسن و امام حسین علیهما السلام) تا «باب غزارة علم و لطایف کلماته و اجوبته (امام باقر علیه السلام)»؛ خط: تعلیق، بی کا، بی‌تا؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ ۱۹۳گ، ۲۰ سطر، اندازه: ۱۴×۲۰سم [ف: ۳ - ۱۱۰۶]

● **جامع الاحادیث النبویة** = **جامع الحدیث** / حدیث / عربی

jāmi'-ul aḥādīṯ-in nabawīyya = jāmi'-ul ḥadīṯ

ابن رازی، جعفر بن احمد، ق۴ قمری

ebn-e rāzī, ja'far ebn-e ahmad (- 10c)

مؤلف در این کتاب هزار حدیث نبوی را در اخلاق و مواعظ و آداب و سنن به ترتیب حروف الفبا در اخلاق و مواعظ و آداب و سنن گردآورده و نخستین حدیث هر باب را با ذکر سند و احادیث دیگر را با حذف اسانید نقل کرده است. مؤلف در مجلس مذاکره‌ای که داشته احادیث پیامبر اکرم (ص) را به ترتیب حروف اوایل آنها نقل می‌کرده، سپس آنها را به

درخواست شخصی جمع‌آوری نموده و برای سهولت فهم آنها فقط سند اولین حدیث را در هر بابی متذکر و در بقیه احادیث اسانید آنها را حذف نموده است.
آغاز: الحمدلله رب العالمین و صلی الله علی محمد و آله اجمعین وبعد فقد سألت ادام الله عزک ان اجمع لک طرفا مما سمعت منی فی مجلس المذاکرة من الفاظ رسول الله صلی الله علیه و آله علی حروف المعجم فاجبتک ...
انجام: و قال صلی الله علیه و آله یحنک المولود بالماء السخن و قال صلی الله علیه وآله یمن الخیل فی شقرها و قال صلی الله علیه و آله الید العلیا خیر من الید السفلی وابدء بمن تعول و قال صلی الله علیه و آله الید العلیا للعطیه و الید السفلی السائلة

[الذریعة ۳۱/۵؛ نوابغ الرواة ص ۶۸-۶۹؛ دنا ۵۲۹/۳؛ فهرستگان نسخه‌های خطی حدیث ۳۲۹/۳]

۱. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۶۲۱۵/۱
خط: شکسته نستعلیق، کا: محمد صادق بن محمد علی بن اسماعیل مازندرانی ملقب بادیب حضور، تا: فروردین ماه ۱۳۰۵ق، جا: کرمانشاه؛ کاغذ: فرنگی زرد، جلد: رویه ابری، ۲۳ و ۲۵ سطر[ف: ۹ - ۲۷۲]

۲. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۱۰۷۱/۶
آغاز: برابر
نسخه اصل: کتابخانه شخصی ـ ایران؛ خط: نسخ زیبا، کا: محمد علی اردوبادی غروی، تا: ۱۵ ربیع الثانی ۱۳۳۶ق؛ از روی نسخه‌ای به خط میرزا محمد بن علی طهرانی صاحب «مستدرک البحار»، با علامت مقابله‌ای از «سید محمد حسین طباطبائی» صاحب تفسیر المیزان آمده که نسخه را با نسخه اصل و به خط مؤلف که سید محمد حجت کوهکمری به این مطلب شهادت داده‌اند ـ مقابله کرده و در شب یک‌شنبه ۵ ذیحجه ۱۳۴۸ از آن فارغ شده است، نام رساله و مؤلف به خط کاتب آن به تاریخ ۱۴ ذیقعده ۱۳۴۸ مکتوب است؛ ۳۲ص (۱۰۳-۱۳۴) [عکسی ف: ۳ - ۳۳۱]

۳. قم؛ مفتی الشیعه؛ شماره نسخه:۲/۲۳
خط: نسخ، کا: سید ابوالقاسم (المحرر) نجفی اصفهانی، تا: ۱۳۳۹ق؛ جلد: تیماج قرمز، ۱۱گ (۲۰۱پ-۲۱۱پ)، ۱۹-۲۰سطر، اندازه: ۱۶/۵×۲۰/۵سم [ف: - ۱۳]

۴. تهران؛ شورا؛ شماره نسخه:۹۷۲۸/۱
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، کا: عبدالله بن محمد حسین هشترودی تبریزی، تا: شعبان ۱۳۳۹ق؛ جلد: تیماج سبز، ۱۴گ (۱پ-۱۴ر)، ۱۸ سطر، اندازه: ۱۶/۵×۲۱سم [ف: ۳۱ - ۶۸]

۵. قم؛ فیضیه؛ شماره نسخه:۱۸۷۹/۴
آغاز و انجام: برابر
خط: نستعلیق، کا: ابوتراب بن عبدالله، تا: جمادی الثانی ۱۳۴۰ق، جا: نجف اشرف؛ ۲۵ص (۱۴-۳۸)، ۱۵ سطر، اندازه: ۱۰×۱۷سم [ف: ۳ - ۱۴۳]

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۱۹۴/۳
نسخه اصل: همان نسخه بالا [عکسی ف: ۳ - ۴۵۶]

۶. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۷۹۵۱
آغاز و انجام: برابر
خط:نسخ، کا: محمد حسین بن زین العابدین ارموی، تا: ۲۱ رجب ۱۳۴۷ق؛ ۱۳گ، ۲۵ سطر، اندازه: ۱۳/۹×۲۱/۸سم [ف: ۱۴ - ۱۹۸]

۷. قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه:۴۰۲۶/۱
آغاز و انجام: برابر
خط: نستعلیق، کا: میرزا علی اکبر مرندی، تا: ۲۵ رمضان ۱۳۴۸ق، جا: نجف اشرف؛ از روی نسخه محمد علی اوردبادی که از روی نسخه میرزا محمد بن علی طهرانی صاحب مستدرک البحار، استنساخ شده؛ ۱۲گ، اندازه: ۱۶×۲۰سم [ف مخ: ۲ - ۵۲۷]

۸. قم؛ مؤسسه حضرت آیة الله العظمی بروجردی؛ شماره نسخه:۲۲۴/۴
خط: نسخ، کا: حاج احمد بن علی اکبر خادمی بروجردی، تا: ۱۳۶۰ق؛ ۱۶گ (۲۳پ-۳۹ر)، اندازه: ۱۷×۲۱سم [ف: ۱ - ۱۳۵]

۹. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۱۱۳۰
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ تحریری، کا: سید مصطفی بن احمد صفایی خوانساری، تا: دهه دوم شعبان ۱۳۶۰ق، جا: قم؛ از روی نسخه‌ای به خط جناب سید محمد تبریزی کوهکمره‌ای، با نسخه حاج آقا حسین طباطبایی بروجردی «ره» نیز مقابله شده، مصدر به دو برگ جوابیه از آیة الله بروجردی در مورد مؤلف این کتاب است؛ اهدایی: رهبری، خرداد ۱۳۷۳؛ کاغذ: مشقی نخودی، جلد: مقوای زرشکی با عطف تیماج نیلی، ۱۱گ، اندازه: ۱۷/۵×۲۲سم [اهدائی رهبر: ۲ اخبار۱ - ۲۳۷]

۱۰. تهران؛ شورا؛ شماره نسخه:۱۷۱۷۴ ض
بی‌کا، بی تا[د.ث. مجلس]

۱۱. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۱۸۷۰
آغاز: برابر؛ **انجام:** و قال صلی الله علیه و آله و سلم: الصوم فی الشتاء ...
نسخه اصل: کتابخانه جوادین-کاظمین. تا اوایل باب صاد؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: انجام؛ تملک: سید هبة الدین حسینی شهرستانی؛ ۲۹ص [عکسی ف: ۵ - ۳۳۲]

← جامع الاحادیث و الاقوال ← استبصار الاخبار
← جامع الاحزان ← تأجیج نیران الاحزان
← جامع الاحکام ← جامع المعارف و الاحکام
← جامع الاحکام ← مجمع الاحکام فی شرح شرایع الاسلام

● **جامع الاحکام** / هیئت / فارسی
jāme'-ol ahkām

وفائی هندی

vafā'ī hendī

اهدا به: فیروز شاه خلجی

کتابی در صد و نود «فصل» و «خاتمه» در هیئت و نجوم و طبیعیات که در دیباچه نام کتاب و نگارنده و فهرست و فصول آن آمده است و می‌نویسد: «در روزگار فیروز شاه خلجی که در دهلی قدم بر سریر سروری نهاد، عبدالعزیز ابن شمس الدین بهار پوری ستاره‌شناس به اشاره فیروز شاه کتاب باراهمیرسنکتها را از زبان هندی به فارسی ترجمه نمود، و این کتاب پیوسته در کتابخانه‌های شاهان هند می‌بود و من که می‌خواستم کتاب جامعی در ستاره‌شناسی فراهم سازم به این کتاب دست یافتم و چون این تألیف در روزگار کفره هند مشتمل بر دویست و بیست فصل ترتیب یافته بود، و برخی از فصل‌های آن موافق قواعد اهل کفر و بت‌پرستی بود و فارسی آن کتاب آمیخته به واژه‌های هندی بود من هرچه موافق اسلام بود با ترجمه درست و عاری از الفاظ غیر مشهور در یکصد و نود فصل از آن کتاب انتخاب کردم.»

آغاز: الحمدلله رب العالمین و الصلاة علی نبینا محمد و آله اجمعین، اما بعد بدان که در روزگار پیشین یکی از پادشاهان هندوستان که به راجه مشهورند، در ولایت مالوه به قصبه بندو بر سریر سلطنت ... بود ...

[دنا ۵۲۹/۳؛ فهرستواره منزوی ۲۸۹۹/۴]

تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۶۲۱۰

آغاز: برابر؛ **انجام:** بوده باشند سعادت و نحوست ایشان ... خواهد داد، و اگر مغربی بوده باشند ... مغرب بود و از اطراف دیگر ... لشکری اکبر پادشاه و شارا ... ربیع الثانی ۱۰۰۴ (نقطه‌گذاری‌ها نشان آنکه زیر وصالی رفته است.)

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ تملک: محمد ابراهیم ملقب به بابا بزرگ بن ابوالحسن زرکش اصفهانی، مظفر حسین بن نورالدین محمد، کتابخانه سرکار نواب اشرف احتشام الدوله؛ کاغذ: ختائی، جلد:میشن سبز،۱۸۳گ،۱۷سطر،اندازه:۱۸×۲۶/۴سم [ف: ۲ - ۱۷۴]

● **جامع احکام** / فقه / فارسی

jāme'-e ahkām

تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۱۰۶۶

بی‌کا، تا: ۱۲۳۳ق؛ خریداری از مهدی رحیمی [رایانه]

← جامع احکام النجوم ≻ جوامع احکام النجوم

← جامع الاحکام الجسام فی احکام الحلال و الحرام ≻ ترتیب التهذیب

← جامع الاحکام فی شرح شرایع الاسلام ≻ مجمع الاحکام

← جامع الاحکام فی مسائل الحلال و الحرام ≻ جامع المعارف و الاحکام

● **جامع الاحکام فی مسائل الحلال و الحرام** / حدیث / عربی

jāmi'-ul aḥkām fī masā'il-il ḥalāl wa-l ḥarām

حسینی، محمد بن محمد تقی، ق۱۲ قمری

hoseynī, mohammad ebn-e mohammad taqī (- 18c)

تاریخ تألیف: سحر شب دوشنبه دهه اول ربیع الثانی ۱۱۰۵ق

مؤلف در این اثر احادیث فقهی را در یک «مقدمه» و چهار «منهج» (عبادات، معاملات، عقود و ایقاعات) و «خاتمه» با ذکر اسناد روایات و آوردن رموزی برای منابع گرد آورده است. در دیباچه آورده است: «و کثیرا ما احدث نفسی و اطالب فکری و عزمی الی تألیف کتاب یحتوی علی رئوس المسائل المهمة و ینطوی علی النصوص الواردة عن اهل بیت العصمة المرویة فی الکتب الفقهیه لیکون العامل به علی بصیرة للاخذ بالیقین و الاحتیاط فی الدین و اکون شریکا فی ثواب کل من اقتبست من ازهاره و انواره و اهتدی با علامه و مناره و کانت تعوقنی عن ذلک محاجزات الایام و مماطلات الزمان و قلة بضاعتی و ضیق ذات یدی الی ان ساعدنی التوفیق و رافقنی رفق اللطیف الوفیق شرعت فی تألیفه و تبیینه معتمد اعلی ماصح لی دلیله و وضح لدی سبیله». بالجمله پس از عنوان هر مسأله، به ذکر أدله و أقوال پرداخته است.

آغاز: آغاز کتاب طهارت: الحمدلله المتوحد بجلاله و جماله المتفرد بالقدرة فی ملکه و کماله

آغاز کتاب صلوة: الحمدلله و سلام علی عباده الذین اصطفی کتاب الصلوة و العلم بها یستدعی بیان اربعة ارکان

[دنا ۵۲۹/۳]

۱. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۹۸۱

آغاز: برابر؛ **انجام:** انجام کتاب طهارت: لم تقع علی الارض حتی یغفر له؛ انجام: و کذا القول فی بلاد خراسان

از اول کتاب طهارت تا قدری ازکتاب صلاة از مبحث قبله؛ خط: نسخ، کاتب = مؤلف، تا: قرن ۱۱؛ این نسخه را مولانا یحیی بن ملا نبی بجستانی در خدمت مؤلف خوانده و مقابله نموده و مؤلف در پشت صفحه اول اجازه روایتی برای مولانا قلمی فرموده، تاریخ اجازه: اواخر رمضان ۱۰۱۷، در مشهد است. [تاریخ مذکورتحقیقاً اشتباه است. صحیح آن ۱۱۰۷ است]؛ واقف: یحیی، جمادی الاول ۱۱۲۱ق؛ کاغذ: نخودی، جلد: تیماج خرمایی، ۸۴گ، ۲۹سطر، اندازه: ۳۴×۲۳سم [ف: ۵ - ۱۰۸]

۲. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۵۲۸۹

آغاز: برابر

کتاب طهارت می‌باشد که در سحر شب دوشنبه دهه اول ربیع

الثانی ۱۱۰۵ به پایان رسیده؛ خط: نسخ، کاتب = مؤلف، بی‌تا؛ مصحح، محشی از محمد باقر دشتی لاری؛ جلد: مقوایی عطف تیماج مشکی، ۹۸گ، ۲۵ سطر، اندازه: ۱۸/۵×۲۷سم [ف: ۱۴- ۷۵]

۳. تهران؛ شورا؛ شماره نسخه:۸۲۴۵

آغاز: برابر؛ **انجام:** لم تقع علی الارض حتی یغفر له تم کتاب الطهارة ... رضی الدین بن محمد تقی حسینی عفی عنهما

خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۱۰۵ق؛ جلد: تیماج عنابی، ۱۰۳گ، ۲۲ سطر، اندازه: ۱۶/۵×۲۶/۵سم [ف: ۲۷/۲ - ۲۵]

● **جامع احمدی** / فقه / فارسی

jāme‘-e ahmadī

تهرانی، محمد علی بن محمد حسن، ق۱۴ قمری

tehrānī, mohammad ‘alī ebn-e mohammad hasan (-20c)

کتابی است در احکام فقهی جهت تدریس در برخی از مدارس ابتدائی و متوسطه، و مشتمل بر سه نوع: عبادات، معاملات، سیاسات.

کاشان؛ عاطفی، افشین؛ شماره نسخه:۷۱

آغاز: الحمدلله رب العالمین ... اما بعد چون در این عصر فرخنده که عموم افراد ایران با یک شوق فوق العاده در تحصیل معارف دوره حاضر می‌کوشند؛ **انجام:** پنجم کشتن پیر مردان ایشان که از جنگ و تدبیر ایشان ...

خط: نستعلیق، کا: ملا محمد جعفر ادیب کاشانی، تا: قرن ۱۴؛ افتادگی: انجام؛ با صورت نامه ملا محمد حسین بن حاج محمد حسن مشهدی؛ ۲۲گ، اندازه: ۱۱/۵×۱۸/۵سم [ف: - ۶۱]

← جامع الاخبار ﴿ جامع المعارف و الاحکام

● **جامع الاخبار = معارج الیقین فی اصول الدین = معارج الیقین فی اصول الدین لمن اراد التقوی = معارج التقی لمن اراد کمال التقوی** / حدیث / عربی

jāmi‘-ul axbār = ma‘ārij-ul yaqīn fī uṣūl-id dīn = ma‘ārij-ul yaqīn fī uṣūl-id dīn li-man arād-at taqwā = ma‘ārij-ut tuqā li-man arād-a kamāl-ut taqwā

شعیری سبزواری، محمد بن محمد، ق۷ قمری

ša‘īrī sabzevārī, mohammad ebn-e mohammad (- 13c)

مؤلف می‌گوید از بیست سالگی درصدد جمع کتابی بودم که شامل موعظه و ترغیب و ترهیب از اخبار ائمه اطهار و آیات قرآن باشد تا حال که به پنجاه سالگی رسیدم این کتاب را مرتب نمودم و مسالک دین را درآن جای دادم. شامل چهارده «باب» و یکصد و سی و سه «فصل» است [نسخه‌ها در تعداد ابواب و فصول یکسان نیستند]: باب ۱. توحید و عدل شامل سه فصل؛ ۲. فضائل رسول اکرم (ص) و خاندان گرامش و زیارت پیامبر و اولادش، در پانزده فصل؛ ۳. معرفت ایمان و اسلام و حق مؤمن و فضیلت زیارت او، در هفت فصل؛ ۴. وضو و نماز و مستحبات آن، نه فصل؛ ۵. فضیلت تسبیح و ذکر و تحمید و استغفار و صلوات، در سه فصل؛ ۶. زکوه و روزه و جهاد و ...، در چهار فصل؛ ۷. فضیلت عدالت و یاری کردن مؤمن و خوشحال نمودن او و ظلم و رشوه و رد مظالم، در هفت فصل؛ ۸. ازدواج و ثواب خدمت عیال و نظر به نامحرم، در هشت فصل؛ ۹. فضیلت زهد و اخلاص و اطاعت الهی و توکل، صبر و شکر، ده هشت فصل؛ ۱۰. دعا و اوقات آن و اجابت دعا، در سه فصل؛ ۱۱. فقر و سخاوت و رد سائل و ...، در پنج فصل؛ ۱۱. قتل مؤمن و ربا و زنا ... و موسیقی، در ده فصل؛ ۱۳. عیادت مریض و مرگ و وصیت سئوال قبر و حال میت و بهشت و دوزخ، در هفت فصل؛ ۱۴. توبه و سایر صفات، در سی و چهار فصل.

تألیف این کتاب به افراد مختلفی نسبت داده شده و نام کتاب در برخی نسخه‌ها «تفسیر المعانی الظاهرة فی کنوز الدنیا و الآخرة» درج شده و در برخی نسخ آن را «معارج الیقین» نامیده‌اند. از این کتاب سه تحریر متفاوت دیده می‌شود: ۱- دارای ۱۴۱ فصل بوده و به نام جامع الاخبار مکرر چاپ شده؛ ۲- تحریری دیگر که دارای ۱۴ باب و هر باب دارای چند فصل است و در عدد فصل‌ها در نسخه‌ها اختلاف فراوان است؛ ۳- تحریری که همانند تحریر اول است ولی دیباچه‌ای جز آن دارد و در این دیباجه نام آن «معارج الیقین فی اصول الدین» آمده است و در نسخه‌های این تحریر مؤلف کتاب محمد بن محمد بن محمد شعیری سبزواری و تاریخ تألیف ۶۷۹ آمده است. دست کم چهار بار به فارسی ترجمه شده است، از آن میان به نام «کاشف الاستار» از ملا شرف الدین محمد خویدی.

درباره مؤلف آن سخن بسیار رفته و به افرادی نسبت داده شده که عبارت اند از شیخ صدوق و شیخ ابوالحسن علی بن ابی سعد بن ابی الفرج خیاط و محمد بن محمد شعیری و جعفر بن محمد دوریستی و حسن بن محمد سبزواری و ابوعلی طبرسی (صاحب تفسیر مجمع البیان) و ابونصر طبرسی (صاحب مکارم الاخلاق). لیکن نسبت کتاب به شیخ صدوق، درست نیست. چه آنکه در فصل نود و شش از أخطب خوارزم و در فصل صدم از سدید الدین محمود حمصی که در طبقات متأخر از شیخ صدوق هستند نقل حدیث شده است. آنچه از باب ۷۸ کتاب استفاده می‌شود نام مؤلف محمد بن محمد و ظاهراً از مردمان اواخر قرن ششم هجری است. در برخی تحریرها به نام مؤلف محمد بن محمد بن محمد سبزواری و تاریخ تألیف ۶ صفر ۶۷۹ تصریح شده است. شیخ حر عاملی در کتاب «وسایل» خود، از آن نقل نکرده و نگارنده آن را ناشناخته می‌دانست.

فهرست‌نگار کتابخانه آیة الله مرعشی بررسی گذرایی بر اساس نسخ موجود در این کتابخانه و در مسائل مطروحه در اطراف این

کتاب و مؤلف آن دارند که نقل آن خالی از فایدت نیست گرچه هنوز نمی‌توان نظری قاطع در این باره داد: آنچه گمان ما را در این باره و همچنین درباره محدوده زمانی مؤلف، چیره نموده، نکته‌هایی است که به طور خلاصه به آنها اشاره می‌کنیم:

۱- در اغلب نسخه‌های فراوان خطی این کتاب که دست‌کم ۱۵ جلد در این کتابخانه مورد نظر ما است، حد مشترک نام مؤلف در باب تقلیم اظفار، محمد بن محمد ذکر شده است. در ۱۵ نسخه یاد شده، هشت مورد، نام مؤلف محمد بن محمد و سه مورد، محمد بن محمد الشعیری و چهار نسخه باقی مانده فاقد نام مؤلف است. در نسخه‌های چاپی هم، بنا بر آنچه در نسخه‌های خطی بوده است. نام مؤلف محمد بن محمد آمده و بنا به نقل در بعضی از نسخه‌های خطی نام مؤلف محمد بن محمد السبزواری آمده است که علاوه بر اثبات قدر مشترک محمد بن محمد نسبت شعیری را هم نفی نمی‌کند. علاوه بر این علمای اهل فن کتاب‌شناسی که در کتب خود به تفضیل درباره این کتاب، سخن گفته‌اند، نام محمد بن محمد الشعیری را هم به عنوان مؤلف ذکر کرده‌اند.

۲- نام کتاب: در غالب نسخه‌های خطی و چاپی و در زبان خاصه و عامه و در کتب آنان، نام کتاب جامع الاخبار آمده ولی نام‌های دیگری نیز در نسخه دیده می‌شود که به این ترتیب است: معارج الیقین، معارج الیقین فی اصول الدین؛ معارج الیقین فی اصول الدین لمن اراد التقوی؛ معارج التقی لمن اراد التقوی، معارج التقی لمن اراد کمال التقوی. در نام‌های یاد شده به نظر می‌رسد که نام جامع الاخبار نام خاص نباشد؛ بلکه نام موضوعی بوده و شاید هم نامی باشد، که مؤلف از آن عدول نموده است. در ملاحظه نام‌های دیگر، جمله لمن اراد التقوی در بخش دوم نام، از حیث قافیه و تناسب معنوی، نام معارج التقوی را تقویت می‌کند، زیرا موضوع اصلی این کتاب سنن و آداب است و با معارج التقوی سازش دارد، نه صرف اعتقادات که معارج الیقین فی اصول الدین تناسب داشته باشد، بلکه به ظن قوی، کلمه تقی در مقام مسامحه نگارش با کلمه یقین التباس پیدا کرده و آغاز اشتباه در نام‌گذاری شده است.

۳- زمان تألیف و دوره زندگانی مؤلف: مرحوم آقا بزرگ تهرانی، درباره این کتاب، و مؤلف و زمان تألیف آن، تحقیق جامعی انجام داده و بر اساس مندرجات متن کتاب، حدودی تعیین کرده و در نتیجه اواخر قرن ۶ ق را برای تعیین زمان مؤلف ترجیح داده است. ایشان متن روایتی را که در فصل ۵ آورده شده و تاریخ ۵۰۸ ق در آن قید شده است، ذکر نموده، سپس نقل مؤلف را از مقتل خوارزمی و همچنین نقل با واسطه او از سدید الدین محمود حمصی (زنده در سال ۵۸۳ ق) یاد آوری کرده و جمع همه این فاصله‌ها را برای مؤلف که بنا به تخمین ایشان هفتاد سال است، بعید دانسته است، ایشان در ادامه بحث، با اینکه روایت مندرج در فصل ۵، گویای زنده بودن ابومنصور الزیادی ۵۲۷ ق در زمان تألیف است و اگر آن را نقل مستقیم مؤلف بدانیم، مفهوم آن این است که تألیف، پیش از سال ۵۲۷ق و آن با نقل‌های مؤلف از رجال نیمه دوم قرن ۶ ق آن هم با واسطه سازگار نیست.

ما می‌گوییم درگذشت ابو منصور، علی بن عبد الله الزیادی در ۵۲۷ ق و تألیف کتاب مقتل اثر موفق خوارزمی در سال ۵۴۴ق، ۱۷ سال فاصله دارد و اما نقل حدیث با واسطه از سدید الدین حمصی که تا تاریخ ۵۸۳ ق زنده بوده است، مشکل زمانی ایجاد نمی‌کند؛ زیرا وجود واسطه در نقل، تنها دلالت بر فاصله زمانی ندارد، بلکه فاصله مکانی و عدم دسترسی به منقول عنه را نیز، نشان می‌دهد، علاوه بر این دلیلی هم وجود ندارد که زمان نقل روایت از حمصی را به آخر روزگار وی پیوند دهیم.

از نکته‌های یاد شده، این بهره را می‌توان گرفت که روایت از ابومنصور الزیادی درگذشته به سال ۵۲۷ ق و از کتاب مقتل تألیف شده در سال ۵۴۴ق و همچنین روایت از سدید الدین حمصی - ولو با واسطه - با توجه به اینکه حمصی از مشایخ منتجب الدین درگذشته به سال ۵۸۵ ق بوده و بنا به قرائن، قطعاً پیش از منتجب الدین درگذشته است و از معمرین روات بوده است، در محدوده زمانی، بین ۴۰ تا ۵۰ سال، قابل حصول است، ولی این سوال پیش می‌آید که اگر زمان تألیف را در محدوده سال ۵۲۷ ق یعنی سال درگذشت ابو منصور الزیادی قرار دهیم که عبارت مؤلف با کلمه ادام الله جماله به آن اشاره می‌کند، چگونه با نقل از کتابی که در سال ۵۴۴ ق تألیف شده، سازگاری دارد؟

در جواب این سؤال باید بگوییم زمان تألیف بازنگری افزودن و کاستن در آثار مکتوب ممکن است در زمان بیشتری صورت بگیرد و این امر بستگی به بازتاب اثر در جامعه و یافته‌های نوی مؤلف دارد. در ملاحظه بعضی از کتب تاریخ، حدیث و غیر این ها، بسیار دیده می‌شود که نسخه ها نسبت به هم، کاستی فزونی دارند که غالب این ها به کاتبان و نسخه نویسان نسبت داده می‌شود، ولی در حقیقت بعضی از این تغییرات، برمی‌گردد به بازنگری‌های مؤلف، که چند نمونه ذکر می‌کنیم: سید اجل، ابن طاووس حلی - رفع الله درجته - که کتاب شریف اقبال را در سال ۶۵۰ ق تألیف کرده است، دست کم در سه مورد که همراه ذکر تاریخ انجام گرفته است، مانند فصلی که درباره ۲۸ محرم است و فصلی درباره دهم صفر از سال ۶۵۶ ق که در آنها از عنایات الهیه، در حفظ او و خانواده اش از حوادث فتح بغداد، به وسیله مغول و ذکر دعوت هلاکو از ایشان و تعیین او برای نقابت علویون، سخن رفته است و در فصلی در اعمال دوازدهم ربیع الاول از سال ۶۶۲ ق درباره خصیصه‌ای از خصائص خود ذکری به میان آورده است، و ظهور این موارد به دلیل ذکر تاریخ است، ولی آن بخش هائی که نیازی به ذکر تاریخ ندارند، فقط در مقابله نسخه نسخه ها معلوم می‌شود.

همچنین در کتاب گرانقدر ریاض السالکین سید علی خان مدنی در موارد عدیده، بخش‌هایی از متن کتاب خود را مشخص می‌کند که به وسیله بعضی از معاصرین وی - بنا به تعبیر او - سرقت شده است، و امثال اینها که ذکر بیشتر انان، باعث تطویل است. با ذکر این نمونه‌ها، احتمال بازنگری مؤلف در کتاب مقبول و جامعی، مانند کتاب حاضر، احتمالی عقلی خواهد بود؛ که محتوای نسخه‌های موجود که در بحث نسخه به آن نیز اشاره خواهیم کرد، این نظریه را تقویت می‌کند. حدیث مسند در فصل ۵ این کتاب که موضوع ان حدیث بسیار مهم «غدیر» است و با شکل خاصی که القاب و عناوین اجتماعی راوی، همراه با دعای «ادم الله جلاله» ذکر شده، بسیار بعید است که «معلق» باشد، یعنی بین مؤلف نیز وجود دارد که مؤلف با ذکر این سند در صدر کتاب، در شاخص‌ترین مبحث متنازع فیه، خواسته است که یکی از طرق روایتی خود را به مشایخ روایتی ذکر نموده و بر همین اساس، بدون تکرار طریق خود، احادیث کتب معروفه را متنا و سندا بیاورد. و اما شکل دیگر قضیه یعنی اینکه سند حدیث یاد شده را محذوف بدانیم که عقیده صاحب الذریعة بر همین است و مؤلف را از دوره زندگانی ابو منصور الزیادی بگسلانیم چگونه و با چه حجتی به دوره معین دیگری پیوند دهیم که ترجیح بلا مرجح نباشد.

نسخه‌های کتاب: این کتاب نسخه‌های فراوان دارد و کمیت و کیفیت‌های گوناگون است و نسخه‌هایی که در همین کتابخانه (مرعشی) مد نظر ما قرار دارند، بخش عمده‌ای از اختلافات نسخه‌ها را به همدیگر منعکس می‌کنند. در این نسخه‌ها اختلاف زیادی وجود دارد که بسیاری از آنها، از سلیقه و اعمال نظر نسخه‌نویسان و نسخه‌برداران که نسخه متقن مصححی در اختیار نداشته‌اند، سرچشمه می‌گیرد، ولی همه این اختلافات را نمی‌توان از کاتبان و نسخه‌نگاران دانست، بلکه قرائنی وجود دارد که احتمال بازنگری و افزودن مؤلف را در مواردی تقویت می‌کند. تغییراتی که احتمالاً از سوی کاتبان و نسخه‌نویسان ایجاد شده، اجمالاً مانند موارد زیر است:

۱- دوگانگی: ترتیب کتاب از حیث ابواب و فصول، به طوری که بعضی از نسخه‌ها به ابواب و هر بابی به فصولی تقسیم شده که قطعاً تحریف است، زیرا فصول این کتاب به صورتی تنظیم نگردیده که بتوان بخش‌هایی از آنها را تحت عنوان بابی جمع نموده و به هم مرتبط ساخت.

۲- جابه‌جایی بعضی از فصول و تقدیم و تاخیر آنها که به جز استحسان کاتب توجیه دیگری ندارد.

۳- ایجاد تغییر در نام مؤلف بر اساس حدس و گمان

۴- تحریف و تصحیف جزیی که شایع‌ترین اختلاف در بین نسخه‌ها است که از نام کتاب و نام مؤلف شروع شده و نام‌های راویان حدیث، کلمات و عبارات متن را شامل می‌شود و به افزودن و کاستن بعضی از عبارات و کلمات و حتی گاهی داخل نمودن بعضی از حواشی در متن، منجر می‌شود.

در مورد نام مؤلف، که گاهی با وصف الشعیری و به ندرت با نسبت سبزواری و غالباً بدون توصیف محمد بن محمد آمده است، وجود چند اظهار نظر در حاشیه که در دو نسخه از نسخه‌های این کتابخانه با متن یکسان دیده می‌شود، این گمان را تقویت می‌کند که وصف الشعیری عمدا و بر اساس پندار غلطی حذف گردیده است. در دو نسخه یاد شده، که با فاصله بیش از صد سال نوشته شده اند، اظهار نظر می‌شود که مؤلف همان محمد بن محمد (شیخ مفید) است، این حاشیه‌ها که با عبارات و کلمات یکسان نوشته شده است، نشان‌دهنده نسخه، یا نسخه‌های دیگری است که ماخذ این نسخه‌ها بوده و بنیان‌گذار این بدعت، شخص کم اطلاعی بوده است که در میان علمای اسلام، کسی را به نام محمد بن محمد به جز شیخ مفید، اعلی الله درجته، نمی‌شناخته است.

نسخه دیگری در میان نسخه‌های ما، مطلبی را در فصل دوم، از کتاب کشف الغمة، اربلی نقل نموده است که در نسخه دیگری همان مطلب در حاشیه آمده است و روشن است که توسط کاتب به متن کتاب نقل شده است، با توجه به اینکه علی بن عیسی الاربلی در سال ۶۹۲ ق درگذشته و با تاریخ تألیف این کتاب سازگار نیست.

مورد دیگری که در نسخه‌ها اختلاف زیاد دارد، کلمه است که در سیاق نقل حدیث فصل ۵ از ابومنصور الزیادی آمده است و به سه شکل نگاشته شده است «القصه، القضیة و القصبة». در این باره، عقیده صاحب الذریعة بر صحت «القصبة» است که مقصود از آن، در عرف اهل بیهق در آن زمان سبزوار باشد و ظاهراً ظن مقرون به صحت است.

این کتاب علاوه بر حسن ترتیب انتظام و شمول محتوای آن بر اکثر مباحث سنن و آداب ویژگی دیگری دارد که از آن جمله روایات و احادیث منحصر در عبارات و موضوع یا منحصر در طریق روایی است که یک نمونه ذکر می‌کنیم: در فصل فضائل «بسم الله الرحمن الرحیم» حدیثی در فضیلت سوره مبارکه «یس»، با سندی ذکر نموده که آن حدیث در کتاب ثواب الاعمال «صدوق» است، ولی در سلسله روایات، در سه واسطه اولیه، مغایرات دارند. شایان توجه است که مطالب یاد شده اطلاعات خامی است که در اختیار پژوهندگان آثار اهل البیت قرار دادیم و تاکید داریم که جای تحقیق در این اثر نفیس که قطعا، در اثر حادثه ویرانگر حمله مغول که از خراسان آغاز شد، رشته‌های اطلاعات ما با مؤلف و رجال آن، گسسته است، بسیار، باز بوده و مجال تفحص برای علاقمند وسیع است. این کتاب، در الذریعة تحت سه عنوان ، دو بار با عنوان جامع الاخبار با دو ویژگی و یک بار به عنوان معارج الیقین یاد شده است و در عنوان اخیر صاحب الذریعة به نقل ابن ادریس در کتاب السرائر از این کتاب، اشاره نموده است، ولی متأسفانه در نسخه‌های

موجود السرائر به دست نیاوردیم. (سید محمود مرعشی)
آغاز: الحمدلله الاول بلا اول کان قبله والآخر بلا آخر یکون بعده الذی قصرت عن رؤیته ابصار الناظرین وعجزت عن نعته اوهام الواصفین ... اما بعد فانی مذکنت ابن عشرین ... متشوق الی جمع کتاب یشتمل فصولا جامعة للزهد و الموعظة و الترغیب و الترهیب من الاخبار المنقولة.
انجام: و قال علیه السلام حاکیا عن الله تعالی انا عند ظن عبدی بی و قال علیه السلام بشر المستضعفین المقهورین من بعدی بالجنة و قال علیه السلام بشر المشائین الی المساجد فی الظلم بنور تام یوم القیمة تم الکتاب و الله الموفق للصواب و قد وفیت بما شرطته و کتب من اخبار النبی خاتم النبیین و الایمة الراشدین المعصومین و لله الحمد علی حسن تأییده و تیسیره اولا و آخرا حمدا متوالیا متواترا متضاعفا متکاثرا لا ینقصی عدده و لا ینقطع مده اسئل الله ان یجعل ذالک خالصا لوجهه و لمرضاته و العمل بما فیه حسبنا الله و نعم الوکیل نعم المولی و نعم النصیر
چاپ: به دستور آخوند ملا محمد خراسانی تربتی بایگی، به خط محمد بن علی تبریزی، ۱۲۸۳، چاپ سنگی، جامع الاخبار در این چاپ دارای ۱۵۱ فصل می‌باشد؛ قم، موسسه آل البیت، ۱۴۱۳ق؛ مشار عربی، صص۲۳۹-۲۴۰؛ ایران، سنگی، بی ناشر، ۱۲۷۰ق، رقعی
[الذریعة ۳۳/۵ و ۳۶ و ۱۸۵/۲۱؛ فهرست منتخب الدین ۱۳۳ و ۴۲؛ مراة الکتب ۱۷۲/۲؛ طبقات اعلام الشیعة (قرن ۶) ۲۸۴و۲۸۵؛ تاریخ بیهقی ۳۳۲؛ چاپ: هند؛ صحیفة الابرار ۳۹۶؛ ریحانة الادب ۹/۶؛ فهرستگان نسخه‌های خطی حدیث ۳۳۱/۳ (۱۸۴ نسخه)؛ مکتبة امیر المومنین ۲۹۳/۱؛ دنا ۵۳۰/۳ – ۵۳۷ (۲۳۸ نسخه)]

شرح و حواشی:
۱- جامع الاخبار (ترجمه) (۲عنوان)
۲- تتمة جامع الاخبار
۳- جامع الاخبار (ترجمه)
۴- جامع الاخبار المبوب
۵- کاشف الاستار = ترجمه جامع الاخبار؛ خویدکی، محمد بن رضا (-۱۲)
۶- بدایع الانظار فی شرح جامع الاخبار مهدوی؛ قمی، حبیب الله بن زین العابدین (۱۲۸۹-۱۳۵۹)
۷- جامع الاخبار (ترجمه)؛ کنتوری، تصدق حسین بن غلام حسین (-۱۴)

۱. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۲۶۱۳
بی‌کا، تا: قرن ۹ [میراث شهاب: س۱۰ش۱-۲ – ۱۵]
۲. نجف آباد؛ حججی؛ شماره نسخه:۲۶
آغاز: من الجنة و أکالیلمن الجنة و تیجان من الجنة و نجایب فلیبس کل واحد منهم حلة خضرا. ترجمه: از بهشت و تاجها از بهشت و تاجها از بهشت و باد پایان، پس همی پوشد هر یک از ایشان حله سبز؛ **انجام:** رب سلم امتی و النبیون (ع) حولی ینادون رب سهل امة محمد (ص) و قال ترجمه: ای پروردگار من بسلامت دار امت مرا و پیغمبران گرداگرد من ندا کنند ای پروردگار من بسلامت دار امت محمد را
با ترجمه زیرنویس؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۹؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ از موقوفات سید ناصرالدین حجت است و یادداشت وقف به خط سید هاشم حسینی به تاریخ ۱۲۷۵ ق؛ جلد: مقوا، عطف تیماج، ۱۸۵گ، ۸ سطر، اندازه: ۱۱×۱۸سم [ف: – ۵۸]
۳. تهران؛ مفتاح؛ شماره نسخه:۱۳۱۹/۳
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۰، قطع: ربعی [نشریه: ۷ – ۲۷۷]
۴. تهران؛ شورا؛ شماره نسخه:۱۵۶۲۷/۴
آغاز: برابر
بخش عمده‌ای از کتاب ساقط شده (بخشی از فصل دوم از باب نهم و تمام فصل سوم تا هشتم و باب عاشر، تمامی فصول تا فصل ۳۴ از باب چهاردهم)؛ خط: نستعلیق زیبا، کا: محمد آقاجانی، تا: قرن ۱۰؛ تملک: لطفعلی صدر الافاضل تبریزی در سال ۱۳۱۰، کاتب نسخه محمد آقا جانی با مهر «محمد نبی الله علی ولی الله عبده محمد المدعو بآقاجانی ۹۷۰» (دایره)؛ مهر: «و الکاظمین الغیظ و العارفین عن الناس» (بیضی)، «نعمت الشهیر بآصف الحسینی ۱۰۲۴» (بیضی)، «محمد شفیع الحسینی» (مستطیل) (۱۱۶۹)؛ یادداشت دیگری با عبارت: الحمد لله الذی وفقنی بتحصیلها و ارجو من فضله العمیم ضبطها حرره الغنی الراجی محمد شفیع بن بهاء الدین محمد الحسینی ۱۱۷۱»؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۴۴گ (۲۰۵پ-۲۴۸ر)، ۱۷ سطر، اندازه: ۱۵/۳×۲۲سم [مختصر ف: ۲۲۰]
۵. یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه:۱۶۲۲
آغاز: الفصل الاول فی مدح التوبة و حقیقتها، الفصل الثانی فی فضل السلام ...
خط: نسخ، کا: محمد بن عبدالکریم بن محمد اردکانی، تا: شعبان ۹۵۸ق؛ افتادگی: آغاز؛ اهدایی: وزیری؛ کاغذ: حنایی آهار دار، جلد: مقوایی با تیماج مشکی، ۸۴گ، ۱۹ سطر (۱۲/۵×۱۸)، اندازه: ۱۸×۲۳سم [ف: ۳ – ۱۰۰۵]
۶. تهران؛ شورا؛ شماره نسخه:۱۴۴۳۷
آغاز و انجام: برابر
در ۱۲۷ باب؛ خط: نسخ معرب، بی‌کا، تا: با تاریخ ۹۶۸ق؛ مصحح، مقابله شده، نوشته‌ای از بهاءالدین جباعی مبنی بر مقابله نسخه به تاریخ جمعه ۲۰ شوال ۹۶۸؛ تملک: محمد صالح بن محمد مؤمن، محمد مؤمن با مهر «افوض امری الی الله عبده محمد مؤمن» (مستطیل)؛ و مهر: «بنده شاه نجف خواجه کلال ۱۰۷۸» (بیضی)، «امام محمد تقی» (بیضی)؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۱۲۲گ، ۱۵ سطر، اندازه: ۱۸×۲۵سم [ف: ۳۸ – ۵۷۶]
۷. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۵۶۶۶
آغاز: برابر؛ **انجام:** یا مقلب القلوب ثبت قلبی علی دینک بحرمة

محمد رسولك و آله الطيبين الطاهرين ...
خط: نسخ، کا: تقی الدین محمد شریف حموی، تا: جمادی الثانی ۹۷۳ق؛ دارای سرلوح مزدوج، با کتیبه، مجدول؛ واقف: رحیم انصاری، اسفند ۱۳۶۶؛ کاغذ: آهار مهره حنایی، جلد: تیماج قهوه‌ای، ۷۰گ، ۲۱ سطر، اندازه: ۱۳×۲۱سم [ف: ۱۴ - ۲۰۱]

۸. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۶۱۳۷

آغاز: برابر؛ **انجام:** فلم یحسد احد من اصحاب رسول الله (ص) الا ما حسد
خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۹۷۷ق؛ دو برگ آخر در سه‌شنبه پنجم ربیع الثانی ۱۱۱۱ نونویسی شده؛ واقف: جعفر زاهدی، دی ۱۳۷۷؛ کاغذ: نخودی آهار مهره، ۱۶۴گ، ۱۴ سطر، اندازه: ۱۲/۵×۱۸/۵سم [ف: ۲۶ - ۲۰۸]

۹. مشهد؛ الهیات؛ شماره نسخه:۱۰۷

خط: نستعلیق، کا: محمود بن لطف الله دزماری، تا: ۱۴ شعبان ۹۷۷ق؛ جلد: تیماج مشکی، ۱۳۰گ، ۱۵ سطر (۹×۱۳)، اندازه: ۱۵/۵×۲۰/۵سم [ف: ۱ - ۶۲]

مشهد؛ مولوی؛ شماره نسخه:۱۰۷

همان نسخه بالا [نشریه: ۵ - ۱۹]

۱۰. کرمانشاه؛ نجومی، سید مرتضی؛ شماره نسخه:۱مجموعه بدون شماره

بی‌کا، تا: ۱۵ ربیع الاول ۹۷۸ق [دلیل المخطوطات: ۱ - ۲۷۶]

۱۱. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۷۷۸۶-۵۲/۱۲۶

آغاز: برابر
خط: نسخ، کا: احمد خوانساری، تا: ۹۸۱ق؛ ۱۷۶گ، ۱۴ سطر، اندازه: ۱۳×۱۹سم [ف: ۳ - ۱۱۰۸]

۱۲. شیراز؛ ملی؛ شماره نسخه:۴-ج/۱۱۲

آغاز: الفصل الثالث فی فضایل الائمه الاثنی عشر صلوات الله و سلامه علیهم اجمعین؛ **انجام:** تمت الکتاب بعون الله ملك الوهاب فرغ من یداقل العباد فرخ زادین سلطانعلی فی ۴ شه رجمادی الاول سنه ۹۸۴
خط: نسخ، کا: فرخ زاد بن سلطان علی، تا: ۹۸۴ق؛ افتادگی: آغاز؛ کاغذ: فرنگی شکری نازک، جلد: مقوا با تیماج قهوه‌ای، ۱۶۴گ، ۱۵ سطر (۸×۱۳)، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۱ - ۹۶]

۱۳. قم؛ فیضیه؛ شماره نسخه:۱۸۹۷/۲

در ۱۴ باب و هر باب چند فصل؛ خط: نسخ، کا: عبدالله فهانجی، تا: ۹۸۵ق، برای مولانا حاجی محمد بن حاجی عبدالکریم؛ ۱۵ سطر، اندازه: ۱۲×۱۹سم [ف: ۳ - ۱۴۶]

۱۴. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۷۶۹۴

آغاز: مذکنت ابن عشرین حتی ذرف منی.. الی جمع کتاب یشتمل ابوابا و فصولا؛ **انجام:** و هذه قصه طویلة و امر عظیم من شداید العظام
خط: نسخ، کا: بهبود عطار سبزواری، تا: ۲۹ ذیقعده ۹۸۸ق؛ مقابله شده، دارای انهاء «عبدالله» در سال ۹۸۸؛ واقف: ابوالحسن آملی، فروردین ۱۳۶۹؛ کاغذ: نخودی آهار مهره، جلد: مقوا رویه گالینگور، ۱۳۰گ، ۱۹ سطر، اندازه: ۱۲×۱۸/۵سم [ف: ۲۶ - ۲۱۱]

۱۵. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۳۸۵۸/۲

آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، کا: مظفر بن محمد رستمداری، تا: ذیقعده ۹۸۸ق، جا: مشهد رضوی؛ محشی با نشان «هـ» و «۱۲»، مصحح، با عبارت «انهاه مقابلة و تصحیحا الا ماشذ وفقه الله و ایانا لمراضیه کتبه الفقیر الی الله عبدالله»؛ کاغذ: شرقی، جلد: تیماج مشکی، ۱۱۷گ (۲۴پ-۱۴۰پ)، ۱۷ سطر (۵×۱۱/۵)، اندازه: ۸/۵×۱۵/۵سم [ف: ۳۵ - ۲۱۵]

۱۶. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۸۵۵

در ۱۲۸ فصل؛ خط: نسخ، کا: علی بن شمس الدین حسینی، تا: ۹۹۱ق؛ مجدول، محشی، مصحح، دارای کمند؛ مهر: «الواثق برب العباد عبده علی مراد، ۱۲۱۳»، «لا اله الا الله الملك الحق المبین»، «قلنا یا نار کونی بردا و سلاما علی ابراهیم، ۱۰۶۴»، «... محمد سبحان ...»؛ کاغذ: اصفهانی نخودی، جلد: تیماج تریاکی، ۱۳۵گ، ۱۷ سطر (۷/۵×۱۲)، اندازه: ۱۱×۱۷سم [ف: ۱۳ - ۳۶۸]

۱۷. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۸۳۹۸

آغاز: لا مدخل فیه ثم قال لیس کمثله شیء و هو السمیع البصیر؛ **انجام:** و ان لم تکونوا فیهم فأعزب ثم اعزب ثم اعزب.
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ واقف: گل یار محمد خان افشار، خرداد ۱۳۳۲؛ کاغذ: نخودی، جلد: تیماج قهوه‌ای، ۱۷۲گ، ۱۶ سطر، اندازه: ۱۲/۲×۱۸/۷سم [ف: ۱۴ - ۲۰۳]

۱۸. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۴۸۷۴

آغاز: السابع فی زیارة النبی صلی الله علیه و آله الفضل الثامن فی زیارة امیرالمؤمنین علیه السلام؛ **انجام:** و ما کنا نحتاج الیکم فیرجعون ... السلام علیکم یا اهل القبور.
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ افتادگی: آغاز (یك ورق) و انجام (۱۲ ورق)؛ واقف: سید محمد باقر سبزواری، محرم ۱۴۰۵؛ کاغذ: نخودی آهاری، جلد: مقوا، ۱۳۹گ، ۲۰ سطر، اندازه: ۱۱×۱۹سم [ف: ۱۴ - ۲۰۵]

۱۹. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۵۰۵۱

آغاز: حتی ذرف سنی الی خمسین متشوق الی جمع کتاب یشتمل علی فصول؛ **انجام:** کان باطنه و ظاهره سواه (کذا) فهو مؤمن حقا و من کان باطنه.
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ افتادگی: آغاز (یك ورق) و انجام (یك ورق)؛ واقف: آقا جمال الدین نوری، مهر ۱۳۶۴؛ کاغذ: نخودی، ۹۷گ، ۱۷ سطر، اندازه: ۱۲/۲×۱۹/۴سم [ف: ۱۴ - ۲۰۵]

۲۰. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۴۷۹۱

انجام: و یجعل الله روحه فی حواصل طیر اخضر تسرح فی الجنة حیث یشاء یاکل.
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ افتادگی: انجام؛ واقف: سید محمد باقر سبزواری، محرم ۱۴۰۵؛ کاغذ: حنایی، جلد: تیماج مشکی، ۸۱گ، ۲۰ سطر، اندازه: ۱۲/۵×۱۸/۷سم [ف: ۱۴ - ۲۰۳]

۲۱. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۴۳۹۰/۲

آغاز: برابر؛ **انجام:** ان موسی بن عمران علیه السلام لما أخبره الله ... و فضله فسأل زیارة قبر الحسین علیه السلام فأذن له فراره ...
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ افتادگی: انجام؛ مصحح، محشی؛ جلد: مقوا عطف تیماج قهوه‌ای، ۱۵گ (۴۰پ-۵۵پ)، ۱۵ سطر، اندازه: ۱۱×۱۸سم [محدث ارموی مخ: ۱ - ۴۷۸]

۲۲. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۳۹۷۷

آغاز در دیباچه و انجام در فصل ۱۱۸ افتاده؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۰ و ۱۱؛ افتادگی: آغاز و وسط و انجام؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج عنابی، ۲۳۱گ، ۱۲ سطر (۷×۱۱)، اندازه: ۱۲×۱۹سم [ف: ۱۲ - ۲۹۷۳]

۲۳. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۲۵۳۹

خط: نسخ، کا: محمد علی، تا: ربیع الاول قرن ۱۱، جا: اصفهان؛ کاغذ: ترمه، جلد: میشن سیاه، ۷۱گ، ۲۱ سطر، اندازه: ۱۴×۲۹/۶سم [ف: ۱ - ۱۴۱]

۲۴. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۲۶۶۱

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ افتادگی: وسط؛ با سرلوح زرین؛ کاغذ: ترمه، جلد: میشن قهوه‌ای، ۱۷۹گ، ۱۵ سطر، اندازه: ۱۲/۴×۲۱/۹سم [ف: ۱ - ۱۴۱]

۲۵. کرمانشاه؛ مدرسه آیة الله بروجردی؛ شماره نسخه:۷۰/۳

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ جلد: تیماج مشکی، ۱۰۵گ (۱۰۵ر-۲۰۹پ)، اندازه: ۱۳×۲۰سم [ف: - ۵۵]

۲۶. مشهد؛ گوهرشاد؛ شماره نسخه:۲۴۱۸

آغاز: تعلیم الولد القرآن الفصل الثانی و الثلاثون فی فضیلة بر الوالدین؛ **انجام:** و قال علیه السلام من قضی لاخیه المسلم حاجة کمن کان خدم الله عمره.
در موارد بسیار زیادی با جامع الاخبار حتی عین عبارات کاملاً مطابق و در برخی موارد اندک تفاوتی به چشم می‌خورد و چنین می‌نماید که این خلاصه‌ای از آن باشد؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ افتادگی: آغاز و وسط و انجام؛ واقف: شیخ هاشم قزوینی توسط موسی متقن، ربیع الثانی ۱۳۸۰؛ کاغذ: نخودی آهار مهره، ۱۱۹گ، ۱۷ سطر، اندازه: ۱۲/۵×۱۹/۷سم [ف: ۵ - ۷۴۶]

۲۷. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۶۸۴۵

آغاز: فیما سألهم العلم الیقین اما بعد فانی مذکنت ابن من حتی (کذا) ذرف سنی الی خمسین متشوقا الی جمیع کتاب یشتمل ابوابا و فصولا؛ **انجام:** ثم اختار منها اربع کلمات قالها امیرالمومنین و طرح الاخری ... بقدر بقاء ک قال النبی (ص)
خط:نسخ،بی‌کا،تا: قرن ۱۱؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ کاغذ: نخودی آهار مهره، ۱۱۲گ، ۱۵ سطر، اندازه: ۱۲×۱۹سم [ف: ۲۶ - ۲۱۲]

۲۸. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۳۷۱۹۶

انجام: قال (ع) بشر المشائین فی الظلم بنور تام یوم القیامة»
خط: نسخ، کا: عبدالله بن محمد باقر، تا: قرن ۱۱؛ اهدایی: رهبری، مهر ۱۳۸۶؛ کاغذ: نخودی آهار مهره، جلد: تیماج عنابی با عطف میشن قهوه‌ای، ۱۴۹گ، ۱۵ سطر، اندازه: ۱۳×۲۵/۵سم [اهدائی رهبر: ۲ اخبار۱ - ۲۳۹]

۲۹. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۵۹۲۲

آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ محشی؛ واقف: استاد جعفر زاهدی، دی ۱۳۷۷؛ کاغذ: نخودی آهار مهره، جلد: تیماج مشکی، ۱۲۲گ، ۱۹ سطر، اندازه: ۱۲/۵×۲۵سم [ف: ۲۶ - ۲۰۹]

۳۰. تهران؛ حقوق؛ شماره نسخه:۷۰/۱۰ - ج

بخشی است از جامع الاخبار بدینگونه: «من جامع الاخبار فصل فی الخصائل التی ثورث الفقر او لها القیام من الفراش للبول عریانا - تکبیرة الاحرام فرض و کما فی سنة» دوازده فصل در آن هست؛ بی‌کا، تا: قرن ۱۱ [ف: - ۳۱۱]

۳۱. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۲۲۳۶

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ مصحح، روی برگ اول سه بیت شعر است که محمد ابراهیم به تاریخ هشتم ذیقعده ۱۰۸۸ نوشته؛ مهر: «عبده الراجی احمد» (بیضی)؛ جلد: مقوایی عطف تیماج قهوه‌ای، ۱۴۹گ، ۱۵ سطر،اندازه: ۱۱/۵×۱۷سم [ف: ۶ - ۲۲۲]

۳۲. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۴۱۱۵/۳

آغاز: ... قال رسول الله صلعم ان الملک ینزل بصحیفة اول النهار و اول اللیل فیکتب فیها عمل ابن آدم؛ **انجام:** برابر
از فصل ۴۳ آغاز و تا فصل ۱۲۸ به انجام می‌رسد؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ افتادگی: آغاز؛ مصحح؛ کاغذ: شرقی، ۷۵گ (۲۴ر-۹۸ر)، ۱۵ سطر، اندازه: ۷/۵×۱۳سم [ف: ۳۵ - ۶۵۹]

۳۳. قم؛ ارگانی بهبهانی؛ شماره نسخه:۱۰۷

انجام: ثم بکی النبی و بکینا معه فلم یستطع النبی أن یکلم من کثرة البکاء ثم قال أولئک اخوانکم فی ...
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ افتادگی: انجام؛ ۲۰۵گ، ۱۲ سطر، اندازه: ۱۱/۵×۱۸سم [ف: - ۸۴]

۳۴. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۷۶۵۸-۵۱/۱۱۸

آغاز: برابر
شامل ۱۳۰ فصل؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ ۱۸۷گ، ۱۴-۱۲ سطر، اندازه: ۱۴×۱۹سم [ف: ۳ - ۱۱۰۸]

۳۵. تهران؛ مهدوی؛ شماره نسخه:۵۳۵

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱ [نشریه: ۲ - ۱۴۶]

۳۶. تهران؛ مروی؛ شماره نسخه:۵۲۱/۱

کا:شاید اسماعیل بن محمد صالح حسینی و شاید اسماعیل حسینی همان خاتون آبادی باشد، تا: قرن ۱۱؛ قطع: خشتی [ف: ۲۸۴]

۳۷. تهران؛ ادبیات؛ شماره نسخه:۲۱۹/۲

بی‌کا، تا: قرن ۱۱ [ف: ۳ - ۳۶]

۳۸. تهران؛ شورا؛ شماره نسخه:۸۷۹/۱۵-طباطبائی

چند فصل از آن کتاب است؛ کا: محمد بن میرزا محمد حسینی، تا: قرن ۱۱؛ کاغذ: اصفهانی رنگارنگ، جلد: تیماج عنابی، ۳ص (۳۳-۳۵)، اندازه: ۱۲×۲۰/۲سم [ف: ۲۳ - ۱۶۹]

۳۹. تهران؛ شورا؛ شماره نسخه:۱۳۷۵/۱ط

آغاز و انجام: برابر

خط: تحریری، کا: محمد بن مفضل حسینی، تا: قرن ۱۰ و ۱۱؛ جلد:تیماج سبز،۱۴۵ص(۱–۱۴۵)،اندازه:۱۲×۱۸سم[ف:۲۴/۳ – ۹۹]

۴۰. تهران؛ شورا؛ شماره نسخه:۴۴۷۳

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ و نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ با ترجمه زیرنویس فارسی، دارای یک سرلوح، مجدول؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: تیماج قهوه‌ای، ۲۸۲گ، ۱۰ و با ترجمه ۲۰ سطر، اندازه: ۱۸/۵×۲۷سم [ف: ۱۲ – ۱۵۲]

۴۱. تهران؛ مفتاح؛ شماره نسخه:۹۹

خط: نسخ معرب، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ با ترجمه و حواشی فارسی به نستعلیق؛ جلد: تیماج سرخ زرکوب، قطع: رحلی[نشریه: ۷–۱۲۶]

۴۲. مشهد؛ گوهرشاد؛ شماره نسخه:۲۲۴۶

آغاز: برابر؛ **انجام:** فینظرون الی الله عزوجل فی کل بکرة و عشیة.

خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۰۱۶ق؛ کاغذ: نخودی آهار مهره، جلد: تیماج مشکی، ۱۸۰گ، ۱۵ سطر، اندازه: ۱۲×۱۸/۵سم [ف:۵–۶۲۰]

۴۳. تهران؛ شورا؛ شماره نسخه:۹۴۶۶/۷۶

فصولی از؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۰۲۸ق؛ ۳ص (۱۶۹ – ۱۷۱) [مختصر ف: – ۵۸۸]

۴۴. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۸۱۴

آغاز: الحمدلله الاول بلا اول کان قبله و الاخر بلا آخر یکون بعده الذی قصرت عن رؤیته أبصار الناظرین. آغاز ترجمه: شکر و سپاس مرخدای راست که اولیست بی بدایت که بوده است پیش از اول؛ **انجام:** تم الکتاب و الله الموفق للصواب و قد وفیت بما شرطته ... اسأل الله أن یجعل ذلک خالصا لوجهه و لمرضاته ...

نسخه حاضر – که به اشتباه به نام «مجمع الاحادیث» در صدر فهرست فصل‌هایش نامیده شده دارای صد و بیست و نه فصل است گر چه عناوین ابواب را ندارد و فقط عناوین با «فصل» برگزار می‌شود و نیز در این نسخه عبارت‌های عربی در پائین هر سطر ترجمه تحت اللفظی به فارسی شده و مترجم را نشناختیم؛ خط: نسخ معرب ترجمه نستعلیق، کا: عبد الاول بن عبدالله، تا: ۲۵ ذیحجه ۱۰۳۴ق؛ مصحح؛ تملک: سید لوحی بن محمد بن قاسم سبزواری ساکن اصفهان و مهر «ماشاء الله لا قوة الا بالله و استغفر الله» (شش گوشه)، باقر بن میرزا حسین رازی؛ مهر: «عبده الراجی لوحی الحسینی» (بیضی)، «عبده علی احمد» (مربع)؛ جلد: تیماج مشکی، ۱۷۷گ، ۱۰ سطر، اندازه: ۱۷×۲۴سم [ف: ۳ – ۱۲]

۴۵. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۵۶۸۸

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا: محمد تقی معلم بن محمد علی، تا: ۶ ربیع الاول ۱۰۵۲ق؛ واقف: علیقلی بن محمد کاظم قزوینی، ۱۲ ذیحجه ۱۲۷۴؛ کاغذ: نخودی، جلد: مقوا با روکش پارچه، ۱۰۲گ، ۱۷ و ۱۹ سطر، اندازه: ۱۷×۲۵سم [ف: ۵ – ۱۱۰]

۴۶. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۲۰۱۵

در چهارده باب است؛ خط: نسخ، کا: محمد بن عبدالحی حسینی، تا: جمادی الاول ۱۰۵۷ق؛ کاغذ: ترمه، جلد: میشن سیاه، ۱۵۶گ، ۱۴ سطر، اندازه: ۱۲×۱۸/۷سم [ف: ۱ – ۱۴۱]

۴۷. خوی؛ نمازی؛ شماره نسخه:۷۲۴

آغاز: برابر

این کتاب به عینه همان کتاب «جامع الاخبار» می‌باشد که درشماره ۳۷۰ همین کتابخانه ذکر شده و فقط چند تفاوت جزئی بین آنها وجود دارد، یکی در خطبه کتاب که در این نسخه آمده «وسمیته معارج الیقین فی اصول الدین لمن اراد کمال التقوی»، و دیگری در ترتیب باب‌ها، بعضی باب‌ها پس و پیش شده و در بعضی موارد کم و زیادی اندکی به چشم می‌خورد. شامل ۱۳۱ باب است؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: شعبان ۱۰۶۸ق؛ جلد: تیماج قهوه‌ای سوخت، ۱۵ سطر، اندازه: ۱۱×۱۹سم [ف: – ۳۹۰]

۴۸. تبریز؛ ملی؛ شماره نسخه:۳۲۳۱

آغاز: ... الدین و یحصل له فیما سألهم العلم الیقین اما بعد فانی کنت ابن عشرین حتی ذرف سنی الی خمسین متشوق الی جمع کتاب یشتمل ابوابا و فصولا جامعة للزهد و الموعظة و الترغیب ... الخ؛ **انجام:** برابر

خط:نسخ،کا:محمد تقی بن شمس الدین محمد، تا: ۱۰۶۸ق؛ جلد: چرمی سیاه، ۲۰۵گ، ۱۵سطر، اندازه: ۱۱×۱۹/۵سم [ف: ۱– ۳۲۴]

۴۹. تهران؛ نوربخش؛ شماره نسخه:۵۳۷

آغاز: برابر؛ **انجام:** قال ان امر السفیانی ... و خروجه فی رجب ... و امر عظیم من الشداید ... العالمین.

دارای چهارده باب؛ خط: نسخ، کا: علی بن احمد نحوی، تا: ۱۰۶۹ق؛ کاغذ: ایرانی، جلد: تیماج تریاکی، ۱۹۴ص، ۱۷سطر، اندازه: ۱۴×۱۸/۵سم [ف: ۲ – ۱۹۲]

۵۰. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۹۸۵

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا: محمد حسین بن حافظ احمد عرب، تا: غره شوال ۱۰۶۹ق؛ واقف: خطیب سلطان محمد بن حاج عوضعلی خطیب تبریزی، غره شعبان ۱۰۹۸؛ کاغذ: نخودی و نباتی، جلد: تیماج مشکی، ۱۵۶گ، ۱۵سطر، اندازه: ۱۴×۲۴سم [ف: ۵ – ۱۱۱]

۵۱. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۱۰۹۲–۶/۱۸۲

آغاز: فی السراء و الضراء لیأمن بذلک من یفرغ الیهم من التغیر فی الدین ... اما بعد فانی مذ کنت ابن عشرین حتی ذرق سنی الی خمسین متشوق الی جمع کتاب؛ **انجام:** برابر

خط: نسخ، کا: شمس الدین محمد بن محمد شریف اردستانی، تا: پنج‌شنبه ذیحجه ۱۰۶۹ق؛ افتادگی: آغاز(اندکی از مقدمه افتادگی دارد)؛ مصحح، محشی با نشان «ق»؛ جلد: تیماج سرخ، ۱۹۹گ، ۱۵ سطر، اندازه: ۹/۵×۱۶/۵سم [ف: ۳ – ۱۱۰۸]

۵۲. خوی؛ نمازی؛ شماره نسخه:۳۷۰

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، تا: پنج‌شنبه ۴ رجب ۱۰۷۰ق؛ با عبارت «بسم الله الرحمن الرحیم من فضل ربی علی بهذا الکتاب و انا افقر الوری الی ربه المجید محمد مکی بن محمد شمس الدین بن الحسن بن زین الدین من ذریة الشریف ابی عبدالله الشهید محمد بن شرف الدین مکی بن احمد بن محمد بن حامد بن علی بن عبدالمطلبی العاملی الحارثی الهمدانی ۱۱۷۱»؛ جلد: تیماج سرخ، ۱۵ سطر، اندازه: ۱۶×۲۱سم [ف: - ۱۸۸]

۵۳. تهران؛ شورا؛ شماره نسخه:۱۴۰۸/۱ط

آغاز و انجام: برابر

در ذیل سطور ترجمه تحت اللفظی عبارات نیز تحریر شده؛ خط: نستعلیق، کا: علی بن محمد حاجی بحرانی، تا: ۱۰۷۲ق؛ جلد: تیماج، ۳۹۵ص (۱-۳۹۵)،اندازه: ۲۰/۵×۳۰سم [ف: ۲۴/۳ - ۱۱۳]

۵۴. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۱۳۶۲

آغاز: برابر؛ **انجام:** امر عظیم من شدائد العظام و الحمدلله رب العالمین

خط: نسخ، کا: محمد علی بن محمد صادق بن مجلسی اصفهانی، تا: ۱۰۷۳ق؛ کاغذ: بخارائی، جلد: تیماج تریاکی، ۱۱۰گ، ۱۷ سطر (۹×۱۸)، اندازه: ۱۵/۵×۲۵سم [ف: ۹ - ۳۵۷]

۵۵. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۱۴۸

آغاز: برابر؛ **انجام:** بنور تام یوم القیمه

خط: نسخ خوب، کا: محمد سلیم بن عبدالرحمن لاهیجی، تا: دوشنبه غره ذیحجه ۱۰۷۳ق، برای میرزا آقا بیکا؛ کاتب در خاتمه، کتاب را به نام «معارج الیقین» از تألیفات قدوة المحققین رئیس المحدثین محمد بن محمد سبزواری، ضبط کرده، تعداد ابواب«۱۲۸» است؛ مجدول؛ واقف: نائینی؛ کاغذ: آهاری نخودی، جلد: مقوا، ۳۶گ، ۲۶ سطر، اندازه: ۴۳×۲۶سم [ف: ۵- ۱۱۱]

۵۶. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۸۹۹۴

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا: ملا عزیز بن ملا حسین گیلانی، تا: اواخر جمادی الاول ۱۰۷۴ق، به دستور میرزا خلیل؛ مجدول؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۱۲۸گ، ۱۵ سطر، اندازه: ۱۰×۱۹سم [ف: ۲۳ - ۱۵۶]

۵۷. تهران؛ چهل ستون؛ شماره نسخه:۶۵

خط:نسخ، کا: عبدالوهاب بن مولانا علی عادل مراسکی مازندرانی پنجهزاری، تا: ۱۰۷۴ق؛ افتادگی: آغاز [چند نسخه-ف: - ۳۱۶]

۵۸. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۹۸۳

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا: محمد تقی بن ابوالحسن طالقانی، تا: صفر ۱۰۷۵ق؛ واقف: نائینی، مرداد ۱۳۱۱؛ کاغذ: نخودی، جلد: تیماج زرشکی، ۸۳گ، ۱۹ سطر، اندازه: ۱۸×۲۵سم [ف: ۵ - ۱۱۲]

۵۹. تهران؛ شورا؛ شماره نسخه:۱۸۸۱۳ ض

با حواشی از جمله منقولاتی از اخبار الغافلین؛ بی‌کا، تا: ۱۰۷۵ق [د.ث. مجلس]

۶۰. همدان؛ مدرسه غرب؛ شماره نسخه:۱۸۴

خط: نسخ، کا: محمد طاهر، تا: چهارشنبه ۲۳ شوال ۱۰۷۶ق؛ قطع: خشتی [رشت و همدان: ف: - ۱۳۰۲]

۶۱. مشهد؛ گوهرشاد؛ شماره نسخه:۱۱۹۱/۱

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، کا: محمد معصوم بن محمدرضا مسینی هاشمی، تا: چهارشنبه ۲۰ ربیع الاول ۱۰۷۶ق؛ مصحح، مقابله شده؛ مهر: حاج سید سعید؛ جلد: تیماج مشکی، ۲۰ سطر (۷×۱۳)، اندازه: ۹×۱۶سم [ف: ۳ - ۱۶۵۰]

۶۲. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۸۴۶۸-۵۷/۱۳۸

آغاز: برابر

خط: نسخ، کا: محمدرضا بن محمد مومن ورخچی قاینی، تا: ۱۷ شوال ۱۰۷۶ق، جا: مشهد رضوی؛ ۲۱۳گ، ۱۷و۱۵ سطر، اندازه: ۱۳×۱۸سم [ف: ۳ - ۱۱۰۸]

۶۳. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۱۷۰۴/۲

آغاز: برابر؛ **انجام:** فاذا فعل ذلک رزقه الله تعالی خیره و منع شره.

خط: نسخ، کا: محمد قاسم بن زین العابدین بن نورالدین محمد قهجاورستانی، تا: پنج‌شنبه ۲۰ جمادی الأول ۱۰۷۷ق؛ سطرهای آخر این کتاب را محمد صادق بن محمد علی اصفهانی به تاریخ شنبه دهه آخر شعبان دهه هفتم پس از ۱۰۰۰ نوشته؛ جلد: تیماج قرمز،۶۵گ(۱۰۴پ-۱۶۸ر)،۲۱سطر،اندازه:۱۹×۲۵سم[ف:۵- ۱۱۳]

۶۴. اصفهان؛ مدرسه صدر بازار؛ شماره نسخه:۶۵۷

خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۰۷۸ق؛ ۱۰۳گ، ۱۹ سطر، اندازه: ۱۳×۱۶/۵سم [ف: ۲ - ۴۸۴]

۶۵. قم؛ فیضیه؛ شماره نسخه:۱۴۷۰

خط: نستعلیق، کا: حق نظر، تا: ۱۶ ذیقعده ۱۰۷۸ق؛ ۱۶۱گ، ۱۲سطر، اندازه: ۱۲×۱۹سم [ف: ۱ - ۶۱]

۶۶. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۶۵۹۲/۳-۳۳/۱۴۲

آغاز: برابر؛ **انجام:** یا مقلب القلوب ثبت قلبی علی دینک بحرمة محمد رسولک و آله الطیبین الطاهرین المهدین الی دینک یا ارحم الراحمین.

خط: نسخ، کا: رضی بن نصر الله جزائری، تا: ۱۴ محرم ۱۰۷۹ق؛ مصحح؛ جلد: تیماج مشکی، ۱۰۰گ، ۱۸ سطر، اندازه: ۱۴×۱۹سم [ف: ۳ - ۱۱۰۷]

۶۷. زهان؛ مدرسه جعفریه زهان؛ شماره نسخه:۷۹

خط: نسخ، کا: محمد شریف بن محمد زمان قائنی، تا: ۵ ربیع الاول ۱۰۷۹ق؛ ۲۰۵گ، ۱۵ سطر، اندازه: ۹/۵×۱۶سم [ف: - ۶۲]

۶۸. قم؛ مؤسسه حضرت آیة الله العظمی بروجردی؛ شماره نسخه:۳۰۸

خط: نسخ، کا: محمد طاهر کشمیری، تا: جمادی الاول ۱۰۸۰ق؛ ۱۹۲گ، ۱۷ سطر، اندازه: ۱۳×۲۰سم [ف: ۱ - ۱۸۱]

۶۹. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۴۷۰۳

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا: محمد سعید بن محمد امین، تا: ۱۰۸۰ق؛ اهدایی: رهبری، اسفند ۱۳۷۶؛ کاغذ: نخودی آهار مهره، جلد: مقوا عطف

تیماج قهوه‌ای، ۱۲۶گ، ۱۷ سطر، اندازه: ۱۴×۲۲/۲سم [اهدائی رهبر: ۲ اخبار۱ - ۲۳۸]

۷۰. تهران؛ عبدالعظیم؛ شماره نسخه:۴۸۹

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا: محمد مقیم بن صفی قزوینی، تا: جمعه ۹ ربیع الثانی ۱۰۸۰ق؛ مصحح؛ واقف: ابوالفتح علوی خلخالی، جلد: تیماج سرخ، ۱۴۷گ، ۱۸ سطر، اندازه: ۱۳×۲۴/۵سم [ف: ۱ - ۱۶۹]

۷۱. تهران؛ الهیات؛ شماره نسخه:۶۵/۲

خط: نسخ، کا: ابن حکیم محمد مهدی محمد سلیم یزدی، تا: ۱۰۸۰ق، جا: حیدرآباد؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج قهوه‌ای، ۲گ (۳۵۶پ-۴۵۷پ)، ۱۵ سطر (۷/۵×۲۱)، اندازه: ۱۷/۵×۳۰/۵سم [ف: - ۱۲۸]

۷۲. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۷۶۰۴/۱-۳۸/۲۲۴

آغاز: تهلل له وجوههم ابواب الطینات وبدء الخلائق ... باب طینة المؤمن و الکافر علی ان ابیه عن حماد عن ربعی عن رجل عن علی بن الحسین علیهما السلام قال ان الله عزوجل خلق النبیین ... بیان الطینة الخلقة و الجبلة؛ **انجام:** جبرئیل و میکائیل و اسرافیل و حملة العرش و الکروبین تم الاحادیث من کتاب معارج الیقین فی اصول الدین

خط: نسخ، کا: محمد بن علی حبیب سازقونی، تا: منتصف محرم ۱۰۸۰ق؛ افتادگی: آغاز؛ مصحح؛ جلد: مقوا با عطف گالینگور قهوه‌ای، ۱۳۱گ، ۱۵ سطر، اندازه: ۱۰×۱۵سم [ف: ۳ - ۱۱۰۹]

۷۳. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۳۶۹۲

انجام: یا مقلب القلوب ثبت قلبی علی دینک بحرمة محمد رسولک و اله الطیبین الطاهرین الهادین الی دینک یا ارحم الراحمین.

در فصل ۳۴ (ملاحم) ختم گردیده؛ خط: نستعلیق، کا: افضل، تا: سلخ شعبان۱۰۸۰ق؛ کاغذ: نخودی، جلد: تیماج مشکی، ۱۶۱گ، مختلف السطر، اندازه: ۱۰/۴×۱۵سم [ف: ۱۴ - ۲۰۴]

۷۴. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۲۴۹۴-۱۳/۱۷۴

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، تا: شعبان ۱۰۸۱ق؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۱۰۳گ، ۱۱۶-۱۷ سطر، اندازه: ۱۵×۱۸سم [ف: ۳ - ۱۱۰۷]

۷۵. اردکان یزد؛ امام صادق؛ شماره نسخه:۳۱۳/۲

خط: نسخ، کا: محمد شرف بن حاجی زینا نائینی، تا: اول جمادی الثانی ۱۰۸۱ق؛ ۱۳۲گ (۲۲پ-۱۵۳ر)، اندازه: ۱۲/۵×۱۸/۵سم [ف: ۲ - ۵۶]

۷۶. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۵۶۸۷

آغاز: برابر؛ **انجام:** بنور تام یوم القیمة

خط: نسخ، کا: پیشنماز، محمد صالح، تا: شنبه ۳ ذیقعده ۱۰۸۱ق؛ واقف: آقا حسن؛ کاغذ: نخودی، جلد: تیماج زرشکی، ۱۰۲گ، ۱۷سطر، اندازه: ۱۹×۲۴سم [ف: ۵ - ۱۱۲]

۷۷. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۶۶۳

آغاز: برابر؛ **انجام:** بما عمل ذنب ... انا اقل منک مالا و ولدا تمت ... کتبه شمس الدین محمد رضوی

خط: نسخ، کا: شمس الدین محمد رضوی، تا: ۱۰۸۲ق، جا: کرمان [الفبائی ف: ۱۵۹]

۷۸. مشهد؛ الهیات؛ شماره نسخه:۴۵۶/۲

خط: نسخ، کا: محمد طاهر بن کمال الدین شوشتری، تا: یک‌شنبه آخر شوال ۱۰۸۲ق؛ دارای سرلوح مرصع، مجدول مذهب؛ جلد: تیماج آلبالویی، ۲۵ سطر (۱۱×۲۱/۵)، اندازه: ۲۰×۳۲سم [ف: ۱ - ۳۶۲]

مشهد؛ مولوی؛ شماره نسخه:۴۵۶/۲

همان نسخه بالا [نشریه: ۵ - ۶۴]

۷۹. تهران؛ الهیات؛ شماره نسخه:۲۱۹

کا: محمد امین طباطبایی، تا: ۳ ربیع الثانی ۱۰۸۲ق؛ کاغذ: اصفهان، جلد: تیماج مشکی، ۱۷ سطر (۴/۵×۱۰) [ف: - ۷۶۰]

۸۰. مشهد؛ نواب؛ شماره نسخه:۴۶۵/۴

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق زیبا، کا: محمدنصیر، تا: صفر ۱۰۸۲ق؛ جلد: تیماج عنابی، ۱۶ سطر (۷×۱۲/۵)،اندازه: ۱۱×۱۸/۵سم [ف: - ۳۸۲]

۸۱. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۶۵۴۳/۶

خط: نسخ و نستعلیق، کا: کرم الله بن عطاء، تا: دوشنبه ۱۸ شوال ۱۰۸۳ق، جا: مکه مکرمه؛ جلد: تیماج قرمز، ۲۶گ (۵۹پ-۸۴پ)، اندازه: ۲۳×۳۶/۵سم [ف: ۱۷ - ۱۲۴]

۸۲. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۳۱۰۴-۱۶/۱۱۴

آغاز: و بعد ذلک اوردت اشیاء کما ذکرت فی فهرسته وستقف علی ذلک ان شاء الله و تعالی و سمیته بکتاب جامع الاخبار؛ **انجام:** برابر

خط: نسخ، بی‌کا، تا: چهارشنبه ۲۰ ربیع الاول ۱۰۸۴ق؛ افتادگی: آغاز؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۱۴۸گ، ۱۴ سطر، اندازه: ۱۲×۱۹سم [ف: ۳ - ۱۱۰۹]

۸۳. شیراز؛ علامه طباطبائی؛ شماره نسخه:۸۹۹

خط: نسخ، کا: کمال الدین بن علی الدین حسینی، تا: شنبه ۵ جمادی الثانی۱۰۸۴ق؛مصحح؛تملک: میرزا عباس بن میرزا محمد هادی امام جمعه شیراز؛ اندازه: ۱۲×۲۲سم [نسخه پژوهی: ۲ - ۱۳۷]

۸۴. اصفهان؛ مهدوی، مصلح الدین؛ شماره نسخه:۲۱

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۰۸۶ق؛ ۲۲۰گ، ۱۵ سطر، اندازه: ۱۱×۱۹سم [ف: - ۳۰]

۸۵. تهران؛ شورا؛ شماره نسخه:۱۸۵۰۱ ض

کا: رفیع الدین محمد علوی حسینی، تا: ۱۰۸۶ق [د.ث. مجلس]

۸۶. زهان؛ مدرسه جعفریه زهان؛ شماره نسخه:۶۰/۱

خط: نسخ معرب، کا: محمد مومن جربادقانی، تا: ذیحجه ۱۰۸۶ق؛ ۱۷۰گ (۱پ-۱۷۰ر)، اندازه: ۱۶×۲۴سم [ف: - ۴۹]

۸۷. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۶۶۴

آغاز: طالب علیه السلام قال قال رسول الله؛ **انجام:** برابر
خط: نسخ، کا: محمد فاضل، تا: ۱۰۸۷ق، جا: مشهد رضوی؛ افتادگی: آغاز [الفبائی ف: ۱۵۹]

۸۸. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۳۶۵۱
آغاز: ابن عشرین سنة حتی رزق سنی إلی خمسین متشوق الی جمع کتاب یشتمل أبوابا و فصولا
خط: نسخ، کا: میرمحمد باقر بن میرهدایت الله حسینی طوسی قزوینی، تا: ۶ جمادی الثانی ۱۰۸۷ق؛ افتادگی: آغاز؛ مصحح، برخی عبارات عربی به فارسی ترجمه شده؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۲۲۰گ، ۱۴ سطر، اندازه: ۱۵×۲۰/۵سم محدث ارموی ف: ۱ - ۴۷۸]

۸۹. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۲۰۱۲/۱
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، کا: محمد عزیز بن حاجی مهدی بن حاجی محمد تفرشی، تا: شوال ۱۰۸۹ق، جا: مشهد رضوی؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۱۴۰گ (۱پ-۱۴۰پ)، ۱۷ سطر، اندازه: ۱۲×۱۸/۵سم [محدث ارموی مخ: ۱ - ۴۷۸]

۹۰. تهران؛ شورا؛ شماره نسخه:۷۵۲۴
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، بی‌کا، تا: شنبه ربیع الثانی۱۰۸۹ق؛ تملک: محمد علی حسینی؛ جلد: گالینگور قرمز، ۹۲گ، ۱۷ سطر، اندازه: ۱۰/۵×۲۰/۵سم [ف: ۲۶ - ۲۶]

۹۱. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۱۶۵۷
آغاز و انجام: برابر
خط: نستعلیق، کا: محمد کاظم بن محمد صادق، تا: ۱۵ ذیقعده ۱۰۸۹ق؛ مصحح، مقابله شده؛ واقف: سید کاظم عصار، دی ۱۳۵۴؛ کاغذ: نخودی آهارمهره، جلد: تیماج عنابی، ۱۰۳گ، ۱۸ سطر، اندازه: ۱۷×۲۴سم [ف: ۱۴ - ۲۰۰]

۹۲. مشهد؛ شیخ علی حیدر؛ شماره نسخه:۵۵۰/۱
کا: علی رضا بن محمد کلاب نسبدیمی، تا: ۱۲ صفر ۱۰۸۹ق؛ ۱۳۱گ (۱پ-۱۳۱ر)، اندازه: ۱۲/۵×۱۹/۵سم [مؤید: ۲ - ۴۹]

۹۳. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۳۷۰۵۳
خط: نسخ خوش، کا: علیرضا بن محمد کلاب نسبدیمی، تا: ۱۲ صفر ۱۰۸۹ق؛ مصحح؛ اهدایی: رهبری، مهر ۱۳۸۶؛ کاغذ: نخودی، جلد: گالینگور، ۱۳۱گ، ۱۵سطر، اندازه: ۱۲/۵×۱۹/۵سم [اهدائی رهبر: ۲ اخبار۱ - ۲۳۹]

۹۴. تهران؛ شورا؛ شماره نسخه:۱۵۵۰۱/۱
آغاز: ... فیما ینبغی ان یفعل لمن یریدالولد الفصل الخامس فی الثواب من جهة الولد؛ **انجام:** حفظ اوقات الصلاة لقوله تعالی و الذین هم علی صلاتهم یحافظون
خط: نسخ، کا: محمد صادق بن محمد امین ابرقوئی، تا: شنبه ۲۴ رمضان ۱۰۹۰ق، جا: شیراز؛ افتادگی: آغاز؛ جلد: چرم قهوه‌ای، ۲۴۸ص(۳-۲۵۰)،۱۴و۱۵سطر،اندازه:۱۳/۸×۱۹/۵سم[ف:۴۳- ۱۲۸]

۹۵. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۹۰۲۹
آغاز و انجام: برابر
خط: نستعلیق، کا: اشتهاردی، عبدالوهاب بن محمد رضا، تا: ۱۰۹۱ق؛ دوبرگ ابتدای نسخه نونویسی شده [رایانه]

۹۶. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۵۷۵۷
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، کا: محمد محسن بن محمد کاظم، تا: سه‌شنبه اول جمادی الاول ۱۰۹۲ق؛ واقف: استاد جعفر زاهدی، دی ۱۳۷۷؛ کاغذ: نخودی و بعضاً حنایی آهار مهره، جلد: تیماج میشن عنابی، ۱۵۸گ، ۱۳ سطر، اندازه: ۱۳×۲۰سم [ف: ۲۶ - ۲۱۰]

۹۷. قم؛ فیضیه؛ شماره نسخه:۲۰۵۷
خط: نسخ، کا: محمد رحیم عبدالحسین اسفرائینی، تا: ۱۰۹۴ق، جا: الفشان من توابع معدن الفیروزج؛ ۲۲۰گ، ۲۰سطر، اندازه: ۱۰×۱۵سم [ف: ۱ - ۶۱]

۹۸. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه:۱۸۴۸
آغاز: برابر
خط: نستعلیق بد و مغلوط، بی‌کا، تا: ۱۰۹۶ق؛ واقف: سپهسالار؛ کاغذ: خان بالغ، جلد: تیماج، ۸۱ص، ۱۸ سطر، اندازه: ۱۳×۱۹/۵سم [ف: ۱ - ۲۴۳]

۹۹. دزفول؛ نبوی، سید محمد؛ شماره نسخه:بدون شماره
در ۱۴ باب؛ بی‌کا، تا: ۱۴ ذیقعده ۱۰۹۸ق [ف: - ۱۲]

۱۰۰. قم؛ معصومیه؛ شماره نسخه:۱-۵۸۹۲
کا: مصطفی پسر امیر حمزه مراغه‌ای، تا: ۱ رجب ۱۰۹۸ق؛ محشی؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج تریاکی، ۱۲ سطر، قطع: رحلی کوچک [آستانه قم: - ۲۲۴]

۱۰۱. تهران؛ مروی؛ شماره نسخه:۴۹۵/۲
ناقص؛ بی‌کا، تا: قرن ۱۱ و ۱۲؛ قطع: وزیری [ف: - ۲۸۲]

۱۰۲. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۵۲۴۷-۲۶/۱۲۷
آغاز: برابر؛ **انجام:** کامثال البیض فیهلک البهائم فیها وفی الخمیس بعدها یسلط علیهم
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ افتادگی: انجام؛ در حواشی نسخه احادیث از صحیفه الرضویه تحریر شده؛ جلد: تیماج مشکی، ۸۷گ، ۱۸ سطر، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۳ - ۱۱۰۸]

۱۰۳. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۱۴۱۰
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ جلد: مقوایی عطف تیماج قرمز، ۱۳۵گ، ۱۵ سطر، اندازه: ۱۵×۲۰/۵سم [ف: ۴ - ۲۴۳]

۱۰۴. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۸۱۷۶
آغاز: برابر؛ **انجام:** بین الناس فی الله و قال (ع) من اصلح بین الناس اصلح الله بینه و بین ...
این نسخه مترجم به فارسی تحت اللفظی است؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ افتادگی: انجام؛ واقف: مهندس محمد تولیت توسط علی جانفزا، تیر ۱۳۸۱؛ کاغذ: نخودی آهار مهره، ۲۱۸گ، ۱۷ سطر، اندازه: ۱۷/۵×۲۴سم [ف: ۲۶ - ۲۱۲]

۱۰۵. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۱۵۴۴

آغاز: برابر؛ **انجام:** لا یحجبون عن محمد و اهل بیته صلوات الله علیهم.
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج مشکی، ۹۶گ، ۱۷ سطر (۸×۱۶/۵)، اندازه: ۱۳/۵×۲۱/۵سم [ف: ۱۰ - ۴۴]

۱۰۶. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۱۱۸۹
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ مصحح، محشی؛ فصل دو کتاب ۲ برگ ساقط شده؛ کاغذ: فرنگی، جلد: چرمی قهوه‌ای، ۱۴۰گ، ۱۵ سطر (۸/۵×۱۸/۵)، اندازه: ۱۴×۲۳/۵سم [ف: ۲۸ - ۲۶۷]

۱۰۷. تهران؛ مهدوی؛ شماره نسخه:۵۴۶/۱
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲ [نشریه: ۲ - ۱۲۲]

۱۰۸. اصفهان؛ عمومی؛ شماره نسخه:۵۴۴۰
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ افتادگی: انجام؛ کاغذ: فرنگی، جلد: مقوایی،۹۲ص،۱۸ سطر (۷×۱۳)، اندازه: ۱۲/۵×۱۹سم [ف: ۱-۲۱۴]

۱۰۹. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۳۹۰۳/۱
آغاز:.. اذا سمیتهم الولد محمدا فاکرموه و اوسعوا له فی الملجس و لا تقبحوا له وجها فصل فی صلة الرحم: قال الله تعالی فی سورة الانعام؛ **انجام:** فصل فی الموقوف ... فالذین یتبعون الشهوات و اللذات و منعوا حق الله فی اموالهم و اما الذین یلبسون الجبات و الکفر و الفخر و الخیلاء ... نانوشته
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ افتادگی: آغاز؛ مصحح؛ کاغذ: فرنگی رنگی، ۱۰گ (۱ر-۱۰پ)، ۲۵ سطر، اندازه: ۹×۱۷سم [ف: ۳۵ - ۲۹۳]

۱۱۰. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۹۱۵۰-۶۰/۹۰
آغاز: الرابع عشر فی زیارت محمد بن علی بن موسی الرضا علیهم السلام الفصل الخامس عشر فی فضل زیارة علی بن محمد؛
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ افتادگی: آغاز؛ ۱۳۷گ، ۱۶ سطر، اندازه: ۱۳×۱۸سم [ف: ۳ - ۱۱۱۰]

۱۱۱. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۹۰۰۰-۵۹/۲۲۰
آغاز: مربوطة بالارشاد کاشفة للقلوب زائلة للکروب و انا یجتهد لاستجماع ذلک
از اول تا «فی اخبار متفرقة قال علی بن موسی الرضا علیه السلام باسناده عن النبی صلی الله علیه و آله قال لما اسری بی الی السماء اخذ جبرئیل علیه السلام ...»؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ افتادگی: آغاز (مختصری از اول مقدمه افتاده) و انجام؛ ۲۷۸گ، ۸ سطر، اندازه: ۹×۱۵سم [ف: ۳ - ۱۱۱۰]

۱۱۲. قم؛ طبسی؛ شماره نسخه:۵۵۲/۱
آغاز: قال الله فی سورة آل عمران الم الله لا اله الا هو الحی القیوم نزل علیک الکتاب بالحق مصدقا لمابین یدیه وانزل التوریة و الانجیل من قبل هدی للناس؛ **انجام:** برابر
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ افتادگی: آغاز؛ مصحح؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۹۳گ، اندازه: ۱۳×۲۰سم [ف مخ: ۱ - ۱۴۸]

۱۱۳. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۳۸۵۵۳
انجام: و یستغفر له الملک الموکل بقبر رسول الله صلی الله علیه و آله ان یقوم الساعة
خط: نسخ خوش، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ اهدایی: رهبری، مهر ۱۳۸۶؛ کاغذ: نخودی آهار مهره، جلد: تیماج مشکی، ۶۵گ، ۱۳سطر، اندازه: ۱۴/۵×۲۰/۵سم [اهدائی رهبر: ۲ اخبار۱ - ۲۴۰]

۱۱۴. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۳۶۷۱۸
خط: نسخ و نستعلیق تحریری، کا: عبدالقادر بن عبدالله سنجری اصفهانی، تا: ۲۷ جمادی الثانی۱۱۰۱ق؛ تملک با نقش مهر «سلام علی ابراهیم ۱۲۱۹»؛ اهدایی: رهبری، مهر ۱۳۸۶؛ کاغذ: نخودی آهار مهره فرنگی، جلد: میشن عنابی، ۱۶۴گ، ۱۵سطر، اندازه: ۱۲/۵×۲۰سم [اهدائی رهبر: ۲ اخبار۱ - ۲۳۹]

۱۱۵. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۶۴۴۵
خط: نسخ، کا: عبدالوهاب بن محمد علی ابن نورالله بن محمد شاه بیابانکی، تا: چهارشنبه ۳ جمادی الثانی ۱۱۰۱ق، جا: اصفهان مدرسه میرزا قاضی، به نام ابن بابویه؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج حنایی، ۱۰۵گ، ۱۷ سطر (۷×۱۲)، اندازه: ۱۱×۱۹سم[ف:۱۶-۲۶۸]

۱۱۶. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۳۷۰۶۲
انجام: و منعوا حق الله فی اموالهم و اما الذین یلبسون الجیاب اهل الکبر و الفخر و الخیلا
خط: نسخ خوش، بی‌کا، تا: ۱۱۰۲ق؛ اهدایی: رهبری، مهر ۱۳۸۶؛ کاغذ: نخودی، جلد: تیماج عنابی، ۱۳۲گ، ۱۵ سطر، اندازه: ۱۳×۱۹/۵سم [اهدائی رهبر: ۲ اخبار۱ - ۲۳۹]

۱۱۷. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۹۹۹
آغاز و انجام: برابر
از ۱۲۸ فصل تشکیل شده؛ خط: نسخ، کا: شیر محمد بن خاندانقلی کرکسادی، تا: ۱۱۰۳ق؛ محشی به عربی و فارسی؛ کاغذ: فرنگی نخودی، جلد: تیماج تریاکی، ۱۳۶گ، ۱۷ سطر (۸×۱۳)، اندازه: ۱۳/۵×۲۰[ملی ایران: ف: ۱۴ - ۱۰۶]

۱۱۸. چالوس؛ امام صادق؛ شماره نسخه:۴۴۷
خط: نسخ، کا: عبدالکریم بن ملا محمد، تا: ۱۱۰۴ق؛ افتادگی: آغاز؛ محشی؛ جلد: تیماج سیاه، ۱۳۵گ، ۱۴سطر، اندازه: ۱۶×۲۰سم [ف: - ۵۶]

۱۱۹. اصفهان؛ مکتبة الزهراء؛ شماره نسخه:۱۰۰
انجام: ثم بات فله الجنة نقل من تهذیب الحدیث
خط: نسخ خوب، کا: محمد بن حاجی جمال اردستانی، تا: ۲۹ شعبان ۱۱۰۷ق؛ اهدایی: علی جزائری؛ ۱۰۴گ، ۱۸ سطر، اندازه: ۱۳/۵×۱۹سم [ف: - ۶۸]

۱۲۰. چالوس؛ امام صادق؛ شماره نسخه:۴۱۹
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، کا: تاج الدین مازندرانی، تا: جمعه ۱۱۱۶ق، ؛ مصحح؛ جلد: تیماج سیاه، ۱۴۵گ، ۱۵سطر، اندازه: ۱۳×۱۸سم [ف: - ۵۷]

۱۲۱. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۰۲۳۱
آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا: حاجی علی، تا: ۱۱۱۸ق؛ مصحح؛ برخی از کلمات مترجم به فارسی؛ واقف: شیخ محمد باقر مازندرانی، سال ۱۳۴۹؛ کاغذ: نخودی، جلد: تیماج مشکی، ۱۴۸گ، ۱۵ سطر، اندازه: ۱۴/۵×۱۹/۲سم [ف: ۱۴ - ۲۰۱]

۱۲۲. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۲۶۷۹

خط: نستعلیق، کا: رمضان علی بن یعقوب نوری مسکون درآزاد کوه کلا از قرای الکاء، تا: ۲۱ صفر ۱۱۱۸ق؛ مصحح، محشی؛ ۱۱۰گ، اندازه: ۱۵×۱۹سم [محدث ارموی مخ: ۱ - ۴۷۸]

۱۲۳. مشهد؛ گوهرشاد؛ شماره نسخه:۸۶۳

آغاز: برابر

خط: نسخ، کا: محمدرضا ولد سید افتخار ولو کلائی، تا: پنج‌شنبه سلخ رجب ۱۱۱۹ق؛ تملك از طریق معاوضه محمد بن محمد حسین؛ جلد: تیماج زرد، ۲۰۹گ، ۱۳ سطر (۶/۵×۱۲)، اندازه: ۱۲×۱۸سم [ف: ۳ - ۱۱۶۷]

۱۲۴. قم؛ استادی، رضا؛ شماره نسخه:نامعلوم

خط: نسخ، کا: یار محمد بن محمد زمان ماهانی کرمانی، تا: ۲۰ محرم ۱۱۱۹ق؛ با این یادداشت پشت جلد نسخه «به تاریخ شب شنبه ۱۴ جمادی الثانی حاجی ملا نجف قلی را بهرام بیك از شهر اصفهان بیرون کرد قاطر سواری به او داد و همان شب روانه نمود. او را آن چه مشهور است در طهران رفته است و سبب رفتن او این است که حضرات مجتهدین او را کافر داتسته خصوص جناب حاجی محمد ابراهیم و جناب حجة الاسلام حکم فرمودند به کفر او، از این جهت او را اخراج نمودند از شهر اصفهان. این کتاب از جناب آقا میر محمد علی است الله یعلم»؛ ۱۳۲گ، ۱۵ سطر، اندازه: ۱۱×۱۸سم [صد و شصت نسخه: - ۱۲]

۱۲۵. یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه:۳۲۸۴/۱

آغاز: و الآثار المنقولة عن الرواة الاخیار محجوجة بالقرآن

چهارده باب ؛ خط: نسخ، کا: ولی محمد بن علیرضا، تا: ۱۱۲۱ق؛ افتادگی: آغاز؛ کاغذ: سمرقندی، جلد: تیماج مشکی، ۱۰۱ص (۱-۱۰۱)، ۲۰ سطر (۵×۱۴)، اندازه: ۷×۱۸سم [ف: ۵ - ۱۶۰۱]

۱۲۶. قم؛ طبسی؛ شماره نسخه:۲۰۰/۳

آغاز: برابر؛ **انجام:** الامن امر بصدقه اومعروف او اصلاح بین الناس و من یفعل ذلك ابتغاء مرضات الله فسوف یؤتیه اجرا عظیما

خط: نسخ خوانا و معرب، کا: ناصر بن حسن بن محمد بحرانی، تا: دوشنبه غره ذیقعده ۱۱۲۲ق؛ نام کتاب تفسیر المعانی الظاهرة فی کنوز الدنیا والاخرة آمده؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۷۴گ، ۱۹ سطر، اندازه: ۱۴×۲۳سم [ف مخ: ۱ - ۱۴۸]

۱۲۷. مشهد؛ گوهرشاد؛ شماره نسخه:۱۸۸۷

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا: یوسف بن مایل ارومی، تا: ۱۱۲۴ق؛ برخی از عبارات یا واژه‌ها، مترجم به فارسی؛ کاغذ: شکری و نخودی، جلد: مقوا، رویه پارچه مشکی، ۱۷۱گ، ۱۵ سطر، اندازه: ۱۲×۲۵سم [ف: ۵ - ۲۸۰]

۱۲۸. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۶۳۷۲/۱

آغاز: برابر؛ ترجمه: «شکر و سپاس مرخدای راست که اولیست بی بدایت که بوده است پیش از اول»؛ **انجام:** برابر

با ترجمه فارسی؛ خط: نسخ، کا: محمد بن کربلائی حسین مهربادی بنابجوئی از توابع مراغه، تا: ذیقعده ۱۱۲۷ق؛ در این نسخه نام «معارج الیقین» بدو داده شده؛ جلد: تیماج مشکی، ۱۶۱گ (۸ر-۱۶۸پ)، ۱۴ سطر، اندازه: ۱۴×۱۹/۵سم[ف:۱۶-۳۳۲]

۱۲۹. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۳۶۷۰۵

آغاز: و لاشبه و لاصورة و لا تمثال و لاحد و لاحدود

خط: نسخ، کا: مهدی بن الهدی، تا: ۱۲ ربیع الاول ۱۱۳۳ق؛ افتادگی: آغاز؛ اهدایی: رهبری، مهر ۱۳۸۶؛ کاغذ: نخودی آهار مهره فرنگی، جلد: تیماج مشکی، ۱۲۰گ، ۱۶ سطر، اندازه: ۱۴×۲۰سم [اهدائی رهبر: ۲ اخبار۱ - ۲۴۰]

مشهد؛ شیخ علی حیدر؛ شماره نسخه:۴۶۷/۱

همان نسخه بالا [مؤید: ۱-۳۷۷]

۱۳۰. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۳۱۷۶۳

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۱۴۴ق؛ اهدایی: رهبری، بهمن ۱۳۸۳؛ کاغذ: نخودی آهار مهره دولت آبادی سمرقندی، جلد: تیماج فرنگی، ۷۱گ، ۱۷ سطر، اندازه: ۱۴/۵×۲۲/۵سم [اهدائی رهبر: ۲ اخبار۱ - ۲۴۰]

۱۳۱. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۹۸۲

آغاز: برابر؛ **انجام:** صدق رسول الله

قطعه ای از اول کتاب؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ واقف: نادرشاه، ۱۱۴۵؛ کاغذ: شکری، جلد: مقوا با روکش پارچه، ۱۵گ، ۲۴ سطر، اندازه: ۱۹/۵×۲۸/۵سم [ف: ۵ - ۱۱۳]

۱۳۲. قزوین؛ امام صادق؛ شماره نسخه:۲۱۰

آغاز: برابر؛ **انجام:** له حسن المعرفة بالله وحسن الظن بالله وحسن الطاعة بالله قال علیه السلام حاکیا عن الله تعالی عبدی،تمت.

کامل؛خط:نسخ،کا: گلاب بن علی زیتون رودباری، تا: ربیع الثانی ۱۱۸۶ق؛ مصحح؛ جلد: تیماج سیاه، ۹۱گ، ۱۹ سطر[ف: ۱ - ۷۸]

۱۳۳. مشهد؛ رضویبرابر؛ شماره نسخه:۱۸۲۱۳

آغاز و انجام:

خط: نسخ، بی‌کا، تا: چهارشنبه ۲۶ رمضان ۱۱۹۹ق؛ واقف: موسی بن طالب بن جمشید، ۱۲۳۳؛ کاغذ: نخودی آهار مهره، جلد: میشن عنابی، ۶۴گ، ۱۸ سطر، اندازه: ۱۱×۱۶سم [ف: ۲۶ - ۲۱۱]

۱۳۴. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۳۴۶۴۲

خط: نسخ، کا: میرزا محمد علی، تا: قرن ۱۳؛ اهدایی: رهبری، اردیبهشت ۱۳۸۶؛ کاغذ: نخودی، جلد: تیماج فرنگی، ۱۰۳گ، ۱۴سطر، اندازه: ۱۴×۱۷سم [اهدائی رهبر: ۲ اخبار۱ - ۲۴۱]

۱۳۵. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۳۳۵۰

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ کاغذ: حنایی آهار مهره، جلد: میشن عنابی، ۱۴۰گ، ۱۵ سطر، اندازه: ۱۲/۸×۲۱سم [ف:۲۶-۲۰۸]

۱۳۶. یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه:۲۴۹۰/۲
آغاز: برابر
خط: نستعلیق، کا: محمد بن محمد باقر، تا: قرن ۱۳؛ اهدایی: وزیری؛کاغذ:اصفهانی،جلد: مقوایی روکش تیماج مشکی، ۹۱گ (۴۳-۱۳۳)، ۱۵ سطر (۶×۱۰)، اندازه: ۱۰×۱۵/۵سم [ف: ۴ - ۱۳۱۵]

۱۳۷. همدان؛ حیدریان، صدیقه؛ شماره نسخه:۴
آغاز: برابر **انجام:** الثامن انه یجمع العلم لا یدعی ...
دارای۳۴فصل و هر فصل چند باب؛ خط: نسخ، بی کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: انجام؛ کاغذ: فرنگی، ۲۱۰گ [رشت و همدان: ف: ۱۷۰۴]

۱۳۸. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:ض۱۴۷۵۵
آغاز: برابر؛ **انجام:** و یدعوننا رغبا و رهبا و کانوا لناخاشعین.
خط: نسخ، بی کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: انجام؛ واقف: سید محمد باقر سبزواری، محرم ۱۴۰۵؛ کاغذ: شکری آهارمهره، جلد: مقوا، ۴۲گ، ۱۷ سطر، اندازه: ۱۳×۲۰/۶سم [ف: ۱۴ - ۲۰۶]

۱۳۹. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۶۱۱۳
آغاز: برابر؛ **انجام:** الا و من اهان عالما فقد اهاننی و من اهاننی
خط: نستعلیق، بی کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: انجام؛ واقف: زاهدی، ۱۳۷۷؛ کاغذ: نخودی آهار مهره، ۶۸گ، اندازه: ۱۱×۱۹سم [ف: ۲۶ - ۲۱۱]

۱۴۰. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۳۷۹۳۶
خط: نستعلیق، بی کا، تا: قرن ۱۳؛ اهدایی: رهبری، مهر ۱۳۸۶؛ کاغذ: نخودی آهار مهره، جلد: تیماج ماشی با دو سرترنج منقش به تصویر جنگ شیر و اژدها، ۳۶گ، ۲۳ سطر، اندازه: ۲۱×۳۵سم [اهدائی رهبر: ۲ اخبار۱ - ۲۴۱]

۱۴۱. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۲۰۱۸
خط:نستعلیق،بی کا،تا:قرن۱۳؛افتادگی:آغاز؛کاغذ:ترمه،جلد: میشن کبود، ۸۱گ، ۱۵ سطر، اندازه: ۱۲/۳×۱۸/۹سم [ف: ۱ - ۱۴۱]

۱۴۲. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۷۷۴
خط:نسخ،بی کا، تا: قرن ۱۳؛ کاغذ: فرنگی آهار مهره، جلد: میشن سرخ، ۱۶۶گ، ۱۵ سطر، اندازه: ۱۲/۶×۲۰/۳سم [ف: ۱ - ۱۴۱]

۱۴۳. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۱/۵۰۲۱-۲۵/۱۱۱
آغاز: الباب الاول وفیه ثلاث فصول الفصل الاول فی معرفة الله ... قال الله تعالی فاعلم انه لا اله الا هو و قال رسول الله؛ **انجام:** و فعله صونا علی دینکم فانه لیس بحقیقه الحوط و الحیوطة و الصیانة علی مصالح الشیء.
خط: نسخ، بی کا، تا: قرن ۱۳؛ ۵۹گ، ۳۲ سطر، اندازه: ۱۵×۲۰سم [ف: ۳ - ۱۱۰۹]

۱۴۴. قم؛ طبسی؛ شماره نسخه:۲۶۰/۱
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، کا: اواسط نسخه به خط محمدعلی حائری سنقری نونویس شده، تا: قرن ۱۳؛ در اول نسخه در مؤلف جامع الاخبار، احتمالات مختلفی ذکره شده از جمله شیخ صدوق و فضل بن حسن طبرسی و محمد بن محمد شعیری و نعمانی به عنوان مؤلفین احتمالی کتاب ذکر شده؛ مصحح، محشی؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۱۰۳گ، ۱۷ سطر، اندازه: ۱۵/۵×۲۱/۵سم [ف مخ: ۱ - ۱۴۹]

۱۴۵. تهران؛ شورا؛ شماره نسخه:۲۵۸/۲-طباطبائی
آغاز: برابر؛ **انجام:** عند طلوع الفجر یوم الجمعة فی عام الفیل و هو یوم شریف عظیم البرکة و فی صومه فضل کثیر و ثواب جزیل و هو احد ...
بی کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: انجام؛ کاغذ: فرنگی آهار مهره سفید و زرد، جلد: تیماج قرمز، ۴۳گ (۷۳-۱۱۵)، اندازه: ۱۵×۲۰سم [ف: ۲۲ - ۸۳]

۱۴۶. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۱۵۴۵
آغاز: برابر؛ **انجام:** فقال (ص) من طال عمره وحش عمله و قال الاخریا رسول الله.
خط:نستعلیق خوش،بی کا،تا:اوایل قرن۱۳؛افتادگی:انجام(دوورق)؛ واقف:حسن فرید محسنی،شهریور۱۳۵۴؛کاغذ:نخودی، جلد: تیماج عنابی،۷۶گ، ۲۰ سطر، اندازه: ۱۵/۷×۲۱سم [ف: ۱۴ - ۲۰۳]

۱۴۷. قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه:۲۷۱۱
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، بی کا، تا: ۱۲۱۰ق؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۲۱۳گ، ۱۲ سطر، اندازه: ۱۲×۱۹سم [ف مخ: ۲ - ۵۲۸]

۱۴۸. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۳۲۹۹
آغاز و انجام: برابر
خط: نستعلیق، بی کا، تا: دوشنبه ۱۹ محرم ۱۲۲۳ق؛ مذیل است به ۳ ورق در فرمایشات امام سجاد (ع) به شبلی درباره اعمال حج و فلسفه آن؛ واقف: اسماعیل مصنع رضوی، آبان ۱۳۶۲؛ کاغذ: فستقی و آبی آهاری، جلد: تیماج قهوه‌ای، ۱۴۹گ، ۱۸ سطر، اندازه: ۱۵×۲۰/۵سم [ف: ۱۴ - ۱۹۹]

۱۴۹. خوی؛ نمازی؛ شماره نسخه:۳۷۱
دارای ۱۲۸ فصل و مشابه جامع الاخبار؛ خط: نسخ، بی کا، تا: ۱۶ ربیع الثانی ۱۲۲۵ق؛ واقف: ساجدی؛ جلد: تیماج مشکی، ۱۳ سطر، اندازه: ۱۶×۲۱سم [ف: - ۱۸۸]

۱۵۰. آران کاشان؛ محمد هلال؛ شماره نسخه:۱۴۷
آغاز و انجام: برابر
کامل؛ خط: نسخ، بی کا، تا؛ محشی؛ تملک: غلامرضا بن محمدعلی آرانی به سال ۱۲۲۵ق با «عبده غلامرضا بن محمدعلی» (بیضی)؛ جلد: مقوا اسلیمی با عطف تیماج سیاه، ۱۷۸گ، ۱۰ سطر، اندازه: ۱۴×۱۹سم [ف مخ: - ۳۷]

۱۵۱. یزد؛ سریزدی؛ شماره نسخه:۲۴/۲
خط: نسخ، بی کا، تا: ذیحجه ۱۲۳۱ق؛ جلد: مقوایی، ۷۱گ (۲۲پ-۹۲ر)، ۲۱ سطر، اندازه: ۱۵/۵×۲۱/۵سم [ف: ۱ - ۲۶]

۱۵۲. یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه:۲۱۷۷/۴
آغاز: عن النبی ص قال الرجال الواحد من اهل الجنة سبعمائه ضعف مثل الدنیا؛ **انجام:** و حشره فی صورة الذر بلحمه و جسمه و جمیع اعضائه و روحه حتی یورده مورده.

خط: نسخ، کا: محمد صادق بن محمد تقی بن ملا سلطان محمد، تا: ذیحجه ۱۲۳۱ق؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ اهدایی: وزیری؛ کاغذ: مختلف، جلد: مقوایی روکش کاغذ سبز، ۳۶گ (۷۳-۱۰۸)، اندازه: ۱۰×۲۰سم [ف: ۴ - ۱۱۹۲]

۱۵۳. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۳۷۰/۱

آغاز: برابر

احتمالاً در این نسخه ما مطالبی افزوده یا کم شده باشد؛ خط: نسخ،کا:محمد حسین بن رستم استرآبادی،تا:۱۲۳۷ق؛ جلد: تیماج مشکی،۱۰۳گ (۱پ-۱۰۳پ)، اندازه: ۱۶/۵×۲۱سم [ف: ۱ - ۴۸۱]

۱۵۴. تهران؛ الهیات؛ شماره نسخه:۶۶۱/۲

خط: نسخ، کا: عبدالله بن محمد باقر حسنی حسینی، تا: ۳ رجب ۱۲۴۰؛ کاغذ: هندی، جلد: تیماج مشکی، ۷۵گ (۸۵پ-۱۵۹پ)، ۲۵ سطر (۷/۵×۱۸)، اندازه: ۱۳×۲۱سم [ف: - ۳۵۲]

۱۵۵. تهران؛ شهشهانی ، حسین؛ شماره نسخه:بدون شماره

کا:علی اکبر تفرشی،تا: ۱۲۴۰ق،جا:همدان[میراث اسلامی: ۵ - ۵۹۷]

۱۵۶. تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه:۲۰۷۳-عکسی

آغاز و انجام: برابر

۱۴۰ فصلی، نمایه این فصل‌ها در آغاز آورده شده؛ خط: نسخ خوش، بی‌کا، تا: ۱۲۴۰ق؛ وقف‌نامه بر گروه شیخیان کرمان به تولیت محمد خان نوشته ۳ ربیع الثانی ۱۲۸۹ق؛ ۳۰۱ص، ۱۸ سطر (۸/۵×۱۶/۵)، اندازه: ۲۱×۳۰سم [ف: ۱ - ۹۲]

۱۵۷. قم؛ دارالحدیث؛ شماره نسخه:۳۱/۱

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا: میر سید محمد بن میر محمد هادی بن میر مؤمن بن میر محسن بن میر شریف بن میر نورالله بن سید محمد شاه حسینی مرعشی شوشتری، تا: اول جمادی الثانی ۱۲۴۳ق؛ افتادگی: وسط؛ مصحح، و معانی بعضی از لغات از «صحاح اللغة» و «مجمع البحرین» در حاشیه؛ ۱۳۵گ (۱پ-۱۳۵ر)، ۱۸سطر [ف: - ۴۷]

۱۵۸. قم؛ معصومیه؛ شماره نسخه:۲۹۲/۲

آغاز و انجام: برابر

در چهارده باب دارای یکصد و بیست و سه فصل؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: جمعه ۲ ذیحجه ۱۲۴۴ق؛ جلد: تیماج سرخ، ۵۹گ (۶۸ر-۱۲۶ر)، اندازه: ۱۷×۲۲سم [ف: ۱ - ۲۸۵]

۱۵۹. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۳۶۵۵۴

خط: نسخ خوش، کا: میرزا محمد بن امام قلی مریدی، تا: شنبه ۷ رجب ۱۲۴۵ق؛ اهدایی: رهبری، مهر ۱۳۸۶؛ کاغذ: نخودی فرنگی، جلد: تیماج مشی، ۷۹گ، ۲۱ سطر، اندازه: ۱۵×۲۱سم [اهدائی رهبر: ۲ اخبار۱ - ۲۴۰]

مشهد؛ شیخ علی حیدر؛ شماره نسخه:۸۴۰/۲

همان نسخه بالا [مؤید: ۲ - ۲۷۹]

۱۶۰. قم؛ مفتی الشیعه؛ شماره نسخه:۳۵

آغاز: بعد الرسل و الصلاة علی خاتم الانبیائه و سید اصفیائه

خط: نسخ، کا: سید محمد بن میر علیرضا کلوری، تا: پنج‌شنبه ۱۴ ذیقعده ۱۲۵۱ق، جا: رشت؛ افتادگی: آغاز؛ مصحح، محشی؛ جلد: تیماج مشکی، ۱۶۵گ، ۱۱ سطر، اندازه: ۱۱×۱۸سم [ف: ۴۳]

۱۶۱. همدان؛ مدرسه غرب؛ شماره نسخه:۴۶۸۳/۲

خط: نسخ، کا: محمد ابراهیم بن محمد قاسم، تا: ۱۱ ذیقعده ۱۲۵۲ق، جا: همدان مدرسه شیخ علی خان؛ قطع: خشتی [رشت و همدان: ف: - ۱۵۲۴]

۱۶۲. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۲۶۹۱-۱۴/۱۴۱

آغاز: تقاصرت عن بلوغ ادهانا فضلا عن الترقی الی اعلاها فلذا لو ارغب احسابا اعرض عنه ... و فیه ثلاثه فصول الفصل الاول فی معرفة الله الفصل الثانی فی التوحید الفصل؛ **انجام:** برابر

کا: ابوالقاسم زیتون رودباری، تا: پنج‌شنبه دهه اول ذیحجه ۱۲۵۵ق، جا: قزوین؛ افتادگی: آغاز؛ جلد: پارچه، ۹۱گ، ۱۶ سطر، اندازه: ۱۴×۲۱سم [ف: ۳ - ۱۱۰۹]

۱۶۳. تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه:۱۷۶۴-عکسی

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ تحریری، بی‌کا، تا: ۷ جمادی الثانی ۱۲۵۵ق؛ محشی برخی از آنها با نشانی «تفسیر بیضاوی» و «تفسیر» و یا «تفسیر قاضی» و برخی «صحاح» می‌باشد؛ ۱۸۹ص، ۱۷ سطر (۱۱/۵×۲۱)، اندازه: ۲۱×۳۰سم [عکسی ف: ۱ - ۹۳]

۱۶۴. اراک؛ دهگان؛ شماره نسخه:۳۱۴

۱۳۵ فصل؛ خط: نسخ، کا: مسیب ابن محمد رضوی، تا: ۱۲ شوال ۱۲۵۶ق؛ مصحح، دارای گواهی «بلاغ» به استناد «بلغ من الاول الی آخره»؛ مهر: «الواثق بالله الغنی و عزیز عبده سمی الله ...» (بیضی)؛ یادداشت «ملا محمد حسن خلف آخوند ملا عبدالله قاضی شیخ الاسلام آشتیان» مورخ محرم الحرام بعد از خاتمه؛ کاغذ: کرم، جلد: چرم قهوه‌ای، ۱۷۲گ، ۱۵ سطر، قطع: نیم رقعی، اندازه: ۱۱×۱۵سم [ف: ۲ - ۴۱۰]

۱۶۵. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۹۴۵/۱

خط: نسخ، کا: سید علی موسوی، تا: شنبه ۱۱ جمادی الاول ۱۲۵۷ق؛ کاغذ: پسته‌ای، جلد: میشن سیاه، ۹۸گ (۹پ-۱۰۶پ)، ۱۹ سطر، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۵ - ۲۱۸]

۱۶۶. رشت؛ جمعیت نشر فرهنگ؛ شماره نسخه:۵۸ج

خط: نسخ، کا: ابو القاسم بن سید علی اشتهاردی، تا: شعبان ۱۲۵۷ق، اندازه: ۱۶×۲۱سم [رشت و همدان: ف: - ۱۱۰۶]

۱۶۷. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۳۸۷۷/۱

آغاز و انجام: برابر

مکرر نسخه ش ۱۵۴۴ ع است که در فهرست انوار ج ۱۰ ص ۴۴ معرفی شده لیکن انوار باب ۱۴ را شامل چهار فصل نوشته و نسخه زیرین ۳۴ فصل است. در برگ ۱۴۲ ب از گفته مجلسی آورده که مؤلف ناشناس است. بعدا گوید: لیکن در فصل ۱۳یا ۱۴در تقلیم اظفار مؤلف خود را (محمد بن محمد) نامیده است؛ خط: نسخ خوش، بی‌کا، تا: ۱۲۵۷ق؛ مصحح؛ کاغذ: اصفهانی نخودی، جلد: تیماج حنایی، ۱۰۵گ (۱پ-۱۰۵ر)، ۱۶ سطر (۷/۶×۱۶)،

اندازه: ۱۴/۲×۲۰/۲سم [ف: ۱۷ - ۱۱۶]

۱۶۸. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۱۷۴۴

آغاز: من التغیر فی الدین و یحصل فیما یسئلهم العلم الیقین

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ربیع الثانی ۱۲۵۸ق؛ افتادگی: آغاز (ورق اول)؛ واقف: سید احمد ترابی، خرداد ۱۳۵۶؛ کاغذ: شکری، جلد: تیماج قهوه‌ای،۱۷۵گ،۱۴سطر،اندازه:۱۳/۵×۲۰/۲سم[ف:۱۴-۲۰۲]

۱۶۹. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۴۹۸۴/۲-۲۵/۷۴

آغاز: برابر؛ **انجام:** مژده ده کسانی را که روند درتاریکیها بمساجد بنور تمام در روز قیامت در قیامت تمت

همراه با ترجمه فارسی؛ کا: محمدتقی بن ملا محمد جعفر، تا: ۱۲ شعبان ۱۲۵۸ق؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۶۳گ، ۲۱ سطر، اندازه: ۱۶×۲۱سم [ف: ۳ - ۱۱۰۷]

۱۷۰. خوانسار؛ فاضل؛ شماره نسخه:۳۹۴

خط: نسخ، کا: ابو تراب بن محمد صادق موسوی، تا: دوشنبه ۱۵ صفر ۱۲۵۹ق؛ مصحح، محشی؛ مهر: «ابوتراب الموسوی» (بیضی)؛ تملک: «حسین انباری» با مهر «الواثق بالله الغنی عبده حسین» (بیضی)؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۱۸۵گ، ۱۲ سطر، اندازه: ۱۰/۵×۱۵سم [ف: ۲ - ۷۸]

۱۷۱. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۴۲۶۲

خط: نسخ، بی‌کا، تا: ربیع الاول ۱۲۵۹ق؛ مهر: کتابخانه فضل الله نوری (مربع بزرگ)، «عبده محمود بن حسین الموسوی» (بیضی) ظاهراً از کاتب؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۱۴۸گ، ۱۸ سطر، اندازه: ۱۶×۲۱سم [محدث ارموی مخ: ۱ - ۴۷۸]

۱۷۲. خوی؛ نمازی؛ شماره نسخه:۴۲۰/۱

مشابه جامع الاخبار ردیف دوم می‌باشد؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۲۵۹ق؛ جلد: تیماج مشکی، ۱۵ سطر، اندازه: ۱۴×۲۰سم[ف:۲۱۰]

۱۷۳. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۸۶۷/۱

۱۲۸ فصل دارد و در خطبه افتتاح آن، نام کتاب معارج الیقین ذکر شده:«و بعد ذلک اوردت اشیائا کما ذکرت فی فهرسته و ... و سمیته بمعارج الیقین فی اصول الدین لمن اراد کمال التقوی؛ خط: نسخ، کا: احمد بن محمد، تا: ۱۲۵۹ق؛ کاغذ: فرنگی شکری و حنایی، جلد: تیماج سیاه، ۹۶گ (۱پ-۹۶)، ۲۰ سطر (۱۰×۱۵)، اندازه: ۱۴×۲۰سم [ف: ۱۳ - ۳۸۲]

۱۷۴. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۴۳۰۸/۱

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا: محمد صالح بن عبدالرحیم اشتهاردی، تا: شنبه ۱۶ شعبان ۱۲۶۰ق، جا: مدرسه صالحیه؛ محشی؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۸۷گ (۱پ-۸۷پ)، ۱۸ سطر، اندازه: ۱۸×۲۲/۵سم [محدث ارموی مخ: ۱ - ۴۷۸]

۱۷۵. خوانسار؛ فاضل؛ شماره نسخه:۷۵

خط: نسخ زیبا، بی‌کا، تا: جمادی الاول ۱۲۶۱ق؛ مصحح؛ جلد: تیماج مشکی، ۱۳۳گ، ۱۷ سطر، اندازه: ۱۳/۵×۲۱/۵سم[ف:۱-۵۸]

۱۷۶. چالوس؛ امام صادق؛ شماره نسخه:۴۷۹/۲

خط: نسخ، کا: محمد نبی بن عبدالعلی دینائی نوری، تا: ۱۲۶۲ق؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۱۸سطر، اندازه: ۱۸×۲۳سم [ف: - ۲۶۰]

۱۷۷. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۹۹۸۷

آغاز و انجام: برابر

مذیل به فضیلت تلاوت فاتحة الکتاب است در ۳ برگ؛ خط: نسخ، کا: محمد رضا صباغ، تا: ۱۵ جمادی الاول ۱۲۶۲ق؛ اهدایی: رهبری، خرداد ۱۳۷۳؛ کاغذ: شکری آهار مهره، جلد: تیماج مشکی، ۷۶گ، ۱۶ سطر، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۲۶ - ۲۰۹]

۱۷۸. مشهد؛ شیخ علی حیدر؛ شماره نسخه:۷۷/۲۹

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، کا: ابوالقاسم حسینی تفریشی، تا: ۱۲۶۳ق؛ جلد: چرم سبز، ۳۶گ (۱۱۷پ-۱۵۲ر)، ۳۳ سطر، اندازه: ۲۱/۵×۳۴/۵سم [مؤید: ۳ - ۶۳۴]

۱۷۹. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۹۶۲۲

آغاز: اما بعد فانی قد کنت ابن عشرین حتی ذرف مسنی الی خمسین متشوق الی جمیع کتاب یشتمل؛ **انجام:** برابر

خط: شکسته نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۲۶۴ق؛ کلا درحاشیه کتابت شده؛ این رساله به نسخه ۱۶۵۹۰ ضمیمه شده است؛ واقف: حسین نمائی، ۱۳۶۷؛ کاغذ: شکری آهارو مهره، جلد: مقوا، ۶۰گ، اندازه: ۱۴/۵×۲۱سم [ف: ۱۴ - ۲۰۶]

۱۸۰. قم؛ دارالحدیث؛ شماره نسخه:۳۰/۷

خط: نسخ زیبا، کا: احمد بن عباس بن علی یزدی، تا: شنبه ۱۲ جمادی الثانی ۱۲۶۵ق؛ بعضی از لغات در بین سطور به فارسی ترجمه شده؛ مصحح؛ ۷۲گ، ۱۹سطر [ف: - ۴۷]

۱۸۱. رشت؛ جمعیت نشر فرهنگ؛ شماره نسخه:۳۸/۳ج

بی‌کا، تا: ۱۲۶۵ق [رشت و همدان: ف: - ۱۱۹۳]

۱۸۲. مشهد؛ الهیات؛ شماره نسخه:۱۴۸۶۱

آغاز: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: انجام (ظاهراً یک برگ)؛ مجدول، فهرست کتاب به خط محمد علی حکیم؛ تملک: محمد علی بن حاج میرزا عبدالوهاب در ۱۲۶۵ق، مرتضی بن محمد علی در ذیحجه ۱۲۸۷ق و مهرهای «محمد علی» (بادامی) و «مرتضی بن محمد علی» و «لا اله الا الله الملک الحق المبین ابن محمد علی» (چهارگوش)؛ جلد: تیماج عنابی، ۲۶۸گ، ۱۲ سطر (۶/۵×۱۰/۵)، اندازه: ۱۲×۱۷/۵سم [ف: ۲ - ۱۶۵]

۱۸۳. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۳۷۶۱

۱۴ باب ؛ خط: نسخ، کا: محمد علی بن محمد صادق زنوزی، تا: ۱۲۶۷ق، جا: کرمانشاه مدرسه شاهزاده محمد علی؛ مصحح، محشی با نشانه «ح»؛ مهر: «رب اشرح لی صدری بمحمد و علی» (خشتی) به سال ۱۲۶۸؛ یادداشت‌هایی به سال ۱۲۷۲ در کاروانسرای داراب و ۱۲۷۱ در مدرسه نظامیه شیراز و ۱۲۷۰ در مدرسه شاهزاده محمد علی؛ کاغذ: فرنگی نخودی، جلد: تیماج تریاکی، ۱۲۶گ، ۱۲سطر (۷×۱۰)، اندازه: ۱۰/۵×۱۷/۵سم [ف:

۱۶ - ۳۹۲]

۱۸۴. یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه:۱۸۲۹

آغاز: برابر

خط: نسخ، کا: محمد علی ده آبادی، تا: رمضان ۱۲۶۷ق؛ اهدایی: وزیری؛ کاغذ: فرنگی آهار مهره، جلد: تیماج عنابی، ۱۷۹گ، ۱۳ سطر (۹×۱۶)، اندازه: ۱۴×۲۱سم [ف: ۳ - ۱۰۶۶]

۱۸۵. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۵۸۴۱-۲۹/۱۸۱

آغاز: برابر؛ **انجام:** قال (ع) اذا اقبلت الدنیا علی انسان اعارته محاسن غیر واذا ادبرت عنه سلبته محاسن نفسه تم

خط: مختلف، کا: معین بن عیسی، تا: محرم ۱۲۶۸ق؛ ۱۷۶گ، ۱۵ سطر، اندازه: ۱۰×۱۷سم [ف: ۳ - ۱۱۰۷]

۱۸۶. قم؛ فیضیه؛ شماره نسخه:۲۰۵۲/۱

خط: تحریری، بی‌کا، تا: ۱۲۶۹ق، اندازه: ۱۰×۱۵سم [ف: ۳ - ۱۷۲]

۱۸۷. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۸۳۳

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، کا: عبدالله رازی، تا: ۱۲۶۹ق؛ کاغذ: فرنگی نخودی، جلد: تیماج قهوه‌ای، ۸۷گ، ۱۵ سطر (۷×۱۴)،اندازه: ۱۲/۵×۲۱سم [ف: ۸ - ۳۳۸]

۱۸۸. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۳۶۵۶۶

خط: نسخ، کا: براتعلی بن محمد تقی، تا: ذیحجه ۱۲۶۹ق؛ اهدایی: رهبری، مهر ۱۳۸۶؛ کاغذ: نخودی آهار مهره فرنگی، جلد: تیماج مشکی، ۸۰گ، ۲۱سطر، اندازه: ۱۵×۲۱سم [اهدائی رهبر: ۲ اخبار۱ - ۲۴۱]

مشهد؛ شیخ علی حیدر؛ شماره نسخه:۶۲۲/۱

همان نسخه بالا [مؤید: ۲ - ۱۳۱]

۱۸۹. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۵۰۵۶

آغاز: برابر؛ **انجام:** و قال (ع) کل حدیث بدعة و کل بدعة ضلالة و کل ضلالة فی النار.

خط: نستعلیق، کا: محمدبن صفر علی انباری، تا: ۱۲۷۰ق؛ واقف: شیخ محمد مهدی ایمن، آبان ۱۳۶۴؛ کاغذ: شکری، ۱۳۵گ، ۱۷ سطر، اندازه: ۱۵×۲۰/۴سم [ف: ۱۴ - ۲۰۲]

۱۹۰. یزد؛ سریزدی؛ شماره نسخه:۴۷

خط: نسخ، کا: میرزا ابو جعفر اردکانی، تا: پنج‌شنبه ۱۲ ذیحجه ۱۲۷۲ق، جهت ملا رضا بن محمد ابراهیم؛ مجدول، مصحح؛ وقف‌نامه کتاب به سال ۱۳۷۶؛ تملکی بدون نام به سال ۱۲۸۷ با مهر بیضوی صلوات؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۱۲۴گ، ۱۷سطر، اندازه: ۱۵×۲۲سم [ف: ۱ - ۴۵]

۱۹۱. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۴۴۷۶/۱

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا: محمد جعفر بن محمد بن محمد کافی بهاری همدانی، تا: ۱۲۷۲ق؛ دستخط نوه کاتب، مرحوم آیت الله شیخ «محمد حسین بهاری همدانی» در آغاز نسخه در معرفی کاتب؛ کاغذ: فرنگی، ۷۶گ (۱-۷۶)، ۱۶ سطر، اندازه: ۷×۱۵/۵سم [ف: ۳۶ - ۴۵۴]

۱۹۲. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۴۴۰۹

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا: عبدالعظیم بن محمد باقر زین العابدین، تا: شعبان ۱۲۷۲ق؛ محشی به فارسی و عربی در موعظه و اخلاق (از کتب متفرقه)؛واقف:سید محمدباقر سبزواری،محرم۱۴۰۵؛کاغذ:نخودی آهارمهره، ۱۱۳گ، ۱۶ سطر، اندازه: ۱۵×۲۱/۵سم [ف: ۱۴ - ۲۰۰]

۱۹۳. تهران؛ شورا؛ شماره نسخه:۱۲۳۵۹/۲۳

آغاز: برابر؛ **انجام:** و قال کل حدث بدعة و کل بدعة ضلالة و کل ضلالة فی النار.

بی‌کا، تا: ۱۲۷۲ق، جا: اصفهان؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۱۲۳ص (۳۹۰-۵۱۲)، ۲۱ سطر، اندازه: ۱۳/۵×۲۰سم [ف: ۳۵ - ۳۲۰]

۱۹۴. مشهد؛ مدرسه حاج حسن؛ شماره نسخه:۵

خط: نسخ، کا: محمد حسن بن محمد زنگانی، تا: جمعه ۲۶ جمادی الاول ۱۲۷۳ق، جا: مشهد رضوی؛ تاریخ وقف: ۱۳۰۷؛ کاغذ: حنایی و فستقی، جلد: تیماج عنابی، ۸۱گ، ۲۰ سطر (۷/۵×۱۶)، اندازه: ۱۲×۲۰/۳سم [نشریه: ۷ - ۷۶۴]

۱۹۵. مشهد؛ نواب؛ شماره نسخه:۶۰۷

آغاز: حق معرفته، قال و ما حق معرفته قال ان تعرفه بلا مثال و لاشبیه؛ **انجام:** و قال کل حدث بدعة ضلالة و کل ضلالة فی النار. قد تمت ...

خط: نستعلیق، کا: محمد حسن بن محمد بزنکانی، تا: جمعه ۲۶ جمادی الاول ۱۲۷۳ق؛ افتادگی: آغاز (دو برگ)؛ تاریخ وقف: ۱۳۰۷ق؛ کاغذ: الوان، جلد: تیماج مشکی، ۸۱گ، ۲۱ سطر (۸×۱۶)، اندازه: ۱۲/۵×۲۱سم [ف: - ۴۸۹]

۱۹۶. یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه:۱۷۷۷/۱

خط: نسخ، کا: حسن بن احمد طباطبائی، تا: ۱۲۷۳ق؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: مقوایی با تیماج مشکی، ۱۱۱گ (۱-۱۱۱)، ۱۷ سطر (۷×۱۵)، اندازه: ۱۱/۵×۲۲سم [ف: ۳ - ۱۰۵۱]

۱۹۷. خوانسار؛ فاضل؛ شماره نسخه:۲۴۲/۶

آغاز: الفصل الاول فی معرفة الله تعالی قال الله تعالی: فاعلموا انه لا اله الا الله، قال رسول الله (ص): اعرفکم بنفسه اعرفکم بربه

تمامی ابواب کتاب مگر باب اول؛ خط: نسخ، کا: محمد علی بن محمد حسن خوانساری امامی، تا: ۱۲۷۶ و ۱۲۷۷ق؛ مصحح؛ محشی؛ جلد: تیماج شتری، ۸۲ص (۱۴۴-۲۲۵)، اندازه: ۱۱/۵×۱۷/۵سم [ف: ۱ - ۲۰۷]

قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۱۸۳۱/۶

نسخه اصل: همان نسخه بالا [عکسی ف: ۵ - ۲۹۴]

۱۹۸. تبریز؛ مدرسه ولیعصر تبریز؛ شماره نسخه:۱۳/۱

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا: محمد نقی بن محمد، تا: ۲۰ ربیع الثانی ۱۲۷۷ق، جا: میر اشرف من قرا اردبیل؛ جلد: تیماج مشکی، ۱۲۲گ (۱پ-۱۲۲پ)، ۲۰ سطر، اندازه: ۱۳×۲۰سم [ف مخ]

۱۹۹. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۵۱۰۸/۲-۲۵/۱۹۸

آغاز: برابر؛ **انجام:** قال اما و عزتی و جلالی لولا ما سألتنی به لاطلت هو انک فی النار و لکن حتم علی نفسی أن لایسألنی عبد بحق محمد و آله الا غفرت له ماکان بینی و بینه و قد غفرت لک الیوم.

کا: محمد علی بن احمد خوانساری اصفهانی، تا: سه‌شنبه ۲۳ جمادی الثانی ۱۲۷۸ق، جا: اصفهان مدرسه صدر؛ بعد از پایان رساله ملحقاتی آمده که گفته شده در برخی نسخه‌ها به رساله ملحق شده، با نسخه‌ای که از روی نسخه اصل مقابله شده بود، مقابله شده؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۷۵گ، ۱۷ سطر، اندازه: ۱۰×۱۷سم [ف: ۳ - ۱۱۰۷]

۲۰۰. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۹۸۶۳

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ و نستعلیق، کا: محمد بن محمد باقر حسینی، مشهور به میرزا سید، تا: ۱۲۸۵ق؛ واقف: محمد حسن رجائی زفره‌ای، دی ۱۳۴۶؛ کاغذ: نخودی آهارمهره، ۹۳گ، ۱۷ سطر، اندازه: ۱۴×۲۱/۳سم [ف: ۱۴ - ۲۰۴]

۲۰۱. خوی؛ ملا علی خوئی (شریف)؛ شماره نسخه:۲۳

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا: مهدی بن محمد خویی ملقب به نایب، تا: صفر ۱۲۸۸ق؛ جلد: تیماج مشکی، ۲۴۳گ، ۱۴ سطر، اندازه: ۱۸/۵×۲۱/۵سم [اوراق عتیق: ۱ - ۱۲۹]

۲۰۲. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۶۶۲۹

آغاز: برابر؛ **انجام:** خالصالوجهه من اهوال یوم المحشر بحق محمد و آله افضل البریه و خیر البشر سنه ۱۲۹۸

خط: نسخ، کا: حسینعلی بن ابراهیم فرهادانی، تا: ۱۲۹۸ق؛ محشی به فارسی و عربی؛ کاغذ: نخودی، ۱۸۴گ، ۱۶ سطر، اندازه: ۱۴/۵×۲۲سم [ف: ۱۴ - ۲۰۱]

۲۰۳. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۹۶۴۶

خط: نسخ نازیبا، کا: حسین بن نظر محمد رشتی، تا: پنج‌شنبه ۶ محرم ۱۲۹۸ق؛ جلد: تیماج مشکی، ۲۰۸گ، مختلف السطر، اندازه: ۱۴/۵×۲۰سم [ف: ۲۵ - ۳۲]

۲۰۴. تهران؛ شورا؛ شماره نسخه:۹۳۲۹/۱

آغاز: برابر

خط: نستعلیق، کا: مرتضی بن حسن طباطبائی، تا: ۱۳۰۲ق؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۱۲۷گ (۲ر-۱۲۸ر)، ۱۵ سطر، اندازه: ۱۵/۵×۲۲/۵سم [ف: ۳۰ - ۷۵]

۲۰۵. قم؛ حجتیه؛ شماره نسخه:۶۱۵

این نسخه ۱۴۱ فصل دارد؛ خط: نسخ، کا: محمد تقی بن حاج عبدالرزاق ساوجی، تا: ۱۳۱۴ق [ف: - ۴۶]

۲۰۶. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۶۷۴۹

آغاز و انجام: برابر

در فصل ۳۴ ختم شده؛ خط: نسخ، کا: محمد باقر بن عبدالجواد سرچاهی قاینی، تا: ۱۳۱۸ق؛ کاغذ: نخودی، جلد: تیماج قهوه‌ای، ۸۵گ، ۲۰ سطر، اندازه: ۱۰/۵×۱۷/۵سم [ف: ۲۶ - ۲۰۹]

۲۰۷. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۹۵۵۵

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا: سید محسن بن میرزا ابوطالب موسوی خراسانی، تا: دوشنبه ۱۳ ربیع الثانی ۱۳۱۹ق؛ اهدایی: رهبری، خرداد ۱۳۷۳؛ کاغذ: شکری آهار مهره، جلد: تیماج زرشکی، ۹۱گ، ۲۱ سطر، اندازه: ۱۱×۱۸سم [اهدائی رهبر: ۲ اخبار۱ - ۲۴۱]

۲۰۸. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۴۳۱۶

آغاز: برابر؛ **انجام:** و کل الله علیه سبعة الاف من الملئکة لیحافظون و یصلون علیه الی اللیل و ان مات فی ذلک الیوم مات شهیدا.

تنها ۱۹ فصل را دارد؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۳۲۲ق؛ کاغذ: فرنگی نخودی، جلد: مقوایی با روکش پارچه‌ای مشکی، ۶۲گ، ۱۲ سطر (۹×۱۴/۵ و ۹/۵×۱۵)، اندازه: ۱۱/۵×۱۷/۳سم [ف: ۱۸ - ۲۸۰]

۲۰۹. قم؛ دارالحدیث؛ شماره نسخه:۷۵

خط: نسخ، کا: روح الله بن محمد شاه بن یوسف جرمقی، بی‌تا؛ ۸۰گ، ۱۹سطر، اندازه: ۱۰×۱۸سم [ف: - ۴۷]

۲۱۰. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۹۱۱۷

آغاز: برابر؛ **انجام:** عما سئلتنی تقال ان الغزات اذا هموا بالغرف کتب الله برایة من النار و قال بشر المستصعفین المقصودین من بعدی یا لجنة تمت ...

خط: نسخ، کا: موسوی، میر اسماعیل بن سید رضا، بی‌تا؛ ضمیمه به نسخه ۲۹۱۱۵ [رایانه]

۲۱۱. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۲۶۱۳

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: انجام؛ مصحح، محشی، مجدول، دارای رکابه؛ تملک: ریحان الله بن جعفر موسوی به سال ۱۳۲۶ق همراه مهر «العبد ریحان الله الموسوی» (بیضی)، «الواثق بالله الغنی ...» (دایره)؛ به نظر می‌رسد اندکی اختصار و گزینش در متن آن به کار رفته است؛ کاغذ: شرقی، جلد: تیماج قهوه‌ای، ۱۰۸گ، ۱۵ سطر (۶×۸)،اندازه: ۹/۵×۱۲/۵سم [ف: ۳۲ - ۲۹]

۲۱۲. تهران؛ سلطنتی؛ شماره نسخه:۱۲۴۰

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ مجدول مذهب، یک سرلوح به طرح محرابی در زمینه طلاپوش؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: مقوای روکش چرم مشکی، ۴۱۸ص، ۱۱ سطر، اندازه: ۱۶×۲۶سم [ف: ۱ - ۹۴۶]

۲۱۳. مراغه؛ عمومی؛ شماره نسخه:۱۳۹/۱

آغاز و انجام: برابر

کامل؛ خط: نسخ، کا: عبدالمهدی خوشمهری مراغی، بی‌تا؛ جلد: تیماج سیاه، ۱۲۸گ، ۲۵ سطر، اندازه: ۲۷×۳۱سم [ف: - ۲۰۱]

۲۱۴. مشهد؛ شیخ علی حیدر؛ شماره نسخه:۵۵

آغاز: برابر؛ **انجام:** علی حسن تأییده و تیسیره أولا و آخرا حمدا

متواليا حسبنا الله و نعم الوكيل.
در ۱۲۶ فصل؛ خط: نسخ، کا: عبدالله بن محمد باقر، بی‌تا؛ مصحح؛ جلد: چرم قرمز، ۱۴۵گ، ۱۵ سطر، اندازه: ۱۳×۲۵/۵سم [مؤید: ۱ – ۸۲]

۲۱۵. مشهد؛ شیخ علی حیدر؛ شماره نسخه:۲۵۲

آغاز: برابر؛ **انجام:** و يستغفرله الملك الموكل بقبر رسول الله (ص) الى أن يقوم الساعة
خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ تملک: «محمد علی»؛ جلد: چرم مشکی، ۶۵گ، ۱۲ سطر، اندازه: ۱۴×۲۰/۵سم [مؤید: ۱ – ۲۲۸]

۲۱۶. تهران؛ شورا؛ شماره نسخه:۱۶۹۰۷/۱

آغاز و انجام: برابر
در ۱۳۰فصل؛ خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: چرمی، ۱۲۶گ (۱پ–۱۲۶پ)، ۱۶ سطر (۷×۱۴)، اندازه: ۱۳×۱۹سم [ف: ۴۷/۱ – ۱۴]

۲۱۷. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۰۷۵

آغاز: برابر؛ **انجام:** له الذنوب التى اكتسبها بالنظر ... فصل فى فضائل اصلاب و ارحام النبى و على (برابر با س ۱۶ص ۲۱ چاپ ۱۲۸۳ دو سطر آخر فصل ۵)
نام مؤلف در نسخه این فهرست نیامده؛ خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ با بلاغ قرائت، مقابله شده؛ تملک: باقر بن امیر محمد؛ مهر: «لا اله الا الله الملك الحق المبين عبده محمد محسن»؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج تریاکی، ۱۷۷گ، ۱۵ سطر (۷×۱۲)، اندازه: ۱۳×۱۸/۵سم [ف: ۵ – ۱۲۶۸]

۲۱۸. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۴۳۲۸/۱

آغاز و انجام: برابر
در ۱۴ باب؛ خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ کاغذ: اصفهانی نخودی، جلد: تیماج زرشکی، ۱۴۰گ (۱پ–۱۴۰)، ۱۵ سطر (۷×۱۳/۵)، اندازه: ۱۳×۱۹سم [ف: ۱۸ – ۲۹۴]

۲۱۹. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۵۴۹

آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، کا: احمد بن حسین کرجی، بی‌تا؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج تریاکی، ۱۳۴گ، ۱۵–۲۰ سطر (۷/۵–۸×۱۳–۱۵)، اندازه: ۱۴×۲۰سم [ف: ۱۲ – ۴۵۳]

۲۲۰. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۴۴۲۹

آغاز: كلماته و اتبعوه لعلكم تهتدون و قال فى سورة الانفال يا ايها الذين امنو اطيعو الله و رسوله و لا تتولوا عنه؛ **انجام:** و وضعت رضاى فى مخالفة الهول و الناس يطلبون فى الهوى فمتى يجدون و قال (ص) اللهم من احبنى فارزقه الكفاف ...
از اواسط فصل اول از باب دوم تا اواخر فصل سی و سوم از باب چهاردهم؛ خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ مصحح؛ کاغذ: اصفهانی نخودی، جلد: تیماج مشکی، ۸۱گ، ۱۵ سطر (۸/۵×۱۴)، اندازه: ۱۴×۱۹سم [ف: ۱۹ – ۴۸]

۲۲۱. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۶۸۴

آغاز: برابر؛ **انجام:** هو القادر على ان يبعث عليكم عذابا من فوقكم او من تحت ارجلكم او يلبسكم شيعا و يذيق بعضكم بأس بعض انظر كيف
در ۱۴ باب؛ خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: انجام؛ مصحح؛ کاغذ: اصفهانی نخودی، جلد: تیماج مشکی، ۱۱۸گ، ۱۵ سطر (۷/۵×۱۲/۵)، اندازه: ۱۱/۵×۱۷/۵سم [ف: ۱۳ – ۱۱۵]

۲۲۲. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۴۰۶۱

آغاز و انجام: برابر
در ۱۴ باب؛ خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ مصحح، محشی با استفاده از کتاب‌هایی همچون «تذکره الواعظین» نصاب العابدین، شرح شهاب، قواعد شهید، ثواب الاعمال، مکارم الاخلاق، عیون اخبار الرضا، المنتخب، مهذب، کشف الغمه و کنز اللغه»؛ کاغذ: اصفهانی نخودی (و فرنگی آبی)، جلد: تیماج قهوه‌ای، ۱۲۳گ، ۱۲–۲۰ سطر (۸×۱۳/۵)، اندازه: ۱۱/۵×۱۸سم [ف: ۱۷ – ۳۸۳]

۲۲۳. قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه:۱۴۰۹/۱۵

آغاز: برابر؛ **انجام:** افترض عليه من الحج اتى مودع الكعبة فلزم حلقة الباب و نادى برفيع صوته ايها الناس فاجتمع اهل المسجد و اهل السوق
خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: انجام؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۸۶گ، اندازه: ۱۱×۱۷سم [ف مخ: ۲ – ۵۲۸]

۲۲۴. تبریز؛ مدرسه ولیعصر تبریز؛ شماره نسخه:۱۹/۵

آغاز: برابر؛ **انجام:** من منزله يريد زيارة قبر الحسين (ع) ان كان ماشيا كتب له بكل خطوة حسنة و محى عند بها سيئة حتى اذا صاروا ...
از آخر نانویس مانده؛ خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: تیماج مشکی، ۲۵گ (۸۸پ–۱۱۲ر)، ۱۸ سطر، اندازه: ۱۴×۲۲سم [ف مخ]

۲۲۵. قوچان؛ مدرسه عوضیه؛ شماره نسخه:۴۲/۳

آغاز: برابر؛ **انجام:** فصل زيادة على بن موسى بن جعفر عليهم السلام حدثنا باسناده عن الشيخ الفقيه ابى جعفر (رض) قال حدثنا محمد بن على
خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: انجام؛ جلد: تیماج مشکی، ۲۴گ (۱۸پ–۴۱ر)، ۲۰ سطر، اندازه: ۲۰×۲۴سم [ف مخ]

۲۲۶. قم؛ فیضیه؛ شماره نسخه:۱۸۱۷

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: انجام؛ ۱۱۳گ، ۱۶ سطر، اندازه: ۱۲×۱۷سم [ف: ۱ – ۶۱]

۲۲۷. قم؛ فیضیه؛ شماره نسخه:۱۲۷۹/۱

ناتمام؛ خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ ۴۴گ (۱–۴۴)، ۲۱ سطر، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۳ – ۷۵]

۲۲۸. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۸۸۸/۱

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ کاغذ: ترمه سمرقندی، جلد: میشن مشکی، ۷۸گ (۴پ–۸۱پ)، ۱۸ سطر، اندازه: ۱۵/۸×۲۸سم [ف: ۵ – ۲۱۳]

۲۲۹. تهران؛ فرمانفرمائیان، حافظ (دکتر)؛ شماره نسخه:بدون شماره/۲۶

بندی به فارسی از آن؛ خط: نستعلیق، کا: شهید قلی بن محمد تقی

حسنی، بی‌تا؛ سروته نوشته شده؛ جلد: تیماج مشکی، ۲گ (۷۶پ-۷۷ر)، قطع: ربعی [نشریه: ۷ - ۵۵۲]
تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۳۷۴۳/۲۶-ف
نسخه اصل: همان نسخه بالا [فیلمها ف: ۲ - ۲۳۹]
۲۳۰. تبریز؛ ملی؛ شماره نسخه:۳۱۸۴
آغاز: برابر **انجام:** و محی عنه اربعون الف سیئة و یرفع له من الدرجات العظیم ...
خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ مجدول و مذهب است، با سرلوح زیبا؛ کاغذ: آهار مهره نخودی و شکری، جلد: زرافشان، ۱۷۵گ، ۱۲ سطر، اندازه: ۱۴×۲۰ [ف: ۳ - ۱۲۷۶]
۲۳۱. اصفهان؛ روضاتی؛ شماره نسخه:۳۷
خط: نستعلیق، کا: محمد حسین بن محمد اسماعیل قاری نصرآبادی اصفهانی، بی‌تا؛ محشی به عربی و فارسی؛ ۱۷سطر، اندازه: ۱۸×۲۲/۵سم [ف: - ۳۵]
۲۳۲. شیراز؛ علامه طباطبائی؛ شماره نسخه:۱۵۶۸
خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ مصحح؛ اندازه: ۹/۵×۱۶سم [نسخه پژوهی: ۲ - ۱۳۷]
۲۳۳. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۹۱۸۹-۶۰/۱۲۹
آغاز: فی الزنا قال الله تعالی فی سورة النور: الزانیة والزانی فاجلدوا کل واحد منهما مائة جلدة
خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ ۶۸گ، ۱۴ سطر، اندازه: ۱۳×۲۰سم [ف: ۳ - ۱۱۱۰]
۲۳۴. قم؛ طبسی؛ شماره نسخه:۶۸۳/۲
آغاز: برابر
خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: مقوا، ۶۳گ، اندازه: ۱۴/۵×۱۹سم [ف مخ: ۱ - ۴۷۱]
۲۳۵. یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه:۲۵۱۲/۱
آغاز: برابر
خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج مشکی، ۷۲گ (۱-۷۲)، اندازه: ۱۰×۱۵سم [ف: ۴ - ۱۳۲۳]
۲۳۶. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۲۲۲۹-۱۲/۱۱۹
آغاز: برابر؛ **انجام:** وقال الحمدلله الذی اطعمنی هذا من رزقه من غیر حول منی وقوة غفرالله له ما تقدم من ذنبه و ما تاخر.
خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: انجام؛ جلد: مقوا عطف تیماج سرخ، ۱۴۴گ، ۱۷ سطر، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۳ - ۱۱۰۸]
۲۳۷. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۸۸۶۸-۵۹/۸۸
آغاز: و الرجاء به الثالث فی فضیلة الاخلاص فی العمل ... الباب الاول و فیه ثلاثة فصول الفصل الاول فی معرفة الله قال الله تعالی: فاعلم انه لا اله الا هو
خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: آغاز و انجام (یکی دو برگ)؛ ۱۰۱گ، ۱۷ سطر، اندازه: ۱۳×۱۸سم [ف: ۳ - ۱۱۱۰]
۲۳۸. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۷۸۱۴/۳-۳۹/۱۹۴
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ مصحح، با بلاغ سماع؛ جلد: تیماج مشکی، ۱۰۴گ، ۱۷ سطر، اندازه: ۱۳×۱۹سم [ف: ۳ - ۱۱۰۷]
۲۳۹. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۲۵۷۹/۲-۱۴/۲۹
آغاز: برابر؛ **انجام:** الفصل الخامس فی ثواب اداء الصلوة الخمس روی عن النبی (ص) من اقام الصوات الخمس واجتنب الکبائر السبع ... و لکل شیء سراج و سراج قلب المؤمن الصلوة ولکل شیء ثمن و ثمن الجنة
خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: انجام؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۱۸گ، ۲۳ سطر، اندازه: ۱۸×۲۷سم [ف: ۳ - ۱۱۰۸]
۲۴۰. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۹۰۶۵/۱-۶۰/۵
آغاز: علی النفسه الفصل العاشر فی کظم الغیظ الفصل الحادی عشر فی ثواب المؤمن بسبب تزاید عمره و فی فضیلته بسبب بلوغه الی اربعین سنة
خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: آغاز و وسط؛ ۴۳گ (۱-۴۳)، ۲۱ سطر، اندازه: ۱۲×۲۱سم [ف: ۳ - ۱۱۱۰]
۲۴۱. قم؛ مرکز مطالعات؛ شماره نسخه:۹۹۹
آغاز: برابر؛ **انجام:**: قال النبی ص الصدقة عشرة اضعاف و القر ض
با «جامع الاخبار» چاپ شده در تعداد فصل ها و برخی عناوین تفاوت دارد، اما آغاز و انجام و محتوای اکثر فصول آن دو یکی است، در ۱۲۸ فصل؛ خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: آغاز (پس از خطبه دو برگ) و انجام (دو برگ)؛ مصحح، دارای علامات بلاغ؛ جلد: تیماج مشکی، ۲۷۸گ، ۱۱ سطر، اندازه: ۱۰×۱۵سم [ف: ۲ - ۲۶۱]
۲۴۲. تهران؛ شورا؛ شماره نسخه:۱۸۴۴۳
با سایر نسخه ها متفاوت است؛ بی‌کا، بی‌تا [د.ث. مجلس]
۲۴۳. یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه:۲۲۸۰/۱
آغاز: الفصل فی ما ورد فی الترغیب علی التقیه؛ **انجام:** و هی علم علی کل علم قنطاریه.
بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ اهدایی: وزیری؛ کاغذ: ترمه اصفهانی، ۱۵۴گ (۱-۱۵۴)، ۱۴ سطر (۶×۱۲) [ف: ۴ - ۱۲۳۰]
۲۴۴. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۵۶۸۶
بی‌کا، بی‌تا؛ خریداری از منصور گلستانی [رایانه]
۲۴۵. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۱۹۱۶۹
بی‌کا، بی‌تا؛ انتقالی از کتابخانه پهلوی، مجموعه نوازی؛ اندازه: ۱۲×۱۸سم [رایانه]
۲۴۶. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۱۹۱۷۲
بی‌کا، بی‌تا؛ انتقالی از کتابخانه پهلوی - مجموعه نوازی؛ ۲۳۲گ، اندازه: ۲۴×۳۶/۵سم [رایانه]
۲۴۷. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۵۹۶۷
حدیث قدسی؛ بی‌کا، بی‌تا؛ خریداری از حوزه علمیه عصر [رایانه]
۲۴۸. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۳۱۸۱
آغاز: یشتمل ابوابا و فصولا جامعه للزهد و الموعظه و الترهیب و الترغیب من الاخبار المنقوله عن الائمه الاطهار؛ **انجام:** و لایکون

العبد فی الارض مصلحا حتی ... فی السماء مصلحا و عن رسول الله (ص) ...

دارای چهارده باب؛ بی‌کا، بی‌تا؛ مصحح؛ کاغذ: فرنگی نخودی، جلد: مقوایی، روکش کاغذی طرح‌دار، ۱۳۲گ، ۱۹ سطر (۷×۱۴)، اندازه: ۱۲/۵×۱۹/۵ [ف: ۱۴ - ۲۹۳]

۲۴۹. اصفهان؛ سید کشفی؛ شماره نسخه:بدون شماره

بی‌کا، بی تا [دلیل المخطوطات: ۱ - ۵۴]

۲۵۰. یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه:۳۴۳۸

آغاز: رأسی فانظر اما تسمعان؛ **انجام:** و قال النبی (ص) افضل الورع

خط: نسخ تحریری، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: مقوایی روکش کاغذ ابری عطف تیماج قرمز، ۵۱گ، ۱۸ سطر (۹×۱۵)، اندازه: ۱۶×۲۲سم [ف: ۵ - ۱۶۵۴]

۲۵۱. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۷۶۷۷-۳۹/۵۷

آغاز: مسخرات بامره الاله الخلق و الامر تبارک الله رب العالمین وقال فی سورة الاعراف اولم ینظروا فی ملکوت السماوات و الارض؛ **انجام:** برابر

خط: نسخ و نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: آغاز؛ مصحح؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۲۸۳گ، ۹ سطر، اندازه: ۱۷×۲۴سم [ف: ۳ - ۱۱۱۰]

۲۵۲. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه:۱۷۸۱

آغاز: برابر؛ **انجام:** ان ارواح المؤمنین یأتی بکل جمعة الی سماء الدنیا بجزء دورهم

خط: نسخ متوسط، بی‌کا، بی‌تا؛ واقف: سپهسالار؛ کاغذ: زرد، جلد: تیماج، ۵۶ص، ۲۱ سطر، اندازه: ۱۹/۵×۲۳/۵سم [ف: ۱-۲۴۳]

۲۵۳. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۹۸۴

آغاز: برابر؛ **انجام:** الهادین الی دینک یا ارحم الراحمین

خط:ریحان،بی‌کا، بی‌تا؛. با نسخه مطبوع، اندک تخالف در ترتیب دارد؛واقف:نائینی،مرداد ۱۳۱۱؛کاغذ:نخودی، جلد: مقوا با روکش پارچه، ۶۸گ، ۱۷سطر، اندازه: ۱۲/۵×۱۸سم [ف: ۵ - ۱۱۲]

۲۵۴. یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه:۲۰۶۹/۲

آغاز: قال النبی صلی الله علیه و آله هذا قرینی فی الدنیا و الاخره کان قرینی فی ظهر آدم علیه السلام و آدم فی الجنه؛ **انجام:** شاع الزنا و تزین الرجل بثیاب النساء

خط: نسخ و نسخ تحریری، بی‌کا، بی‌تا؛ مقابله شده؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج تریاکی، ۶۷گ (۶۳-۱۳۰)، اندازه: ۱۴×۲۰سم [ف: ۴ - ۱۱۴۷]

● جامع الاخبار (ترجمه) / حدیث / اردو

jāmi‘-ul axbār (t.)

کنتوری، تصدق حسین بن غلام حسین، ق۱۴ قمری

kantūrī, tasaddoq hoseyn ebn-e qolām hoseyn (- 20c)

وابسته به: جامع الاخبار = معارج الیقین فی اصول الدین = معارج الیقین فی اصول الدین لمن اراد التقوی = معارج التقی لمن اراد کمال التقوی؛ شعیری سبزواری، محمد بن محمد (-۷)

وی جامع الاخبار را به زبان اردو ترجمه تحت اللفظی کرده است.

مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۴۸۳۰

آغاز: بسمله، الحمدلله رب العالمین ... بعد حمد الصلاة کی عرض کرتاهی بنده عاصی خاطی گنهکار امیدوار رحمت و عفو پروردگار؛ **انجام:** خدا اسکو قبول فرمای امور اور به آخرت کاتوشه ... گناه بخشی جاوین امین ثم آمین

خط: شکسته نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۶ رجب ۱۳۴۳ق؛ اهدایی: رهبری، اسفند ۱۳۷۶؛ کاغذ: خط دار فرنگی، جلد: مقوا، عطف میشن قهوه‌ای، ۳۲۱گ، اندازه: ۱۶×۱۹/۷سم [اهدائی رهبر: ۲ اخبار ۱ - ۲۴۲]

● جامع الاخبار (ترجمه) / حدیث / فارسی

jāmi‘-ul axbār (t.)

وابسته به: جامع الاخبار = معارج الیقین فی اصول الدین = معارج الیقین فی اصول الدین لمن اراد التقوی = معارج التقی لمن اراد کمال التقوی؛ شعیری سبزواری، محمد بن محمد (-۷)

چند ترجمه از جامه الاخبار است که مترجمان آن معلوم نیست و جر آن چند نسخه همراه ترجمه نیز در ضمن رساله‌های معرفی شده در ذیل جامع الاخبار وجود دارد که باید به اینها افزوده شود.

۱. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه:۲۱۶۳/۴

آغاز: بسمله. الحمدلله الاول بلا اول کان قبله. و الآخر بلا آخر یکون بعده؛ **انجام:** تمام عرصات قیامت بمیان خلقان.

در این ترجمه فارسی یکصد و سی فصل دیده می‌شود، و فهرست آنها در آغاز هست؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: جمعه ۲۱ رمضان ۱۰۸۳ق؛ کاغذ: فرنگی سفید، جلد: تیماج مشکی، ۹۰گ (۹۷پ-۱۸۶پ)، ۲۰ سطر، اندازه: ۱۹×۲۶سم [ف: ۳ - ۴۰۵]

۲. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه:۵۳۴۸

آغاز: بسمله. حمدله ... و بعد این مجموعه‌ای است مشتمل بر ذکر اکثر بلکه جامع جمیع ادعیه ... را موسوم ساخت به «جامع» و مرتب نمود بر؛ **انجام:** وصلی الله علی محمد و آله اجمعین

خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۳ رجب ۱۰۸۳ق، ظاهراً تاریخ ساختگی باشد؛ کاغذ: فرنگی سفید، جلد: تیماج مشکی، ۱۷۲گ، ۱۵ سطر، اندازه: ۱۳/۵×۲۰سم [ف: ۴ - ۶]

۳. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۷۰۹۹

آغاز: یفزع الیهم من التغییر فی الدین و یحصل فیما سئلهم العلم الیقین؛ **انجام:** کسانی راکه روند در تاریکیها بمساجد که در آیند بنور درخشنده تمام در عرصات در قیامت بمیان خلقان.

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ربیع الثانی۱۰۸۹ق؛ افتادگی: آغاز (یک

ورق)؛ کاغذ: نخودی، جلد: تیماج مشکی، ۱۶۱گ، ۱۳ سطر، اندازه: ۱۵×۲۰/۳سم [ف: ۱۴ – ۱۴۵]

۴. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۳۳۳۷/۵-۱۷/۱۱۷

آغاز: فصل در بیان فضیلت علم و یاد گرفتن و یاد دادن و فضل علما از حضرت رسول ص منقول است که طلب علم واجب است بر هر مسلمانی به درستی که خداوند عالمیان دوست می‌داد طالبان علم را؛ **انجام:** از حضرت صادق علیه السلام منقول است که فرمودند هیچ کس نیست مگر آنکه بهره‌ای از زنا می‌یابد و زنای دهان بوسیدن است و زنای.

ترجمه ناقصی است از جامع الاخبار؛ خط: نستعلیق شکسته، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: انجام؛ جلد: مقوا عطف تیماج مشکی، ۴۴گ، ۱۹ سطر، اندازه: ۱۱×۱۸سم [ف: ۲ – ۸۶۵]

۵. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه:۸۱۶۱/۲

آغاز: بسمله. حمدله ... و بعد این مجموعه‌ای است مشتمل بر ذکر اکثر بلکه جامع جمیع ادعیه ... را موسوم ساخت به «جامع» و مرتب نمود بر؛ **انجام:** وصلی الله علی محمدوآله اجمعین

چهارده بابی است و چهاردهمین آنها ۳۴ فصل دارد؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۲ جمادی الاول ۱۲۷۱ق؛ تملک: احتشام الدوله خانلر در ذیحجه ۱۲۷۰؛ کاغذ: سپاهانی نخودی، جلد: قهوه‌ای با برگردان، ۱گ (۶۹پ)، ۱۲ سطر، اندازه: ۱۱×۱۹سم [ف: ۴ – ۶]

۶. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه:۸۴۱۰

آغاز: بسمله. حمدله ... و بعد این مجموعه ای است مشتمل بر ذکر اکثر بلکه جامع جمیع ادعیه ... را موسوم ساخت به «جامع» و مرتب نمود بر؛ **انجام:** و صلی الله علی محمدوآله اجمعین

خط: نسخ، کا: غلامعلی، تا: ۱۲۷۳ق؛ افتادگی: آغاز؛ فهرست دارد ولی آغاز آن افتاده و چهارده بابی است؛ کاغذ: فرنگی سفید آهار مهره، جلد: تیماج حنایی، ۱۱۱گ، ۱۵ سطر (۸×۱۵)، اندازه: ۱۴×۲۲سم [ف: ۴ – ۶]

● جامع الاخبار / حدیث / عربی

jāmi‘-ul axbār

شکرالله بن عبدالله، ق۱۲ قمری

šokr-ol-lāh ebn-e ‘abd-ol-lāh (- 18c)

تاریخ تألیف: ۱۱۰۷ق

کتابی در اخبار و مشتمل بر سی و سه «باب»: باب ۱. واجد سه فصل: ۱) معرفت خدا، ۲) توحید، ۳) عدل؛ باب ۲. در پانزده فصل: ۱) فضائل نبی، ۲) فضائل علی، ۳) فضائل ائمه، ۴) فضائل شیعه، ۵) فضائل اصلاب نبی، ۶) اولاد نبی، ۷) زیارت نبی، ۸) زیارت علی، ۹) زیارت حسن، ۱۰) زیارت حسین، ۱۱) زیارت علی بن حسین تا امام جعفر، ۱۲) زیارت موسی بن جعفر، ۱۳) زیارت علی بن موسی الرضا، ۱۴) زیارت محمد بن علی علیه السلام، ۱۵) زیارت علی بن محمد؛ باب ۳. در هفت فصل: ۱) شناخت ایمان، ۲) شناخت اسلام، ۳) شناخت مؤمن، ۴) حق مؤمن بر مؤمن، ۵) حال مؤمن، ۶) اخوان و زیارت ایشان، ۷) حب خدا و بغض او؛ باب ۴. در نه فصل: ۱) وضوء، ۲) وجوب صلوة خمس، ۳) ثواب از آن، ۴) فضیلت مسواک، ۵) ثواب خمس دادن، ۶) عقوبت تارک نماز، ۷) فضیلت نماز شب، ۸) فضیلت نماز جماعت، ۹) در آنچه مستحب است که به وقت دخول و خروج مسجد باید گفته شود؛ باب ۵. در سه فصل: ۱) فضیلت تهلیل و تسبیح و تحمید، ۲) استغفار، ۳) فضل صلوة بر نبی و آل او؛ باب ۶. در چهار فصل: ۱) اداء زکوة، ۲) فضل روزه ماه رمضان، ۳) فضل جهاد، ۴) ذکر فائده ایمان و صلوة و زکوة؛ باب ۷. در هفت فصل: ۱) فضیلت عدل، ۲) اعانت مومن، ۳) سرور بر مؤمنین، ۴) ایذاء مومن، ۵) ظلم، ۶) رشوه، ۷) رد مظلمه؛ باب ۸. هشت فصل، ۱) فضیلت تزویج، ۲) در آنچه مستحب است که عروس در دخول به خانه بنماید، ۳) ثواب خدمه عیال، ۴) در آنچه که کرده شود برای فرزند داشتن، ۵) ثواب از جهت فرزند، ۶) عقوبت آنکه رضایت به تزیین زن خود می‌دهد و او را از خانه خارج می‌کند، ۷) قذف زن، ۸) عقوبت آنکه نظر به زن نامحرم کند؛ باب ۹. در هشت فصل: ۱) فضیلت زهد در دنیا، ۲) برانگیختن مردم براه خدا، ۳) فضیلت اخلاص عمل، ۴) فصل ایثار و انتخاب اطاعت خدا بر اطاعت نفس، ۵) توکل، ۶) بلاء و محنه، ۷) فضیلت صبر، ۸) فضیلت شکر؛ باب ۱۰. در سه فصل: ۱) فضیلت دعا، ۲) اوقات دعا، ۳) ذکر تاخیر اجابت دعا؛ باب ۱۱. در پنج فصل: ۱) صفت فقر و فقراء، ۲) خصالی که موجب فقر است، ۳) فصل سخا و ایثار، ۴) در آنچه سائل باید در سؤال خود رعایت کند، ۵) در آنچه وارد شده در رد سؤال؛ باب ۱۱. در ده فصل: ۱) قتل مؤمن، ۲) ربا، ۳) زنا، ۴) لواط، ۵) غیبت، ۶) بهتان، ۷) کذب، ۸) خمر، ۹) شطرنج، ۱۰) غنا؛ باب ۱۳. در هفت فصل: ۱) عیادت مریض و غسل میت، ۲) ثواب مؤمن به سبب مرگش در هر روز هفته، ۳) تشییع جنازه و نماز میت، ۴) عقوبت وصی اگر به وصیت مرده عمل نکند، ۵) ثواب حفر قبر، ۶) حالت مرده به وقت خروج روح، ۷) صفت بهشت؛ باب ۱۴. مشتمل بر سی و سه فصل: ۱) مدح توبه، ۲) فضل مسلم، ۳) فضل روز جمعه، ۴) فضل اعیاد، ۵) حال مرد چون به صبا درآید، ۶) فضیلت پیری، ۷) حفظ زبان، ۸) مذمت سب بر حی و میت، ۹) ترغیب بر تقیه، ۱۰) در کظم غیظ، ۱۱) فضیلت و ثواب مومن به سبب تزاید عمر او، ۱۲) در روزی که نیکوست، ۱۴) ذکر آنچه موجب غنا و فقر می‌شود، ۱۵) اخبار از ابتدای خلق دنیا، ۱۶) خلق قاف، ۱۷) ذکر زبان سوئی که نبی امت خود را از آن بر حذر کرده است، ۱۸) موعظه، ۱۹) فضیلت انگشتری عقیق، ۲۰) فضیلت کسب جلال، ۲۱) ذم اهل روستا، ۲۲) ذم حسد، ۲۳) ذم غضب، ۲۴) در آنچه درباره چشم و داروی چشم آمده است، ۲۵) مدح صله رحم، ۲۶) مدح حسن خلق، ۲۷) در اینکه رزق مقدور است، ۲۸) فضل علم و عالم، ۲۹) فضیلت قرآن و قرائت آن، ۳۰) فضیلت بسم الله الرحمن

الرحیم، ۳۱) مدح قاری برای خدا و ذم قاری برای غیر خدا، ۳۲) فضیلت نیکوئی والدین؛ ۳۳) اخبار متفرقة.

تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۱۳۰۲

آغاز: بسمله، الحمدلله الاول بالاول کان قبله و الاخر بلا آخر یکون یعده؛ **انجام:** من الامر المختوم و خروجه فی رجب و هذه قصة طویلة و امر عظیم من شدائد.

خط: نسخ، بی‌کا، تا: محتملاً قرن ۱۲؛کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج قهوه‌ای،۱۱۱گ،۱۷سطر(۹×۱۷)،اندازه:۱۴/۵×۲۵سم[ف: ۹ – ۲۸۷]

● جامع الاخبار / شرح حدیث / عربی

jāmi'-ul axbār

گیلانی، محمد مهدی بن اسدالله، ق۱۳ قمری

gīlānī, mohammad mahdī ebn-e asad-ol-lāh (- 19c)

تاریخ تألیف: شب دوشنبه ۳ صفر ۱۲۹۳؛ محل تألیف: کرمان

در گزارش حدیث‌هایی که در «شرح الزیارة الجامعة» شیخ احمد احسایی (-۱۲۴۲ق) آمده است. به دستور استادش که با همه تجلیلی که از وی کرده نام او را نبرده است. وی شاگرد دو تن، حاج محمد کریم خان و فرزندش شیخ محمد بوده و روزگار تألیف کتاب، روزگار استاد دوم او می‌باشد. (احمد منزوی)

[الذریعه ۳۸/۵؛ فهرستواره منزوی ۲۷۴۵/۴ «مقداریه»؛ دنا ۵۳۷/۳]

تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه:۱۹۱۴-عکسی

آغاز: الحمدلله الذی صدورنا بزیارة اولیائه و الصلاة علی محمد و آله ... و بعد، فقول اقل عبادالله.. مهدی بن اسدالله ان هذه تذکرة للآثار و تبصرة للاخبار التی رواها شیخنا ... الشیخ احمد بن زین الدین الاحسایی؛ **انجام:** قال ظهرت الموجودات من باء بسمله. و قد فرغ من هذه الرسالة مؤلفها.. مهدی بن اسدالله الرشتی اللاهیجانی بعد انتصاف لیلة الاثنین ثالث شهر صفرالمظفر من سنة (۱۲۹۳)

خط: تحریری، کاتب = مؤلف، تا: اندکی پس از۱۲۹۳ق، جا: کرمان؛ شاید به خامه نگارنده و یا اندکی پس از ۱۲۹۳ق ... فی بلدة کرمان صانها...مصلیا مستغفرا؛باتعلیقه‌ای از سرکار عبدالکریم بن ابراهیم برای کسی که نامش سیاه شده است؛ ۲۷۰ص، ۱۷ سطر (۱۵/۵×۲۲)، اندازه: ۲۱×۳۰سم [عکسی ف: ۱ – ۹۲]

● جامع الاخبار / گوناگون / عربی

jāmi'-ul axbār

شامل: اماکن و آثار تاریخی موجود در قسطنطنیه به سال ۹۹۲ (به نقل از کشکول) ... اسماء الانبیاء الذین ذکروا فی القرآن العزیز، ما فی القرآن من الکلمات (الحروف)؛ کتب خواجه مسعود البخاری الی العلامة التفتازانی؛ من کتاب ارشاد القاصد الی اسنی المقاصد؛ قال المحقق الدوانی فی الانموذج.

تهران؛ شورا؛ شماره نسخه:۸۷۹/۲۳-طباطبائی

کا: محمد بن میرزا محمد حسینی، تا: قرن ۱۱؛ کاغذ: اصفهانی رنگارنگ، جلد: تیماج عنابی، ۷۹گ، اندازه: ۱۲×۲۰/۲سم [ف: ۲۳ – ۱۷۳]

● جامع الاخبار / حدیث / عربی

jāmi'-ul axbār

مشتمل است بر: کتاب التوحید باب حدوث العالم و اثبات المحدث، باب فی التوحید و معناه، باب جامع فی اصول التوحید و فروعه، باب انه لایعرف الا به، باب فی تنزیهه تعالی عن الجسم و الصورة، باب الکون والمکان، باب فی ابطال الرؤیة، باب فی حدوث الاسماء، باب معانی الاسماء، باب فی العلم، باب البداء، باب معانی الالفاظ اردت فی الکتاب، باب النوادر فی التوحید، باب فی المشیة و الارادة، باب السعادة و الشقا، باب نفی الجبر و التفویض ... کتاب الحجة و الامامة، باب ان الارض لا تخلو من حجة، باب عدم الفرق فی المعرفة و عدمها، باب آخر فی معناه، باب فی فضل الامام و صفاته، باب ان الولایة من دعائم الاسلام، باب فی ان الائمة صلی الله علیهم شهداء الله علی خلقه ... باب ذکر امیرالمؤمنین صلی الله علیه.

مشهد؛ گوهرشاد؛ شماره نسخه:۲۰۴۲

آغاز: [انا] مدینة العلم و علی بابها فمن اراد العلم فلیأت الباب؛ **انجام:** و قام مسرعا حتی دخل الیها و بکی و امر النسا ان یغسلنها و اعطاهن

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ محشی به لفظ «منه دام ظله»؛ کاغذ: نخودی آهار مهره، جلد: تیماج قهوه‌ای، ۱۴۱گ، ۱۹ سطر، اندازه: ۱۲/۵×۱۸/۵سم [ف: ۵ – ۴۱۹]

● جامع الاخبار / حدیث / عربی

jāmi'-ul axbār

غیر همانند:

۱. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۳۲۱۴۶

آغاز: هذه الاحادیث منقول ... بسمله و به ثقتی فی العلم عن جابر قال قال رسول الله صلی الله علیه و آله و سلم ساعة من عالم یتکیء علی فراشه ینظر فی علمه خیر من عبادة العابد سبعین عاما؛ **انجام:** و الله لکلامک علی اشد من کلام الاعرابی و لقد ضاقت الدنیا علی بحذافیرها

منتخب؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ اهدایی: رهبری، بهمن ۱۳۸۲؛ کاغذ: نخودی آهار مهره، جلد: تیماج زرد اخرا، ۱۳۲گ، ۱۷سطر، اندازه: ۱۲×۱۸/۵سم [اهدائی رهبر: ۲ اخبار۱ – ۲۴۲]

۲. زنجان؛ امام جمعه؛ شماره نسخه:۱۱۸

خط: نسخ، کا: عبدالغفور، تا: ۲۳ رجب ۱۱۳۱ق؛ مصحح، محشی؛ مهر دایری وقف کتاب بر خزانه مجتهدیه؛ جلد: تیماج قهوه‌ای،

۱۱۰گ، اندازه: ۱۷/۵×۲۸/۵سم [اوراق عتیق: ۱ - ۱۷۲]

۳. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۳۸۵۸۰

آغاز: حدثنا محمد بن ابراهیم بن اسحاق رحمة الله علیه قال حدثنا عبدالعزیز یحیی البصری؛ **انجام:** و الیمین الفاجرة و قطیعة الرحم» رساله منتخبی از «جامع الأخبار» محمد بن محمد شعیری (قرن ۷ق) است که شرح آن پیش از این بیان شد؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳، اهدایی: رهبری، مهر ۱۳۸۶؛ کاغذ: نخودی فرنگی، جلد: میشن قهوه‌ای، ۲۲گ، ۱۹ سطر، اندازه: ۱۰/۵×۱۷سم [اهدائی رهبر: ۲ اخبار ۱ - ۲۴۳]

۴. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۳۸۹۵

آغاز: الحمدلله الذی أعلی دعائم الدین و رفع معالم الشرع المتین بمساعی الانبیاء المرسلین و أولیائه المخلفین؛ **انجام:** فاعرف ذلک و حقق به فائدة ما کررناه فی هذا المجموع من الاحادیث

احادیث و اخبار فقهی را بدون سند در چهار قسم گرد آورده: عبادات، معاملات، ایقاعات، احکام. عناوین کتابهای فقهی «باب» می‌باشد و در پایان خاتمه‌ای در دو جمله افزوده است: جمله اول در احادیث متفرقه، دوم در احادیث متعلقه به علم و علما؛ خط: نسخ و نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ محشی با نشان «منه مد ظله» و «ربیع مد ظله» و جز اینها؛ تملک: ابراهیم بن تقی بن بابا حسینی روضه‌خوان رشتی و مهر «ابراهیم بن تقی الحسینی» (بیضی)؛ جلد: تیماج سبز، ۱۳۸گ، ۱۷ سطر، اندازه: ۱۴×۲۱/۵سم [ف: ۱۰ - ۲۷۶]

● جامع الاخبار الجسام فی احکام الحلال و الحرام / حدیث / عربی

jāmi'-ul axbār-il jisām fī aḥkām-il ḥalāl wa-l ḥarām

بحرانی، هاشم بن سلیمان، - ۱۱۰۷ ؟ قمری

bahrānī, hāšem ebn-e soleymān (- 1696)

تاریخ تألیف: ۱۴ ذیقعده ۱۰۷۹ق

ترتیب «تهذیب الاحکام» شیخ طوسی است که برای آسانی کار مراجعین ساخته و روایت‌هایی که با عنوان «زیادات» در دنباله بعضی ابواب بوده یا احادیثی که در جاها و ابواب مناسب‌تری باید گذاشته شود، هر کدام را در جای مناسب خود قرار داده و گاهی پاره‌ای از روایت‌ها را در ابواب مختلف تکرار کرده با تکرار اسناد اگر در اصل مضمر ذکر شده‌اند. این کتاب به ترتیب کتاب‌های فقهی در چهار قاعده (بخش): عبادات، عقود، ایقاعات، احکام تنظیم شده و هر یک از قواعد دارای چند کتاب می‌باشد. در پایان خاتمه‌ای است دارای سه «فصل»: ۱. طرق شیخ طوسی در تهذیب؛ ۲. ذکر قواعد و کتاب‌های هر یک از آنها؛ ۳. طریق بحرانی تا شیخ طوسی.

قم؛ مؤسسه حضرت آیة الله العظمی بروجردی؛ شماره نسخه:۲۰۱

آغاز: الحمد الله رب العالمین الذی بحدیثه یهتدی المتقون و بآیاته یستبصر المومنون و ببرهانه یستضیء المهتدون

جلد اول؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۲۴ شعبان ۱۳۷۳ق؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۳۵۲گ، ۳۵ سطر، اندازه: ۲۲/۵×۳۵سم [ف: ۱ - ۱۲۴]

قم؛ مؤسسه حضرت آیة الله العظمی بروجردی؛ شماره نسخه:۲۰۲

جلد دوم؛ خط: نسخ، کا: محمد بن ابی طالب رفیعی طالقانی، تا: ۳ ذیحجه ۱۳۷۳ق؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۲۲۸گ، ۳۵ سطر، اندازه: ۲۲/۵×۳۵سم [ف: ۱ - ۱۲۵]

● جامع الاخبار در مصیبت خامس آل عبا / مقتل / فارسی

jāme'-ol axbār dar mosībat-e xāmes-e āl-e 'abā

نسخه حاضر به شکل بیاض و مشتمل بر ۳۱ مجلس در وقایع کربلا و مصیبت‌های وارده بر امام حسین علیه السلام و اهل بیت ایشان می‌باشد، در پایان چندین روایت از نهج البلاغه و اشعار متفرقه‌ای در مدایح و مراثی آمده است.

یزد؛ کاظمینی؛ شماره نسخه:۳۰۶

خط: نسخ و نستعلیق، کاتب = مؤلف، تا: قرن ۱۴ق؛ برخی از اشعار آخر کتاب به خط حسین بن علی نوری و شریف بیان الحق اصفهانی جهت شیخ محمد صفی نوری (که شاید مؤلف کتاب باشد) و غلام حسین سیف الواعظین تهرانی در ۱۵ شعبان ۱۳۴۶؛ جلد: تیماج مشکی، ۸۰گ، اندازه: ۱۳×۲۱سم [ف: ۲ - ۲۷]

● جامع الاخبار فی ایضاح الاستبصار / شرح حدیث / عربی

jāmi'-ul axbār fī īḍāḥ-il istibṣār

محقق کرکی، علی بن حسین، ۸۹۰ - ۹۴۰ قمری

mohaqqeq-e karakī, 'alī ebn-e hoseyn (1486 - 1534)

وابسته به: الاستبصار فیما اختلف من الاخبار؛ شیخ طوسی، محمد بن حسن (۳۸۵-۴۶۰)

۱. یزد؛ جامع کبیر؛ شماره نسخه:۳۶

بدون نام مؤلف؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ قطع: ربعی [نشریه: ۴ - ۳۸۰]

۲. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۷۱۷۷

آغاز: الزیاده خرما و حرکه مرا عیاللسا بق فاقدم؛ **انجام:** علی ذلک الف عهد فی عنقی یطالبنی به یوم القیامه تم

خط: مختلف، بی‌کا، تا: ۱۲۶۱ق؛ افتادگی: آغاز [رایانه]

● جامع الاخبار المبوب / حدیث / عربی

jāmi'-ul axbār-il mubawwab

وابسته به: جامع الاخبار = معارج الیقین فی اصول الدین = معارج الیقین فی اصول الدین لمن اراد التقوی = معارج التقی لمن اراد کمال التقوی؛ شعیری سبزواری، محمد بن محمد (-۷)

[الذریعه ۱۵۲/۵]

یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه:۲۴۴۶/۲

آغاز: فلاشیئ هیهنا یصلح لذلک

خط: نسخ، کا: محمد هادی بن مصطفی، تا: رمضان ۹۶۸ق، جا: مشهد رضوی؛ افتادگی: آغاز؛ واقف: محمد جواد علمیه (اهدایی)؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج مشکی نرم، ۷۹گ (۲۹-۱۰۷)، ۱۹ سطر (۶/۵×۱۱)، اندازه: ۱۰×۱۵سم [ف: ۴ - ۱۲۹۷]

● **جامع الاخبار (منتخب)** / حدیث / عربی

jāmi'-ul axbār (mn.)

۳. تهران؛ شورا؛ شماره نسخه:۹۴۶۶/۲۵۳

خط: نستعلیق، کا: شمساء، شفیعی مازندرانی، تا: قرن ۱۱؛ ۲ص (۵۲۲ — ۵۲۳) [مختصر ف: - ۸۰۵]

۴. تهران؛ شورا؛ شماره نسخه:۹۴۶۶/۲۵۴

خط: نستعلیق، کا: محمد شریف قائمی، تا: صفر ۱۰۳۰ق؛ ۱ص (۵۲۴) [مختصر ف: - ۸۷۶]

● **جامع الاخبار و جامع المصائب** / تاریخ معصومین / فارسی

jāme'-ol axbār va jāme'-ol masā'eb

مشتمل بر چندین «مجلس».

یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه:۳۸۷۴

آغاز: بسمله و به نستعین، الحمدلله الذی انعم علینا بالنعم الجلیلة، و اکرمنا بالکرامة - الجلیة الجمیلة؛ **انجام:** شهید خواهد شد بجور و جفا

خط: نستعلیق تحریری، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: انجام؛ کاغذ: فرنگی، جلد: مقوایی روکش کاغذ قرمز، ۱۲۴گ، مختلف السطر، اندازه: ۱۸×۲۳سم [ف: ۵ - ۱۸۲۹]

● **جامع الاخبار و مجمع الابرار** / گوناگون / فارسی

jāme'-ol axbār va majma'-ol abrār

مجموعه جنگ‌مانندی که در آن از تاریخ، اشعار فارغ گیلانی، تعویذ و ادعیه و ... استفاده شده است و ظاهراً مؤلفش همان کاتب آن باشد.

چالوس؛ امام صادق؛ شماره نسخه:۴۳۴

خط: نستعلیق، کا: رضا کجوری، تا: ۱۲۵۲ق؛ جلد: تیماج سیاه، ۱۵۲گ، ۲۱سطر، اندازه: ۱۲×۱۷سم [ف: - ۵۷]

● **جامع الاخبار الیوسفیه** / حدیث / فارسی

jāmi'-ul axbār-il yūsufīyya

قزوینی، محمد یوسف

qazvīnī, mohammad yūsof

در این کتاب روایاتی آورده شده و سپس ترجمه شده، و این روایات راجع به پنج «مطلب» است که در چهار «فصل» می‌باشد: مطلب ۱. به دو خلقت عالم علوی و سفلی؛ ۲. احوال عالم ذر و ابتدای خلقت بنی آدم؛ ۳. عالم رحم؛ ۴. عالم تکلیف که زندگانی در دنیا باشد؛ ۵. آخرت و پس از مرگ. روی برگ اول این کتاب نوشته است که تألیف محمد یوسف قزوینی صاحب «سفینة النجاة» می‌باشد، و در الذریعه ۱۹۹/۱۲ می گوید: سفینة النجاة مشهور به مقالات از مولی علی اصغر بن مولی محمد یوسف قزوینی شاگرد مولی خلیل قزوینی و معاصر شیخ حر عاملی است. بنابر این، این انتساب در برگ اول ناصحیح است یا در نسبت کتاب به محمد یوسف قزوینی و یا در انتساب سفینه النجاة به او.

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۳۸۱

آغاز: شکر و سپاس بی قیاس مر معبودی را سزاست که هدایت کرده است ما را بر راه راست؛ **انجام:** و ریسمان مرگ را بکنده زوری پاره نمیتوان کرد، بیت بسا کرد.

خط: نسخ نازیبا، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: انجام؛ شاید به خط مؤلف باشد؛ جلد: تیماج مشکی، ۳۱۳گ، ۲۱ سطر، اندازه: ۲۱×۳۴سم [ف: ۱ - ۳۹۹]

● **جامع الأدویة** / طب / عربی

jāmi'-ul adwīya

ابن تلمیذ، هبة الله بن صاعد، ۴۶۵ - ۵۰۶ ؟ قمری

ebn-e telmīz, hebat-o-llāh ebn-e sā'ed (1073 - 1113)

قرابادینی است مشتمل بر دو «مقاله»: ۱. اودیه و اغذیه مفرده؛ ۲. ادویه و اغذیه مرکبه. مجموعاً بیست باب است. بر پشت نسخه جای سخن گویا به خط حکیم مؤمن تنکابنی صاحب تحفه، این کتاب به امین الدوله نسبت داده شده، و ظاهراً همان است که در هدیة العارفین با عنوان «أقرابادین فی عشرین بابا» آمده است.

تهران؛ شورا؛ شماره نسخه:۱۱۰۸ ط

آغاز: الحمدلله ... و بعد فان الله تبارک و تعالی لما خلق نوع الانسان اعدل مزاجا من جمیع الحیوانات ... و قد جمعت کلام جمیع الحکماء و الاطباء من الاولین و الآخرین فی الاغذیة و الادویة و جمیع ما یتناوله الانسان و فی طبایعها و منافعها و خواص کل واحد منها و ما وجدت شیئا الا و أتیته فی هذه المجلدة ... و جعلته مشتملة علی مقالتین ... و سمیته بجامع الأدویة؛ **انجام:** الذی هو منهاج لمن اراد علم الصیدنة و قانون لکیفیة عمل الأدویة من التریاقات ... و المعاجین الهاضمة للأغذیة الغلیظة ... و حاوی الاغراض المعاجین بالتجربة و مرشد بایضاح المعالجات البقراطیة. انجامه: فی احسن اوقات الزمان بلدة «تته» وقت الظهر یوم الاثنین، عشر (کذا) من رمضان، علی ید أحقر عبادالله المجیب پتائی بن

الیاس غفرالله ذنوبنا و ستر عیوبنا سنة ۱۰۲۹تم.
خط: نسخ، کا: پتائی بن الیاس، تا: ۱۲ رمضان ۱۰۲۹ق، جا: پتنه هند؛ مصحح؛ تملک: میر محمد مؤمن تنکابنی مؤلف تحفه حکیم مؤمن؛ مهر: «أدرکنی یا علی» (بیضی)؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: تیماج قرمز، ۲۴۴گ، ۲۵سطر، اندازه: ۱۶×۲۷/۲سم[ف:۲-۲۴-۱۴۳]

● **جامع الازهار فیما فی الحکمة الالهیة من اسرار** / کیمیا / عربی
jāmi'-ul azhār fīmā fi-l ḥikmat-il ilāhīya min asrār
مؤلف مطالب مهم علم کیمیا را از کتاب‌های این فن جمع‌آوری نموده است. اغلب مطالب را از کتاب «درر الانوار فی اسرار الاحجار» شیخ علی چلبی ازنیقی (۱۰۱۸ق) و شروح عزالدین ایدمر جلدکی (۷۴۳ یا ۷۶۲ق) بر «شذور الذهب» مجریطی اندلسی، نقل نموده است.

قم؛ مرکز مطالعات؛ شماره نسخه:۳۵۱
آغاز: بسمله و صلی الله علی سیدنا محمد و آله و سلم الفصل الاول قال المؤلف فی درر الانوار و افکار عرایس الابکار و مفتاح کنوز الاسرار فی تحقیق ماهیة الحجر المکرم و بیان سر الاسم الاعظم و الحجر الیاقوت الاحمر و المسک الاذفر؛ **انجام:** میزان فانظر فی کل معدن ما نقص من طبعه کمله من غیره و علی هذا فقس الزیادة و النقصان فی عمل المیزان لکل ترکیب و السلام
خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ اهدایی: جواد کمالیان، ۱۳۵۴ش؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۱۵۶گ، ۲۵سطر، اندازه: ۱۵×۲۲سم [ف: ۱ - ۳۰۹]

● **جامع الازهار و لطائف الاخبار** / حدیث، اخلاق / عربی
jāmi'-ul azhār wa laṭā'if-ul axbār
قیصری، رجب بن احمد، - ۱۰۸۷ ؟ قمری
qeysarī, rajab ebn-e ahmad (- 1677)
تاریخ تألیف: پنج‌شنبه ۱۱ جمادی الثانی ۱۰۶۰ق؛ محل تألیف: تیرلواء زیر
شامل ۹۷ «باب» و هر یک حاوی چند «فصل» در پند و اندرز و آداب و برخی از موضوعات اخلاقی و عبادی با استفاده از آیات قرآنی و روایات نبوی (ص) است.
آغاز: حمدا لمن جعل حدائق اقتدائنا منورة بدنوار الایمان و شکرا لمن شرح صدورنا مشرفة بأزهار التصدیق و اسرار القرآن. حمدا لمن جعل حدائق اقتدائنا منورة بدنوار الایمان و شکرا لمن شرح صدورنا مشرفة بأزهار التصدیق و اسرار القرآن.
انجام: والخامس أن یحب الصالحین و یخالطهم و یجالسهم لان واحدا منهم اذا غفرله یشفع لاخوانه و اصحابه ذکره فی المشکاة.

۱. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۲۵۸۱
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ محشی از کتابهای مختلف؛ جلد: مقوایی عطف تیماج قهوه‌ای، ۲۴۳گ، ۲۱ سطر، اندازه: ۱۵×۲۲سم [ف: ۷ - ۱۷۰]

۲. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۵۳۹۱
آغاز: برابر؛ **انجام:** کذا فی تفسیر العیون و ابی اللیث قال علی علیه السلام اذا کذب العبد
ناقص و موجودی تا «الباب الثانی و الثلاثون فی فضائل رمضان» می‌باشد؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ دارای سرلوح مزدوج منقش؛ واقف: جعفر زاهدی، دی ۱۳۷۷؛ کاغذ: نخودی آهار مهره، جلد: تیماج زرشکی، ۹۵گ، ۲۱ سطر، اندازه: ۱۴/۵×۲۱/۵سم [ف: ۲۶ - ۲۱۳]

← جامع الاسرار ← سرائر الاولیاء

● **جامع الاسرار = سر الاسرار** / کیمیا / عربی
jāmi'-ul asrār = sirr-ul asrār
طغرائی، حسین بن علی، ۴۵۵ - ۵۱۴ قمری
toqrā'ī, hoseyn ebn-e 'alī (1064 - 1121)
چلبی آن را جامع الاسرار و تراکیب الانوار در علم اکسیر خوانده است (کشف الظنون ج۱ص۵۳۴). یکی از آثار طغرائی «جامع الاسرار» در سیمیا و کیمیا است که مادر و زاینده علم شیمی امروز بوده، به مناسبت محیط آن روزگار آمیخته با خرافات بوده است نگارنده در آغاز کتاب می‌گوید: «شنیده‌ام که تو (گویا خطاب به شاگرد مؤلف باشد) به دنباله عوام مردم و نیز برخی از ویژگان رفته و این صنعت شریف را منکر گشته‌ای». سپس به دفاع از آن برخاسته است او کتاب را در دو جزء و خالی از فصل‌بندی ساخته لیکن در پایان جزء دوم کتاب از چهار باب کتاب الرحمه جابر نقل می‌کند و با چند جمله از پایان «رسائل عشر» ریسموس به کتاب پایان می‌دهد این نسخه جامع الاسرار در دو جزء است. (علینقی منزوی)
آغاز: بسمله، الحمدالله ذی الالاء یوتی الحکمة من یشاء و بعد زینک الله بالتقوی و جعل لک خیرات الاخرة ...
[دنا ۵۳۹/۳]

۱. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۱۸۷۱/۱۷
آغاز: برابر؛ **انجام:** فلنجعل ... و لتحفظ کلامنا بالکتمان.
کا: محمد نعیم محمد آبادی، تا: ۱۰۸۳ق؛ کاغذ: فرنگی، ۱۸ص (۱۸۷-۲۰۴)، ۲۵ سطر، اندازه: ۸×۱۵/۵سم [ف: ۱۰ - ۴۷۷]

۲. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:ض۱۱۰۴۸
آغاز: برابر؛ **انجام:** کتبه ابن ابی طالب علی اکبر
خط:نستعلیق،کا:علی اکبر،تا: ۱۲۶۷ق، جا: تهران [الفبائی ف: ۱۵۹]

۳. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۸۷۶۹
آغاز: برابر؛ **انجام:** یضحی عقیم الرب عن مسة حبلی بحسن

الملك الاكبرا
خط: نستعلیق، کا: کرمانشاهی، علی اکبر بن محمد، تا: ۱۲۶۷ق [رایانه]

۴. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۵۹۱۸/۵
آغاز: برابر
جزء اول و دوم؛ خط: نسخ و نستعلیق، کا: اسماعیل سمنانی، تا: ۱۲۹۰ق، جا: تهران مدرسه صدر؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۴۶گ (۱۹پ-۶۴ر)، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۱۵ - ۲۹۹]

۵. تهران؛ شورا؛ شماره نسخه:۷۳۳/۶
آغاز: برابر؛ **انجام:** فلنجعل ... و لتحفظ کلامنا بالکتمان.
بی‌کا، تا: ۱۲۹۹ق [ف: ۲ - ۴۶۵]

۶. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۰۳۴/۲
آغاز: برابر؛ **انجام:** یضحی عقیم الرب من مسه ×× حبلی تجنی الملك الاکبرا. و اذ قد بلغنا هذا الموضع فلنختم هذا الجزء من ... و شرحنا کثیرا من کتاب الرحمة و کتاب الحکیم ... فلنذکر بقیة الاسرار فی جزء آخر ...: تم الجزء الاول من کتاب جامع الاسرار فی تاریخ ۹ ذیحجه سنة ۱۳۲۵ هجری؛ جزء دوم جامع الاسرار: و بهذا الباب الرابع قد ختم ریسموس الرسائل العشر ... فان طبیعة الانسان تحب کثرة الکلام ... و نختم نحن ایضا هنا کلامنا فقد إستوفینا ... سعادة الدارین انشاء الله.
کا: حکیم میرزا قاسم علی بیگ اخگر، تا: ۱۹ ذیحجه ۱۳۲۵ق؛ کاغذ: نخودی، هندی، جلد: مقوایی، رویه کاغذ عطف تیماج سرخ، ۳۶ص (۳۱۰-۳۴۵)، اندازه: ۲۱×۳۴/۵سم [ف: ۱۱ - ۱۲۳]

۷. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:ض۱۰۸۸۶
خط: نسخ، بی‌کا، بی تا [الفبائی ف: - ۱۷۴]

۸. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۸۷۷۰
آغاز: بسمله، الحمدالله رب ولی الکفایة مبدع البرایة و منشی النهایة وصلوته علی الانبیاء المبعوثین بالهدایة و بعد؛ **انجام:** انی اول من ولد و منی ولدا المولود و نحن نختم ... لیجمع له سولة الدرارین انشاءالله تعالی
خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ ضمیمه نسخه ش ۲۸۷۶۹ [رایانه]

۹. قم؛ مرکز مطالعات؛ شماره نسخه:۲۸۱/۷
آغاز: برابر؛ **انجام:** و لیحفظ وصایا فی الکتمان و ... عندالله تعالی لیجتمع له سعادة الدارین انشاء الله تعالی
خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: تیماج زیتونی، ۸۷گ (۸۹پ-۱۷۵ر)، ۱۱سطر، اندازه: ۱۲×۲۰سم [ف: ۱ - ۲۵۱]

۱۰. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۴۶۵۴/۱
آغاز: برابر؛ **انجام:** فهذا الباب الثانی اعقد الانفاس و حلها حتی تکون فی.
خط: نسخ معرب، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: انجام؛ کاغذ: سمرقندی، جلد: تیماج مشکی، ۳۲ص (۲-۳۳)، ۲۵ سطر (۹×۱۲)، اندازه: ۱۲×۱۷سم [ف: ۱۴ - ۳۵۹۸]

● **جامع الاسرار** / رمل / فارسی
jāme‘-ol asrār
رمال اصفهانی، ملا زین العابدین بن قاسم، ق۱۱ قمری
rammāl esfahānī, mollā zeyn-ol-‘ābedīn ebn-e qāsem (-17c)

در علم رمل، دارای یک «مقدمه» و ۲۴ «باب».

تبریز؛ قاضی طباطبائی؛ شماره نسخه:بدون شماره
آغاز: سپاس و ستایش مرا خداوندی که اوهام و افهام موجودات از کنه ذات او قاصر است
بی‌کا، بی تا [نشریه: ۷ - ۵۱۸]

● **جامع الاسرار** / علوم غریبه / فارسی
jāme‘-ol asrār
زناتی
zenātī

در یک «مقدمه» و دو «مقاله».

کاشان؛ رضوی؛ شماره نسخه:۸۱/۳
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱ [نشریه: ۷ - ۴۱]

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۳۵۴۰/۳-ف
نسخه اصل: همان نسخه بالا [فیلمها ف: ۲ - ۱۷۵]

● **جامع الاسرار = کنز الاسماء = حسن و عشق = کنز الاسرار** / سیر و سلوک / فارسی
jāme‘-ol asrār = kanz-ol asmā’ = hosn va ‘ešq = kanz-ol asrār
نورعلیشاه، محمد علی بن عبدالحسین، ۱۱۶۰؟ - ۱۲۱۲ قمری
nūr-‘alī-šāh, mohammad ‘alī ebn-e ‘abd-ol-hoseyn (1747 - 1798)

در حقیقت حسن و عشق به روش عرفا و صوفیان، به نثر و نظم و مشتمل بر حکایات آموزنده‌ای چند و مناجات و نیایش به درگاه رب متعال، و در پایان فرازهایی است در فوائد خاموشی و سخن و فضیلت قناعت و حکمت و نواسنجی عدالت. این رساله بر فراز صفحه اول «مجمع الاسرار» و در بعضی فهرست‌ها «کنز الاسرار» نامیده شده است. این رساله در فهارس جز این‌که با رساله کبریت احمر درهم آمیخته، به افراد گوناگون نیز نسبت داده شده و با نام‌های پراکنده نیز ثبت و معرفی شده است. نمونه در فهرستواره منزوی با نام‌های جامع الاسرار و کنز الاسرار آمده و در عنوان «حسن و عشق» از شاه نعمة الله ولی دانسته است و حتی برخی جامع الاسرار و کنز الاسرار را دو رساله دانسته‌اند که به نظر مرادشان جدایی رساله کبریت احمر است که به درد

همین رساله دچار و با نام‌های کنز الاسرار و ... نامیده شده است.
آغاز: سپاس بی قیاس و حمد بیحد ×× مر آن کنز خفا را باد سرمد / که چون روز ازل زاحبیت دم زد ×× ز خلوتخانه در بیرون قدم زد / ... معرفت گویند که حسن علت غایی ایجاد است، و عشق اساس حسن را بنیاد، و بر هر ذی عقلی ظاهرست که حسن غیر عشق نیست اگر چه در عبارت دواست معنی یکی است و آن یکی نوریست ...
انجام: قید منه تا ننهی پا بقید ×× صید مکن تا نکنی خویش صید.
چاپ: ضمن مجموعه آثار نور علیشاه در اردیبهشت ۱۳۵۰ شمسی چاپ شده است؛ [تهران]، سنگی، ۱۲۸۳، جیبی
[الذریعة ۳۹/۵ و ۱۲۳۱/۹و ۲۶۰/۱۷و ۱۴۵/۱۸؛ نسخه‌های منزوی ۱۱۰۹/۲ و ۱۳۱۴/۲ و ۶۴/۲: نشانی ۲۰ نسخه، ۱۳۳۳/۲؛ فهرستواره منزوی ۳۱۸/۱ با عنوان «حسن و عشق» و از شاه نعمة الله ولی در ۲۵۶/۷ با عنوان «جامع الاسرار» از نورعلی شاه در ۷۷۲/۷ با عنوان «کنز الاسرار و ... » از نور علی شاه و در هر سه جا یا یک سرآغاز؛ دنا ۴۵۳/۸ که با کبریت احمر خلط شده (۱۱۷ نسخه)]

۱. تهران؛ ادبیات؛ شماره نسخه:۱۶۷/۲ حکمت
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ جلد: تیماج سرخ، قطع: ربعی[ف: ۲ - ۴۸]
۲. خوی؛ ملا علی خوئی (شریف)؛ شماره نسخه:۶۱/۲
آغاز و انجام: برابر
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ جلد: تیماج مشکی، ۲۳گ، ۱۷ سطر، اندازه: ۱۱×۱۷سم [اوراق عتیق: ۱ - ۱۴]
۳. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۵۵۲۲/۱۲
آغاز: برابر؛ **انجام:** محو کرده اند.
خط: شکسته نستعلیق، کا: حاجی حمزه، تا: ۱۷ محرم ۱۲۱۰ق؛ کاغذ: فستقی، جلد: میشن قهوه‌ای، ۱۳گ (۱۲۷ر-۱۳۹ر)، ۱۴ سطر، اندازه: ۱۳/۵×۲۰/۷سم [ف: ۸ - ۴۱۲]
۴. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۸۶۷/۳
آغاز و انجام: برابر
خط: تعلیق، کا: عباسعلی کرمانی احمد آبادی، تا: ۲ ذیحجه ۱۲۱۲ق، جا: همدان؛ ۲۵گ (۶۸ر-۹۲پ) [ف: ۳ - ۴۲۸ و ۲ - ۷۲۸]
۵. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:ض۱۰۷۸۷
خط: نستعلیق، کا: اسماعیل افشار، تا: ۱۲۲۱ق [الفبائی ف: - ۱۵۹]
۶. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۳۱۲۶/۳-۱۶/۱۳۶
آغاز و انجام: برابر
خط: نستعلیق شکسته، کا: ملا لطیف بن مرحوم محمد شفیع، تا: ۱۲ رجب ۱۲۲۴ق؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۳۳گ، ۱۳ سطر، اندازه: ۱۱×۱۷سم [ف: ۳ - ۱۱۱۱]
۷. قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه:۱۴۱۰/۲
آغاز و انجام: برابر
خط: نستعلیق، کا: محمدمحسن بن محمد کاظم مازندرانی، تا: جمادی الاول ۱۲۲۷ق؛ جلد: مقوا، ۲۴گ، ۱۵ سطر، اندازه: ۱۱×۱۷سم [ف مخ: ۲ - ۵۲۸]
۸. اراک؛ بیات، عبدالحسین؛ شماره نسخه:۷۶/۴
خط: نستعلیق، کا: امیر الشعراء رضا قلی خان هدایت صاحب مجمع الفصحاء و غیره، تا: ۱۲۳۹ق، جا: شیراز؛ کاغذ: آبی فرنگی آهار مهره، جلد: تیماج مشکی، ۱۶ سطر، اندازه: ۱۷/۵×۲۲/۴سم [نشریه: ۶ - ۱۰۷]
۹. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۵۷۹۵/۴
خط: نستعلیق، کا: محمد تقی بن حاجی تراب شیرازی، تا: ۱۲۳۹-۱۲۴۰ق؛ جلد: مقوایی عطف تیماج مشکی، ۱۹گ (۱۰۵پ-۱۲۳پ)، اندازه: ۱۰/۵×۱۶/۵سم [ف: ۱۵ - ۱۸۱]
۱۰. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۱۴۹۳/۵
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ و نستعلیق، کا: عباس بن محمد شیرازی، تا: ۱۲۵۶ق؛ جلد: مقوایی عطف پارچه، ۲۱گ (۶۶ر-۸۶پ)، اندازه: ۱۱×۱۹/۵سم [ف: ۴ - ۳۴۴]
۱۱. تهران؛ شورا؛ شماره نسخه:۱۴۳/۲
خط:نستعلیق،بی‌کا،تا:۱۲۵۷ق؛۱۱سطر،اندازه:۵×۱۱سم[ف: ۲ - ۷۶]
۱۲. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۴۰۶
آغاز و انجام: برابر
خط: نستعلیق، کا: علی بن ابی طالب، تا: دهه آخر شوال ۱۲۶۱ق؛ واقف: نایینی؛ کاغذ: سفید فرنگی آهار مهره، جلد: پارچه‌ای، ۱۹گ، ۱۷ سطر (۷/۵×۱۲/۵)، اندازه: ۱۳/۷×۲۱سم [ف: ۷ - ۲۵۳]
۱۳. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۴۷۷۹/۱۳
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ و نستعلیق، بی‌کا، تا: محرم ۱۲۶۴ق؛ کاغذ: فستقی، جلد: میشن تریاکی، ۱۲گ (۴۴ر-۵۵ر)، ۲۱-۲۵ سطر، اندازه: ۱۹/۵×۲۹/۶سم [ف: ۸ - ۸۶]
۱۴. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۳۴۳۶/۶
آغاز و انجام: برابر
خط: شکسته نستعلیق، کا: عبدالباقی بن صدرالدین محمد بن ابی تراب، فیضی کاشانی، تا: ۱۲۶۵ق؛ مصحح، مجدول؛ ۳ برگ شامل داستانی از شبلی و اشعاری از جلال الدین مولوی که به سال ۱۲۶۷ هـ در فین کاشان در منزل محمد ابراهیم نوشته شده، در پایان نسخه آمده کاتب از نوادگان فیض کاشانی است؛ کاغذ: شرقی، ۲۱گ (۲۸-۴۸)، ۱۴-۱۶ سطر مورب، اندازه: ۷×۱۳سم [ف: ۳۴ - ۱۰۰]
۱۵. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۱۵۶۷۵
آغاز و انجام: برابر
خط: شکسته نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۲۶۵ق؛ کاغذ: فرنگی نخودی، جلد: مقوای نارنجی، ۱۹گ (۲۵پ-۴۳)، ۱۳ سطر (۱۱/۵×۱۵)، اندازه: ۱۷×۲۱/۵سم [رایانه]
۱۶. تهران؛ الهیات؛ شماره نسخه:۵۰۶/۱

آغاز: بی خبر در قریه یی از عراق با زوجة اخیه و ثاق هر دو همراه در برگرفته و در بستر هوی و هوس خفته بند عصمت را گسسته و پای عفت را شکسته؛ **انجام:** برابر
در فهرست ناشناس؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۲۶۹ق؛ افتادگی: آغاز؛ مقابله شده؛ کاغذ: فرنگی آبی، جلد: تیماج مشکی، ۶گ (۲ر-۷ر)، ۱۵ سطر (۸×۱۳)، اندازه: ۱۳/۵×۱۹سم [ف: - ۳۱۳]

۱۷. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۶۲۹۴/۱
آغاز و انجام: برابر
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: پنج‌شنبه ۲۰ جمادی الاول ۱۲۷۱ق؛ جلد: ترمه مغزی میشن قهوه‌ای، ۲۱گ (۱پ-۲۱ر)، ۱۷ سطر، اندازه: ۱۶×۲۲/۵سم [ف: ۹ - ۳۱۵]

۱۸. تهران؛ موزه آستان حضرت عبدالعظیم؛ شماره نسخه:۳۶/۱
آغاز و انجام: برابر
خط: نستعلیق، کا: علی مورکانی لنجانی، تا: ۱۲۸۲ق؛ جلد: تیماج روغنی قهوه‌ای مذهب، ۲۷گ (۱پ-۲۷پ)، ۱۵ سطر، اندازه: ۱۱×۱۷/۵سم [ف: - ۹۹]

۱۹. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۹۲۰۴
آغاز و انجام: برابر
خط:شکسته نستعلیق،کا:محمد حسین،تا:۱۲۸۵ق [الفبائی ف: ۱۵۹]

۲۰. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۱۵۶/۵-ف
نسخه اصل: بادلیان E65 (ش ۲۶۳۰ و ۲۶۸۶ و ۲۶۵۶ و ۲۶۸۵)؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: سه‌شنبه ۷ محرم ۱۲۸۶ق؛ ۱۶ سطر [فیلمها ف: ۱ - ۵۷۳]

۲۱. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۲۵۸۷/۳
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ زیبا، بی‌کا، تا: صفر ۱۲۹۴ق؛ جلد: مقوایی عطف تیماج قهوه‌ای، ۳۰گ (۱۷۰پ-۱۹۹ر)، ۱۴ سطر، اندازه: ۱۵/۵×۲۱سم [ف: ۷ - ۱۷۶]

۲۲. تهران؛ موزه آستان حضرت عبدالعظیم؛ شماره نسخه:۳۷/۳
خط: نستعلیق، کا: سید شکرالله بن محمد باقر طباطبایی بیدگلی، تا: ذیحجه ۱۲۹۵ق؛ واقف حسینعلی بیدگلی کاشانی بر بقعه سعادتعلی شاه و نور علی شاه در ذیقعده ۱۳۴۲؛ واقف: حسینعلی بیدگلی کاشانی، ذیقعده ۱۳۴۲؛ جلد: تیماج روغنی مذهب، ۱۶گ (۴۶پ-۶۱پ)، ۱۴ سطر، اندازه: ۱۶/۵×۲۱سم [ف: - ۱۰۰]

۲۳. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۸۰۶۹/۵
خط: نستعلیق، کا: محمد خلیل بن محمد حسین بیرجندی قائنی، تا: ۱۲۹۵ق؛ جلد: تیماج قرمز، ۲۲گ (۶۹پ-۹۰ر)، ۱۹ سطر، اندازه: ۱۱/۵×۲۰/۵سم [ف: ۲۱ - ۷۲]

۲۴. تهران؛ نوربخش؛ شماره نسخه:۶۸۲/۲
خط:نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ کاغذ: فرنگی سفید، جلد: تیماج، ۶۶گ (۳۴۳-۴۰۸)، ۱۵ سطر، اندازه: ۱۰×۱۵سم [نشریه: ۱۳ - ۶۳]

۲۵. تهران؛ نوربخش؛ شماره نسخه:۲۷۷/۲
آغاز و انجام: برابر
حدود دو صفحه از جامع الاسرار چاپی را کمتر دارد؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: انجام؛ کاغذ: فرنگی آبی، جلد: مقوایی، ۵۸ص (۶-۶۳)، ۱۲ سطر، اندازه: ۱۱×۱۷/۵سم [ف: ۲ - ۲۱]

۲۶. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۵۰۰۵/۶
آغاز و انجام: برابر
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ کاغذ: ترمه ختائی، جلد: میشن قهوه‌ای، ۲۷گ (۱۷۶پ-۲۰۳پ)، ۱۵ سطر، اندازه: ۱۴/۷×۸/۲سم [ف: ۸ - ۱۶۱]

۲۷. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۴۵۷/۱۳
آغاز و انجام: برابر
در فهرست ناشناس و با عنوان «حکایات». این رساله حاوی تعدادی حکایت اخلاقی است. آغاز کتاب در حمد باری تعالی است و سپس حکایات بدین شرح می‌آیند: حکایت ۱. حکایت مرغ و جوجه‌ای است که بازی بدانها طمع گشاده بود، حکایت ۲. حکایت دختر پادشاه هند است، حکایت ۳. داستان غلام خوش صورت پادشاه، حکایت ۴. داستان دو تصویر داخل کلیسا، حکایت ۵. داستان دیوانه مقیم هندوستان، حکایت ۶. داستان مکالمه دو طایفه بر کنار نهری، حکایت ۷. داستان آن درویش نما، حکایت ۸ داستان حکیم حاذق، حکایت ۹. حکایت صاحبدل تنها در قصر؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: محتملاً قرن ۱۳؛کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج قرمز، ۳۹ص (۷۱۷-۷۵۵)، ۲۱ سطر (۵/۵×۱۲)، اندازه: ۱۰/۵×۱۸سم [ف: ۵ - ۶۰۸]

۲۸. تهران؛ شورا؛ شماره نسخه:۵۸۵۱/۱۱
آغاز: عفت بر تن چاک نه عقل ممیز را تمیزی و نه مدرکه را قوت ادراک شراره شره بر دل غالب شد و دل بهوا و هوس طالب الحمدلله در کرم باز بود و ملک قدم بی انباز؛ **انجام:** برابر
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: آغاز، شاید بیش از نیمی از رساله افتادگی دارد؛ کاغذ: شکری و سفید رنگ فرنگی، جلد: تیماج قهوه‌ای، ۱۷ص (۴۲۳-۴۳۹)، اندازه: ۷/۵×۱۱سم [ف: ۱۷ - ۲۶۱]

۲۹. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۵۹۲۵/۳
خط:نستعلیق،بی‌کا،تا:قرن۱۳؛ افتادگی: آغاز؛ کاغذ: فرنگی کبود، جلد: تیماج، ۱۹ سطر (۷×۱۸)، اندازه: ۱۲×۲۰سم [ف: ۱۶ - ۱۵۶]

۳۰. تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه:۲۳۸/۴
آغاز و انجام: برابر
خط: نستعلیق تحریری، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ ۲۷گ (۱۰۶ر-۱۳۲پ) [ف: ۱ - ۷۰]

۳۱. تهران؛ نوربخش؛ شماره نسخه:۶۵۷/۳
آغاز: برابر
خط: نستعلیق خوب، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ کاغذ: فرنگی نازک آهار مهره، جلد: تیماج قرمز، ۴۰گ (۱۷۴پ-۲۱۳)، ۱۲ سطر، اندازه: ۱۰×۱۵سم [نشریه: ۱۳ - ۴۴]

۳۲. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۵۰۴۳/۳
آغاز: برابر؛ **انجام:** جدا گردد ز هم تا حق و باطل.
خط: شکسته خوش، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ کاغذ: ترمه نازک رنگارنگ، جلد: ساغری مشکی، ۱۵ سطر، اندازه: ۱۳/۵×۲۱/۱سم [ف: ۸ - ۱۷۴]

۳۳. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۶۳۵۰/۲
آغاز: برابر؛ **انجام:** نار پس ... بپوش خلعتی ... برکنی از بر لباس بود و رنگ
خط:شکسته نستعلیق،بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ کاغذ: فرنگی، جلد: میشن تریاکی، ۴گ (۷پ-۱۰پ)، اندازه: ۱۰/۴×۱۵سم [ف: ۹ - ۳۴۸]

۳۴. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۳۸۴۴-۱۹/۱۷۴
آغاز: سره ما ارسلناک و سرور اصفیا محمد مصطفی (ص) و امیرالمؤمنین و امام المتقین وامین رسول رب العالمین اسد الله الغالب غالب کل غالب؛ **انجام:** آورده اند که درویش از بادیه بر آمد سوخته و کوفته و نالان اندیشه کرد که از کسی چیزی خواهد ... و اشهد ان علیا ولی الله.
از انجام ناتمام مانده است؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: انجام؛ تملک: زین العابدین به تاریخ ۱۲۳۴؛ جلد: تیماج مشکی، ۴۰۳گ، ۱۲ سطر، اندازه: ۱۱×۱۹سم [ف: ۳ - ۱۱۱۱]

۳۵. تهران؛ شورا؛ شماره نسخه:۸۵۳۷/۲
آغاز: برابر
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۳۰۳ق؛ جلد: تیماج مشکی، ۲۵گ (۱۲۵پ-۱۴۹ر)، ۱۴سطر، اندازه: ۱۷×۲۲سم [ف: ۲۸ - ۹۵]

۳۶. مشهد؛ گوهرشاد؛ شماره نسخه:۷۱۵/۱
آغاز و انجام: برابر
خط: نستعلیق، کا: ابوالقاسم اصفهانی ابن آقا بزرگ ولد حاجی محمد مهدی، تا: پنج‌شنبه ۲۹ رمضان ۱۳۰۶ق؛ در میان قطعه شعر از میرزا عبدالرحیم اصفهانی با خط او به تاریخ شعبان ۱۳۲۳ق، یادداشتی به خط غلامرضا بن آقا محمد حسین حریر فروش گلشن مورخ ۱۳۱۱ق.،در ذیل همین خط آمده است: این خط غلامرضا معروف به سامانی از فقرای سلسله نعمت اللهی می‌باشد؛ کاغذ: آبی رنگ، جلد: تیماج قهوه‌ای، ۱۲ سطر (۷/۵×۱۵/۵) [ف: ۲ - ۸۲۰]

۳۷. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۶۸۷۷
آغاز و انجام: برابر
خط: نستعلیق، کا: محمد حسین تفرشی، تا: ۱۳۱۴ق؛ کاغذ: فرنگی نخودی، جلد: تیماج اناری، ۲۵گ (۱پ-۲۵)، ۱۳ سطر (۹/۵×۱۷)، اندازه: ۱۸×۲۲/۳سم [رایانه]

۳۸. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۴۱۱۰/۱
آغاز و انجام: برابر
خط: نستعلیق، کا: حسین علی بن بن محمد، تا: ۱۳۱۷ق؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج سرخ، ۸۶گ (۱-۸۶)، ۱۳ سطر (۷×۱۵)، اندازه: ۱۳×۲۰سم [ف: ۱۳ - ۳۰۸۹]

۳۹. مشهد؛ الهیات؛ شماره نسخه:۱۴۸۶۵/۹
آغاز: برابر
خط: شکسته، نستعلیق، کا: احمد بن آقا حیدر خوانساری، تا: ۱۳۱۶-۱۳۲۱ق؛ جلد: تیماج نیلی، ۱۵ سطر (۸×۱۵)،اندازه: ۱۲/۵×۲۰سم [ف: ۲ - ۱۷۱]

۴۰. مشهد؛ گوهرشاد؛ شماره نسخه:۱۹۷۷/۵
خط: نستعلیق، کا: درویش ابوالقاسم صفا علی نعمت اللهی وفائی، تا: جمعه ۲۴ جمادی الثانی ۱۳۲۹ق؛ کاغذ: فرنگی خط دار، جلد: میشن عنابی، اندازه: ۱۲/۵×۲۱سم [ف: ۵ - ۳۶۱]

۴۱. تهران؛ ادبیات؛ شماره نسخه:۲۶۷/۲۲ حکمت
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۴؛ جلد: مقوا عطف تیماج، قطع: ربعی [ف: ۲ - ۵۸]

۴۲. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه:۶۴۷۰/۲
آغاز و انجام: برابر
در فهرست ناشناس؛بی‌کا،بی‌تا؛ ۱۹گ (۴۰پ-۵۸پ) [ف: ۵ - ۱۷]

۴۳. تهران؛ شورا؛ شماره نسخه:۶۵۴
آغاز: برابر
خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ دارای یک سرلوح، مجدول و مذهب؛ ۶۶گ، ۱۲ سطر، اندازه: ۱۸×۲۸سم [ف: ۲ - ۴۱۶]

۴۴. فردوس؛ قائم؛ شماره نسخه:۱۸/۵
آغاز و انجام: برابر
در فهرست با عنوان «مناجاتنامه» و ناشناس آمده؛ خط: تحریری، کا: محمود موسوی، بی‌تا؛ جلد: تیماج مشکی، ۱۷گ (۳۵-۵۱)، ۲۰ سطر، اندازه: ۱۰×۱۷سم [ف مخ]

۴۵. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۳۵۸/۱۰
آغاز: برابر؛ **انجام:** عشق است کلید هر طلسمی بی عشق نه جان بود نه جسمی [برابر با س ۱۳ ص ۹۷ عوارف المعارف چاپ چاپخانه مظفری شیراز سال ۱۳۱۷ش]
خط: تعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ ۲گ (۱۷۰ر-۱۷۱پ) [ف: ۳ - ۴۲۷]

● جامع الاسرار / رمل / فارسی

jāme'-ol asrār

قاسم رمال

qāsem-e rammāl

رساله مفصلی است در رمل و چگونگی استخراج احکام و تفسیر اشکال مستخرجه از خانه‌های رمل

قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۲۰۶۹-۱۱/۱۶۹
آغاز: این مختصر جامع الاسرار در معرفت رمل است روایة کرده‌اند از پیغمبر (ص) ... این سری است از اسرار غیب این فقیر حقیر قاسم رمال مسائل چند؛ **انجام:** و حاصل با نهم زند حاصل ونهم طرح کند واگر از عنایت بزرگان
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: انجام؛ جلد: تیماج با

روکش پارچه‌ای، ۱۰۶گ، ۱۲–۱۸سطر، اندازه: ۱۱×۱۸سم [ف: ۳ – ۱۱۱۱]

● **جامع الاسرار** / رمل / فارسی

jāme'-ol asrār

غیر همانند:

۱. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۹۳۶۹/۵

آغاز: شکر و سپاس بعدد ریگ بیابان و قطره باران مر آفریدگاری را که نقاش قدرت بقلم تقدیر بر صحن صفحه سراچه طارم خضرا؛ **انجام:** دایره ابدح را بر آن قیاس کن.

سی فصل است دارای ابواب در قواعد علم رمل؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۰۱۴ق؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۸گ (۴۲پ–۴۹ر)، اندازه: ۱۸/۵×۲۴سم [ف: ۲۴ – ۱۵۶]

۲. تهران؛ مهدوی؛ شماره نسخه:۲۶۹/۱

باب و خاتمه؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳ [نشریه: ۲ – ۱۰۰]

۳. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:ض۱۵۳۷۷

منظومه در رمل – تاریخ ختم نظم؛ خط: نستعلیق تحریری، بی‌کا، بی تا [الفبائی ف: ۶۳۳]

● **جامع الاسرار** / تاریخ معصومین / فارسی

jāme'-ol asrār

رساله‌ای در ولایت حضرت امیرالمؤمنین و فضائل و مناقب اهل بیت علیهم السلام و اثبات حقانیت مذهب شیعه اثنی عشریه است که همراه ادله، آیات، روایات و حکایات نگارش یافته است.

آغاز: الحمدلله رب العالمین ... أما بعد بدان ای طالب راه نجات و تابع طریق حسنات حضرت أفضل المخلوقات محمد المصطفی و علی المرتضی با أفضل الصلوة و أکمل التحیات ...

انجام: دست در حبل المتین مهر و محبت أهل مصطفی و مرتضی و اهل البیت ایشان زنید تا حول محشر و فزع اکبر نجات یابید که ایشان مقصود آفرینش عالم و سبب وجود آدم؛ تم الکتاب.

[فهرستواره منزوی ۱۶۰۲/۳]

۱. تهران؛ شورا؛ شماره نسخه:۳۹۱/۱۴

آغاز: برابر؛ **انجام:** زهی حماقت و بی عقلی ایشان.

خط: نسخ، بی‌کا، تا: شوال ۱۰۷۳ق؛ کاغذ: سفید، جلد: تیماج حنایی، ۲۹ص (۵۱–۷۹)، ابعاد متن: ۸×۱۳،اندازه: ۱۶×۲۹سم [سنا: ف: ۱ – ۲۳۶]

۲. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۲۱۰۰/۱

آغاز و انجام: برابر

خط: شکسته نستعلیق و نسخ، کا: محمد علی فرزند آقا صمد (محمد) جامه چی، تا: ۱۲۲۵ق؛ مصحح، محشی؛ تملک: «محمد تقی» همراه قرائتی از وی با عبارت: «نسخه از اول کتاب تا آخر کتاب خوانده شد توسط مشهدی محمد تقی در سال ۱۳۵۴ق»؛ کاغذ: فرنگی ضخیم آهار مهره، ۷۷گ (۱–۷۷)، ۱۵ سطر، اندازه: ۹×۱۵سم [ف: ۳۰ – ۵۲۶]

۳. تهران؛ مدارک فرهنگی؛ شماره نسخه:۶۰

آغاز: برابر؛ **انجام:** و حضرت رسول صلی الله می‌فرماید که هر که زیارت حضرت امام حسین مظلوم کند با خلوص ... زیارت ... رمضان المبارک یوم الخمیس سنه ۱۲۴۳

خط: شکسته نستعلیق متوسط، کا: میرزا محمد ابن کربلائی، تا: ۱۲۴۳ق؛ پنج‌شنبه غره ۱۸ رمضان سنه ۱۲۴۳ با توجه به انتهای کتاب که ذکر کرده تاریخ تحریر کتاب ۱۸رمضان ۱۲۵۳ است یکی از این دو تاریخ اشتباه می‌باشد ؟؛ کاغذ: فرنگی قدیمی آبی و سبز، جلد: تیماج مشکی، ۸۲گ، اندازه: ۱۵/۵×۲۰سم [ف: – ۵۷]

۴. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۶۷۶۲–۳۴/۱۳۲

آغاز: بسمله الحمدلله الذی جعل الانسان الکامل حلم اهل الملک المتعال ... اما بعد بدان ایطالب راه نجات و سالک مزین حیات به اسرار کاینات ... این کتابی است موسوم بجامع الاسرار ... در بیان بعضی از معجزات وکرامات ایشان؛ **انجام:** به سجده رفت و حمد خدا کرد پس با هم گذرانیدند و روز به روز مهر و محبت علی بر دل ایشان زیاد می‌شد. والله اعلم بالصواب.

خط: نسخ، بی‌کا، تا: صفر ۱۲۸۷ق؛ مصحح؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۲۹۰گ، ۱۶ سطر، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۳ – ۱۱۱۲]

۵. قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه:۱۳۰۸/۱

آغاز: برابر؛ **انجام:** رفتم جوانی را درنهایت کمال وجمال دیدم زنبیلی در پیش خود نهاده وتلاوت قرآن می‌نماید

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: انجام؛ این نسخه خطبه را ندارد؛ جلد: مقوا، عطف تیماج قهوه‌ای، ۱۰۹گ، ۱۸ سطر، اندازه: ۱۴×۲۱سم [ف مخ: ۲ – ۵۲۸]

← جامع اسرار شهادت > شرح لؤلؤة الغالیه
← جامع اسرار العلماء > استبصار الاخبار

● **جامع الاسرار فی الحکمة و الکلام** / فلسفه / عربی

jāmi'-ul asrār fī-l ḥikma wa-l kalām

آقا نجفی، محمد تقی بن محمد باقر، ۱۲۶۲ – ۱۳۳۱ ؟ قمری

āqā najafī, mohammad taqī ebn-e mohammad bāqer (1846 - 1913)

شامل مسائل علم حکمت و کلام به صورت پراکنده و با عناوین «فائده – فائده» و اولین تألیف آقا نجفی می‌باشد. آن را زمانی که مؤلف نزد پدر خود مشغول تحصیل علم کلام و فلسفه بود، تألیف نموده است.

چاپ: ایران، سنگی، بی ناشر، بدون تاریخ، وزیری

قم؛ معصومیه؛ شماره نسخه:۵۴۵/۳
آغاز: فائدة فی بیان کیفیه السلوک المعنوی الی الله تعالی اعلم ان العبد السالک الیه تعالی بقدم المجاهدة العرفانیة فی سلوک سبیله بقطع المسافة المعنویة.؛ **انجام:** علی العالم فی ارکان الایمان حتی یجب ذلک علی العباد علینا و شتان ما بینهما.
خط: تحریری، بی‌کا، تا: در زمان حیات مصنف؛ افتادگی: آغاز؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۸۱گ (۳۲۸ر-۴۰۸ر)، ابعاد متن: ۱۳×۱۷، اندازه: ۱۷×۲۲سم [ف: ۲ - ۱۶۷]

● **جامع الاسرار فی بیان وقایع الافکار** / علوم غریبه / فارسی
jāme‘-ol asrār fī bayān-e vaqāye‘-el afkār
مشهدی، اشرف بن محمد علی، ق۱۳ قمری
mašhadī, ašraf ebn-e mohammad ‘alī (- 19c)

مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۶۲۰۸
آغاز: بسمله، اول از حمد خلق کنم آغاز؛ **انجام:** ثمری شد اضافه بر شجری. تمت الکتاب.
خط: نستعلیق، کا: کلالی خراسانی، جلال الدین بن کمال، تا: ۱۲۴۰ق [رایانه]

● **جامع الاسرار فی طریق التصوف** / عرفان و تصوف/ترکی
jāme‘-ol asrār fī tarīq-et tasavvof
مرمروی، احمد شمس الدین، - ۹۱۰ قمری
mamarvī, ahmad šams-od-dīn (-1498)
اهداء به: شاه سلطان مصطفی
تاریخ تألیف: احتمالاً قرن ۱۰؛ محل تألیف: مغنیسا
به نظم ترکی. در فهرست آمده که به نام «شاه سلطان مصطفی» نگاشته شده است که احتمالاً منظور سلطان مصطفی بن سلطان سلیمان عثمانی (قرن ۱۰) است. در نشریه (۵۲۶/۱۱) رساله‌ای با همین عنوان و مشخصات از یکت باشی افندی احمد شمس الدین مرمروی درگذشته ۹۱۰ق دانسته شده است.
[نشریه ۱۱: ۵۲۴ و ۵۲۶ و ۵۴۳]

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۶۶۴/۲-ف
در فهرست مؤلف ناشناس؛ بی‌کا، بی‌تا؛ واقف: خسرو پاشا، ۱۲۳۱ق؛ ۳۴گ (۲۰-۵۳) [فیلمها ف: ۱ - ۵۲۱]

● **جامع الاسرار (منتخب)** / علوم غریبه / فارسی
jāme‘-ol asrār (mn.)

شیراز؛ شاهچراغ؛ شماره نسخه:۲۰۹/۵
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ کاغذ: آبی رنگ، ۲۶گ (۴۵-۷۰)، اندازه: ۱۳/۵×۱۹/۵سم [ف: ۳ - ۹۸]

● **جامع الاسرار و منبع الانوار** / عرفان و تصوف / عربی
jāmi‘-ul asrār wa manba‘-ul anwār
آملی، حیدر بن علی، ۷۲۰ - ۷۸۲ ؟ قمری
āmolī, heydar ebn-e ‘alī (1321 - 1381)
آن را پس از کتاب‌های «منتخب التأویل» و «الارکان» و «الامامة» و «التنزیل» و به خواهش جماعتی از دوستان تألیف کرده است. کتاب جامع و مبسوطیست در توحید حقیقی و شرح معنی حقیقت و طریقت و شریعت و دفع انتقادات از فرقه صوفیه شیعه و تطبیق مسلک ایشان با کتاب و سنت. مؤلف کوشیده است تا یکسانی مشرب تصوف و مذهب امامی را با یکدیگر ثابت کند، چنانکه می‌گوید: «این کتاب مبتنی است بر سخنان محققین از اهل الله که صوفیه نامیده می‌شوند و موافق است با مذهب شیعه امامیه و مطابق است با اصول و قواعد هر یک از این دو ... از آغاز جوانی بلکه از دوران کودکی تاکنون که ایام پیری است، در تحصیل معارف حقه اجداد طاهرین خود که امامان معصومند کوشا بوده‌ام، هم به حسب باطن که حقیقت ویژه طایفه صوفیه از ارباب توحید است و همواره در صدد پیوند میان آنها و مطابقت یکی با دیگری بوده ام و در این کار جز این که مذهب آباء و اجداد طاهرین خود را از حیث ظاهر و باطن یاری کنم هدف دیگری نداشته‌ام اکثر صوفیه از روی نادانی تصور می‌کنند که ائمه معصومین از فضیلت عرفان عاری بوده‌اند و شیعه نیز می‌پندارند که فضائل ائمه منحصر بوده است به همین علومی که میان آنها متداول است.». مشتمل بر یک «مقدمه» و سه «اصل» که هر اصل شامل چهار «قاعده» می‌باشد: مقدمة مشتملة علی کتمان الاسرار؛ اصل ۱. التوحید و اقسامه؛ ۲. الاستشهاد بکلام الله تعالی و کلام انبیائه و اولیائه علیهم السلام و کلام المشایخ فی حقیقة التوحید و اثباته؛ ۳. اسرار الشرائع الالهیه و اسرار ارباب الشریعه و الطریقه و الحقیقه من الانبیاء و الاولیاء علیهم السلام المتعلق ببحث التوحید.
آغاز: الحمدلله الذی کشف عن جماله المطلق حجاب الجلال المسمی بالکثرة و خلص عباده المخلصین
انجام: ادین بدین الحب انی توجهت رکائبه، ارسلت دینی و ایمانی هذا آخر الوجه و آخر الکتاب
چاپ: به ضمیمه نقد النقود فی معرفة الوجود او به کوشش هانری کربن و عثمان اسماعیل یحیی (تهران، انستیتو ایران و فرانسه: ۱۳۴۷ش)
[الذریعة ۳۸/۵؛ اعیان الشیعه ۳۰:۲۰۰ ؛ دنا ۵۴۰/۳ (۳۶ نسخه)]

۱. تهران؛ شورا؛ شماره نسخه:۳۷۳۶
انجام: بل یکون سبب السلامة فی الدنیا و الخلاص من القتل و اخذ الاموال و سفک الدماء کما ورد فی الخبر.

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۹؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ کاغذ: اصفهانی شکری، جلد: تیماج مشکی، ۶۵۰ص، ۱۵ سطر، اندازه: ۱۳×۲۰سم [ف: ۱۰ - ۱۷۱۷]

۲. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۲۰۰۹

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ شعرهایی است از عبدالحسین بن محمد بن عبدالمحسن جد حفصی بحرانی به خط خود او در ۱۱۲۷/۶/۶ق، خط محمد معصوم حسینی منصوری که چنین نوشته است: «احذ من الافاغسة فی اوان الفترة ... فی دار العلم شیراز، حرره محمد معصوم الحسینی المنصوری فی سنة ۱۱۳۵»؛ تملک: سید محمد بن سید شرف بن سید ابراهیم بن یحیی صندیدی حسینی در ۱۱۷۵، سردار کابلی در ۱۳۴۷؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج تریاکی، ۳۹۵گ، ۱۷ سطر (۷/۵×۱۷)، اندازه: ۱۴/۵×۲۵/۵سم [ف: ۸ - ۶۲۹]

۳. خوی؛ نمازی؛ شماره نسخه:۳۸۳

آغاز: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۰۷۰ق؛ واقف محمد صادق فرزند امان الله میرزاده ماکوئی؛ جلد: تیماج سرخ سوخت با ترنج با سر، ۲۳۶گ، ۱۷ سطر، اندازه: ۱۳×۲۴سم [ف: - ۱۹۵]

۴. تهران؛ شورا؛ شماره نسخه:۱۰۳۹۸

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا: نورالدین محمد بن ملا علی، تا: رمضان ۱۰۷۵ق؛ نسخه به تاریخ ۹ جمادی الاول ۱۳۰۴ مقابله شده، یادداشت عبدالله بن محمدرضا شبر مبنی بر خرید این نسخه از ترکه مرحوم شیخ سلیمان عاملی آمده و مهر «شبر» (بیضی)؛ جلد: تیماج جگری، عطف تیماج قهوه‌ای، ۲۳۵ص، ۲۱ سطر، اندازه: ۱۲×۲۴/۵سم [ف: ۳۲ - ۳۶۰]

۵. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۴۱۴

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، کا: ملا علی، تا: ۱۸ محرم ۱۰۷۷ق؛ واقف: نائینی؛ ۲۳۵گ، اندازه: ۱۲×۲۴سم [ف: ۴ - ۶۰]

۶. یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه:۴۳۶۲/۳

آغاز: الحمدلله ... اما بعد فاعلم الله سبحانه و تعالی لما حجبه؛ **انجام:** برابر

خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۰۷۹ق؛ اندازه: ۱۶×۲۱سم [نشریه: ۱۳ - ۳۹۲]

۷. تهران؛ شورا؛ شماره نسخه:۱۰۲۴۰/۲

آغاز: بسمله و صلی الله ... اعلم ان التوحید علی قسمین توحید الانبیاء و توحید الاولیاء.؛

مقالة من ... ؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۲۰ رمضان ۱۰۹۰ق؛ مصحح، محشی؛ جلد: تیماج قرمز، ۲۱سطر، اندازه: ۱۲/۵×۱۹سم [ف: ۳۲ - ۲۷۴]

۸. تهران؛ شورا؛ شماره نسخه:۲۸۳۶

آغاز: برابر؛ **انجام:** لبیان معنی الفرق فی عین الجمع و هو بعینه معنی احدیة الفرق و الجمع. هذا آخر الشرح و آخر الکتابین الموزین اعنی المنازل و شرحه ۴۸۳۳ بیت است.

تنها بخشی از کتاب جامع الاسرار است تا بخشی از قاعده سوم از اصل دوم؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ افتادگی: انجام؛ کاغذ: سفید فرنگی مهره دار، جلد: تیماج عنابی، ۱۷۹ص، ۲۲سطر، اندازه: ۱۱×۱۷/۵سم [ف: ۱۰ - ۱۶۲]

۹. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۶۶

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ کاغذ: بخارائی، جلد: تیماج قرمز، ۳۲۰گ، ۲۰ سطر (۶×۱۳)، اندازه: ۱۲/۵×۲۲سم [ف: ۷ - ۲۴۰]

۱۰. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۱۳۲۶

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، تا: جمادی الثانی ۱۱۰۱ق؛ دارای کمند، مجدول، دارای سرلوح؛ کاغذ: سمرقندی، جلد: مشمعی قرمز، ۲۳۷گ، ۱۵ سطر (۶/۵×۱۳)، اندازه: ۱۲/۵×۲۱/۵سم [ف: ۲۸-۵۱۸]

۱۱. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۹۶۸۷

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق و شکسته چلیپایی، کا: محمد نعیم بن عرفی طالقانی، تا: چهارشنبه ۱۲ رمضان ۱۱۱۹ق؛ به وسیله خان بابا مشار در اردیبهشت ۱۳۴۶ تسلیم کتابخانه شده؛ کاغذ: آهاری حنایی، جلد: مقوا، ۹۵گ، اندازه: ۱۵×۲۰سم [ف: ۱۱ - ۸۳]

۱۲. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۳۰

آغاز و انجام: برابر

خط:نسخ،بی‌کا،تا: ۱۱۲۰ق؛ کاغذ: بخارائی، جلد: ساغری مشکی، ۲۱۹گ، ۱۹ سطر (۶/۵×۱۲)، اندازه: ۱۰×۱۶/۵سم [ف: ۷ - ۳۲]

۱۳. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۰۸۴۱/۴۰

آغاز: تفسیر قوله تعالی الله نور السمواتو الارض الی آخره ای الله وجود السموات و الارض حقیقة لاغیره اعنی هو الموجود فیهما حقیقة و وجودا؛ **انجام:** و هو البقاء بالحق فلا یرتفع التعین منه مطلقا رزقنا الله و اخواننا هذا المقام و انه ولی کرام

دو بخش از جامع الاسرار آملی درباره تفسیر آیه الله نور السموات و الارض و حقیقت نبوت مطلقه است؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۱۲۹ق؛ جلد: تیماج مشکی، ۲گ (۹۸ر-۹۹پ)، ابعاد متن: ۹×۲۰، اندازه: ۱۲×۲۴/۵سم [ف: ۲۰ - ۳۹۲]

۱۴. تهران؛ شورا؛ شماره نسخه:۹۴۵ ط

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا: سید حسین حسینی ساوجی، تا: قرن ۱۳؛ مصحح، ص ۲۰ نسخه متضمن تعلیقه‌ای است از سید حسینی طباطبایی، با گواهی بلوغ، کاتب در پایان می‌افزاید: «تمام شد در روز عید نوروز، کتبه ... چون نسخه که این رساله از او استکتاب شد مغلوط بود و کاتب هم سواد درستی نداشت لهذا این رساله بسیار مغلوط شده بود لکن بعون الله تعالی و باطن عرفا اهتمام در مقابله و تصحیح آن شده دور نیست که در صحت تالی تلو نسخه اصل باشد و الله اعلم بالصواب»؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج یشمی،

۲۵۳گ، ۲۰سطر، اندازه: ۱۴×۲۲/۵سم [ف: ۲۴/۲ – ۷۹]
۱۵. تهران؛ شورا؛ شماره نسخه:۱۰۲۹۵
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، کا: نورالدین محمد بن ملا علی، تا: قرن ۱۳؛ از روی نسخه نورالدین محمد بن ملاعلی، رمضان ۱۰۷۵ق؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۲۲ سطر، اندازه: ۱۷×۲۶سم [ف: ۳۲ – ۳۰۷]
۱۶. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۱۸۷۹
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، کا: حسنعلی بن ملا محمد، تا: ۱۲۳۴ق؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج مشکی، ۲۶۶برگ، ۱۸ سطر (۹/۵×۱۵/۵)، اندازه: ۱۵×۲۰سم [ف: ۱۰ – ۵۱۲]
۱۷. قم؛ فیضیه؛ شماره نسخه:۱۶۵۸/۲
خط: نسخ، کا: حسنعلی بن ملا محمد فومنی، تا: ۱۲۳۵ق؛ افتادگی: آغاز؛ ۱۱۴گ، ۱۸ سطر، اندازه: ۱۳×۲۱سم [ف: ۳– ۱۱۲]
۱۸. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۴۷۵۴
آغاز و انجام: برابر
خط:نستعلیق،کا:عاشور علی استرابادی،تا:۱۲۳۸ق[الفبائی ف: ۱۵۹]
۱۹. همدان؛ مدرسه غرب؛ شماره نسخه:۴۶۸۰
خط:نسخ،بی‌کا،تا:۱۲۵۱ق،قطع: خشتی [رشت و همدان: ف: ۱۳۰۲]
۲۰. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه:۱۲۷۳
خط: نسخ، کا: ابوالقاسم واصفانی، تا: شنبه ۲۲رجب ۱۲۵۴ق؛ کاغذ: فرنگی آهار مهره سفید، جلد: تیماج حنایی، ۲۱۵گ، ۲۰ سطر (۹×۱۵)، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۴ – ۶]
۲۱. تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه:۴۷۳
آغاز و انجام: برابر
خط: نستعلیق تحریری، کا: محمد صادق، تا: دوشنبه ۱۶ شوال ۱۲۶۱ق؛کاغذ: آبی آهار مهره، جلد: تیماج قهوه‌ای، ۲۲۴گ، ۱۷ سطر (۷×۱۴)، اندازه: ۱۴×۲۲سم [ف: ۱ – ۷۰]
۲۲. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۲۲۸۰
خط: نستعلیق، کا: حاجی علی بابا، تا: ۲۰ رجب ۱۲۷۱ق، به دستورحاج محمد زمان با کمک دو نویسنده دیگر یکی پسر عموی او حسن دیگری صادق؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج سبز، ۲۳۸گ، ۱۷ سطر (۷/۵×۱۴/۵)، اندازه: ۱۴×۲۱سم [ف: ۹ – ۹۲۵]
۲۳. تهران؛ شورا؛ شماره نسخه:۱۴۱۰
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ متوسط، کا: میرزا حسین بن احمد کرجی، تا: ۱۲۷۴ق؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج زرد، ۳۳۴ص، ۲۰ سطر، اندازه: ۱۶×۲۳سم [ف: ۴ – ۱۵۰]
۲۴. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۵۱۵/۲
خط: نسخ، کا: جواد بن ملاابوالقاسم نایینی، تا: جمعه ۶ رجب ۱۲۸۱ق؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج مشکی، ۵۱ص (۴۹–۱۹۹)، ۲۱ سطر (۷×۱۵)،اندازه: ۱۲×۲۳/۵سم [ف: ۸ – ۱۵۱]
۲۵. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۵۱۷۲
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، بی‌کا، تا: رجب ۱۲۸۵ق؛ یادداشتی از سید مهدی صدر عالمی موسوی اصفهانی به تاریخ چهارشنبه ۲۴ ذیقعده ۱۳۹۶؛ جلد: تیماج مشکی، ۱۸۴گ، ۲۰ سطر، اندازه: ۱۴/۵×۲۲سم [ف: ۱۳ – ۳۷۷]
۲۶. مشهد؛ گوهرشاد؛ شماره نسخه:۱۹۲۹
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۲۶ محرم ۱۲۹۲ق؛ کاغذ: شکری فرنگی آهار مهره، جلد: تیماج قهوه‌ای، ۱۷۰گ، ۱۹ سطر، اندازه: ۱۷×۲۱/۵سم [ف: ۵ – ۳۱۵]
۲۷. مشهد؛ صحت، رضا (دکتر)؛ شماره نسخه:بدون شماره
خط: نسخ، کا: محمد باقر بن محمد حسن بروجنی، تا: ۱۲۹۶ق؛ قطع: ربعی [نشریه: ۷ – ۵۵۶]
۲۸. تهران؛ شورا؛ شماره نسخه:۳۲۹۹
آغاز و انجام: برابر
خط:نسخ،کا:محمد باقر بن محمد حسن بروجنی،تا:۱۲۹۶ق؛ جلد: تیماج نارنجی،۳۶۵ص،۲۶ سطر، اندازه: ۱۷×۲۵سم [ف: ۱۰ – ۹۴۸]
۲۹. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۹۹۶۸
آغاز: برابر؛ **انجام:** الف سلام و تحیه و الحمد له فی الاولی و لاخره
خط: نستعلیق، کا: صفائی خوانساری، احمد بن محمد رضا، تا: ۱۳۱۶ق، اهدایی: رهبری، خرداد ۱۳۷۳؛ کاغذ: نخودی، جلد: تیماج، ۲۰۹گ، ۱۸ سطر [رایانه]
۳۰. مشهد؛ الهیات؛ شماره نسخه:۲۰۹۱۷
آغاز: برابر
خط: نستعلیق خوش، کا: سید حسین تفرشی، تا: ربیع الثانی ۱۳۴۹ق؛ جلد: تیماج تریاکی، ۶۶۱ص، ۱۲ سطر (۱۱/۵×۱۸/۵)، اندازه: ۱۸×۲۲/۵سم [ف: ۲ – ۴۹۶]
۳۱. کرمانشاه؛ جلیلی؛ شماره نسخه:۲۵
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ خوش، بی‌کا، تا: شنبه ربیع الاول ۱۳۷۳ق، به دستور آقا محمد حسین نجل آیة الله شیخ محمد هادی مجتهد جلیل کرمانشاهی؛ کاغذ: مشقی دفتری فرنگی، جلد: مقوا با روکش گالینگور سبز، ۲۵۳گ، ۲۰ سطر، اندازه: ۱۳×۲۱سم [ف: – ۶۴]
۳۲. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۷۷۱-۵/۶۱
آغاز: برابر؛ **انجام:** و نشرع بعده فی الاصل الثالث المشتمل علی اللواحق والتوابع من أسرار الشرائع الالهیة و ما شاکل ذلک و بالله التوفیق.
مجلد اول (آغاز جلد دوم الاصل الثالث است)؛ خط: نسخ جلی، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: تیماج مشکی، ۱۸۲گ، ۲۱ سطر، اندازه: ۱۲/۵×۲۳/۵سم [ف: ۳ – ۱۱۱۳]
۳۳. تهران؛ نوربخش؛ شماره نسخه:۴۳۵
آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ کاغذ: ایرانی، جلد: تیماج تریاکی، مقوایی، ۴۰۰ص، ۲۳سطر، اندازه: ۱۳×۲۴/۵سم [ف: ۲ - ۱۳۱]

۳۴. قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه:۱۵۷۶

آغاز: والواحد هو الباب مع اعتبار کثرة الصفات وهی الحضرة الجسمانية يكون ... هو الباب مع الصفة معه عن الحصعه المحصه العر المعلوم؛ **انجام:** لو لم يكن كدلك الى لولم يكن الرحمن خليفته الخقيقه والمنصرف من الوجود كله كما مر مريره ماجعل اسم الرحمن كاسم الله او مربيه الرحمن كمرسه الله مى‌التصرف

خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ جلد: تیماج سیاه، ۸۵گ، ۲۲ سطر، اندازه: ۱۲/۵×۱۹سم [ف مخ: ۲ - ۵۲۹]

۳۵. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۳۴۱

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا: محمد کریم بن محمد صادق ابهری جی، بی‌تا؛ محشی از «محمد»؛ کاغذ: سمرقندی، جلد: تیماج سرخ، ۲۹۳گ، ۷ سطر (۸×۱۴)، اندازه: ۱۲/۵×۱۹/۵سم [ف: ۳ - ۳۴۱]

۳۶. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۴۰۷

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ واقف: نائینی؛ ۳۱۰گ، ۱۷ سطر، اندازه: ۱۲×۱۸سم [ف: ۴ - ۶۰]

۳۷. کرمانشاه؛ نجومی، سید مرتضی؛ شماره نسخه:بدون شماره

بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: آغاز [دلیل المخطوطات: ۱ - ۲۲۵]

● جامع الاسماء / لغت / عربی - فارسی

jāmi'-ul asmā'

فسونی تبریزی، محمود بیگ بن عبدالله، - ۱۰۲۷ قمری

fosūnī-ye tabrīzī, mahmūd beyg ebn-e 'abd-ol-lāh (-1618)

تاریخ تألیف: آخر شوال ۹۹۲ق

فرهنگ لغات عربی به فارسی است برگرفته از صحاح اللغة جوهری، قانون الادب، اصلاح المنطق، سامی الاسامی (السامی فی الاسامی) و دستور اللغة، تنظیم شده به ترتیب حروف تهجی (۲۸ حرف) و هر حرفی در سه باب (مفتوح، مکسور، مضموم) و مجموعاً با اضافه دو باب ۸۳ باب گشته است. کتاب را به تشویق مولانا تاج الدین و با همت خواهی از روح قطب خویش شیخ مولانا حبیب و در زمان پادشاهی سلطان بایزید بن محمد خان بن مراد خان پرداخته است.

۱. خوی؛ نمازی؛ شماره نسخه:۸۷۹

آغاز: حمدلله فاعل المختار ×× شکر لله رازق الاطیار / جامع و سامع و بصیر و نصیر ×× دایم و قایم و قدیم و قدیر ... مر این سخن را کلام خدای تعالی شاهدست. قوله تعالی:کیف یحیی الارض بعد موتها ... بعد از توحید و تحمید آن رب الانام و فرستادن صلاة و سلام؛ **انجام:** در میم یمنه گلی بود او را خجسته گوید در و او یوخ نام آفتاب

نسخه‌های منزوی کتابخانه دانشگاه استانبول، حسام الدین آق سو، ص۳۰۴؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۰؛ جلد: تیماج سوخت زرین، ۲۱۵گ، ۱۷ سطر، اندازه: ۱۶×۲۶سم[میراث اسلامی: دفتر دهم-۷۶۳]

قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۱۵۵۷

نسخه اصل: همان نسخه بالا [عکسی ف: ۴ - ۳۸۰]

۲. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۴۴۰

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۰؛ با یادداشت لغوی در آخر مورخ ۹۹۹ و یادگاری و مهر محمد شریف مورخ ۱۱۱۱ در چهارشنبه ۱۰ ذیقعده ۱۱۱۶ در پایتخت امام یمن؛ کاغذ: ترمه حنایی، جلد: میشن قهوه‌ای، ۱۸۴گ، ۱۵ سطر، اندازه: ۱۸×۲۶/۲سم [ف:۱-۱۴۲]

● جامع الاشعار / شعر / فارسی

jāme'-ol aš'ār

موسوم به جامع الاشعار، منتخبات قصاید و مقطعات و غزلیات، اسم مرتب و جامع کتاب معلوم نشد، محمد مؤمن فیروز آبادی در شعبان ۱۰۶۴ بر این کتاب دیباجه و تقریظ نوشته است. اسامی شعراء این مجموعه: عرفی، امیر سنجر کاشی، آقا شاپور طهرانی، نظیری نشابوری، میرزا قلی میلی، علی نقی کمره، ملا ظهوری،خاقانی، رودکی، حضری، سعدی، حافظ، اهلی، بابا فغانی، لسانی، لطفی، فرید کاتب، رشید کازرونی، محسنای شیرازی، صابر، اوجی، الهی، میرزا نظام دست رشید کازرونی، محسنای شیرازی، صابر، اوجی، الهی، میرزا نظام دست غیب، ملا روزبه، مکتبی، میرزا ابوالمحمد دست غیب، میر ابوالحسن فراهانی، شمس فراهانی، ملا مرشد بروجردی، فضلی جرفادقانی، میر عطای منهی، صلائی، ملا ذوقی، داعی، صحیفی، فروغی، قاضی نور، ملا ضمیری، ملا حزنی، حکیم شفا، محمد میرک صالحی، حکیم رکنا، فهمی، ابوتراب ببک کاشی، امیر تشبیهی، ملا عرشی یزدی، اختری یزدی، ملا حسنعلی یزدی، میر اجری، اوحدی یزدی، مطربی، نورس، ملهمی تبریزی، ملا محمد صوفی، عبید زاکانی، وحشی لاهیجی، فخری، طالب آملی، مؤمن استرآبادی، نادم گیلانی، فائض رشتی، طفیلی لاهیجی، فغفور لاهیجی، وقوعی تبریزی، چلبی ببک علامه، ابوطالب و نثاری و ناظم تبریزی، صائب، نوعی، کلیم، سلیم.

تهران؛ شورا؛ شماره نسخه:۴۴۶

آغاز: این نادره مجموعه اقلیم سخن ×× گلهای کلامرا بود چون گلشن

خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ دارای سرلوح، مجدول؛ کاغذ: حنایی زر افشان، ۳۷۳گ، اندازه: ۱۵×۲۵سم [ف: ۲ - ۲۶۲]

← جامع الاصول ≻ جوامع الاصول

● **جامع الاصول** / فلسفه / عربی

jāmi‘-ul usūl

طبیب، سعید بن هبة الله، ۴۳۶ - ۴۹۵ ؟ قمری

tabīb, sa‘īd ebn-e hebat-o-llāh (1045 - 1102)

در بیان قاعده: «الواحد لایصدر عنه الا الواحد».

مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۱۳۵۸/۶

آغاز: بسمله. لا حول و لا قوة الا بالله العلی العظیم سبحانک لا علم لنا الا ما علمتنا انک؛ **انجام:** و الحمدالله وحده واهب العقل و الحیاة و صلی الله علی محمد و علی اجمعین، تمت الرسالة

خط: نسخ، کا: محمد بن ملا عبدالعظیم بیدگلی، تا: قرن ۱۳؛ کاغذ: آهار مهره شکری و نخودی، جلد: مقوا با روکش پارچه خاکستری، اندازه: ۱۷×۲۱سم [ف: ۱۱ - ۳۳۷]

● **جامع الاصول** / اصول فقه / عربی

jāmi‘-ul usūl

انصاری لکنوی، محمد بن محمد، - ۱۲۲۵ قمری

ansārī laknavī, mohammad ebn-e mohammad (- 1810)

مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۴۳۸۹

آغاز: معارج الولایة و العرفان و بذلوا جهدهم؛ **انجام:** یعقل وجوده بدون احدهما و الاحضر الاوضح انه صحة الشرع سقوط الاثم لا بقاء الدین هذا و الله

خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: آغاز [رایانه]

● **جامع الاصول** / اصول فقه / عربی

jāmi‘-ul usūl

قزوینی، علی بن محمد، ۱۲۰۹ - ۱۲۹۰ ؟ قمری

qazvīnī, ‘alī ebn-e mohammad (1795 - 1873)

تاریخ تألیف: ۱۰ رجب ۱۲۸۱ق؛ محل تألیف: زنجان

رساله‌ای مفصل و استدلالی است در علم اصول فقه با رد و ایراد در گفته‌های علمای فن، در دو مجلد دارای یک «مقدمه» و سه «باب» و یک «خاتمه»: المقدمة: فی تعریفه و موضوعه و بیان الحاجة الیه؛ باب ۱. اللغویات، در چند مقصد؛ باب ۲. الکلامیات (الادلة الشرعیة)، در چند مبحث؛ باب ۳. الاجتهاد و التقلید؛ الخاتمة: فی التعادل و التراجیح.

آغاز: بسمله، الحمد لله رب العالمین ... اما بعد، فیقول: ... قد تکرر تألیف اصول الفقه منی بعون الله الا انی لم ارخ عنان القلم فی شیء منها، بل اقتصرت علی المهمات الی ان شرعت بعد ان بلغت من العمر ما یقرب من السبعین ...

انجام: فیجوز التاویل علی کل الوجوه المذکورة مضافا الی ان التاویل ما حمل علی الاحتمال المرجوح لا ما یستعمل فیه فالنسبة بینه و بین المجاز عموم من وجه فتدبر، الحمدلله اولا و آخرا.

[الذریعة ۲۴۸/۵؛ دنا ۵۴۱/۳؛ اعیان الشیعة ۳۰۰/۸؛ علمای معاصرین ۱۲۹؛ مرآة الشرق ۸۷۶/۲]

۱. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۵۳۲

آغاز: برابر

نسخه اصل: کتابخانه مسجد چهل ستون- زنجان. جلد اول کتاب تا آخر باب اول است و مؤلف در اوایل رجب ۱۲۸۱ در سن قریب هفتاد سالگی ضمن تدریس اصول فقه آن را نگاشته و روز هشتم ربیع الاول ۱۲۸۸ به پایان رسانده؛ خط: نسخ، کاتب = مؤلف، بی‌تا؛ مصحح، با خط خوردگی بسیار؛ ۳۶۷ص [عکسی ف: ۲ - ۱۲۲]

۲. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۸۱۴

نسخه اصل: کتابخانه مسجد چهل ستون ـ زنجان. جلد اول کتاب و یکی از تحریرهای آن می‌باشد؛ خط: نسخ، کاتب = مؤلف، بی‌تا؛ مصحح، با خط خوردگی؛ واقف: خدیجه سلطان احتجاب السلطنه، ۱۳۳۶؛ ۴۴۸ص [عکسی ف: ۳ - ۱۵]

۳. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۸۱۵

نسخه اصل: کتابخانه مسجد چهل ستون ـ زنجان. قسمتی از جزء دوم کتاب و ادامه نسخه قبل می‌باشد؛ خط: نسخ، کاتب = مؤلف، بی‌تا؛ مصحح، با خط خوردگی؛ واقف: خدیجه سلطان احتجاب السلطنه، ۱۳۳۶؛ ۴۵۶ص [عکسی ف: ۳ - ۱۵]

۴. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۵۳۳

آغاز: الحمدلله رب العالمین ... هذا هو المجلد الثانی من جامع الاصول من مؤلفات العلی القزوینی المهاجر الی الزنجان، المقصد الثانی فی الکلامیات؛

نسخه اصل: کتابخانه مسجد چهل ستون-زنجان. نیمه اول جلد دوم کتاب است، مشتمل بر باب دوم (کلامیات) تا بحث شبهه غیر محصوره و شرائط عمل. تاریخ شروع این مجلد ۱۷ محرم ۱۲۷۶ بوده؛ خط: نسخ، کاتب = مؤلف، بی‌تا؛ مصحح، با اضافات و خط‌خوردگی؛ از یادداشت مؤلف در ابتدای نسخه برمی‌آید که در۶شوال۱۲۷۸مشغول مقابله آن بوده؛ ۵۴۰ص [عکسی ف: ۲-۱۲۳]

۵. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۵۳۴

آغاز: من المستحبات و کذلک سائر الاشتباهات التی لیس هنا مقام ذکرها

نسخه اصل: کتابخانه مسجد چهل ستون-زنجان. تتمه جلد دوم و دارای بقیه باب دوم از بحث اشتغال، تا آخر کتاب، در شب ۱۰ رجب ۱۲۸۱ در زنجان به پایان رسیده؛ خط: نسخ، کاتب = مؤلف، بی‌تا؛ مصحح، با اضافات و خط خوردگی؛ ۴۳۹ص [عکسی ف: ۲ - ۱۲۴]

۶. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۴۸۲۹

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: اوایل قرن ۱۴؛ مصحح، محشی با نشان «منه»، و با نشان «بلغ» به سال ۱۳۰۳ق از سوی یکی از شاگردان مؤلف از روی نسخه اصل، به خط مؤلف با همکاری ملا شکرالله

و نیز با نسخه ملا عبدالواسع قزوینی، مقابله و تصحیح شده، دستخط شاگرد مزبور در برگ نخست آمده؛ کاغذ: فرنگی، جلد: مشمع قهوه‌ای، ۲۴۹گ، ۲۹ سطر (۱۴/۵×۲۷/۵)، اندازه: ۲۲/۵×۳۵/۵سم [ف: ۳۷ - ۴۳۷]

۷. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۰۱۰۷

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: چهارشنبه ۱۶ جمادی الثانی ۱۳۰۲ق؛ به خط یکی از شاگردان مؤلف که از روی نسخه‌ای مغلوط استنساخ کرده و با زحمت تصحیح نموده است؛ جلد: تیماج مشکی، ۳۰۸گ، ۲۹ سطر، اندازه: ۲۱×۳۵سم [ف: ۲۶ - ۷۴]

● جامع الاصول / اصول فقه / عربی

jāmi'-ul usūl

اشرفی مازندرانی، اسماعیل بن محمد باقر، ق۱۴ قمری

ašrafī māzandarānī, esmā'īl ebn-e mohammad bāqer (- 20c)

مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۷۰۲۲/۲

آغاز: الحمدلله الملک الجبار الاله القهار الحلیم الغفار المرجو منه العفو و الوقار؛ **انجام:** فیجب لان ما لا یتم الواجب الا به فهو واجب بعین وجوب ذلک الواجب و اما

خط: نسخ تحریری، کا: خضر بن اسماعیل اشرفی مازندرانی (فرزند مؤلف)، بی‌تا؛ افتادگی: انجام؛ متأسفانه کاتب تنها مقدمه کتاب را نگاشته لذا تفصیل ابواب و مندرجات به دست نیامد. از مطالب مقدمه مستفاد می‌گردد که وی کتاب را جهت فرزندش نوشته است؛ کاغذ: فرنگی آهار مهره نخودی، جلد: مقوا، ۱۸گ، اندازه: ۱۷/۶×۲۲/۳سم [ف: ۱۶ - ۷۶]

● جامع الاصول / اخلاق / فارسی

jāmi'-ul usūl

رساله‌ای است در اصول دین و اخلاق شامل فصول و موسوم به «جامع الاصول» منتخب از کتب مشهوره، از مؤلف شیعی، شامل: فصل اول در بیان اصول دین (توحید، عدل، نبوت، امامت و معاد)؛ فصل در بیان فروع؛ فصل در بیان سلوک در باب نعمت‌ها و اصحاب مال‌ها؛ فصل در بیان سلوک دهاقین و مزارعان؛ فصل در بیان سلوک اهل تجارت.

قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۶۷۹۶/۸-۳۴/۱۶۶

آغاز: بسمله و به ثقتی الحمدلله رب العالمین و الصلوة علی محمد و آله اجمعین اما بعد مجموعه‌ایست منتخب از جمیع کتب مشهوره در بیان مواعظ و حکم و آداب معتبره که اخلاق بزرگانرا مهذب گرداند ... و بنای این کتاب بر فصول نهاد و نام آنرا جامع الاصول نهاد ... اول در بیان اصول دین؛ **انجام:** عاقل چو بسیرت جهان درنگرد ×× اقبال زمانه رابیک جو نخرد / پیوسته نظر کند که در آخرکار ×× زین دام بلا چگونه بیرون گذرد.

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۲۲ محرم ۹۸۹ق؛ جلد: تیماج مشکی، ۸گ، ۳۰ سطر، اندازه: ۱۲×۱۸سم [ف: ۳ - ۱۱۱۴]

● جامع اصول الحنفی / اصول فقه / عربی

jāmi'-u usūl-il ḥanafī

قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۵ /۷۶۳۹-۵۱/۹۹

آغاز: الحمد لولیه و الصلوة لنبیه و آله و بعد فهذه جامع اصول الحنفی مرتبا علی مقدمة و مطالب و خاتمة. المقدمة هو ما یتوصل به الی استنباط الفقه

فقط پنج برگ اول را دارد؛ خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ ۵گ، ۲۱ سطر، اندازه: ۱۵×۲۰سم [ف: ۳ - ۱۱۱۳]

● جامع الاصول الخمسة / رجال / عربی

jāmi'-ul usūl-il xamsa

کتاب رجالی بسیار مفصلی است که در ذیل هر ترجمه اقوال صاحبان اصول خمسه (رجال کشی، رجال نجاشی، رجال شیخ، فهرست شیخ، رجال ابن غضائری) را متعرض شده و سپس به اقوال کتب رجال متأخر نظیر رجال علامه حلی و ابن داود نیز اشاره کرده و در ضمن برخی از تراجم اقوال برخی علمای اهل سنت را نیز متذکر شده و در آغاز و انجام کتاب فوائدی متفرقه آورده است. این کتاب به ترتیب حروف الفبائی نام راویان تنظیم شده است.

قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۳۸۸۲

آغاز: کتاب الهمزة باب آدم ۱- آدم بن اسحاق بن آدم قمی ثقة له کتاب عنه احمد بن ابی عبدالله البرقی جش؛ **انجام:** یونس یکنی ابا اسحاق السبیعی و فی هانی بن هانی ق و من ی علی احتمال و عن جش فی ثویر بن ابی فاخته هذا آخرما وجدنا

خط: نستعلیق، کا: = مؤلف، تا: قرن ۱۱؛ مصحح، با خط خوردگی و اضافات بسیار در حواشی و بین سطور، دارای یادداشت‌های بسیاری در رجال و تاریخ وفات برخی از علما که مؤلف از آنها تعبیر به شیخنا نموده نظیر شیخ بهائی و شیخ لطف الله و شیخ یونس جزائری مشهود است؛ مهر: «و جعل الشمس ضیاء» (دایره)؛ جلد: مقوایی، عطف تیماج مشکی، ۲۱۷گ، اندازه: ۲۱×۳۰/۵سم [محدث ارموی مخ: ۱ - ۴۷۹]

● جامع الاصول الفروع / متفرقه / عربی

jāmi'-ul usūl-il furū'

اصفهانی، یحیی بن محمد شفیع، ق۱۴ قمری

esfahānī, yahyā ebn-e mohammad šafī' (- 20c)

کتابی درباره آنچه بر هر مکلفی لازم است دانستن آن از اصول

اعتقادی و مسائل فقهی و آداب اخلاقی و اعمال نیکو و بعض از دعاها قرآنی، که برای هر مطلبی ادله عقلی و نقلی می‌شود، مشتمل بر یک «مقدمه» و پنج «باب» و یک «خاتمه»:المقدمة: فی بیان وقت وجوب الواجبات و تعدادها و ترتیبها؛ باب ۱. اصول الدین و العقائد؛ باب ۲. الفروع العلمیة الواجبة؛ باب ۳. اصول الاخلاق المتعلقة باحوال القلب؛ باب ۴. الاوراد و الادعیة المختصرة المعتبرة؛ باب ۵. القرآن و آدابه و التمسک به؛ الخاتمة: فی احوال المؤلف.

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۶۴۷۶/۲

آغاز: الحمدلله رب العالمین ... هذا او ان الشروع فی کتاب جامع للاصول و الفروع الدینیة و المذهبیة و الاخلاق المرغوبة و المذمومة؛ **انجام:** حیث لا یقتضی ثبوت شیء منها له تعالی نفی ضدها عنه تعالی دائما

در این نسخه فقط مقدمه کتاب و مقداری از باب اول آمده است، و نامی که گفته شد از عباراتی در مقدمه گرفته شده و باید دقت شود؛ خط: نستعلیق، کاتب = مؤلف، بی‌تا؛ جلد: تیماج سبز، ۲۸گ (۲۱ر-۴۸پ)، اندازه: ۱۸×۲۲/۵سم [ف: ۱۷ - ۷۰]

● جامع الاصول فی شرح تهذیب الوصول / اصول فقه / عربی

jāmi'-ul usūl fī š.-i tahḏīb-il wuṣūl

حسنی بهبهانی، محمد علی بن محمد مؤمن، ق۱۲ قمری

hasanī behbahānī, mohammad 'alī ebn-e mohammad mo'men (- 18c)

وابسته به: تهذیب الوصول الی علم الاصول = تهذیب طریق الوصول = تهذیب الاصول؛ علامه حلی، حسن بن یوسف (۶۴۸-۷۲۶)

تاریخ تألیف: پایان جلد اول: ۲۸ صفر ۱۱۹۶ق

شرحی با عنوان «قال» «اقول» بر تهذیب الوصول علامه حلی. شارح از شاگردان وحید بهبهانی است.

۱. شیراز؛ علامه طباطبائی؛ شماره نسخه:۱۲۳

آغاز: الحمدلله الذی عقل العالمین و العالمین فی عقل کنه ذاته؛

جلد اول، شروع: جمعه ۴ رجب ۱۱۹۱؛ خط: نستعلیق ناخوانا، کاتب = مؤلف، تا: ۲۸ صفر۱۱۹۶ق؛ اندازه: ۱۶/۵×۲۲سم [نسخه پژوهی: ۲ - ۱۳۷]

۲. شیراز؛ علامه طباطبائی؛ شماره نسخه:۹۶

آغاز: قال قدس الله روحه الفصل الثانی فی الخصوص و فیه مباحث ... اقول: هنا مقامات: الاول التخصیص ففی مختصر الحاجی التخصیص قصر العام

جلد دوم؛ خط: نستعلیق ناخوانا، کاتب = مؤلف، تا: ۲۵ ربیع الاول ۱۱۹۷ق؛۱۸۶گ،اندازه:۱۶/۵×۲۳سم‌نسخه پژوهی: ۲-۱۳۷ و ۱-۳۶]

● جامع الاصول فی شرح الفصول / کلام و اعتقادات / عربی

jāmi'-ul usūl fī š.-il fuṣūl

رازی، خضر بن محمد، - ۸۵۰ قمری

rāzī, xezr ebn-e mohammad (- 1447)

وابسته به: الفصول النصیریة فی الاصول الدینیة = فصول اعتقادی = فصول العقائد = اصول الدین = الفصول فی الاصول؛ نصیرالدین طوسی، محمد بن محمد (۵۹۷-۶۷۲)

تاریخ تألیف: آدینه دهه محرم ۸۳۴ق؛ محل تألیف: نجف اشرف

شرح مزجی متوسطی است بر ترجمه عربی «الفصول» خواجه نصیرالدین طوسی که پس از شرح نهج المسترشدین خود ساخته است. تاریخ تألیف این رساله را حسینی اشکوری به استناد ثبت در نسخه‌ای در روز پنج‌شنبه ۱۲ رجب ۸۳۶ دانسته، ولی در الذریعه ۴۱/۵ تاریخ اتمام تألیف را جمعه بیستم رمضان ۸۳۴ آمده است و مهدی ولائی و دانش پژوه تاریخ را محرم سال ۸۳۴ در نجف دانسته‌اند.

آغاز: أحمد الله علی أصول نعمه و فصولها السابغة الفائضة علی الدوام بتفاوت درجاتها لعظیم الحکمة علی الخواص و العوام

انجام: و ان لم یعرف غرض الخالق وضیعه بالتفریط و الجهل شقی شقا عظیما و خسر خسرانا مبینا ... الطاهرین ... رب العالمین.

[دنا ۵۴۲/۳]

۱. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۴۰۸

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا: محمد بن موسی بن عمران بن معالی ال غریق الحرایری (کذا)، تا: ۱۹ ربیع الثانی ۸۵۶ق؛ مصحح، این عبارت در آخر نسخه مسطور است: «کتبت بیدی و الخط یشهدلی انی ساکبة یوما و ارتحل (بقیه در صحافی رفته) یا ساکن الدار لاتنسی الرحیل غد افکل ساکن دارسوف یرتحل [بقیه در صحافی رفته] برسم العبد المفتقر الی الله المعتصم بالولی مفخر الحاج و الحرمین زین الدین علی عاملی»؛ واقف: نائینی؛ واقف: نائینی، ۱۳۴گ، ۱۹ سطر، اندازه: ۱۴×۱۸سم [ف: ۴ - ۶۰]

۲. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۷۰۲۵/۱ و ۲۵۱۰/۱-ف

خط: نسخ معرب، کا: محمد بن عبدالمجید بن فضل الله طبری، تا: آغاز۸۵۹ق، در زمان هبلرودی؛ کاغذ: سمرقندی موریانه خورده، جلد: تیماج تریاکی مقوایی با لولا فرسوده، ۱۶گ (۴ر-۲۰ر)، ۲۰ سطر(۱۰×۱۲)،اندازه:۱۳×۱۸سم[ف:۱۶-۴۳۳]و [فیلمها ف: ۱ - ۷۰۷]

یزد؛ علومی، شیخ علی؛ شماره نسخه:۱۷

همان نسخه بالا [نشریه: ۴ - ۴۳۸]

۳. تهران؛ لغت نامه دهخدا؛ شماره نسخه:۲۹۰

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا: قاسم بن هاشم حسینی استرابادی، تا: آدینه ۱۰ رمضان۹۷۷ق، جا: اردبیل؛ جلد: مقوا، قطع: ربعی[نشریه: ۳ - ۴۱۸]

۴. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۴۸۳

آغاز: برابر؛ **انجام:** و یحتمل التخصیص توفیقا بینها و بین ما مضی من الایة الاولی و غیرها

خط: نسخ، بی‌کا، تا: ظاهراً قرن ۱۰ یا ۱۱؛ مصحح؛ جلد: تیماج، ۱۶۱گ، ۲۵ سطر، اندازه: ۱۲×۱۸/۵سم [ف: ۲ - ۸۸]

۵. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۱۸۸۶

آغاز: برابر؛ **انجام:** لایستلزم العلم با العرض و ایاکم لسعاده دار الاخره محمد و آله الطاهرین وقع الفراغ

خط: نسخ، بی‌کا، بی تا [رایانه]

● جامع الاصول فی کتاب النبوة / کلام و اعتقادات / عربی

jāmi'-ul usūl fī k.-in nubuwwa

تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۱۶۲۶/۵

خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۸۵۴ق [ف: ۵ - ۳۱۲]

● جامع الاصول لاحادیث الرسول (ص) / حدیث / عربی

jāmi'-ul usūl li-aḥādīṯ-ir rasūl

ابن اثیر، مبارک بن محمد، ۵۴۴ - ۶۰۶ قمری

ebn-e asīr, mobārak ebn-e mohammad (1150 - 1210)

کتاب مفصلی است مشتمل بر سه «رکن» در اصول حدیث، شرایط راوی، اصول روات، کیفیت استماع حدیث و غیر از این مسائل که در درایة الحدیث شرط می‌باشد: رکن ۱. المبادی؛ رکن ۲. المقاصد؛ رکن ۳. الخواتیم. هر یک از ارکان شامل مقدمات و فصولی چند است. غرض از تألیف این کتاب جمع بین روایاتی است که در کتاب رزین موجود نیست و همچنین تهذیب و تبویب و شرح و توضیح آن روایات می‌باشد.

آغاز: الحمدلله الذی اوضح لمعالم الاسلام سبیلا و جعل السنة علی الاحکام دلیلا.

چاپ: قاهرة، ۱۹۵۴م، مطبعة السنة المحمدیة، محمد حامد الفقی

[معجم المؤلفین ۱۷۴/۱۰؛ کشف الظنون ۵۳۵/۱؛ دنا ۳/ ۵۴۲ (۶ نسخه)]

شرح و حواشی:

۱- تجرید الاصول فی احادیث الرسول = تجرید جامع الاصول لاحادیث الرسول؛ ابن بارزی، هبة الله بن عبدالرحیم (۶۴۵-۷۳۸)

۲- تیسیر الوصول الی جامع الاصول؛ ابن دیبع، عبدالرحمن بن علی (۸۶۶-۹۴۴)

۱. خوی؛ نمازی؛ شماره نسخه:۲۲۸

آغاز: برابر؛ **انجام:** اخرجه ابوداوود ایضا عن ابی هریرة ان رجلا کان یسب ابابکر وساق نحوه ترجمة الابواب التی اولها المجیم ولم تردفی حرف الجیم ... تم الجزءالاول من کتاب جامع الاصول ویتلوه فی الجزءالثانی شرح غریب الجیم.

از اول تا الکتاب الثانی من حرف الجیم فی الجدال والمراء؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۸؛ تملک: محمد بن رضی الدین هروی، محمد بن الحسن؛ مهر: «تلك الجنة التی نورث من عبادنا من کان تقیا» (بیضی)؛ از موقوفات رمضانیه ۱۲۳۰؛ واقف: ابراهیم شریف حسینی، ۱۲۳۰ق؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۴۶۴ص، ۲۱ سطر، اندازه: ۱۸×۲۶سم [ف: - ۱۱۶]

قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۴۶۵

نسخه اصل: همان نسخه بالا [عکسی ف: ۲ - ۶۰]

۲. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۲۲۳۷

آغاز: برابر؛ **انجام:** فسغل وجهه و یدیه و مسح رأسه و مسح حفیقه و فی الاخری کنامع رسول الله فی سفر فقرع ظهری بعصا کانت معه

جلد ۱؛ خط: نسخ خوش، بی‌کا، تا: قرن ۱۰؛ افتادگی: انجام؛ اهدایی: رهبری، فروردین ۱۳۷۴؛ کاغذ: نخودی آهار مهره کشمیری، جلد: مقوای اسقاطی، ۴۴۴گ، ۲۶ و ۲۷ سطر، اندازه: ۱۸×۲۵سم [اهدائی رهبر: ۲ اخبار۱ - ۲۴۵]

۳. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۸۷۰۵

آغاز: برابر؛ **انجام:** و اخرجه الترمذی قال کنت جالسا مع

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ اهدایی: رهبری، فروردین ۱۳۷۲؛ کاغذ: نخودی آهار مهره کشمیری، جلد: مقوا، ۳۱۶گ، ۲۸ سطر، اندازه: ۲۶×۳۵سم [اهدائی رهبر: ۲ اخبار۱ - ۲۴۳]

۴. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۸۷۰۶

آغاز: بسمله. و ما توفیقی الا بالله حرف العین و یشتمل علی سته کتب ... فی مسجد دمشق فجائه رجل فقال؛ **انجام:** و ایاکم ظلال رأفته و احلنا و ایاکم دار کرامته مع محمدا المصطفی ...

جلد۲. تا پایان رکن ثالث؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ محشی؛ نقل مطلبی از خود کتاب در رابطه با غضب نمودن حضرت فاطمه بنت رسول الله؛ اهدایی: رهبری، فروردین ۱۳۷۲؛ کاغذ: نخودی آهار مهره کشمیری، جلد: مقوا، ۵۲۴گ، ۲۸سطر، اندازه: ۱۷×۲۵سم [اهدائی رهبر: ۲ اخبار۱ - ۲۴۴]

۵. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۸۴۳۰

آغاز: کدا و کدا و الارض ثم سار حتی تواری عنی؛ **انجام:** اتقو الله فیما ملکت ایمانکم ...

جلد ۲، از «حرف الطاء» یعنی کتاب الطهارة تا کتاب الوصیة؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ افتادگی: آغاز؛ اهدایی: رهبری، تیر ۱۳۸۱؛ کاغذ: نخودی، جلد: تیماج فرنگی، ۳۵۱گ، ۲۷ سطر، اندازه: ۱۷×۲۵سم [اهدائی رهبر: ۲ اخبار۱ - ۲۴۵]

۶. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۱۶۱۱/۱

نسخه اصل: کتابخانه واتیکان -رم ۱۰۲۹. حرف سین (سخا و کرم، السفر و آدابه و السبق و الرمی)؛ خط: مغربی، کا: علی بن بدر بن علی اهجری، تا: با تاریخ ۱۳۱۹ق؛ ۱۶ص (۳-۱۸) [عکسی ف: ۵ - ۲۴]

۷. قم؛ گلپايگانى؛ شماره نسخه:۶۶۵۴-۳۴/۲۴
آغاز: بسمله حرف العين ويشتمل على سته كتب الكتاب الاول فى العلم و فيه ستة فصول الفصل الاول فى الحث عليه قال سمعت معاوية يخطب قال سمعت رسول الله صلى الله عليه و سلم يقول من يردالله؛ **انجام:** الفروع مائتان واحد و تسعون فرعا و مقدمة. الفنون ثلثة فنون و خاتمة. الاقسام ستة اقسام و حيث انتهى بنا ... و يحفظ السنتنا عن الفحشى و البداء و ينطقها بالصواب.
جلد دوم؛ خط: نسخ، بى‌كا، تا: نسخه كهن؛ جلد: تيماج قهوه‌اى، ۴۵۱گ، ۲۷ سطر، اندازه: ۲۰×۲۶سم [ف: ۳ - ۱۱۱۴]

۸. يزد؛ وزيرى؛ شماره نسخه:۳۹۱۵
آغاز: برابر
جلد اول؛ خط: نسخ، بى‌كا، بى‌تا؛ داراى سرلوح و كتيبه، مجدول مذهب، محشى؛ كاغذ: اصفهانى، جلد: مقوايى روكش گالينگور قرمز،۲۶۲گ،۲۹سطر (۱۲×۲۳)، اندازه: ۲۳×۳۴سم [ف: ۵ - ۱۸۴۷]

۹. يزد؛ وزيرى؛ شماره نسخه:۳۹۱۶
جلد دوم؛ خط: نسخ، بى‌كا، بى‌تا؛ مجدول، محشى؛ كاغذ: اصفهانى، جلد: مقوايى روكش گالينگور قرمز عطف تيماج قرمز، ۲۸۰گ، ۲۹ سطر (۱۲×۲۳)، اندازه: ۲۳×۳۴سم [ف: ۵ - ۱۸۴۷]

● جامع الافكار و ناقد الانظار = اصول المعارف / كلام و اعتقادات / عربى

jāmi'-ul afkār wa nāqid-ul anẓār = usūl-ul ma'ārif

نراقى، مهدى بن ابى ذر، ۱۱۲۸ - ۱۲۰۹ قمرى

narāqī, mahdī ebn-e abī-zar (1716 - 1795)

تاريخ تأليف: ربيع الاول ۱۱۹۳ق؛ محل تأليف: كاشان
بزرگترين كتاب نراقى در اثبات واجب الوجود و مباحث مربوط بدان است كه به گفته صاحب الذريعة بالغ بر ۳۵۰۰۰ سطر مى‌شود. مؤلف اين اثر را قبل از كتاب ديگرش «قرة العيون» تأليف كرده است. نراقى در پايان كتاب از شاه و درگذشت فرزندان و بيمارى وبا و زمين لرزه سخت مى‌نالد. در ديباچه از خود و نام كتاب ياد مى‌كند و مى‌گويد: در آن از حواشى شرح جديد تجريد و آراء ديگران خرده مى‌گيرم از اين رو آن را «جامع الافكار» ناميدم.
آغاز: بسمله، الحمد لله الذى دل على ذاته بذاته و تجلى لخلقه ببدائع مصنوعاته اظهر من عجائب قدرته ... و بعد فيقول اضعف المحتاجين..هذا يا اخوانى ما اردتم من اصول المعارف الحقيقية و جوامع العقائد اليقينية من العلم بالله و صفات كماله و معرفة اسمائه ...
انجام: يثبت منه نفى التخيير و الجهة و الحلول و الاتحاد والالم و اللذة المواجبة عنه سبحانه و بذلك تم مباحث الصفات السلبية و هو آخر ما اردنا ... و الحمدلله على تاييده على الاتمام و الصلوة على سيد الانام و على عترته امناء الاسلام ... بمحمد و آله سادات الخلق اجمعين

[الذريعة ۴۱/۵ -۴۲؛ دنا ۵۴۲/۳؛ ريحانة الادب ۱۶۴/۶]

۱. قم؛ مرعشى؛ شماره نسخه:۱۴۹۶۳
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ و نستعليق، كاتب = مؤلف، تا: ربيع الاول ۱۱۹۳ق؛ برگ‌هاى آغاز تا برگ ۵۲ به جز نيمى از برگ ۴۹ و نيز برگ ۳۲۹ تا انجام نسخه به خط مؤلف كتابت شده و با نشان «بلغ» در حاشيه تصحيح و مقابله شده؛ كاغذ: فرنگى، جلد: تيماج قهوه‌اى، ۳۸۰گ،۱۵-۲۲سطر(۱۱/۵×۱۵)،اندازه:۱۵×۲۰/۵سم[ف:۳۷- ۶۱۸]

۲. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۲۶۶
آغاز: برابر؛ **انجام:** و نسئله ان يكون ذلك آخر الرزايا و المصائب و خاتمة البلايا و النوائب و ان يصلح جميع امور المسلمين بمحمد و آله سادات الخلق اجمعين.
خط: تعليق، كا: محمد بن الحاج طالب طاهرآبادى، تا: محرم ۱۱۹۴ق؛ كاتب كه شاگرد مؤلف است اين نسخه را از روى نسخه خط نراقى و در زمان او در محرم سال ۱۱۹۴ نوشت و همو نوشته: «كتاب جامع الافكار مؤلفات افضل المتأخرين المحقق الشرافى زيد احترامه حرره بيمناه الداثره اقل تلامذته محمد الطاهر آبادى فى سنة ۱۱۹۲» از اينجا بر مى‌آيد كه نراقى از اين تاريخ يا پيش از آن به نگارش كتاب پرداخت و شاگرد او هم از روى آن مى‌نوشت. طاهر آبادى در پايان نسخه نيز خود را شاگرد نراقى نشان داده و از اين كتاب بستود؛ كاغذ: فرنگى، جلد: تيماج سرخ، ۲۴۹گ، ۲۹ سطر (۱۰×۱۸/۵)، اندازه: ۱۷/۵×۲۸سم [ف: ۳ - ۲۱۹]

۳. كاشان؛ مدرسه سلطانى؛ شماره نسخه:۴۲
آغاز و انجام: برابر
كامل؛ خط: نسخ، بى‌كا، تا: قرن ۱۳؛ در تاريخ ذيقعده ۱۲۶۵ با نسخه اصل به وسيله ابوالقاسم مقابله شده، مصحح، محشى، با علامت بلاغ؛ مهر: «عبده ابوالقاسم بن محمدعلى» (بيضى)؛ تملكى به تاريخ ۱۲۴۰؛ جلد: تيماج مشكى، ۲۷۶گ، ۲۶ سطر، اندازه: ۲۱×۳۰سم [ف مخ]

۴. تهران؛ شورا؛ شماره نسخه:۴۴۸۹
آغاز: برابر؛ **انجام:** فاحمد لله على السراء و الضراء و الشداء و الرخاء و العافية و البلاء و نسئله ان تكون ذلك آخر الرزايا و المصايب و خاتمة البلايا و النوائب، و ان يصلح جميع امور المسلمين بمحمد و آله سادات الخلق اجمعين.
خط: نستعليق، كا: محمد شفيع بن فضل الله، تا: دوشنبه ربيع الثانى ۱۲۱۱ق؛ محشى؛ مهر تمليك: «آقا عبدالله بن حسن بن عبدالله»؛ كاغذ: فرنگى، جلد: چرم، ۲۴۴گ، ۲۷ سطر، اندازه: ۱۹/۵×۲۷/۵سم [ف: ۱۲ - ۱۶۷]

۵. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۳۶۱۵-ف
نسخه اصل: نزد آقاى حسن نراقى. انجمن آثار ملى كاشان كه از كتابخانه سيدمحمد على بروجردى به آنجا آمده است؛ خط: نسخ، بى‌كا، بى‌تا؛ مصحح، مقابله شده توسط ابوالقاسم بن محمد على

در ذیقعده ۱۲۶۵؛ قطع: رحلی[فیلمها ف: ۲ - ۱۹۸]

● **جامع الأقوال** / فقه / عربی

jāmi'-ul aqwāl

طباطبائی، محمد بن علی، ۱۱۸۰؟ - ۱۲۴۲ قمری

tabātabā'ī, mohammad ebn-e 'alī (1767 - 1827)

در این کتاب اقوال فقهای بزرگ را بی هیچ تصرفی در مباحث مختلف فقهی گردآوری نموده است. به عنوان مثال: قال فی المدارک الصلاة لغة الدعاء قال الجوهری و الصلاة من الله الرحمة ... و قال فی الجعفریة الصلاة لغة الدعاء و قال فی کنز العرفان هی لغة الدعاء ...

مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۷۵۴۳

آغاز: بسمله، حمدله کتاب الصلاة قال فی المدارک الصلاة لغة الدعاء قال الجوهری و الصلاة من الله الرحمة؛ **انجام:** و قال فیه فی کتاب الشهادات و لایثبت شیء منه الا بشاهدین ذکرین لعموم الأخبار بأنه لایقبل شهادة النساء فی الحدود.

مشتمل بر کتاب صلاة، صرف، صلح، قسمت و قضا که همه آنها ناقص می‌باشد؛ خط: نسخ و نستعلیق، کاتب = مؤلف، بی‌تا؛ به جز کتاب صلاة سایر مباحث به قلم مؤلف است. کتاب صلاة به خط نسخ، و بقیه به قلم نستعلیق مؤلف؛ محشی به لفظ «من المؤلف» [در حاشیه یکی از صفحات، جمله: «حققه والدی دام ظله العالی» چنین می‌نماید که والد مکرم ایشان یعنی صاحب ریاض هنگام تألیف این کتاب در قید حیات بوده است. والله اعلم.]؛ کاغذ: نخودی، جلد: مقوا، ۱۹۱گ، ۲۳-۳۳ سطر، اندازه: ۲۰×۳۱سم [ف: ۲۱/۱ - ۳۰۷]

● **جامع الأقوال فی علم الرجال** / رجال / عربی

jāmi'-ul aqwāl fī 'ilm-ir rijāl

قم؛ علامة طباطبائی؛ شماره نسخه:بدون شماره

کاتب = مؤلف (ظاهرا)، تا: ۵ محرم؛ مصحح، با اضافات [تراثنا: س۲ش۳ - ۱۵۲]

← جامع الاقوال فی معرفة الرجال ≻ الجامع للاقوال فی احوال الرجال

← جامع الالحان ≻ مقاصد الالحان

● **جامع الامثال = جامع الانباء = احوال بزرگان** / تاریخ / فارسی

jāme'-ol amsāl = jāme'-ol anbā' = ahvāl-e bozorgān

استرآبادی، محمد بن حاجی کامران، ق۱۰ قمری

estarābādī, mohammad ebn-e hājī kāmrān (- 16c)

اهدا به: مظفر الدین ابوالغازی سلطان امیر شمس الدین بن سلطان کمال الدین محمد از پادشاهان رستمدار (۸۹۷-۹۹۵ق)

محل تألیف: طبرستان

در سرگذشت دوازده امام و شاه‌زادگان ایرانی از خاندان ساسانی که در رستمدار و آمل و ساری فرمان روا بوده‌اند؛ در ده «فصل» است. در پایان فهرست آمده که «این رساله از چهار کتاب مشهور استخراج کرده شد و در تحریر آمد اول کتاب یزجرد دویم تواریخ سقیفه صحابه سیم بحر النساب سادات چهارم از کنیة الانساب». بیشتر مطالب آن افسانه است ولی بسیار سودمند است. عناوین فصول: ۱. در حالت‌ها که بعد از وفات حضرت سرور کاینات واقع شده؛ ۲. ذکر حالات پادشاه یزدجرد و فرزندان او بالاختصار؛ ۳. در القاب مردم (دوستان آل محمد از عرب‌ها) که در این ولایت اند؛ ۴. در واقعه‌ای که بعد از قتل عثمان واقع شده بود؛ ۵. در سبب آمدن لشکر یزید به دارالمرز و احوال آن؛ ۶. در ذکر اهل بیت رسول که از جور اعادی و ظلم بنی مروان و رشیدیان درین ولایت (کوه پایان دارالمرز) آمدند؛ ۷. در القاب امت محمد که سنی و شیعه‌اند و رافضی و ناصبی و خارجی‌اند؛ ۸. در تقدیر اسامی خلفای شیعه و سنی؛ ۹. در بیان آنکه هر امامی را از این دوازده که شهید کرده‌اند و مذهب‌ها که نهاده‌اند؛ ۱۰. در کنیه جماعت صلاخی که ایشان چه کسانند که خود را به سادات نصب می‌کنند و غریب‌زادها.

در آن پس از فهرست آمده که این نسخه از خط امام شریف ابی‌برکات به خط عربی در میان سادات رضوی که در آهنگ لار از مأمون رسید آمده بودند و تقیه می‌کردند و آن را امیر سید یحیی بن جمال الدین بن ابوطاهر بن عمران بن موسی بن امام محمد تقی بیرون آورد و به فارسی برگرداند تا زمان «سعاد الدوله و الدین» اردشیر بن قباد بن دیوبند بن فریورز بن اسکندر بن تاج الدوله بن ایرج بن هرمز بن کیخسرو بن کیومرز بن شاه غازی بن یزدجرد بن فیروزشاه بن بهرام بن گور بن یزدجرد بن بهرام بن کرمان بن شاه‌پور بن اردشیر بابکان (با رساندن نسب او به ابراهیم) که این نسخه را سیدان لار بیرون آوردند و سعدالدوله پاشاه ساری در چال باغ ساری درگذشت تا زمان ملک مازندران چلابی و چلوی و امیر سید قوام الدین رسید. (دانش پژوه)

[دنا ۵۴۳/۳؛ نسخه‌های منزوی ۴۳۰۱؛ فهرستواره منزوی ۹۳۸/۲ با عنوان «جامع الانباء»]

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۵۸۳۷/۱ و ۲۸۱۷/۱-ف

آغاز: شکر و سپاس و حمد بی قیاس پادشاهی را سزد که برگزیده آدم و نوح و آل عمران را از جمیع مخلوقات مشرف گردانید از پس ایشان پادشاهان نام‌دار و سلاطین عالی مقدار بر سر بندگان بداشت ... اما بعد همی گوید ... محمد بن حاجی کامران استرآبادی؛ **انجام:** اما غریب‌زاده‌ها یزدجرد بن بهرام شاه

را پسری بود نام او بهرام گور او مرد پرعشرت بود همه وقت خود را به عیش گذرانیدی از هفت اقلیم دختری خواسته بود.
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ نسخه از آن سعید نفیسی بوده است؛ کاغذ: ترمه نخودی آهار مهره، جلد: تیماج تریاکی، ۳۶گ، ۱۹ سطر (۸×۱۴)، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۱۶ - ۱۰۱] و [فیلمها ف: ۱ - ۷۳۷]

● **جامع الامثال** / ادبیات / عربی
jāmi'-ul amṯāl
هبله رودی، محمد علی، ق۱۱ قمری
hable-rūdī, mohammad 'alī (- 17c)

۱. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۹۵/۱۰۳-ف
نسخه اصل: حمدیه ش ۱۴۴۷؛ بی‌کا، تا: ذیقعده ۷۵۳ق؛ درهامش است [فیلمها ف: ۱ - ۴۲۹]
۲. تهران؛ شورا؛ شماره نسخه:۱۶۰۹۳
آغاز: نفط گرفته در کشتی گذاشته روانه شد بغلام گفت از این سفر که برگردیم دیگر ما را ... باب دویم در امثال حرف با بهر کاری که همت بسته گردد ×× اگر خاری بود گلدسته گردد؛
انجام: تمثیل آورده‌اند که لقمان به پسر خود وصیت کرد و گفت یا بنی قرض دادن.
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ جلد: تیماج فرنگی، ۲۱۲گ، ۱۵سطر، اندازه: ۱۸×۲۲سم [ف: ۴۴ - ۲۴۶]

● **جامع الامثال** / ادبیات / فارسی
jāmi'-ul amṯāl
رساله‌ای شامل بیست و هشت باب (به تعداد حروف تهجی) در امثالی که به یکی از حروف الفبایی ابتدا می‌شوند.

چالوس؛ امام صادق؛ شماره نسخه:۱۳۴
آغاز: به آهستگی کار عالم برآر ×× که در کار تندی نیابد بکار / ... بندها را کلید ×× شکیبنده را کس پشیمان ندید؛ **انجام:** هر راز که در پرده شب پنهان ست در روز همه ... روشن گردد.
خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۱۴۵گ، ۱۹سطر، اندازه: ۲۰×۳۰سم [ف: - ۵۷]

← جامع الانباء ← جامع الامثال
← جامع الانساب ← مجمع الانساب فی التواریخ

● **جامع الانظار** / گوناگون / فارسی
jāme'-ol anzār
هزار جریبی، علی محمد، ق۱۳ قمری
hezār-jarībī, 'alī mohammad (- 19c)
تاریخ تألیف: ۱۲۰۵ و یا ۱۲۲۵ق؛ محل تألیف: دکن
رساله‌ای است در فنون مختلف از شرح حدیث، تفسیر، شعر و لغاز، در پنج «فصل» و یک خاتمه: ۱. بیان معانی احادیث مشکله؛ ۲. بیان حل آیات مشکله؛ ۳. بیان بعضی از عبارات مشکله علماء رضوان الله علیهم؛ ۴. بیان کشف معانی بعضی از اشعار مشکله؛ ۵. بیان توضیح معمیات است ؛ خاتمه: در بیان حل بعضی از لغاز است.
آغاز: جواهر حمدی که از خزاین صدور پاکان به استعانت ابدی اخلاص و اسلام و ایمان چون گنج شایگان به صحرای ظهور ابدی ...
[دنا ۵۴۳/۳]

۱. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۸۲۸/۱۵
آغاز: برابر؛ **انجام:** حدیث الولد سرابیه ... و به معنی جوف نیز آمده
خط: نسخ، بی‌کا، تا: با تاریخ ۱۲۳۵ق؛ افتادگی: انجام؛ کاغذ: پسته‌ای، جلد: میشن قهوه‌ای، ۴۷گ (۲۰۸ر-۲۵۴ر)، اندازه: ۱۰/۳×۱۵/۴سم [ف: ۵ - ۱۹۷]
۲. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۴۷۰۶/۱
آغاز: برابر؛ **انجام:** باتمام رسانیده
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: پنج‌شنبه ۴ ذیقعده ۱۲۶۹ق؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج سرخ، ۹۸ص (۱۰-۱۹۷)، ۱۴ سطر (۶×۱۰)، اندازه: ۱۱×۱۸سم [ف: ۱۴ - ۳۶۵۱]
۳. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۱۳۷۶
آغاز: برابر؛ **انجام:** و منزلت یافتگان بارگاه حضرت احدیت باتمام رسانیده
خط: نسخ و نستعلیق، بی‌کا، تا: دوشنبه ۲۹ رجب ۱۲۶۹ق؛ محشی؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج قهوه‌ای، ۴۵گ، ۲۱ سطر (۸/۵×۱۴/۵)، اندازه: ۱۴/۵×۲۲/۵سم [ف: ۲۸ - ۶۳۱]

● **جامع الانوار فی مناقب الابرار** / تراجم / ترکی
jāme'-ol anvār fī manāqeb-el abrār
نظمی زاده، مرتضی بن علی، - ۱۱۳۴ ؟ قمری
nazmī-zāde, morteza ebn-e 'alī (- 1722)
اهداء به: سلطان محمد خان عثمانی
هنگامی که ابراهیم پاشا به سال ۱۰۷۷ والی بغداد بود، از مؤلف خواست که حالات اولیای مدفونین در آن شهر و نواحی آن را در کتابی به رشته تحریر درآورد و در جمادی الثانی سال ۱۰۹۲ دستور داد که آن کتاب تکمیل شود. مؤلف از منابع و تذکره‌های صوفیان شرح حال یکصد و شصت و دو تن از اولیای آن سامان را در این کتاب گرد آورده است.
[عثمانلی مؤلفلری ۱۵۳:۳؛ دنا ۵۴۳/۳]

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۸۵۰۶

آغاز: ای دوست علم واجب الوجود اولان اسم جلال سیرسف اسماء جلال و جمال و مد بسم الله رشته سبحه نود و نه نام اسماء الحسنی؛ **انجام:** حالیا قبر پر انور لری بغدادک جانب غربیسنده زیارتگاه صغار و کبار در.

در فهرست ناشناس آمده؛ خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: مقوایی عطف پارچه مشکی، ۱۴۹گ، ۲۳ سطر، اندازه: ۱۴×۲۰سم [ف: ۲۲ - ۹۲]

← جامع الانوار من الکواکب و الابصار ≻ آلات اسطرلاب

● جامع الانوار من الکواکب و الابصار / هیأت / فارسی

jāme‘-ol anvār men-al kavākeb va-l absār

قاینی، قاسمعلی، ق۱۱ قمری

qāyenī, qāsem-‘alī (- 17c)

تاریخ تألیف: چهارشنبه ۶ ربیع الثانی ۱۰۹۸ق؛ محل تألیف: مدرسه چهارباغ مشهور به مدرسه یونسیه

رساله‌ای است در بیان آلات رصدی با ذکر براهین حسابی و هندسی. در دیباچه آورده است که: «به عرض می‌رساند المحتاج الی قاسم الارزاق قاسمعلی قاینی سطری چند از ارصاد موقوف بر آلات که ظاهر شد از کتب متقدمین و متأخرین من حیث الهیأة و الصورة و الصناعة، اما چون این فقیر اغلب اوقات به صنعت آلات رصدی و غیر آن مثل مقیاس صاحبقرانی و پرگار متناسبه و کره مکوکب و اسطرلاب و ربع مجیب و مسطر قیاس و غیر آن مشغول بود، و وقوف تام حاصل شده بود بنابراین این چند سطر را تحریر نمود و مسمی گردانید به جامع الانوار من الکواکب و الابصار».

[الذریعه ۲۶: ۲۴۷؛ استوری، ستاره ۲: ۹۰]

مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۶۴۶۰

آغاز: بسمله، اما بعد از حمد صانع ابدی و خالق نجوم ثقبه رصدی؛ **انجام:** و چون یک جزو از دو جزو بروج را که مساحت جزو وسط نصف النهار شود اعتبار کنند طول موضع بعد ثوابت معلوم شود، العلم عندالله

خط: نسخ، کا: محمد کاظم بن محمد جعفر قاینی، بی‌تا؛ با اصلاحات مؤلف؛ مهر: مؤلف «یا قاسم الارزاق»؛ واقف: حاج شیخ حسنعلی اصفهانی؛ کاغذ: نخودی آهار مهره، جلد: چرمی، ۳۵گ، ۱۷ سطر (۶×۱۲/۲)، اندازه: ۱۲/۸×۱۹سم [ف: ۸ - ۱۱۸]

● جامع الانوار و مجمع الانوار = نوریه / عرفان و تصوف / فارسی

jāme‘-ol anvār va majma‘-ol anvār = nūrīye

نعمة الله ولی، نعمة الله بن عبدالله، ۷۳۰؟ - ۸۳۴ قمری

ne‘mat-ol-lāh-e valī, ne‘mat-ol-lāh ebn-e ‘abd-ol-lāh (1330 - 1431)

در معنی نور به نظم و نثر.

[فهرستواره منزوی ۲۵۶/۷]

تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۴۲۶۲/۲

آغاز: حمد جوادی که از خزانه جود موجودات را مراتب غیب و شهود نور وجود عالم انعام فرمود

این آغاز از فهرست منزوی ص ۱۱۱۰ ذکر شد؛ خط: نستعلیق، کا: میرغلام محی الدین، تا: رمضان؛ کاغذ: ترمه، جلد: رویه میشن قهوه‌ای [ف: ۴ - ۶۷۲]

● جامع البر و البحر / جغرافیا / فارسی

jāme‘-ol bar va-l bahr

نیشابوری، محمود بن عبدالله، ق۱۱ قمری

neyšābūrī, mahmūd ebn-e ‘abd-ol-lāh (- 17c)

تاریخ تألیف: ۱۰۲۹ق

در عجایب و دیدنی‌های دنیا، تألیف شده به روزگار سلطان محمد قطب شاه و مشتمل بر دوازده «لمعه»؛ برخی از عناوین: لمعه ۱. توبه آدم و کوه سراندیب و جزایر سیلان؛ لمعه ۲. کرامات پیامبر و امام علی علیهما السلام؛ لمعه ۳. پادشاهان دکن و غرایب آن، در چهار مقاله؛ لمعه ۴. ماچین و ختن و جزایر و عجایب آن دیار، در سه مقاله؛ لمعه ۵. عادلشاهیان و عجایب بلاد او؛ لمعه ۶. قطب شاهیان و عجایب بلاد تلنگا.

[دنا ۵۴۳/۳؛ مشترک پاکستان ۱۹/۱۰-۲۰؛ فهرست کتابخانه گنج بخش منزوی ۱۹۳۴/۴]

۱. یزد؛ کاظمینی؛ شماره نسخه:۵۱۴

آغاز: واقف نشود و نصف دیگر را صاحب سفره با مسافران و درویشان بخورد و در آن کوه مرغان هستند چون زمرد سبز؛ **انجام:** هست صنفی دگر از آن حیات ×× بود این قول از کتاب حیات

خط:نستعلیق،کا:سلطان محمد،تا:قرن۱۱؛افتادگی:آغاز؛جلد: تیماج قهوه‌ای، ۱۴۴گ، ۱۴ سطر، اندازه: ۱۵/۵×۲۵سم [ف: ۲ - ۱۹۵]

۲. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۲۰۹۷

آغاز: شکر و سپاس و ستایش بی قیاس خداوند زمین ... چنین گوید احقر عبادالله محمود بن عبدالله

نسخه اصل: کتابخانه گنج بخش - پاکستان ۴۰۳۵؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ ۲۲۰ص [عکسی ف: ۶ - ۱۲۲]

● جامع البرهان فی شرح ارشاد الأذهان / فقه / عربی

jāmi‘-ul burhān fī š.-i iršād-il aḏhān

مارندرانی، مهدی بن هادی، ۱۲۹۲-قرن۱۴ قمری

mārandarānī, mahdī ebn-e hādī (- 20c)

وابسته به: ارشاد الاذهان الی احکام الایمان؛ علامه حلی، حسن بن یوسف (۶۴۸-۷۲۶ق)

تاریخ تألیف: ذیحجه ۱۳۲۰ق؛ محل تألیف: نجف اشرف

شرح مزجی استدلالی مفصلی است بر کتاب «ارشاد الاذهان» علامه حلی.

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۸۱۰۲

آغاز: الحمدلله الذی اکرمنا بالایجاد و لم یذرنا فی مرتبة العدم و شرفنا بالانبات و لم یجعلنا من حقیقة الجماد

در این نسخه تا احکام غسل‌های مستحبی آمده و گویا شرح ناتمام مانده؛ خط: نستعلیق، کاتب = مؤلف، بی‌تا؛ مصحح، با اضافات؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۲۵۵گ، مختلف السطر، اندازه: ۱۷/۵×۲۲سم [ف: ۲۱ - ۱۰۷]

← جامع بغدادی ⟵ ما لا یسع الطبیب جهله

● جامع بهادر خانی = مفاتیح الرصد = مفتاح الرصد /

چند دانشی - فارسی

jāme'-e bahādor xānī = mafātīh-or rasad = meftāh-or rasad

جونپوری، غلامحسین، ق۱۳ قمری

jonpūrī, qolām-hoseyn (- 19c)

اهدا به: راجه صادر جنگ بهادر

تاریخ تألیف: ۱۲۴۸ق

این کتاب دائرة المعارفی است در علوم ریاضی دارای شش «خزینه»: ۱. هندسه و اشکال هندسی؛ ۲. نور و مباحث نور (= مناظر و مرایا)، مشتمل بر سه «حرز»: ۱) حدود و مبادی و اصول موضوعه دارای شش انکشاف، ۲) علم المناظر دارای چهل و پنج شکل، ۳) علم انعکاس دارای چهار شکل؛ ۳. حساب؛ ۴. تعداد اقسام خط مستقیم و حد مساحت و مقائیس مشتمل بر هفت «حرز»: ۱) استخراج مقادیر اوتار و جبوب، ۲) استخراج مقادیر اظلال، ۳) تکسیر دائره، ۴) معرفت مقادیر اضلاع و زوایای مثلث، ۵) معرفت مقادیر اصلاع ... مثلث قوسی که بر سطح کره واقع شود، ۶) مساحت، ۷) توابع مساحت؛ ۴. منتخبات فنون ثلثه مقدمه از مساحت و استخراج مقادیر جیوب و اظلال؛ ۵. شامل یک «مفتاح» و پنج «حرز» و «خاتمه»: مفتاح در بیان حد و موضوع و مبادی، حرز ۱) بیان هیئت افلاک جزئیه و بسائط نقلیه، ۲) بیان آلات رصدی و طرق رصد و مقادیر قسی، ۳) هیئت افلاک جزئیه و کیفیت و کمیت حرکات، ۴) هیئت ارض و خواص بقاع، ۵) ابعاد و اجرام، خاتمه - بیان منشا اختلافی که میان مدرکات را صدان واقع شده. (در بخش آلات رصد صورت برخی از آلات قدیم رسم شده)؛ ۶. تبیین مؤامرات زیج تقویم مشتمل بر دو حرز: ۱) بیان ارکان و مواد زیج مشتمل بر سه انکشاف (الف - تعریف و معنی زیج، ب - در بیان شهور و سنین اصطلاحی، ج- در ذکر عنوان و جداول زیج)، ۲) قوانین.

آغاز: عنبرین طرازی که از نوک خامه وجدان بر سطح قرطاس

چاپ: کلکته، ۱۲۵۰ق

[الذریعه ۴۳/۵؛ مشار: ۴۶۶؛ نسخه‌های منزوی ۱۵۵/۱؛ دنا ۵۴۳/۳؛ فهرستواره منزوی ۲۶۳۶/۴]

۱. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۳۲۵۵

آغاز: خزینه دوم از چهار خزانه این کتاب است که مشتمل بر چهار علم است

قسمت مناظر و مرایا و در سه حرز است؛ خط: شکسته، نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ کاغذ: آهار مهره فرنگی، جلد: میشن قرمز، ۴۰گ، ۱۴ سطر، اندازه: ۱۴/۴×۲۲/۱سم [ف: ۲ - ۱۷۵]

۲. تهران؛ شورا؛ شماره نسخه:۶۱۷۴/۲

آغاز: (خزینه۲): خزینه دوم از کتاب جامع بهادرخان تألیف قاضی غلامحسین جوینی (صواب: جانپوری) که مشتمل است بر یک مقدمه و شش خزینه در علم ابصار است متضمن سه جزء جزء اول در حد و دو مبادی؛ **انجام:** و نیز برهان شش شکل من جمله اشکال قدماء.

خزینه ۲ از جامع بهادرخانی است، در پایان شکل‌های حرز دوم جدولی برای نشان دادن مأخذها و براهین آراء خود (در تمام ۱۴ شکل) ترتیب داده و در پایان نیز مدارک خود را چنین یاد می‌کند: رساله ماهانی، مناظر اقلیدس، رساله ضیاء ابومنصور، لمعات ابوریحان، تعلیقات مناظر از محقق طوسی، شرح مناظر از ابو جعفر خازن مکی، وجیز بنو موسی؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ کاتب صورت شکل‌ها را رسم نکرده؛ کاغذ: فرنگی آهار مهره، جلد: تیماج، ۶۸ص (۱۳۳-۱۹۰)، ۱۷سطر، اندازه: ۱۶×۲۳سم [ف: ۱۹ - ۱۶۷]

۳. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۳۴۰۷/۱

آغاز: بسمله، حمدله و الصلاة و السلام علی خیر خلقه محمد و آله اجمعین. اما بعد این کتاب مختصری است از کتاب جامع بهادرخانی از مؤلفات قاضی حسین جونپوری که در اوایل ربیع الاول سنه ۱۲۵۰ سمت اختتام پذیرفته در حساب کسور عشراتی.؛ **انجام:** الخمیس حادی عشر شهر شعبان المعظم یکهزار و دویست و نود و سه در طسوج سر حد بهبهان ۱۲۹۳

تنها بخش کسور عشراتی آن است؛ خط: نستعلیق، کا: میرزا محمد حسینی قاینی خوشنویس (سید الفلاسفة)، تا: قرن ۱۳؛ کاغذ: فرنگی، جلد: مخمل بنفش، ۲۶گ (۱۶پ-۴۱ر)، ۱۱ سطر، اندازه: ۱۳/۶×۲۰/۹سم [ف: ۶ - ۴۰۰]

۴. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۱۲۰۳/۲

آغاز: بعد البسمله، الحمد لله رب العالمین و الصلوة و السلام علی محمد و اله اجمعین خزینه دوم در علم ابصار است؛ **انجام:** برهان

شش من جمله اشکال قدما بطرز نقوش نگار است تمام شد خزینه دوم والحمدلله علی ذلک. پایان نسخه: مخفی نماند که اختر فروغنده سپهر دانش و خردمند ... حسین جونپوری که ساحت هندوستان ... سپهر برین می‌باشد کتابی در فن ریاضی تألیف فرموده ... این رساله جز وی ازین کتاب می‌باشد در سفر کمران استنساخ نموده اینک ارباب مجد و معالی و جان جهان ... آقا میرزا صالح دام عزه بخط شریف استنساخ فرمودند و این بنده شرمنده عبداله بن محمد بن عبداله اشکالش را نموده خداوند توفیق تدقیق و تحقیق را عنایت فرماید فی منتصف شهر شوال المکرم من سنه ۱۲۷۶.

خط: نستعلیق، کا: محمد صالح بن محمد رفیع طبیب رشتی حسینی، تا: قرن ۱۳، جا: تهران؛ کاغذ: فرنگی، آبی، جلد: تیماج سرخ، ۵۴گ، ۱۷سطر (۷×۱۴/۵)، اندازه: ۱۳×۲۱سم [ف: ۳ - ۲۳۶]

۵. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۹۶۶۵/۳

خزینه دوم از کتاب؛ خط: نسخ، کا: فتح الله بن علی اصغر بن محمد باقر دهدشتی مشهور به قاری، تا: ۱۲۹۳ق، جا: بهبهان، به دستور میرزا محمد حسن بن میرزا حسن بن مجد الدین محمد شیرازی بن صدر الدین سید علی خان مدنی شیرازی و در هنگام حکومت شاهزاده احتشام الدوله سلطان اویس میرزا قاجار؛ جلد: تیماج عنابی، ۲۰گ (۱۳۵پ-۱۵۴ر)، ۲۲ سطر،اندازه: ۲۵/۵×۲۰/۵سم [ف: ۲۵ - ۴۲]

۶. تهران؛ شورا؛ شماره نسخه:۶۳۹۷

خط: نستعلیق تحریری، کا: محمد مهدی حسینی طباطبائی آل حکیم، تا: ۱۳۲۵ق، جا: کربلا؛ کاتب در پایان خزینه‌های ۵ و ۹ رقم دارد و نسب سود را ضبط می‌کند؛ کاغذ: فرنگی شکری، جلد: تیماج قرمز، ۲۵ سطر، اندازه: ۱۴×۲۲سم [ف: ۱۹ - ۵۰۸]

● جامع البیان فی تفسیر القرآن = جوامع التبیان /

تفسیر / عربی

jāmi'-ul bayān fī tafsīr-il qur'ān = jawāmi'-ut tibyān

ایجی، محمد بن عبدالرحمن، ۸۳۲ - ۹۰۶ قمری

ījī, mohammad ebn-e 'abd-or-rahmān (1429 - 1501)

تاریخ تألیف: ۹۰۵ق؛ محل تألیف: مدینه منوره

تفسیر ادبی و روانی مختصری است که الفاظ قرآن کریم را با عباراتی ساده و استوار بیان می‌نماید. مؤلف در مقدمه می‌نویسد: «مطالب و فوایدی که در اکثر تفاسیر دیده می‌شود در این تفسیر نیز می‌بینی و افزون بر آن حاوی معانی صحیح و نفیسی است که بسیاری از تفاسیر فاقد آن است. اگر به زمخشری و آنان که راه او را پیموده‌اند بنگری خواهی دید اینان از آن معانیی که از رسول گرامی و صحابه نقل شده به دلیل عدم درک معنای مناسب چه از جهت لفظ یا معنی از ذکر آن خودداری کرده‌اند». ایجی می‌گوید: پدرش به تفسیر قرآن آغاز کرد و مقداری از تفسیر سوره انعام را نگاشت و آن را رها کرد و به او گفت تو موظفی این کار را ادامه دهی و او در روضه شریف نبوی در دوم جمادی الثانی ۹۰۴ شروع کرد و در ۲۵ رمضان ۹۰۵ق به پایان رساند.

آغاز: الحمدلله الذی ارسل رسوله بالهدی و دین الحق و أظهره علی الدین کله فالحق احق و الباطل ازهق

چاپ: لاهور، ۵۳۰ص، ۱۸۷۹م؛ دهلی، درحاشیه اکلیل فی استنباط التنزیل سیوطی، ۱۲۹۶ق

[دنا ۵۴۴/۳؛ الاوقاف العامة بغداد ۸۲/۱ و ۸۳]

۱. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه:۱۹۵۶

آغاز: برابر؛ **انجام:** قدتم والحمدلله علی جسیم انعامه عام سبعین وثمانمائه فی مکة المشرفه تجاه الکعبه زادها الله شرفا و انا حامد لله مصل علی رسوله و سلم علیه.

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۹، کاتب نامی از خود و سال کتابت نبرده، آخرین سطر نسخه همان عبارات مذکوره از مصنف است [این تاریخ و محل که در پایان نسخه آمده با آنچه راجع به زمان و مکان تألیف آمده منافات دارد و محتملاً تصحیفی در آن صورت گرفته باشد]، از کیفیت خط احتمال می‌دهیم که آن را در همان قرن نهم هجری نوشته باشند و شاید نسخه اصل باشد؛ دارای سه سرلوح خوب کهنه، مجدول، چند ورق از اواخر تفسیر متفرقاً افتاده است؛ واقف: سپهسالار؛ کاغذ: نباتی، جلد: تیماج، ۳۴۵گ، ۲۹ سطر، اندازه: ۱۲/۵×۲۱سم [ف: ۱ - ۱۰۰]

۲. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۷۰۵۶

آغاز: او آل محمد صلی الله علیه و آله و سلم و اصحابه و هو بدل الکل غیر المغضوب علیهم صراط غیر الذین اردت العقوبة علیهم او المراد منهم الیهود و لا الضالین الذین عدلوا عن الطریق او المراد منهم النصاری و قیل المراد من الاول الفساق و من الثانی الکفار یستحب لمن قرأها أن یقول بعدها بسکتة آمین أی استجب؛ **انجام:** لم یلد لأن الولد من المتجانسین و هو الاحد الصمد الذی لا یجانسه و لا یماثله احد و لم یولد و ذلک لأنه هو الله الاحد الصمد فکیف یمکن أن یکون.

از اواخر فاتحة الکتاب تا سوره اخلاص؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۰؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ محشی به لفظ «منه غفر له» و نیز از زاهدی به فارسی و عربی و بعضاً منقول از تفسیر بیضاوی، مصحح؛ کاغذ: نخودی آهار مهره، جلد: تیماج مشکی، ۵۲۶گ، ۲۳ سطر، اندازه: ۱۴/۳×۲۳/۷سم [ف: ۲۲ - ۲۰۱]

۳. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۳۵۱۵۲

آغاز: برابر؛ **انجام:** وقع تیسیر المیسر للعسیر الفراغ عن تحریر هذه التفسیر سقینا منه بکؤوس مملوة ممتلئة اول جمادی الاخری من سنة خمس و ثلاثین و تسع مأتة»

خط: نسخ، بی‌کا، تا: اول جمادی الثانی ۹۳۵ق؛ افتادگی: وسط (بخشی از پایان سوره نساء را ندارد)؛ دارای کتیبه و پیشانی مذهب و منقش، مجدول؛ اهدایی: رهبری، اردیبهشت ۱۳۸۶؛ کاغذ:

حنایی روشن آهار مهره، جلد: میشن عنابی، ۳۸۸گ، ۲۵ سطر، اندازه: ۱۴/۵×۲۵سم [اهدائی رهبر: ۱علوم قرآن - ۱۵۶]

۴. تهران؛ شورا؛ شماره نسخه:۱۱۹۸۰

آغاز: سورة مریم علیه السلام تسعون و الثمانی آیات مکیة. بسمله. کهیعص عن بعضهم الله کاف هاد دیدة فوق الایدی و عالم صادق ذکر رحمة ربک خبر لکهیعص ان کان اسما للسورة. تجاه الکعبة زاده الله شرفا و انا حامد لله مصل علی رسوله و مسلم علیه.؛ **انجام:** و الان افر من فیح نار الجحیم الی ظل ظلیل قرأته کریم ما ربا من سوء اعدائک ... و قد تم الحمدلله ... فی عام سبعین و ثمانی مائة فی مکة شریفة.

از ابتدای سوره مریم تا آخر قرآن؛ خط: نسخ، کا: ابراهیم بن محمد بن ابراهیم حملولی، تا: ۹۷۹ق؛ رکابه‌دار، محشی؛ جلد: سوخته عنابی، ۲۲۴گ، ۲۱ سطر (۱۱/۵×۱۷)، اندازه: ۱۹×۲۷سم [ف: ۳۴ - ۱۰۸]

۵. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۳۱۸۱

آغاز: برابر؛ **انجام:** و الحمدلله الذی وفقنی فراغ البال للاشتغال بالتأمل فی آیات کتابک و تکشف ...

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ افتادگی: انجام؛ مصحح، محشی؛ با تملکی بدون نام به تاریخ ۱۲۹۱؛ مهر: «الواثق بالله الغنی عبده فتحعلی» (بیضی)، «عبده الراجی محمد بن جعفر»؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۳۴۵گ، ۲۱ سطر، اندازه: ۱۷×۲۴سم [ف: ۸ - ۴۰۴]

۶. تهران؛ شورا؛ شماره نسخه:۱۱۹۷۸

آغاز: للمومنین بقوله ان الذین امنوا و عملوا الصالحات الایة ثم لما اتم الجواب عن مسائلهم التی سلوها عن رجاء عجزة عن الجواب و اعقبه ببعض اهوال القیامة؛ **انجام:** و ارجوا یکون تفسیری هذا المسمار بجوامع التبیان مصونا بصیانة الله الروف و قد ابتدأت الیوم الثانی من جمادی الاخرة فی الروضة المنورة من ریاض الجنة سنة اربع و تسعمائة و اختتمه فیها الیوم الخامس و العشرین من شهر رمضان فی سنة خمس و تسعمائة فیکون من الافتتاح و الاختتام سنة کاملة و اربعة اشهر و ما هو الا من برکات رحمة الله علی العالمین حجة الله للعالمین صلوات الله و سلامه علیه و علی سائر الانبیاء و المرسلین و الحمدلله رب العالمین.

خط: نستعلیق، کا: شیخ احمد رسیما مولوی، تا: ۱۲۰۹ق؛ افتادگی: آغاز؛ مجدول، رکابه‌دار؛ جلد: تیماج زرشکی، ۳۵۰گ، ۲۷ سطر (۷/۵×۱۶/۵)، اندازه: ۱۴×۲۲/۵سم [ف: ۳۴ - ۱۰۸]

۷. مشهد؛ مدرسه باقریه؛ شماره نسخه:۴۸

از سوره الحمد تا آخر القرآن؛ خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: آغاز (یک برگ) و انجام (یک برگ)؛ کاغذ: ترمه، ۲۳ سطر (۷/۵×۱۷)، اندازه: ۱۵×۲۴سم [تراثنا: س۶ش۱ - ۸۴]

● جامع البیطره / حیوان شناسی / فارسی

jāme'-ol baytare

علوی حسینی، شهاب الدین علی، ق۱۲ قمری

'alavī hoseynī, šahāb-od-dīn 'alī (- 18c)

اهدا به: نادر سلطان

نویسنده که ظاهراً از دام پزشکان و اسب‌شناسان زمان بوده است می‌گوید چون همواره سرگرم مسائل علوم بیطره بودم در فکر آن افتادم آنچه در این باره کوشش شده جمع‌آوری کنم و از آن کتابی فراهم آورم نتیجه این رأی این کتاب شد که حاوی یک «مقدمه» و ده «باب» یک «خاتمه» می‌باشد: مقدمه: در معرفت عروق دواب؛ باب ۱. طریق معالجات دواب بوجه کلی؛ ۲. امراض راس و آنچه متعلق به آن است؛ ۳. امراض عین؛ ۴. امراض حلق و صدر؛ ۵. امراض عنق؛ ۶. امراض بطن؛ ۷. امراض یدین و رجلین؛ ۸. امراض عورتین و ذنب؛ ۹. امراضی که به هر عضو ممکن است عارض شود و اختصاص به عضو خاصی ندارد.

آغاز: بسمله، ثنا برای باری ... از نقص عالم امکان ...

انجام: دو دست و پای اسب بر طلسم گذاشته شود که مجرب و آزموده است.

[دنا ۵۴۴/۳؛ فهرستواره منزوی ۳۸۱۲/۵]

تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۶۳۱/۲

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۱۴۸ق؛ با دو سرلوح مذهب؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج قرمز، ۳۷ ص (۱-۳۷)، ۱۲ سطر (۷×۱۳)، اندازه: ۱۲×۱۹/۵سم [ف: ۶ - ۱۸۴]

● الجامع بین الصحیحین / حدیث / عربی

al-jāmi' bayn-aṣ ṣaḥīḥiyn

حداد، عبیدالله بن حسن، ۴۶۳ - ۵۱۷ قمری

haddād, 'obeyd-ol-lāh ebn-e hasan (1071 - 1124)

تلخیصی است از صحیح بخاری و صحیح مسلم با حذف مکررات و تبویب و ترتیب جدید که مؤلف به درخواست یکی از بزرگان معاصر خود انجام داده است. حاجی خلیفه، ظاهراً از همین کتاب مؤلف، با عنوان «اطراف الصحیحین» نام برده است.

آغاز: الحمدلله الذی هدانا لهذا و ما کنا لنهتدی لولا ان هدانا الله علی فی ان احد اعیان الوقت من ائمة الدین و جماعة من اخوانی ... اقترحوا علی فی ان الخص لهم من الکتابین الصحیحین.

انجام: ذکر ندا المنادی فی اهل الجنة بحیوة الابد و الصحة بلا انتهاء ... اورثتموها بما کنتم تعملون. آخر الکتاب.

[کشف الظنون ۱۱۶/۱؛ سیر اعلام النبلاء، ۸/۱۹-۴۸۶]

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۹۰۵عسکی

آغاز و انجام: برابر

نسخه اصل: چستربیتی، ش ۳۴۴۷ (اربری، فهرست خطی عربی ۸۵/۲)؛ خط: نسخ کهن، کا: احمد بن عبدالله بن محمد بن عبدالله

بن حسین فارفانی، تا: پنج‌شنبه ۲۳ ذیقعده ۵۱۰ق؛ مصحح، در پایان مؤلف به خط خود نوشته: کاتب نسخه تمام کتاب را بر وی سماع نموده و در رجب ۵۱۲ق آن را به پایان آورده است؛ ۳۹۹گ، ۳۰ سطر [عکسی ف: ۲ - ۳۸۶]

● **جامع البین من فوائد الشرحین** / اصول فقه / عربی

jāmi'-ul bayn min fawā'id-iš šarḥayn

شهید اول، محمد بن مکی، ۷۳۴ - ۷۸۶ قمری

šahīd-e avval, mohammad ebn-e makkī (1334 - 1385)

وابسته به: تهذیب الوصول الی علم الاصول = تهذیب طریق الوصول = تهذیب الاصول؛ علامه حلی، حسن بن یوسف (۶۴۸-۷۲۶)

جمع دو شرح سید عمیدالدین و سید ضیاء الدین اعرجی است بر تهذیب الوصول علامه حلی.

[دنا ۵۴۴/۳؛ الذریعه ۴۳/۵]

تهران؛ شورا؛ شماره نسخه:۹۶۳۵

آغاز: بسمله. احمدک اللهم علی سوابغ نعمائک بابلغ محامدک و اسالک المزید من فضلک ... واستعینک فی الجمع شرحی الامامین السیدین الابرین لکتاب تهذیب الوصول الی علم الاصول من مصنفات الداعی الی الله شیخنا الامام جمال الدین یوسف المطهر قدس الله روحه مع زیادات لطیفة و فواید شریفة؛ **انجام:** و باقی الاعتراضات و اجوبتها هدمت و حیث انتهی کلامهما بانتها کلام المصنف فلنقطع الکلام حامدین و مصلین و الحمدلله رب العالمین

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ مصحح؛ جلد: تیماج مشکی، ۲۰۵گ، ۲۵ سطر، اندازه: ۱۸×۲۶سم [ف: ۳۱ - ۲۶]

● **جامع بیهقی** / تاریخ

jāme'-e beyhaqī

تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۱۷۵۴۲

بی‌کا، بی‌تا؛ انتقالی از کتابخانه پهلوی - مجموعه نوازی؛ ۱۷۱گ، اندازه: ۱۵×۲۶/۸سم [ف: - ۹۰۶]

● **جامع التجارب = کفایة الطالبین** / طب / فارسی

jāme'-ot tajārob = kefāyat-ot tālebīn

حسینی اصفهانی، ابوطالب بن محمد علی، - ۱۲۱۶ قمری

hoseynī-ye esfahānī, abo-tāleb ebn-e mohammad 'alī (- 1802)

تاریخ تألیف: بعد از ۱۲۰۴ق؛ محل تألیف: مشهد رضوی

مؤلف که تولیت حرم امام رضا علیه السلام را به عهده داشته و معاصر با ملا اسماعیل خاجویی بوده، پس از عمری تحصیل و تجربه در طب این کتاب را در یک «مقدمه» و بیست و هشت «فصل» و «خاتمه» نگاشته و در مقدمه از نادر شاه نام می‌برد. مؤلف این کتاب را بعد از «مصباح العلاج» که در ۱۲۰۴ ق به پایان برده، نگاشته است و «جامع التجارب» و «مغنی الطبیب» از دیگر تألیفات وی است.

آغاز: بسمله الحمد لرب الکریم و الصلوة علی النبی الحکیم وعلی آله ... ان لدینا لعلی حکیم وبعد چنین گوید صاحب درگاه واجب التعظیم ... الشریف الحسینی الجانی الاثیم ... و نامیدن این مجموعه را بکفایة الطالبین

انجام: ان شاءالله صحت یابد به فضل الهی.

[الکرام البررة ۴۳/۱؛ تراجم الرجال، اشکوری ۴۱/۱؛ فهرستواره منزوی ۳۳۹۰/۵ و ۳۶۵۱/۵. منزوی جامع التجارب و کفایة الطالبین را دو اثر دانسته که با توجه به عناوین و سرآغاز ها به نظر می‌رسد یک اثر است که با دو نام معرفی شده است؛ دنا ۵۴۵/۳]

۱. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۸۸۸۶/۱

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج سرخ، ۱۲۴گ (۱پ-۱۲۴پ)، ۱۸ سطر (۹×۱۶) [ف: ۱۷ - ۲۴۴]

۲. تهران؛ علوم پزشکی؛ شماره نسخه:۷۷

آغاز: برابر؛ **انجام:** برنج جوشانیده و مرقهای چرب و شیر بارها

خط: تحریری، بی‌کا، تا: ۱۲۰۹ق؛ در آغاز نسخه در هامش بندی است از کفایة الطالبین ساخته مؤلف مصباح الفلاح که در آغاز از آن یاد گشته است، از صفحه ۱۷۰-۱۷۵ شرح ادویه مفرده تریاقیه است؛ ۱۷۵ص، ۲۰ سطر، اندازه: ۱۷/۵×۲۲سم [نشریه: ۳ - ۳۰۸]

۳. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۰۹۵۸

آغاز: برابر؛ **انجام:** شعر الانسان عض کلب را نافع است

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۸ جمادی الاول ۱۲۱۷ق؛ مصحح؛ جلد: مقوایی عطف تیماج مشکی، ۱۱۰گ، ۱۸ سطر، اندازه: ۱۴×۲۰/۵سم [ف: ۲۷ - ۳۶۹]

۴. تهران؛ شهشهانی ، حسین؛ شماره نسخه:بدون شماره

بی‌کا، تا: ۱۲۵۶ق [میراث اسلامی: ۵ - ۵۹۷]

۵. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۶۱۸۷/۱

آغاز: برابر؛ **انجام:** و خاکستر گرم و روغن مالیدن بروغن قسط و زیبق ...

خط: نستعلیق، کا: محمد بن آقا جمال مراغه ای، تا: یک‌شنبه ۲ رمضان ۱۲۶۸ق؛ افتادگی: انجام؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۵۹گ (۱پ-۵۹پ)، اندازه: ۱۷×۲۲سم [ف: ۱۶ - ۱۸۶]

۶. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۱۵۴۹-۹/۹۹

آغاز: برابر؛ **انجام:** نفخه کبد: گاهی جمع می‌شود در اجرای کبد وتحت غشای آن بخارات پس هرگاه حبس باشد مستحیل می‌شود به ریاح نافخه ... و نبودن تب همچنانکه در ورم هست و

علاج آن سقی معجونات
از اول تا حرف نون (نفخه کبد)؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: انجام؛ مجدول، با سرلوح؛ جلد: تیماج سرخ، ۱۵۰گ، ۱۵ سطر، اندازه: ۱۲/۵×۱۹/۵سم [ف: ۶ – ۳۳۵۶]

← جامع ترمذی ⪢ الجامع الصحیح
← جامع التصانیف ⪢ خزانه تصانیف
← جامع التصانیف الرشیدیة ⪢ المجموعة الرشیدیة
← جامع التعلیل ⪢ تعلیم المبتدی

● **جامع التفاسیر** / تفسیر / فارسی
jāme‘-ot tafāsīr
مشتمل است بر: رسالة الاستعاذة، رسالة البسمله، رسالة الحمد.

یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه:۲۹۹۰
آغاز: بسمله، و بعد رب حکیم پس از اینکه انسان را به فراموشخانه دنیا برای مصلحتهای چندی فرستاد چراغ عقلی به او داد؛ **انجام:** ببیان عقاید حقه اسلامیه اشتغال نماید و الحمد لله رب العالمین.
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: رمضان ۱۳۰۶ق؛ افتادگی: وسط؛ اهدایی: محمد جواد میرزایی؛ کاغذ: کبود اصفهانی، جلد: مقوایی روکش تیماج عنابی، ۲۷۵گ، اندازه: ۱۳×۲۱/۵سم [ف: ۴ – ۱۴۹۷]

● **جامع التفسیر (تفاسیر)** / تفسیر / عربی
jāmi‘-ut tafsīr (tafāsīr)
راغب اصفهانی، حسین بن محمد، – ۵۰۲ قمری
rāqeb-e esfahānī, hoseyn ebn-e mohammad (- 1109)
تفسیر لطیفی است بر قرآن کریم با عناوین «قوله عزوجل». مؤلف، قبل از ورود در تفسیر قرآن، مطالب مهمی در اصول تفسیر، در طی بیست و سه «فصل» بیان نموده که حائز اهمیت است.
چاپ: این فصول، بعنوان «مقدمة التفسیر ... الراغب الاصفهانی» ضمیمه «تنزیه القرآن عن المطاعن» تألیف: قاضی عبد الجبار، برای اولین بار در ۱۳۲۹ هـ در قاهره چاپ شده، همچنین با عنوان «مقدمة جامع التفاسیر» با تفسیر سوره فاتحه و چند آیه از اول سوره بقره به طور تحقیقی در ۱۴۰۵ هـ در حاشیه کویت چاپ شده است.
[دنا ۵۴۳/۳؛ ریاض العلماء ۱۷۲/۲؛ بروکلمان ۱/(۲۸۹)۳۴۳]

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۹۶۳عکسی
آغاز: الحمدلله علی الائه ... قال الشیخ ابو القاسم الراغب ... ان نبین من تفسیر القرآن و تأویله نکتا بارعة تنطوی علی تفصیل ما اشار الیه اعیان الصحابة و التابعین و من دونهم من السلف المتقدمین؛ **انجام:** قوله عزوجل: نساوکم حرث لکم ... و قول ابن عباس هو الطلب للولد علی سبیل المال.
نسخه اصل: ایاصوفیا، استانبول، ش ۲۱۲. مشتمل است بر اول کتاب، تا تفسیر آیه ۲۲۳ از سوره بقرة؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: احتمالاً قرن ۱۰؛ افتادگی: انجام؛ مصحح؛ ۱۶۷گ، ۲۵ سطر [عکسی ف: ۲ – ۴۴۴]

← جامع التماثیل ⪢ جامع التمثیل

● **جامع التمثیل = مجمع الامثال = جامع التماثیل** / ادبیات / فارسی
jāme‘-ot tamsīl = majma‘-ol amsāl = jāme‘-ot tamāsīl
هبله رودی، محمد علی، ق۱۱ قمری
hable-rūdī, mohammad ‘alī (- 17c)
اهدا به: عبدالله قطبشاه ۱۰۲۰–۱۰۸۳
تاریخ تألیف: ۱۰۵۳ق؛ محل تألیف: کلکنده
مؤلف میرزا محمد علی حبله رودی یا هبله رودی یا حبلرودی است، حبله رود از فیروزکوه سرچشمه می‌گیرد. مؤلف این کتاب را به ترتیب حروف تهجی و در ۲۸ «باب» مثل‌ها را گردآورده و در دنبال هر فصل داستانی دارد. در دیباجه می‌گوید: به سال ۱۰۴۹ در مجلس شیخ الاسلام خاتون آبادی در دکن گفتند که شاه عباس دستور داده مثل‌های ترکی را گرد آورند، و عربان نیز مثل‌های خویش گرد آورده‌اند و مثل‌های فارسی را کسی یکجا گرد نیاورده است، من نیز بدان پرداختم. مؤلف کتاب دیگر دارد به نام جامع الامثال که توسط دکتر صادق کیا چاپ شده است (تهران، ۱۳۴۶). ظاهراً او دارای دو کتاب به نام «جامع التمثیل» و «مجمع الامثال» است که مجمع الامثال دست برده در جامع التمثیل اوست که در فهارس هر دو یکی دیده شده است که نباید یکی انگاشته شود. ولی به جهت اختلاط شدید در منابع، نسخه‌های یکجا آورده شده ولی باید با دقت تفکیک شود. تفاوت نقل تاریخ تألیف این اثر که ۱۰۴۹ و ۱۰۵۳ آورده شده است ناشی از تفاوت اثر است.
آغاز: بسمله. سپاس بیحد و ستایش بیعد و بیمثلی سزد که بایمای دلگشای و لله المثل الاعلی رأیات کفایات بینات در میادین مبین برافراشت ... اما بعد این حقیر بی استطاعت و فقیر بی بضاعت منزوی خاک بیوجودی محمد علی حبل روید که دست در حبل المتین عروة الوثقی زده بسمع ارباب دانش میرساند که بتاریخ هجری موافق آیه کریمه «ان المتقین فی ۱۰۵۴ مقام امین» بحسب تقدیر و اراده ملک قدیر در زمان ... قطب شاه خلد الله ملکه و سلطانه ... در مجلس شریف و محفل منیف پیشوای دوران ... شیخ الاسلام و المسلمین ... محمد الخواتون که صدور پیشوای باستحقاق و وزیر بشیر صاحب تدبیر شهنشاه آفاق است مشرف گردید ... و در آن مجلس ... بموجب امر و ارشاد ... اقدام

بجمع آوردن امثال پریشان فرس کرده ... بعد از تألیف این امثال ترتیب آنرا بحروف تهجی بیست و هشت باب قرار داده این مجموعه را جامع التمثیل نام نهاد ...
انجام: چون که بدین پایه رساندم تمام (کذا) ×× به که کنم ختم سخن والسلام
چاپ: به نام جامع الامثال که توسط دکتر صادق کیا چاپ شده است. (تهران، ۱۳۴۶)؛ مشار فارسی، ج۲، صص۱۴۸۸-۱۴۸۹؛ ایران، سنگی، بی ناشر، ۱۲۷۳ق، وزیری
[نسخه‌های منزوی ۳۵۴۹/۵؛ الذریعة ۱۸/۲۰ و ۴۶/۵؛ مشار ۴۶۶؛ یادداشتهای قزوینی ۱۳۷/۴؛ پیشگفتار چاپ، صادق کیا، تهران، ۱۳۴۳خ؛ دنا ۵۴۵/۳]

۱. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۵۷۶۵/۷
آغاز: برابر؛ **انجام:** یکشب هزار شب نیست. یک التفات قاضی بهتر از صدگواه. یار باقی صحبتی باقی. تمام شد.
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ افتادگی: انجام؛ به خط کاتب هندی؛ کاغذ: رنگارنگ هندی، جلد: قهوه‌ای مغزیدار یشمی، ۲۷گ (۱۰۰ر-۱۲۶ر)، ۱۳ سطر، اندازه: ۱۲/۸×۳۰/۹سم [ف:۹-۳۱]

۲. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۲۷۸۴-۱۵/۲۴
آغاز: برابر؛ **انجام:** اگر چه درارتکاب این امر خود را به زبان خاص و عام انداخته وخویشتن را.
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ افتادگی: انجام؛ مجدول؛ جلد: گالینگور قهوه‌ای عطف تیماج سرخ، ۱۷۵گ، ۲۱ سطر، اندازه: ۱۷×۲۸سم [ف: ۳ - ۱۱۱۵]

۳. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۴۳۴۱/۱۶
آغاز: سپاس بیحد و ستایش بیعد بی مثلی را سزاست که با ایمان دلگشای والله المثل الاعلی رایات ... اما بعد گوشه نشین دیار بیخودی محمد علی هبله رودی بسمع ... میرساند، که بتاریخ سال ۱۰۴۹؛ **انجام:** یا رباقی صحبتش باقی.
خط: نستعلیق، کا: میرعلی اکبر ولد میر محمد محسن زکی حسینی، تا: ۱۱۱۹ق، جا: محمد آباد بیدر؛ مجدول، کمند بندی شده، محشی؛ کاغذ: ترمه، جلد: میشن آلبالویی، ۱۲گ (۱۱۵ر-۱۲۶پ متن و هامش و افزوده‌هایی در هامش)، ۱۳ سطر، اندازه: ۲۲/۳×۳۴سم [ف: ۷ - ۳۶۰]

تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه:۳۴/۱۳-عکسی
نسخه اصل: همان نسخه بالا [عکسی ف: ۲ - ۷۹]

۴. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۸۳۵۵
آغاز: بگشودی و گوهر را بیرون آوردی و نگاه کردی؛ **انجام:** حضرت رسول حضرت امیرالمؤمنین را.
خط: نستعلیق تحریری، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ بی سروته است؛ واقف: سردار کل یار محمدخان افشار، در ۲۵ خرداد ۱۳۳۲؛ کاغذ: آبی، جلد: تیماج قهوه‌ای، ۱۴۹گ، اندازه: ۱۶×۲۱سم [ف: ۷ - ۲۵۴]

۵. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۴۵۷۱-۲۳/۹۱
آغاز: ضربنا للناس و هذه القرآن من کل شیء و درود نامعدود از معبود نامحدود بر روح پرفتوح مصدوقه انا ارسلنا شاهدا؛ **انجام:** آورده اند که در آذربایجان زرگری و نجاری با هم دوستی داشتند نجار شفیق نام داشت ... حاکم دو اسب با دو غلام رومی از خاصه پادشاه به آن دو کس داد و از پی بتان فرستاد و چون پاسی از شب
بخشی از آغاز کتاب؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ مجدول مرصع محرر؛ جلد: مقوای صورتی، ۲۹گ، ۱۲ سطر، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۳ - ۱۱۱۶]

۶. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۵۸۲۰
آغاز: و حکایات خسروی علو هم طراز تخت سلیمانی و برازنده دیهیم جهانی؛ **انجام:** و مردم هر چند او را نصیحت کردند اثر نکرد و چون پند نصیحت باو درگیر نشد پدرش.
از ابتدا به مقدار یک صفحه و از انتها چندین باب افتادگی دارد یعنی به باب هیجدهم «حرف العین» ختم می‌شود و از لحاظ تعداد امثال نسبت به نسخه ۱۷۶۳۰ کم‌تر است و باید تحریر اولیه باشد؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ کاغذ: حنایی، ۶۹گ، ۱۶ سطر، اندازه: ۱۵×۲۱/۲سم [ف: ۱۷ - ۸۰]

۷. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۸۰۴۳
آغاز: اللهم یکیک، اول خویش بعد درویش؛ **انجام:** هر مار مهره ندارد، همیشه چاه کن را چاه
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ کاغذ: هندی، ۱۷ص، ۱۳ سطر (۸/۵×۱۴)، اندازه: ۱۲/۵×۱۴سم [ف: ۱۷ - ۱۰]

۸. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۸۱۷۰
آغاز: برابر؛ **انجام:** والاصل فی المبنی ان مسکنا
تا حرف «ع» را دارد؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳ [رایانه]

۹. تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه:۹۸۱/۱
آغاز: ... و شما باشد و شما در این مراد؛ **انجام:** ترجمه حدیث دیگر در معراج بشنو ... در دیباچه کتاب بنام «جامع التمثیل» است.
خط: نستعلیق شکسته، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: آغاز؛ با تاریخ 1216ق؛ جلد: مقوایی تیماج مشکی، ۱۹۵گ، ۱۹ سطر (۶×۱۶)،اندازه: ۱۴/۵×۲۶/۵سم [ف: ۲ - ۶۰]

۱۰. ساری؛ عمومی؛ شماره نسخه:۱۶۱
آغاز: شعر دنیا وطن مساز که غیر ازو بال نیست؛ **انجام:** برابر
خط: نستعلیق، کا: مرد علی بن ولی ساکن پنجم محال ملایر، تا: ۱۲۲۳ق؛ افتادگی: آغاز؛ ۲۱۵گ، (۱۰×۱۵)، اندازه: ۱۶×۲۱سم [عمومی ساری و تنکابن: ف: - ۱۲۷]

۱۱. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۷۸۹۹/۳
آغاز: برابر؛ **انجام:** یک صبر و هزار ف یعنی کشک یار باقی و صحبتش باقی.
خط: نستعلیق، کا: میر علی اکبر بن میر محسن بن میر محمد زکی حسینی موسوی صفوی ساکن احمد آباد بیدر، تا: ۲۷ محرم ۱۲۲۴ق؛ افتادگی: انجام؛ جلد: مقوایی عطف تیماج قرمز، ۲۵گ

(۱۰۱پ-۱۲۵ر)، ۱۴ سطر، اندازه: ۱۴/۵×۲۱سم [ف: ۲۰ - ۲۳۲]

۱۲. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۷۷۹۳-۵۳/۳/۳

آغاز: برابر

خط: نستعلیق، کا: یحیی بن میرزا ابوالقاسم حسینی تفرشی الاصل لنگرانی المسکن، تا: جمعه ۱۸ شعبان ۱۲۴۰ق؛ ۱۳۵گ، ۲۵ و ۲۳ سطر، اندازه: ۲۰×۳۲سم [ف: ۳ - ۱۱۱۵]

۱۳. اصفهان؛ روضاتی؛ شماره نسخه:۱۱۶

آغاز: ساخته که گفته مصرع: بی پیر مرو تو در خرابات

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۲۴۲ق؛ افتادگی: آغاز؛ ۳۶۲گ، ۱۶ سطر، اندازه: ۱۲×۱۸سم [ف: - ۸۳]

۱۴. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه:۶۰۵مشیر

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ذیقعده ۱۲۴۳ق؛ پس از آن ۱۴ برگ نامه‌هایی است از خود نویسنده نسخه و سپس شعرهاست؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج حنایی، ۱۲۶گ، ۲۵ سطر (۸×۱۲)، اندازه: ۲۱×۱۵سم [ف: ۴ - ۸]

۱۵. تهران؛ الهیات؛ شماره نسخه:۱۳۴

خط: نستعلیق، کا: نصرالله، تا: دوشنبه ۲ جمادی الثانی ۱۲۴۳ق، برای میرزا جعفر قلی؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج سرخ، ۱۶۵گ، ۱۸ سطر (۱۲×۲۲/۵)، اندازه: ۲۰×۲۸/۵سم [ف: - ۳۸]

۱۶. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۱۱۳۵

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۲۴۴ق؛ کاغذ: فستقی، جلد: میشن سیاه، ۳۵۵گ، ۱۷ سطر، اندازه: ۱۷×۲۵/۷سم [ف: ۲ - ۱۷۵]

۱۷. تهران؛ شورا؛ شماره نسخه:۹۵۲ ط

آغاز: برابر؛ **انجام:** چنانچه سهوی در نوشتن نیز واقع شده باشد آن را نیز به کرم عمیم عفو فرمایند و فوق کل ذی علم علیم.

خط: نستعلیق شکسته، کا: محمد کریم بن رئیس علی آبادی، تا: ۴ ذیحجه ۱۲۴۵ق؛ یادداشتی از محمد جعفر بن حاج حسین علی شیرازی است مورخ ۱۲۶۶ق؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج قهوه‌ای، ۱۸۲گ، ۱۴سطر، اندازه: ۱۴×۲۱/۵سم [ف: ۲۴/۲ - ۸۴]

۱۸. تهران؛ شورا؛ شماره نسخه:۱۳۱۶

خط: نستعلیق، کا: حسن بن کربلائی علی رضا قمی، تا: شنبه ۲۷ جمادی الثانی ۱۲۵۵ق؛ افتادگی: انجام؛ تملک: حسین بن ملا محمد رضا؛ کاغذ: سفید، جلد: تیماج مشکی، ۲۰۸گ، ۲۱ سطر (۹×۱۸)، اندازه: ۷×۲۷سم [سنا: ف: ۲ - ۲۲۰]

۱۹. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۵۳۶۲-۲۷/۳۲

آغاز: برابر؛ **انجام:** هر چه دردیگ بود به کفچه آمد پس از دیگ نطق برآورده بر طبق اخلاص ریخته نقل مجلس دوستان گردانید التماس دعا از خداوند ان طبع سلیم ... بر سبیل عفو بپوشند.

خط: نستعلیق، کا: سید میر حسین حسینی بن میرمحمدرضا مشهدی، تا: چهارشنبه ۱۴ ربیع الاول ۱۲۵۶ق، جا: خبوشان (قوچان)؛ افتادگی: وسط؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۱۸۸گ، ۱۵ سطر، اندازه: ۱۷×۲۶سم [ف: ۳ - ۱۱۱۵]

۲۰. تهران؛ شورا؛ شماره نسخه:۸۵۶۰/۱

آغاز: برابر

خط: نستعلیق، کا: عبدالوهاب بن ابوطالب شبیه ساز تهرانی، تا: ۲۱ رجب ۱۲۵۷ق؛ مصحح؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۱۳۲گ (۲پ-۱۳۳ر)، اندازه: ۲۲/۵×۳۵/۵سم [ف: ۲۸ - ۱۲۲]

۲۱. قم؛ حجتیه؛ شماره نسخه:۴۲

انجام:.

خط: نستعلیق، کا: محمود بن امام ویردی خان قاجار، تا: ۱۲۶۱ق [ف: - ۸]

۲۲. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۹۴۳-ف

نسخه اصل: برلین - توبینگن ش ۱۶۴۳ اسپرنگر؛ بی‌کا، تا: ۲۰ ذیحجه ۱۲۶۳ق؛ ۷۴ص [فیلمها ف: ۱ - ۱۸۰]

۲۳. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۵۲۴

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، کا: محمد اسماعیل بن میرزا طاهر آشتیانی، تا: ۱۲۶۶ق؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج ماشی، ۱۷۴گ، ۱۹ سطر، اندازه: ۱۳×۲۵سم [ف: ۶ - ۳۲]

۲۴. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۷۶۳۰

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: آخر محرم ۱۲۶۹ق؛ تحریر دوم جامع التمثیل [جامع التمثیل در نسخه شماره ۱۵۸۲۰ این کتابخانه، به نام جامع التماثیل و در الذریعه، مجمع التفسیر نامیده شده است و گفته‌اند بعد از تألیف، در آن دست برد و نکاتی و امثالی را اضافه نمود و آن را مجمع الامثال نامید که در تهران و به وسیله دکتر صادق کیا، چاپ شده است.] بوده و مؤلف در آن جرح و تعدیلی انجام داده و کتاب را کامل تر و مفصل‌تر نموده است. در سبب تألیف کتاب در مقدمه می‌گوید: «در مجلس شریف ... محمد الخاتون ... یکی از افاضل در آن مجلس اظهار نمود که به موجب امر و اشاره علیه پادشاه ... عباس صفوی افعال ترکی را به یک جا جمع نموده اند و بلغای تازی ما به نظام عرب مساعی جمیله به ظهور رسانیده اند ... هیچکس از فصحای فرس تا حال به جمع آوردن امثال فارسی نپرداخته اند ... این فقیر بی استطاعت و فقیر بی بضاعت از امثال و کنایات و حکایات اصطلاحات یکی جمع آورده و دلیل آیات قرآنی مزین گردانیده تا مقابل را زود به مقصود رساند و از ایات و احادیث و از کلام اکابر و مشایخ کبار بیان نموده تا عالم برای استفاده مطالعه فرماید و جاهل برای هزل و افسانه بخواند و هر کدام تمتعی بردارند»؛ واقف: شبیر حسن نجفی، ۲۵ دی ماه ۱۳۶۸.کاغذ: نخودی، ۳۷۱گ، ۱۷ سطر، اندازه: ۱۷×۲۸/۲سم [ف: ۱۷ - ۷۹]

۲۵. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۴۴۸۱

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ و نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۰ محرم ۱۲۷۶ق؛ واقف: نایینی؛ کاغذ: فرنگی شکری آهار مهره، جلد: تیماج، ۱۷۵گ، ۱۹ سطر

(۸×۱۴)، اندازه: ۱۵×۲۳/۲سم [ف: ۷ - ۲۵۴]

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۶۲۸-ف

نسخه اصل: همان نسخه بالا [فیلمها ف: ۱ - ۶۳]

۲۶. تهران؛ سلطنتی؛ شماره نسخه:۱۶۷

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ و نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ با یک سرلوح کنگره‌ای، یک کتیبه مذهب مرصع منقش بسیار خوب، مجدول، باکنمد اندازی، به سال‌های ۱۲۸۲ و ۱۳۲۲ق به ترتیب از عرض کتابخانه گذشته؛ مهر: ناصرالدین شاه قاجار، «یا ذبیح الله»؛ کاغذ: فستقی، جلد: مقوای روغنی بوم گل ماشی با تزئینات، ۵۱۳ص، ۱۵سطر، اندازه: ۲۲×۳۵سم [ف: ۷ - ۳۰۲]

۲۷. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۹۸۰۹

انجام:.

خط: نستعلیق مغلوط، بی‌کا، تا: صفر۱۳۴۶ق (این تاریخ در قطعه‌ای نظم شده است)؛ مجدول، دارای سر لوح؛ جلد: تیماج مشکی، ۴۶۵گ، ۱۲ سطر، اندازه: ۱۶/۵×۲۰/۵سم [ف: ۲۵ - ۱۳۷]

۲۸. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۷۷۵۵/۴۵

خط: نستعلیق هندی، بی‌کا، بی‌تا؛ کاغذ: هندی، جلد: تیماج سبز، ۲۵ سطر (۱۶×۲۸)، اندازه: ۲۱×۳۶سم [ف: ۱۶ - ۶۹۱]

۲۹. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۱۴۵۴/۲-۹/۴

آغاز: برابر؛ **انجام:** تمثیل دیگر درکشف الاسرار آورده اند که پدری مر پسر خود را گفت ای فرزند امروز هر چه دارم با مردم می‌گویی و می‌شنوی وقت شام عن بازگو ... پدر گفت ای فرزند دلبند من ترا درین مقدمه امروز

خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: انجام؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۹گ، ۲۲ سطر، اندازه: ۲۱×۳۴سم [ف: ۳ - ۱۱۱۵]

۳۰. یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه:۸۳۴

آغاز: سلیمانی ویرا زنده دیهیم جهان بخش و جهانیان الموید من عند الله قطب شاه؛ **انجام:** وعلاج سودازدگان است و مقالات حکیم نسایی که نطق شیرین او ادویه است.

خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ چاپی و خطی به خط نستعلیق؛ اهدایی: محمد باقر منشی زاده؛ کاغذ: حنایی، جلد: مقوایی با روکش کاغذ ابری و تیماج قرمز، ۲۱۱گ، ۲۰ سطر (۹/۵×۱۷/۵)، اندازه: ۱۵×۲۲سم [ف: ۲ - ۷۰۴]

۳۱. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۳۲۸۹/۱

آغاز: برابر؛ **انجام:** یار باقی و صحبتش باقی.

خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج مشکی، ۳۱گ (۱پ-۳۱ر)، ۱۶ سطر (۷/۵×۱۷/۵)، اندازه: ۱۴×۲۵سم [ف: ۱۱ - ۲۲۵۴]

۳۲. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۲۷۷۵-ف

نسخه اصل: کتابخانه عمومی شرقی با نکیپور تأسیس ۱۸۹۱؛ بی‌کا، بی‌تا؛ علم ادب فارسی [فیلمها ف: ۱ - ۶۳]

۳۳. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۰۱۱۵

قسمت دوم؛ بی‌کا، بی‌تا؛ خریداری از مهردخت همایی [رایانه]

۳۴. تهران؛ شورا؛ شماره نسخه:۱۶۶۱۹

بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: آغاز و انجام [د.ث. مجلس]

● جامع التمثیل / داستان / فارسی

jāme‘-ot tamsīl

حکایات متعددی است از داستان‌های پادشاهان و اطرافیان در باب شاهان و امثال آن که به عنوان «جامع التمثیل» معرفی شده است. گویا غیر از «جامع التمثیل» محمد حبله رودی است.

[دنا ۵۴۶/۳؛ الذریعة ۴۶/۵]

قم؛ طبسی؛ شماره نسخه:۶۱۴/۱

آغاز: بسمله ... که ولی خدا گفت ای مردم هر کدام در خانه خود سفالی ... خشک و آش سرد و استخوان و آنچه توانید در آن گذارید؛ **انجام:** پس عمل بنده دیگر را به آسمان برند و از آنجا بگذرانند و هم آسمانها از نور او

مقداری از صفحه اول هم از بین رفته؛ خط: نسخ و نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: وسط و انجام؛ جلد: تیماج مشکی، ۴۹گ، ۱۲ سطر، اندازه: ۱۰/۵×۱۴/۵سم [ف مخ: ۱ - ۱۴۹]

● جامع التنبیهات / گوناگون / فارسی

jāme‘-ot tanbīhāt

میبدی کرمانشاهی، محمد جواد بن علی، -۱۳۲۲ قمری

meybodī kermānšāhī, mohammad javād ebn-e ‘alī (-1904)

مجموعه‌ای شامل احادیث و فواید متفرقه و اشعار عربی و فارسی، بدون ترتیب و تنظیم مخصوص و بسیاری از صفحه‌ها اختصاص دارد به واقعه کربلا و شهادت حضرت امام حسین علیه السلام و یاران آن حضرت.

مشهد؛ میبدی؛ شماره نسخه:۱۰

آغاز: صلی الله علیك یا رسول الله، احسن الله لك العزاء فی مصیبة سبطك المسموم ابی محمد الحسن علیه السلام؛

خط: نسخ و نستعلیق، کاتب = مؤلف، بی‌تا؛ جلد: تیماج سبز، ۹۵گ، اندازه: ۱۱×۱۸سم [ف: ۱ - ۳۶]

کرمانشاه؛ میبدی (خاندان)؛ شماره نسخه:۱۰مشهد

همان نسخه بالا [ف: - ۱۴۷]

قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۲۱۴۲

نسخه اصل: همان نسخه بالا [عکسی ف: ۶ - ۱۸۶]

● جامع التنزیل و التأویل = تفسیر حسام الدین علی / تفسیر / عربی

jāmi‘-ut tanzīl wa-t ta’wīl = tafsīr-u ḥisām-ud-dīn ‘alā

بدلیسی، علی بن عبدالله، – ۹۰۰ قمری
bedlīsī, ‘alī ebn-e ‘abd-ol-lāh (- 1495)
تفسیر مفصلی است که در آن به ترتیب سور قرآنی، آیات را تفسیری عرفانی نموده است. در آن از حضرت علی علیه السلام و امام صادق علیه السلام و فاضل هندی و تفسیر «عرایس البیان» روز بهان بقلی نقل می‌کند. مؤلف در پایان تفسیر هر آیه فصلی می‌آورد با عنوان «تأویل و اشارة» و در آن یافته‌های عرفانی خود را در مورد هر آیه بیان می‌کند. او در مقدمه تفسیرش ذکر می‌کند که عصر سلطنت سلطان مظفرالدین یعقوب بایدرخانی آق قویونلو (۸۷۳–۸۹۶ ق) از سلسله ترکمانان از طایفه بایندریه مشهور به بایندر خانیه (سلسله اسلامی ۲۵۳) را درک نموده و بعد از مرگ وی در ۸۱ سالگی وارد تبریز شده و ساکن این شهر می‌شود. او همچنین در این ایام، سلطنت محمد خان مؤید الدوله و پس از وی رستم خان آق قویونلو از سلاطین بایندر (۸۹۸–۹۰۲ق) را درک نموده است. مؤلف در آخر سوره اسراء در ذیل آیه «عسی ان یبعثک ربک مقاما محمودا» از رؤیای خود نقل می‌کند که در آن حضرت پیامبر (ص) و حضرت علی (ع) را در خواب دیده و در محضر آنان برای سلطان رستم خان بایندر آق قویونلو دعا نموده است. در آغاز نسخه شماره ۱۲۲۹۹ مجلس شورای ملی این تفسیر به حسام الدین طریحی نجفی (۱۰۹۵ ق) (کحاله ۵۲۹/۱؛ اعیان الشیعه ۶۲۰/۴) نسبت داده شده که با توجه به توضیحات بالا که از آنها معلوم می‌شود مؤلف در سال ۹۰۲ ق در سن ۸۱ سالگی بوده، اشتباه بودن این نسبت واضح می‌گردد. (علی صدرائی خوئی)
[مجلس شورا ۲۶۵/۳۵ با عنوان «تفسیر حسام الدین علی» [در شماره ۱۷۷۹۵ مجلس با عنوان «جامع التنزیل و التاویل» و حسام الدین بن علی بدلیسی است؛ دنا ۵۴۷/۳]

۱. تهران؛ شورا؛ شماره نسخه:۱۷۷۹۵
از آغاز تا سوره انفال؛ بی‌کا، تا: قرن ۱۳ [د.ث. مجلس]
۲. تهران؛ شورا؛ شماره نسخه:۱۲۲۹۹
آغاز: «مقدمة اعلم ان للمحققین فی کیفیة الانزال و التنزیل قولین احمدهما ان مجموع القرآن قد انزل من اللوح المحفوظ الی السماء الدنیا و علی ملکها و هو العقل الفعال؛ **انجام:** انما ختم علی الناس الذی هی الانسان صورة و معنی و لیطابق زبر اجزائه و هو نون و بیناته و منتهاه و هو س س ۶۶ و لذا اعنی واو ۶ و هو عدد کامل و مدد شامل فاضل عادل.
خط: نسخ، کا: رسول الصوری، تا: ۶ ربیع الثانی ۱۲۰۴ق؛ افتادگی: آغاز؛ تملک: حسنعلی واعظ ایروانی به تاریخ ۱۲۶۶؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۶۰۳گ، ۳۵ سطر، اندازه: ۲۱×۳۱سم [ف: ۳۵ – ۲۶۵]

● **جامع التواریخ** / تاریخ جهان / فارسی
jāme‘-ot tavārīx

ابن شهاب، حسن بن حسین، ۹ – ۸۵۵ ؟ قمری
ebn-e šahāb, hasan ebn-e hoseyn (15c - 1452)
اهدا به: شاه مراد سلطان محمد بن بایسنقر بن شاهرخ بن تیمور
تاریخ تألیف: ۸۵۷ق
تاریخ جهان است از آدم تا روزگار نگارنده، که در سال‌های ۸۵۵–۸۵۷ق، در شش «قسمت»: ۱. آدم و حوا و فرزندان؛ ۲. ملوک عجم از پیشدادیان تا ساسانیان؛ ۳. پیامبر و دودمان و جانشینان ایشان؛ ۴. خاندان امیه؛ ۵. خاندان عباسی و همروزگارانش؛ ۶. پادشاهان ایران پس از سلجوقی، در هفت فصل: آل بویه، خوارزمشاهیان، سلغریان، قراختائیان، مظفریان، ایلخانان مغول، تیمور. ویژگی آن در مقدمه و گزارش روزگار خود اوست. (احمد منزوی)
آغاز: و لذکره اعلی شکر و سپاس حضرت پرودگاری را که علام غیوبست و ستار عیوبست و غفار ذنوبست.
انجام: امید که الله سبحانه و تعالی او را بر سر کافه متوطنان کرمان پاینده دارد بحق محمد و اله اجمعین الطیبین الطاهرین و سلم تسلیما کثیرا.
چاپ: بکوشش استاد افشار و دکتر طباطبائی چاپ شده است.
[فهرستواره منزوی ۶۰۷/۱؛ دنا ۵۴۷/۳؛ الذریعه ۴۶/۵]

تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۱۳۳۰
آغاز و انجام: برابر
خط: نستعلیق، کا: عبدالله کاتب اصفهانی، تا: ۸۸۰ق؛ با سر لوح، مجدول؛ کاغذ: دولت آبادی، جلد: تیماج مشکی، ۴۳۷گ، ۲۵ سطر (۱۳/۵×۲۱)،اندازه: ۲۲×۳۳/۵سم [ف: ۳ – ۳۹۱]
تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۴۲۳۹-ف
نسخه اصل: همان نسخه بالا [فیلمها ف: ۳ – ۳۵]
تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه:۹۲-عکسی
نسخه اصل: همان نسخه بالا [عکسی ف: ۲ – ۸۰]

● **جامع التواریخ** / تاریخ / فارسی
jāme‘-ot tavārīx
به نام تواریخ عالم احمد بن محمد بن بخاری (قرطای ۱۱۴) (ع ۱۶۱). نسب نامه است در جدول‌ها.

تهران؛ مینوی؛ شماره نسخه:۶۳بخش۲
نسخه اصل: احمد ثالث ۲۹۳۵؛ بی‌کا، بی‌تا؛ ۴۰۶گ [ف: – ۷۹]

● **جامع التواریخ رشیدی = تاریخ مبارک غازانی = جامع رشیدی** / تاریخ جهان / فارسی
jāme‘-ot tavārīx-e rashidi = tārīx-e mobārak-e qāzānī = jāme‘-e rashidi
رشید الدین فضل الله همدانی، ۶۴۸؟ – ۷۱۸ قمری

rašīd-od-dīn fazl-ol-lāh-e hamadānī (1251 - 1319)

اهدا به: سلطان سعید خان بهادر

تاریخ تألیف: ۷۰۴ق

به دستور غازان خان. تاریخ عمومی جهان است به ویژه مغولان، از روی اسناد دربار ایشان، که به یاری چند تن از آن جمله جمال الدین عبدالله کاشانی نگارنده «زبدة التواریخ» نگاشته است. این کتاب در چند جلد بوده و سپس چهار جلد: جلد ۱. به نام «تاریخ غازانی» در دو «باب»: ۱) ایل‌های ترک و مغول، ۲) چنگیزخان و تبارش و یازماندگانش تا غازان خان؛ جلد ۲. در دو «باب»: ۱) تاریخ اولجاتیو، ۲) تاریخ عمومی جهان در یک «مقدمه» در پیامبران و در دو «بخش»: ۱- پادشاهان پیش از اسلام ایران، ۲- پیامبر (ص) و خلفاء و دودمان‌های ایرانی پس از اسلام؛ جلد ۳. شعب پنجگانه، خاندان‌های پنج مملکت که پادشاهی کرده اند: ترک و مغول، عرب، یهود، فرنگیان و چینی ها؛ جلد ۴. صور الاقالیم و مسالک و ممالک، که جغرافیای جهان است. (احمد منزوی)

آغاز: بسمله - فهرست کتاب داستانها و فذلک حساب بیانها حمد و ثنای و آفرین حضرت جهان آفرین تواند بود و عنوان طراز روایات و طراز خانه حکایات صلوات و تحیات بر روضه مطهر خاتم النبیین و بر خلفای راشدین و تابعین ... اما بعد از ترتیب این مقدمه و تحریر این دیباچه آنک پیش از مسوده این کتاب مبارک که مشتملست بر ذکر تواریخ پادشاهان جهان و آبا و اجداد بزرگوار ... بفرمان سلطان سعید ... در سلک تألیف و سمت ترتیب آورده شد ... و آغاز تحریر ... در تاریخ یازدهم شوال سنه اربع و سبعمائه در حدود قزوین که باب الجنة است ...

چاپ: رک: مشار فارسی ص ۱۴۹۰ ؛ قاهره، وزارة الثقافة والارشاد القومی.

[فهرستواره منزوی ۶۰۶/۱؛دنا ۵۴۷/۳-۵۴۸]

شرح و حواشی:

۱- شاه نامه چنگیزی = شهنامه چنگیزی؛ شمس کاشانی (-۸)

۲- ذیل جامع التواریخ = مجمع التواریخ = مجموعه حافظ ابرو؛ حافظ ابرو، عبدالله بن لطف الله (۷۶۳-۸۳۴)

۱. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۲۹۱۴-ف

نسخه اصل: کتابخانه علومی ش ۱۲۴؛ خط: نسخ، کا: حسن بن محمد بن عبدالعزیز، تا: چهارشنبه ۲ جمادی الاول ۷۰۰ق؛ افتادگی: آغاز (یک صفحه)؛ یادداشت محمد علی شاه حافظ برای نجم الدین علی بن محمد بن محمد قمی سبزواری صاحب کتاب مورخ ۳ ذیقعده ۷۰۰ در پایان [فیلمها ف: ۱ - ۳۱۳]

۲. تهران؛ شورا؛ شماره نسخه:۲۲۹۴

آغاز: برابر؛ **انجام:** متوجه خجند شدند چون آنجا رسیدند ... (در اینجا پارگی هست) بحصار پناهیدند ...

شامل قسمتی از جلد اول کتاب تا وقایع سال ۶۱۵ از زمان چنگیز است و از تجملی که در تهیه آن به کار رفته پیداست که یکی از نسخه‌های اصل کتاب است؛ خط: نسخ ممتاز، بی‌کا، تا: قرن ۸؛ هر جا در سراسر کتاب نام چنگیز آمده آن را نیز به طلا نوشته‌اند، با سرلوح بسیار زیبایی از طلا و لاجورد؛ کاغذ: ریحانی شکری کلفت آهار مهره، جلد: ساغری ماشی که روی آن طلاکشی داشته، ۱۹۶ص، ۲۹ سطر، اندازه: ۱۹×۲۸سم [ف: ۶ - ۲۴۸]

۳. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۴۸۷

نسخه اصل: نور عثمانیه ش ۳۴۱۵. دارای دیباچه و مقدمه و مقاصد و خاتمه. فهرست فواید فاتحه کتاب سلطانیه و تقریظات علما برای خواجه رشید و سپس خود کتاب است؛ خط: نسخ، کا: عبدالعزیز بن محمد بن محمود کرمانی، تا: شوال ۷۰۷ق؛ ۴۵۸گ، ۱۹ سطر[فیلمها ف: ۱ - ۱۵۶]

۴. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۴-۳۸۹۰-ع

نسخه اصل: روان کوشکو ش ۱۵۱۸. ج ۱ ص ۵۳؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: شعبان ۷۱۷ق، جا: بغداد؛ ۳۴۳گ [فیلمها ف: ۱ - ۶۳]

تهران؛ مینوی؛ شماره نسخه:۴۲بخش۲

همان نسخه بالا [ف: - ۷۱]

۵. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۳۹۳-ف

نسخه اصل: ایاصوفیا ش ۳۰۳۴؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱ محرم ۷۸۵ق؛ ۴۱۸گ، ۳ سطر [فیلمها ف: ۱ - ۳۱۲]

۶. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۷۲-عکسی

نسخه اصل: نسخه از ترکیه (کتابخانه آن مشخص نیست) توسط بهمن کریمی. قسمت تاریخ اباقاخان؛ بی‌کا، تا: محتملاً قرن ۹ [نشریه: ۲ - ۲۷۳]

۷. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۸۷۹۱

آغاز: آغاز پیش از «ذکر عبدالله با آمنه» ... با منجمها کرده بر در خانه و اول روزی که به راه خانه ...

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۸ و ۹؛ افتادگی: آغاز؛ مجدول، نسخه آشفته‌ای است با افتادگی‌ها؛ مهر: «عبدالرشید دیلمی بنده شاه شاه جهان»؛ با خط لاتینی عزالدوله عبدالصمد میرزا در ۱ ربیع الثانی ۱۲۸۰ (۱۸۴۷)، عرض دیده شده در بهمن ماه سال ۱۰؛ کاغذ: سمرقندی، جلد: تیماج سبز، ۴۴۴گ، ۳۳ سطر (۱۷×۲۹)، اندازه: ۲۴×۳۷سم [ف: ۱۷ - ۲۲۲]

تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه:۱۳۸-عکسی

نسخه اصل: همان نسخه بالا [عکسی ف: ۲ - ۷۹]

۸. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:عکسی بدون شماره

نسخه اصل: موزه طوپقپوسرای خزینه کتابخانه ش ۱۶۵۴ (ص ۳۹۳ همین فهرست)؛ کا: مسکانی حافظ، تا: ۷۱۴ و ۸۱۷؛ ۳۵۰گ [فیلمها ف: ۱ - ۶۴]

تهران؛ مینوی؛ شماره نسخه:۲بخش۲

همان نسخه بالا [ف: - ۶۱]

تهران؛ مینوی؛ شماره نسخه:۱بخش۲

نسخه اصل: موزه طوپقپو سرای، امانت خزینه ش ۱۶۵۳؛ بی‌کا، تا:

۸۷۰ق؛اصل نوشته مسکانی حافظ در۷۱۴ و ۷۱۷؛ ۴۳۵گ [ف: ۶۱]

۹. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۲۹۷-ف

نسخه اصل: سلیمانیه داماد ابراهیم ش ۹۱۹. ج ۱؛ خط: نستعلیق، کا: درویش محمد طاقی، تا: ۸۸۵ق [فیلمها ف: ۱ - ۶۳]

۱۰. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۲۹۸-ف

نسخه اصل: سلیمانیه داماد ابراهیم ش ۹۱۹. ج ۲؛ خط: نستعلیق، کا: درویش محمد طاقی، تا: ۸۸۵ق [فیلمها ف: ۱ - ۶۳]

۱۱. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۲۹۹-ف

نسخه اصل: سلیمانیه داماد ابراهیم ش ۹۱۹. ج۳؛ خط: نستعلیق، کا: درویش محمد طاقی، تا: ۸۸۵ق [فیلمها ف: ۱ - ۶۳]

۱۲. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۳۰۰-ف

نسخه اصل: سلیمانیه داماد ابراهیم ش ۹۱۹. ج ۴؛ خط: نستعلیق، کا: درویش محمد طاقی، تا: ۸۸۵ق [فیلمها ف: ۱ - ۶۳]

۱۳. تهران؛ شورا؛ شماره نسخه:۹۰۷۸

آغاز: آمده گفت سال تو چند است؟ او به دو سال از عمر ابراهیم زیاده ... فصل سیم از جمله اول از باب ثانی در قصه اولاد و احفاد حضرت ابراهیم و درین فصل دو ذکر است؛ **انجام:** چنان که پیغامبر صلی الله علیه و سلم فرموده است بگویید لا الا اله الله و محمد رسول الله و علیا ولی الله این کلمه شهادت است هر که بگوید.

از قصه حضرت ابراهیم تا ذکر احوال سلطان جلال الدین در هندوستان. از برگ ۳۳۹ تا پایان نسخه برگهای پراکنده‌ای از بخش‌های سلطان جلال الدین و مأمون و القائم بالله و المعط بالله و چند خلیفه دیگر عباسی و سلطان ملکشاه سلجوقی است که از وسط نسخه افتاده بودند و در این جا صحافی شدند؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۰؛ افتادگی: آغاز و وسط و انجام؛ مصحح، محشی، غزلی از محمد بن صفی به جهت صاحبی محمد صالح در ۷ شهریور ۱۱۶۹ق؛ مهر: کتابخانه جعفر سلطان القرایی؛ کاغذ: نخودی آهار مهره، جلد: میشن مشکی، ۳۶۰گ، ۲۵ سطر (۱۸×۲۸)، اندازه: ۲۴/۲×۳۵/۴سم [ف: ۲۹/۲ - ۷۱۱]

۱۴. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۴۱۰۱

آغاز: برابر؛ **انجام:** عاذر باشند یا عادل و ساتر معایب نه مظهر مثالب و تحیه و الکرام و السلام و الاکرام

خط:نسخ کهن،کا:محمد علی رضوی،تا: قرن ۱۰ [الفبائی ف: ۱۶۰]

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۴۴۲۹-عکس

نسخه اصل: همان نسخه بالا.جلد ۱ و ۲؛ بی‌کا، بی‌تا؛ با عرض ربیع الثانی۱۱۶۲، در۱۳۰۰به دستور محمد حسن خان اعتماد اللسلطنة کامل شده، از کتابخانه او در ۱۲۹۸؛ ۶۴۹گ [فیلمها ف: ۳ - ۲۵۳]

۱۵. تهران؛ ادبیات؛ شماره نسخه:۷۶ ـ ب

از سرگذشت پیامبر اسلام است تا تاریخ هند، آغاز به ترتیب سال است سپس به ترتیب سلسله فرمانروایان مانند غزنویان و خوارزمشاهیان و سلجوقیان و سلغریان و اسماعیلیان و ترکان و هندوان؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ مجدول؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج قهوه‌ای، ۳۰۴گ، ۲۵ سطر(۱۳×۲۴)، اندازه: ۱۸×۳۰/۵سم [ف: ۱ - ۱۴۴]

۱۶. تهران؛ ادبیات؛ شماره نسخه:۳۵ ـ ب

تاریخ سامانیان و بوییان و خندان سبکتکین است؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ کاغذ: سپاهانی، ۲۶گ، ۱۹ سطر (۱۴×۱۸)، اندازه: ۱۸×۲۴سم [ف: ۱ - ۱۴۷]

۱۷. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۱۵۶۹

آغاز: برابر؛ **انجام:** و بشوهری که اختیار کنند بنکاح شرعی بدهند و الحمدلله رب العالمین و صلی الله علی محمد و اله اجمعین سلم تسلیما کثیرا کثیرا

از آغاز کتاب تامنع فروش کنیزکان؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ کاغذ: فستقی، جلد: تیماج قرمز، ۲۱۶گ، ۳۱ سطر (۲۳×۳۵/۵)، اندازه: ۲۷×۴۰/۵سم [ف: ۴ - ۶۲]

۱۸. تهران؛ سلطنتی؛ شماره نسخه:۲۲۵۴

آغاز: برابر؛ **انجام:** در منع فرمودن از نشاندن کنیزکان بزور در خرابات ... تا بدان بها او را بخرید و از خرابات بیرون آرند و بشوهری که اختیار کنند بنکاح شرعی بدهند. و الحمدلله رب العالمین و صلی الله علی محمد و آله اجمعین و سلم تسلیما کثیرا و کثیرا. مانند نسخه جامع التواریخ رشیدی شماره دفتر ۲۲۳۴ میباشد ... تمام شد کتاب چنگیزنامه اسفندارمز پنجم خورداد ماه الهی سنه ۴۱ موافق روز شنبه بیست و هفتم رمضان سنه ۱۰۰۴ هجری.

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۲۷ رمضان ۱۰۰۴ق؛ مجدول، کمندکشی، دارای نود و هشت (۹۸) مجلس نقاشی آب و رنگ کار نقاشان و طراحان هندی، دو سرلوح مذهب مرصع عالی، در ذیل هر صفحه نقاشی نام نقاش و طراح آن ذکر شده است. نام طراحان نام نقاشان: بساون، لعل، مسکین، تلسی، سانوله، سورداس کجراتی، عبدالله، کهیم، دهنو، بهزاد، میر تقی، سنکر، جنکنات؛ کاغذ: کشمیری، جلد: چرم زرشکی، ۵۵۰گ، ۲۵ سطر،قطع: سلطانی، اندازه: ۲۹×۳۹سم [ف: ۵ - ۸۸]

تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه:۱۱۹-عکسی

نسخه اصل: همان نسخه بالا [عکسی ف: ۲ - ۷۹]

تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه:۱۲۰-عکسی

نسخه اصل: همان نسخه بالا [عکسی ف: ۲ - ۷۹]

۱۹. تهران؛ سلطنتی؛ شماره نسخه:۲۲۵۶

آغاز: بسم الله الرحمن الرحیم حمد و مدح و آفرین حضرت جهان آفرین را که صانع صنایع غریب و مبدع بدایع عجیب است ... اما بعد محرر این کلمات و مقرر این مقالات و جامع این ترتیب و مؤلف این ترکیب ... بعون تائید یزدانی و یمن ربانی مجموع هفت اقلیم از ابتدای مشرق تا انتهاء مغرب که تاریخ اقلیم رابع که واسطه هفت کشور است ... تألیف و تصنیف کند ... الی آخر؛ **انجام:** وفات آباباقا خان در سیوم ذی القعده سنه ثماتین و ستمائه در دارالملک بغداد ...

جلد چهارم؛ خط: نسخ ثلث، کا: حسین بن شیخ میر علم، تا: ۶ شعبان ۱۰۷۴ق؛ دارای نود و هشت (۹۸) مجلس نقاشی آب و رنگ از تصاویر پادشاهان چین و روم که در هر صفحه سه یا چهار نقش تک چهره ترسیم شده که روی هم شامل ۳۱۰ تصویر می‌باشد با ذکر نام تصاویر، قسمتی از این نسخه را یعقوب بن شیخ میر علم در چهارشنبه ۶ شعبان سال ۱۰۷۴ برای یکی از امرای شاه عباس ثانی صفوی به نام قلیچ خان پسر ساروخان کتابت کرده، مجدول، دارای هشت سرلوح کتیبه‌ای مذهب مرصع، ضمناً چند صفحه افتادگی دارد، این نسخه از کتب کتابخانه سلاطین صفویه و به سنوات ۱۱۵۱–۱۱۶۲ به عرض رسیده و سپس به سال ۱۲۳۲ وارد کتابخانه شاهنشاهی فتحعلیشاه قاجار گردید و به سال‌های ۱۲۸۲ و ۱۳۲۲ به ترتیب از عرض گذشته است؛ مهر: ناصرالدین شاه قاجار؛ بعد از پایان کتاب محمد کریم سرابی به سال ۱۲۵۶ هجری قمری اظهار نظر کرده که بهتر است این کتاب را مقابله و تصحیح نمایند؛ کاغذ: سمرقندی، جلد: مقوای روکش چرم ساغری مشکی، ۱۲۲۵ص، ۲۵–۲۸ سطر، اندازه: ۳۲×۴۹/۳سم [ف: ۵ – ۸۴]

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۲۰۱-ف

نسخه اصل: همان نسخه بالا [فیلمها ف: ۱ – ۶۳]

۲۰. تهران؛ شورا؛ شماره نسخه:۸۷۳۴

آغاز: بعد از او بیست و نه سال به پادشاهی نشست و طبریه شام بنا نهاد و بعد از واقعه مسیح سه سال دیگر قیصر بود و بعد از او عانوس چهار سال پادشاهی کرد

خط: نسخ، کا: حسین بن شیخ میر علم، تا: چهارشنبه ۶ شعبان ۱۰۷۴ق؛ افتادگی: آغاز؛ از روی نسخه‌ای به خط حسین بن میر علم به سال ۱۰۷۴ق، محشی به خط عباس قلی سپهر برخی به سال ۱۳۴۱ق و محمد تقی بهار برخی به سال ۱۳۰۸ش، یادداشتی به خط عباس قلی سپهر درباره کتاب زبدة التواریخ حافظ ابرو به سال ۱۳۳۳ق آمده؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۶۰۷گ، مختلف السطر، اندازه: ۲۱×۲۹/۵سم [ف: ۲۸ – ۲۳۴]

۲۱. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۱۶۰۶

آغاز: بسمله، حمد و مدح و آفرین حضرت جهان آفرینی را که صانع صنایع؛ **انجام:** چون دانست که لشکر تو قبای و منقوت آمد و با او عددی اندك بتعجیل براند تا ناگاه تو قبای

تبویب جامع التواریخ درین نسخه چنین است: قسم اول: در ذکر سلاطین ایران از پیشدادیان تا آخر ساسانی، قسم دوم که از تاریخ پیغمبر اسلام شروع می‌شود تا حوادث سنه ۳۶۷ق است، بقیه حوادث که از سال ۳۶۷ق شروع می‌شود تا ذکر خلافت المستعصم بالله الی احمد عبدالله بن المستنصر بالله، تاریخ سلطان محمود بن سبکتکین است تا حکومت بهرامشاه غزنوی، ذکر تاریخ آل سلجوق است و بعد تاریخ خوارزم شروع می‌شود و تا آخر حکومت خوارزمشاهیان ادامه می‌یابد، تاریخ قبایل ختای و احوال ملوك چین و ماچین است، و بعد تاریخ بنی اسرائیل آغاز می‌گردد و سپس تاریخ افرنج شروع می‌شود، آنگاه تاریخ هند شروع می‌شود و سپس خانواده چنگیز و سلسله مغولی به بحث می‌آید تا پایان کتاب؛ خط: نستعلیق، کا: میرزا رضی آشتیانی، تا: قرن ۱۳، جا: تهران (شاید)؛ افتادگی: انجام؛ مهر: ناصرالدین شاه؛ کاغذ: ترمه، جلد: تیماج سیاه، ۳۶۱گ، ۲۶سطر (۱۹×۳۲/۵)، اندازه: ۲۹×۴۶/۵سم [ف: ۴ – ۹۲]

۲۲. تهران؛ فرهاد معتمد؛ شماره نسخه:۳۰

خط: نستعلیق خوش، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ با حواشی و تصحیح فرهاد میرزا؛ کاغذ: فرنگی آهار مهره، جلد: تیماج سرخ، ۱۲ سطر (۸×۱۴)، اندازه: ۱۵×۲۴سم [نشریه: ۳ – ۱۶۹]

۲۳. تهران؛ ملك؛ شماره نسخه:۴۱۶۴/۱

خط: نسخ، کا: آقا بابا شهمیرزادی، تا: ۱۲۷۱ق؛ کاغذ: ترمه اصفهانی، جلد: ساغری سیاه، ۱۳۸گ (۲–۱۳۹) ، ۴۳ سطر، اندازه: ۲۶/۵×۴۱/۹سم [ف: ۷ – ۲۲۲]

تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه:۴۴۰/۱-عکسی

نسخه اصل: همان نسخه بالا [عکسی ف: ۲ – ۷۹]

۲۴. تهران؛ سلطنتی؛ شماره نسخه:۲۲۳۴

آغاز: برابر؛ **انجام:** در منع فرمودن از نشاندن کنیزکان بزور در خرابات ... تا بدان بها او را بخرید و از خرابات بیرون آرند و بشوهری که اختیار کنند بنکاح شرعی بدهند. و الحمدلله رب العالمین و صلی الله علی محمد و آله اجمعین و سلم تسلیما کثیرا و کثیرا.

خط: نستعلیق تحریری، بی‌کا، بی‌تا؛ مجدول زرین، با دو کتیبه مذهب منقش بسیار خوب، به سال‌های ۱۲۸۲ و ۱۳۲۲ به ترتیب از عرض گذشته؛ مهر: ناصرالدینشاه قاجار؛ کاغذ: سمرقندی، جلد: مقوای روکش چرم ساغری مشکی، ۴۲۵ص، ۳۱ سطر، اندازه: ۳۳×۴۷/۵سم [ف: ۵ – ۸۱]

۲۵. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۳۵۸۶

آغاز: حمد و ثنای فراوان و شکر و سپاس بی پایان مر آفریدگار بیچون و مبدع صنایع کن فیکون

جلد اول کتاب و مشتمل بر بخش اول آن می‌باشد؛ خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ مصحح؛ جلد: تیماج مشکی، ۲۹۰گ، ۲۰ سطر، اندازه: ۲۰/۵×۳۳سم [ف: ۹ – ۳۷۰]

۲۶. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۷۹۸-ف

نسخه اصل: پاریس ۲۴۵ شفر (بلوشه ۲۸۱/۱ ش ۴۴۸). توزك غازان خان (۶۹۴–۷۰۳) است. دارای چهل حکایت و قسم سوم تاریخ غازان از جامع التواریخ رشیدی است، فیلم ما ناقص و نیم صفحه‌ای پیش از حکایت آمدن شیخ محمود به رسالت است تا حکایت ۲۵ (از ۲۲۴ر)؛ بی‌کا، بی‌تا [فیلمها ف: ۱ – ۶۳]

۲۷. تهران؛ مینوی؛ شماره نسخه:۱۶۱بخش۳ و ۱۶۲بخش۳

بی‌کا، بی‌تا؛ احمدثالث ۲۹۳۷، برسم خزانة الکتب قاسم سلطان سید احمد خان الفارسی؛ ۴۲۷گ [ف: – ۱۲۰]

۲۸. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۵۱۳۰-ف

نسخه اصل: مونیخ ۲۰۷؛ بی‌کا، بی‌تا؛ دارای قانون نامه غازان خان، نوشته حبیب الله بن سعدالدین محمد بن خلیل الله بن سعدالدین محمد قاضی کاشانی در ۱۰۱۵ و تاریخ چنگیزیه نوشته علی کاتب شریف شیرازی در ذیقعده ۹۵۲ [فیلمها ف: ۳ – ۱۳۵]

۲۹. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۳۸۹۰-عکس تا ۳۸۹۵-عکس

نسخه اصل: روان کوشکو ۱۵۱۸؛ بی‌کا، بی‌تا [فیلمها ف: ۳ – ۲۲۹]

۳۰. تهران؛ شورا؛ شماره نسخه:۱۱۰۸

آغاز: برابر؛ **انجام:** متوجه خجند شدند چون آنجا رسیدند ... (در اینجا پارگی هست) بحصار پناهیدند ...

خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ این نسخه در فهرست معرفی نشده است از فهرست رایانه‌ای ص۲۵۸ ذکر شد [ف: ۳ -]

● جامع التوحید / کلام و اعتقادات / عربی

jāmi'-ut tawḥīd

بهبهانی، عبدالله بن محمد، – ۱۳۲۵ قمری

behbahānī, 'abd-ol-lāh ebn-e mohammad (- 1907)

رساله‌ای است در بیان معارف حقه الهیه و اسماء و صفات الهی مطابق با آیات قرآنی و احادیث و روایات معصومین علیهم السلام.

۱. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۳۷۸۴

آغاز: بسمله، الحمدلله الواحد الاحد الفرد الصمد الذی لم یلد و لم یولد و لم یکن له کفوا احد منشیء الاشیا و مجسم الاجسام و مصور الصور ... و بعد فیقول العبد الجانی ... ان هذه کلمات تامات و ایات محکمات؛ **انجام:** و مقامی است که علم عین معلوم است و مقامی که ... فوق این مقام است.

خط: نسخ، کاتب = مؤلف، تا: نیمه اول قرن ۱۴ (قبل از ۱۳۳۳ق)؛ مصحح توسط مؤلف، یادداشت هبه نسخه توسط مؤلف به حاجی علی آقا به سال ۱۳۳۳ق به خط مؤلف؛ جلد: مقوا با روکش کاغذی زرشکی، عطف پارچه [ف: ۱۶ – ۴۳۶]

۲. تهران؛ مفتاح؛ شماره نسخه:۱۴۷

خط: نستعلیق، کاتب = مؤلف، بی‌تا؛ خشتی [نشریه: ۷ – ۱۲۷]

● الجامع الثابتة / هیئت / عربی

jāmi'-uṯ ṯābita

فارسی، احمد بن ابراهیم

fārsī, ahmad ebn-e ebrāhīm

در چهار «فصل» و چهل «باب»: فصل ۱. در یازده «باب»: فی ذکر الکواکب المستعملة فی ابواب الحکم؛ فصل ۲. در یازده باب: ۱) فی ذکر طبائع الثانیة ... آخرین باب از فصل چهارم ویژه صور فلکی و جدول‌هاست. در چند جا از کتاب زرادشت، و یک جا از کتاب موالید زرادشت نقل می‌کند. نیز تاریخ ۸۸۶ ق را دارد. در منابع موجود نشانی از آن به دست نیامد. (احمد منزوی)

تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه:۱۱۴/۷

آغاز: بسمله. الحمدلله القدیم بلا کیفیة، العظیم بلا کمیة، الکبیر بلا تحدید ... قال احمد بن ابراهیم بن فارس بن الحسین [چنین] ابو نصر ... ان الله تبارک؛ **انجام:** علی ما فی المجسطی من تألیف ابی نصر احمد بن ابراهیم ابن فارس بن الحسین (چنین) الفارسی ...

خط: نستعلیق تحریری، بی‌کا، تا: ۱۰۷۳ق؛ ۲گ (۲۳۰پ–۳۳۱ر) [ف: ۱ – ۷۰]

● جامع جعفری / تاریخ ایران / فارسی

jāme'-e ja'farī

طرب نایینی، محمد جعفر بن محمد حسین، ۱۲۱۰ق۱۳ قمری

tarab-e nāīīnī, mohammad ja'far ebn-e mohammad hoseyn (1796 - 19c)

به دستور: عبدالرضا خان امیر موید؛ به نام: فتحعلی شاه قاجار تاریخ تألیف: ۱۲۵۵ق؛

در تاریخ خان‌های یزد به ویژه فرزندان میرزا محمد تقی خان بن محمد باقر بافقی معروف به خان بزرگ (۱۱۲۹–۱۲۱۳ق) و موقوفه‌های او. دنباله «جامع مفیدی» محمد مفید است.

آغاز: بسمله و به نستعین ... و وجوه السعادة الی مساعیه سافرة و رفع اعلام دولته الی محیط القبة الخضراء ... ذکر سلطنت علی قلی خان و ابراهیم خان افشار وانفطاء مصباح دولت هر یک ...

[دنا ۵۴۹/۳؛ فهرستواره منزوی ۹۳۸/۲]

۱. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۸۰۴-ف

نسخه اصل: نسخه آقای محمد صادق رحیمی. از پادشاهی علی قلی خان و ابراهیم خان افشار و سرگذشت کریم خان زند و وقایع مربوط به یزد؛ بی‌کا، تا: ۱۳۲۳ق؛ ۲۹۰گ [فیلمها ف: ۱ – ۶۴]

۲. یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه:۵۶۹

آغاز: برابر؛**انجام:** اشبوسه ذاتی دعا شیعه طرب قل اختصار شاهمیز ذاتی قویا شیکاتو رولسون تحت حجم ... تاقویاس مورینحی کردون کامینی هر مایل توراز.

خط: نستعلیق، کا: محمد حسن شیرازی، تا: ۲۸ محرم ۱۳۸۰ق؛ با مقابله و فهرست حسین عرب کرمانی؛ اهدایی: وزیری؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: مقوایی با تیماج قرمز، ۴۶۳گ، ۲۱ سطر (۲۰×۳۰)، اندازه: ۲۲×۳۶سم [ف: ۲ – ۴۸۳] و [نشریه: ۴ – ۳۸۰]

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۲۴۸۸-ف

نسخه اصل: همان نسخه بالا [فیلمها ف: ۱ – ۶۴]

● الجامع الجعفریة فی الاعمال الیومیة / دعا / عربی

al-jāmi'-ul ja'farīyya fi-l a'māl-il yawmīya

دعاهای شب و روز و صبح و شام و پاره ای از تعقیب نمازها و ادعیه روزها و شب‌های هر ماه بدون تبویب و تنظیم در این کتاب گرد آورده شده و نام راوی در آغاز دعاها آمده و در پایان بسیاری از آنها نام منبع نیز آمده می‌شود و گاهی بعضی از روایت‌ها به فارسی نقل شده است. نام کتاب در پایان نسخه پاک شده و نامی که گفتیم به‌جای آن نوشته شده و باید در آن تحقیق شود.

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۰۸۴۶

آغاز: و جعل لکل واحد منهما حدا محدودا وامدا ممدودا

خط: نسخ معرب، بی‌کا، تا: شنبه ۲۶ ربیع الثانی ۱۰۱۱ق، جا: مشهد رضوی؛ افتادگی: آغاز؛ مصحح، با نشانی بلاغ؛ جلد: تیماج مشکی، ۴۴۸گ، ۱۲ سطر، اندازه: ۱۲×۱۸سم [ف: ۲۷ - ۲۶۳]

● جامع الجوامع / لغت / فارسی

jāmi‘-ul jawāmi

فرهنگ فارسی به فارسی ست، بر حسب حرف آغاز واژه‌ها، هر حرف در یک «کتاب» و هر کتاب بر حسب حرف دوم، هر واژه در یک «باب» و هر باب بر حسب حرف سوم آن در یک «فصل».

تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه:۳۴۰-عکسی

آغاز: «ابره»، آستر اندرونی جامه و غیر مد (؟) نیز. «آب زدن» فرو نشاندن و تسکین دادن و آب پاشیدن خانه را برای عزت مهمانان، «آب زده» بر این قیاس «آب زن»؛

نسخه اصل: موزه ملی پاکستان (کراچی)ش ۸۷-۱۹۸۰. نسخه در دست صفحه آغاز را ندارد و با یادداشتی از کتابدار است که نام آن «جامع الجوامع» و تاریخ نگارش ۱۲۹۱ق و نسخه به خامه نگارنده است، نسخه عکسی در ۳ مجلد: ۱- (گ۱-۱۷۰)، ۲- (گ۱۷۱-۳۵۰)، ۳- (گ۳۵۱-۶۰۷)؛ خط: نستعلیق پخته، کاتب = مؤلف، تا: ۱۲۹۱ق؛ افتادگی: آغاز؛ شیوه شبه قاره، به نوشته یادداشت به خامه نگارنده [عکسی ف: ۲ - ۸۰]

● جامع الجوامع فی شرح المختصر النافع / فقه / عربی

jāmi‘-ul jawāmi‘ fī š.-il muxtaṣar-in nāfi‘

اعرجی، محسن بن حسن، ۱۱۳۰ - ۱۲۲۷ قمری

a‘rajī, mohsen ebn-e hasan (1718 - 1812)

وابسته به: المختصر النافع = النافع فی مختصر الشرایع؛ محقق حلی، جعفر بن حسن (۶۰۲-۶۷۶)

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۵۲۶۷

از احکام حیض تا احکام تیمم را دارد؛ خط: نسخ، کا: ابوالحسن بن حسن بن محسن حسنی حسینی (فرزند مؤلف)، تا: شنبه جمادی الثانی ۱۲۴۴ق؛ مهر: کتابخانه میرزا ابوالفضل طهرانی؛ جلد: تیماج سبز، ۱۴۱گ، ۳۳ سطر، اندازه: ۲۰×۳۰سم [ف:۱۴-۵۸]

● جامع الجوامع فی شرح النافع / فقه / عربی

jāmi‘-ul jawāmi‘ fī š.-in nāfi‘

وابسته به: المختصر النافع = النافع فی مختصر الشرایع محقق حلی، جعفر بن حسن (۶۰۲-۶۷۶)

شرح استدلالی مزجی مفصلی است بر کتاب «المختصر النافع» محقق حلی. مؤلف از احفاد علامه مجلسی است و از جدش مطالبی نقل می کند.

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۲۱۲۳

آغاز: الصادق علیه السلام اتقوا الکلام عند ملتقی الختانین فانه یورث الخرس؛ **انجام:** و فی روایة ابی بصیر عن ابی عبدالله علیه السلام ان قام رجل من اهلها مقامها و لا عنه فلا میراث له و ان ابی احد

کتاب نکاح و طلاق؛ خط: نسخ، کا: شاید مؤلف، بی‌تا؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ مصحح؛ جلد: مقوایی عطف تیماج سبز، ۲۲۷گ، ۲۰ سطر، اندازه: ۱۵×۲۰سم [ف: ۶ - ۱۳۵]

← جامع الحدیث ← جامع الاحادیث النبویة

← جامع الحساب ← جوامع الحساب بالتخت و التراب

● جامع الحساب = حساب الضرب و القسمة / حساب / فارسی

jāme‘-ol hesāb = hesāb-oz zarb va-l qesma

نصیرالدین طوسی، محمد بن محمد، ۵۹۷ - ۶۷۲ قمری

nasīr-od-dīn-e tūsī, mohammad ebn-e mohammad (1201 - 1274)

رساله‌ای است در سه مقاله بدین ترتیب: ۱. حساب صحاح دارای یازده فصل؛ ۲. کسور دارای یازده فصل؛ ۳. حساب درج و دقایق دارای یازده فصل. در این موضوع به فارسی سه رساله موجود است یکی در مجلس یکی در ملک که یکی دانسته شده و یکی هم این رساله و در نسبت آنها به خواجه تردید است لازمه آن این است اولاً دانسته شود هر سه یکی است که با توجه با آغاز و انجام نسخه مرعشی و مجلس بعید است و نسخه ملک نیز باید دیده شود و بعد در مورد هر سه نظر داده شود و محتمل است ترجمه جوامع الحساب بالتخت و التراب باشد ولی به هر صورت نیازمند بررسی است. نسخه مجلس با عنوان «حساب (رساله)» آمده و نسخه ملک با عنوان «حساب (گزیده)». در باره رساله مورد بحث، منزوی در فهرستواره گفته است: «ظاهراً به مانند «ضرب و قسمت» اوست ولی عین آن نیست. و گمان نمی‌رود که ترجمه «جوامع الحساب» او باشد».

[فهرستواره منزوی ۲۶۳۶/۴]

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۰۱۵/۸

آغاز: این مختصریست در حساب هند و غیر آن که از جهت دوستی تعلیق کرده میشود بنای آن بر سه مقاله، هر مقالتی مشتمل بر چند فصل نهاده می‌آید بعون الله و توفیقه، مقاله اولی در حساب صحاح؛ **انجام:** بر حسب آنکه در باب قسمت وعده کرده بودیم اینجا ایراد کردیم و این مختصر را ختم گردانیدیم و الله تعالی یختم جمیع امورنا بالخیر و العافیة آمین یا رب العالمین.

خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۲ ربیع الثانی ۱۲۷۹ق؛ کاغذ: فرنگی نخودی، جلد: تیماج قهوه‌ای، ۴۲گ (۱۹۹پ-۲۴۰پ)، ۱۶ سطر، اندازه: ۱۵/۵×۲۲سم [ف: ۳ - ۲۰۹]

● **جامع الحساب = سیاق = حساب** / ریاضیات / فارسی

jāme'-ol hesāb = sīyāq = hesāb

عاشقی کرمانی، ابواسحاق محمد، ق ۱۰ قمری

'āšeqī kermānī, ābūeshāq mohammad (- 16c)

اهدا به: شاه تهماسب (۹۳۰-۹۸۴ق)

کتاب سودمندی است در علم سیاق و طریق محاسبات مملکتی و لوازم و شرایط ارباب استیفاء و قواعد دفترداری مشحون از فواید تاریخی و لغات و اصطلاحات فنی، که در حدود سال ۹۵۱ هجری تألیف شده و مشتمل است بر دیباچه‌ای مفصل و یک «مقدمه» و چهار «دفعه» و «خاتمه»: دیباچه شامل خطبه و براعت استهلالی است منشیانه در حمد باری و نعت نبی و منقبت ائمه اثنا عشر صلوات الله و سلامه علیهم اجمعین و ستایش شاه طهماسب صفوی و مجدالدین عبدالرشید وزیر کرمان و فرزندش عبدالقادر که به خواهش وی این رساله تألیف شده است. متضمن اشعاری از مؤلف که عبارت است از رباعی و قطعه و مثنوی و دو قصیده یکی در منقبت مولای متقیان و دیگر در مدح شاه طهماسب؛ مقدمه دارای چهارده «فصل»: ۱) شرف و قدر این فن شریف، ۲) در حقیقت آنکه کدام صنف از اصناف قابلیت و استعداد این شغل خطیر دارند و نصیحت مستوفیان عظام و ترتیب آلات و ادوات نویسندگان، ۳) موضوع این علم و ما یتعلق به، ۴) تعریف علم حساب و معنی آن و ما یتعلق به، ۵) معرفت کسور و رقوم، ۶) کمیت دینار و من باصطلاح و عرف این زمانه، ۷) بیان نوشتن اوراق و کمیت مدات و ما یتعلق به، ۸) در بیان آنکه هر چیز را به طریق اهل این فن به چه طرز می‌نویسند و ما یتعلق به، ۹) بیان تاریخ و جایزه و تصحیح آن که به چه طریق عمل باید نمود، ۱۰) ترقین و ترسیف که رقم بطلان است، ۱۱) در بیان آنکه در محل میزان کدام چیز مناسب است که مقدم نویسند، ۱۲) در بیان کیفیت تواریخ مختلفه و ما یتعلق به، ۱۳) حساب هندسه و جمل و آنچه به آن متعلق است، ۱۴) در باب قرار جمع قانون ممالك محروسه و کیفیت مبلغ و تسعیر اجناس؛ دفعه ۱. بیان روز نامچه؛ دفعه ۲. بیان دفتر توجیه مشتمل بر چند «فصل»: ۱) معنی توجیه و ما یتعلق به، ۲) کیفیت نوشتن پروانجات و بروات و تعلیقجات و صورت مثنی و سرخط و ما یتعلق به، ۳) بیان نوشتن دفاتر توجیه و ما یتعلق به؛ دفعه ۳. اوراجه و ما یتعلق به، مشتمل بر دو «قسم»: ۱) ابواب المال، ۲) ارباب التحاویل در بعضی محاسبات که به عمل صار نوشته (= تذویب، انشقاق، مبیع، ابتیاع، تبدیل، تسعیر، مصارفه، تعصیر، قطع، صدع، سبک، استخراج، استعمال، صوغ)؛ ۴. تضعیف و تنصیف و جمع و تفریق و ضرب و قسمت و مساحت.

آغاز: ای نام تو سر دفتر مجموعه راز ×× آن به که کنم نسخه بنامت آغاز / از نام تو مجمل جهان گشت درست ×× وز ذکر تو قانون دو عالم شده ساز / تفصیل هر مجمل و مجمل هر مفصل حمد حضرت باقی سزاواریست که صحایف رنگ آمیز اوراق خزان و بهار و اوراق سفید و سیاه لیل و نهار رقمی از دفتر آفرینش اوست و ورقهای رنگین دفاتر گل رعنا ...

انجام: پس ارتفاع دیوار شصت و شش ذرع خواهد بود

[دنا ۵۴۹/۳؛ فهرستواره منزوی ۲۶۵۰/۴ و ۲۶۹۹/۴]

۱. تهران؛ شورا؛ شماره نسخه:۶۵۴۴/۱

انجام: شال آنچه ازید است مثلا خواستیم که هشت بر سه و ربع قسمت کنیم هشت در مخرج کسر ضرب نمودیم سی و دو شد و در سه در مخرج کسر.

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ افتادگی: انجام؛ مصحح؛ جلد: تیماج مشکی، ۱۴۱گ (۱پ-۱۴۱پ)، اندازه: ۱۲×۱۸/۵سم [ف: ۲۰ - ۱۱۷]

۲. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۸۱۴۰

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۲۰ جمادی الاول ۱۰۶۴ق؛ تملك: میرزا محمد بن محمد سعید با مهر «العبد محمد» (مربع) به تاریخ ربیع الثانی ۱۱۷۸؛ وقف‌نامه کتاب به تاریخ دهه سوم جمادی الثانی ۱۲۶۲؛ مهر: «عبده الراجی محمد حسن» (بیضی)، «حسین منی و انا من حسین» (مربع)؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۱۸۴گ، ۱۵ سطر، اندازه: ۱۳×۲۴سم [ف: ۲۱ - ۱۳۳]

۳. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۷۱۴۸

آغاز: برابر؛ **انجام:** در وجه تحویل افتخار الاعیان حیدر قلی آقا خازن بموجب برات بتاریخ شهر محرم الحرام سنه ۹۵۱

خط: شکسته نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ کاغذ: فستقی، جلد: تیماج جگری، ۱۰۶گ، ۱۷ سطر (۷×۱۵/۵)، اندازه: ۸×۲۱/۷سم [ف: ۸ - ۱۹۰]

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۴۹۶۷-ف

نسخه اصل: همان نسخه بالا [فیلمها ف: ۳ - ۱۱۸]

۴. تهران؛ شورا؛ شماره نسخه:۳۱۱۷/۱

آغاز: برابر؛ **انجام:** (ص ۲۱۱ دفتر) مخفی نماند که در اینصورت رقمه ابتیاع شده دفعه دفعه نوشته شده میتوان دو دفعه بنویسند و بهمان اسم اکتفا نمایند اما قسم اول را کاتب اولی است و عمل

تبدیل را چنین باید نوشت ... تمت الکتاب بعون الملك الوهاب فی یوم الاحد ثلث شهر محرم ... فی ید. ابراهیم ... سنه ۱۲۱۵.
خط: شکسته نستعلیق، کا: ابراهیم نمارستاقی، تا: ۱۲۱۴ق؛ کاغذ: سفید و آبی اصفهانی، جلد: تیماج مشکی، ۲۰۴ص (۱۰-۲۱۳)، ۱۲ سطر، اندازه: ۱۴×۲۱سم [ف: ۱۰ - ۶۸۳]

۵. تهران؛ شورا؛ شماره نسخه:۶۵۳۹/۳

آغاز: اما بعد این رساله‌ای است ذخیره خالی نیست از صورت جامعیت هر شعبه از این فن شریف در این کیفیت نموده نمی‌نماید مگر در ظهور فهرست؛ **انجام:** اگر حرفی نبوده باشد که مد توان کرد مدحشو در آن بنگنجانند مثل کج و نی و غیره و بعضی مد پوچ نیز گویند.
خط: نستعلیق، کا: محمد رحیم آصف، تا: ۱۲۶۴ق؛ کاغذ: الوان، جلد: تیماج مشکی، ۲۰گ (۲۷ر-۴۶پ)، ۱۱ سطر، اندازه: ۱۱×۱۷/۵سم [ف: ۲۰ - ۱۱۳]

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۸۲۸/۳-ف

نسخه اصل: همان نسخه بالا [فیلمها ف: ۱ - ۶۲۸]

۶. تهران؛ شورا؛ شماره نسخه:۲۹/۱-بهار

کا: عباس علی نوری، بی‌تا [نشریه: ۵ - ۶۶۹]

۷. مشهد؛ مدرسه میرزا جعفر؛ شماره نسخه:نامعلوم

آغاز: بسمله ... مجالسی که کیفیت تحویل افلاك و انجم از آثار قدرتش ۱۶۴/۱؛ اما بعد چنین گوید مدون این دفتر ... غیاث الدین الکرمانی؛
خط: شکسته نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ مجدول ؛ قطع: ربعی [چهار کتابخانه مشهد-ف: - ۲۸]

● **جامع الحساب** / حساب / فارسی

jāme'-ol hesāb

محمد بیگ

mohammad beyg

ترجمه‌ای است بر خلاصه الحساب شیخ بهائی که در ۴ جمادی الاول ۱۱۹۶ق شروع به ترجمه آن نموده است.

تهران؛ شورا؛ شماره نسخه:۶۸۹۷

آغاز: حمدی که معدود نباشد حصرش و محصور نگردد قدرش مر واحدی را که هر یك از آحاد ممکنات را از مراتب یقین معین فرموده؛ **انجام:** اما مستقیم بهترین تعریفات او اقصر خطوط واصله است بین نقطتین و هرگاه که خط علی الاطلاق استعمال کنند
خط: نستعلیق هندی، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ مصحح؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۲۰گ، ۱۵ سطر، اندازه: ۱۵×۲۳/۵سم [ف: ۲۰ - ۳۳۰]

● **جامع الحساب نظامی** / ریاضیات / فارسی

jāme'-ol hesāb-e nezāmī

اهداء به: خواجه نظام الدین علی

رساله‌ای مختصر در علم حساب و در دو باب تنظیم شده و نام رساله به صراحت ذکر شده است. در فهرست مرعشی جامع الحساب دیگری در سه باب به خواجه نصیر الدین طوسی نسبت داده که باب اول و دوم آن با نسخه در دست یکسان است ولی در نسخه حاضر باب سوم درتقسیم‌بندی کتاب نیست؛ باب ۱. حساب صحاح از اعداد (دوازده فصل)؛ باب ۲. حساب کسور بر طریقه محاسبان (سه فصل).
[فهرستواره منزوی ۲۶۳۷/۴؛ دنا ۵۴۹/۳؛ نسخه‌های منزوی ۱۵۵/۱]

قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه:۲۱۵۹

آغاز: و چون آثار و لوایح اشعه ضمیر منیرش که صور مصباح ارواح از لمعات انوار مشکات او ... و از اصفاف مقاصد و مآرب با نصیب و بهره‌مند من قال امین اتق الله ... بعد از تألیف نسخه تسمیه کرده‌اند لجامع الحساب نظامی و مرتب گردانیده شد؛
انجام: و باقی تراکیب ممکنه برین قیاس باید کرد و برین مقدار درین نسخه از اعمال اکتفا کنیم و الله الموفق و الیه المآب و الحمدلله اولا و اخرا و الصلوة علی رسوله ظاهرا و باطنا و آله الطاهرین
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۰۱۷ق؛ افتادگی: آغاز (یک برگ)؛ ۲۵گ، ۱۹ سطر، اندازه: ۱۳×۱۹سم [ف مخ: ۲ - ۵۳۰]

● **جامع الحقائق بتجرید العلائق** / عرفان و تصوف / عربی

jāmi'-ul ḥaqā'iq bi-tajrīd-il 'alā'iq

غزالی، محمد بن محمد، ۴۵۰ - ۵۰۵ قمری

qazzālī, mohammad ebn-e mohammad (1059 - 1112)

رساله‌ای در بیان خلوت و حقائق آن و خواص گوشه‌گیری، مشتمل بر چهارده «باب»: ۱. التوبة؛ ۲. الاعتقاد؛ ۳. الاخلاص؛ ۴. المحبة؛ ۵. الشوق؛ ۶. العشق؛ ۷. بیان الریاضات و کیفیتها؛ ۸. بیان الخلوة و شرائطها و آدابها؛ ۹. کیفیة الذکر و شرائطه و آدابه؛ ۱۰. صفة المریدین؛ ۱۱. فوائد الخلوة؛ ۱۲. المعرفة و کیفیتها؛ ۱۳. بیان الحال و المقام و الفرق بینهما؛ ۱۴. ذکر اشارات المشایخ فی بعض المقامات. این رساله در فهرست نسخه سریزدی از حبیب الله بن علی مدد کاشانی دانسته و این رساله همان است که از غزالی دانسته شده و در مؤلفات غزالی عبدالرحمن بدوی نیز آمده است نسخه‌ای از آن نیز در مجلس شوراست. برخی آن را همان کتاب «المستظهری» غزالی دانسته بودند که با تطبیق خلاف آن ظاهر شد و برخی آن را شبیه با کتاب «تحفة السفرة الی حضرة البررة» ابن عربی دانسته‌اند که از جهت موضوعات شباهت کاملی میان آن دو دیده می‌شود.
آغاز: الحمدلله علی نواله الکاملة و آلائه أحمده حمدا معترفا بربوبیته و اشکره شکرا مقرا بعبودیته ...
انجام: قد یعنون بالغیبة الغیب عن الأشیاء بالحق و قد کمل بیان الریاضات بعون الله تعالی.

[دنا ۵۴۹/۳؛ مؤلفات غزالی ص ۲۵۱؛ بروکلمان ۲۴]

۱. تهران؛ شورا؛ شماره نسخه:۱۰۳۲۷/۶

آغاز و انجام: برابر

مشتمل بر چهارده باب (در برخی نسخ پانزده فصل) که از باب توبه آغاز و به باب چهاردهم اشارات مشایخ ختم می‌شود و هر باب در چند فصل است؛ خط: نسخ و نستعلیق، کا: محمد حسین عشقی ذهبی ابن میرزا محمد فایق، تا: ۱۳۰۶ق؛ جلد: تیماج قرمز، ۵۱ص (۱۴۵-۱۹۵)، ۱۴سطر، اندازه: ۱۴×۲۲سم [ف: ۳۲ - ۳۲۶]

۲. یزد؛ سریزدی؛ شماره نسخه:۱۱۸/۱

آغاز و انجام: برابر

در فهرست از حبیب الله بن علی مدد کاشانی دانسته شده؛ خط: نسخ زیبا، کا: هادی دامغانی، تا: ۱۶ رجب ۱۳۳۲ق؛ ۳۰گ (۱پ-۳۰ر)، ۱۲ سطر، اندازه: ۱۱×۱۷سم [ف: ۱ - ۹۷]

۳. تهران؛ شورا؛ شماره نسخه:۱۰۰۳۱/۲

آغاز: برابر؛ **انجام:** قال الله تعالی اعملوا آل داود شكرا ... من عبادی الشكور

مشتمل بر ۱۵ باب و هر باب در چند فصل؛ خط: نسخ و نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ مصحح، دارای یادداشت‌های پراکنده از جمله رباعیات خیام و باباطاهر، اشعار منسوب به حضرت علی (ع)، اشعاری از سعدی و دیگران، در برگ آخر این شعر از آخوند ملا محمد طاهر آمده: «ای آنكه تو قصد كوی عرفان داری ×× از غیر خدا مجو درین ره یاری / در منصب عشق سربلندت سازد ×× آنكس كه به منصور دهد سرداری»؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۳۰ص (۳۵-۶۴)، اندازه: ۱۰/۵×۱۴/۵سم [ف: ۳۲ - ۴۵]

← جامع الحكايات > چهل و شش حكايت
← جامع الحكايات > مجمع البحرین
← جامع الحكايات > سراج القلوب

● **جامع الحكايات = الفرج بعد الشدة** / داستان / عربی

jāmi‘-ul ḥikāyāt = al-faraj ba‘d-aš šidda

تنوخی، محسن بن علی، ۳۲۷ - ۳۸۴ قمری

tanūxī, mohsen ebn-e ‘alī (940 - 995)

در حكایات و سرگذشت اشخاصی كه به محنت و مصیبتی دچار شده و بعد از آن رنج و شدت رهایی یافته‌اند، در چهارده «باب»، مؤلف در مقدمه اشاره می‌كند كه سه كتاب در این باره قبلاً نگاشته شده كه هیچیک در این موضوع كامل نبوده، لذا دست به تألیف این كتاب دست زده است، عناوین آن چنین است: باب ۱. فیما انبأ الله تعالی به فی القرآن من ذكر الفرج بعد البؤس و الامتحان؛ ۲. ما جاء فی الآثار من ذكر الفرج بعد الاواء و ما یتوصل به الی كشف الشدة و البلاء؛ ۳. فیمن بشر بفرج من نطق قال و نجا من محنة بقول او دعاء و ابتهال؛ ۴. فیمن التعطف غضب سلطان بصادق لفظ او اتوقف مكروهة بموقظ بیان؛ ۵. فیمن خرج من جبس او اسر او اعقال او سراح و سلامة و صلاح حال؛ ۶. فیمن فارق شدة الی رخاء بعد بشری منام لم یشب صدق تأویله كذب الاحلام؛ ۷. فیمن استنقذ من كرب و ضیق خناق باحدی حالتی عمد او اتفاق؛ ۸. فیمن انتفی علی ان نقتل فكان الخلاص من القتل الیه اعجل؛ ۹. فیمن شارف الموت بحیوان مهلک رآه فكفاه الله سبحانه ذلک بلطفه و نجاه؛ ۱۰. فیمن اشتد بلاؤه تمرض ناله فعافاه الله سبحانه و تعالی بایسر سبب و اقاله؛ ۱۱. فیمن امتحن من لصوص بسرق و قطع فعوض من الخلف و الارتجاع بأكمل صنع؛ ۱۲. فیمن الجأه خوف الی حرب و استتار فأذیل بأمن و یستجد نعم و مسار؛ ۱۳. فیمن نالته شدة فی هواه و كشفها الله تعالی عنه و ملكه من یهواه؛ ۱۴. فیما اختیر من ملح الاشعار فی ذكر معان ما تقدم من الامثال و الاخبار.

در دیباچه متن عربی آمده كه: «۱ـ ابوالحسن علی بن محمد مداینی «الفرج بعد الشدة و الضیق» در پنج برگ نوشته و داستان‌هایی در این زمینه آورد ولی بسیار اندک است؛ ۲ـ ابی‌بكر عبدالله بن ابی الدنیا در بیست برگ «الفرج بعد الشدة» نوشته كه بیشتر آن حدیث‌های پیامبر و اخبار صحابه و تابعان و احادیث و اخبار و دعا و تعازی و جز اینها است و از فرج پس از شدتی در آن یاد نشده است؛ ۳ـ قاضی ابی الحسین عمر بن قاضی ابی عمرو محمد بن یوسف قاضی در پنجاه برگ «الفرج بعد الشدة» نوشت و سخنان مداینی را در آن گنجانده و اخبار دیگری هم بر آن افزوده این دو از كتاب مداینی هیچ یاد نكرده‌اند با این‌كه به كتاب خود همان نامی را داده‌اند كه او به كتاب خود داده است. من هم این كتاب را به همین نام در ۱۴ باب در همین زمینه ساختم و سخنان آنها را نیز در آن آوردم».

آغاز: الحمد لله الذی بقدرته تفرج الكربات و برحمته تكشف الشدائد المهمات و بنعمته تتم الصالحات ...

چاپ: بمبئی، ۱۲۷۶ق، چاپ سنگی؛ قاهره، مطبعة الفجالة، ۱۸۸ص، ۱۳۲۱ق.

[الذریعة ۱۵۴/۱۶ و ۵۰/۵؛ معجم المطبوعات ۶۴۳/۱؛ فهرست كتب عربی واتیكان ۷۴/۱؛ كشف الظنون ۱۲۵۲/۲-۱۲۵۳؛ذخائر التراث العربی الاسلامی ۴۱۶/۱؛ تاریخ مفصل ایران اقبال ص ۵۱۸؛ فهرستواره منزوی ۴۴۳/۱؛ دنا ۵۵۰/۳]

شرح و حواشی:

۱- جامع الحكايات = ترجمه الفرج بعد الشدة = فرج بعد از شدت؛ دهستانی مؤیدی، حسین بن اسعد (-۸)

۲- جامع الحكايات (منتخب)

۳- الفرج بعد الشدة (ترجمه)

۱. قم؛ مركز احیاء؛ شماره نسخه:۱۱۷۳

آغاز: برابر

نسخه اصل: كتابخانه واتیكان ـ رم۷۷۷؛ خط: نسخ نازیبا، كا: درویش محمد بن محمد وزیری حلبی حنفی، تا: سه‌شنبه ۲۲

رجب ۱۰۲۹ق؛ از روی نسخه‌ای که تاریخ کتابت آن روز چهارشنبه اول ربیع الاول ۶۴۱ بوده است، در پایان قصیده‌ای سینیه از حسن بن راشد حلی ملقب به تاج الدین، امضای مطالعه احمد بن یحیی بن اکرم حنفی؛ ۵۳۰ص [عکسی ف: ۳ - ۴۵۶]

۲. یزد؛ آصف پور؛ شماره نسخه:بدون شماره

کا: محمد علی، تا: یک‌شنبه ۱۷ صفر ۱۲۷۹ق؛ بعد از کتاب وصایای زیادی آمده که شیوخ اهل تصوف و عرفان به شاگردان و مریدان خود نوشته‌اند [نشریه: ۷ - ۷۰۹]

۳. یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه:۳۷۰۵

آغاز: برابر

خط: نسخ، کا: شیخ محمد علی، تا: صفر ۱۲۷۹ق؛ تملک: صالح بن عبدالله بن ناصر سعید الناجنی با عستله الیافعی؛ با چندین وصیت از حسن بن صالح البحر الجفری و اشخاص دیگر؛ کاغذ: دولت آبادی، جلد: مقوایی با تیماج قرمز، ۲۱۸ص (۶۸+۱۶۰)، ۲۵ سطر (۱۵×۲۴)، اندازه: ۲۰×۳۰سم [ف: ۵ - ۱۷۵۶]

۴. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۱۰۴۹

بی‌کا، بی‌تا؛ خریداری از احمد مستوفی [رایانه]

● جامع الحکایات = ترجمه الفرج بعد الشدة = فرج بعد از شدت / داستان / فارسی

jāme‘-ol hekāyāt = t.-ye al-faraj ba‘d-aš šedda = faraj ba‘d az šeddat

دهستانی مؤیدی، حسین بن اسعد، ق۸ قمری

dahestānī-ye mo’ayyedī, hoseyn ebn-e as‘ad (- 14c)

وابسته به: جامع الحکایات = الفرج بعد الشدة؛ تنوخی، محسن بن علی (۳۲۷-۳۸۴)

اهداء به: خواجه عزالدین طاهر بن وجیه الدین زنگی فریومدی دارای ۱۳ «باب» [متن عربی در ۱۴ باب است] و هر باب مشتمل بر چند حکایت. بین نسخ متعدد این کتاب تفاوت فراوان است و در برخی نسخ که قدمت نیز دارد علاوه بر شیوه نثر فارسی آن - که عالی است - اشعاری بسیار به فارسی (و اندکی نیز به عربی) از مؤلف و یا بدون انتساب به گوینده دیده می‌شود که در دیگر نسخ نیست یا اندکی است از بسیاری. نسخه چاپ بمبئی (۱۲۷۶) علاوه بر اغلاط و سقطات و شیوه دگرگون شده نثر، نیز فاقد مزیت یاد شده است و گاه در آن به جای اشعار شیوای مؤلف که در نسخه‌های کامل هست، یک یا دو بیت دیگر دیده می‌شود. مؤلف خود در پایان مقدمه سبب و شیوه تصنیف را بیان داشته و درباره اشعار مندرج در کتاب نیز سخن می‌گوید. چون بین نسخه چاپی و نسخه کامل و کهن این ترجمه در مقدمه نیز تفاوت بسیار است در اینجا آن قسمت از مقدمه از نسخه کامل با اختصار نقل می‌گردد: «ذکر سبب تصنیف این کتاب: آرای ارباب معنی و اصحاب هنر چنان اقتضا کرد در این معنی که ایزد سبحانه و تعالی اهل این زمانه را بعد از آنک به شدت و بلا ... مبتلا بودند ... و از آن شدت فرج یافتند تاریخی بر روی روزگار باقی ماند و از شرح احوال کسانی که در قدیم الایام به بلایی مبتلا بوده‌اند و به محنتی درمانده شده و بعد از آن خفی الالطاف ... ایشان را از آن بلا فرج و از آن مضیق ارزانی (کذا) داشته مجموعه این نظم و نثر پرداخته گردد تا در مستقبل روزگار کسانی که به محنتی و شدتی درمانده باشد. چون مضمون این مجموعه را مطالعه کنند و بر احوال گذشته وقوف یابند وثوق ایشان به کرم ایزد ... مضاعف گردد و باتفاق تألیف این تاریخ و تصنیف این مجموعه را به منشی این کلمات حسین بن اسعد بن حسین مویدی دهستانی حوالت کردند. هر چند خود را در این مقصر می‌شمردم و از قبول چنین مهمی نازل. بنا بر آنک گفته‌اند من صنف فقد استهدف احتراز می‌کردم، چون اشارت و درخواست اهل بر این بود اجابت آن دعوت از فرائض دانستم ... شرح آغاز کتاب چون به یک اشارت و دو کلمه ... بنا بر سه عادت خود که آن بر موافقت اخوان و ملازمت احسان ... پنج حس و شش جهت خود را در هفت ستاره وقت ... در ابتداء کیفیت ابتداء جمع کردن این کتاب ... صرف کردیم و از جوانب طریق آن می‌جستم و کتب تواریخ می‌دیدم تا اساس این تألیف به چه طریق نهم و ... اقتباس از نور نور کدام صاحب طریقت کنم. هیچ مقصود از هیچ طرف روی نمی‌نمود و نیز سوال بر هدف جواب نمی‌آمد ... تا در اثناء این حالت ... وقوف یافتم بر مجموعه‌ای به گفت عرب تصیف ابوالحسن علی بن محمد المداینی ... پنج ورق بیش نبود احوال کسانی که به شدت و بلا مبتلا بوده‌اند و بعد از آن، غم به شادی ... مبدل گشته است شرح داده و آن مجموعه را الفرج بعد الشدة و الضیقة نام نهاده و در بعضی از تواریخ و کتبی که تصدیق مضمون آن کتب متحقق بود حکایات جماعتی که در اول عهد در رنج و محنت بوده‌اند و به آخر به دولت رسیده بودند معلوم گشت. بعد از این حالت ... که شرح داده آمده به توفیق کردگار روی به جمع کردم ... آوردم و آنچ ابوالحسن ... آورده بود و آنچه از کتب ... یافتم ترجمه آن حکایات به پارسی در عبارت خود شرح دادم و در بعضی از حکایات که از اشعار عربی اندکی بوده است، ترجمه آن به پارسی نظم کردم و اکثر اشعار پارسی و عربی که در متن حکایات اشارت به خود کرده‌ام از گفته من است و در آن منظومات سفته الماس فکرت من و در آخر هر حکایت فصلی چنانک لایق و موافق آن حکایت بیان کرده‌ام و اشعار عربی و پارسی از گفتهای خود ملایم آن فصل ثبت کرده، این مجموعه را ترجمة الفرج بعد الشدة و الضیقة نام نهاده.»

ضبط نام‌های وارد در نسخه‌های خطی نیز با نسخه چاپی (و نسخ خطی مطابق آن) متفاوت است. در مجموعه اهدائی فیروز، نسخه‌ای دیگر است که مندرجات آن مطابق با چاپی است مگر این که دیباچه آن نه با دیباچه نسخه‌های کامل (مانند نسخه ۶۸۰ مجلس) مشابهت دارد و نه با دیباچه نسخه چاپی و از هر دو

جدائی کلی دارد. نسخه ۲۰۹ فیروز و شماره ۶۸۰ مجلس کامل است و همه اشعار و مزیت ها را دارد.
عناوین کتاب چنین است: باب ۱. ذکر فرج بعد الشدة در آیات قرآن؛ ۲. بیان احوال جماعتی که محنت و بلا کشیده و عاقبت به نعمت و آسانی رسیده‌اند؛ ۳. حال جماعتی که رفتار نیک یا دعای خوب یا سخنی خوش شدت ایشان به فرج انجامیده، مشتمل بر چهل و سه حکایت؛ ۴. حال جماعتی که سلاطین را با ایشان غضب بود و به سخن راست نجات یافتند، مشتمل بر بیست و یک حکایت؛ ۵. حال جماعت که در زندان گرفتار بودند و نجات آنان، مشتمل بر بیست و هشت حکایت؛ ۶. حال جماعتی که به شدت گرفتار بوده و به رؤیای صادقه به شادی رسیده‌اند، مشتمل بر هیجده حکایت؛ ۷. حال جماعتی که در حادثه سخت گرفتار بوده و خلاصی آنان، مشتمل بر چهل و هشت حکایت؛ ۸. حال کسانی که به کشتن نزدیک شده و سپس نجات یافتند، مشتمل بر پانزده حکایت؛ ۹. حال جماعتی که به ملاقات حیوانی مهلک امید از حیات بریدند و سپس نجات یافتند، مشتمل بر دوازده حکایت؛ ۱۰. حال جماعتی که به سبب عسر و بیماری از حیات نومید شده و شفای آنان، در هشت حکایت؛ ۱۱. حال کسانی که به دست قطاع الطریق گرفتار شده و نجات آنان، در ده حکایت؛ ۱۲. حال جماعتی که به خوف و استار مبتلا شده و خلاصی آنان، در دوازده حکایت؛ ۱۳. حال جماعتی که مدتی رنج و محنت کشیده و سپس به مراد خود رسیدند، در دوازده حکایت.

آغاز۱: بسمله حمد و ثنای قیومی را که عجز عقول و زیات آدم از ادراک کنه ذات بیچون او چون آیات صنعش در ایجاد عالم ظاهرست

آغاز۲: سزاوارترین حمدی که زبان گوینده بدان مشعوف باشد و عنان جوینده بدان معطوف حمد و ثنای حضرت باری جلت قدرته و علت کلمة است

انجام: و تمامت این مجموعه تازی و نظم و نثر بر علو مرتبه عقل و رفعت درجه اهل بصیرت دلالت می‌کند و معلوم می‌گردد که هرچند نومیدیم رسیده باشد از لطف و فضل ایزد و عنایت بی نهایت او امیداوار باید بود، والله اعلم بالصواب.

چاپ: هند، بمبئی، بی ناشر، ۱۳۲۹ قمری، سنگی، وزیری بزرگ، ۴۸۲ ص، به سعی و اهتمام و درخواست عبدالله طهرانی. ۴۶۲+۲۰ صص.

[الذریعة ۱۵۴/۱۶ و ۵۰/۵؛ کشف الظنون ۱۲۵۲/۲–۱۲۵۳؛ ذخائر التراث العربی الاسلامی ۴۱۶/۱؛ فهرستواره منزوی ۴۴۳/۱؛ دنا ۵۵۰/۳ (۳۷ نسخه)]

شرح و حواشی:

۱- جامع الحکایات (منتخب)

۱. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۳۷۹

آغاز: و بدعت بندگان و شفای دل محبان قرآن مجید را که ظاهر و باطنش؛ **انجام:** برابر

خط: نسخ، بی‌کا، تا: محتملاً قرن ۱۰؛ افتادگی: آغاز؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: تیماج قرمز، ۴۲۸گ، ۲۱ سطر (۹/۵×۱۷)،اندازه: ۱۵×۲۴سم [ف: ۵ - ۴۹۹]

۲. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۱۴۱۹

آغاز: برابر۱؛ **انجام:** برابر

خط:نستعلیق،بی‌کا،تا:گویا قرن ۱۰؛ افتادگی: انجام؛ مجدول؛ جلد: تیماج قرمز، ۱۵۸گ، ۲۴ سطر، اندازه: ۱۵×۲۳سم [ف: ۴ - ۲۴۹]

۳. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۸۹۰۹

آغاز: برابر۱؛ **انجام:** و منافع آن روزگار اهل صلاح و اصل گردد، ان شاءالله وحده العزیز.

گزیده است (منزوی ۳۶۶۴)؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۰؛ افتادگی: انجام؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج حنایی مقوایی عطف مشکی، ۲۰۵گ، ۱۵ سطر (۷×۱۵)، اندازه: ×۲۲سم [ف: ۱۷ - ۲۴۸]

۴. کاشان؛ عاطفی، حسن؛ شماره نسخه:۵

آغاز: برابر۱

خط: نستعلیق خوش، بی‌کا، تا: قرن ۱۰؛ جلد: قهوه‌ای تیر، اندازه: ۱۴×۲۵سم [نشریه: ۱۱ - ۹۵۲]

۵. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۴۴۲۵

آغاز: برابر۱؛ **انجام:** برابر

خط: نستعلیق عالی، کا: محمد حسین بن محمد تقی، کاتب خاتون آبادی، تا: قرن ۱۱؛ مجدول مذهب، با سرلوح کنگره‌ای صفوی، یادداشت‌هایی به تاریخ «۱۰۱۰» تا «۱۱۰۳» هجری، یادداشت دیگری به خط شادروان «محمد امسن خنجی» که این کتاب قبلا در تملک وی بوده، کاتب نسخه بی شک از هنرمندان برجسته خط نستعلیق در عصر صفویه بوده؛ کاغذ: شرقی، جلد: چرم قهوه‌ای، ۴۰۸گ، ۱۸ سطر (۷×۱۷/۵)، اندازه: ۱۲/۵×۲۳سم [ف: ۳۶ - ۳۸۷]

۶. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۱۲۹۴

آغاز: برابر۱؛ **انجام:** بر علومرتبه عقل و رفعت درجه اهل بصیرت دلالت می‌کند و معلوم می‌گردد هر چند نومیدی بکمال رسیده باشد.

خط: نسخ و نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ افتادگی: انجام؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: تیماج ماشی، ۳۰۰گ، ۲۰ سطر (۸/۵×۲۴/۵)، اندازه: ۱۳/۵×۲۴/۵سم [ف: ۳ - ۳۵۸]

۷. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۴۱۷۱/۳۹

آغاز: حمدله. و الصلاة و السلام علی محمد و آله الطاهرین ... اما بعد بدان این نسخه ایست کامل و بوستانیست مملو از ثمرات فرح و سرور و گلستانیست ... مسمی بکتاب فرج بعد از شدت؛ **انجام:** وصال او ز عمر جاودان به ×× خداوندا مرا آن ده که آن به / و مصرعی در تاریخ اتمام کتابت این کتاب گفته شد. بعد هزار و نود و دو تمام. (در متن و سپس متن و هامش)

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ کاغذ: ترمه، جلد: رویه میشن

قرمز، ۲۵ سطر، اندازه: ۲۳/۱×۳۷/۷سم [ف: ۷ - ۲۲۸]

۸. دامغان؛ صادقیه؛ شماره نسخه:۲۳۷

آغاز: به فدای عظیم نجات ارزانی دارد که و فدیناه بذبح عظیم از جمله قصهء لوط پیغمبر است و نهی او از فاحشه قوم؛ **انجام:** و مال خود از آن بهتر چیزی نداشتم و انگشتری نگین بزرگ از عقیق آبدار بر سر آن ...

از باب دوم تا باب یازدهم؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ مصحح، مجدول؛ ۲۴۱گ، ۱۷ سطر، اندازه: ۱۳×۲۳سم [ف: - ۵۳]

۹. یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه:۳۷

آغاز: برابر۱؛ **انجام:** بحق احمد مرسل که باد ایمان ها ×× بگاه شدت غرقاب در امان فرج

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: اواخر قرن ۱۱؛ کاغذ: حنایی آهار مهره، جلد: مقوایی تیماج تریاکی، ۲۱۰گ، ۲۶ سطر (۱۳×۱۹)، اندازه: ۱۸×۲۵سم [ف: ۱ - ۴۶]

۱۰. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۳۲۲۹

آغاز: ابنای انسان انبیای مرسل فرستاد تاحق از ظلمت باطل و نفس از رنگ شبهه وکدورت شرکت برند؛ **انجام:** عاقل باید که درهمه ابواب احوال این ذکر را دستور خود سازد و در رعایت جانب والده ...

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ مجدول، مصحح؛ تملک: محمد بن صفی دشتی با مهر «دشتی» (بیضی)؛ جلد: تیماج قرمز، ۴۱۵گ، ۱۸ سطر، اندازه: ۱۶/۵×۳۰/۵سم [محدث ارموی مخ: ۱ - ۴۸۰]

۱۱. تهران؛ ادبیات؛ شماره نسخه:۵۶ ـ د

آغاز: حمد و ثنا قیومی را که عجز عقول ذریات آدم از ادراک کنه ذات بیچون او چون آیات صنعش در ایجار عالم ظاهراست و شکر و سپاس آن قدوسی را که بر وجوب از لیت او آثار قدرت در تکوین مکونات برهانی ماهر و دلیلی باهر است (آن خالقی که از ابرای ارشار ابناء خلایق انبیاء مرسل فرستاد این بعضی حکایات است که از کتاب فرج بعد از شده انتخاب رفته [میان دو کمانه از گزیننده است و پیش از آن از اصل کتاب]؛ **انجام:** تا در بعضی از آن ممرات شخصی

گزیده‌ای است از این فارسی از دانشمندی شیعی؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ افتادگی: انجام؛ سرلوح زرین، مجدول؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج قهوه‌ای، ۱۲۴گ، ۱۷ سطر (۶/۵×۱۳/۵)، اندازه: ۱۱×۱۸سم [ف: ۱ - ۳۶۵]

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۳۷۸۱-ف

نسخه اصل: همان نسخه بالا [فیلمها ف: ۲ - ۲۴۸]

۱۲. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۵۰۶

آغاز: رساند احمد گوید من از پیش یحیی بن خالد بیرون آمدم با ندامتی هر چه تمامتر؛ **انجام:** و گفتی سه روز دیگر مانده چکنم و ازین ماه چگونه خلاصی یابم ...

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: تیماج مقوایی، ۲۴۲گ، ۱۸ سطر (۱۰×۱۷)، اندازه: ۱۶/۵×۲۳سم [ف: ۶ - ۷]

۱۳. تهران؛ مینوی؛ شماره نسخه:۱۴۳

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۰ و ۱۱؛ افتادگی: انجام (یک صفحه)؛ مجدول؛ قطع: رحلی[نشریه: ۶ - ۶۵۵]

تهران؛ بنیاد فرهنگ ایران؛ شماره نسخه:ف۷۴/۱

همان نسخه بالا [نشریه: ۱۱ - ۹۹۸]

۱۴. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۷۱۶۹

آغاز: با انواع تعذب و اصناف ضرب و شکنجه بدان آوردند که اعتراف آورد که آن؛ **انجام:** امیدوار نیم جز بلطف معبودی که ذات اوست به لطف و کرم امیدواری خدای عاقبت کاهمکنان برخیز کناد کوست سرافراز خوب هر کاری

خط: نستعلیق، کا: خاتون آبادی، علی بن مظفر علی، تا: ۱۰۲۴ق؛ افتادگی: آغاز [رایانه]

۱۵. یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه:۲

آغاز: بسمله و به نستعین، کتاب فرج بعد از شدت انشاء الله مبارک باشد ... فهرست الابواب الحکایات فی ذکر الفرج بعد الشدة من الآیات و الاخبار و الآثار؛ **انجام:** برابر

خط: نستعلیق زیبا، کا: محمد حسن شیرازی، تا: ۱۰۲۴ق؛ با سرلوح زیبا، مجدول؛ اهدایی: خاندان راجی، ذیقعده ۱۳۷۷؛ جلد: مقوایی تیماج قرمز، ۲۸۰گ، ۱۵ سطر (۹×۱۹)، اندازه: ۱۴×۲۶سم [ف: ۱ - ۴]

یزد؛ جامع کبیر؛ شماره نسخه:۱۰۸

همان نسخه بالا [نشریه: ۴ - ۳۸۹]

۱۶. همدان؛ اعتماد الدوله؛ شماره نسخه:۸۹

بی‌کا، تا: ۱۰۴۵ق؛ با سرلوح [نشریه: ۵ - ۳۴۴]

۱۷. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۵۷۸۶

خط: نستعلیق، کا: محمد سعید بن محمد شفیع کنانی، تا: ۶ ربیع الثانی ۱۰۶۰ق، برای الله وردی خان بیک پسر سلطان الخلفائی محمد قلی خلفای روملو؛ افتادگی: آغاز؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج سبز، ۱۶۵گ، ۲۳ سطر (۶×۱۷)، اندازه: ۲۱×۳۴سم [ف: ۱۶ - ۹۱]

۱۸. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۵۹۸

آغاز: برابر۲؛ **انجام:** و در رعایت والدین و اقربا بکوشد تا ببرکات ایشان بمراد و مقصود رسد

خط: نسخ، کا: قوام الدین بن حسین الله کازرونی، تا: رجب ۱۰۶۱ق؛ مجدول، دارای سرلوح؛ تملک: عطاء الله رضوی، ابوطالب به تاریخ جمادی الثانی ۱۲۸۰، محمد صالح بن ابراهیم؛ مهر: «عبده حسام الدین محمد» (بیضی)؛ جلد: تیماج مشکی، ۳۴۸گ، ۲۲ سطر، اندازه: ۱۵×۲۸سم [ف: ۲ - ۲۵۰]

۱۹. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۵۳۵

آغاز: برابر۱؛ **انجام:** سزد ز روی تحشم که عاقلان جهان ×× دهند

بوسه هزاران براستان فرج
خط: نستعلیق، کا: محمد طالب بن مرحوم مولانا عبدالله الاملی، تا: محتملاً ۱۰۷۰ق؛کاغذ: بخارائی، جلد: تیماج ماشی، ۳۴۵گ، ۱۷ سطر (۱۰×۲۰)، اندازه: ۱۶/۵×۲۸/۵سم [ف: ۶ - ۴۲]

۲۰. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۴۱۵۵/۲

آغاز: پیری از اهل بصره حکایت کرد که درراه کعبه با یکی از قاضیان هم کجاوه بودم میان دو شخص ازاهل قافله خصومت و منازعت افتاد؛ **انجام:** از قبول امتناع نمودند و گفتند ما این را به جهت رضای خدا کردیم.
جلد اول؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: منتصف شعبان ۱۰۷۰ق؛ جلد: مقوایی عطف تیماج قهوه‌ای، ۱۲۷گ (۵۴پ-۱۸۰ر)، ۲۶ سطر، اندازه: ۱۷/۵×۲۷/۵سم [محدث ارموی مخ: ۱ - ۴۸۰]

۲۱. تهران؛ شورا؛ شماره نسخه:۱۸۰-فیروز

آغاز: برابر۲
نسخه‌ای دیگر است از کتاب ترجمة الفرج بعد الشدة و الضیقة با مقدمه‌ای خاص که با دیگر نسخه‌ها متفاوت است؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۰۸۱ق؛ مجدول؛ کاغذ: اصفهانی شکری، جلد: تیماج مشکی، ۴۷۱ص، ۲۱ سطر، اندازه: ۱۳×۲۵سم [ف: ۲۱ - ۴۹]

۲۲. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۱۱۰۹

آغاز: برابر۱؛ **انجام:** برابر
خط: نستعلیق، کا: سلیمان حسینی، تا: ۱ رجب ۱۰۸۳ق؛ مجدول، با سرلوح؛ کاغذ: ترمه سمرقندی، جلد: میشن قهوه‌ای، ۲۱۰گ، ۲۳ سطر، اندازه: ۱۴×۲۵سم [ف: ۳ - ۵۷۳]

۲۳. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۶۷

آغاز: برابر۲؛ **انجام:** برابر
خط: نسخ و نستعلیق، کا: میر محمد هادی بن میر مهدی لنگرودی، تا: ۲۰ صفر ۱۰۸۹ق؛ با سرلوح زر؛ کاغذ: خان بالغ، جلد: تیماج قرمز، ۱۹۴گ، ۲۱ سطر (۱۲×۲۲)، اندازه: ۱۸×۳۰سم [ف: ۱ - ۵۷]

تهران؛ بنیاد فرهنگ ایران؛ شماره نسخه:ف۷۴/۲

نسخه اصل: همان نسخه بالا [نشریه: ۱۱ - ۹۹۸]

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۸۹۴-ف

نسخه اصل: همان نسخه بالا [فیلمها ف: ۱ - ۱۴۶]

۲۴. مشهد؛ شیخ علی حیدر؛ شماره نسخه:۱۲۳۹

آغاز: الحمدلله رب العالمین و العاقبة للمتقین ... اما بعد این کتابی است در ذکر فرج؛ **انجام:** دشمن قدیم هم بودند یکبارگی مستأصل سازد لشکر بصوب دیار بکر کشید ...
خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: انجام؛ مجدول؛ مهر: «عبداللهی» (بیضی)، «عبدالله ۱۲۹۱» (بیضی)، «حسین» (بیضی)؛ نوشته ای در ۱۰۹۰ و نوشته دیگری در ۱۱۸۶؛ جلد: تیماج زرشکی، ۱۸۰گ، ۱۸سطر، اندازه: ۱۸×۲۹سم [مؤید: ۳ - ۲۰۲]

۲۵. مشهد؛ الهیات؛ شماره نسخه:۳۵۲

خط: نستعلیق، کا: محمد بن تاج الدین حسن غیاث آبادی، تا: ربیع الثانی ۱۰۹۲ق؛ تملکی به خط ابراهیم ابن خلیل الله بن عبدالله مورخه ۱۲۹۹؛ کاغذ: نخودی، جلد: تیماج سبز، ۲۰۰گ، ۲۵ سطر (۱۲/۳×۲۱)، اندازه: ۱۹×۲۹سم [ف: ۱ - ۲۱۱]

مشهد؛ مولوی؛ شماره نسخه:۳۵۲

همان نسخه بالا [نشریه: ۵ - ۴۵]

۲۶. مشهد؛ گوهرشاد؛ شماره نسخه:۲۹۰

آغاز: برابر۱
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ افتادگی: انجام؛ تملک: حاج محمد تقی بن حاج عبدالمجید قروی در یزد در جمادی الاول ۱۲۳۹ق؛ جلد: تیماج مشکی، ۲۸۷گ، ۱۸ سطر (۱۲×۱۶/۵)، اندازه: ۱۹×۲۴/۵سم [ف: ۱ - ۲۴۸]

۲۷. تهران؛ شورا؛ شماره نسخه:۵۹۲۷/۲

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: تیماج سیاه، ۴۶۹ص(۶۲-۵۳۱)، ۱۹ سطر، اندازه: ۱۷×۲۶/۵سم [ف: ۱۷ - ۳۱۷]

۲۸. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۳۷۲۶۸

آغاز: حمدله. و العاقبة للمتقین و الصلوة و السلام علی خیر خلقه محمد و آله اجمعین اما عبد این کتابیست در ذکر فرج بعد شدة و آن چه حضرت باری و تقدس؛ **انجام:** مدتی نزدیک ایشان بودم تا از مشقت سفر و شدت راه بآسودم پس به سلامت
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ افتادگی: انجام؛ مجدول؛ مهر: «عبدالله ۱۲۹۱» (بیضی)، «بنده آل حسین محمد» (مستطیل)، «بود نور چشم محمد حسین» (مستطیل)، «بود نور چشم محمد حسین قرة العین شهید است ۱۱۵۴؟» (مستطیل)؛ اهدایی: رهبری، مهر ۱۳۸۶؛ کاغذ: فرنگی حنایی و نباتی آهار مهره، جلد: میشن عنابی، ۱۵۳گ (۱پ-۱۵۳پ)، ۱۸ سطر، اندازه: ۱۸×۲۹سم [اهدائی رهبر: ۸ - ۴۸۷]

۲۹. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۴۲۰۲/۱

آغاز: برابر۱؛ **انجام:** برابر
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ مصحح؛ تملک: محمد رضا بن محمد حسین بن محمد رضا بن امام ویردی بن محمدرضا بن محمد باقر بن محمد زمان بن ملامحمد نصیر فخار با مهر «عبده محمدرضا» (بیضی) به سال ۱۳۰۳؛ جلد: گالینگور سبز عطف تیماج قرمز، ۱۲۱گ (۱پ-۱۲۱ر)، ۲۷ سطر، اندازه: ۱۹/۵×۲۸/۵سم [محدث ارموی مخ: ۱ - ۴۸۰]

۳۰. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۱۳/۱۱-۲۳۳۱

آغاز: برابر۲؛ **انجام:** معلوم شد که حقوق مادری بعد از فرایض الله تعالی جل جلاله بر همه حقوق مقدم است واکرتین در این حالت عشرت به سخن مادر التفات می‌کردی تغیر در نهاد مادرش ظاهر
خط: نسخ و نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ افتادگی: انجام؛ جلد: ساغری مشکی، ۲۳۵گ، ۲۱ سطر، اندازه: ۱۷×۲۹سم[ف:۳-۱۱۱۸]

۳۱. تهران؛ شورا؛ شماره نسخه:۲۰۹-فیروز

از سطور آخر حکایت ۲۸ باب ۳ دارد تا اوایل حکایت ۹ باب ۱۳؛ خط: نستعلیق خوب، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ یادداشت‌هایی از کامران میرزا قاجار و از روح الله تقوی، در یادداشت موجود در حاشیه صفحه اول چنین آمده: «این کتاب جامع الحکایات خلفاء عباسی است که در زمان قبل ترجمه شده و شعرهای فارسی آن مال رودکی و رشید الدین وطواط است که اشعار شعرای معروف عرب را به فارسی ... گفته‌اند. حرره کامران میرزا این شاهزاده معین الدوله احمد میرزا» در یادداشت دیگر (مورخ ۱۲۷۷) می‌گوید «این کتاب جامع التمثیل است حکایات غریبه و عجیبه دارد اشعار شیرین عربیه درش یافت می‌شود اشعار فارسیه‌اش پر مزه ندارد ...»؛ کاغذ: فرنگی شکری، جلد: تیماج قهوه‌ای، ۴۹۸ص، ۲۰ سطر، اندازه: ۱۶/۵×۲۶سم [ف: ۲۱ – ۴۵]

۳۲. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه:ندارد

آغاز: برابر۱؛ **انجام:** که انه الله جان شما و جان فرح

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱ جمادی الاول ۱۱۰۶ق؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج مشکی، ۲۳۱گ، ۱۳ سطر (۱۲×۱۹)، اندازه: ۱۴×۲۱سم [ف: ۵ – ۳۶۰]

۳۳. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۱۱۸۴-۷/۸۴

آغاز: برابر۱؛ **انجام:** ونه میل کس سوی وفا از خویش وفا نمای زانروز که ز دور هم نام وفا خویش است و هم بوی وفا. سپاس و شکر خدا ... به قحط سال کرم فارغست شدت هر آنکه ...

خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: انجام؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۲۵۹گ، ۱۰–۱۳ سطر، اندازه: ۱۲/۵×۱۵/۵سم [ف: ۳ – ۱۱۱۸]

۳۴. تهران؛ شورا؛ شماره نسخه:۷۰۷۰

آغاز: برابر۱؛ **انجام:** قوت روح است داستان فرح، گذاشته اند به رفعت زنیران فلك نجوم ثابته اوج آسمان فرج

خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ بی‌کا، بی‌تا؛ تملك: محمد جعفر بن محمد علی اشرفی؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۴۵۳گ، ۱۷ سطر، اندازه: ۱۶/۵×۲۶/۵سم [ف: ۲۵ – ۸۰]

۳۵. تهران؛ شورا؛ شماره نسخه:۷۶۵۳

خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: انجام؛ مجدول؛ جلد: تیماج سبز، ۲۹۴گ، ۱۹ سطر، اندازه: ۱۶/۵×۲۵سم [ف: ۲۶ – ۱۴۸]

۳۶. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۶۳۹۷

آغاز: برابر؛ **انجام:** به کمال رسیده باشد ... یا رب العالمین

خط: نستعلیق، بی‌کا، بی تا [رایانه]

۳۷. قم؛ مرکز مطالعات؛ شماره نسخه:۱۸۵

آغاز: برابر؛ **انجام:** سزد ز روی تحشم که عاقلان جهان ×× دهند بوسه هزاران بر آستان فرج / مفرحیست فرج با فرح از آنکه بطبع ×× غذا و قوت روحست داستان فرج

خط:نستعلیق،بی‌کا،بی‌تا؛افتادگی:انجام(یک برگ)؛ تملك: خرید محمد مقیم بن حاجی محمد تقی کاشانی از اخوی حاجی محمد حسین طباخ در دارالسلطنه اصفهان به تاریخ ۱۲ ربیع الاول ۱۰۷۶، محمد جعفر حسینی ۱۳۲۱؛ اهدایی: جواد کمالیان؛ ۱۳۵۴؛ جلد: تیماج، مشکی، ۲۹۴گ، ۱۷سطر، اندازه: ۱۶×۲۵سم [ف: ۱ – ۱۵۳]

۳۸. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۶۱۱۰

آغاز: زمانرا دوام و مکانرا مقر و چون متفق جمهور و خلایق و مصدق ارباب حقایق کشت که دست قضا رأس سبع ظلم را که چون؛ **انجام:** بحق احمد مرسل که باد ایمانها بگاه شدت غرقاب در زمان فرج و تمامت این مجموعه تاری و فارسی و نظم و نثر بر علوم مرتبه عقل و رفعت درجه اهل بصیرت دلالت می‌کند و معلوم می‌گردد که هر چند نومیدی بکمال رسیده باشد.

خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ یادداشتی مبنی بر ابتیاع کتاب در برابر سه هزار دینار به تاریخ ۱۳۳۷ق؛ کاغذ: اصفهانی نخودی، جلد: تیماج قهوه‌ای، ۲۴۸گ، ۱۷ سطر (۷×۱۳/۵)، اندازه: ۱۴/۵×۲۴سم [رایانه]

۳۹. قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه:۱۹۷۵

آغاز: ثبات وز برای اختصاص علم ونور معرفت بر ... از سرلطف وکرامت دادشان نطق بیان. وز .... نور علم وحکمت و حسن و صفات این بار از برای رشد ابنای بشر؛ **انجام:** گذشته بر همه بحری به بادبان فرج، عطای کامل و خط تمام بردارد. جزای شدت تألیف منشیان فرج. خدای صانع کز بهر دفع هر شدة ... و رفعت اهل بصیرت دلالت می‌کند و معلوم می‌گردد که هرچند به کمال رسیده باشد به لطف و فضل سروش نهایت او امیدوار باید بود.

خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ مجدول؛ جلد: تیماج زرشکی، ۴۰۴گ، ۱۷ سطر، اندازه: ۱۳×۲۳سم [ف مخ: ۱ – ۴۲۴]

۴۰. تهران؛ شورا؛ شماره نسخه:۶۸۰

آغاز: برابر

حکایت دوازدهم از باب سیزدهم ناتمام است؛ خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ ۲۶۸گ، ۲۵ سطر، اندازه: ۲۵×۳۸/۵سم [ف: ۲ – ۴۳۰]

۴۱. تهران؛ نوربخش؛ شماره نسخه:۴۰۶

آغاز: سبب ظاهر و باطن عالمیان را نه خصال حمیده؛ **انجام:** که عجب نیست که جنس این مقالات در خاطر او گذرد و از

خط:نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ کاغذ: ایرانی، جلد: تیماج مشکی، ۴۹۴ص، ۲۱ سطر، اندازه: ۱۴×۲۴سم [ف: ۲ – ۱۱۶]

۴۲. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۴۰۸۲/۱-ف

بی‌کا، بی‌تا [فیلمها ف: ۳ – ۱۲]

۴۳. تبریز؛ قاضی طباطبائی؛ شماره نسخه:بدون شماره

بی‌کا، بی‌تا [نشریه: ۷ – ۵۱۷]

۴۴. تهران؛ سلطنتی؛ شماره نسخه:۱۵۷

آغاز: برابر؛ **انجام:** در میان پلیدی و خون انداختند از آن امتناع نموده گفت بدان توده ریگ سرخ که بلندترین مواضع است قبه بزنند که جایگاه من آنجاست دختر گفت تا قدحی شیر شتر عرضه کردند او از دست (نسخه در این موضع ناتمام مانده است)

در فهرست حاضر مؤلف اصل کتاب مدائنی، حسین بن سعد آمده؛ خط: نستعلیق خوب، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: وسط و انجام

(حکایت یازدهم از باب سیزدهم ساقط است)؛ مجدول، با یک سرلوح، یک کتیبه مذهب منقش، مقابله شده؛ کاغذ: دولت آبادی نخودی، جلد: مقوای روکش تیماج قهوه‌ای، ۴۹۳ص، ۲۳ سطر، اندازه: ۱۶/۵×۲۶/۵سم [ف: ۷ - ۵۳۲]

● **جامع الحکایات** / داستان / فارسی

jāme'-ol hekāyāt

ترمذی، نصرالله بن شهرالله

termezī, nasr-ol-lāh ebn-e šahr-ol-lāh

تهران؛ شورا؛ شماره نسخه:۱۷۷۹۲ ض

نسخه بسیار نادر؛ بی‌کا، تا: ۱۰۴۲ق [د.ث. مجلس]

● **جامع الحکایات** / داستان / فارسی

jāme'-ol hekāyāt

بروجردی، فضل الله بن عبدالله، ق۱۳ قمری

borūjerdī, fazl-ol-lāh ebn-e 'abd-ol-lāh (- 19c)

حکایت‌هایی است که مؤلف در سن هفتاد سالگی از متون فارسی جمع‌آوری و تحریر نموده است. ترتیب کتاب مشوش و خطبه‌ای که مؤلف ایراد نموده عاری از فائده و معنی است. در مقدمه بیانی از طوایف اجنه و شیاطین آورده و بعد توضیحی درباره فرق آدمیان داده، سپس قصه‌هایی را برای پند و اندرز آورده است. داستان‌ها کوتاه و از نظر ادبی و نثر فارسی در حد پائینی می‌باشند. عنوان داستان‌های ذکر شده در این کتاب عبارتند از: حکایت سلطان محمود غزنوی و حامد و رفیق، حکایت پادشاه حلب، حکایت پادشاه نیکو سیرت فارس، سخن در قضا و قدر، حکایت پادشاه روم، در فواید کتمان سر، حکایت پادشاه کشمیر، حکایت شقالی از هندوستان، حکایت زن و رفیق پسر، حکایت هاروت و ماروت، حکایت قاضی بصره، حکایت پسری از قزلباش و دختری از براهمه هند، حکایت پادشاه و زن جمیله، حکایت حضرت عیسی با حضرت موسی، حکایت دریا نوردان، حکایت فرمان فرمایان، حکایت شاه عباس، حکایت یک زن بیوه.

تهران؛ شورا؛ شماره نسخه:۷۹۶۵

آغاز: لک الحمد و لک الشکر که جناب اقدس خداوندی جلت عظمته؛ **انجام:** هرگاه بخواهم در تعریف آن درة التاج اکلیل روزگار بپردازم مثنوی هفتاد من کاغذ شود در این مختصرات نگنجد پس بهتر است که بدعا ختم نمایم.

خط: نستعلیق، کاتب = مؤلف، بی‌تا؛ بخش دهه اول صفر ۱۲۸۳، بخش دوم ۱۲۸۴؛ مجدول مذهب؛ در آخر نسخه مطلبی به تاریخ ۱۲۹۱؛ جلد: تیماج ضربی شمسه، ۲۴۸گ، ۱۲ سطر، اندازه: ۱۳×۲۱سم [ف: ۲۶ - ۴۴۴]

● **جامع الحکایات** / متفرقه / فارسی

jāme'-ol hekāyāt

عطان، سعید بن محمد

'ottān, sa'īd ebn-e mohammad

پرسش و پاسخ‌هایی است عامیانه در عجایب پیشینیان و صفت آفرینش آسمان‌ها و زمین‌ها و آنچه در آنهاست، و بنا به گفته مؤلف بعضی از این نوشته را جهودان از تورات استخراج کرده و از پیامبر اسلام پرسیده و جبرئیل پاسخ آنها را آورده است.

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۶۶۹۲

آغاز: الحمدلله رب العالمین ... اما بعد چنین گوید خواجه ابونصر این کتابی است است تصنیف شده از عجایبها؛ **انجام:** هرگاه سهوی رفته باشد عفو بفمائید و والدین بانی و نویسنده را بدعائی و فاتحه یاد و شاد نمائید

خط: نسخ و نستعلیق، کا: حسینعلی بن شاه محمد یانس آبادی، تا: ۱۳۰۲ق، به جهت آقا محمد اسماعیل بیک بن مشهدی عبد العظیم؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۳۹گ، ۱۹ سطر، اندازه: ۱۷/۵×۲۲سم [ف: ۱۷ - ۲۵۳]

● **جامع الحکایات** / داستان / فارسی

jāme'-ol hekāyāt

نهاوندی، محمد بن عبدالرحیم، ۱۲۹۱ - ۱۳۷۱ قمری

nahāvandī, mohammad ebn-e 'abd-or-rahīm (1874 - 1952)

مشهد؛ میبدی؛ شماره نسخه:۴۱۴

آغاز: حکایت هزار زحمت کشیدم و صد فرسخ راه رفتم تا بخدمت شیخ نود ساله رسیدم

خط: نستعلیق، کاتب = مؤلف، بی‌تا؛ جلد: تیماج زرشکی، ۲۶گ، ۱۹سطر، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۲ - ۱۰۴]

● **جامع الحکایات** / داستان / عربی

jāme'-ol hekāyāt

حکایت‌های افسانه‌ای است از صدر اسلام که مؤلف بدون ذکر مآخذ خود نقل کرده است. علاوه بر حکایت مطالبی در حدیث و دعا نیز در آن به چشم می‌خورد. فهرست مطالب کتاب چنین است: ۱. مناجات حضرت موسی با خدا و کلام خدا با وی با عنوان‌های «یا موسی یا موسی»؛ ۲. فصل بی تجوید الفاتحه؛ ۳. مناجات خضر علیه السلام؛ ۴. حکایت بایزید بسطامی؛ ۵. الحدیث السادس عشرین عن علی بن ابی طالب؛ ۶. قصة حاتم مع اخیه ابوالفوارس به نثر و نظم عبری که خفاجی به نظم کشیده است؛ ۷. چند حکایت کوتاه؛ ۸. حکایت قاضی و سارق؛ ۹. حدیث الجاریة و سبب اسلامها؛ ۱۰. قصة محمد الباقر مع

الحجاج؛ ۱۱. قصة زید و ماجری له مع بنی مرة؛ ۱۲. قصة الخظری و ماجری علیها؛ ۱۳. شرح صلوة الکبری علی النبی (۵ برگ) در صلوة بر نبی و خواص آن.

قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۸۶۲۷-۵۸/۷۷

آغاز: بسمله، هذا مایسأل موسی فی ×× عن ربه قال الله تعالی یا موسی / من لم یرض بقضائی ولم یصبر علی بلائی
خط: نسخ، کا: ملامحمد بن علی، تا: ۱۲۲۸ق، جا: البابوج مردین؛ ۱۸۲گ، ۲۰-۱۶-۱۵ سطر، اندازه: ۱۶×۲۲سم [ف: ۳ - ۱۱۱۹]

● **جامع الحکایات** / داستان / عربی

jāme'-ol hekāyāt

مجموعه داستانهای حماسی و مذهبی است. شامل این داستان‌ها: قصه غزوات وادی السیان؛ قصة تکریت مع الامام؛ قصة الیتیم؛ قصة المقداد مع الخطاب؛ قصة چهانجیر (جهانگیر) من اقوال القرماء؛ قصة الزبرقان مع الامام علیه السلام.

قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۸۰۹۷-۵۵/۶۷

کا: ملا علی بن احمد جعفر ملا شمس، تا: چهارشنبه ۱۳ رمضان ۱۲۸۵ق؛ ۱۲۲گ، ۱۶ سطر، اندازه: ۱۶×۲۲سم [ف: ۳ - ۱۱۱۷]

● **جامع الحکایات** / داستان / عربی

jāme'-ol hekāyāt

مؤلف در این کتاب داستان‌های مختلف را که همه به صورت خیال‌پردازی و رمان پرداخته شده‌اند، جمع‌آوری کرده تنها چهار داستان را شامل است؛ فهرست قصص موجود عبارتند: حکایت عفریت و جرجیس بن حمریس بن بلقیس بن خالت ابلیس؛ قصة القرندلی الثالث؛ قصة زلیخا بنت طیبوش مع یوسف؛ قصة وصول الخلیفه (هارون الرشید) الی دارالبنات.

خوی؛ نمازی؛ شماره نسخه:۵۹۹/۲

آغاز: لصدیق الخیاط الفلانی فأتی به فقال صدیقی الخیاط قم و اخرج الیه اخذ فاسک فلما سمعت ذلک؛ **انجام:** و اما الخلیفة فانه ضاق صدره و عیل بصره و اشتعل سره و مایدری ما خبرها.
خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ از موقوفات رمضانیه آقا ابراهیم ۱۲۳۰؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۱۹ سطر، اندازه: ۱۴×۱۹سم [ف: - ۳۱۵]

● **جامع الحکایات** / داستان / فارسی

jāme'-ol hekāyāt

غیر همانند:

۱. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۱۰۴۴

آغاز: العالم الاوحد الکامل الفاضل شرف الدین ظهیر الاسلام و المسلمین فخرالائمة لسان الفریقین امام الحرمین ملک المذکرین ناصح الملوک و السلاطین اسمعیل بن ابی منصور به اسمعیل الطوسی قدس الله روحه مرتب بصد باب و هر باب مشتملست به ده حکایت و فهرست او بدین گونه است؛ **انجام:** در روزگار موسی علیه السلام مردی بود که صورتی زشت داشت و هرگز آیینه را نگاه نکرده بود روزی میگذشت و آبی دید در حوضی ایستاده در آب نگاه کرد و صورت خویش دید او را زشت آمد و دلتنگ شد به نزدیک موسی آمد و گفت چون با خدای تعالی مناجات کنی او را بگوی فلان بنده می‌گوید اگر می‌دانستم که مرا بدین زشتی آفریده ترا هرگز سجده نمی‌کردم؛ **انجام:** صورت چنان کردمی که خلق را بر جمال تو حسد بودی و در بهشت مقام تو دیدار خواهم و الله الرحم الراحمین الحمدلله رب العالمین و صلوات الله علی محمد و آله اجمعین. [از مطاوی نسخه برمی آید که مؤلف آن شیعی بوده است چرا که بعضی از حکایات مربوط به امامان را بیز نقل کرده، از جمله یکجا گوید:«امیرالمؤمنین حسن علیه السلام.»] [و ایضا: «حکایت دویم، مردی بود در روزگار عمر بن الخطاب علیه اللعنة و العذاب که پیوسته ملازم مسجد بودی ...»].
نسخه موجود در صد باب که نخستین آن در تسمیه و صدمین آن در مبانی از هر لونی و نوعی، این اثر به نام اسمعیل بن ابی منصور بن اسمعیل طوسی ساخته شده و هر بابی دارای ده حکایت است. نسخه ما نباید جوامع الحکایات نسخه‌های لنینگراد و پاکستان و مشهد باشد (منزوی ۳۶۶۶) جوامع الحکایات سدید الدین محمد عوفی (منزوی ۲۱/۲؛ حقوق ۹۲؛ فهرست فارسی ملک) نیست و جز غرر و درر مزار عبدالقادر گیلانی در بغداد در ۸۴ باب ش و ۱۲۵۶ و احمدیه حلب ش ۱۳۸۹ موسسه بابا شاه همدانی در ۸۸۴ است. عناوین باب‌ها: ۱. تسمیه، ۲. ذکر، ۳. شکر، ۴. توکل، ۵. محبت، ۶. صدق، ۷. خوف، ۸ رجاء، ۹. مجاهد، ۱۰. مراقبه، ۱۱. حفظ حرمت، ۱۲. مخالفت هوی، ۱۳. توبه، ۱۴. ورع، ۱۵. صبر، ۱۶. شفقت، ۱۷. ایثار، ۱۸. فتوت، ۱۹. رضا، ۲۰. اخلاق، ۲۱. تجرید، ۲۲. حسن خلق، ۲۳. مدارا، ۲۴. کظم الغیظ، ۲۵. فراست، ۲۶. سیاحت، ۲۷. اصطناع معروف، ۲۸. صدقه، ۲۹. صوم، ۳۰. صمت، ۳۱. عزلت، ۳۲. یقین، ۳۳. قناعت و حرص، ۳۴. گرسنگی و کم خوردن، ۳۵. زهد، ۳۶. عصمت از زنان، ۳۷. قصر امل، ۳۸. مذمت دنیا، ۳۹. ذکر قبور، ۴۰ انقلاب زمان، ۴۱. ظلم و مظالم، ۴۲. ذم مداخلت سلطان، ۴۳. وصایا و موعظت، ۴۴. غنیمت و نمیمت، ۴۵. ذکر گریه و خنده، ۴۶. ذکر موت، ۴۷. ذکر قیامت، ۴۸. ذکر بهشت و نعیم، ۴۹. ذکر دوزخ، ۵۰. ذکر میزان، ۵۱. ذکر اتقیاء، ۵۲. ذکر بضمان باری تعالی، ۵۳. استسقاء، ۵۴. مهمان، ۵۵. تواضع، ۵۶. شفاعت، ۵۷. قرابت، ۵۸. عفافت، ۵۹. معامله خدای تعالی، ۶۰. نیکویی با پدر و مادر، ۶۱. زوال نعمت، ۶۲. اجابت دعوت، ۶۳. جهاد و غزوات، ۶۴. ذکر حج، ۶۵. ذکر نماز

پنجگانه، ۶۶. سجود، ۶۷. اجابت دعوت، ۶۸. صلوة با پیغمبر، ۶۹. ذکر طهارت داشتن، ۷۰. حق زنا شوهری، ۷۱. زکوة، ۷۲. حلم و بردباری، ۷۳. جدل، ۷۴. امر معروف، ۷۵. خواب راست، ۷۶. تهجد، ۷۷. فضیلت جماعت و مسجد، ۷۸. جمعه، ۷۹. فضیلت بانک نماز و مؤذنان، ۸۰. فضیلت علم و عالمان، ۸۱. فضیلت قرآن، ۸۲. ...، ۸۳. ذکر قدر و مذمت قدر بد، ۸۴. ذکر اولیاء، ۸۵. ترک شهوت، ۸۶. کرامات اولیاء، ۸۷. ایمان و توحید، ۸۸. ذکر فاتحة الکتاب، ۸۹. ذکر محبان، ۹۰. عهد، ۹۱. انابت، ۹۲. عشق، ۹۳. طب و در بیماری، ۹۴. الحاح در دعا کردن، ۹۵. ذکر عقلاء و مجانین، ۹۶. وفاء کردن به عهد، ۹۷. ذکر معجزات رسول صلی الله علیه، ۹۸. ذکر سخاء، ۹۹. دعوی، ۱۰۰. در معانی از هر لونی و نوعی. باب اول در تمسیه قال الله تعالی: «و لله الاسما، الحسنی فادعوه بها الله سبحانه و تعالی در محکم تنزیل چنین یاد کرده که من که خدایم و پرورگار شمایم نامهای نیکوست مرا بدان یاد کنید و بخوانید و اتفاق علماء دین است که نام نیکوتر و بزرگتر که خدای تعالی را بدان یاد کنند الله است»؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ افتادگی: آغاز؛ کاغذ: ترمه، جلد: میشن قهوه‌ای، ۴۱۴گ، اندازه: ۱۳×۲۴/۷سم [ف: ۲ - ۳۹۱]

۲. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۲۴۱۹/۲

آغاز: بسمله، حمد بی حد سزاوار پادشاهی است که از خزانه جود عظیم خلقت انسان را به خلعت لقد خلقنا الانسان ... معزز فرمود؛ **انجام:** هیچ صحبت نباد با عامت، که چو خود مختصر کند نامت
صحبت عام در بهشت آباد، مرگ باشد که مرگ عامی باد

دارای داستانها و اشعار فارسی و احادیث مذهبی و در آن از شمس الدین محمد و دیگران یاد می‌شود؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: جمادی الاول ۱۰۷۱ق؛ کاغذ: ترمه، جلد: میشن قهوه‌ای، ۱۴۱گ (۳۵پ-۲۷۵ر)، اندازه: ۱۰×۲۴سم [ف: ۶ - ۱۲]

۳. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۵۷۵۱

آغاز: حکایت شیخ صنعان، ناقلان حکایات رنگین و راویان روایات شیرین چنین آورده اند که شیخ صنعان پیر عهد خویش بود

داستان‌های خیالی فلسفی تاریخی چندی است که گویا کاتب نسخه آنها را گرد آورده و در این مجموعه نوشته است. این حکایت‌ها ضمن مجموعه دیده می‌شوند: قصه شیخ صنعان، قصه بابا جوکی و سلطان شاه، قصه سنکاسن تبیسی، قصه شاهزاده مصر، قصه اصحاب کهف، و داستانها و حکایات کوتاه متفرقه دیگر؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: پنج‌شنبه ۱۷ شعبان ۱۱۰۲ق؛ جلد: دو رو قهوه‌ای، ۳۴۶گ، اندازه: ۱۸×۲۸سم [ف: ۱۵ - ۱۴۱]

۴. تهران؛ شورا؛ شماره نسخه:۷۸۹۳

آغاز: چنان وحشتی در ولایت دمشق افتاد که از طلبکاری دختر به تنگ آمدند و مناجات به درگاه قاضی الحاجات می‌کردند که خداوندا سببی ساز که بی فتنه و آشوب این دختر را به سلامت از این ولایت ببرند؛ **انجام:** و ارکان دولت و اعیان حضرت کمر خدمتکاری هرمز بر میان جان بستند و او نیز با نازنین گل به صحبت مدام و عشرت صبح و شام مشغول شد این بود اول سخن و آخر بر محمد و آل او صلوات.

دو داستان مفصل است که به احتمال زیاد بخش‌هایی از جامع الحکایات باشد. عنوان داستان‌ها چنین است: داستان سلطان ابراهیم فرزند عادلشاه و عاشق شدن او بر نوش آفرین، داستان شاهزاده هرمز و عاشق شدن وی بر جمال گل؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۱۰۶ق؛ افتادگی: آغاز؛ تمامی مجدول مذهب مرصع محرر؛ جلد: تیماج قهوه‌ای شمسه، ۱۴۷گ، ۱۷ سطر، اندازه: ۱۹×۲۹سم [ف: ۲۶ - ۳۷۲]

۵. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۱۹۹۲/۲-۱۱/۹۲

آغاز: بسمله حکایت اصمعی گوید که دربادیه می‌رفتم سیاح را دیدم که از پس درخت خاری بیرون جست و تیغ تیز کشید؛ **انجام:** لطیفه: شیخ ابوالسحاق شهریار که مقدم اصحاب طریقت بوده ... گفته اند به مجرد دیدن او دوازده هزار بیگانه مسلمان شدند و چهار هزار فاسق توبه کردند.

داستانهای مختلفی است از پیشینیان از جمله: اصمعی، ابودردا، شبلی، داستان یوسف (ع)؛ خط: نسخ و نستعلیق و تحریری، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ جلد: تیماج مشکی، ۲۸گ، ۱۷ سطر، اندازه: ۱۸×۲۳سم [ف: ۳ - ۱۱۱۶]

۶. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۸۵۹۶-۵۸/۴۶

آغاز: بسمله اما راویان اخبار و ناقلان آثار و محدثان روزگار در جامع الاخبار روایت می‌کنند که در ملک روم پادشاهی بود عاقل و دانا و مال بسیار در خزینه داشت

مجموعه چند داستان افسانه‌ای و دینی است که به صورت نامرتب در نسخه حاضر جمع‌آوری شده است. عنوان داستان‌ها چنین است: قصه بهرام و گل اندام، داستان حضرت موسی و عیسی، قصه معجزات حضرت امام حسن به نظم، داستان‌هایی از حضرت فاطمه و حضرت پیامبر و چند مطلب متفرقه دیگر؛ خط: نستعلیق، کا: جعفر، تا: ۱۲۲۱ق؛ افتادگی: انجام؛ ۱۵۴گ، ۱۵ سطر، اندازه: ۱۷×۲۱سم [ف: ۳ - ۱۱۱۷]

۷. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۷۸۷۸/۱-۵۳/۸۸

آغاز: اما راویان اخبار و ناقلان آثار در جامع الحکایات چنین آورده اند که در ممالک روم پادشاهی بود عاقل و کامل

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: پنج شنبه ۲۷ ربیع الثانی ۱۲۳۳ق؛ ۱۰۶گ، ۱۸و۱۲ سطر، اندازه: ۱۶×۲۱سم [ف: ۳ - ۱۱۱۹]

۸. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۲۶۶۷/۲-۱۴/۱۱۷

آغاز: وقت خواب انرا بر بالین پادشاه نهد روز دیگر که فورا از خواب برخواست ... آورده اند که درآذربایجان زرگری ونجاری با یکدیگر دوستی داشتند بعد از مدتی هر دو دست تنگ شده؛ **انجام:** صاحب حبیب السیر از مولانا جامی روایت کرده است که وقتی به سفر حجاز می‌رفتم جوانی از اهل هرات همراه ما بود ... ماری را بکشت و خودش نیز غایب شد ...

داستان‌های کوتاهی است که مؤلف از مصارد گوناگون جمع‌آوری نموده است؛ خط: شکسته، نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ جلد: تیماج مشکی، ۳۹گ، ۱۲ سطر، اندازه: ۱۴×۲۱سم [ف: ۳ - ۱۱۱۷]

۹. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۲۲۲۱/۳-۱۲/۱۱۱

آغاز: آورده‌اند که در روزگار سابق در حد کرمان در شهری که او را بم خوانند بنایی بزرگ بود و استادی چابک دست چنانکه در همه عالم بمهندسی مثل خود نداشت و نام او در همه عالم منتشر بود؛ **انجام:** خوانی لطیف ترتیب داده بودند از نعمت و طعامهای گوناگون چون از طعام خوردن فارغ شدند آفتابه زرین بیاوردند.

بخشی از کتاب مفصل داستانی است (گویا جامع الحکایات عوفی یا الف لیل ولیلة) دراین بخش این دو داستان مندرج است: ۱- داستان بنایی که درشهر بم کرمان بوده واز شهر بم به شهر کواشیر رفته و برای او کوشکی می‌سازد و ...، ۲- داستان فضل الله بن ربیع با هارون الرشید که درنسخه با عنوان حکایت سیم در قصه جوان آمده است؛ خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: انجام؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۱۶گ، ۲۰ سطر، اندازه: ۱۴×۲۱سم [ف: ۳ - ۱۱۱۶]

۱۰. تهران؛ شورا؛ شماره نسخه:۷۸۴۰

آغاز: هر آواره کیش رحم آوردی قضا را پس از مدت یکسال جوری فروش زنی از سکنه این شهر که آن سیه نامه را میشناخت بتقریبی دل از شهر برداشته؛ **انجام:** از طلب کامکار نادم شد فی الحال مرخص کرد اما بحر طلب شوق که در سینه دیرینه سوز ...

حکایتهای چندی است که به نثر ادبی نگاشته شده. عنوان داستانهای آن چنین است: قصه برهمن آموختن جاریه، داستان بهرام شاهزاده و دختر وزیر و گریختن آنها از خانه، حکایت حسن پرهیزگار و روی داد زن او، داستان بچه خشت زن که بعد فوت پدر طاقت عسرت نیاورده و عزم جهانگردی کرد و نصیحت مادرش، حکایت عزیز بازرگان، قصه کامکار که به اغوای دروغ وزیر پدرش را اخراج فرموده و رفتن بچه وزیر با او؛ خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۲۲۷گ، ۱۶ سطر، اندازه: ۱۳×۲۲سم [ف: ۲۶ - ۳۲۳]

۱۱. تهران؛ شورا؛ شماره نسخه:۱۳۳۹۰

آغاز: تا نکنی جای قدم استوار ×× پای منه در طلب هیچ کار / در همه کاری که در آیی نخست ×× رخنه بیرون شدنش کن درست / بازرگان پسر به اراده آنکه نخست من روستامنش را از زبان خود به اقرار آورده؛ **انجام:** پسته‌ای نمک ریز و شورانگیز و لعابش شیرآلودو شکرآمیز با وجود صغرش از دانش و فضل نصیبی وافر داشت و از فهم و فراست بهره کافی ...

قصه‌های کوتاهی است که علمای دربار اکبر شاه برای وی از زبان‌های هندی ترجمه کرده اند؛ خط: نستعلیق چلیپا، بی‌کا، بی‌تا؛ با سرلوح مزدوج مذهب مرصع؛ جلد: گالینگور، سبز، ۶۸گ، مختلف السطر، اندازه: ۲۱×۲۷سم [ف: ۳۶ - ۳۲۴]

۱۲. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۱۵۸۳۵

مجموعه‌ای از حکایات و اشعاری است با عناوین حکایات غریبه، حکایت در عدالت، حکایات غریبه منجمان، حکایت در فایده مشورت، حکایت حضرت علی نقی که به نظم است، حکایت در الطاف خفیه الهی و حکایتی منظوم از منطق الطیر عطار که گردآوری شده است؛ خط: شکسته نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ مجدول؛ کاغذ: فرنگی الوان، جلد: تیماج عنابی، ۲۲گ (۳۰-۵۱)، سطور متغیر چلیپا در دو ستون (۷/۸×۱۵/۷)، اندازه: ۱۲×۲۱/۳سم [رایانه]

۱۳. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۷۷۸۷

آغاز: بسمله هذا کتاب جامع الحکایات مجلس الوهاب؛ **انجام:** آن کس بدردی مبتلا شدی بعون الملک الوهاب

این حکایتها ضمن مجموعه دیده می‌شوند: قصه شیخ صنعان، قصه بابا جوکی و سلطان شاه، قصه سنکاسن تبیسی، قصه شاهزاده مصر؛ قصه اصحاب کهف، و داستانها و حکایات کوتاه متفرقه دیگر؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، بی تا[رایانه]

۱۴. تهران؛ شورا؛ شماره نسخه:۹۰۰۳/۶

آغاز: راویان اخبار و ناقلان آثار و محدثان داستان کهن و خوشه چینان خرمن سخن در جامع الحکایات چنین آورده اند که پادشاهی در نیشابور که او را به نام شاه محمد نیشابوری می‌گفتند سه پسر داشت؛ **انجام:** فرزندان عرض کردند که ای پدر بزرگوار می‌خواهیم که سفر کنیم به عنایت الهی شاید.

خط: نستعلیق و شکسته، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ افتادگی: انجام؛ کاغذ: الوان آهار مهره،جلد:تیماج قهوه‌ای،۳گ (۲۱پ-۲۲ر و ۱۲۲پ)، سطور چلیپا (۸×۱۵/۶)، اندازه: ۱۱/۹×۲۲/۷سم [ف: ۲۹/۲ - ۵۹۶]

۱۵. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۲۳۴۴/۱

آغاز: بسمله بدان ای عزیز که الفاظ بر پنج قسم میباشد اول الفاظ متباین ... نکات و لطائف که از اعراب رسیده، مشهد راست عربی در عقب پیشنماز نماز جماعت میکرد؛ **انجام:** خلاص نمودند وحد را همین خاصیت است

خط: شکسته نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ کاغذ: پسته آبی، جلد: میشن سیاه، ۷گ (۲پ-۸پ)، ۱۵ سطر، اندازه: ۱۷×۲۱سم [ف: ۵ - ۴۶۹]

۱۶. تهران؛ شورا؛ شماره نسخه:۲۳۶/۲

که بخشی از ترجمه الفرج بعدالشدة حسن ابن اسعد دهستانی است «به گواهی مجتبی مینوی»؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ کاغذ: سفید، جلد: تیماج زرد، ۶۰ص (۱۹-۷۸)، ۲۹ سطر (۱۵×۲۳)، اندازه: ۲۳×۳۰سم [سنا: ف: ۱ - ۱۱۷]

← جامع الحکایات و لامع الروایات ≺ جوامع الحکایات
← جامع الحکمة ≺ جامع الحکمتین

● جامع الحکمة / حدیث / عربی

jāmi'-ul ḥikma

کاظمی، قاسم بن محمد، ق ۱۱ قمری

kāzemī, qāsem ebn-e mohammad (- 17c)

شامل احادیث در فقه و گوناگون.

تهران؛ شورا؛ شماره نسخه:۳۴۱۲

آغاز: مادام فی الوقت محمول علی الاستحباب لان الاستنجآء بالاحجار جائز علی ما بیناه و روی فی الصحیح عن صفوان بن یحیی قال حدثنی عمرو بن ابی نصر قال؛ **انجام:** الصلوة من کتاب جامع الحکمه تألیف الشیخ الفاضل الکامل العالم العاملین قدوة المحققین و فخر المتأخرین لازال ظلمه ... من سنة سبع و ثمانین و الف من الهجره علی شرفها و آله الصلوة و السلم و قد فرغ.. قاسم بن سلامه الشهیر بخادم الحمزه فی المشهد الشریف سنة ثمان و ثمانین و الف من الهجره علی مشرفها و آله السلم

(تا کتاب صلوة و فاقد آغاز است) در الذریعه و دیگر مراجع یاد نشده؛ خط: نسخ، کا: قاسم بن سلامه، تا: ۱۰۸۸ق، جا: مشهد رضوی؛ افتادگی: آغاز؛ محشی از مؤلف با نشان «منه»؛ کاغذ: ایرانی نباتی رنگ، جلد: تیماج مشکی، ۸۱۸ص، ۲۹ سطر، اندازه: ۲۱×۳۰/۵سم [ف: ۱۰ - ۱۲۷۵]

● جامع الحکمتین / فلسفه / فارسی

jāme'-ol hekmatayn

ناصر خسرو، ۳۹۴ - ۴۸۱ قمری

nāser xosrow (1005 - 1089)

در دیباچه می‌گوید امیر بدخشان یعنی علی فرزند اسد، قصیده‌ای [در ۹۱ بیت] برای او فرستاده بود، همه سؤالات فلسفی - دینی و از وی خواسته بود که پرسش‌ها را بگشاید و وی بدین کار پرداخت. پس از «فصل اندر سبب تصنف» آن قصیده که از ابوهیثم احمد بن حسن جرجانی اسماعیلی است آورده شده است، که در نسخه چاپی ۸۲ بیت است، با این سرآغاز: «یکی است صورت هر نوع را و نیست گذار ...» و سپس به پاسخگویی و گزارش تک تک بیت‌های قصیده می‌پردازد. (منزوی، احمد)

آغاز: آغاز سخن از سپاس خدای کنیم آفریدگار آسمان و زمین و پدید آرنده مکان و مکین ... فصل اندر ذکر سبب تصنیف این کتاب و نام او. ابومعین ناصر بن خسرو بن الحارث گوید: سپاس خدای را تعالی که یاد کردیم واجبست که اندر تألیف این کتاب سخن گوییم ...

چاپ: تهران، ۱۳۳۲ش /۱۹۵۲م، به کوشش هنری کربن و دکتر محمد معین چاپ شده است.

[دیباچه فرانسوی چاپ ۱۳۲۲ ص ۲ و ۴۳ و دیباچه فارسی آن ص ۱۶؛ دنا ۵۵۲/۳؛ فهرستواره منزوی ۱۱۹/۶]

شرح و حواشی:

۱- جامع الحکمتین (مختصر)؛ ناصر خسرو (۳۹۴-۴۸۱)

تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۱۴۱-عکسی

نسخه اصل: ایاصوفیا، ترکیه ش ۲۴۹۴؛ بی‌کا، تا: محتملاً قرن ۹ [نشریه: ۲ - ۲۷۳]

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۶۷۴-ف

نسخه اصل: همان نسخه بالا [فیلمها ف: ۲ - ۳]

تهران؛ مینوی؛ شماره نسخه:۳۷۷بخش۳

نسخه اصل: همان نسخه بالا [ف: - ۱۵۵]

● جامع الحکمتین (مختصر) / فلسفه / فارسی

jāme'-ol hekmatayn (mx.)

وابسته به: جامع الحکمتین؛ ناصر خسرو (۳۹۴-۴۸۱)

۱. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۸۲۲/۳

خط: نسخ، بی‌کا، تا: با تاریخ ۷۱۹ق؛ کاغذ: ترمه بخارائی، جلد: میشن قرمز، ۲۳ سطر [ف: ۵ - ۱۹۵]

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۶۱۷۲/۳-ف

نسخه اصل: همان نسخه بالا [فیلمها ف: ۳ - ۲۰۶]

۲. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۰۴۳/۲-ف

نسخه اصل: بادلیان ۲۶۶۹، D. 79؛ خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ ۱۹ سطر [فیلمها ف: ۱ - ۵۶۲]

تهران؛ مینوی؛ شماره نسخه:۱۰۷/۵

نسخه اصل: همان نسخه اصل بالا [نشریه: ۶ - ۶۸۲]

● جامع الحکمتین / فلسفه / فارسی

jāme'-ol hekmatayn

بابا افضل کاشانی، محمد بن حسین، - ۶۶۷ ؟ قمری

bābā afzal-e kāšānī, mohammad ebn-e hoseyn (- 1269)

در آن به بهانه تفسیر «بسمله» پاره‌ای از مسائل فلسفی- عرفانی را به روش باطنی آورده است. در دیباچه به فهرست بخش‌های نوزده‌گانه «بسمله» می‌پردازد. از حرف «ب» درباره آفرینش خدا، تا می‌رسد به حرف «میم» درباره موالید عالم یا گیتی. در پایان دیباچه می‌گوید که در این رساله از حرف «میم» که باز پسین نوزده حرف بسمله است آغاز می‌شود تا می‌رسد به حرف «باء» که نخستین است. تا از آفریدگان به آفریدگار پی برد. این گفتار که در فهرست نگاشته‌های کاشانی نیامده بود. (احمد منزوی)

آغاز: سبحان من ارسل عنقور الثریا من غصن الزبرجد ... بسمله و بدان که فاتحة الکتاب نام خدائی است عز اسمه و نمودکار است از عالم ...

چاپ: به کوشش استاد دانش پژوه شناسانده شده و از روی یک نسخه با پیشگفتار در تهران به سال ۱۳۶۱ش چاپ شده است.

[دنا ۵۵۲/۳؛ فهرستواره منزوی ۱۱۹/۶]

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۴۶۲/۷۹(آ)-۴۶۳/۷۹(ب)-ف
آغاز: برابر
نسخه اصل: کوپرولوش ۱۵۸۹؛ بی‌کا، تا: با تاریخ ۷۵۶ق؛ در هامش؛ ۱۱گ (۲۰۲ر-۲۱۲ر) [فیلمها ف: ۱ - ۴۸۴]

● جامع الحواشی علی تهذیب المنطق = حاشیة تهذیب المنطق / منطق / عربی

jāmi'-ul ḥawāšī 'alā tahḏīb-il manṭiq = ḥāšīyat-u tahḏīb-il manṭiq

وابکنی، عنایة الله بن عبدالله، - ۱۱۷۶ قمری

vābkenī, 'enāyat-o-llāh ebn-e 'abd-ol-lāh (- 1763)

وابسته به: تهذیب المنطق؛ تفتازانی، مسعود بن عمر (۷۲۲-۷۹۲)
شرحی است بر تهذیب المنطق تفتازانی که مؤلف تهذیب المنطق و حاشیه‌هایی را که برای آن نگاشته‌اند را مورد بررسی و تطبیق قرار داده و سپس این شرح را برای طلاب نوشته است این شرح با عناوین «قوله -قوله» برگزار شده است
آغاز: الحمدلله الموصل الی المقصود و جاعل الحد طریقا الی المحمود و الصلوة علی من له المقام المحمود وعلی اله واصحابه الی یوم الموعود ... قوله الحمد هو الوصف بالجمیل
[دنا ۵۵۳/۳؛ هدیة العارفین ۸۰۴/۱]

۱. **تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه:۲۶۸/۲-عکسی**
آغاز: برابر؛ **انجام:** عن العبارة یقال انه ارد ...
نسخه اصل: گنج بخش، ش ۱۴۰۱ فهرست نشده؛ خط: نستعلیق تحریری، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ افتادگی: انجام؛ ۷۰گ (۸۱-۱۵۰) [عکسی ف: ۲ - ۹۴]

۲. **قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۱۶۸۳/۵**
آغاز: برابر.؛ **انجام:** باعتبار مدخول الباء بل بینت أعجمیته سواء کانت باعتبار مدخول الباء أو باعتبار مدخول علی ...
خط: نستعلیق ماوراء النهری، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: انجام؛کاغذ: سمرقندی، آهار مهره، ۸گ (۹۰-۹۷)، ۲۱ سطر، اندازه: ۷/۵×۱۶سم [ف: ۲۹ - ۴۶۵]

۳. **تهران؛ شورا؛ شماره نسخه:۱۷۹۹۵ ض**
بی‌کا، بی‌تا [د.ث. مجلس]

۴. **تهران؛ شورا؛ شماره نسخه:۱۸۹۱۵**
بی‌کا، بی‌تا [د.ث. مجلس]

۵. **قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه:۴۷۲/۲**
آغاز: برابر؛ **انجام:** ان ظاهر القول الاول یدل علی ان الحمد مخصوص بالاختیاری و المدح یعم الاختیاری و غیره بالاعتبار مدخول الباء فقط و یفهم من قول الثانی خصوصیة الحمد والمدح
خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: انجام؛ جلد: تیماج مشکی، ۴گ، ۱۹ سطر، اندازه: ۱۳×۲۲سم [ف مخ: ۳ - ۱۱۷۷]

۶. **مشهد؛ شیخ علی حیدر؛ شماره نسخه:۳۵۱/۵**
آغاز: برابر؛ **انجام:** مما لاحاجة الیه فی القول بأن الاستدلال مما لاحاجة الیه ...
خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: انجام؛ جلد: عادی، ۱۳۰گ (۷۸پ-۲۰۷پ)، ۱۷ سطر، اندازه: ۱۵/۵×۲۶/۵سم [مؤید: ۱ - ۲۹۸]

● جامع خاقانی / تاریخ ایران / فارسی

jāme'-e xāqānī

مفتون دنبلی، عبدالرزاق بن نجفقلی، ۱۱۷۶ - ۱۲۴۳ قمری

maftūn-e donbalī, 'abd-or-razzāq ebn-e najaf-qolī (1763 - 1828)

اهدا به: فتح علی شاه قاجار(۱۲۱۲-۱۲۵۰ق)
در تاریخ ایران قبل از اسلام و بعد از اسلام می‌باشد و در ضمن وقایع تاریخی از کلمات بزرگان و مسائل اخلاق نیز مطالبی آورده شده است. به ابتدای نسخه فهرست مندرجات کتاب آمده است.
آغاز: بسمله سپاس و ستایش آنرا که بستودن سزاست و بر بخشش و بخشودن توانا.
انجام: روزی دو سه با کمال دل خویش بسر برد ×× تا چون دگران رخت ازین ورطه بدر برد
[دنا ۵۵۳/۳؛ فهرستواره منزوی ۹۳۸/۲]

تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۱۱۰۹
آغاز و انجام: برابر
خط: نستعلیق خوش، بی‌کا، تا: چهارشنبه ۱۱ صفر ۱۲۳۵ق، جا: تهران؛ با سرلوح مذهب، مجدول؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج مشکی، ۲۹۳گ، ۲۳ سطر (۱۶×۲۹)،اندازه: ۲۷×۴۳سم [ف:۳-۱۳۱]

● جامع الختوم و الاوراد لطلب حاجات العباد / دعا / فارسی

jāme'-ol xotūm va-l awrād le-talab-e hājāt-el 'ebād

کاشانی، حسین بن محمد صادق، ق۱۴ قمری

kāšānī, hoseyn ebn-e mohammad sādeq (- 20c)

تاریخ تألیف: شب سه‌شنبه غره شعبان ۱۳۱۷ق؛ محل تألیف: کربلا
در آداب تلاوت قرآن مجید و خواندن اوراد و ادعیه و ختومی که از ائمه معصومین علیهم السلام روایت شده و مؤلف آنها را برای قضای حاجات و کشف مهمات تجربه نموده بدون ترتیب مخصوص با ذکر بیشتر منابع در این جنگ فراهم آمده و در نیمه دوم کتاب چند باب مشتمل بر فصول در آداب اسلامی و فضایل اخلاقی افزوده شده است.

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۰۸۸۹

آغاز: الحمد لله رب العالمین ... چون خداوند کریم دوست می‌دارد که بندگان همیشه روی نیاز بدرگاه آن قادر کارساز نمایند؛ **انجام:** و ایدنا و سددنا و الحمد لله رب العالمین اولا و آخرا و ظاهرا و باطنا ...

خط: نسخ معرب و نستعلیق، کاتب = مؤلف، تا: غره شعبان ۱۳۱۷ق، جا: کربلا؛ مجدول؛ جلد: تیماج قرمز، ۲۶۱گ، ۱۴ سطر، اندازه: ۱۱/۵×۱۸/۵سم [ف: ۲۷ - ۳۰۸]

● جامع الخطب = بحر العرفان = عالم ذر / تاریخ / فارسی

jāme‘-ol xotab = bahr-ol ‘erfān = ‘ālam-e zar

رشتی اصفهانی، محسن بن محمد رفیع، ق۱۳ قمری

raštī esfahānī, mohsen ebn-e mohammad rafī‘ (- 19c)

کتابی است در جمع خطبه‌های گوناگون و نیز خطبه‌هایی که مؤلف در آغاز برخی از کتاب‌هایش آورده و در واقع جلد دوم از کتاب بحر العرفان اوست و شامل دو دفتر می‌باشد. وی دفتر دوم را در شب سیزدهم ماه شعبان ظاهراً در قزوین آغاز نموده و چنین می‌نویسد: «این یکصد و پنجمین تألیف من است». مؤلف در آغاز نسخه و در آغاز دفتر نخست چنین آورده است: «جلد ثانی عالم ذر مسمی به جامع الخطب و بحر العرفان». نسخه‌ای از ظاهراً جلد اول بحر العرفان او به شماره ۷۰۰۳/۲ در فهرست مرعشی آمده است که در سال ۱۲۶۵ق تألیف شده است. نامی از این کتاب در الذریعة و تذکرة القبور نیامده است. وی جلد سوم کتاب دافع البلیة را در سال ۱۲۹۰ق نگاشته است.

[الذریعة ۹۰/۲۵ و ۱۰۷/۸؛ تذکرة القبور ۳۴۱؛ معجم التراث الکلامی ۲۱۶/۲؛ دنا ۵۵۳/۳]

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۳۷۶۱/۱

آغاز: بعد الحمد و الصلوة فیقول العبد العاصی الجانی ... ان هذه الرسالة مجموعة منی استدونت فیها بعض خطبتی التی انشدتها فی صدور کتبی؛ **انجام:** جعل العقل الاول بمثابة الباء و سماها بعالم الجبروت

خط: نسخ و نستعلیق، کاتب = مؤلف، تا: قرن ۱۳؛ محشی با نشان «منه عفی عنه» و غیر آن، مصحح؛ مهر: «... محمد محسن بن رفیع ...» (بیضی)؛ کاغذ: فرنگی، ۲۷گ (۱-۲۷)، ۱۲-۱۵ سطر، اندازه: ۱۰×۱۴سم [ف: ۳۴ - ۷۵۵]

● جامع الخلاف و الوفاق بین الامامیة و بین ائمة الحجاز و العراق / چند دانشی / عربی

jāmi‘-ul xilāf wa-l wifāq bayn-al imāmīya wa bayn-a a’immat-il ḥijāz wa-l ‘irāq

تاریخ تألیف: ۱۵ رجب ۶۹۸ق؛ محل تألیف: توس

شرح مانند و ذیلی است بر غنیة النزوع ابن زهره و مانند مسائل الخلاف شیخ و مختلف الشیعة علامه حلی است بلکه روشن‌تر از آنها.

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۶۷۰۲ و ۲۸۳۲-ف و ۲۹۱۴-ف

خط: نسخ، کا: حسن بن محمد بن عبدالعزیز، تا: چهارشنبه ۲ جمادی الاول ۷۰۰ق؛ با یادداشت محمد علی شاه حافظ برای نجم الدین علی بن محمد بن محمد قمی سبزواری صاحب کتاب در ۳ ذی القعده ۷۰۰ در پایان نسخه؛ مهر: محمد تقی بن محمد باقر شریف یزدی؛ کاغذ: سمرقندی، جلد: تیماج سرخ، ۱۵۴گ، ۲۰ سطر (۱۱×۱۸) سطر، اندازه: ۱۴×۲۶سم [ف: ۱۶ - ۳۳۶] و [فیلمها ف: ۱ - ۳۱۳]

یزد؛ علومی، شیخ علی؛ شماره نسخه:۱۸

همان نسخه بالا [نشریه: ۴ - ۴۳۸]

● جامع الخواتیم و أعداد القوامیم / علوم غریبه / فارسی

jāme‘-ol xavātīm va a‘dād-ol qavāmīm

میر کاتب، حسن

mīr kāteb, hasan

خواص حروف و وفق اعداد و وضع آن، چنانچه خود مؤلف به تجربه حاصل کرده است، در این رساله بنا به خواهش جمعی از علما گرد آورده شده است. عناوین این رساله گاهی باب و گاهی فصل است.

آغاز: حمد و سپاس بیعدد و قیاس صانعی را که زمین مطبق مسدس الجهات ... اما بعد چنین گوید کاتب این حروف ... که چون بمقتضی کلام نبوی علیه افضل الصلوة ...

۱. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۲۵۵۲/۲

آغاز: برابر؛ **انجام:** و مشکل اینست که در پایین نگاشته شده ... این شکل یحتمل که منسوب بشرح ظهر بوده باشد که خواص استادان است

خط: نسخ، کا: حسن بیک بن حاجی لطف الله یزدی مشهور به قصاب، تا: ۱۰۵۷ق؛ افتادگی: انجام؛ مصحح، محشی؛ کاغذ: شرقی، ۳گ (۱۳۹پ-۱۴۱پ)، میانگین ۲۰ سطر، اندازه: ۱۴×۱۹/۵سم [ف: ۳۱ - ۶۳۱]

۲. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۸۱۷/۳

آغاز: برابر؛ **انجام:** و اللیل اذا عسعس و الصبح اذا تنفس ص ص و القرآن ذی الذکر بل الذین کفروا فی عزة و شقاق

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۵۳گ (۶۰ر-۱۱۲پ)، اندازه: ۱۶×۲۰/۵سم [ف: ۵ - ۲۰۱]

● جامع الخواص / جفر / فارسی

jāme‘-ol xavās

این کتاب حاوی مطالب جفری است و درباره نوشتن جفر جامع

قواعدی به دست می‌دهد. ظاهراً آن حاوی فصولی چند بوده و در این نسخه فقط فصل اول آن در بیست و هشت «باب» آمده: ۱. از جزء اول مشهور است به صفحه آدم؛ ۲. از جزء اول که بنیاد آن الف است؛ ۳. از جزء او که خانه اولش الف و جیم و دو الف است؛ ۴. از جزء اول ابتدا صفحه الف و دال و دو الف است؛ ۵. از جزء اول که ابتدای الف و ها و دو الف است؛ ۶. از جزء اول که ابتدای آن صفحه‌ها و دو الف است؛ ۷. از جزء اول که ابتدای آن از «اا» است؛ ۸ از جزء اول که ابتدای آن اح اا است؛ ۹. از جزء اول که ابتدای آن اط اا است؛ ۱۰. از جزء اول که ابتدای آن ای اا است؛ ۱۱. از جزء اول که ابتدای آن ا ک اا است؛ ۱۲. از جزء اول که ابتدای آن ال اا است؛ ۱۳. از جزء اول که ابتدای آن ا م اا است؛ ۱۴. از جزء اول که ابتدای آن ان اا است؛ ۱۵. از جزء اول که ابتدای آن ا س اا است؛ ۱۶. از جزء اول که ابتدای آن اع اا است؛ ۱۷. از جزء اول که ابتدای آن ا ف اا است؛ ۱۸. از جزء اول که ابتدای آن ا ص اا است؛ ۱۹. از جزء اول که ابتدای آن ا ق اا است؛ ۲۰. از جزء اول که ابتدای آن ا ر اا است؛ ۲۱. از جزء اول که ابتدای آن ا ش اا است؛ ۲۲. از جزء اول که ابتدای آن ا ت اا است؛ ۲۳. از جزء اول که ابتدای آن ا ث اا است؛ ۲۴. از جزء اول که ابتدای آن ا خ اا است؛ ۲۵. از جزء اول که ابتدای آن ا ذ اا است؛ ۲۶. از جزء اول که ابتدای آن ا ض اا است؛ ۲۷. از جزء اول که ابتدای آن ا ظ اا است؛ ۲۸. از جزء اول که ابتدای آن ا غ اا است.

تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۷۰۶/۲۸

آغاز: بدان که آداب و قواعد نوشتن صفحات جفر جامع اینست که هرگاه خواهند؛ **انجام:** چنانکه از حروف آخر بر بیت این ۲۸ خانه ابجد تا انتها بر آید و الله اعلم بالصواب

بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج، مشکی، ۵ص (۲۳-۲۷)، ۲۷ سطر (۷/۵×۱۷)، اندازه: ۱۰×۲۱/۵سم [ف: ۶ - ۳۰۷]

● جامع خواص اسرار القرآن / علوم قرآن / عربی

jāmi'-u xawāṣṣ-i asrār-il qur'ān

قرشی، عبدالرحمن بن علی

qorašī, 'abd-or-rahmān ebn-e 'alī

کتابی است در بیان خواص و منافع آیات قرآن کریم و کیفیت بهره‌گیری از آنها در مواقع مناسب، شامل صد و سی باب، که در هر باب منفعتی خاص مطرح می‌شود و آیات دارای آن منفعت در ذیل آن می‌آید. مؤلف این خواص را از کتاب‌های مختلف گرد آورده، همچون خواص القرآن منسوب به امام صادق علیه السلام، خواص القرآن تمیمی و غزالی و سبک معمول در آن کتابها که بیان خواص آیات به ترتیب سوره‌ها و آیات قرآنی بوده را تغییر داده، تا مراجعه‌کنندگان آسان‌تر به مطلوب خود دست یابند. در مقدمه آورده است: «... فوجدت المنافع علی ترتیب السور تتقدم و تتأخر و قد تکون المنفعة الواحدة فی عدة آیات سور تتکرر فمن قصد منفعة منها أو جمع المناسب الی مثله ضعف عزمه و تغیر فوقع الی ان ابوبه أبوابا و اقرب للطالبین الیه مأبا و أذکر فی کل باب منها ماورد من خواص مناسبة علی اختلاف آیاته و سوره و معانیه و أذکر علماء الخواص و أعزی کل خاصة الی روایتها و أذکر مطالعها و أوقاتها السعیدة و أوضح کیفیة التوصلات الی نیل المقاصد و الحاجات لیسهل علی الطالب لفظه و علی المرید حفظه ...». نسخه‌های متعددی از این کتاب در کتابخانه‌های مصر سوریه، ترکیه و حجاز نگهداری می‌شود. نام کتاب در فهرست‌ها به دو صورت «خواص القرآن العظیم» و «منافع القرآن العظیم» ثبت شده است. گویا مؤلف نام خاصی برای کتاب انتخاب نکرده است. نام مؤلف نیز در برخی منابع «ابوالغوث عبدالرحمن بن احمد بن علی قرشی شافعی» درج شده و در برخی دیگر، «عبدالرحمن بن علی بن احمد قرشی شافعی» ثبت شده است و بعضاً او را مکنی به «ابوعوف» دانسته‌اند. درباره زمان حیات وی در منابع اطلاعی درج نشده، اما قدیمی‌ترین نسخه شناخته شده از «خواص القرآن» او، در نیمه اول قرن یازدهم هجری کتابت شده است. فهرست ابواب صد و سی گانه کتاب در مقدمه آمده است. نمونه‌هایی از عناوین باب‌ها عبارت است از: باب ۱. لمن أراد ان یری النبی صل الله علیه و آله و سلم؛ باب ۲. لمن أراد القیام لصلوة اللیل؛ باب ۳. لمن أراد أن یطلع علی المغیبات ؛ باب ۱۰. لمن أراد أن یذهب عنه الجوع و العطش؛ باب ۲۰. لازالة الغیبة و النمیمة ؛ باب ۵۰. لنتاج الحیوانات و نموة و ورود لبنه؛ باب ۱۰۰. ما یکتب لتسهیل الولادة علی المطلقة؛ باب ۱۲۰. لجمع الشملو طیب العیش ؛ باب ۱۳۰. ما یتعوذ به المسافر. (حافظیان، ابوالفضل)

آغاز: بسلمه. قال الشیخ الامام العالم العلامة سید العلماء الراسخین و امام الأئمة المهدیین المجتهدین رکن الشریعة و الدین أبوالغوث عبدالرحمن بن علی بن احمد القرشی الشافعی رضی الله عنه: حامدا لله مستسلما الیه معتصما بحبله الشریف و معتمدا علیه ... أما بعد اعلم یا أخی وفقنا الله و ایاک لمرضاته و أرشدنا جمیعا لطاعاته اننی کنت کثیر الطلب لتحصیل خواص منافع القرآن فی کتاب الله المبین ...

انجام: الباب الثلاثون بعد المائة ما یتعوذ به المسافر عند سفر فیحفظ فی نفسه و أهله و ماله من أراد ذلک فلیکشف عن قوله تعالی فی سورة البروج و الله من ورائهم محیط ... فلیطالعه المرید ففیه المنفع ان شاءالله تعالی و الله الموفق للصواب و الیه المرجع و المآب. ربنا آتنا من لدنک رحمة و هییء لنا من أمرنا رشدا و الحمدلله رب العالمین اللهم صل و سلم علی سیدنا و نبینا محمد و آله و صحبه أجمعین و سلم تسلیما کثیرا.

[دنا ۵۵۳/۳؛ ایضاح المکنون: ۵۵۹/۲؛ فهرس مخطوطات مکتبة الأوقاف العامة فی الموصل: ۱۴۵/۷؛ فهرس المخطوطات العربیة المحفوظة فی مکتبة الأسد

الوطنية، الجزء الخامس، علوم القرآن: ۲۸۲؛ فهرست الکتب العربیة الحفوظة بالکتبخانة المصریة (الخدیویة): ۲۳۲/۲ و ۳۷۲/۵؛ کتابنامه بزرگ قرآن کریم: ۴۴۶/۱۰]

۱. تهران؛ شورا؛ شماره نسخه:۶۰

آغاز: يقصر الواصف عما حوی کتابنا هذا من المعجزات

خط: نسخ، کا: محمد یونس همدانی، تا: ۱۱۰۹ق؛ مجدول؛ ۱۵۸گ، ۱۶ سطر، اندازه: ۷×۱۶/۵سم [ف: ۲ – ۲۷]

۲. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۱۲۳

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: از قرن ۱۲ یا ۱۳؛ مجدول، با سرلوح کم کار، محشی با امضای «منه»، صفحات نسخه عکسی جابجا صحافی شده؛ ۲۲۶ص، ۱۹سطر [عکسی ف: ۳ – ۲۵۷]

● **جامع الخیرات** / تاریخ ایران / فارسی

jāme'-ol xayrāt

یزدی وزیر، محمد بن محمد، – ۷۳۲ قمری

yazdī vazīr, mohammad ebn-e mohammad (- 1332)

وقف‌نامه سید رکن الدین ابوالمکارم محمد بن قوام الدین محمد بن نظام یزدی وزیر در گذشته ۷۳۲ در یزد و پسرش امیر شمس الدین ابوعبدالله محمد درگذشته ۷۳۳ در تبریز، مورخ ۷۲۳–۷۴۸.

چاپ: به کوشش محمد تقی دانش پژوه و ایرج افشار، فرهنگ ایران زمین، ۹: ۶۸–۲۷۷.

[فهرستواره منزوی ؛ دنا ۵۵۳/۳]

۱. یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه:۳۲۳۱

آغاز: الحمدلله الذی وفق لعباده المخلصین.؛ **انجام:** زیدت اعتلاء

خط: نسخ، کا: غلامعلی رئیس یزدی، تا: محرم۱۳۶۶ق؛ اهدایی: وزیری؛ کاغذ: فرنگی، جلد: مقوایی روکش کاغذ، ۱۱۰گ، ۱۵ سطر (۹/۵×۱۶)، اندازه: ۱۵×۲۲سم [ف: ۵ – ۱۵۸۱]

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۰۸۲–ف

نسخه اصل: همان نسخه بالا[فیلمها ف: ۱ – ۳۱۳]

۲. یزد؛ موقوفات یزد؛ شماره نسخه:۱

بی‌کا، بی تا [نشریه: ۴ – ۴۶۹]

۳. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۲۵۶۶–ف

نسخه اصل: نسخه اصل آقای سید مکی عزآبادی؛ بی‌کا، بی‌تا؛ باده سند مربوط به موقوفات اشکذزو زارج و آبهای وقفی عزآباد و وقف نامه اهرسنان از حسین آجودان باشی مورخ ۱۲۵۹ و وقف نامه مدرسه خان کوی تبریزیان از محمد تقی خان مورخ ۱۱۸۸ [فیلمها ف: ۱ – ۳۱۳]

● **جامع (منبع) الخیرات فی شرح اسرار الصلوات** / فلسفه احکام / فارسی

jāme'-ol (manba'-ol) xayrāt fī š.-e asrār-es salavāt

آرانی کاشانی، محمد علی بن محمد حسن، ۱۱۷۷ – ۱۲۴۴ قمری

ārānī kāšānī, mohammad 'alī ebn-e mohammad hasan (1764 - 1829)

وابسته به: التنبیهات العلیة علی وظائف الصلاة القلبیة = اسرار الصلاة؛ شهید ثانی، زین الدین بن علی (۹۱۱–۹۶۵ق)

تاریخ تألیف: غره جمادی الثانی ۱۲۴۲ق

شرحی است نسبتاً مفصل بر «التنبیهات العلیه» شهید دوم، مشتمل بر یک مقدمه (دارای چهار مطلب) و سه باب و یک خاتمه.

[الذریعة ۵۱/۵]

قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۴۴۲۰/۲

آغاز: الحمدلله رب العالمین علی آلائه و نعمائه ... و بعد چنین گوید مترصد فیوضات ربانی ... که این رساله ای است مسمی به منبع الخیرات در ترجمه و تفسیر اسرار قلبیه صلوات؛ **انجام:** و تو مطیع تر باشی مر نفست را از خدا پس او را خدای خود خوانده و بزرگتر از حق تعالی شمرده ...

خط: نستعلیق، کاتب = مؤلف، تا: غره جمادی الثانی ۱۲۴۲ق؛ افتادگی: انجام؛ مصحح، با خط خوردگی و اضافات در حاشیه؛ جلد: تیماج مشکی، ۲۰گ (۲۶پ–۴۶پ)، ۲۵ سطر، اندازه: ۱۴/۵×۲۱سم [محدث ارموی: ۱ – ۴۷۶]

● **جامع در اعمال ماه رمضان** / دعا / فارسی

jāme' dar a'māl-e māh-e ramazān

خاتون آبادی، عبدالباقی بن محمد حسین، – ۱۲۰۷ قمری

xātūn ābādī, 'abd-ol-bāqī ebn-e mohammad hoseyn (- 1793)

دعاها و آداب و اعمالی که مستحب است در ماه مبارک رمضان انجام شود با ذکر منابع و مصادر آنها، ضمن یک «فاتحه» و هفت «باب» و یک «خاتمه» گزارش شده است: فاتحه: در ادعیه دیدن هلال؛ باب ۱. ادعیه دخول ماه رمضان؛ ۲. ادعیه همه اوقات این ماه؛ ۳. دعاهای هر شب و روز ماه رمضان؛ ۴. دعاهای هر شب این ماه؛ ۵. دعاهای هر روز این ماه؛ ۶. دعاهای مخصوصه شبها و روزها؛ ۷. دعاهای وداع ماه رمضان؛ خاتمه: در اعمال شب و روز عید فطر.

۱. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۰۱۷۹

آغاز: الحمدلله رب العالمین ... و بعد این مجموعه ای است مشتمل بر ذکر اکثر بلکه جامع جمیع ادعیه متعلقه به ماه مبارک رمضان؛ **انجام:** و لا عاجزا عما تسأل و أنت علی کل شیء قدیر و

لا حول و لا قوة الا بالله العلی العظیم
خط: نسخ معرب، بی‌کا، تا: از عصر مؤلف؛ مصحح، با توضیحاتی گویا از مؤلف؛ جلد: تیماج سبز، ۱۸۷گ، ۱۸ سطر، اندازه: ۱۵/۵×۲۱سم [ف: ۲۶ - ۱۴۲]

۲. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۲۷۷۴
آغاز: بسمله، اللهم انی اسئلک برحمتک اللتی وسعت؛ **انجام:** لا حول ولا قوه الا بالله العلی العظیم
خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا [الفبائی ف: - ۱۵۸]

● جامع در ترجمه نافع / کلام و اعتقادات / فارسی

jāme‘ dar t.-ye nāfe‘

شهرستانی، علی بن محمد حسین، ۱۲۸۰ - ۱۳۴۴ قمری
šahrestānī, ‘alī ebn-e mohammad hoseyn (1864 - 1926)

وابسته به: النافع یوم الحشر فی شرح الباب الحادی عشر = شرح باب حادی عشر؛ فاضل مقداد، مقداد بن عبدالله (-۸۲۶)
تاریخ تألیف: ۲۰ جمادی الثانی ۱۳۲۴ق
ترجمه روان نیکویی است از کتاب «النافع یوم الحشر» فاضل مقداد که در آن «الباب الحادی عشر» علامه حلی را شرح کرده، با توضیحاتی از مترجم اگر توضیح و تفصیل لازم بود. گفته‌های فاضل مقداد با عناوین «شارح گوید» و توضیحات با عناوین «مترجم گوید» آمده است.
چاپ: مشار فارسی، ج۲، ص۱۵۰۲؛ تهران، سنگی، بی ناشر، ۱۳۲۵ق، رقعی کوچک، ۱۹۵+۱ص

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۰۴۴۱
آغاز: تألیف شده است کتابیست که آیةالله فی العالمین علامه حلی قدس سره تصنیف فرموده؛ **انجام:** مگر آنکه هر دو مقلدیک مجتهد باشند، و در اینجا رساله را ختم نمائیم
خط:نسخ،بی‌کا،تا: چهارشنبه غره رمضان ۱۳۳۳ق؛ افتادگی: آغاز؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۹۷گ، اندازه: ۱۳×۲۱/۵سم [ف: ۲۶ - ۳۶۰]

● جامع الدرر / فقه / عربی

jāmi‘-ud durar

قیصری، عبدالمحسن بن محمد، - ۸۷۲ ؟ قمری
qeysarī, ‘abd-ol-mohsen ebn-e mohammad (- 1468)

تاریخ تألیف: ۷۳۶ق
متن منظومه‌ای است در فرائض و احکام ارث و طبقات وارثین از خود او در ۱۶۶ بیت و سروده در ۷۳۶ (= لوذ) در جوانی.

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۹۰۲۷/۱۷
آغاز: باسم من من لطفه منا ×× ان رزقنا الهدی فامنا / خالق الجن خالق الناس ×× رازق الذاکرین و الناس؛ **انجام:** عام لوذ قبیل شهر رجب ×× تم ابیاته (لکم اعجب)

خط: نسخ و نستعلیق، کا: ابوبکر بن حمزه، تا: ۲۶ رجب ۱۱۳۴ق؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۱۱گ (۱۸۲پ-۱۹۲ر)، اندازه: ۱۴×۲۰/۵سم [ف: ۲۳ - ۱۸۷]

← جامع الدرر > حلیة الاهتداء فی الصلوة علی اهل بیت الاصفیاء

● جامع الدرر فی شرح الباب الحادی عشر / کلام و اعتقادات / عربی

jāmi‘-ud durar fī š.-il bāb-il ḥādī ‘ašar

رازی، خضر بن محمد، - ۸۵۰ قمری
rāzī, xezr ebn-e mohammad (- 1447)

وابسته به: الباب الحادی عشر = باب حادی عشر؛ علامه حلی، حسن بن یوسف (۶۴۸-۷۲۶)
آغاز: بسمله و به ثقتی، الحمدلله الواحد القدیم الذی خلق الخلایق و بین الحقایق

۱. تهران؛ شورا؛ شماره نسخه:۱۶۷۴۸
بی‌کا، تا: قرن ۱۰ و ۱۱ [د.ث. مجلس]

۲. یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه:۳۹۰۲/۲
آغاز: برابر؛ **انجام:** بان عموم الآیة
خط: نستعلیق تحریری، کا: حاج محمد همدانی، تا: ۱۰۳۷ق؛ افتادگی: انجام؛ برگ (۷۵-۷۲) اعتقادات به زبان عربی ضمیمه است؛ کاغذ: سمرقندی، جلد: مقوایی روکش کاغذ ابری عطف تیماج قرمز، ۴۱ص (۷۵-۱۱۵)، ۲۲ سطر (۵×۱۸/۵)، اندازه: ۱۱×۲۶سم [ف: ۵ - ۱۸۴۰]

● جامع الدعوات / دعا / عربی

jāmi‘-ud da‘awāt

یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه:۱۶۲۸
خط: نسخ و نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۰؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ تملک: عبده الراجی محمد علی؛ اهدایی: حسین فرمان یزدی؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: مقوایی، ۷۴گ، ۱۶ سطر (۹/۵×۱۶)، اندازه: ۱۷×۲۴سم [ف: ۳ - ۱۰۰۶]

● جامع الدعوات / دعا / عربی - فارسی

jāmi‘-ud da‘awāt

مجموعه‌ای است از ادعیه وارده در ایام اسبوع حضرت زین العابدین علی بن الحسین علیهما السلام و اوقات و تعقیبات و مناجات خمسه عشره و غیره. همراه با ترجمه فارسی آن. غیر از جامع الدعوات معروف می‌باشد.

قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه:۵۰۵

آغاز: بسم الله الذی لا ارجو الا فضله و لا اخشی الا عدله و لا اعتمد الا قوله و لا امسک الا بحبله و بک استجیر یا ذا العفو و الرضوان من الظلم و العدوان و من غیر الزمان؛ **انجام:** و ارجوک یا سیدی و اطمع فی اجابتی یا مولای کما وعدتنی و قد دعوتک کما امرتنی فافعل بی ما انت اهله یا کریم و الحمدلله رب العالمین و صلی الله علی محمد و اله اجمعین

خط: نسخ جلی، کا: حسن بن قربانعلی حسینی مازندرانی ساروی، تا: ۱۲۴۵ق، جا: بارفروش مدرسه صدر؛ مجدول؛ وقف‌نامه از حاج مراد خانجان به تاریخ جمادی الثانی ۱۲۵۳ ؛ مهر: «افتخر محمد بالاسم و السنه» (بیضی)؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۱۰۷گ، ۲۲ سطر، اندازه: ۱۳×۲۰سم [ف مخ: ۲ – ۵۳۰]

● جامع الدقایق / منطق / عربی

jāmi‘-ud daqāyiq

رازی، خضر بن محمد، – ۸۵۰ قمری

rāzī, xezr ebn-e mohammad (- 1447)

تاریخ تألیف: ده اول ربیع الاول ۸۲۴ق؛ محل تألیف: لار

شرحی است مزجی و مفصل با عناوین «قوله – قوله» بر الغرة فی المنطق استادش محمد بن شریف حسینی جرجانی.

آغاز: نحمدک یا من لایتصور بکنه ذاته و لایعلم حقیقة صفاته غلب علی بصائر العقول بنوره فتحیرت ...

انجام: . کانت مقدماته و همیات و من اراد التحقیق المقام و تفصیل الاحکام فلیرجع الی کتابنا القوانین

[الذریعة ۵۲/۵؛ الاوقاف العامة ۱۱۵/۳]

۱. قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه:۱۱۸۶/۳

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا: احمدبن محمد بن عبدالله، تا: شعبان ۸۹۳ق، جا: لار، مسجد قلاع المؤمنین؛ جلد: تیماج زرشکی، ۸۳گ، ۱۷ سطر، اندازه: ۱۲×۲۰/۵سم [ف مخ: ۲ – ۵۳۰]

۲. قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه:۱۱۹۱

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا: علی بن ابراهیم زبیدی، تا: پنج‌شنبه ۱۰۶۲ق؛ جلد: مقوا، ۵۳گ، ۲۰ سطر، اندازه: ۱۳×۲۰سم [ف مخ: ۲ – ۵۳۱]

۳. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۹۷۳۱/۱

آغاز: المرآة الصوریة لکن المرآة الظاهرة ناقصة بالنسبة الی العاقلة؛ **انجام:** و من أراد تحقیق المقام و تفصیل الأقسام فلیرجع الی کتابنا القوانین یطلع علیه بعون الملک العلام

در فهرست بدون نام مؤلف؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: یک‌شنبه ۶ شوال ۱۰۲۳ق؛ افتادگی: آغاز؛ جلد: تیماج قرمز، ۳۹گ (۱ر–۳۹ر)، اندازه: ۱۱×۱۹/۵سم [ف: ۲۵ – ۸۴]

● جامع الدقایق فی کشف الحقایق / فلسفه / عربی

jāmi‘-ud daqāyiq fī kašf-il ḥaqāyiq

کاتبی قزوینی، علی بن عمر، ۶۰۰ – ۶۷۵ قمری

kātebī-ye qazvīnī, ‘alī ebn-e ‘omar (1204 - 1277)

اهدا به: هارون بن شمس الدین محمد جوینی

در یک «مقدمه» و شش «مقاله» و یک «خاتمه» در قسم یک در منطق و قسم دوم آن در طبیعی است در شش مقاله.

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۳۴۵/۳-ف

نسخه اصل: درالکتب المصریه ش ۱۶۲؛ خط: نسخ، کا: محمود بن فقیه محمد بن شرفشاه، تا: ۹ صفر ۶۷۷ق؛ بخطه الی کراسین و باقیه به خط تلمیذه شرفشاه؛ ۲۳۵گ (۴۷۱–۷۰۵)، ۱۹ سطر [فیلمها ف: ۱ – ۵۹۶]

● جامع الدقایق و کاشف الحقایق / تفسیر / عربی

jāmi‘-ud daqāyiq wa kāšif-ul ḥaqāyiq

حاوی پرسش و پاسخ‌هایی است از سور و آیات قرآنی و کلمات اولیاء علیهم السلام؛ به گفته مؤلف: «مشتملة علی سؤالات غریبة و جوابات عجیبة ذکرت فیها اجوبة الایرادات التی ترد علی کلام الله تعالی و کلام اولیائه بحسب الامکان بعبارت تسابق معانیها الاذهان و یعجب استماعها الآذان و اودعتها من الغرائب و النکات ما خلت عنه اکثر المطولات و لم یوجد فی المختصرات و سمیتها بجامع الدقایق و کاشف الحقایق لأنها لا یمر باشکال علی کلام الله تعالی و کلام اولیائه الا جلاها غایة الجلاء و لابمعضلة الا و شفاها من بحثها غایة الشفاء». چون کتاب هم بسیار مفید و سودمند است و هم مؤلف عجالة ناشناخته مانده به چند مورد از سوال و جواب ها اشاره می‌شود: «السؤال: ما تقولون فی قوله تعالی قال: «رب السجن أحب الی مما یدعوننی الیه» فانه کیف یجوز أن یقول السجن احب الی مما یدعوننی الیه و هو لایحب مادعوه الیه جملة الجواب: یقال من وجهین الأول ان اسم التفضیل یستعمل کثیرا فیما لااشتراک فیه الثانی أن یکون معنی احب الی أی هو أهون عندی و أسهل علی. السؤال: ما تقولون فی قوله تعالی فی قصة یوسف (ع) و لقد همت به و هم بها لولا أن رأی برهان ربه فانه کیف هم بالمعصیة و هو من اهل المعصیة الجواب: یقال من وجوه: الأول ان متعلق الهم فی قوله و هم بها محذوف أی هم بضربها و دفعها عن نفسه فاراه الله تعالی عند ذلک برهانا علی انه ان أقدم علی ما هم به اهلکه اهلها او قتلوه فاخبر الله بأنه صرف بالبرهان عنه السوء و الفحشاء أی القتل و المکروه و ما روی فی الاحتجاج عن الصادق (ع) انها همت بأن تفعل و هم بأن لا یفعل فمعنی علی تقدیر (کذا) متعلق للهم و تقدر جزاء للشرط أی لولا ان رأی برهانه ربه لفعل؛ الثانی: ان یحمل الآیة علی التقدیم و التأخیر أی لولا أن رای برهان ربه لهم بها کما همت لکنه کان معصوما و المعصوم

لایهم بذنب؛ الثالث: ان یکون معنی هم بها اشتهاها و لاقبح فی الشهوة لأنها من فعل الله تعالی لما طبع علی الرجال من شهوة النساء و یجب علی هذا التوجیه ان یکون جواب لو لا محذوفا ای لولا ان رای برهان ربه لعزم او فعل.»

مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۶۱۵۳

آغاز: بالله اثق و علیه اتوکل اعوذ بالله السمیع العلیم من الشیطان الرجیم بسمله و به استعین» «الحمدلله المتوحد بالعظمة و الجلال المتعالی عن مقایسة الأشیاء و الامثال المتقدس عما ترامت الیه فکر الضلال و وساوس الجهال؛ **انجام:** فان الانسان یساوق السهو و البیان و الله یقول الحق الاحق بالبیان قد وقع الفراغ من تألیفه فی شهر شعبان فی سنة ۱۲۱۰.

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ واقف: جعفر زاهدی، ۱۳۷۷؛ کاغذ: نخودی آهار مهره، جلد: تیماج قهوه‌ای، ۳۱۰گ، ۱۲ سطر، اندازه: ۱۰/۵×۱۶سم [ف: ۲۲ - ۲۰۲]

● جامع الدول = صحائف الاخبار فی وقایع الاعصار /

تاریخ / فارسی

jāme'-od doval = sahā'ef-ol axbār fī vaqāye'-el a'sār

منجم باشی، احمد بن لطف الله، ۱۰۴۲ - ۱۱۱۳ ؟ قمری

(1633 - 1702)

«جامع الدول» را احمد ندیم به سال ۱۱۳۲ق به ترکی ترجمه کرده و «صحائف الاخبار فی وقایع الاعصار» نامیده است. بروکلمان این کتاب را به نام «تاریخ الدول» آورده است.

آغاز: جلد اول: العنوان یشتمل علی مقدمة و مقصد: المقدمة فی بیان حقیقة الزمان و اقسامه المشهورة: اعلم ان الزمان هو مقدار حرکت الافلاک الاعظم عند الحکماء و اما عند المتکلمین فهو امر متجدد و معلوم ...

[المخطوطات المصورة التاریخ ش ۱۹۵ ؛ دنا ۵۵۴/۳]

۱. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۶۰۰۴-ف

نسخه اصل: بایزید عمومی ۵۰۱۹ (۲۴۱۳) (قرطای ۵۹۶۶). جلد دوم با آغاز الفقرة الخامسة من السطر الخامس فی ذکر دولة الملثمین ملوک الغرب الاقصی؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ مهر وقف شیخ الاسلام قطب الدین افندی بن حاج مصطفی آغا بن حاج حسین آغا، ۱۱۷۵ [فیلمها ف: ۳ - ۱۸۹]

۲. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۵۱۷۱-ف

آغاز: برابر

نسخه اصل: سلیمانیه بایزید ۵۰۱۹. جلد یکم؛ خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ ۳۱۴ص (۱-۳۱۴)، ۳۳ سطر [فیلمها ف: ۳ - ۱۴۰]

تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه:۵۴-عکسی و ۴۹-عکسی و ۵۱-عکسی و ۴۰۸-عکسی و ۴۰۷-عکسی و ۵۰-عکسی

نسخه اصل: همان نسخه بالا [عکسی ف: ۲ - ۸۰]

۳. تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه:۴۷۳-عکسی

آغاز: احمدالله حمد متفکر فی مخلوقاته، معتبر به شواهد مصنوعاته

نسخه اصل: ترکیه، احمد ثالث، ش ۲۹۵۴ (توپکاپی ۳/۴۰۵). جلد اول؛ خط: نستعلیق پخته، بی‌کا، بی‌تا؛ در ص.ع. آمده: صحایف الاخبار فی وقایع الاعصار؛ ۳۸گ، ۳۱ سطر [عکسی ف: ۲ - ۸۰]

● جامع الرسائل العقلیة / فلسفه / عربی

jāmi'-ur rasā'il-il 'aqlīyya

مجموعه ۱۶ کتاب و رساله در فلسفه و منطق.

تهران؛ شورا؛ شماره نسخه:۱۵۲۳۲

خط: نستعلیق تحریری، بی‌کا، تا: ۱۰۳۵ق [مختصر ف: ۲۲۱]

← جامع رشیدی ← جامع التواریخ رشیدی

● الجامع الرضوی = ترجمه و شرح شرایع الاسلام /

فقه / فارسی

al-jāme'-or razavī = t. va š.-e šarāye'-ol eslām

کشمیری، عبدالغنی بن ابی طالب، ق۱۲ قمری

kešmīrī, 'abd-ol-qanī ebn-e abī tāleb (- 18c)

وابسته به: شرایع الاسلام فی مسائل الحلال و الحرام؛ محقق حلی، جعفر بن حسن (۶۰۲-۶۷۶)

اهداء به: ابو منصورخان کشمیری

تاریخ تألیف: ۱۱۶۱ق

ترجمه و شرحی است مفصل بر شرایع الاسلام محقق حلی. مترجم می‌نویسد: «کتاب شرایع الاسلام را که جامع همه ابواب و مسایل اصول و فروع احکام فرعیه عملیه است به جهت استفاده عموم از زبان عربی به فارسی درآوردم و در اکثر موارد به تفصیل مجملات و شرح معضلات آن نیز پرداختم و بسیاری از مسایل ضروری را که مصنف رحمه الله بیان نفرموده از کتب معتبر، در متن و حاشیه آن الحاق کردم تا در تحقیق مسایل و شرح عبارات به منزله معلمی باشد که طالبان را از مشقت تردد به درگاه علما مستغنی سازد و کافه فارسی زبانان را از فواید آن بهره مند گرداند. مخفی نماند: کتاب شرایع الاسلام از معتبرترین کتب متداوله است و از هنگام تألیف تا کنون مورد استفاده همگان بوده و هست و فقیر آن را نزد مولانا محمد صالح اصفهانی گذراندم و او روایت این کتاب را از عم خود آقا هادی نموده ... و او از شیخ خود رییس المحققین نجم الملة و الدین ابی القاسم جعفر بن الحسن بن السعید الحلی رضوان الله علیهم اجمعین». در آغاز کتاب طریق روایتی کشمیری و پنج فائده کوتاه در معنی فقه و وجوب طلب آن و بحث درباره أدله احکام آمده است.

آغاز: الحمدلله الذی أوضح لعباده سنن الوصول الی رضاه ... أما بعد محرر این اوراق و مسود این ارقام ...
چاپ: هند، لکهنو، ۱۳۰۳ق، سنگی، ۲ جلد، ۴۰۶+۴۳۰ص؛ و ۱۳۰۸؛ و ۱۳۳۳ق
[الذریعه ۵۴/۵؛ مشار فارسی ۱۴۹۶/۲؛ دنا ۵۵۵/۳]

۱. تهران؛ شورا؛ شماره نسخه:۷۵۰۰
آغاز: اللهم اوصلنا الی غایة المنی و الامل و جنبتا علی الخطاء و الخلل فی القول و العمل که روایت کتاب مستطاب به توسط آنها رضوان الله علیهم به مترجم رسیده مخفی نماند که کتاب شرایع الاسلام در فقه؛ **انجام:** در این صورت آیا مهر مثل لازم می‌شود و بر ناکح یا نه در آن تردد است و بنا بر قول دیگر که منجزات مریض از اصل ترکه بر می‌آید عتق و مهر و نکاح و وراثت صحیح است.
جلد اول و دوم؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ محشی از «محمد باقر بن محمد رضا شاه عبدالعظیمی» و تملک همو به تاریخ ۱۱۸۷؛ جلد: گالینگور قرمز، ۳۲۰گ، ۱۷ سطر، اندازه: ۱۶/۵×۲۸سم [ف: ۲۵ - ۴۶۷]

۲. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۳۵۹۶۳
آغاز: بعد حمد حق و نعت مصطفی ×× می‌سراید خاتمه شیرین نوا؛ **انجام:** در آن خانه، دیگران را هم جا بدهند مراهم
جلد۲. از طلاق تا پایان کتاب؛ خط: نستعلیق، کا: محمد باقر بن محمد تقی، تا: قرن ۱۲؛ اهدایی: رهبری، مهر ۱۳۸۶؛ کاغذ: نخودی آهار مهره کشمیری، جلد: میشن زرشکی، ۳۹۹گ، ۱۴ سطر، اندازه: ۱۶×۲۳/۵سم [اهدائی رهبر: ۳ - ۱۶۸]

۳. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۱۶۹۲
آغاز: حکم دارند و اگر اسیری عاجز شود از رفتار واجب نیست؛ **انجام:** در آن خانه، دیگران را هم جا بدهند مرا هم.
کتب زکات تا اجاره؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ اوراق مجدول به الوان؛ اهدایی: رهبری، خرداد ۱۳۷۳؛ کاغذ: نخودی، جلد: مقوا با عطف میشن، ۷۸گ، ۲۱ سطر، اندازه: ۲۳×۴۰سم [اهدائی رهبر: ۳ - ۱۶۸]

۴. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۱۷۶۵
آغاز: برابر؛ **انجام:** پس عاقل هم آنها خواهند بود تمام شد تصنیف جامع الرضوی ... عالی الشأن رفیع القدر ...
از ابتدای طهارت تا انتهای دیات؛ خط: نستعلیق تحریری، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ اهدایی: رهبری، خرداد ۱۳۷۳؛ کاغذ: نخودی، جلد: مقوا، عطف میشن جگری، ۵۷۰گ، ۱۹ سطر، اندازه: ۱۵×۲۲سم [ف: ۲۱/۱ - ۳۰۸]

۵. شیراز؛ علامه طباطبائی؛ شماره نسخه:۱۵۱۵
جلد اول؛ خط: نستعلیق، کا: ابوطالب بن محمد علی یزدی، تا: سه‌شنبه ۱۲ رجب ۱۲۲۰ق، جا: مشهد رضوی؛ افتادگی: آغاز؛ اندازه: ۱۶×۲۰/۵سم [نسخه پژوهی: ۲ - ۱۳۷]

۶. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۵۴۹۷
آغاز: برابر؛ **انجام:** و دعای خیر این باعث خیر را بر خود واجب و لازم داند، ربنا تقبل منا و لا تآخذنا ان نسینا أو اخطأنا ...
خط:نستعلیق، بی‌کا، تا: ۶ شوال ۱۲۳۴ق؛ مصحح؛ وقف‌نامه کتاب به تاریخ سوم جمادی الثانی ۱۲۳۷؛ جلد: مقوایی عطف تیماج قهوه‌ای، ۳۴۳گ، ۲۵ سطر، اندازه: ۲۲/۵×۳۲سم [ف: ۱۴ - ۲۷۵]

۷. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۶۲۱۵
آغاز:؛
نیمه اول کتاب؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: ذیقعده ۱۲۴۵ق؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۳۱۹گ، ۲۱ سطر، اندازه: ۲۰×۳۰سم [ف: ۱۶ - ۲۰۹]

۸. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۶۲۱۶
نیمه دوم کتاب، شامل ایقاعات و احکام؛ خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: انجام (برگ آخر)؛ تملک: حسن بن محمد با مهر «حسن بن محمد» (بیضی)؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۳۳۴گ، ۲۱ سطر، اندازه: ۲۰×۳۰سم [ف: ۱۶ - ۲۱۰]

۹. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۷۶۹۵
انجام: و بعد از آن اغرا کند اورا بی آنکه ...
خط:نسخ،بی‌کا، تا: نزدیک عصر مؤلف؛ افتادگی: انجام؛ مجدول؛ تملک: محمد مهدی بن میرزا محمد حسن کمونه کلید دار روضه امام حسین علیه السلام به تاریخ ۱۵ محرم ۱۳۳۶؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۲۸۵گ، ۱۸ سطر، اندازه: ۱۸/۵×۲۸سم [ف: ۲۰ - ۷۷]

۱۰. مشهد؛ شیخ علی حیدر؛ شماره نسخه:۱۲۳۰/۱
قسم ایقاعات تا آخر کتاب که یک صفحه مقدمه به شعر دارد؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: تیماج سرخ، ۳۹۹گ (۲پ-۴۰۰ر)، ۱۴ سطر، اندازه: ۱۶/۵×۲۳/۵سم [مؤید: ۳ - ۱۹۵]

● جامع الرمل / علوم غریبه / فارسی

jāme'-or raml

جهجولنک بن محمد

jahjūlank ebn-e mohammad

مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۶۲۱۱
آغاز: بسمله الحمدلله رب اما بعد بدان که مؤلف؛ **انجام:** دیوانه شود و دیگر بواسطه محبت
خط: نستعلیق، کا: رخشان ذوالفقار، تا: ۱۳۱۳ق [رایانه]

● جامع الرموز / فقه / عربی

jāmi'-ur rumūz

خراسانی قهستانی، شمس الدین محمد، - ۹۶۲ ؟ قمری

xorāsānī qohestānī, šams-od-dīn mohammad (- 1555)

وابسته به: النقایة فی مختصر الوقایة = مختصر وقایة الروایة فی مسائل الهدایة (النقایة)؛ صدرالشریعة الثانی، عبیدالله بن مسعود (- ۷۵۰)

اهدا به: عبیدالله خان
تاریخ تألیف: روز ترویه ۹۴۱ق
برهان الشریعة محمود بن عبیدالله محبوبی (-۶۷۳ق) کتابی به نام «وقایة الروایة فی مسائل الهدایة» در فقه حنفی تألیف کرده، فرزند دخترش صدر الشریعة دوم این کتاب را به نام «النقایة مختصر الوقایة» مختصر نموده و مانند اصلش شهرت فراوانی نزد علماء اهل سنت یافت. کتاب حاضر شرح مزجی است بر کتاب «النقایة» است.

آغاز: الحمدلله الذی فضلنا بتعلیم اصول مبسوط الجامع الکبیر من الاحکام و کرمنا بتفهیم فروعه الی أن نقدر علی ایضاح زیادات الجامع الصغیر من الاعلام ...

چاپ: کلکته، ۱۲۸۴ق؛ لکنو، ۶۱۲ص، ۱۳۰۹ق؛ قازان، ۱۸۸۰و۱۸۹۴م.

[الیاس سرکیس ۱۵۳۴/۲؛ بروکلمان ۲۷۷/۱؛ الاوقاف العامة موصل ۲۳۰/۲؛ الاوقاف العامة بغداد ۴۰۸/۱ -۴۱۰؛ دنا ۵۵۵/۳]

شرح و حواشی:

۱- شرح اصطلاحات جامع الرموز؛ مهاجر بلغاری بخاری

۱. تهران؛ شورا؛ شماره نسخه:۱۴۰۲۴

آغاز: الواجب المسطور فی خزانة المفتین فی ضمن عبارات موضحة و انبتت حدائق ذات بهجة ... اعلم ان المصنف قد افتتح باسم الله؛ **انجام:** و لا شک انه ختم علی احسن اوجه الانتهاء فانه ذکر مسائل الاخرس و المقتفل و الغنم المذبوحة فی آخر الکتاب ثم نبه علی ما اختاره مما هو المعول علیه فی الباب.

خط: نسخ، کا: حسن بن محمد، تا: جمعه اواخر شوال ۱۰۸۲ق، جا: توقان مدرسه پروانه بک؛ افتادگی: آغاز (از آغاز دیباچه افتادگی دارد)؛ مصحح؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۴۰۰گ، ۳۱ سطر، اندازه: ۱۸×۲۹سم [ف: ۳۸ - ۴۵]

۲. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۸۱۹۳

خط: نستعلیق، کا: دولت مردان بن تیمور صوفی، تا: جمعه ۹ جمادی الثانی ۱۱۹۲ق؛ مجدول؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۴۰۷گ، ۲۱ سطر، اندازه: ۱۹×۲۶سم [ف: ۲۱ - ۱۶۸]

۳. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۲۱۳۸

آغاز: برابر؛ **انجام:** اللهم حقق رجاءنا فی غفران السیئات و بلغنا ببرکات حبیبک الی اعلا الدرجات فانک اکرم الاکرمین و أرحم الراحمین.

خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ مجدول، دارای سرلوح رنگین مختصر، مصحح، محشی با نشان «لمحرره عبدالهادی»؛ مهر دائری وقف مرحوم اسماعیل قاضی عسکر سیف الدین خربوتی؛ جلد: تیماج مشکی، ۳۸۳گ، ۲۹ سطر، اندازه: ۱۴×۲۴سم [ف: ۶ - ۱۴۹]

۴. تهران؛ شورا؛ شماره نسخه:۱۸۱۹۷

با حواشی بسیار؛ بی‌کا، بی‌تا [د.ث. مجلس]

۵. تهران؛ شورا؛ شماره نسخه:۱۸۱۳۴

بی‌کا، بی تا [د.ث. مجلس]

۶. تهران؛ انجمن اسلامی؛ شماره نسخه:۶

بی‌کا، بی تا [نشریه: ۱۱ - ۱۰۲۴]

● جامع الرواة و ازاحة الاشتباهات عن الطرق و الأسناد = رافع الاشتباهات / رجال / عربی

jāmi'-ur ruwāt wa izāḥat-ul ištibāhāt 'an-iṭ ṭuruq wa-l asnād = rāfi'-ul ištibāhāt

اردبیلی، محمد بن علی، - ۱۱۰۱ قمری

ardabīlī, mohammad ebn-e 'alī (- 1690)

تاریخ تألیف: شب ۱۹ ربیع الاول ۱۱۰۰ق
این کتاب که از نفایس این فن است و مدت بیست سال رنج تألیف آن را کشیده به مانند ذیل و تکمله و شرح و مستدرک «تلخیص المقال» استرآبادی و «نقد الرجال» تفرشی است و از «فهرست منتجب الدین» نیز نقل کرده است. روش مؤلف چنین است که عین عبارات آن دو کتاب را با رمزی خاص آورده، پس از آن سلسله اسانید هر یک از رواة کتب اربعه حدیثی را با اشاره به روایات هر یک از رواة را در هر بابی مستقصی و به ترتیب حرفی نگاشته است. خاتمه هر یک از آن دو کتاب را نقل کرده و در فایده چهارم از خاتمه آن دو کتاب خلاصه از مؤلفه دیگرش موسوم به «تصحیح الاسناد» [این کتاب در کشف الحجب کنتوری ص ۱۲۴ عنوان شده. علامه نوری در جلد سوم «مستدرک الوسائل» ص ۷۱۹ نیز نقل کرده] را آورده و در نتیجه حال جمله از اخبار معلوم گردیده است. اجازه مفصلی را که علامه مجلسی برای وی نگاشته خاتمه کتاب قرار داده است. مؤلف چون از تألیف این کتاب فراغت یافت و خواست که پاکنویس کند جماعتی از علما را به حجره که در مدرسه مبارکیه اصفهان داشت دعوت کرد و کتاب را به نظر آنان رسانید و خواهش نمود که به رسم تیمن هر یک چیزی بنگارند. جماعت مدعوین دسته جمعی ۳ سطر دیباچه برای کتاب نگاشتند. نخست علامه مجلسی و پس از وی آقا جمال الدین خوانساری و میرزا علاءالدین گلستانه و میرزا محمد رحیم عقیلی و شیخ جعفر کمره و آقا رضی الدین خوانساری و ملا محمد سراب هر یک به ترتیب و سپس باقی از فضلا کلمه یا جمله از دیباچه را به خط خود نگاشتند و به این ترتیب ۳ سطر دیباچه کتاب به خامه نخبه علمای آن روز نگاشته شد. (مهدی ولائی)

آغاز: الحمدلله الذی زین قلوبنا بمعرفة الثقات و العدول و الاثبات و الاعیان و الاصحاء من الرجال ...

چاپ: تهران، ۱۳۳۴ ش، ۲ جلد، ۶۶۰ + ۵۵۲ص؛ بیروت، دار الاضواء، ۱۴۰۳ ق، افست چاپ سابق؛ قم، کتابخانه آیة الله مرعشی.

[الذریعة ۵۴/۵-۵۷؛ مشار عربی ۲۴۲؛ دنا ۵۵۵/۳ (۱۰ نسخه)]

۱. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۵۷
خط: نستعلیق، کاتب = مؤلف، تا: ۱۹ ربیع الاول ۱۱۰۰ق؛ افتادگی: آغاز (دو برگ افتاده و نونویس شده)؛ با قلم‌خوردگی‌ها و کاهش و افزایش‌ها که جز از نگارنده نتواند بود در آن بسیار است، محشی با امضای «منه عفی عنه»؛ کاغذ: نخودی، جلد: تیماج سبز، ۳۵۵۴گ، ۲۱ سطر (۱۰/۸×۱۷/۵)، اندازه: ۱۹/۲×۲۵/۲سم [ف: ۲ - ۵۵۱]

۲. قم؛ مؤسسه حضرت آیة الله العظمی بروجردی؛ شماره نسخه:۱۵۶
خط: نستعلیق، کا: محمد باقر بن محمد تقی، تا: ۱۷ ذیقعده ۱۰۹۸ق؛ افتادگی: آغاز؛ مصحح، محشی؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۳۷۰گ، ۲۶ سطر، اندازه: ۳۶×۲۳سم [ف: ۱ - ۱۰۴]

۳. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۲۹۴۹
آغاز: منها رسالة فی مسألة البداء و رسالة فی الفلاحة القاسم بن محمد بن علی بن ابراهیم بن محمد الهمدانی؛ **انجام:** صلی الله علیه و آله الطاهرین مستغفرا تائبا الی الله و الحمدلله
جلد دوم. از نسخه مؤلف؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۳ ربیع الثانی ۱۱۰۰ق؛ از روی نسخه خط مرتضی قلی بن محمد یوسف افشار در روز سه‌شنبه؛ مصحح؛ جلد: تیماج قرمز، ۴۵۰گ، مختلف السطر، اندازه: ۱۸/۵×۲۵سم [محدث ارموی مخ: ۱ - ۴۸۱]

۴. یزد؛ مدرسه خان؛ شماره نسخه:۸۰
خط: نسخ، کا: شاهقلی بن محمد یوسف افشار، تا: پنج‌شنبه ۲۵ شوال ۱۱۰۰ق؛ با نسخه اصل مقابله شده؛ جلد: تیماج مشکی، ۴۸۳گ، ۲۷سطر، اندازه: ۲۴×۳۷سم [ف: - ۵۵]

۵. زنجان؛ امام جمعه؛ شماره نسخه:۱۶۶
خط: نسخ و نستعلیق، کا: رضی بن محمد قزوینی، تا: پنج‌شنبه ۲۷ محرم ۱۱۲۵ق، جا: نجف اشرف، مدرسه امیرالمؤمنین؛ مصحح، محشی، با یادداشتی رجالی به نقل از خط امیر محمدابراهیم حسینی؛ وقف‌نامه کتاب به سال ۱۱۲۷ق از رضی بن نبی قزوینی (کاتب نسخه) با مهر «و اجعله رب رضیا» (بیضی)؛ مهر دایری وقف کتاب بر خزانه مجتهدیه؛ جلد: تیماج قرمز، ۷۲۰گ، ۲۰ سطر، اندازه: ۱۸×۲۴/۵سم [اوراق عتیق: ۱ - ۱۸۵]

۶. تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه:۲۰۵۳-عکسی
آغاز: برابر؛ **انجام:** باب تفصیل احکام النکاح و فی باب ما یحرم النکاح من الضاع و فی بص فی باب ما فاتته صلوة فریضه.
خط: نسخ خوش، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: انجام؛ ۲۵۴ص، ۲۷ سطر (۱۳/۵×۲۲)، اندازه: ۲۱×۳۰سم [عکسی ف: ۱ - ۹۳]

۷. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۶۶۰۵
در فهرست با عنوان «جامع المقال» آمده؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: آغاز؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج مشکی، ۳۷۰گ، ۳۳ سطر (۱۳×۲۱)، اندازه: ۲۱×۳۲سم [ف: ۱۶ - ۳۰۶]

۸. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۷۵۴۲
آغاز: برابر؛ **انجام:** مستغفرا تائبا الی الله و الحمدلله.
خط: نسخ، کا: محمد حسن بن شیخ خلیل عاملی، تا: ۹ جمادی الاول ۱۳۴۸ق؛ نخست به فرمان شاه سلیمان صفوی نسخه از این کتاب پاکنویس و وقف شد [الذریعه ج ۵ ص ۵۴] این نسخه رونویسی شده از آن نسخه وقفی سلطنتی است؛ ۳۰۶گ، مختلف السطر، اندازه: ۲۰×۳۲سم [ف: ۶ - ۵۹۸]

۹. تهران؛ شورا؛ شماره نسخه:۱۳۸۴۳
آغاز: یظهر من باب حکم الجنایة منه و قال المحقق فی ا لمعتبر فی اوصاف المستحقین من الزکاة ان فی ابان بن عثمان ضعف و روی الکشی ... ابان بن عمرو بن ابی عبدالله الجدلی الکوفی ق جح؛ **انجام:** ن الشیخ الامام العلامة جمال الدین الحسن بن یوسف بن المطهر الحلی و الحمد ...
خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: آغاز؛ مصحح، محشی از مؤلف با امضاء «منه» و سید عبدالله شبر با امضای«دام ظله» و «سلمه الله» و جمشید؛ جلد: تیماج سرخ، ۳۱۱گ، ۱۸ سطر، اندازه: ۱۳×۲۰سم [ف: ۳۷ - ۴۰۸]

۱۰. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۲۹۴۸
آغاز: برابر؛ **انجام:** وسائر الکتب الفقهیه والکلامیة والاصولیة وله رسائل منها رسالة فی.
جلد اول؛ خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ ؛ مصحح؛ جلد: تیماج قرمز، ۴۷۱گ، اندازه: ۱۸/۵×۲۵سم [محدث ارموی مخ: ۱ - ۴۸۱]

● جامع الروایات / فقه / عربی

jāmi'-ur riwāyāt

جلایر، محمد بن لاله بیک

jalāyer, mohammad ebn-e lāle beyk

در ۳۶ «مسائل» بنام محیی الدین محمد اورنگ زیب در فقه حنفی.

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۵۱۳۱-ف
نسخه اصل: مونیخ ۳۳۶؛ خط: نستعلیق، کا: محمد فاضل بنی اسرائیل پسر علی احمد بن علی احمد موسی گوالیاری در سرکار مجتبی احمد مصطفی امجد نقابث پنجاه نجابت دستگاه سید محمد باقر، بی‌تا [فیلمها ف: ۳ - ۱۳۵]

● جامع الزیارات / زیارات، دعا / فارسی

jāme'-oz zīyārāt

رساله مختصری در فضیلت و آداب دعا و جمله‌ای از ادعیه و اذکار کوتاه و زیارات حضرات معصومین علیهم السلام در «مقدمه» و سه «باب» و یک «خاتمه»: مقدمه: در فضایل و فواید دعا؛ باب ۱. کیفیت خواندن و آداب و شرایط دعا؛ باب ۲. ازمنه و امکنه و بعضی حالات داعی؛ باب ۳. ذکر بعضی ادعیه مرویه؛ خاتمه: در زیارت پیغمبر و ائمه علیهم السلام.
[فهرستواره منزوی ۲۵۸/۷]

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۸۹۸۰

آغاز: الحمدلله الذی جعل الدعاء وسیلة لنجاة المنظرین ... و بعد این مجملی است در فضیلت و فواید دعا؛ **انجام:** و ادیت الذی علیك من الحق اللهم صل علی محمد و آل محمد.

خط: نسخ معرب، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ مصحح، محشی؛ جلد: تیماج مشکی، ۱۵۱گ، ۱۴ سطر، اندازه: ۱۲×۱۸/۵سم [ف: ۲۳ - ۱۴۶]

● جامع الزیارات / زیارات / فارسی

jāme'-oz zīyārāt

پنداشته می‌شود که تألیف آن در نیمه قرن ۱۲ به بعد در کربلا بوده است. کتاب جامع جمیع زیارات ائمه اطهار علیهم السلام و مصنف هنگام تألیف، کتب تحفة الزائر و زادالمعاد علامه مجلسی را مد نظر داشته و آن را مرتب نموده بر یک «مقدمه» «در بیان ایام سفر و حرمت زایر» و شش «مقصد»: ۱. بیان آداب زیارات و احکام مدینه طیبه و بقیع و سایر امکنه آن بلده (در دو باب)؛ ۲. بیان روایات وارده در خصوص نجف اشرف و کوفه و کیفیت زیارات و نماز و ادعیه و سایر اعمال آنجاست (در چهار باب)؛ ۳. ذکر روایات وارده در شرافت کربلای معلا و حایر و لب فرات و فواید تربت و فضیلت زیارت و کیفیت زیارات و ادعیه و نماز و غیر آنهاست (در سه باب)؛ ۴. بیان شرافت کاظمین و عسکریین علیهم السلام و کیفیت زیارات ایشان و زیارت حضرت صاحب العصر و الزمان و اعمال سرداب و ادعیه استجابت دعوات و عرایض آنجناب است و در بیان سایر امکنه و مواضع ان حوالی است (در سه باب)؛ ۵. بیان زیارت علی بن موسی الرضا و شرافت ارض اقدس و مشهد مقدس و ثواب زیارت قبور ائمه طاهرین و انبیاء (ص) و قبور سایر مومنین و کیفیت زیارات و ادعیه و نماز و غیر آن است (در چهار باب)؛ ۶. ذکر زیارت به نیابت و ادعیه سفر است و بیان ادعیه بعد از نماز زیارات و زیارات جامعه (در دو باب)؛ خاتمه در ادعیه حاجات و رقعه استجابت است.

مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۱۳۰۸

آغاز: ثنا موفور و محامد غیر محصور خداوندی را سزاست که صفات و سمات خود را بوساطت انبیاء و اولیاء ببندگان رسانید؛ **انجام:** و ارحمنا انت مولینا فانصرنا علی قوم الکافرین.

این نسخه تا اواخر مقصد دوم را داراست؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: انجام؛ مصحح؛ واقف: محمد صالح علامه حایری، مرداد ۱۳۵۱؛ کاغذ: شکری آهار مهره فرنگی، جلد: تیماج ماشی، ۲۰۰گ (۸ برگ بیاض است)، ۱۴ سطر، اندازه: ۱۰/۵×۱۵/۱سم [ف: ۱۵ - ۱۶۹]

● جامع الزیارات عباسی / دعا / عربی - فارسی

jāme'-oz zīyārāt-e 'abbāsī

محقق سبزواری، محمد باقر بن محمد مؤمن، ۱۰۱۷ - ۱۰۹۰ قمری

mohaqqeq-e sabzevārī, mohammad bāqer ebn-e mohammad mo'men (1609 - 1679)

اهداء به: شاه عباس دوم صفوی

مجموعه‌ای است از زیارات خاندان عصمت و طهارت علیهم الصلاة و السلام در نه «فصل»: ۱. زیارت حضرت رسول؛ ۲. زیارت حضرت فاطمه زهرا ... و زیارت أئمه بقیع ...؛ ۳. زیارت حضرت أمیرالمؤمنین ...؛ ۴. زیارت حضرت امام حسین ...؛ ۵. زیارت حضرت امام موسی کاظم و امام علی نقی و حضرت امام حسن عسکری و حضرت صاحب الزمان ...؛ ۸. بعضی زیارات که مخصوص هیچ یك از أئمه نیست ... ؛ ۹. تفصیل ایام سال که در (کدام) یک از لیالی و ایام استحباب زیارت کدامیک از أئمه.

آغاز: الحمدلله ... اما بعد چون همگی همت خواطر قدسی مظاهر ملکوت ناظر نواب اشرف اقدس ارفع همایون اعلی شاهی ... الشاه عباس الحسینی الموسوی الثانی.. متوجه نیل مثوبات اخروی و تحصیل قربات معنویست بأنواع طاعات و عبادات میل وافر دارند ... زیارت حضرت رسول الله صل الله علیه و آله و سلم و زیارات حضرات أئمه معصومین ... است، اراده إشرف أعل متوجه آن شده بود زیارت هر یك ... فارسی مذکور شود، تا نواب أشرف بمقتضای آن عمل نموده ... و کمترین بندگان محمد باقر سبزواری حسب الأمر أشرف الاعلی بخدمت جمع و تألیف مذکور مأمور گردید ... و این کتاب موسوم است به «جامع الزیارات عباسی»

[الذریعة ۵۷/۵؛ دنا ۵۵۶/۳؛ فهرستواره منزوی ۲۵۸/۷]

۱. قم؛ فاضل قائینی؛ شماره نسخه:بدون شماره

انجام: و خلاف است در آنکه این کفاره مخیر است چون کفاره رمضان یا نه؟ و اشهر اقرب اول است.

کا: محمد جعفر بن محمد علی طبسی کیلکی، تا: ۱۰۸۴ق [تراثنا: س۱۳ش۱ - ۱۵۵]

۲. قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه:۴۰۷۵/۱

آغاز: برابر؛ **انجام:** امید که مؤمنان توفیق عمل به آنچه مندرج است درآن بیابند واز ثواب آن قسطی وافی و سهمی کافی به روزگار فرخنده آثار نواب اشرف ... فی نهایة الاحتیاط من نسخ متعدده.

خط: نسخ و نستعلیق، کا: احمد حسینی، تا: ذیقعده ۱۲۳۱ق؛ ترجمه زیر سطور به نستعلیق؛ جلد: گالینگور سبز، ۵۹گ (۱پ-۵۹پ)، ۲۴ سطر، اندازه: ۱۳×۲۲سم [ف مخ: ۲ - ۵۳۱]

۳. اصفهان؛ کتابخانه‌های اصفهان؛ شماره نسخه:۲

آغاز: برابر؛ **انجام:** و ما أملت فی زیارتکما أنه قریب مجیب. تم ما وجدناها من هذه الزیارة، وفقنا الله لتحصیل باقیها، و الحمدلله ...

خط: نسخ و ترجمه نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ ۲ برگ از وسط و یک برگ از آخر نونویس و به خط عالم فاضل متتبع مرحوم حاج میر سید محمد چهارسویی است که فقط دعاهای ناقص را از روی کتب أدعیه تکمیل نموده و از کلام او در پایان نسخه که ذکر شده معلوم می‌شود که نسخه دیگری از این کتاب نداشته است؛ کاغذ: ترمه، جلد: تیماج سیاه، ۱۲۹گ، ۹ سطر، اندازه: ۱۲×۱۸سم [فهرست روضاتی: - ۷]

← جامع الزیارة ⪢ کامل الزیارة
← جامع الستین ⪢ الستین الجامع للطائف البساتین

● جامع السعادات فی موجبات النجاة / اخلاق / عربی

jāmi'-us sa'ādāt fī mawjibāt-in najāt

نراقی، مهدی بن ابی ذر، ۱۱۲۸ - ۱۲۰۹ قمری

narāqī, mahdī ebn-e abī-zar (1716 - 1795)

تاریخ تألیف: پایان ذیقعده ۱۱۹۶ق

کتابی جامعی در اخلاق است که خلاصه آنچه از شرع مقدس در اخلاق پسندیده و زشت وارد شده با مهمترین گفته‌های عرفا و فلاسفه در این کتاب گرد آمده و در سه «باب» تنظیم شده است: ۱. مقدمات؛ ۲. اقسام اخلاق؛ ۳. حفظ اعتدال اخلاق. در هر یک از این باب‌ها، عناوین «فصل»، «تنبیه»، «تتمیم» و «تذنیب» تکرار شده است. پسرش ملا احمد نراقی (- ۱۲۵۴ق) آن را به نام «معراج السعاده» به فارسی ترجمه کرده است.

آغاز: بسمله، الحمدلله الذی خلق الانسان و جعله افضل الاکوان و صیره نسخة لما اوحده من عوالم الا مکا

انجام: لم تستعشر قلبک ما یترتب علیه من التعظیم و الاجلال و الخوف و الحزن و الفرح و امثال ذلک. هذا آخر کتاب جامع السعادات ...

چاپ: تهران، ۱۳۱۲ق؛ نجف، ۱۳۶۸ و ۱۳۷۵ق؛ مشار عربی، ص۲۴۳

[الذریعة ۵۸/۵؛ مرآت قاسان ص ۲۸۱؛ لباب الالقاب ۹۲؛ ایضاح المکنون ۳۵۴/۱ و ۳۵۳/۱؛ مکتبة امیر المومنین ۲۹۶/۱؛ دنا ۵۵۶/۳ (۳۷ نسخه)]

شرح و حواشی:

۱- جامع السعادات (ترجمه)؛ اردکانی، احمد بن محمد ابراهیم (۱۱۷۵-۱۲۳۸)

۲- الغرة الغراء = کشف الغطاء عن وجوه مراسم الاهتداء؛ قزوینی، محمد حسن بن محمد معصوم (-۱۲۴۰)

۳- معراج السعادة؛ نراقی، احمد بن محمد مهدی (۱۱۸۵-۱۲۴۵)

۴- جامع السعادات (مختصر)؛ طواری یزدی، عباس بن محمد (-۱۵)

۱. تهران؛ فیاض، علی اکبر (دکتر)؛ شماره نسخه:۶۶

خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۱۹۶ق [نشریه: ۷ - ۶۹۶]

۲. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۵۰۵۹

بی‌کا، تا: ۱۱۹۶ق، خریداری از فرشاد فطرس [رایانه]

۳. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۴۶۴۹

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا: عبد الحمید کاشانی، تا: جمعه ۱۰ جمادی الثانی ۱۱۹۸ق، به دستور مؤلف برای امیر عبدالباقی فرزند امیر عبدالحی؛ از روی اصل، مصحح؛ تملک: محمد حسین بن محمد قزوینی در مورخ۱۲۸۸؛ کاغذ: فرنگی نخودی، جلد: تیماج قهوه‌ای، ۲۶۸گ، ۲۳ سطر (۱۲/۵×۲۲/۵)، اندازه: ۲۱×۳۲سم [ف: ۱۹ - ۳۱۲]

تهران؛ مفتاح؛ شماره نسخه:۸۶

همان نسخه بالا [نشریه: ۷ - ۱۲۷]

۴. تهران؛ شورا؛ شماره نسخه:۱۸۵۱۳

بی‌کا، تا: ۱۱۹۹ق؛ مصحح [د.ث. مجلس]

۵. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۸۰۱

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، تا: در عصر مؤلف، قرن ۱۳؛ جلد: قهوه‌ای، ۲۱۲گ، ۲۶ سطر، اندازه: ۲۲×۳۵/۵سم [ف: ۳ - ۷]

۶. تهران؛ لغت نامه دهخدا؛ شماره نسخه:۲۱۵

خط: نسخ، کا: محمد صالح بن محروس، تا: سه‌شنبه شوال ۱۲۳۹ق؛ افتادگی: آغاز؛ جلد: تیماج مشکی، قطع: رحلی کوچک [نشریه: ۳ - ۴۱۸]

۷. قم؛ مرکز مطالعات؛ شماره نسخه:۳۹۸

خط: نسخ، بی‌کا، تا: جمعه ۳ رجب ۱۲۴۴ق؛ افتادگی: آغاز؛ مصحح؛ مهر: «علی بن الحسین الطباطبائی ۱۲۸۱» (مربع)؛ فاقد جلد، ۲۸۲گ، ۱۶سطر، اندازه: ۱۶×۲۱سم [ف: ۱ - ۳۳۷]

۸. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۱۷۶

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، کا: محمد حسن کاتب ابن رجبعلی کاشانی، تا: ۵ رمضان ۱۲۴۴ق، به درخواست ملا محمد مهدی ملقب به آقا؛ تملک: محمد الباقر العلوی طباطبایی ۱۲۹۹، حسن بن محمد بن بحر العلوم طباطبایی ۲۰ ذیحجه ۱۳۳۴، محمد موسوی ۴ ربیع الثانی ۱۳۳۵؛ کاغذ: فرنگی، جلد: مقوایی، رویه تیماج قهوه‌ای، ۳۳۸گ، ۱۹ سطر (۹×۱۴)، اندازه: ۱۴/۵×۲۱سم [ف: ۱۱ - ۴۴۷]

۹. اصفهان؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۳۴۳

جلد اول؛ خط: نسخ، کا: پیری حسین پسر زین العابدین، تا: ۲۸ محرم ۱۲۴۵ق؛ کاغذ: فرنگی، ۲۴۵گ [نشریه: ۱۱ - ۸۸۹]

اصفهان؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۷۹

همان نسخه بالا [ف: ۱ - ۱۲۸]

۱۰. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۶۰۲۰

خط: نسخ، کا: محمد بن حسن تربتی خراسانی ساکن قریه کدکن، تا: شنبه ۲۰ ربیع الاول ۱۲۴۷ق؛ محشی با نشانی «محمد علی»؛ جلد: تیماج سبز، ۲۱۸گ، ۲۷ سطر، اندازه: ۲۱×۳۵سم [ف: ۱۶ - ۱۸]

۱۱. مشهد؛ شیخ علی حیدر؛ شماره نسخه:۷۴۰/۱

آغاز: برابر؛ **انجام:** الحمدلله علی اتمامه و اسأل الله ان یجعلنا من العاملین به و ینفع عباده السالکین الیه
خط:نستعلیق،کا:جعفر بن محمد الثوبی،تا:۱۲۴۷ق؛جلد: چرم زرد، ۲۵۵گ(۲پ-۲۵۶پ)،۲۶سطر، اندازه: ۱۵×۲۵سم [مؤید: ۲ - ۲۱۸]

۱۲. تهران؛ شورا؛ شماره نسخه:۱۷۵۱۴
بی‌کا، تا: ۱۲۴۹ق[د.ث. مجلس]

۱۳. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه:۱۲۲۹
جلد نخستین؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۲۵۰ق؛ کاغذ: فرنگی سفید، جلد: تیماج زرد، ۱۳۱گ، ۲۳ سطر (۸/۵×۱۵)، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۴ - ۱۰]

۱۴. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه:۱۲۳۰
جلد دوم؛ خط: نسخ، کا: مرتضی بن محمد علی مصلح آبادی، تا: دهه اول ذیقعده ۱۲۵۰ق؛ در سه‌شنبه ۱۵ شعبان ۱۲۸۵ق مقابله شده؛ کاغذ: فرنگی سفید، جلد: تیماج زرد، ۱۶۹گ، ۲۳ سطر (۹×۱۵)، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۴ - ۱۰]

۱۵. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه:۱۲۲۸
خط:نسخ، کا: محمدباقر بن عبدالعلی بیدگلی، تا: ۱۲۵۴ق؛ واقف: سپهسالار ۱۲۹۷ق؛ کاغذ: فرنگی سفید، جلد: تیماج مشکی، ۱۷۲گ، ۲۲ سطر (۱۲/۵×۲۲)، اندازه: ۲۱×۳۰سم [ف: ۴ - ۹]

۱۶. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه:۵۷۹۲
خط: نسخ، کا: ابوالقاسم بن عبدالرحیم کاشانی آرانی، تا: ۱۳ صفر ۱۲۵۸ق؛ کاغذ: فرنگی سفید، جلد: تیماج روغنی، ۱۷۱گ، ۲۸ سطر (۱۳×۲۲)، اندازه: ۲۱×۳۰سم [ف: ۴ - ۱۰]

۱۷. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۹۵۴-۶/۴۴
آغاز: برابر؛ **انجام:** وما یغنی فی أخبار الحجج و کلمات الاکابر من الحکماء و العرفاء اکثر من أن یحصی و ما ذکرناه کاف لاهل الاستبصار.
جلد اول، از اول تا المقام الرابع فیما یتعلق بالقوی الثلاث؛ خط: نسخ، کا: محمد باقر بن محمد علی مصلح آبادی، تا: دوشنبه ۸ محرم ۱۲۵۸ق؛ مصحح؛ جلد: تیماج سرخ، ۱۳۸گ، ۲۲ - ۲۳ سطر، اندازه: ۱۵×۲۲سم [ف: ۳ - ۱۱۲۰]

۱۸. مشهد؛ ادبیات؛ شماره نسخه:۲۸۰۴۱/۲۶ فیاض
خط: نسخ، کا: محمد حسن، تا: رجب ۱۲۶۰ق؛ کاغذ فرنگی؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۲۳ سطر (۶/۵×۱۶)، قطع: پستی [ف: - ۳۴]

۱۹. قم؛ فاضل قائینی؛ شماره نسخه:بدون شماره
کا: محمد علی قفطان، تا: ۱۲۶۱ق [تراثنا: س۱۳ش۱ - ۱۵۶]

۲۰. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۷۰۵۷
آغاز: برابر؛ **انجام:** این حقیربی بضاعت را هم بدعای یاد نماید یالنبی و اله المجاد و اله (کذا)
خط: نسخ و نستعلیق، کا: کوه میشی، اسماعیل، تا: ۲۰ ذیحجه ۱۲۶۳ق [رایانه]

مشهد؛ مدرسه باقریه؛ شماره نسخه:۸۳
همان نسخه بالا [تراثنا: س۶ش۱ - ۹۷]

۲۱. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۲۶۲۹
آغاز: برابر؛ **انجام:** ازد امن ائمه معصومین کوتاه نگرداند بحق محمد و آله الطاهرین
خط: نسخ، کا: اسماعیل سبزواری، تا: ۱۲۶۴ق [الفبائی]

۲۲. خوی؛ نمازی؛ شماره نسخه:۵
خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ فهرست کتاب با شنگرف به عمادالدین سال ۱۲۶۵؛ واقف شهید؛ ۱۷۸گ، ۳۱ سطر، اندازه: ۲۱×۳۱سم [ف: - ۲۲]

۲۳. خوی؛ نمازی؛ شماره نسخه:۸۸۹/۱
آغاز: برابر
خط: نسخ، کا: ابراهیم بن شیخ جعفر، تا: شنبه ۳ ربیع الثانی ۱۲۶۶ق؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۳۷۹گ، ۲۵ سطر، اندازه: ۱۴/۵×۲۱/۵سم [میراث اسلامی: دفتر دهم - ۷۶۷]

۲۴. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۹۶۷۸
خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۶ جمادی الثانی ۱۲۶۸ق؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج مشکی، ۱۸۲گ، ۲۵ سطر (۱۲/۵×۲۰/۵)، اندازه: ۲۰×۳۰سم [ف: ۱۷ - ۴۴۹]

۲۵. یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه:۲۹۴۸
آغاز: برابر
کامل؛ خط: نسخ، کا: جعفر بن محمد حسین کاشانی، تا: شوال ۱۲۶۸ق، ؛ مهر: «عبده الراجی نصر الله بن احمد»؛ اهدایی: وزیری؛ کاغذ: فرنگی، جلد: مقوایی با زرد، ۲۴۲گ، ۲۴ سطر (۱۰×۱۷)، اندازه: ۱۷×۲۲سم [ف: ۴ - ۱۴۸۲]

۲۶. تهران؛ شورا؛ شماره نسخه:۵۷۷ط
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، کا: عبدالباقی بن محمد تقی طباطبائی بیدگلی، تا: ۳ ذیقعده۱۲۷۷ق،حسب فرمایش آمیرزا ابوالقاسم آقازاده آقا حاجی ملا محمد؛ مصحح، با یادداشت بلاغ، از روی استنساخ شده که «غلطها اکثر من صحیحها»، سه بار مقابله شده؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۵۲۵ص، ۲۵ سطر، اندازه: ۱۸×۲۹سم [ف: ۲۴/۳ - ۲۶]

۲۷. کاشان؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۵
خط:نسخ،کا:سید حسن کاشانی،تا:۱شوال ۱۲۷۹ق [نشریه: ۷ - ۳۳]

۲۸. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۱۲۱۳
آغاز: برابر؛ **انجام:** و الحمدلله علی اتمامه و اسئل الله ان نجعلنا من العالمین به و ینفع به جمیع عباده السالکین الیه و قد وقع الفراغ من جمعه و تألیفه فی سلخ شهر ذی قعده الحرام من سنه ست و تسعین و مائه بعدالف من الهجرة النبویه علی هاجرها الف الف سلام و تحیه.
خط: نسخ، کا: عبدالباقی بن محمد تقی طباطبائی بیدگلی، تا: ۱۲۸۵ق؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج تریاکی، ۲۰۳گ، ۲۷ سطر (۱۲×۲۲)،اندازه: ۲۰×۳۱سم [ف: ۹ - ۱۹۸]

۲۹. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۰۹۵
آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا: عبدالباقی بن محمد تقی طباطبائی بیدگلی، تا: یک‌شنبه ۲۶ محرم ۱۲۸۶ق، به دستور ملامحمد علی ارانی؛ جلد: تیماج قهوه‌ای،۲۶۷گ،۲۵سطر،اندازه: ۱۸×۲۹/۵سم [ف: ۳ - ۲۷۱]

۳۰. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۲۸۳۴/۱

آغاز: برابر؛ **انجام:** ولو کان مما لایحتاج الیه قریبه وهو محتاج الیه یسمی صلة وعدمه لایسمی

جلد اول؛ خط: نسخ، کا: علی بن شیخ غلامعلی بهبهانی، تا: غره جمادی الاول ۱۲۹۹ق؛ مصحح؛ جلد: تیماج قرمز، ۲۷۳گ (۱پ-۲۷۳پ)، ۱۶ سطر، اندازه: ۱۴/۵×۲۰سم [محدث ارموی مخ: ۱-۴۸۲]

۳۱. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۴۲۶۵/۱

گزیده‌ای از آن؛ بی‌کا، تا: قرن ۱۴؛ کاغذ: فرنگی، جلد: پارچه سبز مقوایی، ۹۶گ (۷ر-۱۰۲ر)، ۱۵ سطر (۸×۱۴)، اندازه: ۱۲×۱۸سم [ف: ۱۳ - ۳۲۳۷]

۳۲. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۷۱۳۴

آغاز: برابر؛ **انجام:** تتذکر ما یناسب حاله و ما جری علیه ثم تستعشر قلبک ما یترتب علیه من التعظیم ... و الحمد لله علی اتمامه

خط: نسخ، کا: طباطبائی، عبدالباقی، تا: ۱۳۰۵ق [رایانه]

۳۳. قم؛ مرکز مطالعات؛ شماره نسخه:۳۸

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ محشی به نقل از مجمع البحرین، مصحح، با علامت بلاغ؛ مهر: «کتابخانه احمدی قزوین ۱۳۱۲»؛ در آخر نسخه یک برگ در سیر و سلوک به عربی با این سرآغاز: «اعلم انه لابد فی السیر من منبع الحرکة و هی الایمان و الثبات و النیة و الصدق و الابانة و الاخلاص»؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۲۵۸گ، ۲۵سطر، اندازه: ۲۰×۳۰سم [ف: ۱ - ۴۱]

۳۴. تهران؛ شورا؛ شماره نسخه:۸۴۰۲

خط: نسخ، کا: عبدالباقی طباطبائی بیدگلی، تا: ۱۱ شعبان ۱۳۱۳ق؛ محشی با عنوان «کاتبه الفقیر» و «مجمع الحرین»، در برگ پایانی یادداشتی از کاتب آمده که نسخه حاضر هفتمین نسخه‌ای است که استنساخ نموده و یادآور شده که اولاد و احفاد مؤلف جهت شیوع این کتاب مبالغ زیادی خرج می‌کردند؛ جلد: تیماج قهوه‌ای شکلاتی، ۲۲۲گ، ۲۴ سطر، اندازه: ۲۱/۵×۳۵/۵سم [ف: ۲۸ - ۹]

۳۵. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۸۰۴۴-۵۵/۱۴

آغاز: برابر

از اول کتاب؛ خط: نسخ، کا: محمد علی بن محمد علی، بی‌تا؛ ۲۵۵گ، ۲۶ سطر، اندازه: ۲۰×۳۰سم [ف: ۳ - ۱۱۲۰]

۳۶. قم؛ ارگانی بهبهانی؛ شماره نسخه:۳۱/۶

آغاز: و منها حقوق الوالدی و هو اشد انواع قطیعة الرحم»؛ **انجام:** فصل و اما القیام فهو مثول بالشخص و القلب بین یدی الله سبحانه فلیکن رأسک الذی هو ارفع اعضائک مطرقا»

خط: نسخ، کا: علی بن شیخ غلامعلی حائری بهبهانی، بی‌تا؛ افتادگی: انجام؛ جلد: گالینگور مقوایی، ۲۲۲گ (۱۹۵ر-۴۱۶ر)، ۱۶ سطر، اندازه: ۱۴/۵×۲۰سم [ف: - ۵۷]

۳۷. تهران؛ شهشهانی ، حسین؛ شماره نسخه:بدون شماره

جلد اول؛ بی‌کا، بی‌تا [میراث اسلامی: ۵ - ۵۹۷]

۳۸. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۴۶۱۷

آغاز: برابر؛ **انجام:** فیقول انی اخرنی ساعة فیقول ... الساعات فلا ساعة فیغلق علیه ...

خط: نسخ بدخط، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: انجام؛ مصحح؛ کاغذ: فرنگی شکری و نخودی، جلد: تیماج قهوه‌ای، ۲۷۲گ، ۲۵ سطر (۸×۱۶)، اندازه: ۱۴×۲۱/۵سم [ف: ۱۹ - ۲۶۳]

● جامع السعادات (ترجمه) / اخلاق / فارسی

jāmi'-us sa'ādāt (t.)

اردکانی، احمد بن محمد ابراهیم، ۱۱۷۵-۱۲۳۸؟ قمری

ārdakānī, ahmad ebn-e mohammad ebrāhīm (1762 - 1823)

وابسته به: جامع السعادات فی موجبات النجاة؛ نراقی، مهدی بن ابی ذر (۱۱۲۸-۱۲۰۹)

به دستور: زین العابدین خان

تاریخ تألیف: ۲۴ صفر ۱۲۰۸ق

جامع السعادات، دو ترجمه دارد که یکی به وسیله پسر مؤلف مولی احمد بن مهدی نراقی (- ۱۲۴۵ق) است و به نام معراج السعاده موسوم است و دیگری ترجمه حاضر است که به‌وسیله سید احمد بن محمد نعیم بن عبدالله حسینی اردکانی صورت پذیرفته است و مترجم چیزهایی از خود بر آن افزوده است و آنها را تحت عنوان «تمهید» یا «تنقیح» یا «ایقاظ» بیان داشته است. کتاب شامل سه «باب» است: ۱. مقدمات؛ ۲. اقسام اخلاق؛ ۳. حفظ اعتدال، باب سوم مشتمل بر چهار مقام است ۱) فضائل و رذائل قوه عاقله، ۲) غضب، ۳) شهوت، ۴) آنچه مربوط باین سه قوه است.

آغاز: بسمله. جامع سعادات دو جهانی حمد و ثنای یگانه ای است حکیم که صفات صحایف اکوان (بعد از پانزده سطر): اما بعد چنین گوید: امیدوار بکرم الهی و محتاج برحمت نامتناهی احمد بن میرزا محمد نعیم الحسینی

انجام: آنچه بران مترتب می‌شود از تعظیم و اجلال و خوف و حزن و فرح و امثال آن، تمام شد کتاب ترجمه جامع السعادات

[دنا ۵۵۷/۳؛ فهرستواره منزوی ۴۱۱/۶]

۱. مشهد؛ الهیات؛ شماره نسخه:۱۸۶۶۲

آغاز: مبین و خازنین اسرار وحی و یقین و ابواب وصول بجوار رب العالمین اند ... اما بعد چنین گوید امیدوار بکرم الهی و محتاج برحمت نامتناهی ... چون کتاب مذکور قلیل انتشاری همرسانید و مطالعه آن نصیب اهل عبادت گردید شبی در مجلسی که طایفه از صلحا و مؤمنین حاضر بودند سخن از آن کتاب در میان آمد و یکی از ایشان که در لغت تازی بی بصیرت بود

مذکور نمود که کاش مرحوم مبرور کتاب مذکور را بلغت فارسی مینوشت یا حال کسی بهم میرسید که آنرا به لغت فارسی ترجمه مینمود ... این گزارش بر سبیل اتفاق معروض ... زین العابدین خان گردید و آن قدوه اهل جهان ... این حقیر بی بضاعت را مأمور بچنین امر خطیری نمود

خط: شکسته، نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: آغاز و انجام (یک برگ)؛ جلد: تیماج مشکی، ۳۶۹گ، ۱۷ سطر (۱۰/۵×۱۵/۵)، اندازه: ۱۵×۲۰/۵سم [ف: ۳ - ۱۰۰۶]

۲. تهران؛ الهیات؛ شماره نسخه:۱۶۹

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۲۲۸ق؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج سرخ، ۳۵۷گ، ۲۵ سطر (۱۳/۵×۲۱/۵)، اندازه: ۲۰×۳۰سم [ف: - ۲۸]

۳. تهران؛ الهیات؛ شماره نسخه:۲۹

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: سه‌شنبه ۷ جمادی الاول ۱۲۳۰ق، جا: مشهد رضوی اطاق صحن علی بن موسی الرضا؛ سید باقر بن سید محسن در پایان کتاب در ۱۲۳۴ نوشته که باقیمانده کتاب را در مشهد به محرر دیگری واگذار کرده تا برای او بفرستد؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج سرخ، ۲۴۱گ، ۳۲ سطر (۱۴×۲۲)، اندازه: ۲۰×۳۰/۵سم [ف: - ۲۷]

۴. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۲۷۷

آغاز: برابر؛ **انجام:** و جمیع سالکان را بآن نفع رساند.

خط: نستعلیق، کا: علی بن مهدی ساکن کشک، تا: ۱۲۶۰ق؛ ۲۱۷گ، ۳۱ سطر، اندازه: ۲۰×۳۱سم [ف: ۶ - ۴۰۰]

۵. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۷۲۷۷

آغاز: برابر؛ **انجام:** جمع سالکان را به آن نفع رساند شهورسنه ۱۲۶۰

خط: نستعلیق، کا: علی بن مهدی، تا: ۱۲۶۰ق، جا: کشک [رایانه]

۶. مشهد؛ الهیات؛ شماره نسخه:۱۸۶۶۲

آغاز: ترجمه متن: باب اول در مقدمات تمهید بدان ایدک الله تعالی که علم را که در لغت فارسی بدانش و دانستن و شناختن

خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ نسخه به پیش‌نویس مترجم می‌ماند؛ جلد: تیماج مشکی، ۱۷ سطر (۱۰×۱۵)، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۲ - ۳۲]

۷. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۳۲۴۱

آغاز: حکمته و کلت ألسن الفصحاء عن وصف عظمته و رافع درجات جاودانی درود و نعت بشیری است نذیر؛ **انجام:** برابر

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ مجدول، مصحح؛ در پایان یادداشتی است به تاریخ عشر آخر محرم ۱۲۷۷؛ جلد: تیماج مشکی، ۴۷۳گ، ۱۹ سطر، اندازه: ۲۰×۳۰سم [ف: ۹ - ۳۶]

۸. اهواز؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:بدون شماره

بی‌کا، بی تا [میراث اسلامی: ۵ - ۵۸۹]

● جامع السعادات (مختصر) / اخلاق / عربی

jāmi'-us sa'ādāt (mx.)

طواری یزدی، عباس بن محمد، ق۱۵ قمری

tavārī yazdī, 'abbās-e bn-e mohammad (- 21c)

وابسته به: جامع السعادات فی موجبات النجاة؛ نراقی، مهدی بن ابی ذر (۱۱۲۸-۱۲۰۹)

یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه:۳۹۹۷

بی‌کا، بی تا [نشریه: ۱۳ - ۳۵۳]

● جامع السعادات و کافی المهمات / دعا / فارسی

jāme'-os sa'ādāt va kāfī-yol mohemmāt

مامقانی، علی بن محمد، ق۱۴ قمری

māmaqānī, 'alī ebn-e mohammad (- 20c)

تاریخ تألیف: جلد دوم در ۵ ذیقعده ۱۳۱۴ق

در ادعیه و اعمال روزها و هفته ها و ایام سال و پاره‌ای از ختومات و نمازها و بعضی آداب اسلامی و فوایدی از این قبیل که در احادیث ائمه معصومین علیهم السلام روایت شده، در دو جلد مشتمل بر ابواب است.

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۰۴۰۹

آغاز: به حلوا یا به نبات افطار می‌نمودند و اگر حلوا و نبات نمی‌یافتند بخرما افطار می‌کردند؛ **انجام:** و در نزد میزان و در نزد صراط، الحمدلله أولا و آخرا ...

جلد دوم کتاب می‌باشد. عناوین بعضی ابواب که در فهرست پایان کتاب آمده چنین است: باب: در بیان فضیلت علم و علما، باب: در خواص سور قرآنی، باب: در فضیلت و ثواب سور قرآنی، باب: در تعبیر سور قرآنی، باب: در نمازهای اسبوع، باب: در فضیلت نماز جماعت، باب: در عقاید تارک الصلاة، باب: در ثواب خدمت عیال، باب: در ثواب عیادت مریض، باب: در ثواب مسجد ساختن، باب: در ثواب اذان گفتن، باب: در فضیلت شب و روز جمعه، باب: در فضیلت صلوات و آداب آن، باب: در اعمال ماهها (برای هر ماهی بابی)، باب: در شرایط و آداب دعا، باب: در شرح اسماء حسنی الهی، باب: در ختومات و بعضی فواید، باب: در فضیلت زیارت اهل قبور، باب: در آداب مربوط به میت، باب: در طلب وسعت رزق و اداء دین، باب: در آداب نماز شب، باب: در نماز حاجت و استخاره، باب: در فضیلت عید نوروز، باب: در ثواب انگشتر بدست داشتن، باب: در آداب نیسان، باب: در تفسیر آیه «اذکرونی اذکرکم»، باب: در شرح دعای «یا من اظهر الجمیل»، باب: در تواریخ ائمه علیهم السلام، باب: در نوادر کتاب، باب: در عدد کلمات قرآنی، باب: در شفاعت ائمه علیهم السلام؛ خط: نسخ، کا: زین العابدین بن حاجی ملا بابا مامقانی، تا: در روزگار مؤلف؛ جلد: تیماج مشکی، ۳۴۶گ، ۱۳ سطر، اندازه:

۱۷/۵×۲۲سم [ف: ۲۶ - ۳۳۸]

● **جامع السعادة** / فقه / فارسی

jāme'-os sa'āda

حسینی شهشهانی، محمد بن عبدالصمد، - ۱۲۸۷ قمری

hoseynī šahšahānī, mohammad ebn-e 'abd-os-samad (-1870)

رساله فتوایی است در هفت «باب» مشتمل بر احکام عبادات با فوائد مختلف مهمی از فقه واشاره به بعضی ازادله تألیف شده به درخواست جمعی از اهل تقوی و اهل دیانت و پس از تألیف چند کتاب فقهی مفصل چون «جنة الماوی» و «انوار الریاض» و «مشکاة الهدایة» می‌باشد و در واقع رساله عملیه مؤلف می‌باشد. این کتاب در چند کتاب چون کتب فقهی دارای ابواب مشتمل بر مقاصد و مباحث می‌باشد.

آغاز: بسمله الحمدلله رب العالمین و الصلوة و السلام علی اشرف الخلائق اجمعین ... اما بعد چنین گوید خادم ارباب معرفت و یقین و تابعان شرع مبین. جمعی از اهل تقوی و دیانت از این ضعیف بی بضاعت خواهش و اصرار نمودند که جامعی بلسان عجمی در ابواب عبادات برسم اختصار ... بعد از اینکه تصانیف مختلفه برسم بسط و استدلال در آنها بتوفیق الله المتعال از این شکسته بال رسم شده بود مثل: عروة الوثقی و جنة المأوی، و انوار الریاض و مشکواة الهدایة و غیرها ...

[الذریعة ۵۹/۵؛ ریحانة الأدب ۲۷۵/۳؛ دنا ۵۵۷/۳]

شرح و حواشی:

۱- جامع السعادة (مختصر)

۱. اصفهان؛ مدرسه صدر خواجو؛ شماره نسخه:۷۱

انجام: و بعضی مفد آن دانسته اند و دو قول هر دو ضعیف است سیم چشیدن چیزی حتی آش و مانند آن ...

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: انجام؛ جلد: گالینگور آبی، ۴۰۰گ، ۱۷ سطر، اندازه: ۱۵×۲۰/۵سم [ف: - ۵۷]

۲. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۴۴۲-۳/۶۲

آغاز: برابر؛ **انجام:** بلکه به مقتضای قاعده تسامح در ادله استحباب اگر مسافر آن را دو دفعه بگوید امید کثرت ثواب در آن باشد و الحمدلله اولا وآخرا.

جلد اول: طهارت و صلاة؛ خط: نسخ، کا: ابن مرحوم عبدالباقی، تا: شعبان ۱۲۷۲ق؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۳۰۰گ، ۱۷ سطر، اندازه: ۱۷/۵×۲۱/۵سم [ف: ۳ - ۱۱۲۰]

۳. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۴۳۹

آغاز: برابر

جلد اول، دارای احکام طهارت و صلاة؛ خط: نسخ، کا: اسدالله بن محمد حسینی، تا: ۲۴ شعبان ۱۲۷۳ق؛ مصحح، محشی با نشان «ب ز»؛ جلد: تیماج قرمز، ۲۴۵گ، ۲۱ سطر، اندازه: ۱۵×۲۱/۵سم [ف: ۲ - ۳۸]

۴. اصفهان؛ مدرسه صدر بازار؛ شماره نسخه:۴۴۵

جزء اول در طهارت و صلاة؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: جمعه ۱۰ صفر ۱۲۷۹ق؛ ۲۱۲گ، ۲۱ سطر، اندازه: ۱۵/۵×۲۴سم [ف: ۲ - ۳۲۳]

۵. قم؛ فیضیه؛ شماره نسخه:۱۱۲۳

طهارت تا صوم؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۲۷۹ق؛ ۲۴۵گ، ۲۰سطر، اندازه: ۱۴×۲۳سم [ف: ۲ - ۴۰]

۶. مشهد؛ گوهرشاد؛ شماره نسخه:۴۸۹

آغاز: برابر

جلد اول، طهارت و صلوة؛ خط: نسخ، کا: محمد اسماعیل بن محمد علی حسینی، تا: ۲ صفر ۱۲۸۲ق؛ مقابله شده، محشی؛ مهر: کتابخانه مجدالدین؛ جلد: تیماج عنابی، ۲۰۷گ، ۱۹ سطر (۹×۱۴/۵)، اندازه: ۱۵/۵×۲۱/۵سم [ف: ۲ - ۵۹۷]

۷. یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه:۱۸۱۴

از باب پنجم؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۲۸۲ق؛ مجدول؛ کاغذ: فرنگی آهار مهره، جلد: تیماج قرمز، ۴۸گ، ۱۱ سطر (۷/۵×۱۶)، اندازه: ۱۳×۲۱/۵سم [ف: ۳ - ۱۰۶۲]

۸. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۵۲۱/۱

بخش کتاب الصوم در هشت مبحث دارای مطالب؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: سه‌شنبه ۲۱ ربیع الثانی ۱۲۸۵ق؛ مصحح؛ جلد: گالینگور قرمز، ۳۷گ (۱پ-۳۷ر)، اندازه: ۱۱/۵×۱۷/۵سم [ف: ۲ - ۱۴۳]

۹. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۱۵۹۹

آغاز: برابر؛ **انجام:** بلکه بمقتضای قاعده تسامح درأدله استحباب اگر مسافر دو دفعه آنرا بگوید امید کثرت ثواب در آن باشد و الحمدلله أولا و آخرا.

جلد اول، شامل احکام طهارت و صلات؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۴؛ مصحح، محشی؛ کاغذ: فرنگی، آهار مهره، جلد: تیماج زرشکی،۲۷۸گ،۱۷سطر(۹/۵×۱۷)،اندازه:۱۶×۲۲سم[ف:۲۹-۳۲۵]

۱۰. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۳۷۰۹/۲

آغاز: برابر؛ **انجام:** هر آینه یکی از صفات ثلثه آن آب متغیر میشد و هم چنین اگر آن آب ...

شامل باب اول تا اوائل مبحث سوم در مطهرات؛ خط: نسخ، کا: محمد جعفر بن حاج محمد رضا بن محمد علی مشهور به کوچک حسین آبادی، تا: اواخر قرن ۱۳؛ افتادگی: انجام؛ مصحح، محشی؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج قهوه‌ای، ۶۵گ (۱۶-۸۰)، ۲۴ سطر (۱۲×۱۷)، اندازه: ۱۷/۵×۲۲سم [ف: ۳۴ - ۶۴۲]

۱۱. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۷۶۳

آغاز: برابر؛ **انجام:** بلکه بمقتضای قاعده تسامح در ادله استحباب اگر مسافر دو دفعه آنرا بگوید امید کثرت ثواب در آن می‌باشد ...

جلد اول؛ خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: مقوایی عطف تیماج مشکی، ۲۴۸گ، ۲۰ سطر، اندازه: ۱۶×۲۰/۵سم [ف: ۵ - ۱۴۵]

۱۲. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۱۲۰۷-۷/۱۰۷

آغاز: برابر؛ **انجام:** سیم بدآنکه شرایط وجوب صوم همان شرایط

صمت آنست ... و در حکم حضوراست دخول در بلدی که قصد اقامه ده روز در آن بلد دارد اجماعا کما هو ظاهر الریاض و مادامیکه هنوز مسافر موصوف بحضور ...
انجام ناتمام مانده؛ خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: انجام؛ مصحح؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۳۳۳گ، ۱۷ سطر، اندازه: ۱۵×۲۱/۵سم [ف: ۳ - ۱۱۲۱]

۱۳. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۳۵۹۶-۱۸/۱۱۶

آغاز: برابر **انجام:** قضا بر غیر اصناف چهارگانه چه عمدا صوم از او فوت شده باشد یا نسیانا اجماعا و مریضی که مرض او مستمر باشد تا رمضان دیگر قضا از او ساقط است و فدیه از هر روزی به مدی از طعام بر او لازم.
احکام طهارت تا مقداری از احکام صوم؛ خط: نسخ، کا: میرزا حسین فریدی اصفهانی، تا: ربیع الاول ۱۲۸۷ق؛ مصحح، با بلاغ؛ جلد:تیماج مشکی،۲۰۶گ،۲۱سطر،اندازه:۱۷×۲۲سم[ف:۳- ۱۱۲۱]

۱۴. قم؛ فیضیه؛ شماره نسخه:۱۸۴۷

مناسک حج؛ خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ ۱۵۱گ، ۱۲سطر، اندازه: ۱۱×۱۸سم [ف: ۲ - ۴۰]

۱۵. قم؛ استادی، رضا؛ شماره نسخه:نامعلوم/۱

کوتاه شده دو بخش نخستین جامع السعادة؛ خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ ۸۱گ (۱-۸۱)، ۱۶ سطر، اندازه: ۱۱×۱۹سم [صد و شصت نسخه: - ۶۴]

۱۶. قم؛ استادی، رضا؛ شماره نسخه:نامعلوم/۲

بخش‌های زکاة و خمس و صوم؛ خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ ۶۹گ (۸۲-۱۵۰)، ۱۶ سطر، اندازه: ۱۱×۱۹سم [صد و شصت نسخه: - ۶۴]

● جامع السعادة (مختصر) / فقه / فارسی

jāme‘-os sa‘āda (mx.)

وابسته به: جامع السعادة؛ حسینی شهشهانی، محمد بن عبدالصمد (-۱۲۸۷)

در احکام طهارت و صلاة در دو باب مختصر و فتوایی، گزیده شده از «جامع السعاده» سید محمد شهشهانی اصفهانی.

قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۳۸۰۲-۱۹/۱۳۲

آغاز: الحمدلله رب العالمین ... و بعد این مختصری است که از رساله کبیره جناب افضل الفضلاء و أفقه الفقهاء ... سید محمد شهشهانی دام ظله العالی درآورده شده است؛ **انجام:** واگر نماز قضائی تمام بر ذمه او باشد و بعد از قصد اقامه آن نماز قضا را قضا کند تمام ثمری ندارد الحمدلله اولا وآخرا
خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ مصحح؛ جلد: تیماج مشکی، ۹۵گ، ۱۵ سطر، اندازه: ۱۳/۵×۲۰سم [ف: ۷ - ۴۲۲۱]

● جامع السعاده = تاریخ لوده / تاریخ / فارسی

jāme‘-os sa‘āda = tārīx-e lode

رضوی، غلامعلی بن محمد اکمل، قرن۱۳ قمری

razavī, qolām ‘alī ebn-e mohammad akmal (18c - 19c)

تاریخ تألیف: ۱۲۲۰ق

مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۷۶۵۶

آغاز: بسمله نغمه فروشی منقار عندلیبان بیاد رخسار گلیست؛
انجام: بیست هشتم شهر شعبان المعظم صورت اختتام پذیرفت سنه ۱۲۶۱ هجری تم
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۲۶۱ق؛ واقف: منظور الحسن، دی ۱۳۶۸؛ کاغذ: حنائی، ۲۸۱گ، ۱۵ سطر [رایانه]

● جامع السلاسل / تراجم / فارسی

jāme‘-os salāsel

بدخشانی، علی بن محمد، - ۱۰۳۷ قمری

badaxšānī, ‘alī ebn-e mohammad (- 1628)

در شرح حال و سلسله اقطاب صوفیان و پیروان شبه قاره هندوستان. جامع آثار پیشینیان مانند: «مفتاح الطالبین» شیخ محمود و «جادة العاشقین» شرف الدین خوارزمی، و «وفواید الفواد» نظام الدین اولیاء. در سه «باب»: ۱. فضیلت خلفای راشدین و ائمه هدی (دوازده امام)؛ ۲. معرفت سلسلة الذهب در سه فصل و چهار انجمن؛ ۳. گروه ایی که به سلسلة الذهب نمی‌پیوندند، با سربندهای طبقه.
آغاز: بسمله، ندانم این گل خودرو چه رنگ و بو دارد× که مرغ هر چمنی گفت و گوی او دارد. شمامه حمد معتبر و روائح ثناء معتبر که روح پرور مشتاقانست ... اما بعد می‌گوید تراب اقدام اهل الله مجدالدین علی ظهیرالدین محمد بن شیخ الله بدخشی ...
انجام: چند نوبت به سفرحجازی براه دریا باز برفتند و بشرف طواف و زیارت حرمین شریفین مشرف شدند قدم همت براه سنت استوار داشته و مالك صراط مستقیم بودند الحمد الله علی ذلك فی الاختتام للکتاب الشریف اللطیف المستغنی عن التعریف و التوصیف در عهد ... تألیف نمود نسخه بی همتا. پس کرد بجامع السلاسل موسوم×× از بهر تسلسل دل اهل ولا / بعد از اتمام سال تاریخش گفت×× مجموعه اوصاف محبان خدا. ختم الکتاب ...

[فهرستواره منزوی ۲۰۹۵/۳؛ دنا ۵۵۸/۳؛ مشترک پاکستان ۸۹۲/۱۱؛ گنج بخش ۲۱۰۲/۲]

۱. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۲۱۰۵

آغاز: برابر؛ **انجام:** و چه کس بر ایشان ظلم کرده است آن کس را نیافته اند بالفعل آن حاکم همین مقری را.
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ افتادگی: انجام؛ اهدایی: رهبری، فروردین ۱۳۷۴؛ کاغذ: نخودی، جلد: مقوا، عطف میشن قهوه‌ای، ۲۱۴گ، ۱۷ سطر، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۲۷ - ۱۳۰]

۲. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۲۱۰۵

آغاز: برابر **انجام:** چه کسی بر ایشان ظلم کرده است آن کسی را نیافته اند بالفعل آن حاکم همین مقری را.

از ابتدا تا ذکر شیخ عماد الدین فضل الله در باب دوم؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ افتادگی: انجام؛ مجدول، مصحح، پیش از کتاب در ۱۸ برگ فهرست اسامی کسانی که سلسله‌هایشان در جامع السلاسل نوشته شده به صورت دوایری با شماره صفحات آمده (برگ ۵پ-۳۳ر)، دایره وسط نشان دهنده پیر و شیخ سلسله است که دوایر کوچکتر به ترتیب سلسله بدو می‌پیوندند؛ اهدایی: رهبری، فروردین ۱۳۷۴؛ کاغذ: کشمیری نخودی، جلد: مقوا رویه کاغذی، عطف میشن قهوه‌ای، ۲۱۴گ، ۱۷ سطر، اندازه: ۱۵×۲۱سم [اهدائی رهبر: ۸ - ۱۹۳]

۳. تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه:۲۲۷-عکسی و ۴۶۸-عکسی

آغاز و انجام: برابر

نسخه اصل: گنج بخش، ش ۱۰۶۰ (گنج، ۱۱۰۲/۲)؛ خط: نستعلیق پخته، کا: شیخ فقیرالله، تا: غره محرم ۱۱۰۴ق؛ در ۲ مجلد؛ ۸۶۶ص [عکسی ف: ۲ - ۸۱]

۴. قم؛ مرکز مطالعات؛ شماره نسخه:۱۱۰۷-۱۱۱۰-عکسی

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق زیبا، کا: ملا عبدالله هندوستانی، بی‌تا؛ مجدول؛ اهدایی: محمد کلاهی، جلد: گالینگور قهوه‌ای، ۴ص (۹۰+۱۱۳+۱۱۶+۱۲۱)، ۱۷ سطر، اندازه: ۲۰×۲۸سم [ف: ۲ - ۳۲۹]

● **جامع سلیمانی** / حدیث / فارسی

jāme'-e soleymānī

حسینی عریضی، علی بن محمد، ق۱۱ قمری

hoseynī 'arīzī, 'alī ebn-e mohammad (- 17c)

کتابی است ارزشمند و منحصر به فرد که در آن احادیثی برگزیده در شرح احوال انبیا و ائمه طاهرین و اخلاق اسلامی و ... آمده است.

اصفهان؛ ابوالبرکات، رضا؛ شماره نسخه:۶۴

آغاز: داعی دوام دولت قاهره سید علی بن سید محمد الحسینی الامامی ... بعد از شرح کتاب هشت حدیث موسوم به هشت بهشت ... حدیث چند که بر غرایب حکایات و دقایق روایات مشتمل است در این رساله که موسوم است به «جامع سلیمانی» در سلک تقریر و نظم تحریر در آورده است

خط: نستعلیق زیبا، بی‌کا، تا: در عصر مؤلف؛ مهر: «لا اله الا الله الملک الحق المبین سید علی الحسینی» (بیضی)؛ جلد: مقوایی، ۲۱گ، ۱۲ سطر [سه کتابخانه اصفهان: ف: - ۶۷]

● **جامع سلیمانی** / فقه / فارسی

jāme'-e soleymānī

موسوی رضوی، علی بن محمد، ق۱۱ قمری

mūsavī razavī, 'alī ebn-e mohammad (- 17c)

اهدا به: شاه سلیمان صفوی (۱۰۷۷-۱۱۰۵ق)

رساله‌ای شبه‌فتوایی در احکام واجب و مستحب، مانند «جامع عباسی» شیخ بهاء الدین عاملی، در یک «مقدمه» دارای شش «فصل» در اصول دین و دوازده «مقصد» دارای «مناهج» مشتمل بر ابواب در فروع فقهی و یک «خاتمه» در تواریخ حضرات معصومین علیهم السلام. گاهی بیت شعری مناسب مسائل نیز آورده می‌شود.

آغاز: بسمله. لالی حمد بیحد و ثنای بیعد سزاوار نثار بارگاه پادشاهیست جلت کبریائه که سلیمان عقل را جامع فضایل قدسیه و فواضل ملکوتیه عالم لاهوت فرموده زمام سلسله ایجاد ساکنان عالم لاهوت و ناسوت را در کف اقتدار و قبضه اختیارش گذاشته ...

انجام: و صلی الله علی محمد و آله اجمعین اللهم ارزقنی طلعته البهجة برحمتک یا ارحم الراحمین.

[دنا ۵۵۸/۳؛ الذریعه ۵۹:۵؛ فهرستواره منزوی ۲۴۲/۹]

۱. کاشان؛ فرهنگ و ارشاد؛ شماره نسخه:۵۰

آغاز: برابر؛ **انجام:** و آنچه دربیان احوال سید مختار وبتول عذرا فاطمه زهرا و ائمه اطهار از روز ولادت و ماه ولادت و سال آن و روز وفات

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ افتادگی: انجام؛ جلد: تیماج مشکی، ۲۵۴گ، اندازه: ۱۳/۵×۲۰سم [ف: - ۵۹]

۲. تهران؛ شورا؛ شماره نسخه:۴۶۷۹

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا: قاسم خوانساری، تا: قرن ۱۲؛ دارای سرلوح، مجدول؛ تملک: «... حسینی»، «حاج سید نصرالله تقوی»، یادداشت تاریخ فروش نسخه به مرحوم تقوی به امضای «محمود کتابفروش» به تاریخ ۱۳۳۴ق؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: تیماج قهوه‌ای، ۲۴۰گ، ۱۵ سطر (۹×۱۸)؛ اندازه: ۱۷×۲۸ [ف: ۱۳ - ۶۱]

← جامع شاهی ⟨ الجامع الشاهی (ترجمه)
← جامع شاهی ⟨ الجامع الشاهی

● **الجامع الشاهی** / هیئت / عربی

al-jāmi'-uš šāhī

سجزی، احمد بن محمد، ۳۳۰ - ۴۱۵ قمری

sejzī, ahmad ebn-e mohammad (942 - 1025)

کتابی است در هیئت و نجوم و تحاویل سنین و موالید و اختیارات و نظائر آن در شش، و در بعضی نسخه‌ها هفت، «نوع». و غیر از جامع شاهی مشهور است که در پانزده رساله و از تألیفات هموست [یک نسخه ازآن که فقط سیزده رساله را دارد

به شماره ۶۲۵۰ عمومی درکتابخانه آستان قدس موجود است و نسخه کامل آن را چارلز ریو در ذیل فهرست نسخ عربی موزه بریتانیا معرفی کرده است (ص ۵۲۸)]. در مورد انتساب این کتاب به سجزی آنچه اجمالاً باید گفت این است که آخرین سالی که عصر سجزی را فی الجمله تعیین می‌کند سال ۳۸۰ هجری [تعلیقات چهار مقاله نظامی از مرحوم علامه قزوینی، ص ۲۵۹، تهران ۱۳۳۳ گاهنامه ۱۳۱۱ (ص ۱۸۹) ۳۸۳ را نیز ذکر کرده است] است که در این وقت خود مرد معمری بوده است ولی در نسخه ما [آستان قدس ش ۱۲۰۰۶] صحبت از سنواتی می‌شود که با مدت حیات و عصر وی (قرن چهارم هجری) ابداً و مطلقاً مطابقت ندارد [از جمله یک جا سنوات یزدگردی را می‌برد تا سال ۴۴۸ که مطابقت دارد با حدود سنه ۴۷۰ هجری و در ورق آخر حتی از رمضان سنه ۴۸۴ یاد می‌کند] و همین مطلب به‌خصوص موجب می‌شود که مؤلف آن را به صورت و از روی یقین کس دیگری غیر از سجزی بدانیم و مطلب باید هم چنین باشد چه علاوه بر آن باید گفت دلیلی ندارد که سجزی دو کتاب از تألیفات خویش را - که اتفاقاً موضوع آنها هم یکی است - مسمی به یک اسم کرده و نام هر دو را جامع شاهی گذاشته باشد. نام کتاب نیز اصلی و از طرف مؤلف نیست و ظاهراً مستفاد از این عبارت او در فصل الخطاب است که بدون ذکر نام مخدوم خود می‌گوید: «فانی لما رأیت خصال الفضل متفرقه فی افاضل الناس وفیه مجتمعة و علمت ان میله الی العلوم ... صادقة خالصة ... اردت ان اؤلف لخزانته ... کتابا جامعا فی اصول التنجیم و فروعه ...» و همین عبارت یعنی «تألیف کتاب جامعی در تنجیم برای خانه پادشاه» ظاهراً موجب شده که آن را ابتدا به‌خطا جامع شاهی و سپس به علت اشتراک آن با کتاب سجزی در موضوع از تألیفات او تصور کنند. با این همه، این کتاب دارای ارزش به‌خصوصی است و علاوه بر فوائد نجومی که موضوع خاص آن است مشحون از فوائد و مطالب و نکات مختلف تاریخی‌ای نیز هست که در کمتر کتابی وجود دارد و مؤلف آن همه را در آخر کتاب ذیل عنوان «ذکر تاریخ الحوادث للاعتبارات سنة شهب (= ۳۰۷) الهجرة النبی صلی الله علیه وآله» آورده است [از جمله وقایعی که نگارنده فقط در این کتاب بدان برخورده واقعه مربوط به سال ۳۴۸ هجری است که گوید یازده روز مانده به آخر ربیع الاول، سوق الثلثا (نام بازاری در بغداد) دستخوش حریق گردید. ذکر نام این بازار در کتبی چون دیوان خاقانی (در قصیده مسیحائیه) و معجم البلدان یاقوت و الفرج بعدالشدة قاضی تنوخی فی الجمله دلیل بر آن است که این بازار از دیرباز اشتهار و معروفیت فراوانی بوده است. (غلامعلی عرفانیان)

این کتاب در شش «نوع» است: ۱. فی قسمی علم هیئة الافلاک و تقدمة المعرفة بالکاینات؛ ۲. المواليد؛ ۳. معرفة تحویل سنی الموالید و علة تصحیحه؛ ۴. الاستدلال بمبادی امور الاختیار (فی ابواب)؛ ۵. (فی اختصار الالوف لابی معشر و کتاب محمد بن عبدالله بن عمر البازیار) فی الدلائل الکلیة العامیة و الاستدلال بکلیات امور العالم فی مبادی الادوار و القرانات و تحاویل السنینی و ایامها. در اینجا زیر عنوان «ذکر تاریخ الحوادث» مطالب سودمندی آمده است؛ [۶.] فی المسائل و هو آخر الکتاب علی اثنی عشر باب.

آغاز: بسمله، و به نستعین حمد، صلاة ... الطاهرین. النوع الاول من الجامع الشاهی عمله ابو سعید احمد بن محمد بن عبدالجلیل السجزی رحمه الله و بعد فانی لما رایت خصال الفضل متفرقا فی افاضل الناس و فیه مجتمعة و علمت ان میله الی العلوم و الاداب و رغبته فی اقسامها و محبته لاهلها صادقا خالصا بحیث یحیی به العلم و یبقی معه الذکر اردت ان اولف لخزانته ... کتابا جامعا فی اصول علم التنجیم و فروعه یشتمل علی النوعین الشریفین الذین هما علم الهیئة و ترکیب الافلاک و علم القضاء و الاحکام و تقدمة المعرفة بالکاینات فان اصدره باسمه ... و الذی یشتمل علیه الکتاب اولا فی الاصول التی علیها معول المنجم باقسامها الطبیعیةثم من بعدها للاصول و القوانین المدخلیة ثم من بعدها احوال الکواکب و الابراج و البیوت و اوضاعها و اشکالها و مقادیر ابعادها و اجرامها و حرکاتها و اوضاعات احوالها الی جرم الارض و مساحة الارض و اقالیمها ثم من بعد ذلک دلایل الکواکب فی انفسها و خواصها الکلیة عموما فی الموالید خصوصا ثم من بعد ذلک دلایل السهام و دلائل الکواکب فی تحاویل سنی الموالید و شهورها و ایامها و دلائلها ذلک دلایل الکواکب العامیة الکلیظ التی تظهر فی العالم من جهة تحاویل سنی العالم و القرانات و الانتها آت و ادوار العالم و هذا حین ابتدای بالکتاب.

انجام: و طبیعة ذلک السعد و انه قد بلغنا من کتابنا همنا و وقتناما وعدناه من عرض صناعة التنجیم، فلنختم الان القول فیه و الحمد الله رب العالمین.

[الذریعة ۵۹/۵؛ سزگین ۱۷۸/۷؛ معجم المؤلفین ۱۱۵/۲؛ ایضاح المکنون ۳۵۲/۱ و ۳۵۴؛ کشف الظنون ۱۷/۱؛ اعیان الشیعة ۱۲۲/۳؛ ریحانة الأدب ۱۲۸/۷؛ تاریخ علم الفلک فی العراق ۵۴؛ فهرست نسخه‌های فارسی ۱۵۶؛ دنا ۵۵۸/۳ (۱۶ نسخه)]

شرح و حواشی:

۱- جامع شاهی (ترجمه)

۳. تهران؛ فرهاد معتمد؛ شماره نسخه:۱۱

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۸ یا ۹؛ تملک: محمد طاهر بن زین العابدین منجم یزدی؛ کاغذ: سمرقندی، جلد: تیماج سرخ، ۳۰ سطر (۱۳×۲۱)، اندازه: ۱۷×۲۶سم [نشریه: ۳ - ۱۶۹]

۴. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۳۶۲۱

تا پایان نوع ششم را دارد؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۰؛ کاغذ: ترمه، جلد: میشن تریاکی، ۲۳۸گ، ۲۱ سطر، اندازه: ۲۰×۲۵/۷سم

[ف: ۱ – ۱۴۳]

۵. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۳۷۹۶/۲

آغاز: النوع السابع من الجامع الشاهی نرید أن نتکلم فی هذا النوع و هو آخر الکتاب علی المسائل انه تمام غرضنا فی هذا الکتاب و هذا النوع یشتمل علی اثنی عشر بابا؛ **انجام:** برابر

از نوع هفتم آغاز و تا پایان کتاب؛ خط: نستعلیق، کا: شهاب الدین علی حسنی حسینی طباطبایی شولستانی، تا: جمادی الثانی ۱۰۲۳ق، جا: اصفهان؛ مصحح، محشی، مقابله شده با نشان «بلغ»؛ تملک: عماد الدین محمد به سال ۱۰۸۷ق با مهر «عمادالدین محمد» (بیضی)؛ کاغذ: شرقی، جلد: مقوایی با روکش کاغذ سبز، ۸۰گ(۴۴–۱۲۳)،۱۷سطر(۱۲×۱۹/۵)،اندازه:۸×۱۴سم[ف:۳۴–۸۴۱]

۶. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۲۰۰۶

آغاز: برابر؛ **انجام:** تم النوع السادس من الجامع الشاهی بحمدالله و منه و حسبنا الله ونعم الوکیل والحمدلله رب العالمین

خط: نستعلیق شکسته، کا: امیر بن علی بن حسن بن تاج الدین طبسی، تا: صفر ۱۰۵۴ق؛ کاغذ: حنایی آهار مهره، ۲۲۹گ، ۲۱ سطر، اندازه: ۱۹×۲۵سم [ف: ۱۰ – ۳۹]

۷. شیراز؛ علامه طباطبائی؛ شماره نسخه:۵۴۷

تا اوائل باب ۱۲ از نوع ۷. در فهرست مؤلف ناشناخته مانده است؛ خط: نستعلیق، بی کا، تا: قرن ۱۱؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ ۲۱۱گ، اندازه: ۱۷/۵×۲۵/۵سم [نسخه پژوهی: ۲ – ۱۳۸]

۸. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۳۳۷۸

خط: نستعلیق، بی کا، تا: قرن ۱۱؛ کاغذ: ترمه، جلد: میشن آلبالویی، ۱۹۸گ، ۲۲ سطر، اندازه: ۱۸/۱×۲۴/۲سم [ف: ۱ – ۱۴۳]

۹. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۵۰۳۶

آغاز: برابر؛ **انجام:** و وقت وفاته ارتفاع الشمس ل مشرقی

خط: نسخ، بی کا، تا: قرن ۱۱؛ جلد: تیماج مشکی، ۲۷۱گ، ۲۵ سطر، اندازه: ۱۸×۳۰سم [ف: ۱۳ – ۲۳۳]

۱۰. تهران؛ شورا؛ شماره نسخه:۶۴۵۹

خط: نسخ، بی کا، تا: قرن ۱۱؛ مجدول، مصحح، با یادداشت مقابله بلاغی از عبدالحی؛ تملکی با مهر مربع که کتاب را در صفر ۱۱۹۱ق از ابن ملا حسنعلی عاملی خریده؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۳۸۷گ، ۱۹ سطر، اندازه: ۱۸/۵×۲۵سم [ف: ۲۰ – ۳۹]

۱۱. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۲۱۱۷

آغاز: بسمله، النوع السابع من الجامع الشاهی نرید ان نتکام فی هذاالنوع و هو آخر الکتاب علی المسائل اذ به تمام غرضنا فی هذا الکتاب؛ **انجام:** برابر

جزء هفتم و به تعبیر مؤلف نوع هفتم آن است که آخرین بخش کتاب محسوب می‌شود؛ خط: نسخ، کا: محمد شفیع ابن محمد زمان تبریزی، تا: قرن ۱۲؛ کاغذ: نخودی آهار مهره، جلد: تیماج، ۷۵گ، ۲۰ سطر، اندازه: ۱۶×۲۳/۵سم [ف: ۱۰ – ۴۱]

۱۲. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۶۳۵۰

آغاز: بسمله الحمدالله ری العالمین؛ **انجام:** فی صدر درجات الفلک بحق الحسین و اخیه

خط: نسخ، کا: محمد محسن بن محمد حسین، تا: قرن ۱۳؛ کاغذ: سفید فرنگی و آهار مهره، جلد: تیماج، ۱۵۶گ، ۲۰ سطر (۹×۱۵/۷)، اندازه: ۱۴/۳×۲۲سم [ف: ۸ – ۱۱۹]

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۲۰۱۳–ف

نسخه اصل: همان نسخه بالا [فیلمها ف: ۱ – ۳۱۳]

۱۳. مشهد؛ الهیات؛ شماره نسخه:۲۲۵۴۳

آغاز: بسمله الجامع الشاهی، یرید ان یتکلم فی هذا النوع و هو آخر الکتاب علی المسائل اذبه تمام غرضنا فی هذا الکتاب و هذا النوع یشتمل علی اثنی عشر بابا. الباب الاول فی دلائل برج الطالع و ما یتضمن من فنون المسائل یجب علی الناظر فی علم النجوم ان یقف قبل کل شیيء علی ضمیر المسائل

این نسخه گویا شامل فصلی از آن است [احتمالاً نوع ششم] که در ۱۲ باب می‌باشد ۱– دلائل برج طالع ... ۱۲– در دلائل برج ۱۲؛ خط: نسخ و نستعلیق، بی کا، تا: ۱۲۲۳ق؛ کاغذ اصفهانی عنوان قرمز؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۶۵گ، ۱۴–۱۷ سطر (۸×۱۵/۵)، اندازه: ۱۴×۲۰سم [ف: ۳ – ۷۳۵]

۱۴. مشهد؛ مدیر شانه چی؛ شماره نسخه:۲۲

بخشی است از این کتاب؛ خط: نسخ و شکسته نستعلیق خوش، بی کا، تا: ۱۲۲۳ق؛ قطع: خشتی [نشریه: ۵ – ۵۹۳]

۱۵. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۶۶۱–ف

نسخه اصل: مجلس؛ بی کا، تا: ۱۲۳۵ق، جا: تهران؛ درص ع آمده «ترجمه کتاب بطلیموس در عهد خلفای عباسی ترجمه شده» و در پایان آمده «جامع شاهی» [فیلمها ف: ۱ – ۳۱۳]

۱۶. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۶۲۷۶

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، بی کا، بی تا؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج مشکی، ۳۵۶گ، ۱۸ سطر (۱۰×۱۷)، اندازه: ۱۶×۲۵سم [ف: ۱۶ – ۲۳۳]

۱۷. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۳۴۵۵/۵

خط: نسخ، بی کا، بی تا؛ کاغذ: ترمه، جلد: میشن یشمی، ۱۴ سطر، اندازه: ۱۲×۲۰سم [ف: ۶ – ۴۲۹]

● الجامع الشاهی (ترجمه) / هیئت / فارسی

al-jāmi'-uš šāhī (t.)

یزدی، ابوالقاسم بن احمد، ق۱۳ قمری

yazdī, ab-ol-qāsem ebn-e ahmad (- 19c)

وابسته به: الجامع الشاهی؛ سجزی، احمد بن محمد (۳۳۰–۴۱۵)

به دستور: شاهزاده محمد ولی میرزا

ترجمه‌ای است از کتاب «الجامع الشاهی» احمد بن محمد بن عبدالجلیل سجزی. نسخه موجود ۱۱ جزء را دارا می‌باشد و به نام و آغاز آنها اشاره می‌شود: ۱. مدخل نجوم، آغاز: «الحمدلله رب العالمین ... اما بعد چون که خداوند جل جلاله و عظم فعاله مقدر نمود از برای امیر سید و ملک عادل ابوجعفر احمد بن محمد ...

شروع نمودم در فن خودم که اکثر روزگار خودم را صرف آن نموده بودم به بیرون آوردن کتاب جامعی که مشتمل باشد ...»؛ ۲. تحصیل قانونی چند از برای استنباط احکام نجومی، آغاز: «گفته است احمد بن محمد بن عبدالجلیل سجزی که اراده داریم که ذکر نماییم شماره قوانینی را که به کار می‌فرماید آنها را منجم در استنباط احکام نجومی ...»؛ ۳. منتخب موالید ابومشعر، آغاز: «گفته است احمد بن محمد ... چون که من نظر نمودم در کتاب تحویل سال‌های موالید از کتاب‌های ابومشعر و یافتم آن را مملو از تطویل و اطناب ...»؛ ۴. جوامع و قواعد کلیه تحویل سال‌های موالید، آغاز: «الحمدلله رب العالمین ... به درستی و تحقیق که آنچه ظاهر شد از فضل امیر و سید فاضل و ملك عادل ابوجعفر احمد بن محمد مولای امیرالمومنین و از تفوق او در علوم و شدت حرمتش ...»؛ ۵. کتاب مزاجات، آغاز: «گفته است احمد بن محمد ... اینکه من چو ن نظر نمودم به سوی حرکات کواکب و مواضیع آنها از فلکهای ایشان ...»؛ ۶. کتاب اسعار، آغاز: «گفته است احمد بن محمد ... که اراده داریم از سر گیریم رساله را در معنی آن چنانی که مشتمل باشد بر حال اسعار ...»؛ ۷. کتاب اختیارات، آغاز: «گفت است احمد بن محمد ... که معرفت دلالات اشیاء علویه بر اشیا جزئیه فاسده هالکه ...»؛ ۸. منتخب کتاب الوف، آغاز: «الحمدلله خالق الاشیا و مبدعها ... اما بعد پس بدرستی که خداوند تبارك و تعالی شرف بخشیده است علم و اهلش را پس فرموده ...»؛ ۹. کتاب معانی در احکام نجوم، آغاز: «الحمدلله رب العالمین ... و بعد پس بدرستی که من چون فارغ گشتم از کتابهای سه گانه که مدخل باشد و کتاب تحصیل قوانین و کتاب دلایل شروع نمودم به کتابی که نام گذاردم ان را به کتاب معانی ...»؛ ۱۰. کتاب الدلائل، آغاز: «گفته است احمد بن محمد ... بدرستی که من چون که نظر نمودم در کتابهای پیششینیان در صناعت احکام نجوم و فکر نمودم ...»؛ ۱۱. کتاب معرفت فتح الباب، آغاز: «بدانکه قمر هرگاه بگردد یا شمس دقیقه به دقیقه که عبارت از اجتماع باشد آن تاسیسی است ...». مترجم کتاب را از روی نسخه‌ای فرسوده ترجمه نموده و در برخی از موارد که ناخوانا بوده به صورت سفید رها ساخته و در حاشیه به این مطلب اشاره نموده است.

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۳۹۴۲

آغاز: حمدا لمن جعل غی السماء بروجا و زینها بمصابیح و جعلها علامات و بالنجم هم یهتدون ... و بعد چون همگی همت والا نهمت شمس فلك رفعت و بدر سماء سلطنت.؛ **انجام:** و بعد آن رسم می‌شود جدولی به جهت معرفت صورتهای درجات فلك و آنکه چه صورت طلوع می‌کند ... برای اهل بابل و فرس و عرب زیرا که به آن تمام می‌شود ...

خط: نسخ و نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۲۴۵ق؛ محشی با نشان ۱۲ از مترجم و یک مورد با نشان محمدولی که احتمال دارد از شاهزاده محمدولی میرزا باشد، مصحح؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج سبز، ۲۸۱ص،۱۴سطر(۸/۵×۱۳/۵)،اندازه:۱۴/۵×۲۰/۵سم [ف: ۳۵- ۳۷۳]

● الجامع الشاهی (ترجمه) / هیئت / فارسی

al-jāmi‘-uš šāhī (t.)

وابسته به: الجامع الشاهی؛ سجزی، احمد بن محمد (۳۳۰-۴۱۵)

● جامع شاهی (ترجمه) / هیئت / فارسی

jāme‘-e šāhī (t.)

وابسته به: الجامع الشاهی؛ سجزی، احمد بن محمد (۳۳۰-۴۱۵)

ظاهرا غیر همانند:

۱. تهران؛ شورا؛ شماره نسخه:۳۶۱-فیروز

آغاز: مقاله پنجم از کتاب جامع شاهی. بسمله. چون مراد ما در این کتاب حاصل کردن نوعهای دلیل گرفتن به شخصهای علوی بر شخصهای سفلی ... و قصد ما در این کتاب اختصار کردن هزار ها بود و اختصار کردن قرانها بود و تحویل سالها، چاره نبود در این نوع ما را از آن چه کتاب الوف بود ابومعشر را دستور و اصل سازیم و کتاب محمد بن عبدالله بن عمرا لبازیار و شرح آن را فصلها بسیار آوریم ... تا از این معنی تقدیم دلیلها کلی را کردیم در ابتداء دورها و قرانها و ز پس او بگوئیم دلیل تحویل سالها و روزها. و این است کتاب الوف. پیدا کردن قسمت اقلیمها و اختلاف احوال آن

ترجمه جامع شاهی است به فارسی و کهن می‌نماید و قدر مسلم آن است که ترجمه پیش از سال ۷۷۷ (تاریخ کتابت نسخه حاضر) انجام یافته است و شیوه نثر کتاب نیز کهن است؛ خط: نسخ و نستعلیق، بی‌کا، تا: ۷۷۷ق؛ کاغذ: اصفهانی نازك، جلد: تیماج قرمز، ۷۴ص، ۲۵ سطر، اندازه: ۲۵×۳۷سم [ف: ۲۱ - ۴۴]

۲. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۰۶۲۹

ترجمه فارسی مشتمل بر پنج مقاله مشتمل بر ابواب می‌باشد و این نسخه دارای مقالت سوم و چهارم و پنجم است؛ خط: نستعلیق، کا: علی شاه اسکندری، تا: ۱۱ رجب ۸۱۵ق؛ تملك: اسد بن بهرام المستوی به تاریخ ۸۲۱؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۱۵۱گ، ۱۷ سطر، اندازه: ۱۳×۱۹/۵سم [ف: ۲۷ - ۹۳]

۳. تهران؛ شورا؛ شماره نسخه:۶۴۶۹/۷

آغاز: این مختصری است در احکام تحویل سال عالم باب اول در مقدمه بدانکه هر وقت که طالع سال برجی ثابت بود همه سال بر او حکم باید کردن و اگر ذو جسدین بود یک نیمه که چون شمس به اول میزان رسد دیگر باره طالع بر باید گرفتن

بخشی از کتاب در احکام تحویل سال است در هفت باب، اصل متن منسوب به سجزی است و ترجمه نامعلوم است؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۸۵۴ق؛ جلد: مقوایی با روکش ابر و باد، ۶گ (۵۱پ-

۵۶پ)، اندازه: ۱۴/۵×۲۴/۵سم [ف: ۲۰ – ۴۷]

۴. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۴۸۴

آغاز: مقالت سیم از کتاب جامع شاهی. بسمله چون بزرگترین حالها که در عالم کون و فساد واقع میشود در جایهائی دیگر میباشد که آفتاب برو حرکت میکند و در هر دوری از دورها بامر خالق بیچون حوادث بزرگ از آن پیدا میگردد؛ **انجام:** از طالعهاء مردمان و دلیل کننده بر دیگر جانوران و نباتها. و الله اعلم بالصواب.

دارای مقاله ۳ و ۴ و ۵ کتاب می‌باشد. (طالع کتاب و اثر ستارگان در او – اختیار کارها – گفتاری از ابو معشر بلخی و کتاب محمد بن عمر البازیار)؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱ ذیقعده ۹۹۶ق؛ جلد: تیماج مشکی، ۱۴۷گ (۱پ–۱۴۷پ)، ۱۹ سطر (۸×۱۶/۵)، اندازه: ۱۱×۱۹سم [ف: ۴ – ۸۷۰]

۵. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۸۶۰۹

خط:نسخ،کا:محمد مومن جرپادقانی، تا: ۱ جمادی الثانی ۱۰۷۴ق؛ تملک: محمد قاسم بن عبدالقادر که به نوشته او المدخل ابومعشر بلخی هم باید با آن باشد ولی اکنون نیست، محمد رضا بن محمد جعفر تبریزی منجم؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج قهوه‌ای، ۱۳۸گ، ۲۵ سطر (۱۰×۱۸)، اندازه: ۱۷×۲۵سم [ف: ۱۷ – ۱۷۴]

۶. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۵۸۱۶

آغاز: در مقالت اول آنچه واجب گردد از معانی مدخل از علم هیئت و تقدمة المعرفة بر سبیل درستی و شرح دراز یاد کنیم. اکنون بگوییم حالاتی که واجب کند و اسباب موالید از دلایل فلکی و طبیعی از وقف افتادن نطفه در رحم بر مذهب قدماء و متاخران آغاز کنیم ... ابوالعباس تبریزی ... گوید که چون بودن آدمی را ابتداء بود زمانی؛ **انجام:** تا آسان بود دانستن و الله اعلم بالصواب و الیه المرجع و المآب.

تا مقاله ۴ و ۵ در نسخه هست و می‌رسد به دلایل قرانات؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ تملک: محمود طبیب پسر امیر اخضر حسنی؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج تریاکی، ۲۷۰گ، ۱۹ سطر (۶×۱۴)، اندازه: ۱۱×۲۰سم [ف: ۱۶ – ۹۷]

۷. تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه:۷۹/۳

آغاز: خداوند طالع دلیل صورت مولود بود و بقای آن، و صاحب صورت دلیل آن بود.؛ **انجام:** و یدل علی حسن التربیة و السعادة و الصلاح فی جمیع اموره. تمت ...

بخشی از یکی از ترجمه‌های فارسی آن است که نویسنده نسخه در ترقیمه آن را جامع شاهی سجزی خوانده است. بی دیباچه، نخست سربندهای فصل، بی شماره، آنگاه سربندهای در خور مطلب: فصل، در احکام هیلاج و کدخدا، فصل در بیان قواطع، ... فصل، درجه طالع قاطع، فصل، اما انتقالات بر ۳ وجه بود، فصل، وفور قواطع، فصل، اما سهم السعادة، فصل، فاما اسباب قطع، فصل، درجه طالع، ... فصل، اگر قلب الاسد و ...، فصل، اما عین الثور، سپس سربندهای درخور: احکام مثلثات طالع، احکام موالید ملوک و سلاطین، احکام موالید امرا و ولات، احکام موالید سرهنگان، احکام موالید کتاب، وکلا، رؤسا، ممالیک؛ خط: نستعلیق تحریری مخلوط به شکسته، بی‌کا، تا: ۲۰ ربیع الاول ۱۲۱۷ق؛ ۲۵۴گ (۱۸۱پ–۲۳۴ر) [ف: ۱ – ۷۱]

● **جامع الشتات** / گوناگون / عربی و فارسی

jāmi‘-uš šatāt

خواجوئی، محمد اسماعیل بن حسین، – ۱۱۷۳ قمری

xājū’ī, mohammad esmā‘īl ebn-e hoseyn (- 1760)

کشکول مانند مفیدی است در مسائل و مطالب متفرقه فلسفی و کلامی و تفسیری و فقهی که بدون ترتیب خاص در آنها بحث و گفتگو شده و در بسیاری از این تحقیقات مطالبی از دیگران نقل شده و به رد و ایراد بر آن می‌پردازد. «جامع الشتات» را مؤلف ابتدا تألیف و سپس در آن تغییراتی داده و بعض مطالب و عبارات را بیش و کم نموده و نسخه دیگری نوشته است.

آغاز: بسمله ... بعد حمد الله ولیه جامع الشتات، و الصلاة علی نبیه المتحلی بأحسن السمات و علی آله الشاعرین بقاطبة الدقائق و تمام النکات ...

انجام: روی أن نبیهم لما دعا الله أن یملکم أتی بعصا یقاس بها من یملک علیهم فلم یساوها الا طالوت، و مثل ذلک فی هذه الامة درع نبیهم فی أئمتهم علیه و علیهم من الصلوات أفضلها و من التسلیمات أکملها.

چاپ: توسط انتشارات جامعه مدرسین همراه با چند اثر دیگر مؤلف چاپ شده است.

[دنا ۵۵۹/۳]

۱. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۴۹۷۳/۳

آغاز: برابر؛ **انجام:** کما أو مأنا الیه فی رسالة لنا معمولة لبیان تحقیق القول بالحدوث الدهری فلیطلب من هناک

خط: نستعلیق، کا: لطف الله کوپائی، تا: ۱۱۷۵ق؛ جلد: تیماج مشکی، ۵۹گ (۱۱۳پ–۱۷۱ر)، اندازه: ۱۳×۲۱سم [ف: ۱۳ – ۱۶۹]

۲. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۴۳۹۲

آغاز: برابر؛ **انجام:** بل هو أعظم افراده و ان کان لی فیه کلام فکیف لایصح جعل الطلاق عوضا.

خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ تملک: محمد بن صدرالدین محمد فیضی به تاریخ ۱۲۳۰ و مهر «محمد بن صدرالدین محمد الفیضی» (بیضی)؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۱۶۷گ، مختلف السطر، اندازه: ۱۲×۱۸سم [ف: ۱۱ – ۳۹۲]

۳. تهران؛ شورا؛ شماره نسخه:۱۲۰۷/۳۵

فایده در جامع الشتات؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ ۱ص (۳۵۲) [ف: ۴ جدید – ۲۵]

۴. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۵۷۲۱

خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: تیماج قرمز، ۲۶۰گ، مختلف

السطر، اندازه: ۱۵/۵×۲۲سم [ف: ۱۵ - ۱۱۹]

۵. اصفهان؛ کتابخانه‌های اصفهان؛ شماره نسخه:۳

آغاز و انجام: برابر

بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: تیماج حنایی، ۷۰ گ، ۱۸ سطر، اندازه: ۱۶×۲۴سم [فهرست روضاتی: - ۹]

۶. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۷۵۴۴

آغاز: برابر؛ **انجام:** معلم الاولین و الاخرین الف باب فتح له

خط: مختلف، بی‌کا، بی تا [الفبائی ف: - ۱۶۰]

۷. تهران؛ شورا؛ شماره نسخه:۱۹۱۶/۱۹

آغاز: نجیبک یا اخاالحقیقه بان مجرد کون الجوهر ماخوذا فی..؛ **انجام:** الی حله سبیلا و لم یا توا بشیء ... الا قلیلا امور عامله اسفار.

بخشی ازآن. فی باب الزیارة فی روایة رواه الشیخ فی التهذیب عن المفضل بن عمر الجعفی قال دخلت ...؛ خط: شکسته نستعلیق، کا: احمد بن علی محمد رشتی، بی‌تا، جا: نیم آورد اصفهان؛ اشعاری از: هادی بیک، امیدی تهرانی، محتشم و کمالی آورده و نیز ابیاتی از اسماعیل میرزا، میرزا اسماعیل و آذری و آقا سید رضا اصفهانی متخلص به فانی است؛ کاغذ: اصفهانی نازک، جلد: پارچه‌ای چیت گلدار، ۱ص (۳۰۱)، اندازه: ۱۵/۵×۲۲سم [ف: ۹ - ۵۸۳]

● جامع الشتات = سؤال و جواب / فقه / فارسی

jāme'-oš šatāt = so'āl va javāb

میرزای قمی، ابوالقاسم بن محمد حسن، ۱۱۵۱ - ۱۲۳۱ قمری

mīrzā-ye qomī, ab-ol-qāsem ebn-e mohammad hasan (1739 - 1816)

تاریخ تألیف: قرن ۱۳

سؤال و جواب‌های فقهی است که به ترتیب کتب فقهی از طهارت تا دیات به صورت «سؤال» و «جواب» تنظیم شده است و در پایان احکام متفرقات را آورده است. ظاهراً آنچه به عنوان جامع الشتات به چاپ رسیده جمع‌آوری دیگران است و این نام نیز از همان‌ها است و نسخه‌ای همانند آن دیده نشده و محتملاً پس از تنظیم به چاپ رسیده و نسخه‌های موجود اکثر قریب به اتفاق بخشی از سؤالات و پاسخ‌های اوست که در زمان‌های مختلف صادر شده و بسیاری از آنها با هم متفاوت است. آنچه هم از نسخه‌ها در زیر معرفی می‌شود همان‌ها است که در برخی فهارس با این عنوان معرفی شده و برای اشراف باید به نسخه‌هایی که در ذیل سؤال و جواب آمده مراجعه و با هم سنجید.

چاپ: مشار فارسی، ج۲، صص۱۴۹۶-۱۴۹۷؛ طهران، سنگی، ۱۲۷۷ق، رحلی؛ ۱۳۱۱ق، ۸۲۴ص

[معجم مؤلفی الشیعة ص ۳۲۲؛ الذریعة ۲۶۸/۱۴ ۵۹/۳]

شرح و حواشی:

۱- فهرست جامع الشتات؛ نجم آبادی، محمد حسین بن ابراهیم (-۱۴)

۲- جامع الشتات (ترجمه)

۱. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۴۰۷عکسی

آغاز: سؤال: زید و عمرو املاک چند را ... سؤال: زید و عمرو املاک چند نزد بکر بیع شرط کنند و بعد از انقضای زمان خیار و لزوم بیع.. جواب: اما اولا پس باید دانست؛ **انجام:** باید گفت که ازحاکم است نه آن شخص دیگر، پس معلوم شد که تصدیق حاکم و تقدیم قول او همان در حال حکم است نه اخبار از حکم.

نسخه اصل: کتابخانه شخصی مرحوم آیت الله سید حسن سید قمی. بخش کوچکی از جامع الشتات به خط میرزای قمی است؛ خط: نستعلیق، کاتب = مؤلف، تا: قرن ۱۳؛ مصحح، با خط‌خوردگی در متن، ظاهراً این نسخه مسوده مؤلف است، بدون ترتیب و تنظیم نهایی؛ ۹۲ص، ۲۳ سطر [عکسی ف: ۴ - ۲۱۲]

۲. قم؛ موقوفه میرزا ابوطالب قمی؛ شماره نسخه:۴

خط: نسخ و نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۲، قسمت‌های متعددی از آن به خط مبارک مؤلف است؛ تملک: ابوطالب حسینی قمی طاهری (داماد مؤلف)؛ ۵۰۱گ، مختلف السطر [جنگ: ۱ - ۴۹۱]

۳. مشهد؛ نواب؛ شماره نسخه:۶۰۰

آغاز: بسمله ستایش و ثنای بی منتها حضرت ذوالجلال معبود یکتایی را زیبنده و سزاست؛ **انجام:** و در ابواب تجارت و خمس و لقطه و غیر ذالک متفرقا مذکورند. و الله العالم باحکامه.

خط: نسخ و نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ محشی با نشان «منه دام ظله، منه دام ظله العالی و مجده الغالی»؛ واقف: علی مردان خان تیموری (نصرت الملک)؛ کاغذ: آهار مهره، جلد: تیماج قهوه‌ای، ۳۰۷گ، ۲۴ سطر، اندازه: ۱۵×۲۰سم [ف: - ۴۸۵]

۴. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۷۲۹۳

آغاز: بسمله، هر گاه زنی مستحاضه باستحاضه کثیره غسل کرد از برای نماز و قبل از اینکه شروع کند در نماز بار خون بیند؛ **انجام:** علی المنکر تخلیة الیه عن الملک قبل ... اذا کان له شانه واحد و حکم علیه بالیمین اذا الیمین

خط: نستعلیق تحریری، بی‌کا، تا: قرن ۱۳ [رایانه]

۵. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۵۰۱۷

آغاز: ... و وجه منع در این صورة اخیره لزوم ربو است و اما اگر بدون شرط باشد یعنی این اجازه بکمتر از اجرت المثل؛ **انجام:** دوم آنکه صحیح باشد در سه ربع چون فقراء جمع است و اقل جمع سه است ...

در لابه‌لای این نسخه، رساله‌ای در وقف از میرزای قمی آمده، این رساله نیز در پاسخ پرسش برخی از اصحاب نگاشته شده و به سال ۱۲۱۴ق در مشهد مقدس رضوی به انجام رسیده است. پرسش و پاسخ‌های این نسخه با نسخه چاپی ناهمخوانی دارد. این بخشی از کتاب دین آغاز و تا بخشی از کتاب وقف به انجام رسیده؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: آغاز و انجام؛

محشی با نشان «منه»، مصحح؛ کاغذ: فرنگی آبی، جلد: مشمع قهوه‌ای، عطف: تیماج قهوه‌ای، ۸۰گ، ۲۳ سطر (۱۰×۱۶)، اندازه: ۱۷/۵×۲۱/۵سم [ف: ۳۸ - ۵۳]

۶. شیراز؛ علامه طباطبائی؛ شماره نسخه:۳۳۶

آغاز: مقدمة فی الاجتهاد و التقلید، سوال: هر گاه شخصی تقلید مجتهدی از مجتهدین را نمود در حال حیات آن مجتهد، آیا بعد از فوت آن مجتهد جایز است بقاء بر تقلید آن یا خیر؟ جواب: اظهر این است که عدول لازم است

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ مصحح؛ تملک: شیخ عبدالوهاب آخر شوال ۱۲۵۶؛ اندازه: ۲۱×۳۰سم [نسخه پژوهی: ۲ - ۱۷۳]

۷. مشهد؛ نواب؛ شماره نسخه:۲۷۰

آغاز: بسمله ما معنی قول البهایی ره حیث اورد علی تعریفه للطهارة بانه غسل بالماء؛ **انجام:** و از محقق در شرایع ظاهر می‌شود عدم اشتراط و شهید ثانی ...

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: انجام؛ وقف طلاب مدرسه صالحیه گردیده؛ واقف: محمد صادق بن فاضل بسطامی، ربیع الثانی ۱۳۱۱ق؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۳۲۵گ، ۲۳-۳۲ سطر (۱۰×۱۷)،اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: - ۲۳۲]

۸. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۳۶۶۵۴

آغاز: بسمله. هرگاه زنی مستحاضه به استحاضه کثیره غسل کرده از برای نماز؛ **انجام:** علی ان الزوج مستقل عند هم فی ولایة الطلاق غایة الاستدلال بحیث لیس للزوجة

احکام طهارت و صلات است و از مسئله استحاضه شروع می‌شود؛ خط: نسخ، کا: حسین بن ضیاء الدین بن ملا عبدالمجید، تا: ۱۳۰۱ق؛ اهدایی: رهبری، مهر ۱۳۸۶؛ کاغذ: نخودی فرنگی آهار مهره، جلد: تیماج مشکی با عطف میشن قهوه‌ای روشن، ۷۳گ، ۲۳سطر، اندازه: ۱۵/۵×۲۰/۵سم [اهدائی رهبر: ۳ - ۱۶۸]

۹. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۳۶۶۵۲

آغاز: بسمله. حمدله. اما بعد فلما کان مسئلة الشرط فی ضمن العقد المتداولة؛ **انجام:** داخل شرط ضمن العقد می‌کنیم به همان تقریب که ذکر کردیم

از مسئله شرط ضمن العقد شروع و به مسئله تجزی در اجتهاد ختم می‌شود؛ خط: نسخ، کا: حسین بن میرزا ضیاء الدین بن ملا عبدالمجید، تا: پنج‌شنبه ۱۲ شوال ۱۳۰۱ق؛ اهدایی: رهبری، مهر ۱۳۸۶؛ کاغذ: نخودی آهار مهره فرنگی، جلد: تیماج مشکی، ۲۷۱گ، ۲۳ سطر، اندازه: ۱۵/۵×۲۰/۵سم [اهدائی رهبر: ۳ - ۱۶۹]

۱۰. مشهد؛ شیخ علی حیدر؛ شماره نسخه:۱۴۱۱

آغاز: مقدمة فی الاصول، هرگاه شخصی تقلید مجتهدی از مجتهدین را نمود؛ **انجام:** سابقا معلوم شد مستصحب است معاشرت جدیده ضرور نیست

در فهرست ناشناس؛ خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ مصحح؛ جلد: تیماج مشکی، ۲۲۰گ، ۳۵سطر، اندازه: ۲۱×۳۰/۵سم [مؤید: ۳ - ۳۳۳]

۱۱. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۵۳۰۴

آغاز: الحمدالله جامع الشتات لیوم النشور و باعث الاموال؛ **انجام:** علی سیدنا محمد و علی و سایر الانبیاء و المرسلین. الحمدالله رب العالمین

خط: نستعلیق، بی‌کا، بی تا[رایانه]

۱۲. اصفهان؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۵۳۷/۴

چندین سؤال و جواب از طهارت؛ خط: نسخ و نستعلیق، بی‌کا، تا: با تاریخ ۱۲۹۰؛ جلد: تیماج مشکی، ۳گ (۷۳ر-۷۵پ)، اندازه: ۱۵/۵×۲۰سم [ف: ۲ - ۴۱۲]

● جامع الشتات / فقه / عربی

jāmi'-uš šatāt

ابوالقاسم بن رضا، ق۱۳ قمری

ab-ol-qāsem ebn-e rezā (- 19c)

وابسته به: ریاض المسائل فی بیان (تحقیق) الاحکام بالدلائل = شرح کبیر = شرح مختصر النافع؛ طباطبائی کربلائی، علی بن محمد علی (۱۱۶۱-۱۲۳۱)

مؤلف که از وی نشانی در جایی دیده نمی‌شود این کتاب را در تحشیه و تعلیقه «ریاض المسائل» سیدعلی طباطبائی حائری نگاشته و به صورت «قوله، قوله» تنظیم کرده است. مؤلف احتمالاً همان ابوالقاسم بن محمد رضا کاشانی است که کتابش در زیر معرفی می‌شود.

کاشان؛ مدرسه سلطانی؛ شماره نسخه:۱۴۳/۱

آغاز: ولی فی هذا المقام اشکالات الاول ان اراد بقوله قده فان کون المستعمل فیه مجازا لایعرف الابصحة سلب الجمیع المعانی الحقیقیة ان توقفه علیها من جهة انها علامة له فلاوجه لقوله بعد ذلک فلو اثبت کونه مجازا؛ **انجام:** قوله فی شرح قول المصنف ومن دخول السوق اولا نفی مرسل الفقیه قال فی الوافی ... یعنی ان الذی مات ابوه لامعین له اما انتم فابلیس معینکم انهی کلامه رفع مقامه.

جزء پنجم از کتاب؛ خط: نستعلیق، کاتب = مؤلف، بی‌تا؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۵۲گ، ۲۳ سطر، اندازه: ۱۷/۵×۲۲/۵سم [ف مخ]

● جامع الشتات / گوناگون / عربی

jāmi'-uš šatāt

مشهدی، محمد بن حسن، ق۱۳ قمری

mašhadī, mohammad ebn-e hasan (- 19c)

تاریخ تألیف: ربیع الاول ۱۲۴۱ق؛

دارای یک «فاتحه» و چهار «مقاله»: الفاتحة: فیما یوجب البصیرة الکاملة، در سه فائدة؛ مقاله ۱. الشهور العربیة؛ مقاله ۲. احکام ایام الاسبوع و الشهر و فیها مقامان: ۱) فی الاول [الاسبوع]، ۲) فی ایام الشهر و تفصیل احوالها؛ مقاله ۳. حوادث السنة و الملاحم المستفادة مما رواه الشیخ الراوندی فی قصص الانبیاء عن

الصدوق باستاده الی الصادق؛ مقاله ۴. الحوادث التی تکون قبل ظهور مولانا القائم (ع) مع یتعلق بزمان الغیبة ورجعة النبی والائمة در ۴ «موقف»: ۱) العلامات الخفیة، و الخبار الواردة فیها عشرة؛ ۲) العلامات الجلیة و هی کثیرة؛ ۳) غیبة مولانا المهدی صلوات الله علیه؛ ۴) الرجعة.

تهران؛ شورا؛ شماره نسخه:۸۸۴۳/۶

آغاز: الحمدلله موجد الایام و الشهور و مجدد الاعوام و الدهور و الشکر له فی اللیل اذا دبر ... هذا مختصر منیف و موجز شریف الفته فیما یتعلق بالایام و الشهور و السنوات و التواریخ المتفرقة المهمات و کان ذلک بعد التتبع التام فی کتب السیر و الروایات؛

انجام: غمر الامور المتفرقة المهمة المفیدة التی لم یستقصها احد من الافاضل فی الکتب و الرسائل و کان اتمامه علی ید مؤلفه القاصر بتاریخ عدد حروف الغامر(۱۲۴۱) لانه کان فی شهر ربیع الاول من سنة احدی و اربعین و بعد الف و ماتین من الهجرة المقدسة المبارکة النبویة علی مهاجرها الوف السلام و اتحیة و الحمدلله اولا و آخرا و ظاهرا و باطنا

کامل؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ کاغذ: فرنگی شکری آهار مهره، جلد: روغنی، ۳۶گ (۲۷۵ر- ۳۱۰پ)، ۲۸ سطر (۱۱/۵×۲۰/۵)، اندازه: ۲۰×۳۰/۷سم [ف: ۲۹/۱ - ۱۰۹]

● **جامع الشتات** / متفرقه / عربی

jāmi'-uš šatāt

کاشانی، ابوالقاسم بن محمدرضا، - ۱۳۵۵ قمری

kāšānī, ab-ol-qāsem ebn-e mohammad-rezā (- 1936)

تاریخ تألیف: شعبان ۱۳۲۷ق

مجموعه حاشیه‌هایی است که در دوازده جلد بر کتاب‌های درسی حوزه‌های علمی آن زمان هنگام خواندن آنها نوشته است. فهرست مجلدات طبق نوشته مؤلف روی برگی در آغاز این مجموعه بدین تفصیل می‌باشد: جلد ۱. حاشیه بر جامع المقدمات؛ ۲. حاشیه شرح نظام؛ ۳. حاشیه حاشیه ملاعبدالله و شمسیه و شوراق؛ ۴. حاشیه شرح لمعه و قوانین؛ ۵. حاشیه ریاض المسائل؛ ۶. حاشیه کتاب طهارت شیخ انصاری؛ ۷. حاشیه کتاب مکاسب شیخ انصاری؛ ۸. حاشیه حجیت قطع کتاب فرائد الأصول؛ ۹. حاشیه حجیت ظن آن کتاب؛ ۱۰. حاشیه رساله برائت شیخ؛ ۱۱. حاشیه رساله استصحاب شیخ؛ ۱۲. حاشیه بحث تعادل و ترجیح.

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۷۳۴۵/۱

شامل برگ‌هایی از جلد دوم و ششم و هفتم و دهم و یازدهم و دوازدهم می‌باشد و بسیاری از مباحث ناتمام مانده و برگ‌ها سفید است؛ کاتب = مؤلف، بی‌تا؛ جلد: تیماج سبز، ۲۱۰گ (۳پ- ۲۱۲ر)، اندازه: ۲۲×۱۷/۵سم [ف: ۱۹ - ۱۴۵]

● **جامع الشتات** / متفرقه / عربی

jāmi'-uš šatāt

مارندرانی، مهدی بن هادی، ق۱۴ قمری

mārandarānī, mahdī ebn-e hādī (- 20c)

در آغاز این مجموعه کتاب «مشارق الانوار» آمده که درباره تحقیق حالات اصحاب امام حسین علیه السلام نوشته شده است، پس از آن فصلی در احوال مؤلف و فصلی در طرق روایت و شیوخ وی و نام گروهی از روات و بزرگان شیعه نگاشته شده، پس از آن متفرقاتی نامرتب از احادیث و تواریخ و انساب و پاره‌ای از مزارات مشاهیر و امامزادگان گرد آورده شده و گاهی مطالب به فارسی می‌باشد.

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۸۱۰۳

آغاز: الحمدلله رب العالمین ... انی قد رأیت فی کتب أرباب المقاتل و السیر و فی زیارتی الناحیة و الرجبیة اختلافا فی المقتولین بالطف

خط: نستعلیق، کاتب = مؤلف، بی‌تا؛ جلد: مقوایی عطف تیماج مشکی، ۳۱۴گ، اندازه: ۱۷/۵×۲۲سم [ف: ۲۱ - ۱۰۸]

● **جامع الشتات** / گوناگون / فارسی

jāmi'-uš šatāt

طواری یزدی، عباس بن محمد، ق۱۵ قمری

tavārī yazdī, 'abbās ebn-e mohammad (- 21c)

۱. یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه:۳۹۳۹

جلد اول؛ خط: نسخ، کاتب = مؤلف، بی‌تا؛ اهدایی: عباس بن محمد طواری یزدی؛ کاغذ: خطی جدید، جلد: مقوایی روکش کاغذ مشکی، ۴۶۰گ، مختلف السطر، اندازه: ۱۴×۲۰سم [ف: ۵ - ۱۸۵۵]

۲. یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه:۳۹۴۰

جلد دوم؛ خط: نسخ، کاتب = مؤلف، بی‌تا؛ اهدایی: عباس بن محمد طواری یزدی؛ کاغذ: خطی جدید، جلد: مقوایی روکش کاغذ ابری، ۲۰۰گ، اندازه: ۱۱×۱۷سم [ف: ۵ - ۱۸۵۵]

● **جامع الشتات (ترجمه)** / فقه / عربی

jāmi'-uš šatāt (t.)

وابسته به: جامع الشتات = سؤال و جواب؛ میرزای قمی، ابوالقاسم بن محمد حسن (۱۱۵۱-۱۲۳۱)

تاریخ تألیف: پنج‌شنبه ۲۶ ربیع الثانی ۱۲۶۶ق

کتاب «جامع الشتات» مشتمل بر پاسخ‌های فقهی است که از میرزای قمی پرسش شده و در یکجا گردآورده شده است. کتاب حاضر همان کتاب را تنظیم نموده و پاسخ‌هایی که فارسی بوده به عربی برگردانده و مکررات و مطالبی که نیازی به آنها

نبوده انداخته است. مترجم در آخر به کتاب خود «مجمع الفوائد» ارجاع می‌دهد. نسخه حاضر از «کتاب الاجاره» تا آخر ابواب فقهی را دارد.

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۷۴۶

آغاز: کتاب الاجارة و فیه مطالب الاول ال ب اعلم أنها من العقود اللازمة ج ب فلا تبطل بالموت؛ **انجام:** و قد مربعضها فیما ینا سبه المقام من القضاء و الحدود و الدیات و غیر ذلک ...

خط: نسخ، کا: سید حسین بن مهدی کاشانی (شاید خودش یا پدرش مؤلف کتاب باشند)، تا: ۱۲۶۶ق؛ جلد: تیماج مشکی، ۲۴۱گ، ۲۱ سطر، اندازه: ۱۸×۲۳سم [ف: ۵ - ۱۳۰]

● جامع شتات النبات و ضروب انواع المفردات من الاشجار و الاثمار و الحشایش و الثمار / گیاه‌شناسی / عربی

jāmi‘-u šatāt-in nabāt wa ḍurūb-u anwā‘-il mufradāt min-al ašjār wa-l aṯmār wa-l ḥašāyiš wa-ṯ ṯimār

ادریسی، محمد بن محمد، ۴۹۳ - ۵۶۰ قمری

edrīsī, mohammad ebn-e mohammad (1101 - 1166)

از این کتاب نسخه ناقص دیگری هم هست که مهندس دکتر احمد سوسه در «الشریف الادریسی فی الجغرافیا العربیة» چاپ ۱۹۷۴ (۴۹۹:۲) از آن یاد کرده است.

[دنا ۵۶۰/۳؛ راهنمای کتاب ۵۱۴:۱۶؛ مجله معهدالمخطوطات ۲۷۱:۵؛ الشریف الادریسی فی الجغرافیا العربیة از مهندس دکتراحمد سوسه چاپ ۱۹۷۴، ۴۱۹:۲]

تهران؛ شورا؛ شماره نسخه:۱۴۲۲/۱

خط: نستعلیق، کا: محمد بن کامل مطبب گیرانی، تا: رجب ۷۸۲ق، جا: مراغه؛ عنوان مشکی درشت؛ کاغذ: سفید، جلد: مقوایی، عطف تیماج مشکی، ۲۵ سطر، اندازه: ۱۱×۲۲سم [سنا: ف: ۲ - ۲۵۱]

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۴۱۳۶-ف

نسخه اصل: همان نسخه بالا [فیلمها ف: ۳ - ۲۰]

● جامع الشتات و قالع الشبهات / چند دانشی / عربی

jāmi‘-uš šatāt wa qāli‘-uš šubahāt

آرانی کاشانی، غلامرضا بن محمد علی، ۱۱۹۲ - ۱۲۶۵ قمری

ārānī-e kāšānī, qolām rezā ebn-e mohammad ‘alī (1778 - 1849)

تاریخ تألیف: ذیحجه ۱۲۳۳ق

فوائد و مباحث بسیاری در رشته‌های مختلف فقهی، اصولی، رجالی، حدیثی، تفسیری و ادبی که به صورت «فائده، فائده» در ضمن ۵۲ فائده تنظیم شده است. در این رساله مؤلف از دیگر کتابش به نام «جوامع الکلم و منابع الحکم» نام برده و گفته بخشی از این فوائد را در آن کتاب آورده‌ایم، فهرستی از عناوین فوائد پنجاه و دوگانه در اول کتاب پس از خطبه آمده است.

آغاز: الحمدلله الذی ابدع بصنعه الموجودات و اخترع بقدرته العلوم و الکمالات و الف ... و بعد هذه عوائد فرائد و فوائد قوائد جمعها الرهین بالمعاصی و الخطایا و الاسیر بایدی المنایا ...

انجام: انتهی کلامه فی هذا المقام والله ولی الافضال والانعام و لیکن هذا آخر ما اردنا ... انه علی عباده عواد وعلی المؤمنین منهم مزیاد و قد فرعنا من تسویده ... و الیه المرجع و التعویل فی کل باب فانه الموفق لکل سداد و صواب.تم

آران کاشان؛ محمد هلال؛ شماره نسخه:۴۹/۱

آغاز و انجام: برابر

کامل ؛ خط: نسخ، کاتب = مؤلف، تا: دهه دوم ذیحجه ۱۲۳۳ق؛ مصحح، محشی از مؤلف؛ نسخه در سال ۱۲۳۷ق به اولاد ذکور مؤلف وقف شده؛ مهر: مؤلف «المتوکل علی الله عبده غلامرضا» (مربع)؛ جلد: تیماج مشکی، ۳۲۶گ، ۲۳ سطر، اندازه: ۱۵/۵×۲۱/۵سم [ف مخ: - ۳۹]

قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۱۱۸۸/۱

نسخه اصل: همان نسخه بالا [ف: ۳ - ۴۷۴]

← جامع الشرایع ‹ الجامع للشرایع
← جامع الشرایع و الاحکام ‹ جامع المعارف و الاحکام

● جامع الشفاء / طب / فارسی

jāme‘-oš šefā’

در دو مقاله: ۱. پس از کلیات در مفردات است از الف تا هاء؛ ۲. صفات مرکبات در بیست باب نخستین مفرحات و بیستم اطلیه. نام کتاب از نویسنده نسخه است.

تهران؛ شورا؛ شماره نسخه:۷۷۹

در دو مقاله؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۰۸۵ق، به دستور اسد بیکا؛ افتادگی: آغاز؛ کاغذ: سفید، جلد: تیماج مشکی، ۷۲گ، ۱۶ سطر (۶/۵×۱۲)، اندازه: ۱۳×۱۸سم [سنا: ف: ۲ - ۵۸]

تهران؛ مفتاح؛ شماره نسخه:۳۳۲

همان نسخه بالا [نشریه: ۷ - ۱۲۷]

● جامع الشواهد / ادبیات / فارسی

jāme‘-oš šavāhed

اردکانی، محمد باقر بن علی رضا، ق۱۳ قمری

ārdakānī, mohammad bāqer ebn-e ‘alī rezā (- 19c)

شرح فارسی اشعاری است که در کتاب‌های عربی که تدریس آنها معمول بوده، به عنوان شاهد نقل شده است. مؤلف معاصر

صاحب «جواهر» بوده و اشعاری که در: شرح امثله، تصریف، عوامل، قطر، انموذج، هدایه، کافیه، سیوطی، مغنی، مطول و غیر اینها بوده شرح نموده است و به ترتیب اوایل اشعار مرتب نموده است.
[الذریعة ۶۱/۵؛ دنا ۵۶۰/۳]

۱. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۹۸۲۱
آغاز: بسمله، الحمد لله الذی لاتدرکه الشواهد و لاتحوید المشاهد؛ **انجام:** و انا اقل ... صلوات الله و سلامه علیهم اجمعین
بی‌کا: محمد حسین بن علی عسگر، تا: ۱۲۷۷ق؛ اهدائی: رهبری، خرداد ۱۳۷۳؛ قطع: وزیری [اهدائی ف: - ۸۶]

۲. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۲۵۲۹-۱۳/۲۰۹
آغاز: تمیس از جهت کشیدن افاطم مهلا بعض هذا التدلل ... ای فاطمه واگذار بعض این ناز و غمزه را واگر می‌باش تو که به تحقیق که عزم کرده ای ومیل کرده ای قطع از آشنایی را؛ **انجام:** لکن ازجهت آنکه ترتیبه شود بر وجوب میان روی درریختن آب بر رجل وبعد که الی الکعبین گفته شده است پس آورده شده است بغایت.
خط: شکسته نستعلیق، تحریری، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ جلد: تیماج مشکی، ۲۳۶گ، ۱۷-۳۲ سطر، اندازه: ۱۱×۱۵سم [ف: ۳ - ۱۱۲۲]

۳. اصفهان؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۶۶۰/۲
آغاز: ءأترک لیلی لیس بینی و بینها ... هو من ابیات لتوبة بن الحمیر قالها فی صاحبته لیلی الاخیلیة یعنی آیا وا می‌گذارم لیلی را
خط: نستعلیق، کا: نیسان بن محمد صادق سامانی، تا: ۱۳۱۲ق؛ جلد: تیماج مشکی، ۱۸گ (۸۵ر-۱۰۲پ)، اندازه: ۱۱/۵×۱۷/۵سم [ف: ۲ - ۵۱۱]

۴. مشهد؛ نواب؛ شماره نسخه:۶۶۷
آغاز: وقتی که مورچه آنچه جمع کرده است بخورد. شاهد در لزوم واو است و فتح نون؛ **انجام:** و المرء متعلق بکفی و جواب الشرط محذوف.
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۴؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج، ۸۳گ، ۱۴ سطر (۷/۵×۱۳/۵)، اندازه: ۱۲×۱۹سم [ف: - ۵۲۹]

۵. شیراز؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۵-ش/۵۹۴
آغاز: شار به صلة للموصول قال بن السکیت با بمعنی حین و زیدت بعدها ان تشبیها فی اللفظ بماء النافیة؛ **انجام:** و لو ان ما ابقیت منی معلق بعود تمام ما تاود عودها
قاله ابو العوام بن کعب بن زهیر بن ابی سلمی و هو الاصح مما قیل انه للحسین بن بطر او لکثیر غره من قصیدة من.
خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ کاغذ: فرنگی آبی، جلد: مقوا با تیماج مشکی، ۱۲۰گ، ۲۲ سطر (۱۱×۱۵/۵)، اندازه: ۱۵/۵×۲۱سم [ف: ۲ - ۱۸۳]

۶. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۷۰۶۷
آغاز: ... پرس توبه فرمایان چرا خود توبه کمتر میکنند الشعر حملت امرا عظیما فاصبطرت؛ **انجام:** و محبت بر سه قسم است محبت و محبت بدن
برگزیده جامع الشواهد؛ خط: شکسته نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ کاغذ: فرنگی، جلد: مقوایی روکش گالینگور قهوه‌ای، ۱۵گ، ۱۵ سطر (۹×۱۲/۵)، اندازه: ۱۴/۵×۲۰/۵سم [رایانه]

● **جامع الشواهد** / ادبیات / فارسی
jāme‘-oš šavāhed
مجتهد، عبدالحسین بن اصغر، ق۱۴ قمری
mojtahed, ‘abd-ol-hoseyn ebn-e asqar (- 20c)
وابسته به: البهجة المرضیة فی شرح الالفیة = شرح الفیة ابن مالک = شرح الخلاصة فی النحو؛ سیوطی، عبدالرحمن بن ابی بکر (۸۴۹-۹۱۱)
ترجمه و شرح شواهد و ابیات کتاب «بهجة المرضیه» تألیف جلال الدین سیوطی است.

کرمانشاه؛ جلیلی؛ شماره نسخه:۲۰۴
آغاز: بسمله. حمدله و بعد این مختصری است نافع بجهة ارباب تعلم که در حین مذاکره هرگاه بجهة تشخیص؛ **انجام:** و جایزاست که ادغام نکنیم که اغضض بگوئیم تمة الکتاب جامع الشواهد
خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ کاغذ: حنایی شکسته کاهی، جلد: تیماج یشمی، ۱۱۳گ، ۹ سطر، اندازه: ۱۲×۱۸سم [ف: - ۶۵]

● **جامع الشواهد = شرح شواهد البهجة المرضیة** / نحو / فارسی
jāme‘-oš šavāhed = š.-e šavāhed-ol bahjael marzīyya
شریف، محمد باقر
šarīf, mohammad bāqer
مشتمل بر «مقدمه» و بیست هشت «باب» و «خاتمه».
آغاز: الحمدلله الذی لاتدرکه الشواهد و لاتحویه المشاهد الذی جعل طرق فهم المعانی ...

۱. مشهد؛ شیخ علی حیدر؛ شماره نسخه:۵۳۱/۱
آغاز: برابر؛ **انجام:** عیب کننده عیبی از برای آن کتاب پس بتحقیق که آمده است شخص انصاف دهنده در زمانهای چند
نام مؤلف با توجه به آغاز نسخه در فهرست وزیری ص ۱۴۶۰ معین شد؛ خط: نسخ، کا: عبدالرزاق بن محمد حسن الجهرمی، تا: ۵ صفر ۱۲۹۸ق، جا: شیراز؛ از روی نسخه ملاعباس علی بن هادی جهرمی؛ ۲۶گ (۱ر-۲۶ر)، ۲۱ سطر، اندازه: ۱۶/۵×۲۱/۵سم [مؤید: ۲ - ۳۲]

۲. یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه:۲۸۸۱

آغاز: برابر؛ **انجام:** و حمله کننده است بطریق غلبه.
خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: انجام؛ مهر «علی اکبر شریف»، «یا امام جعفر»، «عبده حسن بن ... الطباطبائی»؛ کاغذ: ترمه اصفهانی، جلد: مقوایی با تیماج ماشی، ۲۲۱گ، ۲۸ سطر(۱۳×۲۳)، اندازه: ۲۱×۳۱سم [ف: ۴ – ۱۴۶۰]

۳. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۹۸۲۱
آغاز: برابر؛ **انجام:** و انا اقل ... صلوات الله و سلامه علیهم اجمعین
خط: نستعلیق، کا: محمد حسین بن علی عسگر، تا: ۱۲۷۷ق [رایانه]

● **جامع الشواهد** / ادبیات / فارسی

jāme'-oš šavāhed

یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه:۲۸۶۲
آغاز: عددها و بیت اول که تحریر می‌یابد؛ **انجام:** هرگز نبات نمی‌روید.
خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ اوراق مشوش در انجام چهار برگ در منطق دارد؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: مقوایی روکش کاغذ مشکی، ۸۸گ، ۱۰ سطر (۷×۱۱)، اندازه: ۱۰/۵×۱۵سم [ف: ۴ – ۱۴۵۳]

● **جامع الشواهد من السیوطی** / ادبیات / فارسی

jāme'-oš šavāhed men-as soyūtī

تهران؛ مؤسسه مطالعات اسلامی؛ شماره نسخه:۸۶/۴
آغاز: بسم ... الحمدلله رب العالمین ... اما بعد چنین گوید اقل الطلاب؛ **انجام:** یعنی عنبر و مشک را بر روی خود می‌مالی الترکیب
خط: نستعلیق بد، بی‌کا، تا: قرن ۱۴؛ کاغذ: الوان، جلد: تیماج نرم مشکی، ۹گ (۸۹پ–۹۷ر)، ۱۳ سطر (۶×۱۱/۵)، اندازه: ۱۱×۱۷سم [ف: – ۷۳]

● **جامع صادقی** / طب / فارسی

jāme'-e sādeqī

شیرازی، محمد صادق بن محمد، ق۱۳ قمری

šīrāzī, mohammad sādeq ebn-e mohammad (- 19c)

اهدا به: حسینعلی میرزا، فرمانروای فارس
تاریخ تألیف: ۱۲۳۸ق

در معالجات مخصوصه به اعضاء. مؤلف در نظر داشته آن را در ده جلد به این ترتیب انجام دهد: ۱. کلیات طب؛ ۲. تشریح؛ ۳. خواص و مزاج ادویه؛ ۴. معالجات خاصه به اعضاء؛ ۵. حمیات و بحرانات؛ ۶. امراض جلد و اورام و بثور؛ ۷. اعمال ید؛ ۸. جبر کسر؛ ۹ زینت؛ ۱۰. علاج سمومات. بعد جلد چهارم را نافع‌تر از سائر مجلدات دانسته و اتمام آن را پیش انداخته است، مشتمل بر ده «مقاله» و فصول و ابواب.

[دنا ۵۶۱/۳؛ فهرستواره منزوی ۳۳۹۲/۵]

تهران؛ شورا؛ شماره نسخه:۴۹۸
آغاز: الحمدلله الذی خلقنی فهو یهدین
جلد چهارم؛ خط: نستعلیق ریز، کاتب = مؤلف، تا: ۱۲۳۸ق؛ ۲۰۶گ، ۲۷ سطر، اندازه: ۱۹×۲۹/۵سم [ف: ۲ – ۲۹۲]

● **جامع الصحاح** / حدیث / عربی و فارسی

jāmi'-uṣ ṣiḥāḥ

مؤلف و عنوان دقیق شناخته نشد و بنا به موضوع و نوع روایات، این عنوان برای نسخه انتخاب گردید. این کتاب شامل روایاتی صحیحه و فاقد سند از کتب حدیث عامه و سنن است. موجودی نسخه از کتاب البیوع و فصول متعلق به آن تا آخر ابواب فقه و ابواب کثیره‌ای در روایات مربوط به اخلاقیات و اصول دین، فضائل پیامبر و اهل بیت و صحابه آن حضرت است. این نسخه نه جامع الاصول ابن اثیر است نه مختصری از آن. بعضی از مصادر این کتاب عبارتند از: صحاح سته، سنن نسائی، الاستیعاب ابن عبدالله، الوفاء ابن جوزی، شعب الایمان بیهقی.

مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۰۲۰۶
آغاز: رضی عنه سمعت رسول الله صلی الله علیه و سلم و هو بوادی العقیق یقول اتانی اللیلة آت من ربی فقال صل فی هذا الوادی المبارک و قل عمرة فی حجة؛ **انجام:** کان رسول الله صلی الله علیه [و آله] و سلم حامل الحسن بن علی علی عاتقه فقال رجل نعم المرکب رکبت یا غلام فقال
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ با ترجمه فارسی روایات زیر عبارات که شاید از کاتب بوده باشد، محشی؛ اهدایی: رهبری، خرداد ۱۳۷۳؛ کاغذ: نخودی آهار مهره خراسانی، جلد: تیماج قهوه‌ای، ۲۷۱گ، ۱۵سطر، اندازه: ۱۸×۲۸سم [اهدائی رهبر: ۲ اخبار۱ – ۲۴۵]

← الجامع الصحیح ⩥ صحیح مسلم

● **الجامع الصحیح = صحیح البخاری = صحیح بخاری** / حدیث / عربی

al-jāmi'-uṣ ṣaḥīḥ = ṣaḥīḥ-ul buxārī = ṣaḥīḥ-u buxārī

بخاری، محمد بن اسماعیل، ۱۹۴ – ۲۵۶ قمری

boxārī, mohammad ebn-e esmā'īl (811 - 871)

تاریخ تألیف: ۵۷۹ق

اولین کتاب از کتب سته اهل سنت و به عقیده جمهور اهل سنت افضل و اصح آن در حدیث است. بخاری، ۷۲۷۵ حدیث صحیح را از میان ۶۰۰ هزار حدیث انتخاب کرده و آن را در مدت ۱۶

سال در صد و اندی کتاب و ۱۴۵۰ باب در «الجامع الصحیح» نگاشته است. وی در تهیه آن دقت کامل نموده ولی بسیاری از اخبار خوارج را در این کتاب نقل کرده و چنان که روضات در ۱۶۰/۴ از حاکم بن بیع نیشابوری که از علماء عامه است نقل نموده، قاضی بخارا از او سؤال نمود چرا در این کتاب خود (صحیح بخاری) از خوارج نقل روایت کرده‌ای جواب داد زیرا که آنها را ثقه می‌دانم، بدین سبب قاضی او را تا زنده بود در حبس داشت. صاحب کشف الظنون راجع به این کتاب در مجلد اول کتاب خود (صص ۳۶۲-۳۷۲) بیش از ده صفحه شرح و بسط داده و شراح آن را نام برده است. گویند عنوان صحیح کتاب چنین است: «الجامع المسند الصحیح المختصر من امور رسول الله و سننه و ایامه».

چاپ: این کتاب در هندوستان و بولاق و مصر و اسلامبول و اروپا چاپ‌های متعدد شده؛ السعودی، دار المنهاج للنشر و التوزیع، تصحیح الدکتور محمد زهیر بن ناصر الناصر، المجلدات ۴، الطبعة الثانیة، ۱۴۳۰ق

[دنا ۵۶۱/۳ (۷۶ نسخه)؛ معجم المطبوعات العربیة ۵۳۵/۱؛ اوقاف بغداد ۳۷؛ بروکلمان ۱۵۸/۱؛ کشف الظنون ۵۴۱/۱ «الجامع الصحیح»؛ دلیل مؤلفات الحدیث الشریف المطبوعة: ۲۶۴/۱؛ الفهرس الشامل للتراث العربی الاسلامی المخطوط، الحدیث النبوی الشریف و علومه: ۴۹۳/۱-۵۷۳؛ فهرس المخطوطات المصورة (معهد المخطوطات العربیة)، الحدیث و علومه: ۲۳۵/۱-۲۹۰؛ موسوعة المصادر و المراجع: ۳۱۸-۳۲۰؛ الاوقاف العامة موصل ۲۰/۲ و ۲۱/۲ و۱۵۶/۲ و ۳۶/۴ و ۳۸/۴ و ۳۹/۴]

برخی شروح و حواشی:

۱- شواهد التوضیح و التصحیح لمشکلات الجامع الصحیح؛ ابن مالك، محمد بن عبدالله (۶۰۰-۶۷۲)
۲- جمع النهایة فی بدء الخیر و غایة الغایة = مختصر ابن ابی جمرة؛ ابن ابی جمرة، عبدالله بن سعد (-۶۷۵)
۳- الکواکب الدراری فی شرح الجامع الصحیح للبخاری؛ کرمانی، محمد بن یوسف (۷۱۷-۷۸۶)
۴- التنقیح لالفاظ الجامع الصحیح؛ زرکشی، محمد بن بهادر (۷۴۵-۷۹۴)
۵- فتح الباری فی شرح صحیح البخاری؛ ابن حجر عسقلانی، احمد بن علی (۷۳۳-۸۵۲)
۶- هدی الساری لمقدمة فتح الباری = فتح الباری؛ ابن حجر عسقلانی، احمد بن علی (۷۳۳-۸۵۲)
۷- ارشاد الساری لشرح صحیح البخاری؛ قسطلانی، احمد بن محمد (۸۵۱-۹۲۳)
۸- تعلیقات القاری علی ثلاثیات البخاری؛ قاری هروی، علی بن سلطان محمد (-۱۰۱۴)
۹- تیسیر القاری فی شرح صحیح البخاری = شرح جامع الصحیح؛ دهلوی، نورالحق بن عبدالحق (-۱۰۷۳)
۱۰- اضائة الدراری فی شرح صحیح البخاری؛ منینی، احمد بن علی (۱۰۸۹-۱۱۷۲)
۱۱- صحیح بخاری (ترجمه و شرح)؛ عبدالحی بن ابوالخیر
۱۲- فهرست کتب فتح الباری بشرح صحیح البخاری
۱۳- خیر جاری شرح صحیح بخاری
۱۴- شرح الصحیح البخاری (۳عنوان)
۱۵- فهرست فتح الباری فی شرح صحیح البخاری
۱۶- صحیح البخاری و مسلم (منتخب)؛ مقدسی، عبدالغنی بن علی

۱. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه:۱۷۳۹

آغاز: بسمله باب کیف کان بدء الوحی الی رسول الله صلی الله علیه و سلم الخ؛

جزء سوم (از هجرت پیغمبر تا دعاء رفع وباء) است؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۶؛ در حاشیه آخرین صفحه آن چندین اجازه روایتی که یکی از آنها در سنه ۶۴۹ و دیگری در سال ۶۵۱ نوشته شده، کتابت نسخه ظاهراً در اوایل قرن ششم گردیده است؛ واقف: سپهسالار؛ کاغذ: دولت آبادی، جلد: تیماج، ۲۳۴ص، ۲۱ سطر، اندازه: ۱۹×۲۷/۵سم [ف: ۱ - ۲۷۲]

۲. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۷۶۵۴

چند برگی از آغاز کتاب است؛ خط: نسخ معرب، بی‌کا، تا: قرن ۶ (ظاهراً)؛ مصحح؛ جلد: تیماج قرمز، ۵۴گ، ۱۳ سطر، اندازه: ۱۷×۲۵/۵سم [ف: ۲۰ - ۵۲]

۳. تهران؛ شورا؛ شماره نسخه:۶۷۰ ط

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۷ [مختصر ف: ۲۲۱]

۴. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۵۵۱۳

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۷؛ در ماه رجب ۱۱۵۰ تکمیل شده؛ تملك: جعفر بن خضر که کتاب را میرزا محمد جعفر نواب به وی تملیك کرده؛ جلد: تیماج قرمز، ۴۱۲گ، ۳۱ سطر، اندازه: ۲۰×۲۸/۵سم [ف: ۱۴ - ۲۸۶]

۵. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۸۱۵۳

جزو ۲ از ۸ جزو از صلاة الکسوف تا باب الصدقة قبل العید؛ خط: نسخ معرب، بی‌کا، تا: قرن ۷؛ ناصرالدین مدرس لاذقی احمدی قادری آن را خوانده؛ کاغذ: سمرقندی، جلد: مقوا عطف تیماج تریاکی،۷۳گ،۱۵سطر (۱۲×۱۸)، اندازه: ۱۷×۲۴سم [ف: ۱۷ - ۴۴]

۶. تهران؛ شورا؛ شماره نسخه:۵۶۳/۲

از آغاز باب الهبه المقبوضة؛ خط: نسخ معرب، بی‌کا، تا: قرن ۷؛ با خط یوسف بن حسین بن محسن قادری حنبلی؛ کاغذ: سفید، جلد: تیماج ترکی، ۲۳۵گ، اندازه متن: ۱۵×۲۲، اندازه: ۳×۱۲۱سم [سنا: ف: ۱ - ۳۵۴]

۷. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۰۳۱۴

از باب مناقب عمار تا غزوة الفتح؛ خط: نسخ معرب، بی‌کا، تا: قرن ۷؛ افتادگی: انجام؛ تملك: عبدالوهاب الدرقزینی بغدادی به تاریخ اواخر رمضان ۱۲۴۷، ملا رجب بن مصطفی مؤذن به تاریخ ۱۲۵۵، تملکی بدون نام با مهر «عبده الراجی عباس» (بیضی)؛ جلد:

تیماج قرمز، ۱۳۹گ، ۱۵ سطر، اندازه: ۱۸×۲۶سم [ف: ۲۶ - ۲۵۰]

۸. تهران؛ شورا؛ شماره نسخه:۶۷۰-طباطبائی

آغاز: النبی صلی الله علیه و سلم من حلف علی یمین یقتطع بها مال امرء؛ **انجام:** فادرکت اصحابی قبل ان یاتوا النبی صلی الله علیه و آله فبشرته

جزء دوم و از کتاب المساقاة تا پایان کتاب المغازی. در نسخه، پایان کتاب المغازی اتمام جزء دوم حساب شده ولی در چاپ اخیر انتشارات دار ابن کثیر همان بخش، آغاز جزء چهارم به حساب آمده؛ خط: نسخ کهن، بی‌کا، تا: قرن ۷؛ افتادگی: آغاز؛ دارای گواهی مقابله در چند جای نسخه به قلم کهن مورخ ۶۶۴؛ کاغذ: سمرقندی، جلد: تیماج قهوه‌ای، ۲۲۷گ، ۱۹ سطر، اندازه: ۱۷/۵×۲۴/۵سم [ف: ۲۴ - ۴۱۲]

۹. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۹۴۳۷

جلد دوم از چهار جلد؛ خط: نسخ معرب و نستعلیق، کا: علی بن محمد بن محمد بن مختار، تا: دوشنبه ۹ جمادی الاول ۷۴۷ق؛ کاغذ: سمرقندی، جلد: تیماج تریاکی، وزیری، ۲۰۰گ، ۲۵ سطر (۱۱/۵×۱۹)، اندازه: ۱۶/۵×۲۵سم [ف: ۱۷ - ۳۶۸]

۱۰. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۱۶۰

از آغاز کتاب تا پایان «کتاب فرض الخمس»؛ خط: نسخ معرب، بی‌کا، تا: با تاریخ ۷۸۵ق، مصحح، محشی، در برگی قبل از کتاب فوائد مختلف و سند روایتی است که راوی از زین الدین ابوالفضل عبدالرحیم بن الحسین ابن عبدالرحمن العراقی القاهری به تاریخ ششم ربیع الاول ۷۸۵ در خانقاه طشتمریه ؟ بیرون قاهره، روایت می‌کند، اجازه‌ای که ابراهیم بن محمد بن خلیل حلبی سبط العجمی به جهت رفیع الدین ابوالعلاء درویش بن اسماعیل به تاریخ چهارشنبه هفتم رجب ۸۳۲ در مدرسه شرفیه حلب نوشته؛ جلد:تیماج مشکی،۲۰۷گ،۲۷سطر،اندازه:۱۸×۲۷سم[ف: ۳ - ۳۳۳]

۱۱. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۴۸۷۸

آغاز: بسمله، کتاب الادب، باب، قوله: و وصینا الانسان بوالیده حسنا، حدثنا ابو الولید قال: حدثنا شعبة، قال: الولید بن العیزاد اخبرنی قال: سمعت ابا عمرو الشیبانی؛ **انجام:** باب قول الله و نضع الموازین القسط لیوم القیامة و ان اعمال بنی آدم و قولهم یوذو و قال القسطاس العدل.

خط: نسخ معرب، کا: محمد بن حسن بن احمد، تا: ربیع الثانی ۷۸۷ق؛ مصحح، محشی؛ کاغذ: شرقی، جلد: تیماج قرمز، ۱۸۲گ، ۲۵ سطر (۱۲×۱۹/۵)، اندازه: ۱۵×۲۶/۵سم [ف: ۳۷- ۵۰۹]

۱۲. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۵۸۲

آغاز: قال الشیخ الامام الحافظ ابو عبدالله ... باب کیف کان بدء الوحی الی رسول الله صلی الله علیه و سلم؛ **انجام:** کلمتان حبیبتان الی الرحمن خفیفتان علی اللسان ثقیلتان فی المیزان سبحان الله و بمحمده سبحان الله العظیم

جلد چهارم، از کتاب الأضاحی تا کتاب التوحید؛ خط: نسخ معرب، کا: احمد بن محمد بن حسن، تا: پنج‌شنبه ۱۵ صفر ۷۸۷ق، جا: لاذقیه؛ مصحح، کار قرائت و مقابله آن را احمد بن محمد الصهوی در دار الحدیث ناصریه در شهر طرابلس شام روبه‌روی جامع مصری در ماه ربیع الاخر ؟ به پایان برده، روی برگ اول نشانی خواندن کتاب را (گویا از کاتب نسخه) نزد شیخ ابو العباس شهاب الدین [احمد] بن شیخ بدر الدین بن کتائت شافعی موقت در طرابلس و سند روایت صحیح تا بخاری به تاریخ دهه دوم رجب ۷۸۹ در مدرسه ناصریه حسن روبه روی جامع منصوری در طرابلس با تصدیق استاد احمد بن بدر بن کتائب آمده؛ وقف‌نامه کتاب به تاریخ رمضان ۸۴۱؛ تملک: درویش بکتاشی، فرهاد میرزا بن ولیعهد به تاریخ دوم صفر ۱۲۹۰؛ جلد: تیماج قرمز، ۲۷۴گ، ۱۹ سطر، اندازه: ۱۸×۲۷سم [ف: ۲ - ۲۱۷]

۱۳. تهران؛ شورا؛ شماره نسخه:۹۴۱۵

آغاز: بسمله. باب حرق الدور و النخیل. مسدد یحیی عن اسمعیل حدثنی قیس بن ابی حازم قال لی جریر قال لی رسول الله صلی الله علیه و سلم الا تریحنی من ذی الخصلة؛ **انجام:** قال غزامع رسول الله صلی الله علیه و سلم ست عشرة غزوة. آخر الجزء الثالث ... و هو آخر الجزء السادس من ستة و ثلاثین جزو من اجزاء ستین و الحمدلله و یتلوه ان شاء الله تعالی فی الجز و الرابع کتاب تفسیر

جزء ثالث کتاب؛ خط: نسخ معرب، کا: عمر بن محمد بن حامد خلیلی شافعی، تا: پنج‌شنبه صفر ۷۹۱ق، جا: اعزاز؛ مصحح، رکابه‌دار، کاتب خود را مودب اطفال المسلمین معرفی می‌کند؛ یادداشت مطالعه کتاب از حسن بن حاج خلیل ابن الکوده؛ جلد: تیماج مشکی، ۱۹۱گ، ۱۷ سطر، اندازه: ۱۹×۲۷سم [ف: ۳۰- ۱۱۸]

۱۴. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۱۶۹۷

آغاز: باب وفود الأنصار إلی النبی صلی الله علیه و سلم بمكة و بیعة العقبة. حدثنا یحیی بن بکیر؛ **انجام:** حدثنی عبدالله بن أبی الأسود أنا قریش بن أنس عن حبیب بن الشهید قال أمرنی ...

خط: نسخ کهن، بی‌کا، تا: قرن ۸؛ افتادگی: انجام؛ مصحح، مقابله شده، با علامت بلاغ با عبارت: «بلغ سماعا و قراءة»؛ کاغذ: خانبالغ ضخیم، جلد: مشمعی مشکی، ۱۰۵گ، ۱۷ سطر (۱۳/۵×۲۱)، اندازه: ۱۹×۲۸سم [ف: ۲۹ - ۴۸۲]

۱۵. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۴۴۹۹

آغاز: ... الصور یعذبون یوم القیامة، یقال لهم احبو ما خلقتم باب نقص الصور حدثنا معاذ بن فاضاله؛ **انجام:** حدثنی منظور و سلیمان عن أبی وائل عن أبی میسرة عن عبدالله، قال: قلت برسول الله، أی الذنب أعظم قال: أن تجعل ...

خط: نسخ کهن، بی‌کا، تا: قرن ۸؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ کاغذ: شرقی، جلد: مقوایی با روکش کاغذ رنگی، ۱۵ سطر (۱۲×۱۷)، اندازه: ۱۸×۲۷سم [ف: ۳۶ - ۴۹۳]

۱۶. تهران؛ شورا؛ شماره نسخه:۱۳۱۵ ط

آغاز: قبل أن یقسم المیراث فلا میراث له، حدثنا أبوعاصم ... أن النبی صلی الله علیه و سلم قال لایرث المسلم الکافر و لا الکافر المسلم؛ **انجام:** فیسمع کلام الله و حتی یبلغ مأمنه حیث جاء و

النباء العظیم القرآن.
خط: نسخ کهن، بی‌کا، تا: قرن ۷ و ۸؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ نسخه از جمله نسخ کتابخانه آستان قدس بوده و گواهی عرض و مهر دارد، بر پشت برگ آغاز چنین نوشته: «از جمله هفتصد مجلدیست که از دارالسلطنه اصفهان ارسال شده به تاریخ شهر محرم الحرام سنه ۱۱۵۴ تخاقوی ئیل داخل عرض شد» با مهر «عبدالحی الرضوی» (مربع) و چنانکه آقای سید محمد حسین حکیم به بنده گفتند این هفتصد نسخه، کتبی است که نادرشاه افشار وقف آستان قدس کرده است و گویا این عبدالحی رضوی همان عبدالحی بن عبدالرزاق رضوی کاشانی است مترجم در الکواکب المنتشرة ص ۴۲۳، گواهی انهاء به قلم ابوبکر الحارمی و در برخی مواضع نام شاگردانش را یاد کرده از جمله شیخ حسن العراقی و شیخ حسن الشرقی و بدانها اجازه روایت داده، نامه مؤتمن الملک، گواهی عرض نسخه و ورود آن به کتابخانه آستان قدس هست مورخ یک‌شنبه ۲۷ جمادی الثانی لوی ئیل ۱۲۹۷ق؛ مهر: «عبده الراجی فضل الله»، «وقف سرکار فیض آثار حضرت ثامن الائمه سلام الله علیه» (مربع)، «عبده محمد حسین بن فضل الله الحسینی» (مربع)، «ابوالقاسم الحسینی» (مربع)؛ کاغذ: سمرقندی، جلد: تیماج زرد با ترنج و نیم ترنج و کمند و حاشیه، ۱۳۵گ، ۱۷سطر، قطع: وزیری بزرگ[ف: ۲۴/۲ - ۲۰۶]

۱۷. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۸۶۳۷

از «باب اذا وجد مع الصید کلبا آخر» تا باب «قوله فاقرأوا ما تیسر من القرآن»؛ خط: نسخ معرب، بی‌کا، تا: قرن ۸؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ مصحح؛ مهر: «محمود الطباطبائی» (بیضی) به تاریخ رمضان ۱۲۷۴ در کربلا، «زین العابدین ...» (بیضی)، «ابراهیم الطباطبائی» (بیضی)؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۱۴۴گ، ۲۱ سطر، اندازه: ۱۹×۲۷سم [ف: ۲۲ - ۲۰۲]

۱۸. قم؛ مرکز مطالعات؛ شماره نسخه:۳۵۸

از دو صفحه قبل از «کتاب الایمان» تا آغاز «باب التهجد باللیل»؛ خط: نسخ معرب، بی‌کا، تا: قرن ۸؛ افتادگی: آغاز (برگ‌های زیادی در وسط و در اواخر نسخه نونویس است)؛ مصحح، با عبارت «بلغ مقابلة و قراءة »، چندین علامت سماع و مقابله بدین صورت آمده: «بلغ الفقیه شمس الدین محمد بن احمد بن ابی بکر العمری قراة علی من اول الکتاب الی هنا فی مجالس اخرها العاشر من صفر و اجزت له ان یرویه عنی و کلما یصح لی روایته و کتبه محمد هاشمی الشافعی لطف الله به»، نوشته‌ای دیگر به این صورت: «قرا للفقیر محمد بن احمد بن محمد العمادی المالکی ... المبارک من اوله الی باب مواقیت الصلاة و من باب وضو الصبیان الی ... شیخ الامام العلامه شمس الدین محمد الخطیب الشربینی الشافعی ... فی سنه ۹۴۹»، نوشته ای دیگر با این عبارت: «انها قراة العبد الفقیر الی تعالی شهاب الدین احمد بن الشیخ جمال الدین یوسف الغزی الشافعی علی سیدنا و مولانا الشیخ الامام العارف بالله تعالی ابی الطیب ... و لوالدینا و للمسلمین اجمعین بجاه محمد صلی الله علیه و سلم و ذلک فی سنة سبعین و تسعمایه»؛ ۲۱۷گ، ۱۵ سطر، اندازه: ۱۸×۲۷سم [ف: ۱ - ۳۱۳]

۱۹. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۹۴۳۶

جزو سوم؛ خط: نسخ معرب، بی‌کا، تا: قرن ۸؛ کاغذ: سمرقندی، جلد: تیماج تریاکی، ۱۷۰گ، ۲۲ سطر (۱۳×۲۰)، اندازه: ۱۸×۲۶سم [ف: ۱۷ - ۳۶۸]

۲۰. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۳۵۰۵۷

آغاز: بسمله. غزوة العشیرة حدثنی عبدالله بن محمد؛ **انجام:** و کان عبدالله یأکل بالزیت حین ینفر من منی من اجل لحوم الهدی
جلد۲۳. از «غزوة العشیرة» تا پایان «کتاب الأضاحی»؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۸ اهدایی: رهبری، اردیبهشت ۱۳۸۶؛ کاغذ: نخودی آهار مهره دولت آبادی، جلد: تیماج فرنگی، ۱۴۴گ، ۲۹ سطر، اندازه: ۱۸×۲۶سم [اهدائی رهبر: ۲ اخبار۱ - ۲۴۸]

۲۱. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۴۷۶۰

آغاز: بسمله، باب قول الله عزوجل، یعرفونه کما یعرفون ابنائهم، و ان فریقا منهم لیکتمون الحق و هم یعلمون حدثنا عبدالله بن یوسف، اخبرنا مالک بن انس عن نافع ... ان الیهود جائوا الی رسول الله (ص) فذکروا له؛ **انجام:** باب غزوة الحدیبیة، و قول الله عزوجل لقد رضی الله عن المومنین ... حدثنا احمد بن اسحاق حدثنا عثمان بن عمر ... و اما هنیئا مریئا فعن عکرمة حدثنا عبدالله بن ...
از اواخر باب علامات النبوة فی الاسلام، تا اواخر باب غزوة الحدیبیة؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: حدود قرن ۸؛ افتادگی: انجام؛ مصحح؛ کاغذ: شرقی، جلد: مشمع عطف تیماج مشی، ۸۹گ، ۲۱ سطر (۱۳/۵×۲۰)، اندازه: ۱۹×۲۷/۵سم [ف: ۳۷ - ۳۵۳]

۲۲. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۳۸۶۶ و ۲۱۵۳عکسی

آغاز: منها انها قالت اول ما بدیء به رسول الله صلی الله علیه و سلم من الوحی الرؤیا الصالحة فی النوم؛ **انجام:** انها کانت ترجل النبی صلی الله علیه و سلم و هی حائضة و هو معتکف فی المسجد و هی فی حجرتها ینا و لها رأسه
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۹؛ افتادگی: آغاز؛ مصحح، محشی، با عبارت «ثم بلغ الشیخ عصام الدین سماعا علی کتبه ابن حجر»؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۲۷۱گ، ۱۹ سطر، اندازه: ۱۸/۵×۲۶/۵سم [محدث ارموی مخ: ۱ - ۴۸۴] و [عکسی ف: ۶ - ۱۹۴]

۲۳. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۳۶۶۷

آغاز: رسول الله صلی الله علیه و سلم ما من مصیبة تصیب المسلم الاکفر الله بها عنه حتی الشوکة یشاکها؛ **انجام:** و قوله و الذین لایدعون مع الله الها آخر.
از «کتاب اللباس تا کتاب التوحید»؛ خط: نسخ خوش، بی‌کا، تا: قرن ۹؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ کاغذ: متن حنایی و حاشیه نخودی، جلد: تیماج قهوه‌ای، ۱۹۵گ، ۲۱ سطر، اندازه: ۱۷×۲۴/۶سم [ف: ۱۴ - ۲۰۸]

۲۴. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۱۲۹عکسی

آغاز: بسمله. باب شهود الملایکة بدرا، حدثنی اسحق ابن ابراهیم انا جریر عن یحیی ابن سعید عن معاذ بن رفاعة الزرقی عن أبیه و کان أبوه من أهل بدر، قال جاء جبریل الی النبی صل الله علیه و آله و سلم فقال ما تعدون أهل بدر فیکم قال من أفضل المسلمین أو کلمة نحوها قال و کذلک من شهد بدرا؛ **انجام:** قال النبی صل الله علیه و آله و سلم انی لأعرف أصوات رفقة الأشعریین بالقرآن حین یدخلون باللیل و ان کنت لم أری منازلهم حین نزلوا بالنهار و منهم حکیم اذ لقی اللیل، أو قال العدو قال لهم ان أصحابی یأمرونکم أن تنتظروهم. نجز الجزء السابع عشر من کتاب الجامع الصحیح من تجزئة ثلاثین و یتلوه فی الجزء الثامن عشر حدثنا إسحق ابن ابراهیم أنه سمع حفص بن غیاث، و لله الحمد و المنة و نسأل الله خاتمة الخیر بمنه و کرمه و الحمدلله وحده.

نسخه اصل: کتابخانه چستربیتی، نسخه شماره ۳۳۳۸. شامل جزء هفدهم از اجزاء سی گانه کتاب است؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۹؛ مصحح، با بلاغ قرائت بدین عبارت: «بلغ قراءة و عرضا ابراهیم العجلونی»؛ وقف از سلیمان آغلیا ویش پاشا بر زاویه شیخ محمد مرتاتی؛ ۱۶۰ص، ۱۵سطر [عکسی ف: ۳ – ۲۶۵]

۲۵. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۳۰۰۸

آغاز: شعیب عن الزهری، قال: حدثنی عامر بن سعدی ... کتاب العلم، فضل العلم و قول الله تعالی (یرفع الله الذین آمنوا منک و الذین أوتو العلم درجات و الله بما تعملون خبیر؛ **انجام:** باب من قام لجنازة یهودی، حدثنا معاذ بن فضالة، حدثنا هشام، عن یحیی ... و قال أبوحمزة، عن الأعمش، عن عمرو، عن ابن أبی لیلا، قال: کنت مع قیس یقوما للجنازة، باب حمل الرجال الجنازة ...

از «کتاب العلم» تا «باب فی الجنائز»؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۹؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ مصحح، با عبارات «بلغ القرائة فی المستنصریة ببغداد ...، بلغ المقابلة، بلغ القرائة فی جامع الخلیفة ببغداد» مقابله شده، محشی؛کاغذ: شرقی، جلد: تیماج قهوه‌ای، ۱۰۱گ، ۲۵ سطر (۱۰×۱۷)، اندازه: ۱۷×۲۴سم [ف: ۳۳ – ۲۱]

۲۶. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۴۴۵

جزو هشتم است از باب کثرة النساء تا باب المستوشمة؛ خط: نسخ درشت، بی‌کا، تا: قرن ۸ و ۹؛ محشی از کرمانی و دیگران، بلاغ سماع ۸۷۰؛ کاغذ: سمرقندی، جلد: تیماج عنابی، ۱۹۹گ، ۱۵ سطر (۱۱/۵×۱۷)، اندازه: ۱۸/۵×۲۷/۵سم [ف: ۸ – ۱۱۰]

۲۷. تهران؛ شورا؛ شماره نسخه:۵۷۳۳

آغاز: باب اذا غنم المشرکون مال المسلم ثم وجده المسلم حدثنا محمد بن نمیر حدثنا عبدالله عن نافع عن ابی عمز؛ **انجام:** اخیره قال اغتم النبی صلی الله علیه و سلم من.. حیث قسم غنائم ...

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۹؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ کاغذ: سمرقندی ضخیم نباتی، جلد: تیماج سرخ، ۵۸۰ص، ۲۱ سطر، اندازه: ۸/۵×۲۸سم [ف: ۱۷ – ۱۷۷]

۲۸. قم؛ معصومیه؛ شماره نسخه:-۳۸۷

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۹؛ افتادگی: آغاز؛ مجدول؛ قطع: رحلی [ف: – ۹۹]

۲۹. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۱۹۴۲

از «المزارعة بالشطر و نحوه» تا پایان جزو چهار از ده جزو؛ خط: نسخ، کا: محمد بن احمد بن یوسف جشی، تا: ۷ رمضان ۸۲۸ق، جا: دمشق؛ مجدول، محشی؛ تملک: محمد بن احمد بن محمد کیدری در ۹۳۵، عبدالسلام امام مکه که آن را بر یوسف ارمیونی و شمس الدین داودی و شمس الدین مظفر در رمضان ۹۴۶ خوانده و اجازه گرفته است؛ کاغذ: دولت آبادی، جلد: رویه زری کهن مغزی میشن سرخ، ۱۸۳گ، ۱۳ سطر، اندازه: ۱۸/۸×۲۸/۳سم [ف: ۱ – ۱۴۳]

۳۰. تهران؛ شورا؛ شماره نسخه:۲۷۴۹/۳

آغاز: کیف کان بدوالوحی الی رسول الله؛ **انجام:** باب التستر فی الغسل عند الناس ... حدثنا عبد الله بن یوسف ... فقالت ... ان الله لا یستحیی من الحق ... نعم اذا رات الماء باب عرق الجنب و ان المسلم لا ینجس

بخشی است (از آغاز الغسل)؛ خط: نسخ شکسته، کا: محمد کمالی، تا: ۱۷ محرم ۸۳۱ق، جا: هرات مدرسه جلالیه بفروشاهیه؛ کاغذ: ضخیم شکری، جلد: تیماج مقوایی با عطف تیماج زرد، ۷۱ص (۳۵۰–۴۲۰)، ۲۹ سطر، اندازه: ۱۸/۵×۲۷سم [ف: ۹ – ۱۲۲]

۳۱. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۶۰۸

از «باب اذا لم یوقت فی الخیار هل یجوز البیع» تا «باب مناقب سالم موالی ابی حذیفه»؛ خط: نسخ معرب، کا: یوسف بن غیبی بن ضیاء الدین بکرجی، تا: پنج‌شنبه ۸ ربیع الثانی ۸۷۲ق؛ مصحح، محشی؛ جلد: مقوایی عطف تیماج قهوه‌ای، ۲۲۰گ، ۲۳ سطر، اندازه: ۱۸×۲۶/۵سم [ف: ۵ – ۱۲]

۳۲. تهران؛ انجمن آثار و مفاخر فرهنگی؛ شماره نسخه:۴۴

آغاز: ... النبی صلی الله علیه و سلم فاطمه سیدة نساء اهل الجنة. حدثنا ابوالولید؛ **انجام:** پایان نسخه: بفاتحة الکتاب و سورة و یسمعنا الایه احیانا.

جزء اول از مناقب عایشه است تا حدیث قرائت فاتحه در دو رکعت نماز ظهر و عصر پیغمبر (ص)؛ خط: نسخ، کا: ابواحمد بن سعید الشافعی، تا: ۸۹۹ق؛ افتادگی: آغاز؛ با بلوغ مقابله؛ کاغذ: بخارایی، جلد: تیماج مشکی، ۱۷۸ص، ۱۵ سطر (۱۲×۱۹)، اندازه: ۱۷×۲۶سم [ف: – ۲۳۴]

۳۳. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۷۸۹۳

آغاز: بسمله، کتاب البیوع باب ما جاء فی قول الله عزوجل فاذا قضیت الصلوة فانتشروا فی الارض؛ **انجام:** قال لأبیها إن شئت دفعتها الیک و إن شئت کفیتک مؤنتها.

از کتاب البیوع تا مناقب انصار؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۰؛ کاغذ: شکری آهاری، جلد: مقوا، ۲۹۷گ، ۲۰ سطر، اندازه: ۲۱/۳×۳۰/۷سم [ف: ۱۴ – ۲۰۸]

۳۴. تهران؛ الهیات؛ شماره نسخه:۱۳۶

از آغاز تا مناقب پیغمبر؛ خط: نسخ معرب، بی‌کا، تا: قرن ۱۰؛

افتادگی: انجام؛ مصحح، مقابله شده؛ کاغذ: سمرقندی، جلد: تیماج سبز، ۳۶۸گ، ۲۱ سطر (۱۴×۱۹/۵)، اندازه: ۱۹×۲۶/۵سم [ف: - ۵۰۳]

۳۵. تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه:۱۱۴۶

آغاز: باب کیف کان بداء الوحی الی رسول الله (ص). و قول الله تبارک و تعالی انا اوحینا الیک، کما اوحینا الی نوح و النبیین من بعده، ثنا الحمید؛ **انجام:** باب ذکر اسامة بن زید ... قلت لسفیان فلم تجد عن احد، قال وجدته فی ...

«باب کیف کان بدء الوحی» تا «کتاب المناقب» و «باب» ذکر اسامه؛ خط: نسخ پخته، بی‌کا، تا: قرن ۱۰؛ کاغذ: یک نوع ترمه، جلد: تیماج مشکی، ۳۰۷گ، ۲۵ سطر (۱۲×۱۹)، اندازه: ۱۷×۲۵/۵سم [ف: ۲ - ۶۰]

۳۶. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۲۸۶

آغاز: کتاب النکاح بسملة. باب الترغیب فی النکاح لقوله تعالی فانکحوا اما طاب لکم من النساء. حدثنا سعید بن ابی مریم اخا محمد بن جعفر، قال اخبرنی حمید بن ابی حمید الطویل انه سمع انس بن مالک یقول: جاء ثلاثة رهط الی بیوت ازواج النبی (ص) یسألون عن عبادة النبی فلما اخبروا کأنهم تقالوها فقالوا: و این نحن من النبی (ص) قد غفرله ما تقدم من ذنبه و ما تأخر. قال احدهم: اما أنا فانی اصلی اللیل ابدا و قال آخر: انا اصوم الدهر و لا افطر. و قال آخر: انا اعتزل النساء فلا اتزوج ابدا، فجاء رسول الله (ص) الیهم فقال: انتم الذین قلتم کذا و کذا، اما و الله انی لا خشی کم الله و اتقاکم له و لکنی أصوم و افطر و اصلی و ارقد و اتزوج النساء ... باب قول النبی (ص): من استطاع الباءة فلیتزوج؛ **انجام:** عن ابی زرعه، عن ابی هریرة، قال قال النبی (ص): کلمتان حبیبتان الی الرحمان خفیفتان علی اللسان ... آخر الربع الرابع من الجامع الصحیح المسند المحتضر من امور رسول الله ... و قد وقع الفراغ من تحریره فی غرة شهر رجب سنة ثلاث و تسعین و تسعمایة هجریة

از نکاح تا باب عرش؛ خط: نسخ نزدیک به ثلث، بی‌کا، تا: غره رجب ۹۹۳ق؛ مصحح؛ وقف‌نامه نسخه به دست حاج اسماعیل شهیر به کرمنجی زاده در شهر «اماسیه»؛ کاغذ: بخارایی نخودی، جلد: مقوایی تیماج قهوه‌ای، ۲۶۳گ، ۲۱ سطر (۱۵×۲۰/۵)، اندازه: ۲۱/۵×۲۷سم [ف: ۱۱ - ۷۲۰]

۳۷. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۳۵۱۲۴

از «باب قول النبی (ص) الفتنة من قبل المشرق» تا «باب اثم من دعا الی الضلالة او لمن سنه سیئة»؛ خط: نسخ خوش، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ اهدایی: رهبری، اردیبهشت ۱۳۸۶؛ کاغذ: نخودی آهار مهره کشمیری، جلد: تیماج فرنگی، ۵۸گ، ۱۷سطر، اندازه: ۱۲×۲۵سم [اهدائی رهبر: ۲ اخبار۱ - ۲۴۷]

۳۸. تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه:۸۵۷

انجام: و ابن عبدالحکم فی فتوح ... من طریق بکر بن سواده عذابی ...

از «باب» غزوة احد، باب اذهمت طایفتان منکم ان تفشلا، باب ذکرام سلمه، باب قتل حمزة ... و می‌رسد به «باب» من سأل الناس تکثر «باب» قول الله تعالی لایسألون الناس الحافا؛ خط: نسخ پخته، بی‌کا،تا:قرن۱۱؛افتادگی:آغاز و انجام؛محشی؛ فاقد جلد، ۱۹۰گ، ۲۷ سطر (۱۳/۵- ۱۶×۲۴-۲۶)، اندازه: ۲۱×۳۲سم [ف: ۲ - ۶۰]

۳۹. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۴۷۷۳

خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۷ صفر، گویا از قرن ۱۱؛ مجدول؛ جلد: مقوایی عطف گالینگور مشکی، ۹۴۰گ، ۲۳ سطر، اندازه: ۱۳×۱۹/۵سم [ف: ۱۲ - ۳۳۶]

۴۰. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۱۰/۳-۱۰/۱

آغاز: بسمله، کیف کان بدء الوحی الی رسول الله - صلی الله علیه و سلم - وقول الله تبارک وتعالی <إنا أوحینا إلیک کما أوحینا إلی نوح و النبیین من بعده> أخبرنا الشیخ أبوذر؛ **انجام:** نسخه عن عائشة -رضی الله عنها- انها کانت ترحل النبیً -صلی الله علیه و سلم- وهی حایض وهو معتکف فی المسجد وهی فی حجرتها یناولها رأسه. تم الجزء الاول من صحیح البخاری

جزء اول؛ خط: نسخ زیبا معرب، کا: علی بن ابی ...، تا: ۱۵ رجب ۱۰۰۰ق؛ مجدول، در آخر نسخه چنین آمده: «بلغ مقابلة و تصحیحا علی نسخة صحیحة معتمدة، نسخة الشیخ الحافظ المحدث جمال الدین محمد بن اسماعیل المشرع الشهیرة بالضبط والصحة فصحت بحمدالله وحسن توفیقه بتاریخ سلخ شهر شعبان المکرم من سنة الالف المبارک والحمدلله رب العالمین وصلی الله علی محمد وآله وصحبه وسلم وذلک بقراءة العلم الصالح زین الدین عبدالرحیم بن العلم محمد ... الخطیب بالجامع المظفری ... وفق الله تعالی وفتح علیه بمنه وکرمه وکتبه الفقیر الی الله تعالی ... محمد ... الحنفی لطف الله بهما حواشی ا زق، قسطلانی عفی الله عنه»، مصحح؛ تملک: ملا محمود در آخر جمادی الاول ۱۲۴۸؛ جلد:تیماج سرخ،۲۴۵گ،۲۱سطر،اندازه:۲۱×۳۰سم[ف: ۳ - ۱۱۲۳]

۴۱. تهران؛ شورا؛ شماره نسخه:۹۴۹۵

آغاز: بسمله. کتاب النبی صلی الله علیه و آله و سلم الی کسری و قیصر. حدثنا اسحق قال اخبرنا یعقوب بن ابراهیم قال حدثنا ابوصالح عن ابن شهاب قال اخبرنی عبیدالله بن عبدالل ان ابن عباس اخبره ان رسول الله صلی الله علیه و اله و سلم بعث بکتابه الی کسری مع عبدالله بن حذاقه السهمی؛ **انجام:** باب الاخذ بالیدین و صافح حماد بن زید بن المبارک بیدیه حدثنا ابونعیم حدثنا سیف بن سلیمان قال سمعت مجاهدا یقول حدثنی عبدالله بن سجزة ابومعمر قال سمعت ابن مسعود یقول علمنی رسول الله صلی الله علیه و آله و سلم و کفی بین کیف التشهد ... فلما قبض قلنا الاسلام علیه یعنی علی النبی صل الله علی و اله و سلم

کتابهای موجود در نسخه: کتاب التفسیر، کتاب الاطعمة، کتاب العقیقة، کتاب الاداب، کتاب الاستیذان؛ خط: نسخ خوانا، بی‌کا، تا: قرن ۱۱ و ۱۲؛ مجدول، محشی، رکابه‌دار؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۲۴۶گ، ۱۲ سطر، اندازه: ۱۷/۵×۲۶/۵سم [ف: ۳۰ - ۱۶۹]

۴۲. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۳۳۱۵

آغاز: کیف کان بدء الوحیالی رسول الله و قول الله جل ذکره انا اوحینا الیک کما اوحینا الینوح و النبیین من بعده؛ **انجام:** ما نزل علی الوحی و أنا فی لحاف امرأة منکن غیرها، تم بحمد الله.

جزء اول؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ مصحح، محشی؛ وقف نامه از «محمد» به سال ۱۲۷۹ با مهر «محمد» (بیضی) که نسخه را بر علمای سلیمانیة وقف نموده؛ کاغذ: شرقی، جلد: مشمعی قرمز، ۲۲۲گ، ۳۷ سطر (۱۵×۲۵/۵)، اندازه: ۲۲/۵×۳۳سم [ف: ۳۳- ۵۵۱]

۴۳. تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه:۱۶۹۲-عکسی

آغاز: در دیباچه افتاده: یوسف و ابوصالح و تا بعد هلال ... (۳۰ سطر بعد) بسمله. من محمد عبدالله و رسوله الی هو قل عظیم الروم؛ **انجام:** در «کتاب التوحید» باب قوله تعالی بل هو قرآن مجید فی لوح محفوظ افتاده: ص. قال لما قضی الله الخلق کتب کتابا عنده غلبت او قال

خط: نسخ خوش معرب، بی‌کا، تا: قرن ۱۰-۱۱؛ افتادگی: آغاز؛ مصحح، با یادداشت ترکی علی اکبر خراسانی؛ ۶۸۸ص، ۳۵ سطر (۱۴/۵×۲۲)، اندازه: ۲۱×۳۰سم [عکسی ف: ۱ - ۹۳]

۴۴. قم؛ مؤسسه حضرت آیة الله العظمی بروجردی؛ شماره نسخه:۱۷۸

جلد اول؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ مصحح، محشی، مجدول؛ جلد: تیماج مشکی، ۴۲۹گ، ۱۹ سطر، اندازه: ۱۹×۲۸سم [ف: ۱ - ۱۱۴]

۴۵. تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه:۶۱۷

آغاز: باب کیف کان بداء الوحی الی رسول الله (ص) و قول الله تعالی انا اوحینا الیک کما اوحینا الی نوح؛ **انجام:** قال سفیان و یقولون انه الاستشقاء بالانواء. تم النصف الاول ...

جلد اول؛خط:نسخ پخته،کا:سید عبدالباقی سمرقندی، تا: ۱۰۳۱ق، محشی؛ مهر: «معروف بن محمود» (طره‌ای)؛ جلد: مقوا تیماج پرتغالی،۲۴۳گ،۲۷-۲۹ سطر، اندازه: ۱۳/۵×۲۵/۵سم [ف: ۲ - ۶۰]

۴۶. تهران؛ شورا؛ شماره نسخه:۴۷۵۶

آغاز: بسمله. باب. کیف کان بدو الوحی الی رسول الله (ص) و قول الله تبارک و تعالی انا اوحینا الیک؛ **انجام:** قال فترة بین عیسی و محمد ص (قد وقع الفراغ من ساخت هذا الکتاب البخاری فی تاریخ الثانی من شهر ذوالحجة سنة ۱۰۷۱... بن جلال).

جلد یکم و دوم کتاب ؛ خط: نسخ، کا: جلال بن حسن بن ولی بن عجب بن جلال، تا: ذیحجه ۱۰۷۹ق؛ با یک سرلوح متوسط، با کمند، مجدول؛ تملک: محمد با مهر «خادم کلام القدیم محمد - ۱۲۰۲»؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج زرکوب قهوه‌ای، ۳۸۲گ، ۲ سطر (۱۱/۵×۱۹)؛ اندازه: ۱۶/۵×۲۵سم [ف: ۱۳ - ۱۴۲]

۴۷. تهران؛ شورا؛ شماره نسخه:۴۲۰۹

آغاز: باب الاسراء و قول الله سبحان الذی اسری بعبده لیلا، حدثنا یحی بن بکر قال حدثنا اللیث عن عقیل عن ابی شهاب؛ **انجام:** قال: قال النبی صلی الله علیه و سلم کلمتان حبیبتان الی الرحمان خفیفتان علی اللسان ثقیلتان علی المیزان، سبحان الله و بحمده سبحان الله العظیم. تمت ... فی ذلک التاریخ یوم الخامس من شهر رجب سنة ۱۰۸۱

خط: نسخ، کا: جلال بن حسن بن ولی بن عجیب بن جلال، تا: ۵ رجب ۱۰۸۱ق؛ مجدول، با کمند زر، محشی؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: تیماج قهوه‌ای، ۸۱۶گ، ۲۱ سطر (۱۲×۱۶/۵)، اندازه: ۱۶×۲۵/۵سم [ف: ۱۱ - ۲۲۳]

۴۸. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۷۷۰۶

از «کیف کان بدء الوحی الی رسول الله» تا پایان جزو ششم؛ خط: نسخ، کا: علی بن احمد صفر مدنی، تا: پنج‌شنبه ۲۵ جمادی الثانی ۱۰۸۵ق؛ مقابله کرده همان مدنی با علی بصری و عبدالرحمن ابی السعود کازرونی زبیری در مدینه؛ وقف مدرسه رضویه استرآباد با تولیت آقا محمد علی و همشیره او و هر دو فرزند واقف (در پایان) با تاریخ رجب ۱۲۴۵؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: مقوا، ۱۸۹گ، ۱۸ سطر (۱۳/۵×۲۲)، اندازه: ۲۰×۳۰سم [ف: ۱۶ - ۶۸۰]

۴۹. تهران؛ فرهاد معتمد؛ شماره نسخه:۱۰۰

خط: نسخ، کا: محمد بن حاج قرط شافعی، تا: پنج‌شنبه ۱ ذیحجه ۱۰۸۷ق؛ با تصحیح قاسم پایکلانی در ۱۳۰۶، محشی، مجدول، با سرلوح زیبا، با یادداشت فرهاد میرزا که می‌نویسد این نسخه را ملا هدایت الله پسر ملاعباس شیخ الاسلام به من بخشیده است؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج قهوه‌ای، ۵۴۷گ، ۲۹ سطر (۱۲×۲۲)، اندازه: ۲۰×۳۰سم [نشریه: ۳ - ۱۷۰]

۵۰. قم؛ مؤسسه حضرت آیة الله العظمی بروجردی؛ شماره نسخه:۲۱۰

خط: نسخ، کا: هاشم بن اسماعیل بن موسی، تا: ۱۰ جمادی الاول ۱۰۹۵ق؛ مصحح، محشی؛ مهر: میر سید علی فاضل الدین (دایره بزرگ)؛ ۸۹۲گ، ۲۱ سطر، اندازه: ۱۸×۲۶سم [ف: ۱ - ۱۲۸]

۵۱. تهران؛ مفتاح؛ شماره نسخه:۱۳۲۵

از آغاز تا باب المعتکف؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ مقابله شده، با سه سرلوح و حاشیه سازی زرین و رنگارنگ؛ جلد: تیماج مشکی، قطع: رحلی [نشریه: ۷ - ۱۲۷]

۵۲. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۸۰۶

آغاز: باب کیف کان بدؤ الوحی الی رسول الله -صلی الله علیه و آله و سلم- و قول الله عزوجل انا اوحینا الی نوح و النبیین من بعده، حدثنا سفیان قال یا یحیی بن سعید الانصاری قال اخبرنی محمد بن ابراهیم؛ **انجام:** باب قول الله عزوجل و نضع الموازین القسط لیوم القیامة و ان اعمال بنی آدم و قولهم یوزن ... قال حدثنا احمد بن اسکاب ... خفیفتان علی اللسان ثقیلتان فی المیزان سبحان الله و بحمده سبحان الله العظیم

خط: نسخ، کا: عبداللطیف بن عبدالله عبدالرحیم جرهی نصیر، تا: احتمالاً نیمه اول قرن ۱۲؛ مصحح، محشی، دارای سرلوح، مجدول؛ مهر: «عبده مرتضی، ۱۱۹۲» (خشتی)؛ کاغذ: اصفهانی نخودی، جلد: تیماج زرشکی، ۳۱۷گ، ۴۱ سطر (۲۱×۳۰/۵)، اندازه: ۲۹/۵×۳۶/۵سم [ف: ۱۳ - ۲۹۹]

۵۳. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۳۱۴۶

آغاز: بسمله، باب مناقب الانصار و الذین تبوؤ الدار و الایمان من قبلهم الایة؛ **انجام:** عن ابن عباس ان امرأة من خثعم استفتت رسول الله صلی الله علیه فی حجة الوداع و الفضل.

نسخه ناتمام و از باب «مناقب الانصار» تا اواخر حدیث چهارم از باب «حجةالوداع» را دارا است؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ افتادگی: انجام؛ مصحح؛ اهدایی: کاظم مدیر شانه چی، تیر ۱۳۶۲؛ کاغذ: شکری آهاری، جلد: میشن عنابی، ۱۵۸گ، ۱۵ سطر، اندازه: ۱۷/۷×۲۲/۴سم [ف: ۱۴ - ۲۰۷]

۵۴. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۵۸۷۹

آغاز: باب مایکره من الحلف فی البیع حدثن عمرو بن محمد [قال] حدثنا هشیم قال اخبرنا العوالم عن ابراهیم بن عبدالرحمن عن عبدالله بن ابی اوفی ان رجلا اقام سلعة و هو فی السوق فحلف بالله؛ **انجام:** فقال یا م سلمة لاتوذینی فی عایشة فانه والله مانزل علی الوحی و انا فی لحاف امراة منکن غیرها

از «باب مایکره من الحلف فی البیع» تا پایان «باب فضل عایشه»؛ خط: نسخ مغربی، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ محشی؛ واقف: استاد جعفر زاهدی، دی ۱۳۷۷؛ کاغذ: نخودی آهار مهره، جلد: تیماج قهوه‌ای، ۱۲۰گ، ۳۵ سطر، اندازه: ۲۱/۵×۳۱سم [ف: ۲۶ - ۲۱۴]

۵۵. تهران؛ شورا؛ شماره نسخه:۸۶۶۹

خط: نسخ، بی‌کا، تا: یک‌شنبه ۱۶ ذیحجه ۱۱۸۲ق؛ مصحح، محشی، مجدول، یادداشتی از اسدالله منجم در مالکیت مشیر افخم وزیر تألیفات در ۱۳۳۰ق، یادداشتی درباره کتاب و مؤلف به خط عباس قلی بن محمدتقی سپهر کاشانی به سال ۱۳۲۲ق با مهر «مشیر افخم سپهر کاشانی»(بیضی)و «هو سپهر وزیر تألیفات»؛ مهر: «العبد محمدرضا الحسینی» (مربع)، «لا اله الا الله الملك الحق المبین عبده ... قلی» (مربع)، «هو سپهر وزیر تألیفات» (بیضی)؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۳۰۸گ، ۲۱سطر، اندازه: ۱۵×۲۲سم [ف: ۲۸ - ۱۹۸]

۵۶. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۹۴۴۵

کتاب الایمان تا پایان؛ خط: نسخ معرب، کا: عبدالعزیز بن محمد، تا: ۵ محرم ۱۱۹۱ق؛ با سرلوح زرین و رنگین، مجدول؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج سبز، ۲۷۸گ، ۳۷ سطر (۱۴×۲۱)، اندازه: ۲۰×۲۹سم [ف: ۱۷ - ۳۷۰]

۵۷. تهران؛ شورا؛ شماره نسخه:۵۶۳/۱

از باب السخاب للصبیان تا پایان کتاب؛ خط: نسخ معرب، بی‌کا، تا: سه‌شنبه ۲۷ محرم ۱۲۰۰ق؛ کاغذ: سفید، جلد: تیماج قهوه‌ای، ۱۹۵گ، ۲۵ سطر (۱۳×۲۰)، اندازه: ۱۸×۲۷سم [سنا: ف: ۱ - ۳۵۴]

۵۸. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۱۸-۱/۱۸

آغاز: بمسمله، کیف کان بدء الوحی الی رسول الله - صلی الله علیه و سلم - وقول الله تبارك وتعالی <إنا أوحینا إلیك کما أوحینا إلی نوح و النبیین من بعده> أخبرنا الشیخ أبوذر؛ **انجام:** فکان للزبیر أربع نسوة و رفع الثلث فأصاب کل امرأة الّف الف ومائتا ألف فجمیع ماله خمسون الف الف ومائتا الف. بعد هذا باب اذا بعث الامام

جزء اول تا خمس؛ خط: نسخ معرب، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ با سرلوح مزدوج با زمینه مذهب با گل بوته‌های الوان با کتیبه بسمله، مجدول، مصحح؛ جلد: گالینگور سرخ، ۷۲۲گ، ۱۵ سطر، اندازه: ۲۱×۲۹/۵سم [ف: ۳ - ۱۱۲۳]

۵۹. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۱۴۵۰

آغاز: کتاب البیوع و قول الله عز و جل و أحل الله البیع و حرم الربا و قوله إلا أن تکون تجارة حاضرة؛ **انجام:** فاقبلوا من محسنهم و تجاوزوا عن مسیئهم حدثنا أحمد بن یعقوب قال ...

جلد دوم و از کتاب البیوع تا فضائل انصار و مهاجرین؛ خط: نسخ و ثلث، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: انجام؛ مصحح؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج زرشکی، ۲۷۴گ، ۲۱ سطر (۹×۲۱)،اندازه: ۲۲×۲۹سم [ف: ۲۹ - ۷۷]

۶۰. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۷۸۵۲

آغاز: بسمله، کیف بدأ الوحی الی رسول الله صلی الله علیه [و آله] و سلم و قول الله عزوجل انا اوحینا الیك (یکی دو کلمه از اول سطر افتاده است)؛ **انجام:** حدثنا مسلم بن ابراهیم ... عن عکرمة عن ابن عباس عن النبی صلی الله علیه و سلم قال لو کنت متخذا من امتی خلیلا

از ابتدای کتاب تا «باب فضل ابوبکر» است؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ مجدول، محشی؛ اهدایی: رهبری، دی ۱۳۸۰؛ کاغذ: نخودی و حنایی آهار مهره، جلد: مقوا رویه پارچه، ۲۷۶گ، ۲۱ سطر، اندازه: ۱۷/۵×۲۵سم [اهدائی رهبر: ۲ اخبار ۱ - ۲۴۶]

۶۱. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۷۲۸

آغاز: بین الساریتین اللتین؛ **انجام:** او اطول ثم دفع

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳ [الفبائی ف: - ۳۸۰]

۶۲. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۳۷۳۷/۲

آغاز: قال الامام الحافظ ابوعبدالله ... باب کیف کان بدؤ الوحی الی رسول الله صلی الله علیه و سلم و قول الله عزوجل ذکره؛ **انجام:** من قعد حیث ینتهی به المجلس

جلد نخست است و تا بخشی از کتاب العلم به انجام می‌رسد؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: انجام؛ مصحح، محشی؛ تملك: ابوبکر بن حاجی علی ابوطاهری؛ کاغذ: فرنگی، جلد: مقوایی با روکش پارچه آبی، ۱۰گ (۵۰-۵۹)، ۲۳ سطر (۱۰×۱۷)، اندازه: ۱۶×۲۱سم [ف: ۳۴ - ۷۱۱]

۶۳. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۱۶۹۶

آغاز: بسمله، باب ضرب الدف فی النکاح و الولیمه؛ **انجام:** فقال عمر یارسول الله ائذن لی فیه فاضرب عنقه فقال له دعه فان له اصحابا یحقر احدکم صلاة مع صلاتهم و صیامه مع صیامهم ...

از باب «ضرب الدف فی النکاح» تا اواخر باب «علامات النبوة فی الاسلام»؛ خط: نسخ، کا: محمد بن عبدالقادر بن علی خلصمی داغستانی، تا: ۱۲۳۳ق؛ افتادگی: انجام؛ واقف: سید کاظم عصار،

دی ۱۳۵۴؛ کاغذ: شکری آهارمهره، جلد: تیماج مشکی، ۳۰۷گ، ۲۴ سطر، اندازه: ۱۴/۸×۲۱/۳سم [ف: ۱۴ - ۲۰۶]

۶۴. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۸۰۵

آغاز: باب کیف کان بدؤ الوحی الی رسول الله -صلی الله علیه و آله و سلم- و قول الله عزوجل انا اوحینا الی نوح و النبیین من بعده، حدثنا سفیان قال یا یحیی بن سعید الانصاری قال اخبرنی محمد بن ابراهیم؛ **انجام:** باب قول الله عزوجل و نضع الموازین القسط لیوم القیامة و ان اعمال بنی آدم و قولهم یوزن ... قال حدثنا احمد بن اسکاب ... خفیفتان علی اللسان ثقیلتان فی المیزان سبحان الله و بحمده سبحان الله العظیم

دو جزء کتاب، از ابتدای باب: کیف کان بدؤ الوحی الی رسول الله و کتاب الایمان و کتاب الطهارة تا باب قوله تعالی «و نضع الموازین القسط لیوم القیامة» از کتاب التوحید؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۲۷۱ق؛ مجدول، دارای کمنداندازی، مصحح، محشی با استفاده از شروح و تعلیقات قسطلانی، کرمانی، عبدالحق، فتح الباری، نووی، ملا علی قاری، غایة، بحر الرائق، تنقیح و مجمع البحار توسط عبدالکریم؛ مهر: «عبدالکریم» (بیضی)؛ کاغذ: فرنگی شکری و حنایی، جلد: تیماج سرخ، ۴۶۹گ، ۲۶ سطر (۱۳×۲۱)، اندازه: ۲۰×۳۰سم [ف: ۱۳ - ۲۹۸]

۶۵. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۱۵۸۸

آغاز: بسمله، کتاب البیوع و قول الله عزوجل و احل الله البیع و حرم الربا؛ **انجام:** فقال یا ام سلمة لاتوذینی فی عایشة فانه و الله ما نزل علی الوحی و انا فی لحاف امراة منکن غیرها

از «کتاب البیوع» تا پایان «باب فضل عایشه» و ابتدای «باب مناقب الانصار» است؛ خط: نسخ، کا: محمد داود، تا: ۱۲۷۴ق؛ مجدول؛ اهدایی: رهبری، خرداد ۱۳۷۳؛ کاغذ: شکری آهار مهره، جلد: تیماج زرشکی، ۳۵۰گ، ۲۱ سطر، اندازه: ۱۵×۲۲/۵سم [اهدائی رهبر: ۲ اخبار۱ - ۲۴۷]

۶۶. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۱۵۸۷

آغاز: بسمله، باب مناقب الانصار و قول الله عزوجل و الذین آووا و نصروا؛ **انجام:** قال و الفرع اول و نتاج کان ینتج لهم کانوا یذبحونه لطواغیتهم و العتیرة فی رجب

از «باب مناقب الانصار» تا پایان «باب العتیرة» (به معنای ذبیحه) و ابتدای صید و ذبایح است؛ خط: نسخ، کا: محمد داود، تا: شنبه صفر ۱۲۷۴ق؛ مجدول؛ اهدایی: رهبری، خرداد ۱۳۷۳؛ کاغذ: شکری آهار مهره، جلد: تیماج زرشکی، ۳۵۶گ، ۲۱ سطر، اندازه: ۱۵×۲۲/۵سم [اهدائی رهبر: ۲ اخبار۱ - ۲۴۸]

۶۷. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۶۲۶۳

جلد اول از چهار جلد؛ خط: نسخ، کا: مبارك بن سلامة مالکی رفاعی ادماوی، تا: ۱۲۷۵ق؛ جلد: تیماج قرمز، ۳۴۶گ، ۲۱ سطر، اندازه: ۲۲×۳۱/۵سم [ف: ۱۶-۲۴۳]

۶۸. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۶۲۶۴

جلد سوم؛ خط: نسخ، کا: مبارك بن سلامة مالکی رفاعی ادماوی، تا: ۱۲۷۵ق؛ جلد: تیماج قرمز، ۳۴۱گ، ۲۱ سطر، اندازه: ۲۲×۳۱/۵سم [ف: ۱۶ - ۲۴۴]

۶۹. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۶۲۶۵

جلد چهارم؛ خط: نسخ، کا: مبارك بن سلامة مالکی رفاعی ادماوی، تا: ۱۲۷۵ق؛ جلد: تیماج قرمز، ۳۷۰گ، ۲۱ سطر، اندازه: ۲۲×۳۱/۵سم [ف: ۱۶ - ۲۴۴]

۷۰. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۱۸۷۹۸

کا: عصام الدین، تا: ۱۲۷۷ق؛ انتقالی از کتابخانه پهلوی - مجموعه نوازی؛ ۱۰۳۸گ، اندازه: ۱۲/۱×۲۰/۳سم [رایانه]

۷۱. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۴۶۶۱

آغاز: ثم قال انما اهلك الناس قبلکم انهم کانوا اذا سرق فیهم الشریف ترکوه و اذا سرق فیهم الضعیف اقاموا علیه الحد؛ **انجام:** ثم قال قلت کیف کنتم تاکلون الشعیر غیر منخول قال کنا نطحنه و ننقحه فیطیر ما طار و ما بقی شریناه.

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ کاغذ: فرنگی نخودی، جلد: مقوایی روکش پارچه، ۱۸۲گ، ۱۳ سطر (۱۶×۱۱/۵)، اندازه: ۱۸/۵×۲۶/۵سم [ف: ۱۹ - ۳۳۴]

۷۲. مشهد؛ الهیات؛ شماره نسخه:۱۹۲۷۰/۱

آغاز: بسمله احمدلك اللهم علی نعمك و فضلك. باب اذا طول الامام و کان للرجل حاجة فخرج و صلی ... حدثنا مسلم قال

جلد ۲؛ خط: نسخ معرب، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: تیماج عنابی، ۱۷ سطر (۱۲×۱۹)، اندازه: ۱۷×۲۶سم [ف: ۲ - ۳۳۴]

۷۳. تهران؛ شورا؛ شماره نسخه:۱۶۹۴۸

آغاز: بل کان هو شئ دسره البحر و ... فی العنبر و اللؤلؤ ... و جعل النبی فی؛ **انجام:** قال النبی صلی الله علیه و سلم اعدلو بین اولادکم فی العطیه و هل للوالان یرجع.

خط: تحریری، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۱۸۰ص،۲۵سطر(۱۰×۱۷)،اندازه:۱۶×۲۳سم[ف:۴۷/۱- ۶۷]

۷۴. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۳۵۵۸

برگ‌های پراکنده‌ای است از کتاب الصوم و الحج و البیوع و جز اینها؛ خط: نسخ معرب، بی‌کا، بی‌تا؛ مصحح؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۸۰گ، مختلف السطر، اندازه: ۱۸/۵×۲۶سم [ف: ۹ - ۳۴۸]

۷۵. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۲۸۹۵

از «باب الشفعة» تا «باب الصلح بالعین و الدین»؛ خط: نسخ معرب، بی‌کا، بی‌تا؛ نسخه قدیم؛ مصحح؛ جلد: تیماج قرمز، ۱۷۴گ، ۱۵ سطر، اندازه: ۱۷×۲۵سم [ف: ۸ - ۹۵]

۷۶. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۸۷۸

از «باب القراءة فی المغرب» از کتاب الصلاة تا «باب التحریض علی الصدقة» از کتاب الزکاة؛ خط: نسخ معرب، بی‌کا، بی‌تا؛ نسخه قدیم، مصحح، محشی؛ تملك: محمد بن خلیل بغدادی؛ جلد: مقوایی عطف تیماج مشکی، ۱۸۴گ، ۱۵ سطر، اندازه: ۱۸/۵×۲۷سم [ف: ۵ - ۲۵۷]

۷۷. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۵۷۵۵

جزء چهارم و از «باب مقدم النبی و اصحابه المدینة» تا پایان کتاب التفسیر؛ خط: نسخ معرب، بی‌کا، بی‌تا؛ نسخه قدیم، مصحح؛ نشانی وقف بر مدرسه دارالحدیث ادرنه؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۲۴۴گ، ۱۷ سطر، اندازه: ۱۸×۲۷سم [ف: ۱۵ – ۱۴۷]

۷۸. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۰۲۹

آغاز: ابا وایل یحدث عن عبدالله قال قال رسول الله صلی الله علیه و سلم سباب المسلم فسوق؛ **انجام:** فقال له و الله لا تفلح أبدا فرجعنا الیه فقلنا له لیس اذا أحملکم ولکن..

از اواسط باب ماینهی عن السباب و اللعن از کتاب الادب تا باب قول الله تعالی و الله خلقکم و ما تعملون از کتاب القرآن؛ خط: نسخ معرب نازیبا، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: آغاز و وسط و انجام؛ نسخه بسیار قدیم؛ مصحح، باعلامت بلاغ؛ جلد: مقوایی عطف تیماج قهوه‌ای، ۱۳۶گ، ۲۶ سطر، اندازه: ۱۸×۲۷سم [ف: ۳ – ۲۲۲]

● الجامع الصحیح = جامع المسند الصحیح = جامع ترمذی = سنن ترمذی / حدیث / عربی

al-jāmi'-uṣ ṣaḥīḥ = jāmi'-ul musnad-iṣ ṣaḥīḥ = jāmi'-i tirmiḏī = sunan-i tirmiḏī

ترمذی، محمد بن عیسی، ۲۰۹ – ۲۷۹ قمری

termezī, mohammad ebn-e 'īsā (825 - 893)

سومین کتاب از صحاح سته اهل سنت می‌باشد که منابع اصلی حدیثی اهل سنت است. این کتاب به «جامع الترمذی» و «سنن الترمذی» نیز مشهور است. مجموعاً دارای ۳۹۵۶ حدیث مسند می‌باشد و پس از بیشتر احادیث با عناوین «قال ابوعیسی» توضیحاتی کوتاه آمده است.

آغاز: بسمله، ابواب الطهارة عن رسول الله صلی الله علیه و سلم اخبرنا القاضی

چاپ: هند، جزء۱، ۶۵۶ص، ۱۲۹۳ق؛ دهلی، ۲۴۱ و ۳۰ص، ۱۳۲۸؛ قاهره، مطبعة بولاق، ۱۲۹۲ق و شرکة مکتبة و مطبعة مصطفی البابی الحلبی و اولاده، محقق: احمد محمد شاکر، ۵۷۹ص، ۱۳۵۶ق.

[دنا ۵۶۴/۳]

شرح و حواشی:

۱- شرح سنن الترمذی؛ عراقی، عبدالرحیم بن حسین (۷۲۵-۸۰۶)

۱. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۹۲۰

آغاز: برابر؛ **انجام:** قال ثلث ... دخل الجنه هذا حدیث

در مقدمه این نسخه فهرستی از اسماء راویان حدیث ذکر شده؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: محتملاً قرن ۹؛ با سرلوح مذهب؛ کاغذ: دولت آبادی، جلد: میشن عنابی، ۴۳۵گ، ۲۵ سطر (۱۲×۲۲/۵)، اندازه: ۱۷×۳۴/۵سم [ف: ۸ – ۴۲۱]

۲. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۳۸۷

جلد آخر کتاب و از ابواب البر و الصة می‌باشد، و در پایان آن، کتاب «العلل» ترمذی افزوده شده؛ خط: نسخ، کا: احمد بن حامد بن سلیمان بن عیسی، تا: جمعه ۲۶ رجب ۱۲۲۶ق؛ مصحح، با نشانی‌های بلاغ، در نسخه اصل که این نسخه از روی آن نوشته شده دارای چند سماع و قرائت بوده بدین تفصیل: جمال الدین ابوالفداء اسماعیل بن علی بن عبیدالله موصلی به تاریخ دهه آخر ماه شوال ۵۹۵، شیخ اسحاق بن احمد بن مرزبان، ابومحمد عبدالله بن ابوالفضل معروف به ابن العطار صفار به تاریخ ۵۹۳، جمال الدین ابوالمعالی نصر الله بن سلام حسنی به تاریخ ۵۹۷، شیخ محمد بن ابی الفرج بن ابی بکر حسینی عثمانی مراغی ساکن مدینه، قاضی خیرالدین سخاوی مالکی، محیی الدین عبدالقادر بن احمد حسنی حنبلی، نورالدین علی بن سعید بن ابی الفتح انصاری حنفی به تاریخ ۸۹۷، شمس الدین ابوعبدالله محمد بن عبدالرحمن بن محمد سخاوی به تاریخ ۸۹۸. صورت این سماع‌ها در پایان نسخه منعکس است؛۲۵گ،۲۵سطر،اندازه:۱۵×۲۱سم [ف: ۱-۵۰۵]

● الجامع الصحیح المختصر = الجامع الصغیر / حدیث / عربی

al-jāmi'-uṣ ṣaḥīḥ-ul muxtaṣar = al-jāmi'-uṣ ṣaġīr

بخاری، محمد بن اسماعیل، ۱۹۴ – ۲۵۶ قمری

boxārī, mohammad ebn-e esmā'īl (811 - 871)

به گفته اسماعیل پاشا بغدادی، بخاری را سه کتاب در حدیث است: ۱. الجامع الصحیح؛ ۲. الجامع الصغیر؛ ۳. الجامع الکبیر. حاجی خلیفه کتابی به بخاری نسبت می‌دهد به نام «الجامع الصغیر فی الحدیث». گمان می‌رود که این کتاب همان کتاب الجامع الصغیر فی الحدیث باشد. در این کتاب اسناد حدیث مختصر گردیده است.

۱. مشهد؛ الهیات؛ شماره نسخه:۱۹۲۷۰/۲

آغاز: بسمله و صلی الله علی سیدنا محمد و آله و سلم باب التسبیح و الدعاء فی السجود. حدثنا مسدد حدثنا یحیی عن سفیان عن منصور عن مسلم عن مسروق عن عایشه قالت کان النبی

خط: نسخ معرب، کا: سید موسی بن حسن خطیب، تا: ۸۹۱ق؛ افتادگی: انجام؛ جلد: تیماج عنابی، ۱۹ سطر (۱۲×۱۸/۵)، اندازه: ۱۷×۲۶سم [ف: ۲ – ۳۳۴]

۲. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۵۴۷۲/۱-ف

نسخه اصل: از کتابخانه توبینگن MaVI 99. الجزء الخامس من کتاب. من سورة الرحمن الی باب الکنی (فهرست‌ها و روایت‌ها و مشیخه اینها مهم است)؛ خط: نسخ معرب، بی‌کا، بی تا [فیلمها ف: ۳ – ۱۵۵]

← جامع الصدر الشهید ≻ شرح ترتیب الجامع الصغیر
← الجامع الصغیر ≻ الجامع الصحیح المختصر

● **الجامع الصغیر فی الفروع** / فقه / عربی

al-jāmi'-uṣ ṣaǧīr fi-l furū'

شیبانی، محمد بن حسن، ۱۳۱ - ۱۸۹ قمری

šeybānī, mohammad ebn-e hasan (750 - 806)

کتابی فقهی مشتمل بر ۱۵۳۲ مسأله در فقه عامه از باب الوضوء تا الرضاع. در اول آن کلامی از عمر بن عبدالعزیز البخاری درباره این کتاب است.

چاپ: بولاق، ۱۳۰۲ق؛ هند، ۱۳۱۰ق.

[دنا ۵۶۴/۳؛ کشف الظنون ۵۶۱/۱]

شرح و حواشی:

۱- شرح ترتیب الجامع الصغیر = جامع الصدر الشهید = تلخص الجامع؛ صدر الشهید، عمر بن عبدالعزیز (۴۸۳-۵۳۶)

مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۳۶۷۴۰

آغاز: بسمله. حمدله. قال الشیخ الامام العالم حسام الدین عمر بن عبدالعزیز البخاری اما بعد فان مشایخنا؛ **انجام:** لان المقصود ههنا لایحصل ببعضهم فیصیر من فروض الاعیان و الله اعلم بالصواب

از ابتدا تا پایان کتاب وصایا؛ خط: نسخ، کا: احمد بن زید بن محمد،تا:۱۱۰۵ق؛مجدول،با کمند کشی؛ محشی؛ اهدایی: رهبری، مهر۱۳۸۶؛ کاغذ: نباتی آهار مهره، جلد: مقوا با عطف و میشن مشکی،۲۳۵گ، ۱۵سطر، اندازه: ۱۵×۲۶سم [اهدائی رهبر: ۳ - ۱۶۹]

مشهد؛ شیخ علی حیدر؛ شماره نسخه:۵۲

همان نسخه بالا [مؤید: ۱ - ۸۰]

● **الجامع الصغیر من حدیث البشیر النذیر** / لغت،حدیث / عربی

al-jāmi'-uṣ ṣaǧīr min hadīṯ-il bašīr-in naḏīr

سیوطی، عبدالرحمن بن ابی بکر، ۸۴۹ - ۹۱۱ قمری

soyūtī, 'abd-or-rahmān ebn-e abī-bakr (1446 - 1506)

وابسته به: الجامع الکبیر = جمع الجوامع؛ سیوطی، عبدالرحمن بن ابی بکر (۸۴۹-۹۱۱)

تاریخ تألیف: ۲۸ ربیع الاول ۹۰۷ق

این کتاب تلخیص «جمع الجوامع» مؤلف است که احادیث کوتاه مروی از پیامبر اکرم را بر طبق حروف هجاء مرتب نموده است. مؤلف بر طبق اصول حدیث اهل سنت نهایت سعی را در تخریج احادیث کرده و آنچه به نظر وی متفرد بوده یا موضوعه یا دروغ بر پیامبر بسته شده ترک نموده و برای کتب معتبر حدیث عامه رموزی قرار داده است. مختصر شرح این کتاب با عنوان «التیسیر» قبل از این معرفی شد.

آغاز: الحمدلله الذی بعث علی رأس کل مائة سنة من یجدد لهذه الامة أمر دینها و أقامها فی کل عصر من یحوط هذه الملة بتشیید أرکانها.

چاپ: مکه مکرمه، رساض، مکتبة نزار مصطفی الباز، ۱۴۲۰ق؛ قاهره، مطبعة بولاق، ۱۲۸۶ق؛ بیروت، دار الکتب العلمیة، ۱۹۷۰م.

[دنا ۵۶۶/۳؛ معجم المؤلفین ص ۱۰۷۸-۳۳؛ کشف الظنون ج ۳۷۶:۱؛ معجم المطبوعات: ۱۰۷۸؛ الاوقاف العامة بغداد ۲۱۷/۱ -۲۲۰؛ الاوقاف العامة موصل ۱۹/۲ و ۴۰/۴؛ ذخایر التراث ۵۹۴؛ دار صدام ص۱۱۷و ۱۱۸و ۱۱۹]

شرح و حواشی:

۱- فیض القدیر بشرح الجامع الصغیر؛ مناوی، محمد عبدالرؤف بن علی (۹۵۲-۱۰۳۱)

۲- التیسیر لشرح الجامع الصغیر؛ مناوی، محمد عبدالرؤف بن علی (۹۵۲-۱۰۳۱)

۱. تهران؛ شورا؛ شماره نسخه:۲۷۸۸

آغاز: الا اعلمک کلمات لو کان علیک مثل جبل صبیر دینا اداه الله عنک قل اللهم اکفنی بحلالک عن حرامک و اغننی بفضلک عمن سواک حم ت ک عن علی؛ **انجام:** الیوم الموعود یوم القیامه و یوم المشهود یوم عرفه ... ت حق عن ابی هریره. و قال مؤلفه فرغت منه یوم الاثنین ثامن عشر ربیع الاول سنة سبع و تسعأیه ... من کتابته یوم الثلاثاء المبارک ثالث شهر ربیع الاول من شهور سنه ست و ستین و ثمانمایه علی ید ... کمال الدین بن احمد بن ابی بکر بن عبدالغنی الشیراوی ... آمین.

خط: نسخ، کا: کمال الدین پسر احمد بن ابی بکر بن عبدالغنی شیراوی، تا: دوشنبه ۱۳ ربیع الاول ۹۶۶ (۵۵ سال پس از فوت مؤلف آن)؛ افتادگی: آغاز؛ در پایان نسخه تاریخ تولد و وفات مؤلف (سیوطی) و مدت زندگی او چنین یادداشت شده است: «مولد المؤلف اول رجب سنة ۸۴۹ وفاتة لیلة الجمعة تاسع عشر جمادی الاول سنة ۹۱۱. مدة عمرة ۶۲ سنة»؛ تملک: محمد نامی در ۱۱۲۵؛ کاغذ: سمرقندی ضخیم، جلد: تیماج قهوه‌ای، ۲۵۶گ، ۳۹ سطر، اندازه: ۲۰×۲۷سم [ف: ۱۰ - ۳۸]

۲. تهران؛ شورا؛ شماره نسخه:۱۳۵۶

از حرف السین تا یاء؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ تملک: محمد بن عبدالهادی ابن علی مدینه در ۱۱۶۵؛ کاغذ: سفید، جلد: تیماج تریاکی، ۲۷۲گ، ۲۳ سطر (۷×۱۵)، اندازه: ۱۵×۲۲سم [سنا: ف: ۲ - ۲۳۲]

۳. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۳۳۰۶۵

آغاز: برابر؛ **انجام:** ت هق عن ابی هریرة و هذا آخر جامع الصغیر من حدیث البشیر النذیر ... برحمتک یا ارحم الراحمین

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱، محشی؛ اهدایی: رهبری، بهمن ۱۳۸۴؛ کاغذ: حنایی و نخودی آهار مهره کشمیری، جلد: اسقاطی در بهمن ۱۳۸۴، ۳۹۵گ، ۲۱ سطر، اندازه: ۱۵/۵×۲۶سم [اهدائی رهبر: ۲ اخبار۱ - ۲۵۰]

۴. تهران؛ مفتاح؛ شماره نسخه:۱۶

نیمه دوم ؛ خط: نسخ معرب، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ با تملک ۱۱۶۵؛ وزیری [نشریه: ۷ - ۱۲۷]

۵. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۴۹۳
آغاز: برابر؛ **انجام:** و لایستعیذ من شیء الا أعاذه الله منه، رهق عن ابی هریرة.
خط: نسخ، کا: احمد بن عبدالقادر، تا: ۱۱۵۶ق، جا: کرکوک؛ نزد محمد افندی، از روی نسخه‌ای که از نسخه مؤلف نوشته شده بود، مصحح، محشی با نشان «محمد عمر»؛ واقف: محمد عمر؛ جلد: مقوایی عطف تیماج مشکی، ۱۸۴گ، ۲۵ سطر، اندازه: ۱۷×۲۲سم [ف: ۴ – ۲۹۹]

۶. تهران؛ شورا؛ شماره نسخه:۱۴۰۰۱/۴
آغاز: هذه احادیث منتخبة من مدون جامع الصغیر لعبد الرحمن ... آخر ما تکلم به ابراهیم حین القی فی النار حسبی الله و نعم الوکیل آکل کما یأکل العبد و اجلس کما یجلس العبد؛ **انجام:** من زار قبری وجبت له شفاعتی تم من زارنی بالمدینة محتسبا کنت له شهیدا و شفیعا یوم القیمة تم.
مختصر احادیثی از «الجامع الصغیر» سیوطی انتخاب و نقل شده؛
خط: نستعلیق، کا: فرج الله بن میرزا عبدالرحیم خلخالی کجلی الاصل ساکن طالش دولاب، تا: دوشنبه ۲۷ محرم ۱۲۸۳ق؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۱۸گ (۴۴ر-۶۲ر)، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۳۸-۱۰]

● **جامع الصفات = مجمع الصفات** / شعر / فارسی
jāme‘-os sefāt = majma‘-os sefāt

حسین آبادی اصفهانی، محمد علی بن محمد حسین، ق۱۳ قمری

hoseyn-ābādī esfahānī, mohammad ‘alī ebn-e mohammad hoseyn (- 19c)

تاریخ تألیف: ۱۲۸۵ق

تهران؛ شورا؛ شماره نسخه:۱۵۰۳۱/۱
خط: تحریری، کاتب = مؤلف، تا: رجب ۱۲۸۸ق؛ ۲۳۲گ (۱پ-۲۳۲ر) [مختصر ف: – ۲۲۲]

← جامع صفوی ≻ الجامع الصفوی

● **الجامع الصفوی = رد بر نوح افندی** / کلام و اعتقادات / عربی
al-jāmi‘-uṣ ṣafawī = rad bar nūh afandī

طغائی کمره ای، علینقی بن محمد هاشم، ۹۵۳ – ۱۰۶۰ ؟ قمری

toqā’ī kamare’ī, ‘alī-naqī ebn-e mohammad hāšem (1547 - 1650)

اهدا به: شاه صفی صفوی (۱۰۳۸-۱۰۵۲ق)

از مؤلفات مفصل تحقیقی در مبحث امامت است. در دیباچه نامی برای کتاب ذکر نشده است. در برخی از کتب تراجم به نام «کتاب جواب مفتی الروم» و در آخر این نسخه به نام «جامع صفوی» ضبط شده است. انگیزه این تألیف این بوده که آنگاه که سلطان مراد چهارم عثمانی به محاصره بغداد پرداخت مفتی کشور عثمانی به نام نوح افندی به اباحه خون و مال مردان و برده نمودن زنان شیعیان فتوا داد. امیر شرف الدین علی شولستانی از فقهای وقت مقیم در نجف ماجرا را به مؤلف این کتاب نوشت. مؤلف با نقل فتوای مذکور (در مقدمه) این کتاب را بر مبنای استدلال و استشهاد به گفتار اهل سنت و جماعت و دور از عصبیت به رد و ابطال آن پرداخت. صاحب الذریعة می‌گوید: «کتاب فارسی بزرگی است در امامت در دو جلد و به نام شاه صفی صفوی نوشته شده است؛ و در مقدمه، فهرست مطالب کتاب را مفصلاً می‌آورد و در پاسخ گفته‌های شیخ نوح سخنان مفصل می‌گوید». این گفتار درست به نظر نمی‌آید وگویا ترجمه این کتاب را دیده‌اند که دارای این مشخصات بوده، و در نسخه‌های منزوی (۹۲۸/۲) می‌گوید: دیباچه و مقدمه نسخه سپهسالار به فارسی و باقی آن به عربی است. این کتاب سه جلد است و جلد اول دارای مقدمه‌ای است در معرفی کتاب به فارسی نگارش یافته و گویا از آن مؤلف نیست.

آغاز: بعد حمدالله رب العالمین ... ان بعض اخوان الدین و خلان الیقین اعزالناس علی و اقربهم زلفی لدی سید المحققین فی عصره ...

انجام: والله لا یدخل النار منکم رجل واحد فتنافسوا فی الدرجات واکدوا اعدائکم بالورع.

[الذریعة ۶۲/۵؛ نسخه‌های منزوی ۹۲۸/۲؛ دنا ۵۶۶/۳؛ روضات الجنات ۴۰۹؛ فهرستواره منزوی ۲۴۳/۹]

۱. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۲۹۰
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، بی‌کا، تا: چهارشنبه ۵ ذیقعده ۱۰۵۵ق (شاید تاریخ تألیف باشد)، مصحح؛ مهر: «وقف لطف الله»؛ جلد: تیماج سرخ، ۲۶۲گ، ۲۵ سطر، اندازه: ۱۸×۲۸سم [ف: ۱ – ۳۳۵]

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۳۰۲۶-ف
نسخه اصل: همان نسخه بالا [فیلمها ف: ۲ – ۳۱]

۲. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۹۷۷۳
آغاز: و الزندقة و الالحاد و من توقف فی کفرهم و الحادهم و وجوب مقاتلتهم و جواز قتلهم فهو کافر مثلهم؛ **انجام:** و حرب امامها علی بن ابیطالب علیه السلام خرجت عن الایمان.
ج۱؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: احتمالاً قرن ۱۲؛ افتادگی: آغاز(صفحه اول)؛ واقف: خان بابا مشار؛ کاغذ: آهار مهره نخودی، جلد: تیماج خرمایی، ۱۸۵گ، ۱۸ سطر، اندازه: ۱۴×۲۴سم [ف: ۱۱ – ۱۳۷]

۳. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۱۶۰۷
آغاز: بعد حمدالله رب العالمین ... یقول ... ابن علی محمد هاشم

الطغائی؛ **انجام:** قال فلم استخلف الناس بعده و ترکه.
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱ و ۱۲؛ افتادگی: انجام؛ محشی گویا از خود مؤلف؛ کاغذ: ترمه، جلد: میشن سیاه، ۳۳۰گ، ۱۹ سطر، اندازه: ۱۳/۴×۲۰/۶سم [ف: ۱ - ۱۴۴]

۴. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه:۴۷۲۲

آغاز: بسمله. الحمدلله رافع درجات العلماء و مفضل مدادهم علی دماء الشهداء ... اما بعد،این کتابی است ... سه مجلد هر مجلدی یکجزوی از آن که مؤلف آن ... علی نقی طغائی ... در جواب فتوی نوح افندی مفتی سلطان مراد سلطان روم وقت نزول وی بر بغداد که به حلیت خون شیعیان ... بلکه بوجوب آن ... و بکفر شیعه ناجیه به علت سب شیخین و عایشه به جواز اسر و استرقاق زنان و کودکان ایشان وعدم قبول توبه از ایشان؛ **انجام:** فصل: و قد جمع الشیخ الفقیه ابوالحسن محمد بن ... بن شاذان ... من فضائل امیرالمؤمنین ... ماة منقبة ... و لو وجدت لفاطمة خیرا من علی، لم ازوجها منه و قال ...
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ افتادگی: انجام؛ مجدول؛ تملک: محمد علی (م ۲۷ رجب ۱۲۱۶) بن محمدباقر اصفهانی بهبهانی (م ۱۲۰۵)، آقا شجاع بن آقا محمدصالح (م در کربلا ۲۳ ربیع الاول ۱۲۸۲)، آقا محمد اسماعیل (م صفر ۱۲۴۷ق) به طاعون در کرمانشاه، ابن آقای محمدعلی آن را به فرهاد بن ولیعهد سوغات داده است در ۱۱ ذیقعده ۱۲۸۵ق و در ۱۳۱۴ش از صرفه جویی موقوفه مدرسه شیبانی خریده شده؛ کاغذ: سپاهانی آهار مهره، جلد: تیماج سرخ، ۲۷۹گ، ۲۵ سطر (۹/۵×۱۹/۵)، اندازه: ۱۵/۵×۲۸سم [ف: ۴ - ۱۴]

۵. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۲۷

آغاز: بعد حمدلله رب العالمین و الصلوة والسلم علی سید المرسلین؛ **انجام:** قوله یلعنهم الله و یلعنهم اللاعنون امر الملائکة و الناس و
باید جلد اول آن باشد. نسخه ما ناقص است؛ خط: نسخ خوش، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: انجام؛ واقف: آقا زین العابدین، ۱۱۶۶ق؛ کاغذ: نخودی آهار مهره، جلد: تیماج خرمایی، ۲۶۳گ (۴برگ نانویس در پایان)، ۱۴ سطر، اندازه: ۱۱×۲۰سم [ف: ۱ - ۱۲۱]

۶. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۳۶۵۴

خط: نسخ، بی‌کا، تا: با تاریخ ۱۱۷۷ق؛ مجدول؛ عنایت الله بن عبدالکافی کتاب را به سال ۱۱۷۷ مطالعه و مقابله نموده؛ معرفی کتاب از محمد رضا بن محمد علی حسینی نائنی به تاریخ ۱۳۱۸؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۲۹۳گ، ۱۶ سطر، اندازه: ۱۲×۲۰سم [ف: ۱۰ - ۴۹]

۷. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۴۰۴۶

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ مجدول؛ سه بیت شعر از محمد ملقب به مفید که به تاریخ دوشنبه پنجم جمادی الثانی ۱۱۹۲ نوشته؛ جلد: تیماج قرمز، ۳۳۸گ، ۲۴ سطر، اندازه: ۱۵×۲۸/۵سم [ف: ۱۱ - ۴۶]

۸. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۲۷۲۸

آغاز: برابر؛ **انجام:** ومن الوسیلة ایضا واختار لعین الله تعالی علیا وصیا تم المجلد الاول
جلد اول؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۲۵۲ق؛ مصحح؛ تملک: احمد بن حسن تهرانی؛ جلد: تیماج مشکی، ۳۵۶گ، ۱۴ سطر، اندازه: ۱۵×۲۰سم [محدث ارموی مخ: ۱ - ۴۸۵]

۹. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۲۹۰۰

آغاز: قال بعض المعتصمین بولاء اهل البیت أحد الثقلین والاجماع الذی ادعی علی امامة أبی بکر بعد الرسول؛ **انجام:** برابر
خط: نستعلیق، کا: محمد صادق بن حاجی محمد کاظم طهرانی، تا: ۱۲۵۳ق؛ مصحح؛ تملک: احمد بن حسن تهرانی؛ جلد: تیماج مشکی، ۲۱۰گ، ۱۴ سطر، اندازه: ۱۵/۵×۲۰/۵سم [محدث ارموی مخ: ۱ - ۴۸۵]

۱۰. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۱۳۳۹

آغاز: بسمله و به ثقتی بعد حمد الله رب العالمین؛ **انجام:** نبینا محمد و علی آله اجمعین الی یوم الدین
خط: نستعلیق، کا: احمد بن محمد رضا خوانساری، بی‌تا: ۱۳۵۸ق؛ اهدائی: رهبری، خرداد ۱۳۷۳؛ ۶۵۳ص، قطع: وزیری [اهدائی ف: - ۸۷]

قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۶۸۲۲-۳۵/۲

آغاز و انجام: برابر
عکسی، نسخه اصل: همان نسخه بالا؛ ۳۲۷گ، ۲۱ سطر، اندازه: ۲۹×۴۹سم [ف: ۳ - ۱۱۲۴]

۱۱. تهران؛ شورا؛ شماره نسخه:۵۳۶۳

آغاز: چنین گوید غبار راه شیعیان علی ولی علی نقی طغائی عفی الله عنه که در این زمان که آفتاب مصطفوی و ولایت مرتضوی صاحب الزمان ... بدان ایدک الله تعالی که شک نیست که جواز جهالت رأسا و مطلقا مستلزم وضع تکلیف است از هر کس؛ **انجام:** عن عبدالله بن عباس قال قال رسول الله ... و لا ادخل الجنة من ترک ولایته و التسلیم له و اللاوصیاء من بعده. حق القول منی لاملان جهنم و اطباقها من اعدائه و لاملان الجنة من اولیائه و شیعته.
خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: تیماج قرمز، ۱۸۲گ، ۱۷ سطر، اندازه: ۱۱/۴×۱۹سم [ف: ۱۶ - ۲۷۱]

● جامع صفوی / کلام و اعتقادات / فارسی

jāme'-e safavī

قمی، محمد طاهر بن محمد حسین، - ۱۰۹۸ قمری

qomī, mohammad tāher ebn-e mohammad hoseyn (-1687)

اهدا به: شاه صفی (۱۰۳۸-۱۰۵۲ق)
در اصول دین پنج‌گانه به روشی ساده و دلایلی آسان از برای همگان، در پنج «فصل» کوتاه: توحید، عدل، نبوت، امامت و

معاد. نام کتاب و مؤلف و شاه و شمار فصل ها در دیباچه آمده است.
آغاز: بسمله. حمد له ... اما بعد ای سالک راه یقین ای جوینده طریق دین بدان و آگاه باش که دنیا موضع راحت و محل اقامت نیست. می‌باید که ... در تحصیل معرفت اصول دین ... سعی تمام بجا آورند ... این محتاج ... محمد طاهر تفحص نمود رساله‌ای نیافت که عامیان مبتدیان از آن بهره مند توانند شد بنابراین این رساله را تألیف نمود بعبارات سهل و دلایل آسان ... و آن را به جامع صفوی موسوم ساخت امید که بنظر ... شاه صفی ... الصفوی بهادر خان ... مشرف گردد و چون اصول دین پنج است: توحید، عدل، نبوت، امامت، معاد ... این رساله را مرتب بر پنج فصل ساخت.
انجام: و ملائکه عذاب بر ایشان رحم نمی‌کنند و اگر دعا کنند مستجاب نمی‌شود. اینست مختصر از احوال جهنم أعوذ بالله من النار و اسأله الجنة.
[دنا ۵۶۵/۳؛ فهرستواره منزوی ۲۴۲/۹]

۱. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۴۰۱۴/۶
آغاز: برابر؛ **انجام:** الم و آزاری که در دنیا کشیده باشند عوض آنرا بایشان برساند.
خط: نستعلیق، کا: مراد بن آقا شاه آشتیانی قمی، تا: ۱۰۶۱ق؛ مصحح، با علامت بلاغ؛ جلد: تیماج مشکی، ۱۴گ (۶۰پ-۷۳ر)، ۱۴ سطر، اندازه: ۱۸/۲×۲۵سم [ف: ۱۱ - ۱۷]
۲. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۴۰۹۸/۳
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۰۶۶ق؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۱۷گ (۱۷پ-۳۳پ)، ۱۵ سطر، اندازه: ۱۱/۵×۱۸سم [ف: ۱۱ - ۱۱۵]
۳. مشهد؛ نواب؛ شماره نسخه:۷/۵
آغاز: برابر؛ **انجام:** که الم و آزاری که در دنیا کشیده باشند عوض آن را به ایشان کلهم برسان. تمت
کا: محمد علی بن عباسعلی تویسرکانی، تا: ۱۰۸۷ق؛ کاغذ: نخودی، جلد: مقوا عطف میشن قهوه‌ای، اندازه: ۱۲/۵×۱۸/۵سم [ف: - ۱۸]
۴. قم؛ فیضیه؛ شماره نسخه:۱۶۸۹/۲
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱ و ۱۲؛ ۱۵سطر، اندازه: ۱۲×۲۱سم [ف: ۳ - ۱۱۸]
۵. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۴۳۹۳/۱
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ مصحح؛ تملک: حسن بن محمد عهدی عاملی با مهر «عبده حسن» (بیضی)، تملکی به سال ۱۳۲۲ با مهر«رق الحسن الزکی»(بیضی)؛جلد:تیماج قهوه‌ای، ۱۵گ (۲پ-۱۶ر)،۱۷ سطر، اندازه: ۱۴/۵×۱۹/۵سم [محدث ارموی مخ: ۱ - ۴۹۲]
۶. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۴۱۰۸/۳
آغاز: برابر؛ **انجام:** و آزاری که در دنیا کشیده باشند عوض بایشان برساند.
خط: نستعلیق، کا: محمد حسین بن محمد شفیع حسینی طاهری (نواده مؤلف)،تا:۱۱۴۸ق؛کاغذ:سپاهانی،جلد: تیماج سرخ، ۲۱گ (۱۹۷-۲۱۷)، ۱۸ سطر (۷×۱۴)، اندازه: ۱۱×۱۸سم [ف: ۱۳ - ۳۰۸۶]

● **جامع الصنایع** / آشپزی / فارسی

jāme‘-os sanāye‘

احتمالاً از: هدایت الله حسینی شیرازی طهرانی (کاتب نسخه).
دستورالعمل ساخت انواع حلواها و شرینیجات و غذاها و خورش‌هاست. با این عناوین: [باب در ساختن حلواها و شیرینیجات]؛ باب در ساختن پلوتات و خورشیات گوید؛ طریقه ساختن کباب‌ها؛ در علم طباخی گوید. نام مؤلف معلوم نشد اما از آن جا که کاتب شیرازی است و در دو مورد هم از غذاهای شیراز یاد شده می‌توان احتمال داد وی مؤلف باشد.

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۰۹۳۴
آغاز: بدان که در باب صاف نمودن شکر یکمین شکر را چارک و پنجاه آب بریزد و دو بیضه مرغ را با سفیده و زرده به قدری باید به هم زند که کف بکند؛ **انجام:** قسم دیگر نان جعبه ای عوض آرد گندم آرد برنج و عوض آب شیر می‌ریزند
خط: نستعلیق، کا: هدایت الله حسینی شیرازی الاصل طهرانی المسکن، تا: دوشنبه ۲۲ رمضان ۱۳۱۵ق، جا: تهران؛ انجامه: «قد تمت الکتاب بعون الملک المنان. تمام شد کتاب جامع الصنایع به توفیق حق. کتبه هدایت الله الحسینی شیرازی الاصل طهران المسکن در عهد دولت پادشاه جمجاه و شاهنشاه اسلامیان پناه اعلی حضرت قدر و قدرت شهریاری ابوالنصر و الظفر مظفرالدین شاه قاجار خلد الله ملکه و ایدالله جیشه و ابد الله عیشه حسب الفرموده سرکار علیه عالیه خانم دامت شوکتها در دارالخلافه طهران صانها الله عن آفات الدوران سمت اتمام پذیرفت. غرض نقشی است کز ما باز ماند ××که هستی را نمی‌بینم بقایی / مگر صاحبدلی روزی به رحمت ×× کند در حق درویشان دعایی / غریق رحمت کسی باد [کذا] ×× که کاتب را به یک حمدی کند یاد/ به تاریخ یم دوشنبه بیست و دویم شهر رمضان المبارک سنه ۱۳۱۵»؛ جلد: مقوا، رویه کاغذ ابر و باد، ۵۱گ، ۱۱ سطر (۵/۵×۱۱/۵)، اندازه: ۱۰/۵×۱۷/۵سم [ف: ۲۰ - ۵۲۰]

● **جامع الصنایع و الاوزان برای مطالعه فتح خان** / ادبیات / فارسی

jāme‘-os sanāye‘ va-l awzān barāye motāle‘e-ye fath xān

اهدا به: همایون فتح خان
مؤلف در همه جا جز در معایب از شعرهای خود گواه آورده است. در چهار «قسم» و هر یکی در دو «باب»: قسم ۱. اصول و

فروع قواعد نظم در دو «باب»: ۱) کیفیت نظم و تقطیع و مصطلحات این فن، ۲) معرفت سخن منظوم و طریق تقطیع و دوایر و بحور و اوزان؛ قسم ۲. محاسن اشعار در دو باب: ۱) صنایع معنوی، ۲) صنایع لفظی؛ قسم ۳. معایب اشعار در دو باب: ۱) معایب باطن، ۲) معایب ظاهر؛ قسم ۴. طرزهای نظم و سر کلمات مشکل از پارسی و عربی در دو «باب»: ۱) طرزهای نظم و نام صاحبان طرز، ۲) شرح کلمات مشکل از پارسی و پهلوی و جز آن.

در آن از خاقانی و انوری و نظامی و عبدالواسع جبلی و ظهیر و کمال صفاهانی و سعدی و قاضی اثیر فقهویه و ناج ریزه و بهار بخاری و عمید بویکی و مغیث الدین هانوی و سعدالدین منطقی یاد شده و از گشتاسب نامه و شاهنامه و بحری نامه، در آن از «خسرو شاعران» و از ملک الشعراء احمد خسرو و شه خسرو نامبرده شده و گویا او مؤلف این کتاب باشد.

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۳۷۲۸

آغاز: بسمله. حمدی که اوهام فضلای کامل و بلغای شامل در حصر و احصای آن سراسیمه ماند ... مر آن مبدع بدایع و مخترع صنایع را که رباعی عناصر در نظم کونین پرداخته او است؛ **انجام:** خسرو: پادشاه، نیا: جد بزرگ.

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج عنابی، ۹۷گ، ۱۵ سطر (۸×۱۳)، اندازه: ۱۴×۲۰سم [ف:۱۲-۲۷۲۴]

● جامع الصنایع و الاوزان برای مطالعه فتح خان /

ادبیات / فارسی

jāme‘-os sanāye‘ va-l awzān barāye motāle‘e-ye fath xān

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۸۴۵۳

خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ کاغذ: هندی، جلد:مقوا، ۲۲۲گ، ۱۳سطر(۷×۱۲)، اندازه:۱۴×۲۲سم[ف:۱۷ – ۱۳۸]

● جامع الصنایع و حاوی البدایع / ادبیات / فارسی

jāme‘-os sanāye‘ va hāvī-yel badāye‘

رساله‌ای است در بیان صنایع شعری و ادبی که مؤلف با بیان هر صنعتی، شاهد مثالی را از اشعار شاعران گوناگون آورده است، در مقدمه یاد آور شده است: کتاب‌هایی در این خصوص را دیدم، یا اشکالاتی داشتند و یا جامع نبودند، از این رو به درخواست به درخواست برخی از دوستان بدین کار پرداختم.

[نسخه‌های منزوی:۲۱۳۲/۳؛دنا ۵۶۵/۳]

۱. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۳۳۴۸/۴

آغاز: ... باشعار بسیار مایل یافتم و ریک را بقدر فطانت ... ترصیع: پارسی ترصیع نشاندن جواهر بود در چیزی و این صنعت چنان بود که شاعر شعری گوید؛ **انجام:** چهار توسل به صاحب دولتی و عالی همتی که از و توقع بتربیت و منصب و حرمت توان داشت و تربیت را در این مدخل عظیم است.

خط: نستعلیق، کا: مظفر، تا: قرن ۱۱؛ افتادگی: آغاز؛ مصحح، محشی؛ کاغذ: شرقی، جلد: پارچه‌ای سورمه‌ای، ۴۳گ (۸۱ر-۱۲۲ر)، ۱۲ سطر (۶/۵×۱۱)، اندازه: ۱۳×۱۹/۵سم [ف: ۳۳ – ۶۱۲]

۲. قم؛ فیضیه؛ شماره نسخه:۱۵۲۸/۳

آغاز: بدان که این رساله‌ای است مسمی به جامع الصنایع و حاوی البدایع در تصنیفات شعری

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ ۵گ، ۱۵سطر، اندازه: ۱۲×۲۱سم [ف: ۳ – ۹۷]

۳. تهران؛ شورا؛ شماره نسخه:۸۸۱۱/۳

آغاز: به اشعار بسیار مایل یافتم و هر یک به قدر فطانت و رزانت بر معنی ابیات اطلاع فی الجمله واقع بود ... ترصیع. پارسی ترصیع نشاندن جواهر بوده در چیزی و این صنعت چنان بود که شاعر؛ **انجام:** توسل به صاحب دولتی و عالی همتی که از او توقع و منصب و حرمت توان داشت و تربیت را در این مدخل عظیم هست و السلام و الکرام

انجامه: «تمت الکتاب بعون الملک الوهاب فی لیلة الاثنین و قد مضت من النصف فی شهر شعبان المعظم من شهور سنه ۱۲۶۲»

خط: نستعلیق تحریری، بی‌کا، تا: دوشنبه ۱۵ شعبان ۱۲۶۲ق؛ افتادگی: آغاز (یک یا دو برگ از مقدمه کتاب)؛ مصحح؛ کاغذ: فرنگی نخودی آهار مهره، جلد: تیماج قهوه‌ای، ۳۹گ (۲۶ر-۶۴پ)، ۱۳ سطر (۷×۱۳/۵)، اندازه: ۱۰/۵×۱۷/۵سم [ف: ۲۹/۱-۲۶]

● جامع الطب / طب / فارسی

jāme‘-ot tebb

در نود «باب» است مشتمل بر فصول کوتاه در قواعد کلی پزشکی و ساخت داروها و بعضی از ادعیه و احراز مربوط به بیماریها.

همدان؛ دانشگاه بوعلی؛ شماره نسخه:۱۷۶

آغاز: افتاده: در علاج جگر، فصل سیوم در علاج غلوله و خشت که در شکم شود؛

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ افتادگی: آغاز و وسط؛ نام «جامع الطب» روی برگ اول به کتاب داده شده و گویا صحیح نیست؛ نسخه و برگها درهم می‌باشد؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۲۳۲گ، ۱۸ سطر، اندازه: ۱۵×۲۲سم [ف: – ۸۸]

● جامع العبائر / فقه / عربی

jāmi‘-ul ‘abā’ir

یزدی، حسن

yazdī, hasan

مجموعه ای از مباحث اصول فقه و فقه استدلالی است که بدون نظم خاصی نگارش یافته است. مؤلف بخشی از عبارات کتاب‌های فقهی چون مسالک، روضة البهية و المقاصد العلية را به صورت کاربردی آورده و به بحث درباره آن پرداخته است. عناوین برخی از موضوعات مطرح شده در نسخه مرعشی عبارت است: الدلالات الثلاثة، الاجتهاد و التقليد و القضاء، المطلق و المقيد، الامر حقيقة فى الاعم من الواجب العينى و التخييرى، التعارض بين الحقيقة و المجاز، الحمل على اقرب المجازات، فى توقيفية، فى المفاهيم، فى الواجب الشرعى و تعريف الواجب الموسع، الشبهة فى الموضوع، الاستصحاب تعارض الاستصحابين، المفاهيم، العام المخصص بالجمل، المطلق بالنسبة الى الافراد الشائعة، النسبة بين ترک المستحب و فعل المكروه، اصالة حجية الظن، الاصول الجارية فى الالفاظ، تعارض الادلة، اصالة البرائة، الاصل فى الاستعمال ان يكون ... دليل الحقيقة و علائمها، تعرض الحقيقة المرجوحة و المجاز الراجح، الاصل فى الواجب ان يكون عبادة، ثمرة النزاع فى خطاب المشافهة، التسامح فى ادلة السنن، حكم من سقط عنه التكليف او لم يصح منه العمل، الجمع اولى من الطرح، التراجيح، العام و الخاص، فى العدالة، الظن فى الموضوعات، الشهرة، فى الاخبار و القرآن، الجزء و الشرط، الامر بالشیء نهى عن الضد ام لا، باب التاسى، الاستثناء عقيب الجمل، تاخير البيان عن وقت الحاجة، النسخ، الشبهة فى الموضوع، تعارض الاصل و الظاهر، الاصل فى المعاملات، القضية فى الواقعة، فى الحقيقة الشرعية، فى الاجماع و ... نسخه‌های موجود ظاهراً هر کدام بخشی از آن است.

۱. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۴۹۹۳

آغاز: الروضة فى بحث النجاسات فى شرح قوله و الفقاع و الاصل فيه ان يتخذ من ماء الشعير لكن لما ورد الحكم فيه معلقا على التسمية يثبت لما اطلق عليه اسمه مع حصول خاصية؛ **انجام:** و مما ذكرنا ظهر رجحانه على الجمع بعكسه و هو تخصيص الجزء الاول من الرواية و الثانى من المرسلة فاذن لا يخفى عليک ما فى كلام الشارح اعلى الله مقامه فتدبر.

خط: شکسته نستعلیق، کاتب = مؤلف، تا: حدود قرن ۱۴؛ محشی؛ کاغذ: فرنگی آبی، جلد: تیماج مشکی، ۱۳۹گ، ۴۰ سطر (۱۰/۵×۱۸)، اندازه: ۱۱/۵×۲۰سم [ف: ۳۷ – ۶۸۱]

۲. قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه:۵۱۵

آغاز: الحمدلله رب العالمين و الصلوة و السلام على خير خلقه محمد وآله الطاهرين كتاب المفلس مقدمه قال فى الشرايع المفلس هو الفقير الذى ... خيار ماله وبقى فلوسه؛ **انجام:** وحمله الشيخ ... على كونها متهمة لخبر رزان عن الباقر عليه السلام العده و الحيض الى النساء ولو اشتبه الحال فيها بها سحرها ... كانها اجتنبت احتياطا لانه اقدام على ما لايومن قبحه وفيه عليه قول الصادق عليه السلام [فى ايام الطمث] خطاء عفى الله

مفلس، ضمان وغيره را دارد؛ خط: نستعلیق، کاتب = مؤلف، بی‌تا؛ تملک: مصطفی حسینی خوانساری سال ۱۳۷۵ با مهر «مصطفی الحسینی» (بیضی)، اهدائی: آیت الله سید مصطفی صفائی خوانساری؛ جلد: گالینگور سبز، ۲۳۵گ، مختلف السطر، اندازه: ۱۸×۲۳سم [ف مخ: ۲ – ۵۳۴]

۳. قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه:۴۸۶

آغاز: كتاب الحدود قال فى كشف اللثام كتاب الحدود و الحد فى الاصل المنع و منه الحديد لامتناعه و صلابته و يقال للبواب حداد لمنعه الناس بها؛ **انجام:** لصحيحة جميل عن ابى عبدالله عليه السلام فى رجل افترى على قوم جماعة فقال ان اتوابه مجتمعين ضرب حدا واحدا و اتوابه متفرقين ضرب لكل واحد حدا و انما حملناه على ما ان لوكان القذف ... وان فرق بينهم فى القذف ضرب لكل واحد منهم حدا

در فهرست ناشناس آمده ولی در مرعشی از آن حسن یزدی دانسته. کتاب حدود را دارد؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: انجام؛ ؛ مصحح، محشی؛ واقف: مقدس اصفهانی؛ جلد: تیماج مشکی عطف تیماج زرشکی، ۱۹۴گ، ۲۱ سطر، اندازه: ۱۶×۲۱سم [ف مخ: ۲ – ۵۳۴]

۴. قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه:۴۸۷

آغاز: كتاب الفراق و فيه ابواب خمسه الباب الاول فى الطلاق و فيه مقاصد الاربعه المقصد الاول فى اركانه و فيه فصول اربعة الاول المطلق و يشترط فيه امور اربعة؛ **انجام:** اللهم نحن عبادک فان تشاء تعذبنا فبعدلک وان تشاء تعف عنا فبفضلک اللهم ادفع عنا جميع الهموم و الغموم خصوصا هذه البليه التى نزلت بسوء ضيعتنا اللهم ادفعها عنا و عن جميع بلادک من جميع عبادک ... يا خفى الالطاف ... نخاف

کتاب طلاق را دارد؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ مصحح، محشی؛ واقف: مقدس اصفهانی؛ جلد: تیماج مشکی، ۳۳۶گ، ۲۰ سطر، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف مخ: ۲ – ۵۳۳]

۵. قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه:۴۸۸

آغاز: الفصل الاول فى شرائط السبق و هى تسعة الاول العقد ففى الجامع هو عقد جايز من الطرفين كالجعالة و قبل لانسلم كالاجارة و فى الشرائع عقد المسابقه و الرمايه؛ **انجام:** قال فى القواعد و قال فى جامع المقاصد لان الاصل عدم ما يدعيه العامل و الاصل برائة الذمه فى وجوب الجعل و فى المعالم و لواختلفان اى و قوم قول الجاعل مسئلة قال فى القواعد لومات الجاعل بعد الرد اخذ الجعل من التركه ... من التركه بنسبة عمله

کتاب سبق ورمایه؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ مصحح، محشی؛ واقف: مقدس اصفهانی؛ جلد: گالینگور سبز، عطف تیماج زرشکی، ۱۱۱گ، ۲۰ سطر، اندازه: ۱۶×۲۲سم [ف مخ: ۲ – ۵۳۳]

۶. قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه:۴۸۵

آغاز: علامة قاضية برجحان قول القائل واسقط الضمان الارشاد

ولوادعی القائل ارادة نفسه او ماله و اما فی البینه بدخوله مع سیف مشتهر مقبلا علی صاحب المنزل فلاضمان؛ **انجام:** فی روایة مسمع عن ابی عبدالله علیه السلام ان علیا علیه السلام قال المرتد یعزل عنه اقر بانه و لایوکل ذبیحته و یستتاب ثلثه ایام ... الذی یمکن مع الرجوع فالاجود الاجابه و ان کان بعد انقضائها ... اذقد مضی علیه مایمکن منه التذکرة

کتاب حدود؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: آغاز؛ مصحح، محشی؛ واقف: مقدس اصفهانی؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۱۹۶گ، ۲۱ سطر، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف مخ: ۲ – ۵۳۴]

● جامع العبارات فی الخلافة و الوصایة و الولایة = الامامة / کلام و اعتقادات / عربی

jāmi'-ul 'ibārāt fi-l xilāfa wa-l wiṣāya wa-l wilāya = al-imāma

مؤلف از علمای قرن ۱۱ است. مجموعه‌ای از مباحث اعتقادی در خصوص خلافت، وصایت و ولایت بعد از نبی اکرم (ص) و مطاعن مدعیان غیر واقعی خلافت حضرت ختمی مرتبت (ص) است که از منابع گوناگون چون الشافی سید مرتضی و نهایة الاصول فخر رازی، استفاده شده است. نام این مجموعه و مؤلف آن در منابع موجود یافت نگردید، عناوین مطالب بدین ترتیب می‌باشد: ۱. رد امامة ابی بکر بعد رسول الله (ص)؛ ۲. رد اجماع الامة علی امامة ابی بکر؛ ۳. قول السید المرتضی فی الشافی حول امامة ابی بکر؛ ۴. انه ان رسول الله (ص) لم یول ابابکر شیئا من الاعمال؛ ۵. مسالة الاجماع؛ ۶. عصمة فاطمة (س) مطلقا؛ ۷. فضائل فاطمة (س)؛ ۸. فی دعواها (س) فدک؛ ۹. فی ان ابابکر ظلم فاطمة (س) فی منع المیراث؛ ۱۰. حول الفدک من کتاب الشافی؛ ۱۱. غضب فاطمة (س) علی ابی بکر و عمر؛ ۱۲. منع میراث فاطمة (س)؛ ۱۳. جیش اسامة؛ ۱۴. فی نسب عمر من حدائق الحقائق فی شرح نهج البلاغة؛ ۱۵. مطاعن عمر؛ ۱۶. مطاعن عثمان؛ ۱۷. مبحث امامة نهایة العقول لفخر الرازی ؛ ۱۸. منتخب مبحث امامة ابکار الافکار للآمدی؛ ۱۹. سبب تزویج امیر المومنین (ع) بنتة عمر بن الخطاب؛ ۲۰. ابواب عن اعتراض السید المرتضی علی صلاحیة ابی بکر للامامة؛ ۲۱. فی الکفر و اسبابه فی شرح اللمعة.

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۴۸۶۹

آغاز: و اعلم ان الانصار طلبوا الخلافة لانفسهم فی اول الامر و قالوا: منا امیر و منکم امیر فلما ناظرهم ابوبکر فی ذلک القول باطلا باجماع الامة و کل من نظر فی کتب؛ **انجام:** ثم قال: و اعتقادنا فی قتلة الانبیاء و قتلة الائمة صلوات الله علیهم، انهم کفار مشرکون مخلدون فی اسفل درک من النار و من اعتقد فیهم غیر ما ذکرناه، فلیس عندنا من دین الله فی شیء انتهی.

خط: نسخ، کاتب = مؤلف، تا: حدود قرن ۱۱؛ مصحح؛ تملک: آیت الله حاج میرزا یحیی بن محمد شفیع اصفهانی، همراه مبایعه نامه وی به تاریخ ۱۲۲۴؛ کاغذ: شرقی، جلد: تیماج دارچینی، ۳۴۵گ، ۲۱ سطر (۱۱×۱۸)، اندازه: ۲۰×۲۶سم [ف: ۳۷ – ۴۸۳]

● جامع عباسی / فقه / فارسی

jāme'-e 'abbāsī

شیخ بهائی، محمد بن حسین، ۹۵۳ – ۱۰۳۰ قمری

šeyx-e bahā'ī, mohammad ebn-e hoseyn (1547 - 1621)

اهدا به: شاه عباس صفوی

کتابی فقهی، فتوایی مهمی است شامل مسائل شرعیه که مورد احتیاج عموم است با عباراتی همه‌فهم، از طهارت تا دیات موافق مذهب امامیه که آخرین تألیف اوست؛ شامل بیست «باب» می‌باشد، پنج باب اول را که فقط شامل طهارت و نمازها و زکات و روزه و حج است خود تألیف کرده و درگذشت، پس از مرگش به دستور شاه عباس شاگرد شیخ، نظام الدین ساوجی (–۱۰۳۸ق) آن را تکمیل و در سال ۱۰۳۲ق در شهر ساوه به پایان رساند که از آن به «تتمیم جامع عباسی» نیز نام برده‌اند. ابواب کتاب بنا بر تقسیم مؤلف عبارت است: ۱. بیان طهارت؛ ۲. نمازهای واجبی و سنتی؛ ۳. زکات و خمس واجبی و سنتی؛ ۴. روزه واجبی و سنتی؛ ۵. حج گزاردن ؛ ۶. وقف و تصدیق و قرض و جهاد ؛ ۷. زیارات معصومین و بعضی از احوال ایشان؛ ۸. نذر و سوگند و کفاره آنها؛ ۹. بیع و شفعه و توابع آن؛ ۱۰. اجاره و عاریه و غصب و توابع آن؛ ۱۱. نکاح بدوام و متعه و تحلیل و ملک ؛ ۱۲. طلاق و خلع وعده داشتن؛ ۱۳. شکار کردن و شروط آن؛ ۱۴. ذبح حیوانات و حلال و حرام آن؛ ۱۵. آداب طعام خوردن و آب نوشیدن؛ ۱۶. قضا پرسیدن و شروط آن؛ ۱۷. اقرار کردن و وصیت نمودن؛ ۱۸. قسمت کردن ترکه؛ ۱۹. حدودی که در شرع مقرر است؛ ۲۰. خونبهای قتل و قطع اعضا و زخم‌ها.

آغاز: بسمله، حمدله ... چون توجه خاطر ملکوت ناظر اشرف اقدس کلب آستان علی بن ابی طالب علیه السلام شاه عباس الحسینی الموسوی الصفوی بهادرخان که ...

انجام: اما میانه مجتهدین خلاف است بعضی بر آنند که در این وقت کل مبلغی که وجه اجاره اوست به وارث او می‌رسد.

چاپ: مشار فارسی، ج۲، صص۱۴۹۸–۱۵۰۰؛ ایران، سنگی، بی ناشر، ۱۳۲۴ق، وزیری، ۱۴۳ص؛ بمبئی، ۱۳۲۳ق، ۱۳۶ص (صص۱–۱۳۶)؛ دارالسلطنه تبریز، ۱۲۶۹ق، خشتی (وزیری کوچک)، ۱۷۲ص؛ ۱۲۹۹ق، ۱۴۳ص؛ (باب۱–۵): ایران، سنگی، ۱۲۶۶، رقعی، ۱۸۴ص

[الذریعة ۶۲/۵؛ فهرستواره منزوی ۳۱۴۰/۴: مکتبة امیرالمؤمنین ۱۷۴/۱؛ دنا ۵۶۵/۳ (۱۷۴ نسخه)]

شرح و حواشی:

۱– حاشیه جامع عباسی؛ خاتون آبادی، محمد بن علی (–۱۰۵۷)

۲– تتمیم جامع عباسی؛ قرشی ساوجی، محمد بن حسین (–۱۱)

۳- جامع عباسی (باب هجدهم) = تقسیم ارث؛ خادم حسینی، زین العابدین (-۱۱)
۴- حاشیه جامع عباسی؛ رضوی اصفهانی، محمد باقر بن محمد تقی (-۱۲)
۵- حاشیه جامع عباسی؛ موسوی شفتی، اسدالله بن محمد باقر (۱۲۲۷-۱۲۹۰)
۶- حاشیه جامع عباسی؛ حائری مازندرانی، علی بن فضل الله (۱۲۸۶-۱۳۳۹)
۷- حاشیه جامع عباسی (۴عنوان)
۸- شرح جامع عباسی (۲عنوان)

۱. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۱/۶۹۷۰-۳۵/۱۵۰

آغاز: برسد بر آنکس غسل واجب نمی‌شود چهارم آنکه آن دو عضو که بهم رسد حیات داشته باشند یعنی مثل ناخن و استخوان ... فصل در آداب طهارتخانه رفتن؛ **انجام:** نعلین بیاویزد که درآن نعلین نماز کرده باشد

خط: نستعلیق، کا: حیدر حسین حسن، تا: سلخ ربیع الثانی۱۰۳۳ق؛ افتادگی: آغاز؛ مصحح؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۱۲۰گ، ۱۵ سطر، اندازه: ۱۰×۱۸سم [ف: ۳ - ۱۱۴۰]

۲. تهران؛ مفتاح؛ شماره نسخه:۳۴

خط: نستعلیق، کا: محمد بن محمد طاهر حسینی پادوانی، تا: ۱۰ ذیقعده ۱۰۵۸ق؛ قطع: وزیری [نشریه: ۷ - ۱۲۷]

۳. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۸۵۹۲-۵۸/۴۲

آغاز: حضرت امیرالمومنین علیه السلام عالم به مذهب حق آن حضرت علیه السلام باشند لهذا استاد بنده بل استاد الکل فی الکل از باب ششم تا آخر کتاب (بخشی که نظام بن حسین ساوجی تألیف نموده است)؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: اواخر شوال ۱۰۶۰ق؛ افتادگی: آغاز (یکی دو برگ)؛ ۲۷۰گ، ۱۵ سطر، اندازه: ۱۴×۲۲سم [ف: ۳ - ۱۱۴۰]

۴. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۵۰۶۰

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ و نستعلیق، کا: خسرو، تا: پنج‌شنبه ۱۹ جمادی الاول ۱۰۶۶ق؛ مجدول، محشی با نشان «لی مدظله العالی»؛ تملک: محمد علی بن محمد بن عبدالکریم به تاریخ شوال ۱۲۰۳، تملکی بدون نام بتاریخ ربیع الاول ۱۱۴۵؛ جلد: گالینگور عطف تیماج قهوه‌ای، ۱۵۹گ، ۱۵ سطر، اندازه: ۱۵×۳۸/۵سم [ف: ۱۳ - ۲۵۶]

۵. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۱/۷۵۷۸-۵۱/۳۸

آغاز: شستن اعضا واقع شود، شستن سر و گردن به دست راست؛ خط: نستعلیق، کا: سهراب بن آقاجان آهنگر، تا: ربیع الاول ۱۰۷۰ق؛ افتادگی: آغاز؛ ۷۷گ، ۱۷ سطر، اندازه: ۱۸×۲۶سم [ف: ۳ - ۱۱۴۲]

۶. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۹۱۶۶-۶۰/۱۰۶

آغاز: بنام خداوند دانا بدانکه طهارت یا موقوف است به نیت قربت و بی آن صحیح نیست یا احتیاج به نیت قربت ندارد از طهارت (مقصد اول در احکام وضو) تا پایان حج؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: غره جمادی الاول ۱۰۷۲ق؛ افتادگی: آغاز؛ ۱۶۹گ، ۱۴ سطر، اندازه: ۱۳×۱۸سم [ف: ۳ - ۱۱۴۰]

۷. تهران؛ حقوق؛ شماره نسخه:۱۱۱/۱۳ - ب

آغاز: الجزء الاول فی فقه المجتهدین المستنبطین للاحکام الفرعیة بدلایل و الاصول الموضوعة بارائهم و المتبین لها بها ... فنبادر هذا الجزء بذکر العبارات و مقدماتها ... و لا نجد کتابا فی هذا الباب اجود من کتاب الجامع العباسی لشیخ الطائفه بهاء الملة و الدین رحمه الله فنذکره بلا تغییر ساقطا عنه الندب و المکروه و لفائدة ظهرت فهو هذا. بسمله. باب اول در بیان مسائلی که تعلق به طهارت دارد؛ **انجام:** برابر

خط: نستعلیق تحریری، کا: نصیری طوسی، تقی بن عبدالحسین، بی‌کا، تا: ۱۰۷۲ق؛ ۲۵گ (۲۰۱ر-۲۲۵پ) [ف: - ۴۴۰]

تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه:۴۷۷/۱۴-عکسی

نسخه اصل: همان نسخه بالا [عکسی ف: ۲ - ۸۱]

۸. شیراز؛ ملی؛ شماره نسخه:۷۵۰

آغاز: آغاز کتاب شیخ بهائی: السلام منسوبست پنجم نماز جعفر طیار - ششم نماز اعرابی ، هفتم نماز طلب باران که بنماز استسقا معروف است. آغاز کتاب ساوجی: بهاء الملة و الشریعة و الحقیقة و الدین محمد عاملی رحمة الله را مامور ساخته بود؛ **انجام:** کتاب شیخ بهائی: در این وقت کل مبلغ که وجه اجاره است بوارث او میرسد، تمت الکتاب بعون الملك الوهاب بخط ... محمد مهدی فیمنی المشهور بخلفاء العکاشه فی ... شهر رمضان سنه ۱۰۷۳ ... انجام کتاب ساوجی:اول آنکه ذکر مهر نکرده باشند چه در اینصورت مهر المثل میگیرد با دخول

شامل هم کتاب شیخ بهائی است و هم نظام ساوجی ولی اول هر دو و آخر کتاب ساوجی افتاده است؛ خط: نسخ و نستعلیق، کا: محمد مهدی فیمنی (خلفاء العکاشه)، تا: ۱۰۷۳ق (قسمت اول)؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ کاغذ: نخودی و شکری فرنگی، جلد: مقوا با کاغذ ساغری، ۲۴۹گ، ۱۴ سطر (۸×۱۳/۵)، اندازه: ۱۳×۱۸/۵سم [ف: ۲ - ۳۳۶]

۹. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۴۶۵۱-۲۳/۱۷۱

آغاز: سنت است و نه امر مکروه اما بیست و یك امری که واجب است اول آنکه مکان وضو یعنی آنچه در وقت وضو ساختن بر آن قرار گیرند؛ **انجام:** و هر که در شب دوشنبه چهار رکعت نماز کند در هر رکعتی هفت الحمد و یك انا انزلنا بخواند ... در هر قصری هفتاد هزار خانه هفتاد هزار حجره و در هر حجره‌ای هزار کنیزك.

خط: نسخ، بی‌کا، تا: شنبه ۲۹ رمضان ۱۰۷۴ق؛ جلد: تیماج سرخ، ۲۰۲گ، ۱۲ سطر، اندازه: ۱۱×۱۷سم [ف: ۳ - ۱۱۳۹]

۱۰. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۰۳۲۵

آغاز: برابر؛ **انجام:** ظل الهی (کذا) قیام و اقدام نمود»

از ابتدای مقدمه تا پایان قصاص؛ خط: نستعلیق، کا: جمال الدین خیاط شاهوردی، تا: رجب ۱۰۷۶ق؛ اهدایی: رهبری، خرداد ۱۳۷۳؛ کاغذ: نخودی آهار مهره، جلد: مقوا عطف میشن عنابی، ۲۳۵گ، ۲۱ سطر، اندازه: ۱۸×۳۱سم [اهدائی رهبر: ۳ - ۱۷۱]

۱۱. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۳۲۱۱

آغاز: و تتمه آن کم از کُر است پس کل آن نجس است؛ **انجام:** و احتیاج نایب (کذا) دیگر نیست (از انتهای پنج سطر آخر چند کلمه افتاده است)

خط: نستعلیق خوش، بی‌کا، تا: جمادی الثانی ۱۰۷۷ق؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ اهدایی: کاظم مدیر شانه چی، آبان ۱۳۶۲؛ کاغذ: نخودی، جلد: تیماج مشکی، ۱۹۳گ، ۱۵ سطر، اندازه: ۹/۵×۱۷/۸سم [ف: ۲۱/۱ - ۳۱۲]

۱۲. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۰۵۷۸/۳

آغاز: الحمدلله رب العالمین و الصلوة علی اشرف الاولین و الاخرین؛ **انجام:** آنچه بفعل آورده کافیست و احتیاج نایب گرفتن دیگر نیست

خط: نستعلیق، کا: درگاهقلی شریف، تا: ۱۰۷۸ق؛ کاغذ: آهار مهره شکری، جلد: تیماج خرمایی، ۱۴ و ۱۲ سطر، اندازه: ۱۹/۵×۲۹/۵سم [ف: ۱۵ - ۴۲۸]

۱۳. خوی؛ نمازی؛ شماره نسخه:۳۷۴

خط: نسخ، کا: ملا ندری بن محمد شریف، تا: ۱۰۸۲ق؛ جلد: تیماج مشکی، ۱۴ سطر، اندازه: ۱۴×۱۹سم [ف: - ۱۹۱]

۱۴. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۹۳۲۱

طهارت تا دیات؛ خط: نسخ، کا: محمد بن ملک محمد سرایانی، تا: سه‌شنبه ۲۳ ذیحجه ۱۰۸۳ق؛ افتادگی: آغاز؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج مشکی، ۲۳۱گ، ۱۹ سطر (۱۲×۱۵/۵)، اندازه: ۱۵/۵×۲۳/۵سم [ف: ۱۷ - ۳۴۷]

۱۵. تهران؛ شورا؛ شماره نسخه:۱۶۵۱۴

بی‌کا، تا: ۱۰۸۶ق، قطع: رحلی [د.ث. مجلس]

۱۶. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۸۳۰۰

آغاز و انجام: برابر

شامل پنج باب آغاز جامع عباسی می‌باشد که توسط خود شیخ بهایی تدوین شده؛ خط: نسخ خوش، کا: عبدالرحیم بن حاجی شاه ویرری، تا: ۱۰۸۶ق، مصحح؛ مهر: «علی محمد» (مربع)؛ کاغذ: فرنگی نخودی، جلد: تیماج قهوه‌ای، ۱۰۶گ (۱پ-۱۰۶)، ۲۱ سطر (۷/۵×۱۷/۵)، اندازه: ۱۳/۵×۲۴/۳سم [رایانه]

۱۷. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۶۲۹۶

آغاز: آن دعوی مسموع نیست و خلافست در میانه مجتهدین که آیا قربت در وقف شرطست یا نه؛ **انجام:** نواب اعلی فرموده اند که حکمت درین خواهد بود که آن شخص همیشه شرمنده خویشان خود باشند و دیگر اینچنین کاری نکنند و الله اعلم بحقایق الامور.

انجامه: تمت الکتاب ... علی ید ... ملک حسین ابن محمد حسین ابن مولانا نورالدین محمد ... فی الثامن من شهر صفر ختم بالخیر و الظفر سنه ۱۰۸۷ سبع و ثمانین بعد الالف من الهجرة

از اواسط باب ششم تا آخر باب بیستم؛ خط: نسخ و تحریری، کا: ملک حسین بن محمد حسین بن نورالدین محمد، تا: ۸ صفر ۱۰۸۷ق؛ افتادگی: آغاز؛ محشی؛ کاغذ: اصفهانی نخودی، جلد: تیماج قهوه‌ای، ۲۵۷گ، ۱۴ سطر (۷×۱۲/۳)، اندازه: ۱۱/۵×۱۸/۷سم [رایانه]

۱۸. قم؛ فیضیه؛ شماره نسخه:۶۸۸

خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۰۸۹ق؛ مجدول؛ تملک: فرهاد میرزا و نیز این یادداشت، گویا از او: «هو العزیز وفات شیخ علیه الرحمه بنابر آنچه در تواریخ ثبت است در شوال المکرم ۱۰۳۱ هجری اتفاق افتاده و این مصراع را در بعضی کتابها دیدم که تاریخ است «افسر فضل اوفتاد و بی سرو پا گشت شرع» و این ۱۰۳۰ هجری است و یک سال کم و بیش در تاریخ را ادبا و شعرا جایز دانسته‌اند و مصنف کتاب هم در اول باب ششم که یکی از تلامذه شیخ است در دوازدهم شوال هزار و سی و یک هجری ثبت و ضبط کرده است البته آنچه تلمید ایشان ضبط کرده است صحیح‌تر است در آن مصرع هم تصرف می‌توان کرد «افسر فاضل فتاد و بی سرو پا گشت شرع»»؛ ۱۸۰گ، ۲۰ سطر، اندازه: ۱۵×۲۵سم [ف: ۲ - ۴۱]

۱۹. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۱۰۹۹

آغاز: برابر؛ **انجام:** چنین پادشاه و چنین مجتهد ×× سگ آستان نبی و ولی

همه بیست باب؛ خط: نستعلیق، کا: روح الامین بن کمال الدین حسین خمسی خلخالی، تا: پنج‌شنبه ۲۳ رجب ۱۰۹۰ق؛ تملکی پاک شده به تاریخ رجب ۱۳۲۳ با مهر «و آمنوا بما نزل علی محمد» (مربع) و مهر «لا اله الا الله الملک الحق المبین عبده محمد جعفر» (مربع)؛ جلد: مقوایی عطف تیماج قهوه‌ای، ۲۴۵گ، ۲۰ سطر، اندازه: ۱۸×۲۸/۵سم [ف: ۳ - ۳۳۹]

۲۰. مراغه؛ مسجد جامع مراغه؛ شماره نسخه:۲۰

آغاز: برابر

خط: نسخ و نستعلیق، کا: آقا محمد بن محمد قاسم بن آقا محمد بن رجب بیگ گاوگانی، تا: ۱۰۹۲ق؛ مجدول؛ واقف: میرزا علی بلوک آبادی؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۱۹۵گ، ۲۰ سطر، اندازه: ۱۷×۲۵سم [ف مخ]

۲۱. تهران؛ حقوق؛ شماره نسخه:۷۵ - ج

تاریخ باب پنجم آن ۱ صفر ۱۰۸۵ است، باب ۶ تا ۲۰ آن در این نسخه از ساوجی می‌باشد، تاریخ تألیف ندارد؛ خط: نسخ، کا: محمد علی بن حاجی یار احمد طالقانی، تا: قرن ۱۱، جا: قزوین؛ مهر: محمد علی در پایان با تاریخ ۱۰۸۵؛ زایجه تولد محمد جعفر ابوسعید پسر کیخسرو بیک دوات دار حاج الحرمین الشریفین شب چهارشنبه ۱۴ رمضان ۱۰۹۶ و تاریخ تولد محمد صادق در ۲۷ صفر ۱۲۱۱ و عبدالحسین در شب سه‌شنبه ۴ شعبان ۱۱۱۰ در پایان نسخه؛ کاغذ: سپاهانی نخودی، جلد: تیماج تریاکی،

۲۰۳گ، ۲۱ سطر (۱۱/۵×۱۶/۵)، اندازه: ۱۸×۲۵سم [ف: - ۶۹]

۲۲. شیراز؛ علامه طباطبائی؛ شماره نسخه:۱۴۰۱

خط:نسخ،بی‌کا،تا:قرن۱۱؛اندازه:۱۵×۲۲سم [نسخه پژوهی: ۲ - ۱۳۸]

۲۳. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۲۷۸۹

آغاز: برابر؛ **انجام:** و مراد از تقلید آن است که در گردن قربانی که می‌برد نعلینی بیاویزد که در آن نعلین نماز گزارده باشد.

حاوی پنج باب اول است؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ افتادگی: انجام (دو برگ)؛ واقف: سید عبدالباقی آیة اللهی شیرازی، اسفند ۱۳۷۴؛ کاغذ: نخودی آهار مهره، جلد: مقوا، ۲۱۲گ، ۱۲ سطر، اندازه: ۱۳/۵×۱۹سم [ف: ۲۱/۱ - ۳۱۴]

۲۴. تهران؛ شورا؛ شماره نسخه:۳۵۹۶

آغاز: بدین طریق که چون بعد از تکبیر احرام فاتحه و سوره بخواند برکوع رود؛ **انجام:** وبعد از احرام داخل شدن حرم باشد و از باقی افعال چیزی بجا نیاورده باشد آنچه بفعل آورده کافیست و احتیاج نایب گرفتن دیگر نیست

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ دارای یک سرلوح، با سه تصویر رنگ آمیزی شده، مجدول مذهب؛ کاغذ: شکری ضخیم آهاردار، جلد: مخمل قهوه‌ای عطف تیماج سرخ، ۱۴۶ص، ۱۲ سطر، اندازه: ۱۲×۱۹سم [ف: ۱۰ - ۱۵۶۳]

۲۵. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۶۱۵۷/۲-۳۱/۳۷

آغاز: در سوزش حیض است و گرمی آن مکر است واستحاضه بر سه قسمت قلیله کثیره و متوسطه؛ **انجام:** برابر

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ افتادگی: آغاز؛ مصحح، با علامت بلاغ؛ مهر: «و آتیناه الحکم صبیا یاخذ الکتاب بقوة سنه ۱۰۶۵» (بیضی)؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۳۴گ، ۲۳ سطر، اندازه: ۱۸×۲۸سم [ف: ۳ - ۱۱۴۰]

۲۶. قم؛ طبسی؛ شماره نسخه:۶۳۴

آغاز: این نماز وقت یکی از نمازهای یومیه داخل شود جائز است که این نماز را قطع کند ... مقصد ششم درنماز میت این نماز واجب کفایی است؛ **انجام:** ششم آنکه درهر کنجی از چهار کنج خانه دورکعت نماز بگذارد و

ازمقصد ششم در نماز میت تا مقصد پنجم در نماز آیات (یک برگ آخر مربوط به حج است)؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ مجدول؛ ۱۰۰گ، ۱۴ سطر، اندازه: ۱۰×۱۷سم [ف مخ: ۱ - ۱۵۰]

۲۷. قم؛ حجتیه؛ شماره نسخه:۲۹۸

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱ [ف: - ۹]

۲۸. اصفهان؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۶۴۷

انجام: و بعضی از مجتهدین این دو صورت را نیز جایز نداشته اند و جایز است که زن نایب مرد شود ...

خط:نستعلیق،بی‌کا،تا:قرن۱۱؛افتادگی: انجام؛ مصحح؛ جلد: تیماج مشکی، ۱۱۶گ، ۱۵سطر، اندازه: ۱۱/۵×۱۷/۵سم [ف: ۲ - ۴۹۸]

۲۹. تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه:۱۸۱۷-عکسی

آغاز: برابر؛ **انجام:** در مطلب هفتم در بیان احکام حج نیابت افتاده: چهارم آنکه در نیت قصد کند ... پنجم آنکه آن شخص ...

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ ۳۸۸ص، ۱۲ سطر (۷×۱۶)، اندازه: ۲۱×۳۰سم [عکسی ف: ۱ - ۹۳]

۳۰. مشهد؛ گوهرشاد؛ شماره نسخه:۴۶

همان مقداری را دارد که خود شیخ نگاشته یعنی تا اواخر باب پنجم در حج؛ خط: نستعلیق شیرین، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ محشی به امضاء «منه مدظله العالی»؛ در آن آمده: «بتاریخ غره شهر رمضان المبارك سنه ۱۰۵۲ هـ بتصریف اقل خلق الله الغنی ابوالقاسم الحسینی السمنانی درآمد»؛ واقف: حاج سید سعید؛ کاغذ: فستقی کمی، جلد: تیماج قهوه‌ای، ۲۲۷گ، ۱۲ سطر (۷×۱۵)، اندازه: ۱۷×۳۱/۵سم [ف: ۱ - ۴۵]

۳۱. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۵۸۲۵

آغاز: اگر بر بول کردن قادر بوده غسل را از سر گیرد؛ **انجام:** ششم آن که آن شخصی که نایب به نیابت او حج می‌کند شیعه اثنی عشری باشد.

خط: نستعلیق خوش، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ کاغذ: نخودی، جلد: تیماج، ۱۲۳گ، ۱۷ سطر، اندازه: ۱۲/۳×۱۹/۵سم [ف: ۲۱/۱ - ۳۱۰]

۳۲. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۶۷۹۵

آغاز: و حرکت دهد تا آب بر کف پایها بگذرد؛ **انجام:** و لاتباعدنی ان کنت اذنت لی غیر ارغب عنك ... اللهم احفظنی من بین یدی ...

خط:نستعلیق خوش،بی‌کا،تا:قرن۱۱؛افتادگی: آغاز و انجام؛ واقف: سید محمد ربابی، اردیبهشت ۱۳۶۸؛ کاغذ: نخودی، جلد: تیماج مشکی، ۱۱۳گ، ۱۲ سطر، اندازه: ۱۳×۱۸سم [ف: ۲۱/۱ - ۳۱۱]

۳۳. قم؛ مرکز مطالعات؛ شماره نسخه:۲۵۰

آغاز: بر بیست باب و چون بعد از اتمام پنج باب آن کتاب در دوازدهم شهر شوال سال یکهزار و سی و یک هجری بجوار رحمت ایزدی؛ **انجام:** گفته اند که هرکس از قاتل میراث می‌برد ... هرگاه خویشان موجود نباشند عاقله قاتل کسی است که او را آزاد

از باب ششم (همان جایی که ساوجی شروع به تألیف آن نموده) آغاز شده؛ خط: نستعلیق خوانا، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ افتادگی: انجام؛ در آخر نسخه چنین آمده: «در بیست و پنجم ماه رجب المرجب ۱۲۶۹ زلزله بسیار شدیدی آمده و می‌گویند هر از سی سال یکبار می‌آید و قرن این زلزله هر از سی سال می‌باشد سنه ۱۲۶۹»؛ اهدایی: حسین جلیلی، ۱۳۵۵؛ جلد: تیماج، مشکی، ۲۳۸گ، ۱۷ سطر، اندازه: ۱۲×۲۳سم [ف: ۱ - ۲۲۱]

۳۴. کرمانشاه؛ میبدی (خاندان)؛ شماره نسخه:۴۸

انجام: سوم آنکه در ذمه نایب حج واجب نباشد، چهارم آنکه

خط: نسخ و نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ افتادگی: انجام؛ ۱۷۳گ، اندازه: ۱۳×۱۹سم [ف: ۴۳]

۳۵. اصفهان؛ ابوالبرکات، رضا؛ شماره نسخه:۱۳
انجام: در بیان مستحقان زکات و ایشان هشت فرقه اند
خط: نسخ زیبا، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ افتادگی: انجام؛ ۲۱۴گ، ۱۲ سطر [سه کتابخانه اصفهان: ف: - ۲۰]

۳۶. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۳۱۹۳۹
آغاز: مبین و واقف بر احکام حضرات ائمه معصومین صلوات الله و سلامه علیهم اجمعین؛ **انجام:** مانند ۳۳۱۵۳
خط: نسخ جلی، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ افتادگی: آغاز (برگ اول)؛ اهدایی:رهبری، بهمن ۱۳۸۳؛ کاغذ: نخودی، جلد: تیماج قهوه‌ای، ۴۲۱گ، ۱۲ سطر، اندازه: ۱۴×۲۵سم [اهدائی رهبر: ۳- ۱۷۲]

۳۷. شیراز؛ علامه طباطبائی؛ شماره نسخه:۲۰۰
شامل جامع عباسی و بخشی از تتمیم آن از نظام الدین محمد بن حسین قرشی ساوجی؛ خط: نسخ زیبا، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ سه‌شنبه ۱۹ ربیع الاول ۱۲۰۹ توسط محسن بن محمد تقی حسینی برای میرزا محمدکاظم بن محمدرضا مرمت شده‌اند؛ ۲۲۷ص [نسخه پژوهی: ۲ - ۱۳۸]

۳۸. شیراز؛ علامه طباطبائی؛ شماره نسخه:۲۰۱
بقیه تتمیم است؛ خط: نسخ زیبا، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ ۱۷۱گ، اندازه: ۱۲×۲۱/۵سم [نسخه پژوهی: ۲ - ۱۳۸]

۳۹. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۲۶۵۴/۱
آغاز: بدانکه حج کردن ازاعظم ارکان ديناست و چون واجب شود تاخر کردن ان گناه عظیم است؛ **انجام:** برابر
خط: نسخ زیبا، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ محشی، مجدول، دارای سرلوح زیبا؛ کاغذ: فرنگی، ۱۱۷گ (۱-۱۱۷)، ۱۰ سطر، اندازه: ۶×۱۲سم [ف: ۳۲ - ۱۴۴]

۴۰. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۷۷۲۳-۳۹/۱۰۳
آغاز: و بر تقدیر بطلان آیا همین قضا لازم است یا کفاره نیز لازم می‌شود ودراین نیز خلاف است واصح آن است که قضا لازم است ... فصل دویم درذکر جماعتی که روزه ایشان صحیح نیست؛ **انجام:** هفتم آنکه در درون خانه کعبه این دعا بخواند اللهم یردعصاک ... اعوذبک الیوم فاعذنی
خط: نسخ معرب و نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ جلد: مقوا عطف گالینگور قهوه‌ای، ۲۸گ، ۱۴ سطر، اندازه: ۱۷×۲۲سم [ف: ۳ - ۱۱۴۲]

۴۱. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۳۱۶۱۹
آغاز: بسمله. باب هفتم از کتاب جامع عباسی در زیارت حضرت رسالت پناه صلی الله علیه و آله و سلم و ...؛ **انجام:** و پر خواهد گردانید زمین را از عدل چنانچه از جور پر شده باشد
باب هفتم است؛ خط: نستعلیق خوش، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ اهدایی: رهبری، بهمن ۱۳۸۳؛ کاغذ: نخودی، جلد: تیماج قهوه‌ای، ۵۱گ (۳۵+۱۶)، ۱۷سطر، اندازه: ۲۵×۲۳سم [اهدائی رهبر: ۳ - ۱۷۱]

۴۲. قم؛ مؤسسه امام صادق؛ شماره نسخه:۷۳
خط: نسخ خوب، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ مجدول، بعضی برگ‌ها نونویس و بدون جدول است به خط اسماعیل موسوی شیرازی و به تاریخ یازدهم شوال ۱۲۵۸؛ جلد: تیماج قهوه‌ای سیر،۱۵۲گ،۱۵ سطر، اندازه: ۱۱×۲۱/۵سم [ف: ۶۳]

۴۳. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۲۷۰۰
آغاز: آنست که رو ودستها را دروضو دو نوبت باید شست نوبت اول واجب است ونوبت دوم سنت؛ **انجام:** آنچه به فعل آورد کافی است واحتیاج به نایب گرفتن دیگر نیست
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ افتادگی: آغاز؛ جلد: تیماج مشکی، ۱۳۷گ، ۱۵ سطر، اندازه: ۱۰/۵×۱۶/۵سم [محدث ارموی مخ: ۱ - ۴۹۲]

۴۴. یزد؛ کاظمینی؛ شماره نسخه:۳۹۸
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ ۳۸۹گ، ۱۶ سطر، اندازه: ۱۱/۵×۲۱سم [ف: ۲ - ۹۵]

۴۵. کاشان؛ فرهنگ و ارشاد؛ شماره نسخه:۷۹
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ جلد: تیماج روغنی، ۱۶۷گ، ۱۴ سطر، اندازه: ۱۴/۵×۲۰سم [ف: - ۸۲]

۴۶. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۶۰۷۸
آغاز: بسمله، الحمدلله رب العالمین و الصلوه و السلام؛ **انجام:** دهم انکه در دو خمس خونبها در آن لازم است و آن نیز در دو
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ افتادگی: انجام [رایانه]

۴۷. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۹۱۴۶
آغاز: ساختن باطل است اگر چه زمین غصبی نباشد اما در جامه غصبی وضو درست است؛ **انجام:** هشتم مرده و در حکم اوست هر پاره ای از زنده پاره کنند ... و شاخ و سم و دندان و ناخن و استخوان
از احکام وضو تا باب چهاردهم؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ مصدر و مذیل است به «ترجمه اصلاح العمل» از حسن بن علی یزدی (در ۱۷ ورق)؛ واقف: احمد شیخ تبار بابلی، آبان ۱۳۷۲؛ کاغذ: نخودی، جلد: تیماج، ۱۹۴گ، ۲۲ سطر، اندازه: ۱۹×۲۷/۵سم [ف: ۲۱/۱ - ۳۱۴]

۴۸. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۲۵۷۱
آغاز: برابر؛ **انجام:** بلکه قاتل متعهد خونبهای کیست که کشنده باشند خواه عمدا یا خطاء و اگر جهودان خبری نداشته باشند اما عاقله آن نیست زیرا که چیزی امام از ایشان نمی‌گیرد.
همه ابواب بیستگانه؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ افتادگی: انجام (یک برگ)؛ واقف: دکتر فرود فرودی، خرداد ۱۳۷۵؛ کاغذ: نخودی، جلد: تیماج مستعمل، ۲۵۳گ، ۱۶ سطر، اندازه: ۲۰×۳۲/۳سم [ف: ۲۱/۱ - ۳۱۳]

۴۹. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۵۴۶۸
آغاز: صحیح است و نماز لاحق باطل و اما آن بیست و یک امر سنت که تعلق به نماز جمعه دارد؛ **انجام:** پس اگر فوت او قبل از احرام و داخل شدن حرم واقع شود نایب دیگر باید گرفت ... پنجم طهارت کردن در شارع و در جایی که آن جا آب از جوب

برمی دارند.
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ کاغذ: نخودی، جلد: مقوا رویه پارچه، ۸۰گ، ۱۳ سطر، اندازه: ۱۱×۱۷سم [ف: ۲۱/۱ - ۳۱۱]

۵۰. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۳۴۹۰۲
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ اهدایی: رهبری، اردیبهشت ۱۳۸۶؛ کاغذ: حنایی، جلد: مقوا عطف میشن قهوه‌ای، ۱۰۹۲گ، ۱۵سطر، اندازه: ۱۱×۲۰سم [اهدائی رهبر: ۳ - ۱۷۱]

۵۱. اصفهان؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۳۲۸
انجام: ششم بیماری که از روزه داشتن ضرر یابد، هفتم مسافر چنانکه قبل
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ افتادگی: انجام؛ ۱۶۳گ، ۱۴سطر، اندازه: ۱۴/۵×۲۱/۵سم [ف: ۱ - ۲۳۹]

۵۲. اصفهان؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۴۹۳
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ مصحح؛ ۱۷۶گ، اندازه: ۱۱×۱۵سم [ف: ۲ - ۳۸۵]

۵۳. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۲۸۰۴
آغاز: بسمله، الحمدلله رب العالمین ... اما بعد چون همگی؛ **انجام:** خطای او بر عاقله است و الله العلیم.
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۲ [رایانه]

۵۴. اصفهان؛ مدرسه صدر بازار؛ شماره نسخه:۶۳۸
آغاز: ظهر وقتی است که تا غروب آفتاب مقدار نماز عصر مانده باشد نظر به حال مصلی چنانچه معلوم شد؛ **انجام:** و قرض نیز داشته باشد واجب است که اول اجرت المثل حج و قروض را از متروکات او چیزی به وارث ...
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ ۱۱۰گ، اندازه: ۹×۱۵/۵سم [ف: ۲ - ۴۶۸]

۵۵. اصفهان؛ مدرسه صدر بازار؛ شماره نسخه:۱۹۷
آغاز: بدون شاهد و نیز این قول موافق مذهب شافعی و مالک و احمد در یکی از دو روایتش و ابو ثورست؛ **انجام:** ششم حکم و قضا نمودن میانه مردم جایز نیست غیر امام را یا کسی که از قبل امام منصوب ...
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ ۱۷۰گ، ۱۹ سطر، اندازه: ۱۷×۲۴/۵سم [ف: ۱ - ۱۳۸]

۵۶. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۰۰۰۰
آغاز در نماز که باب دوم است و انجام در باب ۱۹ در بیان چیزهایی که در شرع مقرر است افتاد؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تازه، ۱۴۹گ، ۱۹ سطر (۸×۱۴)، اندازه: ۱۵×۲۲سم [ف: ۱۷ - ۵۲۳]

۵۷. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۷۰۳۵
از آغاز تا حج؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج تریاکی، ۱۸۱گ، ۱۴ سطر (۱۰×۱۶)، اندازه: ۱۳×۱۹سم [ف: ۱۶ - ۴۳۵]

۵۸. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۹۲۲۱
آغاز: از عاملی کتابی ترتیب نماید که مشتمل باشد بر مسائل ضروری مثل غسل و تیمم و نماز؛ **انجام:** متوجه بیرون رفتن از مسجد الحرام شود ششم در اثنای بیرون رفتن بگوید ...
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ افتادگی: آغاز و انجام [رایانه]

۵۹. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۵۵۶۵
آغاز: و حضرت امیرالمؤمنین و باقی حضرات ائمه معصومین صلوات الله و سلامه علیهم اجمعین؛ **انجام:** که در این دو صورت کل مبلغ که وجه اجاره است به وارث می‌رسد.
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ افتادگی: آغاز؛ مصحح؛کاغذ: نخودی، جلد: مقوا رویه گالینگور عطف تیماج قهوه‌ای، ۱۰۲گ، ۲۱ سطر، اندازه: ۱۴/۵×۲۴سم [ف: ۲۱/۱ - ۳۱۲]

۶۰. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۳۸۵۸
آغاز: گلاب و امثال آن و به کلوخ که آن مذهب سنیان است؛ **انجام:** کافی است و احتیاج [به] نایب گرفتن دیگری نیست تمام شد باب پنجم ...
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ افتادگی: آغاز (دو برگ)؛ واقف: فاضل‌خان، ۱۰۶۵ق؛ کاغذ: نخودی، جلد: تیماج قهوه‌ای، ۷۰گ، ۲۱ سطر، اندازه: ۱۶/۵×۲۴/۵سم [ف: ۲۱/۱ - ۳۱۳]

۶۱. قم؛ طبسی؛ شماره نسخه:۴۵۸
آغاز: برابر؛ **انجام:** اول آنکه رفتن از مکه بجانب عرفات در روز هشتم ذیحجه باشد نه قبل از آن وآن روز را یوم الترویه گویند اما اگر بیمار باشد یا از کثرت ازدحام مردم در راه ملاحظه نماید قبل از یوم الترویة
از اول تا اواسط باب پنجم در حج؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ افتادگی: وسط و انجام؛ مصحح؛ ۲۰۷گ، ۱۲ سطر، اندازه: ۱۲×۱۸سم [ف مخ: ۱ - ۱۵۰]

۶۲. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۴۲۴۵-۲۱/۱۶۵
آغاز: غصبی وضو سازد وضوی او باطل است و همچنین بر فروش غصبی وضو ساختن؛ **انجام:** به وارث در این وقت مبلغی که حصه اجاره ... بر آنند که به وارث نمی‌رسد و اصح آن است که ... بعون الله تعالی فی عاشر شهر رجب.
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۱۰۲گ، ۱۳ سطر، اندازه: ۱۲×۱۷سم [ف: ۳-۱۱۴۱]

۶۳. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۴۳۴۹-۲۲/۶۹
آغاز: مالک نمیرد مالک را نمی‌رسد که ورثه ساکن را در مدت حیوة خویش بیرون کند و اگر مقید به وفات نکرده باشد ... مطلب دوم دربیان قرض دادن و در آن دو موقوف است؛ **انجام:** نواب اعلی فرموده‌اند که حکمت در این خواهد بود که آن شخص همیشه شرمنده خویشان خود باشد و دیگر این چنین کاری نکند امید که ایزد تعالی نواتیح و خواتیم این پادشاه ... ربع معمور از.
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۲۷۱گ، ۱۵ سطر، اندازه: ۱۴×۲۰سم [ف: ۳-۱۱۴۱]

۶۴. تهران؛ شورا؛ شماره نسخه:۵۶۷۸/۱
نسخه حاضر تا باب ۲۰ کتاب است؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ کاغذ: هندی نباتی، جلد: تیماج قهوه‌ای، ۵۱۹ص (۲-۵۲۰)، ۲۰ سطر، اندازه: ۱۶/۵×۳۰سم [ف: ۱۷ - ۱۲۹]

۶۵. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۲۴۳۵
باب ششم در وقف است و به باب نوزدهم در حد و تعزیر خاتمه می‌یابد؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ دو ورق آخر نونویس عبدالکریم بن کاظم قاری در ذیقعده ۱۲۳۱؛کاغذ:ترمه،جلد: میشن آلبالویی، ۲۲۵گ، ۱۷ سطر، اندازه: ۱۵/۴×۲۲/۶سم [ف: ۲ - ۱۷۵]

۶۶. تهران؛ شورا؛ شماره نسخه:۱۱۳۲۶
آغاز و انجام: برابر
خط: نستعلیق، کا: محمد مهدی بن محمد طاهر نوری نائی، تا: قرن ۱۲؛ جلد: گالینگور سیاه، ۱۵۵گ، ۱۹ سطر، اندازه: ۱۶×۲۴سم [ف: ۳۳/۲ - ۸۲]

۶۷. مشهد؛ گوهرشاد؛ شماره نسخه:۳۱۶
از اول باب ششم در وقف تا آخر کتاب؛ خط: نستعلیق، کا: محمد طاهر مسکبه عرب، تا: قرن ۱۲؛ مهر: حاج سید سعید؛ جلد: تیماج عنابی، ۳۳۰گ، ۱۵سطر(۱۰×۱۵/۵)، اندازه:۱۴/۵×۲۴سم[ف:۱-۲۶۴]

۶۸. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۵۸۷۱
خط: نستعلیق، کا: محمد شریف بن مولانا عسکری خوانساری، تا: محرم ۱۱۰۳ق؛ جلد: میشن سرخ، ۱۷۸گ، ۱۶ سطر، اندازه: ۱۴/۶×۳۴سم [ف: ۲ - ۱۷۵]

۶۹. نجف آباد؛ حججی؛ شماره نسخه:۲۹/۱
آغاز: حضرات ائمه معصومین صلوات الله علیهم اجمعین باشند لهذا امر اشرف اقدس عز صدور یافت که این بنده ... این کتاب را مسمی گردانید بجامع عباسی؛ **انجام:** هرگاه موصی تصریح بآن کرده باشد و الله اعلم.
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: پنج‌شنبه غره رمضان ۱۱۰۴ق؛ افتادگی: آغاز (یک صفحه)؛ مجدول؛ ۱۲۴ص (۱-۱۲۴)، ۱۵ سطر، اندازه: ۱۴×۲۴سم [ف: - ۶۰]

۷۰. تهران؛ مدارک فرهنگی؛ شماره نسخه:۱۴۳
آغاز: باب ششم در وقف کردن و تصدق نمودن و قرض دادن؛ **انجام:** از غسل و غیر آن بطریقی است که قبل از این به تفضیل مذکور شد ... سنه ۱۱۰۹
خط:نسخ خوب،بی‌کا،تا:دوشنبه۱۸رجب ۱۱۰۹ق؛ افتادگی: آغاز و وسط و انجام؛ مصحح، محشی؛ مهر: «العبد عبدالله بن حسن» (به شکل ترنج)، «العبد محمد رضا» (مربع)؛ کاغذ: اصفهانی حنایی، فاقد جلد، ۲۵۲گ، ۱۱ و ۱۲ سطر (۹×۱۸) [ف: ۱۳۲]

۷۱. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۷۰۳۱
آغاز: ... و این نیست را بهر زبانی که کوید جایز است؛ **انجام:** حج قران و حج افراد بر شخصی واجب میشود که از مکه معظمه باشد
قسمتی از طهارت و نماز و زکات و روزه و قسمتی از حج می‌باشد؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ مهر: «شرف یافت نامم و نام محمد ۱۱۱۲» (بیضی)؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج، ۱۷۵گ، ۱۵ سطر (۱۲×۱۸)، اندازه: ۹×۱۵سم [رایانه]

۷۲. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۹۱۶۵
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۲ صفر ۱۱۱۸ق؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۲۰۸گ، ۲۴ سطر، اندازه: ۱۹/۵×۲۹سم [ف: ۲۳ - ۲۸۷]

۷۳. تهران؛ سلطنتی؛ شماره نسخه:۸۹۳
آغاز: الحمدلله رب العالمین و الصلواة علی اشرف الاولین و الاخرین محمد سید المرسلین و علی بن ابی طالب امیر المومنین؛ **انجام:** عبدالاقل بن محمد درویش محمد غفرلهما ... فی دارالسلطنه اصفهان ... فی عامر اثنی و عشرین و مائه بعد الالف من الهجرة النبویه و الحمدلله اولا و آخرا و ظاهرا و باطنا
کا: درویش محمد بن ملک محمد، تا: ۱۱۲۲ق، جا: اصفهان؛ مجدول مذهب، کمنداندازی، یک سرلوح مذهب مرصع ممتاز، محشی؛ مهر: عبده عبدالوهاب الموسوی، مشیرالسلطنه، حسین بن هدایت الله، محمد رضا الحسینی، ناصرالدین شاه قاجار؛ کاغذ: دولت آبادی، جلد: مقوای روکش تیماج قهوه‌ای، ۸۱۸ص، ۱۷ سطر، اندازه: ۲۳×۳۷سم [ف: ۱ - ۲۴۱]

۷۴. مشهد؛ گوهرشاد؛ شماره نسخه:۳۲۳
کامل؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: اواسط ربیع الثانی۱۱۲۳ق؛ با یادداشت مورخ ۱۱۸۲ق؛ مهر: حاج سید سعید؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: تیماج عنابی، ۳۵۶گ، ۲۱ سطر (۷/۵×۱۹)، اندازه: ۱۲×۲۴سم [ف: ۱ - ۲۶۸]

۷۵. بابل؛ مدرسه خاتم الانبیاء (صدر)؛ شماره نسخه:۱۲۵
خط: نستعلیق، کا: عزیز بن شرف الدین آزادکوهی نوری، تا: ۱۸ ربیع الاول ۱۱۲۴ق؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۲۷۰گ، ۲۱ سطر، اندازه: ۱۸×۲۶سم [ف: - ۸۷]

۷۶. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۳۲۵۶/۱-۱۷/۳۶
آغاز: برابر؛ **انجام:** امامیانه مجتهدین خلاف است بعضی برآنند که دراین وقت مبلغی ... که وجه اجاره است به ورثه او باید داده تمام شد ...
خط: شکسته، نستعلیق، کا: ابوتراب محمدمؤمن بن حاج مجدالدین اسماعیل کاشانی، تا: سه‌شنبه سلخ شوال ۱۱۲۴ق؛ جلد: مقوا با روکش پارچه، ۶۷گ، ۱۹-۲۲ سطر، اندازه: ۲۰×۲۸سم [ف: ۳ - ۱۱۳۸]

۷۷. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۹۱۸۷
آغاز: برابر؛ **انجام:** از افعال چیزی بجا نیاورده باشد آنچه بفعل آورده کافیست و احتیاج بنیات گرفتن نیست تم الکتاب جامع عباسی
خط: نسخ، کا: حیدر بن ملا اسماعیل، تا: ۱۱۲۶ق [رایانه]

۷۸. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۳۲۰۲۸
آغاز و انجام: برابر
از ابتدای مقدمه تا پایان حج؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: چهارشنبه

۱۷ شعبان ۱۱۶۰ق؛ اهدایی: رهبری، بهمن ۱۳۸۳؛ کاغذ: نخودی، جلد: تیماج فرنگی مشکی، ۱۳۱گ، ۱۵سطر، اندازه: ۱۵×۲۱/۵سم [اهدائی رهبر: ۳ - ۱۷۰]

۷۹. اصفهان؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۳۲۸/۲

خط: نسخ، بی‌کا، تا: دوشنبه ربیع الاول ۱۱۸۷ق؛ کاغذ: سپاهانی[نشریه: ۱۱ - ۹۴۱]

۸۰. تهران؛ مدارک فرهنگی؛ شماره نسخه:۸۵

آغاز: از معصومین علیهم السلام نقل شده در باب طعام و آب نوشیدن ... شکار کردن و امثال آن؛ **انجام:** که آن شخص همیشه شرمنده خویشان خود باشد و دیگر این چنین کاری نکند ... کتبه العبد المذنب صادق

خط: نسخ خوب، بی‌کا، تا: سه‌شنبه ۲۸ جمادی الثانی ۱۱۸۸ق؛ مصحح؛ تملک: «محمد ابراهیم»؛ کاغذ: فرنگی حنایی، جلد: مقوایی روکش تیماج قهوه‌ای، ۳۵۳گ، ۱۸سطر (۹×۱۶)، اندازه: ۱۴×۲۱سم [ف: - ۸۰]

۸۱. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۵۷۹۱-۲۹/۱۳۱

آغاز: فی النهار ویولج النهار فی اللیل و هو علیم بذات الصدور و در رکعت دوم آخر سوره حشر را بخواند ... فصل در بیان آداب نماز شب چون بنده مومن از خواب بیدارشود؛ **انجام:** برابر

بخشی از اوایل کتاب؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۱۹۱ق؛ افتادگی: آغاز؛ جلد: مقوا با عطف گالینگور قهوه‌ای، ۴۸گ، ۱۶ سطر، اندازه: ۱۶×۳۱سم [ف: ۳ - ۱۱۴۰]

۸۲. یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه:۲۳۸۸

آغاز: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۱۹۴ق؛ افتادگی: آغاز؛ اهدایی: وزیری؛ کاغذ: مختلف، جلد: مقوایی روکش تیماج مشکی، ۲۱۲گ، اندازه: ۱۱×۱۸/۵سم [ف: ۴ - ۱۲۷۴]

۸۳. یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه:۳۴۵۰

آغاز: امید که منظور کیمیا اثر نواب همایون

خط: نسخ، کا: محمد صادق بن محمد جعفر، تا: ۱۲۰۰ق؛ افتادگی: آغاز؛ اهدایی: محمد کاظم رحیقی یزدی؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: مقوایی روکش کاغذ ابری، ۲۰۶گ، ۲۱ سطر (۱۰×۱۵)، اندازه: ۱۵/۵×۲۱سم [ف: ۵ - ۱۶۵۸]

۸۴. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۲۶۰۳-۱۴/۵۳

آغاز: برابر؛ **انجام:** فصل بدانکه درآب چاه میان مجتهدین خلاف است ... اگر شتری درآن بمیرد یا گاوی یا مسکر مایع بالاصالة در آن بیفتد

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: انجام؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۱۶۵گ، ۱۲ سطر، اندازه: ۱۶×۲۳سم [ف: ۳ - ۱۱۳۹]

۸۵. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۴۵۶۳/۱-۲۳/۸۳

آغاز: اعاده کند احوط است و اگر سهوا در یک رکعت چهار سجود بجا آورد ... چهارم خوانده فاتحه با سوره به طریق تحریر و نقش و صورت؛ **انجام:** ششم آنکه شخصی که نایب به نیابت او حج می‌گذارد ... آنچه به فعل آورده کافی است واحتیاج نایب گرفتن نیست تمت

بخشی از آغاز کتاب؛ خط: نسخ، کا: محمود بن محمد، تا: سلخ ذیقعده(سال تحریر نشده) قرن ۱۳؛ افتادگی: آغاز؛ جلد: گالینگور قهوه‌ای، ۷۶گ، ۱۶ سطر، اندازه: ۱۵×۲۲سم [ف: ۳-۱۱۳۹]

۸۶. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۵۸۲۳-۲۹/۱۶۳

آغاز: چهارم آنکه مقبره نزدیک را ترجیح دهند بر مقبره دور مگر آنکه در مقبره دور؛ **انجام:** نهم آنکه یک درهم شرعی خرما بخرد و تصدق کند و هم آنکه قصد او همیشه این باشد که نوبت دیگر به حج آید

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ جلد: تیماج مشکی، ۹۷گ، ۱۶ سطر، اندازه: ۱۲×۱۷سم [ف: ۳ - ۱۱۴۱]

۸۷. یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه:۳۳۶۷

آغاز: اللهم اعطنی کتابی بیمینی؛ **انجام:** لایرد غضبک الاحلمک

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ اهدایی: احمد آثاری؛ کاغذ: فرنگی، جلد: مقوایی روکش کاغذ ابری، ۲۰۱گ، ۱۲ سطر (۷×۱۱/۵)، اندازه: ۱۰×۱۷سم [ف: ۵ - ۱۶۲۹]

۸۸. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۵۴۲۱-۲۷/۹۱

آغاز: کردن آن واجبست مثل تکلم کردن بر دو حرف که قرآن و دعا نباشد آنچه بدل ترک کردن آن واجب است مثل قصد کردن ریا؛ **انجام:** چهار امر درمنی بودن سه شب ایام تشریق و آن یازدهم و دوازدهم و سیزدهم ذی حجه است

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ جلد: تیماج فرسوده، ۱۰۲گ، ۱۴ سطر، اندازه: ۱۵×۱۹سم [ف: ۳ - ۱۱۴۱]

۸۹. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۱۹۹۸

نسخه از آغاز تا حج را در بردارد؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ مجدول مذهب؛ کاغذ: فستقی، جلد: میشن آلبالویی، ۱۱۰گ، ۱۷ سطر، اندازه: ۱۰/۳×۱۶/۷سم [ف: ۲ - ۱۷۵]

۹۰. مشهد؛ گوهرشاد؛ شماره نسخه:۱۵۴۶

آغاز: اللهم زدنا ایمانا و تسلیما ... چهارم آنکه مقبره نزدیک را ترجیح دهد بر مقبره دور مگر آنکه؛ **انجام:** پانزدهم آنکه در حالتی که مدعی علیه از قسم خوردن امتناع نماید ... مدعی بر غایب و ...

از اواخر باب اول مبحث تیمم تا اواخر باب شانزدهم در قضا؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ جلد: تیماج مشکی، ۱۲ سطر (۸×۱۴)، اندازه: ۱۴×۲۰/۵سم [ف: ۴ - ۲۱۰۳]

۹۱. رشت؛ جمعیت نشر فرهنگ؛ شماره نسخه:۲۳۸ج

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: آغاز و وسط و انجام؛ [رشت و همدان: ف: - ۱۱۰۶]

۹۲. نجف آباد؛ حججی؛ شماره نسخه:۶۳

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ محشی؛ جلد: مقوای سفید، ۱۱۲گ، ۱۷ سطر، اندازه: ۱۴×۲۲سم [ف: - ۹۶]

۹۳. تهران؛ شورا؛ شماره نسخه:۱۶۴۷۱

آغاز: برابر؛ **انجام:** همیشه شرمنده خویشان باشد و دیگر اینچنین کاری نکند.
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ محشی از سید اسماعیل صدر و از «صدر دام ظله العالی» و از کاظم طباطبائی، در آغاز سید اسماعیل موسوی عاملی ابن صدرالدین حاشیه‌ای نوشته که عمل به رساله جائز است و تصریح کرده که حواشی از اسماعیل صدر نقل شده؛ جلد: تیماج زرشکی، ۱۲۶۸ص، ۱۶ سطر، اندازه: ۱۴×۲۴/۴سم [ف: ۴۵ - ۲۵۴]

۹۴. یزد؛ کاظمینی؛ شماره نسخه:۱۱۶
آغاز: طهارت دهد نه در آب مضاف مثل گلاب و مثل آن و نه در کلوخ که بر مذهب سنیان است؛ **انجام:** و همچنین جایز است غلام یا کنیز عادل باشد در رخصت آقای خود نائب شود و اگر نائب در اثنای راه فوت شود
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ با یادداشت متفرقه و تاریخ ۱۲۴۶ آمده؛ جلد: تیماج مشکی، ۲۳۸گ، ۱۳ سطر، اندازه: ۱۶×۲۰/۵سم [ف: ۱ - ۱۱۱]

۹۵. شیراز؛ علامه طباطبائی؛ شماره نسخه:۳۱۱
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ ۷۰گ، اندازه: ۱۴/۵×۲۰سم [نسخه پژوهی: ۲ - ۱۳۸]

۹۶. مشهد؛ مدرسه سلیمانیه؛ شماره نسخه:۸۲
تا حج است؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: انجام؛ قطع: جیبی [چهار کتابخانه مشهد-ف: - ۳]

۹۷. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۰۷۰۴/۱
آغاز: غیر از زن حاضر شود نماز جمعه ازو ساقط نیست و آنچه به نماز جمعه تعلق دارد سی امر است نه امر واجب و بیست و یک امر سنت؛ **انجام:** هشتم کسی که از او تا جایی که نماز جمعه گزارده شود زیاده بر دو فرسخ باشد و اگر کسی ازین جماعت غیر از
برگ‌های پراکنده‌ای است از بخش‌های طهارت و نماز و حج که بدون ترتیب در کنار هم قرار گرفته‌اند؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ جلد: تیماج تریاکی، ۶گ (۱-ر۶پ)، ۱۵ سطر (۸/۵×۱۵/۵)، اندازه: ۱۳/۵×۲۰سم [ف: ۲۰ - ۲۱۶]

۹۸. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۰۹۵۹
آغاز: و حال آنها معلوم نباشد یا در دست کافر باشد و خونی که در وقت بریدن سر حیوانی که خون جهنده داشته باشد؛ **انجام:** سیم آن که مشتری پس از بیع کردن عالم نباشد به عیب چه اگر
برگ‌های پراکنده‌ای از بخش‌های مربوط به بیع و تجارت و جهاد؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ مجدول؛ ۱۵گ، ۱۷ سطر (۱۲×۲۰/۵)، اندازه: ۱۸/۵×۲۷/۵سم [ف: ۲۰ - ۵۵۴]

۹۹. اصفهان؛ مدرسه صدر بازار؛ شماره نسخه:۷۵۳
از کتاب الطهارة تا پایان کتاب الحج؛ خط: نسخ و نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۲ و ۱۳؛ ۱۱۶گ، اندازه: ۱۳×۱۹سم [ف: ۳ - ۵۶۲]

۱۰۰. تهران؛ الهیات؛ شماره نسخه:۲۲۱
طهارت تا دیات؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ تملک: فتح الله پسر مشهدی جعفر؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج مشکی، ۴۰۰گ، ۱۲ سطر (۸×۱۳/۵)، اندازه: ۱۳×۲۰سم [ف: - ۳۸]

۱۰۱. تهران؛ چهل ستون؛ شماره نسخه:۲۱۱
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳ [چند نسخه-ف: - ۳۴۹]

۱۰۲. یزد؛ سریزدی؛ شماره نسخه:۷۱
آغاز: و دو کف دستها و دو زانو و دو انگشت بزرگ پایها دوم آنکه سنگینی خود را بر کل این هفت عضو اندازد؛ **انجام:** و بعد از چهارده ماه اگر از اینها امتناع نماید جبرش می‌کند بر اینها و اگر باین طلاق دهد ...
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ ۱۶۳گ، ۲۰سطر، اندازه: ۱۴/۵×۲۱سم [ف: ۱ - ۶۱]

۱۰۳. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۵۶۶۵
آغاز و انجام: برابر
از ابتدای مقدمه تا پایان حج؛ خط: نسخ خوش، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ مجدول، با کمند، به تحریر، محشی از حسین علی تویسرکانی؛ واقف: رحیم انصاری، اسفند ۱۳۶۶؛ کاغذ: الوان، جلد: تیماج قهوه‌ای، ۸۵گ، ۲۱ سطر (۸/۸×۱۵)، اندازه: ۱۲/۷×۲۰/۲سم [ف: ۲۱/۱ - ۳۰۹]

۱۰۴. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۴۴۳۸-۲۳/۱۵۸
آغاز: سألتك ان تجمعه لی فی قلبی ثم أطلب به إلیك أن تعرفنی ما عرفت أولیائك فی منزلی وان ... پنجم آنکه اول شب غسل کند و نیت چنین کند غسل بودن در مشعر الحرام می‌کنم؛ **انجام:** و اگر فوت او بعد از احرام و داخل شدن حرم باشد و از باقی افعال چیزی به جا نیاورده باشد آنچه به فعل آورده کافی است و احتیاج نایب گرفتن دیگر نیست والله اعلم بالصواب.
خط: نسخ و نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ جلد:تیماج قهوه‌ای،۹۵گ،۱۴سطر،اندازه:۱۲×۱۹سم[ف:۳ - ۱۱۴۱]

۱۰۵. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۳۹۸۱-۲۰/۱۰۱
آغاز: بسمله حمدله وصلاة و السلام علی اشرف الاولین و الإخرین محمد. و بعد چون توجه خاطر ملکوت ناظر اشرف اقدس کلب آستان علی بن ابی طالب ... و این کتاب را بجامع عباسی؛ **انجام:** و الصلوة و السلام و التحیة علی سیدنا و نبینا محمد و آله الطیبین الطاهرین المعصومین المکرمین برحمتك یا ارحم الراحمین.
خط: شکسته، نستعلیق، کا: عبدالکریم، تا: جمعه ۷ رجب (لیلة الرغایب) ۱۲۰۲ق؛ جلد: تیماج سرخ، ۲۶۰گ، ۱۵ سطر، اندازه: ۱۴×۲۱سم [ف: ۳ - ۱۱۳۹]

۱۰۶. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۶۹۱۹
آغاز: برابر؛ **انجام:** واقع شود نائب دیگر باید گرفت که از آنجا که او فوت شده روانه حج شود ... زآنکه من بنده گنه کارم سنه ۱۲۰۲

خط: نستعلیق تحریری، بی‌کا، تا: ۱۲۰۲ق [رایانه]

۱۰۷. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۲۳۰۱

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ربیع الثانی ۱۲۰۵ق؛ کاغذ: فستقی، جلد: میشن سیاه، ۱۷۷گ، ۱۱ سطر، اندازه: ۱۶×۲۱/۱سم [ف: ۲ - ۱۷۵]

۱۰۸. چالوس؛ امام صادق؛ شماره نسخه:۱۷۲

آغاز: برابر

خط: نستعلیق، کا: حاج محمد مازندرانی ساکن شهر آمل، تا: محرم ۱۲۰۹ق، جا: گنجه؛ مصحح؛ جلد: تیماج سیاه، ۱۶۵ص، ۱۶سطر، اندازه: ۱۶×۲۲سم [ف: - ۵۸]

۱۰۹. دامغان؛ صادقیه؛ شماره نسخه:۲۶۳

آغاز: حایل باشد و می‌باید سر جریدتین بر خیب کران میت برسد پنجم آنکه کفن از پنبه باشد؛ **انجام:** چاه افتد سابق ضامن است و اگر کسی از ایشان در ملک خود سنگ گذاشته باشد

خط: نسخ و نستعلیق، کا: محمد اسماعیل بن عبدالعظیم سیاپره‌ای، تا: پنج‌شنبه ۱۸ ذیقعده ۱۲۱۰ق؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ ۱۹۵گ، اندازه: ۱۶×۲۸/۵سم [ف: - ۵۴]

۱۱۰. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۱۸۴۶-۱۰/۱۵۶

آغاز: برابر؛ **انجام:** آن شخص همیشه شرمنده خویشان خود باشد ودیگر این چنین کاری نکند. تتمه امید که ایزد تعالی ... دوام دولت ابد قرین شاهی ظل الهی قیام و اقدام شود ولله الحمد علی فواضل نعمائه ... والتوفیق للاختتام.

از اول تا آخر (۲۰ باب)؛ خط: نستعلیق، کا: محمد زکی بن محمد حسین بروجنی، تا: ذیحجه ۱۲۱۶ق؛ مصحح، محشی؛ جلد: تیماج مشکی، ۲۵۵گ، ۱۸ سطر، اندازه: ۱۵×۲۰/۵سم [ف: ۳ - ۱۱۳۸]

۱۱۱. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۸۳۹۵-۵۷/۶۵

آغاز: برابر

از اول تا آخر باب پنجم (در حج گذاردن)؛ خط: نستعلیق، کا: کاظم، تا: شوال ۱۲۱۶ق؛ ۱۳۲گ، ۱۶ سطر، اندازه: ۱۳×۲۱سم [ف: ۳ - ۱۱۳۹]

۱۱۲. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۱۷۲۴/۲

آغاز: الحمدلله رب العالمین ... و بعد چون توجه خاطر ملکوت ناظر اشرف اقدس کلب آستان علی بن ابی طالب

نسخه اصل: کتابخانه مدرسه صدر (خاتم الانبیاء)-بابل ۹۵ [چنین نسخه‌ای در فهرست مدرسه صدر معرفی نشده]؛ خط: نستعلیق، کا: ابوالحسن بن محمد طیب، تا: چهارشنبه ۲۹ شوال ۱۲۱۷ق (پایان کتاب دوم)؛ مقابله شده در مدرسه حاجی کاظم بیگ در روز پنج‌شنبه از صفر ۱۲۱۸ توسط آقا بابا نوری؛ ۵۷ص (۳۴۶-۴۰۲) [عکسی ف: ۵ - ۱۸۱]

۱۱۳. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۷۶۶۸

خط: نسخ، کا: احمد بن کربلایی ابوالحسن پسر ملا رجب علی، تا: شنبه ۱۲۲۰ق؛ کاغذ: فرنگی کبود، جلد: تیماج تریاکی، ۱۴۶گ، ۱۶ سطر (۱۰×۱۵)، اندازه: ۱۶×۲۱سم [ف: ۱۶ - ۶۶۸]

۱۱۴. قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه:۱۹۹۴

آغاز: برابر؛ **انجام:** ظاهرا حکمت دراین آن است که چون خویشان دانندکه از خویشان ایشان هرگاه کسی را بکشد ایشان خونبها می‌دهند تگذارند که هرزه گردی نموده ... و دیگر اینچنین کاری نکند.

طهارت تا دیات؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: دوشنبه ۶ محرم ۱۲۲۲ق؛ مجدول؛ مهر: «یا اسد الله ۱۲۹۰» (بیضی)؛ جلد: تیماج مشکی، ۲۴۷گ، ۲۲ سطر، اندازه: ۱۲×۲۴سم [ف مخ: ۲ - ۵۳۲]

۱۱۵. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۶۴۱۶-۳۲/۱۱۶

آغاز: برابر؛ **انجام:** آن شخص همیشه شرمنده خویشان خود باشد و دیگر این چنین کاری نکند والله اعلم

خط: نسخ، کا: حسینعلی بن علی اکبر رنانی، تا: ۱۲۲۲ق، حسب الامر آقا محمد صادق؛ مجدول مذهب محرر، محشی از محمد تقی نجفی اصفهانی؛ جلد: تیماج مشکی، ۲۸۶گ، ۲۱ سطر، اندازه: ۲۰×۳۰سم [ف: ۳ - ۱۱۳۹]

۱۱۶. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۶۱۷۷

آغاز: برابر **انجام:** و اگر فوت قبل از احرام داخل شده از باقی افعال چیزی بجا نیاورده [باشد] آنچه به فعل آورده کافیست احتیاج به نائب گرفتن دیگر نیست.

شامل باب اول، یعنی طهارت، نماز، زکات، روزه، حج از خود شیخ بهایی است. بقیه ابواب نوشته نظام الدین ساوجی در این نسخه نیامده؛ خط: نستعلیق شکسته، بی‌کا، تا: ۱۲۲۴ق؛ کاغذ: فرنگی آبی، جلد: تیماج تریاکی، ۱۱۵گ، ۱۰-۱۳ سطر (۱۲×۱۶) و (۱۳×۱۷)، اندازه: ۱۵×۲۰سم [رایانه]

۱۱۷. زهان؛ مدرسه جعفریه زهان؛ شماره نسخه:۹۱

آغاز: که اغلب اوقات به آن احتیاج واقع می‌شود مثل مسائل وقف و تصدق و بیع و نکاح و طلاق

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: شوال ۱۲۲۶ق؛ افتادگی: آغاز؛ مصحح، محشی اکثراً با رمز «لی دام ظله العالی» و بعضاً به تاریخ ۱۲۲۷؛ تملک: محمد رضا بن اسماعیل بن زین العابدین به سال ۱۳۲۲؛ کاغذ: الوان، جلد: تیماج مشکی، ۱۲۱گ، ۱۷ سطر، اندازه: ۱۴×۲۴/۵سم [ف: - ۷۶]

۱۱۸. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۱۲۲۳

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۹ جمادی الاول ۱۲۲۶ق؛ مجدول، مصحح؛ تملک: حاج محمد شوشتری، حاج علی مشهور به کردل؛ جلد: مقوایی عطف تیماج قهوه‌ای، ۴۶۲گ، ۱۷ سطر، اندازه: ۱۵×۲۴سم [ف: ۴ - ۳۰]

۱۱۹. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۷۲۲

آغاز: برابر؛ **انجام:** و وظیفه دعاگوئی دوام دولت ابد قرین قیام تواند نمود

خط: نسخ خوب، کا: محمد طاهر بن ابوالفتح، تا: ۷ شوال ۱۲۲۷ق؛ مجدول؛ واقف: حاج قائم مقام، بهمن ۱۳۱۶؛ کاغذ: نباتی فرنگی آهار مهره، جلد: تیماج یشمی، ۲۷۴گ، ۲۵ سطر، اندازه: ۲۰×۳۰سم [ف: ۵ - ۴۳۳]

۱۲۰. شیراز؛ علامه طباطبائی؛ شماره نسخه:۲۰۴
خط: نسخ، بی‌کا، تا: چهارشنبه ۱۲ ربیع الثانی ۱۲۲۸ق؛ ۷۹گ، اندازه: ۱۴/۵×۲۰/۵سم [نسخه پژوهی: ۲ – ۱۳۸]

۱۲۱. چالوس؛ امام صادق؛ شماره نسخه:۶۸۷
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۲۳۰ق؛ مصحح، محشی؛ جلد: تیماج، ۱۱۵گ، ۱۲سطر، اندازه: ۱۷×۲۱سم [ف: – ۵۸]

۱۲۲. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۱۹۸۲/۲
بخش ارث؛ بی‌کا، تا: با تاریخ ۱۲۳۵ق؛ کاغذ: آهار مهره فرنگی سفید و آبی، جلد: میشن قهوه‌ای، ۲گ (۲۰پ–۲۲پ)، اندازه: ۱۰×۱۶سم [ف: ۵ – ۴۰۲]

۱۲۳. مشهد؛ الهیات؛ شماره نسخه:۶۷۴
قسمت بیشتری از باب ۱۸ – ارث – تا اواخر این باب و از اوایل باب هفتم تا آخر کتاب است. یعنی باب ۱۸ این کتاب در اول قرار گرفته؛ خط: نستعلیق، کا: حسن بن علی طباطبائی اصفهانی، تا: سه‌شنبه ۳ صفر ۱۲۳۷ق؛ کاغذ سفید رنگی ناقص؛ ۷۲گ، ۲۰ سطر (۸/۸×۱۴/۸)، اندازه: ۱۴/۵×۲۲سم [ف: ۱ – ۶۳]

۱۲۴. یزد؛ کاظمینی؛ شماره نسخه:۴۲۲
خط: نستعلیق نازیبا، کا: قاسم بن غفار شیروانی، تا: جمعه ۸ رمضان ۱۲۳۸ق؛ ۱۰۳گ، اندازه: ۱۶/۵×۲۰/۵سم [ف: ۲ – ۱۱۱]

۱۲۵. تهران؛ نوربخش؛ شماره نسخه:۲۱۰
آغاز: برابر؛ **انجام:** و کوافل میراثه ... الاختتام.
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۲۳۸ق؛ کاغذ: ایرانی، جلد: تیماج مشکی، ۴۰۰ص، ۱۷ سطر، اندازه: ۱۵/۵×۲۵سم [ف: ۱ – ۲۰۲]

۱۲۶. مشهد؛ گوهرشاد؛ شماره نسخه:۳۴۰
نسخه کامل؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۲۳۸ق؛ مجدول؛ مهر: حاج سید سعید؛ جلد: تیماج عنابی، ۲۳۹گ، ۱۲ سطر (۷/۵×۱۸/۵)، اندازه: ۱۵×۲۴سم [ف: ۱ – ۲۸۱]

۱۲۷. شیراز؛ علامه طباطبائی؛ شماره نسخه:۱۱۸۴
خط: نسخ، کا: محمد هاشم بن محمد علی حسینی، تا: دوشنبه ۲۸ جمادی الثانی ۱۲۴۱ق؛ اندازه: ۱۴/۵×۲۰سم [نسخه پژوهی: ۲– ۱۳۸]

۱۲۸. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۳۳۱۵۳
آغاز: برابر؛ **انجام:** ظل الهی قیام و اقدام تواند نمود ... المذنب نظام محمد بن نظام القرشی الساوی ... ببلدة الساوة صینت عن الآفة حامدا مصلیا مسلما
کامل؛ خط: نستعلیق، کا: میر دوست علی، تا: ۱۰ صفر ۱۲۴۳ق؛ مذیل است به دعای شیخ بهائی که هر فقره دارای ۱۲ حرف است، مجدول، با دو سرلوح مذهب؛ اهدایی: رهبری، بهمن ۱۳۸۴؛ کاغذ: نخودی آهار مهره، جلد: میشن قهوه‌ای، ۵۰۲گ، ۱۵سطر، اندازه: ۱۵×۲۳سم [اهدائی رهبر: ۳ – ۱۷۲]

۱۲۹. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۹۱۶۰
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۲۵۱ق [رایانه]

۱۳۰. قم؛ حجتیه؛ شماره نسخه:۶۷
خط: نسخ، کا: علی اکبر بن ملا حسین مرندی تبریزی، تا: ۱۲۵۱ق [ف: – ۹]

۱۳۱. قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه:۳۲۷۰
آغاز و انجام: برابر
خط: نستعلیق، کا: بخشعلی بن ابومحمد، تا: جمادی الاول ۱۲۵۱ق؛ مصحح؛ جلد: تیماج سیاه، ۸۴گ، ۱۶ سطر، اندازه: ۱۷×۲۱سم [ف: ۲ – ۵۳۳]

۱۳۲. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۷۳۴-۵/۲۴
آغاز: برابر؛ **انجام:** دوام دولت ابد قرین شاهی ظل الهی قیام واقدام تواند نمود ولله الحمد ... برحمتک یا ارحم الراحمین
از اول تا آخر(۲۰ باب)؛ خط: نستعلیق، کا: قرچقای کرجی جدید الاسلام، بی‌تا؛ مصحح؛ مهر بیضوی با تاریخ ۱۲۵۳؛ جلد: تیماج مشکی، ۱۸۷گ، ۲۳ سطر، اندازه: ۱۹/۵×۲۹سم [ف: ۳ – ۱۱۳۸]

۱۳۳. یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه:۲۲۹۶
خط: نسخ، کا: عیسی بن علی، تا: ۱۲۵۶ق؛ اهدایی: وزیری؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: تیماج مشکی، ۱۳۶گ، ۱۶ سطر (۸/۵×۱۵)، اندازه: ۱۳×۱۷سم [ف: ۴ – ۱۲۳۸]

۱۳۴. همدان؛ مدرسه غرب؛ شماره نسخه:۴۵۰۷
خط: نستعلیق، کا: درویش غلامحسین سبز پوش، تا: ۲۷ ربیع الاول ۱۲۶۲ق؛ دارای سه لوح زیبا؛ قطع: رحلی [رشت و همدان: ف: – ۱۲۴۷]

۱۳۵. قم؛ حجتیه؛ شماره نسخه:۲۴۶
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۲۶۴ق [ف: – ۹]

۱۳۶. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۷۲۵۰
آغاز: دین مبین و واقف بر احکام ائمه معصومین صلوات الله علیهم اجمعین بوده باشد؛ **انجام:** چیزی بجا آورده باشد کافیست و احتیاج نائب گرفتن نیست اما میانه مجتهدین خلافست ... سنه ۱۲۴۷
خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۲۷۴ق؛ افتادگی: آغاز [رایانه]

۱۳۷. اصفهان؛ مدرسه صدر بازار؛ شماره نسخه:۷۵۵
خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۷ ربیع الاول ۱۲۸۲ق؛ مصحح، با امضای بلاغ، محشی با عناوین «علی» و چنانچه در برگ آغازین آمده از حسینعلی تویسرکانی می‌باشد؛ اهدایی: علی نجف آبادی؛ جلد: تیماج قرمز، ۱۶۱گ، ۱۶سطر، اندازه: ۱۳×۲۳سم [ف: ۳ – ۵۶۳]

۱۳۸. یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه:۴۹۳
آغاز: برابر؛ **انجام:** نواب اعلا فرموده اند که حکمت در این آن خواهد بود که آن شخص همیشه شرمنده خویشان خود خواهدبود و دیگر همچنین کاری نکند..
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۶ صفر ۱۲۸۴ق؛ تحریر از روی نسخه اصل، اجازه محمد حسین حاج حبیب در ۱۶ صفر ۱۲۸۴ در آغاز؛ اهدایی: وزیری؛ کاغذ: حنایی، جلد: مقوایی، ۲۲۸گ، ۲۰ سطر، اندازه: ۱۵×۲۲/۵سم [ف: ۱ – ۴۲۹]

۱۳۹. کرمانشاه؛ فیض مهدوی (کتابخانه)؛ شماره نسخه:بدون شماره

کا: محمد جعفر بن محمد مهدی کرمانشاهی، تا: ۱۲۸۷ق [تراثنا: س۲ش۴ - ۲۸]

۱۴۰. قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه:۲۶۴۵

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا: اسدالله طباطبائی، تا: ذیحجه ۱۲۸۹ق؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۲۰۶گ، ۱۴ سطر، اندازه: ۱۱×۱۸سم [ف: ۲ - ۵۳۲]

۱۴۱. تهران؛ شورا؛ شماره نسخه:۷۴۶۱

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۲۹۰ق؛ جلد: تیماج آبی، ۱۲۸گ، ۱۴-۱۳ سطر، اندازه: ۱۴×۱۹/۵سم [ف: ۲۵ - ۴۳۵]

۱۴۲. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۶۰۳۰

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ و نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ به خامه دو کاتب ناشناس؛ تملک: علی بن محمد تبریزی در سال ۱۲۹۰؛ کاغذ: نخودی، جلد: تیماج مشکی، ۳۸۸گ، ۱۵ سطر، اندازه: ۱۲/۸×۱۹/۶سم [ف: ۲۱/۱ - ۳۱۵]

۱۴۳. مشهد؛ گوهرشاد؛ شماره نسخه:۱۹

کامل؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۲۹۷ق؛ تملک: عباس علی مشهدی مورخ ۱۳۴۴ق با مهر «عباس علی ۱۳۰۰» (بیضی)؛ واقف: محمد علی ممکن، رجب ۱۳۷۲ق؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۱۱۵گ، ۳۳ سطر (۱۴/۵×۲۵/۵)، اندازه: ۲۱×۳۴/۵سم [ف: ۱ - ۱۷]

۱۴۴. قم؛ ارگانی بهبهانی؛ شماره نسخه:۱۰۱

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۴؛ ۱۰۷گ، ۱۴ سطر، اندازه: ۱۵×۱۹/۵سم [ف: - ۸۱]

۱۴۵. چالوس؛ امام صادق؛ شماره نسخه:۲۴۰/۱

خط: نسخ زیبا، کا: ابوالقاسم بن آخوند ملارضا نوری کمربنی، تا: پنج‌شنبه شب افخی ۱۳۲۵ق؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۱۱۵گ، اندازه: ۱۸×۲۶سم [ف: - ۱۹۶]

۱۴۶. تهران؛ شورا؛ شماره نسخه:۶۰-فیروز

خط: نستعلیق زیبا، بی‌کا، بی‌تا؛ با کتیبه‌ای مذهب و مرصع، مجدول؛ کاغذ: سمرقندی، جلد: تیماج مشکی، ۴۴۶ص، ۱۲ سطر، اندازه: ۱۱/۵×۲۰سم [ف: ۲۱ - ۵۶]

۱۴۷. شیراز؛ شاهچراغ؛ شماره نسخه:۶۳۱

آغاز: دریافته باشد مخیر است، در دو رکعت باقی که منفرد میگذارد (کذا) میانه حمد و تسبیح اگر چه پیشنماز در دو رکعت آخر فاتحه نخوانده باشد؛ **انجام:** اگر قبل از آنکه حج در ذمت او مستقر گردد فوت شود، نایب گرفتن واجب نیست.

خط: نسخ عالی و نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ کاغذ: نخودی، جلد: مقوا با تیماج قهوه‌ای، ۲۶۵ص، ۱۴ سطر (۹×۱۷/۵)، اندازه: ۱۳/۵×۲۲/۵سم [ف: ۲ - ۲۸]

۱۴۸. قم؛ طبسی؛ شماره نسخه:۶۴۲

آغاز: هیجدهم آنکه در وقت مسح سرکردن این دعا را بخواند اللهم غشنی برحمتك و برکاتك و عفوك نوزدهم آنکه در وقت مسح قدمین این دعا را بخواند اللهم ثبت قدمی علی الصراط؛ **انجام:** دویم آنکه بعد از رمی هریك از این دو جمره اندکی نزد آن ایستد و بحمد و صلوات و دعا اشتغال نماید اما بعد از رمی جمره عقبه نزد آن سنت است و بدانکه این رمی آخر افعال واجبه

از باب اول تا باب پنجم؛ خط: نسخ عبارات عربی معرب، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ جلد: کاغذی، ۱۱۸گ، ۱۶ سطر، اندازه: ۱۶×۲۱سم [ف مخ: ۱ - ۱۵۰]

۱۴۹. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۱۹۸۱-۱۱/۸۱

آغاز و انجام: برابر

تا نیمه مباحث حج؛ خط: شکسته، نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ محشی با امضاء «لی مدظله العالی»؛ جلد: تیماج مشکی، ۱۸۵گ، ۱۴ سطر، اندازه: ۱۳×۲۴سم [ف: ۳ - ۱۱۳۸]

۱۵۰. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه:۲۵۳۱

آغاز: وقف جائز است و بر عبادت خانه ایشان جایز نیست؛ **انجام:** از بیت المال خونبها می‌دهد و در غیر حاکم از روی خطا عاقله او می‌دهد

کتاب وقف تا آخر دیات؛ خط: نستعلیق خوب، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: آغاز (یک ورق) و انجام (یک ورق)؛ نسخه کهنه است و شاید در زمان مؤلف (قرن یازدهم) نوشته شده باشد؛ واقف: سپهسالار؛ کاغذ: دولت آبادی، جلد: تیماج کهنه، ۲۴۹ص، ۱۹ سطر، اندازه: ۱۲×۲۱/۵سم [ف: ۱ - ۳۷۹]

۱۵۱. مراغه؛ عمومی؛ شماره نسخه:۲۹

آغاز: فصل چهارم در کیفیت جهاد کردن با کفار، بدانکه به جهاد با کفار بیست امر متعلق است؛ **انجام:** فصل دوم در بیان قتل عمد و جراحتی که از کسی سرزند و در آن چند فصل است ...

خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ جلد: تیماج سیاه، ۲۲۱گ، ۱۵ سطر، اندازه: ۱۴×۲۰سم [ف: - ۲۹]

۱۵۲. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۵۳۱۶

آغاز: برابر؛ **انجام:** مولای او مخیر است در دادن خونبهای او.

خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا [رایانه]

۱۵۳. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۵۴۵۷

آغاز: شروع در تألیف آن کتاب نموده؛ **انجام:** شصتم آنکه کسی کاری کند ...

خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: آغاز و انجام [رایانه]

۱۵۴. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۵۸۵۴

آغاز: نهم آنچه به اعضاء ترک آن واجب است(کذا)؛ **انجام:** برابر

خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: آغاز [رایانه]

۱۵۵. قم؛ دارالحدیث؛ شماره نسخه:۲۹۸

آغاز: پانزدهم آن که خاك زیر سر میت را بطریق بالش بلند سازند شانزدهم آنکه در زیر رخ میت خاك کربلا گذارند؛ **انجام:** دوم مقارنت نیت به موازنه کردن سیم استدامت حکمی و اما هفت امر سنت اول آن که در وقت موازنه کردن

خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ ۷۹گ،

۱۵سطر، اندازه: ۱۳×۲۰سم [ف: ۱۸۲]

۱۵۶. تهران؛ شورا؛ شماره نسخه:۷۲۶۴

آغاز: و شیر می‌شود و قسم دیگر از راه ناف به شکم طفل می‌رود و خوراک او می‌شود پس چیزی زیاده نمی‌ماند که بیرون آید؛ **انجام:** چون هر یک از این دو دعا به غایت طویل بود در این مختصر مذکور نشد.

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۹۶گ، ۱۸ سطر، اندازه: ۱۳×۲۰سم [ف: ۲۵ - ۲۵۹]

۱۵۷. تهران؛ شورا؛ شماره نسخه:۴۲

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: آغاز؛ ۲۷۹گ، ۱۴ سطر، اندازه: ۷×۱۳سم [ف: ۲ - ۱۹]

۱۵۸. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۶۱۳۶

آغاز: دوم انکه فاصله بعد از طواف نماز بگذارند، مقصد پنجم در نماز آیات یعنی کسوف و خسوف؛ **انجام:** خاتمه در کفاره قتل و تحقیق عاقله ... و دیوانگان و غلام ایشان از روی عمد و یا خطایا شبیه بعمد واجبست که کفاره بدهد چنانچه در بحث کفاره مذکور شد.

از مقصد پنجم مطلب اول باب دوم تا چند سطر از خاتمه کتاب را داراست. باب ششم کتاب (نوشته نظام الدین ساوجی) از گ ۷۰ آغاز می‌شود. نسخه ناقص و مخلوط است؛ خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ تملک: «محمد موسی ولد حاجی حیدر»؛ کاغذ: فرنگی شکری، جلد: تیماج مشکی، ۶گ (۱۶-۲۱)، ابعاد متن: ۹×۱۵/۵،اندازه: ۳۰/۵×۲۳سم [رایانه]

۱۵۹. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۴۲۹۱

آغاز: در آنجا نباشد چهاردهم در جایی که مست کننده در آنجا باشد پانزدهم ... خرمن گندم؛ **انجام:** از طلوع فجر از مشعرالحرام بجانب منی رود فصل سیم.

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: آغاز [رایانه]

۱۶۰. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۶۲۸۴

آغاز: مقصد اول در بیان احکام وضو بدانکه پنجاه چیز است تعلق بوضو ساختن دارد از انجمله؛ **انجام:** برابر

شامل طهارت و نماز و زکات و روزه و حج است. در آغاز تا مقصد اول افتادگی دارد؛ خط: نسخ، کا: محمد باقر محمد سعید طالقانی، بی‌تا؛ افتادگی: آغاز؛ مجدول؛ مهر: محمد قاسم (بیضی)؛ کاغذ: فرنگی نخودی، جلد: تیماج مشکی، ۱۵ سطر (۱۰/۵×۱۷)، اندازه: ۱۶×۲۴/۵سم [رایانه]

۱۶۱. قم؛ دارالحدیث؛ شماره نسخه:۲۷۴

آغاز: دیگر نیست اما بر او لازم است که اگر آب قیمتی داشته باشد قیمت آن را به صاحب رساند؛ **انجام:** و داخل حرم باشد نایب دیگر باید گرفت که از او فوت شده روانه حج شود و ورثه ... آنچه به فعل آورده کافی است.

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ جلد: تیماج مشکی، ۸۶گ، ۱۰ سطر، اندازه: ۱۴×۲۰سم [ف: - ۱۸۱]

۱۶۲. قم؛ مرکز مطالعات؛ شماره نسخه:۸۷۸

انجام: بیماری که از روزه داشتن ضرر به او برسد هفتم مسافر

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: انجام؛ ۱۳۴گ، ۱۸ سطر، اندازه: ۱۳×۱۸سم [ف: ۲ - ۱۳۵]

۱۶۳. مشهد؛ الهیات؛ شماره نسخه:۱۰۸

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ محشی؛ کاغذ سپاهانی و فرنگی؛ جلد: تیماج مشکی، ۱۷۹گ، ۱۴ سطر (۸×۱۳/۳)، اندازه: ۱۱/۵×۱۸/۵سم [ف: ۱ - ۶۴]

مشهد؛ مولوی؛ شماره نسخه:۱۰۸

همان نسخه بالا [نشریه: ۵ - ۱۹]

۱۶۴. تهران؛ رجائی زفره‌ای، محمد حسن؛ شماره نسخه:بدون شماره

آغاز: آداب وضو گرفتن؛ **انجام:** فصل چهارم: در بیان باقی افعال حج.

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا [میراث اسلامی: ۱۰ - ۷۴۹]

۱۶۵. قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه:۳۶۱۹/۲

آغاز: و رجوع دراین قسم تدبیر جایز است. دوم تدبیر مستحب و آن مطلق تدبیر است و رجوع درآن نیز جایز است سیم تدبیر مکروه چون تدبیر کافر و سنی و شروط تدبیر شش است اول صیغه؛ **انجام:** ظاهرا حکمت در این، آن است که چون خویشان دانند که از خویشان ایشان هرگاه کسی را بکشد ایشان خونبها می‌دهند نگذارند که هرزه گردی نموده ... و دیگر این چنین کاری نکند.

خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: آغاز؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۱۵۹گ، ۱۹ سطر، اندازه: ۱۹×۳۱سم [ف مخ: ۲ - ۵۳۳]

۱۶۶. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۸۲۱۰/۲-۵۶/۶۰

آغاز: مطلب سیم در بیان تفصیل صاحبان فروض و مراتب و سهام ایشان و در آن دو فصل است؛

مطلب سیم در بحث ارث (از اول تا آخر)؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: آغاز؛ ۷گ (۲۱۰-۲۱۶)، ۲۲ سطر، اندازه: ۱۷×۲۲سم [ف: ۳ - ۱۱۴۰]

۱۶۷. بشرویه؛ امیرالمؤمنین؛ شماره نسخه:۹۹

آغاز: نه بآب مضاف مثل گلاب و امثال آن و نه بکلوخ که آن مذهب سنیان است اما مخرج غایط را که حوالی موضع بآن آلوده نشده باشد بکلوخ و لته ... طاهر میتوان کرد؛ **انجام:** دایما یعمل من یخاف القوت و انما الجناح الی الظلم الضعیف تعالیت التی عن ذلک علوا کثیرا و لا تجعلنی ...

خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ جلد: تیماج سرخ، ۱۴۴گ، ۱۵ سطر، اندازه: ۱۱×۱۹سم [ف مخ]

۱۶۸. یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه:۳۰۱۷

آغاز: برابر **انجام:** و در این شوهر گناه ندارد.

خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: مقوایی روکش کاغذ عنابی، ۲۳۶گ، ۱۸ سطر (۷×۱۳)، اندازه: ۱۴×۲۰سم [ف: ۵ - ۱۵۰۶]

۱۶۹. یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه:۲۲۷۰
آغاز: بمسائل دین مبین؛ **انجام:** و اگر شخصی را عذری باشد.
خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ اهدایی: وزیری؛ کاغذ: نوعی ترمه، جلد: مقوایی عطف تیماج عنابی، ۱۹۱گ، ۱۲ سطر (۶×۱۱)، اندازه: ۱۱/۵×۱۸سم [ف: ۴ - ۱۲۲۶]

۱۷۰. یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه:۲۹۰۶
آغاز: اول رخصت صریح مثل آنکه مالك بگوید؛ **انجام:** وصی گرداند غیر پدر را صحیح نیست.
خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ اهدایی: وزیری؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: مقوایی روکش کاغذ سفید، ۲۱۶گ، ۳۵ سطر (۱۱×۲۳)، اندازه: ۱۹/۵×۲۹سم [ف: ۴ - ۱۴۶۹]

۱۷۱. قم؛ طبسی؛ شماره نسخه:۶۴۰
آغاز: باب سیم در زکوة و خمس واجبی و سنتی باب چهارم در روزه واجبی و سنتی باب پنجم در حج گذاردن باب ششم در وقف کردن؛ **انجام:** برابر
از اول (مقداری از مقدمه افتادگی دارد) تا آخر باب پنجم (حج)؛ خط: نسخ، کا: سید حسین بن مرتضی حسینی زرگریان، بی‌تا؛ جلد: تیماج مشکی، ۱۴۲گ، ۱۲ سطر، اندازه: ۱۴×۲۰سم [ف مخ: ۱ - ۱۵۰]

۱۷۲. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۵۲۴۶-۲۶/۱۲۶
آغاز: واصلی از زاید معلوم نباشد پس اگر در زیر مرفقست باید شست ... دهم شستن دست چپ است بطریق دست راست؛ **انجام:** و لازم نیست که نایب جهة آن بگیرد وهمچنین اگر شخصی تبرع از مال خود شخصی را باجاره بگیرد
خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ ۱۲۵گ، ۱۴ سطر، اندازه: ۱۶×۲۱سم [ف: ۳ - ۱۱۴۱]

۱۷۳. آران کاشان؛ محمد هلال؛ شماره نسخه:۲۶۱
آغاز: ... پانزدهم انکه خاك زیر سر میت را بطریق بالش بلند سازند شانزدهم انکه در زیر رخ میت خاك کربلا گذارند هفدهم انکه گره‌های کفن را بگشایند هیجدهم آنکه روی میت را باز کنند؛ **انجام:** و هرگاه مأموم در اثنای نماز نیت انفراد کند پس اگر انفراد او قبل از آنست که پیش نماز حمد خوانده لازم است که او حمد و سوره را بخواند اگر محل سوره باقی باشد و اگر بعد از خواندن پیشنماز حمد ...
خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ جلد: گالینگور آبی با عطف پارچه‌ای، ۹۷گ، ۱۵ سطر، اندازه: ۱۶×۲۰سم [ف مخ: - ۴۰]

۱۷۴. قم؛ طبسی؛ شماره نسخه:۱۰۷
آغاز: زنان، باب سیزدهم در احکام شکار کردن و شروط آن، باب چهاردهم در ذبح حیوانات و حلال و حرام آن، باب پانزدهم در آداب طعام خوردن و آب نوشیدن و رخت پوشیدن؛ **انجام:** مانعی بهم رسد و بعضی برآنند که از این شخص ... مادام که مانع باقی باشد نایب گرفتن واجب
از باب اول (طهارت) تا باب پنجم در حج (مطلب هفتم دربیان احکام حج نیابت)؛ خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: آغاز (خطبه و فهرست از اول افتاده است) و انجام؛ محشی با رمز: ا زم ح ع؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۲۰۰گ، ۱۴ سطر، اندازه: ۱۴×۲۰سم [ف مخ: ۱ - ۱۵۱]

۱۷۵. چالوس؛ امام صادق؛ شماره نسخه:۱۸۲
بی‌کا، بی‌تا؛ مصحح؛ جلد: تیماج سیاه، ۱۶۵گ، ۱۶سطر، اندازه: ۱۶×۲۲سم [ف: - ۵۸]

۱۷۶. قم؛ حجتیه؛ شماره نسخه:۶۰۶
بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: انجام؛ [ف: - ۹]

۱۷۷. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۵۵۸۴
بی‌کا، بی‌تا؛ خریداری از امان الله [رایانه]

۱۷۸. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۱۷۰۵۹
بی‌کا، بی‌تا؛ خریداری از مصطفی حسینی؛ اندازه: ۱۴/۵×۲۰/۵سم [رایانه]

۱۷۹. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۵۸۶۱
بی‌کا، بی‌تا؛ خریداری از حوزه علمیه ولی عصر کرمان [رایانه]

۱۸۰. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۱۹۹۱۹
بی‌کا، بی‌تا؛ خریداری از محمد یاراحمدی [رایانه]

۱۸۱. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۷۲۰۵
بی‌کا، بی‌تا؛ خریداری از رضا میدانی [رایانه]

۱۸۲. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۷۳۸۲
بی‌کا، بی تا؛ انتقالی از مبادلات [رایانه]

۱۸۳. دزفول؛ نبوی، سید محمد؛ شماره نسخه:بدون شماره
بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: انجام [ف: - ۲۱]

● جامع عباسی = رساله عملیه / فقه / فارسی
jāme'-e 'abbāsī = r.-ye 'amalīye

حسینی تبریزی، حسین بن محمد، - ۱۲۹۹ قمری
hoseynī-ye tabrīzī, hoseyn ebn-e mohammad (- 1882)

رساله فتوایی است برای مقلدین، در یک «مقدمه» در احکام تقلید و چهل «باب»؛ باب اول در بیان تقلید و اجتهاد، سپس در احکام طهارت، و باب آخر در بیان احکام روزه است.
آغاز: الحمدلله الذی جعل لنا شرعة و منهاجا و لم یترکنا سدی ... و بعد چنین گوید امیدوار عفو الهی
چاپ: ایران، سنگی، بی ناشر، ۱۳۲۷ق، خشتی، ۲۳۵+۵صص؛ ۱۳۱۲ق،۲۵۵ص

۱. تهران؛ وزارت امور خارجه؛ شماره نسخه:۲-۲۹
آغاز: برابر **انجام:** و در صورت منع صریح نیز جواز روزه قوت دارد
کا: علی اکبر، بی‌تا؛ بانی نسخه‌برداری از این رساله حاجی ملا عباسعلی و مصحح آن «شیخ علی اصغر قاری تبریزی» بوده و در

کارخانه «مرحوم ملاصالح صحاف» توسط «مشهدی مهدی» صحافی شده؛ جلد: پارچه‌ای که جلد اصلی آن تیماج قهوه‌ای تذهیب کاری شده است، ۴۲۸گ، اندازه: ۱۶×۲۵سم [ف: - ۷۵]

۲. قم؛ فیضیه؛ شماره نسخه:۷۷۰

آغاز: برابر؛ **انجام:** و احوط در حق زن و کنیز و غلام این است که روزه مستحبی بدون اذن ...

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ ۲۱۹گ، ۱۷سطر، اندازه: ۱۵×۲۲سم [ف: ۲ - ۴۱]

۳. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۵۵۸۹/۲

آغاز: برابر

فقط همان مقدمه که در احکام تقلید می‌باشد نوشته شده؛ خط: نستعلیق، کا: کلبعلی شرندی، بی‌تا؛ جلد: مقوایی عطف پارچه، ۱۷گ (۱۱۹پ-۱۳۵ر)، اندازه: ۱۱×۱۸سم [ف: ۱۴ - ۳۵۵]

● جامع عباسی / فلسفه / فارسی

jāme'-e 'abbāsī

هروی خراسانی، عباس بن محمد حسین، ق۱۳ قمری

heravī xorāsānī, 'abbās ebn-e mohammad hoseyn (- 19c)

اهدا به: عباس میرزای قاجار

تاریخ تألیف: ۱۲۵۰ق

در پنج بخش: ۱. سرگذشت فیلسوفان و حکیمان است از دهریان تا یوسف هروی از روی تاریخ الحکماء قفطی؛ ۲. تاریخ فلسفه و دین هند است از روی شرح پاتنگل ترجمه ابوریحان بیرونی (کتاب الهند او) و از روی تاریخ کمانسری بخشی کشمیری و باید در مورد این دو کتاب از بخش تاریخ هند پایان جامع التواریخ رشیدی که به گفته رشیدالدین از ین دو جا گرفته شده است گزین کرده باشد؛ ۳. تاریخ چین است از روی جامع التواریخ رشیدی؛ ۴. تاریخ صفویان است و آمدن افغانها به سپاهان؛ ۵. سرگذشت خود مؤلف است و می‌گوید که من در هرات به سال ۱۲۱۱ به جهان آمده‌ام. در این بخش از دوست محمد خان و رضا قلی خان کرد ایلخانی نام می‌برد. (دانش‌پژوه)

آغاز: حمد بیحد واحد احدی را روا و ثنای بی عد ایزد صمدی را سزاست که حکمت حکماء در جنب جود کاملش نسبت قطره و دریا

۱. تهران؛ ادبیات؛ شماره نسخه:۱۰۲ ـ ب

آغاز: برابر؛ **انجام:** د رکامش زهر هلال ساختند و شیره جانش را کشیدند

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ در گ۱۰۸ر-۱۱۵پ جنگ شعرهای قطران و انوری و عرفی و بدر الدین جاجرمی و جمال الدین عبدالرزاق و کمال اسمعیل و عمعق بخارایی و مسعود سعد و لامعی گرگانی و شهاب غزنوی و جوهری زرگر و سنایی و منوچهری بلخی و عبدالواسع جبل غرجستانی و راضی سپاهانی و شفایی سپاهانی و شفایی سپاهانی و اسیری سپاهانی و سلطان محمد خوارزمشاه است و چند مقطعه هم در آن آمده است؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج عنابی، ۱۱۸گ، ۲۰ سطر (۱۱×۲۱)، اندازه: ۱۸×۲۸سم [ف: ۱ - ۱۵۰]

۲. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۱۲۳۴/۲

آغاز: برابر؛ **انجام:** لاجرم اسمش متروک گردید و کنیتش استمرار یافت. پایان نسخه: حسب الفرموده عالیجاه معلی جایگاه عزت ... سر کار خدایگان میزا محمد تقی سپهر طول الله عمره علی یداقل عبادالله محمد اسمعیل بن محمد ابراهیم کاشانی در شب جمعه بستم هر ذی حجة الحرام سنه ۱۲۵۹ در دارالخلافه طهران سمت اتمام پذیرفت.

کا: محمد اسماعیل بن محمد ابراهیم کاشانی، تا: جمعه ۲۰ ذیحجه ۱۲۵۹ق، جا: تهران؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج ماشی، ۱۵ سطر (۸×۱۴)، اندازه: ۱۴×۲۲سم [ف: ۳ - ۲۸۳]

۳. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۵۶۹۸

آغاز: برابر؛ **انجام:** آن را کتاب الزرق نجومی نام نهاده ... والله اعلم بالصواب.

خط: شکسته نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۴؛ کاغذ: فرنگی، جلد: مقوا، ۱۳۲ص، ۱۹ سطر (۶×۱۷)، اندازه: ۱۷×۲۱سم [ف: ۱۶ - ۷۰]

● جامع عباسی (باب هجدهم) = تقسیم ارث / فقه / فارسی

jāme'-e 'abbāsī (bāb-e hejdahom) = taqsīm-e ers

خادم حسینی، زین العابدین، ق۱۱ قمری

xādem hoseynī, zeyn-ol-'ābedīn (- 17c)

وابسته به: جامع عباسی؛ شیخ بهائی، محمد بن حسین (۹۵۳-۱۰۳۰)

«جامع عباسی» فقه عملی فارسی است که شیخ بهائی آن را به نام شاه عباس اول تألیف و در ۲۰ باب مرتب نمود، لکن ایشان فقط موفق به تألیف ۵ باب از ابواب کتاب شد و بقیه را قرشی ساوجی به اتمام رساند. همچنین شاگرد دیگر ایشان سید زین العابدین حسینی که خواهر زاده وی نیز بود در صدد تتمیم ابواب جامع عباسی برآمد. نسخه حاضر باب هجدهم از جامع عباسی در «تقسیم ترکه» به تحریر زین العابدین مذکور می‌باشد.

آغاز: بسمله، باب هجدهم از کتاب جامع عباسی از تألیف اقل العباد زین العابدین الحسینی در قسمت ترکه. بدانکه گرفتن میراث به دو چیز است یا به نسب است یا به سبب

انجام: و بباید دانست که مسلمانان به سبب فاسد از هم میراث نمی‌برند و به نسبت فاسد می‌برند اگر وطی به شبهه شده باشد که وطی به شبه حکم صحیح دارد

[الذریعه ۲۴۰/۳ و ۶۳/۵؛ دنا ۵۷۱/۳]

۱. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۶۴۳/۵

همان ترکه است؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۰۶۴ق؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج مشکی، ۱۵گ (۸۴پ-۹۸پ)، ۱۵ سطر (۵×۱۳)، اندازه: ۱۰×۱۹سم [ف: ۸ - ۲۲۰]

۲. تهران؛ مفتاح؛ شماره نسخه:۱۴۳۵/۴

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ قطع: بغلی [نشریه: ۷ - ۲۸۱]

۳. قم؛ فیضیه؛ شماره نسخه:۸۴۷/۱۷

آغاز: برابر

خط: نسخ و نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ ۱۳گ، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۳ - ۳۰]

۴. قم؛ معصومیه؛ شماره نسخه:۳/۲۹/۳-۶۰۵۴

خط: نستعلیق ریز، بی‌کا، بی‌تا؛ کاغذ: سمرقندی، جلد: تازه مشکی، ۱۹ سطر، قطع: خشتی [ف: - ۱۹۲]

۵. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۴۰۷۸/۵

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ مصحح؛ کاغذ: اصفهانی نخودی، جلد: تیماج تریاکی، ۲۵گ (۱۱۵پ-۱۳۹پ)، ۱۶ سطر (۵×۱۰/۵)، اندازه: ۱۰/۵×۱۷سم [ف: ۱۷ - ۴۱۰]

← جامع عباسی (تکمله) ⟵ تتمیم جامع عباسی

● **جامع عباسی (منتخب)** / فقه / عربی

jāmi'-i 'abbāsī (mn.)

تهران؛ مهدوی؛ شماره نسخه:۳۸۳/۱

در پاکی و نماز؛ خط: نسخ، بی‌کا، بی تا [نشریه: ۲ - ۱۱۷]

← جامع العلوم ⟵ حدائق الانوار فی حقایق الاسرار

● **جامع العلوم** / عرفان و تصوف / فارسی

jāme'-ol 'olūm

بخارائی اوچی، جلال الدین حسین بن کبیرالدین احمد، ۷۰۷ - ۷۸۵ قمری

boxārā'ī ūčī, jalāl-od-dīn hoseyn ebn-e kabīr-od-dīn ahmad (1308 - 1384)

هنگامی که وی برای دیدار سلطان فیروز تغلق در ۷۸۱ق/۱۳۷۹م به دهلی رفته بود، در آنجا این مجالس را برگزار کرده بود و مریدش سید علاء الدین علی لاهوری فرزند سعد حسینی (- ۸۰۰ق/۸-۱۳۹۷م) گرد آورده است. یکی از مجموعه ملفوظات اوست. دایرة المعارف گونه‌ای از دانشهای اسلامی آن روز است با دید عرفانی (۱۸۴ علم). (احمد منزوی)

[بزم صوفیه ۳۹۴-۴۴۰ که از ۳ مجموعه ملفوظاتش نام برده، از آن میان «جامع العلوم»؛ فهرستواره منزوی ۲۵۸/۷؛ مشترک پاکستان ۸۱۲/۲ (۱نسخه)، همانجا ۱۳۸۱/۱۳ (۳نسخه) و نام ۷ مجموعه از ملفوظاتش؛ پاکستان و هند ۳۷۲/۳ نام چند کارش]

تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه:۲۱۴-عکسی

آغاز: الحمدلله الذی سلکنی. بسلک ارادة المخدوم بارادتنا ... اما بعد، فیقول العبد ... ابو عبدالله علاء الدین علی بن سعد بن اشرف بن علی القرشی الحسینی من کلام شیخه و استاده؛ **انجام:** و بر مذهب ما اولیا افتد. مخدوم گفتند ...

نسخه اصل: گنج بخش، ۱۳۵۹۵. هنوز فهرست نشده است؛ خط: نستعلیق پخته، بی‌کا، تا: قرن ۱۰؛ افتادگی: انجام؛ ۴۳۲گ [عکسی ف: ۲ - ۸۲]

● **جامع العلوم** / گوناگون / عربی

jāmi'-ul 'ulūm

کیاء گیلانی، احمد بن محمد، ق ۱۰ قمری

kīyā' gīlānī, ahmad ebn-e mohammad (- 16c)

درباره گوناگونی دانش‌ها.

تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۱۱۴۲/۲۲

بی‌کا، تا: با تاریخ ۱۱۶۰ق؛ کاغذ: ترمه، جلد: میشن آلبالویی، ۳۲گ (۸۳پ-۱۱۴پ)، ۱۵ سطر، اندازه: ۱۲×۲۰سم [ف: ۵ - ۲۳۸]

● **جامع العلوم** / جفر / فارسی

jāmi'-ul 'ulūm

شریف علوی، مهدی قلی بن مرتضی قلی، ق۱۴ قمری

šarīf 'alavī, mahdī qolī ebn-e morteżā qolī (- 20c)

تاریخ تألیف: شعبان ۱۳۳۶ق

در رمل و جفر، در چهار نسخه.

همدان؛ دامغانی (آقای)؛ شماره نسخه:۴

بی‌کا، بی تا [نشریه: ۵ - ۳۸۳]

● **جامع العلوم** / گوناگون / فارسی

jāmi'-ul 'ulūm

خاکی شیرازی، علی محمد بن محمد ابراهیم

xākī šīrāzī, 'alī mohammad ebn-e mohammad ebrāhīm

از علی محمد بن محمد ابراهیم شیرازی معروف به مصالح و متخلص به خاکی. در فرهنگ سخنوران از محمد ابراهیم خاکی یاد شده است. این کتاب همچو جنگ و کشکول است و عنوان خاصی ندارد.

تهران؛ نوربخش؛ شماره نسخه:۴۳/۱

آغاز: الحمد لله و الصلوة علی محمد حبیب الله ... اما بعد چنین

گوید المتخلص به خاکی که این چند کلمه بر حسب ... نام گذاردم این کتاب را به جامع العلوم؛ **انجام:** بر در خانه بایستی هر کس می‌خواهد داخل شود و هر کس بخواهد خارج، نگذاری خارج شود چه خوش گفته شاعر عجم: گر مرد این دری به در آ کاندرین سرا ×× دربان برای منع خروج است نی دخول.
بی‌کا، تا: قرن ۱۴؛ افتادگی: انجام؛ کاغذ: فرنگی شطرنجی سفید، جلد: مقوایی، ۲۷۰ص (۲-۲۷۱)، اندازه: ۱۷×۲۲سم [ف: ۱ - ۵۳]

● **جامع العلوم** / چند دانشی / عربی

jāmi'-ul 'ulūm

این نسخه که حاوی تعریف و توضیح و تبیین علوم زیر است، با شعر هر علم به شرح می‌آید؛ بدین ترتیب: ۱. قصیده‌ای با عنوان قصیده خاقان به قافیه نون علم تجوید؛ ۲. ارجوزه‌ای به نام مقاصد الاعراب او تحفظ الطلاب در علم نحو و سراینده آن ابوالعباس شهاب الدین احمد بن هاشم می‌باشد به تاریخ ۱۲۵۳؛ ۳. منظومه‌ای مسماة بالوافیه فی نظم الشافیه در علم صرف سروده میرزا قوام الدین حسینی قزوینی؛ ۴. ارجوزه‌ای در معانی و بیان و بدیع که متن کار کتاب تلخیص المفتاح است با ابحاث مهمه علامه کافنجی سراینده آن و این ارجوزه در سال ۸۷۲ق در هزار بیت ساخته شده است؛ ۵. ارجوزه‌ای به نام «السلم المنورق» در علم منطق سازنده آن اخصری است، ۶. ارجوزه‌ای به نام شریفیه در منطق که موسوی ابن ابی اسحق آن را ساخته است؛ ۷. ارجوزه‌ای در مناظره؛ ۸ ارجوزه‌ای به نام بلد امین در اصول پنجگانه مذهب شیعه که سازنده علوی بن ابی اسحاق است؛ ۹. ارجوزه‌ای به نام نظم الاصول که زبدة الاصول شیخ بهائی را در علم اصول فقه به شعر درآورده و سازنده آن قوام الدین محمد بن محمد مهدی حسینی است؛ ۱۰. ارجوزه‌ای به نام بهجة مرضیة در علم اصول که علی بن حسن آرانی ساخته است؛ ۱۱. ارجوزه‌ای به نام فقهیة مستطرفة در هزار بیت در فقه شیعی.

تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۱۶۱۷

خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۲۵۷/۱۲۵۳ق؛ کاغذ: فرنگی، جلد: میشن، چهار خطدار، ۲۲۶گ، ۱۵ سطر (۷/۵×۱۵)، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۱۰ - ۱۶۹]

● **جامع العلوم = ملفوظات سید جلال الدین جهانگشت** / فارسی

jāme'-ol 'olūm = malfūẓāt-e seyyed jalāl-od-dīn-e jahāngašt

جهانگشت، جلال الدین محمد

jahāngašt, jalāl-od-dīn mohammad

تهران؛ شورا؛ شماره نسخه:۱۷۸۱۱

نسخه نادر؛ بی‌کا، تا: ۱۰۴۸ق [د.ث. مجلس]

● **جامع العلوم** / طب / فارسی

jāmi'-ul 'ulūm

در آغاز آمده که طب دو جزو است نظری و عملی و نظری علم به امور طبیعی است و علم به احوال بدن انسان به اسباب و علم به دلایل.

[دنا ۵۷۱/۳؛ فهرستواره منزوی ۳۳۹۳/۵]

تهران؛ شورا؛ شماره نسخه:۴۳۵

آغاز: بسمله. در بیان طب، چون احتیاج عموم ناس به احکام طب و قواعد علاج به تن که موضوع است و فی نفسه عملی است شرعی ... خواتیم که چند کلمه در طب از فن علمی و عملی و اسباب و علامات و علاجات درین کتاب که فی الواقع جامع العلوم است بیان کنیم؛ **انجام:** و مفصل و رم اصابع ... و الله اعلم بالصواب.
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ با هشت شکل که اکنون هست و چهار تای دیگر که برداشته اند و پنج شکل تشریح و یک شکل نبض گرفتن پزشک و بیمار، با شکلهای رنگین افزار پزشکی؛ کاغذ: سرخ فام، جلد: تیماج سرخ، ۹۷گ، ۱۴ سطر (۱۰×۱۸)، اندازه: ۱۶×۲۸سم [سنا: ف: ۱ - ۲۵۷]

● **جامع العلوم (جزوات درس ششم ابتدائی)** / متفرقه / فارسی

jāme'-ol 'olūm (jozavāt-e dars-e šešom-e ebtedā'ī)

مجموعه جزوات درس کلاس ششم ابتدایی که از گردآوری دروس شرعیات (فروع دین- ارث)، علم الاشیاء، معرفة الارض و جغرافیای ایران تشکیل شده است.

قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه:۲۷۴۴

آغاز: بسمله جزوه شرعیات، فروع الدین، فروع الدین هشت است ۱ نماز یومیه که بدو قسمت می‌شود؛ **انجام:** تا زمستان را با عوارضات جدی بسر برده مرا بهار شروع زراعت درآن می کند
خط: نستعلیق، کا: نعمت الله نجف آبادی اصفهانی، تا: ۵ ربیع الثانی ۱۳۳۴ق؛ جلد: مقوا اسلیمی، ۸۲گ، ۱۵ سطر، اندازه: ۱۱×۱۷سم [ف مخ: ۲ - ۵۳۵]

← جامع العلوم و المعارف ≻ عوالم العلوم و المعارف و الاحوال من الآیات و الاخبار و الاقوال

● **جامع الغرر فی فقه الائمة الاثنا عشر** / فقه / عربی

jāmi'-ul ġurar fī fiqh-il a'immat-il aṯnā 'ašar

شرح فتوایی مفصلی از کتاب «شرایع الاسلام» محقق حلی است.

مؤلف در این کتاب بسیار از روایات شاهد آورده و نیز از علمای بسیاری نقل قول می‌کند و از صاحب منهاج به عنوان شیخنا نام می‌برد.

قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه:۵۱۷

آغاز: الحمدلله الذی ارشدنا الی تهذیب الاحکام و شرایع الاسلام و مدارک الحلال و الحرام لارشاد الانام حسین زلت الاقدام ... اما بعد فان علم الفقه لایخفی علی احد فضله و شرفه و علوه؛ **انجام:** فکانه غسل اکثر من مرة وذکر ایضا کلاما اخر یستفاد منه انه یختار هذا التفصیل انتهی اقول علی فرض تسلیم صحة هذه الراویة یمکن حملها علی الاستحباب او حمل الراکد علی القلیل کما فی حدیث [المرکن]

جلد اول (طهارت)؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: رجب ۱۲۶۰ق؛ مصحح، محشی با امضای «منه»؛ جلد: تیماج مشکی، ۱۴۹گ، ۱۷ سطر، اندازه: ۱۸×۲۲سم [ف مخ: ۲ - ۵۳۵]

● **جامع الغزوات** / حدیث / فارسی

jāme‘-ol qazavāt

واعظ خراسانی، مهدی، ق۱۲ قمری

vā‘ez-e xorāsānī, mahdī (- 18c)

مشهد؛ گوهرشاد؛ شماره نسخه:۲۳۵۹

آغاز: بسمله، حمدله اما بعد این رساله پنجم است از تألیفات احقر عبادالله مهدی ... در کیفیت معراج ختمی مآب و غزوات آن جناب از اول بعثت تا زمان رحلت ... بدانکه از جمله آیاتی که دلالت می‌کند بر ثابت بودن معراج نبوی این آیه شریفه است که خداوند کریم جل شأنه می‌فرماید سبحان الذی اسری بعبده ... به آیات کریمه و احادیث متواتره ثابت شده است که خداوند حضرت رسول را در یک شب از مکه معظمه بسوی مسجد اقصی و از آنجا تا سدرة المنتهی و عرش اعلا سیر داد؛ **انجام:** اللهم العن اعداء آل محمد من الجن و الانس من الاولین الی یوم الدین.

خط: نسخ، بی‌کا، تا: اواخر قرن ۱۲؛ محشی؛ کاغذ: نخودی آهار مهره، جلد: مقوا، رویه گالینگور عطف تیماج قهوه‌ای، ۱۶۰گ، ۱۵ سطر، اندازه: ۱۰/۵×۱۷/۵سم [ف: ۵ - ۷۰۷]

● **جامع الغموض و مخزن الاسرار و منبع الفیوض = شرح کافیه** / نحو / فارسی

jāme‘-ul qomūz va maxzan-ul asrār va manba‘-ul foyūz = š.-e kāfīya

احمد نگری، عبدالنبی بن عبدالرسول، - ۱۱۷۳ قمری

ahmad-negarī, ‘abd-on-nabī ebn-e ‘abd-or-rasūl (- 1760)

وابسته به: الکافیة فی النحو = المقدمة الکافیة فی النحو = کافیة ذوی الادب فی علم کلام العرب؛ ابن حاجب، عثمان بن عمر (۵۷۰-۶۴۶)

تاریخ تألیف: ۱۱۴۴ق؛ محل تألیف: هند

شرح و ترجمه مفصلی است از کتاب «الکافیه» ابن حاجب که برای استفاده مبتدئین فارسی‌زبان در هند نوشته است. در مقدمه یازده بیت در حمد و ثنا از خود آورده و در ضمن آن بیان نموده که در هنگام تألیف این کتاب، بیست سال بیشتر نداشته است. در پایان نسخه نیز اشعاری در بیان شرح حال خود و تعریف زادگاهش (احمد نگر) آورده است.

[مشترک پاکستان ۲۵۴۸/۱۳-۲۵۴۹ که سه نسخه از این کتاب را در کتابخانه‌های پاکستان معرفی نموده است]

قم؛ مرکز مطالعات؛ شماره نسخه:۲۴۸/۱

آغاز: الحمدلله الذی اعز الکافیة فی الاعصار و اشغل الطباء بحل مشکلاتها فی اللیل و النهار ... و بعد فیقول العبد الضعیف؛ **انجام:** جواب دوم اسم کان و اخواتها در ضمن قوله «ما و لا المشبهتین بلیس» مذکور شده است پس مصوره به ذکر ضمنی اکتفا کرد و بعون الله تعالی و حسن توفیقه جلد اول خلعت اتمام یافت و لمعات قبول عند الفحول از جبین او تافت نحمده علی اتمامه و نشکر علی انعامه و هو حسبی و نعم الوکیل و نعم المولی و نعم النصیر

جلد اول شرح تا آخر منصوبات؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۲۴۶گ (۱ر-۲۴۶ر)، ۱۹سطر، اندازه: ۱۴×۲۳سم [ف: ۱ - ۲۱۹]

● **جامع الفارسی = فارسیچه** / لغت / فارسی به ترکی

jāme‘-ol fārsī = fārsīče

اهدا به: سلیمان خان ابن احمد خان و سلطان احمد بن بایزیدخان

در پنج «قسم»

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۵۹۳۴/۱

آغاز: حمد و سپاس و ثنائی بی قیاس مران خدای فرمانده را؛ **انجام:** ال اولور

خط: نستعلیق ترک، بی‌کا، تا: قرن ۱۰؛ کاغذ: استانبولی، جلد: تیماج مشکی، ۳۰۸ص (۱-۳۰۸)، ۲۱ سطر (۹×۱۶)، اندازه: ۱۴×۲۰سم [ف: ۱۶ - ۱۶۱]

● **جامع الفتاوی** / فقه / عربی

jāmi‘-ul fatāwā

حمیدی، قرق امیر، - ۸۶۰ قمری

hamīdī, qoroq amīr (- 1456)

مسائل مهم احکام فقهی، از فتواهای مذاهب اهل سنت را با اختصار از چند کتاب که نام آنها در مقدمه مؤلف آمده، انتخاب

شده با تصریح به نام آنها در آغاز هر مسئله، به ترتیب کتاب‌های فقهی از کتاب طهارت تا وصایا. فیه مسائل المنیة و الخاسة و القنیة و التحفة و جامع الفصولین و الفتاوی و البزازی و الفتاوی الخاصی و الواقعات و الایضاح و قاضی خان و غیرها.
آغاز: الحمد لله علی ما انعم من علم الشرایع و الاحکام و هدانا علی معرفة ما لم نعلم بهدایة الملک العلام و بصرنا بنور التوفیق علی شکر الاحسان و الانعام ...
[کشف الظنون ۵۶۵/۱؛ الاعلام زرکلی ۱۹۳/۵؛ هدیة العارفین ۸۳۵/۱؛ دنا ۵۷۲/۳؛ الاوقاف العامة موصل ۲۶۷/۲؛ خزانه مفتی ۱۹/۵]

۱. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۸۵۵۰
آغاز: برابر؛ **انجام:** و عن الشافعی لایدخل فی الوصیة الا أحمق أو لص
خط:نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ مصحح؛ تملک: محمد حلمی بن فتح الله سروری با مهر «السید محمد حلمی» (دایره)؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۱۵۴گ، ۲۵ سطر، اندازه: ۱۵×۲۱/۵سم [ف: ۲۲ - ۱۲۵]
۲. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۲۰۶۰
آغاز: برابر
نسخه اصل: کتابخانه موزه کراچی - پاکستان؛ خط: نسخ، کا: مجمر بن رجب، تا: ۱۳ شعبان؛ مجدول، محشی؛ تملک: یحیی بخ عبدالعزیز افندی قاضی مدینه منوره؛ ۳۹۹ص [عکسی ف: ۶ - ۸۲]

● جامع الفرائد = جامع الفوائد فی تسهیل المقاصد /

کیمیا / عربی
jāmi‘-ul farā’id = jāmi‘-ul fawā’id fī tashīl-il maqāṣid
صفاهانی، عبد اللطیف بن احمد
sefāhānī, ‘abd-ol-latīf ebn-e ahmad

رساله مختصری است در کیمیا، مشتمل بر چند «فصل» و یک «خاتمه». در آن از جلدکی و جابر و صافی و اتحاد و ملک او و صاحب الرسالة الکاملة و اوزاعی و در مکنون او و از رازی و ابن شرون و ماریه دختر ساسانیة الملک القبطی و رساله او و از لوح الذهب یاد شده است.
آغاز: بسمله الحمدلله رب العالمین و الصلوة و السلام علی خیر خلقه محمد و آله اجمعین الطیبین الطاهرین الائمة المعصومین اما بعد فان الفقیر الی رحمة الملک الکبیر ... لما وجدت تفرق مسائل الصناعة الالهیة و تشبث مقاصدها من کتب القوم و علمت ان مراد الحکماء الراسخین و مقصودهم من ایقاع کل مسئلة فی غیر موضع وقعها و ایراد بعضها فی غیر مورده لعدم اطلاع کل من لا اهلیة له علی اسرارها ... اردت ان اصنع کل مسئلة فی موضعه و اجتمع بین ما یجب اجماعه فی محله و موقعه و لیستفید الطالب الراغب ...

۱. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۳۳۲۴/۳
آغاز: برابر؛ **انجام:** و هو من کبار الاسرار. قد تمت المنتخب من کتاب الاتحاد لجابر بن حیان ...
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ کاغذ: آهار مهره فرنگی، جلد: میشن قهوه‌ای، ۴۶گ (۴۱ر-۸۶ر)، ۱۷ سطر، اندازه: ۱۷/۲×۲۲/۳سم [ف: ۶ - ۳۷۴]
۲. مشهد؛ الهیات؛ شماره نسخه:۱۹۳۲۱
آغاز: برابر
خط: نستعلیق، کا: عبدالصمد بن جعفر فسائی، تا: ۹ ربیع الثانی ۱۲۶۴ق؛ جلد: تیماج مشکی، ۱۲۴گ، ۱۷ سطر (۸/۵×۱۴)، اندازه: ۱۴×۲۰سم [ف: ۲ - ۳۹۶]
۳. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۳۳۵۴/۳
آغاز: بسمله. حمدله. و الصلاة و السلام علی خیر خلقه محمد و آله ... اما بعد فان الفقیر ... پیر عبداللطیف بن پیر احمد الصفاهانی.؛ **انجام:** فی طبایع الاجساد السبعة ...
خط: نستعلیق، کا: میرزا آقا محمود بن میرزا بابای گرگانی، تا: ۱۲۸۸ق؛ کاغذ: آهار مهره فرنگی، ۶۴گ (۸۹پ-۱۵۲پ)، ۱۶ سطر محشی، اندازه: ۱۷/۸×۲۲/۷سم [ف: ۶ - ۳۸۳]
۴. تهران؛ شورا؛ شماره نسخه:۱۲۵۹۹/۳
آغاز: الحمدلله رب العالمین ... اما بعد فان الفقیر الی رحمة الملک الکبیر العبد الضعیف پیر عبداللطیف ابن پیر احمد الاصفهانی؛ **انجام:** لا سیما کتبنا الصغار المختصرة الجامعة للمعانی و اذ قد اتینا علی ذلک فلیکن الآن آخر الکتاب من الارکان الاربعة من الحجر المکرم فی الباب الاعظم.
خط: نسخ، کا: محمد هاشم الخمسه الفاخور تلوئی، تا: ۲۷ شوال ۱۳۰۹ق، عناوین شنگرف؛ جلد: تیماج سبز، ۴۹گ (۵۷پ-۱۰۵ر)، ۱۷ سطر [ف: ۳۶ - ۱۵۰]
۵. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۱۷۶۸
خط: نسخ، بی‌کا، بی تا [الفبائی ف: ۱۶۱]
۶. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۴۰۶۶/۱
آغاز: بسمله. حمد له، ... اما بعد فان ... پیر عبد اللطیف ابن احمد الصفاهانی بقول لما وجدت تفرق مسائل الصناعة الالهیة و تشتت مقاصدها من (فی) کتب القوم ... اردت ان اضع کل مسئلة فی موضعها و اجمع بین ما یجب اجماعه فی محله و موقعه ... فالفت هذه الرسالة الشریفة الموسومة بجامع الفوائد فی تسهیل المقاصد و فیه فصول ... فی تدبیر الحجر المکرم، فی تدبیر ارکانها المفردة و المرکبة، فی مباقل الحجر المکرم و سهولة حصول الحجر المکرم، فی حملانات ارکان الحجر، فی قواعد طرح الاکسیر، فی فوائد التراکیب من اجزاء الحجر، فی خواص الاکسیر و منافعه، فی منافع الحجر الغبیط و خواصه، فی تدبیر خل الحکماء و مفاتیحهم، فی موازین الاجساد السبعة؛ **انجام:** فی یوم واحد کله منه بامر الله تعالی.
خط: نستعلیق، کا: یحیی حسینی رضوی همدانی، بی‌تا؛ حواشی کاتب بر سراسر این مجموعه هست، برخی با نشان «لمحرره» و نام

او در گ ۲۷ر دیده می‌شود؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج تریاکی، ۲۵گ (۱پ-۲۵پ)، ۱۵ سطر (۱۰×۱۶)، اندازه: ۱۶×۲۲سم [ف: ۱۳ - ۳۰۴۹]

● جامع الفرائض / فقه / عربی

jāmi'-ul farā'iḍ

تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۵۶۲۷

بی‌کا، بی‌تا؛ خریداری از امان الله [رایانه]

● جامع الفرس / لغت / ترکی - فارسی

jāme'-ol fors

اهدا به: محمد پاشا

فرهنگ ترکی به فارسی در پنج قسم: اسماء، افعال، حروف، اسماء شهور از تواریخ سریانی. «مجمع الفاظ فرس» است و چون «جامع الفاظ» است نامش «جامع الفارسی» نهاده شد چلبی از جامع الفرس مصطفی بن محمد آینه کوبی یاد کرده و آن در سه قسم و باید به عربی باشد.

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۳۸۶۶

آغاز: کتاب جامع الفارس (؟) بسمله. رب تمم بالخیر و به نستعین. حمد و سپاس و ثنای بی قیاس برای خدای فرمانده را که موجود کرد آن بنده را؛ **انجام:** آلن و الله و قرآن (تمت سنه ۹۷۶) (در قسم افعال).

خط:نسخ، بی‌کا، تا: ۹۷۶ق؛ کاغذ: استنبولی، جلد: تیماج تریاکی، ۶۰گ، ۱۳ سطر (۱۰×۱۴)، اندازه: ۱۴×۲۰سم [ف: ۱۲-۲۸۴۵]

● جامع الفصاحة / مواعظ / فارسی

jāme'-ol fasāha

وعظ و آداب عبادت و عبودیت و احوال قیامت با استفاده از منابع تفسیری، حدیثی و تاریخی که برای اهل منبر مفید است.

قم؛ مرکز مطالعات؛ شماره نسخه:۵۶۸

آغاز: پیش از آنکه بمودات سعادت ایمای فذکر فان الذکری تنفع المؤمنین ابتدای وعظ و افتتاح به تذکیر کنیم؛ **انجام:** کجا شده برادران تو و رفیقان تو پس ... نیستی سخت و برود تا روز قیامت تمت

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: جمادی الاول ۱۲۴۰ق؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۹۱گ، ۱۳سطر، اندازه: ۱۷×۲۱سم [ف: ۱ - ۴۸۶]

● جامع الفصول و فاقد القضول / دعا / عربی

jāmi'-ul fuṣūl w-a fāqid-ul quḍūl

مؤلف از مردمان اواخر قرن ۱۱ هجری قمری است. به احتمال بسیار همان اثر زیرین است.

مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۶۷۳۶

آغاز: بناها را که خواص عزم صحیح از بحار الانوار؛ **انجام:** و بعثه الله علی اعدائهم اجمعین

خط: نسخ و نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۱۴۶ق؛ افتادگی: آغاز؛ کاغذ: نخودی، جلد: میشن دارچینی، ۱۵۷گ، ۱۹ سطر [رایانه]

● جامع الفصول و قامع الفضول / دعا / فارسی

jāme'-ol fosūl va qāme'-ol fozūl

اصفهانی، تاج الدین حسن، قرن ۱۱ قمری

esfahānī, tāj-od-dīn hasan (- 11c)

اهداء به: شاه سلیمان صفوی

در اعمال و دعاها و مستحبات شب و روز جمعه و در پایان فصل کوتاهی در دعاهای روزهای دیگر ایام هفته. نام کتاب از پایان نسخه و نام مؤلف از یادداشتی است که حضرت آیة الله نجفی مرعشی روی برگ اول نوشته اند. در چهارده «فصل»: ۱. فضیلت شب و روز جمعه؛ ۲. اعمال شب جمعه؛ ۳. اعمال روز جمعه؛ ۴. فضیلت تصدق و سایر مستحبات روز جمعه؛ ۵. امری چند که در روز جمعه باید از آنها احتراز نمود؛ ۶. فضل صلوات بر پیامبر اکرم و آل آن حضرت؛ ۷. فضل سوره‌هایی که به روز جمعه خوانده می‌شود؛ ۸ دعاها و نمازهای روز جمعه؛ ۹. کیفیت نافله جمعه؛ ۱۰. دعاها و نمازهای حاجت در روز جمعه؛ ۱۱. اعمالی که انجام آنها در روز جمعه بهتر است؛ ۱۲. آداب نماز جمعه؛ ۱۳. اعمال بعد از عصر روز جمعه؛ ۱۴. بعضی از دعاهای ایام هفته.

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۲۰۴۶

آغاز: المظفر السلطان سلیمان أمد الله بجنود الرفعة و العز و الاقبال و متع المؤمنین به علی موائد الکرم؛ **انجام:** هر گامی که برمی دارد یکسال عبادت برای او نوشته شود که روزها روزه باشد و شبها بعبادت بایستد.

خط: نسخ زیبا، بی‌کا، تا: ۱۲۵۶ق؛ افتادگی: آغاز؛ مصحح، مجدول؛ مهر: «محمد علی الحسینی» (دایره)؛ جلد: مقوایی عطف تیماج مشکی، ۱۴۱گ، ۱۷ سطر، اندازه: ۱۱×۲۱سم [ف: ۶ - ۵۶]

● جامع الفصولین / فقه / عربی

jāmi'-ul fuṣūlayn

ابن قاضی سماونه، محمود بن اسرائیل، - ۸۲۳ قمری

ebn-e qāzī samāvene, mahmūd ebn-e esrāeīl (- 1421)

تاریخ تألیف: ۲۸ صفر ۸۱۴ق

در آن میان فصول محمد بن محمود استروشنی ساخته ۶۲۵ و فصول عمادی عبدالرحیم مرغینانی سمرقندی ساخته ۶۵۱ جمع

کرده و از فرائض عمادی به فرائض سراجی سجاوندی بی نیاز کرده و از خلاصه و کافی و لطائف الاشارات و جز آنها بر آن افزوده و از خود هم چیزهایی در آورده است، در چهل «فصل» است که از جمادی الاول ۸۱۳ تا روز شنبه ۲۸ صفر ۸۱۴ در کمتر از ده ماه، با پرسش‌ها و خرده‌گیری‌ها از فقها ساخته، در فقه نظری و قواعد و بسیار منطقی و لطیف در معاملات است و بیشتر درباره قضاء و حکومت و دعاوی و اختلافات و حقوق و بیوع. (دانش پژوه)

چاپ: بولاق،۱۳۰۱ق؛ در حاشیه حواشی خیرالدین الرملی چاپ شده.

[الاوقاف العامة بغداد ۴۱۲/۱ و ۴۱۳/۱؛ الاوقاف العامة موصل ۷۱/۴؛ دنا ۵۷۲/۳؛ خزانة مفتی ۹۴/۵]

۱. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۹۲۰۲

خط: نسخ ترکی، کا: محمد بن مصطفی، تا: ۲۷ محرم ۸۴۱ق؛ با کاغذ: سمرقندی، جلد: تیماج مشکی، ۲۰۰گ، ۲۷ سطر (۱۴×۲۲)، اندازه: ۱۸×۲۷سم [ف: ۱۷ – ۳۱۷]

۲. تهران؛ شورا؛ شماره نسخه:۱۲۹۵/۲

آغاز: بعد بسمله و حمد. اما بعد فان العبد الذلیل محمود بن اسرائیل ... لما طالعت فی الفصولیین الذین احدهما لمحمد بن محمود الاستروشنی و الاخر لعماد الدین ... افقهما من اجل ما صنف فی الفتاوی و انفع ما اعد لفصل الحضومات؛ **انجام:** رفیه مسئله کساد القطریفی العدالی و فیه تحلیف غیر القاضی لایعتبر و کذا تحلیف القاضی بلا طلب المدعی و فیه انه لووقف علی اولاده و اولاده اولاده فالفتوی ان اولاد التنات لا یدخلون و الله تعالی اعلم تم اجمال جامع الفصولین.

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۰؛ کاغذ: سفید، جلد: تیماج تریاکی، ۲۶ص (۲۹۹-۳۲۴) [سنا: ف: ۲ – ۲۱۵]

● جامع فضائل الائمة / کلام و اعتقادات / عربی

jāmi‘-u faḍā’il-il a’imma

ساروی مازندرانی، محمد مهدی بن محمد جعفر، ق۱۳ قمری

sāravī-ye māzandarānī, mohammad mahdī ebn-e mohammad ja‘far (- 19c)

تاریخ تألیف: جمادی الثانی ۱۲۸۵ق؛ محل تألیف: ساری

در فضائل و مناقب ائمه معصومین خصوصا امیر المؤمنین علیه السلام و مثالب و قبایح دشمنان ایشان و احوال آنان در قیامت و پس از مرگ و آیاتی که درباره ۱۴ معصوم نازل گردیده؛ جزء اول در سلخ ربیع الاخر ۱۲۸۲ و جزء دوم دهه اول جمادی الثانی ۱۲۸۵ در ساری به پایان رسیده است. دارای دو «مقدمه» و دو «باب» و دو «خاتمه»: مقدمه ۱. الایات و الاخبار الواردة فی فضائل الائمة؛ مقدمه ۲. مثالب و قبائح أعدائهم؛ باب ۱. الجنة و نعیمها و مستحقیها؛ باب ۲. جهنم و عذابها و مستحقیها؛ خاتمه ۱. شرح نزول الایات؛ خاتمه ۲. القصص و الحکایات و بعض الغزوات.

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۳۵۲۰/۱

آغاز: الحمدلله الذی خلق الاشیاء من العدم فبدت علی صفحاته أنوار اسرار القدم لوجود اشرف بنی آدم؛ **انجام:** و عدم تعیین المحق و المبطل و کان فی الجمل و الصفین فتم الکلام فی المقام بعون الملك العلام

جزء اول و دوم می‌باشد که متضمن دو مقدمه است؛ خط: نسخ، کاتب = مؤلف، بی‌تا؛ محشی؛ جلد: تیماج مشکی، ۲۲۰گ (۱ر-۲۲۰پ)، اندازه: ۱۷×۲۱/۵سم [ف: ۹ – ۳۱۶]

● جامع الفضاحت / کلام و اعتقادات / فارسی

jāme‘-ol fezāhat

این کتاب مسائلی را در نماز و اهمیت آن، پلیدی خمر و خوردن آن در روز محشر و احوال افراد در آن روز عظیم و حال دوزخیان و قیامت با تکیه بر آیات قرآن بیان کرده است.

تهران؛ مدارک فرهنگی؛ شماره نسخه:۹۵/۲

آغاز: الحمدلله الذی هدینا الایمان پیش از اینکه بمؤدای سعادت انما و لذکر فان الذکر المؤمنین؛ **انجام:** تا حسنات بر وی نویسند و سیئات از وی محو کند تا روز قیامت تمام شد کتاب جامع الفضاحت ... جمادی الثانی سنه ۱۲۳۷

خط: شکسته نستعلیق متوسط، کا: گل محمد کیامرای الاصل، بی‌تا؛ کاغذ: فرنگی الوان، جلد: مقوایی روکش تیماج مشکی، ۸۸گ (۶۸پ-۱۵۵پ)، اندازه: ۱۶×۲۱سم [ف: - ۸۸]

← جامع الفقه ﴿ صلاة مسعودی

● الجامع الفقهی / فقه / عربی

al-jāmi‘-ul fiqhī

موسوی، محمد حسن، ق۱۳ قمری

mūsavī, mohammad hasan (- 19c)

وابسته به: منهاج الهدایة الی احکام الشریعة؛ کرباسی، محمد ابراهیم بن محمد حسن (۱۱۸۰-۱۲۶۲)

شرح‌گونه‌ای است بر کتاب «منهاج الهدایة الی احکام الشریعة» حاج محمد ابراهیم کلباسی اصفهانی با عناوین «قال دام ظله» یا «قال المصنف» و گاهی شارح مسائل و فروعی بر اصل نیز افزوده است، قسمتی از این شرح در عصر ماتن و بخشی پس از درگذشتن نگاشته شده و مطالب در پاره‌ای از مسائل ناتمام می‌باشد. فرازی از متن کتاب منهاج ذکر می‌شود پس از آن متن کتاب‌های فقهی مختلف مناسب همان فراز با عین عبارت‌های

آنها را می‌آورد و هیچگونه تصرفی در گفته‌ها نمی‌شود. مسئله بیع دین به تاریخ سه‌شنبه ششم صفر ۱۲۴۹ و کتاب لقطه شب دوشنبه ۷ ربیع الثانی ۱۲۵۱ و احکام قذف دوشنبه ۲۴ ربیع الثانی ۱۲۴۹ و کتاب اقرار ۴ شنبه هشتم شعبان ۱۲۵۰ پایان یافته است.

۱. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۱۵۱۱

کتاب بیع؛ خط: نستعلیق، کاتب = مؤلف، بی‌تا؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ مصحح؛ جلد: مقوایی عطف تیماج قهوه‌ای، ۴۲۹گ، مختلف السطر، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۴ - ۳۶۳]

۲. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۱۵۱۲

کتاب اللقطة و احیاء الموات؛ خط: نستعلیق، کاتب = مؤلف، بی‌تا؛ مصحح؛ جلد: تیماج مشکی، ۲۷۵گ، مختلف السطر، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۴ - ۳۶۴]

۳. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۱۵۱۴

کتاب اقرار؛ خط: نستعلیق، کاتب = مؤلف، بی‌تا؛ مصحح؛ ۲۰۲گ، مختلف السطر، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۴ - ۳۶۵]

۴. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۱۵۱۳

احکام خلع با قذف می‌باشد؛ خط: نستعلیق، کاتب = مؤلف، بی‌تا؛ مصحح؛ ۲۸۰گ، مختلف السطر، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۴ - ۳۶۴]

۵. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۱۵۱۵

کتاب فرائض و مواریث؛ خط: نستعلیق، کاتب = مؤلف، بی‌تا؛ مصحح؛ جلد: مقوایی عطف تیماج قهوه‌ای، ۲۰۰گ، مختلف السطر، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۴ - ۳۶۵]

● جامع الفنون (ارجوزة) / متفرقه / عربی

jāmi‘-ul funūn (urjūza)

استرآبادی، محمد جعفر بن سیف الدین، ۱۱۹۸ - ۱۲۶۳ قمری

estarābādī, mohammad ja‘far ebn-e sayf-od-dīn (1784 - 1847)

ارجوزه بسیار مفصلی است در دوازده علم که شناختن امور دینی متوقف بر آنهاست، عبارت است از: نحو، صرف، معانی و بیان، لغت، منطق، علم کلام، اصول فقه، علم اخلاق، قرائت، علم رجال، درایه، فقه. این ارجوزه در نسخه حاضر ناتمام، و چند ارجوزه مختصر دیگر در بعضی از این علوم که ناظم جداگانه نظم نموده بود، افزوده شده است.

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۳۰۶۵

آغاز: الحمدلله القدیر العالم ×× و صاحب الحکمة و المعالم / ذی الفضل و النعمة و الاحسان ×× و الجود و الرحمة و الغفران؛ **انجام:** ناتمام: فالماء فی دین النبی المبتعث ×× مطهر من حدث و من خبث

خط:نستعلیق،کاتب=مؤلف،بی‌تا؛بعضی از موضوعات ناتمام است؛

جلد: تیماج قهوه‌ای، ۱۴۱گ، اندازه: ۱۰/۵×۱۶سم [ف: ۸- ۲۸۶]

← جامع الفواید ≻ روضة النعمه
← جامع الفواید ≻ نورالعیون

● جامع الفواید / طب / فارسی

jāme‘-ol favāyed

مولوی، عبدالله بن عبدالقادر، ق۱۴ قمری

mowlavī, ‘abd-ol-lāh ebn-e ‘abd-ol-qāder (- 20c)

تاریخ تألیف: ۱۳۰۸ق؛ محل تألیف: ساوجبلاغ

مؤلف پس از فراغ از تحصیل علم ادیان، به درخواست یکی از دوستان به تألیف کتاب حاضر در علم ابدان پرداخت و آن را در دو «مقاله» جزء نظری و علمی قرار داد.

تهران؛ شورا؛ شماره نسخه:۶۷۴۲

آغاز: ستایش و سپاس حکیمی علی الاطلاقی را جل شأنه سزاست که به قانون حکمت بالغه اولا هیاکل ابنای آدم را در نیکوترین هیاتی بیافرید و ثانیا به تشریف اعطاء نفس ناطقه و تعلق ارواح ثلاثه و عناصر و کیفیات؛ **انجام:** و چون یبوست باشد حقنه ملینه و مسهلات به رفق معمول دارند و ادویه ضد تشنج و تریاک در زنان عصبانی و صاحبان وجع به کار برند

خط: نستعلیق، کاتب = مؤلف، تا: قرن ۱۴؛ مصحح، محشی با عنوان «من تقریر استاد» یا «محمد مولوی»؛ تملک: محمد عطاری بن حاج عبدالرحمن عطاری تاجر مهابادی که کتاب را در شهر مهاباد خریده؛ جلد: تیماج سرمه‌ای، ۲۵۵گ، مختلف السطر، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۲۰ - ۲۳۰]

● جامع الفواید = ریاض الحکمة فی علم الصنعه / کیمیا / عربی

jāmi‘-ul fawāyid = rīyāḍ-ul ḥikma fī ‘ilm-iṣ ṣan‘a

غیر از جامع الفواید پیر عبداللطیف اصفهانی است.

تهران؛ شورا؛ شماره نسخه:۱۵۹۳۷/۸

آغاز: بسمله. حمدله. و الصلوة ... اما بعد فهذا مجلد الثانی من کتاب جامع الفواید الموسوم بریاض الحکمةفی علم الصنعة فی تدبیر ارکان الحجر بمفرده و مرکبه و هی تشتمل علی فصول الفصل الاول فی تدبیر الرکن الروحانی من کتاب الصافی.؛ **انجام:** فالقی منه واحد علی الف جزو من سایر الاجساد یقیمها ذهب احسن من المعدنی ...

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: مقوا عطف پارچه، ۵۰ص (۳۸۶-۴۳۵)، ۱۷سطر، اندازه: ۱۴×۲۲/۵سم [ف: ۴۴ - ۱۴۳]

● جامع الفوائد = طب یوسفی = شرح علاج الامراض

/ طب / فارسی
jāme'-ol favā'ed = tebb-e yūsofī = š.-e 'alāj-ol amrāz
یوسفی هروی، یوسف بن محمد، – ۹۶۶ قمری
yūsofī heravī, yūsof ebn-e mohammad (- 1559)
وابسته به: علاج الامراض؛ یوسفی هروی، یوسف بن محمد (– ۹۶۶)
تاریخ تألیف: ۱۸ رمضان ۹۱۷ق؛ محل تألیف: هرات
نخست مؤلف ۲۸۹ رباعی در علائم و درمان بیماری سروده و آن را «علاج الامراض» نامیده، سپس در پنج «مقاله» این منظومه را گزارش کرده و آن را «جامع الفوائد» خوانده است.
آغاز: حمدنا محدود مر حکیمی را که بقانون حکمت و کامل الصناعت رحمت رافع انواع امراض و دافع اصناف اعراض است حلت آلاؤه و عمت نعماه و درود نامعدود رسولی را که ...
انجام: و به ده مثقال قند شیرین گردد دو درم روغن زیت یا روغن گاو اضافه نمایند و نیم گرم بیاشامند و غذا اگر شیر گاو خورند و نافع باشد انشاء الله تعالی، تمت.
چاپ: ایران، ۱۳۱۸؛ سنگی، ۱۳۲۰ق، از سوی محمد حسین تاجر کاشانی؛ [تهران]، سنگی، ۱۲۸۵، جیبی
[نسخه‌های منزوی ۵۱۳/۱؛ کشف الظنون ۵۶۷/۱ و ۳۸۱/۱؛ الذریعة ۶۹/۵و ۶۸/۵و ۱۳۲۱/۹؛ مشار فارسی ۴۷۱ و ۱۵۰۱/۲؛ فرهنگنامه ها ۱۹۹؛ مشترک پاکستان ۵۳۶/۱؛ فهرستواره منزوی ۳۳۹۳/۵-۳۳۹۵؛ مکتبة امیرالمؤمنین ۱۹۲/۱؛ دنا ۵۷۳/۳ (۱۰۸ نسخه)]

۱. تبریز؛ ملی؛ شماره نسخه:۵ر۳۴۱۴
آغاز: برابر؛ **انجام:** چون دست دهد زشرب سمت حالی ×× کز رنج شوی براه غم پامالی / از بهر خلاصیت به نزدیک ...
خط: نستعلیق، کاتب = مؤلف (ظاهراً)، بی‌تا؛ افتادگی: انجام؛ جلد: چرمی، ۵۷گ، ۱۷سطر؛ اندازه: ۱۲×۱۸/۵ [ف: ۱ – ۳۸۷]
۲. تهران؛ شورا؛ شماره نسخه:۱۶۲۱۸/۱
آغاز و انجام: برابر
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۰؛ محشی؛ جلد: تیماج مشکی، ۱۳۸ص (۲–۱۳۹)، ۱۴ سطر، اندازه: ۱۱×۱۶سم [ف: ۴۵ – ۹۰]
۳. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه:۸۲۴/۱
خط: نستعلیق ریز، بی‌کا، تا: قرن ۱۰؛ در پایان دفتر تاریخ ۹۹۵ق دیده می‌شود؛ کاغذ: زرد، جلد: تیماج سرخ، ۲۷گ (۲پ–۲۸پ)، ۱۵ سطر (۱۰×۱۶)، اندازه: ۱۳×۱۸سم [ف: ۴ – ۱۷]
۴. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۱۰۶۰/۲–۶/۱۵۰
آغاز: و سمت ابیطام یافته و به شرف مطالعه بعضی از فضلاء نام دار که ایشان را بدین فقیر بی بضاعت التفاتی می‌بود ... علاج امراض سر مطلق صداع خواه؛ **انجام:** برابر
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: جمادی الاول ۹۸۰ق؛ افتادگی: آغاز؛ ۶۳گ، ۱۴ سطر، اندازه: ۱۲×۱۸سم [ف: ۳ – ۱۱۲۶]
۵. قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه:۳۴۲۳
آغاز و انجام: برابر
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ مهر: «یا ابراهیم» (بیضی)؛ تملک ابن آبی بیک ابراهیم طبیب بادکوبه‌ای با مهر «عبده الراجی ابراهیم بن آبی ۱۲۰۲» (مربع)؛ جلد: تیماج سیاه اسلیمی، ۷۹گ، ۱۴ سطر، اندازه: ۱۰×۱۹سم [ف مخ: ۲ – ۵۳۶]
۶. تهران؛ الهیات؛ شماره نسخه:۱۸۷
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ افتادگی: انجام؛ محشی با نشان «اختیارات»؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: تیماج سرخ، ۷۷گ، ۱۹ سطر (۷×۱۵)، اندازه: ۱۳×۲۰/۵سم [ف: – ۳۸]
۷. شیراز؛ علامه طباطبائی؛ شماره نسخه:۱۶۴۴/۴
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ ۶۱گ (۲۶پ–۸۶)، اندازه: ۱۰/۵×۱۷سم [نسخه پژوهی: ۳ – ۱۶۰]
۸. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۱۹۷۱/۸
آغاز: برابر؛ **انجام:** باب ماميران و وج بسرشند و شیاف کند
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ کاغذ: دولت آبادی و فرنگی، جلد: تیماج، قرمز، ۳۳ص (۲۹۹–۳۳۱)، ۹ سطر (۷×۱۲/۵)، اندازه: ۱۲/۵×۱۹/۵سم [ف: ۴ – ۴۶۳]
۹. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۲۵۶۹/۷
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج زرد، ۵۵گ (۲۵پ–۷۹پ)، ۱۳ سطر (۹/۵×۱۳)، اندازه: ۱۴×۱۹/۵سم [ف: ۹ – ۱۳۶۱]
۱۰. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۹۵۰۵/۱
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ افتادگی: انجام؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تازه، ۵گ (۲پ–۶پ)، ۱۶ سطر (۷×۱۲)، اندازه: ۱۳×۲۰سم [ف: ۱۷ – ۳۸۶]
۱۱. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۸۹۹۳
آغاز: بسمله و به نستعین و هو المستعان الحمدلله الذی؛ **انجام:** من الامور الجلیله الظاهره و فی الاخبار الکثیره الی ذلک.
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ افتادگی: انجام؛ کاغذ: نخودی، جلد: تیماج [رایانه]
۱۲. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۳۱۶۴
آغاز: برابر؛ **انجام:** تاریخ سال تا که شود روشنت بگیر ×× قاروره و چهارصد و سی فزا بر آن
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ نسخه مصدر است به رساله انوار حکمت در موضوع اخلاق در هفده ورق به فارسی و سه قصیده در موضوع طب یکی در حفظ صحت به نام ظهیرالدین محمد بابر و دیگری در لغات طبی هندی و قصیده سوم در اسماء اجناس ادویه، آغاز: «بعد از حمد حکیم دانا و تحیت زبده رسل و انبیا صلی الله علیه و آله و اصحابه نموده می‌آید که این قصیده ایست (و بعد از چند سطر) ای که داری تن درستی از در حکمت درآی ×× تا بعلتهای گوناگون نگردی مبتلا / شیر را بسیار خوردن ای که عادت کرده ای ×× ترک عادت کن که خواهد شد برص پیدا ترا»، انجام: «از خدا امید میدارم که گیرد هر زمان ×× دشمنش را

آنچنان دردی که نپذیرد دوا»، آغاز قصیده دوم: «نام هر چیزی بهندی بشنو از من ای پسر ×× تا ز نام هر دوائی نفع برداری مگر»، انجام: «از ضرر دارد مدامت در پناه خویشتن ×× آنکه در عالم بتقدیرش بود نفع و ضرر»، آغاز قصیده سوم: «گر کنی گوش سویم از دل و جان ×× مشکلات ترا کنم آسان»، انجام: «دارد امید مغفرت گر چه ×× نامه او سیه شد از عصیان»؛ واقف: عبدالباقی آیت اللهی، اسفند ۱۳۷۴؛ کاغذ: حنایی، جلد: تیماج مشکی، ۱۴۵گ، ۱۲ سطر، اندازه: ۱۱×۱۷/۵سم [ف: ۱۹ - ۱۳۹]

۱۳. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۴۳۸۵/۲

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ کاغذ: نوعی ترمه، جلد: میشن آلبالویی، ۱۲ سطر، اندازه: ۹/۸×۱۷سم [ف: ۷ - ۳۸۰]

۱۴. تهران؛ شورا؛ شماره نسخه:۶۱۵۹/۱

آغاز و انجام: برابر؛ باتمام رسید باختتام انجامید تسوید این بیاض و ترشیح این ریاض رباعی ... بسال نهصد و هفده ز هجرت نبوی.

خط: نستعلیق شکسته، بی‌کا، تا: حدود قرن ۱۱؛ کاغذ: شکری و فرنگی و اصفهانی، جلد: تیماج قهوه‌ای، ۱۱۱ص (۲-۱۱۲)، اندازه: ۱۴×۲۲/۵سم [ف: ۱۹ - ۱۴۹]

۱۵. تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه:۵۴۰/۱۱

آغاز: برابر؛ **انجام:** درد گوش اگر ز صفرا باشد ... آنکه بود قرحه

خط: نستعلیق خوش، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ افتادگی: انجام؛ ۱۷گ (۱۶۲پ-۱۷۸ر) [ف: ۱ - ۷۱]

۱۶. تبریز؛ ملی؛ شماره نسخه:۴ر۳۴۳۰

آغاز و انجام: برابر

دارای ۲۱۶ رباعی؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۲۸ جمادی الثانی ۱۰۰۲ق؛ جلد: چرمی تریاکی، ۴۸گ، ۱۷ سطر، اندازه: ۱۷×۲۱ [ف: ۱ - ۳۲۹]

۱۷. یزد؛ مدرسه خان؛ شماره نسخه:۱۹/۲

خط: نستعلیق، کا: مهر محمد، تا: شوال ۱۰۰۳ق؛ جلد: تیماج مشکی، ۷۰گ (۱۲۰پ-۱۸۹پ)، ۲۰ سطر، اندازه: ۸×۱۸/۵سم [ف: - ۱۸]

۱۸. تهران؛ لغت نامه دهخدا؛ شماره نسخه:۱۹۷/۴

بی‌کا، تا: ۱۰۰۷ق؛ ۱۲گ (۹۵ر-۱۰۶پ) [نشریه: ۳ - ۱۴]

۱۹. خوی؛ نمازی؛ شماره نسخه:۸۳۸/۲

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۰۱۵ق؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۶۱گ (۳پ - ۶۳ر)، ۱۵ سطر، اندازه: ۱۳×۲۰سم [میراث اسلامی: دفتر نهم - ۹۱]

۲۰. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۸۸۷۷/۸

خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۰۴۵ق؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج تریاکی، ۷۲گ (۱۳۹ر-۲۱۰پ)، ۱۵ سطر (۷×) [ف: ۱۷ - ۲۴۱]

۲۱. اصفهان؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۲۷۱/۱

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۰۵۰ق؛ ۶۶گ (۱پ-۶۶ر)، ۱۲ سطر، اندازه: ۱۲×۱۹سم [نشریه: ۱۱ - ۹۳۵]

اصفهان؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۸۵/۱

همان نسخه بالا [ف: ۱ - ۷۱]

۲۲. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۴۰۵۹/۶

آغاز: ... صفت گلقند عسلی، برگ گل سرخ تازه نیم من کوفته به یک من عسل آمیزد و چهل روز در آفتاب نهند؛ **انجام:** برابر

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: یک‌شنبه ۲۵ شوال ۱۰۵۴ق؛ افتادگی: آغاز؛ مصحح؛ کاغذ: شرقی، ۶۴گ (۶۳ر-۱۲۶پ)، ۱۵ سطر، اندازه: ۸×۱۵سم [ف: ۳۵ - ۵۴۶]

۲۳. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۳۱۶۴

آغاز: شده با زواید و فواید؛ **انجام:** و علک رومی زیربینی دود کند مفید است.

خط: نستعلیق، کا: امیر حمزه اثنا عشری بن سلطان محمد مزدا نقیمی (کذا)، تا: ۱۰۵۴ق؛ افتادگی: آغاز (یک صفحه) و انجام؛ کاغذ: نخودی، جلد: تیماج، ۵۸گ، ۱۷ سطر، اندازه: ۱۱×۲۰سم [ف: ۱۹ - ۱۴۱]

۲۴. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۲۸۵۳/۲-۱۵/۹۳

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۲۱ ذیحجه ۱۰۶۱ق؛ جلد: تیماج مشکی، ۴گ، ۱۶ سطر، اندازه: ۱۶×۲۱سم [ف: ۳ - ۱۱۲۵]

۲۵. تهران؛ شورا؛ شماره نسخه:۶۹۶۳/۳

خط: نستعلیق، کا: احمد، تا: جمعه نیمه ذیحجه ۱۰۶۶ق؛ مصحح؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۴۷گ (۲۴پ-۷۱پ)، اندازه: ۱۰×۱۷سم [ف: ۲۰ - ۳۷۰]

۲۶. تهران؛ شورا؛ شماره نسخه:۶۹۶۰/۲

خط: نستعلیق، کا: فاضل بن فاضل، تا: شب سه‌شنبه نیمه جمادی الثانی ۱۰۷۶ق؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۱۵گ (۴۵پ-۶۰ر)، اندازه: ۲۰×۲۲سم [ف: ۲۰ - ۳۶۶]

۲۷. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۷۸۱/۱

آغاز: برابر؛ **انجام:** بروز هژده ز ماه مبارک رمضان ×× بسال نهصد و هفده ز هجرت نبوی

خط: نستعلیق، کا: ملک علی بن خیر الله، تا: ۱۰۷۵-۱۰۷۹؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: مقوایی چرم بلغار تریاکی، ۷۹ص (۶-۸۴)، ۱۷ سطر (۸×۱۶)، اندازه: ۱۳×۲۲سم [ف: ۶ - ۴۰۲]

۲۸. تهران؛ شورا؛ شماره نسخه:۶۴۸۹/۴

انجام: ببینند پریشان و پریشان کویت ×× گر منتفخ آیدت عروق مقعد

خط: نستعلیق، کا: محمد مظفر بن محمد حکیم، تا: ۱۰۸۷ق؛ افتادگی: انجام؛ مصحح، محشی؛ جلد: تیماج مشکی، ۴گ (۳۵پ-۳۸پ)، اندازه: ۱۷×۲۵سم [ف: ۲۰ - ۶۳]

۲۹. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۸۲۴۰/۱

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱ و ۱۲؛ محشی؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج حنایی، ۱۵ سطر (۶/۵×۱۴/۵)، اندازه: ۱۳×۲۲سم [ف: ۱۷ - ۸۳]

۳۰. قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه:۲۲۴۷/۱

آغاز و انجام: برابر
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ جلد: تیماج سیاه، ۴۲گ، ۱۷ سطر، اندازه: ۱۷×۲۱سم [ف مخ: ۲ - ۵۳۶]
۳۱. قم؛ طبسی؛ شماره نسخه:۲۱۸
آغاز و انجام: برابر
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۳۲گ، ۱۹ سطر، اندازه: ۱۷×۲۲سم [ف مخ: ۱ - ۱۵۱]
۳۲. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه:۷۳۶۹/۱
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ کاغذ: فرنگی، ۴۹گ (۳پ-۵۱پ)، ۱۴ سطر (۷×۱۳/۵)، اندازه: ۱۲/۵×۲۰/۵سم [ف: ۴ - ۱۷]
۳۳. تهران؛ شورا؛ شماره نسخه:۱۵۱۵/۳
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ کاغذ: سفید، جلد: تیماج سبز، ۲۶ص (هامش ۸۵-۱۱۰)، ۱۷ سطر [سنا: ف: ۲ - ۳۱۱]
۳۴. تهران؛ علوم پزشکی؛ شماره نسخه:۲۷۶/۲
آغاز: بسم الله الرحمن الرحيم. حمدنا محدود حکیمی را؛ **انجام:** انشاء الله تعالی صورت انجام یافت تم بالخير
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ ۷۷ص (۷۷-۱۵۳)، ۱۹ سطر، اندازه: ۱۲×۱۹سم [نشریه: ۳ - ۳۵۲]
۳۵. تهران؛ شورا؛ شماره نسخه:۱۳۴۶/۲۶ط
آغاز: برابر؛ **انجام:** بسال نهصد و هفده ز هجرت نبوی ببلده فاخره هرات ... البررة الكرام.
خط: نسخ و نستعلیق، کا: ابراهیم بن رحمت الله حسینی نجفی، تا: قرن ۱۱ و ۱۲، جلد: تیماج سرخ، ۱۸ص (۲۵۶-۲۷۳)، اندازه: ۱۷×۳۰سم [ف: ۲۴/۳ - ۷۹]
۳۶. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۵۵۰۴/۲
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ کاغذ: فستقی، جلد: میشن سیاه، ۶۵گ (۱۹ر-۸۳ر)، ۱۶ سطر، اندازه: ۸/۸×۱۵/۳سم [ف: ۸ - ۴۰۷]
۳۷. یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه:۳۰۶۱/۴
آغاز: برابر
خط: نسخ، کا: غلامحسین بن خیرالدین، تا: قرن ۱۲؛ کاغذ: اصفهانی آهار شده، جلد: مقوایی با تیماج مشکی، ۸ص (۱۸۶-۱۹۳)، اندازه: ۲۱×۲۷/۵سم [ف: ۵ - ۱۵۱۹]
۳۸. تهران؛ شورا؛ شماره نسخه:۱۸۲۰۹
بی‌کا، تا: قرن ۱۱ و ۱۲ [د.ث. مجلس]
۳۹. تهران؛ شورا؛ شماره نسخه:۶۵۳۶/۱
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۲ محرم ۱۱۱۳ق؛ مصحح، با امضای بلاغ؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۳۳گ (۱پ-۳۳پ)، اندازه: ۱۲×۲۱/۵سم [ف: ۲۰ - ۱۱۰]
۴۰. تهران؛ شورا؛ شماره نسخه:۶۲۴۴/۱
آغاز: برابر
خط: نستعلیق، کا: محمد مقیم بن عماد الدین اسلام رودی، تا: ۱۱۱۵ق؛ کاغذ: فرنگی شکری، ۱۲۰ص (۱-۱۲۰)، اندازه: ۱۲×۱۹سم [ف: ۱۹ - ۲۱۴]
۴۱. تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه:۵۴۰/۱
آغاز: ... بیخته که نزدیک به دو ساعت در آب گرم
خط: نستعلیق تحریری، بی‌کا، تا: ۱۱۲۸ق؛ افتادگی: آغاز؛ ۸گ (۱۸ر-۲۵ر) [ف: ۱ - ۷۱]
۴۲. تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه:۵۴۰/۸
خط: نستعلیق تحریری، کا: محمد هاشم بن محمد ابراهیم، تا: ذیقعده ۱۱۲۸ق؛ ۶۵گ (۸۱پ-۱۴۵ر) [ف: ۱ - ۷۱]
۴۳. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۱۰۴۶/۴
آغاز و انجام: برابر
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۱۴۰ق، جا: اصفهان [ف: ۳ - ۵۵]
۴۴. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۹۷۸/۶
آغاز و انجام: برابر
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۰ رمضان ۱۱۵۰ق؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج سبز، ۹۵ص (۷۳۹-۸۲۳)، ۱۸ سطر (۱۱×۲۰/۵)، اندازه: ۲۰×۳۰سم [ف: ۲ - ۵۳۵]
۴۵. مشهد؛ گوهرشاد؛ شماره نسخه:۲۴۲۷/۳
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ و نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۱۵۴ق؛ مصدر است به دو رساله: اولی طب النبی و دومی قانونچه چغمینی و قبل از این دو، رساله‌ای است در اصول دین؛ کاغذ: نخودی آهار مهره، جلد: تیماج عنابی، اندازه: ۱۰×۱۷سم [ف: ۵ - ۷۵۲]
۴۶. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۳۱۰/۵
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ و نستعلیق، کا: محتملاً محمد بن کربلائی نقی سبزواری، تا: قرن ۱۳؛ کاغذ: فرنگی آبی، جلد: تیماج مشکی، ۱۰۵ص، ۱۹ سطر (۱۴۰×۱۵)، اندازه: ۱۶×۲۰/۵سم [ف: ۵ - ۴۳۴]
۴۷. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۳۳۷۵
آغاز و انجام: برابر
خط: نستعلیق، کا: محمد حسین بن کاکا، تا: قرن ۱۳، جا: دزفول؛ مصحح، محشی؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج قهوه‌ای، ۳۶گ، ۱۸ سطر (۱۰/۵×۱۶)، اندازه: ۱۶×۱۹/۵سم [ف: ۳۳ - ۶۵۱]
۴۸. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۴۵۷۹/۴
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: آغاز؛ کاغذ: فستقی، جلد: میشن سیاه، ۲۹ سطر، اندازه: ۲۱/۸×۳۴/۳سم [ف: ۷ - ۴۳۳]
۴۹. مشهد؛ میبدی؛ شماره نسخه:۱۰۰/۳
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: اواخر قرن ۱۳؛ جلد: تیماج قرمز، ۳۶گ (۷۱پ-۱۰۶پ)، اندازه: ۱۱×۱۷سم [ف: ۱ - ۹۵]
۵۰. اصفهان؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۳۷۶
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۲ یا ۱۳؛ مصحح؛ جلد: گالینگور سورمه‌ای، ۴۸گ، ۱۶ سطر، اندازه: ۱۰×۱۷سم [ف: ۱ - ۲۶۶]
۵۱. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۲۱۵/۱۰
آغاز: برابر؛ **انجام:** قرحه که بود چشم تو را موجب درد ×× و ز

درد کند عارض گلگون تو زرد / چون پاک شود زدرد از راه علاج
بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: انجام؛ کاغذ: نخودی، اصفهانی، جلد: تیماج حنایی، ۲۴گ (۹۸پ-۱۲۱پ)، ۱۲ سطر (۶×۱۲)، اندازه: ۱۱/۵×۱۸ [ف: ۱۱ - ۵۴۸]

۵۲. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۷۷۹۶/۷

بی‌کا،تا:قرن۱۳؛کاغذ:هندی،جلد:تیماج تریاکی، ۵۸گ (۱۶۶پ-۲۲۳ر)، ۱۴ سطر (۹×۱۷)، اندازه: ۱۷×۲۶سم [ف: ۱۶ - ۷۰۴]

۵۳. یزد؛ کاظمینی؛ شماره نسخه:۱۵۸

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ محشی؛ ۴۶گ، ۱۴ سطر، اندازه: ۲۱×۱۴/۵سم [ف: ۱ - ۱۴۴]

۵۴. تهران؛ شورا؛ شماره نسخه:۶۸۱۶/۳

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ جلد: مقوایی عطف پارچه‌ای زرشکی، ۵۹گ (۲۰ر-۷۸ر)، ۱۴ سطر، اندازه: ۱۴×۲۰سم [ف: ۲۰ - ۲۸۲]

۵۵. تهران؛ شورا؛ شماره نسخه:۶۸۶۲/۱

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ مجدول، دارای سرلوح مرصع مذهب به سبک کشمیر؛ جلد: گالینگور قهوه‌ای، ۱۵گ (۱پ-۱۵ر)، ۳۳ سطر، اندازه: ۲۱×۳۲سم [ف: ۲۰ - ۳۰۸]

۵۶. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۷۱۹۷/۱۰-۳۶/۱۹۷

آغاز: برابر؛ **انجام:** تشقق معنی شق شدن لول چون از خشکی مزاج باشد علامتش رطوبت بینی وکمی خوابست
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: انجام؛ مصحح، محشی؛ جلد:تیماج مشکی،۳۰گ،۲۵سطر،اندازه: ۱۰×۱۷سم [ف: ۳-۱۱۲۶]

۵۷. تهران؛ علوم پزشکی؛ شماره نسخه:۱۷۵/۱۵

آغاز: برابر؛ **انجام:** باید که ز روی دست از بهر بهی ×× شیبوش و سکنجبین دهی و پس از آن
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ ۱۳۶ص (۱۱۱-۲۴۶)، ۱۴ سطر، اندازه: ۱۵/۵×۲۱/۵سم [نشریه: ۳ - ۳۲۸]

۵۸. تهران؛ علوم پزشکی؛ شماره نسخه:۲۵۰/۴

آغاز: اندر دواهای مفرده اما باید بدانند که؛ **انجام:** بجهت مراغ ... اگر مراغ نباشد پی رب ریوند؟
خط: تحریری، بی‌کا، تا: قرن ۱۲ و ۱۳؛ ۲۱ص (۲۲۰-۲۴۰)، ۲۰-۲۲ سطر (۱۲×۱۳)، اندازه: ۱۶/۵×۲۱سم [نشریه: ۳ - ۳۳۹]

۵۹. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۴۶۵۲/۲

آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، بی‌کا، تا: نیمه قرن ۱۳؛ محشی؛ کاغذ: فرنگی، ۸۰گ (۲۴ر-۱۰۳پ)، ۱۱ سطر، اندازه: ۸/۵×۱۳/۵سم [ف: ۳۷ - ۱۱۴]

۶۰. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۵۰۵۶/۱-۲۵/۱۴۶

آغاز: گردید اشارت فرمودند که کتاب درشرح مشکلات و طرق ترتیب مرکسانی را که درآن رساله مبین؛ **انجام:** عقدت الالسن بصاحب هذا الهیکل بحق کهیعص حمعسق برحمتک یا ارحم الراحمین

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۲۴گ، ۱۸ سطر، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۳ - ۱۱۲۶]

۶۱. قم؛ معصومیه؛ شماره نسخه:۲/۳۰/۶-۵۸۹۵

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ مقابله کرده علی نقی بن حاجی؛ کاغذ: فرنگی، جلد: مقوا، ۲۶ سطر، قطع: رحلی [ف: - ۱۹۰]

۶۲. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۳۱۵۸/۲-۱۶/۱۶۸

آغاز: الرسالة الطب خدای تعالی تن آدمی را یازده رکن آفریده چنانکه دو گوش و دو چشم و بینی و دهان و ناف و دو عورت و دو پستان و هم چنین در آسمان هفت کوکب؛ **انجام:** برابر
خط: نسخ، کا: محمد نبی بن ولی سیر جهانی، تا: جمادی الثانی ۱۲۰۵ق؛ جلد: تیماج آبی، ۸۴گ، ۱۳ سطر، اندازه: ۱۱×۱۵سم [ف: ۳ - ۱۱۲۶]

۶۳. تهران؛ علوم پزشکی؛ شماره نسخه:۲۶۵/۴

آغاز: برابر؛ **انجام:** باتمام رسید و باختتام انجامید ... به روز دوشنبه بتاریخ بیست و چهارم شعبان سنه ۱۲۱۰ هجری. بخط غلام جعفر تحریر یافت
خط: تحریری، کا: غلام جعفر بن غلام حسین خان بهادر، تا: دوشنبه ۲۴ شعبان ۱۲۱۰ق؛ ۸۳ص (۳۴-۱۱۶)، ۱۵-۱۶ سطر (۱۰×۱۵)، اندازه: ۱۳/۵×۲۱سم [نشریه: ۳ - ۳۴۶]

۶۴. قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه:۲۹۲۸/۱

آغاز و انجام: برابر
بی‌کا، تا: ۱۴ جمادی الثانی ۱۲۲۰ق؛ محشی؛ در چند برگ بعدی فوائدی در طب (طریقه تنقیه کردن، مرایقه دستور، درخواب دیدن، نسخه اختلاجات) آمده؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۶۶گ، ۱۳ سطر، اندازه: ۱۱×۱۵سم [ف مخ: ۲ - ۵۳۶]

۶۵. قم؛ معصومیه؛ شماره نسخه:۷۰۵/۱

آغاز: برابر؛ **انجام:** و بده درهم قند سفید شیرین کرده و درهمی روغن زیت اضافه نمایند و نیم کوفته بیاشامند نافع باشد.
خط: نسخ، بی‌کا، تا: پنج‌شنبه ۲۴ شعبان ۱۲۲۴ق؛ افتادگی: انجام؛ جلد: تیماج مشکی، ۵۵گ (۱پ-۵۵ر)، اندازه: ۱۶×۲۱سم [ف: ۲ - ۳۴۷]

۶۶. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۳۳۳۱

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۲۲۶ق؛ مذیل است اولاً به سه رساله منظوم دیگر یوسفی یعنی فوائد الاخیار و رساله در تدبیر مأکول و مشروب و رساله حفظ صحت، و ثانیا به ۴۲ ورق منظومه در طب به زبان فارسی که ببحر تقارب و از شهاب الدین بن عبدالکریم است از اطبای هند ظاهرا؛واقف: عباس فخیمی، آذر ۱۳۶۲؛ کاغذ: شکری، جلد: مقوا، ۱۲۶گ، اندازه: ۱۵/۵×۲۱سم [ف: ۱۹ - ۱۴۲]

۶۷. همدان؛ ایزدی (حاجی)؛ شماره نسخه:۱۴/۱

بی‌کا، تا: ۱۲۳۲ق [نشریه: ۵ - ۳۶۷]

۶۸. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۸۲۵۴

آغاز: برابر؛ **انجام:** زراعت بنویسد بر کاغذ و بر چوبی بندد و در میان غله آویزد که دفع شود

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۲۳۲ق؛ ضمیمه نسخه ش ۱۰۹۴۷ [رایانه]
۶۹. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۶۹۹۴-۳۵/۱۷۴
آغاز: بسمله بدان ایدک الله تعالی فی الدارین که این رساله‌ای است درباب معالجات جمیع امراض که بآدمی رو می‌دهد علاج سرسام کسی را که بود از احباب بالله که زخون بده شراب عناب؛
انجام: نیم مثقال غاریقون به مویز گذارنیده یک مثقال روغن بادام مخدود کرده نیم گرم بیاشامند.
خط: نسخ، کا: ابوتراب یوسفی، تا: جمعه ۲۹ ربیع الثانی ۱۲۳۴ق، جا: کرمانشاه؛ جلد: تیماج مشکی، ۱۰۸گ، ۱۱ سطر، اندازه: ۱۰×۱۶سم [ف: ۳ - ۱۱۲۶]
۷۰. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۴۴۱۴/۴
آغاز و انجام: برابر
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۲۳۵ق؛ کاغذ: پسته‌ای، ۶۲گ (۶پ-۶۷ر)، اندازه: ۱۵/۱×۲۰/۸سم [ف: ۷ - ۳۹۱]
۷۱. تهران؛ شورا؛ شماره نسخه:۱۶۴۳۲/۱
آغاز: برابر؛ **انجام:** معجون سازند بخورد تا دو هفته نافع آید و هو الهادی الی سبل الرشاد.
خط: شکسته نستعلیق، کا: صالح نیک، تا: ۲ ذیقعده ۱۲۳۵ق، جا: کابلیجان؛ جلد: چرم مشکی، ۹۸ص (۳-۱۰۰)، ۱۷ سطر، اندازه: ۱۶/۵×۲۱سم [ف: ۴۵ - ۲۳۲]
۷۲. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۴۳۶/۱
آغاز: برابر؛ **انجام:** چون نسخه تا اینجا قلمی شده بود لهذا اکتفا کرده. تمت الکتاب بعون الملک الوهاب.
خط: شکسته نستعلیق، کا: میرزا کاظم پسر میرزا باقر تبریزی، تا: ۱۶ذیقعده۱۲۳۷ق؛محشی؛۷۰گ(۱پ-۷۰پ)؛۱۲سطر[ف:۴- ۷۴۴]
۷۳. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۱۵۷۴۷
آغاز: برابر؛ **انجام:** شود عاشق آنکس از جان و دل ×× نخواهد جز آنکس ز آب و ز گل.
خط: شکسته نستعلیق، کا: ابن کربلائی میر قاسم کربلایی میر جعفر، تا: ۱۲۴۱ق، جا: پابند بالا من محال هزار جریب چهار دانگه؛ افتادگی: انجام؛ کاغذ: فرنگی آبی، فستقی و نخودی، جلد: تیماج مشکی، ۷۴ص (۲۸-۱۰۱)، ۱۷-۱۹ سطر (۱۰×۱۶) و (۱۲/۳×۱۶/۵)، اندازه: ۱۷×۲۲سم [رایانه]
۷۴. مشهد؛ مرتضوی؛ شماره نسخه:بدون شماره
کا: حسین بن محمد باقر طبیب، تا: ۱۲۴۴ق [ف: - ۳۴]
۷۵. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۸۴۳۵/۲
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۲۴۷ق؛ جلد: تیماج قرمز، ۴۲گ (۲پ-۴۳پ)، ۱۸ سطر، اندازه: ۱۷×۲۷سم [ف: ۲۲ - ۲۹]
۷۶. تهران؛ شورا؛ شماره نسخه:۶۶۵۰
آغاز: با زوائد و فراید و فرائد از علامات امراض و امارات اغراض و غیرها باید نوشت تا از مطالعه آن کافه انام از خواص و عوام مستفید و بهره مند گردند
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۲۴۸ق؛ افتادگی: آغاز؛ تملک: عبدالحسین بن یوسف الشریف به سال ۱۳۱۰ق؛ جلد: تیماج قرمز، ۶۲گ، ۱۲ سطر، اندازه: ۱۴/۵×۲۰/۵سم [ف: ۲۰ - ۱۷۸]
۷۷. تهران؛ لغت نامه دهخدا؛ شماره نسخه:۱۲۴/۱
خط: نسخ، کا: خدابخش بن آقا رجب، تا: جمعه ۲۵ شعبان ۱۲۴۹ق؛ جلد: گالینگور، قطع: وزیری [نشریه: ۳ - ۴۵]
۷۸. نجف آباد؛ حججی؛ شماره نسخه:۴۶/۲
آغاز: برابر
خط: نستعلیق، کا: محمد علی بن علی اصغر، تا: چهارشنبه ۷ محرم ۱۲۵۱ق؛ جلد: مقوای سفید عطف پارچه، ۸۳گ (۱پ-۸۳ر حاشیه)، ۱۶ سطر، اندازه: ۱۵/۵×۲۱سم [ف: - ۸۲]
۷۹. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۸۴۹/۵
آغاز و انجام: برابر
خط: نستعلیق زیبا، کا: محمد کاظم بن محمد حسین، تا: ۱۲۵۱ق؛ جلد: تیماج مشکی، ۲۰گ (۱۵پ-۳۴پ)، اندازه: ۱۶×۲۵سم [ف: ۵- ۲۳۵]
۸۰. اصفهان؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۳۰۸/۲
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۲۴ جمادی الثانی ۱۲۵۲ق[نشریه:۱۱-۹۳۹]
تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۴۵۶۸/۲-ف
نسخه اصل:همان نسخه بالا [فیلمها ف: ۳ - ۷۳]
۸۱. شیراز؛ علامه طباطبائی؛ شماره نسخه:۴۸۷/۵
خط: نسخ، کا: محمد مهدی بن حاج علی اکبر، تا: ۱۲۵۲ق؛ ۳۵گ (۱۶۵-۱۹۹)، اندازه: ۱۵×۲۱سم [نسخه پژوهی: ۳ - ۱۰۰]
۸۲. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۱۰۸۵/۲
آغاز و انجام: برابر
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: شنبه ۶ رجب ۱۲۵۳ق؛ کاغذ: شکری آهاری، جلد: تیماج مشکی، ۱۵ سطر، اندازه: ۱۴/۵×۲۰/۵سم [ف: ۱۹ - ۲۵۵]
۸۳. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۸۶۴۵/۱
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: یکشنبه ۲۰ جمادی الاول ۱۲۵۴ق؛ افتادگی: آغاز؛ کاغذ: فرنگی، فاقد جلد، ۴۱گ (۱ر-۴۱ر)، ۱۸ سطر (۱۱×۱۸) [ف: ۱۷ - ۱۸۶]
۸۴. مشهد؛ گوهرشاد؛ شماره نسخه:۲۳۱۳/۱
آغاز: بسمله، اما بعد چنین گوید بنده ضعیف ... که چون بتوفیق حضرت فیاض رساله علاج الامراض که علاج هر مرض و دوای هر غرض؛ **انجام:** برابر
نسخه حاضر فاقد دیباچه است؛ خط: نستعلیق، کا: محمدقلی بن عبدالله اسحاق آبادی، تا: چهارشنبه ۲۵ ربیع الثانی ۱۲۵۴ق؛ مهر: کاتب «الراجی محمد قلی بن عبدالله»؛کاغذ: نخودی آهار مهره، جلد: میشن زرشکی، ۹۷گ، ۱۱ سطر، اندازه: ۱۱×۱۷سم [ف: ۵ - ۶۷۳]
۸۵. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۰۳۱۱/۳
آغاز و انجام: برابر
خط: نستعلیق، کا: داود، تا: جمادی الاول ۱۲۵۸ق؛ مهر: کاتب

«اعملوا ال داود شکرا»؛ کاغذ: شکری، جلد: تیماج قهوه‌ای، ۳۸گ (۶-۴۳)، ۱۳ سطر، اندازه: ۱۰×۱۵/۵سم [ف: ۱۹ - ۲۵۲]

۸۶. تهران؛ شورا؛ شماره نسخه:۶۱۱۱/۲

آغاز و انجام: برابر

خط: شکسته نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۲۶۲-۱۲۶۳ق؛ کاغذ: فرنگی ضخیم، جلد: تیماج سبز، ۲۳ص (۹۴-۲۱۶)، اندازه: ۱۱/۵×۱۸سم [ف: ۱۹ - ۹۷]

۸۷. تهران؛ شورا؛ شماره نسخه:۲۰/۵ معیری

آغاز و انجام: برابر

خط: شکسته نستعلیق خفی، بی‌کا، تا:۲ شعبان ۱۲۶۶، جا: تهران (دارالخلافه)؛ کاغذ: سمرقندی، جلد: تیماج سیاه، ۴۵ص (۲۵-۶۹)، ۳۰ سطر، اندازه: ۲۲×۳۵/۵سم [ف: ۱۸ - ۲۵]

۸۸. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه:۷۳۷۸/۱

خط: نستعلیق، کا: نجف قلی محرر زنجانی، تا: ۱۲۶۹؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج حنایی، ۵۸گ (۱پ-۵۸پ)، ۱۶ سطر (۶/۵×۱۳)، اندازه: ۱۲×۱۷/۵سم [ف: ۴ - ۱۷]

۸۹. همدان؛ دانشگاه بوعلی؛ شماره نسخه:۳۲۷

خط: نستعلیق، کا: مهدی بن محمد شیرازی، تا: پنج‌شنبه ۱۵ ذیقعده ۱۲۷۰ق، جا: شیراز؛ افتادگی: آغاز؛ جلد: تیماج قرمز، ۲۹گ، مختلف السطر، اندازه: ۱۴×۲۰/۵سم [ف: - ۱۷۴]

۹۰. مشهد؛ گوهرشاد؛ شماره نسخه:۱۲۱۰

آغاز: برابر؛ **انجام:** پس ببر از ایشان رجس و پلیدی را و ایشان را پاک و پاکیزه گردان. آمین یا رب العالمین. تمام شد کتاب جامع الفوائد با بعضی از حکایات و احادیث متفرقه از کتب دیگر.

خط: نسخ، بی‌کا، تا: چهارشنبه ۲۶ جمادی الثانی ۱۲۷۱ق؛ در دیباچه آمده: «چون به توفیق حضرت فیاض - رساله علاج امراض و علاج هر مرضی دوایی و هر عرضی شفایی در و مذکور و مسطور است صورت التیام یافت و سمت انتظام و بشرف مطالعه بعضی از فضلاء نامدار که ایشان را باین ضعیف بی مقدار التفاتی بود مشرف گردید اشارت فرمودند که کتاب در شرح مشکلات و طریق ترتیب هر کتابی که در این رساله تبیین و معین شده با زواید فواید از علامت امراض و امارات و غیرهما باید نوشت ... بجامع الفواید موسوم است مصروف گشته و بر صاحبان بصیرت مخفی نماناد که چون این بنده فقیر محتاج بسوی خدای غنی اراده نسخه کردن این جامع الفواید داشتم و کتاب مذکور از کثرت استعمال از هم پاشیده و قدری از دیباچه با چند ورق دیگر تلف شده بود این حقیر اکتفا بآنچه باقی مانده بود کردم تا واضح بوده باشد. نکته منقولست که لقمان حکیم در ابتدا غلامی بود ...» از بیانی که در دیباچه آمده استنباط می‌شود که، مؤلف منظومه‌ای در طب داشته و این کتاب، شرح آن است. در کتابخانه سپهسالار، نسخه‌ای از جامع الفوائد از همین مؤلف موجود است که شرحی است بر منظومه طبی مرکب از ۲۸۹ رباعی که آن را در پنج مقاله شرح نموده است. آنچه از ظاهر نسخه ما پیداست، نه شرحی است بر آن منظومه و نه کتاب پزشکی، بلکه شامل روایات و حکایات و تواریخ پیشوایان دینی است که برخی عنوان‌های آن بدین قرار است: نکته. باب در فضیلت حضرت پیغمبر (ص) و معجزات آن سرور و فضائل ائمه و معجزات ایشان در دوازده فصل: ۱. فضیلت حضرت پیغمبر (ص) و معجزات آن حضرت، ۳. فضیلت حضرت فاطمه (ع) و معجزات آن حضرت، ۴. فضیلت و معجزات امام حسن و امام حسین (ع)، ۱۲. بعضی فضایل و معجزات صاحب الزمان (ع)، فصل در حکایات و اخبار متفرقه، فصل در فضیلت صلوات بر رسول (ص)، فصل در اجتناب از گناهان، فصل در بیان نکته چند متعلق به نماز، روزه، رضا و تسلیم، قناعت، قضاء حاجت مؤمنین ... در کسب و زراعت و صفت آفرینش آسمان ... بهشت و دوزخ ... احادیث قدسی، مذمت دنیا و نصایح ... اربعون سوره منتخبه از تورات - داستان حضرت یوسف ... وصایای پیغمبر (ص) به علی (ع) ... پند نامه حکیمی با پسر خود. ظاهراً دیباچه این کتاب از کتاب جامع الفوائد یوسفی باشد و بقیه آن کتاب دیگری است. العلم عندالله؛ کاغذ: فرنگی آهار مهره، جلد: تیماج مشکی،۲۵سطر(۱۳×۲۲/۵)،اندازه: ۲۱×۳۱سم [ف: ۴-۱۸۵۲]

۹۱. تهران؛ شورا؛ شماره نسخه:۱۰۴ سرود

خط: نستعلیق، کا: احمد بن اسدالله تبریزی، تا: ۱۲۷۷ق؛ کاغذ: فرنگی شکری، جلد: تیماج قهوه‌ای، قطع: خشتی [نشریه: ۱۳-۴۳۵]

۹۲. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۰۴۹۴/۴

خط: نستعلیق، کا: حبیب الله بن محمد یوسف اردبیلی ساکن بارفروش، تا: ۲۰ جمادی الثانی ۱۲۸۱ق؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۴۸گ (۶۱پ-۱۰۸پ)، اندازه: ۱۹×۲۴سم [ف: ۲۶ - ۴۰۳]

۹۳. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۴۲۹۳/۲

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق شکسته، کا: محمد جعفر شریف، تا: ۱۲۸۱ق؛ محشی؛ کاغذ: فرنگی، جلد: چرم مشکی، ۱۴گ (۱۹۲-۲۰۵)، ۳۳ سطر (۱۶×۲۸)، اندازه: ۲۳/۵×۳۷/۵سم [ف: ۳۶ - ۱۲۱]

۹۴. یزد؛ کاظمینی؛ شماره نسخه:۳۰۹/۴

خط:نستعلیق،کا: خطائی حسنی حسینی مداح، تا: ذیحجه ۱۲۸۲ق، جا: کربلا حائر حسینی؛ جلد: مقوایی، عطف تیماج قرمز، ۷۴گ (۳۹پ-۱۱۲پ)، ۹ سطر، اندازه: ۱۷/۵×۲۳سم [ف: ۲ - ۳۰]

۹۵. تهران؛ علوم پزشکی؛ شماره نسخه:۲۵۸/۲

آغاز: برابر؛ **انجام:** تمت الکتاب بعون الملک الوهاب. به دستیاری کلکم شد این رساله تمام ×× که آفتی نرسد ز انقلاب ایامش

خط: تحریری، کا: شیر علی کرد بچه برای شیر محمد خان، تا: پایان ذیحجه ۱۲۸۳ق؛ ۲۱۸ص (۱۹۴-۴۱۱)، ۱۳-۱۴ سطر (۱۰/۵×۱۲)، اندازه: ۱۶×۲۲سم [نشریه: ۳ - ۳۴۲]

۹۶. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۸۴۵۷/۵

خط: شکسته نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۷ ذیقعده۱۲۸۶ق؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج مشکی، ۱۲ سطر (۷×۱۲) [ف: ۱۷ - ۱۳۹]

۹۷. همدان؛ جواهری، حبیب؛ شماره نسخه:۴/۵
این کتاب در فهرست به نام علاج الامراض شناسانده شده است که با توجه تاریخ تألیف آن ۹۱۷ باید جامع الفوائد باشد؛ خط: نستعلیق متوسط، کا: رسول حکیم، تا: چهارشنبه جمادی الثانی۱۲۸۷ق، جا: چناران؛ کاغذ: استانبولی، قطع: وزیری [رشت و همدان: ف: - ۱۶۸۴]

۹۸. تهران؛ شورا؛ شماره نسخه:۱۸/۳ سرود
خط:شکسته نستعلیق،بی‌کا،تا:۱۲۸۹ق، جا: تبریز [نشریه: ۱۳ - ۴۱۰]

۹۹. قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه:۱۳۰۵/۱
آغاز: برابر؛ **انجام:** نیم کوفته ماش مقشر ومرغ جوان وکشنیز تر با قاتق خورند
خط: نستعلیق، کا: میرزا فضل الله، تا: ۱۲۸۹ق؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۵۲گ، ۱۴ سطر، اندازه: ۱۸×۲۲سم [ف مخ: ۲ - ۵۳۵]

۱۰۰. تهران؛ علوم پزشکی؛ شماره نسخه:۲۵۹/۲
آغاز: بسم الله الرحمن الرحیم. الحمدلله رب العالمین ... اما بعد این مختصری است مجرب در علم طب؛ **انجام:** فصل در خنایر ... شعله ور می‌باشد و مختلف باشد و در جثه به مقدار نخودی تا مقدار خربزه و او کیسه در گوشت بسته نبود و توان گرفت در همه جانب حرکت
خط: تحریری، بی‌کا، تا: قرن ۱۴؛ افتادگی: انجام؛ ۶۳ص (۱۰۱-۱۶۳)، ۲۱ سطر، اندازه: ۱۷×۲۱/۵سم [نشریه: ۳ - ۳۴۲]

۱۰۱. تهران؛ علوم پزشکی؛ شماره نسخه:۲۵۹/۳
آغاز: برابر؛ **انجام:** باتمام و اختتام انجامید ... در شب هفتم شهر شوال المکرم سنه ۱۲۶۸ هجری علی یداقل الخلیفه بلا لاشیئی فی الحقیقه و السلام و الاکرام تم و کمل
چند سطر از خطبه را ندارد؛ خط: تحریری، بی‌کا، تا: قرن ۱۴؛ افتادگی: آغاز؛ ۷ص (۱۶۵-۱۷۱)، ۲۱ سطر، اندازه: ۱۷×۲۱/۵سم [نشریه: ۳ - ۳۴۲]

۱۰۲. یزد؛ کاظمینی؛ شماره نسخه:۳۸
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۴؛ ۶۴گ، ۱۵ سطر، اندازه: ۱۱×۱۷سم [ف: ۱ - ۴۸]

۱۰۳. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۷۵۷۵-۳۸/۱۹۵
آغاز: رگهای چشم است رباعیه: ضیق الحدقه اگر شود عارض مرد ×× گویم که چه چیز باشد آنرا درخورد / گر غیر رطوبت نبود باعث آن ×× رفعش بشیاف زعفران باید کرد / صفت شیاف زعفران؛ **انجام:** رباعیه: در پلك تو ایکه کرده غفلت بنیاد ×× ازمن سخن مقید میدار بیاد / اسفیده تخم مرغ و برگ خرفه ××آمیز بروغن گل وساز ضماد / صفت روغن گل برگ گل سرخ تازه پانزده مثقال روغن کنجد صد مثقال درشیشه کنند
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۴؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ در میان نسخه «فواید الاخیار» یوسفی در طب منظوم درج شده است با آغاز: «بدانکه چونکه گفتی سپاس و درود ×× که در فن طب است این نفعها / فوائد شدش نام و هر حرف از اوست ×× ز دریای حکمت دری بی بها»؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۶۰گ، ۲۰ سطر، اندازه: ۱۱×۱۷سم [ف: ۳ - ۱۱۲۷]

۱۰۴. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۳۶۵۶/۵-۱۸/۱۷۶
آغاز: برابر؛ **انجام:** و خوردن روغن و نیز کار و افراط کردن دفع مضرت جمیع زهرها بکند وصلی الله علی خیر خلقه وآله اجمعین الطیبین الطاهرین.
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۲۲ رجب ۱۳۰۳ق؛ جلد: تیماج قرمز، ۶۱گ، ۱۲ سطر، اندازه: ۱۰×۱۷سم [ف: ۳ - ۱۱۲۵]

۱۰۵. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۲۶۳۵/۴-۱۴/۸۵
آغاز: برابر؛ **انجام:** نمك هر روز به ناشتا خورد ماء اصول - بیمار دراین مرض جدافتد- زیرک فی ضعف الکلی
خط:نسخ و نستعلیق شکسته،کا:علی بن اسماعیل،تا: ۱۳۰۶ق؛ جلد: تیماج مشکی، ۱۵گ، ۱۲ سطر، اندازه: ۱۶×۲۱سم [ف: ۳- ۱۱۲۵]

۱۰۶. تهران؛ شورا؛ شماره نسخه:۶۵۶۳/۴
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۵ رمضان ۱۳۰۷ق، جا: کاظمین؛ مصحح، محشی، در سه برگ پایانی چند یادداشت پزشکی پراکنده به نقل از «قرابادین شفائی» و ابوعلی سینا و علی قلی خان نائب الحکومه به سال ۱۳۱۱ق آمده؛ جلد: تیماج سبز، ۴۱گ (۲۱پ-۶۱ر)، ۱۹ سطر، اندازه: ۱۳×۲۰/۵سم [ف: ۲۰ - ۱۲۹]

۱۰۷. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۳۳۵۷
خط: مختلف، کا: علی اعتماد العلما، تا: ۱۳۲۴ق [الفبائی ف: ۱۶۱]

۱۰۸. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۲۰۹۹/۲-۱۱/۱۹۹
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ و نستعلیق شکسته، بی‌کا، تا: ۱۰ ذیحجه ۱۳۴۳ق؛ جلد: ساغری مشکی، ۵۴گ، ۲۰ سطر، اندازه: ۱۰×۱۶سم [ف: ۳- ۱۱۲۵]

۱۰۹. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۶۱۸۴
آغاز: برابر؛ **انجام:** مثل این است که تابش آب ریخته شده و این حکمت یونان است.
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن۱۵؛ کاغذ: شکری [رایانه]

۱۱۰. قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه:۱۳۹۰/۳
آغاز: برابر؛ **انجام:** هر که جمعه ... حق تعالی هزار درد از بدن وتن وی ببرد وگناهان وی عفو کند
خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ مجدول؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۶گ، ۱۳ سطر، اندازه: ۱۱×۱۸سم [ف مخ: ۲ - ۵۳۶]

۱۱۱. تهران؛ شورا؛ شماره نسخه:۹۷۶۵/۲
آغاز: برابر
خط:نستعلیق،بی‌کا،بی‌تا؛جلد:گالینگور قرمز،۱۷سطر[ف: ۳۱ - ۸۲]

۱۱۲. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۶۴۱/۱
آغاز و انجام: برابر
خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ چند برگ از این کتاب افتاده؛ جلد: تیماج مشکی، ۵۴گ (۵پ-۵۸ر)، اندازه: ۱۲×۱۸سم [ف: ۲- ۳۰۲]

۱۱۳. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۳۸۲۹/۱-۱۹/۱۵۹
آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، کا: محمد ابراهیم بن محمد سعید حکیم معروف به خازن، بی‌تا؛ جلد: تیماج قرمز، ۴۶گ، ۱۸–۲۰ سطر، اندازه: ۱۰×۱۹سم [ف: ۳ - ۱۱۲۵]

۱۱۴. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۱۸۸۳/۲-۱۹۳/۱۰

آغاز: برابر؛ **انجام:** فصل دوم از مطلب اول درذکر علامات هر یک از اسباب مذکوره بدانکه علامت ... و بباید دانست که اگر چنانچه سمج درامعای علیا بوده باشد.

خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: انجام؛ جلد: مقوا با روکش پارچه‌ای مشکی، ۲۴گ، ۱۸ سطر، اندازه: ۱۰/۵×۱۷/۵سم [ف: ۳ - ۱۱۲۶]

۱۱۵. نجف آباد؛ حججی؛ شماره نسخه:۴۲/۳

آغاز: برابر؛ **انجام:** بروز هژده ز ماه مبارک رمضان بسال نهصد و هفده ز هجرت نبوی مبارک به بلده فاخره اصفهان صینت عن تطرق الآفات و الحمدلله علی الاتمام و الصلوة علی خیر الانام و آله البررة الکرام.

خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۶۱گ (۱۲۶ر–۱۸۶ر)، اندازه: ۱۱×۱۷/۵سم [ف: - ۷۴]

۱۱۶. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۴۴۰۸/۱

آغاز: ... گلسرخ تازه نیم من کوفته یا قیمه کرده به یک من عسل آمیزند ... از بلغم اگر مرض شود پیدا ×× زان پیش که افکند تنت را از پا؛ **انجام:** از بهر خلاصیت بنزد حکیم ×× کافی بود از مخلصه متعالی / مخلصه تخمی است شبیه بگشنیز، و طریق اختیار کردنش ... افراط کردن در آن دفع مضرت جمیع زهرها کند.

خط: نستعلیق بد، کا: علی اکبر بن محمد علی تویسرکانی، تا: ۱۷ ذیحجه ۱۶۶ ؟؛ کاغذ: فرنگی، جلد: میشن قهوه‌ای، ۹۵گ (۱ر–۹۵ر)، اندازه: ۱۱/۶×۱۸/۱سم [ف: ۷ - ۳۸۶]

۱۱۷. رشت؛ جمعیت نشر فرهنگ؛ شماره نسخه:۱/۶۹۳ر

خط: نستعلیق خوش، بی‌کا، بی‌تا؛ قطع: بیاض رقعی [رشت و همدان: ف: - ۱۲۲۵]

۱۱۸. تبریز؛ ملی؛ شماره نسخه:۳۴۲۴

انجام: طبع را نرم کند و بواسیر را نافع بود صفة آن پوست هلیله کابلی هلیله سیاه امله مقشر افتیمون اسطو خودوس از هر یک ده درم مقال فلوس خیار شنبر از ...

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ کاغذ: آهار مهره، جلد: چرمی نرم، ۱۷ سطر، اندازه: ۱۰/۵×۱۵ [ف: ۳ - ۱۱۹۴]

۱۱۹. تهران؛ شورا؛ شماره نسخه:۱۷۸۰۰ ض

بی‌کا، بی تا [د.ث. مجلس]

۱۲۰. تهران؛ شورا؛ شماره نسخه:۱۸۲۰۴

همراه با اضافات و متفرقاتی در پایان؛ بی‌کا، بی تا [د.ث. مجلس]

۱۲۱. تهران؛ شورا؛ شماره نسخه:۱۸۱۲۶ ض

بی‌کا، بی تا [د.ث. مجلس]

۱۲۲. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۱۸۳۶۱

بی‌کا، بی‌تا؛ انتقالی از کتابخانه پهلوی - مجموعه نوازی؛ ۹۵گ، اندازه: ۱۱×۱۶سم [رایانه]

۱۲۳. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۱۸۹۷۰

بی‌کا، بی‌تا؛ انتقالی از کتابخانه پهلوی - مجموعه نوازی؛ اندازه: ۱۶/۳×۲۰/۸سم [رایانه]

۱۲۴. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۱۷۵۲۶

بی‌کا، بی‌تا؛ انتقالی از کتابخانه پهلوی - مجموعه نوازی؛ ۹۱گ، اندازه: ۱۴×۲۱/۳سم [رایانه]

● جامع الفوائد / ادبیات / فارسی

jāme‘-ol favā’ed

اصفهانی، حسین بن میرزا علی، ق ۱۰ قمری

esfahānī, hoseyn ebn-e mīrzā ‘alī (- 16c)

وابسته به: لوامع ربانی در رد شبهات نصرانی = اللوامع الربانیة فی رد الشبهات النصرانیة؛ علوی عاملی، احمد بن زین العابدین (– ۱۰۵۴)

شرح لغز «لوامع ربانی» سید احمد بن زین العابدین علوی عاملی است. این لغز را خود علوی ساخته و چون در آن اشاراتی بود به علوم ریاضی و عربی و منطق و فقه و طب و معانی و اصول و حساب رمل، شارح به دستور مؤلف شرح کرده و با عناوین «قوله–قوله» اشارات وی را توضیح می‌دهد.

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۷۴۳۲

آغاز: خوبترین کوکبی که از فق مقال و رخشنده تر سیاره ای که از آسمان حال ارباب فضل و کرام طالع و لایع گردد؛ **انجام:** و خیار تعذر تسلیم و خیار تبعیض صفقه و خیار تفلیس، و الحمدلله رب العالمین ...

خط:نسخ،بی‌کا،تا:در عصر مؤلف؛مصحح،مجدول؛ تملک: محمد مؤمن بن شمس الدین محمد اصفهانی ممنابادی؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۹۶گ، ۱۵ سطر، اندازه: ۱۸/۵×۲۵/۵سم [ف: ۱۹ - ۲۴۱]

● جامع الفوائد / علوم غریبه / فارسی

jāme‘-ol favā’ed

دهدار عیانی، محمود بن محمد، ق ۱۰ قمری

dehdār-e ‘ayānī, mahmūd ebn-e mohammad (- 16c)

مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۲۸۵۹

آغاز: بسمله و به نستعین، و هو المستعان. الحمد لله الذی؛ **انجام:** من الامور الجلیه الظاهره و فی الاخبار الکثیره الی ذلک.

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: انجام [رایانه]

● جامع الفوائد = شرح العوامل المائة / نحو / عربی

jāmi‘-ul fawā’id = š.-ul ‘awāmil-il mi’a

محمد صادق بن درویش محمد، ق ۱۱ قمری

mohammad sādeq ebn-e darvīš mohammad (- 17c)
وابسته به: العوامل المأة = عوامل جرجانی = العوامل فی النحو؛ جرجانی، عبدالقاهر بن عبدالرحمن (-۴۷۱)
شرحی است مزجی و مفید بر رساله مشهور عوامل مائه در نحو از تصانیف امام عبدالقاهر بن عبدالرحمن جرجانی.
آغاز: بسمله نحمدک یامن جعلت علم النحو میزان الاعراب و البناء و نشکرک یا من رفعت المنصوبین علی سریر الفضل بالدرجات من العلماء و نعبدک یا من نصبت المجرورین من الضلالة نفسها لاثبات وحدانیتک من العقلا.
انجام: فالحکم باقربیته قول سیبویه الی الصواب لایبعد فی هذا المقام.

۱. تهران؛ شورا؛ شماره نسخه:۱۸۸۰۳
بی‌کا، تا: قرن ۱۱ [د.ث. مجلس]
۲. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۲۱۲۵/۲
آغاز و انجام: برابر
خط: نستعلیق ممتاز، کا: جان محمد بن جلال الدین، تا: ۱۴ جمادی الثانی ۱۰۴۹ق؛ مذیل است به یک ورق مشتمل بر نه مبحث از مباحث مختلف تصنیف جان محمد بن عبدالله که در آن مصنف پس از نقل مطلبی کوتاه از فوائد الضیائیه و شرح تلخیص و شرح آداب حنفی و خلاصه و شرح عقاید عضدیه به تفسیر هر کدام از آنها پرداخته است. آغاز لاحقه: «بسم الله الرحمن الرحیم ×× بدء کل کلام کریم / الحمدلله الذی صرف قلوب المشتاقین نحو جنابه و جعل اهل المعانی و البیان من احبابه و الصلوة علی من نطقه شفاء لقلب سقیم و بعثه طرد اللشیطان الرجیم»، انجام: «من تجرید اسم التفضیل من التفصیل مع انه باحدی الثلثة»؛ کاغذ: نخودی آهار مهره، جلد: تیماج مشکی، ۴۵گ (۶۰-۱۰۴)، ۱۷ سطر، اندازه: ۵/۵×۱۴/۲سم [ف: ۱۲ - ۳۹۷]
۳. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۷۱۰۰
آغاز و انجام: برابر
خط: نستعلیق شکسته، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ محشی؛ کاغذ: شکری و ترمه، جلد: پارچه، ۶۱گ، ۱۲ سطر، اندازه: ۱۵×۲۱سم[ف:۱۲-۶۱]
۴. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۵۴۶۲
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، کا: محمد طلحه بن محمد زمان بن مصری بن معروف بن غطریف، تا: قرن ۱۲؛ چند ورقی از اواسط کسر دارد و مذیل است اولا به شرح شواهد شرح تفتازانی بر تصریف زنجانی به زبان عربی (پس با شرح شواهد شرح تصریف به شماره ۶۳۲۴ و ۱۴۲۵۰ و نسخه مذکور در ذیل شرح شواهد نحویه تحت رقم ۱۰۰۵۲ فرق دارد) و ثانیاً مذیل است به ترجمه تمام آیات و احادیث و اشعار و امثال و عبارات عربی مذکور در گلستان شیخ سعدی شیرازی، آغاز شرح شواهد: «بسمله رب یسر [و] تمم بالخیر احمدالله بذاته و کمال صفاته حمد الغریق بمطالعة جماله و اصلی علی نبیه و آله و بعد فان اشعار السعدیه مشکلة علی الطلبة حلها لفظا و معنی اقول فی بیانها بتوفیقه سبحانه قال الشاعر فلوان الاطباء کان حولی الخ». آغاز ترجمه: «بسمله شفیع مطاع نبی کریم. شفاعت کننده فرمان بردار (کذا) پیغامبر جوان مرد، انجام شرح شواهد: «والاستشهاد فی المحر نجم بضم المیم و فتح ما قبل الاخر»، انجام ترجمه: «ضرب الحبیب زینته لایغلق. زدن دوست خوبی (کذا) نیست با بوسته (کذا)»؛ واقف: میر سید علی خان طبیب، ربیع الثانی ۱۲۷۳؛ کاغذ: نخودی آهار مهره، ۵۳گ (۷+۱۳+۳۳)، اندازه: ۱۶×۳۳سم [ف: ۱۲ - ۶۲]
۵. تهران؛ شورا؛ شماره نسخه:۸۱۸۱/۱
آغاز و انجام: برابر؛ هر که خواند دعا طمع دارم ×× زانکه من بنده گنه کارم / خط من لایق کتابت نیست ×× چونکه دستم بخط عاریتیست/ تمت هذه النسخة المسماة بجامع الفوائد فی یوم الخمیس ستة و عشرین من شهر جمادی الاولی فی سنه ۱۲۶۰
خط: نسخ، کا: زین العابدین حسینی، تا: ۲۶ جمادی الاول ۱۲۶۰ق؛ مصحح، محشی از جمله به نقل از «مختصر» و «مغنی اللبیب»؛ جلد: مقوایی با روکش تیماج حنایی، ۴۷گ (۱پ-۴۷پ)، ۲۱-۲۳ سطر، اندازه: ۱۱/۳×۲۰/۷سم [ف: ۲۷/۱ - ۴۳۶]

● **جامع الفوائد** / دعا / فارسی
jāme'-ol favā'ed
حسینی شوشتری، عبدالکریم بن محمد هادی، ق۱۲ قمری
hoseynī šoštarī, 'abd-ol-karīm ebn-e mohammad hādī (- 18c)
در ادعیه که از روی مصباح کفعمی، انیس العابدین، مکارم الاخلاق، طب الائمه، درالنضیم، حیاة الحیوان، مقال رابع از مقالات علی اصغر قزوینی، حلیة المتقین مجلسی، دفع و رفع ملا محسن کاشانی و جز اینها در یک «مقدمه» و شانزده «باب» و «خاتمه» تألیف شده است: مقدمه: در فوائد مناسب و فضیلت دعا و تصدق؛ باب ۱. ادعیه امراض و بیماری‌ها؛ ۲. ادعیه تب‌ها و مانند آن؛ ۳. ادعیه علل و اوجاع اعضا؛ ۴. ادعیه دفع جراحات و اورام و مانند آنها؛ ۵. ادعیه دفع صرع و جن و وسواس؛ ۶. ادعیه رفع اذیت حیوانات؛ ۷. ادعیه دفع ضرر سم و سحر و چشم زخم؛ ۸ ادعیه و آداب زفاف؛ ۹. ادعیه و آداب سفر ؛ ۱۰. ادعیه دفع آفات و بلیات؛ ۱۱. ادعیه و آداب زراعت؛ ۱۲. ادعیه و آداب تجارت؛ ۱۳. ادعیه دفع فقر و اداء حوائج؛ ۱۴. ادعیه دفع شر اعدا؛ ۱۵. ادعیه دفع شرور حکام؛ ۱۶. ادعیه دفع هم و غم و خوف؛ خاتمه: در فوائد متفرقه.
آغاز: بسمله، نحمدک اللهم یا من نزل من القرآن ما هو شفاء و رحمة للمؤمنین ... و بعد چنین گوید ... عبدالکریم بن محمد هادی الحسینی المرعشی الشوشتری ...
[دنا ۵۷۶/۳؛ فهرستواره منزوی ۲۵۹/۷]

۱. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۷۳۰۶

آغاز: برابر **انجام:** برحمتک یا ارحم الراحمین.

تا مقداری از باب نهم را دارد؛ خط: نسخ معرب، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: انجام؛ مجدول؛ تملک: علی نقی بن حاج آقا محمد مروی به تاریخ ۱۲۷۹؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۱۴۲گ، ۱۹ سطر، اندازه: ۱۱×۱۷/۵سم [ف: ۱۹ - ۹۷]

۲. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۱۱۷

آغاز: برابر؛ **انجام:** برحمتک یا ارحم الراحمین.

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ با سرلوح، مجدول مذهب؛ کاغذ: ترمه، جلد: روغنی گل و بوته، ۳۳۰گ، ۱۷ سطر، اندازه: ۱۳/۶×۲۱/۵سم [ف: ۲ - ۱۷۷]

۳. تهران؛ مدارک فرهنگی؛ شماره نسخه:۷۹

آغاز: برابر؛ **انجام:** دعا این است بسم الله الرحمن الرحیم بسم الله و بالله ... اصبحت بربی محمود اصبحت لا اشرک ... لا اتخذ من دونه ولیا

خط: نسخ متوسط، بی‌کا، تا: ۲۸ رجب سنه ۱۲؟۴، جا: اصفهان مدرسه نیماورد؛ مصحح؛ مهر: «زین العابدین ابن ... الطباطبایی» (بیضی)؛ تقریظی از سید محمد شهشهانی به خط اسماعیل؛ کاغذ: فرنگی حنایی، جلد: مقوایی روکش تیماج مشکی، ۱۴۸گ، ۱۹ سطر (۸/۵×۱۵)، اندازه: ۱۳×۲۱سم [ف: - ۷۱]

۴. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۳۴۲۶

آغاز: برابر؛ **انجام:** بر دست راست مریض ببندد و در آب روان بیندازد

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ مجدول، مصحح؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۲۴۳گ، ۱۷ سطر، اندازه: ۱۴×۲۰سم [ف: ۹ - ۲۱۲]

● جامع الفوائد / ادبیات / فارسی

jāme‘-ol favā’ed

شیدا، عبدالله نوازش علیخان، ق۱۲ قمری

šaydā, ‘abd-ol-lāh navāzeš ‘alīxān (- 18c)

تاریخ تألیف: ۱۴ ربیع الثانی ۱۱۸۵ق

در دستور زبان فارسی با شواهدی از شاعران معروف، که به درخواست بعضی از دوستان در یک «مقدمه» دارای فوائد و سه «قانون» و یک «خاتمه» نگاشته: مقدمه: در ذکر فصاحت زبان فارسی؛ قانون ۱. حروف مفرده و تبدیل حرفی به حرفی؛ قانون ۲. حروف مرکبه؛ قانون ۳. قواعد جلیله و فواید جمیله؛ خاتمه: در توصیف آنچه کاتب را از دانستن آن گریز نیست. تخلص مؤلف گویا شیداست. نظم: بیا شیدا که اتمام کتاب است ×× سخن را از اطالت اجتناب است / به بخشا جرمم ای غفار سرمد ×× بختم انبیا یعنی محمد / صلی الله علیه و آله.

آغاز: ابداری لئالی سخن سخن سنجان و رنگ افروزی جواهر معنی معنی پروران جملگی ستایش خورشید ستایش پادشاه است

۱. تهران؛ لغت نامه دهخدا؛ شماره نسخه:۲۹۲

آغاز: برابر؛ **انجام:** تاریخ اتمام رساله جامع الفوائد از هر مصرعی ازین چهار مصرع جدا جدا بر می‌آید.

خط: نستعلیق، کا: محمد حسن کاشانی، تا: پنج‌شنبه ۲۳ صفر ۱۲۲۸ق، جا: حیدرآباد دکن؛ در آغاز نسخه پنج صفحه رباعیات است به خط متن بدین‌گونه: «پیش بتان مذمت خورشید و ماه کن ×× در گفتگو بمشرب هر کس نگاه کن ... تمت الرباعیات» و نباید جزو این رساله باشد؛ جلد: تیماج سرخ، قطع: ربعی [نشریه: ۳ - ۳۹۱]

۲. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۵۹۵۰

آغاز: برابر؛ **انجام:** رسان دایم ز من صلوات بیحد ×× بروح اقدس حضرت پیغمبر

خط: نستعلیق، کا: محمد حسین بن جمال محمد نایب قاضی محله کبوترخانه پادشاهی، تا: یک‌شنبه ۲۸ صفر ۱۲۶۶ق؛ جلد: مقوایی عطف تیماج سبز،۳۳گ،۱۵سطر،اندازه:۱۵×۲۳سم [ف: ۱۵ - ۳۳۲]

● جامع الفوائد / تفسیر / فارسی

jāme‘-ol favā’ed

صفحه اول نسخه افتاده است به این جهت مؤلف شناخته نشد، لیکن با نقل مؤلف از کتاب «آیات الاحکام» مقدس اردبیلی و جمع آن با تاریخ کتابت نسخه مسلم می‌دارد که مؤلف از فضلای امامیه اواخر قرن دهم و اوایل قرن یازدهم است. این کتاب تفسیر سوره فاتحة الکتاب و بقره است به مذاق و مشرب صوفیه. از تفاسیری چون «بحر الحقائق» ابن دایه و «تاویلات» عبدالرزاق کاشانی و «عرایس البیان» شیخ روزبهان و «حقائق التفسیر» و «مجمع التفسیر» نقل کرده است. چند سطر از مقدمه: «بعضی از مخادیم کرام و اجله ذوی الاحترام که اطاعت امرشان متیمن می‌دانست و موافقت رضای ایشان مغتنم می‌داشت امر فرمودند که خیالات پراکنده خود را جمع آورد شاید بیننده یا شنونده را سودمند افتد. چون ارقام ناقص مشتمل بر کلمات جلیله کامله و فقرات مفیده شامله از قرآن مجید و حدیث حمید و افادات اکابر دین و محققان بارگاه یقین بود آن را عذر تقصیر و رافع فجالت کرده اطاعة لهم حفظهم الله عن کل مالا بحب و یرضی بعضی از ارقام پریشان رقم را جمع آورده و مسمی بجامع الفوائد ساخت و در آن ذکر چهارده رساله کرد». رسائل چهارده‌گانه مندرجه در این کتاب: ۱. فواید القرآن، در دو باب: ۱) در آنچه از ابتدای قرآن مجید به ترتیب به قلم آمده باشد، ۲) در آیات متفرقه که به تقریب اندیشها (کذ) روی داده و ملاحظه ترتیبی در آن نشده؛ ۲. لوامع الحدیث؛ ۳. ترجمة الدعوات؛ ۴. اسرار وضو و صلوة نظم و نثر و منسوبات و لواحق آن؛ ۵. مناجات و الهی نامه؛ ۶. فواید مختصره؛ ۷. مکاتیب؛ ۸. فواید مکتسبه از نظم اکابر؛ ۹. لطایف الاسرار؛ ۱۰. فواید الحکم؛ ۱۱. خطابیات؛ ۱۲. آداب الملوک و ادب الرعیة فی السلوک؛ ۱۳.

ادله و فواید علمی موهبی؛ ۱۴. ادعیه رجاء به درگاه بی نیاز.

مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۹۸۳۴

آغاز: رسل کامله و انزال کتب شامله خصوصا رسول اکمل حمید و کتاب اشمل مجید؛ **انجام:** کنایة عن ارواح صور الحروف و الکلمات و الغمامتان و الغیاتیان (کذ) صور احدیه جمع کل سورة منهما فاعلم ذلک و تدبره ترشدانش.

خط: نسخ، کا: قوام الدین بن حبیب الله کازرونی، تا: ۲۷ رجب ۱۰۶۸ق؛افتادگی:آغاز؛واقف:خان بابا مشار؛ کاغذ: آهاری حنایی، جلد: مقوا، ۳۸۰گ، ۲۰ سطر، اندازه: ۱۳×۲۵سم [ف: ۱۱ - ۵۹۰]

● **جامع الفوائد الصرفیة** / صرف / عربی

jāmi‘-ul fawā’id-iṣ ṣarfīyya

برزی، محمد حسین بن محمد جعفر، ق۱۳ قمری

barzī, mohammad hoseyn ebn-e mohammad ja‘far (- 19c)

تاریخ تألیف: چهارشنبه ۲۰ ربیع الثانی ۱۲۵۲ق؛ محل تألیف: روستانی مرزیجران کزار

در هشت «فصل» است: الاسماء، مجموع المفردات، مفردات الجموع، المشترکات، انواع اللغة، القلب و الابدال، بعض الصیغ الواردة فی القرآن او الدعاء، فوائد متفرقة.

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۴۹۸۳/۱

آغاز: بسمله نحمد اللهم یا من کلمتک لاسقام الجهل شافیة ... فیقول ... محمد حسین بن محمد جعفر هذا جواهر لطیفة و مسائل شریفة فی علم الصرف ... و شمسیة جامع الفوائد ... و هو مرتب علی ثمانیة فصول؛ **انجام:** و ضیق المجال (۱۲۵۲).

دیباچه و پایان کتاب؛ خط: نسخ، کاتب = مؤلف، تا: ۲۰ ربیع الثانی ۱۲۵۲ق، جا: مرزیجران کزار؛ کاغذ: فرنگی، جلد: روغنی زمینه زرد با گل و بوته، ۲۸گ (۱پ-۲۸پ)، ۱۴ سطر (۶/۵×۱۰/۵)، اندازه: ۱۰/۴×۱۵سم [ف: ۱۵ - ۴۰۷۶]

← جامع الفوائد فی تسهیل المقاصد ← جامع الفرائد

● **جامع الفوائد فی تکملة شرح القواعد** / فقه / عربی

jāmi‘-ul fawā’id fī takmilat-i š.-il qawā‘id

شوشتری، عبدالله بن حسین، - ۱۰۲۱ قمری

šoštarī, ‘abd-ol-lāh ebn-e hoseyn (- 1613)

وابسته به: جامع المقاصد فی شرح القواعد؛ محقق کرکی، علی بن حسین (۸۹۰-۹۴۰)

شرحی است با عنوان «قوله» بر کتاب «قواعد الاحکام» علامه حلی. آورده‌اند که این شرح از بهترین شروح «قواعد الاحکام» است و شامل هفت جلد و به منزله تتمیم و تکمله کتاب «جامع المقاصد» است. مباحثی که در آن به اجمال ذکر شده شرح و بسط داده و موفق به اتمام این تألیف نگشته است. آخرین اثر خامه مؤلف، تا باب ظهار است. (مهدی ولایی)

آقا بزرگ و دیگران چون صاحب ریحانه و امل الآمل گفته‌اند تحقیقات علمی و دقت نظری که در مجلدات هفت‌گانه به عمل آمده حاکی از عظمت علمی و حذاقت مؤلف است. مرحوم مجلسی اول، در شرح مشیخة من لایحضره الفقیه در خصوص همین کتاب استادش چنین آورده: «انه فی سبع مجلدات،منها یعرف فضله و تحقیقه و تدقیقه».

[الذریعة ۶۵/۵؛ دنا ۵۷۶/۳]

۱. اصفهان؛ مدرسه صدر بازار؛ شماره نسخه:۱۳۹

کتاب النکاح و الطلاق؛ خط: نسخ، کا: محمد علی بن ... حسینی پیشنماز اصفهانی، تا: ۱۶ ذیحجه ۱۰۰۴ق، جا: کربلا؛ از روی خط مؤلف، محشی با عناوین «منه دام ظله»؛ ۱۹۶گ، ۲۲ سطر، اندازه: ۱۵/۵×۲۱سم [ف: ۱ - ۱۰۳]

۲. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۶۸۲۸

از زکاة تا حج؛ خط: نستعلیق ریز، کا: محمود، تا: شنبه اواخر محرم ۱۰۰۶ق؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ از روی خط شوشتری و آن را نزد او در روز چهارشنبه ۱۴ ربیع الاول ۱۰۰۶ خوانده است (پایان صوم)، محشی با حاشیه «منه سلمه الله»، جزو یکم را در آغاز شعبان ۹۹۸ در نجف ساخته و دوم آن از حج است؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج آلبالویی، ۳۶۸گ، ۲۸ سطر (۱۲×۱۵)، اندازه: ۱۶×۲۱سم [ف: ۱۶ - ۳۷۱]

۳. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۳۴۱۸

آغاز: و جباة الملوک و السلاطین معفرة علی اعتبها و رؤوس الفتاة والمترفین ملقاة علی ابوابها؛ **انجام:** فظهر انه العید هل یجب علیه القضاء ام لا و قد تقدم انتهی و انت تعلم انه لا یحسن التفریع.

جلد۱، مشتمل بر: کتاب الطهارة، کتاب الصلاة، کتاب الزکاة، کتاب الخمس، کتاب الصوم، کتاب الاعتکاف؛ خط: نسخ و نستعلیق، کا: محمد یوسف خنساری (کذا)، تا: جمادی الاول ۱۰۱۴ق؛ افتادگی: آغاز (یک برگ)؛ محشی به لفظ «منه مدظله»، توسط کاتب نزد مؤلف قرائت گردیده دستخط مؤلف در پایان نسخه شاهد آن است، ترجمه و توضیحاتی درباره مؤلف و کتاب، به قلم محمد موسوی جزایری در دهم جمادی الثانی ۱۳۷۶؛ کاغذ: نخودی، جلد: مقوا عطف میشن عنابی روشن، ۳۱۲گ، ۲۵ سطر، اندازه: ۱۸/۸×۲۴/۵سم [ف: ۲۰ - ۱۰۶]

۴. تبریز؛ تربیت؛ شماره نسخه:۱۱۲

خط: نستعلیق ریز، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ افتادگی: انجام (المجلد الخامس من جامع الفوائد فی تکملة شرح القواعد للمولی العالم ... مولانا عبدالله الشوشتری حفظه الله تعالی عن نوائب الزمان و زید عمره ...)؛ محشی با عنوان «بخطه الشریف مدظله باسلمه الله»؛ از کتابهای وقفی ملا ملک علی شیرازی [ف: - ۳۲]

۵. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۶۷۳۶
آغاز: الاول راجع الی النفی؛ **انجام:** فاتت رسول الله صلعم مشتکیة
از باب طلاق از اواخر فروع مبحث «رجعت» تا اوایل باب ظهار؛
خط: نستعلیق و شکسته، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ افتادگی: آغاز؛ محشی از مؤلف با عنوان «مدظله»؛ کاغذ: نخودی، جلد: تیماج مشکی، ۹۳گ، ۲۶ سطر، اندازه: ۱۱×۲۴سم [ف: ۵-۴۳۵] و [ف: ۲۰ - ۱۰۴]

۶. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۳۱۹۴۳
آغاز: بسمله. حمدله. اما بعد فقد سالنی اجل الخلان و افضل الاخوان ان املی علیه شرح خطبة القواعد؛ **انجام:** و قد جعل لها المقاصد اوصنفا و قد جعل لها الفصول ... و آله الطاهرین
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ اهدایی: رهبری، بهمن ۱۳۸۳؛ کاغذ: نخودی، جلد: تیماج سرمه‌ای، ۴گ، ۲۵ سطر، اندازه: ۲۱×۲۹سم [اهدائی رهبر: ۳ - ۱۷۳]

۷. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۳۹۶۸
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ مسوده و پیش نویس است؛ کاغذ: فستقی، جلد: میشن سرخ نو، ۲۴۵گ، ۱۹ سطر، اندازه: ۱۲/۵×۱۹/۵سم [ف: ۱ - ۱۴۴]

۸. قم؛ مؤسسه حضرت آیة الله العظمی بروجردی؛ شماره نسخه:۸۱
تتمه جلد دوم؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: از عصر مؤلف، قرن ۱۱؛ افتادگی: انجام؛ روی برگ اول خط مؤلف، تملک: ابوالمعالی بن محمد سعید؛۲۷۸گ،۲۳ سطر، اندازه: ۲۰/۵×۲۵/۵سم [ف: ۱ - ۵۴]

۹. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۰۸۸۳
آغاز: بسمله. قوله کتاب الجهاد و فیه مقاصد قیل انه فعال من الجهد بفتح الجیم؛ **انجام:** فتقتلوا و ان تقاتلتم باحکامنا کان خیرا لکم»
جلد۳، از ابتدای جهاد تا انتهای امر به معروف و نهی از منکر؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱ و ۱۲؛ از روی نسخه اصل مؤلف تحریر شده؛ اهدایی: رهبری، خرداد ۱۳۷۳؛ کاغذ: شکری آهار مهره، جلد: تیماج عنابی، ۱۶ سطر، اندازه: ۱۲×۱۸/۵سم [اهدائی رهبر: ۳ - ۱۷۳] و [ف: ۲۰ - ۱۰۵]

۱۰. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۳۰۴۸
آغاز: قوله قدس سره: کتاب الزکاة و هی اما من زکی بمعنی زاد و نمی‌أو من زکی بمعنی طهر، قال الله تعالی: (أقتلت نفسا زکیة) و فی الشرع هی المال المقدر بالاصالة ابتداء؛ **انجام:** فنقول: هذا فرع علی ما اذا نذر صوم یوم، فظهر انه العید، هل یجب علیه القضاء أم لا وقد تقدم ... و أنت تعلم أنه لا یحسن التفریع حینئذ، تم الجزء الاول ...
خط: نستعلیق، کا: نعمت بن نظام الدین شولستانی، تا: صفر ۱۲۰۶ (زکات)، ربیع الاول ۱۲۰۷ق (صوم)؛ از روی نسخه اصل کتاب شده، مصحح؛ تملک: عبدالله بن صدرالدین محمد شیرازی با مهر «عبدالله، عبدالله» (مربع)، تملک «غ ش هـ» به سال ۱۳۰۵ق با مهر «محمد امین رسول خدا» (بیضی)؛ کاغذ: شرقی، جلد: تیماج قهوه‌ای، ۱۸۹گ، ۲۴ سطر (۱۱/۵×۲۵/۵)، اندازه: ۱۵/۵×۲۵/۵سم [ف: ۳۳ - ۱۰۱]

۱۱. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۸۳۹۳
آغاز: قوله کتاب الجهاد و فیه مقاصد، قیل انه فعال من الجهد بفتح الجیم یقال جهد الرجل فی کذا أی جد فیه و بالغ
جلد سوم کتاب و مشتمل بر کتاب جهاد و قضا؛ خط: نسخ، کا: محمد اشرف بن زین الدین اصفهانی، بی‌تا؛ با نسخه مؤلف مقابله شده؛ مهر: «الواثق بالله ابوالحسن الرضوی» (بیضی)؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۹۸گ، ۲۳ سطر، اندازه: ۱۷×۲۴/۵سم [ف: ۲۱ - ۳۶۱]

● جامع الفواید فی تلخیص القواعد / فقه / عربی
jāmi‘-ul fawāyid fī talxīṣ-il qawā‘id

فاضل مقداد، مقداد بن عبدالله، - ۸۲۶ قمری
fāzel-e meqdād, meqdād ebn-e ‘abd-ol-lāh (- 1423)

وابسته به: القواعد و الفوائد = القواعد الاصولیة و الفرعیة = قواعد شهید؛ شهید اول، محمد بن مکی (۷۳۴-۷۸۶)
خلاصه و گزیده «القواعد والفوائد» شهید اول است که به درخواست عده‌ای از مؤمنین نگاشته است در یک «مقدمه» و سه «قطب» هر کدام در چند «مطلب» و «مقصد»: مقدمه: در چند قاعده اصولی؛ قطب ۱. القواعد العامه: المطلب الاول فی تفصیل اقسام الحکم، فصل ۱) الاقتضاء و فیه قواعد و فوائد، فصل ۲) اقسام الوضع؛ قطب ۲. مقصد ۱) العبادات، ۲) القواعد الخاصة، ۳) الزکاة، ۴) الصوم، ۵) الحج، ۶) الجهاد، ۷) الامر بالمعروف والنهی عن المنکر، ۸) التقیه و توابعها، ۹) تعظیم المومن، ۱۰) صلة الارحام، ۱۱) حق الوالدین؛ قطب ۳. النذور و الیمین.

مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۳۱۳
آغاز: بسمله، ربنا اغفرلنا و لاخواننا الذین سبوقنا بالایمان؛ **انجام:** و لا یحلف قاسم القاضی لانه حاکم ولیکن هذا آخرما رتبنا علی حسب ما وجدنا.
خط: نسخ، کا: حسین بن محمود بن حسین عسکری، تا: ۹۹۱ق؛ واقف: ابن خاتون عاملی، ۱۰۶۷ق؛ کاغذ: نخودی، جلد: میشن مشکی، ۵۰گ، ۲۵ سطر، اندازه: ۱۵×۲۰سم [ف: ۲۰ - ۱۰۷]

● جامع الفوائد فی شرح اسنی القصائد = شرح شاطبیه / تجوید / عربی
jāmi‘-ul fawā’id fī š.-i asna-l qaṣā’d = š.-i šāṭibīyya

وابسته به: حرز الامانی و وجه التهانی = قصیدة الشاطبیة؛ شاطبی، قاسم بن فیره (۵۳۸-۵۹۰)
شرحی است مفصل بر قصیده «حرز الامانی التهانی» مشهور به «قصیده شاطبیه» ابوالقاسم شاطبی. مؤلف این قصیده را نزد استادش شمس الدین محمد بن علی بن ابی القاسم موصلی که او نزد ابی عبدالله محمد بن عمر بن یوسف قرطبی و او هم نزد ناظم خوانده، قرائت نموده است.

تهران؛ شورا؛ شماره نسخه:۱۲۱۶۳/۱
آغاز: الحمد لمن تقدس عن الشبیه و التمثیل و تنزه عن التغییر و التبدیل ... اما بعد فلما کانت القصیدة الموسومة بحرز الامانی؛
انجام: و لما کان مرتبة الصحابة دون مرتبته صلی الله علیه و سلم حسن تشبیه الصلاة علیهم بالزرنب و القرنفل الذی مرتبتهادون مرتبة المسلک و المندل و الله اعلم بالصواب.
خط: نسخ، کا: محمد بن سالم بن محمد بن سالم بن سعید بن عمر عذری العوسجی بلدا و الشافعی مذهبا، تا: ۱۵ جمادی الثانی ۸۸۵ق؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۹۹ص (۱-۹۹)، ۳۱ سطر، اندازه: ۱۷/۵×۲۶سم [ف: ۳۵ - ۱۶۵]

● جامع الفوائد فی شرح خطبة القواعد / فقه / عربی

jāmi'-ul fawā'id fī š.-i xuṭbat-il qawā'id

فخرالمحققین، محمد بن حسن، ۶۸۲ - ۷۷۱ قمری

faxr-ol-mohaqqeqīn, mohammad ebn-e hasan (1284 - 1370)

وابسته به: قواعد الاحکام فی معرفة (مسائل) الحلال و الحرام؛ علامه حلی، حسن بن یوسف (۶۴۸-۷۲۶)

شرحی بر خطبه «القواعد» پدرش علامه حلی است. و ظاهراً پس از این‌که در سال ۷۶۰ق از شرح قواعد فارغ شد و درآن خطبه قواعد را شرح نکرده بود، با درخواست دوستان خود به شرح آن نیز همت گماشت. به قرینه این که در ابتداء پس از ذکر اسم پدر علیه من التحیة و الاکرام نگاشته معلوم می‌شود که زمان زندگی آن جناب بدین شرح پرداخته ولی در اواخر پس از ذکر نام ایشان قدس الله سره نگاشته‌اند و از این ظاهر می‌شود که پس از وفات پدر بوده است. به هر حال نام این شرح را خود جامع الفوائد گذارده‌اند.

آغاز: بسمله الحمدلله رب العالمین و الصلوة و السلام علی سید المرسلین محمد النبی و علی آله المعصومین اما بعد فقد سألنی احد الخلان و افضل الاخوان املی علیه شرح خطبة القواعد ... سمیتها بجامع الفوائد ...

انجام: مسائل الفقه ان اتحدت جنسا و قد جعل لها الکتاب أو نوعا و قد جعل لها المقاصد أو صنفا و قد جعل لها الفصول.

[الذریعة ۶۷/۵؛ دنا ۵۷۷/۳ (۲۳ نسخه)]

۱. **تهران؛ شورا؛ شماره نسخه:۲۷۴۸/۱**
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، کا: علی پسر حسین بن عبد الله بن محمد طوسی، تا: ۱. شوال ۹۰۰ق؛ کاغذ: ترکی سفید مایل بزرد، جلد: تیماج مشکی، ۱۹۰ص (۱-۱۹۰)، ۱۹ سطر، اندازه: ۱۸×۲۵سم [ف: ۹ - ۱۱۸]

۲. **تهران؛ شورا؛ شماره نسخه:۵۲۱۹/۱**
آغاز: برابر؛ **انجام:** اقول قدیکون بالعمل و یکون ... من الحمد شهد الوجه و الحمد قد یکون علی هم
خط: نستعلیق شکسته، بی‌کا، تا: قرن ۱۰؛ جلد: تیماج زرد، ۲ص، اندازه: ۱۷/۵×۲۶سم [ف: ۱۶ - ۵۱]

۳. **بیدگل؛ مجتهد الزمان بیدگلی؛ شماره نسخه:۳/۱**
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، کا: علی بن منصور نقیب، تا: اول شوال ۹۵۵ق؛ جلد: گالینگور مشکی، ۳گ (۲پ-۴ر)، ۱۷ سطر، اندازه: ۱۹×۲۵سم [ف: - ۱۴]

۴. **تهران؛ شورا؛ شماره نسخه:۱۵۸۵۱/۲**
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، بی‌کا، تا: صفر ۹۸۲ق؛ مصحح، با علامت بلاغ، محشی، رکابه‌دار؛ جلد: تیماج سرخ، ۲گ (۳۶۶پ-۳۶۷پ)، ۲۱ سطر، اندازه: ۱۸×۲۴سم [ف: ۴۴ - ۹۷]

۵. **مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:ض۲۵۲۹**
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، کا: علی بن فلاح نجفی، تا: ۹۹۲ق؛ واقف: امیر جبرئیل، ۱۰۳۷؛ کاغذ: نخودی، جلد: تیماج خرمایی، ۴ص، ۲۵ سطر، اندازه: ۲۱×۳۳سم [ف: ۲۱/۱ - ۳۲۰]

۶. **قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۵۰۶۶/۷**
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، کا: محمد صالح حاجی سرور، تا: قرن ۱۱؛ مهر: «مما وقعه راجیا لشفاعة سید المرسلین ابوالعرفان محمد بن الحسین النونی (التونی) نبی الدین» (دایره)؛ کاغذ: شرقی، جلد: مشمع مشکی، ۴گ (۱۴۷-۱۵۰)، ۱۹ سطر (۷×۱۲)، اندازه: ۱۳×۲۰/۵سم [ف: ۳۸ - ۱۶۱]

۷. **مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:ض۲۲۷۲۱**
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ واقف: سید عبدالباقی آیة اللهی شیرازی، اسفند ۱۳۷۴؛ کاغذ: نباتی، ۵ص، اندازه: ۱۷×۲۴/۵سم [ف: ۲۰ - ۱۰۸]

۸. **قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۱۸۲/۱۰**
آغاز: برابر
نسخه اصل: فرهنگستان علوم آذربایجان باکو شماره (۸۲۰۱) M 140؛خط:نستعلیق،بی‌کا،تا:قرن۱۱؛۱ص (۴۷) [عکسی ف: ۳ - ۴۱۲]

۹. **قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۲۴۰۶/۱**
آغاز: الحمد علی سوابغ النعماء و ترادف الآلاء، اعلم أن للنفس الناطقظ قوتین، قوه علم و قوة عمل و لها فی کل واحدة منهما مراتب القوة العملیة فاربع؛ **انجام:** برابر
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ مصحح؛ تملک: احمد علی عبداللهی به تاریخ ۱۳۷۲ش؛ کاغذ: شرقی، ۱گ (۱ر)، ۴۴ سطر، اندازه: ۱۶×۲۱سم [ف: ۳۱ - ۳۶۲]

۱۰. **مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:ض۲۳۳۱۵**
آغاز و انجام: برابر
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ واقف: حجة الاسلام محمدی

گلپایگانی، مهر ۱۳۷۵؛ کاغذ: نخودی آهارمهره، جلد: تیماج عنابی، ۲ص [ف: ۲۱/۱ - ۳۱۹]

۱۱. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۷۰۳۶/۱۳

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ و نستعلیق، بی کا، تا: قرن ۱۱؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۳گ (۱۳۲ر-۱۳۴پ)، اندازه: ۱۸/۵×۳۰سم [ف: ۱۸ - ۱۹۹]

۱۲. تهران؛ حقوق؛ شماره نسخه:۳۴۶/۱ - ج

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، بی کا، تا: ۱۰۲۹ق؛ تملک: محمد تقی بن محمد کاظم در ۱۱۳۸؛ واقف: محمد باقر، در ۲۳ محرم ۱۲۳۶؛ کاغذ: سپاهانی سبز، جلد: تیماج تریاکی، ۳گ (۲پ-۴پ)، ۴۲۴ سطر (۱۰×۱۸)، اندازه: ۱۸×۲۶/۵سم [ف: - ۳۱۲]

۱۳. خوی؛ نمازی؛ شماره نسخه:۲۳۷/۱

خط: نسخ، کا: محمد محسن بن محمد مومن استرآبادی، تا: ۱۰۴۰ق؛ محشی از شیخ علی و ایضاح الفوائد؛ وقف از وصیت حاجی کلبرضا با تولیت محمد بن عبد الصمد با مهر «یامحمد» (بیضی)؛ جلد: تیماج سرخ، ۱۹ سطر، اندازه: ۲۰×۲۵سم [ف: ۱۲۰]

۱۴. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:ض۲۵۱۴

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا: عبدالله بن دوستم و رمزیاری، تا: ۱۰۸۰ق؛ واقف: نادرشاه، ۱۱۴۵؛ کاغذ: نخودی، جلد: تیماج مشکی، ۵ص، ۲۳ سطر، اندازه: ۱۹×۲۷سم [ف: ۲۱/۱ - ۳۲۰]

۱۵. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۶۰۳۷

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، بی کا، تا: قرن ۱۲؛ مجدول مذهب؛ ۳ص، ۲۳ سطر [ف: ۴ - ۶۰]

۱۶. تهران؛ عبدالعظیم؛ شماره نسخه:۶۱۹/۲

آغاز: برابر؛ **انجام:** ناتمام:یوم الغدیر و هو الیوم الثانی عشر من ذی الحجة و نقل الشیخ فیه الاجماع و غسل یوم المباهلة و هو.

خط: نسخ، بی کا، تا: قرن ۱۲؛ ۸گ، ۳۳ سطر، اندازه: ۱۹/۵×۲۸/۵سم [ف: ۱ - ۱۷۱]

۱۷. یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه:۲۹۱۴/۲

خط: نستعلیق تحریری، کا: محمد علی بن محمد فاضل، تا: پنج شنبه ۲۹ ربیع الثانی ۱۱۰۹ق؛ اهدایی: احمد آثاری؛ کاغذ: سمرقندی، جلد: مقوایی روکش کاغذ ابری، ۳گ (۴-۶)، اندازه: ۲۰×۲۹سم [ف: ۴ - ۱۴۷۱]

۱۸. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۵۲۰۵/۱-۲۶/۸۵

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، بی کا، تا: ۴ ربیع الاول ۱۱۷۳ق، جا: اصفهان؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۲گ، اندازه: ۱۸×۲۴سم [ف: ۳ - ۱۱۲۸]

۱۹. مشهد؛ شیخ علی حیدر؛ شماره نسخه:۷۷/۷

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، کا: ابوالقاسم حسینی تفریشی، تا: ۱۲۶۳ق؛ جلد: چرم سبز، ۳گ (۲۶پ-۲۸ر)، ۳۳ سطر، اندازه: ۲۱/۵×۳۴/۵سم [مؤید: ۳ - ۶۲۵]

۲۰. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه:۲۲۶۴/۱

خط: نستعلیق، بی کا، بی تا [ف: ۱ - ۳۸۰]

۲۱. مراغه؛ مسجد جامع مراغه؛ شماره نسخه:۱۶/۲

آغاز: برابر؛ **انجام:** بالمعنی الاخص و لیس ثبابت بل تمتع التلازم اصلا فان ثبوت بنوة شخص لاخر تقیضی ثبوت الاخوة لاولاده لاثبوت الاخوة ... مقتضی التحریم بوجه من الوجوه و الله اعلم

خط: نسخ، بی کا، بی تا؛ ۴گ (۱۷۶پ-۱۷۹ر)، ۴۰ سطر، اندازه: ۲۰×۳۵سم [ف مخ]

۲۲. تبریز؛ قاضی طباطبائی؛ شماره نسخه:بدون شماره۹/

بی کا، بی تا[نشریه: ۷ - ۵۲۱]

← جامع الفواید و دامغ المعاند ⟵ کنز جامع الفوائد و دافع المعاند

● جامع الفوائد و منار الضوابط / ادبیات / فارسی

jāme‘-ol favā’ed va manār-oz zavābet

امیتهوری، عبدالباسط بن محمد صالح، قمری

amīthūrī, ‘abdolbāset ebn-e mohammad sāleh

رساله‌ای است در عروض و قوافی و صنایع شعر در هفده «باب»: ۱. بیان فواید معنی مختلفه حروف تهجی و تبدیل اینها؛ ۲. تحریر قوانین فارسی؛ ۳. تقریر نحو تحقیقات اعراب فواید فارسی؛ ۴. در تألیف ترکیب قواعدها معانی و الفاظ؛ ۵. ترقیم حذف و ایراد و کلمات و حرف فارسی؛ ۶. تحصیل الفاظی که مخصوص ترکیب آخر کلمه باشند؛ ۷. در امتیاز متأخرین از مستقدمین؛ ۸. تحقیقات لغات؛ ۹. محاورات متقدمین؛ ۱۰. صنایع و تواریخ و لغز و معما؛ ۱۱. علم عروض و قوافی؛ ۱۲. ادراک مضمون احادیث و آیات؛ ۱۳. قصص شاهنامه و غیره؛ ۱۴. چندین قوانین نجوم به مقدار متداول اشعار؛ ۱۵. انواع اشعار؛ ۱۶. پیروی مضموی هندی؛ ۱۷. احوال شعراء و اشعار ایشان در هر باب از اشعار شعرا نمونه می‌آورد.

آغاز: بسمله عشق ها مجنون حسن اوصاف لیلی افروز است که داغ دلهای تمنا نیازان عشق نقطه اسحاب دیوان محبت اوست ومحبتها پروانه انوار تجلی افرسی ... بعد هذا از بنده عبدالباسط که بالحاق نقط شیخ ...

[مشترک پاکستان ۲۴۱۴/۱۳؛ دنا ۵۷۸/۳]

۱. قم؛ طبسی؛ شماره نسخه:۱۸۹

آغاز: برابر؛ **انجام:** کمالات ظاهری و باطنی اخوان پناه مغفرت دستگاه قدوة السالکین زبدة الواصلین خاص الحرمین الشریفین حضرت مولوی شیخ محمد عظیم ولد شیخ محمد صالح

آغاز تا باب دهم؛ خط: نستعلیق، بی کا، تا: قرن ۱۲، جا: هند؛

افتادگی:انجام؛مهر: «محمد تقی بهادر سلخان ۱۲۳۹» (مربع)؛ جلد: پارچه سبز، ۷۲گ، ۱۷ سطر، اندازه: ۱۵×۲۳سم [ف مخ: ۱-۱۵۲]

۲. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۷۶۲۷

آغاز: برابر؛ **انجام:** که یکی از لوازم شعردانی است اختصار مرقوم گردید الله تعالی این نسخه را ... مقبول جهانیان گرداناد بفضله و رسوله ...

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۲ ذیقعده ۱۲۵۳ق؛ واقف: شبیر حسن نجفی، ۲۵ دی ۱۳۶۸؛ کاغذ: نخودی، ۳۲۵گ، ۱۳ سطر، اندازه: ۱۳/۵×۲۲سم [ف: ۱۷ - ۸۱]

۳. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۷۶۸۱

آغاز: برابر؛ **انجام:** این نسخه را ببرکت اذکار ایشان اکتفاف مقبول جهانیان ... تمام شد

خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ کاغذ: نخودی، جلد: میشن [رایانه]

● جامع الفوائد و وحیدة الفرائد / تفسیر / فارسی

jāme‘-ol favā’ed va vahīdat-ol farā’ed

تاریخ تألیف: ذیقعده ۱۲۴۸ق

تفسیر کوتاه آیاتی است پراکنده با عناوین «فائدة - فائدة» مشتمل بر نقل گفته‌های مفسران قدیم و بعضی از روایات و احادیث مروی از طریق اهل بیت علیهم السلام.

قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۱۶۳۵

آغاز: الحمدلله رب العالمین خالق السماوات و الأرضین و بدیع ما فیهما من الکهین و المهین من الناجین و الهالکین؛ **انجام:** و از نطفه آفریدند ایشان از پشت نرینه در رحم مادینه ریخته شود ...

خط: نستعلیق نازیبا، کاتب = مؤلف، بی‌تا؛ کاغذ: برنگ آبی، جلد: مقوایی عطف تیماج مشکی، ۱۸۳گ، مختلف السطر، اندازه: ۱۱×۱۷/۵سم [ف: ۵ - ۴۴]

● الجامع فی الادویة المفردة / طب / عربی

al-jāmi‘ fi-l adwīyat-il mufrada

غافقی، احمد بن محمد، - ۵۶۰ قمری

qāfeqī, ahmad ebn-e mohammad (- 1166)

چاپ: محقق: ابراهیم بن مراد، کویت، مجاة معهد المخطوطات العربیة، مجلد۳، ج ۱، ۱۹۸۶م.

[ابن ابی اصیبعه ۵۲/۲؛ مجلة معهد المخطوطات ۳۱۷/۵؛ بروکلمان ذیل ۷۹۱/۱؛ مجلة معهد المخطوطات ۳۱۷/۵]

۱. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۷۴۰۱/۱

خط: نسخ، کا: مرتضی بن مجتبی بن مختار بن هادی حسینی یزدی، تا: قرن ۸؛ افتادگی: انجام، انجام در حرف ع افتاده؛ تملک: عبدالحی بن درویش حاجی حکم در ۸۰۳؛ کاغذ: سمرقندی، جلد: تیماج کبود، ۹۴ص (۱-۹۵)، ۲۹ سطر (۱۲×۱۸)، اندازه: ۱۷×۲۵سم [ف: ۱۶ - ۵۴۶]

۲. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۴۰۷۱/۱-ف

نسخه اصل: نسخه ماکس مایرهف. جلد یکم تا حرف کاف؛ خط: نسخ معرب، بی‌کا، تا: ۱۰۷۲ق؛ با تصویرهای گیاهان [فیلمها ف: ۳ - ۱۱]

۳. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۵۹۵۸

آغاز: (در حرف الف افتاده) الا انها اشد سواد احادة الرایحة طیبتها اذا غلیت فی دهن الخل فی مغرفة حدید حتی یسود و یقطر فی الاذن ینفع من الصمم. ابن ماسه؛ **انجام:** کوهیان. قد ذکر مع اصناف الکرات فی حرف الکاف. تم حرف الکاف بتمام من الجزء الاول من کتاب الغافقی و یتلوه فی المجلد الثانی حرف اللام لک و الحمدلله رب العالمین ... (ج ۱)

خط: نسخ، کا: محمد مظفر بن محمد حکیم، تا: چهارشنبه ۲۹ ذیحجه ۱۰۷۷ق، به دستور میرزا شاه؛ افتادگی: آغاز؛ دارای ۳۴۳ شکل گیاهان رنگارنگ؛ کاغذ: ترمه، جلد: میشن قهوه‌ای، ۲۶۲گ، ۱۹ سطر، اندازه: ۱۵/۷×۱۸/۱سم [ف: ۱ - ۱۴۶]

● الجامع فی تفسیر القرآن الکریم / تفسیر / عربی

al-jāmi‘ fī tafsīr-il qur‘ān-il karīm

حسامی، عبدالغفار بن محمد سعید، ق۱۴ قمری

hesāmī, ‘abd-ol-qaffār ebn-e mohammad sa‘īd (- 20c)

تاریخ تألیف: دوشنبه ۲۹ جمادی الثانی ۱۳۴۵ق

تفسیر مختصر مزجی است بیشتر برای توضیح معانی و کمتر به لغت و علوم ادبی می‌پردازد. این جزء از آیه «و اذا سمعوا ما انزل الی الرسول» (المائدة: ۸۳) شروع و به آیه «و طبع الله علی قلوبهم فهم لا یعلمون» (التوبة: ۹۳) پایان می‌یابد.

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۲۸۴۱

آغاز: و اذا سمعوا ما أنزل الی الرسول ... و اذا سمعوا القرآن الذی أنزل الی الرسول محمد؛ **انجام:** و العلم فوق الفقه فکان أنسب بالمقام ذکر الله تعالی، و الله أعلم

خط: رقعی، کاتب = مؤلف، تا: دوشنبه ۲۹ جمادی الثانی ۱۳۴۵ق، جا: دمشق مسجد باب الاغا؛ جلد: مقوایی عطف تیماج مشکی، ۲۲۲گ، ۱۹ سطر، اندازه: ۱۳×۲۰سم [ف: ۸ - ۴۳]

● الجامع فی ذکر قراآت القراء العشر / تجوید / عربی

al-jāmi‘ fī d̲ikr-i qirā‘āt-i qurrā’-il ‘ašr

مقری، حسین بن محمد

moqrī, hoseyn ebn-e mohammad

تهران؛ شورا؛ شماره نسخه:۸۲۰/۱۰

آغاز: پس از بسمله و حمد ... ان اجمع لک فی الجامع ذکر قراآت القراء العشروهم اهل الحجاز و الشام و العراق و ان

اختصرها بالفاظ لطیفه و تراجم موجزة و ان اذکر من القراآت؛ **انجام:** و شقل میزانه و یجاز علی الصراط کالبرق الخاطف و لم یفارقه القرآن ینزل به من الکرامة افضل ما یتمنی تمت و الحمدلله رب العالمین.

بی‌کا، تا: ۸۸۵ق؛ کاغذ: سفید، جلد: تیماج مشکی، ۱۲ص (۳۱۶-۳۲۷)، ۲۵ سطر (۱۳×۲۰)، اندازه: ۱۷×۲۹سم [سنا: ف: ۲ - ۶۹]

● **الجامع فی ذکر قراآت القراء العشر** / قرائت / عربی

al-jāmi‘ fī ḏikr-i qirā‘āt-i qurrā’-il ‘ašr

تهران؛ مفتاح؛ شماره نسخه:۱۳۰۶/۹

خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۸۸۵ق [نشریه: ۷ - ۲۷۷]

● **الجامع فی المسائل العقلیة** / کلام و اعتقادات / عربی و فارسی

al-jāmi‘ fi-l masā’il-il ‘aqlīya

اشرفی مازندرانی، اسماعیل بن محمد باقر، ق۱۴ قمری

ašrafī māzandarānī, esmā‘īl ebn-e mohammad bāqer (- 20c)

رساله بسیار مفصل کلامی است آمیخته به فلسفه و با شواهدی از آیات و احادیث، در چند کتاب و هر کدام دارای ابواب مشتمل بر فصول. این نسخه در توحید می‌باشد. نیمه اول آن معرب و باقی فارسی است.

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۷۶۹۷

آغاز: بسم الله الرحمن الرحیم و له الحمد کما هو أهله و نسأله تسهیل مالا یسعنا جهله و نصلی و نسلم علی محمد عبده و رسوله؛ **انجام:** انما هو بالاجمال و التفصیل و الکلیة و الجزئة و لا یکون الشیء لازما لنفسه و لا الکلی فی ضمن الفرد.

خط:نستعلیق،کاتب = مؤلف، بی‌تا؛ افتادگی: انجام، مصحح؛ جلد: تیماج سبز، ۱۶۹گ، ۲۵ سطر، اندازه: ۱۷/۵×۲۸سم [ف: ۲۰ - ۷۸]

● **جامع الفیوضات** / دعا / فارسی

jāme‘-ol foyūzāt

اسدالله بن محمد ابراهیم، ق۱۳ قمری

asadollāh ebn-e mohammad ebrāhīm (- 19c)

به دستور: حاج ملاحسین علی

کتابی در فضیلت و آداب دعا و بعضی از اذکار و ادعیه منتخب از کتب معتبر علما، در یک «مقدمه» و بیست و پنج «باب»: مقدمه: در مجملی از آداب و شرایط دعا؛ باب ۱. چهل فقره دعا بجهت حصول مهم؛ ۲. ادعیه حصول غنا؛ ۳. ادعیه حصول نصرت و فتح؛ ۴. فضیلت صوم و شرافت آن؛ ۵. فضایل نماز؛ ۶. تعقیب فرایض خمسه؛ ۷. تعقیب نمازهای صبح و شام؛ ۸. ادعیه سجده و زیارات ائمه؛ ۹. ادعیه سجده زیارات ائمه؛ ۱۰. سوری که در فرایض مستحب است؛ ۱۱. دعای وقت خوابیدن؛ ۱۲. ادعیه و مناجات نصف شب تا طلوع فجر؛ ۱۳. چهل نماز مستحبی و فضایل آنها؛ ۱۴. ادعیه و نمازهای شب جمعه؛ ۱۵. نماز و اعمال روز جمعه؛ ۱۶. استغفار و فضایل آن؛ ۱۷. فضیلت صلوات فرستادن؛ ۱۸. ثواب تسبیح گفتن؛ ۱۹. تحمید حضرت مجید؛ ۲۰. فضیلت تهلیل؛ ۲۱. فضیلت تکبیر؛ ۲۲. ادعیه و آیات استشفا؛ ۲۳. اوراد و ادعیه متفرقه؛ ۲۴. ادعیه انبیا و چهارده معصوم؛ ۲۵. ادعیه و مناجات‌های عالیة المضامین.

[دنا ۵۷۸/۳؛ فهرستواره ۲۶۰/۷]

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۸۹۸۱

آغاز: سبحانک یا نورالنور یا سبوح یا قدوس یا ذاکر الذاکرین ... الهی همتی بخش که گرد دنیا گرد من نگردد؛ **انجام:** و ذکره شفاء و طاعته غنی یا اجود الاجودین و یا اکرم الاکرمین

خط: نستعلیق، کاتب = مؤلف، بی‌تا؛ مصحح؛ جلد: مقوایی عطف تیماج قهوه‌ای، ۱۲۴گ، ۱۹ سطر، اندازه: ۱۱/۵×۱۸/۵سم [ف: ۲۳ - ۱۴۷]

● **جامع القرانات** = **قران کواکب** = **قران علویین** / هیأت / فارسی

jāme‘-ol qerānāt = qerān-e kavākeb = qerān-e ‘olvīyīn

اناری، محیی الدین بن بدر الدین، ق۱۰ قمری

anārī, mohy-ed-dīn ebn-e badr-od-dīn (- 16c)

اهدا به: شاه اسماعیل اول (۹۰۷-۹۳۰ق)

تاریخ تألیف: ۹۳۰ق

رساله‌ای در نجوم که در یک «مقدمه» و چند «فصل» نگاشته شده است.

آغاز: بسمله خوبترین کلامی که چون آفتاب جهانتاب وماهتاب عالمتاب از افق متکلمان ظهور کند وعلم جانرا بلمعات انوار معانی چون روز عالم افروز روشن گرداند ...

انجام: دوم حادثه ظاهر می‌شود وفتنه پدید گردد که نزدیک به قیامت باشد. برین اختصار کردیم واز حق تعالی طلب آمرزش داریم واستغفار می‌کنیم وکردیم از آنچه نوشتیم وگفتیم و هو ولی المغفرة ولایعلم الغیب الا هو وهو اعلم بحقائق الامور والله اعلم بالصواب والیه المرجع والمآب.

[نسخه‌های منزوی ۲۸۱/۱؛ الذریعة ۶۷/۱۷؛ فهرستواره منزوی ۲۹۰۱/۴؛ دنا ۵۷۸/۳ (۲۴ نسخه)]

۱. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۵۲۲/۱-۳/۱۴۲

آغاز و انجام: برابر

خط: تحریری، کا: الغ بیک طبیب بن قلی خان، تا: ۹۸۸ق؛ در میان رساله و آخر رساله چندین زایچه درج شده است از جمله

زایچه تولد محمد باقر میرزا در ۹۹۱ و ابن حسین میرزا در ۱۰۱۸ و ابوالحسن میرزا در ۱۰۰۹ و استخراج طالع سال ۵۴ ولادت شریف در ۹۸۴ق و زایچه تولد میر افضل الدین محمد شهرستانی در ۹۷۲؛ ۲۳گ [ف: ۳ - ۱۱۲۸]

۲. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۹۵۱

آغاز و انجام: برابر؛ قد تم فی یوم الاربعاء عاشر شهر شوال ختم بالخیر و الاقبال سنة اثنی و الف هجریة فی دارالامان خدران؟

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ افتادگی: وسط؛ در آن از شب چهارشنبه ۱۲ شعبان ۱۰۷۳= ۱۱ شهریور ۱۰۳۸ ی = ۱ فروردین ۵۸۵ ملکشاهی و شب شنبه ۳ ربیع الاول ۱۰۷۴ = ۱۵ آبان ۵۸۵ ملکشاهی یاد می‌شود؛ در صفحه عنوان نوشته شده که اناری در ۱۰۰۲ زمان شاه عباس طبایع سال را تا تاریخ ۱۱۱۴ به زایجه درآورد؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج سبز، ۲۸گ، ۱۹ سطر (۸×۱۵)، اندازه: ۱۱×۱۹/۵سم [ف: ۴ - ۸۷۲]

۳. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۴۸۸۳/۷

عنوان «احکام قرآنات کواکب علویه منقول از مولا محیی الدین اناری» دارد تا «فصل بدولت و سعادت کامرانی و فتح و نصرت و شاد کامی در آمدن سال صدم ناقصه شمسی از قران قوسی اول»؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱ (حدود ۱۰۱۴ق)؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج سرخ، ۵۶گ (۱۱۲ر-۱۶۷پ)، ۱۵ سطر (۷/۵×۱۴)، اندازه: ۱۲×۱۸سم [ف: ۱۴ - ۳۹۳۳]

۴. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۶۴۱۲

خط: نسخ و نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ یادداشت محمد مومن منجم در ۱۲۵۱، در ۵ ربیع الاول ۱۱۹۴ در اصفهان خریده شده، با یادداشت ۱۲۳۶ که نسخه از میرزا مومن منجم به پسرش محمد تقی رسیده به خط همین پسر؛کاغذ:سپاهانی، جلد: تیماج تریاکی، ۱۰۲گ، ۱۱ سطر (۷×۱۳)، اندازه: ۱۳×۲۰سم [ف: ۱۶-۲۶۱]

۵. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۱۸۸۵

آغاز: برابر؛ **انجام:** و از فکر و تامل بیرون ایند و در زمان قران قوسی اول و دوم باقران.

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ افتادگی: انجام؛ مجدول؛ واقف: رهبری (اهدائی)، فروردین ۱۳۷۴؛ کاغذ: حنایی روشن، ۷۲گ، ۱۷ سطر، اندازه: ۱۰×۱۷سم [ف: ۱۸ - ۹۶]

۶. تهران؛ الهیات؛ شماره نسخه:۳۸۴

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ افتادگی: انجام؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: تیماج قهوه‌ای، ۵۵گ، ۱۵ سطر (۷×۱۱/۵)، اندازه: ۱۱×۱۶سم [ف: - ۳۸]

۷. تهران؛ الهیات؛ شماره نسخه:۸۱

عنوان «قران زمین و زحل در مثلثه آتش دلالت کند بر سرما در وقت» و «قران زهره و زحل در مثلثه خاکی دلالت کند بر ریح زیاد و اندوه» در آن هست؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج سبز، ۱۲۴گ، ۲۱ سطر (۱۰×۱۶)، اندازه: ۱۵×۲۰/۵سم [ف: - ۳۸]

۸. تهران؛ شورا؛ شماره نسخه:۱۷۴۶۵ ض

بی‌کا، تا: قرن ۱۱ [د.ث. مجلس]

۹. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۳۰۶۸

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ کاغذ: ترمه، جلد: میشن سرخ، ۴۷گ، اندازه: ۲۰/۴×۲۱سم [ف: ۳ - ۵۹۳]

۱۰. قم؛ طبسی؛ شماره نسخه:۲۹۸/۲

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۲ربیع الاول ۱۰۱۹ق؛ مصحح، محشی از صادق؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۵۸گ (۹۳پ-۱۵۰ر)، ۱۷ سطر، اندازه: ۱۲×۱۸سم [ف مخ: ۱ - ۱۵۲]

۱۱. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۹۹۶۹/۳

آغاز و انجام: برابر

در فهرست ناشناس؛ خط: نستعلیق، کا: ابوالحسن، تا: ۳ ربیع الاول ۱۰۱۹ق؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۵۶گ (۸۵پ-۱۴۰ر)، اندازه: ۱۱/۵×۲۱سم [ف: ۲۵ - ۲۴۱]

۱۲. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۴۵۱۹/۱

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: جمادی الاول ۱۰۲۳ق؛ افتادگی: آغاز؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج قهوه‌ای، ۵۶گ (۲-۵۷)، ۱۸ سطر (۸×۱۴)، اندازه: ۱۲×۱۸سم [ف: ۱۳ - ۳۴۷۰]

۱۳. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۰۰۴/۲

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۰۵۴ق؛ کاغذ: بخارائی، جلد: تیماج قرمز، ۳۱ص، ۱۹ سطر (۱۹×۲۵)، اندازه: ۱۹×۲۵سم [ف: ۵ - ۴]

۱۴. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه:۶۱۴

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق هندی، کا: محمد مؤمن جدید الاسلام، تا: ۱۰۷۹ق؛ کاغذ: سپاهانی زرد، جلد: تیماج آبی، ۷۸گ، ۱۲ سطر (۷/۵×۱۲)، اندازه: ۱۴×۱۸سم [ف: ۵ - ۴۰۱]

۱۵. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۸۱۲۲

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ کاغذ: هندی، جلد: مقوا، ۶۲گ، ۱۷ سطر (۸/۵×۱۸)، اندازه: ۱۳/۵×۲۵سم [ف: ۱۷ - ۳۶]

۱۶. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۷۰۷۷

خط: نستعلیق، کا: محمد تقی حسینی خلیفه، تا: ۱۹ رمضان تا پنج‌شنبه ۲۹ رمضان ۱۱۰۴ق؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج تریاکی، ۶۳گ، ۱۴ سطر (۶×۱۳)، اندازه: ۱۲×۱۸سم [ف:۱۶-۴۴۵]

یزد؛ علومی، شیخ علی؛ شماره نسخه:۴۳

همان نسخه بالا [نشریه: ۴ - ۴۴۲]

۱۷. مشهد؛ الهیات؛ شماره نسخه:۵۳۴/۲

آغاز: برابر

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۱۱۷ق؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۱۹ سطر (۸×۱۵)، اندازه: ۱۴×۲۳سم [ف: ۱ - ۲۷۶]

مشهد؛ مولوی؛ شماره نسخه:۵۳۴/۲

همان نسخه بالا [نشریه: ۵ - ۸۰]

۱۸. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۴۱۵۵/۲

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج قهوه‌ای، ۷۰گ (۷۷پ-۱۴۶پ)، ۱۵ سطر (۷×۱۵)، اندازه: ۱۵×۲۰سم [ف: ۳۵ - ۷۲۷]

۱۹. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۶۱۸۲

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ کاغذ: فستقی، جلد: میشن قرمز، ۵۳گ، ۱۹ سطر، اندازه: ۱۴/۲×۲۰/۷سم [ف: ۲ - ۱۷۷]

۲۰. تهران؛ شورا؛ شماره نسخه:۶۲۰۸/۲

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲ یا اوائل قرن ۱۳؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج یشمی، ۴۷ص (۱۷۴-۲۲۰)، ۱۲سطر، اندازه: ۱۱/۵×۱۵سم [ف: ۱۹ - ۱۹۴]

۲۱. تهران؛ الهیات؛ شماره نسخه:۱۹/۵

آغاز: قهرمان الماء و الطین ظل الله فی الارضین آیة الله فی العالمین ... فصل استادان قادر و حکیمان ماهر پیش از ما در کلیات امور عالم سخنان گفته اند و رساله هایی پرداخته و احکام نوشته چون جاماسب و حراس و خازنی؛ **انجام:** فصل در قران علویین در برج اسد و احکام آن بفتح و اقبال در آمدن سال دویستم.. در نطاق چهارم اوجی و او اقرب بنقطه اوج و زحل و مشتری در نطاق چهارم تدویری

فصل در قران علویین در برج اسد؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج مشکی، ۲۷گ (۱۳۱ر-۱۵۷پ)،۱۲سطر(۷×۱۱/۵)،اندازه: ۱۷×۲۱/۵سم [ف: ۲۱۷]

۲۲. تهران؛ شورا؛ شماره نسخه:۶۹۶۲/۲

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، کا: سید حسن بن محمد سعید حسینی ساکن بیدگل کاشانی، تا: ذیحجه ۱۲۳۱ق؛ مصحح؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۴۵گ (۱۰پ-۵۴پ)، اندازه: ۱۵/۵×۲۱/۵سم [ف: ۲۰ - ۳۶۸]

۲۳. تهران؛ الهیات؛ شماره نسخه:۱۳۳

خط: نسخ، کا: حاج احمد بن حاج قربانعلی بن ابی طالب بن ابراهیم، تا: ۱۲۷۲ق، برای حاج میرزا ابوالحسن سر کشیک آستان قدس رضوی؛ تملک: اعتضاد التولیه با مهر ابوالحسن؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج مشکی، ۷۵گ، ۱۷ سطر (۷/۵×۱۶)، اندازه: ۱۲×۲۱/۵سم [ف: - ۳۸]

۲۴. قم؛ معصومیه؛ شماره نسخه:۷۴۹/۲

آغاز: و قریح و زحل و مشتری میانه و شمس را از زحل ضرر بیشتر میرسد

خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ چند برگ بیشتر نیست؛ جلد: شمیز، ۸گ (۱۹ر-۲۶پ)، ابعاد متن: ۱۲/۵×۱۸ [ف: ۲ - ۳۷۹]

۲۵. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۱۵۵۷۱

آغاز: ... که آفتاب جلال او کسوف نپذیرد و ماه کمالش محلق و خسوف بیند؛ **انجام:** باید خواستن که او همه وقتی بر بندگان خویش مهربان است و آمرزیده و توفیق دهنده و الله اعلم بالصواب تمت تم

خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: آغاز؛ حواشی با نشان «ص»؛ کاغذ: فرنگی نخودی، جلد: گالینگور زرشکی، ۵۳گ (۳۳پ-۸۵پ)، ۱۹ سطر (۸×۱۷/۵)، اندازه: ۱۳/۵×۲۲/۸سم [رایانه]

● جامع القرانات / هیئت / فارسی

jāme‘-ol qerānāt

یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه:۳۵۶۶/۲

آغاز: بسمله مقدمه در تعریف قران و انواع آن

خط: نسخ، بی‌کا، تا: محرم ۱۲۱۹ق؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: مقوایی با تیماج مشکی، ۳۲ص (۱۱۷-۱۴۸)، ۱۴ سطر (۹×۱۵)، اندازه: ۱۴/۵×۲۰/۵سم [ف: ۵ - ۱۷۰۱]

● جامع القصص / داستان

jāmi‘-ul qiṣaṣ

واعظ نور الوری ادیب، ابن ابوالحسن

vā‘ez-e nūr-ol-varā adīb, ebn-e ab-ol-hasan

تهران؛ شورا؛ شماره نسخه:۱۸۶۴۹

نسخه نادر؛ بی‌کا، بی‌تا؛ انشاء شبیه قرن ۹ و ۱۰ [د.ث. مجلس]

● جامع القواعد / صرف

jāmi‘-ul qawā‘id

نورالدین بن محمد جمال

nūr-od-dīn ebn-e mohammad jamāl

تهران؛ شورا؛ شماره نسخه:۱۸۲۲۵

بی‌کا، تا: قرن ۱۳ [د.ث. مجلس]

● جامع القوانین / نامه‌نگاری / فارسی

jāme‘-ol qavānīn

قنوجی، خلیفه شاه محمد، - ۱۰۸۵ قمری

qanūjī, xalīfe šāh mohammad (- 1675)

تاریخ تألیف: ۱۰۸۵ق

رساله مختصری است در آداب نامه‌نگاری و ترسل در یک «مقدمه» و چهار «فصل» و یک «خاتمه»: فصل ۱. مکتوبات (نامه‌های واقعی)؛ فصل ۲. رقعات (نامه‌های انشائی یا منشئات)؛ فصل ۳. مراسلات شامل دو بخش: ۱) مراسلات تهنیت آمیز، ۲) مکاتبات تعزیت انگیز؛ فصل ۴. آداب و القاب؛ خاتمه: در چندین قوانین، صدور فرامین، نوازش نامه ها و جز آنها.

شامل مکتوبات و رقعه‌ها. مکتوبات: ۱. به جناب ارشاد مآب

قدوة السالکین ... شیخ پیر محمد؛ ۲. به گرامی خدمت فیض موهبت مشفق مهربان ...؛ ۳. در جواب ... شیخ عبدالغفور؛ ۴. فراق نامه جانگداز یار دلنواز ...؛ ۵. در جواب دوست سراسر مغز بی پوست محمد مراد کمانی؛ ۶. در جواب تلمیذ پر تمیز عبدالعزیز؛ ۷. در شکایت سپهر بی مهر و استدعای نامه محبت؛ ۸. بهاریه به موجب فرمایش عزیزی تحریر یافت؛ ۹. به خدمت گرامی خلاصه خاندان اصطفا نقاوه ...؛ ۱۰. جواب عبدالشکور بن شیخ نور؛ ۱۱. به شیخ امان الله مشتمل بر ابیات؛ ۱۲. به میر حسین؛ ۱۳. در جواب دوست اخلاص پرور ... ابوالمظفر؛ ۱۴. در جواب فضایل مرتبت ... مرتضی خان؛ ۱۵. در جواب مکتوب محمد یعقوب؛ ۱۶. به خدمت دوستی که گاه بیگاه مرتکب منهیات می‌بود؛ ۱۷. به خدمت شیخ محمد نعیم؛ ۱۸. در جواب نامه، ۱۹. به خدمت سرمایه مروت و اتحاد پیرا یه فتوت ...، ۲۰. به خدمت خدمت رفعت و اقبال مرتبت حشمت و اجلال منزلت؛ ۲۱. به خدمت محبت و مروت نشان میان جهان خان مشتمل بر نصایح دوستانه؛ ۲۲. به خدمت محمد صادق ...؛ ۲۳. به خدمت زبده سخن طرازان معنی‌پرداز قدوه ...؛ ۲۴. به خدمت محبت و اخلاص ...؛ ۲۵. به خدمت ... ابومحمد؛ ۲۶. به خدمت گرامی آب گوهر بینش تاب جوهر. رقعه‌ها: ۱. به مایه بهجت و سرور میان الشکور ...؛ ۲. که به نظم و نثر توان خواند ...، ۳. عبارتی که به حضور ایالت و اقبال پناه، ۴. در خدمت سرمایه جمعیت دوستان خاطر، ۵. در جواب دوست بهجت گرامی ...؛ ۶. به باری که بیاض فرستاده؛ ۷. مشتمل بر نصایح دوستانه به دوستی که اسب جور ...؛ ۸. به یاری که می‌خواند به لهو و لعب می‌گذرانید؛ ۹. به دوستی که به جهت رفع آزار چشم ...؛ ۱۰. به دوستی که از دوستان گرانی خاطر به هم رسانیده رو گرداند؛ ۱۱. به مایه جمعیت خیراندیشان دلریش محمد درویش که ...؛ ۱۲. در جواب دوستی که شکایت یاران زمانی نوشته بودند؛ ۱۳. به نونهال چمن اقبال سید جلال؛ ۱۵. مشتمل بر طلب مجمع الفضایل محمد فاضل؛ ۱۶. به خدمت محبت و صداقت؛ ۱۷. به سرمایه آمال امانی؛ ۱۸. به برادر بجان برابر ابوالمظفر؛ ۱۹. به خدمت پیش دست خان ذی شان؛ ۲۰. به یار غمگسار؛ ۲۱. به دوستی که آینه‌ها فرستاده بود ...؛ ۲۲. در جواب دوست فرخنده منش الله، بخش؛ ۲۳. در جواب دوستی ...؛ ۲۴. به خدمت دوستی ...؛ ۲۵. به دوستی در سفارش دوستی ...؛ ۲۶. به دوستی که افشای راز خود کرده ...؛ ۲۷. در جواب دوستی مشتمل بر صفاتی که ...؛ ۲۸. به خدمت فیروزخان؛ ۲۹. مشتمل بر صفت الفاظ غیر منقوط ...؛ ۳۰. به خدمت عزیزی که درخواست نوکری داشتند؛ ۳۱. در جواب عزیزی پریشان حال؛ ۳۲. به خدمت عزیزی که درخواست نوکری کرده بود؛ ۳۳. در جواب دوستی تحریر یافت؛ ۳۴. به اختر نیر برج؛ ۳۵. در جواب دوستی ...؛ ۳۶. در جواب دوستی مشتمل بر سفارش دوستی ...؛ ۳۷. به مشیخت پناه شیخ رحمة الله؛ ۳۸. به دوستی که از غایت افلاک در گرداب هلاکت افتاده بود؛ ۳۹. در استدعای رقیة الوداد؛ ۴۰. به محمد شفیع؛ ۴۱. در سفارش نگارش؛ ۴۲. به دوستی؛ ۴۳. مشتمل بر صفتی که حروف الفاظش نقطه پایین دارد؛ ۴۴. مشتمل بر صفتی که نقطه بالا دارد. بخش اول از فصل ۳ (در مراسله تهنیت آمیز) دارای چند مراسله است: ۱. در تهنیت ... دوستی؛ ۲. در تهنیت فرزند بخدمت سراسر اخلاق؛ ۳. در تهنیت صحت از بیماری به دوستی؛ ۴. در تهنیت شادی به خدمت رفعت و اقبال ... خان علوی. نسخه دوم در مکاتبات تعزیت که دارای چند مراسله است: ۱. مکاتبه تعزیت پدر به دوستی؛ ۲. در تعزیت پدر دوستی؛ ۳. در تعزیت دوستی به دوستی.

آغاز: ستایش و نیایش احدی ار که کاتب فصاحت بیان خرد و دانشوران در تحریر انشای ثنای بیکرانش چون قلم سرگردان است ...

انجام: صفحه رخسار نازنیان زهر جبین منظور نظر دانا دلان تعشق گزین باد. از حرمت آنکه ایزد پاک ×× کرده است مخاطبش بلولاک

چاپ: مشار فارسی، ج۱، صص ۵۵۰-۵۵۱؛ گانپور، سنگی، ۱۲۸۶ق، چاپ چهارم، وزیری، ۴۴ص (صص۱-۴۴)؛ هند، ۱۲۹۴ق (چاپ سوم)، ۴۲ص (۱-۴۲)؛ لکهنو، ۱۳۰۲ق، ۳۸ص (صص۱-۳۸)؛ ۱۳۲۹ق، وزیری بزرگ، ۶۲ص، (صص۱-۶۲) در هامش جامع القوانین (انشای خلیفه)؛ هند، لکنو، مطبع مصطفی به مدیریت محمد مصطفی خان (محله محمودنگر زیر اکبری دروازه)، ۱۲۸۸ قمری، سنگی، وزیری بزرگ، ۳۸ص ص، به سعی و اهتمام محمد عبدالواحد خان (۱-۳۸صص)

[دنا ۵۷۹/۳ (۷ نسخه)؛ مشترک پاکستان ۶۱۴/۵ و ۱۹۸؛ کتابخانه‌های پاکستان ۳۱۴/۱؛ نسخه‌های منزوی ۲۰۹۶/۳؛ گنج بخش ۱۱۴۹/۲؛ مخطوطات محمد شفیع ۱۸ سالار جنگ ۱۱۴/۳ و ۸۴۸ تا ۸۵۰؛ دانشنامه ادب فارسی ۱۴۷۱/۴؛ فهرست کتابهای فارسی چاپ سنگی و کمیاب کتابخانه گنج بخش ۵۲۴/۱-۵۲۶؛ نسخه‌های منزوی موزه ملی پاکستان ۳۸۸-۳۹۰]

۱. تهران؛ شورا؛ شماره نسخه:۱۷۶۶۳ ض

بی‌کا، تا: قرن ۱۲ [د.ث. مجلس]

۲. تهران؛ شورا؛ شماره نسخه:۱۳۸۳۸

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، کا: قیام الدین، تا: شنبه غره صفر ۱۱۴۳ق، مطابق دوم احمد شاهی برای لطف الله؛ در مستقر الخلافه اکبر آباد خریداری شده؛ جلد: مقوایی، ۱۹۵گ، ۱۷ سطر، اندازه: ۱۱×۲۱/۵سم [ف: ۳۷ - ۳۹۹]

۳. تهران؛ شورا؛ شماره نسخه:۳۵۴۱

آغاز: برابر **انجام:** خالق باری هوی تمام ×× دو کمین رهی خسرو کانام. برای فرمایش را جه رنکر ... چراغ علی نوشته شد.

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳، برای راجه پسر چراغ علی؛ کاغذ: فرنگی نباتی تیره آهار، جلد: گالینگور یشمی، ۳۱۲ص، ۱۲

سطر، اندازه: ۱۷×۲۲سم [ف: ۱۰ - ۱۴۹۹]

۴. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۷۲۵

آغاز و انجام: برابر

نسخه اصل: کتابخانه ندوة العلماء، لکهنو، هند، شماره ۱۱ (ردیف ۱۲۳)؛ خط: شکسته، نستعلیق، کا: جمال الدین محمد حریف، تا: چهارشنبه ۶ ذیحجه ۱۲۳۷ق، برای تعلیم به محمد صدیق حریف این نسخه را کتابت کرده؛ محشی؛ مهر: «جمال الدین محمد» (بیضی)؛ ۸۸ ص، ۱۵ سطر [عکسی ف: ۵ - ۱۶۳]

۵. قم؛ معصومیه؛ شماره نسخه:۳۷۴

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: یک‌شنبه ۲ شوال ۱۲۵۰ق؛ جلد: تیماج حنایی، ۵۶گ، ۱۵ سطر، اندازه: ۱۲/۵×۲۲/۵سم [ف: ۱ - ۳۵۵]

۶. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۹۷۲۷

خط: نستعلیق، کا: شیخ رجب علی حوالدار، تا: شعبان ۱۲۶۰ق؛ کاغذ: هندی، جلد: تازه، ۳۴گ، ۱۴ سطر (۱۴×۲۳)، اندازه: ۱۹×۳۰سم [ف: ۱۷ - ۴۶۷]

۷. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۸۶۲۴

آغاز: بسمله، جناب ابوی اعظمی مخدومی اعتضادی استظهاری کمال الدولت و الملة فلان ابو دولت و؛ **انجام:** لما خلقت الافلاک ازشان محمد مصطفی صلوات الله تعالی علیه و علی آله و اصحابه اجمعین بپایان آمد.

خط: نستعلیق، کا: احمد جان، تا: ۱۲۷۶ق؛ وقف حضرت علی بن موسی الرضا (ع) [رایانه]

۸. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۷۴۳

آغاز: نوازش به سود (؟) سعادت اندوز ... بلبل ز ادب پا نه نهد در صف گلزار ×× تا گل بطلب کاری او لب نگشاید ... مکتوب نوزدهم مشتمل بر طلب سرمایه مروت و اتحاد و پیرانه فتوت و داد اخلاص کزین باعث آرام خاطر حزین؛ **انجام:** برابر

نسخه اصل: کتابخانه ندوة العلماء، لکهنو، هند، شماره ۲۰ (ردیف ۱۹۷)؛ خط: نستعلیق، کا: خدابخشو، تا: دوشنبه ۵ رجب ... ؟؛ افتادگی: آغاز؛ در آخر نسخه عبارت «یا کبیکج» درج شده؛ ۱۱۴ص، ۱۰ سطر [عکسی ف: ۵ - ۱۸۸]

۹. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۸۶۱۴/۴-۵۸/۶۴

آغاز: بیت آن مالک ملک شرع دین بود ×× کشاف دقایق یقین بود / بر اواح پیامبری دادم ×× در تخت سرای ماد طین بود

خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ ۳۱گ (۴۳-۷۳)، ۱۱ سطر، اندازه: ۱۴×۲۲سم [ف: ۳ - ۱۱۲۹]

۱۰. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۱۱۶۶-۷/۶۶

آغاز: برابر؛ **انجام:** در آنسال باد صرصر وبادهای سخت و زند وهلاکت آدمیان و پراکنده شدن خلق بود و بار آنها کمتر شوند اما بکرم الهی بآسانی بگذارند والسلام.

بی‌کا، بی‌تا؛ مجدول؛ جلد: جلد مقوا، ۸۷گ، ۱۱-۱۳ سطر، اندازه: ۱۵×۲۳/۵سم [ف: ۳ - ۱۱۲۹]

۱۱. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۸۶۱۵

آغاز: برابر **انجام:** الرحمن علم القران و الطفیل رسول مقبول صلوة اله و سلام هذا نسخه جامع القوانین باتمام رسید.

خط: شکسته نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ ضمیمه نسخه ش ۲۸۶۱۴ [رایانه]

← الجامع الکبیر ≻ استبصار الاخبار

● الجامع الکبیر = جمع الجوامع / حدیث / عربی

al-jāmi'-ul kabīr = jam'-ul jawāmi'

سیوطی، عبدالرحمن بن ابی بکر، ۸۴۹ - ۹۱۱ قمری

soyūtī, 'abd-or-rahmān ebn-e abī-bakr (1446 - 1506)

هدف از نگارش این است که تمام احادیث نبوی از مسانید صحابه و همچنین اسماء و کنای مردان و زنان و مراسیل به ترتیب حروف هجا گردآوری شود. حاجی خلیفه می‌گوید: منظور مؤلف معظم احادیث است نه تمام آنها چه دسترسی به همه احادیث و ضبط آنها برای هیچ نویسنده ای مقدور نیست.

چاپ: قاهره، مطبعة السعادة، ۲ج، ۱۳۲۷ق.

[چلبی، معجم المطبوعات ص ۱۰۷۸؛ الاوقاف العامة بغداد ۲۱۹/۱ و ۲۲۰؛ الکشف ۵۹۷/۱]

شرح و حواشی:

۱- همع الهوامع فی شرح جمع الجوامع؛ سیوطی، عبدالرحمن بن ابی بکر (۸۴۹-۹۱۱)

۲- الجامع الصغیر من حدیث البشیر النذیر؛ سیوطی، عبدالرحمن بن ابی بکر (۸۴۹-۹۱۱)

۳- فیض القدیر بشرح الجامع الصغیر؛ مناوی، محمد عبدالرؤف بن علی (۹۵۲-۱۰۳۱)

۴- التیسیر لشرح الجامع الصغیر؛ مناوی، محمد عبدالرؤف بن علی (۹۵۲-۱۰۳۱)

۱. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۸۵۱

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۰؛ محشی با نشان «منه، منه عفی عنه، منه غفرله»، در صفحه عنوان خط شیخ احمد طرابلسی منینی (۱۰۸۹-۱۱۷۲) نگارنده الفتح الوهبی علی تاریخ ابی نصر العتبی دیده می‌شود؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج تریاکی، ۲۹۴گ، ۷ سطر (۶×۱۱/۵)، اندازه: ۱۴×۲۱سم [ف: ۸ - ۴۴۶]

۲. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۴۶۳۸

آغاز: ... و هی ابنة ابی العاص بن الربیع بن عبدالعزی؛ **انجام:** عن ابی قلابة قال اعتق رجل عبدا له لیس له مال غیره عند موته فاعتق النبی (ص)

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۰؛ مهر: «لا اله الا الله الملک الحق المبین ... ۱۳۰۵» (مربع)؛ اهدایی: رهبری، اسفند ۱۳۷۶؛ کاغذ: نخودی، جلد: مقوا، ۲۱۰گ، ۲۵ سطر، اندازه: ۱۷×۲۵سم [اهدائی

رهبر: ۲ اخبار ۱ - ۲۵۸]

● الجامع الکبیر فی الفروع / فقه / عربی

al-jāmi'-ul kabīr fi-l furū'

شیبانی، محمد بن حسن، ۱۳۱ - ۱۸۹ قمری

šeybānī, mohammad ebn-e hasan (750 - 806)

مؤلف از منتشرکنندگان علم و فقه ابوحنیفه است و کتب متعددی در فقه حنفی نگاشته که از جمله آن المبسوط، الجامع الکبیر، الجامع الصغیر، الزیادات، السیر الکبیر و الصغیر است. نسخه حاضر که یکی از کتاب‌های فقهی شیبانی است، در خصوصیاتش تطبیق بیشتری با «الجامع الکبیر» ایشان دارد. در مطابقت با نسخه چاپی الجامع الکبیر [چاپ حیدرآباد هند، سال ۱۳۵۶] دو تفاوت زیر مشهود بود: ۱- تفاوت کمی در ترتیب ابواب و فصول، ۲- تفاوت در تفصیل مباحث هر باب که مباحث ابواب نسخه حاضر خلاصه‌تر از مباحث کتاب چاپی مذکور است. بنابراین دو احتمال قابل تصور است: اول آنکه - کتاب حاضر منتخبی از فتاوای شیبانی در کتاب «الجامع الکبیر» ایشان باشد. دوم آنکه - با توجه به حواشی نسبتاً مفصلی که در نسخه حاضر موجود است، می‌توان احتمال داد نسخه چاپی مذکور، متن اصلی «الجامع الکبیر» همراه با برخی از فتاوای شیبانی در دیگر کتاب‌هایش (و در واقع به صورت متن و حاشیه مزجی) باشد که به نام متن اصلی به چاپ رسیده است. در مجموع با توجه به در دسترس نبودن نسخه‌های چاپی یا خطی دیگری از همین کتاب، اظهار نظر قطعی پیرامون یکی از دو احتمال ذکر شده میسر نگردید. (حبیب الله عظیمی)

چاپ: حیدرآباد، مطبعة الاستقامة، ۳۷۹ص، ۱۳۵۶ق.

[کشف الظنون ۵۶۷/۱؛ اعلام زرکلی ۳۰۹/۶]

شرح و حواشی:

۱- نکت الجامع الکبیر لمحمد بن حسن الشیبانی؛ کرمانی، عبدالرحمن بن محمد (۴۵۷-۵۴۳)

۲- شرح الجامع الکبیر فی الفروع؛ مرغینانی، علی بن ابی بکر (۵۳۰-۵۹۳)

۳- نظم الجامع الکبیر لمحمد بن الحسن الشیبانی؛ محمودی، احمد بن ابی المؤید (-۶)

۴- تحریر الجامع الکبیر؛ حصیری، محمود بن احمد (۵۴۶-۶۳۶)

۵- الجامع الکبیر (مختصر)؛ خلاطی، محمد بن عباد (-۶۵۲)

۶- شرح تلخیص الجامع الکبیر؛ فناری، محمد بن حمزه (۷۵۱-۸۳۴)

تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۶۴۵

آغاز: الحمدلله رب العالمین و الصلوة علی خیر خلقه محمد و آله الطیبین اجمعین، قال محمد رحمه الله: المرأة اذا حاذت الرجل فی صلوة واحدة و اقتدیا بامام واحد و هما لاحقان فسدت صلوة الرجل؛ **انجام:** لانه لم یقبض منه در اهم الا اذا استقرض ثلثة و لو حلف لیقضین فقبض وکیل بعد الثمن او قبله ما بر. و الله اعلم بالصواب

خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۷۱۸ق؛ ابتدای نسخه فهرست بخشی از مطالب کتاب به همراه مسائل فقهی متفرقه و مطلبی در وقف کتاب توسط ابن فناری؛ کاغذ: سمرقندی نخودی، جلد: مقوا با روکش کاغذی، ۶۶گ، ۲۱ سطر (۱۱×۱۷)، اندازه: ۱۶/۵×۲۴/۵سم [ف: ۱۳ - ۶۰]

● جامع کبیر / جفر / فارسی

jāme'-e kabīr

در استخراج جفر به فارسی با عنوان‌های باب در دانستن علم جفر، در استخراج اسماء الله، در تخریج اسماء ملائکه، در باز نمودن عزیمت، بیان اعمال تفصیل، فصل: در بیان طالب و مطلوب و استخراج اسماء الله و تخریج اسماء اعوان و در اسماء ملائکه علوی و بیان قسم ساختن اعوان و بیان طلسم و ساختن عزیمت (۷ فصل) و باب: در اصطلاحات و بسط عزیزی و بسط تضرب و بسط تقوی و بسط تضاعف و بسط تکسیر و فصل دیگر در تکسیر سبعه و قاعده اعداد متحابه و باب عقد الرجال، جهت احضار و شرح دائره وفق و باب دائره و باب الحب و باب فتوح و طریقه تفال و استخراج ضمایر.

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۳۲۷۵/۱

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج مشکی، ۴۱گ (۸پ-۴۸پ)، ۲۱ سطر (۸×۱۴)، اندازه: ۱۵×۲۰سم [ف: ۱۱ - ۲۲۳۴]

● جامع الکتاب / اخلاق / فارسی

jāme'-ol ketab

کمره ای ، عباسقلیخان، ق۱۴ قمری

kamare'ī, abbāsqolī-xān (- 20c)

کلمات بزرگانی همانند لقمان حکیم، بوذر جمهر، ذیمقراطیس، بقراط، فیثاغورث، افلاطون، خطبه همام حضرت علی علیه السلام و اشعاری از میر رضوانی، سعدی، ایرج میرزا، وحید اصفهانی، ادیب الممالک، شهاب، ضیاء حضور، حسین ضیاء لشکر و جز آنان را گرد آورده و جامع الکتاب نامیده است.

[دنا ۵۸۰/۳؛ فهرستواره منزوی ۴۱۲/۶]

قم؛ معصومیه؛ شماره نسخه:۱۵/۲

آغاز: امیر رضوانی - کشوری را که ز هر سو خطر اندر خطر است × آتش افروخته است و شرر اندر شرر است؛ **انجام:** هرگز دل موری مخراش، ار بخراشی ×× اول بکف آور سپر تیر مکافات.

خط: نستعلیق، کا: حاج عباسقلی خان همایونی خمینی کمره یی،

بی‌تا؛ ۷۶گ (۱۶۹پ-۲۴۴پ)، اندازه: ۱۳×۲۱سم [ف: ۱ - ۲۷]

● **جامع كشف الأسرار و الاستبصار لتسهيل الطلب على الطلبة و الأبرار** / حدیث / عربی

jāmi'-u kašf-il asrār wa-l istibṣār li-tashīl-iṭ ṭalab 'ala-ṭ ṭalaba wa-l abrār

شوشتری، محمد بن علی، ق۱۲ قمری

šūštarī, mohammad ebn-e 'alī (- 18c)

تاریخ تألیف: ربیع الاول سال ۱۱۲۹ق؛ محل تألیف: شوشتر

مؤلف دو کتاب الاستبصار شیخ طوسی و شرح آن از سید نعمت الله جزائری به نام کشف الاسرار را بدون هیچ مقدمه و گزارشی، جمع نموده است.

شیراز؛ ثامنی، محمد رضا؛ شماره نسخه:۱۸

از آغاز تا پایان کتاب الحج؛ خط: نسخ، کاتب = مؤلف، بی‌تا؛ تاریخ فراغت مؤلف از کتابهای فقهی موجود به شرح زیر می‌باشد: کتاب طهارت: ربیع الاول سال ۱۱۲۹ق در شوشتر، کتاب صلات: یک‌شنبه ۱۲ ربیع الاول ۱۱۳۰ق در شوشتر و اتمام مقابله با خط شارح در ۱۰ ربیع الثانی ۱۱۳۳ق، کتاب زکات و خمس: شنبه ازجمادی الثانی ۱۱۳۰ق در شوشتر در مسجد جماع و مقابله شده در جمادی الثانی ۱۱۳۳ق، کتاب صوم: تاریخ ندارد، کتاب حج: ظهر یک‌شنبه ۲۰ شعبان ۱۱۳۱ق در شوشتر؛ تملک: حاج علی اکبر نواب شیرازی با مهر «الله اکبر» (چهارگوش)؛ در پایان کتاب حج که انجام نسخه نیز می‌باشد، آمده: «و يقول جامع هذا الكتاب مع الاستبصار محمد بن علی النجار: اللهم انی اسئلك بحق محمد و علی و فاطمة و الحسن و الحسين و الأئمة التسعة من ولد الحسين عليهم السلام أن تجعل عاقبة امورنا خيرا و أن تنفع بهذ الجمع كما نفعت بالأصلو الرح و قد تم هذا المجلد الثانی من الكتاب المذكور المسمى بجامع كشف الأسرار و الاستبصار لتسهيل الطلب على الطلبة و الأبرار المنقول من خط سيده و استاده العلامة الشارح نورالله مرقده و حشره مع آبائه الائمة الاطهر عليهم السلام ظهر يوم الأحد العشرين من شهر شعبان المعظم عام الحادی و الثلاثين و المائة بعد الألف على يد جامعه العبد المذنب الفقير المعترف بالخطأ و التقصير الراجی إلى رحمة الله الغنی محمد بن علی الشوشتری و كان ختامه فی بلده صانها الله من الآفات و الشين فی داره القريب من مسجده الشهير بمسجد الحسين عفی الله عنهما و عنه و عن جميع المؤمنين و المؤمنات بمحمد و آله الأمجاد صلوات الله عليهم من يومنا هذا إلى يوم التناد و الحمدلله رب العالمين. هو، قد صحح متنا و شرحا و كان الفراغ من تصحيح المتن فی الرابع من صفر ختم بالخير الظفر سنة ۱۱۳۳ و الحمدلله»؛ جلد: تیماج مشکی، قطع: رحلی [اوراق عتیق: ۱ - ۲۶۹]

← جامع الكلام ≻ جوامع الكلم

جامع الكلام فی رسم مصحف الامام / علوم قرآن / عربی

jāmi'-ul kalām fī rasm-i muṣḥaf-il imām

محمد بن احمد، ق۱۲ قمری

mohammad ebn-e ahmad (- 18c)

در کیفیت املاء الفاظ قرآن طبق مصحف عثمانی که نوشته زید بن ثابت است، در چند «فصل» و به ترتیب سوره‌های قرآن. در این رساله جاهای اختلاف مصحف عثمان با مصاحف دیگر ذکر می‌شود و بیشتر اوقات علت انتخاب قاعده املائی را نیز بازگو می‌کند.

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۲۵۴۴/۳

آغاز: الحمدلله الذی انزل خير كتبه على افضل رسله محمد المصطفى و على آله مفاتيح الهدى و صحبه مصابيح الدجى؛

انجام: و امرأته حملت النفث، وفقنا الله و المسلمين لما يجب و يرضى و جمع لنا و لهم الخير فی الاخرة و الاولى

خط: نسخ، کا: عبدالخبیر بن محمد مفید رازی، تا: سه‌شنبه ۱۴ رجب ۱۱۳۰ق، جا: مکه مکرمه؛ مصحح، محشی؛ جلد: تیماج مشکی، ۱۲گ (۵۱پ-۶۲ر)، اندازه: ۱۴×۲۱سم [ف: ۷ - ۱۲۷]

● **جامع الكلم = صفت عشق و عاشق و معشوق** / عرفان و تصوف / فارسی

jāme'-ol kalem = sefat-e 'ešq va 'āšeq va ma'šūq

جیلانی، حسن

jīlānī, hasan

رساله‌ای در صفت عشق و عاشق و معشوق به روش عارفان و اهل تصوف به نثر و نظم، نگارش یافته به درخواست درویشی با عناوین «ای درویش» بنا به گفته نگارنده: «دارای فراید فوایدی از گنجینه اسرار اکابر و زواید اوایدی از سوانح خاطر فاتر».

آغاز: سپاس بی قیاس جمیلی را که از حب اظهار جمال پرده خفا از روی عالم آرا برانداخت

[دنا ۵۸۰/۳؛ فهرستواره منزوی ۲۵۹/۷ و ۶۵۸]

۱. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۰۳۹/۱-ف

نسخه اصل: بادلیان Ind. inst. Arahn. M. S. 20؛ خط: نستعلیق، کا: میر علی نقی بن نورالدین محمد گیلانی، تا: ربیع الثانی ۱۰۸۵ق؛ ۲۳ سطر چلیپا [فیلمها ف: ۱ - ۵۶۰]

۲. کاشان؛ فرهنگ و ارشاد؛ شماره نسخه:۴۱/۲

آغاز: برابر؛ **انجام:** و این علم نوری است که در دل ظاهر شود بعد از آنکه دل از..

بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: انجام؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۹۷گ (۹۳-۱۸۹)، اندازه: ۹/۵×۱۸سم [ف: - ۴۶]

● **جامع الكلمات** / اخلاق / عربی

jāmi‘-ul kalamāt

؟ سیوطی، عبدالرحمن بن ابی بکر، ۸۴۹ - ۹۱۱ قمری
soyūtī, ‘abd-or-rahmān ebn-e abī-bakr (1446 - 1506)
سخنان پند آمیز و حکیمانه فرزانگان یونان مانند ارسطو، سقراط، دیوگنس، پلاتون، پیتاکورس، هرمس، همیروس، زنون، فرفوریوس، و نیز سخنان رسول گرامی اسلام (ص) و صحابه آن حضرت را گرد آورده است.

قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۱۱۶۱
آغاز: قال ارسطو ما زلت اشرب فلم ارو حتی عرفت الباری فرویت من غیر شرب
نسخه اصل: کتابخانه توبینگن ـ برلین ۱۱۶؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۰؛ دارای سرلوح و مجدول، نسخه در شیراز بوده سپس به دشت ترکمان رسیده و در ترکیه از آن شیخ درویش بن شیخ اسرار بن شیخ عبد السلام کواز شاذلی و از آن عبد الله بن ملا ابراهیم بوده؛ ۳۱۷ص [عکسی ف: ۳ - ۴۴۷]
تهران؛ مینوی؛ شماره نسخه:۳۸بخش۲
نسخه اصل: همان نسخه بالا [ف: - ۷۰]

● **جامع الکلیات** / فلسفه / فارسی

jāme‘-ol kolīyāt

ام سلمه بیگم شیرازی، ق۱۲ قمری
omm-e salame beygom-e šīrāzī (- 18c)
مؤلف - که دختر عارف مشهور سید قطب الدین نیریزی شیرازی است - در مقدمه کتاب می‌گوید: مدت پانزده سال (پنج سال در شیراز و ده سال در نجف) در مجالس پدرش کتاب فصل الخطاب او را درس گرفته و پس از آن این رساله را - که در حقیقت شرح فارسی فصل الخطاب است - تألیف نموده است. این کتاب هم به ام سلمه و هم به علی (دختر و پسر) سید محمد قطب الدین شیرازی نسبت داده شده است. کتاب دارای چهارده «بیان» است: ۱. تحقیق معنی لاهوت؛ ۲. تحقیق معنی عالم جبروت؛ ۳. تحقیق معنی عالم ملکوت؛ ۴. تحقیق معنی عالم آثار؛ ۵. تحقیق معنی عالم ناسوت؛ ۶. معرفت سیر ارواح از مبدأ؛ ۷. معرفت سر آنکه از عالم قدس به این عالم اجسام به چه کار آمده‌اند؛ ۸ معرفت صراط المستقیم؛ ۹. معرفت قیامت و رجوع به آن؛ ۱۰. معرفت مراتب روح و سؤال قبر و سر معاد؛ ۱۱. معرفت روح و عقل و نفس و بدن؛ ۱۲. معرفت اقسام سالکان؛ ۱۳. معرفت راه‌هایی که سالکان از آن حرکت می‌توانند کرد؛ ۱۴. معرفت سیر سالکان. تاریخ نگارش در نسخه ها یکسان نیست: نسخه خانقاه احمدیه تاریخ تألیف را ۱۱۷۳ یاد نموده و نسخه شیراز شعبان ۱۱۶۳ آورده است و در نسخه دانشگاه تهران آورده در سی سالگی در کربلا در ۱۴ «بیان» در پایان شعبان ۱۱۸۳ق به انجام رسیده است.

آغاز: حمد و ثنا و ستایش بلا منتهی واجب الوجودی را که وحدت ذاتش به تحدید قوه نظری در نیاید در احصای ثنای ذات پاک او به قوه بشری ناسوی نشاید ... اما بعد این کتابی است که این کمترین خدمه و ذریه آل عبا و خاک آستانه فقرا بدعا مطالب آنرا اقتباس نموده ام از انوار شموس حکمت عرفا و جمع نموده ام آنچه کلیه مسائل الهیه که از اسرار است بلفظ و بمعانی کثیره و مسمی گردانیده ام این کتاب را بجامع الکلیات
انجام: از دوری راه تا به کی آه کنی ×× تا چند به منزل رسی و راه کنی / آیا چه شود که بر سر هستی خویش ×× یک گام نهی و قصه کوتاه کنی
چاپ: شیراز، سنگی
[مشار فارسی ۱۵۰۲/۲؛ فهرستواره منزوی ۱۲۰/۶ و ۲۶۱/۷ که از سید علی دانسته است؛ الذریعه ج ۵:۶۹ دنا ۵۸۰/۳ (۴ نسخه)]

۱. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۸۶۰۱/۷
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ مصحح؛ جلد: تیماج قرمز، ۵۶گ (۸۷پ-۱۴۲ر)، اندازه: ۱۴/۵×۲۱سم [ف: ۲۲ - ۱۷۹]
۲. تهران؛ شورا؛ شماره نسخه:۱۵۸۷۷/۱۴
آغاز: برابر؛ **انجام:** ز فرزند بهتر ولی آنجهان ×× نباشد امیدی بجز حق بدان
خط: نستعلیق، کا: محمدرضا حاجی محمود اصفهانی، تا: قرن ۱۳؛ رکابه‌دار؛ جلد: تیماج سرخ، ۶۱ص (۲۶۵-۳۲۵)، ۲۵سطر، اندازه: ۱۹×۳۰سم [ف: ۴۴ - ۱۱۳]
۳. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۹۳۱۳/۴
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۲۳ شوال ۱۲۳۴ق؛ جلد: تیماج مشکی، ۶۹گ (۲۶پ-۱۰۴پ)، اندازه: ۱۵×۲۰/۵سم [ف: ۲۴ - ۱۰۸]
۴. تبریز؛ ملی؛ شماره نسخه:۷ر۳۱۷۲
آغاز و انجام: برابر
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۲۴۰ق؛ کاغذ: فرنگی، جلد: چرمی سیاه، ۳۵گ، ۲۲-۲۱سطر، اندازه: ۱۴/۵×۲۰/۵ [ف: ۱ - ۳۲۸]
۵. تهران؛ شورا؛ شماره نسخه:۱۰۷۰۷/۴
آغاز: برابر؛ **انجام:** ز فرزند بهتر ولی آن جهان ×× نباشد امید بجز حق بدان
خط: نسخ و نستعلیق، کا: احمد بن درگاهقلی قراچه داغی، محمد حسین بن محمد امین، تا: ۱۲۵۳ق، جا: تبریز؛ جلد: تیماج سیاه، ۸۹ص (۱۲۴-۲۱۲)، ۱۵ سطر، اندازه: ۱۰×۲۱سم [ف: ۳۳/۱ - ۱۸۱]
۶. تهران؛ شورا؛ شماره نسخه:۳۷۶۷
آغاز: برابر؛ **انجام:** تا امر را واضح و عیان شاهده کنی وهب انی اقول الصبح لیل ایعمی ... بیداقل الطلاب کلب آستان علی حررة.
خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۲۷۳ق؛ کاغذ: فرنگی نخودی، جلد: مقوایی با روکش کاغذ عطف تیماج، ۳۷۴ص، ۱۵ سطر، اندازه: ۱۴×۲۲/۵سم [ف: ۱۰ - ۱۷۴۹]
۷. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۵۹۰۳

آغاز: برابر؛ **انجام:** ز فرزند بهتر ولی آن جهان ×× نباشد امیدی بجز حق بدان
خط: نسخ، کا: میرزا حسین بن احمد کرجی فریدنی، تا: چهارشنبه از ربیع الثانی۱۲۷۵ق، به دستور میرزا ابوالحسن طبیب؛ مجدول؛ جلد: تیماج قهوه‌ای [ف: ۱۵ – ۲۸۱]

۸. شیراز؛ خانقاه احمدیه؛ شماره نسخه:۲۴/۲
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: شوال۱۲۷۸ق [نشریه: ۵ – ۲۱۹]

۹. شیراز؛ خانقاه احمدیه؛ شماره نسخه:۱۶/۱
بی‌کا، تا: ۱۶ رمضان ۱۲۸۰ق [نشریه: ۵ – ۲۱۸]

۱۰. قم؛ دارالحدیث؛ شماره نسخه:۲۲۱/۳
آغاز و انجام: برابر
خط: شکسته نستعلیق، کا: محمود بن عبدالعلی بیک قراگوزلو از طایفه حاجیلو، تا: دوشنبه ۷ رمضان ۱۲۸۳ق؛ ۴۷گ (۱۰۶پ–۱۵۲)، ۱۵سطر [ف: – ۲۲۳]

۱۱. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۸۵۷ و ۵۶۳۱-ف
آغاز: برابر؛ **انجام:** ز فرزند بهتر ولی آنجهان – نباشد امیدی بجز حق بدان.
خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج مشکی، ۷۲گ، ۱۵ سطر (۸/۵×۴/۱۵)، اندازه: ۱۴×۲۱سم [ف: ۳ – ۴۲۸] و [فیلمها ف: ۳ – ۱۷۲]

● جامع الکلیات / دعا / فارسی

jāme‘-ol kolīyāt

تهران؛ شورا؛ شماره نسخه:۳۸/۲ سرود
ناقص؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳ [نشریه: ۱۳ – ۴۱۷]

● جامع الکنوز و نفایس التقریر فی شرح الولدیة / منطق / عربی

jāmi‘-ul kunūz wa nafāyis-ut taqrīr fī š.-il waladīyya

تبریزی مرعشی، حسین بن حیدر، – ۱۱۶۷ ؟ قمری
tabrīzī-ye mar‘ašī, hoseyn ebn-e heydar (- 1754)

وابسته به: آداب البحث = الرسالة الولدیة = آداب المناظرة = فن المناظرة؛ ساچقلی زاده، محمد بن ابی بکر (–۱۱۵۰)

شرح مزجی توضیحی است بر «الرسالة الولدیة» استادش محمد مرعشی ساچقلی زاده که در آداب بحث و مناظره گویا برای شیخ احمد بن ولی الدین قرجی مرعشی نوشته بوده است.

آغاز: الحمدلله الذی هدا خیر عباده سبیل الصواب و جعلهم من المدافعین المباحثین لاظهار الصواب و الصلوة علی من اولی جوامع الکلم و فصل الخطاب و بعث الی الخلق من قبل الباری بقرآن و کتاب و علی آله و اصحابه المتأدبین بخیر الآداب و بحسن النظر ...

۱. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۹۰۶۷
آغاز: برابر؛ **انجام:** فلیکن هذا آخر کلامنا، الحمدلله بعزته و جلاله تتم الصالحات بالکتب
خط: نستعلیق، کا: خلیل بن محمد اونیه وی، تا: ۱۲۱۲ق؛ تملک احمد بن مختار حفید (نوه) یوسف پاشا؛ جلد: تیماج عنابی، ۱۰۹گ، ۲۵ سطر، اندازه: ۱۴×۲۳سم [ف: ۲۳ – ۲۱۸]

۲. تهران؛ شورا؛ شماره نسخه:۱۴۱۰۳
آغاز: برابر؛ **انجام:** والحمدلله جملة اسمیة معطوفة علی جملة و سلام علی المرسلین رب العالمین و هذا ایضا مشهور مستغن عن البیان فنعم ما وصفه الاستاد حیث اقتبس فی اخر الرسالة ...
خط:نسخ،بی‌کا،تا: ۱۲۱۹ق؛ مجدول، مصحح؛ جلد: مقوایی عطف پارچه‌ای، ۷۰گ، ۲۵ سطر، اندازه: ۱۶×۲۲سم [ف: ۳۸– ۱۳۴]

● الجامع لاحکام الشرایع = الجامع لجمیع مسائل الدین و آثار الائمة / فقه / عربی

al-jāmi‘ li-aḥkām-iš šarāyi‘ = al-jāmi‘ li-jamī‘-i masā’il-id dīn wa āsār-il a’imma

کرمانی، محمد کریم بن ابراهیم، ۱۲۲۵ – ۱۲۸۸ قمری
kermānī, mohammad karīm ebn-e ebrāhīm (1810 - 1871)

فقه استدلالی مختصری است که از متون اخبار و احادیث گرفته شده و به تأویلات و قواعد اصولی اعتنایی ندارد و آنها را درست نمی‌داند، مشتمل بر یک «مقدمه» و چند «کتاب» و «خاتمه». مقدمه متضمن سه مقصد در ادله و مدارک کتاب به ضمیمه مختصری از اصول عقاید و مقدمات عبادات و در خاتمه کتاب با عنوان العادات و النوادر قسمتی از آداب و مستحبات و مکروهات ذکر شده است. به‌طوری که در دیباچه نگاشته شده این کتاب را پس از استاد خویش سید کاظم رشتی در اثر مراجعه و درخواست جماعتی تألیف و تعهد کرده است که از شرح متون و نصوص اخبار صحیحه تجاوز نکرده و از اعمال رأی و استنباط و باصطلاح اجتهاد خودداری کند. از طهارت آغاز و به عادات و نوادر، خاتمه یافته است. تألیف کتاب از سال ۱۲۶۰ق بعد از درگذشت سید کاظم رشتی استاد وی تا سال ۱۲۸۶ق به طول انجامیده است.

آغاز: بسمله، حمدله و بعد یقول العبد الأثیم الجانی کریم بن ابراهیم کرمانی ان ماحدانی الی تصنیف هذا الکتاب ... و قد جردته عن کل حکم لم ینص علیه الأئمة الطاهرون سلام الله علیهم و عن کل حکم افتی به قوم فی دین الله لیس له برهان ...

چاپ: به سال ۱۳۶۷ هـ در کرمان به چاپ رسیده.

[فهرست مشایخ ۳۱۴/۲ و ص۴۰۶؛ ریحانة الأدب ۵۰/۵؛ مکتبة امیر المومنین ۲۹۹/۱؛ دنا ۵۸۱/۳ (۲۷ نسخه)]

شرح و حواشی:
۱- الجامع (ترجمه)؛ موسوی حسینی، جعفر بن رضی (–۱۳)

۲-الجامع لاحکام الشرعیة (ترجمه)؛ داور شیرازی، مفید بن محمد نبی (۱۲۵۱-۱۳۲۵)
۳- شرح الجامع لاحکام الشرایع

۱. یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه:۱۰۸۲/۳
آغاز: برابر؛ **انجام**: و الصیام المندوب فقطعت الکلام علی ما تیسر.
خط: نسخ، کاتب = مؤلف، تا: رجب ۱۲۶۱ق؛ کاغذ: فرنگی، جلد: مقوایی با عطف تیماج تریاکی، ۸۳گ، ۱۹ سطر (۸×۱۴)، اندازه: ۱۴×۲۱سم [ف: ۳ - ۸۴۸]

۲. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:ض۱۲۸۳۴
آغاز: برابر؛ **انجام**: کلها من لدن قرنه الی قدمه و رأسه و لحیته و صدره و فرجه و عنقه و منکبیه
از ابتدای مقدمه تا «فی کیفیة التکفین و التحنیط» است؛ خط: نسخ، بی کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: انجام؛ واقف: حسین کی استوان، آبان ۱۳۴۸؛ جلد: مقوا رویه گالینگور، ۱۹گ، ۱۹ سطر، اندازه: ۱۴×۲۰/۵سم [ف: ۲۱/۱ - ۳۲۲]

۳. تهران؛ الهیات؛ شماره نسخه:۵۶۹/۲
خط: نستعلیق، کاتب: عبدالعلی بن غلامعلی، تا: قرن ۱۳؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج مشکی، ۴گ (۶۵پ-۶۸پ)، ۱۴ سطر (۶/۵×۱۲)، اندازه: ۱۰/۵×۱۷سم [ف: ۳۳۲]

۴. یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه:۷۶۰/۵
آغاز: بسمله، حمدله، صلوات، لعنت، من کتاب الجامع الخ؛ **انجام**: و الحمد لله رب العالمین اولا و آخرا،صلوات تم.
خط: نسخ و نستعلیق، بی کا، تا: قرن ۱۳؛ اهدایی: علی آقا ارباب؛ جلد: تیماج مشکی، ۱۴گ (۲۷۵-۲۸۸)، اندازه: ۱۵×۲۰/۵سم [ف: ۲ - ۶۴۳]

۵. تهران؛ الهیات؛ شماره نسخه:۳۸
طهارت تا پایان زکات؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: پنج‌شنبه میانه دهه اول شعبان ۱۲۶۰ق؛ محشی با نشان «منه دام ظله، ع»؛ مهر: محمد باقر؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج سرخ، ۱۰۸گ، ۱۸ سطر (۹×۱۴)، اندازه: ۱۵/۵×۲۱سم [ف: ۵۰۴]

۶. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۶۰۰۶
آغاز: برابر؛ **انجام**: حتی اکتب البابین الاخرین فی سایر اقسام الصیام الواجب و الصیام المندوب فقطعت الکلام علی ما تیسر و الحمدلله اولاً و آخراً
از ابتدای مقدمه تا انتهای صیام؛ خط: نستعلیق، کاتب: مهدی بن حسن کرمانی، تا: ۶ ربیع الثانی ۱۲۶۱ق؛ مصحح؛ کاغذ: شکری آهار مهره، جلد: تیماج مشکی، ۱۲۶گ، ۱۴ سطر، اندازه: ۱۵/۸×۲۱/۴سم [ف: ۲۱/۱ - ۳۲۲]

۷. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۲۰۵۶
خط: نسخ، بی‌کا، تا: پنج‌شنبه ۴ رجب ۱۲۶۴ق، جا: اصفهان مدرسه جده بزرگ؛ مقابله شده؛ کاغذ: فستقی، جلد: میشن سیاه، ۱۴۶گ، ۱۵ سطر، اندازه: ۱۰/۷×۱۵/۶سم [ف: ۱ - ۱۴۴]

۸. تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه:۵۲۰/۱
آغاز: برابر؛ **انجام**: ... و لما وصل الکتاب الی ههنا قضی لی السفر الی المشهد ... و لم یبق لی قلب مجتمع و فراغ حتی اکتب البابین الاخیرین فی سائر اقسام الصیام الواجب و الصیام المندوب
خط: نسخ خوش، کا: محمد بن محمد باقر، تا: ۱۲۶۴ق؛ ۱۱۵گ (۳پ-۱۱۷ر) [ف: ۱ - ۷۱]

۹. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۸۰۶۳/۲
آغاز: برابر؛ **انجام**: فقطعت الکلام علی ما تیسر و الحمدلله أولاً و آخراً و صلی الله علی محمد و آله الطاهرین
خط: نسخ، بی‌کا، تا: ذیحجه ۱۲۷۰ق؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۷۵گ (۷۳پ-۱۴۷ر)، ۱۹ سطر، اندازه: ۱۵/۵×۲۱سم [ف: ۲۱ - ۶۵]

۱۰. تهران؛ شورا؛ شماره نسخه:۱۲۷۸
آغاز: برابر؛ **انجام**: یستحب اسکات الیتیم عن بکائه.
خط: نسخ، کاتب: محمد تقی، تا: ۱۲۷۱ق؛ از کتاب الحج تا آخر کتاب به خط کاتب دیگری است؛ مجدول؛ کاغذ: فرنگی مهره شده، جلد: تیماج قرمز، ۲۹ سطر [ف: ۴ - ۶۵]

۱۱. تهران؛ الهیات؛ شماره نسخه:۱۳۴/۱
خط: نسخ، کا: امین بن عبدالعظیم حسینی یزدی، تا: ۱۵ شوال ۱۲۸۳ق،جا: کربلا؛ کاغذ: فرنگی آبی، جلد: تیماج مشکی، ۱۸گ (۲پ-۱۹پ)، ۱۵ سطر (۸×۱۴/۵)، اندازه: ۱۳×۲۱سم [ف: ۲۴۳]

۱۲. یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه:۴۱۷۲
بی کا، تا: ۱۲۸۵ق [نشریه: ۱۳ - ۳۷۳]

۱۳. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۷۲۰
آغاز: برابر؛ **انجام**: یستحب اسکات الیتیم عن بکائه
خط: نسخ، کا: محمد رضا بن ملا محمد علی انارکی، تا: ۱۲۸۹ق؛ تصحیح شده توسط میرزا محمد علی بن ابوالقاسم کرمانی در شنبه ۲۰ صفر ۱۲۹۰ق؛ واقف: نائینی، مرداد ۱۳۱۱؛ کاغذ: نباتی، جلد: تیماج یشمی، ۲۲۳گ، ۲۰ سطر، اندازه: ۱۵×۲۳سم [ف: ۵-۴۳۲]

۱۴. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۷۱۹
آغاز: برابر؛ **انجام**: و روی انه لا یجزی و یفرق بینهما
تا آخر باب «ظهار»؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: ربیع الاول ۱۲۸۹ق؛ افتادگی: انجام؛ واقف: نائینی، مرداد ۱۳۱۱؛ کاغذ: نخودی و شکری، جلد: تیماج ماشی، ۱۹۳گ، ۱۸ سطر، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۵ - ۴۳۳]

۱۵. قم؛ معصومیه؛ شماره نسخه:۱۱۳
آغاز: برابر؛ **انجام**: یستحب مسح راس الیتیم عند خوف قساوة القلب و للترحم له و الملاطفة، یستحب اسکات الیتیم عن بکائه.
خط: نسخ، کا: احمد بن امینا چترودی، تا: جمادی الثانی ۱۲۹۰ق؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۱۶۶گ، ۲۰ سطر، اندازه: ۱۵/۵×۲۲سم [ف: ۱ - ۱۳۷]

۱۶. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۳۳۴۱
آغاز: کتاب الزکاة و الصدقات من کتب الجامع من مصنفات ... و

هو مشتمل علی مقصدین و خاتمة؛ **انجام:** أحدهما مملوک و الآخر حرو اشتبها أقرع بینهم فاذا اخرج سهم الحرلواحد جعل المال له و اعتق الآخر.

خط: نسخ، بی‌کا، تا: رمضان ۱۲۹۲ق، جا: سنجر؛ مصحح؛ جلد: تیماج مشکی، ۱۶۸گ، ۱۶ سطر، اندازه: ۱۴/۵×۲۱/۵سم [محدث ارموی مخ: ۱ - ۴۹۴]

۱۷. یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه:۳۸۶۱

انجام: یحرم من السمک ما نصب

خط: نسخ، کا: جواد بن عبدالغفار نراقی، تا: ذیقعده ۱۲۹۲ق؛ افتادگی: انجام؛ محشی؛ کاغذ: اصفهانی آهار مهره، جلد: مقوایی با تیماج تریاکی، ۱۷۲گ، ابعاد متن: ۹×۱۵، اندازه: ۱۵/۵×۲۲/۵سم [ف: ۵ - ۱۸۲۴]

۱۸. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۳۱۱۳

آغاز: کاب الحج و العمرة و فیه ست مقامات و ثلاثة مناسک و فی کل منسک مقاصد و خاتمة المقدمة الأولی فی فرض الحج و فیها مسائل؛ **انجام:** یستحب مسح رأس الیتیم عند خوف قساوة القلب و للترحم و الملاطفة طی، یستحب اسکات الیتیم عن بکائه، قد فرغ ...

از کتاب حج به بعد را دربر دارد؛ خط: نسخ، کا: باقر بن محمد نائینی، تا: ۱۲۹۳ق؛ مصحح، محشی؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج نخودی، ۲۹۷گ، ۱۴ سطر (۶×۱۳)، اندازه: ۱۰/۵×۱۷/۵سم [ف: ۳۳ - ۲۲۸]

۱۹. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۵۴۴۶

آغاز: برابر؛ **انجام:** لایجوز السوال بالکف ... حامدا مصلیا مستغفرا

خط: نسخ، کا: مراغی محمد علی بن فرج الله، تا: ۱۲۹۵ق [رایانه]

۲۰. تهران؛ شورا؛ شماره نسخه:۱۰۴۹۳/۱

آغاز: الحمدلله رب العالمین ... کتاب الخمس و الانفال من کتاب الجامع ... و هو علی ارجعه فصول الفصل الاول فیما یجب فیه الخمس

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۲۹۵ق، جلد: تیماج سبز، ۳۵ص (۱-۳۵)، ۱۹سطر، اندازه: ۱۱×۱۷سم [ف: ۳۳/۱ - ۵۶]

۲۱. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۵۹۳۵

آغاز: برابر؛ **انجام:** فاذا خرج سهم الحر لواحد جعل المال له و اعتق الآخر.

از مقدمه تا انتهای فرایض؛ خط: نسخ، کا: محمد بن محمد صادق مشهور به جناب، تا: اول رجب ۱۲۹۶ق؛ مصحح؛ کاغذ: نخودی آهار مهره، جلد: تیماج قهوه‌ای، ۲۴۸گ، ۲۱ سطر، اندازه: ۱۴/۶×۲۱/۷سم [ف: ۲۱/۱ - ۳۲۱]

۲۲. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۳۹۷۵-۲۰/۹۵

آغاز: برابر؛ **انجام:** یستحب مسح رأس الیتیم عند خوف قساوة القلب و للترحم له و الملاطفه یط یستحب اسکات الیتیم عن بکائه قد فرغ ...

خط: نسخ، کا: هاشم بن مرتضی حسینی لاهیجی، تا: ۲ ربیع الاول ۱۲۹۷ق، جلد: تیماج قهوه‌ای، ۱۹۰گ، ۱۹ سطر، اندازه: ۱۴×۲۰سم [ف: ۳ - ۱۱۴۲]

۲۳. قم؛ طبسی؛ شماره نسخه:۵۶۸

آغاز: برابر؛ **انجام:** واذا مات الکافر حکم الامام فی ادلتهم بحکم الاسلام و وارث بعضهم من بعض اذا انهدم دار علی اهلها وبقی صبیان احدهما مملوک والا خرجوا واستبهها اقرع بینهم فإذا

آغاز کتاب تا آخر میراث وخاتمه؛ خط: نسخ، کا: کربلایی ملاعبدالله طبسی خراسانی، تا: ۸ رمضان ۱۳۰۳ق؛ برخی صفحات خط خوردگی دارد؛ جلد: پارچه آبی، ۲۳۱گ، ۲۰ سطر، اندازه: ۱۸×۲۳سم [ف مخ: ۱ - ۱۵۳]

۲۴. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۸۸۷۹/۱۱-۵۹/۹۹

آغاز: بسمله، حمدله کتاب الصیام من کتاب الجامع تألیف العبد الاثیم کریم بن ابراهیم عفی الله عن جرائمها و فیه خمسة ابواب

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: انجام؛ ۷گ (۱۷۱-۱۷۷)، ۲۰ و ۲۱ سطر، اندازه: ۱۱×۱۷سم [ف: ۳ - ۱۱۴۳]

۲۵. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۲۱۹۶-۱۲/۸۶

آغاز: برابر؛ **انجام:** فی کتب الاصحاب الموضوعة لهذا الفن ثم علیکم بعد ذلک بزیارة المؤمنین ... له فضل عظیم وثواب جسیم واسأل الله لی ولکم الختم بالحسنی والمغفرة لی و لکم ... والمؤفعات

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ با علامت بلاغ؛ جلد: تیماج مشکی، ۱۱۸گ، ۱۹-۲۰ سطر، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۳ - ۱۱۴۲]

۲۶. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۱۴۰۷

آغاز: برابر؛ **انجام:** که من آجر ولده مدة ثم جاء مستاجر..

خط: نسخ، بی‌کا، تا: از عصر مؤلف؛ در این نسخه کتاب حج تا کتاب اجاره افزوده شده؛ جلد: تیماج قرمز، ۱۵۹گ، ۱۸ سطر، اندازه: ۱۶×۲۱سم [ف: ۴ - ۲۴۰]

۲۷. یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه:۱۸۰۲

آغاز: برابر؛ **انجام:** و هذا آخر کتاب الصلوة و قدتم ... حامداً مصلیا مستغفرا مستقیلا.

خط: نسخ، بی‌کا، تا: زمان تألیف؛ اهدایی: ورثه محمد خان عسکری؛ کاغذ: فرنگی آهار مهره، جلد: تیماج زرد، ۱۳۶گ، ۱۷ سطر (۹×۱۴)، اندازه: ۱۴/۵×۲۱سم [ف: ۳ - ۱۰۵۹]

۲۸. یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه:۲۲۳۷/۸

بی کا، بی‌تا؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: تیماج مشکی، ۱۰۸گ (۶۵-۱۷۲)، اندازه: ۱۱×۱۸سم [ف: ۴ - ۱۲۱۴]

۲۹. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۶۲۴۶-۳۰/۱۲۶

آغاز: برابر؛ **انجام:** یستحب مسح رأس الیتیم عند خوف قساوة القلب و للترحم له و الملاطفة یط یستحب اسکات الیتیم عن بکائه تمت.

از طهارت تا کتاب العادات و النوادر؛ کا: نعمت الله بن محمد مهدی شیرازی (آخر کتاب حج)، تا: ۱۲۸۶ق (آخر کتاب حج)؛ مصحح؛ مهر: «علی ولی الله» (دایره)؛ جلد: تیماج مشکی،

۱۹۳گ، ۲۱ سطر، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۳ - ۱۱۴۳]

● **الجامع (ترجمه)** / فقه / فارسی

al-jāmi‘ (t.)

موسوی حسینی، جعفر بن رضی، ق۱۳ قمری

mūsavī hoseynī, ja‘far ebn-e razī (- 19c)

وابسته به: الجامع لاحکام الشرایع = الجامع لجمیع مسائل الدین و آثار الائمة؛ کرمانی، محمد کریم بن ابراهیم (۱۲۲۵–۱۲۸۸)

ترجمه «الجامع» حاج محمد کریم خان قاجار است در فقه شیعی. با دو دیباچه در دیباچه نخست که از مترجم است نام خود را آورده و اینکه به خواهش برادران دینی کتاب آن جناب را «اطال الله بقائه و جعلنی فداه» را ترجمه می‌کنم. پس بایستی این ترجمه به روزگار نگارنده پیش از ۱۲۸۸ق انجام گرفته باشد. دیباچه دوم از کرمانی پیش‌گفته است و اینکه کتاب را به «جامع» نامیدم در یک «مقدمه» و چند «کتاب» و «خاتمه» ای و بر پایه اختصار، و هر که تفصیل خواهد، مراجعه کند به کتاب ما «فصل الخطاب» و «قواعد». (احمد منزوی)

۱. یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه:۱۸۸۷

آغاز: بسمله، حمدله، صلوات ... و بعد چنین گوید بنده عاصی ابن رضا سمرقندی جعفر الموسوی الحسینی که کتابی را

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: انجام؛ اهدایی: ورثه محمد خان عسکری؛ کاغذ: فرنگی آهار مهره، جلد: مقوایی با تیماج تریاکی،۱۴۷گ،۱۷سطر(۸×۱۵)،اندازه: ۱۳×۲۲سم [ف: ۳ - ۱۰۸۵]

۲. تهران؛ ادبیات؛ شماره نسخه:۳۵۷/۷

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳ [ف: ۳ - ۵۷]

۳. تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه:۱۶۶۷/۶-عکسی

آغاز: دیباچه مترجم: الحمدلله الذی طهر قلوب اولیائهن بماء معرفته ... چنین گوید بنده عاصی ابن رضا السوقندی جعفر الموسوی الحسینی، که جماعتی از برادران؛ **انجام:** متن: حمدله. صلاة ... چنین گوید بنده اثیم جانی کریم بن ابراهیم، اینکه چیزی که باعث شد مرا در تصنیف این کتاب این است که جماعتی از برادران ...

خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۲۶۱ق، تاریخ (ص۴۰۶) که می‌تواند تاریخ نگارش متن و یا تاریخ نگارش ترجمه باشد؛ ۲۷۰ص (۱۵۱–۴۲۰) [عکسی ف: ۱ - ۶۹]

● **الجامع لاحکام الشرعیة (ترجمه)** / فقه / فارسی

al-jāmi‘ li-aḥkām-iš šar‘īyya (t.)

داور شیرازی، مفید بن محمد نبی، ۱۲۵۱- ۱۳۲۵ قمری

dāvar-e šīrāzī, mofīd ebn-e mohammad nabī (1836 - 1907)

وابسته به: الجامع لاحکام الشرایع = الجامع لجمیع مسائل الدین و آثار الائمة؛ کرمانی، محمد کریم بن ابراهیم (۱۲۲۵–۱۲۸۸)

تهران؛ الهیات؛ شماره نسخه:۲۵/۸

مقصد ثانی؛ خط: نسخ، کاتب = مؤلف، تا: قرن ۱۳؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج مشکی، ۷گ (۱۲۲پ–۱۲۸ر)، ۲۱ سطر (۱۰×۱۵/۵)، اندازه: ۱۷/۵×۲۱/۵سم [ف: ۲۲۰]

● **الجامع لأحکام القرآن و المبین لما تضمن من السنة و آی القرآن = تفسیر القرطبی** / تفسیر / عربی

al-jāmi‘ li-aḥkām-il qur‘ān wa-l mubīn limā taḍamman-a min-as sunna wa āy-il qur‘ān = tafsīr-ul qurṭubī

قرطبی، محمد بن احمد، - ۶۷۱ قمری

qortobī ،mohammad-e-bn-e ahmad (- 1273)

یکی از تفاسیر مشهور اهل سنت است. ویژگی مهم این تفسیر فقهی بودن آن است که به‌طور گسترده وارد مباحث فقهی می‌شود، آن‌چنان که تفسیر آیات را از یاد می‌برد لیکن از پژوهش‌های تاریخی و تحلیل‌های ادبی خالی نیست، از سویی مؤلف به نگرش عقلانی و تحلیل‌های آن می‌پردازد، تا حدی که جزء تفسیر به رأی شناخته شده است. افکار اشعری‌گری خود را در ضمن تفسیر، کاملاً آشکار ساخته، بررسی‌های کلامی فراوان دارد، از روایات، حتی اسرائیلیات سود جسته است. مصادر اصلی قرطبی در تدوین این اثر، تفسیرهای: جامع البیان فی تفسیر القرآن از ابوجعفر محمد بن جریر طبری (- ۲۱۰) و أحکام القرآن قاضی ابوبکر محمد بن عبدالله اندلسی اشبیلی مالکی مشهور به «ابن العربی» (- ۵۴۳) می‌باشد. مؤلف در آغاز، مقدمه مفصلی در باب تفسیر و انگیزه نگارش و چگونگی نگرش خود به تفسیر، اعجاز قرآن، عدم تحریف آن، سخن به میان آورده است. در آغاز از نام سوره‌ها و فضیلت قرائت آیات قرآن سخن می‌گوید و آنگاه آیه یا آیاتی را آورده و نخست به معنا کردن مفردات کلمات، ذکر اقوال در این باب و آنگاه به برداشت‌های فقهی روی می‌آورد و دیدگاه فقیهان مذاهب را مورد بررسی قرار می‌دهد. قرطبی با تعصبی ویژه به عقائد مذهبی می‌پردازد. (مرعشی)

چاپ: نخستین بار در دو جلد در هند؛ قاهرة، دار الکتب المصریة، با تحقیق ابواسحاق ابراهیم طفیش، ۱۹۵۸م و دار الغد العربی، مطبعة المدینة المنورة، چاپ ۳، ج۱-۱۰، ۱۴۰۹و۱۴۱۰ق.

[سیر أعلام النبلاء ۱۹۷/۲۰-۲۰۴؛کشف الظنون ۵۳۴/۱؛ دنا ۵۸۲/۳؛ الفهرس الشامل للتراث العربی الاسلامی، علوم قرآن ۲۶۷/۱]

شرح و حواشی:

۱- تفسیر القرطبی (مختصر)؛ ابن ملقن، عمر بن علی (۷۲۳-۸۰۴)

۱. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۲۵۲۰

آغاز: بسمله. رب يسروا عن برحمتك قوله تعالى: إن هذا القرآن يهدى للتى هى أقوم، لما ذكر المعراج ذكر ما قضى إلى بنى إسرائيل و كان ذلك دلالة على نبوة محمد صلى الله عليه و سلم ثم بين أن الكتاب الذى أنزل الله عليه سبب اهتداء و معنى؛ **انجام:** كما يقال حذر و حذر و بقظ و بقظ و النباة الصوت الخفى و كذلك الركز و الركاز المال المدفون ... و الحمدلله رب العالمين

خط: نسخ، کا: محمد بن اسمعیل بن موسی مشهور ابن السراتی، تا: ۱۳ جمادی الثانی ۷۸۳ق؛ در آغاز دستخط دو تن از علمای اهل سنت آمده به نامهای «حسن بن بشارة بن حسین بن موسی بن سیران بن سالم بن عبدالله بن عبدالله البدوین العنوین الهدوین» و «عبد القادر بن محمود بن احمد بن ابی بکر بن محمد بن مهیا بن جحی»؛ تملک: عبدالله بن محمد رضا نجل الآغا محمد باقر، زین العابدین بن أبی الجود الحنفی الأنصاری، محمد بن عبدالرحمن بن وفا بن أبی هاشم بن محمد النرمینی الحنفی الماتریدی (در سال ۱۰۸۵)، عبد الرزاق بن احمد، مشهور به «ابن ایماسی» در ۱۵ رجب ۹۰۰، آیت الله حاج میرزا محمود طباطبایی بروجردی در سال ۱۲۷۴؛ کاغذ: شرقی، جلد: مقوایی، عطف تیماج قهوه‌ای، ۱۶۴گ، ۲۲سطر (۱۲/۵×۱۹/۵)، اندازه:۱۸/۵×۲۶/۵سم[ف:۳۱- ۵۶۵]

۲. مراغه؛ عمومی؛ شماره نسخه:۱۳۴

آغاز: بسمله، قوله تعالى و لاتنكحوا المشركين حتى يومنوا و لعبد مومن خير من مشرك ولو اعجبكم، فيه احدى عشرة مسئلة الاولى قوله تعالى: و لاتنكحوا اى لاتزوجوا؛ **انجام:** هذا كله فى البقرة مستوفى و الحمدلله ... تفسير سورة آل عمران من جامع احكام القرآن و المبين لما تضمن من معانى السنة و آى القرآن بحمدالله

جزء سوم کتاب بوده و کامل است؛ خط: نسخ کهن معرب، بی‌کا، تا: حدود قرن ۸-۹؛ تملک: ابراهیم بن ابی البحرین عبدالرحمن معروف به ابن بترونی الحلبی العلوانی الحنفی در محرم ۱۰۴۷ق؛ نسخه نفیس و عتیق و به مناطق عربی خاورمیانه یا شمال آفریقا تعلق دارد؛ مصحح، محشی؛ جلد: تیماج با نقش‌های زیبا، ۳۱۱گ، ۲۱ سطر، اندازه: ۱۷×۲۶سم [ف: ۳۱]

۳. تهران؛ شورا؛ شماره نسخه:۴۴۱ کر

آغاز: بسم الله الرحمن الرحيم، بسم السيد الكريم المعين المعين و كرم عام على الخلائق أجمعين لهذه السورة أربعة أسماء عم يتسائلون و النباء التساءل و المعصرات و هى مكية و عدد آياتها أربعون آية عند البصريين و أربع و أربعون آية عند الباقين و عند البعض سبع و ثلثون آية و عدد كلماتها مائة و ثلثة و سبعون كلمة و حروفها سبع و تسعون حروفاً ... قوله عز و جل عم يتسائلون و لهذا سبب نزول؛ **انجام:** و من شر غاسق، أى و منشر الليل إذا وقب، إذا أوقب إذا دخل سواد الليل ... و إنما قال و من شر الليل إذا أدخل لأن الساحر سحر فى أول الليل الذى نام الناس ... و لايسحر غير هذا الوقت و من شر النفاثات فى ...

حاوی تفسیر عم جزء از آن تفسیر و از انجام نیز تفسیر سوره ناس ناتمام مانده است؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: اواخر قرن ۱۲؛ مصحح، محشی زبان ترکی با لهجه عثمانی با نشان‌های «اختری، عمر، اختری کبیر و ... »؛ جلد: مقوایی با روکش کاغذی ابر و باد ابلق، ۸۳گ، ۱۵ سطر،اندازه: ۱۵/۵×۲۱/۵سم [ف: ۴۰/۲ - ۱۶۲]

۴. تهران؛ شورا؛ شماره نسخه:۱۲۲۱۲

آغاز: سورة النساء و هى مدينة الا آية واحدة نزلت بمكة عام الفتح فى عثمان بن ابى طلحة الحجبى و هى قوله ان الله يأمركم ان تؤدوا الامانات الى اهلها؛ **انجام:** لم يقصد بشربه السكر لكنه اسرع فيه فعليه و الله اعلم الرابعة قوله تعالى رجس.

سوره نساء؛ خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: تیماج مشکی مذهب، ۲۴۳گ، ۲۸ سطر، اندازه: ۲۱×۳۱سم [ف: ۳۵ - ۲۰۸]

← الجامع لاحكام المسائل ← المسائل
← الجامع للاشياء ← تفسير كتاب العلل

● الجامع للاشياء = العلل المعلولة / فلسفه / عربی

al-jāmi‘ li-l-ašyā’ = al-‘ilal-il ma‘lūla

بلیناس حکیم

balīnās-e hakīm

بلیناس کتاب الجامع للاشیاء را در سه جزء تألیف نموده با این عنوان‌ها: ۱. صفة الطبیعة و سرایر الخلیفة؛ ۲. العلل؛ ۳. العلل المعلومة؛

[دنا ۵۸۲/۳]

۱. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۲۲۴۵/۱-۱۲/۱۳۵

آغاز: الحمد و التقديس لربنا اقول على كتابنا هذا واصف الحكمة التى ابديها لتسمعوا حكمتى و تنفد فى افواهكم و نختص طباعكم فمتى اتصل كلامى بالطبايع فتحركت طباعه؛ **انجام:** ان الاجساد انما كان اصلها من الزيبق و الكبريت و كان لين الزيبق ظاهرا ... استمد الى طبيعته من يبس النار و حرها استجن اللين فى اليبس وظهر.

جزء اول و دوم. وجزء سوم نیز در نسخه بوده که بعداً از آن جدا شده؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ افتادگی: انجام؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۳۵گ، ۲۵ سطر، اندازه: ۱۴×۲۱سم [ف: ۳ - ۱۱۴۳]

۲. تهران؛ شورا؛ شماره نسخه:۵۴۹۹/۴

آغاز: بسمله. ما بدأ به القس من ترجمة كتاب بلينوس الذى سماه الجامع للاشياء فقال انا شاخنوس القس الذى ترجم كتاب العلل الذى كان بين يدى هرمس؛ **انجام:** تم كتاب العلل المعلولة لبلينوس الحكم بحمدالله و عونه

خط: نسخ، کا: علیمحمد اصفهانی، تا: قرن ۱۳؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج مقوایی، ۲۷گ (۳۹پ-۶۵ر)، ۱۸سطر [ف: ۱۶ - ۳۹۵]

۳. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۶۲۳۱/۱۴

آغاز: بسمله. و باسم رب العالمين. و هذه صدر ما بتدا به نحن من تفسير كتاب العلل الذى ابتدا به القس الذى كان منزله ببالس و

ماواه. و هذا کلام بولیس بعینه. قال بولیس انا الحکیم صاحب الاعاجیب؛ **انجام:** تولد من الطبایع الاربع اعنی الحیوان و النبات و المعدن. تمت کتاب علل المعلولة لبلینوس الحکیم. الحمدلله و بحمدالله و بعون الله

خط: شکسته نستعلیق، کا: محمد تقی بن محمد نبی طبیب نوری مازندرانی، تا: ۱۲۹۳ق، جا: کرمانشاه؛ کاغذ: فرنگی، جلد: میشن قهوه‌ای، ۲۸گ (۱۵۳پ-۱۸۰پ)، ۱۷ سطر، اندازه: ۱۱×۱۸/۱سم [ف: ۹ - ۲۸۵]

۴. تهران؛ شورا؛ شماره نسخه:۱۴۴۵۶/۱/۲

آغاز: الحمدلله ... هذا ما بدانا به من ترجمة کتاب بلینوس الذی سماه الجامع للاشیاء و انا ساخنوس القس ... سبحان الخالق الذی بدء الخلق و کان فردا؛ **انجام:** تغلب کل شیء لطیف اللطیف یدخل فی کل شیء غلیظ علی تکوین العالم الاکبر المثلث یکون العمل هذا فخری و لذلک سمیت هرمس الملقب بالحکمة تم.

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: تیماج، قهوه‌ای، عطف گالینگور، ۹۵گ (۲۳پ-۱۱۸پ)، ۱۹ سطر، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۳۸-۶۰۰]

۵. قم؛ علامة طباطبائی؛ شماره نسخه:بدون شماره۷/

کا: محمد تقی بن عبدالرحیم مازندران، بی‌تا[تراثنا: س۲ش۳ - ۱۶۰]

● الجامع للاقوال فی احوال الرجال = جامع الاقوال فی معرفة الرجال / رجال / عربی

al-jāmi‘ li-l-aqwāl fī aḥwāl-ir rijāl = jāmi‘-ul aqwāl fī ma‘rifat-ir rijāl

عاملی، یوسف بن محمد حسین، - ۹۸۲ ؟ قمری

‘āmelī, yūsof ebn-e mohammad hoseyn (- 1575)

تاریخ تألیف: دهه اول ذیقعده ۹۸۲ق؛ محل تألیف: نجف اشرف

رجال اسانید حدیث را در چند فصل بترتیب حروف از رجال نجاشی و کشی و رجال و فهرست شیخ طوسی و خلاصه و ایضاح علامه حلی گردآورده و در پایان نیز خاتمه‌ای دارای نه «فائده» در موضوعاتی مربوط به علم رجال و درایه آمده است.

آغاز: الحمد لله الوالی الحمید المبدیء المعید الفعال لما یرید الذی شرع لعباده الدین القویم و أوضح لهم الصراط المستقیم

انجام: و علی أمیرالمؤمنین وصیه و خلیفته من بعده تتعاقب بتعاقب الایام و اللیالی انتهی کلام العلامة

[الذریعة ۴۲/۵-۴۳؛ مکتبة امیر المومنین ۲۹۵/۱؛ مصفی المقال ص۵۰۶؛ دنا ۵۸۲/۳؛ فهرستگان حدیث ج ۱ص۲۳۶/۲۳۷]

۱. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۲۶۳۰ و ۷۹۱ عکسی

آغاز: ابراهیم ابورافع رجال رسول الله صلی الله علیه و آله أسلم و قیل ابراهیم ابو رافع مولی رسول الله صلی الله علیه وآله؛ **انجام:** قبل الباء المنقطة تحتها نقطة ابن جوین بضم الجیم والنون بعد الیاء المنقطة

خط: نستعلیق، کاتب = مؤلف، تا: قرن ۱۰؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ مصحح، با خط خوردگی در متن و اضافات در حاشیه، سه برگ آخر مربوط به رجال صغیر استرآبادی است و ربطی به کتاب حاضر ندارد؛ یادداشتی از «جلال الدین حسینی» در سال ۱۳۶۱ درباره مؤلف آمده؛جلد: تیماج قهوه‌ای، ۳۰۱گ، ۲۸ سطر، اندازه: ۲۰/۵×۳۰سم [محدث ارموی مخ: ۱-۴۹۳] و [عکسی ف: ۲-۴۷۵]

۲. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۲۱۲۰

خط: نسخ، کا: حسین بن کمال الدین ابزر حسینی، تا: سه‌شنبه ۱۱ شعبان ۱۰۲۰ق، جا: جزایر؛ افتادگی: آغاز (دیباچه افتاده و از «ابراهیم بن محمود» آغاز می‌شود)؛ در پایان پنج صفحه «موالید النبی و الائمة و فاطمه» و «فائدة فی الفاظ التعدیل» آمده؛ کاغذ: فستقی، جلد: میشن سیاه، ۲۸۸گ، ۲۳ سطر، اندازه: ۱۵/۵×۲۱سم [ف: ۱ - ۱۴۲]

۳. قزوین؛ فحول قزوینی؛ شماره نسخه:بدون شماره

آغاز: احمد بن محمد بن سعید قال حدثنا علی بن الحسن بن فضال؛ **انجام:** تم کتاب جامع الاقوال فی معرفة الرجال و الحمد لله رب العالمین

در فهرست ناشناس آمده؛ کا: عبدالله بن ربیع بن سراج بن سالم المعلم، تا: سه‌شنبه ۱۶ جمادی الاول ۱۰۲۳ق؛ افتادگی: آغاز وانجام [ف: ۱۰]

۴. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۳۲۹۸

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، کا: فرج الله بن علی بن محمد بن حرب منصوری، تا: ۱۴ جمادی الثانی ۱۰۲۳ق، جا: حویزه؛ تملک: حسان بن عباد و اینکه احمد شکر کتاب را از شیخ محمد آل شیخ حسان عاریه گرفته؛ وقف‌نامه کتاب به تاریخ ربیع الثانی ۱۲۷۳؛ جلد: تیماج سبز، ۱۵۳گ، ۲۸ سطر، اندازه: ۲۰×۳۰سم [ف: ۹ - ۷۹]

۵. اراک؛ دهگان؛ شماره نسخه:۱۵۲

کامل؛ خط: نستعلیق، کا: جعفر بن محمد علی علیایی، تا: شنبه ۲۴ رمضان ۱۱۰۱ق، برای برادر عزیز ابن غیاث الدین مولانا عبدالمطلب؛ محشی با نشان، «منه، ۵» و با تعلیقاتی از مؤلف؛ تملک: حسین واعظ زاده مورخ ۱۳۲۰؛ ۱۷۲گ، ۲۳ سطر، اندازه: ۱۷×۲۴سم [ف: ۱-۱۹۹]

۶. تهران؛ شورا؛ شماره نسخه:۸۹۲۸

آغاز: الفصل الثامن عشر فی العین و فیه ابواب. باب علی. علی بن ابراهیم بن هاشم القمی. جس صه. ابوالحسن القمی ثقة فی الحدیث ثبت معتمد صحیح المذهب؛ **انجام:** برابر

از حرف «ع» تا پایان کتاب؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲-۱۳؛ مصحح، محشی، با بلاغ، با نوشته‌ای در معرفی کتاب و مؤلف از محمد مهدی بن مرحوم حاجی میرزا محمدرضا اصفهانی گلستانه در ۲۵ محرم ۱۳۰۱ق در کربلا؛ کاغذ: فرنگی نخودی آهار مهره، جلد: تیماج زیتونی، ۱۴۶گ، ۲۱ سطر (۱۰×۱۴/۵)، اندازه: ۱۴×۲۱سم [ف: ۲۹/۱ - ۳۵۸]

۷. تبریز؛ قاضی طباطبائی؛ شماره نسخه:بدون شماره

جلد دوم، از حرف ع (عاصم) تا پایان کتاب؛ بی‌کا، تا: نزدیک به عصر مؤلف [نشریه: ۷ - ۵۱۳]

● الجامع لجمل من الفوائد و المنافع / اخلاق / عربی

al-jāmi‘ li-jumal-in min-al fawā’id wa-l manāfi‘

زروق، احمد بن احمد، ۸۴۶ - ۸۹۹ قمری

zarrūq, ahmad ebn-e ahmad (1443 - 1494)

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۳۸۴/۵عکسی

آغاز: بسمله. حمدله. و به استعین و لا حول و لا قوة إلا بالله العلی العظیم ... هذا کتاب الجامع لجمل من الفوائد و المنافع خرج مسلم فی صحیحه

کا: عبدالسلام بن عبدالسلام بن محمد، تا: ۱۲۶۶-۱۲۶۸ق؛ ۱۰ص (۱۳۷-۱۴۶)، ۱۹ تا ۲۶ سطر [عکسی ف: ۴ - ۱۷۲]

← الجامع لجمیع مسائل الدین و آثار الائمة ≻ الجامع لاحکام الشرایع

← الجامع للحکم ≻ استبصار الاخبار

← جامع اللذات ≻ جوامع اللذة

● جامع اللذات / طب / فارسی

jāme‘-ol lazzāt

در قوه باه در بیست «باب»: ۱. اندر مزاج‌ها که قوی دست بود در مجامعت؛ ۲. مضرت‌ها که از افراط در جماع افتد و علاج آن؛ ۳. اندر اوقات که نشاید کردن؛ ۴. اندر غذا و داروهای شایسته؛ ۵. اندر غذاها و مفردات که قوت دهد؛ ... ۱۰. اندر تمزیج‌ها که قوت قضیب و لذت زیادت کند؛ ... ۱۵. شیاف‌ها؛ ... ۲۰. اندر چیزها که زنان بار گیرند یا نگیرند. (احمد منزوی)

آغاز: سپاس و ستایش مر خدای را ... که آدمیان را فضیلت نطق و مزیت بیان داد ... این کتاب را در احوال باه تالیف شد و نام وی جامع اللذات ...

انجام: پیش مرد نخسبد بار گیرد.

[فهرستواره منزوی ۳۳۹۶/۵]

تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۱۶۲۵

آغاز و انجام: برابر

خط:نستعلیق،بی‌کا،تا:قرن ۱۰؛ کاغذ: کاغذ ترمه، جلد: رویه کاغذ مغزی میشن،۱۴۹گ،۷سطر، اندازه: ۱۰/۵×۱۵/۳سم [ف: ۲ - ۱۷۷]

● جامع اللذات و مستمد الحیات = فنون اللذات / طب / فارسی

jāme‘-ol lazzāt va mostamedd-ol hayāt = fonūn-ol lazzāt

گرگانی، محمد بن محمود

gorgānī, mohammad ebn-e mahmūd

کتابی است در انواع اسباب لذات حسیه و عقلیه و کیفیت حفظ صحت روح و نفس و طریق معالجه انحرافات روحانی و نفسانی مشتمل بر «مقدمه»، چهار «مقاله» و «خاتمه»: مقدمه در بیان آنچه دانستن آن پیش از شروع در مقصود ضروری است مرتب شده در هفت باب؛ مقاله ۱. بیان لذاتی که نفس را به‌واسطه قوای ظاهر و باطن حاصل می‌شود شامل هفت باب؛ مقاله ۲. در اهویه و مساکن و ملبوسات و مأکولات و مشروبات که سبب لذت باشد شامل هفت باب؛ مقاله ۳. ریاضت و بیداری، خواب و آسایش و اعراض نفسانیه و استفراغات که سبب لذت بوده باشد شامل پنج باب؛ مقاله ۴. اثبات لذات عقلیه و بیان فضیلت آن بر لذات حسیه و ذکر اسباب لذات عقلیه شامل پنج باب؛ خاتمه در کیفیت حفظ صحت روح و نفس و طریقه معالجه انحرافات مرتب بر پنج باب. مؤلف این کتاب را به نام زین الاسلام و المسلمین نگاشته است.

آغاز: بسمله. سبحان حکیمی که ازهار لذت و سرور در حدیقه جان بشکفانید

انجام: نفس را از تحصیل صورت معشوق منع نماید در علاج این مرض نفع تام و اثری تمام رساند.

[کتابشناسی پزشکی ص ۸۳ ش ۳۷۹؛ دنا ۵۸۲/۳؛ فهرستواره منزوی ۳۳۹۶/۵]

۱. تهران؛ ادبیات؛ شماره نسخه:۵۵ ـ د

آغاز: اعطی کل شیئ خلقه ثم هدی کمال لایق و خاصیت موافق ودیعت فرمود؛ **انجام:** در علاج این مرض نفع تام و اثری تمام رساند

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ افتادگی: آغاز؛ کاغذ: سمرقندی، جلد: تیماج مشکی، ۱۵۹گ، ۱۴ سطر (۷×۱۲)، اندازه: ۱۲×۱۸سم [ف: ۱ - ۱۵۰]

۲. یزد؛ سریزدی؛ شماره نسخه:۱۳۴

آغاز: برابر؛ **انجام:** نفس را از تحصیل صورت معشوق منع نماید در علاج این مرض نفع تام و اثری تمام رساند.

خط: نستعلیق، کا: سمیع بن محمد شفیع، تا: شنبه ۲۵ جمادی الثانی ۱۰۶۸ق؛ ۱۰۹گ، ۱۷ سطر، اندازه: ۹×۱۵/۵سم [ف: ۱ - ۱۱۵]

۳. تهران؛ لغت‌نامه دهخدا؛ شماره نسخه:۱۹۷/۷

کا: ابن محمد ظهیر بن محمد صفی، تا: دوشنبه ۲ محرم ۱۰۷۷ق؛ افتادگی: آغاز؛ ۴۱گ (۱۰۸پ-۱۴۸ر) [نشریه: ۳ - ۱۴]

۴. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۱۵۸۱۰

آغاز: برابر؛ **انجام:** و اطباء بدن در کتب طبیه ایراد کرده اند چه عشق باینمعنی مشتمل باشد بر مرض ...

خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: انجام؛ مصحح؛ کاغذ: اصفهانی نخودی، جلد: تیماج تریاکی، ۸۷گ، ۱۹-۲۰ سطر (۹×۱۴)، اندازه: ۱۲×۱۷/۵سم [رایانه]

← جامع اللذة > جوامع اللذة

● **الجامع للشرایع = جامع الشرایع** / فقه / عربی
al-jāmi' li-š-šarāyi' = jāmi'-uš šarāyi'
ابن سعید، یحیی بن احمد، ۶۰۱ - ۶۸۹ ؟ قمری
ebn-e sa'īd, yahyā ebn-e ahmad (1205 - 1291)

دوره کامل و مختصر فقه فتوایی است. این کتاب به نام «جامع الشرایع» (کنتوری ۱۵۳؛ مستدرک ۴۶۲ از رجال ابن داود و ریاض؛ الذریعه ۶۱:۵) و جامع یحیی بن سعید (سپهسالار ۳۸۵:۱) نیز خوانده شده است. از طهارت است تا دیات و در پایان دیات «اصل» ظریف بن ناصح آورده شده است. آن را در جمادی الثانی سال ۶۸۱ق بر او خوانده‌اند (الذریعه ۶۱:۵). مسائل فقهی در آن فتوایی و بدون استدلال است. درباره این کتاب گفته‌اند: «لیس فی الناس فقیه مثل یحیی بن سعید ×× صنف الجامع فقها قد حوی کل شرید». برخی درباره‌اش گفته‌اند: «یا سعید الجدود یابن سعید ×× انت یحیی و العلم باسمک یحیی / ما رأینا کمثل بحثک بحثا ×× ظنه العالم المحقق و حیا». از دیباچه برمی‌آید خود او بدان نام بالا را داده و نوید داده است که پس از انجام رساندن آن کتابی گسترده‌تر و دارای مسئله‌های اختلافی و اتفاقی با دلایل بنویسد.

آغاز: بسمله، الحمدلله الذی ابتدأ (عباده) بالنعم و ایدهم بالقدر و ارشدهم بالدلیل و هدا هم سواء السبیل ... اما بعد فقد عزمت علی جمع کتاب فی مجرد الفقه حاو للاصول جامع للابواب و الفصول و سمیته «الکتاب الجامع للشرایع» ... و قد اجمعت انشاءالله علی عمل کتاب اذکر فیه الخلاف و الوفاق و وجوه الاقوال و ادلة المسائل عند الفراغ من هذا بتوفیق الله تعالی. کتاب الطهارة. باب المیاه. قال الله تعالی و انزلنا من السماء ماء طهورا. و لا یجوز ازالة النجاسة و رفع الحدث الا بالماء المطلق ...

انجام: فلا یکون فی الجنة بعد النبیین والصدیقین ارفع درجة منه. و الوصیة طویلة اخذ منها موضع الحاجة و لاقوة الابالله العلی العظیم.

چاپ: قم، ۱۴۰۵ق، با تصحیح مؤسسه سیدالشهداء

[الذریعة ۶۱/۵؛ مکتبة امیر المومنین ۲۹۷/۱؛ دنا ۵۸۳/۳ (۲۵ نسخه)]

۱. تهران؛ شورا؛ شماره نسخه:۴۷۷۵

آغاز و انجام: برابر

دارای ۱۸ کتاب از «طهارت» تا «دیات» به اضافه «اصل ظریف ابن ناصح»؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: رمضان ۹۱۳ق؛ یادداشت معرفی کتاب از «لطفعلی» نام هست، در برگ آغاز خط و امضای شیخ «محمد بهاءالدین العاملی» و خط «محمد باقر بن محمدتقی» مجلسی هست: مهر: حاج سید «محمد باقر بن محمد تقی موسوی» حجة الاسلام، عبدالوهاب کرمانی، کتابخانه مجدالدین، حاج سید نصرالله تقوی؛ کاغذ: دولت آبادی، جلد: میشن نارنجی، ۲۵۵گ، ۱۷و ۱۰ سطر (۸×۱۱)، اندازه: ۱۲/۵×۱۷/۵سم [ف: ۱۳ - ۱۷۲]

۲. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۴۷۶/۲

خط: نسخ، بی‌کا، تا: رمضان ۱۱۱۳ق؛ کاغذ: فرنگی کبود، جلد: تیماج عنابی، ۱۷۲گ (۳۴پ-۲۰۵پ)، ۱۹ سطر (۹×۱۵)، اندازه: ۱۶×۲۱/۵سم [ف: ۸ - ۱۲۸]

۳. تهران؛ الهیات؛ شماره نسخه:۴۵۲/۲

خط: نسخ، کا: احمد بن ابوالفتح شریف اصفهانی، تا: ۱۲۰۳ق؛ پایان اندکی کم دارد؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج مشکی، ۴۴گ (۱۱۹پ-۲۶۲پ)، ۲۴و ۲۵ سطر (۹×۱۵/۵)، اندازه: ۱۴/۵×۲۱سم [ف: ۳۰۲]

۴. قم؛ مؤسسه حضرت آیة الله العظمی بروجردی؛ شماره نسخه:۳۳۴/۱

خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۲۲۸ق؛ مصحح؛ جلد: تیماج قرمز، ۸۰گ (۱پ-۸۰پ)، ۲۲ سطر، اندازه: ۱۵×۲۰/۵سم [ف: ۱ - ۱۹۵]

۵. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:ض۹۸۱۱

آغاز: بسمله، باب الأنجاس و یجب تطهیر البدن و الثوب للصلاة و موضع السجود؛ **انجام:** و ان کانت أمة ًبکراً فعشر قیمتها و ان کانت ثیبا فنصف العشر و لو طاوعته

جلد۱-۲، از «باب الأنجاس» تا مبحث «للامام الحکم بعلمه فی حقوق الله» از کتاب الحدود؛ خط: نسخ، کا: ابوالحسن بن ابوالقاسم بن علی اشرف،تا:۱۲۳۱ق؛افتادگی: آغاز و انجام: واقف: خان بابا مشار، اردیبهشت ۱۳۴۶؛ کاغذ: شکری آهار مهره، جلد: تیماج مشکی،۷۷گ، ۳۰سطر، اندازه: ۲۱×۳۰سم [ف: ۲۱/۱ - ۳۲۴]

۶. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۲۱۳۳/۱

خط: نسخ، بی‌کا، تا: شنبه ۲ صفر۱۲۳۳ق، جا: خراسان، برای میرزا داود؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ کاغذ: پسته‌ای، جلد: تیماج سرخ، ۱۶۰گ (۱پ-۱۶۰ر)، اندازه: ۱۵×۲۹سم [ف: ۵ - ۴۲۹]

۷. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۰۰۵/۲

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا: محمد بن محسن خراسانی الکدینی، تا: دوشنبه ۱۳ رمضان ۱۲۳۷ق؛ ۱۶۷گ (۶۲پ-۲۲۸پ) (بنگرید به ۱۰۰۵.۱) [ف: ۵ - ۱۹۸۱]

۸. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۵۸۷۰

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، تا: صفر ۱۲۴۰ق؛ وقف‌نامه کتاب به تاریخ ۹ محرم ۱۲۷۹؛ جلد: روغنی مشکی، ۱۹۲گ، ۲۱ سطر، اندازه: ۲×۱۴/۵سم [ف: ۱۵ - ۲۵۴]

۹. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۹۸۱۰

آغاز و انجام: برابر

جلد۱-۲؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: جمادی الثانی۱۲۴۶ق؛ اهدایی: رهبری، خرداد ۱۳۷۳؛ کاغذ: شکری آهار مهره، جلد: تیماج مشکی، ۱۲۸گ، ۲۱ سطر، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۲۱/۱ - ۳۲۳]

۱۰. قم؛ مؤسسه حضرت آیة الله العظمی بروجردی؛ شماره نسخه:۷۴

خط: نسخ، کا: عبدالله الویری، تا: ۲۴ ربیع الاول ۱۲۵۶ق؛

۱۸۰گ، ۲۰ سطر، اندازه: ۱۷/۵×۲۵/۵سم [ف: ۱ - ۵۰]

۱۱. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۳۷۴۵

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، تا: صفر ۱۲۵۸ق؛ مصحح، با علامت بلاغ؛ مهر: «یا رفیع الدرجات» (مربع)؛ جلد: تیماج سبز، ۱۹۸گ، ۲۱ سطر، اندازه: ۱۵×۲۱/۵سم [محدث ارموی مخ: ۱ - ۴۹۴]

۱۲. تهران؛ شورا؛ شماره نسخه:۴۳۲۵/۲

خط: نسخ، کا: ابوالحسن بن علی، تا: ۱۲۵۸ق؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج مشکی، ۱۴۶گ (۱۴۵پ-۲۹۰)، ۲۳ سطر [ف: ۱۲-۱۹]

۱۳. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:ض۱۴۵۸۶

آغاز و انجام: برابر

جلد۱-۲؛ خط: نسخ، کا: محمد بن اسماعیل بن احمد، تا: ۱۲۹۴ق؛ واقف: محمد باقر سبزواری، محرم ۱۴۰۵؛ کاغذ: شکری آهار مهره، جلد: میشن مشکی، ۳۳۲ص، ۲۲ سطر، اندازه: ۱۳×۱۹سم [ف: ۲۱/۱ - ۳۲۵]

۱۴. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۰۵۳۳

آغاز و انجام: برابر

جلد۱-۲؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ اهدایی: رهبری؛ کاغذ: شکری آهار مهره، جلد: میشن ماشی، ۱۰۸گ، ۲۴ سطر، اندازه: ۱۷×۲۵/۵سم [ف: ۲۱/۱ - ۳۲۴]

۱۵. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۳۹۵/۴-۳/۱۵

آغاز: ولموت الفأرة تتفسخ او تنتفخ سبع ... والفقاع والدماء الثلاثة و الحيض و الاستحاضة و النفاس و المني؛ **انجام:** برابر

خط: نسخ، کا: علی بن محمد علی حسینی مشهدی خراسانی، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: آغاز (یک صفحه)؛ یادداشتی از حسن صدرالدین موسوی کاظمی؛ ۸۲گ، ۳۰ سطر [ف: ۳ - ۱۱۴۴]

۱۶. قم؛ مؤسسه حضرت آیة الله العظمی بروجردی؛ شماره نسخه:۵۸/۵

خط: نسخ، کا: نورالدین بن امین طریحی، تا: قرن ۱۳؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۱۰۱گ (۲۹۰پ-۳۹۰پ)، ۳۲ سطر، اندازه: ۲۱×۳۰سم [ف: ۱ - ۴۲]

۱۷. تهران؛ مروی؛ شماره نسخه:۶۵۹/۳

بی کا، تا: قرن ۱۳؛ قطع: خشتی [ف: ۲۹۱]

۱۸. تهران؛ حقوق؛ شماره نسخه:۲۱۶/۳ - ج

از بیع است تا پاره‌ای از آغاز کتاب الحدود و ننوشته گذاشته شده؛ بی کا، تا: قرن ۱۳؛ ۸۶گ (۹۷ر-۱۸۲ر) [ف: ۴۱۹]

۱۹. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۳۸۰۵۶

آغاز: کتاب النذر و العهد و فيه مطلبان و خاتمة المطلب الاول فيما ينعقد به النذر؛ **انجام:** يستحب اسكات اليتيم عن بكائه و قد تم هذا الكتاب

ج۲. از کتاب النذر تا آخر العادات و النوادر؛ خط: نستعلیق، کا: ابراهیم بن علی اصغر، تا: ربیع الاول ۱۳۰۲ق؛ محشی، در ۴ صفر ۱۳۰۹ توسط محمد علی تصحیح و مقابله شده؛ اهدایی: رهبری، مهر ۱۳۸۶؛ کاغذ: گل بهی فرنگی، جلد: میشن دارچینی، ۲۰۰گ، ۱۶سطر، اندازه: ۹/۵×۱۲/۵سم [اهدائی رهبر: ۳ - ۱۷۵]

مشهد؛ شیخ علی حیدر؛ شماره نسخه:۶۱۵

همان نسخه بالا [مؤید: ۲ - ۱۲۴]

۲۰. قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه:۳۹۵۱

آغاز: برابر؛ **انجام:** و اعلم ان درجات الجنة على عدد آيات القرآن فاذا كان يوم القيامة يقال لقارى القرآن اقرأ وارق فلايكون فى الجنة بعد النبيين و الصديقين ارفع درجة منه

خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ مهر: «عبده سید محمد الرضوی» (مربع)؛ جلد: مقوا، ۱۰۶گ، اندازه: ۱۵×۲۰سم [ف مخ: ۲ - ۵۲۶]

۲۱. قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه:۴۲۴

آغاز: طاهر لانه ليس ... عدا ما ذكرناه فى ثوب او بدن ... فيما لانهم الصلوة فيه بانفراده كالتكه و الجورب و القلسوه؛ **انجام:** و من اكره امراة على نفسها قيل عبدا كان او حراً شيخاً او شاباً [تصفاً] محصنا او غير محصن ... مهر نسائها ان كانت حرة و ان كانت امة بكراً فعشر فيمتها و ان كانت ثيباً فنصف العشر

از طهارت تا حدود؛ خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ جلد: گالینگور سبز، ۱۶۶گ، ۱۹ سطر، اندازه: ۱۷×۲۵سم [ف مخ: ۲ - ۵۲۷]

۲۲. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه:۲۶۶۰

آغاز: بسمله الحمدلله رب العالمين والصلوة والسلام على خير خلقه محمد وآله الطيبين الطاهرين المعصومين كتاب الطهاره باب مايجب الوضوء له ويستحب، يجب الوضوء للصلوة

کتاب طهارت تا آخر حج؛ خط: شکسته نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ با اشعاری در مراثی که قسمت عمده آن از محتشم است، در ابتداء بعضی دیگر از آنها «لمحرره محمد بن محمد شفیع حسینی» تحریر گردیده نوشته شده است و می‌رساند که نویسنده اصل کتاب نیز محمد بن محمد شفیع حسینی است، نام مؤلف واسم کتاب در خود نسخه نیست پشت صفحه اول نوشته شده: «جامع یحیی ابن سعید» و به همین نام وقف و درکتابخانه ثبت گردیده است؛ واقف: سپهسالار؛ کاغذ: فرنگی مهره زده، جلد: تیماج، ۱۹۹ص، ۱۳ سطر،اندازه: ۱۵×۲۰/۵سم [ف: ۱ - ۳۸۷]

۲۳. تهران؛ شورا؛ شماره نسخه:۱۱۶۶۹/۱

آغاز: ينزح لذرق الدجاج خمس و ينزح لموت الحية و الفار

خط: نسخ و ثلث، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: آغاز؛ جلد: تیماج مشکی، ۱۷۹گ (۱پ-۱۷۹)، ۲۲ سطر (۱۱/۵×۱۷)، اندازه: ۱۷×۲۴سم [ف: ۳۴ - ۳۹]

← الجامع لصفات اشتات النبات و ضروب انواع المفردات ⟵ جامع شتات النبات و ضروب انواع المفردات من الاشجار و الاثمار و الحشايش و الثمار

← الجامع لصنعة الترياق ⟵ الاتفاق و الافتراق لصنعة الترياق

● **جامع اللطایف** / عرفان و تصوف / فارسی

jāme‘-ol latāyef

نعمة الله ولی، نعمة الله بن عبدالله، ۷۳۰؟ - ۸۳۴ قمری

ne‘mat-ol-lāh-e valī, ne‘mat-ol-lāh ebn-e ‘abd-ol-lāh (1330 - 1431)

به نثر آمیخته به نظم در ۴۶ فصل با سربندهای لطیفه و این جز مجموع اللطایف اوست که در مجموعه رساله چاپ افست (۲۶۵-۲۹۰)آمده است. (احمد منزوی)

آغاز: بسم الله الاعظم وله الحمد و الکرم و الصلاة علی ... قال رسول الله ص کنت نبیا و آدم بین الماء و الطین ... حبیبی که ابتدای کارخانه محبت باظهار جمال پرکمال روح بافتوح او بود

چاپ: درجلد چهارم مجموعه رساله‌های او (ص۴۲-۵۱) چاپ دکتر نوربخش به چاپ رسیده است

[نسخه‌های منزوی ۱۱۱۱/۲؛ فهرستواره منزوی ۲۶۱/۷]

۱. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۴۲۶۲/۵۱

آغاز: برابر

خط: نستعلیق، کا: میرغلام محی الدین، تا: ۱۱۰۹ق؛ کاغذ: ترمه، جلد: میشن قهوه‌ای، ۵گ (۳۰۸پ-۳۱۲ر)، اندازه: ۱۷×۲۵سم [ف: ۴ - ۶۷۵]

۲. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۴۳۲/۳

آغاز: برابر؛ **انجام:** این سخنر از من قبول کنی گر نماز گذاردی بحضور من. و من کلامه الشریف تمه. و الحمدلله و المنة.

نام رساله به قرینه آغاز نسخه ذکر شد؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۲۸۹ق؛ ۱۰گ (۲۹ر-۳۸پ) [ف: ۳ - ۴۴۲]

۳. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۹۴۱۹/۴

آغاز: برابر؛ **انجام:** گر نمازی گذارده بحضور.

نام رساله با توجه به آغاز نسخه تغییر یافت؛ خط: نستعلیق و شکسته، بی‌کا، تا: رجب ۱۳۴۵ق؛ کاغذ: فرنگی، جلد: مقوا، اندازه: ۱۳×۲۰سم [ف: ۱۱ - ۳۶۱]

۴. تهران؛ شورا؛ شماره نسخه:۱۰۵۱۶/۸

آغاز: برابر؛ **انجام:** دست در دامن شریف محمدی زند علیه السلام و بمقام خدمت مشغول گردد.

خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۱۲سطر، اندازه: ۱۶×۲۱سم [ف: ۳۳/۱ - ۶۸]

● جامع اللطائف / شعر / فارسی

jāme‘-ol latā’ef

محتشم، علی بن احمد، - ۹۹۶ قمری

mohtašam, ‘alī ebn-e ahmad (- 1588)

دیوان سید علی بن خواجه میر احمد محتشم کاشانی است به ترتیب حروف تهجی.

چاپ: دوباره به چاپ رسیده است

[مشار ۴۷۲؛ الذریعه ۶۹/۵؛ دنا ۵۸۳/۳]

۱. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۳۲۴۳

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ جلد: تیماج تریاکی، ۳۹۶گ، ۱۹ سطر (۷×۱۶/۵)، اندازه: ۱۲×۲۱سم [ف: ۱۱ - ۲۲۰۲]

۲. تهران؛ ادبیات؛ شماره نسخه:۵۱ ـ ب

خط:نستعلیق،بی‌کا،تا: قرن ۱۲؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج مشکی، ۱۷۴گ، ۱۷ سطر (۱۱×۲۵)، اندازه: ۱۹×۳۳سم [ف: ۱-۱۵۰]

● جامع اللطائف / متفرقه / فارسی و عربی

jāme‘-ol latā’ef

تبریزی خیابانی، علی بن عبدالعظیم، ۱۲۴۴-۱۳۲۶ شمسی

tabrīzī xīyābānī, ‘alī ebn-e ‘abd-ol-‘azīm (1865 - 1947)

رساله مختصری است در مورد عطر و خوشبویی پیامبر اسلام (ص)، منقول از بحارالانوار، جنة الصائمین آخوند ملاعلی واعظ شبستری، عین الحیاة و ریاض الجنة زنوزی. مطالبی درباره خواب، مکه معظمه، دیدن آدم و حواء، صورت حضرت فاطمه (ع) را در بهشت، طفلان مسلم (ع) و وداع ام سلمه و تربت امام حسین (ع) در پایان آمده و مشخص نیست که آیا جزیی از همین «جامع اللطایف» است یا خیر.

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۵۱۴۵/۲

آغاز: عطر حضرت رسول خدا (ص). فی سادس البحار. اذا جاء النبی (ص) مع القوم بذهم عرقه فی وجهه کاللؤلؤ و ریح المسلک ینفح منه؛ **انجام:** محتشم: ... از بهر عطر بارکه کبریای اوست مجمر فروز بال ملک مجمر آفتاب.

خط: نسخ و نستعلیق، کاتب = مؤلف، تا: قرن ۱۴؛ محشی با عبارت «منه مد ظلله العالی»؛ کاغذ: فرنگی، ۲گ (۹-۱۰)، ۲۰ سطر، اندازه: ۱۰×۱۶سم [ف: ۳۸ - ۴۳۹]

← جامع اللطائف البساتین ⟵ الستین الجامع للطائف البساتین

● جامع اللطائف لمجمع الظرائف من الکشاف / ادبیات / عربی

jāmi‘-ul laṭā’if li-majma‘-iẓ ẓarā’if min-al kaššāf

وابسته به: الکشاف عن حقایق غوامض التنزیل و عیون الاقاویل فی وجوه التأویل = تفسیر کشاف؛ زمخشری، محمود بن عمر (۴۶۷-۵۳۸)

لطایف و نکات ادبی است که مؤلف از کتاب کشاف زمخشری نقل نموده است.

قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۸۸۶۴/۶-۵۹/۸۴

آغاز: بسمله هذا کتاب جامع اللطایف لمجمع الظرایف من

الکشاف فان قیل مالحکمة فی ان الله تعالی قدم الظالم لنفسه فی الذکر
خط: نستعلیق، کا: وردی بن حاجی رجب، تا: پنج‌شنبه رمضان ۱۰۲۹ق، جا: یوسف دانشمند؛ ۱۶گ (۷۹-۹۴)، ۱۶-۱۸ سطر، اندازه: ۱۴×۱۹سم [ف: ۳ - ۱۱۲۹]

← الجامع لعلم الاحکام ← المسائل

● جامع اللغات / لغت / عربی - فارسی

jāmi'-ul luġāt

حسینی، علیرضا بن علی اصغر، ق۱۳ قمری

hoseynī, 'alī-rezā ebn-e 'alī asqar (- 19c)

تاریخ تألیف: ۲۴ ربیع الثانی ۱۲۳۴ق

فرهنگ لغات است به ترتیب حروف آخر کلمات برای لغات و واژه‌های عربی بدون آوردن شواهد برای آنها. نویسنده می‌گوید از آنجا که نظام عالم و تعیش بنی‌آدم بر تعلیم و تعلیم است و آن با الفاظ امکان دارد و بدون لفظ و لغت ممکن نیست لذا دانستن لغت از واجبات است، خاصه لغات عربی که موقوف علیه استنباط احکام الهی یعنی قرآن است پس بر آن شدم که کتابی در لغت فراهم آورم و لغات عربی را به فارسی برگردانم که جامع لغات عربی باشد برای این کار به تعدادی از کتب لغت چون قاموس و صراح و الفاظ ادویه و تاج المصادر و کنز (= کنز اللغة) و اسامی (= السامی فی الاسامی) و کتب دیگر رجوع کردم و این کتاب را در یک مقدمه و چند باب و یک خاتمه پرداختم بدین شرح مقدمه: اول در مصدر و غیر مصدر؛ دوم: مصدر هر مشتقی لازم نیست که بر حروف اصلیه خود باشد؛ سوم: یک لفظ ممکن است لازم و متعدی باشد و قواعد دیگر که در مقدمه مفصل آمده و ابواب هم برحسب حروف تهیجی تقسیم شده‌اند و از باب الف مع الالف لغات برحسب حروف آخر و اول خود می‌آیند تا باب یاء.

آغاز: سپاس بی حد و ستایش محکم اساس سخن آفرینی را سزد ... اما بعد بر رأی معنی آرای اصحاب دانش و بینش و بر ضمیر منیر سرمایه داران گنیجینه آفرینش ... باب الالف مع الالف (ءاء) بر وزن قال درختی«ابا» بکسر سرباز زدن و بفتح بول بوئیدن

انجام: (ابوان) پدر و مادر (سعدان) زهره و مشتری.تنبیه: بر ضمایر صافیه ناقدان ذوی البصیرة و عارفان ... بر تقصیر مؤلف سراپا تقصیر حمل ننماید و السلام علی من ابتع الهدی

[دنا ۵۸۴/۳]

۱. تهران؛ شورا؛ شماره نسخه:۱۳۸۰۸

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، کاتب = مؤلف، تا: ۲۳ ربیع الثانی ۱۲۳۴ق؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۱۵۳گ، ۱۸ سطر، اندازه: ۲۰×۲۹سم [ف: ۳۷-۳۵۶]

۲. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۳۰۳۳

آغاز و انجام: برابر

در این نسخه از صفحه ۱۵۵ به بعد صفحاتی افتاده و فقط صفحات آخر بدان منضم است، از ۱۵۶ تا ۱۵۹ چند قاعده درباره رسم الخط آمده و نگارش کلمات فارسی به وسیله آن قواعد نشان داده شده؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۲۳۴ق؛ کاغذ: فرنگی، جلد: مقوایی عطف میشن تریاکی، ۱۵۹گ، ۱۷ سطر (۱۱×۱۹/۵)،اندازه: ۱۷×۲۷سم [ف: ۶ - ۸۲۴]

۳. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۶۴۷۹

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا: کشمیری عبدالله بن اسماعیل، تا: ۱۲۳۴ق [رایانه]

۴. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۱۱۵۸ و ۱۹۸۷ عکسی

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق خوش، بی‌کا، تا: ۱۲۷۴ق؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۱۵۰گ، ۲۲ سطر، اندازه: ۱۱×۱۷/۵سم [ف: ۳ - ۴۰۱] و [عکسی ف: ۵ - ۴۴۲]

● جامع اللغات / لغت / فارسی

jāmi'-ul luġāt

ندوشنی یزدی، محمد جعفر

nadūšanī yazdī, mohammad ja'far

مشتمل بر «مقدمه» و سه «مقصد» و «خاتمه».

۱. یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه:۳۷۴۵

آغاز: ما اوفد حاد که ای اشرف و الایفاد ایضاً الاسراع

جلد دوم؛ خط: نستعلیق تحریری، کاتب = مؤلف (ظاهرا)، بی‌تا؛ در آغاز نه برگ در لغت ضمیمه است؛ کاغذ: فرنگی، جلد: مقوایی روکش کاغذ آبی، ۴۸۳گ، ابعاد متن: ۱۱×۱۷، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۵ - ۱۷۷۹]

۲. یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه:۳۷۴۶

آغاز: بسمله، حمدله، مقصد ثالث در بیان معانی اسماء متمکنه غیر مصدریه از ثلاثی و رباعی و خماسی مجرداً کان او مزیداً فیه جامداً کان او مشتقاً؛

جلد سوم؛ خط: نستعلیق تحریری، کاتب = مؤلف (ظاهرا)، بی‌تا؛ کاغذ: فرنگی، جلد: مقوایی روکش کاغذ آبی، ۵۵۲گ، ۱۸ سطر (۱۱×۱۷)، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۵ - ۱۷۷۹]

۳. یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه:۳۷۴۴

آغاز: بسمله، الحمدلله الذی جعل لغة العرب اشرف اللغات اما بعد بدانکه این نسخه ایست که جمع کردم در آن جمیع مواد صحیحه فصیحه عربیه را و بیان کردم معنی هو لفظی را بعبارت فارسی عام فهم خاص پسند ... موسوم گردانیدم این نسخه را بجامع اللغات

جلد اول؛ خط: نستعلیق تحریری، کا: ندوشنی یزدی، حسین بن علیرضا (ظاهرا)، بی‌تا؛ کاغذ: فرنگی، جلد: مقوایی روکش کاغذ

آبی، ۷۰۸گ، ۱۸ سطر (۱۱×۱۷)، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۵–۱۷۷۸]

● **جامع اللغات** / فرهنگ اصطلاحات / فارسی

jāmi'-ul luġāt

نیازی حجازی

nīyāzī hejāzī

از مصادر کار فرهنگ سروری، می‌باشد. سراینده شیعی است و از آل عبا سخن می‌گوید ... قطعات در بحرهای گوناگون می‌باشد.

[الذریعة ۶۹/۵؛ فرهنگنامه‌های عربی به فارسی ص۱۱۷؛ دنا ۵۸۴/۳]

تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه:۳۱۱۳/۶

آغاز: دیباچه نثری: همی گوید نیازی ... (حجازی): بسمله؛ الهی نتایج طبع موی شکافش در تزاید باد، و گیسوی بکر فکرش یک موی کمی مبیناد ... نظم: کرد کارو کرو دیگر کرو گردون خدای ×× داور و دادارو ایزد دادگر پروردگار

خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ کاغذ: اصفهانی نخودی، جلد: تیماج مشکی، ۶۱گ (۱۲۲پ–۱۸۲پ)، ۱۲ سطر، اندازه: ۱۱×۱۹/۵سم [ف: ۴ – ۱۷]

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۵۷۷۳–ف

نسخه اصل: همان نسخه بالا [فیلمها ف: ۳ – ۱۸۱]

● **الجامع لفضائل اهل البیت علیهم السلام** / تاریخ معصومین / عربی

al-jāmi' li-faḍā'il-i ahl-il bayt 'alay-him-us-salām

طواری یزدی، عباس بن محمد، ق۱۵ قمری

tavārī yazdī, 'abbās-e bn-e mohammad (- 21c)

مشتمل بر ده «فصل»

[دنا ۵۸۴/۳]

۱. یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه:۳۹۳۰

آغاز: بسمله، حمدله، اما بعد فهذا کتاب الجامع لفضائل اهل البیت علیهم السلام نقلنا فیه الاحادیث الواردة فی فضائلهم من طرق اهل السنة غالباً

خط: نسخ، کاتب = مؤلف، تا: ۱۳۹۵ق؛ اهدایی: عباس بن محمد طواری یزدی؛ کاغذ: خطی، جلد: روکش نایلون، ۲۳۰گ، مختلف السطر (۱۱×۱۷)، اندازه: ۱۷/۵×۲۲سم [ف: ۵ – ۱۸۵۲]

۲. یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه:۴۲۱۹

جلد اول؛ کاتب = مؤلف، تا: ۱۴۰۷ق [نشریه: ۱۳ – ۳۷۷]

۳. یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه:۴۲۲۰

جلد دوم؛ کاتب = مؤلف، تا: ۱۴۰۷ق [نشریه: ۱۳ – ۳۷۷]

۴. یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه:۴۳۳۰

بی کا، تا: ۱۳۹۵ق [نشریه: ۱۳ – ۳۸۸]

← الجامع لقوی الادویة و الاغذیة ⟵ الجامع لمفردات الادویة و الاغذیة

← الجامع لما ذهب من کلام العرب شماطیط ⟵ القاموس المحیط

● **الجامع لمفردات الادویة و الاغذیة = الجامع لقوی الادویة و الاغذیة = المفردات** / طب / عربی

al-jāmi' li-mufradāt-il adwīya wa-l aġḏīya = al-jāmi' li-quwa-l adwīya wa-l aġḏīya = al-mufradāt

ابن بیطار، عبدالله بن احمد، – ۶۴۶ ؟ قمری

ebn-e baytār, 'abd-ol-lāh ebn-e ahmad (- 1249)

اهدا به: الملك الصالح ایوبی

کتابی است جامع و مبسوط در بیان ادویه مفرده و خصوصیات ظاهری اصناف حشایش و نباتات طبی و خواص و منافع و تأثیرات و کیفیت استعمال و مراتب قوای آنها به ترتیب حروف معجم که قرنها از کتب فوق العاده مهم و عمده این شعبه از علوم و در غایت اعتبار در نزد علمای فن بوده است. پس از آن که الملک الصالح ابوالفتوح نجم الدین ایوب (۶۰۳–۶۴۷ق) به حکومت رسید مؤلف از طرف وی مأمور به تألیف کتابی در خصوص ادویه مفرده نباتی و معدنی و حیوانی و بیان خصوصیات و منافع و مضار آنها گردید و او این کتاب را که حقاً در نوع خود جامع و بی‌نظیر و در اقصی درجه استقصا و تحقیق است با استفاده از مطالب کتب و اقوال مشاهیر علمای متقدم مانند جالینوس و دیسقوریدوس و حنین بن اسحق و اسحق بن عمران و رازی و ابن سینا و ابن جلجل و ابن الرومیه و ابن ماسویه و ابوالعباس النباتی و ابوجعفر الغافقی و نظراء ایشان بر اساس تجربیات و مشاهدات و ذوق علمی خود تألیف نمود و در آن بیش از ۱۴۰۰ نوع از ادویه مختلف را (اکثر با ذکر مترادفات یونانی و اندلسی و بربری و فارسی) توصیف و معرفی کرد. در کشف الظنون درباره این کتاب می‌گوید: «و هو من اجل کتب المفردات و اجمعها». نویسنده شش غرض را برای تحریر آن ذکر می‌کند: ۱. بیان و استیعاب قول در استعمال داروهای مفرده و اغذیه مورد لزوم در وقت احتیاج؛ ۲. صحت نقل در آنچه گذشتگان گفته و آنچه از متأخران تحریر کرده یا خود مشاهده نموده است؛ ۳. ترک تکرار؛ ۴. تقریب مأخذ دارو؛ ۵. تنبیه بر هر دوایی که در آن وهم و غلطی راه یافته؛ ۶. اسماء ادویه.

آغاز: الحمدلله الذی أقام بلطیف حکمته بنیة الانسان و اختصه بما علمه من بدیع البیان و سخر له ما فی الارض من جماد و نبات

چاپ: قاهره، مطبعة بولاق، ۱۲۹۱ق

[مجلة معهد المخطوطات ۲/۵ ص ۲۵۲؛ عیون الانباء ۱۳۳/۲؛ حاجی خلیفه ۵۳۴/۱ «جامع الادویة و الاغذیة المفردة»، همانجا ۱۷۷۲/۲ «مفردات ابن بیطار» به تفصیل؛ سرکیس، معجم المطبوعات ۴۹/۱، ۵۰ «الجامع لمفردات الادویة و

الاغذية»: نشانی ۱چ؛ هدية العارفين ۴۶۱/۱؛ شذرات الذهب ۵-۲۳۴؛ بروکلمان ۱-۴۹۲]

شرح و حواشی:

۱- ما لا يسع الطبيب جهله = جامع بغدادی؛ خوئی، یوسف بن اسماعیل (-۷۵۴)

۱. تهران؛ شورا؛ شماره نسخه:۶۹۰۸

آغاز: الاعمش و هو جيدله و ينفع من ريح الخصيتين و عمله ان يوضع زيت خالص فى قارورة و توضع فيه عقرب بالحياة

جلد دوم؛ خط: نسخ، کا: احمد بن ابی بکر بن منقذ، تا: پنج‌شنبه دوم ذیحجه ۶۶۵ق؛ افتادگی: آغاز؛ جلد: تیماج قهوه‌ای شکلاتی، ۲۳۲گ، ۲۱ سطر، اندازه: ۱۶/۵×۲۵سم [ف: ۲۰ - ۳۳۸]

۲. تهران؛ شورا؛ شماره نسخه:۱۴۱۸

الجزء الرابع حرف الكاف و اللام و الميم و النون و الهاء و الواو و الياء؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۸ ذیقعده ۶۷۲ق؛ از روی نسخه مؤلف، مقابله کرده عبدالسلام بن عثمان طبیب در ۶۷۴؛ مهر: محمد شفیع؛ کاغذ: سفید، جلد: تیماج قهوه‌ای، ۱۶۵گ، ۱۹ سطر، اندازه: ۱۲×۲۰سم [سنا: ف: ۲ - ۲۵۱]

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۴۱۳۵-ف

نسخه اصل: همان نسخه بالا [فیلمها ف: ۳ - ۲۰]

۳. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۱۳۱۵

آغاز: برابر؛ **انجام:** المقصود من الكتاب الجامع الادوية و الاغذيه ... محمد و آله اجمعين.

خط: نسخ، کا: ابو حامد محمد بن علی بن عبدالله موصلی، تا: ۶۹۸ق، جا: تبریز مدرسه جمالیه؛ کاغذ: سمرقندی، جلد: تیماج، ۳۶۸گ، ۲۸ سطر (۱۳/۵×۱۹/۵)، اندازه: ۱۸×۲۶/۵سم [ف:۹-۳۰۱]

۴. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۸۱۷۵

از چند سطری پیش از اسفنج البحر تا پایان راء؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۷؛ کاغذ: سمرقندی، جلد: مقوای گلی، ۲۵۹گ، ۳۲ سطر (۱۱×۲۷)، قطع: ربعی، اندازه: ۱۶×۲۲سم [ف: ۱۷ - ۴۷]

۵. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۱۷۲۵۸

بی کا، تا: قرن ۷؛ خریدای از التفات اباذری؛ اندازه: ۲۰×۲۸/۵سم [رایانه]

۶. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۴۷۸۰

از «قصب» است تا پایان کتاب (جزو چهارم)؛ خط: نسخ، کا: محمد بن عبدالرحمن بن عبدالله متطبب عمری، تا: یک‌شنبه ۱۱ شعبان ۷۰۲ق، مقابله شده؛ تملک: عبدالله شبر، محمد بن عبدالرحمن عمری؛ کاغذ: ترمه، جلد: روغنی مصور نو عطف میشن، ۱۸۸گ، ۲۳ سطر، اندازه: ۱۸/۲×۲۶/۷سم [ف: ۱ - ۱۴۵]

۷. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۰۰۳۲

آغاز: برابر؛ **انجام:** و ههنا نجز الغرض المقصود من الكتاب الجامع لقوى الادوية و الاغذية.

خط: نسخ، کا: علی بن محمد بن علی تبریزی، تا: پنج‌شنبه ۲۴ محرم هفتصد و (سی؟) و پنج (دو جزو اول که تاریخ آن صریح‌تر است ۷۳۴ یعنی ۸۸ سال بعد از فوت مؤلف)؛ واقف: والانژاد، شهریور ۱۳۴۸؛ کاغذ: نخودی، جلد: تیماج قهوه‌ای، ۳۱۸گ، ۲۷ سطر (۱۶/۵×۲۱)، اندازه: ۲۲×۲۹سم [ف: ۱۹ - ۶۳۹]

۸. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۱۱۳۲

آغاز: نسخه: لاالخبر، اذخرته كنزا سريا و عددت نفسى عن الاستعانة؛ **انجام:** و سياتى ذكر الغبيرا فى حرف العين المعجمه ان شاء الله تبارك و تعالى.

جزء اول؛ خط: نسخ، کا: عبدالله بن احمد بن عبدالغنی الباسقی، تا: ۷۶۰ق؛ افتادگی: آغاز؛ کاغذ: کشمیری، جلد: میشن عنابی، ۲۶۷گ، ۱۹ سطر (۱۸/۵×۲۵)، اندازه: ۲۵×۳۶سم [ف: ۹ - ۱۲۲]

۹. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۴۷۷۰

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۸؛ افتادگی: آغاز؛ اهدایی: سعید نفیسی؛ کاغذ: ترمه، جلد: میشن سیاه، ۳۰۱گ، ۳۱ سطر، اندازه: ۱۸/۱×۲۵/۶سم [ف: ۱ - ۱۴۵]

۱۰. تهران؛ شورا؛ شماره نسخه:۴۵۵۶

آغاز: مستخرج الفجله و قد نضجت و تبرد قليلا ثم تطعم صاحب؛ **انجام:** قتلا و دست فى الجراحات و الخنازير كانت ...

مطابق است با: از سطر آخر ص ۱۵۷ ج ۳ تا س ۷ ص ۱۴۱ ج ۴ چاپی؛ خط: نسخ درشت، بی‌کا، تا: قرن ۷-۸؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ کاغذ: سمرقندی، جلد: تیماج قهوه‌ای، ۹۷گ، ۲۳ سطر (۱۲×۱۸/۵)، اندازه: ۱۶/۲×۲۴سم [ف: ۱۲ - ۲۳۸]

۱۱. اصفهان؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۳۵۳

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۸؛ در میانه، کامل شده محراب قمی کاتب در ۱۰۳۲؛ کاغذ: سمرقندی [نشریه: ۱۱ - ۸۸۹]

۱۲. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۲۵۸۴

آغاز: برابر؛ **انجام:** و وارق أذان إلا أنه أصغر يخرج من ورقها فى الوسط ساق طولها أشبر و أقل و أكثر فى غلط المغزل و ارق تمت الكتاب بعون الملك الوهاب

خط: نسخ، کا: رفیع الله هدایت قهپایی اصفهانی، تا: بخشی نیمه دوم قرن ۸ و بخشی دیگر قرن ۱۱؛ مصحح، محشی با نشان «ه»؛ مهر: «العبد محمد اسماعیل الحسینی» (مربع)؛ وقف نامه کتاب به تاریخ ۱۲۳۴؛ تملک: محمد محسن بن حکیم محمد یزدی؛ کاغذ: شرقی، جلد: مقوایی عطف تیماج قهوه‌ای، ۲۵۶گ، ۳۲ سطر (۱۵/۵×۲۸)، اندازه: ۲۳×۳۶/۵سم [ف: ۳۱ - ۶۷۰]

۱۳. تهران؛ فرهاد معتمد؛ شماره نسخه:۹۷

۳۴۰۰۰ بیت؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: جمعه ۱۴ جمادی الثانی ۸۰۹ق؛ از روی نسخه نوشته حسن بن علی محمد اصفهانی در ۶۹۹ در تبریز، یادداشت فرهاد میرزا مورخ روز یکشنبه ۴ جمادی الاول ۱۲۹۵؛ کاغذ: سمرقندی، جلد: تیماج قهوه‌ای، ۴۲۵گ، ۲۶ سطر (۱۳×۱۹)، اندازه: ۱۹×۲۶سم [نشریه: ۳ - ۱۷۰]

۱۴. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۴۵۱۳

خط: نستعلیق، کا: احمد بن عبدالله سمعانی، تا: ۸۷۱ق؛ تملک:

اسدالله در ۱۲۹۶، جلال الدین محمد بن حبیب الله؛ کاغذ: ترمه، جلد: میشن آلبالویی، ۵۰۷گ، ۲۳ سطر، اندازه: ۱۳×۲۲سم [ف: ۱ – ۱۴۵]

۱۵. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۲۲۶۶

انجام: من دیسقوریدوس و قد ذکرته فی حرف الالف.

تا آخر حرف خاء (خیزران بلدی) و ابتدای حرف دال است؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: اوا خر قرن ۹؛ افتادگی: انجام؛ واقف سید جلال الدین تهرانی، مرداد ۱۳۶۱؛ کاغذ: نخودی، جلد: تیماج خرمایی، ۲۴۰گ، ۲۳ سطر (۱۲×۱۹)، اندازه: ۱۷/۵×۲۶/۳سم [ف: ۱۹– ۶۴۱]

۱۶. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۵۹۹۴

از حرف الف تا عین؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۹؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ مصحح؛ جلد: مقوایی عطف تیماج قهوه‌ای، ۲۲۶گ، ۲۹ سطر، اندازه: ۱۶×۲۶/۵سم [ف: ۱۵ – ۳۶۷]

۱۷. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۴۷۷۷

از آغاز در «بادنجانه» و از انجام در «ما هو بذاته» آغاز حرف میم؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۰؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ کاغذ: کاغذ ترمه، جلد: میشن سیاه، ۳۴۵گ، ۲۳ سطر، اندازه: ۱۶/۷×۳۱/۲سم [ف: ۱ – ۱۴۵]

۱۸. تهران؛ شورا؛ شماره نسخه:۱۰۳۶ ط

آغاز: برابر؛ **انجام:** یخرج من ورقها فی الوسط ساق طولها شبر و اقل و اکبر فی غلظ المعرل وارق تم بالخیر.

خط: نسخ ممتاز، بی‌کا، تا: قرن ۱۰؛ مجدول، دارای سرلوح مذهب و مرصع؛ تملک: فرهاد میرزا معتمد الدوله مورخ ۲۱ ربیع الاول ۱۲۹۶ق؛ کاغذ: دولت آبادی، جلد: تیماج قرمز، ۴۱۶گ، ۲۹ سطر، قطع: وزیری، اندازه: ۱۵×۲۵/۵سم [ف: ۲۴/۲ – ۱۱۳]

۱۹. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۹۳۴

آغاز: برابر؛ **انجام:** للتعویذا ... الولاده جالینوس

خط: نسخ، بی‌کا، تا: محتملاً قرن ۱۰؛ ظاهراً نسخه ناتمام است؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: تیماج یشمی، ۳۷۳گ، ۲۸ سطر (۱۵/۵×۲۳)، اندازه: ۲۳×۳۱/۵سم [ف: ۸ – ۴۳۱]

۲۰. تهران؛ شورا؛ شماره نسخه:۶۶۱۸

خط: نسخ، کا: محمد بن علی، تا: دوشنبه سلخ ربیع الثانی ۹۲۹ق، پنج‌شنبه ۶ شوال ۹۲۸ق (پایان جزء اول)؛ مصحح، محشی با عناوین «بلغاری» و در برگ پایانی یادداشتی در کتابت این حواشی به کتاب الحشایش تاج الدین بلغاری در روز جمعه غره محرم سال ۹۶۲ق، یادداشتی از محمد باقر بن شمس الدین محمد آمده که کتاب را شریفای خازن از استانبول به اصفهان آورده و پدر کاتب از وی خریده و به فرزندش داده و پس از مطالعه کتاب معلوم شده که کتاب در نزد حکیم عمادالدین محمود بوده و سپس به کتابخانه میرزا محمد حسینا و میرزا محمد سعید در آمده؛ تملک: محمد بن سعدالدین، محمود بن مسعود طبیب، محمد باقر بن محمود طبیب، یادداشتی از محمد حسین بن محمد باقر بن محمود بن مسعود طبیب که کتاب را به حکیم محمد باقر مذکور بخشیده، تملک محمد حسینی ملقب به صدر الاسلام و متخلص به خاک در ۱۳۴۷ق در قزوین؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۳۶۵گ، ۲۷ سطر، اندازه: ۱۶×۲۴/۵سم [ف: ۲۰ – ۱۵۷]

۲۱. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۷۶۲

آغاز: برابر؛ **انجام:** و ارق ... الکتاب بحمدالله و عونه و حسن توفیقه

خط: نسخ، کا: نجم الدین احمد بن علم الدین ابراهیم بن امین الدین محمد عباسی، تا: ۹۳۲ق؛ کاغذ: کشمیری، نخودی، جلد: تیماج قهوه‌ای، ۳۷۶گ، ۳۱ سطر (۱۱/۵×۱۹/۵)، اندازه: ۱۷/۵×۲۷/۵سم [ف: ۸ – ۲۶۰]

۲۲. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۲۸۷

آغاز: برابر

از اول کتاب تا بحرف زای؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: نیمه جمادی الاول ۹۷۷ق؛ مصحح؛ جلد: مقوایی عطف تیماج مشکی، ۱۵۵گ، ۲۹ سطر، اندازه: ۱۷×۲۴سم [ف: ۴ – ۸۵]

۲۳. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۲۸۸

از حرف سین تا حرف کاف؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: نیمه جمادی الاول ۹۷۷ق؛ افتادگی: انجام؛ این نسخه دنباله نسخه شماره ۱۲۸۷ است؛ مصحح؛ جلد: مقوایی عطف تیماج مشکی، ۱۲۵گ، ۲۹ سطر، اندازه: ۱۷×۲۴سم [ف: ۴ – ۸۵]

۲۴. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۷۴۹۳

از چند سطری پیش از ابریشم است تا یریطور؛ خط: نسخ ریز، بی‌کا، تا: ۹۸۴ق؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ کاغذ: سمرقندی، جلد: تیماج مشکی، ۲۱۸گ، ۲۷ سطر (۱۱×۱۶)،اندازه: ۱۸×۲۵سم [ف: ۱۶ – ۵۹۱]

۲۵. تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه:۱۰۸۳

آغاز: برابر؛ **انجام:** و اقل و اکثر فی غلظ المعزل وادق. و الله اعلم بالصواب. تم الکتاب الجامع لقوی الادویة و الاغذیة ...

خط: نسخ پخته، کا: ابن خلیفه سید علی حسینی، تا: ۹۹۴ق؛ محشی، برخی با نشان «تحفة المؤمنین»؛ تملک: ملامهدی نراقی با مهر «عبده محمد مهدی بن ابوذر» (بیضی)، فرهاد میرزا پسر ولیعهد در ۶ شعبان ۱۲۹۱ق؛ مهر: «العزة لله عبده علاءالدین محمد الطبیب ۱۶۷» (بیضی)؛ کاغذ: ترمه نخودی، جلد: تیماج قهوه‌ای، ۴۰۱گ، ۲۵ سطر (۱۱/۵×۱۶/۵)، اندازه: ۱۸×۲۳/۵سم [ف: ۲– ۶۰]

۲۶. تهران؛ علوم پزشکی؛ شماره نسخه:۷۸

آغاز: بسم الله الرحمن الرحیم و ما توفیقی الا بالله العزیز الحکیم الجزو الثالث من کتاب الفتح؟ ضیاء الدین عبدالله المالقی العشاب فی قوی الادویة و الاغذیه حرف السین ساذج؛ **انجام:** تم .... سحر الغرض المقصود من الکتاب .... یة و الاغذیة ... العالمین و الصلوة ... محمد المصطفی خاتم

جزء ثالث؛ خط: تحریری، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ افتادگی: انجام؛ اصل کتاب از ورق ۲۸۳ شروع می‌شود و می‌رساند که ۳۸۲ ورق از کتاب یعنی از حروف الف تا سین در مجلد دیگر بوده که فعلاً

به دست نیست؛ ۴۴۲ص، ۲۳ سطر (۱۱×۱۱/۵)، اندازه: ۱۵/۵×۲۱/۵سم [نشریه: ۳ - ۳۶۹]

۲۷. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۵۱۷۰/۲

انجام: دواء الملوک یقطع رائحة الاباط.

تا اوایل فصل فی الذرائر و ما یطیب رائحة البدن؛ خط: نسخ خوش، بی‌کا، تا: اوایل قرن ۱۱؛ افتادگی: انجام؛ واقف: سید عبدالباقی آیت اللهی شیرازی، اسفند ۱۳۷۴؛ کاغذ: حنایی، جلد: تیماج، ۴۸۶گ، ۳۰ سطر، اندازه: ۱۹×۲۶سم [ف: ۱۹ - ۶۴۲]

۲۸. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۲۷۳۴

آغاز: برابر؛ **انجام:** و لا یغسل دواء الملوک بقطع رایحه الاباط.

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ افتادگی: انجام [رایانه]

۲۹. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۵۱۷۰

انجام: و اطباء الشام و العراق یعرفون قشر اصل هذا النبات.. ان شاءالله تعالی.

حرف الف تا آخر حرف سین؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: حدود قرن ۱۱؛ افتادگی: انجام؛ واقف: رضا نائینی، مرداد ۱۳۱۱؛ کاغذ: حنائی، جلد: تیماج خرمایی، ۲۸۴گ، ۲۳ سطر، اندازه: ۱۷×۲۸سم [ف: ۱۹ - ۶۴۱]

۳۰. تهران؛ شورا؛ شماره نسخه:۶۰۲۹

آغاز: برابر

خط: نسخ، کا: علی رضا بن جلال شیرازی، تا: ۱۰۱۷ق؛ افتادگی: انجام؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: تیماج، ۱۰۲۵ص، ۲۱ سطر، اندازه: ۱۷/۵×۳۰سم [ف: ۱۹ - ۱۴]

۳۱. اصفهان؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۲۳۲

آغاز: الرطبة و ینفع من عرب العین و رماده بالحک و ازبت لداء لثعلب و داء الحیة و ماء و رماده

جلد سوم و چهارم؛ خط: نسخ، کا: محراب قمی کاتب (نیمه دوم جلد سوم و تمامی جلد چهارم به خط اوست)، تا: ۲۷ ربیع الثانی ۱۰۳۲ق؛ افتادگی: آغاز؛ مصحح، محشی؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۲۲۴گ، مختلف السطر، اندازه: ۲۶/۵×۳۷سم [ف: ۱ - ۱۷۹]

۳۲. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۴۴۷۳

آغاز: المقصود مع الایجاز و الاستقصاء ... حرف الالف آلسن اسم یونانی اوله الفان؛ **انجام:** ینمه ابوالعباس الینمة معروف بالقیروان ... فی غلظ المغزل و ادق و ههنا نجز المقصود من الکتاب الجامع لقوی الادویة و الاغذیة و الحمدلله رب العالمین ... المعصومین

خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۰۹۶ق؛ افتادگی: آغاز؛ کاغذ: فستقی، جلد: میشن یشمی، ۶۳۷گ، ۳۱ سطر، اندازه: ۱۹×۲۵/۸سم [ف: ۱- ۱۴۵]

۳۳. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۱۱۲۷

آغاز: بسمله و صلی الله علی سیدنا محمد و آله و صحبه و سلم قال الشیخ الامام الفاضل ضیاء الدین عبدالله المعروف؛ **انجام:** قال الشیخ ابوالعباس النباتی الیعضید معروف عند العرب

خط: نسخ خوش، بی‌کا، تا: محتملاً قرن ۱۲؛ کاغذ: بخارائی، جلد: میشن سورمه‌ای، ۴۷۶گ، ۲۵ سطر (۱۱×۲۰/۵)، اندازه: ۱۸×۳۰سم [ف: ۹ - ۱۱۹]

۳۴. تهران؛ علوم پزشکی؛ شماره نسخه:۲۶۹/۲

آغاز: باب الالف مع الالف من جامع المفردات. آطریلال لغة بربریة معناه رجل الطیر؛ **انجام:** و فی مزارعهم متدل فی الحرارة یابس فی الشانیه؟ والسلام.

خط: تحریری، بی‌کا، تا: ۱۱۷۶ق؛ افتادگی: آغاز (دو صفحه) و انجام)تا حرف کاف با ها (کهربا))؛ ۶۱۳ص (۳۹-۲۴۰ و ۲۹۱-۷۰۱)، ۲۲ سطر، اندازه: ۱۷×۲۱سم [نشریه: ۳ - ۳۴۷]

۳۵. تهران؛ شورا؛ شماره نسخه:۱۵۳۵

آغاز: برابر؛ **انجام:** و اعجب من ذلک انه قواه و نشطه حتی کانه.

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ کاغذ: فرنگی نازک، جلد: تیماج قرمز، ۵۲۱ص، ۲۹ سطر، اندازه: ۱۶×۲۵سم [ف: ۴ - ۲۳۶]

۳۶. فردوس؛ مدرسه حبیبیه؛ شماره نسخه:۴۴

آغاز: اذا درعته فی بلادنا فانب ابن ما سویه حاد رطب زاید فی الجماع و خاصه اذا خلط بالسمسم و عجن بصل الطبر زد؛ **انجام:** الا انه اصغر یخرج من ورقها فی الوسط ساق طولها بشر و اقل و اکثر فی غلظ المغزل و ادق ... و الحمدلله رب العالمین

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: آغاز؛ جلد: مقوا با روکش کادو، ۱۷۰گ، ۲۳ سطر، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف مخ]

۳۷. مشهد؛ ادبیات؛ شماره نسخه:۲۳۰ فرخ

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: انجام؛ مهر: «الواثق بالله الغنی عبده محمدمهدی»؛ تملک: سلمان موسوی حکیم، احمد بن سلمان طبیب موسوی حسینی؛ جلد: مشمع قرمز، ۵۸۸گ، ۲۲ سطر (۱۴×۱۹/۵)، اندازه: ۲۲×۲۹/۵سم [ف: ۳۴]

۳۸. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۴۰۸-ف و ۴۰۹-ف

نسخه اصل: ایاصوفیا ش ۳۷۴۸؛ خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ ۴۹۹گ، ۲۸ سطر [فیلمها ف: ۱ - ۳۷۵]

← جامع مبادی الأحکام ≻ تفسیر القرآن الکریم

● جامع المبادی و الغایات فی علم المیقات / هیئت / عربی

jāmi'-ul mabādī wa-l ġāyāt fī 'ilm-il mīqāt

مراکشی، حسن بن علی، - ۶۶۰ قمری

marākešī, hasan ebn-e 'alī (- 1262)

تاریخ تألیف: ۶۲۱ق

مرتب است بر چهار «فن»: ۱. الحسابیات، در هشتاد و هفت فصل؛ ۲. الوضعیات، در هفت قسم: ۱) المقدمات، ۲) وضع الالات، ۳) وضع مدارات اطراف ظلال المقاییس و حدود ساعاتها، ۴) وضع الالات الجیبیة، ۵) وضع الالات الکریة، ۶) وضع الالات الحادثة من تسطیح الکرة، ۷) وضع الات التقویم؛ ۳. کیفیة التوصل لکل واحدة من الالات التی ذکرت فی الکتاب،

در پانزده باب و هر باب شامل چند فصل؛ ۴. شامل چهار باب: ۱) فی جملة المسائل التی لایستعمل الحساب فیها، در بیست و دو مسئله، ۲) فی جملة المسائل التی تخرج بالحساب المفتوح، در چهل مسئله، ۳) فی مسائل هندسیة، در هجده مسئله، ۴) من جملة من المسائل علی طریق الجبر و المقابلة، در بیست و دو مسئله. این کتاب را اخترشناس فرانسوی «ژی ژی سدیو» به فرانسه ترجمه کرده و عنوان آن را «رساله‌ای در باب آلات اخترشناسی» تألیف ابو الحسن علی مراکشی قرار داده است. فرزند مترجم یاد شده به نام ال. آ. سدیو نیز این اثر ترجمه شده پدر خود را در سال‌های ۱۸۱۴ تا ۱۸۳۵م در دو جلد و ضمیمه آن را به سال ۱۸۴۴م در پاریس به چاپ رسانده است. همچنین اخترشناس فرانسوی دیگری به نام «کرا دو و و» فصل منتشرنشده‌ای از این کتاب را با عنوان اسطرلاب خطی به چاپ رسانده است. همچنین اخترشناسی فرانسوی دیگری با نام ژی. رنو در مقاله‌ای با عنوان «نظری اجمالی بر جغرافیای علمی اعراب»، درباره ابوعلی حسن مراکشی بحث کرده است.

آغاز: بسمله وبه نستعین:قال الشیخ الامام العالم العامل ... المحقق وحید عصره ... الحسن بن علی عمر المراکشی عفاالله عنه اما بعد حمدلله ... فانی رایت کثیراً من الناس یخوضون فی وضع الالات الفلکیة

انجام: تم الفن الرابع من کتاب جامع المبادی و الغایات و بتمامه تم الکتاب و الحمدلله وحده ... رب العالمین.

[بروکلمان ۴۷۳/۱ و ذیل ۸۶۶/۱؛ معجم المطبوعات ۱۷۲۵؛ معجم المؤلفین ۲۵۷/۳؛ ریحانة الادب: ۲۸۱/۵؛ کشف الظنون: ۵۷۲/۱]

شرح و حواشی:

۱- جامع المبادی و الغایات (مختصر)

۱. تهران؛ شورا؛ شماره نسخه:۶۵۷۳

جزء اول؛ خط: نسخ، کا: محمد بن علی بن دینار الابار، تا: قرن ۷، در حیات مؤلف؛ با اشکال هندسی، روی برگ اول نام کتاب و مؤلف با عبارت «عفی الله عنه»؛ تملک: خلیل بن ... مؤذن عادلیه در سفح قاسیون به سال ۷۵۳ق، محمد بن ابی الفتح الصوری، سلیمان بن یوسف، یاسین بن ابراهیم التقهی؟ به سال ۷۶۹ق، سلیمان بن یوسف بن محمد بن موسی ازهری؛ جلد: تیماج زرشکی، ۱۱۴گ، ۲۵ سطر، اندازه: ۱۷×۲۵/۵سم [ف: ۲۰ - ۱۳۳]

۲. مشهد؛ الهیات؛ شماره نسخه:۱۰۹

آغاز: بسمله، فصل فی الخاصه ومواضع اخری من الاصول المشترکة انه اذا لم یکن الضد خاصة الضد لم یکن الضد بالاخر خاصه

از اوایل تا مقداری از فن دوم؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: اواخر یا اوایل قرن ۷؛ افتادگی: انجام؛ در ۷۴۰ق تصحیح و مقابله شده، با جداول و دوایر نجومی؛ مهر: علی بن عبدالعزیز؛ جلد: تیماج عنابی، ۱۵۲گ، ۲۵ سطر (۱۲×۲۰/۵)، اندازه: ۱۶×۲۳سم [ف: ۱ - ۶۲]

مشهد؛ مولوی؛ شماره نسخه:۱۰۹

همان نسخه بالا [نشریه: ۵ - ۲۰]

۳. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۲۷۵۳

آغاز: برابر؛ **انجام:** و حدود ساعاتها الزمانیة من غیر حاجة الی الظل المستعمل بالسمت و بغیره و هذا کله لظهوره غنی عن المثال و الهل المستعان.

جلد اول دارای فن اول و ظاهراً بخش بسیاری از فن دوم؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: اواخر قرن ۷؛ مصحح، محشی، مقابله شده با نشان «بلغ»؛ تملک: علی بن ازدمر حسامی به سال ۷۵۲ق و مهر «محمد بن احمد خان» (بیضی)؛ کاغذ: شرقی، جلد: تیماج قهوه‌ای، ۲۱۲گ، ۱۹ سطر (۱۰×۱۴)، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۳۲ - ۴۱۳]

۴. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۳۶۱۰

جلد ۱ و ۲؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۸؛ در ص ع ج ۱ و ۲ نام مؤلف به زر نوشته شده و مذهب است؛ تملک: رستم زنگنه سفیر ایران در قسطنطنیه در رمضان ۱۱۰۹؛ کاغذ: دولت آبادی، جلد: میشن سیاه، ۴۱۰گ، ۱۹ سطر، اندازه: ۱۸/۶×۲۵/۹سم [ف: ۱-۱۴۶]

۵. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۳۴۲۸

آغاز: برابر؛ **انجام:** جدول‌های نجومی است: اعنی طریق الجبر و المقابلة.

خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۹۰۰ق؛ کاغذ: فستقی استانبولی، جلد: میشن سرخ نو، ۱۱۶گ، ۱۳ سطر، اندازه: ۱۵/۶×۲۰/۹سم [ف: ۱ - ۱۴۶]

۶. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۵۲۶۸

آغاز: الفصل الثالث والعشرون فی معرفة المیل الاعظم؛ **انجام:** یتلوه صورة المثال

خط: نسخ و نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ افتادگی: آغاز (بیست و دو فصل از فن اول را ندارد)؛ با جداول و اشکال؛ واقف: ابن خاتون، ۱۰۶۷ق؛ کاغذ: حنایی، جلد: پارچه‌ای، ۱۱۱گ، ۲۰ سطر (۱۲×۱۶/۳)، اندازه: ۲۰/۱×۲۵/۵سم [ف: ۸ - ۱۲۴]

۷. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۳۵۹۸

خط: نسخ، بی‌کا، تا: ذیقعده ۱۰۷۰ق؛ با چند سرلوح و جدول؛ کاغذ: ترمه، جلد: میشن سرخ، ۲۵۹گ، ۲۸ سطر، اندازه: ۱۸/۵×۲۸/۶سم [ف: ۱ - ۱۴۶]

۸. شیراز؛ شاهچراغ؛ شماره نسخه:۳۸۶

خط: نسخ، کا: ملک علی بن مولانا یاردم علی اسکندری، تا: جمادی الثانی ۱۰۷۱ق؛ مصحح؛ تملک: رضی الدین محمد حسینی؛ ۳۸۰گ، اندازه: ۱۷×۲۵سم [ف: ۳ - ۲۴]

۹. تهران؛ شورا؛ شماره نسخه:۴۶۰۸

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۰ و ۱۱؛ با جدول و اشکال هندسی؛ تملک: محمدصادق بن محمد تقی، محمد اشرف؛ کاغذ: اصفهانی، ۲۸۸گ، ۲۳ سطر (۱۷/۵×۱۷/۳)، اندازه:۱۸/۵×۲۴/۵ [ف: ۱۳ - ۱]

● **جامع المبادی و الغایات (مختصر)** / هیئت / عربی
jāmi'-ul mabādī wa-l ġāyāt (mx.)
وابسته به: جامع المبادی و الغایات فی علم المیقات؛ مراکشی، حسن بن علی (-۶۶۰)

تبریز؛ ملی؛ شماره نسخه:۳۴۶۳/۳
آغاز: بسمله و صلی الله علی سیدنا محمد و آله و سلم. قال الاستاذ العلامه ابوعلی المراکشی رحمه الله فی کتابه المبادی و الغایات فی العمل بالصفیحة الزرقالیه و هذه الالة اجل الالات و اشرفها؛ **انجام:** ... مثال ذلک اذا کانت الشمس بالرصد فی ۸ اجزاء من برج الحمل فی یوم ماه ... فینبغی ان تنقص من درج الطالع التی خرجت لک ۸ اجزاء و لذالک من سایر مواضع الأمور الباقیة فیکون الباقی المواضع علی مذهب الهند و الله اعلم ...
خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ با مقاصد العوالی بقلائد اللالی محمد بن سلیمان و المدخل الی علم احکام النجوم در یک مجلد است؛ کاغذ: سمرقندی، جلد: چرمی، ۲۳گ، ۲۱ سطر؛ اندازه: ۱۵/۵×۲۱سم [ف: ۳ - ۱۱۹۳]

● **جامع المتفرقات و دافع المشکلات** / گوناگون / فارسی
jāme'-ol motefarreqāt va dāfe'-ol moškelāt
کشکولی است شامل مطالب متفرقه در تاریخ، حکایات، اعتقادات و اغلب، مسائل فقهی بر مذهب حنفی؛ با استفاده از: شرح المصابیح، مفاتیح الجنان، خزانة الفوائد، روضة العلماء، تنبیه الغافلین تألیف ابواللیث سمرقندی، شرح شرعة الاسلام، دقایق الاخبار، مجموع خانی، راحت القلوب، شرح صراط المستقیم شیخ عبدالحق دهلوی، تذکره شیخ عبدالرحمن مرشدی، جامع الفقه، فردوس الفتوی، بیاض شیخ محمد هاشم بن عبدالغفور سندی تتوی. مطالب مندرجه در این کشکول عبارتند از: باب ما یصیر المسلم به کافرا، لبس الاحمر و الاصفر و غیرهما، فی ذکر ابی بکر، فی نسب النبی، الکلام فی حرمة البنج، بیان صورت عقد و الایجاب، فی اقتداء الحنفی بالشافعی و الشافعی بالحنفی، در طریق گذاردن نماز تهجد، البحث فی الحلف، البحث فی الجمعة و سایر مطالب متفرقه. در بالای این رساله نوشته شده: «الجزء الاول من بیاض جامع المتفرقات و دافع المشکلات».

تهران؛ شورا؛ شماره نسخه:۱۴۰۱۳/۵
آغاز: هر که این چهارده کلمه را به خطا خواند او کافر شود باید که به تأکید تمام بخواند ... اول در سوره بقره و اذا ابتلی ابراهیم ربه؛ **انجام:** نسخه: قوله فیه تقوم الساعة وجه دلالته علی الخیر هو ان عندها یصل ارباب الکمال الی ... فی شرح المصابیح ۱۲ مفاتیح الجنان.
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ جلد: مقوایی عطف گالینگور، ۶۷گ (۵۶ر-۱۲۲پ)، اندازه: ۲۱×۳۰سم [ف: ۳۸ - ۲۶]

● **جامع المجامع** / گوناگون / فارسی
jāme'-ol majāme'
رشتی اصفهانی، محسن بن محمد رفیع، ق۱۳ قمری
raštī esfahānī, mohsen ebn-e mohammad rafī' (- 19c)
مجالسی است در ذکر آیات، روایات، مواعظ، نصایح و مصایب اهل بیت پیامبر اسلام (ص) با عناوین «جامع». وی مدتی در قزوین اقامت داشته و این مجالس را جهت سخنرانی و منبر در آن شهر تنظیم نموده است. این کتاب یکصد و سی و هفتمین کتاب و رساله‌ای است که نگاشته است و از کتاب‌های بدر المنیر، جامع المصائب، مصباح الذاکرین، مصباح الواعظین و بحر المواعظ خود نیز در مقدمه یاد کرده است. همچنین در زمان سلطنت ناصرالدین شاه قاجار تألیف شده و از وی در مقدمه به بزرگی یاد شده است. نامی از این کتاب در الذریعة و تذکرة القبور نیامده است. وی جلد سوم کتاب دافع البلیة را در سال ۱۲۹۰ق نگاشته است. این مؤلف بیش از پنجاه کتاب دیگر تألیف کرده و همگی آنها که نسخه اصل است در کتابخانه مرعشی موجود است. هیچ یک از آثار وی تاکنون چاپ نشده است؛
[الذریعة ۹۰/۲۵ و ۱۰۷/۸؛ تذکرة القبور ۳۴۱؛ معجم التراث الکلامی ۲۱۶/۲]

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۳۷۶۱/۲
آغاز: بعد الحمد و الصلوة عرضه می‌دارد فقیر عاصی مجرم ... که این اوراق مجالسی چند است سودمند در ذکر برخی از آیات مبارکات و ترجمه آنها از اخبار مواعظ و نصایح و اذکار مصائب و نوائب آل رسول الله (ص)؛ **انجام:** و این مجلد یکصد و سی و هفتم از مجلدات کتب و رسائل این فقیر سراپا تقصیر شد و السلام
خط: نستعلیق، کاتب = مؤلف، تا: قرن ۱۳؛ مصحح، محشی؛ کاغذ: فرنگی، ۶۲گ (۲۸-۸۹)، ۱۳-۱۵سطر، اندازه: ۱۰×۱۴سم [ف: ۳۴ - ۷۵۶]

● **جامع المجربات** / طب / فارسی
jāme'-ol mojarrabāt
طبیب تنکابنی، موسی بن محمد، ق۱۴ قمری
tabīb-e tonekābonī, mūsā ebn-e mohammad (- 20c)
تاریخ تألیف: ۱۳۳۴ق
مؤلف که سال‌ها در محضر بزرگان طب آموخته و خصوصاً در نزد میرزا عبدالکریم طهرانی، در سن شصت و یک سالگی به سال ۱۳۳۴ق مشغول به نگارش کتاب حاضر شد شامل نسخ مجربه اطبا و اساتید طب و نسخ مجربه‌ای که خود بارها به تجربه رسانید و آن را به جامع المجربات موسوم ساخت.

قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۱۸۸۰-۱۰/۱۹۰

آغاز: بسمله حمدله و بعد چنین گوید مجرم فانی موسی طبیب تنکابنی ابن العلامة المیرزا محمد بن المیرزا سلیمان الحکیم الطبیب بن محمد رفیع بن عبدالمطلب بن علی بن حسین بن المیرزا قوام الدین الطبیب؛ **انجام:** این مقدار یک بسته است روزی سه بسته صبح و ظهر و عصر در یک فنجان شیر گاو با یک گرم داخل کره بخورند.

خط: نستعلیق، کاتب = مؤلف، تا: اوایل رمضان ۱۳۳۴ق [شروع رساله]؛ در اول نسخه این جمله دیده می‌شود: «هذا کتاب جامع المجربات من تألیف العبد الاذل ابن العلامة قدس س پزشک التنکابنی»؛ این نسخه پاکنویس مؤلف است؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۱۶۷گ، ۱۵-۲۶ سطر، اندازه: ۱۱×۱۷/۵سم [ف: ۳ - ۱۱۳۰]

● جامع المجربات / طب / فارسی

jāme'-ol mojarrabāt

شهاب ثانی، عبدالله

šahāb-e sānī, 'abd-ol-lāh

مؤلف چند سالی را در سفر به دنبال طبابت رفته و از محضر پزشکان بسیاری بهره برده و آنچه را خود به تجربه ثابت نموده در کتاب حاضر در سه «مشغله» فراهم آورده: ۱. اسامی امراض و سبب هر یک و شناخت رگ‌ها و نبض و بول؛ ۲. معالجه و تدبیر ادویه و معاجین و ضمادات و ...؛ ۳. اسامی ادویه و فوائد آنها

تهران؛ شورا؛ شماره نسخه:۶۸۶۶

آغاز: حمد و ثنای بی حد و احصاء مخصوص بی عدد بارگاه کبریائی اس که جواهر بهاء معرفتش کنز الفوائد آمال و مانی را جامع و وافی؛ **انجام:** بکوبند و بپزند شربت حب ... را ضمیر نمایند و شاف بسازند بر خود گیرند اندر مرض فتق و

خط: نستعلیق نازیبا، کاتب = مؤلف، بی‌تا؛ افتادگی: انجام؛ جلد: گالینگور زرشکی، ۸۴گ، اندازه: ۲۲×۲۸سم [ف: ۲۰ - ۳۰۹]

● جامع محاسن الکتابة / خط / عربی

jāmi'-u maḥāsin-il kitāba

طیبی، محمد بن حسن، ق ۱۰ قمری

tībī, mohammad ebn-e hasan (- 16c)

تاریخ تألیف: ۱۲ رجب ۹۰۸ق

آداب نوشتن، فضیلت خط و نکاتی درباره قلم، ارکان کتابت، و نمونه‌هایی از خطوط بسیار زیبا و مختلف با تعلیم انواع حروف در این مجموعه گردآوری شده است.

چاپ: بیروت، دار الکتاب الجدید، تحقیق صلاح الدین المنجد، الطبعة الاولی، ۱۹۶۲م، ۳۲ص + ۴۸ لوحة و فهارس

تهران؛ مینوی؛ شماره نسخه:۳۱بخش۲ و ۹۰بخش۳

آغاز: اما بعد فان صناعة الکتابة من اشرف العلوم و الصنایع و اربح المأثر و البضایع

بی کا، تا: چهارشنبه۱۲ رجب ۹۸۰ق؛ ۹۵گ [ف: ۶۸]

قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۱۱۳۲

نسخه اصل: همان نسخه بالا [عکسی ف: ۳ - ۴۱۵]

● جامع محمدی / فقه / فارسی

jāme'-e mohammadī

استرآبادی، محمد جعفر بن سیف الدین، ۱۱۹۸ - ۱۲۶۳ قمری

estarābādī, mohammad ja'far ebn-e sayf-od-dīn (1784 - 1847)

اهداء به: محمد شاه قاجار

رساله عملیه مؤلف است که در هشت «باب» و «خاتمه» نگاشته است: ۱. اصول دین؛ ۲. عبادات؛ ۳. تجارات؛ ۴. رضاع؛ ۵. میراث؛ ۶. هبه؛ ۷. قرض؛ ۸ نذر؛ خاتمه در تجوید. بخش اصول دین آن شباهت تامی با رساله «وصل الفصول» مؤلف دارد.

چاپ: ایران، سنگی، بدون ناشر، بدون تاریخ، رقعی

[الذریعة ۷۰/۵]

۱. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۶۵۹۶-۳۳/۱۴۶

آغاز: جعفریه صاحب لواء ولاء علوی باسط مهاد عدل مصطفوی ناصب سرادق ... و لهذا نامیدم این کتاب را به جامع محمدی و این کتاب مشتمل است بر هشت باب به عدد ابواب جنان و یک خاتمه. باب اول در بیان اصول دین؛ **انجام:** و ایشان در آن عیش می‌کنند و زایل و منقطع نمی‌شود و این اعتقاد نیز از جمله اصول دین است و منکرش از جمله کافرین است و نجس است و با تقصیر مخلد در آتش جهنم است چون جماعتی از حکماء قاصرین.

شامل باب اول در اصول دین؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: آغاز؛ جلد: مقوای سفید، ۳۱گ، ۱۴ سطر، اندازه: ۱۱×۱۸سم [ف: ۳ - ۱۱۴۴]

۲. خوی؛ نمازی؛ شماره نسخه:۳۴۹/۶

آغاز: الحمد لله علی نواله و الصلاة و السلام علی رسوله آله پس می‌گوید خادم بساتین مذهب جعفری از مذهب شرع محمدی (ص)؛ **انجام:** تحصیل اعتقادات صحیحه نماید تا اینکه اسلام حاصل شود و از نجاست کفر پاک شود و پاک بودن از نجاست

خط: مختلف، بی‌کا، بی‌تا؛ انجام: افتاده؛ واقف: ساجدی؛ مهر: «مبشر برسول یاتی من بعده اسمه احمد» (مربع)، «یا حبیب الله ... ۱۳۳۲» (بیضی)؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۴۴ص (۲۴۶-۲۹۰)، اندازه: ۱۶×۲۲سم [ف: ۱۷۵]

قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۱۵۵۱/۶

نسخه اصل: همان نسخه بالا [عکسی ف: ۴ - ۳۷۱]

● **جامع المسانید** / حدیث / عربی

jāmi‘-ul masānīd

ترجمانی، محمد بن محمود، ۵۹۳ - ۶۵۵ قمری

tarjomānī, mohammad ebn-e mahmūd (1198 - 1258)

کتابی است در بیان احادیث اهل سنت که از کتب متعددی از جمله مسند «الامام الاعظم ابن حنیفه نعمان بن ثابت کوفی» (۱۵۰ق) استفاده نموده و مشتمل بر چهل «باب» و هر باب دارای چندین «فصل» می‌باشد: باب ۱. بیان فضائل علمایی که اجماع داشته‌اند بر ...؛ ... ۴. طهارت؛ ... ۱۰. صرف؛ ... ۲۰. قرض و ودیعه و عاریه؛ ... ۳۰. حدود؛ ... ۴۰. معرفت مشایخ مسانید.

چاپ: حیدآباد، دائرة المعارف النظامیة، مطبعة الدائرة، ۲جلد، ۱۳۳۲ق.

مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۷۸۹۴

آغاز: الباب الاربعون فی معرفة مشایخ هذه المسانید و ذکر احوالهم و تراجمهم علی حروف؛ **انجام:** فهو لایردون عن الامام ابی حنیفة رضی الله فی هذه المسانید ... و لا حول و لاقوة الا بالله العلی العظیم

شامل باب چهلم می‌باشد؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: آغاز؛ اهدایی: رهبری، دی ۱۳۸۰؛ کاغذ: نخودی، جلد: مقوا با عطف تیماج، ۱۱۱گ، ۲۱ سطر، اندازه: ۱۸/۲×۲۷/۲سم [اهدائی رهبر: ۲ اخبار۱ - ۲۵۱]

● **جامع المسائل** / فقه / فارسی

jāme‘-ol masā’el

کاهی، محمود بن محمد، ق۱۲ قمری

kāhī, mahmūd ebn-e mohammad (- 18c)

مسائلی در موضوعات فقهی است که به صورت «سؤال، جواب» تدوین شده و از فتاوای افراد گوناگون چون آقا باقر بهبهانی، شیخ علیرضا، شیخ حسین، سید صدر حسینی، ملا رفیع و ملا ابراهمی تشکیل شده است. پرسش‌ها و پاسخ‌ها به صورت مختلط آمده است.

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۲۸۸۵

آغاز: الحمد لله رب العالمین ... اما بعد این رساله ای سات در باب مسائل ضروری از نماز و زکات و روزه و ارث تقسیم نمودن و بعض امرهای دیگر که شارع فرموده؛ **انجام:** سؤال: زید در بیابان گذرش افتاد که حیوانی ار عمرو دست پا میزند ... آیا حلال کند یا بگذارد حرام شود کدام بهتراست می‌ترسد که مبادا صاحبش راضی نباشد. جواب، حلال کند با ظهور علامت موت باتمام رسید این رساله.

خط: نستعلیق، کاتب = مؤلف، تا: یک‌شنبه ۱۵ محرم ۱۱۹۱ق؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج صورتی، ۱۶۳گ، ۱۳ سطر (۱۴/۵×۷/۵)، اندازه: ۱۰/۵×۱۶/۵سم [ف: ۳۲ - ۶۷۸]

● **جامع المسائل = سؤال و جواب** / فقه / فارسی

jāme‘-ol masā’el = so’āl va javāb

طباطبائی، محمد بن علی، ۱۱۸۰؟ - ۱۲۴۲ قمری

tabātabā’ī, mohammad ebn-e ‘alī (1767 - 1827)

رساله‌ای است فتوایی در مسائل متفرقه فقهی که توسط یکی از شاگردان ایشان با عناوین «سؤال و جواب» تنظیم گردیده است. [الذریعه ۲۴۹/۱۲]

۱. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۸۲۱۱

آغاز: بسمله، حمدله، اما بعد چنین گوید این ذره بیمقدار خاکسار بخدمت برادران و خواهران ایمانی و روحانی که این سؤال و جوابی است؛ **انجام:** که در آبهای نهر بعضی تصرفات مثل وضو و غسل و تطهیر.

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: انجام؛ واقف: خانم عقیلی، خرداد ۱۳۷۱؛ کاغذ: فستقی، جلد: تیماج مشکی، ۳۶گ، ۱۴ سطر، اندازه: ۱۰×۱۷سم [ف: ۲۰ - ۱۰۹]

۲. اصفهان؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۵۳۷/۷

مقداری از کتاب؛ خط: نسخ و نستعلیق، بی‌کا، تا: با تاریخ ۱۲۹۰؛ ۱۴گ (۱۵۶پ-۱۶۹پ)، اندازه: ۱۵/۵×۲۰سم [ف: ۲ - ۴۱۳]

● **جامع المسائل** / فقه / فارسی

jāme‘-ol masā’el

یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه:۳۶۷۵

خط: نستعلیق، کا: عبدالصالح حسینی، تا: ۱۰۷۵ق؛ بعض اوراق افتاده؛ مهر: «الملک البقاء لله»؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: مقوایی با تیماج مشکی، ۱۸۴گ، ۱۹ سطر (۱۱×۲۱)، اندازه: ۱۹×۲۹سم [ف: ۵ - ۱۷۴۵]

● **جامع مستغنی** / طب / فارسی

jāme‘-e mostaqnī

شفائی، مظفر بن محمد، - ۹۶۳ قمری

šafā’ī, mozaffar ebn-e mohammad (- 1556)

یزد؛ کاظمینی؛ شماره نسخه:۲۸۴

انجام: طریق و دستور گرفتن عرقی که مسمی به ماء الحیوان است که از مخترعات حقیر است و در جمیع منافع بهتر از شراب و مسکر نیست چه در ترکیب آن مراعات بلیغ شده که مانند شراب ...

خط: نستعلیق، کاتب = مؤلف، بی‌تا؛ افتادگی: انجام؛ مصحح؛ کاغذ: الوان، جلد: تیماج مشکی، ۳۲۹گ، ۱۲ سطر، اندازه:

۱۱×۱۷/۵سم [ف: ۲ – ۱۰]

↩ جامع المسند الصحیح ⪢ الجامع الصحیح

● **جامع المصائب** / تاریخ / فارسی

jāme'-ol masā'eb

رشتی اصفهانی، محسن بن محمد رفیع، ق۱۳ قمری

raštī esfahānī, mohsen ebn-e mohammad rafī' (- 19c)

قسمتی از مصایب و واقعه شهادت حضرت امام حسین (ع) را آورده با اشاره به بعضی از فضایل آن حضرت و پدر بزرگوارش امیر المؤمنین (ع).

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۷۰۰۳/۴

آغاز: الحمدلله و صلی الله علی محمد و آله الطاهرین، و بعد عرضه میدارد غریق بحر خطایا و محن بنده مزمن؛ **انجام:** و در این قلیل مدت همه این مصائب بر آن معصومه وارد شد

خط: نستعلیق، کاتب = مؤلف، بی تا، جلد: مقوایی عطف تیماج قهوه‌ای،۴۵گ(۱۱۴ر–۱۵۸پ)،اندازه:۱۷×۲۱/۵سم [ف: ۱۸ – ۱۷۵]

● **جامع المصائب** / فضایل و مناقب / فارسی

jāme'-ol masā'eb

روضه خوان، محمد جعفر بن حسین، ق۱۳ قمری

rowze-xān, mohammad ja'far ebn-e hoseyn (- 19c)

تاریخ تألیف: ۱۲۸۹ق

کتابی است در سیره و معجزات ائمه اطهار علیهم السلام که با مناقب و فضایل حضرت امیرالمونین علی علیه السلام آغاز و با فضایل و مناقب حضرت ولی عصر (عج) به انجام می‌رسد لکن عمده مطالب آن مربوط به حضرت سیدالشهدا علیه السلام می‌باشد. در این کتاب روایات و حکایات فراوان از منابع مختلف به ویژه بحار الانوار علامه مجلسی نقل شده است. مؤلف که در موضعی از کتاب خود را مجتهد و صاحب رأی دانسته این کتاب را به سال ۱۲۸۹ق در زمان سلطنت ناصرالدین شاه قاجار آغاز و در همان سال به انجام رسانده است. لازم به ذکر است که آغاز و انجام این کتاب و مطالب آن همخوانی نزدیکی به مصائب الابرار الله قلی بن شاه میرزای سلماسی دارد.

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۴۰۲۴

آغاز: الحمدلله الذی نور صدورنا بنور المعرفة و الایقان و اوفر سرورنا بالصبر علی المصائب و الاحزان ... و بعد چنین گوید تشنه آب زلال فیوض ربانی و آرزومند ادراک سعادت جاودانی.؛ **انجام:** پس حق سبحانه و تعالی حاجت اورا برآورد پس حضرت اسماعیل با حضرت امام حسین (ع) بدنیا رجعت کنند تمام شد کتاب جامع المصائب ... و الله الموفق انتهی کلام المؤلف ... از روی این نسخه اصلاح نماید و مؤلف از خواننده این نسخه متوقع دعا است باید که عفو فرمایند به دعایی خیر یاد نمایند.

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ذیحجه ۱۲۸۹ق؛ در حیات مؤلف کتابت شده و احتمال دارد به خط وی باشد؛ تاریخ وقف: ۱۳۳۲؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج مشکی، ۳۴۴ص، ۲۶ سطر (۱۳/۵×۲۵)، اندازه: ۲۱/۵×۳۴/۵سم [ف: ۳۵ – ۴۹۳]

● **جامع المضمرات = شرح مختصر القدری** / فقه / عربی

jāmi'-ul muḏmarāt = š.-u muxtaṣar-il qudrī

صوفی، عمر بن یوسف، – ۸۳۲ قمری

sūfī, 'omar ben yūsof (- 1429)

وابسته به: مختصر القدوری فی فروع الحنفیة = مختصر القدوری = المختصر فی الفقه؛ قدوری، احمد بن محمد (۳۶۲–۴۲۸)

شرح متوسطی است بد مختصر قدوری، از حیث حجم. جلد حاضر، از «کتاب النکاح» شروع شده و تا «طلاق» ادامه دارد.

[کشف الظنون:۱۶۳۱/۲]

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۴۲۶۷

آغاز: النکاح یذکر و یذکر و یذکر و یراد الوطی الحلال، لأنه للوطی حقیقة و للعقد مجاز؛ **انجام:** علی ظاهر الروایة و نفقة العدة لا تسقط إیضاً لأنه لیست بواجبة فی الحال و أنما ...

از «کتاب النکاح» تا «طلاق»؛ خط: نسخ مایل به ثلث، بی‌کا، تا: ۷۵۸ق؛ از روی «اصل» کپی شده، ولی تاریخ قید شده روی برگه انجام (کپی) صحیح به نظر نمی‌رسد، زیرا بر این اساس، تألیف این کتاب باید دست کم «۷۴» سال پیش از فوت مؤلف بوده باشد که امری بعید است؛ کاغذ: شرقی، جلد: چرم قهوه‌ای، ۳۹گ، ۲۵ سطر (۱۶×۲۲)، اندازه: ۲۳/۵×۳۰سم [ف: ۳۶ – ۹۴]

● **جامع المطالب** / گوناگون / عربی

jāmi'-ul maṭālib

مشتمل بر علوم فلسفی در چهار علم: ریاضیات، منطق، طبیعیات، الهیات، و هر یک منقسم به چهار قسم که درباره آنها بحث نموده به جز مجسطی، اقلیدس، فیثاغورس که آنها مستقلاً کتاب دارند و رساله‌ای در معرفت وقت و قبله مشتمل بر دو مقدمه و دو باب و خاتمه، معرفت کواکب سبعه، شرح رساله درج المضامین در قرائت، و بیان بعضی مطالب در علم نجوم و ...

دامغان؛ صادقیه؛ شماره نسخه:۱۶۹

آغاز: اعلم یا اخی ان علوم الفلسفیة اربعة انواع اولها الریاضیات و الثانی المنطقیات و الثالث العلوم الطبیعیات؛ **انجام:** نیر که بود طالع اندر ضرر است ×× این کار جهان از آن سبب در خطر است

خط: نستعلیق، کاتب = مؤلف، تا: ۱۲۴۸ق؛ وقف‌نامه کتاب از مؤلف؛ جلد: تیماج مشکی، ۱۵۸گ، مختلف السطر، اندازه:

۱۷/۵×۲۲سم [ف: ۵۵]

● **جامع المطالب** / نحو / عربی

jāmi'-ul maṭālib

رساله مفصلی است در علم نحو.

اراک؛ دهگان؛ شماره نسخه:۲۵۰/۱

آغاز: مفید بالانتساب الثانی الاول و هو یترکب ... او فعل و اسم و لایترکب مع فعل؛ **انجام:** و لا یدرکه من کان ... و لهذا سمیته بجامع المطالب و الصلوة علی محمد ... سیدی شباب اهل الجنه و قد حرره و انا الاحقر ... محمد جعفر فی سنة ۱۲۹۶

خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۳ ربیع الثانی ۱۲۹۶ق؛ افتادگی: آغاز؛ کاغذ: نخودی، جلد: تیماج قهوه‌ای، ۱۲۱گ (۱ر-۱۲۱پ)، ۱۴ سطر، اندازه: ۹×۱۵سم [ف: ۲ - ۳۴۴]

● **جامع المطالب فی اعداء علی بن ابیطالب** / تاریخ اسلام / عربی

jāmi'-ul maṭālib fī a'dā'-i 'alī-y-ibn-i abī-ṭālib

خوئینی، احمد بن کاظم،

xū'īnī, ahmad ebn-e kāzem

در یک «مقدمه» و دو «مقصد» و یک «خاتمه» و در آن از امامت گفتگو نموده از خلفا نکوهش کرده است.

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۲۱۶

آغاز: بسمله. الحمدلله الذی اظهر الحق حق ظهوره و ازهق ظلم الباطل ببواهر نوره ... فیقول ... احمد بن کاظم الخئینی؛ **انجام:** و اهل النهروان. اللهم العنهم جمیعاً جمیعاً.

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ تملک: صالح طریح و محمد علی خراسانی ؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج زرد، ۱۶۲گ (۳پ-۱۶۲ر)، ۲۱ سطر (۱۲×۲۲)، اندازه: ۲۲×۳۰/۵سم [ف: ۶ - ۲۴۴۸]

● **جامع المعارف و الاحکام = جامع الاحکام = جامع الشرایع و الاحکام = جامع الاخبار = جامع الاحکام فی مسائل الحلال و الحرام** / فقه، حدیث / عربی

jāmi'-ul ma'ārif wa-l aḥkām = jāmi'-ul aḥkām = jāmi'-uš šarāyi' wa-l aḥkām

شبر، عبدالله بن محمد رضا، ۱۱۸۸؟ - ۱۲۴۲ قمری

šobbar, 'abd-ol-lāh ebn-e mohammad rezā (1774 - 1827)

تاریخ تألیف: ۸ شوال ۱۲۳۵ق

احادیث اصول اعتقادی و مسائل فقهی را در چهارده جلد از مصادر مهم حدیث و روایت گردآورده و در آغاز هر باب آیات مربوطه را نیز می‌آورد و سپس از بعضی از روایت‌ها مطالبی به عنوان «بیان» افزوده است. چهار جلد اول کتاب در اصول اعتقادی و بقیه در فقه می‌باشد. فهرست چهارده مجلد آن در الذریعه (۷۱/۵) چنین آمده است: ۱. توحید؛ ۲. کفر و ایمان؛ ۳. مبداء و معاد؛ ۴. اصول الاصلیه؛ ۵. طهارت؛ ۶. صلات؛ ۷. زکات و خمس و صوم و اعتکاف؛ ۸.حج؛ ۹. مزارات؛ ۱۰. مطاعم و مشارب؛ ۱۱. غصب و مواریث؛ ۱۲. نکاح؛ ۱۳. معاملات؛ ۱۴. خاتمه، زندگی‌نامه. نسخه‌های خط مؤلف به‌گونه دیگری است، که گویا بعدها نگارنده در بخش‌بندی مجلدها دست برده است.

[الذریعه ۵/۷۱-۷۲]

شرح و حواشی:

۱- ملخص جامع المعارف و الاحکام؛ شبر، عبدالله بن محمد رضا (۱۱۸۸-۱۲۴۲)

۱. تهران؛ مهدوی؛ شماره نسخه:۸۱۶

جلد ۷، کتاب النکاح و النذر و العهد؛ خط: نسخ، کاتب = مؤلف، تا: ۱۵ شوال ۱۲۳۰ق [نشریه: ۲ - ۱۴۷]

۲. تهران؛ مهدوی؛ شماره نسخه:۸۱۱

کتاب الطهارة؛ خط: نسخ، کاتب = مؤلف، تا: چهارشنبه ۱۹ جمادی الثانی ۱۲۳۲ق [نشریه: ۲ - ۱۴۷]

۳. تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه:۲۱۲۴-عکسی

آغاز: طهارت: الحمدلله جل عن ادراک العقول و الافهام. و علا عن درک النفوس و تنزه عن احاطة الافهام ... اما بعد، فیقول المذنب ... عبدالله بن محمد رضا الحسینی ... انه لما کان العلم بالاحکام الشرعیة و الفروع ...(۴۰ سطر بعد): کتاب الطهارة و فیه ابواب. البا بالاول فی المیاه، و فهی ابواب (چنین)؛ **انجام:** فی القول و الرسم و العمل. تم المقصود من کتاب الطهارة و یتبعه انشاءالله کتاب الصلاة فی لیلة الاربعاء تاسع عشر شهر جمادی الثانی (۱۲۳۲ق) ... و الحمدلله رب العالمین.

جلد ۱، طهارت؛ خط: نستعلیق تحریری، کاتب = مؤلف، تا: چهارشنبه ۱۹ جمادی الثانی ۱۲۳۲ق؛ مهر: نگارنده (بیضی)؛ ۳۳۳ص،۳۲سطر (۱۲/۵×۲۱)، اندازه: ۲۱×۳۰سم [عکسی ف: ۱-۹۴]

۴. تهران؛ مهدوی؛ شماره نسخه:۸۱۵

جلد ۴، کتاب الحج؛ خط: نسخ، کاتب = مؤلف، تا: ۱۲۳۳ق [نشریه: ۲ - ۱۴۷]

۵. تهران؛ مهدوی؛ شماره نسخه:۸۴۸

در غصب و فرایض و مواریث و شهادات و دیات و درایه و کلیات رجا که به جای مقدمه کتاب است مورخ شب ۲۵ جمادی الاول ۱۲۳۳؛ خط: نسخ، کاتب = مؤلف، تا: ۱۸ صفر ۱۲۳۳ق؛ کاغذ: فرنگی [نشریه: ۲ - ۱۴۷]

۶. تهران؛ مهدوی؛ شماره نسخه:۸۱۴

کتاب المبدء و المعاد؛ خط: نسخ، کاتب = مؤلف، تا: ذیقعده ۱۲۳۶ق [نشریه: ۲ - ۱۴۷]

۷. تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه:۱۴۰۵-عکسی

آغاز: مجلد ۲ (ایمان و کفر): کتاب الایمان و الکفر و هو یشتمل علی اربعة ارباع. الربع الاول. کتاب الایمان و الاسلام و التشیع و معانیها و فضلها باب فضل الایمان؛ **انجام:** تم کتاب الایمان و الکفر فی یوم السبت غرة شهر ذیقعدة الحرام ۱۲۳۷. علی ید مؤلفه المذنب ... عبدالله بن محمد رضا الحسینی و الحمدلله ...

کتاب کفر و ایمان است؛ خط: نستعلیق شکسته تحریری، کاتب = مؤلف، تا: غره ذیقعده ۱۲۳۷ق؛ مصحح؛ مهر: «شبر» (بیضی)؛ ۴۴۷ص، ۲۹-۳۲ سطر (۳×۱۴-۱۲)، اندازه: ۲۱×۲۹سم [عکسی ف: ۱ - ۹۶]

۸. تهران؛ مهدوی؛ شماره نسخه:۸۱۲

کتاب العقل و الجهل؛ خط: نسخ، کاتب = مؤلف، تا: ۱۲۳۸ق [نشریه: ۲ - ۱۴۷]

۹. تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه:۱۴۰۴-عکسی

آغاز: مجلد دعا: حمدله. صلاة. ترجمة کتاب الدعاء من «جامع الاحکام» الاول فی آداب الداعب و فیه ابواب. الباب الاول فی الحث علی الدعاء و تحریم الاستکثار عنه. الباب الثانی استحباب اختیار الدعاء علی سائر العبادات المستحبة. الباب الثالث استحباب الدعاء فی کل کلی و جزئی؛ **انجام:** و انا المملوک و هل یرحم المملوک الا الممالک. تم الکتاب ... فی یوم سبت ثامن من عشر ذی القعدة الحرام ۱۲۳۹. و الحمدلله ...

مجلد دعا است، در ص.ع. به نام «مجلد الدعاء من کتاب جامع المعارف و الاحکام»، یاد شده؛ خط: نستعلیق شکسته تحریری، کاتب = مؤلف، تا: ۱۲۳۹ق؛ ۷۹۷ص، ۲۸-۳۱ سطر (۲×۱۳)، اندازه: ۲۰×۲۹/۵سم [عکسی ف: ۱ - ۹۶]

۱۰. تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه:۱۴۳۴-عکسی

آغاز: آغاز مجلد ۵: الحمدلله الذی تفضل علی عباده اجمعین بارسال الرسل مبشرین و منذرین ... اما بعد، فهذا هو المجلد الخامس من کتاب جامع المعارف و الاحکام فی معرفة العقاید و الاصول و الحلال و الحرام. تالیف المذنب ... باب. معنی النبوة و علة بعثة الانبیاء و بیان اصنافهم. **انجام:** تم ما وفق الله ایراده من مجلد احوال الانبیاء و الملوک من جامع المعارف و الاحکام علی ید مؤلفه المذنب ...۱۲۴

جلد ۵ در عقاید و اصول و پیامبری و داستان‌های پیامبران؛ خط: نستعلیق تحریری، کاتب = مؤلف، تا: جمعه ۲۸ ذیقعده ۱۲۴۰ق؛ ۴۶۷ص،۲۹سطر(۱۳/۵×۲۱/۵)،اندازه:۲۰×۳۰سم[عکسی ف:۱- ۹۵]

۱۱. تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه:۱۶۶۱-عکسی

آغاز: آغاز مجلد تفسیر آیت‌های قرآنی در احکام: الحمدلله الذی انزل علی عبده الکتاب و لم یجعل له عوجا و جعله فی ظلمات الجهل و الاهواء ... اما بعد، فیقول المذنب الجانی الاسیر ... عبدالله بن محمد رضا الحسینی اوتیا کتابهما بیمیناها ... ان القرآن و الفرقان الحکیم هو النور المبین و الحبل المتین؛ **انجام:** قوله عزوجل و النجم اذا هوی، یعنی به رسول الله ص. تم المجلد المتعلق بالقرآن من جامع المعارف و الاحکام علی ید مؤلفه المذنب الی الجانی و الا سیر الفانی عبدالله الحسینی فی ثانی شهر شعبان المعظم ۱۲۴. و الحمدلله اولا و آخرا و ظاهراً و باطناً و صلی الله ...

در بیان تأویلات و تفسیر قرآن، با سربندهای «باب» و «فصل»: الباب الثالث فی القراء ... فصل فی الوقف و الابتدا ... فصل فی بیان الوصول لفظا ... فی المد و القصر، الباب الرابع فی ذکر غریب القرآن؛ خط: نستعلیق تحریری، کاتب = مؤلف، تا: ۱۲۴۰ق؛ نسخ خوش شاید یکی از شاگردان ایشان؛ ۳۸۳ص، ۲۷ سطر (۲/۵×۲۳)، اندازه: ۲۱×۳۰سم [عکسی ف: ۱ - ۹۶]

۱۲. تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه:۱۴۳۷-عکسی

آغاز: مواعظ و خطب و رسائل: حمدله. مالک یوم الدین الذی ارسل الانبیاء مبشرین و منذرین ... اما بعد ف فهذا مجلد المواعظ و الخطب و الرسائل و سایر اخبار المتفرقة من جامع المعارف و الاحکام فی احوال المعارف و الحلال و الحرام، تالیف المذنب ... ابواب مواعظ؛ **انجام:** انجامه ندارد: و لاحول و لاقوة الا بالله العلی العظیم.

خط: نستعلیق تحریری، کاتب = مؤلف (گویا)، بی‌تا؛ ۴۳۴ص، ۲۷ سطر (۱۲×۲۲)، اندازه: ۲۱×۲۹/۵سم [عکسی ف: ۱ - ۹۶]

۱۳. تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه:۱۴۳۳-عکسی

آغاز: الطب و التداوی و النجوم و معرفت الساعات: الحمدلله الذی جعل لکل داء دواءو لکل مرض شفاء و الصلوة علی ... اما بعد، فهذه الملجد (شمار مجلد را نمی‌گوید) من جامع المعارف و العلوم و الاحکام فی احوال و الحلال و الحرام تالیف المذنب ... باب جواز التداوی و الرجوع الی الاطباء و اهل علم الطب و الدواء؛ **انجام:** و الدلو مثل القوس و الحوت مثل العقرب و یمکن تحصیل ما بین التقدیرین فما ذکر بالتقریب و التخمین. و الله موفق الصالحین و مؤید العابدین.

بخشی است دربرگیرنده پزشکی و نجوم و اختیارات؛ خط: نستعلیق تحریری، کاتب = مؤلف، بی‌تا؛ دو دست: نستعلیق تحریری نگارنده و نسخ خوش گویا یکی از شاگردان نگارنده؛ مهر: «شبر» (بیضی)؛ ۲۸۸ص، ۲۹ سطر (۱۳×۲۳)، اندازه: ۲۱×۲۹سم [عکسی ف: ۱ - ۹۵]

۱۴. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۲۷۲۸

نسخه اصل: کتابخانه‌ای در نجف اشرف. جلد ششم؛ خط: نستعلیق، کاتب = مؤلف، بی‌تا؛ مصحح به خط وی؛ وقفنامه کتاب از مؤلف به سال ۱۲۳۶ و سپس تولیت سید عباس بن محمد بن جعفر بن عبدالله شبری کاظمی؛ ۴۱۲ص [عکسی ف: ۷ - ۳۲۵]

۱۵. تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه:۱۴۰۱-عکسی

آغاز: جلد۶: حمدله. و الصلواة و السالم علی محمد و آله الطاهرین ... اما بعد، فهذا هو المجلد السادس من کتاب جامع الشرایع و الاحکام فی معرفة الحلال و الحرام من الاخبار و الآثار المرویة عن النبی ... تالیف المذنب.. عبدالله بن محمد رضا

الحسینی ختم الله ... کتاب التجارات و المکاسب و المعاملات و لواحقها و توابعهما؛ **انجام:** قد تم و کمل کتاب المعاملات من «جامع الاحکام فی معرفة الحلال و الحرام». و یتلوه انشاءالله تعالی کتاب النکاح..قد حصل الفراغ من اتمام نقصان هذا الکتاب بید الحقیر الکثیر التقصیر حسن الزنوزی ... حامداً مصلیاً مستغفراً

کتاب تجارت و معاملات؛ خط: نسخ پخته، کا: حسن زنوزی، تا: قرن ۱۳؛ ۴۶۶ص، ۲۵ سطر (۱۱×۲۲)، اندازه: ۲۰/۵×۲۹سم [عکسی ف: ۱ - ۹۵]

۱۶. قم؛ طبسی؛ شماره نسخه:۵۲۹

آغاز: بسمله الحمدلله جل عن ادراک العقول و الاوهام و تقدس عن ان تناله ثواقب الخواطر و الافهام ... اما بعد فهذا هو المجلد الثانی من کتاب جامع المعارف و الاحکام ... یشتمل علی وجود الصانع و توحیده و عدله و حکمته و سایر صفاته؛ **انجام:** فلایخلصها احدفیا کلها الذیب النتهی ما اردنا تلخیصه من کلام القوم و الله العالم بحقایق الاهوال تم کتاب التوحید فی عصریة یوم الاحد خامس و العشرون ... ۱۲۴۲

جلد دوم کتاب التوحید؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ مجدول، مصحح، وقف نامه از ملامحمد صالح قزوینی دینی برای طلاب؛ جلد: تیماج مشکی، ۳۰۷گ، ۲۹ سطر، اندازه: ۲۰×۲۹سم [ف مخ: ۱ - ۱۵۴]

۱۷. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۲۷۳۰

کتاب طهارت؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: چهارشنبه ۱۹ جمادی الثانی ۱۲۳۲ق؛ مجدول، مصحح؛ جلد: مقوایی عطف تیماج قهوه‌ای، ۱۷۸گ، ۳۱ سطر، اندازه: ۲۲/۵×۳۵/۵سم [ف: ۷ - ۲۹۱]

۱۸. قزوین؛ امام صادق؛ شماره نسخه:۴۰۳

آغاز: الخمدلله الذی جعل الصلوة عمود الدین و معراج المتقین و قرة عین الانبیاء و المرسلین ... امام بعد فهذا هو المجلد الثانی و هو کتاب الصلوة من جامع الاحکام فی مسائل الحلال و الحرام؛ **انجام:** بیان قال فی البحار هذا التفضیل لم اره فی کلام الاصحاب بل قال الاکثر بعدم استحباب مع الوجه بعده و قال بعضهم ... و الاحوط ترکه فی المکتوبة للروایة من غیر معارض و یتلوه الکلام فی باب الرکوع وآدابه واحکامه ...

کتاب الصلوة (جلد دوم) را بطور کامل؛ خط: نسخ، کا: حسن بن آغا [محمد تبریزی]، تا: ۱۲۳۳ق؛ واقف: حاج علیرضا و حاج یوسف پسران حاج احمد بزاز با تولیت حاج ملا عبد الوهاب قزوینی، جمادی الثانی ۱۲۳۵ق؛ جلد: تیماج سیاه، ۲۱۰گ، ۲۵ سطر [ف: ۱ - ۷۶]

۱۹. تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه:۱۴۰۲-عکسی

آغاز: مجلد صید و ذباحه: حمدله. و الصلاة علی محمد و آله الطاهرین. اما بعد، فهذا کتاب الصید و الذبایح و المطاعم و المشارب من کتاب جامع الاخبار فی مسایل الحلال و الحرام تالیف المذنب ... عبدالله بن محمد رضا الحسینی ... کتاب الصید. قال الله تعالی و اذا حللتم فاصطا دوا؛ **انجام:** قد تم الکتاب فی لیلة ثامن عشر صفر المظفر ۱۲۳۳ق. الف و مأتین و ثلاثةو ثلاثین ... علی ید مؤلفه الجانی ... عبدالله بن محمد رضا الحسینی ...

بایستی بخش‌های صید و ذباحه، مطاعم و مشارب، غصب، فرایض و مواریث، قضا و شهادت، دیات را داشته باشد (ص۱-۴۹۶)، سپس «علم الدرایة و معرفة الرجال» او (ص۴۹۸-۶۳۴)؛ خط: نسخ پخته، بی‌کا، تا: ۱۸ صفر ۱۲۳۳ق؛ ۲۱-۳۲ سطر (۱۲×۲۲/۵)، اندازه: ۲۱×۳۰سم [عکسی ف: ۱ - ۹۶]

۲۰. تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه:۱۴۰۶-عکسی

آغاز: مجلد ۴ (حج و عمره): الحمدلله الذی اوجب الحج علی المستطیعین و حث علیه عباده المحصلین ... فهذا هو المجلد الرابع من «جامع الاحکام فی معرفة الحلال و الحرام» تالیف المذنب؛ **انجام:** وقف الزوال قبل الظهر فی کل یوم. تم کتاب الحج و یتلوه المجلد الخامس کتاب المزار فی شهر ذیقعدة الحرام ۱۲۳۴ق. و الحمدلله اولاً و آخراً و ظاهراً

حج و عمره؛ خط: نسخ پخته، بی‌کا، تا: ذیقعده ۱۲۳۳ق؛ ۵۰۴ص، ۲۸ سطر (۱۳×۲۱/۵)، اندازه: ۲۱×۲۹/۵سم [عکسی ف: ۱ - ۹۶]

۲۱. قزوین؛ امام صادق؛ شماره نسخه:۴۰۴

آغاز: بسمله، ابواب الرکوع وآدابه واحکامه وعلله قال الله تعالی وارمکعی مع الراکعین وقال تعالی یا ایها الذین ....باب وجوبه ووجوب الطمانینة فیه وبطلان الصلوة بترکه؛ **انجام:** عن تمیم بن عبد الله بن ... عن ابیه عن احمد بن علی الانصاری عن رجا بن ابی الضحاک عن الرضا ع انه صحیحه فی السفر فکان یقول بعد کل صلوةبقصرها سبحان الله ... هذا تمام الصلوة تم کتاب الصلوة.

ادامه کتاب الصلاة تا آخر کتاب ؛ خط: نسخ، کا: حسن [بن آغا محمد تبریزی]، تا: ۴ جمادی الاول ۱۲۳۴ق؛ واقف: حاج علیرضا و حاج یوسف پسران حاج احمد بزاز با تولیت حاجی ملا عبد الوهاب قزونی، جمادی الثانی ۱۲۳۵ق؛ جلد: تیماج سیاه، ۲۱۵گ، ۲۵ سطر [ف: ۱ - ۷۶]

۲۲. قزوین؛ امام صادق؛ شماره نسخه:۳۶۶

آغاز: بسمله، الحمدلله الذی اوجب الحج علی المستطیعین، وحث علیه عباده المخلصین، وجزاهم علیه خیر جزاء المحسنین، و انه هو الغنی عن الایمان؛ **انجام:** ثم آئت جمرة العقبة فارمها بسبع حصیات ولاتقف عندها ثم انصرف وصل الظهر و تفعل من الغد مثل ما فعلت فی الیوم الاول فان احببت التعجیل جاز لک و ان احببت التاخیر تاخرت و لاترمی الا وقت زوال قبل الظهر فی کل یوم.

جلد چهارم (کتاب الحج و العمرة) را به‌طور کامل؛ خط: نسخ، کا: حسن بن آغا محمد تبریزی، تا: ذیحجه ۱۲۳۴ق؛ مصحح، محشی؛ واقف: حاج علیرضا و حاج یوسف پسران حاج احمد بزاز با تولیت حاج ملا عبد الوهاب قروینی، شعبان ۱۲۳۷ق؛ جلد: تیماج سرخ، ۳۱۵گ، ۲۵ سطر [ف: ۱ - ۷۲]

۲۳. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۳۶۵۴

آغاز: الحمدلله الذی جعل الصلوة عمودالدین و معراج المتقین

...اما بعد، فهذا هو المجلد الثانی ... قال الله تعالی فی عدة مواضع؛ **انجام:** سبحان الله و الحمدلله و لا اله الا الله و الله اکبر ثلاثین مرة و یقول هذا تمام الصلوة

جلد دوم، شامل کتاب صلاة؛ خط: نسخ، کا: درویش بن کاظم کاظمی، تا: ۱۲۳۴ق؛ محشی با نشان «منه»، مصحح، مجدول، اجازه مرحوم آیة الله مرعشی نجفی به شیخ محمد علی همدانی به سال ۱۳۵۹ق با این عبارات: بسم الله الرحمن الرحیم و بعد، فقد اجزت الاخ الصالح، و الخل الفالح، نورالعین و ثمرة المهجة، فخر الافاضل، ذخر اقرانه و الاماثل، جناب الشیخ محمد علی الهمدانی دام علاه و زید فی ورعه و تقاه، ان یروی عنی هذاالکتاب بطرقی المنتهیة الی جامعه و مؤلفه، و قد ذکرتها فی کتاب المسلسلات الی مشایخ الاجازات و المرجو من سماحته ان لاینسانی من الدعاء فی المظان و المان و الله خلیفتی علیه فی کل شئونه و هو نعم الوکیل و الکفیل، الراجی اقل اهل بیت النبوة و السفارة ابوالمعالی شهاب الدین الحسینی الحسنی المرعشی المشتهر بالنجفی، عفی عنه فی مختتم ذی الحجة ۱۳۵۹ ببلدة قم المشرفة حرم الائمة (ع) تجاه الروضة الفاطمیة حامداً لله تعالی مصلیاً مسلماً ۱۲»؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج زرشکی، ۲۸۴گ، ۳۱ سطر (۱۴×۲۵)، اندازه: ۲۴/۵×۳۵سم [ف: ۳۴ - ۵۴۸]

۲۴. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۹۴۴

آغاز: بسمله و به ثقتی، الحمدلله الذی جعل الصلوة عمود الدین؛ **انجام:** و الحمدلله و لا اله الا الله و الله اکبر ثلاثین مرة و یقول هذا تمام الصلوة

جلد دوم؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۲۳۵ق؛ محشی؛ کاغذ: فرنگی فستقی، جلد: تیماج تریاکی، ۲۳۵گ، ۳۴ سطر (۱۲×۲۱/۵)، اندازه: ۲۰/۵×۳۰سم [ف: ۸ - ۴۳۹]

۲۵. قزوین؛ امام صادق؛ شماره نسخه:۳۷۱

آغاز: بسمله و به نستعین ابواب القضا و الاحکام و الشهادات الایات قال الله تعالی الم تر الی الذین اوتو نصیبا من اهل الکتاب یدعون الی کتاب الله لیحکم بینهم ثم یتولی فریق منهم و هم معرضون؛ **انجام:** هذا ما اقتضی ایراده فی هذه الرسالة علی العجالة من الکلمات المتعلقة بالرجال و الحمدلله علی کل حال والصلوة ...لتمام الکلام فی مفردات الرجال علی افضل حال یقرب الی ذی الجلال انه الکریم المتعال المتفضل المفضال.

کتاب القضا تا کتاب الشهادات به طور کامل؛ خط: نسخ، کا: حسن، تا: ۱۲۳۵ق؛ واقف: حاج علیرضا وحاج یوسف پسران حاج احمد بزاز با تولیت حاجی عبد الوهاب قزوینی، شعبان ۱۲۳۷ق؛ مصحح، محشی؛ جلد: تیماج سرخ، ۲۹۵گ، ۲۵ سطر [ف: ۱ - ۷۴]

۲۶. تهران؛ شورا؛ شماره نسخه:۴۶۴-طباطبائی

آغاز: لما کان العلم بالاحکام الشرعیة و الفروع الفقهیة ... و لما کانت ادلة الاحکام و معالم الحلال و الحرام منحصرة فی الکتاب و السنة؛ **انجام:** و وفقنا لاتمام هذا الکتاب علی وفق طاعتک و رضاک و اعصمنا من الخطاء و الزلل فی القول و الرسم و العمل

کتاب الطهارة ؛ خط: نسخ، کا: احمد بن قاسم خلیفه کاظمی، تا: ۱۲۳۶ق؛ افتادگی: آغاز؛ مجدول و کمند؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج قرمز، ۲۸۸گ، ۲۵ سطر، اندازه: ۲۰×۳۰/۵سم [ف: ۲۴- ۳۰۳]

۲۷. تهران؛ شورا؛ شماره نسخه:۴۶۴ ط

خط: نسخ، کا: احمد بن قاسم خلیفه کاظمی، تا: ۱۲۳۶ق [مختصر ف: - ۲۲۳]

۲۸. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۸۹۸

آغاز: انما یتذکر أولو الالباب ... باب حقیقة العقل و کیفیته و بدء خلقه و فضله و کمال اهله و جملة مما یتعلق

جلد اول و دوم کتاب، مشتمل بر توحید و کفر و ایمان و جلد اول به تاریخ شنبه ۱۶ صفر ۱۲۳۶ پایان یافته؛ خط: نسخ، کا: محمد ابراهیم، تا: غره ربیع الاول ۱۲۳۷ق؛ افتادگی: آغاز؛ مجدول، مصحح؛ تملک: ریحان الله الموسوی به تاریخ شعبان ۱۳۲۱؛ جلد: تیماج قرمز، ۳۶۵گ، ۲۵ سطر، اندازه: ۱۸×۲۹سم [ف: ۵ - ۲۷۱]

۲۹. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۹۴۳

آغاز: بسمله و به ثقتی، الحمدلله الرحیم الرحمن المنعم المنان الذی احسن خلق الانسان؛ **انجام:** ایمانا لم تکن امنت من قبل او نسیت فی ایمانا خیراً

ایمان و کفر؛ خط: نسخ، کا: احمد بن قاسم خلیفه، تا: ۱۲۳۸ق؛ مجدول، محشی؛ کاغذ: فرنگی فستقی، جلد: تیماج عنابی، ۲۴۴گ، ۲۵ سطر (۱۲×۲۱/۵)، اندازه: ۱۷/۵×۲۹/۵سم [ف:۸-۴۳۹]

۳۰. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۳۰۹۸

آغاز: کتاب الحج و العمرة قال الله تعالی و لله علی الناس حج البیت من استطاع الیه سبیلا؛ **انجام:** و من میراثه الله ملا تؤاخذنا بما نسینا او اخطأنا او تعمدنا و اغفرلنا و ارحمنا و تب علینا

کتاب الحج و العمرة و النکاح و تألیف شده در روز جمعه ۵ رجب ۱۲۳۸؛ خط: نسخ، کا: احمد، تا: شنبه ۱۳ رمضان ۱۲۳۸ (در عصر مؤلف و همان سال تألیف کتاب)؛ مجدول، مصحح؛ تملک: حسن بن محمد علی آل عبدلاجبار در ۱۲۷۱؛ جلد: تیماج قرمز، ۲۴۲گ، ۲۵ سطر، اندازه: ۱۹×۲۰سم [محدث ارموی مخ: ۱ - ۴۸۶]

۳۱. تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه:۱۴۳۵-عکسی

آغاز: کتاب الغصب: حمدله. کتاب الغصب، قال الله تعالی و لاتأکلوا اموالکم بینکم بالباطل و تدلوا بها الی الحکام. و قال الله تعالی و لاتقربوا اموال الیتیم الا بالتی هی احسن ... باب تحریمه و وجوب رد المغصوب الی مالکه ... (تا ص ۳۰) کتاب الفرایض و المواریث من جامع الاحکام فی مسایل الحلال و الحرام. تالیف المذنب ... (تا ص ۲۹۴) کتاب القصاص و الدیات و ما یتعلق بهما. قال الله تعالی یا ایها الذین آمنوا کتب علیکم القصاص (تا ص ۳۹۱ معرفة الرجال): الحمدلله الذی جعلنا فی سلک الرواة عن النبی و الآل؛ **انجام:** ختم فی لیلة الثالث من شهر رمضان ۱۲۳۸ علی ید المذنب ... محمد صالح بن حسین القلیوی و لقبه ابوالشوارب

کتاب غصب، فرایض و مواریث، قصاص و دیات کتاب الرجال؛ خط: نسخ پخته، کا: محمد صالح بن حسین القلیوی ملقب به

ابوشوارب، تا: ۳ رمضان ۱۲۳۸ق؛ ۵۶۲ص، ۲۵ سطر (۱۲×۲۲)، اندازه: ۲۱×۳۰سم [عکسی ف: ۱ - ۹۵]

۳۲. تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه:۱۴۲۹-عکسی

آغاز: الحمدلله جل عن ادراك العقول و الافهام. و علا عن درك النفوس و تنزه عن احاطة الافهام ... اما بعد، فیقول المذنب ... عبدالله بن محمد رضا الحسینی ... انه لما کان العلم بالاحکام الشرعیة و الفروع ...(۴۰ سطر بعد): کتاب الطهارة و فیه ابواب. البا بالاول فی المیاه، و فهی ابواب (چنین)؛ **انجام:** و العمل. تم لمقصود من کتاب الطهارة و یتبعه انشاءالله کتاب الصلاة، فی لیلة الاربعاء تاسع عشر شهر جمادی الثانی ۱۲۳۲ ... و قد وقع الفراغ من استنساخه ۱ محرم ۱۲۳۸ ...

جلد ۱، طهارت؛ خط: نسخ خوش، بی‌کا، تا: ۱ محرم ۱۲۳۸ق؛ افتادگی: آغاز و انجام و وسط؛ افتادگی در کناره افزوده شده؛ ۳۹۰ص،۳۱سطر (۱۲/۲×۲۷)، اندازه: ۲۱×۲۹سم [عکسی ف: ۱-۹۵]

۳۳. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۳۸۱۲

آغاز: عما فی ایدی الناس، و عن احمد بن محمد العاصمی

کتاب معاملات؛ خط: نسخ، کا: اسماعیل بن محمد صادق نجار، تا: چهارشنبه۲۱شعبان۱۲۳۹ق؛افتادگی: آغاز؛ مصحح؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۲۴۵گ، ۲۵ سطر، اندازه: ۱۹×۲۹/۵سم [ف: ۱۰-۱۹۱]

۳۴. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۶۵۰۹

آغاز: ابو عبدالله ع عن خلق حواء و قیل له ان اناسا عندنا یقولون؛ **انجام:** و یسعی فی الارض فسادا

کتب نکاح و طلاق و خلع و مبارات و ظهار و ایلاء و کفارات و لعان و حاوی سی هزار بیت است؛ خط: نسخ، کا: محمد بن محمد باقر خراسانی، تا: جمادی الثانی ۱۲۳۹ق؛ افتادگی: آغاز؛ کاغذ: آهار مهره شکری، جلد: تیماج، ۲۱۰گ، ۲۹سطر، اندازه: ۱۸×۲۹سم [ف: ۵ - ۱۱۳]

۳۵. قزوین؛ امام صادق؛ شماره نسخه:۴۲۲

آغاز: بسمله، الحمدلله الذی لا من شیء کان و لا من شیء کون ما قد کان الذی ترک العقول حیری فی بیداء کبریائه و معرفته و لم یحصل للخلق سبیلا الی معرفته الا بالعجز عن معرفته الذی کلت العبارات عن التعبیر؛ **انجام:** قال بحق نبیکم اسمع هذا من نبیکم قال قلت نعم فاسلم ثم قال و الله انی وجدت فی التوراة انه یکون فی آخر الانبیاء نبی ص و هو تفسیر ما یقول الناقوس، قد تم کتاب العقل والجهل و تیلوه کتاب التوحید ...

کتاب العقل و الجهل؛ خط: نسخ، کا: محمد بن شیخ علی بن شیخ عبد الحسین دجیلی کاظمی، تا: ۱۲ شوال ۱۲۴۰ق؛ مصحح؛ واقف: حاج علیرضا و حاج یوسف پسران حاج احمد بزاز با تولیت حاج ملا عبدالوهاب قزوینی، ربیع الاول ۱۲۵۶ق؛ جلد: گالینگور آبی، ۱۶۰گ، ۲۹ سطر [ف: ۱ - ۷۸]

۳۶. تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه:۱۴۰۷-عکسی

آغاز: جلد۲. الحمد لله الذی جعل الصلوة عمود الدین و معراج المتقین و قرة عین الانبیا والمرسلین ... اما بعد فهذا المجلد الثانی و هو کتاب الصلوة من «جامع الاحکام فی مسائل الحلال والحرام» تالیف المذنب؛ **انجام:** و یقول هذا اتمام الصلاة. تم کتاب الصلاة و الحمدلله اولاً و آخراً و ظاهراً ... و قد اتفق الفراغ من تنمیقه فی یوم الرابع و العشرین من الشهر الثامن من السنة الواحدة من العشر الخامس من المائة الثالثة من الالف الثانی من الهجرة ...

کتاب صلات؛ خط: نسخ خوش، بی‌کا، تا: ۱۲۴۱ق؛ ۶۵۸ص، ۲۷ سطر (۱۳×۲۲)، اندازه: ۲۱×۳۹سم [عکسی ف: ۱ - ۹۶]

۳۷. تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه:۱۴۳۶-عکسی

آغاز: بخش اصول فقه، اصالت حرمت عمل به ظن: سبحانك ما اضیق علی من لم تکن دلیلها، و ما اوضح الحق ... اما بعد، فیقول العبد المذنب ... ان المعروف من طریقة الفرقة و المحقة و المعلوم من مذهب الطایفة الحقة اصالة حرمة العمل بالظن و اصالة عدم حجیته فی الشریعة الغراء؛ **انجام:** رواها اصحابه و اصحاب ابنه موسی الی هنا جری القلم و نسائل الله ... یوم الثلاثا خامس عشر جمادی الثانی سنة ۱۲۴۱ و الحمدلله ...

بخش اصول فقه، اصالت حرمة عمل به ظن؛ خط: نستعلیق تحریری، بی‌کا، تا: سه‌شنبه ۱۵ جمادی الثانی ۱۲۴۱ق؛ ۳۵۰ص، ۲۹ سطر (۱۲/۵×۲۰/۵)، اندازه: ۲۱×۲۹/۵سم [عکسی ف: ۱ - ۹۵]

۳۸. تهران؛ مهدوی؛ شماره نسخه:۴۷۰

مقدمه درایه در دو مقصد دارای مقامات و باب‌ها و فصل‌ها و در شب ۲۵ جمادی الاول ۱۲۳۳ به پایان رسیده؛ خط: نستعلیق، کا: خدابخش بن شیر علی بن محمد حسن بن صادق قزوینی نجفی، تا: ذیحجه۱۲۶۲ق [نشریه: ۲ - ۱۴۶]

۳۹. تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه:۱۴۰۸-عکسی

آغاز: جلد۳ : الحمدلله المبدی المعید، الفعال لما یرید، الذی خلق الانسان من الطین ... اما بعد، فیقول المذنب.. عبدالله بن محمد رضا الحسینی ... هذا هو المجلد الثالث من جامع المعارف و الاحکام فی العقاید و المعارف و الحلال و الحرام یتضمن احوال المبداء و المعاد؛ **انجام:** نگارنده: علی محمد و آله. و قد تم تالیفه فی خامس عشر ذی القعدة الحرام ۱۲۳۶ق، علی ید مؤلفه الجانی و الاسیر الفانی عبدالله بن السید محمد رضا شبر ...

کتاب مبدأ و معاد؛ خط: نسخ خوش، بی‌کا، بی‌تا؛ با تاریخ ۱۵ ذیقعده برای نگارش که نباید با تاریخ رونویس فاصله بسیار داشته باشد؛ ۳۷۹ص، ۲۵ سطر (۱۲/۵×۲۲)، اندازه: ۲۱×۲۹/۵سم [عکسی ف: ۱ - ۹۶]

۴۰. تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه:۱۴۰۹-عکسی

آغاز: مجلد ۲ (وجود الصانع و صفات او): الحمدلله الذی جل عن ادراك العقول و الاوهام و تقدس عن ان تناله ... اما بعد، فهذا هو المجلد الثانی من کتاب «جامع المعارف و الاحکام» تالیف المذنب ... عبدالله بن محمد رضا الحسینی ... یشتمل علی وجود الصانع و توحیده و عدالته و حکمته و سایر صفاته و افعاله؛ **انجام:** فیاکلها الذئب. انتهی ما اردنا تلخیصه من کلام القوم. و الله العالم بحقایق الاحوال و رسله و الآل.

کتاب وجود صانع و صفات او؛ خط: نسخ خوش، بی‌کا، بی‌تا؛ از همان روزگارانی که دیگر مجلدها نوشته شده؛ ۴۸۱ص، ۲۹ سطر (۱۲×۲۲)، اندازه: ۲۱×۲۹/۵سم [عکسی ف: ۱ - ۹۶]

۴۱. تهران؛ شورا؛ شماره نسخه:۷۲۷۱

آغاز: الحمدلله رب العالمین ... اما بعد فهذا هو المجلد الرابع من اصول کتاب جامع المعارف و الاحکام؛ **انجام:** و کتبوا بذلک الی معاویة فکتب الیهم یعزم علیهم لما فعلوه ففعلوه ذلک.

جلد چهارم، در احوالات حضرت پیامبر می‌باشد؛ خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: تیماج مشکی، ۳۸۲گ، ۲۸-۳۱ سطر، اندازه: ۲۰×۲۹/۵سم [ف: ۲۵ - ۲۶۸]

۴۲. قزوین؛ امام صادق؛ شماره نسخه:۴۱۲

آغاز: بسمله، الحمدلله ... اما بعد فهذا کتاب الصید و الذبائح و المطاعم و المشارب من کتاب جامع الاحکام ... کتاب الصید و الذبائح قال الله تعالی و اذا حللتم فاصطادوا و قال تعالی غیر محلی الصید و انتم حرم؛ **انجام:** بیان قال فی الوسایل انهم اذا اسلموا بطل النکاح فلا یورث بالسبب الفاسد بعد الاسلام فلا ینافی مامضی تم کتاب المطاعم والمشارب والغصب والمواریث من جامع الاحکام.

کتاب الصید والذباحة تا ابتدای کتاب القضاء والشهادات؛ خط: نسخ، کا: حسن [بن آغا محمد تبریزی]، تا: عصر مؤلف؛ واقف: حاج علیرضا و حاج یوسف پسران حاج احمد بزاز قزوینی با تولیت حاج ملا عبد الوهاب قزوینی، شعبان ۱۲۳۷ق؛ جلد: تیماج سرخ، ۲۲۸گ، ۲۵ سطر [ف: ۱ - ۷۷]

۴۳. قزوین؛ امام صادق؛ شماره نسخه:۴۱۳

انجام: قال: ان اعلم ان الله معک حیث کتب قال اطعم المساکین، قال لا انما خلفت بغیر ربک اللهم اجعلنا ممن یعبدک کانه یراک الی یوم تلقاک واسعدنا بتقواک ... تم کتاب النکاح و النذر و العهود

جلد پنجم، کتاب النکاح تا انتهای کتاب النذر و العهود؛ خط: نسخ، کا: حسن [بن آغا محمد تبریزی]، تا: عصر مؤلف؛ واقف: حاج علیرضا و حاج یوسف پسران حاج احمد بزاز با تولیت حاج ملا عبد الوهاب قزوینی، شعبان ۱۲۳۷ق؛ مصحح؛ جلد: تیماج سرخ، ۳۸۵گ، ۲۵ سطر [ف: ۱ - ۷۷]

۴۴. قزوین؛ امام صادق؛ شماره نسخه:۳۸۳

آغاز: بسمله، الحمدلله رب العالمین مالک یوم الدین زکی المزکین ومضاعف الجزاء یوم الدین ... کتاب الزکوة و توابعها قال الله تعالی و مما رزقناهم ینفقون؛ **انجام:** فی حدیث قال و الله لقضاء حاجته یعنی الاخ المومن احب الی الله عزوجل من صیام شهرین متتابعین و اعتکافهما فی المسجد الحرام اللهم وقفنا لما تحب و ترضی و جنبنا اتباع الهوی ... تم کتاب الاعتکاف.

جلد سوم، از کتاب الزکاة تا آخر کتاب الاعتکاف؛ خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ مصحح، محشی؛ واقف: حاج علیرضا و حاج یوسف پسران حاج اححد بزاز با تولیت حاج ملا عبد الوهاب قزوینی، جمادی الثانی ۱۲۳۹ق؛ جلد: تیماج سرخ، ۲۲۵گ، ۲۵ سطر [ف: ۱ - ۷۴]

۴۵. قزوین؛ امام صادق؛ شماره نسخه:۳۸۶

آغاز: بسمله، الحمد لله الذی جل عن ادراکه العقول و الاوهام و تقدس عن ان تناله ثواقب الخواطر و الافهام و تعالی عن الالفاظ و العبادات و تنزه عن الحواس و الاشارات؛ **انجام:** و مع الف دینار یاخذها و الناس یعلمون انه کلام للغلاة فلایخلصها احد فیاکلها الذئب انتهی ما اردنا تلخیصه من کلام القوم و الله العالم بحقائق الاحوال و رسله و الال.

جلد دوم؛ خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ واقف: حاج احمد؛ جلد: تیماج سیاه، ۳۵۲گ، ۲۵ سطر [ف: ۱ - ۷۵]

۴۶. قزوین؛ امام صادق؛ شماره نسخه:۳۸۹

آغاز: بسمله، الحمدلله الذی جل عن ادراک العقول و الاوهام و علا عن درک النفوس و تنزه من احاطة الافهام الذی تاهت العقول فی بیداء کبریائه و عظمته و لم یجعل للحق سبیلا الی معرفة؛ **انجام:** عن ابی عبد الله ع قال لاتجوز الصلوة فی شیء من الحدید فانه ... ممسوخ اللهم طهرنا من اوساخ الغفلة و المعاصی المهلکة و الاخلاق الرذیلة ... و یتبعه ان شاء الله کتاب الصلوة.

کتاب الطهارة؛ خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ واقف: حاج علیرضا و حاج یوسف پسران حاج احمد بزاز با تولیت حاجی ملا عبد الوهاب قزوینی، جمادی الثانی ۱۲۳۵ق؛ مصحح؛ جلد: تیماج سرخ، ۲۹۶گ، ۲۵ سطر [ف: ۱ - ۷۵]

۴۷. قزوین؛ امام صادق؛ شماره نسخه:۳۷۰

آغاز: بسمله، الحمد لله الذی فضل المجاهدین علی القاعدین درجات و رفعهم ... اما بعد فهذا هو المجلد السادس و هو کتاب الجهاد من کتاب جامع الاحکام فی معرفة الحلال و الحرام؛ **انجام:** عن زین العابدین ع رجل حضرته الوفاة فقال عند موته لفلان عندی الف درهم الا قلیلا کم القلیل القلیل هو النصف لقوله تعالی یا ایها المزمل قم اللیل الا قلیلا نصفه اوزد علیه بالاثر عن الرضا ع، قد تم کتاب المعاملات من جامع الاحکام ...

از کتاب الجهاد تا کتاب الوصیة؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: عصر مؤلف؛ واقف: حاج علیرضا و حاج یوسف پسران حاج احمد بزاز با تولیت حاج ملا عبد الوهاب قزوینی، شعبان ۱۲۳۷؛ مصحح، محشی؛ جلد: تیماج سرخ، ۳۱۱گ، ۲۵ سطر [ف: ۱ - ۷۳]

● **جامع المعجزات** / تاریخ معصومین / عربی

jāmi'-ul mu'jizāt

واعظ رهاوی، محمد، - ۱۰۹۰ قمری

vā'ez-e rahāvī, mohammad (- 1679)

تاریخ تألیف: رجب ۱۰۸۴ق

رساله در معجزات حضرت پیامبر را از منابع اهل سنت (کتاب‌های حدیثی و تفاسیر) گردآوری نموده با عناوین کتاب «معجزة، معجزة».

آغاز: بسمله الحمد لله الذی ارسل رسوله محمداً صلی الله علیه و

سلم الی کافة المخلوقات من الجن و الانس ... و بعد یقول جامع هذه الرسالة ... لما رأیت فی الکتب ... معجزات التی من اردت ان اجتمع تلک المعجزات ...

[معجم المؤلفین، عمررضا کحاله ۳ /۱۰]

۱. تهران؛ شورا؛ شماره نسخه:۳۵۳-طباطبائی

آغاز: برابر؛ **انجام:** و انصرت حلیمة الی حیهأ فبقی النبی عند جده

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: تیماج حنایی، ۷۰گ، ۲۵ سطر، اندازه: ۱۴/۵×۲۰/۵سم [ف: ۲۴ - ۲۴۳]

۲. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۲ /۷۸۴۴-۵۳/۵۴

آغاز: برابر

بی کا،بی‌تا؛۱۱۴گ،۲۲-۱۹ سطر، اندازه: ۱۲×۲۴سم [ف: ۳-۱۱۳۱]

● **جامع المعجزات = دیوان شیخ** / تاریخ معصومین / فارسی

jāme‘-e mo‘jezāt = dīvan-e šeyx

نایب الصدر، محمد علی، ق۱۴ قمری

nāyeb-os-sadr, mohammad ‘alī (- 20c)

شاعر در این کتاب معجزات ائمه (ع) را به نظم کشیده است. او در اشعارش شیخ تخلص می‌کند و این کتاب را قبل از سال ۱۳۰۴ق سروده است.

تهران؛ شورا؛ شماره نسخه:۱۳۴۹۵

آغاز: بنام خدایی کنم ابتدا ×× که از هر عیوب است ذاتش جدا / خدایی که اشیاء را خالق است ×× خدایی که انفاس را رازق است؛ **انجام:** بریز قطره ای از آب در گلوی حسین ××بترس شمر تو از پادشاه خیبر گیر / فلک خراب شدی شیخ کاش آن ساعت ×× ز زین چو از ستم آن شاه اوفتاد بزیر

خط: نستعلیق، کاتب = مؤلف، تا: با تاریخ ۱۳۰۴ق؛ این نسخه توسط شاعر به محمد صالح مداح هدیه شده و مؤلف در جمعه ۲۹ ربیع الاول ۱۳۰۴ یادداشتی بر آن نوشته؛ جلد: تیماج، قهوه‌ای، مجدول، ۲۲۹گ، ۱۲ سطر، اندازه: ۱۷×۲۱سم [ف: ۳۶ - ۴۵۱]

● **جامع المعجزات** / تاریخ معصومین / فارسی

jāmi‘-ul mu‘jizāt

واعظ اصفهانی، محمد، ق۱۴ قمری

vā‘ez-e esfahānī, mohammad (- 20c)

در سه جلد به تاریخ امامان و عقاید با نگاه شیعی پرداخته است: ۱. معجزات پیامبر (ص)؛ ۲. فضایل و مناقب و کرامات حضرت علی (ع)، در بیست و چهار «باب»، و پیش از آن دوازده «اصل» در اثبات امامت آورده است؛ ۳. فضایل و مصایب دیگر امامان در دوازده «باب» و یک «خاتمه».

آغاز: جلد اول: جامع المعجزات کلام حکمت نظام متکلمی است دل کلامه که لالی حمد و ثنایش درة التاج تارک سخن سنجان است ...

جلد ۲: الحمدلله الذی خلق السماوات و الارضین و صیرنا من امة محمد سید المرسلین ... اما بعد چنین گوید تراب اقدام دوستان ابوتراب امیرالمومنین ...

جلد سوم: الحمدلله رب العالمین.. اما بعد چنین گوید گلدسته بند ریاحین مناقب ائمه دین بنده حقیرفانی محمد واعظ اصفهانی که چون بدست

انجام: امید که خداوند کریم این مجموعه را در نظر خورده‌بینان روزگار و مشکل‌پسندان هر شهر و دیار مقبول و پسندیده گرداناد بمحمد و آله الامجاد الطیبین الطاهرین المعصومین الاوتاد.

[فهرستواره منزوی ۱۶۰۳/۳؛ نسخه‌های منزوی ۹۲۸/۲؛ معجم الآثار المخطوطة حول الامام علی (ع) ۴۵۵]

۱. مشهد؛ شیخ علی حیدر؛ شماره نسخه:۱۱۲۹

آغاز: برابر۲؛ **انجام:** در نظر جوهر شناسان هر شهر و دیار ثمین و سودمند افتد بحق محمد و آله الطیبین الطاهرین

جلد دوم؛ خط: نسخ و نستعلیق، کا: محمد باقر بن لطیف، تا: ۲۲ جمادی الاول ۱۲۰۲ق، جا: سلطان آباد؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۲۱۹گ، ۲۴سطر، اندازه: ۲۱/۵×۳۴سم [مؤید: ۳ - ۱۱۷]

۲. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۲۵۶۳

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۳ جمادی الاول ۱۲۵۲ق؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج مشکی، ۱۷۸گ، ۳۰ سطر (۱۲/۵×۲۳)، اندازه: ۲۰×۳۰سم [ف: ۳۱ - ۶۴۵]

۳. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۹۱۹

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا: میرزا نصرالله اصفهانی، تا: شنبه ۶ جمادی الاول ۱۲۵۲ق؛ مصحح شاید به خط مؤلف؛ جلد: تیماج مشکی، ۲۴۹گ، ۲۴ سطر، اندازه: ۲۱×۳۰/۵سم [ف: ۵ - ۲۸۹]

۴. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۹۹۶۹

جلد دوم؛ خط: نسخ خوش، کا: میرزا محمد بن سید حسن، تا: ۳ رمضان ۱۲۵۷ق؛ مجدول، مذهب، دارای کمند؛ جلد: روغنی زیبای رنگی [میراث شهاب: س۷ش۳-۴ - ۲۳]

۵. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۲۹۳

آغاز: برابر۱

جلد اول؛ خط: نسخ، کا: حسین بن حسن بن جعفر، تا: یکشنبه از رمضان ۱۲۶۱ق؛ جلد: تیماج مشکی، ۱۳۳گ، ۲۵ سطر، اندازه: ۲۱×۳۱سم [ف: ۱ - ۴۰۰]

۶. خوانسار؛ فاضل؛ شماره نسخه:۲۹۰

آغاز: برابر۳

جلد سوم، مشتمل بر فضائل ائمه بعد امیرالمؤمنین علیه السلام، در یک مقدمه و ۱۲ باب و یک خاتمه؛ خط: نسخ، کا: علیرضا بن

زین العابدین خوانساری، تا: ۱۲۶۲ق؛ مصحح، محشی؛ جلد: تیماج مشکی، ۳۶۴گ، ۱۸ سطر، اندازه: ۱۶×۲۲سم [ف: ۲ - ۱۲]

قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۵۵۳

نسخه اصل: همان نسخه بالا [عکسی ف: ۲ - ۱۴۰]

۷. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۱۷۶۶۶

کا: سید حسین، تا: ۱۲۶۴ق؛ انتقالی از کتابخانه پهلوی - مجموعه نوازی؛ اندازه: ۲۰/۹×۳۰/۴سم [رایانه]

۸. تهران؛ شورا؛ شماره نسخه:۳۵۳۱/۱

آغاز: برابر۲؛ **انجام:** مرویست که روزی سید کاینات و فخر موجودات جناب رسالت مآب محمدی (ص) را تبی عارض شد چون امیرالمؤمنین (ع) بخدمت آنحضرت آمد آنجناب فرمود که یا علی تب مرا.

جلد دوم؛ خط: نستعلیق تحریری، کا: بقلم میرزا هادی بن مرحوم میرزا محمد، تا: سه‌شنبه ۱۸ رجب ۱۲۶۴ق؛ کاغذ: فرنگی سفید آهاردار، جلد: تیماج مشکی، ۳۳۵ص (۲-۳۳۶)، اندازه: ۱۴/۵×۲۰/۵سم [ف: ۱۰ - ۱۴۸۶]

۹. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۳۲۳۰-۱۷/۱۰

آغاز: برابر۳؛ **انجام:** برابر

جلد سوم؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۲۶۶ق؛ جلد: تیماج مشکی، ۲۴۲گ، ۲۴ سطر، اندازه: ۲۱×۳۱سم [ف: ۳ - ۱۱۳۱]

۱۰. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۳۷۸۸۰

آغاز: برابر۲؛ **انجام:** در نظر جوهر شناسان هر شهر و دیار ثمین و سودمند افتد بحق محمد و آله الطیبن الطاهرین

جلد دوم؛ خط: نستعلیق، کا: محمد باقر خلف حاجی آقا لطیف ساکن سلطان آباد، تا: ۲۲ جمادی الاول ۱۲۷۰ق؛ اهدایی: رهبری، مهر ۱۳۸۶؛ کاغذ: فرنگی نخودی آهار مهره، جلد: تیماج قهوه‌ای، ۲۱۹گ، ۲۴ سطر، اندازه: ۲۱/۵×۳۴سم [اهدائی رهبر: ۸ - ۱۹۴]

۱۱. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۳۲۵۱

آغاز: برابر۲؛ **انجام:** آن جوان پدر خود رابدان حال دیدار دم از شیعیان خلص امیرالمؤمنین علیه السلام گردید.

جلد دوم؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۵ ربیع الاول ۱۲۷۲ق؛ مصحح؛ تملک: نصرالله بن یوسف به سال ۱۲۷۶ق با مهر «الراجی الی الله عبده نصرالله» (بیضی)؛ جلد: تیماج قرمز، ۱۶۲گ، ۳۱ سطر، اندازه: ۲۱/۵×۳۵سم [محدث ارموی مخ: ۱ - ۴۸۷]

۱۲. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه:۵۳۴۹

آغاز: برابر۳؛ **انجام:** برابر

جلد سوم؛ خط: نسخ، کا: محمد اسماعیل بن خانجان، تا: پنج‌شنبه ۶ صفر ۱۲۷۲ق؛ مصحح؛ کاغذ: فرنگی سفید، جلد: تیماج قهوه‌ای، ۲۵۰گ، ۲۳ سطر (۱۳/۵×۲۶)، اندازه: ۲۰×۳۴سم [ف: ۴ - ۱۸]

۱۳. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۵۳۹-۴/۹

آغاز: برابر۱؛ **انجام:** برچنین قوم تو لعنت نکنی شرمت باد ×× لعنه الله یزیداً و علی آل یزید / اختتام یافت ... در چشم جوهر شناسان هر شهر و دیار ثمین و سودمند نماید بحق محمد و آله اجمعین. شکر که پیش از اجل کار بسامان رسید ×× عمر بسر نامده نامه بعنوان رسید

جلد اول؛ خط: نسخ، کا: نصر الله اصفهانی، تا: چهارشنبه ۲۷ ربیع الاول ۱۲۷۳ق؛ مقابله کتاب توسط حسنعلی مجلسی الاسی در ۲ ربیع الثانی ۱۲۷۳؛ جلد: تیماج مشکی، ۳۱۰گ، ۲۴ سطر، اندازه: ۲۱×۳۱/۵سم [ف: ۳ - ۱۱۳۰]

۱۴. نجف آباد؛ حججی؛ شماره نسخه:۱۰۶

آغاز: برابر۲؛ **انجام:** و این جواهر ظواهر مکنونه که از دکانچه جوهری فکر دقیق گردید در نظر جوهر شناسان هر شهر و دیار ثمین و سودمند افتد بحق محمد و آله اجمعین.

جلد دوم؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۲۷۶ق؛ صفحات زوج رکابه دار؛ تملک: سید هاشم بن حسین حسینی؛ یادداشت وقف از طرف سید ناصرالدین حجت نجف آبادی در ۱۳۲۵/۱۲/۱۳؛ دارای فایده‌ای به خط سید ناصرالدین ابن محمد هاشم حسینی نجف آبادی؛ یادداشتی درباره وقف نسخه و سپردن و تولیت آن به سید حسن حجتی فرزند سید مصطفی و نظارت با رقیه بیگم فرزند سید محمد حسن؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۱۶۴گ، ۳۰ سطر، اندازه: ۱۸×۲۲سم [ف: ۱۶۱]

۱۵. قم؛ طبسی؛ شماره نسخه:۵۱۴

آغاز: برابر۲؛ **انجام:** مگر آنکه یکمرتبه ایشانرا بقتل رساند پس درآنوقت خشم ما و شیعیان ما فرو نشیند واندوه ها زایل گردد اناالله وانا الیه راجعون و سیعلم الذین ظلموا ای منقلب ینقلبون

جلد دوم؛ خط: نسخ، کا: ابوالحسن بن حیدر حسینی یزدی، تا: پنج شنبه ۱۹ ذیحجه ۱۲۸۰ق، جا: محمود آباد برخوار اصفهان؛ جلد: مقوای سرخ عطف پارچه قرمز، ۲۰۴گ، ۳۱ سطر، اندازه: ۱۸/۵×۳۱/۵سم [ف مخ: ۱ - ۱۵۴]

۱۶. تهران؛ مدرسه قنبر علی خان (حضرت ولی عصر)؛ شماره نسخه:۱۰

آغاز: از تحیت عرض کرد که یا امیر المؤمنین قرض بسیار دارم و از مطالبه قرض خواهان دل فگارم؛ **انجام:** آخر به جدایی منتهی می‌شود و هر مصیبتی که غیر از مرگ است نزد مرگ اندک است.

جلد دوم در یک مقدمه و ۲۴ باب و خاتمه؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ یادداشت یادگاری محمد علی خلف آخوند ملاحسن در ۲۶ شعبان ۱۲۵۵ق؛ واقف: حسن علمی زنجانی؛ ۲۵۳گ، ۲۳ سطر [ف: ۲۷]

۱۷. اصفهان؛ مدرسه صدر بازار؛ شماره نسخه:۷۱۶

جلد دوم؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۴؛ افتادگی: انجام؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۲۴۰گ، ۲۳سطر، اندازه: ۲۰×۳۰سم [ف: ۳ - ۵۳۰]

۱۸. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۲۹۴

جلد سوم؛ خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ جلد: تیماج مشکی، ۱۳۳گ، ۲۵ سطر، اندازه: ۲۱×۳۱سم [ف: ۱ - ۴۰۱]

۱۹. یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه:۴۱۱۴

بی کا، بی‌تا [نشریه: ۱۳ - ۳۶۶]

● **الجامع المفید فی بیان اصول التقویم و الموالید** / پیشگویی / عربی

al-jāmi'-ul mufīd fī bayān-i usūl-it taqwīm wa-l mawālīd

ابن مجدی، احمد بن رجب، ۷۶۷؟ - ۸۵۰ قمری

ebn-e majdī, ahmad ebn-e rajab (1366 - 1447)

نسخه‌ای از این کتاب در هیچ جا و هیچ فهرستی وجود ندارد.

شامل «مقدمه» و ۳ «مقاله» و «خاتمه»

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:بدون شماره/۱

بی کا، بی‌تا [میراث شهاب: س۷ش۱-۲ - ۲۳]

● **جامع مفیدی** / تاریخ ایران / فارسی

jāme'-e mofīdī

بافقی، محمد مفید بن محمود، ق۱۱ قمری

bāfqī, mohammad mofīd ebn-e mahmūd (- 17c)

تاریخ تألیف: ۱۰۹۰ق؛ محل تألیف: بصره و مولتان

تاریخ جامع و مفصلی است از شهر یزد و توابع آن، از عهد اسکندر مقدونی تا عصر مؤلف، با شرح حال و بیوگرافی بزرگان علمی و سیاسی آن شهر که در بصره به سال ۱۰۸۲ آغاز و به سال ۱۰۹۰ در مولتان به انجام رسانده است. این کتاب در سه «جلد» می‌باشد: ۱. از عهد اسکندر تا امیر تیمور گورکان؛ ۲. از ابتدای خاندان صفوی تا دوران شاه سلیمان؛ ۳. جغرافیا و شرح حال بزرگان آن سرزمین.

آغاز: بخش ۲: یا رب ز سخن قدر مرا عالی ساز ×× از غیر حدیث خود مرا خالی ساز ...

بخش ۳: یا رب بثنای خود سخن سازم کن ×× در گلشن حمد نغمه پردازم کن ... بر ضمیر منیر خورشید اقتباس هوشمندان ...مخفی نماناند و نخواهد بود که این صحایف موفور اللطایف مجلد سیم است از کتاب افادات آیات جامع مفیدی مشتمل بر تبیین احوالات سادات و وزرا و فضلا و سایر فرق برایا و این مبتنی است بر پنج مقاله و خاتمه. لطیف ترین نقشی که قلم نقاش فطرت سر لوح کلام را بارقام آن رنگ آمیزد حمد صانعی است ... در بیان احوال سادات وزرا و کلانتران و منشیان و مباشرین اوقات و عمال جزو سر کار دیوان و آن مشتمل است بر هفت مجلس و کلک سخن گذار شمه ای از احوال هر یک را بهمین ترتیب زینت مجلس می‌سازد انشاءالله (تا اینجا در چاپی نیست) بر ضمایر ارباب ظاهر اشکار خواهد بود.

انجام: فرمودند تا همین قدر از سیر و سلوک حضرت مقدسه سید نورالدین شاه نعمت الله ولی از کتاب جامع مفیدی حاضر بود مسوده شد.

چاپ: به کوشش ایرج افشار، ۱۳۴۲ش؛ به کوشش آقای ژان اوبن فرانسوی، تهران، ۱۳۳۵ش

[الذریعه ۷۲/۵؛ استوری ۳۵۲/۱؛ رجوع شود به مقدمه چاپ مجلد سوم به قلم ایرج افشار؛ نسخه‌های منزوی ۴۳۰۲/۶؛ فهرستواره منزوی ۹۳۸/۲؛ دنا ۵۹۰/۳ (۲۷ نسخه)]

شرح و حواشی:

۱- جامع مفیدی (منتخب)

۱. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۴۸۸-ف

نسخه اصل: موزه بریتانیا Or. 210. جلد ۳ (ریو ۱/۲۰۷)؛ کاتب = مؤلف، تا: ۱۰۸۹ و ۱۰۹۰ق؛ ۳۸۲گ [فیلمها ف: ۱ - ۶۵]

۲. مشهد؛ مدرسه آیة الله خوئی؛ شماره نسخه:۳۶۰

بی کا، تا: قرن ۱۱؛ افتادگی: آغاز و انجام [اوراق عتیق: ۱ - ۲۴۳]

۳. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۱۸۵-ف

نسخه اصل: پاریس 1824 (بلوشه ش ۲۲۹۴). جلد ۳؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: سه‌شنبه ۷ جمادی الثانی ۱۰۹۰ق، جا: یزد؛ ۳۲۰گ، ۲۳ سطر [فیلمها ف: ۱ - ۶۵]

۴. تهران؛ مفتاح؛ شماره نسخه:۱۰۱۶

جلد ۳؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳ [نشریه: ۷ - ۱۲۸]

۵. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۳۱۵۶/۱

آغاز: زینت شهرستان بیان تاریخ شهربند امکان را حمد مالک الملک یزدانی فایده رسان است که تقدیر با تدبیرش صحرای قابل تعمیر هیولائی؛ **انجام:** و اگر جاهلی از غرور جوانی از عالم بی خبیر جامی از راح ریحانی تجرع نماید بی شک که در همان روز ... ناتمام.

از جلد سوم و از گفتار سوم از مقاله چهارم به بعد آغاز می‌گردد و شامل اسامی روستا، مزارع، باغات شهر و بلوکات ولایت دارالعباده یزد می‌باشد؛ خط: نستعلیق زیبا، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ کاغذ: فرنگی، ۱۴گ (۱پ-۱۴ر)، ۱۲ سطر، اندازه: ۸×۱۳/۵سم [ف: ۳۳ - ۳۰۵]

۶. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۹۷۰۵

آغاز: برابر۳؛ **انجام:** مقام تسلی خاطر همزادگان درآمده

خط: شکسته نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳ [رایانه]

۷. یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه:۵۶۳

آغاز: برابر۳؛ **انجام:** بر آور گل معرفت از گلم ×× منور کن از نور عرفان دلم / بارقام اسلام ده اختتام ×× کتاب بقای مرا والسلام. تمت الکتاب بعون الملک الوهاب.

جلد سوم؛ خط: نستعلیق، کا: محمد صالح بن میرزا محمد حسین، تا: ۱۲۲۴ق؛ اهدایی: وزیری؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: مقوایی با تیماج مشکی، ۲۰۳گ، ۲۷ سطر (۱۲×۲۳)، اندازه: ۲۰×۳۰/۵سم [ف: ۲ - ۴۸۰]

یزد؛ جامع کبیر؛ شماره نسخه:۳۹

همان نسخه بالا [نشریه: ۴ - ۳۸۰]

۸. تهران؛ شورا؛ شماره نسخه:۱۴۳۹۳/۸

آغاز: جلد سوم: لطیف ترین نقشیکه قلم نقاش فطرت سرلوح کلام را به ارقام آن رنگ آمیزد حمد صانعی است که؛ **انجام:** پای ز اول بسر خویش نه ×× خویش راها کن قدمی پیش نه / پای به اندازه در این کوی نه ×× پایت اگر سوده شود روی نه

جلد سوم؛ کاتب: محمد حسین استرآبادی المشهد سری بن حاجی محمد بن محمد حسین، تا: سه‌شنبه از دهه اول ربیع الثانی ۱۲۳۲ق، جا: ساری؛ افتادگی: انجام؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۲۸گ (۹۰پ–۱۱۷پ)، اندازه: ۱۷×۲۳سم [ف: ۳۸ – ۵۲۷]

۹. یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه:۵۶۴

خط: نستعلیق شکسته، بی‌کا، تا: ۲۲ جمادی الثانی ۱۲۴۹ق؛ مجدول؛ واقف: وزیری؛ کاغذ: نوعی ترمه، جلد: مقوایی با تیماج آلبالویی،۳۸۱گ،۱۹سطر(۱۴×۲۲)،اندازه:۲۰×۳۰سم[ف: ۲ – ۴۸۰]

۱۰. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۳۸۱۳

آغاز: برابر۳

جلد سوم و مشتمل بر پنج مقاله و یک خاتمه؛ خط: نستعلیق، کا: محمد محسن بن محمد تقی خان، تا: ۲ رمضان ۱۲۶۰ق؛ مصحح؛ مهر: کاتب «عبده الراجی محمد محسن» (بیضی)؛ جلد: تیماج مشکی، ۲۸۹گ، ۲۶ سطر، اندازه: ۲۰×۳۰سم [ف: ۱۰– ۱۹۱]

۱۱. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۴۳۲۴

جلد سوم؛ خط: شکسته نستعلیق، کا: عبدالحسین ماهانی، تا: ۱۲۶۸ق، به دستور حاج محمد صادق؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج عنابی، ۹۰گ، ۱۱ سطر (۵×۹)، اندازه: ۹×۱۴سم [ف: ۱۳ – ۳۲۸۵]

۱۲. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۶۶۲۳

آغاز: برابر۳؛ **انجام:** دوازده روز بادراک شرف زیارت سلطان سریر رسالت (ص) سرافرازی حاصل فرمودند.

قسمت مختصری از آغاز مجلد سوم تا پایان ترجمه میر ابوالولی که در نسخه چاپی مصحح آقای ایرج افشار، جزء اول از جلد سوم (ص ۱ تا ۸۰ س ۱۵) مندرج است؛ خط: نستعلیق، کا: عبدالعلی نعمة اللهی کرمانی، تا: رمضان ۱۲۷۱ق؛ کاغذ: فرنگی نخودی، جلد: مقوایی، ۵۹گ، ۱۵ سطر (۹/۲×۱۳/۵)، اندازه: ۱۰/۵×۱۸سم [ف: ۷ – ۵۹]

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۲۱۱۵-ف

نسخه اصل: همان نسخه بالا [فیلمها ف: ۱ – ۶۵]

تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه:۸۱-عکسی

نسخه اصل: همان نسخه بالا [عکسی ف: ۲ – ۸۲]

۱۳. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۳۱۸

آغاز: برابر۳؛ **انجام:** سر افرازی حاصل فرموده (تمت الکتاب بعون الملک الوهاب در آستانه فیض نشانه سمت تحریر یافت سنه ۱۲۸۰)

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۲۸۰ق، جا: آستانه فیض نشانه؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج سرخ، ۱۱۳، ۱۷ سطر (۱۱×۱۷)، اندازه: ۶×۱۰سم [ف: ۷ – ۲۶۵۹]

۱۴. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۴۳۴۲

جلد سوم؛ خط: نسخ، کا: محمد ابراهیم بن علی بن عبدالعظیم یزدی شریف، تا: پنج شنبه ۲۲ صفر(= اسفند جلالی) ۱۲۹۴ق، برای محمد جعفر خان؛ کاغذ: فرنگی، جلد: میشن سبز، ۲۰۸گ، ۲۹ سطر، اندازه: ۲۲/۱×۳۴/۴سم [ف: ۲ – ۱۷۸]

۱۵. تهران؛ مهدوی؛ شماره نسخه:۲۴۳/۱

جلد سوم؛ خط: نسخ و نستعلیق، کا: حسین نعمة اللهی، تا: جمادی الاول ۱۲۹۵ق، جا: ماهان کرمان، به خواهش و فرمایش محمد رحیم بیک برای ارمغان نزد «آقا»؛ از روی نسخه کتابخانه آستانه «حضرت شاه» [نشریه: ۲ – ۹۷]

۱۶. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۶۵۷۹

جلد ۳؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۴؛ پاره و ناقص؛ کاغذ: فرنگی،۱۶۵گ،۱۳سطر(۹×۱۹)، اندازه: ۱۷×۲۴سم [ف: ۱۶ – ۳۰۲]

۱۷. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۴۳۴۶

آغاز: برابر۳؛ **انجام:** مقام تسلی خاطر همزادگان

خط: شکسته نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۳۰۶ق [الفبائی ف: – ۱۶۱]

۱۸. مشهد؛ الهیات؛ شماره نسخه:۴۴۸/۱

جلد ۳؛ خط: نستعلیق، کا: علی محمد بن حاجی ملاعبدالجواد خطیب و خادم حضرت رضا، تا: سه‌شنبه ۲۰ ذیقعده ۱۳۰۷ق؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج عنابی، ۵۴گ، ۱۵ سطر (۷×۱۲)، اندازه: ۱۱×۱۷/۵سم [ف: ۱ – ۳۶۳]

مشهد؛ مولوی؛ شماره نسخه:۴۴۸/۱

همان نسخه بالا [نشریه: ۵ – ۶۲]

۱۹. تهران؛ شورا؛ شماره نسخه:۳۳۴-فیروز

جلد سوم؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۳۲۱ق؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج مشکی، ۹۹۲ص، ۱۷ سطر، اندازه: ۱۷×۲۳/۵سم [ف:۲۱-۵۷]

۲۰. یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه:۴۰۴۷

جلد سوم؛ بی کا، تا: ۱۳۶۹ق [نشریه: ۱۳ – ۳۵۸]

۲۱. یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه:۴۳۱۱

بی کا، بی‌تا [نشریه: ۱۳ – ۳۸۶]

۲۲. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۱۸۵-ف

نسخه اصل: پاریس S. P. 193 (بلوشه ۳۵۱). جلد ۱؛ بی کا، بی‌تا؛ ۱۵۷گ، ۱۵ سطر [فیلمها ف: ۱ – ۶۵]

۲۳. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۷۷۶-ف

نسخه اصل: موزه بریتانیا Or. 1463. جلد ۲؛ بی‌کا، بی‌تا [فیلمها ف: ۱ – ۶۵]

۲۴. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۳۱۱

نسخه اصل: کابخانه موزه سالار جنگ ش ۳۹۴۷. جلد ۲، بنام سلطان سلیمان صفوی در ۱۰۸۸ در شاهجهان آباد ساخته شده. تاریخ دودمان صفوی از شیخ صفی تا سال هشتم پادشاهی شاه عباس در ۱۰۰۳ است؛ بی کا، بی‌تا [فیلمها ف: ۱ – ۶۵]

۲۵. یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه:۴۰۴۱

بی کا، بی‌تا [نشریه: ۱۳ – ۳۵۸]

۲۶. تهران؛ نوربخش؛ شماره نسخه:۱۵۰

آغاز: برابر۳؛ **انجام:** کتاب بقای مرا و السلام .
خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج روغنی، ۷۶۰ص، ۱۹ سطر، اندازه: ۲۰×۳۱سم [ف: ۱ - ۱۶۹]

● **جامع مفیدی (منتخب)** / جغرافیا / فارسی

jāme'-e mofīdī (mn.)

وابسته به: جامع مفیدی؛ بافقی، محمد مفید بن محمود (-۱۱)
خلاصه وگزیده‌ای است از جلد سوم تاریخ جامع مفیدی شامل بدایع غرایب ربع مسکون در دوازده «بیان» و «خاتمه»: ۱. اقالیم سبعه؛ ۲. بحار؛ ۳. انهار؛ ۴. بعضی از غرایب عیون و آبار؛ ۵. بعضی ازجزایر؛ ۶. بعضی از جبال؛ ۷. بعضی از آدمیان غریبة الاشکال؛ ۸. بعضی از حکایات غریبه ازجنیان؛ ۹. غرایب منقوله از حیوانات؛ ۱۰. حکایات غریبه؛ ۱۱. غرایب عمارات واسباب حشمت ملوک؛ ۱۲. بدایع و غرایب جهان که کتب متعدده به نظر رسیده؛ خاتمه در مکارم اخلاق و نوادر اتفاقات.
[دنا ۵۹۱/۳؛ فهرستواره منزوی ۹۳۸/۲]

قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۵۰۱/۲-۳/۱۲۱

آغاز: بسمله ذکر بعضی از بدایع غرایب ربع مسکون به طریقی که در تاریخ یزد مشهور به مفیدی نوشته شده مشتمل بر دوازده بیان بیان اول در ذکر اقالیم سبعه ... بدانکه حکما و فضلا متفق‌اند؛
انجام: آوردند آن درخت به دو نیم شد و از جوف آن شش هزار بالش نقره بدست آمد. لله الحمد.
خط: نستعلیق، کا: محمد هادی، تا: دوشنبه ۲۵ جمادی الثانی ۱۲۳۳ق؛ ۴۶گ، ۱۵ سطر، اندازه: ۱۳/۵×۲۰سم [ف: ۶ - ۳۴۱۳]

● **جامع المقاصد** / اصول فقه / عربی

jāmi'-ul maqāṣid

چاپلقی، علی اصغر بن محمد شفیع، - ۱۳۱۳ قمری

čāpalaqī, 'alī asqar ben mohammad šafī' (- 1896)

تاریخ تألیف: ۱۲۸۹ق؛ محل تالیف: بروجرد
مباحث اصول فقه را به روشی مفصل و با استدلال بسیار نگاشته و بیشتر به محاکمه بین صاحب «قوانین الاصول» و «الفصول الغروية» پرداخته، و گفته‌های دانشمندان اصول قدیم را نیز می‌آورد. بحث استصحاب شب نهم ربیع الاول ۱۲۸۹ در بروجرد پایان یافته است.

۱. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۳۲۰۴/۲

آغاز: فی الاجتهاد و التقلید و تنقیح الکلام فیهما یستد عی بایراد مقامین المقام الاول فی مباحث الاجتهاد و فيه مقدمة و مقاصد؛
انجام: مستندا الی مجرد سببية کل منهما کما هو المفروض فجعل احدهما بالغاً دون الآخر لا یحتمله العقل، انتهی.

شامل مباحث، تقلید، تعادل و ترجیح؛ خط: شکسته نستعلیق، کاتب = مؤلف، تا: قرن ۱۴؛ مصحح، محشی با نشان «منه»؛ کاغذ: فرنگی، ۷۲گ (۵۳ر-۱۲۴پ)، ۳۰ سطر، اندازه: ۱۲/۵×۱۶/۵سم [ف: ۳۳ - ۳۷۵]

۲. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۳۳۲۶

آغاز: الحمد لله الذی هدانا و أرشدنا الی حل غوامض فروع الاصول و اصول الفروع و ما کنا لنهتدی لولا أن هدانا الله
پس از جلد اول و دوم نوشته شده، مشتمل بر مباحث استصحاب است که مبحث هشتم از دهم باب سوم کتاب خواهد بود؛ خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ چند برگ از مبحث نهم در استقراء نیز به آخر نسخه افزوده شده؛ مصحح؛ جلد: تیماج نیلی، ۲۵۵گ، ۱۹ سطر، اندازه: ۱۱×۱۷سم [ف: ۹ - ۱۰۴]

● **جامع المقاصد فی شرح القواعد** / فقه / عربی

jāmi'-ul maqāṣid fī š.-il qawā'id

محقق کرکی، علی بن حسین، ۸۹۰ - ۹۴۰ قمری

mohaqqeq-e karakī, 'alī ebn-e hoseyn (1486 - 1534)

وابسته به: قواعد الاحکام فی معرفة (مسائل) الحلال و الحرام؛ علامه حلی، حسن بن یوسف (۶۴۸-۷۲۶)
اهدا به: یکی از پادشاهان صفویه
تاریخ تألیف: ۱۸ جمادی الاول ۹۳۵ق؛ محل تألیف: نجف اشرف
«قواعد الاحکام فی معرفة الحلال و الحرام» اثری برجسته از علامه حلی عالم نامدار شیعی است که بر آن شروح و حواشی بسیاری نوشته شده است و از آن جمله شرح مبسوط محقق کرکی، که در شش مجلد آن را تألیف و تا شرح مسأله «و لو قالت زوجنی بما شاء الخاطب فهو تفویض یأتی و لو عرف ما شاء فقال زوجتک بما شئت صح» که از فروع مسأله صداق از باب نکاح است، بیشتر گزارش نکرده است و بقیه را دیگران از قبیل فاضل هندی تحت عنوان «کشف اللثام»، تکمیل کرده‌اند.
نام «جامع المقاصد» را مؤلف بر آن نگذاشته ولی چون در مقدمه آن آمده است که پس از این که حواشی و تعلیقاتی بر قواعد نوشته بودم شروع به نوشتن شرح مفصل بر آن نموده که مشتمل بر تمام مقاصد جلیه و خفیه آن بوده باشد، بدین مناسبت نزد فقها مشهور به جامع المقاصد گردیده و در آخر خطبه برخی نسخه‌ها مذکور است: «و سميته بجامع الفوائد» ولی در برخی نسخه‌های دیگر این جمله نیست. اگر نسخه اصل عبارتی داشته مسلماً جامع المقاصد بوده است. در نسخه چاپی در مقدمه به «جامع المقاصد» تصریح شده است.
آغاز: الحمد لله العلی الکبیر الحکیم الخبیر العلیم القدیم الذی خلق الخلق بقدرته ...
چاپ: مؤسسه آل البیت، ۱۴۱۱ق؛ ایران، سنگی، ۱۲۷۸ق، رحلی، ۳۵۹ص (درهامش)؛ مشار عربی، ص۲۴۵

[الذریعة ۷۲/۵ و ۷۵/۵؛ ریحانة الأدب ۲۴۷/۵ و ۲۴۴/۵؛ اعیان الشیعة ۲۱۰/۸؛ مشار عربی: ۲۴۵؛ مکتبة امیر المومنین ۳۰۰/۱ و ۳۰۱؛ دنا ۵۹۱/۳ (۳۱۲ نسخه)]

شرح و حواشی:

۱- حاشیة جامع المقاصد فی شرح القواعد؛ محقق کرکی، علی بن حسین (۸۹۰-۹۴۰)

۲- جمع الفوائد فی تکملة شرح القواعد؛ شوشتری، عبدالله بن حسین (-۱۰۲۱)

۳- حاشیة جامع المقاصد

۱. تهران؛ شورا؛ شماره نسخه:۴۲-طباطبائی

آغاز: قوله لك كذا ان شئت ... لان المفتوحة الخفيفة مع الفعل فی تأويل المصدر؛ **انجام:** ليكن هذا آخر الجزء السابع من كتاب شرح القواعد ... قوله الفصل الثالث فی التفويض.

بخش وصایا تا پایان آن چیزی است که تألیف شده؛ خط: نستعلیق تعلیق، کاتب = مؤلف، تا: قرن ۱۰؛ افتادگی: آغاز؛ در پایان نسخه، رقم مؤلف آمده و محتمل است که خط مؤلف باشد؛ در ذیل صفحه پایان نوشته شده: «خط مبارک جناب شارح نوراله ضریحه»؛ جلد: تیماج عسلی، ۳۰۰گ، ۲۷ سطر، اندازه: ۱۸×۲۵/۵سم [ف: ۲۴ - ۵۶]

۲. تهران؛ شورا؛ شماره نسخه:۴۳۱۰

آغاز: عدو لبعض المطلق و ان لم يسقط و لم يعلم بامكان العمر؛ **انجام:** و كذلك اذا اقترن سلخ المامور.

خط: نسخ، کاتب = مؤلف، بی‌تا؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ مهر: «من هداة المهدی»؛ کاغذ: سمرقندی کهنه، جلد: تیماج زرد، ۲۴۲گ، ۲۶ سطر (۱۲×۱۶/۵)، اندازه: ۱۵×۲۱/۵سم [ف: ۱۲ - ۴]

۳. تهران؛ ادبیات؛ شماره نسخه:۲۱۵/۲

خط: نسخ ریز، بی‌کا، تا: قرن ۹ [ف: ۳ - ۳۵]

۴. قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه:۱۳۳۶

آغاز: الحمدلله العلی کبیر الحکیم الخبیر الذی خلق بقدرته ... و بعد فان كتاب قواعد الاحكام فی مسایل الحلال و الحرام لشيخنا الاعظم ... قوله رحمه الله فالوضوء يجب للواجب من الصلاة و الصواف و مس كتابة القرآن؛ **انجام:** يجب فی ذكر هما وتشهد هما مراعاة المنقول بالترتيب و العربيه ولو لم يعلمها و ضاق الوقت اتی بالترجمة.

طهارت وصلات؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۹۱۵ق؛ مهر: «ظنی حسن بالله» (بیضی)؛ تملک: «محمد صالح بن کمال الدین مازندرانی المتولی» با مهر «الواثق بالله الملك ... عبده محمد صالح المتولی» (شلجمی)؛ از موقوفات حاج محمد رمضانی؛ جلد: تیماج مشکی، ۲۴۵گ، ۲۳ سطر، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف مخ: ۲ - ۵۳۷]

۵. مشهد؛ نواب؛ شماره نسخه:۱۳۴

آغاز: بسمله الحمدلله رب العالمين و صلواته علی خير خلقه اجمعين محمد و آله الابرار الطاهرين. قوله رحمه الله كتاب المتاجر هی جمع متجر هو اما مصدر میمی.؛ **انجام:** و لم یتعرض لنفی اصل الملك فانه يستحق الشفعه لحصول المقتضی لثبوتها.

از کتاب متاجر تا شفعه؛ خط: نستعلیق، کا: عبدالمحمد بن عبدالرحیم محمد، تا: یک‌شنبه ۱۵ جمادی الثانی ۹۳۱ق؛ از روی نسخه اصل، دارای بلاغ، مصحح، محشی با امضاء «منه مد ظله»؛ در پشت صفحه اول آمده: «آقای فاضل بسطامی» و در زیر آن آمده: وقف اولاد ذکور شیخ الاسلامی شیخ محمد داوود رحمه الله با مهر «عبد آل محمد محمد داود» (دایره)؛ تملک: محمد حسین خادم با مهر «العبد محمد حسین بن محمد داوود» (مثمن شکل) و با مهر «عبده نوروز علی» (بیضی)؛ واقف: نوروز علی بسطامی، ربیع الثانی ۱۲۸۱ق؛ کاغذ: دولت آبادی، جلد: تیماج عنابی، ۳۵۷گ، ۲۱ سطر، اندازه: ۱۶×۲۱سم [ف: ۱۲۹]

۶. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۳۸۵۹

آغاز: بسمله، الحمدلله ... قوله المقصد الثالث فی احياء الموات؛ **انجام:** فعوده يحتاج الی دليل و هو الاصح و قد سبق

خط: نسخ، کا: حافظ علی بن محمد بن ابراهیم استرآبادی، تا: اواسط شعبان ۹۳۳ق، جا: فندرسک؛ واقف: فاضلخان، ۱۰۶۵ق؛ کاغذ: حنایی آهار مهره، جلد: تیماج قهوه‌ای، ۲۷۸گ، ۲۱ سطر، اندازه: ۱۸×۲۴سم [ف: ۲۱/۱ - ۳۴۰]

۷. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۷۰۶۵

آغاز: برابر؛ **انجام:** قوله و یبنی الشاك فی العدد علی الأقل

جلد ۱، از مقدمه تا انتهای صلاة العیدین؛ خط: نسخ، کا: عبدالله بن علی بن سیف صیمری، تا: ۲۵ رجب ۹۳۴ق، جا: نجف اشرف؛ مصحح، مقابله شده با نسخه اصل در همان تاریخ، پشت ورق آخر وصیت نامه شهید اول [وصیت مذکور مشتمل است بر: دو سه کلمه از صفحه بعد به دنبال آن نوشته شود. ۱- تقوی الله فیما یأتون، ۲- ذكر الله فی القلب علی كل حال و باللسان فی معظم الأحوال، ۳- التوكل عليه و تفويض الامور اليه.، ۴- التمسك بشرايع الدين، ۵- المباشرة علی الفرائض من الأفعال و التروك بحسب ما جائت به الشريعة المطهرة، ۶- الاستكثار من النوافل بحسب الجهد و الطاعة، ۷- كف اللسان عن الهذر و الغيبة و النميمة و اللغو و كف السمع عن اللغو و عن سماع كل مالا فائدة فيه دينية و أو دنيوية و كف الأعضاء عن جميع ما يكره الله تعالی، ۸- الزهد فی الدنيا، ۹- دوام ذكر الموت و الاستعداد لنزوله وليكن فی كل يوم عشرين مرة، ۱۰- محاسبة النفس عند الصباح و المساء فان كل خيرا استكثر منه و ان كان شراً أرجع عنه، ۱۱- دوام الاستغفار فی القلب و اللسان، ۱۲- الامر بالمعروف و النهی عن المنكر.، ۱۳- مساعدة الاخوان و التعرض لحوائجهم، ۱۴- التعظيم لامر الله تعالی، ۱۵- الرضا بالواقع ...] و دستور نماز حاجت و همچنین پاسخ شیخ عبدالسمیع درباره علت سکوت و عدم دفاع امام علی علیه السلام از حق خود در امر خلافت؛ کاغذ: نخودی، جلد: تیماج خرمایی، ۲۳۹گ، ۲۲ سطر، اندازه: ۱۴×۲۱/۳سم [ف: ۲۱/۱ - ۳۲۵]

مشهد؛ مدرسه باقریه؛ شماره نسخه:۸۴

همان نسخه بالا [تراثنا: س۶ش۱ - ۹۸]

۸. شیراز؛ امام عصر؛ شماره نسخه:۲۵۹

آغاز: بسمله، من فوائد شیخنا علی بن عبد العالی الحیض هو الدم الاسود او الاحمر

جزءاول از تیمم تا آخر کتاب جهاد و جزء دوم کل کتاب نکاح است؛ خط: نسخ، کا: علی بن حسین بن علی بن حسن زاهد حسینی عینائی، تا: ۱۵ ربیع الاول ۹۳۴ق؛ افتادگی: آغاز؛ این نسخه را کاتب در جلسات متعدد از روی نسخه اصل نوشته،که آخرین جلسه تاریخ مذکور بوده و با نسخه اصل در جلسات متعدد مقابله کرده که آخرین جلسه ۱۹ ربیع الاول همان سال می‌باشد، در انتهاء هر دو جزء اجازه مؤلف آمده: «اجزت للسید الحسیب النسیب السید علی بن الزاهد روایة هذا الجزءو ما قبله من شرح القواعد املاء هذا الفقیر علی بن عبد العالی ...»، محشی منقول از خط مصنف، در انتها در ۲ برگ «رساله در حیض» از محقق کرکی؛ ۳۱۶گ، اندازه: ۱۵×۲۰/۵سم [ف: ۱ - ۲۷]

۹. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۳۸۲۵

کتاب الاقرار تا آغاز کتاب النکاح؛ خط: نسخ، کا: صالح بن عبدالله بن احمد صعدی، تا: ۹۳۴ق؛ مصحح؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۲۲۹گ، ۲۳ سطر، اندازه: ۱۶×۲۲سم [محدث ارموی مخ: ۱ - ۴۸۸]

۱۰. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۷۲۴۹/۱

کتاب النکاح؛ خط: نسخ، کا: عبدالکاظم بن نورالدین بن احمد، تا: جمادی الثانی ۹۳۵ق، جا: نجف اشرف؛ از روی نسخه مؤلف؛ جلد: تیماج قرمز، ۲۴۱گ (۱پ-۲۴۱ر)، ۲۳ سطر، اندازه: ۱۷×۲۵سم [ف: ۱۹ - ۴۶]

۱۱. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۱۱۵۶

آغاز: نسخه: بان شر الناس من باع الناس و کراهة؛ **انجام:** علی ما سبق تم الجزء الاول من العقود فی شرح قواعد الاحکام.

خط: نسخ، کا: شیخ ابراهیم بن علی بن عبدالعالی شهیر به ابن مفلح عاملی، تا: ۹۳۶ق؛ محشی به خط شیخ لطف الله بن عبد الکریم بن شیخ ابراهیم بن علی بن عبدالعالی (همان کس که مسجد شیخ لطف الله را به اصفهان ساخته)؛ کاغذ: سمرقندی، جلد: تیماج مشکی، ۲۰۶گ، ۲۰ سطر (۱۰×۱۵)، اندازه: ۱۶×۲۲سم [ف: ۹ - ۱۴۵]

۱۲. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۱۷۵۹/۲

نیمه دوم؛ بی کا، تا: با تاریخ ۹۳۹ق، کاغذ: ترمه، جلد: میشن قهوه‌ای، ۱۹ سطر، اندازه: ۱۶×۲۱سم [ف: ۵ - ۳۵۸]

۱۳. تهران؛ شورا؛ شماره نسخه:۵۱۳۵

آغاز: بسمله، الحمد لله رب العالمین ... قوله کتاب المتاجر (زیر وصالی رفته است) مصدر میمی بمعنی التجارة کاالمقتل بمعنی القتل؛ **انجام:** تم الجزء الاول من العقود ضحوة نهار یوم الخمیس العاشر من سنة تسع اربعین من بعد تسع مائة علی یدی فقیر عفوربه حسین بن مسلم بن حسین بن محمد

از کتاب تجارت شروع می‌شود؛ خط: نسخ، کا: حسین بن مسلم، تا: ۹۴۹ق؛ تملک: محمد علی بن محمود تبریزی؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: مقوایی مشکی، ۲۵۳گ، ۲۹ سطر (۱۳×۲۰) [ف: ۱۵ - ۱۲۴]

۱۴. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۲۹۲

آغاز: و ان زاد علی قدر الضرورة و ان یدرج فیه ما یدفع به حاجة المضطر؛ **انجام:** فی احیاء الموات ... آمین رب العالمین.

از متاجر تا پایان شفعه؛ خط: نسخ، کا: محمد بن احمد مریدی، تا: پنج‌شنبه ۱۸ ربیع الثانی ۹۵۳ق، جا: نجف اشرف؛ افتادگی: آغاز؛ نسخه با یک واسطه با نسخه اصل تصحیح و مقابله شده، محشی به لفظ «منه مدظله»؛ کاغذ: نخودی آهار مهره، جلد: تیماج قهوه‌ای، ۴۳۸گ، ۲۰ سطر، اندازه: ۲۰×۳۰سم [ف: ۲۱/۱ - ۳۴۹]

۱۵. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۶۶۱

آغاز: الحمدلله رب العالمین ... قوله کتاب المتاجر هی جمع متجر و هو اما مصدر میمی بمعنی التجاره کالمقتل بمعنی القتل او اسم موضع و هی الاعیان التی یکتسب بها؛ **انجام:** نسخه: و لم یتعرض لنفی اصل الملک فانه یستحق الشفعة لحصول المقتضی لثبوتها. تمت بعون الله ...

شامل کتاب المتاجر، کتاب الدین، کتاب الامانات و کتاب الغصب و الشفعه؛ خط: نسخ، بی کا، تا: ۹۵۳ق، جا: کاشان؛ نسخه به سال ۱۱۱۱ق توسط محمد حسین بن شاه محمد تبریزی مقابله و در حواشی تصحیح شده؛ تملک: محمد باقر بن محمد قمی با مهر «محمد باقر ربانی، ۱۳۳۴»؛ مهر: ظاهراً مصحح «العبد المذنب محمد حسین، ۱۰۹۳» (خشتی)؛ کاغذ: اصفهانی نخودی، جلد: تیماج زرشکی، ۳۹۱گ، ۱۹ سطر (۱۱×۱۷)، اندازه: ۱۸×۲۴/۵سم [ف: ۱۳ - ۸۲]

۱۶. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۳۰۳

آغاز: بسمله، الحمدلله رب العالمین و الصلاة علی رسوله محمد و آله الطاهرین کتاب النکاح مقتضی کلام اهل اللغة ان استعمال لفظ النکاح فی الوطی اغلب؛ **انجام:** فلو جعل رد النصف علی الوجه المذکور سبباً لفساد المهر لوجب مهر المثل بنفس العقد علی ما سبق فی نظایره عند من یقول به ... علی بن عبدالعالی ... من یوم السبت تقریباً ثامن عشر شهر جمادی الاول ی سنه خمس و ثلثین و تسعمائة ... و آله مسلماً.

خط: نسخ، کا: عبدالله بن علی بن سیف صیمری، تا: ۱۲ محرم ۹۵۵ق؛ واقف: ملا موسی گیلانی؛ کاغذ: نخودی آهار مهره، جلد: تیماج قهوه‌ای، ۳۰۳گ، ۱۹ سطر، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۲۱/۱ - ۳۴۵]

۱۷. قم؛ معصومیه؛ شماره نسخه:۷۱/۱-۶۳۴۵

خط: نستعلیق، کا: محمد بن حسین حاجی بن عمادالدین بن حسن رکنابادی گنابادی، تا: پایان شعبان ۹۵۷ق؛ مقابله کرده او، محشی؛ تملک: سید مصطفی حسینی صفائی خوانساری در ربیع الثانی ۱۳۶۸؛ کاغذ: سمرقندی، جلد: تازه، ۱۰۸گ، ۲۵ سطر، قطع: خشتی [ف: ۹۹]

۱۸. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۷۷۱۸

از اقرار تا پایان جزو ۷ پایان نکاح؛ خط: نسخ، کا: ابوصدر محمد بن رحمت بن حسن بن احمد بن کامل بحرانی، تا: شنبه ۱۷ شوال ۹۵۹ق؛ از روی نسخه نوشته علی بن عبدالعالی (شارح) در نیمه روز شنبه ۱۸ جمادی الاول ۹۳۵ در نجف و روز شنبه ۱۱ جمادی الثانی ۹۳۵ که با دو واسطه ازروی اصل نوشته است؛ تملک: حسین بن شیخ علی معالی بندرعباسی؛ کاغذ: سمرقندی، جلد: تیماج مشکی، ۲۹۱گ، ۳۹ سطر (۱۴×۲۲)، اندازه: ۱۹×۲۹سم [ف: ۱۶ – ۶۸۳]

۱۹. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۲۹۶

آغاز: بالاختلاف فی الجنس ما یشمل الاختلاف فی الصفة؛ **انجام:** حدیما له علی ما سبق ... علیهما.

از متاجر تا انتهاء احیاء الموات؛ خط: نسخ، کا: کیقباد (کاتب آستان قدس رضوی)، تا: پنج‌شنبه ۱۶ رجب ۹۶۲ق؛ افتادگی: آغاز؛ کاغذ: نخودی آهار مهره، جلد: مقوا رویه پارچه اخرا، ۲۵۵گ، ۱۳ سطر، اندازه: ۱۸×۲۶سم [ف: ۲۱/۱ – ۳۳۷]

۲۰. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۴۸۶۴

آغاز: الموجلة، فقال بل المعجل مع اتفاق الثمنین جنسا فالقول قول البایع مع الیمین الخ وحه الفرق بین المسالتین انه اذا اختلف جنس الثمن فی کلاهما لم یکن؛ **انجام:** و لا یحمل علی الوصیة الا بدلیل یدل علی ان التصرف بعد الموت خاتمه، و قد کمل النصف الاول من کتاب قواعد الاحکام و کمل بکماله النصف الاول من الشرح ...

جلد نخست؛ خط: نسخ، کا: احمد بن طیب بن حسین ورنوسفادرانی، تا: ۲۷ رمضان ۹۶۲ق؛ محشی با نشان «منه ۱۲»؛ کاغذ: شرقی، جلد: مشمع قهوه‌ای، ۴۵۲گ، ۲۳ سطر (۱۱/۵×۱۸)، اندازه: ۲۰×۲۶/۵سم [ف: ۳۷ – ۴۷۸]

۲۱. مشهد؛ نواب؛ شماره نسخه:۳۱۸

آغاز: بسمله حمدله قوله رحمه الله المتاجر هی جمع متجر هو اما مصدر؛ **انجام:** مع لزوم السقوط ان قلنا بان فان الاقرب عدم. تمت الکتاب المتاجر.

از ابتدای تجارت تا آخر شفعه؛ خط: نستعلیق خوش، کا: محمود بن صدرالدین محمد سمنانی داروغه، تا: دوشنبه ۲۰ جمادی الاول ۹۶۴ق؛ یادداشتی به خط فاضل بسطامی آمده: «چون آثار وقفیت در این کتاب دیدم بعد از تعمیر باز وقف نمودم به نهجی که در اول کتاب مرقوم شده طلبا لمرضاه الله حرره العبد العاصی نوروز علی بن محمد باقر البسطامی» با مهر «المتوکل علی الله الغنی عبده نوروز علی» (بیضی)؛ یادداشت وقف شیخ ابوالخیر و نیز یادداشت وقف محمد بن محمد باقر بن محمد طبیب مشهدی همچنین یادداشت وقف مرحوم فاضل بسطامی به خط خودش؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: مقوا عطف میشن قهوه‌ای، ۲۴۶گ، ۲۵ سطر(۱۲×۱۷)، اندازه: ۱۷×۲۵سم [ف: ۲۷۲]

۲۲. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۰۴۳۰

آغاز: برابر؛ **انجام:** هاشم بن محمد ذوالفقار الحسینی الاسترآبادی عفی

جلد۱–۴، از مقدمه تا پایان شفعه [نسخه ناقص و سقطات آن بدین شرح است: صلاة کسوف تا پایان و از هر یک از کتب چارگانه زکات، خمس، صوم و حج نیز چند برگ]؛ خط: نستعلیق، کا: قاسم بن محمد ذوالفقار حسینی استرآبادی، تا: اواخر جمادی الثانی ۹۶۵ق؛ افتادگی: وسط؛ تملک: حسن بن علی گیلانی در غره جمادی الاول ۱۰۲۹ در دارالسلطنه قسطنطنیه، محمد حسن جوینی در چهاردهم رمضان ۱۰۲۱، سید مصطفی حسینی خوانساری در ذیقعده ۱۳۶۸؛ اهدایی: رهبری، کاغذ: نخودی آهار مهره، جلد: روی جلد: تیماج عنابی، ۳۷۷گ، ۲۴ سطر، اندازه: ۱۸×۲۵سم [ف: ۲۱/۱ – ۳۳۳]

۲۳. قم؛ فاضل قائینی؛ شماره نسخه:بدون شماره

کتاب المتاجر الی احیاء الموات؛ کاتب: محمد بن حسین رکن آبادی یزدی، تا: ۹۶۵ق؛ تملک: آغا جمال خوانساری [تراثنا: س۱۳ش۱ – ۱۵۶]

۲۴. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۵۹۹۸

از اجاره تا پایان وصیت؛ خط: نستعلیق، کا: علاء الدین بن علاءالدین استرآبادی، تا: رمضان ۹۶۶ق، به جهت شمس الدین محمد؛ مصحح، محشی از مؤلف، مقابله شده تا احکام هبه از روی نسخه‌ای که با نسخه اصل مقابله شده بود به روز ۲۶ رمضان ۹۶۶ پایان یافته؛ مهر: «افوض امری الی الله العبد ابن اسماعیل فتح الله» (دایره)، «لا ملجأ الا الی الله و لا نستعین الا بالله الداعی الی الله ابن اسماعیل فتح الله» (دایره)؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۲۸۳گ، ۲۱ سطر، اندازه: ۱۹×۲۶سم [ف: ۱۵ – ۳۷۰]

۲۵. زنجان؛ امام جمعه؛ شماره نسخه:۱۴۲/۱

از احیاء الموات تا پایان هبه؛ خط: نسخ، کا: نصر الله بن برقع بن ترکی بن صالح طرفی، تا: سه‌شنبه ۱۴ ربیع الثانی ۹۶۶ق، جلد: مقوایی، عطف تیماج قرمز، ۱۶۹گ (۱ر–۱۶۹ر)، ۲۵ سطر، اندازه: ۱۹/۵×۲۴/۵سم [اوراق عتیق: ۱ – ۱۷۷]

۲۶. مشهد؛ مدرسه سلیمانیه؛ شماره نسخه:۷۴

اوائل طهارت است تا امر به معروف؛ خط: نسخ نزدیک به نستعلیق، کا: محمد بن علی بن محمد بن امیر شاه بن علی موسوی، تا: ۹۶۷ق؛ قطع: وزیری [چهار کتابخانه مشهد–ف: – ۸]

۲۷. همدان؛ مدرسه غرب؛ شماره نسخه:۷۵

از صلوة عیدین تا آخر کتاب هبه؛ خط: نسخ، کا: نصر الله بن برقع بن صالح، تا: ۹۶۸ق؛ از روی نسخه مصححی نوشته شده و نیز بعداً تصحیح شده و در آخر جملات تصحیحی این عبارات «کذا بخطه رحمه الله، بخط المصنف رحمه الله تعالی، بخطه قدس سره و منه مد ظله» نوشته شده، و نیز در آخر کتاب امر به معروف چنین مسطور است: «بلغ مقابلته بامر استادی المحقق الزمان مولانا محمود سلمه الله تعالی»؛ قطع: وزیری [رشت و همدان: ف: – ۱۳۰۲]

۲۸. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۲۹۹

آغاز: فلو قال رددت هذه الوصیة لفلان سأل عن مراده؛ **انجام:** تم

ما کتب الشارح ... مسبحا ممجدا
از وصیت تا پایان تفویض البضع؛ خط: نسخ، کا: ابوالفتح بن ابوسعید، تا: دوشنبه ۲۶ رجب ۹۶۸ق؛ افتادگی: آغاز (دو برگ)؛ مصحح، محشی، مقابله شده؛ کاغذ: نخودی آهار مهره، جلد: میشن مشکی، ۳۰۰گ، ۲۷سطر، اندازه: ۱۸×۲۵سم [ف: ۲۱/۱ – ۳۴۱]

۲۹. قم؛ فیضیه؛ شماره نسخه:۷۱۶

اقرار تا پایان وصایا؛ خط: نسخ، کا: اسدالله بن عبادالله موسوی مفازئی، تا: ۹۷۰ق؛ یادداشت از شیخ بهائی بر برگ نخست: «انتقل الی بالنهج الشرعی مع اربع مجلدات من هذا الشرح فی ۲۶ شهر ذیقعدة الحرام لسنة ۱۰۰۸ فی دارالعباد یزد»؛ ۱۹۸گ، ۲۵ سطر، اندازه: ۱۹×۲۵سم [ف: ۱ – ۶۲]

۳۰. کاشان؛ عاطفی، افشین؛ شماره نسخه:۹

از کتاب الاقرار تا پایان وصایا؛ خط: نستعلیق، کا: حاجی محمود بن صدر الدین محمد سمنانی مشهور به داروغه، تا: سه‌شنبه ۱۴ شوال ۹۷۲ق؛ مصحح، محشی با عناوین «ع ب مدظله العالی» و «ابوتراب»؛ جلد: قهوه‌ای، عطف تیماج مشکی، ۱۳۳گ، ۲۵سطر، اندازه: ۱۹×۲۵سم [ف: ۱۳]

۳۱. قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه:۲۱۷۰

آغاز: ... قوله و مندوب و هو ما یقصد به التوسعه علی العیال او نفع المحاویج مع حصول قدر الحاجة لغیره التقیید بالقصد یفیض ان من قصد التوسعة بتجارته و لیس عنده؛ **انجام:** فانه اذا لم یکن مالکالم یکن هنا ک بیع واما ان نفی دعواه عن نفسه فقط ولم یتعرض لنفی اصل الملک فانه یستحق الشفعة لحصول المقتضی لثبوتها.

جلد چهارم؛ خط: نستعلیق، کا: عمادالدین مطهر هزارجریبی، تا: ۲۹ صفر ۹۷۴ق، جا: نجف اشرف؛ افتادگی: آغاز؛ مهر: «عبده الراجی محمد جواد الحسینی» (بیضی)؛ جلد: تیماج سبز، ۲۴۹گ، ۲۴و۲۵ سطر، اندازه: ۱۶×۲۲سم [ف مخ: ۲ – ۵۳۷]

۳۲. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۲۵۹۲

آغاز: فی العبارة حیث غیأ وجوب الغسل بوجوب الامور السابقة واطلق؛ **انجام:** مع قوله و الاقرب اجراء المختلف مطلقاً فیه قوة و الاحوط الاختصار علی نوع واحد.

کتاب الطهارة تا پایان کتاب الزکاة؛ خط: نستعلیق، کا: ابی الفتح بن مسعود تبریزی نجفی، تا: چهارشنبه ۱۹ ذیقعده ۹۷۵ق؛ افتادگی: آغاز؛ به نقل از خط سید محمد شولستانی به نقل از خط سید شرف الدین سماکی به نقل از خط مؤلف، مصحح، تصحیح با علامت مقابله‌ای درچهارشنبه سوم محرم ۹۷۶، محشی؛ جلد: مقوایی، عطف تیماج قرمز، ۲۲۷گ، ۱۹ سطر، اندازه: ۱۶×۲۱/۵سم [محدث ارموی مخ: ۱ – ۴۸۸]

۳۳. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۲۰۸۴

آغاز: قوله رحمه الله فی صلاة الکسوف الاولی الماهیة وهی رکعتان، المراد بالماهیه صلاة الکسوف لانه فی معنی سیاقها؛ **انجام:** ولم یتعرض لنفی اصل الملک فانه یستحق الشفعة لحصول المقتضی لثبوتها.

از صلاة الکسوف تا کتاب الشفعه؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۲۴ جمادی الثانی ۹۷۵ق؛ مصحح؛ تملک: محمد امین بن محمد ربیع کاشانی با مهر «انی لکم رسول امین» (بیضی)؛ مهر: «ازجمله کتب موقوفه مرحوم ملاعلی محمد طهرانی» (مربع)؛ جلد: مقوایی عطف تیماج مشکی، ۴۳۵گ، ۲۳ سطر، اندازه: ۱۸/۵×۲۴/۵سم [محدث ارموی مخ: ۱ – ۴۸۷]

۳۴. تهران؛ حقوق؛ شماره نسخه:۲۶ – ج

از «المطلب الثانی الاحکام» از کتاب سبق و رمایه است تا پایان جزء سوم (شفعه) خط: نسخ، کا: حسن بن محمد موسوی حسینی مغازه‌ای، تا: پنج‌شنبه ۵ رمضان ۹۷۵؛ محشی با نشان «منه رحمه الله»، سید علی طباطبائی و پسرش سید محمد مجاهد نسخه را تصحیح کرده‌اند؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج سرخ، ۱۶۸گ، ۲۵ سطر (۱۳×۱۹)، اندازه: ۱۸×۲۵سم [ف: ۳۱۲]

۳۵. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۷۰۵۷

آغاز: برابر؛ **انجام:** و یحتمل افادته الملک لانه یفید الملک

جلد ۱. از مقدمه تا اواسط «المقصد الثالث فی احیاء الموات» است و ادامه آن نسخه ذیل ۲۷۰۵۸ می‌باشد؛ خط: نستعلیق، کا: محمد علی بن حمید استرآبادی، تا: یک‌شنبه ۵ شعبان ۹۷۶ق، جا: نجف اشرف؛ از نسخه مؤلف استنساخ کرده که خود در پایان نسخه ذیل به آن تصریح نموده؛ اهدایی: رهبری، مرداد ۱۳۸۰؛ کاغذ: نخودی آهار مهره، جلد: تیماج عنابی، ۳۲۳گ، ۲۹ سطر، اندازه: ۲۰×۳۰سم [اهدائی رهبر: ۳ – ۱۷۵]

۳۶. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۷۰۵۸

آغاز: شمل القسمی الاخیرین فیخرجان من حکم الموات و لیس بجید (کذا) ایضا؛ **انجام:** عن الباقر علیه السلام فی رجل تزوج امراة فدخل بها و اولدها ثم مات عنها فادعت

خط: نستعلیق، کا: محمد علی بن حمید استرآبادی، تا: یک‌شنبه ۵ شعبان ۹۷۶ق، جا: نجف اشرف؛ ادامه نسخه پیش (۲۷۰۵۷) است؛ تملک: صادق بن علیقلی جابری انصاری در آذر ۱۳۳۴؛ اهدایی: رهبری، مرداد ۱۳۸۰؛ کاغذ: نخودی آهار مهره، جلد: تیماج عنابی، ۳۲۰گ، ۳۳ سطر، اندازه: ۲۱×۳۰سم [اهدائی رهبر: ۳ – ۱۷۶]

۳۷. قم؛ فیضیه؛ شماره نسخه:۱۰۵۴

احیاء الموات تا پایان هبات؛ خط: نسخ، کا: محمد سعید بن الغلبان، تا: ۹۷۷ق؛ ۲۶۸گ، ۲۱ سطر، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف:۱–۶۳]

۳۸. شیراز؛ امام عصر؛ شماره نسخه:۲۲۷

از ابتداء کتاب تا انتهای مبحث صلوة؛ خط: نسخ، کا: حسن بن ناصر بن احمد بن عبدالله بن احمد بن سلیمان بحرانی، تا: ۵ جمادی الثانی ۹۷۷ق؛ مصحح؛ تملک: محمد زکی بن محمد شفیع یزدی، محمد حسین بن محمد باقر یزدی، محمد باقر بن زین العابدین؛ ۱۸۶گ، ۲۵ سطر (۱۰×۱۵)، اندازه: ۱۵/۵×۲۱سم [ف: ۱ – ۲۶]

۳۹. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۲۹۸

آغاز: بسمله، الحمد لله رب العالمین؛ **انجام:** مع ان المحذور لازم
از متاجر تا مقداری از مبحث صلح؛ خط: نستعلیق، کا: قاسم بن شریف حسینی، تا: یک‌شنبه شعبان ۹۷۸ق، جا: کاشان؛ واقف: ابن خاتون، ۱۰۶۷؛ کاغذ: حنایی آهار مهره، جلد: میشن ماشی، ۱۲۵گ، ۲۹ سطر، اندازه: ۱۷×۲۳سم [ف: ۲۱/۱ - ۳۴۹]

۴۰. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۰۴۲۸

آغاز: بسمله، حمدله المقصد الثالث فی الاقرار و فیه فصول الأول فی ارکانه و فیه مطلبان الأول الصیغة؛ **انجام:** عن الباقر علیه السلام فی رجل تزوج امرأة فدخل بها و اولدها ثم مات عنها فادعت (تم ما کتب الشارح المصنف ...)

از ابتدای اقرار تا پایان تفویض البضع؛ خط: نستعلیق، کا: فضل الله بن محمد شریف، تا: یک‌شنبه ۲۸ جمادی الثانی ۹۷۸ق؛ با یک واسطه در سوم ذیحجه ۹۷۸ با نسخه اصل تصحیح و مقابله شده، محشی با رمز «منه»؛ اهدایی: رهبری؛ کاغذ: نخودی آهار مهره، جلد: تیماج مشکی، ۲۷۴گ، ۲۴ سطر، اندازه: ۱۸×۲۵سم [اهدائی رهبر: ۳ - ۱۷۸]

۴۱. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۲۴۰۰/۱

آغاز: علیه مثلا و تعلق النذر ... قوله و الواجب من الغسل من کان لا خیر الامور الثلثة لا یخفی ان المراد به اذا کان علی المکلف احد الاحداث؛ **انجام:** ... و ان کان لا محذوراً فیه لان التی قد تکون معاملة و بملاحظة شیء آخر یکون عباده

از طهارت تا حدود؛ خط: شکسته نستعلیق، کا: شمس الدین هبت الله بن محمد یافعی، تا: ذیقعده ۹۷۸ق؛ افتادگی: آغاز؛ کاغذ: ترمه، جلد: میشن سیاه، ۱۰۹گ (۱ر-۱۰۹ر)، ۲۲ سطر، اندازه: ۱۵×۲۴/۹سم [ف: ۶ - ۸]

۴۲. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۴۸۶۶

چهار جزء اول کتاب؛ خط: نسخ، کا: علی بن ابراهیم بن علی بن حسن ملقب به هرامس خطی نجفی، تا: پنج‌شنبه ۲۴ جمادی الاول ۹۷۹ق؛ مصحح، با علامت بلاغ، با نشانی مقابله و تصحیح از روی نسخه مؤلف که یوسف بن محمد بن محمد بن زین الدین حسینی به سال ۹۸۳ این کار را به پایان برده؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۴۵۷گ، ۲۷ سطر، اندازه: ۱۸/۵×۲۵سم [ف: ۱۳ - ۵۲]

۴۳. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۲۹۷

آغاز: بسمله، و هی عقد ثمرته نقل المنافع بعوض معلوم؛ **انجام:** و صل بکلامه ... علی من اتبع الهدی

از ابتدای اجاره تا پایان تفویض البضع؛ خط: نسخ، کا: عبداللطیف کشمیری، تا: چهارشنبه ۱۴ ربیع الثانی ۹۷۹ق، جا: مشهد رضوی؛ واقف: خواجه شیر احمد تونی؛ کاغذ: حنایی آهار مهره، جلد: تیماج عنابی، ۴۵۸گ، ۲۵ سطر، اندازه: ۱۸×۲۵سم [ف:۲۱/۱-۳۴۶]

۴۴. شیراز؛ علامه طباطبائی؛ شماره نسخه:۴۲۱

خط: نسخ، بی‌کا، تا: شنبه ۵ شوال ۹۸۰ق، جا: نجف اشرف؛ افتادگی: آغاز؛ اندازه: ۱۱×۲۱سم [نسخه پژوهی: ۲ - ۱۳۹]

۴۵. همدان؛ مدرسه غرب؛ شماره نسخه:۳۷۹

از طهارت تا جهاد؛ خط: شکسته نستعلیق، کا: عیسی بن میرزا جان دماوندی، تا:۱۲شوال ۹۸۰ق،قطع: وزیری [رشت و همدان: ف: ۱۳۰۳]

۴۶. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۳۶۸۲

آغاز: ... النشاشة و فی جواز التیمم بهما قولان ... قوله و یستحب من العوالی لبعدها عن النجاسات؛ **انجام:** الفصل الثالث فی السعی و فیه مطلبا (ن) ... قوله بحیث یجعل ... لکان ادنی لان الکعب فی

جلد اول و دوم و تا بخشی از مسائل حج؛ خط: نسخ و نستعلیق، کا: محمد بن غیاث الدین دشت بیاضی (جلد اول)، تا: ۹۸۱ق؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ مصحح،کاتب بخش دوم ناشناخته؛ کاغذ: شرقی، جلد: تیماج مشکی، ۱۵۹گ، ۲۵ سطر (۱۱×۱۷)، اندازه: ۱۷×۲۳سم [ف: ۳۴ - ۵۸۸]

۴۷. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۲۱۵۲

احکام اقرار تا وصیت؛ خط: نسخ، کا: حسین بن مظفر بن محمود بن جلال الدین سمنانی، تا: پنج‌شنبه شوال ۹۸۳ق، کاتب ساکن خاتون آبادجی از نواحی اصفهان؛ مصحح؛ مهر: «یعقوب» (بیضی)، «المتوکل علی الله یعقوب»؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۲۵۸گ، ۲۱ سطر، اندازه: ۱۹×۲۵سم [ف: ۶ - ۱۵۹]

۴۸. تهران؛ شورا؛ شماره نسخه:۷۶۹۸

آغاز: برابر؛ **انجام:** فیکون المراد بالتکبیر ما هو اعم من الکل و البعض تم الجزء الاول.

کتاب الطهارة و کتاب الصلاة ؛ خط: نستعلیق، کا: میرزا حسین بن شمس الدین محمد بن الحسین، تا: سه‌شنبه ۱۹ رجب ۹۸۳ق؛ مصحح، تملک: یونس بن حسن بن سیف صمیری جزائری شعبان ۹۸۷ با مهر «یا غافر الکبائر اغفر ... لیونس بن حسن جزایری ۹۹۶» (دایره)؛ واقف: محمد هادی بن حاجی باقر، ۲۴ صفر ۱۲۵۴؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۳۳۷گ، ۱۹ سطر، اندازه: ۱۲×۱۸سم [ف: ۲۶-۱۹۱]

۴۹. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۲۷۰۷

آغاز: الحمد لله رب العالمین ... قوله کتاب المتاجر و هی اما مصدر میمی بمعنی التجارة کالمقبل بمعنی القتل او اسم موضع و هی الاعیان التی تکتب بها و الاول الیق؛ **انجام:** ثبوت سلطنة الواهب علی المشتری فعوده یحتاج الی دلیل صحیح و قد سبق.

خط: نسخ، کا: علی بن نعمت الله بن احمد خاتون آبادی، تا: ۹۸۴ق؛ تملک: صدر الدین تبریزی، محمد بن علی بن نعمة الله خاتون آبادی (فرزند کاتب و صاحب ترجمه قطب‌شاهیه)، محمد صادق بن محمد حسین حسینی، سید ابو الحسن کتابی اصفهانی؛ کاغذ: فرنگی، ۳۸۲گ، ۲۵ سطر، اندازه: ۱۱/۵×۱۸/۵سم [ف: ۳۲ - ۲۹۵]

۵۰. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۳۷۱۲-۱۹/۴۲

آغاز: برابر؛ **انجام:** فیکون المراد بالتکبیر ما هو اعم من الکل او البعض قوله و یبنی الشاک فی العدد علی الاقل.

از آغاز کتاب تا نماز جمعه؛ خط: نسخ، کا: هادی حسینی بروجردی، تا: سلخ ربیع الثانی ۹۸۵ق، جا: مدرسه الرمز سامریه؛ قبل از نسخه شرح فخر المحققین بر خطبه کتاب قواعد آمده؛

تملکی به تاریخ صفر ۱۰۳۴ و مهر «بلغ العلی بکماله ۱۲۱۱» (بیضی)؛ جلد: تیماج قرمز، ۲۳۹گ، ۲۱ سطر، اندازه: ۱۸/۵×۲۴سم [ف: ۳ - ۱۱۳۲]

۵۱. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۳۰۱

آغاز: بسمله، الحمدلله رب العالمین و الصلاة علی رسوله محمد و آله الطاهرین کتاب النکاح مقتضی کلام اهل اللغة ان استعمال لفظ النکاح فی الوطی اغلب؛ **انجام:** فلو جعل رد النصف علی الوجه المذکور سبباً لفساد المهر لوجب مهر المثل بنفس العقد علی ما سبق فی نظایره عند من یقول به ... علی بن عبدالعالی ... من یوم السبت تقریباً ثامن عشر شهر جمادی الاول ی سنه خمس و ثلثین و تسعمائة ... و آله مسلماً.

خط: نسخ، کا: احمد بن یحیی بن داوود بحرانی اوالی، تا: ۱۷ ربیع الاول ۹۸۸ق؛ واقف: امیر جبرئیل، ۱۰۳۷؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۹۱گ، ۲۳ سطر، اندازه: ۱۵×۲۲سم [ف: ۲۱/۱ - ۳۴۶]

۵۲. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۳۰۵

آغاز: بسمله، قوله الاول المهیة و هی رکعتان و المراد بالمهیة ماهیة صلاة الکسوف؛ **انجام:** و ان خالف التلف ظاهره المنع و ان خاف القتل بطریق اشد

از «صلاة الکسوف» تا انتهای جهاد؛ خط: نستعلیق، کا: محمد بن عبدالغنی، تا: ۹۸۸ق؛ واقف: امیر جبرئیل، ۱۰۳۷؛ کاغذ: نخودی آهارمهره، جلد: میشن مشکی، ۱۹۴گ، ۱۵ سطر، اندازه: ۱۳×۲۰سم [ف: ۲۱/۱ - ۳۲۸]

۵۳. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۲۸۹

آغاز: برابر؛ **انجام:** قوله و یبنی الشاک فی العدد علی الأقل

جلد۱؛ خط: نسخ، کا: حسین بن حسن بن محمد بن حسین بحرانی، تا: ۱۹ محرم ۹۸۹ق؛ محشی؛ واقف: امیر جبرئیل، ۱۰۳۷؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۲۴۰گ، ۲۱ سطر، اندازه: ۱۶×۲۷سم [ف: ۲۱/۱ - ۳۳۱]

۵۴. تهران؛ شورا؛ شماره نسخه:۸۲۵۳

آغاز: برابر؛ **انجام:** فانه یستحق الشفعة لحصول المقتضی لثبوتها.

خط: تحریری، کا: علی بن حاجی عبدالکریم طبسی، تا: ۲۱ جمادی الاول و ۶ جمادی الاول ۹۸۹ق؛ مصحح؛ تملک: محمد مقیم بن محمد محسن حسنی حسینی، محمد محسن، ابن محمد علی ابی القاسم، لطفعلی بن محمد کاظم بن لطفعلی شیرازی رازی تبریزی در ۱۳۱۱ق در طهران؛ جلد: تیماج مشکی، ۳۴۷گ، ۳۰ سطر، اندازه: ۲۰×۳۰سم [ف: ۲۷/۲ - ۳۱]

۵۵. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۷۴۳

آغاز: بسمله و به توکلی. الحمدلله رب العالمین ... قوله: المقصد الثالث (من کتاب الغصب) فی احیاء الموات؛ قال فی التحریر: الموات هو ما لا ینتفع به لعطلته (اما لانقطاع الماء عنه) او لاستیلاء الماء علیه. و فی التذکرة: الموات هی الارض الخراب الدارسة التی باداهلها و اندرس رسمها ... فظاهر عبارة «کرة» یقتضی ان کون الارض مواتا لایتحقق الا اذا اندرس رسمها (ص ۲۱۹ ج۲ قواعد چاپ ... ۱۳۲۹- جامع المقاصد چاپی)؛ **انجام:** قوله: و لو دخل و لم یسم شیئا و قدم لها شیئا (کتاب نکاح مقصد ۲ در مهر فصل ۳ قسم ۱ در تفویض بضع ص ۴۰ ج۲ قواعد) ... ثم مات عنها فادعت (شیئا من صداقها علی ورثة زوجها فجائت تطلبه منهم فتطلب المیراث ... فلا شیء لها بعد ذلک) الی (هنا) وصل بلکامه غفرالله تعالی له و لوالدیه و لجمیع المجتهدین و الطالبین الی یوم الدین بحق النبی و آله المعصومین الطیبین الطاهرین. کتبه العبد الاقل حسن بن عبدالله بن علی العبنانجی (؟) الطبسی الگیلکی (میان دو کمانه در انجام از چاپی است).

خط: نسخ، کا: حسن بن عبدالله بن علی عبنانجی (؟) طبسی گیلکی، تا: ۲۳ شوال ۹۹۰ق؛ محشی با نشانه‌های «بخطه ککـ- بخطه کذا - کذا بخطه رحمه الله - منه - منه رحمه الله»؛ کاغذ: ترمه، جلد: تیماج سبز، ۳۱۰گ، ۳۰ سطر (۱۴×۲۲/۵)، اندازه: ۲۰/۵×۳۶/۵سم [ف: ۵ - ۱۸۳۹]

۵۶. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۴۴۲۱

آغاز: کتاب الخمس، بسمله، قوله و ما یوجد فی جوف السمکة من غیر احتیاج الی تعریف لعدم ملک الصاید ایاه لعدم صدق؛ **انجام:** و اما ان نفی دعواه عن نفسه فقط و لم یتعرض اصل الملک فانه یستحق الشفعة لحصول المقتضی لثبوتها ...

از کتاب خمس (از جزء دوم) تا پایان کتاب تجارت (جزء سوم)؛ خط: نسخ، کا: نعمة الله بن حمزة عمیدی حسینی نجفی، تا: نیمه صفر ۹۹۰ق، جا: نجف اشرف؛ مصحح؛ کاغذ: دولت آبادی نخودی، جلد: تیماج قهوه‌ای، ۳۹۹گ، ۲۵ سطر (۷×۱۲/۵)، اندازه: ۱۳/۵×۲۰سم [ف: ۱۹ - ۴۰]

تهران؛ مفتاح؛ شماره نسخه:۱۴۰۸

همان نسخه بالا [نشریه: ۷ - ۱۲۸]

۵۷. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۱۱۱

آغاز: الحمدلله و الصلاة علی رسوله محمد و آله الطاهرین قوله کتاب النکاح مقتضی کلام أهل اللغة أن استعمال لفظ النکاح فی الوطی أغلب؛ **انجام:** لوجب مهر المثل بنفس العقد علی ما سبق فی نظائره عند من یقول به ... ولیکن هذا آخر الجزء السابع ...

آخرین جلد کتاب و دارای احکام نکاح؛ خط: نسخ، کا: غیاث الدین محمود بن محمد بن عبدالخالق بن غیاث الدین جمشید منجم صاحب رصد مشهور، تا: ۱۸ ذیحجه ۹۹۱ق؛ تملک: حسین بن علی بن شدقم به تاریخ جمعه دوم جمادی الاول ۱۰۷۵ در اکبر آباد و آنکه کتاب را به فرزندش رضی بخشیده؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۲۳۵گ، ۲۱ سطر،اندازه: ۲۱×۳۱سم [ف: ۳ - ۲۸۲]

۵۸. اصفهان؛ عمومی؛ شماره نسخه:۵۱۹۵

از اول طهارة تا آخر امر به معروف با مقدمه شارح؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: شعبان یا رجب ۹۹۱ق؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: تیماج سیاه، ۳۴۷ص، ۲۹ سطر (۱۲×۲۱)، اندازه: ۲۰×۲۹سم [ف: ۱- ۲۱۴]

۵۹. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۴۶۰۲-۲۳/۱۲۲

آغاز: بسمله توکلت علی الله کتاب الطهارة قوله فالوضوء یجب

للواجب من الصلوة و الطواف و مس کتابة القرآن وجوب الصلوة و الطواف ثابت باصل الشرع؛ **انجام:** قوله فلایجوز ارتکابه و ان خالف التلف ظاهر المنع و ان خاف القتل بطریق اشد. (تم) قد آخر ربع العبادات و یتلوه ربع العقود بخطه.

جلد اول؛ خط: نستعلیق، کا: سلطانعلی اصفهانی، تا: یک‌شنبه ۲۲ ربیع الثانی ۹۹۱ق، جا: نجف اشرف؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۲۹۱گ، ۱۹ سطر، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۳ – ۱۱۳۲]

۶۰. تهران؛ شورا؛ شماره نسخه:۱۱۵۴۶

آغاز: حمدله، قوله هی جمع متجر و هو اما مصدر میمی بمعنب التجاره کالمقبل بمعنی القتل؛ **انجام:** و یمکن من اخذه فیملک ما بلغ نیله و کل ما یعد حریما له علی ما سبق.

خط: نسخ، کا: ابراهیم بن ناصر بن موسی بن محمد حاجی هجری، تا: چهارشنبه ۱۵ ذیقعده ۹۹۹ق؛ تملک: میرزا رفیعا قزوینی، مصطفی بن حمزه حسینی طالقانی، محمدمومن بن احمد العاملی با مهر «المتوکل علی الله الملک الغنی محمد مومن العاملی» (دایره)، محمد مهدی بن محمد نصیر الاسکاوری (کذا) در ۱۱۱۷ق با مهر «المهدی من هدیت» (بیضی)، رفیع الدین محمد بن حیدر حسینی (میرزا رفیعا نائینی)؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۳۳۰گ، ۲۲ سطر، اندازه: ۱۷×۲۷سم [ف: ۳۳/۲ – ۱۷۴]

۶۱. مشهد؛ گوهرشاد؛ شماره نسخه:۱۳۳۷

آغاز: بسمله الحمدلله رب العالمین و صلواته علی خیر خلقه اجمعین ... قوله رحمه الله کتاب المتاجر هی جمع متجر هو اما مصدر میمی بمعنی؛ **انجام:** فانه یستحق الشفعة لحصول المقتضی لثبوتها. تمت.

از اول شرح کتاب المتاجر تا آخر کتاب شفعه؛ خط: نسخ زیبا، بی‌کا، تا: قرن ۱۰؛ محشی با امضاء «منه مد ظله العالی»؛ جلد: تیماج عنابی، ۲۵ سطر (۱۰/۵×۱۶)، اندازه: ۱۸×۲۴سم[ف:۴–۱۹۳۵]

۶۲. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۲۷۱۱

آغاز: بسمله، عونک اللهم یا کریم، الحمدلله رب العالمین؛ **انجام:** لان الامضاء له سلب الشفعة انما ثبت مع لزوم السقوط ...

از ابتدای متاجر تا اواخر مبحث شفعه است؛ خط: نسخ و نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۰؛ افتادگی: انجام؛ محشی با جمله دعایی «منه دام ظله العالی»؛ تملک: ملا مراد تفریشی در ذیحجه ۹۹۹، محمد بن محمد علی مشهور به ضیاءالدین، محمد باقر موسوی؛ واقف: سید عبدالباقی آیة اللهی شیرازی، اسفند ۱۳۷۴؛ کاغذ: نخودی آهار مهره، جلد: تیماج قهوه‌ای، ۳۴۸گ، ۲۱ سطر، اندازه: ۱۹/۵×۲۴/۵سم [ف: ۲۱/۱ – ۳۳۶]

۶۳. تهران؛ الهیات؛ شماره نسخه:۶۶

احیاء موات تا نیمه کتاب نکاح؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۰؛ تملک: ابن حبیب الله موسوی خلخالی با تاریخ ۱۲۶۱؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: تیماج مشکی، ۲۶ سطر (۱۱×۱۸) [ف: ۷۶۱]

۶۴. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۱۲۶۸

آغاز: بسمله، و به ثقتی، الحمدلله رب العالمین و صلی الله علی محمد و آله؛ **انجام:** فلو جعل رد النصف علی الوجه المذکور سبباً لفساد المهر لوجب مهر المثل بنفس العقد علی ما سبق فی نظایره عند من یقول به ... علی بن عبدالعالی ... من یوم السبت تقریباً ثامن عشر شهر جمادی الاول ی سنه خمس و ثلثین و تسعمائة ... و آله مسلماً.

از نکاح تا ابتدای مبحث «تفویض البضع»؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۰؛ برخی از اوراق احتمالاً به قلم مؤلف؛ اهدایی: رهبری، خرداد ۱۳۷۳؛ کاغذ: نخودی، جلد: تیماج قهوه‌ای، ۲۵۱گ، ۲۱ سطر، اندازه: ۱۸×۲۵/۵سم [اهدائی رهبر: ۳ – ۱۷۸]

۶۵. تهران؛ شورا؛ شماره نسخه:۵۱۳۶

آغاز: ط ما یباع فی اسواق المسلمین من الذبایح و اللحوم؛ **انجام:** بطل بجهالة وقت الاداء لوکاتبه الی اجلین مختلفین کسنة و عشر ... جاز و هکذا

تا فصل عبد و اماء؛ خط: نستعلیق کهن، بی‌کا، تا: قرن ۱۰؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ محشی؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: تیماج زرد، ۱۱۵ص، ۲۸ سطر (۱۲×۱۹)، اندازه: ۱۵×۳۰سم [ف: ۱۵ – ۱۲۵]

۶۶. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه:۲۵۳۸

آغاز: الاولی الماهیة و هی رکعتان، المراد بالماهیة ماهیة صلاة الکسوف لانها فی معنی سیاقها لان الفصل مفصول به

از بحث «صلاة الکسوف» تا «تعلم السحر»؛ خط: نستعلیق بدون نقطه، بی‌کا، بی‌تا؛ شاید خط مؤلف باشد؛ مقابله با جامع المقاصد گردید؛ دارای یادداشتی از آقا محمد علی پسر مرحوم شیخ عباس بلاغی؛ تملک: عبدالنبی بن حاج علی کاظمی؛ واقف: سپهسالار، ۱۲۹۷ق؛ کاغذ: سمرقندی، جلد: مقوا، ۱۰۴ص، ۲۱ سطر،اندازه: ۱۵×۲۰سم [ف: ۱ – ۳۸۵]

قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۴۴۵

نسخه اصل: همان نسخه بالا [عکسی ف: ۲ – ۴۱]

۶۷. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۳۰۲

آغاز: بسمله، الحمدلله رب العالمین و الصلاة علی رسوله محمد و آله الطاهرین کتاب النکاح مقتضی کلام اهل اللغة ان استعمال لفظ النکاح فی الوطی اغلب؛ **انجام:** فلو جعل رد النصف علی الوجه المذکور سبباً لفساد المهر لوجب مهر المثل بنفس العقد علی ما سبق فی نظایره عند من یقول به ... علی بن عبدالعالی ... من یوم السبت تقریباً ثامن عشر شهر جمادی الاول ی سنه خمس و ثلثین و تسعمائة ... و آله مسلماً.

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۰؛ واقف: آقا مرتضی قلی خان، ۱۳۴۰؛ کاغذ: نخودی آهار مهره، جلد: میشن قهوه‌ای، ۲۲۶گ، ۲۳ سطر، اندازه: ۱۵×۲۰سم [ف: ۲۱/۱ – ۳۴۶]

۶۸. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۳۰۳۸

آغاز: الحاصل فصدقه أحدالعاملین بالنصف و ادعی الآخر الثلث قدم قول المنکر؛ **انجام:** لوجب مهر المثل بنفس العقد علی ما سبق فی نظائره عند من یقول به والله اعلم بالصواب.

خط: نسخ، کا: یوسف بن علی، تا: پنج‌شنبه ۲۹ شعبان قرن ۱۰؛

افتادگی: آغاز؛ مصحح، محشی؛ جلد: تیماج قرمز، ۳۳۰گ، مختلف السطر، اندازه: ۱۴×۲۰/۵سم [محدث ارموی مخ: ۱ - ۴۹۰]

۶۹. مشهد؛ گوهرشاد؛ شماره نسخه:۱۸۷۴

آغاز: و کما یظهر من احتجاجه بوجوده المادة المقتضی لعدم النجاسة الا بالتغیر؛ **انجام:** و یبنی الشاک فی العدد علی الاقل.

از اوایل طهارت تا پایان «صلاة العیدین»؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۰؛ افتادگی: آغاز؛ محشی؛ واقف: سید سعید طباطبائی، ۱۳۳۲؛ کاغذ: نخودی آهار مهره، جلد: تیماج مشکی، ۱۹۱گ، ۲۵ سطر، اندازه: ۱۹/۵×۲۵/۵سم [ف: ۵ - ۲۷۱]

۷۰. شیراز؛ امام عصر؛ شماره نسخه:۳۳۹

از اول کتاب تا آخر مبحث جهاد؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۰؛ افتادگی: آغاز؛ در انتهای کتاب صلوة آمده: «بلغ مقابلة و قراءة من اوله الی آخره و تم فی شهر جمادی الاولی سنة احدی و ثمانین و تسعمائه - ۹۸۱ - من الجهرة النبوية ...»، مصحح؛ ۲۸۳گ، اندازه: ۱۸×۲۴/۵سم [ف: ۱ - ۲۷]

۷۱. تهران؛ شورا؛ شماره نسخه:۴۲ ط

خط: نستعلیق، کا: منسوب به نورالدین علی کرکی، تا: قرن ۱۰ [مختصر ف: - ۲۲۳]

۷۲. شیراز؛ امام عصر؛ شماره نسخه:۲۵۳

از اول کتاب متاجر ؛خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۰؛ افتادگی: انجام؛ مصحح؛ واقف: عبد الحسین بن محمد علی بزاز، ۲۵۹گ، اندازه: ۱۶×۲۳/۵سم [ف: ۱ - ۲۶]

۷۳. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۳۰۴۴

آغاز: المقصد الرابع فی الوصایا و فیه فصول الاول فی ارکانها و مطالبها أربعة؛ **انجام:** و لا یحمل علی الوصیة الا بدلیل یدل علی ان التصرف بعدالموت.

کتاب الوصایا؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ مصحح؛ تملک: علی نقی طباطبائی، جعفر طباطبائی؛ مهر: کتابخانه فضل الله نوری (مربع)؛ جلد: تیماج قرمز، ۱۶۴گ، ۲۵ سطر، اندازه: ۱۸/۵×۲۵/۵سم [محدث ارموی مخ: ۱ - ۴۸۹]

۷۴. قم؛ معصومیه؛ شماره نسخه:۲۴/۳-۶۰۵۷

از طهارة تا جهاد؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ تملک: ریحان الله موسوی در ۱۳۱۵، سید مصطفی حسینی صفائی خوانساری؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج تریاکی، ۲۲۷گ، ۲۵ سطر [ف: ۱۰۰]

۷۵. قم؛ معصومیه؛ شماره نسخه:-۵۹۸۳

اقرار تا نکاح؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج مشکی، ۳۱۹گ، ۲۱ سطر، قطع: خشتی [ف: ۱۰۰]

۷۶. شیراز؛ امام عصر؛ شماره نسخه:۳۸۰

از اوائل کتاب بیع تا اواخر کتاب غصب است؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ مصحح؛ ۲۷۸گ، اندازه: ۱۵/۵×۲۱سم [ف: ۱ - ۲۷]

۷۷. قم؛ حجتیه؛ شماره نسخه:۱۹۱

طهارت و صلوة؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱[ف: ۴۶]

۷۸. قزوین؛ امام صادق؛ شماره نسخه:۱۵۶

آغاز: المقصد الرابع فی انواع البیع قوله وهو بالنسبة الی الاجل اربعة الخ انواع البیع عشرة الان العونین اما حالان وهو النقد او موجلان؛ **انجام:** قوله ولو اسنده الی ما بعدالحجر فان قال عن معاملة لزمه الاقرار لا فی حق الغرماء.

کتاب المتاجر تا بخشی از المقصد الثالث فی الحجر؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ مصحح؛ تملک: میر عبد الرحیم حسینی نجفی با نقش «بسم الله الرحمن الرحیم»؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۲۰۹گ، ۲۳ سطر [ف: ۱ - ۷۹]

۷۹. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۳۶۴۷

آغاز: المستتر فی یستحب للصلاة و الطواف لانه یصیر حینئذ فی قوة یستحب الوضوء؛ **انجام:** اراد به فی المسألتین جمیعاً فیکون المراد بالتکبیر ماهواعم من الکل و البعض.

کتاب الطهارة و الصلاة تا پایان صلاة العیدین؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۰ یا ۱۱؛ مصحح، محشی؛ مهر: «یا محسن قد اتاک المسیء» (بیضی)؛ جلد: مقوایی، عطف تیماج قرمز جگری، ۲۹۴گ، ۲۱ سطر، اندازه: ۱۵/۵×۲۱سم [محدث ارموی مخ: ۱-۴۸۹]

۸۰. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۴۴۴۰

آغاز: الحمدلله رب العالمین ... المقصد الثالث فی الاقرار و فیه فصول ... الاقرار اخبار عن حق سابق لایقتضی تملیکا لنفسه؛ **انجام:** و لایحمل علی الوصیة الا بدلیل یدل علی ان التصرف بعد الموت و قد کمل النصف الاول من کتاب قواعد الاحکام و کمل بکماله النصف الاول من الشرح

از اغاز کتاب الاقرار تا پایان کتاب الوصایا؛ خط: نسخ، کا: اسماعیل بن مسیح الله حسینی جوشقانی، تا: قرن ۱۱؛ با دو واسطه از روی نسخه اصل؛ مصحح، محشی؛ تملک: محمد تقی بن محم بن عبدالرحیم؛ یادداشتی از محمد امین بن رحمت الله ولی آبادی که کتاب را جزء متملکات امین الدین محمد بن طهماسب اصفهانی دانسته؛ جلد: تیماج مشکی، ۲۲۳گ، ۲۵ سطر، اندازه: ۱۸×۲۵سم [محدث ارموی مخ: ۱ - ۴۸۸]

۸۱. قم؛ فیضیه؛ شماره نسخه:۴

متاجر تا شفعه؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ ۲۱۶گ، ۲۵ سطر، اندازه: ۲۵×۳۹سم [ف: ۱ - ۶۲]

۸۲. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۹۶۹۲

آغاز: بسم الله الحمدلله حق حمده و الصلوه علی محمد و آله؛ **انجام:** ما بلغ فیه وکما یقله و کما حر بما له علی سبق و الله اعلم بالصواب و الیه مرجع و الماب

از ابتدای متاجر تا انتهای احیاء الموات؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ مصحح؛ اهدایی: رهبری، خرداد ۱۳۷۳؛ کاغذ: حنایی و نخودی آهار مهره، جلد: تیماج قهوه‌ای، ۴۸۷برگ، ۲۲ سطر،اندازه: ۲۳/۵×۱۱/۵سم [اهدائی رهبر: ۳ - ۱۷۹]

۸۳. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۱۳۶۳

آغاز: برابر؛ **انجام:** و ان خالف التلف ظاهره المنع و ان خاف القتل کتاب المتاجر هی جمع المتجر
از مقدمه تا پایان جهاد و آغاز متاجر؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ مصحح؛ اهدایی: رهبری، ۱۳۷۳؛ کاغذ: نخودی آهارمهره، جلد: تیماج مشکی، ۳۵۸گ، ۲۵ سطر، اندازه: ۱۷×۲۴سم [اهدائی رهبر: ۳ - ۱۷۷]

۸۴. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۳۰۶

آغاز: ... و لا نعلم خلافا من فقهاء الامصار ان کلما یتعلق بمصالح العامر؛ **انجام:** لما کان الغرض الاقصی من شرعیته بذل الغرض فی المسابقة الحث علی السبق
از اواسط احیاء موات تا اواسط سبق و رمایه؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ افتادگی: آغاز و وسط و انجام؛ کاغذ: نخودی آهار مهره، جلد: میشن قهوه‌ای، ۱۸۲گ، ۲۱ سطر، اندازه: ۱۷×۱۸سم [ف: ۲۱/۱ - ۳۴۷]

۸۵. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۱۳۱۶

آغاز: برابر؛ **انجام:** و ان خاف القتل بطریق اشد
از مقدمه تا پایان جهاد؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ مصحح، مقابله شده، محشی؛ نونویسی شده رجب ۱۴۰۱؛ اهدایی: رهبری، خرداد ۱۳۷۳؛ کاغذ: نخودی آهار مهره، جلد: تیماج مشکی، ۲۹۴گ، ۲۲ سطر، اندازه: ۱۷/۵×۲۴/۲سم [اهدائی رهبر: ۳ - ۱۷۶]

۸۶. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۷۰۶۳

آغاز: برابر؛ **انجام:** قوله و یبنی الشاک فی العدد علی الأقل
جلد۱؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ افتادگی: وسط (دومین برگ نسخه ساقط است)؛ با دو واسطه با نسخه اصل در پنجم شعبان ۱۰۹۵ تصحیح و مقابله شده؛ کاغذ: حنایی آهار مهره، جلد: تیماج قهوه‌ای، ۱۶۳گ، ۲۵ سطر، اندازه: ۱۷/۸×۲۶/۵سم [ف:۲۱/۱-۳۲۷]

۸۷. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۱۲۲۰

آغاز: برابر؛ **انجام:** و عن ابی الجنید الحاق المسجد الحرام و کل مکان شریف
جلد ۱؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ افتادگی: انجام (یکی دو برگ)؛ واقف: محمد صالح علامه حایری، مرداد ۱۳۵۱؛ کاغذ: نخودی آهار مهره، جلد: تیماج اخرا، ۲۳۳گ، ۲۲ سطر، اندازه: ۱۸/۳×۲۴سم [ف: ۲۱/۱ - ۳۲۸]

۸۸. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۲۹۰

آغاز: متعرضا فیه الی الخلاف الواقع بین العلماء؛ **انجام:** فیکون المراد بالتکبیر ما هو اعم من الکل و البعض
از ابتدای کتاب تا پایان صلاة العید و نخستین برگ ساقط است؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ افتادگی: آغاز؛ کاغذ: نخودی آهار مهره، جلد: میشن مشکی، ۲۲۹گ، ۲۳ سطر، اندازه: ۱۹×۲۵سم [ف: ۲۱/۱ - ۳۲۹]

۸۹. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۵۱۷۹-۲۶/۵۹

آغاز: بسمله حمدله قوله کتاب المتاجر هی جمع متجر و هو اما مصدر میمی بمعنی التجارة کالمقتل بمعنی القتل؛ **انجام:** و یضعف بانه قد انتفی بانتقال الملک عن المتهب لامتناع ثبوت سلطنة الواهب علی المشتری فعوده یحتاج الی دلیل وهو الاصح و قد سبق تم کلا ادام الله تعالی ایامه بمحمد و آله الطاهرین.
از کتاب متاجر تا هبه؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ افتادگی: انجام؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۳۶۱گ، ۲۵ سطر، اندازه: ۱۹×۲۵سم [ف: ۳ - ۱۱۳۳]

۹۰. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۲۴۴۴

خط: نسخ، کا: محمد سمیع بن محمد جعفر طبسی گیلکی، تا: قرن ۱۱، جا: مشهد رضوی؛ افتادگی: وسط، آغاز در اقرار افتاده تا می‌رسد به پایان وصیت؛ کاغذ: ترمه، جلد: میشن قهوه‌ای، ۲۰۹گ، ۲۳ سطر، اندازه: ۱۷×۲۵سم [ف: ۱ - ۱۴۷]

۹۱. شیراز؛ علامه طباطبائی؛ شماره نسخه:۱۰۱۹

از احیاء موات تا آخر وصایا؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ اندازه: ۱۵×۲۷سم [نسخه پژوهی: ۲ - ۱۳۹]

۹۲. زنجان؛ امام جمعه؛ شماره نسخه:۸۴

از کتاب الطهارة تا بحث نیت از کتاب الصلاة ؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ محشی؛ مصحح؛ مهر دایری وقف کتاب بر خزانه مجتهدیه؛ جلد: تیماج قرمز، ۱۸۳گ، مختلف السطر، اندازه: ۲۰/۵×۳۰/۵سم [اوراق عتیق: ۱ - ۱۶۵]

۹۳. تهران؛ چهل ستون؛ شماره نسخه:۶۶

تا پایان صلوة الجماعة؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱ [چند نسخه- ف: - ۳۱۷]

۹۴. زنجان؛ امام جمعه؛ شماره نسخه:۵۵

انجام: او بشرط رهن من غیر تخصیص یعنی معینه فضمن الضامن تسلیم الرهن لم یصح الضمان لان الاصل ...
کتاب المتاجر تا کتاب ضمان؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: اوایل قرن ۱۱؛ افتادگی: انجام؛ یادداشتی به سال ۱۰۰۱ق، یادداشتی در تملک شخصی که نام وی پاک شده و نوشته کتاب را استادش نورالله حسینی شوشتری به وی هدیه داده؛ تملک: محمد بن قاسم حسینی به سال ۱۲۳۴ق در اصفهان با مهر «محمد بن قاسم الحسینی»(بیضی)؛مهر دایری وقف کتاب بر خزانه مجتهدیه؛ جلد: تیماج قرمز، ۱۹۰گ، اندازه: ۱۹×۲۵/۵سم [اوراق عتیق: ۱-۱۵۸]

۹۵. مشهد؛ مدرسه سلیمانیه؛ شماره نسخه:۹۱

تجارت است تا اواخر نکاح؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ افتادگی: انجام؛ تاریخ وقف: ۱۰۷۸؛ قطع: خشتی [چهار کتابخانه مشهد-ف: - ۸]

۹۶. شیراز؛ علامه طباطبائی؛ شماره نسخه:۳۴۷

خط: نسخ، کا: اسماعیل بن عبدالوهاب بن سعید، تا: قرن ۱۱؛ افتادگی: انجام؛ تاریخ وقف: سال ۱۰۹۰ بر طلاب شیراز وقف شده؛ اندازه: ۲۵/۵×۳۹سم [نسخه پژوهی: ۲ - ۱۳۹]

۹۷. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۲۳۴۶

از اقرار جامع المقاصد است تا مبحث متعه نکاح آن؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج کبود، ۳۱۸گ، ۲۵

سطر (۱۲/۵×۱۷/۵)، اندازه: ۱۸×۲۵/۵سم [ف: ۹ – ۹۵۹]

۹۸. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۲۳۴۸

از احیاء موات جامع المقاصد تا پایان آن؛ خط: نسخ، کا: محمود بن علی بن حاجی حسن دیهشکی، تا: قرن ۱۱؛ تملک: محمد سمیع بن محمد مؤمن، امانت نزد مولانا شفیعا؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج قهوه‌ای، ۲۹۸گ، ۳۰ سطر (۱۴×۲۵/۵)، اندازه: ۲۴/۵×۳۸/۵سم [ف: ۹ – ۹۵۹]

۹۹. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۲۳۴۹

از اقرار تا پایان کتاب؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج مشکی، ۱۴۶گ، ۲۲ سطر (۱۰/۵×۱۶/۵)، اندازه: ۱۸×۲۴سم [ف: ۹ – ۹۵۹]

۱۰۰. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۷۰۶۱

آغاز: بسمله، قوله کتاب المتاجر هی جمع متجر هو اما مصدر میمی بمعنی التجارة؛ **انجام:** فعوده یحتاج الی دلیل و هو الأصح و قد سبق

از ابتدای متاجر تا انتهای هبه؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ واقف: تقی بن محمد صادق موسوی، رمضان ۱۱۱۹؛ تملک: محمد تقی موسوی در ۱۰۹۹؛ مهر: «عبده الراجی محمد حسن»؛ کاغذ: نخودی آهار مهره، جلد: تیماج عنابی، ۴۱۳گ، ۲۵ سطر،اندازه: ۱۹/۵×۲۴/۸سم [ف: ۲۱/۱ – ۳۳۵]

۱۰۱. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۷۰۶۴

آغاز: بسمله، کتاب الحج و فیه مقاصد الأول فی المقدمات و فیه مطالب

کتب حج، جهاد، متاجر، دین، رهن، حجر، ضمان، حواله، کفالة، صلح ودیعه، عاریه، لقطه، غصب و شفعه؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ واقف: شیخ محمد رحیم؛ کاغذ: نخودی آهار مهره، جلد: تیماج قهوه‌ای، ۳۰۹گ، ۲۵ سطر، اندازه: ۱۷/۵×۳۶/۲سم [ف: ۲۱/۱ – ۳۵۱]

۱۰۲. مشهد؛ گوهرشاد؛ شماره نسخه:۱۲۷۱

آغاز: بسمله الحمدلله رب العالمین و الصلوة و السلام علی سید الانبیاء ... قوله المقصد الثالث فی احیاء الموات قال فی التحریر الموات هو ما؛ **انجام:** فعوده یحتاج الی دلیل و هو الاصح و قد سبق. تم الجزء الخامس بعون الله و حسن توفیقه.

جلد ۵، از آغاز احیای موات تا آخر مبحث هبه؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ تملک: عیسی بن محمد جزایری، سید نعمت الله حسین جزایری، سید اسماعیل موسوی حویزی؛ جلد: تیماج مشکی، ۲۹ سطر (۱۳/۵×۲۱/۵)، اندازه: ۲۰×۲۸/۵سم [ف:۴–۱۸۸۹]

۱۰۳. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه:۶۰۲۵

از صلاة کسوف تا امر به معروف؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ کاغذ: سپاهانی نخدی، جلد: تیماج مشکی، ۱۲۸گ، ۲۰ سطر (۷/۵×۱۴)، اندازه: ۱۲/۵×۱۹/۵سم [ف: ۴ – ۲۰]

۱۰۴. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۳۰۴

آغاز: کتاب الحج قوله الحج لغة القصد الشایع انه القصد المکرر؛ **انجام:** و لو جعلناه راجعا الی المتعاقدین فی کل من العقدین لیناول ما ذکرناه لیبقی.

نسخه ناقص و نامرتب و ترتیب صوری آن چنین است: کتاب الحج (ناقص)، طهارت، صلات و متاجر که هر دو نیز ناقص است؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ محشی؛ واقف: مرتضی قلی خان، ۱۳۴۰؛ کاغذ: نخودی آهار مهره، ۱۲۲گ، ۲۳ سطر، اندازه: ۱۵×۲۲سم [ف: ۲۱/۱ – ۳۳۴]

۱۰۵. مشهد؛ نواب؛ شماره نسخه:۱۸۰

آغاز: بسمله حمد له. ممضی کلام اهل اللغة ان استعمال لفظ النکاح فی الوطی اغلب؛ **انجام:** علی من نسب الیه الصلوة و السلام و آله البررة الاعلام (نیم سطر در صحافی رفته)

کتاب نکاح و وصیت؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ تملک: محمد علی شریف با مهر «عبده محمد علی الشریف» (چهارگوش)؛ مهر: «عبدالعلی الحسینی» (بادامی)، «العبد محمد بن احمد حسینی رضوی» (چهارگوش)؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج عنابی، ۴۲۶گ، ۲۱ سطر (۱۰×۱۶)، اندازه: ۱۸×۲۴/۵سم [ف: ۱۶۲]

۱۰۶. قم؛ فیضیه؛ شماره نسخه:۹۴۲

اقرار تا وصایا؛ خط: نستعلیق، کا: عبدالمعین بن شیخ فرید، تا: قرن ۱۱؛ ۲۴۷گ، ۲۱سطر، اندازه: ۱۳×۱۹سم [ف: ۱ – ۶۳]

۱۰۷. مشهد؛ نواب؛ شماره نسخه:۱۲۷

آغاز: عبارة عن اصله کان حقه ان یستوی طرفان الا المرجح؛ **انجام:** لتعلق حق الموقوف علیه بها و هذا اولی بالمنع.

از اوایل تجارت تا آخر وقف؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ محشی با امضاء «منه مد ظله»، مصحح، مقابله شده، دارای بلاغ؛ جلد: تیماج مشکی، ۶۴۲گ، ۲۱ سطر (۹×۱۵)، اندازه: ۱۸×۲۴/۵سم [ف: ۱۲۴]

۱۰۸. شیراز؛ علامه طباطبائی؛ شماره نسخه:1531

تا اول نکاح؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ افتادگی: آغاز؛ اندازه: ۱۸×۲۴/۵سم [نسخه پژوهی: ۲ – ۱۳۹]

۱۰۹. تهران؛ مروی؛ شماره نسخه:۴۸۶

نکاح؛ بی کا، تا: قرن ۱۱، قطع: وزیری [ف: ۹۹]

۱۱۰. تهران؛ مروی؛ شماره نسخه:۱۰۰۷مکرر

از زکاة تا حواله؛ بی کا، تا: قرن ۱۱؛ قطع: رحلی [ف: ۹۹]

۱۱۱. قم؛ روحانی، مهدی؛ شماره نسخه:۷

طهارت تا شفعه؛ بی کا، تا: قرن ۱۱؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ قطع: رحلی [چند نسخه‌-ف: – ۴۴۷]

۱۱۲. تهران؛ حقوق؛ شماره نسخه:۶۱ – ج

از متاجر تا احیاء موات؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ محشی با نشان «ع بن عبدالعال» و «کذا بخطه وجدت» و «بخطه رحمه الله تعالی»، با نسخه‌ای که شیخ علی بن احمد بن هلال منشار از روی نسخه اصل خط کرکی نوشته و بر او هم خوانده بود در ۱ محرم ۱۰۴۱ مقابله شده، محمد طاهر طباطبائی هم آن را مقابله کرده و در ۱۰۴۱ مالک آن بوده؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج زرد،

۲۰۰گ، ۲۵ سطر (۱۲×۱۸/۵)، قطع: ربعی، اندازه: ۱۲/۵×۲۶سم [ف: ۳۱۳]

۱۱۳. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۴۴-۱/۴۴

آغاز: بسمله. الوصية تمليك عين أو منفعةِ بعد الموت الوصية مأخوذة من وصى يصى صية و أوصى يوصى توصية يقال؛ **انجام:** مهر المثل هذه الصورة الاخرى بينته و يكون رقبة الجارية صداقاً فان كلا من النكاحين صحيح. أما النكاح الثالثة ...

كتاب الوصية تا بخشى از احكام الطلاق؛ خط: تحريرى، بى‌كا، تا: قرن ۱۱؛ مصحح؛ جلد: گالينگور آبى، ۱۸۸گ، ۲۷ سطر، اندازه: ۱۸×۲۶سم [ف: ۳ - ۱۱۳۴]

۱۱۴. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۶۹۹-۴/۱۶۹

آغاز: بسمله الحمدلله العالى الحكم الحكيم الخبير العليم القدير الذى خلق الخلق بقدرته و من على ذوى العقول لمعرفته ... و بعد فان كتاب قواعد الاحكام فى مسائل الحلال و الحرام؛ **انجام:** و يحتمل دخول التكبير ولاء اذا تعذر القنوت اذ لايسقط الميسور بالمعسور

طهارت و صلات؛ خط: تحريرى، بى‌كا، تا: قرن ۱۱؛ افتادگى: انجام؛ مصحح، از روى نسخه‌اى كه منقول از خط مؤلف بوده كتابت شده؛تملك:محمدعلى رازى،نظام محمد؛ جلد: مقوا عطف تيماج، ۳۴۱گ، ۲۱-۲۲ سطر، اندازه: ۱۳×۱۸/۵سم [ف: ۳ - ۱۱۳۲]

۱۱۵. تهران؛ الهيات؛ شماره نسخه:۱۶۸

از خمس تا شفعه؛ خط: نستعليق، بى‌كا، تا: قرن ۱۰ و ۱۱؛ محشى با نشان «بخطه رحمه الله»؛ تملك: ابن جمال الدين محمد خوانسارى؛ كاغذ: فرنگى، جلد: تيماج قهوه‌اى، ۴۱۹گ، ۲۲ سطر (۱۰/۵×۱۶/۵)، اندازه: ۱۷×۲۳سم [ف: ۵۰۴]

۱۱۶. تهران؛ چهل ستون؛ شماره نسخه:۶۸

تا پايان صلوة الجماعة؛ خط: نسخ و نستعليق، بى‌كا، تا: قرن ۱۱ [چند نسخه-ف: - ۳۱۷]

۱۱۷. مشهد؛ گوهرشاد؛ شماره نسخه:۱۸۶۵

آغاز: بسمله، كتاب الاجارة و توابعها قوله و هى عقد ثمرتها نقل المنافع بعوض المعلوم مع بقا الملك على اصله؛ **انجام:** و لو وجدها المستأجر معيبا بعيب لم يعلمه فله الفسخ ... و الصبر على العيب ضرر فلا بد من سبيل الى.

كتاب الاجاره؛ خط: نسخ تحريرى، بى‌كا، تا: قرن ۱۱؛ افتادگى: آغاز و انجام (برگ دوم نسخه افتاده)؛ محشى؛ تملك: ابوالقاسم بن حسن در دارالسلطنه اصفهان؛ واقف: سيد سعيد طباطبائى، ۱۳۳۲؛ كاغذ: نخودى آهار مهره، جلد: مقوا عطف تيماج قهوه‌اى، ۲۰۸گ، ۲۲ سطر، اندازه: ۲۶/۵×۱۱۶/۵سم [ف: ۵ - ۲۶۶]

قم؛ مركز احياء؛ شماره نسخه:۱۴۷

نسخه اصل: همان نسخه بالا [عكسى ف: ۱ - ۱۶۲]

۱۱۸. اصفهان؛ عمومى؛ شماره نسخه:۵۳۳۸/۱

از تجارة تا آخر وصايا؛ خط: نسخ بدخط، بى‌كا، تا: قرن ۱۱؛ افتادگى: آغاز (يک ورق)؛ كاغذ: اصفهانى نخودى، جلد: تيماج سياه، ۱۶۷ص (۱-۱۶۷)، ۲۷ سطر (۷×۱۴)، اندازه: ۲×۲۱سم [ف: ۱ - ۳۴۵]

۱۱۹. مشهد؛ رضوى؛ شماره نسخه:۱۷۰۶۲

آغاز: بسمله، الحمدلله ... قوله المقصد الثالث فى احياء الموات؛ **انجام:** فعوده يحتاج الى دليل و هو الاصح و قد سبق

خط: نسخ، كا: عبدالجبار استرآبادى، تا: اواخر قرن ۱۰ و اوايل قرن ۱۱؛ تملك: محمد بن ابى الفتح در ۱۰۱۱ق؛ كاغذ: نخودى آهارى، جلد: مقوا عطف تيماج، ۲۰۹گ، ۲۷ سطر، اندازه: ۱۸×۲۴/۲سم [ف: ۲۱/۱ - ۳۳۹]

۱۲۰. مشهد؛ رضوى؛ شماره نسخه:۳۷۲۳۸

از تجارت تا پايان احياء الموات؛ خط: نستعليق خوش، بى‌كا، تا: قرن ۱۱؛ مصحح؛ اهدايى: رهبرى، مهر ۱۳۸۶؛ كاغذ: حنايى آهار مهره، جلد: ميشن مشكى، ۵۳۲گ، ۱۹سطر، اندازه: ۱۳×۱۸/۵سم [اهدائى رهبر: ۳ - ۱۷۷]

۱۲۱. مشهد؛ نواب؛ شماره نسخه:۶۹۵

آغاز: و شرعاً توطين النفس الخ انما ينافيه الى التوطين ان؛ **انجام:** لان الاصل عدم العلم و الاصل براءة.

از اوايل كتاب صوم تا اوايل نكاح؛ خط: نستعليق خوش، بى‌كا، تا: قرن ۱۱؛ افتادگى: آغاز و انجام؛ مهر: «عبدالحى» (چهارگوش)؛ كاغذ: هندى، جلد: تيماج زرد، ۱۲۶گ، ۲۹ سطر (۱۲×۱۸/۵)، اندازه: ۱۸×۲۴/۵سم [ف: ۵۴۶]

۱۲۲. مشهد؛ نواب؛ شماره نسخه:۳۲۲

آغاز: و شرعاً توطين النفس الخ ينافيه الى التوطين ان؛ **انجام:** لان الاصل عدم العلم و الاصل براءه.

از اوائل كتاب صوم تا اوايل نكاح؛ خط: نسخ خوش، بى‌كا، تا: قرن ۱۱؛ افتادگى: آغاز و انجام؛ يادداشت: «بتاريخ محرم ۱۱۵۴ داخل عرض كتابخانه سركار فيض مدار گرديد»؛ مهر: «عبدالحى» (چهارگوش)؛ كاغذ: هندى، جلد: تيماج زرد، ۱۲۶گ، ۲۹ سطر(۱۲×۱۸/۵)، اندازه: ۱۸×۲۴/۵سم [ف: - ۲۷۴]

۱۲۳. تهران؛ شورا؛ شماره نسخه:۳۰۴-طباطبائى

آغاز: برابر؛ **انجام:** فيكون المراد بالتكبير ما هو اعم من الكل و البعض و يبين الشك عى العدد الاول

طهارت تا شرايط نماز عيد از كتاب الصلاة؛ خط: نسخ، بى‌كا، تا: قرن ۱۰-۱۱؛ تملك: زين العابدين بن ملاحيدر؛ كاغذ: اصفهانى آهارمهره، جلد: تيماج عسلى، ۱۹۴گ، ۲۳سطر، اندازه: ۱۶×۲۲سم [ف: ۲۴ - ۲۱۲]

۱۲۴. قم؛ مركز احياء؛ شماره نسخه:۲۵۰۵

آغاز: الحمدلله ذى العزة و البقاء و القدرة و العلاء و المجد و الكبرياء و السلطان القاهر و العز الباهر؛ **انجام:** واما اذا اختار الابقا بعينه و دون البيع و دون الزكاة تحقق شرط وجوب الانفاق فيلزمه الحاكم به.

از آغاز كتاب تا پايان كتاب النكاح. آغاز نسخه با ايضاح القواعد فخر المحققين منطبق است !!؛ خط: نسخ، كا: محمد بن يوسف بن

محمد بن محمد بن زین الدین حسینی عاملی، تا: ۶ صفر ۱۰۰۳ق؛ مصحح؛ تملک: شیخ علی بن صفر بن عباس، صفر بن عباس؛ جلد: تیماج سبز، ۱۹۶گ، ۳۱ سطر، اندازه: ۱۹/۵×۲۹سم [محدث ارموی مخ: ۱ - ۴۸۸]

۱۲۵. مشهد؛ مدرسه باقریه؛ شماره نسخه:۸۵

جزء ۳؛ خط: نستعلیق، کا: عبدالجبار استرآبادی، تا: ۱۰۱۱ق، جا: مشهد رضوی؛ تملک: یوسف نجفی به تاریخ ۱۰۱۱ق در مشهد؛ واقف: شیخ محمد باقر المدرس؛ کاغذ: ترمه، ۲۷ سطر (۱۱×۱۸)، قطع: وزیری [تراثنا: س۶ش۱ - ۹۸]

۱۲۶. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۳۵۳۸

آغاز: برابر؛ **انجام:** و ان خالف التلف ظاهره المنع و ان خاف القتل بطریق أشد و الله اعلم بالصواب

از آغاز کتاب طهارت تا پایان حج؛ خط: نسخ، کا: حاجی مظفر علی اسفراینی (پایان جزء اول)، مظفر بن عبدالله خطیب اشعری خراسانی (پایان جزء دوم)، تا: شب قدر رمضان ۱۰۱۳ (پایان جزء اول)، پنج‌شنبه ۲۸ شوال ۱۰۱۳ق، جا: اصفهان؛ مصحح، محشی؛ در سه برگ اول شرح خطبه قواعد از فخرالمحققین آمده، کاتب ثواب کتابت را به روح فرزندش محمد معین فرستاده؛ تملک: «شاهوردی خان بیگلر بیگی لرستان» در شعبان ۱۰۹۷ با مهر «بنده شاه نجف شاهوردی» (مربع)؛ یادداشتی از کاتب در اهدای کتاب به فرزندش «محمود» و مهر «یا رفیع الدرجات» (مربع)؛ جلد: تیماج مشکی، ۲۶۱گ، ۲۸ سطر، اندازه: ۱۷/۵×۲۵/۵سم [محدث ارموی مخ: ۱ - ۴۹۰]

۱۲۷. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۵۴۰۱

جلد هفتم کتاب؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: با تاریخ ۱۰۱۳ق؛ روی برگ اول به خط مؤلف دانسته شده ولی غلطهایی دارد که دور است از مؤلف باشد، بعضی از قطعه‌های جا افتاده را محمد بن سیف الدین محمود به تاریخ سه‌شنبه از ماه ذیحجه ۱۰۱۵ تکمیل نموده؛ تملک: ضیاء الدین محمد بن جمال الدین محمد بن منصور علوی حسینی عاملی به تاریخ ۱۰۱۳ با مهر «عبده ضیاء الدین محمد الحسینی» (بیضی)؛ جلد: مقوایی عطف تیماج قهوه‌ای، ۳۹۳گ، اندازه: ۱۳×۱۹/۵سم [ف: ۱۴ - ۱۹۰]

۱۲۸. قم؛ معصومیه؛ شماره نسخه:۸/۳-۵۹۹۶

از آغاز تا شرایط عیدین در صلاة؛ خط: نسخ، کا: عطاءالله بن غلام علی نقی خادم فراش، تا: سه‌شنبه ۵ ربیع الاول ۱۰۱۵ق؛ در ۱ جمادی الاول ۱۲۷۵ با اعتراف ملا اسماعیل بن حاج مجید وقف شده؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج تریاکی، ۳۱۲گ، ۲۴ سطر، قطع: وزیری [مخ: - ۱۰۰]

۱۲۹. همدان؛ دبیرستان امیر کبیر؛ شماره نسخه:۲

از نکاح تا ایمان؛ خط: نستعلیق، کا: محمد بن صفی الدین محمد حسینی، تا: یک‌شنبه ۱۹ رمضان ۱۰۱۵ق، جا: قم [نشریه: ۵ - ۳۴۷]

۱۳۰. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۲۱۹۵

آغاز: کتاب المتاجر هی جمع متجتر و هو اما مصدر میمی کالمقتل بمعنی القتل أو اسم موضع؛ **انجام:** و یتمکن من أخنه فیملک ما بلغ نیله وکلما یعد حریماً له علی ما سبق

کتاب المتاجر تا پایان احیاء الموت؛ خط: نستعلیق، کا: حسن بن جنید گیلانی، تا: پنج‌شنبه سلخ شوال ۱۰۱۵ق؛ مصحح؛ مهر: «یا رفیع الدرجات» (مربع)؛ جلد: مقوایی تیماج قهوه‌ای، ۲۶۶گ، ۲۶ سطر، اندازه: ۱۹×۲۵/۵سم [محدث ارموی مخ: ۱ - ۴۸۹]

۱۳۱. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۲۹۵

آغاز: بسمله، حمدله، کتاب المتاجر هی جمع متجر هو اما مصدر میمی بمعنی التجارة؛ **انجام:** فعوده یحتاج الی دلیل و هو الاصح و قد سبق.

از ابتدای متاجر تا انتهای هبه؛ خط: نسخ، کا: محمد بن رجب علی، تا: دوشنبه سلخ ذیحجه ۱۰۱۶ق؛ واقف: سید محمد زمان، ۱۰۲۴؛ کاغذ: نخودی آهار مهره، جلد: تیماج مشکی، ۴۲۶گ، ۲۵ سطر، اندازه: ۱۸×۲۵سم [ف: ۲۱/۱ - ۳۵۰]

۱۳۲. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۱۷۱-۱/۱۷۱

آغاز: بسمله. قوله المقصد الثالث فی الاقرار و فیه فصول الاول فی أرکانه و فیه مطالب قوله الاول الصیغة الاقرار؛ **انجام:** و لایحمل علی الوصیة الا بدلیل یدل علی ان التصرف بعد الموت. وقد کمل النصف الاول من کتاب قواعد الاحکام وکمل لکماله النصف الاول من الشرح بمعونة الله.

کتاب اقرار تا آخر وصایا؛ خط: نستعلیق، کا: روح الله بن هدایت الله بن غیاث الدین محمد قهپایی، تا: پنج‌شنبه ۱۴ صفر ۱۰۱۸ق، جا: اصفهان؛ محشی با «ع ا ه مدظله»، «م ح ح»؛ جلد: مقوا عطف تیماج، ۲۲۹گ، ۲۱ سطر، اندازه: ۱۲/۵×۱۸/۵سم [ف: ۳ - ۱۱۳۴]

۱۳۳. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۴۳۱۲

انجام: و کلما یعد له حریما له علی ما سبق

از ابتدای متاجر شروع و به انتهای احیاء الموات؛ خط: نسخ، کا: هدایت الله بن محمد عقیلی اصفهانی، تا: چهارشنبه ۱۰ رجب ۱۰۱۹ق؛ محشی به لفظ «منه رحمه الله» و «منه مدظله»، با یک واسطه از نسخه مؤلف استنساخ و تصحیح شده؛ تملک: محمد کریم بن محمد سمیع، میرزا احمد؛ واقف: سید محمد باقر سبزواری، محرم ۱۴۰۵؛ کاغذ: حنایی آهار مهره، جلد: میشن عنابی، ۲۶۶گ، ۲۷ سطر، اندازه: ۱۵/۵×۲۷سم [ف: ۲۱/۱ - ۳۳۶]

۱۳۴. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه:۲۲۴۷

آغاز: برابر

از ابتدای کتاب تا آخر مبحث نماز جماعت؛ خط: نسخ، کا: علی بن محمد علی بن حماد ... خفاجی مظاهری، تا: ۱۰۲۰ق؛ کاتب نام مؤلف را با تجلیل زیاد در آخر ذکر نموده و آن را به دعاء «مدظله العالی» ختم کرده ولی از توجه به تاریخ فوت مؤلف و کتابت نسخه معلوم می‌شود که نسخه هشتاد سال پس از وفات مؤلف نگاشته شده؛ واقف: سپهسالار؛ کاغذ: سمرقندی، جلد: مقوائی، ۱۴۳ص، ۳۱ سطر، اندازه: ۲۰/۵×۲۹سم [ف: ۱ - ۳۸۴]

۱۳۵. تهران؛ شورا؛ شماره نسخه:۳۵۱۰

آغاز: (پس از خطبه): المقصد الثالث فی احیاء الموات قال فی التحریر؛ **انجام:** سنة ثمان و عشرين و تسعمايه.
از کتاب احیاء الموات تا آخر؛ خط: نسخ، کا: هداية الله بن محمد عقیلی، تا: ۱۰۲۲ق؛ افتادگی: آغاز؛ کاغذ: اصفهانی شکری، جلد: تیماج سوخته، ۴۹۰ص، ۲۳ سطر،اندازه: ۱۹×۲۴سم [ف:۱۰-۱۴۶۰]

۱۳۶. تهران؛ شورا؛ شماره نسخه:۳۲۸۷

آغاز: بسمله، الحمدلله رب العالمين قوله المقصد الثالث فی احیاء الموات قال فی التحرير الموات هو ما لا ينتفع به؛ **انجام:** الاعلام حامد الله تعالى على آلايه مصليا على رسوله و آله مسلما مستغفرا
جلد ۵ و ۶، از مقصد ۳ کتاب احیاء الموات تا پایان کتاب؛ خط: نسخ، کا: هداية الله بن محمد عقیلی اصفهانی، تا: پنج‌شنبه ۲۵ شعبان ۱۰۲۳ق؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: تیماج سوخته، ۴۸۹ص، ۲۳ سطر، اندازه: ۱۹×۲۴سم [ف: ۱۰ - ۹۱۰]

۱۳۷. کاشان؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۶

نکاح ؛ خط: نسخ، کا: محمد بن منصور لحسائی، تا: شنبه ۲۴ ذیقعده ۱۰۲۳ق، برای خزانه شیخ لطف الله عاملی [نشریه: ۷ - ۳۳]

۱۳۸. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۳۱۰۸

آغاز: برابر؛ **انجام:** لم يثبت له من الاجرة الا بنسبة ما فعل ... انما هی فی مقابل الموافقة كما نقله الشارح.
از مقدمه تا جهاد؛ خط: نسخ، کا: علاءالدین حسین حسینی، تا: رمضان ۱۰۲۴ق؛ افتادگی: انجام؛ تملک: کاتب در ۱۰۲۵ق، محمد بن رضی الدین هروی در ۱۱۱۸ق؛ اهدایی: کاظم مدیر شانه‌چی، آبان ۱۳۶۲؛ کاغذ: حنایی آهار مهره، جلد: تیماج خرمایی، ۲۲۵گ، ۲۶ سطر، اندازه: ۱۴/۶×۲۴/۸سم[ف:۲۱/۱-۳۳۰]

۱۳۹. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۴۳۹۶

آغاز: وجوبهما لكن يجب ان يستثنى من دخول المساجد الاجتياز في غير المسجدين
از مقدمه تا پایان جهاد؛ خط: نسخ، کا: ابوالقاسم بن محمد تقی بروجردی، تا: ۱۴ محرم ۱۰۲۴ق؛ افتادگی: آغاز؛ دستخط یحیی حسینی؛ واقف: سید محمد باقر سبزواری، محرم ۱۴۰۵؛ کاغذ: شکری آهار مهره، جلد: تیماج قهوه‌ای، ۱۱۹گ، ۳۳ سطر، اندازه: ۲۰×۳۱سم [ف: ۲۱/۱ - ۳۴۸]

۱۴۰. اردکان یزد؛ امام صادق؛ شماره نسخه:۳۳۵/۱

آغاز: كتابة القرآن بناء على تحريم مسها للمحدث فلايجب غالبا الا بسبب من قبل المكلف كنذر و مايجرى مجراه و لاشبهة فی انعقاد نذره
کتاب طهارت و صلاة؛ خط: نسخ، کا: سالم بن حاجی بن عامر صیمری جزائری، تا: ۱۶ صفر ۱۰۲۴ق؛ افتادگی: آغاز؛ جلد: مقوایی عطف تیماج مشکی، ۱۴۸گ (۱ر-۱۴۸ر)، اندازه: ۱۹/۵×۲۹سم [ف: ۲ - ۷۰]

۱۴۱. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۰۶۱۲

آغاز: بسمله، الحمدلله ... قوله المقصد الثالث فی احياء الموات؛ **انجام:** فعوده يحتاج الى دليل و هو الاصح و قد سبق
از «احیاء الموات» تا پایان هبه؛ خط: نستعلیق، کا: عبدالغالب بن عنایت الله فیروزآبادی، تا: نیمه ربیع الاول ۱۰۲۴ق؛ با یک واسطه با نسخه اصل تصحیح و مقابله شده؛ تملک: ریحان الله بن جعفر موسوی، فرهاد میرزای قاجار در ۱۲۹۰ق؛ اهدایی: رهبری، خرداد ۱۳۷۳؛ کاغذ: نخودی، ۱۸۸، ۲۵ سطر، اندازه: ۱۶×۲۶سم [اهدائی رهبر: ۳ - ۱۷۹]

۱۴۲. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۷۵۴۵

آغاز: برابر؛ **انجام:** لأن قصد المسافة انقطع و الأخر غير مقصود من السفر
از ابتدای مقدمه تا انتهای صلاة سفر؛ خط: نسخ و نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۲ رمضان ۱۰۲۴ق؛ مصحح، محشی؛ کاغذ: حنایی، جلد: میشن قهوه‌ای، ۱۹۱گ، ۲۵ سطر، اندازه: ۱۴/۸×۲۳/۲سم [ف: ۲۱/۱ - ۳۲۷]

۱۴۳. قم؛ معصومیه؛ شماره نسخه:۱۳/۵-۸۳۴۸

از طهارت تا بیع پایان جزو دوم؛ خط: نسخ، کا: محمد بن احمد بن مهدی دلنجی کاظمی نجفی، تا: ۱۴ شوال ۱۰۲۶ق؛ با بلاغ سماع؛ تملک: خلیل بن غازی قزوینی در ۱۰۳۳؛ مهر: جعفر بن محمد موسوی؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج، ۲۸۰گ، ۳۳ سطر، قطع: رحلی [ف: ۱۰۰]

۱۴۴. تهران؛ مروی؛ شماره نسخه:۶۴۸

احیاء موات تا وصیت؛ بی کا، تا: ۱۰۲۸ق؛ جلد: با جلد نفیس، قطع: خشتی [ف: ۹۹]

۱۴۵. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۳۰۹۵

آغاز: بسمله و به نستعين، كتاب الطهارة قوله رحمه الله فالوضوء يجب للواجب من الصلوة و الطواف و من كتابة القرآن؛ **انجام:** قوله و هل يجوز جعله للمصلى لو كانوا ثلاثه نظر و كذا الاشكال فى جعل قسط للكل منشاء النظر من ان المصلى سابق بالنسبة الى الثالث فهو فى الجمله فاذا جعل العوض له كان ذلك باعثا لكل منهم على عدم التأخير و ليس شىء لان الغرض من شرعيه هذا العقد السبق
دو جزء که جزء اول شامل کتابهای طهارت، صلات، زکات، صوم، حج و جهاد، و جزء دو شامل کتاب‌های متاجر و اجاره می‌باشد؛ خط: نسخ، کا: جمال الدین احمد بن محمد جیلانی، تا: ۱۰۲۹ق؛ افتادگی: انجام؛ مصحح، محشی با امضای «منه» دارد؛ کاغذ:اصفهانی نخودی، جلد: مقوایی با روکش کاغذی، ۲۸۶گ، ۲۳ سطر (۱۲/۵×۱۷/۸)، اندازه: ۱۹/۳×۲۶/۳سم [ف: ۱۴-۲۲۱]

۱۴۶. شیراز؛ علامه طباطبائی؛ شماره نسخه:۱۰

خط: نسخ، کا: جمال الدین حسین بن صدرالدین علی متخلص به «امیر ندائی حسینی شیرازی»، تا: ربیع الاول ۱۰۳۲ق؛ افتادگی: انجام؛ تملک: ابوعبدالله قوام الدین حسین حسنی حسینی؛ ۲۷۴گ، اندازه: ۱۹/۵×۲۵/۵سم [نسخه پژوهی: ۲ - ۱۳۹]

۱۴۷. قم؛ معصومیه؛ شماره نسخه:۶۹/۱-۵۹۱۵

از آغاز تا بیع؛ خط: نستعلیق، کا: عبدالله بن مرتضی طالقانی، تا:

۲۰ شهریور ۱۰۳۴ق؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج سرخ، ۲۲۳گ، ۳۰ سطر، قطع: وزیری [ف: ۹۹]

۱۴۸. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۴۹۲۷

آغاز: برابر؛ **انجام:** علی ما سبق نظایره عند من یقول به و الله اعلم بالصواب

خط: نستعلیق، کا: حسین بن محمد علی مازندرانی، تا: ۱۱ شوال ۱۰۳۵ق؛ واقف: سید محمد باقر سبزواری، محرم ۱۴۰۵؛ کاغذ: نخودی آهار مهره، جلد: مقوا، ۱۵۰گ، ۲۳ سطر، اندازه: ۱۶×۲۶سم [ف: ۲۱/۱ – ۳۴۲]

۱۴۹. تهران؛ ادبیات؛ شماره نسخه:۲۳

از اقرار تا پایان نیمه یکم؛خط:نسخ،کا:رشید الدین بن صفی الدین زواری، تا: ۸ ربیع الاول ۱۰۳۵ق؛ افتادگی: انجام [ف: ۳ – ۸۱]

۱۵۰. مشهد؛ الهیات؛ شماره نسخه:۳۰۱

خط: نسخ، بی کا، تا: ۱۸ رمضان ۱۰۳۵ق؛ تملک: مصطفی حسینی مورخ شعبان ۱۲۵۷؛ جلد: تیماج عنابی، ۳۵۵گ، ۲۱ سطر (۷×۱۵/۵)، اندازه: ۱۴×۲۲سم [ف: ۱ – ۶۳]

مشهد؛ مولوی؛ شماره نسخه:۳۰۱

همان نسخه بالا [نشریه: ۵ – ۴۰]

۱۵۱. تهران؛ الهیات؛ شماره نسخه:۳۳

از احیاء موات تا تفویض مهر نکاح؛ خط: نستعلیق، کا: بهاء الدین بن سید مبارک بن سید محمد حسینی، تا: ذیقعده ۱۰۳۸ق؛ تملک: محمد جعفر؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج سرخ، ۴۰۹گ، ۲۹ سطر (۱۲×۱۳)، اندازه: ۲۰×۲۹/۵سم [ف: ۵۰۴]

۱۵۲. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۳۸۹۲-۲۰/۱۲

آغاز: الحمدلله رب العالمین و الصلوة علی خیر خلقه محمد وآله الابرار الطاهرین قوله رحمه الله کتاب المتاجر هی جمع متجر و هی اما مصور میمی بمعنی التجارة کالمقتل بمعنی القتل؛ **انجام:** لانه قد انتفی بیمین المالک الاستحقاق الذی ادعاه الزارع وقال المصنف فی التذکرة ... و کان للمالک الاجرة والمطالبة بازالة الزرع الخ وهو سهو قطعا. المقصد الثالث فی المساقاة.

از کتاب متاجر تا اول مساقاه؛ کا: بهاء الدین بن سید مبارک حسنی (تا احیاء الموات)، تا: ۱۰۳۸ق؛ مصحح، مقابله شده؛ جلد: تیماج مشکی، ۱۹۹گ، ۲۹ سطر، اندازه: ۱۸×۲۹سم [ف: ۳- ۱۱۳۳]

۱۵۳. شیراز؛ امام عصر؛ شماره نسخه:۱۵۷

از ابتدای کتاب احیاء موات تا آخر کتاب وصایا؛ خط: نسخ، کا: ابو عبدالله قوام الدین حسین بن تقی الدین محمد حسنی حسینی انجوینی، تا: پنج‌شنبه ۲۷ جمادی الثانی ۱۰۴۰ق، جا: شیراز؛ مصحح؛ ۲۳۳گ، ۳۱ سطر (۱۲/۵×۱۹/۵)، اندازه: ۱۹×۲۵سم [ف: ۱ – ۲۶]

۱۵۴. یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه:۱۶۱۴

آغاز: برابر

خط: نسخ، کا: محمد عبدالله سجستانی، تا: ذیحجه ۱۰۳۹ و ۱۰۴۰؛ افتادگی: انجام؛ تملک و تاریخ رجب ۱۳۳۲ با مهر «الله محمد علی عبده علی رضا داودی»؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: مقوایی مشکی، ۲۴۵گ، ۲۴ سطر [ف: ۳ – ۱۰۰۲]

۱۵۵. تهران؛ شورا؛ شماره نسخه:۱۱۵۵۰

جلد دوم کتاب؛ خط: نسخ، کا: محمد صالح بن حبیب الله حسنی طباطبائی، تا: رمضان ۱۰۴۲ق؛ محشی؛ گواهی انتقال مالکیت نسخه توسط علی بن محمد باقر موسوی جرپادقانی به محمد قمی در شهر قم؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۲۱۰گ، ۲۴ سطر، اندازه: ۲۰×۲۶سم [ف: ۳۳/۲ – ۱۷۶]

۱۵۶. تهران؛ شورا؛ شماره نسخه:۷۱-طباطبائی

آغاز: برابر؛ **انجام:** قوله و یبق الشاک فی العدد علی الاقل

باب طهارت تا مبحث اذان از صلوة؛ خط: تعلیق، کا: محمد بن علیشاه خوراسگانی، تا: ۱۰۴۳ق؛ تملک: محمد حسین بن محمد بیک اصفهانی، میرمحمد مهدی طباطبایی؛ کاغذ: اصفهانی، ۲۲۰گ، ۲۳ سطر، اندازه: ۱۷×۲۳سم [ف: ۲۴ – ۷۳]

۱۵۷. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۷۲۱

آغاز: پس از خطبه: قوله کتاب المتاجر هی جمع المتجر و هو اما مصدر؛ **انجام:** و کل ما یعد حریما له علی ما سبق

از اول باب متاجر تا آخر باب احیاء موات؛ خط: نسخ، کا: محمد مؤمن، تا: غره ربیع الاول ۱۰۴۴ق؛ مصحح، مقابله شده، محشی از مؤلف؛ واقف: حاج قائم مقام، بهمن ۱۳۱۶؛ کاغذ: آهار مهره نخودی، جلد: تیماج عنابی، ۴۰۳گ، ۲۱ سطر، اندازه: ۲۰×۲۵سم [ف: ۵ – ۴۳۷]

۱۵۸. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۰۱۲۸

آغاز: بسمله، فی صلاة الکسوف الأولی الماهیة و هی رکعتان

ج۲-۳، از «صلاة الکسوف» تا انتهای «شفعه»؛ خط: نسخ، کا: محمد قاسم شریف، تا: پنج‌شنبه ۲۹ محرم ۱۰۴۶ق؛ در ظهر ورق کتاب المتاجر چنین آمده: «قد نظر فیه افقر الوری للواحد المجید محمد مکی بن محمد بن شمس الدین بن الحسن بن زین الدین بن علی بن شمس الدین بن احمد ... الجزینی»؛ اهدایی: رهبری، خرداد ۱۳۷۳؛ کاغذ: نخودی آهار مهره، جلد: تیماج عنابی، ۴۰۵گ، ۲۱ سطر، اندازه: ۲۱×۳۲/۵سم [اهدائی رهبر: ۳ – ۱۷۷] و [اهدائی ف: – ۸۸]

۱۵۹. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۳۲۹-۲/۱۴۹

آغاز: شرعی ولم یقبضه و خلابینه وبین المدیون و جبت الزکوة قوله ولو مضی علی المفقود ستون محموله علی سنتین فصا عداً؛ **انجام:** ولا یعتد حینئذٍ بخلاف قوله ولایجوز ارتکابه وان خاف التلف ظاهراً المنع وان خاف القبل بطریق اشد.

کتاب الزکوة تا کتاب الجهاد؛ خط: نسخ، کا: ابوالحسن بن عبدالله شیرازی، تا: پنج‌شنبه ذیحجه ۱۰۴۸ق؛ افتادگی: آغاز؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۱۹۶گ، ۱۵ سطر، اندازه: ۱۲×۱۹/۵سم [ف: ۳ – ۱۱۳۵]

۱۶۰. اصفهان؛ مدرسه صدر بازار؛ شماره نسخه:۴۳۷

از آغاز کتاب الطهارة تا پایان امر به معروف و نهی از منکر؛ خط: نسخ،کا:مفلح بن سلطان محمد حسین مزرعه قاضی جربادقانی، تا:

سه‌شنبه۱۸ذیحجه۱۰۴۸ق؛۲۳۱گ،اندازه: ۲۰×۲۶سم [ف: ۲ – ۳۱۹]

۱۶۱. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۹۶۲۸

از کتاب متاجر تا آخر شفعه؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: چهارشنبه ۱۵ رمضان ۱۰۴۸ق؛ مهر: «لا اله الا الله الملک الحق المبین محمد رضا» (بیضی)؛ جلد: تیماج قرمز، ۲۳۲گ، ۲۶ سطر، اندازه: ۱۹×۲۵/۵سم [ف: ۲۵ – ۲۳]

۱۶۲. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۲۹۱

آغاز: برابر؛ **انجام:** و ان خالف التلف ظاهره المنع و ان خاف القتل کتاب المتاجر هی جمع المتجر

خط: نسخ، کا: عبدالحمید بن محمد مقیم عبدالعظیمی، تا: ۴ ذیقعده ۱۰۵۱ق؛ واقف: ملا محسن بادکوبه‌ای؛ کاغذ: نخودی آهار مهره، جلد: میشن قهوه‌ای، ۳۱۷گ، ۲۸ سطر، اندازه: ۱۹×۲۵سم [ف: ۲۱/۱ – ۳۳۲]

۱۶۳. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۵۲۹۱

آغاز: و اطلاق التشریک منزل علی اقل؛ **انجام:** و ذکرنا عند الموافقه ... محمدسعید بن ... (کذا)

خط: نسخ، کا: محمدسعید، تا: ۱۰۵۲ق؛ افتادگی: آغاز [رایانه]

۱۶۴. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۳۱۴۹۲

آغاز: قوله و هو عقد شرع لتحویل المال من ذمته الی ذمة اخری؛ **انجام:** فخرج ثلثاه مستحقا ... انه یصدق علیه انه ثلث عبده

از محبث حواله تا وصیت؛ خط: نستعلیق، کا: سید عبدالقادر رفاعی حسینی، تا: شنبه ۱۳ ربیع الثانی ۱۰۵۲ق، جا: مکه مکرمه محله بنی مخزوم؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ اهدایی: رهبری، بهمن ۱۳۸۲؛ جلد: تیماج فرنگی عنابی، ۳۵۲گ، ۲۶سطر، اندازه: ۲۵/۵×۳۲سم [اهدائی رهبر: ۳ – ۱۸۰]

۱۶۵. شیراز؛ مدرسه حکیم؛ شماره نسخه:بدون شماره

خط: نسخ و نستعلیق، بی‌کا، تا: شنبه ۲۹ ربیع الاول ۱۰۵۲ق؛ مصحح؛ تملک: نصرالله بن شیخ علی بیرمی در ربیع الاول ۱۱۵۰ق؛ اندازه: ۱۵×۲۰/۵سم [نسخه پژوهی: ۱ – ۴۴]

۱۶۶. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه:۲۲۲۶

کتاب متاجر تا آخر کتاب شفعه؛ خط: شکسته نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۰۵۴ق؛ در سال ۱۱۵۵ این چهاربیت از ملاعبدالغفور و غیره نوشته شده: «مردان مجرد که بحق پیوستند ×× از دام تعلقات دنیا رستند / چشمی بتماشای جهان بگشودند ×× دیدند که دیدنی ندارد بستند / لغیره: زاهد بلباس زر و دیبا خشم است ×× صوفی گوید لباس نیکو پشم است / عربانی تن لباس اهل الله است ×× چیزی که بپوشند زدنیا چشم است»؛ واقف: سپهسالار؛ کاغذ: سمرقندی، جلد: تیماج، ۲۴۳ص، ۲۲ سطر، اندازه: ۱۵×۲۵سم [ف: ۱ – ۳۸۵]

۱۶۷. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۸۲۴

آغاز: و لیست من شرطه هل هی کافیة فی رفع الحدث ام لا؟ فان قلنا بالاول کفت الغایة و الا فلابد من احد الامرین؛ **انجام:** نسخه افتاده: و قد روی السکونی عن ابی عبدالله (ع) قال: زفوا عرایسکم لیلاً و اطعموا ضحی فظاهر هذه الایة بعد الدخول و فی

از مباحث طهارت تا آخر وصیت و بخش کوتاهی از ابتدای نکاح؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۰۵۷ق؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ مصحح؛کاغذ: اصفهانی نخودی، جلد: تیماج حنایی، ۲۶۰گ، ۲۲ و ۲۴ سطر (۱۲×۱۷)، اندازه: ۱۸×۲۵سم [ف: ۱۳ – ۳۲۷]

۱۶۸. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۶۲۴۳

جزء دوم کتاب؛ خط: نسخ، کا: محمد شفیع بن محمد علی استرابادی، تا: شنبه ۴ ذیقعده ۱۰۵۷ق؛ جلد: تیماج مشکی، ۹۲گ، ۱۹ سطر، اندازه: ۱۸×۲۵/۵سم [ف: ۱۶ – ۲۳۰]

۱۶۹. قم؛ معصومیه؛ شماره نسخه:۷/۳-۶۰۴۳

از آغاز تا صلاة؛خط:نسخ،کا: محمد انباوی، تا: ۱۵ شوال ۱۰۵۷ق؛ تملک: سید مصطفی حسینی صفائی خوانساری؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تازه مشکی، ۱۸۸گ، ۲۵ سطر، قطع: خشتی [ف: ۱۰۰]

۱۷۰. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۵۰۶

آغاز: بسمله، الحمدلله رب العالمین و الصلوه و السلام علی سید الانبیاء و المرسلین محمد و آله الطیبین الطاهرین؛ **انجام:** و لکن هذا اخر الجزء الخامس من کتاب شرح القواعد و یتلوه فی السادس انشاء الله تعالی المقصد الثالث و الاقرار

مقصد سومی که نخستین مطلب این نسخه است آخرین مقصد از کتاب غصب یعنی دهمین کتاب جلد اول قواعد الاحکام می‌باشد و یازدهمین کتاب از این جلد حاوی هفت مقصد: ۱. اجاره، ۲. مزارعه، ۳. مساقاه، ۴. شرکه، ۵. مضاربه و قرض، ۶. وکاله، ۷. سبق و رمایه. در این نسخه علاوه بر آن مقصد اول و دوم از کتاب وقوف و عطایا که دوازدهمین کتاب جلد اول می‌باشد نیز می‌آید؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۰۶۳ق؛ کاغذ: فرنگی فستقی نخودی، جلد: تیماج مشکی، ۳۰۸گ، ۲۱ سطر (۸×۱۶)، اندازه: ۱۵/۵×۲۶/۵سم [ف: ۸ – ۵]

۱۷۱. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۱۱۲۲

جلد ششم و هفتم؛ خط: نستعلیق، کا: محمد علی بن قاضی احسن، تا: سه‌شنبه ۱۵ جمادی الثانی ۱۰۶۶ق، جا: مکه مکرمه؛ افتادگی: آغاز؛ با اجازه‌ای که ملا محمد طاهر شیرازی قمی برای ملا محسن فیض کاشانی به تاریخ ذیقعده ۱۰۸۶ نوشته؛ جلد: مقوایی عطف تیماج قهوه‌ای، ۳۱۸گ، ۳۵ سطر، اندازه: ۲۱×۲۹/۵سم [ف: ۳ – ۳۵۵]

۱۷۲. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۶۷۸۱

آغاز: قوله ره فالو ضوء یحب للواجب من الصلواة و الطواف و؛ **انجام:** و لم یتعرض اصل الملک فانه یستحق الشفعة لحصول المقتضی لثبوتها

از اوایل کتاب طهارت تا پایان کتاب متاجر؛ خط: نستعلیق ناخوانا، کا: محمد علی بن حسن، تا: ۱۰۶۶ق، جا: مکه مکرمه؛ افتادگی: آغاز؛ مصحح؛ کاغذ: فرنگی نخودی، جلد: تیماج مشکی، ۳۱۴گ، ۳۴ سطر (۱۴/۵×۲۱/۵)، اندازه: ۲۰/۵×۲۹/۸سم [رایانه]

۱۷۳. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۵۳۵۶

آغاز: برابر؛ **انجام:** بسمله، فی صلاة الکسوف الأولی الماهیة و هی رکعتان

ج۱-۳، از ابتدای مقدمه تا انتهای «شفعه»؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: یک‌شنبه ۲۸ رمضان ۱۰۶۸ق، جا: مشهد رضوی؛ مصحح، مقابله شده؛ تملک: محمد حسین بن محمد رضا حسینی در ۱۱۱۴ق؛ واقف: علی اصغر احمدئی، آبان ۱۳۶۵؛ کاغذ: نخودی آهار مهره، جلد: تیماج عنابی، ۴۶۲گ، ۲۶ سطر، اندازه: ۱۹/۵×۲۵/۱سم [ف: ۲۱/۱ – ۳۵۰]

۱۷۴. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه:۲۲۴۶

آغاز: برابر

از ابتداء کتاب طهارت تا آخر کتاب جهاد؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۰۷۱ق؛ واقف: سپهسالار؛ کاغذ: سمرقندی، جلد: تیماج قرمز، ۲۳۵ص، ۲۵ سطر، اندازه: ۲۰/۵×۲۹/۵سم [ف: ۱ – ۳۸۴]

۱۷۵. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۳۷۲۷

آغاز: کتاب الاجازة و توابعها و هی عقد ثمرته نقل المنافع بعوض معلوم مع بقاء الملک علی اصله، هذا بیان حقیقة الاجازة شرعاً لکن یشکل علی جعل الاجازة؛ **انجام:** و کان عدلاً مع عدالة المقر ثبت النسب فیأخذ ثلث ما فی ید الآخر و الحمدلله رب العالمین

جلد سوم، از کتاب اجاره تا پایان کتاب اقرار؛ خط: نسخ، کا: محمد امین بن محمد علی دارابی، تا: ۵ ربیع الاول ۱۰۷۳ق؛ مصحح، مقابله شده با نشان «بلغ قبالاً»؛ تملک: شیخ محمد بن حسن حر عاملی صاحب وسایل الشیعة در سال ۱۰۸۹ق با مهر «العبد محمد الحر ۱۰۸۷» (بیضی)، عبدالنبی در ۱۱۵۷ق همراه مهر «العبد المذنب عبدالنبی» (مستطیل) و «محمد نبی الله ۱۱۵۲»، محمد تقی مشهدی در ۱۱۱۴، آقا محمد جعفر؛ واقف: محمد بن محمد علی مشهور به حاج میرزا کوچک، ۱۲۵۲؛ کاغذ: شرقی، جلد: تیماج زرشکی، ۲۵۱گ، ۲۷ سطر (۸×۱۸)، اندازه: ۱۳×۲۵سم [ف: ۳۴ – ۶۸۲]

۱۷۶. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۲۹۴۰

آغاز: الحمدلله رب العالمین ... کتاب النکاح مقتضی کلام اهل اللغة ان استعمال لفظ النکاح فی الوطی اغلب؛ **انجام:** مهر المثل بنفس العقد علی ما سبق فی نظایره عند من یقول به والله اعلم بالصواب.

کتاب النکاح؛ خط: نسخ، کا: رمضان علی بن محمد علی، تا: پنج‌شنبه غره شعبان ۱۰۷۴ق؛ مصحح؛ تملک: جعفر بن علی نقی طباطبائی؛ مهر: کتابخانه فضل الله نوری (مربع)؛ ۲۲۰گ، ۲۵ سطر،اندازه: ۱۸/۵×۲۵/۵سم [محدث ارموی مخ: ۱ – ۴۸۹]

۱۷۷. قم؛ فیضیه؛ شماره نسخه:۵

اقرار تا پایان نکاح؛ خط: نستعلیق، کا: شاه محمد بن مظفر حسین نیشابوری، تا: ۱۰۷۵ق؛ ۳۴۶گ، ۲۳ سطر، اندازه: ۲۵×۳۷سم [ف: ۱ – ۶۲]

۱۷۸. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۱۱۲۲-۷/۲۲

آغاز: بسمله کتاب الاجارة وتوابعها وفیه مقاصد الاول فی الاجارة و فیه فصول الاول فی الماهیة قوله وهی عقد ثمرته نقل المنافع؛ **انجام:** و هی التوکیل و لایحمل الوصیة الا بدلیل علی ان التصرف بعد الموت وقد کمل المصنف الاول من کتاب قواعد الاحکام ... نسبت الیه الصلوات و السلام البررة الاعلام حامداً لله تعالی عن الإیة مصلیاً لله رب العالمین.

از کتاب الاجارة تا آخر وصایا؛ خط: نسخ، کا: احمد بن شاه جان هزار جریبی و محمد مؤمن، تا: ۲۰ صفر ۱۰۸۱ق، جا: مدرسه جعفریه؛ مصحح؛ جلد: تیماج سرخ، ۳۲۴گ، ۲۳ سطر، اندازه: ۱۹/۵×۲۵/۵سم [ف: ۳ – ۱۱۳۴]

۱۷۹. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۲۳۴۷

از آغاز جامع المقاصد تا پایان جزو یکم و از نکاح تا شفعه؛ خط: نسخ، کا: حسین بن علی بن محمد شول، تا: ۱۵ ربیع الثانی ۱۰۸۱ق، جا: خلف آباد؛ محشی با نشان «ع ط عفی عنه»؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج قهوه‌ای، ۳۵۷گ، ۲۵ سطر (۱۲/۵×۲۱)، اندازه: ۲۹×۳۰سم [ف: ۹ – ۹۵۹]

۱۸۰. نجف آباد؛ حججی؛ شماره نسخه:۷۰

آغاز: الحمدلله العلی الکبیر الحکیم الخبیر العلیم القدیر ... و بعد فان کتاب قواعد الاحکام فی مسائل الحلال و الحرام لشیخنا الأعظم

جزء اول؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: رمضان ۱۰۸۴ق؛ مصحح؛ جلد: تیماج قهوه‌ای،۲۱۸گ، ۲۱ سطر، اندازه: ۱۵/۵×۲۰/۵سم [ف: ۱۱۵]

۱۸۱. مشهد؛ گوهرشاد؛ شماره نسخه:۲۱۸۴/۱

آغاز: بسمله، الحمدلله رب العالمین ... قوله المقصد الثالث فی الاقرار و فیه فصول؛ **انجام:** الا بدلیل یدل علی ان التصرف بعد الموت و قد کمل النصف ... علی بن عبدالعالی تجاوز الله عن سیئاته

از «المقصد الثالث فی الاقرار» تا انتهای «المقصد الرابع فی الوصایا»؛ خط: نستعلیق، کا: ابوالبقاء عبدالغفار، تا: ۱۰۸۴ق؛ در چهارشنبه ۲۲ شعبان ۱۰۸۵ توسط یکی از علما تصحیح و مقابله شده؛ واقف: فاطمه بیگم فرزند ابوالبقاء رشتی، ۱۱۲۸؛ کاغذ: نخودی آهار مهره، جلد: مقوا، رویه گالینگور، ۲۱ سطر، اندازه: ۱۶/۵×۲۷سم [ف: ۵ – ۵۴۷]

۱۸۲. تهران؛ شورا؛ شماره نسخه:۱۲۹۲

آغاز: برابر؛ **انجام:** و التغییر حقیقة انما هو الحسی و اختیار المص.

یک قسمت از کتاب الطهاره؛ خط: نسخ عالی، کا: عین علی قوهجی ابن ملا محمد زمان، تا: ۱۰۸۵ق؛ جلد: تیماج نارنجی، ۳۶۶ص، ۲۹ سطر، اندازه: ۱۸×۳۳سم [ف: ۴ – ۶۶]

۱۸۳. قم؛ فیضیه؛ شماره نسخه:۷۲۲

احیاء الموات تا پایان وصایا؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۰۸۶ق؛ به ضمیمه قسمتی از مسالک شهید ثانی (فرائض) در ۵۳ برگ؛ ۳۸۵گ، ۲۳ سطر، اندازه: ۱۸×۲۴سم [ف: ۱ – ۶۳]

۱۸۴. شیراز؛ علامه طباطبائی؛ شماره نسخه:۴

شامل کتاب متاجر؛ خط: نسخ، کا: ناصر بن جماز حسینی، تا: ۱۹

جمادی الاول ۱۰۸۷ق، جا: اصفهان؛ افتادگی: انجام؛ تملک: محمد علی ولد علی نباطی در جمادی الاول ۱۰۸۷، حسن بن عباس بلاغی در ذیحجه ۱۱۰۰، عبدالحسین بن حاج علی شاهین حلی نجفی در ۱۱۵۳ق؛ ۳۰۰گ، اندازه: ۱۸/۵×۲۴/۵سم [نسخه پژوهی: ۲ - ۱۳۹]

۱۸۵. مشهد؛ مدرسه باقریه؛ شماره نسخه:۸۶

جزء ۱، خط: نسخ، بی‌کا، تا: با تاریخ ۱۰۹۵ق؛ مقابله شده در ۱۰۹۵ق؛ واقف: میرزا بابا سبزواری، رمضان ۱۲۹۳ق؛ کاغذ: ترمه، ۲۵ سطر (۱۰×۱۷/۵)، قطع: مصری[تراثنا: س۶ش۱ - ۹۸]

۱۸۶. یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه:۸

آغاز: حمدله، صلوات، قوله رحمه الله، کتاب المتاجر، هی المتجر؛ **انجام:** فانه یستحق لحصول المقتضی لثبوتها ...

از کتاب «المتاجر» تا کتاب الغصب؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: صفر ۱۰۹۷ق؛ تملک ارثی: احمد بن محمود؛ جلد: مقوایی تیماج تریاکی،۲۴۴گ،۲۵سطر(۱۱/۵×۱۷)،اندازه: ۱۸×۲۴سم [ف: ۱ - ۹]

۱۸۷. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه:۸۱۸۹

از آغاز تا صلاة نذر؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ کاغذ: سمرقندی سفید، جلد: تیماج قهوه‌ای، ۲۸۵گ، ۱۹ سطر (۹/۵×۱۵)، اندازه: ۱۶×۲۴سم [ف: ۴ - ۲۰]

۱۸۸. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۵۱۶۶

آغاز: بسمله، حمدله ... کتاب المتاجر هی جمع متجر؛ **انجام:** فیکون الدرک علیه مع ان باقی المواضع ...

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ افتادگی: انجام [رایانه]

۱۸۹. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۱۴۴۰

از احیاء الموات تا اقرار و سپس وصیت؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ افتادگی: آغاز؛ کاغذ: ترمه، جلد: میشن آلبالویی، ۳۸۰گ، ۲۰ سطر، اندازه: ۱۸/۵×۲۴/۴سم [ف: ۱ - ۱۴۷]

۱۹۰. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۲۸۸

آغاز: بسمله، کتاب الطهارة قوله رحمه الله فالوضوء یجب للواجب من الصلاة و الطواف؛ **انجام:** فانه یستحق الشفعة لحصول المقتضی لثبوتها

ج۱-۴، از ابتدای طهارت تا پایان شفعه؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ واقف: تاج ماه بیگم، ۱۲۶۲؛ کاغذ: شکری آهار مهره، جلد: تیماج ماشی، ۴۳۸گ، ۳۳ سطر، اندازه: ۲۰×۳۰سم [ف:۱/۲۱-۳۳۱]

۱۹۱. همدان؛ مدرسه غرب؛ شماره نسخه:۱۰۷۸

کتاب البیع؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲، قطع: وزیری [رشت و همدان: ف: - ۱۳۰۳]

۱۹۲. همدان؛ مدرسه غرب؛ شماره نسخه:۱۰۸۰

از کتاب نکاح تا آخر کتاب الایمان؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ قطع: وزیری [رشت و همدان: ف: - ۱۳۰۳]

۱۹۳. شیراز؛ شاهچراغ؛ شماره نسخه:۲۴۳۹/۱

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ اندازه: ۱۹/۵×۲۸/۵سم [ف: ۳- ۱۲۴]

۱۹۴. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۷۶۰۵

آغاز: بسمله. الحمدلله رب العالمین و الصلوة علی رسوله محمد و اله الطاهرین قوله کتاب المتاجر. هی جمع متجر و هو اما مصدر؛ **انجام:** کفی فی الاستحقاق باخبار المخبر و ان لم یکن ثقة قوله و لو تبرع المخبر و قال من رد عبدی فلان فله درهم توجه لانه ...

از مباحث «متاجر» تا اندکی از «مقصد چهارم» در «جعاله» را دارد؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ مصحح؛ تملک: محمد فرج النجفی، محمد مومن عبدالعالی با تاریخ ۱۱۷۴ق؛ مهر: «عبده محمد حسین بن احمد» (بیضی)، «محمد مومن عبدالعالی» (چهارگوش)؛ کاغذ: فرنگی نخودی، جلد: مقوایی، روکش تیماج قهوه‌ای، ۴۲۵گ، ۲۷ سطر (۱۰/۵×۱۷)، اندازه: ۱۵×۱۹/۷سم [رایانه]

۱۹۵. اصفهان؛ عمومی؛ شماره نسخه:۳۸۶۵

طهارت و قسمتی از صلوة؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: مقوایی، ۲۰۸ص، ۲۵ سطر (۱۲×۱۷)، اندازه: ۱۹×۲۵سم [ف: ۱ - ۲۱۴]

۱۹۶. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۸۸۳

آغاز: بسمله، قوله: المقصد الثالث فی احیاء الموات، قال فی التحریر: الموات هو ما لاینتفع به؛ **انجام:** لامتناع ثبوت سلطة الواهب علی المشتری مفقودة یحتاج الی دلیل و هو الاصح و قد سبق.

مباحث احیاء موات، اجاره، مزارعه، مساقات، شرکت، مضاربه، وکالت، سبق و رمایه، وقف، سکنی و هبات؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: احتمالاً نیمه اول قرن ۱۲؛ استنساخ شده از نسخه اصل به خط مؤلف؛ مصحح، محشی؛ یادداشت عاریه میر سید محمد حسینی؛ تملک: محمد یحیی بن یحیی رودباری با مهر «بنده آل محمد یحیی» (بیضی) و «محمد» (چندپهلو)، محمد یحیی رودباری؛ واقف: ملا محمد کرمانشاهی، ۱۱۸۹؛ کاغذ: اصفهانی نخودی، جلد: مقوا با روکش کاغذی ابره، ۲۰۳گ، ۲۰ سطر (۱۱/۵×۱۸)، اندازه: ۱۸×۲۵/۵سم [ف: ۱۳ - ۴۰۲]

۱۹۷. اصفهان؛ مدرسه صدر بازار؛ شماره نسخه:۸۲۳

آغاز: الباقین فی الصورتین سواء سمعوا أو سکتوا أو قالوا لا تضمن أو لم یسمعوا لأن السکوت أعم من الرضا

از کتاب الضمان تا پایان کتاب الشفعة؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ افتادگی: آغاز؛ اهدایی: علی نجف آبادی؛ ۱۰۷گ، ۲۵ سطر، اندازه: ۱۹×۲۸سم [ف: ۳ - ۶۱۶]

۱۹۸. اصفهان؛ روضاتی؛ شماره نسخه:۹۳

جزء هفتم از مقصد سوم در اقرار تا کتاب النکاح؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ ۳۱سطر، اندازه: ۲۰×۲۹سم [ف: ۶۲]

۱۹۹. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۴۲۰

آغاز: بسمله، الحج لغه القصد الشائع انه القصد المتکر روان کان اطلاق علی القصد؛ **انجام:** او یقول احد هما اقلنک فبعید الاخر و لو تقابلا.

از ابتدای کتاب حج تا آخر باب متاجر؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن

۱۲؛ کاغذ: فرنگی، جلد: میشن سرخ، ۲۳۰گ، ۲۱ سطر (۸×۱۶/۵)، اندازه: ۱۴×۲۴/۵سم [ف: ۷ - ۳۵۸]

۲۰۰. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۱۳۲۸/۱

آغاز: برابر؛ **انجام:** فیکون المراد بالتکبیر ما هو اعم الکل و البعض و ینسی الشاک فی العدد علی الاقل.

خط: نسخ، کا: الغ محمد مدعو به جعفر، تا: محتملاً قرن ۱۲؛ افتادگی: انجام؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: تیماج مشکی، ۴۱۰ص (۱-۴۱۰)، ۲۷/۱۸ سطر (۱۲×۱۷/۵)، اندازه: ۱۸×۲۴/۵سم [ف: ۹- ۳۱۲]

۲۰۱. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۱۸۷

آغاز: مما سبق فی باب الاستنجاء و کذا قوله او استبراء اذا حمل علی تعذر البول کما یشعر به ما تقدم ...قوله: الرابع لاموالاة هنا ای بمعنییها السالفین اعنی المتابعة و مراعاة؛ **انجام:** قوله: فان المیت لا قول له و ان کان مجتهدا ... تم الجزء الثانی من شرح قواعد الاحکام و یتلوه انشاء الله تعالی کتاب التجارة، الحمدلله حق حمده و الصلاة و السلام علی محمد و اهل بیته الطاهرین

در فهرست با عنوان «شرح حاشیة قواعد الاحکام فی مسائل الحلال و الحرام» آمده و ناشناس. از اواسط فصل پنجم در غسل جنابت آغاز می‌گردد و متن قواعد در این نسخه در پشت عنوان «قوله، قوله» از مقصد پنجم مبحث امر به معروف و نهی از منکر است. و شامل مباحث حیض، استحاضه، نفاس، غسل، اموات تیمم و کتاب صلات، کتاب زکات، کتاب خمس، کتاب صوم و کتاب جهاد؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱ یا ۱۲؛ مصحح با نشان «صح»؛ مهر مالکیت: «افوض امری الی الله عبده قوام الدین حسین الخوئی»؛ کاغذ: اصفهانی نخودی، جلد: تیماج تریاکی، ۱۹۳گ، ۲۴ سطر (۱۲/۵×۱۶/۵)، اندازه: ۱۹×۲۵/۵سم [ف: ۱۱ - ۴۶۰]

۲۰۲. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۷۲۴۰

آغاز: بسمله، الحمدلله رب العالمین و الصلاة علی رسوله محمد و آله الطاهرین کتاب النکاح مقتضی کلام اهل اللغة ان استعمال لفظ النکاح فی الوطی اغلب؛ **انجام:** ثم مات عنها فادعت الی هنا وصل بکلامه ...

ج۶-۷، از ابتدای نکاح تا انتهای تفویض البضع؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ با نسخه اصل تصحیح و مقابله شده؛ وقف‌نامه شیخ محمد رحیم یکی از مجتهدان عالی قدر؛ کاغذ: حنایی آهار مهره، جلد: تیماج قهوه‌ای، ۲۴۷گ، ۲۵ سطر، اندازه: ۱۶×۲۵/۳سم [ف: ۲۱/۱ - ۳۴۱]

۲۰۳. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۷۰۶۰

آغاز: لایقتضی تملیکا لنفسه الظاهر انه لیس جزء من التعریف؛ **انجام:** و لایحمل علی الوصیة الا بدلیل یدل علی ان التصرف بعد الموت و قد کمل النصف لاول من کتاب قواعد الاحکام ... مصلیا علی رسوله محمد و آله مسلما مستغفرا.

از مبحث اقرار تا پایان وصایا ؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ افتادگی: آغاز؛ وقف‌نامه شیخ عبدالرحیم؛ کاغذ: حنایی آهار مهره، جلد: تیماج مشکی زرپوش، ۲۲۴گ، ۲۰ سطر، اندازه: ۱۷/۲×۲۶/۴سم [ف: ۲۱/۱ - ۳۳۵]

۲۰۴. تهران؛ الهیات؛ شماره نسخه:۲۰۹

از طهارت تا بخشی از رهن؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ تملک: فاضل تونی؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج مشکی، ۳۳۷گ، ۳۰ سطر (۱۵×۲۵)، اندازه: ۲۳×۳۲/۵سم [ف: ۵۰۴]

۲۰۵. تهران؛ عبدالعظیم؛ شماره نسخه:۵۶۵

آغاز: برابر؛ **انجام:** جمع فیهما خطبة العید و خطبة الجمعة و قریب منها روایة سلمة عن الصادق (ع) لابن.

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ افتادگی: انجام؛ مصحح؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۲۴۰گ، ۲۳ سطر، اندازه: ۱۵×۲۱/۵سم[ف:۱-۱۷۱]

۲۰۶. تهران؛ شورا؛ شماره نسخه:۴۵۲۳

آغاز: برابر؛ **انجام:** نیلها ای بلوغ نیل المعادن و هو بلوغ الحالة التی تنال به المعدن و یمکن من اخذه فی ملک ما بلغ نیله و کلما ما یعد حرماله علی تاسیس.

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ تملک: ملا عبدالله شوشتری ۱۰۲۱ ق، محمد حسین حسنی حسینی در ۱۱۳۰ق، محمد بن محمد فصیح در ۱۲۰۹ق؛ کاغذ: اصفهانی، ۳۲۴گ، ۲۷ سطر (۱۵/۵×۲۲/۵)، اندازه: ۲۱×۳۰/۵سم [ف: ۱۲ - ۱۸۸]

۲۰۷. مشهد؛ گوهرشاد؛ شماره نسخه:۲۱۶۵

آغاز: برابر؛ **انجام:** لان النبی (ص) خطب موالیا و الناس واجب و تمنع صدق الاسم مع الفصل المذکور الثانی.

از مقدمه تا اواخر نماز جمعه؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ افتادگی: انجام؛ واقف: سید سعید طباطبائی، ۱۳۳۲؛ کاغذ: شکری آهار مهره، جلد: مقوا رویه گالینگور؛ ۱۰۲گ، ۳۰ سطر، اندازه: ۲۰×۳۰سم [ف: ۵ - ۵۳۴]

۲۰۸. قم؛ معصومیه؛ شماره نسخه:۳۱/۲-۵۹۸۰

از متاجر تا نکاح و اندکی افتاده؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱ و ۱۲، تاریخ روز آدینه ۲ جمادی الثانی ۱۱۹۶ در کربلا در پایان شفعه دیده می‌شود و کتاب کهنه‌تر می‌نماید؛ تملک: سید مصطفی حسینی صفائی خوانساری در ۱۳۶۸، محمد هادی حسینی در ۱۲۹۳؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج تریاکی، ۴۲۵گ، ۳۱ سطر، قطع: رحلی [ف: ۹۹]

۲۰۹. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۴۰۲۶

آغاز: الحمدلله رب العالمین ... المقصد الثالث فی الاقرار و فیه فصول الاول ف أرکافه و فیه مطالب؛ **انجام:** «ولم یتعرض لنفی اصل الملک فانه یستحق الشفعة لحصول المقتضی لثبوتها».

از کتاب الاقرار تا پایان کتاب الوصایا و آغاز کتاب النکاح؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱ یا ۱۲؛ تملک: محمد بن غلامعلی فسائی، تملکی با مهر «یا امام علی النقی» (مربع)؛ مهر: «یا رفیع الدرجات» (مربع)؛ جلد: تیماج مشکی، ۲۷۲گ، ۲۳ سطر، اندازه: ۱۴×۲۳/۵سم [محدث ارموی مخ: ۱ - ۴۹۰]

۲۱۰. اصفهان؛ عمومی؛ شماره نسخه:۵۳۱۵

از طهارة تا آخر کتاب الاجاره؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛

افتادگی: انجام؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: چرمی آلبالوئی، ۶۸۶ص، ۲۵ سطر (۱۳×۲۲)، اندازه: ۲۱×۳۱سم [ف: ۱ - ۲۱۵]

۲۱۱. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۱۳۷۳

آغاز: بسمله و به نستعین، الحمدلله رب العالمین و الصلوه؛ **انجام:** و یتلوه السادس انشاء الله تعالی عنه بمنه و کرمه

خط: نسخ و نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ اهدایی: رهبری، خرداد ۱۳۷۳؛ کاغذ: نخودی آهار مهره، جلد: تیماج مشکی، ۱۸۴گ، ۲۱ سطر، اندازه: ۱۸/۵×۲۶/۵سم [اهدائی رهبر: ۳ - ۱۸۰] و [اهدائی ف: - ۸۹]

۲۱۲. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۰۷۱۰

آغاز: الحمدلله العلی الکبیر الحکیم الخبیر العلیم القدیر الذی خلق الخلق بقدرته؛ **انجام:** لاستلزامه الاذن فی الشرآء لنفسه الاذن فی الوطی لانهما اذا کانت

از آغاز کتاب تا المقصد الثالث فی الحجر در کتاب الدین و توابعه (برابر با ج ۵، ص ۲۰۷ چاپی)؛ خط: نسخ و نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱ و ۱۲؛ مصحح، با بلاغ، محشی با امضای «ح س»؛ تملک: درویش علی بن محمد در ۱۱۴۷ق؛ مهر: «العبد مراقب الدین ...» (بیضی)، «لا اله الا الله الملک الحق المبین عبده محمد علی ۱۲۲۶» (مستطیل)، «عبدالرضا بن قاسم نجفی» (بیضی)؛ جلد: تیماج عنابی، ۳۵۱گ، ۲۵ سطر (۱۳/۵×۲۰)، اندازه: ۱۸/۵×۲۵/۵سم [ف: ۲۰ - ۲۲۴]

۲۱۳. قزوین؛ میر حسینا قزوینی؛ شماره نسخه:۱۰۸

متاجر است؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۱ ذیقعده ۱۱۱۷ق؛ مقابله کرده جعفر بن محمد باقر کلاردشتی؛ واقف: حاج عبدانبی پسر حاج محمد شریف، ۱۱۲۰ [نشریه: ۶ - ۳۴۲]

۲۱۴. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۱۱۸۰

خط: نسخ، کا: محمد سمیع بن محمد جعفر، تا: ۱۱۲۲ق؛ کاغذ: ترمه، جلد: میشن سرخ، ۳۱۷گ، ۲۳ سطر، اندازه: ۱۷/۸×۲۵/۵سم [ف: ۱ - ۱۴۷]

۲۱۵. شیراز؛ امام عصر؛ شماره نسخه:۱۲۷

آغاز: بسمله، حمدا لک یا معین و الصلوة علی نبیک محمد و اله ...هذا حل لطیف لعبارة معضلة

از ابتدای کتاب تجارة تا آخر کتاب شفعه؛ خط: نسخ و نستعلیق، بی‌کا، تا: شنبه ۲۰ جمادی الثانی ۱۱۲۲ق؛ از ابتداء کتاب احیاء الموات تا آخر کتاب رهن را عبدالله بن مقصود در شب سه‌شنبه از ذیقعده سال ۱۱۲۳ به خط نستعلیق نوشته؛ واقف: محمد حسین نحاس، ۲۰ شوال ۱۲۴۳؛ ۳۴۱گ، ۳۳ سطر (۱۲×۲۱)، اندازه: ۲۰×۲۹سم [ف: ۱ - ۲۵]

۲۱۶. یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه:۴۰۶۸

بی کا، تا: ۱۱۲۴ق [نشریه: ۱۳ - ۳۶۱]

۲۱۷. کاشان؛ عاطفی، افشین؛ شماره نسخه:۴

جزء اول؛ خط: نسخ و نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۲ و نیمه دوم از قرن ۱۳؛ مصحح، محشی از صحاح و دروس و غیره، یادداشتی از قواعد علامه به خط ملااحمد نطنزی در گذشته ۱۲۵۷ق (داماد فاضل نراقی)؛ تملک: ابوالحسن بن سعدالدین محمد؛ یادداشتی که نسخه را شخصی به فرزندش سعدالدین محمد بخشیده با مهر «حسین منی و انا من حسین» (بیضی)؛ جلد: تیماج مشکی، ۲۰۴گ، مختلف السطر، اندازه: ۱۶/۵×۲۵/۵سم [ف: ۱۰]

۲۱۸. تهران؛ مروی؛ شماره نسخه:۲۷۵

متاجر؛ بی کا، تا: قرن ۱۳؛ قطع: رحلی [ف: ۹۹]

۲۱۹. تهران؛ مروی؛ شماره نسخه:۶۴۹

اقرار تا وصیت؛ بی کا، تا: قرن ۱۲ و ۱۳؛ قطع: خشتی [ف: ۹۹]

۲۲۰. تهران؛ مروی؛ شماره نسخه:۲۷۶

احیاء موات تا هبات؛ بی کا، تا: قرن ۱۳؛ قطع: رحلی [ف: ۹۹]

۲۲۱. تهران؛ شورا؛ شماره نسخه:۱۱۲۶۷

آغاز: برابر

از ابتدا تا کتاب الحج؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ جلد: مقوا، ۱۴۵گ، ۳۷ سطر، اندازه: ۲۲×۳۰سم [ف: ۳۳/۲ - ۵۷]

۲۲۲. تهران؛ شورا؛ شماره نسخه:۱۶۴۰۸

آغاز: ... و غیره فهو من جملة أجزاء الکلام جار مجری التفسیر فوجب ان یکون فی کلام؛ **انجام:** ... المجوس سنة اهل الکتاب فی الحریة قال و ذلک اذا مات فی ارض غربة فلم یجد مسلمین ...

نام کتاب و مؤلف به کمک نرم افزار اهل البیت تعیین شد؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ مصحح، با نشانی بلاغ؛ جلد: گالینگور مشکی، ۲۱۴گ، ۲۵ سطر، اندازه: ۲۱×۳۱سم [ف: ۴۵ - ۲۱۶]

۲۲۳. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۶۴۴۰-۳۲/۱۴۰

آغاز: بسمله الحمدلله رب العالمین و الصلوة و السلام علی خیر خلقه محمد وآله اجمعین قوله المقصد الثالث فی الاقرار و فیه فصول الاول فی أرکانه و فیه مطالب الاول الصیغة الاقرار اخبار؛ **انجام:** هذا آخر الجزء السابع ... و یتلوه فی الثامن ... قوله الفصل الثالث فی التفویض و فرغ من تسوید. مؤلفه الفقیر ... علی بن عبدالعالی ... حامداً لله مصلیاً علی رسوله محمد صلی الله علیه و آله مسلماً و الحمدلله رب العالمین.

از اول المقصد الثالث فی الاقرار تا آخر جزء هفتم کتاب (نکاح) و ابتدای الفصل الثالث فی التفویض؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ مصحح؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۲۵۶گ، ۲۷ سطر، اندازه: ۲۰×۳۰سم [ف: ۳ - ۱۱۳۴]

۲۲۴. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۴۴۱۴

آغاز: برابر؛ **انجام:** ینبغی صرف نصیب الأصناف الیهم و التخییر فی نصیب الامام

از مقدمه تا پایان خمس؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ واقف: سید محمد باقر سبزواری، محرم ۱۴۰۵؛ کاغذ: شکری آهار مهره، جلد: تیماج ماشی، ۲۱۸گ، ۲۹ سطر، اندازه: ۲۰×۳۰سم [ف: ۲۱/۱ - ۳۲۹]

۲۲۵. اصفهان؛ مدرسه صدر بازار؛ شماره نسخه:۴۶۰

از آغاز کتاب الطهارة تا پایان حج؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ واقف: حاج محمد ابراهیم، ۱۲۳۷؛ ۱۸۸گ، ۳۱ سطر، اندازه: ۱۶×۳۱سم [ف: ۲ - ۳۳۰]

۲۲۶. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۸۰۸۵

انجام: الا بدلیل یدل علی ان التصرف بعد الموت و قد کمل النصف ... مسلما مستغفرا

از آغاز متاجر تا انتهای وصایا؛ خط: نسخ و نستعلیق، کا: میرسلیمان بن میر طاهر تبریزی، تا: جمادی الاول ۱۲۲۱ق؛ افتادگی: وسط؛ واقف: حاج آقای رمضانعلی شاکری، دی ۱۳۷۰؛ کاغذ: نخودی آهار مهره، جلد: میشن عنابی، ۲۲۶گ، ۳۰ سطر، اندازه: ۲۰/۵×۳۰/۵سم [ف: ۲۱/۱ - ۳۳۸]

۲۲۷. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۲۹۴

آغاز: بسمله، حمدله، قوله المقصد الثالث فی احیاء الموات؛

انجام: الا بدلیل یدل عل ان التصرف بعد الموت و قد کمل النصف ...

از کتاب احیاء موات تا پایان وصایا؛ خط: نسخ، کا: محمد بن کریم خسروشاهی، تا: ۲۴ ربیع الثانی ۱۲۲۳ق؛ واقف: تاج ماه بیگم، ۱۲۶۲؛ کاغذ: شکری آهار مهره، جلد: میشن قهوه‌ای، ۲۹۶گ، ۲۳ سطر، اندازه: ۲۰×۲۹سم [ف: ۲۱/۱ - ۳۴۸]

۲۲۸. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۳۰۰

آغاز: بسمله، الحمدلله رب العالمین؛ **انجام:** علی ما سبق نظایره عند من یقول به و الله اعلم بالصواب

از ابتدای نکاح تا انتهای مبحث مهر و کابین و اول تفویض البضع؛ خط: نسخ، کا: محمد بن کریم خسروشاهی، تا: ۱۸ رمضان ۱۲۲۴ق؛ واقف: تاج ماه بیگم، ۱۲۶۲؛ کاغذ: شکری آهار مهره، جلد: میشن مشکی، ۱۷۵گ، ۳۳ سطر، اندازه: ۲۰×۳۰سم [ف: ۲۱/۱ - ۳۴۲]

۲۲۹. شاهرود؛ مدرسه اسماعیلیه؛ شماره نسخه:۶

احیاء الموات تا آخر نکاح؛ کاتب: مهدی، تا: پنج‌شنبه ۲۲ شعبان ۱۲۲۶ق، جا: مدرسه حاج اسماعیل [ف: ۷]

۲۳۰. شاهرود؛ مدرسه اسماعیلیه؛ شماره نسخه:۱۳

جلد دوم؛ کاتب: علی اکبر بن محمد مقیم، تا: ۱۸ ربیع الثانی ۱۲۲۶ق [ف: ۸]

۲۳۱. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۸۰۲۸-۵۴/۱۱۸

آغاز: برابر

خط: نسخ، کا: علی خان بن سلیمان، تا: ۱۲۲۸ق؛ ۳۳۵گ، ۲۳ سطر، اندازه: ۱۳×۲۰سم [ف: ۳ - ۱۱۳۲]

۲۳۲. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۲۹۳

آغاز: بسمله، حمدله، کتاب المتاجر هی جمع متجر هو اما مصدر میمی بمعنی التجارة؛ **انجام:** فانه یستحق الشفعة لحصول المقتضی لثبوتها

از ابتدای متاجر تا پایان شفعه؛ خط: نستعلیق، کا: محمد اسماعیل، تا: دوشنبه ۲۰ شوال ۱۲۳۱ق؛ محشی؛ واقف: مرتضی قلیخان، ۱۳۴۰؛ کاغذ: شکری آهار مهره، جلد: تیماج قهوه‌ای، ۲۲۶گ، ۲۶ سطر، اندازه: ۲۰×۲۹سم [ف: ۲۱/۱ - ۳۳۲]

۲۳۳. اصفهان؛ ابوالبرکات، رضا؛ شماره نسخه:۳/۲

آغاز: قوله: و المندوب ما عداه قد ذکر استحباب التیمم فی مواضع مخصوصة

خط: نسخ، کا: احمد بن فاضل کامل محمد خوانساری، تا: ۱۲۳۲ق؛ افتادگی: آغاز؛ ۱۲۳گ (۸۸ر-۲۱۰ر)، ۳۰ سطر [سه کتابخانه اصفهان: ف: - ۱۴]

۲۳۴. قم؛ فیضیه؛ شماره نسخه:۲۸۷

طهارت تا پایان شفعه؛ خط: نسخ، کا: محمد ابراهیم ابن حاج اسماعیل خونساری، تا: ۱۲۳۳ق، ۳۳۰گ، ۳۰ سطر، اندازه: ۲۰×۳۱سم [ف: ۱ - ۶۲]

۲۳۵. زنجان؛ امام جمعه؛ شماره نسخه:۱۷

از آغاز کتاب الطهارة تا پایان جزء اول؛ کا: احمد بن محمد الخوانساری، تا: صفر ۱۲۳۳ق؛ مصحح؛ مهر دایری وقف کتاب بر خزانه مجتهدیه؛ جلد: تیماج مشکی، ۱۴۰گ، اندازه: ۲۰/۵×۳۰/۵سم [اوراق عتیق: ۱ - ۱۵۰]

۲۳۶. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۵۴۹۹

از کتاب متاجر؛ خط: نستعلیق، کا: حسین بن بیک تبرانداز، تا: ۲۰ صفر ۱۲۳۳، به دستور آقا محمد علی مجتهد؛ از روی خط سید عبدالقادر رفاعی حسینی که در مکه نوشته (پایان جزء چهارم) و محمد بن احمد بن ابی الحسن رفاعی حسینی (پایان کتاب وصیت)، مصحح؛ تاریخ وقف: ۳ جمادی الثانی ۱۲۳۴؛ جلد: تیماج مشکی، ۸۷۵گ، ۲۲ سطر،اندازه: ۲۳×۳۲سم [ف: ۱۴ - ۲۷۷]

۲۳۷. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۴۷۷

آغاز: بسمله ، الحمد لله رب العالمین و الصلوه و السلام علی سید الانبیاء و المرسلین محمد و اله الطاهرین؛ **انجام:** بمنه قوله الفصل الثالث فی التفویض و فرع من تسویده مؤلفه الفقیر الی الله تعالی علی بن عبد العالی بالمشهد المقدس الغروی علی شرفه .... من سنه خمس و ثلاثین و تسعمائه حامدا لله تعالی مصلیا علی رسوله محمد و آله مسلما.

از ابتدای احیاء موات تا نکاح؛ خط: نسخ ریز، کا: خط جدید علی بن محمد دجیلی، تا: ۱۲۳۳ق؛ کاغذ: اصفهانی و فرنگی، جلد: تیماج سرخ، ۳۱۲گ، ۳۲ سطر (۱۱×۲۱/۵)، اندازه: ۱۶×۲۷سم [ف: ۷ - ۳۹۸]

۲۳۸. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۳۲۷۴

آغاز: ... بما کان مختصا لکونه جریما العامر او مقطا و نحو ذلک؛

انجام: لاقتناع سلطة الواهب علی المشتری فعوده یحتاج الی دلیل و هو الاصح و قد سبق

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۲۳۷ق؛ افتادگی: آغاز؛ کاغذ: اصفهانی نخودی، جلد: تیماج عنابی، ۲۱۳گ، ۲۵ سطر (۱۲×۱۹)، اندازه: ۱۹/۵×۲۵/۵سم [ف: ۱۵ - ۸۴]

۲۳۹. اصفهان؛ مدرسه صدر بازار؛ شماره نسخه:۹۶۸

از کتاب الاقرار تا پایان کتاب النکاح؛ خط: نسخ، کا: حاجی بابا بن رجبعلی سمنانی، تا: پنج‌شنبه ۱۵ جمادی الثانی ۱۲۳۸ق؛ واقف: حاج محمد ابراهیم، ۱۲۳۸؛ ۲۸۴گ، ۳۱ سطر، اندازه: ۲۱×۳۱سم [ف: ۳ - ۷۱۷]

۲۴۰. اصفهان؛ مدرسه صدر بازار؛ شماره نسخه:۷۱۴

از کتاب المتاجر تا پایان کتاب الوقوف؛ خط: نسخ، کا: حاجی بابا بن رجبعلی سمنانی، تا: پنج‌شنبه ۳ صفر ۱۲۳۹ق؛ واقف: حاج محمد ابراهیم، ۱۲۳۹ق؛ ۳۲۶گ، ۳۱ سطر، اندازه: ۲۱×۳۱سم [ف: ۳ - ۵۲۹]

۲۴۱. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۰۳۵۴

آغاز: بسمله، حمدالله ... قوله المقصد الثالث فی احیاء الموات؛ **انجام:** عن الباقر فی رجل تزوج امرأة فدخل بها و اولدها ثم مات عنها فادعت (تم ما کتب الشارح المصنف ...) (فاوصت شیئا من صداقها علی ورثة زوجها ... فیرفع بها الدرجات ... و آله الطاهرین

از احیاء الموات تا انتهای «تفویض البضع»؛ خط: نسخ، کا: قاسم بن علی اکبر اصفهانی، تا: پنج‌شنبه ۱۰ صفر ۱۲۳۹ق، جا: اصفهان؛ مذیل به صورت خط یکی از شاگردان شهید اول که از وی به عنوان لسان المتقدمین و قطب فلك المتأخرین نام برده، مصحح؛ تملك: سید احمد موسوی؛ اهدایی: رهبری، خرداد ۱۳۷۳؛ کاغذ: نخودی آهار مهره، جلد: تیماج مشکی، ۲۸۶گ، ۳۳ سطر، اندازه: ۲۱×۳۰/۵سم [اهدائی رهبر: ۳ - ۱۷۹] و [اهدائی ف: - ۸۸]

۲۴۲. تبریز؛ تربیت؛ شماره نسخه:۱۵۴

از مقصد ثالث که بعد از آن (کتاب الاجاره) است و باقی کتاب بدین تربیت است: المقصد السادس فی الوکاله، المقصد السابع فی السبق و الرمایه، کتاب الوقف، المقصد الاول الوقف، المقصد الثانی فی السکنی و الصدقه و الهبه؛ بی‌کا، تا: ۱۲۴۵ق؛ افتادگی: آغاز [ف: ۳۶]

۲۴۳. قم؛ فاضل قائینی؛ شماره نسخه:بدون شماره

از اول کتاب الاجارة تا آخر کتاب الهبة؛بی کا،بی‌تا؛تملك:محمد تقی بن محمد معصوم قزوینی در ۱۲۴۷ [تراثنا: س۱۳ش۱ - ۱۵۷]

۲۴۴. قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه:۴۷۳

آغاز: الحمدلله رب العالمین والصلوة علی رسوله محمد واله الطاهرین مقتضی کلام اهل اللغة ان استعمال لفظ النکاح فی الوطی اغلب قال فی الصحاح النکاح الوطی؛ **انجام:** هذا بخلاف رد نصف العبد لوکان کله مبیعا اذا تقرر ذلك فلوجعل رد النصف علی الوجه المذکور سببا الفساد المهر لوجب مهر المثل بنفس القعد علی ماسبق فی نظایره عن من یقول به

نکاح؛ خط: نستعلیق، کا: ملك محمد اصفهانی، تا: چهارشنبه ۱۳ شوال ۱۲۴۹ق؛ جلد: تیماج زرشکی مذهب، ۱۹۳گ، ۲۱ سطر، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف مخ: ۲ - ۵۳۷]

۲۴۵. مشهد؛ گوهرشاد؛ شماره نسخه:۱۲۴۰

آغاز: المقصد الثالث فی الاقرار و فیه فصول الاول فی ارکانه و فیه مطالب قوله الاول الصیغة الاقرار اخبار عن حق سابق.؛ **انجام:** فی رجل تزوج امرأة فدخل بها و اولدها ثم مات عنها فادعت. تم ما کتب المصنف قدس سره العزیز هنا و قد نقلته من خطه. تمت.

از مبحث اقرار تا آخر؛ خط: نسخ، کا: محمد بن محمد علی نوری تهرانی، تا: یك‌شنبه ۱۳ صفر ۱۲۵۲ق؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج تریاکی، ۳۲ سطر (۱۲×۲۰/۵)، اندازه: ۲۱×۳۰سم [ف: ۴-۱۸۶۹]

۲۴۶. قم؛ فیضیه؛ شماره نسخه:۲۰۸

متاجر تا پایان شفعه؛ خط: نسخ، کا: محمد هادی بن عبدالکریم، تا: ۱۲۵۲ق؛ ۱۹۶گ، ۳۰ سطر، اندازه: ۲۰×۳۰سم [ف: ۱ - ۶۲]

۲۴۷. قم؛ فیضیه؛ شماره نسخه:۲۱۲

اجاره تا آخر وصایا؛ بی کا، تا: ۱۲۵۴ق، گویا تحریر محمد هادی بن عبد الکریم؛ ۲۴۸گ، ۳۰ سطر، اندازه: ۲۱×۳۱سم [ف: ۱ - ۶۲]

۲۴۸. قزوین؛ امام صادق؛ شماره نسخه:۴۳۴

آغاز: برابر؛ **انجام:** قوله: و مانع الزکوة اه قیل انه انتقال الی حکم الزکوة بغیر علاقة، قوله: کل من خرج علی امام عادل، ظاهر العبارة یقتضی اعتبار خروجه بالسبق لانه المتبادر من قوله خرج علی امام عادل ...

از ابتدای طهارت تا بخشی از کتاب الجهاد؛ خط: نسخ نازیبا، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: انجام؛ مصحح، محشی؛ واقف: حاجب ملا عبدالوهاب، صفر ۱۲۵۹ق؛ جلد: گالینگور آبی، ۲۵۶گ، ۲۴ سطر [ف: ۱ - ۸۰]

۲۴۹. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۵۳۸۵

آغاز: بسمله، حمدله ... قوله کتاب النکاح مقتضی کلام اهل اللغه؛ **انجام:** کلام الشارح الفاضل المحقق ... سنه غرس

خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۲۶۰ق [رایانه]

۲۵۰. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۳۷۲۲

آغاز: کتاب الاجارة و توابعها قوله و هی عقد ثمرته نقد المنافع بعوض معلوم مع بقاء الملك علی اصله؛ **انجام:** و هی التوکیل و لایحمل علی الوصیة الا بدلیل یدل علی أن التصرف بعد الموت و کمل قدر النصف الاول من کتاب قواعد الاحکام ...

کتاب الاجاره تا ابتدای کتاب النکاح؛ خط: نسخ، کا: محمد حسین بن محمدعلی موسوی اصفهانی، تا: چهارشنبه ۱۳ رمضان ۱۲۶۲ق، جهت ملامحمد رفیع؛ مصحح، با علامت بلاغ؛ جلد: تیماج سبز، ۳۱۳گ، ۲۷ سطر، اندازه: ۲۱/۵×۳۱/۵سم [محدث ارموی مخ: ۱ - ۴۸۹]

۲۵۱. تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه:۱۱۳۳

آغاز: حمدله، صلاة. «قوله» کتاب النکاح مقتضی کلام اهل اللغة ان استعمال لفظ النکاح فی الوطء اغلب. قال فی الصحاح النکاح الوطی. قد یقال العقد؛ **انجام:** «قوله» و لو دخل و لم یسم شیئاً ... ابی عبیده و الفضل فی الصحیح عن الباقر (ع) فی رجل تزوج امراة فدخل بها و اولد هاثم مات عنها. تم هذا فی یوم الجمعة من شعبان ... (بی تاریخ سال).

از کتاب نکاح تا مسایل طلاق؛ خط: نسخ پخته، بی‌کا، تا: ۱۲۶۱ق؛ با یادداشت «استکتاب» احمد بن مرتضی حسینی تبریزی

میلانی با مهر او «افوض امری الی الله احمد الحسینی» (بیضی)؛ مهر «جعفر بن محمد الحسینی الحسنی» (چهارگوش)؛ کاغذ: نباتی آهار مهره، جلد: تیماج یشمی با ترنج‌های گل و بوته و سر ترنج که بر آنها نام صحاف «محمد الحسینی» است، ۱۸۳گ، ۲۵ سطر (۱۰/۵×۱۵)، اندازه: ۱۵×۲۲سم [ف: ۲ - ۶۰]

۲۵۲. تهران؛ مروی؛ شماره نسخه:۲۷۷

تا عاریه؛ بی کا، تا: ۱۲۶۲ق؛ قطع: رحلی [ف: ۹۹]

۲۵۳. تهران؛ مروی؛ شماره نسخه:۱۴۵

احیاء موات تا نکاح؛ بی کا، تا: ۱۲۶۳ق؛ قطع: رحلی [ف: ۹۹]

۲۵۴. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۲۶۴۱

آغاز: برابر؛ **انجام:** قوله و یبنی الشاک فی العدد علی الأقل

جلد۱؛ خط: نسخ، کا: احمد بن محمد، تا: سه‌شنبه ۱۸ شوال ۱۲۶۳ق؛ واقف: حسین کی استوان، آبان ۱۳۴۸؛ کاغذ: شکری آهار مهره، جلد: تیماج مشکی، ۱۴۷گ، ۲۹ سطر، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۲۱/۱ - ۳۲۷]

۲۵۵. تهران؛ مروی؛ شماره نسخه:۲۷۴

جلد اول؛کا:محمد شفیع بهبهانی،تا: ۱۲۶۴ق؛ قطع: رحلی [ف: ۹۹]

۲۵۶. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۱۳۵۶

آغاز: برابر؛ **انجام:** اللهم اغفرلنا و لجمیع المومنین بحق محمد(ص) و آله الطاهرین

ج۱-۳. از مقدمه تا انتهای شفعه؛ خط: نسخ، کا: احمد بن محمد، تا: سه‌شنبه ۱۰ ذیقعده ۱۲۶۶ق؛ مصحح؛ اهدایی: رهبری، خرداد ۱۳۷۳؛ کاغذ: نخودی آهار مهره، جلد: تیماج مشکی، ۲۴۹گ، ۳۷ سطر، اندازه: ۲۱×۳۱سم [اهدائی رهبر:۳-۱۷۷] و [اهدائی ف: ۸۸]

۲۵۷. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۰۳۹۱

آغاز: بسمله، قوله المقصد الرابع فی الوصایا و فیه فصول الأول فی ارکانها و مطالبه اربعة؛ **انجام:** فلو جعل رد النصف علی الوجه المذکور سبباً لفساد المهر لوجب مهر المثل بنفس العقد علی ما سبق فی نظایره عند من یقول به ... علی بن عبدالعالی ... من یوم السبت تقریباً ثامن عشر شهر جمادی الاول ی سنه خمس و ثلثین و تسعمائة ... و آله مسلماً.

از وصایا تا ابتدای «تفویض البضع»؛ خط: نسخ، کا: احمد بن محمد، تا: سه‌شنبه ۱۴ جمادی الاول ۱۲۶۷ق؛ مصحح؛ اهدایی: رهبری، خرداد ۱۳۷۳؛ کاغذ: نخودی آهار مهره، جلد: تیماج مشکی، ۱۵۵گ، ۳۷ سطر، اندازه: ۲۱×۳۰/۵سم [اهدائی رهبر: ۳ - ۱۸۰] و [اهدائی ف: - ۸۸]

۲۵۸. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۸۷۰۴

خط: نسخ، کا: عبدالرحیم کاشانی، تا: جمادی الاول ۱۲۶۸ق؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج سرخ، ۳۵۰گ، ۲۷ سطر (۱۳×۲۱)، اندازه: ۲۱×۳۰/۵سم [ف: ۱۷ - ۲۰۱]

۲۵۹. مشهد؛ مدرسه باقریه؛ شماره نسخه:۸۷

از الأقراء تا آخر الوصیة؛ خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: آغاز؛ تاریخ وقف: ۱۲۹۳ق؛ کاغذ: فرنگی، ۲۰ سطر (۹/۵×۱۷/۵)، اندازه: ۱۷/۵×۲۶/۵سم [تراثنا: س۶ش۱ - ۹۹]

۲۶۰. مشهد؛ الهیات؛ شماره نسخه:۲۲۶۷۲/۳

شامل مبحث جبریات وصایا؛ خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ کاغذ اصفهانی؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۲۰گ (۲۱۷-۲۳۶)، ۲۵ سطر (۱۱/۵×۱۷) [ف: ۳ - ۸۲۴]

۲۶۱. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۴۲۴۴

آغاز: بسمله، حمدله ... قوله رحمه الله کتاب المتاجر هی جمع متجر هو اما مصدر میمی بمعنی التجارة کالمقتل بمعنی القتل او اسم موضع و هی الاعیان التی یکتسب بها؛ **انجام:** و اما نفی دعواه عن نفسه فقط و لم یتعرض لنفی اصل الملک فانه یستحق الشفعة لحصول المقتضی لثبوتها. تمت ...

تنها شرح کتاب متاجر؛ خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ کاغذ: اصفهانی نخودی، جلد: تیماج زرشکی، ۱۹۳گ، ۲۵ سطر (۱۱/۵×۱۷/۵)، اندازه: ۱۷/۵×۲۳/۵سم [ف: ۱۸ - ۲۰۰]

۲۶۲. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۷۰۷/۲

آغاز: قوله، مسائل الاولی: لو اوصی بمثل نصیب احد بنیه الثلاثة و لاخر بنصف ما یبقی من الثلث الی قوله لکل ابن خمسة الفرق بین هذه المسئلة؛ **انجام:** قوله، و لو انه جنی علی الواهب و الموهوب ... و یبقی له نصف شیء هو اثنی عشر و نصف من الذی صحت

بخشی از مباحث مقصد چهارم از کتاب الوقوف و العطایا، در وصایا ؛ خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ کاغذ: اصفهانی نخودی، جلد: تیماج زرشکی، ۶۸گ (۳۹۹پ-۴۶۷)، ۲۰ سطر (۱۱×۱۷)، اندازه: ۱۸/۵×۲۴/۵سم [ف: ۱۳ - ۱۶۸]

۲۶۳. تهران؛ مهدوی؛ شماره نسخه:۷۷۷

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛کاغذ:سپاهانی و فرنگی و ترمه [نشریه: ۲ - ۱۴۷]

۲۶۴. شیراز؛ ملی؛ شماره نسخه:۱۱-ف/۵۴۸

آغاز: ان تحرک و الا ارسل محولة الغنم فی الاناث بعدده فالباتح هدی فان عجز فکبیض النعام و فی الحمام؛ **انجام:** نقض الدیة و لو کان بجنایة جان نقص و فی الصوت الدیه و ان ابطل حرکة.

از اواسط کتاب حج تا اواخر کتاب دیات؛ خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ مجدول مذهب؛ کاغذ: فرنگی شکری، جلد: مقوا با کاغذ ساغری، ۱۸۳گ، ۱۷ سطر (۵/۵×۱۲/۵)، اندازه: ۱۱×۱۶/۵سم [ف: ۲ - ۱۴۱]

۲۶۵. شیراز؛ ملی؛ شماره نسخه:۵-ق/۱۲۵

آغاز: برابر؛ **انجام:** تحریم الجلوس تحت الظلال فیکون حراما و کونه تکت الظلال حراما آخر و قول الشیخ و الجماعه احوط و احترز بقوله اختیارا عن حال الا

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: انجام؛ محشی؛ کاغذ: اصفهانی نخودی، جلد: مقوا با تیماج مشکی، ۲۱۲گ، ۲۱ سطر (۱۳×۱۷/۵)، اندازه: ۱۹/۵×۲۵/۵سم [ف: ۱ - ۱۰۸]

۲۶۶. قم؛ زنجانی (آیة الله)؛ شماره نسخه:۲۳/۱

طهارت و صلاة؛ خط: نسخ، کا: ابراهیم بن علی بن عبدالعال،

بی‌تا؛ افتادگی: آغاز؛ قطع: وزیری [چند نسخه-ف: - ۱۹۸]

۲۶۷. تهران؛ چهل ستون؛ شماره نسخه:۶۷

احیاء الموات تا کتاب الهیات؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۳۲۱(؟) [چند نسخه-ف: - ۳۱۷]

۲۶۸. مشهد؛ مدرسه باقریه؛ شماره نسخه:۸۸

از الحج تا الشفعة؛ خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ واقف: میرزا بابا سبزواری؛ کاغذ: ترمه، ۲۵ سطر (۱۰×۱۷)، قطع: وزیری[تراثنا: س۶ش۱ - ۹۹]

۲۶۹. تهران؛ چهل ستون؛ شماره نسخه:۶۹

وصایا؛ خط: نسخ، بی‌کا، بی تا [چند نسخه-ف: - ۳۱۷]

۲۷۰. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۶۲۰۱

آغاز: حالها و هو صریح فی عدم اشتراط بلوغ الضعیف؛ **انجام:** و یستحب ان یکون ذاکر الله تع فی حال الخروج کما نقل عن

از اوایل مبحث «حیض» تا اواسط مبحث «صلوة عیدین»؛ خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ کاغذ: نخودی آهار مهره، جلد: تیماج عنابی، ۱۶۵گ، ۲۵ سطر، اندازه: ۲۹×۲۰سم [ف: ۵ - ۴۳۶]

۲۷۱. بابل؛ مدرسه خاتم الانبیاء (صدر)؛ شماره نسخه:۱۰۹

آغاز: الحمدلله العلی الحلیم الخبیر القدیر الذی خلق الخلق بقدرته

از اول تا قسمت‌هایی از کتاب بیع؛ خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ مصحح؛ جلد: مقوا، ۲۴۹گ، ۲۵ سطر، اندازه: ۱۹×۲۵سم [ف: ۷۹]

۲۷۲. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۲۸۱۰-۱۵/۵۰

آغاز: صحیحا فی البیع فیکون باطلا عملاً بالشرط ... قوله فان قلنا به بطل الشرط علی اشکال ای فان قلنا بالبیع الواقع کذلک ای بصحته بطل الشرط؛ **انجام:** قوله و بالارش ان حدث و لایرجع علی الشفیع ان کان اخذه بقیمة العوض.

کتاب التجارة؛ خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: تیماج سرخ، ۲۰۴گ، ۲۰ سطر، اندازه: ۱۶×۲۲سم [ف: ۳ - ۱۱۳۳]

۲۷۳. قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه:۲۴۵/۲

آغاز: بسم الله الرحمن الرحیم قوله ولا امة یرید شراءها والی شعرها ومحاسنها دون العکس یجوز النظر الی امة یرید نحواها قطعاً لروایة ابی بصیر قال سألت اباعبدالله علیه السلام عن الرجل یعترض الامة؛ **انجام:** حرم لبقاء المحذور والام یحرم کقادمة الظفر والشعر والجلدة المنکشطة والاصح التحریم مطلقا اذا کان مما یحرم النظر الیه.

بخشی از کتاب النکاح؛ خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۳گ، ۲۳ سطر، اندازه: ۱۷×۲۳سم [ف مخ: ۲ - ۵۳۷]

۲۷۴. فردوس؛ مدرسه حبیبیه؛ شماره نسخه:۵۹

آغاز: و لایصلی عریاناً علی الافضل و ضابط ضیق الوقت اذ الم یدرک رکعة منها فیه و ان لم یعلم سبقها نزعه او غسلها کذلک ان امکن و الا فمع السعة یبطلها و مع الضیق یتم فیه؛ **انجام:** و کذا لو بلغ الصبی فی اثناء المسافة و المجنون اذا عقل و قد تحقق له قصد فی الابتداء و الا استانف

از فصل رابع از مقصد اول تا فصل چهارم از مطلب سوم از مقصد دوم؛ خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ ۲۲۳گ، ۲۲ سطر، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف مخ]

۲۷۵. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۵۹۵۷-۳۰/۲۷

آغاز: کتاب الاجاره و توابعها قوله و هی عقد ثمرته نقل المنافع بعوض معلوم مع بقاء الملک هذا بیان حقیقه الاجارة شرعا؛ **انجام:** عن الباقر (ع) فی رجل تزوج امرأة ودخل بها و ا ولدها ثم ... عنها فادعت

از اجاره تا نکاح؛ خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: انجام؛ مصحح، با علامت بلاغ درحاشیه؛ جلد: تیماج مشکی، ۳۱۲گ، ۳۱ سطر، اندازه: ۲۱×۳۰سم [ف: ۳ - ۱۱۳۴]

۲۷۶. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۵۶۰۸

آغاز: بسمله، کتاب الاجاره و هی توابعهما و هی عقد ثمرته؛ **انجام:** و لیکن هذا آخر الجزء السابع ... حضرت امیرالمونین علیه السلام

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا [رایانه]

۲۷۷. کاشان؛ مدرسه سلطانی؛ شماره نسخه:۶۶

آغاز: برابر **انجام:** الفصل الثانی فی الحصر و الصد و فیه مطلبان الاول المصدود و هو الممنوع بالعدد و المعروف عندنا ان المحصور و المصدود کل منهما غیر الإخر ...

کتابهای طهارت و صلوة؛ خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: انجام؛ مهر: «عبده احمدبن محمدمهدی» (بیضی)؛ جلد: تیماج سیاه، ۳۵۲گ، ۲۰ سطر، اندازه: ۱۶×۲۶سم [ف مخ]

۲۷۸. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۴۴۲۸

آغاز: تسمله، قوله کتاب الصلاه و مقاصد اربعه؛ **انجام:** لایجمع بین متفرق و لا یفرق

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا [رایانه]

۲۷۹. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۱۱۲۱-۷/۲۱

آغاز: بسمله عونک اللهم یا کریم الحمدلله رب ... اجمعین محمدوآله الابرار الطاهرین قوله رحمه الله کتاب المتاجر ... بمعنی التجارة کالمقتل بمعنی القتل؛ **انجام:** وقوله کتاب الامانات و توابعها وفیه مقاصد الاول الودیعة ... قوله الثالث التقصیر فی دفع المهلکات فول ترک علف الدابة او سقیها ... ولو لم یحصل واحد من الامرین صار ضامناً وخرج عن کونه امینا و یجب علفها

از کتاب المتاجر تا کتاب الامانات؛ خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: انجام؛ مصحح، دارای علامات بلوغ، محشی با نشان «منه رحمه الله»؛ جلد: تیماج مشکی، ۱۹۲گ، ۲۵ سطر، اندازه: ۱۸/۵×۲۶سم [ف: ۳ - ۱۱۳۳]

۲۸۰. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۸۹۹

آغاز: برابر

کتاب طهارت و صلاة تا صلاة عیدین؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: از عصر مؤلف؛ افتادگی: انجام؛ تملک: عبدالحی بن نورالدین محمد، تملکی بدون نام با مهرهای «حسن بن ابوالقاسم الموسوی»

(بیضی) و «بنده آل محمد باقر» (بیضی)؛ جلد: تیماج مشکی، ۱۸۵گ، ۲۷ سطر، اندازه: ۱۸×۲۴سم [ف: ۳ - ۱۲۱]

۲۸۱. قم؛ فیضیه؛ شماره نسخه:۷۲۱

طهارت و صلوة؛ خط: نسخ، بی کا، بی تا؛ ۲۱۵گ، ۲۲سطر، اندازه: ۱۸×۲۶سم [ف: ۱ - ۶۳]

۲۸۲. قم؛ فیضیه؛ شماره نسخه:۱۰۱۹

نکاح تا بحث تفویض البضع؛ خط: نسخ، بی کا، بی تا؛ تملک: سید اسد الله پسر حجة الاسلام شفتی؛ ۲۹۲گ، ۱۷سطر، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۱ - ۶۳]

۲۸۳. گلپایگان؛ کتابخانه حجة الاسلام گلپایگانی؛ شماره نسخه:۸

از آغاز کتاب الشرکة تا پایان کتاب؛ خط: نسخ، کا: محمد حسین بن احمد کفرانی رویدشتی اصفهانی، تا: ۱۷ شعبان؛ مصحح، محشی بعضا با عناوین «محمد صالح الموسوی عفی عنه»؛ جلد: تیماج مشکی، ۲۸۷گ، ۳۱ سطر، اندازه: ۲۱×۳۱سم [ف: ۱۵]

۲۸۴. قم؛ معصومیه؛ شماره نسخه:۱۴/۵-۸۳۴۷

نیمه دوم؛ خط: نسخ، کا: محمد بن محمود بن احمد دلنجی کاظمی، بی تا؛ مهر: جعفر بن محمد موسوی؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج تریاکی، ۲۸۲گ، ۳۳ سطر، قطع: رحلی [ف: ۱۰۰]

۲۸۵. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۵۶۲۵

آغاز: برابر؛ **انجام:** فانه یستحق الشفعه لحصول المقتضی لثبوتها

خط: نستعلیق، بی کا، بی تا [رایانه]

۲۸۶. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۵۸۸۸

آغاز: بسمله، حمدله ... فی احیاء الموت فی التحریر الموات؛ **انجام:** دخلت علیه فلا شیء لها بعد ذلک الی هنا ... و صلی الله علی محمد و آله.

خط: نستعلیق، بی کا، بی تا [رایانه]

۲۸۷. فردوس؛ قائم؛ شماره نسخه:۶

آغاز: و یقال هو ما به التوسعه ان کان قدر الواجب یندفع بغیر هذه التجاره و لا فایدة فی ... مطلق نفع المؤمن مستحب فالتجارة له کذلک و احترز لحصول قدر الحاجة؛ **انجام:** و لا یخفی انه لو عین اجلا مجهولا بطل العقد للجهاله و قول الشیخ فی النهایه و متی عقد علیها شهراً و لم یذکر الشهر بعینه و مضی علیها شهر ثم طالبها بعد ذلک بما عقد علیها لم یکن

خط: نستعلیق، بی کا، بی تا؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ اهدایی: ولی الله فاتحی فردوسی؛ جلد: تیماج، ۳۷۱گ، ۲۱ سطر، اندازه: ۱۷×۲۵سم [ف مخ]

۲۸۸. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۷۹۱-۵/۸۱

آغاز: بسمله حمدله قوله کتاب المتاجر هی جمع متجر هو اما مصدر میمی؛ **انجام:** و لوادعی ملکا علی اثنین فصدقه احدهما فباع حصة علی المصدق فان کان المکذب ... ولم یتعرض ینفی اصل الملک فانه یستحق الشفعة لحصول المقتضی لثبوتها والله اعلم بالصواب.

از کتاب المتاجر تا آخر جزء رابع (آخر کتاب الشفعة)؛ خط: نستعلیق، بی کا، بی تا؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۳۳۴گ، ۲۲ سطر، اندازه: ۱۵×۲۲سم [ف: ۳ - ۱۱۳۳]

۲۸۹. کرمانشاه؛ میبدی (خاندان)؛ شماره نسخه:۳۶

کتاب المتاجر تا مزارعه؛ خط: نستعلیق، بی کا، تا: نزدیک عصر مؤلف؛ چند یادداشت به خط درویش حسین الخادم الشریف؛ مهر: «انه من سلیمان» (هشت گوش)؛ جلد: تیماج مشکی، ۲۰۳گ، ۲۱ سطر، اندازه: ۱۵/۵×۲۰/۵سم [ف: ۳۵]

۲۹۰. قم؛ فیضیه؛ شماره نسخه:۱۲۵۸

طهارت؛ خط: نستعلیق، بی کا، بی تا؛ ۱۹۷گ، ۱۹سطر، اندازه: ۱۱×۲۴سم [ف: ۱ - ۶۳]

۲۹۱. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۵۱۹

آغاز: ای لا یکاد یدر که لقلته و مثل له المصنف بروس الابر و الامر قریب ... قوله و سواء کان ماء غدیر اوانیة او حوض او غیرها؛ **انجام:** و ذلک فی صورة واحدة .... علی ظنه و الزمان حاضرا انه.

جلد اول کتاب مشتمل بر مباحث کتاب الطهارة و کتاب الصلاة و ۳ برگ از مباحث آغازین جلد دوم؛ خط: نستعلیق، بی کا، بی تا؛ افتادگی: آغاز؛ مصحح، محشی، مطلبی به نقل از خط شیخ علی بن هلال و قول الاخ فی الله در سوال فقهی درباره جواز تقلید میت در شرایط خاص و پاسخ محمد بن مطهر و در جواز حکم و قضا بین مردم توسط عادل امامی در غیبت اگر چه شرایط جهاد را نداشته باشد نوشته شده؛ کاغذ: اصفهانی نخودی، جلد: تیماج قهوه‌ای، ۱۲۲گ، ۲۷ و ۲۸ سطر (۱۱×۲۱)، اندازه: ۱۸/۵×۳۰/۵سم [ف: ۱۲ - ۳۹۰]

۲۹۲. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۴۸۹

آغاز: بسمله، فی احیاء الموات قال فی تحریر الموات هو ما لاینتفع به لعطلته اما لا نقطاع الماء عنه اولاستیلا الماء علیه؛ **انجام:** قال و کذا لورمی سهمین دفعة فاصاب بهما یحسب له اصابتان.

خط: نستعلیق، کا: محمد مومن بن حسن علی یزدی، بی تا؛ تملک: محمد بن غیاث الدین حسینی؛ کاغذ: اصفهانی حنایی، جلد: تیماج تریاکی، ۱۷۲گ، ۲۲ سطر (۱۲×۱۸)، اندازه: ۱۹×۲۶سم [ف: ۱۲ - ۳۴۷]

۲۹۳. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۱۵۹۱۰

آغاز: بسمله، الحمدلله ... فی احیاء الموات قال فی التحریر الموات هو ما لا؛ **انجام:** الخالیه من البنا و العرش فاشفع بها یرزع ...

از احکام احیاء موات تا مقصد سوم در اقرار و ادامه آن در وصایا؛ خط: نستعلیق، بی کا، بی تا؛ مصحح، از روی نسخه سواد (مؤلف) کتابت شده؛ انتقالی از سازمان مدارک فرهنگی انقلاب اسلامی؛ کاغذ: سپاهانی نخودی، جلد: مقوایی روکش کاغذ بادنجانی، ۲۸۸گ، ۲۳سطر، اندازه: ۱۲/۵×۱۸/۵سم [رایانه]

۲۹۴. یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه:۴۳۰۸

بی کا، بی تا [نشریه: ۱۳ - ۳۸۶]

۲۹۵. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۳۵۳۶

آغاز: المقصد الثالث فی احیاء الموات قال فی التحریر الموات هو

ما لاینتفع به لعطلته؛ **انجام:** لامتناع بثوت سلطنة الواهب علی المشتری فعوده یحتاج إلی دلیل و هو الأصح و قد سبق

از احیاء موات تا پایان هبه؛ بی کا، بی‌تا؛ مصحح، محشی با عناوین «صدرالدین التبریزی»؛ مهر: «العبد المذنب محمد المدعو بصدرالدین» (مربع)؛ جلد: تیماج زرشکی، ۲۳۶گ، ۲۳ سطر، اندازه: ۱۹×۲۵/۵سم [محدث ارموی مخ: ۱ - ۴۹۰]

۲۹۶. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۵۳۵۰

بی‌کا، بی‌تا؛ خریداری از امرالله صفری [رایانه]

۲۹۷. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۵۱۵۳

ج ۱؛ بی‌کا، بی‌تا؛ خریداری از امرالله صفری [رایانه]

۲۹۸. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۰۶۰۱

بی‌کا، بی‌تا؛ خریداری از مصطفی حسینی [رایانه]

۲۹۹. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۰۶۳۳

بی‌کا، بی‌تا؛ خریداری از مصطفی حسینی [رایانه]

۳۰۰. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۰۶۵۰

بی‌کا، بی‌تا؛ خریداری از مصطفی حسینی [رایانه]

۳۰۱. قزوین؛ فحول قزوینی؛ شماره نسخه:بدون شماره

طهارت تا زکات؛ بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: انجام [ف: ۱۱]

۳۰۲. تبریز؛ ثقة الاسلام؛ شماره نسخه:بدون شماره

بی‌کا، بی‌تا [نشریه: ۷ - ۵۳۳]

۳۰۳. شیراز؛ شاهچراغ؛ شماره نسخه:۳۳۴

آغاز: آغاز جلد اول: و هو ازالة الملک عن عین مملوکة یجری الارث فیها. آغاز بخش دوم - بسمله - الحمدلله و الصلوة علی رسوله محمد و آله الطاهرین قوله - کتاب النکاح مقتضی کلام اهل اللغة؛ **انجام:** و لایحمل علی الوصیة الا بدلیل علی التصرف بعد الموت. پایان بخش دوم: لیکن هذا آخر الجرء السابع من کتاب شرح القواعد ... فرغ من تسویده مؤلفه الفقیر الی الله تعالی علی بن عبدالعالی بالمشهد المقدس الغروی ... سنة خمس و ثلثین و تسعمائة ... تحریره ناقلا من خط سیدنا مصنفه ...

بی کا، بی‌تا؛ افتادگی: انجام؛ جلد: مقوا با تیماج قهوه‌ای، ۷۳۰ص، مختلف السطر، اندازه: ۱۹×۲۶]ف: ۲ - ۳۰]

۳۰۴. قم؛ مهدوی (کتابخانه)؛ شماره نسخه:بدون شماره

جلد ۱؛ بی‌کا، تا: نزدیک عصر مؤلف؛ مصحح [تراثنا: س۱۸ش۱و۲ - ۲۱۱]

۳۰۵. تبریز؛ تربیت؛ شماره نسخه:۱۵۰

آغاز: قوله کتاب الامانات و توابعها؛ **انجام:** مع انتفاء النص علی تقدیم بعضها علی بعض و من سبق تعلق

کتاب الامانات است که مقصد و دیعه، و مقصد عاریه، و مقصد لقطه، و مقصد جعاله، بعد کتاب الغصب و ناقص است و باقی از جلد دیگر منضم باین کتاب شده که در مبطلات روزه و مسائل قضاء و کفاره است؛ بی کا، بی‌تا؛ افتادگی: انجام [ف: ۳۳]

۳۰۶. شیراز؛ شاهچراغ؛ شماره نسخه:۳۸۹

آغاز: بسمله - الحمدلله رب العالمین ... المقصد الثالث فی الاقرار و فیه فصول - الاول فی ارکانه و فیه مطالب - الاول الصیغه؛ **انجام:** پایان: خاتمه و قد کمل النصف الاول من قواعد الاحکام و کمل بکماله النصف الاول من الشرح بمعونة الله ... و فتلوه ... فی النصف الثانی کتاب النکاح فرغ من تسویده مؤلفه العبد ... علی بن عبدالعالی ... سنة ثمان و عشرین و ستعمائة فرغ من تسوید ... حسین الحسینی.

جلد پنجم که تا آخر نصف اول شرح شده؛ خط: نسخ و نستعلیق، کا: حسین حسینی، بی‌تا؛ محشی؛کاغذ: نخودی کلفت، جلد: مقوا با کاغذ، ۴۴۸ص، اندازه: ۱۹/۵×۲۶سم [ف: ۲ - ۲۹]

۳۰۷. اردکان یزد؛ امام صادق؛ شماره نسخه:۳۴۳

آغاز: و ینبغی ان لایعتبر تاثیر الارض بل مضی مدة بمثلها اجرة و عده

جزء اول و دوم؛ خط: نسخ و نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: آغاز؛ مصحح؛ ۴۴۵گ، اندازه: ۱۸/۵×۲۵سم [ف: ۲ - ۷۹]

۳۰۸. همدان؛ مدرسه غرب؛ شماره نسخه:۳۱۹

بخشی از نکاح؛ خط: شکسته نستعلیق و نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ قطع: رحلی [رشت و همدان: ف: - ۱۳۰۳]

۳۰۹. مشهد؛ مدیر شانه چی؛ شماره نسخه:۲۳

جلد ۱ طهارت تا جهاد؛ خط: نسخ خوش، بی‌کا، بی‌تا؛ نوشته شده برای سلطان العلماء وزیر شاه عباس با خط و مهر همین وزیر که نسخه را برای خود نویسانده است؛ قطع: وزیری [نشریه: ۵ - ۵۹۳]

۳۱۰. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۵۵۵

از احکام احیاء موات تا پایان کتاب سبق و رمایه؛ خط: رقعی بدون نقطه، بی‌کا، بی‌تا؛ نسخه قدیم، مصحح؛ وقف‌نامه کتاب به تاریخ ۱۲۵۴؛ مهر: «عبده الراجی یعقوب» (بیضی)، «اللهم صل علی محمد و آل محمد»، «فوضت امری الی الله عبده محمد رضا الحسینی» (مربع)، «عبده الراجی محمد» (بیضی)؛ جلد: تیماج مشکی، ۱۵۸گ، ۲۲ سطر، اندازه: ۱۷×۲۳سم [ف: ۴ - ۳۵۸]

● جامع المقاصد فی معرفة الحکم و الحاکم و المحکوم علیه / اصول فقه / عربی

jāmi'-ul maqāṣid fī ma'rifat-il ḥikam wa-l ḥākim wa-l maḥkūm-un 'alay-h

طبری، محمد کاظم بن رضا، ق۱۳ قمری

tabarī, mohammad kāzem ebn-e rezā (- 19c)

این رساله (که در یک روز به انجام رسیده است) دارای پنج «فصل» است: ۱. تعریف حکم و اقسام آن؛ ۲. تفسیر و تعریف وجوب و تقسیمات آن، مشتمل بر سه مسئله (مقدمه واجب، وجوب الشی هل یستلزم حرمة نقیضه، ان الوجوب اذا نسخ هل یبقی معه الجواز ام لا)؛ ۳. حاکم ثواب و عقاب شرع است بدون مدخلیت عقل یا با دخالت عقل (دارای دو مسئله)؛ ۴. مسائل مربوط به مکلف به، دارای سه مسئله (آیا تکلیف به محال جایز است، کفار در حال کفر مکلف به فروع اند یا نه، آیا اتیان به

مأمور به موجب اجزاء است)؛ ۵. مسائل متعلق به محکوم علیه که مکلف است: ۱) خطاب به معدومین، ۲) تکلیف غافل، ۳) اکراه مانع تکلیف است، ۴) مأموریت مکلف قبل از مباشرة الفعل است یا حین المباشره. در پایان این فصل بحث مختصری است درباره جبر و اختیار بدون اشاره به مسئله امر بین الامرین. (عبدالحسین حائری)

فهرست‌نگار محترم مجلس به قرینه اینکه مؤلف در چند جا از کتاب دیگرش به نام «منتهی الوصول» نام می‌برد و از طرفی نسخه‌ای از منتهی الوصول فی شرح زبدة الاصول شیخ بهائی در کتابخانه مرعشی به نام «لطف الله بن عطاءالله حویزی» ثبت شده، کتاب را به وی منتسب کرده ولی با توجه به اینکه در فهرست دانشگاه همین رساله را ضمن مجموعه‌ای که تمامی کتاب‌ها از طبری است آورده و نامبرده کتابی به نام «منتهی الوصول فی شرح زبدة الاصول» دارد که در فهرست فیضیه به ش **۳۹۰** ثبت است و نیز خطبه کتاب با پاره‌ای از کتاب‌های طبری منطبق است، انتساب کتاب به حویزی صحیح نیست و از طبری می‌باشد.

آغاز: بسمله الحمدلله ملهم الصواب فی کل باب ... اما بعد فهذه وجیزة جعلتها وسیلة لمعرفة الحکم و ما یتعلق به من تقسیمه و لمعرفة الحاکم و المحکوم به و المحکوم علیه و المسائل المتعلقه بها و ما فیها من المذاهب ...

[دنا ۶۰۱/۳]

۱. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۳۳۵۸/۵

آغاز: برابر؛ **انجام:** هذا آخر ما استعجلناه فی یوم و الله هو الموفق و الصلوة علی خاتم الانبیاء محمد و آله.

کاتب = مؤلف، بی‌تا؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج حنایی، ۲۴گ (۹۱-۱۱۴)، ۱۵ سطر (۷×۱۳)، اندازه: ۱۱×۱۷/۵سم [ف: ۱۱-۲۳۶۰]

۲. تهران؛ شورا؛ شماره نسخه:۱۰۴۹/۹-طباطبائی

آغاز: برابر؛ **انجام:** یصح ان یقال انه مکلف بالفعل فی حال المباشره لاجل کونه مقدورا فی تلك الحال و لکن التنافی بعد باق غیر مندفع. هذا آخر ما استعجلناه فی یوم الله الموفق.

در فهرست از لطف الله بن عطاءالله حویزی دانسته شده؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ نام مؤلف در نسخه حاضر یاد نشده؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج قرمز، ۷ص (۱۰۶-۱۱۲)، اندازه: ۱۰×۱۶/۵سم [ف: ۲۳ - ۳۵۳]

● جامع المقال (الاقوال) فی علم الرجال / رجال / عربی

jāmi'-ul maqāl (aqwāl) fī 'ilm-ir rijāl

تبنینی، محمد بن علی، ق۱۱ قمری

tabnīnī, mohammad ebn-e 'alī (- 17c)

اسماء رجال را به ترتیب حروف تنظیم نموده و آنچه اصحاب اصول رجالی گفته‌اند در حال هر راوی آورده است. کتاب دارای بیست و هشت «باب» است به ترتیب بیست و هشت حرف. در هر بابی چند «فصل» است و در آخر فصلی است در کنی و القاب، پس از آن خاتمه‌ای است دارای چند فصل در موضوعات رجالی متفرقه.

[الذریعه ۴۲/۵؛ مصفی المقال /۴۱۶؛ دنا ۶۰۱/۳]

۱. تهران؛ ادبیات؛ شماره نسخه:۸۴ ـ ج

آغاز: کان غالیا ... اسحق بن یزید بن اسمعیل ... باب آدم،آدم بن اسحق بن آدم بن عبدالله بن سور الاشعری قمی ثقة جش صه و قال جش له کتاب؛ **انجام:** و قد اقتصرت من الروایات الی هولاء المشایخ و الی غیرهم مذکور فی کتابنا الکبیر ... و سلم تسلیما انتهی کلام العلامة رحمه الله تمت الکتاب جامع للاقوال فی معرفة الرجال و الحمد لله رب العالمین ... و سلم کثیراً (کتاب رجال)

از «ادم» دیده می‌شود، در پایان فصلی درباره و ضاعان و سازندگان حدیث دارد و از خود آن برنمی‌آید که از تبنینی باشد؛ خط: نسخ، کا: اسماعیل بن یاسین خزانی مجاور بالکاظمین، تا: ۱۰۳۹ق؛ افتادگی: آغاز؛ مصحح، محشی؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج مشکی، ۲۵۹گ، ۲۵ سطر(۱۰×۱۵)، اندازه: ۱۲×۱۶سم [ف: ۱ - ۱۴۳]

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۸۱۴-ف

نسخه اصل: همان نسخه بالا [فیلمها ف: ۱ - ۳۱۲]

قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۸۷۰

نسخه اصل: همان نسخه بالا [عکسی ف: ۳ - ۵۸]

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۹۶۶عکسی

نسخه اصل: همان نسخه بالا [عکسی ف: ۲ - ۴۴۷]

۲. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۳۷۷/۱

آغاز: کان غالیاً و صرت الیه الی بغداد لاکتب عنه و سألته کتاباً أنسخه فأخرج الی من أحادیث المفضل بن عمر؛ **انجام:** و الباقی من الروایات الی هؤلاء المشایخ و الی غیرهم مذکور فی کتابنا الکبیر من اراده وقف علیه هناك، و الحمدلله رب العالمین ...

خط: نسخ، کا: میرزا علی اکبر شرفخانی، تا: ۱۳۸۴ق؛ افتادگی: آغاز؛ جلد: تیماج قرمز، ۲۰۷گ (۳ر-۲۰۹پ)، ۲۹ سطر، اندازه: ۲۲×۳۴سم [ف: ۱ - ۳۹۵]

● جامع المقال فیما یتعلق باحوال الحدیث و الرجال = الدرایة لمعرفة الراوی و الروایة / درایه / عربی

jāmi'-ul maqāl fīmā yata'allaq-u bi-aḥwāl-il ḥadīṯ wa-r rijāl = ad-dirāya li-ma'rifat-ir rāwī wa-r riwāya

طریحی، فخرالدین بن محمد، ۹۷۹ - ۱۰۸۷ ؟ قمری

torayhī, faxr-od-dīn ebn-e mohammad (1572 - 1677)

تاریخ تألیف: یك‌شنبه ۷ جمادی الثانی ۱۰۵۳ق

کتاب در یك «مقدمه» و دوازده «باب» و «خاتمه» است. دوازدهمین آن دارای ۱۲ «فائده» است در تمیز مشترکات یا

بازشناختن راویانی که در نام و کنیه و لقب و نسب یکی هستند. در برخی نسخه‌ها یک خاتمه پس از باب‌ها هست در شمارش حدیث‌های کتب اربعه و تاریخ مرگ اصحاب و مشایخ و توقیعاتی که به آنها نوشته شده است و در پایان پاره‌ای از نسخه‌ها ترتیب مشیخة الفقیه طریحی (الذریعه ۶۹:۴) و در پاره‌ای از نسخه‌ها رد طریحی به مولی محمد امین استرابادی در منع از عمل به ظن به نام «جامعة الفوائد» و در نسخه‌ای اجازه عامه طریحی از مشایخ سه‌گانه خود (امیر شرف الدین علی و شیخ محمود مشرفی و شیخ محمد بن جابر عاملی) دارد (الذریعه ۷۳:۵). فخرالدین بن محمد خراسانی این کتاب را گرفته و در پایان فائده ۱۲ آن جدولی در تولد و وفات معصومان گذارده و به نام خود کرده است و تاریخ پایان این یکی ۱۰۹۸ق است. محمد امین بن محمد علی کاظمی شاگرد طریحی غلط‌های باب دوازدهم همین جامع المقال را در گزارشی که بر همین باب نوشته است برداشت و آن را درست نمود و مشترکات کاظمی نامیده شد. فهرست مطلب‌ها: المقدمة فی معنی الحدیث و الاثر و الخبر؛ باب ۱. فیما لابد للمحدث من معرفته من متن الحدیث و سنده و اسناده؛ ۲. بیان احکام ما تقدم و فیه مسائل؛ ۳. فیما شرط للعمل بالروایة من الشروط التی تتعلق بالراوی؛ ۴. العدالة المحتاج الیها کثیرا فی الروایة و فیه مسائل؛ ۵. بیان الاحادیث الواردة عن الرسول و کیفیة الاخذ بها؛ ۶. بیان الباعث علی العدول عن مصطلح القدماء الی وضع الاصطلاح الجدید؛ ۷. فیما شرط للراوی فی تحمل الروایة و انحاء التحمل و هی سبعة؛ ۸. کیفیة الروایة و جواز نقل الحدیث بالمعنی؛ ۹. بیان طریقة المحدثین فی الاسناد؛ ۱۰. فیما یتوقف علیه قرائة الحدیث من العلوم؛ ۱۱. کیفیة کتابة الحدیث و مدرسه فههنا مسئلتان؛ ۱۲. ذکر المهم من اسماء الرجال و طبقاتهم و ما یتعلق بذلک و فیه فوائد؛ الخاتمة: فی ذکر اربعة امور.

آغاز: بسمله اما بعد حمدالله الهادی الی الرشاد و الصلوة علی محمد و آله الاکرمین ... فخر الدین بن محمد علی الخراسانی

انجام: یقول امام الامة و خلف الائمة انتهی کلام و هو کما قال رحمه الله تعالی. تمت الدرایة بعون الله ... فانه الرب الکریم الغفور الرحیم.

چاپ: تهران، ۱۳۷۴ق

[ایضاح المکنون ۳۵۸/۱؛ معجم المؤلفین ۴۱/۵؛ ریاض العلماء ۳۳۳/۴؛ ریحانة الادب ۵۴/۴؛ کشف الحجب و الاستار / ۱۵۶؛ الذریعه ۷۴/۵؛ روضات ۵۱۰؛ مصفی المقال ۳۵۱ و ۲۴۹ نسخه ش ۸۷؛ فهرستگان حدیث ۱۹/۱-۲۴]

شرح و حواشی:

۱- هدایة المحدثین الی طریقة المحمدیین = مشترکات الرجال = شرح جامع المقال؛ کاظمی، محمد امین بن محمد علی (-۱۰۸۸)

۲- اغلاط کتاب جامع المقال فیما یتعلق باحوال الرجال؛ استرآبادی، محمد جعفر بن سیف الدین (۱۱۹۸-۱۲۶۳)

۱. مشهد؛ مرتضوی؛ شماره نسخه:بدون شماره

بی کا،تا:نزدیک عصر مؤلف قرن۱۱[مخطوطات مرتضوی:ف: - ۱۲]

۲. مشهد؛ مدرسه سلیمانیه؛ شماره نسخه:۱۰۸/۱

خط: نسخ خوش، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ باب دوازدهم در مشترکات؛ قطع: جیبی [چهار کتابخانه مشهد-ف: - ۱۸]

۳. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۳۴۳۶/۱

خط: نسخ، کا: خیر الدین خراسانی، تا: ۸ جمادی الثانی ۱۰۵۳ق؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج تریاکی، ۱۲۷گ (۱پ-۱۲۷پ)، ۱۹ سطر (۷×۱۳)، اندازه: ۱۲×۱۸سم [ف: ۱۱ - ۲۴۴۸]

۴. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۳۵۶۲/۱

آغازو انجام: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، تا: جمادی الثانی ۱۰۵۳ق؛ کاغذ: پسته‌ای، جلد: رویه میشن قهوه‌ای، ۵۹گ (۱پ-۵۹پ)، ۲۴ و ۲۶ سطر، اندازه: ۱۵/۲×۲۱/۱سم [ف: ۶ - ۴۸۹]

۵. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۸۴۴

آغاز و انجام: برابر

خط:نسخ، کا: محمد بن اسماعیل بن محمد حسینی نجفی، تا: شنبه ۹ صفر ۱۰۵۹ق؛ محشی با نشان «منه دام ظله، منه»، در پایان اجازه قرائت و بحث است به خط طریحی برای همین حسینی مورخ روز دوشنبه ربیع الاول ۱۰۵۹؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج تریاکی، ۱۳۳گ، ۱۷ سطر (۷/۵×۱۳/۵)، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۸ - ۴۴۱]

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۲۸عکسی

تسخه اصل: همان نسخه بالا [عکسی ف: ۱ - ۳۰]

۶. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۱۲۵۳/۲-۷/۱۵۳

آغاز: برابر

خط: نسخ، کا: عیسی بن محمد امین کاظمی جزائری، تا: ۲۰ رمضان ۱۰۷۵ق؛ مصحح؛ جلد: مقوا، سبز، عطف تیماج قهوه‌ای، ۹۶گ، ۲۰ سطر، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۳ - ۱۱۳۶]

۷. مشهد؛ نواب؛ شماره نسخه:۷۷

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق خوش، بی‌کا، تا: ۱۰۷۶ق؛ مصحح، مقابله شده توسط نظام الدین محمد بن محمد فاضل؛ مهر: «افوض امری الی الله عبده محمد علی» (چهارگوشه)، «حسین زین السموات و الارض» (بیضی)، «لا اله الا الملک الحق المبین عبده محمد» (چهارگوش)؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۱۲۷گ (۱۲۶+۱)، ۱۷ سطر (۶/۵×۱۴)، اندازه: ۱۳×۱۹سم [ف: ۸۷]

۸. مشهد؛ مدرسه سلیمانیه؛ شماره نسخه:۱۱۵/۲

خط: نسخ، کا: محمد فاضل بن محمد مهدی مشهدی، تا: ۱۰۷۹ق؛ افتادگی: آغاز؛ قطع: ربعی [چهار کتابخانه مشهد-ف: ۲۰]

۹. مشهد؛ مدرسه سلیمانیه؛ شماره نسخه:۱۳۰/۲

مشترکات طریحی، باب دوازدهم؛ خط: نسخ، کا: محمد فاضل بن محمد مهدی مشهدی شاگرد شیخ حرعاملی، تا: ۱۰۷۹ق؛ قطع: ربعی [چهار کتابخانه مشهد-ف: - ۲۰]

۱۰. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۹۸۸۲

خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۰ ربیع الاول ۱۰۹۵ق؛ تملک: محمد مکی بن محمد بن شمس الدین عاملی از ذریه شهید اول با مهر «من ولد الشریف ابی عبدالله الشهید محمد بن مکی العاملی» (مربع)؛ جلد: پارچه مشکی،۱۰۶گ،۱۹سطر، اندازه: ۱۷×۲۵/۵سم [ف: ۲۵-۱۸۰]

۱۱. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۱۰۰۰-۶/۹۰

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ دارای علامات بلاغ، تصحیح، صورت اجازه محمد حسین بن میرزا خلیل بر میرزا علی اکبر در ۱۳۲۳؛ دو بیت به خط ابوالمکارم دبیر الدین صدرالاسلام علی اکبر همدانی، توسط علی اکبر همدانی مقابله شده در ۱۳۱۷؛ جلد: تیماج، قهوه‌ای، ۱۳۹گ، ۱۷-۱۹ سطر، اندازه: ۱۳/۵×۲۰سم [ف: ۳ - ۱۱۳۵]

۱۲. اصفهان؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۸۱

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ افتادگی: انجام؛ کاغذ: سپاهانی، ۱۵۷گ، ۱۷ سطر، اندازه: ۱۲×۱۸/۵سم [نشریه: ۱۱ - ۸۸۹]

اصفهان؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۷۹۱

انجام: اوصیک یا شیخی و معتمدی اباالحسن علی بن الحسین القمی وفقک الله ...

همان نسخه بالا [ف: ۲ - ۶۰۲]

۱۳. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۳۸۰۲

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ تملک: جلال الدین حسینی، موسی بن جعفر با مهر «الواثق بالله الغنی موسی بن جعفر» (مربع) با تاریخ ۲۱ ذیقعده ۱۱۹ (۱۱۰۹ یا ۱۱۹۰)؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۱۴۸گ، ۱۴ سطر، اندازه: ۱۴/۵×۲۰سم [محدث ارموی مخ: ۱-۴۹۱]

۱۴. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۹۰۷۹

آغاز: برابر؛ **انجام:** و هو کما قال رحمه الله تعالی.

خط: نسخ، کا: محمد زمان بن میر حسین نقوی یزوی سبزواری، تا: پنج‌شنبه ۱۵ ذیقعده ۱۱۰۵ق؛ ۱۲۹گ، ۱۷ سطر، اندازه: ۱۲×۱۹سم [ف: ۶ - ۵۹۹]

۱۵. تهران؛ ادبیات؛ شماره نسخه:۸۷ ـ ج

کامل؛ خط: نسخ، کا: محمد محسن، تا: ربیع الثانی ۱۱۶۵ق؛ محشی؛ تملک: حسن بن سید حسین موسوی حسینی می‌نویسد که نسخه را پدرم به مولانا محمد حسنا بخشیده؛ کاغذ: سپاهانی و فرنگی، جلد: کالینگور، ۱۰۶گ، ۲۱ سطر (۷×۱۶۵)، اندازه: ۱۳×۲۲سم [ف: ۱ - ۱۵۱]

۱۶. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۳۲۶۶

آغاز: برابر؛ **انجام:** و أوصی جماعتهم بالعمل علیه انشاء الله و صلی الله علی محمد و آله الطاهرین ...

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ مصحح؛ تملک: احمد بن زین الدین، علی بن شیخ احمد بن زین الدین، عبدالله بن حسن بن علی حسینی مربزی به تاریخ ۱۱۷۱؛ جلد: تیماج مشکی، ۱۰۷گ، ۲۱ سطر، اندازه: ۱۴×۲۰سم [ف: ۹ - ۵۴]

۱۷. قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه:۳۳۲۷/۲

آغاز: ... الخامسة فی معرفة الالفاظ المتداولة فی الجرح والتعدیل بین المحدثین وعلماء الرجال فمن الالفاظ التعدیل قولهم عدل او ثقة او حجة او صحیح الحدیث او متقن؛ **انجام:** حرسک الله بعینه التی لاتنام فاحفظ به و الا یظهر علی خطنا الذی سطرناه بماله ظمناه احدا وادیا فیه الی من تسکن الیه و اوص جماعتهم بالعمل علیه انشاء الله و صلی الله علی محمد و اله الطاهرین

از اول تا باب پنجم تا آخر؛ خط: نستعلیق، کا: ادریس بن حسین بن حسینی موسوی، تا: ۲۱ رمضان ۱۱۸۸ق، جا: کربلا؛ افتادگی: آغاز؛ مصحح؛ ۴۵گ، اندازه: ۱۷×۲۱سم [ف مخ: ۲ - ۵۳۸]

۱۸. تهران؛ شورا؛ شماره نسخه:۸۸۹۶/۱

آغاز و انجام: برابر

کامل؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ محشی به امضای «۱۲» و «منه»؛ مهر کتابخانه مجدالدین نصیری با نمره ۴۳، «الواثق بالقادر (؟) عبده محمد باقر الموسوی» (مستطیل)؛ کاغذ: فرنگی نخودی، جلد: میشن سرخ، ۷۷گ (۱پ-۷۷پ)، ۲۰-۲۲ سطر (۹/۵×۱۵)، اندازه: ۱۵/۵×۲۱/۷سم [ف: ۲۹/۱ - ۲۵۶]

۱۹. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۲۳۱۴

آغاز: برابر؛ **انجام:** ثم قال وهذا او فی مدح و تزکیة و ازکی ثناء و قطرمه بقول امام الامه وخلف الائمة انتهی کلامه

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ مصحح، باعلامت بلاغ، مجدول؛ مهر: «محمد باقر بن زین العابدین الموسوی» (بیضی)؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۱۲۸گ، ۱۹ سطر، اندازه: ۱۴/۵×۲۱/۳سم [محدث ارموی مخ: ۱ - ۴۹۱]

۲۰. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۱۸۹۶/۲

آغاز: برابر

نسخه اصل: کتابخانه کاشف الغطاء -نجف اشرف؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ مصحح، محشی؛ ۱۳۴ص (۲۸-۱۶۱) [عکسی ف: ۵ - ۳۵۵]

۲۱. تهران؛ الهیات؛ شماره نسخه:۸۰۶/۲

آغاز: برابر؛ **انجام:** و فی مقابلة ما ینافیه حتی جعل مخالفونا ذلک من اعظم الطعون

در مقدمه و چند باب و خاتمه؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: انجام؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج مشکی، ۱۱گ (۱۴۰پ-۱۵۰ر)، ۱۸ سطر (۵/۵×۱۱)، اندازه: ۱۰×۱۵سم [ف: ۳۹۸]

۲۲. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۹۸۹/۵

آغاز و انجام: برابر؛ انجام باب ۱۱ در نسخه ما: الباب الحادیعشر فی کیفیه کتابة الحدیث و مدرسه فهنها مسئلتان ... الثانیة ینبغی لمدرس الحدیث تخمیسه ... و بهذا یظهر ثمره و یکثر نفعه و یتحصل المطلوب منه (تمت. وقع الفراغ من تسویدها فی ذی القعده سنة ۱۲۱۶).

۱۱ باب است؛ خط: نسخ، کا: مهدی بن عبدالمراد، تا: ۱۲۱۶ق؛ محشی برخی با نشان «منه» و یکی با نشانه «م هـ د ب»؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج سرخ، ۱۶گ (۹۳پ-۱۰۸پ)، ۲۱ سطر،

اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۵ - ۱۶۶۶]

۲۳. مشهد؛ گوهرشاد؛ شماره نسخه:۲۱۳۳

آغاز: بسمله، الباب الثانی عشر فی ذکر المهم من اسماء الرجال و طبقاتهم و ما یتعلق بذلک و یلحقه و فیه فواید؛ **انجام:** مع احتمال التساوی بعد الطریق الذی هی فیه من الصحیح.

از دوازدهمین باب در اسماء رجال و طبقات آنان شروع شده و حاوی چند فایده است و نخستین فایده شامل چهار قسم می‌باشد که در آنها افراد مشترک الالقاب و الکنی و الاسماء و موثق و غیر موثق به ترتیب حروف هجاء آمده است: قسم ۱. فی من اشترک فی الاسم فقط دارای ۱۷۲ باب، قسم ۲. فی استعلام من اشترک فی الاسم و الأب معا حاوی حدود ۳۰ باب، قسم ۳. بیان الکنی و النسب و الالقاب من الاسماء المطلقة المشترکة مشتمل بر ۳۰ باب، قسم ۴. از آن بحث نشده؛ خط: شکسته نستعلیق، کا: ابو تراب بن ابوالقاسم حسینی نطنزی، تا: ۱۲۱۹ق؛ افتادگی: آغاز؛ واقف: مهدی دهقان، ۱۳۹۳؛ کاغذ: شکری آهار مهره، جلد: تیماج قهوه‌ای، ۴۷گ، ۱۶ سطر، اندازه: ۱۱×۱۵/۵سم [ف: ۵ - ۵۱۵]

۲۴. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۹۳۲۵

آغاز: بسمله، الباب الثانی عشر من کتاب جامع المقال فیما یتعلق باحوال الحدیث و الرجال من مؤلفات الشیخ فخرالدین ... فی ذکر المهم من اسماء الرجال و طبقاتهم و ما یتعلق بذلک و یلحقه و فیه فوائد؛ **انجام:** و الاحنف بن قیس و نحوهم ممن ادرک زمن الجاهلیة و الاسلام و لم یلقه و ربما احضر.. ای المقطوعین.

دوازدهمین باب است؛ خط: نسخ، کا: حسین بن محمد، تا: ۱۲۲۱ق؛ افتادگی: انجام؛ واقف: محمود شهابی، آبان ۱۳۶۶؛ کاغذ: نخودی آهار مهره، جلد: تیماج مشکی، ۴۰گ، ۲۵ سطر، اندازه: ۱۵/۸×۲۰/۸سم [ف: ۲۷ - ۲۹۲]

۲۵. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:ض ۲۰۷۲۸

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا: علامه سید زین العابدین بن محمد موسوی خوانساری پدر صاحب روضات الجنات، تا: ۱۲۲۴ق؛ محشی به نشانی «ح»، یادداشت مصطفی صفایی خوانساری در آخر رساله؛ اهدایی: رهبری، خرداد ۱۳۷۳؛ کاغذ: فرنگی شکری آهار مهره، جلد: تیماج قهوه‌ای، ۸۷گ (۲۵پ- ۱۱۱پ)، ۲۱ سطر، اندازه: ۲۰×۱۴/۵سم [اهدائی رهبر: ۸ - ۲۰] و [ف: ۲۷-۲۹۲]

۲۶. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۹۱

آغاز: الباب الثانی عشر فی ذکر المهم من اسماء الرجال و طبقاتهم و ما یتعلق بذلک و فیه فواید. الفائدة الاولی فی استعمال الالفاظ المطلقة من الاسماء المشترکة و المتشابهة و الکنی و الالقاب و بعض الانساب، مما هو مشترک فی الغالب بین من یوثق به و غیره، و هو باب عظیم النفع للمحدث منحصر فی اقسام اربعة. القسم الاول [نسخه ۱۹۱ دانشگاه آغاز ندارد و این آغاز را از روی شرح این کتاب که بنام «مشترکات کاظمی» به شماره ۹۸۹ خواهد آمد آوردم]؛ **انجام:** و طریق الحسین بن زید، و طریق الحارث بن مغیرة. فهذا ما اردنا ایراده من الالفاظ التی یقع فیه التباس علی کثیر من الناس، و فیه کفایة لمن رام الاطلاع علی ... المعصومین الاطیاب الهداة. تم

خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۲۱ جمادی الثانی ۱۲۲۵ق؛ افتادگی: آغاز (یک برگ)؛ مصحح، افتاده‌ها در کرانه نوشته شده است؛ کاغذ: آبی فرنگی، جلد: تیماج مشکی، ۹۹گ، ۱۷ سطر (۱۰×۱۷)، اندازه: ۶×۱۳سم [ف: ۲ - ۵۵۵]

۲۷. قم؛ فیضیه؛ شماره نسخه:۹۰۱/۲

خط: نسخ، کا: معصوم بن حاج ابراهیم، تا: ۱۲۲۶ق؛ ۶۱گ (۱۵-۷۵)، ۲۷سطر، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۳ - ۳۶]

۲۸. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۷۱۶۳/۱

خط: نسخ، کا: حسن بن ابو المعصوم گلپایگانی کوکدی، تا: ۱۲۳۱ق؛ جلد: تیماج مشکی، ۷۶گ (۱پ-۷۶ر)، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۱۸ - ۳۰۶]

۲۹. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۴۴۰۱/۲-۲۲/۱۲۱

آغاز: اما بعد حمدالله الهادی الی الرشاد والصلوة علی محمد وآله الاکرمین الامجاد فیقول الفقیر الی ربه الغنی فخر الدین محمد ... لما کان العلم بالاحکام الشرعیة والمسائل الفقهیة من اهم المطالب؛ **انجام:** فلا یمکن الحکم بکونهم من رواة ابن حیان لکن کذا فهذا کله الظاهر انهم ایضا من رواة هذا و الله یعلم ح س ن عفی عنه تمت الکتاب بعون الملک الوهاب وصلی الله علی محمد و آله الاطیاب.

خط: نسخ، کا: محمد رضا بن محمد حسین خوانساری، تا: ۱۲۳۳ق، جلد: تیماج مشکی، ۶۱گ، ۲۵ سطر، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۳ - ۱۱۳۶]

۳۰. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۳۵۰۷/۳

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۲۴۴ق؛ کاغذ: پسته‌ای، جلد: میشن قهوه‌ای، ۲۶ سطر، اندازه: ۱۵/۲×۲۱/۵سم [ف: ۶ - ۴۶۲]

۳۱. تبریز؛ ملی؛ شماره نسخه:۳۲۱۶

آغاز: الواقع فاذا فرغ من تمیز الرجل الراوی بمن روی عنه اتبعته بقولی قلت و روی عنه فالن و فلان قال سلمه الله الباب الثانی عشر فی ذکر المهم من اسماء الرجال؛ **انجام:** فهذا ما اردنا ایراده من الالفاظ اللتی یقع فیها الالتباس علی کثیر من الناس ... و السلام علی خیر خلقه محمد بن عبدالله و آله الائمه المعصومین الاطیاب

باب دوازدهم؛ خط: نسخ، کا: عباس بن محمد لنجانی اصفهانی، تا: ۱۲۴۶ق؛ کاغذ: آهار مهره فرنگی، جلد: مقوا، ۶۵گ، ۱۸-۱۷ سطر، اندازه: ۱۴/۵×۲۱سم [ف: ۳ - ۱۰۹۳]

۳۲. تهران؛ شورا؛ شماره نسخه:۱۴۴۶۷/۱

آغاز: برابر؛ **انجام:** و فی التوقیع الثالث من عبدالله المرابط فی سبیله الی ملهم الحق و دلیله ثم قال و هذا اوفی مدح و تزکیة و ازکی ثناء و تطریة بقول الامام الامة و خلف الائمة انتهی کلامه و هو کمال قال حمدالله تعالی تمت.

خط: نسخ زیبا، کا: علی اکبر بن محمد صائب خوانساری، تا:

۱۲۶۸ق؛ فهرست آن در اول نسخه به خط احمد بن علی بن محمد صائب شوال ۱۲۶۸؛ جلد: تیماج، قهوه‌ای، ۶۱گ (۱پ-۶۱ر)، ۲۵ سطر، اندازه: ۱۵×۲۳سم [ف: ۳۸ - ۶۱۳]

۳۳. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۵۶۴۱/۲

فقط بخش مشترکات آمده، و تاریخ تألیف اول ماه شعبان ۱۰۸۸ نگاشته شده و حتماً اشتباه است؛ خط: نسخ، کا: محمد علی بن محمد مهدی طباطبائی اردستانی، تا: جمادی الاول ۱۲۷۲ق، به دستور حاجی سید اسدالله (گویا فرزند سید محمد باقر حجة الاسلام شفتی اصفهانی)؛ تملک: سید اسدالله با مهر «عبده الراجی اسدالله بن محمد باقر الموسوی» (بیضی)؛ اجازه‌ای از آیة الله مرعشی برای شیخ عزالدین نجفی به تاریخ محرم ۱۳۵۸؛ جلد: تیماج مشکی، ۷۳گ (۵۴پ-۱۲۶ر)، ۱۹ سطر، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۱۵ - ۳۹]

۳۴. قزوین؛ امام صادق؛ شماره نسخه:۱۳۶/۱

آغاز و انجام: برابر

کامل؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۲۷۲ق، واقف: حسین حسینی (ظاهرا همان میر حسینی قزونی صاحب معارج الاحکام است)؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۲۰ سطر [ف: ۱ - ۳۲۴]

۳۵. تهران؛ شورا؛ شماره نسخه:۷۱۶-طباطبائی

آغاز: برابر؛ **انجام:** و هذا اوفی مدح و تزکیة و ازکی ثناء و تطریة بقول امام الامة ... و هو کما قال رحمه الله تعالی

خط: نسخ، کا: علی بن محمد حسین بسطامی، تا: ۱۲۸۴ق، به دستور سید محمد صادق طباطبایی؛ کاغذ: فرنگی آهار مهره، جلد: تیماج یشمی، ۱۲۸گ (با احتساب برگهای الحاقی)، ۱۹سطر، اندازه: ۱۴/۵×۲۴سم [ف: ۲۴ - ۴۴۰]

۳۶. مشهد؛ مدیر شانه چی؛ شماره نسخه:۲۴

خط: نسخ، کا: محمد صادق بن محمد کاظم پریشانی اصفهانی، تا: ۱۳۱۰ق؛ قطع: خشتی [نشریه: ۵ - ۵۹۳]

۳۷. مشهد؛ الهیات؛ شماره نسخه:۲۲۵۶۳

خط: نستعلیق، کا: محمد صادق بن محمد کاظم پریشانی اصفهانی، تا: محرم ۱۳۱۰ق؛ کاغذ: کاهی، جلد: تیماج عنابی، ۹۱گ، ۲۱ سطر (۹×۱۵/۵)، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۳ - ۷۴۸]

۳۸. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۱۵۴۹

آغاز: برابر؛ **انجام:** و هذا اوفی مدح و تزکیة و ازکی ثناء و تکرمة یقول الامام الأئمة و خلف الأئمة انتهی کلامه ...

خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۳۴۱ق؛ مصحح، مقابله از روی نسخه سید زین العابدین خوانساری والد سید محمد باقر صاحب روضات الجنات به خط مصطفی صفایی خوانساری در جمادی الاول ۱۳۶۱ق در قم، همو نوشته است که این کتاب با وجود نفاست اگر اصلاح نشود قابل استفاده نیست و از این رو به قدر توان در اصلاح آن کوشیده است که همه این اصلاحات در حواشی نسخه دیده می‌شود؛ اهدایی: رهبری، خرداد ۱۳۷۳؛ کاغذ: فرنگی نخودی، جلد: تیماج مشکی، ۶۵گ (۱۹۷پ-۲۶۱پ)، ۱۹سطر، اندازه: ۱۷/۵×۲۲سم [اهدائی رهبر: ۸ - ۲۰] و [ف: ۲۷-۱۹۱]

۳۹. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۵۷۷۷/۱

خط: نسخ، کا: علی نقی بن اسماعیل موسوی، تا: چهارشنبه ۸ رمضان، چند تاریخ تولد ۱۲۶۱-۱۲۷۵؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۹۱گ (۱پ-۹۱پ)، اندازه: ۱۰×۱۵سم [ف: ۱۵ - ۱۶۳]

۴۰. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۳۴۸۲/۳

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: انجام؛ کاغذ: ترمه، جلد: رویه پارچه الوان، ۱۹ سطر، اندازه: ۱۲/۹×۱۸/۷سم [ف: ۶ - ۴۵۷]

۴۱. کرمانشاه؛ جلیلی؛ شماره نسخه:۲۳۹

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ اواخر قرن ۱۱؛ پس از آن در دو برگ در جدول طول بلدان از جزائر خالدات و عرض آنها از خط استوا؛ کاغذ: نخودی آهارمهره، جلد: تیماج خرمایی، ۱۷گ (۱۱۳-۱۲۹)، ۱۶ سطر، اندازه: ۱۰×۱۶سم [ف: ۶۶]

۴۲. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۱۵۹۷۶

کا: جعفر بن محمد، بی‌تا؛ انتقالی از سازمان مدارک فرهنگی؛ اندازه: ۱۴/۷×۲۱/۹سم [رایانه]

۴۳. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۶۰۳۰/۲-ف

نسخه اصل: نسخه آقای فخرالدین امینی نصیری ۲۶۶. بندی از جامع المقال درباره کتابهای فقیه و استبصار و کافی و تهذیب؛ بی‌کا، بی‌تا [فیلمها ف: ۳ - ۱۹۳]

۴۴. تهران؛ مروی؛ شماره نسخه:۷۲۰/۵

بی‌کا، بی‌تا؛ قطع: خشتی [ف: ۳۰۳]

۴۵. اصفهان؛ روضاتی؛ شماره نسخه:۴۲/۲

خط: نستعلیق نازیبا، بی‌کا، بی‌تا؛ ۲۱ سطر، اندازه: ۱۵×۲۰سم [ف: ۳۷]

● جامع المقال فی معرفة الرواة و الرجال / رجال / عربی

jāmi'-ul maqāl fī ma'rifat-ir ruwāt wa-r rijāl

شبر، عبدالله بن محمد رضا، ۱۱۸۸؟ - ۱۲۴۲ قمری

šobbar, 'abd-ol-lāh ebn-e mohammad rezā (1774 - 1827)

کتابی است در شرح حال رجال و روات احادیث شیعه که او این کتاب را تلخیص نموده و «ملخص المقال» نام نهاده است. مؤلف در این رساله، رجال شیعه را به ترتیب حروف اسامی آنها ذکر و صفت هر یک را از کتب رجالی بیان نموده است. در برخی نسخه ها تاریخ تألیف کتاب ۷ محرم ۱۲۴۲ ق ذکر شده است.

آغاز: الحمد لله الذی عرفنا نفسه و نبیه و آله خیر آل ... اما بعد ... عبدالله بن محمد رضا ...

انجام: نضرة الازدیة روت ان علیا (ع) قال مارمدت عینی ... قدتم ما اردنا جمعه فی هذا المختصر ...

۱. تهران؛ شورا؛ شماره نسخه:۱۴۴۶۹

آغاز و انجام: برابر
خط: نستعلیق، کاتب = مؤلف، بی‌تا؛ جلد: تیماج، مشکی، ۲۴۲گ، ۳۰ سطر، اندازه: ۲۱×۳۱سم [ف: ۳۸ - ۶۱۷]
۲. تهران؛ شورا؛ شماره نسخه:۶۰ خوئی
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، کا: ابراهیم، تا: ۱۳۴۳ق؛ جلد: تیماج قرمز، ۲۸۲ص، ۲۵ سطر، اندازه: ۲۰×۲۹/۵سم [ف: ۷ - ۵۸]

● **جامع المقامات** / تراجم / فارسی
jāmi'-ul maqāmāt
مخدوم اعظم، ابوبکر بن بهاءالدین، ق۱۱ قمری
maxdūm-e a'zam, abū-bakr ebn-e bahā'-od-dīn (- 17c)
تاریخ تألیف: ۱۰۲۶ق
در احوال و مقامات نیای او که از او به «حضرت مخدومی» یاد می‌کند، در سه «باب». در دیباچه می‌نویسد «مولانا دوست» که از بزرگان اصحاب «حضرت مخدوم» بودند و «حافظ ابراهیم» و «ملا قاسم کاتب» که از اجله اصحاب آن حضرت بوده‌اند، هر یک مقامات ایشان را نوشته‌اند. لیکن هیچ یک کافی نبود. چون آن نسخه‌ها به نظر «شهباز بلندپرواز» (مراد خود را می‌گوید که از او در این جا نام نمی‌برد) رسید، از من خواست که نسخه‌ای باید نوشت که شامل همه احوال باشد و تکرار نباشد و من این را نوشتم. عنوان باب‌ها: ۱. ذکر نسب صوری و نسب معنوی «حضرت مخدومی» که زنجیره را به حضرت موسی الرضا می‌رساند؛ ۲. معارف و حقایقی که بر زبان ایشان در مجلس آمده؛ ۳. آثار و لطایف الهی که در اوان طفولیت در آن حضرت ظاهر شده است. (منزوی، احمد)
آغاز: اما بعد مخفی نماند که خدمت مولانا دوست که از کبار اصحاب حضرت ...
[فهرستواره منزوی ۲۰۹۶/۳]

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۲۹۳۶-ف
نسخه اصل: بادلیان Ind inst Pers. 118؛ بی‌کا، بی‌تا [فیلمها ف: ۲ - ۱۵]

● **جامع المقدمات** / ادبیات / عربی - فارسی
jāmi'-ul muqaddamāt
مجموعه کتاب‌های درسی اولیه آموزشگاه‌های پیش از مشروطیت و مراکز آموزشی حوزوی است. شامل کتاب‌های امثله، شرح آن، صرف میر، تصریف، عوامل جرجانی، عوامل ملامحسن، شرح عوامل، شرح انموذج، شرح تصریف، صیغ مشکله، آداب المتعلمین، کبری، فواید صمدیة و جز آن می‌باشد.
چاپ: مشار فارسی، ج۲، صص۱۵۰۴-۱۵۰۶؛ ایران، سنگی، ۱۳۱۲ق، وزیری، ۲۴۲ص؛ ۱۳۱۹ق، ۳۲۸ص؛ ۱۲۸۱ق، خشتی

۱. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۱۱۹۴
آغاز: بسمله، نحمدک یا من یرفع الیه صالح العمل و اصلی علی نبیک و اله؛ **انجام:** فانا نتوسل الیک بحبیبک محمد سید المرسلین و الائمه المعصومین صلوات الله علیهم اجمعین.
چندی از جامع المقدمات؛ خط: نسخ، کا: حسین بن محمد، تا: قرن ۱۳؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج تریاکی، ۱۲۶گ، ۱۰ سطر (۵×۹/۵)، اندازه: ۱۰×۱۴سم [ف: ۹ - ۱۸۳]
۲. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۰۰۷۱
آغاز: بسمله، بدانکه آدمیرا قوتیست دراکه؛ **انجام:** لایلیق به الاطناب و الی الله المرجع و الماب
خط: نسخ و نستعلیق، کا: موسوی اسدالله، تا: ۱۲۲۵ق [رایانه]
۳. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۱۰۷۹
آغاز: بسمله، الحمدلله الذی جعل العربیة مفتاح البیان و صیرها آلة یحترزبها عن الخطاء فی اللسان؛ **انجام:** پس لاحجر باشد لیکن حجر است پس علی بن محمد دنیائی لاشجر باشد.
خط: نسخ، بی‌کا، تا: جمادی الثانی ۱۲۴۴ق؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج ماشی، ۲۰۶گ، ۱۴ سطر (۹/۵×۱۴/۵)،اندازه: ۱۵×۲۲سم [ف: ۳ - ۹۸]
۴. یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه:۴۵۳
آغاز: بسمله، بدانکه افعال جمع فعل است و فعل بر دو گونه است: ثلاثی و رباعی الخ؛ **انجام:** و تهیأ للدخول علی القبیلتین نحو انمازید منطلق و انما ذهب عمر و نحوان زیداً الکریم و ان کان زید.
خط: نسخ، کا: محمد صادق بن محمد یزدی، تا: ۱۲۵۶ق؛ افتادگی: انجام؛ اهدایی: محمد جواد علمیه؛ کاغذ: نوعی ترمه، جلد: مقوایی با کاغذ زرد، ۱۳۴گ، مختلف السطر، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۱ - ۴۵۳]
۵. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه:۶۷۷۵
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۲۶۱ق؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج مشکی، ۱۲۱گ، مختلف السطر، اندازه: ۱۷×۲۲سم [ف: ۴ - ۲۱]
۶. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه:۶۷۷۷
خط: نسخ و نستعلیق، کا: ولی الله بن محمد اسماعیل، تا: ۱۲۷۲ق، جا: بیل؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج، ۱۳۳گ، مختلف السطر، اندازه: ۱۲×۲۳سم [ف: ۴ - ۲۱]
۷. تبریز؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۶۱۷
کا: محمد علی بن ملا علی، تا: ۱۲۷۷ق؛ ۱۶۲گ [ف: ۱ - ۳۳۰]
۸. قم؛ مرکز مطالعات؛ شماره نسخه:۶۶۴
خط: نسخ، بی‌کا (رساله اول)، جمادی الثانی ۱۲۸۱ق، ملا محمد حاجی کاشانی (رساله دوم)، پنج‌شنبه رجب ۱۲۸۲ق؛ جلد: تیماج، قهوه‌ای، ۱۵۷گ، اندازه: ۱۵×۲۰سم [ف: ۱ - ۵۶۹]
۹. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۶۱۵۰-ف

نسخه اصل: چاپ سنگی (B739 کتابخانه مرکزی). از امثله تا آداب المتعلمین؛ کا: محمد حسن گلپایگانی، تا: ۱۲۸۲ق [فیلمها ف: ۳ - ۲۰۳]

۱۰. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۶۱۵۹-ف

نسخه اصل: چاپ سنگی (B916). از کتاب امثله تا شرح تصریف؛ کا: محمد علی خراسانی، تا: ۱۲۹۱ق [فیلمها ف: ۳ - ۲۰۴]

۱۱. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۱۵۶۲

آغاز: نستعین، بسمله، بدانکه مصدر اصل؛ **انجام:** لیکن حجر باشد پس لاشجر باشد کتبه احمد سنه ۱۳۰۳

خط: نسخ مخلوط به شکسته، بی کا، تا: ۱۳۰۴ق؛ اهدایی: رهبری، خرداد ۱۳۷۳ [رایانه]

۱۲. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۶۱۵۴-ف

نسخه اصل: چاپ استانبول در ۱۳۰۹ و ۱۳۱۰ (B 741). از شرح الامثلة تا صمدیه؛ کاتب: احمد بن حسینی تفرشی، تا: ۱۳۰۹ و ۱۳۱۰ق [فیلمها ف: ۳ - ۲۰۳]

۱۳. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۷۴۴۶-۳۸/۶۶

آغاز: بسمله کتاب الامثلة بدانکه مصدر اصل کلام است واز وی نه وجه باز می‌گردد ماضی مستقبل؛ **انجام:** ولایقال هل لم یقم بخلاف الهمزة نحو الم نشرح لک صدرک اللهم اشرح ... وآله الائمة المعصومین صلوات الله علیهم اجمعین

خط: نسخ، کا: ابوالقاسم، تا: سه‌شنبه ۲ ربیع الثانی۱۳۲۳ق؛ جلد: تیماج سرخ، ۱۶۷گ، ۱۷ سطر، اندازه: ۱۸×۲۱سم [ف: ۳ - ۱۱۳۶]

● جامع المناسک / فقه / عربی

jāmi'-ul manāsik

حلی نجفی، محمود بن درویش، ق۱۱ قمری

hellī-ye najafī, mahmūd ebn-e darvīš (- 17c)

تاریخ تألیف: دوشنبه ۸ شعبان ۱۰۴۶ق؛ محل تالیف: نجف اشرف

رساله مختصر و عمدتاً فتوایی و در موارد اندکی به ادله روایی اشاره دارد در بیان احکام حج که مؤلف پس از بازگشت از سفر حج آن را نگاشت، شامل فصولی چند است و مؤلف نام کتاب را «جامع المناسک» نهاده است.

آغاز: الحمدلله الذی من علینا بشریعة محمد صل الله علیه و آله سید المرسلین و هدانا لولایة خلفائه الائمة المعصومین و ارانا مناسکنا و جعلنا لحج بیته و لزیارة نبیه و آله من الموفقین ...

انجام: یضطجع فیه لیلاً مر به او نهاراً ولیکن هذا آخر ما اردناه فی هذا المنسک حامدین لله و شاکرین و قد اتفق الفراغ من تألیفه ... و صلی الله علی سادتنا محمد و آله الطاهرین. تم بحمدالله.

[طبقات اعلام الشیعه ق۱۱ ص۱۳۴؛ ریاض العلماء ۱۳۷/۱؛ اعیان الشیعة ۱۰۵/۱۰؛ تراجم الرجال ۱۳۸/۱]

۱. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۲۸۵/۴

نسخه اصل: کتابخانه واتیکان، رم، ایتالیا، ش ۱۷۶۰؛ خط: نسخ، کا: احمد بن قاسم حسینی نجفی، تا: ۱ ربیع الاول ۱۰۷۸ق، جا: اصفهان؛ با دو واسطه از روی نسخه مؤلف؛ ۳۳ص (۲۶-۵۸)، ۱۷ سطر [عکسی ف: ۳ - ۶۴۰]

۲. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۶۳۱۰-۳۲/۱۰

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا: احمد بن قاسم حسینی نجفی، تا: اول ربیع الاول ۱۰۷۸ق، جا: اصفهان؛ مصحح؛ جلد: مقوای سفید، ۳۴گ، ۱۷ سطر، اندازه: ۲۱×۳۳سم [ف: ۳ - ۱۱۳۷]

۳. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۰۰۶عکسی

آغاز و انجام: برابر

نسخه اصل: کتابخانه «واتیکان» رم، ایتالیا، ش ۱۷۶۰ (فهرست المخطوطات العربیة الاسلامیة بمکتبة الفاتیکان، لیفی دلافیدا، الجزء الثانی، ص ۱۳۲-۱۳۳)؛ خط: نسخ معرب، کا: احمد بن قاسم حسینی نجفی، تا: ۱ ربیع الاول ۱۰۷۸ق، جا: اصفهان؛ نسخ؛ برخی کلمات معرب، با دو واسطه از روی نسخه مؤلف نگاشته چنان که کاتب در آخر نوشته: «نقلاً من نسخة نقلت من نسخة نقلت من نسخة المصنف»، مصحح، دارای حواشی به لفظ «منه»؛ ۶۶ص، ۱۷سطر [عکسی ف: ۳ - ۲۴]

● جامع المناقب / فضایل و مناقب / فارسی

jāme'-ol manāqeb

حسینی زنجانی، مرتضی بن یحیی، قرن ۱۳ قمری

hoseynī zanjānī, morteżā ebn-e yahyā (-19c)

به دستور: شاهزاده عبدالله میرزا.

کتاب مفصلی است در بیان فضایل و مناقب حضرات چهارده معصوم (ع) که از چهارده «فصل» بدین شرح ترتیب یافته است: ۱. بیان حقیقت پیغمبری محمد بن عبدالله، صلوات الله علیه؛ ۲. بیان شمه‌ای از ولادت و قلیلی از فضیلت و بعضی از مناقب شاه ولایت ... امیر المومنین علی بن ابیطالب صلوات الله علیه و آله؛ ۳. بیان ولادت کثیر السعادات با برکت فرزند رسالت و خاتون روز قیامت و ام الحسنین ... فاطمة الزهرا صلوات الله علیها؛ ۴. بیان ولادت با سعادت و بعضی از فضیلت ... امام حسن مجتبی (ع)؛ ۵. بیان تاریخ ولادت با سعادت حضرت سید الشهداء، ابی عبدالله الحسین (ع) و بعضی ازاحوال، مناقب، معجزات و ثواب زیارت مرقد آن حضرت؛ ۶. بیان ولادت با سعادت حضرت سید الساجدین ... علی بن الحسین صلوات الله علیهما و اسم، لقب، کنیت و بعضی فضیلت و منقبت آن حضرت؛ ۷. بیان ولادت با سعادت و بعضی حالات ... حضرت ابی جعفر محمد بن علی، باقر علوم الاولین و الآخرین صلوات الله علیهما ...و اسم، کنیت و لقب آن حضرت؛ ۸. بیان ولادت با سعادت و بعضی از حالات حضرت ابوعبدالله، جعفر بن محمد صادق (ع) و بیان نسب شریف، اسم، کنیت و لقب آن حضرت؛ ۹. بیان تاریخ ولادت با

سعادت ... موسی بن جعفر (ع) و شمه‌ای از حالات و معجزات ... ایشان؛ ۱۰. بیان تاریخ ولادت با سعادت امام هشتم ... علی بن موسی الرضا (ع) و بعضی از حالات و معجزات آن حضرت؛ ۱۱. بیان ولادت با سعادت امام نهم، محمد تقی جواد بن علی (ع) و بعضی از حالات و شمه‌ای از معجزات آن حضرت؛ ۱۲. بیان تاریخ ولادت با سعادت و بعضی از احوال، مناقب، نسب، اسم، لقب و کنیت امام دهم ... محمد بن علی (ع)؛ ۱۳. بیان تاریخ ولادت با سعادت ... امام یازدهم حسن بن علی (ع)؛ ۱۴. بیان تاریخ ولادت با سعادت ... حضرت صاحب الزمان (ع) و بیان بعضی از دلایل امامت و شمه‌ای از فضایل و برخی از سوانح غیبت صغری و کبری.

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۴۷۹۹

آغاز: بسمله، الحمد لله الذی هدانا لشریعة سید المرسلین، و شرح صدورنا بمحبة امیر المومنین (ع) ... اما بعد جامع مناقب ائمه اطهار و ذاکر مصائب آل ابرار (ع) ... بر ضمیر منیر طالبان آثار فضائل آل اطهار، سید مختار المهیمن الجبار، ما دامت اللیل و النهار مکشوف می‌گرداند که فضائل و مناقب برگزیدگان حضرت رب العزت؛ **انجام:** حضرت فرمود ای هشام و الله که آنچه تو ملهم شده ای در صحف ابراهیم و موسی نوشته است، و در این باب گفتگو بسیار و حرف حق بی شمار است، در این خاتمه ختم نمودن، انسب و اولی است.

خط: نستعلیق، کاتب = مؤلف، تا: رجب۱۲۳۱ق؛ مصحح، دارای سرلوح مرصع، میان سطور در برگ نخست با طلا دندانه موشی شده است، مجدول به طلا، لاجورد و مشکی، با کمند مشکی؛ کاغذ: فرنگی آبی، جلد: تیماج مشکی، ۳۸۲گ، ۲۰ سطر (۱۱×۲۳)، اندازه: ۲۰/۵×۳۴سم [ف: ۳۷ - ۴۰۵]

● **جامع المناقب** / شعر، فضائل و مناقب / فارسی

jāme'-ol manāqeb

مؤلف در این کتاب قصایدی در مدح هر یک از معصومین (ع) در باب‌های جداگانه و مجموعاً در چهارده باب گردآورده است. نسخه حاضر مجلد دوم از باب هشتم (در محمدت جامع المناقب و المفاخر امام محمد باقر (ع)) تا باب چهاردهم (در مدح امام حسن عسکری ع) است. اینک فهرست باب‌های موجود و اسامی شعرای هر باب: باب ۸. قصاید در مدح حضرت امام محمد باقر (ع) از: کلبعلی «فرخ»، جوهری، میرزا تقی علی آبادی، صافی کرمانی، ملا حیدر علی (مسمط است)، حسین اردبیلی (الهی)، میرزا قطره ، ناصر خسرو، میرزا ساغر، میرزا حبیب الله دستان چهار محالی، تأثیر؛ باب ۹. قصاید در مآثر امام به حق ناطق صدیق جعفر بن محمد الصادق (ع)، از: عرفی، میرزا فرخ اصفهانی، جوهری، صافی کرمانی، میرزا شهاب، حسین اردبیلی «الهی»، میرزا قطره، ناصر خسرو، میرزا ساغر، حبی الله چهارمحالی، محزون، تأثیر؛ باب ۱۰. قصاید در مدح حضرت امام موسی کاظم از: میرزا فرخ اصفهانی، جوهری، صافی کرمانی، میرزا تقی صاحب دیوان، حسین اردبیلی «الهی»، حبیب الله دستان چهار محالی، میرزا شاعر، عابد، تأثیر، ملا صادق روشن، ساغر؛ باب ۱۱. قصاید در مدح حضرت علی بن موسی الرضا (ع) از: میرزا شهاب، حکیم قاآنی، مولانا شانی، حاجی لطفعلی بیک آذر، تاراج اصفهانی، جوهری، صافی کرمانی، بابا فغان شیرازی، امیر الحاج الحسینی، خواجه اوحدی سبزواری، مولانا حسن کاشی، میرزا محمد رضا طبیب اصفهانی، میرزا تقی علی آبادی صاحب دیوان، ادیب کاشانی، حکیم قاآنی، رونق علی شاه (از او: ربیعیه‌ای موشح به دعاء: یا مقلب القلوب و الابصار و یا مدبر اللیل و النهار)، خواجه سلمان صباحی، ابوالمفاخر رازی، علی بن جعفر بن الحسین بن قدامه موسوی، ملا حسین کاشی، میر ابوالبقا، فتحلیخان ملك الشعراء، میرزا شهرت شیرازی، میرزا علی طبری «هشتار»، ملا باقر صحبت «لاری»، حسین اردبیلی «الهی»، میرزا ساغر، میرزا قطره، سودائی، ناصر بخاری، ابن عابد، میرزای داستان، میرزا طرار یزدی، ابن یمین، میرزا محمد جعفر آصفی، عابد، فتحعلی خان ملك الشعراء، تأثیر، نقاش، وحشی، صباحی، فضولی، نظیری نیشابوری، خواجه حسین ثنائی، میرزا همای، تاراج اصفهانی؛ باب ۱۲. قصاید در مکارم امام محمد تقی (ع) از: میرزا فرخ اصفهانی، آقا محمد اسماعیل، میرزا حبیب خاقانی، حسین اردبیلی، میرزا حبیب دستان، میرزا ساغر، حبیب الله چهارمحالی، عابد (از او: قصیده موسوم به بقیعیه)، کلام تأثیر، محمد اسماعیل خوراسکانی، ابن حسام، ملا حیدر علی، حسین اردبیلی «الهی»، میرزا قطره، میرزا صائب تبریزی، میرزا حبیب الله دستان چهارمحالی، طوفان، تأثیری، ملا صادق روشن؛ باب ۱۳. قصاید در مدح امام علی النقی (ع) از:جوهری، املح الشعرا میرزا عبدالرحیم، حسین اردبیلی «الهی»، میرزا ساغر، حبیب الله چهارمحالی «دستان»، میرزا سرور، تأثیر؛ باب ۱۴. قصاید در مدح امام حسن عسگری (ع) از: میرزا فرخ اصفهانی، محمد اسماعیل خوراسکانی، میرزا مسکین، حسین اردبیلی «الهی»، میرزا تاراج، قطره، میرزا ساغر، میرزا حبیب الله داستان چهار محالی، عابد، میرزا سرور، تأثیر.

تهران؛ شورا؛ شماره نسخه:۵۶۷۹

جلد دوم؛ خط: نستعلیق شکسته تحریری، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ کاغذ: فرنگی سفید، جلد: تیماج مشکی، ۶۲۸ص، ۱۴ سطر،اندازه: ۱۵×۲۲سم [ف: ۱۷ - ۱۲۹]

● **الجامع من الشرح من تعلیق التحریر** / فقه / عربی

al-jāmi' min-aš š. min ta'līq-it taḥrīr

قاضی، زید بن محمد

qāzī, zeyd ebn-e mohammad

وابسته به: التحریر؛ حسنی، یحیی بن حسین (-۴۲۴)
اثر امام ابوطالب یحیی بن حسین بن هرون، از ائمه زیدیه، جامع آن قاضی امام ابی الحسن زید بن محمد.

مشهد؛ الهیات؛ شماره نسخه:۱۴۷۷۱

آغاز: بسمله هذا ما اختصرنا من شرح کتاب التحریر و اودعناه من وجود مسائله و عیونها مع زواید کثیره و فروع ذکرناها غیر ما ذکر السید الامام ابوطالب رضی الله عنه ... کتاب الطهارة باب انواع الطهاره قال السید الامام ابوطالب یحیی بن الحسین بن هرون؛ **انجام:** فوجب ان لا یکون من شرط صحت هانیة الخروج منها ما ذکرناه تم الجزء الاول من کتاب الجامع من الشرح من تعلیق التحریر و صلی الله علی محمد و آله و سلم.

جزء ۱؛ خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ نسخه‌ای است کهن بخط نسخ بی‌نقطه، در صفحه اول آمده «الجزء اول من کتاب الجامع فی الشرح من تعلیق التحریر فی فقه الزیدیه کثرهم الله تعالی جمع القاضی الامام ابی الحسن زید ابن محمد رحمه ...»، مصحح، بلاغ دارد؛ تملک: ابراهیم بن علی بن یحیی بن علی هلالی؛ کاغذ: دولت آبادی، جلد: مقوا عطف میشن، ۲۱۱گ، ابعاد متن: ۱۱/۵×۱۸/۵، اندازه: ۱۶/۵×۲۴/۵سم [ف: ۲ - ۷۷]

● الجامع المنصف لشعب الایمان / حدیث / عربی

al-jāmi'-ul munṣif li-šu'ab-il īmān

بیهقی، احمد بن حسین، ۳۸۴ - ۴۵۸ قمری

beyhaqī, ahmad ebn-e hoseyn (995 - 1067)

مجموعه مفصل و مشهوری است در اصول دین و فروع فقه مذهب شافعی با ذکر اسانید روایات نقل شده در مسائل کتاب، در سه مجلد. مؤلف به تبعیت از ابوعبدالله حسین بن حسن حلیمی (-۴۰۳ق) که کتاب «المنهاج» یا «شعب الایمان» را در این زمینه نگاشته بود، چون اسانید را حذف کرده و روایات را مختصر آورده بود، به تألیف این کتاب همت گمارده است.

[کشف الظنون ۵۷۴/۱، ۱۰۴۷/۲؛ الاعلام ۱۱۶/۱]

۱. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۴۰۸

آغاز: الحمد لله الواحد القدیم الاحد العظیم الواسع الذی خلق الانسان فی احسن تقویم و علمه افضل تعلیم

نسخه اصل: کتابخانه احمد پاشا - ترکیه ۴۹۹/۱. جلد اول، تا آغاز شعبه ۲۳ از شعبه‌های ایمان (صیام)؛ خط: نسخ، کا: علی بن ...، تا: ۲۵ جمادی الاول ۸۷۱ق؛ ۵۰۰ص [عکسی ف: ۲ - ۱۲]

۲. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۴۰۹

نسخه اصل: کتابخانه احمد پاشا - ترکیه ۴۹۹/۲. جلد دوم، تا آغاز شعبه ۴۸ از شعب ایمان؛ خط: نسخ، کا: علی بن ...، تا: چهارشنبه ۲۵ جمادی الاول ۸۷۱ق؛ ۴۶۴ص [عکسی ف: ۲ - ۱۳]

۳. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۴۱۰

نسخه اصل: کتابخانه احمد پاشا - ترکیه ۴۹۹/۳. جلد سوم، تا انتهای کتاب؛ خط: نسخ، کا: علی بن.، تا: ۲۵ جمادی الاول ۸۷۱ق؛ ۴۵۶ص [عکسی ف: ۲ - ۱۳]

● جامع المواعظ / اخلاق / فارسی

jāme'-ol mavā'ez

کاشانی، محمد تقی بن حسین، ۱۲۳۶ - ۱۳۲۱ قمری

kāšānī, mohammad taqī ebn-e hoseyn (1821 - 1903)

کتاب مفصلی است در شش جلد با بیش از صد باب که مؤلف آن را برای پادشاه معاصر نگاشته است. وی در این کتاب از دو کتاب فقهی خود «سفینة النجاة» عربی و «معین العوام» فارسی یاد می‌کند.

آغاز: الحمدلله الذی ارشدنا الی حقایق دینه و وفقنا لطاعته و عبادته و ارسل الینا من اخرجنا من نومة الغفلة و کدورات عالم القنة و دعانا الی سبیل ربه بالحکمة و الموعظة الحسنة

[الذریعة ۷۵/۵؛ نسخه‌های منزوی ۱۵۸۸/۲؛ فهرستواره منزوی ۴۱۲/۶]

۱. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه:۸۴۱۱

آغاز: الحمدلله الذی ارشدنا الی حقایق دینه

جلد اول، تا پایان فصل یازدهم در نکوهش بخل؛ خط: نسخ، کاتب = مؤلف، بی‌تا؛ کاغذ: فرنگی سفید، جلد: تیماج سرخ، ۱۵۳گ، ۲۴ سطر (۱۱/۵×۱۷/۵)، اندازه: ۱۹×۲۴سم [ف: ۴ - ۲۱]

۲. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه:۸۴۱۲

جلد دوم، از باب ۱۱ تا باب ۲۱؛ خط: نسخ، کاتب = مؤلف، بی‌تا؛ کاغذ: فرنگی سفید، جلد: تیماج سرخ، ۱۱۳گ، ۲۴ سطر (۱۱/۵×۱۷/۵)، اندازه: ۱۹×۲۴سم [ف: ۴ - ۲۲]

۳. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه:۸۴۱۳

جلد سوم، از باب ۲۱ تا باب ۳۲؛ خط: نسخ، کاتب = مؤلف، بی‌تا؛ کاغذ: فرنگی سفید، جلد: تیماج سرخ، ۱۲۱گ، ۲۴ سطر (۱۱/۵×۱۷/۵)، اندازه: ۱۹×۲۴سم [ف: ۴ - ۲۲]

۴. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه:۸۴۱۴

جلد چهارم، از باب ۳۲ تا باب ۴۲؛ خط: نسخ، کاتب = مؤلف، بی‌تا؛ کاغذ: فرنگی سفید، جلد: تیماج سرخ، ۱۰۰گ، ۲۴ سطر (۱۱/۵×۱۷/۵)، اندازه: ۱۹×۲۴سم [ف: ۴ - ۲۲]

۵. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه:۸۴۱۵

جلد ششم (جلد پنجم در این کتابخانه نیست)، باب ۵۳ تا باب ۷۲؛ خط: نسخ، کاتب = مؤلف، بی‌تا؛ کاغذ: فرنگی سفید، جلد: تیماج سرخ، ۱۲۹گ، ۲۴سطر (۱۱/۵×۱۷/۵)، اندازه: ۱۹×۲۴سم [ف: ۴ - ۲۲]

۶. قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه:۳۵۴۲

آغاز: بسمله، باب ۴۲ در بیان حکمت و تدبیر حکمت و تدبیر خداوند عالم در وجود پادشاهان و سلاطین در هر زمان و فایده‌ها که بر وجود آنها مترتب می‌شود؛ **انجام:** خلاصه آن است که از

این گونه حکایات واحادیث بیشمار است و بعضی از آنها را در باب صبر انشاء الله تعالی ذکر خواهیم نمود باب ۵۳ در ثواب
جلد پنجم؛ خط: تحریری، کاتب = مؤلف، بی‌تا؛ افتادگی: انجام؛ مصحح، خط خوردگی دارد؛ جلد: تیماج زرشکی، ۱۰۵گ، ۱۷ سطر، اندازه: ۱۹×۲۲سم [ف مخ: ۲ – ۵۳۹]

۷. قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه:۳۵۳۶

آغاز: باب ۱۲ در بیان مدح صفت سخاوت و فواید آن است بدان که صفت حمیده سخاوت صفت پیغمبران خدا و اوصیای آنها است و آیات و احادیث بسیار در مدح آن وارد شده است؛ **انجام:** یعنی خدای تعالی می‌فرماید که بزرگی و عظمت مخصوص منند پس کسی که منازعه کند با من در یکی از این دو صفت می‌اندازم او را در جهنم و نیز از آن سرور مروی است که فرمودند
جلد دوم؛ خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: انجام؛ مصحح؛ مهر: «اهدائی حسین کجوری فرزند مرحوم حاج السمعیل کجوری به کتابخانه مبارکه مسجد اعظم قم» (مستطیل)؛ اهدایی: حسین کجوری؛ جلد: تیماج زرشکی، ۲۰۰گ، ۱۴ سطر، اندازه: ۱۶×۲۲سم [ف مخ: ۲ – ۵۳۹]

۸. قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه:۳۵۳۷

آغاز: الحمدلله الذی ارشدنا الی حقایق دینه و وفقنا لطاعته و عبادته و ارسل الینا من اخرجنا من نومة الفغلة و کدورات عالم القنة و دعانا الی سبیل ربه بالحکمة و الموعظة الحسنة؛ **انجام:** مخور گول ابلیس گرجان دهد ×× هر آن کس که دندان دهد نان دهد / توانا ست آخر خداوند روز ×× که روزی رساند / تو چندین مسوز
جلد اول؛ خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ مهر: «اهدائی حسین کجوری فرزند مرحوم حاج اسمعیل کجوری به کتابخانه مبارکه مسجد اعظم قم» (مستطیل)؛ اهدایی: حسین کجوری؛ جلد: تیماج زرشکی، ۲۴۲گ، ۱۴ سطر، اندازه: ۱۷×۲۲سم [ف مخ: ۲ – ۵۳۸]

۹. قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه:۳۵۳۸

آغاز: باب ۲۳ در بیان مذمت تکبر است حق تعالی در قرآن مجید در سوره بنی اسرائیل می‌فرماید ولاتمش فی الارض مرحا انک لحن تخرق الارض و لن تبلغ الجبال طولا؛ **انجام:** یعنی و یاد کن ای محمد صلی الله علیه و آله در قرآن قصه ادریس را بدرستی که او بود راست گوینده در همه اقوال با خلق خبر دهنده و رسول از جانب حق و در حق حضرت ابراهیم خلیل الرحمن اعلی نبینا و آله و علیه السلام فرموده است واذکر فی الکتاب ابراهیم انه کان صدیقاً نبیا
جلد سوم؛ خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: انجام؛ جلد: تیماج زرشکی، ۱۵۳گ، ۱۴ سطر، اندازه: ۱۷×۲۲سم [ف مخ: ۲ – ۵۳۹]

۱۰. قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه:۳۵۳۹

آغاز: باب ۲۹ در بیان فضیلت و شرافت صدق و راستی بدان که صدق و راست گفتن افضل و اشرف صفتهای نفسانیه و رئیس اخلاق ملکیه است؛ **انجام:** از حضرت رسول خدا صلی الله علیه و آله مروی است که فرمودند که سزاوارترین مردم به تهمت کسی است که با اهل تهمت هم نشینی می‌کند. باب ۴۱
جلد چهارم؛ خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: تیماج زرشکی، ۱۸۰گ، ۱۴ سطر، اندازه: ۱۷×۲۱سم [ف مخ: ۲ – ۵۳۹]

● جامع المواعظ / اخلاق / فارسی

jāme‘-ol mavā‘ez

فیضی، ابوالقاسم

feyzī, ab-ol-qāsem

کاشان؛ عاطفی، حسن؛ شماره نسخه:بدون شماره/۱

آغاز: الحمدلله خالق العرش و الکرسی و اللوح و القلم ... چنین گوید بنده عاصی میرزا ابوالقاسم فیضی که با عدم استطاعت این رساله شریف را در مذمت عاشقان دنیا و محبت عاشقان اولیا و عاشقان مولا نوشتم و این رساله را جامع المواعظ اسم نهادم؛ **انجام:** مانند جعل میل به سرگین دارند و از بوی گل متنفر میشوند.
خط: شکسته نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ کاغذ: فرنگی، جلد: چرمی خاکی رنگ، ۱۲۵ص [نشریه: ۷ – ۷۵۳]

● جامع مؤیدی و فیض مؤبدی / دعا / فارسی

jāme‘-e mo’ayyadī va feyz-e mo’abbadī

کتاب بسیار مفصلی است در انواع ادعیه و زیارات و ختومات و غیرها در پنج جلد که نسخه حاضر جلد سوم آن است و در ادعیه ماهها می‌باشد. جلد پنجم آن دعاهایی است که مخصوص به وقتی نباشد. دعاهای این کتاب ــ بنا به گفته مؤلف ــ از مصباح کفعمی و متهجد و نزهة الزاهد و صحیفه سجادیه و علویه و ذریعة الضراعه و بلد الامین و منهاج العارفین مقاصد الصالحین و زاد المعاد و خزائن الجواهر و سفینة النجاة و اقبال ابن طاوس، انتخاب شده است.

مجلد سوم مشتمل بر بیست «باب» است بدین ترتیب: ۱. آداب و ادعیه هر ماه، دارای پنج فصل؛ ۲. اعمال ماه محرم، دارای دو فصل؛ ۳. اعمال ماه صفر، دارای سه فصل؛ ۴. اعمال ماه ربیع الاول، دارای دو فصل؛ ۵. اعمال ماه ربیع الثانی؛ ۶. اعمال ماه جمادی الاول؛ ۷. اعمال ماه جمادی الثانی؛ ۸. آداب و اعمال ماه رجب، دارای شش فصل؛ ۹. اعمال ماه شعبان، دارای چهار فصل؛ ۱۰. آداب و اعمال ماه رمضان، دارای نه فصل؛ ۱۱. اعمال شب و روز اول ماه رمضان، دارای هفت فصل؛ ۱۲. اعمال شب دوم تا نوزدهم ماه رمضان، دارای هفده فصل؛ ۱۳. اعمال شبها و روزهای قدر، دارای شش فصل؛ ۱۴. اعمال شب و روز بیست و چهارم تا آخر ماه رمضان، دارای هشت فصل؛ ۱۵. اعمال ماه شوال، دارای سه فصل؛ ۱۶. اعمال ماه ذیقعده؛ ۱۷. اعمال ماه

ذیحجه، دارای شش فصل؛ ۱۸. اعمال نوروز؛ ۱۹. احکام ماه‌های رومی؛ ۲۰. نماز استسقا و آیات، دارای دو فصل.
نام کتاب در مقدمه «وجهة العارفین و مقصد العابدین» بوده ولی گویا مؤلف این نام را تغییر داده و روی آن را خط کشیده است.

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۳۴۷

آغاز: الحمدلله الذی استعبد البریة کلها بالدعاء و تجلی لها بأکمل الصفات و أحسن الاسماء و اختارها لنفسه وجهة؛ **انجام:** و از حضرت امام رضا علیه السلام منقول است که هر کس در وقت خواب این آیه را بخواند خانه بر سرش خراب نشود.
جلد سوم؛ خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ مصحح، محشی؛ جلد: تیماج مشکی، ۲۹۳گ، ۲۵ سطر، اندازه: ۲۰×۳۰سم [ف: ۴ - ۱۲۴]

● جامع مهمات مترسلان / ادبیات / فارسی

jāme‘-e mohemmāt-e motarasselān

شیوه فارس و هندوستان و خراسان و عراق و بخارا و خوارزم در وصف هر یک در شش قسم و یک باب.

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۹۵/۴۱-ف

نسخه اصل: حمیدیه ش ۱۴۴۷؛ بی کا، تا: ۷۵۱ق[فیلمها ف:۱-۴۲۴]

● جامع النکات / صرف / فارسی

jāme‘-on nokāt

کلان سمرقندی، نجم الدین بن ابراهیم، ق ۱۰ قمری
kalān-e samarqandī, najm-od-dīn ebn-e ebrāhīm (- 16c)

رساله‌ای است به زبان فارسی ساده تألیف نجم الدین ابن ابراهیم مشهور به ملا کلان سمرقندی که پس از اتمام آن مصنف خاتمه‌ای نیز در باب صیغ مشکله افزوده است. شرح احوال مصنف با مراجعه به مآخذ متعدد به دست نیامد ولی از قراری که در یک موضع از این رساله از سید شریف جرجانی (۷۴۰-۸۱۶ق) با جمله دعائیه قدس سره نام می‌برد پس معلوم می‌شود که زمان حیات او به احتمال بسیار بسیار ضعیف باید همان قرن نهم و به ظن مطابق با واقع باید قرن دهم و حتی اواخر قرن دهم باشد.

مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۲۱۲۵/۱

آغاز: بسمله بعد از صرف لسان بتصریف متصرفات و مشتقات مصدر حمد و صلوة نموده میشود که گوشه نشین زاویه محنت و حرمان نجم الدین ... از اوان خوردی تا [این] غایت هر خورده ریزه که او را مطالعه و مذاکره علم صرف بخاطر فاتر رسیده بود در ضمن قواعد صرف و دلائل و نکات این فن صورت ارتباط و انتظام داده از سواد به بیاض می‌آرد؛ **انجام:** صاحب بصیرت بینا می‌شود بانکه مراتب صیغه غیر متناهی است و استیفاء او نمی‌توان کرد ختمت الکلام بتوفیق خالق الکلام.
خط: نستعلیق خوش، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ کاغذ: نخودی آهار مهره، جلد: تیماج مشکی، ۵۹گ (۱-۵۹)، ۱۷ سطر، اندازه: ۱۴/۲×۵/۵سم [ف: ۱۲ - ۳۹۶]

● جامع النورین فی احوال الانسان = مجمع النورین

/ مواعظ / فارسی

jāme‘-on nūrayn fī ahvāl-el ensān = majma‘-on nūrayn

دولت آبادی مرندی، اسماعیل بن محمد جعفر، ۱۲۲۴ - ۱۳۱۲ قمری
dowlat-ābādī marandī, esmā‘īl ebn-e mohammad ja‘far (1809 - 1895)

در احوالات انسان و پند و اندرزهای دینی مجموعاً در ۳۶۰ «مجلس» برای ۳۶۰ شب سال است. هر مجلس برای یک جلسه وعظ تهیه شده است. این مجموعه در هفت جلد تألیف شده است و هر بخش آن نام جداگانه‌ای دارد، همچون: بدایع الاخبار، تنبیه المغترین فی احوال ابلیس اللعین، عدد السنة، کتاب الملائکة (جلد پنجم).
چاپ: چند بار چاپ شده.
[فهرستواره منزوی ۴۱۲/۶ و ۵۹۵/۶؛ الذریعه ۷۵/۵ و ۱۴۶/۷ و ۴۷/۲۰ و ۲۷۷/۲۵؛ مشار فارسی۱۵۰۶/۲]

۱. خوی؛ نمازی؛ شماره نسخه:۸۲۸

آغاز: الحمد لله الذی علی فی توحده ... مجلس اول در ذکر مرافعه حیوانات با بنی نوع انسان و آن در ۷ مجلس بیان می‌شود؛ **انجام:** قال الصادق علیه السلام و الحمام الراعی تعلن قبلة الحسین کبوتر راعی را در خانه ها نگاه دارید که این حیوان ذکرش این است می‌گوید خدایا عذاب کشنده گان پسر پیغمبر را زیاد کن آمین یا رب العالمین
خط: نسخ، کا: زین العابدین بن مهدی ایروانی تبریزی غروی، تا: پنج‌شنبه ۴ جمادی الاول ۱۳۰۳ق، جلد: تیماج قهوه‌ای، ۳۶۷ص، مختلف السطر، اندازه: ۱۵×۲۱سم [میراث اسلامی: دفتر نهم - ۸۶]

۲. قم؛ فیضیه؛ شماره نسخه:۳۶

خط: نستعلیق، کا: شیخ حسین ملقب به سلطان المحدثین فرزند مؤلف، تا: ۱۳۲۵ق؛ ۲۷۹گ، ۱۹سطر، اندازه: ۲۲×۳۵سم[ف:۲-۴۲]

۳. تهران؛ شورا؛ شماره نسخه:۸۸۴۲

آغاز: بسمله. مجلس اول در صوم. خطبه حضرت رسول در فضلیت ماه رمضان و روزه سه قسم است و عله صوم ماه رمضان و ختم به عطش امام. الحمدلله الذی کتب علی عباده الصیام و فضل شهره و ایامه علی الشهور و الایام؛ **انجام:** دست ما را از دامن ولای اهلیت کوتاه مگردان. حرکت مده ما را از این مجلی مگر آمرزیده و رستگار بمحمد و اله الخیار رحم الله من قره الفاتحة
«عدد السنة»، مجموعه ۱۰۰ مجلس است و بخشی از کتاب جامع

النورین می‌باشد؛ خط: میان نسخ و نستعلیق، کا: آقا شیخ حسین واعظ ملقب به سلطان المحدثین، تا: ۱۳۳۲ق؛ در برگ ۳ر یک بیت شعر به خط سلطان المحدثین، رکابه‌دار، سطر اندازی شده، در برگ ۱۳ر یادداشتی از حسین خوانساری درباره تصحیح نسخه آمده؛ کاغذ: صنعتی فستقی و نخودی و نیلی آهار مهره، جلد: میشن قهوه‌ای، ۳۵۵گ، ۱۹ سطر (۱۴×۲۵)، اندازه: ۲۱/۹×۳۵/۳سم [ف: ۲۹/۱–۱۰۶]

● **جامع الواعظین** / تاریخ معصومین / فارسی

jāme'-ol vā'ezīn

واعظ اصفهانی، محمد، ق۱۴ قمری

vā'ez-e esfahānī, mohammad (- 20c)

در مواعظ و آداب و اخلاق اسلامی و بیان بی‌وفائی دنیا با اشاره به بعضی معجزات ائمه معصومین علیهم السلام و نکاتی از مصایب حضرت امام حسین علیه السلام و ابیاتی از اشعار فارسی. با عناوین «موعظه– موعظه». (احمد حسینی اشکوری)

قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۹۹

آغاز: الحمدلله الذی انتظم مهام العباد و رفع عما بینهم من النفار و العناد ... رساله ایست در بعضی مواعظ و تمثال؛ **انجام:** پس یزید پلید مضطرب شد نهیب کرد موذن را که اقامه بگو خود بر خواسته مشغول نماز شد.

خط: نسخ معرب و نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۴؛ تملک: میر سید علی بن محمد مهدی فروشانی به تاریخ ۱۳۱۹؛ جلد: تیماج مشکی، ۸۴گ، ۱۵ سطر، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۱ – ۱۴۲]

● **جامع الواعظین و غنیة العارفین** / کلام و اعتقادات / فارسی

jāme'-ol vā'ezīn va qonyat-ol 'ārefīn

حسن بن محمد جعفر، ق۱۳ قمری

hasan ebn-e mohammad ja'far (- 19c)

نویسنده می‌گوید طبق سنن گذشتگان و دانایان پس از کسب علم و سفر دست به تحریر این کتاب در بیست «مصباح» و یک خاتمه زدم بدین شرح: ۱. توحید؛ ۲. عدل و رحمت؛ ۳. نبوت؛ ۴. امامت؛ ۵. معاد؛ ۶. قدرت؛ ۷. صفت مرگ و عقبات؛ ۸ اثبات روز قیامت؛ ۹. صفت بهشت و نار؛ ۱۰. مذمت تکبر و بزرگی؛ ۱۱. مذمت دنیا؛ ۱۲. مذمت مال و عیال؛ ۱۳. مذمت شراب و عاق والدین؛ ۱۴. فضیلت نکاح؛ ۱۵. فضیلت نماز؛ ۱۶. فضیلت نماز شب؛ ۱۷. فضیلت نماز جماعت؛ ۱۸. فضیلت روزه؛ ۱۹. فضیلت شب قدر؛ ۲۰. فضیلت زیارات؛ خاتمه: در ظهور صاحب الامر.

تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۲۲۸

آغاز: بسمله، نخستین جریمه از خمخانه بیان که باده پیمایان خرد را؛ **انجام:** اذا کانوا یوم القیمة ... و السلام علی سیدنا محمد و صحبه اجمعین.

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج قرمز، ۱۴۰گ، ۲۴ سطر(۹×۱۴)، اندازه: ۱۴×۲۰سم [ف: ۵ – ۳۳۹]

● **جامع الوفیات = مقتل طفلان مسلم** / تاریخ اسلام / عربی

jāmi'-ul wafīyāt = maqtal-e teflān-e moslem

اوالی، عبدالرضا بن محمد، ق۱۲ قمری

avālī, 'abd-or-rezā ebn-e mohammad (- 18c)

تهران؛ شورا؛ شماره نسخه:۱۵۰۲۵/۳

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ ۱۴گ (۲۲۶پ–۲۴۰پ) [مختصر ف: – ۷۸۹]

↩ جامعة ← الاجتهاد و التقلید

↩ الجامعة ← الرسالة الجامعة

● **جامعة الاصول** / اصول فقه / عربی

jāmi'at-ul usūl

نراقی، مهدی بن ابی ذر، ۱۱۲۸ – ۱۲۰۹ قمری

narāqī, mahdī ebn-e abī-zar (1716 - 1795)

تاریخ تألیف: دهم شوال ۱۱۸۰ق

رساله‌ای است در بیان اصولی که در استنباط احکام شرعیه از آنها استفاده می‌شود. آن را در یک مقدمه و دوازده فصل ترتیب داده است؛ ۱. اصل البراءة بالمعنی الاول؛ ۲. اصل البراءة بالمعنی الثانی؛ ۳. حکم الشبهة؛ ۴. استصحاب حال العقل؛ ۵. استصحاب حال الشرع؛ ۶. اصالة عدم تقدم الحادث؛ ۷. اصاله التمسک بعدم الدلیل؛ ۸. الاخذ بالاقل عند فقد الدلیل علی الاکثر؛ ۹. الاصل فی الکلام الحقیقة؛ ۱۰. اصالة نفی التخصیص و التقیید و النسخ؛ ۱۱. الاصل فی الاشیاء الطهارة؛ ۱۲. بعض الاصول الداخلة تحت الاصول المذکورة.

آغاز: سمله و به نستعین، الحمدلله الذی وفقنا لاستنباط الاحکام الشرعیة الضرعیة بالقاء الاصول و ایدنا لاستخراج المسائل الفقهیة بوسیله أئمتنا الراشدین ... فیقول المحتاج الی غفران ربه السرمدی محمد بن ابی ذر النراقی المعروف بمهدی بصره الله بعیوبه و نجاه من احزانه

انجام: أحاط بما ذکرنا من مرجع هذه الاصول یتمکن من استنباط کل اصل ورد علیه و لایحتاج الی شیء آخر ولهذا اکتفینا بها. و لیکن هذا آخر ما اردنا ایراده فی هذا الکتاب و الحمدلله علی اتمامه و قد فرغت من تالیفه فی اول اللیلة العاشرة من شهر شوال المکرم سنه ثمانین و مائة بعد الالف (۱۱۸۰) من الهجرة النبویة المصطفویة علی هاجرها الف صلوة و تحیة و اسئل الله ان یجعله خالصا لوجهه الکریم و ینتفع به اصحاب التفهیم و

التعلیم
[الذریعة ۱۶۳/۱۱و ۲۵۰/۲۶]

۱. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۱۸۴۴/۲
آغاز و انجام: برابر
کا: حسین ابن علی حسین دارانی، تا: ربیع الاول ۱۱۹۳ق؛ از روی نسخه اصل؛ کاغذ: پسته ای، جلد: میشن قهوه‌ای [ف: ۵ - ۳۸۰]
۲. تهران؛ شورا؛ شماره نسخه:۸۰۸۱/۲
آغاز و انجام: برابر
خط: نستعلیق تحریری، کا: عبدالله، تا: غره جمادی الثانی۱۲۱۶ق؛ کتابت شده با مسطر، رکابه دار، مصحح؛ جلد: مقوایی با روکش مشکی، ۲۰ سطر، اندازه: ۱۴×۲۱/۱سم [ف: ۲۷/۱ - ۱۴۷]
۳. آران کاشان؛ محمد هلال؛ شماره نسخه:۴۰/۱
آغاز و انجام: برابر
کامل؛ کا: عبدالله بن عبدالرحیم بن شیخ ابوالقاسم آرانی، تا: چهارشنبه دهه آخر صفر ۱۲۲۶ق؛ جلد: تیماج مشکی، ۳۹گ، ۲۷ سطر، اندازه: ۱۵/۵×۲۲سم [ف مخ: - ۳۸]
قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۶۲۷/۱
نسخه اصل: همان نسخه بالا [عکسی ف: ۲ - ۲۵۰]
۴. تهران؛ شورا؛ شماره نسخه:۱۰۴۱۸/۳
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، کا: محمد بن میرزا ابوالقاسم بن ملااحمد بن ملاعلی بن دولتعلی بن علی خویی قراجه داغی، تا: ۵ شوال ۱۲۴۶ق، جلد: تیماج قهوه‌ای، ۱۱۰ص (۱۴۴-۲۵۳، اندازه: ۱۵×۲۱سم [شورا: ف: ۳۳/۱ - ۱۸]
۵. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۴۱۲۲/۱
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، کا: محمد حسین ربانی اصفهانی، تا: اواخر ذیقعده ۱۲۶۰ق؛ توسط کاتب تصحیح شده؛ تملک: محمد بن حسن مراغی به سال ۱۲۶۱ در اصفهان؛ جلد: تیماج مشکی، ۴۹گ (۲پ-۵۰پ)،۲۲ سطر، اندازه: ۱۶/۵×۲۲سم [محدث ارموی مخ: ۱ - ۴۹۴]
۶. کاشان؛ جعفری؛ شماره نسخه:۷۲/۲
کامل؛ خط: نسخ، کا: محمدرضا بن محمد صفی حسینی کاشانی، تا: قرن ۱۳، در عصر مؤلف؛ از روی نسخه اصل کتابت شده، مصحح؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۱۰۵گ، ۱۲ سطر، اندازه: ۱۱×۲۰سم [ف مخ]
۷. اصفهان؛ مدرسه صدر بازار؛ شماره نسخه:۲۳۶/۱
آغاز: برابر؛ **انجام:** و الاحتیاط مسلک النجاة و مطلوب من الائمة ان أمر الفرج شدید و منه یکون الولد و نحن نحتاط.
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ وقف‌نامه کتاب از حاج محمد ابراهیم به سال ۱۲۲۹؛ ۷۷گ (۱پ-۷۷پ)، ۱۹ سطر، اندازه: ۱۵/۵×۲۰سم [ف: ۱ - ۱۶۴]
۸. اصفهان؛ علامه روضاتی (کتابخانه)؛ شماره نسخه:بدون شماره
آغاز: برابر
بی‌کا، بی‌تا؛ ۱۱۲ص، قطع: وزیری [نسخه پژوهی: ۱ - ۱۴۶]
۹. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۱۷۲۳/۹
آغاز و انجام: برابر
خط: شکسته نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ کاغذ: پسته‌ای، جلد: میشن قهوه‌ای، ۵۷گ (۱۵۶پ-۲۱۲پ)، ۲۵ سطر، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۵ - ۳۵۱]

● جامع الهدایة فی العلم الرمایة = تیراندازی / فنون نظامی / فارسی

jāme'-ol hedāya fe-l 'elm-er remāya = tīrandāzī

درود باشی، احمد بن محمد، ق۸ قمری

dorūd bāšī, ahmad ebn-e mohammad (- 14c)

تاریخ تألیف: ۱۵ جمادی الثانی ۷۱۸ق
رساله‌ای است در آداب تیراندازی و به کار بردن تیر و کمان. مؤلف رساله نظام الدین احمد بن محمد معروف به شجاع الدین درود باشی بیهقی گویا از خاندان نظام الملک الحسن بن اسحق بیهقی شاگرد یکی از استادان در صفاهان است. در این رساله از استاد طاهر بلخی و استاد هاشم ابیوردی و استاد حسین طبری و استاد عبدالحق کرخی که در این هنر سرآمد بوده یاد شده است. مؤلف پس از فراگیری علم فقه، دانش سلاح و تیراندازی را لازم می‌داند. این رساله در هفده «فصل» است: ۱. فضیلت تیراندازی؛ ۲. بیان تیر و کمان؛ ۳. آغاز تیر و کمان‌سازی؛ ۴. صفت تیرانداز؛ ۵. معنی تیر و کمان؛ ۶. در گرفتن قبضه: مربع و چنگل؛ ۷. چگونگی تیر و کمان؛ ۸. ترکیب کمان و قانون تیر؛ ۹. گرفتن و بستن شصت؛ ۱۰. رفتن سر تیرانداز در کمان و بیرون آمدن از آن؛ ۱۱. علم تیر؛ ۱۲. گرفتن و بستن شصت؛ ۱۳. زه آوردن کمان؛ ۱۴. بستن زه کمان؛ ۱۵. دوری و نزدیکی مسافت؛ ۱۶. مسافت تیراندازی؛ ۱۷. پرتاب اندازی.
چاپ: به کوشش محمد تقی دانش پژوه، فرهنگ ایران زمین، ۱۱: ۲۲۹-۲۷۹.

۱. تهران؛ لغت نامه دهخدا؛ شماره نسخه:۲۸۸/۷
آغاز: بسمله. حمدله ... اما بعد بدانکه هر هنر و علمی که کس بیاموزد بدان آراسته و با فرهنگ گردند؛ **انجام:** براورده خیر باد محمد و آله الامجاد تمت الکتاب ... فی شهر ذوالقعده سنه ۹۸۲ کاتبه العبد نظام القرشی ساوجی.
انجام: علی من له ادنی مسکة هذا آخر ما قصدنا ایراده فی تحقیق مباحث النسب. الحمدلله علی توفیقه لتعلیق الکلام الی هذا المقام و الصلوة علی خیر الانام محمد و آله الکرام.
کا: حسین نظام قرشی ساوجی، تا: ذیقعده ۹۸۲ق؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، قطع: ربعی [نشریه: ۳- ۴۱۱]

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۲۰۹۴-ف

نسخه اصل: همان نسخه بالا [فیلمها ف: ۱ - ۶۵]

۲. تهران؛ شورا؛ شماره نسخه:۸۴۵۰/۸

آغاز: بدانکه طالب علم را بعد از دانستن علم فقه رغبت باید نمود به علم سلاح و هر کس که علم یا هنری ندارد قدر و قیمتی ندارد؛ **انجام:** در ساعت خوب اندازد و باد هموار باشد و چون تیرانداز ازین ترتیب بهره یابد و مرادش حاصل شود بحق محمد و آله الامجاد.

خط: نستعلیق، کا: محمد صادق جامی، تا: دوشنبه غره صفر ۱۰۸۰ق، جلد: تیماج مشکی، ۳گ (۱۳۶پ-۱۳۸ر)، اندازه: ۱۵/۵×۲۵/۵سم [ف: ۲۸ - ۵۰]

۳. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۳۵/۴-۶۸۲۴/۳

آغاز: بسمله حمد له والصلوة والسلام علی محمد وعلی و آلهما الطیبین الطاهرین اجمعین اما بعد بدانکه این هر هنر و علمی که کس نیاموزد؛ **انجام:** گویند که تیراندازی حلال است زیرا که بی حیله است و دو یک تیرانداز ... و از قاضی الحاجات مهمات کافه مؤمنین را بر آورده بخیر گرداند بحق محمد وآله الامجاد

خط: نستعلیق، کا: صالح بن عباس کاشانی، تا: ۴ رمضان ۱۱۱۱ق؛ جلد: تیماج روغنی مشکی، ۱۷گ، ۳۰ سطر، اندازه: ۲۴×۳۷سم [ف: ۳ - ۱۱۳۷]

۴. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۴۲۹۶/۱

آغاز: بسمله. حمد له ... بدان ایدک الله تعالی فی الدارین طالب علم را باید که بعد از دانستن علم شریعت رغبت کند بعلم سلاح؛ **انجام:** بی شک مراد حاصل آید ان شاء الله تعالی و بالله التوفیق و الاتمام و السلام

خط:نستعلیق،کا:کمال الدین حسینی،تا: دوشنبه ۱ ذیقعده ۱۱۶۲ق، جا: گنجی کوهه؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج قهوه‌ای، ۸گ (۱۶پ-۲۳پ)، ۹ سطر (۴×۱۰)، اندازه: ۹×۱۷سم [ف: ۱۳ - ۳۲۶۵]

۵. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۱۷۸۴۹

رساله‌ای در تیراندازی و ...؛ بی‌کا، بی‌تا؛ انتقالی از کتابخانه پهلوی - مجموعه نوازی؛ اندازه: ۱۳/۶×۲۱/۶سم [رایانه]

● جامعه شناسی اقتصادی / اقتصاد / فارسی

jāme‘e-šenāsī-ye eqtesādī

دادبخش، محمد، ق۱۴ قمری

dādbaxš, mohammad (- 20c)

تاریخ تألیف: ۱۳۴۷-۱۳۴۸ شمسی

خلاصه درس‌های دکتر پاکدامن در سال سوم اقتصاد است و مشتمل بر پنج فصل با این عناوین: ۱. سوداگران و مکتب کلاسیک؛ ۲. مکتب تاریخی و جامعه‌شناسی اقتصادی؛ ۳. مارکس پندار مادی تاریخ و جامعه‌شناسی اقتصادی؛ ۴. اقتصاد جدید و جامعه؛ ۵. جامعه‌شناسی و اقتصاد و جامعه‌شناسی اقتصادی.

خوانسار؛ فاضل؛ شماره نسخه:۴۳۴/۷

خط: نستعلیق، کاتب = مؤلف، بی‌تا؛ جلد: مقوایی، ۳۴گ (۲۹۴-۳۲۸)، اندازه: ۱۷/۵×۲۱سم [ف: ۲ - ۱۰۲]

قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۷۰۶/۷

آغاز: بشر اقتصادی و اهمیت آن از نظر جامعه شناسی، کلاسیک ها برای بیان استدلالات خود و تکیه بر یک عامل اقتصادی، یک عامل را بنام بشر اقتصادی

نسخه اصل: همان نسخه بالا [عکسی ف: ۲ - ۳۴۵]

● جامعة الفوائد = حجية الظن الخاص / اصول فقه / عربی

jāmi‘at-ul fawā’id = ḥujjīyat-uẓ ẓann-il xāṣ

؟ طریحی، فخرالدین بن محمد، ۹۷۹ - ۱۰۸۷ ؟ قمری

torayhī, faxr-od-dīn ebn-e mohammad (1572 - 1677)

تاریخ تألیف: ۱۰۶۷ق

ردی است استدلالی بر میرزا محمد امین استرآبادی در موضوع صحت اخبار تمام کتابهای روایتی و استفاده قطع و یقین از آنها و نهی از عمل به ظن در احکام فقهی.

آغاز: اما بعد حمدالله و الصلاة ... فأقول قد ذهب فرد من فضلاء متأخری الاصحاب الی عدم جواز العمل بالظنون فی احکامه تعالی و استدل علی ذلک بعموم الادلة الدالة علی النهی عن العمل بالرای الذی هو الظن

انجام: و کل اولئک کان عنه مسؤولاً و فیه من الدلالة علی العمل بالظواهر ما لا یخفی علی المتأمل، و الله العالم بحقائق احکامه و الحمدلله وحده

[الذریعة ۷۶/۵ و ۲۷۳/۶؛ طبقات، قرن ۱۱، ص ۴۳۴]

۱. تهران؛ ادبیات؛ شماره نسخه:۳۸۳/۳

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱ [ف: ۳ - ۶۰]

۲. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۳۴۶۰/۱

آغاز و انجام: برابر

نام مؤلف به قرینه آغاز نسخه تعیین شد؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: جمعه ۹ ذیحجه ۱۲۵۱ق؛ مصحح، محشی؛ ۱۲گ (۱پ-۱۲ر)، ۱۴ سطر، اندازه: ۱۰/۵×۱۶/۵سم [محدث ارموی مخ: ۲ - ۷۲۹]

۳. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۳۸۰۸/۱۴

آغاز: برابر؛ **انجام:** علی ان علمائنا ... الی زماننا هذا و هو سنه ۱۰۶۷هـ لم نعثر لهم بمانع

خط: نسخ بدخط، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ کاغذ: فرنگی نخودی، جلد: مقوا، رویه کاغذ زرد، ۵گ (۸۶-۹۰)، ۲۰ سطر (۱۱/۵×۱۶/۵)، اندازه: ۱۵×۲۱/۳سم [ف: ۱۷ - ۲۰]

۴. قزوین؛ امام صادق؛ شماره نسخه:۱۳۶/۲

آغاز و انجام: برابر

نام مؤلف به قرینه آغاز نسخه تعیین شد؛ بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: تیماج

قهوه‌ای با ترنج بزرگ، ۹ص [ف: ۱ - ۳۲۵]

۵. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۳۰۲۸/۲

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ و نستعلیق، کا: علی نقی، بی‌تا؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۱۲گ (۱۸۲پ-۱۹۳پ)، اندازه: ۱۳×۲۰سم [ف: ۸ - ۲۱۳]

← الجامعة القدسية ≻ الجامعة المباركة

● جامعة الكمالية فی آيات القرآنية / تفسير / عربی

jāmi'at-ul kamālīya fī āyāt-il qur'ānīya

مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۶۲۱۸

آغاز: بسمله، تبارک الذی علم الامم و کلم اهل العالم؛ **انجام:** و بقی کذلك اربعين سنه ثم اولی جوامع العلم.

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۴؛ متفرقات در حکمت (الهیات به معنی اخص) در پایان نسخه آمده است؛ ۷۲گ، ۱۶ سطر، اندازه: ۱۰×۱۶سم [رایانه]

● الجامعة المباركة = الجامعة القدسية / دعا / فارسی

al-jāme'at-ol mobāraka = al-jāme'at-ol qodsīya

مجموعه مختصری است متضمن جمله‌ای از نوافل و ادعیه و زیارات با دستور ارباب ریاضت و علم حروف. کتاب در مقدمه چنین توصیف شده است: «و بالجمله ارباب تنزه و اصحاب تأله را در ترتیب و تألیف و قرائت دعوات و ختم سور و آیات و طریق مداومت اسماء و اذکار آثار حسنات دارد و اجتهادات اختیاریه و تحقیقات کشفیه واقع شده و به سیاق تدوین انوار ازهار آن اشجار ریاض در ضمن حرفی چند سمت تحریر می‌پذیرد». دارای دوازده «حرف» است به این ترتیب: ۱. تبيين الشروط العشرة المرعية فی الدعاء؛ ۲. تعيين مراتب الدعاء؛ ۳. علم العقود و كشف الشهود؛ ۴. تقسيم الساعات؛ ۵. الدعوة التامة و الصلاة القائمة؛ ۶. تعيين القبلة؛ ۷. فيما قال الحكماء و العظماء فی تأثير الروحانيات؛ ۸. آداب بعض النوافل و هو مشتمل على مقدمة و اربعة و عشرين نافلة؛ ۹. آداب الزيارة؛ ۱۰. الدعوات المتفرقة؛ ۱۱. استخراج الاسماء الروحانيات النورية و النارية؛ ۱۲. استخراج ساعات اصول الكفخضة (كذا) من الجدول المثبوتة الى دائرة نصف النهار.

مؤلف برای هر دعایی عنوان مخصوصی جعل کرده است: دعای سمات را به نام «مفتاح الابواب عالم علوی و سفلی»، دعای صباح را به نام «مشکوة الانوار مطالع مرتضوی»، دعای حرز یمانی را «مطلع الانوار فيض ربانی» نامیده است. از مفتاح الفلاح و کتاب‌هایی که از آن نقل می‌کنند یاد کرده و یک جا گفته مثلاً در دارالسلطنه تبریز، و یک جا گفته تاریخ وضع جدول یمینی را ۱۰۷۳ هجری خوانند.

آغاز: تبارک الذی بیده ملکوت الارض و السماء و منه الابتداء واليه الانتهاء

[الذریعة ۷۶/۵]

۱. تهران؛ سلطنتی؛ شماره نسخه:۱۱

آغاز: برابر؛ **انجام:** لاشريك لك الارض جميعا قبضتك و السموات مطويات بيمنك تباركت و تعاليت عما يقولون علوا كبيرا

خط: نسخ خوب، بی‌کا، تا: با تاریخ ۱۲۸۲ق؛ نوشته شده «مطابق ثبت کتابچه کتابخانه مبارکه است اودئیل ۱۲۸۲»؛ مجدول کمندکشی زرین و لاجوردی است با حواشی مذهب گل سازی رنگین در پیشانی صفحه اول یک سرلوح مذهب زمینه طلائی دارد با گل و اسلیمی‌های الوان و در ذیل سرلوح یک کتیبه بازوبندی مذهب دارد که در متن طلاپوش آن به خط نسخ و رنگ سرخ نوشته شده «جامعة القدسيه»؛ مهر: مشیر السلطنه، حسین بن هدایت الله، رضا الحسینی؛ کاغذ: دولت آبادی متن زرافشان، جلد: تیماج نیلی، ۳۵۶ص، ۱۴ سطر، اندازه: ۱۳×۲۰/۵سم [ف: ۱ - ۲۳۹]

۲. تهران؛ مروی؛ شماره نسخه:۵۶۵

آغاز: برابر

بی‌کا، بی‌تا؛ دو صفحه اول مذهب، با سرلوح زرین و جدول‌های زرین نفیس؛ ۱۱۵گ، قطع: رقعی [ف: - ۹۸]

۳. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۳۴۰۷

آغاز: برابر؛ **انجام:** خصوصاً علی سیدنا و نبینا محمد و آله الطاهرین

خط: نسخ متوسط، بی‌کا، بی‌تا؛ ۱۱۳گ، ۲۰ سطر، اندازه: ۱۳×۲۱سم [ف: ۶ - ۲۲۵]

● جامعة المحاسن = قصيدة الجفرية / هيئت / عربی

jāmi'at-ul maḥāsin = qaṣīdat-ul jafrīya

منظومه کوتاهی است که پیش‌گویی‌هایی را به صورت نظم بیان نموده است. نام کتاب در برگ نخست آمده، لیکن در منابع موجود یافت نشد.

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۲۹۲۶/۵

آغاز: الحمد لله الحی الموجود القديم الباقی الحكيم الكريم العظيم الدايم له الحق و الأمر تعالى الى ربنا إن يماثل شيئاً من جميع العوامل فسبحان من يحكم عليهم بجمعهم؛ **انجام:** و توسم وجوه الناس، هذا مسلم و هذا كافر باكی العين نادم و لو كنت أمكن شرحها لشرحتها اذا ارتفع القران الى رب عالم، تمت القصيدة الجفرية بحمد الله و عونه و الحمد لله.

خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۱۴۱ق؛ ترقیمه: «کانت فراغ من هذا سنة ۱۱۴۱ق»؛ کاغذ: فرنگی، ۲گ (۸۹ر-۹۰ر)، ۲۷ سطر، اندازه:

۱۲×۱۸سم [ف: ۳۲ - ۷۹۴]

← جامعه مراسلات اولواالالباب ⩤ مجمع الانشاء
← جامعة المنقول لفتاوی الفحول ⩤ جامعة النقول لفتاوی الفحول
← جامعة المؤنث السماعی ⩤ المؤنث السماعی (رسالة فی)

● **جامعة النقول لفتاوی الفحول = جامعة المنقول لفتاوی الفحول** / فقه / عربی

jāmi'at-un nuqūl li-fatāwi-l fuḥūl = jāmi'at-ul manqūl li-fatāwi-l fuḥūl

افندی، علی بن ولی الدین

afandī, 'alī ebn-e valī-od-dīn

مجموعه‌ای است از فتاوی علمای اهل سنت در زمان دولت عثمانی. در آغاز برخی از کتاب‌های آن نگاشته شده: «الی هنا من هامش بهجة»، «الی هنا من هامش علی افندی»، «الی هنا من هامش فیض الله افندی»، «الی هنا من هامش قید جدید» و از کتاب‌های تنویر، محیط سرخسی، شرح جامع الصغیر شهرستانی، بدایع کاشانی، البحر الرائق، ملتقی الابحر، خلاصه، جواهر الفتاوی، جامع الفصولین و بسیاری از کتاب‌های دیگر نقل نموده است. کاتب این نسخه، ممکن است همان مؤلف باشد. این نسخه، از کتاب النکاح آغاز و تا پایان کتاب الفرائض به انجام می‌رسد. نامی از این کتاب و مؤلف آن در منابع موجود یافت نگردید.

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۳۷۴۵/۱

آغاز: الحمدلله الذی شرف هذه الامة بالشریعة الحنفیة السمحاء ... اما بعد فقد اتفق اصحاب النقول و اطبق ایضاً ارباب العقول ... کتاب النکاح، اذا اکره علی النکاح فتزوج صح عندنا و قال الشافعی لایصح؛ **انجام:** فهذه علامات لابد ان یظهر علیه بعضها عند البلوغ، سید شریف، فی الاراضی، الی هنا من هامش قید جدید، الحمدلله علی التمام

خط: نستعلیق، کا: (مقید) علی الرضا، تا: ۱۱ جمادی الثانی ۱۲۲۹ق؛ محشی، مصحح، برگ نخست دارای سرلوح مرصع، برگ اول و دوم مجدول به طلا، مشکی و قرمز؛ کاغذ: فرنگی، ۳۴۸گ (۱-۳۴۸)، ۳۶-۴۰ سطر، اندازه: ۱۲×۱۸سم [ف: ۳۴ - ۷۲۶]

● **جامعیه** / عرفان و تصوف / فارسی

jāme'īye

اخلاطی، حسین بن علی، ق۹ قمری

axlātī, hoseyn ebn-e 'alī (- 15c)

گزارش بیتی است از سید حسین اخلاطی: «می‌کشد میم از الف نفس و لایت را تمام ×× تا حدود محدثان مشروع گردد در حدوث».

[فهرستواره ۲۶۲/۷]

تهران؛ شورا؛ شماره نسخه:۵۰۷۷/۹

آغاز: بسمله، رساله جامعیه لسید حسین الاخلاطی میکشد میم از الف نفس ... میکشد یعنی قبول میکند بقوه جاذبیه قابلیت میم یعنی و حدیت ذات؛ **انجام:** گرچه تدقیق کسان بازیورست ×× لیک تحقیق الهی دیگرست

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ ۲گ (۴۶پ-۴۸ر)، ۱۰ سطر [ف: ۱۵ - ۴۰]

● **جام کیخسرو** / فلسفه / فارسی

jām-e keyxosrow

خداجوی بن نامدار

xodājūy ebn-e nāmdār

نویسنده که ظاهراً با فلسفه مشاء آشنایی داشته و از حکمت ایرانیان نیز با خبر بوده است ضمن چهار «گشسب» مطالب را می‌آورد: ۱. رویا؛ ۲. حالت غیبت؛ ۳. حالت صحو؛ ۴. حالت خلع.

تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۵۳۱/۳

آغاز: بسمله، اما بعد بر منصفین هوبد آباد که جمعی از یزدانیان ازین باده نوش برم؛ **انجام:** پایان: وطالب راستی مژده را بخود شناسای گرداناد بگردش ستارگان ما دامت صاحبنا

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۲۳۹/۱۲۳۸؛ کاغذ: فرنگی، جلد: ساغری مشکی، ۱۵ص (۴۱۳-۴۲۷)، ۲۸ سطر (۱۲/۵×۲۱)، اندازه: ۱۹×۳۰سم [ف: ۶ - ۴۰]

● **جام گیتی نما = عجایب المخلوقات و غرایب الموجودات = عجایب نامه** / جغرافیا / فارسی

jām-e gītī-namā = 'ajāyeb-ol maxlūqāt va qarāyeb-ol mowjūdāt = 'ajāyeb-nāme

طوسی، محمد بن محمود، ق۶ قمری

tūsī, mohammad ebn-e mahmūd (- 12c)

اهدا به: رکن الدین ابوطالب طغرل بن ارسلان بن طغرل از مشاهیر سلاطین سلجوقی شعبه عراق

کتابی است در بیان عجایب اجرام علوی و کائنات جو و دریاها و شهرها و درختان و خلقت آدمی و عجایب اجنه و شیاطین و پرندگان و بهایم مشتمل بر ده قانون و ارکان به شرح مذکور در ذیل که اگر بتوان به قول حاجی خلیفه در این خصوص استناد نمود تألیف محمد بن محمود بن احمد الطوسی السلمانی (کذا، شاید الطرطوسی السلماسی) است [این تردید تنها از آن جهت است که مقدمه این نسخه با آنچه او به عنوان آغاز کتاب نقل

نموده مطابقت ندارد والا در عدد قوانین و ارکان با مسطورات او توافق تام دارد، عین منقولات او به اختصار در این خصوص از این قرار است: «عجایب المخلوقات ... اوله حمد بی حد خالقی را که ... کتاب بر ده قانون است و ارکان»] که آن به فارسی فصیح و شیوایی تألیف کرده به این نحو که آنچه از عجایب و غرایب را از جوالان و سیاحان شنیده یا از مآخذ و کتب نقل کرده به حرف ظ (یعنی ظاهرست) و آنچه را ببرهان عقلی حاجت نداشته به حرف ج (یعنی بعیدست) و آنچه را مطابق با قرآن بوده به حرف صد (یعنی صدق است) و آنچه را نقل به تواتر شده به حرف مع (معروف است) و آنچه را مشکوک و مورد تردید او بوده به لفظ شبه (یعنی شبهت است) مبدو نموده است.

فهرست «رکن»های کتاب: رکن ۱. عجایب اجرام علوی از صفت فریشتگان و ذکر روحانیان و صفت هر دو قطب و جنوب و شمال بابی در عجایب افلاک و عجایب انساب (کذا) و عجایب ماه و کواکب سیاره و عجایب بروج و کواکب ثابته و شگفتیهای آن؛ ۲. عجایب آتش و آنچ حادث می‌شود میان آسمان و زمین ادبار و نحوس و آتش برستان صاعقه و شهب و رعد و برق جیست قوس و (کذا باقحام و او) قزح جیست و عجایب بادها و تقسیم ریاح و هبوب آن عجایب ابرها و شکفتی آن در هوا؛ ۳. عجایب زمین و آبها و دریاها عجایب دریاها مرتب نهاده بر حروف جمل عجایب نهرها عجایب جشمهاء آب عجایب جاههای محفوره عجایب زمین تقسیم عالم عجایب کوهها مرتب به حروف جمل عجایب صخرها و انچ بران نبشته انداز حکمتها؛ ۴. شهرهای معروف و مساجد و این باب مرتب است به حروف جمل جنانک در باب الف بیاید ایلیا و اسکندریه بابی در وادی‌های مقلوب و خسفها کی در نواحی عالم بوذه است و زلازل کی در تاریخها بوذه است و باذهاء عاصف مهلک؛ ۵. اشجار و حشیش‌های مرتب نهاده به حروف جمل و عجایب اشجارهای مجهوله؛ ۶. عجایب صورتهای کی نکاشته‌اند به طلسمهای عجایب مرقدهای انبیا علیهم السلام و دخمهای ملوکان عجایب کنجهاکی نهاده‌اند از ملوکان و اکاسره و عاقبت ایشان؛ ۷. عجایب ادمی و شرف خلقت وی شرف عقل بر همه موجودات عجایب ارواح محل الارواح تاثیر ارواح در اجساد عجائب القلب و معدن الروح عجائب حواس بنجکانه خاصیت اعضای بنی آدم طباع النسا و الخصیان عجایب طبقات مردم کی بر جه جنس اند عجایب عادیان عجایب نوادر آدمی در هر زمان قبایل ترکان و غزان و قفجاق قبایل هندوان و اجناس آن درجات آدمیان شریف در شرف بیغامبر ما علیه السلام فرق میان نبی و متنبی ذکر کاهنان و مدعیان عجایب معجزات و کرامات صنعت کیمیا علم طب و طبیعت خواص غذاها معالجات نادر کی کرده اند در قضا و قدر عجایب خوابها عجایب مرگ عیب دنیا و وفای آن درانک بعث و نشور و قیامت حق است؛ ۸. عجایب جنیان و مرده و شیاطین اصناف غولان و مواضع ایشان و اجناس مختلف و عجایب لطافت ایشان؛ ۹. عجایب مرغان بزرگ و کوچک و خاصیت ایشان؛ ۱۰. عجایب بهایم و حیوانات بحری و عجایب سباع و حشرات و افاعی و حیات و سموم و غیرها و انچ بدین اشکال بر فلك اند از کواکب. (غلامعلی عرفانیان)

[چاپ منوچهر ستوده در ۱۳۴۵؛ نسخه‌های منزوی ۴۳۳؛ استوری ۱۲۱/۲؛ راهنمای کتاب س ۳ ش ۱ ص ۲۴-۳۱ گفتار نگارنده]

۱. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۲۴۶/۲-ف

نسخه اصل: بادلیان Add. 115 اوزلی (ش ۴۰۵)؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۶۷۴ق؛ افتادگی: آغاز؛ ۱۸ سطر [فیلمها ف: ۱ - ۵۸۸]

۲. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۱۸۰-ف

نسخه اصل: توبینگن ش ۶۶۳ لندبرگ (برلین ۳۴۴ ص ۱۰۵۸)؛ خط: نسخ، کا: عبدالله بن محمود بن عبدالکریم، تا: دوشنبه ۲ رجب ۶۸۵ق؛ ۲۷۱گ، ۱۹ سطر [فیلمها ف: ۱ - ۶۳]

۳. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۷۲-ف

نسخه اصل: فاتح ش ۴۱۷۳؛ خط: نسخ، کا: ابراهیم بن یوسف بن ابراهیم، تا: ۹ شعبان ۷۴۰ق؛ افتادگی: آغاز؛ ۱۱۷برگ، ۲۷ سطر [فیلمها ف: ۱ - ۶۲]

۴. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۵۵۸۲

آغاز: بسمله سباس مر خدایراکی ما را بمعرفت خود بینا گردانید و ما را از قطره آب بدید آورد و بخودی خود بر ما ثنا کفت کی و صورکم فاحسن صورکم ودل ما را بنور ایمان مزین کرد ... اما بعد بباید دانستن کی هر جه ملوك اکاسره بودند هیج کنجی و رای سخن ندیدند و ازیشان هیج کنجی قیمتی تر از سخن باز نماند و افتخار ایشان جز بدانش نبوذه است و بباید دانست کی سخن بر دو قسم است منظوم و منثور و منظوم اکر جه حلاوتی دارد و طراوتی اما منثور خود زینتی و شرفی دیکر دارد کی منظوم از ان خالی است و کواه برین معنی کلام ربانی است و منشور سبحانی کی همه منثور است نه منظوم قوله تعالی لؤلؤا منثورا؛ **انجام:** این مقدار کفته آمد در خاصیت بشه تا بجشم حقارت در وی نکه نکنی کی آفریذکار جل و علا ویرا دست و بای و بالها و خرطوم و نیش و دم و دو سرو آفرید و انچ در نظر ما نیاید ویرا هست فتبارك الله احسن الخالقین و ختم کتاب بدین کردیم از اول عرش برداشتم و بآخر ببشه فروگذاشتیم و هر جه در جهان موجود است جمله در اینجا جمع کردیم.

خط: نسخ جلی، کا: محمود بن احمد بن محمد تستری، تا: ۲۵ رجب ۷۴۱ق؛ واقف: رضا نائینی، مرداد ۱۳۱۱؛ کاغذ: نخودی بغدادی، جلد: میشن، ۲۰۹گ، ۱۹ سطر (۱۸/۵×۲۱/۵)، اندازه: ۲۳/۵×۳۰سم [ف: ۱۹ - ۶۰۸]

۵. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۲۰۱-ف

نسخه اصل: لالا اسماعیل ش ۵۵۹؛ خط: نستعلیق، کا: حافظ بن حفظ الله بن پیرحسن طویل،تا:پنج‌شنبه ۶ شوال ۸۰۶ق؛ مقابله شده

در دهه نخستین شوال ۸۰۶؛ ۱۸۶گ، ۲۳ سطر [فیلمها ف: ۱-۶۲]

۶. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۰۷۹-ف

نسخه اصل: کتابخانه ملی وین Mixt 370؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۱ ربیع الاول ۸۳۵ق؛ ۱۸۹گ، ۲۲ سطر [فیلمها ف: ۱ - ۶۳]

۷. تهران؛ شورا؛ شماره نسخه:۶۷۰۹

آغاز: از رنج کبی و خراج به کبی دهند و خراج آنست که هر روز طعامی سازند تا کبیان بخورند و باز گردند و تا روز دیگر بدان خورسند باشند

خط: نستعلیق، کا: عبدالعزیز بن عبدالرحمن بن لطف الله ترشیزی، تا: ۲۰ رمضان ۸۴۲ق؛ افتادگی: آغاز؛ محشی، در ۱۸ برگ پایانی کلمات خواجه عبدالله انصاری در نگاه داشتن ده خصلت و کلماتی از امیر سید حسین (هروی) و نظم همان ده خصلت خواجه عبدالله ظاهراً از کاتب مجموعه در دو بخش و حکایاتی به نقل از جامع الحکایات و لوامع الروایات عوفی آمده است؛ جلد: تیماج مشکی، ۲۲۰گ، ۱۷ سطر، اندازه: ۱۶×۲۳سم [ف: ۲۰- ۲۱۴]

۸. تهران؛ مهدوی؛ شماره نسخه:۶۶

خط: نسخ، کا: حافظ رومی، تا: دوشنبه ۲۸ ربیع الثانی ۸۸۴ق؛ کاغذ: بغدادی، جلد: ساغری، ۲۳۵گ [نشریه: ۲ - ۶۹]

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۰۷۸-ف

نسخه اصل: همان نسخه بالا [فیلمها ف: ۱ - ۶۲]

۹. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۱۷۹-ف

نسخه اصل: توبینگن؛ خط: نستعلیق، کا: محمد قاسم کاتب، تا: ۱ محرم ۹۲۵ق [فیلمها ف: ۱ - ۶۳]

۱۰. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۱۲۳-ف

نسخه اصل:برلین Or oct 265(پرچ ص۳۶۶ س۳۴۴)؛خط:نستعلیق، بی‌کا، تا: ذیقعده ۹۳۱ق، ۵۲۹گ، ۱۵ سطر [فیلمها ف: ۱ - ۶۳]

۱۱. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۵۹۵۹

آغاز: عظیم است که همه گنجهای عالم ... قل هل یستوی الذین یعلمون و الذین لا یعلمون (س ۴ ص ۸ چاپی)؛ **انجام:** بالها و نیش خرطوم ردست و سر و دو گوش و دو چشم و نیشتر ... والله اعلم بالصواب (پایان چاپی).

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ افتادگی: آغاز؛ جدول زرین با سیزده مجلس تصویر؛ کاغذ: ترمه، جلد: ساغری سیاه پشت معرق، ۲۲۹گ، ۱۵ سطر، اندازه: ۱۵/۳×۲۴/۲سم [ف: ۳ - ۵۵۶]

۱۲. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:ض۹۹۷۶

بخشی از کتاب؛ خط: نستعلیق، کا: شیخ محمد، تا: ۱۲۰۵ق [الفبائی ف: - ۴۰۱]

● جام گیتی نما / فلسفه / فارسی

jām-e gītī-namā

میبدی، حسین بن معین الدین، - ۹۱۱ ؟ قمری

meybodī, hoseyn ebn-e moʻīn-od-dīn (- 1506)

اهدا به: قاسم بیک پرناک ترکمن والی شیراز در ۹۰۰ق

تاریخ تألیف: ۸۹۷ق؛ محل تألیف: شیراز

در قواعد فلسفی به روش متأخرین از حکماست، منسوب به قاضی میبدی، میرحسین بن معین الدین. در بعضی از نسخه‌ها، این کتاب به غیاث الدین منصور دشتکی (-۹۴۸ق) و در برخی به خواجه نصیرالدین طوسی (-۶۷۲ق) نسبت داده شده است. در مقصد ۱۵ کتاب حاضر آمده: «و در تحفه شاهی اثبات افلاک ذکر شده است و این مختصر سعه بیان آن ندارد». اگر مراد از این جمله، اشاره به اثر دیگر مؤلف باشد ممکن است نویسنده این کتاب، قطب الدین محمود بن مسعود شیرازی (-۷۱۰ق) باشد، چه او کتابی دارد به نام: «التحفه الشاهیه فی الهیئه». «اکتفاء القنوع بما هو مطبوع» آن را به خواجه طوسی نسبت داده و «آثار الشیعه» هم به متابعت او چنین پنداشته ولیکن صحیح کلام «کشف الظنون: است که از میبدی دانسته است.

این کتاب شامل یک فاتحه و سی مقصد و یک خاتمه می‌باشد: فاتحه در اقسام موجودات؛ مقصد ۱. واجب الوجود؛ ۲. علم حصولی و حضوری؛ ۳. علم الهی؛ ۴. فعل حق تعالی؛ ۵. صدور موجودات؛ ۶. عقل؛ ۷. نفس ناطقه؛ ۸. هیولی؛ ۹. جسم؛ ۱۰. فلک الافلاک؛ ۱۱. فلک آفتاب؛ ۱۲. فلک زهره و مریخ و مشتری؛ ۱۳. فلک قمر؛ ... ۲۰. عناصر چهارگانه؛ ... ۲۶. نفس نباتی؛ ۲۹. قوای انسانی؛ ۳۰. عرض و مقولات نه گانه آن؛ خاتمه در توحید عقیده حکما در خصوص قدم عالم و امتناع خرق و التیام و ... . مقصد ۲۱ را مؤلف بدون بیان مطلبی رها می‌کند و می‌گوید «نوشته نشد چون در فارسی هیئت مذکور است». در خاتمه رساله مؤلف می‌گوید «طریق اسلم آنست که طالب، قرآن و حدیث را میزان سازد و عقائد خود را از آن تصحیح کند ...».

آغاز: سپاس حکیمی را که افکار حکما و انظار علما در معرفت کنه او متحیر و پریشانند و درود بر کاملان خاصه حضرت محمد مصطفی و آل و اصحاب او

انجام: و بعد از استحکام عقائد دینیه در کلام متقدمین و صوفیه و حکما نظرکند و از هر جا استناد کنند تا آن عقاید بمرتبه استحکام و رسوخ موصوف گردد و بدرجه تعیین رسد باتمام رسید این نامه نامی و حله اختتام پوشید

چاپ: با رساله جبر و اختیار و لوایح جامی و با انتساب به خواجه نصیر طوسی، تهران، ۱۳۱۴ق، سنگی، جیبی، ۲۶ص؛ با تصحیح عبدالله نورانی، تحقیقات اسلامی، ۱ (۱۳۶۵) ش ۱: ۹۳-۱۱۲.

[الذریعه ۲۵/۵، دو عنوان، یکی از خواجه طوسی و میبدی و یکی ناشناخته؛ اعلام ۷۱۶/۱؛ طبقات ۷۴/۱۰؛ نسخه‌های منزوی ۷۶۷/۲: نشانی ۲۵ نسخه؛ مشار فارسی ۱۴۸۵/۲ که از طوسی دانسته با اشاره به میبدی؛ مدرس رضوی، احوال و آثار خواجه ۵۹۴ «جام گیتی نما» که از میبدی دانسته؛ حاجی خلیفه ۵۳۳/۱ که از میبدی دانسته؛ دانشگاه ۷۱۵/۸ که نویسنده نسخه، آن را از میرغیاث الدین منصور دانسته است؛ فهرستواره منزوی ۱۲۰/۶]

۱. کرمانشاه؛ جلیلی؛ شماره نسخه:۲۷۵/۲

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق خوش، بی‌کا، تا: سه‌شنبه ۲۹ ربیع الثانی ۹۸۲ق، جا: لاهیجان؛ کاغذ: نخودی آهار مهره، جلد: تیماج مشکی، ۲۱ص (۵۲-۷۲)، ۱۲ سطر، اندازه: ۱۰/۵×۱۷/۵سم [ف: ۲۵۰]

۲. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۲۰۹۱/۶

آغاز و انجام: برابر

در فهرست و آغاز نسخه از غیاث الدین منصور دانسته شده؛ خط: نستعلیق، کا: محمد شریف بن حافظ سامی مشرف دامغانی ایروانی، تا: ۱۰۱۴ق، در خدمت شمس الدین آقا رضا اصفهانی؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج خاکستری، ۱۰ص (۸۰-۸۹)، اندازه: ۱۳×۱۸سم [ف: ۸ - ۷۱۵]

۳. قم؛ حجتیه؛ شماره نسخه:۵۹۵/۲

خط: نستعلیق، کا: شاه محمد بن سلطان حسین اردبیلی، تا: ۱۰۲۲ق، جا: لاهیجان؛ افتادگی: انجام [ف مخ: - ۱۱۵]

۴. تهران؛ شورا؛ شماره نسخه:۳۳۲۱/۲۸

آغاز و انجام: برابر

کا: محمد مؤمن بن محمد زمان حسینی طبیب، تا: رمضان ۱۰۶۱ق، جا: ایروان؛ افتادگی: آغاز (صفحات ۴۵۸-۴۶۵ از آغاز نسخه (پس از سطور اول دیباچه) افتاده و جای آن کاغذ سفید گذاشته اند تا اندکی پیش از مقصد پانزدهم، در اینجا نیز چند سطری را کاتب ننوشته و جای آن را سفید گذاشته)؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: تیماج سبز، ۱۷ص (۴۵۹-۴۷۵)، اندازه: ۸×۱۸سم [ف: ۱۰ - ۹۹۱]

۵. مشهد؛ گوهرشاد؛ شماره نسخه:۱۷۷۸/۳

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: پنج شنبه سلخ شوال ۱۰۶۵ق؛ واقف: سید سعید طباطبایی، ۱۳۳۲؛ کاغذ: نخودی آهار مهره، جلد: مقوا عطف پارچه سرخ، اندازه: ۹×۱۴/۵سم [ف: ۵ - ۱۹۹]

۶. تهران؛ الهیات؛ شماره نسخه:۱۸۵/۴

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۴ شعبان ۱۰۶۷ق؛ در ۵۷ر تا ۶۰پ از کتاب کفایة التعلیم در قران نخستین پیش از هجرت پیامبر و باب ۳۵ از کتاب پنجاه باب در معرفت نصف النهار و قبله دیده می‌شود؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج سبز، ۲۹گ (۴۷پ-۷۵ر)، ۱۷ سطر (۹×۱۷)، اندازه: ۱۶×۲۶سم [ف: ۱۴۰]

۷. تهران؛ شورا؛ شماره نسخه:۵۱۸۰/۳۸

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۰۶۹ق، در صفحه عنوان به خط کاتب آمده: «رساله جام گیتی نما من مؤلفات ... قاضی میر حسین میبدی»؛ ۱۰گ (۳۵۵-۳۶۴) [ف: ۱۵ - ۳۳۸]

۸. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۶۶۱۶/۴۱

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۰۷۲ق؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج تریاکی، ۵گ (۱۳۱پ-۱۳۵ر)، ۲۷ سطر (۱۰×۲۱)، اندازه: ۱۸×۳۱سم [ف: ۱۶ - ۳۱۱]

۹. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۷۵۹۱

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، تا: با تاریخ ۱۰۷۳ق؛ کاغذ: آهاری حنائی، جلد: مقوا، ۱۳گ، ۲۰ سطر، اندازه: ۸×۱۰سم [ف: ۱۱ - ۸۴]

۱۰. اصفهان؛ مدرسه صدر بازار؛ شماره نسخه:۴۷۵/۲

خط: نستعلیق، کا: عبدالمطلب بن حسن اصفهانی، تا: ۱۰۸۱ق؛ مهر: «ز احمد شرف یافت عبدالمطلب» (بیضی)؛ اشکال هندسی به شنگرف؛ جلد: تیماج مشکی، ۱۵گ (۱۶پ-۳۰پ)، اندازه: ۱۲×۱۹سم [ف: ۲ - ۳۳۹]

۱۱. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۲۰۷۷

آغاز و انجام: برابر

در فهرست از غیاث الدین منصور دانسته شده؛ خط: نستعلیق خوش، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ مصحح، اشکال نجومی ترسیم نگردیده و جای آن نانوشته است؛ کاغذ: شرقی آهار مهره، جلد: تیماج آجری، ۱۶گ، ۱۶ سطر (۵×۱۳)، اندازه: ۱۲×۲۰سم [ف: ۳۰-۴۸۹]

۱۲. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۱۷۸۷/۱

در فاتحه و سی مقصد و خاتمه؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ کاغذ: ترمه، جلد: میشن سیاه، ۱۲گ (۱پ-۱۲پ)، ۱۶ سطر، اندازه: ۱۲×۱۸سم [ف: ۵ - ۳۶۴]

۱۳. تبریز؛ خادم حسینی؛ شماره نسخه:۳۹/۶

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ جلد: روغنی، ۱۰گ (۳۹-۴۸)، ۲۳ سطر، اندازه: ۱۵×۲۱سم [اوراق عتیق: ۱ - ۹۴]

۱۴. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۹۲۰/۳

بی کا، تا: قرن ۱۰ و ۱۱؛ کاغذ: پسته‌ای، جلد: رویه ابری فرنگی، ۸گ (۵۴پ-۶۱پ)، ۱۷ سطر، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۵ - ۲۱۵]

۱۵. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۴۲۰۴/۵

آغاز و انجام: برابر

در فهرست از غیاث الدین منصور دانسته شده و در فهرست آغاز نسخه حاضر این رساله به فاضل هندی نسبت داده شده است؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ محشی، برگ آخر بازنویسی شده است؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۹گ (۹۷پ-۱۰۵پ)، ۱۸ سطر، اندازه: ۱۲/۵×۱۹سم [محدث ارموی مخ: ۱ - ۴۷۵]

۱۶. یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه:۱۲۹۶/۵

آغاز: بسمله، بدان ایدک الله که این مختصریست نافع کثیر الفایده در بیان حقایق و احوال اشیاء از واجب الوجود و عقول و نفوس و هیولی و صورت جسمیه و نوعیه و افلاک؛ **انجام:** برابر

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ کاغذ: ترمه، جلد: مقوایی، ۷گ (۱۷۶-۱۸۲)، ۱۹ سطر (۹×۱۶)، اندازه: ۱۳×۲۰/۵سم [ف: ۳ - ۹۲۰]

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۲۵۱۴/۵-ف

نسخه اصل: همان نسخه بالا [فیلمها ف: ۱ - ۷۰۸]

۱۷. تهران؛ ادبیات؛ شماره نسخه:۲۸۷/۵

بی کا، تا: قرن ۱۲ [ف: ۳ - ۴۴]

۱۸. تهران؛ شورا؛ شماره نسخه:۲۷۷۳/۶

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۱ صفر ۱۱۰۶ق؛ از روی نسخه مورخ ۱۳ شعبان ۱۰۲۶ق؛ کاغذ: اصفهانی شکری، جلد: میشن خرمایی، ۲۰ص (۱۰۳-۱۲۲)، ۱۷-۱۹ سطر،اندازه: ۱۱/۵×۲۰سم [ف:۹-۲۱۲]

۱۹. یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه:۱۲۳۲/۴

بی‌کا،تا:با تاریخ ۱۱۱۰ق؛کاغذ:اصفهانی،جلد:تیماج مشکی،۱۳ص (۷۶-۸۸)، ۱۷ سطر (۶×۱۳/۵)، اندازه: ۱۰×۱۷سم [ف: ۳ - ۹۰۱]

یزد؛ جامع کبیر؛ شماره نسخه:۱۵۶/۴

همان نسخه بالا [نشریه: ۴ - ۴۰۰]

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۲۴۶۴/۴-ف

نسخه اصل: همان نسخه بالا [فیلمها ف: ۱ - ۶۹۸]

۲۰. تهران؛ الهیات؛ شماره نسخه:۴۴۷/۱

خط: نسخ، بی‌کا، تا: یک‌شنبه صفر ۱۱۱۷ق؛ کاغذ: اصفهانی و فرنگی، جلد: تیماج مشکی، ۹گ (۲پ-۱۰پ)، اندازه: ۱۴×۲۱سم [ف: ۳۰۰]

۲۱. تهران؛ شورا؛ شماره نسخه:۱۰۰۲۰/۳

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ و نستعلیق، کا: محمد خان خلج چهاردانگه ابن محمد علی، تا: ۱۱۲۶ق؛ مصحح؛ جلد: مقوایی، ۷ص (۱۰-۱۷)، اندازه: ۱۴×۱۹/۵سم [ف: ۳۲ - ۳۰]

۲۲. مشهد؛ گوهرشاد؛ شماره نسخه:۱۰۳۹/۱

آغاز: حامی ارباب هدایت ماحی اسباب غوایت مفتاح کنوز ... فاتحه موجود؛ **انجام:** برابر

خط: نسخ، کا: محمد شفیع بن محمد ابراهیم نجات، تا: ۱۱۲۸ق؛ افتادگی: آغاز؛ مصحح، مقابله شده؛ مهر: حاج سید سعید؛ جلد: تیماج عنابی، ۱۱گ (۱-۱۱)، ۱۷ سطر (۶/۵×۱۳/۵)، اندازه: ۱۱/۵×۱۸سم [ف: ۳ - ۱۴۲۲]

۲۳. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۷۶۶۳/۶

خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ سالهای ۱۰۹۹-۱۱۴۴؛ جلد: تیماج نیلی، ۹گ (۱۹۸پ-۲۰۶ر)، اندازه: ۱۴×۲۴/۵سم [ف: ۲۰ - ۵۸]

۲۴. تهران؛ شورا؛ شماره نسخه:۶۸۸۷/۹

خط: نستعلیق، کا: رحمت الله بن میرزا محمد سرکانی، تا: سلخ ربیع الثانی ۱۱۷۷ق، جا: سرکان؛ جلد: تیماج مشکی، ۷گ (۲۳۵ر-۲۴۱ر)، اندازه: ۱۱×۲۰/۵سم [ف: ۲۰ - ۳۲۲]

۲۵. تهران؛ شورا؛ شماره نسخه:۴۸۶۸/۱۹

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ جلد: تیماج مشکی، اندازه جلد: ۱۴×۲۵/۵، ۷ص (۲۷۲-۲۷۸)، ۲۷سطر [ف: ۱۳ - ۳۱۵]

۲۶. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:بدون شماره

در فهرست آمده که مؤلف میرزا نصیر حسینی اصفهانی است که در شیراز آن را تألیف کرده است، نام کتاب و موضوع و محل تألیف همگی با جام گیتی نمای میبدی (که به دشتکی نیز نسبت داده شده) سازگار است، لذا نام مؤلف تصحیح شد؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ قطع: جیبی [میراث شهاب: س۷ش۱-۲ - ۳۵]

۲۷. قم؛ طبسی؛ شماره نسخه:۶۵۲

آغاز و انجام: برابر

از اول تاآخر؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ جلد: مقوای قرمز، ۷گ، ۲۰ سطر، اندازه: ۱۱×۱۷سم [ف مخ: ۱ - ۱۵۵]

۲۸. تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه:۱۱۲۴/۲۱

آغاز: برابر؛ **انجام:** او است به این حرکت ...

خط: نستعلیق تحریری، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: انجام؛ ۱۹۳گ (۲۱پ-۲۱۳پ) [ف: ۲ - ۶۱]

۲۹. قم؛ معصومیه؛ شماره نسخه:۴۱۶/۷

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا: محمد جعفر بن مشهدی ابوالقاسم تبریزی، تا: قرن ۱۳؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۱۰گ (۱۶۲پ-۱۷۱پ)، ۱۵-۱۷ سطر (۹/۵×۱۴/۵)، اندازه: ۱۵/۵×۲۱/۵سم [ف: ۲ - ۲۷]

۳۰. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۲۱۵۸/۷

آغاز: ... و تامه که معدن و نبات و حیوان است بتخصیص انسان ... مقصد اول: کنه واجب الوجود را نمی‌توان دانست؛ **انجام:** برابر

در فهرست از غیاث الدین منصور دانسته شده؛ خط: نستعلیق، کا: محمد زنجانی، تا: یک‌شنبه جمادی الاول ۱۲۶۶ق؛ افتادگی: آغاز؛ مصحح، در برخی برگها اشکال نجومی وجود دارد؛ کاغذ: فرنگی، ۶گ (۹۰-۹۵)، ۲۲ سطر، اندازه: ۱۲×۱۶سم [ف: ۳۰-۶۴۵]

۳۱. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۵۶۹۷/۲

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، کا: ملا محمد شهیر به ملا آقا جان مازندرانی، تا: ۱۲۶۸ق؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۶گ (۴ر-۹پ)، اندازه: ۱۷×۲۱/۵سم [ف: ۱۵ - ۹۷]

۳۲. تهران؛ شورا؛ شماره نسخه:۱۰۲۶۶/۲

خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ تملک بی‌نام در ربیع الاول ۱۲۸۰ق؛ جلد: تیماج مشکی، ۱۸ص (۶۵-۸۲)، ۱۵-۱۷ سطر، اندازه: ۱۵×۲۰/۵سم [ف: ۳۲ - ۲۹۱]

۳۳. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۴۲۲۵

خط: نستعلیق، کا: خلیل ذوالقدر، تا: رمضان ۱۳۰۴ق؛ شکل شنگرف؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج مشکی، ۳۳گ، ۱۹ سطر (۵×۱۱)، اندازه: ۸×۱۶سم [ف: ۱۳ - ۳۲۰۰]

۳۴. گلپایگان؛ امام جمعه، محمد حسن؛ شماره نسخه:۲۹/۷

خط:نستعلیق،کا:محمد حسین،تا: در ۱۶ صفر ۱۳۰۵ق؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۵گ (۸۳پ-۸۷ر)، اندازه: ۱۴/۵×۲۱/۵سم [ف: ۱۴۰]

۳۵. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۱۲۹۴/۵

آغاز: برابر؛ **انجام:** و آفتاب و زهر (ه) و عطارد بیکسال از روی تقریب و قمر به بیست و هشت روز و ثلثی ... ناتمام

رساله حاضر ناتمام مانده و تنها ۱۶ مقصد از ۳۰ مقصد را دارد؛ خط: نسخ، کا: عبد الرحیم خراسانی، تا: ۱۳۴۸ق، جا: تهران مدرسه سپهسالار؛ کاغذ: دفتری خط‌دار، ۶گ (۱۴-۱۹)، ۱۹ سطر، اندازه: ۹×۱۶سم [ف: ۲۸ - ۴۴۵]

۳۶. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۸۷۰۵

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ صفحه دوم نونویس؛ واقف: علی اصغر اصغر زاده موسوی، اردیبهشت ۱۳۳۸؛ کاغذ: آهاری حنایی، جلد: مقوا، ۳۳گ، ۱۵ و ۱۶ سطر، اندازه: ۱۲×۱۸سم [ف: ۱۱ - ۸۵]

۳۷. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۴۰۴

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ پس از این در سه صفحه افاداتی است متنوع از میر صدرالدین محمد فرزند کوچک غیاث الدین منصور دشتکی، کاتب در صدر نسخه نوشته که مشارالیه این افادات را به خواهش نظام الدین گیلانی نگاشته است، در متن و حاشیه نوشته شده، مجدول به طلا و تحریر؛ واقف: نائینی؛ ۲۷گ، ۲۳ سطر، اندازه: ۲۶×۴۲سم [ف: ۴ - ۶۱]

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۲۲۵۳/۱-ف

نسخه اصل: همان نسخه بالا [فیلمها ف: ۱ - ۶۵۸]

۳۸. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۴۰۵

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ این نسخه دوائر فلکی و برخی از مقاصد را ندارد؛ ۱۵گ، ۱۶ سطر، اندازه: ۱۰×۱۹سم [ف: ۴ - ۶۱]

۳۹. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۲۰۹۷/۴

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج سرخ، ۱۳گ (۴۵پ-۵۷ر)، اندازه: ۱۳×۱۹سم [ف: ۸ - ۷۲۴]

۴۰. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۴۱۲۷/۱-ف

نسخه اصل: دانشگاه تهران ۲۵۳۱ [در فهرست دانشگاه این رساله در مجموعه معرفی نشده]؛ بی‌کا، بی‌تا [فیلمها ف: ۳ - ۱۸]

۴۱. تهران؛ شورا؛ شماره نسخه:۹۷۵/۱-طباطبائی

آغاز: جهات ایالت متمم خلق و انسان و احسان ... ملاذ علماء امصار و معاذ حکماء اعصار جامع حدود الهی؛ **انجام:** برابر

بی کا، بی‌تا؛ افتادگی: آغاز؛ در نسخه حاضر مقصد ششم حذف شده است؛ کاغذ: اصفهانی شکری، جلد: تیماج مشکی، ۷ص (۱-۷)، ۱۵ و ۱۰ سطر اندازه: ۹×۱۶سم [ف: ۲۳ - ۲۵۳]

۴۲. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۴۰۰۶/۶

آغاز: برابر؛ **انجام:** قواعد و قوانین باش.

در فهرست ناشناس؛ بی‌کا، بی‌تا؛ کاغذ: فرنگی آهار مهره و فستقی، اندازه: ۱۳/۵×۲۰/۳سم [ف: ۷ - ۱۴۲]

۴۳. یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه:۲۰۱۵

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ اهدایی: وزیری؛ کاغذ: سمرقندی، جلد: مقوایی عطف پارچه سربی، ۱۷گ ۱۴ سطر (۹×۱۴/۵)، اندازه: ۱۳×۱۹/۵سم [ف: ۴ - ۱۱۲۸]

۴۴. مشهد؛ الهیات؛ شماره نسخه:۵۵۹/۱

خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: انجام؛ کاغذ ترمه و فرنگی آهار مهره، جلد: لایه‌ای سبز، ۷گ، ۲۱ سطر، اندازه: ۱۵/۵×۲۰/۵سم [ف: ۱ - ۳۳۰]

مشهد؛ مولوی؛ شماره نسخه:۵۵۹/۱

همان نسخه بالا [نشریه: ۵ - ۸۷]

۴۵. همدان؛ ایزدی (حاجی)؛ شماره نسخه:۱۳/۲

خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ در هامش نوشته شده به خط نستعلیق تازه تر [نشریه: ۵ - ۳۶۷]

۴۶. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۹۱۷۳/۴-۶۰/۱۱۳

آغاز: برابر

خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: انجام؛ ۱۲گ (۵۸-۶۹)، ۱۵ سطر، اندازه: ۱۰×۱۸سم [ف: ۳ - ۱۱۰۴]

۴۷. قم؛ حافظیان، ابوالفضل؛ شماره نسخه:۵/۱

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ مصحح؛ جلد: تیماج زرد، ۱۲گ (۱پ-۱۲ر)، ۱۲گ، ۱۸ سطر، اندازه: ۱۱×۱۴/۵سم [ف مخ]

● جام گیتی نما / فلسفه / فارسی

jām-e gītī-namā

دشتکی شیرازی، منصور بن صدرالدین محمد، - ۹۴۸ قمری

daštakī šīrāzī, mansūr ebn-e sadr-od-dīn mohammad (- 1542)

همان رساله بالاست که در برخی منابع به دشتکی نسبت داده شده است.

تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه:۲۹۱۱/۲۱

آغاز: سپاس حکیمی را که افکار حکما وانظار علما در معرفت کنه او متحیر و پریشانند

در فهرست از غیاث الدین منصور دانسته شده؛ بی کا، تا: ۱۰۹۲ق، جا: اجمیر؛ در متن و حاشیه نسخه، شکل‌ها شنگرف؛ کاغذ: هندی نخودی، جلد: تیماج حنایی، ۱۱ سطر، اندازه: ۲۱×۳۲/۵سم [ف: ۴ - ۲۳]

● جام گیتی نما / شعر، تاریخ پیامبراکرم (ص) / فارسی

jām-e gītī-namā

رفیعا فروشانی، محمد علی بن عین علی، - ۱۲۲۰ قمری

rafī'ā forūšānī, mohammad 'alī ebn-e 'eyn 'alī (- 1806)

تاریخ تألیف: رجب ۱۲۰۰ق

صاحب الذریعه (۲۵/۵) در توصیف آن می‌آورد: «تاریخ

منظومی است نظیر «حمله حیدریه» در احوالات پیامبر از اول خلقت، مولد و تزویج و بعثت آن حضرت را تا هجرت به نظم گزارش کرده، ولی غزوات را نیاورده است. ناظم متأخر از ناظم «حمله حیدریه» و «یعسوب‌نامه» است چون از آنها نام می‌برد.»
در الذریعه (۱۹: ۱۶۳؛ نیز نک ۱۲: ۱۵۷ و ۱۹: ۳۴۴) از شخصی به نام محمد حسن متخلص به فقیر نام برده شده که دارای چهار منظومه حماسی دینی است: ۱. گیتی‌نما در احوال نبی (ص)، ۲. حمله حیدری در غزوات امیرالمؤمنین (ع) در حیات پیامبر (ص)، ۳. یعسوب نامه در احوال امیرالمؤمنین تا جنگ صفین، ۴. سراج الصدور در دو جلد، اولی از جنگ صفین تا وفات حضرت علی و دومی از خلافت امام حسن (ع) تا زمان غیبت (که در ۱۲۳۰ق از سرودن آن فارغ شده)، با آغاز: «چه می‌خواست نقشی برآرد قلم ×× بنام خدا کرد اول رقم». احتمالاً حمله حیدریه و یعسوب‌نامه‌ای که فروشانی به آنها اشاره دارد از همین فقیر باشد و بعید نیست که در فهرست‌ها بین آثار این دو خلطی صورت داده باشد.
دانش‌پژوه در فهرست دانشگاه تهران (۱۲: ۲۶۵۰) این کتاب را با همین کتاب‌شناسی و آغاز به استناد این بیت در آن «بگو واقفا کیست این مقتدا ×× که او را شمرده است نعمت خدا»، «واقفا» دانسته است. وی همچنین ابیات زیر را از آن نقل می‌کند: «زدم دامن عزم را بر میان ×× که نظمی نمایم از آنها بیان / کنم نام آن «جام گیتی نما» ×× نمایم در آن حال ارض و سما»، «از ان بحر درهای صدق و یقین ×× برآورده در مدح یعسوب دین / مسما به «یعقوب نامه» شده ×× کز ان خامه مشکین شمامه شده». قرائن بر آن دلالت دارند که این دو اثر یکی هستند. با این حال در کل در بین نسخه‌ها از بیت دوم به بعد تفاوت دیده می‌شود.
آغاز: نخستین چو گردید جاری قلم ×× به نام جهان آفرین زد رقم
چاپ: تهران، اسلامیه، ۱۳۷۷ق، ۲۵۶ص
[الذریعة ۲۵/۵ و ۱۹/۱۴۵-۱۴۶؛ مشار فارسی ۱۴۸۵/۲؛ نسخه‌های منزوی ۲۷۳۷/۴؛ فهرستواره منزوی ۱۶۰۴/۳ و ۶۷۶/۱۰؛ مشترک پاکستان ۱۶۸۳/۱۲؛ برگل ۸۵۰/۲]

۱. تهران؛ شورا؛ شماره نسخه:۱۳۴۹۰
آغاز: نخستین چه گردید جاری قلم ×× بنام جهان آفرین زد قلم / پس آنگاه نام پیغمبر نوشت ×× بدو داده شد منصب سرنوشت؛ **انجام:** هزاران درود و هزاران دگر ×× ز ما بر علی آن شه نامور / هزاران درود و هزار آفرین ×× ز ما تا بر سید المرسلین
خط: نستعلیق، کا: محمد ابراهیم ساکن کبجدجان، تا: پنج‌شنبه ۲۷ ذیقعده ۱۲۱۶ق؛ جلد: تیماج، قهوه‌ای، ۱۴۵گ، ۲۳ سطر چهارستونی، اندازه: ۲۱×۳۰سم [ف: ۳۶ - ۴۴۷]
۲. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۵۹۶۵
آغاز: برابر؛ **انجام:** خدا حاضران را ببخشد نجات ×× به حق نبی اشرف کاینات
خط: نستعلیق، کا: محمد ابراهیم اثیم پسر ملا محمد کریم پسر ملا محمد علی سراینده منظومه، تا: ۱۷ رجب ۱۲۲۱ق؛ کاغذ: فرنگی، جلد: مقوایی رنگین عطف تیماج مشکی، ۱۸۵گ، ۲۰ سطر (۱۴×۲۲)، اندازه: ۲۱×۳۱سم [ف: ۱۶ - ۱۶۸]
۳. اصفهان؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۴۰۰
خط: نستعلیق چهارستونی، بی‌کا، تا: رجب ۱۲۲۱ق؛ جلد: تیماج مشکی، ۱۲۷گ، ۲۵ سطر، اندازه: ۲۰×۳۰سم [ف: ۱ - ۲۷۹]
۴. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه:۱۸۰
آغاز: برابر؛ **انجام:** خدا حاضران را به بخشد نجات ×× به حق نبی اشرف کائنات
خط: نسخ، بی‌کا، تا: دوشنبه ۸ رمضان ۱۲۳۵ق؛ صفحه‌ها در دو جدول لاجورد و شنگرف؛ کاغذ: فرنگی سفید آهار مهره، جلد: تیماج مشکی، ۱۴۳گ، ۲۱ سطر (۱۴×۳۱)، اندازه: ۲۱×۳۰سم [ف: ۴ - ۲۲]
۵. یزد؛ کاظمینی؛ شماره نسخه:۱۹
آغاز: برابر
در فهرست نام مؤلف به استناد مرعشی (ج۲۱۷/۱۸) محسن بن محمد رفیع رشتی اصفهانی آمده است؛ خط: نستعلیق چهارستونی، بی‌کا، تا: ۱۲۳۵ق؛ جلد: تیماج سبز، ۱۷۱گ، ۱۹ سطر، اندازه: ۱۹/۵×۲۱سم [ف: ۱ - ۳۴]
۶. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۸۹۸۶
آغاز: برابر؛ **انجام:** به بخشا گناه نویسنده را
خط: نستعلیق، کا: انصاری، اسماعیل بن محمد، تا: ۱۲۳۶ق [رایانه]
۷. تهران؛ مفتاح؛ شماره نسخه:۱۱۵۳
آغاز: نخستین چه گردید جاری قلم ×× بنام جهان آفرین زد رقم / زتهلیل بنوشت نام خدا ×× ز دهشت زبان قلم شد دوتا؛ **انجام:** بیان شد دگر باره گفت و شنید ×× کسانی سمیع است نقلش چشید / [در ایام شاهنشه تاج دار ×× خدیو جهان پادشاه قاجار/ چو اندر حمل ماه در خوشه بود ×× سعادت هماندم بمن روز نمود / که بنوشتم این جام گیتی نما ×× که بگذشته بد از هجرت مصطفی / ولی الف ماتین خمس اربعین ×× گذشته بدی از سنه همچنین
در فهرست از واقفا دانسته شده است؛ خط: نستعلیق، کا: زین العابدین بن ملا تقی آغبولاق قرلوی سربندی، تا: پنج‌شنبه ۲۲ رمضان ۱۲۴۵ق؛ ۲۶۱گ، ۲۴ سطر، قطع: رحلی [نشریه: ۷ - ۱۲۶]
۸. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۹۶۷۲
خط: نستعلیق، کا: نوروز علی بن محمد قاسم ساکن قریه «علوی»، تا: ۱۱ ذیحجه ۱۲۵۶ق، به دستور آقا علی فرزند محمد علی علوی؛ جلد: روغنی معمولی عطف تیماج مشکی، ۱۶۹گ، ۱۹ سطر، اندازه: ۲۱×۳۰سم [ف: ۲۵ - ۴۶]
۹. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۳۶۴۶
آغاز: نخستین چه گردید جاری قلم ×× بنام جهان آفرین زد رقم /

زتهلیل بنوشت نام خدا ×× ز دهشت زبان قلم شد دوتا؛ **انجام:** هزاران درود و هزار آفرین ×× ابر طیبین و ابر طاهرین
در فهرست از واقفا دانسته شده است؛ خط: نستعلیق، کا: ملاندر محمد بن علی محمد بختیاری جیحون ایلی، تا: ۱ صفر ۱۲۵۸ق؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج تریاکی، ۲۲۲گ، ۱۵ سطر (۷×۱۳)، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۱۲ - ۲۶۴۹]

۱۰. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۰۱۰۳

آغاز: برابر؛ **انجام:** زتاریخ جستم زالفت خبر ملا عبدالرحیم نجف آبادی فی سنه ۱۲۶۳
حدود ۱۰۰۰ بیت؛ خط: نستعلیق، کا: نجف آبادی، احمد بن عبدالرحیم، تا: ۱۲۶۳ق [رایانه]

۱۱. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۶۱۵۵

آغاز: هذا الکتاب جام گیتی نما / شود جان مخلوق سرتا بپا ×× به قربان این جام گیتی نما / هزاران درود و هزاران ثنا ×× زما باد بر سید الانبیا؛ **انجام:** هزاران درود و هزاران هزار ×× ز ما بر علی شاه دل دل سوار / که بر اهل بیتش هزار آفرین ×× که هم طیبین اند و هم طاهرین / الهی هر آن کس که این خط نوشت ×× مکن ناامیدش ز باغ بهشت / که جان همه جن و انس سر تا بپا ×× به قربان این جام گیتی نما
خط: نستعلیق، کا: عبدالکریم بن کربلایی عباس علی، تا: ۱۲۶۷ق؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج عنابی، ۱۲۶گ، ۲۳ سطر (۱۵×۲۶)، اندازه: ۲۱×۳۴سم [ف: ۱۶ - ۲۰۷]

۱۲. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۷۰۴۵

آغاز: نخستین که گردید جاری قلم ×× بنام جهان آفرین زد رقم / ز تهلیل بنوشت نام خدای ×× زدهشت ز بان قلم شد دو تای؛ **انجام:** بدانید ای خویش و اقوام من ×× زاخوان و اولاد و اعمام من
در فهرست نام مؤلف شیخ محسن بن محمد رفیع رشتی اصفهانی (قرن ۱۳) ثبت شده است و در توصیف آن آورده شده: «منظومه‌ای است بسیار بزرگ به بحر تقارب در فضائل و تاریخ زندگانی حضرت پیامبر اکرم و امیر المؤمنین علیهما السلام به تقلید از شاهنامه فردوسی و حمله حیدری و جز این دو. در این نسخه مقداری از آغاز منظومه آمده و نمی‌دانیم که نظم آن تمام شده است یا نه»، اما با توجه به اینکه فهرست‌نگار ذکر کرده است که کاتب نسخه به احتمال همان ناظم است، بعید نیست که رشتی اصفهانی کاتب نسخه بوده باشد نه مؤلف آن و به اشتباه مؤلف دانسته شده است، شاهد آنکه همین فهرست‌نگار این اثر را در جلد ۲۵ فهرست همین کتابخانه (ص ۴۶) از فروشانی دانسته است؛ خط: نستعلیق، بی‌کا (در فهرست آمده گویا به‌خط ناظم)، تا: احتمالاً قرن ۱۳؛ جلد: مقوایی عطف تیماج قهوه‌ای، ۲۵گ، ۲۵ سطر، اندازه: ۱۹×۳۱/۵سم [ف: ۱۸ - ۲۱۷]

۱۳. تهران؛ شورا؛ شماره نسخه:۱۸۳۰۴

بی کا، تا: قرن ۱۳ [د.ث. مجلس]

۱۴. تهران؛ شورا؛ شماره نسخه:۱۵۹۹۱

آغاز: برابر؛ **انجام:** کجا کرده منزل گشودند بار ×× بغیر از عبادت نکردند کار / در این روزها داشت خیر الانام ×× جناب محمد ...
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: انجام؛ صفحات چهارستونی، رکابه‌دار؛ جلد: تیماج، ۱۶۵گ، ۱۹سطر، اندازه: ۲۱×۳۰سم [ف: ۴۴ - ۱۸۲]

۱۵. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۱/۵۳۳۳-۲۷/۳

آغاز: نخستین چه گردید جاری قلم ×× بنام جهان آفرین زد رقم / زتهلیل بنوشت نام خدا ×× ز دهشت زبان قلم شد دوتا ؛ **انجام:** چه شد بعثت مصطفی آشکار ×× بر آن سالها رفت از روزگار / زطغیان و جهل و عناد و جفا ×× زبی شرمی آن مردم بیحیا
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: انجام؛ جلد: تیماج مشکی، ۸۰گ، ۲۵ چهار ستونی سطر، اندازه: ۲۰×۳۲سم [ف: ۳ - ۱۱۰۳]

۱۶. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۳۶۹۴-۱۹/۲۴

آغاز: مپرس از ره دیده فرسنگ را ×× به قلب مخالف مزن چنگ را ... / بگیر از می‌ناب جامی به کف ×× به من ده به یاد شه من عرف؛ **انجام:** نظر بر ابوطالب نیکنام ×× به گفت ای بزرگان عالی مقام / مسلم شما راست فضل و کمال ×× شمائید ارباب فضل و کمال
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ مصحح؛ جلد: تیماج مشکی، ۱۵۴گ، ۲۰ سطر، اندازه: ۲۰×۲۹سم [ف: ۳-۱۱۰۳]

۱۷. تهران؛ شورا؛ شماره نسخه:۱۳۷۱۲

آغاز: نخستین چو گردید جاری قلم ×× به نام جهان آفرین زد رقم / ز تهلیل بنوشت نام خدای ×× ز وحشت زبان قلم شد دوتا؛ **انجام:** بر او عرض کرد از سر اعتقاد ×× که خواهم گواهی دهی بر سواد / که از صدق دل می‌نماید قبول ×× پیامی که آرد ز حق این رسول
جلد اول، تا «آوردن عبدالمطلب سید را به خانه کعبه و عقیقه نمودن به جهت آن سرور» را شامل است؛ خط: نستعلیق دوستونی، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: انجام؛ تملک: سید خلیل الله و سید محمد ابراهیم؛ جلد: مقوایی عطف تیماج مشکی، ۱۴۸گ، ۲۱سطر، اندازه: ۱۹×۲۶سم [ف: ۳۷ - ۲۳۸]

۱۸. تهران؛ دانش‌سرای عالی-کتابخانه میرزا عبدالعظیم خان قریب گرکانی؛ شماره نسخه:۱۷۳

خط: نستعلیق، کا: سید ابوالحسن گرگانی، تا: ۲۲ جمادی ۱۳۱۲ق؛ قطع: وزیری [نشریه: ۵ - ۶۲۱]

۱۹. مشهد؛ الهیات؛ شماره نسخه:۱۸۸۵۰

آغاز: بنام خدای جهان آفرین ×× بنور شریف رسول امین / باهل یقین حال ارض و سما ×× نمایم از این جام گیتی نما
خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ جلد: مقوا پارچه‌ای مشکی، ۱۲۰گ، ۱۶ سطر (۸×۱۶/۵)، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۲ - ۲۶۳]

۲۰. تهران؛ شورا؛ شماره نسخه:۱۳۳۹۴/۱

آغاز: که هر گوشه ای نعمت بیشمار ×× مر او راست در مخفی و آشکار / به عزت چه تسبیح او شد قبول ×× سوی پرده جنت آمد رسول / گذر کرد از سال ها نه هزار ×× ز تسبیح پر سوز آن شهریار؛ **انجام:** عیان شد از آن سید کاینات ×× به شهر مدینه بسی معجزات / که بر ذکر آنهاست عاجز قلم ×× اگر تا قیامت نماید رقم / مرا دار معذور ای جان من ×× که بر من جهان بسته راه سخن / هزاران درود و هزاران سلام ×× ز ما بر محمد علیه السلام / هزاران درود و هزاران تحف ×× زما باد بر پادشاه نجف / هزاران تحیت هزاران سلام ×× به خیرالبشر باد و آلش تمام.

خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: آغاز؛ جلد: مقوا عطف تیماج قهوه‌ای، ۱۵۱گ (۱ر-۱۵۱پ)، ۲۰ سطر، اندازه: ۱۸×۲۸سم [ف: ۳۶ - ۳۲۸]

۲۱. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۲۵۶۲-۱۲/۱۴

آغاز: نخستین چو گردید جاری قلم ×× به نام جهان آفرین زد رقم / ز تهلیل بنوشت نام خدای ×× ز دهشت زبان؛ **انجام:** هزاران درود وهزاران سلام ×× ز ما بر محمد و آلش تمام / که بر اهل بیتش هزار آفرین ×× که هم طیبند هم طاهرین

خط: نستعلیق، کا: محمد حسین طهرانی کرونی، بی‌تا؛ جلد: مقوائی با عطف تیماج قرمز، ۱۸۳گ، ۱۹ سطر چها رستونی، اندازه: ۲۰×۳۰سم [ف: ۳ - ۱۱۰۳]

۲۲. مشهد؛ اصغر زاده (مجموعه)؛ شماره نسخه:۱۱

آغاز: بنام خدای جهان آفرین

بی کا، بی تا [نشریه: ۷ - ۷۶۹]

۲۳. تهران؛ شورا؛ شماره نسخه:۱۷۱۶۴

جلد ۱ و ۲، نسخه ناقص؛ بی کا، بی‌تا [د.ث. مجلس]

۲۴. تهران؛ شورا؛ شماره نسخه:۱۸۰۳۷ ض

بی کا، بی‌تا [د.ث. مجلس]

● **جام گیتی نما** / متفرقه / فارسی

jām-e gītī-namā

رساله‌ای است در تفأل و تغییر احوال و اشخاص در قالب سؤال، با ۲۱۴ باب. بعضی از باب‌های آن به تفصیل زیر است: حال دشمنان فلان کس چگونه باشد (باب ۱۲)؛ این کارها با شرع بر آید یا نه (۱۱۹)؛ این قاضی حکم به راستی کند یا نه (۱۸۴)؛ بر این کس آشنا شوم یا نه (۱۶۵)؛ این کس قرآن آموزد یا نه (۱۵۰)؛ این دزد از خویشان است یا نه (۱۴۹)؛ این سال کشت چگونه باشد (۱۲۵)؛ فلان زن بار گیرد یا نه (۱۱۳)؛ از این طبیب شفا یابم یا نه (۵۴)؛ حال چهارپایان چگونه بود؟ (۲۴)

آشتیان؛ حوزه علمیه؛ شماره نسخه:۵۰بخش یکم

آغاز: این فلانه دشمنان ظفر نیابند و محروم گردند، این کس را دوستان بود، اما از ایشان منافع نیست. این عمل سلطان از دست تو بر آید؛ **انجام:** این مادر زن با داماد نیکست یا نه؟ این لشکر بر لشکر برون فرصت یابند، این کس با مذهب و به اصلاح و نیک زندگانی است

کاتب می‌نویسد: «تمت الکتاب بعون الله تمام شد کتاب جام گیتی نما من کلام گهربار ماشاءالله حکیم به فتح و فیروزی فی یوم الثلاث اربع و عشرین من شهر ذی قعده، کتبه الحقیر عبدالرحیم بن ... »

دوازده باب آن افتاده، هر باب در یک صفحه گنجانده شده، در خاتمه دعای شب زفاف و دعای غروب آفتاب و نیز یکصد نام حضرت ختمی مرتبت مشهود است؛ خط: تحریری، کا: عبدالرحیم بن سید کامل سید صالح، تا: سه‌شنبه ۲۴ ذیقعده ۱۲۶۸ق؛ افتادگی: آغاز؛ کاغذ: شیری، جلد: تیماج مشکی، ۱۰۷گ، ۱۲ سطر، اندازه: ۹×۱۲سم [ف: ۱۰۸]

● **جام گیتی نما** / فارسی

jām-e gītī-namā

تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۰۷۱۷

بی‌کا، بی‌تا؛ خریداری از مصطفی حسینی [رایانه]

● **جام گیتی نما** / شعر / فارسی

jām-e gītī-namā

اسفراین؛ احمد شاهد؛ شماره نسخه:بدون شماره

منظومه ای در مقتل؛ بی کا، بی‌تا [میراث اسلامی: ۵ - ۶۱۲]

● **جام ناصری** / اخلاق / فارسی

jām-e nāserī

موسوی حسینی، محمد، ق۱۳ قمری

mūsavī hoseynī, mohammad (- 19c)

اهدا به: ناصر الدین شاه (۱۲۶۴-۱۳۱۳ق)

مؤلف به پیروی از «جام جم» اوحدی مراغه‌ای منظومه زیر را سروده است. او مانند پدرانش در دیوان محاسبات دفتری و معاملات دولتی مشغول خدمت بوده و بعد از آن بیست سال عمرش را در انزوا گذرانده و شروع به نظم این مثنوی نموده است.

شاعر دیباچه نثری در آغاز ذکر نموده که نام آن در نسخه حاضر «اصلاح المملکة فی دفع المهلکة» ذکر شده است. در این مقدمه مؤلف توصیه هایی را برای اصلاح امور کشور به شاه با عناوین «إشعار» می‌نماید از قبیل: اشعار: حفظ حال وزرا و هشیاری نسبت به کلام سخن چینان در مورد وزرا؛ اشعار: در اصلاح و اتحاد اعیان مملکت؛ اشعار: لزوم اهتمام به علوم و کتاب‌های تألیف شده در هر علم و حفظ آن ها از دسترس

بیگانگان (در این بخش از قائم مقام فراهانی و میرزا آقاسی و خدمت آن ها تجلیل شده است)؛ اشعار: در مورد چاپ کتاب و وارد کردن چاپ خانه در زمان میرزا آقاسی از روسیه و لزوم اهتمام به آن (در این بخش تاریخچه چاپ در ایران به طور کوتاه ذکر شده و کتاب‌هایی که در اوایل ورود چاپ‌خانه به طبع رسیده‌اند ذکر شده که اهمیت دارد. همچنین در آن از پیشرفت اروپا و عقب ماندگی مسلمانان اظهار ناراحتی شده است)؛ اشعار: تمجید از فعالیت‌های میرزا تقی خان و توصیه به شاه در ادامه دادن اصلاحات.
بعد از آن شروع به مثنوی می‌کند و مقدمه آن را در این موضوعات می‌سراید: حمد و توحید حضرت سبحانی، نعت و تحیت حضرت مقدس نبوی، مدح و اختصاص خلافت بر حضرت ولی مطلق امیرالمؤمنین، اثبات امامت خاصه، در تشخیص حجیت ولی کامل، در تحقیق و کشف این که اغلب از اولیاء الله را در به دو حال جذبه عشق ربوده است، در تحقیق حدیث الشریعة اقوالنا و الطریقة افعالنا و الحقیقة احوالنا، در توصیف عقل در این که هر سلطنت را که از سر عقل کل در امور مملکت نباشد مختل شود، در اشعار به این که با هر کسی به قدر درک و فهم او باید سخن گفت. بعد از آن حکایت‌هایی متضمن مضامین اخلاقی می‌آورد و در ضمن آن توصیه‌هایی در امور کشورداری به شاه می‌نماید. عنوان توصیه‌های وی «إشعار- إشعار» است.

تهران؛ شورا؛ شماره نسخه:۱۳۸۱۱/۱

آغاز: (آغاز دیباچه:) الحمد لله الذی بیده الملک و الملکوت و العز والجبروت و یبدأ الخلق ... بعد الحمد و الصلوة بر رآی آفتاب ضیای جهان آرای عدل گستر دین پرور ...، (آغاز نظم:) حمد یزدان قادر ذوالمن ×× خوشترین ابتدا بود به سخن / آنکه از یک سخن از او موجود ×× آنچه بوده است و هست وخواهد بود / عالمی محو و فانی ذاتش ×× نیست از نفی و هست از اثباتش؛ **انجام:** وحی را می‌شناس از رحمن ×× قول تسویل دان تو از شیطان / چون ممیز در این دو می‌نشدی ×× بومسیلم بر انبیا بزدی / بهر هر احمدی مسیلمه ایست ×× تا که دور جهان و جان باقیست
خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: انجام؛ جلد: مقوا عطف و حاشیه گالینگور قهوه‌ای، ۱۴۷گ (۱پ-۱۴۷ر) [ف: ۳۷ - ۳۶۰]

● جامه بریدن / آداب و سنن / فارسی

jāme borīdan

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۹۹۷/۴۱

آغاز: موافق حدیث هر که روز یک‌شنبه جامه ببرد یا بپوشد وی را غم برسد و جامه مبارک نبود؛ **انجام:** هر که روز شنبه جامه برد و یا بپوشد بیمار شود تا آن جامه در تن بوده باشد باید که آن جامه را بکسی دهد یا بفروشد.
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: مقوا عطف میشن، ۱گ (۱۷۰پ)، ۱۵ سطر (۹/۵×۱۷)، اندازه: ۱۵×۲۴/۵سم [ف: ۸ - ۶۱۷]

● جامه خریدن امیرالمؤمنین (ع) جهت رسول الله (ص) / حدیث / فارسی

jāme xarīdan-e amīr-al-mo’menīn jahat-e rasūl-ol-lāh

به روایت امام جعفر صادق (ع)

تهران؛ شورا؛ شماره نسخه:۹۴۶۹/۳۵

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ربیع الاول ۱۰۸۷ق؛ ۱ص (۵۱) [مختصر ف: - ۲۲۳]

Union Catalogue of Iran Manuscripts

By
Mostafa Derayati

Taqsīmāt - Jāme

Volume 9